



T. C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

**MUHİBBÎ DİVANI (2000 – 2500. GAZELLER)
(BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜK)**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

MERVE CİN

BURSA-2021



T. C.

**BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI**

**MUHİBBÎ DİVANI (2000 – 2500. GAZELLER)
(BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜK)**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

MERVE CİN

Danışman: Doç. Dr. Gülay DURMAZ

BURSA – 2021

T.C
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı'nda 701741014 numaralı Merve Cin'in "Muhibbî Divanı (200-2500. Gazeller) (Bağlamalı Dizin ve İşlevsel Sözlük)" konulu Yüksek lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı, 05/04/2021 günü 14.00 -15.00 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonucunda adayın tezinin/ çalışmasının başarılı olduğuna oybirliği ile karar verilmiştir.

Üye

(Tez Danışmanı ve Sınav Komisyonu Başkanı)

Doç. Dr. Gülay DURMAZ

Bursa Uludağ Üniversitesi

Üye

Doç. Dr. Özlem ERCAN

Bursa Uludağ Üniversitesi

Üye

Dr.Öğr.Üyesi Tuba ONAT ÇAKIROĞLU

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

05/04/2021



SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS İNTEHAL YAZILIM RAPORU
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

Tez Başlığı / Konusu:

MUHİBBİ DİVANI (2000-2500.GAZELLER) (BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜK)

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayısı, b) Giriş, C) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 125 sayfalık kısmına ilişkin 22/03/2021 tarihinde şahsım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre tezimin benzerlik oranı % 12' dir.

Uygulanana filtreler:

- 1-Kaynakça hariç
- 2- Alıntılar hariç
- 3- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez çalışması Özgünlük raporu alınması ve Uygulaması ve Kullanılması Uygulama esaslarını inceledim ve burada belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini ;aksinin tespit edilebileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim

22/03/2021

Adı- Soyadı : Merve Cin

Öğrenci No : 701741014

Anabilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı

Program : Yüksek Lisans

Statüsü : Yüksek Lisans

Doç. Dr. Gülşay DURMAZ

22/03/2021

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Muhibbî Divanı (2000 – 2500. Gazeller) (Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük) ” başlıklı çalışmanın bilimsel araştırma, yazma ve etik kurallarına uygun olarak tarafımdan yazıldığına ve tezde yapılan bütün alıntıların kaynaklarının usulüne uygun olarak gösterildiğine, tezimde intihal ürünü cümle veya paragraflar bulunmadığına şerefim üzerine yemin ederim.

Tarih ve İmza

Adı Soyadı : Merve Cin

Öğrenci No : 701741014

Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı

Programı : Türk Dili ve Edebiyatı Tezli Yüksek Lisans

Statüsü : Yüksek Lisans

ÖZET

Yazar Adı ve Soyadı: Merve CİN

Üniversite : Bursa Uludağ Üniversitesi

Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü

Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı

Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı

Tezin Niteliği : Yüksek Lisans Tezi

Sayfa Sayısı : 1996

Mezuniyet : 05/04/2021

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Gülay DURMAZ

MUHİBBÎ DİVANI (2000 – 2500. GAZELLER)

(BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜK)

Bu çalışma, 16. yüzyıl hükümdarı, Muhibbî mahlaslı Kanuni Sultan Süleyman'ın Divan'ının 2000-2500. gazellerinin bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük çalışmasıdır.

Çalışmanın amacı kelimelerin buldukları cümleye göre aldıkları derin anlamlara yer verilerek şairin şiirinin daha iyi anlaşılması ve dil zenginliğinin ortaya çıkarılmasıdır. Bu çalışma yapılırken verilerin elektronik ortama yüklenmesi sağlanmıştır. Bu durum da eserin bugün daha kolay ulaşılabilir olmasını ve geleceğe taşınmasını ayrıca birçok veriye aynı anda ve hızlı erişimini sağlamaktadır. Böyle kapsamlı bir işlev için de TEBDİZ (Tarih ve Edebiyat Metinleri Bağlamlı Dizini ve İşlevsel Sözlüğü) projesi başlatılmıştır.

Bu çalışma yapılırken Kemal Yavuz- Orhan Yavuz'un "Muhibbî Divanı-Bütün Şiirleri" adlı çalışması esas alınmıştır. Şairin 500 gazeli aracılığıyla şiir anlayışına ve şiirinin anlam derinliğine, dil zenginliğine, topluma bakış açısına, sosyal - dini mesajlarına, beşeri, coğrafi ve çeşitli alanlardaki bilgi birikimine yönelik zengin bir içerik sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Muhibbî, Kanuni Sultan Süleyman, Bağlamlı Dizini ve İşlevsel Sözlük, 16. yüzyıl.

ABSTRACT

Writer Name and Surname : Merve Cin
University : Uludag University
Institution : Social Science Institution
Field : Turkish Language and Literature
Branch : Old Turkish Literature
Degree Awarded : Master
Page Number : 1996
Degree Date : 05/04/2021
Supervisor : Doç. Dr. Gülay Durmaz

DİVAN OF MUHİBBÎ (2000 - 2500. GHAZALS) (CONTEXT INDEX AND FUNCTIONAL DICTIONARY)

This study is a contextual index and functional dictionary study of the 2000-2500. Ghazals of the 16th Century's ruler who is Kanuni Sultan Suleyman with the pseudonym Muhibbî.

The aim of the study is to better understand the poet's poetry and reveal the richness of the language by giving place to the deep meanings that the words take have according to the sentence they are in. While this study is was preparing, displaying the data electronically enables the work to be more easily accessible today and to be carried into the future, as well as to access many data simultaneously and quickly. For such a comprehensive function, TEBDİZ (History and Literature Texts Contextual Index and Functional Dictionary) project has been initiated.

While doing this study, Kemal Yavuz's work named “ Muhibbî Divanı-Whole Poems “ was taken as basis. In this study, a rich content was presented regarding his understanding of poetry and the depth of meaning of his poetry, richness of language, perspective of society, social - religious messages, human, geographical and various fields of knowledge through the poet's 500 ghazals.

Key Words: Muhibbî, Kanuni Sultan Suleyman, Contextual Index and Functional Dictionary, 16th century.

ÖNSÖZ

Klasik Edebiyat metinleri maddi ve manevi olarak çok büyük öneme sahiptir. 19. yy'dan sonra etkileri azalmış ve günümüzde alanla ilgilenen kişiler dışında pek rağbet görmeyen bu edebiyatın metinlerinin, günümüzde kullanılan dile göre ağır dil özellikleri taşıması, yapıcı bugün alıştığımız metinlerden farklı olması bu duruma sebep gösterilebilir. O zaman matbaanın yaygın olmaması el yazısı eserlerin günümüze ulaşmasını zorlaştırmaktadır. Zamanın yıpratıcılığı, eserin koruma alanının elverişli olmaması birçok eserin kaybolmasına, eserlerin sayfalarının tahriş olmasına sebep olmaktadır. Kültür varlığımız olan bu eserler Türk Dili ve Edebiyatı başta olmak üzere birçok alan için kıymetlidir.

Tarih ve Edebiyat Metinleri Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü Projesi (TEBDİZ) teknolojinin imkânları sayesinde birçok eserin dijital ortama aktarılmasını sağlamaktadır. Kelimelerin anlamlarının bağlamsal olarak açıklanması da anlaşılması zor olan eserlerin bugün de okunmasına ve gelecek nesillere miras olarak bırakılmasına imkân verir.

“Tarih ve Edebiyat Metinleri Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü” adını taşıyan projenin ilk örnekleri ve dolayısıyla temelleri 2007 yılında Furkan Öztürk’ün hazırlamış olduğu Bâkî Divanı Sözlüğü [bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük] ve yine 2011 yılında Özer Şenödeyici’nin hazırlamış olduğu Nâ’îlî Divanı Sözlüğü [bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük] adlı bu iki doktora tezinin çalışmaları esnasında şekillenmiştir.

Bu çalışma ile Türk dilinde yazılmış olan eserlerdeki sözcüklerin, birlikte kullanıldığı kelimeler, hangi anlamlarda ve bağlamlarda kullanıldığı ortaya konulabilmektedir. Ayrıca, edebî eserlerdeki folklorik unsurlar tespit edilebilmekte, dilin tarihsel süreçte geçirdiği değişimler takip edilebilmektedir. Bunun yanında, sanatçıların üslupları hakkında, somut ve istatistikî verilere de ulaşmak mümkündür. Çalışmanın bir diğer sonucu ise, tanıklı ve tarihsel bir Türkçe sözlüğün vücuda getirilmesi olacaktır. Yazarların/şairlerin üsluplarının ve söz varlıklarının mukayesesinin araştırma konusu olabilmesi, bahsi geçen çalışma kapsamında elde edilecek verilerle kolaylaşacaktır.¹

Bu çalışmada da hükümdar şairlerden biri olan Muhibbî’nin gazelleri (2000-2500.) bu proje kapsamında incelenmiştir. Çalışma boyunca birçok yazmadan ve dijital ortamda bulunan eserden istifade edilmiştir. Ayrıca TEBDİZ Proje koordinatörü öğretim üyelerinden, projede görev alan kıymetli hocalardan yardım alınmıştır.

Bu çalışma hazırlanırken yardımlarını benden esirgemeyen tez danışmanım Doç. Dr. Gülay DURMAZ’A, eserde ana kaynak olarak yararlandığım Muhibbî Divanı “Bütün Şiirleri²” eserinin sahibi Kemal YAVUZ ve lisans eğitimimde de büyük emeği olan hocam Orhan YAVUZ’a, tez çalışmam sırasında bana yardımcı olan arkadaşlarım Elif GÜNAYDIN ve Mehmet ALTINOVA’ya, tüm eğitim sürecimde sabırla yanımda olan her zaman destek veren aileme teşekkürlerimi borç bilirim.

¹ Fatih Özer, “Tarih ve Edebiyat Metinleri Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü Sistemi (TEBDİZ)”, Bilig – Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi, S. 86: ss.219-221, 2018

² Kemal Yavuz, Orhan Yavuz, Muhibbî Divanı, 1.b., C.2, İstanbul : Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2016.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	vi
ABSTRACT.....	vii
ÖNSÖZ.....	viii
İÇİNDEKİLER	ix
GİRİŞ	1

1. BÖLÜM

BEYİTLERİNDEN HAREKETLE MUHİBBÎ ŞİİRİ VE NASİHATLERİ

1.1. MUHİBBÎ ŞİİRİ	4
1.1.1. Beyitlerinden Hareketle Aşk Konusunda Muhibbî	10
1.1.1.1. Aşkın hem padişahı hem de kuludur.....	12
1.1.1.2. Aşk ile herkesten önce tanışır.....	12
1.1.1.3. Aşk ehli olarak aşkın vasıflarını anlatır.....	12
1.1.1.4. Hem aşkın sırrını saklar hem de ortaya çıkarır.....	13
1.1.1.5. Benzersiz bir âşıktır.....	14
1.1.1.6. Aşkın ilmini öğretir	16
1.1.2. Beyitlerinden Hareketle Muhibbî Şiirinde Sevgili.....	16
1.1.3. Beyitlerinden Hareketle Muhibbî Şiirinde Sultanlık.....	19
1.2. Muhibbî'nin Şiiri Aracılığıyla Verdiği Nasihatler.....	20
1.2.1. Güzellik Kalıcı Değildir, Güzellik ile Gururlanılmamalıdır.....	20
1.2.2. Dünyadan Vefa Umulmamalıdır.....	21
1.2.3. Dünyaya Gönül Verilmemelidir.....	21
1.2.4. Nefis ile Mücadele Edilmelidir.....	22
1.2.5. Kişi Dünyayı Kendine Düşman Kabul Etmelidir.....	23
1.2.6. Dünyanın Geçici Olan Malına Meyledilmemelidir.....	23
1.2.7. Dünyanın Güzelliklerine Aldanılmamalıdır.....	24
1.2.8. Kişi İhtiyacından Fazlasını İstememelidir, Kanaatkâr Olmalıdır.....	24
1.2.9. Ömür Boşa Harcanmamalıdır.....	25
1.2.10. Her Durumda Ahlaklı Olunmalıdır.....	25
1.2.11. Allah'ın Affediciliğine Sığınılmalıdır.....	25
1.2.12. Sözüne Sadık Olunmalıdır, Sözünde Dürüst Olunmalıdır.....	26
1.2.13. Eziyet ile Karşılaşsan da Sen İyilikle Karşılık Ver.....	27

1.2.14.Kibir ve Riyadan Uzak Durulmalıdır.....	27
1.2.15.Kerem Sahibi İnsan Olmanın Yolu Affedici Olmaktan Geçer.....	27
1.2.16.Gıybetten Uzak Durulmalıdır.....	28
1.2.17.Dünyanın Pislğinden Temizlenmek İçin Allah'a Sığınmak Gereklidir.....	28
1.2.18.İyilerle Arkadaşlık Yapıp İnsanlara İyilik Yapılmalıdır.....	29
1.2.19.Asıl Hayat Olan Ahiret İçin Çalışılmalıdır.....	30
1.2.20.Gaflet Uykusundan Uyanmak Gerekir	30
1.2.21.Sükût Etmek İnsanı Yüceltir.....	30

2. BÖLÜM

MUHİBBÎ DİVANINDA KALIP İFADELERVE AHENK UNSURLARI

2.1. AYETLER.....	31
2.1.1.Duha Suresi.....	31
2.1.2.Leyl Suresi.....	32
2.1.3.Nur Suresi.....	32
2.1.4.Rahman Suresi.....	33
2.2.YEMİN İFADELERİ.....	33
2.3.DUA- BEDDUA İFADELERİ.....	34
2.4.ATASÖZLERİ-ÖZLÜ SÖZLER-DEYİMLER.....	36
2.4.1. Atasözleri.....	36
2.4.1.1. Aslanlar gelince, çakallar dağılır.....	36
2.4.1.2. Aşk başa gelirse akıl baştan gider.....	36
2.4.1.3. Dertsiz kul olmaz	37
2.4.1.4. Dikensiz gül olmaz	37
2.4.1.5. Gökten ne yağdı da yer kabul etmedi	38
2.4.1.6. Gülü seven dikenine katlanır.....	38
2.4.1.7. Kişinin başına ne gelirse dilinden gelir.....	38
2.4.1.8. Ne ekersen onu biçersin.....	39
2.4.1.9. Sabreden derviş, muradına ermiş.....	39
2.4.1.10. Üzüm üzüme baka baka kararır	39
2.4.2. Özlü Sözler.....	40

2.4.2.1.Aşığa arzu, amaç gerekli değildir	40
2.4.2.2.Az olan her zaman kıymetlidir	40
2.4.2.3.Bin kez ölmek beklemekten iyidir	40
2.4.2.4.Dünyada her şey insan içindir	41
2.4.2.5.Mutluluğun arkasından keder gelir	41
2.4.2.6.Tanrı selamı almamak doğru değildir.....	42
2.4.3.Deyimler	43
2.5.AHENK UNSURLARI	48
2.5.1.Vezinler ve Vezinlerin Kullanım Sıklığı.....	48

3. BÖLÜM

MUHİBBÎ DİVANINDA ŞAHİS KADROSU

3.1.PEYGAMBERLER	49
3.1.1.Âdem	49
3.1.2.İbrahim	49
3.1.3.İsa	50
3.1.4.Muhammed	51
3.1.5.Süleyman	52
3.1.6.Yusuf	53
3.2.HALİFELER VE SAHABELER	54
3.2.1.Ebubekir-Ömer	54
3.2.2.Hasan- Hüseyin	55
3.3.HÜKÜMDARLAR	55
3.3.1.Ferenduş.....	55
3.3.2.Karun	56
3.3.3.Mahmud-Ayaz	56
3.4.KLASİK AŞK MESNEVİLERİ ŞAHSİYETLERİ	56
3.4.1.Ferhat-Şirin	56
3.4.2.Hüsrev-Şirin	57
3.4.3.Leyla – Mecnun	57
3.4.4.Vâmık-Azra	58

3.5.ŞEHNAMEDE İSMİ GEÇEN KİŞİLER	59
3.5.1.Behram-ı Gûr	59
3.5.2.Cemşid	59
3.5.3.Dârâ	60
3.5.4.Ehrimen	61
3.5.5. Feridun	61
3.5.6. Hüsrev	62
3.5.7. İskender	62
3.5.8. Keyhüsrev	63
3.5.9.Keykâvus	63
3.5.10.Neriman- Rüstem.....	63
3.5.11. Zâl	64
3.6.ŞAİRLER	64
3.6.1.Câmî	64
3.6.2.Hüsrev-i Dihlevî / Hâfız-ı Şîrâzî	65
3.6.3.Hassan bin Sabit	65
3.6.4.Kemal-i Hucendî	66
3.6.5.Selman	66
3.7. DİĞER ŞAHISLAR	66
3.7.1. Hızır	66
3.7.2.Lokman	67
3.7.3. Mani	67
3.7.4. Mansur	68

4.BÖLÜM

KOZMİK ÂLEM

4.1.AY	69
4.2.BURC.....	71
4.3.FELEK	71
4.4. GÜNEŞ	72
4.5. YILDIZ	73

4.5.1. Keyvân	74
4.5.2. Pervin	74
4.5.3.Süheyl	75
4.5.4.Zühre	75

5. BÖLÜM HAYVANLAR

5.1.AHU.....	76
5.2.AKREP	76
5.3.ANDELÎB-BÜLBÜL- HEZÂR	77
5.4.AT /ESB/ FERES/ RAHŞ/ SEMEND/ ŞEBDİZ	77
5.5.EJDER /EJDERHA	78
5.6.GÜNÇİŞK	79
5.7.HÂMÂME	79
5.8.HÜMA	80
5.9.İT/SEG	80
5.10.KAKUM – SİNCAP.....	81
5.11.KEBK	81
5.12.KOYUN	82
5.13.MÂHÎ	82
5.14.MÂR	83
5.15.MEGES	83
5.16.MURG	84
5.17.MÛR.....	84
5.18.PELENG / KAPLAN	85
5.19.PERVANE	86
5.20.RUBAH	87
5.21.SİMURG (ANKA)	87
5.22.ŞAGAL	87
5.23.ŞAHBAZ/ BÂZ/ŞAHİN	88
5.24.ŞÎR	88

5.25.TÛTÎ	89
5.26.ÛŖTÛR	89
5.27.ZÂG	89

6. BÖLÛM

BİTKİLER

6.1. 'AR'AR	90
6.2.AYVA-ŖEFTALİ	90
6.3.BENEFŖE.....	91
6.4.ÇINAR	91
6.5. ENGÛR	92
6.6.GONCA	92
6.7.GÛL	93
6.8.LALE	94
6.9.NARVEN	95
6.10.NERGİS	96
6.11.NESRİN	97
6.12.NİLÛFER	97
6.13.REYHAN	98
6.14.SERV.....	98
6.15.SÛNBÛL	99
6.16.ŖİMŖAD	100
6.17.TUBA AĞACI	
6.18.YASEMİN.	100

7.BÖLÛM

SOSYAL HAYAT

7.1.MESLEKLER	100
7.1.1.Hattat	100
7.1.2.Hekim-Tabip	101
7.1.3.İmam	102
7.1.4.Kasap	102
7.1.5.MeŖŖata	103

7.1.6.Mimar	103
7.1.7.Muğbeçe	104
7.1.8.Nahlbend	104
7.1.9.Nakkaş	104
7.1.10.Nevâ-Sâz	105
7.1.11.Perdedar	105
7.1.12.Remmal	106
7.1.13.Sahib-i Ayar	106
7.1.14.Saka	106
7.1.15.Saki	107
7.1.16.Sarraf	109
7.1.17.Senahan	109
7.1.18.Sermahfil	109
7.1.19.Tacir	110
7.2 MUSİKİ	110
7.2.1. Çalgı Aletleri	110
7.2.1.1.Çeng	110
7.2.1.2.Kanun	111
7.2.1.3.Keman	111
7.2.1.4.Kemençe	111
7.2.1.5.Ney	112
7.2.1.6.Pişe	113
7.2.1.7.Rebab	113
7.2.1.8.Tabl	114
7.2.1.9.Tambur	114
7.2.1.10.Ud.....	115
7.2.2. Musiki Makamları	115
7.2.2.1.Buselik	115
7.2.2.2.Hicaz-Irak.....	116
7.2.3.Musiki ile İlgili Diğer Unsurlar	116
7.2.3.1.Mızrab	116

8. BÖLÜM

MEKÂNLAR

8.1.ŞEHİRLER	117
8.1.1.Aden	117
8.1.2.Bağdat	117
8.1.3.Bedahşan	118
8.1.4.Hitâ	118
8.1.5.Horasan	119
8.1.6.İran-İsfahan	119
8.1.7.İstanbul	120
8.1.8.Mısır	120
8.1.9. Rûm	121
8.2.COĞRAFİ MEKÂNLAR	121
8.2.1.Aras-Ceyhun-Kızılırmak	121
8.2.2.Nil Nehri	122
8.3.KAPALI MEKÂNLAR	122
8.3.1.Kâbe /Beytü'l Haram	122
8.4. HAYALÎ MEKÂNLAR	123
8.4.1.Kafdağı	123
8.4.2.Bîsütun	124
SONUÇ :	125
KAYNAKÇA:	126
EKLER :	130

BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜK	130
A.....	130
B.....	243
C.....	447
Ç.....	497
D.....	533
E.....	688
F.....	738
G.....	759
H.....	945
I.....	1054
İ.....	1056
J.....	1150
K.....	1151
L.....	1260
M.....	1290
N.....	1396
O	1457
Ö.....	1516
P.....	1522
R.....	1544
S	1567
Ş.....	1695
T.....	1730
U.....	1786
Ü.....	1796
V.....	1826
Y.....	1858
Z.....	1931

KISALTMALAR

- a.g.e.** : Adı Geçen Eser
a.g.m. : Adı Geçen Makale
b. : Oğlu
b. : Basım Sayısı
Bkz. : Bakınız
c. : Cilt
çev. : Çeviren
İSAM : İslam Araştırmaları Merkezi
özd. : Özdeyiş
s. : Sayfa
S. : (Sürelı Yayınlarda) Sayı
ss : Sayfa Sayısı / Aralığı
TEBDİZ : Tarih ve Edebiyat Metinleri Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü
TDK : Türk Dil Kurumu
yy. : Yüzyıl

GİRİŞ

Türk Edebiyatının büyük bir parçası olan Klasik Türk edebiyatı sahip olduğu dil özellikleri, metinleri, metinlerinin özellikleri ile büyük bir araştırma havuzudur. “Eski Türk Edebiyatı ” diye de adlandırılan bu dönemdeki metinlerin anlaşılması ve günümüz Türkçesine uyarlanabilmesi bilgi birikimi gerektirir. Şimdiki gramer özelliklerinin o dönemdeki dil özelliklerinden farklı olması, kelimelerin günümüze gelene kadar anlam ve biçim değişikliği yaşaması metinlerin incelenmesini zorlaştırmaktadır. Söz sanatları, mazmunlar, Arapça ve Farsça ‘ya ait kelimeler, dönemin sosyal ve siyasal durumu, şairin düşünce dünyası gibi birçok unsurun metnin doğru anlamlandırılabilmesi için bilinmesi gereklidir. Metindeki kelimelerin sözlükteki anlamları tek başına metnin doğru bir şekilde açıklanabilmesi için yeterli değildir. Kelimelerin metin içinde nasıl tahayyül edilip seçildiğini bilmek gerekir. Bütün bunlar göz önüne alınarak araştırmacılar tarafından “bağlamlı dizin “ adı verilen bir kavram ortaya çıkarılmıştır.

“Bağlamlı dizin, metinleri vücuda getiren sözcüklerin sıklıklarının ve bağlamlarının tespit edilmesine yarar ve bir işlevsel sözlük hazırlayabilmek için gerekli malzemeyi sağlar. Burada “bağlam (context)” ile kastedilen dilbilimsel bağlamdır (context linguistic). Modern dilbilimde bu terim, göstergenin diğer göstergelerle oluşturduğu bütün içinde kazandığı anlamı karşılar. Sözcüklerin cümle içinde diğer sözcüklerle kurduğu ilişki sayesinde kazandığı birbirinden farklı anlamlar; metinlerin tanıklığıyla tespit edilebilir. Daha önce yapılan çalışmalar göz önüne alındığında, proje kapsamında eşzamanlı olarak birçok metnin dijital ortama aktarılması neticesinde oldukça kapsamlı ve işlevsel bir sözlüğün elde edildiği söylenebilir.

Batı’da edebî metinlerin de bağlamlı dizinlerinin hazırlandığı görülmektedir. İlk olarak kutsal kitapların bağlamlı dizinleri üzerinde çalışılmış, sonraları Shakespeare’den Proust’a değin büyük şair ve yazarların yapıtlarından oluşan külliyatlarının bağlamlı dizinleri ortaya çıkarılmıştır³. Albert S. Cook’un 1911 yılında yayımladığı bağlamlı dizin, bir Anglosakson destanı olan Beowulf metnini esas almaktadır. Sheakespeare’in eserleri üzerine de benzer çalışmalar yapılmıştır. Horace Howard Furness, 1875 yılında, A. M John Bartlett ise 1990 yılında Sheakespeare’in şiirlerinin bağlamlı dizinini yayımlamışlardır. Eugene F. Shewmaker, 1996 sanatçının şiirlerinde ve oyunlarda geçen yabancı sözcükleri konu alan bir başka

³ Bkz. Furkan Öztürk, *Bakî Divanı Sözlüğü -Bağlamlı Dizin Ve İşlevsel Sözlük*, (Doktora Tezi) ,Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007, s. 7.

concordance hazırlamıştır. Lane Cooper, 1911 yılında William Worthsworth'un ve 1916 yılında Horace'ın eserlerinin bağlamalı dizinini yayınlamıştır. Batı'da 19. yy'dan itibaren edebi metinlere uygulanan concordance yöntemi, 1987 yılında İran şairi Hafız'ın Divan'ına tatbik edilir.⁴

Türkiye'de bu konuda yapılan ilk çalışma Furkan Öztürk tarafından hazırlanan doktora tezidir. Öztürk, bu çalışmasında Bâkî Divanı'nın bağlamalı dizinini hazırlamış ve sözcüklerin kullanım sıklıklarını belirtmiştir. Böylece Bâkî Divanı'nın söz varlığı ortaya konmuş, sözcüklere bağlamlarından hareketle anlamlar verilmiştir. Furkan Öztürk'ün, çalışmasında kullandığı yöntemi izah ettiği bir de makalesi bulunmaktadır. Özer Şenödeyici aynı yöntemi kullanarak Nâ'ilî Divanı'nın bağlamalı dizinini ve işlevsel sözlüğünü hazırlamıştır. Çalışmanın giriş kısmında Şenödeyici, bağlamalı dizin ve işlevsel sözlük yardımıyla Şairin üslubu hakkında hangi verilerin elde edilebileceğine dair üslupbilim bir çalışma ortaya koymuştur. Günümüzde birçok araştırmacı, eş zamanlı olarak birçok eserin dijital ortamda bağlamalı dizinini ve işlevsel sözlüğünü çıkarmak amacıyla TEBDİZ Projesi çerçevesinde çaba göstermektedir. Bu sisteme farklı üniversitelerden, birçok akademisyen, yüksek lisans ve doktora öğrencisi veri girişi yapmaktadır. Bu sistemde veri girişi yapılan sözcüğün hangi yy'de, kimin eserinde, hangi gazelde, kaçınıcı beyitte, hangi anlamlarda kullanıldığına çok kısa sürede ulaşılabilmektedir. Sistem herkesin kullanımına açıktır ve halen veri girişi devam etmektedir.⁵

Prof. Dr. İsmail Hakkı Soyak öncülüğünde Gazi Üniversitesi tarafından başlatılan proje kapsamında çalışmalar halen devam etmektedir. Projede birçok yüksek lisans ve doktora öğrencisi yer almaktadır.

Hazırlanan bu çalışmada da Muhibbî'nin yani Kanunî Sultan Süleyman'ın Divan'ındaki 2000 ile 25000. gazeller arasındaki 500 beytin Tebdiz projesi kapsamında oluşturulan bağlamalı dizinidir.

Bu çalışma hazırlanırken Prof. Dr. Kemal YAVUZ ve Prof. Dr. Orhan YAVUZ' un birlikte neşrettiği "Muhibbî Divanı- Bütün Şiirleri" eseri esas alınmış, Coşkun AK'ın "Muhibbî Divanı İzahlı Metin " eserinden yararlanılmıştır.

Çalışmada sözü edilen beyitler dönemin özellikleri dikkat edilerek şairin düşünceleri, dönemin sosyal ve siyasal durumu, şairin yaşadığı bölgenin coğrafi özellikleri, şairin içinde

⁴ Özer Şenödeyici, "Üslûp Araştırmaları Açısından Bağlamalı Dizin Ve İşlevsel Sözlük Çalışmaları: Nâ'ilî Örneği", Journal of Turkish Language and Literature C.3, S. 1, (2017), s.283.

⁵ Şenödeyici, a.g.m. ss.282-306.

bulunduğu ruh hâli ve dönemin şair, şiir ve diğer etkenler üzerindeki psikolojik etkisi dikkate alınarak incelenmiştir. Ayrıca gazelerde kullanılan sözcükler TEBDİZ sisteminin de bir özelliği olarak ek ve kök şeklinde de ayrı ayrı gösterilebilmektedir. Bu sebeple sözcükler hem gramer açıdan hem de kullanılan yerlere uygunluğu bakımından incelenmiştir.

Çalışma “Giriş” , sekiz bölümlük inceleme kısmı ve “Sonuç ”tan oluşmaktadır. Birinci bölümde beyitlerinden hareketle aşk, sevgili, sultanlık gibi konulardan bahsedilmiş, Muhibbî'nin düşünceleri ve bu konuları ele alış biçimi incelenmiştir. Sonra aynı bölümde nasihatlerine yer verilmiştir. İkinci bölümde kalıp ifadeler ve ahenk unsurlarına yer verilmiştir. Kalıp ifadelerde yer alan atasözlerinde; bazılarında atasözü direkt beyitte yer alırken bazı atasözleri anlamdan çıkarılarak yazılmıştır. Atasözü olmayan fakat duymaya alışık olduğumuz kalıp ifadeler ise “ Özlü Sözler” başlığı altında toplanmıştır. Ahenk unsurları kısmında incelenen gazelerde kullanılan vezinler ve bu vezinlerin kullanım oranları verilmiştir. Diğer bölümler de “Muhibbî Divan’ında Şahıs Kadrosu”, “Kozmik Âlem”, “Hayvanlar”, “Bitkiler”, “Sosyal Hayat”, “Mekânlar” şeklinde sıralanmıştır. Başlıklar altındaki sıralama ise varsa genel konu ve bu konuya ait maddeler şeklinde verilmiş, yoksa maddeler alfabetik olarak sıralanmıştır. Çalışmada yer alan her başlık için yeterli sayıda örnek beyit verilmeye çalışılmıştır. Örnek verilen beyitler parantez içinde (gazel numarası/ gazelde beytin sırası) şeklinde verilmiştir.

Çalışma “Sonuç “, “Kaynakça”, ve “Ek” bölümü verilerek bitirilmiştir.

1. BÖLÜM

BEYİTLERİNDEN HAREKETLE MUHİBBÎ'NİN ŞİİRİ VE ŞİİRİ ARACILIĞIYLA VERDİĞİ NASİHATLERİ

1.1. MUHİBBÎ'NİN ŞİİRİ

Osmanlı Devleti'nin onuncu hükümdarı Yavuz Sultan Selim'in oğlu olan Muhibbî, Kanunî Sultan Süleyman tarihte sultanlığı ve şairliği ile oldukça bilinen bir isimdir. 46 yıllık ömrünün büyük kısmı savaş meydanlarında geçmesine rağmen şiire çok büyük yer ve önem vermiştir. Şehzadeler yetiştirilme biçimleri dolayısıyla küçük yaşlardan itibaren dinî ve fennî eğitimler almaya başlarlar. Muhibbî okuyacak ve bu dillerde yazacak şekilde Arapça, Farsça bilmekte, aynı zamanda Çağatayca da bilmektedir. Biri Farsça olmak üzere dört divanı bulunmaktadır.⁶ Âmil Çelebioğlu, Muhibbî ile ilgili “Muhibbî, cihan hâkimi sultanlardan biri olmasaydı bile şair olarak edebiyat tarihimiz içinde yer alması gereken isimlerden biri olurdu.”⁷ diyerek ünlü bir sultan olmasının yanında ünlü bir şair de olduğunu vurgulamaktadır.

Âmil Çelebioğlu Muhibbî'nin şiirlerini,

- “1- Hükümdarlığını, sultan şahsiyetini ve havasını yansıtan veya hamasi yönü olan şiirler,
2- Hikemî, fikrî, talimi mahiyetteki ve öğüt verici veya dinî, tasavvufî türden şiirler,
3- Âşıkane, rindane mahiyetteki şiirler olmak üzere üç gruba ayırabiliriz.”⁸ diyerek bu şekilde ayırsa da tam olarak şiiri bir çerçeve içerisine alınamamaktadır. Tek bir beyitten birçok farklı konuyu kapsayacak anlam çıkarılabilir.

Muhibbî kendi şiirleri ile ilgili olarak şiirini oldukça beğendiğini ve iyi bir şair olduğunu birçok beytinde dile getirmiştir. Meşhur bir şair olmasını bir yıldız gibi parlayan kısmetine bağlayan Muhibbî bunu beyitlerinde şu şekilde dile getirir:

Çün muhibbî oldı Muhibbî âline evlâdına
Şadmânâm toğdı çün burc-ı şereften yılduzum (2178/5)

⁶ Coşkun Ak, Muhibbî Divanı, Ankara: 1987.

⁷ Âmil Çelebioğlu, “Şair Kanunî Sultan Süleyman”, Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları, İstanbul: 1998, s.189.

⁸ Çelebioğlu, a.g.m., s.189.

Divan şiirinde cevher ya da gevher, sevgilinin kıymetli özelliklerine ve şairlerin cevher niteliğindeki beyitleri için de kullanılır. Muhibbî de kendi beyitleri için cevher benzetmesini kullanmıştır. Şiirini duyanların ona gevher dememesinin mümkün olmadığını söyleyip, hatta gevherden daha üstündür diyerek ona verdiği kıymeti dile getirmiştir.

Nazm-ı gevher-nişarımı her kim ki gūş ide
Aña Muhibbî diye-bilür mi gevher degül (2019/5)

Bu Muhibbî sözi gevherden yig
Olsa tañ mı çün oldı tab'ı selîm (2073/5)

Altın çok değerli ve az bulunan bir madendir. Her devirde, her yerde geçerliliği vardır. Muhibbî bu beyitte şiirinin altın suyuyla yazıldığını söyleyerek kendini altın işleyen ustaya benzetmiştir. Burada görülüyor ki başkalarının onun şiirine değer biçmesine gerek kalmadan o kendi şiirinin kıymetini hakkınca verir.

Altun suyıyla şi'r-i Muhibbî'yi yazalar
Zer-düz-vār şan'at-ı nazm içre zer-keşem (2104/7)

Osmanlı'da bakır karıştırılmış kızıl altın çok rağbet gören maden olmuştur. Dürdâne ise çok kıymetli bir incidir. Muhibbî de beytinde, her beytinin zaten bir kızıl altın olduğunu ondan daha değerlisinin sadece inci gibi kıymetli bir mücevherde olduğunu söyleyerek şiirini yüceltir.

Her beyti Muhibbî'nüñ olur bir kızıl altun
Ancak ben anuñ mislini dürdânede buldum (2170/5)

Sadece söz güzelliği değil şiirinde anlam derinliği de vardır. Şiirde anlam genelde bahre yani denize benzetilir. Kıymetli cevherler denizlerin, yeryüzünün derinliklerinden çıkar. Divan şairleri de şiirleriyle bu anlam denizinden en güzel cevherleri çıkarırlar.

Yine ğavvāş-ı dehr oldum ma‘ānî baħrına taldum
İdüp taħşîl-i gevherler yine āvāzeler saldum (2167/1)

Fesahat kelime anlamı olarak: “İfadede, kelimelerden her birinin ve bu kelimelerden meydana gelen cümlelerin lafız, mana, ahenk ve kurallara uygunluk bakımından yerinde, düzgün ve doğru olması durumu; dilin söylenmesi güç, ahenksiz, alışılmamış kelimelere, yadırganacak yabancı sözlere, kusurlu cümle, mecaz ve terkiplere yer verilmemesi suretiyle açık, duru ve doğru kullanılması”⁹ demektir. Muhibbî şiirinde açık ve anlaşılır, sade duru bir dil tercih etmiştir. Şiirinin anlaşılmasını önemsemiştir ve bunu dile getirmiştir. Fesahat denizinden çok güzel inciler çıkaran bir dalgıç olduğunu söyleyerek hem şiir yeteneğini hem de şiirini övmüştür.

Feşāhat baħrına ğavvāş olup taldum güzār itdüm
O deryādan niçe dürler çıkardum şikār itdüm (2290/1)

Dilā ğavvāş olup çünki feşāhat baħrına taldum
Bulup dürler gibi ma‘nî şî rüm ābdār itdüm (2363/4)

Böyle övülesi ve kıymetli şiiri de sadece sözün ustası olanların anlayacağını söyler.

Söz güherdür degme kimse bilmez anuñ kadrini
Kıymetin bilen alur göster hemān şarrāfa gel (2049/3)

Beñzedi nazmuñ Muhibbî yine şāfî gevhere
Bilmez anuñ kadrini şarrāf-ı ‘irfān olmayan (2416/5)

Çevgan, at üzerinde iki takımın karşılıklı ellerinde sopalarla birbirlerinin kalesine top atmaya çalıştıkları bir savaş oyunudur. Geniş bir meydana oynanır. Klasik şiirde de benzetmelerde sıkça yer bulmuştur. Bu beyitte şiirin manasını topa, sopayı sözüne benzetmiştir. Kendine de bu şairler meydanında yer istemiştir.

⁹ Bkz. Kubbealtı Lügati, “fesahat”, (1.09.2019).

Şi'r-i çevgân-ıla çalmağa ma'ânî topını
'Arşa-i 'aşr içre geldüm ya'nî meydân isterem (2336/4)

Muhibbî, şiirde usta olarak görülen birçok şairin de onun şiirlerini beğendiğini söyler. Bu kişiler önemli bir âlim olan merhum Baba Kemâl-i Hucendî¹⁰, İranlı şair merhum Câmî ve Hindistan'da yaşayan Türk asıllı şair, tarihçi ve mutasavvıf olan Hüsrev'dir. Gönül yakan şiirini Hz. Muhammed zamanında ünlü olan Hassân b. Sâbit'e üslubunu da Selmân'a denk olduğunu söylemiştir.

Bir gâzel didi Mûhibbî yine bir meh-rûya kim
İtseler Hücend'e kabrinde diye taḥsîn Kemâl (2006/5)

İy Muhibbî Câmî Hüsrev bulsalar tâze ḥayât
İşidüp taḥsîn iderlerdi benüm bu gâzelüm (2273/9)

Şi'r-i dil-sûzuñ iderse tañ mıdur Ḥassân'a ta'n
Şi'rüñi şimden girü üslûb-ı Selmân eylegil (2027/7)

Yaşadığı devirde şiirde söz sahibi olan Hüsrev-i Dihlevî gibi Muhibbî de kendi devrinde şiirde söz sahibidir, söz mülkünün melikidir.

N'ola Rûm'uñ Hüsrev'i olsa Muhib
Çünkü oldı malik-i mülk-i suḥen (2427/5)

Yazdıklarının hoş ve güzel olduğunu, bunun ispatı için güzel sevgiliden bahsetmesine gerek olmadığını ve zaten şiirinin altın işlemeli kumaş kadar kıymetli olduğunu dile getirir.

Beni şanmañ şi'rde bûriyâ-bâf
İdüp pür naḫş anı zer-baft-düz (2237/3)

¹⁰ Bkz. M. Nazif Şahinoğlu "Kemal-i Hucendî", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 1992, C.6, ss.106-108.

Çelebioğlu, “Bu itibarla Osmanlı hanedanı içinde ve muasırı şairler arasında en fazla gazel yazarlardan biri olan Kanuni Sultan Süleyman, belki bir ehl-i vefa hakiki bir dost bulamamanın da ızdırabıyla şiirin, gönül yalnızlık sarayında bir eğlence, bir meşguliyet olduğunu, kimsenin şiiriyle öğünüp kemale erdiğini söylememesini belirtir.”¹¹

Muhibbî derdini, derdinin büyüklüğünü, gizlediklerini, gizlemek zorunda olduklarını, bunların yüklediği sıkıntıyı şiirlerinde dile getirmiştir. Bu sıkıntı o kadar büyüktür ki yazılsa kalem, kâğıt ağlar; tutuşur, yanar:

Niçe tahrîr eylesem derd-i dilüm aḥvālını
Yazmaḫ itsem yanuma düşüp bile ağlar kalem (2380/2)

Yazdıkça çoğalan derdi, bazen şiirini istediği gibi yazmasını engeller.

İy Muḥibbî inleyem derd-i dilüm eş'âr-ıla
Bir iken derdüm biñ itdi defter ü dîvân benim (2142/5)

Kendi dertlerinin yanında sevgilinin ettiği eziyet de üstüne gelerek onu dayanılmayacak durumlara sokar.

Bu çarḫuñ cevri yitmez mi ider bir yaña dilber hem
Bu ğamdan kâmetüm çünki dönüpdür oldı çenber hem (2312/1)

Şiirin, cihan padişahının dışarıya göstermek zorunda olduğu sert, kırılmaz ifadeye karşılık sığındığı yer olduğunu şu şekilde açıklamak mümkündür: “Kanuni Sultan Süleyman ve benzerleri için şiir söylemek bir bakıma başka bir âleme hicrettir. Büyük bir kumandan ve devlet adamı olan ve ömrü, ülkelerden ülkelere, zaferlerden zaferlere koşmakla her türlü imar, idare vs. işleriyle meşgul olmakla geçen ve büyük bir mes'uliyet idraki içinde bulunan bu tür kimseler, isteseler dahi bir an için bile olsa deli-dolu gönüllerince yaşayamaz, nefislerinin ve çevrelerinin baskılarından kurtulamazlar. Böyle bir insan hele padişah olursa o, sanıldığı gibi her arzusunu yerine getirebilen kimse demek değildir. O, rastgele, yapayalnız istediği yere girip

¹¹ Çelebioğlu, a.g.e., s.194.

çıkamaz, çeşitli mes’uliyet duygularından, formalitelerden azade yaşayamaz. İşte derece derece bu tür insanlar için şiir, musikî ve benzeri meşguliyetler, başka bir dünyaya sığınmak, değişik bir âleme firar ebnek, böylece eğlenip dinlenmeye fırsat bulmaktır.”¹² Derdini şiirle anlatan Muhibbî, dertli gönlünü şiirle hoş etmektedir.

Söz-i ‘ışkı gūş idüp deryālayın cūş eyledüm
Bunuñ-ıla bu fenā dünyāda dil hoş eyledüm (2361/1)

Muhibbî’nin nasihat verici, içinde hikmetler bulunduran beyitleri de mevcuttur. Rahman suresinde¹³: “ Yeryüzünü canlılar için o hazırladı. Oradaki meyveler, salkım salkım hurmalar, yapraklı daneler, hoş kokulu bitkiler vardır.” buyruğuna denk düşecek şekilde, bir toprak ve sudan, aynı yerde veya farklı coğrafyalarda türlü türlü çiçekler yetiştiğini ve bu durumun sakladığı hikmetin de farkında olarak dile getirir.

Bitürür dürlü şükûfe her biri bir nev’ de
Bu ne hikmet cümlesi bir su-y-ıla bir hākden (2492/4)

Şiirde güzel ve kıymetli söz için “inci, dürr, dürdâne” gibi benzetmeler sıkça kullanılır. İncinin kıymeti denizin derinliklerinde zor şartlarda oluşmasından kaynaklanır. Muhibbî de sözünü inciye benzeterek kıymetli olduğunu kasteder ve söylediklerinden hem nazım ehlinin kulağına küpe yapmasını hem de yaşadığı devirdeki insanların ders çıkarmasını ister.

İy Muhibbî her sözüñ bir gevher-i yek-dānedür
Ehl-i nazmuñ taquban gūşına mengūş eyleyem (2340/5)

Oldı Muhibbî her sözi çün dürr-i şāhvār
Assun zamāne gūşına bu nazm-ı dil-keşüm (2200/5)

¹² Çelebioğlu, a.g.e., s.194.

¹³ El-Rahman 55/9-10.

Muhibbî, Hz. Süleyman'ın, “Hoş sözler petek balı gibidir, cana tatlı ve kemiklere şifadır.”¹⁴ sözündeki gibi o da sözünü bala benzetmiştir. Fakat onun şiirinin lezzetini aklıyla anlamaya çalışan değil, gerçeği idrak edebilmiş gönül zenginliği olan kimseler alabilirler.

Şi'r oldur okıyanlar bula şeker lezzetin
Lezzetin bilmez anuñ illâ ki 'aql-ı hürde-bjn (2431/1)

İncelenen gazelerde halk şiirine ait birtakım özellikler görülmektedir. Bu duruma, “Halk şiirindeki dedim-dedi tarzı söyleyiş halk şiirinde yaygın olarak kullanılan bir biçim olup koşma ve semaîlerdeki âşık ve sevgilinin dedim-dedi ifadesine bağlı karşılıklı söyleşmeleridir. Zamanla bu tür halk şiirinde geleneğe dönüşmüştür. Günümüz âşıklarının da bu tarz şiirler söylemesi geleneğin canlılığını koruduğunun ifadesidir. Karşılıklı konuşma biçiminde, sorulu cevaplı olarak yazılmış dedim-dedi tarzı şiir örneklerine divan şiirinde de rastlamaktayız.”¹⁵ ifadesinden de anlaşıldığı gibi başka divanlarda da rastlanılmıştır. Muhibbî'nin şiirinde tam bir gazel olarak rastlanmasa da bölüm bölüm bu tarz söyleyişlere rastlanılmaktadır.

Didüm bildüñ mi iy dilber belâ kühında ben zârı
Didi ol Hüsrev-i Şîrîn-dehen Ferhâd'a beñzersin (2425/4)

Didüm ki sâyeñe varup iy döst hoş geçem
Didi ki ben günüm saña hiç saya virmezsin (2433/3)

1.1.1. Beyitlerinden Hareketle Aşk Konusunda Muhibbî

Divan şiiri belli kuralları, kendine has yazılış biçimi, özel vezinleri, işlenmesi zorunlu konuları olan yani çerçevesi olan bir şiirdir. Şiirde mutlaka âşık, sevgili, rakip olmalıdır. Sevgili her zaman âşığa eziyet eder, âşık buna çok üzülse de çektiği sıkıntılar onu zorlasa da sevgiliden gelen her şeyi kabul etmek zorundadır. Bahsedilen aşk beşeri değil de Allah aşkı, tasavvufî aşk

¹⁴ İncil, “ Özdeyişler: Süleyman'ın Özdeyişleri”, özd. 16/24, s.33.

¹⁵ H. Dilek Batislam, “ Divan Şiiriyle Halk Şiirinde Ortak Bir Söyleyiş Biçimi (Mürâca'a-Dedim-Dedi)”, Folklor/Edebiyat: Ankara,2000, C.6. s.147-150.

bile olsa bu imgeler kullanılır. Aşk divan şiirinin temel taşıdır. Şiir konularına göre ayrıldığında yüzdeliği en yüksek olan pay aşka aittir. Bu konunun önemi hususunda Akün: “Divan şiirinin teşrifatınca şair için dışında kalınmaz, mutlaka benimsenmesi ve terennüm edilmesi mecburi bir duygudur. Şairin aşk duygusunu şiirine mihver yapması, kendini muhakkak âşık pozisyonunda göstermesi bu edebiyatın uyulması şart olan adabındadır. Divan şairliğinin yolu, en başta âşıklık rol ve hüviyetini kabullenişten geçmektedir.”¹⁶ ifadelerini kullanır. Hatta düşüncesini daha da ileri götürerek “Aşk temi aradan kaldırılacak olsa hemen, hemen bütün divanlar boşalır.”¹⁷ der.

Muhibbî'nin yaşadığı dönemde her ne kadar tasavvufî aşk şiirlerde önemli bir yer tutsa da o, şiirinde beşeri aşka da yer vermiştir. “Mahabbetname (aşk mektubu)” beşeri aşka yer veren şiirlerdir. Bir dönem bu isim gazel içinde kullanılır. Padişahın Hürrem Sultan'a yazdığı bu türden bir gazeli de mevcuttur.¹⁸”

1.1.1.1. Aşkın hem padişahı hem de kuludur

Divan şiirinde sevgili- âşık ilişkisinde belli kurallar vardır. Âşık kul, sevgili sultandır. Kişi âşık olduktan sonra kendi iradesini yok sayar ve sevgili nasıl isterse öyle davranır. Aşktan nasiplenen kişi artık ondan başka bir şey istemez. Âşık olduğunu söyleyip aşkın kölesi olmayan kişiyi de hayvandan aşağı görmüştür. Sevgiliye her şeyini vererek kul olmak Muhibbî'yi aşkın padişahı yapmaktadır. Bu makama erişmenin şartları dert ve kederle içten çekilmiş bir ah ve akıtılan gözyaşındır.

‘Âşık olup kim ki ‘ışka bende-i fermân degül
Aña âdem dimeñüz belki bile hayvân degül (2008/1)

Ne māl u şîm ü zer ne tâc-ı devlet
Kul oldum ‘ışka vardur çün mezâğum (2396/4)

¹⁶ Ömer Faruk Akün, *Divan Edebiyatı*, 2.b, İstanbul: İSAM Yayınları ,2014, s.127.

¹⁷ Akün, a.g.e.,s.129.

¹⁸ Kemal Yavuz, Orhan Yavuz, *Muhibbî Divanı*, 1.b.,C.2, İstanbul : Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2016, s. 1189,g.2317.

Sultān-ı ‘ışk olmama yitmez mi bu delil
Yaşum sipāh u āteş-i āhum ola ‘alem (2066/4)

1.1.1.2. Aşk ile herkesten önce tanışır

Bezm-i elest,“Allah’la yaratılışları sırasında insanlar arasında yapıldığı kabul edilen sözleşme için kullanılan bir tabir.”¹⁹ olarak açıklanmaktadır. A’râf suresinde²⁰ anlatıldığını göre Allah insanlara onların Rabbi olup olmadığını sormuştur. Onlarda Allah’ın insanların Rabbi olduğunu kabul etmiştir. Yani insan aşk ile ilk ezel meclisinde tanışmıştır. Dünyaya geldikten sonra kimileri bu sözü hatırlamış (inananlar) , kimileri unutmuştur (inkâr edenler).

Muhibbî beyitlerinde verdiği söze sadık kaldığını, aşk ile o zamandan itibaren tanıştığını sık sık dile getirmiştir. Tasavvufî olarak bu aşka nail olma aşkın şarabını içmek olarak sembolleştirilmiştir. Ağzına içki sürmeyecek olan birçok Divan şairi, şiirin gereği olarak aşka şarap içerek kapılmıştır.

Muhibbî de beyitlerinde aşkın şarabını ezel meclisinde içtiğini, o zamandan beri de bunun etkisinde olduğunu söylemiştir.

Ben senüñle ‘ışk şahrāsında sergerdān idüm
Yaradılmamışdı ‘ālem birle Ādem iy gönül (2020/3)

Cür‘a-i cāmı lebüñden çün ezel nüş eyledüm
Ol zamāndan dañı mestem beni sanmañ ayıķam (2135/4)

1.1.1.3. Aşk ehli olarak aşkın vasıflarını anlatır

Sevgilinin anıldığı mecliste bütün gönül ehli insanlar anılırken Muhibbî’nin anılmaması mümkün değildir. Hem şiir yazma kabiliyeti açısından hem de gönlü ile gerçek aşkı idrak

¹⁹ Bkz.Yusuf Şevki Yavuz, “bezm-i elest”, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 1992, C.6, ss.106-108.

²⁰ El-A’raf 7/172.

edenlerin sahip olduğu özellikler açısından Muhibbî oldukça donanımlıdır. Aşkın ne olduğunu, işaretlerini bilmek isteyenler bunları aşka bu denli muktedir olan Muhibbî' den öğrenebilir.

'İşkuñ evşāfını bir bir bu Muhibbî' den işit
Diñle cāndan vaşfını vaşf eylesün vaşşāfa gel (2049/5)

1.1.1.4. Hem aşkın sırrını saklar hem de ortaya çıkarır

Sır, “ Bilinmesi, duyulması, açığa vurulması istenmeyen, gizli tutulan şey “²¹ demektir. Aşk da şiirimizde saklanan kıymetli bir hazine gibidir, yeri de kalptir. Bu sırra ulaşan şair bütün emellerine ulaşmış sayılır ve bu sırra ulaşmış şair bunun kendinde kalmasını, rakiplerinin bu sırra ulaşmasını engellemek ister. Muhibbî de eriştiği aşkın sırrını ne olursa olsun saklaması konusunda gönlüne uyarıda bulunur. Canı pahasına koruması ve gizlemesi gerektiğini söyler.

Sırr-ı 'ışkını sakın eyleme 'ālemlere fāş
Bir degül eyleseler ger seni biñ pāre gönül (2007/5)

Aşkın sırrını saklamak kolay değildir. Aşk yakıcıdır ve insanın kalbini yakar. Muhatabına ulaşmayan aşk gizlendikçe daha da acı ve ıstırap verir. Yanlış kişilerin, hak etmeyen insanların duyması ona yapılan bir saygısızlıktır, değerini bilememektir.

Tasavvufi manadaki aşk kişinin yaratıcısı ile arasındadır ve en mahrem olandır. Bu aşkın gösteriş için olmaması kıymetinin bilinmesi gerekir. Allah gerçek aşkı sadece istediğine verir, her isteyenin ondan nasiplenmesi mümkün değildir.

Beyitlerde geçen beşeri sevgiliye duyulan aşk ise, zaten geleneğin bir kuralı olarak sevgiliye ulaşması mümkün olmadığından, ulaşsa bile sevgilinin bunu umursamayacağından, hem rakiplerin duymaması hem de âşığın zaten acı çeken kalbinin rezil olmaması için gizlenir. Bu gizlenmesi gereken sır âşığın bazen gonca olan ağzının açılması, bazen çektiği ıstıraptan

²¹ Bkz. Kubbealtı Lügati, “sır”, (02.09.2019).

dolayı ahının onu belli etmesi gibi sebeplerle meydana çıkar. Muhibbî de gizleyemediği aşkının sırrını şiirlerinde ortaya çıkarmıştır.

Sırr-ı 'ışkı şağlar-ı dum sîne de cānum gibi
N' eyleyem bu āh u zār- ıla 'ayān eyler gönül (2017/3)

1.1.1.5. Benzersiz bir âşıktır

Divan şiirinde şairler aşk konusunda zahitle, rintle, sevgiliyle, rakiple, kendi gibi şairlerle yarışır. Aşkın en büyüğünün kendilerinde olduğunu ispatlamaya, aşk yüzünden en çok acıyı kendilerinin çektiğini kanıtlamaya uğraşırlar. Kendilerini ünlü âşıklarla kıyaslayıp, önceki âşıklarla aşık atarlar, onlara üstünlük kurmak isterler. Muhibbî'nin aşk konusunda öncü olmak istediği, başka âşıklara benzemediğini ifade ettiği verilen beyitlerde de görülmektedir. Aşk yolunda deliye dönmüştür, hatta canını ve başını vermiştir. Bu yüzden kendi gibi âşık olana rastlamamıştır.

Māh-rûlar yolına ben bāş u cāñ terk eyledüm
Var-ısa gelsün bu devr içinde emsālüm benüm (2075/4)

İy Muhibbî hiç dil-i şeydānā beñzer bulmayam
'Ālemi geşt eyleyüben niçe şeydāyı görem (2179/5)

Yaşadığı devirde kendi benzerini görmeyen Muhibbî, aşkıyla efsaneleşmiş kahramanlardan da daha fazla aşka tutulduğunu söyler. Ferhat, Kays, Vâmık aşka eriştilerse de Muhibbî'ninkinin yanında onlarınkinin hükmü geçmiştir, onların aşkı sönük kalmıştır. Aşkını o kadar yüce görür ki bir beyitinde bu büyük âşıklar yaşamış olsalardı Muhibbî'nin aşkına şahit olduklarında aşkı artık ondan öğrenmeye çalışacaklarını dile getirir.

Bir zamān idi ki Mecnūn 'ışk-ıla meşhūr idi
Geçdi devri dōstlar şimdi benümdür nevbetüm (2329/8)

Kalsaydı bu zamāna Ferhād u ays u Vāmık
Benden gelüp Őorardı her biri ‘ışık zāmırın (2453/2)

Mecnun, Ferhat, Kerem, Vāmık, Tahir gibi mesnevilerde geçen efsanevi âşıklar, Divan edebiyatının baŐlangıcından günümüze kadar aşk denilince akla gelen Őahıslardır. Muhibbî, âşık olarak kendini Şiirlere, efsanelere, mesnevilere konu olan âşıklarla bir tutmaktadır hatta onların baŐlattığı âşıklık sicilini kendi sona erdirmiŐtir.

Yazdılar ‘ıŐıkuñ sicilini ezel Ferhād u ays
Baña ün irişdi nevbet ben imzā eyledüm (2297/8)

AŞk tekkesinin meŐalesini yakabilecek kadar bu duruma öncülük eder çünkü onun soyu büyük âŐıklardan Mecnun’a dayanmaktadır.

Tekye-i ‘ıŐıkuñ çerāgını uyarsam ne ‘aceb
Çünkü Mecnün’a çıkar silsilemüz ferzendem (2348/3)

Mecnun’un, Ferhat’ın, Vāmık’ın aşk yolunda çektiği sıkıntılarını o da çekmiştir, onların baŐlattığı bu yolu Muhibbî tamamlamıŐtır, onların aşkı nasıl yüzyıllarca anlatıldıysa Muhibbî’nin aşkı da anlatılmaya değerdir.

‘ışık rāhına girüp düşdüm belā Őahrāsına
Vādi-i miħnetde Mecnün’dur ayakdaşum benüm (2365/2)

Leb-i Őırıne virüp cānumı Ferhād-Şıfat
Ben de ‘āŐıklar arasında eyü ad ideyin (2420/2)

1.1.1.6. Aşkını ilmini öğretir

Tasavvufta aşkın mertebeleri vardır, birer birer bu basamakları çıkarken ruh eğitilir. Son mertebede artık cismin tamamen ortadan kalkıp sadece aşkın kaldığı görülür. Divan şairi de ruhunu Muhibbî gibi aşk mektebinde eğitir. Muhibbî aşk ilmini ezberlemiş, yaşayarak öğrenmiş bu yolun bütün sıkıntısını çekerek bu konuda ders verebilecek şekilde ustalaşmıştır.

Fenn-i 'ışkı çünkü hıfz itdüñ anuñla 'āmil ol
Ya'ni varup şāh-ı 'ışka sen kemāne muḳbil ol (2013/1)

Tañ degüldür kūh-ı gamda eylesem Ferhād'a ta'n
Fenn-i 'ışkı başa iltmiş ben de bir üstād olam (2056/2)

Aşka üstatlık yapma konusunda da Kays'a ve Ferhad'ı geride bırakacak kadar kendisinden emindir.

Rumūz-ı 'ışkı beden sor ne bilsün Ḳays u ya Ferhād
Oḳımadılar anlar oḳıdum 'ışkuñ kitābından (2426/3)

1.1.2. Beyitlerinden Hareketle Muhibbî Şiirinde Sevgili

Divan şiirinin her konuda olduğu gibi sevgili konusunda da çerçeveleri vardır. Şiirlerde belli bir sevgili figürü kullanılır. Bu sevgili nokta ağızlı, siyah zülüflü, la'l dudaklı, servi boyludur. Akün “ Hangi asrın, hangi değişik coğrafya ve bölgelerin şairi olursa olsun, her birinin hayatına, gerçekte hangi yaş, hangi seviyede bulunursa bulunsun fizik yapıca ne kadar birbirine benzemez sevgililer girmiş de olsa hepsinde bütün sevgililer aynı hususiyetleri alarak tek bir güzel imajına dökülürler.

Geleneğin boyu servi gibi uzun, ince belli, uzun ve siyah saçlı yanakları gül kırmızısı, bakışları kılıç gibi keskin, ok gibi yaralayıcı, daima sıhhatli, yaşı civanlıktan öteye gitmeyen, ıstırap ve hüznü bilmez güzeli yerine minyon yapıda, sarı saçlı, yüzü soluk mahzun görünüşlü, haline bir hastalığın gölgesi vurmuş, içli ve hassas bir sevgili tipini görebilmek için Türk

edebiyatı asırlarca bekleyecek, 19. asrın ikinci yarısında ve şiirden de önce roman ve tiyatrodan onunla tanışacaktır.”²² diyerek divan şiirindeki tek tip sevgili imajını vurgular.

Divan şairleri sevgilinin bu özelliklerini şiirlerinde anlatırlar, överler, onlara kavuşma isteklerini dile getirirler. Muhibbî de şiirinde sevgilisini anlatır, onun güzelliğinin şiirini bile güzelleştirdiğini dile getirir.

Sözlerüm rüşen olur gün gibi bürhân istemez
Âfîtabum yüzüne mihr-i cihan-ârâ disem (2098/3)

Klasik şiirde sevgili her zaman yüceltilmiştir. Tasavvufî aşk bağlamında sevgili Allah, peygamber, din, ona ait unsurlar olduğu için zaten yücedir. Beşeri aşkta ise, âşık sevgiliye âşık olmakla kendisi üzerindeki bütün hakları ona vermiştir. Ayrıca sevgilinin eziyet etme, cefa gösterme, ona nazlanma, hükmetme ayrıcalığı da vardır. Şair, âşık olduğu zaman sevgiliye bütün zaaflarını göstermiş olur.

Divan şiirinde sevgilinin böyle üst mertebede olması sosyal konumundan dolayı değildir. Bu konum farkı klasik şiirin getirdiği bir kuraldır. Bir padişah olmasına rağmen Muhibbî de şiirinde kendini sevgiliden aşağı onun kulu gibi görür. Bu divan şairi için tercih edilen, olmak istediği bir konumdur ki Muhibbî de âleme padişah olmaktansa sevgiliye kul olmakla övünür.

‘Âlem içre saña beñzer pâdişâhum yok benüm
Var Muhibbî gibi çapuñda senüñ biñ niçe kul (2036/5)

Cihâna pâdişâh-iken kul olmak saña faħrumdur
Çapuñda bende olaldan şeh-i gerdün-serîr oldum (2127/3)

Sevgili o kadar yücedir ki onu sevmek Muhibbî’nin haddi bile değildir.

Gerçi sevmek sen güzeller şâhını ħaddüm degül
Söz çabül itmez n’idem başına sultândur gönül (2004/8)

²² Akün, a.g.e., s.133.

Sevgilinin en büyük özelliği âşığa eziyet ve cefa etmesidir. Akün, “Aşığına eziyet, cefa, naz kahredici ilgisizlik ve vefasızlık divan şiirindeki sevgili tipinin hâkim ve değişmez moral vasıflarıdır. Etrafını alan diğer âşıklarla onu kıskançlık azabı içinde kıvrandırmak maşukun cefa metotları arasındadır. Divan şiiri, çektiği ıstıraplara rağmen bunları isyan etmeden kabullenen ve bir lütuf gibi karşılayan, aşkın yüksek bir ruh ve tevekkül terbiyesine erişmiş bir âşık imajını aksettirir.”²³ der. Muhibbî de sevgilinin gazabına uğramış ama aşktan vazgeçmemiştir.

Ben ol Mecnûn-ı dehrem ki belâ vü miḥnet ü derdi
Eger gönderse yüz biñ kez ben ol Leylâ’ dan el çekmem (2279/2)

Aşkına engel olan rakip yüzünden sevgilisine sitem etmiştir. Rakip ile sevgili arasındaki durumu âşık, aşk olarak değerlendirmez. Sevgili ona eziyet olsun diye rakibe yaklaşır. Sevgilinin bütün eziyetlerine katlanmayı kabul etse de rakiple yakın olması tahammül edilebilir değildir.

Ne deñlü eyleseñ cevr ü cefâlar ben saña yâram
Velî ağyâr-ıla görsem seni tākāt nemî âram (2241/1)

Hatta aşka karşı olan bu rakibi öldürmenin kendisini bir gazi gibi şereflendireceğini dile getirir.

Küy-ı dilberde rakibi öldürüp bir darb-ıla
‘Arşā aşdün tığūñı bil iy Muhibbî gāzisin (2417/5)

Şiirde âşığın sevgili ile kavuşamamasının birçok sebebi vardır. Bunlardan biri de bahtsız olmasıdır. “Hükümdar kendisine Tanrı tarafından kut (yönetme kudreti, iyi talih, baht, yönetme yetkisi) verildiği için hükümdardır ve siyasi iktidar hakkına sahiptir. Bu bağlamda hükümdarın devleti idare etme hakkının ve yönetme kudretinin kaynağı Tanrı’dır ve hâkimiyetinin mutlak menşei ilahi kökenlidir.”²⁴ ifadesinden anlaşıldığı üzere Türklerde hükümdarlığın Tanrı tarafından verildiğine inanılır. Kişiyeye hükümdarlığın nasip olması onun bahtının güzel

²³ Akün, a.g.e., s.131.

²⁴ Abdullah Bayındır, “Selçuklularda Taht Mücadelelerine Etki Eden Faktörler”, Kilis, Asia Minor Studies, C.5 S. 10 (2017), s.28.

olmasından kaynaklanmaktadır. Fakat Muhibbî gibi “Cihan Padişahı” olarak anılan birine hükümdarlık getiren talih, vuslat konusunda onun yanında değildir. Beytinde de doğmayan yıldızı için Tanrı’ya üzüntüsünü dile getirir.

Bilmezem yâ Rab toğar mı hîç sa‘âdet kevkebi
Görmezem gün yüzünü yâruñ geçer çün ay u yıl (2043/4)

Oda beyitlerinde sevgilisini ona getirmeyen talihinden şikâyet eder.

Naħs ħali‘dür beni her dem kılan andan cüdâ
Görmezem gün yüzünü beñzer gidüpdür devletüm (2327/4)

1.1.3. Beyitlerinden Hareketle Muhibbî Şiirinde Sultanlık

Kanuni Sultan Süleyman, Osmanlı İmparatorluğu’nun en önemli hükümdarlarından birisidir.“ Belki tarihimizde ondan daha büyük dehâya sahip birkaç devlet başkanı gösterilebilir. Ama onun ihtişamında bir hükümdarı değil Türk tarihi, henüz cihan tarihi kaydetmemiştir. Onun için Batılılar ısrarla “Muhteşem Süleyman” demişlerdir. “Cihan Hakanı” diye anılmıştır. Elbette bütün dünyaya hükmetmemiştir ama Pax Ottomana’yı kurmuştur. Osmanlı düzenini kabul ettirmiştir.

Türk tarihinde Sultan Süleyman kadar devlet başkanlığı makamında kalan pek az hükümdar vardır ve 900 yıllık Türkiye tarihinde hiç yoktur. Miladî hesapla 46 ve Hicrî hesapla 47,5 yıla ulaşan saltanatı, sanıldığı gibi Osmanlı Devleti’nin azami (en geniş) sınırlarına ulaşıldığı dönem değildir. Azami sınırlar, çeyrek asır sonra, torunu devrinde elde edilmiştir ama hiçbir saltanat, Sultan Süleyman’ınki ile mukayese edilememiştir. Zira hemen ondan sonra, çok fazla genişlemiş imparatorlukta müesseseler eskisi derecesinde mükemmellikle işlememeye başlamıştır. Daha hayli büyük padişah gelmesine rağmen, ataları Sultan Süleyman’ın dehâ çapına ulaşanı da çıkmamıştır.²⁵” Tarihçilerin bu şekilde anlattığı Kanunî Sultan Süleyman, bütün bu yeteneklerine rağmen şiirinde padişahlığından bahsederken oldukça mütevazıdır.

²⁵ Bkz.. Yılmaz Öztuna, Kanuni Sultan Süleyman, 1.b. İstanbul : Babıali Kültür Yayınevi, 2006, s. 10.

Beyitlerinden kendisinin sultanlık hakkındaki düşünceleri çıkarılabilir. Padişahlığın aslında büyük bir yük olduğunu söyler.

Nār-ı āhuñ dikdi iy dil göklere zerrin ‘alem
Pādişāhısın cihānuñ saña degdi mülk-i ğam (2130/1)

Asıl padişahlığın Allah’a kul olmak olduğunu açıklarken varlıklı bir sultan olan Cem Sultan’ı anar.

Bilse idi niçe olurmuş gedalık zevkını
Tağıdup dārātını derviş olurdu şah Cem (2062/4)

Sultan olan kişiye adaletli olmanın yakıştığını söyler.

İtme Muhibbî kuluña gel yok yire ğazab
Sultān olan kimesneye lāyık-durur ħilim (2077/5)

Dünyadan kendisi gibi birçok hükümdarın geçtiğini, dünya makamının geçici olduğunu kendisine ve kendinden sonrakilere hatırlatır. Hatta kendi gibileri yavru kuşa benzeterek dünya makamına sahip kişilerin acizliğine vurgu yapmıştır.

Saña beg dirse birkaç gün şaķın dünyāya aldanma
Senüñ gibi niçe yavru uçurmuş āşiyānından (2483/6)

1.2. MUHİBBÎ’NİN ŞİİRİ ARACILIĞIYLA VERDİĞİ NASİHATLER

1.2.1. Güzellik Kalıcı Değildir, Güzellik İle Gururlanılmamalıdır

Klasik şiirde “güzellik” kavramı en önde gelen kavramlardandır. Bu güzellik tasavvuftaki manevi güzelliğin haricinde insanın sahip olduğu beşeri güzellik ve dünyada

insanların nefsinin hoşuna giden güzellikler olarak da ele alınmıştır. Muhibbî beyitlerinde maddi güzelliğin geçici olduğunu anlatır. Hatta güzelliğiyle övünen sevgiliye meydan okuyarak güzelliğinin geçici olduğunu söyler.

Kimseye bâkî degüldür çünkü bu hüsn ü cemal
Kıl vefâ iy bî-vefâ hüsn ü cemâlün var-iken (2475/2)

Dâr-ı dünyâda güzellik kalur-ısa pâyidâr
Baña itdüğün helâl idem saña hoş iy şanem (2151/5)

1.2.2. Dünyadan Vefa Umulmamalıdır

Vefa, kelime anlamı olarak hem sadakat, sözünde durma anlamında hem de dostluk, yakınlık, sevgide süreklilik anlamında kullanılmaktadır. Şiirde şair dünyadaki hiçbir şeyin doğru ve dürüst olmadığını, dünyanın yalancı ve vefasız olduğunu her fırsatta dile getirir.

Bî-vefâ dünyâya her kim aldanur âdem degül
Eyleseñ anca nazâr ‘iyş-i cihân bir dem degül (2016/1)

Bî-vefâdur dehrden umma Muhibbî sen vefâ
Hiç işitdün mi bunu gülşen vire her bâr gül (2011/5)

1.2.3. Dünyaya Gönül Verilmemelidir

Dünya sevgisi bulunan kalp gerçek sevgiyi tadamayacağı için mutluluğu bulamaz. Hz. Muhammed, “ Dünyaya gönül bağlama ki, Allah seni sevsin. İnsanların eline bakma ki, halk seni sevsin.” buyurmuştur. Muhibbî’de dünyaya gönül vermediği zaman muhabbet cevherini yani gerçek mutluluğu bulduğunu şükrederek dile getirir.

Ġarķ-ı baħr-ı ‘ıřķ olup buldum maħabbet cevherin
Ĥamdü-lillāħ virmedüm ‘ālemde dil dünyāya ben (2469/5)

Tasavvufta bir manevi mertebe olan ‘abdallık’ kalbinde sadece Allah sevgisi bulunan, dünyanın geçici olan Őeylerine gönöl vermeyen insanların mertebesidir, Muħibbî’nin de yaptığı gibi Şairler açısından hedef sayılmıştır ve ulaşılmak istenmiş, umut edilmiştir.

Muħibbî ĥubb-ı dünyāyı gönölden çün tırāř itdün
Ķalenderlik ise ancak olur ‘ıřķ ehli abdālum (2162/5)

Dünyaya gönöl verenlerin ömürlerini boşa geçirdiğini söyler.

Uyma dünyā çün denidür gel Muħibbî fāriđ ol
Ĥayf degöl mi ‘ömri şarf u dehri bî-ħāřıl kılam (2304/5)

1.2.4. Nefis ile Mücadele Edilmelidir

Hz. Muhammed ‘‘Senin en zararlı düşmanın iki yanın arasındaki nefisindir.²⁶’’ buyurmuştur. Nefis ile mücadele insanın kendiyile verdiği savaşların en büyüğüdür. Nefis insanı arzularına, isteklerine esir eder, kişinin aklının ve kalbinin doğruyu bulmasına ve kurtulmasına engel olur. Birçok imkâna sahip olan cihan padişahı da kendini nefse uymama konusunda uyarmaktadır. Onunla mücadelesinde başarılı olabildiği için şükretmektedir.

şabr kılm nefse Muħib eyleme rüsvā özüñi
Sen de Yūsuf gibi zindāna varup mihmān ol (2047/5)

Ĥamdü-lillāħ ĥālib olup nefis-i řūma ‘ākıbet
Niçe yıllar gerçi kim anuñ-ıla ceng eyledüm (2165/4)

²⁶ el-Aclûnî, ‘‘Keşfü’l-Hafā’’, C.1 s. 143;
Gazālî, ‘‘İhyâ-u Ulûmi’d-Dîn’’, C.3, s. 4.

1.2.5. Kişi Dünyayı Kendine Düşman Kabul Etmelidir

Kutadgu Bilig’de de geçen “Bu dünya düşman, vücut ise başka bir düşmandır. Bu iki düşmanın ağı her tarafa yayılmıştır.²⁷” ifadesinden de anlaşıldığı gibi dünya insana zarar verir ve şairin beytinde insanın onu kendine düşman olarak görmesi gerektiği dile getirilmiştir.

Baş indürmez Muhibbî çünki ser-keşdür cihân
Lâyık oldur ki anı kendüme ben düşmen kılam (2225/5)

1.2.6. Dünyanın Geçici Olan Malına Meyledilmemelidir

Bu dünyada herkese nasibi kadar rızık, mal, mülk verilmiştir. İnsana düşen vazifelerden biri de sahip olduklarına şükretmektir. Dünyada sahip olunan hiçbir şey kalıcı değildir. Kalıcı olan gerçek dünya olan ahiret için işlenen amellerdir. Muhibbî de bir padişah olarak dünya malından fazlasıyla nasiplenmiştir. Yazdıklarından anlaşıldığı üzere bu dünyada sahip olduklarının geçici olduğunu bilincindedir. Beytinden taç ve taht yerine Allah’a kul olmayı tercih ettiği görülmektedir.

Tâc-ı Keykāvüs’ a bakmaz mülk-i Dārâ istemez
Sen güzeller şâhına oldı gedâ gönülüm gözüm (2310/4)

Dünyalık her şeyden makamdan, mevkiden, süsten, görüşten uzaklaşmanın simgesi olan ihrama büründüğünü ve sevgilisinin huzuruna çıktığını söyler.

Geydüm ihrâmı harîm-i kûyına vardum bugün
Terk idüp varlık libâsın cümle ‘üryân olmuşam (2147/2)

²⁷ Saadet Çağatay, “Kutadgu Bilig’de Odgurmış’ın Kişiliği”, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten, C.15 (1967), s. 42.

1.2.7. Dünyanın Güzelliklerine Aldanılmamalıdır

Dünya hayatı insanların nefislerinin hoşuna gidecek türlü güzelliklerle doludur. İnsan ise dünyaya nefsi ile mücadele için gönderilmiştir. Her ne kadar zor gelse de bu güzelliklere aldanılmamalı ve gerçek, kalıcı olmadığının farkında olarak yaşanılmalıdır.

Bahār u būstānı çün hazān olmak muḳarrerdür
Dilā geç bu cihānuñ gülsitānından bahārından (2456/4)

Göze güzel görünen her dünya güzelliğinin arkasında mutlaka bir çirkinlik vardır.

Dār-ı dünyā yüzüne gülse dilā aldanma gel
Gösterür āḫir saña ol dürlü dürlü miḫnetin (2412/5)

1.2.8. Kişi İhtiyacından Fazlası İstememeli, Kanaatkâr Olunmalıdır

Tasavvufta “bir lokma, bir hırka anlayışı” vardır. Dünyadan uzaklaşma, mala, mülke meyletmeme, dünyevi hırslardan uzaklaşma anlayışıdır. Bu anlayış fakir bir hayatı seçmek anlamına gelmez. Zenginlik biz insanlar için ihtiyacından fazla olanı, ihtiyacı olana dağıtmak için verilmiştir. Kişi dünyada ne kadar bu anlayışla, sahip olduklarından fedakârlık yaparsa, ahirette o kadar manevi kazancın olacağına inanılır. İnsan nefsi az ile yetinmekte çok zorlanır. Çünkü nefsin arzuları, hırsları vardır ve hep daha fazlasına sahip olmak ister.

Muhibbî, şiirinden de anlaşıldığı üzere kendini bu hırslardan uzak tuttuğunu veya tutmak istediğini söyler, sahip olduklarının dünyaya ait olduğunu, bir hırka bir lokmanın yeterli olacağını kendine hatırlatır.

Çünkü bu dünyā metā‘ıdur ḳamu‘ ‘āriyyeti
Ādeme bir hırḳa bes tāc u ḳabādan vāz gel (2021/6)

1.2.9. Ömür Boşa Harcanmamalıdır

Zaman insanoğluna verilmiş en büyük nimettir. Dünyada telafisi olmayan tek şey zamandır. Hz Muhammed: “İki nimet vardır ki insanların çoğu onları değerlendirme hususunda aldanmıştır: Sağlık ve boş zaman.²⁸”, “İnsanların kıymetini bilmediği iki nimet vardır: sıhhat ve zaman” buyurmuştur ve insanlara kıyamet günü ömürlerini nasıl harcadığı ile ilgili soru sorulacağını da bildirmiştir. Muhibbî de beytinde zamanın hızlı geçtiğini boşa harcanmaması gerektiği konusunda uyarıda bulunmaktadır. Boşa geçirilen ömrün ziyan olduğunu söyler.

‘Ömri zāyi’ eyleyüp yok yirlere harc eyleme
Zıra ārām eylemez geçmekte-durur ay u yıl (2037/2)

1.2.10. Her Durumda Ahlaklı Olunmalıdır

Kişi hükümdar, köle ya da bütün dünyanın sahibi olabilir ama asıl sahip olması gereken şey güzel ahlaktır.

Gerek İskender ü Dārā gerek sultān-ı devrān ol
Saña yigdür kıamusından hemān tek pāk-dāmān ol (2050/1)

1.2.11. Allah’ın Affediciliğine Sığınmalıdır

Hiz. Muhammed, “Merhametliler (var ya!). Rahman, işte onlara merhamet eder. Siz yeryüzündekilere merhamet edin ki gökyüzündeki(ler) de size merhamet etsin.”²⁹ buyurmuştur. Muhibbî de beytinde Allah’ın merhametini kazanmanın yolunun yardıma muhtaçlara yardım etmekten geçtiğini söylemektedir. Beyiti hem bir kul olarak hem de bir padişah olarak, yardıma

²⁸ T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı, “Hadislerle İslam “Hadislerin Yorumu”, 4.b. , İstanbul: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2020, s.439.

²⁹ Ebû Dâvûd, “Edeb”, 58;
Tirmizî, “Birr”, 16.

muhtaç insanlara karşı da nasıl davranması gerektiği konusunda kendisini ve insanlara uyarı niteliğindedir.

Görüp alçaqlaruñ hâlin elin tut kaldır ayakdan

Hudâ' dan şefkat isterseñ raḥîm-i derdmendân ol (2050/2)

1.2.12. Sözüne Sadık Olunmalıdır, Sözünde Dürüst Olunmalıdır

“Ey iman edenler! Allah’tan sakının ve doğru söz söyleyin. Ta ki Allah sizi güzel işlere muvaffak etsin ve günahlarınızı bağışlasın. Kim Allah ve Resulüne itaat ederse, büyük bir kurtuluşa ermiştir.³⁰” ayetinde de açıkça anlatıldığı gibi söze yalan karıştırılmaması gerektiği, bunun insana zarar vereceği açıkça söylenmiştir. Muhibbî de beytinde bu konuda açıkça uyarıda bulunmaktadır. Doğru sözlü olunmasını, verdiği sözden dönen kişilerden olunmamasını öğütler.

Şâdık ol kâvlüñde hergiz gelmesün sendeñ hilâf

Kimde kim kizb olsa âḥîr olırsardur ol zelîl (2037/2)

Bas kâdem râst reh-i ‘ışka yine merdân ol

Ya’nî gel ‘ahd-şiken olma dürüst peymân ol (2047/1)

1.2.13. Eziyet ile Karşılaşsan da Sen İyilikle Karşılık Ver

Beyitte, yapılan eziyete, kötülüğe ne olursa olsun sabredip iyilikle karşılık vermek gerektiği tavsiye edilmiştir. Bunun sebebi hem Kuran’da da emredildiği³¹ gibi karşıdaki kişideki iyiliği ortaya çıkarabilme ihtimalidir hem de olgun insanın, akıllı bir sultanın göstermesi gereken davranış budur.

³⁰ Ahzâb, 33/70.

³¹ Fussilet 24/34-35.

Uralar ger saña tîşe taħammül eyleyüp şabr it
Qo bulsunlar murādātı cevāhir virici kâñ ol (2050/1)

1.2.14. Kibir ve Riyadan Uzak Durulmalıdır

Kibir, insanın en büyük düşmanlarındanır. Şeytanın sonsuza kadar cehenneme mahkûm edilme sebebi olan kibir, insan kalbini kirletir. Riya ise İslami bir terim olarak bir ibadet veya iyiliğin Allah rızası için değil gösteriş için yapılmasıdır, münafıklıktır. Riyakâr insanlar hem dinî olarak hem de toplumsal olarak seilmeyen, güvenilmeyen ve tehlikeli insanlardır. Muhibbi beytinde riyakâr olmadığı için şükretmektedir.

Bi-ħamdi'llāh tekebbürden riyādan pākdür gönüm
Ve lîkin dest-i 'ışk-ıla dögilmiş ħākdür gönüm (2059/1)

Temiz kalpli olabilmek için kalpteki kin ve düşmanlıktan kurtulmak gerektiğini söyler.

Şāf kalb olmak dilerseñ nār-ı 'ışka yan gönül
Gıll ü gışdan kurtulup ğam pütesinde kâl olam (2309/4)

1.2.15. Kerem Sahibi İnsan Olmanın Yolu Affedici Olmaktan Geçer

Affetmek ile ilgili birçok ayet ve hadis vardır. Bu konu İslam dinince çok önemsenmiştir. Allah'ın kerem sahiplerinin en yücesi olarak en affedici olan olduğu her zaman vurgulanır. İnsanlara affedici olmaları konusunda birçok öğüt verilmiştir. Affetmek aynı zamanda insanları manevi bir yükten de kurtarmaktadır.

Muhibbî, herkesin affedici olamayacağını, bunun sadece kerem sahibi insanların taşıyabileceği bir özellik olduğu belirtilmiştir.

Ne kadar görse suçı 'afv eyler
Hadd-i zâtında olsa kime kerîm (2073/4)

1.2.16. Gıybetten Uzak Durulmalıdır

Gıybet etmek yani başkası hakkında onun izni olmadan konuşmak, iftira etmek büyük günahlardandır. Tirmizî'nin naklettiği hadis-i şerifte Hz. Peygamber “Susan kurtuldu.” buyurmuştur. ³² Beyitlerde, sosyal yaşamda da ilişkileri bozabilecek bu davranıştan uzak durulması gerektiği öğütlenir. İnsanların başına gelecek her şeyin herke dil uzatmaktan kaynaklandığını söyler.

Muhibbî kimseyi gıybet idüp uzatma hergiz dil
Dilindendür ne gelse kişiye sağ u solundan hem (2145/5)

Bir başka hadiste de gıybet etmenin kişinin ölmüş kardeşinin etini yemesi gibi olduğu söylenmiştir. Muhibbî de beytinde bu hadise telmihte bulunmuştur.

Ğıybet itme sen sen ol dünyâda bir kardaşuñı
Şöyle bil yimiş olursın cıfe vü murdâr etin (2437/4)

1.2.17. Dünyanın Pisliğinden Temizlenmek İçin Allah'a Sığınmak Gereklidir

İnsan zorlukların, kötülüklerin, hilenin bulunduğu dünyada tek başına değildir. Yaratıcı kullarına her türlü zorluktan kurtulmak, kötülükten arınmak için yol göstermiştir. Bunların en önemlisi Allah'a sığınmaktır. Allah'a sığınmak insanı yalnızlık hissinden kurtarır.

Muhibbî beytinde dünyanın pisliğine bulaşmadan temiz kalabilmesini Allah'a sığınmasına bağlamaktadır.

³² Tirmizî, “ Kıyamet”, 50.

Mülevveş itmedüm dehrüñ başup pā kâzürâtına
Şıgındum hamd-i bî-pâyân Hudâ'ya pāk dāmānam (2210/4)

1.2.18. İyilerle Arkadaşlık Yapıp İnsanlara İyilik Yapılmalıdır

Hz. Muhammed: “Kişi dostunun dini üzeredir. Öyleyse her biriniz, kiminle dostluk kuracağına dikkat etsin.”³³ buyurmuştur. Muhibbî de iyi insanlarla olunmasını, onlar gibi başkalarına iyilik edilmesi gerektiğini nasihat etmiştir.

Dünyada kimle arkadaşlık edersen ona benzersin, onunla anılırsın konulu birçok özlü söz söylenir. Muhibbî uyarı niteliğinde iyilerle birlikte olunmasını, kötülere bile iyilik yapılması gerektiğini öğütler.

Eyülerden eylik öğren sende gayra eylik it
Bu meşeldür kararur üzüm beñzer çün üzüm (2178/2)

Din büyükleri tarafından da Allah'ın anıldığı yerlerde bulunmanın, Allah'ı anan kişilerle, Allah dostları ile birlikte zaman geçirilmesinin insan için faydalı olacağı söylenmiştir. Ruhu sıkılanların, kalbine huzursuzluk gelenlerin, Allah'ın anıldığı yerlerde bulunarak şifa bulmaları tavsiye edilir. Muhibbî de beytinde dünyada huzuru bulmanın yolunun arif insanlarla birlikte zaman geçirmek olduğunu söyler.

Ârif insanlar diye kastedilen kişilerin şairler olması da muhtemeldir. Bilindiği üzere Muhibbî şiire çok önem verir. Hatta şiirin ruhunu dinlendirdiğini söyler.

İy gönül bulmağ dilersen şbu dünyā devletin
Devlet oldur kim bulasın ehl-i diller şöhetin (2448/1)

³³ Ebu Davud, “Edeb” 19.
Tirmizi, “Zühd” 45.

1.2.19. Asıl Hayat Olan Ahiret İçin Çalışılmalıdır

Kişi ahiret için hazırlığını bu dünyada çalışarak yapar. Bu dünyada yapılan ibadetlerin, iyiliklerin, yardımların hepsi ahiret için, öldükten sonrası için yapılan hazırlıktır. Dünyada sahip olunan her şeyin geçici olduğunu bilen biri yatırımını öldükten sonrası için yapar. Bir padişah olarak birçok dünya malına sahip Muhibbî hem kendisine hem de insanlara bunların geçici olduğunu asıl, ahiret için çalışılması gerektiğini öğütler.

İy dil düriş āhir ü yapdur ‘imāreti
Dime şaķın dünyede vardur ‘imāretüm (2244)

1.2.20. Gaflet Uykusundan Uyanmak Gerekir

Gaflet³⁴ kelime anlamı olarak çevresinde olanları fark edememe, açık gerçeği görememe, dalgınlık, dikkatsizlik, basiretsizlik, aymazlık, gafillik, İslami terim olarak ise Hak’tan habersizlik, kalbin Hak’tan gafil olması, O’nun zikrinden mahrum kalması demektir. Din büyükleri en tehlikeli hastalığın ve uykunun gaflet uykusu olduğunu söylerler. İnsanın varoluş gerçeğine varamaması, ömrünü derin bir uykuda gibi boşa harcamasını, dünyasına ve ahiretine yaptığı en büyük kötülük olarak görürler. Muhibbî de ömrün çok kısa olduğunu, ölümün ne zaman geleceğinin bilinmediğini bu yüzden bir an önce gaflet uykusundan uyanılması gerektiğini söyler.

Bilmez kişi irteye çıkar mı ya ölür
Ĝafletden uyan saña yiter bu işāretüm (2244/7)

1.2.21. Sükût Etmek İnsanı Yüceltir

“Söz gümüşse sükût altındır. “atasözünde, Mevlana Hazretlerinin: “Güzellik dilin altında gizlidir. Sükût, incelik, edep ve zarafet insanı her gittiği yerde sultan yapar.” sözünde

³⁴ Kubbealtı Lügati, ”gaflet.”(03.09.2019)

olduğu gibi susmak insanı yüceltir. Herhangi bir durumda, maruz kalınan haksızlıkta, çekilen ıstırapta sahip olunan dertte de susmak çaresiz kalındığı için değildir. Böyle davranması kişinin sabır ehli, yüce gönüllü olduğunu gösterir.

Muhibbî de beytinde bazı şeylere susmasının onun yüceliğinden, manevi makamının büyüklüğünden olduğunu dile getirir.

İncinür sanma zenaḥ çāhında dil
Ṭurdugınca ‘izz ü cāhumdur benüm (2158/4)

2. BÖLÜM

MUHİBBÎ DİVANINDA KALIP İFADELER VE AHENK UNSURLARI

2.1. AYETLER

2.1.1. Duha Suresi

Duha suresi Kur’an-ı Kerim’in doksan üçüncü suredir. Kuşluk vakti anlamına gelmektedir. Duha suresi,” İslam güneşinin yükselişini sembolize eden kuşluk vaktiyle küfür ve şirk döneminin, bitmeye yüz tutmuş karanlık bir geceyi andıran haline yeminle başlar.”

Muhibbî şiirinde sevgilinin karanlık saçlarının arasından görünen yüzünü, güneşin en parlak hali olan “duhâ”ya benzetmiştir.³⁵

Leylîdür çün zülfine dirler yüzine “ve’ d-ḍuhā”
Saçı kadar olsa ne tañ yüzde nev-rüzum benüm (2215/4)

³⁵ Bkz. Ümran Ay, “*Divan Şiirinde Güneşin Sevgili Tipine Yansıması Hakkında Bir Değerlendirme*” İstanbul: Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, S.2 (2009), s.128.

2.1.2. Leyl Suresi

Kur'an-ı Kerim'in doksan ikinci suresidir. Leyl " gece " demektir. Leyl suresi, geceyi, açılıp parladığı zaman gündüzü yaratana yemin ile başlar.³⁶ Şair sevgilisinin gece rengi saçını "leyl" e benzetmiştir.

Yüzüne "ve' d-đuḥā" didüm saçuña daḥı "ve'l-leyl"

Anuñçün âteş-i 'ışka gice gündüz yanar oldum (2195/8)

2.1.3. Nur Suresi

Nur suresi 35. ayet "nur ayeti olarak" geçmektedir. Ayetin meali şu şekildedir : "Allah, göklerin ve yerin, nurunu verendir. O'nun nurunun misali bir hücre içindeki kuvvetli bir lamba gibidir. O lamba bir cam içindedir. O cam sanki inciden bir yıldızdır ki güneşin doğduğu yere de battığı yere de nispeti olmayan mübarek bir ağaçtan, zeytinden yakılır. Zeytinin parlak yağı kendisine bir ateş değmese bile ışık verir. Bu da nur üzerine nurdur. Allah dilediği kimseyi nuruna kavuşturur."³⁷ Bu ayette parlak bir zeytinden bahsedilmektedir.

Şairin, beytinde sevgilinin güzelliği ile Nur ayeti arasında benzerlik kurması da sevgilinin her daim parlayan zeytin rengi gözlere ve parlak yüze sahip olmasındandır. Sevgilinin yüzüne bakmak gönül ehli kimselere Nur ayetini hatırlatmıştır.

Ehl-i diller baḳdılar cānā cemālũnde senũñ

Oḳıdılar Muşḥaf-ı ḥüsnũñdeki Nũr ayetin (2438/2)

³⁶ Bkz. Hasan Tahsin Feyizli, Feyzü'l Furkân, 14.b, İstanbul: Server Yayınları, 2019, s.595.

³⁷ Hasan Tahsin Feyizli, Feyzü'l Furkân, 14.b, İstanbul: Server Yayınları, 2019, s.353.

2.1.4. Rahman Suresi

Rahman suresi Kur'an'ın elli beşinci suresidir. Surenin tamamında Allah'ın rahmetinden bahsedilir.³⁸ Muhibbî iktibas yaparak şiirinde Rahman suresinin 41. ayetine yer vermiştir.³⁹ Ayette günahkârların, saçlarından ve yüzlerinden tanınacağı ifade edilmiştir.

Muhibbî de kendisini günahkâr sayarak sevgilisinin kendisini bu şekilde tanıdığını söylemektedir.

Bildi çün sevdüğümü ol mâhum
Yu'refu'l-mücrimine bi-sjmâhum (2134/1)

2.2. YEMİN İFADELERİ

Yemin, “Tanrı'yı veya kutsal bilinen bir kişiyi, bir şeyi tanık göstererek bir olayı doğrulama, kasem.” demektir.⁴⁰

Hız. Peygamber de yemin ile ilgili şöyle buyurmuştur: “Allah Teâlâ, size babalarınız üzerine yemin etmeyi yasaklamaktadır. Yemin edecek kimse, ya Allah adına yemin etsin ya da sussun.”⁴¹ Yemin hususu İslamiyet'ten sonra dikkat edilmesi gereken bir konu olmuştur. Boş yere yemin edilmesi sakıncalı görülmüş, yemin etmenin ve yemin bozmanın hükümleri anlatılmıştır. Yemin etmeyi alışkanlık haline getirmiş kişilere bu alışkanlıklarının bırakılması söylenmiştir.⁴² Muhibbî'nin beyitlerine bakıldığında “Allah” lafzını kullanarak yemin ettiği görülmektedir. Daha çok “Vallah, Merve hakkı için, muşhaf-ı hüsnün hakıyçün” gibi ifadelerle rastlanmaktadır. Genel olarak İslam dini üzerinde olduğuna, kiblesinin Kâbe olduğuna yemin etmektedir.

³⁸ Kubbealtı Lügati, “Rahman”, (27.09.2020)

³⁹ Bkz. Tahsin Feyizli, a.g.e. ,s.532.

⁴⁰Güncel Sözlük, “yemin”, (27.09.2020).

⁴¹Ebu Davud, “Eyman 5”, (3250);

Tirmizi,” Eyman 8”, (1534);

Nesai,” Eyman 5”, (7, 4, 5).

⁴²Bkz. Ertuğrul Boynukalın, “Yemin”, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 2013, C.43, ss.417-420, (27.09.2020).

Muṣḥaf-ı hüsnüñ ḥaḳıyçün Nîl'e döndi gözlerüm
Gönlümün mışrındaki sulṭanı añdum ağladum (2345/4)

Yüzüm ger dönderem dönsün cefādan bir yana kıblem
Yoluñda toğrıyam vallāh benüm a Ka'be'm kıblem (2362/1)

İderdüm Merve ḥaḳkıyçün Şafā-y-ıla özüm kurbān
Ṭavāf-ı Ka'be-i kũyuñ naşib itse Ḥudā kıblem (2362/4)

2.3. DUA- BEDDUA İFADELERİ

Hz. Peygamber dua ile ilgili olarak, “Dua, ibadetin ta kendisidir.”⁴³ buyurmuştur. “Dinlerde dua muhteva, şekil ve anlatım biçimine göre bazı türlere ayrılır. Asıl ve en yaygın olanı yalvarıp yakarmadır. Bu tür duada insan bir kötülükten kurtulmayı veya bir iyiliğe kavuşmayı diler. Diğer bir tür de şükür ve hamdetmedir. Kabul ettiği bir dilek ve istekten dolayı Tanrı'yı üstün vasıflarını sayarak yüceltmektir. Şükür ve hamd genelde yalvarış duasının başında yer alır.”⁴⁴ Muhibbî şükür ve hamd ifadesi olarak “Hamdülillah, bi-ḥamdi'llāh ” gibi ifadeler kullanır.

Müstedām olsun gelür dāyim Muhib guşşayla ğam
Ḥamdü-lillāh kim buları şatun almalı degül (2039/5)

Gedā-y-iken bi-ḥamdi'llāh bugün ben şāh-ı 'ışık oldum
Sipāhum derd ü miḥnetdür gözüm yaşı-durur malum (2162/2)

Uzak olmak istediği veya korktuğu şeyler için, “Haşalillah” , yalvarma yakarma duası içinde “Hasbetenlillah” sözcüklerini kullanmıştır.

⁴³ T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı , “Hadislerle İslam “Hadislerin Yorumu”, 4.b., C.2 İstanbul: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2020, s.49.

⁴⁴ Osman Cilacı, “Dua”, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 1994, C.9, ss.536-537, (27.09.2020).

Ḥāşa lillāh kim kapuñdan anı maḥrūm idesin
Bu Muḥibbî'nüñ murādı bu-durur senden hemİN (2410/5)

Ḥasbeten-lillāh cefā vü cevri kânūn eyleme
Bu meseldür atalardan dōstum kan eylegil (2027/4)

Beddua, Farsça'da "kötü" anlamına gelen bed ile Arapça'da "dileme, isteme" gibi anlamlara gelen dua kelimelerinden oluşmuş bir bileşik isimdir.⁴⁵ Halk arasında "ah etmek" olarak da söylenir. En çok mazlumun bedduasının tutacağı yönünde hadisler olsa da beddua etmemek gerektiği tavsiye edilmiştir.⁴⁶ Muḥibbî de beytinde gönlü yanandan yani eziyet görüp, cefa çekenin bedduası tutar, bedduasının ateşi âlemi yakar diye ah etmekten korktuğunu söyler.

Süz-ı dilden bezm-i ğamda kırkaram āh itmege
'Ālemi oda yaqub ḥākini berbād eyleyem (2136/4)

Muḥibbî sevgilisinin güzelliğini yüceltmek için saneme "taş ola" diye beddua eder. Ferhat'ında aşktaki üstünlüğünü küçümseyerek "Hangi taş sertse başın ona değsin" diyerek beddua niteliğinde ifadeler kullanmıştır.

Deyr içinde dilegüm budur ki anı taş ola
Ger senüñle dōstum da'vā-yı ḥüsn ide şanem (2130/3)

Ḳankı taş kıtıysa başın aña dōğsün kūhken
Başa iltüm san'at-ı 'ışkuñ bugün üstādıyam (2152/2)

Beddua konusunda, "İslam âlimleri, Müslümanların olur olmaz sebeplerle birbirleri aleyhine beddua etmelerinin İslam ahlakıyla uyuşmayacağına dikkat çekmişlerdir. Bilhassa

⁴⁵ Mustafa Çağrı, "Beddua", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 2013, C.43, ss.297-298, (27.09.2020).

⁴⁶ Çağrı, a.g.m., ss.297-298, (27.09.2020).

mutasavvıf ahlakçılar bedduanın tasavvufî edeple bağdaşmadığını belirtirler. Nitekim Gazzâlî tevekkül ehlinin uyması gereken kuralları sıralarken bunlardan birinin de malı çalınan kimsenin hırsıza beddua etmekten kaçınması olduğunu, eğer beddua ederse tevekkülünün bâtıl olacağını kaydettikten sonra zahit ve mutasavvıfların zalime beddua etmek yerine ona acıdıklarını, ıslah olması için dua ettiklerini anlatan rivayetler aktarır.⁴⁷ Muhibbî de beytinde beddua etmenin günah olduğunu bilmeden bu günaha girdiğini söylemektedir.

Bilmedüm âh eylemek yanuñda olurmıñ günâh

Baña bu hıñma sebeb bildüm günâhumdur benüm (2155/3)

2.4. ATASÖZLERİ-ÖZLÜ SÖZLER-DEYİMLER

2.4.1. Atasözleri

2.4.1.1. Aslanlar gelince, çakallar dağılır

Aslan, cesaretli insanları, şiirimizde aşkında cesur, sadık, özü sözü bir âşık için kullanılmıştır.⁴⁸ Çakal ise kurnazlığı, hilebazlığı, yalancılığı⁴⁹ temsil eder. Şiirde güvenilmeyen, hilekâr aşığın sevmediği rakip için kullanılır. Atasözü de cesur, yiğit kişi bir ortama girince korkak, hilekâr insanlar sesini çıkartmaz oradan uzaklaşır anlamına gelmektedir.

Küy-ı yâra vardugumca gizlenür mühmel rakıñb

Nite kim şîr irdüginde nâ-bedîd olur şağal (2052/4)

2.4.1.2. Aşk başta karar etse akıl baştan firar eder

Leyla ile Mecnun divan şiirinin meşhur mesnevilerinin kahramanlarından. Âşıklar kendini Mecnun'un yerine koyar. Mecnun'un en önemli özelliği de aşkından aklını kaybetmesi

⁴⁷ a.g.m. , ss. 297-298.

⁴⁸ Emel Nalçacıgil Çopur, "Divan Şiirinde Aslan Metaforu", Rumeli'de Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi (2020), S.18, s. 289.

⁴⁹ Güncel sözlük, "çakal" (27.11.2020).

ve bu yüzden “Mecnun” ismini almasıdır. Muhibbî beytinde bu hikâyeye gönderme yaparak aşk gelince aklın gittiğini söyler.

Sultân-ı ışık gelse kaçar pâdişâh-ı ‘aql

Mümkin degül-durur ki ben anuñla savaşam (2104/6)

2.4.1.3. Dertsiz kul olmaz

Dünyanın bir imtihan yeri olduğu birçok hadis ve ayetle desteklenmiştir.⁵⁰ Divan şairlerinin bir parçası olan tasavvufta da mürşit olgunlaşabilmesi için birçok sıkıntı çeker. Bu anlayışta yetişen Muhibbî de şiirinde dünyada sıkıntı çekmeyen kimsenin olmadığını söylemektedir.

Ėayđu çekmez insan olmaz dünyede illâ ki ben

Çekerem Ėâm bārını kim çekmeye anı cibâl (2002/2)

2.4.1.4. Dikensiz gül olmaz

Güzel şeylerin etrafında genellikle çirkinlikler bulunur. Bu da o güzelliğe ulaşmayı kıymetli kılar. Şiirde de bu tezat durum genelde gül ve dikenle açıklanır. Gül ağacı dikenli bir ağaçtır. Şiirde gül sevgili, diken ise rakiptir. Şair bu benzetmeyi şiirinde bir atasözünü kullanır.

Gül bulnmaz Ėârsuz dilber de yok ağyârsuz

Dil niçe nâlân olup kan dökmesün her an gözüm (2272/3)

⁵⁰ El-Bakara, 49/155, 141/ 163.

2.4.1.5. Gökten ne yağdı da yer kabul etmedi

Kader inancında insanın başına gelen iyi ya da kötü her durumun Allah'tan geldiğine inanılır.⁵¹ Muhibbî de beytinde gökten gelen her şeyin yerin kabul etmesi ile benzetme işilkisi kurarak Allah'tan gelen her şeyi kabul ettiğini dile getirir.

Ne kadar cevr ü cefâ gönderse gelsün rāzıyam

Her ne yağarsa semādan götürür lâ-büd zemīn (2447/2)

2.4.1.6. Gülü seven dikenine katlanır

Güzele ulaşmaya çalışan kişi ona giden yolda başına gelen zorluklara katlanmalıdır.

Humārı hoş gören rindem mey-i şahbādan el çekmem

Cefāsına bakup hāruñ gül-i ra' nādan el çekmem (2279/1)

2.4.1.7. Kişinin başına ne gelirse dilinden gelir

İnsana iki kulak, bir ağızın çok dinleyip az söylemek için verildiği söylenir. Kişi söylediği her şeyden sorumludur. Şiirde düşünerek konuşma, her şeyi söylememe, özellikle aşkını, sevgilisinin özelliklerini, güzelliğini âşikâr etmeme ilgili uyarı yapılmıştır. Ayrıca dil kelimesinin diğer anlamı olan gönül ile de benzetmeleri yapılmıştır. Aşığın başına her iki anlamda da kullanılan “dil” birçok musibet getirir.

Şūr u şer kim var cihānda cümle hep dilden gelür

Ādemi başdan çıkarur zāyi' itmez illā dil (2033/4)

⁵¹ Bkz. Pala, a.g.e., s.260.

Muhibbî kimseyi ğıybet idüp uzatma hergiz dil

Dilindendür ne gelse kişiye sağ u solundan hem (2145/5)

2.4.1.8. Ne ekersen onu biçersin

Kişi nasıl davranırsa o şekilde karşılık görür manasına gelen “Ne ekersen onu biçersin.” atasözüne Muhibbî beytinde âşığın gözyaşlarını ektiği yerde gam ve keder biçmesiyle benzetme ilişkisi kurarak yer verir.

Ekdüm zemîn-i 'ışka Muhib dâne-i sirişk

Derd ü belâ vü miñnet ü ğam oldı hâşılum (2154/5)

2.4.1.9. Sabreden derviş, muradına ermiş

Sabır, “Katlanılması zor olan haksızlık, sıkıntı, acı, hastalık, yoksulluk, felâket vb. durumlar karşısında umutsuzluğa kapılmayıp şikâyet etmeden, sızlanmadan dayanma, tahammül gösterme⁵² ” anlamına gelir. Sabretmek insanlara öğütlenmiş, sabredilen konuda mutlaka bir sonuç alınacağı söylenmiştir. Muhibbî de beytinde sabreden sonunda isteğine kavuşacağını söyler.

Dirler şabr kim ide irer o murâda

Şabr eylemege çäre ne tākāt netüvānem (2253/2)

2.4.1.10. Üzüm üzüme baka baka kararır

Kişi kiminle dost, arkadaş olur, kiminle çok vakit geçirirse bir süre sonra huyunun, davranışlarının o kişiye benzeyeceği söylenir. Muhibbî de bu atasözünü rakibe iyi insan olmayı öğretme yolunda örnek olmayı öğütlerken kullanır.

⁵² Kubbealtı Lügati, “sabır” (27.11.2020).

Eyülerden eylik öğren sende gayra eylik it

Bu meşeldür kararur üzüm beñzer çün üzüm (2178/2)

2.4.2. Özlü Sözler

2.4.2.1. Aşığa arzu, amaç gerekli değildir

Divan şiirinde âşık için önemli olan sevgiliye duyulan bağlılıktır. Onlar sevgiliye karşı sahip oldukları aşkı sever. Tasavvufta da sahip olunmak istenen aşk ilahi aşk olduğundan Allah'tan gelen her şeyi kabul etmek gerekir. Sadece Allah'ın sevgisi yeterlidir. Muhibbî de bu durumu her iki şekilde olabilecek aşkın muhatabı için beytinde dile getirmiştir.

Ne emr itseñ benüm oldur murādum

Dimişler gerekmez 'aşığa kām (2283/6)

2.4.2.2. Az olan her zaman kıymetlidir

Miktarca az olan şeyler kıymetlidir. Nadir bulunacağı için insanlar onlara daha fazla değer verir, özen gösterir. Muhibbî az olanın kıymetli olduğunu gül üzerinden anlatmıştır. Gül mevsimi bir aylık bir süreçtir. Şair bu sebeple ona rağbet edildiğini söyler.

Bu kadar rağbet mi bulurdı eger

Ger zamānı olmasa bir ay gül (2014/6)

2.4.2.3. Bin kez ölmek beklemekten iyidir

Şair sevgiye kavuşmayı beklemenin ölümden beter olduğunu dile getirmiştir.

Biñ kez öldür beni tek gel seni bir kez göreyim

Hağ dimişler intizârdan yigdür biñ kez ölüm (2273/3)

2.4.2.4. Dünyada her şey insan içindir

İnsan her ne kadar başına gelecekleri kontrol etmeye çalışsa da kendisi için planlananı yaşar. Bu durumu da kabullenmek zorunda kalır. Muhibbî de dünyada olabilecek iyi kötü her şeyin insan için olduğunu dile getirir.

Muhibbî derde şabr eyle ne çäre

Eyü yavuz geçer âdem başından (2480/ 5)

2.4.2.5. Mutluluğun arkasından keder gelir

Gecenin ardından gündüz, gündüzün ardından gecenin gelmesi gibi ne keder ve sıkıntılar sonsuza kadar sürer ne de mutluluklar ve sevinçler sürekli kalıcıdır. Bunların bir arada bulunması yaşamdaki dengeyi sağlamaktadır. Muhibbî beyitte sevgilinin hem mutluluk verici hem de eziyet edici yönlerini vurgulayarak kederin ve sevincin bir arada bulunduğunu ifade etmektedir.

Ruḥuñ luṭf ‘arz ider ḥaṭṭuñ sitem hem

İrişür şādılık ardınca ğam hem (2239/1)

Gelür senden baña luṭf u keremden soñra verhem hem

Nitekim şādılık ardınca irişür belā ğam hem (2399/1)

2.4.2.6. Tanrı selamı almamak doğru değildir

Selamlaşmak Müslümanlarca çok önemsenen bir konudur. İslam dininde selam vermek sünnet, almak farz sayılmıştır. Ayrıca selam vermek karşındakini gördüğü için mutlu olduğunu ifade eden insanlar arasındaki kaynaşmayı artıran bir davranıştır. Bu sebeple insanların birbirlerine çıkarsızca verdikleri selama “Tanrı selamı” denilmiştir. Selam verilmemesi ve verilen selamın alınmaması ayıp sayılmıştır. Muhibbî de beytinde konu ile ilgili olarak sevgiliye âşğın selamını almadığı için sitem etmiştir.

Bakmadı benden yaña dildāra virdüm dün selām

Almamak Tañrı selāmın didüm aña yol degül (2015/2)

2.4.3. Deyimler

acı yaş dök-	‘āsker çek-	bağrunı kebāb id-
ad eyle- / id-	āşikār kıl-	bağruñı biryan eyle-
ādemî başdan çıkar-	āşinā ol-	bağruñı dağla-
ağına düş-	‘āteş-i ‘ışk ile yan-	bağruñı del-
ağız aç-	‘āteş-i ‘ışka düş-	bağruñı yak-
āh çek-	āvāre eyle-	bağış eyle-
āh id-/ it- eyle- kıl-	āvāre ol-	bağt-ı yāver git-
āh u afgān (feryād) id-/ eyle-	āvāze sal-	baş açuğ yalın ayak
āh u zār it-	ayağa düş-	baş açup el qaldur-
‘ahd ü peymān eyle-	ayağına baş koy-	baş u cān terk eyle- / terkin ur-
āhunu al-	ayağına düş-	baş ucına gel-
‘aql başdan git-	ayağına yüz sür-	baş ur-
‘aql u dil git-	ayağdan düş-	baş vir-
‘aql u fikr qalma-	‘ayān eyle-/ it-/ kıl-	başa gel-
‘aql u hūş qalma-	‘ayb ol-	başa ilt-
‘aqlu git-	ayru düş-	başdan aş-
‘aqlu hayret al-	āzād eyle- / kıl-	başdan çık-
‘aqlu qalma-	‘azm eyle-	başu göklere ir-
‘aqluñı deng eyle-	bāda vir-	başu kayna-
‘āleme rüsvā eyle-	bāğa var-	başuna şultan (buyruk)
‘ālemi yile vir-	bağır yağı yan-	başuna tāc it-
alnuna raqam kıl-	bağrı büryān ol-	başunu ayağının altına qo-
‘ar id-	bağru delik	belā çek-
ārām eyle- it-	bağru delin-	belā et-

‘arz eyle- /id-	bağru hūn ol-	belā şahrāsına düş-
‘arz-ı cemāl eyle-	bağru kana dön-	belā üzre belā ol-
‘arz-ı hāl it-	cān bul-	cānu cismine sıgmama-
beli iki bükil-	cān feda kıl-	cānu çık-
bend eyle-/it-	cān ile sev-	cān u dili feda it-
bend ol-	cān kulağuna taç-	cānu yan-
berbād eyle-/ it-	cān lebe gel-	cānuñdan bî-ār ol-
berbād ol-	cān pervāz eyle-	cānuñdan eyle-
berre düş-	cān terkin ur-	cānuñdan uşan-
beyābāna düş-	cān u başuñı tuhfe id-	cānuñı al-
bîdār ol-	cān u dil elden git-	cānuñı bahşet-
bî-haber ol-	cān u dil tutuş-	cānuñı feda kıl-
bî-ħod ol-	cān u dil vir-	cānuñı kurbān it-
bil bağla-	cān u dili bağla-	cānuñı tuhfe getir-
bilü bükil-	cān u gönülden sev-	cānuñı vir-
biñ derde esir eyle-	cān u ser terkin kıl-	cefā çek-
biñ pāre eyle -	can vir-	cefā çek-
bir nefeslik canu kal-	cāna kıy-	cevr ü cefā gör-
bir ayak üstüne dur-	cān vir -(canlandırma)	cefā it- /kıl-
bir derdü on eyle-	cān yaç-	cefāya uğra-
bir iken derdü biñ it-	cān yan-	cevr ü cefā çek-
bîrūn it-	cāna bağla-	cevr ü cefā eyle- / it-
biryān ol-	cāndan bî-zār ol-	cevr ü sitem it-
boynuña al-	cānı bahşet-	ciger hūn ol-
boynuñı bend eyle-	cānı kurbān eyle-	ciger hūnıñ dök-
būse al-	cānı-şirini yaç-	ciger yağın yaç-
būse vir-	cānı terk eyle-	cihānı dūd it-
būlbūl gibi nālān it-	cānı teslim eyle-	çāk-i giribān eyle-
cān al-	cān-ıla kurbān ol-	çāk id- /it
cān at-	canu ağzuña gel-	çāre bul-
cān bağla-	dil uzat-	el üzre tut-
çāre ol-	dil ü cān bağla-	el vir-
çāresüz kal-	dil ü cān bağla-	elden dāmen koma-
çəşmünü aç-	dil ü cān yaç-	elden ele gezdür-
dād id-/ it-/eyle-	dil ü cān yan-	elden git-
dāğ ur-	dil vir-	elden ko-
dāğ yaç-	dil yıç-	ele al-
def eyle-/ kıl-	dilden āh çek-	ele gir-
deftere sığma-	dilini aç-	fāş ol-
derāguş eyle-	dillere destān ol-	fāyide id-
derd çek-	dilü hoş eyle-	fehmid-
derde düş-	dilüñe kudret kalma-	feleği dön-
derdlüye dermān eyle- id-	dîvāne ol-	ferāgat eyle-
derdü bir iken on eyle-	dūr ol-	ferāmūş eyle-/ it-
derdüñe dermān ol-	dü-nim eyle-	fermān ol-
dermān id-	dūr ü şim dök-	fevt it-
destān ol-	eceli gel-	fiğān eyle-
derviş ol-	edā it-	fikr-i ħuld it-

devā bul-	efgān eyle-	fırak çek-
devā gör-	efzūn id-	furşatı fevt it-
deva it-	el çek-	ğam çek-
devlet er vir-	el sal-	ğam yime-
devlete iriş-	el sun-	ğamuñ bārını ur-
devr it-	el ur-	ğāret it-
dide çehār ol-	el uzat-	ğarķ eyle-/ id-
dide kan ağla-	elem çek-	ğarķ ol-
dideden dem gel-	elin tut kaldur ayağdan	ğarķa vir-
dideden hūn-ı ciger ak-	elü eriş-	ğarķ-ı hūn ol-
dil āteşini tesķin it-	elü erme-	ğazāb it-
dil bağla-	elü ir-	germ ol-
dil düşür-	elün dut-	geşt eyle-/ it/ kıl-
dil giriftār ol-	elünden bu gel-	ğıybet it-
dil mecnūnā dön-	elünden zehr (olsa) iç-	gıceyi güne kat-
dilden bağlan-	em it-	gırev it-
dili hoş eyle- / it-	emr kıl- / it-	giriftār it-
dili kebāb eyle-	esen ol-	giriftār ol-
dili rahat id-	eşer eyle-/ it-	göklere ir-
dili virān id-	eşigine yüz sür-	göñli şikest it-
dili şād eyle-	eşki baħr eyle-	göñlüni yap-
dili yan-	fāl eyle-	göñlü düş-
dilim dilim eyle- / it-	fāş eyle-/ it-	gönlü riyādan pāk ol-
göñlüni perişān eyle-	gün gibi āyān ol-	ħayat bul-
göñlüni şād pāre kıl-	gün gibi zāhir ol-	ħayrān ol-
göñlüni şād eyle-	gün yüzü görme-	ħayret al-
göñlüni teng eyle-	gün yüzü gösterme-	ħayretde ko-
göñül meyl it-	günah it-	ħazān ol-
göñül vir-	ħvāb yüzü görme-	ħazer eyle-
göñül yap-	ħaber vir-	helak eyle-
göz aç-	ħvāb-ı ğaflet yum-	hem-dem ol-
göz ucıyla nazar kıl-	ħācil ol-	hem-nefes ol-
Gözyaşı akıd-/ dök-	ħadden aş-	hevā-yı nefse uy-
Gözyaşı hūna dön-	ħadden geç-	hezār pāre ol-
gözyaşı revān ol-	ħāk ile yeksān eyle-	ħicr yüki çek-
gözyaşını bārān eyle-	ħāk ile yeksān ol-	ħikāyet eyle-
gözyaşını cūlar eyle-	ħāk it-	ħimmet eyle-
gözyaşını su gibi akıt-	ħāke düş-	ħōr it-
göz yum-	ħāk-i derīne yüz sür-	ħoş dil id-
gözden dem dök-	ħāk-i pā ol-	ħoş geç-
gözleri tol-	ħāk-i pāya yüz sür-	ħoş gör-
gözü çār ol-	ħākir ol-	ħūn ağla-
gözü kan dök-	ħalel bul-	ħūn dök-
gözü yaşlu yürek başlu	ħalel gel-	ħūn-ı dil it-
göz yaşu kana dön-	ħalel vir-	ħurūc it-
gözünden nem göñülden nem eksik olma-	ħālūni sor-	ħuzūra var-
gözünü aç-	ħarāb it / eyle-	ħucum it-

güşîna al-	harâb ol-	hüsnuñ zekâtını vir-
güşîna alma-	harâm it-	'ışk âteşi ile yak-
güşîna as-	harc kıl-	'ışk ateşi ile yak-
güşîna gir-	hâşıl ol-	'ışka düş ol-
güşîna mengüş eyşe-	hatıra getir-	'ışka giriftâr ol-
gümân it-	hatruñı sor-	'ibret al-
ifşâ-yı râz it-	kendüyi kurbân it-	mest eyle-
ihsân eyle-	kerem kıl-	mest ol-
iltimas id-	kıymet ko-	mest ü harâb ol-
imdâd id-	kıl ü kâl it-	meşhûr ol-
inşâf vir-	kırpügüñi cârûp id-	mevc ur-
intizâr çek-	koynuña gir-	mihmân eyle-
qaddü bükil-	küh u deşte düş-	miñnet bârı çek-
qadem bas-	kul ol-	miñnet çek-
qâdir ol-	kulağımı bur-	mihr ü vefâ gör-
qadrin bil-	kurbân id-	minnet id-
qaleme al-	kurbân ol-	minnete geç-
qamet getir-	kül id-	misafir ol-
qan ağla-	kül ol-	muñalefet kıl-
qan dök-	lâfa gel-	murâda ir-
qan ile âğışte ol-	lâyık gör-	mübtelâ ol-
qan revân ol-	lâyık görme-	mümkün olma-
qana ğark it-	luñf eyle- id-	mürdeye cân vir-
qanuña gir-	luñf göster-	müsâ' id ol-
qañlu yaş dök-	mağrur ol-	müstehâk ol-
qânun id-	mağrûm eyle- it-	müyesser ol-
qapuda köle ol-	mağv ol-	nâ-çâr ol-
qapudan sürül-	mâlum ol-	nağd-i cân vir-
qarâr tut-	mâni' ol-	nağş it- / kıl-
qarşu çık-	mecâlü kalma-	nâle vü feryâd it-
qarşu gel-	mecnûn ol-	nâle vü zâr çek-
qasâvet çek-	mecnûna dön-	nâm ko-
qasd-ı cân eyle-	meded eyle-	naşib it-
qaygu çek-	medyûn ol-	nâ-tüvân eyle-
kelâm it-	mef-tûn ol-	nesrîn ol-
kemâle ir-	melâmet ol-	oda yak-
kemend eyle-	merdümlük it-	oyun oyna-
kendü qanuñda elini yu-	merhabâsı ol-	ölüp diril-
kendüñi rüsvâ eyle-	mesken eyle- / it-	'ömri zâyi' eyle-
'ömri zâyi' geçür-	reftâra gel-	şineye dâğ yak-
'ömrümi harc eyle-	reva ol-	şineye elif çek-
özün kurbân id-	revân id-	şineye yaralar aç-
özünü rüsvâ eyle-	rişte-i cânuma bağla-	vâdilere düş-
pâdâş ol-	rüşen eyle-	rağs kıl-
pâk eyle- / it-	rüsvâ eyle- / kıl-	râz kıl-
pâ-mâl it- / kıl-	saba gibi geç-	tîguñı 'arşa as-
pâre kıl-	sabaha zinde çık-	timâr eyle-
pây bas-	şabır kalma-	toprak ol-

pāyān ol-	şabır kıoma-	tulū´ it-
pāyende ol-	şabru dūken-	şineyi çāk it-
pāyuña düş-	şabru git-	şineyi del-
pāyuña yüz sür-	şād pāre ol-	taşa çal-
pāy-māl eyle-/ it-	şadra geç-	tār u mār it-
pāyuña gül dök-	şaf şaf ol-	şineye yara ur-
pāyuña baş kıoy-	şafā bul-	vird idin-
pend tut-	şahrālālara düş-	vuşul bul-
pendü gūş kııl-	sāye sal-	yād eyle- /it-
per ü bāl ol-	sekrān ol-	yādına gel-
pervāne ol-	ser ten cūdā kıat´a it-	yağma id- / kııl-
pervāz kııl-	serden geç-	şine tutuş-
perverde kııl-	vefā um-	yūziñ göster-
ümmid-vār ol-	talāk vir-	habbeye alma-
piç piç ol-	yok yire harc eyle-	siper kııl-
pişkeş çek-	yañup tutuş-	sitem çek-
rāhda kıal-	vākıf ol-	söz kıabul etme-
rāhı bekle-	yaşu āb-ı revān it-	sözleri mengüş id-
rahmet eyle-	yaşu bārān ol-	suya sal-
terk-i beden it-	yolda ser vir-	şefāat it-
pest it-	vırān ol-	tā´līm id-
peyveste ol-	yañuna düş-	tamām eyle-
terk-i cān eyle-/ it-	yoldan çık-	yüzünü hāke sür-
terk-i diyar it-	yoldan çıkar-	yüzünü döndür-
taş gedügin kıoy-	yoliña cān u baş vir-	zahmete gir-
taş ol-	yaş akıd-	zāyi´ it-
taş yağdur-	yaş yirine kıan akıd-	zebānu lāl ol-
terk-i ser eyle-	yaşu hūna dön-	zebun ol-
türāb ol-	yile vir-	zencire çek-
tesbih it-	yok idi vār eyle-	zıkr-i nā´im etmek
tatlu canuñdan uşan-	tākāt kıalma-	zinde eyle-
rāzı ol-	tākātü tāk ol-	zir ü zeber kııl-
tıraş it-	taqrır eyle- / it- / kııl-	ziyāde ol-
üryān ol-	tālib ol-	
üstüne gel-	yoliña varuñı harc eyle-	
vācip ol-	yollarıñı bağla-	
va´de kııl-	yoluña baş kıo-	
şehr-i dil yıķ-	yüzini hāke sür-	
şeref bul-	yüzüne gül-	
şerha şerha kııl-	sipāh çek-	
şermsār çek-	yok yire elem çek-	
şıkār ir-	yoluña kıurbān ol-	
şöhreti cihānı tut-	yoluñda göz yaşın akıt-	
tağa düş-	yoluñda öl-	
tahmır it-	yüregüni bağla-	
tahrır eyle-	yüz döndür-	
taķāt getir-	yoluña cān fedā eyle- / kııl-	
sergerdān eyle-	yoluña cān terk eyle-/ it-	

sine üstine elif çek-	yüzi ara ol-	
vefā görme-	yüzi suyına	
ser-mest it-	yoluña cān vir-	
sevāba gir-	yüz göster-	
sevdāyā sal-	yüz karası	
seyre ık-	yüz sür-	
sīne ara hūn ol-	yüz ur-	
ser-mest it-	yoluña cān vir-	

2.5. AHENK UNSURLARI

2.5.1. Vezinler Ve Vezinlerin Kullanım Sıklığı

Muhibbî divanında toplamda 19 vezin kullanılmıştır. En çok kullanılan vezin 277 tane, %55,4 ile “ Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün” veznidir.

VEZİN ADI	KULLANIM SAYISI	ESERDE ORANI
Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün	277	%55,4
Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün	59	%11,8
Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün	39	%7,8
Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ülün	34	%6,8
Mef‘ülü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün	27	%5,4
Mef‘ülü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ülün	16	%3,2
Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün	12	%2,4
Fe‘ilâtün mefâ‘ilün fâ‘ilün	5	%1
Müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün	5	%1
Mef‘ülü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fâ‘ilün	5	%1
Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün	4	%0,8
Mef‘ülü fâ‘ilâtün mef‘ülü fâ‘ilâtün	3	%0,6
Müstef‘ilün fe‘ülün müstef‘ilün fe‘ülün	3	%0,6
Fe‘ilâtün mefâ‘ilün fe‘ilün	2	%0,4
Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ilün	2	%0,4
Mefâ‘ilün fâ‘ilâtün mefâ‘ilün fâ‘ilün	2	%0,4
Mef‘ülü mefâ‘ilün fe‘ülün	2	%0,4
Mef‘ülü fâ‘ilâtün	1	%0,2
Fâ‘ilâtün mefâ‘ilün fâ‘ilün	1	%0,2

3. BÖLÜM

MUHİBBÎ DİVANINDA ŞAHİS KADROSU

3.1. PEYGAMBERLER

3.1.1. Âdem

Âdem, “Bütün semavî dinlere göre ilk insan ve ilk peygamberdir. Âdem’in yaratılmasından önce yeryüzünde cinler vardı ve başka dünyalar kurulup hükmünü tamamlamıştı.”⁵³ Muhibbî beytinde kendisinin Âdem yaratılmadan bile önce aşka tutulduğunu söyler.

Ben senüñle ‘ışk şahrāsında sergerdān idüm
Yaradılmamışdı ‘ālem birle Ādem iy gönül (2020/ 3)

3.1.2. İbrahim

İbrahim⁵⁴’in babası Âzer, put yapıp satarak geçinen bir kimsedir. Fakat İbrahim, hiçbir zaman putlara inanmaz, insanlara da onlara inanmanın saçma olduğunu anlatır. Nemrut onu bu sebepten dolayı cezalandırmak ve öldürmek için büyük bir ateş yaktırır. Cebrail Allah’ın emri ile onu havada tutar, isteğini sorar. O zaman İbrahim, Allah’ın kulu olduğunu ve onun dilediğinin olacağını söyler ve ateş gül bahçesine dönerek İbrahim’i yakmaz. Bu olaydan sonra ona “Halilullah” denilir.

Hız. İbrahim’in Hacer ile evliliğinden çocuğu olmayınca Allah’a ona bir evlat vermesi için dua eder, vermesi halinde evladını ona kurban edeceğini söyler. Allah ona bir evlat verir ve sözünü hatırlatır. İbrahim oğlu İsmail’i kurban ederken Allah onu sözünü tutmasına karşılık olarak ödüllendirir ve İsmail kurban edilmez.

Bu olaydan sonra İbrahim’e Allah’ın Kâbe’yi inşa etme emri ulaşır ve İbrahim oğlu İsmail ile birlikte Kâbe’yi inşa eder. Hız İbrahim’in burada kendi soyundan Allah’a inanan bir

⁵³ Dursun Ali Tökel, Divan Şiirinde Şahıslar Mitolojisi, 2.b., İstanbul : Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Yayınları, 2016, s.215.

⁵⁴ Bkz.İskender Pala, Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü,9.b., İstanbul: Leyla ile Mecnun Yayınları, 2002, s.238.

topluluk getirmesi için dua eder. Muhibbî’de beyitlerinde İbrahim daha Kâbe’nin inşasına başlamadan bu topluluktan olduğunu, bu duanın muhatabı olduğunu, Allah’a kurban olduğunu söylemektedir.

İtmemişdi Ka‘benüñ bünyādını dağı Hâlîl
Ka‘be-i hüsünüñe karşı ben senüñ kurbân idüm (2350/3)

İbrahim’in babası Âzer ’in mesleğine gönderme yaparak onun gibi olmadığı için şükretmektedir.

İy Muhibbî şükr kıl itdün şanemler terkini
Hâşa-lillâh bir dağı ben kâr-ı Âzer eyleyem (2394/5)

3.1.3. İsa

İsa, kendisine kutsal kitap İncil gönderilen, İsrailoğullarının son peygamberidir. “İsa, Cebrail’in Meryem’e üflediği ruhtur. Bu nedenle neye dokunsa ona can verir, ölüleri diriltir. Körlerin gözünü açmak, çamurdan kuşlar yapıp can vererek uçurmak, bebekken konuşmak, su üstüne yürümek gibi mucizeler göstermiştir.”⁵⁵ Hz. İsa’nın isimlerinden biri de Mesih’dir. Ona hastaları iyileştirme mucizesinden dolayı bu isim verilmiştir.

İy Meşîhâ-dem iriş bālînüme kim hastayam
Gelmeseñ cân-ı za‘îfi nâ-tüvân ısmarlaram (2316/2)

Kur’an’da anlatılan kıssaya⁵⁶ göre Yahudiler, Hz. İsa’ya tuzak kurup onu öldürmek ister. Allah buna izin vermez. İsa diye kendi içlerinden birini öldürürler. Ayette⁵⁷ belirtildiğine göre de çarmıha gerilmiş Hz. İsa’nın ruhu, Allah tarafından göğe yükseltilmiştir. Muhibbî de

⁵⁵ Pala, a.g.e., s.248.

⁵⁶ El- Âl-i İmrân,3/54.

⁵⁷ El- Âl-i İmrân,3/55.

beyitlerinde hem İsa'nın nefesinin hastaları iyileştirmesine hem de ruhunun göğe yükselme olayına telmihte bulunmuştur.

Her kim tecerrüd itdi çıkdı göge çü 'İşi
Her kim çama'da kaldı geçti yire çü Kārūn (2464/3)

3.1.4. Muhammed

İslam peygamberi, Hz. Muhammed Mustafa⁵⁸ Muhibbî'nin birçok beytinde yer alır. “Muhibbî'nin Hazret-i Peygamberle ilgili na't ve istişfaan (övgü ve şefaata dilemeleri) da az değildir. Hakiki sevgili ancak Hazret-i Peygamber'dir. Hakk'ın ve kulların sevgilisi, âlemlerin Nur'u odur. Dertliler ondan deva, günahkârlar ondan şefaata umarlar. Babası Sultan Selim, Hz. Peygamber için "Senin sevginden başka her sevgi putperestlik, senin hayalinden başka her hayal bir vehimdir." der"⁵⁹ Bu düşünce çerçevesi içinde yetişen Muhibbî'nin Hz Muhammed ile ilgili birçok gazeli mevcuttur.⁶⁰

Hz. Muhammed'in kokusu gül kokusuna benzetilir. “Hz. Peygamber'in kendine özel güzel bir kokusunun olduğu, vücudunun ve terinin güzel koktuğu nakledilir. Bir kişi elini sıktığında, bütün gün kokusunu duyduğu, bir çocuğun başını okşadığında, diğer çocuklar arasında kokusundan fark edildiği, kemal ehlinin, o kokuyu hissettiği kabul edilir.”⁶¹ Muhibbî beytinde hüsnüalil ile o ter döktüğü için Allah'ın gül bittiğini ve gülün kıymetinin buradan geldiğini söyler.

Çün 'arağ dökdi Muḥammed anı gül bitürdi Ḥaḳ
Anuñ-ıçundur Muḥibbî oldugı mümtâz gül (2041/5)

⁵⁸ Pala, a.g.e. s.343.

⁵⁹ Çelebioğlu, a.g.e. , s.191.

⁶⁰ Kemal Yavuz, Orhan Yavuz, Muhibbî Divanı, 1.b., C.2, İstanbul : Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2016, s. 1189, g.s.2410-2486.

⁶¹ Yusuf Açık, “Hz. Peygamber-Gül İlişkisi Ve İlgili Rivayetlerin Değerlendirilmesi”, Isparta, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.30 (2018), s.72.

Hz. Peygamber'e, Allah tarafından bir suçun bağışlanması için aracı olma anlamına gelen şefaet etme hakkı verilmiştir. Müslümanlar, dünyada günahlarına tövbe ederek ve peygambere salavat getirerek hem ona olan sevgisini dile getirir hem de hesap gününde onun şefaetini umarlar.

Muhammed hürmetine yâ İlâhî
Tariḫ-i müstâkımden ırma rāhum (2079/4)

Yüzüm kara velî ümmîd-vāram
Baña şefkat ide maḥşerde dü mîm (2226/3)

Dua onun adını anarak edilirse duanın kabul olacağına inanılır. Muhibbî de duasında onun ismini anar. Hastalığından kurtulmak için onun hürmetine sağlık diler.

Kıl Muhammed hürmetine yâ İlâhe'l-âlemîn
Bu Muhibbî'ye 'înâyet şihhate bassun kadem (2380/5)

3.1.5. Süleyman

Süleyman, “İsrailoğulları peygamberlerinden, Davut Peygamber’in oğludur. Süleyman, hükümdar peygamberlerden biridir, yeryüzünde pek az insanın sahip olduğu olağanüstü bir güce ve saltanata erişmiş bir hükümdardır. Aynı zamanda hayvanların dilini bilme, rüzgârın gücünden yararlanarak çok uzun mesafeleri az bir zamanda alma gibi mucizeleriyle mümtaz ve kendine has özellikleri olan bir peygamberdir.”⁶²

Süleyman Peygamber'in rivayet edilen birçok kıssası vardır. En meşhurlarından biri karınca ile ilgili olandır: “Peygamber ordusuyla birlikte sefere giderken bir vadiye ulaştıklarında karınca beyinin diğer karıncalara Süleyman peygamberin ordusu onları ezmesin diye kaçmaları konusunda uyarıda bulunduğunu Hz. Süleyman duyar, hoşuna gider ve karınca

⁶² Dursun Ali Tökel, Divan Şiirinde Şahıslar Mitolojisi, 2.b., İstanbul : Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Yayınları, 2016, s.231.

beyini huzuruna çağırır. Karınca beyi de kendince çok kıymetli sayılan çekirge budunu Süleyman'a hediye eder. Hz. Süleyman'ın duasıyla but bereketlenir, yarısıyla bütün ordu doyar. Kalan yarısını karınca beyine geri verir ve ondan öğüt ister.⁶³ Karınca beyi de ona Allah'ın yarattıklarına zulmetmemesi gerektiğini, kanaatkâr olmasını, dünyanın geçici olduğunu hiç unutmaması gerektiğini öğütler.”⁶⁴

Muhibbî'nin beyitlerinde bu kıssaya telmih vardır. Şair, Süleyman peygamber ile adaş olmasına da gönderme yaparak kendini de bu öğütlere muhatap saymaktadır.

Pâdişâh-ısañ bu pendüm güş kıl zılm eyleme
Gör Süleymân kaçmayuban aldı pendî mürdan (2449/3)

Ayrıca Süleyman peygamber şiiire hayvanlarla konuşabilme özelliği, yüzüğü, tahtı, kuşdilini bilmesi gibi birçok olağanüstü özelliği ile konu olmuştur. Muhibbî de beytinde sözlerini kuşların konuşmasına benzetir ve onu da sadece irfan sahibi kimselerin anlayacağını söyleyerek şiirini yüceltir.

Bu Muhibbî kuşdilini söyler Süleymân devridür
Bilmez andan gayrı kimse ehl-i 'irfānuñ dilin (2498/5)

3.1.6. Yusuf

Yusuf, İsrailoğulları peygamberlerinden Yakup peygamberin oğludur.⁶⁵ Şiirde Hz. Yusuf'un güzelliği sık sık anılır. Kur'an'da Mısırlı kadınların Hz. Yusuf'u gördükleri zaman güzelliği karşısında büyülenip ellerindeki bıçaklarla ellerini kestikleri ile ilgili kıssa anlatılır.⁶⁶ Rivayete göre Mısır firavununun eşi Züleyha, Yusuf'u gördüğü zaman ona tutulur fakat Yusuf onun tekliflerini reddeder. Bu duruma kızan Züleyha, Yusuf'un kendisine saldırdığını iddia

⁶³ Bkz. Pala, a.g.e., s.425.

⁶⁴ Bkz. Tökel, a.g.e., s.235.

⁶⁵ Pala, a.g.e., s.496.

⁶⁶ Bkz. El -Yûsuf, 12/31.

ederek onu zindana attırır. Çok iyi bir rüya yorumlayıcısı olan Hz. Yusuf, firavunun rüyasını doğru yorumladığı için zindandan çıkarılır.

Muhibbî Hz. Yusuf'un güzelliğine birçok kez göndermede bulunur ve sevgilinin yüzünü Yusuf'a benzetir, sevgilisinin güzelliği ile onun güzelliği arasında benzetme yapar.

Mısr-ı hüsni içre seni görsem eyâ Yūsuf cemîl
Tañ degüldür gözlerüm yaşına dinse 'ayn-ı Nîl (2022/1)

Yūsuf-ı Mısrî'ye nisbet hüsni-ile sensin cemîl
İster-iseñ gün yüzün göster aña rüşen delîl (2033/1)

Başka bir beytinde de nefse sahip olunması gerektiğini öğütlerken Yusuf'un Züleyha karşısında nefesine sahip olup zindana atılmayı göze almasına telmih yapmıştır.

Şabr kıl nefse Muhib eyleme rüsvâ özüñi
Sen de Yūsuf gibi zindāna varup mihmān ol (2047/5)

3.2. HALİFELER VE SAHABELER

3.2.1. Ebubekir-Ömer

Hz. Ebubekir, Hz. Muhammed'in yakın dostu ve ilk halifedir. Ona sadık olması sebebiyle "Sıddık" diye anılır. Hz. Ömer ise adaleti ile bilinir. Halifeliği zamanında onun komutanlığında birçok yer fethedilmiştir. Muhibbî beytinde Doğu'ya yapacağı seferlerde muzaffer olabilmek için onların isimlerini anarak dua etmektedir.

Umaram rehber ola bize Ebübekr ü 'Ömer
İy Muhibbî yürüyüp şarka sipāhı çekelüm (2358/5)

3.2.2. Hasan-Hüseyin

Hasan ve Hüseyin, Hz. Muhammed'in torunları, Hz. Ali'nin çocuklarıdır. Hz. Hasan'ın⁶⁷ peygamberimize çok benzediği söylenir. Hz. Hüseyin⁶⁸ ise Kerbelâ 'da aç ve susuz bırakılarak zalimce şehit edilmiştir.

Zülfikâr⁶⁹ ise yarısından itibaren ucu çatallaşan Hz. Ali'nin kılıcıdır. Hz. Ali namaz kıldığı esnada kılıçla bir suikast sonucu şehit olmuştur. Beyitte kılıcın ucunun iki yana ayrılması Hasan ve Hüseyin'i işaret eder.

Bir Hasan-ñüs n Hüsey n-ñü şehün âbdâlıyam
Yaralar şinemde kim var Zü'l-fikârumdur benüm (2058/4)

3.3. HÜKÜMDARLAR

3.3.1.Ferenduş

Osmanlılar, 1531'de Roma Kralı unvanını almış olan Ferdinand'ı, Ferenduş Kral diye adlandırırlar. Kanuni Sultan Süleyman ve Ferdinand arasında 1532 yılında Alman Seferi meydana gelir, bu savaş Kanuni Sultan Süleyman'ın üstünlüğü ile sonuçlanır⁷⁰. Kanuni beytinde bu sefere telmih yaparak imana kastedenlere karşı Ferenduş'a karşı yaptığı gibi kılıç kuşanacağını söylemektedir.

Küfr-i zülfiyle eger kaçd ide imâna hatı
Tığlar alup ele 'azm-i Ferendüş idelüm (2356/4)

⁶⁷ Bkz. Pala, a.g.e., s.206.

⁶⁸ Bkz. a.g.e., s.230.

⁶⁹ Bkz. a.g.e., s.508.

⁷⁰ Markus Köhbach, "Çasar veya İmparator? Jitvatorok Antlaşması'ndan (1606) Sonra Roma Kayserlerinin Ormanlılar Tarafından Telakkubu Hakkında" çev. Yusuf Alperen Aydın, Tarih Dergisi, S.37 (2002), s.161.

3.3.2. Karun

Kur'an'da adı geçen Musa peygamber zamanında yaşamış, çok zengin ve güçlü olan fakat Allah'a isyan ettiği için malı mülkü yeregeçen biridir.⁷¹ Muhibbî de tamah etmeyeninin halinin nasıl olacağını anlatmak için Karun'u örnek göstermiştir.

Her kim tecerrüd itdi çıkdı göge çü 'İşi
Her kim tãma' da kaldı geçti yire çü Kārūn (2464/3)

3.3.3. Mahmud- Ayaz

Mahmut, Gazneli hükümdar Sultan Mahmud, Ayaz ise onun kölesi ve sadık dostudur. Rivayete göre Gazneli Mahmud'un neşe ve zevk içinde kendinden geçtiği bir mecliste Ayaz'ın saçlarının kesilmesini emreder. Saçı kökünden kesilen Ayaz'ı gören sultan verdiği emirden pişman olur ve bir daha içmemeye tövbe eder.⁷² Muhibbî beyitlerinde âşığı yani bülbülü Mahmud'a sevgiliyi yani gülü Ayaz'a benzetmiştir. Mahmud'un yaptığından dolayı Ayaz'ın karşısında mahcup olması gibi âşık da sevgili karşısında öyledir.

Bülbülü Maḥmūd idinmişler olup güller Ayāz
Bülbül artursa niyāzı nāz ider turmaz gül (2030/3)

3.4. KLASİK AŞK MESNEVİLERİ ŞAHSİYETLERİ

3.4.1. Ferhad - Şirin

Ferhād u Şîrîn mesnevi konuları arasında önemli bir yer tutmaktadır. Ferhat, Ermen hükümdarı olan Şirin'e âşık olur. Onun arzusu üzerine Bî-sütun adlı dağı delmeye çalışırken

⁷¹ Bkz. Tökel, a.g.e., s.300.

⁷² Bkz. Pala, a.g.e., s.53.

ona Şirin'in öldüğü söylenir. Bu haberle kahrolan Ferhat kendini öldürür. Şirin tatlı anlamında şiirde sevgilinin dudağı, şairin sözü kastedilerek de kullanılır.

Muhibî de şiirinde Ferhat'ın sevdiği gibi bir şirin dudaklıyı, şirin sözlüyü sever. Onun aşkıyla derde ve gama duçar olur. Aşk hikâyesinden bahsedilecek olursa onun sevgilisi ile olan hikâyesi Ferhat ve Şirinin hikâyesinden daha önce gelir.

Ben ki şirîn lebüñ Ferhād-ı sergerdānyam
Dāğlarla sanasın küh-ı belā kaplanıyam (2131/1)

Her kim benümle işide yārun hikāyetin
Ferhād birle añmaya Şirîn rivayetin (2442/1)

3.4.2. Hüsrev – Şirin

Hüsrev Perviz Sasanî hükümdarının oğludur. Ermen hükümdarının kızı Şirin'e âşık olur. Hüsrev aynı zamanda hükümdar demektir. Şiirde bu yüzden “Perviz” ile birlikte kullanılır. Şiirde hem aşk hikâyesiyle hem de hükümdarlığı ile anılır. Muhibbî de şirin dudak ile Hüsrev'i birlikte anmıştır.

La'ı şirîñüñe ger cān virmeyem Ferhād-veş
Hüsrevā söylenmesün 'ālemde hiç adum benüm (2407/4)

3.4.3. Leyla – Mecnun

Leyla ile Mecnun'un aşk hikâyesi birçok divan şairi tarafından işlenmiştir. Hemen hemen her şiirde Leyla ile Mecnun'a telmih vardır. Hikâyede daha çocukken birbirlerini seven Leyla ile Mecnun'un büyüdüğü zaman Leyla'nın annesi tarafından görüşmeleri engellenir. Mecnun Leyla'yı göremeyince hastalanır ve üzüntüsünden çöllere düşer. Ailesi onu iyileştirmek için her ne yaptıysa da işe yaramaz hatta Mecnun aşkının daha da büyümesi için

sürekli dua eder. Aşkını iyice artan Mecnun artık aşkın maddi boyutundan uzaklaşıp manevi aşk ile kendinden geçer.⁷³ Şairler de kendilerini bu mecnunluk haline ortak ederler. Onlar da aşklarından divane olur, Leyla'ları yüzünden mecnuna dönerler.

Bir saçı leylāya virelden Muḥibbī cān u dil
‘İşk şahrāsında mecnūn gibi ḥayrāndur göñül (2004/9)

Leyla, “çok karanlık gece⁷⁴” anlamına da gelmektedir. Divan şiirinde sevgilin saçları zifiri karanlıktır. Bu karanlık aşığı içine çeker, onu kendine müptela eder. Bu sebeple Leyla, tevriyeli olarak hem gece gibi karanlık siyah saç anlamında hem de Leyla'yı kastetmek maksadıyla kullanılır. Şiirde Leyla, Leyli diye de anılır.

Leylī zülfüni kemend eyle gel iy serv-i revān
Gerdenine ‘ışk-ıla mecnūn olan şeydāya sal (2045/2)

3.4.4. Vâmık – Azra

Azra ve Vâmık daha birbirlerini görmeden âşık olurlar Kavuşabilmek için birçok badire atlatmak zorunda kalırlar. Muḥibbî bu kişilere telmihi şiirinde aşk yolunda çektiği sıkıntıları Vâmık'ın çektiklerine benzeterek yapmıştır. Vâmık, Ferhat, Mecnun ve kendisini bu yolda sıkıntı çeken kişiler olarak birlikte anmıştır.

Şol kadar gördi Muḥibbî cevruñi ‘ālemde kim
Çekmedi Ferhād u Vâmık belki Mecnūn miḥnetüm (2320/7)

Heves-i fikr-i ruḥ u la‘lūñ ucından şanemā
Kışşā-i Vâmık u Ferḥād’ a dönüpdür meşelüm (2369/3)

⁷³ Bkz. a.g.e. , s.496.

⁷⁴ Kubbealtı Lügati, “leyli” (17.20.2020).

3.5. ŞEHNAMEDE İSMİ GEÇEN KİŞİLER

3.5.1. Behram-ı Gûr

Behram, “Sâsâniyân sülalesinden, Yezdgird’in oğlu olan ve Behram-ı Gûr adıyla anılan padişaktır. Yaban eşeği anlamına gelen gur kelimesi, sürekli yaban eşeği avlayan Behram’a sıfat olarak verilmiştir. Behram, cesaret, adalet ve kahramanlıklarıyla meşhur bir padişahmış. Rivayetlere göre hüküm sürdüğü memleketlerde dört yıl boyunca kimse ölmemiş. Behram döneminde, eğlence, saz ve söz o derece yaygınlaşmış ki, insanlar bütün vakitlerini zevk ve sefa içinde geçirirlermiş. Bir başka rivayete göre de Behram’ın bir çukura düşerek ölmesi sebebiyle bu kişiye Behram-ı Gûr denilir ki gûr aynı zamanda mezar anlamına da gelir.”⁷⁵

Bu kadar ihtişama sahip bir hükümdarın çukura düşerek ölmesini Muhibbî şiirinde ders alınması gereken bir olay olarak nitelendirir. Dünyanın geçiciliğini, zevk ve sefanın sonsuza kadar sürmeyeceğini akıllılık yapıp onun hayatından örnek alınması gerektiğini söyler.

Muhibbî ‘ākıl iseñ saña örnek

Bu yitmez mi ne oldı Gür u Behrām (2283/7)

Aldanup dünyāya dil virme Muhibbî kıl hāzer

Kimse yok vire haber Behrāmşāh-ı Gür’ dān (2449/5)

3.5.2. Cemşid

Pişdâdiyan sülalesinin dördüncü hükümdarı olup İran mitolojisine göre yedi yüz bin yıl yaşamıştır.⁷⁶ Cemşid çok güçlü ve zeki bir hükümdardır. Savaş aletleri, zırhlar, silahlar, imal eder, değerli kumaşlar üretir, mücevher işlemeyi öğrenir. Güzel kokular icat eder, sağlığın nasıl korunacağını ve hastalıkların sebeplerini keşfeder.⁷⁷

⁷⁵ Tökel, a.g.e., ss.92-94.

⁷⁶ Bkz. Pala, a.g.e., s.96.

⁷⁷ Bkz. Tökel, a.g.e., s.98.

Cem'in kadehi çok meşhurdur.⁷⁸ Şiirde de sık sık anılır. Onun üzüm suyunu bekleterek şarabı bulduğu söylenir. Aşk sarhoşu olan divan şairi de bazen bunu Cem'in meşhur kadehinden içtiği şaraba bağlar bazen de bu kadehe ihtiyacı olmadığını onu sarhoş edenin aşk olduğunu söyler.

Muhibbî bir beytinde derdine doktorların çare olmayacağını bildiğini çünkü Cem'in de kendisi gibi ciğeri kanlı gittiğini söyler.

Muhibbî saña yitmez mi bu örnek
Ciger hûn gitdi Efrîdûn u Cem hem (2282/7)

Aşk şarabı içilen meclislerde de Cem'in ismi anılır.

Mey içüp şād idelüm rûh-ı revānını Cem 'ün
Geşt-i gülşen kılalum bülbül ünin gūş idelüm (2356/2)

3.5.3. Dârâ

Şehname 'nin ünlü kahramanlarından. Keyâniyan sülalesinin sonuncu padişahıdır ve bu sülale onun ölümüyle sona erer. İskender ile birçok mücadeleye girmiştir. Dârâ'nın büyük bir ihtişama ve şöhrete sahip olduğu söylenir. İskender ile olan savaşlarıyla, tacı ve tahtıyla ünlü bir hükümdardır⁷⁹. Muhibbî onu aşk yolunda kendine kıstas almıştır. Onu anarken bazen aşk hükümdarlığında Dârâ'nın hükümdarlığı gibi güçlü olduğunu söyler bazen de dünya hükümdarlığına meyletmediğini söylemek için dünya hayatını Dârâ ile özdeşleştirir.

Āhumı kıldum 'alem çekdüm sipāh-ı eşkümi
'İşk tahtına geçüp kendümi Dārā eyledüm (2297/3)

⁷⁸ Bkz. Pala, a.g.e., ,s.97.

⁷⁹ Bkz .a.g.e., ,s.116.

Hāk-i rāh-ı 'ışk Muhibbî başa devlet tâcıdur
Rağbet itmezsem 'aceb mi efser-i Dārā'ya ben (2469/5)

3.5.4. Ehrimen

Ehrimen Mecusilerin inanç sistemine göre kötülük tanrısıdır. Bazen dev, bazen şeytan, bazen ne olduğu bilinmeyen bir kötülük kaynağı, bazen de cin ve ifrittir. Hangisinin yerine kullanılırsa kullanılsın kötülüğü ve fenalığı ifade eder.⁸⁰ Muhibbî'nin peri yüzlü, onu deli divane eden sevgilisinin ona yaptıklarının yanında Ehrimen'in yaptığı kötülükler az kalacaktır.

Perî-rūsın revā mıdur yanuñda Ehremen n'eyler
İşidüp görelî bunı dili dıvâne mî-kerdem (2211/4)

3.5.5. Feridun

Feridun, "Pişdadiyan sülalesinin altıncı hükümdarıdır. Dahhâk'ı mağlup ederek geçtiği İran tahtında 500 yıl hükümdarlık yapar."⁸¹Feridun Şehnamede adaleti, iyilikseverliği ve uzun ömürlülüğü ile anılır.

Muhibbî beyitlerinde onu tahtı ve tacı ile konu eder. Ona kalmayan bu saltanat kendisine de kalmayacaktır, bunun bilincinde olan Muhibbî Allah'a kul olmayı bütün bunlara tercih etmektedir.

Gerekmez mülk-i Dārā vü Ferîdün tâc-ı Keyhüsrev
Bi-ğamdillâh ki küyuñda senüñ dâyim şütürbânam (2210/2)

Küy-ı dilberde gedâ olmak benüm fâhrum-durur
Gerçi İskender Ferîdün Hüsrev ü Dārā benem (2294/8)

⁸⁰ Bkz. Tökel, a.g.e., ss.125-126.

⁸¹ Bkz. Tökel, a.g.e., s.131.

3.5.6. Hüsrev

Hüsrev, İran Sasanî hükümdarı Nuşirevan'ın torunu, Husrev ü Şirin mesnevisinin erkek kahramanıdır. İran'ın efsanevi hükümdarlarından birisidir.⁸² Muhibbî de şiirinde bir mesnevi kahramanı olarak Hüsrev'i Ferhat ve Şirin ile birlikte anar.

La'l-i şîrinüñe ger cān virmeyem Ferhād-veş
Hüsrevā söylenmesün 'ālemde hiç adum benüm (2407/4)

Taht için yetiştirilen tek varis ve çok varlıklı bir hükümdardır. Bu yönüyle de beyitlerde hem Hüsrev tacı diye kıymet verilerek hem de bu taht ve tacın geçiciliğinden bahsedilerek yer bulmuştur.

Taht-ı şāhiden Muhibbî tac-ı Hüsrev'den n' olur
Kapasında ol şehūñ olmak gedāyı isterem (2247/5)

3.5.7. İskender

Klasik şiirde, ismi Kuran'ı Kerim'de de geçen Zülkarneyn ile hayatında benzerlikler olan İskender'den sıkça bahsedilir. İskender-i Zülkarneyn, "âb-ı hayat"ı aramaya çıktığı Hz. Hızır ile anılır.

Muhibbî de bir beytinde önemli bir hükümdar olan İskender'i anarak ona da kalmayan dünyanın geçiciliğinden bahseder.

Dil virmegil Muhibbî cihāna vefāsı yok
N'oldı Sikender'e nazar it kanda gitdi Cem (2109/ 5)

⁸² Tökel, a.g.e., s.139.

Bir diğerk beytinde ise İskender ile Hızır'ın meşhur âb-ı hayatı arama yolculuğuna telmihte bulunmuş, sevgilinin dudaklarının kendisine ölümsüzlük suyu olmasını istemiştir.

Vādî-i ğamda Sikender gibi bu dil teşnedür
Hızır olup irgür lebün iy âb-ı hayvānum benüm (2139/4)

3.5.8. Keyhüsrev

Keyhüsrev, hükümdarlığı altmış yıl süren Şehname karakteri Siyavuş'un oğludur⁸³. Muhibbî onun adını şiirinde kendi gibi hükümdar olması yönüyle geçirir.

Gerekmez mülk-i Dārā vü Ferīdün tāk-ı Keyhusrev
Bi-ħamdillāh ki kūyuñda senün dāyim şütürbānam (2210/2)

3.5.9. Keykāvus

Şehnamede adı geçen on ikinci İran padişahıdır. Gurur ve kibir ile hareket edip, yapmaması gereken bir sefer yaparak ordusunu tehlikeye sokar.⁸⁴ Muhibbî onu hükümdar olması yönüyle şiirinde anmıştır.

Tāk-ı Keykāvūs'a bakmaz mülk-i Dārā istemez
Sen güzeller şāhına oldu gedā gönlüm gözüm (2310/4)

3.5.10. Neriman- Rüstem

Şehnâmede Firdevsî tarafından Rüstem, Neriman'ın soyundan geldiği için övülmüştür. Alper Tunga ile yaptığı mücadele bilinir. Güreşçi yönüyle anılır. Ortadoğu güreşçilerinin

⁸³ Bkz. Pala, a.g.e., s.281.

⁸⁴ Bkz. Tökel, a.g.e., s.173.

simgesi olarak bilinir. Neriman'ın hayatından ve maceralarından bahsedilmez. Sadece onun ölümüne sebep olan olaydan bahsedilir.⁸⁵ Muhibbî beytinde gençliğine güvenip zamana meydan okumaması gerektiğini Rüstem de Neriman gibi güçlü kimselerin bile ona yenildiğini ima eder, ayrıca güreşçi olmasına da gönderme vardır.

Tayanup kuvvetüne tutma zamān-ıla güreş
Basar āhîr seni ger Rüstem ü Nerimān ol (2047/4)

3.5.11. Zâl

Şehname kahramanlarından Rüstem'in babasıdır. “Zâl, İranlılara her konuda önemli bir danışmandır. Padişahlara bile nasihatte bulunan nadir kişilerden biridir.”⁸⁶ Muhibbî de beytinde dünyanın alçak olduğu konusunda kendine nasihatte bulunurken Zâl'ın adını geçirir. Zâl kelimesinin sözlük anlamı “ihtiyar kimse⁸⁷” demektir. Muhibbî dünyaya ihtiyar der. Ayrıca divan şiirinde doğduğunda kaşları ve kirpikleri bembeyaz olan Zâl'e telmihen kullanılır.

İy Muhibbî bağlama dünyā denîdür dil aña
Çün bilürsin kimseye itmez maḥabbet uşbu Zâl (2031/5)

3.6. ŞAİRLER

3.6.1. Câmî

İranlı âlim, şairdir. Yaşadığı dönemde bütün sultanların ve sarayın ileri gelenlerinin kendisine sonsuz hürmeti olmasına rağmen hiçbir zaman hükümdarlara hoş görünmeye çalışmamıştır. Câmî, ilim ve sanat hamisi Hüseyin Baykara gibi hükümdarları övmekle birlikte

⁸⁵ Bkz. Tökel, a.g.e., ss.188-189.

⁸⁶ Tökel, a.g.e., s.210.

⁸⁷ Kubbealtı Lügati “zâl” (18.10.2020).

asla aşırılığa kaçmamış, methettiği kişileri hayra teşvik edici ve eğitici bir üslup kullanmıştır.

⁸⁸ Muhibbî, şiirinin güzelliğini anlatmak için Câmî'nin beğenisini kıstas alır.

İy Muhibbî Câmî Hüsrev bulsalar tâze hayât
İşidüp taşşın iderlerdi benüm bu gâzelüm (2273/9)

3.6.2. Hüsrev-i Dihlevî/ Hâfız-ı Şîrâzî

Hüsrev-i Dihlevî, Hindistan'da yaşayan Türk asıllı şair, tarihçi ve mutasavvıftır.⁸⁹ Hâfız-ı Şîrâzî⁹⁰ ise İran'ın önde gelen lirik şairlerindedir. Muhibbî kendi şiirinin güzel olduğunu sağlamlaştırmak için bu iki ismi anar.

Dem-be-dem aña taqarrübde raqîbe düşmenüm
Hüsrev ü Hâfız ider şi'r-i Muhibbî'yi pesend (2330/7)

3.6.3. Hassan bin Sabit

Hz. Muhammed zamanında yaşamış, onun tarafından övülen bir şairdir. Divan şairleri methiyelerde veya naatlarda Peygamber'e övgü yazarken kendilerini onun yerine koyarlar.⁹¹ Muhibbî şiirini onun şiirlerine benzetmiştir.

Şi'r-i dil-süzüñ iderse tañ mıdur Hâssân'a ta'n
Şi'rüñi şimden girü üslüb-ı Selmân eylegil (2027/7)

⁸⁸ Bkz. Ömer Okumuş, "Cami", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 1991, C.7, ss.91-92 (18.10.2020).

⁸⁹Bkz. Rıza Kurtulmuş, "Hüsrev-i Dihlevî", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 1995, C. 11, s.135 (18.10.2020).

⁹⁰ Bkz. Tahsin Yazıcı, "Hafız-ı Şirazi", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 1997, C. 15, s.103 (18.10.2020).

⁹¹ Bkz Pala, a.g.e., s.206.

3.6.4. Kemal-i Hucendî

Kemal-i Hucendî, “Çağdaşlarınca gazelleri övülen mutasavvıf, şairdir. Genellikle aşk ve tasavvufa dair gazellerinde “Kemâl” mahlasını kullanan Hucendî bu nazım şeklinde üstün başarı sağlamıştır.”⁹² Muhibbî de şiirinde Kemal-i Hucendî ’nin başarısına ulaşmış; beyitlerinde onu, kendi şiirinin başarısını ispatı için şahit tutmaktadır.

Bir gâzel didi Mûhibbî yine bir meh -rûya kim
İtseler Hücend’e kabrinde diye taḥsîn Kemâl (2006/5)

Olaldan Hüsrev’i Rûm’uñ Kemâl’e irdi eş’arum
Muhibbî luṭf-ı taḥ’umla ne tañ disem zahir oldum (2127/5)

3.6.5. Selman

Kasideleri ile ünlü İran şairidir⁹³. Muhibbî kendi üslubunu Selmân’ın üslubu gibi olmasını ister.

Şi’r-i dil-sûzuñ iderse tañ mıdur Ḥassân’a ta’n
Şi’rûñi şimden girü üslûb-ı Selmân eylegil (2027/7)

3.7. DİĞER ŞAHISLAR

3.7.1. Hızır

Hızır, Hz. Hızır diye anılan, ölümsüzlük suyunu içmiş kişidir. Hakkında birçok rivayet vardır. Hz. Musa, Hz. Nuh, İskender ile birlikte anılır. Yardıma ihtiyacı olan, sıkıntıya düşmüş insanlara

⁹² M. Nazif Şahinoğlu, “Kemal-i Hucendî”, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 2002, C. 25, s.226 (18.10.2020).

⁹³ Bkz. Pala, a.g.e. s.411.

yardım ettiğine inanılır. Efsaneye göre, İlyas ile birlikte İskender'in görevlendirmesi ile âb-ı hayat denilen ölümsüzlük suyunu aramaya çıkar. Uzun maceralardan sonra Hızır ile İlyas bir pınarın kenarına oturup yanlarında bulunan pişmiş balıkları yerken Hızır'ın elinden damlayan su tanesi balığa gelir ve balık birden canlanıp suya atlar. Böylece o pınarın âb-ı hayat olduğunu anlarlar ve kana kana içerler. Sonra İskender'e haber verirler ama bir daha o suyu bulamazlar.⁹⁴

Muhibbî beyitlerinde Hızır'ın adını bu efsaneye telmih yaparak kullanır. Kendini Hızır'ın yerine koyar, sevgilinin dudaklarına susamıştır. Sevgilinin dudağına kavuşmak, Muhibbî için âb-ı hayat içip ölümsüzlüğe kavuşmaktır.

Vādî-i gamda Sikender gibi bu dil teşnedür
Hızır olup irgür lebün iy âb-ı hayvānum benüm (2139/4)

Fi'l-ḥaқиқа Hızır-veş bulurdı 'ömr-i cāvidān
Leblerün öpüp iden seni derāgūş iy şanem (2151/4)

3.7.2. Lokman

Kur'an'da kendisine hikmet verildiği söylenen, peygamber olup olmadığı kesin olmayan, hekimlerin pîri sayılan din büyüğüdür⁹⁵. Divan şirinde aşğın derdine hekimler çare olamaz. Muhibbî'nin derdine de Lokman bile hekim çare olamamıştır.

Derdümi 'arz eyledüm Loqmān'a derdüm bilmedi
Bilürem derdüme ancak la'1-i dilberdür emüm (2333/4)

3.7.3. Mani

Mani, "Maniheizm adı verilen, Zerdüşizm, Hıristiyanlık ve daha başka birçok dinin karışımı bir dinin kurucusu olmakla beraber, divan şiirinde daha çok resim sanatındaki maharet

⁹⁴ Bkz. a.g.e., ss.216-217.

⁹⁵ Bkz. a.g.e., s.302

ve şöhretiyle adı zikredilen ünlü bir din kurucusu ve ressamdır. Çin’de Mani’nin resim ve minyatür dallarında çok büyük tesiri olmuş ve Doğu kaynaklarında Çinli nakkaş olarak geçmiştir.”⁹⁶ Muhibbî bir beytinde çiçeklerin görüntüsünü Mani’nin Çin nakşına benzetmiştir bir diğer beytinde gönlüne çizdiği sevgilisinin nakşını görenler onu Mani’ye benzetmiştir.

Nağş-ı Çîn itdi yine bâğî ser-â-ser Mânî-var
Yazdı yapraklar Hıtâ Rümî olup zerkâr gül (2018/2)

Levh-i dilde hūblar taşvîrini nağş ideli
Kim ki gördiyse beni didi ki Mânî şâniyem (2131/6)

3.7.4. Mansur

Şiirde çokça anılan sufidir. Hallâc-ı Mansur tasavvuf yolunda çok ilerlemiş ve fenafillah makamına ulaşmıştır. “Ene’l Haqq (Ben Allah’ım) dediği için insanlar tarafından anlaşılmamış, bu söylemi yüzünden Allah’a şirk koştuğu söylenilerek idama mahkûm edilmiştir.”⁹⁷ Şiirde sevgilinin saçını idam halatına benzetilir. Bu zülûf aşığı öldürmek içindir, âşık da zaten ona gönül verirken kendinin sonunun ne olacağını bilmektedir. Mansur nasıl aşkı için can verdiyse o da sevgili uğruna aynı duruma düşebileceğini söyler.

Niçe biz zülfi hevâsına yilüp şâm u seher
Dili Manşûr-şifat zülfine berdâr idelüm (2133/3)

Anuñçün sırr-ı ‘ışkuñı gönül Manşûr’ı fâş itdi
Ser-i zülfeynüñi gördüm ben anı dârâ beñzetdüm (2378/ 2)

⁹⁶ Tökel, a.g.e., s.182.

⁹⁷ Bkz. Pala, a.g.e., ss.196-197.

4.BÖLÜM

KOZMİK ÂLEM

4.1. AY

Ay şiirde, bedr, kamer, mâh, hilal “mâh”tan türemiş mâhitâb şeklinde birçok farklı şekilde yer bulmuştur. Ay bir ışık kaynağıdır. Şiirde sevgilinin parlak yüzü geceyi aydınlatan aya benzetilmiştir. Muhibbî'nin de kullandığı gibi sevgili, yüzü, yanağı alını parlayan bir ay gibidir. Gökyüzündeki konumu sebebiyle ay nasıl ulaşılmazsa sevgili de ulaşılmazdır.

Benüm âhum irişdi nüh feleğe
İremedi saña iy yüzi mâhum (2134/3)

Sevgilinin güzellik unsuru olarak ayın hilal şeklide şiirde sık sık geçer.⁹⁸ Hilal ayın yay halini almış şeklidir. Şiirde Muhibbî 'nin de kullandığı gibi sevgilinin kaşları için kullanımı yaygındır. Hilal bazen de ayrılık acısından iki büklüm olan aşığa benzetme amacıyla kullanılmıştır.

Bahâr-ı hüsnuñe karşı hilâl ebrûlaruñ gördüm
Didüm kim ğarra olmuşdur yaşum bārâna tapşurdum (2112/2)

Her gice biñ kez hilâl olur Muhibbî hicr-ile
Çäre-sâz oluñ aña iy hemdemân iy dōstân (2428/5)

Sözlükte “ Eski edebiyatta güzellik, tasavvufta da vahdet sembolü olarak kullanılan bir teşbih unsuru⁹⁹” olarak geçen bedrin kelime anlamı “dolunay”dır. “Bedir ayın en iri, en ışıklı evresidir. Edebiyatta rengi, büyüklüğü, yuvarlaklığı, yüksekliği ve parlaklığı yönünden söz

⁹⁸ Bkz. Pala, a.g.e., ,s.52.

⁹⁹ Âmil Çelebioğlu, “Bedir”, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 1992, C. 5, s.324 (17.10.2020).

konusu edilir. Gece etrafı aydınlatması, ışığını güneşten alması, akşam doğup gökte uzun süre kalması, güneş doğunca batması da özellikle üzerinde durulan hususlardır.¹⁰⁰”Ayın on dördüncü gecesi aldığı bu şekil yani dolunay sevgilinin yüzüne, yanağına alınına benzetilir. Hatta bu benzetme yüzü güzel kadın için kullanılan “ayın on dördü gibi “ deyimini doğurmuştur.

Ayın dört ana evresi vardır. İki evre arasında bir hafta (7 gün) bulunur ve hilal şeklinden sonra dolunay olur. Muhibbî üzüntüden iki büklüm olmasını hilale, sevgilisini de dolunaya benzeterek bu bilgiyi şiirinde kullanmıştır.

Görmeyelden gün yüzünü dilberün bir haftadır
Ol meh-i bedrün firâkından hilâl oldı tenüm (2390/3)

Ayın dolunay şekli şiirde “mâhitab” olarak da yer almıştır. Parlaklığı sevgilinin yüzüne benzetilmiştir. Mahitap sonraki zamanlarda şiirlerde “mehtap” şeklinde yine sevgiliyi anlatan şiirlerde yer bulacaktır.

Gıceler şevk-ile tâ şubha degin
Tırmayup oldı mâhitâb içelüm (2082/3)

Güneş gündüzün, ay da gecenin temsilcisidir. Dünyanın günlük hareketinden dolayı da peş peşe gelen vakitlerdir. Muhibbî de beytinde güneş ve ayın her vakit sevgiliye âşık olduğunu söyler.

Biri gelse biri gider aña şems ü kamer dirler
Olupdur yüzüne ‘âşık gelürler şubh u gâh aḫşâm (2119/2)

Kur’an-ı Kerim’de ayın bir nur olduğu ve ışığını güneşten aldığı söylenmiştir.¹⁰¹ Muhibbî beytinde hem bu duruma hem de “Cenâb-ı Hak, kendi nurundan bir nur almış, Hz.

¹⁰⁰ Çelebioğlu, a.g.m., s.324 (17.10.2020).

¹⁰¹ El-İsrâ 17/12;
El-Furkân 25/61;
Nûh 71/16.

Peygamber'in ruhunu yaratmış, yani Nur-ı Muhammedî olarak tecellî etmiştir.”¹⁰² inanışına kamer ile değinmiştir, ışığını Hz. Muhammed'den aldığı söyler. Aynı Hz. Muhammed ile ilişkilendirilmesi şiirde sıkça görülür.

Nür umarsa n'ola senden rûz u şeb şems ü kamer
Hem habîb-i Hâk'sın u hem rahmeten-lil'âlemîn (2410/2)

4.2. BURC

Burç, yıldız ilminde önemli bir yer tutan, insanların inandığı bir gayb ilmidir. Bu ilme inananlara göre her insan bir yıldızın etkisindedir. İnsanlar bu etkiye göre şanslı-şanssız, cömert-cimri vs. olurlar.¹⁰³ Yıldızların ait oldukları burçta buldukları vakte “şeref” veya “vaqt-i şeref” denir.¹⁰⁴ Muhibbî beyitte kendinin padişah olmasını şeref burcunda doğmasına bağlamaktadır.

Çün muhib oldu Muhibbî âline evlâdına
Şadmānam toğdı çün burc-ı şerefden yılduzum (2178/5)

4.3. FELEK

Felek, “Gök, gökyüzü, sema; talih, baht, kader; her gezene mahsus gök tabakası. Dünyayı dokuz felek çevreler. Dokuzuncu felek cisimden ayrılmış, bütün felekleri saran en büyük ve en yüksek felektir ki, felek-i atlas felek-i azam gibi isimler alır. Atlas feleği yirmi dört saatte bir devrini tamamlar. Atlas feleği dönerken diğerlerini de kendi istikametinde dönmeye

¹⁰² Zülfi Güler, “Yunus Emre'nin Nur-ı Muhammedî Anlatımının Türk Yarattığı Destanlarıyla Benzerliği”, Elazığ, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.16, S.12 (2006), s.67.

¹⁰³ Bkz. Pala, a.g.e.,s.86.

¹⁰⁴ Mustafa İsmet Uzun, “Burc”, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 1992, C. 6, s.425 (31.10.2020).

zorlar. Kendi istikameti dışında dönmeye zorlanan sekiz felek, insanların talihleri, refah ve mutlulukları üzerinde değişken ve aksi durumlar ortaya koyar.” İşte felekler üzerine şikâyet etmenin nedeni budur.¹⁰⁵ Beytinden anlaşılacağı üzere felek şairin sevgilisini görmesini engeller. Ancak o uzaklaştığında sevgilisini görebilmektedir.

Felek gerçi ki birkaç gün cüdâ kıldı diyârumdan
Ferâmuş oldu miḥnetler çü yâr-ı miḥribân gördüm (2313/2)

Feleğin dokuz kat olması da şiirde sık sık geçer. Bu katlar âşığa okları karşısında kalkan görevi görür.

Gâfil olma iy felek geçür tokuz kalkanuñı
Çünkü ben âh oklarına kıddümi yâ eyledüm (2297/9)

“Osmanlı padişahları içerisinde ilk olarak Sultan II. Bayezid’in ferman yayınlayarak içki yasağını uygulamaya koyduğu bilinmektedir. Devamında Kanuni Sultan Süleyman, I. Ahmet, III. Selim ve II. Mahmut içki yasağını katı şekilde uygulamaya çalışmışlar.”¹⁰⁶ Muhibbî de beytinde bu yasağa dikkat çekerek feleği şaraba benzetmiş onu zehir yerine koymuştur.

İçüben boş idelüm felek küplerini
Dehr meyḥânesine süciyi em eyleyelüm (2123/2)

4.4. GÜNEŞ

Güneş, divan şiirinde ışığı, parlaklığı, ısısı ve ısıtması ile ele alınır.¹⁰⁷ Muhibbî şiirde güneşi “afitab, şems, hurşid” isimlerinde kullanmıştır. Sevgilinin yüzünün parlaklığı güneşin parlaklığına benzetilir. Güneşin ışınları zerre diye adlandırılır. Zerre ile sevgilinin beni

¹⁰⁵ Pala, a.g.e., s.159.

¹⁰⁶ Esmâ Şimşek, Ömer Faruk Altıntaş, “Osmanlı Devleti’nde Uygulanan İçki Yasağının Fıkralara Yansıması”, İstanbul, Akra Kültür Sanat Ve Edebiyat Dergisi, C.6,S.16 (2018), s.25.

¹⁰⁷ Bkz. Pala, a.g.e., s.187.

ilişkilendirilir. Muhibbî de bu ilişkiyi kullanarak güneşin zerrelerinin sevgilinin beni kadar güzel olmadığını söyler. Başka bir beyitinde sevgilisine güneş yüzlüm diye hitap eder.

Gün yüzine teşbîh itmek olur idi güneşi
Lâkin anuñ konmamış buncılayın haddinde hâl (2053/4)

Ol güneş yüzlüm neden bilmez Muhibbî zerresin
Belâ kuşlarına jülide müyüm âşiyân itdüm (2089/3)

Muhibbî de beytinde kendini de dâhil ederek âşıkları zerreye sevgiliyi güneşe benzetir. Sevgiline kendisini bekleyen âşıkları bekletmemesini, biran önce doğmasını söyler.

Zerre gibi muntazır didârına ‘âşıkları
Şubh-dem itsün tülû‘ ol âfitâb eglenmesün (2494/2)

4.5. YILDIZ

Yıldız şirde necm, kevkeb, sitare şekliyle karşımıza çıkmaktadır. Şairin de yaptığı gibi yıldızlar ile gözyaşı arasında benzerlik kurulur. Âşık yıldızlar kadar yaş döker.

Şîne eflâkinde eşküm olalı encüm mişâl
Penbe-i dâğum görenler dirse tañ mı mähıyam (2341/3)

Muhibbî güneş ortaya çıkınca yıldızların görünmez olmasını hüsnütalil ile yıldızın aynı zamanda insan kaderi ve davranışları üzerinde etkisi olduğunu hatırlatarak kendi yıldızının düşük olmasına, bahtsız olmasına bağlamıştır. Yıldızı, sevgilisine görmesine izin vermez.

Güneş ruhsârını yâruñ Muhibbî görmege varsa
Sitârem baña göstermez olur ol dem siyâh aḡşâm (2119/5)

4.5.1. Keyvan

Keyvan, “Zuhal gezegeni, Satürn”¹⁰⁸ Satürn gezegeni de olan bu yıldız büyük uğursuzluk sayılır. İnsan karakterinde ahmaklık, cahillik, pintilik yalancılık gibi kötü huylara sebep olur. Onun hâkim olduğu senede soğukluk artar. Eski coğrafyaya göre yedinci iklime hâkimdir. Bu iklim kuşağında siyah renkli insanlar yaşar. Zuhal, feleğin hazinedarıdır.¹⁰⁹ Feleğin hazinedarı olmasından şairler ve âşıkların dostu olmadığı çıkarılabilir ki Muhibbî de onu ayrılık acısıyla birlikte anmıştır.

Beytinde Keyvanın hâkim oldu yerlere de (Umman orada bulunan bir ülke Umman Denizi, Hint Okyanusu’nun bir bölümüne verilen isimdir.) telmih vardır.

Firâḡ-ı nâr-ıla yanup yakılup giryeler kıldum
Birin ‘ummâna gönderdüm birin Keyvâna ḡapşurdum (2288/2)

4.5.2. Pervin

Pervin, “Ülker takımyıldızı, Süreyya.”¹¹⁰ Pervin parlak yıldız anlamına da gelmektedir. Pervin yıldızı feleğin sekizinci katında yani burçlar feleğinde bulunan bir yıldızdır. Ulaşılması gereken en uzak menzil olarak geçer. Muhibbî’nin beytinde onu âşığın gözyaşlarına¹¹¹ benzeterek bu burun parlaklığını gözyaşlarıyla sağladığını söyler.

Bu ümîd-ile ki mihr-i enverüm menzil ide
Sîne burcın âteşin eşkümle pervin eyledüm (2118/4)

¹⁰⁸ Kubbealtı Lügati, “keyvan” (25.10.2020).

¹⁰⁹ Pala, a.g.e., s.507.

¹¹⁰ Kubbealtı Sözlük, “pervin” (31.10.2020).

¹¹¹ Bkz. Pala, a.g.e., s.383.

4.5.3. Süheyl

Süheyl, “Güney yarım kürede bulunan parlak ve büyük yıldızın adıdır.”¹¹² “Bir inanışa göre Hz. Peygamber (sav.) Miraç gecesi bütün felekleri geçerek arşa yükselmiş, bu esnada da felekler ve bazı yıldızlar bir takım kudretlere mazhar olmuşlardır. Süheyl yıldızının da özellikle Yemen bölgesinde bulunan ‘akik’ taşlarına kırmızı rengi verdiğiğine inanılmaktadır.”¹¹³

Şair beytinde sevgilinin yüzünü Süheyl yıldızına benzetmiştir. Beytin genelinde ise miraç hadisesinde yıldızların kudret bulmasına telmih vardır.

İsterem ʔal‘at süheylinden ümİd-i pertevi
Gİceler bulam şerefler diyü pāy-ı meh varam (2265/3)

4.5.4. Zühre

Çobanyıldızı, Venüs yıldızdır. Üçüncü felek Zühre’ye aittir. Zühre, feleğin sazendesisi olarak bilinir. Beyitte bir eğlence meclisi kurulmuştur feleğin sazendesisi olarak zühre anılmıştır.¹¹⁴

Zühreyi muṭrib-i meclis idelüm şoḫbete gel
Ḳameri bende vü ḥurşİdi gulām eyleyelüm (2123/3)

¹¹² Pala, a.g.e., s.424.

¹¹³ Bkz.Emrah Gülüm, “Sümbülzade Vehbi Divanı'nda (Sümbülistân) Kozmik Unsurların Kullanımı”, Turkish Studies International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, C.9 S.9 (2014), s. 519-546.

¹¹⁴ Bkz. Pala, a.g.e., s.507.

5. BÖLÜM

HAYVANLAR

5.1. AHU

Ahu, ceylan, gazal, maral karaca¹¹⁵ gibi hayvanlar için kullanılır. Ahu göz, bu hayvanların gözlerine benzetilerek iri ve güzel göz için kullanılır.

Bir gözi āhūy(ı) görse hā kıomaz yilter beni
Şimdi bildüm dōstlar kim düşmen-i cāndur gönül (2004/4)

Ceylan iri siyah gözlü, ürkek bir av hayvanıdır. Sevgili ceylana benzetilerek, âşık tarafından avlanmak istenir. Muhibbî de bu ahü gözlü sevgiliyi etkisi altına almak ister ama sevgili o etkileyici gözleri ile âşığı kendine esir edip, mecnuna çevirir.

Elüme aldum yine çün ben kemend-i āhumı
Umaram şayd eyleyem ol gözlerî āhūyı ben (2446/2)

Eyledi mecnūn beni ol gözleri āhū diyen
Boynımı bend eyledi ol sūnbül-i gışū diyen (2490/1)

5.2. AKREP

Akrep, zehirli, sivri, kıvrımlı bacakları olan bir hayvandır. Tehlike anında sokar. Muhibbî sevgilinin zülüflerini akrebin kıvrımlarına benzetmiştir.

¹¹⁵ a.g.e., s.24.

Ḥamdü-lillāh kim irişdi lebleri tiryākine
'Aḳreb-i zülfi seminden iy göñül saña ne ğam (2130/4)

5.3. ANDELĪB-BÜLBÜL- HEZĀR

Divan edebiyatında en çok adı geçen hayvan bülbüldür. Hezar, andelĭb olarak da geçer. “O, şakıyışlarıyla ağlayıp inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir âřıĝın timsalidir. Bazen âřıĝın kendisi bazen canı, bazen da gönlü olur.”¹¹⁶ şiirde bülbül, âřıĝı temsil eder. Güle âşıktır. Gülün dikenleri yüzünden ciĝeri kanar, gülün nazlanıp bülbüle yüz vermemesi, bülbüle bakmaması bülbülü geceler boyu ağlatır, onu görme hevesi bülbülü sabaha kadar feryat ettirir, onu görünce de mest olur, kendinden geçip sürekli öter.

Derd-ile inledüĝi budur hezār
Ḥār elinden pāredür a' zā-yı gül (2014/2)

Bugün gül řevĝine bülbül ider feryād-ıla zārı
Göreliden gün yüzün cānā saña karşı hezār oldum (2195/2)

Gülден ayrı yaşamak onun için mümkün olmadığından yaşam alanı gül bahçesidir. Muhibbî de bülbülü şiirinde geleneĝe uygun şekilde kullanmıştır.

Bāĝ-ı ḥüsnüñ dōstum el virse seyrān eylesem
Karşuña cān bülbülin sermest ü ḥayrān eylesem (2343/1)

5.4. AT /ESB/ FERES/ RAHŞ/ SEMEND/ řEBDĪZ

Türk kültüründe atın önemi büyüktür. At savaşlarda, günlük hayatta insanların yaşamını çok kolaylaştırmıştır. Atlara saygı duyulur, atların çokluĝu zenginlik sebebi sayılır. şiirde “esb,

¹¹⁶ Pala, a.g.e.,s.87.

şebdiz, rahş, semend, şebdiz “ gibi birçok isimle anılır. Muhibbî de beyitlerinde birçok kez atı geçirmiştir. Fethedilmek istenen yerin üzerine hücum etmek anlamında “ at salmak “ deyimini kullanılır.

Esb-i nâz üzre yine mestâne çeşmüñ tığ alup
At salup ‘âşıkıların çignetme şahbâzum benüm (2125/2)

Muhibbî’nin şiirinde sevgilinin gözleri kılıç kuşanıp âşıkların üzerine at sürer. Şair divanelik atına binip, aşkından mecnun olanlara önderlik etmiştir.

Çün Muhibbî bir saçı leylî-veşüñ mecnûnıyam
Her yaña dîvânelik rahşın sürüp hız eyleyem (2159/5)

Ayrıca atı, çevgan oyunu ile birlikte kullanır. Çevgan, at üzerinde oynanan bir savaş oyunudur. Muhibbî de aşk meydanında, nazlı at üzerinde sevgili ile bu oyunu oynar.

Esb-i nâz üzre binüp zülfüñi çevgân eyleseñ
Bu Muhibbî top idüp başın gelür meydâna hem (2397/5)

5.5. EJDER /EJDERHA

Ejderha büyük yılan anlamına gelir. Yılan ejderhaya dönüşünce ağzından ateşler çıkan birçok başı ve ayağı olan bir yaratığa dönüşür. Divan şiirinde ejderha ile âşığın dert ile ağzından çıkan ah dumanları arasında benzetme ilişkisi kurulmuştur. Derdinden, acısından dolayı sinesinden, gönlünden çıkan ah dumanlarının hem çokluğunu hem de gücünü ve kendine nasıl zarar verdiğini anlatmak için onları bin başlı ejderhaya benzetmiştir.

Şine gārından ‘urūc itse felekler saqfını
Gösterür biñ başlu ejder şeklini āhum benüm (2090/2)

Efsanelere göre ejderhaların hazineleri koruyan türleri bulunmaktadır.¹¹⁷ Muhibbî beytinde sevgilinin güzellik hazine ulaşmak isterken, onun zülüfleri bu hazineyi korumak için bin başlı ejderhaya dönüşmektedir.

Genc-i hüsne sunmak ister bu Muhibbj didüm el
Didi zülfüm her kılın biñ başlu ejderhā kılam (2249/5)

5.6. GÜNÇİŞK

Güncişk, serçe kuşu¹¹⁸ anlamına gelir. Muhibbî kendisinin kanaatkâr olduğunu söylerken, kendisinin darı peşinde koşan aciz serçe sanılmamasını ister.

İy Muhibbj ben kanā‘at Qaf’ınıñ ‘Anqā’ sıyam
Sanma güncişk gibi meyl-i hırmen-i erzen kılam (2085/5)

5.7. HÂMÂME

Hâmâme, güvercin¹¹⁹ demektir. Güvercin mektup ile haberleşmede kullanılmış bir hayvandır. Muhibbî de gönlünü, sevgilisine derdini ileten güvercine benzetmiştir.

Derd-i dilin cān levhine yazdı Muhibbj kan-ıla
Göndermege dil murğını itdi hamāme iy şanem (2242/7)

¹¹⁷ (02.01.2021)

¹¹⁸ Ferit Devellioğlu, ”güncişk”, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat, 29.b., Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları, 2012, s.344.

¹¹⁹ Kubbealtı Lügati, “hâmâme” (02.01.2021).

5.8. HÜMA

Hüma, Kaf dağında yaşayan devlet, talih, cennet kuşu olarak bilinen efsanevi kuştur. Eskiden meydanda hümâ uçuuruluur, kimin başına konarsa o padişah oluuruş. Başka bir rivayete göre de hüma göklere uçunca kimin başına düşerse o padişah oluuruş.¹²⁰ Muhibbî de beytinde hümanın gölgesi kendisine vursa, başta başa her yere yardımının, gayretinin ulaşacağını söyler.

Sāye salsa ol hümā ger ben gedāya devletüm
‘Ālemi af a tutmak olurdı himmetüm (2329/1)

Hüma kuşunu avlamak kimseye nasip olmazken Muhibbî’ye nasip olmuştur. Bu kuş, muhatap olduğu kişiye, refah, mutluluk ve saadet getirir. Muhibbî de sevgilisine benzettiği hümayı avlaması ve hangi kuşun hüma olduğunu anlaması için kuşun ayağına bazen gönlünü zil yapar, bazen feryadını iz olarak bırakır.

Himmetüm bāzını saldum sen hümāyı şayd için
Bağlayup ayağına bu gönüm itdüm aña zil (2033/2)

İy Muhibbî ol hümā şāydına devlet bāzını
Salduğumda ayağına nālemi jeng eyledüm (2165/5)

5.9. İT/SEG

İt, seg, köpek anlamına gelir. Günümüzde seg kullanılmamaktadır fakat it kötü hoşlanılmayan şeyler için kullanılır. Şiirde de âşık, rakibi için kullanır. Muhibbî de bu şekilde sevgilinin çevresinden ayrılmayan rakiplerini kemik bekleyen köpeklere benzetmiştir.

¹²⁰ Bkz. Pala, a.g.e.,s.228.

Üstühvānumdan ziyāfet itdüm iy hūnj yine
Geldi kūyuñ itleri dirler baña mihmānuñam (2190/3)

Aşkından bir deri bir kemik kalan âşık kalan kemiklerini o köpeklere yedirmesini söyleyerek sevgiliye sitem eder.

Ölürsem âsitānuñda nigārā derd ü hasretle
Yidür bu üstühvānumı seg-i kūyuña aş olsun (2481/3)

İti sadece rakibi için kullanmaz. Köpek sahibinden ayrılmayan, sadık bir hayvandır. Şair de kendisini sevgilinin civarından ayrılmayan köpeğe benzetir.

Âsitānuñda Muhibbj cān-ıla serden geçüp
Başumı kâse sifāl āhir seg-i kū eyledüm (2199/5)

5.10. KAKUM – SİNCAP

Kakum, sansar ve gelinciğe benzeyen kürkü çok kıymetli bir hayvandır. Yine sincap da avlanıp, kürkünden yararlanan bir hayvandır. Muhibbî de beytinde böyle kıymetli kürklerden istemediğini söylerken kakum ve sincabın adını anar.

Sīnem üzre penbe-i dāğum yiter pīrāhenüm
Fārīgam tēc u kabā vü kākum u sincābdan (2421/3)

5.11. KEBK

Keklik¹²¹, sekerek yürüyüşü, av kuşu olması, güzelliği ve anne keklığın tehlike anında yavrularını dağıtarak kendini öne atması ile şiirlerde işlenmiştir. Kekliğin zarif yürüyüşü onun

¹²¹ Bkz. Özlem Güneş, Ayşe Yeşil, Nurseda Öğreten, “Hüsün ü Aşk’ta Anlam Çeşitliliği Yönünden Kuşlar” , Kırklareli, Rumeli’de Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, S.5 (2009), s.250.

hoş-reftâr, hoş-hırâm gibi sıfatlarla anılmasını sağlamıştır.¹²²Muhibbî de şiirinde onu yürüyüşü sebebiyle anar.

Şād olur kũhsār-ı ğamda añıcak ruhsārını
Hemçü kebk-refter ile her bir yaña ahah varam (2265/4)

5.12. KOYUN

Koyun sürü halinde hareket eden, kurban ibadeti için kesilmesine izin verilen bir hayvandır. Kâbe’yi tavaf eden insanlar ihram içinde koyun sürüsü görüntüsü oluşturur. Muhibbî de beytinde sevgilinin memleketini Kâbe’ye, etrafını dolaşan âşıkları da koyuna benzetir. Âşıkların sevgilileri için kurban olması durumuna da gönderme vardır.

Ka‘be-i kũyuñ avāfin itmege ‘âşıklarunñ
Geldiler sürün sürün koyun gibi urbāna hem (2396/4)

5.13. MÂHÎ

Mâhî, balık¹²³ demektir. Divan şiirinde sıkça kullanılır. Muhibbî beyitlerinde kendini yaşam alanı gözyaşı (aşk) olan bir balığa (âşık) benzetmiştir.

Dalalum göz yaşına mâhî gibi
Baħr-ı eşk ile āşinā olalum (2293/3)

Hıç kes deryā-yı ‘ışķunñ bulmadılar ‘umķını
Ben irişdüm baħna sor ol baħr içinde mâhîyem (2341/4)

¹²² Güneş, Yeşil, Öğreten, *a.g.m.*, s.250.

¹²³ Devellioğlu, “mâhî”, s.653. (02.01.2021).

5.14. MÂR

Mâr, yılan¹²⁴ demektir. Divan şiirinde sevgilinin saçları ve âşığın ahlarından çıkan duman yılanı benzetilir. Sevgilinin yılan saçları âşığa dolanır, onu zehirler, hapseder. Muhibbî de yılanı şiirinde geleneğe uygun kullanmıştır.

Çün lebi tiryâkine irdüñ Muhibbî dilberüñ
Mâr-ı zülfiñden irer ğam degüldür sem gönül (2034/5)

Mâr zülfi sem mi didüm öldürür âhir beni
Didi aña ğam yime la'lümi dârü eyledüm (2200/4)

5.15. MEGES

Meges, sinek¹²⁵, demektir. Muhibbî'nin şiirinde birçok şekilde yer almıştır. Sinek şekerli şeylerin etrafında dolaştığından, şair sevgilinin bal gibi dudaklarına konmak isteyen bir sinek olmak istemiştir.

İderdüm bir meges kendümi dāyim
Lebüñi öper idüm şāhir olsam (2286/2)

Pis, kokuşmuş şeylerin etrafı da sineklerin yaşam alanıdır. Dünyayı leş, kokuşmuş bir yer olarak nitelendirip ona meyledenleri sineğe benzetmiştir.

Olmadum dünyā-yı dūna ben meges gibi ħariş
Çaf-ı istignāyı menzil eyledüm 'Ānķā benem (2294/6)

¹²⁴ Pala, a.g.e., s.309.

¹²⁵ Emel Nałçacıgil Çopur, "Divan Şiirinde Böcekler: Ankebut, Meges, Nahl, Neml", II. Uluslararası Türklerin Dünyası Sosyal Bilimler Sempozyumu ed. Osman Kubilay Gül, Berker Kurt, Celal Can Çakmakçı, Üsküp: Kıbrıs İlim Üniversitesi,2018, s. 339.

5.16. MURG

Murg, yani kuş, divan şiirinde çok kullanılan hayvanlardan biridir. Şiirde birçok türü geçtiği gibi efsanevi olanlarından da bahsedilir. Yalın olarak “murg” şeklinde geçtiği yerlerde vardır. Ürkek olması, avlanabilmesi, küçük olması, çabuk tuzağa düşürülebilir olması, uçması gibi birçok yönden ele alınır. Muhibbî de şiirinde “murg”u çokça geçirmiştir. Kuş bazen gönül, bazen ruh, bazen, can olur. Âşık sevgilinin dane (ben)sini görüp ona ulaşmak isteyen kuş olur, sevgilinin zülfüne takılıp yakalanır. Âşığın sevgiliye kavuşması murgun kapalı olduğu kafesten uçması, aşka tutulması sevgilinin zülfüne tutulması olarak ifade edilir.

Ben ol murğ-ı hoş elhânam kafesden eyleyüp pervâz
Bahâr-ı devlete irdüm egerçi çok hazân gördüm (2313/3)

Hâlini görüp zülfine dil murğı oldu bend
Baña bu bendi geçmedi illâ ki dâne hem (2223/2)

5.17. MÛR

Mûr, karınca¹²⁶ demektir. Batı edebiyatında da Doğu edebiyatında eserlere çalışkanlığı ile konu olmuştur. Karıca ile ilgili kaynağı belli olmayan bir kıssa anlatılır. Kıssaya göre Karınca Hacca gitmek için yola çıkar ona oraya varamadan ölebileceğini söyleyenlere bunu sorun etmediğini, en azından yolunda öleceği için mutlu olduğunu söyler. Muhibbî de bu kıssaya telmih yaparak kendisinin de sevgilinin benine ulaşmak için çaba göstermesi gerektiğini ima eder.

Bâğ-ı hüsnuñde görüp hâlûñ n'ola meyl eylesem
Bu cihânda yok mıdur bir mûr deñlü gayretüm (2169/3)

¹²⁶ Kubbealtı Lügati, “mûr” (02.01.2021).

Hız. Süleyman peygamberle karınca arasında geçen birçok rivayet anlatılır. Muhibbî'nin beytinde telmih yaptığı kıssa ise şöyledir: "Karınca Hz. Süleyman'a bir çekirge budu ikram eder. Hz. Süleyman'da bu budun kimseye yetmeyeceğini söyler. Karınca ise Allah ne verseyse kabul etmesini ve küçük görmemesini eğer bereketini verirse herkese yeteceğini söyler. Gerçekten de but orduya ve onlara yetmiştir hatta yarısı da artmıştır."¹²⁷ Ayrıca halk arasında karıncaya basmanın bereketsizlik getirdiğine inanılır ve hoş karşılanmaz. Beytinde hem bu duruma hem de Hz. Süleyman'ın ordusunun önünden kaçan karınca ile yaptığı kıssaya¹²⁸ gönderme vardır.

Sen Süleymân'a eger pişkeş çekem pây-ı cerād
Mürum eyle kabûl tuhfe hâkîrûmdür benüm (2185/2)

Beni pâ-mâl kılma işiginde
Basar mı kaşd-ıla hiç mûrı merdüm (2275/2)

Kendisine padişah bile olsa zulmetmemesi gerektiğini alçak gönüllü olması gerektiğini yine bu kıssa aracılığıyla öğütler.

Pâdişâh-ısañ bu pendüm güş kıl zulm eyleme
Gör Süleymân kaçmayuban aldı pendî mürdan (2449/3)

5.18. PELENG / KAPLAN

Peleng, kaplan¹²⁹ demektir. Kaplan, gücü, sabrı ve tahtı sembolize eder. Şekil itibari ile ise sarı turuncu tüylerin üzerinde siyah desenleri bulunur. Muhibbî, bu görünüşten yararlanarak sinesinde, vücudunda bulunan aşkının ateşi sebebiyle olan yaralarının kaplan izlenimi verdiğini söylemektedir.

¹²⁷ Bkz. Tökel, a.g.e., s.235.

¹²⁸ Bkz. Tökel, a.g.e., s.234.

¹²⁹ Kubbealtı Lügati, "peleng" (02.01.2021).

Kaplana dönse dāğ-ıla cismüm ‘aceb degül
Abdāl-ı ‘ışk olalıdan şıne-çākiyem (2366/3)

Olup dıvāne-veş tağlar turağum
Peleng şeklini gösterdi bu dāğum (2396/1)

Kaplan benzetmesinde ayrıca bir önderlik, cesaret ve dayanma gücünün çokluğu da ortaya konulmaktadır. Çünkü şair bela dağının kaplanı olarak bütün acılara katlandığını, Ferhat nasıl dağa meydan okuduysa o da yaraların verdiği ıstıraba dayanabildiğini ifade eder.

Ben ki şırın lebüñ Ferhād-ı sergerdānıyam
Dāğlarla sanasın küh-ı belā kaplanıyam (2331/1)

5.19. PERVANE

Pervane, geceleri ışığın çevresinde görülen küçük kelebeektir¹³⁰. Divan şiirinde âşığı temsil eder. Pervane, muma âşık kabul edilir. Pervanenin aşkına kavuşması demek yanıp kül olması demektir. Pervane mumun alevinin ışığı karşısında kendine engel olamaz kendini mumun alevine bırakır.

Pervanenin aşkı divan şairlerine örnek olmuştur. Âşık olanın yanmayı göze alması gerektiği pervane ve mumun aşkıyla anlatılır. Muhibbî de pervane gibi âşık olup yanmayı göze almıştır.

Ol boyı serv(i) yüzi şem‘i Muhibbî seveli
Tañ mı pervāne gibi yansa eger nāra gönül (2007/6)

‘Âşık iseñ şem‘-i hüsne yak yüri cān u seri
Çünkü sen pervānesin yanmağa sen pervāne gel (2044/6)

¹³⁰ Pala, a.g.e., s.382.

5.20. RUBAH

Rubah, tilki¹³¹ demektir. Çok kurnaz olan kimseler için tilki benzetmesi yapılır. Muhibbî de beytinde zahidi tilkiye benzetmiştir.

Deşt-i ışka şır olup küh-ı belâ içre peleng
Hıleger sanman ki dehrüñ zâhid-i rübâhıyam (2341/2)

5.21. SİMURG (ANKA)

Kafdağı'nda yaşadığı varsayılan, renkli tüylü, birçok kerameti olan, hiç yere konmayıp daima uçan efsanevi bir kuştur. “Anka” olarak da bilinir.¹³² Anka “ kuşlar padişahı” olarak anılır. Bu sebeple de Muhibbî kendisi ile Anka arasında bağlantı kurmuştur. Anka kanaatkâr olma ile ilişkilendirilir. Şairde bu konuda kendini Anka gibi yüce görür.

İy Muhibbî ben kanâ‘at Kâf’ınıñ ‘Ankâ’ sıyam
Sanma güncişk gibi meyl-i hırmen-i erzen kılâm (2085/5)

5.22. ŞAGAL

Şagal, çakal¹³³ demektir. “Kurnaz, yalancı, düzençi, aşağılık kimse.”¹³⁴ anlamına gelen çakalı Muhibbî rakibe benzetmiştir.

Küy-ı yâra vardugumca gizlenür mühmel rakıjb
Nite kim şır irdüğinde nâ-bedîd olur şağal (2052/4)

¹³¹ Kubbealtı Lügati, “rubah” (02.01.2021).

¹³² Pala, a.g.e., ,s.34.

¹³³ Bkz. Özen Yaylagül Üstünel, “*Miskinkılıç (Misgingılıç) Divanındaki Hayvan Ve Bitki Adları*”, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, S.32 (2016), s.95.

¹³⁴ Güncel Sözlük,” çakal” (14.09.2020).

5.23. ŞAHBAZ/ BÂZ/ŞAHİN

Şahbaz iri, beyaz doğan cinsi kuştur¹³⁵. Şiirde bâz, şahin, doğan hepsi aynı anlama gelecek şekilde kullanılır. Bu kuşun en büyük özelliği av kuşu olmasıdır. Şahin'in ayağına veya boynuna zil bağlanır. Muhibbî de gönül şahinin boynuna feryadını zil yapmıştır. Yine onun gönül şahini ile yakalanamayacağı söylenen hümâ kuşunu avlamıştır.

Bend kılduñ iy şeh-i hübân gönül şahbâzını
Nâlemi pâyına lâyıķ budur anuñ zil kılam (2300/5)

Ol hümâ-pervâzı gör ne vech-ile kıldum şikâr
Göñlümüñ şahbâzına kılsun nazâr bâz isteyen (2493/5)

5.24. ŞÎR

Şîr, aslan¹³⁶ demektir. “Aslan; savaş, zafer, iyinin kötüyü yenmesi, kuvvet ve kudret sembolü olmuş; postu ve yelesi de yiğitlik simgesi olarak kullanılmıştır.”¹³⁷

Muhibbî de aslanı kudret ve gücüyle ele almıştır. O gelince rakip ve çakallar ortadan kaybolur.

Küy-ı yâra vardugumca gizlenür mühmel rakı̇b
Nite kim şîr irdüğinde nâ-bedîd olur şağal (2052/4)

¹³⁵ Kubbealtı Lügati, “şahbâz” (02.01.2021).

¹³⁶ Pala, a.g.e., s.446.

¹³⁷ Mehmet Özkartal, “Türk Destanlarında Hayvan Sembolizmine Genel Bir Bakış (Dede Korkut Kitabı'ndan Örnekler)”, İstanbul, Milli Folklor Uluslararası Kültür Araştırmaları Dergisi, S.24 (2012), s.66.

5.25. TÛTÎ

Tûtî, papağan, dudu kuşu¹³⁸ anlamına gelir. Tûtî, sesleri taklit etmesi ile bilinir ve bu yüzden de konuşuyormuş hissi verir. Şiirde de şairler kendilerini güzel beyitler yazabildikleri için tûtîye benzetirler. Şekerle beslendiği için de tatlı dilli olduğu söylenir.

Muhibbî'nin tûtî tabiatı sevgilinin şeker gibi dudaklarını anlattığı zaman kendini göstermektedir.

Ṭûtî-i ṭab‘um Muḥibbî gösterür gūyā nebāt
Her kaçan vaşf itse ol la‘l-i şeker-nābum benüm (2166/5)

5.26. ÜŞTÜR

Üştür, deve¹³⁹ demektir. Deve, dayanıklılığı sebebiyle yük hayvanı olarak kullanılmaktadır. Muhibbî de dünya gamını yüklenmek için sarhoş bir deve olması gerektiğini söylemektedir.

Çekmek için dōstlar dünyāda miḥnet barımı
Üştür-i ser-mest gibi kendüzimi bir ner kılam (2234/4)

5.27. ZÂG

Zâg, siyah tüylü, çirkin sesli bir kuş olan kargadır. Şiirde olumsuz ifadelerde kullanılır. Birçok defa rakiple özdeşleştirilmiştir.

Muhibbî, sevgilisini şahine benzeterek rakip için kullandığı kargaların arasından çık, gel diye seslenir. Bu leş seven kuşlar âşığın yaralı cisminin başına üşüşür.

¹³⁸ Pala, a.g.e., s.474.

¹³⁹ Kubbealtı Lügati, “üştür” (02.01.2021).

Var-iken ‘āşıkıların meyl eyleme ağıyāra gel
Zāğlar şaydın n’ idersin sen ki şahbāz olasın (2497/4)

Dāğlarla kim göre şahrā-yı gamda cismimi
Zāğlar şanur ki üşmiş mürdenüñ yirler etin -(2448/3)

6. BÖLÜM

BİTKİLER

6.1. ‘AR‘AR

‘Ar‘ar “dikenli ardıç ağacı, dağ servisi”¹⁴⁰demektir. Sevgilinin uzun boyu şiirde ar‘ar’a benzetilmiştir. Muhibbî de bu şekilde kullanmıştır.

Gül gibi dāyimā her lahza olgıl şād hem
Serv kıaddüñ bendesidür ‘ar‘ar u şimşād hem (2087/1)

6.2. AYVA- ŞEFTALİ

Ayva, “İri armut biçiminde üstü tüylü, sarı, sert, ufak çekirdekli, buruk bir tadı olan meyvedir.”, şeftali ise “Sulu, güzel kokulu, lezzetli, A vitamini bakımından zengin çok makbul meyve” ve “Öpücük¹⁴¹” demektir.

Şair beytinde bu meyveler ve sevgili arasında benzerlik kurar. Kendisine sevgilinin ekşi yüzü olan rakibe ise tatlı tarafı düşmüştür. Şeftalinin diğer anlamı düşünüldüğünde ise âşığın hep ulaşmak istediğine ulaşamadığı görülür.

¹⁴⁰ Güncel Sözlük “‘ar‘ar” (17.09.2020).

¹⁴¹ Kubbealtı Lügati , “şeftalü” (17.09.2020).

Ĥüsn dükkānında ġayrılar irüp Őeftālūya
Āh kim ancak irişdüm n' eyleyem ayvāya

6.3. BENEŐŐE

Benefşe yani menekŐe¹⁴², Divan Şiirinde kokusu, rengi, boyunun eġriliġi ve Şekil yapısıyla anılmıŐtır¹⁴³. Muhibbî bahar mevsiminin geldiġini anlatmak için diġer çiçeklerle birlikte kullanmıştır.

Her araf serv ü gül ü nergis benefşe yāsemem
Şimdilik ġāyet müŐerreftür zemīn ü āsümān (2451/3)

Bu demi ġōŐ gör benefşe geydi gevher tācını
Lāle almıŐdur ele tolu Őarāb-ı ergūvān (2496/3)

6.4. ÇINAR

ınar, “Yapraklarını geç dökmesi, iri cüsseli olması, geniş gövdeli olduġundan gölgelik olarak kullanılması, uzun ömürlü olması gibi hususiyetleri ınarı diġer ağaçlardan ayırmaktadır. ınar, devlet ve millet büyüklerine benzetilir.”¹⁴⁴ Muhibbî Şiirinde onu öġüt veren, bilge kişi yerinde kullanmıştır. ınar gül bahesindekilere öġüt vermektedir.

El salar dir ırmadan ‘irfāna ġüŐende ınār
Furşatı fevt itmeñüz virmez Şecer her bār gül (2011/2)

¹⁴² Pala, a.g.e., s.76.

¹⁴³ a.g.e., s.317.

¹⁴⁴ Doġan Yücel, Ali Rıza Özuygun, “Divan Şiirinde Ağaç: Ağaçlara Dair Söz Varlıġı ve Tasrif Usulleri”, Journal of Research in Turkish Languages, C.2 S.1 (2020), s.43.

6.5. ENGÛR

Engûr, üzüm¹⁴⁵ demektir. Divan edebiyatında şarap yerine kullanılmaktadır. Muhibbî de bu şekilde kullanmıştır.

Çeng-ile ‘ûda hâlel virdi mey-i engûr-ıla
Eyledi zühd ü şalâhı cümle târumâr gül (2011/4)

6.6. GONCA

Gonca, açılmamış çiçek tomurcuk¹⁴⁶ demektir. Divan şiirinde sevgilinin ağzı için kullanılmıştır. Divan şiirinin klasik sevgili tipinde makbul olan küçük, gonca gibi ağızdır. Muhibbî de beytinde sevgilinin ağzına gonca denmesini onaylar.

Beñzer lebüñe gonca dimiş ‘arızuña gül
Her kim dimişse bu sözi didüm nazar degül (2019/2)

Kapalı gonca sır saklamakta iyidir fakat gonca açılınca tüm sırlar ortaya dökülür. Sevgilinin gülmesi goncanın açılmasıdır, içinin kırmızılığı nedeniyle goncanın içinde mücevher sakladığı söylenir, o gülünce bu mücevher görünür hale gelir.

Sırr-ı ‘ışkı gonca gibi sakla açma ağzuñı
Hânesini terk kıldı açduğıyçün râz gül (2041/2)

Dehânuñ goncadur itsün tebessüm
Lebüñ dürc-i güher kılsun tekellüm (2275/1)

¹⁴⁵ Güncel Sözlük, “engûr” (17.09.2020).

¹⁴⁶ Pala, a.g.e., s.179.

6.7. GÜL

Divan şiirinde en çok bahsedilen çiçek güldür. Sevgilinin yüzü, yanağı güle benzetilir. Kokusu, çok güzeldir, daima tazedir. Bahar mevsimi, gül mevsimi diye de ifade edilir. Güllerin açması mutluluk sebebidir. Gül mevsimi gelince meclis kurulur, toplantılar, eğlenceler yapılır, gül şeklindeki kadehlerden gül rengi şaraplar, gül yanaklı sakiler tarafından dağıtılır. Sabah vakti esen rüzgâr onun kokusunu aşığa ulaştırır. Sabahları yaprakları üzerinde oluşan çiğ taneleri, şiirde aşığın gözyaşlarıdır. Gül, sevgilinin yanaklarına, dudaklarına, tazeliği ve hassaslığı sevgilinin bedenine, gonca hali sevgilinin ağzına benzetilir.

Jäleler sanmañ sehergeh bil ki bülbül yaşıdur
Ağlasa ‘aşık olur mā‘ şūq-veş handān gül (2040/3)

Bülbül güle âşık bir kuştur. Gülün güzelliğine, kokusuna hayrandır. Her vakit onu görmek için gül bahçesine gelir fakat gül nazlanır. Onun sevgisine ilgisine karşılık vermez, dikenleri ile bülbülün canını acıtır. Bülbül gülün aşkından dolayı sabahlara kadar feryat eder gül onun sesini duymaz, duyumsamazlıktan gelir. Şiirde bülbül âşığı, gül ise sevgiliyi temsil eder.

Dür olalı gül yüzüñden bülbülem kıan ağlaram
Ağlamakdan kıalmamışdur tende bir zerre mecal (2001/3)

Şiirde genelde bahsedilen gül kırmızı renktedir. Gülün kırmızı renk olmasının sebebi ile ilgili anlatılan bir hikâyeye¹⁴⁷ göre bülbül gülün dikenini sebebiyle can verir ve kanı güle bulaşır, bu sebeple gül kırmızı renk olur. Bu durum şiirde sık sık yer alır. Güle ulaşmak isteyen bülbül dikenleriyle uğraşmak zorunda kalır. Gülün mevsiminin kısa olması da çokça geçmektedir. Âşığın ömrünün kısa olması, güzel günlerin çabuk geçmesi ile birlikte yanılır. Sevgilinin güzelliğinin geçici olması da gülün ömrünün kısalığıyla ilişkilendirilir.

¹⁴⁷ Gülten Özgül, “Bülbül Güle Âşıkça” www.halkedebiyatidergisi.com (16.06.2020).

Ugradum bir 'arife gül mevsimin sordum didi
İy Muhibbî tîz geçer bir haftadur bir ân gül (2040/9)

Gül ile Hz. Muhammed arasında da bağlantı kurulmuştur. Terinin gül gibi koktuğu söylenir. Şiirde Muhammed'den bahsedileceği zaman çoğunlukla gülün adı geçer. Muhibbî'nin şiirinde gülün bütün bu kullanımlarını görmekteyiz.

Çün 'arağ dökdi Muhammed anı gül bitürdi Hâk
Anuñ-ıçundur Muhibbî olduğu mümtâz gül (2041/5)

6.8. LALE

Lale, "Divan şiirinde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağı ve âşığın gözyaşları laleye benzetilir. Lalenin ortasındaki siyahlık sevgilinin yanaklarına özenme ve onu kıskanma dolayısıyla bağrında meydana gelmiş bir yara, dağlama olur."¹⁴⁸ Lalenin ortasındaki kırmızılığın yara izine benzetilmesi çokça kullanılmıştır.

Hâlûni gül ruhlarıñda cā-be-cā cānā görüp
Dāğlarla şınemi ben lāle gibi dağladum (2127/3)

Âşığın kanlı gözyaşının damlaları döküldüğü yeri lale bahçesine benzetir. Muhibbî bir beytinde onun görülmesi gereken bir yer olduğunu bir beytinde ise lale değil gözyaşı olduğunu bilinmesini ister. Lale, şekil yönünden kadehe, rengi sebebiyle de şaraba benzetilir.

Dāmen-i şahrā pür oldı eşk-i çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lāle ile gül degül (2000/2)

¹⁴⁸ Pala, a.g.e., s.296.

Sîne şahırāsını eşküm lālezār itdi yine
Dōstum bir görmege degmez mi seyrān eylegil (2027/2)

Muhibbî, kendini aşk şehidi sayarak mezarında biten lalelerin de ölüm sebebinin işareti olacağını söyler.

Muhibbî tığ-ı cevrenden şehid-i 'ışk olam āhir
Bite gül lāle kabründen ola niçe 'alāmet hem (2254/5)

Lale şekli itibariyle kadehe, rengi itibari ile de şaraba benzetilir.

Alalum lāle gibi sāğarı elden kıomayup
Varalum gülşene biraz tāze güli yār idelüm (2133/2)

Gülşen içre zāhidā içdüm şarāb-ı lāle-reng
Sanma kim hālvette senüñ gibi ben beng eyledüm (2165/3)

6.9. NARVEN

Narven, “Karaağaç” demektir. Karaağaç uzun boylu bir ağaçtır¹⁴⁹ bu sebeple şair onu sevgiliye benzetir.

Ḳaddüñe beñzer senüñ iy şim-ten
Gülşen içre görmedüm bir nār-ven (2427/1)

¹⁴⁹ Wikipedia, “Karaağaç” , (22.01.2021).

6.10. NERGİS

Nergis, “Mitolojiye göre Narsis (Narkisos), çok güzel, fakat aşktan anlamaz bir delikanlı imiş. Onu sevip derdinden perişan olan kızlar bir gün bu genci tanrılara şikâyet etmişler. Tanrıların verdiği ceza sonucu Narsis bir gün dereye kendi aksini görmüş ve âşık olmuş. Kendini seyrederken suya düşüp boğulan Narsis’in çürüyen vücudunun yerinde göze benzer bir çiçek bitmiş ve efsaneye göre o günden beri bütün güzellere hayran hayran, baygın bir şekilde bakar olmuş.

Şarkta bir efsaneye¹⁵⁰ göre Gül ile Nergis arasında bir aşk yaşanmış. Bu iki sevgiliden Nergis göz şeklinde bir çiçek haline sokulmuş ve kıyamete dek hicran ve intizar çekmeye mahkûm edilmiştir.”¹⁵¹ Bu yüzden şiirde nergis çoğunlukla göz ile birlikte anılır. Muhibbî de sevgililerin içinde görünenin nergis değil kendisinin sevgilisini bekleyen gözleri olduğunu söyler.

İy Muhibbî gülşen içre görinen nergis degül
Muntazır dildâra çeşm-i intizârumdur benüm (2375/7)

Muhibbî nergisin bir türü olan “zerrin” den bahseder. Zerrin çiçekleri beyaz renkli, şubat, mart, nisan aylarında açan bir çiçektir. ¹⁵²Beyitte bahar mevsiminde açan gül ile birlikte açıldığı, gül ile nergisin aşkı da hatırlatılıp, kişileştirme yapılarak anlatılmıştır.

Nergis-i zerrîn legende şebnem ile yur yüzün
Her kaçan kim ẖvâbdan olsa seher bîdâr gül (2018/3)

Ayvazoğlu nergisin zerrin ile ilgili “Zerrin kadeh de, nergis de, cihana ibret nazarıyla baktıktan ve gördüklerinin bir hayalden, bir "nakş-ı fesâne"den başka bir şey olmadığını anlادığını söyler. Aslında cihanda görünen ondan başkası değildir; bütün eşya "Ene'l-Hak"

¹⁵⁰ Beşir Ayvazoğlu, Güller Kitabı, Türk Çiçek Kültürü Üzerine Bir Deneme, 5.b.,İstanbul : Ötüken Yayınları, 1999, s. 144.

¹⁵¹ Pala, a.g.e., s.369.

¹⁵² Müşerref Özdaş, “Mitoloji Narcissus ve-Nergis Çiçeği”) <https://www.bilgiustam.com> (17.09.2020).

demekte, her birinde onun sırrı görünmektedir. Adeta her eşya bir kadehtir ve her kadeh ilahi aşk şarabıyla doludur. Zerrin kadehin ve nergisin ellerinden bunun için kadeh düşmemekte, bunun için sürekli mestane gezmekte, âleme mestane bakmaktadırlar.¹⁵³” der. Muhibbî de beyitlerinde sevgilinin gözlerini nergise benzetmiş onu görünce hastalanmıştır, karşısındakini etkisi altına alan gözler Muhibbî ‘nin de aklını almıştır.

Göreliden nergis-i çeşmüñ şehā
Vālih ü āşüfte bīmār olmışam (2261/2)

Kaşlaruñ altında cānā nergis cādūlaruñ
Şabr u ‘aqlum aldı oldu zālīm ü bî-dād hem (2387/2)

6.11. NESRİN

Nesrin, “Yaban gülü, ağustos gülü, Mısır gülü, Van gülü gibi isimler alan bir cins gül¹⁵⁴” anlamına gelen nesrini Muhibbî sevgilinin güzelliğine tutulup sararıp solan, hastalanan âşığa benzetmiştir.

Şararup kıddüm gibi nesrîn ola
Ger göre ol ‘arız-ı hamrâyı gül (2014/4)

6.12. NİLÜFER

Nilüfer, yaprakları yuvarlak ve geniş, çiçekleri beyaz, sarı, mavi, pembe renkte, durgun sulara veya havuzlarda yetişen bir su bitkisidir.¹⁵⁵ Muhibbî beytinde onun su içinde yetiştiğine değinmiştir. Nilüfer, hâl ehli bir çiçektir. Cihanın dört bir yanını gezmiş; ancak nereye gitmişse

¹⁵³ Ayvazoğlu, a.g.e., s. 146.

¹⁵⁴ Güncel sözlük, “nesrin”, (16.06.2020.)

¹⁵⁵ Güncel Sözlük, “nilüfer” (17.09.2020).

mutlaka kıskançlık ve düşmanlıkla karşılaşmıştır. Bu yüzden gönül huzuruyla ibadet edememiştir. Meskûn yerlerden kaçarak deryayı mekân tutmuştur.¹⁵⁶”

Muhibbî de çektiği elemleri anlatmak için nilüfer çiçeğini kullanmıştır. Sararmış yüzünü ve sürekli ağlayan halini su içindeki nilüfere benzetmiştir.

Başum içre nilüferdür çehre-i zerdüm benüm
Hâkde berg-i hazândur rûy-ı pür-gerdüm benüm (2068/1)

Su içinde garî olursam tañ mı nilüfer gibi
Mevc urup baħr oldu yaşum aşdı başumdan benüm (2335/2)

6.13. REYHAN

Reyhan, fesleğen de denilen aynı zamanda hoş kokulu tüm çiçeklere verilen isimdir. Bir hadis-i şerifte: “Sizden birinize reyhan verilirse onu reddetmesin. Çünkü o cennettendir” buyurulmuştur.¹⁵⁷ Şiirde kokusu ve şekli yönüyle sevgilinin saçları ve ayva tüyleri reyhana benzetilir. Muhibbî de reyhanı bu benzetmelerde kullanmıştır.

Gülşen-i küyuña nisbet ravza-i Rıdvân hacîl
Hadd-i gülgünüñla zülfünden gül ü reyhân hacîl (2035/1)

Düşdi gönlüm bir saçı reyhâna bilmen n' eyleyem
Ol sebebden olmuşam dıvâne bilmen n' eyleyem (2322/1)

6.14. SERV

Serv yani servi divan şiirinde adından en çok söz edilen ağaçtır. Sevgilinin boyu için hem benzeyen hem benzetilendir. Servinin su kenarında düşünülmesi halinde bir ırmak, çemen,

¹⁵⁶ Ayvazoğlu, a.g.e., s.165.

¹⁵⁷ Tirmizî, “Edeb”, 37.

bezm vs. unsurlar kendini gösterir.¹⁵⁸ Muhibbî de serviyi sevgilinin boyunu tasvir için kullanmıştır.

Serv-ğad dildârı gördüm bâğ içinde ağladum
Gözlerüm yaşımı dökdüm ayağına çağladum (2174/1)

Çün hırâmân ħadd-ile sen serv-i bālâyı görem
Niçe sırlara müzeyyen olmuş ol cāyı görem (2179/1)

6.15. SÜN BÜL

Sümbül, divan şiirinde hem şekli itibariyle hem de kokusu yönünden sevgilinin saçı için kullanılır. Muhibbî de sevgilinin saçını sümbüle benzetmiştir.

Görinen sünbül midür yâhüd didüm zülfün ucu
Didi hey dīvâne ol zencirdür kākül degül (2015/3)

6.16. ŞİMŞAD

Şimşad yani şimşir ağacı, Divan edebiyatında sevgilinin boyuna benzetilmiştir.¹⁵⁹ Muhibbî de sevgilinin boyunu tasvir ederken şimşir ağacından yararlanmıştır.

Serv mi ħaddün ü ya tûbâ mı ‘ar‘ar didüm
Sāye salmaz iseñ eger boyı şimşādum benüm (2407/4)

Gâh geh sünbüllerüni ruħlaruña tağıdup
Gâh iy serv-i revānum nâz-ı şimşād idesin (2455/2)

¹⁵⁸ Pala, a.g.e., s.414.

¹⁵⁹ a.g.e., s.446.

6.17. TUBA AĞACI

Tuba ağacı, “Sidrede bulunan ve kökü yukarıda, dalları aşağıda olmak üzere bütün cenneti gölgeleyen ilahi bir ağaçtır. Her çiğnemesinde ve her yudumunda başka lezzetleri olan meyveleri vardır.”¹⁶⁰ Muhibbî sevgilinin boyunu bu ağaca benzetmiştir.

Girmesün kimse araya hālūñi yaz nameye
Peyk-i āhuñla Muhibbî ol ad-i tūbāya sal (2045/5)

6.18. YASEMİN

Yasemin hoş kokulu bir çiçektir. Divan şiirinde daha çok rengi, kokusu yaprağı dolayısıyla anılır ve beyaz renkli olması sebebiyle sevgilinin yanağına benzetilir.¹⁶¹ Muhibbî de yasemini hem sevgilisine hitap için kullanmış hem de sevgilinin yanağına benzetmiştir.

Göreldeñ ol semen-berî bî-ihtiyār olup
Tîğ-ı cefa-yı ‘ışkı ile şine-akiyem (2076/3)

Var-iken add-ile zūlf ü ruħı ol şim-ten yāruñ
Bu gönñlüm istemez sūñbül gül ü serv ü semen görsem (2259/2)

7.BÖLÜM

SOSYAL HAYAT

7.1. MESLEKLER

7.1.1. Hattat

¹⁶⁰ a.g.e., s.473.

¹⁶¹ Bkz. a.g.e., s.369.

Hattat, “El yazısı çok güzel olan ve hüsn-i hatta icazet almış kişi¹⁶²” demektir.

İnsan, Allah’ın yarattıklarının arasında mükemmel özelliklere sahip bir varlıktır. Muhibbî de beytinde sevgilisini güzel yaratan “Hattat-ı ezel” olarak Allah’tan bahseder.

Hâşiye düşmüş haţuñ yazduğda Hattât-ı ezel
Metn-i hüsnüñi velî kim görse dir gâyet güzel (2028/1)

7.1.2 Hekim – Tabip

Tabip, hekim “doktor” demektir. “Divan şiirinde çokça zikredilen meslekler arasındadır. Tabip, genellikle aşk derdine çare bulamayan kişilerle birlikte kullanılır. Gönül derdine deva bulmak isteyenler de tabibe başvuranlar arasındadır. Aşk derdinden kurtulmak isteyen şair, tabibe vararak derdine deva bulmasını ister, tabip de bu derdin gam yemekten başka çaresinin olmayacağını söyler.¹⁶³”

Bu durumu Muhibbî’nin beytinde derdi için tabibe başvurur fakat tabip derdinin çaresinin olduğunu söylemez hatta başka bir beytinde derdini bir iken on ettiğini söyler.

Hastayam kapuña geldüm uma derdüme devā
Derdlüye dermān idersin sen bugün hāzık hekîm (2246/3)

Bir iken günden güne bu derdümi on eyledüñ
Dimedüñ iy dil tabîbi derdüñe dermānuñam (2115/4)

Şair de zaten tabibe ihtiyacı olmadığı derdini verenin kendisine ilaç da olacağını dile getirir.

¹⁶² Pala, a.g.e., s.210.

¹⁶³ Mustafa Dolat, “Divan Şiirinde Meslekler”, Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi, C.2,S.1(2012), s.19.

Ṭabībā saña yokdur ihtiyācum

Virür derman baña kim virdi derdüm (2275/4)

Derdinin ilacı olmayan âşığa tabip tek kurtuluşun ölüm olduğunu söyler. Beyitlerden de anlaşıldığı üzere Muhibbî de tabip mesleğine geleneğe uygun şekilde kullanmıştır.

Cān u dil derdini ‘arz itdüm ṭabībe dir baña

Ölmedin artuğ bu derdüñ ben devasın bilmedüm (2371/2)

7.1.3. İmam

İmam, dinî olarak, “Cemaatle kılınan namazlarda en önde duran ve namaz kılınırken kendisine uyulan kimse¹⁶⁴” demektir. Bir diğer anlamı da “En önde bulunan kimse, önder¹⁶⁵” dir. Muhibbî şiirinde sevgilinin güzelliğini cami unsurlarıyla somutlaştırmış kaşı ve gözü de imama benzetmiştir.

Mescid-i hüsnüñe baqdum kaşı mihrābında

Şaf olup gamzesi mestāne gözi olmuş imām (2101/5)

Cāmi ‘-i hüsnüñde gördüm çeşmüñ olmuşdur imām

Secde idüp ṭāğ-ı ebrüñ ben de mihrāb eyleyem (2271/4)

7.1.4. Kasap

Kasap, hayvan eti kesip bunları satan kimsedir. Şiirde de aşğın gönlünü ikiye bölen sevgilidir.

Kaşşāb-vār gönlümi evvel dü-nim ider

¹⁶⁴ Kubbealtı Lügati, “imam” (24.11.2020).

¹⁶⁵ Güncel Sözlük, “imam” (25.11.2020).

Āhir idiser pāralayuban dilim dilim (2277/2)

7.1.5. Meşşata

Meşşata “Eskiden gelinleri giydirip süsleyen, gelin başı yapan, düğün evleri için süsler hazırlayan kadın, bezekçi, maşita¹⁶⁶” anlamına gelmektedir. Şair gül bahçesini geline, seher rüzgârını da meşşataya benzetmiştir.

Gülşene meşşāta olmışken bugün bād-ı seher
Hayfdur kim ‘ākıbet berbād ider rüz-ı hazān (2451/4)

7.1.6. Mimar

Mimar “Yapıların planını hazırlayıp bunların gerçekleşmesini sağlayan kimse¹⁶⁷”dir. Muhibbî beytinde kendini kelimeleri bir mimar ustalığıyla bir araya getirip anlam yüklü bir şiir oluşturan mimara benzetir.

Fikr-i bokrümle yine hāne-i nazmum düzedüp
Ma‘nî-i himmet-ile yapmağa mi‘mār oldum (2194/5)

Şair bir başka beytinde kendisini gönlü yıkık olan aşığın gönlünü yapan mimara benzetir.

Gönlüm gibi harābe eyvān-ı ‘ışkı gördüm
Mi‘mār olup Muhibbî anı ‘imāret itsem (2289/5)

¹⁶⁶ Kubbealtı Lügati, “meşşata” (24.11.2020).

¹⁶⁷ Güncel Sözlük, “saka” (23.11.2020).

7.1.7. Muğbeçe

Muğbeçe hem “şarap dağıtan kimse, meyhaneci çırağı¹⁶⁸” hem de “Mecusi tapınaklarında görevli olan çocuk¹⁶⁹” anlamına gelmektedir. Muhibbî muğbeçeyi bu iki anlamda da kullanmıştır. Şair muğbeçenin deyrine giderek derdinin ilacı olan şarabı ister. Bu şarabın bir damlasının bile onu derdinden uzaklaştırdığını görünce de onun kölesi olur.

Humārum derd-i sevr virdi beni iy muğbeçe kırtar

Anuñçün deyrüñe geldüm ki muhtāc-ı şarāb oldum (2149/4)

Bir cür‘a ile eyledi ğamdan beni ħalās

Anuñ-ıçun ki muğbeçenüñ ben de ħākiyem (2366/4)

7.1.8. Nahlbend

Nahlbend “Ağaç budayan kimse¹⁷⁰” demektir. Şair her dizesini şiirin gül bahçesine şekil veren “nahlbend”e benzetmiştir.

Gülşen-i nazmumda her satrum olupdur naħl-bend

Çondı ma‘nı kuşları üstine serv oldı hemİN (2431/4)

7.1.9. Nakkaş

Nakkaş “Resim yapan kişi demektir.¹⁷¹” Divan şiirinde göz ve kirpik aşğın gönlüne açtığı yaralarla bir nakkaş olarak nitelendirilir. Ayrıca nakkaş kelimesi Allah’ın sıfatı yerine kullanılır.¹⁷² Muhibbî beytinde Allah’ı sevgilisini onun gönlüne işleyen nakkaş olarak anar.

¹⁶⁸ Devellioğlu, a.g.e. s.773.

¹⁶⁹ a.g.y. s.773.

¹⁷⁰ Kubbealtı Lügati, “nahlbend”, (24.11.2020).

¹⁷¹ Pala, a.g.e., s.361.

¹⁷² Bkz. a.g.yer., s.361.

Haşre dek dilden hayālūñ gitmez iy ārām-ı cān
Levh-i dilde ideli nakşını nakkâşum benüm (2202/6)

Dünyayı bir nakış gibi işleyen, yaratan nakkaş yine Allah'tır. Fakat beytinde insanın bu nakşı değil onu işleyen nakkaşı yani Allah'ı istemesini öğütler.

Görüp aldanma dünyāya müzeyyen nakş u taşvîrin
Bu fânîdür geçer tîzcek arayup iste nakkâşım (2477/2)

7.1.10. Nevâ-Sâz

Nevasaz, “Nağme düzücü, hanende, mutrip¹⁷³” anlamına gelmektedir. Şiirde aşığın feryadı, figanı onun şarkısıdır. Muhibbî de feryat eden aşığı nevasaza benzeter.

Yâr kūyında Muhibbî işidüp nâlem dimiş
Bülbül-i pür-nâlişüm güyâ nevâ-sâzum benüm (2125/5)

7.1.11. Perdedar

Perdedar “Eskiden büyük bir kimsenin kapısında bekleyen ve içeri gireceklere kapı perdesini açan kimse, kapıcı, perdecî¹⁷⁴” demektir. Feleğin perdedarı da “ay¹⁷⁵” dır. Şair beytinde güneş yüzlü sevgilinin saçlarını yüzünü kapayan perdedara benzeter. Sevgiliye güneş yüzlü benzetmesi yaparak perdedar derken gece ortaya çıka ayı işaret eder.

Hicâb itme didüm gün yüze zülfi
Didi bilmez-iseñ bil perde-dârum (2276/2)

¹⁷³ Kubbealtı Lügati, “nevasaz” (24.11.2020).

¹⁷⁴ Kubbealtı Lügati , “perdedar” (23.11.2020).

¹⁷⁵ A.g.m. “perdedar” (23.11.2020).

7.1.12. Remmal

Reml, “Nokta ve çizgilere dayanarak gaybı keşfetme, gelecekte haber verme” demektir. Özellikle kum üzerinde bakılan bir tür faldır. Bu fala bakan insanlara ise remmal denilir. Reml hem ilim sayılmıştır hem de fal olduğu için yapılmasında sakınca görülümüştür.¹⁷⁶ Remmallik meslek olarak da yapılmıştır. Şair aşkın anlamı çözebilmek için remmal olmak istemektedir.

Nokta dökdi eşk-i çeşmüm yine şine levhine
Tā ki ‘ışkuñ hālını bilmekde bir remmāl olam (2338/4)

7.1.13. Sahib-i Ayar

Sahib-i ayar, “Eskiden darphanede kesilen paraların ayarını tespit ve kontrol eden görevli¹⁷⁷” demektir. Şair de aşkından ne kadar sararıp solduğunun tespitini yapmak üzere sevgilisini bu görevliye benzetmektedir.

Didüm zer oldı rüyum hasretiyle
Didi göster baña şāhib-‘ayārum (2276/4)

7.1.14. Saka

Saka, “Evlere dışarıdan su taşıyan kimse¹⁷⁸” anlamına gelir. Şair şiirde akıttığı gözyaşları ile bu kimse arasında benzerlik kurar.

¹⁷⁶ Bkz. Emrah Aydemir, “Remil İlmi ve Divan Şiirine Yansımaları”, Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi, C.2, S.2 (2018), ss.162- 163.

¹⁷⁷ Kubbealtı Lügati, “sahib-i ayar” (23.11.2020).

¹⁷⁸ Mustafa Dolat, “Divan Şiirinde Meslekler”, IJSES Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi, S.2 (2012), s.20. (22.11.2020).

Gözüm saḳḳā olup her dem sular dildāruñ işigin
Müjem cārub olup eydür o derde ben de ferrāşın (2477/4)

7.1.15. Saki

Saki sözlükte, “Su veren, su dağıtan; kadeh, içki sunan, insan ruhuna Allah sevgisi, Allah nuru saçan¹⁷⁹” anlamlarına gelmektedir. Divan şiirinde çok sık kullanılmaktadır.

Sakinâmelerden sakiliğin çok eski bir meslek olduğu, bezm meclisinde içki sunma, meclisin adabını düzenleme gibi görevleri içerdiği, ayrıca bu mesleğin giderek zarafet kazandığı ve sakilerde özel yetenekler yanında şiir ve musiki bilgisinin arandığı anlaşılmaktadır.¹⁸⁰Bu yüzdende bezmin ayrılmaz parçasıdır.

Ṭarf-ı bāğ u çemen ü āb-ı revān bāde vü cām
Sāḳı-i gül-ruḥ olursa olur ol ‘iyş tamam (2101/1)

Sakiler siyah sahtiyandan ceket ve potur, başlarına keçe külah giyerler, üzerlerine abanî sararlar. Bellerine yirmi santim genişliğinde sahtiyen kemer bağlarlar ve bu kemere bağlı halkalara da sarı renkli, içi yazılı taslar takarlar. Sol omuzlarına ucu musluklu kırba denilen bir teneke su alan meşin bir torba asarlar. Bunlardan biri çarşının bir başını, diğeri de öbür başını tutar ve karşılıklı mersiye okurlar. Her fasılda taslara birer, ikişer yudum su korlar, halka Kerbelâ şehidi İmam Hüseyin aşkına sunarlar.¹⁸¹ Sakileri şiirde bu şekilde âşıklara aşk şarabı dağıtırlar.

Muhibbî'nin şiirinde de sakiden ince belli, kıvrıkcık zülüflü diye bahsedilir, yanakları da güle, laleye benzetilir. Muhibbî beytinde sakiye “ay yüzlü” diyerek iltifat eder.

¹⁷⁹ Pala, a.g.e., s.400.

¹⁸⁰ Rıdvan Canım, “sakinâme”, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, İstanbul: Diyanet Vakfı İslam Yayınları, 2009, C.36, s.13. (20.11.2020)

¹⁸¹ A. Talat Onay, ”Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar” İstanbul: MEB Yayınları,1995, s.423.

Rūze çıkdı çün saña gösterdi yūzini hilāl
Tırma iy dil sākı-i Mehveş elinden būse al (2038/1)

Sakiler bezmin vazgeçilmez unsurudur. Bezm de genellikle bahar mevsiminde gül bahçesi içinde kurulur. Muhibbî'nin beyitlerinde söylediği gibi saki bu meclislerde dağıttı içeceği ile meclistekileri mutlu eder.

Sākıyā bāde getir 'ıyş(1) mūdām eyleyelüm
Gülşen içinde varup bāğı maķām eyleyelüm (2123/1)

Bahār eyyāmı geldi devr-i güldür
Müşerref itdi bizi sākı şafādan (2467/2)

Saki zaman, felek gibi kelimelerle de çokça anılır. “Zaman sakisi” kavramı şiirde sık sık kullanılır. Âşıkların bahtı genellikle güzel olmaz. Felek onlara hep kötü davranır, kaderinde acı ve gözyaşı yatar. Zaman sakisinin aşığa sunduğu bade de onu kendinden geçirir sarhoş eder. Hatta bu âşıklara sunulan şarap günümüzde “aşk şarabı iç-“ olarak kalıplaşacaktır.

Sun baña iy sākı-i devrān maķabbet cāmını
Mest ü lā-ya'kıl olup kendümi rüsvā eyleyem (2067/3)

Şiirde aşığın çok sık yaşadığı rahatsızlık olan “humar”ın geçmesinin yolu da Muhibbî'nin de ifade ettiği gibi sakinin getirdiği şaraptır.

Bu mest-i bî-hōda sākı sun imdi cām-ı şabūh
Mecāl kalmadı derd-i ser-i humārı çekem (2069/3)

7.1.16. Sarraf

Sarraf, “Kuyumcu¹⁸²” demektir. Uzmanlık alanı altın gibi değerli madenleri alıp satmaktır. Kanuni Sultan Süleyman da kuyumcu, değerli taşlar mütehassısıdır.¹⁸³ Sarraf aynı zamanda bir işte usta, ondan iyi anlayan anlamına da gelmektedir. Muhibbî şiirinde sarrafı iki anlamını da kastederek kullanmıştır.

Bâzâr-ı ‘ışka geldi çü şarrâf-ı mey-fürüş
İtdi küşâde kalbini meyle dükkân-ı la‘l (2042/2)

7.1.17. Senahan

Senahan, “Sena okuyan, öven, metheden¹⁸⁴” anlamına gelmektedir. Divan şairleri devlet büyüklerine övücü şiirler yazdıkları için mükâfatlandırılırlar.¹⁸⁵ Şair beytinde kendini senahana benzetip övülmeye layık olan sevgiliyi övdüğünü söylemektedir.

Çün Muhibbî gülşen-i hüsnünde bülbüller gibi
Gâh medhûn okuyup gâhî şenâ-ıvân olmuşam (2147/5)

7.1.18. Sermahfil

Sermahfil, “Müezzinbaşının yardımcısı¹⁸⁶” anlamına gelmektedir. Muhibbî beytinde din konusunda yüksek mertebede olmak isteyenlere sermahfil olmasını öğütlemektedir.

¹⁸² Güncel Sözlük, “sarraf” (22.11.2020).

¹⁸³ Bkz.. Yılmaz Öztuna, *Kanuni Sultan Süleyman*, 1.b. İstanbul : Babıali Kültür Yayınevi, 2006, s. 21.

¹⁸⁴ Kubbealtı Lügati, “senahan”(25.11.2020).

¹⁸⁵ Bkz.. İsmail Durmuş, “methiye”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, İstanbul: Divan Vakfı Yayınları, 2004, C.29, s.406 (25.11.2020).

¹⁸⁶ Kubbealtı Lügati, “sermahfil” (25.11.2020).

Ḳudsilerle ger tavāf itmek dilerseñ kūyını

Lā-mekān şaḥrasına ‘azm eyleyüp ser maḥmil ol (2013/4)

7.1.19. Tacir

Tacir, günümüzde tüccar olarak isimlendirilen ticaretle uğraşan¹⁸⁷ kimsedir. Şair, şiirde aşk ülkesinin tüccarıdır.

Alurdum naḳd-i cāna ğam metā‘ın

Maḥabbet kişvelerine tācir olsam (2286/6)

7.2. MUSİKİ

7.2.1. Çalgı Aletleri

7.2.1.1. Çeng

Çeng, “Kanun’a benzeyen fakat dik tutularak parmakla çalınan ve bu nedenle arpa andıran bir tür çalgı aletidir. Çanağı torba gibi olup boynu uzun ve eğridir.¹⁸⁸”Muhibbî çengi şekli sebebiyle üzüntünün, kederin verdiği ağırlıkla eğilen âşığın bedenine benzetmiştir.

Gözüm yaşımı tār itdüm dönelden ḳāmetüm çenge

Egilürsem ‘aceb midür bela vü derd ü ğam çeküm (2055/3)

Nāle kıldum ‘ışık elinden yaşımı tār eyledüm

İñleyüp zārılık itdüm ḳaddümi çeng eyledüm (2165/2)

¹⁸⁷ Kubbealtı Lügati, “tacir” (24.11.2020).

¹⁸⁸ Pala, a.g.e., s.109.

7.2.1.2. Kanun

Kânun, “ Sol köşesi kesik dikdörtgen biçimindeki tahta bir tabla üzerine geçirilmiş tellerden meydana gelen ve yatık durumda dizler üzerine konarak iki elin işaret parmağındaki yüksüklere tutturulmuş birer mızrapla çalınan çalgı¹⁸⁹” dır. Muhibbî kanunu şiirinde ud ile birlikte feryadına eşlik eden bir çalgı olarak kullanmıştır.

Ḥalk-ı ‘ālem cümleten bî-ḥöd olalar hem çü ‘ūd
Meclis-i ğamda kaçan bu nālemi kânūn idem (2088/4)

7.2.1.3. Keman

Keman, “Keman, yay, kavs. Şiirde en çok sevgilinin kaşı için yapılan benzetmelerde kullanılmıştır. Hilalin ve feleğin de zaman zaman kemana benzetildikleri olur. Âşığın beli de kemana dönebilir.”¹⁹⁰ Muhibbî de hem sevgili yüzünden eğrilen belini , hem de sevgilinin kaşını kemana benzetmektedir.

Olalı ok gibi ğamzeñ iy kemān-ebrū senūñ
İtmezem sözde ḥaṭā ger kaşlaruña ya disem (2098/4)

Bār-ı ğamdan bükilüp döndi kemāna bu bilüm
Eyledüm şinem rebāb tā inleye her bir kılum (2277/1)

7.2.1.4. Kemeñçe

Kemeñçe, “Türk halk musikisinde kullanılan, dikdörtgen şeklinde uzunca bir kutuya benzer, göğsünün iki yanında delik bulunan üç telli ve bu teller üzerine parmakla basılarak

¹⁸⁹ Kubbealtı Lügati, “kanun” (6.12.2020).

¹⁹⁰ Pala, a.g.e., s.278.

çalınan yaylı çalgı.”¹⁹¹ dır. Muhibbî Trabzon’da doğmuştur.¹⁹² Kemeñçe bu bölgede yöresel bir müzik aleti sayılır. Bölgeden dolayı da genelde eğlenceli müziği hatırlatır. Bu sebeple Muhibbî de gam meclisinde kemeñçenin yeri olmadığını düşünür.

Göz yaşı bezm-i belâda târ şînem sazına
Nâle kılsun gam kemânçeyle rebâb eglenmesün (2494/3)

7.2.1.5. Ney

Ney, “Kamıştan yapılmış, bir arşın uzunluğunda nefesli bir çalgıdır. Ney çalana neyzen veya nâyi denir. Özellikle Mevlevîler arasında çok itibar gören sazdır. Sesi yanık ve lâhûtîdir. Rivayete göre peygamberimiz İlahî aşk sırrını Hz. Ali’ye gidip Medine dışında kör bir kuyuya bu sırrı anlatmış. Kör kuyu bu sır ile coşup köpürmüş ve taşmıştır. Su, her yeri kaplayınca kenarlarında kamışlar yetişmiş. Oralardaki bir çoban bu kamışlardan birini kesip muhtelif yerlerinden ve üflemeğe başlamış. Çıkan ses kalplere coşku ve heyecan verip İlahi sırrı anlatır olmuş. Peygamberimiz tesadüfen bu çobanın ney sesini işitince durumu anlamış. O günden sonra ney, bir ilham kaynağı olmuş.”¹⁹³

Muhibbî , “Ney üzerinde toplam yedi delik vardır. Bunlar insan yüzüne benzetilmiştir. İkisi göz çukuru, ikisi kulak, ikisi burun deliği ve diğeri ise ağızdır. Çıkan ses kalplere coşku ve heyecan verip ilahi sırrı anlatır olmuş. Peygamberimiz bir gün bu çobanın ney sesini işitince durumu anlamış ve Ali’ye demiş ki: “Ya Ali sırrı söylemişsin.” O günden sonra ney, hiç susmamış. Onu vatanından, o kamışlıktan kestiklerinden bu yana hep feryat etmiş, herkesin yüreğindeki bam teline dokunmuş.”¹⁹⁴ Muhibbî de bağırının ney gibi delik olduğunu söyler.

Ney gibi bağır delinmiş bir belâ-keş ‘âşıkam
Cân-ıla dilberlerüñ yolında ammâ şâdıkam (2135/1)

¹⁹¹ Kubbealtı Lügati, “kemeñçe” (10.12.2020).

¹⁹² Bkz. Feridun Emecen, “Süleyman I”, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 2010, C. 38, s.62. (10.12.2020)

¹⁹³ Pala, a.g.e., s.371.

¹⁹⁴ Muharrem Tosun, Şule Erdoğan, “Mevlana Çevirilerinde Sembollerin Önemi: “Ney” ve “Gel” Örneğinde Mesnevi’nin Evrensel Hoşgörü Çağrısı”, Akademik İncelemeler Dergisi, C. 8, S.1 (2013), s.352.

Muhibbî beyitlerinde neyin rivayet edilen hikâyesine göndermede bulunmuştur. Aşkından ve ayrılıktan ney gibi sabahlara kadar feryat ettiğini söyler.

Çün Muhibbî fiğāna bağladı dil
Ney gibi inlemeyüp pes n'idelüm (2376/6)

7.2.1.6. Pişe

Pişe, “Boyu bir karışla bir karış iki parmak arasında olan, kamıştan yapılma, yedi veya dokuz delikli nefesli saz, bir nevi kaval.¹⁹⁵” dır. Pişe şiirde sesiyle sevgilinin elinde âşığın aşkını, eziyetini artıran bir müzik aleti olarak anılmıştır.,³

Aldı dildâr eline çün yine kim pişelerin
Uşadur seng-i cefâ-y-ıla gönül şişelerin (2422/1)

7.2.1.7. Rebab

Rebab, “Rebap, Orta Asya ve İslam coğrafyasının pek çok bölgesinde, genellikle birbirine yakın şekillerde kullanılan bir grup telli musiki aletinin genel adıdır. Rebap, Hindistan cevizi kabuğu üzerine deri gerilerek yapılan, üç telli, perdesiz, yaylı bir müzik aletidir.¹⁹⁶ Rebabın yayı atkuyruğu kılındandır ve elle gerilerek çalınır.¹⁹⁷ ”Muhibbî'nin beyitlerinde rebabın sesi âşığın inleme sesine benzetilmiştir. Bade içmesini de rebabın inlemesine bağlamaktadır.

¹⁹⁵ Kubbealtı Lügati, “pişe” (10.12.2020).

¹⁹⁶ Bkz. Fikret Karakaya, “Rebab”, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 2007, C. 34, s.493 (18.10.2020).

¹⁹⁷ www. Rebab.name.com (18.10.2020).

Almaz-ıdı Muhibbî bâde ele
İñleyüp dimese rebâb içelüm (2082/5)

Zamâne desti buraldan kulagum meclis-i ğamda
Yakup bir dürri şnemde iniler san rebâb oldum (2140/2)

Rebabın yayının kıldan yapılmasına da gönderme yapılmıştır. Rebabın sesini inlemeye benzeterek bu sesi çıkarırken her bir kılının titremesi gibi onunda göğsü rebab olmuştur, her bir kılı gamdan inlemektedir.

Bâr-ı ğamdan бүkilüp döndi kemāna bu bilüm
Eyledüm şnem rebâb tâ inleye her bir kılum (2277/1)

7.2.1.8. Tabl

Tabl,“ Davul. Mehterhanelerde davula önem verilir. Sancak ile beraber davul, padişahlık alametlerindendir.¹⁹⁸” Aşkın da padişahı olan Muhibbî'nin padişahlık alameti olan tabl'ı sinesidir.

Şâh-ı 'ışk oldum Muhibbî baña yitmez mi delil
Şinedür tablum nefürüm âh u zârumdur benüm (2058/5)

7.2.1.9. Tambur

Tambur, “Tambur, Türk halk müziğinde kullanılan, cura, bulgari, çöğür, bağlama gibi mızrapla çalınan telli çalgılara verilen genel bir ad”¹⁹⁹ dır. Şiirde geçen birçok müzik aleti gibi tamburda gam meclislerinde çalınan bir çalgıdır.

¹⁹⁸ Pala, a.g.e., s.448.

¹⁹⁹ Bkz. Kubbealtı Lügati, “tanbur” (6.12.2020).

Şimdilik ğam meclisinde iñlerem ʔanbūr-veş
Öldüğümden soñra da her üstühvānumı nā kılām (2249/4)

Gönlünü tambura benzeterek âşığın feryadına tercüman olur.

Ele mızrāb-ı ğam alup gönül ʔanbūrını ʔaldum
Maħabbet bezmgāhında varup āvāzeler saldum (2360/1)

7.2.1.10. Ud

Ud, “Teknesi yarım armudu andıran, dilim adı verilen 17 ile 27 ahşap şeridin birbirine yapıştirılmasından meydana gelen, göğsü ladinden, perdesiz, kısa saplı, beşi çift, biri tek on bir telli, mızraplı ʔalgı.²⁰⁰”dır.

Muhibbî udu beytinde bir bezm ortamı oluşturarak ʔeng ile birlikte anmıştır.

Çeng-ile ‘ūda ħalel virdi mey-i engūr-ıla
Eyledi zühd ü şalāhı cümle tārūmār gül (2011/4)

7.2.2. Musiki Makamları

7.2.2.1. Buselik

Buselik, “Musikimizde buselik beşlisiyle hüseynide hicaz dörtlüsü veya kürdi dörtlüsünün birleşmesinden meydana gelen ve düğāh (la) perdesinde karar kılan basit

²⁰⁰ Kubbealtı Lügati, “ud” (6.12.2020).

makam.²⁰¹” demektir. Buse aynı zamanda öpücük²⁰² anlamına da gelmektedir. Muhibbî şiirinde sevgilinin bu makama uymadığını dile getirerek âşığa buse vermediğini söylemek ister.

‘Uşşâka kıldı bûselik içre muhâlefet
Uymaz uşûle eyleme böyle ‘amel didüm (2121/4)

7.2.2.2. Hicaz-ı Irak

Hicaz, “Mûsikîmizde hicaz dörtlüsü ve rast beşlisinin birleşmesinden meydana gelen ve düğâh perdesinde karar kılan, çok yaygın basit makamlardan biri.²⁰³” Irak ise “Musikimizin altı yedi asırlık birleşik makamlarından biri.²⁰⁴” dir. Muhibbî, bülbülün ötüşünü bu iki makama benzetmiştir.

İñlerem bülbül gibi gâhî hicâz u gâh ‘ırâk
Lîk şavtlarda Muhibbî bil nevâdur sevdüğüm (2196/8)

7.2.3. Müzik ile İlgili Diğer Unsurlar

7.2.3.1. Mızrab

Mızrab,“Fildişi, bağa, boynuz, kiraz ağacı gibi sert şeylerden yapılan ve telli sazları çalmakta kullanılan küçük âlet, tezene, zahme.²⁰⁵” dir. Muhibbî de tambura benzettiği gönlünü gam mızrabıyla çalar.

Ele mızrâb-ı ğam alup gönül tanbûrını çaldum
Maḥabbet bezmgâhında varup âvâzeler saldum (2360/1)

²⁰¹ Mustafa Tozlu, “*Asım Divanında Musiki Unsurları*”, İstanbul, Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, S.13 (2014), s.151.

²⁰² Pala, a.g.e., s. 86.

²⁰³ a.g.e., s. 218.

²⁰⁴ a.g.e., s.235.

²⁰⁵ Kubbealtı Lügati, “mızrap”(10.12.2020).

8. BÖLÜM

MEKÂNLAR

8.1. ŞEHİRLER

8.1.1. Aden

Aden, “Güney Arabistan’da Kızıldeniz’e bitişik bir sahil şehridir. Burada eskiden beri inci çıkarılırmış. Bugün hala o bölgede inci üretimi yapılmaktadır.”²⁰⁶ Divan şiirinde de inci ile birlikte çok anılır. Muhibbî ‘de beytinde kendi şiirini Aden’de çıkan inciden üstün görür.

Kim görse bu elfâz-ıla nazmuñı Muhibbî
Taşşınler idüp diye ki yig dürr-i ‘Aden’den (2476/5)

8.1.2. Bağdat

Kanunî Sultan Süleyman tarafından 1534 fethedilmiş ismi “Tanrının ihsanı veya armağanı” anlamına geldiği söylenen Irak’ın başkenti ve en büyük şehridir.²⁰⁷ Bağdat Edebiyatta hep önemli bir şehir olmuştur. Masallara şiirlere konu olmuş bir şehirdir. “Şairler Bağdat’ın güzelliklerini övmüşler ve ona yeryüzünün cenneti adını vermişlerdir. Bağdat’ın güzel bahçeleri, yeşil çayırları, kapılarının üzerinde ve salonlarındaki muhteşem dekorasyonlarıyla şahane sarayları, mükemmel ve zengin eşyaları meşhurdu.”²⁰⁸ Bağdat, “Mezopotamya çanağının ortasında, Dicle Irmağı’nın iki yakası üzerinde ve Dicle’nin Fırat’a en çok yaklaştığı noktada, geniş bir alüvyon ovası üzerinde yer alır²⁰⁹.” Muhibbî Bağdat’ı gönlün

²⁰⁶ Pala, a.g.e., ,s.17.

²⁰⁷ Bkz. Abdülaziz ed-Dûrî, “Bağdat”, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 1991, C. 4, s.441 (18.09.2020).

²⁰⁸ Bkz. a.g.m. s.426 (18.09.2020).

²⁰⁹ Wikipedia, “Bağdat” (18.09.2020).

yerine koymuştur. Mezopotamya'nın ortasında olduğu gibi gönlünde ortasındadır. Çevresi sularla çevrili Bağdat şehri gibi şairin de gönlü gözyaşları ile doludur.

Gönlümüñ Bağdād'ına gel gözümüñ yaşına bak
Köprüdür geçmege kaşum sanma anı pül degül (2015/4)

Bir başka beytinde kendisinin Bağdat'ta bulunduğunu ve İstanbul'da özlediği kimseler olduğu anlaşılır

Näleler gelse kaçan İstānbul-ı ābāddan
Büy-ı zülfüñi seşergeh aluram Bağdād'dan (2466/1)

8.1.3. Bedahşan

Çok eski zamanlardan beri “bedahş” denilen yakut madeninin çıkarıldığı dağlık bir memleketdir. Şehrin ismi de bu madenden gelmektedir. Divan şiirinde de bir yakut cinsi olan kırmızı la'l taşı ile birlikte anılır.²¹⁰ Muhibbî de beytinde Bedahşan'ın la'l mekânı olduğunu söylemektedir.

Meyhāne oldı meyle Bedāhşān mekān-ı la'l
Her hūm görindi bāde ile sanki kān-ı la'l (2042/1)

8.1.4. Hıtâ

Hıtâ, “Çin'in kuzeyi ile Türkistan topraklarına verilen addır. M.S. X. asırdan itibaren Moğolların “Hatâ” adlı kabilesi bu bölgede yaşadığından bu adla anılmıştır. “Hıtâ” veya “Huten” şekilleriyle de kullanılan bu kelime özellikle ahu ve misk ile birlikte anılır. Misk

²¹⁰ Bkz. Pala, a.g.e., s.71.

ahularının bu bölgede çok oluşu ve miskin diğer ülkelere buradan nakledilişi Hatâ'nın değerini artırır. Bazen Çin, Rum gibi ülkelerle birlikte de tenasüp yoluyla zikredilir.²¹¹”

Muhibbî de Hıtâ'yı hem bu ülkelerle hem de ahu ve misk ile birlikte kullanmıştır.

Naş-ı ÇİN itdi yine bāğı ser-ā-ser Mānī-var
Yazdı yapraklar Hıtā Rūmī olup zerkār gül (2018/2)

İy Hıtā maḥbūbı sensüz gözlerümüñ yaşını
Akıdup her yana anı āb-ı āhū eyledüm (2201/2)

Yaraşur sünbülüne 'anber-sādur dir-isem
'Ārızūnda beñüne müşg-i Hıtā' dur dir-isem (2403/1)

8.1.5. Horasan

Horasan, ismi Eski Farsça 'da hur (güneş) ve âsân (âyân “gelen, doğan”) kelimelerinden meydana gelmiştir ve “güneşin doğduğu yer, güneş ülkesi; doğu bölgesi” anlamını taşımaktadır. Muhibbî de anlamı güneş olan bu şehri sevgilisine iltifat ederken kullanmıştır.

Sitanbul'um Karaman'um diyār-ı milket-i Rūm'um
Bedāhşān'um u Kıfcağ'um Ḥorāsān'um u Bağdād'um

8.1.6. İran-İsfahan

Safavî devletinin başkenti, şimdilerde İran'ın sınırları içerisinde yer alan İsfahan, şiirde sürmenin bulunduğu yer olarak çokça anılmaktadır. Muhibbî de sevgilinin ayağının toprağını İsfahan sürmesine tercih etmektedir.

²¹¹ a.g.e.,s.209.

Hāk-i pāyuñ var-iken bu çeşm-i hūn-ālūduma
Sanma İrān'a varup kühl-ı Şifāhān isterem (2336/3)

8.1.7. İstanbul

İstanbul, hem konumu, hem sahip olduğu güzellikler açısından çok dikkat çekmektedir. İstanbul'un fethedilmesiyle de Osmanlı Devleti'nin başkenti olmuştur. Birçok şair şiirinde ona yer vermiştir. Muhibbî de şiirinde sevgilisine “İstanbul'um” diyerek iltifat eder.

Sitanbul'um Karaman'um diyār-ı milket-i Rūm'um
Bedāhşān'um u Kıfcağ'um Hōrāsān'um u Bağdād'um

8.1.8. Mısır

Mısır coğrafi konumu, kültürel özellikleri, güzelliği, Hz Yusuf'un memleketi olması sebebiyle şiirde çokça yer alır. Pala, Mısır'ı açıklarken, “Divan şiirinin coğrafyası içinde Mısır'dan çok bahsedilir. Yusuf ile Züleyha'nın maceraları orada geçmiştir. Nil nehri Mısır'a hayat vermektedir. Yine Yusuf peygamberin güzelliğini telmihen sevgilinin yüzü Mısır'a, kendisi de sultana benzetilir.

Mısr-ı hūsn içre seni görsem eyā Yūsuf cemīl
Tañ degüldür gözlerüm yaşına dinse 'ayn-ı Nīl (2022/1)

Kelimenin “ülke, memleket” anlamıyla da çok zaman tevriye yapılır.²¹² ifadelerini kullanmıştır. Muhibbî de güzellik memleketi derken Mısır'ı, güzelliği anlatılan Hz. Yusuf ile birlikte kullanmıştır.

²¹² a.g.e., s.327.

Yūsuf-ı Mıŝrî'ye nisbet hüs-n-ile sensin cemîl
İster-iseñ gün yüzün göster aña rüşen delîl (2033/1)

8.1.9. Rûm

Muhibbî'nin de Anadolu anlamında kullandığı Rûm için eskiden Doğu Roma imparatorluğu Anadolu'ya Rûm, Anadolulara da Rûmî denilirdi.²¹³ Muhibbî beytinde bu memleketi söz mülkünün memleketi sayıp kendini bunun sahibi görür.

N'ola Rûm'uañ Hüsrev'i olsa Muhib
Çünkü oldı malik-i mülk-i suhen (2427/5)

8.2. COĞRAFİ MEKÂNLAR

8.2.1. Aras-Ceyhun-Kızılırmak

Divan şiirinde nehirler genellikle âşığın gözyaşlarının çok oluşunu anlatırken kullanılır. Muhibbî de Aras, Ceyhun, Kızılırmak nehirlerini bu şekilde kullanmıştır.

İy nâle şeb-i gamda baña hem-nefes ol gel
İy dîde benüm hâlüme raħm it Aras ol gel (2012/1)

Mışr-ı hüsnuñ haqqıçün iy kâmeti servüm benüm
Gözlerüm yaşına bak kim Nîl ü Ceyhün olmuşam (2072/3)

Gözlerüm yaşı Kızılırmag'a döndi ah kim
Benzedi berg-i hazāna çehre-i zerdüm benüm (2114/2)

²¹³ Bkz. a.g.e., s.393.

8.2.2. Nil Nehri

Nil Nehri, “Mısır’ın hayat kaynağı olarak bilinen nehirdir ki ülkeyi baştanbaşa geçerek Akdeniz’e dökülür.²¹⁴” Muhibbî Nil nehrini akıttığı göz yaşıyla karşılaştırır.

Mısr-ı hüsünüñi añup hicr içre ger kan ağlasam
Eşküme nisbet benüm kaçtre olurdu cüy-ı Nîl (2023/3)

8.3. KAPALI MEKÂNLAR

8.3.1. Kâbe / Beytü’l Haram

Mekke’de Harem’i Şerif’in içerisinde bulunan bir binadır. Beytü’l-Harem, Beytullah gibi isimlerle de anılır. Cahiliye devrinde bu binanın içi putlarla doludur ve putperestler burada ibadet eder. Mekke’nin fethinden sonra Kâbe, putlardan temizlenmiş ve hicretin ikinci yılından sonra Müslümanların kiblesi sayılmıştır.²¹⁵ Muhibbî de beytinde kiblesinin Kâbe olduğuna yemin eder.

Yüzüm ger dönderem dönsün cefâdan bir yana kıblem
Yoluñda togrıyam vallâh benüm a Ka‘be’ m kıblem (2362/1)

Divan şiirinde sevgilinin yüzü ve mahallesi Kâbe’ye benzetilir. Muhibbî sevgilinin gözlerini imama, kirpiklerini saf tutan cemaate yüzünü de Kâbe ’ye benzeter.

Yüzüñ Beytü’l-ħarâm’ında imâm olmuş meger çeşmüñ
Ki müjgânlar turup şâf şaf iderler iktidâ kıblem (2362/2)

²¹⁴ a.g.e., s.372.

²¹⁵ Bkz. a.g.e., s.258.

Tasavvufa göre Kâbe bir semboldür asıl Kâbe gönüldür. İlahi aşk gönülde tecelli ettiği için de gönül Kâbe kabul edilmiştir. Sevgiliye kavuşma Kâbe 'ye kavuşma sayılır. Kâbe'yi belli vakitlerde ziyaret edip hac vazifesi yerine getirilir. Haccın son günleri içerisinde de Kurban Bayramı'na denk geldiğinden kurban kesilir. Hac vazifelerinden biri olan tavaf, âşık için Kâbe sayılan sevgilinin memleketini dolaşmaktır. Bir âşık içinde orada canını kurban etmeyen bu vazifeyi tamamlayamaz.

İderdüm Merve haqqıyçün Şafâ-y-ıla özüm kurbân
Tavâf-ı Ka'be-i kûyuñ naşib itse Hudâ kıblem (2362/5)
Ka'be'ye varmaz o kim çekmeye râhuñ zahmetin
İyd-i vaşla iremez cân-ıla kurbân olmayan (2416/2)

Kurban kesilmesinin bir sebebinin de belli bir miktar kanın toprağa akıtılması gerektiğine olan inançtır. Muhibbî de sevgilinin memleketi olan Kâbe'ye giden âşıkların ölmesinin sebebinin de buraların toprağının kana susamasına bağlar. Zaten klasik şiirde âşık sevgilisine ancak ölünce kavuşabilir.

Ka'be'dür kûyı varan 'uşşâkı katl itse ne tañ
Teşnedür çünkü Muhibbî kana ol rîg-i Harem (2224/5)

8.4. HAYALÎ MEKÂNLAR

8.4.1. Kafdağı

Kafdağı, "Dünyanın etrafını çevrelediğine ve aşılmasının imkânsızlığına inanılan dağlar zinciri."²¹⁶ Muhibbî beytinde aşkı Kafdağı'na, kendisini de o dağda yuvası olan Simurg'a benzetir. Bir başka beytinde de Kafdağı'nın dünyayı çevrelemesine gönderme yaparak, "Bir uçtan bir uca" anlamında "Kaf'tan Kaf'a" ikilemesini kullanmıştır.

²¹⁶ a.g.e., s.261.

Ger maḥabbet af ını gezse Muḥibbī tañ degül
Çün ezel Sīmurğ-ı ıřkuñ āřiyānidur göñül (2024/1)

Sāye salsa ol hümā ger ben gedāya devletüm
‘Ālemi af dan af a tutmak olurdu himmetüm (2329/1)

8.4.2. Bīsütun

Bīsütun, şirin’in emriyle Ferhat’ın deldiği dağa verilen isimdir. Muḥibbī de beytinde onu Ferhat ve şirinle birlikte anmıştır.

‘Uřřākı ma‘şük öldüre kosun fiğānı çarḥ-ı dñ
Ferhād u şirin kārına karışmasun hiç Bīsütün (2414/1)

SONUÇ

Sözlük çalışmaları bir dilin kelime zenginliğini ortaya çıkarmak amacıyla yapılır. Dil canlı bir varlıktır, zamanla gelişir ve değişime uğrar. Sözlük çalışmaları da bu gelişim ve değişimi gözler önüne serer. Bu çalışmada da kullanılan bağlamli dizin ve işlevsel sözcük çalışmasının amacı da Türk dilinin tarihi süreç içerisinde geçirdiği anlam ve biçimsel yolcuğunu bir bütün olarak ele almaktır. Burada yapılmak istenen sözcüğün bulunduğu metin içerisinde kazandığı anlamı tespit etmektir.

Bu çalışma “Cihan Padişahı” olarak bilinen şiire düşkünlüklerinin malum olduğı Osmanlı padişahları arasında en çok şiir yazan “Muhıbbî” mahlaslı Kanunî Sultan Süleyman’ın Divan’ının 500 gazelinin (2000-2500. Gazeller) TEBDİZ projesi kapsamında bağlamli dizin ve sözlük çalışmasıdır.

Muhıbbî şiirinde sade bir üslup kullanmıştır fakat bu tamamen kolay anlaşılabilir kelimeler seçmiştir demek değildir. Farsça ve Arapça birçok kelime hatta tamamen Farsça olan beyitler yer almaktadır. Tamlamalarını genelde kısa ve anlaşılabilir kelimelerle yapmıştır fakat bunun da istisnaları mevcuttur (nişâr-ı sümm-i şavsên kıl- vb.).

İncelenen gazelerde halk şiirine ait birtakım özellikler görülmektedir. Halk şiirindeki dedim-dedi tarzı söyleyiş halk şiirinde yaygın olarak kullanılan bir biçim olup koşma ve semaillerdeki âşık ve sevgilinin dedim-dedi ifadesine bağlı karşılıklı söyleşmeleridir. Muhıbbî’nin şiirinde tam bir gazel olarak rastlanmasa da bölüm bölüm bu tarz söyleyişlere rastlanılmaktadır.²¹⁷

İncelenen gazeller çerçevesinde Muhıbbî’nin şiiri Klasik şiirin bütün özelliklerini taşımaktadır. Kullandığı mazmunlar, sevgili - âşık, rind – zâhid tipleri geleneğe uygundur.

Şiirlerini herkesten önce kendisinin çok beğendiği görülmektedir. Yapılan bu çalışma sayesinde onun şiirinin manası daha da ortaya çıkacak ve derin anlamlara sahip beyitleri herkes tarafından anlaşılacaktır.

Klasik şiirin kaynağı olan ayet ve hadislerden yararlanmıştır. Ayetler beyitlerde direkt yer alsa da hadisler şiiri ile verdiği öğütlerin anlam katmalarından çıkarılabilmektedir. Cihan

²¹⁷ Kemal Yavuz, Orhan Yavuz, Muhıbbî Divanı, 1.b.,C.2, İstanbul : Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2016, s. 1189, g.s.(2425/4-2433/3).

padişahı olmasına rağmen beyitlerinden anlaşıldığı üzere bu konuda oldukça mütevazıdır. Asıl önemli olanın Allah'a kulluk etmek olduğunu sık sık vurgulamaktadır. Beyitlerde en çok dünyanın geçici olduğu ve ona meyledilmemesi, aldanılmaması gerektiği konusunda öğüt vermiştir.

İncelenen gazellerde birçok deyim tespit edilmiştir. En çok olumsuz durumlar için kullanılan deyimler yer almaktadır : “ateş-i aşka düş-, ayağa düş-, aklu git-, boynuna bend eyle-, derde düş-, dil yık-, gönlünü sad pare eyle-, kan ağla-, gün yüzü görmeme-, hicr yüki çek-, ömrünü harç eyle-, sineye elif çek-, aşk ateşi ile yak-, bağı hun ol-, gözünden hun akıt-, dök, gözyaşına gark ol-, can ver-, baş u can ter kıl- vb.” Bu şekilde olan deyimler genelde sevgili-âşık ilişkisinde âşığın hallerine tercüman olması açısından kullanılmıştır. Bu tarz deyimlerinde dışında çok sık rastlanılmayan “gözi yaşlu yürek başlu” gibi bir deymi dünyada çok acı çekse de başı dik olduğunu ve dünyaya aldanmadığını anlattığı bir beyitte kullanmıştır.²¹⁸ “Gönül yap-, dili hoş eyle-, başuna tac it- “ gibi olumlu durumlar için kullanılan deyimler de yer almaktadır.

Şahıs kadrosunda en büyük kısmı Muhammed'e ayırmak suretiyle adından sıkça bahsedilen peygamberlere, ünlü şairlere yer verir. Şehname kahramanları şiirinin şahıs kadrosu bakımından büyük yüzdesine sahiptir.

Divan şairlerinin sık kullandığı “ay, güneş, yıldız, felek” gibi kozmik âleme ait unsurların yanında “Keyvan” gezegeninden, Zühre, Pervin, Süheyl” yıldızından bahseder.

Şiirde sıkça kullanılan hayvan ve bitkilere yer vermiştir fakat karşımıza çok sık çıkmayan “kakum” ve “sincap’a yer verir. Bitkileri genel manada sevgilinin özelliklerine teşbih unsuru olarak kullanır. En çok” serv” ve “gül”e yermiştir.

Dönemin sosyal hayatı hakkında bilgi verici unsur olarak “hattat, hekim, imam kasap, perdedar, meşşata, remmal, mimar, nakkaş, nahlbend, nevasaz, sahib-i ayar, sarraf, tacir” gibi mesleklere yer verilmiştir.

Klasik şiirin müzikle olan ilgili yadsınamaz bir gerçektir. Hem kullanılan veznin uygunluğu hem de şairlerin musikiye olan ilgisi sebebiyle birçok müzik aletine ve terimine rastlanılmıştır.

²¹⁸ Kemal Yavuz, Orhan Yavuz, Muhibbî Divanı, 1.b.,C.2, İstanbul : Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2016, s. 1189, g.s.(2279/3).

Muhibbî beyitlerinde çok ünlü şehirlerden sık kullanılan coğrafi mekânlardan bahsetmiştir. Hayali mekân olarak ise Bîsütun ve Kafdağı'na yer vermiştir. Osmanlı tarafından korunan, şiirde sevgilinin memleketi, âşığın gönlü olan Kâbe de çok sık geçmektedir.

Söz konusu gazeller incelenirken bir başlık altına alınamayan fakat önemli olduğu düşünülen birkaç noktadan bahsedilmiştir. Muhibbî'nin şiirinde babası Yavuz Sultan Selim'e ait bir mısra tespit edilmiştir. Beytin ilk dizesi Muhibbî'ye, ikinci dizesi Yavuz Sultan Selim'e aittir.

Kūyuña vardı Muhibbî aña yüz göstermedüñ

Veh ki mî-dâred dirîğ ez bî-dilân dîdâr hem²¹⁹ (2301/ 5)

Bazı beyitlerde de şairinin ya da yazarının ismini geçirmediği fakat isimlerini andığı bazı önemli eserler vardır: İbn-i Sînâ'nın tıp kitabı olan "el-Kânûn fi't-Tıb"²²⁰, Sadi Şirazi'nin "Gülsitan ve Bûsitan" ve Nizami'nin "Mahzen-ül Esrar"²²¹.

Sonuç olarak bu çalışmada, hükümdarlığı döneminde siyasi açıdan Batı'yı ve Doğu'yu etkisi altına bir padişahın aynı zamanda şair Muhibbî'nin kelimelere yüklemeyi seçtiği anlamları bağlamalı dizin ve işlevsel sözlük oluşturma anlayışıyla ortaya koymuştur. Şiirinden sanat anlayışı, siyasi duruşu, insanî özellikleri, maddi ve manevi aşka yaklaşımı öğrenilebilmektedir. Kullandığı mazmunlar, mecazlar, atasözleri, deyimler gibi kalıp ifadeler dile olan hâkimiyetini göstermektedir.

Muhibbî Divanı Klasik Türk Edebiyatı araştırmacılarının çokça incelediği bir eserdir. Eser hem hacimce hem de içerik olarak zengindir. Bu sebeple daha birçok araştırmaya konu olacaktır.

²¹⁹ Hasan Gültekin, "Yavuz Sultan Selim'in Farsça Beyitleriyle Tercümeleleri", Turkish Studies, C.10, S.8, s.1239.

²²⁰ Kemal Yavuz, Orhan Yavuz, Muhibbî Divanı, 1.b.,C.2, İstanbul : Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2016, s. 1189, g.s.(2021/4-2433/3).

²²¹ Kemal Yavuz Orhan Yavuz, a.g.e. g.s. (2018 / 5).

KAYNAKÇA

“Çince Terim ve Simgeler: Ejderha” www.tr.clearharmony.net.

AÇIKEL Yusuf, “Hz. Peygamber-Gül İlişkisi Ve İlgili Rivayetlerin Değerlendirilmesi”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S.30, Isparta: 2018, ss. 71-103.

AKÜN Ömer Faruk, *Divan Edebiyatı*, 2.b. , Ankara: İsam Yayınları, 2014.

AY Ümran, “Divan Şiirinde Güneşin Sevgili Tipine Yansıması Hakkında Bir Değerlendirme” *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, S.2, İstanbul: 2009, ss. 117-162.

AYDEMİR Emrah, “Remil İlmi ve Divan Şiirine Yansımaları”, *Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi*, C.2, S.2, Bilecik: 2018, ss. 159- 180.

AYVAZOĞLU Beşir, *Güller Kitabı, Türk Çiçek Kültürü Üzerine Bir Deneme*, 5.b. , İstanbul: Ötüken Yayınları, 1999.

BATISLAM H. Dilek, “Divan Şiiriyle Halk Şiirinde Ortak Bir Söyleyiş Biçimi (Mürâca'a Dedim-Dedi)”, *Folklor/Edebiyat*, C.6, Ankara: 2000, ss. 147-150.

BAYINDIR Abdullah, “Selçuklularda Taht Mücadelelerine Etki Eden Faktörler”, *Asia Minor Studies*, C.5, S.10, Kilis: 2017, ss. 27-39.

BOYNUKALIN Ertuğrul, “Yemin”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.43, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 2013, ss. 417-420.

CANIM Rıdvan, “Sakinâme”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.36, İstanbul: Diyanet Vakfı İslam Yayınları, 2009, ss. 14-15.

CİLACI Osman, “Dua”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.9, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 1994, ss. 536-539.

COŞKUN Ak, *Muhibbî Divanı-İzahlı Metin*, 1.b. , Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1987.

ÇAĞATAY Saadet, “Kutadgu Bilig’de Odgurmış’ın Kişiliği”, *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, C.15, 1967, ss. 39-49.

ÇATALBAŞ Resul, “Türklerde Hayvan Sembolizmi Ve Din İlişkisi”, *Turan Stratejik Araştırmaları Merkezi Dergisi*, C.3, S.12, Kars: 2011, ss. 49-60.

ÇAĞRICI Mustafa, “Beddua”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.5, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 1992, ss. 297-298.

ÇELEBİOĞLU Âmil, “Bedir”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.5, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 1992, ss. 324-325.

ÇELEBİOĞLU ÂMİL, “Şair Kanunî Sultan Süleyman”, *Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları*, İstanbul: 1998, ss. 187-199.

ÇOPUR NALÇACIGİL Emel, “Divan Şiirinde Böcekler: Ankebut, Meges, Nahl, Neml”, *II. Uluslararası Türklerin Dünyası Sosyal Bilimler Sempozyumu*, ed. Osman Kubilay Gül, Berker Kurt, Celal Can Çakmakçı, Kıbrıs İlim Üniversitesi, Üsküp: 2018, ss. 335-346.

DEVELLİOĞLU Ferit, ”Güncişik”, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat*, 29.b. , Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları, 2012.

DİLÇİN Cem, *Yeni Tarama Sözlüğü*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1983.

DOĞAN Muhammet Nur, “Divan Şiirinde “Şarap Metaforları”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C.38 S.38, İstanbul: 2012, ss. 68-86.

DOLAT Mustafa, “Divan Şiirinde Meslekler”, *IJSES Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, C.2,S.1, Konya: 2012, ss. 19-21.

DURMUŞ İsmail, “Methiye”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.29, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 2004, ss. 410-411.

ED-DÛRÎ Abdülaziz, “Bağdat”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.4, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 1991, ss. 441-442.

EKMEKÇİ Gülistan, “Muhibbi Divanı'nda Mitolojik Ve Efsanevi Kahramanlar”, *Akademi Bakış Dergisi*, S.57, Kırgızistan: 2016, ss. 190-209.

EMECEN Feridun, “Süleyman I”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.38, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 2010, ss. 74-75.

FEYİZLİ Hasan Tahsin, *Feyzû'l Furkân*, 14.b. , İstanbul: Server Yayınları, 2019.

GÜLER Zülfi, “Yunus Emre’nin Nur-ı Muhammedî Anlatımının Türk Yaratılış Destanlarıyla Benzerliği”, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.16, S.12, Elazığ: 2006, ss. 63-72.

GÜLÜM Emrah, “Sümbülzâde Vehbî Dîvânı’nda (Sümbülistân) Kozmik Unsurların Kullanımı”, *Turkish Studies International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, C.9 S.9, Ankara: 2014, ss. 519-546.

GÜNEŞ Özlem, Ayşe YEŞİL, Nurseda ÖĞRETEN, “Hüsn ü Aşk’ta Anlam Çeşitliliği Yönünden Kuşlar” , S.5, *Rumeli’de Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, Kırklareli: 2009, ss. 239-260.

İSEN Mustafa, Osman HORATA, Muhsin MACİT, Filiz KILIÇ, İ. Hakkı AKSOYAK, *Eski Türk Edebiyatı El Kitabı*, 9.b, Ankara: Grafiker Yayınları, 2015.

KARAKAYA Fikret , “Rebab”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.34, İstanbul: , Diyanet Vakfı Yayınları, 2007, ss. 493-494.

KARAKÖSE Saadet, “Divan Şiiri Sevgili Tipindeki Abartıların Simgesel Boyutuna Birkaç Örnek”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C.3 S.15, Samsun: 2010, ss. 176-187.

KAYA Bayram Ali, “Klasik Türk Şiirinde Şifalı Bitkiler Üzerine Bir Deneme”, S.15, *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, İstanbul: 2015, ss. 263-314.

KAYA Bülent, “Divan Şiirinde At ve Şiirlerde İşleniş” S.3, C.10, *Türk Bilim Araştırma Vakfı Dergisi*, Ankara: 2017, ss. 86-99.

KÖHBACH Markus, ”Çasar veya İmparator? Jitvatorok Antlaşması’ndan (1606) Sonra Roma Kayserlerinin Ormanlılar Tarafından Telakkubu Hakkında” , *Tarih Dergisi*, çev. Yusuf Alperen Aydın, S.37, İstanbul: 2002, ss.159-170.

KURTULMUŞ Rıza, “Hüsrev-i Dihlevî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.11, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 1991, ss. 135-137.

KUZUBAŞ Muhammet, “Muhibbî Divanı’nda Aşk Üzerine Teşbihler”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C.3, S.10, Samsun: 2010, ss. 410-419.

NALÇACIGİL ÇOPUR Emel, “Divan Şiirinde Aslan Metaforu”, *Rumeli’de Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, S.18, Kırklareli: 2020, ss. 285-302.

OKUMUŞ Ömer, “Cami”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.7, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 1991, ss. 94-95.

ONAY A. Talat, *Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar*, İstanbul: MEB Yayınları, 1995.

ÖZDAŞ Müşerref, “Mitoloji Narcissus ve-Nergis Çiçeği”) [www. bilgiustam.com](http://www.bilgiustam.com).

ÖZGÜL Gülten, “Bülbül Güle Âşıkça” www.halkedebiyatidergisi.com.

ÖZKARTAL Mehmet, “Türk Destanlarında Hayvan Sembolizmine Genel Bir Bakış (Dede Korkut Kitabı’ndan Örnekler)”, *Milli Folklor Uluslararası Kültür Araştırmaları Dergisi*, S.24, İstanbul: 2012, s. 58-71.

ÖZTUNA Yılmaz, *Kanuni Sultan Süleyman*, 1.b. , İstanbul: Babıali Kültür Yayınevi, 2006.

PALA İskender, *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, 9.b. , İstanbul: Leyla ile Mecnun Yayıncılık, 2002.

PARLATIR İsmail, *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, 1.b. , Yargı Yayınları, 2009.

ŞAHİNOĞLU M. Nazif, “Kemal-i Hucendî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.25, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 2002, s. 256.

ŞİMŞEK Esmâ, Ömer Faruk ALTINTAŞ, “Osmanlı Devleti’nde Uygulanan İçki Yasağının Fıkralara Yansıması”, *Akra Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi*, C.6, S.16, İstanbul: 2018, ss. 21-38.

T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı, *Hadislerle İslam “Hadislerin Yorumu*, 4.b. , İstanbul: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2020.

TOSUN Muharrem, Şule ERDOĞDU, “Mevlana Çevirilerinde Sembollerin Önemi: “Ney ve “Gel” Örneğinde Mesnevi’nin Evrensel Hoşgörü Çağrısı”, *Akademik İncelemeler Dergisi*, C. 8, S.1, Sakarya: 2013, ss. 347-362.

TOZLU Mustafa, “Âsım Dîvânı’nda Mûsikî Unsurları”, *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, S.13, İstanbul: 2014, ss. 141-166.

TÖKEL Dursun Ali, *Divan Şiirinde Şahıslar Mitolojisi*, 2.b. , İstanbul: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Yayınları, 2016.

UÇAN EKE Nagehan, “Muhıbbî Dilinden Kanûnî Sultan Süleyman’ın Adalet Anlayışı”, *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, S.37, Ankara: 2015, ss. 145-167.

UZUN Mustafa İsmet, “Bırc”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.6, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 1992, ss. 424-426.

ÜSTÜNEL Özen Yaylagül, “Miskinkılıç (Misgingılıç) Divanındaki Hayvan Ve Bitki Adları”, *Uluslararası Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, S.32, 2016, ss.88-98.

YAVUZ Kemal, Orhan, *Muhıbbî Divanı -Bölge Yazma Eserler Nüshası İnceleme-Metin- Tıpkıbasım*, C.1, 1.b. , Konya: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2016.

YAVUZ Yusuf Şevki, “Bezm-i elest”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.6, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 1992, ss. 106-108.

YAZICI Tahsin, “Hafız-ı Şirazi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.15, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 1997, ss. 103-106.

YÜCEL Doğan, Ali Rıza ÖZUYGUN, “Dîvân Şiirinde Ağaç: Ağaçlara Dair Söz Varlığı ve Tasrif Usulleri”, *Journal of Research in Turkish Languages*, C.2, S.1, Londra: 2020, ss. 33-62.

<http://sozluk.gov.tr/> (TDK Sözlük)

<http://lugatim.com/> (Kubbealtı Lügati)

www.kamusiturki.com

EKLER

BAĞLAMSAL DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜK

A

1. 'ākıbet:

Gazel 2021

Mısra: 3

Son, nihayet, encam; gelecek, istikbal. || Daha önce yapılan şeylere göre varılan netice, sonuç. || İnsanın başına gelebilecek hal, karşılaşılabilecek durum.

'Ākıbet eyler cefā tırine cān u dil nişān
Hiç terahhüm eylemez ol kaşı yadan vāz gel

1. anuñ:--nuñ

Gazel 2007

Mısra: 5

O, kişi zamiri.

Dām-ı zūlfine anuñ çünki dolaşdı dil ü cān
Ebedā sanma ki kendüzini kurtara göñül

2. anuñ:--nuñ

Gazel 2000

Mısra: 2

"O" işaret zamirinin yönelme hal eki almış biçimi.

Hicr ü ğam ger ben ğarībi ser-te-ser iderse kül
'İşkı yolında anuñ dönmek baña mümkün degül

3. anuñ:-nu

Gazel 2000

Mısra: 2

"O" işaret zamirinin tamlayan eki almış hali, onun.

Hicr ü ğam ger ben ğarībi ser-te-ser iderse kül
'İşkı yolında anuñ dönmek baña mümkün degül

4. anı:--nı, -

Gazel 2002

Mısra: 4

"O" üçüncü teklik şahıs zamirinin belirtme durum eki almış hali.

Kayġu çekmez ādem olmaz dünyede illā ki ben
Çekerem ğam bārını kim çekmeye anı cibāl

5. anuñdur:-n, -uñ, -dur

Gazel 2381

Mısra: 7

"O" üçüncü teklik şahıs zamiri.

Cevr iderse hüküm anuñdur mihr iderse luţf anuñ
Emri cārī kulam ol pādişāhumdur benüm

6. anı:-n, -ı

Gazel 2007

Mısra: 7

"O" üçüncü teklik şahıs zamiri.

Dağı beter anı oklara dike ğamzeleri
Āh u feryād ide ger çağura yalvara göñül

7. anı:-n, -ı

Gazel 2039

Mısra: 6

"O" üçüncü teklik şahıs zamiri.

Küyuña varmaga gönderdüm levend-i göñlümi
Kaldı gelmedi anı bir yere salmalı degül

8. anı:-n, -ı

Gazel 2393

Mısra: 4

"O" üçüncü teklik şahıs zamiri.

Ķıyāma gelüp ol servüm yüzinde nūr berķ urdı
Ne tākat görmege anı hemān 'āklümü aldurdum

9. anda:--n, --da

Gazel 2004

Mısra: 6

"O" işaret zamiri.

'İşk deryāsına ğarķ itdüm vücüdüm ser-te-ser
Sāhil-i bahra irişmez anda ğaltāndur göñül

10. anı:-n, -ı

Gazel 2028

Mısra: 6

"O" işaret zamiri.

Müşkilāt-ı fenn-i 'ışkı 'āşıka sor 'āşıka
Eylemez 'āllāme-i 'aşr olsa dağı anı hāl

11. anı:-n, -ı

Gazel 2039

Mısra: 4

"O" işaret zamiri.

Gerçi kim sāġar u mül uşbu dili rāhat ider
La 'l-i nābuñsuz anı hiç ele almalı degül

12. anı:-n, -ı

Gazel 2048

Mısra: 3

"O" işaret zamiri.

Her söz ki gele senden anı bilmeye kimse
Hāl eyle olan nūkteleri rind-i cihān ol

13. andan:-n, -dan

Gazel 2062

Mısra: 3

"O" işaret zamiri.

Öpdi dirler baña la'lüñ yog-iken andan nişāñ
Gerçek olur 'āşık olan kanda ise mütthem

14. anda:-n, -da

Gazel 2157

Mısra: 10

"O" işaret zamiri.

Düşdi Muhibbī başuma sevdā-yı zūlfī āh
Anda diler ki bu dil-i dīvāne bend olam

15. anı:-n, -ı

Gazel 2180

Mısra: 8

"O" işaret zamiri.

Gözlerüm yaşına nisbet ķatredür cūlar benüm

Korkaram cüş u ħurüş ile anı deryā
kılām

16. **anı:-n, -i**
Gazel 2240
Mısra: 2
" O" işaret zamiri.

İñiler bu göñlümi küyuñda gerdün
eyledüm
Anı döndürmege de yaşımı
Ceyħun eyledüm

17. **anı:-n, -i**
Gazel 2246
Mısra: 10
" O" işaret zamiri.

Rişte-i cānā Muħibbī dizse ger söz
dürlerin
Eylemeñ anı ta' accüb olıcak ṭab'-ı
selīm

18. **anda:-n, -da**
Gazel 2277
Mısra: 6
" O" işaret zamiri.

Ben zerreye gün gibi nazar eylesen
iy döst
Eflāke çıkup ide idüm anda
menzilüm

19. **anı:-n, -i**
Gazel 2278
Mısra: 6
" O" işaret zamiri.

Mihnet ğamı eylemedin zer gibi
zaħm
'İşkuñ odıyla anı erit eyle ħall
didüm

20. **anı:-n, -i**
Gazel 2286
Mısra: 6
" O" işaret zamiri.

Şikāyet itmez idüm ğam yükünden
Eger çekmege anı kâdir olsam

21. **andan:-n, -dan**
Gazel 2287
Mısra: 10
" O" işaret zamiri.

Didüm bālā midur kaddün ya ṭübā
Didi andan yüce ben ser-firāzam

22. **anı:-n, -i**
Gazel 2288
Mısra: 12
" O" işaret zamiri.

Bi-ħamdillāh ki cān virdüm vişāl
oldı baña ħāşıl

Libās-ı 'āriyetdür ten anı devrāna
taşurdum

23. **anı:-n, -i**
Gazel 2289
Mısra: 10
" O" işaret zamiri.

Göñlüm gibi ħarābe eyvān-ı 'ışkı
gördüm
Mi' mār olup Muħibbī anı 'imāret
itsem

24. **andan:-n, -dan**
Gazel 2290
Mısra: 10
" O" işaret zamiri.

Muħibbī eyledüm bāğ-ı dilümden
bir şecer peydā
Kelāmum meyvesin andan
bitürdüm ābdār itdüm

25. **anı:-n, -i**
Gazel 2290
Mısra: 6
" O" işaret zamiri.

Felek evcinde uçardı egerçi ol
hümā-pervāz
Ben aña himmetüm bāzın salup anı
şikār itdüm

26. **anı:-n, -i**
Gazel 2295
Mısra: 4
" O" işaret zamiri.

Fehm itmeye kimsene 'ışkuñ
rumüzını
Gelüp zebāna söyler ise anı her
kılum

27. **anı:-n, -i**
Gazel 2296
Mısra: 10
" O" işaret zamiri.

Pāk cevherdür dimişler iy Muħibbī
'ışk içün
Saklayam sīnemde cānum gibi anı
pāk olam

28. **anı:-n, -i**
Gazel 2316
Mısra: 2
" O" işaret zamiri.

Bende oldum bir şehüñ yolına cān
ismarlaram
Her ne kim emr itse ben anı hemān
ismarlaram

29. **anda:-n, -da**
Gazel 2404

Mısra: 2
" O" işaret zamiri.

Tır-i ğamzeñ sīnem üzre
gül'izārumdur benüm
Dāğ-ı 'ışkuñ yir yir anda
lālezārumdur benüm

30. **anda:-n, -da**
Gazel 2429
Mısra: 6
" O" işaret zamiri.

Degüldür metn-i ħüsnüñi senüñ
şerħ eylemek mümkin
Olur 'āciz zebān anda niçe ta' bīr
olasın sen

31. **andan:-n, -dan**
Gazel 2024
Mısra: 6
" O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Dürr ü cevherle tolu baħr-ı
ma'ānüdür göñül
Bī-nihāyet niçe sırlar olur andan
āşikār

32. **aña:--ñ, --a**
Gazel 2015
Mısra: 4
" O" kişi zamiri.

Bakmadı benden yaña dildāra
virdüm dün selām
Almamak Tañrı selāmın didüm aña
yol degül

33. **anı:--nı, -**
Gazel 2015
Mısra: 8
" O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Göñlümün Bağdād'ına gel
gözümün yaşına bak
Köprüdür geçmege kaşım sanma
anı pül degül

34. **anlara:-n, -lar, -a**
Gazel 2023
Mısra: 4
" O" işaret zamiri.

Zulmet içinde kalırdı cümle ħalk-ı
kāyināt
Anlara olmasa idi şer'üñ envārı
delil

35. **aña:--ñ, --a**
Gazel 2019
Mısra: 10
" O" üçüncü tekil şahıs
zamiri.

Nazm-ı gevher-nişarımı her kim ki
güş ide
Aña Muhibbî diye-bilür mi gevher
degül

36. **aña:--ñ, --a**
Gazel 2025
Mısra: 8

"O" üçüncü tekil şahıs
zamiri.

Katlıme olmuş peşimân bilmezem
yâ Râb neden
Çok zamân-ıdı ki kanum itmiş
idüm aña hîll

37. **anı:--n, --ı**
Gazel 2027
Mısra: 12
"O" kişi zamiri.

Ger günâh-ısa Muhibbî seni
cândan sevdiğü
Zülfüne bend it anı habs-i
zenahdân eylegil

38. **aña:--ñ, --a**
Gazel 2028
Mısra: 4
"O" üçüncü tekil kişi zamiri .

Kâfirî bünyâddur dilde esâsı
'ışkumuñ
Anuñ-ıçun seyl-i eşkümden aña
gelmez hâlel

39. **aña:--ñ, --a**
Gazel 2029
Mısra: 2
"O" kişi zamiri.

Leblerüñ iy hür-peyker selsebîl
Cennet-i rüyuñ aña rüşen delîl

40. **ana:--n, --a**
Gazel 2029
Mısra: 6
"O" işaret zamiri.

Leblerüne dineli nüş-ı revân
Oldı zülfün ana zencîr-i 'adîl

41. **aña:--ñ, --a**
Gazel 2032
Mısra: 5
"O" işaret zamiri.

Zülfünü kim ki göre aña şeb-i yeldâ
diye
Yüzüne kim ki nazâr ide diye
ferhunde fâl

42. **aña:--ñ, --a**
Gazel 2033
Mısra: 2

"O" üçüncü tekil şahıs
zamiri.

Yûsuf-ı Mışrî'ye nisbet hûsn-ile
sensin cemîl
İster-iseñ gün yüzün göster aña
rüşen delîl

43. **aña:--ñ, --a**
Gazel 2033
Mısra: 4
"O" üçüncü tekil şahıs zamiri.

Himmetüm bâzını saldum sen
hümâyı şayd için
Bağlayup ayagina bu gönülüm
itdüm aña zîl

44. **anı:--n, --ı**
Gazel 2034
Mısra: 4
"O" üçüncü tekil şahıs
zamiri.

Her kime bu dîl gamın diyüp
hikâyet eyleyem
Anı dañı görürem benim gibi pür-
gam gönül

45. **anuñ:--nuñ**
Gazel 2034
Mısra: 8
"O" üçüncü tekil şahıs
zamiri.

Ğuşsa vü gamdan şikâyet bir
muhavvel kışşadur
İrmedi kimse anuñ gavırına gel
epsem gönül

46. **aña:--ñ, --a**
Gazel 2037
Mısra: 10
"O" üçüncü tekil şahıs
zamiri.

'İşkuma kimdür Muhibbî benim
inkâr eyleyen
Eşk-i çeşmüm rüy-ı zerdüm aña
yitmez mi delîl

47. **anda:--n, --da**
Gazel 2034
Mısra: 6
"O" üçüncü tekil şahıs
zamiri.

'İşk deryasına garğ itdüm
vücüdüm ser-te-ser
Sâhil-i bahra irişmez anda
ğaltândur gönül

48. **anı:--n, --ı**
Gazel 2038
Mısra: 10
"O" işaret zamiri.

İy melek-sîmâ Muhibbî başını top
eyledi
'İşk meydânında çevgân eyle
zülfün anı çal

49. **aña:--ñ, --a**
Gazel 2039
Mısra: 8
"O" üçüncü tekil şahıs zamiri.

Râyegândur kim virtüp varın ala bir
büseñi
Aña cân virmelüdür cümle ciñân
malı degül

50. **anuñ:--nuñ, -**
Gazel 2040
Mısra: 10
"O" üçüncü tekil şahıs
zamiri.

Nâvek-i hârî görüp vehm eyleyüp
almış ele
Anuñ için dutunur her bir yaña
kalkan gül

51. **aña:--ñ, --a**
Gazel 2041
Mısra: 2
"O" kişi zamiri.

Gülşen içre 'işve ile eyledükçe nâz
gül
Bülbül ider aña karşı mest olup
âvâz gül

52. **anuñla:--nuñ, --la**
Gazel 2013
Mısra: 1
"O" üçüncü tekil kişi zamiri.

Fenn-i 'ışkı çünki hıfz itdün anuñla
'âmil ol
Ya'ni varup şâh-ı 'ışka sen kemîne
muğbil ol

53. **anı:--n, -**
Gazel 2041
Mısra: 9
"O" işaret zamiri.

Çün 'arağ dökdi Muhammed anı
gül bitürdi Hağ
Anuñ-ıçundur Muhibbî olduğu
mümtâz gül

54. **anuñ:--nuñ**
Gazel 2161
Mısra: 8
"O" işaret zamiri.

Gönül yağmasuñ hâllin fetāvâda
arar çeşmüñ
Hârâmidür anuñ hükmini Tâtâr
hana tapşurdum

55. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2248

Mısra: 7
" O " işaret zamiri.

İy dil anuñ vaşlını getürme hâtırâ
Sen bir fakîr-i mübtezel ol şâh-ı
muhteşem

56. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2300

Mısra: 10
" O " işaret zamiri.

Bend kılduñ iy şeh-i hübân gönül
şahbâzını
Nâlemi pâyına lâyıķ budur anuñ zil
kılam

57. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2300

Mısra: 14
" O " işaret zamiri.

Gönderürse ğamze-i tîrin Muhibbî
sîneme
Geçürüp şadra anuñ yirini cân u dil
kılam

58. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2332

Mısra: 3
" O " işaret zamiri.

Gitdi 'aqlum yirine geldi anuñ
dîvânelik
Ol periyi bilmezem n'oldı yine yâd
eyledüm

59. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2431

Mısra: 2
" O " işaret zamiri.

Şi'r oldur okıyanlar bula şeker
lezzetin
Lezzetin bilmez anuñ illâ ki 'aql-ı
hürde-bîn

60. **anuñla:--nuñ, --la**
Gazel 2046

Mısra: 4
" O " üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Ugrasa bigâne-veş Tañrı
selâmından kaçâr
Bilmezem anuñla kıandan âşinâ
oldı gönül

61. **anuñ:--nuñ, -**
Gazel 2049

Mısra: 5
" O " kişi zamiri.

Söz güherdür degme kimse bilmez
anuñ kadrini
Kıymetin bilen alur göster hemân
şarrâfa gel

62. **aña:--ñ, --a**
Gazel 2051

Mısra: 10
" O " işaret zamiri.

Ka'be küyüñda Muhibbî kendüyi
kurbân ider
Key ulu devletdür aña ola yolunda
fitil

63. **aña:--ñ, --a**
Gazel 2052

Mısra: 10
" O " kişi zamiri.

Söz ile sanma Muhibbî şayd
iderler dilberi
Hüblar aña meyl ider kim harc ide
mâl u menâl

64. **anuñ:--nuñ, -**
Gazel 2053

Mısra: 8
" O " işaret zamiri.

Gün yüzine teşbîh itmek olur idi
güneşi
Likin anuñ konmamış buncılayın
haddinde hâl

65. **aña:--ñ, --a**
Gazel 2055

Mısra: 4
" O " işaret zamiri.

Mağabbet sâġarı tolmaz-ıdı
deryâları korsañ
Ezel bezminde nüş itdüm kaçan
kim aña dem çekdüm

66. **aña:--ñ, --a**
Gazel 2057

Mısra: 4
" O " işaret zamiri.

Mıkrâz-ı cevri kesse eger gelse
başumı
Aña daġı ziyâde olısar
mağabbetüm

67. **aña:--ñ, --a**
Gazel 2057

Mısra: 6
" O " üçüncü teklik kişi zamiri.

Sürdiyse ben fütâdeyi küyından ol
niġâr
Vardukça aña daġı beter ola
raġbetüm

68. **anda:--n, --da, -**
Gazel 2059

Mısra: 6
.

Yüzüñüñ nürü 'aqsinden bu cânüm
şu 'ledâr oldı
Gör anda hüsnüñi âyîne-şüret
pâkdür gönülüm

69. **anuñ:--nuñ, -**
Gazel 2061

Mısra: 6
" O " işaret zamiri.

Ol şehsüvâr nâz-ıla esbe süvâr ola
Atı önince olmayan anuñ piyâde
kim

70. **anı:--n, --ı**
Gazel 2064

Mısra: 8
" O " işaret zamiri.

Bezm-i ğamda şîşe-i çeşmüm tolu
hün-ı ciġer
Nüş kıldum anı yitmez mi ciġer
biryânlıġum

71. **aña:--ñ, --a**
Gazel 2069

Mısra: 7
" O " işaret zamiri.

Ruġ-ı niġarı görüp gel didüm aña
sehven
Ne yüz-ile 'acabâ ben bu şermsârı
çekem

72. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2070

Mısra: 10
" O " kişi zamiri.

Tañ degül geçe Muhibbî sînedin
müġġân-ı döst
Kaşları ġibi anuñ ben saġt yayı
görmedüm

73. **aña:--ñ, --a**
Gazel 2071

Mısra: 3
" O " üçüncü tekil şahıs zamiri.

Öldükde aña varam iy bî-vefâ
dimişsin
'Ahdüñe gel vefâ kıl hicr-ile çün
ben öldüm

74. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2076

Mısra: 2
" O " üçüncü tekil şahıs
zamiri.

Āb-ı hayāt-ı la'l-i nigāruñ
helākiyem
Dermān ide mi diyü anuñ
derdnākiyem

75. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2081
Mısra: 10
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Yāruñ Muhibbī göreli hattı
ğubārını
Hayrānam aña kalmadı hergiz
benüm bilüm

76. **anı:-n, -ı**
Gazel 2082
Mısra: 4
"O" işaret zamiri.

Çün harābātı oldık 'ālemde
Āşikār anı bī-hicāb içelüm

77. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2083
Mısra: 5
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Dökse saçılsa hergiz aña kimse lā
dimez
Şāh-ı maḥabbet emriyle tūfān olan
yaşum

78. **anı:-n, -ı**
Gazel 2084
Mısra: 6
"O" işaret zamiri.

Bu cevri u zulmı baña sorma kim
nihāyeti yok
Sayılmaz anı eger ḥaşre dek
şümāre kılam

79. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2084
Mısra: 8
"O" işaret zamiri.

Bedende dāğlarum yarışur ki
gözler idüp
Nigāra her birisinden anuñ nezzāre
kılam

80. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2085
Mısra: 4
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Dīdeler rüşen olurlar göreler zībā
yüzüñ
Her kimüñ inkārı vardur ben aña
rüşen kılam

81. **anı:-n, -ı**
Gazel 2085
Mısra: 6
"O" üçüncü tekil şahıs zamiri.

Gerçi ki tīg-ı cefā ğamzeñ bu
ḥünüm dökmege
Anı 'izzet ile alup yir aña gerden
kılam

82. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2085
Mısra: 6
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Gerçi ki tīg-ı cefā ğamzeñ bu
ḥünüm dökmege
Anı 'izzet ile alup yir aña gerden
kılam

83. **anı:-n, -ı**
Gazel 2087
Mısra: 1
"O" işaret zamiri.

Luṭf idüp anı kabülitse eger
cānānum
Çokdan eyler-idüm yolına terk
cānum

84. **anuñla:-nuñ, -la**
Gazel 2092
Mısra: 8
"O" üçüncü tekil şahıs zamiri.

Açmaz şarāb gönlümü ancak leb-i
nigār
Anuñla def olur bu dilümden
melāletüm

85. **anı:-n, -ı**
Gazel 2100
Mısra: 12
"O" üçüncü tekil şahıs zamiri.

Olmasa cevriye Muhib rāzī
Dimez-idi anı çerā sevdüm

86. **andan:-n, -dan**
Gazel 2102
Mısra: 8
"O" üçüncü teklik şahıs zamiri.

Yanmasun sūz-ı dilümden elde
diyü nāmeyi
Ter idüp yaşumla andan yāra irsāl
eyledüm

87. **anı:-n, -ı**
Gazel 2102
Mısra: 2
"O" işaret zamiri.

Dün gice çün muşḥaf-ı ḥüsnüñ
açup fāl eyledüm

Cīm-i zūlfüñ geldi anı devlete dāl
eyledüm

88. **anı:-n, -ı**
Gazel 2104
Mısra: 10
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Zūlfüñ şabā yili ki perīşān idilince
āh
Gördükçe anı ben daḥı ḡāyet
müşevveşem

89. **anuñla:-nuñ, -la**
Gazel 2104
Mısra: 12
"O" üçüncü tekil şahıs zamiri.

Sultān-ı 'ışk gelse kaçar pādīşāh-ı
'aql
Mümkün degül-durur ki ben anuñla
savaşam

90. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2105
Mısra: 10
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Cür' aña sun bu Muhibbī'ye
düşürme ḥāke
Teşne-dildür aña raḥm eyle benüm
sultānum

91. **anı:-n, -ı**
Gazel 2108
Mısra: 8
"O" işaret zamiri.

Görüp agzuñ miyānuñ kaldı 'āciz
Anı görmekte 'aql-ı ḥurde-bīnüm

92. **anı:-n, -ı**
Gazel 2110
Mısra: 10
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Muhibbī sakladum gerçi bu sırr-ı
'ışkı sīnemde
Anı āḥir bu āhumla cihāna āşikār
itdüm

93. **anı:-n, -ı**
Gazel 2110
Mısra: 4
"O" üçüncü tekil şahıs eki.

Hümā gibi uçar gördüm felek
sakfında ol māhı
Salup himmetle dil bāzın anı alup
şikār itdüm

94. **anı:-n, -ı**
Gazel 2112

Mısra: 4
"O" işaret zamiri.

Hadeng-i gāmzeñe karşı siper
kılısam n'ola sīnem
Müjeñ tiri irişdükçe anı kalkana
tapşurdum

95. **anı:-n, -ı**
Gazel 2112
Mısra: 16
"O" işaret zamiri.

Muhibbî gözlerüm yaşın idüp cular
gibi aḥir
Ḳarār itsün diyü anı dil-i 'ummāna
tapşurdum

96. **anı:-n, -ı**
Gazel 2113
Mısra: 8
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Bir kara yazu-y-ımış geldi ğubār-ı
ḥaṭṭ-ı döst
Hiç olur mı kim añup ben anı
ḥayrān olmayam

97. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2114
Mısra: 10
"O" üçüncü tekil şahıs zamiri.

İy Muhibbî tañ mı görinse yüzi
çarḥuñ kebūd
Dem-be-dem aña 'urüc iden
duḥānumdur benüm

98. **andan:-n, -dan**
Gazel 2117
Mısra: 2
"O" üçüncü tekil şahıs zamiri.

Yüz cefā biñ cevri ol nā-
mihribāndan görmişem
Görmedi ḳahr u sitem bir kes ben
andan görmişem

99. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2118
Mısra: 10
"O" üçüncü tekil şahıs
zamiri.

Mār zülfinüñ ḥayālî gitmese dilden
ne tañ
İy Muhibbî sinemi ben aña çin in
eyledüm

100. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2119
Mısra: 3
"O" işaret zamiri.

Biri gelse biri gider aña şems ü
ḳamer dirlir
Olupdur yüzüne 'aşıḳ gelürler şubḥ
u ğāḥ aḥşām

101. **anı:-n, -ı**
Gazel 2121
Mısra: 4
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Bālā ḳadini serve dehānını
ğoncaya
Beñzetdüm anı lîk be-ğāyet güzel
didüm

102. **anları:-n, -lar, -ı**
Gazel 2121
Mısra: 12
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Dil tekyesine derd-ile ğam geldi
añsuzın
Yanuma anları okuyup sanki gel
didüm

103. **anda:-n, -da**
Gazel 2124
Mısra: 4
"O" işaret zamiri.

Gülşen-i ḥüsnüñde cānā ğiceler
bülbul-şıfat
Şubḥ olunca anda niçe āḥ u zārı
görmüşem

104. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2125
Mısra: 8
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Pāyuña ko yüzini sürsün yaşum
cular gibi
Kılma ser-keşlik aña serv-i ser-
efrāzum benüm

105. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2128
Mısra: 3
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

'Aşıḳ oldum hemān kulakdan aña
Olmadan daḥı aḥşinā sevdüm

106. **anı:-n, -ı**
Gazel 2128
Mısra: 8
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Baña ta'n itme zāhidā saña ne
Anı ben sevmedüm veyā sevdüm

107. **anı:-n, -ı**
Gazel 2130
Mısra: 5
"O" işaret zamiri.

Deyr içinde dileğüm budur ki anı
taş ola
Ger senüñle döstim da'vā-yı ḥüsn
ide şanem

108. **anuñdur:-nuñ, -dur**
Gazel 2131
Mısra: 3
"O" üçüncü tekil şahıs zamiri.

Öldürürse emr anuñdur dirgürürse
ḥükm anuñ
Her ne kim kılsa ben anuñ bende-i
fermānyam

109. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2131
Mısra: 3
"O" üçüncü tekil şahıs zamiri.

Öldürürse emr anuñdur dirgürürse
ḥükm anuñ
Her ne kim kılsa ben anuñ bende-i
fermānyam

110. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2131
Mısra: 4
"O" üçüncü tekil şahıs
zamiri.

Öldürürse emr anuñdur dirgürürse
ḥükm anuñ
Her ne kim kılsa ben anuñ bende-i
fermānyam

111. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2131
Mısra: 6
"O" üçüncü tekil şahıs
zamiri.

Ḥayret aldı dilberi gördi cününüm
ḥālını
Ol baña ḥayrān ise ben de anuñ
ḥayrānyam

112. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2132
Mısra: 8
"O" işaret zamiri.

Dil hicr-i leb-i la'lüñ ile ölse
gerekdür
Ger la'lüñ aña zerre ḳadar itmez-
ise em

113. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2137
Mısra: 1
"O" teklik şahıs işaret zamiri.

Çeşmini fitne anuñ ğamzesin āfet
gördüm
Serv irmez kıddine anı kıyāmet
gördüm

114. **anı:-n, -ı**
Gazel 2137
Mısra: 2
"O" üçüncü teklik şahıs işaret
zamiri.

Çeşmini fitne anuñ ğamzesin āfet
gördüm
Serv irmez kıddine anı kıyāmet
gördüm

115. **anı:-n, -ı**
Gazel 2137
Mısra: 6
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Ne kadar yagdursa dildār cefā
taşlarını
Baña miñnet sanur ol ben anı rāhat
gördüm

116. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2137
Mısra: 7
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Görmedüm bir aña beñzer yüzi ğül
alın kamer
Geşt idüp 'ālemi eṭrāfi tamāmet
gördüm

117. **andan:-n, -dan**
Gazel 2138
Mısra: 4
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Ka 'be-i küyuñ nigārā mesken
olmuşdur baña
Andan artuk bir yirüm yokdur
ġarīb üftādeyem

118. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2142
Mısra: 3
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Hañçeri kaşd eylese karşı çıkar
cānum aña
Cānumuñ sermāyesidür dildeki
peykān benüm

119. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2152
Mısra: 3
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Kankı taş katıysa başın aña dögsün
kühken
Başa iltüm san 'at-ı 'ışkuñ bugün
üstādıyam

120. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2152
Mısra: 6
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Dil çeker hicrān ğamın derd ü
belādan aqlamaz
Anuñ-ıçun kim ezelden ben anuñ
mu 'tādıyam

121. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2153
Mısra: 8
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Zülf-i dildār hayāli gelicek didi
gönül
Gözlerümden yiridür aña kuram
hargāhum

122. **anı:-n, -ı**
Gazel 2154
Mısra: 4
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Bir kimse fehmi itmege 'ışkuñ
rumüzünü
Söyler-ise zebāna gelüp anı her
kılum

123. **anuñ-ıçun:-nuñ, -ıçun**
Gazel 2155
Mısra: 9
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Bu Muhibbī anuñ-ıçun yollaruñda
hāk olur
Ola kim bir ğün diyessin hāk-i
rāhumdur benüm

124. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2160
Mısra: 8
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

İy kemān ebrü eger atsañ baña
ġamzeñ okın
'İzzet idüp sīne şadırında aña yir
eyleyem

125. **anuñla:-nuñ, -la**
Gazel 2162
Mısra: 2
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Yine ben bülbülünden 'ār ider ol
ġülüm balum
N' olısar bilmezem yā Rab anuñla
uşbu ahvālum

126. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2164
Mısra: 16
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Uşbu ğazel ki hüsn-ile bir
nāzenīndür
Hācet degül-durur aña naqş u nigār
hem

127. **anuñ-ıla:-nuñ, -ıla**
Gazel 2165
Mısra: 8
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Hamdü-lillāh ğālib olup nefsi-i
şūma 'ākıbet
Niçe yıllar gerçi kim anuñ-ıla ceng
eyledüm

128. **anı:-n, -ı**
Gazel 2167
Mısra: 4
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Nigārı seyr ider gördüm başında
turna telleri
Anı şayd itmege elden gönül
şahbāzını saldum

129. **anı:-n, -ı**
Gazel 2169
Mısra: 3
"O" üçüncü teklik kişi zamiri.

'İşka düşdüm bilmedüm anı
devāsuz derd-imiş
Döstlar ğünden ğüne artar cünün u
zilletüm

130. **anuñla:-nuñ, -la**
Gazel 2169
Mısra: 14
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Bāde nisbet eylemiş la 'lüne dimiş
beñzerem
Ölmez-isem çokdur anuñla
Muhibbī sohbetüm

131. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2170
Mısra: 10
"O" üçüncü tekil kişi zamiri.

Her beyti Muhibbī'nün olur bir
kızıl altun

Ancak ben anuñ mislini dürdänede buldum

132. **andan:-n, -dan**

Gazel 2171

Mısra: 5

"O" işaret zamiri.

Kıldan ince mi miyānı yoksa yok andan nişan
Bilmedüm bu bahş ara kaldı
gümānum var benüm

133. **anı:-n, -ı**

Gazel 2173

Mısra: 2

"O" işaret zamiri.

Şeb-i hicrūñde iy meh-rū dü ebrūñı
hayāl itdüm
Urup bu sineme yara anı şekl-i
hilāl itdüm

134. **anlardan:-n, -lar, -dan**

Gazel 2173

Mısra: 6

"O" işaret zamiri.

Miyānuñla lebüñün var mı yok mı
diyü bahş itdük
Eşer yok bildüm anlardan egerçi
kıl ü kāl itdüm

135. **aña:-ñ, -a**

Gazel 2178

Mısra: 7

"O" işaret zamiri.

Gerçi kim qahruñ kavīdür
raḥmetüñ gālib aña
Bir bölük üftāde budur içümüzde
söz bizüm

136. **anuñdur:-nuñ, -dur**

Gazel 2182

Mısra: 9

"O" üçüncü teklik şahıs zamiri.

Söz anuñdur iy Muḥibbī söz anuñ
Söyleden 'ışkđur arada ben neyem

137. **anuñ:-nuñ**

Gazel 2182

Mısra: 9

Bir fikri, bir isteği yazılı veya sözlü olarak anlatmaya, açıklamaya yarayan kelimeler yahut cümleler dizisi, kalam, kavi, lakırdı.

Söz anuñdur iy Muḥibbī söz anuñ
Söyleden 'ışkđur arada ben neyem

138. **anuñ:-nuñ**

Gazel 2187

Mısra: 5

"O" üçüncü teklik şahıs zamiri.

Serv qaddūñ görmezem amma ki
anuñ yādına
Varuban nezzāre-i serv-i şanavber
eyleyem

139. **aña:-ñ, -a**

Gazel 2187

Mısra: 10

"O" üçüncü teklik şahıs zamiri.

Didi dilber iy Muḥibbī yime ğam
raḥm eylerem
Didüm aña gel yemīn eyle ki bāver
eyleyem

140. **anı:-n, -ı**

Gazel 2192

Mısra: 8

"O" işaret zamiri.

Çeşmūñ arar kim beni ide helāk
Anı bilmez hicr elinden geşteyem

141. **aña:-ñ, -a**

Gazel 2194

Mısra: 5

"O" üçüncü teklik kişi zamiri.

Zār-şıfat yine felek geh aña gāh
baña döner
Bilmedüm çāre felek kārına nā-çār
oldum

142. **anı:-n, -ı**

Gazel 2195

Mısra: 5

"O" üçüncü teklik şahıs zamiri.

Baña sor miḥnet-i ḥvābı ne bilsün
anı her nā-kes
Kılup feryād-ıla nāle ki her şeb
zinde-dār oldum

143. **anuñ:-nuñ**

Gazel 2200

Mısra: 2

"O" üçüncü kişi zamiri.

Görmem yüzini gerçi ki o yār-ı
mehveşüm
Likin anuñ hayāli ile dāyimā
ḥoşum

144. **anı:-n, -ı**

Gazel 2200

Mısra: 6

"O" işaret zamiri.

Gelse hayāl-i yār bu gönüm
sarāyına

Kanlı yaşumla eylerem anı
münakkaşum

145. **anı:-n, -ı**

Gazel 2201

Mısra: 4

"O" üçüncü teklik kişi zamiri.

İy Hıfā maḥbūbı sensüz
gözlerümüñ yaşını
Akıdup her yana anı āb-ı āhū
eyledüm

146. **anı:-n, -ı**

Gazel 2201

Mısra: 6

"O" işaret zamiri.

Bāğ-ı ḥüsñünde görinen ḥaṭ mıdur
didüm didi
Yād ayakdan sakınup ben anı bārū
eyledüm

147. **aña:-ñ, -a**

Gazel 2201

Mısra: 8

"O" üçüncü teklik şahıs zamiri.

Mār zülfı semmi didüm öldürür
āḥir beni
Didi aña ğam yime la'lümi dārū
eyledüm

148. **anuñ:-nuñ**

Gazel 2202

Mısra: 3

"O" üçüncü teklik şahıs zamiri.

Hüsñine yok anuñ bahā güzeller
içre mübtelā
Kim göre olur mübtelā ammā ki
kindür dimezem

149. **anı:-n, -ı**

Gazel 2206

Mısra: 6

"O" işaret zamiri.

Tāğ-ı ebrūñı eger bir kez göre
şeyḥ-i şehir
İdine mihrāb anı qaddini kıla daḥı
ḥam

150. **aña:-ñ, -a**

Gazel 2207

Mısra: 8

"O" üçüncü teklik şahıs zamiri.

Zülf-i leylāsımı 'arz eyleyi
dīvānelere
Didüm iy dōst aña lāyık dil-i
mecnūni görem

151. **anı:-n, -i**
Gazel 2208

Mısra: 4
"O" işaret zamiri.

Eyledi hicran sipâhı gerçi dil
mülkin hârâb
Şâh-ı 'ışka ben anı çokdan
müsellem bagladum

152. **anı:-n, -i**
Gazel 2208

Mısra: 8
"O" işaret zamiri.

Yara urdı gerçi kim bu sîneme
peykân-ı döst
Yara üzre kodum anı yine merhem
bagladum

153. **anı:-n, -i**
Gazel 2214

Mısra: 8
"O" işaret zamiri.

İy döst benim güşşa vü kışşam
hâkîkîdür
Güş eyle anı sanma füsün u fesâne
hem

154. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2216

Mısra: 3
"O" üçüncü teklik kişi zamiri.

Anuñ emrini çünkü dutmadılar
Helâk-i kavmi küllî Hüd iden kim

155. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2466

Mısra: 14
"O" üçüncü teklik kişi zamiri.

Bu Muhibbî'yi 'aceb añmaz mı ki
ol seng-dil
Bir nefes hergiz anuñ gitmez
hayâli yâddan

156. **anı:-n, -i**
Gazel 2219

Mısra: 2
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Giderdi şabr u hüş u dil nigârı bir
zamân görsem
Belâ vü miñnetüm artar anı ben her
zamân görsem

157. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2220

Mısra: 10
"O" işaret zamiri.

Sahhâre gözi aldı dil ü cân
Muhibbî

Ta'vîz ile itmez aña çäre füsün
hem

158. **anı:-n, -i**
Gazel 2223

Mısra: 10
"O" işaret zamiri.

Yiter Muhibbî sevdiği seni
bahânedür
Öldür anı eyleme gayrı bahâne
hem

159. **anı:-n, -i**
Gazel 2225

Mısra: 10
"O" işaret zamiri.

Baş indürmez Muhibbî çünkü ser-
keşdür cihân
Lâyık oldur ki anı kendüme ben
düşmen kılam

160. **anı:-n, -i**
Gazel 2228

Mısra: 2
"O" işaret zamiri.

Nigârâ nâhun ile dil-hırâşum
Ne kim var gayr-ı 'ışk anı tirâşum

161. **anı:-n, -i**
Gazel 2228

Mısra: 4
"O" işaret zamiri.

Niçe bir saklayam sînemde 'ışkuñ
İdem halka anı âhumla fâşum

162. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2231

Mısra: 5
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Yüzün mescid ne hoşdur aña karşı
Kılam mihrâb idüp kaşuñ
namâzum

163. **anı:-n, -i**
Gazel 2234

Mısra: 7
"O" işaret zamiri.

Bir kadeh mey ile anı şâf ide pîr-i
muğân
Âh-ıla dil âyinesin her kaçan jeng
eylesem

164. **anı:-n, -i**
Gazel 2234

Mısra: 1
"O" işaret zamiri.

Ka'be'dür küyuñ nigârâ anı ger
menzil kılam

Cânı kurbân eyleyüp şükrâne terk-i
ser kılam

165. **anı:-n, -i**
Gazel 2237

Mısra: 4
"O" işaret zamiri.

Beni sanmañ şî'rde büriyâ-bâf
İdüp pür nakş anı zer-baft-düz

166. **anı:-n, -i**
Gazel 2241

Mısra: 8
"O" işaret zamiri.

Lebüñ baña aşıl cândur olan cân
tende 'âriyet
Lebüñ üzre lebüñ ko kim anı tâ
saña bisyâram

167. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2249

Mısra: 13
"O" işaret zamiri.

Âşiyânı yücedür irmek aña
mümkün degül
Niçeye dek inleyüp hasretle âh u
vâ kılam

168. **anda:-n, -da**
Gazel 2269

Mısra: 8
"O" üçüncü tekil şahıs
zamiri.

Ger gedâ-yı der-i meyhâne olam
'ayb degül
Götürî şehleri ben anda gedâyı
görürem

169. **anı:-n, -i**
Gazel 2257

Mısra: 4
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Leşker-i hicran egerçi itdi cân
şehrin hârâb
'İşk şahına velî anı müsellem
eyledüm

170. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2261

Mısra: 14
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Yâra didüm yap Muhibbî gönlini
N'ola didi aña mi'mâr olmaşam

171. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2263

Mısra: 10

"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Muhibbî sen sen ol yârı görüben
karşu âh itme
Zarar nâgâh ide aña gül-i nev-reste
ter gördüm

172. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2264
Mısra: 10
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Ol şanavber kad kıyâmet iy Muhibb
girmez ele
Bârî anuñ yirine servi der-âgüş
eyleyem

173. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2269
Mısra: 4
"O" üçüncü teklik işaret
zamiri.

Zâhidâ men 'i ko itsem nazar
ruhlarına
Aña bakdukça 'ayân şun '-ı
Hudâ'yı görürem

174. **anlarda:-n, -lar, -da**
Gazel 2269
Mısra: 10
"O" üçüncü teklik kişi zamiri.

İtleri karşı Muhibbî gele olmaya
'aceb
Zira anlarda kamu büy-ı vefâ'yı
görürem

175. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2273
Mısra: 2
"O" işaret zamiri.

Sidreden yüce görünür baña kaşruñ
güzelüm
Meger âhum eli ile aña irişe elüm

176. **anı:-n, -ı**
Gazel 2273
Mısra: 10
"O" işaret zamiri.

Kim ki cür'añı içe bula hayât-ı
ebedî
Sun berü cânuñ için biz de anı nüş
idelüm

177. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2280
Mısra: 8
"O" üçüncü teklik kişi zamiri.

Öper sâgar lebin görmüş şürâhî
bağrı kan olmuş

Anuñ lu 'b-ıla agzından haber
çekdüm haber çekdüm

178. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2282
Mısra: 12
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

'Îlac olmaz tabîbâ derd-i 'ışka
Ko derdidür anuñ derdine em hem

179. **anda:-n, -da**
Gazel 2288
Mısra: 2
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Alup bu sîneden tîr-i nigârî cânâ
taşurdum
Emânet idî cân anda yine cânâna
taşurdum

180. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2288
Mısra: 8
"O" üçüncü tekil şahıs
zamiri.

Ezelden 'aşıkam zâhid baña
dîdârdur maksûd
Ben aña olmuşam kâni' seni
Rızvân'a taşurdum

181. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2288
Mısra: 14
"O" üçüncü tekil şahıs
zamiri.

Muhibbî yanmaga geldüñ cemâl-i
şem'ine karşı
Degülsin aña pervâne velî ben
yana taşurdum

182. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2290
Mısra: 6
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Felek evcinde uçardı egerçi ol
hümâ-pervâz
Ben aña himmetüm bâzın salup anı
şikâr itdüm

183. **anlar:-n, -lar**
Gazel 2290
Mısra: 8
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Mağabbet kaşrına bânî olup
Mecnûn ile Ferhâd
Tamâm idemeyüp anlar gelüp ben
üstüvâr itdüm

184. **anlar:-n, -lar**
Gazel 2426
Mısra: 6
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Rumüz-ı 'ışkı benden sor ne bilsün
Kays u ya Ferhâd
Okımadılar anlar okıdum 'ışkuñ
kitâbından

185. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2291
Mısra: 5
"O" üçüncü tekil şahıs
zamiri.

Görmedüm bir aña beñzer yüzi
gün alnı kamer
Anuñ-ıçun ol şehüñ ben bende-i
dergâhyam

186. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2301
Mısra: 9
"O" üçüncü tekil şahıs
zamiri.

Küyuña vardı Muhibbî aña yüz
göstermedüñ
Veh ki mî-dârî dirîğ ez bî-dilân
dîdâr hem

187. **anı:-n, -ı**
Gazel 2307
Mısra: 4
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Ölür-isem de tabîbe nabzumı
göstermezem
Bilmesün 'ışkum diyü anı haberdâr
eylemem

188. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2307
Mısra: 8
"O" işaret zamiri.

Her ne yañadan gelürse gam açuk
vîrâne dil
Aña ta'zîm eyleyüp kapuyı dîvâr
eylemem

189. **anı:-n, -ı**
Gazel 2311
Mısra: 4
"O" işaret zamiri.

Gün gibi çehremde zâhir oldı çün
âşâr-ı 'ışk
Döstlar mümkün midür ben anı
pinhân eyleyem

190. **aña:-ñ, -a**

Gazel 2311

Mısra: 7

"O" işaret zamiri.

Tır-i ğamzeñ gelse idem sînemi
aña siper
Cân virem bu yolda sanmañ
mihnet-i cân eyleyem

191. **anı:-n, -ı**

Gazel 2314

Mısra: 10

"O" üçüncü teklîk şahıs
zamiri.

Bu Muhibbî sînesin cânâ temâşâ
eyle kim
Eşk-ile güller bitürdüm anı gülşen
eyle eyledüm

192. **aña:-ñ, -a**

Gazel 2318

Mısra: 4

"O" üçüncü teklîk şahıs
zamiri.

Bilmezem derd-i dilüm kime
diyem ben mübtelâ
Kime hâlüm disem aña mübtelâdur
gördüğüm

193. **anuñ:-nuñ**

Gazel 2319

Mısra: 12

"O" üçüncü teklîk kişi zamiri.

Āteş-i şavkı yakarsa bu Muhibbî'yi
ne tañ
Dem mi vardur âteş-i 'ışkıyla anuñ
yanmayam

194. **anuñ:-nuñ**

Gazel 2496

Mısra: 4

"O" üçüncü teklîk şahıs
zamiri.

Sâyesin her bir ağaç gösterdi san
nañ'ı peleng
Üstine kurıldı bulıtlardan anuñ
sâyebân

195. **andan:-n, -dan**

Gazel 2327

Mısra: 7

"O" üçüncü teklîk şahıs
zamiri.

Naşs t̄ali'dür beni her dem kılan
andan cüdâ
Görmezem gün yüzini beñzer
gidüpdür devletüm

196. **aña:-ñ, -a**

Gazel 2330

Mısra: 12

"O" üçüncü teklîk şahıs
zamiri.

N'eyleyem bir çäre bu bî-çäre
bulmaz vaşlına
Dem-be-dem aña taqarrübde
rakîbe düşmenüm

197. **anda:-n, -da**

Gazel 2331

Mısra: 4

"O" işaret zamiri.

Uyardum tekye-i 'ışkuñ
söyinmişken çerâğımı
Gice gündüz ciger yağın yakar
anda bir abdâlam

198. **anda:-n, -da**

Gazel 2332

Mısra: 2

"O" işaret sıfatı.

Küh-ı ğamda ben ezel çün 'ışkı
bünyâd eyledüm
Anda tutdum ücrete Ferhâd'ı ırğâd
eyledüm

199. **aña:-ñ, -a**

Gazel 2337

Mısra: 6

"O" işaret zamiri.

Ġarķ eyler-ise 'âlemi bu göz yaşı
ne tañ
Bārân-ı eşk yağalıdan aña seyl
didüm

200. **aña:-ñ, -a**

Gazel 2337

Mısra: 12

"O" üçüncü teklîk şahıs
zamiri.

Girmez Muhibbî sa'y-ile vaşl-ı
niğâr ele
Pes ben anuñ-ıçun aña t̄ül-ı emel
didüm

201. **anuñ:-nuñ**

Gazel 2340

Mısra: 6

"O" işaret zamiri.

Şâkirem ben ğamzelerden gerçi
bagrum pâredür
Haşâ lillâh haķķımı anuñ ferâmüş
eyleyem

202. **aña:-ñ, -a**

Gazel 2348

Mısra: 4

"O" üçüncü teklîk kişi zamiri.

'Aşık olman olanuñ derd ü belâsı
çog olur
Döstar hâlüme kim baksa aña ben
bendem

203. **anı:-n, -ı**

Gazel 2344

Mısra: 2

"O" işaret zamiri.

Gönlümi elden yitürdüm âh ki
d̄ivâneyim
Çek anı zencir-i zülfe ola kim
uslanayım

204. **anı:-n, -ı**

Gazel 2344

Mısra: 2

"O" işaret zamiri.

Gönlümi elden yitürdüm âh ki
d̄ivâneyim
Çek anı zencir-i zülfe ola kim
uslanayım

205. **anı:-n, -ı**

Gazel 2344

Mısra: 5

"O" işaret sıfatı.

Genc-i vaşlın ister-iseñ anı dilde
iste kim
Niçe yıllardur harâb olmuş yatur
vîrâneyim

206. **anı:-n, -ı**

Gazel 2345

Mısra: 6

"O" üçüncü teklîk şahıs
zamiri.

Günde bir kez görmesem hâlüm
n' olur dirken benüm
Bir yıl oldı görmez oldum anı
añdum agladum

207. **anda:-n, -da**

Gazel 2352

Mısra: 10

"O" işaret zamiri.

Gül ruħı şevķine yârâuñ ğiceler tâ
şubħa dek
Bülbül-i cânı Muhibbî anda ğüyâ
eylesem

208. **aña:-ñ, -a**

Gazel 2354

Mısra: 8

"O" üçüncü teklîk şahıs
zamiri.

Görelî bâzâr-ı 'ışk içre metâ'-ı
vaşluñı
Cân u dil naķdın virüp aña harâdâr
olmuşam

209. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2354
Mısra: 12
"O" üçüncü teklik şahıs zamiri.
- ‘Akl u şabrı dagıdup dīvāne olsam
tañ mıdur
Leylî-i zülfine anuñ çün giriftār
olmışam
210. **anı:-n, -ı**
Gazel 2356
Mısra: 6
"O" işaret zamiri.
- Hasretiyle çekelüm sīnemüze bir
bir elif
Serv-şadler yirine anı derāgüş
idelüm
211. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2357
Mısra: 4
"O" üçüncü teklik şahıs zamiri.
- Lebün gönca olalı gül yañağuş
Aña dil bülbülin güyā kılan kim
212. **anı:-n, -ı**
Gazel 2357
Mısra: 14
"O" işaret zamiri.
- Muhibbî terk iderse n’ola ‘arı
Anı bu vech-ile rüsvā kılan kim
213. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2361
Mısra: 3
"O" üçüncü teklik şahıs zamiri.
- Her ki ‘aşıkdur didiler aña terk-i
ser gerek
Cān kulağına takup bu sözi
mengüş eyledüm
214. **anı:-n, -ı**
Gazel 2361
Mısra: 8
"O" işaret zamiri.
- Hasretiyle gam şebinde sīneme
çekdüm elif
Serv-şadler yirine anı derāgüş
eyledüm
215. **anı:-n, -ı**
Gazel 2361
Mısra: 10
"O" işaret zamiri.

- Didüm añmazsın neden cānā
Muhibbî bendeñi
Didi bilmezsin bil anı ben ferāmüş
eyledüm
216. **a:**
Gazel 2362
Mısra: 2
"İşte" anlamında dikkati çekmek için kullanılır.
- Yüzüm ger dönderem dönsün
cefādan bir yaña kıblem
Yoluñda togrıyam vallāh benüm a
Ka‘be‘m a kıblem
217. **a:**
Gazel 2362
Mısra: 2
"İşte" anlamında dikkati çekmek için kullanılır.
- Yüzüm ger dönderem dönsün
cefādan bir yaña kıblem
Yoluñda togrıyam vallāh benüm a
Ka‘be‘m a kıblem
218. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2362
Mısra: 13
"O" işaret zamiri.
- Nigārā Kā‘be‘dür kūyuñ olup
hālūñ aña esved
Asılmış halkadur güyā san o zülf-i
dü-tā kıblem
219. **anuñla:-nuñ, -ıla**
Gazel 2362
Mısra: 16
"O" işaret zamiri.
- Muhibbî derd-i ‘ışk-ıla düşelden
bañr-ı hicrāna
Ġamuñdan özge hıç yokdur anuñla
aşınā kıblem
220. **anuñ-ıla:-nuñ, -ıla**
Gazel 2366
Mısra: 4
"O" üçüncü teklik şahıs zamiri.
- Mecnün uyardı gerçi ki ‘ışkuñ
çerāğını
Ġam tekyesinde anuñ-ıla
iştirākiyem
221. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2367
Mısra: 6
"O" üçüncü teklik şahıs zamiri.
- Semend-i nāz-ıla dildār el ursa
zülf-i çevgāna

- Girüp meydān-ı ‘ışk içre aña bir
top ser çekdüm
222. **anı:-n, -ı**
Gazel 2367
Mısra: 7
"O" işaret zamiri.
- Koluma dāğlar yakdum anı zeyn
eyledüm bir bir
Kuşan bilüne iy meh-rū saña bir
zer kemer çekdüm
223. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2368
Mısra: 10
"O" üçüncü teklik şahıs zamiri.
- Hāk-i pāyına Muhibbî genc-i
tab‘uñ kıl nişār
Aña beñzer ‘ālem içre hurredāni
bulmadum
224. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2369
Mısra: 1
"O" işaret zamiri.
- Gele başladı hatuñ aña ne çāre
güzelüm
Giceyi güne katup sanki irişür
ecelüm
225. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2369
Mısra: 11
"O" üçüncü teklik şahıs zamiri.
- Māh u sāl-ıla irem zülfine anuñ
dir-idüm
Fāyide itmedi veh ki baña bu tül-ı
emelüm
226. **anı:-n, -ı**
Gazel 2370
Mısra: 10
"O" işaret zamiri.
- Çünkü hāk oldı Muhibbî hicr ara
gördüm gönül
Yile virdüm āhum ile anı berbād
eyledüm
227. **anı:-n, -ı**
Gazel 2371
Mısra: 12
"O" işaret zamiri.
- Baña mihri olmayup cevri ü cefāsın
añladum
‘Ākıbet ammā anı cāna kıyasın
bilmedüm

228. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2373
Mısra: 4
"O" üçüncü teklik kişi zamiri.

Var midur hîç vişâl 'âlemde
Bulmaduk aña dest-res n' idelüm

229. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2374
Mısra: 10
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Rüz-ı maşerde eger ugrasa
Mecnün'a yoluñ
Diyesin aña Muhibbî seni hem-râh
çekem

230. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2375
Mısra: 2
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Bâğ-ı hüsn içre boyuñ serv ü
çenârumdur benüm
Aña karşu göz yaşı akar
bıñarumdur benüm

231. **anda:-n, -da**
Gazel 2375
Mısra: 5
"O" işaret zamiri.

Kaatre-i eşk-ile gül gül biter anda
lâleler
Gülsitân-ı sîne bir hurrem
bahârumdur benüm

232. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2375
Mısra: 7
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Aña şadam sordılar ben bülbülin ol
gül didi
Gülşen-i hüsnüme karşu zâr u
zârumdur benüm

233. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2376
Mısra: 3
"O" işaret zamiri.

Bulmadı leblerine kimse anuñ
Câmeden gâyrı dest-res n' idelüm

234. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2376
Mısra: 8
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Mânî' oldı ruhına irmege âh
Zülfî imiş anuñ 'ases n' idelüm

235. **anı:-n, -ı**
Gazel 2377
Mısra: 4
"O" işaret zamiri.

Ğuşşa-i derd ü gamı gel baña sor
Bir bir idem anı hâll ben bilürem

236. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2378
Mısra: 2
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Nigârâ bâğ-ı hüsnünde yüzün
gülzâra beñzetdüm
Aña karşu bu dil murğını murğ-ı
zâra beñzetdüm

237. **anı:-n, -ı**
Gazel 2378
Mısra: 4
"O" işaret zamiri.

Anuñçün sırr-ı 'işkuñı gönül
Manşür'ı fâş itdi
Ser-i zülfeynüñi gördüm ben anı
dâra beñzetdüm

238. **anı:-n, -ı**
Gazel 2378
Mısra: 7
"O" işaret zamiri.

Göreldeñ kâmetün cânâ anı teşbîh
idüp serve
Yaşum ol serv ayagında akan
enhâra beñzetdüm

239. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2378
Mısra: 10
"O" işaret zamiri.

Muhibbî ol elâ gözler ider dil
mülkini târâc
Anuñ yağmaçı çeşmini görüp
Tâtâr'a beñzetdüm

240. **anda:-n, -da**
Gazel 2379
Mısra: 6
"O" işaret zamiri.

Bez-m-i hüsnünde cemâlün şem'ine
iy muğbeçe
Yanuban pervâne gibi külli anda
nür olam

241. **anuñ:-n, -uñ**
Gazel 2381
Mısra: 7

"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Cevr iderse hüküm anuñdur mihr
iderse lutf anuñ
Emri câri kulam ol pâdişâhumdur
benüm

242. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2386
Mısra: 10
"O" üçüncü teklik kişi zamiri.

Def' -i humâr ister iseñ gel
Muhibbiyâ
Çâre budur ki aña bir iki kadeh-
keşüm

243. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2388
Mısra: 10
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Çünkü Muhibbî 'âşıka besdür sımk
sifâl
Hâcet degül aña şarâb olıcak câm-ı
Cem

244. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2389
Mısra: 8
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Cânı terk eyleyeyin yolına
cânânelerün
Ola uşşâk ara vaşlma anuñ dest-
resüm

245. **anı:-n, -ı**
Gazel 2390
Mısra: 6
"O" işaret zamiri.

Çok cefâ vü cevrdüñ gel usan
dirler baña
Anı bilmezler ki ol 'âlemde
dârumdur benüm

246. **anı:-n, -ı**
Gazel 2391
Mısra: 9
"O" işaret zamiri.

Yaşumuñ mevci ko aksun Muhibbî
anı pâk itsün
Günâh-ıla olup memlü tolu
hâşâkdür göñlüm

247. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2393
Mısra: 8
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Degülken kimseye kudret hümâ
murgını şayd itmek
Çün aña himmetüm bâzın salup
ben anı aldurdum

248. **anı:-n, -ı**
Gazel 2393
Mısra: 8
"O" işaret zamiri.

Degülken kimseye kudret hümâ
murgını şayd itmek
Çün aña himmetüm bâzın salup
ben anı aldurdum

249. **anı:-n, -ı**
Gazel 2395
Mısra: 2
"O" işaret zamiri.

Gül gibi şevkuñ ile çäk-i girîbân
eyledüm
Şöyle çäk itdüm anı kim tâbe-
dâmân eyledüm

250. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2398
Mısra: 4
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Ola ki bir qadem basa gelüp
ruhsâruma diyü
Düşüben yolları üzre ben anuñ
hâksâr oldum

251. **anı:-n, -ı**
Gazel 2398
Mısra: 8
"O" işaret zamiri.

Hezârân lutf-ıla dilber baña keşf
eyledi râzın
Ölürsem itmeyem ifşâ ben anı
râzdâr oldum

252. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2399
Mısra: 10
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Muhibbî sen gedâ bende vişâlin
niçe istersin
Ne lâyıksın aña sen ol ola sultân-ı
âlem hem

253. **andan:-n, -dan**
Gazel 2400
Mısra: 8
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Gelmişüzdür ol ulu dergâha 'arz-ı
hâl için

Andan özge varacak bir yirümüz
yokdur bizüm

254. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2403
Mısra: 4
"O" işaret zamiri.

Nâgehân geldi hatuñ itdi visâlünü
harâm
İtmesün kimse 'aceb aña kaçâdur
dir-isem

255. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2403
Mısra: 6
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Hüsni etrâfına yazdı haṭṭı tezvîriyle
haṭ
Döştlar aña revâ yüzi karadur dir-
isem

256. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2403
Mısra: 10
"O" işaret zamiri.

Beni sevdâlara saldı yine zülfi
hevesi
İrmez el aña Muhib bād-ı hevâdur
dir-isem

257. **anı:-n, -ı**
Gazel 2409
Mısra: 2
"O" işaret zamiri.

Gözümden yaş yirine kan akıtdum
İdüben âh anı her ân akıtdum

258. **anı:-n, -ı**
Gazel 2410
Mısra: 9
"O" işaret zamiri.

Hâşa lillâh kim kapuñdan anı
maḥrûm idesin
Bu Muhibbî'nüñ murâdı bu-durur
senden hemîn

259. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2413
Mısra: 6
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Yagdursa cefâ sengin eger yâr
tamâmet
Başımı açup karşı varan aña
benem ben

260. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2415
Mısra: 10

"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Bulanlar derdi dermânı n'iderler
Çün anuñ derd olur derdine
dermân

261. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2415
Mısra: 12
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Bu dil vîrânesi târik olupdur
Togup şem'ol aña iy mâh-ı tâbân

262. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2416
Mısra: 10
"O" işaret zamiri.

Beñzedi nazmuñ Muhibbî yine şâfî
gevhere
Bilmez anuñ qadrini şarrâf-ı 'irfân
olmayan

263. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2423
Mısra: 6
"O" işaret zamiri.

Beñzedürler kevkebe bu kaṭre
kaṭre eşkümi
Penbe-i dâgum gören dir aña mâh-ı
âsümân

264. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2428
Mısra: 10
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Her gice biñ kez hilâl olur Muhibbî
hicr-ile
Çäre-sâz oluñ aña iy hemdemân iy
döstân

265. **anı:-n, -ı**
Gazel 2430
Mısra: 4
"O" işaret zamiri.

Niçe pinhan itmeyem sînemde
'işkuñ gencini
Almışam rûz-ı ezelde anı naqd-i
câna ben

266. **anı:-n, -ı**
Gazel 2432
Mısra: 6
"O" işaret zamiri.

Kâmetüm halka olup eşküm
olaldan seng-i la'l
İtdiler ol hâteme ehl-i şafâ anı
niğîn

267. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2432
Mısra: 8
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Görinen boynında yâruñ zulmudur
'âşıklarun
Bilmeyen eyler gâlať dir aña zülf-i
'ânberin

268. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2432
Mısra: 10
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Kâmet itse cümle mescid ehli
iderler kıyâm
Kaşları mihrâbına olurlar anuñ
sâcidin

269. **anı:-n, -ı**
Gazel 2433
Mısra: 10
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Yâruñ Muhibbî gün yüzine kim
nazar ide
Eydür ben anı mâh-ı şeb-ârâya
virmezsin

270. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2438
Mısra: 6
"O" işaret zamiri.

Zâhid-i şâdık degüldür baña
satmasun riyâ
Bilmişemdür çünki ben çokdan
anuñ mâhiyyetin

271. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2441
Mısra: 4
"O" işaret zamiri.

Tiğ-ı hicrünüñ şehâ şâd ol pâre
olmuşken yürek
Bâd-ı âhum geldi tagıtdı anuñ her
pâresin

272. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2441
Mısra: 6
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

İy gönül ger dirse mihr idem saña
aldanma kim
Niçe kerre aldanup gördün anuñ
sen yaresin

273. **ana:-n, -a**
Gazel 2447
Mısra: 6
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Dilberüm nâzük bedendür yaraşur
gül den kabâ
Pirehen olsa münâsib ana berg-i
yâsemîn

274. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2448
Mısra: 4
"O" işaret zamiri.

Müşkilât-ı 'ışkı müftî-i zamân
fehmi itmedi
'Âşık olup çekmedi zîrâ ki anuñ
şiddetin

275. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2448
Mısra: 12
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Bu cihâna bir kez aldandum yine
aldanmazam
İçmişem ben hasta anuñ döne döne
şerbetin

276. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2448
Mısra: 14
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

İy Muhibbî kim içerse leblerinüñ
cür'âsin
Tâ kıyâmet eyleye iz'ân anuñ
keyfiyyetin

277. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2449
Mısra: 2
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

'Âşık olan hiç şafâ almaz mey-i
engürdan
Kâlbî anuñ ser-te-ser tâ tolmayınca
nürdan

278. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2456
Mısra: 8
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Şümâra gelmeye cevri ü cefâ
'âşıkun çokdur
Kerem kıl zaħmete girme anuñ gel
geç şümârından

279. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2456
Mısra: 12
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Muhibbî her ki 'âşıkdur gerekdür
ol ola cömerd
Yanında bir ola anuñ geçe yog-ıla
varından

280. **anuñ:-nuñ**
Gazel 2457
Mısra: 2
"O" üçüncü teklik kişi zamiri.

Bir saç zencire beñzer iy gönül
dîvânesin
Yanmaga şem'-i cemâline anuñ
pervânesin

281. **anı:-n, -ı**
Gazel 2458
Mısra: 8
"O" işaret zamiri.

Zâhidün biñ sözi te'sir itmeye
itmeñ 'aceb
Hiç eşer eyler mi bir söz dise anı
serd olan

282. **anı:-n, -ı**
Gazel 2464
Mısra: 2
"O" işaret zamiri.

Oldum ğamuñla cânâ geh şâd u
geh maħzün
Bakdum cihânı gördüm anı daħı
diğer-gün

283. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2464
Mısra: 10
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Hiç dil halâş olur mı bir dem bu
derd ü ğamdan
Ĝam leşkeri çün eyler her dem aña
şebihün

284. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2465
Mısra: 8
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Câna bey' ider yine virmez metâ'-ı
büseyi
Hüsün devrinde aña kimse ħarîdar
olmasun

285. **aña:-ñ, -a**
Gazel 2468

Mısra: 6

"O" üçüncü teklik şahıs eki.

Görüp şem' -i cemâl-i cân-fezâyı
Aña pervâne gibi cân yakarsın

286. anı:-n, -ı

Gazel 2472

Mısra: 8

"O" işaret zamiri.

Göz yaşı eger la'le dönerse 'aceb
olmaz
Perverde kılup min anı hūn-ı
cıgerümden

287. anuñdur:-nuñ, -dur

Gazel 2483

Mısra: 6

"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Metâ' -ı büsesin alsañ virüp cân
assı iderdüñ
Dilâ cân çünkü anuñdur ne çıkar
kendü yanından

288. anı:-n, -ı

Gazel 2485

Mısra: 4

"O" işaret zamiri.

Cüylar dīvâne olmuşdur ki zencîrîn
sürür
Anı bu hâle bırakmadı meger serv-
i revân

289. anı:-n, -ı

Gazel 2486

Mısra: 7

"O" işaret zamiri.

Her ne eylerseñ yazar anı kirâmen
kâtibîn
Her kişi artura-tursun cehd kılsun
tâ' atın

290. anı:-n, -ı

Gazel 2490

Mısra: 4

"O" işaret zamiri.

Ehl-i 'ışkuñ kâse-i serden-durur
peymânesi
Anı evvel ben idüm nüş eyleyüp yâ
hū diyen

291. anı:-n, -ı

Gazel 2490

Mısra: 8

"O" işaret zamiri.

Nazmumuñ her dânesi çün gevher-
i nâ-yâbdur
Rište-i cânâ dizer anı görüp lü' lü'
diyem

292. anuñ:-nuñ

Gazel 2498

Mısra: 6

"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Zülfinüñ sor kıymetini zerrece
kâdrin bilen
Virmeye 'âlem tolu mâl olsa anuñ
bir kılın

293. andan:-n, -dan

Gazel 2498

Mısra: 10

"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Bu Muhibbî kuş dilin söyler
Süleymân devridür
Bilmez andan gayrı kimse ehl-i
'irfânuñ dilin

294. aña:-ñ, -a

Gazel 2031

Mısra: 9

"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

İy Muhibbî bağlama dünyâ denîdür
dil aña
Çün bilürsin kimseye itmez
maḥabbet uşbu Zâl

295. anda:-n, -da

Gazel 2185

Mısra: 2

"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Eyler cevr ü cefâ yâr nâ-
güzürümdür benüm
Her ne kim anda gele ol dil-
peźürümdür benüm

âb:

1. âbı:-ı

Gazel 2145

Mısra: 3

Gözde bulunan su, gözyaşı.

Günâhumdan umaram kim beni
'ışk âbı pāk ide
Anuñçün togrılıp geldüm bugün
'ışkuñ yolından hem

2. âbdan:-dan

Gazel 2411

Mısra: 2

Su.

Cân u dil yansa ne tañ ol tîğ-ı âteş-
tâbdan
Gösterür cādü gözi siḥriyle âteş
âbdan

3. âb:

Gazel 2043

Mısra: 4

Su. || Göz yaşı.

Ḥasta dil bîmâr çeşmüñden gider
meyḥâneye
Ḥastaya lazım-durur âb u hevâ-yı
mu'tedil

4. âb:

Gazel 2043

Mısra: 10

Su.

Mâh-rûlarda Muhibbî Kâdir' üñ gör
kudretin
Bir yire cem' eylemiş âteş hevâ vü
âb u gîl

5. âbum:-um

Gazel 2166

Mısra: 6

Su.

Âteşüm cânâ irişdi kâr ide mi
bilmezem
Yok-durur eşkümden öze dîdede
âbum benüm

6. âb:

Gazel 2212

Mısra: 5

Su. || Gözyaşı.

Gözüm gözleklerinden döküben âb
İñiler göñlümi dölâb kıldum

7. âb:

Gazel 2212

Mısra: 2

Su. || Gözyaşı.

Gözümü tâ seḥer bî-ḥvâb kıldum
Görür mi ḥvâb ol pür âb kıldum

8. âb:

Gazel 2299

Mısra: 7

Su.

Âb u âteş cem' mümkün olmaz
iken döstlar
Bu ne ḥikmet aqlaram sînemde
vardur nâr hem

9. âbam:-am

Gazel 2302

Mısra: 18

Su.

Gözüm yaşına ğark iken Muhibbî
Velî budur 'aceb dil-teşne âbam

10. **āb:**

Gazel 2355
Mısra: 1
Su.

Niçe bir ğam yiyüben āb içelüm
Devr-i güldür gelün şarāb içelüm

11. **āb:**

Gazel 2382
Mısra: 6
Su. || Göl, nehir, deniz.

Şehr-i 'ışkuñ āb u gil hācet degül
tā' mīrine
Āb idüp çeşmümi küllī cism-ile
hāk olmışam

12. **āb:**

Gazel 2386
Mısra: 3
Su.

Bī-höd olursam 'ışk-ıla saçuñ
yüzüme āb
Ola ki gözüm açıla tā gide
yunmuşum

13. **ābından:-ı, -n, -dan**

Gazel 2426
Mısra: 4
Gözyaşı.

Gel iy serv-i hürāmānum beni
koyup revān olma
Hāzer kıl seyl olur bir gün ğarībūñ
çeşmi ābından

āb iç-:

1. **āb iç-:**

Gazel 2082
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Su içmek.

Niçe bir şūfi āb içelüm
Sākiyā sun berü şarāb içelüm

āb u dāne:

1. **āb u dāne:**

Gazel 2214
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Takdir edilmiş rızık.

'Aks-i ruhuñda göreliden hālūñi
göñül
Uşatdı kafes-i murğ görüp āb u
dāne hem

āb u gil:

1. **āb u gil:**

Gazel 2203

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Su ve toprak.

Ola ki pāyuñ nişānını görem diyü
senüñ
Küyuñuñ etrāfını eşkümlē āb u gil
kılam

2. **āb u gil:**

Gazel 2256
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Su ve toprak. || Dünya,
yeryüzü, fani varlık, beden.*

Sey-i eşkümlē aşdı başumdan beni
ğarğ eyledi
Şiddetine döymeyüp buldı hālel āb
u gilüm

3. **āb u gil:**

Gazel 2382
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Su ve toprak. || Dünya,
yeryüzü, fani varlık, beden.*

Şehr-i 'ışkuñ āb u gil hācet degül
tā' mīrine
Āb idüp çeşmümi küllī cism-ile
hāk olmışam

4. **āb u gil:**

Gazel 2498
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Su ve toprak. || Varlık, beden.

Tā ebed fāriğ degül dil 'ışkdan rüz-
ı ezel
'İşk-ıla tahmīr itmişler meger āb u
gilin

ābād:

1. **ābādam:-am**

Gazel 2281
Mısra: 12
Şen, neşeli.

Oluram geh muķīm-i ğam ve gāhī
şādümāñi hem
Ne şādān u ğamgīnem gehī vīrān
geh ābādam

ābād eyle-:

1. **ābād eyle-:**

Gazel 2370
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Bayındır duruma getirmek,
imar etmek.*

Seyl-i eşkümlē zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miñnetle der ü dīvārın ābād
eyledüm

2. **ābād eyle-:**

Gazel 2370
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Bayındır duruma getirmek,
imar etmek.*

Seyl-i eşkümlē zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miñnetle der ü dīvārın ābād
eyledüm

3. **ābād eyle-:**

Gazel 2370
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Bayındır duruma getirmek,
imar etmek.*

Seyl-i eşkümlē zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miñnetle der ü dīvārın ābād
eyledüm

4. **ābād eyle-:**

Gazel 2370
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Bayındır duruma getirmek,
imar etmek.*

Seyl-i eşkümlē zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miñnetle der ü dīvārın ābād
eyledüm

5. **ābād eyle-:**

Gazel 2370
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Bayındır duruma getirmek,
imar etmek.*

Seyl-i eşkümlē zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miñnetle der ü dīvārın ābād
eyledüm

6. **ābād eyle-:**

Gazel 2094
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Yüzünü güldürmek, mesut
etmek.*

Oluban Mecnūn gibi dīvāneler ser-
defteri
Tārz-ı 'ışkı ben dahı bir yüzden
ābād eyleyem

ābād ol-:

1. **ābād ol-:**

Gazel 2056

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Şenlenmek, bayındır, mamur duruma gelmek. // Mesut olmak, neşelenmek.

Ger yaparsa bu yıkuk gönlüm
benüm ol seng-dil
Tā kıyāmet Ka 'be-i 'ulyā hākı
ābād olam

abdāl:

1. **ābdālyam:--ı, --(y)am**

Gazel 2058

Mısra: 7

Kalender, gezgin derviş, derviş.

Bir Hasan-hüsn u Hüseyin-hü
şehün ābdālyam
Yaralar sīnemde kim var Zü'l-
fikārumdur benüm

2. **abdālum:-um**

Gazel 2075

Mısra: 6

13.yy'da yalın ayak, başı açık gezgincilik yapan dervişlere de abdal denilmiştir. // Kalender, gezgin derviş, derviş. // Tasavvuf inancına göre, Allah tarafından alemler manen idare etmekle görevlendirilmiş ve kendilerine alemler hükmetme izni verilmiş olan velilerin manevi derecelerinden birinin adı ve bu manevi derecede bulunan veli.

İtmeyince nakş-ı dehri levha-i
dilden tirāş
Dimedün kim kanda idün gel her
abdālum benüm

3. **abdāl:**

Gazel 2102

Mısra: 4

Kalender, gezgin derviş, derviş. // Dilenci kılıklı, üstü başı perişan kimse.

Tekye-i 'ışka girüp yidüm gamuñ
esrarını
Bir kalender meşrebem kendümi
abdāl eyledüm

4. **abdālum:-um**

Gazel 2162

Mısra: 10

Kalender, gezgin derviş, derviş.

Muhibbî hubb-ı dünyâyı gönülden
çün tirāş itdün

Kalenderlik ise ancak olur 'ışk ehli
abdālum

5. **abdāl:**

Gazel 2309

Mısra: 4

Kalender, gezgin derviş, derviş.

Leyli zülfün bend idem boynuma
ben Mecnün-vār
Küy-ı dilberde yürür dīvāne bir
abdāl olam

6. **abdālam:-am**

Gazel 2331

Mısra: 4

13.yy'da yalın ayak, başı açık gezgincilik yapan dervişlere de abdal denilmiştir. // Kalender, gezgin derviş, derviş. // Tasavvuf inancına göre, Allah tarafından alemler manen idare etmekle görevlendirilmiş ve kendilerine alemler hükmetme izni verilmiş olan velilerin manevi derecelerinden birinin adı ve bu manevi derecede bulunan veli.

Uyardum tekye-i 'ışkuñ
söyinmişken çerāgını
Gice gündüz ciger yağın yakar
anda bir abdālam

7. **abdāl:**

Gazel 2338

Mısra: 4

Kalender, gezgin derviş, derviş.

Baglayup dil zülfine geh hāttına
hayrān olup
Gāh dīvāne vü geh şürde geh
abdāl olam

8. **abdāl:**

Gazel 2338

Mısra: 4

Kalender, gezgin derviş, derviş.

Baglayup dil zülfine geh hāttına
hayrān olup
Gāh dīvāne vü geh şürde geh
abdāl olam

9. **abdāl:**

Gazel 2500

Mısra: 2

Kalender, gezgin derviş, derviş.

İçüp maḥabbet cāmını hoş-hāl
olayın bir zamān
Nāmūs u nengi terk idüp abdāl
olayın bir zamān

abdāl-:

1. **abdālam:--am, -**

Gazel 2064

Mısra: 2

13.yy'da yalın ayak, başı açık gezgincilik yapan dervişlere de abdal denilmiştir. // Kalender, gezgin derviş, derviş.

Turmaz artar gam gubārın yiyeli
hayrānlıgum
Tekye-i 'ışk içre abdālam budur
'üryānlıgum

abdāl-ı 'ışk:

1. **abdāl-ı 'ışk:**

Gazel 2366

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Aşkın dervışı.

Kaplana dönse dāğ-ıla cismüm
'aceb degül
Abdāl-ı 'ışk olalıdan sīne-çākiyem

ābdār:

1. **ābdār:**

Gazel 2290

Mısra: 10

Sulu, taze ,meyve vb. // Zarif, güzel, nükteli söz.

Muhibbî eyledüm bāğ-ı dilümden
bir şecer peydā
Kelāmum meyvesin andan
bitürdüm ābdār itdüm

2. **ābdār:**

Gazel 2363

Mısra: 8

Zarif, güzel, nükteli söz.

Dilā gavvāş olup çünki feşāhat
baħrına taldum
Bulup dürler gibi ma'nī şī'rüm
ābdār itdüm

āb-feşān:

1. **āb-feşānum:-um**

Gazel 2229

Mısra: 8

Su serpen.

Cārüb idem küyuña karpügümi iy
döst
Bu dīde ola hāk-i dere āb-feşānum

āb-ı āhū evle-:

1. **āb-ı āhū evle-:**

Gazel 2201

Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Ahu suyu eylemek.

İy Hıfâ mahbûbı sensüz
gözlerümüñ yaşını
Akıdup her yana anı âb-ı âhû
eyledüm

âb-ı havât:

1. **âb-ı hayât:**
Gazel 2364
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*İçeni ölümsüzlüğe ulaştırın
ve nerede olduğu bilinmeyen bir
kaynağın suyu.*

Görünür şimden girtü gülşen
gözüme hâr u hes
Sunalar âb-ı hayât-ıla gerekmez
câm-ı Cem

âb-ı havât-ı la'l-i nigâr:

1. **âb-ı hayât-ı la'l-i nigâr:**
Gazel 2076
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Put gibi güzel sevgilinin
kırmızı dudacağının ölümsüzlük suyu.*

Âb-ı hayât-ı la'l-i nigârûñ
helâkiyem
Dermân ide mi diyü anuñ
derdnâkiyem

âb-ı havvân:

1. **âb-ı hayvân:**
Gazel 2139
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*İçildiğinde ölümsüzlüğe
ulaştırdığına inanılan efsanevi
hayat suyu.*

Vâdî-i gamda Sikender gibi bu dil
teşnedür
Hızır olup ırgür lebûñ iy âb-ı
hayvânüm benüm

2. **âb-ı hayvân:**
Gazel 2351
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Hayat suyu, ölümsüzlük veren
su, abıhayat.*

Vaktidür Hızır ol bu ben dil-
teşneye
Âb-ı hayvândur lebûñ sun kanayım

âb-ı ışk:

1. **âb-ı ışk:**
Gazel 2329
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Aşk suyu.

Ben niçe mahbûb ile meyden
geçem kim zâhidâ
Âb-ı 'ışk-ıla yogurdılar ezelden
tiynetüm

âb-ı kevser:

1. **âb-ı kevser:**
Gazel 2475
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Cennetteki Kevser ırmağının
suyu. || İnsana cennet pınarının
suyu gibi zevk ve hayat veren şey.*

Göz yumam zulmet suyundan âb-ı
kevser adını
Añmayam la'l-i lebûñ gibi zülâlûñ
var-iken

âb-ı mahabbet:

1. **âb-ı mahabbet:**
Gazel 2453
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Muhabbet suyu.

Rüz-ı ezelde 'aşık miñnet
çekegelüpdür
Âb-ı mahabbet-ile yogurdılar
hamîrin

âb-ı nîsân:

1. **âb-ı nîsân:**
Gazel 2141
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Nisan yağmuru.

Dürr-i eşküm hıfzına olmuş meger
çesmüm şadef
Âb-ı nîsân-ıla gevher-bâr olupdur
gözlerüm

âb-ı rahmet:

1. **âb-ı rahmet:**
Gazel 2400
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Rahmet suyu.

Gerçi cürm-ile Muhibbî olduñ
evvel rû-siyâh
Âb-ı rahmetle umaram pâk ola
yuna yüzüm

âb-ı revân:

1. **âb-ı revân:**
Gazel 2018
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Akarsu.

Bülbülün tâ kılmayınca yaşını âb-ı
revân
Burka'ın keşf eyleyüp göstermedi
dîdar gül

2. **âb-ı revân:**
Gazel 2048
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Akarsu.

Su gibi akıt gözlerünüñ suyunı her
dem
Ol serv-i sehî ayagına âb-ı revân ol

3. **âb-ı revan:**
Gazel 2060
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Akarsu.

Sen boyı serv ayagına bu Muhib
göz yaşını
İdeli âb-ı revan ta'n iden enhâra
benem

4. **âb-ı revân:**
Gazel 2101
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Akarsu.

Tarf-ı bâğ u çemen ü âb-ı revân
bâde vü câm
Sâkî-i gül-ruñ olursa olur ol 'ıyş
tamâm

5. **âb-ı revân:**
Gazel 2428
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Akarsu.

Goncalar dem-beste olup bülbül
efğân eylesün
Âşikâre eylesün göz yaşını âb-ı
revân

âb-ı zülâl:

1. **âb-ı zülâl:**
Gazel 2274
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
İçilmesi güzel, tatlı su.

Didüm Muhibbî katı dil teşne
olupdur
Lebleri didi gam yimesün âb-ı
zülâlüm

âbid:

1. âbide:-e

Gazel 2442

Mısra: 10

Allah'ın emirlerine titizlikle uyan, ibadete düşkün, takva sahibi kimse.

Çünkü ezelden her kişinün bir naşibi var

‘İşkî ben aldum âbide virdüm
‘ibâdetin

‘abîr:

1. ‘abîrüm:-üm

Gazel 2317

Mısra: 1

Turunç, iğde, gül, amber, misk gibi çeşitli ot, kök ve maddelerin karıştırılması ile elde edilen güzel koku.

‘Abîrüm ‘anberüm varum habîbüm
mâh-ı tâbânüm
Enîsüm mahremüm râzum güzeller
şâhı sultânüm

aç:-

1. açup:-up, -

Gazel 2018

Mısra: 13

Açmak, açık hale getirmek.

İy Muhibbî göz açup her kes
temâşâ eylesün
Oldı çün bir vech-ile manzûr ulu’l-
ebşâr gül

2. açduğıçün:-dug, --ı, --(y)çün

Gazel 2041

Mısra: 4

Çiçeklenmek, (çiçek için) büyüyüp tomurcuk ve gonca halinden çıkmak.

Sırr-ı ‘ışkı gonca gibi sakla açma
agzuñu
Hânesini terk kıldı açduğıçün râz
gül

3. açıla:-ıl, --a

Gazel 2047

Mısra: 3

Çiçeklenmek. || Çiçek için büyüyüp tomurcuk ve gonca halinden çıkmak.

İster-iseñ ki gelüp gül gibi açıla
niğâr
Derd-ile âh kılup dîdeñe di giryân
ol

4. açup:-up

Gazel 2068

Mısra: 9

Bir şeyi kapalı, örtülü, kilitli veya bağlı durumdan çıkarmak.

İy Muhibbî merd-iseñ başuñ açup
meydâna gel
Tâ diyeler ehl-i ‘ışk tañsîn idüp
merdüm benüm

5. açmaz:-maz

Gazel 2092

Mısra: 7

Sıkıntısını gidermek, içine, gönlüne ferahlık vermek.

Açmaz şarâb gönlümi ancak leb-i
niğâr
Anuñla def` olur bu dilümden
melâletüm

6. açup:-up

Gazel 2102

Mısra: 1

Bir şeyi kapalı durumdan açık duruma getirmek.

Dün gece çün muşhaf-ı hüsñüñ
açup fâl eyledüm
Cîm-i zülfüñ geldi anı devlete dâl
eyledüm

7. açılmaz:-ıl, -maz

Gazel 2113

Mısra: 6

Çiçek büyüyüp tomurcuk ve gonca halinden çıkmak.

Zâr zâr ol iy dil-i şürîde var
nâlişler it
Ol gül açılmaz eger gülşende nâlân
olmayam

8. açılmaz:-ıl, -maz

Gazel 2190

Mısra: 9

Çiçek için büyüyüp tomurcuk ve gonca halinden çıkmak.

Dökmesem bārân-ı eşki yâr
açılmaz gül gibi
Dir Muhibbî girye kıl ben çün gül-i
handânuñam

9. açup:-up

Gazel 2236

Mısra: 3

Açmak, kapalı şeyi açık duruma getirmek.

Muşhaf-i hüsñüñ açup vaşluñ
temennâ eyledüm
Hâmdü-lillâh ki murâdumca-durur
fâlüm benüm

10. açıldı:-ıl, -dı

Gazel 2252

Mısra: 3

Söylemek, anlatmak, ortaya koymak, izhar etmek.

Perde-i râz-ı dilüm açıldı san bir
gonçadur
Şevkden gül gibi çâk oldu
girbânüm benüm

11. açma:-ma

Gazel 2333

Mısra: 5

Bir şeyi kapalı, örtülü, kilitli veya bağlı durumdan çıkarmak.

Açma şubhuñ iy şabâ luğ eyle gel
dervâzesin
Var-durur zülfi hayâliyle bu şeb
hoş ‘âlemüm

12. açıla:-ıl, -a

Gazel 2386

Mısra: 4

Kapalı şeyi açık hale getirmek.

BT-höd olursam ‘ışk-ıla saçuñ
yüzüme âb
Ola ki gözüm açıla tâ gide
yunmışum

13. açamazsın:-a, -maz, -sın

Gazel 2408

Mısra: 2

İnsan ile hakikat sırrının arasındaki perdenin aralanması. || Açmak, kapalı şeyi açık duruma getirmek.

Zâhidâ rind-i riyâdan geçemezsin
bilürem
Hvâb-ı gaflet yumdı gözün
açamazsın bilürem

14. açsa:-sa

Gazel 2426

Mısra: 1

Bir şeyi kapalı, örtülü durumdan çıkarmak, görünür hale getirmek.

Giderse zülfini ol meh yüzün açsa
niğâbindan
Tulû’ itmese birkaç gün güneş tura
hicâbindan

15. aç:

Gazel 2436

Mısra: 3

Bir şeyi kapalı, örtülü durumdan çıkarmak, görünür hale getirmek.

Aç yüzün gönder zekât-ı hüsnünü
‘aşıklara
Gir sevâba boynuna alma o
miskînler hakkın

16. **açdı:-dı**

Gazel 2439

Mısra: 2

*Bir şeyi kapalı, örtülü
durumdan çıkarmak, görünür hale
getirmek.*

Zülfini çözdü cân u dilüm
bağlamag-ıçun
Yüzünü açdı yüregümi daglamak-
ıçun

17. **açdı:-dı**

Gazel 2491

Mısra: 1

*Söylemek, anlatmak, ortaya
koymak, izhar etmek.*

Açdı gülşende şabâ gonca-i ebkâr
etegin
Lîk gonca komadı lecc idüp inkâr
etegin

18. **açup:-up**

Gazel 2500

Mısra: 9

*Bir şeyi kapalı, örtülü, kilitli
veya bağlı durumdan çıkarmak.*

Açup bu sînem tahtasın dökdüm
sirişküm noqtasın
Bilmege ‘ışkuñ nüktesin remmâl
olayın bir zamân

ac:

1. **açılanlar:-ıl, -an, -lar**

Gazel 2000

Mısra: 4

Açmak, çiçeklenmek.

Dâmen-i şahrâ pür oldı eşk-i
çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lâle ile gül
degül

2. **açılanlar:--ıl, --an, --lar**

Gazel 2000

Mısra: 4

Açmak, çiçeklenmek.

Dâmen-i şahrâ pür oldı eşk-i
çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lâle ile gül
degül

‘acabâ:

1. **‘acabâ:**

Gazel 2069

Mısra: 8

*Merak, kararsızlık veya kuşku
anlatan bir söz, acep.*

Ruḥ-ı nigârı görüp gel didüm aña
sehven
Ne yüz-ile ‘acabâ ben bu şermsârı
çekem

‘aceb:

1. **‘acebdür:-dür**

Gazel 2143

Mısra: 8

*Acaba, şüphe, tereddüt,
hayret ifade eden söz.*

Ne deñlü inlesem bülbül misâli ol
gülün hergiz
‘Acebdür güşına girmez benüm bu
âh-ıla zârum

2. **‘aceb:**

Gazel 2322

Mısra: 4

Acaba, hayret, şaşılacak şey.

Mülk-i dil yıkıldı sensüz iy şeh-i
hübân meded
Yakmadur pâyân ‘aceb hicrâna
bilmen n’ eyleyem

3. **‘acebdür:-dür**

Gazel 2251

Mısra: 10

*Acaba, tuhaf, şaşırtıcı, hayret
verici.*

İy Muḥibbî zâhir iken gün gibi
‘ışkuñ senüñ
Bu ‘acebdür sen olup rüsvâ nâmin
dimeyem

4. **‘aceb:**

Gazel 2032

Mısra: 8

*Şüphe, tereddüt, hayret ifade
eden soru zarfı, acaba. || Garip,
acayıp, tuhaf, şaşırtıcı.*

Döstüm senden vefâ gelmek baña
emr-i ba’îd
Ben daḥı senden vişâl ummak
‘aceb fikr-i muḥâl

5. **‘aceb:**

Gazel 2055

Mısra: 6

Garip, acayıp, tuhaf, şaşırtıcı.

Gözüm yaşımı târ itdüm dönelden
kâmetüm çenge
Egilürsem ‘aceb midür bela vü
derd ü ğam çeküm

6. **‘aceb:**

Gazel 2056

Mısra: 5

*Şüphe, tereddüt, hayret ifade
eden soru zarfı, acaba.*

Meclis-i cânânede yâ Rab olur mı
kim ‘aceb
Ehl-i ‘ışk añılduğınca ben de anda
yâd olam

7. **‘aceb:**

Gazel 2057

Mısra: 10

Garip, acayıp, tuhaf, şaşırtıcı.

Ḥaṭṭı ğubârı eyledi ḥayrân
Muḥibbî’yi
Artsa ‘aceb mi her şeb ü her rüz
ḥayrettüm

8. **‘aceb:**

Gazel 2080

Mısra: 5

Garip, acayıp, tuhaf, şaşırtıcı.

|| *Şüphe, tereddüt, hayret ifade
eden soru zarfı, acaba.*

‘Aceb dîvâne-i ‘ışkam ki yaşum
Yazılır kanda döksem âh şâhum

9. **‘acebdür:-dür**

Gazel 2088

Mısra: 3

Garip, acayıp, tuhaf, şaşırtıcı.

Bu ‘acebdür ḥalk isterler benim
dermânımı
Lîk derdümü benüm fikrüm budur
efzün idem

10. **‘aceb:**

Gazel 2089

Mısra: 2

Garip, acayıp, tuhaf, şaşırtıcı.

Yolına bir boyı servüñ gözüm
yaşın revân itdüm
Geçersem cümle varumdan ‘aceb
mi terk-i cân itdüm

11. **‘aceb:**

Gazel 2096

Mısra: 5

*Şüphe, tereddüt, hayret ifade
eden soru zarfı, acaba. || Garip,
acayıp, tuhaf, şaşırtıcı.*

Zaḥm-ı tîrin sînem içre saklasam
olmaz ‘aceb
Cân yirine geldi öldür fi’l-meḡel
cânım benüm

12. **‘aceb:**

Gazel 2104

Mısra: 6

Garip, acayıp, tuhaf, şaşırtıcı.

|| Şüphe, tereddüt, hayret ifade eden soru zarfı, acaba.

Cevlânlar idüp eyleme 'uşşâkı pây-mâl
Didüm didi ki olmaz 'aceb atı serkeşem

13. 'aceb:
Gazel 2114
Mısra: 3
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Cân virürsem gamzesine karşı ben olmaz 'aceb
Ol gözi cellâd çün kim dilsitânumdur benüm

14. 'āceb:
Gazel 2125
Mısra: 5
Merak, şüphe ve tereddüt bildiren soru zarfı.

Saňa irmez mi 'āceb çarha irişür nâlišüm
Çagurup âh eylesem disem perî-nâzum benüm

15. 'aceb:
Gazel 2149
Mısra: 3
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

'Aceb bu âteş-i sînem şerârı bulmadı teskîn
Gözümün yaşı içinde egerçi garç-ı âb oldum

16. 'aceb:
Gazel 2149
Mısra: 10
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Kaçan 'ışkıyla âh itse Muhibbî bîd-veş dîtrer
'Aceb hâlüm n' olur âhîr katı pür iztirâb oldum

17. 'aceb:
Gazel 2186
Mısra: 4
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Secde itsem tâk-ı ebrûsına baş kaldurmasam
Döstlar kılmañ 'aceb kim secdegâhumdur benüm

18. 'acebdür:-dür
Gazel 2195
Mısra: 12
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Didüm bu nâz u bu 'işve nedür gül yüzünü göster

'Acebdür dañı bilmezsin didi ben şivekâr oldum

19. 'aceb:
Gazel 2207
Mısra: 1
Şüphe, tereddüt, hayret ifade eden soru zarfı, acaba.

Hîç olur mu ki 'aceb 'arîz-ı gülğünü görem
Ya boyı serv-i sehî tal'at u mevzünü görem

20. 'āceb:
Gazel 2209
Mısra: 6
Şüphe, tereddüt, hayret ifade eden soru zarfı, acaba.

Yaş dökdükçe dîde dil âteş[i] ziyâde
Oldı 'āceb söyünmez bu âteş-i derünüm

21. 'aceb:
Gazel 2218
Mısra: 10
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Gözümden nem gönülden gam Muhibbî eksük olmazsa
'Aceb olmaz ki bir bed-ñü sitemkârâ giriftârem

22. 'aceb:
Gazel 2244
Mısra: 6
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Gözüm yaşına garç iken cism ü ten müdâm
Budur 'aceb ki durmadan artar harâretüm

23. 'aceb:
Gazel 2245
Mısra: 10
Şüphe, tereddüt, hayret ifade eden soru zarfı, acaba.

Sâgar almışdur Muhibbî la'l dirler câm içer
Diğkat itdüm görmedüm didüm 'aceb ol leb-gedâm

24. 'aceb:
Gazel 2269
Mısra: 9
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

İtleri karşı Muhibbî gele olmaya 'aceb
Zîra anlarda kamu bü-y-ı vefâyı görürem

25. 'aceb:
Gazel 2284
Mısra: 5
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Pây-mâl itsen beni zülfün gibi olmaz 'aceb
Görürem her dem seni zülf-i perişânsın begüm

26. 'aceb:
Gazel 2302
Mısra: 18
Şüphe, tereddüt, hayret ifade eden soru zarfı, acaba.

Gözüm yaşına garç iken Muhibbî Velî budur 'aceb dil-teşne âbam

27. 'aceb:
Gazel 2308
Mısra: 8
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Âteşe 'âdet budur su sepseler teskîn olur
Nâr-ı dil artar 'aceb aksa gözümünden kan benüm

28. 'aceb:
Gazel 2315
Mısra: 5
Şüphe, tereddüt, hayret ifade eden soru zarfı, acaba.

Ârzü-yı vaşl umar gönül 'aceb dîvânedür
Kim vefâ resmin bilür bir pür-cefâmuz var bizüm

29. 'aceb:
Gazel 2342
Mısra: 11
Şüphe, tereddüt, hayret ifade eden soru zarfı, acaba.

Bilmeyesin ne 'aceb uşbu Muhibbî kuluñı
Niçe yıllar ser-i zülfünde giriftârün olam

30. 'aceb:
Gazel 2347
Mısra: 2
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Görmezem cânâ yüzün budur benüm mañzûnlıgum
Zülfünün şeydâsıyam olmaz 'aceb mecnûnlıgum

31. 'aceb:
Gazel 2347
Mısra: 12
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Pā-bürehnedür Muḥibbī düşeli
deşt-i ğama
Zülfinüñ şeydāsiyam olmaz 'aceb
mecnūnlıgum

32. 'aceb:
Gazel 2346
Mısra: 11
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Görelî zencîr-i zülfin bir 'aceb
divaneyem
Döştlar sanmañ ki ben dām-ı
belādan korkaram

33. 'aceb:
Gazel 2357
Mısra: 8
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Yakarken āteş-i 'ışkum cihānı
'Aceb budur yaşum deryā kılan
kim

34. 'aceb:
Gazel 2359
Mısra: 10
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Bu Muḥibbī dāğ-ıla kūh-ı belā
kaplamıdır
Döymese ger hamleme olmaz
'aceb zıķum benüm

35. 'aceb:
Gazel 2360
Mısra: 4
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Salup dil şāhinin yine bugün
'ışkuñ hümāsına
Degülken kimsenüñ saydı 'aceb
a'lā şikār aldum

36. 'aceb:
Gazel 2366
Mısra: 5
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Kaplana dönse dāğ-ıla cismüm
'aceb degül
Abdāl-ı 'ışk olalıdan sîne-çākiyem

37. 'aceb:
Gazel 2403
Mısra: 4
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Nāgehān geldi ḫatuñ itdi visālünü
ḫarām
İtmesün kimse 'aceb aña ḫazādur
dir-isem

38. 'aceb:
Gazel 2409

Mısra: 3
Acaba.

Didüm n' olur 'aceb ḫāli diger-ğün
Açup 'ibret gözin ḫālūme bakdum

39. 'aceb:
Gazel 2411
Mısra: 3
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Eşk-i çeşmümden yıkılsa şehri ten
olmaz 'aceb
Ḫāne mi vardur ḫarāb olmaya bu
seylābdan

40. 'aceb:
Gazel 2413
Mısra: 4
*Şüphe, tereddüt, hayret ifade
eden soru zarfı, acaba.*

Başumı kodum tîşe-i ğam yolına
ālḫir
Kūhsār-ı belā içre 'aceb kūhkenem
ben

41. 'aceb:
Gazel 2422
Mısra: 4
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Olalı dāğ-ıla dil kūh-ı belā kaplamı
Tolanursam ne 'aceb deşt-i belā
bîşelerin

42. 'aceb:
Gazel 2423
Mısra: 3
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Cüybār-ı çeşmüme bakmazsa yār
olmaz 'aceb
Katı serkeşdür eger mi başın ol
serv-i revān

43. 'aceb:
Gazel 2440
Mısra: 4
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Şem'-i ḫüsnüñe yakup pervāne-veş
'aşıkları
Āteş-i 'ışk-ıla sen daḫı 'aceb
yanmaz mısın

44. 'aceb:
Gazel 2454
Mısra: 2
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Nār-ı ğam ile niçeye dek böyle
yanam ben
Olmaya 'aceb tatlu cānumdan
usanam ben

45. 'aceb:
Gazel 2457
Mısra: 9
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

İy Muḥibbī mest olursañ ḫaşre dek
olmaz 'aceb
'İşkuñ içdüñ çün ezal bezminde
sen peymānesin

46. 'aceb:
Gazel 2466
Mısra: 13
*Şüphe, tereddüt, hayret ifade
eden soru zarfı, acaba.*

Bu Muḥibbī'yi 'aceb añmaz mı ki
ol seng-dil
Bir nefes hergiz anuñ gitmez
ḫayālî yāddan

47. 'aceb:
Gazel 2469
Mısra: 14
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Ḫāk-i rāh-ı 'ışk Muḥibbī başa
devlet tācıdur
Rağbet itmezsem 'aceb mi efser-i
Dārā'ya ben

48. 'aceb:
Gazel 2472
Mısra: 7
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Göz yaşı eger la'le dönerse 'aceb
olmaz
Perverde kılup min anı ḫün-ı
cigerümden

49. 'aceb:
Gazel 2478
Mısra: 2
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Olupdur ḫasretiyle eşk gülgün
'Aceb mi su yirine akıda ḫün

'aceb it-:

1. 'aceb it-:
Gazel 2458
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Şaşırmak.

Zāhidüñ bîñ sözi te'sir itmeye
itmeñ 'aceb
Hiç eger eyler mi bir söz dise anı
serd olan

2. 'aceb it-:-me
Gazel 2458
Mısra: 3

Kelime Tipi: -
Şaşırtmak.

'Işk-ıla meydāna girsem iy fakīh
itme 'aceb
Rakşa girür gird-bād-ı āhı ile gerd
olan

'aceb mi:

1. **'aceb mi:**
Gazel 2248
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Şaşılr mı.

Her kim ki ezal 'ışk iline pādīşāh
ola
Çekse 'aceb mi göklere ol āhdan
'alem

2. **'aceb mi:**
Gazel 2328
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Şaşılr mı, tuhaf mı.

Şāh-ı 'ışk olsam 'aceb mi sīne ṭabl
oldı baña
Leşker oldı eşk-i çeşmüm şu 'le-i
āhum 'alem

3. **'aceb mi:**
Gazel 2369
Mısra: 13
Kelime Tipi: -
Tuhaf mı, şaşılr mı.

Şi' rümün süzi-y-ıla yansa 'aceb mi
dil ü cān
Yana odlara Muḥibbī kim okursa
ġazelüm

4. **'aceb mi:**
Gazel 2385
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Tuhaf mı, şaşılr mı.

Gözünden fitneler zāhir olur
kaddün kıyāmet hem
Belā-yı cān u dil dirsem 'aceb mi
çeşm ü kāmēt hem

5. **'aceb mi:**
Gazel 2399
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Tuhaf mı, şaşılr mı.

Sifāl-i köhne tutsa bir kişi
meyhāne küncinde
Feridün bilse özini 'aceb mi
cāmını Cem hem

6. **'aceb mi:**
Gazel 2419
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Tuhaf mı, şaşılr mı.

'Aceb mi āh kıldukça gözümüñ
yaşı dinmezse
Kaçan ebr-i siyāh olsa hemān
ardıncadur bārān

'aceb olma-:

1. **'aceb olma-:**
Gazel 2245
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Şaşırlmaz.

Zülfünñ ḥalkasına ḥālını gerdāne
kıla
Olsa dil murġı 'aceb olmaya ger
beste-i dām

2. **'aceb olma-:**
Gazel 2267
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Şaşırlmaz.

Eylesem nāle vü bī-şabr fiġān
olmaz 'aceb
Ben ki āşüfte-i zülf ü ḥaṭṭ u ḥālem
ne kılam

acı:

1. **acı:**
Gazel 2392
Mısra: 3
Iztrap verici, üzücü.

Sīne zaḥmına anuñçün acı yaşlar
dökerem
Dimesünler ki nemek ḥaḳḳın
ferāmüş eyleyem

acı-:

1. **acıdugumdan:-duk, -um, -dan**
Gazel 2138
Mısra: 5
*Başkasının durumundan
üzüntü duymak, haline
kederlenmek.*

Acıdugumdan gözüm yaşın
bırakdum yirlere
Dir beni ḥvor eyleme ben daḥı
merdüm-zādeyem

2. **acı:-r**
Gazel 2333
Mısra: 3
Birine zarar gelmesine üzülüüp

*önleme isteġi duymak, merhamet
etmek.*

Gözlerüm yaşından özge baña acır
kimse yok
Müstedām olsun göreyim
artatarsun bu demüm

3. **acımazdı:-maz, -dı**
Gazel 2467
Mısra: 9
*Boşuna ġitmiş sayarak
üzülmek, esef etmek.*

Muḥibbī öldüğince acımazdı
Eger bir büse alsa ḥün-bahādan

acı:

1. **acı:**
Gazel 2307
Mısra: 7
*Örtülü, kapalı olmayan,
açılmış.*

Her ne yañadan gelürse ġam açuk
virāne dil
Aña ta 'zīm eyleyüp kapuyı dīvār
eylemem

acı-:

1. **acılu:-:(u)p, -**
Gazel 2018
Mısra: 12
*Çiçek için büyüyüp tomurcuk
ve gonca halinden çıkmak |
K,0elam etmek bağlamından
"sohbet kapısı aralamak."*

İtmedi dehrün dimāġını hevā
'anber-şemīm
Açılıp bñ virmeyince nāfe-i Tātār
gül

2. **acıldı:-dı**
Gazel 2105
Mısra: 8
*Çiçek için büyüyüp gonca
halinden çıkmak, açmak.*

Gördi küyında gözüm yaşını rahm
itdi o dem
Gül-i ḥandān gibi açıldı birez
cānānum

3. **acılsun:-sun**
Gazel 2198
Mısra: 2
*Çiçek için büyüyüp tomurcuk
ve gonca halinden çıkmak.*

Gül gibi sīnemde evvel 'ışkı
pinhān eyledüm
Soñra açılsun diyü yaşımı bārān
eyledüm

4. **açılsa:-sa**

Gazel 2289

Mısra: 7

*Kapalı, örtülü, kilitli, bağlı,
toplu veya katlı durumdan çıkmak,
açık hale gelmek.*

Açılrsa bağ-ı maksūd görsem
cemāl-i yāri
Olsam hemīşe hürrem cāy-ı iķāmet
itsem

5. **açılmayup:-ıl, -ma, -(y)up**

Gazel 2416

Mısra: 3

*Ağaç için çiçeklenmek, çiçek
için büyüyüp tomurcuk ve gonca
halinden çıkmak.*

Gül gibi açılmayup irmez bahar-ı
vaşluña
Āhını bād eyleyüben zār u giryān
olmayan

‘āciz:

1. **‘āciz:**

Gazel 2429

Mısra: 6

*Yeteneksiz, beceriksiz, elinden
iş gelmez kimse.*

Degüldür metn-i hüsnüñi senüñ
şerh eylemek mümkin
Olur ‘āciz zebān anda niçe ta‘bır
olasın sen

‘āciz kal-:

1. **‘āciz kal-:**

Gazel 2108

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Uğraştığı halde bir şey
yapamamak, yapmaya gücü
yetmemek.*

Görüp agzuñ miyānuñ kaldı ‘āciz
Anı görmekte ‘aql-ı hürde-bīnüm

ad:

1. **addan:-dan**

Gazel 2466

Mısra: 10

İsim, şan, şöhret, nam.

Tek beni sürme kapuñdan
öldürürsen rāzıyam
Ölmek evlādur kişiye bir yaramaz
addan

2. **adum:-um**

Gazel 2407

Mısra: 8

Ad, isim, şan.

La‘l-i şırīnūñe ger cān virmeyem
Ferhād-veş
Hüsrevā söylenmesün ‘ālemde hıç
adum benüm

3. **aduñ:-uñ**

Gazel 2408

Mısra: 6

Ad, isim, şan.

Ger riyā vü zerķden geçseñ eyā
zāhid bugün
Defter-i ‘irfāna aduñ yazamazsın
bilürem

4. **ad:**

Gazel 2420

Mısra: 4

Ad, isim, şan.

Leb-i şırīne virüp cānumı Ferhād-
şıfat
Ben de ‘āşıklar arasında eyü ad
ideyin

5. **ad:**

Gazel 2112

Mısra: 12

Şöhret, nam, şan.

Selāmet ol yūri zāhid melāmet
‘āşıkuñ fahır
Yıkılmış göñlümi sanma ben ad u
sana taşurdum

6. **ad:**

Gazel 2270

Mısra: 8

Şöhret, nam, şan.

Virdi cān öldi anuñçün gün gibi
serdar-ı ‘ışķ
Cān u ser terkin kılup ben daħı bir
ad eyleyem

7. **adımı:-ı, -n, -ı**

Gazel 2475

Mısra: 7

İsim.

Göz yumam zūlmet suyından āb-ı
kevşer adımı
Añmayam la‘l-i lebüñ gibi zülālūñ
var-iken

ad eyle-:

1. **ad eyle-:**

Gazel 2094

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*İsmi duyulup ün kazanmak,
adı her yere yayılmak.*

İy Muħıbbī Bī-sütün’ı kesdi
Ferhād añılır
Ben daħı küh-ı gamı kesmekle bir
ad eyleyem

2. **ad eyle-:**

Gazel 2136

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*İsmi duyulup ün kazanmak,
adı her yere yayılmak.*

Yanayım pervāne-veş şem‘-i
cemālūñ nūrına
Cān virüp ‘uşşāk ara ben daħı bi ad
eyleyem

3. **ad eyle-:**

Gazel 2189

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*İsmi duyulup ün kazanmak,
adı her yere yayılmak.*

Şıve-i şırīn ü nāz u ‘ışveler kim
sende var
Ben daħı Ferhād-veş ‘ālemde bir
ad eyleyem

‘add kıl-:

1. **‘add kıl-:**

Gazel 2205

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Saymak, kabul etmek.

Kullaruñdan ‘add kıl bī-zer-ħarīde
kuluñam
Kuluñam diyü dilümi ğamdan āzād
eyledüm

‘adem:

1. **‘adem:**

Gazel 2206

Mısra: 10

Hiçlik, yokluk.

Bunda ħāzır kıl Muħıbbī cümle kār
u bāruñı
Tā saña zād ola yolda olıcak
menzil ‘adem

‘adem:

1. **‘ademe:--e, -**

Gazel 2021

Mısra: 12

İnsan.

Çünkü bu dünyā metā‘ıdur kamu
‘arıyyeti
Ādeme bir ħırķa bes tāk u ķabādan
vāz gel

2. **âdem:**

Gazel 2285

Mısra: 2

Biri, kişi, insan.

İy 'âlem-i cân u cân-ı 'âlem
Görmedi senüñ mişlün âdem

3. **âdem:**

Gazel 2480

Mısra: 10

Biri, kişi, insan.

Muhibbî derde şabr eyle ne çâre
Eyü yavuz geçer âdem başından

4. **âdem:**

Gazel 2008

Mısra: 2

İnsan, adam.

'Aşık olup kim ki 'ışka bende-i
fermân degül
Aña âdem dimeñüz belki bile
hayvân degül

5. **âdem:**

Gazel 2016

Mısra: 1

*Adem, insan, insanoğlu,
kişioğlu, adam.*

Bî-vefâ dünyâya her kim aldanur
âdem degül
Eyleseñ anca nazar 'ış-i cihân bir
dem degül

6. **âdem:**

Gazel 2020

Mısra: 6

*Hz. Adem, ilk insan, ilk
peygamber.*

Ben senüñle 'ışk şahrâsında
sergerdân idüm
Yaradılmamışdı 'âlem birle Âdem
iy gönül

7. **âdemi:--i**

Gazel 2033

Mısra: 8

*İnsan, beşer. || İnsanlık
niteliklerine sahip olan olgun
kimse.*

Şür u şer kim var cihânda cümle
hep dilden gelür
Âdemi başdan çıkarur zâyi' itmez
illâ dil

8. **âdem:**

Gazel 2002

Mısra: 3

İnsan.

Kayğu çekmez âdem olmaz
dünyede illâ ki ben
Çekerem gam bârını kim çekmeye
anı cibâl

9. **âdem:**

Gazel 2132

Mısra: 4

İnsan, beşer.

Cürm-ise eger cân u gönülden seni
sevmek
'Afv it ki kaçan ola hata işleme
âdem

10. **âdem:**

Gazel 2357

Mısra: 11

*İlk yaratılan insan ve ilk
peygamber.*

Yaradılmamış-ıdı dağı Âdem
Gönülde 'ışkuñı peydâ kılan kim

11. **âdemle:-le**

Gazel 2425

Mısra: 6

İnsan, beşer.

Gözümün çeşmesârına gelüp lîkin
görünmezsin
Enis olmazsın âdemle periden zâda
beñzersin

12. **âdem:**

Gazel 2034

Mısra: 6

İnsan.

Ğam ile tahmîr olunmuş hâk-i âdem
ğâlibâ
Var-ısa ğamsuz kişi olmaya ol
âdem gönül

âdet:

1. **'âdetdür:-dür**

Gazel 2414

Mısra: 4

*Adet etmek, alışılmış bir
davranış haline getirmek, huy,
tabiat.*

Her dilde kim derd olmaya evlâdur
ol hâk olduğı
Her kâse kim hâlî ola 'âdetdür olur
ser-niğün

2. **'âdetdür:-dür**

Gazel 2446

Mısra: 5

*Adet etmek, alışılmış bir
davranış haline getirmek, huy,
tabiat.*

Cevri çok meh-rûları sevmek çü
'âdetdür baña
Ne olar terk-i cefâ eyler ne ol bed-
hüyü ben

3. **'âdet:**

Gazel 2308

Mısra: 7

*Herkes tarafından uyulan hal,
olagelmış, alışılmış şey, usul,
görenek.*

Âteşe 'âdet budur su sepseler
teskîn olur
Nâr-ı dil artar 'aceb aksa
gözümünden kan benim

4. **'âdetin:-i, -n**

Gazel 2442

Mısra: 8

*Alışkanlık haline getirilen
davranış.*

Dirler cefâ vü cevriyi terk eyledi
niğâr
Didüm olur mı bir kişi kim koya
'âdetin

'adl:

1. **'adl:**

Gazel 2455

Mısra: 2

*Adalet, hakkaniyet, doğruluk,
tarafsızlık.*

Qullaruñuz niçe bir zulm-ıla bî-dâd
idesin
Pâdişehsin demidür 'adl kılıp dâd
idesin

'adl kıl-:

1. **'adl kıl-:**

Gazel 2096

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Adaletli davranmak.

Zulm gördük kapuña geldük şehâ
dâd isteyü
Kullaruña 'adl kıl devletlü
sulţânım benim

'adl ü dâd it-:

1. **'adl ü dâd it-:**

Gazel 2397

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Hakkaniyet ve adaletli
davranmak.*

Kullaruñı bî-had öldürdüñ cefâ vü
zulm- ıla

‘Adl ü dād itmek sezā degül midür
sultāna hem

‘adn:

1. ‘adnüm:-üm
Gazel 2317
Mısra: 3
Cennet.

Hayātüm hāşilum ‘ömrüm
şarābüm kevşerüm ‘adnüm
Bahārüm behcetüm rüzum gülüm
iy verd-i ḥandānum

āfet:

1. āfet:
Gazel 2137
Mısra: 1
*İnsana āfet gibi tesir eden
güzel.*

Çeşmini fitne anuñ ğamzesin āfet
gördüm
Serv irmez ḳaddine anı ḳıyāmet
gördüm

2. āfet:
Gazel 2196
Mısra: 12
*İnsanın kendini kaptırıp
kurtulmadığı durum, sakınılması
gereken, tehlikeli, insana büyük
zarar verecek olan kimse veya şey.*

Serv ḳāmet ruḫları gül zülf sünbül
gonca leb
Çeşmi fitne ğamze āfet kaşı yadur
sevdüğüm

3. āfet:
Gazel 2315
Mısra: 1
*İnsanın kendini kaptırıp
kurtulmadığı durum.*

Bir lebi mül çeşmi āfet cān-
fezāmuz var bizüm
Kim bu şeb bir serv-ḳāmet
mehliḳāmuz var bizüm

4. āfet:
Gazel 2347
Mısra: 5
*İnsanın kendini kaptırıp
kurtulmadığı durum.*

Zülfi āfet fitne-i āḫir zamāndur
gözleri
İhtiyār-ıla degüldür zülfine
meftūnlugum

5. āfet:
Gazel 2470
Mısra: 4

*İnsanı şaşkına çevirip aklını
başından alacak kadar güzel
kadın. || Önlenmesi elde olmayan
büyük felaket, bela, musibet,
badire.*

Ġamzelerle cihāna fitne iken
İki zülf-ile āfet olmuşsın

āfet-i cān:

1. āfet-i cān:
Gazel 2129
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*İztrap çektiren, can yakıcı
sevgili.*

Didüğümce baña raḫm eyle gel iy
āfet-i cān
Ḥançer-i cevr-ile san yüregümi
yara didüm

āfitāb:

1. āfitāb:
Gazel 2494
Mısra: 4
Güneş.
*Zerre gibi muntazır dīdārına
‘aşıqları
Şubḫ-dem itsün tülü ‘ ol āfitāb
eglenmesün*

2. āfitābüm:--um
Gazel 2065
Mısra: 1
Güneş. || *Güzel yüz, güzel
yüzlü sevgili, dilber.*

Āfitābüm gün yüzün şevḳine
ḫayrān olmuşam
Ġeceler tā şubḫa dek ‘işkuñla nālān
olmuşam

3. āfitābüm:--um
Gazel 2098
Mısra: 6
Güneş. || *Güzel yüz, güzel
yüzlü sevgili, dilber.*

Sözlerüm rüşen olur gün gibi
bürhān istemez
Āfitābüm yüzüne mihr-i cihan-ārā
disem

‘afv eyle-:

1. ‘afv eyle-:
Gazel 2073
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Günah, kabahat, suç ve
kusuru bağışlamak.*

Ne ḳadar görse suçı ‘afv eyler
Ḥadd-i zātında olsa kime kerīm

2. ‘afv eyle-:
Gazel 2462
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Bağışlamak.

Eger ‘afv eylesen cürm ü günāhum
Ne eksile şehā cūd u keremden

‘afv id-:

1. ‘afv id-:
Gazel 2383
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Günah, kabahat, suç ve
kusuru bağışlamak.*

Umaram ‘afv ide yuya uşbu yüzüm
karasın
Luṭfi çok iḫsānı cōmerd İlahumdur
benüm

afv it-:

1. afv it-:
Gazel 2066
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Günah, kabahat, suç ve
kusuru bağışlamak.*

Sevdiği seni bildi Muḫibbī günāh
imiş
Afv it suçını senden umar luṭf-ıla
kerem

‘afv it-:

1. ‘afv it-:
Gazel 2132
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Günah, kabahat, suç ve
kusuru bağışlamak.*

Cürm-ise eger cān u göñülden seni
sevmeḳ
‘Afv it ki kaçan ola ḫaṭā işlemez
ādem

‘afv kıl:

1. ‘afv kıl:
Gazel 2003
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Günah, kabahat, suç ve
kusuru bağışlamak, hoşgörü ile
karşılama, hoş görmek.*

Küh-ı ğamda dilberā her günde āh
eksük degül

Pâdişehsin 'afv kıl kuldân gûnâh
eksûk degül

ag:

1. **agina:-i, -n, -a**

Gazel 2457

Mısra: 3

Düğümlelerden yapılmış tuzak.

Çeşmüñüñ şayyadı kurdı yine
zülfüñ ağına
Murğ-ı diller şaydına hâlünden
atduñ danesin

agac:

1. **ağaç:**

Gazel 2496

Mısra: 3

Ağaç.

Sâyesin her bir ağaç gösterdi san
nağ'-ı peleng
Üstine kuruldı bulıtlardan anuñ
sâiebân

2. **agaçlar:-lar, -**

Gazel 2062

Mısra: 6

*Kökü toprak altında kalan,
gövdesi yukarıya doğru yükselen
ve güttükçe incelererek dallara
ayrılan, kereste veya odun olmaya
elverişli uzun ömürlü bitki.*

Haşre deñlü yazsalar yazılmaya
derd ü elem
Olsa deryalar mürekkebe cümle
agaçlar kalem

âgâh:

1. **âgâhiyam:-i, -(y)am**

Gazel 2291

Mısra: 10

*Haberi olan, haberti,
haberdar.*

Mest-i 'ışk olup ferâmüş
eyledümse 'âlemi
İy Muhibbî şükr Hâk' a sırr-ı 'ışk
âgâhiyam

2. **âgâhiyam:-i, -(y)am**

Gazel 2341

Mısra: 10

*Uyanık, basiret sahibi, sırlara
vakıf, müteyakkız.*

Ger mağabbet sırrını sorsañ saña
şerh eyleyem
Hamdü-lillâh ki tarîk-i 'ışkuñuñ
âgâhiyam

âgâh old-:

1. **âgâh old-:**

Gazel 2306

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Haberdar olmak, öğrenmek,
vakıf olmak.*

Oldılar âgâh hâlünden cihân
merdümleri
Âh kim kendümi ben rüsvâ-yı
'âlem eyledüm

âgâhum vok:

1. **âgâhum yok:**

Gazel 2090

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Haberim yok.

Döştlar olsam melâmet tañlamañ
Mecnün-vâr
Yok özümden olmuşam dîvâne
âgâhum benüm

âgâz:

1. **âgâz:**

Gazel 2009

Mısra: 2

Başlama, başlangıç, giriş.

Sîneye cân riştesini dak bu gönüm
sâz kıl
Güceler tâ şubh olunca nâleye âgâz
kıl

âğına düş-:

1. **âğına düş-:**

Gazel 2500

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Tuzağına yakalanmak.

Dil murğı düşdi ağına bağlandı
zülfî bağına
Âhır düşüp ayagına hâl hâl olayın
bir zamân

âğışte:

1. **âğışteyem:-(y)em**

Gazel 2192

Mısra: 4

Bulaşmış, bulanmış.

Ğamzeñ okı gelediden sîneme
Mürde gibi kan-ıla âğışteyem

âğışte ol-:

1. **âğışte ol-:**

Gazel 2209

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Bulaşmak.

Güller bitürdi her dem bu eşk-i
lâle-günüm
Âğışte oldı cânâ hâk-i derünle
hünüm

2. **âğışte ol-:**

Gazel 2243

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Bulaşmış, bulanmış.

Gül haddüni görelî bu eşk-i
lâlegünüm
Âğışte oldı cânâ hâk-i der-ile
hünüm

agız:

1. **agız:-ı**

Gazel 2120

Mısra: 2

*Sevgilinin ağzı. || Divan
şirinde görünmeyecek kadar
küçüktür, bir noktadır, hatta hiç
görünmeyebilir, hayaldir,
rüyadır. Aşık onu düşünenebilir ama
asla ulaşamaz.*

Câme-i sebz ile bir şîrîn zebânüm
var benüm
Var midür agzı diyü lîkin
gümânüm var benüm

2. **agzında:-i, -n, -da**

Gazel 2120

Mısra: 4

*Bıçak, kılıç, kama, balta vb.
kesici aletlerin kesen tarafı.*

Gör o zâlim kanımı dökdi yine
inkâr ider
Bakatarsun hânçeri agzında kanım
var benüm

3. **agız:-ı**

Gazel 2146

Mısra: 5

*Sevgilinin ağzı. Divan şirinde
görünmeyecek kadar küçüktür, bir
noktadır, hatta hiç görünmeyebilir,
hayaldir, rüyadır. Aşık onu
düşünebilir ama asla ulaşamaz.*

Agzı mîm ü zülfi lâm u olalı kıddi
elif
Eksük olmaz döştlar şimden girü
baña elem

4. **agzına:-i, -n, -a**

Gazel 2199

Mısra: 7

*Sevgilinin ağzı. Divan şirinde
görünmeyecek kadar küçüktür, bir*

noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir, rüyadır. Aşık onu düşünebilir ama asla ulaşamaz.

Nutka kâdir olmadum ki nokta diyem agzına
Mümiyânı fikri ile cismümi mü eyledüm

5. **agzuma:-um, -a**

Gazel 2253

Mısra: 2

Ağz.

Ger sorar iseñ hâlümü sensüz cenânım
Agzuma gelüpdür hemân çıkmaga cânım

6. **agızı:-ı**

Gazel 2328

Mısra: 9

Sevgilinin ağzı. Divan şiirinde görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir, rüyadır. Aşık onu düşünebilir ama asla ulaşamaz.

Ḳaddi elf ü zülfî lâm u agzı
mînden irak
İy Muḥibbî hicr ara eksük degül
baña elem

7. **agzından:-ı, -n, -dan**

Gazel 2382

Mısra: 7

Sevgilinin ağzı. Divan şiirinde görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir, rüyadır. Aşık onu düşünebilir ama asla ulaşamaz.

Nokta agzından virüp kılca miyânından haber
Ḥamdü-lillâh 'ışk içinde ehl-i idrâk olmuşam

8. **agzuma:-um, -a**

Gazel 2389

Mısra: 4

Sevgilinin ağzı. Divan şiirinde görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir, rüyadır. Aşık onu düşünebilir ama asla ulaşamaz.

Eger inanmaz iseñ yoluña cân virdüğümü
Yüzün âyinesini agzuma tut gör nefesüm

9. **agzına:-ı, -n, -a**

Gazel 2498

Mısra: 7

Sevgilinin ağzı. Divan şiirinde görünmeyecek kadar küçüktür, bir

noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir, rüyadır. Aşık onu düşünebilir ama asla ulaşamaz.

Agzına kim mîm dir kim noktaya teşbîh ider
Ḥoş ḥayâl eyler velî kıldur diyen ince bilin

agız:-

1. **agzuña:--u, --ña**

Gazel 2019

Mısra: 1

Divan şairleri birçok bakımdan sevgilinin ağzını anmışlar ve güzellik unsurları içinde onu, yuvarlak hali, kenardaki ben ve ayva tüyleri ile bir güzellik unsurudur. Ağzı genellikle darlığı ve küçüklüğü ile dikkat çeker. Çoğu zaman ağız, yok diye bilinir. Bu yokluk ağzın küçüklüğünü ifade ettiği gibi onun görünmediğini, dudakların onu sakladığını ve içindeki mücevherleri (dişler) göstermediğini anlatmaktadır. Kapalı oluşu ve gizliliği ise bir goncaı andırır. Bu bakımdan o bir sırdır.

Yok agzuña bilüne disem kim haber degül
Yüzüne mihr ü meh disem eksük nazar degül

agız aç:-

1. **agız aç:-**

Gazel 2077

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Ağzını açıp konuşmak. ||

Konuşmayan bir varlığın konuşmaya başlaması.

Tâ ḥaşr olunca derd-i dilümün hikâyeti

Olmaz tamâm ağız açup dirse her kılum

2. **agız aç:-**

Gazel 2091

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Konuşmaya başlamak.

Derd-i dil hâlini ḳaşd eyleyüben yaraları
Her biri ağız açup şerḥ ide dildâra benem

agla:-

1. **agladursın:--dur, --sın**

Gazel 2001

Mısra: 7

Üzüntü, acı, sevinç, pişmanlık vb. nin etkisiyle gözyaşı dökmek; bir duruma üzülme.

Niçeye dek agladursın hicr-ile bu ḥastayı
Cevr-ise ḥadden geçüpdür bâri lutf it cânım al

2. **aglasam:--sa, --m**

Gazel 2027

Mısra: 9

Üzüntü, acı, sevinç, pişmanlık vb. nin etkisiyle gözyaşı dökmek.

Aglasam dildâra karşı gül gibi ḥandân olur
İy gözüm merdümleri yaşımı bârân eylegil

3. **aglamakdan:--mak, --dan**

Gazel 2001

Mısra: 6

Üzüntü, acı, sevinç, pişmanlık vb. nin etkisiyle gözyaşı dökmek; bir duruma üzülme.

Dür olalı gül yüzünden bülbülem kan aqlaram
Aglamakdan kalmamışdur tende bir zerre mecâl

4. **aglasa:--sa, -**

Gazel 2040

Mısra: 6

Üzüntü, acı, sevinç, pişmanlık vb. nin etkisiyle gözyaşı dökmek.

Jâleler sanmañ seḫergeh bil ki bülbül yaşıdur
Aglasa 'aşık olur mâ 'şük-veş ḥandân gül

5. **aglayup:--(y)up, -**

Gazel 2063

Mısra: 10

Acı, keder, pişmanlık ve bazen da sevinçten göz yaşı dökmek.

Muḥibbî aglayup gülmek gerek her dem yolından hem
Günâhuñdan seni pāk eylemez illâ gözün yaşı

6. **ağlar:-r**

Gazel 2107

Mısra: 4

Üzüntü, acı, sevinç, pişmanlık vb. nin etkisiyle gözyaşı dökmek. || Bir duruma üzülme.

Müstedâm olsun gözümün yaşı eglar gönlümü

Hâlûme rahm idüp ağlar dîde-i
giryân benüm

7. **aglar:-r**

Gazel 2141

Mısra: 10

*Acı, keder, pişmanlık ve
bazan da sevinçten göz yaşı
dökmek.*

İy Muhibbî şem' -i hüsn-i yârı
aısam gıceler
Şem' gibi dil yanar ağlar olupdur
gözlerüm

8. **aglar:-r**

Gazel 2380

Mısra: 4

*Acı, keder, pişmanlık ve
bazan da sevinçten göz yaşı
dökmek.*

Niçe tahrîr eylesem derd-i dilüm
ahvâlini
Yazmak itsem yanuma düşüp bile
ağlar kalem

9. **aglamaz:-maz**

Gazel 2152

Mısra: 5

*Üzüntü, acı, sevinç, pişmanlık
vb.nin etkisiyle gözyaşı dökmek. //
Bir duruma üzölmek.*

Dil çeker hicrân ğamın derd ü
belâdan ağlamaz
Anuñ-ıçun kim ezelden ben anuñ
mu' tâdiyam

10. **agladum:-du, -m**

Gazel 2174

Mısra: 1

*Acı, keder, pişmanlık ve
bazan da sevinçten göz yaşı
dökmek.*

Serv-ıkad dıldarı gördüm bāğ
içinde ağladum
Gözlerüm yaşımlı dökdüm ayagına
çağladum

11. **agladum:-du, -m**

Gazel 2212

Mısra: 9

*Acı, keder, pişmanlık ve
bazan da sevinçten göz yaşı
dökmek.*

Şu deñlü ağladum âh hasret-ile
Gözüm yaşımlı Muhibbî hün-âb
kıldum

12. **aglayup:-(y)up**

Gazel 2187

Mısra: 4

*Acı, keder, pişmanlık ve bazen
da sevinçten göz yaşı dökmek.*

Bāğa vardum şevk-i ruhsârûnıla
güller pâyına
Ağlayup hün-ı cigerle dâmenin ter
eyleyem

13. **aglaram:-r, -am**

Gazel 2221

Mısra: 2

*Acı, keder, pişmanlık ve
bazan da sevinçten göz yaşı
dökmek.*

Yâd idüp cânâ seni tâ şubha dek
hün ağlarım
Gerçi şem' ağlar gice ben dağı
efzün ağlarım

14. **aglaram:-r, -am**

Gazel 2299

Mısra: 8

*Acı, keder, pişmanlık ve
bazan da sevinçten göz yaşı
dökmek.*

Âb u âteş cem' mümkün olmaz
iken döstlar
Bu ne hikmet ağlarım sînemde
vardur nâr hem

15. **aglar:-r**

Gazel 2221

Mısra: 2

*Acı, keder, pişmanlık ve
bazan da sevinçten göz yaşı
dökmek.*

Yâd idüp cânâ seni tâ şubha dek
hün ağlarım
Gerçi şem' ağlar gice ben dağı
efzün ağlarım

16. **aglaram:-r, -am**

Gazel 2221

Mısra: 4

*Acı, keder, pişmanlık ve bazen
da sevinçten göz yaşı dökmek.*

Gıryesin sordum şurâhîden baña
virdi cevâb
Yâduma geldi benüm lebhâ-yı
meygün ağlarım

17. **aglaram:-r, -am**

Gazel 2221

Mısra: 6

*Acı, keder, pişmanlık ve bazen
da sevinçten göz yaşı dökmek.*

Ol ne bârân küy-ı Leylâ'da yagar
didüm didi
Rûzigâr-ı senğ-dil ber hâl-i
Mecnün ağlarım

18. **aglaram:-r, -am**

Gazel 2221

Mısra: 8

*Acı, keder, pişmanlık ve bazen
de sevinçten göz yaşı dökmek.*

Didüm kühsârına dür dökdüğün
göz yaşların
Didi Ferhâd aňuban küh-ı hâmun
ağlarım

19. **aglaram:-r, -am**

Gazel 2221

Mısra: 10

*Acı, keder, pişmanlık ve bazen
de sevinçten göz yaşı dökmek.*

İki çeşmüm de Muhibbî gıceler tâ
şubha dek
Birisı Seyhün olupdur biri Ceyhün
ağlarım

20. **agla:**

Gazel 2267

Mısra: 3

*Üzölmek, üzüntü çekmek,
kederlenmek.*

Agla dîvâne gönül hasret-ile gel
şeb ü rüz
Geşte-i serv-i kad ü taze nihâlem
ne kılam

21. **aglayup:-(y)up**

Gazel 2284

Mısra: 2

*Acı, keder, pişmanlık ve bazen
de sevinçten göz yaşı dökmek.*

Gülşen-i hüsn içre sen serv-i
hürâmânsın begüm
Ağlayup âh eyleyem gül gibi
handânsın begüm

22. **aglamakdan:-mak, -dan**

Gazel 2305

Mısra: 5

*Üzölmek, üzüntü çekmek,
kederlenmek.*

Kana döndi ağlamakdan gözlerüm
âhir benüm
Kuhl için bu hasta çeşme hâk-i
pâyı isterem

23. **aglar:-r**

Gazel 2308

Mısra: 4

*Üzölmek, üzüntü çekmek,
kederlenmek.*

Göreyim yaşı çok olsun bir demi
eksilmesün
Hâlûme rahm idüp ağlar dîde-i
giryân benüm

24. **agladum:-du, -m**
Gazel 2345
Mısra: 1
Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

Bezm-i ğamda yād idüp cānānı
añdum agladum
Yār-ıla evvel geçen devrānı añdum
agladum

25. **agladum:-du, -m**
Gazel 2345
Mısra: 2
Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

Bezm-i ğamda yād idüp cānānı
añdum agladum
Yār-ıla evvel geçen devrānı añdum
agladum

26. **agladum:-du, -m**
Gazel 2345
Mısra: 4
Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

Gözlerüm yaşı başumdan aşdı
oldum ğarķ-ı hūn
Ol dişi dür lebleri mercānı añdum
agladum

27. **agladum:-du, -m**
Gazel 2345
Mısra: 6
Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

Günde bir kez görmesem hālüm
n' olur dirken benüm
Bir yıl oldı görmez oldum anı
añdum agladum

28. **agladum:-du, -m**
Gazel 2345
Mısra: 14
Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

Geçdi 'ömrüm āh kim bülbül gibi
efġān-ıla
Ol saçı sünbül gül-i hāndānı
añdum agladum

29. **agladum:-du, -m**
Gazel 2345
Mısra: 18
Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

Mest olup cām-ı maħabbetten
Muħibbī dōstlar
Ol lebi mül gözleri mestānı añdum
agladum

30. **agladum:-du, -m**
Gazel 2345
Mısra: 16
Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

Zülfî çevġānına 'uşşākuñ serin top
eyleyen
Ol semend-i nāz ile meydanı
añdum agladum

31. **agladum:-du, -m**
Gazel 2345
Mısra: 12
Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

Rüze-i hicrānda kaldum 'ıyd-i
vaşla irmedüm
Gıce gündüz ol meh-i tābānı
añdum agladum

32. **agladum:-du, -m**
Gazel 2345
Mısra: 10
Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

Görmedüm mihr ü vefā çekdüm
velî cevri ü cefā
Ħasret ü derd ü belā hicrānı añdum
agladum

33. **agladum:-du, -m**
Gazel 2345
Mısra: 8
Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

Muşhaf-ı hüsnuñ ħaķıyçün Nıl'e
döndi gözlerüm
Gönlümün mısırındaki sulţānı
añdum agladum

34. **aglamag-ıçun:-mag, -ı, -çun**
Gazel 2439
Mısra: 8
*Üzülmek, üzüntü çekmek,
kederlenmek.*

Ğam meclisinde yandugumı şem'
işidüp
Başum ucına geldi benüm
aglamag-ıçun

35. **aglamakdan:-mak, -dan**
Gazel 2001
Mısra: 6
*Acı, keder, pişmanlık ve
bazan da sevinçten göz yaşı
dökmek.*

Dür olalı gül yüzünden bülbülem
kan aqlaram
Aqlamakdan kalmamışdur tende
bir zerre mecāl

aglad-:

1. **agladursın:-ur, -sın**
Gazel 2001
Mısra: 7
Üzmek, kederlendirmek.

Niçeye dek agladursın hicr-ile bu
ħastayı
Cevr-ise ħadden geçüpdür bārī luġf
it cānum al

aglat-:

1. **aglatduñ:-du, --ñ**
Gazel 2037
Mısra: 7
*Birisinin ağlamasına sebep
olmak. || Üzmek, kederlendirmek.*

Yiter aglatduñ beni gel eyle
yaşumdan ħazer
Küyuña ola zarar kim aka aka ol
sebîl

aġvār:

1. **aġyār-ıla:-ıla**
Gazel 2218
Mısra: 2
*Ġayrılar, başkaları. || Aşığa
göre sevgilisinin dost edindiği
kimseler, rakipler.*

Egerçi küyuña vardum senüñ tālīb-
i dīdāram
Seni aġyār-ıla līk görem tākāt nemī
ārem

2. **aġyār-ıla:-ıla**
Gazel 2241
Mısra: 2
*Aşığa göre sevgilisinin dost
edindiği kimseler, rakip.*

Ne deñlü eyleseñ cevri ü cefālar
ben saña yāram
Velī aġyār-ıla görsem seni tākāt
nemī āram

3. **aġyārsuz:-suz**
Gazel 2272
Mısra: 5
*Aşığa göre sevgilisinin dost
edindiği kimseler, rakipler.*

Gül bulunmaz ħārsuz dilber de yok
aġyārsuz
Dil niçe nālān olup kan dōkmesün
her an gözüm

4. **aġyāra:-a**
Gazel 2273
Mısra: 15

*Âşığa göre sevgilisinin dost
edindiği kimseler, rakipler.*

Yâr ağıyâra qarîn nite ki gül hâra
yakın
Bülbül-i şürîdeye tañ mı dönerse
meğelim

5. ağıyâra:-a
Gazel 2497
Mısra: 2
*Âşığa göre sevgilisinin dost
edindiği kimseler, rakipler.*

Mâh-rûlar içre sen hüs-n-ile
mümtâz olasın
Hiç revâ mı döstüm ağıyâra hem-
râz olasın

6. ağıyâra:-a
Gazel 2497
Mısra: 7
*Âşığa göre sevgilisinin dost
edindiği kimseler, rakipler.*

Var-iken 'âşıklarun meyl eyleme
ağıyâra gel
Zâğlar şaydın n'idersin sen ki
şahbâz olasın

agz:

1. agzuñi:-uñ, -i
Gazel 2009
Mısra: 5
Ağz, dudak.

Agzuñı mühr eyledüm iy nâme
yazdum râzımı
Tâ seni çâk ide dilber sen de keşf it
râz kıl

agzına alma-:

1. agzına alma-:
Gazel 2416
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Sözünü etmemek, hiç
bahsetmemek, anmamak.*

Leblerün zıkr itmesün sermest ü
sekrân olmayan
Habb-ı hâlün almasun agzına
hayrân olmayan

agzından haber çek-:

1. agzından haber çek-:
Gazel 2280
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Bir kimseyi söylemek
istemediği bir şey hakkında
ustalıkla konuşurmak.*

Öper sâgar lebin görmüş şürâhî
bagrı kan olmuş
Anuñ lu 'b-ıla agzından haber
çekdüm haber çekdüm

agzuñ miyânü:

1. agzuñ miyânü:
Gazel 2108
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Dudağın aralığı.

Görüp agzuñ miyânüñ kaldı 'âciz
Anı görmekde 'aql-ı hurde-bînüm

agzuna alma-:

1. agzuna alma-:
Gazel 2171
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Sözünü etmemek, hiç
bahsetmemek, anmamak.*

Leblerinden iste didüm iy gönül
gel bir cevâb
Didi kim agzuma almaga ne
cânım var benüm

agzuñı aç-:

1. agzuñı aç-:
Gazel 2041
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Konuşmaya başlamak.

Sırr-ı 'ışkı gönca gibi sakla açma
agzuñı
Hânesini terk kıldı açduğıyçün râz
gül

âh:

1. âhumdur:-um, -dur
Gazel 2186
Mısra: 8
Feryat, inilti.

Eylesem sensüz figân u nâlemi
'ayb eyleme
Fırkatünle rüz u şeb eglence
âhumdur benüm

2. âh:

Gazel 2005
Mısra: 3
*'Âşığın keder ve hüznünün
neticesinde feryat ve figân etmesi |
Âh ederek inlemek.*

İle ben güler-iken şimdi güler il
baña âh
Beni biñ derd-ile çün eyledi âvâre
gönül

3. âh:

Gazel 2005
Mısra: 5
*'Âşığın keder ve hüznünün
neticesinde feryat ve figân etmesi |
Âh ederek inlemek.*

Bezm-i gam içre dilüm nâya şebîh
eyledi âh
İtdi mecnûn gibi dil vireli dildâra
gönül

4. âh:

Gazel 2007
Mısra: 8
*'Âşığın keder ve hüznünün
neticesinde feryat ve figân etmesi |
Âh ederek inlemek.*

Dağı beter anı oklara dike
gamzeleri
Âh u feryâd ide ger çağura yalvara
gönül

5. âh:

Gazel 2270
Mısra: 2
Feryat, inilti.

Döstüm hicran şebinde ger seni
yâd eyleyem
Tâ seher âh u figân u nâle feryâd
eyleyem

6. âh:

Gazel 2003
Mısra: 1
*'Âşığın keder ve hüznünün
neticesinde feryat ve figân etmesi.*

Küh-ı gamda dilberâ her günde âh
eksük degül
Pâdişehsin 'afv kıl kuldân günâh
eksük degül

7. âh:

Gazel 2004
Mısra: 9
*'Âşığın keder ve hüznünün
neticesinde feryat ve figân etmesi.*

Ney gibi bil bağlayaldan âh u
efğân itmege
Eşk-i çeşmümden nigârâ toptolu
kandır gönül

8. âh:

Gazel 2004
Mısra: 9
*'Âşığın keder ve hüznünün
neticesinde feryat ve figân etmesi |
Âh ederek inlemek.*

Ney gibi bil bağlayaldan âh u
efğân itmege

Eşk-i çeşmümden nigārā toptolu
kandır göñül

9. **âhum:** --um, -
Gazel 2008

Mısra: 3
*Aşığın keder ve hüznünün
neticesinde feryat ve fiğan etmesi |
Ah ederek inlemek.*

Bād-ı âhum dökdi şol deñlü yaşum
yagmurını
Garğa virdi 'âlemi kim dir aña
tûfân degül

10. **âhı:** --ı, -
Gazel 2014

Mısra: 5
*Aşığın keder ve hüznünün
neticesinde feryat ve fiğan etmesi.*

Bülbülün âhı yilinden her seher
Servi gibi salınur ra'nā-yı gül

11. **âh:**
Gazel 2064

Mısra: 9
"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Bir boyı servün firâkından
Muhibbî âh kim
Cûlar olmuşdur yaşum gitmez
benüm giryânligum

12. **âh:**
Gazel 2070

Mısra: 1
"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Geçdi 'ömrüm âh kim mihr ü
vefâyı görmedüm
Niçe yıldur hasta-hâl oldum devayı
görmedüm

13. **âh:**
Gazel 2078

Mısra: 6
"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Eşk-i surh u rüy-ı zerdüm eyledi
sırrum 'ayân
Zâhir itdi âh halka 'ışk-ı pinhânum
benüm

14. **âh:**
Gazel 2080

Mısra: 6
"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

'Aceb divâne-i 'ışkam ki yaşum
Yazılır kanda döksem âh şâhum

15. **âh:**
Gazel 2103

Mısra: 1
"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Kılmaz baña nazar âh bir tünd-
hüyü sevdim
Tığ-i sitem elinde bir ceng-cüyü
sevdim

16. **âh:**
Gazel 2104

Mısra: 9
"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Zülfün şabâ yili ki perîşân idilince
âh
Gördükçe anı ben dağı gâyet
müşevveşem

17. **âh:**
Gazel 2134

Mısra: 4
"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Yanalı sînem içre âteş-i 'ışk
Çıkar oldu depemden âh âhum

18. **âh:**
Gazel 2134

Mısra: 7
"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Küyüne varduguma dün gice âh
Kanlu yaşumla bellüdür râhum

19. **âh:**
Gazel 2141

Mısra: 4
"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

'Ahd kılduñ niçe yıldur varayım
bir gün diyü
Ol deme irdüm diyü âh çâr olupdur
gözlerüm

20. **âh:**
Gazel 2153

Mısra: 4
"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Geşt kıldum bu cihan tekyesinün
her tarafın
Çâr divârına gördüm yazulu âh
şâhum

21. **âh:**
Gazel 2157

Mısra: 9
"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Düşdi Muhibbî başuma sevdâ-yı
zülfi âh
Anda diler ki bu dil-i divâne bend
olam

22. **âh:**
Gazel 2165

Mısra: 1
"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Âh kim cânân gamıyla göñlümi
teng eyledüm
Giceler tâ şubh şeb-i murğâna
âheng eyledüm

23. **âh:**
Gazel 2181

Mısra: 1
"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Âh kim dil derdini bu çeşm-i
giryânum benüm
Zâhir itdi halka bu 'ışk-ı pinhânum
benüm

24. **âh:**
Gazel 2184

Mısra: 9
"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Kâh oldu Muhibbî teni bir kâha
dönüp âh
Takât mı var bār-ı gamı her gâh
çekem

25. **âh:**
Gazel 2212

Mısra: 9
"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Şu deñlü agladum âh hasret-ile
Gözüm yaşım Muhibbî hun-âb
kıldum

26. **âh:**
Gazel 2229

Mısra: 3
"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Bu derd-i gamı saña niçe 'arz
ideyin âh
Yüzün göricek çünki olur lâl
zebânum

27. **âh:**
Gazel 2255

Mısra: 2
"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Bilmezem ki n'olısar yâ Rabbenâ
hâlüm benüm
Âh derdâ vü dirîgâ n'ola ahvâlüm
benüm

28. **âh:**
Gazel 2267

Mısra: 1
"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Gam-ıla âh meded bed-şode hâlem
ne kılam
Gâmdan kime şikâyet kime nâlem
ne kılam

29. **âh:**
Gazel 2272

Mısra: 13

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Âh göstermez Muhibbî gün yüzün
zülf-i şehâb
Mâni' olur ki yaşum içre olur
pinhân gözüm

30. âh:

Gazel 2281

Mısra: 1

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Çünân dīvâne itmişdür beni âh ol
perî-zâdum
Uyımaz oldu hem-sâyem işidelden
bu feryâdum

31. âh:

Gazel 2287

Mısra: 5

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Didüm neyçün sıduñ dil şisesin âh
Didi gam yime kim ben şîşe-
bâzam

32. âh:

Gazel 2299

Mısra: 12

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Her ne yire bakar isem görürem
şâhum seni
Âh şâhum yazılıpdur her der ü
dīvâr hem

33. âh:

Gazel 2306

Mısra: 8

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Oldılar âgâh hâlümde cihân
merdümleri
Âh kim kendümi ben rüsvâ-yı
âlem eyledüm

34. âh:

Gazel 2308

Mısra: 1

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Eylemez cevri ü cefâ terkinî âh
cânân benüm
Bilmedüm ne virdi baña alımaz
hicrân benüm

35. âh:

Gazel 2334

Mısra: 1

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Yakdı beni hicr ile gam n' idem
n' idem âh ne-y- idem
Bulmadum bu derde em n' idem
n' idem âh ne-y- idem

36. âh:

Gazel 2334

Mısra: 2

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Yakdı beni hicr ile gam n' idem
n' idem âh ne-y- idem
Bulmadum bu derde em n' idem
n' idem âh ne-y- idem

37. âh:

Gazel 2334

Mısra: 4

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Hicr ü cefâ cevri ü sitem miñnet ü
gam derd ü elem
Yazdı çün alnuma raqam n' idem
n' idem âh ne-y- idem

38. âh:

Gazel 2334

Mısra: 6

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Yandı firakıyla cigeri kalmadı bu
tende eşer
Âteşe döyer mi beşer n' idem
n' idem âh ne-y- idem

39. âh:

Gazel 2334

Mısra: 8

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

İklîm-i hüsünüñ hanısın sînemde
cânüm cânısın
Derdlü gönül dermânısın n' idem
n' idem âh ne-y- idem

40. âh:

Gazel 2334

Mısra: 10

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Ol serv-quad nev-restedür zülfinde
gönlüm bestedür
Miskîn Muhibbî hastadur n' idem
n' idem âh ne-y- idem

41. âh:

Gazel 2344

Mısra: 1

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Gönlümü elden yitürdüm âh ki
dīvaneyim
Çek anı zencîr-i zülfe ola kim
uslanayım

42. âh:

Gazel 2345

Mısra: 13

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Geçdi 'ömrüm âh kim bülbül gibi
efgân-ıla
Ol saçı sünbül gül-i handânı
ândum agladum

43. âh:

Gazel 2359

Mısra: 7

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Bir boyı serv-i sehînüñ hâsretinden
âh kim
Gözlerüm yaşı yînilmez oldu
çeşmüm nem benüm

44. âh:

Gazel 2372

Mısra: 3

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Âh kim tîr-i cefâdan key ölümlü
hastayam
Kaddümi lâm eyleyelden ol kaşı
yalar benüm

45. âh:

Gazel 2376

Mısra: 7

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Mânî' oldu ruñına irmege âh
Zülfî imiş anuñ 'ases n' idelüm

46. âh:

Gazel 2380

Mısra: 1

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Âh kim derdâ n' idem eksük degül
derd ü elem
Anuñ için hâlî olmaz tâ şehri bu
gözde nem

47. âh:

Gazel 2390

Mısra: 1

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Yazılan levh-i dil üzre âh
şâhumdur benüm
Ben kemîne bendeyem ol
pâdişâhumdur benüm

48. âh:

Gazel 2405

Mısra: 5

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Âh kim derd-i derünüm irmez ol
meh güşına
Söylenür hep kışadur dillerde
destânumdur benüm

49. âh:

Gazel 2407

Mısra: 1

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Âh derdâ kim dükenmez âh u
feryâdum benüm
Hâlûme bir raħm ider 'âlemde
bulmadum benüm

50. âh:

Gazel 2436

Mısra: 9

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

İy Muħibbî baħr-ı eşküm taşdı
başdan aşdı âh
Bâd-ı âhum saldı engine yine dil
zevraħın

51. âh:

Gazel 2442

Mısra: 6

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Ėam leşkerini cem' idüben geldi
üstüme
İtdi Ėarâbe âh bu gönlüm vilâyetin

52. âh:

Gazel 2465

Mısra: 10

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Çâresüz kaldı Muħibbî çâre bilmez
vaşlına
Âh kim 'âlemde kimse böyle nâ-
çâr olmasun

53. âh:

Gazel 2468

Mısra: 3

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Belâ zencîrini mecnûnlayın âh
Muħarrer boynuña âħir takarsın

54. âh:

Gazel 2469

Mısra: 2

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Bilmeden dil virmiş oldum zülfî
'anber-sâya ben
Âh kim düşdüm bir olmaz bir uzun
sevdâya ben

55. âh:

Gazel 2481

Mısra: 10

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Muħibbî virmeyem dirdüm didi
meh-rûlara hergiz
Beni yoldan çıkarın âh bu gözi ile
o kaş olsun

56. âh:

Gazel 2493

Mısra: 5

"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

Ney gibi baħrum delindi kâmetüm
çeng oldı âh
Bezm-i Ėamda nâlemi Ėuş eylesün
saz isteyen

57. âh:

Gazel 2022

Mısra: 5

"Ah!" özlem, sevgi bildiren
ünlem.

Cevrûñ-ile gel beni öldürme
ħadden geçti âh
İsteyeyin luħfuñ-ıla raħm idüp
yaşumı sil

58. âh:

Gazel 2209

Mısra: 8

"Ah!" özlem, sevgi bildiren
ünlem.

İtdüm niyâz u zârî tâ râm idem
niğârî
İtmedi âh te'sîr bu siħr ü bu
füsünüm

59. âh:

Gazel 2259

Mısra: 10

"Ah!" özlem, sevgi bildiren
ünlem.

Muħibbî Ėoş-dil olmışsın Ėayâl-i
yâr-ıla her şeb
Diyemem âh o meh-rüyü arayup
encümen görsem

60. âh:

Gazel 2463

Mısra: 6

"Ah!" özlem, sevgi bildiren
ünlem.

Ėüsn dükkânında Ėayrılar irüp
şeftâlüya
Âh kim ancak irişdüm n' eyleyem
ayvâya ben

61. âh-ıla:--ıla, -

Gazel 2020

Mısra: 4

AşĖın, aşk ateşiyile ortaya
çıkın keder ve Ėüznünün
neticesinde feryat ve fiğan etmesi.

Sırr-ı 'ışkı ben ne denlü sakladum
âħir beni
Eyledüñ bir âh-ıla rüsvâ-yı 'âlem
iy göñül

62. âh:

Gazel 2021

Mısra: 6

Maddî veya manevî bir acıyı,
ağrı, ızırıp, pişmanlık, esef,
acıma, özlem, yanıp yakılma, yeis,
ümitsizlik, beğenme, hayranlık vb.
duyguları ifade eder.

Gül gibi Ėuş eylemez bülbülleyin
âh u fiğân
Ėiceler tâ şubħa dek bu âh u vâdan
vâz gel

63. âh:

Gazel 2042

Mısra: 3

Kullanıldığı yere ve sesin
tonuna göre maddî veya manevî
bir acıyı, ağrı, ızırıp, pişmanlık,
esef, acıma, özlem, yanıp yakılma,
yeis, ümitsizlik, beğenme,
hayranlık vb. duyguları ifade eder.
// Feryat, inilti.

Şevk-i lebûñle düşeli kühsâr-ı
hicre âh
Her seng virdi Ėün-ı dil-ile nişân-ı
la'l

64. âh:

Gazel 2344

Mısra: 1

"Ah!" üzüntü, feryat bildiren
ünlem.

Gönlümü elden yitürdüm âh ki
dîvâneyim
Çek anı zencîr-i zülfe ola kim
uslanayım

65. âh:

Gazel 2488

Mısra: 2

"Ah!" üzüntü, feryat bildiren
ünlem.

Bağlamışdur gönlümü zencîre ol
Ėisü diyen
Dâğlamışdur lâle gibi baħrumı âh
o diyen

66. âhum:--um, -

Gazel 2055

Mısra: 1

Feryat, inilti.

Melâmet mülkine mâlik olup âhum
'âlem çekdüm
Ėarâbât ehlini yazup sipâh itdüm
ħaşem çekdüm

67. âhuñ:--uñ, -

Gazel 2063

Mısra: 5

Feryat, inilti.

Saňa yitmez mi kim āhuñ duhānı
piç piç oldı
Niçe bir başda sevdā dil-rübānuñ
kākülinden hem

68. **āhum:-um**
Gazel 2081
Mısra: 7
Feryat, inilti.

Berbād olurdu āhum ile hāk-i ten
eger
Yaş dökdüğümce tāze-ter olmasa
bu gülüm

69. **āh:**
Gazel 2086
Mısra: 11
Feryat, inilti.

Āh u efgānum dirīgā eylemez
hergiz eger
Saňa āhen-dil didüm anuñçün iy
yār añladum

70. **āhum:-um**
Gazel 2090
Mısra: 4
Feryat, inilti.

Sīne gārından ‘urūc itse felekler
sağfına
Gösterür biñ başlu ejder şeklini
āhum benüm

71. **āh-ıla:-ıla**
Gazel 2094
Mısra: 2
Feryat, inilti.

Sen mehi hicrān şebinde her kaçan
yād eyleyem
Yaş döküp encüm mişāl āh-ıla
feryād eyleyem

72. **āh-ıla:-ıla**
Gazel 2401
Mısra: 4
Feryat, inilti.

Düşdi dil zevrağı çü baħr-ı gāma
Āh-ıla bir kenāra ‘azm idelüm

73. **āhum:-um, -ı**
Gazel 2094
Mısra: 8
Feryat, inilti.

Çün yaşum deryāsınuñ oldı
vücadum zevrağı
Baña lāzım āhumı şimden girü bād
eyleyem

74. **āhumdan:-um, -dan**
Gazel 2097

Mısra: 2
Feryat, inilti.

Kalmadı dilde kararum yandı
cānum n’ eyleyem
Göklere irişdi āhumdan dumanum
n’ eyleyem

75. **āhum-ıla:-um, -ıla**
Gazel 2098
Mısra: 3
Feryat, inilti.

Āhum-ıla göz yaşı kalbüne te’ gūr
eylemez
Katı gönlüne müselleme āhen ü
hārā disem

76. **āhum-ıla:-um, -ıla**
Gazel 2417
Mısra: 4
Feryat, inilti.

Zāhir olsa tañ mıdur sīnemdeki
esrār-ı ‘ışk
Āhum-ıla iy sirişk çün ‘ışkumuñ
gammāzısın

77. **āhdan:-dan**
Gazel 2109
Mısra: 1
Feryat, inilti.

Dikdüm fezā-yı sīneme çün āhdan
‘alem
Çekdi sipāh-ı eşki yine pādīşāh-ı
ğam

78. **āhumla:-um, -la**
Gazel 2110
Mısra: 10
Feryat, inilti.

Muħibbī sakladum gerçi bu sırr-ı
‘ışkı sīnemde
Anı āħir bu āhumla cihāna āşikār
itdüm

79. **āhum:-um**
Gazel 2117
Mısra: 7
Feryat, inilti.

Arzı eşküm garķ idüp eflāki āhum
ħarķ ider
Bu belā vü derdi ol iki yamandan
görmüşem

80. **āh-ıla:-ıla**
Gazel 2118
Mısra: 4
Feryat, inilti.

Toldurup hūn-ı cigerle kāse-i
çeşmi müdām

Sanmañuz dil āteşin āh-ıla teskīn
eyledüm

81. **āh:**
Gazel 2120
Mısra: 8
Feryat, inilti.

Hafta olur görmezem gün yüzünü
aylar geçer
Āh kim bir miħri yok nā-
miħribānum var benüm

82. **āhum:-um**
Gazel 2120
Mısra: 6
Feryat, inilti.

Her ne deñlü kaşruñ iy meh-rū
felekden yücedür
Çıkmaga āhum kemendiyle
fīgānum var benüm

83. **āh:**
Gazel 2128
Mısra: 1
"Ah!" üzüntü bildiren ünlem.

N’ eyleyem āh pūr-cefā sevdüm
Tāli’ ümdür ki bī-vefā sevdüm

84. **āhum:-um**
Gazel 2131
Mısra: 9
Feryat, inilti.

Eşk-i çeşmümdür sipāhum sīne
tabl āhum ‘alem
Ĥamdü-lillāh kim bugün mülk-i
ğamuñ sultānyam

85. **āhum:-um**
Gazel 2134
Mısra: 4
Feryat, inilti.

Yanalı sīnem içre āteş-i ‘ışk
Çıkar oldı depemden āh āhum

86. **āhum:-um**
Gazel 2134
Mısra: 5
Feryat, inilti.

Benüm āhum irişdi nüh felege
İremedi saña iy yüzi māhum

87. **āhum:-um**
Gazel 2140
Mısra: 2
Feryat, inilti.

Maħabbet desti ile çün döğüluben
türāb oldum
Semāya çıkarup āhum yilin ‘ālī-
cenāb oldum

88. **āh:**

Gazel 2144

Mısra: 3

Feryat, inilti.

Gözlerüm yaşı Kızılırmag'a döndi
āh kim
Benzedi berg-i hazāna çehre-i
zerdüm benüm

89. **ahumdur:-um, -dur**

Gazel 2145

Mısra: 5

Feryat, inilti.

Dili fāriğ iden her dem bu halka
halka ahumdur
Perī yüzlülerün zülfi hamından
kākülinden hem

90. **āhum:-um**

Gazel 2153

Mısra: 1

Feryat, inilti.

Eyledi çin şehir çarha 'urücü āhum
Ola kim saña irişem diyüben iy
māhum

91. **āhum:-um**

Gazel 2158

Mısra: 6

Feryat, inilti.

Zāhidā inkārı ko gel 'ışkuma
Eşk-ile āhum güvāhumdur benüm

92. **āh:**

Gazel 2180

Mısra: 5

Feryati inilti. Bir acı

*ünlemidir. Ah bazen oka benzetilir
ve bedduanın kısa zamanda yerini
bulacağına işaret edilir.*

Atmağa āh oklarını her şehir
eflāke çün

Mihnet ile bükilen bu kıddümi ben
ya kılam

93. **āhum:-um**

Gazel 2186

Mısra: 2

Feryat, inilti.

Şāh-ı 'ışk oldum gözüm yaşı
sipāhumdur benüm
Başuma āhum şu 'ā'ı zer
külāhumdur benüm

94. **āhum:-um**

Gazel 2381

Mısra: 5

Feryat, inilti.

Şāh-ı 'ışk oldum yine āhum livāsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

95. **āhum:-um**

Gazel 2409

Mısra: 6

Feryat, inilti.

Başumdan 'aql gidüp dīvāne
oldum
Bu āhum zencirin boynuma
dakdum

96. **āh:-ı**

Gazel 2188

Mısra: 8

Feryat, inilti.

'Ālemde benüm sırrıma mahrem
bulınmadı
İfşā ider eşküm-ile āhı beklerem

97. **āh:**

Gazel 2189

Mısra: 2

Feryat, inilti.

Her gice sen mäh-ı mihr-efrūzi ger
yād eyleyem
Tā şehir efgān u āh u nāle feryād
eyleyem

98. **āhum:-um**

Gazel 2198

Mısra: 7

Feryat, inilti.

Cem' idüp eşküm sipāhın eyleyüp
āhum 'alem
Bu sefir-i 'ışka ben kendümi sulţān
eyledüm

99. **āhum:-um**

Gazel 2209

Mısra: 3

Feryat, inilti.

Āhum yili eselden eşküm
temevvüc itdi
Bād olsa hiç dinür mi deryaya kıl
sükünüm

100. **āh:-ı**

Gazel 2211

Mısra: 3

Feryat, inilti.

İde her zerre ölüsem hezārān nāle
vü āhı
İletse küyuña cānā eger bād-ı şabā
gerdüm

101. **āhum:-um**

Gazel 2220

Mısra: 3

Feryat, inleme.

Çeküp sipeh-i eşkümi āhum 'alem
ile
Aldum gamuñ şehri birün u
derün hem

102. **āhumla:-um, -la**

Gazel 2228

Mısra: 4

Feryat inilti. Bir acı

*ünlemidir. Ah bazen oka benzetilir
ve bedduanın kısa zamanda yerini
bulacağına işaret edilir.*

Niçe bir saklayam sīnemde 'ışkuñ
İdem halka anı āhumla faşum

103. **āh:**

Gazel 2230

Mısra: 1

Feryat, inilti.

Geçüp hadden bu āh u girye zāram
Bilinmez derd-i dāğ-ı dil-figāram

104. **āhum:-um**

Gazel 2232

Mısra: 7

Feryat, inilti.

Kāha dönmiş zerd iken āhum
odından ruğlarım
İsterem kanlu yaşumla anı gül-reng
eyleyem

105. **āh-ıla:-ıla**

Gazel 2233

Mısra: 8

Feryat, inilti.

Bir kadeh mey ile anı şāf ide pīr-i
muğān
Āh-ıla dil āyinesin her kaçan jeng
eylesem

106. **āhum:-um**

Gazel 2239

Mısra: 6

Feryat, inilti.

Bi-hamdillāh ki oldum 'ışk şāhı
Yaşum leşker baña āhum 'alem
hem

107. **āhum:-um**

Gazel 2241

Mısra: 9

Feryat, inilti.

Muhibbī işidüp āhum didi
küyumda bu kadar
Didüm 'ışkuñla iy bed-hū senüñ
çokdan giriftāram

108. **āhum:-um**
Gazel 2242
Mısra: 2
Feryat, inilti.

Aldum ele kâğıd kalem yazmaga
nāme iy şanem
Yandı bu āhum odına kâğıdla
hāme iy şanem

109. **āhdan:-dan**
Gazel 2248
Mısra: 6
Feryat, inilti.

Her kim ki ezal 'ışk iline pādīşāh
ola
Çekse 'aceb mi göklere ol āhdan
'alem

110. **āhum:-um**
Gazel 2249
Mısra: 6
Feryati inilti. Bir acı

*ünlemidir. Ah bazen oka benzetilir
ve bedduanın kısa zamanda yerini
bulacağına işaret edilir.*

Giçe yir yirden bu eflākūn tokuz
kalkanını
Āhum okına kaçan kıddümi büküp
ya kılam

111. **āhum:-um, -ı**
Gazel 2270
Mısra: 10
Feryat, inilti.

Zevrāk-ı dil gireliden eşkümüñ
deryāsına
Kurtuluş yok ğarķ olur çün āhumı
yād eyleyem

112. **āhum:-um**
Gazel 2273
Mısra: 2
Feryat, inilti.

Sidreden yüce görünür baña kaşruñ
güzelüm
Meger āhum eli ile aña irişe elüm

113. **āhum:-um**
Gazel 2285
Mısra: 5
Feryat, inilti.

Āhum okına hıç hāyil
Olmaz meger kim siper-i ğam

114. **āhumdan:-um, -dan**
Gazel 2292
Mısra: 8
Feryat, inilti.

Ĝam-ı 'ışkuñda göz yaşı geyürdi
çün baña hıl 'at
Münāsib ben de āhumdan başuma
bir külāh itdüm

115. **āh:**
Gazel 2293
Mısra: 11

*Feryati inilti. Bir acı
ünlemidir. Ah bazen oka benzetilir
ve bedduanın kısa zamanda yerini
bulacağına işaret edilir.*

Atalum yine bu āh oklarını
Büküben kıddümüzi ya olalum

116. **āh:**
Gazel 2294
Mısra: 14

*Feryati inilti. Bir acı
ünlemidir. Ah bazen oka benzetilir
ve bedduanın kısa zamanda yerini
bulacağına işaret edilir.*

Bükilüp kıddüm olaldan iy
Muhibbī yā benem
'Arşa-i 'ışk içre her dem ataram āh
okların

117. **āhum:-um, -ı**
Gazel 2297
Mısra: 1
Feryat, inilti.

Āhumı bād eyleyüp yaşumı deryā
eyledüm
Ĝarķ idüp dil zevraķın içinde ifnā
eyledüm

118. **āhum:-um, -ı**
Gazel 2297
Mısra: 5
Feryat, inilti.

Āhumı kıldum 'alem çekdüm
sipāh-ı eşkümi
'İşk tahtına geçüp kendümi Dārā
eyledüm

119. **āh:**
Gazel 2297
Mısra: 18
Ferhat, inilti.

Ĝāfil olma iy felek geçür tokuz
kalkanını
Çünkü ben āh oklarına kıddümi yā
eyledüm

120. **āh:**
Gazel 2299
Mısra: 10
Feryat, inilti.

İy saçı leylī küyuñda her şeb tā-
seher

Kıluram Mecnūnlayın feryād u āh
u zār hem

121. **āhuñ-ıla:-uñ, -ıla**
Gazel 2341
Mısra: 11
Feryat, inilti.

İy Muhibbī āhuñ-ıla yile virdüñ
'ālemi
Bilmedüñ mi hırmen-i ğam içre
miñnet kāhıyam

122. **āhum:-um**
Gazel 2352
Mısra: 8
*Feryati inilti. Bir acı
ünlemidir. Ah bazen oka benzetilir
ve bedduanın kısa zamanda yerini
bulacağına işaret edilir.*

İy felek turmaz geçer sakın tokuz
kalkanını
Āhum oklarına bu kıddüm büküp
yā eylesem

123. **āh-ıla:-ıla**
Gazel 2368
Mısra: 3
Feryat, inilti.

Geçdi 'ömrüm āh-ıla bir ğamgüsārı
görmedüm
Hicr-ile yandum kül oldum
gülsitāni bulmadum

124. **āhum:-um**
Gazel 2370
Mısra: 10
Feryat, inilti.

Çünkü hāk oldı Muhibbī hicr ara
gördüm göñül
Yile virdüm āhum ile anı berbād
eyledüm

125. **āh:**
Gazel 2371
Mısra: 5
Feryat, inilti.

Ĝāh hasret ğāh hayret ğāh miñnet
ğāh āh
'İşkuñuñ ben hasta-dil bunca
belāsın bilmedüm

126. **āhum:-um**
Gazel 2374
Mısra: 4
Feryat, inilti.

Varup diyār-ı 'ışka yine şehriyār
olam
Āhum livā göz yaşın eger sipāh
çekem

127. **āhdan:-dan**
Gazel 2380
Mısra: 6
Feryat, inilti.

Döştlar cem ' eyledüm bir yire
eşkü'm askerin
Şāh-ı gam kaldırdı āhdan ejdehā-
peyker 'ale'm

128. **āhumdur:-um, -dur**
Gazel 2381
Mısra: 1
Beddua.

Salınan boynuñda zülfüñ sanma
āhumdur benüm
'Ārızuñda hāt degül baht-ı
siyāhumdur benüm

129. **āhumdur:-um, -dur**
Gazel 2383
Mısra: 6
Feryat, inilti.

Kim baka gökler yüzine halka
halka görinen
Bilmeyen bilsün ki ejder gibi
āhumdur benüm

130. **āhumdan:-um, -dan**
Gazel 2384
Mısra: 10
Feryat, inilti.

Bugün meydān-ı 'ışk içre Muhib
divāne olmuşdur
Anuñçün başa āhumdan siyeh bir
dāne per çekdüm

131. **āh:**
Gazel 2387
Mısra: 6
Fertay, inilti.

Hey ne sengin-dil olur itmedi
hergiz eger
Giry'e vü āh u fiğān u nāle vü
feryād hem

132. **āhum:-um**
Gazel 2390
Mısra: 9
Feryat, inilti.

Pādişāh-ı 'ışkam u āhum 'alemdür
başuma
Eşk-i çeşmüm saglu ve sollu da
sipāhumdur benüm

133. **āhumdur:-um, -dur**
Gazel 2390
Mısra: 12
Feryat, inilti.

Derd-i dilden her kaçan derd-ile
ger āh eylesem
Çekilen göklere ejder gibi
āhumdur benüm

134. **āhum:-um**
Gazel 2399
Mısra: 4
Feryat, inilti.

Sipāh itsem n'ola yaşum yine
sultān-ı 'ışk oldum
Şikāf-ı sineden āhum 'alemdür
baña ol dem hem

135. **āhını:-ı, -n, -ı**
Gazel 2416
Mısra: 4
Feryat, inilti.

Gül gibi açılmayup irmez bahar-ı
vaşluña
Āhını bād eyleyüben zār u giryān
olmayan

136. **āh:**
Gazel 2420
Mısra: 5
Feryat, inilti.

Gül ruhuñ şevkı ile her gıce bülbül
gibi āh
Turmayup şubha degin nāle vü
feryād ideyin

137. **āhı:-ı**
Gazel 2458
Mısra: 4
Feryat, inilti.

'İşk-ıla meydāna girsem iy fakīh
itme 'aceb
Rağsa girür gird-bād-ı āhı ile gerd
olan

138. **āhum:-um**
Gazel 2459
Mısra: 3
Beddua.

Gözlerüm yaş dökdüğince āhum
artsa tañ midur
Āteş üzre su dökilse 'alemi tutar
dütün

139. **āh:**
Gazel 2465
Mısra: 6
Feryat, inilti.

Sırr-ı 'ışkı sakladukça rüşen oldı
gün gibi
Āh u eşkinden kişi böyle şermsār
olmasun

140. **āhum:-um**
Gazel 2480
Mısra: 7
Feryat, inilti.

Çıkar ejderleyin eflāke āhum
Ĥalāyık uşanur gözüm yaşımdan

141. **āhum:-um**
Gazel 2424
Mısra: 7
Feryati inilti, bir acı

*ünlemidir. || Ah bazen oka
benzetilir ve bedduanın kısa
zamanda yerini bulacağına işaret
edilir.*

Vādī-i gamda yine süz-ıla āhum
'alemi
Dikilür göklere bu sīne-i
süzānumdan

āh al:-

1. **āh al:-**
Gazel 2405
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Birinin bedduasını almak.

Dūd-ı āhumdan-durur olduğu
çarhuñ kebūd
Almagıl āhum sakın iy mäh-ı
tābānum benüm

āh çek:-

1. **āh çek:-**
Gazel 2184
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Yürek yanıklığı ile iç çekip
uzun uzun ah demek.*

Her şeb ki dāğ-ı fırkatün iy mäh
çekem
Yaşlar döküp nāle kılup dilden āh
çekem

2. **āh çek:-**
Gazel 2374
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Yürek yanıklığı ile iç çekip
uzun uzun ah demek.*

Gün yüzlüler firākıyla eger āh
çekem
Evc-i felekde mihr-ile māha sipāh
çekem

3. **āh çek:-**
Gazel 2374
Mısra: 6
Kelime Tipi: -

*Yürek yanıklığı ile iç çekip
uzun uzun ah demek.*

Yana odlara felek tutuşa pervâne
gibi
Her kaçan derd-ile ben âh-ı
sehgâh çekem

âh eyle-:

1. âh eyle-:

Gazel 2023

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Aşığın keder ve hüznünün
neticesinde feryat ve fiğan etmesi |
Ah ederek inlemek.*

Bu Muhibbî aña cürmin gıceler âh
eylese
Uyumaz tâ şubha dek feryâd u
efgânından il

2. âh eyle-:

Gazel 2119

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Feryat etmek, inlemek, şikayet
etmek. || Beddua etmek.*

Gelem diyübeni gitdi baña ol yüzi
mâh aḥşâm
Ki hey bî-çâre fîz olsun dilünden
eyle âh aḥşâm

3. âh eyle-:

Gazel 2125

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Feryat etmek, inlemek, şikayet
etmek. || Beddua etmek.*

Saňa irmez mi ‘âceb çarḥa irişür
nâlišüm
Çagurup âh eyleşem disem perî-
nâzum benüm

4. âh eyle-:

Gazel 2155

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Feryat etmek, inlemek, şikayet
etmek.*

Bilmedüm âh eylemek yanuñda
olurmuş günâh
Baña bu hışma sebeb bildüm
günâhumdur benüm

5. âh eyle-:

Gazel 2260

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Feryat etmek, inlemek, şikayet
etmek.*

Çeşm-i bîmârî uyur eylemeyem
derd-ile âh
Cebr idem kendüzüme çıkmaya bir
zerre sesüm

6. âh eyle-:

Gazel 2272

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Feryat etmek, inlemek, şikayet
etmek.*

Derd-ile âh eyleşem bu dîde kan
aglar bile
Müstedâm olsun baña olmuş-durur
fermân gözüm

7. âh eyle-:

Gazel 2284

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Feryat etmek, inlemek, şikayet
etmek.*

Gülşen-i hüsn içre sen serv-i
hürâmânsın begüm
Aglayup âh eyleyem gül gibi
ḥandânsın begüm

8. âh eyle-:

Gazel 2301

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Feryat etmek, inlemek, şikayet
etmek.*

Seng-i ḥâra nerm olur ger derd-ile
âh eyleşem
Ḳalbüne iy seng-dil itmedi hergiz
kâr hem

9. âh eyle-:

Gazel 2387

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Beddua etmek.

Âteş-i ‘ışk-ıla dilden her kaçan âh
eyleşem
Maḥv ola seng irse âhen ile pülâd
hem

10. âh eyle-:

Gazel 2390

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

*Feryat etmek, inlemek, şikayet
etmek. || Beddua etmek.*

Derd-i dilden her kaçan derd-ile
ger âh eyleşem
Çekilen göklere ejder gibi
âhumdur benüm

11. âh eyle-:

Gazel 2454

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Feryat etmek, inlemek, şikayet
etmek.*

Ḳısmet bu-y-ımış çünki dilâ rüz-ı
ezelde
Âh eyleyelüm bir yaña sen bir
yaña hem ben

12. âh eyle-:

Gazel 2489

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Beddua etmek.

İy Muhibbî yüri di bülbüle âh
eyleme kim
Nev-‘arūs-ı gülün elvire tuvağın
yakasın

âh id-:

1. âh id-:

Gazel 2113

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Feryat etmek, inlemek, şikayet
etmek.*

Bu dil-i dîvâne tutmaz vâdî-i
gamda karar
Âh idüp tâ derd-ile çâk-i girîbân
olmayam

2. âh id-:

Gazel 2278

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Feryat etmek, inlemek, şikayet
etmek.*

Yüzinde ḥatın gördi Muhibbî âh
idüp
Âḥir viriser âyineyi yâra hâlel
didüm

3. âh id-:

Gazel 2409

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Feryat etmek, inlemek, şikayet
etmek.*

Gözümden yaş yirine kan akıtdum
İdüben âh anı her ân akıtdum

4. âh id-:

Gazel 2452

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Feryat etmek, inlemek, şikayet
etmek.*

Sen gül-i ra’nâyı gördüm seyr
iderken gülşeni

Åh idüp didüm budur dil bülbulini
zâr iden

âh it-:

1. **âh it-:**

Gazel 2087

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, inlemek, şikayet etmek.

Åh itdükçe gözümden dökülür hün-
ı ciger
Zeyn olur lâle vü güller ile her bir
yanum

2. **âh it-:**

Gazel 2136

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, inlemek, şikayet etmek.

Süz-ı dilden bezm-i ğamda
korkaram âh itmege
‘Ålemi oda yakup hâkini berbâd
eyleyem

3. **âh it-:**

Gazel 2143

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

İnlemek, feryat etmek, şikayet etmek.

Güneş ruhsârına hâyil olur derdiyle
âh itsem
Ya teskîn mi bulur bir dem benüm
bu çeşm-i hün-bârum

4. **âh it-:**

Gazel 2149

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, inlemek, şikayet etmek.

Kaçan ‘ışkıyla âh itse Muhibbî
bîd-veş dîtrer
‘Aceb hâlüm n’ olur âhîr katı pür
iztirâb oldum

5. **âh it-:**

Gazel 2260

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, inlemek, şikayet etmek.

Hüsnüñ âyînesine karşı neden
itmezem âh
Korkaram jeng ide ol âyîneyi bu
nefesüm

6. **âh it-:**

Gazel 2263

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, inlemek, şikayet etmek.

Muhibbî sen sen ol yârî görüben
karşu âh itme
Žarar nâġâh ide aña gül-i nev-reste
ter gördüm

7. **âh it-:**

Gazel 2292

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, inlemek, şikayet etmek.

Suçum budur ki iy dilber yüzüñi
gördüm âh itdüm
Muķırram ben günâhuma bilürem
çok günâh itdüm

âh kıl-:

1. **âh kıl-:**

Gazel 2047

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, inlemek, şikayet etmek. // Beddua etmek.

İster-iseñ ki gelüp gül gibi açıla
niġâr
Derd-ile âh kılup dîdeñe di giryân
ol

2. **âh kıl-:**

Gazel 2335

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, inlemek, şikayet etmek.

Åh kılsam bahr-ı eşküm mevci
başumdan aşar
Gör neler geçdi bu ‘âlem içre
başumdan benüm

3. **âh kıl-:**

Gazel 2346

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, inlemek, şikayet etmek.

Åh kılsam bahr-ı eşküm mevc urur
deryâlayın
‘Ålemi ġark ide diyü ol hevâdan
korkaram

4. **âh kıl-:**

Gazel 2419

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, inlemek, şikayet etmek. // Beddua etmek.

‘Aceb mi âh kıldukça gözümñ
yaşı dinmezse
Kaçan ebr-i siyâh olsa hemân
ardıncadır bârân

âh u efgân:

1. **âh u efgân:**

Gazel 2139

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Aġlama, inleme, feryat etme, sızlanma.

Göklere irişdi gerçi âh u efgânım
benüm
Saña irişmez n’ idem iy mâh-ı
tâbânım benüm

2. **âh u efgân:**

Gazel 2181

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Aġlama, inleme, feryat etme, sızlanma.

Nâle kılsam inlesem hicrân
şebinde derd-ile
Göklere eyler ‘urüc bu âh u
efġânım benüm

3. **âh u efgân:**

Gazel 2405

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Aġlama, inleme, feryat etme, sızlanma.

Hicr ile oldı Muhibbî iy şanem
Mecnün-veş
Göklere çıksa ne tañ bu âh u
efġânım benüm

âh u efgân id-:

1. **âh u efgân id-:**

Gazel 2415

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Aġlamak, inlemek, feryat etmek, sızlanmak.

Bu bahtum ġibi âhîr düşmen olduñ
İdeyim tâ ölince âh u efgân

âh u efgân it-:

1. **âh u efgân it-:**

Gazel 2319

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Aġlamak, inlemek, feryat etmek, sızlanmak.

Gıceler bülbül gibi gülzâr-ı hüsniñ
yâdına
Şubh olunca âh u efgân itmeden
usanmayam

âh u enîn:

1. **âh u enîn:**

Gazel 2445

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Ağlama, inleme, feryat etme,
sızlanma.*

Yüzünü gördükde cân virmek
muğarrerken baña
Hiç revâ midur çekem âh u enînün
minnetin

âh u feryâd:

1. **âh u feryâd:**

Gazel 2133

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Feryat ederek inlemek,
ağlamak.*

Vakt-i gül irdi yine niyyet-i gülzâr
idelüm
Âh u feryâd-ıla bülbülleri hem zâr
idelüm

2. **âh u feryâd:**

Gazel 2407

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Ağlama, inleme, feryat etme,
sızlanma.*

Âh derdâ kim dükenmez âh u
feryâdum benüm
Hâlûme bir rahm ider 'âlemde
bulmadum benüm

âh u feryâd eyle-:

1. **âh u feryâd eyle-:**

Gazel 2136

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Feryat ederek inlemek,
ağlamak.*

İy Muhibbî hasretinden ol gülün
bülbül gibi
Gıceler tâ şubh olunca âh u feryâd
eyleyem

2. **âh u feryâd eyle-:**

Gazel 2205

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Ağlamak, inlemek, feryat
etmek, sızlanmak.*

Dün gice ol mâh-ı mihr-i efrûzı
çün yâd eyledüm
Şubh olunca nâle kıldum âh u
feryâd eyledüm

3. **âh u feryâd eyle-:**

Gazel 2332

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Ağlamak, inlemek, feryat
etmek, sızlanmak.*

Gülşen-i hüsniinde her şeb bülbül-i
güyâ gibi
Tâ seher zârılık itdüm âh u feryâd
eyledüm

4. **âh u feryâd eyle-:**

Gazel 2370

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Ağlamak, inlemek, feryat
etmek, sızlanmak.*

Nev-bâhâr-ı hüsniñ añup gül
yüzün yâd eyledüm
Bülbül-i şürde gibi âh u feryâd
eyledüm

5. **âh u feryâd eyle-:**

Gazel 2370

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Ağlamak, inlemek, feryat
etmek, sızlanmak.*

Nev-bâhâr-ı hüsniñ añup gül
yüzün yâd eyledüm
Bülbül-i şürde gibi âh u feryâd
eyledüm

âh u figân:

1. **âh u figân:**

Gazel 2021

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Ah ve figan.|| Ağlama, inleme,
feryat etme, sızlanma.*

Gül gibi güş eylemez bülbülleyin
âh u figân

2. **âh u figân:**

Gazel 2021

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Ah ve figan. || Feryat etmek,
haykırmak.*

Gül gibi güş eylemez bülbülleyin
âh u figân
Gıceler tâ şubha dek bu âh u vâdan
vâz gel

3. **âh u figân:**

Gazel 2114

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Ağlama, inleme, feryat etme,
sızlanma.*

Toptolu güş-ı cihân âh u
figânumdur benüm
Söylenen dillerde şimdi
dâsitânumdur benüm

4. **âh u figân:**

Gazel 2139

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Ağlama, inleme, feryat etme,
sızlanma.*

Bilmedün âh u figânımdan bu dil
ağvâlini
Ne 'aceb bî-rahmsın devletlü
sulţânım benüm

5. **âh u figân:**

Gazel 2295

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Ağlama, inleme, feryat etme,
sızlanma.*

Çünkü şarâb-ı 'ışk-ıla yogrıldı bu
gülüm
Âh u figânı çarha çıkarsa ne tañ
dilüm

6. **âh u figân:**

Gazel 2485

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Ağlama, inleme, feryat etme,
sızlanma.*

Güller-ile zeyn olındı yine bâğ u
gülsitân
Gülde var hercâyilik bülbülde var
âh u figân

âh u figân eyleseñ:

1. **âh u figân eyleseñ:--señ**

Gazel 2025

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Ah ederek bağırarak
ağlamak, inlemek.*

İy Muhibbî her ne deñlü eyleseñ âh
u figân
Sanma kim saña terahhüm eyleye
ol seng-dil

âh u figân id-:

1. **âh u figân id-:**

Gazel 2451

Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Ağlamak, inlemek, feryat etmek, sızlanmak.

İy Muhibbî hâr-ıla hem-dem görür
bülbül güli
Ol sebebdendir ider tâ şubha dek
âh u figân

âh u figân kıl-:

1. **âh u figân kıl-:**
Gazel 2450
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Ağlamak, inlemek, feryat etmek, sızlanmak.

Dür olalı gün yüzüñden bu
Muhibbî döstüm
Giceler bülbül gibi turmaz kılur âh
u figân

âh u figanı:

1. **âh u figanı:**
Gazel 2154
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Feryat ederek inlemek, ağlamak.

Çün kim şarâb-ı 'ışk-ıla yogrıldı
bu gülüm
Âh u figanı çarha çıkarsa ne tañ
dilüm

âh u vâ:

1. **âh u vâ:**
Gazel 2346
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Ağlama, inleme, feryat etme, sızlanma.

Sırr-ı 'ışkı saklamak kaçd eyledüm
cânım gibi
Âşikâr ide diyüben âh u vâdan
korkaram

âh u vâ kıl-:

1. **âh u vâ kıl-:**
Gazel 2249
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
Ağlamak, inlemek, feryat etmek, sızlanmak.

Âşiyâni yücedür irmek aña
mümkün degül
Niçeye dek inleyüp hasretle âh u
vâ kılam

âh u vâh:

1. **âh u vâh:**
Gazel 2406
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Ağlama, inleme, feryat etme, sızlanma.

Seyr-i tenhâ eyleyen gün yüzlü
mâhumdur benüm
Göklere peyveste olan âh u
vâhumdur benüm

âh u zâr:

1. **âh u zâr:**
Gazel 2058
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Feryat ederek inlemek, ağlamak.

Şâh-ı 'ışk oldum Muhibbî baña
yitmez mi delîl
Sinedür tablum nefrüm âh u
zârumdur benüm

2. **âh u zâr:**
Gazel 2074
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Feryat ederek inlemek, ağlamak.

Kesmesün nâlesini bir lahza
Yüz urup âh u zâra yalvarayım

3. **âh u zâr:**
Gazel 2124
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Ağlama, inleme, feryat etme, sızlanma.

Gülşen-i hüsnünde cânâ giceler
bülbül-şıfat
Şubh olunca anda niçe âh u zârı
görmişem

4. **âh u zâr:**
Gazel 2202
Mısra: 17
Kelime Tipi: -
Ağlama, inleme, feryat etme, sızlanma.

Dâyim Muhibbî yâra bak küyında
âh u zâra bak
Ko cenneti dîdâra bak ammâ ki
kimdür dimezem

5. **âh u zâr:**
Gazel 2401
Mısra: 1

Kelime Tipi: -
Ağlama, inleme, feryat etme, sızlanma.

Bülbülüz âh u zâra 'azm idelüm
Gülşen içre bahara 'azm idelüm

6. **âh u zâr:**
Gazel 2404
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Ağlama, inleme, feryat etme, sızlanma.

Bu Muhibbî gül yüzüñsüz giceler
tâ şubha dek
Bülbülü bî-ıvâb iden bu âh u
zârumdur benüm

7. **âh u zâr:**
Gazel 2456
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Ağlama, inleme, feryat etme, sızlanma.

Sehergeh bülbülüñ dehşet alurlar
âh u zârından
Giceler kim göre 'ibret alur
pervâne nârından

âh u zâr-:

1. **âh u zâr-:**
Gazel 2017
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Ah ve figan ederek ağlayıp, inlemek.

Sırr-ı 'ışkı saklar-ıdum sinede
cânım gibi
N' eyleyem bu âh u zâr- ıla 'ayân
eyler gönül

2. **âh u zâr-:**
Gazel 2017
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Ah ve figan ederek ağlayıp, inlemek.

Sırr-ı 'ışkı saklar-ıdum sinede
cânım gibi
N' eyleyem bu âh u zâr- ıla 'ayân
eyler gönül

3. **âh u zâr-:**
Gazel 2017
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Ah ve figan ederek ağlayıp, inlemek.

Sırr-ı 'ışkı saklar-ıdum sinede
cânım gibi

N'eyleyem bu āh u zār- ıla 'ayān eyler gönül

āh u zār it-:

1. **āh u zār it-:**

Gazel 2054

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, inlemek, şikayet etmek.

Dirīgā gül gibi yāruñ fiğānum

güşına girmez

Olup bülbül gibi nālān niçe kim āh u zār itdüm

2. **āh u zār it-:**

Gazel 2363

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Feryat ederek inlemek, ağlamak.

Nigārı seyr ider gördüm yine

gülzār-ı hüsñ içre

Olup bülbül gibi gūyā Muhibbī āh u zār itdüm

ahbāb:

1. **ahbābdan:-dan**

Gazel 2411

Mısra: 8

Dost, bildik, tanıdık.

Bī-vefādūr māh-rūlar didiler dünya

gibi

Ben ezel güş itmişem bu sözleri ahbābdan

'ahd:

1. **'ahd:**

Gazel 2319

Mısra: 5

Ant, yemin, söz.

Hūblar 'ahd gibi sıyar bu gönül

peymānesin

Şimdiden girü daħı ben hūblara inanmayam

2. **'ahd:**

Gazel 2362

Mısra: 6

Ahit, söz verme, yemin, vaat.

Didūñ yolunda ger ölseñ dirildem

lā'ı-i nābumla

Ölürem günde yüz biñ kez kanı

'ahd ü vefā kıblem

'ahd kıl-:

1. **'ahd kıl-:**

Gazel 2141

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Yemin etmek.

'Ahd kılduñ niçe yıldur varayım

bir gün diyü

Ol deme irdüm diyü āh çār olupdur gözlerüm

'ahd ü peymān evle-:

1. **'ahd ü peymān evle-:**

Gazel 2395

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Sözleşmek, yemin etmek.

Sākiyā sundum elüm sen daħı sun

peymāneyi

Yāduña nüş itmege ben 'ahd ü peymān eyledüm

2. **'ahd ü peymān evle-:**

Gazel 2395

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Sözleşmek, yemin etmek.

Sākiyā sundum elüm sen daħı sun

peymāneyi

Yāduña nüş itmege ben 'ahd ü peymān eyledüm

3. **'ahd ü peymān evle-:**

Gazel 2395

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Sözleşmek, yemin etmek.

Sākiyā sundum elüm sen daħı sun

peymāneyi

Yāduña nüş itmege ben 'ahd ü peymān eyledüm

4. **'ahd ü peymān evle-:**

Gazel 2395

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Sözleşmek, yemin etmek.

Sākiyā sundum elüm sen daħı sun

peymāneyi

Yāduña nüş itmege ben 'ahd ü peymān eyledüm

5. **'ahd ü peymān evle-:**

Gazel 2395

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Sözleşmek, yemin etmek.

Sākiyā sundum elüm sen daħı sun

peymāneyi

Yāduña nüş itmege ben 'ahd ü peymān eyledüm

6. **'ahd ü peymān evle-:**

Gazel 2395

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Sözleşmek, yemin etmek.

Sākiyā sundum elüm sen daħı sun

peymāneyi

Yāduña nüş itmege ben 'ahd ü peymān eyledüm

'ahde dura:

1. **'ahde dura:--a**

Gazel 2005

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Sözünde durmak.

Öldürem diyü seni va 'de ider

gamze-i yār

Ola kim 'ahde dura şabr ide bir päre gönül

'ahd-siken:

1. **'ahd-siken:**

Gazel 2047

Mısra: 2

Ahdini bozan, sözünden dönen, vadini yerine getirmeyen.

Bas kadem rāst reh-i 'ışka yine

merdān ol

Ya 'nī gel 'ahd-siken olma dürtüst peymān ol

'ahdüñe gel-:

1. **'ahdüñe gel-:**

Gazel 2071

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Sözünü tutmak.

Öldükde aña varam iy bī-vefā

dimişsin

'Ahdüñe gel vefā kıl hicr-ile çün ben öldüm

āhe:

1. **āhen-ise:-ise**

Gazel 2424

Mısra: 9

Katı yürekli.

Hālūme rahm idiserdür yüregi

āhen-ise

İy Muhibbī okıyan defter ü

dīvānumdan

āhen:

1. **âhen:**

Gazel 2098

Mısra: 4

Demir. || Katı yürekli.

Âhum-ıla göz yaşı kalbüne te'sîr
eylemez

Katı gönlüne müsellemlen âhen ü
hârâ disem

2. **âhen:**

Gazel 2387

Mısra: 8

Demir. || Katı yürekli.

Âteş-i 'ışk-ıla dilden her kaçan âh
eylesem

Ma'v ola seng irse âhen ile pülâd
hem

âhen-dil:

1. **âhen-dil:**

Gazel 2086

Mısra: 12

Merhametsiz.

Âh u efgânım dirîgâ eylemez
hergiz eşer

Sa'na âhen-dil didüm anuñçün iy
yâr ahladım

2. **âhen-dilem:-em**

Gazel 2104

Mısra: 8

Merhametsiz.

Cevr ü cefa'na niçe tahammül ider
bu dil

Âhen-dilem meger ki cihânda
yâhûd taşam

âheng:

1. **âheng:**

Gazel 2372

Mısra: 14

Güzel ve uyumlu ses.

Meclis-i gamda Muhibbî nâle
kılсам inlesem

Ba'na âheng için inler tâ şehre
nâlar benüm

2. **âhengi:-i**

Gazel 2431

Mısra: 14

Güzel ve uyumlu ses.

Okıdı bu beyti gülşende Muhibbî
subh-dem

Eyledi bülbüller âhengi velî şavt-ı
hazîn

âheng evle:-

1. **âheng eyle:-**

Gazel 2165

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Sazlı sözlü eğlence yapmak,
eğlenmek.*

Âh kim cânân gamıyla gönlümü
teng eyledüm
Güceler tâ şubh şeb-i murgâna
âheng eyledüm

2. **âheng eyle:-**

Gazel 2232

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Sazlı sözlü eğlence yapmak,
eğlenmek.*

Âh şebinde her kaçan ki gönlümü
teng eyleyem
Nâle kılam şubh olunca nâya âheng
eyleyem

3. **âheng eyle:-**

Gazel 2463

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Sazlı sözlü eğlence yapmak,
eğlenmek.*

Nâleme dün gece gam bezminde
âheng eyledi
Ol sebendendir ki üstâd
olmuşamdur nâya ben

âheste ter:

1. **âheste ter:**

Gazel 2263

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Çok yavaş.

Ziyâde germ olmuşdur benüm bu
eşk-i gülgünüm
Yanında zülf-i şeb-dîzî katı âheste
ter gördüm

âh-ı âteşi:

1. **âh-ı âteşi:**

Gazel 2108

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Ah ateşi.

Uyaldan yâra bu kalb-i hazînüm
Görünür yir yir âh-ı âteşinüm

âh-ı şeb-gür:

1. **âh-ı şeb-gür:**

Gazel 2160

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Uykusuz aşkların ahları.

İy şanem 'ışkuñ gamına sanma
tedbîr eyleyem
Güceler tâ şubh olunca âh-ı şeb-gür
eyleyem

âh-ıla zâr:

1. **âh-ıla zâr:**

Gazel 2099

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Ağlama, inleme, feryat etme,
sızlanma.*

Va'de kıldıñ yüzüñi göstermege
göstermeyüp
Bülbül-âsâ arturursın âh-ıla zârüm
benüm

2. **âh-ıla zâr:**

Gazel 2143

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Feryat ederek inlemek,
ağlamak.*

Ne deñlü inlesem bülbül misâli ol
gülün hergiz
'Acebdür güşına girmez benüm bu
âh-ıla zârüm

âh-ıla zâr evle:-

1. **âh-ıla zâr eyle:-**

Gazel 2307

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Ağlamak, inlemek, feryat
etmek, sızlanmak.*

Derd-i dil bî-haddür ammâ âh-ıla
zâr eylemem
'İşkümü ketm eyleyüp nâ-ehle
izhâr eylemem

âhir:

1. **âhir:**

Gazel 2364

Mısra: 6

Sonra.

Balina el sunma dehrün vardur
içinde belâ
Bisler evvel şehd-ile âhir virür ol
sa'na sem

2. **âhir:**

Gazel 2278

Mısra: 10

Son, nihayet, sonunda.

Yüzinde hâtin gördi Muhibbî âh
idüp
Âhîr viriser âyîneyi yâra hâlel
didüm

3. **âhîr:**

Gazel 2012

Mısra: 3

En son, nihayetinde //

Ebediyen, sonsuza dek.

Basduñ çü kadem kâfile-i 'ışka sen
âhîr
Feryâd-ıla ol maħmile iy dil ceres
ol gel

4. **âhîr:**

Gazel 2020

Mısra: 3

Son. || Sonunda, akıbet,

nihayet. //

Sırr-ı 'ışkı ben ne denlü sakladum
âhîr beni
Eyledün bir âh-ıla rüsvâ-yı 'âlem
iy gönül

5. **âhîr:**

Gazel 2020

Mısra: 3

Son. || Sonunda, akıbet,

nihayet. // Sonsuza kadar, ebediyen.

Sırr-ı 'ışkı ben ne denlü sakladum
âhîr beni
Eyledün bir âh-ıla rüsvâ-yı 'âlem
iy gönül

6. **âhîr:**

Gazel 2020

Mısra: 10

Son. || Sonunda, akıbet,

nihayet. // Sonsuza kadar, ebediyen.

'İşka düşdi bu Muhibbî' nün belâlar
başına
Sen getürdün âhîr öldürseñ gerek
hem iy gönül

7. **âhîr:**

Gazel 2037

Mısra: 6

Son. || Sonunda, akıbet,

nihayet.

Şadık ol kavlüñde hergiz gelmesün
senden hilâf
Kimde kim kizb olsa âhîr olıardur
ol zelîl

8. **âhîr:**

Gazel 2047

Mısra: 8

Sonunda, akıbet, nihayet. //

Son, sonuncu, en sonra olan. //

"Bir evveli olmadığı gibi bir sonu

*da olmayan, her şeyden sonra
kalacak olan" manasında esma-i
hüsнадan Allah'ın en güzel
isimlerindedir.*

Tayanup kuvvetüne tutma zamân-
ıla güreş
Basar âhîr seni ger Rüstem ü
Nerîmân ol

9. **âhîr:**

Gazel 2077

Mısra: 5

Son, sonuncu, en sonra olan.

Evvel vefâlar eyledün âhîr cefa
kılup
İtdün çü tîğ-ı cevri-ile bağrum
dilim dilim

10. **âhîr:**

Gazel 2089

Mısra: 3

Sonunda, akıbet, nihayet.

Vefâsın istediğümce cefâya
ugradum âhîr
Dili bir bî-vefâya bağladum bātıl
gümân itdüm

11. **âhîr:**

Gazel 2095

Mısra: 4

Sonunda, akıbet, nihayet.

Bir yañadan gam çeker bir
yañadan derd ü belâ
Bilmezem âhîr n' olıardur
serencâmun benüm

12. **âhîr:**

Gazel 2098

Mısra: 9

Sonunda, akıbet, nihayet.

İy Muhibbî hâk-ile yeksân olur
âhîr bu ten
Yire yüz sürüp n'ola kendüme
hâk-i pâ disem

13. **âhîr:**

Gazel 2099

Mısra: 5

Sonunda, akıbet, nihayet.

Niçe diller bağlayup âhîr beni bend
eyledün
Hiç teraħhum itmedün iy zülfi
tarrârum benüm

14. **âhîr:**

Gazel 2099

Mısra: 7

Son, sonraki.

Gösterüp evvel yüzünü eyledün
âhîr nihân
Bu ne şive bu ne 'ışvedür meded
yârum benüm

15. **âhîr:**

Gazel 2110

Mısra: 10

Sonunda, akıbet, nihayet.

Muhibbî sakladum gerçi bu sırr-ı
'ışkı sînemde
Anı âhîr bu âhumla cihâna âşikâr
itdüm

16. **âhîr:**

Gazel 2112

Mısra: 15

Sonunda, akıbet, nihayet.

Muhibbî gözlerüm yaşın idüp cûlar
gibi âhîr
Karâr itsün diyü anı dil-i 'ummâna
taşurdum

17. **âhîr:**

Gazel 2140

Mısra: 10

Sonunda, nihayet.

Muhibbî vaşlı gencine irişem diyü
dildâruñ
Dili virân idüp âhîr yakup cânı
harâb oldum

18. **âhîr:**

Gazel 2149

Mısra: 10

Sonunda, akıbet, nihayet.

Kaçan 'ışkıyla âh itse Muhibbî
bîd-veş dîtrer
'Aceb hâlüm n' olur âhîr katı pür
iztirâb oldum

19. **âhîr:**

Gazel 2168

Mısra: 4

Sonunda, akıbet, nihayet.

Añladum cevri ü cefâdan baña
rahmı olmaya
Öldürüp âhîr velî cânâ kıyasın
bilmedüm

20. **âhîr:**

Gazel 2170

Mısra: 4

Sonunda, akıbet, nihayet.

Geşt eylemişem 'âlemi ben genc-i
vişâlün
Âhîr arayup bu dil-i virânede
buldum

21. **āhir:**

Gazel 2173

Mısra: 8

Sonunda, akıbet, nihayet.

Ümîd itdüm didi evvel vişâline
irem yâruñ
Velî bildüm bunı āhir ki bir fikr-i
muḥāl itdüm

22. **āhir:**

Gazel 2191

Mısra: 12

Sonunda, akıbet, nihayet.

Gören şayyâd dil murğın Muḥibbî
Dutar āhir çün itdi zülfini dâm

23. **āhir:**

Gazel 2199

Mısra: 10

Sonunda, akıbet, nihayet.

Āsitânuñda Muḥibbî cân-ıla serden
geçüp
Başumı kâse sıfâl āhir seg-i kü
eyledüm

24. **āhir:**

Gazel 2201

Mısra: 7

Sonunda, akıbet, nihayet.

Mâr zülfi semmi didüm öldürür
āhir beni
Didi aña gam yime la'lümi dârü
eyledüm

25. **āhir:**

Gazel 2216

Mısra: 5

Sonunda, akıbet, nihayet.

Virür bu 'âlemi āhir ḥarâba
Ser-â-ser bu cihânı dūd iden kim

26. **āhir:**

Gazel 2244

Mısra: 9

Sonunda, akıbet, nihayet.

İy dil düriş āhir ü yapdur 'imâreti
Dime sakın dünyede vardur
'imâretüm

27. **āhirinde:-i, -n, -de**

Gazel 2248

Mısra: 10

Sonunda, akıbet, nihayet.

Vaşla iren hicri de dilden
gidermesün
Her şâdinüñ nite ki var āhirinde
gam

28. **āhir:**

Gazel 2254

Mısra: 9

Sonunda, akıbet, nihayet.

Muḥibbî tîğ-ı cevrenden şehîd-i
'ışk olam āhir
Bite gül lâle ḳabrümden ola niçe
'alâmet hem

29. **āhir:**

Gazel 2263

Mısra: 7

Sonunda, akıbet, nihayet.

Müjeñ tîr-ile akıtdı gözümde hün-
ı dil āhir
Ciger çâk ü dil-rîş ü bu cânım
ḫasta ter gördüm

30. **āhir:**

Gazel 2277

Mısra: 4

Bundan sonra, artık.

Ḳaşşâb-vâr gönlümi evvel dü-nîm
ider
Āhir idiser pâralayuban dilim dilim

31. **āhir:**

Gazel 2286

Mısra: 7

Sonunda, akıbet, nihayet.

Dutılsam zülfüñüñ bendine āhir
Ebed kurtılmasam ben ya sır olsam

32. **āhir:**

Gazel 2297

Mısra: 4

Sonunda, akıbet, nihayet.

Niçe yıllar sırr-ı 'ışkı sînem içre
saklayup
Gözlerüm yaşını dökdüm āhir ifşâ
eyledüm

33. **āhir:**

Gazel 2305

Mısra: 5

Sonunda, akıbet, nihayet.

Kana döndi aklamakdan gözlerüm
āhir benüm
Kuḫl için bu ḫasta çeşme ḫâk-i
pâyı isterem

34. **āhir:**

Gazel 2320

Mısra: 2

Sonunda, akıbet, nihayet.

Kalmadı hicrünüñ cânâ tāk olupdur
tākātüm
Yoluña cânım nişâr itmekdür āhir
niyyetüm

35. **āhir:**

Gazel 2353

Mısra: 5

Sonunda, akıbet, nihayet.

İy felek çarḫuñ bozılsun olasın āhir
ḫarâb
Nite kim odlara yakduñ bu içüm
taşum benüm

36. **āhir:**

Gazel 2412

Mısra: 10

Sonunda, akıbet, nihayet.

Dâr-ı dünyâ yüzüne gülse dilâ
aldanma gel
Gösterür āhir saña ol dürlü dürlü
miḫnetin

37. **āhir:**

Gazel 2413

Mısra: 3

Sonunda, akıbet, nihayet.

Başumı kodum tîşe-i gam yolına
āhir
Kühsâr-ı belâ içre 'aceb küḫkenem
ben

38. **āhir:**

Gazel 2414

Mısra: 9

Sonunda, akıbet, nihayet.

Bilmem Muḥibbî 'ışk-ıla āhir
n' olur ḫâlüm benüm
Kalmadı şabr u tākātüm gâyet
zebün oldum zebün

39. **āhir:**

Gazel 2415

Mısra: 7

Sonunda, akıbet, nihayet.

Bu baḫtum gibi āhir düşmen olduñ
İdeyim tâ ölince âh u efgân

40. **āhir:**

Gazel 2417

Mısra: 2

Sonunda, akıbet, nihayet.

Ḥaḫḫı geldi dilberüñ kosun gerekse
kazısın
Men' olunmaz ser-nüvişt āhir
göriser yazısın

41. **āhir:**

Gazel 2421

Mısra: 8

Sonunda, akıbet, nihayet.

Cüy-ı eşküm oldı çün girdâb-ı
'ışka muttaşıl

Fülk-i dil kurtılmayısar âhir ol
girdâbdan

42. **âhir:**
Gazel 2440
Mısra: **10**
Sonunda, akıbet, nihayet.

Bu Muhibbî gülşen-i hüsnüñ
temâşâ eylesün
Dilberâ hüsnüñ gülün âhir sola
sanmaz mısın

43. **âhir:**
Gazel 2468
Mısra: **4**
Sonunda, akıbet, nihayet.

Belâ zencirini mecnûnlayın âh
Muqarrer boynuña âhir takarsın

44. **âhir:**
Gazel 2487
Mısra: **2**
Sonunda, akıbet, nihayet.

Biñ kerre yıkdı bu dil-i mañzûn
hânesin
Âhir belürsüz itdi bu hâne
nişânesin

45. **âhir:**
Gazel 2500
Mısra: **6**
Sonunda, akıbet, nihayet.

Dil murğı düşdi ağına bağlandı
zülfi bağına
Âhir düşüp ayagına ħalĥâl olayın
bir zamân

46. **âhir:**
Gazel 2083
Mısra: **8**
Sonunda, akıbet, nihayet.

Ķaddi ħayâli gelse dile cûlar
akıdup
Âhir yolında cem' olup 'ummân
olan yaşum

âhir nefes:

1. **âhir nefes:**
Gazel 2340
Mısra: **8**
Kelime Tipi: -
Son nefes, ölüm anı.

Leblerüñden ölmedin bir büse vir
didüm didi
Ķam yime âhir nefesde göñlüñi
ĥoş eyledüm

âhire ir-:

1. **âhire ir-:**
Gazel 2156
Mısra: **6**
Kelime Tipi: -
Sona ermek.

'Âlemi geşt eyledüm sordum
dehânuñ sırrını
İrdi 'ömrüm âhire ħall olmadı bu
müşkilüm

añşâm:

1. **añşâm:**
Gazel 2119
Mısra: **1**
Akşam. || Gece.

Gelem diyübeni gitdi baña ol yüzi
mâh añşâm
Ki hey bî-çâre tiz olsun dilüñden
eyle âh añşâm

2. **añşâm:**
Gazel 2119
Mısra: **6**
Akşam. || Gece.

Didüm şem' -i cemâlüne neden bî-
dilleri yakduñ
Yakar pervânesin didi olıcak şem'
gâh añşâm

3. **añşâm:**
Gazel 2119
Mısra: **10**
Akşam. || Gece.

Güneş ruñsârını yârûñ Muhibbî
görmege varsa
Sitârem baña göstermez olur ol
dem siyâh añşâm

4. **añşâm:**
Gazel 2119
Mısra: **8**
Akşam. || Gece.

Cemâlünü görem diyüp şeb-i
zülfüñe dil virdi
Başında düd-ı âhından geyüp bir
şeb-külâh añşâm

5. **añşâm:**
Gazel 2119
Mısra: **2**
Akşam. || Gece.

Gelem diyübeni gitdi baña ol yüzi
mâh añşâm
Ki hey bî-çâre tiz olsun dilüñden
eyle âh añşâm

ahter:

1. **ahter:--i**
Gazel 2024
Mısra: **2**
Yıldız.

Her nefes eyler tülû'ından ħaĳĳat
ahteri
Ķâh şâdi gâh Ķam u miñnet
mekânıdur göñül

âhü:

1. **âhü(ı):--(y)ı, -**
Gazel 2004
Mısra: **7**
*Ceylan. || Klasik edebiyatta
güzel kokulu, güzel gözlü ve ürkek
olduğu için sevgiliye
benzetilmektedir. Özellikle
gözlerinin iriliği ve siyah oluşu,
sevgilinin gözünü hatırlatmaktadır.*

Bir gözi âhü(ı) görse hâ komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döstlar kim düşmen-
i cândur göñül

2. **âhü(ı):--(y)ı**
Gazel 2004
Mısra: **7**
*Ceylan. || Klasik edebiyatta
güzel kokulu, güzel gözlü ve ürkek
olduğu için sevgiliye
benzetilmektedir. Özellikle
gözlerinin iriliği ve siyah oluşu,
sevgilinin gözünü hatırlatmaktadır.*

Bir gözi âhü(ı) görse hâ komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döstlar kim düşmen-
i cândur göñül

3. **âhüyı:-(y)ı**
Gazel 2446
Mısra: **4**
*Göz için iri ve güzel. ||
Ceylan, karaca, gazal,
meral,ceylanın gözlerinin güzelliği
sevgiliye atfedilmiştir.*

Elüme aldum yine çün ben
kemend-i âhumı
Umaram şayd eyleyem ol gözleri
âhüyı ben

4. **âhü:**
Gazel 2490
Mısra: **1**
*Ceylan, karaca, gazal, meral.
|| Göz için iri ve güzel.*

Eyledi mecnûn beni ol gözleri âhü
diyen
Boynumu bend eyledi ol sünbül-i
Ķisü diyen

āhu çık-:

1. āhu çık-:

Gazel 2492

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bedduası tutmuş olmak.

Çıksa āhum tañ midur bu sīne-i
şād-çäkden
Zāhir olur düdlar āteş kona
hāşākden

ahvāl:

1. ahvālüm:-üm

Gazel 2075

Mısra: 1

Durum, vaziyet, hal.

Niçe yıldur bilmedüñ kapuñda
ahvālüm benüm
Ben perişānam meger zülfüñ bile
hālüm benüm

2. ahvālümü:-üm, -i

Gazel 2109

Mısra: 3

Durum, vaziyet, hal.

Ahvālümü kim ola benüm yāra ‘arz
ide
Döymezi firāk āteşine defter ü
kalem

3. ahvālını:-i, -n, -i

Gazel 2139

Mısra: 3

Haller. // Durum, vaziyet, hal.

Bilmedüñ āh u fiğānumdan bu dil
ahvālını
Ne ‘aceb bī-rahmsın devletlü
sulţānum benüm

4. ahvālüm:-um

Gazel 2162

Mısra: 2

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum.*

Yine ben bülbülinden ‘ār ider ol
gülüm balum
N’olisar bilmezem yā Rab anuñla
uşbu ahvālüm

5. ahvālüm:-um

Gazel 2255

Mısra: 2

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum.*

Bilmezem ki n’olisar yā Rabbenā
hālüm benüm
Āh derdā vü dirīgā n’ola ahvālüm
benüm

6. ahvāl-i:

Gazel 2227

Mısra: 2

Durum, vaziyet, hal.

Kim temāşā eyler-ise yüzümi
zerdüm benüm
Añlar fi’l-cümle ahvāl-i ğam u
derdüm benüm

7. ahvālını:-i, -n, -i

Gazel 2380

Mısra: 3

Durum, vaziyet, hal.

Niçe tahrīr eylesem derd-i dilüm
ahvālını
Yazmak itsem yanuma düşüp bile
ağlar kalem

8. ahvālümü:-üm, -i

Gazel 2391

Mısra: 7

Durum, vaziyet, hal.

Bu ‘işyān u bu cürm-ile n’ola
ahvālümü bilmem
Feraḥ yüzini görem mi diyü
ğamnākdür gönülüm

ahvāl-i ‘ışk:

1. ahvāl-i ‘ışk:

Gazel 2402

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Aşkın hali.

Bī-ḥabersin zāhidā ahvāl-i ‘ışk
ğāyet ḥafī
Añlamadın içümi bilmeyesin
taşum benüm

ak-:

1. akdı:--dı

Gazel 2029

Mısra: 4

*Bulunduğu yerden daha alçak
bir yere doğru gitmek, yukarıdan
aşağıya doğru düşmek.*

Mısr-ı ḥüsnuñ ḥaqqı iy Yūsuf-
cemāl

Küyuñ içre akdı yaşum hem çü Nīl

2. akar:--ar, -

Gazel 2043

Mısra: 2

*Sıvılar veya ufak taneli
maddeler için bulunduğu yerden*

*daha alçak bir yere doğru gitmek,
yukarıdan aşağıya doğru düşmek.*

İy boyı servüm göreliden saña
virdüm cāñ u dil
Ol sebebdendür akar kıyuñda
yaşum muttaşıl

3. akıt:--ıt, -

Gazel 2048

Mısra: 5

*Sıvı maddeler aşağıya
yönelmek.*

Su gibi akıt gözlerüñün suyunı her
dem

Ol serv-i sehī ayagina āb-ı revān ol

4. akar:--ar, -

Gazel 2058

Mısra: 4

*Sıvılar veya ufak taneli
maddeler için bulunduğu yerden
daha alçak bir yere doğru gitmek,
yukarıdan aşağıya doğru düşmek.*

Nāḥun ile gülsitān itsem n’ola bu
sīnemi

Eşk-i çeşmüm turmaz akar
çeşmesārumdur benüm

5. aksun:--sun

Gazel 2083

Mısra: 10

Akmak.

‘İşk āteşi ola ki bir dem sükün ide
Aksun Muḥibbī derd-ile dermān
olan yaşum

6. aksun:--sun

Gazel 2097

Mısra: 6

*Sıvılar veya ufak taneli
maddeler için bulunduğu yerden
daha alçak bir yere doğru gitmek,
yukarıdan aşağıya doğru düşmek.*

İsterem yaşum revān idem gel iy

serv- i revān

Söyle aksun mı buyur rüḥ-ı

revānum n’eyleyem

7. akan:--an

Gazel 2207

Mısra: 4

*Sıvılar veya ufak taneli
maddeler için bulunduğu yerden
daha alçak bir yere doğru gitmek,
yukarıdan aşağıya doğru düşmek.*

Bezm-i ğamda yine mihmānum
olup derd ü elem

İçmege mey yirine gözden akan
ḥüni görem

8. **akan:-an**

Gazel 2378

Mısra: 8

Sıvılar veya ufak taneli maddeler için bulunduğu yerden daha alçak bir yere doğru gitmek, yukarıdan aşağıya doğru düşmek.

Göreliden kâmetüñ cānā anı teşbîh idüp serve
Yaşum ol serv ayagında akan enhāra beñzetdüm

9. **aksa:-sa**

Gazel 2308

Mısra: 8

Akmak, dökmek.

Āteşe ‘âdet budur su sepseler teskîn olur
Nār-ı dil artar ‘aceb aksa gözümden kan benüm

10. **akar:-ar**

Gazel 2365

Mısra: 1

Akıtmak, dökmek.

İki ‘aynumdan revān olup akar yaşum benüm
Anuñ-ıçun kim belā kūhı-durur başum benüm

11. **akar:-ar**

Gazel 2402

Mısra: 2

Akıtmak, dökmek.

Su terāzūı olupdur oñmaduk başum benüm
Anuñ-ıçun her taraf turmaz akar yaşum benüm

12. **akar:-ar**

Gazel 2375

Mısra: 2

Akmak, dökmek.

Bāğ-ı hüsın içre boyuñ serv ü çenārumdur benüm
Aña karşı göz yaşı akar bñnarumdur benüm

13. **aksun:-sun**

Gazel 2391

Mısra: 9

Su gibi sıvı maddelerin bir yerden bir yere doğru gitmesi.

Yaşumuñ mevci ko aksun Muhibbî anı pāk itsün
Günāh-ıla olup memlū tolu hāşākdür göñlüm

14. **akar:-ar**

Gazel 2405

Mısra: 8

Irmak, nehir vb. için akmak.

Tir-i müjgānuñ deleden sīnem ile bagrumı
Su yirine akar oldı sīnede kanum benüm

15. **akıtdı:-ıt, -dı**

Gazel 2439

Mısra: 9

Akıtmak, dökmek.

Her dem Muhibbî su gibi akıtdı gözüm yaşın
Ol serv kıddüñ ayagina çağlamag-ıçun

16. **akıt:-ıt**

Gazel 2443

Mısra: 13

Akıtmak, dökmek.

İy Muhibbî gözlerüñ yaşın akıt olsun revān
Serv gibi tek salınsun yār reftār eylesün

17. **akarsın:-ar, -sın**

Gazel 2468

Mısra: 2

Akmak.

Dilā bir serv-i dil-cūya bakarsın Hemān pāyına su gibi akarsın

18. **akdı:-dı**

Gazel 2472

Mısra: 2

Göz yaşı dökülmek, akmak, düşmek.

İy dōst neler geçti bu ‘ışk-ıla serimden
Hün-ı cigerüm akdı gelüp dīdelerümden

ak:

1. **ak:**

Gazel 2371

Mısra: 14

Temiz, namuslu, asil. || İyi.

Cür ‘a-i cām-ı mahabbetden Muhibbî mest olup
‘Ālemüñ niçe geçer ak u karasın bilmedüm

ak u kara:

1. **ak u kara:**

Gazel 2021

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Beyaz ve siyah.

Yüzine bakup Muhibbî zülfine dil baglama
Derd-i serdür hāşılıñ ak u karadan vāz gel

aka aka:

1. **aka aka:**

Gazel 2037

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Sürekli akararak.

Yiter aglatduñ beni gel eyle yaşumdan hāzer
Kūyuña ola zarar kim aka aka ol sebîl

akat-:

1. **akatarsun:-ur, -sın**

Gazel 2353

Mısra: 1

Dökmek.

Gözlerümden akatarsun turmasun yaşum benüm
Yā ne için saklaram şimden girü başum benüm

akça:

1. **akça:**

Gazel 2495

Mısra: 6

Akçe, para, nakit.

Varuñı harc idegör yolına cānānelerüñ
Ele girmezse dañı akça vü puldan çıkasın

‘ākıbet:

1. **‘ākıbet:**

Gazel 2306

Mısra: 4

Sonunda, nihayet, neticede.

Şol kadar çekdüm cefā vü cevriñi meh-rūlaruñ
‘Ākıbet dil hānesin menzilgeh-i gam cyledüm

2. **‘ākıbet:**

Gazel 2021

Mısra: 3

Son, nihayet, encam. ||

Gelecek, istikbal.

‘Ākıbet eyler cefā firine cān u dil nişān
Hiç terahhüm eylemez ol kaşı yadan vāz gel

3. 'ākıbet:
Gazel 2086
Mısra: 6
Sonunda, nihayet, neticede.

Bulmadum bir çäre çäre çäre çäre
vaşluña

'Ākıbet bu yolda ben kendümi nā-
çār añladum

4. 'ākıbet:
Gazel 2099
Mısra: 2
Sonunda, nihayet, neticede.

Hicrūn-ile yandum iy yār-ı
cefākārum benüm
'İşkuñ-ıla n'olısardur 'ākıbet
kārüm benüm

5. 'ākıbet:
Gazel 2165
Mısra: 7
Sonunda, nihayet, neticede.

Ĥamdü-lillāh ġālib olup nefs-i
şūma 'ākıbet
Niçe yıllar gerçi kim anuñ-ıla ceng
eyledüm

6. 'ākıbet:
Gazel 2306
Mısra: 9
Sonunda, nihayet, neticede.

İy Muḥıbbī ol kemān ebru
ġamından 'ākıbet
Māh-ı nev gibi büküp bu ḫaddümi
ḫam eyledüm

7. 'ākıbet:
Gazel 2322
Mısra: 9
Sonunda, nihayet, neticede.

Ġarḫa virdi eşk-i çeşmüm 'ākıbet
dil mülkini
İy Muḥıbbī bu gözi giryāna bilmen
n'eyleyem

8. 'ākıbet:
Gazel 2371
Mısra: 12
Sonunda, nihayet, neticede.

Baḫa mihri olmayup cevır ü cefāsın
añladum
'Ākıbet ammā anı cāna kıyasın
bilmedüm

9. 'ākıbet:
Gazel 2451
Mısra: 8
Sonunda, nihayet, neticede.

Gülşene meşşāta olmışken bugün
bād-ı şehir
Ḥayfdur kim 'ākıbet berbād ider
rüz-ı ḫazān

akıd-:

1. akıdup:-up
Gazel 2083
Mısra: 7
*Akmasını sağlamak, akmasına
yol açmak, dökmek.*

Ḫaddi ḫayāli gelse dile cūlar
akıdup
Āḫır yolında cem' olup 'ummān
olan yaşum

2. akıdup:-up
Gazel 2173
Mısra: 4
Dökmek.

Ḥadengün sīneden geçüp bu
bagrum kana dönelden
Gözümden akıdup cūlar cihānı
cümle al itdüm

3. akıdup:-up
Gazel 2197
Mısra: 6
Dökmek.

Göreliden seni iy servüm gezer
gülşende nāz-ıla
Gözümün yaşı pāyuña akıdup
cūybār oldum

4. akıdup:-up
Gazel 2201
Mısra: 4
Dökmek.

İy Ḥıṭā maḫbūbı sensüz
gözlerümün yaşını
Akıdup her yana anı āb-ı āhū
eyledüm

5. akıdup:-up
Gazel 2222
Mısra: 12
Akıtmak, dökmek.

Cismüm üzre pül görünürse n'ola
ebrūlaruñ
Akıdup gözlerümün yaşını Ceyḫūn
çekerem

6. akıdalı:-alı
Gazel 2272
Mısra: 4
Dökmek.

Ḥasretiyle za'ferāna dönmiş iken
ruḫlarum

Surḫ kıldı dīdelerden akıdalı kan
gözüm

7. akıdup:-up
Gazel 2293
Mısra: 14
Akıtmak, dökmek.

Göz yaşını o servün ayagina
Akıdup yüz sürelüm mā olalum

8. akıdur:-ur
Gazel 2415
Mısra: 4
Akıtmak, dökmek.

Nihān olalı gün yüzün gözümden
Akıdur dīdeler yaş yirine kan

9. akıda:-a
Gazel 2456
Mısra: 6
Akıtmak, dökmek.

Ġamuñ bārını ursalar taḫammül
itmeye kühsār
Akıda gözleri yaşın iki yana
bīnarından

10. akıda:-a
Gazel 2478
Mısra: 2
Akıtmak, dökmek.

Olupdur ḫasretiyle eşk gülğün
'Aceb mi su yirine akıda ḫūn

11. akıdam:-am
Gazel 2491
Mısra: 4
Akıtmak, dökmek.

Baş virem şem' gibi ger
bakabilsem yüzine
Akıdam göz yaşını komayam ol
yār etegin

'akık:

1. 'akıki:-i
Gazel 2218
Mısra: 4
*Üzerine mühür kazılan, yüzük
taşı ve tespih yapılan, bazı
eşyalarda süsleme unsuru olarak
kullanılan, çok sert, oldukça şeffaf,
içinde çeşitli renk halkaları
bulunan kıymetli sis taşı. Çeşitli
renkleri varsa da en makbulü
kırmızı olanı ve Yemen'de
çıkanadır. Şirde aşığın göz yaşları
akik rengindedir.*

Lebüñ şevḫine dīdemden dökerem
tā şehir her şeb

'Akîki geh Yemen-rîzem gehî
yâkût-ı mî bârem

'âkil:

1. 'âkil:

Gazel 2113

Mısra: 6

*Akıllı kimse, arif, irfan sahibi,
olgun insan.*

Ya saçı zencîrine dak boynuña ya
göz yaşın
Garğa-i bahır-ı cünün ol saña kim
dir 'âkil ol

2. 'âkla:-a

Gazel 2115

Mısra: 5

*Düşünme, anlama, kavrama
ve davranışlarını ayarlama
melekesi, us.*

'Akla tâbi' her kişi dil bağlamaz
meh-rûlara
İy saçı leylâ senün mecnün u
sergerdânuñam

3. 'âkil:

Gazel 2283

Mısra: 13

*Aklı, doğruyu görecek ve ona
göre davranacak, gerekeni
yapacak derecede olan.*

Muhibbî 'âkîl iseñ saña örnek
Bu yitmez mi ne oldı Gür u
Behrâm

'âkil -iseñ:

1. 'âkil -iseñ:--iseñ, -

Gazel 2002

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Akıllı.

Vaşl-ı dilber iy Muhibbî sa'y ile
girmez ele
Eylemegil 'âkil -iseñ yâr vaşlıdur
muñâl

akın eyle-:

1. akın eyle-:

Gazel 2436

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Düşman memleketlerine
hücum etmek, baskın yapmak.*

'Işk şâhı ikide birde bu gönüm
şehrine
Gönderüp gam leşkerin yagma ider
eyler akın

akıt-:

1. akıt:

Gazel 2181

Mısra: 3

Akıtmak, dökmek.

İy gözüm yaşlar döküp merdümlük
it cûlar akıt
Kanda kim seyr eyler ol serv-i
hürâmânum benüm

2. akıt:

Gazel 2268

Mısra: 7

Akıtmak, dökmek.

İy dîde akıt yaşuñı hün-ı ciger ile
Senden hemîşe dürr-ile ben gevher
isterem

3. akıtdum:--du, --m

Gazel 2054

Mısra: 6

*Sulu veya ufak taneli
maddelerin bulunduğu yerden
başka bir yere doğru gitmesini,
akmasını sağlamak.*

Ola kim ol boyı servüñ irişe hâk-i
pâyine
Akıtdum gözlerüm yaşın yolunda
cüy-bâr itdüm

4. akıtdı:--dı, -

Gazel 2057

Mısra: 1

*Sulu veya ufak taneli
maddelerin bulunduğu yerden
başka bir yere doğru gitmesini,
akmasını sağlamak.*

Akıtdı gözümün yaşın ol serv
kâmetüm
Kâmet getürdi başuma kopdı
kıyâmetüm

5. akıtdum:-du, -m

Gazel 2110

Mısra: 6

Dökmek.

Gülîstân-ı cemâl içre görelden sen
boyı servi
Gözüm yaşını pâyüña akıtdum
cüybâr itdüm

6. akıtdum:-du, -m

Gazel 2147

Mısra: 8

Dökmek.

Bâğ-ı hüsn içre görelden kaddüñ iy
serv-i hürâm

Pâyüña cûlar akıtdum şöyle giryân
olmuşam

7. akıtdı:-dı

Gazel 2263

Mısra: 7

Akıtmak, dökmek.

Müjeñ tîr-ile akıtdı gözümden hün-
ı dil âhîr
Ciger çâk ü dil-rîş ü bu cânım
hâsta ter gördüm

8. akıtdum:-du, -m

Gazel 2363

Mısra: 2

Dökmek.

Güzeller içre iy servüm seni çün
ihtiyâr itdüm
Akıtdum gözlerüm yaşın yoluñda
cüybâr itdüm

9. akıtdum:-du, -m

Gazel 2409

Mısra: 1

Akıtmak, dökmek.

Gözümden yaş yirine kan akıtdum
İdüben âh anı her ân akıtdum

10. akıtdum:-du, -m

Gazel 2409

Mısra: 2

Akıtmak, dökmek.

Gözümden yaş yirine kan akıtdum
İdüben âh anı her ân akıtdum

'akl:

1. 'aklum:-um

Gazel 2143

Mısra: 4

*Düşünme, anlama, kavrama
ve davranışlarını ayarlama
melekesi, us.*

O sâhîr çeşmi sihrîyle dili dîvâne
itmîşdür
Dükendi şabr-ıla 'aklum dağı
yanumda yok varum

2. 'aklum:-um

Gazel 2332

Mısra: 3

*Akıllı, us, düşünme ve anlama
yeteneği.*

Gıtdı 'aklum yirine geldi anuñ

dîvânelik

Ol perîyi bilmezem n'oldı yine yâd
eyledüm

3. 'aklı:-ı

Gazel 2392

Mısra: 1
Akıl, us, düşünme ve anlama yeteneği.

Şabr u 'aklı tagıdup 'ışkdan şadâ
güş eyleyem
N'ola hâlüm ger maḥabbetde
kaḫeḫ nüş eyleyem

4. 'aql:
Gazel 2002

Mısra: 5
Akıl, düşünme, anlama ve kavrama gücü.

Pertev-i hüsnüni gördüm gitdi 'aql
u şabr u dil
Görmeyelden ol perîyi baña oldı
mâh u sâl

5. 'aql-ıla:-ıla
Gazel 2220

Mısra: 2
Düşünme, anlama, kavrama ve davranışlarını ayarlama melekesi, us.

Dâğ-ıla tolu sîne ciger ğarka-i hün
hem
'Aql-ıla fikr kalmadı şabr-ıla
sükün hem

6. 'aql-ıla:-ıla
Gazel 2241

Mısra: 5
Düşünme, anlama, kavrama ve davranışlarını ayarlama melekesi, us.

Didüm iy 'aql-ıla iy dil sizi terk
eyledüm küllî
Zi-sevdâ-yı perî rüyı ser-i dîvâneğî
dâram

7. 'aqlum:-um, -ı
Gazel 2233

Mısra: 6
Düşünme, anlama, kavrama ve davranışlarını ayarlama melekesi, us.

Geh dehânın zıkr idüp kılsam
miyânı fikrini
Gönlümü hayretde kosam 'aqlumı
deng eylesem

8. 'aql:
Gazel 2273

Mısra: 7
Düşünme, anlama, kavrama ve davranışlarını ayarlama melekesi, us.

Gün yüzünü göricek 'aql u dili
hayret alur

Saña hâlin diyümez lâla döner
uşbu dilüm

9. 'aql:-ı

Gazel 2298

Mısra: 13
Düşünme, anlama, kavrama ve davranışlarını ayarlama melekesi, us.

İy Muḥibbî tañ mı 'aqlı ger
ferâmüş eyleyem
Zülfî zencîrin görüp gönlümü şeydâ
eyledüm

10. 'aql:
Gazel 2300

Mısra: 11
Düşünme, anlama, kavrama ve davranışlarını ayarlama melekesi, us.

Şabr u 'aql u hüşü bir yirden
ferâmüş eyleyüp
'İşk şarâbın nüş idüp kendümi lâ-
ya 'kıl kılam

11. 'aql:
Gazel 2318

Mısra: 9
Düşünme, anlama, kavrama ve davranışlarını ayarlama melekesi, us.

'Aql u dil tagıtsa tañ mı bu
Muḥibbî ḫasta-dil
Çârdeh sâl içre çün bir mehlikâdur
gördüğüm

12. 'aql:
Gazel 2354

Mısra: 11
Düşünme, anlama, kavrama ve davranışlarını ayarlama melekesi, us.

'Aql u şabrı dagıdup dîvâne olsam
tañ midur
Leylî-i zülfine anuñ çün giriftâr
olmuşam

13. 'aql:
Gazel 2356

Mısra: 2
Düşünme, anlama, kavrama ve davranışlarını ayarlama melekesi, us.

Dehr elinden niçe bir zehr-ile ğam
nüş idelüm
Der-i meyḫânede 'aql u dili
medhüş idelüm

14. 'aql:
Gazel 2360

Mısra: 7

Düşünme, anlama, kavrama ve davranışlarını ayarlama melekesi, us.

Be-küllî tākat u şabrum gidüpdür
'aql u dil benden
Dirîğâ n' olısar hâlüm ğarîbem
yaluñuz kaldum

'aql başundan gid:-

1. 'aql başundan gid:-
Gazel 2409

Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Ne yapacağını şaşırarak, düşünemez olmak.

Başumdan 'aql gidüp dîvâne
oldum
Bu âhum zencîrin boynuma
dakdum

'aql u hüş kalma:-

1. 'aql u hüş kalma:-
Gazel 2270

Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Akıl ve şuru kalmamak, zihni çok yorulmuş olmak, kafa kalmamak.

Kendüzün bilmez Muḥibbî kalmaz
hîç 'aql u hüş
Her kaçan fikr-i ḫayâl-i ol perî-zâd
eyleyem

'aql-ı hurdebîn:

1. 'aql-ı hurdebîn:
Gazel 2447

Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Küçük ve ince şeyleri görebilen akıl.

Nokta-i la 'l-i lebiyle mü miyânı
farkını
Fehm idemez degme kes olmasa
'aql-ı hurdebîn

'aql-ı hurde-bîn:

1. 'aql-ı hurde-bîn:
Gazel 2108

Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Küçük ve ince şeyleri gören, inceliklerden anlayan akıl.

Görüp agzuñ miyânıñ kaldı 'âciz
Anı görmekte 'aql-ı hurde-bînüm

2. 'aql-ı hurde-bîn:
Gazel 2108

Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Küçük ve ince şeyleri gören,
inceliklerden anlayan akıl.*

Görüp agzuñ miyānuñ kaldı 'âciz
Anı görmekte 'aql-ı hürde-bînüm

3. 'aql-ı hürde-bîn:

Gazel 2431

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Küçük ve ince şeyleri
görebilen, inceliklerden anlayan
akıl sahibi kimse.*

Şi'r oldur okıyanlar bula şeker
lezzetin
Lezzetin bilmez anuñ illâ ki 'aql-ı
hürde-bîn

'aklu git-:

1. 'aklu git-:

Gazel 2156

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Ne yapacağımı şaşırarak,
düşünemez olmak.*

Nāgehān gördüm senüñ ben iy perî
behcet yüzüñ
Ol zamāndan gitdi 'aklum kalmadı
hergiz bilüm

'aklun al-:

1. 'aklun al-:

Gazel 2387

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Düşünemez, aklını
kullanamaz duruma getirmek.*

Kaşlaruñ altında cānā nergis
cādūlaruñ
Şabr u 'aklum aldı oldu zālīm ü bî-
dād hem

'aklumı aldur-:

1. 'aklumı aldur-:

Gazel 2393

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Gözü bir şeyi görmeyecek
şekilde kendini kapturmak.*

Kıyāma gelüp ol servüm yüzünde
nür berk urdı
Ne tākāt görmege anı hemān
'aklumı aldurdum

akrān evle-:

1. akrān evle-:

Gazel 2122

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Denk, eş olmak.

Bir saçı leylāya bend idüp dil-i
dīvāneyi
İy Muhibbî 'ışk ara Mecnūn'a
akrān eylesem

'akreb-i zülfi semî:

1. 'akreb-i zülfi semî:

Gazel 2130

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Akrep gibi saçlarının zehri.

Ĥamdü-lillāh kim irişdi lebleri
tiryākine
'Akreb-i zülfi seminden iy gönül
saña ne ğam

'aks:

1. 'akşinden-:-i, --n, --den

Gazel 2059

Mısra: 5

*Bir şeyin başka bir şey
üzerinde yarattığı etki.*

Yüzünüñ nürü 'akşinden bu cāñum
şu'ledār oldı
Gör anda ĥüsnüñi āyine-şüret
pākdür gönüm

'aks-i hāl:

1. 'aks-i hāl:

Gazel 2285

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Sevgilinin yüzündeki benin
yansıması.*

Seyl-i sirişküñ içre 'aks-i hālūñ
Hindü-beçedür san ğarķ-ı zemzem

'aks-i ruh:

1. 'akş-i ruh:

Gazel 2214

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Sevgilinin yanağının
yansıması.*

'Akş-i ruĥuñda göreleden hālūñi
gönül
Uşatdı kafes-i murġ görüp āb u
dāne hem

al-:

1. almamak:-ma, -mak

Gazel 2015

Mısra: 4

Kabul etmek.

Bakmadı benden yaña dildāra
virdüm dün selām
Almamak Tañrı selāmın didüm añā
yol degül

2. alduñ:--du, --ñ

Gazel 2032

Mısra: 3

*Çalmak, kapmak. ||
Fethetmek, ele geçirmek.*

Āl-ıla gönlümi alduñ soñra
kılmadıñ nażar
Gözlerüñde ĥatm olmışdur senüñ
mekr-ile āl

3. al:

Gazel 2038

Mısra: 3

*Bir şeyi kullanmak üzere
tutup yerinden ayırarak elinde
veya yanında bulundurmak.*

Çün bahār eyyāmıdır al elüñe
gülġün kadeĥ
Her ne deñlü var-ısa kalmaya
gönlüñde melāl

4. almış:--mış, -

Gazel 2040

Mısra: 9

*Bir şeyi elle veya başka bir
araçla tutarak bulunduğu yerden
ayırarak, kaldırmak.*

Nāvek-i ĥarı görüp vehm eyleyüp
almış ele
Anuñ için dutunur her bir yaña
kalkan gül

5. alur:--ur, -

Gazel 2049

Mısra: 6

Temin etmek, satın almak.

Söz güherdür degme kimse bilmez
anuñ ĥadrini
Kıymetün bilen alur göster hemān
şarrāfa gel

6. aldum:--du, --m

Gazel 2066

Mısra: 1

*Herhangi bir şeyi tutup
yerinden ayırarak elinde veya
yanında bulundurmak.*

Derd-i dilümi yazmaga aldum ele
kalem
Evvel ĥurüfi kāġıda yazdum
görindi ğam

7. **alup:-up**

Gazel 2085

Mısra: 6

*Herhangi bir şeyi tutup
yerinden ayırarak elinde veya
yanında bulundurmak.*

Gerçi ki tığ-ı cefâ ğamzeñ bu
hünüm dökmege
Anı 'izzet ile alup yir aña gerden
kılam

8. **alsa:-sa**

Gazel 2108

Mısra: 5

*Bir şeyi veya kimseyi bir
yerden veya kimseden ayırmak.*

Ne ğam kâfir gözün alsa dil ü cân
Selâmet kala yiter baña dînüm

9. **alup:-up**

Gazel 2110

Mısra: 4

*Herhangi bir şeyi tutup
yerinden ayırarak elinde veya
yanında bulundurmak.*

Hümâ gibi uçar gördüm felek
sağfında ol mâhı
Salup himmetle dil bâzın anı alup
şikâr itdüm

10. **alup:-up**

Gazel 2125

Mısra: 3

*Bir şeyi kullanmak veya
gerekeni yapmak üzere yanında
bulundurmak.*

Esb-i nâz üzre yine mestâne
çeşmüñ tığ alup
At salup 'âşıkların çignetme
şahbâzum benüm

11. **aldı:-dı**

Gazel 2131

Mısra: 5

Kaplamak, sarmak, tutmak.

Hayret aldı dilberi gördi cününüm
hâlini
Ol baña hayrân ise ben de anuñ
hayrâniyam

12. **alalum:-alum**

Gazel 2133

Mısra: 3

*Herhangi bir şeyi tutup
yerinden ayırarak elinde veya
yanında bulundurmak.*

Alalum lâle gibi sâğarı elden
komayup

Varalum gülşene biraz tâze güli
yâr idelüm

13. **aldum:-du, -m**

Gazel 2167

Mısra: 6

Kazanmak.

Koşup şeb-diz-i zülfiyle bugün
gülğün eşkümi
Baña pādâş olmadı bu 'ışkuñ
öñdülün aldum

14. **aldum:-du, -m**

Gazel 2175

Mısra: 6

*Para karşılığında temin
etmek, satın almak.*

Satarlar derd-ile dermânı gördüm
Kodum dermânı ol dem derdi
aldum

15. **alup:-up**

Gazel 2184

Mısra: 8

*Bir şeyi kullanmak veya
gerekeni yapmak üzere yanında
bulundurmak.*

Zülfün şebinde küyuña varmaga
hususrevâ
Başuma alup düd-ı siyâhı külâh
çekem

16. **alsam:-sa, -m**

Gazel 2191

Mısra: 5

*Bir şeyi elle veya başka bir
araçla tutarak bulunduğu yerden
ayırmak, kaldırmak.*

Lebi yâdına ele sâğar alsam
Tolar hün-ı ciğerle eldeki câm

17. **aldum:-du, -m**

Gazel 2201

Mısra: 9

*Herhangi bir şeyi tutup
yerinden ayırarak elinde veya
yanında bulundurmak.*

Baş koyup pâyüña bâde ele aldum
yâduña
Bir nefesde sâğâr-ı gerdünü yaru
eyledüm

18. **aldı:-dı**

Gazel 2202

Mısra: 1

*Etkisi altına almak, kendine
çekmek.*

Aldı gönülüm bir perî ammâ ki
kimdür dimezem

Eyledi cânımdan berî ammâ ki
kimdür dimezem

19. **aldum:-du, -m**

Gazel 2220

Mısra: 4

Fethetmek, zaptetmek.

Çeküp sipeh-i eşkümi âhum 'alem
ile
Aldum ğamuñ şehrinin bîrün u
derün hem

20. **aldı:-dı**

Gazel 2220

Mısra: 9

Ele geçirmek, sahip olmak.

Sağhâre gözi aldı dil ü cân
Muhibbî
Ta 'vîz ile itmez aña çâre füsün
hem

21. **alan:-an**

Gazel 2235

Mısra: 4

*Bir bedel karşılığında temin
etmek, satın almak.*

Kıymet-i gevher-i 'ışk ne idügin
bilmek içün
Nağd-i cân-ıla alan 'âşık-ı şarrâfa
gelem

22. **aldum:-du, -m**

Gazel 2242

Mısra: 1

*Bir şeyi kullanmak üzere
tutup yerinden ayırarak elinde
veya yanında bulundurmak.*

Aldum ele kâğıd kalem yazmaga
nâme iy şanem
Yandı bu âhum odına kâğıdla
hâme iy şanem

23. **al:**

Gazel 2245

Mısra: 2

*Bir şeyi kullanmak üzere
tutup yerinden ayırarak elinde
veya yanında bulundurmak.*

Tavf-ı gülşen idelüm elde turalum
yine câm
Sâkiyâ al elüñe sun berü bu demde
müdâm

24. **aldum:-du, -m**

Gazel 2248

Mısra: 1

*Bir şeyi kullanmak üzere
tutup yerinden ayırarak elinde
veya yanında bulundurmak.*

Aldum elüme şevkuñ ile kâğıd u
kalem
Yazam edā-yı medhūñi iy yār-ı
muhterem

25. **aldı:-dı**

Gazel 2249

Mısra: 8

Kaplamak, sarmak, tutmak.

Gördüm yazıda bir miñnet
maħabbet fark yok
Hayret aldı bilmedüm bunı niçe
imlā kılam

26. **aldum:-du, -m**

Gazel 2253

Mısra: 7

*Bir şey i kullanmak üzere
tutup yerinden ayırarak elinde
veya yanında bulundurmak.*

Ya kaşlarını aldum ele sñneme
çekem
Didüm didi o bu söz saht
kemānum

27. **alur:-ur**

Gazel 2268

Mısra: 11

*Bir şeyi kullanmak veya
gerekeni yapmak üzere yanında
bulundurmak.*

Çeşmi eline katlüm için tığ-ı tız
alur
Ben de bu yolda virmege çokdan
ser isterem

28. **aldum:-du, -m**

Gazel 2280

Mısra: 10

Berberinde götürmek .

Bu dehrün şaydgāhında Muħibbī
şāhbāz oldum
Şikār aldum maħabbetden anuñçün
başa per çekdüm

29. **almazam:-maz, -am**

Gazel 2281

Mısra: 4

Kabul etmek.

Baña büyuñ yite cānā n'iderem
fāriğam gülden
Gözüme almazam servi çü sensin
serv-i āzādum

30. **alur:-ur**

Gazel 2281

Mısra: 10

*Etkisi altına almak, kendine
çekmek.*

Didüm dil murğını dutup ser-i
zülfinde bend itdüm
Didi hey derdmend diller alur
'ālemde şayyādam

31. **alurdum:-ur, -du, -m**

Gazel 2286

Mısra: 11

*Para karşılığında temin
etmek, satın almak.*

Alurdum naqd-i cāna ğam metā'ın
Maħabbet kişverine tācir olsam

32. **alup:-up**

Gazel 2288

Mısra: 1

*Herhangi bir şeyi tutup
yerinden ayırarak elinde veya
yanında bulundurmak.*

Alup bu sñneden tır-i nigārı cāna
taşurdum
Emānet idi cān anda yine cānāna
taşurdum

33. **almakadayım:-mak, -a, -da, -
(y)ım**

Gazel 2329

Mısra: 5

*Sağlamak, elde etmek, temin
etmek, istihsal etmek.*

Naqd-i cān virüp metā'-ı büseyi
almakadayım
'İşk bāzārında yokdur bundan
ayruk şan'atım

34. **aldı:-dı**

Gazel 2335

Mısra: 6

Kapmak, öğrenmek.

Kirpügüm saflar dizüp oldu arada
kan revān
Heybet aldı ehl-i 'ışk olan
savaşumdan benüm

35. **alup:-up**

Gazel 2356

Mısra: 8

*Bir şeyi Kullanmak üzere
tutup yerinden ayırarak elinde
veya yanında bulundurmak.*

Küfr-i zülfiyle eger kaşd ide imāna
ħatı
Tığlar alup ele 'azm-i Ferendüş
idelüm

36. **alup:-up**

Gazel 2360

Mısra: 1

*Bir şeyi kullanmak veya
gerekeni yapmak üzere yanında
bulundurmak.*

Ele mızrāb-ı ğam alup gönül
tanbürünü çaldum
Maħabbet bezmgāhında varup
āvāzeler saldum

37. **aldum:-du, -m**

Gazel 2360

Mısra: 4

*Herhangi bir şeyi tutup
yerinden ayırarak elinde veya
yanında bulundurmak.*

Salup dil şāhinin yine bugün
'ışkuñ hümāsına
Degülken kimsenüñ şaydı 'aceb
a'lā şikār aldum

38. **almışdur:-mış, -dur**

Gazel 2245

Mısra: 9

*Bir şeyi kullanmak veya
gerekeni yapmak üzere yanında
bulundurmak.*

Sāğar almışdur Muħibbī la'l dirler
cām içer
Diğkat itdüm görmedüm didüm
'aceb ol leb-gedām

39. **almışdur:-mış, -dur**

Gazel 2419

Mısra: 5

*Bir şeyi kullanmak veya
gerekeni yapmak üzere yanında
bulundurmak.*

Eline hançer almışdur yine cellād-
veş çeşmi
Kırup 'aşıkların nā-ħağ döker yok
yirlere çok kan

40. **almışdur:-mış, -dur**

Gazel 2496

Mısra: 6

*Bir şeyi kullanmak veya
gerekeni yapmak üzere yanında
bulundurmak.*

Bu demi hōş gör benefşe geydi
gevher tācını
Lāle almışdur ele tolu şarāb-ı
ergüvān

41. **aldı:-dı**

Gazel 2422

Mısra: 1

*Bir şeyi kullanmak üzere
tutup yerinden ayırarak elinde
veya yanında bulundurmak.*

Aldı dildār eline çün yine kim
pīşelerin
Uşadur seng-i cefā-y-ıla gönül
şişelerin

42. **almamış-ıdı**:-ma, -mı, -ı, -dı

Gazel 2422

Mısra: 8

Bir şeyi kullanmak veya gerekeni yapmak üzere yanında bulundurmak.

Küh-ı 'ışkuñda ben olmuşdum ezal sergerdân
Kühken almamış-ıdı eline tışelerin

43. **alup**:-up

Gazel 2423

Mısra: 1

Bir şeyi kullanmak üzere tutup yerinden ayırarak elinde veya yanında bulundurmak.

Ya kaşı alup ele tır yine dil kıldı nişân
Çeşm-i mesti tığ ele aldı diler kim döke kan

44. **aldı**:-dı

Gazel 2423

Mısra: 2

Bir şeyi kullanmak üzere tutup yerinden ayırarak elinde veya yanında bulundurmak.

Ya kaşı alup ele tır yine dil kıldı nişân
Çeşm-i mesti tığ ele aldı diler kim döke kan

45. **almışam**:-mı, -am

Gazel 2430

Mısra: 4

Sağlamak, elde etmek, temin etmek, istihlal etmek.

Niçe pinhan itmeyem sînemde 'ışkuñ gencini
Almışam rüz-ı ezelde anı nağd-i cāna ben

46. **aldum**:-du, -m

Gazel 2442

Mısra: 10

Sağlamak, elde etmek, temin etmek, istihlal etmek.

Çünkü ezelden her kişünün bir naşibi var
'İşkî ben aldum âbide virdüm 'ibâdetin

47. **almadı**:-ma, -dı

Gazel 2443

Mısra: 9

Sağlamak, elde etmek, temin etmek, istihlal etmek.

Almadı gül gibi senden zerrece büy-ı cefâ

Turmasun dil bülbülü feryād-ıla zâr eylesün

48. **almazam**:-maz, -am

Gazel 2445

Mısra: 2

Seçmek.

Çekeli bir zülf-i hoş-bü nāzeninün minnetin
Almazam 'aynuma misk ü 'anberinün minnetin

49. **aldum**:-du, -m

Gazel 2446

Mısra: 3

Bir şeyim kullanmak üzere tutup yerinden ayırarak elinde veya yanında bulundurmak.

Elüme aldum yine çün ben kemend-i âhumı
Umaram şayd eyleyem ol gözleri âhüyü ben

50. **almaz**:-maz

Gazel 2449

Mısra: 1

Kaplamak, sarmak, tutmak.

'Aşık olan hiç şafâ almaz mey-i engürdan
Çalbi anuñ ser-te-ser tā tolmayınca nürdan

51. **aldı**:-dı

Gazel 2449

Mısra: 6

Anlamak, kavramak.

Pâdişâh-ısañ bu pendüm güş kıl zulum eyleme
Gör Süleymân kaçmayuban aldı pendî mürdan

52. **almayam**:-ma, -(y)am

Gazel 2460

Mısra: 13

Bir şeyi kullanmak veya gerekeni yapmak üzere yanında bulundurmak.

Gözüme almayam ben tütüyâyı İdelden hâk-i pâyın tütüyâ ben

53. **aluram**:-ur, -am

Gazel 2466

Mısra: 2

Ses, koku, sıcaklık, soğukluk, tat vb. kelimelerle kullanıldığı zaman duymak, hissetmek.

Nâmeler gelse kaçan İstânbül-ı âbâddan
Büy-ı zülfünü şehergeh aluram Bağdâd'dan

54. **alsañ**:-sa, -ñ

Gazel 2483

Mısra: 5

Sağlamak, elde etmek, temin etmek, istihlal etmek.

Metâ'-ı büsesin alsañ virüp cān assı iderdün
Dilâ cān çünki anuñdur ne çıkar kendü yanından

55. **alsa**:-sa

Gazel 2486

Mısra: 1

Herhangi bir şeyi tutup yerinden ayırarak elinde veya yanında bulundurmak.

Kâtib-i dil destine alsa kalemdeñ âletin
Dürlü mâ'nâlar zühûra getirür gör şan'atin

56. **aldı**:-dı

Gazel 2487

Mısra: 4

Bir şeyi veya kimseyi bir yerden veya kimseden ayırmak.

Yağmaya virdi şabr metâ'ını gözleri
Varımı aldı komadı bir zerre dânesin

57. **ala**:-a

Gazel 2491

Mısra: 6

Herhangi bir şeyi tutup yerinden ayırarak elinde veya yanında bulundurmak.

Sidre tâvusı gibi nâz-ıla refîra gelür
Her kaçan nâz-ıla ala ele dildâr etegin

58. **almaz-ıdı**:-maz, -ı, -dı

Gazel 2082

Mısra: 9

Bir şeyi kullanmak veya gerekeni yapmak üzere yanında bulundurmak.

Almaz-ıdı Muhibbî bâde ele İñleyüp dimese rebâb içelüm

59. **alımız**:-ımız

Gazel 2308

Mısra: 2

Almak, elde etmek.

Eylemez cevri ü cefâ terkini âh cānân benüm
Bilmedüm ne virdi baña alımız hicrân benüm

60. **aldı:-dı**
Gazel 2144
Mısra: 10
Duyamak, hissetmek.

Bulmuş-iken cām-ı la'lünden
Muhibbî bir şafâ
Aldı haţtuñdan gider bu tab'ı pür-
gerdüm benüm

al:

1. **al:**
Gazel 2006
Mısra: 1
Al, kırmızı.

Sâkiyâ mey sun ki kalsun çehre-i
zerdümi al
Mutribâ depret elün tâ eylesün dil
kesb-i hâl

2. **al:**
Gazel 2007
Mısra: 3
*Bir bedel karşılığında temin
etmek, satın almak II Sağlamak,
elde etmek.*

Yüri cân naqdini harc eyle metâ'-ı
ğamı al
Assı itdi niçeler uydı bu bázara
gönül

3. **al:**
Gazel 2031
Mısra: 8
Kırmızı.

Gözlerüm yaşı yeñilmez çehrem
üzre al olur
Her kaçan başdan başa görsem
geyersin seni al

4. **âl-ıla:--ıla**
Gazel 2032
Mısra: 3
Hile, oyun.

Âl-ıla gönülümü alduñ soñra
kılmaduñ nazar
Gözlerüñde hatm olmuşdur senüñ
mekr-ile âl

5. **âl:**
Gazel 2032
Mısra: 4
Hile, oyun.

Âl-ıla gönülümü alduñ soñra
kılmaduñ nazar
Gözlerüñde hatm olmuşdur senüñ
mekr-ile âl

6. **al:**
Gazel 2001
Mısra: 10
Kanın rengi, kızıl, kırmızı.

La'l-i ruhsârüñ hayâl itse Muhibbî
derdmend
Göz yaşından sine vü dāmānı olur
cümle al

7. **âl:**
Gazel 2048
Mısra: 9
*Hile, kurnazlık, düzen,
dalavere.*

Cân vir lebine âl ile bir büse
Muhibbî
Al hem-dem olup mahrem-i esrâr-ı
nihân ol

8. **alma:--ma, -**
Gazel 2068
Mısra: 8
Alıkoymak.

Bulmuş-iken leblerün zıkrı ile
cānum şafâ
Haţtuñ izhâr eyleme alma dem-i
serdüm benüm

9. **alum:-um**
Gazel 2162
Mısra: 6
Kırmızı.

Girelden püte-i 'ışka ben oldum
zer gibi hâliş
Beni pāk itdi 'ışkuñ ğıll u ğışdān iy
ruĥı alum

10. **al:**
Gazel 2173
Mısra: 4
Kırmızı.

Ĥadengüñ sineden geçüp bu
bagrum kana dönelden
Gözümdeñ akıdup cūlar cihānı
cümle al itdüm

11. **âline:-i, -n, -e**
Gazel 2178
Mısra: 9
Aile, evlat, ahfat.

Çün muhib oldu Muhibbî âline
evlādına
Şadmānam togdı çün burc-ı
şerefdēn yılduzum

12. **al:**
Gazel 2364
Mısra: 3
Kırmızı.

Al bayraklu sipāhî leşkerümdür
eşk-i surĥ
Dūd-ı āhum götürelden başum
üstine 'alem

13. **al:**
Gazel 2381
Mısra: 6
Kırmızı.

Şāh-ı 'ışk oldum yine āhum livāsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

14. **al:**
Gazel 2436
Mısra: 7
Kırmızı.

Kana girmişsin yine beñzer geyüp
al cāmeler
Nev-civānsın dōstum gel kana
girmekten sakın

15. **al:**
Gazel 2001
Mısra: 10
Kırmızı.

La'l-i ruhsârüñ hayâl itse Muhibbî
derdmend
Göz yaşından sine vü dāmānı olur
cümle al

al ol-:

1. **al ol-:**
Gazel 2031
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Kızarmak.

Gözlerüm yaşı yeñilmez çehrem
üzre al olur
Her kaçan başdan başa görsem
geyersin seni al

a'lā:

1. **a'lā:**
Gazel 2360
Mısra: 4
*Daha yüksek, en yüksek, pek
yüce.*

Salup dil şāhinin yine bugün
'ışkuñ hümāsına
Degülken kimsenüñ şaydı 'aceb
a'lā şikār aldum

alacak:

1. **alacak:-üm**
Gazel 2255
Mısra: 6

Bir hesap gereğince daha alınmamış olan para, mal vb. şey, matlup, verecek karıştı.

Dilegüm budur Hüdâyâ yuyasın yüz karasın
Kalmaya mahşer gününde alacak yälüm benüm

‘alâmet:

1. ‘alâmet:

Gazel 2254

Mısra: 10

İşaret, belirti, nişan, emare, alem, araz.

Muhibbî tîğ-1 cevrenden şehîd-i ‘ışk olam âhîr
Bite gül lâle kabrümden ola niçe ‘alâmet hem

2. ‘alâmet:

Gazel 2289

Mısra: 6

Belirli bir şeyi, bir fikir ve inancı ifade etmek için kullanılan harf, bitki, hayvan veya seçilen herhangi bir işaret, remiz, sembol, simge.

Çeksem sipâh-ı eşki dutsam cihânî düpdüz
Diksem livâ-yı âhî ya’nî ‘alâmet itsem

3. ‘alâmet:

Gazel 2385

Mısra: 10

İşaret, belirti, nişan, emare, alem, araz.

Muhibbî ger şehîd-i ‘ışk olasın râh-ı kûyında
Bitüre hûn-ı dil lâle ola çendân ‘alâmet hem

4. ‘alâmetin:-i, -n

Gazel 2442

Mısra: 14

İşaret, belirti, nişan, emare, alem, araz.

‘İşkî Muhibbî her niçe ketm itmek istese
Zâhir görür yüzine bakanlar ‘alâmetin

alçak:

1. alçaklarıuñ:--lar, --uñ

Gazel 2050

Mısra: 3

Kötü ve ahlaksızca davranışlarda bulunan kimse. ||

Hain, bayağı, aşağılık, soysuz. || Değersiz, kıymetsiz.

Görüp alçaklarıuñ hâlin elin tut kaldur ayakdan
Hudâ’dan şefkat isterseñ raḥîm-i dermdendân ol

alda-:

1. aldayup:-y, -up

Gazel 2440

Mısra: 7

Aldatmak, kandırmak, yanıltmak, oyun etmek.

Aldayup bir büsesin aldum virüp ben cân u dil
Didüm iy ârâm-ı cân bir daḥı aldanmaz mısın

aldan-:

1. aldanur:--ur, -

Gazel 2016

Mısra: 1

Görünüşe bakarak yanlış bir yargıya varmak, yanıltmak.

Bî-vefâ dünyâya her kim aldanur âdem degül
Eyleseñ anca nazar ‘iys-i cihân bir dem degül

2. aldanma:-ma

Gazel 2412

Mısra: 9

Bir yalana, bir hileye, güvene layık olmayan birine kanmak, kapılmak; oyuna gelmek.

Dâr-ı dünyâ yüzüne gülse dilâ aldanma gel
Gösterür âhîr saña ol dürlü dürlü miḥnetin

3. aldanmaz:-maz

Gazel 2440

Mısra: 8

Bir yalana, bir hileye, güvene layık olmayan birine kanmak, kapılmak, oyuna gelmek.

Aldayup bir büsesin aldum virüp ben cân u dil
Didüm iy ârâm-ı cân bir daḥı aldanmaz mısın

4. aldanma:-ma

Gazel 2441

Mısra: 5

Bir yalana, bir hileye, güvene layık olmayan birine kanmak, kapılmak; oyuna gelmek.

İy gönül ger dirse mihr idem saña aldanma kim
Niçe kerre aldanup gördüñ anuñ sen yaresin

5. aldanup:-up

Gazel 2441

Mısra: 6

Bir yalana, bir hileye, güvene layık olmayan birine kanmak, kapılmak; oyuna gelmek.

İy gönül ger dirse mihr idem saña aldanma kim
Niçe kerre aldanup gördüñ anuñ sen yaresin

6. aldamum:-du, -m

Gazel 2448

Mısra: 11

Bir yalana, bir hileye, güvene layık olmayan birine kanmak, kapılmak; oyuna gelmek.

Bu cihâna bir kez aldamum yine aldanmazam
İçmişem ben ḥasta anuñ döne döne şerbetin

7. aldanmazam:-maz, -am

Gazel 2448

Mısra: 11

Bir yalana, bir hileye, güvene layık olmayan birine kanmak, kapılmak; oyuna gelmek.

Bu cihâna bir kez aldamum yine aldanmazam
İçmişem ben ḥasta anuñ döne döne şerbetin

8. aldanup:-up

Gazel 2449

Mısra: 9

Bir yalana, bir hileye, güvene layık olmayan birine kanmak, kapılmak, oyuna gelmek.

Aldanup dünyâya dil virme Muhibbî kıl ḥazer
Kimse yok vire ḥaber Behrâmşâh-ı Gür’dân

9. aldanma:-ma

Gazel 2477

Mısra: 3

Bir yalana, bir hileye, güvene layık olmayan birine kanmak, kapılmak, oyuna gelmek.

Görüp aldanma dünyâya müzeyyen naḥş u taşvîrin
Bu fânîdür geçer tîzcek arayup iste naḥḳâşın

10. **aldanma:-ma**

Gazel 2483

Mısra: 11

*İçinde yaşamakta olduğumuz
yeryüzü, cihan. || Hayat, geçici
alem.*

Saňa beg dirse birkaç gün sakın
dünyaya aldanma
Senüñ gibi niçe yavrı uçurmuş
aşıyanından

aldur:-

1. **aldurdum:-du, -m**

Gazel 2393

Mısra: 8

*Bir kimsenin bir şeyi
almasını, alıp yanında
bulundurmasını sağlamak.*

Degülken kimseye kudret hümâ
murgını şayd itmek
Çün aña himmetüm bâzın salup
ben anı aldurdum

‘alem:

1. **‘alemem:-em**

Gazel 2164

Mısra: 5

Evren, kainat.

Dermândeyem kim oldı gözüm
eşk-bâr hem
Derd ü belâ vü gam ile bed-nâm-ı
‘alemem

2. **‘alemi:-i**

Gazel 2372

Mısra: 9

*Evren, kainat, dünya. II
İnsanlar, halk, toplum, cemaat,
herkes.*

Gözlerüm yaşı ser-â-ser ‘alemi
ğark eyledi
Kâtedür yaşuma nisbet şimdi
deryâlar benüm

3. **‘alemlere:--ler, --e**

Gazel 2007

Mısra: 9

*Evren, kainat, dünya. II
İnsanlar, halk, toplum, herkes.*

Sırr-ı ‘ışkını sakın eyleme
‘alemlere fâş
Bir degül eyleseler ger seni biñ
pâre gönül

4. **‘alemi:--i**

Gazel 2008

Mısra: 4

*Var olan şeylerin cümlesi,
hepsi, yaratıklar. || Dünya.*

Bâd-ı âhüm dökdi şol deñlü yağum
yağmurını
Ğarkâ viridi ‘alemi kim dir aña
tûfân degül

5. **‘alem:**

Gazel 2017

Mısra: 9

*Dünya, cihan. I Dünyadaki
insanlar, herkes, ahali.*

İy Muhibbî ‘alem içre oldı miñnet
hâşılûñ
Ol sebebendür ki cismi nâtivân
eyler gönül

6. **‘alem:**

Gazel 2326

Mısra: 3

*Alem, dünya, cihan. II Herkes
ve her şey.*

‘Alem içinde yüri sen şād u ħandân
gül gibi
Ĥâr elinden baña yiter zâr u her
bâr inlerem

7. **‘alem:**

Gazel 2020

Mısra: 6

*Yerde ve gökte yaratılmış
olan şeylerin bütünü, kainat,
evren.*

Ben senüñle ‘ışk şahrâsında
sergerdân idüm
Yaradılmamışdı ‘alem birle Âdem
iy gönül

8. **‘alemde:--de, -**

Gazel 2020

Mısra: 8

*Yerde ve gökte yaratılmış
olan şeylerin bütünü, kainat,
evren.*

Dem-be-dem artar cerâhat sîne-i
bimârede
Bulmayasın gibi sen ‘alemde
merhem iy gönül

9. **‘alemde:--de, -**

Gazel 2021

Mısra: 2

*Yerde ve gökte yaratılmış
olan şeylerin bütünü, kainat,
evren.*

Virme dil sevdâ-yı zülfe bu
hevâdan vâz gel
İy gönül ‘alemde gel bu mâcerâdan
vâz gel

10. **‘alemde:--de, -**

Gazel 2021

Mısra: 2

*Yerde ve gökte yaratılmış
olan şeylerin bütünü. || Kâinat,
evren.*

Virme dil sevdâ-yı zülfe bu
hevâdan vâz gel
İy gönül ‘alemde gel bu mâcerâdan
vâz gel

11. **‘alem:**

Gazel 2036

Mısra: 9

*Dünya, cihan, evren. ||
Dünyadaki herkes ve her şey.*

‘Alem içre saña beñzer pâdişâhum
yok benüm
Var Muhibbî gibi kapuñda senüñ
biñ niçe kul

12. **‘alemün:--üñ, -**

Gazel 2046

Mısra: 5

*Evren, kainat, dünya. II
İnsanlar, halk, toplum, herkes.*

Fâriğ iken tâc u tahtından ser-â-ser
‘alemün
Olalı kapuñ gedâsı pâdişâ oldı
gönül

13. **‘aleme:--e, -**

Gazel 2047

Mısra: 6

*Evren, kainat, dünya. II
İnsanlar, halk, toplum, herkes.*

Sen de iy dil sevüben cân-ıla bir
Leylî-veşi
Yüri Mecnünlayın ‘aleme sen
destân ol

14. **‘alemi:--i, -**

Gazel 2067

Mısra: 2

*Evren, kainat, dünya. II
İnsanlar, halk, toplum, herkes.*

Fırkat içre gözlerüm yaşımı deryâ
eyleyem
Ğarkâ virüp ‘alemi tûfânı peydâ
eyleyem

15. **‘alemde:--de**

Gazel 2082

Mısra: 3

*Evren, kainat, dünya. II
İnsanlar, halk, toplum, herkes.*

Çün ħarâbâti oldık ‘alemde
Âşikâr anı bî-ħicâb içelüm

16. **‘alemi:--i**

Gazel 2085

Mısra: 7

Evren, kainat, dünya. II
İnsanlar, halk, toplum, herkes..

Her yañadan leşker-i ğam gelse
tutsa 'ālemi
Ĝam degül baña varup meyhāneyi
me' men kılam

17. 'ālemde:-de
Gazel 2100
Mısra: 1

Evren, kainat, dünya. II
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Yine 'ālemde bī-vefā sevdüm
Cevri çok ya 'nī pür-cefā sevdüm

18. 'ālem:
Gazel 2101
Mısra: 11

Evren, kainat, dünya. II
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Senden özge baña yok 'ālem
içinde bir şāh
Var işiğünde benim gibi senün
niçe ğulām

19. 'ālem:
Gazel 2112
Mısra: 7

Evren, kainat, dünya. II
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Diledüm ser-te-ser 'ālem mu 'aṭṭar
ola bū ile
Didüm tār eyle gel zülfün
getürdüm şāne tapşurdum

20. 'ālem:
Gazel 2131
Mısra: 9

Sancak, bayrak.

Eşk-i çeşmümdür sipāhum sīne
ṭabl āhum 'ālem
Ḥamdü-lillāh kim bugün mülk-i
ğamuñ sultāniyam

21. 'ālem:
Gazel 2132
Mısra: 2

Evren, kainat, dünya. II
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Ol şāh-ı cihān oldı çü ben bendeye
hem-dem
Dağı yine ben 'ālem içinde
çekerem ğam

22. 'ālemde:-de
Gazel 2135
Mısra: 3

Evren, kainat, dünya. II
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Gerçi hicrān eyledi 'ālemde
sergerdān beni
Dōstlar 'Azrā ğamın çekmekte
ğüyā Vāmık' am

23. 'ālemi:-i
Gazel 2136
Mısra: 8

Evren, kainat, dünya. II
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Süz-ı dilden bezm-i ğamda
korkaram āh itmege
'Ālemi oda yakup ḥākini berbād
eyleyem

24. 'ālemi:-i
Gazel 2137
Mısra: 8

Yeryüzü, dünya.

Görmedüm bir aña beñzer yüzi gül
alın kamer
Geşt idüp 'ālemi eṭrāfi tamāmet
gördüm

25. 'ālemi:-i
Gazel 2156
Mısra: 5

Evren, kainat, dünya.

'Ālemi geşt eyledüm sordum
dehānuñ sırrını
İrdi 'ömrüm āḥire ḥall olmadı bu
müşkilüm

26. 'ālemde:-de
Gazel 2164
Mısra: 7

Evren, kainat, dünya. II
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

'Ālemde ḥüsnüñe senün olmaya
bir nazır
Mażlüm 'āşığı çü men-i ḥāksār
hem

27. 'ālemde:-de
Gazel 2166
Mısra: 1

Evren, kainat, dünya.

Yiter 'ālemde nigār-ıla mey-i
nābum benüm
Ḥür u kevşer istemem çünki degül
bābum benüm

28. 'ālem:
Gazel 2168
Mısra: 9

Evren, kainat, dünya. II
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

İy Muḥibbī 'ālem içre mübtelālar
çok velî

Senden özge bir belā-keş
mübtelāsın bilmedüm

29. 'ālem:
Gazel 2169
Mısra: 2

Evren, kainat, dünya. II
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Yüzine bakdukça yāruñ her dem
artar ḥayretüm
'Ālem içre tañ midur 'ışk-ıla ola
şöhretüm

30. 'ālemi:-i
Gazel 2170
Mısra: 3

Evren, kainat, dünya.

Geşt eylemişem 'ālemi ben genc-i
vişālün
Āḥir arayup bu dil-i vīrānede
buldum

31. 'ālem:
Gazel 2172
Mısra: 6

İnsanlar, halk, toplum,
herkes.

Ḥastayam hicrān şebinde rüz-ı
vaşluñ isterem
Yüzünü göster kamu 'ālem ziyā
olsun direm

32. 'ālem:
Gazel 2172
Mısra: 6

Evren, kainat, dünya. II
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Ḥastayam hicrān şebinde rüz-ı
vaşluñ isterem
Yüzünü göster kamu 'ālem ziyā
olsun direm

33. 'ālemi:-i
Gazel 2176
Mısra: 3

Evren, kainat, dünya. II
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

'Ālemi ide ihāṭa gözlerüm yaşı
gibi
Bād-ı ahumdan temevvüc eylese
'ummān-ı ğam

34. 'ālemi:-i
Gazel 2179
Mısra: 10

Evren, kainat, dünya. II
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

İy Muḥibbī ḥiç dil-i şeydānā
beñzer bulmayam

‘Älemi geşt eyleyüben niçe şeydäyü görem

35. ‘**âlemde:-de**
Gazel 2188
Mısra: 7

Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

‘Älemde benüm sırrıma mahrem bulunmadı
İfşâ ider eşküm-ile âhı beklerem

36. ‘**âlemde:-de**
Gazel 2189
Mısra: 4

Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Şive-i şîrîn ü nâz u ‘işveler kim sende var
Ben dağı Ferhâd-veş ‘âlemde bir ad eyleyem

37. ‘**âlem:**
Gazel 2189
Mısra: 8

Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Cân u baş terk eyleyem yoluñda iy ârâm-ı cân
Bunuñ ile ‘âlem içre gönümi şâd eyleyem

38. ‘**âlemde:-de**
Gazel 2190
Mısra: 2

Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Her kaçan görsem nigârâ yüzünüñ hayrânuñam
Derd-i ‘ışk-ıla velî ‘âlemde sergerdânunam

39. ‘**âlemi:-i**
Gazel 2216
Mısra: 5

Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Virür bu ‘âlemi âhir hârâba
Ser-â-ser bu cihâmî düd iden kim

40. ‘**âlem:**
Gazel 2220
Mısra: 3
Sancak, bayrak.

Çeküp sipeh-i eşkümi âhum ‘âlem ile
Aldum gamuñ şehrinî bîrûn u derûn hem

41. ‘**âlemde:-de**
Gazel 2228
Mısra: 7

Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Dime ‘âlemde taleb kıl jende fağrı
Bahâsı olımaız böyle kumaşum

42. ‘**âlemde:-de**
Gazel 2232
Mısra: 5

Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Var iken ‘âlemde gül gibi şârâb-ı erğuvân
Rind olam lâyıķ mıdır zâhid gibi beng eyleyem

43. ‘**âlem:**
Gazel 2239
Mısra: 6

İşaret, alamet, nişan, sembol.

Bi-ğamdiñ ki oldum ‘ışķ şâhı
Yaşum leşker baña âhum ‘âlem hem

44. ‘**âlemde:-de**
Gazel 2251
Mısra: 5

Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Nîg-rüyân gerçi kim ‘âlemde bî-haddür velî
Lîk dilde cânda iden câ nâmın dimeyem

45. ‘**âlem:**
Gazel 2267
Mısra: 10

Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

İy Muhibbî gâhî şâd u gâh gam durmaz gelür
Dürlü dürlü görünür baña bu ‘âlem ne kılam

46. ‘**âlemde:-de**
Gazel 2274
Mısra: 1

Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

‘Älemde benüm bilmedi bir kimsene hâlüm
Her demde vü her lahza gam-ıla dil-i nâlüm

47. ‘**âlemde:-de**
Gazel 2281
Mısra: 10

Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Didüm dil murğımı dutup ser-i zülfinde bend itdüm
Didi hey derdmend diller alur ‘âlemde sayyâdam

48. ‘**âlem:**
Gazel 2282
Mısra: 6
Sancak, bayrak.

Çekelden şâh-ı gam eşküm sipâhın
Götürür düd-ı âhumdan ‘âlem hem

49. ‘**âlem:**
Gazel 2285
Mısra: 11

Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Olmadı bu ‘âlem içre hergiz
Hiç gamdan özge baña hem-dem

50. ‘**âlemi:-i**
Gazel 2291
Mısra: 9

Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Mest-i ‘ışķ olup ferâmüş eyledümse ‘âlemi
İy Muhibbî şükr Hâķķ’a sırr-ı ‘ışķ âğâhıyam

51. ‘**âlem:**
Gazel 2297
Mısra: 5

İşaret, alamet, nişan, sembol.

Âhumı kıldum ‘âlem çekdüm sipâh-ı eşkümi
‘İşk tahtına geçüp kendümi Dârâ eyledüm

52. ‘**âlem:**
Gazel 2314
Mısra: 7

İşaret, alamet, nişan, sembol.

Âteş-i düd-ı dilümden görmedüm ‘âlem yüzün
Gül yüzünsüz her kaçan gülşende mesken eyledüm

53. ‘**âlem:**
Gazel 2317
Mısra: 11

Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Nebâtum şekkertüm gencüm bu ‘âlem içre bî-rencüm
‘Azîzüm Yûsuf um varum gönül Mış’ındaki hanum

54. 'ālemde:-de
Gazel 2320
Mısra: 13
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Şol kadar gördi Muhibbī cevruñi
'ālemde kim
Çekmedi Ferhād u Vāmıķ belki
Mecnūn miḥnetüm

55. 'ālem:
Gazel 2323
Mısra: 6
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Zerre-veş kaldum ayakda gün
yüzünden dür olup
'Ālem içre olmışam āvāre bilmen
n'eyleyem

56. 'āleme:-e
Gazel 2324
Mısra: 9
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Serv-ḳaddūnsüz Muhibbī 'āleme
kılmaz nazar
Bu gönül meyl eylemez seyrāna
bilmen n'eyleyem

57. 'ālem:
Gazel 2326
Mısra: 7
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Gülmedüm 'ālem içinde derd ü
ḡamdur çekdüğüm
Fitnesinden it raķībūñ zār u bīmār
iñlerem

58. 'ālemde:-de
Gazel 2327
Mısra: 2
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Hāk-i pāyuñ olalı başumda tāc-ı
devletüm
Zerre deñlü kimseye 'ālemde
yokdur minnetüm

59. 'ālem:
Gazel 2328
Mısra: 6
İşaret, alamet, nişan, sembol.

Şāh-ı 'ışķ olsam 'aceb mi sīne ṭabl
oldı baña
Leşker oldı eşķ-i çeşmüm şu 'le-i
āhum 'ālem

60. 'ālemi:-i
Gazel 2329
Mısra: 2
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Sāye salsa ol hümā ger ben gedāya
devletüm
'Ālemi Ḳaf'dan Ḳaf'a tutmak
olurdı himmetüm

61. 'ālemüm:-üm
Gazel 2333
Mısra: 6
Zevk ve safa meclisi, eğlence.

Açma şubḡuñ iy şabā luṭf eyle
dervāzesin
Var-durur zülfi ḡayāliyle bu şeb
hoş 'ālemüm

62. 'ālem:
Gazel 2335
Mısra: 8
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Āh kılsam baḡr-ı eşķüm mevci
başumdan aşar
Gör neler geçdi bu 'ālem içre
başumdan benüm

63. 'ālemi:-i
Gazel 2337
Mısra: 5
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Ġarķ eyler-ise 'ālemi bu göz yaşı
ne tañ
Bārān-ı eşķ yagalıdan aña seyl
didüm

64. 'ālemi:-i
Gazel 2341
Mısra: 11
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

İy Muhibbī āhuñ-ıla yile virdüñ
'ālemi
Bilmedüñ mi ḡurmen-i ḡam içre
miḥnet kāḡıyam

65. 'ālemi:-i
Gazel 2346
Mısra: 10
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Āh kılsam baḡr-ı eşķüm mevc urur
deryālayın
'Ālemi ḡarķ ide diyü ol hevādan
korkaram

66. 'āleme:-e
Gazel 2352
Mısra: 6
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Başuma gelse ser-i zülfünle
sevdālar yine
'Āleme Mecnūnlayın kendümi
rüsivā eylesem

67. 'ālem:
Gazel 2359
Mısra: 6
Dünya.

Zerre gibi gün yüzünüñ olalı
āvāresi
Gözüme görünmez oldı bu iki
'ālem benüm

68. 'ālem:
Gazel 2364
Mısra: 4
Alamet, nişan, işaret; sancak,
bayrak.

Al bayraklu sipāhī leşkerümdür
eşķ-i surḡ
Düd-ı āhum götürelden başum
üstine 'ālem

69. 'ālemi:-i
Gazel 2368
Mısra: 1
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

'Ālemi ḡeşt eyledüm mihrībānı
bulmadum
Cānumı kıldum fedā ārām-ı cānı
bulmadum

70. 'ālem:
Gazel 2368
Mısra: 10
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Hāk-i pāyına Muhibbī genc-i
ṭab' uñ kıl nişār
Aña beñzer 'ālem içre ḡurdedānı
bulmadum

71. 'ālemüñ:-üñ
Gazel 2371
Mısra: 14
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Cür'a-i cām-ı maḡabbetden
Muhibbī mest olup
'Ālemüñ niçe geçer ak u karasın
bilmedüm

72. 'ālemde:-de
Gazel 2373
Mısra: 3
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Var midür hiç vişāl 'ālemde
Bulmaduk aña dest-res n'idelüm

73. 'ālemlere:-ler, -e
Gazel 2379
Mısra: 10
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Ol güneş yüzlüm neden bilmez
Muhibbî zerresin
Mihri-y-ile gün gibi 'ālemlere
meşhūr olam

74. 'alem:
Gazel 2383
Mısra: 3
Sancak, bayrak.

Şāh-ı 'ışkām şu 'le-i āhum olalıdan
'alem
Gözlerüm yaşını cem' itdüm
sipāhumdur benüm

75. 'alem:
Gazel 2388
Mısra: 8
İşaret, alamet, nişan, sembol.

Olur şikāf sîne kaçan nāle eylesem
Derd-i dilüm çıkar feleklerle olur
'alem

76. 'ālemde:-de
Gazel 2389
Mısra: 1
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Senden özge benüm 'ālemde
bulınmaya kesüm
Saña irmekdür dōst hevā vü
hevesüm

77. 'ālemde:-de
Gazel 2389
Mısra: 10
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Var kapuñda Muhibbî gibi biñ
bendelerüñ
Senden özge benüm 'ālemde
bulınmaya kesüm

78. 'ālemde:-de
Gazel 2390
Mısra: 6
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Çok cefā vü cevri gördüñ gel usan
dirler baña
Anı bilmezler ki ol 'ālemde
dārumdur benüm

79. 'ālemdür:-dür
Gazel 2390
Mısra: 9
İşaret, alamet, nişan, sembol.

Pādişāh-ı 'ışkām u āhum 'ālemdür
başuma
Eşk-i çeşmüm saglu ve sollu da
sipāhumdur benüm

80. 'ālemdür:-dür
Gazel 2399
Mısra: 4
İşaret, alamet, nişan, sembol.

Sipāh itsem n'ola yaşum yine
sulţān-ı 'ışk oldum
Şikāf-ı sīneden āhum 'ālemdür
baña ol dem hem

81. 'ālemde:-de
Gazel 2407
Mısra: 2
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Āh derdā kim dūkenmez āh u
feryādum benüm
Hālüm bir rahm ider 'ālemde
bulmadum benüm

82. 'ālemde:-de
Gazel 2407
Mısra: 8
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

La'l-i şirīnūñe ger cān virmeyem
Ferhād-veş
Husrevā söylenmesün 'ālemde hiç
adum benüm

83. 'ālemi:-i
Gazel 2410
Mısra: 5
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Olmasayduñ sen Hūdā halk itmez-
idi 'ālemi
Oldı yüzüñ suyına cümle semā-y-
ıla zemīn

84. 'ālem:
Gazel 2412
Mısra: 6
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Hāk-i pāyın başına tāc itmegi kim
istemez

'Ālem içre istemez bir kimse var
mi devletin

85. 'ālemde:-de
Gazel 2412
Mısra: 8
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Kimi Naşrānī kimi didi Yahūdī
kim Mecūs
Ben rakībūñ bilmedüm 'ālemde
nedür milletin

86. 'ālemde:-de
Gazel 2430
Mısra: 10
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

İy Muhibbî rāyegān zūlfine bulur
dest-res
Kāşkī olsam şabā 'ālemde yāhūd
şāne ben

87. 'ālemde:-de
Gazel 2437
Mısra: 10
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Bu Muhibbî kāsıd iderse n'ola şı'r-i
Husrev'e
Kişi 'ālemde bülend itmek
gerekdür himmetin

88. 'ālemde:-de
Gazel 2440
Mısra: 6
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Zūlfı zencīrine tolaşduñ yine bir
dilberüñ
İy dil-i divāne bu 'ālemde
uslanmaz mısın

89. 'ālem:
Gazel 2444
Mısra: 12
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Hāller kim görünür rüyında sanki
hāl-i müşg
Toldı 'ālem bū ile zūlf-i
mu'anberdür bugün

90. 'ālemde:-de
Gazel 2454
Mısra: 4
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Derdā ki benüm hālümü hiç
kimsene bilmez

Her derdi çeken var-ısa 'âlemde
benem ben

91. 'âlemi:-i
Gazel 2459
Mısra: 4
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Gözlerüm yaş dökdüğince âhum
artsa tañ midür
Âteş üze su dökilse 'âlemi tutar
dütün

92. 'âlemde:-de
Gazel 2465
Mısra: 10
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Çâresüz kaldı Muhibbî çâre bilmez
vaşlına
Âh kim 'âlemde kimse böyle nâ-
çâr olmasun

93. 'âlemde:-de
Gazel 2469
Mısra: 10
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Ğarķ-ı baħr-ı 'ışķ olup buldum
maħabbet cevherin
Ĥamdü-lillâh virmedüm 'âlemde
dil dünyâya ben

94. 'âlemde:-de
Gazel 2473
Mısra: 10
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Ĥaṭṭ u Ĥâlîni Muhibbî añıcak san
bir ġubâr
Kimseler ancılayın 'âlemde Ĥayrân
olmasun

95. 'âlemde:-de
Gazel 2493
Mısra: 11
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Râz-ı 'ışķa vâķıf oldum şol ķadar
'âlemde kim
Sine gencinem tolu gelsün berü râz
isteyen

96. 'âlem:
Gazel 2498
Mısra: 6
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Zülfinün sor kıymetini zerrece
ķadrin bilen

Virmeye 'âlem tolu mâl olsa anuñ
bir kılın

97. 'âlem:
Gazel 2030
Mısra: 8
Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Gülşen içre ger 'izâr-ı yârdan reng
almasa
'Âlem içre bulmaz-ıdı bu ķadar
i'zâz ġül

98. 'âlem:
Gazel 2055
Mısra: 1
Sancak, bayrak.

Melâmet mülkine mâlik olup âhum
'âlem çekdüm
Ĥarâbât ehlini yazup sipâh itdüm
Ĥaşem çekdüm

99. 'âlemi:-i
Gazel 2424
Mısra: 7
Alâmet, nişan, işaret.

Vâdî-i ġamda yine süz-ıla âhum
'âlemi
Dikilür göklere bu sîne-i
süzânımdan

100. 'âlem:
Gazel 2146
Mısra: 1
Alâmet, nişan, işaret. ||
Sancak, bayrak.

Şu'le-i 'ışķ âteşinden dil çeker her
dem 'âlem
Oldı dūdından melâyik gözleri her
laħza nem

'âlem çek:-

1. 'âlem çek:-
Gazel 2248
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Bayrak çekmek, bir yeri zapt
edip hükmü altına almak.*

Her kim ki ezel 'ışķ iline pâdişâh
ola
Çekse 'aceb mi göklere ol âhdan
'âlem

'âlem dik:-

1. 'âlem dik:-
Gazel 2109
Mısra: 1
Kelime Tipi: -

*İşaret, âlâmet, nişan, sembol
koymak. || Sancak, bayrak dikmek.*

Dikdüm fezâ-yı sîneme çün âhdan
'âlem
Çekdi sipâh-ı eşķi yine pâdişâh-ı
ġam

2. 'âlem dik:-
Gazel 2130
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Sancak, bayrak dikmek.

Nâr-ı âhuñ dikdi iy dil göklere
zerrîn 'âlem
Pâdişâhısın cihânıñ saña degdi
mülk-i ġam

'âlem eyle:-

1. 'âlem eyle:-
Gazel 2198
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Alâmet, işaret durumuna
getirmek, sembol yapmak.*

Cem' idüp eşķüm sipâhın eyleyüp
âhum 'âlem
Bu serî-i 'ışķa ben kendümi sultân
eyledüm

'âlem kaldur:-

1. 'âlem kaldur:-
Gazel 2380
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Bayrak kaldırmak, bir şeye
karşı harekete geçmek, cephe
almak, isyan etmek.*

Döstlar cem' eyledüm bir yire
eşķüm 'askerin
Şâh-ı ġam kaldurdı âhdan ejdehâ-
peyker 'âlem

2. 'âlem kaldur:-
Gazel 2380
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Bayrak kaldırmak, bir şeye
karşı harekete geçmek, cephe
almak, isyan etmek.*

Döstlar cem' eyledüm bir yire
eşķüm 'askerin
Şâh-ı ġam kaldurdı âhdan ejdehâ-
peyker 'âlem

'âlem ol:-

1. 'âlem ol:-
Gazel 2066
Mısra: 8

Kelime Tipi: -
*Alamet, işaret durumuna
gelmek, sembol olmak.*

Sultân-ı 'ışk olmama yitmez mi bu
delil
Yaşam sipâh u âteş-i âhum ola
'alem

'âlemde:

1. **'âlemde:**
Gazel 2293
Mısra: 18
*Evren, kainat, dünya. ||
İnsanlar, halk, toplum, herkes.*

Derd-i 'ışkı Muhibbî hoş görelüm
Ya'ni 'âlemde bî-devâ olalum

'âlem-i cân:

1. **'âlem-i cân:**
Gazel 2285
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Gönül insanları.

İy 'âlem-i cân u cân-ı 'âlem
Görmedi senüñ mişlüñ âdem

'âlem-i fânî:

1. **'âlem-i fânî:**
Gazel 2305
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Geçici alem, dünya.

Re'yüm oldur cân virem bu yolda
iy ârâm-ı cân
'Âlem-i fânîde sanma ğayrı re'yi
isterem

'âlem-i firdevs:

1. **'âlem-i firdevs:**
Gazel 2359
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Firdevs cenneti.

'Âlem-i firdevse de girsem gönül
eglencesin
Bulmaz iy serv-i hırâmum sensin
eglencem benüm

'âlem-i ğayb:

1. **'âlem-i ğayb:**
Gazel 2140
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Maddî âlemin dışındaki
bilinmeyen, görülmeyen alem,
ğayb âlemi.*

Miyânı fikrini kılup dehânı zikrin
idelden
Baña siz 'âlem-i ğaybdan soruñ
hâzır-cevâb oldum

âlet:

1. **âletin:-i, -n**
Gazel 2486
Mısra: 1
*Bir işi yapmak için kullanılan
nesne, araç, makine, aygıt.*

Kâtib-i dil destine alsa kalemde
âletin
Dürlü mâ'nâlar zühûra getirür gör
şan'atın

'âlî-cenâb:

1. **'âlî-cenâb:**
Gazel 2140
Mısra: 2
*Haysiyetli, şerefli, yüksek
ruhlu, düşmanına bile iyilik edecek
yaratılıştta olan kimse.*

Mağabbet desti ile çün döğülübün
türâb oldum
Semâya çıkarup âhum yilin 'âlî-
cenâb oldum

'alîm:

1. **'alîm:**
Gazel 2177
Mısra: 10
*"İlmi ezeli ve ebedi olan"
manasına Allah'ın en güzel
isimlerindedir.*

İy Muhibbî şükr kıl bir pâdişâhuñ
kultısın
Hem Semî' ü hem Başır ü hem
'Alîm ü hem Kerîm

alın:

1. **alın:-i, --n, --a**
Gazel 2040
Mısra: 3
*Yüzün, kaşların üstünden
saçlara kadar olan ve şakaklar
arasında kalan kısmı.*

Bülbül-i bî-çârenüñ kanını sürmiş
alınına
Ka'be-i gülşende beñzer eylemiş
kurbân gül

2. **alın:-ı**
Gazel 2137
Mısra: 7
*Yüzün, kaşların üstünden
saçlara kadar olan ve şakaklar
arasında kalan kısmı.*

Görmedüm bir aña beñzer yüzi gül
alnı kamer
Geşt idüp 'âlemi etrâfı tamâmet
gördüm

3. **alın:-ı**

Gazel 2291
Mısra: 5
*Göz ile baş arasında kalan
kısm, alın.*

Görmedüm bir aña beñzer yüzi
gün alnı kamer
Anuñ-ıçun ol şehüñ ben bende-i
dergâhıyam

4. **alnuma:-um, -a**

Gazel 2334
Mısra: 4
Alın.

Hicr ü cefâ cevri ü sitem miñnet ü
ğam derd ü elem
Yazdı çün alnuma raqam n'idem
n'idem âh ne-y-idem

5. **alnuña:-uñ, -a**

Gazel 2339
Mısra: 7
Alın.

Görmez oldum gün yüzüñ meh
alnuña
Gıce gündüz sâkin-i ğamhâneyim

allâh:

1. **allâh'um:-um**
Gazel 2134
Mısra: 10
Allah.

Geçdi hâdden Muhibbî cevri-i nigâr
Meger inşâf vire Allâh'um

allâh allâh:

1. **allâh allâh:**
Gazel 2358
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Türk askerlerinin savaşta
düşmana hücum ederken hep bir
ağızdan yüksek sesle söyledikleri
söz.*

Allâh Allâh diyelüm sancak-ı şâhî
çekelüm
Yürüyüp her yañadan şarka sipâhı
çekelüm

'allâme-i 'aşr:

1. **'allâme-i 'aşr:**
Gazel 2028
Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Çağın alimi. || Zamanın en
bilgili insanı.

Müşkilât-ı fenn-i 'ışkı 'aşık sor
'aşık
Eylemez 'allâme-i 'aşr olsa da
anı hâl

aln:

1. **aln:-ı**

Gazel 2202

Mısra: 7

*Yüzün, kaşların üstünden
saçlara kadar olan ve şakaklar
arasında kalan kısmı, nasiye, alın.*

Gündür yüzi alnı kamer başına
geymiş tâc-ı zer
Bu nev'e olur mı beşer ammâ ki
kimdür dimezem

alnuna rakam kıl:-

1. **alnuna rakam kıl:-um, -a**

Gazel 2146

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Alnuna yazı yazma. Kaderinde
bulunmak, ezelde kader olarak
belirlenmiş olmak.*

Men' kılma zâhidâ mahbûb u
meyden dönmezem
Dest-i kudret çünkü alnuma ezel
kılmış raqam

alt:

1. **altında:-ı, -n, -da**

Gazel 2387

Mısra: 3

Alt, alt kısım.

Kaşlarıñ altında cânâ nergis
câdülarıñ
Şabr u 'aqlum aldı oldu zâlim ü bî-
dâd hem

2. **altına:-ı, -n, -a**

Gazel 2277

Mısra: 9

*Bir nesnenin yere temas eden
kısmı, taban.*

Başum eger komasam ayagum
altına
Ol serv-quadde irmez idi hergiz
elüm

altun:

1. **altun:**

Gazel 2104

Mısra: 13

*Altın. || Çok kıymetli, çok asil
ve değerli.*

Altun suyuyla şî'r-i Muhibbî'yi
yazalar
Zer-düz-vâr şan'at-ı nazm içre zer-
keşem

'ām:

1. **'ām:**

Gazel 2396

Mısra: 9

Yıl, sene.

Bugün 'ām itdi dilber ni'metin
Muhibbî Kâys-veş sindi çanagum

a'mâl:

1. **a'mâlüm:-üm**

Gazel 2255

Mısra: 4

Ameller, işler.

Çok günâhum var degül mümkün
tahrîr eylemek
Yâ İlâhî hayra döndür cümle
a'mâlüm benüm

'amel:

1. **'amel:**

Gazel 2278

Mısra: 8

*Tahta, taş, maden vb.
şeylerden elle işlenerek yapılan
eser .Sanatkarlar, yaptıkları eserin
üzerine kendileri tarafından
yapıldığını göstermek üzere klişe
şeklinde "amel-i ..." yazarlardı.*

İtdi cemal-i 'arz-ıla 'uşşâka
merhamet
Olmaz güzeller içre pesend bu
'amel didüm

'amel eyle:-

1. **'amel eyle:-**

Gazel 2121

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Gereğince hareket etmek.

'Uşşâka kıldı büselik içre
muhâlefet

Uymaz uşüle eyleme böyle 'amel
didüm

'āmil ol:-

1. **'āmil ol:-**

Gazel 2013

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Amel eden, işleyen, icra eden
kimse.*

Fenn-i 'ışkı çünkü hıfz itdüñ anuñla
'āmil ol
Ya'ni varup şâh-ı 'ışka sen kemine
muqbil ol

āmīn:

1. **āmīn:**

Gazel 2118

Mısra: 6

*Dualardan ve hayır
temennilerinden sonra, "Allah
kabul etsin, öyle olsun!"
anlamında kullanılan söz.*

Giceler vird ü du'ā-yı kudsiyânı
işidüp
Şubha dek el kaldurup şıdık-ıla
āmīn eyledüm

ammā:

1. **ammā:**

Gazel 2307

Mısra: 1

Buna rağmen, yine de.

Derd-i dil bî-haddür ammâ āh-ıla
zâr eylemem
'İşkümü ketm eyleyüp nâ-ehle
izhâr eylemem

2. **amma:**

Gazel 2038

Mısra: 6

"Ancak, fakat, lâkin"

anlamlarında bağlaç.

Zâhidüñ fikriyle zikri dâyimâ
uçmagadur
'Aşıkun amma dilinden gitmez
ümüd-i vişâl

3. **ammā:**

Gazel 2059

Mısra: 7

"Ama, fakat, lakin, ancak"

anlamlarında bir bağlaç.

Egerçi cürm ü 'işyânüm üküş
ammâ ümüdüm var
Şefâ'at kânımı aınsam benüm bî-
bâkdür göñlüm

4. **amma:**

Gazel 2278

Mısra: 2

"Ama, fakat, lakin, ancak"

anlamlarında bir bağlaç.

Bir serv qadı yâd idüben bir gazel
didüm

Bālā kâdini yâd idüp amma güzel didüm

5. **ammâ:**

Gazel 2279

Mısra: 8

"Ama, fakat, lakin, ancak"
anlamlarında bir bağlaç.

Eger 'ışk-ıla bu devrân büküp
kâddümi ya itse
Ölüp dirilürem ammâ o kaşı yâdan
el çekmem

6. **ammâ:**

Gazel 2371

Mısra: 8

"Ama, fakat, lakin, ancak"
anlamlarında bir bağlaç.

Mescid-i hüsniinde karşı kaşları
mihrâbına
Baş açup el kaldurup ammâ
du'âsın bilmedüm

7. **ammâ:**

Gazel 2135

Mısra: 2

"Ama, fakat, lakin, ancak"
anlamlarında bir bağlaç.

Ney gibi bagrı delinmiş bir belâ-
keş 'âşıkam
Cân-ıla dilberlerüñ yolında ammâ
şâdıkam

8. **ammâ:**

Gazel 2188

Mısra: 4

Zıt ve aykırı hüküm ifade eden
iki cümleyi birbirine bağlar;
ancak, fakat, lakin.

Hâk-i derinde gerçi mezellet-
fütâdeyem
Ammâ be-şadr-ı mesnedle câhî
beklerem

9. **ammâ:**

Gazel 2341

Mısra: 2

Ama, fakat, lakin, ancak.

Zâhirâ baksañ egerçi berr ü bahruñ
şâhıyam
Bir ulu dergâhuñ ammâ ben gubâr-
ı râhıyam

10. **ammâ:**

Gazel 2371

Mısra: 12

Ama, fakat, lakin, ancak.

Baña mihrî olmayup cevri ü cefâsın
añladum

'Âkıbet ammâ anı câna kıyasın
bilmedüm

11. **ammâ:**

Gazel 2459

Mısra: 10

Bir hükmü kuvvetlendirir,
pekiştirir.

Dil virelden bu Muhibbî zülfinüñ
zencirine
Dönmişem mecnûna ammâ gün-
be-gün artar cünün

amma ki:

1. **amma ki:**

Gazel 2187

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Amma sözünün daha kuvvetli
şekli, fakat, buna karşılık.

Serv kâddüñ görmezem amma ki
anuñ yâdına
Varuban nezzâre-i serv-i şanavber
eyleyem

2. **ammâ ki:**

Gazel 2202

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Amma sözünün daha kuvvetli
şekli, fakat, buna karşılık.

Aldı gönülüm bir perî ammâ ki
kimdür dimezem
Eyledi cânumdan berî ammâ ki
kimdür dimezem

3. **ammâ ki:**

Gazel 2202

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Amma sözünün daha kuvvetli
şekli, fakat, buna karşılık.

Aldı gönülüm bir perî ammâ ki
kimdür dimezem
Eyledi cânumdan berî ammâ ki
kimdür dimezem

4. **ammâ ki:**

Gazel 2202

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Amma sözünün daha kuvvetli
şekli, fakat, buna karşılık.

Hüsniine yok anuñ bahâ güzeller
içre mübtelâ
Kim göre olur mübtelâ ammâ ki
kimdür dimezem

5. **ammâ ki:**

Gazel 2202

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Amma sözünün daha kuvvetli
şekli, fakat, buna karşılık.

Zülfin görüp dîvâneyem hüsni ü
cemâle yanayım
Ol şem'e ben pervâneyem ammâ
ki kimdür dimezem

6. **ammâ ki:**

Gazel 2202

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Amma sözünün daha kuvvetli
şekli, fakat, buna karşılık.

Gündür yüzi alnı şamer başına
geymiş tâc-ı zer
Bu nev'e olur mı beşer ammâ ki
kimdür dimezem

7. **ammâ ki:**

Gazel 2202

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Amma sözünün daha kuvvetli
şekli, fakat, buna karşılık.

Başdan ayaga nâz-durur çok cevri
mihrî az-durur
Nâ-cinslere hem-râz-durur ammâ
ki kimdür dimezem

8. **ammâ ki:**

Gazel 2202

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Amma sözünün daha kuvvetli
şekli, fakat, buna karşılık.

Ol serv-kadler serveri başında tâc-ı
Hüsrevî
Söyler kelâm-ı Pehlevî ammâ ki
kimdür dimezem

9. **ammâ ki:**

Gazel 2202

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

Amma sözünün daha kuvvetli
şekli, fakat, buna karşılık.

Yüzüme bir güle bakup zülfini
boynuma dakup
Dağı beteri oda yakup ammâ ki
kimdür dimezem

10. **ammâ ki:**

Gazel 2202

Mısra: 16

Kelime Tipi: -

Amma sözünün daha kuvvetli
şekli, fakat, buna karşılık.

Başumda var sevdā-yı hām 'ışk
içre itdüm ihtimām
Olmadı dilber baña rām ammā ki
kimdür dimezem

11. **ammā ki:**

Gazel 2202

Mısra: 18

Kelime Tipi: -

*Amma sözünün daha kuvvetli
şekli, fakat, buna karşılık.*

Dāyim Muhibbī yāra bak küyünda
āh u zāra bak
Ko cenneti dīdāra bak ammā ki
kimdür dimezem

12. **ammā ki:**

Gazel 2215

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Zıt ve aykırı hüküm ifade eden
iki cümleyi birbirine bağlar;
ancak, fakat, lakin.*

Key sa'adetdür vişāl ammā ki
irişmek muhāl
Olmasa tāli' müsā'id baht-ı
firüzüm benüm

13. **ammā ki:**

Gazel 2251

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Amma sözünün daha kuvvetli
şekli, fakat, buna karşılık.*

Aldı gönülüm bir perī ammā ki
nāmın dimeyem
İtseler ser ten cüdā kat'ā nāmın
dimeyem

āmüz:

1. **āmüzüm:-um**

Gazel 2237

Mısra: 8

Öğrenen.

Diyeler şī'rüme şī'r-i hasendür
Sözi çün lā'l-i dilberden āmüzüm

añ-:

1. **añcak:-ıcağ**

Gazel 2473

Mısra: 9

*Adını söylemek, zikretmek,
hatırlamak.*

Haṭṭ u hālını Muhibbī añcak san
bir gubār
Kimseler ancılayın 'ālemde hayrān
olmasun

2. **añmayup:-ma, -y, -up**

Gazel 2151

Mısra: 12

Anmak, düşünmek.

Leblerün dārū'ş-şifāsından
Muhibbī ḥastadur
Niçe yıldur añmayup itdün
ferāmüş iy şanem

3. **añma:-ma**

Gazel 2294

Mısra: 9

Hatırlayıp adını zikretmek.

'Aşıkam dīdāra zāhid añma bāğ-ı
cenneti
Küy-ı dilber var-iken neme yarar
dünyā benüm

4. **añma:-ma**

Gazel 2442

Mısra: 11

Hatırlayıp adını zikretmek.

Şād olmuş-iken 'ışk-ıla añma raqībi
gel
İy dil çekersin of feraḥuñ bir
kaşāvetin

5. **añuban:-uban**

Gazel 2221

Mısra: 8

*Hatırlamak, akla getirmek,
yad etmek.*

Didüm kühsārına dūr döküdügün
göz yaşların
Didi Ferhād añuban küh-ı hāmün
aglamam

6. **añdum:-du, -m**

Gazel 2240

Mısra: 5

*Hatırlamak, akla getirmek,
yad etmek.*

Dişlerüni yād idüp añdum şeker
güftaruñı
Anuñ için sözlerümi dürr-i
meknün eyledüm

7. **añmaya:-ma, -(y)a**

Gazel 2246

Mısra: 2

*Hatırlamak, akla getirmek,
yad etmek.*

Ugrayup küyuña büyuñ getüre
bād-ı nesim
Huldi yād eylemeyüp añmaya dil
hür-ı na'im

8. **añdum:-du, -m**

Gazel 2345

Mısra: 1

*Hatırlamak, akla getirmek,
yad etmek.*

Bezm-i ğamda yād idüp cānāni
añdum agladum
Yār-ıla evvel geçen devrāni añdum
agladum

9. **añdum:-du, -m**

Gazel 2345

Mısra: 2

*Hatırlamak, akla getirmek,
yad etmek.*

Bezm-i ğamda yād idüp cānāni
añdum agladum
Yār-ıla evvel geçen devrāni añdum
agladum

10. **añdum:-du, -m**

Gazel 2345

Mısra: 4

*Hatırlamak, akla getirmek,
yad etmek.*

Gözlerüm yaşı başumdan aşdı
oldum ğark-ı hün
Ol dişi dür lebleri mercāni añdum
agladum

11. **añdum:-du, -m**

Gazel 2345

Mısra: 6

*Hatırlamak, akla getirmek,
yad etmek.*

Günde bir kez görmesem ḥālüm
n' olur dirken benüm
Bir yıl oldu görmez oldum anı
añdum agladum

12. **añdum:-du, -m**

Gazel 2345

Mısra: 8

*Hatırlamak, akla getirmek,
yad etmek.*

Muşhaf-ı hüsnüñ ḥaқыçün Nıl'e
döndi gözlerüm
Gönlümün mışrındaki sultāni
añdum agladum

13. **añdum:-du, -m**

Gazel 2345

Mısra: 10

*Hatırlamak, akla getirmek,
yad etmek.*

Görmedüm mihr ü vefā çekdüm
velī cevri ü cefā
Hasret ü derd ü belā hicrāni añdum
agladum

14. **añdum:-du, -m**

Gazel 2345

Mısra: 12

*Hatırlamak, akla getirmek,
yad etmek.*

Rüze-i hicrânda kaldum 'iyd-i
vaşla irmedüm
Gice gündüz ol meh-i tâbânı
añdum agladum

15. **añdum:**-du, -m

Gazel 2345

Mısra: 14

*Hatırlamak, akla getirmek,
yad etmek.*

Geçdi 'ömrüm âh kim bülbül gibi
efgân-ıla
Ol saçı sünbül gül-i hândânı
añdum agladum

16. **añdum:**-du, -m

Gazel 2345

Mısra: 16

*Hatırlamak, akla getirmek,
yad etmek.*

Zülfî çevgânına 'uşşâkuñ serin top
eyleyen
Ol semend-i nâz ile meydanı
añdum agladum

17. **añdum:**-du, -m

Gazel 2345

Mısra: 18

*Hatırlamak, akla getirmek,
yad etmek.*

Mest olup câm-ı maħabbetten
Muħibbî döstlar
Ol lebi mül gözleri mestânı añdum
agladum

18. **añmaya:**-ma, -(y)a

Gazel 2442

Mısra: 2

*Hatırlamak, akla getirmek,
yad etmek.*

Her kim benümle işide yârum
hikâyetin
Ferhâd birle añmaya Şîrîn
rivâyetin

19. **añmaz:**-maz

Gazel 2466

Mısra: 13

*Hatırlamak, akla getirmek,
yad etmek.*

Bu Muħibbî'yi 'aceb añmaz mı ki
ol seng-dil
Bir nefes hergiz anuñ gitmez
hayâli yâddan

20. **añup:**-up

Gazel 2195

Mısra: 1

*Hatırlamak, akla getirmek. II
Adını zikretmek.*

Añup gül ruħlaruñ giryân olup ebr-
i bahâr oldum
Hayâlûñ hâli fikriyle yakup dâğ
lâlezâr oldum

21. **añup:**-up

Gazel 2270

Mısra: 3

*Hatırlamak, akla getirmek. II
Adını zikretmek.*

Güceler ğamgîn iken añup vişâlûñ
rüzımı
Bu ümîd-ile feraħ bulup dili şâd
eyleyem

22. **añup:**-up

Gazel 2370

Mısra: 1

*Hatırlamak, akla getirmek. II
Adını zikretmek.*

Nev-bâhâr-ı hüsnuñ añup gül
yüzüñ yâd eyledüm
Bülbül-i şürîde gibi âh u feryâd
eyledüm

23. **añıldugınca:**--ıl, --duk, --ınca

Gazel 2056

Mısra: 6

*Birini veya bir şeyi akla
getirerek sözünü etmek veya onu
düşünmek, zikretmek, hatırlamak.*

Meclis-i cânânede yâ Rab olur mı
kim 'aceb
Ehl-i 'ışk añıldugınca ben de anda
yâd olam

24. **añcık:**-ıcak

Gazel 2265

Mısra: 7

*Hatırlamak, akla getirmek,
yad etmek, tahattur etmek.*

Şâd olur kühsâr-ı ğamda añcık
ruħsârını
Hemçü kebk-refîâr ile her bir yaña
kaħkaħ varam

25. **añsam:**-sa, -m

Gazel 2141

Mısra: 9

*Birini veya bir şeyi akla
getirerek sözünü etmek veya onu
düşünmek, zikretmek, hatırlamak.*

İy Muħibbî şem'-i hüsni-yârı
añsam güceler
Şem' gibi dil yanar aglar olupdur
gözlerüm

26. **añmayam:**-ma, -(y)am

Gazel 2475

Mısra: 8

Adını söylemek, zikretmek.

Göz yumam zûlmet suyından âb-ı
kevser adını
Añmayam la'l-i lebüñ gibi zülâlûñ
var-iken

añ:

1. **añ:**

Gazel 2239

Mısra: 11

Adını söylemek, zikretmek.

Añ 'isyânûñ Muħibbî zârılık kıl
Kâbul olur du'âlar şubħ-dem hem

2. **añalı:**-alı

Gazel 2226

Mısra: 3

*Adını söylemek, zikretmek,
hatırlamak.*

Günâhum añalı derdâ dirîgâ
Yüzüm zer oldu gözüm yaşı da sîm

3. **añmış:**-mış

Gazel 2483

Mısra: 7

*Adını söylemek, zikretmek,
hatırlamak.*

İşitdüm cum'a gün vâ'iz şerâr-ı
düzahı añmış
Olupdur düzâhî kendü yakar odlar
zebânından

4. **añup:**-up

Gazel 2225

Mısra: 1

*Adını söylemek, zikretmek,
hatırlamak.*

Ğâh añup gül ruħlaruñı gönlümü
gülşen kılam
Geh ğam u endüh-ıla dil hânesin
külşen kılam

5. **añma:**-ma

Gazel 2349

Mısra: 5

*Adını söylemek, zikretmek,
hatırlamak.*

Öldürürseñ gel beni öldür
günâhum aña hiç
Döstüm yoluñda ölmek
ihtiyârumdur benüm

6. **añmazsın:**-maz, -sın

Gazel 2361

Mısra: 9

*Adını söylemek, zikretmek,
hatırlamak.*

Didüm añmazsın neden cānā
Muhibbī bendeñi
Didi bilmezsin bil anı ben ferāmūş
eyledüm

7. **añsa:-sa**
Gazel 2023
Mısra: 9

*Adını söylemek, zikretmek,
hatırlamak.*

Bu Muhibbī añsa cürmin gıceler āh
eylese
Uyumaz tā şubħa dek feryād u
efğānından il

8. **añıcak:-ıca**
Gazel 2017
Mısra: 2
Hatırlamak, akla getirmek. II
Adını zikretmek.

Derd-i hicrūñi şehā gerçi nihān
eyler göñül
İllā vaşluñ añıcak vāy ki figān
eyler göñül

9. **añup:--up**
Gazel 2023
Mısra: 5
*Hatırlamak, akla getirmek,
yad etmek, tahattur etmek. || Adını
söylemek, zikretmek.*

Mısr-ı hüsñüñi añup hicr içre ger
kan aglasam
Eşkūme nisbet benüm kaçre olurdu
cüy-ı NİL

10. **ān:**
Gazel 2040
Mısra: 18
*Zamanın bölünemeyecek
kadar kısa parçası, lahza, dem. ||
İnsana kısa gelen zaman bölümü.*

Ugradum bir ‘arife gül mevsimin
sordum didi
İy Muhibbī tiz geçer bir haftadur
bir ān gül

11. **añsam:--sa, --m**
Gazel 2059
Mısra: 8
*Hatırlamak, akla getirmek,
yad etmek, tahattur etmek. || Adını
söylemek, zikretmek.*

Egerçi cürm ü ‘işyānum üktüş
ammā ümīdüm var
Şefā’at kānını añsam benüm bī-
bākdür göñlüm

12. **añup:-up**
Gazel 2113
Mısra: 8
*Hatırlanmak, yad edilmek. ||
Adı geçmek, zikredilmek,
bahsedilmek.*

Bir kara yazu-y-ımuş geldi ğubār-ı
ھاٲ-ı dōst
Hiç olur mı kim añup ben anı
ħayrān olmayam

13. **añaram:-ar, -am**
Gazel 2219
Mısra: 8
*Hatırlamak, akla getirmek,
yad etmek, tahattur etmek.*

Yirem derd ü belā vü ğam
dökerem gözlerölmen dem
Añaram ħālūmi ol dem kurı bir
üstüħVān görsem

‘anā:

1. **‘anādur:--dur**
Gazel 2318
Mısra: 2
*Zahmet, meşakkat, güçlük,
zorluk.*

Yār elinden dem-be-dem cevr ü
cefādur gördüğüm
Dehr elinden dāyimā zecr ü
‘anādur gördüğüm

aña:

1. **aña:**
Gazel 2008
Mısra: 2
" O " işaret adılı (zahir).

‘Aşık olup kim ki ‘ışka bende-i
fermān degül
Aña ādem dimeñüz belki bile
ħayvān degül

2. **aña:**
Gazel 2008
Mısra: 4
" O " işaret adılı (zahir).

Bād-ı āhum dökdi şol deñlü yaşum
yagmurını
Ĝarķa virdi ‘ālemi kim dir aña
tūfān degül

anadan doğma:

1. **anadan doğma:**
Gazel 2480
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
İnsanın bazı kusurlara veya

*meziyetlere doğuştan sahip
olduğunu anlatmak için kullanılır.*

Anadan doğmadın ‘ışka tolaşdum
Giriftār oldı dil oğlan yaşından

‘anber:

1. **‘anber:**
Gazel 2186
Mısra: 9
*Ada balıĝında elde edilen
yumuşak, yapışkan ve kara renkte
olan güzel kokulu bir maddedir.
Anber bir ur olup balık tarafından
dışa atılır. Bunun içi su üzerinde
parça parça yüzer vaziyette veya
sahile vurmuş olarak bulunur.
Klasik şürde anberden, kokusu ve
rengi münasebetiyle bahsedilir.
Sevgilinin saçı daima misk ya da
anber kokar.*

Zülf-i müşğine Muhibbī yañılıp
‘anber didi
Görinen boynında yāruñ öñ
günāhumdur benüm

2. **‘anber:**
Gazel 2230
Mısra: 5
*Ada balıĝında elde edilen
yumuşak, yapışkan ve kara renkte
olan güzel kokulu bir maddedir.
Anber bir ur olup balık tarafından
dışa atılır. Bunun içi su üzerinde
parça parça yüzer vaziyette veya
sahile vurmuş olarak bulunur.
Klasik şürde anberden, kokusu ve
rengi münasebetiyle bahsedilir.
Sevgilinin saçı daima misk ya da
anber kokar.*

Yüzüñ gül saçuñ ‘anber leblerüñ
mül
Gülistānuñda inler bir hezāram

3. **‘anber:**
Gazel 2051
Mısra: 2
*Hind denizlerinde yaşayan bir
çeşit ada balıĝından elde edilen
yumuşak, kara renkte, güzel
kokulu maddedir. || Divan şairleri
anberden, kokusu ve rengi
münasebetiyle bahsederler.
Sevgilinin saçı daima misk ve
anber kokar. Öyle ki aşık,
sevgilinin saçını anacak olsa her
yer anber kokusuyla dolar.
Sevgilideki hat ve ben ise anberin
ta kendisidir.*

İy boyun serv ü yüzüñ gül
leblerüñdür selsebil

Döstüm sünbül saçundan 'anber olmuştur hâcîl

4. 'anberüm:-üm

Gazel 2317

Mısra: 1

Kolay eriyen, bal mumu

kıvamında, yandıği zaman parlak bir alev çıkaran, çok güzel kokulu nesne Kül rengi olan pek kıymetli bir cinsi sıcak denizlerde yaşayan, amber balığı veya ada balığı denen bir balığın bağırsaklarında toplanır ve dışkı ile dışarı atılıp su üzerinde yüzer halde bulunur. Bazı ağaçlardan çıkarılan, eczacılık ve koku sanayinde kullanılan reçineye de amber denir.

'Abürüm 'anberüm varum habübüm mäh-ı tábānum
Enİsüm mahremüm rāzum güzeller şahı sultānum

5. 'anberinüñ:-i, -nüñ

Gazel 2445

Mısra: 2

Ada balığında elde edilen

yumuşak, yapışkan ve kara renkte olan güzel kokulu bir maddedir. Anber bir ur olup balık tarafından dışa atılır. Bunun içi su üzerinde parça parça yüzer vaziyette veya sahile vurmuş olarak bulunur. Klasik şiirde anberden, kokusu ve rengi münasebetiyle bahsedilir. Sevgilinin saç daima misk ya da anber kokar.

Çekeli bir zülf-i hoş-bü nāzeninüñ minnetin

Almazam 'aynuma misk ü 'anberinüñ minnetin

'anber-feşān:

1. 'anber-feşān:

Gazel 2247

Mısra: 5

Çok güzel kokulu, amber

kokulu, mis kokulu.

İy şabā zülfini depret tā ola 'anber-feşān

Büy-ı zülfinden dimāğa 'ıtr-sāyı isterem

'anber-sā:

1. 'anber-sādur:-dur

Gazel 2403

Mısra: 1

Amber gibi.

Yaraşur sünbülüne 'anber-sādur dir-isem

'Arızuñda beñüne müşg-i Hıfā' dur dir-isem

2. 'anber-sāya:-(y)a

Gazel 2469

Mısra: 1

Amber gibi.

Bilmeden dil virmiş oldum zülfi 'anber-sāya ben
Āh kim düşdüm bir olmaz bir uzun sevdāya ben

'anber-şemim:

1. 'anber-şemim:

Gazel 2018

Mısra: 11

Anber kokusu.

İtmedi dehrün dimāgını hevā 'anber-şemim
Açılıp bü virmeyince nāfe-i Tātār gül

anca:

1. anca:

Gazel 2016

Mısra: 2

Böylece, bu biçimde,o kadar.

|| *Anca, şimdi, daha yeni.*

Bī-vefā dünyāya her kim aldanur ādem degül
Eyleseñ anca nazar 'iys-i cihān bir dem degül

ancak:

1. ancak:

Gazel 2276

Mısra: 10

Ama, fakat, lakin.

Muhibbī bulmadı bir yār-ı şādık
Hemān ancak gam oldı gam-güsārum

2. ancak:

Gazel 2277

Mısra: 8

Ama, fakat, lakin.

Ekdüm yine dāne-i eşki mezra'-ı dilde
Ancak hemān derd-ile gam oldı hāşılum

3. ancak:

Gazel 2385

Mısra: 8

Sadece, bir tek, yalnızca.

Dilā iç bir kadeh meyden kamu müşkilleri hāl it

Diyeler kim göre ancak olur böyle kerāmet hem

4. ancak:

Gazel 2333

Mısra: 8

"Sadece, bir tek" anlamında bağlaç.

Derdümi 'arz eyledüm Loqmān'a derdüm bilmedi
Bilürem derdüme ancak la'l-i dilberdür emüm

5. ancak:

Gazel 2162

Mısra: 10

"Sadece, bir tek" anlamında edat.

Muhibbī hubb-ı dünyāyı gönülden çün tırāş itdüñ
Kalendarlık ise ancak olur 'ışk ehli abdālum

6. ancak:

Gazel 2238

Mısra: 8

"Sadece, bir tek" anlamında edat.

Zāhidün cennet murādı havrā vü gilmān-ıla
'Aşıkam dīdāra ancak bu-durur kār-ı dilüm

7. ancak:

Gazel 2244

Mısra: 11

"Sadece, bir tek" anlamında edat.

Sinüñde senüñ münisüñ ancak kefen olur
Her gāh diyessin hāsret-ile kanı dāretüm

8. ancak:

Gazel 2256

Mısra: 2

"Sadece, bir tek" anlamında edat.

'Ömrümi harc eyledüm yok yire gāyet gāfilüm
Mihnet ü endühdur ancak bu yolda hāşılum

9. ancak:

Gazel 2266

Mısra: 9

"Sadece, bir tek" anlamında edat.

Çāre ancak bunı bildüm çāre bu gam derdine

Bāde içüp kendümi ser-mest ü lā-ya' kıll kılam

10. **ancak:**
Gazel 2170

Mısra: 10
"Fakat" anlamında bağlama edatı.

Her beyti Muhibbī' nūñ olur bir kızıl altun
Ancak ben anuñ mislini dürdānede buldum

11. **ancak:**
Gazel 2044

Mısra: 4
Yalnız, sadece.

Bulmag isterseñ eger yāruñ vişāli gencini
Gayrı yirde arama ancak dil-i vīrāna gel

12. **ancak:**
Gazel 2049

Mısra: 8
Yalnız, sadece.

Key katı mağrürsın kendüni
gördüñ zāhidā
Saña ancak bu sunılmışdur hemān sen lāfa gel

13. **ancak:**
Gazel 2092

Mısra: 7
Yalnız, sadece.

Açmaz şarāb gönlümi ancak leb-i nigār
Anuñla def' olur bu dilümden melāletüm

14. **ancak:**
Gazel 2093

Mısra: 6
Topu topu, en fazla.

Geldi Ferhād yanuma kesdükte ben küh-ı gāmı
Ancak olur kühkenlik içre yoldaşum benüm

15. **ancak:**
Gazel 2178

Mısra: 2
Fakat, ama, lakin, yalnız, ne var ki.

Hāk-i pāya devlet el virse eger sürsem yüzüm
Sen şefā'at kānısın ancak budur virdüm sözüm

16. **ancak:**
Gazel 2397

Mısra: 2
Nihayet, en sonunda, neticede.

Bir yaña devrān cefāsı bir yaña cānāne hem
Bulmadum derdüme çāre kıydum ancak cāna ben

17. **ancak:**
Gazel 2431

Mısra: 10
Sadece, bir tek.

Māverā-yı āferīniş rinde olmuş cilvegāh
Zāhīde virildi ancak ola şāhib-erbā'ın

18. **ancak:**
Gazel 2463

Mısra: 6
Nihayet, en sonunda, neticede.

Hüsñ dükkānında gayrılar irüp şeftālūya
Āh kim ancak iriştüm n'eyleyem ayyāya ben

ancılayın:

1. **ancılayın:**
Gazel 2473

Mısra: 10
Onun gibi.

Hatt u hālīni Muhibbī añıcak san bir gubār
Kimseler ancılayın 'ālemde hayrān olmasun

anda:

1. **anda:**
Gazel 2000

Mısra: 4
1. orada, o tarafta 2. oraya.

Dāmen-i şahrā pür oldı eşk-i çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lāle ile gül degül

2. **anda:**
Gazel 2000

Mısra: 4
Orada, o tarafta .

Dāmen-i şahrā pür oldı eşk-i çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lāle ile gül degül

3. **anda:**
Gazel 2056

Mısra: 6
"Orada" işaret zamiri.

Meclis-i cānānede yā Rab olur mı kim 'aceb
Ehl-i 'ışk añıldugınca ben de anda yād olam

4. **anda:**
Gazel 2019

Mısra: 8
"Orada" anlamında işaret zamiri.

Tır-i müjemle sīneñi deldüm didi didüm
Ger turmaz-ısa anda göñülden geçer degül

andan:

1. **andan:**
Gazel 2366

Mısra: 10
O sebeple, o yüzden.

Derdi devā vü miñneti rāhat Muhibbī'ye
Andan berü ki ol sanemüñ derdnākiyem

'andelib:

1. **'andelib:**
Gazel 2030

Mısra: 3
Bülbül, o şakıyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Gıceler iñlerse tañ mı şubha deñlü 'andelib
Karşusunda hār-ıla her lahza eyler bāz gül

'andelib-i gülsitān:

1. **'andelib-i gülsitān:**
Gazel 2264

Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gülbahçesinin bülbülü.

Gül yüzün medh eylesem gülsende iy serv-i hırām
'Andelib-i gülsitānı cümle hāmüş eyleyem

'andelib-i hastava:

1. **'andelib-i hastava:**--(y)a, -
Gazel 2011
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Hasta bülbül. || Güle olan
aşkından dolayı hastalanmış olan
bülbül.*

Hamdülillāh taze bitürdi yine
gülzār gül
'Andelīb-i hastava tā göstere dīdār
gül

'andelib-vār:

1. **'andelib-vār:**
Gazel 2277
Mısra: 11
*Bülbül gibi. || Bülbül. O
şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen,
durmadan sevgilisinin
güzelliklerini anlatan ve ona aşk
sözleri arz eden bir aşığın
timsalidir. Bülbül güle aşık kabul
edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri
gibi gül de bülbüle eziyet eder
dikenleriyle bülbülün ciğerini
deler. Gül naz, bülbül niyaz için
yaratılmıştır.*

Didüm Muhibbī nāle kılır
'andelib-vār
Nāz-ıla gülüp didi ki ben daḥı bir
gülüm

ānī:

1. **ānī:**
Gazel 2028
Mısra: 10
*Bir anda oluveren, birden,
apansız. || Ansızın, bir anda.*

Bu Muhibbī olmasa ger mālīk-i
mülk-i suhen
Ānī gelmezdi dilinden böyle bir
rengin gazel

2. **anı:**-n, -ı
Gazel 2232
Mısra: 8
"O" işaret zamiri.

Kāha dönmiş zerd iken āhum
odından ruḥlarum
İsterem kanlu yaşumla anı gül-reng
eyleyem

añıl-:

1. **añılur:**-ur
Gazel 2094
Mısra: 9

*Namı yürüme, adı dillerde
dolaşmak.*

İy Muhibbī Bī-sütün 'ı kesdi
Ferhād añılur
Ben daḥı küh-ı ğamı kesmekle bir
ad eyleyem

2. **añıla:**-a
Gazel 2095
Mısra: 6

*Namı yürüme, adı dillerde
dolaşmak.*

Nām u nāmūs istemem yiter baña
bed-nāmlık
Añıla tā 'ışk ara bu nev'-ile
nāmum bentüm

3. **añılup:**-up
Gazel 2113
Mısra: 2
*Hatırlanmak, yad edilmek. ||
Adı geçmek, zikredilmek,
bahsedilmek.*

Kākülün den mi vardur kim
perīşān olmayam
Serv kaddūñ añılup yā zār u giryān
olmayam

'ankā:

1. **'ankā:**
Gazel 2049
Mısra: 3
*Simurg. || Kafdağında
yaşadığı varsayılan , tüyleri renkli,
yüzü insana benzer. Asla yere
konmayıp daima yükseklerde uçan
ve kendisine her kuştan bir alamet
bulunduran , adı var kendi yok bir
kuştur.*

Konma dünyā cīfedür pervāz kıl
'Ānkā gibi
Himmet-i bālāñ-ıla 'Ānkā oluban
Kāf'a gel

2. **'ankā:**
Gazel 2049
Mısra: 4
*Simurg. || Kafdağında
yaşadığı varsayılan , tüyleri renkli,
yüzü insana benzer. Asla yere
konmayıp daima yükseklerde uçan
ve kendisine her kuştan bir alamet
bulunduran , adı var kendi yok bir
kuştur.*

Konma dünyā cīfedür pervāz kıl
'Ānkā gibi
Himmet-i bālāñ-ıla 'Ānkā oluban
Kāf'a gel

3. **'ankā' sıyam:**-sı, -(y)am

Gazel 2085
Mısra: 9
*Simurg. || Kaf dağında
yaşadığı varsayılan , tüyleri renkli,
yüzü insana benzer. Asla yere
konmayıp daima yükseklerde uçan
ve kendisine her kuştan bir alamet
bulunduran , adı var kendi yok bir
kuştur.*

İy Muhibbī ben kanā 'at Kāf' inuñ
'Ānkā' sıyam
Sanma güncişk gibi meyl-i ḥırmen-
i erzen kılam

4. **'ankā:**
Gazel 2294
Mısra: 12

*Simurg. || Kaf dağında
yaşadığı varsayılan , tüyleri renkli,
yüzü insana benzer. Asla yere
konmayıp daima yükseklerde uçan
ve kendisine her kuştan bir alamet
bulunduran , adı var kendi yok bir
kuştur.*

Olmadum dünyā-yı dūna ben
megeş gibi harīş
Kāf-ı istīgnāyī menzil eyledüm
'Ānkā benem

5. **'ankā:**
Gazel 2297
Mısra: 8
*Simurg. || Kaf dağında
yaşadığı varsayılan , tüyleri renkli,
yüzü insana benzer. Asla yere
konmayıp daima yükseklerde uçan
ve kendisine her kuştan bir alamet
bulunduran , adı var kendi yok bir
kuştur.*

Cīfe-i dünyāya māyil olmadum
hem çü megeş
Kāf-ı istīgnāda bu gönölümü 'Ānkā
eyledüm

'ankā':

1. **'ankā' sı:**-sı
Gazel 2417
Mısra: 8
*Kafdağında bulunduğuna
inanılan, başkasına muhtaç
olmayan ve asla leş ile
beslenmeyen, yalnızca bir parça
kemikle günlerce, aylarca yetinen
efsanevi bir kuştur. Dünya malına
itibar etmeme bağlamında
kullanılır.*

Ṭu 'me diyü cīfe-i dünyāya iy dil
itme meyl
Kim kanā 'at Kāf' inuñ 'Ānkā' sı ya
şahbāzısın

‘ankā-vı kâf:

1. **‘ankā-yı kâf:**
Gazel 2445
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Kaf dağının Anka kuşu.

Olmuşamdur çünkü istiğnā-y-ıla
‘Ankā-yı Kâf
Baña ‘arz itmeñ semā-y-ıla
zemīnün minnetin

‘ankā-vı küh-ı kâf:

1. **‘ankā-yı küh-ı kâf:**
Gazel 2458
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Kaf Dağı'nın Anka'sı.

Hem-cenāh olur bugün ‘Ankā-yı
küh-ı Kâf-ıla
Aşiyān-ı vādī-i dehre girüben ferd
olan

2. **‘ankā-yı küh-ı kâf:**
Gazel 2464
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Kaf dağının Anka'sı.

İy dil kanā‘āt eyle ‘Ankā-yı küh-ı
Kâf ol
Olma sakın meges-veş dāyim
mülevves-i hūn

añla-:

1. **añlasam:-sa, -m**
Gazel 2293
Mısra: 3
*Sezip kavramak, akıl
erdirmek, hissetmek, tahkik etmek,
bilmek.*

Añlasam ruñlarınuñ güllerini
İñleyüp bülbül-i güyā olalum

2. **añladum:-du, -m**
Gazel 2086
Mısra: 1
*Bir şeyin ne olduğunu akıl
yoluyla kavramak, akıl erdirmek.*

‘İşkuñ-ıla bu dil-i pür-derd-i bīmār
añladum
İtmeyesin gibi bu derdüme tīmār
añladum

3. **añladum:-du, -m**
Gazel 2371
Mısra: 11
*Bir şeyin ne olduğunu akıl
yoluyla kavramak, akıl erdirmek.*

Baña mihri olmayup cevri ü cefāsın
añladum
‘Aķıbet ammā anı cāna kıyasın
bilmedüm

4. **añladum:-du, -m**
Gazel 2086
Mısra: 8
*Bir şeyin ne olduğunu akıl
yoluyla kavramak, akıl erdirmek.*

Yañıluğ göstermedüñ bir gün baña
mihrūñ yüzün
Sende yok bildüm teraħħum iy
cefākār añladum

5. **añladum:-du, -m**
Gazel 2086
Mısra: 2
*Bir şeyin ne olduğunu akıl
yoluyla kavramak, akıl erdirmek.*

‘İşkuñ-ıla bu dil-i pür-derd-i bīmār
añladum
İtmeyesin gibi bu derdüme tīmār
añladum

6. **añladum:-du, -m**
Gazel 2086
Mısra: 4
*Bir şeyin ne olduğunu akıl
yoluyla kavramak, akıl erdirmek.*

Gül yüzüñ şevkine cānā bu dil-i
şürıdeyi
Gıceler tā şubha dek bülbül gibi
zār añladum

7. **añladum:-du, -m**
Gazel 2086
Mısra: 6
*Bir şeyin ne olduğunu akıl
yoluyla kavramak, akıl erdirmek.*

Bulmadum bir çäre çäre çäre çäre
vaşluña
‘Aķıbet bu yolda ben kendümi nā-
çār añladum

8. **añladum:-du, -m**
Gazel 2086
Mısra: 10
*Bir şeyin ne olduğunu akıl
yoluyla kavramak, akıl erdirmek.*

Niçe bulam genc-i hüsñüñe senüñ
ben dest-res
Görinen zülfeynüñi iki taraf mār
añladum

9. **añladum:-du, -m**
Gazel 2086
Mısra: 12
*Bir şeyin ne olduğunu akıl
yoluyla kavramak, akıl erdirmek.*

Āh u efgānum dirēgā eylemez
hergiz eşer
Saña ahen-dil didüm anuñçün iy
yār añladum

10. **añladum:-du, -m**
Gazel 2086
Mısra: 14
*Bir şeyin ne olduğunu akıl
yoluyla kavramak, akıl erdirmek.*

Fāriğ-iken geldi nāgeh başuma
sevda-yı ‘ışk
Geñ cihāni iy Muħıbbī başuma tar
añladum

11. **añlamazam:-maz, -am**
Gazel 2100
Mısra: 6
*Bir şeyin gerçeğini, aslını
duygu ve düşünce yoluyla idrak
etmek, künhüne varmak.*

Cān-ıla kim ki ide derdi kabül
Añlamazam diye devā sevdim

12. **añladum:-du, -m**
Gazel 2168
Mısra: 3
*Anlamak, fark etmek, farkına
varmak.*

Añladum cevri ü cefādan baña
raħmı olmaya
Öldürüp aħır velī cāna kıyasın
bilmedüm

13. **añlamasa:-ma, -sa**
Gazel 2222
Mısra: 9
*Bir kimsenin duygu ve
düşüncelerini sezebilmek, hislerine
katılmak, ortak olmak.*

Müdde ĩ añlamasa tañ mı Muħıbbī
Her kaçan zāhir idüp şı‘ rümi
mevzun çekerem

14. **añlar:-r**
Gazel 2227
Mısra: 2
*Bir şeyin ne olduğunu akıl
yoluyla kavramak, akıl erdirmek.*

Kim temāşā eyler-ise yüzümü
zerdüm benüm
Añlar fi ‘l-cümle aħvāl-i ğam u
derdüm benüm

15. **añlamadın:-ma, -dın**
Gazel 2402
Mısra: 14
*Bir kimsenin duygu ve
düşüncelerini sezebilmek, hislerine
katılmak, ortak olmak.*

Bî-habersin zâhidâ ahvâl-i 'ışk
ğâyet hafî
Anlamadın içümi bilmeyesin
taşum benüm

16. **anlamaz-ıdum:** -maz, -ı, -du, -
m

Gazel 2412

Mısra: 1

*Bir şeyin ne olduğunu akıl
yoluyla kavramak, akıl erdirmek.*

Anlamaz-ıdum ezelden ben
güzeller hey'etin
'Aşık oldum 'ışk öğretti baña
mâhiyyetin

17. **anlamaz:** -maz

Gazel 2458

Mısra: 1

*Anlamak, bilmek, kavramak,
idrak etmek.*

Lezzet-i cevri ü cefâ-yı anlamaz bî-
derd olan
Katlanur mı hiç belâ vü zahmete
nâ-merd olan

18. **anlayasın:** -(y)a, -sın

Gazel 2424

Mısra: 6

*Anlamak, bilmek, kavramak,
idrak etmek.*

Zülfi sevdâsı-y-ıla hâlümü gel
sorma benüm
Göricek anlayasın çâk-i
giribânımdan

anlar-:

1. **anlardan:** --dan, -

Gazel 2044

Mısra: 9

*"Onlar" üçüncü çokluk şahıs
zamiri.*

Çün vefâsuzdur güzeller gelmez
anlardan vefâ
Kim diyebilir cefa vü cevri çok
devrâna gel

anlat-:

1. **anladur:** --ur

Gazel 2003

Mısra: 4

İfade etmek, açıklamak.

Hışm idersin 'aşıkâ dâyim katuñda
hoş rakîb
Hâlümü bed anladur bir rû-siyâh
eksük degül

anısuzın:

1. **anısuzın:**

Gazel 2121

Mısra: 11

*Beklenmedik bir zamanda,
hatırda yokken, birdenbire, ani,
aniden, vehleten.*

Dil tekyesine derd-ile ğam geldi
anısuzın
Yanuma anları okuyup sanki gel
didüm

anuñ için:

1. **anuñ için:**

Gazel 2186

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*O yüzden, o sebeple, ondan
ötürü.*

Anuñ için baña dirler ehl-i 'ışk
devlet-penâh
İç işığı dilberüñ devlet-
penâhumdur benüm

2. **anuñ için:**

Gazel 2201

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

Bu yüzden, bundan dolayı.

İy Muhibbî şayd idem dildârı sîm ü
zer ile
Yaşımı sîm anuñ için yüzi saru
eyledüm

3. **anuñ için:**

Gazel 2240

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Onun için.

Dişlerüni yâd idüp añdum şeker
güftârüñi
Anuñ için sözlerümi dürr-i
meknün eyledüm

4. **anuñ için:**

Gazel 2272

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

*O yüzden, o sebeple, ondan
ötürü.*

Sensüzün güzlâra varsam gül
dikendür çeşmüme
Anuñ için bâğa varup istemez
seyrân gözüm

5. **anuñ için:**

Gazel 2284

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

*O yüzden, o sebeple, ondan
ötürü.*

Gün yüzüne ğah zülfüñ geh yaşum
olur hicâb
Anuñ için dîdeden her lahza
pinhânsın begüm

6. **anuñ için:**

Gazel 2297

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Bu yüzden, bundan dolayı.

İy Muhibbî 'ışkuñ cün derd ü
miñnet hâşılı
Anuñ için ölmegi bu yolda ben rā
eyledüm

7. **anuñ için:**

Gazel 2380

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Bu yüzden, bundan dolayı.

Âh kim derdâ n'idem eksük degül
derd ü elem
Anuñ için hâlî olmaz tâ şehri bu
gözde nem

8. **anuñ için:**

Gazel 2382

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Bu yüzden, bundan dolayı.

Bâda virür hüsn gibi 'uşşâkı 'ışkun
şarşarı
Anuñ için deşt-i ğamda ben de
hâşâk olmışam

9. **anuñ için:**

Gazel 2382

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Bu yüzden, bundan dolayı.

Bâda virür hüsn gibi 'uşşâkı 'ışkun
şarşarı
Anuñ için deşt-i ğamda ben de
hâşâk olmışam

10. **anuñ için:**

Gazel 2477

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Bu yüzden, bundan dolayı.

Bugün ser-bâz-ı 'ışk olmuş diler
ilte işin başa
Keser anuñ için Ferhâd cihânuñ
tag-ıla taşın

anuñcün:

1. **anuñcün:**

Gazel 2331

Mısra: 8

Bu sebepten dolayı, bu nedenle.

Meger cevri ü cefâ destin dırâz itdi yine devrân
Ayakdan düşdüm anuñçün reh-i işkuñda pâmâlam

2. anuñçün:
Gazel 2346
Mısra: 14

Bu sebepten dolayı, bu nedenle.

Zâhidâ eyler Muhibbî hıdmetin meyhânenüñ
Mescide varmam anuñçün kim riyâdan korkaram

3. anuñçün:
Gazel 2425
Mısra: 2

Bu sebepten dolayı, bu nedenle.

Elünde bezm-i gülşende tutarsın bâde beñzersin
Anuñçün guşşa vü gamdan bugün âzâda beñzersin

4. anuñçün:
Gazel 2145
Mısra: 4

Bu yüzden, bundan dolayı.

Günâhumdan umaram kim beni işk âbî pâk ide
Anuñçün togrılıp geldüm bugün işkuñ yolından hem

5. anuñçün:
Gazel 2149
Mısra: 8

Bu yüzden, bundan dolayı.

Humârum derd-i sevr virdi beni iy muğbeçe kurtar
Anuñçün deyrüñe geldüm ki muhtâc-ı şarâb oldum

6. anuñçün:
Gazel 2010
Mısra: 16

Onun için, bu sebeple.

Ümîd-i vaşl ider dâyim Muhibbî Anuñçün eyler ol hicre taḥammül

7. anuñçün:
Gazel 2086
Mısra: 12

Bu sebepten dolayı, bu nedenle.

Âh u efğânım dirîgâ eylemez hergiz eser

Saña âhen-dil didüm anuñçün iy yâr añladum

8. anuñçün:
Gazel 2103
Mısra: 10

Bu yüzden, bundan dolayı.

Dil derdine Muhibbî gördüm deva bulunmaz
Nüş itmege anuñçün cām u sebūyı sevdim

9. anuñçün:
Gazel 2191
Mısra: 4

O yüzden, o sebeple, ondan ötürü.

Görüp leylî saçın divâne oldum Anuñçün kodılar mecnûn baña nām

10. anuñçün:
Gazel 2195
Mısra: 16

Bu sebepten dolayı, bu nedenle.

Yüzüne “ve’ d-ḡuḡā” didüm saçuña daḡı “ve’ l-leyl”
Anuñçün âteş-i işka gice gündüz yanar oldum

11. anuñçün:
Gazel 2263
Mısra: 2

Onun için, o yüzden, o sebeple, ondan ötürü.

Nigārâ işk-ıla cān u dilümi ḡasta ter gördüm
Anuñçün zülfe dīvâne beste ter gördüm

12. anuñçün:
Gazel 2270
Mısra: 7

Onun için, bu yüzden, bundan dolayı.

Virdi cān öldi anuñçün gün gibi serdar-ı işk
Cān u ser terkin kilup ben daḡı bir ad eyleyem

13. anuñçün:
Gazel 2288
Mısra: 6

Bu sebepten dolayı, bu nedenle.

Maḡabbet cāmını içdüm elinden sākî-i işkuñ
Belâ vü miḡnet ü derdi anuñçün cāna tapşurdum

14. anuñçün:
Gazel 2292

Mısra: 4
Bu sebepten dolayı, bu nedenle.

Semendüñ bu yüzüm üzre gelüp bir gün basa diyü
Anuñçün yollaruñ üzre yüzümi ḡāk-i rāh itdüm

15. anuñçün:
Gazel 2338
Mısra: 5

Bu sebepten dolayı, bu nedenle.

SİNEME ser-tâ-ḡadem kesdüm anuñçün na’ller
Derd-i işkuñla senüñ başdan ayaga dāl olam

16. anuñçün:
Gazel 2338
Mısra: 5

Bu sebepten dolayı, bu nedenle.

SİNEME ser-tâ-ḡadem kesdüm anuñçün na’ller
Derd-i işkuñla senüñ başdan ayaga dāl olam

17. anuñçün:
Gazel 2378
Mısra: 3

Bu sebepten dolayı, bu nedenle.

Anuñçün sırr-ı işkuñı gönül Mañşūr’ı fâş itdi
Ser-i zülfeynüñi gördüm ben anı dāra beñzetdüm

18. anuñçün:
Gazel 2384
Mısra: 4

Bu sebepten dolayı, bu nedenle.

Bu dilden geçmesün diyü gönül her dem fiğân eyler
Anuñçün tirüñe karşı bu sînemi siper çekdüm

19. anuñçün:
Gazel 2384
Mısra: 10

Bu sebepten dolayı, bu nedenle.

Bugün meydân-ı işk içre Muhib dīvâne olmışdur
Anuñçün başa âhumdan siyeh bir dāne per çekdüm

20. **anuñçün:**
Gazel 2392
Mısra: 3
Bu yüzden, bundan dolayı.

Sīne zaḥmına anuñçün acı yaşlar
dökerem
Dimesünler ki nemek haqqın
ferāmüş eyleyem

21. **anuñçün:**
Gazel 2456
Mısra: 4
*Bu sebepten dolayı, bu
nedenle.*

Bu 'ışkuñ kārı bir kāra cihānda
beñzemez gördüm
Anuñçün dōstlar geçdüm cihānuñ
cümle kārından

22. **anuñçün:**
Gazel 2460
Mısra: 2
*Bu sebepten dolayı, bu
nedenle.*

Nigārā görmedüm senden vefā ben
Anuñçün saña direm pūr-cefā ben

23. **anuñçün:**
Gazel 2467
Mısra: 2
*Bu sebepten dolayı, bu
nedenle.*

Naşībūñ yog-ımuş zāhid şafādan
Anuñçün geçmedüñ bir dem
riyādan

24. **anuñçün:**
Gazel 2280
Mısra: 10
*Bu sebepten dolayı, bu
nedenle.*

Bu dehrūñ şaydgāhında Muḥibbī
şāhbāz oldum
Şikār aldum maḥabbetden anuñçün
başa per çekdüm

anuñ-ıçun:

1. **anuñ-ıçun:**
Gazel 2009
Mısra: 10
Onun için.

İy Muḥibbī çekmeyen cevri ü cefā
görmez vefā
Anuñ-ıçun dimezem cevri ü cefāyı
az kıl

2. **anuñ-ıçun:**
Gazel 2020

Mısra: 2
*Onun için, ondan dolayı II Bu
yüzden, bundan dolayı.*

Tutdı ülfet cāna beñzer guşşa vü
gam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
ḥurrem iy gönül

3. **anuñ-ıçun:**
Gazel 2020
Mısra: 2
*Onun için, ondan dolayı II Bu
yüzden, bundan dolayı.*

Tutdı ülfet cāna beñzer guşşa vü
gam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
ḥurrem iy gönül

4. **anuñ-ıçun:**
Gazel 2028
Mısra: 4
*Onun için, ondan dolayı. || Bu
yüzden, bundan dolayı.*

Kāfirī bünyāddur dilde esāsı
'ışkumuñ
Anuñ-ıçun seyl-i eşkümden aña
gelmez ḥalel

5. **anuñ-ıçundur:--dur, -**
Gazel 2041
Mısra: 10
Onun için.

Çün 'arāk dökdi Muḥammed anı
gül bitürdi Ḥaḳ
Anuñ-ıçundur Muḥibbī oldugı
mümtāz gül

6. **anuñ-ıçun:**
Gazel 2152
Mısra: 6
*Onun için, ondan dolayı, bu
yüzden, bundan dolayı.*

Dil çeker hicrān gamın derd ü
belādan aqlamaz
Anuñ-ıçun kim ezelden ben anuñ
mu 'tādiyam

7. **anuñ-ıçun:**
Gazel 2157
Mısra: 6
*Onun için, ondan dolayı, bu
yüzden, bundan dolayı.*

Dermān içinde derdi dilüm eyledi
kabül
Anuñ-ıçun ki yār diler derdend
olam

8. **anuñ-ıçun:**
Gazel 2291
Mısra: 6

*Onun için, ondan dolayı, bu
yüzden, bundan dolayı.*

Görmedüm bir aña beñzer yüzü
gün alnı kâmer
Anuñ-ıçun ol şehūñ ben bende-i
dergāhiyam

9. **anuñ-ıçun:**
Gazel 2332
Mısra: 14
*Onun için, ondan dolayı, bu
yüzden, bundan dolayı.*

Eyledükçe bu Muḥibbī'ye cefā
rāḫat gelür
Anuñ-ıçun kim belāya cāni mu 'tād
eyledüm

10. **anuñ-ıçun:**
Gazel 2337
Mısra: 12
*Onun için, ondan dolayı, bu
yüzden, bundan dolayı.*

Girmez Muḥibbī sa'y-ile vaşl-ı
niğār ele
Pes ben anuñ-ıçun aña tül-ı emel
didüm

11. **anuñ-ıçun:**
Gazel 2336
Mısra: 2
*Onun için, ondan dolayı, bu
yüzden, bundan dolayı.*

Ruḫlaruñı dōstum gül gibi ḥandān
isterem
Anuñ-ıçun gözlerüm yaşını bārān
isterem

12. **anuñ-ıçun:**
Gazel 2364
Mısra: 2
*Onun için, bunun için, bu
nedenle.*

Dōstlar şimden girü eksük
degüldür gözde nem
Anuñ-ıçun ḥāne-i dil toldur derd ü
elem

13. **anuñ-ıçun:**
Gazel 2365
Mısra: 2
*Onun için, bunun için, bu
nedenle.*

İki 'aynumdan revān olup akar
yaşum benüm
Anuñ-ıçun kim belā kūhı-durur
başum benüm

14. **anuñ-ıçun:**
Gazel 2366
Mısra: 8

Onun için, bunun için, bu
nedenle.

Bir cür'a ile eyledi ğamdan beni
hālāş
Anuñ-ıçun ki muğbeçentüñ ben de
hâkiyem

15. **anuñ-ıçun:**
Gazel 2402

Mısra: 2
Onun için, bunun için, bu
nedenle.

Su terüzüsü olupdur oñmaduk
başum benüm
Anuñ-ıçun her taraf turmaz akar
yaşum benüm

16. **anün-ıçun:**
Gazel 2461

Mısra: 6
Onun için, bunun için, bu
nedenle.

Şan'atüm kesbüm benüm 'ışk-ıla
cānum bādedür
Anün-ıçun pür-hevāyam kār u bārı
sevmezim

apar-:

1. **aparduñ:-du, -ñ**

Gazel 2287
Mısra: 7
Aşırmaq, çalmak, kapıp
götürmek.

Didüm dil murğını benden aparduñ
Didi bilmez misin kim şāhbāzam

ār:

1. **ārem:-em**

Gazel 2218
Mısra: 2
Utanma duygusu, hicap.

Egerçi küyuña vardum senüñ tälüb-
i dīdāram
Seni ağıyār-ıla līk görem tākāt nemī
ārem

ār:

1. **ārün:-uñ**

Gazel 2175
Mısra: 8
Utanç duygusu, utanma,
çekinme.

Melāmet ehli n'eyler 'ār u namus
Çün 'ārün şīşesini senge çaldum

2. **ārı:-ı**

Gazel 2254

Mısra: 7
Utanç duygusu, utanma,
çekinme.

Selāmet gözlemez 'āşık n'ider
nāmūs-ıla 'ārı
Giriftār-ı ğam-ı 'ışkam olup küy-ı
melāmet hem

3. **ārı:-ı**

Gazel 2040
Mısra: 15
Utanç duygusu, utanma,
çekinme.

Vakt-i ğülde cāme çāk terk eyler
idüm 'ārı ben
Bilse idüm ki kalur bu nev'e
cāvīdān ğül

4. **ār:**

Gazel 2175
Mısra: 7
Utanç duygusu, utanma,
çekinme.

Melāmet ehli n'eyler 'ār u namus
Çün 'ārün şīşesini senge çaldum

5. **ārı:-ı**

Gazel 2332
Mısra: 8
Utanç duygusu, utanma,
çekinme.

Leylī zülfinüñ sevādını görüp
Mecnünlayın
Suya saldum nām u nengi 'ārı
berbād eyledüm

6. **ārı:-ı**

Gazel 2461
Mısra: 4
Utanç duygusu, utanma,
çekinme.

Hātırım hoşdur hārābāfī olaldan
'ışk-ıla
Olmuşam rindane-meşreb nām u
'ārı sevmezim

7. **ār:**

Gazel 2054
Mısra: 9
Utanma, utanç, haya, hicap.

Muhibbī 'ışk eri n'eyler dimişler
'ār u nāmūsı
Anuñün şīşe-i nāmı uşadup
tārümār itdüm

8. **ārı:-ı**

Gazel 2357
Mısra: 13
Utanma, utanç, haya, hicap.

Muhibbī terk iderse n'ola 'ārı
Anı bu vech-ile rüsvā kılan kim

'ār id-:

1. **'ār id-:**

Gazel 2133
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Utanmak, hicap duymak.

Çün Muhibbī ele girmez n'idelüm
sa'y-ile yār
Gele derviş olalum niçeye dek 'ār
idelüm

2. **'ār id-:**

Gazel 2162
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Utanmak, hicap duymak.

Yine ben bülbülinden 'ār ider ol
gülüm balum
N'olisar bilmezem yā Rab anuñla
uşbu ahvālum

ara:

1. **arasında:-sı, -n, -da**

Gazel 2250
Mısra: 13
Ara, orta, iç, arasına.

Yiter mesken sükkānuñ arasında
Bile hoşdur cihānda ola merdüm

2. **ara:**

Gazel 2035
Mısra: 5
İçinde, arasında.

'İşk ara görse ger mecnūnlıgum
Ferhād u Kaş
Kūh u deste düşübüni olalar her ān
hācıl

3. **ara:**

Gazel 2059
Mısra: 9
İçinde, arasında.

Muhibbī hicr ara her dem vişālūñ
fikrile şādān
Velī vuşlat döne hicre diyü
ğamnākdür göñlüm

4. **ara:**

Gazel 2126
Mısra: 2
İçinde, arasında.

Var mıdur bilsem haber nā-
mihribānumdan benüm
Yakdı bagrum hicr ara dāğ-ı
nihānumdan benüm

5. ara:

Gazel 2208

Mısra: 10

İçinde, arasında.

Gördüm 'aşıkları kim her biri bir
sevdâdadur
Bu Muhibbî 'ışk ara rüsvâ-yı 'âlem
bagladum

6. ara:

Gazel 2266

Mısra: 4

İçinde, arasında.

Niçeye dek rüy-i hûbâna dil ü cân
baglayam
Zindegâni 'ömrümi bu dehr ara
müşkil kılam

7. ara:

Gazel 2394

Mısra: 5

İçinde, arasında.

Bâğ ara qaddüni görmem bâri
varup yâduña
Gâh seyr-i serv idüp gâhî şanavber
eyleyem

8. ara:

Gazel 2402

Mısra: 6

İçinde, arasında.

Vadî-i mihnetde Mecnûn baña
pâdaş olmadı
Bulmadum dehr ara gam içre
yoldaşum benüm

9. ara:

Gazel 2447

Mısra: 9

İçinde, arasında.

İy Muhibbî şî'r ara her kim göre
elfâzuñı
Rište-i cân üzre dizmiş dür gibidür
sözlerim

10. ara:

Gazel 2452

Mısra: 9

İçinde, arasında.

Bu Muhibbî gibi var mı 'ışk ara
'ışk eri
Naqd-i cânı virüben derd ü gamı
bâzâr iden

11. arada:-da

Gazel 2335

Mısra: 5

Ara, aralık, mesafe.

Kirpügüm saflar dizüp oldı arada
kan revân
Heybet aldı ehl-i 'ışk olan
savaşumdan benüm

12. ara:

Gazel 2095

Mısra: 6

Ara, arasında.

Nâm u nâmûs istemem yiter baña
bed-nâmlık
Añıla tâ 'ışk ara bu nev'-ile
nânum benüm

13. arada:-da, -

Gazel 2050

Mısra: 10

*İki şeyi birbirinden ayıran
uzaklık, aralık, boşluk, mesafe.*

Muhibbî çünki kul olduñ bugün
çün u çerâdan geç
Senüñ neñ vardur arada hemân
emrine fermân ol

14. arada:-da

Gazel 2111

Mısra: 10

*İki şeyi birbirinden ayıran
uzaklık, mesafe.*

Ezelden cân-ıla cânân Muhibbî
biliş imiş
Çün eyledür ya ne hacet ki ben
arada olam

15. arada:-da

Gazel 2182

Mısra: 10

*İki şey arasında bulunan,
arada olan.*

Söz anuñdur iy Muhibbî söz anuñ
Söyleden 'ışkdur arada ben neyem

16. ara:

Gazel 2328

Mısra: 10

"Da/-de" bağlacı.

Qaddi elf ü zülfi lâm u agızı
mîmden irak
İy Muhibbî hicr ara eksük degül
baña elem

17. ara:

Gazel 2370

Mısra: 9

"Da/-de" bağlacı.

Çünki hâk oldı Muhibbî hicr ara
gördüm gönül
Yile virdüm âhum ile anı berbâd
eyledüm

18. ara:

Gazel 2389

Mısra: 8

"Da/-de" bağlacı.

Cânı terk eyleyeyin yolına
cânânelertüñ
Ola uşşâk ara vaşlına anuñ dest-
resüm

19. arasında:-sı, -n, -da

Gazel 2420

Mısra: 4

İç.

Leb-i şîrine virüp cânımı Ferhâd-
şifat
Ben de 'aşıklar arasında eyü ad
ideyin

20. araya:-(y)a

Gazel 2443

Mısra: 2

*İki şey arasında bulunan,
arada olan.*

Çeşm-i ser- mestüñe kim dir beni
bîmâr eylesün
Bâri girsün araya la'lüñ de tîmâr
eylesün

ara-:

1. arayup:-y, -up

Gazel 2170

Mısra: 4

*Aramak, bir şeyi bulmaya
çalışmak, araştırmak.*

Geşt eylemişem 'âlemi ben genc-i
vişâlüñ
Âhîr arayup bu dil-i vîrâñede
buldum

2. arama:--ma, -

Gazel 2044

Mısra: 4

*Bir şeyi bulmaya çalışmak. ||
Yoklamak, araştırmak.*

Bulmag isterseñ eger yâruñ vişâli
gencini
Gayrı yirde arama ancak dil-i
vîrâna gel

3. aradum:-du, -m

Gazel 2148

Mısra: 4

*Bir şeyi bulmaya çalışmak,
taharri etmek.*

Bu dil-i dîvânem ile iderem dâyim
kelâm
Bulmadum aradum yok böyle
hem-derdüm benüm

4. **arayığörem**:-(*y*)i, -*gör*, -*em*
Gazel 2179
Mısra: 8
Bir şeyi bulmaya çalışmak.

Ruĥlarıñ şevķine yanmak isterem
pervâne-veş
Kandasın iy şem'-i rüşen kanda
arayığörem

5. **arayup**:-(*y*)up
Gazel 2210
Mısra: 2
*Bir şeyi bulmaya çalışmak,
tahrri etmek.*

Yürür ser-geşte dil ĥasta tekāpu-yı
beyābānum
Arayup baĥr u ber içre seni dāyim
şitābānam

6. **arayup**:-(*y*)up
Gazel 2259
Mısra: 10
*Aramak, bir şeyi bulmaya
çalışmak, araştırmak.*

Muĥibbī ĥōş-dil olmışsın ĥayāl-i
yār-ıla her şeb
Diyemem āh o meh-rūyī arayup
encümen görsem

7. **arayup**:-(*y*)up
Gazel 2477
Mısra: 2
*Aramak, bir şeyi bulmaya
çalışmak, araştırmak.*

Nedendür bilmek isterseñ döner
ĥūna gözün yaşın
Arayup bul niçe kaynar ciġer
tagında gör başın

8. **arayup**:-(*y*)up
Gazel 2477
Mısra: 4
*Aramak, bir şeyi bulmaya
çalışmak, araştırmak.*

Görüp aldanma dünyāya
müzeyyen naķş u taşvīrin
Bu fānīdür geġer tızcek arayup iste
naķķaşın

9. **ara**:
Gazel 2266
Mısra: 5
*Bir şeyi bulmaya çalışmak,
elde etmeyi istemek, aramak.*

Didiler çekme cefasın ara bul bir
mihribān
Ĥāşa-lillāĥ dil didi dil dġeri māyil
kılām

10. **ararsam**:-*r*, -*sa*, -*m*
Gazel 2302
Mısra: 12
*Bir şeyi bulmaya çalışmak,
tahrri etmek.*

Beni maĥv itdi şöyle āteş-i 'işk
Ararsam bu vücūdumı neyābam

ara ara:

1. **ara ara**:
Gazel 2005
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Bazen bazen

Yaşını göz yiñemez dil dutuşur
şabr idemez
Cānumı oda yakar ara gözüm ara
gönül

ara kal-:

1. **ara kal-:**
Gazel 2171
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Hangi tarafın dediğine
uyacağımi bilememek.*

Kıldan ince mi miyānı yoksa yok
andan nişan
Bilmedüm bu baĥş ara kaldı
gümānum var benüm

'arak:

1. **'arak**:
Gazel 2285
Mısra: 7
Ter.

Zāhir olur yüzinde 'arak
Beñzer ki düşe gül üzre şebnem

2. **'araktan**:-*dan*
Gazel 2412
Mısra: 3
Ter.

Gül 'izāruñda 'araktan olduğuyçun
bir varak
Ĥürmet idüp göze sürerler bilenler
kıymetin

'arak dök-:

1. **'arak dök-:**
Gazel 2041
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Ter dökme.

Çün 'arak dökdi Muĥammed anı
gül bitürdi Ĥaķ

Anuñ-ıçundur Muĥibbī olduğu
mümtāz gül

ārām:

1. **ārām**:
Gazel 2283
Mısra: 8
Rahat, huzur, sükun, istirahat.

Dakaldan boynuma zencir-i zülfin
Dil-i divāneme hiç yokdur ārām

2. **ārām**:
Gazel 2302
Mısra: 5
Rahat, huzur, sükun, istirahat.

Komaduñ dilde ārām gözde ĥvābı
Göreldeñ seni bī-ārām-ı ĥvābām

3. **ārām**:
Gazel 2241
Mısra: 2
Bir yerde kalma, karar kılma.

Ne deñlü eyleseñ cevri ü cefālar
ben saña yāram
Velī aġyār-ıla görsem seni tāķat
nemī āram

ārām eyle-:

1. **ārām eyle-:**
Gazel 2037
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Dinlenmek, rahat ve huzur
içinde olmak.*

'Ömri zāyī' eyleyüp yok yirlere
ĥarc eyleme
Zirā ārām eylemez geġmekde-
durur ay u yıl

2. **ārām eyle-:**
Gazel 2117
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Dinlenmek, rahat ve huzur
içinde olmak.*

Ėayrılar luţfin görür cān niçe ārām
eylesün
Cevr-i bī-dādı ki ol ārām-ı cāndan
görmişem

3. **ārām eyle-:**
Gazel 2314
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Durmak, kalmak, oyalanmak.

İy perī bu dīde-i pür-ĥūnı rüşen
eyledüm

Bir dem āram eylegil cāyuñ
mu'ayyen eyledüm

ārām it-:

1. **ārām it-:**

Gazel 2191

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Durmak, kalmak, oylanmak.

Meger gün yüzine gün 'aşık olmuş
Yürür āvāre itmez bir dem ārām

ārām-ı cān:

1. **ārām-ı cān:**

Gazel 2117

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Gönül rahatlığı. || Kalbe,
cana huzur ve sükun veren sevgili.*

Gayrılar luṭfın görür cān niçe ārām
eylesün
Cevr-i bī-dādı ki ol ārām-ı cāndan
görmüşem

2. **ārām-ı cān:**

Gazel 2189

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Kalbe cana huzur ve sükun
veren sevgili.*

Cān u baş terk eyleyem yoluñda iy
ārām-ı cān
Bunuñ ile 'ālem içre gönülümü şād
eyleyem

3. **ārām-ı cān:**

Gazel 2190

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Kalbe cana huzur ve sükun
veren sevgili.*

Çünkü ten zindān-ı cāndur sensüz
iy ārām-ı cān
Gel uzat rahmet elin āzād kıl
zindānuñam

4. **ārām-ı cān:**

Gazel 2305

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gönül huzuru.

Re'yüm oldur cān virem bu yolda
iy ārām-ı cān
'Ālem-i fānīde sanma gayrı re'yi
isterem

5. **ārām-ı cān:**

Gazel 2316

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Kalbe cana huzur ve sükun
veren sevgili.*

Serv ḳaddūñ tazelensün diyü iy
ārām-ı cān

Ḥāk-i payuña gözüm yaşın hemān
ısmarlaram

6. **ārām-ı cān:**

Gazel 2368

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gönül rahatlığı.

'Ālemi geşt eyledüm mihrībānı
bulmadum
Cānumı kıldum fedā ārām-ı cānı
bulmadum

7. **ārām-ı cān:**

Gazel 2402

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

*Kalbe cana huzur ve sükun
veren sevgili.*

Ḥaşre dek dilden ḥayālūñ gitmez
iy ārām-ı cān
Levh-i dilde ideli naḳşını
naḳḳāşum benüm

8. **ārām-ı cān:**

Gazel 2440

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Kalbe cana huzur ve sükun
veren sevgili.*

Aldayup bir büsesin aldum virüp
ben cān u dil
Didüm iy ārām-ı cān bir daḥı
aldanmaz mısın

9. **ārām-ı cān:**

Gazel 2473

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Kalbe cana huzur ve sükun
veren sevgili.*

Bāğ-ı ḥüsnuñ olmayınca hergiz iy
ārām-ı cān
Lāleler güller bitüp zeyn-i gülistān
olmasun

'ar'ar:

1. **'ar'ar:**

Gazel 2056

Mısra: 9

*Dağ servisi, yabani servi. ||
Divan edebiyatında sevgilinin
boyu bu ağaca benzetilir.*

Serv mi ḳaddūñ ü ya ṭübā mı 'ar'ar
didüm
Didi saña ne biter ya serv ü ya
şimşād olam

2. **'ar'ar:**

Gazel 2387

Mısra: 2

*Dikenli ardıç ağacı. ||
Sevgilinin zarif endamı, ince ve
uzun boyu.*

Gül gibi dāyimā her laḥza olgıl şād
hem
Serv ḳaddūñ bendesidür 'ar'ar u
şimşād hem

aras:

1. **aras:**

Gazel 2012

Mısra: 2

Aras nehri.

İy nāle şeb-i ḡamda baña hem-
nefes ol gel
İy dīde benüm ḥālūme rahm it
Aras ol gel

araya gir-:

1. **araya gir-:**

Gazel 2045

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*İki kişinin arasındaki bir işe
karışmak. || Bir iş yapılırken ona
engel olacak başka bir şey çıkmak.*

Girmesün kimse araya ḥālūñi yaz
nāmeye
Peyk-i āhuñla Muḥibbī ol ḳad-i
ṭübāya sal

ard:

1. **ardıncadur:-ı, -n, -ca, -dur**

Gazel 2419

Mısra: 8

Peş.

'Aceb mi āh kıldukça gözümün
yaşı dinmezse
Kaçan ebr-i siyāh olsa hemān
ardıncadur bārān

ardınca:

1. **ardınca:**

Gazel 2399

Mısra: 2

Ardınca, arkasından.

Gelür senden baña luṭf u keremden
soñra verhem hem

Nitekim şādılık ardınca irişür belā
ğam hem

2. **ardınca:**

Gazel 2239

Mısra: 2

*Arkasından, arkası sıra,
peşinden.*

Ruḥuñ luṭf 'arż ider ḥaṭṭuñ sitem
hem
İrişür şādılık ardınca ğam hem

arduna düş-:

1. **arduna düş-:**

Gazel 2232

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Bir kimseyi takip etmek,
peşinden veya yolundan gitmek,
arkasına düşmek.*

Gün yüzünü görmek itsem sāyem
arduma düşer
Buña kaldı kim dönüp sāyem ile
ceng eyleyem

2. **arduna düş-:**

Gazel 2232

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Bir kimseyi takip etmek,
peşinden veya yolundan gitmek,
arkasına düşmek.*

Gün yüzünü görmek itsem sāyem
arduma düşer
Buña kaldı kim dönüp sāyem ile
ceng eyleyem

arı:

1. **arı:**

Gazel 2124

Mısra: 8

Temiz, tertemiz, pak.

Didi cevri itdüm cefā kıldum daḥı
uslanmaduñ
Her ne didüñ ḥaḫ buyurduñ didüm
arı görmişem

arif:

1. **arife:--e**

Gazel 2040

Mısra: 17

*Çok anlayışlı, hakkıyla bilen,
gördüğünü uzun düşünmeye gerek
kalmadan hemen kavrayacak
yetenekte olan kimse, irfan sahibi,
ehlilid. || Allah'ın sırları kendisine
açılmış olan seçkin kul, herkesin
göremediği manevi gerçekleri
gören, anlayan kimse.*

Ugradum bir 'arife gül mevsimin
sordum didi
İy Muḥibbī tiz geçer bir haftadur
bir ân gül

2. **arife:-e**

Gazel 2216

Mısra: 13

*Allah'ın sırları kendisine
açılmış olan seçkin kul, herkesin
göremediği manevi gerçekleri
gören, anlayan kimse.*

Cinān zāhide vü 'arife dīdār
Muḥibbī bildi bunda sūd iden kim

arivet:

1. **arıyetdür:--dür**

Gazel 2218

Mısra: 5

*Geçici olarak başkasından
alınan veya başkasına verilen şey,
ödünç, eğreti.*

Bu cānum 'arıyetdür çün lebüñ
göster beyā cānā
Lebüm üzre lebüñ korsañ bu cānı
saña sipārem

2. **arıyet:**

Gazel 2241

Mısra: 7

Ödünç, emanet, eğreti.

Lebüñ baña aşıl cāndur olan cān
tende 'arıyet
Lebüm üzre lebüñ ko kim anı tā
saña bisyāram

arivvet:

1. **arıyyeti:--i, -**

Gazel 2021

Mısra: 11

Emanet.

Çünkü bu dünyā metā'idur kamu
'arıyyeti
Ādeme bir ḥırka bes tāc u ḳabādan
vāz gel

arız:

1. **arızuñ:--uñ, --a**

Gazel 2019

Mısra: 3

Yanak.

Beñzer lebüñe ğonca dimiş
'arızuñā gül
Her kim dimişse bu sözi didüm
nazar degül

2. **arızuñ:--uñ, -, -**

Gazel 2031

Mısra: 4

Yanak. || Sevgilinin yanağı.

Hiç ḫalāşa yir kalur mı dōstum dil
murğına
'Arızuñ üzre kaçan dām olsa
zülfüñ dāne ḫāl

3. **arızında:--ı, --n, --da**

Gazel 2052

Mısra: 4

Yanak. || Sevgilinin yanağı.

Murğ-ı diller şaydı içün dāne vü
dām olmaga
'Arızında vāz' olunmuş zülf-i
müşğın ile ḫāl

4. **arızum:--um**

Gazel 2146

Mısra: 3

Yanak.

'Arızum levḫinde yazmaga
derūnum ḫālını
Gözlerüm tolu devāt u kirpügüm
kıldan ḳalem

5. **arızı:--ı**

Gazel 2217

Mısra: 1

Yanak.

Ol 'arızı gül gözleri ḫumār mest
kim
Ya seng-i cefā ile iden göñli şikest
kim

6. **arıza:--a**

Gazel 2217

Mısra: 9

Sevgilinin yanağı.

Gördükde Muḥib secede ider 'arıza
zülfü
Bildük ki bir Hindü-yı āteş-perest
kim

7. **arızı:--ı**

Gazel 2273

Mısra: 12

Yanak.

N'eylerem sünbül ü gül nergis ü
reyḫān u çemen
Çün yiter dāde saçı vü ḫaṭṭ u 'arızı
gülüm

8. **arızı:--ı**

Gazel 2298

Mısra: 3

Yanak.

Görmege ol 'arızı gül ḳāmeti servi
yine

Dāğlarla sīnede biñ dīde peydā
eyledüm

9. 'ārızı:-ı

Gazel 2379

Mısra: 3

Yanak.

'Ārızı gül bir lebi meygün nigāruñ
yādına
Gīceler mest ü ħarāb olup seĥer
maĥmūr olam

10. 'ārızuñda:-uñ, -da

Gazel 2381

Mısra: 2

Yanak.

Salınan boynuñda zülfüñ sanma
āĥumdur benüm
'Ārızuñda ħaṭ degül baĥt-ı
siyāĥumdur benüm

11. 'ārızuñda:-uñ, -da

Gazel 2403

Mısra: 2

Yanak.

Yaraşur sünbülüñe 'anber-sādur
dir-isem

'Ārızuñda beñüñe müşg-i Ĥıṭā' dur
dir-isem

'ārız-ı cānān:

1. 'ārız-ı cānān:

Gazel 2493

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Sevgilinin yanağı.

'Ārız-ı cānāna baksun gülşen ü yaz
isteyen

Diñlesün cān bülbülin murğ-ı ĥōş-
āvāz isteyen

'ārız-ı dildār:

1. 'ārız-ı dildār:

Gazel 2350

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Sevgilinin yanağı.

'Ārız-ı dildārda yazılmadan ħaṭṭ-ı
ğubār

Ben yiyüp esrār-ı 'ışkı vālih ü
ĥayrān idüm

'ārız-ı güldē:

1. 'ārız-ı güldē:--de--de, -

Gazel 2016

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gül gibi kırmızı yanak.

'Ārız-ı güldē seĥergeĥ görinen
şebnem gibi
Bülbül-i dil-ĥastenüñ yaşıdur ol
şebnem degül

'ārız-ı gülgün:

1. 'ārız-ı gülgün:

Gazel 2207

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gül renkli yanak.

Hiç olur mu ki 'aceb 'ārız-ı
gülgünü görem

Ya boyı serv-i seh' tal'at u
mevzünü görem

'ārız-ı ĥamrāyı gül:

1. 'ārız-ı ĥamrāyı gül:

Gazel 2014

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Kırmızı yanaklı gül.

Sararup ĥaddüm gibi nesrīn ola
Ger göre ol 'ārız-ı ĥamrāyı gül

arka:

1. arkama:-m, -a

Gazel 2222

Mısra: 7

Sirt, arka.

Şol ĥadar arkama yükletdi benüm
bār-ı ĥamı
Didi taĥsīnler idüp kim göre
ĥāmün çekerem

armagan id-:

1. armagan id-:

Gazel 2423

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Hediye etmek, vermek,
bağışlamak.*

Fırĥatüñle ger ölem cānā vaşiyyet
eylerem
İtlerüñe ideler bu üstüĥvānum
armagan

'arşa-i 'aşr:

1. 'arşa-i 'aşr:

Gazel 2336

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Zaman arsası, dünya,
yeryüzü.*

Şi'r-i çevgān-ıla çalmaga ma'ānī
topını

'Arşa-i 'aşr içre geldüm ya'nī
meydān isterem

'arşa-i 'ışk:

1. 'arşa-i 'ışk:

Gazel 2294

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

Aşk arsası.

Bükilüp ĥaddüm olaldan iy
Muĥibbī yā benem

'Arşa-i 'ışk içre her dem ataram āĥ
okların

art-:

1. artar:-ar

Gazel 2213

Mısra: 8

Artmak, fazlalaşmak.

Yüzünü gördüm ü dīvāne oldum
Bahār irişecek artar cününüm

2. artar:-ar

Gazel 2219

Mısra: 2

Artmak, fazlalaşmak.

Giderdi şabr u hüş u dil nigārı bir
zamān görsem

Belā vü miĥnetüm artar anı ben her
zamān görsem

3. artar:-ar

Gazel 2228

Mısra: 5

Artmak, fazlalaşmak.

Yüzini gördigince 'ayşum artar
Olalıdan benüm ĥüsn-i mā'āşum

4. artar:-ar

Gazel 2244

Mısra: 6

Artmak, fazlalaşmak.

Gözüm yaşına ĥārĥ iken cism ü ten
müdām

Budur 'aceb ki durmadan artar
ĥarāretüm

5. artar:-ar

Gazel 2333

Mısra: 1

Artmak, fazlalaşmak.

Devlet-i 'ışkıñda cānā dem-be-
dem artar ĥamum

Yok-durur derd ü belādan ĥayrı
artuk hem-demüm

6. artar:--ar, -

Gazel 2020

Mısra: 7
Artmak, çoğalmak.

Dem-be-dem artar cerāhat sīne-i
bīmārede
Bulmayasın gibi sen 'ālemde
merhem iy gönül

7. **artursa:--ur, --sa, -**
Gazel 2030
Mısra: 6
Çoğalmak, fazlalaşmak.

Bülbüli Maḥmūd idinmişler olup
güller Ayāz
Bülbül artursa niyāzı nāz ider
turmaz gül

8. **artsa:--sa, -**
Gazel 2057
Mısra: 10
*Sayıcı ve miktarca çoğalmak,
fazlalaşmak.*

Haṭṭı ğubārı eyledi ḥayrān
Muḥibbī'yi
Artsa 'aceb mi her şeb ü her rüz
ḥayretüm

9. **artar:--ar, -**
Gazel 2064
Mısra: 1
Çoğalmak, fazlalaşmak.

Turmaz artar ğam ğubārın yiyeli
ḥayrānlıgum
Tekye-i 'ışk içre abdālam budur
'üryānlıgum

10. **artar-ıdı:--ar, -i, -di**
Gazel 2075
Mısra: 10
Fazlalaşmak, çoğalmak.

İtlerümdendür Muḥibbī dise dilber
sehv-ile
Artar-ıdı dem-be-dem devletle
iḳbālüm benüm

11. **artmaktadur:--mak, -da, -dur**
Gazel 2080
Mısra: 1
Fazlalaşmak, çoğalmak.

Meded artmaktadur her gün
günāhum
Deñizler yumaya rüy-ı siyāhum

12. **artdı:--dı**
Gazel 2092
Mısra: 1
*Şiddetlenmek, fazlalaşmak,
daha etkili duruma gelmek.*

Artdı şarāb-ı 'ışkı içelden
melāmetüm

Taḥ mı ziyāde oluban artarsa
ḥāletüm

13. **artarsa:--ar, -sa**
Gazel 2092
Mısra: 2
*Şiddetlenmek, fazlalaşmak,
daha etkili duruma gelmek.*

Artdı şarāb-ı 'ışkı içelden
melāmetüm
Taḥ mı ziyāde oluban artarsa
ḥāletüm

14. **artmaktadur:--mak, -da, -dur**
Gazel 2096
Mısra: 2
*Şiddetlenmek, fazlalaşmak,
daha etkili duruma gelmek.*

Görinelden çeşmüme yār-ı
perişānum benüm
Dem-be-dem artmaktadur ḥāl-i
perişānum benüm

15. **artmaktadur:--mak, -da, -dur**
Gazel 2224
Mısra: 8
*Şiddetlenmek, fazlalaşmak,
daha etkili duruma gelmek.*

Korkaram küyuña bir gün irgüre
yaşum zarar
Cüş idüp artmaktadur seylāb-ı
eşküüm dem-be-dem

16. **arturursın:--ur, -ur, -sın**
Gazel 2099
Mısra: 4
*Şiddetlendirmek, daha etkili
duruma getirmek.*

Va 'de kılduñ yüzüni göstermege
göstermeyüp
Bülbül-āsā arturursın āh-ıla zārum
benüm

17. **artar:--ar**
Gazel 2169
Mısra: 1
*Şiddetlenmek, fazlalaşmak,
daha etkili duruma gelmek.*

Yüzine bakdukça yāruñ her dem
artar ḥayretüm
'Ālem içre tañ mıdur 'ışk-ıla ola
şöhrētüm

18. **artar:--ar**
Gazel 2169
Mısra: 4
*Şiddetlenmek, fazlalaşmak,
daha etkili duruma gelmek.*

'Işka düşdüm bilmedüm anı
devāsuz derd-imiş

Döstlar gündən güne artar cünün u
zilletüm

19. **artsa:--sa**
Gazel 2209
Mısra: 10
*Şiddetlenmek, fazlalaşmak,
daha etkili duruma gelmek.*

Kıldı kılāde zülfin boynuma çünki
dilber
Artsa Muḥibbī tañ mı her dem-be-
dem cününüm

20. **arta:--a**
Gazel 2243
Mısra: 6
Fazlalaşmak, çoğalmak.

'İyşüm çerāġı nāşih söyinmeye
demüñden
Deryāya düşem arta bu āteş-i
derünüm

21. **artatursun:--a, -tur, -sın**
Gazel 2333
Mısra: 4
*Şiddetlendirmek, daha etkili
duruma getirmek.*

Gözlerüm yaşından özge baña acır
kimse yok
Müstedām olsun göreyim
artatursun bu demüm

22. **artsa:--sa**
Gazel 2459
Mısra: 3
Fazlalaşmak, çoğalmak.

Gözlerüm yaş dökdügince āhum
artsa tañ mıdur
Āteş üzre su dökilse 'ālemi tutar
dütün

23. **artar:--ar**
Gazel 2459
Mısra: 10
Fazlalaşmak, çoğalmak.

Dil virelden bu Muḥibbī zülfinüñ
zencürine
Dönmişem mecnūna ammā gün-
be-gün artar cünün

24. **artar:--ar**
Gazel 2478
Mısra: 8
*Artmak, çoğalmak,
fazlalaşmak.*

Hikāyet eylesem derd-i derünüm
Daḥı artar olur bu derdüm efzün

art:

1. **artar:-ar**

Gazel 2308

Mısra: 8

Artmak, fazla kalmak.

Āteşe 'âdet budur su sepseler
teskîn olur

Nâr-ı dil artar 'aceb aksa
gözümünden kan benüm

artuk:

1. **artuk:**

Gazel 2333

Mısra: 2

Artık, çok, fazla, daha, başka.

Devlet-i 'ışkuında cānā dem-be-
dem artar ğamum
Yok-durur derd ü belādan ğayrı
artuk hem-demüm

2. **artuk:**

Gazel 2138

Mısra: 4

*Cümlede bulunan fiilin
zamanına göre "şimdi, bundan
sonra, bundan böyle" vb. anlamlar
ifade eder.*

Ka'be-i küyuñ nigārā mesken
olmuşdur baña
Andan artuk bir yirüm yokdur
ġarīb üftādeyem

3. **artuk:**

Gazel 2461

Mısra: 10

Artık, böylece, bundan sonra.

'Āşıkam dīdāruña ister Muħibbī
vaşluñı
Senden artuk iy perī-rū nigārı
sevmezim

4. **artuk:**

Gazel 2371

Mısra: 4

-den başka, gayri.

Cān u dil derdini 'arz itdüm taḫībe
dir baña
Ölmedin artuk bu derdüñ ben
devāsın bilmedüm

artur:-

1. **arturduñ:-du, -ñ**

Gazel 2497

Mısra: 3

*Arttırmak, çoğaltmak,
ziyadeleştirmek.*

Nāzuñ arturduñ yine günden güne
iy serv-i nāz

Dilegüm budur seni başdan başa
nāz olasın

2. **artur:**

Gazel 2108

Mısra: 9

*Miktarını çoğaltmak,
fazlalaştırmak.*

Muħibbī dā'īmā artur niyāzuñ
Görürsin nāz ider çün nāzenīnüm

3. **artursun:-sun**

Gazel 2139

Mısra: 5

*Miktarını çoğaltmak,
fazlalaştırmak.*

Küfr-i zülfüñ ile artursun ruħuñ
īmānını
Bu müselmān resmi mi hey nā-
müselmānum benüm

4. **artur:**

Gazel 2364

Mısra: 9

*Artmasını sağlamak,
çoğaltmak, yükseltmek.*

İy Muħibbī şükr kıl artur Ĥudā'ya
ħamdüñi
Çāre ne çünki gelür başa ne
yazdıysa kalem

5. **artura-tursun:-a, -tur, -sun**

Gazel 2486

Mısra: 8

*Miktarını çoğaltmak,
fazlalaştırmak.*

Her ne eylerseñ yazar anı kirāmen
kātibin
Her kişi artura-tursun cehd kılsun
tā'atin

arz:

1. **arzi:-i**

Gazel 2117

Mısra: 7

Yeryüzü, dünya.

Arzı eşküm ġarķ idüp eflāki āhum
ħarķ ider
Bu belā vü derdi ol iki yamandan
görmüşem

arz eyle:-

1. **arz eyle:-**

Gazel 2172

Mısra: 3

*Kelime Tipi: -
Sunmak, takdim etmek, büyük
bir zatın huzuruna çıkarmak.*

Ehl-i 'ışka 'arz eyle vir zekāt-ı
ħüsnüñi
Gir şevāba dōstum saña du'ā olsun
direm

2. **arz eyle:-**

Gazel 2172

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Sunmak, takdim etmek, büyük
bir zatın huzuruna çıkarmak.*

Ehl-i 'ışka 'arz eyle vir zekāt-ı
ħüsnüñi

Gir şevāba dōstum saña du'ā olsun
direm

3. **arz eyle:-**

Gazel 2172

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Sunmak, takdim etmek, büyük
bir zatın huzuruna çıkarmak.*

Ehl-i 'ışka 'arz eyle vir zekāt-ı
ħüsnüñi

Gir şevāba dōstum saña du'ā olsun
direm

4. **arz eyle:-**

Gazel 2207

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Sunmak, takdim etmek, büyük
bir zatın huzuruna çıkarmak.*

Zülf-i leylāsını 'arz eyleyi
dīvānelere

Didüm iy dōst aña lāyık dil-i
mecnūni görem

5. **arz eyle:-**

Gazel 2244

Mısra: 18

Kelime Tipi: -

Göstermek.

Çü kıldı yaşın itdi Muħibbī yine
revān
'Arz eyleyeli kaddini ol serv-i
kāmētüm

6. **arz eyle:-**

Gazel 2328

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Saygı ile anlatmak, bildirmek,
ifade etmek.*

İstedüm 'arz eyleyem dildāra
yazup hālūmi
Sözlerümden şafhaya od düşdi
tutışdı kalem

7. **arz eyle:-**

Gazel 2333

Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Saygı ile anlatmak, bildirmek, ifade etmek.

Derdümi 'arz eyledüm Lokmân'a
derdüm bilmedi
Bilürem derdüme ancak la'l-i
dilberdür emüm

8. 'arz eyle-:
Gazel 2424
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Saygı ile anlatmak, bildirmek, ifade etmek.

Yâra 'arz eylemeğe hâlümi bir
kimsene yok
Niçe râzî olayım gerdiş-i
devrânundan

'arz id-:

1. 'arz id-:
Gazel 2109
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Saygı ile anlatmak, bildirmek, ifade etmek.

Ahvâlümi kim ola benüm yâra 'arz
ide
Döymez firâk âteşine defter ü
kalem

2. 'arz id-:
Gazel 2173
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Sunmak, takdim etmek, büyük bir zatın huzuruna çıkarmak.

Muhibbî her sözüme gevher kılıp
yârâna 'arz idüp
Gelün her birine kıymet koñuz
diyü sü'âl itdüm

3. 'arz id-:
Gazel 2229
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Saygı ile anlatmak, bildirmek, ifade etmek.

Bu derd-i gamı saña niçe 'arz
ideyin âh
Yüzün göricek çünkü olur lâl
zebânım

4. 'arz id-:
Gazel 2239
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Göstermek.

Ruñuñ lütf 'arz ider hañtuñ sitem
hem
İrişür şādılık ardınca gam hem

5. 'arz id-:
Gazel 2254
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Saygı ile anlatmak, bildirmek, ifade etmek.

Bu gönülüm âteşi ile gözüm yaşını
cem' itdüm
İder 'arz ehli 'ışık olan bu nev'-ile
kerâmet hem

6. 'arz id-:
Gazel 2324
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Saygı ile anlatmak, bildirmek, ifade etmek.

Leşker-i gam gâret itdi uşbu gönül
şehrini
Hâlümi kim 'arz ide sultâna
bilmen n'eyleyem

7. 'arz id-:
Gazel 2401
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Saygı ile anlatmak, bildirmek, ifade etmek.

İrişen tîr-i gamze yaralarım
'Arz idelüm nigâra 'azm idelüm

'arz it-:

1. 'arz it-:
Gazel 2044
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Saygı ile anlatmak, bildirmek, ifade etmek. // Sunmak, takdim etmek, büyük bir zatın huzuruna çıkarmak.

Hîç reva mıdır sana ki diyesin
cânâna gel
Çünkü kulsın hâlünü 'arz itmeğe
sultâna gel

2. 'arz it-:
Gazel 2052
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Sunmak, göstermek, saygı ile bildirmek.

Her kaçan kim ol kamer-rüh 'arz
ider bir dem cemâl
Pertevinden gökde güneş görünür
hem çün hayâl

3. 'arz it-:
Gazel 2327
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Saygı ile anlatmak, ifade etmek, bildirmek.

İy şabâ merdümlük it dildâra 'arz it
hâlümi
Çün bilirsin bende yok hergiz
beyâna kudretüm

4. 'arz it-:
Gazel 2371
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Saygı ile anlatmak, bildirmek, ifade etmek.

Cân u dil derdini 'arz itdüm tabibe
dir baña
Ölmedin artık bu derdüñ ben
devâsın bilmedüm

5. 'arz it-:
Gazel 2445
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Hizmete sunmak, karşısındakinin istifadesine hazır bulundurmak.

Olmuşamdur çünkü istîğnâ-y-ıla
'Ankâ-yı Kâf
Baña 'arz itmeñ semâ-y-ıla
zemînüñ minnetin

'arz kıl-:

1. 'arz kıl-:
Gazel 2493
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Sunmak, arz etmek.

'Arz kılsun yana yana şubha dek
dil derdini
Şem'-veş yaşın çoğ itsün uyhusın
az isteyen

2. 'arz kıl-:
Gazel 2028
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Sunmak, arz etmek.

Bahr-ı 'ışkuñ nite kim yokdur
nihâyet tûluna
'Arz kılmak kışsa-i zülfüñ dañı tûl-
ı emel

'arz-ı cemâl eyle-:

1. 'arz-ı cemâl eyle-:
Gazel 2268
Mısra: 14

Kelime Tipi: -
Yüzünü göstermek.

Dünyâ Muhibbî istedi ben
itmedüm kabûl
‘Arz-ı cemâl eyledi didi er isterem

‘arz-ı cemâl it-:

1. **‘arz-ı cemâl it-:**
Gazel 2053
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Yüzünü göstermek.

Şİve vü nâz ile dilber ideli ‘arz-ı
cemâl
Mîhr ile meh gökde buldı biri naķş
biri zevâl

2. **‘arz-ı cemâl it-:**
Gazel 2067
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Güzelliğini göstermek.

Gösterüp leylî saçını itse ger ‘arz-ı
cemâl
Boynuma takup özüm mecnûn u
şeydâ eyleyem

3. **‘arz-ı cemâl it-:**
Gazel 2067
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Güzelliğini göstermek.

Gösterüp leylî saçını itse ger ‘arz-ı
cemâl
Boynuma takup özüm mecnûn u
şeydâ eyleyem

‘arz-ı hâl:

1. **‘arz-ı hâl:**
Gazel 2400
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Halini bildirme.

Gelmişüzdür ol ulu dergâha ‘arz-ı
hâl için
Andan özge varacak bir yirümüz
yokdur bizüm

‘arz-ı hâl id-:

1. **‘arz-ı hâl id-:**
Gazel 2094
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Halini bildirmek.

Ol şeh-i hûbâna ‘aşıkdur kamu
halk-ı cihân

Kime ‘arz-ı hâl idüp kime varup
dâd eyleyem

‘arz-ı hâl it-:

1. **‘arz-ı hâl it-:**
Gazel 2097
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Halini bildirmek.

‘Arz-ı hâl itmege yâra bende tâkat
kalmadı
Gitti elden mest-i ‘ışk oldum
zebânüm n’ eyleyem

2. **‘arz-ı hâl it-:**
Gazel 2129
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Halini bildirmek.

Dem-i eşkülme gam-ı derdümü
çehremde yazup
‘Arz-ı hâl itmek-içün gönderiyim
yâra didüm

‘arzü evle-:

1. **‘arzü evle-:**
Gazel 2093
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
İstek duymak, istemek. ||
Olmasını istemek, temenni etmek.

Çün vişâlin ‘arzü eyler gönül
bilmez mi kim
Ni‘met-i şâhiye dir mi bir gedâ
aşum benüm

‘arzü id-:

1. **‘arzü id-:**
Gazel 2305
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Olmasını istemek, temenni
etmek.

‘Arzü idüp ser-i zülf dü-tâyı isterem
Döştlar Mecnûn-vâr bend-i belâyı
isterem

‘arzü it-:

1. **‘arzü it-:**
Gazel 2146
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Olmasını istemek, temenni
etmek.

Küyuña varup Muhibbî vaşluñ itse
‘arzü

Döştlar gelmez vefa senden meger
cevri ü sitem

2. **‘arzü it-:**
Gazel 2198
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
İstek duymak, istemek.

‘Arzü itdüm görem diyü vişâlün
Ka‘besin
Hâne-i dilde belâ vü derdi mihmân
eyledüm

‘arzü-vı vaşl-:

1. **‘arzü-vı vaşl-:**
Gazel 2315
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Kavuşma arzusu.

‘Arzü-yı vaşl umar gönül ‘aceb
dîvânedür
Kim vefâ resmin bilür bir pür-
cefâmuz var bizüm

as:

1. **aş:**
Gazel 2481
Mısra: 6
Yiyecek.

Ölürsem âsitânüfda nigârâ derd ü
hasretle
Yidür bu üstülhânımı seg-i
küyuña aş olsun

2. **aşum:-um**
Gazel 2353
Mısra: 4
Yemek.

İçdüğüm hün-ı cigerdür yidüğüm
derd ü elem
Dürlü dürlü maţbağ-ı dilde bişer
aşum benüm

3. **aşum:-um**
Gazel 2402
Mısra: 8
Yemek, taam.

İçdüğü hün-ı cigerdür ‘aşıkun mey
yirine
Döştlar zehr-ile pürdür yimeñüz
aşum benüm

4. **asa:-a**
Gazel 2074
Mısra: 9
Bir kimseyi boğazına ip
geçirip ayaklarını yerden keserek
sallandırmak suretiyle öldürmek,
idam etmek.

Ola kim yār asa Muḥibbī seni
Baş açup zülfī dāra yalvarayım

5. **aşum:-um**
Gazel 2093

Mısra: 8
*Yenilmek üzere pişirilmiş
yiyecek, yemek, taam.*

Çün vişālin ārzū eyler gönül
bilmez mi kim
Ni‘met-i şāhīye dir mi bir gedā
aşum benüm

as-:

1. **asmag-ıçun:-mag, -ıçun**

Gazel 2060
Mısra: 4
*Bir kimseyi boğazına ip
geçirip ayaklarını yerden keserek
sallandırmak suretiyle öldürmek,
idam etmek.*

Boynı bağlu kuluñam zülfüne bend
eyle beni
Kendümi asmag-ıçun karşı gelen
dāra benem

2. **assun:-sun**
Gazel 2200
Mısra: 10

*Bir şeyi yüksek bir yere
iliştirip sarkıtmak, talik etmek .*

Oldı Muḥibbī her sözi çün dürr-i
şāhvār
Assun zamāne gūşına bu nazm-ı
dil-keşüm

3. **asılmış:-ıl, -mış**
Gazel 2362

Mısra: 14
*Yüksek bir yere iliştirilip
sarkıtılmak, sallandırılmak.*

Nigārā Kā‘be‘dür küyüñ olup
ḥālūñ aña esved
Asılmış ḥalkādur güyā san o zülf-i
dü-tā kıblem

āsān:

1. **āsān:**
Gazel 2304
Mısra: 4
Kolay, zahmetsiz.

Vaşl-ı cānān çün bulunmaz
itmeyince terk-i cān
Ben neden cān virmeyüp āsān
işüm müşkil kılam

2. **āsān:**
Gazel 2008

Mısra: 10
Kolay, kolayca, zahmetsiz.

Yārdan ayru nedür ḥālūñ Muḥibbī
diseler
Cāndan ayrılmak direm müşkil-
durur āsān degül

3. **āsān:**
Gazel 2190
Mısra: 3
Kolay.

Kışsa-i hicrāndan ise ölmek āsān
gelür
Dir baña imān ile ölmek senüñ
āsānuñam

4. **āsān:**
Gazel 2300
Mısra: 4
Kolay.

Ger gāmıyla cān virem gel iy
‘ömür terk it beni
Niçeye dek uşbu āsān işümi müşkil
kılam

5. **āsānuñam:-uñ, -am**
Gazel 2190
Mısra: 4
Kolay.

Kışsa-i hicrāndan ise ölmek āsān
gelür
Dir baña imān ile ölmek senüñ
āsānuñam

āsān eyle-:

1. **āsān eyle-:**
Gazel 2255
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Kolaylaştırmak.

Gelecek Münkir ü Nekir heybet ile
ķabrüme
Eyle āsān baña virem cümle
sü‘ālüm benüm

āsār-ı ‘ışk:

1. **āsār-ı ‘ışk:**
Gazel 2311
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşkın izleri.

Gün gibi çehremde zāhir oldı çün
āsār-ı ‘ışk
Döstlar mümkün midür ben anı
pinhān eyleyem

‘ases:

1. **‘ases:**
Gazel 2376
Mısra: 8

*Osmanlı Devleti’nde asayışı
korumak için kol gezen gece
devriyesi.*

Mānī‘ oldı ruḥına irmege āh
Zülfī imiş anuñ ‘ases n’idelüm

‘aşık:

1. **‘aşık:-ı, -**
Gazel 2026
Mısra: 8

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun.*

Āşināsından kaçır bīgānelerle
hem-nişin
‘Āşıkı yād eylemez dimekdür işi
yāda gel

‘aşık:

1. **‘aşık:-ı**
Gazel 2015
Mısra: 2

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun.*

Zār iden ruḥsārdur dil bülbülünü
gül degül
‘Āşıkı ser-mest iden zıkr-i lebidür
mül degül

2. **‘aşıkam:-am**
Gazel 2296
Mısra: 4

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun.*

Tiğ-i cevruñle helāk itsen nigārā lā
dimem
‘Āşıkam ‘ışkuñla lāyıkdur ki ben
bī-bāk olam

3. **‘aşıklarun:-lar, -uñ**
Gazel 2000
Mısra: 5

*Bir kimseye veya bir şeye
karşı aşırı sevgi ve bağlılık duyan,
vurgun, tutkun kimse.*

Yiridür kan aglasun ‘aşıklarun
bülbül gibi
Sen vefāsuz dil-rübāya yine
virürdü gönül

4. **‘aşıklarun:-lar, --uñ**
Gazel 2000
Mısra: 5

Bir kişiye veya şeye karşı

şiddetli sevgi duyan, seven kimse;tutkun, vurgun,müptela.

Yiridür kan aglasun 'aşıklarun
bülbül gibi
Sen vefâsuz dil-rübâya yine
virürdü gönül

5. 'aşık:

Gazel 2008

Mısra: 1

*Aşık, bir şeye veya birine
karşı aşırı sevgi duyan kimse,
tutkun, meftun.*

'Aşık olup kim ki 'ışka bende-i
fermân degül
Aña âdem dimeñüz belki bile
hayvân degül

6. 'aşık:--ı, -

Gazel 2022

Mısra: 3

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. || Sevgiliye gönül bağı ile
bağlanmış kimse.*

Çok görür küyına varsam müdde'î
ben 'aşıkı
Dilegüm budur Hudâ'dan çekile
gözine mîl

7. 'aşık:--a, -

Gazel 2028

Mısra: 5

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun.*

Müşkilât-ı fenn-i 'ışkı 'aşık sor
'aşık
Eylemez 'allâme-i 'aşr olsa dağı
anı hâll

8. 'aşık:--a, -

Gazel 2028

Mısra: 5

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun.*

Müşkilât-ı fenn-i 'ışkı 'aşık sor
'aşık
Eylemez 'allâme-i 'aşr olsa dağı
anı hâll

9. 'aşık-ısañ:--ise, --ñ

Gazel 2033

Mısra: 9

*Bir kimseye veya bir şeye
karşı aşırı sevgi ve bağlılık duyan,
vurgun, tutkun kimse.*

İy Muhibbî 'aşık-ısañ kıl melâmet
ihtiyâr

Fâriğ olsun ko ne dirlerse disünler
saña il

10. 'aşık:--a, -
Gazel 2003

Mısra: 3

*Bir kişiye veya şeye karşı
şiddetli sevgi duyan, seven
kimse;tutkun, vurgun,müptela.*

Hışm idersin 'aşık dâyim katuñda
hoş rakîb
Hâlümü bende añladur bir rû-siyâh
ekstik degül

11. 'aşıkun:--uñ

Gazel 2038

Mısra: 6

*Bir kişiye veya şeye karşı
şiddetli sevgi duyan, seven kimse. ||
Tutkun, vurgun,müptela.*

Zâhidün fikriyle zikri dâyimâ
uçmagadur
'Aşıkun amma dilinden gitmez
ümmîd-i vişâl

12. 'aşık:

Gazel 2040

Mısra: 6

*Bir kişiye veya şeye karşı
şiddetli sevgi duyan, seven kimse.
|| Tutkun, vurgun,müptela.*

Jâleler sanmañ sehergeh bil ki
bülbül yaşıdur
Aglasa 'aşık olur mâ'şuk-veş
handân gül

13. 'aşık:

Gazel 2044

Mısra: 11

*Bir kişiye veya şeye karşı
şiddetli sevgi duyan, seven kimse.
|| Tutkun, vurgun,müptela.*

'Aşık iseñ şem'-i hüsne yak yüri
cân u seri

Çünkü sen pervânesin yanmaga sen
pervâne gel

14. 'aşıkları:--lar, --ı

Gazel 2045

Mısra: 2

*Bir kişiye veya şeye karşı
şiddetli sevgi duyan, seven kimse.
|| Tutkun, vurgun,müptela.*

İki zülf-i 'anberinün çöz ruğ-ı
zibâya sal
Bend olan 'aşıkları cem' eyle bir
pâya sal

15. 'aşık:--a, -

Gazel 2048

Mısra: 2

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. || Nefsini dünya
nimetlerinin çekiciliğinden
arındıran, bütün bağlılığı ve
sevgisi Allah'a olan kimse.*

Görmeye seni her kişi cân gibi
nihân ol
İllâ ki bu ben 'aşık gün gibi 'ayân
ol

16. 'aşık:--a, -
Gazel 2061

Mısra: 7

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. || Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

İy şeyh-i şehri itme melâmet gel
'aşık
Râh-ı mahabbet içre di olmaz
fütâde kim

17. 'aşıkun:--uñ

Gazel 2084

Mısra: 9

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. || Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Muhibbî olmaz-ı mış 'aşıkun
sitâresi çün
Şeb-i gam içre niçe bir yaşum
sitâre kılam

18. 'aşıkdur:--dur

Gazel 2094

Mısra: 3

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. || Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Ol şeh-i hübâna 'aşıkdur kamu
halk-ı cihân
Kime 'arz-ı hâl idüp kime varup
dâd eyleyem

19. 'aşık:a

Gazel 2110

Mısra: 7

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. || Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Didiler 'aşık şabr eylemek yâhüd
sefer lâzım
Didüm çün şabra tâkat yok hemân
terk-i diyâr itdüm

20. 'aşıkun:--uñ

Gazel 2112

Mısra: 11

Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun. || Karşı cinsten birine gönlünü kaptırmış kimse.

Selâmet ol yûri zâhid melâmet
'âşîkuñ fâhri
Yıkılmış gönlümü sanma ben ad u
sana tapşurdum

21. 'âşîk^{laruñ}:-lar, -uñ

Gazel 2125

Mısra: 4

Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun. || Karşı cinsten birine gönlünü kaptırmış kimse.

Esb-i nâz üze yine mestâne
çeşmüñ tîğ alup
At salup 'âşîk^{laruñ} çîğnetme
şahbâzum benüm

22. 'âşîksın:-sın

Gazel 2130

Mısra: 9

Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun. || Karşı cinsten birine gönlünü kaptırmış kimse.

İy Muhibbî çünki 'âşîksın saña
eksük degül
Geh cefâ vü gâh cevri ü geh belâ
gâhî sitem

23. 'âşîkam:-am

Gazel 2135

Mısra: 1

Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun. || Karşı cinsten birine gönlünü kaptırmış kimse.

Ney gibi bagrı delinmiş bir belâ-
keş 'âşîkam
Cân-ıla dilberlerüñ yolında ammâ
şadîkam

24. 'âşîkam:-am

Gazel 2135

Mısra: 10

Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun. || Karşı cinsten birine gönlünü kaptırmış kimse.

Hayret içre kim sorarsa bu
Muhibbî hâlini
Ney gibi bagrı delinmiş bir belâ-
keş 'âşîkam

25. 'âşîk^{laruñ}:-lar, -uñ

Gazel 2152

Mısra: 10

Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun. Karşı cinsten birine gönlünü kaptırmış kimse.

Ğamzesine dökmeğil kanın
Muhibbî'nüñ didüm
Dökmege 'âşîk^{laruñ} kanın didi
cellâdıyam

26. 'âşîk^{laruñ}:-lar, -uñ

Gazel 2497

Mısra: 7

Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun. Karşı cinsten birine gönlünü kaptırmış kimse.

Var-iken 'âşîk^{laruñ} meyl eyleme
ağyâra gel
Zâğlar şaydın n'idersin sen ki
şahbâz olasın

27. 'âşîkı:-ı

Gazel 2157

Mısra: 7

Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun. Karşı cinsten birine gönlünü kaptırmış kimse.

Öldürmek-ise 'âşîkı küyuñda
niyyetüñ
Öldür beni ki cümle-i 'uşşâka pend
olam

28. 'âşîkı:-ı

Gazel 2164

Mısra: 8

Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun. Karşı cinsten birine gönlünü kaptırmış kimse.

'Älemde hüsnuñe sentüñ olmaya
bir nazîr
Mazlûm 'âşîkı çü men-i hâksâr
hem

29. 'âşîk^{laruñ}:-lar, -uñ

Gazel 2177

Mısra: 5

Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun. Karşı cinsten birine gönlünü kaptırmış kimse.

İtmese didâruñ ümmidin eger
'âşîk^{laruñ}
Gözine cennet cehennem görine
kevşer hamım

30. 'âşîkuñ:-uñ

Gazel 2179

Mısra: 3

Bir şeye veya birine karşı

aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun. Karşı cinsten birine gönlünü kaptırmış kimse.

Şaf şaf olmuş 'âşîkuñ keşf eylegil
yüzden niķâb
Ben kimem ki isteyem yüzüñi
tenhâyı görem

31. 'âşîkı:-ı

Gazel 2184

Mısra: 5

Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun. Karşı cinsten birine gönlünü kaptırmış kimse.

Öldür bu ben 'âşîkı ırgür
murâduma
Pes niçeye dek ta'nâ bed-hvâha
çekem

32. 'âşîkuñ:-uñ

Gazel 2204

Mısra: 5

Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun. Karşı cinsten birine gönlünü kaptırmış kimse.

Derd-i 'işkuñ zer kılur çün 'âşîkuñ
ruhsârını
Ben de iksîr-i vücüdüm hâkini zer
eyleyem

33. 'âşîk^{ları}:-lar, -ı

Gazel 2208

Mısra: 9

Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun. Karşı cinsten birine gönlünü kaptırmış kimse.

Gördüm 'âşîk^{ları} kim her biri bir
sevdâdadur
Bu Muhibbî 'işk ara rüsvâ-yı 'âlem
bagladum

34. 'âşîk^{laruñ}:-lar, -uñ

Gazel 2219

Mısra: 9

Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun. Karşı cinsten birine gönlünü kaptırmış kimse.

Didüm 'âşîk^{laruñ} çokdur Muhibbî
gibi bir yokdur
Kapuñda zâhir olurdu eger bir
imtiñan görsem

35. 'âşîkam:-am

Gazel 2238

Mısra: 8

Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,

meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.

Zâhidüñ cennet murâdı havrâ vü
ğilmân-ıla
‘Âşıkam dîdâra ancak bu-durur
kâr-ı dilüm

36. ‘âşıkunî:-uñ
Gazel 2249
Mısra: 3

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

‘Âşıkunî dirler melâmet iftîhâr u
fañridur
Bu sebebden kendümi şürîde bir
rûsvâ kılam

37. ‘âşık:
Gazel 2254
Mısra: 7

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Selâmet gözlemez ‘âşık n’ ider
nâmûs-ıla ‘ârî
Giriftâr-ı gam-ı ‘ışkam olup kûy-ı
melâmet hem

38. ‘âşıkam:-am
Gazel 2261
Mısra: 1

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

‘Âşıkam zülfe giriftâr olmışam
Ya’ni ‘ışk içre güneşkâr olmışam

39. ‘âşık:-a
Gazel 2283
Mısra: 12

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun.*

Ne emr itseñ benim oldur
murâdum
Dimişler gerekmez ‘âşıkâ kâm

40. ‘âşıkam:-am
Gazel 2288
Mısra: 7

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Ezelden ‘âşıkam zâhid baña
dîdârdur mañsüd

Ben aña olmışam kâni’ seni
Rîzvân’a tapşurdum

41. ‘âşıkam:-am
Gazel 2294
Mısra: 9

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

‘Âşıkam dîdâra zâhid añma bâğ-ı
cenneti
Kûy-ı dilber var-iken neme yarar
dünyâ benim

42. ‘âşıklaruz:-lar, -uz
Gazel 2315
Mısra: 3

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Zâhidâ ‘âşıklaruz cennet hevâsı
bizde yok
‘Tâlibüz dîdâra bir özge hevâmuz
var bizüm

43. ‘âşıkdur:-dur
Gazel 2361
Mısra: 3

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Her ki ‘âşıkdur didiler aña terk-i
ser gerek
Cân kulağına takup bu sözi
mengüş eyledüm

44. ‘âşıklarunî:-lar, -uñ
Gazel 2371
Mısra: 9

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

‘Ömrini ‘âşıklarunî kesmek degülse
kaşdı ger
Ya n’ için her dem keser zülfi dü-
tâsın bilmedüm

45. ‘âşıkam:-am
Gazel 2382
Mısra: 1

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

‘Âşıkam vuşlat deminde çüst ü
çâlâk olmışam

Ez-girîbân tâ be-dâmen pîrehan
çâk olmışam

46. ‘âşık:
Gazel 2384
Mısra: 2

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Gehî zehr-i gamı içdüm gehî hün –
ı ciger çekdüm
Mañabbetle olup ‘âşık neler
çekdüm neler çekdüm

47. ‘âşık:-a
Gazel 2388
Mısra: 9

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Çünkü Muñibbî ‘âşıkâ besdür sınık
sifâl
Hâcet degül aña şarâb olıcak câm-ı
Cem

48. ‘âşıkdur:-dur
Gazel 2393
Mısra: 5

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Didüm pervâne ‘âşıkdur murâdı
şem’e yanmakdur
Kinâyetle bu dil derdin kamu
dildâra bildürdüm

49. ‘âşıklarunî:-lar, -uñ
Gazel 2397
Mısra: 7

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Ka’be-i küyuñ tavâfin itmege
‘âşıklarunî
Geldiler sürün sürün koyun gibi
kurbâna hem

50. ‘âşıkunî:-uñ
Gazel 2402
Mısra: 7

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

İçdüğü hün-ı cigerdür ‘âşıkunî mey
yirine

Döştar zehr-ile pürdür yimeñüz
aşum benüm

51. 'aşıkların:-lar, -ı, -n
Gazel 2419

Mısra: 6

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Eline hançer almışdur yine cellād-
veş çeşmi
Kırup 'aşıkların nā-ħağ döker yok
yirlere çok kan

52. 'aşıklar:-lar
Gazel 2420

Mısra: 4

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Leb-i şirine virüp cānumı Ferhād-
şifat
Ben de 'aşıklar arasında eyü ad
ideyin

53. 'aşıklarun:-lar, -luñ
Gazel 2427

Mısra: 5

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Rüz-ı maħşerde şehā 'aşıklarun
Lāle gibi sarıla hūnīn- kefen

54. 'aşıklarun:-lar, -uñ
Gazel 2432

Mısra: 7

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Görinen boynında yāruñ zulmidur
'aşıklarun
Bilmeyen eyler ğalağ dir aña zülf-i
'anberin

55. 'aşığı:-ı
Gazel 2433

Mısra: 7

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Oldum hemīn cān-ıla dīdār 'aşığı
Zühhād gibi gönlümü ħavrāya
virmezsin

56. 'aşıklara:-lar, -a

Gazel 2436

Mısra: 3

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Aç yüzün gönder zekāt-ı hüsünü
'aşıklara
Gir gevāba boynuña alma o
miskīnler ħağın

57. 'aşıkları:-lar, -ı

Gazel 2440

Mısra: 3

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Şem 'i hüsünü yakup pervāne-veş
'aşıkları
Āteş-i 'ışk-ıla sen dağı 'aceb
yanmaz mısın

58. 'aşık:

Gazel 2453

Mısra: 7

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Rüz-ı ezelde 'aşık miħnet
çekegelüpdür
Āb-ı maħabbet-ile yogurdılar
ħamirin

59. 'aşıkun:-uñ

Gazel 2456

Mısra: 7

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Şümāra gelmeye cevri ü cefā
'aşıkun çokdur
Kerem kıl zaħmete girme anuñ gel
geç şümārandan

60. 'aşıkdur:-dur

Gazel 2456

Mısra: 11

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Muħibbī her ki 'aşıkdur gerekdür
ol ola cōmerd
Yanında bir ola anuñ geçe yog-ıla
varından

61. 'aşıkun:-uñ

Gazel 2459

Mısra: 2

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Bār-ı ğamdan kalmadı tākāt zebūn
oldum zebūn
'Aşıkun baħtı için dirler ezelden
ser-niğün

62. 'aşık:

Gazel 2459

Mısra: 7

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Baş u cān terkin urur 'aşık hemān
pervānedür
Gülşen içre bülbül olmışdur hemān
efsāne hūn

63. 'aşıkam:-am

Gazel 2461

Mısra: 9

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

'Aşıkam dīdāruña ister Muħibbī
vaşluñı
Senden artuk iy perī-rū nigāri
sevmezsin

64. 'aşıklarun:-lar, -un

Gazel 2471

Mısra: 5

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Bī-güneh 'aşıklarun kırduñ
kapuñda iy şanem
Nev-civānsın dōstum lāyık mıdur
kan idesin

65. 'aşıkları:-lar, -ı

Gazel 2475

Mısra: 5

*Bir şeye veya birine karşı
aşırı sevgi duyan kimse, tutkun,
meftun. Karşı cinsten birine
gönlünü kaptırmış kimse.*

Sevre çıksa her ħarafdan cem ' olur
'aşıkları
Sen de iy dil eksük olmagıl
mecālūñ var-iken

66. 'aşık:

Gazel 2477

Mısra: 10

Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun. Karşı cinsten birine gönlünü kaptırmış kimse.

Muhibbî 'ışk meydanın görüp eyle dil-âverlik
Târiq-i 'ışkdadır 'aşık gerek terk eylemek başın

67. 'aşık:

Gazel 2493

Mısra: 13

Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun. Karşı cinsten birine gönlünü kaptırmış kimse.

İy Muhibbî bu tarîk-ı 'ışkda 'aşık degül
Gözleyüp mihr ü vefâ cevri ü cefâ az isteyen

68. 'aşıkları:-lar, -ı

Gazel 2494

Mısra: 3

Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun. Karşı cinsten birine gönlünü kaptırmış kimse.

Zerre gibi muntazır didârına
'aşıkları
Şubh-dem itsün tülü' ol âfitâb eglenmesün

69. 'aşığı:-ı

Gazel 2495

Mısra: 1

Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun, meftun. Karşı cinsten birine gönlünü kaptırmış kimse.

Râh-ı 'ışkuñda görüp 'aşığı yoldan çıkasın
Bir bu kim kana girüp bir bu kuldân çıkasın

'aşık it-:

1. 'aşık it-:

Gazel 2485

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Birinin kendisine bağlanmasını, kendisini sevmesini sağlamak.

'Aşık itdün boynuma takduñ belâ zencirini
El-amân iy pâdişâhum 'ışk elünden el-amân

'aşık ol-:

1. 'aşık ol-:

Gazel 2021

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bir şey veya kimseye aşırı sevgi duymak, gönlünü kaptırmak.

'Aşık olma key sakın olmaz şifâ
Kânün-ıla
Çünkü 'ışka mübtelâ olduñ devâdan vâz gel

2. 'aşık ol-:

Gazel 2062

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Bir şey veya kimseye aşırı sevgi duymak, gönlünü kaptırmak.

Öpdi dirler baña la'lün yog-iken andan nişân
Gerçek olur 'aşık olan kanda ise müttehem

3. 'aşık ol-:

Gazel 2095

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bir şey veya kimseye aşırı sevgi duymak, gönlünü kaptırmak.

'Aşık oldum başuma geldi belâ vü derd ü gam
Miñnet-ile geçdi sâl u mâh u eyyâmum benüm

4. 'aşık ol-:

Gazel 2119

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Bir şey veya kimseye aşırı sevgi duymak, gönlünü kaptırmak.

Biri gelse biri gider aña şems ü kamer dirler
Olupdur yüzüne 'aşık gelürler şubh u gâh aḥşâm

5. 'aşık ol-:

Gazel 2128

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bir şey veya kimseye aşırı sevgi duymak, gönlünü kaptırmak.

'Aşık oldum hemân kulakdan aña Olmadan daḥı âşinâ sevdüm

6. 'aşık ol-:

Gazel 2161

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bir şey veya kimseye aşırı sevgi duymak, gönlünü kaptırmak.

Olup 'aşık belâ vü derdi evvel cânâ tapşurdum
Velî soñra dil ü cânî der-i cânâna tapşurdum

7. 'aşık ol-:

Gazel 2191

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bir şey veya kimseye aşırı sevgi duymak, gönlünü kaptırmak.

Meger gün yüzine gün 'aşık olmuş Yürür âvâre itmez bir dem ârâm

8. 'aşık ol-:

Gazel 2191

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Bir şey veya kimseye aşırı sevgi duymak, gönlünü kaptırmak.

Yüri zâhid yüri ol sen selâmet
Melâmet 'aşık olan istemez nâm

9. 'aşık ol-:

Gazel 2312

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Bir şey veya kimseye aşırı sevgi duymak, gönlünü kaptırmak.

Cemâl-i hüsnuñe karşı derününden yanar dâlam
Benüm gibi meger 'aşık olupdur saña micmer hem

10. 'aşık ol-:

Gazel 2348

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bir şey veya kimseye aşırı sevgi duymak, gönlünü kaptırmak.

'Aşık olman olanuñ derd ü belâsı çoğ olur
Döstar hâltime kim baksa aña ben bendem

11. 'aşık ol-:

Gazel 2412

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Bir şey veya kimseye aşırı sevgi duymak, gönlünü kaptırmak.

Añlamaz-ıdum ezelden ben güzeller hey'etin
'Aşık oldum 'ışk öğretti baña mâhiyyetin

12. 'aşık ol-:

Gazel 2448

Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Bir şey veya kimseye aşırı
sevgi duymak, gönlünü kaptırmak.*

Müşkilât-ı 'ışkı müft-i zamân
fehmi itmedi
'Aşık olup çekmedi zîrâ ki anuñ
şiddetin

13. 'aşık ol:-
Gazel 2449
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Bir şey veya kimseye aşırı
sevgi duymak, gönlünü kaptırmak.*

'Aşık olan hiç şafâ almaz mey-i
engürdan
Kalbi anuñ ser-te-ser tâ tolmayınca
nürdan

14. 'aşık ol:-
Gazel 2449
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Bir şey veya kimseye aşırı
sevgi duymak, gönlünü kaptırmak.*

'Aşık olan hiç şafâ almaz mey-i
engürdan
Kalbi anuñ ser-te-ser tâ tolmayınca
nürdan

15. 'aşık ol:-
Gazel 2465
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Bir şey veya kimseye aşırı
sevgi duymak, gönlünü kaptırmak.*

'Aşık oldum yine zülfine giriftar
oldı dil
Döştar düşmen dağı 'ışka giriftar
olmasun

âşikâr:

1. âşikâr:
Gazel 2082
Mısra: 4
*Açık, meydanda, gözle
görülebilin, belli, ayan.*

Çün harâbâtı oldık 'âlemde
Âşikâr anı bî-hicâb içelüm

âşikâr id:-

1. âşikâr id:-
Gazel 2117
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Meydana çıkarmak, belli
etmek, ortaya koymak.*

İy Muhibbî sormagil derdüm
idersin âşikâr
Yüz cefâ bîñ cevri ol nâ-
mihribândan görmişem

2. âşikâr id:-
Gazel 2346
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Meydana çıkarmak, belli
etmek, ortaya koymak.*

Sırr-ı 'ışkı saklamak kaçd eyledüm
cânım gibi
Âşikâr ide diyüben âh u vâdan
korkaram

âşikâr it:-

1. âşikâr it:-
Gazel 2110
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Meydana çıkarmak, belli
etmek, ortaya koymak.*

Muhibbî sakladum gerçi bu sırr-ı
'ışkı sînemde
Anı âhîr bu âhumla cihâna âşikâr
itdüm

2. âşikâr it:-
Gazel 2290
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Meydana çıkarmak, belli
etmek, ortaya koymak.*

Feşâhat bahırına gavvâş olup
daldum güzâr itdüm
O deryâdan niçe dürler çıkardum
âşikâr itdüm

3. âşikâr it:-
Gazel 2363
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Meydana çıkarmak, belli
etmek, ortaya koymak.*

Didüm meclisde dildâra yanar
gördüñ mi hiç şem'î
Zebân-ı hâl-ile derd-i derünüm
âşikâr itdüm

âşikâr ol:-

1. âşikâr ol:-
Gazel 2024
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Meydana çıkarmak, belli olmak,
görünmek.*

Dürr ü cevherle tolu bahr-ı
ma'ânîdür gönül

Bî-nihâyet niçe sırlar olur andan
âşikâr

âşikâre evle:-

1. âşikâre evle:-
Gazel 2428
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Meydana çıkarmak, belli
etmek, ortaya koymak.*

Goncalar dem-beste olup bülbül
efğân eylesün
Âşikâre eylesün göz yaşını âb-ı
revân

âşikâre kıl:-

1. âşikâre kıl:-
Gazel 2084
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Meydana çıkarmak, belli
etmek, ortaya koymak.*

Derün-ı dilde olan dağı âşikâre
kılâm
Ola ki derd-i dil-i bî-çarâra çare
kılâm

'âşik-ı bî-bâk:

1. 'âşik-ı bî-bâk:
Gazel 2492
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Korkusuz aşık.

Bu kerâmet mi degül Mecnûn'a
kuşlar cem' olup
Kaçmaya şîr ü peleng ol 'âşik-ı bî-
bâkden

'âşik-ı bî-çâre:

1. 'âşik-ı bî-çâre:
Gazel 2440
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Çaresiz aşık.

Döştum cevri ü cefâdan dağı
usanmaz mısın
'Aşık-ı bî-çâreler kanına hiç
kanmaz mısın

'âşik-ı dîdâr:

1. 'âşik-ı dîdâr:
Gazel 2342
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Güzel yüzün aşığı.

İsteyüp cenneti zâhid gibi havrâ
dilemem
Baña bu bes ki senüñ 'âşık-ı
dîdârüñ olam

'âşık-ı dil-haste:

1. **'âşık-ı dil-haste:**
Gazel 2418
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Gönlü hasta aşıktır.

Her ne deñlü cevri iderse ol
vefâdan yig baña
'Âşık-ı dil-hastedür derdüñe
dermândur diyen

'âşık-ı hasta:

1. **'âşık-ı hasta:**
Gazel 2253
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Hasta aşık.

Didi ki dilüñ hâlinde 'âşık-ı hasta
Didüm ki dilüm bende degül saña
çi dânem

'âşık-ı pâk-nazar:

1. **'âşık-ı pâk-nazar:**
Gazel 2348
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Temiz gözülü aşık.

'Âşık-ı pâk-nazar olsa Muhibbî'ye
ne 'ayb
Bu hüner bes ki ne şüfi vü ne
dânişmendem

'âşık-ı rind:

1. **'âşık-ı rind:**
Gazel 2159
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Aşık bir rindim.

'Âşık-ı rindem bu günü virmezem
ben yarına
Zâhidâ şahidle meyden sanma
perhîz eyleyem

'âşık-ı şarrâf:

1. **'âşık-ı şarrâf:**
Gazel 2235
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Aştan anlayan.

Kıymet-i gevher-i 'ışk ne idügin
bilmek için

Nağd-i cân-ıla alan 'âşık-ı şarrâfa
gelem

'âşık-ı sevdâ:

1. **'âşık-ı şeydâ:**
Gazel 2434
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Divane aşık.

Çäre eyleñ döştlar ben 'âşık-ı
şeydâ-y-ıçun
Cân lebe geldi dirîgâ ol melek-
sîmâ-y-ıçun

asıl-:

1. **asılan:--an, -**
Gazel 2058
Mısra: 5
*Boynuna ip geçirip
sallandırılarak öldürülmek, idam
edilmek.*

Düd-ı zencîr ile asılan felekler
şakfına
Görinen kândîl-i âh-ı pür-
şerârumdur benüm

2. **asılmış:-muş**
Gazel 2159
Mısra: 3
*Yüksek bir yere iliştirilip
sarkıtılmak, sallandırılmak.*

Nağl-i kâddine gönül yir yir
asılmış göncadur
Ben ki ol bâlâ kâdün vaşluñ dil-
âvîz eyleyem

asıl:

1. **aşıl:**
Gazel 2241
Mısra: 7
Asıl, öz, gerçek.

Lebüñ baña aşıl cândur olan cân
tende 'âriyet
Lebüm üzre lebüñ ko kim anı tã
saña bisyâram

âşinâ:

1. **âşinâsından:-sı, -n, -dan**
Gazel 2026
Mısra: 7
Bildik, tanıdık, dost.

Âşinâsından kaçır bigânelerle
hem-nişîn
'Âşıkı yâd eylemez dimekdür işi
yâda gel

2. **âşinâdur:-dur**
Gazel 2196
Mısra: 8
Bildik, tanıdık kimse.

Ne için bigâne-veş şimdi bakarsın
gönlüme
'İşkuñ ile çün ezelden âşinâdur
sevdüğüm

3. **âşinâ:**
Gazel 2293
Mısra: 6
Bildik, tanıdık kimse.

Dalalum göz yaşına mâhî gibi
Bağr-ı eşk-ile âşinâ olalum

4. **âşinâ:**
Gazel 2310
Mısra: 1
*Yakın, yakın gelen, munis,
dost.*

Olalıdan zülfün-ile âşinâ gönlüm
gözüm
Başuma biñ dürlü getürdi belâ
gönlüm gözüm

5. **âşinâdan:-dan**
Gazel 2339
Mısra: 2
*Yakın, yakın gelen, munis,
dost.*

Şevk-i rüyuñla senüñ dîvâne
Âşinâdan hîvîşden bigâneyim

6. **âşinâ:**
Gazel 2362
Mısra: 16
*Yakın, yakın gelen, munis,
dost.*

Muhibbî derd-i 'ışk-ıla düşelden
bağr-ı hicrâna
Gamuñdan özge hiç yokdur anuñla
âşinâ kıblem

âşinâ ol-:

1. **âşinâ ol-:**
Gazel 2046
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Tanımak, bilmek.

Ugrasa bigâne-veş Tañrı
selâmından kaçır
Bilmezem anuñla kandan âşinâ
oldı gönül

2. **âşinâ ol-:**
Gazel 2111
Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Tanımak, bilmek.

Bir iki cām-ı şafâ bahş eyle huzûra
varam
Ne yâda minnet idüp ne hüd
âşinâda olam

3. **âşinâ ol-:**
Gazel 2128

Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Bildik, tanıdık olmak.

‘Âşık oldum hemân kulakdan aña
Olmadan dağı âşinâ sevdim

4. **âşinâ ol-:**
Gazel 2460

Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Tanıdık olmak.

Ğamuñ dilden degül bir lahza hâlî
Olaldan ‘ışkuñ-ıla âşinâ ben

âsitân:

1. **âsitânũnda:--uñ, --da**
Gazel 2032

Mısra: 10
Eşik, dergah. || Aşık daima bu eşikte
yüz suyu ve gözyaşı döker. Oraya
erişebilmek, yüz sürebilmek için
yalvarır durur. Bu onun en büyük
arzusudur. Aşık için orası cennet,
kible, secdegâh, yastık ve gül
bahçesidir.

Bülbülem gül gibi almazsın
figânum güşuña
Âsitânũnda Muhibbî nâle eyler
mâh u sâl

2. **âsitânũna:--uñ, -a**
Gazel 2136

Mısra: 4
Eşik, dergah. || Eşik, dergah.
|| Divan edebiyatında sevgiliden
bahsedilirken baza onun asitanı ve
eşiği de anılır. Aşık daima bu
asitanda yüz suyu ve gözyaşı
döker, oraya erişebilmek, yüz
sürebilmek için yalvarır durur. Bu,
onun en büyük arzusudur.
Kapisında kul olup sevdiğinin
köpekleriyle sohbet edebilmek için
her şeyini fedaya, orayı
gözyaşlarıyla yıkamaya ve orada
bir ayak toprağı olmaya hazırdır.
Söz konusu sevgili, padişah veya
çok değerli kişilerden biri olursa
şair, asitanı bir şeyler dilemek
gayretiyle kullanılır.

Pâdişâh olduña cânâ Tañrı’dan
korkmaz mısın
Niçeye dek âsitânũna varup dâd
eyleyem

3. **âsitânũnda:--uñ, -da**
Gazel 2143

Mısra: 9
Eşik, dergah. Divan
edebiyatında sevgiliden
bahsedilirken baza onun asitanı ve
eşiği de anılır. Aşık daima bu
asitanda yüz suyu ve gözyaşı
döker, oraya erişebilmek, yüz
sürebilmek için yalvarır durur. Bu,
onun en büyük arzusudur.
Kapisında kul olup sevdiğinin
köpekleriyle sohbet edebilmek için
her şeyini fedaya, orayı
gözyaşlarıyla yıkamaya ve orada
bir ayak toprağı olmaya hazırdır.
Söz konusu sevgili, padişah veya
çok değerli kişilerden biri olursa
şair, asitanı bir şeyler dilemek
gayretiyle kullanılır.

Muhibbî âsitânũnda özini pây-mâl
itdi
Bu ümmide ki bir gün pâyũna yüz
süre dildarum

4. **âsitânına:--ı, -n, -a**
Gazel 2159

Mısra: 7
Eşik, dergah. Divan
edebiyatında sevgiliden
bahsedilirken baza onun asitanı ve
eşiği de anılır. Aşık daima bu
asitanda yüz suyu ve gözyaşı
döker, oraya erişebilmek, yüz
sürebilmek için yalvarır durur. Bu,
onun en büyük arzusudur.
Kapisında kul olup sevdiğinin
köpekleriyle sohbet edebilmek için
her şeyini fedaya, orayı
gözyaşlarıyla yıkamaya ve orada
bir ayak toprağı olmaya hazırdır.
Söz konusu sevgili, padişah veya
çok değerli kişilerden biri olursa
şair, asitanı bir şeyler dilemek
gayretiyle kullanılır.

Âsitânına baş urmaktan eger gelse
şudâ’
Eşk-ile hâk-i derini şandal-âmiz
eyleyem

5. **âsitânũnda:--uñ, -da**
Gazel 2199

Mısra: 9
Eşik, dergah. Divan
edebiyatında sevgiliden
bahsedilirken baza onun asitanı ve
eşiği de anılır. Aşık daima bu
asitanda yüz suyu ve gözyaşı
döker, oraya erişebilmek, yüz
sürebilmek için yalvarır durur. Bu,

onun en büyük arzusudur.
Kapisında kul olup sevdiğinin
köpekleriyle sohbet edebilmek için
her şeyini fedaya, orayı
gözyaşlarıyla yıkamaya ve orada
bir ayak toprağı olmaya hazırdır.
Söz konusu sevgili, padişah veya
çok değerli kişilerden biri olursa
şair, asitanı bir şeyler dilemek
gayretiyle kullanılır.

Âsitânũnda Muhibbî cân-ıla serden
geçüp
Başumı kâse sıfâl âhir seg-i kü
eyledüm

6. **âsitâna:--a**
Gazel 2214

Mısra: 6
Eşik, dergah. Divan
edebiyatında sevgiliden
bahsedilirken baza onun asitanı ve
eşiği de anılır. Aşık daima bu
asitanda yüz suyu ve gözyaşı
döker, oraya erişebilmek, yüz
sürebilmek için yalvarır durur. Bu,
onun en büyük arzusudur.
Kapisında kul olup sevdiğinin
köpekleriyle sohbet edebilmek için
her şeyini fedaya, orayı
gözyaşlarıyla yıkamaya ve orada
bir ayak toprağı olmaya hazırdır.
Söz konusu sevgili, padişah veya
çok değerli kişilerden biri olursa
şair, asitanı bir şeyler dilemek
gayretiyle kullanılır.

Seylâb-ı yaşum irişdi nigârâ hâzer
eyle
Nâgâh zarar eyleye ol âsitâna hem

7. **âsitânına:--ı, -n, -a**
Gazel 2281

Mısra: 7
Eşik, dergah. Divan
edebiyatında sevgiliden
bahsedilirken baza onun asitanı ve
eşiği de anılır. Aşık daima bu
asitanda yüz suyu ve gözyaşı
döker, oraya erişebilmek, yüz
sürebilmek için yalvarır durur. Bu,
onun en büyük arzusudur.
Kapisında kul olup sevdiğinin
köpekleriyle sohbet edebilmek için
her şeyini fedaya, orayı
gözyaşlarıyla yıkamaya ve orada
bir ayak toprağı olmaya hazırdır.
Söz konusu sevgili, padişah veya
çok değerli kişilerden biri olursa
şair, asitanı bir şeyler dilemek
gayretiyle kullanılır.

Yüz urup âsitânına çağurdum dâda
dâd eyle
Didi dîvânesin beñzer bilürsin beni
bî-dâdam

8. **āsītānuūnda**: -uñ, -da

Gazel 2281

Mısra: 13

Eşik, dergah. Divan edebiyatında sevgiliden bahsedilirken baza onun asitani ve eşiği de anılır. Aşık daima bu asitanda yüz suyu ve gözyaşı döker, oraya erişebilmek, yüz sürebilmek için yalvarır durur. Bu, onun en büyük arzusudur. Kapısında kul olup sevdiğinin köpekleriyle sohbet edebilmek için her şeyini fedaya, orayı gözyaşlarıyla yıkamaya ve orada bir ayak toprağı olmaya hazırdır. Söz konusu sevgili, padişah veya çok değerli kişilerden biri olursa şair, asitani bir şeyler dilemek gayretiyle kullanılır.

Sorarsañ āsītānuūnda Muhibbī kemteri kimdür
Haķırūndür faķırūndür ayakdan düşmiş üftādem

9. **āsītānuūnda**: -uñ, -da

Gazel 2400

Mısra: 1

Eşik, dergah. Divan edebiyatında sevgiliden bahsedilirken baza onun asitani ve eşiği de anılır. Aşık daima bu asitanda yüz suyu ve gözyaşı döker, oraya erişebilmek, yüz sürebilmek için yalvarır durur. Bu, onun en büyük arzusudur. Kapısında kul olup sevdiğinin köpekleriyle sohbet edebilmek için her şeyini fedaya, orayı gözyaşlarıyla yıkamaya ve orada bir ayak toprağı olmaya hazırdır. Söz konusu sevgili, padişah veya çok değerli kişilerden biri olursa şair, asitani bir şeyler dilemek gayretiyle kullanılır.

Āsītānuūnda şehā hāk eyledüm yine yüzüm
Bu ümide koyasın üstine pā göre gözüm

10. **āsītānuūnda**: -uñ, -da

Gazel 2410

Mısra: 2

Eşik, dergah. Divan edebiyatında sevgiliden bahsedilirken baza onun asitani ve eşiği de anılır. Aşık daima bu asitanda yüz suyu ve gözyaşı döker, oraya erişebilmek, yüz sürebilmek için yalvarır durur. Bu, onun en büyük arzusudur. Kapısında kul olup sevdiğinin köpekleriyle sohbet edebilmek için her şeyini fedaya, orayı gözyaşlarıyla yıkamaya ve orada

bir ayak toprağı olmaya hazırdır. Söz konusu sevgili, padişah veya çok değerli kişilerden biri olursa şair, asitani bir şeyler dilemek gayretiyle kullanılır.

Reşk iderse tañ mıdır küyuña firdevs-i berīn
Āsītānuūnda ider cārüb zülfin hūr-ı ʿīn

11. **āsītānuūnda**: -uñ, -da

Gazel 2432

Mısra: 12

Eşik, dergah. Divan edebiyatında sevgiliden bahsedilirken baza onun asitani ve eşiği de anılır. Aşık daima bu asitanda yüz suyu ve gözyaşı döker, oraya erişebilmek, yüz sürebilmek için yalvarır durur. Bu, onun en büyük arzusudur. Kapısında kul olup sevdiğinin köpekleriyle sohbet edebilmek için her şeyini fedaya, orayı gözyaşlarıyla yıkamaya ve orada bir ayak toprağı olmaya hazırdır. Söz konusu sevgili, padişah veya çok değerli kişilerden biri olursa şair, asitani bir şeyler dilemek gayretiyle kullanılır.

Faħr kılmaz bu Muhibbī başı irse göklere
Āsītānuūnda murādı budur ola kemterīn

12. **āsītānuūnda**: -uñ, -da

Gazel 2481

Mısra: 5

Eşik.

Ölürsem āsītānuūnda nigārā derd ü hasretle
Yidür bu üstülvānumı seg-i küyuña aş olsun

āsītīn:

1. **āsītīnüm**: -üm

Gazel 2108

Mısra: 4

Esvap kolu, yen.

Gözüm yaşımı bir dem silmek ile Olupdur ğarķ-ı hūn bu āsītīnüm

āsivāb:

1. **āsivābam**: -am

Gazel 2302

Mısra: 10

Değirmen, su değirmeni.

Gehī nālān olup san çarħ-ı gerdūn
Gehī ser-geşte hem çü āsivābam

āşivān:

1. **āşivānı**: -ı

Gazel 2249

Mısra: 13

Yuva, ev.

Āşivānı yücedür irmek aña mümkün degül
Niçeye dek inleyüp hasretle āh u vā kılam

2. **āşivānıdır**: -ı, --dur

Gazel 2024

Mısra: 13

Yuva. || Kuş yuvası.

Çün ezel Sīmurğ-ı ʿışķuñ āşivānıdır göñül

3. **āşivānından**: -ı, -n, -dan

Gazel 2483

Mısra: 12

Yuva, kuş yuvası.

Sañā beg dirse birkaç gün sakın dünyāya aldanma
Senūñ gibi niçe yavru uçurmuş āşivānından

āşivān it:

1. **āşivān it**:

Gazel 2089

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Kuş yuvası yapmak.

Gezüp taşra beyābānı olup āvāre Mecnūn tek
Belā kuşlarına jülide müyum āşivān itdüm

āşivāne:

1. **āşivānesin**: -sı, -n

Gazel 2487

Mısra: 6

Kuş yuvası.

ʿİşkıyla hep tıyūr u vuhūşa ider hüküm
Mecnūn olalı başına murğ āşivānesin

āşivān-ı murğ:

1. **āşivān-ı murğ**:

Gazel 2150

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Kuş yuvası.

Vādī ʿi ʿışķ içre Mecnūn olalı hem-kisvetüm

Åşiyân-ı murğdur başumda tãc u devletüm

âsiyân-ı vâdi-i dehr:

1. **âşiyân-ı vâdi-i dehr:**

Gazel 2458

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Dünya vadisinin kuş yuvası.

Hem-cenâh olur bugün 'Ankâ-yı küh-ı Kâf-ıla
Åşiyân-ı vâdi-i dehre girüben ferd olan

'asker:

1. **'askerin:-i, -n**

Gazel 2380

Mısra: 5

Asker, ordu.

Döştlar cem' eyledüm bir yire eşküm 'askerin
Şâh-ı gam kaldırdı âhdan ejdehâ-
peyker 'alem

'asker çek-:

1. **'asker çek-:**

Gazel 2147

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Asker göndermek, sevketmek.

Surh-serler kaşdın itdüm çekdüm İslâm 'askerin
'Avn-i Hağ'la 'âzım-i iklîm-i İrân olmışam

aslä:

1. **aşlä:**

Gazel 2055

Mısra: 9

Hiçbir vakit, hiçbir zaman, hiçbir şekilde, kesinlikle, kat'iyen.

Ser-i küyını dildâruñ varuban görmedüm aşlä
Niçe kez hufyeten geldi didiler müttehem çekdüm

'asr:

1. **'aşruñ:-uñ**

Gazel 2131

Mısra: 14

Zaman, devir, çağ.

Hasretinden inlerem bir gül-ruhuñ şâm u şehër
Şimdiki 'aşruñ Muhibbî bülbül-i nälâniyam

assi:

1. **assi:**

Gazel 2007

Mısra: 4

Fayda, kâr, menfaat.

Yüri cãn naqdini harc eyle metâ'-ı gamı al
Assı itdi niçeler uydu bu bāzāra gönül

2. **assi:**

Gazel 2483

Mısra: 5

Fayda, kar, menfaat.

Metâ'-ı büsesin alsañ virüp cãn assı iderdüñ
Dilâ cãn çünkü anuñdur ne çıkar kendü yanından

âşüb:

1. **âşüb:**

Gazel 2269

Mısra: 2

Karışıklık, kargaşalık.

Yine deyr içre büt-i 'işve-nümâyı görürem
Ehl-i 'işka yine âşüb u belâyı görürem

âşüb-ı zamân:

1. **âşüb-ı zamân:**

Gazel 2117

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Zamanı, devri karıştıran

(güzel).

Biñ zebānum olsa takrîr itmeye derd-i dilüm
Ben ki ol hün-rîz âşüb-ı zamāndan görmişem

âşüfte:

1. **âşüfte:**

Gazel 2261

Mısra: 4

Çılgın gibi seven, aşktan

perişan olan, meftun.

Göreliden nergis-i çeşmüñ şehâ Vâlih ü âşüfte bîmâr olmışam

2. **âşüftesi:-si**

Gazel 2166

Mısra: 9

Çılgın gibi seven, aşktan

perişan olan, sevdalı kimse, meftun.

Düşde görelden nigârı olmışam âşüftesi
Haşr olunca dilerem gitmeye bu hıvâbum benüm

3. **âşüfte:**

Gazel 2419

Mısra: 4

Çılgın gibi seven, aşktan perişan olan, sevdalı kimse, meftun.

Mu'anber mü gül-i hoş-bü kemân ebrü gözi cādū
Göreliden kalmadı tākāt gönül âşüfte cãn hayrân

âşüfte ol-:

1. **âşüfte ol-:**

Gazel 2492

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Perişan olmak.

'İşk-ıla âşüfte olsa bu Muhibbî tañ degül
Gördü hüsnuñ şüretin âyine-i idrâkden

âşüfte-i zülf:

1. **âşüfte-i zülf:**

Gazel 2267

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Dağmık saç.

Eylesem nâle vü bî-şabr fiğân olmaz 'aceb
Ben ki âşüfte-i zülf ü hañt ü hâlem ne kılam

âsümân:

1. **âsümân:**

Gazel 2451

Mısra: 6

Gökyüzü.

Her taraf serv ü gül ü nergis benefşe yâsemem
Şimdilik gâyet müşerrefür zemîn ü âsümân

2. **âsümânıdur:--i, --dur**

Gazel 2024

Mısra: 3

Gök, gökyüzü, sema, felek.

Şöyle beñzer kim hağâyık âsümânıdur gönül
Güş-ı dehrî gevher-i nazm-ıla memlü eyledi

at:

1. **atı:-ı**

Gazel 2104

Mısra: 6

At.

Cevlânlar idüp eyleme 'uşşâkı pây-mâl

Didüm didi ki olmaz 'aceb atı serkeşem

2. **at:**

Gazel 2125

Mısra: 4

At.

Esb-i nâz üzere yine mestâne çeşmüñ tîğ alup

At salup 'âşıklarun çignetme şahbâzum benüm

3. **atı:-ı, -**

Gazel 2061

Mısra: 6

Binme, yük çekme ve taşıma hizmetlerinde kullanılan, Orta Asya menşeli, tek turnaklı, memeli hayvan.

Ol şehsüvâr nâz-ıla esbe süvâr ola
Atı önince olmayan anuñ piyâde kim

4. **at:**

Gazel 2404

Mısra: 4

At.

Başumı top eylerem ben zülfünün
çevgânına
At salan meydân-ı hüsne
şehsüvârumdur benüm

at:-

1. **atılsa:--ıl, --sa**

Gazel 2024

Mısra: 10

Fırlatılmak. || Bir şeyi bir hedefe veya bir tarafa doğru fırlatmak.

Kayurur gözler o bâğuñ

bâğbânıdır gönül

Çarğ yayından kaçan atılsa miñnet okları

2. **atup:-up**

Gazel 2071

Mısra: 7

Bir şeyi bir hedefe veya bir tarafa doğru fırlatmak.

Ğamze okın atup yâr almak dilerse cānum

İrdün murâda iy dil itdi meger terahhūm

3. **atar:-ar**

Gazel 2090

Mısra: 1

Oku fırlatmak.

Hâ atar cevri okların ol yâr-ı bed-
hūvâhum ben

Rüşen itmez gönülümün vîrânesin
mâhum benüm

4. **atar:-ar**

Gazel 2120

Mısra: 10

Bir şeyi bir hedefe veya bir tarafa doğru fırlatmak.

İy Muñibbî sîne sahrâsında gel kıl
dil nişân

Çün atar ğamz okların kaşı
kemānum var benüm

5. **atsañ:-sa, -ñ**

Gazel 2160

Mısra: 7

Bir şeyi bir hedefe veya bir tarafa doğru fırlatmak.

İy kemān ebrü eger atsañ baña
ğamzeñ okın
İzzet idüp sîne şadrında aña yir
eyleyem

6. **atmaga:-mag, -a**

Gazel 2180

Mısra: 5

Bir nesneyi belli bir yöne, hedefe doğru fırlatmak.

Atmaga âh oklarını her şeh
eflake çün
Miñnet ile bükilen bu kıddümi ben
ya kılam

7. **atalum:-alum**

Gazel 2293

Mısra: 11

Bir şeyi bir hedefe veya bir tarafa doğru fırlatmak.

Atalum yine bu âh oklarını
Büküben kıddümüzi ya olalum

8. **ataram:-ar, -am**

Gazel 2294

Mısra: 14

Bir şeyi bir hedefe veya bir tarafa doğru fırlatmak.

Bükilüp kıddüm olaldan iy
Muñibbî yâ benem
'Arşa-i 'ışk içre her dem ataram âh
okların

9. **atmaga:-mag, -a**

Gazel 2305

Mısra: 8

Bir şeyi bir hedefe veya bir tarafa doğru fırlatmak.

'İşk meydânında dikdüm sînemi
kıldum nişân
Ğamze okın atmaga ol kaşı yayı
isterem

10. **atılan:-ıl, -an**

Gazel 2406

Mısra: 6

Bir şeyi bir hedefe veya bir tarafa doğru fırlatmak.

Yakmaga bî-dîn rakîbi her gice iy
mehlikâ
Atılan yir yir felekden tîr-i
âhumdur benüm

11. **atar:-ar**

Gazel 2434

Mısra: 7

Bir şeyi bir hedefe veya bir tarafa doğru fırlatmak.

Dem-be-dem mestâne çeşmüñ tîr
atar ben hastaya
Didi dil kırbân olayın ben o kaşı
yay-ıçun

12. **atarsañ:-ar, -sa, -ñ**

Gazel 2450

Mısra: 2

Bir şeyi bir hedefe veya bir tarafa doğru fırlatmak.

Tabla-i sînemde cānâ kılmışamdur
dil nişân
Tîr-i müjgānuñ atarsañ n'ola iy
kaşı kemān

13. **atdı:-dı**

Gazel 2453

Mısra: 1

Atmak, fırlatmak.

Sînem nişâne kıldı ya kaşı atdı tîrin
Cānum hürüc idende teklîf itdi
yirin

14. **atduñ:-du, -ñ**

Gazel 2457

Mısra: 4

Saçmak, serpmek.

Çeşmüñün şayyadı kurdı yine
zülfün ağma
Murg-ı diller şaydına hâlünden
atduñ danesin

ata:

1. **atalardan:--lar, --dan**

Gazel 2027

Mısra: 8

Eski Türkler'de yaşlı, saygı değer ve hakim kimse. || Cet, dede, büyük baba ve aynı soydan daha önce yaşamış olan kimse.

Haşbeten-lillâh cefâ vü cevri
kânûn eyleme
Bu meşeldür atalardan döstüm kan
eylegil

'atâ kıl-:

1. 'atâ kıl-:

Gazel 2462

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Bağışlamak, vermek, ihsan etmek, lutfetmek.

Haṭâ kıldum ise luṭf it 'atâ kıl
Beni kurtar belâ vü derd ü ğamdan

âtes:

1. âtes:

Gazel 2301

Mısra: 1

Aşk, ayrılık, hasret, azap, hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı etkisi.

Âtes ile dil yanar sînemde vardur
nâr hem
İnlerem tâ şubh olunca olmuşam
bîmâr hem

2. âtesîn:-i, -n

Gazel 2118

Mısra: 8

Alev, od.

Bu ümîd-ile ki mihr-i enverüm
menzil ide
Sîne burcın âtesîn eşkümle pervîn
eyledüm

3. âteşe:-e

Gazel 2308

Mısra: 7

Ateş, od, kor.

Âteşe 'âdet budur su sepseler
teskîn olur
Nâr-ı dil artar 'aceb akşa
gözümde kan benüm

4. âteşe:--e, -

Gazel 2029

Mısra: 8

Odun, kömür gibi maddelerin yandıktan sonraki sıcak ve kırmızı durumu, yanmış kömür ve odun, kor.

Gördi luṭfuñı baña yandı raḳîb
Görse mürvet âteşe yanar baḫîl

5. âtes:

Gazel 2043

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Ateş.

Mâh-rûlarda Muḫibbî Kâdir'ün gör
küdetin
Bir yire cem' eylemiş âtes hevâ vü
âb u gil

6. âtesdür:-dür

Gazel 2078

Mısra: 10

Yanıcı cisimlerin tutuşmasıyla beliren ısı ve ışık, od.

Eksük olmasun Muḫibbî âtes-i dil
sîneden
Çün ol âtesdür çerâğ-ı şâm-ı
hicrânüm benüm

7. âtesîne:-i, -n, -e

Gazel 2109

Mısra: 4

Coşkunluk, ihtiras, şiddetli arzu.

Aḫvâlümü kim ola benüm yâra 'arz
ide
Döymez firâk âtesîne defter ü
kalem

8. âtesüm:-üm

Gazel 2166

Mısra: 5

Aşk, ayrılık, hasret, azap, hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı etkisi.

Âtesüm câna irişdi kâr ide mi
bilmezem
Yok-durur eşkümde özge dîdede
âbum benüm

9. âtes:

Gazel 2196

Mısra: 4

Aşk, ayrılık, hasret, azap, hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı etkisi.

'Işka düşdüm zülfünüñ sevdâsıla
toldı dimâğ
Dilde âtes gözde nem başda
hevâdur sevdüğüm

10. âtesüm:-üm

Gazel 2200

Mısra: 4

Aşk, ayrılık, hasret, azap, hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı etkisi.

Yir yir felekde sanma görinen
nücum ola
Çıkar şerâr-ı âh-ı düddur dilden
âtesüm

11. âtes[i]:-i

Gazel 2209

Mısra: 5

Aşk, ayrılık, hasret, azap, hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı etkisi.

Yaş dökdükçe dîde dil âtes[i]
ziyâde
Oldı 'aceb söyünmez bu âtes-i
derünüm

12. âtesîne:-i, -n, -e

Gazel 2214

Mısra: 1

Aşk, ayrılık, hasret, azap, hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı etkisi.

Dil âtesîne cân ile ten yandı câme
hem
Düd-ı dilüm çıkmaga geldi zebâne
hem

13. âtes-ile:-ile

Gazel 2223

Mısra: 1

Aşk, ayrılık, hasret, azap, hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı etkisi.

Dil âtes-ile yandı tenüm bile câme
hem
Düd-ı dilüm çıkmaga geldi zebâne
hem

14. âtesî:-i

Gazel 2254

Mısra: 3

Aşk, ayrılık, hasret, azap, hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı etkisi.

Bu gönüm âtesî ile gözüm yaşını
cem' itdüm
İder 'arz ehli 'ışk olan bu nev'-ile
kerâmet hem

15. âtesiyile:-i, -(y)le

Gazel 2272

Mısra: 7

Aşk, ayrılık, hasret, azap, hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı etkisi.

Âtesiyile dil yine ola bu bagrumda
kebâb
Bir nazar mâh ruḫı görse nâgehân
gözüm

16. **āteş:**

Gazel 2299

Mısra: 7

Ateş.

Āb u āteş cem´ mümkün olmaz
iken dōstlar
Bu ne h̄ikmet aqlaram s̄inemde
vardur nār hem

17. **āteşine:-i, -n, -e**

Gazel 2302

Mısra: 7

*Aşk, ayrılık, hasret, azap,
hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı
etkisi.*

Yanalıdan bertü´ işk āteşine
Döner sıh üzere inler bir kebābam

18. **āteşe:-e**

Gazel 2334

Mısra: 6

*Aşk, ayrılık, hasret, azap,
hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı
etkisi.*

Yandı firakiyla ciger kalmadı bu
tende eşer
Āteşe döyer mi beşer n´idem
n´idem āh ne-y-idem

19. **āteşine:-i, -n, -e**

Gazel 2351

Mısra: 2

*Aşk, ayrılık, hasret, azap,
hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı
etkisi.*

Şem´-i h̄üsne yanmaga pervāneyim
Yanmayup´ işk āteşine yā neyim

20. **āteşe:-e**

Gazel 2365

Mısra: 6

*Aşk, ayrılık, hasret, azap,
hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı
etkisi.*

Dāğ-ı hasret s̄inede gön̄lümde
vardur nār-ı´ işk
Āteşe yanmakda birdür bu içüm
taşum benüm

21. **āteşüm:-üm**

Gazel 2386

Mısra: 2

*Aşk, ayrılık, hasret, azap,
hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı
etkisi.*

Tāb-ı ruhıyla yakdı beni şūh-ı
mehveşüm
Sākī getür şarabı ki def´ ide āteşüm

22. **āteşini:-i, -n, -i**

Gazel 2392

Mısra: 7

*Aşk, ayrılık, hasret, azap,
hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı
etkisi.*

Her kaçan´ işk āteşini ben uyarsam
s̄inede
Dūd-ı āhumla cihān mülkin siyeh-
pūş eyleyem

23. **āteş:**

Gazel 2411

Mısra: 2

Ateş, gönül ateşi.

Cān u dil yansa ne tañ ol tīg-ı āteş-
tābdan
Gösterür cādū gözi sıhriyle āteş
ābdan

24. **āteşine:-i, -n, -e**

Gazel 2413

Mısra: 8

*Aşk, ayrılık, hasret, azap,
hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı
etkisi.*

İy dōst n´ola yüzüme ger bir güle
baksañ
Bu cevr ü cefā āteşine niçe yanam
ben

25. **āteş:**

Gazel 2459

Mısra: 4

Ateş.

Gözlerüm yaş dökdüğince āhum
artsa tañ mıdur
Āteş üzere su dökilse´ ālemi tutar
dütün

26. **āteşiyle:-i, -(y), -le**

Gazel 2471

Mısra: 7

*Aşk, ayrılık, hasret, azap,
hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı
etkisi.*

Giceler tā şubha dek´ işk āteşiyle
yakuban
Çın seher bu gözlerüm yaşımı
bārān idesin

27. **āteşini:-i, -n, -i**

Gazel 2472

Mısra: 3

*Aşk, ayrılık, hasret, azap,
hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı
etkisi.*

Dil āteşini itmedi tesk̄in sirişk̄üm
Odlara cihān yandı tutuşdı
şererümden

28. **āteş:**

Gazel 2482

Mısra: 10

*Aşk, ayrılık, hasret, azap,
hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı
etkisi.*

Muhibbī yazmak itse derd-i h̄ālin
Yana kāğıd düşe āteş kaleminden

29. **āteş:**

Gazel 2492

Mısra: 2

*Oğun, kömür gibi maddelerin
yandıktan sonraki sıcak ve kırmızı
durumu, yanmış kömür ve odun,
kor.*

Çıksa āhum tañ mıdur bu s̄ine-i
şād-çākden
Zāhir olur dūdlar āteş kona
h̄āşākden

30. **āteş:**

Gazel 2499

Mısra: 5

*Oğun, kömür vb. maddelerin
tutuşup yanması ile beliren ışık.*

Çeşm-i bedden h̄ālidür san āteş
üstinde sipend
H̄aṭṭ-i müşğın ger duzaḥ dūd-ı
sipendin gözle sen

āteş-i āh:

1. **āteş-i āh:**

Gazel 2066

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Ah ateşi.

Sultān-ı´ işk olmama yitmez mi bu
delil
Yaşum sipāh u āteş-i āhum ola
´alem

2. **āteş-i āh:**

Gazel 2489

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Ah ateşi.

Yār kūyında fiğān eyleme iy ḥasta
gönül
Nāgehān āteş-i āhuñla otağın
yakasın

āteş-i derün:

1. **āteş-i derün:**

Gazel 2209

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Kalp ateşi.

Yaş dökdükçe dide dil âteş[i]
ziyâde
Oldı 'âceb söyünmez bu âteş-i
derünüm

2. **âteş-i derün:**
Gazel 2243
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Kalbimin ateşi.

'İşüm çerâgî nâşih söyünmeye
demünden
Deryâya düşem arta bu âteş-i
derünüm

3. **âteş-i derün:**
Gazel 2414
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gönül ateşi.

Tiğünla çal bu başımı tâ süz-1 dil
kemter ola
Keşf eyle saḳf-1 hâneyi düşmişdür
âteş-i derün

âteş-i dil:

1. **âteş-i dil:**
Gazel 2078
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Gönül ateşi.

Eksük olmasun Muḥibbî âteş-i dil
sîneden
Çün ol âteşdür çerâg-1 şâm-1
hicrânüm benüm

âteş-i düd-1 dil:

1. **âteş-i düd-1 dil:**
Gazel 2314
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gönül ateşinin dumanı.

Âteş-i düd-1 dilümden görmedüm
'âlem yüzün
Gül yüzünüz her kaçan gülşende
mesken eyledüm

âteş-i düzah:

1. **âteş-i düzah:**
Gazel 2155
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Cehennem ateşi.

Ravza-i Rızvân ki dirler küy-1
dilberdür hemîn
Âteş-i düzah tamâmî nâr-1
âhumdur benüm

âteş-i gam:

1. **âteş-i gam:**
Gazel 2074
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Keder ateşi.

Beni yakmaya diyü âteş-i gam
Göz yaşıyla şerâra yalvarayım

âteş-i hicrân:

1. **âteş-i hicrân:**
Gazel 2000
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Ayrılık ateşi.

Sînem içre saklaram 'ışkuñı ben
cânüm gibi
Uşbu cânüm âteş-i hicrân-ıla
olursa kül

2. **âteş-i hicrân:**
Gazel 2500
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Ayrılık ateşi.

Cânâmı sevdüm cân-ıla doldı
derünüm kan-ıla
Koñ âteş-i hicrân-ıla ben kâl olayın
bir zamân

3. **âteş-i hicrân:**
Gazel 2001
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ayrılık ateşi.

Ger yakarsañ âteş-i hicrâna iy
dilber beni
'İşkuñ-ıla cân virem dönmege
yokdur ihtimâl

4. **âteş-i hicrân:**
Gazel 2001
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ayrılık ateşi.

Ger yakarsañ âteş-i hicrâna iy
dilber beni
'İşkuñ-ıla cân virem dönmege
yokdur ihtimâl

5. **âteş-i hicrân:**
Gazel 2001
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ayrılık ateşi.

Ger yakarsañ âteş-i hicrâna iy
dilber beni

'İşkuñ-ıla cân virem dönmege
yokdur ihtimâl

âteş-i hicrâna:

1. **âteş-i hicrâna:--ân, -a**
Gazel 2001
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ayrılık ateşi.

Ger yakarsañ âteş-i hicrâna iy
dilber beni
'İşkuñ-ıla cân virem dönmege
yokdur ihtimâl

2. **âteş-i hicrâna:--a**
Gazel 2004
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ayrılık ateşi.

Âteş-i hicrâna cânâ dem mi vardur
yanmayam
Sîne süzân u ciger biryân u
giryândur gönül

3. **âteş-i hicrâna:--a**
Gazel 2004
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ayrılık ateşi.

Âteş-i hicrâna cânâ dem mi vardur
yanmayam
Sîne süzân u ciger biryân u
giryândur gönül

âteş-i hicrân-ıla:

1. **âteş-i hicrân-ıla:--ıla**
Gazel 2000
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Ayrılık ateşi.

Uşbu cânüm âteş-i hicrân-ıla
olursa kül
Tali '-i naḥsum olurdu sa'd-ı ekber
döstlar

âteş-i 'ışk:

1. **âteş-i 'ışk:**
Gazel 2065
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Aşk ateşi.

Bezm-i gamda göz yaşın yârân
içün itdüm şarâb
Âteş-i 'ışka yanup bir bagrı biryân
olmuşam

2. **âteş-i 'ışk:**
Gazel 2134

Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşk ateşi.

Yanalı sînem içre âteş-i 'ışk
Çıkar oldı depemden âh âhum

3. **âteş-i 'ışk:**
Gazel 2149
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Aşk ateşi.

Yine cām-ı maḥabbetden içüp mest
ü ḥarāb oldum
Tutuşdum âteş-i 'ışka döne döne
kebāb oldum

4. **âteş-i 'ışk:**
Gazel 2159
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Aşk ateşi.

Âteş-i 'ışkuñ dilümde şevk-engîz
eyleyem
Cân-ıla yanup tutuşdum şu'lesin tîz
eyleyem

5. **âteş-i 'ışk:**
Gazel 2195
Mısra: 16
Kelime Tipi: -
Aşk ateşi.

Yüzüne "ve'd-ḡuḥā" didüm saçuña
daḥı "ve'l-leyl"
Anuñçün âteş-i 'ışka gice gündüz
yanar oldum

6. **âteş-i 'ışk:**
Gazel 2215
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Aşk ateşi.

Zülf ü yüzi fikrile geçer şeb ü
rüzum benüm
Âteş-i 'ışk-ıla da yanar dil-süzum
benüm

7. **âteş-i 'ışk:**
Gazel 2302
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Aşk ateşi.

Beni maḥv itdi şöyle âteş-i 'ışk
Ararsam bu vücüdümü neyābam

8. **âteş-i 'ışk:**
Gazel 2319
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Aşk ateşi.

Âteş-i 'ışkuñla cānā dem mi vardur
yanmayam
Dūd-ı âhumdan felek gibi göge
boyanmayam

9. **âteş-i 'ışk:**
Gazel 2319
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Aşk ateşi.

Âteş-i şavḡı yakarsa bu Muḥibbî'yi
ne tañ
Dem mi vardur âteş-i 'ışkıyla anuñ
yanmayam

10. **âteş-i 'ışk:**
Gazel 2331
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Aşk ateşi.

Maḥabbet bâdesin içdüm yine ser-
mest ü hoş ḥālem
Tutuşdum âteş-i 'ışka eridüm zer
gibi kālām

11. **âteş-i 'ışk:**
Gazel 2338
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Aşk ateşi.

Âteş-i 'ışkı ezelden eyledüm ben
iḥtiyār
Ḡıll ü ḡışdan şāf olup ḡam
pōtasında ḡāl olam

12. **âteş-i 'ışk:**
Gazel 2352
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşk ateşi.

Âteş-i 'ışka yakup cān u dili
pervāne-veş
İñleşem bezm-i ḡam içre gönlümi
nā eyleyem

13. **âteş-i 'ışk:**
Gazel 2357
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Aşk ateşi.

Yakarken âteş-i 'ışkum cihānı
'Acab budur yaşum deryā kılan
kim

14. **âteş-i 'ışk:**
Gazel 2363
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşk ateşi.

Yanaldan âteş-i 'ışka kurıdı nāme-
veş bagrum
Çü gördüm şabr u tāḡat yok hemān
terk-i diyar itdüm

15. **âteş-i 'ışk:**
Gazel 2367
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Aşk ateşi.

Maḥabbet cāmın içelden dilā ben
derd-i ser çekdüm
Yanaldan âteş-i 'ışka neler çekdüm
neler çekdüm

16. **âteş-i 'ışk:**
Gazel 2387
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Aşk ateşi.

Âteş-i 'ışk-ıla dilden her kaçan āh
eyleşem
Maḥv ola seng irse āhen ile pülād
hem

17. **âteş-i 'ışk:**
Gazel 2440
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Aşk ateşi.

Şem'-i ḥüsnüne yakup pervāne-veş
'āşıkları
Âteş-i 'ışk-ıla sen daḥı 'acab
yanmaz mısın

âteş-i şavḡ:

1. **âteş-i şavḡ:**
Gazel 2319
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
İşğin ateşi.

Âteş-i şavḡı yakarsa bu Muḥibbî'yi
ne tañ
Dem mi vardur âteş-i 'ışkıyla anuñ
yanmayam

âteş-i sînem şerārı:

1. **âteş-i sînem şerārı:**
Gazel 2149
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Baḡrımın âteşinin kıvılcımı.

'Acab bu âteş-i sînem şerārı
bulmadı teskîn
Gözümün yaşı içinde egerçi ḡarḡ-ı
āb oldum

atlas:

1. **aflas:**

Gazel 2063

Mısra: 8

İpekten sık dokunmuş, yüzü parlak, daima düz renkli, üstünde motif bulunmayan, sertçe, tüysüz, makbul bir kumaş çeşidi.

Palās-ı fakr-ıla her dem kanā'at eylemek hoşdur
Bu dehrün atlas u zer beft olan dībā şalından hem

2. **aflas:**

Gazel 2475

Mısra: 9

İpekten sık dokunmuş, yüzü parlak, daima düz renkli, üstünde motif bulunmayan, sertçe, tüysüz, makbul bir kumaş çeşidi.

İy Muhibbî atlas u dībā vü zer-baft ü harîr
Bunlara meyl eyleme üstünde şaluñ var-iken

avām:

1. **avām:**

Gazel 2101

Mısra: 8

Halkın alt tabakası.

Müşkil-i 'ışkı sakın söyleme ehl-i hîrede
Nükte-i hâşî revâ mı işide her bir 'avām

2. **avām:**

Gazel 2245

Mısra: 6

Halkın alt tabakası.

Gel 'ayân itme rumuz-ı 'ışkı her bir nâ-kese
Nükte-i hâşî ne bilsün kıymetin bilmez 'avām

avāralıg:

1. **avāralıgı:-i**

Gazel 2422

Mısra: 10

Avare olma durumu, başıboşluk, kararsızlık.

Bu Muhibbî olalı küy-ı harābātuñ eri
Tutdı başdan yine avāralıgı pîşelerin

avāre:

1. **avāre:**

Gazel 2007

Mısra: 1

Boş gezen, işsiz güçsüz (kimse), aylak, başıboş II Kararsız, şaşkın, perişan II Başıboş, belli bir düzeni olmayan, düzensiz.

Zülfine çünkü dolaşduñ yine avāre gönül
Ölmeden gayrı senün derdüne yok çäre gönül

2. **avāre:**

Gazel 2060

Mısra: 2

Boş gezen, işsiz güçsüz kimse, aylak, başıboş. || Kararsız, şaşkın, perişan.

Bulmadum çäre bu dil derdine bî-çäre benem
Tag u şahrâlara düşmiş yürür avāre benem

3. **avāre:**

Gazel 2126

Mısra: 7

Kararsız, şaşkın, perişan.

İy şabâ avāre gönülüm kanda gıtdi bilemezem
Bir haber vir Tañrıñın ol nâ-tüvānumdan benüm

4. **avāre:**

Gazel 2191

Mısra: 8

Kararsız, şaşkın, perişan.

Meger gün yüzine gün 'aşık olmuş
Yürür avāre itmez bir dem ārām

5. **avāresi:-si**

Gazel 2359

Mısra: 5

Kararsız, şaşkın, perişan.

Zerre gibi gün yüzünüñ olalı avāresi
Gözüme görünmez oldu bu iki 'ālem benüm

6. **avāresin:-si, -n**

Gazel 2441

Mısra: 10

Kararsız, şaşkın, perişan.

Zülfî sevdâsı ile düşdüñ Muhibbî vādîye
N'olisar hālün katı Mecnünlayın avāresin

avāre evledi:

1. **avāre eyledi:--di, -**

Gazel 2005

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Serseri, boş gezen, işsiz güçsüz, aylak olmak.

İle ben güler-iken şimdi güler il baña āh
Beni biñ derd-ile çün eyledi avāre gönül

avāre ol-:

1. **avāre ol-:**

Gazel 2089

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Kararsız, şaşkın, perişan olmak.

Gezüp taşra beyābānı olup avāre Mecnün tek
Belā kuşlarına jülide müyum āşiyān itdüm

2. **avāre ol-:**

Gazel 2091

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Kararsız, şaşkın, perişan olmak.

Zülfine tolaşup olan dili avāre benem
Bagrını tîg-ı cefā -y-ıla kılan pare benem

3. **avāre ol-:**

Gazel 2167

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Uzak kalmak, ayrı düşmek.

Günāhum çok yüzüm kara
Muhibbî oldum avāre
Şefā'atle meger çäre idesin kapuña geldüm

4. **avāre ol-:**

Gazel 2274

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Başıboş ve kararsız duruma gelmek, işsizlikten dolayı ne yapacağını şaşırarak.

Leylî saçını görelî mecnūna dönüp dil
Avāre olup vādide kalmadı meccālüm

5. **avāre ol-:**

Gazel 2323

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Başıboş ve kararsız duruma gelmek, işsizlikten dolayı ne yapacağını şaşırarak.

Zerre-veş kaldum ayakda gün
yüzünden dür olup
‘Älem içre olmuşam äväre bilmen
n’eyleyem

6. äväre ol-:

Gazel 2325

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Başıboş ve kararsız duruma
gelmek, işsizlikten dolayı ne
yapacağını şaşırarak.*

Leylî zülfünün hayâliyle bugün
Mecnûn gibi
Deşt-i gamda olmuşam äväre
bilmen n’eyleyem

ävâz it-:

1. ävâz it-:

Gazel 2041

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Bağırarak, nâra atmak, feryat
etmek.*

Gülşen içre işve ile eyledükçe nâz
gül
Bülbül ider aña karşı mest olup
ävâz gül

ävâze:

1. ävâzeler:-ler

Gazel 2360

Mısra: 2

*Yüksek sesle bağırma, feryat,
nara. || Eski nazariyat kitaplarına
göre klasik Türk musikisinde
makamların ses özelliklerine göre
ayrıldığı dört bölümden ikincisi.*

Ele mızrâb-ı gam alup gönül
tanbürünü çaldım
Mağabbet bezmgâhında varup
ävâzeler saldım

ävâze sal-:

1. ävâze sal-:

Gazel 2167

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Ün salmak.Şöhreti, namı
etrafa yayılmak, herkes tarafından
duyulmak.*

Yine gavvâş-ı dehr oldum ma‘ânî
bahırına taldım
İdüp taşıl-i gevherler yine
ävâzeler saldım

avla-:

1. avladum:-du, -m

Gazel 2174

Mısra: 8

*Tuzağa düşürmek, kandırmak,
kandırıp ele geçirmek.*

Doğmadan Sîmurg-ıla evc-i semâ
içre hümâ
Bâz-ı himmetle mağabbet murğını
ben avladım

‘avn-i hak:

1. ‘avn-i hak:

Gazel 2147

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

*Varlığı zorunlu ve gerçek
olan, her şeyi hakkıyla yaratan ve
her hakkın sahibi olan Allah’ın
yardımı.*

Surh-serler kaçdın itdüm çekdüm
İslâm ‘askerin
‘Avn-i Hak’la ‘âzim-i iklim-i İrân
olmuşam

av:

1. ay:

Gazel 2014

Mısra: 12

*Yaklaşık otuz günlük zaman
dilimi.*

Bu kadar rağbet mi bulurdı eger
Ger zamânı olmasa bir ay gül

2. ay:

Gazel 2479

Mısra: 6

Ay II Kamer.

Rüşen itseñ iy kâmer-tal‘at n’ola
kâşânemi
Eksük olmaz bedr olıcak ay çün
virânedem

3. ayına:-ı, --n, --a

Gazel 2008

Mısra: 7

Ay. || Sevgilinin yüzü.

Şöyle hayrân olmuşam cânâ
cemâlün ayına
Var mıdur bir kimsene bu hâlüme
hayrân degül

4. aylar:-lar

Gazel 2120

Mısra: 7

*Yılın ayrıldığı on iki
bölümden her biri.*

Hafta olur görmezem gün yüzünü
aylar geçer

‘Äh kim bir mihri yok nâ-
mihribânım var bentüm

5. aya:-a

Gazel 2433

Mısra: 2

*Ay, şiiirde sevgilinin yanak
güneşi etkisiyle açılan dağa
benzetilir.*

Düd-ı dilümi kûbbe-i mînâyâ
virmezsin
Yaşum nücüma dâğümü da aya
virmezsin

av ol-:

1. ay ol-:

Gazel 2077

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Ayların geçmesi, uzun zaman
olmak.*

Gamdan hilâle döndü bükildi yine
bilüm
Ay oldı görmedüm seni bu şimdi
müşkilüm

ay u yıl:

1. ay u yıl:

Gazel 2037

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Ay ve yıl.

‘Ömri zâyi‘ eyleyüp yok yirlere
harc eyleme
Zirâ ârâm eylemez geçmekde-
durur ay u yıl

2. ay u yıl:

Gazel 2043

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Ay ve yıl.

Bilmezem yâ Rab togar mı hiç
sa‘âdet kevkebi
Görmezem gün yüzünü yârufı geçer
çün ay u yıl

ayag:

1. ayagına:-ı, --n, --a

Gazel 2033

Mısra: 4

*Vücudun, bacadan ayak
bileğiyle ayrılan ve yere basıp
durmaya, yürümeye sağlayan kısmı,
kadem.*

Himmetüm bâzını saldım sen
hümâyı şayd içün

Baglayup ayagina bu gönüm
İtdüm aña zıl

2. ayagina:-i, -n, -a

Gazel 2060

Mısra: 9

*Sevgiliye duyulan saygının ve
bağlılığın yere kapanılarak
gösterildiği uzuv olan ayak. II
Sevgilinin huzuru.*

Sen boyı serv ayagina bu Muhib
göz yaşını
İdeli âb-ı revan ta'n iden enhâra
benem

3. ayagina:-i, -n, -a

Gazel 2109

Mısra: 7

*Ayak. // Sevgilinin yoluna,
uğuruna.*

İtdüm o serv ayagina gözüm yaşın
revân
Gelmez kenâra n' eyleyem ol yâr-ı
muhterem

4. ayagina:-i, -n, -a

Gazel 2165

Mısra: 10

Ayak.

İy Muhibbî ol hümâ şâyına devlet
bâzını
Saldugumda ayagina nâlemi jeng
eyledüm

5. ayagina:-i, -n, -a

Gazel 2174

Mısra: 2

Ayak.

Serv-quad dildârı gördüm bâğ
içinde agladum
Gözlerüm yaşımı dökdüm ayagina
çağladum

6. ayagina:-i, -n, -a

Gazel 2174

Mısra: 4

Ayak.

Yog-iken dahı gülistân u çemen
bâğ u bahâr
Sen boyı serv ayagina yüz sürüp
dil bağladum

7. ayaguña:-uñ, -a

Gazel 2178

Mısra: 5

*Sevgiliye duyulan saygının ve
bağlılığın yere kapanılarak
gösterildiği uzuv olan
ayak. Sevgilinin huzuru.*

Eyler idüm cânımı ol dem işâr
ayaguña
Baña gösterseñ cemâlün nürünü
görse gözüm

8. ayagina:-i, -n, -a

Gazel 2199

Mısra: 2

Amaç, maksat, uğur.

Her kaçan çeşmüm açup nezzâre-i
rû eyledüm
Akıdup serv ayagina yaşımı cü
eyledüm

9. ayagina:-i, -n, -a

Gazel 2229

Mısra: 5

Ayak.

Küyuñ dikenî ger bata itüñ ayagina
Süzen-i müjmele çıkaram ola
nişânüm

10. ayaguña:-u, -ñ, -a

Gazel 2239

Mısra: 13

Ayak.

Nişâr itmege cânâ ayaguña
Yüzüm zer eyledüm yaşım direm
hem

11. ayagum:-um

Gazel 2277

Mısra: 9

Ayak.

Başum eger komasam ayagum
altına
Ol serv-quadde irmez idi hergiz
elüm

12. ayagina:-i, -n, -a

Gazel 2280

Mısra: 6

Ayak. // Huzur, makam, yan.

Serîr-i hüsne şâh olmuş görüp ol
şâh-ı devrânı
Ayagina yüzüm sürüp niçe biñ
bedre zer çekdüm

13. ayagina:-i, -n, -a

Gazel 2293

Mısra: 13

Ayak II Makam, huzur.

Göz yaşını o servüñ ayagina
Akıdup yüz sürelüm mâ olalum

14. ayagina:-i, -n, -a

Gazel 2439

Mısra: 10

Ayak II Makam, huzur.

Her dem Muhibbî su gibi akıtdı
gözüm yaşın
Ol serv kıddüñ ayagina çağlamag-
ıçun

15. ayagina:-i, -n, -a

Gazel 2496

Mısra: 8

Ayak II Makam, huzur.

Câme-i sebzın geyüben salmur
serv-i sehî
Cüylar her bir yaña olmuş ayagina
revân

16. ayagında:-i, -n, -da

Gazel 2331

Mısra: 10

Ayak.

Muhibbî pâyına düşmek diler
kıddin dü-tâ kıldı
Görenler yâr ayagında sanurlar
beni hâlhalam

17. ayaguña:-uñ, -a

Gazel 2338

Mısra: 12

Ayak.

Derdüñ-ile bu Muhibbî halka kıldı
kâmetin
Bu ümide kim varup ayaguña
hâlhal olam

18. ayagina:-i, -n, -a

Gazel 2355

Mısra: 5

Ayak.

Baş koyup ayagina muğbeçenüñ
Tek elinden şarâb-ı nâb içelüm

19. ayagina:-i, -n, -a

Gazel 2367

Mısra: 4

Ayak. // Huzur, makam, yan.

Cülüs itmege şâh-ı gam gönül
tahtına geldükçe
Ayagina nişâr için gözümden sîm
ü zer çekdüm

20. ayagında:

Gazel 2378

Mısra: 8

*Ayak. // Sevgilinin bastığı yer,
onun ayağı.*

Görelen kâmetüñ cânâ anı teşbîh
idüp serve
Yaşum ol serv ayagında akan
enhâra beñzetdüm

ayagı:

1. ayagina:--i, --n, --a

Gazel 2048

Mısra: 6

Sevgiliye duyulan saygının ve bağlılığın yere kapanılarak gösterildiği uzuv olan ayak. II Sevgilinin huzuru.

Su gibi akıt gözlerünüñ suymı her dem
Ol serv-i sehî ayagina âb-ı revân ol

ayagın bagla-:

1. ayagın bagla-:

Gazel 2217

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

İsteddiği gibi hareket etmesine engel olmak.

Gitdi bu gönül gelmeye beñzer
baña dağı

Ol murğ ayagın baglayup iden pest kim.

ayagina düş-:

1. ayagina düş-:

Gazel 2500

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Çok yalvarmak, içi yanarak bir istekte bulunmak.

Dil murğı düşdi ağına bağlandı

zülfî bagına

Âhîr düşüp ayagina hâl hâl olayın
bir zamân

ayaguñ toprağı:

1. ayaguñ toprağı:-uñ

Gazel 2406

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Hükümdarın, sevgilinin ayağının tozu, toprağı. || Birine kul köle olmak, her türlü kahrını çekmek.

Çok zamândur ki Muhibbî ayaguñ

toprağıdur

Yañılup bir gün dimedüñ hâk-i
râhumdur benüm

ayak:

1. ayaguñ:-uñ, -

Gazel 2036

Mısra: 7

Sevgilinin ayağı.

Dest-büs olmasa cānā sun ayaguñ
öpelüm

Cānumı tuhfē getürdüm dōstum
eyle kabül

2. ayak:

Gazel 2002

Mısra: 8

Ayak, kadem.

Ol perînün 'azm-i gülzār itdügin
işideli
Bir ayak üstüne durdı cümle
mecmü'-i nihâl

3. ayakda:-da

Gazel 2323

Mısra: 5

Huzur.

Zerre-veş kaldum ayakda gün
yüzinden dūr olup
'Älem içre olmışam āvāre bilmen
n' eyleyem

4. ayakdan:-dan

Gazel 2201

Mısra: 6

İnsan. || Bina, köprü vb.

*yapılarda yapının veya kemer,
kubbe, tavan gibi kısımların
ağırlıklarını taşıyan kolon.*

Bāğ-ı hüsnünde görinen hāt mıdur
didüm didi
Yād ayakdan sakınup ben anı bārū
eyledüm

ayakdan düş-:

1. ayakdan düş-:

Gazel 2281

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

Kuvvetini kaybetmek.

Sorarsañ āsitānuñda Muhibbî
kemteri kimdür
Hākîrūñdür faķîrūñdür ayakdan
düşmiş üftādem

2. ayakdan düş-:

Gazel 2331

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Sağlığı büsbütün bozularak
güçsüz, çalışamaz duruma gelmek.*

Meger cevr ü cefā destin dırāz itdi
yine devrān

Ayakdan düşdüm anuñçün reh-i
'ışkuñda pāmālam

ayakdan kaldur-:

1. ayakdan kaldur-:

Gazel 2050

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Hasta için iyileşmek, güçlü
duruma getirmek.*

Görüp alçaklaruñ hālın elin tut
kaldur ayakdan
Hudā'dan şefkat isterseñ rahîm-i
derdmendān ol

avakdaş:

1. avakdaşum:-um

Gazel 2365

Mısra: 4

Yol arkadaşı, yoldaş.

'İşk rāhına girüp düşdüm belā
şahrāsma
Vādi-i miñnetde Mecnūn'dur
ayakdaşum benüm

'avān:

1. 'ayān:

Gazel 2219

Mısra: 6

*Açık, aşikar, gözle görülür,
belli.*

Nigārı bir gice h̄vābda görüp
gāyetde hayranam
N'olurdu bilemezem hālüm eger
yārı 'ayān görsem

2. 'ayān:

Gazel 2269

Mısra: 4

Açıkça, gözle görülür şekilde.

Zāhidā men' i ko itsem nazār
ruħlarına
Aña bakdukça 'ayān şun'-ı
Hudā'yı görürem

'avān evle-:

1. 'avān evle-:

Gazel 2078

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Açıklamak, ortaya koymak,
aşikar etmek.*

Eşk-i surh̄ u rüy-ı zerdüm eyledi
sırrum 'ayān
Zāhir itdi āh halkā 'ışk-ı pinhānum
benüm

'avān eyler:

1. 'avān eyler:--r, -

Gazel 2017

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Görünür hale getirmek, belli
etmek, açıkça meydana çıkartmak.*

Sırr-ı 'ışkı saklar-ıdum sinede
cānum gibi
N' eyleyem bu āh u zār- ıla 'ayān
eyler göñül

'ayān it-:

1. 'ayān it-:

Gazel 2245

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Açıklamak, ortaya koymak,
aşkar etmek.*

Gel 'ayān itme rumuz-ı 'ışkı her
bir nā-kese
Nükte-i hāşı ne bilsün kıymetin
bilmez 'avām

'avān ol-:

1. 'ayān ol-:

Gazel 2042

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Görünür hale gelmek, belli
olmak, açıkça meydana çıkmak.*

Eşk katresini rişte-i cānuma
bağlayup
Gösterdi gözüm oldı 'ayān rīsmān-
ı la'l

avāz:

1. **ayazum:-um**

Gazel 2231

Mısra: 8

*Gazneli Mahmud'un kölesi ve
sevgilisi. Akıl, fetanet ve sadakatle
hizmet etmiş, Sultan Mahmud da
ona büyük bir sevgi besleyerek
itimat etmiştir. Sultan Mahmud bir
eğlence esnasında kendinden
geçtiğinde nedimlerin Ayaz'ın
saçını kesmelerini emretmiş. Daha
sonra bunu yaptırdığına pişman
olmuştur. Tanıklarda güzelliği ve
Sultan Mahmud'la olan
münasebeti nedeniyle anılmıştır.*

Çü sensin hüsn ile benüm Ayazum
Bülend olsa ne tañ 'ışkum çü
Maḥmūd

2. **ayāzam:-am**

Gazel 2287

Mısra: 12

*Gazneli Mahmud'un kölesi ve
sevgilisi. Akıl, fetanet ve sadakatle
hizmet etmiş, Sultan Mahmud da
ona büyük bir sevgi besleyerek
itimat etmiştir. Sultan Mahmud bir
eğlence esnasında kendinden
geçtiğinde nedimlerin Ayaz'ın
saçını kesmelerini emretmiş. Daha*

*sonra bunu yaptırdığına pişman
olmuştur. Tanıklarda güzelliği ve
Sultan Mahmud'la olan
münasebeti nedeniyle anılmıştır.*

Didüm maḥmūduñ olmuştur

Muḥibbī

Didi hüsn-ile ben daḥı Ayāzam

3. **ayāz:**

Gazel 2030

Mısra: 5

*Gazneli Mahmud'un kölesi ve
yardımcısının adı. || Rivayet
edildiğine göre Sultan Mahmud bir
gece neşe ve keyif ile kendinden
geçmişken nedimlerine emrederek
Ayaz'ın saçlarını kesmek ister. Ayaz
rıza gösterir ve saçları kökünden
kesilir. Ertesi sabah durumu gören
padişah şaşırır ve çok pişman olur
ve bir daha içki içmemeye tövbe
eder. Bunun içindir ki Ayaz çok
zaman zülûf ile birlikte
anılır. Şairler sevgilerini
Mahmud'a , kendilerini de Ayaz'a
benzetirler.*

Bülbüli Maḥmūd idinmişler olup
güller Ayāz
Bülbül artursa niyāzı nāz ider
turmaz gül

4. **āyāz:**

Gazel 2497

Mısra: 10

*Gazneli Mahmud'un kölesi ve
yardımcısının adı. || Rivayet
edildiğine göre Sultan Mahmud bir
gece neşe ve keyif ile kendinden
geçmişken nedimlerine emrederek
Ayaz'ın saçlarını kesmek ister. Ayaz
rıza gösterir ve saçları kökünden
kesilir. Ertesi sabah durumu gören
padişah şaşırır ve çok pişman olur
ve bir daha içki içmemeye tövbe
eder. Bunun içindir ki Ayaz çok
zaman zülûf ile birlikte
anılır. Şairler sevgilerini
Mahmud'a , kendilerini de Ayaz'a
benzetirler.*

'İşk-ıla Maḥmūduñ olsa bu
Muḥibbī tañ mıdur
Ḥulḳ-ıla mümtāz olup hüsn-ile
Āyāz olasın

'avb:

1. 'ayb:

Gazel 2269

Mısra: 7

Utunılacak hal ve davranış.

Ger gedā-yı der-i meyhāne olam
'ayb degül

Götürü şehleri ben anda gedāyı
görürem

'avb evle-:

1. 'ayb eyle-:

Gazel 2186

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Kınamak.

Eylesem sensüz fiğān u nālemi
'ayb eyleme
Fırkatūñle rüz u şeb eğlence
āhumdur benüm

2. 'ayb eyle-:

Gazel 2265

Mısra: 3

Kelime Tipi: -
Ayıplamak.

Rāhı eger yañılam 'ayb eyleme iy
hem-nişin
Yād-ı pā-būsı ile mecnūn olup bī-
reh varam

3. 'ayb eyle-:

Gazel 2386

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
*Yakışık almayacak şekilde
davranmak.*

Dīvāne-vār deyr-i muğāna eger
varam
'Ayb eylemeñ esir-i belā-yı perī-
veşüm

4. 'ayb eyle-:

Gazel 2448

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
*Yakışık almayacak şekilde
davranmak.*

Leblerinden istesem dermān beni
'ayb eylemeñ
Bu cihānda ḥasta mı var istemeye
şihḥatin

'avb it-:

1. 'ayb it-:

Gazel 2265

Mısra: 1

Kelime Tipi: -
Ayıplamak.

'Ayb itme kūyuña iy meh eger
nāgeh varam
'İşkuñ ile olmuşam dīvāne vü
gümreh varam

2. 'ayb it-:

Gazel 2364

Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Ayıplamak.

Şi'rümi görüp müşevveş
itmesünler beni 'ayb
Çün degül hâtır-küşâde toptolu
derd ü elem

'ayb kıl-:

1. 'ayb kıl-:
Gazel 2347
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Yakışık almayacak şekilde
davranmak.*

Eşk-i çeşmüm kalmadı qarız itdüm
ez-hün-ı ciger
'Ayb kılmañ döstlar bu nev'ile
medyünlügüm

'ayb ol-:

1. 'ayb ol-:
Gazel 2104
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Yakışık almamak, kusur
sayılmak.*

Cür'ân içeli leblerüñe meyl ider
gönül
'Ayb olmasun yanuñda ki gâyetde
ser-hoşam

avet:

1. **avetin:-i, -n**
Gazel 2438
Mısra: 4
*Kur'an-ı Kerim'deki sureleri
meydana getiren kelime veya
cümlelerden her biri.*

Ehl-i diller baktılar cānā
cemālünde sentün
Okıdılar Muşhaf-ı hüsnünde Nür
avetin

avık:

1. **avıkam:-am**
Gazel 2135
Mısra: 8
*Sarhoşluk ve baygınlık gibi
insanı kendinden geçiren
durumların etkisi altında
bulunmayan, aklı başında, şuuruna
hakim durumda olan.*

Cür'a-i cāmı lebüñden çün ezel
nüş eyledüm
Ol zamāndan dahı mestem beni
sanmañ avıkam

avıl-:

1. **avılmazam:-maz, -am**
Gazel 2138
Mısra: 8
*Bir yer, şey veya kimseden
uzaklaşmak, onu geride bırakmak,
ayrı düşmek.*

La'l-i nābuñ cür'asından şöyle
mest itdün beni
Döstum avılmazam ben nite kim
dünyādayam

āvîn:

1. **āvîn:**
Gazel 2118
Mısra: 2
Adet, töre, yol, kanun.

Niçe yıl meyhāne hıştını bālın
eyledüm
Tā ki tavır-ı rind-i mey-ḥvārı ben
āvîn eyledüm

āvîne:

1. **āvînesi:-si**
Gazel 2372
Mısra: 11
*Ayna II Tasavvufi manada
insan-ı kamilin saf ve temiz gönlü.*

Jeng olursa ğam degül ğamdan
gönül āvînesi
Çün virür kalbe şafā cām-ı
muşaffālar benüm

2. **āvînesin:-si, -n**
Gazel 2233
Mısra: 8
Ayna.

Bir kaḍeḥ mey ile anı şāf ide pîr-i
muġān
Āh-ıla dil āvînesin her kaçan jeng
eyleşem

3. **āvîneyi:-(y)i**
Gazel 2260
Mısra: 4
*Ayna.Ayna edebiyatta
kullanılış sebeplerinin başında bir
süs malzemesi oluşu gelir.Aydınlık,
parlak, lekesiz ve pas tutmamış
olduğu zaman iyi
gösterir.Sevgîlinin yüz aynasında
bütün bunlar vardır.*

Hüsnüñ āvînesine karşı neden
itmezem āh
Korkaram jeng ide ol āvîneyi bu
nefesüm

4. **āvînesine:-si, -n, -e**

Gazel 2260
Mısra: 3
*Ayna.Ayna edebiyatta
kullanılış sebeplerinin başında bir
süs malzemesi oluşu gelir.Aydınlık,
parlak, lekesiz ve pas tutmamış
olduğu zaman iyi
gösterir.Sevgîlinin yüz aynasında
bütün bunlar vardır.*

Hüsnüñ āvînesine karşı neden
itmezem āh
Korkaram jeng ide ol āvîneyi bu
nefesüm

5. **āvîneyi:-(y)i**
Gazel 2278
Mısra: 10
*Ayna. Sevgîlinin parlak
göğsü, gönlü. Ayna özellikle sevgili
için bir süs malzemesidir ve
sevgîlinin yüzüne teşbihtir. Nasıl ki
ayna aydınlık, parlak, lekesiz
olduğu zaman iyi gösterir
sevgîlinin yüz aynasında da bütün
bu özellikler vardır.*

Yüzünde ḥatın gördi Muḥibbî āh
idüp
Āḥir viriser āvîneyi yāra ḥalel
didüm

6. **āvînesin:-si, -n**
Gazel 2293
Mısra: 7
*Ayna II Tasavvufi manada
insan-ı kamilin saf ve temiz gönlü.*

Jeng-i ğam dutdı gönül āvînesin
Şaykal-ı meyle pür cilā olalum

7. **āvînesini:-si, -n, -i**
Gazel 2389
Mısra: 4
*Ayna.Ayna edebiyatta
kullanılış sebeplerinin başında bir
süs malzemesi oluşu gelir.Aydınlık,
parlak, lekesiz ve pas tutmamış
olduğu zaman iyi
gösterir.Sevgîlinin yüz aynasında
bütün bunlar vardır.*

Eger inanmaz iseñ yoluña cān
virdüğümi
Yüzün āvînesini agzuma tut gör
nefesüm

āvîne-i gîfi-nümā:

1. **āvîne-i gîfi-nümā:**
Gazel 2318
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Dünyayı gösteren ayna.

Şüret-i nakşına çün kıldum nazar
büt-hānede
Sanasın āyīne-i gītī-nümādur
gördüğüm

āyīne-i idrāk:

1. **āyīne-i idrāk:**

Gazel 2492

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Anlayış aynası.

‘İşk-ıla āşüfte olsa bu Muhibbī tañ
degül
Gördü hüsnuñ şüretin āyīne-i
idrākden

āyīne-şüret:

1. **āyīne-şüret:**

Gazel 2059

Mısra: 6

Şüret aynası.

Yüzünüñ nürü ‘aqsinden bu cāñum
şu ‘ledār oldı
Gör anda hüsnuñi āyīne-şüret
pākdür gönülüm

ayır-:

1. **ayru:-u**

Gazel 2466

Mısra: 3

*Birbirinden uzaklaştırmak,
fasletmek.*

Mısr-ı hüsnuñ hākkı senden ayru
iy Yūsuf-cemāl
Eşk-i çeşmüm Nıl’den eksük degül
hem Şāt’ dan

ayn:

1. **aynuma:-um, -a**

Gazel 2103

Mısra: 7

Göz.

‘Aynuma zerre kühli ekmek baña
gerekmez
Gözüm açup yumınca ol hāk-i küyü
sevdüm

2. **aynuma:-um, -a**

Gazel 2107

Mısra: 8

*Ayna. || Gönül aynası, can
aynası.*

Döstüm vaşluñ ümīdine bu gönülüm
şāddur
Zerre deñlü ‘aynuma gelmez
bugün hicrān benüm

3. **aynumdan:-um, -dan**

Gazel 2365

Mısra: 1

Göz, çeşm.

İki ‘aynumdan revān olup akar
yaşum benüm
Anuñ-ıçun kim belā kühı-durur
başum benüm

4. **aynuma:-um, -a**

Gazel 2445

Mısra: 2

*Bir şeyin aslı, kendisi, ta
kendisi, zatı.*

Çekeli bir zülf-i hoş-bü nāzenīnūñ
minnetin
Almazam ‘aynuma misk ü
‘anberinūñ minnetin

ayn-ı ‘ināyet:

1. **ayn-ı ‘ināyet:**

Gazel 2265

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Dikkatli göz.

İdesin ‘ayn-ı ‘ināyetle Muhibbī’ye
nazar

Kapuña kemter kulam yüz
sürmege iy şeh varam

ayn-ı nıl:

1. **ayn-ı nıl:**

Gazel 2022

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Nil Nehri.

Mısr-ı hüsün içre seni görsem eyā
Yūsuf cemāl
Tañ degüldür gözlerüm yaşına
dinse ‘ayn-ı Nıl

ayn-ı nūr-ı pāk:

1. **ayn-ı nūr-ı pāk:**

Gazel 2242

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Mübarek nurlu göz.

Çün ‘ayn-ı nūr-ı pāksin olmaya
sende gill u gış
Cāmlar görüben gözüne girme
hāmmāma iy şanem

ayrıl-:

1. **ayrılmak:-mak, -**

Gazel 2008

Mısra: 10

*Bir yerden, bir kimseden, bir
şeyden uzaklaşmak, ayrı düşmek.*

Yārdan ayru nedür hālūñ Muhibbī
diseler
Cāndan ayrılmak direm müşkil-
durur āsān degül

2. **ayrılmaz:-maz**

Gazel 2359

Mısra: 1

*Bir yer, şey veya kimseden
uzaklaşmak, ayrı düşmek.*

Bir dem ayrılmaz yanumdan nem
begendi nem benüm
Tā togaldan gitmedi bir dem
yanumdan gam benüm

ayru:

1. **ayru:**

Gazel 2008

Mısra: 9

*Ayrı kalmak, uzak düşmek,
ayrılmak.*

Yārdan ayru nedür hālūñ Muhibbī
diseler
Cāndan ayrılmak direm müşkil-
durur āsān degül

2. **ayru:**

Gazel 2354

Mısra: 1

Uzak.

Gülşen-i küyüñden ayru bülbül-i
zār olmuşam
İñlerem tā şubha dek derd-ile
bīmār olmuşam

3. **ayru:**

Gazel 2394

Mısra: 1

Uzak.

Gül yüzüñden ayru her şeb hāk-
ber-ser eyleyem
Göz yaşın döküp özüm hāke
berāber eyleyem

ayru düş-:

1. **ayru düş-:**

Gazel 2326

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Ayrılmak.

Ayru düşdüm ol perīden hastayam
zār inlerem
Miñnet-i hicrān içinde çār u nā-çār
inlerem

2. ayru düş-:

Gazel 2329

Mısra: 3

Kelime Tipi: -
Ayrılmak.

Sen lebi şîrinden ayru düşeli küh-ı
ğama
Tañ midur Ferhâd-veş tutsa cihânı
şöhretüm

ayruk:

1. ayruk:

Gazel 2487

Mısra: 10

Artık, bundan sonra.

Yârûñ miyânı olmaduğı bir
bahânedür
Ayruk Muhibbî görmedi kılca
bahânesin

2. ayruk:

Gazel 2329

Mısra: 6

Başka, diğer.

Nağd-i cān virüp metā'-ı büseyi
almakadayım
'İşk bāzârında yokdur bundan
ayruk şan'atım

ays:

1. 'ayşum:-um

Gazel 2228

Mısra: 5

*Hayatın zevkini çıkarma,
yiyip içme, zevk u safa.*

Yüzini gördüğünce 'ayşum artar
Olalıdan benüm hüşn-i mā'aşum

ayvâ:

1. ayvâya:-(y)a

Gazel 2463

Mısra: 6

Ayva, sevgilinin yanakları.

Hüşn dükkânında ğayrılar irüp
şeftâlûya
Âh kim ancak irişdüm n'eyleyem
ayvâya ben

az:

1. az:

Gazel 2009

Mısra: 3

*Miktari, derecesi ve niteliği
belli bir ölçünün altında bulunan,
çok olmayan, az olan şey.*

Şabrumı az itdi 'ışkı lîk şevkümü
ziyâd kıl
İy gönül murgı vişâli bāğına
pervâz kıl

2. az:

Gazel 2009

Mısra: 10

*Miktari, derecesi ve niteliği
belli bir ölçünün altında bulunan,
çok olmayan; seyrek, nadir.*

İy Muhibbî çekmeyen cevr ü cefâ
görmez vefâ
Anuñ-ıçun dimezem cevr ü cefâyı
az kıl

3. az-durur:-durur

Gazel 2202

Mısra: 9

*Nicelik, nitelik, güç, süre, sayı
bakımından eksik, çok karıştı.*

Başdan ayaga nâz-durur çok cevri
mihri az-durur
Nâ-cinslere hem-râz-durur ammâ
ki kimdür dimezem

4. az:

Gazel 2493

Mısra: 8

*Belli bir ölçünün altında, az
miktarda.*

'Arz kılsun yana yana şubha dek
dil derdini
Şem'-veş yaşın çoğ itsün uyhusın
az isteyen

5. az:

Gazel 2493

Mısra: 14

*Belli bir ölçünün altında, az
miktarda.*

İy Muhibbî bu tarîk-ı 'ışkda 'aşık
degül
Gözleyüp mihr ü vefâ cevr ü cefâ
az isteyen

'azâb evle-:

1. 'azâb eyle-:

Gazel 2271

Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Acı çektiirmek.

Hem-nişîn olsam gelür zaḥmet
benüm yârânuma
Pes neden sükkân-ı küy-ı yâra
'azâb eyleyem

âzâd:

1. âzâda:-a

Gazel 2425

Mısra: 2

*Serbest bırakılmış, kurtulmuş,
hür.*

Elüñde bezm-i gülşende tutarsın
bâde beñzersin
Anuñçün ğuşsa vü ğamdan bugün
âzâda beñzersin

âzâd evle-:

1. âzâd eyle-:

Gazel 2205

Mısra: 8

Kelime Tipi: -
*Esir, köle veya cariyeye
hürriyetini geri vermek, i'tak
etmek.*

Kullaruñdan 'add kıl bî-zer-ḥaride
kuluñam
Kuluñam diyü dilümi ğamdan âzâd
eyledüm

2. âzâd eyle-:

Gazel 2332

Mısra: 12

Kelime Tipi: -
*Kurtarmak, beri kılmak,
duçar etmemek.*

Ol cefakârûñ yolında terk-i cān
itdüm yine
Ĝuşsa vü derd ü belâdan cānı âzâd
eyledüm

âzâd kıl-:

1. âzâd kıl-:

Gazel 2190

Mısra: 8

Kelime Tipi: -
*Esir, köle veya cariyeye
hürriyetini geri vermek, i'tak
etmek.*

Çünkü ten zindân-ı cāndur sensüz
iy ârâm-ı cān
Gel uzat rahmet elin âzâd kıl
zindānuñam

âzâd ol-:

1. âzâd ol-:

Gazel 2056

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
*Köle ve cariyelerin
özgürlüğünü geri vermek. ||Serbest
bırakmak, salıvermek.*

İstemem cānâ ğamuñdan
kurtuluban şâd olam

Bend-i zülfüne esirem dimezem
âzâd olam

2. **âzâd ol-:**

Gazel 2056

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Köle ve cariyelerin

özgürlüğünü geri vermek. ||Serbest bırakmak, salıvermek.

İstemem cânâ gamuñdan

kurtuluban şâd olam

Bend-i zülfüne esirem dimezem

âzâd olam

3. **âzâd ol-:**

Gazel 2056

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Köle ve cariyelerin

özgürlüğünü geri vermek. ||Serbest bırakmak, salıvermek.

İstemem cânâ gamuñdan

kurtuluban şâd olam

Bend-i zülfüne esirem dimezem

âzâd olam

4. **âzâd ol-:**

Gazel 2056

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Köle ve cariyelerin

özgürlüğünü geri vermek. ||Serbest bırakmak, salıvermek.

İstemem cânâ gamuñdan

kurtuluban şâd olam

Bend-i zülfüne esirem dimezem

âzâd olam

5. **âzâd ol-:**

Gazel 2056

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Köle ve cariyelerin

özgürlüğünü geri vermek. ||Serbest bırakmak, salıvermek.

İstemem cânâ gamuñdan

kurtuluban şâd olam

Bend-i zülfüne esirem dimezem

âzâd olam

âzâde:

1. **âzâde-y-iken:--(y) iken, -**

Gazel 2005

Mısra: 11

Serbest, tek başına, özgür.

Beni biñ derde esîr eyledi âzâde-y-iken

Göreyim ki seni her lahzada biñ

pâre gönül

2. **âzâdeyem:-(y)em**

Gazel 2138

Mısra: 2

Hür, serbest. || Her türlü bağdan kurtulmuş, yakasını sıyırmış, kayıt altında olmayan.

Hum dibin mesken idindüm çünkü

şâhib-bâdeyem

Ol sebebden guşsa vü gamdan

bugün âzâdeyem

âzâde evle-:

1. **âzâde eyle-:**

Gazel 2183

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Serbest bırakmak.

Çünkü ten zindân-ı cândur eyle
tiğünla hâlâş

Hayra gir âzâde eyle bend-ile

zindânunuñam

a'zâ-vı gül:

1. **a'zâ-yı gül:**

Gazel 2014

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Gülün organları, gülün parçaları.

Derd-ile inlediği budur hezâr

Hâr elinden pâredür a'zâ-yı gül

âzer:

1. **âzer:**

Gazel 2394

Mısra: 10

Hz. İbrahim'in put yapıp satmakla geçinen babasının adıdır.

İy Muhibbî şükr kıl itdün şanemler
terkini

Hâşa-lillâh bir dahı ben kâr-ı Âzer

eyleyem

'âzim-i iklîm-i irân:

1. **'âzim-i iklîm-i irân:**

Gazel 2147

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

İran topraklarının ulusu.

Surh-serler kaçdım itdüm çekdüm

İslâm 'askerin

'Avn-i Hâk'la 'âzim-i iklîm-i İrân

olmuşam

'azîz:

1. **'azîz-i:**

Gazel 2211

Mısra: 5

Yüce, kıymetli, değerli, mukaddes, muazzez.

'Azîz-i cân-ıla dilsin giriftârünü hor
itme

Ki bir tâze gül-i tersin hâzer kıl ez-
dem-i serdüm

2. **'azîzüm:-üm**

Gazel 2317

Mısra: 12

Yüce, kıymetli, değerli, mukaddes, muazzez.

Nebâtum şekkerüm gencüm bu

'âlem içre bî-rencüm

'Azîzüm Yûsuf um varum gönül

Mısr'ındaki hanum

'azm:

1. **'azm-i:**

Gazel 2002

Mısra: 7

Kasıt, niyet, karar; gitme, yönelme.

Ol perînün 'azm-i gülzâr itdüğün
işideli

Bir ayak üstüne durdı cümle
mecmû'-ı nihâl

2. **'azm-i:**

Gazel 2356

Mısra: 8

Kasıt, niyet, karar.

Küfr-i zülfîyle eger kaçd ide imâna
hatı

Tiğlar alup ele 'azm-i Ferendüş
idelüm

3. **'azmin:-i, -n**

Gazel 2395

Mısra: 10

Kasıt, niyet, karar.

Çün harîm-i dildedür gördüm

Muhibbî maţlabum

Ne sefer 'azmin ü ne kaç'-ı

beyâbân eyledüm

'azm eyle-:

1. **'azm eyle-:**

Gazel 2156

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Yönelmek, bir yere doğru gitmek, göçmek.

Bu Muhibbî yine küyuñdan yana

'azm eyledüm

Bilmezem beni çeken suyum
midur yâhûd gilüm

'azm eylevüp:

1. 'azm eyleyüp:--(y)üp, -

Gazel 2013

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Bir işi yapmak için kesin karar vererek büyük bir kararlılıkla gayret göstermek.

Kudsîlerle ger tavâf itmek dilersen
küymü

Lâ-mekân şahrasına 'azm eyleyüp
ser-maħmîl ol

'azm id-:

1. 'azm id-:

Gazel 2401

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bir işi yapmak için kesin karar vererek büyük bir kararlılıkla gayret göstermek.

Bülbülüz âh u zâra 'azm idelüm
Gülşen içre bahara 'azm idelüm

2. 'azm id-:

Gazel 2401

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Gitmek, yönelmek, niyetlenmek.

Düşdi dil zevraķı çü baħr-ı ğama
Âh-ıla bir kenâra 'azm idelüm

3. 'azm id-:

Gazel 2401

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Yola çıkma, kesin karar vererek bir yere yönelmek.

İrişen tîr-i ğamze yaraların
'Arz idelüm nigâra 'azm idelüm

4. 'azm id-:

Gazel 2401

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Yola çıkma, kesin karar vererek bir yere yönelme.

Şabra çün kalmadı Muħibbî mecâl
Çâre yok bir diyâra 'azm idelüm

5. 'azm id-:

Gazel 2401

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Niyet etmek.

Bülbülüz âh u zâra 'azm idelüm
Gülşen içre bahara 'azm idelüm

6. 'azm id-:

Gazel 2401

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Bir işi yapmak için kesin karar vererek büyük bir kararlılıkla gayret göstermek.

Oldılar sevdâlar-ıla pür çü dimâĝ
Def'-içün cüybâra 'azm idelüm

'azm-i gülîstân eyle-:

1. 'azm-i gülîstân eyle-:

Gazel 2311

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gül bahçesine gitmeye niyet etmek.

Geldi o vakt kim yine 'azm-i
gülîstân eyleyem
Bülbül-âsâ ruħlarına karşı eĝân
eyleyem

'azm-i mevdân eylegil:

1. 'azm-i mevdân eylegil:--gil--
gil, -

Gazel 2027

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Meydana yönel, meydana çık.

Çöz mu 'anber zülfüni iy döst
çevĝân eylegil
Başımı top eyledüm ben 'azm-i
mevdân eylegil

'azrâ:

1. 'azrâ:

Gazel 2135

Mısra: 4

Vamık u Azra adlı mesnevilerin kadın kahramanıdır. || Azra resmini görerek Vamık'a aşık olur. Vamık da Azra'ya aşık olur fakat ayrı düşerler. Azra bir aralık Tus padişahı Mizban'ın eline düşer. Azra bu yüzden bir süre acı çeker ve kimseyle konuşmaz. Azra Mizban'ın elinden kaçır bu sefer de zencilere tutsak olur. Fakat sonra tüm zorlukları aşarak Vamık'la kavuşurlar.

Gerçi hicrân eyledi 'âlemde
sergerdân beni
Döstlar 'Azrâ ĝamın çekmekde
güyâ Vâmık'am

B

bâb:

1. bâbum:-um

Gazel 2166

Mısra: 2

Kapı.

Yiter 'âlemde nigâr-ıla mey-i
nâbum benüm
Hür u kevşer istemem çünki degül
bâbum benüm

bâb-ı vaşl-ı dil-rübâ:

1. bâb-ı vaşl-ı dil-rübâ:

Gazel 2036

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gönül alan sevgilinin vuslat kapısı.

Gerçi kim kaç' eyledüm hicran
ilinde niçe yol
Bâb-ı vaşl-ı dil-rübâya bulmadum
herĝiz vuşül

bâd:

1. bâd-ı:-ı

Gazel 2008

Mısra: 3

Rüzĝâr.

Bâd-ı âhum dökdi şol deñlü yaşum
yagmurını
Ĝarķa virdi 'âlemi kim dir aña
tûfân degül

2. bâd:

Gazel 2094

Mısra: 8

Rüzĝâr, yel, hava.

Çün yaşum deryâsınıñ oldı
vücudum zevraķı
Baña lâzım âhumı şimden girtü bâd
eyleyem

3. bâd:

Gazel 2416

Mısra: 4

Rüzĝâr, yel, hava.

Gül gibi açılmayup irmez bahar-ı
vaşluña
Âhını bâd eyleyüben zâr u giryân
olmayan

4. bâd:

Gazel 2209

Mısra: 4

Yel, Rüzĝâr.

Åhum yili eselden eşküm
temevvüc itdi
Bād olsa hıç dinür mi deryaya kıl
sükünüm

5. **bād:**

Gazel 2297

Mısra: 1

Rüzgâr, yel.

Åhumı bād eyleyüp yaşumı deryā
eyledüm
Garğ idüp dil zevrakın içinde ifnā
eyledüm

6. **bāda:-a**

Gazel 2425

Mısra: 4

Rüzgâr, yel, hava.

Meger küy-ı dil-ārādan gelürsin iy
sabā dāyim
Ferahlar kesb olur senden mübārek
bāda beñzersin

bāda vir-:

1. **bāda vir-:**

Gazel 2382

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Boşa harcamak, savurup telef
etmek.*

Bāda virür hüsn gibi ‘uşşākı ‘ışkun
şarşarı
Anuñ için deşt-i ğamda ben de
hāşāk olmışam

2. **bāda vir-:**

Gazel 2382

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Boşa harcamak, savurup telef
etmek.*

Bāda virür hüsn gibi ‘uşşākı ‘ışkun
şarşarı
Anuñ için deşt-i ğamda ben de
hāşāk olmışam

3. **bāda vir-:**

Gazel 2382

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Boşa harcamak, savurup telef
etmek.*

Bāda virür hüsn gibi ‘uşşākı ‘ışkun
şarşarı
Anuñ için deşt-i ğamda ben de
hāşāk olmışam

bāde:

1. **bāde:**

Gazel 2201

Mısra: 9

Kadeh, şarap, içki.

Baş koyup pāyuña bāde ele aldum
yāduña
Bir nefesde sâgâr-ı gerdüni yaru
eyledüm

2. **bāde:**

Gazel 2042

Mısra: 2

*Şarap, içki, mey. || İnsanı
kendinden geçiren ilahi aşk.*

Meyhâne oldı meyle Bedâhşân
mekân-ı la'ı
Her hüm görindi bāde ile sanki
kân-ı la'ı

3. **bāde:**

Gazel 2082

Mısra: 9

*Şarap, içki, mey. || Kadeh. ||
Maddi ve manevi sarhoşluk veren,
kendinden geçiren, mest eden şey.*

Almaz-ıdı Muhibbî bāde ele
İñleyüp dimese rebāb içelüm

4. **bāde:**

Gazel 2101

Mısra: 1

*Şarap. || Lezzeti ve sarhoş
edici özelliği ile de teşbihe konu
olur. Aşkı Allah'a ulaşma yolu
olarak kabul eden tasavvuf ehli
şarabı da ruh coşkunuğu için araç
olarak kullanır.*

Tarf-ı bāğ u çemen ü āb-ı revān
bāde vü cām
Sākî-i gül-ruğ olursa olur ol 'ıyş
tamām

5. **bāde:**

Gazel 2123

Mısra: 1

*Şarap. || Lezzeti ve sarhoş
edici özelliği ile de teşbihe konu
olur. Aşkı Allah'a ulaşma yolu
olarak kabul eden tasavvuf ehli
şarabı da ruh coşkunuğu için araç
olarak kullanır.*

Sākîyā bāde getir 'ıyş(ı) müdām
eyleyelüm
Gülşen içinde varup bāğı maķām
eyleyelüm

6. **bāde:**

Gazel 2169

Mısra: 13

Kadeh, şarap, içki.

Bāde nisbet eylemiş la'lüne dimiş
beñzerem
Ölmez-isem çokdur anuñla
Muhibbî soñbetüm

7. **bāde:**

Gazel 2170

Mısra: 7

Şarap, içki, mey.

Yārān geçürüp şadra baña bāde
sunarlar
Bu 'izzeti bu hürmeti meyhānede
buldum

8. **bāde:**

Gazel 2235

Mısra: 2

*Şarap. Lezzeti ve sarhoş edici
özelliği ile de teşbihe konu
olur. Aşkı Allah'a ulaşma yolu
olarak kabul eden tasavvuf ehli
şarabı da ruh coşkunuğu için araç
olarak kullanır.*

Vaķt degül mi ki dilā menzil-i
inşāfa gelem

Ĝam ğubārını silüp bāde ile şafā
gelem

9. **bāde:**

Gazel 2266

Mısra: 10

*Şarap. Lezzeti ve sarhoş edici
özelliği ile de teşbihe konu
olur. Aşkı Allah'a ulaşma yolu
olarak kabul eden tasavvuf ehli
şarabı da ruh coşkunuğu için araç
olarak kullanır.*

Çāre ancak bunı bildüm çāre bu
ĝam derdine
Bāde içüp kendümi ser-mest ü lā-
ya 'kıl kılam

10. **bāde:**

Gazel 2267

Mısra: 7

*Şarap. Lezzeti ve sarhoş edici
özelliği ile de teşbihe konu
olur. Aşkı Allah'a ulaşma yolu
olarak kabul eden tasavvuf ehli
şarabı da ruh coşkunuğu için araç
olarak kullanır.*

Mestem bāde ile bir nefes olmam
huşyār
Bundan ĝayrı degül def -i melālem
ne kılam

11. **bāde:**

Gazel 2298

Mısra: 1

*Şarap. Lezzeti ve sarhoş edici
özelliği ile de teşbihe konu
olur. Aşkı Allah'a ulaşma yolu
olarak kabul eden tasavvuf ehli*

şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.

Rehne virdüm tâcumı bâde temennâ eyledüm
Bir çadeh meyle cihan mülkin temâşâ eyledüm

12. **bâde:**

Gazel 2304

Mısra: 6

Şarap.Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur.Aşkı Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.

Çün bulunmaz gam şebinde sâkiyâ şubh-ı vişâl
Bâde sun nüş eyleyüp kendümi lâ-ya' kılm

13. **bâdesin:-si, -n**

Gazel 2331

Mısra: 1

Şarap.Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur.Aşkı Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.

Mağabbet bâdesin içdüm yine sermest ü hoş hâlem
Tutuşdum âteş-i 'ışka eridüm zer gibi kâlam

14. **bâdeyi:-(y)i**

Gazel 2379

Mısra: 2

Şarap.Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur.Aşkı Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.

Hâşâ-lillâh devr-i gülde oturup mestür olam
Nüş idüp sahn-ı çemende bâdeyi mesrür olam

15. **bâde:**

Gazel 2379

Mısra: 7

Şarap.Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur.Aşkı Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.

Bâde içse dil olur elbette cürme mu'terif

Zâhidâ sanma senûn tek fi'lüme mağrûr olam

16. **bâde:**

Gazel 2425

Mısra: 1

Şarap.Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur.Aşkı Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.

Elünde bezm-i gülşende tutarsın bâde beñzersin
Anuñçün ğuşşâ vü ğamdan bugün âzâda beñzersin

17. **bâde:**

Gazel 2434

Mısra: 3

Şarap.Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur.Aşkı Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.

Sâkiyâ hicrân ğamından ölmeden gel bâde sun
Didiler zehr-i ğâma tiryâkdür şahbâ-y-ıçun

18. **bâdedür:-dür**

Gazel 2461

Mısra: 5

Şarap.Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur.Aşkı Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.

Şan'atüm kesbüm benim 'ışk-ıla cânüm bâdedür
Anün-ıçun pür-hevâyam kâr u bârı sevmezim

bâde-i keştî:

1. **bâde-i keştî:**

Gazel 2045

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Geminin şarabı.

Taşuban ğarķ itmedin gelüp beni bu baħr-ı ğam
Bâde-i keştîyi sâķi la'l-gün deryâya sal

bâd-ı âh:

1. **bâd-ı âh:**

Gazel 2124

Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Ah Rüzgârı.

Baħr-ı 'ışka bâd-ı âhumla bu ğönlüm zevrâķın
Salalıdan döstlar sanmañ kenârı ğörmüşem

2. **bâd-ı ah:**

Gazel 2176

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Ah Rüzgârı.

'Âlemi ide ihâta ğözlerüm yaşı ğibi
Bâd-ı ahumdan temevvüc eylese 'ummân-ı ğam

3. **bâd-ı âh:**

Gazel 2294

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Ah Rüzgârı.

Ĝarķ olursa tañ midur dil fülki eşķüm baħrına
Bâd-ı âhumla telâtumlar urur deryâ benem

4. **bâd-ı âh:**

Gazel 2356

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Ah Rüzgârı.

İy Muħibbî yine eşķ oldı çü deryâya şebih
Bâd-ı âh-ıla taşup kaynayalum cüş idelüm

5. **bâd-ı âh:**

Gazel 2366

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Ah Rüzgârı.

İy Muħibbî baħr-ı eşķüm taşdı başdan aşdı âh
Bâd-ı âhum saldı engine yine dil zevrâķın

6. **bâd-ı âh:**

Gazel 2441

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Ah Rüzgârı.

Tiĝ-ı hicrûñle şehâ şâd ol pâre olmuşken yürek
Bâd-ı âhum geldi taĝıtdı anuñ her pâresin

bâd-ı ecel:

1. **bād-ı ecel:**
Gazel 2322
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Ecel Rüzgârı.

İrmeden vaşluña cānā korkaram
bād-ı ecel
Suna baña bir kadeh peymāne
bilmen n' eyleyem

bād-ı hevā:

1. **bād-ı hevā:**
Gazel 2403
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Karşılıksız, parasız,
meccanen, bedava.*

Beni sevdālara saldı yine zülfü
hevesi
İrmez el aña Muhib bād-ı hevādur
dir-isem

bād-ı nesīm:

1. **bād-ı nesīm:**
Gazel 2246
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Hafif hafif esen, hoş ve latif
Rüzgârı.*

Ugrayup küyuña büyüñ getüre
bād-ı nesīm
Huldı yād eylemeyüp añmaya dil
hür-ı na'ım

bād-ı şabā:

1. **bād-ı şabā:**
Gazel 2211
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Sabah Rüzgârı.

Gonca gibi bagrı pür-hün hār
elinden bülbülüñ
Sahnur bād-ı şabā-y-ıla güler
oynar gül

2. **bād-ı şabā:**
Gazel 2211
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Serin ve tatlı esen bahar
Rüzgârı.*

İde her zerre ölürsem hezārān nāle
vü āhı
İletse küyuña cānā eger bād-ı şabā
gerdüm

3. **bād-ı şabā:**
Gazel 2227

Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Serin ve tatlı esen bahar
Rüzgârı.*

Hiç olur mı vara eşküm küyuña
cānā sentüñ
Öliceğ ilte meger bād-ı şabā
gerdüm benüm

bād-ı seher:

1. **bād-ı seher:**
Gazel 2451
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Seher Rüzgârı.

Gülşene meşşāta olmışken bugün
bād-ı seher
Hayfidur kim 'ākıbet berbād ider
rüz-ı hāzān

bād-ı şimāl:

1. **bād-ı şimāl:**
Gazel 2006
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Kuzey Rüzgârı.

Çın sehergeh zülf-i dildāra meger
kıldı güzër
Cān dimāğını mu'athtar eyledi bād-ı
şimāl

bād-ı şubh:

1. **bād-ı şubh:**
Gazel 2398
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Sabah Rüzgârı.

Ola kim bād-ı şubh ilte bu hāküm
küyuña yārūñ
Bugün seng-i cefā-y-ıla dögilüben
ğubār oldum

2. **bād-ı şubh:**
Gazel 2439
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Sabah Rüzgârı.

İy bād-ı şubh büy-ı ser-i zülf-i
dilberi
Ehl-i cünūna irgürigör bağlamag-
ıçun

bağ:

1. **bağına: -ı, -n, -a**
Gazel 2009
Mısra: 4

*Bahçe, yeşillik, ağaçlık ve
çiçeklik yer, bostan.*

Şabrumı az itdi 'ışkı lık şevkümü
ziyād kıl
İy gönül murğı vişāli bāğına
pervāz kıl

2. **bağ: -ı, -**
Gazel 2018
Mısra: 3

*Bahçe, yeşillik, ağaçlık ve
çiçeklik yer, bostan.*

Nağş-ı Çin itdi yine bāğ ser-ā-ser
Mānī-var
Yazdı yapraklar Hıta Rümī olup
zerkār gül

3. **bağ:**
Gazel 2305
Mısra: 13
*Bahçe, yeşillik, ağaçlık ve
çiçeklik yer.*

Gül yüzinsüz bu Muhibbī bāğ u
behişt
Nāle kılur bülbülem zār u nevāyı
isterem

4. **bağından: -ı, -n, -dan**
Gazel 2016
Mısra: 5
Bağ, bahçe.

Vaşlı bāğından ırag olalı ol
dildārumuñ
Gonca-veş teng oldı gönlüm
hātırum hürrem degül

5. **bağ:**
Gazel 2476
Mısra: 2
Yeşillik, çiçekli, ağaçlı yer.

Kaddüñle ruhuñ hüb direm serv ü
semenden
Dil-cü hātuñı yig görürem bāğ u
çemenden

6. **bağ:**
Gazel 2174
Mısra: 1
Bağ, bahçe, bostan.

Serv-kad dildārı gördüm bāğ
içinde agladum
Gözlerüm yaşımı döküdüm ayagına
çagladum

7. **bağ:**
Gazel 2174
Mısra: 3
Bağ, bahçe, bostan.

Yog-iken dahı gülistān u çemen
bāğ u bahār
Sen boyı serv ayagına yüz sürüp
dil bagladum

8. **bāğūn**:--uñ, -

Gazel 2024

Mısra: 9

*Bahçe, yeşillik, ağaçlık ve
çiçeklik yer, bostan.*

Kayurur gözler o bāğūñ
bāğbānıdır gönül
Çarh yayından kaçan atılsa miñnet
okları

9. **bāğ**:

Gazel 2059

Mısra: 3

*Bahçe, yeşillik, ağaçlık ve
çiçeklik yer, bostan.*

Geh olur gönca-veş bāğ u bahār
içinde dem-beste
Geh olur lāle-veş pür hūn giribān –
çākdür gönülüm

10. **bāğ**:--ı

Gazel 2123

Mısra: 2

*Bahçe, yeşillik, ağaçlık ve
çiçeklik yer, bostan.*

Sākīyā bāde getir 'ıyş(ı) müdām
eylelüm
Gülşen içinde varup bāğı maqām
eylelüm

11. **bāğ**:

Gazel 2127

Mısra: 3

*Bahçe, yeşillik, ağaçlık ve
çiçeklik yer, bostan.*

Cihānuñ bāğ u rāğından ferāğat
eyledüm düpdüz
Velî sen serv-i ra'nāya dil ü
cāndan esir oldum

12. **bāğnuñ**:--ı, -nuñ

Gazel 2152

Mısra: 8

*Bahçe, yeşillik, ağaçlık ve
çiçeklik yer, bostan.*

Dāğlar sīnemde güldür servler yir
yir elif
Kıl temāşā 'ışk bāğnuñ hārāb-
ābādıyam

13. **bāğa**:--a

Gazel 2187

Mısra: 3

*Bahçe, yeşillik, ağaçlık ve
çiçeklik yer, bostan.*

Bāğa vardum şevk-i ruhsāruñla
güller pāyına
Ağlayup hūn-ı cigerle dāmenin ter
eyleyem

14. **bāğa**:--a

Gazel 2272

Mısra: 12

*Bahçe, yeşillik, ağaçlık ve
çiçeklik yer, bostan.*

Sensüzün gülzāra varsam gül
dikendür çeşmüme
Anuñ için bāğa varup istemez
seyrān gözüm

15. **bāğında**:--ı, -n, -da

Gazel 2326

Mısra: 9

*Bahçe, yeşillik, ağaçlık ve
çiçeklik yer, bostan.*

Hüsün bāğında Muñibbī şubha dek
zārī kılur
Nitekim bülbül gibi her gıce bī-dār
iñlerem

16. **bāğda**:--da

Gazel 2485

Mısra: 5

Bağ, bahçe, yeşillik yer.

Servler baş kaldurup her yaña
bakar bāğda
Sen gelesin gülşene diyü seni
gözler hemān

17. **bāğ**:

Gazel 2394

Mısra: 5

Bağ, bahçe, yeşillik yer.

Bāğ ara qaddūñi görmem bārī
varup yāduña
Gāh seyr-i serv idüp gāhī şanavber
eyleyem

18. **bāğ**:

Gazel 2485

Mısra: 1

Bağ, bahçe, yeşillik yer.

Güller-ile zeyn olındı yine bāğ u
gülsitān
Gülde var hercāyilik bülbülde var
āh u fiğān

19. **bāğ**:

Gazel 2428

Mısra: 1

*Bahçe, yeşillik, ağaçlık ve
çiçeklik yer, bostan.*

Nāz-ıla reftāra gel geşt eyle bāğ u
büstān

Servler karşı gelüp bulsun şeref
gül gülsitān

20. **bagma**:--ı, -n, -a

Gazel 2500

Mısra: 5

*Bir şeyi başka bir şeye veya
birçok şeyi birbirine bağlamaya
yarayan ip, sicim, tel gibi şeyler,
bent.*

Dil murğı düşdi ağına bağlandı
zülfi bagına
Āhır düşüp ayagına hālhal olayın
bir zamān

bāğbān:

1. **bāğbānıdır**:--ı, --dur

Gazel 2024

Mısra: 9

Bağ bekçisi, bahçıvan.

Kayurur gözler o bāğūñ
bāğbānıdır gönül
Çarh yayından kaçan atılsa miñnet
okları

2. **bāğbān**:

Gazel 2210

Mısra: 10

Bağ bekçisi, bahçıvan.

Muñibbī ravza-i hüsünün temāşā
eyler dāyım
Sanasın bāğbān olmuş yā sākin-i
hıyābānum

bağdād:

1. **bağdād'ına**:--ı, --n, --a

Gazel 2015

Mısra: 7

*Irak'ın başkenti. Bağdat ismi
İslam öncesi döneme ait yöredeki
eski yerleşim alanlarıyla ilgilidir.
Yaygın kanaate göre kelime
"Tanrı'nın ihsanı veya armağanı"
anlamına gelmektedir.*

Gönlümün Bağdād'ına gel
gözümün yaşına bak
Köprüdür geçmege kaşum sanma
anı pül degül

2. **bağdād'um**:--um

Gazel 2317

Mısra: 14

*Osmanlı Asya'nın en en
meşhur ve en büyük şehirlerinden
biri.*

Sitanbul'um Karaman'um diyār-ı
milket-i Rüm'um
Bedāhşān'um u Kıpcāğ'um
Hōrāsān'um u Bağdād'um

3. **bağdād' dan:** -dan

Gazel 2466

Mısra: 2

Osmanlı Asyası'nın en en meşhur ve en büyük şehirlerinden biri.

Nâmeler gelse kaçan İstâbul-ı

âbâddan

Büy-ı zülfünü sehergeh aluram

Bağdād' dan

bâğ-ı behişt:

1. **bâğ-ı behişt:**

Gazel 2216

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Cennet bahçesi.

Kime lâyıķ görüp bâğ-ı behiştî

Kiminüñ küllî yirin od iden kim

bâğ-ı cennet:

1. **bâğ-ı cennet:**

Gazel 2294

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Cennet bağı.

‘Aşıķam dîdâra zâhid aınma bâğ-ı cenneti

Küy-ı dilber var-iken neme yarar

dünyâ benüm

bâğ-ı cinân:

1. **bâğ-ı cinân:**

Gazel 2171

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Cennet bağları.

İy Muhibbî n'eylerem bâğ-ı cinân

u kevşeri

Bir lebi şîrîn yüzi gül gülsitânüm

var benüm

2. **bâğ-ı cinân:**

Gazel 2428

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Cennetler bahçesi.

Gel mey ü maħbûbdan zâhid beni

men' eyleme

Sen diyebilür misin kim istemem

bâğ-ı cinân

bâğ-ı dil:

1. **bâğ-ı dil:**

Gazel 2290

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gönül bahçesi.

Muhibbî eyledüm bâğ-ı dilümden

bir şecer peydâ

Kelâmun meyvesin andan

bitürdüm âbdâr itdüm

bâğ-ı hüsn:

1. **bâğ-ı hüsn:**

Gazel 2122

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Güzelliğinin bahçesi.

Bâğ-ı hüsnüñe gözüm yaşımı bārân

eyleşem

Gül yüzüne karşı bülbül gibi efgân

eyleşem

2. **bâğ-ı hüsn:**

Gazel 2141

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Güzelliğinin bahçesi.

Göreliden yüzünü yinilmedi gözüm

yaşı

Bâğ-ı hüsnüñde senüñ enhâr

olupdur gözlerüm

3. **bâğ-ı hüsn:**

Gazel 2147

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Güzelliğinin bahçesi.

Bâğ-ı hüsn içre göreliden kıddüñ iy

serv-i hırâm

Pâyüña cular akıtdum şöyle giryân

olmuşam

4. **bâğ-ı hüsn:**

Gazel 2161

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Güzelliğinin bağı.

Göriccek bâğ-ı hüsninde nigârüñ

zülf ü ruhsârın

Saçını kâfiristâna yüzün îmâna

taşurdum

5. **bâğ-ı hüsn:**

Gazel 2169

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Güzelliğinin bahçesi.

Bâğ-ı hüsnüñde görüp hâlün n'ola

meyl eylesem

Bu cihânda yok mıdır bir mür

deñlü ğayretüm

6. **bâğ-ı hüsn:**

Gazel 2201

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Güzelliğinin bahçesi.

Bâğ-ı hüsnüñde görinen haţ mıdır

didüm didi

Yâd ayakdan sakınup ben anı bārü

eyledüm

7. **bâğ-ı hüsn:**

Gazel 2343

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Güzelliğinin bağı.

Bâğ-ı hüsnüñ döstüm el virse

seyrân eylesem

Karşuña cân bülbülün sermest ü

hayrân eylesem

8. **bâğ-ı hüsn:**

Gazel 2375

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Güzellik bahçesi.

Bâğ-ı hüsn içre boyuñ serv ü

çenârumdur benüm

Aña karşı göz yaşı akar

bıñarumdur benüm

9. **bâğ-ı hüsn:**

Gazel 2375

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Güzellik bahçesi.

Bâğ-ı hüsn içre boyuñ serv ü

çenârumdur benüm

Aña karşı göz yaşı akar

bıñarumdur benüm

10. **bâğ-ı hüsn:**

Gazel 2375

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Güzellik bahçesi.

Bâğ-ı hüsn içre boyuñ serv ü

çenârumdur benüm

Aña karşı göz yaşı akar

bıñarumdur benüm

11. **bâğ-ı hüsn:**

Gazel 2375

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Güzellik bahçesi.

Bâğ-ı hüsn içre boyuñ serv ü

çenârumdur benüm

Aña karşı göz yaşı akar

bıñarumdur benüm

12. **bâğ-ı hüsn:**
Gazel 2375
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Güzellik bahçesi.

Bâğ-ı hüsn içre boyuñ serv ü
çenârumdur benüm
Aña karşu göz yaşı akar
biñarumdur benüm

13. **bâğ-ı hüsn:**
Gazel 2378
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Güzelliğinin bağı.

Nigârâ bâğ-ı hüsnünde yüzün
gülzâra beñzetdüm
Aña karşu bu dil murğını murğ-ı
zâra beñzetdüm

14. **bâğ-ı hüsn:**
Gazel 2473
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Güzellik bahçesi.

Bâğ-ı hüsnün olmayınca hergiz iy
ârâm-ı cân
Lâleler güller bitüp zeyn-i gülîstân
olmasun

bâğ-ı irem:

1. **bâğ-ı irem:**
Gazel 2482
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Cennet bağı.

Niçe vaşf ideyim ruhşârûñ iy döst
Baña yig görürñ bâğ-ı iremden

bâğ-ı maksüd:

1. **bâğ-ı maksüd:**
Gazel 2289
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Amaç bahçesi.

Açılsa bâğ-ı maksüd görsem
cemâl-i yârı
Olsam hemîşe hürrem cây-ı iķâmet
itsem

bagır:

1. **bagrumla:--(u)m, --la**
Gazel 2017
Mısra: 8
*Ciğer, göğüs, yürek, kalp,
gönül.*

Göreliden gözlerüm ol bî-vefâ
ruhsârını
Hün-ı bagrumla gözüm yaşını kan
eyler gönül

2. **bagrum:--um, -**
Gazel 2022
Mısra: 9
*Gönül, kalp, yürek. || Göğüs.
|| Ciğer. ||.*

Tekye-i 'ışkuñ çerâğı yağı bagrum
yağudur
Ol çerâğa eylemişdür bu Muhibbî
dil fitil

3. **bagrumuñ:--uñ, -**
Gazel 2033
Mısra: 5
*Göğüs, bağır, sine. || Acı,
ızdırap, heyecan burada hissedilir,
göz ve gamze okları orayı
yaralar.Aşığın göğsü kanlı ve
yaralı olur.Sebebi ise sevgilinin
dudaklarıdır.Aşık sinesinde
sevgilinin okunu, aşkını, saçını
saklar. Aşıқта ki sine bazen bir
mum olur.Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder.Bazen davul olur, aşığın
dövünmesini, saray olur sevgilinin
hayal yurdunu, mushaf olur içinde
ayetler yazıldığını anlatır.*

Bagrumuñ yağı ile bu gözlerümün
suyını
Yakmaga kandil-i çarlı eyledüm
'ışkum fitil

4. **bagrı:**
Gazel 2011
Mısra: 5
*Göğüs, sine. || Divan şiirinde
sine, duyguların algılandığı yer
olarak düşünülür.Acı, ızdırap,
heyecan burada hissedilir.
Dağlama yağları, diken ve taş
yaraları orada açılır. Sine kanlı ve
yaralı olur. Aşık sinesinde
sevgilinin okunu, aşkını, saçını
saklar. Aşıқта ki sine bazen bir
mum, bazen tennur , bazen de
micmer olabilir.Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen de davul olur
aşığın dövünmesini, saray olur,
sevgilinin hayal yurdunu,mushaf
olur, içinde ayetler yazıldığını
anlatır.*

Çonca gibi bagrı pür-hün hâr
elinden bülbülün
Salınur bād-ı şabā-y-ıla güler
oynar gül

5. **bagrında:--ı, --n, --da**
Gazel 2041

Mısra: 5
*Ciğer. || Göğüs, sine. ||
Yürek, kalp, gönül. || İç, orta yer,
derun.*

Sünbülün gönli perişan lalenün
bağrında dağ
Hâlķ elden ele gezdürür olup
şehbâz gül

6. **bagrumuñ:--um, -**
Gazel 2044
Mısra: 7
*Ciğer. || Göğüs, sine. ||
Yürek, kalp, gönül. || İç, orta yer,
derun.*

Gülşen itdüm bagrumuñ kanıyla
cânâ sinemi
Döstum rence kadem kıl seyr için
seyrâna gel

7. **bagrı:--ı, -**
Gazel 2065
Mısra: 4
*Ciğer. || Göğüs, sine. ||
Yürek, kalp, gönül.*

Bezm-i ğamda göz yaşın yârân
içün itdüm şarâb
Âteş-i 'ışka yanup bir bagrı biryân
olmuşam

8. **bagrum:--um**
Gazel 2077
Mısra: 6
*Göğüs,sine, kalp,gönül. ||
Divan şiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak düşünülür.
Acı, ızdırap, heyecan burada
hissedilir. Dağlama yağları, diken
ve taş yaraları orada açılır. Sine
kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde
sevgilinin okunu, aşkını, saçını
saklar. Aşıқта ki sine bazen bir
mum, bazen tennur , bazen de
micmer olabilir.Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen de davul olur
aşığın dövünmesini, saray olur,
sevgilinin hayal yurdunu, mushaf
olur, içinde ayetler yazıldığını
anlatır.*

Evvel vefâlar eyledün âhir cefa
kılup
İtdün çü tîğ-ı cevr-ile bagrum
dilim dilim

9. **bagrı:--ı, --n, --ı**
Gazel 2091
Mısra: 2
*Ciğer. || Göğüs, sine. ||
Yürek, kalp, gönül.*

Zülfine tolaşup olan dili äväre
benem
Bagrını tığ-ı cefâ –y-ıla kılan pare
benem

10. **bagrum:-um**

Gazel 2121

Mısra: 6

Ciğer. || Göğüs, sine. ||

Yürek, kalp, gönül.

Gel bir nazâr eyâ kaşı ya yanuma
benüm
Bagrum hadeng-i gamzelerün birle
del didüm

11. **bagrumi:-um, -ı**

Gazel 2122

Mısra: 8

Ciğer. || Göğüs, sine. ||

Yürek, kalp, gönül.

Kanımı mestâne çeşmün
içdügince iy şanem
Mâ-ğazar bu bagrumı ben saña
biryan eylesem

12. **bagrumi:-um, -ı**

Gazel 2405

Mısra: 7

Ciğer. || Göğüs, sine. ||

Yürek, kalp, gönül.

Tir-i müjgânun deleden sinem ile
bagrumı
Su yirine akar oldu sinede kanum
benüm

13. **bagrum:-um**

Gazel 2126

Mısra: 2

Ciğer. || Göğüs, sine. ||

Yürek, kalp, gönül.

Var midur bilsem haber nâ-
mihribânundan benüm
Yakdı bagrum hicr ara dâğ-ı
nihânundan benüm

14. **bagrumdan:-um, -dan**

Gazel 2126

Mısra: 4

Ciğer. || Göğüs, sine. ||

Yürek, kalp, gönül.

Ğabrüm üzre göresiz ger bite
hünin lâleler
Dâğı bagrumdan nişândur rengi
kanumdan benüm

15. **bagrum:-um**

Gazel 2176

Mısra: 7

Ciğer. || Göğüs, sine. ||

Yürek, kalp, gönül.

Gözlerüm yaşı şarâb u mâ-ğazar
bagrum kebâb
Eyledüm dil tekeyesine oldu çün
mihman-ı gam

16. **bagruñ:-uñ**

Gazel 2250

Mısra: 9

Ciğer. || Göğüs, sine. ||

Yürek, kalp, gönül.

Şarâb idüp yaşuñ bagruñ kebâb it
Gamı yârân idüp eyle tana ‘um

17. **bagrumda:-um, -da**

Gazel 2272

Mısra: 7

Ciğer. || Göğüs, sine. ||

Yürek, kalp, gönül.

Âteşiyle dil yine ola bu bagrumda
kebâb
Bir nazâr mâh ruñı görse nâgehân
gözüm

18. **bagrumi:-um, -ı**

Gazel 2315

Mısra: 7

Ciğer. || Göğüs, sine. ||

Yürek, kalp, gönül.

Çeşm-i hün-rîzi ider her dem-be-
dem bagrumı hün
Zülf ü hâliyle dañı çok mâcerâmuz
var bizüm

19. **bagrum:-um**

Gazel 2340

Mısra: 5

Ciğer. || Göğüs, sine. ||

Yürek, kalp, gönül.

Şâkirem ben gamzelerden gerçi
bagrum pâredür
Ğaşâ lillâh ħağkımı anuñ ferâmüş
eyleyem

20. **bagrum:-um**

Gazel 2344

Mısra: 9

Ciğer. || Göğüs, sine. ||

Yürek, kalp, gönül.

İy Muħibbi bezm-i ğamda olalı
bagrum kebâb
Hün-ı dilden döndi yaşum bir tolu
peymâneym

21. **bagrum:-um**

Gazel 2363

Mısra: 3

Ciğer. || Göğüs, sine. ||

Yürek, kalp, gönül.

Yanaldan âteş-i ‘ışka kurıdı nâme-
veş bagrum

Çü gördüm sabr u tâkat yok hemân
terk-i diyar itdüm

22. **bagrumuñ:-um, -uñ**

Gazel 2473

Mısra: 3

Ciğer. || Göğüs, sine. ||

Yürek, kalp, gönül.

La ‘le dönsün bagrumuñ hünü
benüm iy seng-dil
Kıymeti olsun ziyâde dürr ü
mercân olmasun

bagla:-

1. **baglayup:--(y)up, -**

Gazel 2033

Mısra: 4

*İp, bağ veya başka bir araçla
bir şeyi bir yere, diğer bir şeye
veyâhut birkaç şeyi birbirine
tutturmak, birleştirmek, raptetmek.*

Himmetüm bâzını saldum sen
hümâyı sayd içün
Baglayup ayagina bu gönüm
itdüm aña zil

2. **baglamışdum:--miş, --du, --m**

Gazel 2037

Mısra: 1

*Ayrılamayacak duruma
getirmek. || Bir şey veya bir kimse
ile diğer bir şey veya kimseyi
manevî bir bağla birleştirmek,
birbirine yaklaştırmak.*

Ben ezel ‘ışkuña cânâ
baglamışdum cânı bil
Urmamışken Ka‘be bünyâdına el
dağı Ħalîl

3. **baglayup:--(y)up, -**

Gazel 2042

Mısra: 7

*İp, bağ veya başka bir araçla
bir şeyi bir yere, diğer bir şeye
veya birkaç şeyi birbirine
tutturmak, birleştirmek, raptetmek.*

Eşk kaçresini rişte-i cânuma
baglayup
Gösterdi gözüm oldu ‘ayân rismân-
ı la‘l

4. **bagladum:-du, -m**

Gazel 2208

Mısra: 1

*Bir temele, bir nizamâ
oturtmak, belli kurallara
dayandırmak.*

Dilden evvel ben esâs-ı ‘ışkı
muħkem bagladum

Soñradan cāna ğam u endūhi hem-dem bagladum

5. **bagladum:-du, -m**

Gazel 2208

Mısra: 2

Bir şey veya bir kimse ile diğer bir şey veya kimseyi manevi bir bağla birleştirmek, birbirine yaklaştırmak.

Dilden evvel ben esās-ı 'ışkı muhkem bagladum
Soñradan cāna ğam u endūhi hem-dem bagladum

6. **bagladum:-du, -m**

Gazel 2208

Mısra: 4

Bir şey veya kimseyi diğer bir şey veya kimsenin yönetimi altına vermek, aralarında idari bir bağ kurmak.

Eyledi hicran sipāhi gerçi dil mülkin harāb
Şāh-ı 'ışka ben anı çokdan müsellemler bagladum

7. **bagladum:-du, -m**

Gazel 2208

Mısra: 6

İki şey arasında alaka ve irtibat kurmak.

Cān yanup her yañadan geldi belā vü derd-i ğam
Sordılar hālüm buları hāş-ı mahrem bagladum

8. **bagladum:-du, -m**

Gazel 2208

Mısra: 8

Bağlamak, dolamak, sarmak, iliştiirmek.

Yara urdı gerçi kim bu sīneme peykān-ı dōst
Yara üzre kodum anı yine merhem bagladum

9. **bagladı:-dı**

Gazel 2260

Mısra: 8

Önüne engel koymak, kapatmak.

Ġam u derd-ile belā her yañadan itdi hücüm
Bagladı yollarımı ceş-i sitem-i piş ü pesüm

10. **baglayam:-(y)am**

Gazel 2266

Mısra: 3

Bir şey veya bir kimse ile

diğer bir şey veya kimseyi manevi bir bağla birleştirmek, birbirine yaklaştırmak.

Niçeye dek rüy-ı hūbāna dil ü cān baglayam
Zindegānī 'ömrümü bu dehr ara müşkil kılam

11. **bagladı:-dı**

Gazel 2323

Mısra: 4

İp, bağ veya başka bir araçla bir şeyi bir yere, diğer bir şeye veyahut birkaç şeyi birbirine tutturmak, birleştirmek, raptetmek.

Uzun uzun iy müselmānlar ser-i zülf-i nigār

Bagladı bu gönlümü zünnāra bilmen n' eyleyem

12. **baglamag-ıçun:-mag, -ı, -çun**

Gazel 2439

Mısra: 1

Bir şey veya bir kimse ile diğer bir şey veya kimseyi manevi bir bağla birleştirmek, birbirine yaklaştırmak.

Zülfini çözdü cān u dilüm baglamag-ıçun

Yüzünü açdı yüregümü daglamak-ıçun

13. **baglamışdur:-miş, -dur**

Gazel 2488

Mısra: 1

Bir şey veya bir kimse ile diğer bir şey veya kimseyi manevi bir bağla birleştirmek, birbirine yaklaştırmak.

Baglamışdur gönlümü zencire ol gīsü diyen
Dāğlamışdur lāle gibi bagrumı āh o diyen

14. **baglamag-ıçun:-mag, -ıçun**

Gazel 2439

Mısra: 6

İp, bağ veya başka bir araçla bir şeyi bir yere, diğer bir şeye veyahut birkaç şeyi birbirine tutturmak, birleştirmek, raptetmek.

İy bād-ı şubh büy-ı ser-i zülf-i dilber
Ehl-i cünūna irgürigör baglamag-ıçun

baglan:-

1. **baglanam:-am**

Gazel 2311

Mısra: 5

İp, bağ gibi bir vasıta ile bir şeye, bir yere tutturulmuş olmak, bağlı bulunmak.

Niçeye dek baglanam ben zülfinün zünnārına
Ruğlarına karşı yigdür dil müselmān eyleyem

2. **baglandı:-dı**

Gazel 2487

Mısra: 7

Tutulmak.

Dām-ı belā-yı zülfine baglandı murğ-ı dil
Gördi içinde hālī gibi fitne dānesin

3. **baglandı:-dı**

Gazel 2500

Mısra: 5

İp, bağ gibi bir vasıta ile bir şeye, bir yere tutturulmuş olmak, bağlı bulunmak.

Dil murğı düşdi ağına baglandı zülf-i bagına
Āhır düşüp ayagina hāl hāl olayın bir zamān

baglu:

1. **baglu:--lu**

Gazel 2060

Mısra: 3

Bir bağ ile tutturulmuş olan.

Boynı baglu kuluñam zülfüne bend eyle beni
Kendümü asmag-ıçun karşı gelen dāra benem

2. **bagludur:-dur**

Gazel 2335

Mısra: 10

Kapalı.

Varmaz oldu bu Muhibbī kūyına dildārınun
Bagludur yollar geçilmez kanlu yaşumdan benüm

bagr:

1. **bagrumı:-um, -ı**

Gazel 2156

Mısra: 8

Çiğer. || Göğüs, sine. || Yürek, kalp, gönül.

Tiğ-ı cevründen nigārā yüzümü döndürmezem
Eyler-iseñ günde yüz biñ bagrumı dilim dilim

2. **bagrum:-um**
Gazel 2173
Mısra: 3
Göğüs, sine.

Hadengün sineden geçüp bu
bagrum kana dönelden
Gözümden akıdup cular cihānı
cümle al itdüm

3. **bagrum:-um**
Gazel 2252
Mısra: 7
Ciğer. || Göğüs, sine. ||
Yürek, kalp, gönül.

Hün-ı dil itdüm şarabı dağı bu
bagrum kebāb
Oldı ol hūnī bed-mest çünkü
mihmānum benüm

4. **bagrumi:-um, -ı**
Gazel 2264
Mısra: 4
Ciğer, göğüs, gönül.

Bezm-i ğamda uyduram bu nālemi
ben nālede
Bagrumı biryān idüp hün-ı ciğer
nüş eyleyem

bagrı delin:-

1. **bagrı delin:-**
Gazel 2135
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
İçine işlemek, ıztrap çekmek,
çok müteessir olmak. || Ney çalgısı
kamuştan üretilmiş üzeri delikli bir
çalğıdır. Aşığında bağı, gönlü
bazen sevgilinin eziyetinden bazen
kırpıklarının veya gamzesinin oku
sebebiyle dağ dağ delik delik olur.

Ney gibi bağı delinmiş bir belā-
keş āşıqam
Cān-ıla dilberlerüñ yolında ammā
şadıqam

2. **bağı delin:-**
Gazel 2135
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
İçine işlemek, ıztrap çekmek,
çok müteessir olmak. || Ney çalgısı
kamuştan üretilmiş üzeri delikli bir
çalğıdır. Aşığında bağı, gönlü
bazen sevgilinin eziyetinden bazen
kırpıklarının veya gamzesinin oku
sebebiyle dağ dağ delik delik olur.

Hayret içre kim sorarsa bu
Muhibbī hālını
Ney gibi bağı delinmiş bir belā-
keş āşıqam

bagrı hün ol:-

1. **bagrı hün ol:-**
Gazel 2324
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Çok ıztrap çekmek, yüreği
parça parça olmak.

Hār elinden bağı hün olmuş belālu
bülbülem
Ol saçı sünbül gül-i handāna
bilmen n' eyleyem

bagrı kan ol:-

1. **bagrı kan ol:-**
Gazel 2280
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Yüreği kan olmak. || Çok
ıztrap çekmek, yüreği parça parça
olmak.

Öper sāgar lebin görmüş şürāhī
bağı kan olmuş
Anuñ lu 'b-ıla agzından haber
çekdüm haber çekdüm

bagru del:-

1. **bagru del:-um**
Gazel 2273
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
İçine işlemek, ıztrap vermek,
çok müteessir etmek.

İñlerem nā gibi bagrum deleliden
bu felek
Tār idelden yaşımı çenge
dönüpdür bu bilüm

bagru delin:-

1. **bagru delin:-**
Gazel 2493
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
İçine işlemek, ıztrap çekmek,
çok müteessir olmak.

Ney gibi bagrum delindi kāmētüm
çeng oldı āh
Bezm-i ğamda nālemi güş eylesün
saz isteyem

bagru hün id:-

1. **bagru hün id:-**
Gazel 2088
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Çok ıztrap çekmek, yüreği
parça parça etmek.

İstemem hergiz gönülden mihrüñi
bürün idem
Ol sebebden isterem bagrumı her
dem hün idem

bagru kara:

1. **bagru kara:**
Gazel 2323
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Çok ıztrap çekmiş, acı
görmüş, derkli, kederli, bağı
yanık.

Hün-ı dildür gözlerümden dōstlar
her dem gelen
Lāle gibi oldı bagrum kara bilmen
n' eyleyem

bagru van:-

1. **bagru yan:-**
Gazel 2396
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Çok ıztrap çekmek, çok
kederlenmek.

Giceler şubha dek hicrān şebinde
Yanar bagrum yağı turmaz
çerāğum

2. **bagru yan:-**
Gazel 2396
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Çok ıztrap çekmek, çok
kederlenmek.

Giceler şubha dek hicrān şebinde
Yanar bagrum yağı turmaz
çerāğum

bagrumı dağla:-

1. **bagrumı dağla:-**
Gazel 2488
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Çok acı vermek.

Baglamışdur gönlümü zencire ol
gīsü diyen
Dağlamışdur lāle gibi bagrumı āh
o diyen

bagrumı del:-

1. **bagrumı del:-um, -ı**
Gazel 2278
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
İçine işlemek, ıztrap vermek,
çok müteessir etmek.

Gel bir nazar eyle didüm ise
dilbere
Sanki hadeng-i cevri-ile bagrumı
del didüm

2. **bagrumı del:-um, -ı**

Gazel 2403

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*İçine işlemek, ıztırap vermek,
çok müteessir etmek.*

Bir nazar eyledi bu sînemi bagrumı
delük
Yiridür gâmezne ok kaşuña yadur
dir-istem

bahâ:

1. **bahâ:**

Gazel 2202

Mısra: 3

Değer, değer biçmek.

Hüsüne yok anuñ bahâ güzeller
içre mübtelâ
Kim göre olur mübtelâ ammâ ki
kimdür dimezem

2. **bahâsı:-sı**

Gazel 2228

Mısra: 8

Değer, kıymet, fiyat.

Dime 'âlemde taleb kıl jende fakrı
Bahâsı olmaz böyle kumaşum

bahâne:

1. **bahâne:**

Gazel 2214

Mısra: 10

*Bir şeyin asıl sebebi yerine
ileri sürülen sözde sebep, gerçekle
ilgisi olmayan sahte özür ve
mazeret.*

Öldürmege itme bahâne

Muhibbî'ye

Öldür hemân sevdiği yiter bahâne
hem

2. **bahânedür:-dür**

Gazel 2223

Mısra: 9

Vesile, sebep.

Yiter Muhibbî sevdiği seni

bahânedür

Öldür anı eyleme gayrı bahâne

hem

3. **bahânedür:-dür**

Gazel 2487

Mısra: 9

Bir şeyin asıl sebebi yerine

*ileri sürülen sözde sebep, gerçekle
ilgisi olmayan sahte özür ve
mazeret.*

Yaruñ miyânı olmadığı bir

bahânedür

Ayruk Muhibbî görmedi kılca

bahânesin

4. **bahânesin:-si, -n**

Gazel 2487

Mısra: 10

*Bir şeyin asıl sebebi yerine
ileri sürülen sözde sebep, gerçekle
ilgisi olmayan sahte özür ve
mazeret.*

Yaruñ miyânı olmadığı bir

bahânedür

Ayruk Muhibbî görmedi kılca

bahânesin

bahâne eyle:-

1. **bahâne eyle:-**

Gazel 2223

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Yapılmak istenmeyen bir şey
için gerçekte mazeret olmayan bir
şeyi mazeret olarak ileri sürmek.*

Yiter Muhibbî sevdiği seni

bahânedür

Öldür anı eyleme gayrı bahâne

hem

2. **bahâne eyle:-**

Gazel 2223

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Yapılmak istenmeyen bir şey
için gerçekte mazeret olmayan bir
şeyi mazeret olarak ileri sürmek.*

Yiter Muhibbî sevdiği seni

bahânedür

Öldür anı eyleme gayrı bahâne

hem

bahâne it:-

1. **bahâne it:-**

Gazel 2214

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Yapılmak istenmeyen bir şey
için gerçekte mazeret olmayan bir
şeyi mazeret olarak ileri sürmek.*

Öldürmege itme bahâne

Muhibbî'ye

Öldür hemân sevdiği yiter bahâne

hem

bahâr:

1. **bahârumdur:-um, -dur**

Gazel 2375

Mısra: 6

Bahar mevsimi.

Kaçre-i eşk-ile gül gül biter anda
lâleler

Gülsitân-ı sîne bir hürrem

bahârumdur benüm

2. **bahara:-a**

Gazel 2401

Mısra: 2

Bahar mevsimi.

Bülbülüz âh u zâra 'azm idelüm

Gülşen içre bahara 'azm idelüm

3. **bahârum:-um**

Gazel 2317

Mısra: 4

Bahar mevsimi, gençlik.

Hayâtum hâşılum 'ömrüm
şarâbum kevserüm 'adnüm
Bahârum behcetüm rüzum gülüm
iy verd-i handânüm

4. **bahâr:**

Gazel 2174

Mısra: 3

*Bahar mevsimi, kışla yaz
arasındaki mevsim.*

Yog-iken dahı gülistân u çemen

bâğ u bahâr

Sen boyı serv ayagina yüz sürüp

dil bagladum

5. **bahâr:**

Gazel 2038

Mısra: 3

*Kış ile yaz arasındaki
mevsim, ilkbahar. || Meyve
ağaçlarının bu mevsimde açan
çiçekleri. || Bir şeyin gençlik,
tazelik, canlılık dönemi.*

Çün bahâr eyyâmıdır al elüñe

gülgün kadeh

Her ne deñlü var-ısa kalmaya

gönlünde melâl

6. **bahâr:**

Gazel 2059

Mısra: 3

*Kış ile yaz arasında 21
Mart'tan 22 Haziran'a kadar
süren mevsim, ilkbahar. || Meyve
ağaçlarının çiçek açtığı mevsim.*

Geh olur gönca-veş bâğ u bahâr

içinde dem-beste

Geh olur lâle-veş pür hün girîbân –

çâkdür gönlüm

7. baharından: -i, -n, -dan

Gazel 2456

Mısra: 10

Bahar mevsimi.

Bahār u büstānı çün hazān olmak
muḳarrerdür
Dilā geç bu cihānuñ gülsitānından
baharından

8. bahār:

Gazel 2213

Mısra: 8

İlkbahar mevsimi. Meyve ağaçlarının çiçek açtığı, sevgiliye kavuşma sebebiyle neşe ve sevincin ziyade olduğu vakit.

Yüzünü gördüm ü dīvāne oldum
Bahār irişecek artar cününüm

9. bahārum: -um

Gazel 2276

Mısra: 6

Bahar mevsimi. II Bahar mevsimi gibi gönle ferahlık ve neşe veren sevgili.

Didi dilber şeb-i yeldā saçumdur
Yüzümden sorular taze bahārum

10. bahār:

Gazel 2313

Mısra: 2

İlkbahar mevsimi, meyve ağaçlarının çiçek açtığı, sevgiliye kavuşma sebebiyle neşe ve sevincin ziyade olduğu vakit.

Gidüp hicrān bi-ḥamdillāh cemāl-i
düstān gördüm
Olup bülbülleyin sermest bahār u
gülsitān gördüm

11. bahār:

Gazel 2456

Mısra: 9

Bir şeyin gençlik, tazelik, canlılık dönemi. || İlkbahar.

Bahār u büstānı çün hazān olmak
muḳarrerdür
Dilā geç bu cihānuñ gülsitānından
baharından

12. bahār:

Gazel 2467

Mısra: 3

Bir şeyin gençlik, tazelik, canlılık dönemi.

Bahār eyyāmı geldi devr-i güldür
Müşerref itdi bizi sākī şafādan

bahār-ı devlet:

1. bahār-ı devlet:

Gazel 2313

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Mutluluk baharı.

Ben ol murğ-ı hoş elhānam
kafeşden eyleyüp pervāz
Bahār-ı devlete irdüm egerçi çok
hazān gördüm

bahār-ı hüsn:

1. bahār-ı hüsn:

Gazel 2112

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Güzellik, gençlik baharı.

Bahār-ı hüsnüne karşı hilāl
ebrularuñ gördüm
Didüm kim garra olmuşdur yaşum
bārāna tapşurdum

bahar-ı vasl:

1. bahar-ı vasl:

Gazel 2416

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Vuslat baharı.

Gül gibi açılmayup irmez bahar-ı
vaşluña
Ahımı bād eyleyüben zār u giryān
olmayan

bahil:

1. bahil:

Gazel 2023

Mısra: 8

Hasislik, pıntilik, cimri.

Zāhidā gel buḫlı ko dime

benümdür cenneti

Hîç bunı işitmedüñ mi cennete

girmez bahil

2. bahil:

Gazel 2029

Mısra: 8

Eli sıkı kimse, hasis, cimri, pinti.

Gördi luḫfūñ baña yandı raḳīb
Görse mürvet āteşe yanar bahil

bahr:

1. bahra: -a

Gazel 2279

Mısra: 9

Deniz, derya.

Muḫibbī bahra ḡavvāş ol bulasın
dürr-i yektā
Egerçi pür ḫaṭar dirler direm
deryādan el çekmem

2. bahırına: -i, -n, -a

Gazel 2290

Mısra: 1

Deniz, derya.

Feşāḫat bahırına ḡavvāş olup
daldum güzār itdüm
O deryādan niçe dürler çıkardum
āşikār itdüm

3. bahır:

Gazel 2291

Mısra: 8

Deniz, derya.

Eşk-i çeşmüm vara vara oldu
deryā-yı muḫīṭ
Gāḫ ḡavvāşam o bahr içinde gāḫī
māhiyem

4. bahırına: -i, -n, -a

Gazel 2294

Mısra: 5

Deniz, derya.

Ġarḫ olursa tañ mıdur dil fülki
eşkümler bahırına
Bād-ı āhumla ṭelāṭumlar urur deryā
benem

5. bahırına: -i, -n, -a

Gazel 2298

Mısra: 11

Deniz, derya.

Döstlar ḡavvāş olup taldum ma'ānī
bahırına
Niçe gevherler bulup bu nazmı
inşā eyledüm

6. bahır:

Gazel 2353

Mısra: 10

Deniz, derya.

İy Muḫibbī tā ölince uşbu derde
çäre yok
Bahr ola yiridür şimden girü
yaşum benüm

7. bahra: -a

Gazel 2393

Mısra: 10

Deniz.

Muḫibbī sözleriñ gevher olaldan
eşk-i çeşmümde
Çıkarmaga dili ḡavvāş idüp ol
bahra taldurdum

8. **baħra**:--a, -

Gazel 2004

Mısra: 6

Deniz II Allah'ın sonsuz sıfatlarının tecelli ettiği sınırsız mekan.

'Işık deryasına ğarķ itdüm
vücüdüm ser-te-ser
Sâhil-i baħra irişmez anda
ğalğandır gönül

9. **baħr-ıla**:--ila

Gazel 2035

Mısra: 4

Deniz.

Şol kadar döküdüm belâ şahrâsına
bu eşkümi
Cûlar oldılar revân u baħr-ıla
'ummân hacîl

10. **baħr**:

Gazel 2067

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Deniz, derya. || Büyük nehir veya göl.

Katre katre cem' idüp baħr
eyleyem bu eşkümi
Bir habâb içre cihanı cümle ihfâ
eyleyem

11. **baħr**:

Gazel 2092

Mısra: 3

Deniz.

Taşdı temevvüc itdi gözüm yaşı
baħr olup
Likin bunuñla gitmedi daħı
harâretüm

12. **baħrına**:--i, -n, -a

Gazel 2167

Mısra: 1

Deniz.

Yine ğavvâş-ı dehr oldum ma'ânî
baħrına taldum
İdüp taşşıl-i gevherler yine
âvâzeler saldum

13. **baħr**:

Gazel 2210

Mısra: 2

Deniz.

Yürür ser-geşte dil hasta tekâpu-yı
beyâbânım
Arayup baħr u ber içre seni dâyim
şitâbânım

14. **baħr**:

Gazel 2335

Mısra: 4

Deniz.

Su içinde ğarķ olursam tañ mı
nîlüfer gibi
Mevc urup baħr oldı yaşum aşdı
başumdan benüm

15. **baħruñ**:--uñ

Gazel 2341

Mısra: 1

Deniz, büyük ırmak.

Zâhirâ baksañ egerçi berr ü baħruñ
şâhiyam
Bir ulu dergâhuñ ammâ ben ğubâr-
ı râhiyam

16. **baħr**:

Gazel 2341

Mısra: 8

Deniz.

Hîç kes deryâ-yı 'ışkuñ bulmadılar
'umkını
Ben irişdüm baña sor ol baħr
içinde mâhiyem

17. **baħrına**:--i, -n, -a

Gazel 2363

Mısra: 7

Deniz.

Dilâ ğavvâş olup çünki feşâhat
baħrına taldum
Bulup dürler gibi ma'nî şî'rüm
âbdâr itdüm

baħr-ı bî-kerân:

1. **baħr-ı bî-kerân**:

Gazel 2428

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Uçsuz bucaksız deniz.

Kühsâr-ı ğamda ben bî-çäre
sergerdân-ıdum
Ĝarķa virdi eşk-i çeşmüm oldı
baħr-ı bî-kerân

baħr-ı dil:

1. **baħr-ı dil**:

Gazel 2182

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gönül denizi.

Gerçi baħr-ı dile 'ummân dinür
Lîk görseñ ma'nîden bir kaçreyem

2. **baħr-ı dil**:

Gazel 2308

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gönül denizi.

Eksük itme baħr-ı dilden dâyimâ
söz gevherin
İstedükçe iy Muhibbî bulunur ol
kân benüm

baħr-ı esk:

1. **baħr-ı esk**:

Gazel 2293

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Gözyaşı denizi.

Dalalum göz yaşına mâhî gibi
Baħr-ı eşk-ile âşinâ olalum

2. **baħr-ı esk**:

Gazel 2335

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gözyaşı denizi.

Âh kılsam baħr-ı eşküm mevci
başumdan aşar
Gör neler geçdi bu 'âlem içre
başumdan benüm

3. **baħr-ı esk**:

Gazel 2346

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gözyaşı denizi.

Âh kılsam baħr-ı eşküm mevç urur
deryâlayın
'Âlemi ğarķ ide diyü ol hevâdan
korkaram

4. **baħr-ı eşk**:

Gazel 2402

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gözyaşı denizi.

Baħr-ı eşkümde görenler bu iki
ebrûlarum
Beñzedürler ser-nigün keştilere
başum benüm

5. **baħr-ı eşk**:

Gazel 2436

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gözyaşı denizi.

İy Muhibbî baħr-ı eşküm taşdı
başdan aşdı âh
Bâd-ı âhum saldı engine yine dil
zevrağın

baħr-ı ğam:

1. **baħr-ı ğam:**
Gazel 2045
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gam denizi.

Taşuban ğarķ itmedin gelüp beni
bu baħr-ı ğam
Bāde-i keştiyi sākī la'l-gün
deryāya sal

2. **baħr-ı ğam:**
Gazel 2083
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Dert, keder denizi.

Her dem şehāb-ı āh-ıla bārān olan
yaşum
Baħr-ı ğam içre niçe mercān olan
yaşum

3. **baħr-ı ğam:**
Gazel 2401
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Dert, keder denizi.

Düşdi dil zevraķı çü baħr-ı ğama
Āh-ıla bir kenāra 'azm idelüm

baħr-ı hicrān:

1. **baħr-ı hicrān:**
Gazel 2362
Mısra: 15
Kelime Tipi: -
Ayrılık denizi.

Muħibbī derd-i 'ışķ-ıla düşelden
baħr-ı hicrāna
Ğamuñdan özge hiç yokdur anuñla
āşinā kıblem

baħr-ı 'ışķ:

1. **baħr-ı 'ışķ:**
Gazel 2096
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Aşk denizi.

Yār gördi baħr-ı 'ışķ içre Muħibbī
ğarķ olur
Sundu destin didi elden koma
dāmānum benüm

2. **baħr-ı 'ışķ:**
Gazel 2124
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Aşk denizi.

Baħr-ı 'ışķa bād-ı āhumla bu
göñlüm zevraķın

Salalıdan dōstlar sanmañ kenāri
görmişem

3. **baħr-ı 'ışķ:**
Gazel 2434
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Aşk denizi.

Baħr-ı 'ışķa ğarķ olup la'lin
temennā eyledüm
Nite kim tācir çeker deryā ğamın
sevdā-y-içün

4. **baħr-ı 'ışķ:--uñ**
Gazel 2028
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Aşk denizi.

Baħr-ı 'ışķuñ nite kim yokdur
nihāyet tülina
'Arz kılmak kışsa-i zülfüñ daħı tül-
ı emel

baħr-ı 'ışķa:

1. **baħr-ı 'ışķa:**
Gazel 2175
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Aşk denizi.

O olup ğavvāş baħr-ı 'ışķa taldum
İrem ka'rına didüm yolda kaldum

baħr-ı ma'āni:

1. **baħr-ı ma'āni:**
Gazel 2024
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Mana denizi.

Dürr ü cevherle tolu baħr-ı
ma'ānidür göñül
Bī-nihāyet niçe sırlar olur andan
āşikār

bahs:

1. **baħs:**
Gazel 2171
Mısra: 6
Mevzu, mesele, konu.

Kıldan ince mi miyāni yoksa yok
andan nişan
Bilmedüm bu baħs ara kaldı
gümānum var benüm

bahs evle-:

1. **baħs eyle-:**
Gazel 2111
Mısra: 5

Kelime Tipi: -
*Vermek, bağışlamak, ihsan
etmek.*

Bir iki cām-ı şafā baħş eyle hużūra
varam
Ne yāda minnet idüp ne ğod
āşināda olam

bahs it-:

1. **baħs it-:**
Gazel 2173
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Bir meseleden veya bir
kimseden söz etmek, hakkında
konuşmak.*

Miyānuñla lebüñçün var mı yok mı
diyü baħş itdük
Eşer yok bildüm anlardan egerçi
ķil ü ķal itdüm

baht:

1. **baħtum:-um**
Gazel 2107
Mısra: 10
*Allah tarafından ezelde
belirlendiği kabul edilen kısmet ve
nasip, uygun talih, ikbal, şans.*

Şi'r-i pür-süzumla tutışdı Muħibbī
cān u dil
Raħt u baħtum oda yakdı defter ü
dīvān benüm

2. **baħtum:-um, -ı**
Gazel 2283
Mısra: 4
*Allah tarafından ezelde
belirlendiği kabul edilen kısmet ve
nasip, uygun talih, ikbal, şans.*

Yüzüñ gerçi bu göñlüm rüşen eyler
Velî zülfüñ kılar bu baħtumı şām

3. **baħt:**
Gazel 2411
Mısra: 10
*Allah tarafından ezelde
belirlendiği kabul edilen kısmet ve
nasip, uygun talih, ikbal, şans.*

Dilberüm nāz uyħusunda ben
yanında muntazır
Devlet el virse Muħibbī baħt
uyansa ħābdan

4. **baħtum:-um**
Gazel 2415
Mısra: 7
*Allah tarafından ezelde
belirlendiği kabul edilen kısmet ve
nasip, uygun talih, ikbal, şans.*

Bu bahtım gibi âhîr düşmen olduñ
İdeyim tâ ölince âh u efgân

5. baht:

Gazel 2444

Mısra: 14

*Allah tarafından ezelde
belirlendiği kabul edilen kısmet ve
nasip, uygun talih, ikbal, şans.*

İydehde ol şehûñ pâyına çün
sürdüñ yüzüñ
Devlet el virdi Muhibbî baht
yâverdür bugün

6. bahtı:-ı

Gazel 2459

Mısra: 2

*Allah tarafından ezelde
belirlendiği kabul edilen kısmet ve
nasip, uygun talih, ikbal, şans.*

Bâr-ı gamdan kalmadı tâkât zebûn
oldum zebûn
'Âşıkun bahtı için dirler ezelden
ser-nigün

baht-ı firûz:

1. baht-ı firûz:

Gazel 2215

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Talihli, uğurlu, bahtı açık.

Key sa'âdetdür vişâl ammâ ki
irişmek muhâl
Olmasa tâli' müsâ'id baht-ı
firûzum benüm

baht-ı firûz:

1. baht-ı firûz:

Gazel 2237

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Bahtı aydınlatan.

Sa'âdetdür vişâlün devlet iy döst
Müsâ'id olsa bu baht-ı firûzum

baht-ı meymün:

1. baht-ı meymün:

Gazel 2478

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Uğurlu talihli sevgili.

Dilümde kalmadı taqrîre kudret
Benim gör hâlümü iy baht-ı
meymün

baht-ı sıvâh:

1. baht-ı sıvâh:

Gazel 2381

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Kötü talih, kara baht.

Salınan boynuñda zülfün sanma
âhumdur benüm
'Arızuñda haç degül baht-ı
siyâhumdur benüm

bak:

1. bakmadı:-ma, -dı

Gazel 2015

Mısra: 3

*Üzerinde durmak, meyl
etmek, önem vermek, itibar etmek,
ilgi göstermek, meşgul olmak.*

Bakmadı benden yaña dildâra
virdüm dün selâm
Almamak Tañrı selâmın didüm aña
yol degül

2. bak:

Gazel 2015

Mısra: 7

*"Bak!, fark et!" anlamında bir
ünlem.*

Gönlümün Bağdâd'ına gel
gözümün yaşına bak
Köprüdür geçmege kaşum sanma
anı pül degül

3. bak:

Gazel 2217

Mısra: 6

*"Bak!, fark et!" anlamında bir
ünlem.*

Râhat gele tığına saykal ola kanuñ
İy dil nazar it tığına bak gürz-i dest
kim

4. bak:

Gazel 2072

Mısra: 6

*Gözleri bir şey üzerine
çevirmek.*

Mısr-ı hüsnün haqqıçün iy kâmeti
servüm benüm
Gözlerüm yaşına bak kim Nîl ü
Ceyhün olmuşam

5. bak:

Gazel 2202

Mısra: 18

İlgilenmek, meşgul olmak.

Dâyim Muhibbî yâra bak küyında
âh u zâra bak
Ko cenneti didâra bak ammâ ki
kindür dimezem

6. baksañ:-sa, -ñ

Gazel 2413

Mısra: 7

*Gözleri bir şey üzerine
çevirmek.*

İy döst n'ola yüzüme ger bir güle
baksañ
Bu cevr ü cefâ âteşine niçe yanam
ben

bak:-

1. bakup:--up, -

Gazel 2021

Mısra: 9

*Bakışı bir şey üzerine
çevirmek.*

Yüzine bakup Muhibbî zülfine dil
baglama
Derd-i serdür hâşılıñ ak u karadan
vâz gel

2. bakup:-up

Gazel 2020

Mısra: 13

*Bakışı bir şey üzerine
çevirmek, seyretmek.*

Yüzüme bir güle bakup zülfini
boynuma dakup
Dağı beter oda yakup ammâ ki
kindür dimezem

3. bakmaz:--maz, -

Gazel 2050

Mısra: 8

*Bakışı bir şey üzerine
çevirmek.*

Haçuñ geldi saña düşmez idesin
dağı ra'nâlık
Yüzüne kimseler bakmaz gerek
hürşid-i raşşân ol

4. bakdum:-du, -m

Gazel 2101

Mısra: 9

Seyretmek.

Mescid-i hüsnüne bakdum kaşı
mihrâbında
Şaf olup gamzesi mestâne gözi
olmuş imâm

5. bakdı:-dı

Gazel 2103

Mısra: 4

*Gözleri bir şey üzerine
çevirmek.*

Mecnün'dan olsa tañ mı derdüm
benüm ziyâde

Ol leyli zülfe bakdı ben müşg-büyi
sevdüm

6. **bakatarsun:**-at, -ur, -sun
Gazel 2120
Mısra: 4
*Görüp incelemek, tetkik
etmek.*

Gör o zâlim kanımı dökdi yine
inkâr ider
Bakatarsun hançeri agzında kanım
var benüm

7. **bakdukça:**-dukça
Gazel 2169
Mısra: 1
*Bakışı bir şey üzerine
çevirmek, seyretmek.*

Yüzine bakdukça yârûñ her dem
artar hayretüm
‘Âlem içre tañ mıdır ‘ışk-ıla ola
şöhretüm

8. **bakarsın:**-ar, -sın
Gazel 2196
Mısra: 7
*Gözleri bir şey üzerine
çevirmek.*

Ne için bigâne-veş şimdi bakarsın
gönlüme
‘İşkuñ ile çün ezelden âşinâdur
sevdüğüm

9. **bak:**
Gazel 2202
Mısra: 17
*Gözleri bir şey üzerine
çevirmek, seyretmek.*

Dāyim Muhibbî yāra bak kūyında
āh u zāra bak
Ko cenneti dīdāra bak ammā ki
kimdür dimezem

10. **bak:**
Gazel 2202
Mısra: 17
Dikkatini bir yere vermek.

Dāyim Muhibbî yāra bak kūyında
āh u zāra bak
Ko cenneti dīdāra bak ammā ki
kimdür dimezem

11. **bakdukça:**-duk, -ça
Gazel 2244
Mısra: 2
*Bakışı bir şey üzerine
çevirmek, seyretmek.*

Beñzer ki senüñ vaşluña yokdur
liyâkatüm

Bakdukça güneş yüzüne yok zerre
tâkatüm

12. **bakdukça:**-dukça
Gazel 2269
Mısra: 4
*Bakışı bir şey üzerine
çevirmek, seyretmek.*

Zāhidā men ‘i ko itsem nazar
ruḥlarına
Aña bakdukça ‘ayān şun ‘-ı
Hudā ‘yı görürem

13. **bakup:**-up
Gazel 2279
Mısra: 2
*Aldırış etmek, ciddiye almak;
önem vermek.*

Ḥumārī hoş gören rindem mey-i
şāhbādan el çekmem
Cefāsına bakup ḥāruñ gül-i
ra‘nādan el çekmem

14. **bakar:**-ar
Gazel 2299
Mısra: 11
*Gözleri bir şey üzerine
çevirmek.*

Her ne yire bakar isem görürem
şāhum seni
Āh şāhum yazılıpdur her der ü
dīvār hem

15. **bakmaz:**-maz
Gazel 2310
Mısra: 7
*Aldırış etmek, ciddiye almak,
önem vermek.*

Tāc-ı Keykāvūs ‘a bakmaz mülk-i
Dārā istemez
Sen güzeller şāhına oldı gedā
göñlüm gözüm

16. **baksañ:**-sa, -ñ
Gazel 2341
Mısra: 1
*Görüp incelemek, tetkik
etmek.*

Zāhirā baksañ egerçi berr ü baḥruñ
şāhiyam
Bir ulu dergāhuñ ammā ben ḡubār-
ı rāhiyam

17. **bakmaz:**-maz
Gazel 2343
Mısra: 7
*Aldırış etmek, ciddiye almak,
önem vermek.*

Ol semend-i nāz-ıla bakmaz gelüp
ruḥsārūma

Ben ne deñlü yüzümü ḥāk-ile
yeksān eyleşem

18. **bakmañ:**-ma, -ñ
Gazel 2347
Mısra: 8
*Üzerinde durmak, önem
vermek, göz önünde bulundurmak,
nazarıbarā almak.*

Ben derün-ı ḥalvetinde şoḥbet-i
ḥāş itmişem
Döstar bakmañ baña bu şimdilik
bīrūñlūgum

19. **baksa:**-sa
Gazel 2348
Mısra: 4
*Görüp incelemek, tetkik
etmek.*

‘Āşık olman olanuñ derd ü belāsi
çoğ olur
Döstar ḥālūme kim baksa aña ben
bendem

20. **bakmaduguñ:**-ma, -dug, -uñ
Gazel 2381
Mısra: 4
*Gözleri bir şey üzerine
çevirmek.*

Seni sevdüğüm günāḥ ise günāhum
ḥaddi yok
Bakmaduguñ yüzüme bildüm
günāhumdur benüm

21. **bakmaduguñ:**-ma, -dug, -uñ
Gazel 2406
Mısra: 8
*Gözleri bir şey üzerine
çevirmek.*

Seni sevdüğüm günāḥ ise günāhum
çok benüm
Yüzüme bakmaduguñ bildüm
günāhumdur benüm

22. **baka:**-a
Gazel 2383
Mısra: 5
*Gözleri bir şey üzerine
çevirmek.*

Kim baka gökler yüzine ḥālka
ḥālka görinen
Bilmeyen bilsün ki ejder gibi
āhumdur benüm

23. **bakamazsın:**-a, -maz, -sın
Gazel 2408
Mısra: 4
Seyretmek, nazar etmek.

Çünkü sen şeb-peresin nūri görmez
gözlerüñ

Dutalum kim gözün ola
bakamazsın bilürem

24. **bakdum**:-du, -m

Gazel 2409

Mısra: 4

*Halini görmek, vaziyetini
gözlemlemek, aslına vakıf olma
amacıyla seyretmek.*

Didüm n' olur 'aceb hâli diğer-gün
Açup 'ibret gözün hâlüme bakdum

25. **bakmazsa**:-maz, -sa

Gazel 2423

Mısra: 3

*İtibar etmek, ilgilenmek,
değer vermek.*

Cüybâr-ı çeşmüme bakmazsa yâr
olmaz 'aceb
Kadı serkeşdür eger mi başın ol
serv-i revân

26. **bakdılar**:-dı, -lar

Gazel 2438

Mısra: 3

*Görüp incelemek, tetkik
etmek.*

Ehl-i diller bakdılar cānā
cemālünde senüñ
Okıdılar Muşhaf-ı hüsnündeki Nür
ayetin

27. **bakanlar**:-an, -lar

Gazel 2442

Mısra: 14

*Görüp incelemek, tetkik
etmek.*

'İşkî Muhibbî her niçe ketm itmek
istese
Zâhir görür yüzine bakanlar
'alâmetin

28. **bağduñ**:-du, -ñ

Gazel 2453

Mısra: 9

*Gözleri bir şey üzerine
çevirmek.*

Zâhir göz-ile bağduñ sen beni şâh
sanduñ
Bâñın göz-ile baksañ bir kemterin
haķirin

29. **baksañ**:-sa, -ñ

Gazel 2453

Mısra: 10

*Gözleri bir şey üzerine
çevirmek.*

Zâhir göz-ile bağduñ sen beni şâh
sanduñ

Bâñın göz-ile baksañ bir kemterin
haķirin

30. **bak**:

Gazel 2462

Mısra: 7

*Görüp incelemek, tetkik
etmek.*

Gözün aç bak elündeki sebüya
Haber virür mi saña hâk-i
Cem'den

31. **bakmayam**:-ma, -(y)am

Gazel 2463

Mısra: 1

İlgilenmek, meşgul olmak.

Lebleri devrinde hergiz bakmayam
şahbâya ben
Serv kaddi var-iken meyl itmeyem
tübâya ben

32. **bakdum**:-du, -m

Gazel 2464

Mısra: 2

*Görmek, anlamak, idrak
etmek.*

Oldum gamuñla cānā geh şād u
geh maḥzūn
Bakdum cihānı gördüm anı daḥı
diğer-gün

33. **bakarsın**:-ar, -sın

Gazel 2468

Mısra: 1

İlgilenmek, meşgul olmak.

Dilā bir serv-i dil-cüya bakarsın
Hemān pâyına su gibi akarsın

34. **bakmagil**:-ma, -gil

Gazel 2479

Mısra: 9

*Yoklamak, araştırmak,
kontrol etmek.*

Hānekāh içre Muhibbî hüy u hāya
bakmagil
Gör şadālar niçe çıkar güşe-i
meyhāneden

35. **bakar**:-ar

Gazel 2485

Mısra: 5

*Görüp incelemek, tetkik
etmek.*

Servler baş kaldurup her yaña
bakar bağda
Sen gelesin güleşene diyü seni
gözler hemān

36. **bakabilsem**:-a, -bil, -se, -m

Gazel 2491

Mısra: 3

*Gözleri bir şey üzerine
çevirmek.*

Baş virem şem' gibi ger
bakabilsem yüzine
Akıdam göz yaşını komayam ol
yâr etegin

37. **baksun**:-sun

Gazel 2493

Mısra: 1

*Gözleri bir şey üzerine
çevirmek.*

'Arız-ı cānāna baksun gülşen ü yaz
isteyen
Diñlesün cān bülbülin murğ-ı hōş-
āvāz isteyen

bāki:

1. **bākiyem**:- (y)em

Gazel 2076

Mısra: 10

*Varlığını koruyan, devam
eden, devamlı, süreklî. || Ebedi,
ölümsüz.*

Dirler Muhibbî 'ışk yolu şa'bnāk
olur
Ben ol yoluñ zamānede bî-vehm ü
bākiyem

2. **bāki**:

Gazel 2475

Mısra: 3

Ebedi, ölümsüz, kalımlı.

Kimseye bāki degüldür çünkü bu
hüsn ü cemāl
Kıl vefā iy bî-vefā hüsn ü cemālün
var-iken

bakış:

1. **bakışından**:-ı, -n, -dan

Gazel 2480

Mısra: 1

Bakma işi, nazar.

Kadı mecrüh-durur dil bakışından
Gelür oklar dem-ā-dem ya
kaşından

bal:

1. **balum**:-üm

Gazel 2162

Mısra: 1

*Bal, arının yaptığı tatlı
madde.*

Yine ben bülbülünden 'ār ider ol
gülüm balum

N' olısar bilmezem yâ Rab anuñla
uşbu ahvâlüm

2. **bâlum:-um**
Gazel 2162
Mısra: 8
Kanat.

Didüm bir dem gözümün
çeşmesârında kararum yok
Didi miskîn perî-zâdam iki
zülfüm-durur bâlum

3. **balına:-i, -n, -a**
Gazel 2364
Mısra: 5
Arının yaptığı tatlı madde. II
Dünya nimetleri.

Balına el sunma dehrün vardur
içinde belâ
Bisler evvel şehd-ile âhir virür ol
saña sem

bâl ü per:

1. **bâl ü per:**
Gazel 2234
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Kanat.

Şem'-i hüsnün bir gice idem
temâşâ nürünü
Cân atup pervâne-veş yakmaga bâl
ü per kılam

2. **bâl ü per:**
Gazel 2268
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Kanat.

Şem'-i cemâl-i yârı görüp giceler
müdam
Pervâne-şifât yakmaga bâl ü per
isterem

3. **bâl ü per:**
Gazel 2354
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Kanat.

Görelî cânâ cemâlün şem'-ini
pervâne-veş
Bâl ü perden geçmişem küllî
yanup nâr olmuşam

4. **bâl ü per:**
Gazel 2472
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Kanat.

Pervâne gibi şem'-i ruḥ-ı yâra
Muḥibbî
Yakdum dil ü cân geçiben bâl ü
perümden

bâl ü perr:

1. **bâl ü perr:**
Gazel 2106
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Kanat ve telek. || Divan
şiiirinde kirpik ve gamze okları can
kuşunun perr ü balı olarak
düşünüldür.

Her kaçan şem'-i cemâlünü görem
yana varam
Cân atup bâl ü peri yakmaga
pervâne varam

bâlâ:

1. **bâlâ:**
Gazel 2098
Mısra: 2
Yüksek, yüce. || Sevgilinin
uzun boyu.

Egri olmaz kaşlarıña döstum kec
râ disem
Togru olur sözlerüm kıddüne ger
bâlâ disem

2. **bâlâ:**
Gazel 2159
Mısra: 4
Yüksek, yüce.

Naḥl-i kıddine gönül yir yir
asılmış göncadur
Ben ki ol bâlâ kıddün vaşluñ dil-
âviz eyleyem

3. **bâlâ:**
Gazel 2251
Mısra: 8
Yüksek, yüce.

Tâze güldür gülşen içre nâz-ıla
reftâr ider
Ol boyı serv-i sehî bâlâ nâmın
dimeyem

4. **bâlâ:**
Gazel 2278
Mısra: 2
Yüksek, yüce, üst.

Bir serv kıdi yâd idüben bir gazel
didüm
Bâlâ kıdini yâd idüp amma güzel
didüm

5. **bâlâ:**
Gazel 2287

Mısra: 9
Yüksek, yüce, ali.

Didüm bâlâ mıdur kıddün ya tûbâ
Didi andan yüce ben ser-firâzam

6. **bâlâ:**
Gazel 2298
Mısra: 10
Yüksek, yüce.

Gerçi yapıdı tekye-i 'ışkı ezel
Ferhâd u Kıays
Pest bünyâdın görüp ben daḥî bâlâ
eyledüm

bâlâ kad:

1. **bâlâ kıad:**
Gazel 2121
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Uzun boy.

Bâlâ kıdini serve dehânını
göncaya
Beñzetdüm anı lık be-gâyet güzel
didüm

bâlin:

1. **bâlin:**
Gazel 2118
Mısra: 1
Yastık, kalın minder yastığı.

Niçe yıl meyḥâne hıştını bâlin
eyledüm
Tâ ki tavr-ı rind-i mey-ḥvârı ben
âyin eyledüm

2. **bâlin:**
Gazel 2250
Mısra: 7
Yastık, kalın minder yastığı.

Gerekmez baña bâlin ola zer-baft
Ola bâlin baña yigdüür ser-i ḥum

3. **bâlin:**
Gazel 2250
Mısra: 8
Yastık, kalın minder yastığı.

Gerekmez baña bâlin ola zer-baft
Ola bâlin baña yigdüür ser-i ḥum

4. **bâlin:**
Gazel 2268
Mısra: 10
Yastık, kalın minder yastığı.

Yiter baña ḥâk-i deri sengi
dilberün
Bâlin idem birini birin bister
isterem

5. **bālīnūme**: -üm, -e

Gazel 2316

Mısra: 3

Yastık, kalın minder yastığı.

İy Mesîhâ-dem iriş bālīnūme kim
hastayam
Gelmeseñ cān-ı za'îfî nâ-tüvân
ismarlaram

6. **bālīn**:

Gazel 2185

Mısra: 7

Yastık, kalın minder yastığı.

Hâk-i pâyūñ döşenü bālīn idüp
seng-i derüñ
Şöyle hoş-hâlem ki ol bister
harîrūmdür benüm

bam:

1. **bamdan**:-dan

Gazel 2482

Mısra: 4

*Tambur gibi telli sazların en
kalın teli.*

Gider ğam meclisinden çengi
mutrib
Yiter dil nâle kılsun zîr ü bamdan

bañ:

1. **baña**:-a, -

Gazel 2032

Mısra: 7

*"Ben" birinci teklik kişi
zamiri.*

Döstüm senden vefâ gelmek baña
emr-i ba'îd
Ben dañı senden vişâl ummak
'aceb fikr-i muhâl

bānī:

1. **bānī**:

Gazel 2290

Mısra: 7

*Kuran, kurucu, tesis eden
kimse, müessis.*

Maḥabbet kaşrına bānī olup
Mecnūn ile Ferhād
Tamām idemeyüp anlar gelüp ben
üstüvār itdüm

bār:

1. **bār**:

Gazel 2011

Mısra: 4

Meyve, yemiş, mahsul.

El salar dir turmadan 'irfāna
gülşende çınār
Furşatı fevt itmeñüz virmez şecer
her bār gül

2. **bār**:

Gazel 2011

Mısra: 10

Meyve, yemiş, mahsul.

Bī-vefādūr dehrden umma
Muḥibbī sen vefā
Hiç işitdūñ mi bunu gülşen vire her
bār gül

3. **bārını**:-ı, --n, --ı

Gazel 2002

Mısra: 4

*Yük, ağırlık veren şey,
sıklet, manevi ağırlık, eziyet, keder,
üzüntü | Yemiş, meyve, mahsul.*

Kayġu çekmez âdem olmaz
dünyede illâ ki ben
Çekerem ğam bārını kim çekmeye
anı cibâl

4. **bār**:

Gazel 2326

Mısra: 4

Defa, kere, kez.

'Âlem içinde yüri sen şād u ḥandān
gül gibi
Ḥār elinden baña yiter zār u her
bār inlerem

5. **bārını**:-ı, -n, -ı

Gazel 2456

Mısra: 5

Yük, ağırlık veren şey, sıklet.

Ġamuñ bārını ursalar taḥammül
itmeye kühsār
Akıda gözleri yaşım iki yana
bıñarından

bār çek-:

1. **bār çek-**:

Gazel 2143

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Manevi ağırlık, eziyet, keder,
üzüntü ile karşılaşmak.*

Ne Mecnūn gördi derd ü miḥnet
içre bu şeb-i tārüm
Ne Ferhād-ı belâ-perver çeküpdür
bu benüm bārüm

bārān:

1. **bārān**:

Gazel 2395

Mısra: 6

Yağmur.

Umaram gülşende ḥande idesin sen
gül gibi
Ol sebebden bu gözüm yaşımı
bārān eyledüm

2. **bārān**:

Gazel 2419

Mısra: 8

Yağmur.

'Aceb mi âh kıldukça gözümün
yaşı dinmezse
Kaçan ebr-i siyâh olsa hemân
ardıncadur bārān

3. **bārān**:

Gazel 2025

Mısra: 4

Yağmur.

Dönmişem ebr-i bahāra serverā
senden cüdā
Eşk-i çeşmüm yagdurur bārān
turmaz muḥtaşıl

4. **bārān**:

Gazel 2083

Mısra: 1

Yağmur.

Her dem şehâb-ı âh-ıla bārān olan
yaşum
Bahr-ı ğam içre niçe mercân olan
yaşum

5. **bārāna**:-a

Gazel 2112

Mısra: 6

Yağmur.

Bahār-ı ḥüsnüñe karşı hilâl
ebrülaruñ gördüm
Didüm kim ğarra olmuşdur yaşum
bārāna tapşurdum

6. **bārān**:

Gazel 2122

Mısra: 1

Yağmur.

Bâġ-ı ḥüsnüñe gözüm yaşımı bārān
eyleşem
Gül yüzüñe karşı bülbül gibi efgān
eyleşem

7. **bārānına**:-ı, -n, -a

Gazel 2183

Mısra: 3

Yağmur.

Eşküñün bārānına karşı gül-i
ḥandān iseñ

Gülşen-i hüsünüde ben de bülbül-i
nālānuñam

8. **bārān:**
Gazel 2198
Mısra: 2
Yağmur.

Gül gibi sīnemde evvel 'ışkı
pinhān eyledüm
Soñra açılısun diyü yaşımı bārān
eyledüm

9. **bārānını:-ı, -n, -ı**
Gazel 2204
Mısra: 9
Yağmur.

Eksük itme iy Muhibbī eşküñ[ün]
bārānını
Ola ol sengin dile te'sīr idüp yer
eyleyem

10. **bārān:**
Gazel 2336
Mısra: 2
Yağmur.

Ruħlarıñı dōstum gül gibi hāndān
isterem
Anuñ-ıçun gözlerüm yaşını bārān
isterem

11. **bārān:**
Gazel 2471
Mısra: 8
Yağmur.

Giceler tā şubħa dek 'ışk āteşiyile
yakuban
Çın seħer bu gözlerüm yaşını
bārān idesin

12. **bārān:**
Gazel 2491
Mısra: 8
Yağmur.

Yaralar açsa ne tañ sīneme seylāb-ı
sirişk
Olsa bārān nite kim çāk ide kühsār
etegin

bārān evlegil:

1. **bārān evlegil:--gil, -**
Gazel 2027
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Yağmur gibi yağdırmak.

Aglasam dildāra karşı gül gibi
hāndān olur
İy gözüm merdümleri yaşımı
bārān evlegil

bārān ol-:

1. **bārān ol-:**
Gazel 2116
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Yağmur olmak.

Hüsün gülzārında tek sen hānde
eyle gül gibi
Karşuñā ben ebr-veş yaşlar döküp
bārān olam

bārān vag-:

1. **bārān vag-:**
Gazel 2221
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Yağmur yağmak.

Ol ne bārān küy-ı Leylā'da yagar
didüm didi
Rūzigār-ı senğ-dil ber hāl-i
Mecnūn aglaram

bārān-ı eşk:

1. **bārān-ı eşk:**
Gazel 2190
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Gözyaşı yağmuru.

Dökmesem bārān-ı eşki yār
açılmaz gül gibi
Dir Muhibbī girye kıl ben çün gül-i
hāndānuñam

2. **bārān-ı eşk:**
Gazel 2337
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı yağmuru.

Çarķ eyler-ise 'ālemi bu göz yaşı
ne tañ
Bārān-ı eşk yagalıdan aña seyl
didüm

bārān-ı ğam:

1. **bārān-ı ğam:**
Gazel 2176
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Kayı, keder yağmuru.

Mezra'-ı dilde dirīgā miħnet oldı
hāşılıum
Bundan özge virmedi hāşıl baña
bārān-ı ğam

bārī:

1. **bārī:**
Gazel 2001
Mısra: 8
*Öyleyse, hiç olmazsa, en
azından.*

Niçeye dek agladursın hier-ile bu
hastayı
Cevr-ise hādden geçüpdür bārī lutf
it cānum al

2. **bārī:**
Gazel 2457
Mısra: 8
Madem, öyleyse.

Niçe kanlar içdi hiç kanmadı hūnī
gözlerün
Ola kim kanum içüp fi'l-cümle
bārī kanasın

3. **bārī:**
Gazel 2144
Mısra: 6
*"Hiç olmazsa, en azından"
anlamlarında bağlaç.*

Çeşmün itdüğini itmez dīni yok
kāfir daħı
Öldürürseñ bārī bildür suçum iy
merdüm benüm

4. **bārī:**
Gazel 2264
Mısra: 10
*"En azından, hiç olmazsa"
anlamında kullanılan edat.*

Ol şanavber kad kıyāmet iy Muhibb
girmez ele
Bārī anuñ yirine servi der-āğüş
eyleyem

5. **bārī:**
Gazel 2388
Mısra: 4
Hiç olmazsa, en azından.

Bir kerre bārī hālūmi gör rence kıl
kādēm
Eyler bu kalb-i hāsta temennā-yı
mağdemün

6. **bārī:**
Gazel 2394
Mısra: 5
Hiç olmazsa.

Bāğ ara kaddūñi görmem bārī
varup yāduña
Gāh seyr-i serv idüp gāhī şanavber
eyleyem

7. **bārī:**
Gazel 2443

Mısra: 2
Hiç olmazsa, en azından.

Çeşm-i ser- mestüine kim dir beni
bimâr eylesün
Bârî girsün araya la'lûn de timâr
eylesün

8. **bârî:**
Gazel 2498
Mısra: 1
En azından, hiç olmazsa.

Tâb-ı mülden gül gül itmişsin
ruhuñ bârî salın
Nâz-ıla hall eylegil dil bülbülünün
müşkilin

9. **bârî:**
Gazel 2001
Mısra: 8
Hiç olmazsa, en azından.

Niçeye dek agladursın hicr-ile bu
hastayı
Cevr-ise hâdden geçüpür bârî luft
it cânım al

bâr-ı ğam:

1. **bâr-ı ğam:**
Gazel 2222
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Dert yüklemek.

Şol kadar arkama yükletdi benim
bâr-ı ğamı
Didi taşınlar idüp kim göre
hâmün çekerem

2. **bâr-ı ğam:**
Gazel 2277
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Dert yükü.

Bâr-ı ğamdan bükilüp döndi
kemâna bu bilüm
Eyledüm sînem rebâb tâ inleye her
bir kılum

3. **bâr-ı ğam:**
Gazel 2346
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Dert yükü.

Bâr-ı ğamdan dâla döndi kâmetüm
oldı dü-tâ
Lik feryâd itmege ol pür cefâdan
korkaram

4. **bâr-ı ğam:**
Gazel 2353
Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Dert, keder yükü.

Çekdiğüm bâr-ı ğamı çarhuñ
kağarı çekmeye
Gelmedi bu vâdî-i miñnetde
pâdaşum benim

5. **bâr-ı ğam:**
Gazel 2459
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Dert yükü.

Bâr-ı ğamdan kalmadı tâkât zebün
oldum zebün
'Aşıkun bahtı için dirler ezelden
ser-nigün

bâr-ı ğam çek-:

1. **bâr-ı ğam çek-:**
Gazel 2057
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gam yükünü çekmek. ||
Tasalanmak, kaygılanmak,
üzülmek.

Bâr-ı ğamını çekmeye dil küh-ı
Kâf ise
Şabrum dükendi kalmadı bir zerre
tâkatüm

2. **bâr-ı ğam çek-:**
Gazel 2184
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Gam yükünü çekmek.

Kâh oldı Muhibbî teni bir kâha
dönüp âh
Tâkât mı var bâr-ı ğamı her gâh
çekem

3. **bâr-ı ğam çek-:**
Gazel 2353
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Eziyet ve sıkıntı çekmek.

Çekdiğüm bâr-ı ğamı çarhuñ
kağarı çekmeye
Gelmedi bu vâdî-i miñnetde
pâdaşum benim

4. **bâr-ı ğam çek-:**
Gazel 2353
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Eziyet ve sıkıntı çekmek.

Çekdiğüm bâr-ı ğamı çarhuñ
kağarı çekmeye
Gelmedi bu vâdî-i miñnetde
pâdaşum benim

5. **bâr-ı ğam çek-:**
Gazel 2353
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Eziyet ve sıkıntı çekmek.

Çekdiğüm bâr-ı ğamı çarhuñ
kağarı çekmeye
Gelmedi bu vâdî-i miñnetde
pâdaşum benim

bâr-ı girân:

1. **bâr-ı girân:**
Gazel 2496
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Ağır yüklü, yükü ağır.

İrdi eyyâm-ı bahâr irişdi vaqt-i
gülsitân
Lâle-ğad bir yâr bul olma sakın
bâr-ı girân

bâr-ı ğumüm:

1. **bâr-ı ğumüm:**
Gazel 2243
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Sıkıntuların ağırlığı.

Bâr-ı ğumümle bu ten sengin iken
nihâyet
Yirden götürdi yaşum müşkil olup
sükünüm

bârü:

1. **bârü:**
Gazel 2201
Mısra: 6
Kale duvarı, hisar burcu, sur.

Bâğ-ı hüsnünde görinen hağ midur
didüm didi
Yâd ayakdan sakınup ben anı bârü
eyledüm

bâr-ver kil-:

1. **bâr-ver kil-:**
Gazel 2193
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
İnanmak, doğru bulmak.

Cüvân-ı merdî sü'âl olsa cevâbum
bu talebkârân
Dıraht-ı bâğ-ı 'irfançün be-ñikmet
bâr-ver kıldum

bas-:

1. **basduñ:--du, --ñ**

Gazel 2012

Mısra: 3

Ulaşmak, ayak basmak.

Basduñ çü kadem kâfile-i 'ışka sen
âhir

Feryâd-ıla ol maħmile iy dil ceres
ol gel

2. **basup:-up**

Gazel 2210

Mısra: 7

*Ayakla çiğnemek, ayak altına
almak.*

Mülevveş itmedüm dehrüñ basup
pâ kâzürâtına
Sıgındum ħamd-i bî-pâyân
Ĥudâ'ya pâk dâmân

3. **basar:-ar**

Gazel 2275

Mısra: 4

*Ayakla çiğnemek, ayak altına
almak.*

Beñi pâ-mâl kılma işiginde
Basar mı kaşd-ıla hîç mürî
merdüm

4. **basa:-a**

Gazel 2292

Mısra: 3

*Ayakla çiğnemek, ayak altına
almak.*

Semendüñ bu yüzüm üzre gelüp
bir gün basa diyü
Anuñçün yollaruñ üzre yüzümü
ĥâk-i râh itdüm

5. **basa:-a**

Gazel 2293

Mısra: 15

*Ayakla çiğnemek, ayak altına
almak.*

Ola kim yâr yüzüm üzre basa
Ser-i küyında ĥâk-i pâ olalum

6. **basasın:-a, -sın**

Gazel 2302

Mısra: 13

*Ayakla çiğnemek, ayak altına
almak.*

Ola kim basasın diyü yüzüme
Reh-i küyuña düşmiş bir türâbam

7. **başladı:-la, -dı**

Gazel 2369

Mısra: 1

Belirmek, görünmek.

Gele başladı ĥatuñ aña ne çäre
güzelüm
Gıceyi güne katup sanki iriştir
ecelüm

8. **basma:-ma**

Gazel 2484

Mısra: 9

*Etkisini kuvvetle hissettirmek,
kaplamak, bürümek.*

Muĥibbî basma dünyâ cîfesine
Diler-iseñ olasın pâk-dâmân

9. **basar:-ar**

Gazel 2047

Mısra: 8

Ayak altına almak, çiğnemek.

Tayanup kuvvetüne tutma zamân-
ıla güreş
Basar âĥir seni ger Rüstem ü
Nerimân ol

baş:

1. **başumı:--um, --ı**

Gazel 2044

Mısra: 5

*Vücutun üst veya önünde
bulunan bölüm, kaşa, ser.*

Didüm ey dilber dilerseñ başumı
top eyleyem
Didi zülf çevgâni ĥâzır sen hemân
meydâna gel

2. **başlu:-lu**

Gazel 2249

Mısra: 12

Baş, kaşa, ser.

Genc-i ĥüsne sunmak ister bu
Muĥibbî didüm el
Didi zülfüm her kılın biñ başlu
ejderhâ kılam

3. **başsa:-a**

Gazel 2384

Mısra: 10

Baş, kaşa, ser.

Bugün meydân-ı 'ışk içre Muĥib
dîvâne olmuşdur
Anuñçün başa âhumdan siyeh bir
dâne per çekdüm

4. **baş:**

Gazel 2481

Mısra: 2

Baş, kaşa, ser.

İrişen dest-i cevvründen baña tîr-ile
taş olsun
Birisine siper sîne birine karşı baş
olsun

5. **baş:**

Gazel 2355

Mısra: 5

Baş, kaşa, ser.

Baş koyup ayagına muğbeçenüñ
Tek elinden şarâb-ı nâb içelüm

6. **baş:**

Gazel 2485

Mısra: 5

Baş, kaşa, ser.

Servler baş kaldurup her yaña
bakar bâğda
Sen gelesin gülşene diyü seni
gözler hemân

7. **başına:-ı, -n, -a**

Gazel 2004

Mısra: 16

Baş II Üst, tepe.

Gerçi sevmek sen güzeller şahını
ĥaddüm degül
Söz ĥabül itmez n'idem başına
sultândur gönül

8. **başsa:-a**

Gazel 2280

Mısra: 10

Akıll, fikir, şuur, zihin.

Bu dehrüñ şaydgâhında Muĥibbî
şâhbâz oldum
Şikâr aldum maĥabbetden anuñçün
başsa per çekdüm

9. **başumda:-um, -da**

Gazel 2442

Mısra: 4

Akıll, fikir, şuur, zihin.

Bilmez kişiye 'ışk nedür sorma
ĥâlini
Başumda var benüm baña sor 'ışk
ĥâletin

10. **başına:--ı, --n, --a**

Gazel 2020

Mısra: 9

Kişinin kendi şahsı, zâtı.

'İşka düşdi bu Muĥibbî'nün belâlar
başına
Sen getürdüñ âĥir öldürseñ gerek
hem iy gönül

11. **başumı:--um, --ı**

Gazel 2027

Mısra: 2

*Vücutun üst kısmında
bulunan bölüm, kaşa, ser.*

Çöz mu'anber zülfünü iy dōst
çevgān eylegil
Başumı top eyledüm ben 'azm-i
meydān eylegil

12. **başım:**--i, --n, --i

Gazel 2038

Mısra: 9

*Vücudunun en ön kısmı, kafa,
ser.*

İy melek-sīmā Muhibbī başımı top
eyledi
'İşk meydānında çevgān eyle
zülfün anı çal

13. **başuma:**--um, --a

Gazel 2057

Mısra: 2

*Kişinin kendi şahsı, zati. II
Aşığın kendisi.*

Akırdı gözümün yaşın ol serv
kāmētüm
Kāmet getürdi başuma kopdı
kīyāmētüm

14. **başımı:**--um, --i

Gazel 2057

Mısra: 3

Kafa, ser.

Mikraz-ı cevri kesse eger gelse
başımı
Aña dahı ziyāde olısar
maḥabbetüm

15. **başda:**--da, -

Gazel 2063

Mısra: 6

Kişinin kendi şahsı, zati.

Saňa yitmez mi kim āhuñ duhānı
pīç pīç oldı
Niçe bir başda sevdā dil-rübānuñ
kākülinden hem

16. **başda:**--da, -

Gazel 2066

Mısra: 4

Kişinin kendi şahsı, zati.

'İşkuñ içinde ḥālūmi bilmeñ
murād-ısa
Gönlümde nār u başda hevādur
gözümde nem

17. **başım:**--um, -

Gazel 2068

Mısra: 1

Akı, fikir, şuur, zihin.

Başum içre nılūferdür çehre-i
zerdüm benüm
Hākde berg-i ḥazāndur rüy-ı pür-
gerdüm benüm

18. **başuñ:**--uñ, -

Gazel 2068

Mısra: 9

*İnsan vücudunun göz, kulak,
ağız, burun gibi duyu organlarının
ve beynin bulunduğu en üst,
hayvan vücudunun en ön kısmı,
kafa, ser.*

İy Muhibbī merd-iseñ başuñ açup
meydāna gel
Tā diyeler ehl-i 'ışk taḥsīn idüp
merdüm benüm

19. **başuma:**--um, -a

Gazel 2072

Mısra: 3

Kişinin kendi şahsı, zati.

Başuma sevdā-yı zülfünüñ hevāsı
tolalı
Düşüben vādilere rüsvā-yı hāmün
olmuşam

20. **başım:**--um

Gazel 2076

Mısra: 3

Akı, fikir, şuur, zihin.

Başum hevāda su gibi yaşum
revānedür
Bir serv-kad ü lāle ḥaddün päyi
ḥākiyem

21. **başuma:**--um, -a

Gazel 2086

Mısra: 14

Kişinin kendi şahsı, zati.

Fāriğ-iken geldi nāgeh başuma
sevda-yı 'ışk
Geñ cihānı iy Muhibbī başuma tar
añladum

22. **baş:**--a

Gazel 2092

Mısra: 5

*Bir topluluğu yöneten kimse,
başkan, reis.*

Sa'd ola yılduzum toga devlet günü
baş
Yüz gösterürse baña o mihr-i
sa'ādetüm

23. **başım:**--um

Gazel 2093

Mısra: 1

*İnsan vücudunun göz, kulak,
ağız, burun gibi duyu organlarının
ve beynin bulunduğu en üst,
hayvan vücudunun en ön kısmı,
kafa, ser.*

Şem'-veş başum kesildükçe akar
yaşum benüm
Yana yana maḥv olup kalmayısar
başum benüm

24. **başım:**--um

Gazel 2093

Mısra: 2

*İnsan vücudunun göz, kulak,
ağız, burun gibi duyu organlarının
ve beynin bulunduğu en üst,
hayvan vücudunun en ön kısmı,
kafa, ser.*

Şem'-veş başum kesildükçe akar
yaşum benüm
Yana yana maḥv olup kalmayısar
başum benüm

25. **başuma:**--um, -a

Gazel 2095

Mısra: 7

Kişinin kendi şahsı, zati.

'Aşık oldum başuma geldi belā vü
derd ü gam
Mihnet-ile geçdi sāl u mäh u
eyyāmum benüm

26. **başında:**--ı, --n, --da

Gazel 2119

Mısra: 8

*İnsan ve hayvanlarda beyin,
göz, kulak, burun, ağız vb.
organları kapsayan, vücudun üst
veya önünde bulunan bölüm, kafa,
ser.*

Cemālūni görem diyüp şeb-i

zülfüne dil virdi

Başında dūd-ı āhından geyüp bir
şeb-külāh aḥşām

27. **başumda:**--um, -da

Gazel 2150

Mısra: 2

Kişinin kendi şahsı, zati.

Vādī'i 'ışk içre Mecnūn olalı hem-
kisvetüm
Aşıyāñ-ı murğdur başumda tāk u
devletüm

28. **başım:**--ı, --n

Gazel 2152

Mısra: 3

Baş, kafa, ser.

Kankı taş katıysa başım aña döğsün
kühken
Başa iltüm san'at-ı 'ışkuñ bugün
üstādiyam

29. **başuma:**--um, -a

Gazel 2157

Mısra: 9

Kişinin kendi şahsı, zati.

Düşdi Muhibbî başuma sevdâ-yı
zülfî âh
Anda diler ki bu dil-i dîvâne bend
olam

30. **başuma:-um, -a**

Gazel 2158

Mısra: 10

Kişinin kendi şahsı, zati.

Şu 'le-i âhum Muhibbî dem-be-
dem
Başuma zerrîn külâhumdur benim

31. **başında:-i, -n, -da**

Gazel 2167

Mısra: 3

Kişinin kendi şahsı, zati.

Nigârî seyr ider gördüm başında
turna telleri
Anı şâyid itmege elden gönül
şahbâzını saldum

32. **başımı:-um, -i**

Gazel 2184

Mısra: 3

Kişinin kendi şahsı, zati.

Sen padişâha tuhfе idem cân u
başımı
Eger kabûl eylesesin iy şâh çekem

33. **başuma:-um, -a**

Gazel 2184

Mısra: 8

Kafa, ser.

Zülfün şebinde küyuña varmaga
hususrevâ
Başuma alup dūd-ı siyâhı külâh
çekem

34. **başuma:-um, -a**

Gazel 2186

Mısra: 2

Kafa, ser.

Şâh-ı 'ışk oldum gözüm yaşı
sipâhumdur benim
Başuma âhum şu 'â'ı zer
külâhumdur benim

35. **baş:**

Gazel 2189

Mısra: 7

*Kafanın kendi zati. || Kafa,
ser.*

Cân u baş terk eyleyem yoluñda iy
ârâm-ı cân
Bunuñ ile 'âlem içre gönülümü şâd
eyleyem

36. **başda:-da**

Gazel 2196

Mısra: 4

Kişinin kendi zati.

'Işka düşdüm zülfünüñ sevdâsıla
toldı dimâğ
Dilde âteş gözde nem başda
hevâdur sevdüğüm

37. **başımı:-um, -i**

Gazel 2199

Mısra: 10

Kafa, ser.

Âsitânuñda Muhibbî cân-ıla serden
geçüp
Başımı kâse sifâl âhir seg-i kû
eyledüm

38. **baş:**

Gazel 2201

Mısra: 9

Kafa, ser.

Baş koyup pâyuña bâde ele aldum
yâduña
Bir nefesde sâğâr-ı gerdünü yaru
eyledüm

39. **başına:-i, -n, -a**

Gazel 2202

Mısra: 7

Kafa, ser.

Gündür yüzi alnı kamer başına
geymiş tâc-ı zer
Bu nev'e olur mı beşer ammâ ki
kindür dimezem

40. **başında:-i, -n, -da**

Gazel 2202

Mısra: 11

Kafa, ser.

Ol serv-quadler serveri başında tâc-ı
Husrevî
Söyler kelâm-ı Pehlevî ammâ ki
kindür dimezem

41. **başumda:-um, -da**

Gazel 2202

Mısra: 15

Kişinin kendi zati.

Başumda var sevdâ-yı hām 'ışk
içre itdüm ihtimâm
Olmadı dilber baña râm ammâ ki
kindür dimezem

42. **başımı:-um, -i**

Gazel 2206

Mısra: 3

Kafa, ser.

Başımı top eyledüm ben zülfünüñ
çevgânına
Hâşa-lillâh ki ide dilber baña cevri
ü sitem

43. **başım:-um**

Gazel 2218

Mısra: 8

Kişinin kendi şahsı zati.

Şalâh-ı 'aql-ıla hüşi yönin
dîvânenen sormañ
Başım sevdâ-yı zülfüyle ser-i
dîvâneğî dârem

44. **başım:-um**

Gazel 2302

Mısra: 16

Kişinin kendi şahsı zati.

Düşeliden berü deryâ-yı 'ışka
Başım toli hevâ san bir habâbam

45. **başım:-um**

Gazel 2248

Mısra: 3

Akl, fikir, şuur, zihin.

Başım hevâ-yı zülf-ile toptolu
olalı
Eksük degül dilde belâ miñnet ü
elem

46. **başumdan:-um, -dan**

Gazel 2258

Mısra: 8

Kişinin kendi şahsı, zati.

Müyesser oldı pâ-büsuñ irişdüm
devlete nâgeh
Başumdan derd-i ser gitdi şükür
kim hâk-i der oldum

47. **başım:-um**

Gazel 2277

Mısra: 9

*Kafa, ser. || Kişinin kendi
şahsı zati.*

Başım eger komasam ayagum
altına
Ol serv-quadde irmez idi hergiz
elüm

48. **başlu:-lu**

Gazel 2279

Mısra: 5

Yara.

Gözüm yaşlu yürek başlu denî
dünyâyı terk itdüm
Beni biñ pâre itseler direm
'uqbâdan el çekmem

49. **başuma:-um, -a**

Gazel 2292

Mısra: 8
Baş, kafa, ser.

Ġam-ı 'ışkuñda göz yaşı geyürdi
çün baña hil'at
Münäsib ben de ahumdan başuma
bir küläh itdüm

50. **başuma:-um, -a**
Gazel 2309
Mısra: 2
Kişinin kendi şahsı, zati.

Gönlüm ister sünbülün gibi perişan
hâl oldum
Başuma sevdâ gelüp şürîde vü pâ-
mâl olam

51. **başuma:-um, -a**
Gazel 2310
Mısra: 2
Kişinin kendi şahsı, zati.

Olalıdan zülfün-ile aşinâ gönlüm
gözüm
Başuma biñ dürlü getürdi belâ
gönlüm gözüm

52. **başumda:-um, -da**
Gazel 2327
Mısra: 1
Kişinin kendi şahsiyeti, zati.

Hâk-i pâyüñ olalı başumda tâc-ı
devletüm
Zerre deñlü kimseye 'âlemde
yokdur minnetüm

53. **başumdan:-um, -dan**
Gazel 2335
Mısra: 8
Kişinin kendi şahsı, zati.aaa.

Âh kılsam baħr-ı eşküm mevci
başumdan aşar
Gör neler geçdi bu 'âlem içre
başumdan benüm

54. **baş:**
Gazel 2344
Mısra: 8
Kişinin kendi şahsı, zati.

İşidelden cân virenler irişür
mañlubına
Baş u cân terkini urdum tãlib-i
cãnãneyem

55. **başuma:-um, -a**
Gazel 2352
Mısra: 5
Kişinin kendi şahsı, zati.

Başuma gelse ser-i zülfünle
sevdâlar yine

'Âleme Mecnûnlayın kendümi
rüsiv eylesem

56. **başum:-um**
Gazel 2353
Mısra: 2
Baş, ser.

Gözlerümden akatarsun turmasun
yaşum benüm
Yâ ne için saklaram şimden girü
başum benüm

57. **başum:-um**
Gazel 2364
Mısra: 4
Baş, kafa, ser.

Al bayraklı sipâhî leşkertümdür
eşk-i surh
Düd-ı ahum götürelden başum
üstine 'alem

58. **başum:-um**
Gazel 2365
Mısra: 2
Kafa, ser.

İki 'aynumdan revân olup akar
yaşum benüm
Anuñ-ıçun kim belâ kühı-durur
başum benüm

59. **baş:-ı**
Gazel 2381
Mısra: 9
Kafa, ser.

Tağ-ı ebrüsün görüp kaldurma başı
secdeden
Kıble haqqı iy Muhibbî
secdegâhumdur benüm

60. **başum:-um**
Gazel 2390
Mısra: 8
Baş, kafa, ser.

Ġiceler zülfî hayâli ile ger seyr
eylesem
Düd-ı ahum başum üzre şeb-
külâhumdur benüm

61. **başuma:-um, -a**
Gazel 2390
Mısra: 9
Baş, kafa, ser.

Pâdişâh-ı 'ışkam u ahum 'alemdür
başuma
Eşk-i çeşmüm saglu ve sollu da
sipâhumdur benüm

62. **başın:-ı, -n**
Gazel 2397

Mısra: 10
Kafa, ser.

Esb-i nâz üzre binüp zülfünü
çevgân eyleseñ
Bu Muhibbî top idüp başın gelür
meydâna hem

63. **başuma:-um, -a**
Gazel 2398
Mısra: 2
Kişinin kendi şahsı, zati.

Kara zülfünü görelen nigârâ bî-
karâr oldum
Geleden başuma sevdâ perişân
rüzigâr oldum

64. **başum:-um**
Gazel 2402
Mısra: 1
Kişinin kendi şahsı, zati.

Su terâzısı olupdur oñmaduk
başum benüm
Anuñ-ıçun her taraf turmaz akar
yaşum benüm

65. **başum:-um**
Gazel 2402
Mısra: 4
Baş, kafa, ser.

Baħr-ı eşkümde görenler bu iki
ebrûlarum
Beñzedürler ser-nigün keştilere
başum benüm

66. **başum:-um, -ı**
Gazel 2404
Mısra: 3
Baş, kafa, ser.

Başumı top eylerem ben zülfünüñ
çevgânına
At salan meydân-ı hüsne
şehsüvârumdur benüm

67. **başum:-um, -ı**
Gazel 2414
Mısra: 5
Baş, kafa, ser.

Tiġuñla çal bu başumı tâ süz-ı dil
kemter ola
Keşf eyle sakf-ı hãneyi düşmişdür
âteş-i derün

68. **başdan:-dan**
Gazel 2422
Mısra: 10
Akal, fikir, şuur, zihin.

Bu Muhibbî olalı küy-ı ħarâbâtuñ
eri

Tutdı başdan yine āvāralığı
pişelerin

69. **başın:-i, -n**
Gazel 2423

Mısra: 4
Akul, fikir, zihin.

Cüybār-ı çeşmüme bakmazsa yār
olmaz 'aceb
Katu serkeşdür eger mi başın ol
serv-i revān

70. **başın:-i, -n, -i**
Gazel 2432

Mısra: 4
Baş, kafa, ser.

Binse esb-i nāza zülfin yār çevgān
eylese
Top ider başını meydān içre
'uşşāk-ı hāzın

71. **başında:-i, -n, -da**
Gazel 2437

Mısra: 2
*Bir şeyin başladığı zaman,
başlangıç.*

Hîç çekmez merd olan dünyā-yı
dünuñ minnetin
Görür-iken gün başında dürlü
dürlü 'illetin

72. **baş:**
Gazel 2459

Mısra: 7
Kişinin kendi şahsı, zati.

Baş u cān terkin urur 'āşık hemān
pervānedür
Gülşen içre bülbül olmuşdur hemān
efsāne hūn

73. **başum:-um**
Gazel 2460

Mısra: 11
Kafa, ser.

Nigāruñ zülfi çevgānına başum
Dimişdüm top idem itdüm edā ben

74. **başuma:-um, -a**
Gazel 2463

Mısra: 9
Kişinin kendi şahsı, zati.

Başuma sevdā-yı zülfi bir uzun
sevdā imiş
Virmeseydüm dil Muhibbī zülf-i
'anber-sāya ben

75. **başına:-i, -n, -a**
Gazel 2487

Mısra: 6
Kişinin kendi şahsı, zati.

'İşkiyle hep tuiyür u vuñuşa ider
hüküm
Mecnün olalı başına murğ
āşiyānesin

76. **başdan:-tan**
Gazel 2114

Mısra: 6
Baş, ilk olarak.

Güceler tā şubha dek tañ mı
tutişsam şem-veş
'İşk-ıla evvel yanan başdan
zebānumdur benim

77. **başın:-i, -n**
Gazel 2477

Mısra: 2
Baş, kafa, ser.

Nedendür bilmek isterseñ döner
hūna gözün yaşın
Arayup bul niçe kaynar ciger
tağında gör başın

baş aç:-

1. **baş aç:-**
Gazel 2074

Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Korkusuzca bir işi yapmaya
büyük bir istekle koşmak.*

Ola kim yār asa Muhibbī seni
Baş açup zülfi dāra yalvarayım

2. **baş aç:-**
Gazel 2113

Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Bir işi yapmaya büyük bir
istekle koşmak.*

İy Muhibbī yār yagdursa eger
seng-i cefā
Ol cefāya baş açam hergiz gürizān
olmayam

3. **baş aç:-**
Gazel 2193

Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Bir işi yapmaya büyük bir
istekle koşmak.*

Görüp şemşürün iy dilber beni
sanma hāzer kıldum
Baş açup varuban karşı dil ü
cānum siper kıldum

4. **baş aç:-**
Gazel 2371

Mısra: 8
Kelime Tipi: -

*Bir işi yapmaya büyük bir
istekle koşmak.*

Mescid-i hüsünde karşı kaşları
mihrābına
Baş açup el kaldurup ammā
du 'āsın bilmedüm

5. **baş aç:-**
Gazel 2413

Mısra: 6
Kelime Tipi: -

*Bir işi yapmaya büyük bir
istekle koşmak.*

Yagdursa cefā sengin eger yār
tamāmet
Başumı açup karşı varan aña
benem ben

baş açuk yalın ayak:

1. **baş açuk yalın ayak:**
Gazel 2351

Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Telaş sebebiyle giyinmeden,
perişan kılıkta.*

Boynuma dak zülfinün zencirini
Baş açuk yalın ayak dīvāneyim

baş eg:-

1. **baş eg:-**
Gazel 2453

Mısra: 11
Kelime Tipi: -
*Karşısındakinin üstünlüğünü
kabul edip ona boyun eğmek, itaat
etmek.*

Görüp Muhibbī şî'rin nazm ehli
egdiler baş
Taşsın idüp didiler hîç görmedik
nazîrin

baş indür:-

1. **baş indür:-**
Gazel 2225

Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Karşısındakinin üstünlüğünü
kabul edip ona boyun eğmek, itaat
etmek.*

Baş indürmez Muhibbī çünkü ser-
keşdür cihān
Lāyık oldur ki anı kendüme ben
düşmen kılam

baş kaldur:-

1. **baş kaldur:-**
Gazel 2186

Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Karşı gelmek, serkeşlik etmek.

Secde itsem tâk-ı ebrûsına baş
kaldurmasam
Döştlar kılmañ 'aceb kim
secdegâhumdur benüm

baş ko-:

1. baş ko-:

Gazel 2413

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Bir şey uğruna canını feda
etmeye hazır olmak, kendini
adamak.*

Başımı kodum tîşe-i gam yolına
âhîr
Kühsâr-ı belâ içre 'aceb kühkenem
ben

bâs u cân:

1. bâs u cân:

Gazel 2075

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Baş ve can.

Mâh-rûlar yolına ben bâs u cân
terk eyledüm
Var-ısa gelsün bu devr içinde
emşâlüm benüm

baş ucı:

1. baş ucı:

Gazel 2439

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Bir kimsenin bulunduğu yerin
çok yakını, yanı başı.*

Ġam meclisinde yandugumu şem'
ışidüp
Başum ucına geldi benüm
ağlamağ-ıçun

baş ur-:

1. baş ur-:

Gazel 2159

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Bir işin yapılması veya
halledilmesi için bir kimseden, bir
makamdan istekte bulunmak,
müracaat etmek.*

Ġsîtânına baş urmakdan eger gelse
şudâ'
Eşk-ile hâk-i derini şandal-âmîz
eyleyem

baş vir-:

1. baş vir-:

Gazel 2491

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Kendini feda etmek, ölümü
göze almak.*

Baş virem şem' gibi ger
bakabilsem yüzine
Akıdam göz yaşını komayam ol
yâr etegin

baş devlet tâcı:

1. baş devlet tâcı:

Gazel 2469

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

*Çok kıymet verip el üstünde
tutma.*

Hâk-i râh-ı 'ışk Muhibbî başa
devlet tâcıdur
Rağbet itmezsem 'aceb mi efser-i
Dârâ'ya ben

baş gel-:

1. baş gel-:

Gazel 2086

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

*Kötü bir durumda karşı
karşıya kalmak.*

Fâriğ-iken geldi nâgeh başuma
sevda-yı 'ışk
Geñ cihâni iy Muhibbî başuma tar
añladum

2. baş gel-:

Gazel 2364

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Yaşamak, bir olay veya bir
duruma uğramış olmak.*

İy Muhibbî şükr kıl artur Hüdâ'ya
hamdüni
Çâre ne çünki gelür başa ne
yazdıysa kalem

baş alet-:

1. baş alet-:

Gazel 2056

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Sona erdirmek. || Bitirme,
sona erdirip tamamlama.*

Tañ degüldür küh-ı ğamda eylesem
Ferhâd'a ta'n

Fenn-i 'ışkı başa iltmiş ben de bir
üstâd olam

baş ailt-:

1. baş ailt-:

Gazel 2152

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Sona erdirmek, bitirme, sona
erdirip tamamlama.*

Kankı taş katıysa başın aña döğsün
kühken
Başa iltüm san'at-ı 'ışkuñ bugün
üstâdıyam

2. baş ailt-:

Gazel 2477

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Sona erdirmek, ikmal etmek.

Bugün ser-bâz-ı 'ışk olmuş diler
ilte işin başa
Keser anuñ için Ferhâd cihânuñ
tag-ıla taşın

3. baş ailt-:

Gazel 2435

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sona erdirmek, ikmal etmek.

Şân'at-ı 'ışkı ne mümkün başa ilte
degme kes
Olmayınca bu belâ kühsârı içre
kühken

başdan aş-:

1. başdan aş-:

Gazel 2206

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Haddinden fazla olmak.

Seyl-i eşkümdür hâlel viren bu dil
bünyâdına
Ġarğa virür başdan aşdukça dem-
â-dem dem-be-dem

2. başdan aş-:

Gazel 2436

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Haddinden fazla olmak.

İy Muhibbî bañr-ı eşküm taşdı
başdan aşdı âh
Bâd-ı âhum saldı engine yine dil
zevrağın

başdan avaga:

1. başdan ayaga:

Gazel 2202

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bütünüyle, tamamıyla.

Başdan ayaga nâz-durur çok cevri
mihri az-durur
Nâ-cinslere hem-râz-durur ammâ
ki kimdür dimezem

2. başdan ayaga:

Gazel 2486

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bütünüyle, tamamıyla.

Başdan ayaga günâh-ısa Muhibbî
derd-mend
Senden umar şefkati sensin
kayuran ümmetin

3. başdan ayaga:

Gazel 2046

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Bütünüyle, tamamen.

Zülfî zencîrine yârûñ mübtelâ oldı
gönül
Başdan ayaga belâ üzre belâ oldı
gönül

4. başdan ayaga:

Gazel 2060

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Tamamen, tamamıyla, baştan
aşağı.*

Başdan ayaga günâh-ıla yüzi kara
benem
Seni cân-ıla eger sevmek ise baña
günâh

5. başdan ayaga:

Gazel 2079

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bütünüyle, tamamıyla.

Egerçi başdan ayaga günâhum
Degül gam çün benüm sensin
penâhum

6. başdan ayaga:

Gazel 2309

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Bütünüyle, tamamıyla.

Düşeli küh-ı belâya tañ mı dirlerse
peleng
Dâğlarla başdan ayaga yanup çün
hâl olam

7. başdan ayaga:

Gazel 2338

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Tamamen, tamamıyla, baştan
aşağı, serapa.*

SİNEME ser-tâ-kaDEM kesDüm
anuñçün na'İler
Derd-i 'ışkuñla senüñ başdan
ayaga dâl olam

8. başdan ayaga:

Gazel 2338

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Tamamen, tamamıyla, baştan
aşağı, serapa.*

SİNEME ser-tâ-kaDEM kesDüm
anuñçün na'İler
Derd-i 'ışkuñla senüñ başdan
ayaga dâl olam

başdan başa:

1. başdan başa:

Gazel 2031

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Tamamen, bütünüyle. ||
Başından sonuna kadar, bir uçtan
bir uca.*

Gözlerüm yaşı yeñilmez çehrem
üzre al olur
Her kaçan başdan başa görsem
geyersin seni al

2. başdan başa:

Gazel 2287

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Başından sonuna kadar,
tamamıyla, bütünüyle.*

Didüm 'ışkuña düşdüm pür
niyâzam
Didi başdan başa ben dañı nâzam

3. başdan başa:

Gazel 2497

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Bir uçtan öteki uca, başından
sonuna değın.*

Nâzuñ arturduñ yine günden güne
iy serv-i nâz
Dilegüm budur seni başdan başa
nâz olasın

başdan çık-:

1. başdan çık-:

Gazel 2468

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Kötü yola sapmak, ahlaki
bozulmak.*

Gönül virdüñ çü ol zülfi siyâha
Muhaqqak bil ki başdan da
çıkarsın

başdan çıkar-:

1. başdan çıkar-:

Gazel 2033

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Doğru yoldan saptırmak.

Şür u şer kim var cihânda cümle
hep dilden gelür
Âdemi başdan çıkarur zâyî' itmez
illâ dil

başdan tâ pâ:

1. başdan tâ pâ:

Gazel 2251

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Tamamen, tamamıyla, baştan
aşağı, serapa.*

Haşretiyle gıceler tâ şubha dek kan
ağlaram
Şem' veş başdan yanam tâ pâ
nâmin dimeyem

başı göklere ir-:

1. başı göklere ir-:

Gazel 2432

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

*Çok istediği bir şeye
kavuşmaktan veya bir iltifattan
dolayı çok sevinmek, büyük bir
sevinç duymak.*

Fağır kılmaz bu Muhibbî başı irse
göklere
Âsitânuñda murâdı budur ola
kemterîñ

başın terk eyle-:

1. başın terk eyle-:

Gazel 2477

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Bir amaç uğruna kendini feda
etmek.*

Muhibbî 'ışk meydânın görüp eyle
dil-âverlik
Târiğ-i 'ışkdadur 'âşık gerek terk
eylemek başın

başına tãc it-:

1. başına tãc it-:

Gazel 2412

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Çok kıymet verip el üstünde tutmak.

Hãk-i pâyın başına tãc itmegi kim istemez
'Âlem içre istemez bir kimse var mı devletin

başına üs-:

1. başına üs-:-di

Gazel 2397

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Birçok kimse bir anda bir şeyin veya bir kimsenin yanına toplanmak.

Gördiler meclisde şem'ün göz yaşın dökdüğünü
Hâtırın sormaga üşdi başına pervâne hem

başından geç-:

1. başından geç-:

Gazel 2480

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Bir hali, bir hadiseyi yaşamış olmak.

Muhibbî derde şabr eyle ne çäre
Eyü yavuz geçer âdem başından

başır:

1. başır:

Gazel 2177

Mısra: 10

"Her şeyi, bütün kainatı en mükemmel şekilde, noksansız olarak gören" anlamında Allah'ın en güzel isimlerindedir.

İy Muhibbî şükr kıl bir pâdişahuñ kulisın
Hem Semî' ü hem Başır ü hem 'Alîm ü hem Kerîm

başu eflâke ir-:

1. başu eflâke ir-:

Gazel 2391

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Çok istediği bir şeye kavuşmaktan veya bir iltifattan

dolayı çok sevinmek, büyük bir sevinç duymak.

Tekebbür itmeyüp hergiz riyâdan pâkdür gönüm
Başum eflâke de irse yüzümle hãkdür gönüm

başundan aş-:

1. başundan aş-:-di

Gazel 2256

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Haddinden fazla olmak.

Sey-i eşküm aşdı başumdan beni ğarķ eyledi
Şiddetine döymeyüp buldı hâlel âb u gîlüm

2. başundan aş-:

Gazel 2335

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Haddinden fazla olmak.

Su içinde ğarķ olursam tañ mı nîlüfer gibi
Mevc urup baħr oldı yaşum aşdı başumdan benüm

3. başundan aş-:

Gazel 2335

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Haddinden fazla olmak.

Âh kılsam baħr-ı eşküm mevcî başumdan aşar
Gör neler geçdi bu 'âlem içre başumdan benüm

4. başundan aş-:

Gazel 2345

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Haddinden fazla olmak.

Gözlerüm yaşı başumdan aşdı oldum ğarķ-ı hûn
Ol dişi dür lebleri mercânı añdum agladum

bat-:

1. bata:-a

Gazel 2229

Mısra: 5

Sivri bir şey bir yere saplanmak, girmek.

Küyuñ dikenî ger bata itüñ ayagina
Süzen-i müjmele çıkaram ola nişânüm

bâtil:

1. bâtil:

Gazel 2089

Mısra: 4

Boş, esassız, çürük, temelsiz şey. || Doğru ve sahih olmayan, gerçekle ilgisi bulunmayan şey.

Vefâsın istediğümce cefâyâ ugradum âħir
Dili bir bî-vefâyâ bağladum bâtil gümân itdüm

2. bâtil:

Gazel 2266

Mısra: 8

Boş, esassız, çürük, temelsiz şey.

Bağlama dünyâ-yı dūna iy Muħibbî gönülünü
Hayf ola 'ömr-i 'azîzi yok yire bâtil kılam

bâtın:

1. bâtında:-da

Gazel 2203

Mısra: 10

İç yüz, dahil, derun, zamir.

Çün degül mümkün Muħibbî setr ola esrâr-ı 'ışķ
Sîne çak zâhirde vü bâtında dâğ-ı dil kılam

2. bâtın:

Gazel 2453

Mısra: 10

İç yüz, dahil, derun, zamir.

Zâhir göz-ile baķduñ sen beni şâh sanduñ
Bâtın göz-ile baksañ bir kemterin haķirin

bâver eyle-:

1. bâver eyle-:

Gazel 2187

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

İnanmak, doğru bulmak.

Didi dilber iy Muħibbî yime ğam raħm eylerem
Didüm aña gel yemîn eyle ki bâver eyleyem

bay:

1. bayâ:-â

Gazel 2228

Mısra: 10

*Zengin, paralı, mal mülk
sahibi, varlıklı kimse.*

Muhibbî görmege geldi kapuña
Bayâ tâ-ser-kaçem pây-ı tu başam

bayrak:

1. **bayraklu:-lu**
Gazel 2364
Mısra: 3
Bayrak.

Al bayraklu sipâhî leşkerümdür
eşk-i surh
Dûd-ı âhum götürelden başum
üstine 'alem

2. **bayraklu:-lu**
Gazel 2381
Mısra: 6
Bayrak.

Şâh-ı 'ışk oldum yine âhum livâsım
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipâhumdur benüm

bayram:

1. **bayram:**
Gazel 2283
Mısra: 10
*Kameri aylardan,
ramazandan sonra gelen ve ilk üç
günü şeker bayramı olan ay, şevval
ayı. || Büyük sevinç, sevinç vesilesi.*

Niçe bir rûze-i hicrûn dutalum
Hilâl ebrûnî göster ola bayram

bâz:

1. **bâzını:-ı, -n, -ı**
Gazel 2165
Mısra: 9
Doğan denilen yırtıcı kuş.

İy Muhibbî ol hümâ şâyına devlet
bâzını
Saldugumda ayagina nâlemi jeng
eyledüm

2. **bâzın:-ı, -n**
Gazel 2290
Mısra: 6
*Doğan denen yırtıcı kuş,
şahbaz.*

Felek evcinde uçardı egerçi ol
hümâ-pervâz
Ben âña himmetüm bâzın salup anı
şikâr itdüm

3. **bâzın:-ı, -n**
Gazel 2393

Mısra: 8

*Doğan, şahin.Divan
edebiyatında kullanılan doğan ve
şahin anlamında kullanılan baz,
sevgilinin gönül avlayan
saçlarından kinayedir. Aşık,
bakışlarıyla saç doğanının
pençeleri arasına düşer.*

Degülken kimseye küdret hümâ
murğını şayd itmek
Çün âña himmetüm bâzın salup
ben anı aldurdum

4. **bâz:**

- Gazel 2493**
Mısra: 10
*Doğan denen yırtıcı kuş,
şahbaz.*

Ol hümâ-pervâzı gör ne vech-ile
kıldum şikâr
Gönlümün şahbâzına kılsun nazâr
bâz isteyen

5. **bâzını:-ı, -n, -ı**
Gazel 2033
Mısra: 3

*Doğan, şahin, Divan
edebiyatında doğan veya şahin
anlamında kullanılan baz,
sevgilinin gönül avlayan
saçlarından kinayedir. Aşık,
bakışlarıyla saç doğanının
pençeleri arasına düşer. Bu kuş,
elden salınır. Boynunda bir
çingırağı vardır ve ava salınmadan
önce bağlı bulundurulur.*

Himmetüm bâzını saldum sen
hümâyı şayd içün
Bağlayup ayagina bu gönlüm
itdüm âña zîl

bâz evle:-

1. **bâz evle:-r, -**
Gazel 2030
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Açmak.

Güceler inilirse tañ mı şubha deñlü
'andelîb
Karşusunda hâr-ıla her lahza eyler
bâz gül

bâzâr:

1. **bâzâra:-a**
Gazel 2007
Mısra: 4
*Alışveriş yapılan yer, pazar,
çarşı.*

Yüri cân nağdini hârc eyle metâ'-ı
ğamı al
Assı itdi niçeler uydı bu bâzâra
göñül

2. **bâzârında:-ı, -n, -da**
Gazel 2261
Mısra: 11

*Pazar, şirde aşkın pazarı
açılmışsa insan yüreğine, bir kere
pazar kurulmuş, açılmışsa tezgah.
Aşkın pazarında herkes elinde
olanı koyar tezgahına, alıcısı da
bellidir, satıcısı da.*

'İşk bâzârında nağd-i cân-ıla
Büseñe iy döst hârdâr olmışam

3. **bâzârında:-ı, -n, -da**
Gazel 2329
Mısra: 6

*Pazar, şirde aşkın pazarı
açılmışsa insan yüreğine, bir kere
pazar kurulmuş, açılmışsa tezgah.
Aşkın pazarında herkes elinde
olanı koyar tezgahına, alıcısı da
bellidir, satıcısı da.*

Nağd-i cân virtip metâ'-ı büseyi
almakadayım
'İşk bâzârında yokdur bundan
ayruk şan'atum

4. **bâzârında:-ı, -n, -da**
Gazel 2266
Mısra: 1

*Pazar, aşkın pazarı açılmışsa
insan yüreğine, bir kere pazar
kurulmuşsa, aşkın pazarında herkes
elinde olanı koyar tezgahına.
alıcısı da satıcısı da bellidir.*

Niçeye dek 'ışk bâzârında ğam
hâşıl kılam
Çend süzam çend nâlem çend
derd-i dil kılam

5. **bâzârına:-ı, -n, -a**
Gazel 2347
Mısra: 10

*Pazar, aşkın pazarı açılmışsa
insan yüreğine, bir kere pazar
kurulmuşsa, aşkın pazarında herkes
elinde olanı koyar tezgahına.
alıcısı da satıcısı da bellidir.*

Nağd-i cânâ vaşl umarken oldı
hicrân hâşılum
'İşk bâzârına düşdüm bu-durur
mağbûnlıgum

6. **bâzâr:**

- Gazel 2452**
Mısra: 10
*Pazar, aşkın pazarı açılmışsa
insan yüreğine, bir kere pazar
kurulmuşsa, aşkın pazarında*

herkes elinde olanı koyar
tezgahına. alıcısı da satıcısı da
bellidir.

Bu Muhibbî gibi var mı 'ışk ara
'ışk eri
Naqd-i cânı virüben derd ü gamı
bâzâr iden

bâzâr evle-:

1. bâzâr eyle-:

Gazel 2443

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Alış veriş etmek.

Çagurur dellâl-ı 'ışk bir büse yüz
biñ cânadur
Ehl-i dil bir cânâ mâlik niçe bâzâr
eylesün

bâzâr-ı 'ışk:

1. bâzâr-ı 'ışk:

Gazel 2042

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşkın pazarı.

Bâzâr-ı 'ışka geldi çü şarrâf-ı mey-
fürüş
İtdi küşâde kalbini meyle dükkân-ı
la'l

2. bâzâr-ı 'ışk:

Gazel 2089

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Aşk pazarı.

Muhibbî cân u dil her kim virüp
bir büsesin alur
Dimez bâzâr-ı 'ışk içre muqarrer
ben ziyân itdüm

3. bâzâr-ı 'ışk:

Gazel 2354

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Aşk pazarı.

Görelî bâzâr-ı 'ışk içre metâ'-ı
vaşluñı
Cân u dil naqdin virüp aña harîdâr
olmuşam

4. bâzâr-ı 'ışk:

Gazel 2354

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Aşk pazarı.

Görelî bâzâr-ı 'ışk içre metâ'-ı
vaşluñı

Cân u dil naqdin virüp aña harîdâr
olmuşam

bâz-ı himmet:

1. bâz-ı himmet:

Gazel 2174

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Yardım şahini. Divan
edebiyatında kullanılan doğan ve
şahin anlamında kullanılan baz,
sevgilinin gönül avlayan
saçlarından kinayedir. Aşık,
bakışlarıyla saç doğanının
pençeleri arasına düşer.*

Doğmadan Sîmurğ-ıla evc-i semâ
içre hümâ
Bâz-ı himmetle maḥabbet murğım
ben avladum

be:

1. be:

Gazel 2012

Mısra: 9

-dan, -den.

Tenhâst dilüm hem çü Muhibbî be
ğam-ı yâr
İy nâle baña maḥrem olup hem-
nefes ol gel

bed:

1. bed:

Gazel 2003

Mısra: 4

*Fena, yaramaz, çirkin||
kötülük || Ateş tutuşturmaya
mahsus yan yanmış paçavra.*

Ḥışm idersin 'aşıka dâyim katuñda
hoş raḳîb
Ḥâlümü bed añladur bir rû-siyâh
eksük degül

bedâhşân:

1. bedâhşân:

Gazel 2042

Mısra: 1

*Bedahşan. || Bugün bir kısmı
Afganistan, bir kısmı da Rusya
sınırları içinde yer alan yukarı
Sind ve Horasan bölgesinde, Kâbil
ile Yarkent arasında dağlık bir
memleketidir. Çok eski zamanlardan
beri burada "bedahş" denilen
yakut madeni çıkarılır. Edebiyatta
daima, kırmızı bir cins yakut olan
"la'l" ile birlikte anılır.*

Meyhâne oldı meyle Bedâhşân
mekân-ı la'l

Her ḥum görindi bâde ile sanki
kân-ı la'l

2. bedâhşân'um:-um

Gazel 2317

Mısra: 14

*Bedahşan. || Bugün bir kısmı
Afganistan, bir kısmı da Rusya
sınırları içinde yer alan yukarı
Sind ve Horasan bölgesinde, Kâbil
ile Yarkent arasında dağlık bir
memleketidir. Çok eski zamanlardan
beri burada "bedahş" denilen
yakut madeni çıkarılır. Edebiyatta
daima, kırmızı bir cins yakut olan
"la'l" ile birlikte anılır.*

Sitanbul'um Karaman'um diyâr-ı
milket-i Rüm'um
Bedâhşân'um u Kıpcag'um
Ḥorasân'um u Bağdâd'um

be-dâmen:

1. be-dâmen:

Gazel 2382

Mısra: 2

Eteğe kadar.

'Aşıkam vuşlat deminde çüst ü
çâlâk olmuşam
Ez-girbân tâ be-dâmen pîrehen
çâk olmuşam

bedel:

1. bedel:

Gazel 2201

Mısra: 11

Karşılık, denk, eş.

Didiler ḥüsn-ile yokdur kimse
ḥurşide bedel
Yâr-ı sengin geldi bu çeşmüm
terâzû eyledüm

2. bedelüm:-üm

Gazel 2369

Mısra: 8

*Bir şeyin yerine verilen şey,
karşılık, ivaz.*

Nite kim olmadı hemtâ saña ḥüsn
içre begüm
Yok-durur derd ü belâ içre benim
de bedelüm

beden:

1. bedendür:-dür

Gazel 2447

Mısra: 5

Beden, vücüt.

Dilberüm nâzük bedendür yaraşur
gülden kabâ

Pirehen olsa münāsib ana berg-i
yāsemīn

2. **bedende:-de**

Gazel 2084

Mısra: 7

Vücut, gövde.

Bedende dāğlarum yarışur ki
gözler idüp
Niğāra her birisinden anuñ nezzāre
kılām

bed-ğubār:

1. **bed-ğubāram:-am**

Gazel 2303

Mısra: 10

Tozdan beter.

Vaqt oldı yanup hevāya
Berbād u bed-ğubāram

bed-hū:

1. **bed-hū:**

Gazel 2218

Mısra: 10

Kötü huylu, huysuz.

Gözümden nem gönüldeñ gam
Muhibbī eksük olmazsa
‘Aceb olmaz ki bir bed-hū
sitemkārā giriftārem

2. **bed-hū:**

Gazel 2241

Mısra: 10

Kötü huylu sevgili.

Muhibbī işidüp āhum didi
küyumda bu kadar
Didüm ‘ışkuñla iy bed-hū senüñ
çokdan giriftārem

3. **bed-hūyı:-(y)ı**

Gazel 2446

Mısra: 6

Huyu kötü olan kimse, huysuz.

Cevri çok meh-rūları sevmek çü
‘ādetdür baña
Ne olar terk-i cefā eyler ne ol bed-
hūyı ben

bed-hvāh:

1. **bed-hvāha:-a**

Gazel 2184

Mısra: 6

*Başkasının kötülüğünü
isteyen, başkası için iyilik
dilemeyen kimse.*

Öldür bu ben ‘aşıklı ırgür
murāduma

Pes niçeye dek ta'nā bed-hvāha
çekem

bed-mest:

1. **bed-mest:**

Gazel 2181

Mısra: 10

*Kendini bilmeyecek derecede
sarhoş olan kimse.*

İy Muhibbī dil kebāb eyle vü hem
yaşuñ şarāb
Olısar ħun-ħvār bed-mest çünki
mihmānum benüm

2. **bed-mest:**

Gazel 2252

Mısra: 8

*Kendini bilmeyecek derecede
sarhoş olan kimse.*

Ĥün-ı dil itdüm şarabı daħı bu
bagrum kebāb
Oldı ol ĥünī bed-mest çünki
mihmānum benüm

bed-nām:

1. **bed-nām:**

Gazel 2283

Mısra: 2

Kötü namli, şöretli.

Dirīgā olmadı dilber baña rām
Beni kıldı cihan ĥalkına bed-nām

2. **bed-nāmlik:-lık**

Gazel 2095

Mısra: 5

*Adı kötüye çıkmış olan,
şöhreti kötü olan kimse.*

Nām u nāmūs istemem yiter baña
bed-nāmlik
Añıla tā ‘ışk ara bu nev’-ile
nāmum benüm

bed-nām-ı:

1. **bed-nām-ı:**

Gazel 2164

Mısra: 5

Alemde kötü bir ün kazanan.

Dermāndeyem kim oldı gözüm
eşk-bār hem
Derd ü belā vü gam ile bed-nām-ı
‘ālemem

bedr:

1. **bedr:**

Gazel 2479

Mısra: 6

Ayın on dördüncü gecesindeki

*en parlak şekli, dolunay.Şiirde
ayın en parlak şekli ile sevgilinin
güzelliği arasında ilgi kurulur.*

Rüşen itseñ iy kāmēr-tal’at n’ola
kāşānemi
Eksük olmaz bedr olıcak ay çün
vīrāneden

bedre:

1. **bedre:**

Gazel 2280

Mısra: 6

*Oğlak derisinden yapılmış, içi
altın dolu para kesesi.*

Serīr-i ĥüsne şāh olmuş görüp ol
şāh-ı devrānı
Ayagina yüzüm sürüp niçe biñ
bedre zer çekdüm

bed-şode:

1. **bed-şode:**

Gazel 2267

Mısra: 1

Kötü durum.

Ĥam-ıla āh meded bed-şode ĥālem
ne kılām
Ĥamdan kime şikāyet kime nālem
ne kılām

beg:

1. **beg:**

Gazel 2483

Mısra: 11

Efendi, sahip.

Saña beg dirse birkaç gün sakın
dünyāya aldanma
Senüñ gibi niçe yavru uçurmuş
aşıyanından

be-ğāyet:

1. **be-ğāyet:**

Gazel 2213

Mısra: 4

Çok aşırı, son derece.

Elüm dut raħm kıl iy dil tabībi
Be-ğāyet ĥastayam ġāyet zebūnum

2. **be-ğāyet:**

Gazel 2121

Mısra: 4

*Son derece, pek çok,
fazlasıyla.*

Bālā kādini serve dehānımı
ğoncaya
Beñzetdüm anı līk be-ğāyet güzel
didüm

begen-:

1. begendi:-di Gazel 2359

Mısra: 1
*Hoşuna gitmek, hoşlanmak,
gönlü kaymak.*

Bir dem ayrılmaz yanumdan nem
begendi nem benüm
Tâ togaldan gitmedi bir dem
yanumdan gam benüm

begüm:

1. begüm: Gazel 2284

Mısra: 2
*Hindistan'da prenseslere
verilen unvan.*

Gülşen-i hüsn içre sen serv-i
hürâmânsın begüm
Aglayup âh eyleyem gül gibi
hândânsın begüm

2. begüm: Gazel 2284

Mısra: 1
*Hindistan'da prenseslere
verilen unvan.*

Gülşen-i hüsn içre sen serv-i
hürâmânsın begüm
Aglayup âh eyleyem gül gibi
hândânsın begüm

3. begüm: Gazel 2369

Mısra: 7
*Hindistan'da prenseslere
verilen unvan.*

Nite kim olmadı hemtâ saña hüsn
içre begüm
Yok-durur derd ü belâ içre benüm
de bedelüm

4. begüm: Gazel 2284

Mısra: 8
*Hindistan'da prenseslere
verilen unvan.*

Kullaruñdur hûblar kapuñda durur
bende-vâr
Bu cihâna hüsn-ile sen şâh-ı
hübânsın begüm

5. begüm: Gazel 2284

Mısra: 12
*Hindistan'da prenseslere
verilen unvan.*

Gün yüzüne gâh zülfün geh yaşum
olur hicâb
Anuñ için dîdeden her lahza
pinhânsın begüm

6. begüm: Gazel 2284

Mısra: 10
*Hindistan'da prenseslere
verilen unvan.*

Nağd-i câna büseñi sen evvel ikrâr
eyledüñ
Soñradan döndüñ neden bilsem
peşimânsın begüm

7. begüm: Gazel 2284

Mısra: 14
*Hindistan'da prenseslere
verilen unvan.*

Bu Muhibbî'yi şeb-i hicründe
zulmetde koma
Rüşen it göster yüzüñ çün mâh-ı
tâbânsın begüm

8. begüm: Gazel 2284

Mısra: 4
*Hindistan'da prenseslere
verilen unvan.*

Çün tabîb-i dilsin umsam n'ola
senden bir cevâb
Hasta gönlüme şifâ derdüme
dermânsın begüm

9. begüm: Gazel 2284

Mısra: 6
*Hindistan'da prenseslere
verilen unvan.*

Pâyemâl itsen beni zülfün gibi
olmaz 'aceb
Görürem her dem seni zülf-i
perîşânsın begüm

behcet:

1. behcet: Gazel 2156

Mısra: 3
Güzellik, çekicilik, sevinç.

Nâgehân gördüm senüñ ben iy perî
behcet yüzüñ
Ol zamândan gitti 'aqlum kalmadı
hergiz bilüm

2. behcetüm:-üm Gazel 2317

Mısra: 4
*Sevinç, güleriyüzlülük,
güzellik, şirinlik.*

Hayâtum hâşilum 'ömrüm
şarâbum kevşerüm 'adnüm
Bahârum behcetüm rûzum gülüm
iy verd-i hândânüm

be-hikmet:

1. be-hikmet: Gazel 2193

Mısra: 6
Hikmet ile.

Cüvân-merdî sü'âl olsa cevâbum
bu talebkârân
Dıraht-ı bâğ-ı 'irfançün be-hikmet
bâr-ver kıldum

behişt:

1. behişt: Gazel 2305

Mısra: 13
Cennet.

Gül yüzünsüz bu Muhibbî bâğ u
behişt
Nâle kılar bülbülem zâr u nevâyı
isterem

behrâmşâh-ı gür:

1. behrâmşâh-ı gür: Gazel 2449

Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Sasani hükümdarı V. Behram.

Aldanup dünyâya dil virme
Muhibbî kıl hâzer
Kimse yok vire haber Behrâmşâh-ı
Gür'dân

be-kallâs:

1. be-kallâs:-i Gazel 2211

Mısra: 10
Kalleşle.

Elümde sâğar-ı gülgün dilümde
şi'r-i ter mevzün
Be-kallâşî vü evbâşî Muhibbî ser
ber-âverdem

bekle-:

1. beklerem:-r, -em Gazel 2188

Mısra: 1

*Bir kimsenin gelmesini veya
bir işin olmasını gözler vaziyette
olmak, durup kollamak, intizar
etmek.*

Cânân güzer eylediği râhı
beklerem

Ola ki gele diyüben ol şâhı
beklerem

2. **beklerem:** -r, -em

Gazel 2188

Mısra: 2

*Bir kimsenin gelmesini veya
bir işin olmasını gözler vaziyette
olmak, durup kollamak, intizar
etmek.*

Cânân güzer eylediği râhı
beklerem
Ola ki gele diyüben ol şâhı
beklerem

3. **beklerem:** -r, -em

Gazel 2188

Mısra: 6

*Bekçilik etmek, yanında
bulunup gözlemek, korumak,
muhafaza etmek.*

Öldür beni çün seni sevmek
günâh-ı
Öldürsün diyü o dergâhı beklerem

4. **beklerem:** -r, -em

Gazel 2188

Mısra: 8

*Bir kimsenin gelmesini veya
bir işin olmasını gözler vaziyette
olmak, durup kollamak, intizar
etmek.*

‘Âlemde benüm sırrıma mahrem
bulunmadı
İfşâ ider eşküm-ile âhı beklerem

5. **beklerem:** -r, -em

Gazel 2188

Mısra: 10

*Bir kimsenin gelmesini veya
bir işin olmasını gözler vaziyette
olmak, durup kollamak, intizar
etme.*

İy döst cefâ itme Muhibbî’ye kıl
vefâ
Cevrünü çeker rahm idesin gâhî
beklerem

6. **beklerem:** -r, -em

Gazel 2188

Mısra: 4

Ummak, ümit etmek.

Hâk-i derinde gerçi mezellet-
fütâdeyem
Ammâ be-şadr-ı mesnedle câhı
beklerem

be-küllî:

1. **be-küllî:**

Gazel 2360

Mısra: 7

Tamamen, bütünüyle.

Be-küllî tākāt u şabrum gidüpdür
‘aql u dil benden
Dirîgâ n’olısar hâlüm garîbem
yaluñuz kaldum

belâ:

1. **belâlar:** --lar, -

Gazel 2020

Mısra: 9

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, dert, gam, keder. || Büyük
sıkıntıya ve zarara sebep olan
olay, afet, musibet, felaket.*

‘İşka düşdi bu Muhibbî’nün belâlar
başına
Sen getürdüñ âhîr öldürseñ gerek
hem iy gönül

2. **belâ:**

Gazel 2035

Mısra: 3

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder. ||
Büyük sıkıntıya ve zarara sebep
olan olay, afet, musibet, felaket. ||
Başa dert olan, insanı çok üzen
kimse veya şey.*

Şol kadar dökdüm belâ şahrâsına
bu eşkümü
Cûlar oldılar revân u bañr-ıla
‘ummân hacil

3. **belâ:**

Gazel 2046

Mısra: 2

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Zülfî zencîrine yâruñ mübtelâ oldı
gönül
Başdan ayaga belâ üzre belâ oldı
gönül

4. **belâ:**

Gazel 2046

Mısra: 2

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Zülfî zencîrine yâruñ mübtelâ oldı
gönül
Başdan ayaga belâ üzre belâ oldı
gönül

5. **belâ:**

Gazel 2055

Mısra: 7

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Belâ kühında Ferhâd’ı idinürsem
n’ola ırğâd
Düşüp berr ü beyâbâna olup
Mecnûn sitem çekdüm

6. **belâ:**

Gazel 2055

Mısra: 6

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Gözüm yaşını târ itdüm dönelden
kâmetüm çenge
Egîlürsem ‘aceb midür bela vü
derd ü gam çekdüm

7. **belâ:**

Gazel 2077

Mısra: 4

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Dirseñ ki ‘işqum-ıla nedür hâlün iy
faķır
Derd ü belâ vü miñnet-ile toptolu
dilüm

8. **belâ:**

Gazel 2089

Mısra: 6

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Gezüp taşra beyâbâni olup âvâre
Mecnûn tek
Belâ kuşlarına jülide müyum
aşiyân itdüm

9. **belâ:**

Gazel 2095

Mısra: 3

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Bir yañadan gam çeker bir
yañadan derd ü belâ
Bilmezem âhîr n’olısardur
serencâmum benüm

10. **belâ:**

Gazel 2095

Mısra: 7

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

‘Aşık oldum başuma geldi belâ vü
derd ü ğam
Miñnet-ile geçdi sâl u mâh u
eyyâmum benüm

11. belâ:

Gazel 2117

Mısra: 8

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Arzî eşküm ğarķ idüp eflâki âhum
ħarķ ider
Bu belâ vü derdi ol iki yamandan
görmüşem

12. belâ:

Gazel 2130

Mısra: 10

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

İy Muħibbî çünki ‘aşıksın saña
eksük degül
Geh cefâ vü ğâh cevır ü geh belâ
ġâhî sitem

13. belâ:

Gazel 2150

Mısra: 5

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Gerçi kim Ferhâd u Mecnûn
çektiler derd ü belâ
Şükr iderdî ħâline her biri görse
ħâletüm

14. belâdan:-dan

Gazel 2152

Mısra: 5

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Dil çeker hicrân ğamın derd ü
belâdan aġlamaz
Anuñ-ıçun kim ezelden ben anuñ
mu‘tâdiyam

15. belâ:

Gazel 2154

Mısra: 10

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Ekdüm zemîn-i ‘ışķa Muħib dâne-i
sirirşk
Derd ü belâ vü miñnet ü ğam oldı
ħâşılum

16. belâ:

Gazel 2161

Mısra: 1

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Olup ‘aşık belâ vü derdi evvel cāna
taşşurdum
Velî soñra dil ü cām der-i cānāna
taşşurdum

17. belâ:

Gazel 2164

Mısra: 5

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Dermāndeyem kim oldı gözüm
eşķ-bār hem
Derd ü belâ vü ğam ile bed-nām-ı
‘âlemem

18. belâsın:-sın

Gazel 2168

Mısra: 6

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Ġâh derd ü ğâh ğam ġâhi elem
ġâhî firâķ
‘Işķuñuñ ben hasta-dil bunca
belâsın bilmedüm

19. belâ:

Gazel 2198

Mısra: 4

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Ġrzü itdüm görem diyü vişâlün
Ka‘besin
Ġhâne-i dilde belâ vü derdi miħmān
eyledüm

20. belâ:

Gazel 2208

Mısra: 5

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Cān yanup her yañadan geldi belâ
vü derd-i ğam
Sordılar ħâlüm buları ħâş-ı
maħrem bağladum

21. belâ:

Gazel 2219

Mısra: 2

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Giderdi sabır u hüş u dil nigârı bir
zamān görsem
Belâ vü miñnetüm artar anı ben her
zamān görsem

22. belâ:

Gazel 2219

Mısra: 7

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Yirem derd ü belâ vü ğam
dökerem gözlerümden dem
Añaram ħâlümü ol dem kurı bir
üstühvān görsem

23. belâ:

Gazel 2222

Mısra: 3

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Gelse miħmān bu dil tekyesine
derd ü belâ
Mā-ħazar çeşmüm ile ķadeħ-i ħūñ
çekerem

24. belâ:

Gazel 2248

Mısra: 4

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Başum hevâ-yı zülfi-ile toptolu
olalı
Eksük degül dilde belâ miñnet ü
elem

25. belâ:

Gazel 2260

Mısra: 7

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Ġam u derd-ile belâ her yañadan
itdi hüçüm
Baġladı yollarımı ceys-i sitem-i
pîş ü pesüm

26. belâyı:-(y)ı

Gazel 2269

Mısra: 2

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Yine deyr içre büt-i ‘işve-nümâyı
görürem
Ehl-i ‘ışķa yine aşüb u belâyı
görürem

27. belâ:

Gazel 2279

Mısra: 3

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Ben ol Mecnûn-ı dehrim ki belâ
vü miñnet ü derdi
Eger gönderse yüz biñ kez ben ol
Leylâ' dan el çekmem

28. belâ:

Gazel 2280

Mısra: 1

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Geh derd ü belâ vü gam gehî hûn-ı
ciger çekdüm
Mañabbet istedüm miñnet bulup
gör ben neler çekdüm

29. belâ:

Gazel 2288

Mısra: 6

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Mañabbet cāmını içdüm elinden
sākī-i 'ışkuñ
Belâ vü miñnet ü derdi anuñçün
cāna tapşurdum

30. belâ:

Gazel 2295

Mısra: 10

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Ekdüm zemîn-i 'ışka Muhib dāne-i
sirişk
Derd ü belâ vü miñnet ü gam oldı
hāşılum

31. belâ:

Gazel 2310

Mısra: 2

*Büyük sıkıntıya ve zarara
sebep olan olay, Afet, musibet,
felaket.*

Olalıdan zülfün-ile āşinā gönlüm
gözüm
Başuma biñ dürlü getürdi belâ
gönlüm gözüm

32. belâ:

Gazel 2310

Mısra: 9

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Kalmadı derd ü belâ miñnet
Muhibbî görmedük
Olalıdan berü baña rehnümā
gönlüm gözüm

33. belâlu:-lu

Gazel 2324

Mısra: 5

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Hâr elinden bagrı hûn olmuş belâlu
bülbülem
Ol saçı sünbül gül-i hāndāna
bilmen n' eyleyem

34. belâdan:-dan

Gazel 2332

Mısra: 12

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Ol cefākāruñ yolında terk-i cān
itdüm yine
Ğuşşa vü derd ü belâdan cānı āzād
eyledüm

35. belâya:-(y)a

Gazel 2332

Mısra: 14

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Eyledükçe bu Muhibbî' ye cefā
rāhat gelür
Anuñ-ıçun kim belāya cānı mu'tād
eyledüm

36. belâdan:-dan

Gazel 2333

Mısra: 2

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Devlet-i 'ışkuñda cānā dem-be-
dem artar gamum
Yok-durur derd ü belâdan ğayrı
artuk hem-demüm

37. belâ:

Gazel 2337

Mısra: 4

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Danışmadan baña tolaşduñ bend-i
zülfine
İy dil belâ vü miñneti saña mehel
didüm

38. belâsı:-sı

Gazel 2348

Mısra: 3

*Büyük sıkıntıya ve zarara
sebep olan olay, afet, musibet,
felaket.*

' Aşık olman olanuñ derd ü belâsı
çoğ olur
Döstar hāltime kim baksa aña ben
bendem

39. belâ:

Gazel 2345

Mısra: 10

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Görmedüm mihr ü vefā çekdüm
velî cevri ü cefā
Hasret ü derd ü belâ hicrānı añdum
agladum

40. belâ:

Gazel 2350

Mısra: 10

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

İy Muhibbî hattı-ı gam yazılmadan
cān levhine
Ben belâ bezminde geh nālān u
geh giryān idüm

41. belâ:

Gazel 2360

Mısra: 6

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Yine 'ummān-ı eşkümden
çıkardum niçe gevherler
Olaldan 'ışk-ıla ğavvāş belâ
deryāsına taldum

42. belâ:

Gazel 2364

Mısra: 5

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Balına el sunma dehrüñ vardur
içinde belâ
Bisler evvel şehd-ile āhır virür ol
saña sem

43. belâ:

Gazel 2365

Mısra: 2

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

İki 'aynumdan revān olup akar
yaşum benüm
Anuñ-ıçun kim belā kūhı-durur
başum benüm

44. belā:

Gazel 2365

Mısra: 3

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

'İşk rāhına girüp düşdüm belā
şahrāsına
Vādī-i miñnetde Mecnūn'dur
ayakdaşum benüm

45. belā:

Gazel 2369

Mısra: 8

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Nite kim olmadı hemtā saña hüsñ
içre begüm
Yok-durur derd ü belā içre benüm
de bedelüm

46. belāsın:-sı, -n

Gazel 2371

Mısra: 6

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Gāh hasret gāh hayret gāh miñnet
gāh āh
'İşkuñuñ ben hasta-dil bunca
belāsın bilmedüm

47. belā-yı:-(y)ı

Gazel 2385

Mısra: 2

*Büyük sıkıntıya ve zarara
sebepe olan olay, afet, musibet,
felaket.*

Gözündən fitneler zāhir olur
kaddūñ kıyāmet hem
Belā-yı cān u dil dirsem 'aceb mi
çeşm ü kāmēt hem

48. belā:

Gazel 2385

Mısra: 4

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Senūñ mihrūñ-ile māhum olup
dem-beste rüsvāyī
Belā kūhında Ferhād'a dönüp
oldum melāmet hem

49. belā:

Gazel 2393

Mısra: 2

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Gelüp eşküm sipāhını livā-yı āhı
kaldurdum
Belā şahrāsına vardum vefā ṭablını
çaldurdum

50. belā:

Gazel 2399

Mısra: 2

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Gelür senden baña lutf u keremden
soñra verhem hem
Nitekim şādılık ardınca irişür belā
gam hem

51. belā:

Gazel 2420

Mısra: 2

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Dil-i nā-şāduma 'işkuñ yolın irşād
ideyin
Ya 'ñi göñlümi belā vü gāma
mu'tād ideyin

52. belā:

Gazel 2425

Mısra: 7

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Didüm bildūñ mi iy dilber belā
kūhında ben zārı
Didi ol Hüsrev-i Şīrīn-dehen
Ferhād'a beñzersin

53. belā:

Gazel 2430

Mısra: 7

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Yanuma düşmiş gider derd ü belā
sāyem gibi
Sanmañuz tenhā varam bu vādī-i
hicrāna ben

54. belā:

Gazel 2435

Mısra: 8

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Sān'at-ı 'ışkı ne mümkün başa ilte
degme kes
Olmayınca bu belā kūhsārı içre
kühken

55. belā:

Gazel 2449

Mısra: 3

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

'İşk cāmın nüş idüp düşdüm belā
şahrāsına
Dür olalıdan nigārum bu dil-i
mehcürdan

56. belā:

Gazel 2458

Mısra: 2

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Lezzet-i cevri ü cefā-yı anlamaz bī-
derd olan
Katlanur mı hiç belā vü zahmete
nā-merd olan

57. belā:

Gazel 2462

Mısra: 6

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Ḥaṭā kıldum ise lutf it 'aṭā kıl
Beni kurtar belā vü derd ü gamdan

58. belā:

Gazel 2468

Mısra: 3

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

Belā zencirini mecnūnlayın āh
Muqarrer boynuna āñir takarsın

59. belā:

Gazel 2485

Mısra: 7

*İnsana büyük bir sıkıntı
veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.*

'Aşık itdūñ boynuma ṭakduñ belā
zencirini
El-amān iy pādīşāhum 'ışk elünden
el-amān

60. belā:

Gazel 2493

Mısra: 3

İnsana büyük bir sıkıntı

veren, içinden çıkılması güç
durum, badire, dert, gam, keder.

İhtiyâr ider belâ vü derd ü miñnet
yüklerin
Dil virüp bir mâh-rüya şive vü nâz
isteyen

belâ evle-:

1. **belâ eyle-:**
Gazel 2100
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*İnsana büyük bir sıkıntı
vermek, içinden çıkılması güç
duruma sokmak, dert, gam, keder
vermek.*

Zülfi zencirine virüp gönülüm
Ben baña eyledüm belâ sevdüm

belâ-kes:

1. **belâ-keş:**
Gazel 2017
Mısra: 3
*Bela çeken, eziyet, sıkıntı ve
mihnet çekmiş olan.*

Ben belâ-keş bülbüle eydün ki
tîmâr eylesün
Gül yüzine karşı yoksa kaçd-ı cân
eyler gönül

2. **belâ-keş:**
Gazel 2168
Mısra: 10
*Bela çeken, belaya katlanan,
sıkıntı çeken.*

İy Muhibbî 'âlem içre mübtelâlar
çok velî
Senden özge bir belâ-keş
mübtelâsın bilmedüm

3. **belâ-keş:**
Gazel 2135
Mısra: 1
*Bela çeken, eziyet, sıkıntı ve
mihnet çekmiş olan.*

Ney gibi bağı delinmiş bir belâ-
keş 'aşıkam
Cân-ıla dilberlerün yolında ammâ
şadıkam

4. **belâ-keş:**
Gazel 2135
Mısra: 10
*Bela çeken, eziyet, sıkıntı ve
mihnet çekmiş olan.*

Hayret içre kim sorarsa bu
Muhibbî hâlini

Ney gibi bağı delinmiş bir belâ-
keş 'aşıkam

belâ-perver:

1. **belâ-perver:**
Gazel 2143
Mısra: 2
Gam, keder ile beslenmiş.

Ne Mecnûn gördi derd ü miñnet
içre bu şeb-i târum
Ne Ferhâd-ı belâ-perver çeküpdür
bu benüm bârum

belâ-vı cân:

1. **belâ-yı cân:**
Gazel 2254
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Can derdi.

Gözi ser-fitne-i 'âlem olup kıddi
kıyâmet hem
Belâ-yı cân imiş baña ol çeşm ü
kâmet hem

belâ-vı dil:

1. **belâ-yı dil:**
Gazel 2419
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Gönül belası.

Süvâr-ı esb-i nâz olmuş yürür ol
hususrev-i hûbân
Haç u hâli belâ-yı dil dü çeşmi
kâfir-i fettân

belâ-vı hâr çek-:

1. **belâ-yı hâr çek-:**
Gazel 2069
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Diken belasına katlanmak.

Muhibbî bülbül-i güyâ gibi
gülsitânda
Niçe bir inleyüben bu belâ-yı hârı
çekem

belâ-vı 'ışk:

1. **belâ-yı 'ışk:**
Gazel 2104
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Aşk belası.

Derd ü belâ-yı 'ışk-ıla gâyet de dil-
hoşam
Gamz oklarıyla ya'nî ki toptolu
terkeşem

belki:

1. **belki:**
Gazel 2008
Mısra: 2
Bir ihtimal, muhtemelen.

'Aşık olup kim ki 'ışka bende-i
fermân degül
Aña âdem dimeñüz belki bile
hayvân degül

2. **belki:**
Gazel 2194
Mısra: 8
Hatta, bile.

Baña şu deñlü cefa eyledün iy kaşı
kemân
Dünyeden belki bu cândan bile bî-
zâr oldum

3. **belki:**
Gazel 2320
Mısra: 14
Hatta, bile.

Şol kadar gördi Muhibbî cevruñi
'âlemde kim
Çekmedi Ferhâd u Vâmîk belki
Mecnûn miñnetüm

bellü:

1. **bellüdür:-dür**
Gazel 2134
Mısra: 8
*Herkesçe bilinen veya
bilinmesi mümkün olan, bilinmedik
tarafı bulunmayan, malum, maruf.*

Küyuñe varduguma dün gece âh
Kanlu yaşumla bellüdür râhum

belür-:

1. **belürdi:-di**
Gazel 2337
Mısra: 7
*Belirmek, meydana çıkmak,
belli olmak, görünmek.*

Gördüm belürdi hattıñı haddünde
nâgehân
Vâ hasretâ ki geldi irişdi ecel
didüm

belürsüz:

1. **belürsüz:**
Gazel 2487
Mısra: 2
*Açıkça görünmeyen, belli ve
bariz olmayan, müphem.*

Biñ kerre yıkdı bu dil-i maħzūn
hānesin
Āhır belürsüz itdi bu hāne
nişānesin

ben:

1. **baña:--a**

Gazel 2002

Mısra: 1

Birinci teklık şahıs zamiri.

Zāhidā nuşhuñ baña itmek eşer
oldı muhāl
Saña cennet kaygusıyla baña
dilber zülf ü hāl

2. **baña:--a**

Gazel 2002

Mısra: 2

Birinci teklık şahıs zamiri.

Zāhidā nuşhuñ baña itmek eşer
oldı muhāl
Saña cennet kaygusıyla baña
dilber zülf ü hāl

3. **baña:--a, -**

Gazel 2002

Mısra: 6

Birinci teklık şahıs zamiri.

Pertev-i hüsnüñi gördüm gitdi 'aql
u şabr u dil
Görmeyelden ol periyi baña oldı
māh u sāl

4. **baña:--a, -**

Gazel 2004

Mısra: 11

Birinci teklık şahıs zamiri.

Muşhaf-ı hüsnüñ haķı kim kıbledür
küyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda
kurbāndur gönül

5. **baña:--a**

Gazel 2005

Mısra: 3

Birinci teklık şahıs zamiri.

İle ben güler-iken şimdi güler il
baña āh
Beni biñ derd-ile çün eyledi āvāre
gönül

6. **beni:--i**

Gazel 2005

Mısra: 4

Birinci teklık şahıs zamiri.

İle ben güler-iken şimdi güler il
baña āh
Beni biñ derd-ile çün eyledi āvāre
gönül

7. **beni:--i, -**

Gazel 2005

Mısra: 11

Birinci teklık şahıs zamiri.

Beni biñ derde esir eyledi āzāde-y-
iken
Göreyim ki seni her lahzada biñ
pāre gönül

8. **beni:--i, -**

Gazel 2020

Mısra: 3

Birinci teklık şahıs zamiri.

Sırr-ı 'ışkı ben ne denlü sakladım
āhır beni
Eyledün bir āh-ıla rüsvā-yı 'ālem
iy gönül

9. **beni:--i, -**

Gazel 2022

Mısra: 5

Birinci teklık şahıs zamiri.

Cevrūñ-ile gel beni öldürme
hadden geçti āh
İsteyeyin luţfuñ-ıla rahm idüp
yaşumı sil

10. **baña:-a**

Gazel 2000

Mısra: 2

"Ben" birinci teklık şahıs

zamiri.

Hicr ü ğam ger ben ğaribi ser-te-
ser iderse kül
'İşkı yolında anuñ dönmek baña
mümkün degül

11. **baña:-a**

Gazel 2000

Mısra: 2

"Ben" birinci teklık şahıs

zamiri.

Hicr ü ğam ger ben ğaribi ser-te-
ser iderse kül
'İşkı yolında anuñ dönmek baña
mümkün degül

12. **baña:-a**

Gazel 2004

Mısra: 11

"Ben" birinci teklık şahıs

zamiri.

Muşhaf-ı hüsnüñ haķı kim kıbledür
küyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda
kurbāndur gönül

13. **benem:-em**

Gazel 2294

Mısra: 1

"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Leylī zülfine dolaşmış vālih ü
şeydā benem
Döştlar mecnūn-ı 'ışkam bī-ser ü
bī-pā benem

14. **benem:-em**

Gazel 2294

Mısra: 2

"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Leylī zülfine dolaşmış vālih ü
şeydā benem
Döştlar mecnūn-ı 'ışkam bī-ser ü
bī-pā benem

15. **benem:-em**

Gazel 2294

Mısra: 4

"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Bezm-i ğamda sāġar-ı çeşmüm
benüm peymānedür
İçerem hūn-ı ciġer iñler gönül san
nā benem

16. **benem:-em**

Gazel 2294

Mısra: 6

"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Ġarķ olursa tañ mıdur dil fülki
eşküñ baħırına
Bād-ı āhumla telātumlar urur deryā
benem

17. **benem:-em**

Gazel 2294

Mısra: 8

"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Şöyle za'f oldum ki kalmadı
vücūdumdan eşer
Beni nālemden bulurlar yoħsa nā-
peydā benem

18. **ben:**

Gazel 2000

Mısra: 1

"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Hicr ü ğam ger ben ğaribi ser-te-
ser iderse kül
'İşkı yolında anuñ dönmek baña
mümkün degül

19. **ben:**

Gazel 2000

Mısra: 7
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Sinem içre saklaram 'ışkuñı ben
cānum gibi
Uşbu cānum āteş-i hicrān-ıla
olursa kül

20. **ben:**
Gazel 2002
Mısra: 3
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Kaygı çekmez ādem olmaz
dünyede illā ki ben
Çekerem ğam bārını kim çekmeye
anı cibāl

21. **ben:**
Gazel 2268
Mısra: 12
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Çeşmi eline katlüm için tığ-ı tiz
alır
Ben de bu yolda virmege çokdan
ser isterem

22. **ben:**
Gazel 2268
Mısra: 13
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Dünyā Muhibbī istedi ben
itmedüm kabül
'Arz-ı cemāl eyledi didi er isterem

23. **ben:**
Gazel 2288
Mısra: 8
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Ezelden 'aşıkam zāhid baña
dīdārdur maqsūd
Ben aña olmuşam kāni' seni
Rızvān'a tapşurdum

24. **benüm:--(ü)m**
Gazel 2000
Mısra: 3
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Dāmen-i şahrā pür oldı eşk-i
çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lāle ile gül
degül

25. **benüm:--(ü)m**
Gazel 2000
Mısra: 3

"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Dāmen-i şahrā pür oldı eşk-i
çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lāle ile gül
degül

26. **beni:-i**
Gazel 2001
Mısra: 3
"Ben" birinci tekil kişi
zamiri.

Ger yakarsañ āteş-i hicrāna iy
dilber beni
'İşkuñ-ıla cān virem dönmege
yokdur ihtimāl

27. **ben:**
Gazel 2005
Mısra: 3
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

İle ben güler-iken şimdi güler il
baña āh
Beni biñ derd-ile çün eyledi āvāre
gönül

28. **ben:**
Gazel 2009
Mısra: 7
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Ben niyāz itsem senün karşıfıda iy
serv-i hırām
Sen dañı refitāra gel gülşende bir
dem nāz kıl

29. **benden:-den**
Gazel 2053
Mısra: 5
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Ger femi vaşfım benden güş ideler
ehl-i dil
Zerre gibidür ki günde görünür
hem çün hayāl

30. **ben:**
Gazel 2067
Mısra: 10
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Göz ucryla senden umar bu
Muhibbī bir nazar
Bundan özge hāşa lillāh ben
temennā eyleyem

31. **benim:-im**
Gazel 2158
Mısra: 3

"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Şu 'le-i āhum Muhibbī dem-be-
dem
Başuma zerrīn külāhumdur benim

32. **benden:-den**
Gazel 2219
Mısra: 3
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

İder şayd ol kemān ebrü nazar
benden yana kılmaz
İder mi ḥasretā derdā kaçan tūr ü
kemān görsem

33. **benden:-den**
Gazel 2250
Mısra: 5
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Nişānın sormayñ benden raķībün
Nişānı kalmaya hergiz ola güm

34. **beni:--i**
Gazel 2273
Mısra: 5
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Biñ kez öldür beni tek gel seni bir
kez göreyim
Ḥaķ dimişler intizārdan yigdür biñ
kez ölüm

35. **benden:-den**
Gazel 2275
Mısra: 5
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Nişānın sormañuz benden raķībün
Dilegüm bu ki Ḥaķ'dan ola ol güm

36. **benden:-den**
Gazel 2287
Mısra: 7
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Didüm dil murğımı benden aparduñ
Didi bilmez misin kim şāhbāzam

37. **bende:-de**
Gazel 2311
Mısra: 10
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Çün perişāndur Muhibbī zülfi her
dem dilberün
Tañ degül bende ola bu dil perişān
eyleyem

38. **beni:--i**
Gazel 2349
Mısra: 5
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Öldürürseñ gel beni öldür
günâhum aîma hîç
Döstüm yoluñda ölmek
ihtiyârumdur benüm

39. **benüm:-üm**
Gazel 2359
Mısra: 1
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Bir dem ayrılmaz yanumdan nem
begendi nem benüm
Tâ togaldan gitmedi bir dem
yanumdan gam benüm

40. **benden:-den**
Gazel 2360
Mısra: 7
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Be-küllî tîakat u şabrüm gidüpdür
'aql u dil benden
Dirîgâ n' olısar hâlüm garîbem
yaluñuz kaldum

41. **baña:-a**
Gazel 2373
Mısra: 11
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Zâhide hür gerek baña nigâr
Her kişide var bu heves n' idelüm

42. **benüm:-üm**
Gazel 2375
Mısra: 1
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Bâğ-ı hüsni içre boyuñ serv ü
çenârumdur benüm
Aña karşu göz yaşu akar
bînarumdur benüm

43. **ben:**
Gazel 2388
Mısra: 1
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Ben bir gedâ vü sen olısın şâh-ı
muhteşem
Derd ü gamuñla ger ölü isem saña
ne gam

44. **benem:-em**
Gazel 2413
Mısra: 6
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Yagdursa cefâ sengin eger yâr
tamâmet
Başumı açup karşu varan aña
benem ben

45. **benden:-den**
Gazel 2426
Mısra: 5
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Rumüz-ı 'ışkı benden sor ne bilsün
Kays u ya Ferhâd
Okımadılar anlar okıdum 'ışkuñ
kitâbından

46. **benden:-den**
Gazel 2437
Mısra: 6
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Mürde iken bulsalar Ferhâd u
Mecnün ger hayât
Öğrenürlerdi gelüp benden bu
'ışkuñ şan'atin

47. **benden:-den**
Gazel 2453
Mısra: 4
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Kalsaydı bu zamâna Ferhâd u
Kays u Vâmîk
Benden gelüp sorardı her biri 'ışk
zamîrin

48. **benem:-em**
Gazel 2454
Mısra: 6
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Nâlân oluban her gice ben meclis-i
gamda
Her lahza figân idici ol bezme
benem ben

49. **benim:-im**
Gazel 2478
Mısra: 6
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Dilümde kalmadı takrîre kudret
Benim gör hâlümü iy baht-ı
meymün

50. **ben:**
Gazel 2000
Mısra: 1
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Hicr ü gam ger ben garîbi ser-te-
ser iderse kül
'İşkî yolında anuñ dönmek baña
mümkün degül

51. **beni:-i**
Gazel 2004
Mısra: 7
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Bir gözi âhüy(ı) görse hâ komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döstlar kim düşmen-
i cändur gönül

52. **beni:-i**
Gazel 2004
Mısra: 7
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Bir gözi âhüy(ı) görse hâ komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döstlar kim düşmen-
i cändur gönül

53. **beni:-i**
Gazel 2006
Mısra: 5
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Men ' idersin küyına varsam beni
itden beter
İy raķîb-i rû-siyeh n' için olursın
böyle dâl

54. **beni:-i**
Gazel 2010
Mısra: 4
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Gülersin gayr-ıla iy yâr-ı cânî
Beni gördükçe eylersin ta'allül

55. **beni:-i**
Gazel 2010
Mısra: 5
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Beni mest eyledi 'ışkuñ şarâbı
Beni sanur görenler içmişem mül

56. **beni:-i**
Gazel 2010
Mısra: 6

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Beni mest eyledi 'ışkuñ şarābı
Beni sanur görenler içmişem mül

57. ben:

Gazel 2017

Mısra: 3

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ben belā-keş bülbüle eydün ki
fīmār eylesün
Gül yüzine karşı yoksa kaçd-ı cān
eyler gönül

58. ben:

Gazel 2020

Mısra: 2

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Tutdı ülfet cāna beñzer guşsa vü
gam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
hürrem iy gönül

59. ben:

Gazel 2020

Mısra: 3

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sırr-ı 'ışkı ben ne denlü sakladum
āhır beni
Eyledün bir āh-ıla rüsvā-yı 'ālem
iy gönül

60. ben:

Gazel 2020

Mısra: 2

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Tutdı ülfet cāna beñzer guşsa vü
gam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
hürrem iy gönül

61. ben:

Gazel 2020

Mısra: 3

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sırr-ı 'ışkı ben ne denlü sakladum
āhır beni
Eyledün bir āh-ıla rüsvā-yı 'ālem
iy gönül

62. ben:

Gazel 2020

Mısra: 5

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ben senüñle 'ışk şahrāsında
sergerdān idüm
Yaradılmamışdı 'ālem birle Ādem
iy gönül

63. ben:-i

Gazel 2020

Mısra: 3

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sırr-ı 'ışkı ben ne denlü sakladum
āhır beni
Eyledün bir āh-ıla rüsvā-yı 'ālem
iy gönül

64. ben:

Gazel 2022

Mısra: 3

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Çok görür küyına varsam müdde'ı
ben 'āşıkı
Dilegüm budur Hüdā'dan çekile
gözine mül

65. ben:

Gazel 2027

Mısra: 2

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Çöz mu 'anber zülfünü iy döst
çevgān eylegil
Başımı top eyledüm ben 'azm-i
meydān eylegil

66. ben:

Gazel 2031

Mısra: 5

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ben fedā kıldum yoluñda çün
senüñ cān u seri
Döstüm göndermedün bir büseñi
baña nevāl

67. bende:-de

Gazel 2031

Mısra: 1

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Teşneyem hicrān şebinde
kalmamışdur bende hāl
Dil tabībisin meded gönder
lebündür çün zülāl

68. ben:

Gazel 2032

Mısra: 8

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Döstüm senden vefā gelmek baña
emr-i ba'īd
Ben daħı senden vişāl ummak
'aceb fikr-i muhāl

69. ben:

Gazel 2034

Mısra: 1

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Saña uydum olmadum ben bir
nefes hürrem gönül
Bulmadum bir muvāfiķ yār ola
hem-dem gönül

70. ben:

Gazel 2037

Mısra: 1

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ben ezel 'ışkuña cānā
bağlamışdum cānı bil
Urmamışken Ka'be bünyādına el
daħı Hālil

71. ben:-i

Gazel 2037

Mısra: 7

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Yiter aglatduñ beni gel eyle
yaşumdan hāzer
Küyuña ola zarar kim aka aka ol
sebīl

72. ben:

Gazel 2040

Mısra: 15

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Vaķt-i gülde cāme çāk terk eyler
idüm 'arı ben
Bilse idüm ki kalur bu nev'e
cāvidān gül

73. ben:

Gazel 2048

Mısra: 2

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Görmeye seni her kişi cān gibi
nihān ol
İllā ki bu ben 'āşıkā gün gibi 'ayān
ol

74. ben:

Gazel 2054

Mısra: 3

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ḥalel gelmiş-durur gördüm binā-yı
'ışka ben daḥı
Geçüp serden koyup bir taş
gedüğün üstüvār itdüm

75. ben:

Gazel 2056

Mısra: 4

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Taḥ degüldür küh-ı gāmda eylesem
Ferhād 'a ṭa'n
Fenn-i 'ışkı başa iltmiş ben de bir
üstād olam

76. ben:

Gazel 2056

Mısra: 6

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Meclis-i cānānede yā Rab olur mı
kim 'aceb
Ehl-i 'ışk añıldugınca ben de anda
yād olam

77. ben:

Gazel 2057

Mısra: 5

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Sürdiyse ben fütādeyi kūyından ol
niğār
Vardukça aña daḥı beter ola
rağbetüm

78. ben:

Gazel 2066

Mısra: 5

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Mihr ü vefaña zerrece ben ṭālib
olmadum
Gönder cefa vü cevruñi tek baña
dem-be-dem

79. ben:

Gazel 2068

Mısra: 5

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Var mı bir mezhebde ben kanum
helāl itdüm saña
Vaşluñ itdüñ sen ḥarām iy nāz-
perverdüm benüm

80. ben:

Gazel 2070

Mısra: 8

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

İbtidā-yı 'ışkdan virtür bulunur çok
haber
Līk ben hergiz bu yolda intihāyı
görmedüm

81. ben:

Gazel 2070

Mısra: 10

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Taḥ degül geçse Muḥibbī sineden
müjgān-ı dōst
Kaşları gibi anuñ ben saḥt yayı
görmedüm

82. ben:

Gazel 2071

Mısra: 4

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Öldükde aña varam iy bī-vefā
dimişsin
'Ahdüñe gel vefā kıl hicr-ile çün
ben öldüm

83. ben:

Gazel 2075

Mısra: 2

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Niçe yıldur bilmedüñ kapuñda
aḥvālüm benüm
Ben perişānam meger zülfüñ bile
ḥālüm benüm

84. ben:

Gazel 2075

Mısra: 7

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Māḥ-rūlar yolına ben bāş u cān
terk eyledüm
Var-ısa gelsün bu devr içinde
emşālüm benüm

85. ben:

Gazel 2085

Mısra: 9

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

İy Muḥibbī ben ḳanā'at Ḳaf' muñ
'Ankā' sıyam
Sanma güncişk gibi meyl-i ḥürmen-
i erzen kılam

86. ben:

Gazel 2086

Mısra: 6

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Bulmadum bir çāre çāre çāre çāre
vaşluña
'Āḳıbet bu yolda ben kendümi nā-
çār añladum

87. ben:

Gazel 2094

Mısra: 6

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Oluban Mecnūn gibi dīvāneler ser-
defteri
Tārz-ı 'ışkı ben daḥı bir yüzden
ābād eyleyem

88. ben:

Gazel 2113

Mısra: 8

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Bir kara yazu-y-ırmış geldi gubār-ı
ḥaṭṭ-ı dōst
Hiç olur mı kim añup ben anı
ḥayrān olmayam

89. ben:

Gazel 2114

Mısra: 3

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Cān virtürsem ḡamzesine karşı ben
olmaz 'aceb
Ol gözi cellād çün kim
dilsitānumdur benüm

90. ben:

Gazel 2115

Mısra: 2

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Yiyeli esrār-ı 'ışkı ben senüñ
ḥayrānuñam
Her ne emr itseñ şehā ben bende-i
fermānuñam

91. ben:

Gazel 2116

Mısra: 4

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Eyleme 'ışkuñ beyābānında
sergerdān beni
Ka'be' dür küyuñ şehā ben isterem
ḳurbān olam

92. ben:

Gazel 2116

Mısra: 8

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Hüsn güzlârında tek sen hânde
eyle gül gibi
Karşuña ben ebr-veş yaşlar döküp
bârân olam

93. **ben:**

Gazel 2117

Mısra: 2

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Yüz cefâ biñ cevri ol nâ-
mihribândan görmişem
Görmedi kahr u sitem bir kes ben
andan görmüşem

94. **ben:**

Gazel 2117

Mısra: 4

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Biñ zebânüm olsa takrîr itmeye
derd-i dilüm
Ben ki ol hün-rîz âşüb-ı zamândan
görmüşem

95. **ben:**

Gazel 2118

Mısra: 2

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Niçe yıl meyhâne hıştımı bālîn
eyledüm
Tâ ki tavr-ı rind-i mey-hvârı ben
âyîn eyledüm

96. **ben:**

Gazel 2118

Mısra: 10

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Mâr zülfinün hayâli gitmese dilden
ne tañ
İy Muhibbî sînemi ben aña çün in
eyledüm

97. **ben:**

Gazel 2124

Mısra: 2

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Câme-i zer-baft-ile dün ol nigârı
görmüşem
Serv gibi salınur-iken ben o yârı
görmüşem

98. **ben:**

Gazel 2124

Mısra: 10

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

İy Muhibbî gıll u gışdan niçesi kâl
olmayam
Püte-i hicr içre ben zer gibi nârı
görmüşem

99. **ben:**

Gazel 2128

Mısra: 6

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Var günâhum beni ger öldürmege
Evvel ol şâhı ben gedâ sevdim

100. **ben:**

Gazel 2128

Mısra: 8

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Baña ta'n itme zâhidâ saña ne
Anı ben sevmedüm ve yâ sevdim

101. **ben:**

Gazel 2130

Mısra: 4

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Bezm-i gâmda firqatiyle gîceler tâ
şubha dek
İçerem ben şağar-ı çeşmümle hünü
dem-be-dem

102. **ben:**

Gazel 2131

Mısra: 4

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Öldürse emr anuñdur dirgürürse
hüküm anuñ
Her ne kim kılsa ben anuñ bende-i
fermâniyam

103. **ben:**

Gazel 2131

Mısra: 6

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Hayret aldı dilberi gördi cününüm
hâlini
Ol baña hayrân ise ben de anuñ
hayrâniyam

104. **ben:**

Gazel 2132

Mısra: 1

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Ol şâh-ı cihân oldı çü ben bendeye
hem-dem
Dağı yine ben 'âlem içinde
çekerem gâm

105. **ben:**

Gazel 2132

Mısra: 2

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Ol şâh-ı cihân oldı çü ben bendeye
hem-dem
Dağı yine ben 'âlem içinde
çekerem gâm

106. **ben:**

Gazel 2136

Mısra: 6

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Yanayım pervâne-veş şem'-i
cemâlün nûrına
Cân virüp 'uşşâk ara ben dağı bi ad
eyleyem

107. **ben:**

Gazel 2138

Mısra: 6

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Acıdugumdan gözüm yaşın
bırakdum yirlere
Dir beni h'vor eyleme ben dağı
merdüm-zâdeyem

108. **ben:**

Gazel 2138

Mısra: 8

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

La 'l-i nâbuñ cür'asından şöyle
mest itdün beni
Döstüm ayılmazam ben nite kim
dünyâdayam

109. **beni: -i**

Gazel 2138

Mısra: 6

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

Acıdugumdan gözüm yaşın
bırakdum yirlere
Dir beni h'vor eyleme ben dağı
merdüm-zâdeyem

110. **beni: -i**

Gazel 2138

Mısra: 7

"Ben" birinci teklik şahıs

zamiri.

La 'l-i nâbuñ cür'asından şöyle
mest itdün beni
Döstüm ayılmazam ben nite kim
dünyâdayam

111. **beni:-i**
Gazel 2145
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Günāhumdan umaram kim beni
'ışk ābı pāk ide
Anuñçün togrılup geldüm bugün
'ışkuñ yolından hem

112. **ben:**
Gazel 2147
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

'İyd-i kurbān oldı ben kurbān-ı
cānān olmışam
Herkesüñ bir şughı var ben yāra
hayrān olmışam

113. **ben:**
Gazel 2147
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

'İyd-i kurbān oldı ben kurbān-ı
cānān olmışam
Herkesüñ bir şughı var ben yāra
hayrān olmışam

114. **beni:-i**
Gazel 2149
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Humārum derd-i sevr virdi beni iy
muğbeçe kurtar
Anuñçün deyrüñe geldüm ki
muhtāc-ı şarāb oldum

115. **beni:-i**
Gazel 2150
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Dāğlarla mürde-i 'ışkam gören
sanur beni
Zāğlardur her yañadan üşiben
yirler etüm

116. **ben:**
Gazel 2152
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Dil çeker hicrān ğamın derd ü
belādan agramaz
Anuñ-ıçun kim ezelden ben anuñ
mu 'tādiyam

117. **ben:**
Gazel 2156
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Nāgehān gördüm senüñ ben iy perī
behet yüzüñ
Ol zamāndan gitdi 'aqlum kalmadı
hergiz bilüm

118. **beni:-i**
Gazel 2156
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bu Muhibbī yine kūyuñdan yana
'azm eyledüm
Bilmezem beni çeken suyum
midür yāhūd gilüm

119. **beni:-i**
Gazel 2157
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Pendünle nāşihā beni sanma ki
bend olam
Göñlüm bunı diler ki varup bir
levend olam

120. **beni:-i**
Gazel 2157
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Öldürmek-ise 'aşıktı kūyuñda
niyyetüñ
Öldür beni ki cümle-i 'uşşāka pend
olam

121. **ben:**
Gazel 2158
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ben kulam ol pādīşahumdur
benüm
Her ne hükm itse revādür cāñuma

122. **ben:**
Gazel 2159
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Naḥl-i kaddine göñül yir yir
asılmış gıncadur
Ben ki ol bālā kadūñ vaşluñ dil-
āviz eyleyem

123. **ben:**
Gazel 2159
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

'Aşık-ı rindem bu günü virmezem
ben yarına
Zāhidā şahidle meyden sanma
perhiz eyleyem

124. **ben:**
Gazel 2160
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İy Muhibbī cehd kılma ğamdan
olmazsın hālāş
Böyledür taqdīr çün ben niçe
tedbīr eyleyem

125. **ben:**
Gazel 2162
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Yine ben bülbülinden 'ār ider ol
gülüm balum
N' olısar bilmezem yā Rab anuñla
uşbu aḥvālum

126. **ben:**
Gazel 2162
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sipāhum derd ü miñnetdür gözüm
yaşı-durur mālum
Gedā-y-iken bi-ḥamdı' llāh bugün
ben şāh-ı 'ışk oldum

127. **ben:**
Gazel 2162
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Girelden pūte-i 'ışka ben oldum
zer gibi hālīş
Beni pāk itdi 'ışkuñ ğıll u ğışdān iy
ruḥı alum

128. **beni:-i**
Gazel 2162
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Girelden pūte-i 'ışka ben oldum
zer gibi hālīş
Beni pāk itdi 'ışkuñ ğıll u ğışdān iy
ruḥı alum

129. **bende:-de**
Gazel 2164
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Dil gitdi bende kalmadı şabr u
karâr hem
Bu sine oldı hasreti-y-ile hâr hâr
hem

130. **bende:-de**
Gazel 2164
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Dil gitdi bende kalmadı şabr u
karâr hem
Bu sine oldı hasreti-y-ile hâr hâr
hem

131. **ben:**
Gazel 2165
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gülşen içre zâhidâ içdüm şarâb-ı
lâle-reng
Sanma kim hâlvette senüñ gibi
ben beng eyledüm

132. **ben:**
Gazel 2168
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gâh derd ü gâh gam gâhi elem
gâhî firâk
İşkuñun ben hasta-dil bunca
belâsın bilmedüm

133. **beni:-i**
Gazel 2169
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Cür'a-i câmuñ içelden şöyle mest
itdüñ beni
Hey kıyâmet gitmeye tâ haşre dek
keyfiyetüm

134. **ben:**
Gazel 2170
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Geşt eylemişem 'âlemi ben genc-i
vişâlün
Âhîr arayup bu dil-i vîrânedede
buldum

135. **ben:**
Gazel 2170
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İkdâm idüben zülfüne el sunmadı
kimse
Bu himmeti bu cür'eti ben şânedede
buldum

136. **ben:**
Gazel 2170
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Her beyti Muhibbî'nün olur bir
kızıl altun
Ancak ben anuñ mislini dürdânedede
buldum

137. **ben:**
Gazel 2174
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Hâlünü gül ruhlarında câ-be-câ
cânâ görüp
Dâğlarla sînemi ben lâle gibi
dagladum

138. **ben:**
Gazel 2174
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Doğmadan Sîmurg-ıla evc-i semâ
içre hümâ
Bâz-ı himmetle maḥabbet murğını
ben avladum

139. **ben:**
Gazel 2179
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Şaf şaf olmuş 'âşkuñ keşf eylegil
yüzden niķâb
Ben kimem ki isteyem yüzünü
tenhâyı görem

140. **ben:**
Gazel 2179
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gitdi didi şabr kıl gelem yine
ferdâyâ dek
Bilmezem ki irişüben ben o ferdâyı
görem

141. **ben:**
Gazel 2180
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Atmaga âh oklarını her seḥer
eflâke çün
Miḥnet ile bükilen bu kıddümi ben
ya kılam

142. **ben:**
Gazel 2180
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bu Muhibbî göz şarâbın çün içer
yârân ile
Yaraşur ol meclise bu gönlümi ben
nâ kılam

143. **ben:**
Gazel 2182
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Kimsene bilmez beni ki ben neyem
Ben beni yahşî bilürem ben neyem

144. **ben:**
Gazel 2182
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Kimsene bilmez beni ki ben neyem
Ben beni yahşî bilürem ben neyem

145. **ben:**
Gazel 2182
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Kimsene bilmez beni ki ben neyem
Ben beni yahşî bilürem ben neyem

146. **ben:**
Gazel 2182
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Nâya döndi 'ışk-ıla her üstühvân
Giceler tâ şubḥ iniler ben neyem

147. **ben:**
Gazel 2182
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Söz anuñdur iy Muhibbî söz anuñ
Söyleden 'ışkdur arada ben neyem

148. **beni:-i**
Gazel 2182
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Kimsene bilmez beni ki ben neyem
Ben beni yaşı bilürem ben neyem

149. **beni:-i**
Gazel 2182
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Kimsene bilmez beni ki ben neyem
Ben beni yaşı bilürem ben neyem

150. **ben:**
Gazel 2183
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Eşkümüñ bārānına karşı gül-i
hāndān iseñ
Gülşen-i hüsünüde ben de bülbül-i
nālānuñam

151. **ben:**
Gazel 2184
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Öldür bu ben 'aşığı ırgür
murāduma
Pes niçeye dek ta'nā bed-hvāha
çekem

152. **ben:**
Gazel 2187
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Derd-i 'ışkuñ yaş u sīm ü yüzümi
zer eyledi
Ben de iksir ü vücūdum hākini zer
eyleyem

153. **beni:-i**
Gazel 2188
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Öldür beni çün seni sevmek
günāh-ımuş
Öldürsün diyü o dergāhı beklerem

154. **ben:**
Gazel 2189
Mısra: 4

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Şīve-i şīrīn ü nāz u 'işveler kim
sende var
Ben dağı Ferhād-veş 'ālemde bir
ad eyleyem

155. **ben:**
Gazel 2189
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Kork Hūdā' dan gūşuñā al bu
benüm feryādımı
Kūyuñā ben varıcağ çağırıp hem
dād eyleyem

156. **ben:**
Gazel 2190
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Dökmesem bārān-ı eşki yār
açılmaz gül gibi
Dir Muhibbī giryē kıl ben çün gül-i
hāndānuñam

157. **ben:**
Gazel 2192
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Yār didi bir gül-i nev-resteyem
Ben didüm bülbül-i dil-i hasteyem

158. **beni:-i**
Gazel 2192
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Çeşmüñ arar kim beni ide helāk
Anı bilmez hicr elinden geçteyem

159. **beni:-i**
Gazel 2193
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Görüp şemşürüñ iy dilber beni
sanma hāzer kıldım
Baş açup varuban karşı dil ü
cānum siper kıldım

160. **ben:**
Gazel 2194
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Su gibi hāke sürüp yüzümi ben zār
oldum
Baña devlet bu yiter tālīb-i dīzār
oldum

161. **ben:**
Gazel 2195
Mısra: 12
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Didüm bu nāz u bu 'işve nedür gül
yüzüñi göster
'Acebdür dağı bilmezsin didi ben
şīvekār oldum

162. **beni:-i**
Gazel 2195
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Şeb-i hicründe iy dilber komaz bir
dem beni tenha
Ferah-şādīyi n'eyler dil gamuñla
çünki yār oldum

163. **beni:-i**
Gazel 2195
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Niçe bir gāret eylersin didüm dil
şehrini iy gam
Beni bilmez misin didi ki yağmacı
tatar oldum

164. **ben:**
Gazel 2196
Mısra: 9
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Zāhidā ta'n ile dime hūba virdüm
ben gönül
Sende yok nūr-ı başar şun'-ı
Hūdā'dur sevdüğüm

165. **ben:**
Gazel 2197
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gelüp gül gibi ol dilber didi bil
gül'izār oldum
Didüm karşıñda bülbül-veş ötüp
ben dağı zār oldum

166. **ben:**
Gazel 2198
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Cân fedâ kıldum yoluñda itmedüm
ğayrı günah
Kañı yâ luṭf u kerem ben dutalum
kan eyledüm

167. ben:

Gazel 2198

Mısra: 8

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Cem' idüp eşküm sipâhın eyleyüp
âhum 'alem
Bu serîr-i 'ışka ben kendümi sultân
eyledüm

168. ben:

Gazel 2199

Mısra: 4

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ğamzesine didüm itmegil baña
cevr ü sitem
Ğamzesi didi ezelden zulm[ı] ben
hü eyledüm

169. ben:

Gazel 2199

Mısra: 6

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Cidd ü cehd-ile vişâle bulmadum
hiç dest-res
Sâlhâ gerçi bu yolda ben tekâpü
eyledüm

170. ben:

Gazel 2201

Mısra: 6

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bâğ-ı hüsnünde görinen haṭ mıdur
didüm didi
Yâd ayakdan sakınup ben anı bârû
eyledüm

171. beni:-i

Gazel 2201

Mısra: 7

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Mâr zülfi semmi didüm öldürür
âhir beni
Didi aña ğam yime la'lümi dârü
eyledüm

172. ben:

Gazel 2202

Mısra: 6

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Zülfin görüp dîvâneyem hüsn ü
cemâle yanayım
Ol şem'e ben pervâneym ammâ
ki kimdür dimezem

173. ben:

Gazel 2203

Mısra: 4

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Çünkü virdi 'ışk mezrâ'ın baña
sultân-ı 'ışk
Ğamdan özge sanmañuz bir nesne
ben hâşıl kılam

174. ben:

Gazel 2204

Mısra: 6

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Derd-i 'ışkuñ zer kılur çün 'aşıkuñ
ruhsârını
Ben de iksîr-i vücûdum hâkini zer
eyleyem

175. ben:

Gazel 2205

Mısra: 10

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Kime dâd itsün Muhibbî sen şeh-i
bî-dâddan
Bir kez güş itmedüñ ben niçe kez
dâd eyledüm

176. ben:

Gazel 2206

Mısra: 3

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Başumı top eyledüm ben zülfinüñ
çevġânına
Hâşa-lillâh ki ide dilber baña cevr
ü sitem

177. ben:

Gazel 2207

Mısra: 6

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sînede bir idi dâġum çeküp üstine
elif
Derd-i dil bir idi şimden girü ben
onı görem

178. ben:

Gazel 2208

Mısra: 1

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Dilden evvel ben esâs-ı 'ışkı
muhkem bağladum
Soñradan câna ġam u endühi hem-
dem bağladum

179. ben:

Gazel 2208

Mısra: 4

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Eyledi hicran sipâhı gerçi dil
mülkin hârâb
Şâh-ı 'ışka ben anı çokdan
müsellem bağladum

180. ben:

Gazel 2212

Mısra: 8

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Kamu hübları beñzetdüm nücûma
İçinde ben seni mehtâb kıldum

181. ben:

Gazel 2219

Mısra: 2

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Giderdi şabr u hüş u dil nigârı bir
zamân görsem
Belâ vü miñnetüm artar anı ben her
zamân görsem

182. ben:

Gazel 2221

Mısra: 2

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Yâd idüp cânâ seni tâ şubha dek
hün aqlaram
Gerçi şem' aqlar gice ben dañı
efzün aqlaram

183. ben:

Gazel 2225

Mısra: 6

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Tevsen-i esb ile ger kaçd ide dilber
cânuma
Ben de cân nağdin nişâr-ı sümme-i
tavsene kılam

184. ben:

Gazel 2225

Mısra: 8

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gerçi kimse çekmedi dirler bu
'ışkuñ yayını

Umaram kuvvet Hudā virtüp
çeküben ben kılam

185. **ben:**
Gazel 2225
Mısra: 10
*"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.*

Baş indürmez Muḥibbī çünki ser-
keşdür cihān
Lāyık oldur ki anı kendüme ben
düşmen kılam

186. **ben:**
Gazel 2227
Mısra: 7
*"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.*

Cān u başı vireyim yolına ben
cānānumuñ
Umaram ki diye taḥsīn eyleyüp
ferdüm benüm

187. **ben:**
Gazel 2230
Mısra: 7
*"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.*

Niçe görem seni ben ḥvāb içinde
Giceyi şubḥa degin zinde-dāram

188. **ben:**
Gazel 2231
Mısra: 3
*"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.*

Bu ben ḥāki nazarla gel zer eyle
Nazar çün kīmiyādur pāk-bāzum

189. **ben:**
Gazel 2233
Mısra: 3
*"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.*

Zāhidā ben olmuşam çünki ḥarābāt-
ı ezel
Baña lāyık olmaya ger nām-ile
neng eyleyem

190. **ben:**
Gazel 2235
Mısra: 6
*"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.*

Pīr-i meyhāne dōşer çünki bisāt-ı
keremi
Baña yitmez mi ki ben ḥāne-i
evḳāfa gelem

191. **ben:**
Gazel 2237
Mısra: 2
*"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.*

Seni görmem geçer her hafta
rūzum
Velī ben intizār içinde sūzum

192. **beni:-i**
Gazel 2237
Mısra: 3
*"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.*

Beni sanmañ şı'rde būriyā-bāf
İdüp pür naşş anı zer-baft-düz

193. **ben:**
Gazel 2241
Mısra: 1
*"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.*

Ne deñlü eyleseñ cevr ü cefālar
ben saña yāram
Velī aḡyār-ıla görsem seni tākāt
nemī āram

194. **beni:-i**
Gazel 2242
Mısra: 13
*"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.*

İtdi saçı şeydā beni bilmem n'ider
sevdā beni
'İşk itmeden rūsvā beni irgür
merāma iy şanem

195. **beni:-i**
Gazel 2242
Mısra: 13
*"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.*

İtdi saçı şeydā beni bilmem n'ider
sevdā beni
'İşk itmeden rūsvā beni irgür
merāma iy şanem

196. **beni:-i**
Gazel 2242
Mısra: 14
*"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.*

İtdi saçı şeydā beni bilmem n'ider
sevdā beni
'İşk itmeden rūsvā beni irgür
merāma iy şanem

197. **beni:-i**
Gazel 2250
Mısra: 3

*"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.*

Çü bir mūram beni pā-māl kıлма
Keremden luḡ idüp eyle teraḥḥum

198. **ben:**
Gazel 2253
Mısra: 10
*"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.*

Sehl ola eger göz yaşını dōke
Muḥibbī
Ben çāk idüben sīnemi bu cān-
feşānum

199. **bende:-de**
Gazel 2253
Mısra: 6
*"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.*

Didi ki dilün ḥālinde 'āşık-ı ḥasta
Didüm ki dilüm bende degül saña
çi dānem

200. **beni:-i**
Gazel 2256
Mısra: 7
*"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.*

Sey-i eşküm aşdı başumdan beni
ğark eyledi
Şiddetine döymeyüp buldı ḥalel āb
u gilüm

201. **beni:-i**
Gazel 2260
Mısra: 2
*"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.*

Sensin ḡayr degül baña hevā vü
hevesüm
İtme nevmīd beni yokdur ümīd-i
kesüm

202. **ben:**
Gazel 2261
Mısra: 9
*"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.*

Sensüzün ben bu cihāni n'eyleyem
Öz cānumdan bile bīzār olmuşam

203. **ben:**
Gazel 2264
Mısra: 3
*"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.*

Bezm-i ḡamda uyduram bu nālemi
ben nālede

Bagrumı biryân idüp hün-ı ciger
nüş eyleyem

204. **ben:**
Gazel 2267
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Eylesem nâle vü bî-şabr figân
olmaz 'aceb
Ben ki âşüfte-i zülf ü haṭṭ u hâlem
ne kılam

205. **ben:**
Gazel 2268
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İy dîde akıt yaşuñi hün-ı ciger ile
Senden hemîşe dürr-ile ben gevher
isterem

206. **ben:**
Gazel 2269
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ger gedâ-yı der-i meyḥâne olam
'ayb degül
Götürî şehleri ben anda gedâyı
görürem

207. **ben:**
Gazel 2270
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Virdi cân öldi anuñçün gün gibi
serdar-ı 'ışk
Cân u ser terkin kılup ben daḥı bir
ad eyleyem

208. **ben:**
Gazel 2271
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Câmi'-i hüsnuñde gördüm çeşmüñ
olmuşdur imâm
Secde idüp tāk-ı ebrüñ ben de
mihrâb eyleyem

209. **ben:**
Gazel 2271
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ger semend-i nâza bindüñse n'ola
gel çek 'inân

Ben daḥı hem çü Muḥibbî büse
der-kâb eyleyem

210. **beñi:-i**
Gazel 2275
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Beñi pâ-mâl kılma işiginde
Basar mı kaşd-ıla hîç mürı
merdüm

211. **ben:**
Gazel 2276
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gel ihsân eyle cür'a hâksârum
Şehâ lutfuña ben ümmîd-vârum

212. **ben:**
Gazel 2277
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ben zerreye gün gibi nazar eylesen
iy döst
Eflâke çıkup ide idüm anda
menzilüm

213. **ben:**
Gazel 2277
Mısra: 12
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Didüm Muḥibbî nâle kılur
'andelîb-vâr
Nâz-ıla gülüp didi ki ben daḥı bir
gülüm

214. **ben:**
Gazel 2279
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ben ol Mecnün-ı dehrem ki belâ
vü miḥnet ü derdi
Eger gönderse yüz biñ kez ben ol
Leylâ'dan el çekmem

215. **ben:**
Gazel 2279
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ben ol Mecnün-ı dehrem ki belâ
vü miḥnet ü derdi
Eger gönderse yüz biñ kez ben ol
Leylâ'dan el çekmem

216. **beni:-i**
Gazel 2279
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gözüm yaşlu yürek başlu denî
dünyâyı terk itdim
Beni biñ pâre itseler direm
'uqbâdan el çekmem

217. **ben:**
Gazel 2280
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Geh derd ü belâ vü gam gehî hün-ı
ciger çekdüm
Maḥabbet istedüm miḥnet bulup
gör ben neler çekdüm

218. **ben:**
Gazel 2281
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Degülse ol saçı Leylâ çerâ ben
hem çü Mecnünam
Ve'ger ne olmasa Şîrîn neden 'ışk-
ıla Ferhâd'am

219. **beni:-i**
Gazel 2281
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Çünân divâne itmişdür beni âh ol
perî-zâdum
Uyımaz oldu hem-sâyem işidelden
bu feryâdum

220. **beni:-i**
Gazel 2281
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Yüz urup âsitânına çağurdum dâda
dâd eyle
Didi divânesin beñzer bilürsin beni
bî-dâdam

221. **ben:**
Gazel 2282
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Niçe taḥrîr idem ben süz-ı 'ışkı
Yanar destümde kâğıdla kalem
hem

222. **beni:-i**
Gazel 2282
Mısra: 9
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.
- Yakar bir yaña beni nâr-ı hicrûñ
İder bir yaña gârķ bu eşk-i dem hem
223. **beni:-i**
Gazel 2283
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.
- Dirġgâ olmadı dilber baña râm
Beni kıldı cihan hâķına bed-nâm
224. **beni:-i**
Gazel 2284
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.
- Pâymalı itsen beni zülfün gibi
olmaz 'aceb
Görürem her dem seni zülf-i
perîşânsın begüm
225. **ben:**
Gazel 2286
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.
- Dutılsam zülfünün bendine âhir
Ebed kurtılmasam ben ya sır olsam
226. **ben:**
Gazel 2287
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.
- Didüm 'ıŖķuña düŖdüm pür
niyâzam
Didi başdan başa ben daķı nâzam
227. **ben:**
Gazel 2287
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.
- Didüm gönlümi gel yıkma
ĥabîbüm
Didi sanduñ beni ben dil-nüvâzam
228. **ben:**
Gazel 2287
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.

- Didüm neyçün sıduñ dil Ŗisesin âh
Didi ġam yime kim ben ŖiŖe-
bâzam
229. **ben:**
Gazel 2287
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.
- Didüm bâlâ mıdur ĥaddün ya tûbâ
Didi andan yüce ben ser-firâzam
230. **beni:-i**
Gazel 2287
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.
- Didüm gönlümi gel yıkma
ĥabîbüm
Didi sanduñ beni ben dil-nüvâzam
231. **ben:**
Gazel 2288
Mısra: 14
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.
- Muĥibbî yanmaga geldün cemâl-i
Ŗem 'ine karŖu
Degülsin aña pervâne velî ben
yana taŖŖurdum
232. **ben:**
Gazel 2290
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.
- Felek evcinde uçardı egerçi ol
hümâ-pervâz
Ben aña himmetüm bâzın salup anı
Ŗikâr itdüm
233. **ben:**
Gazel 2290
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.
- Maĥabbet kaŖırına bânî olup
Mecnün ile Ferhâd
Tamâm idemeyüp anlar gelüp ben
üstüvâr itdüm
234. **ben:**
Gazel 2291
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.
- Ol güzeller Ŗâhınuñ çün bende-i
derġâhiyam
Tañ mıdur dirsem cihânuñ ser-
ter ben Ŗâhiyam

235. **ben:**
Gazel 2291
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.
- Görmedüm bir aña beñzer yüzi
gün alnı ĥamer
Anuñ-ıçun ol Ŗehüñ ben bende-i
derġâhiyam
236. **ben:**
Gazel 2292
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.
- Ėam-ı 'ıŖķuñda göz yaŖı geyürdi
çün baña ĥil 'at
Münâsib ben de âhumdan başuma
bir külâh itdüm
237. **ben:**
Gazel 2292
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.
- Tayanursa n'ola zâhid bugün ger
zühd ü taķvâya
Muĥibbî buna mesned tevekkül
ben İlah itdüm
238. **ben:**
Gazel 2294
Mısra: 11
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.
- Olmadum dünyâ-yı dūna ben
meġes gibi ĥariŖ
Ėaf-ı istiġnâyı menzil eyledüm
'Anķâ benem
239. **beni:-i**
Gazel 2300
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.
- Ger ġamıyla cân virem gel iy
'ömür terk it beni
Niçeye dek uŖbu âsân işümi müŖkil
kılâm
240. **beni:-i**
Gazel 2302
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.
- Niġârâ mest-i çeŖmünden ĥarâbam
Beni sanma ki ben mest-i Ŗarâbam

241. **beni:-i**
Gazel 2302
Mısra: 11
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.

Beni mahv itdi şöyle âteş-i 'ışk
Ararsam bu vücudumı neyâbam

242. **bende:-de**
Gazel 2312
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.

Bu hüsn ü bu tarâvetle şeh-i
hübân-ı 'âlemsin
Kapuñda kullaruñ çokdur Muhibbî
bende kemter hem

243. **beni:-i**
Gazel 2314
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.

Şād günāh itdüm ki tā katl ide tiğ-i
kîn beni
Rāh-ı 'ışk içre fenāma dōstlar fenn
eyledüm

244. **bende:-de**
Gazel 2327
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.

İy şabā merdümlük it dildāra 'arz it
hālümü
Çün bilürsin bende yok hergiz
beyāna kudretüm

245. **beni:-i**
Gazel 2327
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.

Naḥs t̄ali 'dür beni her dem kılan
andan cüdā
Görmezem gün yüzini beñzer
gidüpdür devletüm

246. **ben:**
Gazel 2329
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.

Ben niçe mahbüb ile meyden
geçem kim zāhidā
Āb-ı 'ışk-ıla yogurdılar ezelden
tiynetüm

247. **beni:-i**
Gazel 2331

Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.

Muhibbî pâyına düşmek diler
kâddin dü-tā kıldı
Görenler yār ayagında sanurlar
beni ḥalḥālam

248. **beni:-i**
Gazel 2334
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.

Yakdı beni hicr ile ğam n'idem
n'idem āh ne-y-idem
Bulmadum bu derde em n'idem
n'idem āh ne-y-idem

249. **beni:-i**
Gazel 2357
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.

Ser-i zülfeynüñi leylā kılan kim
Beni Mecnūnlaym şeydā kılan kim

250. **beni:-i**
Gazel 2364
Mısra: 11
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.

Şi' rümi görüp müşevveş
itmesünler beni 'ayb
Çün degül ḥatır-küşāde toptolu
derd ü elem

251. **beni:-i**
Gazel 2366
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.

Bir cür'a ile eyledi ğamdan beni
ḥalāş
Anuñ-ıçun ki muğbeçenüñ ben de
ḥākiyem

252. **ben:**
Gazel 2371
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.

Gāh ḥasret gāh ḥayret gāh miḥnet
gāh āh
'İşkuñuñ ben ḥasta-dil bunca
belāsn bilmedüm

253. **beni:-i**
Gazel 2386
Mısra: 1

"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.

Tāb-ı ruḥıyla yakdı beni şūḥ-ı
mehveşüm
Sākī getir şarabı ki def' ide âteşüm

254. **bende:-de**
Gazel 2399
Mısra: 9
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.

Muhibbî sen gedā bende vişālin
niçe istersin
Ne lāyıksın aña sen ol ola sultān-ı
'ālem hem

255. **beni:-i**
Gazel 2399
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.

Lebüñ tiryāki olmasa irişen mār-ı
zülfünden
Beni bir laḥza komayup helāk
iderdi ol sem hem

256. **beni:-i**
Gazel 2403
Mısra: 9
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.

Beni sevdālara saldı yine zülfü
hevesi
İrmez el aña Muhib bād-ı hevādür
dir-isem

257. **ben:**
Gazel 2411
Mısra: 9
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.

Dilbertüm nāz uyḥusında ben
yanında muntazır
Devlet el virse Muhibbî baḥt
uyansa ḥābdan

258. **ben:**
Gazel 2413
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs zamiri.

'İşkuñla şehā gül gibi geh çāk-i
tenem ben
Geh lāle-şifāt şevk-ile ḥünin
kefenem ben

259. **ben:**
Gazel 2413
Mısra: 4

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Başımı kodum tîşe-i gam yolına
âhîr
Kühâr-ı belâ içre 'aceb kühkenem
ben

260. **beni:**
Gazel 2413
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Yagdursa cefâ sengin eger yâr
tamâmet
Başımı açup karşu varan aña
benem ben

261. **beni:**
Gazel 2413
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İy döst n'ola yüzüme ger bir güle
baksañ
Bu cevri ü cefâ âteşine niçe yanam
ben

262. **beni:-i**
Gazel 2415
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Beni lutfuñla bir gün itmedüñ yâd
Dirîgâ olmadı bu hirc pâyân

263. **beni:-i**
Gazel 2426
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gel iy serv-i hürâmânüm beni
koyup revân olma
Hâzer kıl seyl olur bir gün garîbüñ
çüşmi âbından

264. **beni:-i**
Gazel 2428
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gel mey ü mañbüdan zâhid beni
men' eyleme
Sen diyebilür misin kim istemem
bâg-i cinân

265. **beni:-i**
Gazel 2429
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Civân idüm gam-ı 'ışkuñ beni pîr
itdi gâyetde
Murâdum bu-durur Hâk'dan
kemâl-i pîr olasın sen

266. **beni:-i**
Gazel 2437
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Eyledi kendüye muqarreb beni
sulţân-ı 'ışk
Egnüme geydürdi teşrifin baña
gam hil'atin

267. **beni:-i**
Gazel 2443
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Çüşm-i ser- mestüñe kim dir beni
bîmâr eylesün
Bârî girsün araya la'lüñ de fîmâr
eylesün

268. **beni:-i**
Gazel 2444
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Eylemezseñ 'iyd-i adhâ irdi ger
kurbân beni
Hey yoluñda öldügüm ölmek
muqarrerdür bugün

269. **beni:-i**
Gazel 2448
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Leblerinden istesem dermân beni
'ayb eylemeñ
Bu cihânda hasta mı var istemeye
şihhatin

270. **beni:-i**
Gazel 2452
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Çüşm-i ser-mestüñ midür her dem
beni bîmâr iden
La'l-i cân-bağsuñ mıdur bu
derdüme fîmâr iden

271. **beni:-i**
Gazel 2453
Mısra: 9
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Zâhir göz-ile bakduñ sen beni şâh
sanduñ
Bâtin göz-ile baksañ bir kemterin
hağırin

272. **beni:-i**
Gazel 2462
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Haţâ kıldum ise lutf it 'atâ kıl
Beni kurtar belâ vü derd ü gamdan

273. **beni:-i**
Gazel 2466
Mısra: 9
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Tek beni sürme kapuñdan
öldürürseñ râziyam
Ölmek evlâdur kişiye bir yaramaz
addan

274. **benüm:--üm, -**
Gazel 2010
Mısra: 2
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Saña beñzer cihân içinde yok gül
Benüm tek dağı yok bî-çâre bülbül

275. **baña:--a, -**
Gazel 2012
Mısra: 1
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

İy nâle şeb-i gamda baña hem-
nefes ol gel
İy dîde benüm hâlüme rahm it
Aras ol gel

276. **benüm:--üm, -**
Gazel 2012
Mısra: 2
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

İy nâle şeb-i gamda baña hem-
nefes ol gel
İy dîde benüm hâlüme rahm it
Aras ol gel

277. **benüm:--üm**
Gazel 2012
Mısra: 6
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Zencîr olasın gâh kemend gâh
selâsil
İy zülf benüm gerdenüme des-res
ol gel

278. **baña:--a, -**
Gazel 2012
Mısra: 10
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Tenhâst dilüm hem çü Muhibbî be
ğam-ı yâr
İy nâle baña mahrem olup hem-
nefes ol gel

279. **benden:--den, -**
Gazel 2015
Mısra: 3
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Bakmadı benden yaña dildâra
virdüm dün selâm
Almamak Tañrı selâmın didüm aña
yol degül

280. **benüm:--üm, -**
Gazel 2023
Mısra: 6
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Mısr-ı hüsnüni añup hicr içre ger
kan aglasam
Eşküme nisbet benüm kaçre olurdu
cüy-ı Nîl

281. **benümdür:--üm, --dür, -**
Gazel 2023
Mısra: 7
"Ben" Birinci tekil şahıs
zamiri.

Zâhidâ gel buhlı ko dime
benümdür cenneti
Hiç bunı işitmedüñ mi cennete
girmez bañıl

282. **baña:--a, -**
Gazel 2029
Mısra: 7
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Gördi luftuñı baña yandı rakîb
Görse mürvet âteşe yanar bañıl

283. **baña:--a, -**
Gazel 2031
Mısra: 6
"Ben" Birinci tekil şahıs
zamiri.

Ben fedâ kıldum yoluñda çün
senüñ cân u seri
Döstüm göndermedüñ bir büseñi
baña nevâl

284. **benüm:--üm, -**
Gazel 2034
Mısra: 4
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Her kime bu dîl ğamın diyüp
hikâyet eyleyem
Anı dañı görürem benüm gibi pür-
ğam gönül

285. **benüm:--üm, -**
Gazel 2035
Mısra: 7
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Deşt-i hicrân çäk idelden bu
girîbânüm benüm
Yüzini hâke sürer olmuş-durur
dâmân hâcîl

286. **benüm:--üm, -**
Gazel 2035
Mısra: 9
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

İy Muhibbî derdümi görüp benüm
küllî devâ
Ol cihetdendir ki olmuşdur görüp
dermân hâcîl

287. **benüm:--üm, -**
Gazel 2036
Mısra: 9
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

‘Âlem içre saña beñzer pâdişâhum
yok benüm
Var Muhibbî gibi kapuñda senüñ
biñ niçe kul

288. **benüm:--üm, -**
Gazel 2037
Mısra: 9
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

‘İşkuma kimdür Muhibbî benüm
inkâr eyleyen
Eşk-i çeşmüm rüy-ı zerdüm aña
yitmez mi delîl

289. **beni:--i, -**
Gazel 2045
Mısra: 5
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Taşuban ğark itmedin gelüp beni
bu bañr-ı ğam
Bâde-i keştîyi sâkî la‘l-gün
deryâyâ sal

290. **benden:--den**
Gazel 2046
Mısra: 10
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Pür-cefâya niye virürdüñ Muhibbî
dil didüm
Didi pendüm tutmayup benden
cüdâ oldu gönül

291. **benüm:--üm, -**
Gazel 2051
Mısra: 5
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Fürkatünden iy boyı serv-i
hırâmânüm benüm
Gözlerüm yaşlı olupdur biri
Ceyhûñ biri Nîl

292. **baña:--a, -**
Gazel 2055
Mısra: 14
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Cefâ cevruñi gönönder kabül ider
didüm cânâ
Baña ol râhât-ı cändur cefa hergiz
dimem çekdüm

293. **benüm:--üm, -**
Gazel 2056
Mısra: 7
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Ger yaparsa bu yıkuk gönülüm
benüm ol seng-dil
Tâ kıyâmet Ka‘be-i ‘ulyâ haķı
âbâd olam

294. **benüm:--üm, -**
Gazel 2058
Mısra: 1
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Bir dem eksilmez yanumdan derd
yârumdur benüm
Olmazam tenhâ komaz ğam ğam-
güsârumdur benüm

295. **benüm:--üm, -**
Gazel 2058
Mısra: 2
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Bir dem eksilmez yanumdan derd
yârumdur benüm
Olmazam tenhâ komaz ğam ğam-
güsârumdur benüm

296. **benüm:--üm, -**
Gazel 2058
Mısra: 4
"Ben" birinci teklık şahıs zamiri.
- Nāhūn ile gūlsitān itsem n'ola bu sīnemi
Eşk-i çeşmūm turmaz akar çeşmesārumdur benüm
297. **benüm:--üm, -**
Gazel 2058
Mısra: 6
"Ben" birinci teklık şahıs zamiri.
- Dūd-ı zencīr ile asılan felekler şakfına
Görinen kändil-i āh-ı pūr-şerārumdur benüm
298. **benüm:--üm, -**
Gazel 2058
Mısra: 8
"Ben" birinci teklık şahıs zamiri.
- Bir Ḥasan-ḥüsn u Ḥüseyn-ḥū şehūn ābdālyam
Yaralar sīnemde kim var Zū'l-ḥikārumdur benüm
299. **benüm:--üm, -**
Gazel 2058
Mısra: 10
"Ben" birinci teklık şahıs zamiri.
- Şāh-ı 'ışk oldum Muḥibbī baña yitmez mi delīl
Sīnedür taḅlum nefīrüm āh u zārumdur benüm
300. **baña:--a, -**
Gazel 2058
Mısra: 9
"Ben" birinci teklık şahıs zamiri.
- Şāh-ı 'ışk oldum Muḥibbī baña yitmez mi delīl
Sīnedür taḅlum nefīrüm āh u zārumdur benüm
301. **benüm:--üm, -**
Gazel 2059
Mısra: 8
"Ben" birinci teklık şahıs zamiri.
- Egerçi cürm ü 'iṣyānum üktüş ammā ümīdüm var
Şefā'at kānını aṅsam benüm bī-bākdür gönlüm

302. **benem:--em, -**
Gazel 2060
Mısra: 1
"Ben" birinci teklık şahıs zamiri.
- Bulmadum çare bu dil derdine bī-çäre benem
Tag u şahrālara düşmiş yürür āväre benem
303. **benem:--em, -**
Gazel 2060
Mısra: 2
"Ben" birinci teklık şahıs zamiri.
- Bulmadum çare bu dil derdine bī-çäre benem
Tag u şahrālara düşmiş yürür āväre benem
304. **beni:--i, -**
Gazel 2060
Mısra: 3
"Ben" birinci teklık zamiri.
- Boynı baḡlu kuluṅam zūlfüüne bend eyle beni
Kendümi asmag-ıçun karşu gelen dāra benem
305. **baña:--a, -**
Gazel 2062
Mısra: 3
"Ben" ikinci teklık zamiri.
- Öpdi dirler baña la'lün yog-iken andan nişān
Gerçek olur 'āşık olan kanda ise müttehem
306. **bana:--a, -**
Gazel 2064
Mısra: 3
"Ben" birinci teklık zamiri.
- Şāh-ı 'ālem olmadansa dōstlar yīgdür bana
Kapusında ol güzeller şāhınūn derbānlıḡum
307. **benüm:--üm, -**
Gazel 2064
Mısra: 10
"Ben" birinci teklık zamiri.
- Bir boyı servūn firākından Muḥibbī āh kim
Cūlar olmışdur yaşum gitmez benüm giryānlıḡum
308. **baña:--a, -**
Gazel 2066
Mısra: 6

- "Ben" birinci teklık kişı zamiri.*
- Mihr ü vefāña zerrece ben tālib olmadum
Gönder cefa vü cevruñi tek baña dem-be-dem
309. **baña:--a, -**
Gazel 2067
Mısra: 5
"Ben" birinci teklık şahıs zamiri.
- Sun baña iy sāki-i devrān maḥabbet cāmını
Mest ü lā-ya'kıl olup kendümi rūsvā eyleyem
310. **benüm:--üm, -**
Gazel 2068
Mısra: 1
"Ben" birinci teklık şahıs zamiri.
- Başum içre nīlüferdür çehre-i zerdüm benüm
Ḥākde berg-i ḥazāndur rūy-ı pūr-gerdüm benüm
311. **benüm:--üm, -**
Gazel 2068
Mısra: 2
"Ben" birinci teklık şahıs zamiri.
- Başum içre nīlüferdür çehre-i zerdüm benüm
Ḥākde berg-i ḥazāndur rūy-ı pūr-gerdüm benüm
312. **benüm:--üm, -**
Gazel 2068
Mısra: 4
"Ben" birinci teklık şahıs zamiri.
- İşidür yokdur sorar yokdur derünüm ḥālını
Dir-idüm bir kimse ger güş eyleye derdüm benüm
313. **benüm:--üm, -**
Gazel 2068
Mısra: 6
"Ben" birinci teklık şahıs zamiri.
- Var mı bir mezhebde ben ḡanum ḥelāl itdüm saña
Vaşluñ itdün sen ḡarām iy nāz-perverdüm benüm
314. **benüm:--üm, -**
Gazel 2068

Mısra: 8
"Ben" teklik şahıs zamiri.

Bulmuş-iken leblerüñ zikri ile
cânum şafâ
Hattûñ izhâr eyleme alma dem-i
serdüm benüm

315. **benüm:-üm, -**
Gazel 2068
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İy Muhibbî merd-iseñ başuñ açup
meydâna gel
Tâ diyeler ehl-i 'ışk tahsîn idüp
merdüm benüm

316. **ben:**
Gazel 2069
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ruḥ-ı nigâri görüp gel didüm aña
sehven
Ne yüz-ile 'acabâ ben bu şermsârî
çekem

317. **benem:-em**
Gazel 2060
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Boynı baglu kuluñam zülfüne bend
eyle beni
Kendümi asmag-ıçun karşı gelen
dâra benem

318. **baña:-a**
Gazel 2060
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Başdan ayaga günah-ıla yüzi kara
benem
Seni cân-ıla eger sevmek ise baña
günâh

319. **benem:-em**
Gazel 2060
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Başdan ayaga günah-ıla yüzi kara
benem
Seni cân-ıla eger sevmek ise baña
günâh

320. **benem:-em**
Gazel 2060
Mısra: 8

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bülbül-âsâ n'ola gül şevki ile
iñler-isem
Hâr elinden irişen nâle ile zâra
benem

321. **benem:-em**
Gazel 2060
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sen boyı serv ayagina bu Muhib
göz yaşını
İdeli âb-ı revan ta'n iden enhâra
benem

322. **benüm:-üm**
Gazel 2072
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Mısr-ı hüsnüñ haqqıçün iy kâmeti
servüm benüm
Gözlerüm yaşına bak kim Nîl ü
Ceyhün olmuşam

323. **beni:-i**
Gazel 2072
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Evvel ikrâr eyledüm yoluña cân
terk itmegi
Gel beni öldür habîbüm çünki
medyün olmuşam

324. **baña:-a**
Gazel 2074
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Niçe bir rûzigâra yalvarayım
Baña büyüñ ki yâra yalvarayım

325. **beni:-i**
Gazel 2074
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Beni yakmaya diyü âteş-i gam
Göz yaşıyla şerâra yalvarayım

326. **beni:-i**
Gazel 2074
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ġarḳ idiser beni gözüm yaş
İtmeden ol bihâra yalvarayım

327. **benüm:-üm**
Gazel 2075
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Niçe yıldur bilmedüñ kapuñda
aḥvâlüm benüm
Ben perîşânam meger zülfüñ bile
hâlüm benüm

328. **benüm:-üm**
Gazel 2075
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Niçe yıldur bilmedüñ kapuñda
aḥvâlüm benüm
Ben perîşânam meger zülfüñ bile
hâlüm benüm

329. **benüm:-üm**
Gazel 2075
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ġamzeñ okı gelmeyince cân
pervâz eylemez
Döstüm nâveklerüñ oldı per ü
bâlüm benüm

330. **benüm:-üm**
Gazel 2075
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İtmeyince naḳş-ı dehiri levḫa-i
dilden trâş
Dimedüñ kim kanda idüñ gel her
abdâlüm benüm

331. **benüm:-üm**
Gazel 2075
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik kişi
zamiri.

Mâḥ-rûlar yolına ben baş u cân
terk eyledüm
Var-ısa gelsün bu devr içinde
emşâlüm benüm

332. **benüm:-üm**
Gazel 2075
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İtlerümdendür Muhibbî dise dilber
seh-v-ile

Artar-ıdı dem-be-dem devletle
iḳbālüm benüm

333. **ben:**
Gazel 2076
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Dirler Muḫibbī 'ışḳ yolu şa'bnāk
olur
Ben ol yoluñ zamānede bī-vehm ü
bākiyem

334. **benüm:-üm**
Gazel 2078
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Seyre çıksa nāz-ıla serv-i
ḫurāmānum benüm
Cūlar olur her yana bu çeşm-i
giryānum benüm

335. **benüm:-üm**
Gazel 2078
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Seyre çıksa nāz-ıla serv-i
ḫurāmānum benüm
Cūlar olur her yana bu çeşm-i
giryānum benüm

336. **benüm:-üm**
Gazel 2078
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Okumañ Ferhād u Mecnūn kışşasın
bir şemmedür
Sıgmaya defterlere ḫāl-i perişānum
benüm

337. **benüm:-üm**
Gazel 2078
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Eşḳ-i surḫ u rüy-ı zerdüm eyledi
sırrum 'ayān
Zāhir itdi āh ḫalka 'ışḳ-ı pinhānum
benüm

338. **benüm:-üm**
Gazel 2078
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Eylerem gelse ḫayālūñ iy meh-i
ḫargeh-nişīn

Çeşmümi ḫayme tınāb-ı ḫayme
müjgānum benüm

339. **benüm:-üm**
Gazel 2078
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Eksük olmasun Muḫibbī āteş-i dil
sīneden
Çün ol āteşdür çerāğ-ı şām-ı
hicrānum benüm

340. **benüm:-üm**
Gazel 2079
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Egerçi başdan ayaga günāhum
Degül ḡam çün benüm sensin
penāhum

341. **benüm:-üm**
Gazel 2079
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Benüm gibi senüñ yüz biñ kuluñ
var
Senüñ gibi benüm yok pādişāhum

342. **benüm:-üm**
Gazel 2079
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Benüm gibi senüñ yüz biñ kuluñ
var
Senüñ gibi benüm yok pādişāhum

343. **benüm:-üm**
Gazel 2081
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Yāruñ Muḫibbī görelı ḫaṭṭı
ḡubārını
ḫayrānam aña kalmadı hergiz
benüm bilüm

344. **baña:-a**
Gazel 2084
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bu cevır u zulmı baña sorma kim
nihāyeti yok
Sayılmaz anı eger ḫaşre dek
şümāre kılam

345. **ben:**
Gazel 2085
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Dīdeler rüşen olurlar göreler zībā
yüzüñ
Her kimüñ inkārı vardır ben aña
rüşen kılam

346. **baña:-a**
Gazel 2085
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Her yañadan leşker-i ḡam gelse
tutsa 'ālemi
ḡam degül baña varup meyḫāneyi
me' men kılam

347. **baña:-a**
Gazel 2086
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Yañılıp göstermedüñ bir gün baña
mihrūñ yüzün
Sende yok bildüm teraḫḫum iy
cefākār añladum

348. **ben:**
Gazel 2086
Mısra: 9
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Niçe bulam genc-i ḫüsnüñe senüñ
ben dest-res
Görinen zülfeynüñi iki taraf mār
añladum

349. **benüm:-üm**
Gazel 2087
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Kūḫ u şaḫrāda çalınsa yiridir
nevbet-i ḡam
Geçdi Ferhād-ıla Ḳays irdi benüm
devrānum

350. **benüm:-üm**
Gazel 2088
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bu 'acebdür ḫalk isterler benüm
dermānumı
Līk derdümi benüm fikrüm budur
efzūñ idem

351. **benüm:-üm**
Gazel 2088
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bu 'acebdür halk isterler benüm
dermānum
Lîk derdümi benüm fikrüm budur
efzün idem

352. **ben:**
Gazel 2089
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Muhibbî cân u dil her kim virtüp
bir büsesin alur
Dimez bâzâr-ı 'ışk içre muqarrer
ben ziyân itdüm

353. **ben:**
Gazel 2090
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Hâ atar cevri okların ol yâr-ı bed-
hVâhum ben
Rüşen itmez gönümün vîrânesin
mâhum benüm

354. **benüm:-üm**
Gazel 2090
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Hâ atar cevri okların ol yâr-ı bed-
hVâhum ben
Rüşen itmez gönümün vîrânesin
mâhum benüm

355. **benüm:-üm**
Gazel 2090
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sîne gârından 'urüc itse felekler
sağfına
Gösterür biñ başlu ejder şeklini
âhum benüm

356. **benüm:-üm**
Gazel 2090
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ehl-i 'ışk küyuña varsa çağrıurlar
dād dād
Bî-ḥabersin kullaruñdan hey güzel
şâhum benüm

357. **benüm:-üm**
Gazel 2090
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Döştlar olsam melâmet tañlamañ
Mecnün-vâr
Yok özümden olmuşam dîvâne
âgâhum benüm

358. **benüm:-üm**
Gazel 2090
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Geydi iḥrâmı Muhibbî gitdi Ka'be
küyuña
Kıblegâhumısın saña togrıldı bu
râhum benüm

359. **benem:-em**
Gazel 2091
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Zülfine tolaşup olan dili âvâre
benem
Bagrını tîg-ı cefâ -y-ıla kılan pare
benem

360. **benem:-em**
Gazel 2091
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Zülfine tolaşup olan dili âvâre
benem
Bagrını tîg-ı cefâ -y-ıla kılan pare
benem

361. **benem:-em**
Gazel 2091
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Derd-i dil hâlini kaçd eyleyüben
yaraları
Her biri ağız açup şerḥ ide dildâra
benem

362. **benem:-em**
Gazel 2091
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Yine dîvâne gibi şevḳ-ile yanup
yakılıp
Eyleyen cübbe vü destârını şad
pâre benem

363. **benem:-em**
Gazel 2091
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Umaram rüz-ı cezâda olasın baña
şefi'
Cürm ü 'işyân-ıla gerçi ki yüzi
kara benem

364. **benem:-em**
Gazel 2091
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bu Muhibbî gibi 'ışk âteşi ile her
şeb
Tâ seher şem'-şifat tutuşan odlara
benem

365. **baña:-a**
Gazel 2091
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Umaram rüz-ı cezâda olasın baña
şefi'
Cürm ü 'işyân-ıla gerçi ki yüzi
kara benem

366. **baña:-a**
Gazel 2092
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sa'd ola yılduzum toga devlet günü
baş
Yüz gösterirse baña o mihr-i
sa'âdetüm

367. **benüm:-üm**
Gazel 2093
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Şem'-veş başum kesildükçe akar
yaşum benüm
Yana yana maḥv olup kalmayısar
başum benüm

368. **benüm:-üm**
Gazel 2093
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Şem'-veş başum kesildükçe akar
yaşum benüm
Yana yana maḥv olup kalmayısar
başum benüm

369. **benüm:-üm**
Gazel 2093
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Câni teslîm eyledüm geçmezdi
hergiz minnete
Saña ma'lûm olmadı hergiz içüm
taşum benüm

370. **benüm:-üm**
Gazel 2093
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Geldi Ferhâd yanuma kesdükde
ben küh-ı ğamı
Ancak olur kühkenlik içre
yoldaşum benüm

371. **benüm:-üm**
Gazel 2093
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Çün vişâlin ârzü eyler gönül
bilmez mi kim
Ni'met-i şâhîye dir mi bir gedâ
aşum benüm

372. **benüm:-üm**
Gazel 2093
Mısra: 9
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İy Muhibbî şî'r-i pür-süzum
ışidilse benüm
Her tarafından ire taḥsîn ile şâbâşum
benüm

373. **benüm:-üm**
Gazel 2093
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İy Muhibbî şî'r-i pür-süzum
ışidilse benüm
Her tarafından ire taḥsîn ile şâbâşum
benüm

374. **ben:**
Gazel 2093
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Geldi Ferhâd yanuma kesdükde
ben küh-ı ğamı
Ancak olur kühkenlik içre
yoldaşum benüm

375. **baña:-a**
Gazel 2094
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Çün yaşum deryâsınuñ oldı
vücudum zevrakı
Baña lâzım âhumi şimden girü bād
eyleyem

376. **ben:**
Gazel 2094
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İy Muhibbî Bî-sütün'ı kesdi
Ferhâd añılır
Ben daḥî küh-ı ğamı kesmekle bir
ad eyleyem

377. **benüm:-üm**
Gazel 2095
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Olayım rüsvâ-yı halk iy dil budur
kāmum benüm
Cānumı hier odına yakdı dil-
ārāmum benüm

378. **benüm:-üm**
Gazel 2095
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Olayım rüsvâ-yı halk iy dil budur
kāmum benüm
Cānumı hier odına yakdı dil-
ārāmum benüm

379. **benüm:-üm**
Gazel 2095
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bir yañadan ğam çeker bir
yañadan derd ü belâ
Bilmezem âḥîr n'olisardur
serencāmum benüm

380. **benüm:-üm**
Gazel 2095
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Nām u nāmūs istemem yiter baña
bed-nāmlık
Añıla tâ 'ışk ara bu nev'-ile
nāmum benüm

381. **benüm:-üm**
Gazel 2095
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

'Aşık oldum başuma geldi belâ vü
derd ü ğam
Mihnet-ile geçdi sāl u mäh u
eyyāmum benüm

382. **benüm:-üm**
Gazel 2095
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İy Muhibbî dâne-i ḥālın görüp bu
murğ-ı dil
Bend oldı bilmedi zülfi imiş
dāmum benüm

383. **baña:-a**
Gazel 2095
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Nām u nāmūs istemem yiter baña
bed-nāmlık
Añıla tâ 'ışk ara bu nev'-ile
nāmum benüm

384. **benüm:-üm**
Gazel 2096
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Görinelden çeşmüme yâr-ı
perîşānum benüm
Dem-be-dem artmaktadur ḥāl-i
perîşānum benüm

385. **benüm:-üm**
Gazel 2096
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Görinelden çeşmüme yâr-ı
perîşānum benüm
Dem-be-dem artmaktadur ḥāl-i
perîşānum benüm

386. **benüm:-üm**
Gazel 2096
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Zulm gördük kapuña geldük şehâ
dād isteyü
Kullaruña 'adl kıl devletlü
sultānum benüm

387. **benüm:-üm**
Gazel 2096
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Zahm-ı tûrin sînem içre saklasam
olmaz 'aceb
Cân yirine geldi öldür fi'l-meşel
cânüm benüm

388. **benüm:-üm**
Gazel 2096
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Hicr-ile öldürmeyince vaşluña
irgürmedüñ
Eyledüñ bu nev'-ile derdüme
dermânüm benüm

389. **benüm:-üm**
Gazel 2096
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Yâr gördi baħr-ı 'ışk içre Muħibbî
ğark olur
Sundı destin didi elden koma
dâmânüm benüm

390. **bende:-de**
Gazel 2097
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

'Arz-ı hâl itmege yâra bende tākāt
kalmadı
Gitdi elden mest-i 'ışk oldum
zebânüm n'eyleyem

391. **ben:**
Gazel 2097
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Her kişi yârâ irür bulur tarîk-i
müstaķîm
Ben ki gümrâham gidüpdür
hânümânüm n'eyleyem

392. **beni:-i**
Gazel 2097
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Pend idüp dirler Muħibbî eyleme
dîvânelik
Hâlüme komaz beni derd-i
nihânüm n'eyleyem

393. **benüm:-üm**
Gazel 2099
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Hicrûñ-ile yandum iy yâr-ı
cefākârum benüm
'İşkuñ-ıla n'olisardur 'ākıbet
kârum benüm

394. **benüm:-üm**
Gazel 2099
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Hicrûñ-ile yandum iy yâr-ı
cefākârum benüm
'İşkuñ-ıla n'olisardur 'ākıbet
kârum benüm

395. **benüm:-üm**
Gazel 2099
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Güşe-i ğamda Muħibbî olalı zâr u
za'îf
Naķş-ı dîvâr-ıla fark olmaz ten-i
zârum benüm

396. **benüm:-üm**
Gazel 2099
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gösterüp evvel yüzüni eyledüñ
âħir nihân
Bu ne şîve bu ne 'işvedür meded
yârum benüm

397. **benüm:-üm**
Gazel 2099
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Niçe diller bağlayup âħir beni bend
eyledüñ
Hiç teraħħüm itmedüñ iy zülfi
tarrârum benüm

398. **benüm:-üm**
Gazel 2099
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Va'de kıldıñ yüzüni göstermege
göstermeyüp
Bülbül-âsâ arturursın âh-ıla zârum
benüm

399. **beni:-i**
Gazel 2099
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Niçe diller bağlayup âħir beni bend
eyledüñ
Hiç teraħħüm itmedüñ iy zülfi
tarrârum benüm

400. **ben:**
Gazel 2100
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Zülfi zencîrine virtüp göñlüm
Ben baña eyledüm belâ sevdim

401. **baña:-a**
Gazel 2100
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Zülfi zencîrine virtüp göñlüm
Ben baña eyledüm belâ sevdim

402. **baña:-a**
Gazel 2101
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Künc-i mescidde n'ola zâhid ola
mest-i semâ'
Der-i meyħânedde ol zevķ iriştir
baña müdâm

403. **bende:-de**
Gazel 2101
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bende düşsem ne 'aceb hâlîni
zülfinde görüp
Kanda kim dâne göre murğ olur
beste-i dâm

404. **baña:-a**
Gazel 2101
Mısra: 11
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Senden özge baña yok 'âlem
içinde bir şâh
Var işgüñde benüm gibi senüñ
niçe gulâm

405. **benüm:-üm**
Gazel 2101
Mısra: 12

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Senden özge baña yok 'âlem
içinde bir şâh
Var işigüñde benim gibi senüñ
niçe gülâm

406. **baña:-a**
Gazel 2103
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Kılmaz baña nazar âh bir tünd-
hüyü sevdüm
Tiğ-i sitem elinde bir ceng-cüyü
sevdüm

407. **benüm:-üm**
Gazel 2103
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Mecnün'dan olsa tañ mı derdüm
benüm ziyâde
Ol leyli zülfe bakdı ben müşg-büyü
sevdüm

408. **ben:**
Gazel 2103
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Mecnün'dan olsa tañ mı derdüm
benüm ziyâde
Ol leyli zülfe bakdı ben müşg-büyü
sevdüm

409. **baña:-a**
Gazel 2103
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sinemde serv elifdür dâğum baña
gül oldı
Gördüm o serv-i qaddi gül gibi
rüyü sevdüm

410. **baña:-a**
Gazel 2103
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

'Aynuma zerre kühlü ekmek baña
gerekmez
Gözüm açup yumınca ol hâk-i küyü
sevdüm

411. **ben:**
Gazel 2104
Mısra: 10

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Zülfün şabâ yili ki perîşân idilince
âh
Gördükçe anı ben dağı gâyet
müşevveşem

412. **ben:**
Gazel 2104
Mısra: 12
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sultân-ı 'ışk gelse kaçır pâdişâh-ı
'aql
Mümkün degül-durur ki ben anuñla
savaşam

413. **benüm:-üm**
Gazel 2105
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Üstühvân kaldı tenümde gam-ı
hicrünüle hemân
Emr kıl seglerüne ola benüm
mihmânüm

414. **beni:-i**
Gazel 2105
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Eyle zindân-ı gamuñdan beni luğf
ile hâlâş
Çäre vaşl oldı baña eyle benüm
dermânüm

415. **benüm:-üm**
Gazel 2105
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Eyle zindân-ı gamuñdan beni luğf
ile hâlâş
Çäre vaşl oldı baña eyle benüm
dermânüm

416. **baña:-a**
Gazel 2105
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Eyle zindân-ı gamuñdan beni luğf
ile hâlâş
Çäre vaşl oldı baña eyle benüm
dermânüm

417. **benüm:-üm**
Gazel 2105
Mısra: 10

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Cür'añı sun bu Muhibbî'ye
düşürme hâke
Teşne-dıldür aña rahm eyle benim
sulţânüm

418. **baña:-a**
Gazel 2106
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gözüme kühlü ideyim baña yiter
hâk-i deri
Tütiyâ ecli için sanma Şifâhân'a
varam

419. **beni:-i**
Gazel 2106
Mısra: 9
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Şöyle mest itdi Muhibbî beni cäm-
ı leb-i yâr
Böyle rüsvâ umaram mahşere
mestâne varam

420. **benüm:-üm**
Gazel 2107
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sinede konmuş emânetdür ezelden
cân benim
Vireyim tek bir işâret eylesün
cânân benim

421. **benüm:-üm**
Gazel 2107
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sinede konmuş emânetdür ezelden
cân benim
Vireyim tek bir işâret eylesün
cânân benim

422. **benüm:**
Gazel 2107
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Müstedâm olsun gözümüñ yaşı
egler gönülümü
Hâlüme rahm idüp ağlar dîde-i
giryân benim

423. **benüm:-üm**
Gazel 2107
Mısra: 6

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gülşen-i hüsninde zâr itdi bu
gönlüm murğını
Gül gibi güldü yüzüme ol gül-i
hândân benüm

424. **benüm:-üm**
Gazel 2107
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Döstüm vaşluñ ümîdine bu gönlüm
şâddur
Zerre deñlü 'aynuma gelmez
bugün hicrân benüm

425. **benüm:-üm**
Gazel 2107
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Şi'r-i pür-süzumla tutışdı Muhibbî
cân u dil
Raht u bahtum oda yakdı defter ü
divân benüm

426. **baña:-a**
Gazel 2108
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ne ğam kâfir gözün alsa dil ü cân
Selâmet kala yiter baña dînum

427. **benüm:-üm**
Gazel 2109
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ahvâlümü kim ola benüm yâra 'arz
ide
Döymez firâk âteşine defter ü
kalem

428. **ben:**
Gazel 2111
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Didüm hayâlünü görem neden
görinmeyesin
Didi bu söze ne 'aceb ben ki perî-
zâde olam

429. **ben:**
Gazel 2111
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ezelden cân-ıla cânân Muhibbî
bilîş imiş
Çün eyledür ya ne hacet ki ben
arada olam

430. **ben:**
Gazel 2112
Mısra: 12
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Selâmet ol yûri zâhid melâmet
'aşıkuñ fâhri
Yıkılmış gönlümü sanma ben ad u
sana tapşurdum

431. **benüm:-üm**
Gazel 2114
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Toptolu gûş-ı cihân âh u
figânumdur benüm
Söylenen dillerde şimdi
dâsitânumdur benüm

432. **benüm:-üm**
Gazel 2114
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Toptolu gûş-ı cihân âh u
figânumdur benüm
Söylenen dillerde şimdi
dâsitânumdur benüm

433. **benüm:-üm**
Gazel 2114
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Cân virürsem ğamzesine karşı ben
olmaz 'aceb
Ol gözi cellâd çün kim
dilsitânumdur benüm

434. **benüm:-üm**
Gazel 2114
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ğiceler tâ şubha dek tañ mı
tutişsam şem-'veş
'İşk-ıla evvel yanan başdan
zebânumdur benüm

435. **benüm:-üm**
Gazel 2114
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Leblerinde haţtı sandum geldi
cânüm agzuma
Sâye-i ebrû-y-ımmış bildüm
gümânumdur benüm

436. **benüm:-üm**
Gazel 2114
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İy Muhibbî tañ mı görinse yüzi
çarhuñ kebûd
Dem-be-dem aña 'urûc iden
duhânumdur benüm

437. **ben:**
Gazel 2115
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Yiyeli esrâr-ı 'ışkı ben senüñ
hayrânunuam
Her ne emr itseñ şehâ ben bende-i
fermânunuam

438. **beni:-i**
Gazel 2116
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Eyleme 'ışkuñ beyâbânında
sergerdân beni
Ka'be'dür küyuñ şehâ ben isterem
kurbân olam

439. **baña:-a**
Gazel 2119
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gelem diyübüni gitdi baña ol yüzi
mâh aĥşâm
Ki hey bî-çâre tîz olsun dilüñden
eyle âh aĥşâm

440. **baña:-a**
Gazel 2119
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Güneş ruĥsârını yâruñ Muhibbî
görmege varsa
Sitârem baña göstermez olur ol
dem siyâh aĥşâm

441. **benüm:-üm**
Gazel 2120
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Cāme-i sebz ile bir şîrîn zebānum
var benüm
Var mıdur agzı diyü lîkin
gümānum var benüm

442. **benüm:-üm**
Gazel 2120
Mısra: 2
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Cāme-i sebz ile bir şîrîn zebānum
var benüm
Var mıdur agzı diyü lîkin
gümānum var benüm

443. **benüm:-üm**
Gazel 2120
Mısra: 4
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Gör o zālîm kanımı dökdi yine
inkār ider
Bakatarsun hānçeri agzında kanım
var benüm

444. **benüm:-üm**
Gazel 2120
Mısra: 6
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Her ne deñlü kaşruñ iy meh-rü
felekden yücedür
Çıkmağa āhum kemendiyle
fiğānum var benüm

445. **benüm:-üm**
Gazel 2120
Mısra: 8
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Hafta olur görmezem gün yüzünü
aylar geçer
Āh kim bir mihrî yok nā-
mihrîbānum var benüm

446. **benüm:-üm**
Gazel 2120
Mısra: 10
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

İy Muhibbî sine sahrāsında gel kıl
dil nişān
Çün atar ġamz okların kaşı
kemānum var benüm

447. **benüm:-üm**
Gazel 2121
Mısra: 5
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Gel bir nazar eyā kaşı ya yanuma
benüm
Bagrum hādeng-i ġamzelerüñ birle
del didüm

448. **baña:-a**
Gazel 2121
Mısra: 9
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

İşkuñ rumüz u nüktesini sordılar
baña
Buni cihānda itmedi bir kimse ħal
didüm

449. **ben:**
Gazel 2122
Mısra: 8
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Kanımı mestāne çeşmüñ
içdüğince iy şānem
Mā-ħazar bu bagrumı ben saña
biryan eylesem

450. **benüm:-üm**
Gazel 2125
Mısra: 1
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Kandasın iy cevri çok yār-ı cefā-
sāzum benüm
Şîve vü nāzı ko hey pür-şîve pür-
nāzum benüm

451. **benüm:-üm**
Gazel 2125
Mısra: 2
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Kandasın iy cevri çok yār-ı cefā-
sāzum benüm
Şîve vü nāzı ko hey pür-şîve pür-
nāzum benüm

452. **benüm:-üm**
Gazel 2125
Mısra: 4
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Esb-i nāz üze yine mestāne
çeşmüñ fiğ alup
At salup āşıklarüñ çignetme
şahbāzum benüm

453. **benüm:-üm**
Gazel 2125
Mısra: 6
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Saña irmez mi āceb çarħa irişür
nālišüm
Çagurup āh eylesem disem perî-
nāzum benüm

454. **benüm:-üm**
Gazel 2125
Mısra: 8
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Pāyuña ko yüzini sürsün yaşum
cūlar ġibi
Kılma ser-keşlik aña serv-i ser-
efrāzum benüm

455. **benüm:-üm**
Gazel 2125
Mısra: 10
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Yār kūyında Muhibbî işidüp nālem
dimiş
Bülbül-i pür-nālišüm güyā nevā-
sāzum benüm

456. **benüm:-üm**
Gazel 2126
Mısra: 1
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Var mıdur bilsem ħaber nā-
mihrîbānumdan benüm
Yakdı bagrum hicr ara dāğ-ı
nihānumdan benüm

457. **benüm:-üm**
Gazel 2126
Mısra: 4
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Ķabrüm üze göresiz ger bite
ħünin lāleler
Dāğı bagrumdan nişāndur rengi
kanumdan benüm

458. **benüm:-üm**
Gazel 2126
Mısra: 2
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Var mıdur bilsem ħaber nā-
mihrîbānumdan benüm
Yakdı bagrum hicr ara dāğ-ı
nihānumdan benüm

459. **benüm:-üm**
Gazel 2126
Mısra: 6
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Çār ebrū tiri sīmīn-beden maḥbūb
iken
Gelmedi pehlūma derdā çıkdı
yanumdan benüm

460. **benüm:-üm**

Gazel 2126

Mısra: 8

"Ben" birinci teklık şahıs

zamiri.

İy şabā āvāre gönlüm kanda gitdi
bilemezem
Bir ḥaber vir Tañrıçün ol nā-
tūvānumdan benüm

461. **benüm:-üm**

Gazel 2126

Mısra: 10

"Ben" birinci teklık şahıs

zamiri.

İy Muḥibbī gülşen-i ḥüsniinde
yāruñ şubḥa dek
Uyımaz bülbül gibi kimse
fiğānumdan benüm

462. **bende:-de**

Gazel 2127

Mısra: 6

"Ben" birinci teklık şahıs

zamiri.

Cihāna pādīşāh-iken kul olmak
saña faḥrumdur
Kapuñda bende olaldan şeh-i
gerdün-serfir oldum

463. **beni:-i**

Gazel 2128

Mısra: 5

"Ben" birinci teklık şahıs

zamiri.

Var günāhum beni ger öldürmege
Evvel ol şāhı ben gedā sevdüm

464. **baña:-a**

Gazel 2128

Mısra: 7

"Ben" birinci teklık şahıs

zamiri.

Baña ta' n itme zāhidā saña ne
Anı ben sevmedüm veyā sevdüm

465. **beni:-i**

Gazel 2128

Mısra: 9

"Ben" birinci teklık şahıs

zamiri.

Yiridür oklara dikerse beni
Gamzesi tır ü kaşı ya sevdüm

466. **ben:**

Gazel 2128

Mısra: 12

"Ben" birinci teklık şahıs

zamiri.

Ḥasteyem iy Muḥibbī itme 'ilāc
Çünkü ben yār-ı bī-devā sevdüm

467. **baña:-a**

Gazel 2129

Mısra: 7

"Ben" birinci teklık şahıs

zamiri.

Didügümce baña raḥm eyle gel iy
āfet-i cān
Ḥaçer-i cevr-ile san yüregümi
yara didüm

468. **ben:**

Gazel 2131

Mısra: 1

"Ben" birinci teklık şahıs

zamiri.

Ben ki şīrīn lebüñ Ferḥād-ı
sergerdānyam
Dāğlarla sanasın küñ-ı belā
kaplanıyam

469. **baña:-a**

Gazel 2131

Mısra: 6

"Ben" birinci teklık şahıs

zamiri.

Ḥayret aldı dilberi gördi cününüm
ḥālını
Ol baña ḥayrān ise ben de anuñ
ḥayrānyam

470. **beni:-i**

Gazel 2131

Mısra: 12

"Ben" birinci teklık şahıs

zamiri.

Levh-i dilde ḥūblar taşvīrini naqş
ideli
Kim ki gördiyse beni didi ki Māñī
şāñiyem

471. **benüm:-üm**

Gazel 2134

Mısra: 5

"Ben" birinci teklık şahıs

zamiri.

Benüm āhum irişdi nüh felege
İremedi saña iy yüzi māhum

472. **beni:-i**

Gazel 2135

Mısra: 3

"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Gerçi hicrān eyledi 'ālemde
sergerdān beni
Dōstlar 'Azrā ḡamın çekmekde
güyā Vāmıḳ'am

473. **baña:-a**

Gazel 2135

Mısra: 5

"Ben" birinci teklık şahıs

zamiri.

Dōstum cevr ü cefāñı sen baña
gördüñ meḥel
Ger vefā kılup teraḥḥum eyleseñ
de lāyıkam

474. **beni:-i**

Gazel 2135

Mısra: 8

"Ben" birinci teklık şahıs

zamiri.

Cür'a-i cāmı lebüñden çün ezel
nüş eyledüm
Ol zamāndan daḥı mestem beni
sanmañ ayıkam

475. **baña:-a**

Gazel 2137

Mısra: 6

"Ben" birinci teklık kişı

zamiri .

Ne kadar yagdursa dildār cefā
taşlarını
Baña miḥnet sanur ol ben anı rāḥat
gördüm

476. **baña:-a**

Gazel 2168

Mısra: 3

"Ben" birinci teklık kişı

zamiri .

Añladum cevr ü cefādan baña
raḥmı olmaya
Öldürüp āḥir velī cāna kıyasın
bilmedüm

477. **baña:-a**

Gazel 2190

Mısra: 4

"Ben" birinci teklık kişı

zamiri .

Qışsa-i hicrāndan ise ölmek āsān
gelür
Dir baña imān ile ölmek senüñ
āsānuñam

478. **baña:-a**

Gazel 2190

Mısra: 6

" Ben " birinci teklık kişi
zamiri .

Üstühvānumdan ziyāfet itdüm iy
hūnī yine
Geldi kūyuñ itleri dirler baña
mihmānuñam

479. **baña:-a**
Gazel 2191
Mısra: 4
" Ben " birinci teklık kişi
zamiri .

Görüp leylī saçın divāne oldum
Anuñçün kodılar mecnūn baña
nām

480. **baña:-a**
Gazel 2194
Mısra: 2
" Ben " birinci teklık kişi
zamiri .

Su gibi hāke sürüp yüzümi ben zār
oldum
Baña devlet bu yiter tālib-i dīzār
oldum

481. **baña:-a**
Gazel 2194
Mısra: 5
" Ben " birinci teklık kişi
zamiri .

Zār-şıfat yine felek geh aña gāh
baña döner
Bilmedüm çäre felek kārına nā-çār
oldum

482. **baña:-a**
Gazel 2194
Mısra: 7
" Ben " birinci teklık kişi
zamiri .

Baña şu deñlü cefā eyledüñ iy kaşı
kemān
Dünyeden belki bu cāndan bile bī-
zār oldum

483. **baña:-a**
Gazel 2195
Mısra: 5
" Ben " birinci teklık kişi
zamiri .

Baña sor miñnet-i hūvābı ne bilsün
anı her nā-kes
Kılup feryād-ıla nāle ki her şeb
zinde-dār oldum

484. **baña:-a**
Gazel 2196
Mısra: 13

" Ben " birinci teklık kişi
zamiri .

Baña besdür ger müyesser ola
olam jende-püş
Sanmañuz māl u menāl yāhū
ķabādur sevdüğüm

485. **baña:-a**
Gazel 2199
Mısra: 3
" Ben " birinci teklık kişi
zamiri .

Ġamzesine didüm itmegil baña
cevr ü sitem
Ġamzesi didi ezelden zulm[1] ben
hū eyledüm

486. **baña:-a**
Gazel 2202
Mısra: 16
" Ben " birinci teklık kişi
zamiri .

Başumda var sevdā-yı hām 'ışķ
içre itdüm ihtimām
Olmadı dilber baña rām ammā ki
kimdür dimezem

487. **baña:-a**
Gazel 2206
Mısra: 4
" Ben " birinci teklık kişi
zamiri .

Başumı top eyledüm ben zülfinūñ
çevgānına
Hāşa-lillāh ki ide dilber baña cevr
ü sitem

488. **baña:-a**
Gazel 2217
Mısra: 3
" Ben " birinci teklık kişi
zamiri .

Gitdi bu gönül gelmeye beñzer
baña daħı
Ol murğ ayagın bağlayup iden pest
kim.

489. **baña:-a**
Gazel 2220
Mısra: 6
" Ben " birinci teklık kişi
zamiri .

Zülf-i siyehūñ derd-ile mecnūn
olalıdan
Bī-ķayd baña oldu muñ' mülk-i
cünūn hem

490. **baña:-a**
Gazel 2221
Mısra: 3

" Ben " birinci teklık kişi
zamiri .

Gıryesin sordum şurāhīden baña
virdi cevāb
Yāduma geldi benüm lebhā-yı
meygūn aqlaram

491. **baña:-a**
Gazel 2223
Mısra: 4
" Ben " birinci teklık kişi
zamiri .

Hālını görüp zülfine dil murğı oldu
bend
Baña bu bendi geçmedi illā ki dāne
hem

492. **baña:-a**
Gazel 2223
Mısra: 7
" Ben " birinci teklık kişi
zamiri .

Yitmez mi yitdi baña cefā cevrūñ
iy perī
Bir yañadan neyler idüp bu
zemāne hem

493. **baña:-a**
Gazel 2226
Mısra: 6
" Ben " birinci teklık kişi
zamiri .

Yüzüm kara velī ümmīd-vāram
Baña şefkat ide mañşerde dü mīm

494. **baña:-a**
Gazel 2226
Mısra: 7
" Ben " birinci teklık kişi
zamiri .

Umaram idesin baña şefā'at
Ki kalmaya benüm ķalbümde hiç
bīm

495. **baña:-a**
Gazel 2233
Mısra: 4
" Ben " birinci teklık kişi
zamiri .

Zāhidā ben olmışam çünki hārābāt-
ı ezel
Baña lāyık olmaya ger nām-ile
neng eyleyem

496. **baña:-a**
Gazel 2234
Mısra: 9
" Ben " birinci teklık kişi
zamiri .

İy Muhibbî pâdişâh-ı 'âlem
olmaktan baña
Yig-durur kim kapusunda kendümi
kemter kılam

497. **baña:-a**
Gazel 2235
Mısra: 6
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Pîr-i meyhâne döşer çünkü bisât-ı
keremi
Baña yitmez mi ki ben hâne-i
evkâfa gelem

498. **baña:-a**
Gazel 2238
Mısra: 4
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Müddet-i hicr hâdden aşdı şabr ile
geçti günüm
İtdi bu düşvârî tâkat baña da yârî
dilüm

499. **baña:-a**
Gazel 2239
Mısra: 6
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Bi-hamdillâh ki oldum 'ışk şâhı
Yaşam leşker baña âhum 'âlem
hem

500. **baña:-a**
Gazel 2241
Mısra: 7
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Lebüñ baña aşıl cândur olan cân
tende 'arıyet
Lebüm üzre lebüñ ko kim anı tã
saña bisyâram

501. **baña:-a**
Gazel 2242
Mısra: 5
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Zülfüñ içinde hâller baña görindi
dâneler
Pervâz iderken murğ-ı dil dolaşdı
dâma iy şanem

502. **baña:-a**
Gazel 2250
Mısra: 7
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Gerekmez baña bālin ola zer-baft
Ola bālin baña yigdūr ser-i ħum

503. **baña:-a**
Gazel 2250
Mısra: 8
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Gerekmez baña bālin ola zer-baft
Ola bālin baña yigdūr ser-i ħum

504. **baña:-a**
Gazel 2254
Mısra: 2
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Gözi ser-fitne-i 'âlem olup kıddi
kıyâmet hem
Belâ-yı cân imiş baña ol çeşm ü
kamet hem

505. **baña:-a**
Gazel 2255
Mısra: 8
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Gelicek Münkir ü Nekir heybet ile
kabrüme
Eyle âsân baña virem cümle
sü'âlüm benüm

506. **baña:-a**
Gazel 2257
Mısra: 8
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Zaħm-ı tîr-i ğamzeñ dokınsa cānā
sīneme
Baña ol gelmez cerāhat bil ki
merhem eyledüm

507. **baña:-a**
Gazel 2259
Mısra: 2
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Bu dil sīm-âb-veş ditrer kaçan bir
sīm-ten görsem
Baña ölmek muqarrerdür eger çāk
pīrehen görsem

508. **baña:-a**
Gazel 2260
Mısra: 1
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Sensin ğayr degül baña hevā vü
hevesüm
İtme nevmîd beni yokdur ümîd-i
kesüm

509. **baña:-a**
Gazel 2267
Mısra: 10
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

İy Muhibbî gāhî şād u gāh ğam
durmaz gelür
Dürlü dürlü görünür baña bu 'âlem
ne kılam

510. **baña:-a**
Gazel 2268
Mısra: 9
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Yiter baña ħāk-i deri senġi
dīlberüñ
Bālin idem birini birin bister
isterem

511. **baña:-a**
Gazel 2272
Mısra: 10
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Derd-ile āh eylesem bu dīde kan
ağlar bile
Müstedām olsun baña olmuş-durur
fermān gözüm

512. **baña:-a**
Gazel 2273
Mısra: 1
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Sidreden yüce görünür baña kaşruñ
güzelüm
Meger āhum eli ile aña irişe elüm

513. **baña:-a**
Gazel 2275
Mısra: 8
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Tabîbā saña yokdur ihtiyācum
Virür dermān baña kim virdi
derdüm

514. **baña:-a**
Gazel 2276
Mısra: 8
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Didüm zer oldı rüyum ħasretiyle
Didi göster baña şāhib-'ayărüm

515. **baña:-a**
Gazel 2280
Mısra: 4

" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Hadengi geçmesün dilden diyüben
iy keman ebrü
Gelince baña karşudan bu sînemi
siper çekdüm

516. **baña:-a**
Gazel 2281
Mısra: 3
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Baña büyuñ yite cānā n' iderem
fāriğam gülden
Gözüme almazam servi çü sensin
serv-i āzādum

517. **baña:-a**
Gazel 2283
Mısra: 1
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Dirġā olmadı dilber baña rām
Beni kıldı cihan hālķına bed-nām

518. **baña:-a**
Gazel 2288
Mısra: 7
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Ezelden 'āşķam zāhid baña
dīdārdur maķsūd
Ben aña olmışam kāni' seni
Rızvān' a tapşurdum

519. **baña:-a**
Gazel 2288
Mısra: 11
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Bi-ħamdillāh ki cān virdüm vişāl
oldı baña hāşıl
Libās-ı 'āriyetdür ten anı devrāna
tapşurdum

520. **baña:-a**
Gazel 2292
Mısra: 7
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Ġam-ı 'işķuñda göz yaşı geyürdi
çün baña hıl' at
Münāsib ben de āhumdan başuma
bir külāh itdüm

521. **baña:-a**
Gazel 2308
Mısra: 2
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Eylemez cevr ü cefā terkinı āh
cānān benüm
Bilmedüm ne virdi baña alıma
hicrān benüm

522. **baña:-a**
Gazel 2325
Mısra: 5
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Kūh-ı ġamda kalmışam ölmek
muķarrerdür baña
Dōstlar bu derdüme bir çäre
bilmen n' eyleyem

523. **baña:-a**
Gazel 2328
Mısra: 5
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Şāh-ı 'işķ olsun 'aceb mi sīne tabl
oldı baña
Leşker oldı eşķ-i çeşmüm şu'le-i
āhum 'alem

524. **baña:-a**
Gazel 2328
Mısra: 10
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Ķaddi elf ü zülfi lām u agızı
mīmden irak
İy Muħibbi hicr ara eksük degül
baña elem

525. **baña:-a**
Gazel 2341
Mısra: 8
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Hiç kes deryā-yı 'işķuñ bulmadılar
'umķını
Ben irişdüm baña sor ol baħr
içinde māhiyem

526. **baña:-a**
Gazel 2342
Mısra: 5
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

İy tabībüm di neden virmeyesin
baña cevāb
Ser-i küyuñda yatur derd-ile
bīmāruñ olam

527. **baña:-a**
Gazel 2342
Mısra: 8
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

İsteyüp cenneti zāhid gibi havrā
dilemem
Baña bu bes ki senüñ 'āşķ-ı
dīdāruñ olam

528. **baña:-a**
Gazel 2347
Mısra: 8
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Ben derün-ı hālvetinde şoħbet-i
hāş itmişem
Dōstlar bakmañ baña bu şimdilik
bīrūnlıgum

529. **baña:-a**
Gazel 2348
Mısra: 2
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Cān-ıla bir sanemüñ 'işķına çün
pā-bendem
Baña dūşnām-ı du'ā gelse ġamı
ħorsendem

530. **baña:-a**
Gazel 2348
Mısra: 8
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Kapuña geldi göñül sā'ilini eyleme
red
Vir baña ħüsnüñ zekātını ki
ħacetmendem

531. **baña:-a**
Gazel 2402
Mısra: 5
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Vadī-i miħnetde Mecnūn baña
pādaş olmadı
Bulımadum deħr ara ġam içre
yoldaşum benüm

532. **baña:-a**
Gazel 2442
Mısra: 4
" Ben" birinci teklik kişi
zamiri .

Bilmez kişiye 'işķ nedür sorma
hālını
Başumda var benüm baña sor 'işķ
hāletin

533. **ben:**
Gazel 2137
Mısra: 6
" Ben" birinci teklik şahıs
zamiri .

Ne qadar yagdursa dildār cefā
taşlarını
Baña miñnet sanur ol ben anı rāhat
gördüm

534. **baña:-a**
Gazel 2138
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ka'be-i küyuñ nigārā mesken
olmışdur baña
Andan artuk bir yirüm yokdur
ğarīb üftādeyem

535. **benüm:-üm**
Gazel 2139
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Göklere irişdi gerçi āh u efgānum
benüm
Saña irişmez n'idem iy mäh-ı
tābānum benüm

536. **benüm:-üm**
Gazel 2139
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Göklere irişdi gerçi āh u efgānum
benüm
Saña irişmez n'idem iy mäh-ı
tābānum benüm

537. **benüm:-üm**
Gazel 2139
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bilmedüñ āh u fiğānumdan bu dil
ahvālını
Ne 'aceb bī-rahmsın devletlü
sulţānum benüm

538. **benüm:-üm**
Gazel 2142
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Kana ğarq̄ itsün vücūdum dīde-i
giryān benüm
Gülmedi çünkim yüzüme ol gül-i
hāndān benüm

539. **benüm:-üm**
Gazel 2142
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Hānceri qaşd eylese karşı çıkar
cānum āña
Cānumuñ sermāyesidür dildeki
peykān benüm

540. **benüm:-üm**
Gazel 2142
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sīne şevq̄den çāk olup sıgmazdı
cānum cismüme
Girse ol meh koynuma bir şeb eger
'üryān benüm

541. **benüm:-üm**
Gazel 2142
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Yaşumuñ eytāminuñ yirlere
dökdüm kanını
Korkaram maşşerde tuta dāmenüm
ol kan benüm

542. **benüm:-üm**
Gazel 2142
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İy Muhibbī inleyem derd-i dilüm
eş'ār-ıla
Bir iken derdüm biñ itdi defter ü
divān benüm

543. **benüm:-üm**
Gazel 2143
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Güneş ruhsārına hāyil olur derdiyle
āh itsem
Ya teskīn mi bulur bir dem benüm
bu çeşm-i hūn-bārum

544. **benüm:-üm**
Gazel 2143
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ne deñlü inlesem bülbül misāli ol
gülün hergiz
'Acebdür gūşına girmez benüm bu
āh-ıla zārum

545. **benüm:-üm**
Gazel 2144
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bir nazār kıl hālūme iy nāz-
perverdüm benüm
Pāyuña yüz sürebilsem bu-durur
derdüm benüm

546. **benüm:-üm**
Gazel 2144
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bir nazār kıl hālūme iy nāz-
perverdüm benüm
Pāyuña yüz sürebilsem bu-durur
derdüm benüm

547. **benüm:-üm**
Gazel 2144
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gözlerüm yaşı Kızılırmag'a döndi
āh kim
Benzedi berg-i hāzāna çehre-i
zerdüm benüm

548. **benüm:-üm**
Gazel 2144
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Çeşmüñ itdüğini itmez dīni yok
kāfir dağı
Öldürürseñ bāri bildür suçum iy
merdüm benüm

549. **benüm:-üm**
Gazel 2144
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gönlüme naqş eyleyelden mihrüñi
zār eyledüm
Dāğlar pul sīnem oldı tahta-i
nerdüm benüm

550. **benüm:-üm**
Gazel 2144
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bulmuş-iken cām-ı la'lüñden
Muhibbī bir şafa
Aldı haţtuñdan gider bu taḫ'ı pür-
gerdüm benüm

551. **benüm:-üm**
Gazel 2148
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ġam ħazānın zāhir itdi çehre-i
zerdüm benüm
Ĥaṭṭın izhār ideli ol ruĥları verdüm
benüm

552. **benüm:-üm**
Gazel 2148
Mısra: 1
" Ben" birinci teklık şahıs
zampir.

Ġam ħazānın zāhir itdi çehre-i
zerdüm benüm
Ĥaṭṭın izhār ideli ol ruĥları verdüm
benüm

553. **benüm:-üm**
Gazel 2148
Mısra: 2
" Ben" birinci teklık şahıs
zampir.

Ġam ħazānın zāhir itdi çehre-i
zerdüm benüm
Ĥaṭṭın izhār ideli ol ruĥları verdüm
benüm

554. **benüm:-üm**
Gazel 2148
Mısra: 4
" Ben" birinci teklık şahıs
zampir.

Bu dil-i dīvānem ile iderem dāyim
kelām
Bulımadum aradum yok böyle
hem-derdüm benüm

555. **benüm:-üm**
Gazel 2148
Mısra: 6
" Ben" birinci teklık şahıs
zampir.

Toprak oldum rāh-ı küyında sakın
iy seyl-i eşk
İledüp bir yaña maĥrüm eyleme
gerdüm benüm

556. **benüm:-üm**
Gazel 2148
Mısra: 8
" Ben" birinci teklık şahıs
zampir.

Rızk için maĥsüm olan elbette
saña irişür
Bes dimek lāzım mıdır yok sım-ile
zerdüm benüm

557. **benüm:-üm**
Gazel 2148
Mısra: 10
" Ben" birinci teklık şahıs
zampir.

İy Muĥibbī çünki oynar oynını
nerrād-ı çarĥ
Yok yire çekme elem gelmez dime
nerdüm benüm

558. **benüm:-üm**
Gazel 2155
Mısra: 1
" Ben" birinci teklık şahıs
zampir.

Şāh-ı 'ışkām şu' le-i āhum
külāhumdur benüm
Saġlu sollu eşk-i bī-ĥaddüm
sipāhumdur benüm

559. **benüm:-üm**
Gazel 2155
Mısra: 2
" Ben" birinci teklık şahıs
zampir.

Şāh-ı 'ışkām şu' le-i āhum
külāhumdur benüm
Saġlu sollu eşk-i bī-ĥaddüm
sipāhumdur benüm

560. **benüm:-üm**
Gazel 2155
Mısra: 4
" Ben" birinci teklık şahıs
zampir.

Revzenümden dün gice togdukça
māh-ı āsümān
Ĥāneme itdüm taşavvur geldi
māhumdur benüm

561. **benüm:-üm**
Gazel 2155
Mısra: 6
" Ben" birinci teklık şahıs
zampir.

Bilmedüm āh eylemek yanūnda
olurmuş günāh
Baña bu ĥışma sebab bildüm
günāhumdur benüm

562. **benüm:-üm**
Gazel 2155
Mısra: 8
" Ben" birinci teklık şahıs
zampir.

Ravza-i Rızvān ki dirler küy-ı
dılberdür hemün
Āteş-i düzaĥ tamāmı nār-ı
āhumdur benüm

563. **benüm:-üm**
Gazel 2155
Mısra: 10
" Ben" birinci teklık şahıs
zampir.

Bu Muĥibbī anuñ-ıçun yollaruñda
ĥāk olur
Ola kim bir gün diyesin ĥāk-i
rāhumdur benüm

564. **benüm:-üm**
Gazel 2158
Mısra: 1
" Ben" birinci teklık şahıs
zampir.

Rüy-ı dılber mihr ü māhumdur
benüm
Tār-ı şeb zülfi-i siyāhumdur benüm

565. **benüm:-üm**
Gazel 2158
Mısra: 2
" Ben" birinci teklık şahıs
zampir.

Rüy-ı dılber mihr ü māhumdur
benüm
Tār-ı şeb zülfi-i siyāhumdur benüm

566. **benüm:-üm**
Gazel 2158
Mısra: 4
" Ben" birinci teklık şahıs
zampir.

Ben kulam ol pādīşāhumdur
benüm
Her ne ĥük m itse revādur cāñuma

567. **benüm:-üm**
Gazel 2158
Mısra: 6
" Ben" birinci teklık şahıs
zampir.

Zāhidā inkārı ko gel 'ışkuma
Eşk-ile āhum güvāhumdur benüm

568. **benüm:-üm**
Gazel 2158
Mısra: 8
" Ben" birinci teklık şahıs
zampir.

İncinür sanma zenaĥ çāhında dil
Turduġınca 'izz ü cāhumdur
benüm

569. **benüm:-üm**
Gazel 2160
Mısra: 3
" Ben" birinci teklık şahıs
zampir.

Bu dil-i dīvāneme ol dem benüm
dermān olur
Boynuma takup ser-i zülfüñi zencir
eyleyem

570. **benüm:-üm**
Gazel 2166
Mısra: 1
" Ben " birinci teklik şahıs
zampir.

Yiter 'âlemde nigâr-ıla mey-i
nâbum benüm
Hür u kevşer istemem çünkü degül
bâbum benüm

571. **benüm:-üm**
Gazel 2166
Mısra: 2
" Ben " birinci teklik şahıs
zampir.

Yiter 'âlemde nigâr-ıla mey-i
nâbum benüm
Hür u kevşer istemem çünkü degül
bâbum benüm

572. **benüm:-üm**
Gazel 2166
Mısra: 4
" Ben " birinci teklik şahıs
zampir.

Secde idelden nigârâ varmaz
oldum mescide
Tâk-ı ebrûsı olupdur çünkü
mihrâbum benüm

573. **benüm:-üm**
Gazel 2166
Mısra: 6
" Ben " birinci teklik şahıs
zampir.

Âteşüm câna irişdi kâr ide mi
bilmezem
Yok-durur eşkümden özge dîdede
âbum benüm

574. **benüm:-üm**
Gazel 2166
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zampir.

Dil şürâhî göz yaşı mey bu ciger
nuql-ı kebâb
Bu-durur meclisde hâzır 'iyşe
esbâbum benüm

575. **benüm:-üm**
Gazel 2166
Mısra: 10
" Ben " birinci teklik şahıs
zampir.

Düşde göreliden nigârı olmuşam
âşüftesi
Haşr olunca dilerem gitmeye bu
hVâbum benüm

576. **benüm:-üm**
Gazel 2166
Mısra: 12
" Ben " birinci teklik şahıs
zampir.

Tütî-i tab 'um Muhibbî gösterür
güyâ nebât
Her kaçan vaşf itse ol la'l-i şeker-
nâbum benüm

577. **benüm:-üm**
Gazel 2169
Mısra: 12
" Ben " birinci teklik şahıs
zampir.

Yarı gördüm yine karşımda rakîbe
oş didi
İtçe bildüm yog-ımsı yanında
benüm râğbetüm

578. **benüm:-üm**
Gazel 2171
Mısra: 1
" Ben " birinci teklik şahıs
zampir.

Sîne şahrâsında dikedüm dil
nişânım var benüm
Ok u yası elde bir kaşı kemânım
var benüm

579. **benüm:-üm**
Gazel 2171
Mısra: 4
" Ben " birinci teklik şahıs
zampir.

Leblerinden iste didüm iy gönül
gel bir cevâb
Didi kim agzuma almaga ne
cânım var benüm

580. **benüm:-üm**
Gazel 2171
Mısra: 6
" Ben " birinci teklik şahıs
zampir.

Kıldan ince mi miyânı yoksa yok
andan nişan
Bilmedüm bu bahş ara kaldı
gümânım var benüm

581. **benüm:-üm**
Gazel 2171
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zampir.

Halk-ı 'âlem görmesün dildarımı
düşde diyü
Şubha dek uyıtmazam halkı
fiğânım var benüm

582. **benüm:-üm**
Gazel 2171
Mısra: 10
" Ben " birinci teklik şahıs
zampir.

İy Muhibbî n' eylerem bâğ-ı cinân
u kevşeri
Bir lebi şîrîn yüzi gül gülsitânım
var benüm

583. **benüm:-üm**
Gazel 2180
Mısra: 7
" Ben " birinci teklik şahıs
zampir.

Gözlerüm yaşına nisbet çatredür
cûlar benüm
Korkaram cûş u hürüş ile anı deryâ
kılâm

584. **benüm:-üm**
Gazel 2181
Mısra: 1
" Ben " birinci teklik şahıs
zampir.

Âh kim dil derdini bu çeşm-i
giryânım benüm
Zâhir itdi halka bu 'ışk-ı pinhânım
benüm

585. **benüm:-üm**
Gazel 2181
Mısra: 2
" Ben " birinci teklik şahıs
zampir.

Âh kim dil derdini bu çeşm-i
giryânım benüm
Zâhir itdi halka bu 'ışk-ı pinhânım
benüm

586. **benüm:-üm**
Gazel 2181
Mısra: 4
" Ben " birinci teklik şahıs
zampir.

İy gözüm yaşlar döküp merdümlük
it cûlar akıt
Kanda kim seyr eyler ol serv-i
hürâmânım benüm

587. **benüm:-üm**
Gazel 2181
Mısra: 6
" Ben " birinci teklik şahıs
zampir.

Büse aldum hVâbda la'l-i nigâr-ı
dişledüm
Leblerinde görinendür zağm-i
dendânım benüm

588. **benüm:-üm**
Gazel 2181
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Näle kılsam inlesem hicrân
şebinde derd-ile
Göklere eyler 'urüc bu âh u
efğânüm benüm

589. **benüm:-üm**
Gazel 2181
Mısra: 10
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

İy Muhibbî dil kebâb eyle vü hem
yaşuñ şarâb
Olısar hun-ıvâr bed-mest çünkü
mihmânüm benüm

590. **benüm:-üm**
Gazel 2185
Mısra: 1
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Eyler cevr ü cefâ yâr nâ-
güzürümdür benüm
Her ne kim anda gele ol dil-
pezirümdür benüm

591. **benüm:-üm**
Gazel 2185
Mısra: 2
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Eyler cevr ü cefâ yâr nâ-
güzürümdür benüm
Her ne kim anda gele ol dil-
pezirümdür benüm

592. **benüm:-üm**
Gazel 2185
Mısra: 4
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Sen Süleymân 'a eger pîşkeş çekem
pây-ı cerâd
Mürüm eyle kabûl tuhfe
hâkîrümdür benüm

593. **benüm:-üm**
Gazel 2185
Mısra: 6
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Şâh-ı 'ışk oldum livâ-yı âhı
kaldurdum yine
Sine tablum çalmur nâlem
nefirümdür benüm

594. **benüm:-üm**
Gazel 2185
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Hâk-i pâyuñ döşenü bâlin idüp
seng-i derüñ
Şöyle hoş-hâlem ki ol bister
hâfirümdür benüm

595. **benüm:-üm**
Gazel 2185
Mısra: 10
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Bu sa 'âdet besdür dilber
Muhibbî 'ye diye
Derdmendümdür fakîrüm hem
esürümdür benüm

596. **benüm:-üm**
Gazel 2186
Mısra: 1
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Şâh-ı 'ışk oldum gözüm yaşı
sipâhumdur benüm
Başuma âhum şu 'â 'ı zer
külâhumdur benüm

597. **benüm:-üm**
Gazel 2186
Mısra: 2
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Şâh-ı 'ışk oldum gözüm yaşı
sipâhumdur benüm
Başuma âhum şu 'â 'ı zer
külâhumdur benüm

598. **benüm:-üm**
Gazel 2186
Mısra: 4
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Secde itsem tâk-ı ebrûsına baş
kaldurmasam
Döştlar kılmañ 'aceb kim
secdegâhumdur benüm

599. **benüm:-üm**
Gazel 2186
Mısra: 6
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Anuñ için baña dirler ehl-i 'ışk
devlet-penâh
İç işigi dilberüñ devlet-
penâhumdur benüm

600. **benüm:-üm**
Gazel 2186
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Eyilesem sensüz fiğân u nâlemi
'ayb eyleme
Fırkatüñle rüz u şeb eglence
âhumdur benüm

601. **benüm:-üm**
Gazel 2186
Mısra: 10
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Zülf-i müşgîne Muhibbî yañılıp
'anber didi
Görinen boynında yârüñ öñ
günâhumdur benüm

602. **benüm:-üm**
Gazel 2188
Mısra: 7
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

'Alemden benüm sırrıma mahrem
bulunmadı
İfşâ ider eşküm-ile âhı beklerem

603. **benüm:-üm**
Gazel 2189
Mısra: 5
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Kork Hudâ 'dan gūşuña al bu
benüm feryadımı
Kūyuña ben varıcaak çağırıp hem
dâd eyleyem

604. **benüm:-üm**
Gazel 2214
Mısra: 7
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

İy dōst benüm guşşa vü kışşam
hâkîkîdür
Gūş eyle anı sanma füsün u fesâne
hem

605. **benüm:-üm**
Gazel 2215
Mısra: 1
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Zülf ü yūzi fikrile geçer şeb ü
rūzum benüm
Âteş-i 'ışk-ıla da yanar dil-sūzum
benüm

606. **benüm:-üm**
Gazel 2215
Mısra: 2
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Zülf ü yüzi fikrile geçer şeb ü
rüzum benüm
Âteş-i 'ışk-ıla da yanar dil-süzum
benüm

607. **benüm:-üm**
Gazel 2215
Mısra: 4
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Key sa 'âdetdür vişâl ammâ ki
irişmek muhâl
Olmasa tâli' müsâ'id baht-ı
firüzum benüm

608. **benüm:-üm**
Gazel 2215
Mısra: 6
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Dutmasun zulmet cihânı gel götür
yüzden niķâb
Dehri rüşen eyle gün gibi budur
sözüm benüm

609. **benüm:-üm**
Gazel 2215
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Leylidür çün zülfine dirler yüzine
"ve'd-duhâ"
Saçı kadar olsa ne tañ yüzde nev-
rüzum benüm

610. **benüm:-üm**
Gazel 2215
Mısra: 10
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

İremezsın ey Muħıbbî yanına ħâk
olmadan
Kim meger toprak olam ilte şabâ
tozum benüm

611. **benüm:-üm**
Gazel 2220
Mısra: 7
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

'İşķum benüm olmada her gün
ziyâde
Ĥüsnüñ gibi olmada her laħza
füzün hem

612. **benüm:-üm**
Gazel 2221
Mısra: 4
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Gıryesın sordum şurâhîden baña
virdi cevâb
Yāduma geldi benüm lebhâ-yı
meygün aqlaram

613. **benüm:-üm**
Gazel 2222
Mısra: 7
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Şol kadar arkama yükletdi benüm
bâr-ı ğamı
Didi taħsınler idüp kim göre
hâmün çekerem

614. **benüm:-üm**
Gazel 2226
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Umaram idesın baña şefâ'at
Ki kalmaya benüm ķalbümde ħıç
bım

615. **benüm:-üm**
Gazel 2227
Mısra: 1
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Kim temâşâ eyler-ise yüzümi
zerdüm benüm
Añlar fi'l-cümle aħvâl-i ğam u
derdüm benüm

616. **benüm:-üm**
Gazel 2227
Mısra: 2
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Kim temâşâ eyler-ise yüzümi
zerdüm benüm
Añlar fi'l-cümle aħvâl-i ğam u
derdüm benüm

617. **benüm:-üm**
Gazel 2227
Mısra: 4
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Ĥıç olur mı vara eşķüm küyüña
cânâ senüñ
Öliceķ ilte meger bād-ı şabâ
gerdüm benüm

618. **benüm:-üm**
Gazel 2227
Mısra: 6
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Gözlerüm yaşımı cular eyleyüp
itdüm revân
Tek salınsun serv-veş ol nâz-
perverdüm benüm

619. **benüm:-üm**
Gazel 2227
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Cân u başı vireyim yolına ben
cânânumuñ
Umaram ki diye taħsın eyleyüp
ferdüm benüm

620. **benüm:-üm**
Gazel 2227
Mısra: 10
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Merd-i meydân ol Muħıbbî vir bu
dünyâya tälâķ
Tâ ki yârân dimeyeler saña nâ-
merdüm benüm

621. **benüm:-üm**
Gazel 2228
Mısra: 6
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Yüzini gördigince 'aşşum artar
Olalıdan benüm ħüsn-i mâ'âşum

622. **benüm:-üm**
Gazel 2229
Mısra: 10
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Lâyık degül saña ğulam ola
Muħıbbî
Besdür diyeler benüm için küy-ı
sükânım

623. **benüm:-üm**
Gazel 2231
Mısra: 1
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Ĥırâm eyle benüm iy serv-i nâzum
Keremden dinle bu zâr u niyâzum

624. **benüm:-üm**
Gazel 2231
Mısra: 1

" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Hırām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

625. **benüm:-üm**
Gazel 2231
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Çü sensin hüsn ile benüm Ayazum
Bülend olsa ne tañ 'ışkum çü
Maħmūd

626. **benüm:-üm**
Gazel 2236
Mısra: 1
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Zār zāram kimsenem yokdur
diyem hālüm benüm
Yücedür kaşrı o māhuñ irmeye
nālüm benüm

627. **benüm:-üm**
Gazel 2236
Mısra: 2
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Zār zāram kimsenem yokdur
diyem hālüm benüm
Yücedür kaşrı o māhuñ irmeye
nālüm benüm

628. **benüm:-üm**
Gazel 2236
Mısra: 4
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Muşhaf-i hüsnüñ açup vaşluñ
temennā eyledüm
Hamdü-lillāh ki murādumca-durur
fālüm benüm

629. **benüm:-üm**
Gazel 2236
Mısra: 6
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Şem '-i meclis olalıdan ruhuñ iy
döst senüñ
Yandı pervāne-şifat kalmadı perr ü
bālüm benüm

630. **benüm:-üm**
Gazel 2236
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Gün yüzüñ görmeyeli oldu karañu
bu cihān
Bilmezem niçe geçer hafta vü meh
sālüm benüm

631. **benüm:-üm**
Gazel 2236
Mısra: 10
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Luţf-ıla didi Muħibbī ki kapum
bendesidür
Çarħdan oldu yüce kevkeb-i
iķbālüm benüm

632. **benüm:-üm**
Gazel 2238
Mısra: 2
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Yār güş itmez egerçi nāle-i zār-ı
dilüm
Görmedi bir kimse benüm gibi
bimāri dilüm

633. **benüm:-üm**
Gazel 2244
Mısra: 15
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

İtmezdi benüm nazmumu hiç ehl-i
dil-pesend
Şi'rümde eger olmasa idi leţāfetüm

634. **benüm:-üm**
Gazel 2252
Mısra: 2
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Her kaçan salına ol serv-i
hırāmānum benüm
Cūlar ol pāyına bu çeşm-i
giryānum benüm

635. **benüm:-üm**
Gazel 2252
Mısra: 4
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Perde-i rāz-ı dilüm açıldı san bir
gonçadur
Şevkden gül gibi çāk oldu
giriġbānum benüm

636. **benüm:-üm**
Gazel 2252
Mısra: 6
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Hıvābda buldum ısırđum
leblerinden dilberi
Görinen şimdi nişān-ı zaħm-ı
dendānum benüm

637. **benüm:-üm**
Gazel 2252
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Hün-ı dil itdüm şarabı daħı bu
bagrum kebāb
Oldı ol hūnī bed-mest çünki
mihmānum benüm

638. **benüm:-üm**
Gazel 2252
Mısra: 10
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Ka'be'dür küyuñ Muħibbī cānı
kurbān eyledi
Zi sa'ādetdür ger řabūl olursa
kurbānum benüm

639. **benüm:-üm**
Gazel 2255
Mısra: 1
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Bilmezem ki n'olısar yā Rabbenā
hālüm benüm
Āh derdā vü dirġā n'ola aħvālüm
benüm

640. **benüm:-üm**
Gazel 2255
Mısra: 2
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Bilmezem ki n'olısar yā Rabbenā
hālüm benüm
Āh derdā vü dirġā n'ola aħvālüm
benüm

641. **benüm:-üm**
Gazel 2255
Mısra: 4
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Çok günāhum var degül mümkün
taħrīr eylemek
Yā İlāhī hayra döndür cümle
a'mālüm benüm

642. **benüm:-üm**
Gazel 2255
Mısra: 6
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Dilegüm budur Hüdâyâ yuyasın
yüz karasın
Kalmaya mahşer güninde alacak
yälüm benüm

643. **benüm:-üm**
Gazel 2255
Mısra: 8
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Gelicek Münkir ü Nekir heybet ile
kabrüme
Eyle âsân baña virem cümle
sü 'älüm benüm

644. **benüm:-üm**
Gazel 2255
Mısra: 10
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Pâdişâhum bu Muhibbî yok idi var
eyledüñ
Kesmezem senden ümîdi hoş ola
hâlüm benüm

645. **benüm:-üm**
Gazel 2262
Mısra: 3
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Gözlerüm hâlî degül nemden
benüm
Çeşmüñi gördükde bî-nem-
dîde'em

646. **benüm:-üm**
Gazel 2263
Mısra: 5
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Ziyâde germ olmuşdur benüm bu
eşğ-i gülgünüm
Yanında zülf-i şeb-dîzî katı âheste
ter gördüm

647. **benüm:-üm**
Gazel 2271
Mısra: 3
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Hem-nişîn olsam gelür zağmet
benüm yârânuma
Pes neden sükkân-ı küy-ı yâra
'azâb eyleyem

648. **benüm:-üm**
Gazel 2273
Mısra: 18
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

İy Muhibbî Câmî Hüsrev bulsalar
tâze hayât
İşidüp tahsîn iderlerdi benüm bu
gazelüm

649. **benüm:-üm**
Gazel 2274
Mısra: 1
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

'Älemde benüm bilmedi bir
kimsene hâlüm
Her demde vü her lahza gam-ıla
dil-i nälüm

650. **benüm:-üm**
Gazel 2283
Mısra: 11
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Ne emr itseñ benüm oldur
murâdum
Dimişler gerekmez 'aşığa kām

651. **benüm:-üm**
Gazel 2294
Mısra: 3
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Bezm-i gâmda sâgar-ı çeşmüm
benüm peymânedür
İçerem hün-ı ciger inler gönül san
nâ benem

652. **benüm:-üm**
Gazel 2305
Mısra: 5
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Kana döndi aklamakdan gözlerüm
âhîr benüm
Kuhl için bu hasta çeşme hâk-i
pâyı isterem

653. **benüm:-üm**
Gazel 2308
Mısra: 1
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Eylemez cevr ü cefâ terkini âh
cânân benüm
Bilmedüm ne virdi baña alımaz
hicrân benüm

654. **benüm:-üm**
Gazel 2308
Mısra: 2
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Eylemez cevr ü cefâ terkini âh
cânân benüm
Bilmedüm ne virdi baña alımaz
hicrân benüm

655. **benüm:-üm**
Gazel 2308
Mısra: 4
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Göreym yaş çok olsun bir demi
eksilmesün
Hâlüme rahm idüp aglar dîde-i
giryân benüm

656. **benüm:-üm**
Gazel 2308
Mısra: 6
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Görelî zülf-i perîşânüñ perîşân
olmuşam
Saña hayrân halk-ı 'âlem hâlüme
hayrân benüm

657. **benüm:-üm**
Gazel 2308
Mısra: 8
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Âteşe 'âdet budur su sepseler
teskîn olur
Nâr-ı dil artar 'aceb aksa
gözümde kan benüm

658. **benüm:-üm**
Gazel 2308
Mısra: 10
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Eksük itme bañr-ı dilden dâyimâ
söz gevherin
İstedükçe iy Muhibbî bulunur ol
kân benüm

659. **benüm:-üm**
Gazel 2312
Mısra: 4
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Cemâl-i hüsnuñe karşı derününden
yanar dâlam
Benüm gibi meger 'aşığ olupdur
saña micmer hem

660. **benüm:-üm**
Gazel 2317
Mısra: 10
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Neşâtum 'işretüm bezmüm
çerâğum neyyirüm şem 'üm
Turuncum nâr u nârencüm benüm
şem '-i şebistânüm

661. **benüm:-üm**
Gazel 2330
Mısra: 10
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Dest-i hicr-ile çeküp cämeyi cân
çäk iderem
N'ola hâlüm ne bilem uşbu firâk-
ıla benüm

662. **benüm:-üm**
Gazel 2345
Mısra: 5
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Günde bir kez görmesem hâlüm
n'olur dirken benüm
Bir yıl oldı görmez oldum anı
añdum akladum

663. **benüm:-üm**
Gazel 2347
Mısra: 1
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Görmezem cânâ yüzün budur
benüm maḥzûnlıgum
Zülfüñüñ şeydâsıyam olmaz 'aceb
mecnûnlıgum

664. **benüm:-üm**
Gazel 2349
Mısra: 1
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Zâhidâ zühd ü şalâhı sanma
kârumdur benüm
'İşk-ıla olmak melâmet
ifihârumdur benüm

665. **benüm:-üm**
Gazel 2349
Mısra: 2
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Zâhidâ zühd ü şalâhı sanma
kârumdur benüm
'İşk-ıla olmak melâmet
ifihârumdur benüm

666. **benüm:-üm**
Gazel 2349
Mısra: 6
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Öldürürseñ gel beni öldür
günâhum aña hiç
Döstim yoluñda ölmek
ihtiyârumdur benüm

667. **benüm:-üm**
Gazel 2349
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Tañ mıdur efgân idüp bî-h'vâb
olursam şubha dek
Bülbül-i şürıdeyem ol gül-
'izârumdur benüm

668. **benüm:-üm**
Gazel 2349
Mısra: 10
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Hâşıl olurdu Muḥibbî'nün murâdı
ser-be-ser
Sehv-ile bir kez diseñ
ümmîdvârumdur benüm

669. **benüm:-üm**
Gazel 2353
Mısra: 1
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Gözlerümden akatarsun turmasun
yaşum benüm
Yâ ne için saklaram şimden girü
başum benüm

670. **benüm:-üm**
Gazel 2353
Mısra: 2
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Gözlerümden akatarsun turmasun
yaşum benüm
Yâ ne için saklaram şimden girü
başum benüm

671. **benüm:-üm**
Gazel 2353
Mısra: 4
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

İçdügüm hün-ı cigerdür yidügüm
derd ü elem
Dürlü dürlü maḥbaḥ-ı dilde bişer
aşum benüm

672. **benüm:-üm**
Gazel 2353
Mısra: 6
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

İy felek çarḥuñ bozılsun olasıñ âḥir
ḥarâb
Nite kim odlara yakduñ bu içüm
taşum benüm

673. **benüm:-üm**
Gazel 2353
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Çekdügüm bâr-ı gamı çarḥuñ
kaḥârı çekmeye
Gelmedi bu vâdı-i miḥnetde
pâdaşum benüm

674. **benüm:-üm**
Gazel 2353
Mısra: 10
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

İy Muḥibbî tâ ölince uşbu derde
çäre yok
Baḥr ola yiridür şimden girü
yaşum benüm

675. **benüm:-üm**
Gazel 2362
Mısra: 2
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Yüzüm ger dönderem dönsün
cefâdan bir yaña kıblem
Yoluñda togrıyam vallâh benüm a
Ka'be'm a kıblem

676. **benüm:-üm**
Gazel 2372
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Re'y idersin zâhidâ maḥbûb u
meyden geç diyü
Togrıstı hoş gelmemişdür baña bu
râ'lar benüm

677. **benüm:-üm**
Gazel 2372
Mısra: 14
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Meclis-i gamda Muḥibbî nâle
kılsam inlesem
Baña âheng için inler tâ seḥer
nâlar benüm

678. **benüm:-üm**
Gazel 2375
Mısra: 2
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Bâğ-ı hüsni çire boyuñ serv ü
çenârumdur benüm
Aña karşı göz yaşı akar
bînarumdur benüm

679. **benüm:-üm**
Gazel 2375
Mısra: 6
" Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Kaatre-i eşk-ile gül gül biter anda
lâleler
Gülsitân-ı sîne bir hurrem
bahârumdur benüm

680. **benüm:-üm**
Gazel 2390
Mısra: 10
" Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Pâdişâh-ı 'ışkâm u âhum 'alemdür
başuma
Eşk-i çeşmüm saglu ve sollu da
sipâhumdur benüm

681. **benüm:-üm**
Gazel 2390
Mısra: 12
" Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Derd-i dilden her kaçan derd-ile
ger âh eylesem
Çekilen göklere ejder gibi
âhumdur benüm

682. **benüm:-üm**
Gazel 2402
Mısra: 1
" Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Su terâzûsı olupdur oñmaduk
başum benüm
Anuñ-ıçun her taraf turmaz akar
yaşum benüm

683. **benüm:-üm**
Gazel 2402
Mısra: 4
" Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Bahr-ı eşkümde görenler bu iki
ebrûlarum
Beñzedürler ser-nigün keştilere
başum benüm

684. **benüm:-üm**
Gazel 2402
Mısra: 6
" Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Vadî-i miñnetde Mecnûn baña
pâdaş olmadı
Bulımadum dehr ara gam içre
yoldaşum benüm

685. **benüm:-üm**
Gazel 2402
Mısra: 8
" Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

İçdüğü hün-ı cigerdür 'aşıkuñ mey
yirine
Döstlar zehr-ile pürdür yimeñüz
aşum benüm

686. **benüm:-üm**
Gazel 2402
Mısra: 10
" Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Okuduk Mecnûn u Ferhâd-ıla
miñnet dersini
Mekteb-i 'ışk içre bunlardur
sebakdaşum benüm

687. **benüm:-üm**
Gazel 2402
Mısra: 12
" Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Haşre dek dilden hayâlün gitmez
iy ârâm-ı cân
Levh-i dilde ideli naşım
naşkâşum benüm

688. **benüm:-üm**
Gazel 2402
Mısra: 14
" Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Bî-habersin zâhidâ ahvâl-i 'ışk
ğâyet hafî
Añlamadın içümi bilmeyesin
taşum benüm

689. **benüm:-üm**
Gazel 2402
Mısra: 16
" Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Gördi dilber bu Muhibbî 'ışk-ıla
dīvânedür
Didi yokdur saña beñzer rind ü
kallâşum benüm

690. **benüm:-üm**
Gazel 2404
Mısra: 1
" Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Tır-i gamzeñ sînem üzre
gül 'izârumdur benüm
Dâğ-ı 'ışkuñ yir yir anda
lâlezârumdur benüm

691. **benüm:-üm**
Gazel 2404
Mısra: 2
" Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Tır-i gamzeñ sînem üzre
gül 'izârumdur benüm
Dâğ-ı 'ışkuñ yir yir anda
lâlezârumdur benüm

692. **benüm:-üm**
Gazel 2404
Mısra: 4
" Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Başumı top eylerem ben zülfünüñ
çevgânına
At salan meydân-ı hüsne
şehsivârumdur benüm

693. **benüm:-üm**
Gazel 2404
Mısra: 6
" Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Vadî-i gamda hemân säyem baña
hem-râhdur
Ger sorarsañ göz yaşından eski
yârumdur benüm

694. **benüm:-üm**
Gazel 2404
Mısra: 8
" Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Gönlümün tahtında kurdı haylini
sultân-ı 'ışk
Hükmi nâfizdür kamu çün
şehriyârumdur benüm

695. **benüm:-üm**
Gazel 2405
Mısra: 1
" Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Nâz ile gitdi çün ol gül yüzlü
cânânım benüm
Gidiserdür hasret ile sîneden
cânım benüm

696. **benüm:-üm**
Gazel 2405
Mısra: 2
" Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Nāz ile gitdi çün ol gül yüzlü
cānānum benüm
Gidiserdür hasret ile sīneden
cānum benüm

697. **benüm:-üm**
Gazel 2405
Mısra: 4
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Dūd-ı āhumdan-durur olduğu
çarhuñ kebūd
Almağıl āhum sakın iy mäh-ı
tābānum benüm

698. **benüm:-üm**
Gazel 2405
Mısra: 6
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Āh kim derd-i derūnum irmez ol
meh gūşına
Söylenür hep kışşadur dillerde
destānumdur benüm

699. **benüm:-üm**
Gazel 2405
Mısra: 8
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Tir-i müjgānuñ delelden sīnem ile
bagrumı
Su yirine akar oldu sīnede kanum
benüm

700. **benüm:-üm**
Gazel 2406
Mısra: 1
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Seyr-i tenhā eyleyen gün yüzlü
māhumdur benüm
Göklere peyveste olan āh u
vāhumdur benüm

701. **benüm:-üm**
Gazel 2406
Mısra: 2
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Seyr-i tenhā eyleyen gün yüzlü
māhumdur benüm
Göklere peyveste olan āh u
vāhumdur benüm

702. **benüm:-üm**
Gazel 2406
Mısra: 4
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Eşk-i surhum rüy-ı zerdüm
'ışkuma şahid yiter
Kanda varsam ikisi hāzır
güvāhumdur benüm

703. **benüm:-üm**
Gazel 2406
Mısra: 6
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Yakmaga bī-dīn rakībi her gece iy
mehlikā
Atılan yir yir felekden tır-i
āhumdur benüm

704. **benüm:-üm**
Gazel 2406
Mısra: 7
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Seni sevdüğüm günāh ise günāhum
çok benüm
Yüzüme bakmaduğuñ bildüm
günāhumdur benüm

705. **benüm:-üm**
Gazel 2406
Mısra: 10
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Çok zamāndur ki Muhibbī ayaguñ
topragıdur
Yañılup bir gün dimedüñ hāk-i
rāhumdur benüm

706. **benüm:-üm**
Gazel 2407
Mısra: 1
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Āh derdā kim dükenmez āh u
feryādum benüm
Hālūme bir rahm ider 'ālemde
bulmadum benüm

707. **benüm:-üm**
Gazel 2407
Mısra: 2
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Āh derdā kim dükenmez āh u
feryādum benüm
Hālūme bir rahm ider 'ālemde
bulmadum benüm

708. **benüm:-üm**
Gazel 2407
Mısra: 6
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Nite kim hüsnüñ güli dāyım
terakķide-durur
Her gün efzündür şehā mihründe
feryādum benüm

709. **benüm:-üm**
Gazel 2407
Mısra: 8
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

La 'l-i şīrīnūne ger cān virmeyem
Ferhād-veş
Husrevā söylenmesün 'ālemde hiç
adum benüm

710. **benüm:-üm**
Gazel 2414
Mısra: 9
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Bilmem Muhibbī 'ışk-ıla āhır
n' olur hālüm benüm
Kalmadı şabr u tākatum gāyet
zebün oldum zebün

711. **benüm:-üm**
Gazel 2421
Mısra: 10
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Mihr-i ālemden Muhibbī zerreler
yüz döndüre
Dönmeye yüzüm benüm ol mihr-i
'ālem-tābdan

712. **benüm:-üm**
Gazel 2424
Mısra: 5
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Zülfi sevdāsi-y-ıla hālūmi gel
sorma benüm
Göricek añlayasın çāk-i
gırībānumdan

713. **benüm:-üm**
Gazel 2442
Mısra: 4
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Bilmez kişiye 'ışk nedür sorma
hālını
Başumda var benüm baña sor 'ışk
hāletin

714. **benüm:-üm**
Gazel 2139
Mısra: 6
" Ben" birinci teklik şahıs
zampir.

Küfr-i zülfün ile artursun ruhuñ
imânını
Bu müselmân resmi mi hey nâ-
müselmânüm benüm

715. **benüm:-üm**
Gazel 2139
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Vādī-i ğamda Sikender gibi bu dil
teşnedür
Hızır olup ırgür lebüñ iy âb-ı
hayvânüm benüm

716. **benüm:-üm**
Gazel 2139
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gözlerüm yaşı revân oldı gel iy
rüh-ı revân
Göreym bir kez seni serv-i
hırâmânüm benüm

717. **benüm:-üm**
Gazel 2139
Mısra: 12
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İy tabīb-i dil Muhibbī hicrūñ-ile
hastadur
Gelmez-iseñ bir nefes kaldı çıkar
cânüm benüm

718. **baña:-a**
Gazel 2140
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Miyâni fikrini kılup dehâni zıkrin
idelden
Baña siz 'âlem-i ğaybdan soruñ
hâzır-cevâb oldum

719. **benüm:-üm**
Gazel 2142
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Kana ğarğ itsün vücūdum dīde-i
giryân benüm
Gülmedi çünkim yüzüme ol gül-i
handân benüm

720. **benüm:-üm**
Gazel 2143
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ne Mecnün gördi derd ü miñnet
içre bu şeb-i târum
Ne Ferhād-ı belâ-perver çeküpdür
bu benüm bârum

721. **baña:-a**
Gazel 2146
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri .

Agzı mīm ü zülfi lām u olalı kaddi
elif
Eksük olmaz döstlar şimden girü
baña elem

722. **baña:-a**
Gazel 2371
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri .

Cân u dil derdini 'arz itdüm tabībe
dir baña
Ölmedin artuk bu derdüñ ben
devâsın bilmedüm

723. **baña:-a**
Gazel 2407
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri .

'İşk işin Ferhād ile Mecnün 'a kim
teslīm ider
Kalsalar bu devre dirler baña
üstâdüm benüm

724. **baña:-a**
Gazel 2151
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri .

Dâr-ı dünyâda güzellik kalur-ısa
pâyidâr
Baña itdügüñ helâl idem saña hoş
iy şanem

725. **baña:-a**
Gazel 2155
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri .

Bilmedüm âh eylemek yanuñda
olurmuş günâh
Baña bu hışma sebeb bildüm
günâhumdur benüm

726. **baña:-a**
Gazel 2160
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İy kemân ebrü eger atsañ baña
ğamzeñ okın
'İzzet idüp sîne şadrında aña yir
eyleyem

727. **baña:-a**
Gazel 2167
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Koşup şeb-diz-i zülfiyle bugün
gülğün eşkümi
Baña pādâş olmadı bu 'ışkuñ
öñdülin aldum

728. **baña:-a**
Gazel 2170
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Yārân geçürüp şadra baña bāde
sunarlar
Bu 'izzeti bu hürmeti meyhānede
buldum

729. **benüm:-üm**
Gazel 2171
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sîne şahrāsında dıkdüm dil
nişânüm var benüm
Ok u yaşı elde bir kaşı kemânüm
var benüm

730. **baña:-a**
Gazel 2172
Mısra: 12
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bu Muhibbī vaşlın ister bir yaña
dalı gönül
Gel nizā' itme ne saña ne baña
olsun direm

731. **baña:-a**
Gazel 2176
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Mezra '-ı dilde dirġā miñnet oldı
hâşılum
Bundan özge virmedi hâşıl baña
bārân-ı ğam

732. **baña:-a**
Gazel 2178
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Eyler idüm cânımı ol dem İşâr
ayaguña
Baña gösterseñ cemâlün nürını
görse gözüm

733. **baña:-a**
Gazel 2183
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Baña ölmekden ise düşvâr hicran
kıssası
Niçe yıldur Ka'be küyuñda sentün
kurbānuñam

734. **baña:-a**
Gazel 2186
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Anuñ için baña dirler ehl-i 'ışk
devlet-penâh
İç işığı dilberün devlet-
penâhumdur benüm

735. **baña:-a**
Gazel 2203
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik kişi
zamiri.

Çünkü virdi 'ışk mezrâ'ın baña
sulţân-ı 'ışk
Gamdan özge sanmañuz bir nesne
ben hâşıl kılam

736. **baña:-a**
Gazel 2247
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik kişi
zamiri.

Gerçi kim eyler baña cevr ü cefâ
zulm ü sitem
Lık gönülden yine ol bî-vefâyı
isterem

737. **benüm:-üm**
Gazel 2252
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Her kaçan salına ol serv-i
hırâmânüm benüm
Cûlar ol pâyına bu çeşm-i
giryânüm benüm

738. **baña:-a**
Gazel 2282
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik kişi
zamiri.

Vefâñı istemez bir zerre gönlüm
Hoşam derdüñle yiter baña gam
hem

739. **baña:-a**
Gazel 2285
Mısra: 12
"Ben" birinci teklik kişi
zamiri.

Olmadı bu 'âlem içre hergiz
Hiç gamdan özge baña hem-dem

740. **ben:**
Gazel 2287
Mısra: 12
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Didüm mahmüduñ olmuşdur
Muhibbî
Didi hüsn-ile ben dañı Ayâzam

741. **ben:**
Gazel 2292
Mısra: 2
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Suçum budur ki iy dilber yüzüñi
gördüm âh itdüm
Muñırram ben günâhuma bilürem
çok günâh itdüm

742. **beni:-i**
Gazel 2294
Mısra: 8
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Şöyle za'f oldum ki kalmadı
vücüdumdan eşer
Beni nâlemden bulurlar yoñsa nâ-
peydâ benem

743. **benem:-em**
Gazel 2294
Mısra: 12
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Olmadum dünyâ-yı dūna ben
meges gibi harîş
Kaf-ı istiğnâyı menzil eyledüm
'Ānkâ benem

744. **benüm:-üm**
Gazel 2294
Mısra: 10
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

'Āşıkam dîdâra zâhid añma bâğ-ı
cenneti
Küy-ı dilber var-iken neme yarar
dünyâ benüm

745. **benem:-em**
Gazel 2294
Mısra: 13
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Bükilüp kıddüm olaldan iy
Muhibbî yâ benem
'Arşa-i 'ışk içre her dem ataram âh
okların

746. **benem:-em**
Gazel 2294
Mısra: 16
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Küy-ı dilberde geda olmak benüm
fañrum-durur
Gerçi İskender Ferîdün Hüsrev ü
Dârâ benem

747. **benüm:-üm**
Gazel 2294
Mısra: 15
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Küy-ı dilberde geda olmak benüm
fañrum-durur
Gerçi İskender Ferîdün Hüsrev ü
Dârâ benem

748. **benüm:-üm**
Gazel 2349
Mısra: 4
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Geşt-gür-i 'ışkam u kimdür gelen
meydânuma
Vâmık u Ferhâd u Mecnün
destyârumdur benüm

749. **benüm:-üm**
Gazel 2433
Mısra: 3
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Āam meclisinde her ki benüm
nâlem işide
Eydür ki nâlesini bunuñ nâya
virmezsin

750. **ben:**
Gazel 2296
Mısra: 4
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Tîğ-i cevrüñle helâk itsen nigârâ lâ
dîmem
'Āşıkam 'ışkuñla lâyıkdur ki ben
bî-bâk olam

751. **baña:-a**
Gazel 2296
Mısra: 7
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Küyuña vardukça itsen ger baña
cevr ü sitem
Râh-ı 'ışkuñda dağı ben cüst ü
çäläk olam

752. **ben:**
Gazel 2296
Mısra: 8
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Küyuña vardukça itsen ger baña
cevr ü sitem
Râh-ı 'ışkuñda dağı ben cüst ü
çäläk olam

753. **ben:**
Gazel 2297
Mısra: 10
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

İy Muhibbî 'ışkuñuñ çün derd ü
miñnet hâşılı
Anuñ için ölmegi bu yolda ben râ
eyledüm

754. **baña:-a**
Gazel 2297
Mısra: 16

Yazdılar 'ışkuñ sicillini ezel
Ferhâd u Qays
Baña çün irişdi nevbet ben imzâ
eyledüm

755. **ben:**
Gazel 2297
Mısra: 16
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Yazdılar 'ışkuñ sicillini ezel
Ferhâd u Qays
Baña çün irişdi nevbet ben imzâ
eyledüm

756. **ben:**
Gazel 2305
Mısra: 3
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Yüzümü döndürmezem ben kıble-i
mağsüddan
Rû-siyeh zâhid gibi sanmañ riyâyı
isterem

757. **ben:**
Gazel 2306
Mısra: 8
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Oldılar ağâh hâlümnden cihân
merdümleri
Âh kim kendümi ben rüsvâ-yı
'âlem eyledüm

758. **ben:**
Gazel 2309
Mısra: 3
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Leyli zülfın bend idem boynuma
ben Mecnûn-vâr
Küy-ı dilberde yürür dîvâne bir
abdâl olam

759. **ben:**
Gazel 2309
Mısra: 12
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

İy Muhibbî şem'-i hüsn-i dilbere
vir cân u dil
Yanuban pervâne-veş ben dağı bî-
per bâl olam

760. **ben:**
Gazel 2311
Mısra: 4
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Gün gibi çehremde zâhir oldı çün
âşâr-ı 'ışk
Döştlar mümkün midür ben anı
pinhân eyleyem

761. **ben:**
Gazel 2311
Mısra: 5
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Niçeye dek bağlanam ben zülfinüñ
zünnârına
Ruğlarına karşı yigdür dil
müselmân eyleyem

762. **ben:**
Gazel 2313
Mısra: 5
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Ben ol murğ-ı hoş elhânam
kafeşden eyleyüp pervâz
Bahâr-ı devlete irdüm egerçi çok
hazân gördüm

763. **ben:**
Gazel 2316
Mısra: 2
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Bende oldum bir şehûñ yolına cân
ısmarlaram
Her ne kim emr itse ben anı hemân
ısmarlaram

764. **ben:**
Gazel 2318
Mısra: 3
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Bilmezem derd-i dilüm kime
diyem ben mübtelâ
Kime hâlüm disem aña mübtelâdur
gördüğüm

765. **ben:**
Gazel 2319
Mısra: 6
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Hüblar 'ahd gibi sıyar bu gönül
peymânesin
Şimdiden girü dağı ben hüblara
inanmayam

766. **ben:**
Gazel 2323
Mısra: 2
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Düşdi gönüm bir gözi bîmârâ
bilmen n' eyleyem
Bilmedüm bir çäre ben bî-çäre
bilmen n' eyleyem

767. **ben:**
Gazel 2328
Mısra: 1
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Ben helâk oldum gamuñdan sen
esen ol iy şanem
Şâh sag olsun hezârân bende kim
ölse ne gam

768. **ben:**
Gazel 2329
Mısra: 1
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Sâye salsa ol hüma ger ben gedâya
devletüm
'Âlemi Qaf'dan Qaf'a tutmak
olurdu himmetüm

769. **ben:**
Gazel 2332
Mısra: 1
" Ben " birinci teklik şahıs
zamidir.

Küh-ı gâmda ben ez el çün 'ışkı
bünyâd eyledüm
Anda tutdum ücrete Ferhâd'ı ırğâd
eyledüm

770. **ben:**
Gazel 2337
Mısra: 12
" Ben " birinci teklik şahıs
zamidir.

Girmez Muhibbî sa'y-ile vaşl-ı
niğâr ele
Pes ben anuñ-ıçun aña tül-ı emel
didüm

771. **ben:**
Gazel 2338
Mısra: 9
" Ben " birinci teklik şahıs
zamidir.

Āteş-i 'ışkı ezelden eyledüm ben
ihtiyâr
Gıl ü gışdan şâf olup gam
pötasında kâl olam

772. **ben:**
Gazel 2340
Mısra: 5
" Ben " birinci teklik şahıs
zamidir.

Şakirem ben gamzelerden gerçi
bagrum pâredür
Haşâ lillâh hakkını anuñ ferâmüş
eyleyem

773. **ben:**
Gazel 2341
Mısra: 2
" Ben " birinci teklik şahıs
zamidir.

Zâhirâ baksañ egerçi berr ü bahruñ
şahıyam
Bir ulu dergâhuñ ammâ ben ğubâr-
ı râhiyam

774. **ben:**
Gazel 2341
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zamidir.

Hiç kes deryâ-yı 'ışkuñ bulmadılar
'umkıñı
Ben irişdüm baña sor ol bahır
içinde mâhiyem

775. **ben:**
Gazel 2343
Mısra: 4
" Ben " birinci teklik şahıs
zamidir.

Kana döndürsem gözümüñ yaşını
kılısam şefi'
Kanı ihsân u kerem ben tualum
kan eylesem

776. **ben:**
Gazel 2344
Mısra: 4
" Ben " birinci teklik şahıs
zamidir.

Şem'i gördüm dün gice turmaz
yakar pervaneyi
Yanayım iy şem'-i rüşen ben de bir
pervaneyim

777. **ben:**
Gazel 2346
Mısra: 12
" Ben " birinci teklik şahıs
zamidir.

Görelî zencîr-i zülfin bir 'aceb
divaneyem
Döştlar sanmañ ki ben dâm-ı
belâdan korkaram

778. **ben:**
Gazel 2347
Mısra: 7
" Ben " birinci teklik şahıs
zamidir.

Ben derün-ı halvetinde şöhet-i
hâş itmişem
Döştlar bakmañ baña bu şimdilik
bîrûnlıgum

779. **ben:**
Gazel 2348
Mısra: 4
" Ben " birinci teklik şahıs
zamidir.

'Āşık olman olanuñ derd ü belâsı
çoğ olur
Döştlar hâlûme kim baksa aña ben
bendem

780. **ben:**
Gazel 2350
Mısra: 4
" Ben " birinci teklik şahıs
zamidir.

'Ārız-ı dildârda yazılmadan hatt-ı
ğubâr
Ben yiyüp esrâr-ı 'ışkı vâlih ü
hayrân idüm

781. **ben:**
Gazel 2350
Mısra: 6
" Ben " birinci teklik şahıs
zamidir.

İtmemişdi Ka'benüñ bünyâdını
dağı Hâlîl
Ka'be-i hüsnüñe karşı ben senüñ
kurbân idüm

782. **ben:**
Gazel 2350
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zamidir.

Virmedin bir kimse dağı zülf-i
Leylâ'dan haber
Gelmedin Mecnûn cihâna ben
ğama sultân idüm

783. **ben:**
Gazel 2350
Mısra: 10
" Ben " birinci teklik şahıs
zamidir.

İy Muhibbî hatt-ı gam yazılmadan
cân levhine
Ben belâ bezminde geh nâlân u
geh giryân idüm

784. **ben:**
Gazel 2351
Mısra: 5
" Ben " birinci teklik şahıs
zamidir.

Vaktidür Hızır ol bu ben dil-
teşneye
Āb-ı hâyvândur lebüñ sun kanayım

785. **ben:**
Gazel 2351
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zamidir.

Nite kim hüsn ile sen yektâ-y-ısañ
'İşkuñ içre ben dağı bir daneyim

786. **ben:**
Gazel 2351
Mısra: 10
" Ben " birinci teklik şahıs
zamidir.

Zâhid ister cennet ü havrâ müdâm
Ben Muhibbî tâlib-i cânaneyim

787. **ben:**
Gazel 2404
Mısra: 3
" Ben " birinci teklik şahıs
zamidir.

Başımı top eylerem ben zülfüñüñ
çevgânına
At salan meydân-ı hüsne
şehsüvârumdur benüm

788. **ben:**
Gazel 2411
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Bî-vefâdur mâh-rûlar didiler dünya
gibi
Ben ezel güş itmişem bu sözleri
ahbâbdan

789. **ben:**
Gazel 2442
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Çünkü ezelden her kişinüñ bir
naşibi var
İşki ben aldum âbide virdüm
'ibâdetin

790. **ben:**
Gazel 2448
Mısra: 12
"Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Bu cihâna bir kez aldandım yine
aldanmazam
İçmişem ben hasta anuñ döne döne
şerbetin

791. **ben:**
Gazel 2297
Mısra: 18
"Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Gâfil olma iy felek geçür tokuz
kalkanuñı
Çünkü ben âh oklarına kıddümi yâ
eyledüm

792. **ben:**
Gazel 2298
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Gerçi yaptı tekiye-i işki ezel
Ferhâd u Kays
Pest bünyâdın görüp ben dağı bâlâ
eyledüm

793. **ben:**
Gazel 2300
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamir.

Leblerüñ yâd eyleyüp her yaña ben
menzil kılam
Hâke saçup eşk-i çeşmüm niçe la'l
hâşıl kılam

794. **ben:**
Gazel 2302
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Nigârâ mest-i çeşmünden harâbam
Beni sanma ki ben mest-i şarâbam

795. **ben:**
Gazel 2302
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Göreliden berü ben tâb-ı rüyuñ
Giceler zülf gibi piç ü tabam

796. **ben:**
Gazel 2304
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Vaşl-ı cânân çün bulunmaz
itmeyince terk-i cân
Ben neden cân virmeyüp âsân
işüm müşkil kılam

797. **ben:**
Gazel 2412
Mısra: 12
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İy Muhibbî 'ışk bir âteş bıraktı
gönlüme
Kâbil-i taqrîr olmadı diyem ben
hurkatın

798. **beni:-i**
Gazel 2299
Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gel yiter kılduñ beni vaşluñ
hârîminden cüdâ
Niçe bir cevri ü cefâlar kıl vefâ
yek-bâr hem

799. **baña:-a**
Gazel 2305
Mısra: 11
"Ben" birinci teklik kişi
zamiri.

Haste-i 'ışkam tabîbâ eyleme baña
'ilâc
Bir meh-i nâ-mihre olmak
mübtelâyı isterem

800. **baña:-a**
Gazel 2310
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Kalmadı derd ü belâ miñnet
Muhibbî görmedük
Olalidan berü baña rehnümâ
göñlüm gözüm

801. **baña:-a**
Gazel 2312
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Vefâyı eylemezsin çün cefâñı
eyleme eksük
Senüñ derdüñ baña dermân senüñ
zañmuñ baña merhem

802. **baña:-a**
Gazel 2312
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Vefâyı eylemezsin çün cefâñı
eyleme eksük
Senüñ derdüñ baña dermân senüñ
zañmuñ baña merhem

803. **benüm:-üm**
Gazel 2320
Mısra: 12
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Tâ ezel 'ışkuñ meyinden bir kadeh
nüş itmişem
Gitmeye tâ rüz-ı maşşerde benüm
keyfiyyetüm

804. **baña:-a**
Gazel 2322
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik kişi
zamiri.

İrmeden vaşluña cânâ korkaram
bâd-ı ecel
Suna baña bir kadeh peymâne
bilmen n'eyleyem

805. **baña:-a**
Gazel 2326
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

'Âlem içinde yürü sen şâd u handân
gül gibi
Hâr elinden baña yiter zâr u her
bâr inlerem

806. **benümdür**: -üm, -dür
Gazel 2329
Mısra: 16
"Ben", birinci teklîk şahıs
zamiri.

Bir zamân idi ki Mecnûn 'ışk-ıla
meşhûr idi
Geçdi devri döstlar şimdi
benümdür nevbetüm

807. **baña**: -a
Gazel 2333
Mısra: 3
"Ben" birinci teklîk kişî
zamiri.

Gözlerüm yaşından özge baña acır
kimse yok
Müstedâm olsun göreyim
artatarsun bu demüm

808. **benüm**: -üm
Gazel 2335
Mısra: 1
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Sanmañuz surh oldu sînem kanlu
yaşumdan benüm
Şu'le-i dildür görinen şimdi
taşumdan benüm

809. **benüm**: -üm
Gazel 2335
Mısra: 2
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Sanmañuz surh oldu sînem kanlu
yaşumdan benüm
Şu'le-i dildür görinen şimdi
taşumdan benüm

810. **benüm**: -üm
Gazel 2335
Mısra: 10
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Varmaz oldu bu Muhibbî küyına
dildârnuñ
Bağludur yollar geçilmez kanlu
yaşumdan benüm

811. **benüm**: -üm
Gazel 2335
Mısra: 8
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Âh kılsam bañr-ı eşküm mevci
başumdan aşar
Gör neler geçdi bu 'âlem içre
başumdan benüm

812. **benüm**: -üm
Gazel 2335
Mısra: 4
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Su içinde garğ olursam tañ mı
nîlüfer gibi
Mevc urup bañr oldu yaşum aşdı
başumdan benüm

813. **benüm**: -üm
Gazel 2335
Mısra: 6
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Kirpügüm saflar dizüp oldu arada
kan revân
Heybet aldı ehl-i 'ışk olan
savaşumdan benüm

814. **baña**: -a
Gazel 2337
Mısra: 3
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Danışmadan baña tolaşduñ bend-i
zülfine
İy dil belâ vü miñneti saña mehel
didüm

815. **ben**:
Gazel 2339
Mısra: 3
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Tâ ki gördüm ben cemâlün şem'ini
Cân u dilden yanmaga pervaneyim

816. **ben**:
Gazel 2343
Mısra: 8
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Ol semend-i nâz-ıla bakmaz gelüp
ruhsâruma
Ben ne deñlü yüzümü hâk-ile
yeksân eylesem

817. **ben**:
Gazel 2374
Mısra: 6
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Yana odlara felek tutışa pervâne
gibi
Her kaçan derd-ile ben âh-ı
sehgâh çekem

818. **ben**:
Gazel 2377
Mısra: 6
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Ney gibi bezm içinde inlemege
Niçe taşnîf-i 'amel ben bilürem

819. **ben**:
Gazel 2413
Mısra: 2
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

'İşkuñla şehâ gül gibi geh çâk-i
tenem ben
Geh lâle-şifât şevk-ile hünîn
kefenem ben

820. **ben**:
Gazel 2446
Mısra: 2
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Seyr iderken gün gibi gördüm çün
ol meh-rüyı ben
Dañı ol demden berü itdüm harâm
uyhuyı ben

821. **ben**:
Gazel 2471
Mısra: 1
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Ben umardum ki seni derdüme
dermân idesin
Ka'be küyuñda bu ben dervîşi
kurbân idesin

822. **benüm**: -üm
Gazel 2359
Mısra: 2
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

Bir dem ayrılmaz yanumdan nem
begendi nem benüm
Tâ togaldan gitmedi bir dem
yanumdan gam benüm

823. **benüm**: -üm
Gazel 2359
Mısra: 4
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri.

'Âlem-i firdevse de girsem gönül
eglencesin
Bulmaz iy serv-i hürâmum sensin
eglencem benüm

824. **benüm**: -üm
Gazel 2359

Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Zerre gibi gün yüzünün olalı
ävaresi
Gözüme görünmez oldu bu iki
'âlem benüm

825. **benüm:-üm**
Gazel 2359
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bir boyı serv-i sehînüñ hâsretinden
âh kim
Gözlerüm yaşı yinilmez oldu
çerşüm nem benüm

826. **benüm:-üm**
Gazel 2359
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bu Muhibbî dâğ-ıla küh-ı belâ
kaplanıdur
Döymese ger hamleme olmaz
'aceb zîkum benüm

827. **ben:**
Gazel 2361
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Didüm añmazsın neden cānâ
Muhibbî bendeñi
Didi bilmezsin bil anı ben ferâmüş
eyledüm

828. **baña:-a**
Gazel 2362
Mısra: 12
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ölürsem derd-ile gamdan yüzüm
döndürmeyem senden
Cemâlün muşhafi hâkku işigüñdür
baña kıblem

829. **benüm:-üm**
Gazel 2365
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İki 'aynumdan revân olup akar
yaşum benüm
Anuñ-ıçun kim belâ kühı-durur
başum benüm

830. **benüm:-üm**
Gazel 2365

Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İki 'aynumdan revân olup akar
yaşum benüm
Anuñ-ıçun kim belâ kühı-durur
başum benüm

831. **benüm:-üm**
Gazel 2365
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İy Muhibbî nâlemi küyında dildâr
ışidüp
Didi güyâ bülbülümsin rind ü
kallâşum benüm

832. **benüm:-üm**
Gazel 2365
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Okudum Ferhâd u Mecnün ile
miñnet dersini
Mekteb-i 'ışk içre oldılar
sebağdaşum benüm

833. **benüm:-üm**
Gazel 2365
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Dâğ-ı hâsret sinede göñlümde
vardur nâr-ı 'ışk
Âteşe yanmakta birdür bu içüm
taşum benüm

834. **benüm:-üm**
Gazel 2365
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

'İşk râhına girüp düşdüm belâ
şahrâsına
Vâdi-i miñnetde Mecnün'dur
ayakdaşum benüm

835. **ben:**
Gazel 2366
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bir cür'a ile eyledi gamdan beni
halâş
Anuñ-ıçun ki muğbeçenüñ ben de
hâkiyem

836. **ben:**
Gazel 2367

Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Mağabbet cāmın içelden dilâ ben
derd-i ser çekdüm
Yanaldan âteş-i 'ışka neler çekdüm
neler çekdüm

837. **baña:-a**
Gazel 2368
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Hüsün içinde saña beñzer şâh-ı
zâlim görmedüm
'İşk içinde baña beñzer nâtüvânı
bulmadum

838. **ben:**
Gazel 2368
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Dâyimâ olsun emân içinde ol çok
sevdüğüm
Gerçi kim 'ışkında ben hergiz
emânı bulmadum

839. **benüm:-üm**
Gazel 2369
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Nite kim olmadı hemtâ saña hüsün
içre begüm
Yok-durur derd ü belâ içre benüm
de bedelüm

840. **baña:-a**
Gazel 2369
Mısra: 12
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Mâh u sâl-ıla irem zülfine anuñ
dir-idüm
Fâyide itmedi veh ki baña bu tül-ı
emelüm

841. **baña:-a**
Gazel 2370
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Hâneğâh-ı 'ışk içinde baña oldılar
mürîd
Tavr-ı 'ışkı Vâmıq u Mecnün'a
irşâd eyledüm

842. **ben:**
Gazel 2371

Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Cân u dil derdini 'arz itdüm tabîbe
dir baña
Ölmedin artuk bu derdün ben
devâsın bilmedüm

843. **baña:-a**
Gazel 2371
Mısra: 11
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Baña mihrî olmayup cevri ü cefâsın
afladum
'Âkıbet ammâ anı câna kıyasın
bilmedüm

844. **benüm:-üm**
Gazel 2372
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Boynuma zencîr olaldan zülf-i
leylâlar benüm
Mesken olsa tañ mı Mecnûn gibi
şahrâlar benüm

845. **benüm:-üm**
Gazel 2372
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Boynuma zencîr olaldan zülf-i
leylâlar benüm
Mesken olsa tañ mı Mecnûn gibi
şahrâlar benüm

846. **benüm:-üm**
Gazel 2372
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Âh kim tîr-i cefâdan key ölümlü
hastayam
Kaddümi lâm eyleyelden ol kaşı
yalar benüm

847. **benüm:-üm**
Gazel 2372
Mısra: 12
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Jeng olursa gam degül gamdan
gönül ayînesi
Çün virür kalbe şafâ câm-ı
muşaffâlar benüm

848. **benüm:-üm**
Gazel 2372

Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gözlerüm yaşî ser-â-ser 'âlemi
ğarç eyledi
Kâtedür yaşuma nisbet şimdi
deryâlar benüm

849. **benüm:-üm**
Gazel 2372
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İnlerem bülbül gibi her dem
nevâda râstı
Gözüme duş olalı gül yüzlü
ra'nâlar benüm

850. **baña:-a**
Gazel 2372
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Re'y idersin zâhidâ maḥbûb u
meyden geç diyü
Togrusu hoş gelmemişdür baña bu
râ'lar benüm

851. **baña:-a**
Gazel 2372
Mısra: 14
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Meclis-i ğamda Muḥibbî nâle
kılısam inlesem
Baña âheng için inler tâ seḥer
nâlar benüm

852. **benüm:-üm**
Gazel 2375
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Noḡtaldur muşhaf-ı rüyunda yir
yir ḥâller
Târ-ı zülfüñ her biri müşg-i
Tatâr'umdur benüm

853. **ben:**
Gazel 2375
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Aña şâdam sordılar ben bülbülün ol
gül didi
Gülşen-i ḥüsnüme karşı zâr u
zârumdur benüm

854. **benüm:-üm**
Gazel 2375

Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Aña şâdam sordılar ben bülbülün ol
gül didi
Gülşen-i ḥüsnüme karşı zâr u
zârumdur benüm

855. **benüm:-üm**
Gazel 2375
Mısra: 14
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İy Muḥibbî gülşen içre görinen
nergis degül
Muntazır dildâra çeşm-i
intizârumdur benüm

856. **benüm:-üm**
Gazel 2375
Mısra: 12
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gitdi elden cân u dil didüm gülüp
gamzeñ didi
Varımaz bir yire şayd-ı zaḥm-
dârumdur benüm

857. **benüm:-üm**
Gazel 2375
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ölicev sevdâ-yı zülfüñle melekler
çeşmine
Tütüyâ didükleri ḥâk-i ğubârumdur
benüm

858. **baña:-a**
Gazel 2376
Mısra: 5
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Zâhîde kevşer ü baña leb-i yâr
Var her kesde bir heves n'idelüm

859. **ben:**
Gazel 2377
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sînede 'ışk ezel ben bilürem
Her ne cevri itse güzel ben bilürem

860. **ben:**
Gazel 2377
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sinede 'ıŖk ezel ben bilürem
Her ne cevritse güzel ben bilürem

861. **baña:-a**
Gazel 2377

Mısra: 3
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ğuşşa-i derd ü gamı gel baña sor
Bir bir idem anı hâll ben bilürem

862. **ben:**
Gazel 2377

Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ğuşşa-i derd ü gamı gel baña sor
Bir bir idem anı hâll ben bilürem

863. **baña:-a**
Gazel 2377

Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Her ne cevritse ü cefâ gelür senden
Cümlesin baña mehel ben bilürem

864. **ben:**
Gazel 2377

Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Her ne cevritse ü cefâ gelür senden
Cümlesin baña mehel ben bilürem

865. **ben:**
Gazel 2377

Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Zülfî sevdâsı Muhibbî yârûñ
Didiler tül-ı emel ben bilürem

866. **ben:**
Gazel 2378

Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Anuñçün sırr-ı 'ıŖkuñı gönül
Manşür'ı fâş itdi
Ser-i zülfeynüñi gördüm ben anı
dâra beñzetdim

867. **benüm:-üm**
Gazel 2381

Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Salınan boynuñda zülfüñ sanma
âhumdur benüm
'Arızuñda hañ degül baht-ı
siyâhumdur benüm

868. **benüm:-üm**
Gazel 2381

Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Salınan boynuñda zülfüñ sanma
âhumdur benüm
'Arızuñda hañ degül baht-ı
siyâhumdur benüm

869. **benüm:-üm**
Gazel 2381

Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ŗağ-ı ebrûsın görüp kaldurma başı
secdeden
Ŗıble hağğı iy Muhibbî
secdegâhumdur benüm

870. **benüm:-üm**
Gazel 2381

Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Cevrit iderse hükm anuñdur mihr
iderse luğ anuñ
Emri cârî kulam ol pâdişâhumdur
benüm

871. **benüm:-üm**
Gazel 2381

Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Şâh-ı 'ıŖk oldum yine âhum livâsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklı
sipâhumdur benüm

872. **benüm:-üm**
Gazel 2381

Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Seni sevdüğüm günâh ise günâhum
haddi yok
Bakmaduğñ yüzüme bildüm
günâhumdur benüm

873. **ben:**
Gazel 2382

Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bâda virür hüsn gibi 'uŖşâkı 'ıŖkun
şarşarı
Anuñ için deŖt-i gamda ben de
hâşâk olmuşam

874. **benüm:-üm**
Gazel 2383

Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Görinen boyumda sanmañ düd-ı
âhumdur benüm
Cürm-i 'ıŖyân-ıla cem' olmuş
günâhumdur benüm

875. **benüm:-üm**
Gazel 2383

Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Görinen boyumda sanmañ düd-ı
âhumdur benüm
Cürm-i 'ıŖyân-ıla cem' olmuş
günâhumdur benüm

876. **benüm:-üm**
Gazel 2383

Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri .

Şâh-ı 'ıŖkam şu 'le-i âhum olalıdan
'alem
Gözlerüm yaşını cem' itdüm
sipâhumdur benüm

877. **benüm:-üm**
Gazel 2404

Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri .

İtleriyle hemdem olmak işiginde ol
şehüñ
Key ulu devlet-durur hem
iftihârumdur benüm

878. **benüm:-üm**
Gazel 2404

Mısra: 12
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri .

Bu Muhibbî gül yüzüñsüz gıceler
tâ şubha dek
Bülbüli bî-hvâb iden bu âh u
zârumdur benüm

879. **benüm:-üm**
Gazel 2405

Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri .

Hicr ile oldu Muhibbî iy şanem
Mecnûn-veş
Göklere çıksa ne tañ bu âh u
efgânüm benüm

880. **benüm:-üm**
Gazel 2406
Mısra: 8
" Ben " birinci teklîk şahıs
zamiri .

Seni sevdüğüm günâh ise günâhum
çok benüm
Yüzüme bakmaduğın bildüm
günâhumdur benüm

881. **benüm:-üm**
Gazel 2407
Mısra: 4
" Ben " birinci teklîk şahıs
zamiri .

‘İşk işin Ferhâd ile Mecnûn’ a kim
teslîm ider
Kalsalar bu devre dirler baña
üstâdum benüm

882. **benüm:-üm**
Gazel 2407
Mısra: 10
" Ben " birinci teklîk şahıs
zamiri .

Pertev-i hüsnün yakar uşbu
Muhibbî bendeni
Sâye salmaz iseñ eger boyı
şimşâdum benüm

883. **benüm:-üm**
Gazel 2431
Mısra: 5
" Ben " birinci teklîk şahıs
zamiri .

Şî r-i pür-süzum benüm gül lâledür
eş‘âr-ı ğayr
Şekker-i şîrîn ile kanda bir ola
engübîn

884. **benüm:-üm**
Gazel 2461
Mısra: 5
" Ben " birinci teklîk şahıs
zamiri .

Şan‘atüm kesbüm benüm ‘ışk-ıla
cânüm bâdedür
Anûn-ıçun pür-hevâyam kâr u bârı
sevmezim

885. **benüm:-üm**
Gazel 2383
Mısra: 6
" Ben " birinci teklîk şahıs
zamiri .

Kim baka gökler yüzine halka
halka görinen
Bilmeyen bilsün ki ejder gibi
âhumdur benüm

886. **benüm:-üm**
Gazel 2383
Mısra: 8
" Ben " birinci teklîk şahıs
zamiri .

Umaram ‘afv ide yuya uşbu yüzüm
karasın
Luftî çok ihsânı cömerd İlâhumdur
benüm

887. **benüm:-üm**
Gazel 2383
Mısra: 10
" Ben " birinci teklîk şahıs
zamiri .

Khahr u luftin eylemişdür bu
Muhibbî ihtiyâr
Zîra kim bir bendeyem ol
pâdişâhumdur benüm

888. **benüm:-üm**
Gazel 2389
Mısra: 1
" Ben " birinci teklîk şahıs
zamiri .

Senden özge benüm ‘âlemde
bulınmaya kesüm
Saña irmekdür döst hevâ vü
hevesüm

889. **benüm:-üm**
Gazel 2389
Mısra: 10
" Ben " birinci teklîk şahıs
zamiri .

Var kapuñda Muhibbî gibi biñ
bendelerün
Senden özge benüm ‘âlemde
bulınmaya kesüm

890. **benüm:-üm**
Gazel 2390
Mısra: 1
" Ben " birinci teklîk şahıs
zamiri .

Yazılan levh-i dil üzre âh
şâhumdur benüm
Ben kemîne bendeyem ol
pâdişâhumdur benüm

891. **ben:**
Gazel 2390
Mısra: 2
" Ben " birinci teklîk şahıs
zamiri .

Yazılan levh-i dil üzre âh
şâhumdur benüm
Ben kemîne bendeyem ol
pâdişâhumdur benüm

892. **benüm:-üm**
Gazel 2390
Mısra: 2
" Ben " birinci teklîk şahıs
zamiri .

Yazılan levh-i dil üzre âh
şâhumdur benüm
Ben kemîne bendeyem ol
pâdişâhumdur benüm

893. **benüm:-üm**
Gazel 2390
Mısra: 4
" Ben " birinci teklîk şahıs
zamiri .

Pehlevân-ı ‘ışkam çü kimdür gelen
meydânuma
Vâmîk u Ferhâd u Mecnun dest-
yârumdur benüm

894. **baña:-a**
Gazel 2390
Mısra: 5
" Ben " birinci teklîk şahıs
zamiri .

Çok cefâ vü cevr gördün gel usan
dirler baña
Anı bilmezler ki ol ‘âlemde
dârumdur benüm

895. **benüm:-üm**
Gazel 2390
Mısra: 6
" Ben " birinci teklîk şahıs
zamiri .

Çok cefâ vü cevr gördün gel usan
dirler baña
Anı bilmezler ki ol ‘âlemde
dârumdur benüm

896. **benüm:-üm**
Gazel 2390
Mısra: 8
" Ben " birinci teklîk şahıs
zamiri .

Giceler zülfi hayâli ile ger seyr
eylesem
Düd-ı âhum başum üzre şeb-
külâhumdur benüm

897. **benüm:-üm**
Gazel 2390
Mısra: 14
" Ben " birinci teklîk şahıs
zamiri .

İy Muhibbî kim-durur 'ışkuma
inkâr eyleye
Rûy-ı zerdüm eşk-i çeşmüm çün
güvâhumdur benüm

898. **ben:**

Gazel 2391

Mısra: 2

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ol güzeller şâhınıñ çün bende-i
dergâhıyam
Tañ midür dirsem cihânuñ ser-te-
ser ben şâhıyam

899. **ben:**

Gazel 2392

Mısra: 7

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Her kaçan 'ışk âteşini ben uyarsam
sînede
Düd-ı âhumla cihân mülkin siyeh-
püş eyleyem

900. **ben:**

Gazel 2393

Mısra: 8

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Degülken kimseye kudret hüma
murğını şayd itmek
Çün aña himmetüm bâzın salup
ben anı aldurdum

901. **ben:**

Gazel 2394

Mısra: 8

"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Gerçi 'ışkuñ rüyümü hâk itdi soñra
kıldı zer
Ben de iksîr-i vücüdüm hâkini zer
eyleyem

902. **ben:**

Gazel 2394

Mısra: 10

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İy Muhibbî şükr kıl itdün şanemler
terkini
Hâşa-lillâh bir dañı ben kâr-ı Äzer
eyleyem

903. **ben:**

Gazel 2395

Mısra: 4

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sâkiyâ sundum elüm sen dañı sun
peymâneyi
Yâduña nüş itmege ben 'ahd ü
peymân eyledüm

904. **ben:**

Gazel 2397

Mısra: 2

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bir yaña devrân cefâsı bir yaña
cânâne hem
Bulmadum derdüme çäre kıydum
ancak câna ben

905. **ben:**

Gazel 2398

Mısra: 4

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ola ki bir kadem basa gelüp
ruhsâruma diyü
Düşüben yolları üzre ben anuñ
hâksâr oldum

906. **baña:-a**

Gazel 2398

Mısra: 7

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Hezârân luñf-ıla dilber baña keşf
eyledi râzın
Ölürsem itmeyem ifşâ ben anı
râzdâr oldum

907. **ben:**

Gazel 2398

Mısra: 8

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Hezârân luñf-ıla dilber baña keşf
eyledi râzın
Ölürsem itmeyem ifşâ ben anı
râzdâr oldum

908. **baña:-a**

Gazel 2399

Mısra: 1

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gelür sende baña luñf u keremden
soñra verhem hem
Nitekim şâdılık ardınca irişür belâ
gam hem

909. **baña:-a**

Gazel 2399

Mısra: 4

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sipâh itsem n'ola yaşum yine
sultân-ı 'ışk oldum
Şikâf-ı sîneden âhum 'alemdür
baña ol dem hem

910. **benüm:-üm**

Gazel 2400

Mısra: 6

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Dimiş idüm eylesem yoluña
cânımı fedâ
Dönüşüm yokdur bu sözden bir-
durur benüm sözüm

911. **benüm:-üm**

Gazel 2402

Mısra: 2

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Su terâzûsı olupdur oñmaduk
başum benüm
Anuñ-ıçun her taraf turmaz akar
yaşum benüm

912. **beñüñe:-üñ, -e**

Gazel 2403

Mısra: 2

Yüzde ve vücutta bulunan tabi
ufak ve siyah noktalar, ben, hal.

Yaraşur sünbülüne 'anber-sâdur
dir-isem
'Arızuñda beñüñe müşg-i Hıñâ'dur
dir-isem

913. **baña:-a**

Gazel 2414

Mısra: 8

"Ben" birinci tekil kişi zamiri
.

Leylî saçuñ zencîrini tak boynuma
iy serv-i nâz
Çün kim müsellemdür baña
dîvâneym mülk-i cünün

914. **baña:-a**

Gazel 2404

Mısra: 5

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Vâdî-i gamda hemân säyem baña
hem-râhdur
Ger sorarsañ göz yaşından eski
yârumdur benüm

915. **ben:**

Gazel 2412

Mısra: 1

"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Añlamaz-ıdum ezelden ben
güzeller hey'etin
'Aşık oldum 'ışık öğretti baña
mâhiyyetin

916. **baña:-a**
Gazel 2412
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Añlamaz-ıdum ezelden ben
güzeller hey'etin
'Aşık oldum 'ışık öğretti baña
mâhiyyetin

917. **ben:**
Gazel 2412
Mısra: 8
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Kimi Naşrânî kimi didi Yahūdî
kim Mecūs
Ben raqîbüñ bilmedüm 'âlemde
nedür milletin

918. **ben:**
Gazel 2413
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Şîrîn lebüñüñ midhatini ideli tekrâr
Ger dirse Muhibbî n'ola şîrîn
şuhenem ben

919. **ben:**
Gazel 2415
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Perî dirsem n'ola ben saña iy cân
Olursın bir nefes içinde pinhân

920. **baña:-a**
Gazel 2418
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Her ne deñlü cevri iderse ol
vefâdan yig baña
'Aşık-ı dil-ħastedür derdüñe
dermândur diyen

921. **ben:**
Gazel 2420
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Leb-i şîrîne virüp cânımı Ferhâd-
sıfat

Ben de 'aşıklar arasında eyü ad
ideyin

922. **ben:**
Gazel 2422
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Küh-ı 'ışkuñda ben olmışdum ezeli
sergerdân
Kühken almamış-ıdı eline tüşelerin

923. **ben:**
Gazel 2425
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Didüm bildüñ mi iy dilber belâ
kühında ben zârı
Didi ol Ĥusrev-i Şîrîn-dehen
Ferhâd'a beñzersin

924. **ben:**
Gazel 2427
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İstedüñ cân u dilüm itdüm fedâ
Ne buyursañ turmuşam fermâna
ben

925. **ben:**
Gazel 2428
Mısra: 7
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Kühşâr-ı ğamda ben bî-çâre
sergerdân-ıdum
Ĝarķa virdi eşk-i çeşmüm oldu
bahr-ı bî-kerân

926. **ben:**
Gazel 2430
Mısra: 1
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri .

Şem'-i ĥüsne karşı olup yanmaga
pervâne ben
Zülfî zencîrin göreliden olmuşam
dîvâne ben

927. **ben:**
Gazel 2433
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri .

Yârüñ Muhibbî gün yüzine kim
nazar ide
Eydür ben anı mäh-ı şeb-ârâya
virmezsin

928. **ben:**
Gazel 2430
Mısra: 2
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Şem'-i ĥüsne karşı olup yanmaga
pervâne ben
Zülfî zencîrin göreliden olmuşam
dîvâne ben

929. **ben:**
Gazel 2430
Mısra: 4
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Niçe pinhan itmeyem sînemde
'ışkuñ gencini
Almışam rûz-ı ezelde anı naķd-i
câna ben

930. **ben:**
Gazel 2430
Mısra: 6
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Naķş kıldum iy şanem dilde
ĥayâlüñ naķşını
Tañ midur dirsem eger bu sîneme
büthâne ben

931. **ben:**
Gazel 2430
Mısra: 8
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Yanuma düşmiş gider derd ü belâ
sâyem gibi
Sanmañuz tenhâ varam bu vâdî-i
hicrâna ben

932. **ben:**
Gazel 2430
Mısra: 10
"Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

İy Muhibbî râyegân zülfine bulur
dest-res
Kâşkî olsam şabâ 'âlemde yâĥüd
şâne ben

933. **ben:**
Gazel 2434
Mısra: 1
"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.

Çâre eyleñ döstlar ben 'aşık-ı
şeydâ-y-ıçun
Cân lebe geldi dirîĝâ ol melek-
sîmâ-y-ıçun

934. **ben:**
Gazel 2434
Mısra: 7
" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Dem-be-dem mestâne çeşmün tır
atar ben hastaya
Didi dil kûrbân olayın ben o kaşı
yay-ıçun

935. **ben:**
Gazel 2434
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Dem-be-dem mestâne çeşmün tır
atar ben hastaya
Didi dil kûrbân olayın ben o kaşı
yay-ıçun

936. **ben:**
Gazel 2433
Mısra: 6
" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Didüm ki sāyeñe varup iy dōst hoş
geçem
Didi ki ben günüm saña hıç saya
virmezsin

937. **baña:-a**
Gazel 2437
Mısra: 4
" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri .

Eyledi kendüye muqarreb beni
sultān-ı 'ışk
Egnüme geydürdi teşriften baña
gam hil' atin

938. **ben:**
Gazel 2438
Mısra: 1
" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Ben bilürem kimse bilmez
'ışkuñuñ keyfiyetin
Baña sor taqrır ideyim saña bir bir
hâletin

939. **baña:-a**
Gazel 2438
Mısra: 2
" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Ben bilürem kimse bilmez
'ışkuñuñ keyfiyetin
Baña sor taqrır ideyim saña bir bir
hâletin

940. **baña:-a**
Gazel 2438
Mısra: 5
" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Zāhid-i şādık degüldür baña
satmasun riyā
Bilmişemdür çünkü ben çokdan
anuñ māhiyyetin

941. **ben:**
Gazel 2438
Mısra: 6
" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Zāhid-i şādık degüldür baña
satmasun riyā
Bilmişemdür çünkü ben çokdan
anuñ māhiyyetin

942. **benüm:-üm**
Gazel 2439
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Ġam meclisinde yandugumı şem'
ışidüp
Başum ucına geldi benüm
aglamag-ıçun

943. **ben:**
Gazel 2440
Mısra: 7
" Ben " birinci teklik şahıs
zamir.

Aldayup bir büsesin aldum virüp
ben cān u dil
Didüm iy ārām-ı cān bir dağı
aldanmaz mısın

944. **benümle:-üm, -le**
Gazel 2442
Mısra: 1
" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Her kim benümle işide yārum
hikāyetin
Ferhād birle añmaya Şirīn
rivāyetin

945. **ben:**
Gazel 2443
Mısra: 3
" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Ġamzeñ-ile zülfüne iy dōst ben
sundum boyın
Dilese katl eylesün dilese ber-dār
eylesün

946. **baña:-a**
Gazel 2444
Mısra: 2
" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

'İyd irişi çün tavāf-ı kûy-ı
dilberdür bugün
Ka'be' dür kûy-ı baña bil hacc-ı
ekberdür bugün

947. **ben:**
Gazel 2444
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

'İyde irdi her kişi şādān u hāndān
seyr ider
Ben seni gördüm benüm 'iydüm
mükerrerdür bugün

948. **benüm:-üm**
Gazel 2444
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

'İyde irdi her kişi şādān u hāndān
seyr ider
Ben seni gördüm benüm 'iydüm
mükerrerdür bugün

949. **ben:**
Gazel 2445
Mısra: 4
" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

İy şanem sīnemde cā çün eyledi
mihruñ odı
Çekmezem ben gayrı dāğ-ı
āteşinüñ minnetin

950. **baña:-a**
Gazel 2445
Mısra: 5
" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri .

Yüzünü gördükde cān virmek
mukarrerken baña
Hiç revā mıdur çekem āh u eninüñ
minnetin

951. **baña:-a**
Gazel 2445
Mısra: 8
" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri .

Olmuşamdur çünkü istiğnā-y-ıla
'Ankā-yı Kāf
Baña 'arz itmeñ semā-y-ıla
zemīnüñ minnetin

952. **ben:**
Gazel 2446
Mısra: 1
"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Seyri iderken gün gibi gördüm çün
ol meh-rüyi ben
Dağı ol demden berü itdüm haram
uyhuyı ben

953. **ben:**
Gazel 2446
Mısra: 3
"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Elüme aldum yine çün ben
kemend-i ahümü
Umaram şayd eyleyem ol gözleri
ahüyü ben

954. **ben:**
Gazel 2446
Mısra: 4
"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Elüme aldum yine çün ben
kemend-i ahümü
Umaram şayd eyleyem ol gözleri
ahüyü ben

955. **baña:-a**
Gazel 2446
Mısra: 5
"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Cevri çok meh-ruları sevmek çü
'adeddür baña
Ne olar terk-i cefâ eyler ne ol bed-
hüyü ben

956. **ben:**
Gazel 2446
Mısra: 6
"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Cevri çok meh-ruları sevmek çü
'adeddür baña
Ne olar terk-i cefâ eyler ne ol bed-
hüyü ben

957. **ben:**
Gazel 2446
Mısra: 8
"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Tâze cân virdün getürdün büy-ı
zülfin iy şabâ
Çok zamandır özlemişdüm ol saç
gül-büyü ben

958. **ben:**
Gazel 2446
Mısra: 10
"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Meyli var gördüm Muhibbî şî'rine
cânänenün
Şahrem teşhîr kıldum ol gözi
cädüyü ben

959. **ben:**
Gazel 2454
Mısra: 1
"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Nâr-ı gam ile niçeye dek böyle
yanam ben
Olmaya 'aceb tatlu cânumdan
usanam ben

960. **ben:**
Gazel 2454
Mısra: 2
"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Nâr-ı gam ile niçeye dek böyle
yanam ben
Olmaya 'aceb tatlu cânumdan
usanam ben

961. **ben:**
Gazel 2454
Mısra: 10
"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Geşt itdi cihan mülkini bulmadı
Muhibbî
Bir yâr vefâ ehli ki hâlümü diyem
ben

962. **benüm:-üm**
Gazel 2454
Mısra: 3
"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Derdâ ki benüm hâlümü hiç
kimsene bilmez
Her derdi çeken var-ısa 'âlemde
benem ben

963. **benem:-em**
Gazel 2454
Mısra: 4
"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Derdâ ki benüm hâlümü hiç
kimsene bilmez
Her derdi çeken var-ısa 'âlemde
benem ben

964. **ben:**
Gazel 2454
Mısra: 4
"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Derdâ ki benüm hâlümü hiç
kimsene bilmez
Her derdi çeken var-ısa 'âlemde
benem ben

965. **ben:**
Gazel 2454
Mısra: 8
"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Kısmet bu-y-ımış çünkü dilâ rüz-ı
ezelde
Ah eyleyelim bir yaña sen bir
yaña hem ben

966. **ben:**
Gazel 2454
Mısra: 6
"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Nâlân oluban her gice ben meclis-i
gamda
Her lahza figân idici ol bezme
benem ben

967. **ben:**
Gazel 2454
Mısra: 5
"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Nâlân oluban her gice ben meclis-i
gamda
Her lahza figân idici ol bezme
benem ben

968. **ben:**
Gazel 2460
Mısra: 1
"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Nigârâ görmedüm senden vefâ ben
Anuñçün saña direm pür-cefâ ben

969. **ben:**
Gazel 2460
Mısra: 2
"Ben" birinci teklık şahıs
zamiri.

Nigârâ görmedüm senden vefâ ben
Anuñçün saña direm pür-cefâ ben

970. **ben:**
Gazel 2460
Mısra: 10

" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Ğamuñ dilden degül bir lahza hālī
Olaldan 'ışkuñ-ıla aşınā ben

971. ben:

Gazel 2460

Mısra: 16

" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Niçe meh-pāreler sevdi Muhibbī
Senüñ tek görmedüm bir pür cefā
ben

972. ben:

Gazel 2460

Mısra: 14

" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Gözüme almayam ben tütüyāyı
İdelden hāk-i pāyın tütüyā ben

973. ben:

Gazel 2460

Mısra: 12

" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Nigāruñ zülfi çevgānına başum
Dimişdüm top idem itdüm edā ben

974. ben:

Gazel 2460

Mısra: 8

" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Varaydum Ka'be-i küyına yāruñ
Görürdüm Merve hākkiyçün Şafā
ben

975. ben:

Gazel 2460

Mısra: 6

" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Lebinden özge yokdur baña
dermān
Ṭabībā istemem derde devā ben

976. ben:

Gazel 2460

Mısra: 4

" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Yüzüñi görelī iy yār-ı cānī
Oluram günde yüz kez mübtelā
ben

977. baña:-a

Gazel 2460

Mısra: 5

" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Lebinden özge yokdur baña
dermān
Ṭabībā istemem derde devā ben

978. ben:

Gazel 2460

Mısra: 13

" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Gözüme almayam ben tütüyāyı
İdelden hāk-i pāyın tütüyā ben

979. ben:

Gazel 2461

Mısra: 1

" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Hîç olur mı kim diyem ben gül'
izārī sevmezsin
Bu kadar vardur diyem yanuñda
hārī sevmezsin

980. ben:

Gazel 2463

Mısra: 1

" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri .

Lebleri devrinde hergiz bakmayam
şahbāya ben
Serv ḳaddi var-iken meyl itmeyem
tübāya ben

981. ben:

Gazel 2463

Mısra: 2

" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Lebleri devrinde hergiz bakmayam
şahbāya ben
Serv ḳaddi var-iken meyl itmeyem
tübāya ben

982. ben:

Gazel 2463

Mısra: 4

" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

La'l-i nābın istedükçe gösterür
ferdā yüzün
Korkum oldur kim ölem
irişmeyem ferdāya ben

983. ben:

Gazel 2463

Mısra: 6

" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Hüsñ dükkānında ğayrılar irüp
şeftālūya
Āh kim ancak irişdüm n' eyleyem
ayvāya ben

984. ben:

Gazel 2463

Mısra: 8

" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Nāleme dün ğiçe ğam bezminde
āheng eyledi
Ol sebebdendür ki üstād
olmışamdur nāya ben

985. ben:

Gazel 2463

Mısra: 10

" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Başuma sevdā-yı zülfi bir uzun
sevdā imiş
Virmeseydüm dil Muhibbī zülfi-
'anber-sāya ben

986. ben:

Gazel 2466

Mısra: 7

" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri .

La'l-i şirīnūñe cānā ben niçe cān
virmeyem
Bu tārīḳ-i 'ışḳda eksük miyem
Ferhād'dan

987. baña:-a

Gazel 2467

Mısra: 8

" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Vefā ister egerçi cümle uşşāk
Velī cevri baña yigdür vefādan

988. ben:

Gazel 2469

Mısra: 1

" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri .

Bilmeden dil virmiş oldum zülfi
'anber-sāya ben
Āh kim düşdüm bir olmaz bir uzun
sevdāya ben

989. ben:

Gazel 2469

Mısra: 2

" Ben " birinci teklik şahıs
zamiri.

Bilmeden dil virmiş oldum zülfi
'anber-sāya ben

Åh kim düşdüm bir olmaz bir uzun
sevdäya ben

990. **ben:**
Gazel 2469
Mısra: 4
" Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Çekmedi Ferhād u Mecnūn gerçi
'ışkuñ yayını
Himmet eyleñ el urayın dōstlar ol
yaya ben

991. **ben:**
Gazel 2469
Mısra: 6
" Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sorma Mecnūn'a rumuz-ı 'ışkı gel
sen sor baña
Kādir olmadı cevāba sordum ol
şeydäya ben

992. **ben:**
Gazel 2469
Mısra: 8
" Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Zerre-veş kıldı hevā-yı 'ışk
sergerdān beni
İrmedüm derdā ki ol mihr-i cihan-
ārāya ben

993. **ben:**
Gazel 2469
Mısra: 14
" Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Hāk-i rāh-ı 'ışk Muhibbī başa
devlet tācidur
Rağbet itmezsem 'aceb mi efser-i
Dārā'ya ben

994. **ben:**
Gazel 2469
Mısra: 12
" Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Şi'r-i pür-süzum dahı rengin
düşerdi dōstlar
Meclis içre tutmasaydum gūşımı
ger nāya ben

995. **ben:**
Gazel 2469
Mısra: 10
" Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Garğ-ı bañr-ı 'ışk olup buldum
mağabbet cevherin

Hamdü-lillāh virmedüm 'ālemde
dil dünyāya ben

996. **beni:-i**
Gazel 2469
Mısra: 7
" Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Zerre-veş kıldı hevā-yı 'ışk
sergerdān beni
İrmedüm derdā ki ol mihr-i cihan-
ārāya ben

997. **beni:-i**
Gazel 2476
Mısra: 7
" Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Bir lahza koya ger ser-i küyına
beni yār
Yig görünür ol ravza-i rızvān
vañenden

998. **beni:-i**
Gazel 2481
Mısra: 10
" Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Muhibbī virmeyem dirdüm didi
meh-rūlara hergiz
Beni yoldan çıkarar āh bu gözi ile
o kaş olsun

999. **beni:-i**
Gazel 2490
Mısra: 10
" Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Garğ olupdur gözlerüm yaşına
merdümler Muhib
Bilmeye şimden girü gelse beni
uyhu diyen

1000. **baña:-a**
Gazel 2469
Mısra: 5
" Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sorma Mecnūn'a rumuz-ı 'ışkı gel
sen sor baña
Kādir olmadı cevāba sordum ol
şeydäya ben

1001. **ben:**
Gazel 2471
Mısra: 2
" Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ben umardum ki seni derdüme
dermān idesin

Ka'be küyuñda bu ben dervīşi
kurbān idesin

1002. **benüm:-iim**
Gazel 2473
Mısra: 3
" Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

La'le dönsün bagrumñ hūnı
benüm iy seng-dil
Kıymeti olsun ziyāde dürr ü
mercān olmasun

1003. **ben:**
Gazel 2474
Mısra: 4
" Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Sordum 'ışkuñ bilinmedi kārı
Ben didüm özge kār imişsin sen

1004. **ben:**
Gazel 2477
Mısra: 8
" Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gözüm saqqā olup her dem sular
dıldāruñ ışigin
Müjem cārub olup eydür o derde
ben de ferrāşın

1005. **ben:**
Gazel 2479
Mısra: 2
" Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Gün gibi yine tūlū' itdi o meh-rū
hñeden
Ummaz-ıdum bu kadar luñfi ben ol
cānāneden

1006. **ben:**
Gazel 2479
Mısra: 3
" Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Ruñlaruñ şevkine sırsam n'ola ben
peymāneyi
Devr-i gülde tevbe sınır nite kim
peymāneden

1007. **ben:**
Gazel 2479
Mısra: 8
" Ben" birinci teklik şahıs
zamiri.

Şāne ile zūlfūni yine perīşān
eyledüñ
Ben perīşān-dil şikāyet itmeye mi
şāneden

1008. **baña:-a**
Gazel 2481
Mısra: 1
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri .

İrişen dest-i cevruñden baña tîr-ile
taş olsun
Birisine siper sîne birine karşı baş
olsun

1009. **baña:-a**
Gazel 2481
Mısra: 3
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri .

Geyürdi dîdeler baña yine hil'at
ser-â-serler
Didüm pâyende ol her dem geyür
rengin çumâş olsun

1010. **baña:-a**
Gazel 2482
Mısra: 6
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri .

Niçe vaşf ideyim ruḥşaruñ iy döst
Baña yig görünüñ bağ-ı iremden

1011. **baña:-a**
Gazel 2482
Mısra: 7
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri .

Baña derdüñ senüñ dermân gibidür
Ebed kurtılmayam istersem emden

1012. **benüm:-üm**
Gazel 2484
Mısra: 4
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri .

Göreliden gün yüzün hâyranuñ
oldum
Benüm bu hâlümde halk oldu ḥayrân

1013. **baña:-a**
Gazel 2486
Mısra: 4
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri .

Sorma her bir nâ-kese ol 'ışkdan
virmez ḥaber
Sor baña kim ben saña 'ışkuñ
diyem mâhiyyetin

1014. **ben:**
Gazel 2486
Mısra: 4

"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri .

Sorma her bir nâ-kese ol 'ışkdan
virmez ḥaber
Sor baña kim ben saña 'ışkuñ
diyem mâhiyyetin

1015. **ben:**
Gazel 2488
Mısra: 4
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri .

Sâğar-ı serden içerler ehl-i 'ışk
ḥün-ı ciger
Yaluñuz bir ben degülem 'ışk-ıla
yâ hû diyen

1016. **beni:-i**
Gazel 2490
Mısra: 1
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri .

Eyledi mecnûn beni ol gözleri âhû
diyen
Boynumı bend eyledi ol sünbül-i
gîsû diyen

1017. **ben:**
Gazel 2490
Mısra: 4
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri .

Ehl-i 'ışkuñ kâse-i serden-durur
peymânesi
Anı evvel ben idüm nüş eyleyüp yâ
hû diyen

1018. **baña:-a**
Gazel 2490
Mısra: 5
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri .

Mâh-ı nevdür görünür baña hilâli
kaşlaruñ
Re'y-kecdür saña iy mâhum
kemân-ebür diyen

1019. **ben:**
Gazel 2492
Mısra: 5
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri .

Sînem üzre çekmiş-idüm ben
elifler şevkuñe
Yoğ-iken gülşende gül daḥı nişân
hem tâkden

1020. **ben:**
Gazel 2499
Mısra: 7

"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri .

Güş iden ben bülbül-i şürîdenüñ
feryâdını
Bir naẓar kılsun gülün ḥâr-ıla
bendin gözle sen

1021. **ben:**
Gazel 2500
Mısra: 4
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri .

Cânânı sevdim cân-ıla doldı
derünüm kan-ıla
Koñ âteş-i hicrân-ıla ben kâl olayın
bir zamân

1022. **ben:**
Gazel 2500
Mısra: 7
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri .

'İşkuñla bir dîvâneyem sen şem' ü
ben pervâneyem
Yanmakda çün merdâneyem bî-bâl
olayın bir zamân

1023. **beni:-i**
Gazel 2001
Mısra: 3
"Ben" birinci teklîk zamiri .

Ger yakarsañ âteş-i hicrâna iy
dilber beni
'İşkuñ-ıla cân virem dönmege
yokdur ihtimâl

1024. **ben:**
Gazel 2455
Mısra: 6
"Ben" birinci teklîk şahıs
zamiri .

İsterem zülf-i siyehkârı için
cânüm virem
İy şeb-i gam n'ola ben bîmâra
imdâd idesin

bend:

1. **bend-ile:-ile**
Gazel 2183
Mısra: 8
Esir, tutsak, bağılı kimse.

Çünkü ten zindân-ı cândur eyle
tîḡuñla ḥalâş
Ḥayra gir âzâde eyle bend-ile
zindânüñam

2. **bendi:-i**
Gazel 2223

Mısra: 4
Bağ.

Hālını görüp zülfine dil murğı oldu
bend
Baña bu bendi geçmedi illâ ki dâne
hem

3. **bendine**: -i, -n, -e
Gazel 2286
Mısra: 7
Boğum, halka.

Dutılsam zülfünüñ bendine âhir
Ebed kurtılmasam ben ya sır olsam

4. **bend**:
Gazel 2309
Mısra: 3
Bağ. || Boğum, halka, mafsal.

Leyli zülfin bend idem boynuma
ben Mecnûn-vâr
Kûy-ı dilberde yürür dîvâne bir
abdâl olam

5. **bend**:
Gazel 2490
Mısra: 2
Bağ.

Eyledi mecnûn beni ol gözleri âhû
diyen
Boynumu bend eyledi ol sünbül-i
gîsû diyen

6. **bend**:
Gazel 2499
Mısra: 2
Bağ.

Gör nice cevân ider bu dil
semendin gözle sen
Ehl-i 'ışka bend için zülfi
kemendin gözle sen

7. **bendin**: -i, -n
Gazel 2499
Mısra: 8
Bağ.

Güş iden ben bülbül-i şüridenüñ
feryadını
Bir nazar kılsun gülün hâr-ıla
bendin gözle sen

bend eyle-

1. **bend eyle-**:
Gazel 2060
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Bağlamak. || Kendisine bağlamak.

Boynı baglu kuluñam zülfüne bend
eyle beni
Kendümi asmag-ıçun karşı gelen
dâra benem

2. **bend eyle-**:
Gazel 2099
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Kendisine bağlamak.

Niçe diller baglayup âhir beni bend
eyledün
Hiç teraħhum itmedün iy zülfi
tarrârum benüm

bend id-

1. **bend id-**:
Gazel 2106
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Bağlamak. || Tutsak etmek.

Umaram zülfün-ile cân u dili bend
idesin
Olmaga ħabs-i ebed çâh-ı
zenaħdâna varam

2. **bend id-**:
Gazel 2122
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Kul, köle yapmak.

Bir saçı leylâya bend idüp dil-i
dîvâneyi
İy Muħibbî 'ışk ara Mecnûn'a
akrân eylesem

bend it-

1. **bend it-**:
Gazel 2027
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Bağlamak. || Emir, hüküm altına almak.

Ger günâh-ısa Muħibbî seni
cândan sevdiğü
Zülfüne bend it anı ħabs-i
zenaħdân eylegil

2. **bend it-**:
Gazel 2027
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Bağlamak. || Emir, hüküm altına almak.

Ger günâh-ısa Muħibbî seni
cândan sevdiğü
Zülfüne bend it anı ħabs-i
zenaħdân eylegil

bend it-

1. **bend it-**:
Gazel 2281
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Bağlamak, hükmü altına almak.

Didüm dil murğını dutup ser-i
zülfinde bend itdüm
Didi hey dermdend diller alur
'âlemde şayyâdam

bend kıl-

1. **bend kıl-**:
Gazel 2300
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Bağlamak, zincire vurmak.

Bend kılduñ iy şeh-i ħübân gönül
şahbâzını
Nâlemi pâyına lâyıķ budur anuñ zil
kılam

bend ol-

1. **bend ol-**:
Gazel 2045
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Bağlamak.

İki zülf-i 'anberinüñ çöz ruĥ-ı
zîbâya sal
Bend olan 'aşıkları cem' eyle bir
pâya sal

2. **bend ol-**:
Gazel 2095
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Bağ olmak, bağlamak.

İy Muħibbî dâne-i ħâlin görüp bu
murğ-ı dil
Bend oldı bilmedi zülfi imiş
dânum benüm

3. **bend ol-**:
Gazel 2157
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Hüküm ve tesir altına alınmak.

Pendünle nâşihâ beni sanma ki
bend olam
Gönlüm bunı diler ki varup bir
levend olam

4. **bend ol-**:
Gazel 2157

Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Hüküm ve tesir altına alınmak.

Düşdi Muhibbî başuma sevdâ-yı zülfi âh
Anda diler ki bu dil-i dîvâne bend olam

5. **bend ol-:**
Gazel 2223
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Kul, köle olmak, samimiyetle bağlanmak.

Hâlini görüp zülfine dil murğı oldu bend
Baña bu bendi geçmedi illâ ki dâne hem

6. **bend ol-:**
Gazel 2045
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Hüküm ve tesir altına alınmak.

İki zülf-i ‘anberînüñ çöz ruğ-ı zîbâya sal
Bend olan ‘âşık-ları cem‘ eyle bir pâyâ sal

bende:

1. **bende:**
Gazel 2123
Mısra: 6
Kul, köle, abd, memluk.

Zühreyi muṭrib-i meclis idelüm şoḥbete gel
Ḳameri bende vü ḥurşîdi ḡulâm eyleyelüm

2. **bendeye:-(y)e**
Gazel 2132
Mısra: 1
Birine mensup olan, onun hizmetinde bulunan, ona tabi ve taraftar olan kimse. || Esir, tutsak, bağlı kimse.

Ol şâh-ı cihân oldı çü ben bendeye hem-dem
Daḡı yine ben ‘âlem içinde çekerem ḡam

3. **bende:**
Gazel 2183
Mısra: 10
Birine mensup olan, onun hizmetinde bulunan, ona tabi ve taraftar olan kimse.

Kullaruñdandır Muḥibbî çün senüñ bî-zer ḥarîd
Her ne buyursañ buyur kim bende vü fermânuñam

4. **bendesidür:-si, -dür**
Gazel 2236
Mısra: 9
Kul, köle, abd, memluk.

Luṭf-ıla didi Muḥibbî ki kapum bendesidür
Çarḡdan oldı yüce kevkeb-i iḡbâlüm benüm

5. **bende:**
Gazel 2316
Mısra: 1
Birine mensup olan, onun hizmetinde bulunan, ona tabi ve taraftar olan kimse.

Bende oldum bir şehüñ yolına cân ısmarlaram
Her ne kim emr itse ben anı hemân ısmarlaram

6. **bendeñi:-ñ, -i**
Gazel 2327
Mısra: 9
Kul, köle, abd, memluk.

Sanma cevrüñden Muḥibbî bendeñi yüz döndüre
Çekerem cevr ü cefañı tāk olınca tākātüm

7. **bende:**
Gazel 2328
Mısra: 2
Kul, köle, abd, memluk.

Ben helâk oldum ḡamuñdan sen esen ol iy şanem
Şâh sag olsun hezârân bende kim ölse ne ḡam

8. **bendem:-m**
Gazel 2348
Mısra: 4
Kul, köle.

‘Āşık olman olanuñ derd ü belâsı çoḡ olur
Döṣt-lar ḡâlüme kim baksa aña ben bendem

9. **bendeñi:-ñ, -i**
Gazel 2361
Mısra: 9
Kul, köle, abd.

Didüm añmazsın neden cânâ Muḥibbî bendeñi
Didi bilmezsin bil anı ben ferâmüş eyledüm

10. **bendeni:-ñ, -i**
Gazel 2407
Mısra: 9
Kul, köle, abd.

Pertev-i ḡüsnüñ yakar uşbu Muḥibbî bendeni
Sâye salmaz iseñ eger boyı şimşâdum benüm

11. **bendeyem:-(y)em**
Gazel 2383
Mısra: 10
Kul, köle, abd, memluk.

Ḳahr u luṭfn eylemişdür bu Muḥibbî iḡtiyâr
Zîra kim bir bendeyem ol pâdişâhumdur benüm

12. **bendesidür:-si, -dür**
Gazel 2387
Mısra: 2
Esir, tutsak.

Gül gibi dâyimâ her laḡza olḡıl şâd hem
Serv ḡaddüñ bendesidür ‘ar‘ar u şimşâd hem

13. **bendelerüñ:-ler, -üñ**
Gazel 2389
Mısra: 9
Kul, köle, abd, memluk.

Var kapuñda Muḥibbî gibi biñ bendelerüñ
Senden özge benüm ‘âlemd e bulunmaya kesüm

14. **bendeyem:-(y)em**
Gazel 2390
Mısra: 2
Kul, köle, abd, memluk.

Yazılan levḡ-i dil üzre âh şâhumdur benüm
Ben kemîne bendeyem ol pâdişâhumdur benüm

bende ol-:

1. **bende ol-:**
Gazel 2268
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Kul, köle olmak, samimiyetle bağlanmak.

Ne taḡt u tâc u ne milket-i İskender isterem
Bir pâdişâha bende olam ekşer isterem

2. **bende ol-:**
Gazel 2448
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Kul, köle olmak, samimiyetle bağlanmak.

Pâdişâh-iken kapuñda bendeñ
olmaktır murâd
Kim ola istemeye ola ziyâde
devletin

bende-i dergâh:

1. **bende-i dergâh:**
Gazel 2291
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Dergahın kölesi.

Ol güzeller şâhınuñ çün bende-i
dergâhiyam
Tañ midür dirsem cihânuñ ser-te-
ser ben şâhiyam

2. **bende-i dergâh:**
Gazel 2291
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Dergahın kölesi.

Görmedüm bir aña beñzer yüzi
gün alnı kamer
Anuñ-ıçun ol şehüñ ben bende-i
dergâhiyam

3. **bende-i dergâh:**
Gazel 2391
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Sevgilinin dergahının gölesi.

Ol güzeller şâhınuñ çün bende-i
dergâhiyam
Tañ midür dirsem cihânuñ ser-te-
ser ben şâhiyam

bende-i fermân:

1. **bende-i fermân:**
Gazel 2008
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Ferman kölesi, emir kulu.

‘Aşık olup kim ki ‘ışka bende-i
fermân degül
Aña âdem dimeñüz belki bile
hayvân degül

2. **bende-i fermân:**
Gazel 2131
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Emir kulu, fermanlı köle.

Öldürürse emr anuñdur dirgürürse
hüküm anuñ
Her ne kim kılsa ben anuñ bende-i
fermâniyam

bende-i fermânuñ:

1. **bende-i fermânuñ:**
Gazel 2115
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Emirlerinin kölesi.

Yiyeli esrâr-ı ‘ışkı ben senüñ
hayrânuñam
Her ne emr itseñ şehâ ben bende-i
fermânuñam

bende-vâr:

1. **bende-vâr:**
Gazel 2284
Mısra: 7
Köle gibi.

Kullaruñdur hûblar kapuñda durur
bende-vâr
Bu cihâna hüs-n-ile sen şâh-ı
hübânsın begüm

bend-i belâ:

1. **bend-i belâ:**
Gazel 2305
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Keder bağı.

Ârzü idüp ser-i zülf dü-tâyı isterem
Döştlar Mecnün-vâr bend-i belâyı
isterem

bend-i ğam:

1. **bend-i ğam:**
Gazel 2247
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Gam bağı.

Bend-i ğamda kaldum döşüm
rehâyi isterem
Dîdeme cânâ yüzüñden rüşenâyı
isterem

bend-i zülf:

1. **bend-i zülf:**
Gazel 2056
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Sevgilinin saçının bağı.

İstemem cânâ ğamuñdan
kurtuluban şâd olam

Bend-i zülfüne esîrem dimezem
âzâd olam

2. **bend-i zülf:**
Gazel 2070
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Sevgilinin saçının bağı.

Bend-i zülfünde didüm var niçe
biñ şeydâlaruñ
Didi haqqâ bir senüñ tek mübtelâyı
görmedüm

3. **bend-i zülf:**
Gazel 2189
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Saç bağı.

Murğ-ı dil olmaz Muhibbî bend-i
zülfinden halâş
Saña ol yigdür ki cânâ râm-ı
şayyâd eyleyem

4. **bend-i zülf:**
Gazel 2337
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Saçın bağı.

Danışmadan baña tolaşduñ bend-i
zülfine
İy dil belâ vü miñneti saña mehel
didüm

bend-i zülûf:

1. **bend-i zülûf:**
Gazel 2060
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Saçının bağı.

Boynı baglu kuluñam zülfüne bend
eyle beni
Kendümi asmag-ıçun karşı gelen
dâra benem

benefşe:

1. **benefşe:**
Gazel 2451
Mısra: 5
Baharın habercisi olan, mor renkli ve güzel kokulu çiçek; menekşe, sevgilinin yüzünde bulunan ayva tüylerine benzetilir.

Her taraf serv ü gül ü nergis
benefşe yâsemem
Şimdilik ğayet müşerrefür zemîn
ü âsümân

2. **benefşe:**
Gazel 2496

Mısra: 5

Baharın habercisi olan, mor renkli ve güzel kokulu çiçek, menekşe, sevgilinin yüzünde bulunan ayva tüylerine benzetilir.

Bu demi hōş gör benefşe geydi
gevher təcımı
Lâle almışdır ele tolu şarâb-ı
ergüvân

beng:

1. beng:

Gazel 2165

Mısra: 6

Ban otu denen bitki ve bunun afyon gibi uyuşturucu, keyif verici tohumu.

Gülşen içre zâhidâ içdüm şarâb-ı
lâle-reng
Sanma kim hâlvetde senün gibi
ben beng eyledüm

2. beng:

Gazel 2232

Mısra: 6

Ban otu denen bitki ve bunun afyon gibi uyuşturucu, keyif verici tohumu.

Var iken 'âlemde gül gibi şarâb-ı
ergüvân
Rind olan lâyıq mıdır zâhid gibi
beng eyleyem

beñze:

1. beñzerem:--r, -em

Gazel 2169

Mısra: 13

İki kimse veya şey arasında birbirine uygun ve ortak taraflar bulunmak.

Bâde nisbet eylemiş la'lüne dimiş
beñzerem
Ölmez-isem çokdur anuñla
Muhibbî sohbettüm

2. beñzetdüm:--t, -dü, -m

Gazel 2212

Mısra: 7

İki nesne veya kişi arasında ortak yönler bulunmak.

Kamu hübları beñzetdüm nücūma
İçinde ben seni mehtâb kıldum

beñze-:

1. benzedi:-di

Gazel 2144

Mısra: 4

Bazı taraflarıyla veya

bütünüyle başka bir şeyi andırmak, benzemek.

Gözlerüm yaşı Kızılırmag'a döndi
âh kim
Benzedi berg-i hâzâna çehre-i
zerdüm bentüm

2. beñzer:--r, -

Gazel 2019

Mısra: 3

İki kişi veya nesne arasında birbirini andıracak kadar ortak nitelikler bulunmak, andırmak.

Beñzer lebüne gonca dimiş
'ârızuña gül
Her kim dimişse bu sözi didüm
nazar degül

3. beñzer:--r, -

Gazel 2036

Mısra: 9

İki kişi veya nesne arasında birbirini andıracak kadar ortak nitelikler bulunmak, andırmak. || Andırmak, sanısını uyandırmak, ... gibi görünmek.

'Âlem içre saña beñzer pâdişâhum
yok benüm
Var Muhibbî gibi kapuñda senün
biñ niçe kul

4. beñzerem:--r, --em

Gazel 2041

Mısra: 7

İki kimse veya şey arasında birbirine uygun ve ortak taraflar bulunmak. || Ortak tarafları sebebiyle birbirini hatırlatmak, andırmak. || ... gibi görünmek, öyle olduğu zannını uyandırmak.

Hadd-i yâra gülşen içre beñzerem
dimiş meger
Jâlelerden çın şeherde oldı seng-
endâz gül

5. beñzer:-r

Gazel 2137

Mısra: 7

İki kimse veya şey arasında birbirine uygun ve ortak taraflar bulunmak.

Görmedüm bir aña beñzer yüzi gül
alını kâmer
Geşt idüp 'âlemi eñrafı tamâmet
gördüm

6. beñzer:-r

Gazel 2427

Mısra: 1

İki kimse veya şey arasında

birbirine uygun ve ortak taraflar bulunmak.

Çaddüne beñzer senün iy sîm-ten
Gülşen içre görmedüm bir nâr-ven

7. beñzer:-r

Gazel 2178

Mısra: 4

Ortak tarafları sebebiyle birbirini hatırlatmak, andırmak.

Eyülerden eylik öğren sen de ğayra
eylik it
Bu megeldür kararuz üzüme beñzer
çün üzüm

8. beñzer:-r

Gazel 2244

Mısra: 1

Bir kimse veya şeyin başka bir kimse veya şeyle arasında uygun ve benzer taraflar bulmak, gibi olmak.

Beñzer ki senün vaşluña yokdur
liyâkatüm
Bakdukça güneş yüzüne yok zerre
tâkatüm

9. beñzer:-r

Gazel 2262

Mısra: 2

İki kimse veya şey arasında birbirine uygun ve ortak taraflar bulunmak ve ortak tarafları sebebiyle birbirini hatırlatmak, andırmak.

Gerçi çok hûbân-ı 'âlem dîde'em
Saña beñzer kes men ne dîde'em

10. beñzer:-r

Gazel 2285

Mısra: 8

İki kimse veya şey arasında birbirine uygun ve ortak taraflar bulunmak ve ortak tarafları sebebiyle birbirini hatırlatmak, andırmak.

Zâhir olur yüzünde 'arâk
Beñzer ki düşe gül üzre şebnem

11. beñzer:-r

Gazel 2291

Mısra: 5

İki kimse veya şey arasında birbirine uygun ve ortak taraflar bulunmak ve ortak tarafları sebebiyle birbirini hatırlatmak, andırmak.

Görmedüm bir aña beñzer yüzi
gün alını kâmer

Anuñ-içun ol şehûn ben bende-i
dergâhiyam

12. **beñzer:-r**

Gazel 2368

Mısra: 5

*Bir kimse veya şeyin başka
bir kimse veya şeyle arasında
uygun ve benzer taraflar bulmak,
gibi olmak.*

Hüsn içinde saña beñzer şâh-ı
zâlim görmedüm
'İşk içinde baña beñzer nâtüvânı
bulmadum

13. **beñzer:-r**

Gazel 2368

Mısra: 6

*Bir kimse veya şeyin başka
bir kimse veya şeyle arasında
uygun ve benzer taraflar bulmak,
gibi olmak.*

Hüsn içinde saña beñzer şâh-ı
zâlim görmedüm
'İşk içinde baña beñzer nâtüvânı
bulmadum

14. **beñzer:-r**

Gazel 2368

Mısra: 10

*Bir kimse veya şeyin başka
bir kimse veya şeyle arasında
uygun ve benzer taraflar bulmak,
gibi olmak.*

Hâk-i pâyına Muhibbî genc-i
tab' uñ kıl nişâr
Aña beñzer 'âlem içre hürdedâni
bulmadum

15. **beñzer:-r**

Gazel 2400

Mısra: 4

*İki kimse veya şey arasında
birbirine uygun ve ortak taraflar
bulunmak ve ortak tarafları
sebebiyle birbirini hatırlatmak,
andırmak.*

Kalmışam hicrân şebinde toğmadı
şubh-ı vişâl
Şöyle beñzer gıceye tebdil olupdur
gündüzüm

16. **beñzedürler:-d, -ür, -ler**

Gazel 2402

Mısra: 4

*İki nesne veya kişi arasında
ortak yönler bulunmak.*

Bahr-ı eşkümdе görenler bu iki
ebrûlarum
Beñzedürler ser-nigün keştilere
başum benüm

17. **beñzer:-r**

Gazel 2402

Mısra: 16

*Bir kimse veya şeyin başka
bir kimse veya şeyle arasında
uygun ve benzer taraflar bulmak,
gibi olmak.*

Gördi dilber bu Muhibbî 'ışk-ıla
dîvânedür
Didi yokdur saña beñzer rind ü
kallâşum benüm

18. **beñzedi:-di**

Gazel 2416

Mısra: 9

*Ortak tarafları sebebiyle
birbirini hatırlatmak, andırmak.*

Beñzedi nazmuñ Muhibbî yine şâfi
gevhere
Bilmez anuñ kadrini şarrâf-ı 'irfân
olmayan

19. **beñzedürler:-dür, -ler**

Gazel 2423

Mısra: 5

*Bir kimse veya şeyin başka
bir kimse veya şeyle arasında
uygun ve benzer taraflar bulmak.*

Beñzedürler kevkebe bu kaçtre
kaçtre eşkümi
Penbe-i dâgum gören dir aña mâh-ı
âsümân

20. **beñzersin:-r, -sin**

Gazel 2425

Mısra: 1

*Başka bir şeyle ortak
nitelikleri bulunan, başka bir şeyi
andıran, eş, emsal.*

Elünde bezm-i gülşende tutarsın
bâde beñzersin
Anuñçün guşşa vü gamdan bugün
âzâda beñzersin

21. **beñzersin:-r, -sin**

Gazel 2425

Mısra: 2

*Başka bir şeyle ortak
nitelikleri bulunan, başka bir şeyi
andıran, eş, emsal.*

Elünde bezm-i gülşende tutarsın
bâde beñzersin
Anuñçün guşşa vü gamdan bugün
âzâda beñzersin

22. **beñzersin:-r, -sin**

Gazel 2425

Mısra: 4

Başka bir şeyle ortak

*nitelikleri bulunan, başka bir şeyi
andıran, eş, emsal.*

Meger küy-ı dil-ârâdan gelürsin iy
şabâ dâyim
Ferağlar kesb olur senden mübârek
bâda beñzersin

23. **beñzersin:-r, -sin**

Gazel 2425

Mısra: 6

*Başka bir şeyle ortak
nitelikleri bulunan, başka bir şeyi
andıran, eş, emsal.*

Gözümün çeşmesârına gelüp lîkin
görünmezsin
Enîs olmazsın âdemle perîden zâda
beñzersin

24. **beñzersin:-r, -sin**

Gazel 2425

Mısra: 8

*Başka bir şeyle ortak
nitelikleri bulunan, başka bir şeyi
andıran, eş, emsal.*

Didüm bildün mi iy dilber belâ
kühında ben zârı
Didi ol Husrev-i Şîrîn-dehen
Ferhâd' a beñzersin

25. **beñzersin:-r, -sin**

Gazel 2425

Mısra: 10

*Başka bir şeyle ortak
nitelikleri bulunan, başka bir şeyi
andıran, eş, emsal.*

Derünüm derdini tâze kılup iy nây
inîlersin
Şeb-i gamda Muhibbî itdûgi
feryâda beñzersin

26. **beñzer:-r**

Gazel 2436

Mısra: 7

*Bir kimse veya şeyin başka
bir kimse veya şeyle arasında
uygun ve benzer taraflar bulmak,
gibi olmak.*

Kana girmişsin yine beñzer geyüp
al câmeler
Nev-civânsın döstüm gel kana
girmekten sakın

27. **beñzemez:-mez**

Gazel 2456

Mısra: 3

*Ortak tarafları sebebiyle
birbirini hatırlatmak, andırmak.*

Bu 'ışkuñ kârı bir kâra cihânda
beñzemez gördüm

Anuñçün döstlar geçdüm cihānuñ
cümle kārından

28. **beñzer:-r**

Gazel 2457

Mısra: 1

*İki kimse veya şey arasında
birbirine uygun ve ortak taraflar
bulunmak ve ortak tarafları
sebebiyle birbirini hatırlamak,
andırmak.*

Bir saç zencire beñzer iy gönül
dīvānesin
Yanmaga şem'-i cemāline anuñ
pervānesin

beñzer:

1. **beñzer:**

Gazel 2010

Mısra: 1

*... gibi görünmek, andırmak,
benzemek, eş, denk.*

Saña beñzer cihān içinde yok gül
Benüm tek dağı yok bī-çāre bülbül

2. **beñzer:**

Gazel 2020

Mısra: 1

*Andırmak, ...gibi görünmek,
sanısını uyandırmak. || Başka bir
şeyle ortak nitelikleri bulunan,
başka bir şeyi andıran, eş, emsal.*

Tutdı ülfet cāna beñzer guşsa vü
gam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
hürrem iy gönül

3. **beñzer:**

Gazel 2020

Mısra: 1

*Andırmak, ...gibi görünmek. ||
Eş, emsal.*

Tutdı ülfet cāna beñzer guşsa vü
gam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
hürrem iy gönül

4. **beñzer:**

Gazel 2024

Mısra: 3

*Nitelik, görünüş ve yapı
bakımından bir başkasına
benzeyen veya ona eş olan,
benzeri, müşabih, mümasil. ||
Andırmak, ...gibi görünmek.*

Şöyle beñzer kim haķāyık
āsümānidur gönül
Güş-1 dehri gevher-i nazm-ıla
memlü eyledi

5. **beñzer:**

Gazel 2179

Mısra: 9

Eş, emsal.

İy Muḥibbī hīç dil-i şeydānā
beñzer bulmayam
'Ālemi geşt eyleyüben niçe
şeydāyı görem

6. **beñzer:**

Gazel 2327

Mısra: 8

Eş, emsal.

Naḥs tāli'dür beni her dem kılan
andan cüdā
Görmezem gün yüzini beñzer
gidüpdür devletüm

7. **beñzer:-r**

Gazel 2217

Mısra: 3

Öyle görünüyor ki, sanki.

Gitdi bu gönül gelmeye beñzer
baña dağı
Ol murğ ayagın bağlayup iden pest
kim.

8. **beñzer:**

Gazel 2281

Mısra: 8

*Başka bir şeyle ortak
nitelikleri bulunan, başka bir şeyi
andıran.*

Yüz urup āsitānına çağurdum dāda
dād eyle
Didi dīvānesin beñzer bilürsin beni
bī-dādam

beñzer evle:-

1. **beñzer evle:-**

Gazel 2040

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Benzetmek.

Bülbül-i bī-çārenüñ kanını sürmüş
alnına
Ka'be-i gülşende beñzer eylemiş
kurbān gül

beñzet:-

1. **beñzetdüm:-dü, -m**

Gazel 2112

Mısra: 10

*Bir kimse veya şeyin başka
bir kimse veya şeyle arasında
uygun ve benzer taraflar bulmak.*

Gözüm yaşımı tesbīh itdi dil tekrār
ider zikrūñ

Kimisin dürre beñzetdüm kimin
mercāna tapşurdum

2. **beñzetdüm:-dü, -m**

Gazel 2378

Mısra: 1

*Bir kimse veya şeyin başka
bir kimse veya şeyle arasında
uygun ve benzer taraflar bulmak.*

Nigārā bāğ-1 hüsñünde yüzüñ
gülzāra beñzetdüm

Aña karşı bu dil murğını murğ-1
zāra beñzetdüm

3. **beñzetdüm:-dü, -m**

Gazel 2121

Mısra: 4

*Bir kimse veya şeyin başka
bir kimse veya şeyle arasında
uygun ve benzer taraflar bulmak.*

Bālā kadini serve dehānını
göncaya
Beñzetdüm anı lık be-gāyet güzel
didüm

4. **beñzetdüm:-dü, -m**

Gazel 2378

Mısra: 2

*Bir kimse veya şeyin başka
bir kimse veya şeyle arasında
uygun ve benzer taraflar bulmak.*

Nigārā bāğ-1 hüsñünde yüzüñ
gülzāra beñzetdüm

Aña karşı bu dil murğını murğ-1
zāra beñzetdüm

5. **beñzetdüm:-dü, -m**

Gazel 2378

Mısra: 4

*Bazı taraflarıyla veya
bütünüyle başka bir şeyi andırmak,
uygunluk göstermek.*

Anuñçün sırr-1 'ışkuñı gönül

Manşūr'ı fāş itdi

Ser-i zülfeynüñi gördüm ben anı
dāra beñzetdüm

6. **beñzetdüm:-dü, -m**

Gazel 2378

Mısra: 6

*Bazı taraflarıyla veya
bütünüyle başka bir şeyi andırmak,
uygunluk göstermek.*

Lebüñ dār-1 şifāsından umanlar
şerbet-i la'lüñ
Kamusu derdmend olmuş yatur
bīmāra beñzetdüm

7. **beñzetdüm:-dü, -m**

Gazel 2378

Mısra: 8

Bazı taraflarıyla veya bütünüyle başka bir şeyi andırmak, uygunluk göstermek.

Göreliden kâmetüñ cānā anı teşbîh idüp serve
Yaşum ol serv ayagında akan enhāra beñzetdüm

8. beñzetdüm:-dü, -m

Gazel 2378

Mısra: 10

Bazı taraflarıyla veya bütünüyle başka bir şeyi andırmak, uygunluk göstermek.

Muhibbî ol elā gözler ider dil mülkini tārāc
Anuñ yağmaçı çeşmini görüp Tātār'a beñzetdüm

ber:

1. ber:

Gazel 2258

Mısra: 4

Kara, toprak.

Virüp dil leylî zülfine dirîgā
irmeyüp kâma
Olup divâne Mecnün-veş gezerem deşt ü ber oldum

2. ber:

Gazel 2221

Mısra: 6

Arapça ve Farsça kelimelerin başına gelerek sıfat ve zarflar yapar; Türkçe'deki "-de" ekiyle "üzeri, üzere, üzerine, üzerinde" vb.nin karşılığıdır.

Ol ne bārān küy-ı Leylā'da yagar didüm didi
Rüzîgār-ı senğ-dil ber hāl-i Mecnün aqlaram

3. ber:

Gazel 2210

Mısra: 2

Kara, toprak.

Yürür ser-geşte dil hasta tekāpu-yı beyābānum
Arayup baħr u ber içre seni dāyim şitābānam

berāber:

1. berāber:

Gazel 2394

Mısra: 2

Bir seviyede, bir hizada, bir ve eşit.

Gül yüzünden ayru her şeb hāk-ber-ser eyleyem
Göz yaşın döküp özüm hāke berāber eyleyem

berbād:

1. berbād:

Gazel 2303

Mısra: 10

Perişan, allak bullak, karmakarışık.

Vakt oldı yanup hevāya
Berbād u bed-ğubāram

berbād evle-:

1. berbād eyle-:

Gazel 2136

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Mahvetmek, bozmak, kötü duruma sokmak.

Süz-ı dilden bezm-i gamda
korkaram āh itmege
'Alemler oda yakup hākini berbād eyleyem

2. berbād eyle-:

Gazel 2205

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Mahvetmek, bozmak, kötü duruma sokmak.

Ĥamdü-lillāh ki bugün oldum
ta'alluğdan berī
'İşğdan gayrı kâmusın cümle
berbād eyledüm

3. berbād eyle-:

Gazel 2332

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Mahvetmek, bozmak, kötü duruma sokmak.

Leylî zülfünñ sevādını görüp
Mecnünlayın
Suya saldum nām u nengi 'arı
berbād eyledüm

4. berbād eyle-:

Gazel 2370

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Mahvetmek, bozmak, kötü duruma sokmak.

Çünkü hāk oldı Muhibbî hier ara
gördüm gönül
Yile virdüm āhum ile anı berbād eyledüm

berbād id-:

1. berbād id-:

Gazel 2451

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Mahvetmek, bozmak, kötü duruma sokmak.

Gülşene meşşāta olmışken bugün
bād-ı seħer
Ĥayfdur kim 'ākıbet berbād ider
rüz-ı ĥazān

berbād ol-:

1. berbād ol-:

Gazel 2056

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Perişan duruma gelmek, kirlenmek.

İy Muhibbî iledür küyına ol vaktin
şabā
Rāh-ı küyında ĥubār olup meger
berbād olam

2. berbād ol-:

Gazel 2081

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Kötü duruma gelmek. || Kötü duruma gelmek.

Berbād olurdu āhum ile hāk-i ten
eger
Yaş dökdüğümce taze-ter olmasa
bu gilüm

ber-dār evle-:

1. ber-dār eyle-:

Gazel 2443

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Darağacına çekmek, asmak.

Ĥamzeñ-ile zülfüne iy dōst ben
sundum boyın
Dilese katl eylesün dilerse ber-dār
eylesün

berdār id-:

1. berdār id-:

Gazel 2133

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Darağacına çekmek, asmak.

Niçe biz zülfî hevāsına yilüp şām u
seħer
Dili Manşür-şifāt zülfine berdār
idelüm

ber-dār ol-:

1. ber-dār ol-:

Gazel 2342

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Asılmak.

Yañılup sırr-ı ğam-ı 'ışkı gönül fâş eyledi
Müsteħak oldu ser-i zülfüne ber-dāruñ olam

berg:

1. bergine:-i, -n, -e

Gazel 2343

Mısra: 9

Yaprak.

Gül yüzün vaşfin Muħibbī yazmaga gül bergine
Devr-i gülde yaraşur bir taze dīvān eylesem

berg-i hazān:

1. berg-i hazān:

Gazel 2068

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Sonbahar yaprağı. ||

Sonbaharda sararıp düşen veya düşmek üzere olan yaprak.

Başum içre nilüferdür çehre-i zerdüm benüm
Hâkde berg-i hazāndur rüy-ı pür-gerdüm benüm

2. berg-i hazān:

Gazel 2144

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Sonbaharda sararıp düşen veya düşmek üzere olan yaprak.

Gözlerüm yaşı Kızılırmag'a döndi āh kim
Benzedi berg-i hazāna çehre-i zerdüm benüm

berg-i vāsemîn:

1. berg-i vāsemîn:

Gazel 2447

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Yasemin yaprağı.

Dilberüm nāzük bedendür yaraşur gülden kabā
Pirehen olsa münāsib ana berg-i vāsemîn

berî:

1. berî:

Gazel 2202

Mısra: 2

Belli bir yerden ve zamandan bu yana.

Aldı gönülüm bir perî ammā ki kimdür dimezem
Eyledi cânımdan berî ammā ki kimdür dimezem

berî ol-:

1. berî ol-:

Gazel 2061

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Uzak olmak.

Her kim ki görse yüzini cāndan berî olur
Zülfî ħamıyla boynına dakmaz kılāde kim

2. berî ol-:

Gazel 2205

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Arınmış, temizlenmiş olmak.

Ĥamdü-lillāh ki bugün oldum ta'alluğdan berî
'Işğdan ğayrı kâmusın cümle berbād eyledüm

berk ur-:

1. berk ur-:

Gazel 2393

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Şimşek çakmak, şimşek çakar gibi parıldamak.

Ĥıyāma gelüp ol servüm yüzinde nür berk urdı
Ne tākat görmege anı hemān 'āqlümü aldurdum

berr:

1. berr:

Gazel 2055

Mısra: 8

Toprak, kara.

Belā kūhında Ferhād'ı idinürsem n'ola ırğād
Düşüp berr ü beyābāna olup Mecnün sitem çekdüm

2. berr:

Gazel 2341

Mısra: 1

Kara, toprak.

Zāhirā baksañ egerçi berr ü baħruñ şāhiyam
Bir ulu dergāhuñ ammā ben ğubār-ı rāhiyam

berü:

1. berü:

Gazel 2245

Mısra: 2

Bu taraf, bu yan, yakın olan taraf.

Ṭavf-ı gülşen idelüm elde turalum yine cām
Sākiyā al elüne sun berü bu demde müdām

2. berü:

Gazel 2273

Mısra: 10

Beri, bu tarafa, bu yana.

Kim ki cür'añı içe bula ħayāt-ı ebedî
Sun berü cânıñ için biz de anı nüş idelüm

3. berü:

Gazel 2082

Mısra: 2

İki uzaklıktan daha yakın olanı, yakın, daha yakın yer. || Bu tarafa, bu yana, buraya.

Niçe bir süfi āb içelüm
Sākiyā sun berü şarāb içelüm

4. berü:

Gazel 2192

Mısra: 10

Ayrıma halinden sonra geldiğinde "belli bir yerden ve zamandan bu yana" anlamı verir, bir işin başlangıç yerini ve zamanını gösterir.

Nāgehān gördüm senüñ cānā yüzün

Daħı ol demden berü dem-besteyem

5. berü:

Gazel 2302

Mısra: 3

Ayrıma halinden sonra geldiğinde "belli bir yerden ve zamandan bu yana" anlamı verir, bir işin başlangıç yerini ve zamanını gösterir.

Göreliden berü ben tāb-ı rüyūñ
Giceler zülf gibi piç ü tābam

6. berü:

Gazel 2302

Mısra: 7

Ayrılma halinden sonra geldiğinde "belli bir yerden ve zamandan bu yana" anlamı verir, bir işin başlangıç yerini ve zamanını gösterir.

Yanalıdan berü 'ışk âteşine
Döner sıh üzre inler bir kebâbam

7. berü:

Gazel 2302

Mısra: 15

Ayrılma halinden sonra geldiğinde "belli bir yerden ve zamandan bu yana" anlamı verir, bir işin başlangıç yerini ve zamanını gösterir.

Düşeliden berü deryâ-yı 'ışka
Başum tolı hevâ san bir habâbam

8. berü:

Gazel 2310

Mısra: 10

Ayrılma halinden sonra geldiğinde "belli bir yerden ve zamandan bu yana" anlamı verir, bir işin başlangıç yerini ve zamanını gösterir.

Kalmadı derd ü belâ miñnet
Muhibbî görmedük
Olalıdan berü baña rehnümâ
gönlüm gözüm

9. berü:

Gazel 2366

Mısra: 10

Ayrılma halinden sonra geldiğinde "belli bir yerden ve zamandan bu yana" anlamı verir, bir işin başlangıç yerini ve zamanını gösterir.

Derdi devâ vü miñneti râhat
Muhibbî'ye
Andan berü ki ol sanemün
derdnâkiyem

10. berü:

Gazel 2446

Mısra: 2

Ayrılma halinden sonra geldiğinde "belli bir yerden ve zamandan bu yana" anlamı verir, bir işin başlangıç yerini ve zamanını gösterir.

Seyr iderken gün gibi gördüm çün
ol meh-rüyı ben
Dağı ol demden berü itdüm hârâm
uyhuyı ben

11. berü:

Gazel 2493

Mısra: 12

İki uzaklıktan daha yakın olanı, yakın, daha yakın yer.

Râz-ı 'ışka vâkıf oldum şol kadar
'âlemde kim
Sîne gencinem tolu gelsün berü râz
isteyen

bes:

1. **besdür:-dür**

Gazel 2196

Mısra: 13

Kafi, yeter, yetişir.

Baña besdür ger müyesser ola
olam jende-püş
Sanmañuz mâl u menâl yâhû
ķabâdur sevdüğüm

2. **bes:**

Gazel 2021

Mısra: 12

Yeter, yetişir, tamam, kâfi.||

Çok.

Çünkü bu dünyâ metâ'idur kamu
'âriyyeti
Âdeme bir hırķa bes tâc u ķabâdan
vâz gel

3. **bes:**

Gazel 2148

Mısra: 8

Yeter, yetişir, elverir, kafi.

Rızık için maķsüm olan elbette
saña irişür
Bes demek lâzım mıdur yok sîm-ile
zerdüm benüm

4. **besdür:-dür**

Gazel 2185

Mısra: 9

Yeter, yetişir, elverir, kafi.

Bu sa'âdet besdür dilber
Muhibbî'ye diye
Dermendümdür fakîrüm hem
esürümdür benüm

5. **besdür:-dür**

Gazel 2229

Mısra: 10

Yeter, yetişir, elverir, kafi.

Lâyık degül saña ğulam ola
Muhibbî
Besdür diyeler benüm için küy-ı
sükânım

6. **bes:**

Gazel 2342

Mısra: 8

Yeter, yetişir, elverir, kafi.

İsteyüp cenneti zâhid gibi havrâ
dilemem
Baña bu bes ki senüñ 'âşik-ı
dîdârüñ olam

7. **bes:**

Gazel 2348

Mısra: 10

Yeter, yetişir, elverir, kafi.

'Âşik-ı pāk-nazar olsa Muhibbî'ye
ne 'ayb
Bu hüner bes ki ne şüfî vü ne
dânişmendem

8. **besdür:-dür**

Gazel 2388

Mısra: 9

Yeter, yetişir, elverir, kafi.

Çünkü Muhibbî 'âşik besdür sınık
sifâl
Hâcet degül aña şarâb olıcak câm-ı
Cem

be-şadr-ı mesned:

1. **be-şadr-ı mesned:**

Gazel 2188

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Gönülden gelen inanç.

Hâk-i derinde gerçi mezellet-
fütâdeyem
Ammâ be-şadr-ı mesnedle câhi
beklerem

beser:

1. **beşer:**

Gazel 2202

Mısra: 8

İnsan, insan oğlu, insan türü.

Gündür yüzi alnı ķamer başına
geymiş tâc-ı zer
Bu nev'e olur mı beşer ammâ ki
kimdür dimezem

2. **beşer:**

Gazel 2334

Mısra: 6

İnsan cinsi, insan.

Yandı firakıyla ciger kalmadı bu
tende eşer
Âteşe döyer mi beşer n'idem
n'idem âh ne-y-idem

besi:

1. **besî:**

Gazel 2332
Mısra: 9
Çok, birçok.

Görmedümse mihrüni gördüm besî
cevr ü sitem
Ol sebebden iy cefâ-cü gönülümü
şâd eyledüm

beste:

1. **bestedür:-dür**
Gazel 2334
Mısra: 9
Bağlanmış, bağlı.

Ol serv-kağ nev-restedür zülfinde
gönlüm bestedür
Miskîn Muhibbî ĥastadur n'idem
n'idem âh ne-y-idem

beste ter:

1. **beste ter:**
Gazel 2263
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Daha çok bağlanmış.

Nigârâ 'ışk-ıla cân u dilümi ĥasta
ter gördüm
Anuñçün zülfe dîvâne beste ter
gördüm

beste-i dâm:

1. **beste-i dâm:**
Gazel 2101
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Tuzağa bağlı.

Bende düşsem ne 'aceb ĥalini
zülfinde görüp
Kanda kim dâne göre murğ olur
beste-i dâm

2. **beste-i dâm:**
Gazel 2245
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Tuzağa yakalanmak.

Zülfinüñ ĥalkasına ĥalini gerdâne
kıla
Olsa dil murğı 'aceb olmaya ger
beste-i dâm

beter:

1. **beter:**
Gazel 2006
Mısra: 5
Çok fena, daha fena, çok kötü.

Men 'idersin küyına varsam beni
itden beter
İy rakîb-i rû-siyeh n' için olursın
böyle dâl

2. **beter:**

Gazel 2007
Mısra: 7
Çok fena, daha fena, çok kötü.

Daĥı beter anı oklara dike
ġamzeleri
Âh u feryâd ide ger çağura yalvara
göñül

3. **beter:**

Gazel 2202
Mısra: 14
Çok fena, daha fena, çok kötü.

Yüzüme bir güle bakup zülfini
boynuma dakup
Daĥı beter oda yakup ammâ ki
kimdür dimezem

beter ol-:

1. **beter ol-:**
Gazel 2057
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Çok daha fena olmak.

Sürdiyse ben fütâdeyi küyından ol
niġâr
Vardukça aña daĥı beter ola
raġbetüm

be-tu:

1. **be-tü:**
Gazel 2303
Mısra: 12
Sana, senin için. II Sevgiliye.

Yokdur Muhibbî tâkağ
Cân-râ be-tü sipârem

bey':

1. **bey':**
Gazel 2465
Mısra: 7
Satş, alışveriş.

Câna bey' ider yine virmez metâ'-ı
büseyi
Ĥüsn devrinde aña kimse ĥarîdâr
olmasun

bevâ:

1. **beyâ:**
Gazel 2218
Mısra: 5
Dolu, dolmuş.

Bu cânüm 'âriyetdür çün lebûñ
göster beyâ cânâ
Lebüm üzre lebûñ korsañ bu cânı
saña sipârem

beyâbân:

1. **beyâbâna:--a, -**
Gazel 2055
Mısra: 8
Çöl, sahra.

Belâ küĥında Ferĥâd'ı idinürsem
n'ola ırġâd
Düşüp berr ü beyâbâna olup
Mecnün sitem çekdüm

2. **beyâbânı:-ı**
Gazel 2089
Mısra: 5
Çöl, sahra, badiye.

Gezüp taşra beyâbânı olup âvâre
Mecnün tek
Belâ kuşlarına jülîde müyum
âşiyân itdüm

3. **beyâbânında:-ın, -da**
Gazel 2116
Mısra: 3
Çöl, sahra, badiye.

Eyleme 'ışkuñ beyâbânında
sergerdân beni
Ka'be'dür küyuñ şehâ ben isterem
ĥurbân olam

4. **beyâbânı:-ı**
Gazel 2164
Mısra: 3
Çöl, sahra, badiye.

Mecnün-vâr deşt ü beyâbânı geşt
idüp
Ferĥâd gibi oldu yirüm küĥsâr hem

5. **beyâbânı:-ı**
Gazel 2164
Mısra: 3
Çöl, sahra, badiye.

Mecnün-vâr deşt ü beyâbânı geşt
idüp
Ferĥâd gibi oldu yirüm küĥsâr hem

6. **beyâbânım:-um**
Gazel 2210
Mısra: 1
Çöl, sahra, badiye.

Yürür ser-geşte dil ĥasta tekâpu-yı
beyâbânım
Arayup baĥr u ber içre seni dâyim
şitâbânım

7. **beyābānında**: -i, -n, -da

Gazel 2300

Mısra: 5

Çöl, sahra, badiye.

Şol kadar kan agrayam miñnet
beyābānında kim
Ser-te-ser vādilere yaşumla küllī
gil kılam

bevān:

1. **beyāna**: -a

Gazel 2327

Mısra: 6

Açıklama, anlatma, izah etme.

İy şabā merdümlik it dildāra ‘arz it
hālümü
Çün bilürsin bende yok hergiz
beyāna kudretüm

bevit:

1. **beytümi**: -üm, -i

Gazel 2164

Mısra: 17

*Divan edebiyatında nazım
birimi olarak kabul edilen iki
mısradan ibaret nazım parçası.*

Her kim görse bu beytümi taḥsîn
idüp hezār
İnşāf diye bilesine rüzigār hem

bevt:

1. **beyti**: -i

Gazel 2170

Mısra: 9

*Beyit, iki dizeden oluşan
nazım birimi.*

Her beyti Muḥibbī nūñ olur bir
kızıl altun
Ancak ben anuñ mislini dürdānede
buldum

2. **beyti**: -i

Gazel 2287

Mısra: 14

*Beyit, iki dizeden oluşan
nazım birimi.*

Didüm ‘ışkuñ yolında cāñ
virürsem
Mezāruña didi bu beyti yazam

3. **beyti**: -i

Gazel 2431

Mısra: 13

*Beyit, iki dizeden oluşan
nazım birimi.*

Okıdı bu beyti gülşende Muḥibbī
subḥ-dem

Eyledi bülbüller āhengi velī şavt-ı
ḥazīn

bevtü’l-ḥarām:

1. **beytü’l-ḥarām’ında**: -i, -n, -da

Gazel 2362

Mısra: 3

Kabe’nin isimlerinden biri.

Yüzüñ Beytü’l-ḥarām’ında imām
olmuş meger çeşmüñ
Ki müjgānlar turup şaf şaf iderler
iktidā kıblem

bezm:

1. **bezmінде**: -i, -n, -de

Gazel 2307

Mısra: 9

*Allah’ın ezelde ruhları
yarattıktan sonra, “Elestü bi-
Rabbiküm: Ben sizin Rabbiniz
değil miyim?” diye sorduğu ve
ruhların, “Bela evet, sen bizim
Rabb’imizsin” diye Allah’ı tasdik
ettikleri ezal meclisi.*

İy Muḥibbī çün ezal bezminde
içdüm cām-ı ‘ışk
Tā kıyāmet mest olup kendümi
huşyār eylemem

2. **bezmінде**: -i, -n, -de

Gazel 2457

Mısra: 10

*Allah’ın ezelde ruhları
yarattıktan sonra, “Elestü bi-
Rabbiküm: Ben sizin Rabbiniz
değil miyim?” diye sorduğu ve
ruhların, “Bela evet, sen bizim
Rabb’imizsin” diye Allah’ı tasdik
ettikleri ezal meclisi.*

İy Muḥibbī mest olursañ ḥaşre dek
olmaz ‘aceb
‘İşkuñ içdüñ çün ezal bezminde
sen peymānesin

3. **bezmüm**: -üm

Gazel 2317

Mısra: 9

*İçkili, eğlenceli meclis,
toplantı, dernek. İlkbahar
mevsiminde çemende, kırlarda
veya bir gül bahçesinde gezip
eğlenmek, içip coşmak, halen
rağbet edilen bir eğlence şeklidir.
Mecliste herkes daire şeklinde yan
yana oturur, saki elindeki kadehle
ortada döner, herkese aynı içki
kadehinden sunar.*

Neşātüm ‘işretüm bezmüm
çerāğum neyyirüm şem ‘üm

Turuncum nār u nārencüm benüm
şem ‘i şebistānum

4. **bezmінде**: -i, -n, -de

Gazel 2350

Mısra: 10

*İçkili, eğlenceli meclis,
toplantı, dernek. İlkbahar
mevsiminde çemende, kırlarda
veya bir gül bahçesinde gezip
eğlenmek, içip coşmak, halen
rağbet edilen bir eğlence şeklidir.
Mecliste herkes daire şeklinde yan
yana oturur, saki elindeki kadehle
ortada döner, herkese aynı içki
kadehinden sunar.*

İy Muḥibbī ḥatt-ı ğam yazılmadan
cān levḥine
Ben belā bezminde geh nālān u
geh giryān idüm

5. **bezmінде**: -i, -n, -de

Gazel 2463

Mısra: 7

*İçkili, eğlenceli meclis,
toplantı, dernek. İlkbahar
mevsiminde çemende, kırlarda
veya bir gül bahçesinde gezip
eğlenmek, içip coşmak, halen
rağbet edilen bir eğlence şeklidir.
Mecliste herkes daire şeklinde yan
yana oturur, saki elindeki kadehle
ortada döner, herkese aynı içki
kadehinden sunar.*

Nāleme dün ğice ğam bezminde
āheng eyledi
Ol sebebdendür ki üstād
olmuşamdur nāya ben

6. **bezm:**

Gazel 2377

Mısra: 5

*İçkili, eğlenceli meclis,
toplantı, dernek. İlkbahar
mevsiminde çemende, kırlarda
veya bir gül bahçesinde gezip
eğlenmek, içip coşmak, halen
rağbet edilen bir eğlence şeklidir.
Mecliste herkes daire şeklinde yan
yana oturur, saki elindeki kadehle
ortada döner, herkese aynı içki
kadehinden sunar.*

Ney gibi bezm içinde inlemege
Niçe taşnīf-i ‘amel ben bilürsem

7. **bezm**: -e

Gazel 2452

Mısra: 8

*İçkili, eğlenceli meclis,
toplantı, dernek. İlkbahar
mevsiminde çemende, kırlarda
veya bir gül bahçesinde gezip
eğlenmek, içip coşmak, halen
rağbet edilen bir eğlence şeklidir.*

Mecliste herkes daire şeklinde yan yana oturur, saki elindeki kadehle ortada döner, herkese aynı içki kadehinden sunar.

Cām-ı derdüñ nüş idenler oldılar mest ü ħarāb
Varsun ol bezme özini 'ışk-ıla bī-
'ār iden

8. bezme:-e

Gazel 2454

Mısra: 6

*İçkili, eğlenceli meclis,
toplantı, dernek.İlkbahar
mevsiminde çemende, kırlarda
veya bir gül bahçesinde gezip
eğlenmek, içip coşmak,halen
rağbet edilen bir eğlence şeklidir.
Mecliste herkes daire şeklinde yan
yana oturur, saki elindeki kadehle
ortada döner, herkese aynı içki
kadehinden sunar.*

Nālān oluban her gice ben meclis-i
ğamda
Her laħza figān idici ol bezme
benem ben

bezmgāh:

1. bezmgāhında:-ı, -n, -da

Gazel 2360

Mısra: 2

*Sohbet ve işret için
toplantılan, meclis kurulan yer.*

Ele mızrāb-ı ğam alup göñül
tañbürünü çaldum
Maħabbet bezmgāhında varup
āvāzeler saldum

bezm-i belā:

1. bezm-i belā:

Gazel 2494

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Dert, keder meclisi.

Göz yaşı bezm-i belāda tār sīnem
sazına
Nāle kılsun ğam kemānçeyle rebāb
eglenmesün

bezm-i ğam:

1. bezm-i ğam:

Gazel 2005

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Bezm-i ğam içre dilüm nāya şebih
eyledi āh

İtdi mecnūn gibi dil vireli dildāra
göñül

2. bezm-i ğam:

Gazel 2065

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Bezm-i ğamda göz yaşın yārān
içün itdüm şarāb
Āteş-i 'ışka yanup bir bagrı biryān
olmuşam

3. bezm-i ğam:

Gazel 2147

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Bezm-i ğamda sāğar-ı çeşmümle
tolular içüp
İñleyüp tā şubħa dek ney gibi
nālān olmuşam

4. bezm-i ğam:

Gazel 2344

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

İy Muħibbi bezm-i ğamda olalı
bagrum kebāb
Ĥün-ı dilden döndi yaşum bir tolu
peymāneyem

5. bezm-i ğam:

Gazel 2064

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Bezm-i ğamda şīşe-i çeşmüm tolu
ħün-ı ciger
Nüş kıldum anı yitmez mi ciger
biryānlıgum

6. bezm-i ğam:

Gazel 2116

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

İy Muħibbi bezm-i ğamda ħün-ı dil
nüş eyleyüp
Yaraşur tā şübħ olınca ney gibi
nālān olam

7. bezm-i ğam:

Gazel 2130

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Bezm-i ğamda firqatıyla ğıceler tā
şubħa dek

İçerem ben sağar-ı çeşmümle ħūmı
dem-be-dem

8. bezm-i ğam:

Gazel 2136

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Süz-ı dilden bezm-i ğamda
korkaram āh itmege
'Ālemi oda yakup ħākini berbād
eyleyem

9. bezm-i ğam:

Gazel 2151

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Bezm-i ğamda içerüz her dem
ciger ħün-ābesin
Dürd-ı derdüñ-ile olur vaçtümüz
ħoş iy şanem

10. bezm-i ğam:

Gazel 2207

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Bezm-i ğamda yine miħmānum
olup derd ü elem
İçmege mey yirine gözden akan
ħūmı görem

11. bezm-i ğam:

Gazel 2264

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Bezm-i ğamda uyduram bu nālemi
ben nālede
Bagrumı biryān idüp ħün-ı ciger
nüş eyleyem

12. bezm-i ğam:

Gazel 2293

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Bezm-i ğamda içelüm ħün-ı ciger
Nāleler eyleyelüm nā olalım

13. bezm-i ğam:

Gazel 2294

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Bezm-i ğamda sāğar-ı çeşmüm
benüm peymānedür
İçerem ħün-ı ciger iñler göñül san
nā benem

14. **bezm-i ğam:**

Gazel 2298

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Bezm-i ğamda içerem yārān ile
hūn-ı ciger
İñiler ol meclise bu gönülümü nā
eyledüm

15. **bezm-i ğam:**

Gazel 2331

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Yine bezm-i ğama kıldum
gözümün kâsesin sāġar
Dilā gel şöhet-i hāş it ki zīrā nāy-
veş nālem

16. **bezm-i ğam:**

Gazel 2345

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Bezm-i ğamda yād idüp cānām
añdum agladum
Yār-ıla evvel geçen devrānı añdum
agladum

17. **bezm-i ğam:**

Gazel 2352

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Āteş-i 'ışka yakup cān u dili
pervāne-veş
İñilesem bezm-i ğam içre gönülümü
nā eyleyem

18. **bezm-i ğam:**

Gazel 2361

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Bezm-i ğamda ğiceler eġān idüp
neyler gibi
Sāġar-ı çeşmümle dem dem hūn-ı
dil nūş eyledüm

19. **bezm-i ğam:**

Gazel 2421

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Kem degüldür gözlerüm yaşı
şarāb-ı nābdan
Bezm-i ğamda nāle-i dil naġme-i
tölābdan

20. **bezm-i ğam:**

Gazel 2452

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Bezm-i ğamda nāy gibi her
nefesde inlerem
Nāle vü zārumdur ol meclisde
çengi zār iden

21. **bezm-i ğam:**

Gazel 2493

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Ney gibi bagrum delindi kāmētüm
çeng oldı āh
Bezm-i ğamda nālemi ğūş eylesün
saz isteyen

bezm-i ğülšen:

1. **bezm-i ğülšen:**

Gazel 2425

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Ġülbahçesi meclisinde.

Elünde bezm-i ğülşende tutarsın
bāde beñzersin
Anuñçün ğuşsa vü ğamdan bugün
āzāda beñzersin

bezm-i hüsn:

1. **bezm-i hüsn:**

Gazel 2379

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Ġüzellik meclisi.

Bezm-i hüsnünde cemālün şem'ine
iy muġbeçe
Yanuban pervāne gibi külli anda
nūr olam

bi:

1. **bi:**

Gazel 2136

Mısra: 6

"Bir" belgisiz sıfatı.

Yanayım pervāne-veş şem'-i
cemālün nūrına
Cān virüp 'uşşāk ara ben daġı bi ad
eyleyem

bī-'ār:

1. **bī-'ār:**

Gazel 2354

Mısra: 6

Arsız, utanmaz.

Leylī zülfüñi takaldan boynuma
Mecnūn-vār
Şişe-i nāmūsı çaldum yire bī-'ār
olmuşam

2. **bī-'ār:**

Gazel 2452

Mısra: 8

Arsız, utanmaz.

Cām-ı derdün nūş idenler oldılar
mest ü ħarāb
Varsun ol bezme özini 'ışk-ıla bī-
'ār iden

bī-ārām:

1. **bī-ārām-ı:**

Gazel 2302

Mısra: 6

Rahatsız, huzursuz.

Komaduñ dilde ārām gözde ħvābı
Göreliden seni bī-ārām-ı ħvābām

bī-bahā:

1. **bī-bahādur:--dur**

Gazel 2022

Mısra: 8

Paha biçilmez.

Kapuña tuġfe getürdüm cānı iy
ħürī-liķā
Bī-bahādur ger қаbül it gerçi
görünür қаlİL

2. **bī-bāhā:**

Gazel 2177

Mısra: 8

Paha biçilmez.

Bu ne ħikmetdür ki deryāda şadef
ħalk eyledün
Bu ne kudret mādan itdün bī-bāhā
dürri-i yetim

bī-bāk:

1. **bī-bāk:**

Gazel 2296

Mısra: 4

*Korkusuz, çekinmeyen,
sakinmayan.*

Tiġ-i cevvrünle helāk itsen nigārā lā
dimem
'Āşıkam 'ışkuñla lāyıkdur ki ben
bī-bāk olam

2. **bī-bākdür:--dur**

Gazel 2059

Mısra: 8
Korkusuz.

Egerçi cürm ü 'ișyānum üküŧ
ammā ümüdüm var
Ŗefā'at kânını ańsam benüm bī-
bākdür gönlüm

bī-bāl:

1. **bī-bāl:**
Gazel 2500
Mısra: 8
Kanatsız.

'IŖkuńla bir dīvāneyem sen Ŗem' ü
ben pervāneyem
Yanmakda çün merdāneyem bī-bāl
olayın bir zamān

bī-bāl ü per ol-:

1. **bī-bāl ü per ol-:**
Gazel 2258
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Kanatsız olmak.

Nigāruń Ŗem'-i hūsnine Muħibbī
cān u dil yakdum
DüŖüp pervāne-veŖ pāya yanup bī-
bāl ü per oldum

bī-bedel:

1. **bī-bedel:**
Gazel 2121
Mısra: 2
Benzeri olmayan, eŖsiz.

Bir lāle hād hevāsına rengin ğazel
didüm
Medħ eyleyüp göziyle kaŖın bī-
bedel didüm

bī-bünyād:

1. **bī-bünyāddan:--dan**
Gazel 2466
Mısra: 12
Harap, temeli çürük, temelsiz.

Didiler su üzredür çün kim cihān
bünyādını
Ne umarsın iy göñül bī-kār u bī-
bünyāddan

bī-cān:

1. **bī-cāndur:--dur**
Gazel 2004
Mısra: 14
Canstız, ruhsuz.

Bir lebi Ŗirīn yolına cān u dil
virmiŖ-durur
Kūh-ı ğamda dōstlar Ferhād-ı bī-
cāndur göñül

bī-çāre:

1. **bī-çāre:**
Gazel 2323
Mısra: 2
Çaresiz, aciz, zavallı.

DüŖdi gönlüm bir gözi bīmārā
bilmen n' eyleyem
Bilmedüm bir çāre ben bī-çāre
bilmen n' eyleyem

2. **bī-çāre:**
Gazel 2325
Mısra: 2
Çaresiz, aciz, zavallı.

DüŖdi gönlüm bir kamer ruħsāra
bilmen n' eyleyem
OlmuŖam günden güne bī-çāre
bilmen n' eyleyem

3. **bī-çāre:**
Gazel 2330
Mısra: 11
Çaresiz, aciz, zavallı.

N' eyleyem bir çāre bu bī-çāre
bulmaz vaŖlına
Dem-be-dem ańa taķarrübde
raķībe dūŖmenüm

4. **bī-çāre:**
Gazel 2010
Mısra: 2
Çaresiz, aciz, zavallı.

Sańa beńzer cihān içinde yok gül
Benüm tek daħı yok bī-çāre bülbül

5. **bī-çāre:**
Gazel 2005
Mısra: 14
Çaresiz, dūŖkün, zavallı II
AŖık.

LeŖker-i ğam yine dil Ŗehrini
yagmaladı çün
Çāre bulmaya Muħibbī ola bī-çāre
göñül

6. **bī-çāre:**
Gazel 2060
Mısra: 1
Çaresiz, aciz, zavallı.

Bulmadum çare bu dil derdine bī-
çāre benem
Tag u Ŗahrālara dūŖmiŖ yürür āvāre
benem

7. **bī-çāre:**
Gazel 2119
Mısra: 2
Çaresiz, aciz, zavallı.

Gelem diyübeni gitdi bańa ol yüzi
māh aħŖām
Ki hey bī-çāre tīz olsun dilüńden
eyle āh aħŖām

8. **bī-çāre:**
Gazel 2428
Mısra: 7
Çaresiz, aciz, zavallı.

Kūhsār-ı ğamda ben bī-çāre
sergerdān-ıdum
Ĝarķa virdi eŖk-i çeŖmüm oldu
bahr-ı bī-kerān

bī-dād:

1. **bī-dādam:--am**
Gazel 2281
Mısra: 8
Adaletsiz, merhametsiz.

Yüz urup āsitānına çagurdum dāda
dād eyle
Didi dīvānesin beńzer bilürsin beni
bī-dādam

2. **bī-dād:**
Gazel 2387
Mısra: 4
Adaletsiz kimse, zalim.

KaŖlaruń altında cānā nergis
cādūlaruń
Ŗabr u 'aķlum aldı oldu zālim ü bī-
dād hem

bī-dād id-:

1. **bī-dād id-:**
Gazel 2455
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Adaletsiz davranmak, adalete
uygun hareket etmemek.*

ķullaruńuz niçe bir zulm-ıla bī-dād
idesin
PādiŖehsin demidür 'adl kılup dād
idesin

bī-dār:

1. **bī-dār:**
Gazel 2326
Mısra: 10
Uyanık.

Hüsn bāğında Muħibbī Ŗubħa dek
zārī kılur

Nitekim bülbül gibi her gece bî-dâr inlerem

2. **bi-dâr:**

Gazel 2010

Mısra: 9

Uyanık, uyumayan.

Gice tâ şubha dek bi-dâr oluram
Kaçan kim eylerem zülfün
tahayyül

bîdâr ol-:

1. **bîdâr ol-:**

Gazel 2141

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Uyanık durumda bulunmak,
uyanık olmak.*

Gün yüzünü görmeyelden tār
olupdur gözlerüm
Togasin bir gün diyü bîdâr olupdur
gözlerüm

bîdâr olsa:

1. **bîdâr olsa:--sa, -**

Gazel 2018

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Uyanık durumda bulunmak,
uyanık olmak.*

Nergis-i zerrin legende şebnem ile
yur yüzün
Her kaçan kim hıvâbdan olsa seher
bîdâr gül

bî-derd:

1. **bî-derd:**

Gazel 2458

Mısra: 1

Dertsiz, kedersiz, tasasız.

Lezzet-i cevr ü cefâ-yı anlamaz bî-
derd olan
Katlanur mı hiç belâ vü zahmete
nâ-merd olan

bî-devâ:

1. **bî-devâ:**

Gazel 2293

Mısra: 18

Dermansız, çaresiz, şifasız.

Derd-i 'ışkı Muhibbî hoş görelüm
Ya'ni 'âlemde bî-devâ olalum

bî-dil:

1. **bî-dilleri:--ler, -i**

Gazel 2119

Mısra: 5
Kalpsiz.

Didüm şem'-i cemâlüne neden bî-
dilleri yakduñ
Yakar pervânesin didi olıcak şem'
gâh aḥşâm

bî-dilân:

1. **bî-dilân:**

Gazel 2301

Mısra: 10

Gönülsüzler, kalpsizler.

Küyuña vardı Muhibbî aña yüz
göstermedüñ
Veh ki mi-dârî dirîğ ez bî-dilân
dîdâr hem

bî-dîn:

1. **bî-dîn:**

Gazel 2406

Mısra: 5

Dinsiz, kafir.

Yakmaga bî-dîn rakîbi her gice iy
mehlikâ
Atılan yir yir felekden tîr-i
âhumdur benüm

2. **bî-dîndür:--dür**

Gazel 2416

Mısra: 8

Dinsiz.

Şu'le virür gün gibi yüzünde iy
nûr-ı Hudâ
Kankı bî-dîndür seni görüp
müselmân olmayan

bîd-ves:

1. **bîd-ves:**

Gazel 2149

Mısra: 9

*Söğüt ağacı gibi.Söğüt su
kenarında oluşu ve yapraklarının
yapraklarının titreyişi bakımından
divan edebiyatında teşbihlere konu
olmuştur.*

Kaçan 'ışkıyla âh itse Muhibbî
bîd-ves ditrer
'Acab hâlüm n' olur âhir katı pür
iztirâb oldum

bîgâne:

1. **bîgânelerle:--ler, --le**

Gazel 2026

Mısra: 7

Yabancı, tamdik olmayan.

Āşinâsından kaçır bîgânelerle
hem-nişin
'Āşıkı yâd eylemez dimekdür işi
yâda gel

2. **bîgâneyim:-(y)im**

Gazel 2339

Mısra: 2

Yabancı, aşına olmayan.

Şevk-i rüyuñla senüñ dîvâne
Āşinâdan hıvîşden bîgâneyim

bîgâne-ves:

1. **bîgâne-ves:**

Gazel 2046

Mısra: 3

Yabancılar gibi.

Ugrasa bigâne-ves Tañrı
selâmından kaçır
Bilmezem anuñla kandan âşinâ
oldı gönül

2. **bîgâne-ves:**

Gazel 2196

Mısra: 7

Yabancılar gibi.

Ne için bigâne-ves şimdi bakarsın
gönlüme
'İşkuñ ile çün ezelden âşinâdur
sevdüğüm

bî-güneh:

1. **bî-güneh:**

Gazel 2471

Mısra: 5

Günahsız, masum.

Bî-güneh 'aşıklarun kırduñ
kapuñda iy şanem
Nev-civânsın döstüm lâyıķ mıdur
kan idesin

bî-haber:

1. **bî-habersin:--sin**

Gazel 2402

Mısra: 13

*Habersiz, bir durumla ilgili
malumatı olmayan.*

Bî-habersin zâhidâ aḥvâl-i 'ışk
gâyet hafı
Añlamadım içümi bilmeyesin
taşum benüm

2. **bî-habersin:--sin**

Gazel 2090

Mısra: 6

Habersiz, bilgisiz.

Ehl-i 'ışk kûyuña varsa çağrışurlar
dād dād
Bī-ḥabersin kullaruñdan hey güzel
şāhum benüm

bī-haber ol-:

1. **bī-ḥaber ol-:**

Gazel 2258

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Habersiz, bilgisiz olmak.

Nedür bu ḥālümü bilsem bu dilden
bī-ḥaber oldum
Meger kim bir perī-rüya kılup
nāgeh nazar oldum

bī-had:

1. **bī-ḥaddür:-dür**

Gazel 2251

Mısra: 5

*Sınırsız ve sonsuz, uçsuz
bucaksız.*

Niğ-rüyān gerçi kim 'ālemde bī-
ḥaddür velī
Lik dilde cānda iden cā nāmin
dimeyem

2. **bī-ḥad:**

Gazel 2196

Mısra: 2

*Sayırsız, sınırsız, hesapsız, pek
çok.*

Gitdi elden cān u dil bir bī-vefādür
sevdüğüm
Cevri bī-ḥad mihri yok bir pür-
cefādür sevdüğüm

3. **bī-ḥaddür:-dür**

Gazel 2307

Mısra: 1

*Sayırsız, sınırsız, hesapsız, pek
çok.*

Derd-i dil bī-ḥaddür ammā āh-ıla
zār eylemem
'İşkümü ketm eyleyüp nā-ehle
izhār eylemem

4. **bī-ḥad:**

Gazel 2397

Mısra: 3

*Sayırsız, sınırsız, hesapsız, pek
çok.*

Kullaruñı bī-ḥad öldürdün cefā vü
zulm- ıla
'Adl ü dād itmek sezā degül midür
sultāna hem

bi-ḥamdi 'ilāh:

1. **bi-ḥamdi 'ilāh:**

Gazel 2161

Mısra: 6

Allah'a şükürler olsun.

Egerçi ḥastā-dil idüm lebinden bir
cevāb aldum

Bi-ḥamdi 'ilāh bu derdümi bugün
dermāna tapşurdum

bi-ḥamdillāh:

1. **bi-ḥamdillāh:**

Gazel 2210

Mısra: 4

*Allah'a şükür olsun, Allah'ın
yardımıyla.*

Gerekmez mülk-i Dārā vü Feridün
tāc-ı Keyḥusrev
Bi-ḥamdillāh ki kûyuña senün
dāyim şütürbānam

2. **bi-ḥamdillāh:**

Gazel 2239

Mısra: 5

*Allah'a şükür olsun, Allah'ın
yardımıyla.*

Bi-ḥamdillāh ki oldum 'ışk şāhı
Yaşum leşker baña āhum 'ālem
hem

3. **bi-ḥamdillāh:**

Gazel 2288

Mısra: 11

*Allah'a şükür olsun, Allah'ın
yardımıyla.*

Bi-ḥamdillāh ki cān virdüm vişāl
oldı baña ḥāşıl
Libās-ı 'āriyetdür ten anı devrāna
tapşurdum

4. **bi-ḥamdillāh:**

Gazel 2313

Mısra: 1

*Allah'a şükürler olsun,
Allah'ın yardımıyla.*

Gidüp hicrān bi-ḥamdillāh cemāl-i
düstān gördüm
Olup bülbülleyn sermest bahār u
gülsitān gördüm

bi-ḥamdi 'llāh:

1. **bi-ḥamdi 'llāh:**

Gazel 2080

Mısra: 8

*Allah'a şükür olsun, Allah'ın
yardımıyla.*

Komazam tā ölince 'ışkı elden
Bi-ḥamdi 'llāh kim oldur togrı
rāhum

2. **bi-ḥamdi 'llāh:**

Gazel 2127

Mısra: 2

*Allah'a şükür olsun, Allah'ın
yardımıyla.*

Vişālün gencine gerçi irişmeyüp
faķir oldum
Fırākuñ mülkine şāhum bi-
ḥamdi 'llāh emir oldum

3. **bi-ḥamdi 'llāh:**

Gazel 2162

Mısra: 3

*Allah'a şükür olsun, Allah'ın
yardımıyla.*

Sipāhum derd ü miḥnetdür gözüm
yaşı-durur mālüm
Gedā-y-iken bi-ḥamdi 'llāh bugün
ben şāh-ı 'ışk oldum

4. **bi-ḥamdi 'llāh:**

Gazel 2163

Mısra: 8

*Allah'a şükür olsun, Allah'ın
yardımıyla.*

Budur zikrüm budur fikrüm ki
dehri ḥabbeye almam
Cihānuñ ziyetinden hem bī-
ḥamdi 'llāh ki bizāram

5. **bi-ḥamdi 'llāh:**

Gazel 2055

Mısra: 11

Allah'a şükür olsun.

Bi-ḥamdi 'llāh ki didāri müyesser
oldı dildaruñ
Velī ele getirünce niçe dürlü elem
çekdüm

6. **bi-ḥamdi 'llāh:**

Gazel 2059

Mısra: 1

Allah'a şükür olsun.

Bi-ḥamdi 'llāh tekebbürden riyādan
pākdür gönlüm
Ve likin dest-i 'ışk-ıla dögilmiş
ḥākdür gönlüm

bihār:

1. **bihāra:-a**

Gazel 2074

Mısra: 8

Denizler.

Ġark idiser beni gözüm yaşı
İtmeden ol biḥāra yalvarayım

bī-ḥāşıl:

1. **bī-hāşıl:**

Gazel 2304

Mısra: 10

Ebedi, sonsuz, nihayetsiz, baki.

Uyma dünyā çün denidür gel
Muhibbī fāriğ ol
Hayf degül mi ‘ömri şarf u dehri
bī-hāşıl kılam

bī-hicāb:

1. **bī-hicāb:**

Gazel 2082

Mısra: 4

Çekinmeden, utanmadan.

Çün harābātī oldık ‘ālemde
Aşıkār anı bī-hicāb içelüm

bī-höd ol-:

1. **bī-höd ol-:**

Gazel 2088

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Çılgın, kendinden geçmiş
olmak, ne yaptığının farkında
olmamak. || Bayılmak.*

Halk-ı ‘ālem cümleten bī-höd
olalar hem çü ‘ūd
Meclis-i ğamda kaçan bu nālemi
kânün idem

2. **bī-höd ol-:**

Gazel 2386

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Kendinden geçmek.

Bī-höd olursam ‘ışk-ıla saçuñ
yüzüme āb
Ola ki gözüm açıla tā gide
yunmuşum

bī-hvāb:

1. **bī-hvāb:**

Gazel 2212

Mısra: 1

Uykusuz.

Gözümü tā seher bī-hvāb kıldum
Görür mi hvāb ol pür āb kıldum

2. **bī-hvāb:**

Gazel 2349

Mısra: 7

Uykusuz.

Tañ midur efgān idüp bī-hvāb
olursam şubha dek
Bülbül-i şürdeyem ol gül-
‘izārumdur benüm

3. **bī-hvāb:**

Gazel 2404

Mısra: 12

Uykusuz.

Bu Muhibbī gül yüzünüz gıceler
tā şubha dek
Bülbülü bī-hvāb iden bu āh u
zārumdur benüm

bī-ihtiyār:

1. **bī-ihtiyār:**

Gazel 2076

Mısra: 5

*İrade dışı, bilerek ve isteyerek
değil, elde olmadan.*

Göreliden ol semen-berī bī-ihtiyār
olup
Tığ-ı cefa-yı ‘ışkı ile sine-çākiyem

bī-kār:

1. **bī-kār:**

Gazel 2466

Mısra: 12

Faydasız.

Didiler su üzredür çün kim cihān
bünyādını
Ne umarsın iy gönül bī-kār u bī-
bünyāddan

bī-karār:

1. **bī-karār:**

Gazel 2326

Mısra: 5

Kararsız, huzursuz, tedirgin.

Şol kara zülfün ucından bī-karār
oldı gönül
Yoluña yaşlar döküp derdüñle iy
yār inlerem

2. **bī-karāram:-am**

Gazel 2303

Mısra: 1

*Kararsız, huzursuz, tedirgin,
rahatsız.*

‘İşkuñla bī-karāram
Cān-ıla dil-figāram

3. **bī-karār:**

Gazel 2398

Mısra: 1

*Kararsız, bir karar üzere
durmayan, aynı hal üzere devam
etmeyen.*

Kara zülfüñi göreliden nigārā bī-
karār oldum

Geleden başuma sevdā perīşān
rüzigār oldum

bī-kayd:

1. **bī-kayd:**

Gazel 2220

Mısra: 6

Kayıtsız, alakasız, aldurmaz.

Zülf-i siyehün derd-ile mecnūn
olalıdan
Bī-kayd baña oldı muñi’ mülk-i
cünūn hem

bī-kefen:

1. **bī-kefen:**

Gazel 2435

Mısra: 2

Kefensiz.

Vaşl-ı cānān isteyen itmek gerek
terk-i beden
Kim şehid-i ‘ışk ola lā-büd olur ol
bī-kefen

bī-kes:

1. **bī-kes:**

Gazel 2419

Mısra: 12

Kimsesiz, çaresiz.

Sorarsañ rāh-ı ‘ışkuñda Muhibbī
kimdür iy meh-rū
Haķır ü derdmend ü bī-kes ü
hicrūñle sergerdān

bī-kıymet:

1. **bī-kıymet:**

Gazel 2484

Mısra: 8

Kıymetsiz, değersiz.

Gözümüñ yaşına bakmaz diriğā
Neden bī-kıymet ola dürr ü mercān

bil:

1. **bilüm:-üm**

Gazel 2273

Mısra: 4

Vücutun orta yeri, bel.

İñlerem nā gibi bagrum deleliden
bu felek
Tār idelden yaşımı çenge
dönüpdür bu bilüm

2. **bilin:-i, -n**

Gazel 2498

Mısra: 8

Vücutun orta yeri, bel.

Agzına kim mîm dir kim noktaya teşbîh ider
Hoş hayâl eyler velî kıldur diyen
ince bilin

3. **bile:-e**

Gazel 2008

Mısra: 2

... olarak görmek, farz etmek.

'Aşık olup kim ki 'ışka bende-i
fermân degül
Aña âdem dimeñüz belki bile
hayvân degül

4. **bildüm:-dü, -m**

Gazel 2004

Mısra: 8

Anlamak, idrak etmek.

Bir gözi âhüy(ı) görse hâ komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döstlar kim düşmen-
i cändur gönül

5. **bilmedüm:-me, -dü, -m**

Gazel 2168

Mısra: 8

Anlamak, farkına varmak,
kavramak.

Sâyesin salsa gedâ üstine ol sultân
olur
Geşt kıldum kanda var devlet
hümâsın bilmedüm

6. **bil:**

Gazel 2257

Mısra: 8

Anla, kavra, idrak et.

Zahm-ı tîr-i ğamzeñ dokinsa cānâ
sîneme
Baña ol gelmez cerâhat bil ki
merhem eyledüm

7. **bil:**

Gazel 2004

Mısra: 9

"Anla, kavra, idrak et"

anlamında bir söz.

Ney gibi bil bağlayaldan âh u
efġân itmege
Eşk-i çeşmümden nigârâ toptolu
kandur gönül

8. **bil:**

Gazel 2037

Mısra: 1

"Anla, kavra, idrak et"

anlamında bir söz.

Ben ezel 'ışkuña cānâ
bağlamışdum cāni bil

Urmamışken Ka'be bünyādına el
dahı Halîl

9. **bilüm:-üm**

Gazel 2081

Mısra: 2

İnsan vücudunun orta
kısmında göğüsle karın arasında
hafifçe darlaşmış olan ve kuşak
bağlanan yer.

Cevr ü cefâ vü miñneti dāyım
çeker dilüm
İki bükildi çekeli ğam bārını bilüm

10. **bilüm:-üm**

Gazel 2081

Mısra: 10

Bel.

Yaruñ Muhibbî görelî ĥattı
ğubārını
Hayrānam aña kalmadı hergiz
benüm bilüm

11. **bilüm:-üm**

Gazel 2081

Mısra: 4

İdrak, anlama, zihin.

Nāgehān gördüm senüñ ben iy perî
behcet yüzüñ
Ol zamāndan gitdi 'aqlum kalmadı
hergiz bilüm

12. **bil:**

Gazel 2196

Mısra: 16

Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.

İñlerem bülbül gibi ġāhî ĥicâz u
ġāh 'ırāk
Lîk şavtlarda Muhibbî bil nevâdur
sevdüğüm

13. **bilüne:-üñ, -e**

Gazel 2367

Mısra: 8

Vücudun orta yeri, bel.

Koluma dāğlar yakdum anı zeyn
eyledüm bir bir
Kuşan bilüne iy meh-rû saña bir
zer kemer çekdüm

14. **bil:**

Gazel 2474

Mısra: 2

Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.

Ĥat degül bil ki ĥār-ı mışşın sen
Şubĥ degül bil ki mār imişşın sen

bil:-

1. **bilmezem:-mez, -em**

Gazel 2156

Mısra: 10

Anlamak, kavramak, idrak
etmek.

Bu Muhibbî yine küyüñdan yana
'azm eyledüm
Bilmezem beni çeken suyum
mıdır yāñud ġilüm

2. **bilsem:-se, -m**

Gazel 2444

Mısra: 10

Bir şey hakkında bilgisi,
mâlûmâtı olmak, bilebilmek.

Geldiler bilsem kime devlet
müyesserdür bugün
Her yañadan ehl-i 'ışk küyına
kurbân olmaga

3. **bilse:-se**

Gazel 2399

Mısra: 6

Anlamak, kavramak, idrak
etmek, farkında olmak.

Sifâl-i köhne tutsa bir kişi
meyhâne küncinde
Ferîdün bilse özini 'aceb mi
cāmını Cem hem

4. **bilürem:-ür, -em**

Gazel 2333

Mısra: 8

Bir şey hakkında bilgisi,
malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş
ve kavramış bulunmak.

Derdümi 'arz eyledüm Loğmān'a
derdüm bilmedi
Bilürem derdüme ancak la'l-i
dîlberdür emüm

5. **bilürsin:-ür, -sin**

Gazel 2327

Mısra: 6

Anlamak, kavramak, idrak
etmek, farkında olmak.

İy şabâ merdümlük it dildāra 'arz it
hālümü
Çün bilürsin bende yok hergiz
beyāna kûdretüm

6. **bildüm:--dü, --m**

Gazel 2004

Mısra: 8

Bir şey hakkında bilgisi,
malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak. || Bir işin ehli olmak, o
işini yapmaya alışmış bulunmak. ||
Bir şeye yeteneği olmak,
başarmak, muktedir olmak. ||

Anlamak, farkına varmak, idrak etmek.

Bir gözi āhūy(1) görse hā komaz
yilter beni
Şimdi bildüm dōstlar kim düşmen-
i cāndur göñül

7. bil:

Gazel 2023

Mısra: 2

Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek. || Bir şey hakkında
bilgisi, malumatı olmak, o şeyi
öğrenmiş bulunmak.

Luṭf u elfāzuña olmuş teşne dil mā-
i sebīl
Hüsnüñe cennet dimişler bil ki
cennetden cemīl

8. bilmezem:--mez, --em

Gazel 2025

Mısra: 7

Bir şeyi anlamış veya
öğrenmiş bulunmak. || Farkına
varmak, idrak etmek.

Ḳatlüme olmuş peşimān bilmezem
yā Rāb neden
Çok zamān-ıdı ki kanum itmiş
idüm aña hīll

9. bilmez:--mez, -

Gazel 2026

Mısra: 4

Bir şey hakkında bilgisi
olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.
|| Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.

Serv gibi ser çeküp her dem hevāyı
gözleme
Menzilüñ hāk olısar bilmez misin
tıftāde gel

10. bil:

Gazel 2040

Mısra: 5

Anlamak, farkına varmak,
idrak etmek.

Jāleler sanmañ sehergeh bil ki
būlbūl yaşıdır
Aglasa ‘āşık olur mā‘şūk-veş
hāndān gül

11. bilse:--se, -

Gazel 2040

Mısra: 16

Bir şey hakkında bilgisi,
malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak. || Bir işin ehli olmak, o
işini yapmaya alışmış bulunmak. ||
Bir şeye yeteneği olmak,
başarmak, muktedir olmak. ||

Anlamak, farkına varmak, idrak etmek.

Vaḳt-i güldē cāme çāk terk eyler
idüm ‘arı ben
Bilse idüm ki kalur bu nev‘e
cāvīdān gül

12. bilmezem:--mez, --em

Gazel 2043

Mısra: 7

Bir şey hakkında bilgisi,
malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak. || Bir işin ehli olmak, o
işini yapmaya alışmış bulunmak. ||
Bir şeye yeteneği olmak,
başarmak, muktedir olmak. ||
Anlamak, farkına varmak, idrak
etmek.

Bilmezem yā Rab togar mı hīç
sa‘ādet kevkebi
Görmezem gün yüzünü yāruñ geçer
çün ay u yıl

13. bilmezem:--mez, --em

Gazel 2046

Mısra: 4

Hatırlamak.

Ugrasa bigāne-veş Tañrı
selāmından kaçır
Bilmezem anuñla ḳandan āşinā
oldı göñül

14. bilmeye:--me, --(y)e

Gazel 2048

Mısra: 3

Bir şeyi anlamış veya
öğrenmiş bulunmak.

Her söz ki gele senden anı bilmeye
kimse
Ḳall eyle olan nūkteleri rind-i
cihān ol

15. bilmedüm:--me, --dü, --m

Gazel 2051

Mısra: 3

Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek. || Tanımak.

Zūlfūñi gördüm sehergeh gül
yüzüñde bilmedüm
Dōstum sūnbūl midür yāḳūd
periyy-i Cebra‘il

16. bilürem:--ür, --em

Gazel 2051

Mısra: 7

Bir şey hakkında bilgisi,
malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak.

Vaşluña irmez bilürem çünki
‘uşşāḳuñ eli

Va‘de-i ferdā ile kaygulu göñlüm
şād ḳıl

17. bilse:--se

Gazel 2062

Mısra: 7

Bir şey hakkında bilgisi,
malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak.

Bilse idi niçe olurmuş gedālık
zevḳını

Tagıdup dārātını derviş olurdu şāh
Cem

18. bilmeñ:--me, --ñ

Gazel 2066

Mısra: 3

Bir şey hakkında bilgisi,
malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak. || Anlamak, gerçeğine
erişmek, idrak etmek.

‘Işḳuñ içinde ḫālūmi bilmeñ
murād-ısa

Göñlümde nār u başda hevādur
gözümde nem

19. bildi:--di, -

Gazel 2066

Mısra: 9

Öyle olduğuna inanmak,
sanmak, zannetmek.

Sevdüğü seni bildi Muḫibbī günāh
imış

Afv it suçını senden umar luṭf-ıla
kerem

20. bilmedüñ:--me, --dü, --ñ

Gazel 2075

Mısra: 1

Bir şey hakkında bilgisi,
malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak. || Anlamak, gerçeğine
erişmek, idrak etmek.

Niçe yıldur bilmedüñ kapuñda
aḫvālüm benüm

Ben perīşānam meger zūlfūñ bile
ḫālüm benüm

21. bildüm:--dü, -m

Gazel 2086

Mısra: 8

Bir şey hakkında bilgisi,
malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak.

Yañılıp göstermedüñ bir gün baña
mihruñ yüzün

Sende yok bildüm teraḫḫum iy
cefākār añladum

22. bilsem:--se, -m

Gazel 2088

Mısra: 7
Bir şey hakkında bilgisi,
malumati olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak.

Zāhidā yitmez mi bilsem saña
'ışkuma delil
Leylî zülfi fikri ile kendümi
mecnün idem

23. **bilmez:-mez**
Gazel 2093
Mısra: 7
Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.

Çün vişâlin ârzü eyler gönül
bilmez mi kim
Ni'met-i şâhîye dir mi bir gedâ
aşum benüm

24. **bilmez:-mez**
Gazel 2431
Mısra: 2
Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.

Şi'r oldur okıyanlar bula şeker
lezzetin
Lezzetin bilmez anuñ illâ ki 'aql-ı
hurde-bîn

25. **bilmezem:-mez, -em**
Gazel 2095
Mısra: 4
Bir şey hakkında bilgisi,
malumati olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak.

Bir yañadan gam çeker bir
yañadan derd ü belâ
Bilmezem âhîr n'olisardur
serencânum benüm

26. **bilmedi:-me, -di**
Gazel 2095
Mısra: 10
Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.

İy Muhibbî dâne-i hâlin görüp bu
murğ-ı dil
Bend oldı bilmedi zülfi imiş
dânum benüm

27. **bilmedi:-me, -di**
Gazel 2333
Mısra: 7
Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.

Derdümi 'arz eyledüm Loqmân'a
derdüm bilmedi
Bilürem derdüme ancak la'l-i
dilberdür emüm

28. **bilmedüm:-me, -dii, -m**
Gazel 2100
Mısra: 4
Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.

Rahm ide diyü eyledüm ümmîd
Bilmedüm eyleyüp hatâ sevdim

29. **bildüm:-dü, -m**
Gazel 2114
Mısra: 8
Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.

Leblerinde hattı sandum geldi
cânum agzuma
Sâye-i ebrû-y-ımuş bildüm
gümânumdur benüm

30. **bildüm:-dü, -m**
Gazel 2155
Mısra: 6
Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.

Bilmedüm âh eylemek yanuñda
olurmuş günâh
Baña bu hışma sebep bildüm
günâhumdur benüm

31. **bildüm:-dü, -m**
Gazel 2406
Mısra: 8
Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.

Seni sevdiğüm günâh ise günâhum
çok benüm
Yüzüme bakmaduguñ bildüm
günâhumdur benüm

32. **bilsem:-se, -m**
Gazel 2126
Mısra: 1
Bir şey hakkında bilgisi,
malumati olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak.

Var mıdur bilsem haber nâ-
mihribânımdan benüm
Yakdı bagrum hicr ara dâğ-ı
nihânımdan benüm

33. **bilemezem:-e, -mez, -em**
Gazel 2126
Mısra: 7
Bir şey hakkında bilgisi,
malumati olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak.

İy şabâ âvâre gönülüm kanda gitdi
bilemezem
Bir haber vir Tañrıçün ol nâ-
tûvânımdan benüm

34. **bilemezem:-e, -mez, -em**
Gazel 2219
Mısra: 6
Bir şey hakkında bilgisi,
malumati olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak.

Nigârî bir gice h'vâbda görüp
gâyetde hayranam
N'olurdu bilemezem hâlüm eger
yârî 'ayân görsem

35. **bildi:-di**
Gazel 2134
Mısra: 1
Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.

Bildi çün sevdiğümi ol mâhum
Yu'refu'l-mücrimine bî-simâhum

36. **bilmedüñ:-me, -diiñ**
Gazel 2139
Mısra: 3
Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.

Bilmedüñ âh u figânımdan bu dil
ahvâlini
Ne 'aceb bî-rahmsın devletli
sulţânım benüm

37. **bilmezem:-mez, -em**
Gazel 2162
Mısra: 2
Bir şey hakkında bilgisi,
malumati olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak.

Yine ben bülbülünden 'âr ider ol
gülüm balum
N'olisar bilmezem yâ Rab anuñla
uşbu ahvâlüm

38. **bilmezem:-mez, -em**
Gazel 2166
Mısra: 5
Bir şey hakkında bilgisi,
malumati olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak.

Âteşüm câna irişdi kâr ide mi
bilmezem
Yok-durur eşkümden özge dîdede
âbum benüm

39. **bilmedüm:-me, -dii, -m**
Gazel 2168
Mısra: 2
Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.

Saña dil virdüm bu gönülümüñ
n'olasın bilmedüm
Bir kurı sevda-y-ımuş lîkin hevâsın
bilmedüm

40. **bilmedüm**:-me, -dü, -m

Gazel 2168

Mısra: 4

Anlamak, gerçeğine erişmek, idrak etmek.

Añladum cevr ü cefâdan baña
rahmı olmaya
Öldürüp âhir velî câna kıyasın
bilmedüm

41. **bilmedüm**:-me, -dü, -m

Gazel 2168

Mısra: 6

Anlamak, gerçeğine erişmek, idrak etmek.

Gâh derd ü gâh ğam gâhi elem
gâhî firâk
İşkuñuñ ben ğasta-dil bunca
belâsın bilmedüm

42. **bilmedüm**:-me, -dü, -m

Gazel 2168

Mısra: 10

Anlamak, kavramak, idrak etmek.

İy Muhibbî 'âlem içre mübtelâlar
çok velî
Senden özge bir belâ-keş
mübtelâsın bilmedüm

43. **bilmedüm**:-me, -dü, -m

Gazel 2169

Mısra: 3

Anlamak, gerçeğine erişmek, idrak etmek.

İşka düşdüm bilmedüm anı
devâsuz derd-imiş
Döştlar günden güne artar cünün u
zilletüm

44. **bildüm**:-dü, -m

Gazel 2169

Mısra: 12

Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Yârı gördüm yine karşımda rakîbe
oş didi
İtçe bildüm yog-ımuş yanında
benüm rağbetüm

45. **bilmedüm**:-me, -dü, -m

Gazel 2171

Mısra: 6

Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Kıldan ince mi miyânı yoksa yok
andan nişan

Bilmedüm bu bahş ara kaldı
gümânım var benüm

46. **bildüm**:-dü, -m

Gazel 2173

Mısra: 6

Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Miyânuñla lebüñçün var mı yok mı
diyü bahş itdük

Eşer yok bildüm anlardan egerçi
kıl ü kâl itdüm

47. **bildüm**:-dü, -m

Gazel 2173

Mısra: 8

Anlamak, gerçeğine erişmek, idrak etmek.

Ümîd itdüm didi evvel vişâline
irem yârûñ

Velî bildüm bunı âhir ki bir fikr-i
muñâl itdüm

48. **bilmezem**:-mez, -em

Gazel 2179

Mısra: 6

Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Gitdi didi şabr kıl gelem yine
ferdâyâ dek

Bilmezem ki irişüben ben o ferdâyı
görem

49. **bilmez**:-mez

Gazel 2182

Mısra: 1

Tanımak.

Kimsene bilmez beni ki ben neyem
Ben beni yahşı bilürem ben neyem

50. **bilürem**:-ür, -em

Gazel 2182

Mısra: 2

Tanımak.

Kimsene bilmez beni ki ben neyem
Ben beni yahşı bilürem ben neyem

51. **bilmez**:-mez

Gazel 2192

Mısra: 8

Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Çeşmüñ arar kim beni ide helâk
Anı bilmez hicr elinden geşteyem

52. **bilmedüm**:-me, -dü, -m

Gazel 2194

Mısra: 6

Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Zâr-şifat yine felek geh aña gâh
baña döner
Bilmedüm çäre felek kârına nâ-çâr
oldum

53. **bilsün**:-sün

Gazel 2195

Mısra: 5

Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Baña sor miñnet-i ğvâbı ne bilsün
anı her nâ-kes
Kılup feryâd-ıla nâle ki her şeb
zinde-dâr oldum

54. **bilmez**:-mez

Gazel 2195

Mısra: 10

Tanımak.

Niçe bir ğâret eylersin didüm dil
şehrini iy ğam
Beni bilmez misin didi ki yağmacı
tatar oldum

55. **bilmezsin**:-mez, -sin

Gazel 2195

Mısra: 12

Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Didüm bu nâz u bu işve nedür gül
yüzüñi göster
'Acebdür dañı bilmezsin didi ben
şivekâr oldum

56. **bil**:

Gazel 2197

Mısra: 1

Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Gelüp gül gibi ol dilber didi bil
gül'izâr oldum
Didüm karşıñda bülbül-veş ötüp
ben dañı zâr oldum

57. **bilme**:-me, -(y)e

Gazel 2203

Mısra: 8

Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Müftü vü kâzî müderris zâhid ü
ehl-i vera'

Bilmeye biri sü'âl-i 'ışk[1] çün müşkil kılam

58. **bildi:-di**
Gazel 2216
Mısra: 14
Anlamak, gerçeğine erişmek, idrak etmek.

Cinân zâhîde vü 'ârife dîdâr
Muhibbî bildi bunda sūd iden kim

59. **bildük:-dû, -k**
Gazel 2217
Mısra: 10
Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Gördükde Muhibbî secde ider 'ârıza zülfi
Bildük ki bir Hindü-yî âteş-perest kim

60. **bilinmez:-in, -mez**
Gazel 2230
Mısra: 2
Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Geçüp hâdden bu âh u girye zâram
Bilinmez derd-i dâğ-ı dil-figâram

61. **bilmek:-mek**
Gazel 2235
Mısra: 3
Anlamak, farkına varmak, idrak etmek.

Kıymet-i gevher-i 'ışk ne idüğün
bilmek için
Naqd-i cân-ıla alan 'âşık-ı şarrâfa gelem

62. **bilmezem:-mez, -em**
Gazel 2236
Mısra: 8
Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Gün yüzün görmeyeli oldu karañu
bu cihân
Bilmezem niçe geçer hafta vü meh
sâlüm benüm

63. **bilmem:-me, -m**
Gazel 2242
Mısra: 13
Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

İtdi saçı şeydâ beni bilmem n'ider
sevdâ beni

'İşk itmeden rüsvâ benî ırgür
merâma iy şanem

64. **bilmez:-mez**
Gazel 2244
Mısra: 13
Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Bilmez kişi irteye çıkar mı ya ölür
Ğafletten uyan saña yiter bu
işâretüm

65. **bilsün:-sün**
Gazel 2245
Mısra: 6
Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Gel 'ayân itme rumuz-ı 'ışkı her
bir nâ-kese
Nükte-i hâşî ne bilsün kıymetin
bilmez 'avâm

66. **bilmedüm:-me, -dû, -m**
Gazel 2249
Mısra: 8
Bir şeye yeteneği olmak, başarmak, muktedir olmak.

Gördüm yazıda bir miñnet
mağabbet fark yok
Hayret aldı bilmedüm bunu niçe
imlâ kılam

67. **bilmezem:-mez, -em**
Gazel 2255
Mısra: 1
Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Bilmezem ki n'olisar yâ Rabbenâ
hâlüm benüm
Âh derdâ vü dirîğâ n'ola ahvâlüm
benüm

68. **bildiler:-di, -ler**
Gazel 2256
Mısra: 4
Anlamak, gerçeğine erişmek, idrak etmek.

Düşüben vâdîlere Mecnûnlayın
itdüm sefer
Hün-ı dilden bildiler ne yirde oldu
menzilüm

69. **bilsem:-se, -m**
Gazel 2258
Mısra: 1
Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Nedür bu hâlümü bilsem bu dilden
bî-haber oldum
Meger kim bir perî-rüya kılup
nâgeh nazar oldum

70. **bildüm:-dû, -m**
Gazel 2266
Mısra: 9
Öyle olduğuna inanmak, sanmak, zannetmek.

Çâre ancak bunu bildüm çâre bu
ğam derdine
Bâde içüp kendümü ser-mest ü lâ-
ya'kıl kılam

71. **bilmedi:-me, -di**
Gazel 2274
Mısra: 1
Anlamak, farkına varmak, kavramak.

'Âlemde benüm bilmedi bir
kimsene hâlüm
Her demde vü her lahza ğam-ıla
dil-i nâlüm

72. **bilmez-iseñ:-mez, -i, -se, -ñ**
Gazel 2276
Mısra: 4
Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Hicâb itme didüm gün yüze zülfi
Didi bilmez-iseñ bil perde-dârum

73. **bil:**
Gazel 2276
Mısra: 4
Anlamak, gerçeğine erişmek, idrak etmek.

Hicâb itme didüm gün yüze zülfi
Didi bilmez-iseñ bil perde-dârum

74. **bilürsin:-ür, -sin**
Gazel 2281
Mısra: 8
Tanımak.

Yüz urup âsitânına çağurdum dâda
dâd eyle
Didi dîvânesin beñzer bilürsin beni
bî-dâdam

75. **bilsem:-se, -m**
Gazel 2284
Mısra: 10
Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Naqd-i cânâ büseñi sen evvel ikrâr
eyledüñ

Soñradan döndüñ neden bilsem
peşimânsın begüm

76. **bilmez:-mez**
Gazel 2287
Mısra: 8
Tanımak.

Didüm dil murğını benden aparduñ
Didi bilmez misin kim şahbâzam

77. **bilürem:-ür, -em**
Gazel 2292
Mısra: 2
*Bir şey hakkında bilgisi,
malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak.*

Suçum budur ki iy dilber yüzüñi
gördüm âh itdüm
Muqırram ben günâhuma bilürem
çok günâh itdüm

78. **bilmedüm:-me, -dü, -m**
Gazel 2307
Mısra: 5
*Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.*

Bilmedüm kand-i mükerrer mi
lebüñ yâhüd nebât
Sanma la'lûñ zikrini iy döst tekrâr
eylemem

79. **bilmesün:-me, -sün**
Gazel 2307
Mısra: 4
*Anlamak, kavramak, idrak
etmek, farkına varmak.*

Ölür-istem de tabîbe nabzımı
göstermezem
Bilmesün 'ışkum diyü anı haberdâr
eylemem

80. **bilür:-ür**
Gazel 2315
Mısra: 6
*Bir şey hakkında bilgisi,
malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak.*

Ârzü-yı vaşl umar gönül 'aceb
dīvânedür
Kim vefâ resmin bilür bir pür-
cefâmuz var bizüm

81. **bilmezem:-mez, -em**
Gazel 2318
Mısra: 3
*Tam olarak anlayabilmek, net
bir karar sahip olmak.*

Bilmezem derd-i dilüm kime
diyem ben mübtelâ

Kime hâlüm disem aña mübtelâdur
gördüğüm

82. **bilmedüm:-me, -dü, -m**
Gazel 2323
Mısra: 2
*Bir şey hakkında bilgisi,
malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş
ve kavramış bulunmak.*

Düşdi gönülüm bir gözi bîmārâ
bilmen n'eyleyem
Bilmedüm bir çäre ben bî-çäre
bilmen n'eyleyem

83. **bilmezem:-mez, -em**
Gazel 2332
Mısra: 4
*Anlamak, farkına varmak,
bilebilmek.*

Gitdi 'aqlum yirine geldi anuñ
dīvânelik
Ol perîyi bilmezem n'oldı yine yâd
eyledüm

84. **bilmekde:-mek, -de**
Gazel 2338
Mısra: 8
*Anlamak, kavramak, idrak
etmek, farkında olmak.*

Noқта dökdi eşk-i çeşmüm yine
sîne levhine
Tâ ki 'ışkuñ hâlîni bilmekde bir
remmâl olam

85. **bilmedüñ:-me, -dü, -ñ**
Gazel 2341
Mısra: 12
*Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.*

İy Muhibbî âhuñ-ıla yile virdüñ
'âlemi
Bilmedüñ mi hırmen-i gam içre
miñnet kâhıyam

86. **bilmeseyin:-me, -(y)e, -sin**
Gazel 2342
Mısra: 11
*Bir şey hakkında bilgisi,
malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak.*

Bilmeseyin ne 'aceb uşbu Muhibbî
kuluñı
Niçe yıllar ser-i zülfüñde giriftaruñ
olam

87. **bilmezsin:-mez, -sin**
Gazel 2361
Mısra: 10
*Bir şey hakkında bilgisi,
malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak.*

Didüm añmazsın neden cānâ
Muhibbî bendeñi
Didi bilmezsin bil anı ben ferāmüş
eyledüm

88. **bil:**
Gazel 2361
Mısra: 10
*Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.*

Didüm añmazsın neden cānâ
Muhibbî bendeñi
Didi bilmezsin bil anı ben ferāmüş
eyledüm

89. **bilmedüm:-me, -dü, -m**
Gazel 2371
Mısra: 1
*Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.*

Zülfine virdüm gönül dām-ı
belâsın bilmedüm
Her kılında var-ımuş biñ
mübtelâsın bilmedüm

90. **bilmedüm:-me, -dü, -m**
Gazel 2371
Mısra: 2
*Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.*

Zülfine virdüm gönül dām-ı
belâsın bilmedüm
Her kılında var-ımuş biñ
mübtelâsın bilmedüm

91. **bilmedüm:-me, -dü, -m**
Gazel 2371
Mısra: 4
*Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.*

Cān u dil derdini 'arz itdüm tabîbe
dir baña
Ölmedin artuk bu derdün ben
devâsın bilmedüm

92. **bilmedüm:-me, -dü, -m**
Gazel 2371
Mısra: 6
*Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.*

Gāh hasret gāh hayret gāh miñnet
gāh āh
'İşkuñuñ ben hasta-dil bunca
belâsın bilmedüm

93. **bilmedüm:-me, -dü, -m**
Gazel 2371
Mısra: 8
*Bir şey hakkında bilgisi,
malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak.*

Mescid-i hüsninde karşı kaşları
mihrâbına
Baş açup el kaldurup ammâ
du'âsın bilmedüm

94. **bilmedüm**:-me, -dü, -m

Gazel 2371

Mısra: 10

*Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.*

'Ömrini 'âşıkla ruñ kesmek degülse
kaşdı ger
Ya n' için her dem keser zülf-i dü-
tâsın bilmedüm

95. **bilmedüm**:-me, -dü, -m

Gazel 2371

Mısra: 12

*Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.*

Baňa mihri olmayup cevri ü cefâsın
añladum
'Âkıbet ammâ anı câna kıyasın
bilmedüm

96. **bilmedüm**:-me, -dü, -m

Gazel 2371

Mısra: 14

*Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.*

Cür'a-i câm-ı maħabbetden
Muħibbî mest olup
'Âlemüñ niçe geçer ak u karasın
bilmedüm

97. **bilürem**:-ür, -em

Gazel 2377

Mısra: 1

Tanımak.

SİNede 'ışk ezel ben bilürem
Her ne cevri itse güzel ben bilürem

98. **bilürem**:-ür, -em

Gazel 2377

Mısra: 2

*Kabul etmek, addetmek,
saymak.*

SİNede 'ışk ezel ben bilürem
Her ne cevri itse güzel ben bilürem

99. **bilürem**:-ür, -em

Gazel 2377

Mısra: 4

*Bir işin ehli olmak, o işi
yapmaya alışmış bulunmak.*

Ğuşsa-i derd ü gamı gel baňa sor
Bir bir idem anı ħall ben bilürem

100. **bilürem**:-ür, -em

Gazel 2377

Mısra: 6

*Bir işin ehli olmak, o işi
yapmaya alışmış bulunmak.*

Ney gibi bezm içinde inlemege
Niçe taşnif-i 'amel ben bilürem

101. **bilürem**:-ür, -em

Gazel 2377

Mısra: 8

*Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.*

Her ne cevri ü cefâ gelür senden
Cümlesin baňa meħel ben bilürem

102. **bilürem**:-ür, -em

Gazel 2408

Mısra: 1

*Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.*

Zâhidâ rind-i riyâdan geçemezsin
bilürem
Ĥvâb-ı ħaflet yumdı gözün
açamazsın bilürem

103. **bilürem**:-ür, -em

Gazel 2377

Mısra: 10

*Bir şey hakkında bilgisi,
malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak.*

Zülfî sevdâsı Muħibbî yârûñ
Didiler tül-ı emel ben bilürem

104. **bilmez**:-mez

Gazel 2379

Mısra: 9

*Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.*

Ol güneş yüzlüm neden bilmez
Muħibbî zerresin
Mihri-y-ile gün gibi 'âlemlere
meşhür olam

105. **bildüm**:-dü, -m

Gazel 2381

Mısra: 4

*Anlamak, gerçeğine erişmek,
idrak etmek.*

Seni sevdüğüm günâh ise günâhum
ħaddi yok
Bakmaduğun yüzüme bildüm
günâhumdur benüm

106. **bilmeyen**:-me, -(y)en

Gazel 2383

Mısra: 6

*Bir şey hakkında bilgisi,
malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak.*

Kim baka gökler yüzine ħalka
ħalka görinen
Bilmeyen bilsün ki ejder gibi
âhumdur benüm

107. **bilsün**:-sün

Gazel 2383

Mısra: 6

*Bir şey hakkında bilgisi,
malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak.*

Kim baka gökler yüzine ħalka
ħalka görinen
Bilmeyen bilsün ki ejder gibi
âhumdur benüm

108. **bilmezler**:-mez, -ler

Gazel 2390

Mısra: 6

*Bir şey hakkında bilgisi,
malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş
bulunmak.*

Çok cefâ vü cevri gördün gel usan
dirler baňa
Anı bilmezler ki ol 'âlemde
dârumdur benüm

109. **bilmem**:-me, -m

Gazel 2391

Mısra: 7

*Anlamak, kavramak, idrak
etmek, farkına varmak.*

Bu 'işyân u bu cürm-ile n'ola
aħvâlümü bilmem
Feraħ yüzini görem mi diyü
ğamnâkdür gönülüm

110. **bilmeyesin**:-me, -(y)e, -sin

Gazel 2402

Mısra: 14

*Anlamak, farkına varmak,
kavramak.*

Bî-ħabersin zâhidâ aħvâl-i 'ışk
ğâyet ħafî
Añlamadın içümü bilmeyesin
taşum benüm

111. **bilürem**:-ür, -em

Gazel 2408

Mısra: 2

*Anlamak, kavramak, idrak
etmek, farkında olmak.*

Zâhidâ rind-i riyâdan geçemezsin
bilürem
Ĥvâb-ı ħaflet yumdı gözün
açamazsın bilürem

112. **bilürem**:-ür, -em

Gazel 2408

Mısra: 4

Anlamak, kavramak, idrak etmek, farkında olmak.

Çünkü sen şeb-peresin nûri görmez gözlerün
Dutalum kim gözün ola bakamazsın bilürem

113. **bilürem**:-ür, -em

Gazel 2408

Mısra: 6

Anlamak, kavramak, idrak etmek, farkına varmak.

Ger riyâ vü zerğden geçseñ eyâ zâhid bugün
Defter-i 'irfâna aduñ yazamazsın bilürem

114. **bilenler**:-en, -ler

Gazel 2412

Mısra: 4

Anlamak, kavramak, idrak etmek, farkında olmak.

Gül 'izârunda 'arağdan oldugıyçun bir varak
Hürmet idüp göze sürerler bilenler kıymetin

115. **bilmedüm**:-me, -dü, -m

Gazel 2412

Mısra: 8

Anlamak, gerçeğine erişmek, idrak etmek.

Kimi Naşrânî kimi didi Yahūdî kim Mecüs
Ben rağībün bilmedüm 'âlemde nedür milletin

116. **bilmem**:-me, -m

Gazel 2414

Mısra: 9

Değerlendirmek, takdir etmek.

Bilmem Muhibbî 'ışk-ıla âhîr n' olur hâlüm benüm
Kalmadı şabr u tākatum gâyet zebün oldum zebün

117. **bildün**:-dü, -ñ

Gazel 2425

Mısra: 7

Tanımak.

Didüm bildün mi iy dilber belâ kühında ben zârı
Didi ol Hüsrev-i Şîrîn-dehen Ferhâd' a beñzersin

118. **bilsün**:-sün

Gazel 2426

Mısra: 5

Anlamak, gerçeğine erişmek, idrak etmek.

Rumüz-ı 'ışkı benden sor ne bilsün
Kays u ya Ferhâd Okımadılar anlar okıdum 'ışkuñ kitâbından

119. **bilmeyen**:-me, -(y)en

Gazel 2432

Mısra: 8

Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak..

Görinen boynında yârün zulmüdür 'aşıklarun
Bilmeyen eyler gâlağ dir aña zülfi 'ânberin

120. **bil**:

Gazel 2437

Mısra: 7

Anlamak, gerçeğine erişmek, idrak etmek.

Çıybet itme sen sen ol dünyâda bir kardaşun
Şöyle bil yimiş olursın cîfe vü murdâr etin

121. **bilürem**:-ür, -em

Gazel 2438

Mısra: 1

Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Ben bilürem kimse bilmez 'ışkuñun keyfiyetin
Baña sor taqrîr ideyim saña bir bir hâletin

122. **bilmez**:-mez

Gazel 2438

Mısra: 1

Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Ben bilürem kimse bilmez 'ışkuñun keyfiyetin
Baña sor taqrîr ideyim saña bir bir hâletin

123. **bilmişemdür**:-miş, -em, -dür

Gazel 2438

Mısra: 6

Anlamak, gerçeğine erişmek, idrak etmek.

Zâhid-i şâdık degüldür baña satmasun riyâ
Bilmişemdür çünkü ben çokdan anuñ mâhiyyetin

124. **bilmez**:-mez

Gazel 2442

Mısra: 3

Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Bilmez kişiye 'ışk nedür sorma hâlini
Başumda var benüm baña sor 'ışk hâletin

125. **bil**:

Gazel 2444

Mısra: 2

Anlamak, gerçeğine erişmek, idrak etmek.

'İyd irişdi çün tavâf-ı küy-ı dîlberdür bugün

Ka'be' dür küyü baña bil hacc-ı ekberdür bugün

126. **bilmez**:-mez

Gazel 2454

Mısra: 3

Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Derdâ ki benüm hâlümü hîç kimsene bilmez
Her derdi çeken var-ısa 'âlemde benem ben

127. **bilmez**:-mez

Gazel 2465

Mısra: 9

Bir şeye yeteneği olmak, başarmak, muktedir olmak.

Çâresüz kaldı Muhibbî çâre bilmez vaşlına
Âh kim 'âlemde kimse böyle nâ-çâr olmasun

128. **bil**:

Gazel 2468

Mısra: 8

Anlamak, gerçeğine erişmek, idrak etmek.

Gönül virdün çü ol zülfi siyâha Muhaqqâk bil ki başdan da çıkarsın

129. **bilmeden**:-me, -den

Gazel 2469

Mısra: 1

Anlamak, farkına varmak, bilebilmek.

Bilmeden dil virmiş oldum zülfi 'ânber-sâya ben
Âh kim düşdüm bir olmaz bir uzun sevdâya ben

130. **bil:**

Gazel 2474

Mısra: 1

Anlamak, gerçeğine erişmek, idrak etmek.

Haṭ degül bil ki hâr-ı mışşın sen
Şubḥ degül bil ki mâr imişsin sen

131. **bilmez:-mek**

Gazel 2477

Mısra: 1

Anlamak, gerçeğine erişmek, idrak etmek.

Nedendür bilmek isterseñ döner
hûna gözün yaşın
Arayup bul niçe kaynar ciger
tağında gör başın

132. **bilmez:-mez**

Gazel 2480

Mısra: 5

Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

Derünüm hâlini bir kimse bilmez
Degül-durur içi zâhir taşından

133. **bilse:-se**

Gazel 2486

Mısra: 5

Anlamak, kavramak, idrak etmek, farkına varmak.

Bilse idün rehne korduñ zâhidâ
destâruñı
Bir kadeḥ nüş eyle gel zevk it
meyün keyfiyyetin

134. **bilsem:-se, -m**

Gazel 2488

Mısra: 10

Anlamak, kavramak, idrak etmek, farkında olmak.

Seyl-i eşküm birle mâl-â-mâl
olaldan gözlerüm
Kanda gitmişdür Muḥibbî bilsem
ol uyḥu diyen

135. **bilmeye:-me, -(y)e**

Gazel 2490

Mısra: 10

Tanımak.

Ġarḳ olupdur gözlerüm yaşına
merdümler Muḥib
Bilmeye şimden girü gelse beni
uyḥu diyen

136. **bilmedi:-me, -di**

Gazel 2491

Mısra: 10

Tanımak.

Şabr kıl cevri ü cefâsına Muḥibbî
tañ degül
Bilmedi kimsene tuta gül-i bî-hâr
etegin

137. **bilmez:-mez**

Gazel 2498

Mısra: 10

Anlamak, gerçeğine erişmek, idrak etmek.

Bu Muḥibbî kuş dilin söyler
Süleymân devridür
Bilmez andan gayrı kimse ehl-i
‘irfanuñ dilin

138. **bilmege:-me, -ge**

Gazel 2500

Mısra: 10

Anlamak, kavramak, idrak etmek, farkında olmak.

Açup bu sînem tahtasın dökdüm
sirişküm noḳtasın
Bilmege ‘işkuñ nüktesin remmâl
olayın bir zamân

139. **bilürsin:-ür, -sin**

Gazel 2031

Mısra: 10

Bir şey hakkında bilgisi, malumatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak.

İy Muḥibbî bağlama dünyâ denîdür
dil aña
Çün bilürsin kimseye itmez
maḥabbet uşbu Zâl

140. **bilesine:-e, -sin, -e**

Gazel 2164

Mısra: 18

Değerlendirmek, takdir etmek.

Her kim görse bu beytümi taḥsîn
idüp hezâr
İnşâf diye bilesine rûzigâr hem

141. **bilmedüm:-me, -dü, -m**

Gazel 2168

Mısra: 1

Anlamak, gerçeğine erişmek, idrak etmek.

Saña dil virdüm bu gönlümüñ
n’olasın bilmedüm
Bir kurı sevda-y-ımtıñ lîkin hevâsın
bilmedüm

142. **bilmedüm:-me, -dü, -m**

Gazel 2308

Mısra: 2

Anlamak, farkına varmak, kavramak.

Eylemez cevri ü cefâ terkini âh
cânân benüm
Bilmedüm ne virdi baña alıma
hicrân benüm

143. **bil:**

Gazel 2417

Mısra: 10

Anla, idrak et, farkına var!.

Küy-ı dilberde raḳîbi öldürüp bir
darb-ıla
‘Arşa asdün tîgüñü bil iy Muḥibbî
gâzisin

bil bağla:-

1. **bil bağla:--(y)al, --dan**

Gazel 2004

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Birisinin kendisine yardımcı olacağına inanmak, güvenmek.

Ney gibi bil bağlayaldan âh u
efğân itmege
Eşk-i çeşmümden nigârâ toptolu
kandır gönül

2. **bil bağla:-**

Gazel 2370

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Ümitle bağlanmak, güvenmek, inanmak.

Sen lebi şîrîni sevdim hızmete bil
bağlayup
Kesmege küh-ı ğamı Ferhâd
eyledüm

bildüğün id:-

1. **bildüğün id:-**

Gazel 2310

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Verilen öğütlere aldırmaııp tutumunu sürdürmek.

Kimsenüñ pendin işitmez kendü
bildüğün ider
Bir yaña mecnû ‘-ı ‘âlem bir yaña
göñlüm gözüm

bildür:-

1. **bildür:**

Gazel 2144

Mısra: 6

Bilinir duruma koymak, açıklamak, anlatmak, ilan etmek, tefhim etmek.

Çeşmün itdüğini itmez dîni yok
kâfir dağı
Öldürürsen bâri bildür suçum iy
merdüm benüm

2. bildürdüm:-dü, -m

Gazel 2393

Mısra: 6

Haber vermek, ihbar etmek.

Didüm pervâne 'âşıkdur murâdı
şem'e yanmaktadır
Kinâyetle bu dil derdin kamu
dildâra bildürdüm

3. bildürmege:-meg, -e

Gazel 2396

Mısra: 4

*Bilinir duruma koymak,
açıklamak, anlatmak, ilan etmek,
tefhim etmek.*

Derünüm hâlini taqrîr kılsun
Diyü bildürmege dildür ulagum

bile:

1. bile:

Gazel 2239

Mısra: 8

*"Dahi, ayrıca" anlamında
bağlaç.*

Firâkuñla senün iy yâr-ı cânî
Gözümden yaş dökülür bile dem
hem

2. bile:

Gazel 2250

Mısra: 14

*"Dahi, ayrıca" anlamında
bağlaç.*

Yiter mesken sükkânun arasında
Bile hoşdur cihânda ola merdüm

3. bile:

Gazel 2223

Mısra: 1

"Da, de" bağlacı.

Dil âteş-ile yandı tenüm bile câme
hem
Düd-ı dilüm çıkmaga geldi zebâne
hem

4. bile:

Gazel 2272

Mısra: 9

"Da, de" bağlacı.

Derd-ile âh eylesem bu dîde kan
aglar bile
Müstedâm olsun baña olmuş-durur
fermân gözüm

5. bile:

Gazel 2075

Mısra: 2

*"Dahi, de" anlamlarına gelen
bağlaç.*

Niçe yıldur bilmedün kapuñda
ahvâlüm benüm
Ben perîşânam meger zülfün bile
hâlüm benüm

6. bile:

Gazel 2194

Mısra: 8

*Bahsedilen işten daha
fazlasının yapıldığını yAhut
olduğunu anlatır ve anlamı
kuvvetlendirmek için kullanılır.*

Baña şu deñlü cefâ eyledün iy kaşı
kemân
Dünyeden belki bu cândan bile bî-
zâr oldum

7. bile:

Gazel 2261

Mısra: 10

*"Dahi, de" anlamlarına gelen
edat.*

Sensüzün ben bu cihânı n'eylerem
Öz cânımdan bile bîzâr olmışam

8. bile:

Gazel 2380

Mısra: 4

Dahi, de.

Niçe taqrîr eylesem derd-i dilüm
ahvâlini
Yazmak itsem yanuma düşüp bile
aglar kalem

bilin-:

1. bilinmedi:-me, -di

Gazel 2474

Mısra: 3

*Hakkında bilgi sahibi
olunmak, öğrenilmiş bulunmak,
malum olmak.*

Sordum 'ışkuñ bilinmedi kârı
Ben didüm özge kâr imişsin sen

2. bilinür:-ür

Gazel 2476

Mısra: 6

Tanınmak.

Evlâ görünür hâmüñ-i 'ışk ve lîkin
Ekşer bilinür 'ışk figân-ıla
suñenden

bilis:

1. bilis:

Gazel 2111

Mısra: 9

*Bildik, tanıdık kimse, dost,
aşına.*

Ezelden cân-ıla cânân Muhibbî
bilis imiş
Çün eyledür ya ne hacet ki ben
arada olam

bilme-:

1. bilmedüm:-dü, -m

Gazel 2155

Mısra: 5

*Anlamamak, idrak
etmemek,farkına varamamak.*

Bilmedüm âh eylemek yanuñda
olurmuş günâh
Baña bu hışma sebep bildüm
günâhumdur benüm

bilmen:

1. bilmen:

Gazel 2322

Mısra: 1

*Bir işi yapmakta veya bir
şeyin olması hususunda gösterilen
tereddüdü ifade etmek için
kullanılır.*

Düşdi gönülüm bir saçı reyhâna
bilmen n'eyleyem
Ol sebebden olmuşam dîvâne
bilmen n'eyleyem

2. bilmen:

Gazel 2322

Mısra: 2

*Bir işi yapmakta veya bir
şeyin olması hususunda gösterilen
tereddüdü ifade etmek için
kullanılır.*

Düşdi gönülüm bir saçı reyhâna
bilmen n'eyleyem
Ol sebebden olmuşam dîvâne
bilmen n'eyleyem

3. bilmen:

Gazel 2322

Mısra: 4

*Bir işi yapmakta veya bir
şeyin olması hususunda gösterilen
tereddüdü ifade etmek için
kullanılır.*

Mülk-i dil yıkıldı sensüz iy şeh-i
hübân meded
Yakmadur pâyân 'aceb hicrâna
bilmen n'eyleyem

4. bilmen:

Gazel 2322

Mısra: 10

Bir işi yapmakta veya bir şeyin olması hususunda gösterilen tereddüdü ifade etmek için kullanılır.

Ğarğa virdi eşk-i çeşmüm 'ākıbet
dil mülkini
İy Muhibbî bu gözi giryāna bilmen
n'eyleyem

5. bilmen:

Gazel 2322

Mısra: 8

Bir işi yapmakta veya bir şeyin olması hususunda gösterilen tereddüdü ifade etmek için kullanılır.

Zülf-i ser-keşden gönül kurtılsa
hâzır ğamzeler
Ol saçı sünbül gözi mestāne
bilmen n'eyleyem

6. bilmen:

Gazel 2322

Mısra: 6

Bir işi yapmakta veya bir şeyin olması hususunda gösterilen tereddüdü ifade etmek için kullanılır.

İrmeden vaşluña cānā korkaram
bād-ı ecel
Suna baña bir kadeh peymāne
bilmen n'eyleyem

7. bilmen:

Gazel 2323

Mısra: 1

Bir işi yapmakta veya bir şeyin olması hususunda gösterilen tereddüdü ifade etmek için kullanılır.

Düşdi gönülüm bir gözi bīmārā
bilmen n'eyleyem
Bilmedüm bir çāre ben bī-çāre
bilmen n'eyleyem

8. bilmen:

Gazel 2323

Mısra: 2

Bir işi yapmakta veya bir şeyin olması hususunda gösterilen tereddüdü ifade etmek için kullanılır.

Düşdi gönülüm bir gözi bīmārā
bilmen n'eyleyem
Bilmedüm bir çāre ben bī-çāre
bilmen n'eyleyem

9. bilmen:

Gazel 2323

Mısra: 4

Bir işi yapmakta veya bir şeyin olması hususunda gösterilen tereddüdü ifade etmek için kullanılır.

Uzun uzun iy müselmānlar ser-i
zülf-i nigār
Bağladı bu gönülümü zünnāra
bilmen n'eyleyem

10. bilmen:

Gazel 2323

Mısra: 6

Bir işi yapmakta veya bir şeyin olması hususunda gösterilen tereddüdü ifade etmek için kullanılır.

Zerre-veş kaldum ayakda gün
yüzinden dūr olup
'Ālem içre olmuşam āvāre bilmen
n'eyleyem

11. bilmen:

Gazel 2323

Mısra: 8

Bir işi yapmakta veya bir şeyin olması hususunda gösterilen tereddüdü ifade etmek için kullanılır.

Hün-ı dildür gözlerümden dōstlar
her dem gelen
Lāle gibi oldı bagrum kara bilmen
n'eyleyem

12. bilmen:

Gazel 2323

Mısra: 10

Bir işi yapmakta veya bir şeyin olması hususunda gösterilen tereddüdü ifade etmek için kullanılır.

Küh-ı ğamda cān feda kıldı
Muhibbî irmedi
Ol leb-i şīrīn şeker-ğüftāra bilmen
n'eyleyem

13. bilmen:

Gazel 2324

Mısra: 1

Bir işi yapmakta veya bir şeyin olması hususunda gösterilen tereddüdü ifade etmek için kullanılır.

Düşdi gönülüm bir şeh-i hūbāna
bilmen n'eyleyem
Olmuşam Mecnūn gibi dīvāne
bilmen n'eyleyem

14. bilmen:

Gazel 2324

Mısra: 2

Bir işi yapmakta veya bir şeyin olması hususunda gösterilen tereddüdü ifade etmek için kullanılır.

Düşdi gönülüm bir şeh-i hūbāna
bilmen n'eyleyem
Olmuşam Mecnūn gibi dīvāne
bilmen n'eyleyem

15. bilmen:

Gazel 2324

Mısra: 4

Bir işi yapmakta veya bir şeyin olması hususunda gösterilen tereddüdü ifade etmek için kullanılır.

Nem olupdur niçe yıldur göz
yaşından şehir-i dil
Korkaram yıkıla bu vīrāne bilmen
n'eylerem

16. bilmen:

Gazel 2324

Mısra: 6

Bir işi yapmakta veya bir şeyin olması hususunda gösterilen tereddüdü ifade etmek için kullanılır.

Hār elinden baĝrı hūn olmuş belālu
bülbülem
Ol saçı sünbül gül-i handāna
bilmen n'eyleyem

17. bilmen:

Gazel 2324

Mısra: 8

Bir işi yapmakta veya bir şeyin olması hususunda gösterilen tereddüdü ifade etmek için kullanılır.

Leşker-i ğam ğāret itdi uşbu gönül
şehrini
Hālümü kim 'arz ide sultāna
bilmen n'eyleyem

18. bilmen:

Gazel 2324

Mısra: 10

Bir işi yapmakta veya bir şeyin olması hususunda gösterilen tereddüdü ifade etmek için kullanılır.

Serv-kaddünsüz Muhibbî 'āleme
kılmaz nazar
Bu gönül meyl eylemez seyrāna
bilmen n'eyleyem

19. **bilmen:**

Gazel 2325

Mısra: 1

Bir işi yapmakta veya bir şeyin olması hususunda gösterilen tereddüdü ifade etmek için kullanılır.

Düşdi gönlüm bir kamer ruhsāra
bilmen n'eyleyem
Olmuşam gündün güne bî-çāre
bilmen n'eyleyem

20. **bilmen:**

Gazel 2325

Mısra: 2

Bir işi yapmakta veya bir şeyin olması hususunda gösterilen tereddüdü ifade etmek için kullanılır.

Düşdi gönlüm bir kamer ruhsāra
bilmen n'eyleyem
Olmuşam gündün güne bî-çāre
bilmen n'eyleyem

21. **bilmen:**

Gazel 2325

Mısra: 6

Bir işi yapmakta veya bir şeyin olması hususunda gösterilen tereddüdü ifade etmek için kullanılır.

Kūh-ı ğamda kalmışam ölmek
muqarrerdür baña
Döştlar bu derdüme bir çāre
bilmen n'eyleyem

22. **bilmen:**

Gazel 2325

Mısra: 8

Bir işi yapmakta veya bir şeyin olması hususunda gösterilen tereddüdü ifade etmek için kullanılır.

İrmedin şîrîn lebine bu Muħibbî
cān virüp
Düşdi dil Ferhād-veş kühsāra
bilmen n'eyleyem

23. **bilmen:**

Gazel 2325

Mısra: 4

Bir işi yapmakta veya bir şeyin olması hususunda gösterilen tereddüdü ifade etmek için kullanılır.

Leylî zülfünün hayāliyle bugün
Mecnūn gibi
Deşt-i ğamda olmuşam āvāre
bilmen n'eyleyem

bilmiş ol:

1. **bilmiş ol:**

Gazel 2101

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

"İyi bil, şunu iyice bil ki"

uyarı ve tehdit maksadıyla kullanılır.

Tīġuñı çekme Muħibbî'ye dü-nīm
eylemege
Bilmiş ol ğamzelerüñ eyledi ol işi
tamām

bilü bükil-:

1. **bilü bükil-:**

Gazel 2077

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Çok sıkıntıya uğrayıp çökmek.

Ġamdan hilāle döndi bükildi yine
bilüm
Ay oldı görmedüm seni bu şimdi
müşkilüm

2. **bilü bükil-:**

Gazel 2277

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Çok sıkıntıya uğrayıp çökmek.

Bār-ı ğamdan bükilüp döndi
kemāna bu bilüm
Eyledüm sīnem rebāb tā inleye her
bir kılum

bilün-:

1. **bilüne:--e, -**

Gazel 2019

Mısra: 1

*Bilme işine konu olmak,
anlaşılmaq, öğrenilmek.*

Yok agzuña bilüne disem kim
haber degül
Yüzüne mihr ü meh disem eksük
nazar degül

bīm:

1. **bīm:**

Gazel 2226

Mısra: 8

Korku.

Umaram idesin baña şefā'at
Ki kalmaya benüm qalbümde hīç
bīm

bīmār:

1. **bīmār:**

Gazel 2326

Mısra: 8

Hasta, dertli.

Gülmedüm 'ālem içinde derd ü
ġamdur çekdiğüm
Fītnesinden it raķībūñ zār u bīmār
inlerem

2. **bīmār:**

Gazel 2354

Mısra: 2

Hasta, dertli.

Gülşen-i kūyuñdan ayru bülbül-i
zār olmuşam
İñlerem tā şubħa dek derd-ile
bīmār olmuşam

3. **bīmāra:-a**

Gazel 2378

Mısra: 6

Hasta.

Lebūñ dār-ı şifāsından umanlar
şerbet-i la'lūñ
Kamusı derdmend olmuş yatur
bīmāra beñzetdüm

4. **bīmārum:-um**

Gazel 2317

Mısra: 15

Hasta.

Saçı dārum kaşı yayum gözi pür-
fitne bīmārum
Ölürsem boynuña kanum meded
hey nā-müselmānum

5. **bīmār:**

Gazel 2043

Mısra: 3

*Hasta.|| Divan edebiyatında
aşık bir aşk hastasıdır. Bundan
başka sevgilinin gözü baygın ve
mahmur baktığı için hastaya
benzer.*

Ĥasta dil bīmār çeşmünden gider
meyhāneye
Ĥastaya lazım-durur āb u hevā-yı
mu'tedil

6. **bīmāram:-am**

Gazel 2163

Mısra: 4

Hasta.

Eger olmaz-ısa senden bulunmaz
derdüme dermān
Niçe yıllar-durur derde düşüp
'ışkuñla bīmāram

7. **bīmārı:-ı**

Gazel 2238

Mısra: 2

Hasta, aşk derdine düşmüş olan.

Yār gūş itmez egerçi nāle-i zār-ı dilüm
Görmedi bir kimse benüm gibi bīmārı dilüm

8. **bīmārā:-ā**
Gazel 2323

Mısra: 1
Hasta, dertli. || Baygın.

Düşdi gönülüm bir gözi bīmārā bilmen n'eyleyem
Bilmedüm bir çāre ben bī-çāre bilmen n'eyleyem

9. **bīmāruñ:-uñ**
Gazel 2342

Mısra: 6
Hasta.

İy ṭabībüm di neden virmeyesin baña cevāb
Ser-i küyuñda yatur derd-ile bīmāruñ olam

10. **bīmār:**
Gazel 2443

Mısra: 1
Hasta.

Çeşm-i ser- mestüñe kim dir beni bīmār eylesün
Bārī girsün araya la'lüñ de tīmār eylesün

11. **bīmāra:-a**
Gazel 2455

Mısra: 6
Hasta. || Aşk derdine düşmüş.

İsterem zülf-i siyehkārı için cānum virem
İy şeb-i gam n'ola ben bīmāra imdād idesin

bīmār id-:

1. **bīmār id-:**
Gazel 2452

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Hastalanmasına sebep olmak.

Çeşm-i ser-mestüñ midür her dem beni bīmār iden
La'l-i cān-baḥşuñ midür bu derdüme tīmār iden

bīmār ol-:

1. **bīmār ol-:**
Gazel 2194

Mısra: 12

Kelime Tipi: -
Hasta olmak.

Niçe yıllar bu gönül 'ışkı ile ḥasta iken
Ol ṭabībe bu Muḥibbī dimedi bīmār oldum

2. **bīmār ol-:**
Gazel 2261

Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Hasta olmak.

Göreliden nergis-i çeşmüñ şehā Vālih ü āşüfte bīmār olmuşam

3. **bīmār ol-:**
Gazel 2301

Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Hasta olmak.

Āteş ile dil yanar sīnemde vardur nār hem
İñlerem tā şubḥ olunca olmuşam bīmār hem

biñ:

1. **biñ:**
Gazel 2249

Mısra: 12
Bin sayısı.

Genc-i ḥüsne sunmak ister bu Muḥibbī didüm el
Didi zülfüm her kılın biñ başlu ejderhā kılam

2. **biñ:**
Gazel 2273

Mısra: 5
"Pek çok, sayıca" çok anlamlarını içeren sayı sıfatı.

Biñ kez öldür beni tek gel seni bir kez göreyim
Ḥaḳ dimişler intizārdan yigdür biñ kez ölüm

3. **biñ:**
Gazel 2005

Mısra: 4
"Pek çok, sayıca" çok anlamlarını içeren sayı sıfatı.

İle ben güler-iken şimdi güler il baña āh
Beni biñ derd-ile çün eyledi āvāre gönül

4. **biñ:**
Gazel 2005

Mısra: 11

"Pek çok, sayıca çok" anlamlarını içeren sayı sıfatı.

Beni biñ derde esīr eyledi āzāde-y-iken
Göreyim ki seni her laḥzada biñ pāre gönül

5. **biñ:**
Gazel 2005

Mısra: 12
"Pek çok, sayıca çok" anlamlarını içeren sayı sıfatı.

Beni biñ derde esīr eyledi āzāde-y-iken
Göreyim ki seni her laḥzada biñ pāre gönül

6. **biñ:**
Gazel 2007

Mısra: 10
"Pek çok, sayıca çok" anlamları içeren sayı sıfatı.

Sırr-ı 'ışkını sakın eyleme 'ālemlere fāş
Bir degül eyleseler ger seni biñ pāre gönül

7. **biñ:**
Gazel 2036

Mısra: 10
Bin. || "Pek çok, sayıca çok" anlamlarını içeren sayı sıfatı.

'Ālem içre saña beñzer pādīşāhum yok benüm
Var Muḥibbī gibi kapuñda senüñ biñ niçe kul

8. **biñ:**
Gazel 2070

Mısra: 3
"Pek çok, çok fazla" anlamlarını içeren sayı sıfatı.

Bend-i zülfüñde didüm var niçe biñ şeydālaruñ
Didi ḥaḳkā bir senüñ tek mübtelāyı görmedüm

9. **biñ:**
Gazel 2088

Mısra: 10
"Pek çok, çok fazla" anlamlarını içeren sayı sıfatı.

Rām olur sanma Muḥibbī fāriğ ol efsāneden
Şayd olınmaz ol perī biñ sihr-ile efsün idem

10. **biñ:**
Gazel 2142

Mısra: 10

" Pek çok, çok fazla"
anlamlarını içeren sayı sıfatı.

İy Muhibbî inleyem derd-i dilüm
eş'âr-ıla
Bir iken derdüm biñ itdi defter ü
divân benüm

11. biñ:

Gazel 2279

Mısra: 6

" Pek çok, çok fazla"

anlamlarını içeren sayı sıfatı.

Gözüm yaşlu yürek başlu deni
dünyâyı terk itdim
Beni biñ päre itseler direm
'uqbâdan el çekmem

12. biñ:

Gazel 2280

Mısra: 6

" Pek çok, çok fazla"

anlamlarını içeren sayı sıfatı.

Serîr-i hüsne şâh olmuş görüp ol
şâh-ı devrânı
Ayagına yüzüm sürüp niçe biñ
bedre zer çekdüm

13. biñ:

Gazel 2298

Mısra: 4

" Pek çok, çok fazla"

anlamlarını içeren sayı sıfatı.

Görmege ol 'arızı gül kâmeti servi
yine
Dâğlarla sînede biñ dîde peydâ
eyledüm

14. biñ:

Gazel 2352

Mısra: 1

" Pek çok, çok fazla"

anlamlarını içeren sayı sıfatı.

Sînem üzre dâğ-ıla biñ dîde peydâ
eyleyem
Gülşen-i hüsünü doynca temâşâ
eyleyem

15. biñ:

Gazel 2371

Mısra: 2

" Pek çok, çok fazla"

anlamlarını içeren sayı sıfatı.

Zülfine virdüm gönül dâm-ı
belâsın bilmedüm
Her kılında var-ımış biñ
mübtelâsın bilmedüm

16. biñ:

Gazel 2389

Mısra: 9

" Pek çok, çok fazla"
anlamlarını içeren sayı sıfatı.

Var kapuñda Muhibbî gibi biñ
bendelerüñ
Senden özge benüm 'âlemde
bulınmaya kesüm

17. biñ:

Gazel 2427

Mısra: 7

" Pek çok, çok fazla"

anlamlarını içeren sayı sıfatı.

Biñ sü'âl itsem dönüp virmez
cevâb
Bu ne istîgnâ olur açmaz dehen

18. biñ:

Gazel 2428

Mısra: 9

" Pek çok, çok fazla"

anlamlarını içeren sayı sıfatı.

Her gice biñ kez hilâl olur Muhibbî
hicr-ile
Çäre-sâz oluñ aña iy hemdemân iy
döstân

19. biñ:

Gazel 2458

Mısra: 7

" Pek çok, çok fazla"

anlamlarını içeren sayı sıfatı.

Zâhidüñ biñ sözi te'sir itmeye
itmeñ 'aceb
Hiç eşer eyler mi bir söz dise anı
serd olan

20. biñ:

Gazel 2117

Mısra: 1

Bin sayı sıfatı. || Pek çok, çok fazla.

Yüz cefâ biñ cevır ol nâ-
mihribândan görmişem
Görmedi kıhr u sitem bir kes ben
andan görmişem

21. biñ:

Gazel 2117

Mısra: 3

Bin sayı sıfatı. || Pek çok, çok fazla.

Biñ zebânum olsa takrîr itmeye
derd-i dilüm
Ben ki ol hûn-rîz âşüb-ı zamândan
görmüşem

22. biñ:

Gazel 2117

Mısra: 10

Bin sayı sıfatı. || Pek çok, çok fazla.

İy Muhibbî sormagil derdüm
idersin âşikâr
Yüz cefâ biñ cevır ol nâ-
mihribândan görmişem

bin-:

1. binüben:-üben

Gazel 2230

Mısra: 3

Bir şeyin veya bir hayvanın
üzerine çıkıp ayakları sarkıtarak
oturmak.

Binüben esb-i nâza cilve eyle
Göreyim seni iy ümmîd-vâram

2. bindüñse:-dü, -ñ, -se

Gazel 2271

Mısra: 9

Bir şeyin veya bir hayvanın
üzerine çıkıp ayakları sarkıtarak
oturmak.

Ger semend-i nâza bindüñse n'ola
gel çek 'inân
Ben dağı hem çü Muhibbî büse
der-kâb eyleyem

3. binüp:-üp

Gazel 2397

Mısra: 9

Bir şeyin veya bir hayvanın
üzerine çıkıp ayakları sarkıtarak
oturmak.

Esb-i nâz üzre binüp zülfüñi
çevgân eyleseñ
Bu Muhibbî top idüp başın gelür
meydâna hem

4. binse:-se

Gazel 2432

Mısra: 3

Bir şeyin veya bir hayvanın
üzerine çıkıp ayakları sarkıtarak
oturmak.

Binse esb-i nâza zülfün yâr çevgân
eylese
Top ider başını meydân içre
'uşşâk-ı hâzîn

biñ başlu ejder:

1. biñ başlu ejder:

Gazel 2090

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Bin başlı ejderha. || Türk
mitik düşünce ve tasavvurlarında
son derece büyük ve ağzından
alevler saçan bir yılan şeklinde

tasavvur edilen ejderhanın Türk mitolojisinde ateş saçan, birden çok başı bulunan, boynuzlu, büyük ve uçan bir yılan şeklinde tasvir edilen bu olağanüstü varlık önceleri bolluk bereketken sonraları kötü düşünceleri, kötülükleri temsil etmiştir.

Sine gârından 'uruc itse felekler sakfına
Gösterür biñ başlu ejder şeklini
âhum benüm

biñ dürlü:

1. **biñ dürlü:**
Gazel 2310
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Pek çok, çeşit çeşit, kırk türlü.

Olalıdan zülfün-ile aşinā gönüm
gözüm
Başuma biñ dürlü getürdi belā
gönüm gözüm

biñ kerre:

1. **biñ kerre:**
Gazel 2487
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Çok fazla, defalarca.

Biñ kerre yıkdı bu dil-i mañzün
hânesin
Âhîr belürsüz itdi bu hâne
nişânesin

biñ kez:

1. **biñ kez:**
Gazel 2273
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Çok fazla, defalarca.

Biñ kez öldür beni tek gel seni bir
kez göreyim
Hağ dimişler intizârdan yigdür biñ
kez ölüm

biñar:

1. **biñarumdur:-um, -dur**
Gazel 2375
Mısra: 2
Pınar, çeşme, kaynak.

Bâğ-ı hüsn içre boyuñ serv ü
çenârumdur benüm
Aña karşı göz yaşı akar
biñarumdur benüm

2. biñarından:-ı, -n, -dan

Gazel 2456

Mısra: 6

Pınar. II. Göz pınarı, gözyaşı bezlerinin salgıladığı sıvıyı toplayan, gözün burun tarafındaki bölümü.

Ġamuñ bārını ursalar taħammül
itmeye kühsār
Akıda gözleri yaşım iki yana
biñarından

binā-yı 'ışk:

1. **binā-yı 'ışk:**
Gazel 2054
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşkın binası, aşkın yapısı.

Halel gelmiş-dururdım binā-yı
'ışka ben daħı
Geçüp serden koyup bir taş
gedüğün üstüvār itdüm

2. binā-yı 'ışk:

Gazel 2175
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşk binası.

Binā-yı 'ışka Ferhād-ıla Kaşs'ı
Birin senge birini suya saldım

bī-nem-dīde:

1. **bī-nem-dīde'em:-em**
Gazel 2262
Mısra: 4
Kuru göz.

Gözlerüm hālî degül nemden
benüm
Çeşmüñi gördükde bī-nem-
dīde'em

bi-nihāyet:

1. **bi-nihāyet:**
Gazel 2024
Mısra: 6
Nihayetsiz, sonsuz,sınırsız.

Dürr ü cevherle tolu baħr-ı
ma'ânîdür gönül
Bī-nihāyet niçe sırlar olur andan
âşikār

bī-per bāl:

1. **bī-per bāl:**
Gazel 2309
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Kanatsız.

İy Muħibbî şem'-i hüsn-i dilbere
vir cān u dil
Yanuban pervāne-veş ben daħı bī-
per bāl olam

bir:

1. **bir:**
Gazel 2315
Mısra: 4
Sadece.

Zāhidā 'āşıklaruz cennet hevāsı
bizde yok
Tālibüz dīdāra bir özge hevāmuz
var bizüm

2. **bir:**
Gazel 2007
Mısra: 10
"Bir" sayı sıfatı.

Sırr-ı 'ışkını sakın eyleme
'ālemlere fāş
Bir degül eyleseler ger seni biñ
pāre gönül

3. **bir:**
Gazel 2142
Mısra: 10
"Az" anlamında belgisiz sıfat.

İy Muħibbî inleyem derd-i dilüm
eş'ār-ıla
Bir iken derdüm biñ itdi defter ü
dīvān benüm

4. **bir:**
Gazel 2495
Mısra: 2
Yalızca, sadece.

Rāh-ı 'ışkuñda görüp 'āşıkı yoldan
çıkasın
Bir bu kim kana girüp bir bu
kuldān çıkasın

5. **bir:**
Gazel 2001
Mısra: 6
"Bir" sayı sıfatı.

Dür olalı gül yüzünden bülbülem
kan aqlaram
Aglamaktan kalmamışdur tende
bir zerre mecāl

6. **bir:**
Gazel 2207
Mısra: 5
"Bir tek" anlamında sayı sıfatı.

Sīnede bir idi dāğum çeküp üstine
elif

Derd-i dil bir idi şimden girü ben
onu görem

7. bir:

Gazel 2002

Mısra: 8

"Tek bir" anlamında sayı
sıfatı.

Ol perinün 'azm-i gülzâr itdügin
işideli
Bir ayak üstüne durdu cümle
meemü'-i nihâl

8. bir:

Gazel 2376

Mısra: 6

"Bir" belgisiz sıfat.

Zâhîde kevşer ü baña leb-i yâr
Var her kesde bir heves n'idelüm

9. bir:

Gazel 2003

Mısra: 4

"Bir" belgisiz sıfat.

Hışm idersin 'aşıkâ dâyim katuñda
hoş rakîb
Hâlümü bed añladur bir rû-siyâh
eksük degül

10. bir:

Gazel 2172

Mısra: 7

"Bir" belgisiz sıfat.

Cân virüp bir büseñe cânâ harîdâr
oldugum
Mâlikem bir cânâ ol dağı fedâ
olsun direm

11. bir:

Gazel 2172

Mısra: 8

"Bir" belgisiz sıfat.

Cân virüp bir büseñe cânâ harîdâr
oldugum
Mâlikem bir cânâ ol dağı fedâ
olsun direm

12. birin:-i, -n

Gazel 2268

Mısra: 10

Bir diğeri, öteki.

Yiter baña hâk-i deri sengi
dilberün
Bâlin idem birini birin bister
isterem

13. bir:

Gazel 2040

Mısra: 18

"Bir" sayı sıfatı.

Ugradum bir 'ârife gül mevsimin
sordum didi
İy Muhibbî tîz geçer bir haftadur
bir ân gül

14. bir:

Gazel 2054

Mısra: 4

"Bir" sayı sıfatı.

Hâlel gelmiş-durur gördüm binâ-yı
'ışka ben dağı
Geçüp serden koyup bir taş
gedüğün üstüvâr itdüm

15. bir:

Gazel 2086

Mısra: 7

"Bir" sayı sıfatı.

Yañılup göstermedün bir gün baña
mihrün yüzün
Sende yok bildüm teraħħum iy
cefâkâr añladum

16. bir:

Gazel 2004

Mısra: 1

"Bir" belgisiz sıfat.

Bir gül-i ra'nâ ğamından bülbül-i
cândur gönül
Ġiceler tâ şubha dek ney gibi
nâlândur gönül

17. bir:

Gazel 2004

Mısra: 7

"Bir" belgisiz sıfat.

Bir gözi âhüy(ı) görse hâ komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döstlar kim düşmen-
i cândur gönül

18. bir:

Gazel 2004

Mısra: 1

"Bir" belgisiz sıfat.

Bir gül-i ra'nâ ğamından bülbül-i
cândur gönül
Ġiceler tâ şubha dek ney gibi
nâlândur gönül

19. bir:

Gazel 2004

Mısra: 13

"Bir" belgisiz sıfat.

Bir lebi şîrîn yolına cân u dil
virmiş-durur
Küh-ı ğamda döstlar Ferhâd-ı bî-
cândur gönül

20. bir:

Gazel 2004

Mısra: 17

"Bir" belgisiz sıfat.

Bir saçı leylaya virelden Muhibbî
cân u dil
'İşk şahrâsında mecnûn gibi
hayrândur gönül

21. bir:

Gazel 2005

Mısra: 2

"Bir" belgisiz sıfat.

Çün dolaşdı ser-i zülf-i siyehkâra
gönül
Haşre dek tañ mı eger bulmasa bir
çâre gönül

22. bir:

Gazel 2005

Mısra: 10

"Bir" belgisiz sıfat.

Öldürem diyü seni va'de ider
ġamze-i yâr
Ola kim 'ahde dura şabr ide bir
pâre gönül

23. bir:

Gazel 2006

Mısra: 9

"Bir" belgisiz sıfat.

Bir ġazel didi Muhibbî yine bir
meh -rûya kim
İtseler Hücend'e ġabrinde diye
tahsîn Kemâl

24. bir:

Gazel 2006

Mısra: 9

"Bir" belgisiz sıfat.

Bir ġazel didi Muhibbî yine bir
meh -rûya kim
İtseler Hücend'e ġabrinde diye
tahsîn Kemâl

25. bir:

Gazel 2008

Mısra: 8

"Bir" belgisiz sıfat.

Şöyle hayrân olmışam cânâ
cemâlün ayına
Var midür bir kimsene bu hâlüme
hayrân degül

26. bir:

Gazel 2009

Mısra: 8

"Bir" belgisiz sıfat.

Ben niyâz itsem senûn karšuında iy
serv-i hürâm
Sen dahı refâra gel gülşende bir
dem nâz kıl

27. **bir:**

Gazel 2012

Mısra: 8

" Bir " belgisiz sıfat.

Kim dir ki gönül kuçıla hergiz o
kuçılmaz
Bir tâze civân 'ışkına tâze heves ol
gel

28. **bir:**

Gazel 2014

Mısra: 12

" Bir " belgisiz sıfat.

Bu kadar râğbet mi bulurdu eger
Ger zamâni olmasa bir ay gül

29. **bir:**

Gazel 2018

Mısra: 14

" Bir " belgisiz sıfat.

İy Muhibbî göz açup her kes
temâşâ eylesün
Oldı çün bir vech-ile manzûr ulu'l-
ebşâr gül

30. **bir:**

Gazel 2019

Mısra: 6

" Bir " belgisiz sıfat.

Geldi gubâr-ı hattı virüp gönülüne
keder
Bu bir keder-durur ki gönülünden
gider degül

31. **bir:**

Gazel 2020

Mısra: 4

" Bir " belgisiz sıfat.

Sırr-ı 'ışkı ben ne denlü sakladum
âhir beni
Eyledüñ bir âh-ıla rüsvâ-yı 'âlem
iy gönül

32. **bir:**

Gazel 2021

Mısra: 12

" Bir " belgisiz sıfat.

Çünkü bu dünyâ metâ'idur kamu
'ariyyeti
Âdeme bir hırka bes tâc u kabâdan
vâz gel

33. **bir:**

Gazel 2027

Mısra: 4

" Bir " belgisiz sıfat.

Sîne şahrâsını eşküm lâlezâr itdi
yine
Döstum bir görmege degmez mi
seyrân eylegil

34. **bir:**

Gazel 2028

Mısra: 10

" Bir " belgisiz sıfat.

Bu Muhibbî olmasa ger mâlik-i
mülk-i suşen
Ânî gelmezdi dilinden böyle bir
rengin gâzel

35. **bir:**

Gazel 2031

Mısra: 6

" Bir " belgisiz sıfat.

Ben fedâ kıldum yoluñda çün
senûn cân u serî
Döstum göndermedüñ bir büseñi
baña nevâl

36. **bir:**

Gazel 2034

Mısra: 7

" Bir " belgisiz sıfat.

Ğuşşa vü gamdan şikâyet bir
muţavvel kışşadur
İrmedi kimse anuñ gavrına gel
epsem gönül

37. **bir:**

Gazel 2039

Mısra: 1

" Bir " belgisiz sıfat.

Bir nefes dilden hayâl-i la'li hîç
hâli degül
Kışı yok nesne için guşşaya
talmalı degül

38. **bir:**

Gazel 2039

Mısra: 6

" Bir " belgisiz sıfat.

Küyuña varmaga gönderdüm
levend-i gönülümü
Kaldı gelmedi anı bir yere salmalı
degül

39. **bir:**

Gazel 2039

Mısra: 7

" Bir " belgisiz sıfat.

Râyegândur kim virüp varın ala bir
büseñi

Aña cân virmelüdür cümle ciñân
malı degül

40. **bir:**

Gazel 2040

Mısra: 10

" Bir " belgisiz sıfat.

Nâvek-i hârî görüp vehm eyleyüp
almış ele
Anuñ için dutunur her bir yaña
kalkan gül

41. **bir:**

Gazel 2040

Mısra: 12

" Bir " belgisiz sıfat.

Döstum nâz-ıla gel bir lahza
gülşenden yaña
Dökeyim hağka'l-kadem pâyüña
bir dâmân gül

42. **bir:**

Gazel 2040

Mısra: 17

" Bir " belgisiz sıfat.

Ugradum bir 'arife gül mevsimin
sordum didi
İy Muhibbî tîz geçer bir haftadur
bir ân gül

43. **bir:**

Gazel 2040

Mısra: 18

" Bir " belgisiz sıfat.

Ugradum bir 'arife gül mevsimin
sordum didi
İy Muhibbî tîz geçer bir haftadur
bir ân gül

44. **bir:**

Gazel 2043

Mısra: 10

" Bir " belgisiz sıfat.

Mâh-rûlarda Muhibbî Kâdir'ün gör
kudretin
Bir yire cem' eylemiş âteş hevâ vü
âb u gil

45. **bir:**

Gazel 2047

Mısra: 5

" Bir " belgisiz sıfat.

Sen de iy dil sevüben cân-ıla bir
Leylî-veşi
Yüri Mecnunlayın 'âleme sen
destân ol

46. **bir:**

Gazel 2048

Mısra: 9
" Bir " belgisiz sıfat.

Cân vir lebine âl ile bir bûse
Muhibbî
Al hem-dem olup mahrem-i esrâr-ı
nihân ol

47. bir:
Gazel 2056
Mısra: 4
" Bir " belgisiz sıfat.

Ta'n degüldür küh-ı gâmda eylesem
Ferhâd' a ta'n
Fenn-i 'ışkı başa iltmiş ben de bir
üstâd olam

48. bir:
Gazel 2057
Mısra: 8
" Bir " belgisiz sıfat.

Bâr-ı gâmını çekmeye dil küh-ı
Kâf ise
Şabrum dükendi kalmadı bir zerre
tâkatüm

49. bir:
Gazel 2058
Mısra: 7
" Bir " belgisiz sıfat.

Bir Hasan-hüsn u Hüseyin-hü
şehûn âbdâliyam
Yaralar sînemde kim var Zü'l-
fikârumdur benüm

50. bir:
Gazel 2064
Mısra: 9
" Bir " belgisiz sıfat.

Bir boyı servüñ firâkından
Muhibbî âh kim
Cûlar olmuşdur yaşum gitmez
benüm giryânlıgum

51. bir:
Gazel 2065
Mısra: 4
" Bir " belgisiz sıfat.

Bezm-i gâmda göz yaşın yârân
içün itdüm şarâb
Âteş-i 'ışka yanup bir bağı biryân
olmuşam

52. bir:
Gazel 2067
Mısra: 4
" Bir " belgisiz sıfat.

Ka'tre ka'tre cem' idüp ba'ır
eyleyem bu eşkümi

Bir habâb içre cihanı cümle ihfâ
eyleyem

53. bir:
Gazel 2067
Mısra: 9
" Bir " belgisiz sıfat.

Göz ucuyla senden umar bu
Muhibbî bir nazar
Bundan özge hâşa lillâh ben
temennâ eyleyem

54. bir:
Gazel 2068
Mısra: 4
" Bir " belgisiz sıfat.

İşidür yokdur sorar yokdur
derünüm hâlini
Dir-idüm bir kimse ger güş eyleye
derdüm benüm

55. bir:
Gazel 2068
Mısra: 5
" Bir " belgisiz sıfat.

Var mı bir mezhebde ben kanum
helâl itdüm saña
Vaşluñ itdün sen harâm iy nâz-
perverdüm benüm

56. bir:
Gazel 2070
Mısra: 4
" Bir " belgisiz sıfat.

Bend-i zülfünde didüm var niçe
biñ şeydâlaruñ
Didi haqqâ bir senün tek mübtelâyı
görmedüm

57. bir:
Gazel 2070
Mısra: 5
" Bir " belgisiz sıfat.

Zinde eyler bir cevâb ile gönüller
mürdesin
Döstüm la'lün gibi dâru'ş-şifâyı
görmedüm

58. bir:
Gazel 2076
Mısra: 4
" Bir " belgisiz sıfat.

Başum hevâda su gibi yaşum
revânedür
Bir serv-kad ü lüle haddün pâyı
hâkiyem

59. bir:
Gazel 2078

Mısra: 3
" Bir " belgisiz sıfat.

Okumañ Ferhâd u Mecnûn kışşasın
bir şemmedür
Sıgmaya defterlere hâl-i perîşânım
benüm

60. bir:
Gazel 2079
Mısra: 10
" Bir " belgisiz sıfat.

Muhibbî kemterem ednâdan ednâ
Yüzini hâke sürmüş bir giyâhum

61. bir:
Gazel 2080
Mısra: 10
" Bir " belgisiz sıfat.

Muhibbî'ye kapuñdan itme
mahrûm
O bir kemter-durur sen pâdişâhum

62. bir:
Gazel 2086
Mısra: 5
" Bir " belgisiz sıfat.

Bulmadum bir çäre çäre çäre çäre
vaşluña
'Âkıbet bu yolda ben kendümi nâ-
çâr akladum

63. bir:
Gazel 2087
Mısra: 8
" Bir " belgisiz sıfat.

Âh itdükçe gözümden dökilür hün-
ı ciger
Zeyn olur lüle vü güller ile her bir
yanum

64. bir:
Gazel 2089
Mısra: 1
" Bir " belgisiz sıfat.

Yolına bir boyı servüñ gözüm
yaşın revân itdüm
Geçersem cümle varumdan 'aceb
mi terk-i cân itdüm

65. bir:
Gazel 2089
Mısra: 4
" Bir " belgisiz sıfat.

Vefâsın istediğümce cefâyâ
ugradum âhir
Dili bir bî-vefâyâ bağladum bâtıl
gümân itdüm

66. **bir:**

Gazel 2089

Mısra: 9

" Bir " belgisiz sıfat.

Muhibbî cân u dil her kim virüp
bir büsesin alur
Dimez bâzâr-ı 'ışk içre muqarrer
ben ziyân itdüm

67. **bir:**

Gazel 2093

Mısra: 8

" Bir " belgisiz sıfat.

Çün vişâlin ârzü eyler gönül
bilmez mi kim
Ni' met-i şâhîye dir mi bir gedâ
aşum benüm

68. **bir:**

Gazel 2094

Mısra: 10

" Bir " belgisiz sıfat.

İy Muhibbî Bî-sütün 'ı kesdi
Fehâd añılır
Ben dahı küh-ı ğamı kesmekle bir
ad eyleyem

69. **bir:**

Gazel 2101

Mısra: 11

" Bir " belgisiz sıfat.

Senden özge baña yok 'âlem
içinde bir şâh
Var işigünde benüm gibi sentün
niçe ğulâm

70. **bir:**

Gazel 2102

Mısra: 4

" Bir " belgisiz sıfat.

Tekye-i 'ışka girüp yidüm ğamuñ
esrarını
Bir qalender meşrebem kendümi
abdâl eyledüm

71. **bir:**

Gazel 2103

Mısra: 1

" Bir " belgisiz sıfat.

Kılmaz baña nazâr âh bir tünd-
hüyü sevdim
Tîğ-i sitem elinde bir ceng-cüyü
sevdim

72. **bir:**

Gazel 2103

Mısra: 2

" Bir " belgisiz sıfat.

Kılmaz baña nazâr âh bir tünd-
hüyü sevdim
Tîğ-i sitem elinde bir ceng-cüyü
sevdim

73. **bir:**

Gazel 2113

Mısra: 7

" Bir " belgisiz sıfat.

Bir kara yazu-y-ımış geldi ğubâr-ı
hañ-ı döst
Hiç olur mı kim añup ben anı
hayrân olmayam

74. **bir:**

Gazel 2117

Mısra: 2

" Bir " belgisiz sıfat.

Yüz cefâ biñ cevri ol nâ-
mihribândan görmişem
Görmedi qahr u sitem bir kes ben
andan görmişem

75. **bir:**

Gazel 2119

Mısra: 8

" Bir " belgisiz sıfat.

Cemâlünü görem diyüp şeb-i
zülfüne dil virdi
Başında düd-ı âhından geyüp bir
şeb-külâh aşşâm

76. **bir:**

Gazel 2120

Mısra: 1

" Bir " belgisiz sıfat.

Câme-i sebz ile bir şîrîn zebânum
var benüm
Var mıdur agzı diyü lîkin
gümânım var benüm

77. **bir:**

Gazel 2120

Mısra: 8

" Bir " belgisiz sıfat.

Hafta olur görmezem gün yüzünü
aylar geçer
Âh kim bir mihrî yok nâ-
mihribânım var benüm

78. **bir:**

Gazel 2121

Mısra: 1

" Bir " belgisiz sıfat.

Bir lâle hâd hevâsına rengin ğazel
didüm
Medh eyleyüp göziyle kaşım bî-
bedel didüm

79. **bir:**

Gazel 2122

Mısra: 9

" Bir " belgisiz sıfat.

Bir saçı leylâya bend idüp dil-i
dîvâneyi
İy Muhibbî 'ışk ara Mecnûn'a
akrân eylesem

80. **bir:**

Gazel 2126

Mısra: 8

" Bir " belgisiz sıfat.

İy şabâ âvâre gönülüm kanda gitdi
bilemezem
Bir haber vir Tañrıçün ol nâ-
tûvânımdan benüm

81. **bir:**

Gazel 2129

Mısra: 2

" Bir " belgisiz sıfat.

Hün-ı dilden yazayım hâlümü
dildâra didüm
Ola kim derd-i dilüme ola bir çäre
didüm

82. **bir:**

Gazel 2131

Mısra: 13

" Bir " belgisiz sıfat.

Hasretinden inlerem bir gül-ruhuñ
şâm u seher
Şimdiki 'aşruñ Muhibbî bülbül-i
nâlâniyam

83. **bir:**

Gazel 2135

Mısra: 1

" Bir " belgisiz sıfat.

Ney gibi bağı delinmiş bir belâ-
keş 'aşıkam
Cân-ıla dilberlerün yolında ammâ
şadıqam

84. **bir:**

Gazel 2135

Mısra: 10

" Bir " belgisiz sıfat.

Hayret içre kim sorarsa bu
Muhibbî hâlini
Ney gibi bağı delinmiş bir belâ-
keş 'aşıkam

85. **bir:**

Gazel 2148

Mısra: 6

" Bir " belgisiz sıfat.

Toprak oldum rāh-ı kûyında sakın
iy seyl-i eşk
İledüp bir yaña mahrûm eyleme
gerdüm benüm

86. **bir:**
Gazel 2150
Mısra: 8
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Tañlamañ gül ruhları yādına efgān
eyleşem
Yok mıdur bir bülbül-i şūrīde
deñlü gayretüm

87. **bir:**
Gazel 2156
Mısra: 2
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Kûy-ı yāra gitdi çün şevk-i hezār-
ıla dilüm
Bülbülem tañ mı ola bir gōce
gülşen menzilüm

88. **bir:**
Gazel 2160
Mısra: 6
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Niçe yıllardur çeker dil dōstum
hicrūñ yükün
Bir zebān-ıla olur mı taqrīr
eyleyem

89. **bir:**
Gazel 2161
Mısra: 5
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Egerçi hastā-dil idüm lebinden bir
cevāb aldum
Bi-ḥamdī ṭilāh bu derdümü bugün
dermāna tapşurdum

90. **bir:**
Gazel 2164
Mısra: 7
" Bir " *belgisiz sıfat.*

‘Älemde ḥüsnüñe senüñ olmaya
bir nazīr
Mazlūm ‘āşığı çü men-i ḥāksār
hem

91. **bir:**
Gazel 2164
Mısra: 15
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Uşbu gazel ki ḥüsn-ile bir
nāzenīndür
Ḥācet degül-durur aña naqş u nigār
hem

92. **bir:**
Gazel 2168
Mısra: 2
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Sañā dil virdüm bu gönümün
n’olasın bilmedüm
Bir kurı sevda-y-ımış līkin hevāsın
bilmedüm

93. **bir:**
Gazel 2168
Mısra: 10
" Bir " *belgisiz sıfat.*

İy Muḥibbī ‘ālem içre mübtelālar
çok velī
Senden özge bir belā-keş
mübtelāsın bilmedüm

94. **bir:**
Gazel 2170
Mısra: 9
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Her beyti Muḥibbī’nüñ olur bir
kızıl altun
Ancak ben anuñ mislini dürdānede
buldum

95. **bir:**
Gazel 2171
Mısra: 2
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Sīne şahrāsında dıkdüm dil
nişānum var benüm
Ok u yası elde bir kaşı kemānum
var benüm

96. **bir:**
Gazel 2171
Mısra: 3
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Leblerinden iste didüm iy gönül
gel bir cevāb
Didi kim agzuma almaga ne
cānum var benüm

97. **bir:**
Gazel 2172
Mısra: 11
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Ummazam bir nesne cāna merḥabā
olsun direm Bu Muḥibbī vaşlın
ister bir yaña daḡı gönül

98. **bir:**
Gazel 2172
Mısra: 10
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Niçe yıldur beklerem yoluñı
virmezsin selām

Ummazam bir nesne cāna merḥabā
olsun direm

99. **bir:**
Gazel 2173
Mısra: 8
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Ümīd itdüm didi evvel vişāline
irem yāruñ
Velī bildüm bunı āḡir ki bir fikr-i
muḡāl itdüm

100. **bir:**
Gazel 2177
Mısra: 9
" Bir " *belgisiz sıfat.*

İy Muḥibbī şükr kıl bir pādīşāhuñ
kulısın
Hem Semī ‘ ü hem Başīr ü hem
‘Alīm ü hem Kerīm

101. **bir:**
Gazel 2182
Mısra: 4
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Gerçi baḡr-ı dile ‘ummān dınır
Līk görseñ ma’niden bir kaṡreyem

102. **bir:**
Gazel 2184
Mısra: 9
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Kāh oldı Muḥibbī teni bir kāha
dönüp āh
Ṭakāt mı var bār-ı ḡamı her ḡāh
çekem

103. **bir:**
Gazel 2189
Mısra: 4
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Şīve-i şīrīn ü nāz u ‘işveler kim
sende var
Ben daḡı Ferḡād-veş ‘ālemde bir
ad eyleyem

104. **bir:**
Gazel 2192
Mısra: 1
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Yār didi bir gül-i nev-resteyem
Ben didüm bülbül-i dil-i ḡasteyem

105. **bir:**
Gazel 2195
Mısra: 13
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Muḥibbī fikr-i bıkürmeden idüp bir
nev şecer peydā

Bitürdüm ma'niyi yir yir ki naḥl-ı
meyve-dâr oldum

106. **bir:**
Gazel 2196
Mısra: 1
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Gitdi elden cân u dil bir bî-vefâdur
sevdüğüm
Cevri bî-ḥad mihri yok bir pür-
cefâdur sevdüğüm

107. **bir:**
Gazel 2196
Mısra: 2
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Gitdi elden cân u dil bir bî-vefâdur
sevdüğüm
Cevri bî-ḥad mihri yok bir pür-
cefâdur sevdüğüm

108. **bir:**
Gazel 2202
Mısra: 1
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Aldı gönülüm bir perî ammâ ki
kimdür dimezem
Eyledi cânımdan berî ammâ ki
kimdür dimezem

109. **bir:**
Gazel 2204
Mısra: 1
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Yine bir tâze hevesdür kûy-ı dilber
eyleyem
Yüze sürüp ḥâkin evvel soñradan
ser eyleyem

110. **bir:**
Gazel 2208
Mısra: 9
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Gördüm 'âşıkları kim her biri bir
sevdâdadur
Bu Muḥibbî 'ışk ara rüsvâ-yı 'âlem
bagladum

111. **bir:**
Gazel 2218
Mısra: 10
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Gözümde nem gönülde gam
Muḥibbî eksük olmazsa
'Aceb olmaz ki bir bed-ḥû
sitemkârâ giriftârem

112. **bir:**
Gazel 2219

Mısra: 5
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Nigârı bir gece ḥvâbda görüp
gâyetde ḥayrânâ
N'olurdu bilemezem ḥâlüm eger
yârı 'ayân görsem

113. **bir:**
Gazel 2219
Mısra: 10
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Didüm 'âşıklañ çokdur Muḥibbî
gibi bir yokdur
Kapuñda zâhir olurdu eger bir
imtiḥân görsem

114. **bir:**
Gazel 2229
Mısra: 2
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Ter tâze olur vaşluñ işide dil ü
cânım
Bir mürde iken zinde oluban dura
cânım

115. **bir:**
Gazel 2261
Mısra: 5
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Ḥasretiyle bir gül-endâmuñ yine
Güceler bülbülleyin zâr olmuşam

116. **bir:**
Gazel 2268
Mısra: 2
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Ne taht u tâc u ne milket-i İskender
isterem
Bir pâdişâha bende olam ekşer
isterem

117. **bir:**
Gazel 2318
Mısra: 8
" Bir " *belgisiz sıfat.*

Cânımı cevriyle yıkdı eyledi
gönülüm ḥarâb
Kendü mülkin yıkıcı bir
pâdişehdür gördüğüm

118. **bir:**
Gazel 2004
Mısra: 7
" Bir " *sayı sıfatı. II Bir tek, bir
tane.*

Bir gözi âhûy(i) görse hâ komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döstlar kim düşmen-
i cândur gönül

119. **bir:**
Gazel 2071
Mısra: 1
" Bir " *belgisiz zamir.*

Gitsün gümânım eyle didükde bir
tekellüm
Gül gibi itdi ol dem nâz-ıla bir
tebessüm

120. **bir:**
Gazel 2407
Mısra: 2
" Bir " *belgisiz zamir.*

Âh derdâ kim dükenmez âh u
feryâdım benüm
Ḥâlüme bir raḥim ider 'âlemde
bulmadım benüm

121. **bir:**
Gazel 2178
Mısra: 8
" Bir " *işaret sıfatı.*

Gerçi kim ḳahruñ kavîdür
raḥmetüñ gâlib âña
Bir bölük üftâde budur içümüzde
söz bizüm

122. **bir:**
Gazel 2192
Mısra: 13
" Bir " *işaret sıfatı.*

Virmedüñ iy dil ḥabîbi bir cevâb
Niçe yıllardur Muḥibbî ḥasteyem

123. **bir:**
Gazel 2034
Mısra: 1
" Bir " *belgisiz sıfatı.*

Saña uydum olmadım ben bir
nefes ḥurrem gönül
Bulmadım bir muvâfiḳ yâr ola
hem-dem gönül

124. **bir:**
Gazel 2034
Mısra: 2
" Bir " *belgisiz sıfatı.*

Saña uydum olmadım ben bir
nefes ḥurrem gönül
Bulmadım bir muvâfiḳ yâr ola
hem-dem gönül

125. **bir:**
Gazel 2138
Mısra: 4
" Bir " *belgisiz sıfatı.*

Ka'be-i küyuñ nigârâ mesken
olmuşdur baña

Andan artuk bir yirüm yokdur
ğarīb üftādeyem

126. **bir:**
Gazel 2139
Mısra: 12
" Bir " belgisiz sıfatı.

İy tabīb-i dil Muḥibbī hicrūñ-ile
ḥastadur
Gelmez-iseñ bir nefes kaldı çıkar
cānum benüm

127. **bir:**
Gazel 2147
Mısra: 2
" Bir " belgisiz sıfatı.

İyd-i kurbān oldı ben kurbān-ı
cānān olmışam
Herkesüñ bir şughı var ben yāra
ḥayrān olmışam

128. **bir:**
Gazel 2152
Mısra: 1
" Bir " belgisiz sıfatı.

Bir saçı leylā lebi şīrīn mehūñ nā-
şādıyam
Deşt-i ğam Mecnūn'ıyam kūh-ı
bela Ferhād'ıyam

129. **bir:**
Gazel 2159
Mısra: 9
" Bir " belgisiz sıfatı.

Çün Muḥibbī bir saçı leylī-veşūñ
mecnūnyam
Her yaña dīvānelik raḥşın sürüp
ḥīz eyleyem

130. **bir:**
Gazel 2169
Mısra: 6
" Bir " belgisiz sıfatı.

Bāĝ-ı ḥüsñünde görüp ḥālūñ n'ola
meyl eylesem
Bu cihānda yok mıdır bir mūr
deñlü ğayretüm

131. **bir:**
Gazel 2171
Mısra: 10
" Bir " belgisiz sıfatı.

İy Muḥibbī n'eyleyem bāĝ-ı cinān
u kevşeri
Bir lebi şīrīn yüzi gül gülsitānum
var benüm

132. **bir:**
Gazel 2174

Mısra: 9
" Bir " belgisiz sıfatı.

İy Muḥibbī itmedüm bir kimseye
ifşā-yı rāz
Sırr-ı 'ışkı sīnem içre cāndan özge
sakladum

133. **bir:**
Gazel 2182
Mısra: 6
" Bir " belgisiz sıfatı.

Mūya döndüm nāle kıldum
nāleden
Bir giyāham nāle kılar ya neyem

134. **bir:**
Gazel 2192
Mısra: 12
" Bir " belgisiz sıfatı.

Başum üzredür didüm cānā yirūñ
Didi gerçeksın ki bir gül desteyem

135. **bir:**
Gazel 2205
Mısra: 3
" Bir " belgisiz sıfatı.

Ol leb-i şīrīn-dehenden çün
işitdüm bir kelām
Ḥıdmetinde cān virüp kendümi
Ferhād eyledüm

136. **bir:**
Gazel 2219
Mısra: 8
" Bir " belgisiz sıfatı.

Yirem derd ü belā vü ğam
dökerem gözlerümden dem
Añaram ḥālūmi ol dem kurı bir
üstüḥvān görsem

137. **bir:**
Gazel 2278
Mısra: 1
" Bir " belgisiz sıfatı.

Bir serv ḳadı yād idüben bir ğazel
didüm
Bālā ḳadini yād idüp amma güzel
didüm

138. **bir:**
Gazel 2071
Mısra: 2
" Bir " belgisiz zamir.

Ğitsün ğümānum eyle didükde bir
tekeñlüm
Gül gibi itdi ol dem nāz-ıla bir
tebessüm

139. **birdür:-dür**
Gazel 2365
Mısra: 6
Aynı, benzer, eş, denk.

Dāĝ-ı ḥasret sīnede gönñümde
vardur nār-ı 'ışk
Āteşe yanmakda birdür bu içüm
taşum benüm

140. **bir:**
Gazel 2121
Mısra: 10
" Bir " belgisiz sıfatı.

'İşkuñ rumüz u nüktesini sordılar
baña
Bunı cihānda itmedi bir kimse ḥal
didüm

141. **bir:**
Gazel 2121
Mısra: 5
" Bir " belgisiz sıfatı.

Gel bir nazar eyā kaşı ya yanuma
benüm
Baĝrum ḥadeng-i ğamzelerüñ birle
del didüm

142. **bir:**
Gazel 2203
Mısra: 1
" Bir " belgisiz sıfatı.

Geçdi 'ömrüm niçe bir iy dil seni
ĝāfil kılam
Çirk-i dünyāya mülevveş mest-i lā-
ya'ḳıl kılam

143. **bir:**
Gazel 2406
Mısra: 10
" Bir " belgisiz sıfatı.

Çok zamāndur ki Muḥibbī ayaguñ
topragıdır
Yañılup bir gün dimedüñ ḥāk-i
rāhumdur benüm

144. **bir:**
Gazel 2500
Mısra: 10
" Bir " belgisiz sıfatı.

Açup bu sīnem taḥtasın döküdüm
sirişküm noktasın
Bilmege 'ışkuñ nüktesin remmāl
olayın bir zamān

145. **bir:**
Gazel 2137
Mısra: 7
" Bir " belgisiz sıfatı.

Görmedüm bir aña beñzer yüzi gül
alın kamer
Geşt idüp 'alemi eṭrāfı tamāmet
gördüm

146. **bir:**
Gazel 2140
Mısra: 4
"Bir" belgisiz sıfat.

Zamāne desti buraldan kulagum
meclis-i ğamda
Yakup bir dürrü sīnemde iniler san
rebāb oldum

147. **bir:**
Gazel 2144
Mısra: 2
"Bir" belgisiz sıfat.

Bir nazar kıl hālūme iy nāz-
perverdüm benüm
Pāyuña yüz sürebilsem bu-durur
derdüm benüm

148. **bir:**
Gazel 2144
Mısra: 9
"Bir" belgisiz sıfat.

Bulmuş-iken cām-ı la'lūnden
Muḥibbī bir şafā
Aldı ḥaṭṭuñdan gider bu ṭab'ı pūr-
gerdüm benüm

149. **bir:**
Gazel 2149
Mısra: 6
"Bir" belgisiz sıfat.

Gözümü gözeler kıldum bu
çeşmüm cūybārına
İñiler derd-ile sīnem sanasın bir
tolāb oldum

150. **bir:**
Gazel 2157
Mısra: 2
Bir kere, bir defa.

Pendūñle nāşihā beni sanma ki
bend olam
Göñlüm bunı diler ki varup bir
levend olam

151. **bir:**
Gazel 2207
Mısra: 6
"Bir tek" anlamında sayı
sıfatı.

Sīnede bir idi dāğum çeküp üstine
elif
Derd-i dil bir idi şimden girü ben
onı görem

152. **bir:**
Gazel 2211
Mısra: 6
"Bir" belgisiz sıfat.

'Azīz-i cān-ıla dilsin giriftāruñı ḥor
itme
Ki bir tāze gül-i tersin ḥazer kıl ez-
dem-i serdüm

153. **bir:**
Gazel 2217
Mısra: 10
"Bir" belgisiz sıfat.

Gördükde Muḥīb secde ider 'arıza
zülfi
Bildük ki bir Hindü-yı āteş-perest
kim

154. **bir:**
Gazel 2219
Mısra: 9
Bazen.

Didüm 'aşıklarūñ çokdur Muḥibbī
gibi bir yokdur
Kapuñda zāhir olurdu eger bir
imtiḥān görsem

155. **bir:**
Gazel 2223
Mısra: 8
"Bir" belgisiz sıfat.

Yitmez mi yitdi baña cefā cevruñ
iy perī
Bir yañadan neyler idüp bu
zemāne hem

156. **bir:**
Gazel 2224
Mısra: 5
"Bir" belgisiz sıfatı.

Bir nazar miḥrāb-ı ebrūsın göre
zūhhād-ı şehir
Yañılıp evrādımı kıble kıla ebrū-yı
ḥam

157. **bir:**
Gazel 2230
Mısra: 6
"Bir" belgisiz sıfat.

Yüzüñ gül saçuñ 'anber leblerüñ
mül
Gülistānuñda iniler bir hezāram

158. **bir:**
Gazel 2233
Mısra: 7
"Bir" sayı sıfatı.

Bir kadeḥ mey ile anı şāf ide pīr-i
muğān

Āh-ıla dil āyinesin her kaçan jeng
eyleşem

159. **bir:**
Gazel 2234
Mısra: 3
"Bir" belgisiz sıfatı.

Şem'-i ḥüsnuñ bir gice idem
temāşā nūrını
Cān atup pervāne-veş yakmaga bāl
ü per kılam

160. **bir:**
Gazel 2234
Mısra: 8
"Bir" belgisiz sıfat.

Çekmek için dōstlar dünyāda
miḥnet bārını
Üştür-i ser-mest gibi kendüzimi bir
ner kılam

161. **bir:**
Gazel 2250
Mısra: 3
"Bir" belgisiz sıfat.

Çü bir mūram beni pā-māl kılma
Keremden luṭf idüp eyle teraḥḥum

162. **bir:**
Gazel 2238
Mısra: 2
"Bir" belgisiz sıfat.

Yār gūş itmez egerçi nāle-i zār-ı
dilüm
Görmedi bir kimse benüm gibi
bīmārı dilüm

163. **bir:**
Gazel 2240
Mısra: 3
"Bir" belgisiz sıfatı.

Derdüñ ile sīnemüñ üstine çekdüm
bir elif
Yanıma bir dāğ yakdum derdümi
on eyledüm

164. **bir:**
Gazel 2240
Mısra: 4
"Bir" belgisiz sıfatı.

Derdüñ ile sīnemüñ üstine çekdüm
bir elif
Yanıma bir dāğ yakdum derdümi
on eyledüm

165. **bir:**
Gazel 2248
Mısra: 8
"Bir" belgisiz sıfatı.

İy dil anuñ vaşlını getürme hâtırâ
Sen bir fakîr-i mübtezel ol şâh-ı
muhteşem

166. bir:

Gazel 2249

Mısra: 2

Aynı, benzer, gibi.

Leylî zülfünüñ hevâsını kaçan
sevdâ kılam
Gönlümü Mecnûnlayın divâne bir
şeydâ kılam

167. bir:

Gazel 2249

Mısra: 4

Aynı, benzer, gibi.

‘Âşıkun dirlir melâmet iftîhâr u
fağrıdır
Bu sebebden kendümi şürîde bir
rûsvâ kılam

168. bir:

Gazel 2249

Mısra: 7

Aynı, benzer, gibi.

Gördüm yazıda bir miñnet
mağabbet fark yok
Hayret aldı bilmedüm bunı niçe
imlâ kılam

169. bir:

Gazel 2251

Mısra: 1

" Bir " belgisiz sıfat.

Aldı gönlüm bir perî ammâ ki
nâmn dimeyem
İtseler ser ten cüdâ kat‘â nâmn
dimeyem

170. bir:

Gazel 2252

Mısra: 3

" Bir " belgisiz sıfat.

Perde-i râz-ı dilüm açıldı san bir
gonçadır
Şevkden gül gibi çâk oldı
gırtbânım benüm

171. bir:

Gazel 2258

Mısra: 2

" Bir " belgisiz sıfat.

Nedür bu hâlümü bilsem bu dilden
bî-haber oldum
Meger kim bir perî-rüya kılup
nâgeh nazâr oldum

172. bir:

Gazel 2259

Mısra: 1

" Bir " belgisiz sıfat.

Bu dil sîm-âb-veş ditrer kaçan bir
sîm-ten görsem
Baña ölmek muğarrerdür eger çâk
pîrehan görsem

173. bir:

Gazel 2265

Mısra: 8

" Bir " belgisiz sıfat.

Şâd olur kühsâr-ı ğamda añıcak
ruhsârımı
Hemçü kebk-refât ile her bir yaña
kahkah varam

174. bir:

Gazel 2266

Mısra: 5

" Bir " belgisiz sıfat.

Didiler çekme cefasın ara bul bir
mihribân
Hâşa-lillâh dil didi dil dîgeri mâyil
kılam

175. bir:

Gazel 2270

Mısra: 8

" Bir " belgisiz sıfat.

Virdi cân öldi anuñcün gün gibi
serdar-ı ‘ışk
Cân u ser terkin kılup ben dağı bir
ad eyleyem

176. bir:

Gazel 2272

Mısra: 8

" Bir " belgisiz sıfat.

Âteşiyile dil yine ola bu bagrumda
kebâb
Bir nazâr mâh ruğı görse nâgehân
gözüm

177. bir:

Gazel 2274

Mısra: 1

" Bir " belgisiz sıfat.

‘Âlemde benüm bilmedi bir
kimsene hâlüm
Her demde vü her lahza ğam-ıla
dil-i nâlüm

178. bir:

Gazel 2276

Mısra: 9

" Bir " belgisiz sıfat.

Muhibbî bulmadı bir yâr-ı şâdık
Hemân ancak ğam oldı ğam-
güsârum

179. bir:

Gazel 2277

Mısra: 12

" Bir " belgisiz sıfat.

Didüm Muhibbî nâle kılur
‘andelîb-vâr
Nâz-ıla güllüp didi ki ben dağı bir
gülüm

180. bir:

Gazel 2278

Mısra: 1

" Bir " belgisiz sıfat.

Bir serv kadı yâd idüben bir ğazel
didüm
Bâlâ kâdini yâd idüp amma güzel
didüm

181. bir:

Gazel 2278

Mısra: 3

" Bir " belgisiz sıfat.

Gel bir nazâr eyle didüm ise
dîlbere
Sanki ğadeng-i cevri-ile bagrumı
del didüm

182. bir:

Gazel 2282

Mısra: 3

" Bir " belgisiz sıfat.

Vefâñ istemez bir zerre gönlüm
Hoşam derdüñle yiter baña ğam
hem

183. bir:

Gazel 2284

Mısra: 3

" Bir " belgisiz sıfat.

Çün tabîb-i dilsin umsam n’ola
senden bir cevâb
Hasta gönlüme şifâ derdüme
dermânsın begüm

184. bir:

Gazel 2286

Mısra: 3

" Bir " belgisiz sıfat.

İderdüm bir meges kendümi dâyim
Lebüñi öper idüm şâhir olsam

185. bir:

Gazel 2290

Mısra: 9

" Bir " belgisiz sıfat.

Muhibbî eyledüm bâğ-ı dilümden
bir şecer peydâ

Kelāmum meyvesin andan
bitürdüm âbdâr itdüm

186. **bir:**
Gazel 2291
Mısra: 5
" Bir " belgisiz sıfat.

Görmedüm bir aña beñzer yüzi
gün almı kamer
Anuñ-ıçun ol şehüñ ben bende-i
dergâhıyam

187. **bir:**
Gazel 2292
Mısra: 8
" Bir " belgisiz sıfat.

Ġam-ı 'ışkuñda göz yaşı geyürdi
çün baña hîl'at
Münâsib ben de âhumdan başuma
bir külâh itdüm

188. **bir:**
Gazel 2298
Mısra: 2
" Bir " belgisiz sıfat.

Rehne virdüm tâcumı bâde
temennâ eyledüm
Bir kadeh meyle cihan mülkin
temâşâ eyledüm

189. **bir:**
Gazel 2298
Mısra: 5
" Bir " belgisiz sıfat.

Bir saçı leylî firâkıñdan bugün
Mecnûñ-var
Düşüben vâdilere kendümi rüsvâ
eyledüm

190. **bir:**
Gazel 2300
Mısra: 11
" Bir " belgisiz sıfat.

Şabr u 'aql u hüşı bir yirden
ferâmüş eyleyüp
'İşk şarâbın nüş idüp kendümi lâ-
ya'kil kılam

191. **bir:**
Gazel 2302
Mısra: 8
" Bir " belgisiz sıfat.

Yanalıdan berü 'ışk âteşine
Döner sıh üzre inler bir kebâbam

192. **bir:**
Gazel 2302
Mısra: 14
" Bir " belgisiz sıfat.

Ola kim basasın diyü yüzüme
Reh-i küyuña düşmiş bir türâbam

193. **bir:**
Gazel 2302
Mısra: 16
" Bir " belgisiz sıfat.

Düşeliden berü deryâ-yı 'ışka
Başum tolı hevâ san bir hâbâbam

194. **bir:**
Gazel 2305
Mısra: 12
" Bir " belgisiz sıfat.

Haste-i 'ışkam tabîbâ eyleme baña
'ilâc
Bir meh-i nâ-mihre olmak
mübtelâyı isterem

195. **bir:**
Gazel 2308
Mısra: 3
" Bir " belgisiz sıfat.

Göreyim yaşı çok olsun bir demi
eksilmesün
Hâlüme rahm idüp aglar dîde-i
giryân benüm

196. **bir:**
Gazel 2309
Mısra: 4
" Bir " belgisiz sıfat.

Leyli zülfin bend idem boynuma
ben Mecnûñ-var
Küy-ı dilberde yürür dîvâne bir
abdâl olam

197. **bir:**
Gazel 2310
Mısra: 4
" Bir " belgisiz sıfat.

Kimsenüñ pendin işitmez kendü
bildügin ider
Bir yaña mecnû'-ı 'âlem bir yaña
gönlüm gözüm

198. **bir:**
Gazel 2310
Mısra: 4
" Bir " belgisiz sıfat.

Kimsenüñ pendin işitmez kendü
bildügin ider
Bir yaña mecnû'-ı 'âlem bir yaña
gönlüm gözüm

199. **bir:**
Gazel 2310
Mısra: 6
" Bir " belgisiz sıfat.

Lâle-veş dâğ-ı cefâdan ğarka-i hün
olalı
Eğnûme geydürdi bir la'îñ kabâ
gönlüm gözüm

200. **bir:**
Gazel 2313
Mısra: 10
" Bir " belgisiz sıfat.

Muhibbî her yaña çeşmüm yine
cûlar revân itsün
Salmur bir lebi gönca boyı serv-i
revân gördüm

201. **bir:**
Gazel 2315
Mısra: 1
" Bir " belgisiz sıfat.

Bir lebi mül çeşmi âfet cân-
fezâmuz var bizüm
Kim bu şeb bir serv-çamet
mehlikâmuz var bizüm

202. **bir:**
Gazel 2315
Mısra: 2
" Bir " belgisiz sıfat.

Bir lebi mül çeşmi âfet cân-
fezâmuz var bizüm
Kim bu şeb bir serv-çamet
mehlikâmuz var bizüm

203. **bir:**
Gazel 2315
Mısra: 6
" Bir " belgisiz sıfat.

Ârzü-yı vaşl umar göñül 'aceb
dîvânedür
Kim vefâ resmin bilür bir pür-
cefâmuz var bizüm

204. **bir:**
Gazel 2316
Mısra: 1
" Bir " belgisiz sıfat.

Bende oldum bir şehüñ yolına cân
ismarlaram
Her ne kim emr itse ben anı hemân
ismarlaram

205. **bir:**
Gazel 2318
Mısra: 10
" Bir " belgisiz sıfat.

'Akl u dil tagıtsa tañ mı bu
Muhibbî hâsta-dil
Çârdeh sâl içre çün bir mehlikâdur
gördüğüm

206. **bir:**

Gazel 2320

Mısra: 11

" Bir " sayı sıfatı.

Tā ezēl 'iṣkuñ meyinden bir kadeh
nüṣ itmişem
Gitmeye tā rüz-ı maḥşerde benüm
keyfiyyetüm

207. **bir:**

Gazel 2412

Mısra: 3

" Bir " sayı sıfatı.

Gül 'izāruñda 'araktan olduğuyçun
bir varak
Hürmet idüp göze sürerler bilenler
kıymetin

208. **bir:**

Gazel 2486

Mısra: 6

" Bir " sayı sıfatı.

Bilse idüñ rehne korduñ zāhidā
destāruñı
Bir kadeh nüṣ eyle gel zevk it
meyüñ keyfiyyetin

209. **bir:**

Gazel 2322

Mısra: 1

" Bir " belgisiz sıfat.

Düşdi gönlüm bir saçı reyhāna
bilmen n'eyleyem
Ol sebebden olmışam dīvāne
bilmen n'eyleyem

210. **bir:**

Gazel 2322

Mısra: 6

" Bir " belgisiz sıfat.

İrmeden vaşluña cānā korkaram
bād-ı ecel
Suna baña bir kadeh peymāne
bilmen n'eyleyem

211. **bir:**

Gazel 2323

Mısra: 1

" Bir " belgisiz sıfat.

Düşdi gönlüm bir gözi bīmārā
bilmen n'eyleyem
Bilmedüm bir çäre ben bī-çäre
bilmen n'eyleyem

212. **bir:**

Gazel 2323

Mısra: 2

" Bir " belgisiz sıfat.

Düşdi gönlüm bir gözi bīmārā
bilmen n'eyleyem
Bilmedüm bir çäre ben bī-çäre
bilmen n'eyleyem

213. **bir:**

Gazel 2324

Mısra: 1

" Bir " belgisiz sıfat.

Düşdi gönlüm bir şeh-i hūbāna
bilmen n'eyleyem
Olmışam Mecnūn gibi dīvāne
bilmen n'eyleyem

214. **bir:**

Gazel 2325

Mısra: 1

" Bir " belgisiz sıfat.

Düşdi gönlüm bir kamer ruhsāra
bilmen n'eyleyem
Olmışam günden güne bī-çäre
bilmen n'eyleyem

215. **bir:**

Gazel 2325

Mısra: 6

" Bir " belgisiz sıfat.

Kūh-ı gamda kalmışam ölmek
muḥarrerdür baña
Döstlar bu derdüme bir çäre
bilmen n'eyleyem

216. **bir:**

Gazel 2330

Mısra: 5

" Bir " sayı sıfatı.

Görmeyelden gün yüzini dilberüñ
bir haftadur
Ol meh-i bedrüñ firākından hilāl
oldı tenüm

217. **bir:**

Gazel 2330

Mısra: 11

" Bir " belgisiz sıfat.

N'eyleyem bir çäre bu bī-çäre
bulmaz vaşlına
Dem-be-dem aña taḥarrübde
rakıbe düşmenüm

218. **bir:**

Gazel 2331

Mısra: 4

" Bir " belgisiz sıfat.

Uyardum tekye-i 'iṣkuñ
söyünmişken çerāğını
Gice gündüz ciğer yağın yakar
anda bir abdālam

219. **bir:**

Gazel 2337

Mısra: 1

" Bir " belgisiz sıfat.

Cānān cemāli vaşfına çün bir gazel
didüm
Şīrīn lebini sorana gāyet güzel
didüm

220. **bir:**

Gazel 2338

Mısra: 8

" Bir " belgisiz sıfat.

Noқта dökdi eşk-i çeşmüm yine
sīne levhine
Tā ki 'iṣkuñ hālını bilmekte bir
remmāl olam

221. **bir:**

Gazel 2340

Mısra: 1

" Bir " belgisiz sıfat.

Her kaçan cām-ı lebünden bir
kadeh nüṣ eyleyem
Tā kıyāmet kaynayup deryālayın
cüş eyleyem

222. **bir:**

Gazel 2340

Mısra: 7

" Bir " belgisiz sıfat.

Lebleründen ölmedin bir büse vir
didüm didi
Ĝam yime āhır nefesde gönlüñi
hoş eyledüm

223. **bir:**

Gazel 2340

Mısra: 9

" Bir " belgisiz sıfat.

İy Muḥibbī her sözüñ bir gevher-i
yek-dānedür
Ehl-i nazmuñ takuban güşına
mengüş eyleyem

224. **bir:**

Gazel 2341

Mısra: 2

" Bir " belgisiz sıfat.

Zāhirā baksāñ egerçi berr ü baḥruñ
şāhıyam
Bir ulu dergāhuñ ammā ben gubār-
ı rāhıyam

225. **bir:**

Gazel 2343

Mısra: 10

" Bir " belgisiz sıfat.

Gül yüzün vaşfın Muhibbî
yazmaga gül bergine
Devr-i gülde yaraşur bir taze dîvân
eyleşem

226. **bir:**
Gazel 2348
Mısra: 1
"Bir" belgisiz sıfat.

Cân-ıla bir sanemün 'ışkına çün
pâ-bendem
Baña düşünm-i du'â gelse gamı
horsesendem

227. **bir:**
Gazel 2344
Mısra: 4
"Bir" belgisiz sıfat.

Şem'i gördüm dün gece turmaz
yakar pervaneyi
Yanayım iy şem'-i rüşen ben de bir
pervaneyim

228. **bir:**
Gazel 2344
Mısra: 10
"Bir" belgisiz sıfat.

İy Muhibbî bezm-i gamda olalı
bagrum kebâb
Hün-ı dilden döndü yaşum bir tolu
peymaneyem

229. **bir:**
Gazel 2345
Mısra: 5
"Bir" sayı sıfatı.

Günde bir kez görmesem hâlüm
n'olur dirken benüm
Bir yıl oldı görmez oldum anı
ağdum ağladum

230. **bir:**
Gazel 2345
Mısra: 6
"Bir" sayı sıfatı.

Günde bir kez görmesem hâlüm
n'olur dirken benüm
Bir yıl oldı görmez oldum anı
ağdum ağladum

231. **bir:**
Gazel 2346
Mısra: 11
"Bir" belgisiz sıfat.

Görelî zencîr-i zülfin bir 'aceb
divaneyem
Dostlar sanmañ ki ben dâm-ı
belâdan korkaram

232. **bir:**
Gazel 2350
Mısra: 7
"Bir" belgisiz sıfat.

Virmedin bir kimse dağı zülf-i
Leylâ'dan haber
Gelmedin Mecnûn cihâna ben
ğama sultân idüm

233. **bir:**
Gazel 2351
Mısra: 8
"Bir" belgisiz sıfat.

Nite kim hüsni ile sen yektâ-y-isañ
'İşkuñ içre ben dağı bir daneyim

234. **bir:**
Gazel 2359
Mısra: 7
"Bir" belgisiz sıfat.

Bir boyı serv-i sehînüñ hâsretinden
âh kim
Gözlerüm yaşı yinilmez oldı
çeşmüm nem benüm

235. **bir:**
Gazel 2366
Mısra: 7
"Bir" sayı sıfatı.

Bir cür'a ile eyledi gamdan beni
halâş
Anuñ-ıçun ki muğbeçenüñ ben de
hâkiyem

236. **bir:**
Gazel 2367
Mısra: 6
"Bir" belgisiz sıfat.

Semend-i nâz-ıla dildâr el ursa
zülf-i çevgâna
Girüp meydân-ı 'ışk içre aña bir
top ser çekdüm

237. **bir:**
Gazel 2367
Mısra: 8
"Bir" belgisiz sıfat.

Koluma dağlar yakdum anı zeyn
eyledüm bir bir
Kuşan bilüñe iy meh-rü saña bir
zer kemer çekdüm

238. **bir:**
Gazel 2368
Mısra: 3
"Bir" belgisiz sıfat.

Geçdi 'ömrüm âh-ıla bir gamgüsârî
görmedüm

Hicr-ile yandım kül oldum
gülsitâni bulmadım

239. **bir:**
Gazel 2373
Mısra: 9
"Bir" belgisiz sıfat.

Çıgnedür bir bölük fütâdeleri
Sürer üstümüze feres n'idelüm

240. **bir:**
Gazel 2374
Mısra: 7
"Bir" sayı sıfatı.

Dostlar rind olana hırka vü bir
loğma yiter
Sanmañuz kim heves-i manşib-ıla
câh çekem

241. **bir:**
Gazel 2375
Mısra: 6
"Bir" belgisiz sıfat.

Kaatre-i eşk-ile gül gül biter anda
lâleler
Gülsitân-ı sine bir hürrem
bahârumdur benüm

242. **bir:**
Gazel 2375
Mısra: 12
"Bir" belgisiz sıfat.

Gitdi elden cân u dil didüm gülüp
gamzeñ didi
Varımaz bir yire şayd-ı zañm-
dârumdur benüm

243. **bir:**
Gazel 2379
Mısra: 3
"Bir" belgisiz sıfat.

'Arızı gül bir lebi meygün nigârüñ
yâdına
Giceler mest ü harâb olup seher
mañmür olam

244. **bir:**
Gazel 2380
Mısra: 5
Aynı.

Dostlar cem' eyledüm bir yire
eşküñ askerin
Şâh-ı gam kaldurdi âhdan ejdehâ-
peyker 'alem

245. **bir:**
Gazel 2383
Mısra: 10
"Bir" belgisiz sıfat.

Çahr u lutfin eylemişdür bu
Muhibbî ihtiyâr
Zîra kim bir bendeyem ol
pâdişâhumdur benüm

246. **bir:**
Gazel 2384
Mısra: 8
"Bir" belgisiz sıfat.

Koluma dâğlar urdum senüñ için
durur cânâ
İdüp tuhfe miyânuñçün saña bir
zer kemer çekdüm

247. **bir:**
Gazel 2384
Mısra: 10
"Bir" belgisiz sıfat.

Bugün meydân-ı 'ışk içre Muhib
divâne olmuşdur
Anuñçün başa âhumdan siyeh bir
dâne per çekdüm

248. **bir:**
Gazel 2385
Mısra: 7
"Bir" sayı sıfatı.

Dilâ iç bir çadeh meyden kamu
müşkilleri hâl it
Diyeler kim göre ancak olur böyle
kerâmet hem

249. **bir:**
Gazel 2388
Mısra: 1
"Bir" belgisiz sıfat.

Ben bir gedâ vü sen olasın şâh-ı
muhteşem
Derd ü gamuñla ger ölür isem saña
ne gam

250. **bir:**
Gazel 2394
Mısra: 10
"Bir" belgisiz sıfat.

İy Muhibbî şükr kıl itdün şanemler
terkini
Hâşa-lillâh bir dahı ben kâr-ı Āzer
eyleyem

251. **bir:**
Gazel 2397
Mısra: 1
"Bir" belgisiz sıfat.

Bir yaña devrân cefâsı bir yaña
cânâne hem
Bulmadum derdüme çäre kıydum
ancak cânâ ben

252. **bir:**
Gazel 2397
Mısra: 1
"Bir" belgisiz sıfat.

Bir yaña devrân cefâsı bir yaña
cânâne hem
Bulmadum derdüme çäre kıydum
ancak cânâ ben

253. **bir:**
Gazel 2398
Mısra: 3
"Bir" belgisiz sıfat.

Ola ki bir çadem basa gelüp
ruhsâruma diyü
Düşüben yolları üzre ben anuñ
hâksâr oldum

254. **bir:**
Gazel 2399
Mısra: 5
"Bir" belgisiz sıfat.

Sifâl-i köhne tutsa bir kişi
meyhâne küncinde
Ferîdün bilse özini 'aceb mi
câminı Cem hem

255. **bir-durur:-durur**
Gazel 2400
Mısra: 6
Eşi bulunmayan, tek olan.

Dimiş idüm eylesem yoluña
cânımı fedâ
Dönüşüm yokdur bu sözden bir-
durur benüm sözüm

256. **bir:**
Gazel 2400
Mısra: 8
"Bir" belgisiz sıfat.

Gelmişüzdür ol ulu dergâha 'arz-ı
hâl için
Andan özge varacak bir yirümüz
yokdur bizüm

257. **bir:**
Gazel 2401
Mısra: 4
"Bir" belgisiz sıfat.

Düşdi dil zevrağı çü baħr-ı gama
Āh-ıla bir kenâra 'azm idelüm

258. **bir:**
Gazel 2401
Mısra: 10
"Bir" belgisiz sıfat.

Şabra çün kalmadı Muhibbî mecâl
Çäre yok bir diyâra 'azm idelüm

259. **bir:**
Gazel 2403
Mısra: 7
"Bir" belgisiz sıfat.

Bir nazâr eyledi bu sînemi bagrumı
delük
Yiridür gamzeñe ok kaşuña yadur
dir-isem

260. **bir:**
Gazel 2409
Mısra: 7
"Bir" belgisiz sıfat.

Olısar bir kefen didüm naşibün
Dilâ bu mülk ü mâli hep bırakdum

261. **bir:**
Gazel 2412
Mısra: 6
"Bir" belgisiz sıfat.

Hâk-i pâyın başına tâc itmegi kim
istememez
'Âlem içre istemez bir kimse var
mı devletin

262. **bir:**
Gazel 2412
Mısra: 11
"Bir" belgisiz sıfat.

İy Muhibbî 'ışk bir âteş bıraktı
göñlüme
Kâbil-i takrîr olmadı diyem ben
hurkâtin

263. **bir:**
Gazel 2413
Mısra: 7
Bir kere, bir defa.

İy döst n'ola yüzüme ger bir güle
baksañ
Bu cevr ü cefâ âteşine niçe yanam
ben

264. **bir:**
Gazel 2415
Mısra: 2
"Bir" belgisiz sıfat.

Perî dirsem n'ola ben saña iy cân
Olursın bir nefes içinde pinhân

265. **bir:**
Gazel 2415
Mısra: 5
"Bir" belgisiz sıfat.

Beni lutfuñla bir gün itmedün yâd
Dirigâ olmadı bu hicre pâyân

266. **bir:**
Gazel 2424

Mısra: 3
" Bir " belgisiz sıfat.

Yâra 'arz eylemege hâlümü bir
kimsene yok
Niçe râzî olayım gerdiş-i
devrânımdan

267. bir:
Gazel 2426
Mısra: 4
" Bir " belgisiz sıfat.

Gel iy serv-i hırâmânım beni
koyup revân olma
Hâzer kıl seyl olur bir gün garîbün
çeşmi âbımdan

268. bir:
Gazel 2427
Mısra: 2
" Bir " belgisiz sıfat.

Ûaddüne beñzer senün iy sîm-ten
Gülşen içre görmedüm bir nâr-ven

269. bir:
Gazel 2434
Mısra: 10
" Bir " belgisiz sıfat.

Gülşen-i hüsünüde ko kılsun
Muhibbî nâleler
Böyle bir bülbül gerekdir sen gül-i
ra nâ-y-ıçun

270. bir:
Gazel 2435
Mısra: 3
" Bir " belgisiz sıfat.

Pâyına bir serv-i Ûaddün göz yaşın
eyle revân
Gül gibi bir gül-ruhuñ yâdına çäk
it pîrehan

271. bir:
Gazel 2435
Mısra: 4
" Bir " belgisiz sıfat.

Pâyına bir serv-i Ûaddün göz yaşın
eyle revân
Gül gibi bir gül-ruhuñ yâdına çäk
it pîrehan

272. bir:
Gazel 2436
Mısra: 2
" Bir " belgisiz sıfat.

Mâr-gîrem diyü iy dil zülfine
varma yakın
Heft-ser bir ejdehâ seni helâk eyler
sakın

273. bir:
Gazel 2437
Mısra: 8
" Bir " belgisiz sıfat.

Ûıybet itme sen sen ol dünyâda bir
kardaşuñı
Şöyle bil yimiş olursın cîfe vü
murdâr etin

274. bir:
Gazel 2439
Mısra: 3
" Bir " belgisiz sıfat.

İki kapaklı bir eyü tölâbdur gözüm
Esbâb-ı hüsünüñi sanma saklamag-
ıçun

275. bir:
Gazel 2440
Mısra: 5
" Bir " belgisiz sıfat.

Zülfî zencîrine tolaşduñ yine bir
dilberün
İy dil-i divâne bu 'âlemdede
uslanmaz mısın

276. bir:
Gazel 2440
Mısra: 7
" Bir " belgisiz sıfat.

Aldayup bir büsesin aldum virtüp
ben cân u dil
Didüm iy ârâm-ı cân bir dağı
aldanmaz mısın

277. bir:
Gazel 2442
Mısra: 8
" Bir " belgisiz sıfat.

Dirler cefâ vü cevriñi terk eyledi
niğâr
Didüm olur mı bir kişi kim koya
'âdetin

278. bir:
Gazel 2442
Mısra: 9
" Bir " belgisiz sıfat.

Çünkü ezelden her kişinün bir
naşîbi var
'İşkî ben aldum âbide virdüm
'ibâdetin

279. bir:
Gazel 2442
Mısra: 12
" Bir " belgisiz sıfat.

Şâd olmuş-iken 'ışk-ıla añma rağîbi
gel

İy dil çekersin of ferahuñ bir
kasâvetin

280. bir:
Gazel 2443
Mısra: 5
" Bir " belgisiz sıfat.

Çagurur dellâl-ı 'ışk bir büse yüz
biñ cânadur
Ehl-i dil bir cânâ mâlik niçe bâzâr
eylesün

281. bir:
Gazel 2443
Mısra: 6
" Bir " sayı sıfatı.

Çagurur dellâl-ı 'ışk bir büse yüz
biñ cânadur
Ehl-i dil bir cânâ mâlik niçe bâzâr
eylesün

282. bir:
Gazel 2445
Mısra: 1
" Bir " belgisiz sıfat.

Çekeli bir zülf-i hoş-bü nâzeninün
minnetin
Almazam 'aynuma misk ü
'anberinün minnetin

283. bir:
Gazel 2453
Mısra: 10
" Bir " belgisiz sıfat.

Zâhir göz-ile bağıduñ sen beni şâh
sanduñ
Bâñın göz-ile baksañ bir kemterin
hağîrin

284. bir:
Gazel 2454
Mısra: 8
" Bir " belgisiz sıfat.

Ûısmet bu-y-ımış çünkü dilâ rüz-ı
ezelde
Âh eyleyelüm bir yaña sen bir
yaña hem ben

285. bir:
Gazel 2454
Mısra: 8
" Bir " belgisiz sıfat.

Ûısmet bu-y-ımış çünkü dilâ rüz-ı
ezelde
Âh eyleyelüm bir yaña sen bir
yaña hem ben

286. bir:
Gazel 2454

Mısra: 10
" Bir " belgisiz sıfat.

Geşt itdi cihan mülkini bulmadı
Muhibbî
Bir yâr vefâ ehli ki hâlümü diyem
ben

287. bir:
Gazel 2456
Mısra: 3
" Bir " belgisiz sıfat.

Bu 'ışkuñ kârî bir kâra cihânda
beñzemez gördüm
Anuñçün döstlar geçdüm cihânuñ
cümle kârından

288. bir:
Gazel 2457
Mısra: 1
" Bir " belgisiz sıfat.

Bir saçî zencîre beñzer iy gönül
dîvânesin
Yanmaga şem'-i cemâline anuñ
pervânesin

289. bir:
Gazel 2458
Mısra: 8
" Bir " belgisiz sıfat.

Zâhidüñ biñ sözi te'sîr itmeye
itmeñ 'aceb
Hiç eğer eyler mi bir söz dise anı
serd olan

290. bir:
Gazel 2460
Mısra: 9
" Bir " belgisiz sıfat.

Ġamuñ dilden degül bir lahza hâlî
Olaldan 'ışkuñ-ıla âşinâ ben

291. bir:
Gazel 2460
Mısra: 16
" Bir " belgisiz sıfat.

Niçe meh-pâreler sevdi Muhibbî
Senüñ tek görmedüm bir pür cefâ
ben

292. bir:
Gazel 2462
Mısra: 2
" Bir " belgisiz sıfat.

Degül hâlî bu dîde gerçi nemden
Ne ğam hâlî degül bir lahza
demden

293. bir:
Gazel 2463

Mısra: 9
" Bir " belgisiz sıfat.

Başuma sevdâ-yı zülfi bir uzun
sevdâ imiş
Virmeseydüm dil Muhibbî zülf-i
'anber-sâya ben

294. bir:
Gazel 2466
Mısra: 10
" Bir " belgisiz sıfat.

Tek beni sürme kapuñdan
öldürürseñ râziyam
Ölmek evlâdur kişiye bir yaramaz
addan

295. bir:
Gazel 2466
Mısra: 14
" Bir " belgisiz sıfat.

Bu Muhibbî'yi 'aceb añmaz mı ki
ol seng-dil
Bir nefes hergiz anuñ gitmez
hayâli yâddan

296. bir:
Gazel 2467
Mısra: 10
" Bir " belgisiz sıfat.

Muhibbî öldüġince acı mazdı
Eger bir büse alsa hün-bahâdan

297. bir:
Gazel 2468
Mısra: 1
" Bir " belgisiz sıfat.

Dilâ bir serv-i dil-cüya bakarsın
Hemân pâyına su gibi akarsın

298. bir:
Gazel 2469
Mısra: 2
" Bir " belgisiz sıfat.

Bilmeden dil virmiş oldum zülfi
'anber-sâya ben
Âh kim düşdüm bir olmaz bir uzun
sevdâya ben

299. bir:
Gazel 2469
Mısra: 2
" Bir " belgisiz sıfat.

Bilmeden dil virmiş oldum zülfi
'anber-sâya ben
Âh kim düşdüm bir olmaz bir uzun
sevdâya ben

300. bir:
Gazel 2473

Mısra: 9
" Bir " belgisiz sıfat.

Hatt u hâlîni Muhibbî añcak san
bir ġubâr
Kimseler ancılâyın 'âlemde hayrân
olmasun

301. bir:
Gazel 2476
Mısra: 7
" Bir " belgisiz sıfat.

Bir lahza koya ger ser-i küyına
beni yâr
Yig görünür ol ravza-i rızvân
vañenden

302. bir:
Gazel 2480
Mısra: 5
" Bir " belgisiz sıfat.

Derünüm hâlîni bir kimse bilmez
Degül-durur içi zâhir taşından

303. bir:
Gazel 2485
Mısra: 10
" Bir " belgisiz sıfat.

Vaşlına niçe bulursın iy Muhibbî
dest-res
Olasın sen bir gedâ ol pâdişâh-ı
kâmrân

304. bir:
Gazel 2487
Mısra: 9
" Bir " belgisiz sıfat.

Yârüñ miyânı olmaduġı bir
bahânedür
Ayrık Muhibbî görmedi kılca
bahânesin

305. bir:
Gazel 2488
Mısra: 4
Ancak, yalnız, sadece.

Sâġar-ı serden içerler ehl-i 'ışk
hün-ı ciġer
Yaluñuz bir ben degülem 'ışk-ıla
yâ hû diyen

306. bir:
Gazel 2492
Mısra: 7
" Bir " belgisiz sıfat.

Bitürür dürlü şüküfe her biri bir
nev'de
Bu ne hikmet cümlesi bir su-y-ıla
bir hâkden

307. **bir:**

Gazel 2492

Mısra: 8

Ancak, yalnız, sadece.

Bitürür dürlü şüküfe her biri bir
nev'de
Bu ne hikmet cümlesi bir su-y-ıla
bir hâkden

308. **bir:**

Gazel 2492

Mısra: 8

Ancak, yalnız, sadece.

Bitürür dürlü şüküfe her biri bir
nev'de
Bu ne hikmet cümlesi bir su-y-ıla
bir hâkden

309. **bir:**

Gazel 2493

Mısra: 4

"Bir" belgisiz sıfat.

İhtiyâr ider belâ vü derd ü miñnet
yüklerin
Dil virüp bir mâh-rüya şive vü nâz
isteyen

310. **bir:**

Gazel 2496

Mısra: 2

"Bir" belgisiz sıfat.

İrdi eyyâm-ı bahâr irişdi vaqt-i
gülsitân
Lâle-ğad bir yâr bul olma sakın
bâr-ı girân

311. **bir:**

Gazel 2498

Mısra: 6

"Bir" sayı sıfatı.

Zülfinün sor kıymetini zerrece
ğadrin bilen
Virmeye 'âlem tolu mâl olsa anuñ
bir kılın

312. **bir:**

Gazel 2499

Mısra: 8

"Bir" belgisiz sıfat.

Güş iden ben bülbül-i şüridenün
feryadını
Bir nazar kılsun gülün hâr-ıla
bendin gözle sen

313. **bir:**

Gazel 2500

Mısra: 1

"Bir" belgisiz sıfat.

İçüp mañabbet cāmını hoş-ğāl
olayın bir zamân
Nāmūs u nengi terk idüp abdāl
olayın bir zamân

314. **bir:**

Gazel 2500

Mısra: 2

"Bir" belgisiz sıfat.

İçüp mañabbet cāmını hoş-ğāl
olayın bir zamân
Nāmūs u nengi terk idüp abdāl
olayın bir zamân

315. **bir:**

Gazel 2500

Mısra: 4

"Bir" belgisiz sıfat.

Cānānı sevdüm cān-ıla doldı
derünüm kan-ıla
Koñ âteş-i hicrân-ıla ben kâl olayın
bir zamân

316. **bir:**

Gazel 2500

Mısra: 6

"Bir" belgisiz sıfat.

Dil murğı düşdi ağına bağlandı
zülfi bağına
Âñir düşüp ayagına ħalğâl olayın
bir zamân

317. **bir:**

Gazel 2500

Mısra: 7

"Bir" belgisiz sıfat.

'İşkuñla bir dīvāneyem sen şem' ü
ben pervāneyem
Yanmakda çün merdāneyem bî-bāl
olayın bir zamân

318. **bir:**

Gazel 2500

Mısra: 8

"Bir" belgisiz sıfat.

'İşkuñla bir dīvāneyem sen şem' ü
ben pervāneyem
Yanmakda çün merdāneyem bî-bāl
olayın bir zamân

319. **bir:**

Gazel 2500

Mısra: 12

"Bir" belgisiz sıfat.

Nüş it Muñibbî gül gibi cüş idesin
tâ Nil gibi
Feryād idüp bülbül gibi hoş-ğāl
olayın bir zamân

320. **bir:**

Gazel 2045

Mısra: 2

"Bir" belgisiz sıfat.

İki zülfi-i 'anberinün çöz ruğ-ı
zībāya sal
Bend olan 'aşıkları cem' eyle bir
pāya sal

321. **bir:**

Gazel 2094

Mısra: 6

"Bir" belgisiz sıfat.

Oluban Mecnün gibi dīvāneler ser-
defteri
Tarz-ı 'ışkı ben dañı bir yüzden
âbād eyleyem

322. **bir:**

Gazel 2202

Mısra: 13

*"Bir defa, bir kez" anlamında
zarf.*

Yüzüme bir güle bakup zülfini
boynuma dakup
Dañı beter oda yakup ammâ ki
kimdür dimezem

323. **bir:**

Gazel 2417

Mısra: 9

"Bir" belgisiz sıfat.

Küy-ı dilberde raķibi öldürüp bir
darb-ıla
'Arşa asdün tığuñı bil iy Muñibbî
ğāzisin

324. **bir:**

Gazel 2495

Mısra: 2

Yalnızca, sadece.

Râh-ı 'ışkuñda görüp 'aşkı yoldan
çıkasın
Bir bu kim kana girüp bir bu
kuldun çıkasın

bir-:

1. **birdür:--dür, -**

Gazel 2042

Mısra: 10

*Değeri ve nitelikleri
bakımından farksız, eş, aynı.:*

Her kim ki ola ehl-i kanā'at
Muñibbîyâ
Fark eylemez seng ile birdür
hemân la'l

bir bir:

1. **bir bir:**

Gazel 2049

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Birer birer, teker teker.

‘İşkuñ evşafını bir bir bu
Muhibbî’den işit
Diñle cāndan vaşfını vaşf eylesün
vaşşāfa gel

2. **bir bir:**

Gazel 2055

Mısra: 16

Kelime Tipi: -

Birer birer, teker teker.

Muhibbî sāgār-ı çeşmüm tolu dürr
ile mercānı
Nigāruñ pāyına bir bir döküp
hakkā’l-kādem çekdüm

3. **bir bir:**

Gazel 2231

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Birer birer, teker teker.

Muhibbî hasta-dil derdini güş it
Disün bir bir saña hāl-i dirāzum

4. **bir bir:**

Gazel 2289

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Tek tek, birer birer.

Cānā derün-ı hālüm bir bir hikāyet
itsem
Hicrān şebinde derdüm saña
şikāyet itsem

5. **bir bir:**

Gazel 2356

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Birer birer, teker teker.

Hasretiyle çekelüm sinemüze bir
bir elif
Serv-kādler yirine anı derāgüş
idelüm

6. **bir bir:**

Gazel 2367

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Birer birer, teker teker.

Koluma dāğlar yakdum anı zeyn
eyledüm bir bir
Kuşan bilüne iy meh-rü saña bir
zer kemer çekdüm

7. **bir bir:**

Gazel 2377

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Tek tek, birer birer.

Çuşsa-i derd ü gamı gel baña sor
Bir bir idem anı hāl ben bilürem

8. **bir bir:**

Gazel 2438

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Birer birer, teker teker.

Ben bilürem kimse bilmez
‘işkuñuñ keyfiyetin
Baña sor taqrır ideyim saña bir bir
hāletin

bir dahı:

1. **bir dahı:**

Gazel 2440

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Bir kere daha, bir ikinci defa,
ikinci kez, tekrar.*

Aldayup bir büsesin aldum virüp
ben cān u dil
Didüm iy ārām-ı cān bir dahı
aldanmaz mısın

bir dem:

1. **bir dem:**

Gazel 2321

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Bir an.

Bu Muhibbî derdmendün
bülbulündür güyiyā
N’ola bir dem eyleseñ efgānumı
güş iy şanem

2. **bir dem:**

Gazel 2016

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Çok kısa bir süre, bir nefeslik
süre.*

Bî-vefā dünyāya her kim aldanur
ādem degül
Eyleseñ anca nazar ‘iyş-i cihān bir
dem degül

3. **bir dem:**

Gazel 2045

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Bir an. || Çok kısa bir süre,
bir nefeslik zaman.*

Kanda olsa sal serv dirler hāke
salar sayesin

Sen de iy servüm gelüp bu hāke bir
dem saye sal

4. **bir dem:**

Gazel 2052

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Çok kısa bir süre.

Her kaçan kim ol kamer-rūh ‘arz
ider bir dem cemāl
Pertevinden gökde güneş görünür
hem çün hayāl

5. **bir dem:**

Gazel 2058

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bir nefeslik zaman, bir an.

Bir dem eksilmez yanumdan derd
yārumdur benüm
Olmazam tenhā komaz gam gam-
güsārumdur benüm

6. **bir dem:**

Gazel 2083

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bir nefeslik zaman, bir an.

‘İşk āteşi ola ki bir dem sükün ide
Aksun Muhibbî derd-ile dermān
olan yaşum

7. **bir dem:**

Gazel 2108

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bir an.

Gözüm yaşını bir dem silmek ile
Olupdur garğ-ı hūn bu āsifinüm

8. **bir dem:**

Gazel 2143

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Bir nefeslik zaman, bir an.

Güneş ruhsārına hāyil olur derdiyle
āh itsem
Ya teskīn mi bulur bir dem benüm
bu çeşm-i hūn-bārum

9. **bir dem:**

Gazel 2162

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bir nefeslik zaman, bir an.

Didüm bir dem gözümün
çeşmesārında kararum yok
Didi miskīn perī-zādam iki
zūlfüm-durur bālum

10. **bir dem:**
Gazel 2191
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Bir nefeslik zaman, bir an.

Meger gün yüzine gün 'aşık olmuş
Yürür âvâre itmez bir dem ârâm

11. **bir dem:**
Gazel 2195
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Bir nefeslik zaman, bir an.

Şeb-i hicründe iy dilber komaz bir
dem beni تنها
Ferah-şâdiyi n'eyler dil gamuñla
çünkü yâr oldum

12. **bir dem:**
Gazel 2314
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Bir nefeslik zaman, bir an.

İy perî bu dîde-i pür-hünü rüşen
eyledüm
Bir dem ârâm eylegil cāyuñ
mu'ayyen eyledüm

13. **bir dem:**
Gazel 2359
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Bir nefeslik zaman, bir an.

Bir dem ayrılmaz yanumdan nem
begendi nem benim
Tâ togaldan gitmedi bir dem
yanumdan gam benim

14. **bir dem:**
Gazel 2359
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Bir nefeslik zaman, bir an.

Bir dem ayrılmaz yanumdan nem
begendi nem benim
Tâ togaldan gitmedi bir dem
yanumdan gam benim

15. **bir dem:**
Gazel 2464
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Bir an.

Hiç dil halâş olur mı bir dem bu
derd ü gâmdan
Gam leşkeri çün eyler her dem aña
şebîhün

16. **bir dem:**
Gazel 2467

Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Bir nefeslik zaman, bir an.

Naşbüñ yog-ımuş zâhid şafâdan
Anuñçün geçmedüñ bir dem
riyâdan

bir gün:

1. **bir gün:**
Gazel 2141
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Sonra, ilerde, eninde
sonunda.

Gün yüzünü görmeyelden târ
olupdur gözlerüm
Togasın bir gün diyü bîdâr olupdur
gözlerüm

2. **bir gün:**
Gazel 2141
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Sonra, ilerde, eninde
sonunda.

'Ahd kılduñ niçe yıldur varayım
bir gün diyü
Ol deme irdüm diyü âh çâr olupdur
gözlerüm

3. **bir gün:**
Gazel 2143
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
İlerde, eninde sonunda,
mutlaka.

Muhibbî âsitânunda özini pây-mâl
itdi
Bu ümmîde ki bir gün pâyüña yüz
süre dildârum

4. **bir gün:**
Gazel 2155
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Sonra, ilerde, eninde
sonunda, mutlaka.

Bu Muhibbî anuñ-ıçun yollaruñda
hâk olur
Ola kim bir gün diyesin hâk-i
râhumdur benim

5. **bir gün:**
Gazel 2198
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Sonra, ilerde, eninde
sonunda, mutlaka.

Basa bir gün bu Muhibbî yüzine
pâyüñ diyü
Yollaruñda yüzümü hâk-ile yeksân
eyledüm

6. **bir gün:**
Gazel 2224
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Sonra, ilerde, eninde
sonunda, mutlaka.

Korkaram küyüña bir gün irgüre
yaşum zarar
Cüş idüp artmakdadur seylâb-ı
eşkülüm dem-be-dem

7. **bir gün:**
Gazel 2292
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Sonra, ilerde, eninde
sonunda, mutlaka.

Semendüñ bu yüzüm üzre gelüp
bir gün basa diyü
Anuñçün yollaruñ üzre yüzümü
hâk-i râh itdüm

8. **bir gün:**
Gazel 2292
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Sonra, ilerde, eninde
sonunda, mutlaka.

Semendüñ bu yüzüm üzre gelüp
bir gün basa diyü
Anuñçün yollaruñ üzre yüzümü
hâk-i râh itdüm

bir iken... on evle:-

1. **bir iken... on evle:-**
Gazel 2115
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Az iken çok olmak.

Bir iken günden güne bu derdümü
on eyledüñ
Dimedüñ iy dil tabîbi derdüñe
dermânüñam

bir iki:

1. **bir iki:**
Gazel 2111
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Birkaç, az miktarda, az
sayıda.

Bir iki cām-ı şafâ bahş eyle huzûra
varam

Ne yâda minnet idüp ne hüd
âşinâda olam

2. bir iki:

Gazel 2320

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Birkaç, az miktarda, az sayıda.

Sen saçı leylâ lebi şîrîne cân
virmek nedür
Bir iki dîvâne deñlü yok mı cânâ
ğayretüm

3. bir iki:

Gazel 2386

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Birkaç, az miktarda, az sayıda.

Def'-i hümâr ister iseñ gel
Muhibbiyâ
Çâre budur ki aña bir iki kadeh-
keşüm

bir kerre:

1. bir kerre:

Gazel 2388

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Bir defacık, bir kez.

Bir kerre bârî hâlümü gör rence kıl
kâdem
Eyler bu kalb-i hasta temennâ-yı
mağdemüñ

bir kez:

1. bir kez:

Gazel 2139

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Bir defa, bir kerecik, bir defa olsun.

Gözlerüm yaşı revân oldı gel iy
rûh-ı revân
Göreym bir kez seni serv-i
hırâmânüm benüm

2. bir kez:

Gazel 2205

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Bir defa, bir kerecik, bir defa olsun.

Kime dâd itsün Muhibbî sen şeh-i
bî-dâddan
Bir kez güş itmedüñ ben niçe kez
dâd eyledüm

3. bir kez:

Gazel 2206

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Bir defa, bir kerecik, bir defa olsun.

Ṭāk-ı ebrüñi eger bir kez göre
şeyh-i şehir
İdine mihrâb anı kıddini kıla dağı
ham

4. bir kez:

Gazel 2273

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Bir defa, bir kerecik, bir defa olsun.

Biñ kez öldür beni tek gel seni bir
kez göreym
Hağ dimişler intizârdan yigdür biñ
kez ölüm

5. bir kez:

Gazel 2349

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Bir defa, bir kerecik, bir defa olsun.

Hâşıl olurdı Muhibbî' nün murâdı
ser-be-ser
Sehv-ile bir kez diseñ
ümmîdvârumdur benüm

6. bir kez:

Gazel 2448

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Bir defa.

Bu cihâna bir kez aldandum yine
aldanmazam
İçmişem ben hasta anuñ döne döne
şerbetin

7. bir kez:

Gazel 2026

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Bir kere, bir defa.

Zulm elinden kapusına ol güzeller
şâhnuñ
Ola kim rahm eyleye bir kez dağı
var dâda gel

bir kez:

1. bir kez:-in

Gazel 2000

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bir defa, bir kerecik, bir defa olsun.

Bir kez in gülse Muhibbî yüzine ol
şüh gül

2. bir kez:-in

Gazel 2000

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Bir defa, bir kerecik, bir defa olsun.

Talı'-i naḥsum olurdı sa'd-ı ekber
döstlar
Bir kez in gülse Muhibbî yüzine ol
şüh gül

bir kimse:

1. bir kimse:

Gazel 2154

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Hiç kimse.

Bir kimse fehmi itmege 'ışkuñ
rumüzünü
Söyler-ise zebâna gelüp anı her
kılum

bir lahza:

1. bir lahza:

Gazel 2040

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Çok kısa bir süre. || Bir an.

Döstüm nâz-ıla gel bir lahza
gülşenden yaña
Dökeyim hağka'l-kâdem pâyüña
bir dâmân gül

2. bir lahza:

Gazel 2074

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Göz açıp kapayuncaya kadar
geçen zaman. || Bir an.*

Kesmesün nâlesini bir lahza
Yüz urup âh u zâra yalvarayım

3. bir lahza:

Gazel 2399

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Çok kısa bir an.

Lebüñ tiryâki olmasa irişen mâr-ı
zülfüñden
Beni bir lahza komayup helâk
iderdi ol sem hem

bir nazar:

1. bir nazar:

Gazel 2286

Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Bir an olsun.

Muhibbî bir nazar görsem niğârı
Yitürmişem özümü şâbir olsam

bir nefes:

1. **bir nefes:**
Gazel 2267
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Bir an, bir anlık zaman kadar.

Mestem bâde ile bir nefes olmam
huşyâr
Bundan ğayrı degül def -i melâlem
ne kılam

bir nefesde:

1. **bir nefesde:**
Gazel 2201
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Söz için hiç ara vermeden,
hemen, çabucak, bir çırpıda.*

Baş koyup pâyuña bâde ele aldum
yâduña
Bir nefesde sâğâr-ı gerdüni yaru
eyledüm

bir nesne:

1. **bir nesne:**
Gazel 2203
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Hiçbir şey.

Çünkü virdi 'ışk mezrâ'ın baña
sultân-ı 'ışk
Ġamdan özge sanmañuz bir nesne
ben hâşıl kılam

bir ol-:

1. **bir ol-:**
Gazel 2431
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Eş, müsavi, denk olmak.

Şi'r-i pür-süzum benüm gül lâledür
eş'âr-ı ğayr
Şekker-i şîrîn ile kanda bir ola
engübîn

2. **bir ol-:**
Gazel 2456
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Eş, müsavi, denk olmak.

Muhibbî her ki 'âşıkdur gerekdür
ol ola cömerd
Yanında bir ola anuñ geçe yog-ıla
varından

bir pâre:

1. **bir pâre:**
Gazel 2129
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Azıcık, biraz.

İy tabîb-i dil ü cân ola ki tîmâr
idesin
Bu Muhibbî kuluñuñ derdine bir
pâre didüm

bir şeb:

1. **bir şeb:**
Gazel 2142
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Bir gece.

Sîne şevkden çâk olup sıgmazdı
cânım cismüme
Girse ol meh koynuma bir şeb eger
'üryân benüm

bir tek:

1. **bir tek:**
Gazel 2060
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Bir tane, tek bir. || Yalnız,
sadece.*

Başdan ayaga günah-ıla yüzi kara
benem
Seni cân-ıla eger sevmek ise baña
günâh

bir yaña:

1. **bir yaña:**
Gazel 2172
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
*-i bir tarafa bırakalım, -den
vazgeçtik.*

Bu Muhibbî vaşlın ister bir yaña
dağı gönül
Gel nizâ' itme ne saña ne baña
olsun direm

2. **bir yaña:**
Gazel 2282
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Bir taraftan, hem ... hem.

Yakar bir yaña beni nâr-ı hicrûñ
İder bir yaña ğârķ bu eşk-i dem
hem

3. **bir yaña:**
Gazel 2282
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Bir taraftan, hem ... hem.

Yakar bir yaña beni nâr-ı hicrûñ
İder bir yaña ğârķ bu eşk-i dem
hem

4. **bir yaña:**
Gazel 2312
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Bir taraftan.

Bu çarñuñ cevri yitmez mi ider bir
yaña dilber hem
Bu ğamdan kâmetüm çünki
dönüpdür oldı çenber hem

5. **bir yaña:**
Gazel 2362
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Bir yana, tarafa.

Yüzüm ger dönderem dönsün
cefâdan bir yaña kıblem
Yoluñda togryam vallâh benüm a
Ka'be'm a kıblem

bir yañadan:

1. **bir yañadan:**
Gazel 2095
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Bir şey olurken, yapılırken
aynı zamanda.*

Bir yañadan ğam çeker bir
yañadan derd ü belâ
Bilmezem âhîr n'olisardur
serencâmum benüm

2. **bir yañadan:**
Gazel 2095
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Bir şey olurken, yapılırken
aynı zamanda.*

Bir yañadan ğam çeker bir
yañadan derd ü belâ
Bilmezem âhîr n'olisardur
serencâmum benüm

bir zamân:

1. **bir zamân:**
Gazel 2219

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Geçmişte, vaktiyle, geçmiş
zamanda, bir zamanlar.*

Giderdi şabr u hüş u dil nigârî bir
zamân görsem
Belâ vü miñnetüm artar anı ben her
zamân görsem

2. bir zamân:

Gazel 2329
Mısra: 15
Kelime Tipi: -
*Geçmişte, vaktiyle, geçmiş
zamanda, bir zamanlar.*

Bir zamân idi ki Mecnûn 'ışk-ıla
meşhûr idi
Geçdi devri dōstlar şimdi
benümdür nevbetüm

bir zerre:

1. bir zerre:

Gazel 2260
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Bir parçacık bile olsa, hiç mi
hiç, çok az olsun.*

Çeşm-i bīmârı uyur eylemeyem
derd-ile âh
Cebr idem kendüzüme çıkmaya bir
zerre sesüm

2. bir zerre:

Gazel 2487
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Çok küçük, çok az.

Yagmaya virdi şabr metâ'ını
gözleri
Varımı aldı komadı bir zerre
dânesin

3. bir zerre:

Gazel 2001
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Zerre kadar.

Dür olalı gül yüzünden bülbülem
kan aqlaram
Aglamaktan kalmamışdur tende
bir zerre mecâl

bî-rahm:

1. bî-rahmın:-sın

Gazel 2139
Mısra: 4
Merhametsiz, acımasız.

Bilmedün âh u fiğânımdan bu dil
ahvâlini
Ne 'aceb bî-rahmın devletlü
sultânım benüm

birak-:

1. bırakdum:-du, -m

Gazel 2138
Mısra: 5
Koyuvermek, salıvermek.

Acıduğumdan gözüm yaşın
bırakdum yirlere
Dir beni h̄vor eyleme ben dağı
merdüm-zâdeyem

2. bırakdum:-du, -m

Gazel 2409
Mısra: 8
*Bırakmak, vazgeçmek, elinden
çıkarmak.*

Olısar bir kefen didüm naşîbüñ
Dilâ bu mülk ü mâlı hep bırakdum

3. bırakmadı:-ma, -dı

Gazel 2485
Mısra: 4
*... Durumda bulunmasına, ...
durumda kalmasına, ... hale
gelmesine sebep olmak.*

Cüylar dîvâne olmuşdur ki zencîrin
sürür
Anı bu hâle bırakmadı meger serv-
i revân

biraz:

1. biraz:

Gazel 2133
Mısra: 4
Bir parça, azıcık.

Alalum lâle gibi sâğarı elden
komayup
Varalum gülşene biraz tâze güli
yâr idelüm

bî-reh:

1. bî-reh:

Gazel 2265
Mısra: 4
*Münasebetsiz ve kötü yola
sapan.*

Râhı eger yañılam 'ayb eyleme iy
hem-nişîn
Yâd-ı pâ-bûsı ile mecnûn olup bî-
reh varam

bî-renc:

1. bî-rencüm:-iim

Gazel 2317
Mısra: 11
Sıkıntısız, zahmetsiz.

Nebâtum şekkertüm gencüm bu
'âlem içre bî-rencüm
'Azîzüm Yûsuf'um varum gönül
Mısr'ındaki hanum

birez:

1. birez:

Gazel 2481
Mısra: 7
Bir süre sonra.

Lebinüñ cür'asın içdüm birez fâş
oldı bu derdüm
Tolu sun sâğarı sâkî kalan derdüm
de fâş olsun

2. birez:

Gazel 2105
Mısra: 8
Biraz. || Bir parça, azıcık.

Gördi küyında gözüm yaşını rahm
itdi o dem
Gül-i handân gibi açıldı birez
cânânım

biri:

1. birisine:-si, -n, -e

Gazel 2481
Mısra: 2
Bir tanesi, biri.

İrişen dest-i cevründen baña fır-ile
taş olsun
Birisine siper sîne birine karşı baş
olsun

2. birini:-n, -i

Gazel 2268
Mısra: 10
*"Bir tanesi, herhangi biri"
anlamında belgisiz zamir.*

Yiter baña hâk-i deri sengi
dilberün
Bâlin idem birini birin bister
isterem

3. biri:

Gazel 2015
Mısra: 10
Bir kimse, herhangi bir şahıs.

Pâdişâh-ısañ n'ola çokdur kapuñda
kullaruñ
Şadıkü'l-kavl bu Muhibbî gibi biri
kul degül

4. biri:

Gazel 2051
Mısra: 6
Bir tanesi.

Fürkatünden iy boyı serv-i
hıramānum benüm
Gözlerüm yaşı olupdur biri
Ceyhūn biri Nıl

5. biri:

Gazel 2051
Mısra: 6
Bir tanesi.

Fürkatünden iy boyı serv-i
hıramānum benüm
Gözlerüm yaşı olupdur biri
Ceyhūn biri Nıl

6. biri:

Gazel 2053
Mısra: 2
Bir tanesi.

Şive vü nāz ile dilber ideli 'arz-ı
cemāl
Mihir ile meh gökde buldı biri naqş
biri zevāl

7. biri:

Gazel 2053
Mısra: 2
Bir tanesi.

Şive vü nāz ile dilber ideli 'arz-ı
cemāl
Mihir ile meh gökde buldı biri naqş
biri zevāl

8. biri:

Gazel 2203
Mısra: 8
*"Bir tanesi" anlamında
belgisiz zamir.*

Müfti vü kâzî müderris zâhid ü
ehl-i vera'
Bilmeye biri sü'âl-i 'ışk[1] çün
müşkil kılam

9. birine:-n, -e

Gazel 2073
Mısra: 6
Bir tanesi.

Kim ki gördi lebūn ile zülfūn
Birine mīm didi birine cīm

10. birine:-n, -e

Gazel 2073
Mısra: 6
Bir tanesi.

Kim ki gördi lebūn ile zülfūn
Birine mīm didi birine cīm

11. biri:

Gazel 2119
Mısra: 3
Bir tanesi.

Biri gelse biri gider aña şems ü
kamer dirler
Olupdur yüzüne 'aşık gelürler şubh
u gâh aḥşām

12. biri:

Gazel 2119
Mısra: 3
Bir tanesi.

Biri gelse biri gider aña şems ü
kamer dirler
Olupdur yüzüne 'aşık gelürler şubh
u gâh aḥşām

13. birin:-n

Gazel 2175
Mısra: 4
Bir tanesi.

Binā-yı 'ışka Ferhād-ıla Kays'ı
Birin senge birini suya saldum

14. birini:-n, -i

Gazel 2175
Mısra: 4
Bir tanesi.

Binā-yı 'ışka Ferhād-ıla Kays'ı
Birin senge birini suya saldum

15. biri:

Gazel 2221
Mısra: 10
Bir tanesi.

İki çeşmüm de Muhibbî gıceler tā
şubḥa dek
Birisi Seyhūn olupdur biri Ceyhūn
aglamam

16. birin:-n

Gazel 2288
Mısra: 4
Bir tanesi.

Firāk-ı nār-ıla yanup yakılıp
giryeler kıldum
Birin 'ummāna gönderdüm birin
Keyvāna tapşurdum

17. birin:-n

Gazel 2288
Mısra: 4
Bir tanesi.

Firāk-ı nār-ıla yanup yakılıp
giryeler kıldum
Birin 'ummāna gönderdüm birin
Keyvāna tapşurdum

18. biri:

Gazel 2426
Mısra: 9
Bir tanesi.

Nazar eyle şeb ü rüza biri gelse
biri gider
Muhibbî'ye haber virür bu dehrūn
inḳılābından

19. biri:

Gazel 2426
Mısra: 9
Bir tanesi.

Nazar eyle şeb ü rüza biri gelse
biri gider
Muhibbî'ye haber virür bu dehrūn
inḳılābından

20. birine:-n, -e

Gazel 2481
Mısra: 2
Bir tanesi, biri.

İrişen dest-i cevrūnden baña tır-ile
taş olsun
Birisine siper sine birine karşı baş
olsun

birisi:

1. birisi:

Gazel 2221
Mısra: 10
Bir tanesi.

İki çeşmüm de Muhibbî gıceler tā
şubḥa dek
Birisi Seyhūn olupdur biri Ceyhūn
aglamam

birkaç:

1. birkaç:

Gazel 2483
Mısra: 11
"Bir iki, az sayıda"

anlamlarında belgisiz sıfat.

Saḥa beg dirse birkaç gün sakın
dünyāya aldanma
Senūn gibi niçe yavru uçurmuş
aşıyanından

2. birkaç:

Gazel 2313
Mısra: 3
Ne kadar olduğu kesin olarak

*bilinmeyen az sayıdaki şeyleri
belirtmek için kullanılır.*

Felek gerçi ki birkaç gün cüdā
kıldı diyārumdan

Ferāmuş oldu miñnetler çü yār-ı
mihribān gördüm

3. **birkaç:**

Gazel 2426

Mısra: 2

*Ne kadar olduğu kesin olarak
bilinmeyen az sayıdaki şeyleri
belirtmek için kullanılır, üç beş
tâne kadar, az sayıda.*

Giderse zülfini ol meh yüzün açsa
niķābından
Tūlū ' itmese birkaç gün güneş tura
hiçābından

birle:

1. **birle:**

Gazel 2020

Mısra: 6

"İle" edati.

Ben senüñle 'ışk şahrāsında
sergerdān idüm
Yaradılmamışdı 'ālem birle Ādem
iy gönül

2. **birle:**

Gazel 2488

Mısra: 9

"İle" edati.

Seyl-i eşküm birle māl-ā-māl
olaldan gözlerüm
Kanda gitmişdür Muhibbī bilsem
ol uyhu diyen

3. **birle:**

Gazel 2442

Mısra: 2

*"birlikte, beraber" anlamında
bir edat.*

Her kim benümle işide yārum
hikāyetin
Ferhād birle añmaya Şirīn
rivāyetin

4. **birle:**

Gazel 2121

Mısra: 6

İle, birlikte, beraber.

Gel bir nażar eyā kaşı ya yanuma
benüm
Bagrum hadeng-i ğamzelerün birle
del didüm

birün:

1. **birün:**

Gazel 2211

Mısra: 1

Fazla, aşkın.

Dirġā teşneyem ğāyet degül
hadden birün derdüm
Sorarsañ içdügüm hūn-ı ciğer her
lahza mey hordem

2. **birün:**

Gazel 2220

Mısra: 4

Dış.

Çeküp sipeh-i eşkümi āhum 'alem
ile
Aldum ğamuñ şehriñi birün u
derün hem

3. **birünligum:-lig, -um**

Gazel 2347

Mısra: 8

Dış.

Ben derün-ı hālvetinde şoñbet-i
hāş itmışem
Dōstlar bakmañ baña bu şimdilik
birünligum

birün çek-:

1. **birün çek-:**

Gazel 2222

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Dışarı çıkarmak,
uzaklaştırmak, atmak.*

Giceler hāşret-ile nāle-i gerdün
çekerem
Tā şehir inleyü derd-i dili birün
çekerem

birün eyle-:

1. **birün eyle-:**

Gazel 2240

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Dışarı çıkarmak,
uzaklaştırmak, atmak.*

İy Muhibbī virmişem dünyā-yı
düña çün tālāk
Tañ mı dirsem dilden mihrini birün
eyledüm

birün id-:

1. **birün id-:**

Gazel 2088

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Dışarı çıkarmak,
uzaklaştırmak, atmak.*

İstemem hergiz gönülden mihrüñi
birün idem
Ol sebebden isterem bagrumı her
dem hūn idem

birvān:

1. **birvān:**

Gazel 2004

Mısra: 4

*Kebab gibi yanmış, kavrulmuş
|| acı, ızdırıp çeken.*

Āteş-i hicrāna cānā dem mi vardur
yanmayam
Sīne sūzān u ciğer birvān u
giryāndur gönül

2. **birvān:**

Gazel 2004

Mısra: 4

*Kebab gibi yanmış, kavrulmuş
|| Acı, ızdırıp çeken.*

Āteş-i hicrāna cānā dem mi vardur
yanmayam
Sīne sūzān u ciğer birvān u
giryāndur gönül

3. **birvānligum:-lık, --um, -**

Gazel 2064

Mısra: 8

*Kebab. || Aşığın ciğeri ayrılık
acısından, sevgilinin bakışlarından
çıkan oklardan yanar, kavrulur.*

Bezm-i ğamda şışe-i çeşmüm tolu
hūn-ı ciğer
Nüş kıldum anı yitmez mi ciğer
birvānligum

4. **birvān:**

Gazel 2065

Mısra: 4

*Kebab. || Aşığın ciğeri ayrılık
acısından, sevgilinin bakışlarından
çıkan oklardan yanar, kavrulur.*

Bezm-i ğamda göz yaşın yārān
içün itdüm şarāb
Āteş-i 'ışka yanup bir bağı birvān
olmuşam

biryan eyle-:

1. **biryan eyle-:**

Gazel 2122

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Kebab etmek, kavurmak,
yakmak.*

Kanımı mestāne çeşmün
içdüğince iy şanem
Mā-ħazar bu bagrumı ben saña
biryan eylesem

birvān id-:

1. **biryān id-:**

Gazel 2264

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Kebap etmek, kavurmak, yakmak.

Bezm-i ğamda uyduram bu nālemi
ben nālede
Bagrumı biryān idüp hūn-ı ciger
nūş eyleyem

biş-:

1. **bişer:-er**

Gazel 2353

Mısra: 4

Pişmek. || Olgunlaşmak, tecrübe ve bilgi sahibi olmak, kemale ermek.

İçdüğüm hūn-ı cigerdür yidüğüm
derd ü elem
Dürlü dürlü matbağ-ı dilde bişer
aşum benüm

bī-sabr:

1. **bī-şabr:**

Gazel 2267

Mısra: 5

Sabırsız.

Eylesem nāle vü bī-şabr fiğān
olmaz ʿaceb
Ben ki aşüfte-i zülf ü haṭṭ u hālem
ne kılam

bisāt-ı kerem:

1. **bisāt-ı kerem:**

Gazel 2235

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Cömertlik halısı.

Pīr-i meyhāne dōşer çünki bisāt-ı
keremi
Baña yitmez mi ki ben hāne-i
evkāfa gelem

2. **bisāt-ı kerem:**

Gazel 2235

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Cömertlik halısı.

Pīr-i meyhāne dōşer çünki bisāt-ı
keremi
Baña yitmez mi ki ben hāne-i
evkāfa gelem

bişe:

1. **bişelerin:-ler, -i, -n**

Gazel 2422

Mısra: 4

Orman, ağaçlık, koruluk, meşe ormanı.

Olalı dāğ-ıla dil kūh-ı belā kaplamı
Tolanursam ne ʿaceb deşt-i belā
bişelerin

2. **bişesinde:-si, -n, -de**

Gazel 2453

Mısra: 6

Orman, ağaçlık, koruluk, meşe ormanı.

Bu tende dāğum-ıla döndüm
peleng-i kūha
Bu rüy-ı zerdüm-ile ʿışk bişesinde
şirin

bī-ser ü bī-pā:

1. **bī-ser ü bī-pā:**

Gazel 2294

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Sefil ve perişan.

Leylī zülfine dolaşmış vālih ü
şeydā benem
Dōstlar mecnūn-ı ʿışkam bī-ser ü
bī-pā benem

bī-sitäre:

1. **bī-sitäre:**

Gazel 2464

Mısra: 12

Talihsiz, bahtsız.

Dü mäh olupdur iy mäh görmez
yüzün Muhibbī
Ol bī-sitäre n'itsün devr itdi çarḥ-ı
gerdün

bisle-:

1. **bisler:-r**

Gazel 2364

Mısra: 6

Beslemek.

Balıma el sunma dehrün vardur
içinde belā
Bisler evvel şehd-ile āḥir virür ol
saña sem

bister:

1. **bister:**

Gazel 2185

Mısra: 8

Yatak, döşek.

Hāk-i pāyuñ dōşenü bālin idüp
seng-i derün

Şöyle hoş-ḥālem ki ol bister
ḥarirümdür benüm

2. **bister:**

Gazel 2268

Mısra: 10

Yatak, döşek.

Yiter baña ḥāk-i deri sengi
dilberün
Bālin idem birini birin bister
isterem

bīsütün:

1. **bīsütün:**

Gazel 2414

Mısra: 2

Şirin'in emriyle Ferhad'ın deldiği dağ.

ʿUşşākı ma'şük öldüre kosun
fiğānı çarḥ-ı dün
Ferhād u Şirīn kārına karışmasun
hiç Bīsütün

bī-sütün:

1. **bī-sütün'ı:-ı**

Gazel 2094

Mısra: 9

Şirin'in emriyle Ferhad'ın deldiği dağ.

İy Muhibbī Bī-sütün'ı kesdi
Ferhād añılır
Ben daḥı kūh-ı ğamı kesmekle bir
ad eyleyem

2. **bī-sütünüm:-um**

Gazel 2243

Mısra: 10

Şirin'in emriyle Ferhad'ın deldiği dağ.

Oldı ḥabāb-ı ḥayme su üzredür
mekānı
Dirse Muhibbī tañ mı ol ḥayme bī-
sütünüm

bisyār:

1. **bisyāram:-am**

Gazel 2241

Mısra: 8

Çok.

Lebün baña aşıl cāndur olan cān
tende ʿāriyet
Lebüm üzre lebün ko kim anı tā
saña bisyāram

bit-:

1. **bitürdi:--ür, --di**

Gazel 2011

Mısra: 1
*Filizlenip topraktan dışarıya
çıkılmak, yeşermek, yetişmek,
büyümek.*

Hamdülillāh taze bitürdi yine
gülzār gül
‘Andelīb-i ḥastaya tā göstere dīdār
gül

2. **bitürür:**-ür, --ür

Gazel 2024

Mısra: 8

*Filizlenip topraktan dışarıya
çıkılmak, yeşermek, yetişmek,
büyümek.*

Var-ısa ger dostlar esrār kāmıdır
gönül
Ḥün-ı dilden sinede güller bitürür
taze ter

3. **biter:**--er, -

Gazel 2056

Mısra: 10

*Tohum için filizlenip
topraktan dışarıya çıkılmak,
yeşermek, yetişmek, büyüme.*

Serv mi ḳaddūn ü ya ṭübā mı ‘ar ‘ar
didüm
Didi saña ne biter ya serv ü ya
şimşād olam

4. **bite:**-e

Gazel 2126

Mısra: 3

*Tohum için filizlenip
topraktan dışarıya çıkılmak,
yeşermek, yetişmek, büyüme.*

Ḳabrüm üzre göresiz ger bite
ḥünin lāleler
Dāğı bagrumdan nişāndur rengi
kanumdan benüm

5. **bitürdi:**-ür, -di

Gazel 2209

Mısra: 1

*Tohum için filizlenip
topraktan dışarıya çıkılmak,
yeşermek, yetişmek, büyüme.*

Güller bitürdi her dem bu eşk-i
lāle-günüm
Āğışte oldı cānā ḥāk-i derünle
ḥünüm

6. **bite:**-e

Gazel 2254

Mısra: 10

*Tohum için filizlenip
topraktan dışarıya çıkılmak,
yeşermek, yetişmek, büyüme.*

Muḥibbī ṭīğ-ı cevrenden şehīd-i
‘ışk olam āḥir
Bite gül lāle ḳabrümden ola niçe
‘alāmet hem

7. **bitürdüm:**-ür, -dü, -m

Gazel 2290

Mısra: 10

*Tohum için filizlenip
topraktan dışarıya çıkılmak,
yeşermek, yetişmek, büyüme.*

Muḥibbī eyledüm bāğ-ı dilümden
bir şecer peydā
Kelāmum meyvesin andan
bitürdüm ābdār itdüm

8. **bitürdüm:**-ür, -dü, -m

Gazel 2314

Mısra: 10

*Tohum için filizlenip
topraktan dışarıya çıkılmak,
yeşermek, yetişmek, büyüme.*

Bu Muḥibbī sinesin cānā temāşā
eyle kim
Eşk-ile güller bitürdüm anı gülşen
eyle eyledüm

9. **biter:**-er

Gazel 2375

Mısra: 5

*Tohum için filizlenip
topraktan dışarıya çıkılmak,
yeşermek, yetişmek, büyüme.*

Ḳatre-i eşk-ile gül gül biter anda
lāleler
Gülsitān-ı sīne bir ḥurrem
bahārumdur benüm

10. **bitüre:**-ür, -e

Gazel 2385

Mısra: 10

*Tohum için filizlenip
topraktan dışarıya çıkılmak,
yeşermek, yetişmek, büyüme.*

Muḥibbī ger şehīd-i ‘ışk olasın
rāh-ı kūyında
Bitüre ḥün-ı dil lāle ola çendān
‘alāmet hem

11. **bitürdüm:**-ür, -dü, -m

Gazel 2398

Mısra: 10

Ortaya çıkılmak, yetişmek.

Muḥibbī sīnemün dāğın temāşā
eylemez dilber
Çiger ḥünün saçup yir yir bitürdüm
gül ‘izār oldum

12. **bitüp:**-üp

Gazel 2473

Mısra: 6

*Tohum için filizlenip
topraktan dışarıya çıkılmak,
yeşermek, yetişmek, büyüme.*

Bāğ-ı ḥüsnün olmayınca hergiz iy
ārām-ı cān
Lāleler güller bitüp zeyn-i gülistān
olmasun

bitür-:

1. **bitürdüm:**-dü, -m

Gazel 2195

Mısra: 14

*Tamamlamak,
sonuçlandırmak.*

Muḥibbī fikr-i bīkrümden idüp bir
nev şecer peydā
Bitürdüm ma ‘niyi yir yir ki naḥl-ı
meyve-dār oldum

2. **bitürür:**-ür

Gazel 2492

Mısra: 7

*Tohum için filizlenip
topraktan dışarıya çıkılmak,
yeşertmek, yetiştirmek, büyüme.*

Bitürür dürlü şüküfe her biri bir
nev ‘de
Bu ne ḥikmet cümlesi bir su-y-ıla
bir ḥākden

bī-vefā:

1. **bī-vefādur:**-dur

Gazel 2011

Mısra: 9

Vefasız, sadakatsiz.

Bī-vefādur dehrden umma
Muḥibbī sen vefā
Ḥiç işitdün mi bunı gülşen vire her
bār gül

2. **bī-vefāyı:**-(y)ı

Gazel 2269

Mısra: 5

Vefasız, sadakatsiz.

Bī-vefāyı meger iy meh sen idersin
ta ‘līm
Bu felek düşmen-i erbāb-ı vefāyı
görürem

3. **bī-vefādur:**-dur

Gazel 2411

Mısra: 7

Vefasız, hayırsız, sadakatsiz.

Bī-vefādur māh-rūlar didiler dünya
gibi
Ben ezel gūş itmişem bu sözleri
aḥbābdan

4. **bī-vefā:**

Gazel 2016

Mısra: 1

Vefasız, hayırsız, sözünde durmayan, döneğ, sadakatsiz.

Bī-vefā dünyāya her kim aldanur
âdem degül
Eyleseñ anca nazar 'iş-i cihān bir
dem degül

5. **bī-vefā:**

Gazel 2017

Mısra: 7

Vefasız, sözünde, muhabbetinde sebatı olmayan adam.

Göreliden gözlerüm ol bī-vefā
ruhsārını
Hün-ı bagrumla gözüm yaşımı kan
eyler gönül

6. **bī-vefālar:--lar**

Gazel 2046

Mısra: 7

Vefasız, sözünde durmayan, döneğ, sadakatsiz.

Dāyimā Hağ'dan dilerdün bī-
vefālar 'ışkıñı
Hāmd kıl kim hācetün senün revā
oldı gönül

7. **bī-vefā:**

Gazel 2071

Mısra: 3

Vefasız, sözünde durmayan, döneğ, sadakatsiz.

Öldükde aña varam iy bī-vefā
dimişsin
'Ahdüne gel vefā kıl hicr-ile çün
ben öldüm

8. **bī-vefāya:-(y)ı**

Gazel 2089

Mısra: 4

Vefasız, hayırsız, döneğ.

Vefāsın istediğümce cefāya
ugradum āhır
Dili bir bī-vefāya bağladum bātıl
gümān itdüm

9. **bī-vefā:**

Gazel 2100

Mısra: 1

Vefasız, sözünde durmayan, döneğ, sadakatsiz.

Yine 'ālemdē bī-vefā sevdim
Cevri çok ya'nī pür-cefā sevdim

10. **bī-vefā:**

Gazel 2128

Mısra: 2

Vefası olmayan, sevgisinde, dostluğunda sebat göstermeyen kimse.

N'eyleyem āh pür-cefā sevdim
Tāli 'ümdür ki bī-vefā sevdim

11. **bī-vefā:**

Gazel 2295

Mısra: 5

Vefası olmayan, sevgisinde, dostluğunda sebat göstermeyen kimse.

Sanma ki senden usanam iy bī-
vefā şanem
Tığ-ı cefāñ-ıla dilüm itseñ dilim
dilim

12. **bī-vefā:**

Gazel 2154

Mısra: 5

Vefasız, sözünde durmayan, döneğ, sadakatsiz.

Sanma ki senden usanam iy bī-
vefā şanem
Tığ-ı cefāñ-ıla dilüm itseñ dilim
dilim

13. **bī-vefādur:--dur**

Gazel 2196

Mısra: 1

Vefasız, vefası olmayan, sevgisinde, dostluğunda sebat göstermeyen kimse.

Gitdi elden cān u dil bir bī-vefādur
sevdiğüm
Cevri bī-hād mihrî yok bir pür-
cefādur sevdiğüm

14. **bī-vefāyı:-(y)ı**

Gazel 2247

Mısra: 8

Vefası olmayan, sevgisinde, dostluğunda sebat göstermeyen sevgili.

Gerçi kim eyler baña cevri ü cefā
zulm ü sitem
LİK gönülden yine ol bī-vefāyı
isterem

15. **bī-vefāyı:-(y)ı**

Gazel 2314

Mısra: 6

Vefası olmayan, sevgisinde, dostluğunda sebat göstermeyen sevgili.

Pāre kıldum yir yir bu sīnemi
nāhun-ıla
Görmege sen bī-vefāyı sanki
revzen eyledüm

16. **bī-vefā:**

Gazel 2475

Mısra: 4

Vefasız, sözünde durmayan, döneğ, sadakatsiz.

Kimseye bākī degüldür çünki bu
hüşn ü cemāl
Kıl vefā iy bī-vefā hüşn ü cemālün
var-iken

bī-vehm:

1. **bī-vehm:**

Gazel 2076

Mısra: 10

Endişe ve korkudan uzak .

Dirler Muhibbī 'ışk yolu şa'bnāk
olur
Ben ol yoluñ zamānede bī-vehm ü
bākiyem

biz:

1. **biz:**

Gazel 2133

Mısra: 5

"Biz" birinci çokluk şahıs zamiri.

Niçe biz zülfi hevāsına yilüp şām u
şeher
Dili Manşūr-şıfat zülfine berdār
idelüm

2. **bizüm:--üm**

Gazel 2178

Mısra: 8

"Biz" birinci çokluk şahıs zamiri.

Gerçi kim qāhruñ kavīdür
rahmetün gālīb aña
Bir bölük üftāde budur içümüzde
söz bizüm

3. **biz:**

Gazel 2273

Mısra: 10

"Biz" birinci çokluk şahıs zamiri.

Kim ki cür'añı içe bula hayāt-ı
ebedī
Sun berü cānuñ için biz de anı nüş
idelüm

4. **bizde:--de**

Gazel 2315

Mısra: 3

"Biz" birinci çokluk şahıs zamiri.

Zāhidā 'āşıklaruz cennet hevāsı
bizde yok
Tālibüz dīdāra bir özge hevāmuz
var bizüm

5. **bizüm:-üm**

Gazel 2315

Mısra: 1

"Biz" birinci çokluk şahıs
zamiri.

Bir lebi mül çeşmi āfet cān-
fezāmuz var bizüm
Kim bu şeb bir serv-ķamet
mehliķāmuz var bizüm

6. **bizüm:-üm**

Gazel 2315

Mısra: 2

"Biz" birinci çokluk şahıs
zamiri.

Bir lebi mül çeşmi āfet cān-
fezāmuz var bizüm
Kim bu şeb bir serv-ķamet
mehliķāmuz var bizüm

7. **bizüm:-üm**

Gazel 2315

Mısra: 4

"Biz" birinci çokluk şahıs
zamiri.

Zāhidā 'āşıklaruz cennet hevāsı
bizde yok
Tālibüz dīdāra bir özge hevāmuz
var bizüm

8. **bizüm:-üm**

Gazel 2315

Mısra: 6

"Biz" birinci çokluk şahıs
zamiri.

Ārzū-yı vaşl umar göñül 'aceb
dīvānedür
Kim vefā resmin bilür bir pür-
cefāmuz var bizüm

9. **bizüm:-üm**

Gazel 2315

Mısra: 8

"Biz" birinci çokluk şahıs
zamiri.

Çeşm-i hūn-rīzi ider her dem-be-
dem bagrumı hūn
Zülf ü hālīyle daḡı çok mācerāmuz
var bizüm

10. **bizüm:-üm**

Gazel 2315

Mısra: 10

"Biz" birinci çokluk şahıs
zamiri.

İy Muḡibbī cām-ı mey nūş eyle
lā'li yādına
Kim ḡayālīyle nigāruñ ḡoş
şafāmuz var bizüm

11. **biz:**

Gazel 2376

Mısra: 9

"Biz" birinci çokluk şahıs
zamiri.

Hele büseñ biz iltimās idelüm
Olmaz-ısa da mültemes n'idelüm

12. **bizüm:-üm**

Gazel 2400

Mısra: 8

"Biz" birinci çokluk şahıs
zamiri.

Gelmişüzdür ol ulu dergāha 'arz-ı
ḡāl için
Andan özge varacak bir yirümüz
yokdur bizüm

13. **bize:-e**

Gazel 2358

Mısra: 7

"Biz" birinci çokluk şahıs
zamiri.

Bize farz olmuş-iken olmamız
İslāma zahır
Niçe bir oturalum bunca günāḡı
çekelüm

14. **bize:-e**

Gazel 2358

Mısra: 9

"Biz" birinci teklik şahıs
zamiri.

Umaram rehber ola bize Ebübekr ü
'Ömer
İy Muḡibbī yürüyüp şarka sipāḡı
çekelüm

15. **bize:-e**

Gazel 2373

Mısra: 6

"Biz" birinci çokluk şahıs
zamiri.

Mürdeye cān virürdi her nefesi
Bize irmedi ol nefes n'idelüm

16. **bizi:-i**

Gazel 2467

Mısra: 4

"Biz" birinci çokluk şahıs
zamiri.

Bahār eyyāmı geldi devr-i güldür
Müşerref itdi bizi sākī şafādan

bizār:

1. **bizāram:-am**

Gazel 2163

Mısra: 8

*Bıkmak, tedirgin ve rahatsız
olmak.*

Budur zikrüm budur fikrüm ki
dehri ḡabbeye almam
Cihānuñ ziyinetinden hem bī-
ḡamdi'llāḡ ki bizāram

bizār ol-:

1. **bizār ol-:**

Gazel 2261

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Bıkmak, usanmak, gına
gelmek, tedirgin ve rahatsız olmak.*

Sensüzün ben bu cihānı n'eylerem
Öz cānumdan bile bizār olmuşam

bī-zer:

1. **bī-zer:**

Gazel 2183

Mısra: 9

Parasız.

Kullaruñdandır Muḡibbī çün
sentün bī-zer ḡarid
Her ne buyursañ buyur kim bende
vü fermānuñam

bī-zer-ḡaride:

1. **bī-zer-ḡaride:**

Gazel 2205

Mısra: 7

Altın ile satın alınmış.

Kullaruñdan 'add kıl bī-zer-ḡaride
kuluñam
Kuluñam diyü dilümi ḡamdan āzād
eyledüm

bölük:

1. **bölük:**

Gazel 2178

Mısra: 8

Takım, zümre, cemaat.

Gerçi kim ḡahruñ kavīdür
raḡmetüñ ḡālib aña
Bir bölük üftāde budur içümüzde
söz bizüm

2. **bölük:**

Gazel 2373

Mısra: 9

Takım, zümre, cemaat.

Çıgnedür bir bölük fütādeleri
Sürer üstümüze feres n'idelüm

boş:

1. boş:

Gazel 2123

Mısra: 3

İçinde yahut üzerinde bir şey veya kimse bulunmayan, hali.

İçüben boş idelüm felek küplerini
Dehr meyhânesine süciyi em
eyleyelüm

2. boş:

Gazel 2151

Mısra: 6

Elinde bir şey bulunmamak.

Gel kabül eyle getürdüm tuhfe cân
dergâhuña
Çün varılmaz pâdişâhlar önine boş
iy şanem

boy:

1. boyı:-ı

Gazel 2054

Mısra: 5

Boy, endam, kamet.

Ola kim ol boyı servüñ irişe hâk-i
pâyine
Akıtdum gözlerüm yaşın yolunda
cüy-bâr itdüm

2. boyı:-ı

Gazel 2064

Mısra: 9

Boy, endam, kamet.

Bir boyı servüñ firâkıñdan
Muhibbî âh kim
Cûlar olmışdur yaşum gitmez
benüm giryânligum

3. boyı:-ı

Gazel 2089

Mısra: 1

Boy, endam, kamet.

Yolına bir boyı servüñ gözüm
yaşın revân itdüm
Geçersem cümle varumdan 'aceb
mi terk-i cân itdüm

4. boyı:-ı

Gazel 2174

Mısra: 4

Boy, endam, kamet.

Yog-iken dağı gülistân u çemen
bâg u bahâr
Sen boyı serv ayagına yüz sürüp
dil bağladum

5. boyı:-ı

Gazel 2207

Mısra: 2

Boy, endam, kamet.

Hiç olur mu ki 'aceb 'ârız-ı
gülğünü görem
Ya boyı serv-i sehî tal'at u
mevzünü görem

6. boyı:-ı

Gazel 2251

Mısra: 8

Boy, endam, kamet.

Tâze güldür gülşen içre nâz-ıla
refîâr ider
Ol boyı serv-i sehî bâlâ nâmin
dimeyem

7. boyı:-ı

Gazel 2313

Mısra: 10

Boy, endam, kamet.

Muhibbî her yaña çeşmüm yine
cûlar revân itsün
Salınur bir lebi gönca boyı serv-i
revân gördüm

8. boyı:-ı

Gazel 2407

Mısra: 10

Boy, endam, kamet.

Pertev-i hüsnüñ yakar uşbu
Muhibbî bendeni
Sâye salmaz iseñ eger boyı
şimşâdum benüm

9. boyı:-ı

Gazel 2007

Mısra: 11

Boy bos, endam.

Ol boyı serv(i) yüzi şem'i Muhibbî
seveli
Tañ mı pervâne gibi yansa eger
nâra gönül

10. boyuñ:-uñ

Gazel 2375

Mısra: 1

Boy, endam, kamet.

Bâg-ı hüsn içre boyuñ serv ü
çenârumdur benüm
Aña karşı göz yaşı akar
biñarumdur benüm

11. boyı:-ı, -

Gazel 2043

Mısra: 1

*Bir şeyin tabanı ile en yüksek
noktası arasındaki uzaklık. ||
Kamet, endam.*

İy boyı servüm görelen saña
virdüm cân u dil
Ol sebebendür akar kûyuñda
yaşum muţtaşıl

12. boyı:-ı, -

Gazel 2051

Mısra: 5

*Bir şeyin tabanı ile en yüksek
noktası arasındaki uzaklık. || Boy,
kamet, endam.*

Fürkatünden iy boyı serv-i
hırâmânum benüm
Gözlerüm yaşı olupdur biri
Ceyhûñ biri Nîl

13. boyun:-un, -

Gazel 2051

Mısra: 1

*Bir şeyin tabanı ile en yüksek
noktası arasındaki uzaklık. || Boy,
kamet, endam.*

İy boyun serv ü yüzün gül
leblerüñdür selsebil
Döstüm süñbül saçuñdan 'anber
olmuşdur hâcîl

14. boyı:-ı

Gazel 2060

Mısra: 9

Boy, endam, kamet.

Sen boyı serv ayagına bu Muhib
göz yaşımı
İdeli âb-i revan ta'n iden enhâra
benem

15. boyı:-ı

Gazel 2110

Mısra: 5

Boy, endam, kamet.

Gülistân-ı cemâl içre görelen sen
boyı servi
Gözüm yaşımı pâyüña akıtdum
cüybâr itdüm

16. boyı:-ı

Gazel 2359

Mısra: 7

Boy, endam, kamet.

Bir boyı serv-i sehîñüñ hâsretinden
âh kim
Gözlerüm yaşı yinilmez oldı
çeşmüm nem benüm

boyan:-

1. boyanmayam:-ma, -(y)am

Gazel 2319

Mısra: 2

Bürünmek, kaplanmak.

Āteş-i 'ışkuñla cānā dem mi vardur
yanmayam
Dūd-ı āhumdan felek gibi göge
boyanmayam

bovın:

1. boyın:

Gazel 2443

Mısra: 3

Başı bedene bağlayan bölge.

Ġamzeñ-ile zülfüñe iy dōst ben
sundum boyın
Dilese katl eylesün dilerse ber-dār
eylesün

böyle:

1. böyle:

Gazel 2121

Mısra: 8

"böyle, bu şekilde"

anlamlarına gelen durum zarfı.

'Uşşāka kıldı büselik içre
muḥālefet
Uymaz uşüle eyleme böyle 'amel
didüm

2. böyledür:-dür

Gazel 2160

Mısra: 10

"böyle, bu şekilde"

anlamlarına gelen durum zarfı.

İy Muḥibbī cehd kılma ğamdan
olmazsın ḥalāş
Böyledür taḳdīr çün ben niçe
tedbīr eyleyem

3. böyle:

Gazel 2006

Mısra: 6

"Böyle, bu şekilde, buna

*benzer" anlamına gelen bir durum
zarfı.*

Men ' idersin kūyına varsam beni
itden beter
İy raḳīb-i rū-siyeh n' için olursın
böyle dāl

4. böyle:

Gazel 2028

Mısra: 10

"Böyle, bu şekilde"

anlamlarına gelen durum zarfı.

Bu Muḥibbī olmasa ger mālīk-i
mülk-i suḥen
Anī gelmezdi dilinden böyle bir
rengin ğazel

5. böyle:

Gazel 2106

Mısra: 10

*Bunun gibi olan, buna benzer,
bu türlü, bu tarzda ve sıfatta
bulunan.*

Şöyle mest itdi Muḥibbī beni cām-
ı leb-i yār

Böyle rüsvā umaram maḥşere
mestāne varam

6. böyle:

Gazel 2148

Mısra: 4

"Böyle, bu şekilde, buna

*benzer" anlamına gelen bir durum
zarfı.*

Bu dil-i dīvānem ile iderem dāyim
kelām

Bulımadum aradum yok böyle
hem-derdüm benüm

7. böyle:

Gazel 2228

Mısra: 8

"Böyle, bu şekilde, buna

*benzer" anlamına gelen bir durum
zarfı.*

Dime 'ālemde ṭaleb kıl jende faḳrı
Bahāsı olımaz böyle kumaşum

8. böyle:

Gazel 2385

Mısra: 8

Bunun gibi, bu türlü, bu

tarzda.

Dilā iç bir ḳadeḥ meyden kamu
müşkilleri ḥall it

Diyeler kim göre ancak olur böyle
kerāmet hem

9. böyle:

Gazel 2434

Mısra: 10

Bunun gibi olan, buna benzer,

*bu türlü, bu tarzda ve sıfatta
bulunan.*

Gülşen-i ḥüsnünde ko kılsun
Muḥibbī nāleler

Böyle bir bülbul gerekdür sen gül-i
ra'nā-y-içün

10. böyle:

Gazel 2454

Mısra: 1

Bunun gibi, bu türlü, bu

tarzda.

Nār-ı ğam ile niçeye dek böyle
yanam ben
Olmaya 'aceb tatlu cānumdan
usanam ben

11. böyle:

Gazel 2465

Mısra: 6

Böyle, bu şekilde.

Sırr-ı 'ışkı sakladukça rüşen oldı
gün gibi

Āh u eşkinden kişi böyle şermsār
olmasun

12. böyle:

Gazel 2465

Mısra: 10

Böyle, bu şekilde.

Çāresüz kaldı Muḥibbī çāre bilmez
vaşlına
Āh kim 'ālemde kimse böyle nā-
çār olmasun

bovın:

1. boynuma:-um, -a

Gazel 2243

Mısra: 7

Başı bedene bağlayan bölge.

Bu tārhā-yı müyuñ kıl boynuma
selāsıl
Mecnün eger görürse ḥayrān ola
cününüm

2. boynuma:-um, -a

Gazel 2283

Mısra: 7

Başı bedene bağlayan bölge.

Dakaldan boynuma zencīr-i zülfün
Dil-i dīvāneme hiç yokdur ārām

3. boynuma:-um, -a

Gazel 2306

Mısra: 5

Başı bedene bağlayan bölge.

'İşk-ıla cān riştesin boynuma
zencīr eyleyüp
Mihrin ol nā-mihribānuñ dilde
muḥkem eyledüm

4. boynuma:-um, -a

Gazel 2354

Mısra: 5

Başı bedene bağlayan bölge.

Leylī zülfüñi takaldan boynuma
Mecnün-vār
Şişe-i nāmüsü çaldum yire bī-'ār
olmuşam

5. boynuma:-um, -a

Gazel 2010

Mısra: 14

Gövdenin baş ile omuz

arasında kalan bölgesi, boyun.

Dil-i dīvāneyi zabt idemezler
Meger zencir ola boynuma kākül

boynuña al-:

1. boynuna al-:

Gazel 2445

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi, borç ya da ödev
olarak üstlenmek.*

Bu Muhibbî sözleri gevher-durur
mengüş idin
Alma cānā boynuna dürr-i semīnün
minnetin

2. boynuña al-:

Gazel 2436

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi, borç ya da ödev
olarak üstlenmek.*

Aç yüzün gönder zekāt-ı hüsnün
'aşıklara
Gir şevāba boynuña alma o
miskinler hākın

boynuña düş-:

1. boynuña düş-: -uñ, -a

Gazel 2087

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi yapması şart olmak,
yapma mecburiyetinde bulunmak.*

İtmedün hasta Muhibbî'ye gelüp
çünkü devā
Dōstum ölür-isem boynuña düşer
kanum

boyun:

1. boynuma: -um, -a

Gazel 2160

Mısra: 4

Başı bedene rapteden uzuv.

Bu dil-i dīvāneme ol dem benüm
dermān olur
Boynuma takup ser-i zülfün zencir
eyleyem

2. boynuma: -um, -a

Gazel 2202

Mısra: 13

Başı bedene rapteden uzuv.

Yüzüme bir güle bakup zülfini
boynuma dakup
Dağı beter oda yakup ammā ki
kimdür dimezem

3. boynuma: -um, -a

Gazel 2260

Mısra: 12

Başı bedene rapteden uzuv.

Ne sa'adet idi iti gibi şayda çıkıcak
Boynuma daka Muhib zülfini itse
meresüm

4. boynuña: --uñ, --a

Gazel 2013

Mısra: 5

*Vücutun omuzlarla baş
arasında kalan ve başı bedene
bağlayan kısmı.*

Ya saç zencirine dak boynuña ya
göz yaşın
Garka-i bahr-ı cünün ol saña kim
dir 'ākıl ol

5. boynı: --ı, -

Gazel 2060

Mısra: 3

*Vücutun omuzlarla baş
arasında kalan ve başı bedene
bağlayan kısmı.*

Boynı baglu kuluñam zülfüne bend
eyle beni
Kendümi asmag-ıçun karşı gelen
dāra benem

6. boynına: --ı, --n, --a, -

Gazel 2061

Mısra: 4

*Vücutun omuzlarla baş
arasında kalan ve başı bedene
bağlayan kısmı.*

Her kim ki görse yüzini cāndan
berī olur
Zülfī hāmıyla boynına dakmaz
kılāde kim

7. boynuma: --um, --a

Gazel 2067

Mısra: 8

*Gövdenin başla omuz
arasında kalan bölgesi.*

Gösterüp leylī saçını itse ger 'arz-ı
cemāl
Boynuma takup özüm mecnün u
şeydā eyleyem

8. boynında: -ı, -n, -da

Gazel 2186

Mısra: 10

*Vücutun omuzlarla baş
arasında kalan ve başı bedene
bağlayan kısmı.*

Zülf-i müşğine Muhibbî yañılıp
'anber didi

Görinen boynında yāruñ öñ
günāhumdur benüm

9. boynuma: -um, -a

Gazel 2209

Mısra: 9

*Vücutun omuzlarla baş
arasında kalan ve başı bedene
bağlayan kısmı.*

Kıldı kılāde zülfün boynuma çünkü
dilber
Artsa Muhibbî tañ mı her dem-be-
dem cününüm

10. boynuma: -um, -a

Gazel 2242

Mısra: 7

Başı bedene bağlayan bölge.

Leylī saçun zencirini dak boynuma
mecnünüm
Rüsvā olursam gam degül ger hāş
ü 'āma iy şanem

11. boynuma: -um, -a

Gazel 2289

Mısra: 3

Başı bedene bağlayan bölge.

Leylī saçun nigārā boynuma olsa
zencir
Mecnün gibi cihāna kendüm
melāmet itsem

12. boynuma: -um, -a

Gazel 2309

Mısra: 3

Başı bedene bağlayan bölge.

Leylī zülfün bend idem boynuma
ben Mecnün-vār
Küy-ı dilberde yürür dīvāne bir
abdāl olam

13. boynuma: -um, -a

Gazel 2351

Mısra: 3

Başı bedene bağlayan bölge.

Boynuma dak zülfün zencirini
Baş açık yalñ ayak dīvāneyim

14. boynuma: -um, -a

Gazel 2372

Mısra: 1

Başı bedene bağlayan bölge.

Boynuma zencir olaldan zülf-i
leylālar benüm
Mesken olsa tañ mı Mecnün gibi
şahrālar benüm

15. boynuñda: -uñ, -da

Gazel 2381

Mısra: 1
Başı bedene bağlayan bölge.

Salınan boynuñda zülfün sanma
âhumdur benüm
'Arızuñda haţ degül baht-ı
siyâhumdur benüm

16. boynumda: -um, -da
Gazel 2383
Mısra: 1
Başı bedene bağlayan bölge.

Görinen boynumda sanmañ düd-ı
âhumdur benüm
Cürm-i 'işyân-ıla cem' olmuş
günâhumdur benüm

17. boynuma: -um, -a
Gazel 2409
Mısra: 6
Başı bedene bağlayan bölge.

Başumdan 'aql gidüp dīvâne
oldum
Bu âhum zencîrin boynuma
dakdum

18. boynuma: -um, -a
Gazel 2414
Mısra: 7
Başı bedene bağlayan bölge.

Leylî saçuñ zencîrini tak boynuma
iy serv-i nâz
Çün kim müsellemdür baña
dīvâneym mülk-i cünün

19. boynında: -ı, -n, -da
Gazel 2432
Mısra: 7
Başı bedene bağlayan bölge.

Görinen boynında yâruñ zulmıdır
'âşıkıların
Bilmeyen eyler gâlaţ dir aña zülf-i
'ânberîn

20. boynuña: -uñ, -a
Gazel 2468
Mısra: 4
Başı bedene bağlayan bölge.

Belâ zencîrini mecnûnlayın âh
Muşkarrer boynuña âhîr takarsın

21. boynuma: -um, -a
Gazel 2485
Mısra: 7
Başı bedene bağlayan bölge.

'Âşık itdün boynuma taķduñ belâ
zencîrini
El-amân iy pâdişâhum 'ışk elünden
el-amân

22. boynumı: -um, -ı
Gazel 2490
Mısra: 2
Gövdenin baş ile omuz
arasında kalan bölgesi, boyun.

Eyledi mecnûn beni ol gözleri âhü
diyen
Boynumı bend eyledi ol sünbül-i
gîsü diyen

boz-:

1. bozilsun: -ıl, -sun
Gazel 2353
Mısra: 5
Geçersiz duruma getirmek,
hükmini ortadan kaldırmak,
feshetmek, iptal etmek.

İy felek çarhuñ bozilsun olasın âhîr
harâb
Nite kim odlara yakduñ bu içüm
taşum benüm

bu-:

1. bundan: -n, -dan
Gazel 2267
Mısra: 8
"Bu" işaret zamiri.

Mestem bâde ile bir nefes olmam
huşyâr
Bundan gayrı degül def'-i melâlem
ne kılâm

bu:

1. bu:
Gazel 2001
Mısra: 7
"Bu" işaret sıfatı.

Niçeye dek agladursın hicr-ile bu
hastay
Cevr-ise hâdden geçüpdür bâri luţf
it cânum al

2. buları: -lar, -ı
Gazel 2039
Mısra: 10
"Bu" işaret zamiri.

Müstedâm olsun gelür dâyim
Muhib guşşayla ğam
Ħamdü-lillâh kim buları satun
almalı degül

3. buları: -lar, -ı
Gazel 2271
Mısra: 6
"Bu" işaret zamiri.

Ziyet eyle gül gibi didüm gel ki
sünbülün

Didi senüñçün buları pîç ü geh tâb
eyleyem

4. bu-durur: -durur
Gazel 2238
Mısra: 8
"Bu" işaret zamiri.

Zâhidün cennet murâdı havrâ vü
ġilmân-ıla
'Âşıkam dîdâra ancak bu-durur
kâr-ı dilüm

5. bu-durur: -durur
Gazel 2347
Mısra: 10
"Bu" işaret zamiri.

Naķd-i cânâ vaşl umarken oldı
hicrân hâşilum
'İşk bâzârına düşdüm bu-durur
maġbûnlıgum

6. bu-durur: -durur
Gazel 2410
Mısra: 10
"Bu" işaret zamiri.

Hâşa lillâh kim kapuñdan anı
mahrûm idesin
Bu Muhibbî' nûñ murâdı bu-durur
senden hemîn

7. bu-durur: -durur
Gazel 2429
Mısra: 4
"Bu" işaret zamiri.

Civân idüm ğam-ı 'ışkuñ beni pîr
itdi ğâyetde
Murâdum bu-durur Ħaķ'dan
kemâl-i pîr olasın sen

8. bundan: -n, -dan
Gazel 2329
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Naķd-i cân vîrüp metâ'-ı büseyi
almakadayım
'İşk bâzârında yokdur bundan
ayruk şan'atum

9. bu:
Gazel 2009
Mısra: 1
"Bu" işaret sıfatı.

Sîneye cân riştesini dak bu gönlüm
sâz kıl
Ġiceler tâ şubh olunca nâleye âġâz
kıl

10. bu:
Gazel 2003

Mısra: 6
" Bu" işaret sıfatı.

Geh gâmi yagma kılır dil mülkini
geh gâmezisi
Bu hârab-âbâdda zulm issi şâh
eksük degül

11. bu:
Gazel 2003
Mısra: 10
" Bu" işaret sıfatı.

Büse itdiyse lebünden döstüm kan
itmedi
Bu Muhibbî 'ye neden egri nigâh
eksük degül

12. bu:
Gazel 2007
Mısra: 4
" Bu" işaret sıfatı.

Yüri cân naqdini harc eyle metâ '-ı
gâmi al
Assı itdi niçeler uydı bu bâzâra
gönül

13. bu:
Gazel 2008
Mısra: 8
" Bu" işaret sıfatı.

Şöyle hayrân olmışam cânâ
cemâlün ayına
Var mıdır bir kimsene bu hâlüme
hayrân degül

14. bu:
Gazel 2015
Mısra: 10
" Bu" işaret sıfatı.

Pâdişâh-ısañ n'ola çokdur kapuñda
kullaruñ
Şadıķı 'l-kavl bu Muhibbî gibi biri
kul degül

15. bu:
Gazel 2016
Mısra: 9
" Bu" işaret sıfatı.

Gizlü râzı bu Muhibbî'nün niçe fâş
olmasun
Dil ise dıvânedür dildâr-ısa
mahrem degül

16. bu:
Gazel 2017
Mısra: 6
" Bu" işaret sıfatı.

Sırr-ı 'ışkı saklar-ıdum sinede
cânım gibi

N'eyleyem bu âh u zâr- ıla 'ayân
eyler gönül

17. bu:
Gazel 2019
Mısra: 6
" Bu" işaret sıfatı.

Geldi gubâr-ı hâttı virüp gönlüme
keder
Bu bir keder-durur ki gönülden
gider degül

18. bu:
Gazel 2035
Mısra: 7
" Bu" işaret sıfatı.

Deşt-i hicrân çâk idelden bu
girbânum benüm
Yüzini hâke sürer olmuş-durur
dâmân hâcıl

19. bu:
Gazel 2249
Mısra: 11
" Bu" işaret sıfatı.

Genc-i hüsne sunmak ister bu
Muhibbî didüm el
Didi zülüm her kılım biñ başlu
ejderhâ kılam

20. bu:
Gazel 2378
Mısra: 2
" Bu" işaret sıfatı.

Nigârâ bağ-ı hüsnuñde yüzüñ
gülzâra beñzetdüm
Aña karşu bu dil murğını murğ-ı
zâra beñzetdüm

21. bunı:--nı, -
Gazel 2011
Mısra: 10
" Bu" işaret zamiri.

Bî-vefâdur dehrden umma
Muhibbî sen vefâ
Hiç işitdün mi bunı gülşen vire her
bâr gül

22. bu:
Gazel 2020
Mısra: 9
" Bu" işaret sıfatı .

'İşka düşdi bu Muhibbî'nün belâlar
başına
Sen getürdün âhir öldürseñ gerek
hem iy gönül

23. bu:
Gazel 2021

Mısra: 2
" Bu" işaret sıfatı .

Virme dil sevdâ-yı zülfe bu
hevâdan vâz gel
İy gönül 'âlemde gel bu mâcerâdan
vâz gel

24. bu:
Gazel 2266
Mısra: 9
" Bu" işaret sıfatı .

Çäre ancak bunı bildüm çäre bu
gam derdine
Bâde içüp kendümi ser-mest ü lâ-
ya'kıl kılam

25. budur:--dur
Gazel 2022
Mısra: 4
"Böyledir, bu şekildedir,
böyle olmalıdır" anlamlarına gelen
"bu" işaret sıfatının bildirme eki
almış şekli.

Çok görür küyına varsam müdde 'i
ben 'âşıkı
Dilegüm budur Hudâ`dan çekile
gözine mîl

26. bu:
Gazel 2376
Mısra: 2
" Bu" işaret sıfatı.

Oldı 'ışka çü hem- nefes n'idelüm
Gitmez ölince bu heves n'idelüm

27. bü:
Gazel 2018
Mısra: 12
Koku.

İtmedi dehrün dimâğımı hevâ
'anber-şemim
Açılup bü virmeyince nâfe-i Tâtâr
gül

28. bu:
Gazel 2019
Mısra: 4
" Bu" işaret sıfatı.

Beñzer lebüne gonca dimiş
'arızuña gül
Her kim dimişse bu sözi didüm
nazar degül

29. bu:
Gazel 2021
Mısra: 1
" Bu" işaret sıfatı.

Virme dil sevdâ-yı zülfe bu
hevâdan vâz gel

İy gönül 'âlemde gel bu mâcerâdan
vâz gel

30. bu:
Gazel 2021
Mısra: 1
" Bu" işaret sıfatı.

Virme dil sevdâ-yı zülfe bu
hevâdan vâz gel
İy gönül 'âlemde gel bu mâcerâdan
vâz gel

31. bu:
Gazel 2021
Mısra: 2
" Bu" işaret sıfatı.

Virme dil sevdâ-yı zülfe bu
hevâdan vâz gel
İy gönül 'âlemde gel bu mâcerâdan
vâz gel

32. bu:
Gazel 2021
Mısra: 6
" Bu" işaret sıfatı.

Gül gibi güş eylemez bülbülleyin
âh u fiğân
Gıceler tâ şubha dek bu âh u vâdan
vâz gel

33. bu:
Gazel 2021
Mısra: 11
" Bu" işaret sıfatı.

Çünkü bu dünyâ metâ'idur kamu
'âriyyeti
Âdeme bir hırka bes tâc u kabâdan
vâz gel

34. bu:
Gazel 2022
Mısra: 10
" Bu" işaret sıfatı.

Tekye-i 'ışkuñ çerâğı yağı bagrum
yağıdur
Ol çerâğa eylemişdür bu Muhibbî
dil fitil

35. bu:--ni
Gazel 2023
Mısra: 8
" Bu" işaret sıfatı.

Zâhidâ gel buhlı ko dime
benümdür cenneti
Hiç bunı işitmedüñ mi cennete
girmez bahıl

36. bu:
Gazel 2023

Mısra: 9
" Bu" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî aña cürmin gıceler âh
eylese
Uyumaz tâ şubha dek feryâd u
efğânından il

37. bu:
Gazel 2026
Mısra: 1
" Bu" işaret sıfatı.

Saňa kim didi dilâ kim bu hârâb-
âbâda gel
Çünkü geldüñ gıce gündüz
turmayup feryâda gel

38. bu:
Gazel 2027
Mısra: 8
" Bu" işaret sıfatı.

Hasbeten-lillâh cefâ vü cevri
kânün eyleme
Bu meşeldür atalardan döstüm kan
eylegil

39. bu:
Gazel 2028
Mısra: 9
" Bu" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî olmasa ger mâlik-i
mülk-i suhen
Ânî gelmezdi dilinden böyle bir
rengin gazel

40. bu:
Gazel 2033
Mısra: 4
" Bu" işaret sıfatı .

Himmetüm bâzını saldum sen
hümâyı şayd içün
Bağlayup ayagına bu gönüm
itdüm aña zıl

41. bu:
Gazel 2033
Mısra: 5
" Bu" işaret sıfatı.

Bagrumuñ yağı ile bu gözlerümüñ
suyını
Yakmaga kandil-i çarhı eyledüm
'ışkum fitil

42. bu:
Gazel 2034
Mısra: 3
" Bu" işaret sıfatı.

Her kime bu dil gamın diyüp
hikâyet eyleyem

Anı dağı görürem benüm gibi pür-
gam gönül

43. bu:
Gazel 2035
Mısra: 3
" Bu" işaret sıfatı.

Şol kadar dökdüm belâ şahrâsına
bu eşkümi
Cûlar oldılar revân u baħr-ıla
'ummân hacil

44. bu:
Gazel 2036
Mısra: 4
" Bu" işaret sıfatı.

İstedüm büse lebinden güldi dilber
gül gibi
Didi vaşla çare isterseñ bu yolda
yüri öl

45. bu:
Gazel 2036
Mısra: 5
" Bu" işaret sıfatı.

'İşk-ıla bu sîneme şol deñlü
yakdum dağlar
Dağ-ıla kaplana döndüm cismüm
oldi pul pul

46. bu:
Gazel 2040
Mısra: 7
Koku.

Mürdeler bü itdügince bulsalar tañ
mı hayât
Fi'l-meşel olmuş-durur san çeşme-i
hayvân gül

47. bu:
Gazel 2040
Mısra: 16
" Bu" işaret sıfatı.

Vakt-i gülde câme çäk terk eyler
idüm 'arı ben
Bilse idüm ki kalur bu nev'e
câvidân gül

48. bu:
Gazel 2045
Mısra: 5
" Bu" işaret sıfatı.

Taşuban garç itmedin gelüp beni
bu baħr-ı gam
Bâde-i keştiyi sâkî la'l-gün
deryâya sal

49. bu:
Gazel 2045

Mısra: 8
" Bu" işaret sıfatı.

Kanda olsa sal serv dirler hâke
salar sayesin
Sen de iy servüm gelüp bu hâke bir
dem saye sal

50. bu:
Gazel 2048
Mısra: 2
" Bu" işaret sıfatı.

Görmeye seni her kişi cân gibi
nihân ol
İllâ ki bu ben 'âşıka gün gibi 'ayân
ol

51. bu:
Gazel 2049
Mısra: 8
" Bu" işaret zamiri.

Key katı mağrûrsın kendüni
gördün zâhidâ
Saña ancak bu sunılmışdur hemân
sen lâfa gel

52. bu:
Gazel 2049
Mısra: 9
" Bu" işaret sıfatı.

'İşkuñ evşâfını bir bir bu
Muhibbî' den işit
Diñle cândan vaşfını vaşf eylesün
vaşşâfa gel

53. bu:
Gazel 2053
Mısra: 9
" Bu" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî dün ü gün kılır
tažarru' la niyâz
Tâ ki dilber sinesinden sineñe ire
zevâl

54. bu:
Gazel 2056
Mısra: 7
" Bu" işaret sıfatı.

Ger yaparsa bu yıkuk gönüm
benüm ol seng-dil
Tâ kıyâmet Ka'be-i 'ulyâ haqı
âbâd olam

55. bu:
Gazel 2058
Mısra: 3
" Bu" işaret sıfatı.

Nâhün ile gülsitân itsem n'ola bu
sînemi

Eşk-i çeşmüm turmaz akar
çeşmesârumdur benüm

56. bu:
Gazel 2059
Mısra: 5
" Bu" işaret sıfatı.

Yüzünñ nûri 'aqsinden bu cânüm
şu'ledâr oldı
Gör anda hüsñüñi âyine-şüret
pâkdür gönüm

57. bu:
Gazel 2060
Mısra: 1
" Bu" işaret sıfatı.

Bulmadum çare bu dil derdine bî-
çâre benem
Tag u şahrâlara düşmiş yürür âvâre
benem

58. bu:
Gazel 2063
Mısra: 3
" Bu" işaret sıfatı.

Niçe bir bu çemende lâle-veş pür
dağ ola sinem
Ferâgat eyledüm geçdüm şabâ gibi
gülinden hem

59. bu:
Gazel 2063
Mısra: 8
" Bu" işaret sıfatı.

Palâs-ı fakr-ıla her dem kanâ'at
eylemek hoşdur
Bu dehrün atlas u zer beft olan
dîbâ şalından hem

60. bu:
Gazel 2065
Mısra: 9
" Bu" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî' ye cefâ kılsañ yañud
mihr eyleseñ
Her ne hüküm itseñ buyur emrüne
fermân olmışam

61. bu:
Gazel 2066
Mısra: 7
" Bu" işaret sıfatı.

Sultân-ı 'ışk olmama yitmez mi bu
delîl
Yaşam sipâh u âteş-i âhum ola
'alem

62. bu:
Gazel 2067

Mısra: 3
" Bu" işaret sıfatı.

Kaatre kaatre cem' idüp bañr
eyleyem bu eşkümi
Bir habâb içre cihanı cümle ihfâ
eyleyem

63. bu:
Gazel 2067
Mısra: 9
" Bu" işaret sıfatı.

Göz ucıyla senden umar bu
Muhibbî bir nazar
Bundan özge hâşa lillâh ben
temennâ eyleyem

64. bu:
Gazel 2069
Mısra: 5
" Bu" işaret sıfatı.

Bu mest-i bî-höda sâkî sun imdi
câm-ı şabûh
Mecâl kalmadı derd-i ser-i humârı
çekem

65. bu:
Gazel 2069
Mısra: 8
" Bu" işaret zamiri.

Ruñ-ı nigârı görüp gel didüm aña
sehven
Ne yüz-ile 'acabâ ben bu şermsârı
çekem

66. bu:
Gazel 2069
Mısra: 10
" Bu" işaret sıfatı.

Muhibbî bülbül-i güyâ gibi
gülsitânda
Niçe bir inleyüben bu belâ-yı hârı
çekem

67. bu:
Gazel 2060
Mısra: 9
" Bu" işaret sıfatı.

Sen boyı serv ayagina bu Muhib
göz yaşını
İdeli âb-ı revan ta'n iden enhâra
benem

68. bu:
Gazel 2070
Mısra: 8
" Bu" işaret sıfatı.

İbtidâ-yı 'ışkdan virür bulunur çok
haber

Lik ben hergiz bu yolda intihāyı
görmedüm

69. bu:
Gazel 2073
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî sözi gevherden yig
Olsa tañ mı çün oldı tañ'ı selīm

70. bu:
Gazel 2075
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Māh-rūlar yolına ben bāş u cān
terk eyledüm
Var-ısa gelsün bu devr içinde
emşālüm benüm

71. bu:
Gazel 2077
Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

Ġamdan hilāle döndi bükildi yine
bilüm
Ay oldı görmedüm seni bu şimdi
müşkilüm

72. bu:
Gazel 2078
Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

Seyre çıksa nāz-ıla serv-i
hürāmānum benüm
Cūlar olur her yana bu çeşm-i
giryānum benüm

73. bu:
Gazel 2081
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Berbād olurdu āhum ile hāk-i ten
eger
Yaş dökdüğümce tāze-ter olmasa
bu gilüm

74. bu:
Gazel 2084
Mısra: 5
"Bu" işaret sıfatı.

Bu cevri u zulmı baña sorma kim
nihāyeti yok
Sayılmaz anı eger haşre dek
şümāre kılam

75. bu:
Gazel 2085
Mısra: 5
"Bu" işaret sıfatı.

Gerçi ki tīg-ı cefā ğamzeñ bu
hūnum dökmege
Anı 'izzet ile alup yir aña gerden
kılam

76. bu:
Gazel 2086
Mısra: 1
"Bu" işaret sıfatı.

'İşkuñ-ıla bu dil-i pür-derd-i bīmār
añladum
İtmeyesin gibi bu derdüme tīmār
añladum

77. bu:
Gazel 2086
Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

'İşkuñ-ıla bu dil-i pür-derd-i bīmār
añladum
İtmeyesin gibi bu derdüme tīmār
añladum

78. bu:
Gazel 2086
Mısra: 3
"Bu" işaret sıfatı.

Gül yüzün şevkine cānā bu dil-i
şürıdeyi
Ġiceler tā şubha dek bülbül gibi
zār añladum

79. bu:
Gazel 2086
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Bulmadum bir çāre çāre çāre çāre
vaşluña
'Āķıbet bu yolda ben kendümi nā-
çār añladum

80. bu:
Gazel 2088
Mısra: 3
"Bu" işaret zamiri.

Bu 'acebdür halk isterler benüm
dermānumı
LİK derdümi benüm fikrüm budur
efzün idem

81. bu:
Gazel 2088
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Halk-ı 'ālem cümleten bī-höd
olalar hem çü 'üd
Meclis-i ğamda kaçan bu nālemi
känün idem

82. bu:
Gazel 2090
Mısra: 10
"Bu" işaret sıfatı.

Geydi iħrāmı Muhibbî gitdi Ka'be
kūyuña
Kıblegāhumsın saña togrıldı bu
rāhum benüm

83. bu:
Gazel 2091
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî gibi 'işķ āteşi ile her
şeb
Tā şehir şem'-sıfat tutuşan odlara
benem

84. bunuñla:-nuñ, -la
Gazel 2092
Mısra: 4
"Bu" işaret zamiri.

Taşdı temevvüc itdi gözüm yaşı
baħr olup
Lİkin bunuñla ğitmedi daħı
harāretüm

85. bu:
Gazel 2092
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Açmaz şarāb gönlümü ancak leb-i
niğār
Anuñla def' olur bu dilümden
melāletüm

86. bu:
Gazel 2095
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Nām u nāmüs istemem yiter baña
bed-nāmlık
Añıla tā 'işķ ara bu nev'-ile
nāmum benüm

87. bu:
Gazel 2095
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

İy Muhibbî dāne-i hālın görüp bu
murg-ı dil
Bend oldı bilmedi zülfi imiş
dāmum benüm

88. bu:
Gazel 2096
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Hicr-ile öldürmeyince vaşluña
irgürmedüñ
Eyledüñ bu nev'-ile derdüme
dermānum benüm

89. bu:

Gazel 2098

Mısra: 9

"Bu" işaret sıfatı.

İy Muhibbî hāk-ile yeksān olur
āhîr bu ten
Yire yüz sürüp n'ola kendüme
hāk-i pā disem

90. bu:

Gazel 2099

Mısra: 8

"Bu" işaret sıfatı.

Gösterüp evvel yüzüñi eyledüñ
āhîr nihān
Bu ne şîve bu ne 'işvedür meded
yārum benüm

91. bu:

Gazel 2099

Mısra: 8

"Bu" işaret sıfatı.

Gösterüp evvel yüzüñi eyledüñ
āhîr nihān
Bu ne şîve bu ne 'işvedür meded
yārum benüm

92. bu:

Gazel 2104

Mısra: 7

"Bu" işaret sıfatı.

Cevr ü cefāna niçe taḥammül ider
bu dil
Āhen-dilem meger ki cihānda
yāhūd taşam

93. bu:

Gazel 2105

Mısra: 9

"Bu" işaret sıfatı.

Cür'añı sun bu Muhibbî'ye
düşürme hāke
Teşne-dıldür aña rahm eyle benüm
sulṭānum

94. bu:

Gazel 2107

Mısra: 5

"Bu" işaret sıfatı.

Gülşen-i hüsninde zār itdi bu
gönlüm murğını
Gül gibi güldi yüzüme ol gül-i
ḥandān benüm

95. bu:

Gazel 2107

Mısra: 7

"Bu" işaret sıfatı.

Döstüm vaşluñ ümîdine bu gönlüm
şāddur
Zerre deñlü 'aynuma gelmez
bugün hicrān benüm

96. bu:

Gazel 2108

Mısra: 1

"Bu" işaret sıfatı.

Uyaldan yāra bu kalb-i ḥazīnüm
Görinür yir yir āh-ı āteşinüm

97. bu:

Gazel 2108

Mısra: 4

"Bu" işaret sıfatı.

Gözüm yaşını bir dem silmek ile
Olupdur ğarḳ-ı ḥün bu āsifnüm

98. bu:

Gazel 2110

Mısra: 9

"Bu" işaret sıfatı.

Muhibbî sakladum gerçi bu sırr-ı
'ışkı sīnemde
Anı āhîr bu āhumla cihāna āşikār
itdüm

99. bu:

Gazel 2110

Mısra: 10

"Bu" işaret sıfatı.

Muhibbî sakladum gerçi bu sırr-ı
'ışkı sīnemde
Anı āhîr bu āhumla cihāna āşikār
itdüm

100. bu:

Gazel 2111

Mısra: 4

"Bu" işaret sıfatı.

Didüm ḥayālūñi görem neden
görinmeyesin
Didi bu söze ne 'aceb ben ki perī-
zāde olam

101. bñ:

Gazel 2112

Mısra: 7

Koku.

Diledüm ser-te-ser 'ālem mu'atṭar
ola bñ ile
Didüm tār eyle gel zūlfūñ
getürdüm şāne taşurdum

102. bu:

Gazel 2112

Mısra: 13

"Bu" işaret sıfatı.

İder esrār-ı 'ışkı fāş gördüm bu
gözüm yaşı
Gözümünden redd idüp ol dem
döküp dāmāna taşurdum

103. bu:

Gazel 2113

Mısra: 3

"Bu" işaret sıfatı.

Bu dil-i dīvāne tutmaz vādī-i
ġamda ḳarār
Āh idüp tā derd-ile çāk-i giribān
olmayam

104. bu:

Gazel 2115

Mısra: 7

"Bu" işaret sıfatı.

Bir iken günden güne bu derdümi
on eyledüñ
Dimedüñ iy dil ṭabībi derdüñe
dermānuñam

105. bu:

Gazel 2117

Mısra: 8

"Bu" işaret sıfatı.

Arzı eşküñ ğarḳ idüp eflāki āhum
ḳarḳ ider
Bu belā vü derdi ol iki yamandan
görmüşem

106. bu:

Gazel 2118

Mısra: 7

"Bu" işaret sıfatı.

Bu ümîd-ile ki mihr-i enverüm
menzil ide
Sīne burcın āteşin eşküñle pervīn
eyledüm

107. budur:-dur

Gazel 2302

Mısra: 18

"Bu" işaret sıfatı.

Gözüm yaşına ğarḳ iken Muhibbî
Velī budur 'aceb dil-teşne ābam

108. bunı:-n, -ı

Gazel 2121

Mısra: 10

"Bu" işaret zamiri.

'İşkuñ rumüz u nüktesini sordılar
baña

Bunı cihānda itmedi bir kimse hāl didüm

109. **bu:**
Gazel 2122
Mısra: 3
"Bu" işaret sıfatı.

Geh lebūñ zıkr eyleyüp mest
eyleşem bu gönlümü
Geh hayāl-i hattūñ ile cānı hayrān
eyleşem

110. **bu:**
Gazel 2122
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Kanumı mestāne çeşmūñ
içdüğince iy şanem
Mā-ħazar bu bağrumı ben saña
biryān eyleşem

111. **bu:**
Gazel 2123
Mısra: 7
"Bu" işaret sıfatı.

Bu gönül murğını ger dilerseñ şayd
idesin
Hālūñi dāne dizüp zülfūñi dām
eyleyelüm

112. **bu:**
Gazel 2124
Mısra: 5
"Bu" işaret sıfatı.

Baħr-ı 'ışka bād-ı āhumla bu
gönlüm zevrākın
Salalıdan dōstlar sanmañ kenāri
görmüşem

113. **bu:**
Gazel 2127
Mısra: 7
"Bu" işaret sıfatı.

Bu dehre sıgmaz-iken dil ki nāgāh
'ışka duş oldu
Maħabbet hāksārında düşüp yavlak
ħaķır oldum

114. **bu:**
Gazel 2129
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Gözümūñ karasını hāl ideyim
eşküml-ile
Yārı bu nev'-ile görmege ola çāre
didüm

115. **bu:**
Gazel 2129

Mısra: 10
"Bu" işaret sıfatı.

İy tabīb-i dil ü cān ola ki tīmār
idesin
Bu Muħibbī kuluñuñ derdine bir
pāre didüm

116. **budur:-dur**
Gazel 2130
Mısra: 5
"Bu" işaret zamiri.

Deyr içinde dilegüm budur ki anı
taş ola
Ger senūñle dōstum da 'vā-yı ħüsn
ide şanem

117. **bu:**
Gazel 2132
Mısra: 5
"Bu" işaret sıfatı.

Bu ħasta gönül irmez-ise vaşluña
cānā
Cān virse gerek yoluna çün kaldı
hemān dem

118. **bu:**
Gazel 2132
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Görelı ħam-ı zülfūñi cānā bu
Muħibbī
Zülfūñ gibi ħaddini hemān eyledi
ol ħam

119. **bu:**
Gazel 2135
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Hayret içre kim sorarsa bu
Muħibbī hālını
Ney gibi bağrı delinmiş bir belā-
keş 'aşıķam

120. **bu:**
Gazel 2136
Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

Her kaçan eş 'arum içre leblerin
yād eyleyem
Niçe şırın lebleri bu yolda Ferhād
eyleyem

121. **bu:**
Gazel 2137
Mısra: 10
"Bu" işaret zamiri.

Kaşı miħrābına geçmiş ne āceb
çeşm-i niğār

Kankı mezhebde bu vār mest-ile
imāmet gördüm

122. **bu:**
Gazel 2139
Mısra: 3
"Bu" işaret sıfatı.

Bilmedūñ āh u fiğānumdan bu dil
aħvālını
Ne 'aceb bī-rahmsın devletlü
sulţānum benüm

123. **bu:**
Gazel 2139
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Küfr-i zülfūñ ile artursun ruħuñ
imānını
Bu müselmān resmi mi hey nā-
müselmānum benüm

124. **bu:**
Gazel 2139
Mısra: 7
"Bu" işaret sıfatı.

Vādī-i ħamda Sikender gibi bu dil
teşnedür
Hızır olup irgür lebūñ iy āb-ı
ħayvānum benüm

125. **bu:**
Gazel 2143
Mısra: 2
"Bu" işaret zamiri.

Ne Mecnūn gördi derd ü miħnet
içre bu şeb-i tārūm
Ne Ferhād-ı belā-perver çeküpdür
bu benüm bārūm

126. **bu:**
Gazel 2143
Mısra: 1
"Bu" işaret sıfatı.

Ne Mecnūn gördi derd ü miħnet
içre bu şeb-i tārūm
Ne Ferhād-ı belā-perver çeküpdür
bu benüm bārūm

127. **bu:**
Gazel 2143
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Güneş ruħsārına ħāyil olur derdiyle
āh itsem
Ya teskīn mi bulur bir dem benüm
bu çeşm-i ħün-bārūm

128. **bu:**
Gazel 2143

Mısra: 8
" Bu" işaret sıfatı.

Ne deñlü inlesem bülbül misâli ol
gülün hergiz
‘Acebdür güşına girmez benüm bu
âh-ıla zârum

129. bu:
Gazel 2143
Mısra: 10
" Bu" işaret sıfatı.

Muhibbî âsitânuñda özini pây-mâl
itdi
Bu ümmide ki bir gün pâyüña yüz
süre dildârum

130. bu-durur:--durur
Gazel 2144
Mısra: 1
" Bu" işaret zamiri.

Bir nazar kıl hâlüme iy nâz-
perverdüm benüm
Pâyüña yüz sürebilsem bu-durur
derdüm benüm

131. bu:
Gazel 2144
Mısra: 10
" Bu" işaret sıfatı.

Bulmuş-iken cām-ı la'lüñden
Muhibbî bir şafâ
Aldı hañtuñdan gider bu tab'ı pür-
gerdüm benüm

132. bu:
Gazel 2145
Mısra: 5
" Bu" işaret sıfatı.

Dili fâriğ iden her dem bu halka
halka ahumdur
Peri yüzülürün zülfi hamından
kâkülinden hem

133. bu:
Gazel 2148
Mısra: 3
" Bu" işaret sıfatı.

Bu dil-i divânem ile iderem dâyim
kelâm
Bulımadum aradum yok böyle
hem-derdüm benüm

134. bu:
Gazel 2149
Mısra: 3
" Bu" işaret sıfatı.

‘Aceb bu âteş-i sînem şerârı
bulmadı teskîn

Gözümün yaş içinde egerçi garķ-ı
âb oldum

135. bu:
Gazel 2149
Mısra: 5
" Bu" işaret sıfatı.

Gözümü gözeler kıldum bu
çeşmüm cüybârına
İñiler derd-ile sînem sanasın bir
tolâb oldum

136. bu:-ile
Gazel 2150
Mısra: 10
" Bu" işaret sıfatı.

Hâk-i rāhıyla tolaldan iy Muhibbî
gözlerüm
Hamdü-lillāh hoş geçer bu nev'-ile
her sâ'atüm

137. bu:
Gazel 2153
Mısra: 3
" Bu" işaret sıfatı.

Geçt kıldum bu cihan tekyesinün
her tarafın
Çār dīvârına gördüm yazulu âh
şāhum

138. bundan:-n, -dan
Gazel 2153
Mısra: 10
" Bu" işaret zamiri.

Eger el virse süre hâk-i derine
yüzini
Bu Muhibbî diye yok bundan ulu
dergāhum

139. bu:
Gazel 2153
Mısra: 10
" Bu" işaret sıfatı.

Eger el virse süre hâk-i derine
yüzini
Bu Muhibbî diye yok bundan ulu
dergāhum

140. bu:
Gazel 2154
Mısra: 1
" Bu" işaret sıfatı.

Çün kim şarāb-ı 'ışķ-ıla yogrıldı
bu gilüm
Âh u figanı çarħa çıkarsa ne tañ
dilüm

141. bu:
Gazel 2155

Mısra: 6
" Bu" işaret sıfatı.

Bilmedüm âh eylemek yanuñda
olurmuş günāh
Baña bu lışma sebep bildüm
günāhumdur benüm

142. bu:
Gazel 2155
Mısra: 9
" Bu" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî anuñ-ıçun yollaruñda
hâk olur
Ola kim bir gün diyesin hâk-i
rāhumdur benüm

143. bu:
Gazel 2156
Mısra: 6
" Bu" işaret sıfatı.

‘Ālemi geşt eyledüm sordum
dehānuñ sırrını
İrdi 'ömrüm āhire hāl olmadı bu
müşkilüm

144. bu:
Gazel 2156
Mısra: 9
" Bu" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî yine küyuñdan yana
'azm eyledüm
Bilmezem beni çeken suyum
midur yāhūd gilüm

145. bunı:-n, -ı
Gazel 2157
Mısra: 2
" Bu" işaret zamiri.

Pendüñle nāşihā beni sanma ki
bend olam
Göñlüm bunı diler ki varup bir
levend olam

146. bu:
Gazel 2157
Mısra: 10
" Bu" işaret sıfatı.

Düşdi Muhibbî başuma sevdā-yı
zülfi âh
Anda diler ki bu dil-i divāne bend
olam

147. bu:
Gazel 2160
Mısra: 3
" Bu" işaret sıfatı.

Bu dil-i divāneme ol dem benüm
dermān olur

Boynuma takup ser-i zülfünü zencir eyleyem

148. **bu:**
Gazel 2161
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Egerçi hastâ-dil idüm lebinden bir cevâb aldum
Bi-hamdi'tilâh bu derdümü bugün dermâna tapşurdum

149. **bu:**
Gazel 2164
Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

Dil gitdi bende kalmadı şabr u karar hem
Bu sine oldı hasreti-y-ile hârâhâr hem

150. **bu:**
Gazel 2164
Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

Dil gitdi bende kalmadı şabr u karar hem
Bu sine oldı hasreti-y-ile hârâhâr hem

151. **bu:**
Gazel 2164
Mısra: 14
"Bu" işaret sıfatı.

Çün güft ü güy hoş dil idermeş Muhibbî'yi
Açar dilini bu gazel-i âbdâr hem

152. **bu:**
Gazel 2164
Mısra: 17
"Bu" işaret sıfatı.

Her kim görse bu beytümü tahsîn idüp hezâr
İnşâf diye bilesine rûzigâr hem

153. **bu:**
Gazel 2166
Mısra: 7
"Bu" işaret sıfatı.

Dil şurâhî göz yaşı mey bu ciger nuql-ı kebâb
Bu-durur meclisde hâzır 'iyye esbâbum benüm

154. **bu-durur:-dur, -ur**
Gazel 2166
Mısra: 8
"Bu" işaret zamiri.

Dil şurâhî göz yaşı mey bu ciger nuql-ı kebâb
Bu-durur meclisde hâzır 'iyye esbâbum benüm

155. **bu:**
Gazel 2166
Mısra: 10
"Bu" işaret sıfatı.

Düşde görelden nigârı olmışam âşüftesi
Haşr olunca dilerem gitmeye bu h'vâbum benüm

156. **bu:**
Gazel 2167
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Koşup şeb-diz-i zülfiyle bugün gülgün eşkümi
Baña pādâş olmadı bu 'ışkuñ öndülin aldum

157. **bu:**
Gazel 2168
Mısra: 1
"Bu" işaret sıfatı.

Saña dil virdüm bu gönlümüñ n'olasın bilmedüm
Bir kuru sevdâ-y-ımış lîkin hevâsın bilmedüm

158. **bu:**
Gazel 2169
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Bâğ-ı hüsnünde görüp hâlün n'ola meyl eylesem
Bu cihânda yok mıdır bir mür deñlü gayretüm

159. **bu:**
Gazel 2170
Mısra: 4
"Bu" işaret sıfatı.

Geşt eylemişem 'âlemi ben genc-i vişâlün
Âhîr arayup bu dil-i vîrânede buldum

160. **bu:**
Gazel 2170
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

İkdâm idüben zülfüne el sunmadı kimse
Bu himmeti bu cür'eti ben şânede buldum

161. **bu:**
Gazel 2170
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

İkdâm idüben zülfüne el sunmadı kimse
Bu himmeti bu cür'eti ben şânede buldum

162. **bu:**
Gazel 2170
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Yârân geçürüp şadra baña bâde sunarlar
Bu 'izzeti bu hürmeti meyhânedede buldum

163. **bu:**
Gazel 2170
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Yârân geçürüp şadra baña bâde sunarlar
Bu 'izzeti bu hürmeti meyhânedede buldum

164. **bu:**
Gazel 2171
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Kıldan ince mi miyânı yoksa yok andan nişan
Bilmedüm bu bahş ara kaldı gümânüm var benüm

165. **bu:**
Gazel 2172
Mısra: 11
"Bu" işaret sıfatı.

Ummazam bir nesne câna merhabâ olsun direm Bu Muhibbî vaşlın ister bir yaña dağı gönül

166. **bu:**
Gazel 2172
Mısra: 11
"Bu" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî vaşlın ister bir yaña dağı gönül
Gel nizâ' itme ne saña ne baña olsun direm

167. **bu:**
Gazel 2173
Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

Şeb-i hicründe iy meh-rü dü ebrünî hayâl itdüm

Urup bu sîneme yara anı şekli-i
hilâl itdüm

168. **bu:**
Gazel 2173
Mısra: 3
"Bu" işaret sıfatı.

Hadengün sîneden geçüp bu
bagrum kana dönelden
Gözümden akıdup cûlar cihâni
cümle al itdüm

169. **bunı: -n, -ı**
Gazel 2173
Mısra: 8
"Bu" işaret zamiri.

Ümîd itdüm didi evvel vişâline
irem yârûñ
Velî bildüm bunı âhir ki bir fikr-i
muḥâl itdüm

170. **bu:**
Gazel 2177
Mısra: 7
"Bu" işaret sıfatı.

Bu ne ḥikmetdür ki deryâda şadef
ḥalk eyledüñ
Bu ne ḳudret mâdan itdüñ bî-bâhâ
dürr-i yetim

171. **bu:**
Gazel 2177
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Bu ne ḥikmetdür ki deryâda şadef
ḥalk eyledüñ
Bu ne ḳudret mâdan itdüñ bî-bâhâ
dürr-i yetim

172. **bu:**
Gazel 2178
Mısra: 4
"Bu" işaret sıfatı.

Eyülerden eylik öğren sen de ğayra
eylik it
Bu meşeldür kararur üzüme beñzer
çün üzüm

173. **bu:**
Gazel 2180
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Atmaga âh oklarını her seḫer
eflâke çün
Mihnet ile bükilen bu ḳaddümi ben
ya kılam

174. **bu:**
Gazel 2180

Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Bu Muḥibbî göz şarâbın çün içer
yârân ile
Yaraşur ol meclise bu gönülümü ben
nâ kılam

175. **bu:**
Gazel 2180
Mısra: 10
"Bu" işaret sıfatı.

Bu Muḥibbî göz şarâbın çün içer
yârân ile
Yaraşur ol meclise bu gönülümü ben
nâ kılam

176. **bu:**
Gazel 2181
Mısra: 1
"Bu" işaret sıfatı.

Âh kim dil derdini bu çeşm-i
giryânüm benüm
Zâhir itdi ḥalka bu 'ışk-ı pinhânüm
benüm

177. **bu:**
Gazel 2181
Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

Âh kim dil derdini bu çeşm-i
giryânüm benüm
Zâhir itdi ḥalka bu 'ışk-ı pinhânüm
benüm

178. **bu:**
Gazel 2181
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Nâle kılsam inlesem hicrân
şebinde derd-ile
Göklere eyler 'urüc bu âh u
efğânüm benüm

179. **bu:**
Gazel 2184
Mısra: 5
"Bu" işaret sıfatı.

Öldür bu ben 'aşığı irgür
murâduma
Pes niçeye dek ta 'nâ bed-ḥvâha
çekem

180. **bu:**
Gazel 2185
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Bu sa'âdet besdür dilber
Muḥibbî'ye diye

Dermendümdür faḳrüm hem
esirümdür benüm

181. **bu:**
Gazel 2189
Mısra: 5
"Bu" işaret sıfatı.

Kork Ḥudâ'dan güşuña al bu
benüm feryâdımı
Küyuña ben varıcak çağırup hem
dâd eyleyem

182. **bunuñ: -nuñ**
Gazel 2189
Mısra: 8
"Bu" işaret zamiri.

Cân u baş terk eyleyem yoluñda iy
ârâm-ı cân
Bunuñ ile 'âlem içre gönülümü şâd
eyleyem

183. **bu:**
Gazel 2191
Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

Varup luḫf istedüm yâr itdi düşünâm
Cihân içinde buldı bu gönül kâm

184. **bu:**
Gazel 2193
Mısra: 4
"Bu" işaret sıfatı.

Görüp şem'-i cemâlünü olup
pervâne raḫs itdüm
Yakup bu cân-ı şîrini kül itdüm bu
ḳadar kıldum

185. **bu:**
Gazel 2193
Mısra: 5
"Bu" işaret sıfatı.

Cüvân-merdî sü'âl olsa cevâbum
bu talebkârân
Diraḫt-ı bâğ-ı 'irfançün be-ḥikmet
bâr-ver kıldum

186. **bu:**
Gazel 2193
Mısra: 10
"Bu" işaret sıfatı.

Muḥibbî'den gelüp 'ışkuñ rumüzün
sorsalar direm
Görüñ bu mülk-i hestiyi hemân zir
ü zeber kıldum

187. **bu:**
Gazel 2194
Mısra: 2
"Bu" işaret zamiri.

Su gibi hâke sürüp yüzümi ben zâr oldum
Baña devlet bu yiter t̄alib-i d̄izâr oldum

188. **bu:**
Gazel 2194
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Baña şu deñlü cefâ eyledüñ iy kaşı kemân
Dünyeden belki bu cāndan bile bī-zâr oldum

189. **bu:**
Gazel 2194
Mısra: 11
"Bu" işaret sıfatı.

Niçe yıllar bu gönül 'ışkı ile h̄asta iken
Ol t̄abibe bu Muḥibbī dimedi bīmār oldum

190. **bu:**
Gazel 2194
Mısra: 12
"Bu" işaret sıfatı.

Niçe yıllar bu gönül 'ışkı ile h̄asta iken
Ol t̄abibe bu Muḥibbī dimedi bīmār oldum

191. **bu:**
Gazel 2195
Mısra: 11
"Bu" işaret sıfatı.

Didüm bu nāz u bu 'işve nedür gül yüzüñi göster
'Acebdür daḥı bilmezsin didi ben şivekār oldum

192. **bu:**
Gazel 2195
Mısra: 11
"Bu" işaret sıfatı.

Didüm bu nāz u bu 'işve nedür gül yüzüñi göster
'Acebdür daḥı bilmezsin didi ben şivekār oldum

193. **bu:**
Gazel 2198
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Cem' idüp eşküm sipāhın eyleyüp āhum 'ālem
Bu serīr-i 'ışka ben kendümi sultān eyledüm

194. **bu:**
Gazel 2198
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Basa bir gün bu Muḥibbī yüzine pāyuñ diyü
Yollaruñda yüzümi ḥāk-ile yeksān eyledüm

195. **bu:**
Gazel 2199
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Cidd ü cehd-ile vişāle bulmadum h̄iç dest-res
Sālḥa gerçi bu yolda ben tekāpü eyledüm

196. **bu:**
Gazel 2200
Mısra: 5
"Bu" işaret sıfatı.

Gelse ḥayāl-i yār bu gönüm sarāyına
Kanlu yaşumla eylerem anı münakkaşum

197. **bu:**
Gazel 2200
Mısra: 10
"Bu" işaret sıfatı.

Oldı Muḥibbī her sözi çün dürr-i şāhvār
Assun zamāne gūşına bu nazm-ı dil-keşüm

198. **bu:**
Gazel 2201
Mısra: 12
"Bu" işaret sıfatı.

Didiler ḥüsn-ile yokdur kimse ḥurşide bedel
Yār-ı sengin geldi bu çeşmüm terāzü eyledüm

199. **bu:**
Gazel 2202
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Gündür yüzi alnı kamer başına geymiş t̄ac-ı zer
Bu nev'e olur mı beşer ammā ki kimdür dimezem

200. **bu:**
Gazel 2206
Mısra: 1
"Bu" işaret sıfatı.

İsterem ki eyleyem bu üstüḥvānumdan kalem
Şafḥa-i ruḥsāruma derd-i dilüm kılām raqām

201. **bu:**
Gazel 2206
Mısra: 7
"Bu" işaret sıfatı.

Seyl-i eşkümdür ḥalel viren bu dil bünyādına
Garḥa virür başdan aşdukça dem-ā-dem dem-be-dem

202. **bunda:-n, -da**
Gazel 2206
Mısra: 9
"Bu" işaret zamiri.

Bunda ḥazır kıl Muḥibbī cümle kār u bāruñı
Tā saña zād ola yolda olıcak menzil 'adem

203. **buları:-lar, -ı**
Gazel 2208
Mısra: 6
"Bu" işaret zamiri.

Cān yanup her yañadan geldi belā vü derd-i gam
Sordular ḥālüm buları ḥaş-ı maḥrem bağladum

204. **bu:**
Gazel 2208
Mısra: 7
"Bu" işaret sıfatı.

Yara urdı gerçi kim bu sīneme peykān-ı dōst
Yara üzre kodum anı yine merhem bağladum

205. **bu:**
Gazel 2208
Mısra: 10
"Bu" işaret sıfatı.

Gördüm 'aşıkları kim her biri bir sevdādudur
Bu Muḥibbī 'ışk ara rüsvā-yı 'ālem bağladum

206. **bu:**
Gazel 2209
Mısra: 1
"Bu" işaret sıfatı.

Güller bitürdi her dem bu eşk-i lāle-günüm
Āğışte oldı cānā ḥāk-i derüñle ḥünüm

207. bu:

Gazel 2209

Mısra: 6

"Bu" işaret sıfatı.

Yaş dökdükçe dide dil âteş[i]
ziyâde

Oldı 'âceb söyünmez bu âteş-i
derünüm

208. bu:

Gazel 2209

Mısra: 8

"Bu" işaret sıfatı.

İtdüm niyâz u zârî tâ râm idem
niğârî
İtmedi âh te'şîr bu sihr ü bu
füsünüm

209. bu:

Gazel 2209

Mısra: 8

"Bu" işaret sıfatı.

İtdüm niyâz u zârî tâ râm idem
niğârî
İtmedi âh te'şîr bu sihr ü bu
füsünüm

210. bunı: -n, -ı

Gazel 2211

Mısra: 8

"Bu" işaret zamiri.

Perî-rûsın revâ mıdur yanuñda
Ehremen n'eyler
İşidüp görelî bunı dili dîvâne mî-
kerdem

211. bu:

Gazel 2213

Mısra: 6

"Bu" işaret sıfatı.

Lebünden hâlîmî sor yâ cevâb eyt
Ya tîğûñ ile dök bu yire kanum

212. budur: -dur

Gazel 2215

Mısra: 6

"Bu" işaret zamiri.

Dutmasun zûlmet cihânî gel götür
yüzden niğâb
Dehri rûşen eyle gün gibi budur
sözüm benüm

213. bu:

Gazel 2216

Mısra: 5

"Bu" işaret sıfatı.

Virür bu 'âlemi âhîr hârâba
Ser-â-ser bu cihânî dîd iden kim

214. bu:

Gazel 2216

Mısra: 6

"Bu" işaret sıfatı.

Virür bu 'âlemi âhîr hârâba
Ser-â-ser bu cihânî dîd iden kim

215. bu:

Gazel 2216

Mısra: 7

"Bu" işaret sıfatı.

Olup bu cinn ü insün pâdişâhı
Kamusına özin ma'bûd iden kim

216. bunda: -n, -da

Gazel 2216

Mısra: 14

"Bu" işaret zamiri.

Cinân zâhide vü 'ârife dîdâr
Muhibbî bildi bunda sūd iden kim

217. bu:

Gazel 2217

Mısra: 3

"Bu" işaret sıfatı.

Gitdi bu gönül gelmeye beñzer
baña dağı
Ol murğ ayagın bağlayup iden pest
kim.

218. bu:

Gazel 2218

Mısra: 5

"Bu" işaret sıfatı.

Bu cānum 'âriyetdür çün lebün
göster beyâ cānâ
Lebüm üzre lebün korsañ bu cānı
saña sipārem

219. bu:

Gazel 2218

Mısra: 6

"Bu" işaret sıfatı.

Bu cānum 'âriyetdür çün lebün
göster beyâ cānâ
Lebüm üzre lebün korsañ bu cānı
saña sipārem

220. bu:

Gazel 2222

Mısra: 3

"Bu" işaret sıfatı.

Gelse mihmān bu dil tekyesine
derd ü belâ
Mâ-ğazar çeşmüm ile kadeh-i hūñ
çekerem

221. bu:

Gazel 2223

Mısra: 4

"Bu" işaret sıfatı.

Hālîni görüp zūlfine dil murğı oldu
bend
Baña bu bendi geçmedi illâ ki dāne
hem

222. bu:

Gazel 2223

Mısra: 8

"Bu" işaret sıfatı.

Yitmez mi yitdi baña cefâ cevruñ
iy perî
Bir yañadan neyler idüp bu
zemāne hem

223. bu:

Gazel 2224

Mısra: 4

"Bu" işaret sıfatı.

Kanı ol gün ki keremden süresin
rağş üstüme
Urasın bu derdmende sen leked-
küb-ı sitem

224. bu:

Gazel 2225

Mısra: 4

"Bu" işaret zamiri.

İstedükçe egnüme dikmege miñnet
hil'atin
Rişte-i cān eyleyüp bu gönlümî
süzen kılam

225. bu:

Gazel 2225

Mısra: 7

"Bu" işaret sıfatı.

Gerçi kimse çekmedi dirler bu
'işkuñ yayını
Umaram kuvvet Hüdâ virüp
çeküben ben kılam

226. bu:

Gazel 2227

Mısra: 9

"Bu" işaret sıfatı.

Merd-i meydān ol Muhibbî vir bu
dünyāya talāk
Tâ ki yārān dimeyeler saña nâ-
merdüm benüm

227. bu:

Gazel 2229

Mısra: 3

"Bu" işaret sıfatı.

Bu derd-i ğamı saña niçe 'arz
ideyin âh

Yüzün göricek çünkü olur lâl zebânım

228. **bu:**
Gazel 2229
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Cârüb idem küyüña kirpügümi iy döst
Bu dide ola hâk-i dere âb-feşânım

229. **bu:**
Gazel 2230
Mısra: 1
"Bu" işaret sıfatı.

Geçüp hâdden bu âh u girye zâram
Bilinmez derd-i dâğ-ı dil-figâram

230. **bu:**
Gazel 2231
Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

Hırâm eyle benüm iy serv-i nâzum
Keremden dinle bu zâr u niyâzum

231. **bu:**
Gazel 2231
Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

Hırâm eyle benüm iy serv-i nâzum
Keremden dinle bu zâr u niyâzum

232. **bu:**
Gazel 2231
Mısra: 3
"Bu" işaret sıfatı.

Bu ben hâki nazarla gel zer eyle
Nazar çün kîmiyâdur pâk-bâzum

233. **buña:-ñi, -a**
Gazel 2232
Mısra: 4
"Bu" işaret zamiri.

Gün yüzünü görmek itsem sâyem
arduma düşer
Buña kaldı kim dönüp sâyem ile
ceng eyleyem

234. **bu:**
Gazel 2234
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Niçe bir pinhân idüp 'ışkumı zâhir
itmege
Göz yaşın sîm eyleyüp bu çehremi
de zer kılam

235. **bu:**
Gazel 2236

Mısra: 7
"Bu" işaret sıfatı.

Gün yüzünü görmeyeli oldu karañu
bu cihân
Bilmezem niçe geçer hafta vü meh
sâlüm benüm

236. **bu:**
Gazel 2237
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Sa'âdetdür vişâlün devlet iy döst
Müsâ'id olsa bu baht-ı fûrûzum

237. **bu:**
Gazel 2238
Mısra: 4
"Bu" işaret sıfatı.

Müddet-i hicr hâdden aşdı şabr ile
geçti günüm
İtdi bu düşvârı tākāt baña da yârı
dilüm

238. **bu:**
Gazel 2240
Mısra: 1
"Bu" işaret sıfatı.

İñiler bu gönlümi küyünda gerdün
eyledüm
Anı döndürmege de yaşımı
Ceyhun eyledüm

239. **bu:**
Gazel 2241
Mısra: 4
"Bu" işaret sıfatı.

Ruñuñ şevkine gülşende iderem
nâleler her şeb
İşidmezsin bu feryâdum seher
bülbül gibi zâram

240. **bu:**
Gazel 2242
Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

Aldum ele kâğıd kalem yazmaga
nâme iy şanem
Yandı bu âhum odına kâğıdla
hâme iy şanem

241. **bu:**
Gazel 2242
Mısra: 10
"Bu" işaret sıfatı.

İtdün gülün seyrânını pür eyledün
dâmânunı
Bu şevkdendür itdügi gül çäk-i
câme iy şanem

242. **bu:**
Gazel 2243
Mısra: 1
"Bu" işaret sıfatı.

Gül haddünü görelî bu eşk-i
lâlegünüm
Âğışte oldu cânâ hâk-i der-ile
hünüm

243. **bu:**
Gazel 2243
Mısra: 3
"Bu" işaret sıfatı.

Bâr-ı gumümla bu ten sengin iken
nihâyet
Yirden götürdi yaşım müşkil olup
sükünüm

244. **bu:**
Gazel 2243
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

'İyşüm çerâğı nâşih söyinmeye
demünden
Deryâya düşem arta bu âteş-i
derünüm

245. **bu:**
Gazel 2243
Mısra: 7
"Bu" işaret sıfatı.

Bu târhâ-yı müyün kıl boynuma
selâsil
Mecnün eger görürse hayrân ola
cününüm

246. **budur:-dur**
Gazel 2244
Mısra: 6
"Bu" işaret zamiri.

Gözüm yaşına gârç iken cism ü ten
müdâm
Budur 'aceb ki durmadan artar
harâretüm

247. **bu:**
Gazel 2244
Mısra: 14
"Bu" işaret sıfatı.

Bilmez kişi irteye çıkar mı ya ölü
Gafletten uyan saña yiter bu
işâretüm

248. **bu:**
Gazel 2245
Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

Ṭavf-ı gülşen idelüm elde tutulum
yine câm

Sākīyā al elūne sun berü bu demde müdām

249. **bu:**
Gazel 2247
Mısra: 4
"Bu" işaret sıfatı.

Niçeye dek cān figār sīne mecrūh ola
Merhem-i vaşluñla bu zaḥma devāyī isterem

250. **bu:**
Gazel 2249
Mısra: 4
"Bu" işaret sıfatı.

‘Aşıkuñ dirlere melāmet iftiḥār u faḥrıdur
Bu sebebden kendümi şürde bir rüsvā kılam

251. **bu:**
Gazel 2249
Mısra: 5
"Bu" işaret sıfatı.

Giçe yir yirden bu eflākūñ tokuz kalkanı
Āhum okına kaçan ḳaddümi büküp ya kılam

252. **bunı:-nı**
Gazel 2249
Mısra: 8
"Bu" işaret zamiri.

Gördüm yazıda bir miḥnet maḥabbet fark yok
Hayret aldı bilmedüm bunı niçe imlā kılam

253. **bu:**
Gazel 2251
Mısra: 10
"Bu" işaret sıfatı.

İy Muḥibbī zāhir iken gün gibi ‘ışkuñ senüñ
Bu ‘acebdür sen olup rüsvā nāmın dimeyem

254. **bu:**
Gazel 2252
Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

Her kaçan salına ol serv-i ḥırāmānum benüm
Cūlar ol pāyına bu çeşm-i giryanum benüm

255. **bu:**
Gazel 2252

Mısra: 7
"Bu" işaret sıfatı.

Ḥün-ı dil itdüm şarabı daḥı bu bagrum kebāb
Oldı ol ḥünī bed-mest çünki miḥmānum benüm

256. **bu:**
Gazel 2253
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Ya ḳaşlarını aldum ele sīneme çekem
Didüm didi o bu söz saḥt kemānum

257. **bu:**
Gazel 2253
Mısra: 10
"Bu" işaret sıfatı.

Sehl ola eger göz yaşını dōke Muḥibbī
Ben çāk idüben sīnemi bu cān-feşānum

258. **bu:**
Gazel 2254
Mısra: 3
"Bu" işaret sıfatı.

Bu gönlüm āteşi ile gözüm yaşını cem‘ itdüm
İder ‘arz ehli ‘ışk olan bu nev‘-ile kerāmet hem

259. **bu:**
Gazel 2254
Mısra: 4
"Bu" işaret sıfatı.

Bu gönlüm āteşi ile gözüm yaşını cem‘ itdüm
İder ‘arz ehli ‘ışk olan bu nev‘-ile kerāmet hem

260. **budur:-dur**
Gazel 2255
Mısra: 5
"Bu" işaret zamiri.

Dilegüm budur Ḥudāyā yuyasın yüz karasın
Kalmaya maḥşer güninde alacak yālüm benüm

261. **bu:**
Gazel 2255
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Pādişāhum bu Muḥibbī yok idi var eyledüñ

Kesmezem senden ümīdi hoş ola ḥālüm benüm

262. **bu:**
Gazel 2256
Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

‘Ömrümi ḥarc eyledüm yok yire ḡayet ḡāfilüm
Miḥnet ü endühdur ancak bu yolda ḥāşilüm

263. **bu:**
Gazel 2256
Mısra: 10
"Bu" işaret sıfatı.

İy Muḥibbī müşkil işdür gerçi kim zühd ü vera
Cām-ı mey elden koma tā ḥall ola bu müşkilüm

264. **bu:**
Gazel 2257
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Şem‘-i ḥüsne yakmışam cān u dili pervāne-vār
Ḥalvet-i ḥāşa girüp bu cānı maḥrem eyledüm

265. **bu:**
Gazel 2257
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Bu Muḥibbī leylī zülfünün olup dīvānesi
Kendümi Mecnūnlayın rüsvā-yı ‘ālem eyledüm

266. **bu:**
Gazel 2258
Mısra: 1
"Bu" işaret sıfatı.

Nedür bu ḥālümü bilsem bu dilden bī-ḥaber oldum
Meger kim bir perī-rūya kı lup nāgeh nazār oldum

267. **bu:**
Gazel 2258
Mısra: 1
"Bu" işaret sıfatı.

Nedür bu ḥālümü bilsem bu dilden bī-ḥaber oldum
Meger kim bir perī-rūya kı lup nāgeh nazār oldum

268. **bu:**
Gazel 2259

Mısra: 1
"Bu" işaret sıfatı.

Bu dil sîm-âb-veş ditrer kaçan bir
sîm-ten görsem
Baña ölmek muğarrerdür eger çäk
pîrehan görsem

269. bu:
Gazel 2259
Mısra: 4
"Bu" işaret sıfatı.

Var-iken kadd-ile zülf ü ruhı ol
sîm-ten yâruñ
Bu gönülüm istemez sünbül gül ü
serv ü semen görsem

270. bu:
Gazel 2259
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Egerçi dâr-ı dünyâda tettebbu'
eyledüm fenler
Çabûl-i cânüm olurdu bu 'ışkdan
özge fen görsem

271. bu:
Gazel 2260
Mısra: 4
"Bu" işaret sıfatı.

Hüsnüñ âyînesine karşı neden
itmezem âh
Korkaram jeng ide ol âyîneyi bu
nefesüm

272. bu:
Gazel 2261
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Sensüzün ben bu cihânı n'eylerem
Öz cânumdan bile bîzâr olmuşam

273. bu:
Gazel 2262
Mısra: 5
"Bu" işaret sıfatı.

Oldı bu çaddüm ham-ı zülfün gibi
Zülfüñi gördükçe pür ham-dîde'em

274. bu:
Gazel 2262
Mısra: 7
"Bu" işaret sıfatı.

Rahmet eyle bu dil-i gam- dîdeme
Niçe dürlü dürlü gam-dîde'em

275. bu:
Gazel 2263
Mısra: 5
"Bu" işaret sıfatı.

Ziyâde germ olmuşdur benüm bu
eşk-i gülgünüm
Yanında zülf-i şeb-dîzî katı âheste
ter gördüm

276. bu:
Gazel 2263
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Müjeñ tîr-ile akıtdı gözümünden hün-
ı dil âhîr
Ciger çäk ü dil-rîş ü bu cânüm
hasta ter gördüm

277. bu:
Gazel 2264
Mısra: 3
"Bu" işaret sıfatı.

Bezm-i gamda uyduram bu nâlemi
ben nâlede
Bagrumı biryân idüp hün-ı ciger
nüş eyleyem

278. bu:
Gazel 2266
Mısra: 4
"Bu" işaret sıfatı.

Niçeye dek rûy-ı hûbâna dil ü cân
bağlayam
Zindegânî 'ömrümi bu dehr ara
müşkil kılam

279. bu: -n, -ı
Gazel 2266
Mısra: 9
"Bu" işaret zamiri.

Çäre ancak bunı bildüm çäre bu
ğam derdine
Bâde içüp kendümi ser-mest ü lâ-
ya'kil kılam

280. bu:
Gazel 2267
Mısra: 10
"Bu" işaret sıfatı.

İy Muhibbî gâhî şād u gâh gam
durmaz gelür
Dürlü dürlü görünür baña bu 'âlem
ne kılam

281. bu:
Gazel 2268
Mısra: 12
"Bu" işaret sıfatı.

Çeşmi eline katlüm için tîğ-ı tîz
alür
Ben de bu yolda virmege çokdan
ser isterem

282. bu:
Gazel 2269
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Bî-vefâyı meger iy meh sen idersin
ta'lim
Bu felek düşmen-i erbâb-ı vefâyı
görürem

283. bu:
Gazel 2270
Mısra: 4
"Bu" işaret sıfatı.

Gîceler gamgîn iken añup vişâlün
rüzını
Bu ümîd-ile ferağ bulup dili şād
eyleyem

284. bu:
Gazel 2270
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Kays'ı topraga vü Ferhâd'ı taşā
kullanup
'İşkuñ şehri bu vech-ile bünyād
eyleyem

285. bu:
Gazel 2272
Mısra: 7
"Bu" işaret sıfatı.

Âteşiyile dil yine ola bu bagrumda
kebâb
Bir nazār mâh ruhı görse nâgehân
gözüm

286. bu:
Gazel 2272
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Derd-ile âh eylesem bu dîde kan
aglar bile
Müstedâm olsun baña olmuş-durur
fermân gözüm

287. bu:
Gazel 2273
Mısra: 3
"Bu" işaret sıfatı.

İnlerem nâ gibi bagrum deleliden
bu felek
Târ idelden yaşumı çenge
dönüpdür bu bilüm

288. bu:
Gazel 2273
Mısra: 4
"Bu" işaret sıfatı.

İnlerem nâ gibi bagrum deleliden
bu felek
Târ idelden yaşımı çenge
dönüpdür bu bilüm

289. **bu:**
Gazel 2273
Mısra: 18
" Bu" işaret sıfatı.

İy Muhibbî Câmî Hüsrev bulsalar
tâze hayât
İşidüp taşsîn iderlerdi benüm bu
gazelüm

290. **bu:**
Gazel 2274
Mısra: 3
" Bu" işaret sıfatı .

Derdâ ki nazâr itmedi bu hâlüme
hergiz
Ebrûlarına hasret olup hem çü
hilâlüm

291. **bu:**
Gazel 2274
Mısra: 7
" Bu" işaret sıfatı.

Yitmez mi şehâ 'ışkuma bu iki
şâhid
Bu çehre-i zerdüm-ile bu eşk-ile
alum

292. **bu:**
Gazel 2274
Mısra: 8
" Bu" işaret sıfatı.

Yitmez mi şehâ 'ışkuma bu iki
şâhid
Bu çehre-i zerdüm-ile bu eşk-ile
alum

293. **bu:**
Gazel 2274
Mısra: 8
" Bu" işaret sıfatı.

Yitmez mi şehâ 'ışkuma bu iki
şâhid
Bu çehre-i zerdüm-ile bu eşk-ile
alum

294. **bu:**
Gazel 2275
Mısra: 6
" Bu" işaret sıfatı.

Nişânın sormañuz benden rakîbüñ
Dilegüm bu ki Hâk' dan ola ol güm

295. **bu:**
Gazel 2277

Mısra: 1
" Bu" işaret sıfatı.

Bâr-ı gâmdan бүkilüp döndi
kemâna bu bilüm
Eyledüm sinem rebâb tâ inleye her
bir kılum

296. **bu:**
Gazel 2278
Mısra: 8
" Bu" işaret sıfatı.

İtdi cema-i 'arz-ıla 'uşşâka
merhamet
Olmaz güzeller içre pesend bu
'amel didüm

297. **bu:**
Gazel 2279
Mısra: 7
" Bu" işaret sıfatı.

Eger 'ışk-ıla bu devrân бүküp
kaddümü ya itse
Ölüp dirilürem ammâ o kaşı yâdan
el çekmem

298. **bu:**
Gazel 2280
Mısra: 4
" Bu" işaret sıfatı.

Hadengi geçmesün dilden diyüben
iy keman ebrû
Gelince baña karşudan bu sînemi
siper çekdüm

299. **bu:**
Gazel 2280
Mısra: 9
" Bu" işaret sıfatı.

Bu dehrüñ şaydgâhında Muhibbî
şâhbâz oldum
Şikâr aldum mañabbetden anuñçün
başa per çekdüm

300. **bu:**
Gazel 2281
Mısra: 2
" Bu" işaret sıfatı.

Çünân dîvâne itmişdür beni âh ol
perî-zâdum
Uyımaz oldu hem-sâyem işidelden
bu feryâdum

301. **bu:**
Gazel 2282
Mısra: 10
" Bu" işaret sıfatı.

Yakar bir yaña beni nâr-ı hicrûñ
İder bir yaña gârķ bu eşk-i dem
hem

302. **bu:**
Gazel 2282
Mısra: 13
" Bu" işaret sıfatı.

Muhibbî saña yitmez mi bu örnek
Ciger hün gitdi Efrîdün u Cem
hem

303. **bu:**
Gazel 2283
Mısra: 3
" Bu" işaret sıfatı.

Yüzün gerçi bu gönülüm rüşen eyler
Velî zülfün kılur bu bahtımı şâm

304. **bu:**
Gazel 2283
Mısra: 4
" Bu" işaret sıfatı.

Yüzün gerçi bu gönülüm rüşen eyler
Velî zülfün kılur bu bahtımı şâm

305. **bu:**
Gazel 2283
Mısra: 14
" Bu" işaret sıfatı.

Muhibbî 'âķil iseñ saña örnek
Bu yitmez mi ne oldu Gür u
Behrâm

306. **bu:**
Gazel 2284
Mısra: 8
" Bu" işaret sıfatı.

Kullaruñdur hūblar kapuñda durur
bende-vâr
Bu cihâna hūsn-ile sen şâh-ı
hūbânsın begüm

307. **bu:**
Gazel 2284
Mısra: 13
" Bu" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî'yi şeb-i hicrûñde
zulmetde koma
Rüşen it göster yüzün çün mâh-ı
tâbânsın begüm

308. **bu:**
Gazel 2285
Mısra: 11
" Bu" işaret sıfatı.

Olmadı bu 'âlem içre hergiz
Hiç gâmdan özge baña hem-dem

309. **bu:**
Gazel 2285

Mısra: 13
" Bu" işaret sıfatı.

Bu şi'ri gören Muhibbî lâ-büd
Dir mülk-i nazm saña müselleme

310. **bu:**
Gazel 2287
Mısra: 14
" Bu" işaret sıfatı.

Didüm 'ışkuñ yolında cāñ
virürsem
Mezârûña didi bu beyti yazam

311. **bu:**
Gazel 2288
Mısra: 1
" Bu" işaret sıfatı.

Alup bu sineden tîr-i nigârî cāna
taşurdum
Emānet idi cān anda yine cānāna
taşurdum

312. **bu:**
Gazel 2290
Mısra: 3
" Bu" işaret sıfatı.

Bu dünya cîfedür gördüm meges-
veş kâni' olmadum
Varup Simurg olup Kaf'a kanā'at
ihtiyār itdüm

313. **budur:-dur**
Gazel 2292
Mısra: 1
" Bu" işaret zamiri.

Suçum budur ki iy dilber yüzüñi
gördüm âh itdüm
Muķırram ben günāhuma bilirem
çok günāh itdüm

314. **bu:**
Gazel 2292
Mısra: 3
" Bu" işaret sıfatı.

Semendüñ bu yüzüm üzre gelüp
bir gün basa diyü
Anuñçün yollaruñ üzre yüzümi
hâk-i rāh itdüm

315. **buna:-n, -a**
Gazel 2292
Mısra: 10
" Bu" işaret sıfatı.

Tayanursa n'ola zāhid bugün ger
zühd ü taķvāya
Muhibbî buna mesned tevekkül
ben İlāh itdüm

316. **bu:**
Gazel 2293
Mısra: 11
" Bu" işaret zamiri.

Atalum yine bu āh oklarını
Büküben kıddümüzi ya olalum

317. **bu:**
Gazel 2295
Mısra: 1
" Bu" işaret sıfatı.

Çünkü şarāb-ı 'ışk-ıla yogrıldı bu
gilüm
Āh u fiğāni çarħa çıkarsa ne tañ
dilüm

318. **bu:**
Gazel 2297
Mısra: 8
" Bu" işaret sıfatı.

Cîfe-i dünyāya māyil olmadum
hem çü meges
Kaf-ı istiğnāda bu gönlümi 'Ankā
eyledüm

319. **bu:**
Gazel 2297
Mısra: 10
" Bu" işaret sıfatı.

İy Muhibbî 'ışkuñuñ çün derd ü
miñnet hāşılı
Anuñ için ölmegi bu yolda ben rā
eyledüm

320. **bu:**
Gazel 2298
Mısra: 8
" Bu" işaret sıfatı.

Bezmi-i gamda içerem yārān ile
hün-i ciger
İñiler ol meclise bu gönlümi nā
eyledüm

321. **bu:**
Gazel 2298
Mısra: 12
" Bu" işaret sıfatı.

Döstlar ğavvās olup taldum ma'ānī
baħrına
Niçe gevherler bulup bu nazmı
inşā eyledüm

322. **bu:**
Gazel 2299
Mısra: 8
" Bu" işaret zamiri.

Āb u āteş cem' mümkün olmaz
iken döstlar

Bu ne hikmet aqlaram sînemde
vurdur nār hem

323. **budur:-dur**
Gazel 2300
Mısra: 10
" Bu" işaret zamiri.

Bend kılduñ iy şeh-i hūbān gönül
şahbāzını
Nālemi pāyına lāyık budur anuñ zil
kılām

324. **bu:**
Gazel 2301
Mısra: 4
" Bu" işaret sıfatı.

Sen güzeller şāhmuñ pāyına iṣār
itmege
Dökerem bu gözlerümden dirhem
ü dīnār hem

325. **bu:**
Gazel 2302
Mısra: 12
" Bu" işaret sıfatı.

Beni mahv itdi şöyle āteş-i 'ışk
Ararsam bu vücudumu neyābam

326. **bu:**
Gazel 2303
Mısra: 8
" Bu" işaret sıfatı.

Rüsvā-yı 'ām itdi mey
Bu dīde-i eşk-bāram

327. **bu:**
Gazel 2304
Mısra: 2
" Bu" işaret sıfatı.

Māh-rūlar fikr idüp ger gönlümi
māyil kılām
Nağd-i cān hārc eyleyüp bu yolda
gam hāşıl kılām

328. **bu:**
Gazel 2305
Mısra: 6
" Bu" işaret sıfatı.

Kana döndi aklamaktan gözlerüm
āħir benüm
Kuħl için bu hāsta çeşme hāk-i
pāyı isterem

329. **bu:**
Gazel 2305
Mısra: 9
" Bu" işaret sıfatı.

Re'yüm oldur cān virem bu yolda
iy ārām-ı cān

‘Ālem-i fānīde sanma ğayrı re’yi
isterem

330. **bu:**
Gazel 2305
Mısra: 13
"Bu" işaret sıfatı.

Gül yüzinsüz bu Muḥibbī bāğ u
behişt
Nāle kılar bülbülem zār u nevāyi
isterem

331. **bu:**
Gazel 2306
Mısra: 10
"Bu" işaret sıfatı.

İy Muḥibbī ol kemān ebru
ġamından ‘ākıbet
Māh-ı nev gibi büküp bu ḳaddümi
ḥam eyledüm

332. **budur:-dur**
Gazel 2308
Mısra: 7
"Bu" işaret zamiri.

Āteşe ‘adet budur su sepseler
teskīn olur
Nār-ı dil artar ‘aceb aksa
gözümde kan benüm

333. **bu:**
Gazel 2311
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Tır-i ğamzeñ gelse idem sīnemi
aña siper
Cān virem bu yolda sanmañ
mihnet-i cān eyleyem

334. **bu:**
Gazel 2311
Mısra: 10
"Bu" işaret sıfatı.

Çün perīşāndur Muḥibbī zülfi her
dem dilbertün
Tañ degül bende ola bu dil perīşān
eyleyem

335. **bu:**
Gazel 2312
Mısra: 1
"Bu" işaret sıfatı.

Bu çarḫuñ cevri yitmez mi ider bir
yaña dilber hem
Bu ğamdan ḳāmetüm çünki
dönüpdür oldı çenber hem

336. **bu:**
Gazel 2312

Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

Bu çarḫuñ cevri yitmez mi ider bir
yaña dilber hem
Bu ğamdan ḳāmetüm çünki
dönüpdür oldı çenber hem

337. **bu:**
Gazel 2312
Mısra: 5
"Bu" işaret sıfatı.

Ḥayālün gelse iy dilber bu çeşm-i
çeşmesārına
İdeler dīdeler iḡsār yoluña sīm-ile
zer hem

338. **bu:**
Gazel 2312
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Bu ḥüsn ü bu tarāvetle şeh-i
ḥübān-ı ‘ālemsin
Kapuñda kullaruñ çokdur Muḥibbī
bende kemter hem

339. **bu:**
Gazel 2312
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Bu ḥüsn ü bu tarāvetle şeh-i
ḥübān-ı ‘ālemsin
Kapuñda kullaruñ çokdur Muḥibbī
bende kemter hem

340. **bu:**
Gazel 2314
Mısra: 1
"Bu" işaret sıfatı.

İy perī bu dīde-i pür-ḥünü rüşen
eyledüm
Bir dem ārām eylegil cāyuñ
mu‘ayyen eyledüm

341. **bu:**
Gazel 2314
Mısra: 5
"Bu" işaret sıfatı.

Pāre kıldum yir yir bu sīnemi
nāḥun-ıla
Görmege sen bī-vefāyı sanki
revzen eyledüm

342. **bu:**
Gazel 2314
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Bu Muḥibbī sīnesin cānā temāşā
eyle kim

Eşk-ile güller bitürdüm anı gülşen
eyle eyledüm

343. **bu:**
Gazel 2315
Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

Bir lebi mül çeşmi āfet cān-
fezāmuz var bizüm
Kim bu şeb bir serv-ḳāmet
mehlikāmuz var bizüm

344. **bu:**
Gazel 2317
Mısra: 11
"Bu" işaret sıfatı.

Nebātum şekkerüm gencüm bu
‘ālem içre bī-rencüm
‘Azizüm Yūsuf um varum göñül
Mısr’ındaki ḥanum

345. **bu:**
Gazel 2318
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

‘Aḳl u dil tagıtsa tañ mı bu
Muḥibbī ḥasta-dil
Çārdeh sāl içre çün bir mehlikādur
gördüğüm

346. **bu:**
Gazel 2319
Mısra: 5
"Bu" işaret sıfatı.

Ḥüblar ‘ahd gibi sıyar bu göñül
peymānesin
Şimdiden girü daḫı ben ḥüblara
inanmayam

347. **bu:**
Gazel 2319
Mısra: 11
"Bu" işaret sıfatı.

Āteş-i şavḳı yakarsa bu Muḥibbī’yi
ne tañ
Dem mi vardur āteş-i ‘ışkıyla anuñ
yanmayam

348. **bu:**
Gazel 2320
Mısra: 10
"Bu" işaret sıfatı.

Urmayaldan sīne-i mecrūḥuma
ġamz okların
Kalmadı bu tende şıḫhat gitdi
cümle rāḫatüm

349. **bu:**
Gazel 2321

Mısra: 3
" Bu" işaret sıfatı.

Olalıdan bu cemālūn gülşeni
cennet mişāl
Bülbül-i bî-çāreñi itdūn ferāmūş iy
şānem

350. bu:
Gazel 2321
Mısra: 9
" Bu" işaret sıfatı.

Bu Muḥibbī dermendūn
bülbülündür güyiyā
N'ola bir dem eyleseñ efgānumı
gūş iy şānem

351. bu:
Gazel 2322
Mısra: 10
" Bu" işaret sıfatı.

Ġarqa virdi eşk-i çeşmüm 'ākıbet
dil mülkini
İy Muḥibbī bu gözi giryāna bilmen
n'eyleyem

352. bu:
Gazel 2323
Mısra: 4
" Bu" işaret sıfatı.

Uzun uzun iy müselmānlar ser-i
zülf-i nigār
Bağladı bu gönölümü zünnāra
bilmen n'eyleyem

353. bu:
Gazel 2324
Mısra: 4
" Bu" işaret sıfatı.

Nem olupdur niçe yıldur göz
yaşından şehri dil
Korkaram yıkıla bu vīrāne bilmen
n'eyleyem

354. bu:
Gazel 2324
Mısra: 10
" Bu" işaret sıfatı.

Serv-ḳaddūnsüz Muḥibbī 'āleme
kılmaz nazar
Bu gönül meyl eylemez seyrāna
bilmen n'eyleyem

355. bu:
Gazel 2325
Mısra: 6
" Bu" işaret sıfatı.

Kūh-ı ğamda kalmışam ölmek
muḳarrerdür baña

Dōstlar bu derdüme bir çāre
bilmen n'eyleyem

356. bu:
Gazel 2325
Mısra: 7
" Bu" işaret sıfatı.

İrmedin şīrīn lebine bu Muḥibbī
cān vīrūp
Düşdi dil Ferhād-veş kūhsāra
bilmen n'eyleyem

357. bu:
Gazel 2330
Mısra: 1
" Bu" işaret sıfatı.

Ruḫlaruñsuz iy güneş yüzlü bu
çeşm-i rūşenüm
Oldı mānend-i şafaḳ pūr kenār-ı
dāmenüm

358. bu:
Gazel 2330
Mısra: 11
" Bu" işaret sıfatı.

N'eyleyem bir çāre bu bī-çāre
bulmaz vaşlına
Dem-be-dem aña taḳarrübde
raḳībe düşmenüm

359. bu:
Gazel 2332
Mısra: 13
" Bu" işaret sıfatı.

Eyledükçe bu Muḥibbī'ye cefā
rāḫat gelür
Anuñ-ıçun kim belāya cānı mu'tād
eyledüm

360. bu:
Gazel 2333
Mısra: 4
" Bu" işaret sıfatı.

Gözlerüm yaşından özge baña acır
kimse yok
Müstedām olsun göreyim
artatarsun bu demüm

361. bu:
Gazel 2333
Mısra: 6
" Bu" işaret sıfatı.

Açma şubḫuñ iy şabā luṭf eyle gel
dervāzesin
Var-durur zülf-i ḫayāliyle bu şeb
ḫoş 'ālemüm

362. bu:
Gazel 2333

Mısra: 9
" Bu" işaret sıfatı.

Pādişāh-ı 'ışk dinse bu Muḥibbī'ye
ne tañ
Çün vezīr olmuş-durur iki ṫaraf
derd ü ğamum

363. bu:
Gazel 2334
Mısra: 2
" Bu" işaret sıfatı.

Yakdı beni hicr ile ğam n'idem
n'idem āh ne-y-idem
Bulmadum bu derde em n'idem
n'idem āh ne-y-idem

364. bu:
Gazel 2334
Mısra: 5
" Bu" işaret sıfatı.

Yandı firakıyla ciger kalmadı bu
tende eşer
Āteşe döyer mi beşer n'idem
n'idem āh ne-y-idem

365. bu:
Gazel 2335
Mısra: 8
" Bu" işaret sıfatı.

Āh kılsam baḫr-ı eşküm mevci
başumdan aşar
Gör neler geçdi bu 'ālem içre
başumdan benüm

366. bu:
Gazel 2335
Mısra: 9
" Bu" işaret sıfatı.

Varmaz oldu bu Muḥibbī kūyına
dildārımuñ
Bağludur yollar geçilmez kanlu
yaşumdan benüm

367. bu:
Gazel 2336
Mısra: 5
" Bu" işaret sıfatı.

Ġāk-i pāyuñ var-iken bu çeşm-i
ḫūn-ālūduma
Sanma İrān'a varup kūhl-ı Şīfāhān
isterem

368. bu:
Gazel 2337
Mısra: 5
" Bu" işaret sıfatı.

Ġarḳ eyler-ise 'ālemi bu göz yaşı
ne tañ

Bārān-ı eşk yagalıdan aña seyl didüm

369. **bu:**
Gazel 2338
Mısra: 11
"Bu" işaret sıfatı.

Derdün-ile bu Muhibbî halka kıldı kâmetin
Bu ümide kim varup ayaguña halhâl olam

370. **bu:**
Gazel 2338
Mısra: 12
"Bu" işaret sıfatı.

Derdün-ile bu Muhibbî halka kıldı kâmetin
Bu ümide kim varup ayaguña halhâl olam

371. **bu:**
Gazel 2339
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî yana-gelmişdür ezel Yanayım iy pâdişahum yanayım

372. **bu:**
Gazel 2342
Mısra: 8
"Bu" işaret zamiri.

İsteyüp cenneti zâhid gibi havrâ dilemem
Baña bu bes ki senüñ 'âşık-ı dîdârüñ olam

373. **budur:-dur**
Gazel 2347
Mısra: 1
"Bu" işaret zamiri.

Görmezem cânâ yüzün budur benüm maẖzûnlıgum
Zülfüñüñ şeydâsıyam olmaz 'aceb mecnûnlıgum

374. **bu:**
Gazel 2347
Mısra: 4
"Bu" işaret sıfatı.

Eşk-i çeşmüm kalmadı qarz itdüm ez-hün-ı ciger
'Ayb kılmañ döstlar bu nev'ile medyûnlıgum

375. **bu:**
Gazel 2347
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Ben derün-ı halvetinde şöhet-i hâs itmişem
Döstlar bakmañ baña bu şimdilik bîrûnlıgum

376. **bu:**
Gazel 2348
Mısra: 10
"Bu" işaret sıfatı.

'Âşık-ı pâk-nazar olsa Muhibbî'ye ne 'ayb
Bu hüner bes ki ne şüfî vü ne dânişmendem

377. **bu:**
Gazel 2351
Mısra: 5
"Bu" işaret sıfatı.

Vaqtidür Hızr ol bu ben dil-teşneye
Âb-ı hâyvândur lebüñ sun kanayım

378. **bu:**
Gazel 2352
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

İy felek turmaz geçer sakın tokuz kalkanuñı
Âhum oklarına bu kaddüm büküp yâ eylesem

379. **bu:**
Gazel 2353
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

İy felek çarhuñ bozılsun olasin âhîr harâb
Nite kim odlara yakduñ bu içüm taşum benüm

380. **bu:**
Gazel 2353
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Çekdügüm bār-ı ğamı çarhuñ kaţarı çekmeye
Gelmedi bu vâdî-i miñnetde pâdaşum benüm

381. **budur:-dur**
Gazel 2357
Mısra: 8
"Bu" işaret zamiri.

Yakarken âteş-i 'ışkum cihânı 'Acéb budur yaşum deryâ kılan kim

382. **bu:**
Gazel 2357

Mısra: 14
"Bu" işaret sıfatı.

Muhibbî terk iderse n'ola 'arı Anı bu vech-ile rüsvâ kılan kim

383. **bu:**
Gazel 2358
Mısra: 4
"Bu" işaret sıfatı.

İki yirden kuşanalum yine ğayret kuşağın
Bulaşup toz-ıla topraga bu râhı çekelüm

384. **bu:**
Gazel 2359
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Zerre gibi gün yüzünüñ olalı avâresi
Gözüme görünmez oldu bu iki 'âlem benüm

385. **bu:**
Gazel 2359
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî dâğ-ıla küh-ı belâ kaplandıur
Döymese ger hamleme olmaz 'aceb zîkum benüm

386. **bunuñ-ıla:-nuñ, -ıla**
Gazel 2361
Mısra: 2
"Bu" işaret zamiri.

Söz-i 'ışkı güş idüp deryâlayın cüş eyledüm
Bunuñ-ıla bu fenâ dünyâda dil hoş eyledüm

387. **bu:**
Gazel 2361
Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

Söz-i 'ışkı güş idüp deryâlayın cüş eyledüm
Bunuñ-ıla bu fenâ dünyâda dil hoş eyledüm

388. **bu:**
Gazel 2361
Mısra: 4
"Bu" işaret sıfatı.

Her ki 'âşıkdur didiler aña terk-i ser gerek
Cân kulağına takup bu sözi mengüş eyledüm

389. bu:

Gazel 2365

Mısra: 6

"Bu" işaret sıfatı.

Dâğ-ı hasret sînedede gönülümde
vardur nâr-ı 'ışık
Âteşe yanmakda birdür bu içüm
taşum benüm

390. bu:

Gazel 2367

Mısra: 9

"Bu" işaret sıfatı.

Muhibbî gülşene varma temâşâ
eyle bu sînem
Kızıl güller kılup dâğum elifden
servler çekdüm

391. bu:

Gazel 2369

Mısra: 12

"Bu" işaret sıfatı.

Mâh u sâl-ıla irem zülfine anuñ
dir-idüm
Fâyide itmedi veh ki baña bu tül-ı
emelüm

392. bu:

Gazel 2370

Mısra: 7

"Bu" işaret sıfatı.

Seyl-i eşkümden zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miñnetle der ü dîvârın âbâd
eyledüm

393. bu:

Gazel 2372

Mısra: 8

"Bu" işaret sıfatı.

Re'y idersin zâhidâ mañbûb u
meyden geç diyü
Togrısı hoş gelmemişdür baña bu
râ'lar benüm

394. bu:

Gazel 2373

Mısra: 2

"Bu" işaret sıfatı.

İdelüm vaşfuñı heves n'idelüm
Cân virelüm bu yolda pes n'idelim

395. bu:

Gazel 2373

Mısra: 12

"Bu" işaret sıfatı.

Zâhide hür gerek baña nigâr
Her kişide var bu heves n'idelüm

396. bu:

Gazel 2380

Mısra: 2

"Bu" işaret sıfatı.

Âh kim derdâ n'idem eksük degül
derd ü elem
Anuñ için hâlî olmaz tâ şehër bu
gözde nem

397. bu:

Gazel 2380

Mısra: 10

"Bu" işaret sıfatı.

Kıl Muhammed hürmetine yâ
Îlâhe'l-âlemîn
Bu Muhibbî'ye 'inâyet şıñhate
bassun qadem

398. bu:

Gazel 2383

Mısra: 9

"Bu" işaret sıfatı.

Qahr u luftin eylemişdür bu
Muhibbî ihtiyâr
Zîra kim bir bendeyem ol
pâdişâhumdur benüm

399. bu:

Gazel 2384

Mısra: 3

"Bu" işaret sıfatı.

Bu dilden geçmesün diyü gönül
her dem fiğân eyler
Anuñçün tîrûñe karşı bu sînemi
siper çekdüm

400. bu:

Gazel 2384

Mısra: 4

"Bu" işaret sıfatı.

Bu dilden geçmesün diyü gönül
her dem fiğân eyler
Anuñçün tîrûñe karşı bu sînemi
siper çekdüm

401. bu:

Gazel 2386

Mısra: 8

"Bu" işaret sıfatı.

Meyhâne kapusunda yüzüm
topraga sürem
Bu nev'-ile ola ki lebi cür'asın
çeşüm

402. budur:-dur

Gazel 2386

Mısra: 10

"Bu" işaret zamiri.

Def-i humâr ister iseñ gel
Muhibbiyâ
Çäre budur ki aña bir iki qadeh-
keşüm

403. bu:

Gazel 2387

Mısra: 9

"Bu" işaret sıfatı.

İy Muhibbî bu zamâna kalsa ger
Ferhâd u Qays
Ders-i 'ışıkı virmede olur idüm
üstâd hem

404. bu:

Gazel 2388

Mısra: 3

"Bu" işaret sıfatı.

Bir kerre bârî hâlümü gör rence kıl
qâdem
Eyler bu kalb-i hasta temennâ-yı
mağdemün

405. bu:

Gazel 2391

Mısra: 5

"Bu" işaret sıfatı.

Geh olur goncalar gibi bu dil dem-
beste miñnetden
Gehî lâlâ-sıfat her dem girbân-
çâkdür gönülüm

406. bu:

Gazel 2391

Mısra: 7

"Bu" işaret sıfatı.

Bu 'işyân u bu cürm-ile n'ola
ahvâlümü bilmem
Ferah yüzini görem mi diyü
ğamnâkdür gönülüm

407. bu:

Gazel 2391

Mısra: 7

"Bu" işaret sıfatı.

Bu 'işyân u bu cürm-ile n'ola
ahvâlümü bilmem
Ferah yüzini görem mi diyü
ğamnâkdür gönülüm

408. bu:

Gazel 2393

Mısra: 6

"Bu" işaret sıfatı.

Didüm pervâne 'âşıkdur murâdı
şem'e yanmakdur
Kinâyetle bu dil derdin kamu
dildâra bildürdüm

409. bu:

Gazel 2395

Mısra: 6

"Bu" işaret sıfatı.

Umaram gülşende hânde idesin sen
gül gibi

Ol sebebden bu gözüm yaşımı
bārân eyledüm

410. bu:

Gazel 2396

Mısra: 2

"Bu" işaret sıfatı.

Olup dīvâne-veş taglar turagum
Peleng şeklini gösterdi bu dāğum

411. bu:

Gazel 2397

Mısra: 10

"Bu" işaret sıfatı.

Esb-i nâz üzre binüp zülfünü
çevgân eyleseñ
Bu Muhibbî top idüp başın gelür
meydâna hem

412. bu:

Gazel 2398

Mısra: 5

"Bu" işaret sıfatı.

Ola kim bād-ı şubh ilte bu hâküm
küyına yârüñ
Bugün seng-i cefâ-y-ıla dögilüben
ğubâr oldum

413. bu:

Gazel 2400

Mısra: 2

"Bu" işaret sıfatı.

Āsitānuñda şehâ hâk eyledüm yine
yüzüm
Bu ümide koyasın üstine pā göre
gözüm

414. bu:

Gazel 2400

Mısra: 6

"Bu" işaret sıfatı.

Dimiş idüm eylesem yoluña
cānumı fedâ
Dönüşüm yokdur bu sözden bir-
durur benüm sözüm

415. bu:

Gazel 2402

Mısra: 3

"Bu" işaret sıfatı.

Bahr-ı eşkümde görenler bu iki
ebrûlarum

Beñzedürler ser-nigün keştilere
başum benüm

416. bunlardur:-n, -lar, -dur

Gazel 2402

Mısra: 10

"Bu" işaret zamiri.

Okuduk Mecnün u Ferhād-ıla
miñnet dersini
Mekteb-i 'ışk içre bunlardur
sebakdaşum benüm

417. bu:

Gazel 2402

Mısra: 15

"Bu" işaret sıfatı.

Gördi dilber bu Muhibbî 'ışk-ıla
dīvānedür
Didi yokdur saña beñzer rind ü
kallāşum benüm

418. bu:

Gazel 2403

Mısra: 7

"Bu" işaret sıfatı.

Bir nazār eyledi bu sīnemi bagrumı
delük
Yiridür gamzeñe ok kaşuña yadur
dir-isem

419. bu:

Gazel 2404

Mısra: 11

"Bu" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî gül yüzüñsüz gıceler
tā şubha dek
Bülbüli bī-ñvāb iden bu āh u
zārumdur benüm

420. bu:

Gazel 2404

Mısra: 12

"Bu" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî gül yüzüñsüz gıceler
tā şubha dek
Bülbüli bī-ñvāb iden bu āh u
zārumdur benüm

421. bu:

Gazel 2405

Mısra: 10

"Bu" işaret sıfatı.

Hicr ile oldı Muhibbî iy şanem
Mecnün-veş
Göklere çıksa ne tañ bu āh u
eğānum benüm

422. bu:

Gazel 2407

Mısra: 4

"Bu" işaret sıfatı.

'İşk için Ferhād ile Mecnün'a kim
teslīm ider
Kalsalar bu devre dirler baña
üstādum benüm

423. bu:

Gazel 2409

Mısra: 6

"Bu" işaret sıfatı.

Başumdan 'aql gidüp dīvāne
oldum
Bu āhum zencīrin boynuma
dakdum

424. bu:

Gazel 2409

Mısra: 8

"Bu" işaret sıfatı.

Olısar bir kefen didüm naşibün
Dilā bu mülk ü mālī hep bırakdum

425. bu:

Gazel 2410

Mısra: 10

"Bu" işaret sıfatı.

Hāşa lillāh kim kapuñdan anı
mahrūm idesin
Bu Muhibbî nūñ murādı bu-durur
senden hemİN

426. bu:

Gazel 2411

Mısra: 4

"Bu" işaret sıfatı.

Eşk-i çeşmümden yıkılsa şehr-i ten
olmaz 'aceb
Hāne mi vardur hārāb olmaya bu
seylābdan

427. bu:

Gazel 2411

Mısra: 8

"Bu" işaret sıfatı.

Bī-vefādur mäh-rūlar didiler dünya
gibi
Ben ezel gūş itmişem bu sözleri
aħbābdan

428. bu:

Gazel 2413

Mısra: 8

"Bu" işaret sıfatı.

İy dōst n'ola yüzüme ger bir güle
baksan
Bu cevr ü cefā āteşine niçe yanam
ben

429. bu:

Gazel 2414

Mısra: 5

"Bu" işaret sıfatı.

Tiğünla çal bu başımı tā sūz-ı dil
kemter ola
Keşf eyle sakf-ı hāneyi düşmişdür
āteş-i derūn

430. bu:

Gazel 2415

Mısra: 6

"Bu" işaret sıfatı.

Beni luţfuñla bir gün itmedūñ yād
Dirġā olmadı bu hıcre pāyān

431. bu:

Gazel 2415

Mısra: 7

"Bu" işaret sıfatı.

Bu bahtım gibi āhır düşmen olduñ
İdeyim tā ölince āh u eġān

432. bu:

Gazel 2415

Mısra: 11

"Bu" işaret sıfatı.

Bu dil vīrānesi tārik olupdur
Togup şem' ol aña iy māh-ı tābān

433. bu:

Gazel 2421

Mısra: 4

"Bu" işaret sıfatı.

Düşde görem uyhu yüzini meger
şimden girü
Hvāba varmak mı gele bu çeşm-i
pür-hūnābdan

434. bu:

Gazel 2422

Mısra: 9

"Bu" işaret sıfatı.

Bu Muħibbī olalı kūy-ı ħarābātuñ
eri
Tutdı başdan yine āvāralıġı
pīşelerin

435. bu:

Gazel 2423

Mısra: 5

"Bu" işaret sıfatı.

Beñzedürler kevkebe bu kaţre
kaţre eşkümi
Penbe-i dāġum gören dir aña māh-ı
āsümān

436. bu:

Gazel 2423

Mısra: 8

"Bu" işaret sıfatı.

Fırkatūñle ger ölem cānā vaşıyyet
eylerem
İlerūñe ideler bu üstühvānum
armagan

437. bu:

Gazel 2423

Mısra: 9

"Bu" işaret sıfatı.

Bu Muħibbī dem-be-dem şı' rini
rengin eyledi
Ṭab'ımı mevzūñma dinse n'ola
Selmān-ı zamān

438. bu:

Gazel 2424

Mısra: 2

"Bu" işaret sıfatı.

Vāz gelmem ölür-isem yine
cānānumdan
Gāh olur usanuram gerçi ki bu
cānumdan

439. bu:

Gazel 2426

Mısra: 7

"Bu" işaret sıfatı.

Sakin bu dār-ı dünyāya gönül
virme ħazer eyle
Nazar eyle ki rüşendür ħaţası çok
şevābından

440. bu:

Gazel 2426

Mısra: 10

"Bu" işaret sıfatı.

Nazar eyle şeb ü rūza biri gelse
biri gider
Muħibbī'ye ħaber virür bu dehrūñ
inķilābından

441. bu:

Gazel 2427

Mısra: 8

"Bu" işaret sıfatı.

Biñ sü'āl itsem dönüp virmez
cevāb
Bu ne istignā olur açmaz dehen

442. bu:

Gazel 2430

Mısra: 6

"Bu" işaret sıfatı.

Naķş kıldım iy şanem dilde
ħayālūñ naķşını
Tañ mıdır dirsem eger bu sīneme
büĥāne ben

443. bu:

Gazel 2430

Mısra: 8

"Bu" işaret sıfatı.

Yanuma düşmiş gider derd ü belā
sāyem gibi
Sanmañuz tenhā varam bu vād-i
hicrāna ben

444. bu:

Gazel 2431

Mısra: 4

"Bu" işaret sıfatı.

Her sözinde nāzük ü rengin ma'āñi
bulma
İşidenler diyeler bu söz degül dürr-
i semin

445. bu:

Gazel 2431

Mısra: 11

"Bu" işaret sıfatı.

Vird idinmiş gülşen içre bu sözi
meh-pāreler
Ĥāzihi cennāti 'adnin fādĥulūhā
ĥālidin

446. bu:

Gazel 2431

Mısra: 13

"Bu" işaret sıfatı.

Okıdı bu beyti gülşende Muħibbī
subĥ-dem
Eyledi bülbüller āhengi veli şavt-ı
ĥazin

447. bu:

Gazel 2432

Mısra: 11

"Bu" işaret sıfatı.

Faĥr kılmaz bu Muħibbī başı irse
göklere
Āsitānuñda murādı budur ola
kemterin

448. budur: -dur

Gazel 2432

Mısra: 12

"Bu" işaret zamiri.

Faĥr kılmaz bu Muħibbī başı irse
göklere
Āsitānuñda murādı budur ola
kemterin

449. bunuñ: -nuñ

Gazel 2433

Mısra: 4

"Bu" işaret zamiri.

Ġam meclisinde her ki benüm
nâlem işide
Eydür ki nâlesini bunuñ nâya
virmezsin

450. **bu:**
Gazel 2435
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Şân 'at-ı 'ışkı ne mümkün başa ilte
degme kes
Olmayınca bu belâ kühsârı içre
kühken

451. **bu:**
Gazel 2435
Mısra: 10
"Bu" işaret sıfatı.

Zîver-i dünyâya meyl itme
Muhibbî key sakın
Kime kılmışdur vefâ saña kıla bu
pire-zen

452. **bu:**
Gazel 2436
Mısra: 5
"Bu" işaret sıfatı.

'İşk şâhı ikide birde bu gönlüm
şehrine
Gönderüp ğam leşkerin yagma ider
eyler akın

453. **bu:**
Gazel 2437
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Mürde iken bulsalar Ferhâd u
Mecnûn ger hayât
Öğrenürlerdi gelüp benden bu
'ışkuñ şân'atin

454. **bu:**
Gazel 2437
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî kâsd iderse n'ola şî'r-i
Ġusrev'e
Kişi 'âlemde bülend itmek
gerekdür himmetin

455. **bunuñ:-nuñ**
Gazel 2438
Mısra: 10
"Bu" işaret zamiri.

'İşk yayın iy Muhibbî hoş çeker
merdânesin
Kim-durur tākāt getüre çeke bunuñ
şiddetin

456. **bu:**
Gazel 2440
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Zülfî zencürine tolaşduñ yine bir
dilberüñ
İy dil-i divâne bu 'âlemde
uslanmaz mısın

457. **bu:**
Gazel 2440
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî gülşen-i hüsnüñ
temâşâ eylesün
Dilberâ hüsnüñ gülün âhir sola
sanmaz mısın

458. **bu:**
Gazel 2442
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Ġam leşkerini cem' idüben geldi
üstüme
İtdi harâbe âh bu gönlüm vilâyetin

459. **bü:**
Gazel 2444
Mısra: 12
Koku.

Hâller kim görünür rüyında sanki
hâl-i müşğ
Toldı 'âlem bü ile zülf-i
mu'anberdür bugün

460. **bu:**
Gazel 2445
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî sözleri gevher-durur
mengüş idin
Alma cânâ boynuna dürr-i semînüñ
minnetin

461. **bu:**
Gazel 2448
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Leblerinden istesem dermân beni
'ayb eylemeñ
Bu cihânda hasta mı var istemeye
şihhatin

462. **bu:**
Gazel 2448
Mısra: 11
"Bu" işaret sıfatı.

Bu cihâna bir kez aldandım yine
aldanmazam

İçmişem ben hasta anuñ döne döne
şerbetin

463. **bu:**
Gazel 2449
Mısra: 4
"Bu" işaret sıfatı.

'İşk cāmın nüş idüp düşdüm belâ
şahrāsına
Dür olalıdan nigārum bu dil-i
mehcürdan

464. **bu:**
Gazel 2449
Mısra: 5
"Bu" işaret sıfatı.

Pâdişâh-ısañ bu pendüm güş kıl
zulm eyleme
Gör Süleymân kaçmayuban aldı
pendi mürdan

465. **bu:**
Gazel 2449
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Nây gibi gıll u ğışdan kalbünü eyle
tehî
Hiç işitmedüñ mi sen bu nükteyi
tanbürdan

466. **bu:**
Gazel 2450
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Dür olalı gün yüzüñden bu
Muhibbî döstüm
Giceler bülbül gibi turmaz kılır âh
u figân

467. **bu:**
Gazel 2452
Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

Çeşm-i ser-mestüñ midür her dem
beni bîmâr iden
La'l-i cân-bağşuñ midur bu
derdüme tîmâr iden

468. **budur:-dur**
Gazel 2452
Mısra: 4
"Bu" işaret zamiri.

Sen gül-i ra'nâyı gördüm seyr
iderken gülşeni
Âh idüp didüm budur dil bülbülünü
zâr iden

469. **bu:**
Gazel 2452

Mısra: 9
" Bu" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî gibi var mı 'ışk ara
'ışk eri
Naqd-i cânı virüben derd ü gamı
bâzâr iden

470. bu:
Gazel 2453
Mısra: 3
" Bu" işaret sıfatı.

Kalsaydı bu zamâna Ferhâd u
Kays u Vâmîk
Benden gelüp sorardı her biri 'ışk
zamîrin

471. bu:
Gazel 2453
Mısra: 5
" Bu" işaret sıfatı.

Bu tende dâğum-ıla döndüm
peleng-i kûha
Bu rüy-ı zerdüm-ile 'ışk bîşesinde
şîrin

472. bu:
Gazel 2453
Mısra: 6
" Bu" işaret sıfatı.

Bu tende dâğum-ıla döndüm
peleng-i kûha
Bu rüy-ı zerdüm-ile 'ışk bîşesinde
şîrin

473. bu-y-ımış:-(y)ı, -miş
Gazel 2454
Mısra: 7
" Bu" işaret zamiri.

Kısmet bu-y-ımış çünkü dilâ rüz-ı
ezelde
Âh eyleyelüm bir yaña sen bir
yaña hem ben

474. bu:
Gazel 2456
Mısra: 3
" Bu" işaret sıfatı.

Bu 'ışkuñ kârı bir kâra cihânda
beñzemez gördüm
Anuñcün döstlar geçdüm cihânuñ
cümle kârından

475. bu:
Gazel 2456
Mısra: 10
" Bu" işaret sıfatı.

Bahâr u büstânı çün hazân olmak
muqarrerdür

Dilâ geç bu cihânuñ gülsitânından
baharından

476. bu:
Gazel 2459
Mısra: 9
" Bu" işaret sıfatı.

Dil virelden bu Muhibbî zülfinüñ
zencirine
Dönmişem mecnûna ammâ gün-
be-gün artar cünün

477. bu:
Gazel 2462
Mısra: 1
" Bu" işaret sıfatı.

Degül hâlî bu dîde gerçi nemden
Ne gam hâlî degül bir lahza
demden

478. bu:
Gazel 2464
Mısra: 9
" Bu" işaret sıfatı.

Hîç dil halâş olur mı bir dem bu
derd ü gamdan
Ġam leşkeri çün eyler her dem aña
şebîhün

479. bu:
Gazel 2466
Mısra: 5
" Bu" işaret sıfatı.

Gül yüzünden dūr olalı bu gönül
bûlbûl gibi
Ġiceler tâ şubha dek hâlî degül
feryâddan

480. bu:
Gazel 2466
Mısra: 8
" Bu" işaret sıfatı.

La'l-i şîrînüñe cânâ ben niçe cân
virmeyem
Bu tārîk-i 'ışkda eksük miyem
Ferhâd' dan

481. bu:
Gazel 2466
Mısra: 13
" Bu" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî'yi 'aceb añmaz mı ki
ol seng-dil
Bir nefes hergiz anuñ gitmez
hayâli yâddan

482. bu:
Gazel 2467
Mısra: 6
" Bu" işaret sıfatı.

'Ömr oldur geçe mañbûb u meyle
Ne hâşıl yohsa bu mülk-i fenâdan

483. bu:
Gazel 2470
Mısra: 2
" Bu" işaret zamiri.

Serverâ serv-kâmet olmuşsin
Togrısı bu kıyâmet olmuşsin

484. bu:
Gazel 2471
Mısra: 2
" Bu" işaret sıfatı.

Ben umardum ki seni derdüme
dermân idesin
Ka'be küyuñda bu ben dervîşi
kurbân idesin

485. bu:
Gazel 2471
Mısra: 8
" Bu" işaret sıfatı.

Ġiceler tâ şubha dek 'ışk âteşiyle
yakuban
Çın şehir bu gözlerüm yaşını
bârân idesin

486. bu:
Gazel 2471
Mısra: 10
" Bu" işaret sıfatı.

Ruñları şevkine diyüp iy Muhibbî
ter gazel
Yaraşır bu nazmuñı solmaz
gülistân idesin

487. bu:
Gazel 2472
Mısra: 1
" Bu" işaret sıfatı.

İy döst neler geçti bu 'ışk-ıla
serimden
Hün-ı cigerüm akdı gelüp
dîdelerümden

488. bu:
Gazel 2472
Mısra: 6
" Bu" işaret sıfatı.

'Uşşâka didüm tehlikedür
ma'reke-i 'ışk
Çoklar güzerân eylediler bu
haberümden

489. bu:
Gazel 2473
Mısra: 8
" Bu" işaret sıfatı.

Şâne ile zülfünü yine perîşân
eyledün
Bu sebebden ehl-i dil niçe perîşân
olmasun

490. **bu:**
Gazel 2475
Mısra: 3
"Bu" işaret sıfatı.

Kimseye bâkî degüldür çünkü bu
hüsn ü cemâl
Kıl vefâ iy bî-vefâ hüsn ü cemâlün
var-iken

491. **bunlara: -n, -lar, -a**
Gazel 2475
Mısra: 10
"Bu" işaret zamiri.

İy Muhibbî atlas u dîbâ vü zer-baft
ü harîr
Bunlara meyl eyleme üstünde
şâluñ var-iken

492. **bu:**
Gazel 2476
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Kim görse bu elfâz-ıla nazmuñı
Muhibbî
Taşınlar idüp diye ki yig dürr-i
'Aden'den

493. **bu:**
Gazel 2477
Mısra: 4
"Bu" işaret zamiri.

Görüp aldanma dünyâya
müzeyyen nakş u taşvîrin
Bu fânîdür geçer tizcek arayup iste
nakşâşın

494. **bu:**
Gazel 2478
Mısra: 3
"Bu" işaret sıfatı.

Bu dil gerdüna olaldan müşâbih
İniler nâle eyler hem çü gerdün

495. **bu:**
Gazel 2478
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Hikâyet eylesem derd-i derünüm
Dağı artar olur bu derdüm ezün

496. **bu:**
Gazel 2481
Mısra: 6
"Bu" işaret sıfatı.

Ölürsem âsitânunda nigârâ derd ü
hasretle
Yidür bu üstühvânımı seg-i
küyüña aş olsun

497. **bu:**
Gazel 2481
Mısra: 7
"Bu" işaret sıfatı.

Lebinün cür'asın içdüm birez fâş
oldı bu derdüm
Tolu sun sâgârı sâkî kalan derdüm
de fâş olsun

498. **bu:**
Gazel 2481
Mısra: 10
"Bu" işaret sıfatı.

Muhibbî virmeyem dirdüm didi
meh-rûlara hergiz
Beni yoldan çıkarın âh bu gözi ile
o kaş olsun

499. **bu:**
Gazel 2484
Mısra: 4
"Bu" işaret sıfatı.

Göreliden gün yüzün hâyranuñ
oldum
Benüm bu hâlüme halk oldu hayrân

500. **bu:**
Gazel 2485
Mısra: 4
"Bu" işaret sıfatı.

Cüylar dîvâne olmuşdur ki zencîrin
sürür
Anı bu hâle bırakmadı meger serv-
i revân

501. **bu:**
Gazel 2487
Mısra: 1
"Bu" işaret sıfatı.

Biñ kerre yıkdı bu dil-i mahzün
hânesin
Âhir belürsüz itdi bu hâne
nişânesin

502. **bu:**
Gazel 2487
Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

Biñ kerre yıkdı bu dil-i mahzün
hânesin
Âhir belürsüz itdi bu hâne
nişânesin

503. **bu:**
Gazel 2492

Mısra: 1
"Bu" işaret sıfatı.

Çıksa âhum tañ mıdur bu sîne-i
şâd-çâkden
Zâhir olur düdlar âteş kona
hâşâkden

504. **bu:**
Gazel 2492
Mısra: 3
"Bu" işaret sıfatı.

Bu kerâmet mi degül Mecnün'a
kuşlar cem' olup
Kaçmaya şîr ü peleng ol 'âşık-ı bî-
bâkden

505. **bu:**
Gazel 2492
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Bitürür dürlü şükûfe her biri bir
nev'de
Bu ne hikmet cümlesi bir su-y-ıla
bir hâkden

506. **bu:**
Gazel 2492
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

'İşk-ıla âşüfte olsa bu Muhibbî tañ
degül
Gördü hüsnün şüretin âyine-i
idrâkden

507. **bu:**
Gazel 2493
Mısra: 13
"Bu" işaret sıfatı.

İy Muhibbî bu tarîk-ı 'ışkda 'âşık
degül
Gözleyüp mihr ü vefâ cevri ü cefâ
az isteyen

508. **bu:**
Gazel 2494
Mısra: 2
"Bu" işaret sıfatı.

Sâkiyâ def-i humâr itsün şarâb
eglenmesün
Derd-i serden var bu dilde iztirâb
eglenmesün

509. **bu:**
Gazel 2495
Mısra: 3
"Bu" işaret zamiri.

Döstüm girmeyesin ele elünden bu
gelür

Lık bu gelmez elünden ki
gönülünden çıkasın

510. **bu:**
Gazel 2495
Mısra: 4
"Bu" işaret zamiri.

Döstüm girmeyesin ele elünden bu
gelür
Lık bu gelmez elünden ki
gönülünden çıkasın

511. **bu:**
Gazel 2495
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Zülfi zencirine düşdüñse halâş
istemegil
Bu delülikle dilâ niçesi gülden
çıkasın

512. **budur:-dur**
Gazel 2495
Mısra: 9
"Bu" işaret zamiri.

Hüblık resmi budur eyle
Muhibbî'ye cefâ
Bu degül mihr ü vefâ kılup uşülden
çıkasın

513. **bu:**
Gazel 2495
Mısra: 10
"Bu" işaret zamiri.

Hüblık resmi budur eyle
Muhibbî'ye cefâ
Bu degül mihr ü vefâ kılup uşülden
çıkasın

514. **bu:**
Gazel 2496
Mısra: 5
"Bu" işaret sıfatı.

Bu demi hõş gör benefşe geydi
gevher tâcımı
Lâle almışdur ele tolu şarâb-ı
ergüvân

515. **budur:-dur**
Gazel 2497
Mısra: 4
"Bu" işaret zamiri.

Nâzuñ arturduñ yine günden güne
iy serv-i nâz
Dilegüm budur seni başdan başa
nâz olasın

516. **bu:**
Gazel 2497

Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

‘İşk-ıla Maḥmüduñ olsa bu
Muhibbî tañ midur
Ḥulḳ-ıla mümtâz olup ḥüsñ-ile
Âyâz olasın

517. **bu:**
Gazel 2498
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî kuş dilin söyler
Süleymân devridür
Bilmez andan gayrı kimse ehl-i
‘irfânüñ dilin

518. **bu:**
Gazel 2499
Mısra: 1
"Bu" işaret sıfatı.

Gör nice cevlan ider bu dil
semendin gözle sen
Ehl-i ‘işka bend için zülfi
kemendin gözle sen

519. **bu:**
Gazel 2500
Mısra: 9
"Bu" işaret sıfatı.

Açup bu sinem tahtasın dökdüm
sirişküm noktasın
Bilmege ‘işkuñ nüktesin remmâl
olayın bir zamân

520. **bu:**
Gazel 2001
Mısra: 7
"Bu" işaret sıfatı.

Niçeye dek agladursın hicr-ile bu
ḥastayı
Cevr-ise ḥadden geçüpdür bârî luṭf
it cânüm al

521. **bu:**
Gazel 2082
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Dili hõş idelüm çemende varup
Olmadın bu cihân ḥarâb içelüm

522. **bu:**
Gazel 2330
Mısra: 14
"Bu" işaret sıfatı.

Ḥusrev ü Ḥâfiz ider şî'r-i
Muhibbî'yi pesend
Câmî taḥsîn ide ger görse bu
nazm-ı ḥasenüm

523. **bu:**
Gazel 2424
Mısra: 8
"Bu" işaret sıfatı.

Vâdî-i ğamda yine süz-ıla âhum
‘alemi
Dikilür göklere bu sine-i
süzânundan

524. **bu:**
Gazel 2495
Mısra: 2
"Bu" işaret işaret zamiri.

Râh-ı ‘işkuñda görüp ‘âşıkı yoldan
çıkasın
Bir bu kim kana girüp bir bu
kuldân çıkasın

525. **bu:**
Gazel 2495
Mısra: 2
"Bu" işaret işaret zamiri.

Râh-ı ‘işkuñda görüp ‘âşıkı yoldan
çıkasın
Bir bu kim kana girüp bir bu
kuldân çıkasın

bu gün:

1. **bu gün:**
Gazel 2159
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
İçinde bulunulan gün, içinde
bulunulan zaman.

‘Âşık-ı rindem bu günü virmezem
ben yarına
Zâhidâ şahidle meyden sanma
perhîz eyleyem

bu kadar:

1. **bu kadar:**
Gazel 2014
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Sayı, nicelik, değer, güç,
derece vb. bakımından büyük ve
aşırı olan, aşırı bir biçimde.

Bu kadar rağbet mi bulurdı eger
Ger zamânı olmasa bir ay gül

2. **bu kadar:**
Gazel 2030
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Bu ölçüde, bu miktarda. ||
Bunca.

Gülşen içre ger ‘izâr-ı yârdan reng
almasa

‘Âlem içre bulmaz-ıdı bu kadar
i’zâz gül

3. bu kadar:
Gazel 2193

Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Bu ölçüde, bu miktarda,
bunca.*

Görüp şem‘-i cemâlünü olup
pervâne rağs itdüm
Yakup bu cân-ı şîrîni kül itdüm bu
kadar kıldum

4. bu kadar:
Gazel 2241

Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Bunca.

Muhibbî işidüp âhum didi
küyumda bu kadar
Didüm ‘ışkuñla iy bed-ñü senüñ
çokdan giriftâram

5. bu kadar:
Gazel 2461

Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Bunca.

Hîç olur mı kim diyem ben gül‘-
izârı sevmezim
Bu kadar vardur diyem yanuñda
ñârı sevmezsin

6. bu kadar:
Gazel 2479

Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Bu ölçüde, bu miktarda.

Gün gibi yine tulü‘ itdi o meh-rû
ñâeneden
Ummaz-ıdum bu kadar luñfi ben ol
cânâeneden

budağ:

1. budağın:-ı, -n
Gazel 2489
Mısra: 8
Fidan,dal.

İrmeden serv-ğad-i yâra eger ölür-
isem
Suyum ısıtmag-ıçun serv budağın
yakasın

budur:

1. budur:
Gazel 2014
Mısra: 3
Böyledir, bu şekildedir.

Derd-ile inledüğü budur hezâr
Hâr elinden pâredür a‘zâ-yı gül

2. budur:
Gazel 2064

Mısra: 2
*"Böyledir, bu şekildedir,
böyle " anlamlarına gelen "bu"
işaret sıfatının bildirme eki almış
şekli.*

Turmaz artar gam gubârın yiyeli
ñayrânlıgum
Tekye-i ‘ışk içre abdâlam budur
‘üryânlıgum

3. budur:
Gazel 2095

Mısra: 1
*"Böyledir, bu şekildedir,
böyle " anlamlarına gelen "bu"
işaret sıfatının bildirme eki almış
şekli.*

Olayım rüsâ-yı halk iy dil budur
kânum benüm
Cânımı hicr odına yakdı dil-
ârânum benüm

4. budur:
Gazel 2163

Mısra: 7
*"Böyledir, bu şekildedir,
böyle " anlamlarına gelen "bu"
işaret sıfatının bildirme eki almış
şekli.*

Budur zıkrüm budur fikrüm ki
dehri ãabbeye almam
Cihânuñ ziynetinden hem bî-
ñamdi‘ llâh ki bîzâram

5. budur:
Gazel 2163

Mısra: 7
*"Böyledir, bu şekildedir,
böyle " anlamlarına gelen "bu"
işaret sıfatının bildirme eki almış
şekli.*

Budur zıkrüm budur fikrüm ki
dehri ãabbeye almam
Cihânuñ ziynetinden hem bî-
ñamdi‘ llâh ki bîzâram

6. budur:
Gazel 2178

Mısra: 2
*"Böyledir, bu şekildedir,
böyle " anlamlarına gelen "bu"
işaret sıfatının bildirme eki almış
şekli.*

Ñâk-i pâya devlet el virse eger
sürsem yüzüm

Sen şefâ‘at kânısın ancak budur
virdüm sözüüm

7. budur:
Gazel 2178

Mısra: 8
*"Böyledir, bu şekildedir,
böyle " anlamlarına gelen "bu"
işaret sıfatının bildirme eki almış
şekli.*

Gerçi kim ãahruñ kavîdür
rahmetüñ gâlib aña
Bir bölük üftâde budur içümüzde
söz bizüm

8. budur:
Gazel 2088

Mısra: 4
*"Böyledir, bu şekildedir,
böyle " anlamlarına gelen "bu"
işaret sıfatının bildirme eki almış
şekli.*

Bu ‘acebdür halk isterler benüm
dermânımı
Lîk derdümi benüm fikrüm budur
efzün idem

bugün:

1. bugün:
Gazel 2018

Mısra: 2
Bu devirde, bu zamanda.

Câme-i sebz ile geydi tâc-ı gevher-
bâr gül
Gülşen içre oldu ezhâra bugün
serdar gül

2. bugün:
Gazel 2050

Mısra: 9
Bu devirde, bu zamanda.

Muhibbî çünkü kul olduñ bugün
çün u çerâdan geç
Senüñ neñ vardur arada hemân
emrine fermân ol

3. bugün:
Gazel 2131

Mısra: 10
Bu devirde, bu zamanda.

Eşk-i çeşmümdür sipâhum sine
tabl âhum ‘alem
Ñamdü-lillâh kim bugün mülk-i
gamuñ sultânyam

4. bugün:
Gazel 2145

Mısra: 4
Bu devirde, bu zamanda.

Günâhumdan umaram kim beni
'ışk âbî pāk ide
Anuñçün togrıluş geldüm bugün
'ışkuñ yolından hem

5. **bugün:**

Gazel 2147

Mısra: 3

Bu devirde, bu zamanda.

Geydüm iħrāmı ħarīm-i kūyma
vardum bugün
Terk idüp varlık libāsın cümle
'üryān olmuşam

6. **bugün:**

Gazel 2152

Mısra: 4

Bu devirde, bu zamanda.

Kankı taş katıysa başın aña döğsün
kühken
Başa iltüm san'at-ı 'ışkuñ bugün
üstādıyam

7. **bugün:**

Gazel 2195

Mısra: 3

Bu devirde, bu zamanda.

Bugün gül şevkine bülbül ider
feryād-ıla zārı
Görelen gün yüzün cānā saña
karşu hezār oldum

8. **bugün:**

Gazel 2205

Mısra: 5

Bu devirde, bu zamanda.

Ħamdü-lillāh ki bugün oldum
ta'alluğdan berī
'İşkdan ġayrı ħamusın cümle
berbād eyledüm

9. **bugün:**

Gazel 2246

Mısra: 6

Bu devirde, bu zamanda.

Ħastayam kapuña geldüm uma
derdüme devā
Derdlüye dermān idersin sen
bugün ħāzık ħekīm

10. **bugün:**

Gazel 2325

Mısra: 3

Bu devirde, bu zamanda.

Leylī zülfünün ħayāliyle bugün
Mecnün gibi
Deşt-i ġamda olmuşam āvāre
bilmen n'eyleyem

11. **bugün:**

Gazel 2360

Mısra: 3

Bu devirde, bu zamanda.

Salup dil şāhinin yine bugün
'ışkuñ hümasına
Değülken kimsenün şaydı 'aceb
a'lā şikār aldum

12. **bugün:**

Gazel 2384

Mısra: 9

Bu devirde, bu zamanda.

Bugün meydān-ı 'ışk içre Muħib
dīvāne olmuşdur
Anuñçün başa āhumdan siyeh bir
dāne per çekdüm

13. **bugün:**

Gazel 2398

Mısra: 6

Bu devirde, bu zamanda.

Ola kim bād-ı şubħ ilte bu ħāküm
kūyma yārūñ
Bugün seng-i cefā-y-ıla döğilüben
ğubār oldum

14. **bugün:**

Gazel 2420

Mısra: 8

Bu devirde, bu zamanda.

Tişe-i āh-ıla yap yap keseyim kūh-
ı ġamı
Kühkenlikde bugün kendümi
Ferhād ideyin

15. **bugün:**

Gazel 2451

Mısra: 7

Bu devirde, bu zamanda.

Ğülşene meşşāta olmuşken bugün
bād-ı seħer
Ħayfdur kim 'ākıbet berbād ider
rüz-ı ħazān

16. **bugün:**

Gazel 2458

Mısra: 5

Bu devirde, bu zamanda.

Hem-cenāh olur bugün 'Ankā-yı
küh-ı Ķāf-ıla
Āşiyān-ı vādī-i dehre girüben ferd
olan

17. **bugün:**

Gazel 2200

Mısra: 8

*Bugün, bu dünyada, bu
devirde, bu zamanda.*

Ferdā şarāb-ı kevsere meyl itmeye
göñül
İy dōst eger cür'a-i cāmuñ bugün
keşüm

18. **bugün:**

Gazel 2107

Mısra: 8

*Bu devirde, bu
zamanda, bugün.*

Dōstum vaşluñ ümīdine bu göñlüm
şāddur
Zerre deñlü 'aynuma gelmez
bugün hicrān benüm

19. **bugün:**

Gazel 2161

Mısra: 6

*İçinde bulunulan gün, içinde
bulunulan zaman dilimi.*

Egerçi ħastā-dil idüm lebinden bir
cevāb aldum
Bi-ħamdi 'ilāh bu derdümi bugün
dermāna tapşurdum

20. **bugün:**

Gazel 2162

Mısra: 3

*İçinde bulunulan gün, içinde
bulunulan zaman dilimi.*

Sipāhum derd ü miħnetdür gözüm
yaşı-durur mālüm
Gedā-y-iken bi-ħamdi 'llāh bugün
ben şāh-ı 'ışk oldum

21. **bugün:**

Gazel 2123

Mısra: 10

*İçinde bulunulan günde. ||
İçinde bulunulan zaman.*

Gel Muħibbī idelüm meclise meh-
rūları cem'
Soħbeti ya'nī bugün dār-ı selām
eyleyelüm

22. **bugün:**

Gazel 2138

Mısra: 2

İçinde bulunulan zaman.

Ħum dibin mesken idindüm çünkü
şāhib-bādeyem
Ol sebebden ġuşşa vü ġamdan
bugün āzādeyem

23. **bugün:**

Gazel 2167

Mısra: 5

*İçinde bulunulan gün, içinde
bulunulan zaman.*

Koşup şeb-dîz-i zülfiyle bugün
gülğün eşkümi
Baña pādâş olmadı bu 'ışkuñ
öñdülün aldum

24. **bugün:**

Gazel 2292

Mısra: 9

İçinde bulunulan zaman:.

Tayanursa n'ola zāhid bugün ger
zūhd ü takvāya
Muhibbî buna mesned tevekkül
ben İlah itdüm

25. **bugün:**

Gazel 2298

Mısra: 5

Bu devirde, bu

zamanda,bugün.

Bir saçı leylî firâkından bugün
Mecnūñ-var
Düşüben vādilere kendümi rüsvā
eyledüm

26. **bugün:**

Gazel 2396

Mısra: 9

Bu devirde, bu

zamanda,bugün.

Bugün 'ām itdi dilber ni'metin
Muhibbî Kāys-veş sindi çanagum

27. **bugün:**

Gazel 2408

Mısra: 5

Bu devirde, bu

zamanda,bugün.

Ger riyyā vü zerğden geçseñ eyā
zāhid bugün
Defter-i 'irfāna aduñ yazamazsın
bilürem

28. **bugün:**

Gazel 2425

Mısra: 2

Bu devirde, bu zamanda.

Elünde bezm-i gülşende tutarsın
bāde beñzersin
Anuñçün guşşa vü ğamdan bugün
āzāda beñzersin

29. **bugün:**

Gazel 2429

Mısra: 1

Bu devirde, bu zamanda.

Bugün çün rismān kākül saçı
zencir olasın sen
Neden dīvāneler haqqında pür
tağsır olasın sen

30. **bugün:**

Gazel 2444

Mısra: 1

İçinde bulunulan zaman, gün.

'İyd irişdi çün tavāf-ı küy-ı

dilberdür bugün

Ka'be'dür küyü baña bil hacc-ı

ekberdür bugün

31. **bugün:**

Gazel 2444

Mısra: 2

İçinde bulunulan zaman, gün.

'İyd irişdi çün tavāf-ı küy-ı

dilberdür bugün

Ka'be'dür küyü baña bil hacc-ı

ekberdür bugün

32. **bugün:**

Gazel 2444

Mısra: 4

İçinde bulunulan zaman, gün.

Eylemezseñ 'iyd-i adhā irdi ger

qurbān beni

Hey yoluñda öldüğüm ölmek

muqarrerdür bugün

33. **bugün:**

Gazel 2444

Mısra: 6

İçinde bulunulan zaman, gün.

Döstüm 'uşşakı ko küyuñu itsünler
tavāf

Ehl-i hac maşşüdına irdügi

demlerdür bugün

34. **bugün:**

Gazel 2444

Mısra: 8

İçinde bulunulan zaman, gün.

'İyde irdi her kişi şādān u ħandān
seyr ider

Ben seni gördüm benim 'iydüm

mükerrerdür bugün

35. **bugün:**

Gazel 2444

Mısra: 12

İçinde bulunulan zaman, gün.

Ĥaller kim görünür rüyında sanki

ĥāl-i müşğ

Toldı 'ālem bū ile zūlf-i

mu'anberdür bugün

36. **bugün:**

Gazel 2444

Mısra: 14

İçinde bulunulan zaman, gün.

'İydeğhe ol şehūñ pāyına çün
sürdüñ yüzün
Devlet el virdi Muhibbî baht
yāverdür bugün

37. **bugün:**

Gazel 2477

Mısra: 5

*Bu devirde, bu
zamanda,bugün.*

Bugün ser-bāz-ı 'ışk olmuş diler
ilte işin başa
Keser anuñ için Ferhād cihānuñ
tag-ıla taşın

38. **bugün:**

Gazel 2444

Mısra: 10

*Bu devirde, bu zamanda,
bugün.*

Geldiler bilsem kime devlet
müyesserdür bugün
Her yañadan ehl-i 'ışk küyına
qurbān olmağa

buhul:

1. **buhul:--t, -**

Gazel 2023

Mısra: 7

Hasislik, pintilik, cimri.

Zāhidā gel buhlı ko dime
benümdür cenneti
Hiç bunı işitmedüñ mi cennete
girmez baĥıl

bük-:

1. **büküp:-üp**

Gazel 2306

Mısra: 10

Eğmek.

İy Muhibbî ol kemān ebru

ğamından 'ākıbet

Māh-ı nev gibi büküp bu qaddümi
ğam eyledüm

2. **büküp:-üp**

Gazel 2279

Mısra: 7

Eğmek.

Eger 'ışk-ıla bu devrān büküp
qaddümi ya itse
Ölüp dirilürem ammā o kaşı yādan
el çekmem

3. **büküben:-iben**

Gazel 2293

Mısra: 12

Eğmek.

Atalum yine bu āh oklarını
Büküben kıddümüzi ya olalum

4. **büküp:-üp**
Gazel 2352

Mısra: 8
Eğmek, iki büküm etmek.

İy felek turmaz geçer sakın tokuz
kalkanuñı
Āhum oklarına bu kıddüm büküp
yā eylesem

bükil:-

1. **bükilen:-en**
Gazel 2180

Mısra: 6
*Eğrilmek, eğilmek, inhina
etmek.*

Atmaga āh oklarını her şehir
eflake çün
Miñnet ile bükilen bu kıddümi ben
ya kılam

2. **bükilüp:-üp**
Gazel 2294

Mısra: 13
Eğrilmek, eğilmek.

Bükilüp kıddüm olaldan iy
Muñibbī yā benem
'Arşa-i 'ışık içre her dem ataram āh
okların

bul:-

1. **bulmadılar:-ma, -dı, -lar**
Gazel 2341

Mısra: 7
*Aradığımı elde etmek,
aradığına rastlamak.*

Hİç kes deryā-yı 'ışkuñ bulmadılar
'umkıñı
Ben irişdüm baña sor ol bañr
içinde mähıyem

2. **bulmaya:-ma, --(y)a, -**
Gazel 2005

Mısra: 14
*Arayarak temin etmek, ermek,
ulaşmak, ele geçirmek.*

Leşker-i ğam yine dil şehrinin
yağmaladı çün
Çäre bulmaya Muñibbī ola bī-çäre
gönül

3. **bulmasa:-ma, --sa**
Gazel 2005

Mısra: 2
*(Arayarak veya rastgele) Bir
şey, bir kimse veya bir durumla*

*karşılaşmak, bulmak. II Ermek,
elde etmek, ulaşmak.*

Çün dolaşdı ser-i zülf-i siyehkāra
gönül
Haşre dek tañ mı eger bulmasa bir
çäre gönül

4. **bulmayasın:-ma, --(y)a, --sın**
Gazel 2020

Mısra: 8
*Arayarak temin etmek, ermek,
ulaşmak.*

Dem-be-dem artar cerāhat sīne-i
bīmārede
Bulmayasın gibi sen 'ālemde
merhem iy gönül

5. **bulmadum:-ma, --du, --m**
Gazel 2036

Mısra: 2
*Arayarak veya aramadan bir
şeyle, bir kimse ile karşılaşmak. ||
Bir şeyi elde etmek. || İstenilen
şeye kavuşmak, nail olmak. ||
Sağlamak, temin etmek.*

Gerçi kim kaç' eyledüm hicran
ilinde niçe yol
Bāb-ı vaşl-ı dil-rübāya bulmadum
hergiz vuşul

6. **bulmag:-mag, -**
Gazel 2044

Mısra: 3
*Bir şeyi elde etmek. ||
İstenilen şeye kavuşmak, nail
olmak. || Sağlamak, temin etmek.*

Bulmag istersen eger yāruñ vişāli
gencini
Ġayrı yirde arama ancak dil-i
vīrāna gel

7. **bulsunlar:-sun, --lar**
Gazel 2050

Mısra: 6
*Sağlamak, tedarik etmek,
temin etmek. || Arayarak temin
etmek, ermek, ulaşmak.*

Uralar ger saña fişe taħammül
eyleyüp şabr it
Ko bulsunlar murādātı cevāhir
virici kāñ ol

8. **buldı:-dı, -**
Gazel 2053

Mısra: 2
*Arayarak veya rastgele bir
şey, bir kimse veya bir durumla
karşılaşmak.*

Şīve vü nāz ile dilber ideli 'arż-ı
cemāl

Mihr ile meh gökde buldı biri naķş
biri zevāl

9. **bulmadum:-ma, -du, -m**
Gazel 2086

Mısra: 5
*Arayarak veya rastgele bir
şey, bir kimse veya bir durumla
karşılaşmak.*

Bulmadum bir çäre çäre çäre çäre
vaşluña
'Ākıbet bu yolda ben kendümi nā-
çār añladum

10. **bulur:-ur**
Gazel 2097

Mısra: 7
Bir şeyi elde etmek.

Her kişi yārā irür bulur tarīk-i
müstakīm
Ben ki gümrāham gidüpdür
ñänümānum n'eyleyem

11. **bulmuşam:-muş, -am**
Gazel 2116

Mısra: 5
*Varlığı bilinmeyen veya
mevcut olmayan bir şeyi ortaya
çıkarmak, keşfetmek, icat etmek.*

Bulmuşam gönüm ħarābında
vişālün gencini
N'eylerem ma'mürlik şimden girü
vīrān olam

12. **bulmadı:-ma, -dı**
Gazel 2149

Mısra: 3
*-e ermek, elde etmek,
kazanmak.*

'Aceb bu āteş-i sīnem şerārı
bulmadı teskīn
Gözümün yaşı içinde egerçi ğarç-ı
āb oldum

13. **bulurdı:-ur, -dı**
Gazel 2151

Mısra: 7
*Arayarak veya rastgele bir
şey, bir kimse veya bir durumla
karşılaşmak.*

Fi'l-ħakīka Ĥızr-veş bulurdı 'ömr-i
cāvidān
Leblerün öpüp iden seni derāğüş iy
şanem

14. **bulunmaz:-ın, -maz**
Gazel 2163

Mısra: 3
*Arayarak veya rastgele bir
şey, bir kimse veya bir durumla
karşılaşmak.*

Eger olmaz-ısa senden bulunmaz
derdüme dermân
Niçe yıllar-durur derde düşüp
'ışkuñla bîmâram

15. **buldum:-du, -m**

Gazel 2170

Mısra: 1

*Arayarak veya rastgele bir
şey, bir kimse veya bir durumla
karşılaşmak.*

Zencir-i ser-i zülfünü divânede
buldum
Şem'-i ruhuñuñ şevkını pervânede
buldum

16. **buldum:-du, -m**

Gazel 2170

Mısra: 2

*Arayarak veya rastgele bir
şey, bir kimse veya bir durumla
karşılaşmak.*

Zencir-i ser-i zülfünü divânede
buldum
Şem'-i ruhuñuñ şevkını pervânede
buldum

17. **buldum:-du, -m**

Gazel 2170

Mısra: 4

*Arayarak veya rastgele bir
şey, bir kimse veya bir durumla
karşılaşmak.*

Geşt eylemişem 'âlemi ben genc-i
vişâlün
Âhîr arayup bu dil-i vîrânede
buldum

18. **buldum:-du, -m**

Gazel 2170

Mısra: 6

*Arayarak veya rastgele bir
şey, bir kimse veya bir durumla
karşılaşmak.*

İkdâm idüben zülfüne el sunmadı
kimse
Bu himmeti bu cür'eti ben şânede
buldum

19. **buldum:-du, -m**

Gazel 2170

Mısra: 8

*Arayarak veya rastgele bir
şey, bir kimse veya bir durumla
karşılaşmak.*

Yârân geçürüp şadra baña bāde
sunarlar
Bu 'izzeti bu hürmeti meyhânede
buldum

20. **buldum:-du, -m**

Gazel 2170

Mısra: 10

*Arayarak veya rastgele bir
şey, bir kimse veya bir durumla
karşılaşmak.*

Her beyti Muhibbî'nün olur bir
kızıl altun
Ancak ben anuñ mislini dürdânede
buldum

21. **bulmayam:-ma, -(y)am**

Gazel 2179

Mısra: 9

Belirlemek, tespit etmek.

İy Muhibbî hiç dil-i şeydânâ
beñzer bulmayam
'Âlemi geşt eyleyüben niçe
şeydâyı görem

22. **buldı:-dı**

Gazel 2191

Mısra: 2

Erişmek, ulaşmak, varmak.

Varup luğf istedüm yâr itdi düşnâm
Cihân içinde buldı bu gönül kām

23. **buldı:-dı**

Gazel 2193

Mısra: 8

*-e ermek, elde etmek,
kazanmak.*

Hikâyet ideli la'l-i leb-i şîrîni
dildârüñ
Melâhat buldı eş'ârum hadîs çün
şeker kıldum

24. **bulmadum:-ma, -du, -m**

Gazel 2199

Mısra: 5

*Arayarak veya rastgele bir
şey, bir kimse veya bir durumla
karşılaşmak.*

Cidd ü cehd-ile vişâle bulmadum
hiç dest-res
Sâlhâ gerçi bu yolda ben tekâpü
eyledüm

25. **bula:-a**

Gazel 2244

Mısra: 4

*-e ermek, elde etmek,
kazanmak.*

Ğamzeñ okın gönder sen iy kaşı
kemân
Râhat bula sinede olan cerâhatum

26. **buldum:-du, -m**

Gazel 2252

Mısra: 5

*Kaybedilen bir şeyi tekrar
elde etmek.*

Hvâbda buldum ısırđum
leblerinden dilberi
Görinen şimdi nişân-ı zağm-ı
dendânüm benüm

27. **bul:**

Gazel 2266

Mısra: 5

*Arayarak veya rastgele bir
şey, bir kimse veya bir durumla
karşılaşmak.*

Didiler çekme cefasın ara bul bir
mihribân
Hâşa-lillâh dil didi dil dîgeri mâyil
kılâm

28. **bula:-a**

Gazel 2273

Mısra: 9

*-e ermek, elde etmek,
kazanmak.*

Kim ki cür'añı içe bula hayât-ı
ebedî
Sun berü cânuñ için biz de anı nüş
idelüm

29. **bulsalar:-sa, -lar**

Gazel 2273

Mısra: 17

*-e ermek, elde etmek,
kazanmak.*

İy Muhibbî Câmî Husrev bulsalar
tâze hayât
İşidüp taşsın iderlerdi benüm bu
gazelüm

30. **bulasın:-asın**

Gazel 2279

Mısra: 9

*Arayarak veya rastgele bir
şey, bir kimse veya bir durumla
karşılaşmak.*

Muhibbî bahra gavvâş ol bulasın
dürr-i yektâ
Egerçi pür hatar dirler direm
deryâdan el çekmem

31. **bulup:-up**

Gazel 2280

Mısra: 2

*Arayarak veya rastgele bir
şey, bir kimse veya bir durumla
karşılaşmak.*

Geh derd ü belâ vü ğam gehî hün-ı
ciger çekdüm
Mağabbet istedüm miñnet bulup
gör ben neler çekdüm

32. **bulurlar**:-ur, -lar

Gazel 2294

Mısra: 8

Arayarak veya rastgele bir şey, bir kimse veya bir durumla karşılaşmak.

Şöyle za'f oldum ki kalmadı vücudumdan eser Beni nâlemden bulurlar yoħsa nâ-peydâ benem

33. **bulup**:-up

Gazel 2298

Mısra: 12

Ermek, elde etmek, ulaşmak.

Döştlar ğavvâs olup taldum ma'ânî baħrına Niçe gevhler bulup bu nazmı inşâ eyledüm

34. **bulınmaz**:-ı, -n, -maz

Gazel 2304

Mısra: 3

Sağlamak, tedarik etmek, temin etmek.

Vaşl-ı cânân çün bulunmaz itmeyince terk-i cân Ben neden cân virmeyüp âsân işüm müşkil kılam

35. **bulınmaz**:-ın, -maz

Gazel 2304

Mısra: 5

Sağlamak, tedarik etmek, temin etmek.

Çün bulunmaz ğam şebinde sâkiyâ řubħ-ı vişâl Bâde sun nüş eyleyüp kendümi lâ-ya'kil kılam

36. **bulmaz**:-maz

Gazel 2330

Mısra: 11

-e ermek, elde etmek, kazanmak.

N' eyleyem bir çäre bu bî-çäre bulmaz vaşlına Dem-be-dem aña taķarrübe raķıbe düşmenüm

37. **bulmadum**:-ma, -du, -m

Gazel 2334

Mısra: 2

Sağlamak, tedarik etmek, temin etmek.

Yakdı beni hicr ile ğam n' idem n' idem âħ ne-y-idem Bulmadum bu derde em n' idem n' idem âħ ne-y-idem

38. **bulmaz**:-maz

Gazel 2359

Mısra: 4

-e ermek, elde etmek, kazanmak.

'Älem-i firdevse de girsem gönül eglencesin Bulmaz iy serv-i ħurâmum sensin eglencem benüm

39. **bulup**:-up

Gazel 2363

Mısra: 8

Ulaşmak, erişmek, bir şeyi elde etmek; belli bir durumda olmak.

Dilâ ğavvâş olup çünki feřâħat baħrına taldum Bulup dürler gibi ma'nî şi'rüm âbdâr itdüm

40. **bulmadum**:-ma, -du, -m

Gazel 2368

Mısra: 1

Arayarak veya rastgele bir şey, bir kimse veya bir durumla karşılaşmak.

'Älemi geşt eyledüm miħribânı bulmadum Cânımı kıldum fedâ ârâm-ı cânı bulmadum

41. **bulmadum**:-ma, -du, -m

Gazel 2368

Mısra: 2

-e ermek, elde etmek, kazanmak.

'Älemi geşt eyledüm miħribânı bulmadum Cânımı kıldum fedâ ârâm-ı cânı bulmadum

42. **bulmadum**:-ma, -du, -m

Gazel 2368

Mısra: 4

Sağlamak, tedarik etmek, temin etmek.

Geçdi 'ömrüm âħ-ıla bir ğamğüsârı görmedüm Hicr-ile yandum kül oldum ğülsitânı bulmadum

43. **bulmadum**:-ma, -du, -m

Gazel 2368

Mısra: 6

Arayarak veya rastgele bir şey, bir kimse veya bir durumla karşılaşmak.

Ĥüsn içinde saña beñzer řâħ-ı zâlim görmedüm

'Işık içinde baña beñzer nâtüvânı bulmadum

44. **bulmadum**:-ma, -du, -m

Gazel 2368

Mısra: 8

-e ermek, elde etmek, kazanmak.

Dâyimâ olsun emân içinde ol çok sevdüğüm Gerçi kim 'işıkında ben hergiz emânı bulmadum

45. **bulmadum**:-ma, -du, -m

Gazel 2368

Mısra: 10

Arayarak veya rastgele bir şey, bir kimse veya bir durumla karşılaşmak.

Ĥâk-i pâyına Muħibbî genc-i şab'uñ kıl nişâr

Aña beñzer 'âlem içre ħurdedânı bulmadum

46. **bulmaduk**:-ma, -du, -k

Gazel 2373

Mısra: 4

Arayarak veya rastgele bir şey, bir kimse veya bir durumla karşılaşmak.

Var mıdur hiç vişâl 'âlemde Bulmaduk aña dest-res n' idelüm

47. **bulmadı**:-ma, -dı

Gazel 2376

Mısra: 3

Arayarak veya rastgele bir şey, bir kimse veya bir durumla karşılaşma.

Bulmadı leblerine kimse anuñ Câmeden ğâyır dest-res n' idelüm

48. **bulmadum**:-ma, -du, -m

Gazel 2397

Mısra: 2

-e ermek, elde etmek, kazanmak.

Bir yaña devrân cefâsı bir yaña cânâne hem Bulmadum derdüme çäre kıydum ancak cânâ ben

49. **bulmadum**:-ı, -ma, -du, -m

Gazel 2402

Mısra: 6

Arayarak veya rastgele bir şey, bir kimse veya bir durumla karşılaşmak.

Vadî-i miħnetde Mecnün baña pâdaş olmadı

Bulmadum dehr ara ğam içre
yoldaşum benüm

50. **bulmadum**: -ma, -du, -m
Gazel 2407
Mısra: 2
*Arayarak veya rastgele bir
şey, bir kimse veya bir durumla
karşılaşmak.*

Āh derdā kim dükenmez āh u
feryādum benüm
Hālūme bir raḥm ider ‘ālemde
bulmadum benüm

51. **bulanlar**: -an, -lar
Gazel 2415
Mısra: 9
*-e ermek, elde etmek,
kazanmak.*

Bulanlar derdi dermānı n’iderler
Çün anuñ derd olur derdine
dermān

52. **bula**: -a
Gazel 2431
Mısra: 1
*-e ermek, elde etmek,
kazanmak.*

Şi’r oldur okıyanlar bula şekker
lezzetin
Lezzetin bilmez anuñ illā ki ‘aql-ı
ḥurde-bīn

53. **bulsalar**: -sa, -lar
Gazel 2437
Mısra: 5
*-e ermek, elde etmek,
kazanmak.*

Mürde iken bulsalar Ferhād u
Mecnūn ger hayāt
Ögrenürlerdi gelüp benden bu
‘iṣkuñ şan’atin

54. **bulmazsın**: -ı, -maz, -sın
Gazel 2441
Mısra: 8
*-e ermek, elde etmek,
kazanmak.*

Derd-i ‘iṣka çün ‘ilāc olmaz şifā
Kānūn-ıla
Bulmazsın zahmete girme ṭabībā
çaresin

55. **bulmak**: -mak
Gazel 2448
Mısra: 1
*-e ermek, elde etmek,
kazanmak.*

İy gönül bulmak dilersen şbu
dünyā devletin

Devlet oldur kim bulasın ehl-i
diller şoḥbetin

56. **bulasın**: -a, -sın
Gazel 2448
Mısra: 2
*-e ermek, elde etmek,
kazanmak.*

İy gönül bulmak dilersen şbu
dünyā devletin
Devlet oldur kim bulasın ehl-i
diller şoḥbetin

57. **bulmadı**: -ma, -dı
Gazel 2454
Mısra: 9
Belirlemek, tespit etmek.

Geşt itdi cihan mülkini bulmadı
Muḥibbī
Bir yār vefā ehl-i ki ḥālūmi diyem
ben

58. **buldum**: -du, -m
Gazel 2469
Mısra: 9
*-e ermek, elde etmek,
kazanmak.*

Ġarḳ-ı baḥr-ı ‘iṣḳ olup buldum
maḥabbet cevherin
Ḥamdü-lillāh virmedüm ‘ālemde
dil dünyāya ben

59. **bul**:
Gazel 2477
Mısra: 2
*Arayarak veya rastgele bir
şey, bir kimse veya bir durumla
karşılaşmak.*

Nedendür bilmek istersen döner
ḥūna gözüñ yaşın
Arayup bul niçe kaynar ciger
tağında gör başın

60. **bulursın**: -ur, -sın
Gazel 2485
Mısra: 9
*-e ermek, elde etmek,
kazanmak.*

Vaşlına niçe bulursın iy Muḥibbī
dest-res
Olasın sen bir gedā ol pādīşāh-ı
kāmrān

61. **bul**:
Gazel 2496
Mısra: 2
*Arayarak veya rastgele bir
şey, bir kimse veya bir durumla
karşılaşmak.*

İrdi eyyām-ı bahār iriṣdi vaḳt-i
gülsitān
Lāle-ḥad bir yār bul olma sakın
bār-ı girān

bul:

1. **bulmadum**: --ı, --ma, --du, --m
Gazel 2034
Mısra: 2
*Arayarak veya aramadan bir
şeyle, bir kimse ile karşılaşmak. ||
Bir şeyi elde etmek. || İstenilen
şeye kavuşmak, nail olmak. ||
Sağlamak, temin etmek.*

Saḅa uydum olmadum ben bir
nefes ḥurrem gönül
Bulmadum bir muvāfiḳ yār ola
hem-dem gönül

2. **bulam**: -am
Gazel 2086
Mısra: 9
*Arayarak veya rastgele bir
şey, bir kimse veya bir durumla
karşılaşmak.*

Niçe bulam genc-i ḥüsnūne senūñ
ben dest-res
Görinen zülfeynūñi iki taraf mār
añladum

3. **bulmadum**: -ı, -ma, -du, -m
Gazel 2148
Mısra: 4
*Arayarak veya rastgele bir
şey, bir kimse veya bir durumla
karşılaşmak.*

Bu dil-i dīvānem ile iderem dāyim
kelām
Bulmadum aradum yok böyle
hem-derdüm benüm

4. **bulaşup**: -ş, -up
Gazel 2358
Mısra: 4
*Lekelemek, kirletmek, bulaşık
duruma getirmek.*

İki yirden kuşanalum yine ğayret
kuşağın
Bulaşup toz-ıla topraga bu rāhi
çekelüm

bülbül:

1. **bülbüle**: --e, -
Gazel 2017
Mısra: 3
*Çok güzel öten, sesinin
güzelliğiyle meşhur küçük kuş.
Bilindiği üzere, Klasik edebiyatta
bülbül aşığı, gül ise sevgiliyi
sembolize eder.*

Ben belâ-keş bülbüle eydün ki
tîmâr eylesün
Gül yüzine karşı yoksa kaçd-ı cân
eyler gönül

2. bülbül:

Gazel 2000

Mısra: 5

*Güzel öten mâruf
kuş.Şakıyılarıyla ağlayıp inleyen,
durmada n sevgilisinin
güzelliklerini anlatan ve ona aşk
sözleri söyleyen bir aşığın
timsalidir.Bülbül güle aşık kabul
edilir.*

Yiridür kan aglasun 'aşıklarun
bülbül gibi
Sen vefasuz dil-rübâya yine
virürdü gönül

3. bülbül-i:-i

Gazel 2004

Mısra: 1

*Ötüşü güzel, bilindik kuş;
kuşların aşığı. Gülleri sever. Kimi
zaman kendisini alamayarak gül
yaprağına çarpar, düşüp kalır.
Sıcağa ve susuzluğa dayanamaz.
Aşk ateşi yüreğini öyle
kavurmaktadır ki bir saat su
içmese ölecek zannedilir. Sevdiği
mevsim, gül mevsimi olan
bahardır. Herhangi bir kimsenin
daldan gül kopardığını görse
feryat eder. O, şakıyılarıyla
ağlayıp inleyen, durmadan
sevgilisinin güzelliklerini anlatan
ve ona aşk sözleri arz eden bir
aşığın timsalidir. Bazan aşığın
kendisi, bazen canı, bazen de
gönlü olur. Bülbül, güle aşık kabul
edilir. Bülbülün her özelliği aşıkta
mevcuttur || şairlik .*

Bir gül-i ra'nâ gamından bülbül-i
cândur gönül
Güceler tâ şubha dek ney gibi
nâlandıır gönül

4. bülbül:

Gazel 2010

Mısra: 2

*Çok güzel öten, sesinin
güzelliğiyle meşhur küçük kuş.
Bilindiği üzere Klasik edebiyatta
bülbül aşığı temsil eder.*

Saňa beñzer cihân içinde yok gül
Benüm tek dahı yok bî-çâre bülbül

5. bülbülünü:-i, --n, --i

Gazel 2015

Mısra: 1

*Divan edebiyatı bülbülden
ayrı düşünülemez. O, şakıyılarıyla
ağlayıp inleyen, durmadan*

*sevgilisinin güzelliklerini anlatan
ve ona aşk sözleri arz eden bir
aşığın timsalidir. Bazan aşığın
kendisi, bazen canı, bazen da
gönlü olur. Bülbül güle aşık kabul
edilir.Bülbül, niyaz için yaratılmış
gibidir. Bülbül bütün bu
niyazlarıyla bir destan
yazmaktadır. Bu destanın içinde
gözyaşı da vardır, ciğer kanı da.
Her yeri elem, acı, cevr ü cefa
doludur.*

Zâr iden ruhsâridur dil bülbülünü
gül degül
'Aşık ser-mest iden zîkr-i lebidür
mül degül

6. bülbül-i:

Gazel 2016

Mısra: 4

*Divan edebiyatı bülbülden
ayrı düşünülemez. O, şakıyılarıyla
ağlayıp inleyen, durmadan
sevgilisinin güzelliklerini anlatan
ve ona aşk sözleri arz eden bir
aşığın timsalidir. Bazan aşığın
kendisi, bazan canı, bazan da
gönlü olur. Bülbül güle aşık kabul
edilir. Bu durumuyla Aşığa çok
benzer. Üstelik güzel sesi de aşığın
güzel sözleri, şiirleridir. Nasıl
bülbül gülsüz olamazsa, aşık da
maşuksuz olmaz. Güllün dikenleri
nasıl bülbülün ciğerini delerse,
sevgilinin eziyetleri de aşığın
bağrını deler. Kısaca bülbülün her
özelliği aşıkta mevcuttur. Bülbül
seher vaktinde gülü karşısına
alarak öter. Gül, onun için
yaprakları yeni açılmış bir kitaptır.
Adeta bülbül o kitabı okur.
Bülbülün bütün neşesi gül ile
kaimdir. Gülden ayrı olunca
inleyişler içinde kalır. Güllü
görünce mest olur.*

'Arız-ı gülde şehgerh görinen
şebnem gibi
Bülbül-i dil-ğastenün yaşıdır ol
şebnem degül

7. bülbülün:--(ü)ñ, -

Gazel 2018

Mısra: 7

*Ötüşü güzel, bilindik kuş.||
Kuşların aşığı. Gülleri sever. Kimi
zaman kendisini alamayarak gül
yaprağına çarpar, düşüp kalır.
Sıcağa ve susuzluğa dayanamaz.
Aşk ateşi yüreğini öyle
kavurmaktadır ki bir saat su
içmese ölecek zannedilir. Sevdiği
mevsim, gül mevsimi olan
bahardır. Herhangi bir kimsenin
daldan gül kopardığını görse
feryat eder. O, şakıyılarıyla*

*ağlayıp inleyen, durmadan
sevgilisinin güzelliklerini anlatan
ve ona aşk sözleri arz eden bir
aşığın timsalidir. Bazan aşığın
kendisi, bazen canı, bazen de
gönlü olur. Bülbül, güle aşık kabul
edilir. Bülbülün her özelliği aşıkta
mevcuttur.|| Şairlik anlamına da
gelir.*

Bülbülün tâ kılmayınca yaşını âb-ı
revân
Burka'ın keşf eyleyüp göstermedi
dîdâr gül

8. bülbülleyin:--leyin, -

Gazel 2021

Mısra: 5

*Çok güzel öten, sesinin
güzelliğiyle meşhur küçük kuş.*

Gül gibi güş eylemez bülbülleyin
âh u fiğân
Güceler tâ şubha dek bu âh u vâdan
vâz gel

9. bülbül:

Gazel 2026

Mısra: 10

*Ötüşü güzel, meşhur kuş.
Sıcağa ve susuzluğa
dayanamaz.Aşığın kendisi, bazen
canı, bazen de gönlü olur. Bülbül,
güle aşık kabul edilir.*

İy Muhibbî gülşen-i hüsnine karşı
nâleler
İnleyüp tâ şubha dek bülbül gibi
feryâda gel

10. bülbül:

Gazel 2030

Mısra: 6

*O şakıyılarıyla ağlayıp,
inleyen, durmadan sevgilisinin
güzelliklerini anlatan ve ona aşk
sözleri arz eden bir aşığın
timsalidir.Bülbül güle aşık kabul
edilir.Sevgilinin Aşığa eziyetleri
gibi gül de bülbüle eziyet eder
dikenleriyle bülbülün ciğerini
deler.Gül naz, bülbül niyaz için
yaratılmıştır.*

Bülbülü Maḥmūd idinmişler olup
güller Ayâz
Bülbül artursa niyâzı nâz ider
turmaz gül

11. bülbülem:--em, -

Gazel 2032

Mısra: 9

*Bülbül. || O şakıyılarıyla
ağlayıp, inleyen, durmadan
sevgilisinin güzelliklerini anlatan
ve ona aşk sözleri arz eden bir
aşığın timsalidir.Bülbül güle aşık*

kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Bülbülem gül gibi almazsın
fiğānum gūşuña
Asitānuñda Muḥibbī nāle eyler
māḥ u sāl

12. bülbül:

Gazel 2000

Mısra: 5

Bülbül. || O şakıyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Yiridür kan aglasun 'aşıklarun
bülbül gibi
Sen vefāsuz dil-rübāya yine
virürdü gönül

13. bülbülem:--em, -

Gazel 2001

Mısra: 5

Bülbül. || O şakıyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Dür olalı gül yüzünden bülbülem
kan aqlaram
Aqlamaktan kalmamışdur tende
bir zerre mecāl

14. bülbül:

Gazel 2040

Mısra: 5

Bülbül. || O şakıyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır. Bülbül bütün bu niyazlarıyla bir destan yazmaktadır. Bu destanın içinde gözyaşı da vardır, ciğer kanı da. Her yeri elem, acı, cevr ü cefa doludur.

Jäleler sanmañ seḥergeh bil ki
bülbül yaşıdur
Aglasa 'aşık olur mā' şük-veş
ḥandān gül

15. bülbüleyin:--eyin

Gazel 2010

Mısra: 8

Bülbül. || O şakıyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır. Bülbül bütün bu niyazlarıyla bir destan yazmaktadır. Bu destanın içinde gözyaşı da vardır, ciğer kanı da. Her yeri elem, acı, cevr ü cefa doludur.

Giceler gün yüzüñün ḥasretinden
Kılır bülbüleyin dil murğı ḡulḡul

16. bülbülün:--üñ, -

Gazel 2011

Mısra: 5

Bülbül. || O şakıyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır. Bülbül bütün bu niyazlarıyla bir destan yazmaktadır. Bu destanın içinde gözyaşı da vardır, ciğer kanı da. Her yeri elem, acı, cevr ü cefa doludur.

Ḡonca gibi baḡrı pür-ḥun ḥār
elinden bülbülün
Salınur bād-ı şabā-y-ıla ḡüler
oynar ḡül

17. bülbül:

Gazel 2041

Mısra: 2

Bülbül. || O şakıyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır. Bülbül bütün bu niyazlarıyla bir destan yazmaktadır. Bu destanın içinde gözyaşı da vardır, ciğer kanı da.

Her yeri elem, acı, cevr ü cefa doludur.

Gülşen içre 'işve ile eyledükçe nāz
gül
Bülbül ider aña karşı mest olup
āvāz gül

18. bülbülün:--üñ, -

Gazel 2014

Mısra: 5

Bülbül. || O şakıyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır. Bülbül bütün bu niyazlarıyla bir destan yazmaktadır. Bu destanın içinde gözyaşı da vardır, ciğer kanı da. Her yeri elem, acı, cevr ü cefa doludur.

Bülbülün āhı yilinden her seḥer
Servi gibi salınur ra'nā-yı gül

19. bülbül:

Gazel 2054

Mısra: 8

Bülbül. || O şakıyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Diriḡā ḡül gibi yāruñ fiğānum
gūşına girmez
Olup bülbül gibi nālān niçe kim āh
u zār itdüm

20. bülbülün:--üñ

Gazel 2063

Mısra: 2

Bülbül. || O şakıyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Ferāḡum var yine dehrün ḡülinden
sünbülünden hem
Uşandum bülbülün dāyim
çemende ḡulḡulından hem

21. **bülbül:**

Gazel 2071

Mısra: 9

Bülbül. || O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşışın timsalidir .Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Gülzâr-ı hüsne karşı bülbül gibi Muhibbî
Tâ şubh olunca zâr ol kıl dem-be-dem terennüm

22. **bülbül:**

Gazel 2086

Mısra: 4

Bülbül. || O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşışın timsalidir .Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Gül yüzün şevkine cânâ bu dil-i şürîdeyi
Giceler tâ şubha dek bülbül gibi zâr anladım

23. **bülbül:**

Gazel 2122

Mısra: 2

Bülbül. || O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşışın timsalidir .Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır. Cam : Sırça, cam, şarap kadehi. || Cam, sevgilinin dudağıdır, ağzıdır. Çünkü içi dolu sırça kadeh dudak gibi görünür, buse de şarap kadar insanı kendinden geçirir ve sarhoş eder. Cam aynı zamanda gonca ve güldür. Kırmızılığı yönünden ve çekiciliği nedeni ile bu ilişki kurulur. Cam bazen de renk ve şekil yönünden laleye benzer.

Bâğ-ı hüsnuñe gözüm yaşını bārân eylesem
Gül yüzüne karşı bülbül gibi efgân eylesem

24. **bülbül-i:**

Gazel 2125

Mısra: 10

Bülbül. || O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşışın timsalidir .Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Yâr küymda Muhibbî işidüp nâlem dimiş
Bülbül-i pür-nâlišüm gūyâ nevâ-sâzum benüm

25. **bülbül:**

Gazel 2126

Mısra: 10

Bülbül. || O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşışın timsalidir .Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

İy Muhibbî gülşen-i hüsünde yârûñ şubha dek
Uyımaz bülbül gibi kimse figânımdan benüm

26. **bülbülleri: -ler, -i**

Gazel 2133

Mısra: 2

Bülbül. || O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşışın timsalidir .Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Vaqt-i gül irdi yine niyyet-i gülzâr idelüm
Âh u feryâd-ıla bülbülleri hem zâr idelüm

27. **bülbül:**

Gazel 2136

Mısra: 9

Bülbül. || O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşışın timsalidir .Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa

eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

İy Muhibbî hasretinden ol gülün bülbül gibi
Giceler tâ şubh olunca âh u feryâd eyleyem

28. **bülbül:**

Gazel 2143

Mısra: 7

Bülbül. O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşışın timsalidir .Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Ne deñlü inlesem bülbül misâli ol gülün hergiz
‘Acebdür gūşına girmez benüm bu âh-ıla zârum

29. **bülbül:**

Gazel 2466

Mısra: 5

Bülbül. O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşışın timsalidir .Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Gül yüzünden dūr olalı bu gönül bülbül gibi
Giceler tâ şubha dek hâlî degül feryâddan

30. **bülbülinden: -i, -n, -den**

Gazel 2145

Mısra: 2

Bülbül. O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşışın timsalidir .Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Vefâ gelmez cihândan çün ferâğum var gülinden hem
İrişmez gūşuma hergiz figânlar bülbülünden hem

31. **bülbüller:-ler**

Gazel 2147

Mısra: 9

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığım timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Çün Muhibbî gülşen-i hüsnünde bülbüller gibi
Gâh medhûn okuyup gâhî senâ-
hVân olmuşam

32. **bülbüller:-ler**

Gazel 2431

Mısra: 14

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığım timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Okıdı bu beyti gülşende Muhibbî
subh-dem
Eyledi bülbüller âhengi velî şavt-ı
hazîn

33. **bülbül:**

Gazel 2154

Mısra: 7

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığım timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Bülbül gibi figânlar iderdüm
şabâha dek
Küyuñ olaydı iy gül-i nev-reste
menzilüm

34. **bülbül:**

Gazel 2295

Mısra: 7

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığım timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet

eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Bülbül gibi figânlar iderdüm
şabâha dek
Küyuñ olaydı iy gül-i nevrete
menzilüm

35. **bülbülem:-em**

Gazel 2001

Mısra: 5

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığım timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Dür olalı gül yüzünden bülbülem
kan ağlaram
Aglamakdan kalmamışdur tende
bir zerre mecâl

36. **bülbülem:-em**

Gazel 2156

Mısra: 2

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığım timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Küy-ı yâra gitdi çün şevk-i hezâr-
ıla dîlüm
Bülbülem tañ mı ola bir gîce
gülşen menzilüm

37. **bülbülinden:-i, -n, -den**

Gazel 2162

Mısra: 1

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığım timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Yine ben bülbülinden 'âr ider ol
gülüm balum
N'olisar bilmezem yâ Rab anuñla
uşbu ahvâlüm

38. **bülbül:**

Gazel 2195

Mısra: 3

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığım timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Bugün gül şevkine bülbül ider
feryâd-ıla zârı
Göreden gün yüzün cânâ saña
karşu hezâr oldum

39. **bülbül:**

Gazel 2196

Mısra: 15

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığım timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

İñlerem bülbül gibi gâhî hicâz u
gâh 'irâk
Lîk şavtlarda Muhibbî bil nevâdur
sevdüğüm

40. **bülbülleyin:-leyin**

Gazel 2201

Mısra: 2

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığım timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Gülşen içre dün gice nezzâre-i rû
eyledüm
Şubha dek feryâd idüp bülbülleyin
gü eyledüm

41. **bülbül:**

Gazel 2226

Mısra: 10

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığım timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet

eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Gülistânında eger nâle kılsam
İşiden sana bülbül eyler enîm

42. **bülbül:**

Gazel 2241

Mısra: 4

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Ruḥuñ şevkine gülşende iderem
nâleler her şeb
İşidmezsin bu feryâdum şehir
bülbül gibi zâram

43. **bülbül:**

Gazel 2250

Mısra: 12

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Muḥibbî zârılık it yâra karşı
İder bülbül güli görse terennüm

44. **bülbülleyin:-leyin**

Gazel 2261

Mısra: 6

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Hasretiyle bir gül-endâmuñ yine
Giceler bülbülleyin zâr olmuşam

45. **bülbül:**

Gazel 2275

Mısra: 10

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir

aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Muḥibbî gül yüzüne karşı cānâ
İder bülbül gibi her dem terennüm

46. **bülbülün:-i, -n**

Gazel 2297

Mısra: 14

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Gülşen-i ḥüsnünde cānâ ruḥlaruñ
medḥ itmege
Giceler cān bülbülün tâ şubḥ güyâ
eyledüm

47. **bülbülem:-em**

Gazel 2305

Mısra: 14

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Gül yüzinsüz bu Muḥibbî bağ u
behişt
Nâle kıılır bülbülem zâr u nevâyı
isterem

48. **bülbülleyin:-leyin**

Gazel 2313

Mısra: 2

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Gidüp hicrân bi-ḥamdillâh cemâl-i
düstân gördüm
Olup bülbülleyin sermest bahâr u
gülsitân gördüm

49. **bülbül:**

Gazel 2319

Mısra: 3

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Giceler bülbül gibi gülzâr-ı ḥüsnüñ
yâdına
Şubḥ olunca âh u efgân itmeden
usanmayam

50. **bülbülü:-i**

Gazel 2321

Mısra: 5

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Gül yüzüñsüz ney gibi efgân ider
cān bülbülü
Hiç olur mı bülbül-i bî-çâre ḥamüş
iy şanem

51. **bülbülündür:-üñ, -dür**

Gazel 2321

Mısra: 9

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Bu Muḥibbî derdmendüñ
bülbülündür güyiyâ
N'ola bir dem eyleseñ efgânımı
güş iy şanem

52. **bülbülem:-em**

Gazel 2324

Mısra: 5

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet

eder dikenleriyle bülbülün ciğerini
deler. Gül naz, bülbül niyaz için
yaratılmıştır.

Hâr elinden bahrî hûn olmuş belâlu
bülbülem
Ol saçî sünbül gül-i handâna
bilmen n' eyleyem

53. **bülbül:**

Gazel 2326

Mısra: 10

*Bülbül. O şakıyışlarıyla
ağlayıp, inleyen, durmadan
sevgilisinin güzelliklerini anlatan
ve ona aşk sözleri arz eden bir
aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık
kabul edilir. Sevgilinin Aşığa
eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet
eder dikenleriyle bülbülün ciğerini
deler. Gül naz, bülbül niyaz için
yaratılmıştır.*

Hüsn bâğında Muhibbî şubha dek
zârî kılır
Nitekim bülbül gibi her gîce bî-dâr
înlerem

54. **bülbülün:-i, -n**

Gazel 2340

Mısra: 4

*Bülbül. O şakıyışlarıyla
ağlayıp, inleyen, durmadan
sevgilisinin güzelliklerini anlatan
ve ona aşk sözleri arz eden bir
aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık
kabul edilir. Sevgilinin Aşığa
eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet
eder dikenleriyle bülbülün ciğerini
deler. Gül naz, bülbül niyaz için
yaratılmıştır.*

Gülşen-i hüsnünde cânâ gîceler tâ
şubha dek
Sanma kim cân bülbülün medhinde
hâmûş eyleyem

55. **bülbülün:-i, -n**

Gazel 2343

Mısra: 2

*Bülbül. O şakıyışlarıyla
ağlayıp, inleyen, durmadan
sevgilisinin güzelliklerini anlatan
ve ona aşk sözleri arz eden bir
aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık
kabul edilir. Sevgilinin Aşığa
eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet
eder dikenleriyle bülbülün ciğerini
deler. Gül naz, bülbül niyaz için
yaratılmıştır.*

Bâğ-ı hüsnün döstüm el virse
seyrân eylesem
Karşuña cân bülbülün sermest ü
hayrân eylesem

56. **bülbül:**

Gazel 2345

Mısra: 13

*Bülbül. O şakıyışlarıyla
ağlayıp, inleyen, durmadan
sevgilisinin güzelliklerini anlatan
ve ona aşk sözleri arz eden bir
aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık
kabul edilir. Sevgilinin Aşığa
eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet
eder dikenleriyle bülbülün ciğerini
deler. Gül naz, bülbül niyaz için
yaratılmıştır.*

Geçdi 'ömrüm âh kim bülbül gibi
efgân-ıla
Ol saçî sünbül gül-i handâni
aındum ağladum

57. **bülbül:**

Gazel 2355

Mısra: 3

*Bülbül. O şakıyışlarıyla
ağlayıp, inleyen, durmadan
sevgilisinin güzelliklerini anlatan
ve ona aşk sözleri arz eden bir
aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık
kabul edilir. Sevgilinin Aşığa
eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet
eder dikenleriyle bülbülün ciğerini
deler. Gül naz, bülbül niyaz için
yaratılmıştır.*

Varalum gûş idelüm bülbül ünün
Kılalum 'işrete şitâb içelüm

58. **bülbül:**

Gazel 2356

Mısra: 4

*Bülbül. O şakıyışlarıyla
ağlayıp, inleyen, durmadan
sevgilisinin güzelliklerini anlatan
ve ona aşk sözleri arz eden bir
aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık
kabul edilir. Sevgilinin Aşığa
eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet
eder dikenleriyle bülbülün ciğerini
deler. Gül naz, bülbül niyaz için
yaratılmıştır.*

Mey içüp şâd idelüm rûh-ı revânını
Cem 'ün
Geşt-i gülşen kılalum bülbül ünün
gûş idelüm

59. **bülbülün:-i, -n**

Gazel 2357

Mısra: 4

*Bülbül. O şakıyışlarıyla
ağlayıp, inleyen, durmadan
sevgilisinin güzelliklerini anlatan
ve ona aşk sözleri arz eden bir
aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık
kabul edilir. Sevgilinin Aşığa
eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet
eder dikenleriyle bülbülün ciğerini*

deler. Gül naz, bülbül niyaz için
yaratılmıştır.

Lebüñ gonca olalı gül yañağuş
Aña dil bülbülün güyâ kılan kim

60. **bülbül:**

Gazel 2363

Mısra: 10

*Bülbül. O şakıyışlarıyla
ağlayıp, inleyen, durmadan
sevgilisinin güzelliklerini anlatan
ve ona aşk sözleri arz eden bir
aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık
kabul edilir. Sevgilinin Aşığa
eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet
eder dikenleriyle bülbülün ciğerini
deler. Gül naz, bülbül niyaz için
yaratılmıştır.*

Nigârî seyr ider gördüm yine
gülzâr-ı hüsn içre

Olup bülbül gibi güyâ Muhibbî âh
u zâr itdüm

61. **bülbülümün:-üm, -sin**

Gazel 2365

Mısra: 10

*Bülbül. O şakıyışlarıyla
ağlayıp, inleyen, durmadan
sevgilisinin güzelliklerini anlatan
ve ona aşk sözleri arz eden bir
aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık
kabul edilir. Sevgilinin Aşığa
eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet
eder dikenleriyle bülbülün ciğerini
deler. Gül naz, bülbül niyaz için
yaratılmıştır.*

ÿy Muhibbî nâlemi küyında dildâr
işidüp

Didi güyâ bülbülümün rind ü
kallâşum benüm

62. **bülbül:**

Gazel 2372

Mısra: 5

*Bülbül. O şakıyışlarıyla
ağlayıp, inleyen, durmadan
sevgilisinin güzelliklerini anlatan
ve ona aşk sözleri arz eden bir
aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık
kabul edilir. Sevgilinin Aşığa
eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet
eder dikenleriyle bülbülün ciğerini
deler. Gül naz, bülbül niyaz için
yaratılmıştır.*

Înlerem bülbül gibi her dem
nevâda râstı
Gözüme duş olalı gül yüzlü
ra'nâlar benüm

63. **bülbüle:-e**

Gazel 2373

Mısra: 8

Bülbül. O şakıyışlarıyla

ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Gül yüzi şevkı-y-ile şubha degin Olalum bülbüle hem-nefs n'idelüm

64. **bülbülin:-i, -n**

Gazel 2375

Mısra: 7

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Aña şadam sordılar ben bülbülün ol gül didi
Gülşen-i hüsnüme karşı zâr u zârumdur benüm

65. **bülbülüz:-üz**

Gazel 2401

Mısra: 1

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Bülbülüz âh u zâra 'azm idelüm
Gülşen içre bahara 'azm idelüm

66. **bülbüli:-i**

Gazel 2404

Mısra: 12

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Bu Muhibbî gül yüzünsüz gıceler tâ şubha dek
Bülbüli bî-ḥvâb iden bu âh u zârumdur benüm

67. **bülbül:**

Gazel 2420

Mısra: 5

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Gül ruḥuñ şevkı ile her gıce bülbül gibi âh
Turmayup şubha degin nâle vü feryâd ideyin

68. **bülbül:**

Gazel 2428

Mısra: 3

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Çoncalar dem-beste olup bülbül efgân eylesün
Âşikâre eylesün göz yaşını âb-ı revân

69. **bülbül:**

Gazel 2434

Mısra: 10

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Gülşen-i hüsnüñde ko kılsun Muhibbî nâleler
Böyle bir bülbül gerekdür sen gül-i ra'nâ-y-içun

70. **bülbüli:-i**

Gazel 2443

Mısra: 10

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa

eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Almadı gül gibi senden zerrece büy-ı cefa
Turmasun dil bülbülü feryâd-ıla zâr eylesün

71. **bülbül:**

Gazel 2450

Mısra: 10

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Dür olalı gün yüzünden bu Muhibbî döstüm
Gıceler bülbül gibi turmaz kılur âh u figân

72. **bülbül:**

Gazel 2451

Mısra: 9

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

İy Muhibbî ḥâr-ıla hem-dem görük bülbül güli
Ol sebebdendür ider tâ şubha dek âh u figân

73. **bülbülini:-i, -n, -i**

Gazel 2452

Mısra: 4

Bülbül. O şakiyışlarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Sen gül-i ra'nâyı gördüm seyr iderken gülşeni
Âh idüp didüm budur dil bülbülini zâr iden

74. **bülbülün:-üñ**

Gazel 2456

Mısra: 1

Bülbül. O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Sehergeh bülbülün dehşet alurlar
âh u zârından
Giceler kim göre 'ibret alur
pervâne nârından

75. **bülbül:**

Gazel 2459

Mısra: 8

Bülbül. O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Baş u cân terkin urur 'aşık hemân
pervânedür
Gülşen içre bülbül olmuşdur hemân
efsâne hûn

76. **bülbül:**

Gazel 2465

Mısra: 2

Bülbül. O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Döstüm haddün yiter gülşende
gülzâr olmasın
Dilden özge karşıña bülbül gibi
zâr olmasın

77. **bülbülde:-de**

Gazel 2485

Mısra: 2

Bülbül. O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet

eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Güller-ile zeyn olındı yine bāğ u
gülşitân
Gülde var hercâyilik bülbülde var
âh u figân

78. **bülbüle:-e**

Gazel 2489

Mısra: 9

Bülbül. O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

İy Muhibbî yürü di bülbüle âh
eyleme kim
Nev-'arûs-ı gülün elvire tuvagın
yakasın

79. **bülbülün:-i, -n**

Gazel 2493

Mısra: 2

Bülbül. O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

'Ârız-ı cânâna baksun gülşen ü yaz
isteyen
Diñlesün cân bülbülün murğ-ı hoş-
âvâz isteyen

80. **bülbülünün:-i, -nüñ**

Gazel 2498

Mısra: 2

O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Tâb-ı mülden gül gül itmişsin
ruhuñ bârı salın
Nâz-ıla hâll eylegil dil bülbülünün
müşkilin

81. **bülbül:**

Gazel 2500

Mısra: 12

Bülbül. O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Nüş it Muhibbî gül gibi cûş idesin
tâ Nil gibi
Feryâd idüp bülbül gibi hoş-hâl
olayın bir zamân

82. **bülbülü:-i**

Gazel 2030

Mısra: 5

O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Bülbülü Maḥmūd idinmişler olup
güller Ayâz
Bülbül artursa niyâzı nâz ider
turmaz gül

bülbül-âsâ:

1. **bülbül-âsâ:**

Gazel 2060

Mısra: 7

Bülbül gibi.

Bülbül-âsâ n'ola gül şevki ile
inler-isem
Hâr elinden irişen nâle ile zâra
benem

2. **bülbül-âsâ:**

Gazel 2099

Mısra: 4

Bülbül gibi.

Va'de kılduñ yüzüñi göstermege
göstermeyüp
Bülbül-âsâ arturursın âh-ıla zârum
benüm

3. **bülbül-âsâ:**

Gazel 2311

Mısra: 2

Bülbül gibi. || Bülbül. O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin

güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşğın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Geldi o vaqt kim yine 'azm-i gülistân eyleyem
Bülbül-âsâ ruhlarına karşı efgân eyleyem

bülbül-i bî-çäre:

1. **bülbül-i bî-çäre:--nüñ, -**
Gazel 2040
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Çaresiz, zavallı bülbül.

Bülbül-i bî-çärenüñ kanını sürmüş
alnına
Ka'be-i gülşende beñzer eylemiş
kurbân gül

2. **bülbül-i bî-çäre:**
Gazel 2321
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Çaresiz bülbül.

Olalıdan bu cemâlün gülşeni
cennet mişâl
Bülbül-i bî-çäreñi itdüñ ferâmüş iy
şanem

3. **bülbül-i bî-çäre:**
Gazel 2321
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Çaresiz bülbül.

Gül yüzüñsüz ney gibi efgân ider
cân bülbüli
Hiç olur mı bülbül-i bî-çäre hâmüş
iy şanem

bülbül-i cân:

1. **bülbül-i cân:--dur**
Gazel 2004
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Can bülbülü.

Bir gül-i ra'nâ gamından bülbül-i
cândur gönül
Gıceler tâ şubha dek ney gibi
nälândur gönül

2. **bülbül-i cân:**
Gazel 2352
Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Can bülbülü.

Gül ruñı şevkine yâruñ gıceler tâ
şubha dek
Bülbül-i cânı Muhibbî anda güyâ
eylesem

3. **bülbül-i cân:**
Gazel 2352
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Can bülbülü.

Gül ruñı şevkine yâruñ gıceler tâ
şubha dek
Bülbül-i cânı Muhibbî anda güyâ
eylesem

4. **bülbül-i cân:**
Gazel 2352
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Can bülbülü.

Gül ruñı şevkine yâruñ gıceler tâ
şubha dek
Bülbül-i cânı Muhibbî anda güyâ
eylesem

bülbül-i dil-i haste:

1. **bülbül-i dil-i haste:**
Gazel 2192
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Gönlü hasta bülbül.

Yâr didi bir gül-i nev-resteyem
Ben didüm bülbül-i dil-i hasteyem

bülbül-i güzâr:

1. **bülbül-i güzâr:**
Gazel 2301
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gül bahçesinin bülbülü.

Gülşen-i hüsnüñe karşı gıceler tâ
şubha dek
Näle kılar murğ-ı cânım bülbül-i
güzâr hem

bülbül-i güyâ:

1. **bülbül-i güyâ:**
Gazel 2069
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Sözde bülbül.

Muhibbî bülbül-i güyâ gibi
gülsitânda
Niçe bir inleyüben bu belâ-yı hârı
çekem

2. **bülbül-i güyâ:**
Gazel 2293
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Söyleyen bülbül, konuşan bülbül.

Añlasam ruhlarınuñ güllerini
İñleyüp bülbül-i güyâ olalum

3. **bülbül-i güyâ:**
Gazel 2332
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Söyleyen bülbül, konuşan bülbül.

Gülşen-i hüsninde her şeb bülbül-i
güyâ gibi
Tâ şehir zârılık itdüñ âh u feryâd
eyledüm

bülbül-i nälân:

1. **bülbül-i nälân:**
Gazel 2131
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
İnleyen bülbül.

Hasretinden inlerem bir gül-ruñuñ
şâm u şehir
Şimdiki 'aşruñ Muhibbî bülbül-i
nälânıyam

2. **bülbül-i nälân:**
Gazel 2183
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Ağlayan bülbül.

Eşküñüñ bārânına karşı gül-i
handân isen
Gülşen-i hüsnünde ben de bülbül-i
nälânıyam

bülbül-i şürîde:

1. **bülbül-i şürîde:**
Gazel 2150
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Aşık ,tutkun bülbül.

Tañlamañ gül ruhları yadına efgân
eylesem
Yok mıdır bir bülbül-i şürîde
deñlü gayretüm

2. **bülbül-i şürîde:**
Gazel 2273
Mısra: 16
Kelime Tipi: -
Gönlü perişan bülbül.

Yār aġyāra qarīn nite ki gül hāra yakın
Bülbül-i şürīdeye tañ mı dönerse meşelüm

3. bülbül-i şürīde:

Gazel 2349
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Aşık bülbül.

Tañ midur efgān idüp bī-hvāb olursam şubha dek
Bülbül-i şürīdeyem ol gül-
‘izārumdur benüm

4. bülbül-i şürīde:

Gazel 2370
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Aşık,çılğın bülbül.

Nev-bāhār-ı hüsnüñ añup gül yüzüñ yād eyledüm
Bülbül-i şürīde gibi āh u feryād eyledüm

5. bülbül-i şürīde:

Gazel 2370
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Aşık,çılğın bülbül.

Nev-bāhār-ı hüsnüñ añup gül yüzüñ yād eyledüm
Bülbül-i şürīde gibi āh u feryād eyledüm

6. bülbül-i şürīde:

Gazel 2370
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Aşık,çılğın bülbül.

Nev-bāhār-ı hüsnüñ añup gül yüzüñ yād eyledüm
Bülbül-i şürīde gibi āh u feryād eyledüm

7. bülbül-i şürīde:

Gazel 2370
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Aşık,çılğın bülbül.

Nev-bāhār-ı hüsnüñ añup gül yüzüñ yād eyledüm
Bülbül-i şürīde gibi āh u feryād eyledüm

8. bülbül-i şürīde:

Gazel 2370
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Aşık,çılğın bülbül.

Nev-bāhār-ı hüsnüñ añup gül yüzüñ yād eyledüm
Bülbül-i şürīde gibi āh u feryād eyledüm

9. bülbül-i şürīde:

Gazel 2499
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Aşık bülbül.

Güş iden ben bülbül-i şürīdenüñ feryādım
Bir nazar kılsun gülün hār-ıla bendin gözle sen

10. bülbül-i şürīde:

Gazel 2455
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Gönlü perişan bülbül. || Aşık.

Güşına almaz gül-i nev çün senüñ efgānuñı
Niçe bir iy bülbül-i şürīde feryād idesin

bülbül-i zār:

1. bülbül-i zār:

Gazel 2354
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Ağlayan bülbül.

Gülşen-i küyuñdan ayru bülbül-i zār olmaşam
İñlerem tā şubha dek derd-ile bīmār olmaşam

bülbüllevin:

1. bülbüllevin:

Gazel 2021
Mısra: 5
Bülbül gibi.

Gül gibi güş eylemez bülbüllevin āh u fiğān

bülbül-şıfat:

1. bülbül-şıfat:

Gazel 2124
Mısra: 3
Bülbül gibi, bülbül misali.

Gülşen-i hüsnünde cānā gıceler bülbül-şıfat
Şubh olunca anda niçe āh u zārı görmişem

bülbül-ves:

1. bülbül-ves:

Gazel 2197

Mısra: 2

Bülbül gibi. O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Gelüp gül gibi ol dilber didi bil gül ‘izār oldum
Didüm karşıñda bülbül-ves ötüp ben dağı zār oldum

2. bülbül-ves:

Gazel 2474
Mısra: 5

Bülbül gibi. O şakıyılarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Gülşen-i hüsn içinde bülbül-ves İy gönül gice zār imişsin sen

bülend:

1. bülend:

Gazel 2231
Mısra: 7
Yüksek, yüce, ulu.

Çü sensin hüsn ile benüm Ayazum
Bülend olsa ne tañ ‘ışkum çü Maħmūd

2. bülend:

Gazel 2437
Mısra: 10
Yüksek, yüce, ulu.

Bu Muħıbbī kāsıd iderse n’ola şı‘r-i Ĥusrev’e
Kişi ‘ālemde bülend itmek gerekdür himmetin

bulın-:

1. bulınmadı: -ma, -dı

Gazel 2188
Mısra: 7

Bulunmak, var olmak, mevcud olmak.

‘Ālemde benüm sırrıma maħrem bulınmadı
İfşā ider eşküm-ile āhı beklerem

2. **bulnur:-ur**
Gazel 2070
Mısra: 7
Var olmak, mevcut olmak.

İbtidā-yı 'ışkdan virür bulnur çok
haber
Lîk ben hergiz bu yolda intihâyı
görmedüm

3. **bulnur:-ur**
Gazel 2308
Mısra: 10
*Sağlanmak, tedarik ve temin
edilmek.*

Eksük itme baħr-ı dilden dāyimā
söz gevherrin
İstedükçe iy Muħibbî bulnur ol
kân benüm

4. **bulnur:-ur**
Gazel 2336
Mısra: 9
*Bulunmak, var olmak, mevcut
olmak.*

Sinede çünki Muħibbî bulnur
genc-i vişâl
Cân u dil mülkini şimden girü
vîrân isterem

5. **bulnmaya:-ma, -(y)a**
Gazel 2389
Mısra: 1
Bulunmak, var olmak.

Senden özge benüm 'âlemde
bulnmaya kesüm
Saña irmekdür döst hevâ vü
hevesüm

6. **bulnmaya:-ma, -(y)a**
Gazel 2389
Mısra: 10
Bulunmak, var olmak.

Var kapuñda Muħibbî gibi biñ
bendelerüñ
Senden özge benüm 'âlemde
bulnmaya kesüm

7. **bulna:-a**
Gazel 2431
Mısra: 3
*Yer almak, mevcut olmak, var
olmak.*

Her sözinde nâzûk ü rengin ma'ânî
bulna
İşidenler diyeler bu söz degül dürr-
i şemîn

8. **bulnur:-ur**
Gazel 2494

Mısra: 9
Var olmak, mevcut olmak.

Çün Muħibbî bulnur vîrânede
genc-i vişâl
Ko gönül ma' mûresi olsun ħarâb
eglenmesün

bulıt:

1. **bulıtlardan:-lar, -dan**
Gazel 2496
Mısra: 4
Bulut.

Sâyesin her bir ağaç gösterdi san
nağ'-ı peleng
Üstine kurıldı bulıtlardan anuñ
sâyebân

bulmadı:

1. **bulmadı:**
Gazel 2276
Mısra: 9
*Arayarak veya rastgele bir
şey, bir kimse veya bir durumla
karşılaşmak, bulmak.*

Muħibbî bulmadı bir yâr-ı şâdık
Hemân ancak ğam oldı ğam-
güsârum

buñal:-

1. **buñaldum:-du, -m**
Gazel 2175
Mısra: 10
Sıkıntıya girmek.

Muħibbî ħastaya iy dil tabîbi
Meded eyle ki ğâyet de buñaldum

bunca:

1. **bunca:**
Gazel 2371
Mısra: 6
Bu kadar çok, bunca.

Gâh ħasret gâh ħayret gâh miñnet
gâh âh
'İşkuñuñ ben ħasta-dil bunca
belâsın bilmedüm

2. **bunca:**
Gazel 2168
Mısra: 6
Bu kadar, çok.

Gâh derd ü gâh ğam gâhi elem
gâhî firâk
'İşkuñuñ ben ħasta-dil bunca
belâsın bilmedüm

3. **bunca:**
Gazel 2358
Mısra: 8
Bu kadar, çok.

Bize farz olmuş-iken olmamız
İslâma zâhîr
Niçe bir oturalum bunca günâhı
çekelüm

bunca:

1. **buncılayın:-layın**
Gazel 2053
Mısra: 8
Bunun gibi, böyle.

Gün yüzine teşbîh itmek olur idi
güneşi
Lîkin anuñ konmamış buncılayın
ħaddinde ħâl

bundan özge:

1. **bundan özge:**
Gazel 2067
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Bundan başka.

Göz ucıyla senden umar bu
Muħibbî bir nazar
Bundan özge ħâşa lillâh ben
temennâ eyleyem

2. **bundan özge:**
Gazel 2176
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Bundan başka.

Mezra'-ı dilde dirîğâ miñnet oldı
ħâşılum
Bundan özge virmedi ħâşıl baña
bârân-ı ğam

bünyâd:

1. **bünyâdına:-ı, -n, -a**
Gazel 2273
Mısra: 13
Esas, temel.

Şi'r bünyâdına el urduñ katı
muħkem gerek
Soñradan dimeyesin za'f üzre imiş
temelüm

2. **bünyâdını:-ı, -n, -ı**
Gazel 2350
Mısra: 5
Temel, yapı.

İtmemişdi Ka'benüñ bünyâdını
dağı ħâlîl

Ka'be-i hüsnüñe karşı ben sentüñ
kurbân idüm

3. **bünyâddur**:--dur, -
Gazel 2028
Mısra: 3
Asıl, esas, temel.

Kâfirî bünyâddur dilde esâsı
'ışkumuñ
Anuñ-ıçun seyl-i eşkümden aña
gelmez hâlel

4. **bünyâdına**:--ı, --n, --a
Gazel 2037
Mısra: 2
Esas, temel II Yapı, bina.

Ben ezel 'ışkuña cânâ
bağlamışdum cânı bil
Urmamışken Ka'be bünyâdına el
dağı Hâlîl

5. **bünyâdına**:--ı, --n, --a
Gazel 2206
Mısra: 7
Esas, temel.

Seyl-i eşkümdür hâlel viren bu dil
bünyâdına
Ğarğa virür başdan aşduka dem-
â-dem dem-be-dem

6. **bünyâdın**:--ı, --n
Gazel 2298
Mısra: 10
Yapı, bina.

Gerçi yaptı tekye-i 'ışkı ezel
Ferhâd u Kays
Pest bünyâdın görüp ben dağı bâlâ
eyledüm

7. **bünyâdını**:--ı, --n, --ı
Gazel 2466
Mısra: 11
Yapı, bina.

Didiler su üzredür çün kim cihân
bünyâdını
Ne umarsın iy gönül bî-kâr u bî-
bünyâddan

bünyâd eyle-

1. **bünyâd eyle-**:
Gazel 2270
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Bina etmek, inşa etmek,
kurmak.*

Kays'ı topırağa vü Ferhâd'ı taşa
kullanup
'İşkuñ şehri bu vech-ile bünyâd
eyleyem

2. **bünyâd eyle-**:
Gazel 2332
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Bina etmek, inşa etmek,
kurmak.*

Küh-ı ğamda ben ezel çün 'ışkı
bünyâd eyledüm
Anda tutdum ücrete Ferhâd'ı ırgâd
eyledüm

bünyâd id-

1. **bünyâd id-**:
Gazel 2420
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Bina etmek, inşa etmek,
kurmak.*

İy Muhibbî şu kadar yağdı cefâ
sengi dile
Yeñiden yine o vîrânemi bünyâd
ideyin

burc-

1. **burcın**:--ı, --n
Gazel 2118
Mısra: 8
*Kale surlarının gerekli
yerlerine yapılan savunma kulesi.*

Bu ümîd-ile ki mihr-i enverüm
menzil ide
Sîne burcın âteşin eşkümler pervîn
eyledüm

burc-ı şeref-

1. **burc-ı şeref-**:
Gazel 2178
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Gezegenlerle burçlar
arasında vebal (düşüş), şeref
(yükseleme) ve hubut (güçten
düşme) ilişkileri vardır. Her
burcun vebali, şerefi ve hubutu
vardır. 'Burc-ı şeref' mutluluk
zamanının, baht açıklığının
sembolüdür. Beyitlerde bu ifadenin
genellikle sevgili, memduh veya
Hz. Muhammed için kullanıldığını
görmekteyiz.*

Çün muhibbî oldı Muhibbî âline
evlâdına
Şadmânâm togdı çün burc-ı
şerefdan yılduzum

bürhân-

1. **bürhân-**:
Gazel 2098
Mısra: 5
Kanıt, delil, hüccet, beyyine.

Sözlerüm rüşen olur gün gibi
bürhân istemez
Âfitâbum yüzüne mihr-i cihan-ârâ
disem

bürivâ-bâf-

1. **bürivâ-bâf-**:
Gazel 2237
Mısra: 3
Hasır dokuyucu, hasırcı.

Beni sanmañ şî'rde bürivâ-bâf
İdüp pür nakş anı zer-baft-düz

burka-

1. **burka-ın-**:
Gazel 2018
Mısra: 8
*Kadınların yüzlerini gizlemek
için kullandıkları örtü, peçe, nikap.*

Bülbülün tâ kılmayınca yaşını âb-ı
revân
Burka-ın keşf eyleyüp göstermedi
dîdar gül

büs kıl-

1. **büs kıl-**:
Gazel 2321
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Öpmek.

Derd ü ğamdan kurtulurdum büs
kılısam leblerün
Ölmez-idüm haşre dek itsem lebün
nüş iy şanem

büse-

1. **büse-**:
Gazel 2003
Mısra: 9
Öpme, öpücük.

Büse itdiyse lebünden döstüm kan
itmedi
Bu Muhibbî 'ye neden egri nigâh
eksük degül

2. **büseñe**:--ñ, --e
Gazel 2172
Mısra: 7
Öpme, öpücük.

Cân virüp bir büseñe cânâ hâridâr
oldugum

Mâlikem bir cânâ ol dağı fedâ
olsun direm

3. **büseñe:-ñ, -e**

Gazel 2261

Mısra: 12

Öpme, öpücük.

‘İşk bazarında naqd-i cân-ıla
Büseñe iy döst harîdâr olmışam

4. **büseñi:-ñ, -i**

Gazel 2284

Mısra: 9

Öpme, öpücük.

Naqd-i cânâ büseñi sen evvel ikrâr
eyledüñ
Soñradan döndüñ neden bilsen
peşimânsın begüm

5. **büse:**

Gazel 2036

Mısra: 3

Öpme, öpüş, öpücük.

İstedüm büse lebinden güldi dilber
gül gibi
Didi vaşla çare isterseñ bu yolda
yüri öl

6. **büse:**

Gazel 2271

Mısra: 10

Öpme, öpücük.

Ger semend-i nâza bindünse n’ola
gel çek ‘inân
Ben dağı hem çü Muhibbî büse
der-kâb eyleyem

7. **büseñ:-ñ**

Gazel 2376

Mısra: 9

Öpme, öpüş, öpücük.

Hele büseñ biz iltimâs idelüm
Olmaz-ısa da mültemes n’idelüm

8. **büse:**

Gazel 2443

Mısra: 5

Öpme, öpücük, öpüş.

Çagurur dellâl-ı ‘ışk bir büse yüz
biñ cânadur
Ehl-i dil bir cânâ mâlik niçe bazar
eylesün

büse al-:

1. **büse al-:**

Gazel 2038

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Öpme.

Rüze çıkdı çün saña gösterdi
yüzini hilâl
Turma iy dil sâkî-i Mehveş elinden
büse al

2. **büse al-:**

Gazel 2039

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Birini öpme.

Râyegândur kim virüp varın ala bir
büseñi
Aña cân virmelüdür cümle ciñân
malı degül

3. **büse al-:**

Gazel 2048

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Birini öpme.

Cân vir lebine âl ile bir büse
Muhibbî
Al hem-dem olup mañrem-i esrâr-ı
nihân ol

4. **büse al-:**

Gazel 2089

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Birini öpme.

Muhibbî cân u dil her kim virüp
bir büsesin alur
Dimez bazar-ı ‘ışk içre muqarrer
ben ziyân itdüm

5. **büse al-:**

Gazel 2181

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Birini öpme.

Büse aldum h’vâbda la’l-i nigâr-ı
dişledüm
Leblerinde görünendür zañm-ı
dendânüm benüm

6. **büse al-:-sin**

Gazel 2319

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Öpme.

Büsesin almış işitdüm yine sâgar
dilberün
İçmeyince sâgaruñ kanını hergiz
kanmayam

7. **büse al-:**

Gazel 2440

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Birini öpme.

Aldayup bir büsesin aldum virüp
ben cân u dil
Didüm iy arâm-ı cân bir dağı
aldanmaz mısın

8. **büse al-:**

Gazel 2467

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Birini öpme.

Muhibbî öldüğünce acımadı
Eger bir büse alsa hün-bahâdan

büse gönder-:

1. **büse gönder-:--me, --dü, --ñ**

Gazel 2031

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Öpücük göndermek.

Ben fedâ kıldum yoluñda çün
senün cân u seri
Döstüm göndermedün bir büseñi
baña nevâl

büse vir-:

1. **büse vir-:**

Gazel 2340

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Kendini öptürmek.

Lebleründen ölmedin bir büse vir
didüm didi
Gam yime añır nefesde gönlüñi
hoş eyledüm

büselik:

1. **büselik:**

Gazel 2121

Mısra: 7

*Musikimizde buselik beşlisiyle
hüseyinde hicaz dörtlüsü veya
kürdi dörtlüsünün birleşmesinden
meydana gelen ve düğahla
perdesinde karar kılan basit
makam.*

‘Uşşâka kıldı büselik içre
muñâlefet

Uymaz uşüle eyleme böyle ‘amel
didüm

büsitân:

1. **büsitân:**

Gazel 2018

Mısra: 10

*Bahçe, sebze bahçesi,
çiçeklerin olduğu bahçe.|| Dünya
anlamında da kullanılır.*

Gonca eţfâline güya Gülsitân
ta'lim ider
Büstân gâh öğredür geh
Mażnenü'l-Esrâr gül

2. büsitân:

Gazel 2451

Mısra: 1

*Çiçek bahçesi, güzel kokulu
çiçeklerle dolu yer, bostan.*

Yine ezhâr-ıla zeyn oldı ser-â-ser
büsitân
Yir yirin itdi müşerref gülsitâni
gül-ruhân

büstân:

1. büstânım:-um

Gazel 2317

Mısra: 5

*Çiçek bahçesi, güzel kokulu
çiçeklerle dolu yer, bostan.*

Çenârum serv-i sîrâbum gülistan-
ıla büstânım
Merâmum dürr-i şehvârum
şabâhum şoĥbetüm şânum

2. büstân:

Gazel 2428

Mısra: 1

Yeşillik, bağ, bahçe.

Nâz-ıla refâra gel geşt eyle bâğ u
büstân
Servler karşı gelüp bulsun şeref
gül gülsitân

3. büstâni:-i

Gazel 2456

Mısra: 9

Sebze bahçesi, bağ.

Bahâr u büstâni çün hazân olmak
muĥarrerdür
Dilâ geç bu cihânuñ gülsitânından
baharından

büt-hâne:

1. büt-hânede:-de

Gazel 2318

Mısra: 5

Puthane, tapınak.

Şüret-i naĥşına çün kıldum nazâr
büt-hânede
Sanasın âyîne-i gîti-nümâdur
gördüğüm

büthâne:

1. büthâne:

Gazel 2430

Mısra: 6

*Puthane. || Müslümanlığa ters
düşen mekan.*

Naĥş kıldum iy şanem dilde
hayâlün naĥşını
Tañ mıdur dîrsem eger bu sîneme
büthâne ben

büt-i işve-nümâ:

1. büt-i işve-nümâ:

Gazel 2269

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

İşveli, nazlı sevgili.

Yine deyr içre büt-i işve-nümâyı
görürüm
Ehl-i işğa yine aşüb u belâyı
görürüm

büy:

1. büyüñ:-uñ

Gazel 2281

Mısra: 3

Koku.

Baña büyüñ yite cânâ n'iderem
fâriğam gülden
Gözüme almazam servi çü sensin
serv-i âzâdum

2. büyüñi:-i, -n, -i

Gazel 2073

Mısra: 1

Koku.

Büyünî güleşene getürse nesîm
İtmeyem fikr-i ĥuld u zîkr-i na'îm

3. büyüñ:-uñ

Gazel 2074

Mısra: 2

Koku.

Niçe bir rûzigâra yalvarayım
Baña büyüñ ki yâra yalvarayım

4. büyüñ:-i

Gazel 2226

Mısra: 1

Koku.

Ger getürse büyüñ küyüñden nesîm
Gelmeye hiç yâduma ĥuld-ı na'îm

5. büyüñ:-uñ

Gazel 2246

Mısra: 1

Koku.

Ugrayup küyüña büyüñ getüre
bâd-ı nesîm
Ĥuldı yâd eylemeyüp añmaya dil
ĥür-ı na'îm

6. büyüñ:-i

Gazel 2476

Mısra: 4

Koku.

Çün küşte-i işğ ola dilüm ĥâk-i
derüñde
İrişe vefâ büyüñ dimâğuña kefenden

büy-i cefâ:

1. büyüñ-i cefâ:

Gazel 2443

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Cefa kokusu.

Almadı gül gibi senden zerrece
büy-i cefâ
Turmasun dil bülbülü feryâd-ıla zâr
eylesün

büy-i ser-i zülf-i dilber:

1. büyüñ-i ser-i zülf-i dilber:

Gazel 2439

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Sevgilinin saçının ucunun
kokusu.*

İy bâd-ı şubĥ büyüñ-i ser-i zülf-i
dilberi
Ehl-i cünûna irgürigör bağlamag-
ıçun

büy-i vefa:

1. büyüñ-i vefa:

Gazel 2054

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Vefa kokusu. || Karşılıklı vefa
bulmak ümidi. || Sevgi. || Tamah. ||
Huy, tabiat. || Kısmet, pay, nasip.*

Dilâ gülzâr-ı âlemden şabâ gibi
güzâr itdüm
Gülinden görmedüm büyüñ vefa ĥâr
ihtiyâr itdüm

2. büyüñ-i vefâ:

Gazel 2269

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Vefa kokusu.

İtleri karşı Muĥibbî gele olmaya
'aceb
Zîra anlarda kamu büyüñ vefâyı
görürüm

büy-i zülf:

1. **büy-ı zülf:**

Gazel 2247

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Saç kokusu.

İy şabā zülfini depret tā ola 'anber-
feşān

Büy-ı zülfinden dimāğa 'ıtr-sāyı
isterem

2. **büy-ı zülf:**

Gazel 2247

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Saç kokusu.

İy şabā zülfini depret tā ola 'anber-
feşān

Büy-ı zülfinden dimāğa 'ıtr-sāyı
isterem

3. **büy-ı zülf:**

Gazel 2446

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Saçının kokusu.

Tāze cān virdüñ getürdüñ büy-ı
zülfin iy şabā

Çok zamāndur özlemişdüm ol saçı
gül-büyü ben

4. **büy-ı zülf:**

Gazel 2466

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Sevgilinin saçının kokusu.

Nāmeler gelse kaçan İstānbul-ı
ābāddan

Büy-ı zülfüñi sehergeh aluram
Bağdād'dan

buyur:-

1. **buyur:**

Gazel 2065

Mısra: 10

*Bir şeyin yapılmasını kesin
olarak bildirmek, emretmek.*

Bu Muhibbî'ye cefā kılsañ yahūd
mıhr eyleseñ
Her ne hüküm itseñ buyur emrüne
fermān olmuşam

2. **buyur:**

Gazel 2097

Mısra: 6

*Bir şeyin yapılmasını kesin
olarak bildirmek, emretmek. //
Saygılı ifadede söylemek, demek.*

İsterem yaşum revān idem gel iy
serv- i revān

Söyle aksun mı buyur rüh-ı
revānum n'eyleyem

3. **buyurduñ:-du, -ñ**

Gazel 2124

Mısra: 8

*Bir şeyin yapılmasını kesin
olarak bildirmek, emretmek.*

Didi cevri itdüm cefā kıldum dañı
uslanmaduñ

Her ne didüñ hağ buyurduñ didüm
arı görmişem

4. **buyursañ:-sa, -ñ**

Gazel 2183

Mısra: 10

*Bir şeyin yapılmasını kesin
olarak bildirmek, emretmek.*

Kullaruñdandur Muhibbî çün
senüñ bî-zer ħarīd

Her ne buyursañ buyur kim bende
vü fermānuñam

5. **buyur:**

Gazel 2183

Mısra: 10

*Bir şeyin yapılmasını kesin
olarak bildirmek, emretmek.*

Kullaruñdandur Muhibbî çün
senüñ bî-zer ħarīd

Her ne buyursañ buyur kim bende
vü fermānuñam

6. **buyursañ:-sa, -ñ**

Gazel 2427

Mısra: 4

*Bir şeyin yapılmasını kesin
olarak bildirmek, emretmek.*

İstedüñ cān u dilüm itdüm fedā
Ne buyursañ turmuşam fermāna
ben

C

cā:

1. **cā:**

Gazel 2445

Mısra: 3

Yer, mahal, mevki.

İy şanem sīnemde cā çün eyledi
mıhrüñ odı

Çekmezem ben ğayrı dāğ-ı
āteşinüñ minnetin

cā id-:

1. **cā id-:**

Gazel 2251

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Bir yere yerleşmek, bir yerde
devamlı olarak oturmak.*

Nīg-rüyān gerçi kim 'ālemde bī-
ħaddür velī

Līk dilde cānda iden cā nāmın
dimeyem

cā-be-cā:

1. **cā-be-cā:**

Gazel 2174

Mısra: 5

Yer yer.

Ĥālūñi gül ruħlaruñda cā-be-cā
cānā görüp

Dāğlarla sīnemi ben lāle gibi
dagladum

cādū:

1. **cādūlaruñ:-lar, -uñ**

Gazel 2387

Mısra: 3

Sıhibbaz, büyücü.

Kaşlaruñ altında cānā nergis
cādūlaruñ

Şabr u 'aqlum aldı oldu zālīm ü bī-
dād hem

2. **cādū:**

Gazel 2411

Mısra: 2

*Büyücü, cadı, Klasik
edebiyatta sevgilinin gözü,
gamzesi, saç, kakülü cadılık
özelliklerine sahiptir. Bu nedenle
beyitte cadıyla sevgilinin gözü
arasında ilgi kurulmuştur.*

Cān u dil yansa ne tañ ol tīg-ı āteş-
tābdan

Gösterür cādū gözi sıhriyle āteş
ābdan

3. **cādū:**

Gazel 2419

Mısra: 3

*Büyücü, cadı, Klasik
edebiyatta sevgilinin gözü,
gamzesi, saç, kakülü cadılık
özelliklerine sahiptir. Bu nedenle
beyitte cadıyla sevgilinin gözü
arasında ilgi kurulmuştur.*

Mu 'anber mū gül-i ĥoş-bū kemān
ebrü gözi cādū

Göreliden kalmadı tākāt gönül
āşüfte cān ĥayrān

4. **cādūy:-(y)ı**

Gazel 2446

Mısra: 10
Büyücü, cadı.

Meyli var gördüm Muhibbî şî' rine
cânânenüñ
Sâhirem teşhîr kıldum ol gözi
câdüyî ben

câh:

1. **câh:**

Gazel 2003

Mısra: 8

İtibar, makam, mevki, rütbe,
derece II heybet, ihtişam.

Yüzümi zer itdi 'ışkuñ gözlerüm
yaşını sîm
Pâdişâhum devletünde mâl u câh
eksük degül

2. **câhumdur:**-um, -dur

Gazel 2158

Mısra: 8

Yüksek mevki, makam, rütbe.

İncinür sanma zenañ çâhında dil
Turdugınca 'izz ü câhumdur
benüm

3. **câhı:-ı**

Gazel 2188

Mısra: 4

Yüksek mevki, makam, rütbe.

Hâk-i derinde gerçi mezellet-
fütâdeyem
Ammâ be-şadr-ı mesnedle câhî
beklerem

4. **câh:**

Gazel 2374

Mısra: 8

Yüksek mevki, makam, rütbe.

Döştlar rind olana hırka vü bir
loşma yiter
Sanmañuz kim heves-i manşib-ıla
câh çekem

câm:

1. **câmını:**--ı, --n, --ı

Gazel 2067

Mısra: 5

Kadeh.

Sun baña iy sâki-i devrân
mağabbet câmını
Mest ü lâ-ya' kıl olup kendümi
rüsivâ eyleyem

2. **câm:**

Gazel 2101

Mısra: 1

Sırça, cam, şarap kadehi. ||

Cam, sevgilinin dudağıdır, ağzıdır.
Çünkü içi dolu sırça kadeh dudak
gibi görünür, buse de şarap kadar
insanı kendinden geçirir ve sarhoş
eder. Cam aynı zamanda gonca ve
güldür. Kırmızılığı yönünden ve
çekiciliği nedeni ile bu ilişki
kurulur. Cam bazen de renk ve
şekil yönünden laleye benzer.

Ṭarf-ı bâğ u çemen ü âb-ı revân
bâde vü câm
Sâkı-i gül-ruñ olursa olur ol 'ıyş
tamâm

3. **câm:**

Gazel 2103

Mısra: 10

Sırça, cam, şarap kadehi. ||
Cam, sevgilinin dudağıdır, ağzıdır.
Çünkü içi dolu sırça kadeh dudak
gibi görünür, buse de şarap kadar
insanı kendinden geçirir ve sarhoş
eder. Cam aynı zamanda gonca ve
güldür. Kırmızılığı yönünden ve
çekiciliği nedeni ile bu ilişki
kurulur. Cam bazen de renk ve
şekil yönünden laleye benzer.

Dil derdine Muhibbî gördüm deva
bulunmaz
Nüş itmege anuñçün câm u sebüyî
sevdüm

4. **câmını:-ı, -n, -ı**

Gazel 2110

Mısra: 2

Sırça, cam, şarap kadehi. ||
Cam, sevgilinin dudağıdır, ağzıdır.
Çünkü içi dolu sırça kadeh dudak
gibi görünür, buse de şarap kadar
insanı kendinden geçirir ve sarhoş
eder. Cam aynı zamanda gonca ve
güldür. Kırmızılığı yönünden ve
çekiciliği nedeni ile bu ilişki
kurulur. Cam bazen de renk ve
şekil yönünden laleye benzer.

Uşatdum şîşe-i 'aklı be-küllî târ u
mâr itdüm
Mağabbet câmını içdüm melâmet
ihtiyâr itdüm

5. **câm-ıla:-ıla**

Gazel 2111

Mısra: 7

Sırça, cam, şarap kadehi. ||
Cam, sevgilinin dudağıdır, ağzıdır.
Çünkü içi dolu sırça kadeh dudak
gibi görünür, buse de şarap kadar
insanı kendinden geçirir ve sarhoş
eder. Cam aynı zamanda gonca ve
güldür. Kırmızılığı yönünden ve
çekiciliği nedeni ile bu ilişki
kurulur. Cam bazen de renk ve
şekil yönünden laleye benzer.

Gönül züccâcesine câm-ıla şafâ
virüben
Hürüş u cüş ile deryâ gibi şafâda
olam

6. **câm:**

Gazel 2191

Mısra: 6

İçki kadehi, sırça, cam, şarap
kadehi. Cam, sevgilinin dudağıdır,
ağzıdır. Çünkü içi dolu sırça kadeh
dudak gibi görünür, buse de şarap
kadar insanı kendinden geçirir ve
sarhoş eder. Cam aynı zamanda
gonca ve güldür. Kırmızılığı
yönünden ve çekiciliği nedeni ile
bu ilişki kurulur. Cam bazen de
renk ve şekil yönünden laleye
benzer.

Lebi yâdına ele sâgar alsam
Tolar hûn-ı cigerle eldeki câm

7. **câm:**

Gazel 2245

Mısra: 1

Sırça, cam, şarap kadehi.
Cam, sevgilinin dudağıdır, ağzıdır.
Çünkü içi dolu sırça kadeh dudak
gibi görünür, buse de şarap kadar
insanı kendinden geçirir ve sarhoş
eder. Cam aynı zamanda gonca ve
güldür. Kırmızılığı yönünden ve
çekiciliği nedeni ile bu ilişki
kurulur. Cam bazen de renk ve
şekil yönünden laleye benzer.

Ṭavf-ı gülşen idelüm elde tutalum
yine câm
Sâkiyâ al elüñe sun berü bu demde
müdâm

8. **câm:**

Gazel 2245

Mısra: 9

Sırça, cam, şarap kadehi.
Cam, sevgilinin dudağıdır, ağzıdır.
Çünkü içi dolu sırça kadeh dudak
gibi görünür, buse de şarap kadar
insanı kendinden geçirir ve sarhoş
eder. Cam aynı zamanda gonca ve
güldür. Kırmızılığı yönünden ve
çekiciliği nedeni ile bu ilişki
kurulur. Cam bazen de renk ve
şekil yönünden laleye benzer.

Sâgar almışdur Muhibbî la'l dirler
câm içer
Diğkat itdüm görmedüm didüm
'aceb ol leb-gedâm

9. **câmını:-ı, -n, -ı**

Gazel 2288

Mısra: 5

Sırça, cam, şarap kadehi.
Cam, sevgilinin dudağıdır, ağzıdır.
Çünkü içi dolu sırça kadeh dudak

gibi görünür, buse de şarap kadar insanı kendinden geçirir ve sarhoş eder. Cam aynı zamanda gonca ve güldür. Kırmızılığı yönünden ve çekiciliği nedeni ile bu ilişki kurulur. Cam bazen de renk ve şekil yönünden laleye benzer.

Maḥabbet cāmını içdüm elinden sākī-i 'ışkuñ
Belā vü miḥnet ü derdi anuñçün cāna tapşurdum

10. **cāmın:-ı, -n**
Gazel 2367
Mısra: 1

Sırça, cam, şarap kadehi.
Cam, sevgilinin dudağıdır, ağzıdır. Çünkü içi dolu sırça kadeh dudak gibi görünür, buse de şarap kadar insanı kendinden geçirir ve sarhoş eder. Cam aynı zamanda gonca ve güldür. Kırmızılığı yönünden ve çekiciliği nedeni ile bu ilişki kurulur. Cam bazen de renk ve şekil yönünden laleye benzer.

Maḥabbet cāmın içelden dilā ben derd-i ser çekdüm
Yanaldan āteş-i 'ışka neler çekdüm neler çekdüm

11. **cāmını:-ı, -n, -ı**
Gazel 2399
Mısra: 6

Sırça, cam, şarap kadehi.
Cam, sevgilinin dudağıdır, ağzıdır. Çünkü içi dolu sırça kadeh dudak gibi görünür, buse de şarap kadar insanı kendinden geçirir ve sarhoş eder. Cam aynı zamanda gonca ve güldür. Kırmızılığı yönünden ve çekiciliği nedeni ile bu ilişki kurulur. Cam bazen de renk ve şekil yönünden laleye benzer.

Sifāl-i köhne tutsa bir kişi meyhāne küncinde
Ferūdün bilse özini 'aceb mi cāmını Cem hem

12. **cāmın:-ı, -n**
Gazel 2449
Mısra: 3

Sırça, cam, şarap kadehi.
Cam, sevgilinin dudağıdır, ağzıdır. Çünkü içi dolu sırça kadeh dudak gibi görünür, buse de şarap kadar insanı kendinden geçirir ve sarhoş eder. Cam aynı zamanda gonca ve güldür. Kırmızılığı yönünden ve çekiciliği nedeni ile bu ilişki kurulur. Cam bazen de renk ve şekil yönünden laleye benzer.

'Işk cāmın nüş idüp düşdüm belā saḥrāsına

Dür olalıdan nigārum bu dil-i mehcürdan

13. **cāmını:-ı, -n, -ı**
Gazel 2500
Mısra: 1

Sırça, cam, şarap kadehi.
Cam, sevgilinin dudağıdır, ağzıdır. Çünkü içi dolu sırça kadeh dudak gibi görünür, buse de şarap kadar insanı kendinden geçirir ve sarhoş eder. Cam aynı zamanda gonca ve güldür. Kırmızılığı yönünden ve çekiciliği nedeni ile bu ilişki kurulur. Cam bazen de renk ve şekil yönünden laleye benzer.

İçüp maḥabbet cāmını hoş-ḥāl olayın bir zamān
Nāmūs u nengi terk idüp abdāl olayın bir zamān

14. **cāmlar:-lar**
Gazel 2242
Mısra: 4

Cam veya topraktan yapılmış bardak, içki kadehi.

Çün 'ayn-ı nūr-ı pāksin olmaya sende ḡill u ḡış
Cāmlar görüben gözüñe girme ḥammāma iy şanem

cāme:

1. **cāme:**
Gazel 2223
Mısra: 1
Elbise, giyilecek şey.

Dil āteş-ile yandı tenüm bile cāme hem
Dūd-ı dilüm çıkmaga geldi zebāne hem

2. **cāme:**
Gazel 2214
Mısra: 1
Elbise, çamaşır, giyecek şey.

Dil āteşine cān ile ten yandı cāme hem
Dūd-ı dilüm çıkmaga geldi zebāne hem

3. **cāmeyi:-(y)i**
Gazel 2330
Mısra: 9
Elbise.

Dest-i hicr-ile çeküp cāmeyi cān çāk iderem
N'ola ḥālüm ne bilem uşbu firāk-ıla benüm

4. **cāmeden:-den**
Gazel 2376

Mısra: 4
Elbise, çamaşır, giyecek şey.

Bulmadı leblerine kimse anuñ
Cāmeden ḡayrı dest-res n'idelüm

5. **cāmeler:-ler**
Gazel 2436

Mısra: 7
Elbise, çamaşır, giyecek şey.

Kana girmişsin yine beñzer geyüp al cāmeler
Nev-civānsın dōstum gel kana girmekten sakın

cāme çāk:

1. **cāme çāk:**
Gazel 2040
Mısra: 15
Kelime Tipi: -
Yırtık elbise.

Vakt-i gülde cāme çāk terk eyler idüm 'arı ben
Bilse idüm ki kalur bu nev'e cāvidān gül

cāme-i sebz:

1. **cāme-i sebz:**
Gazel 2018
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Yeşil elbise.

Cāme-i sebz ile geydi tāt-ı gevher-bār gül
Gülşen içre oldı ezhāra bugün serdar gül

2. **cāme-i sebz:**
Gazel 2018
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Yeşil elbise.

Cāme-i sebz ile geydi tāt-ı gevher-bār gül
Gülşen içre oldı ezhāra bugün serdar gül

3. **cāme-i sebz:**
Gazel 2018
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Yeşil elbise.

Cāme-i sebz ile geydi tāt-ı gevher-bār gül
Gülşen içre oldı ezhāra bugün serdar gül

4. **cāme-i sebz:**
Gazel 2018
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Yeşil elbise.

Cāme-i sebz ile geydi tāt-ı gevher-
bār gül
Gülşen içre oldı ezhāra bugün
serdar gül

5. **cāme-i sebz:**
Gazel 2018
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Yeşil elbise.

Cāme-i sebz ile geydi tāt-ı gevher-
bār gül
Gülşen içre oldı ezhāra bugün
serdar gül

6. **cāme-i sebz:**
Gazel 2120
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Yeşil elbise.

Cāme-i sebz ile bir şīrīn zebānum
var benüm
Var mıdır agzı diyü līkin
gümānum var benüm

7. **cāme-i sebz:**
Gazel 2496
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Yeşil elbise.

Cāme-i sebz in geyüben salınur
serv-i sehī
Cūylar her bir yaña olmuş ayagina
revān

cāme-i zer-baft:

1. **cāme-i zer-baft:**
Gazel 2124
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Sırma ile dokunmuş elbise.

Cāme-i zer-baft-ile dün ol nigārī
görmüşem
Serv gibi salınur-iken ben o yārī
görmüşem

cāmi':

1. **cāmi' -i: -**
Gazel 2013
Mısra: 11
*Toplayan, toplayıcı, bir araya
getiren, cemedem. || Kendisinde
bulunduran, içine alan.*

İy Muhibbī cāmi' -i hüsninde var
ser-maḥfil ol

cāmi:

1. **cāmi:**
Gazel 2273
Mısra: 17
*Molla Cami veya tam adıyla
Nureddin Abdurrahman Cami,
İrānlı İslam alimi ve şair. 15.
yüzyılın en iyi Fars şairlerinden ve
en son önemli Süfî şairlerinden
birdir.*

İy Muhibbī Cāmī Ḥusrev bulsalar
tāze ḥayāt
İşidüp taḥsīn iderlerdi benüm bu
gazelüm

2. **cāmi:**
Gazel 2330
Mısra: 14
*Molla Cāmī veya tam adıyla
Nureddin Abdurrahman Cami
İrānlı İslam alimi ve şair. 15.
yüzyılın en iyi Fars şairlerinden ve
en son önemli Süfî şairlerinden
birdir.*

Ḥusrev ü Ḥāfız ider şī' r-i
Muhibbī'yi pesend
Cāmī taḥsīn ide ger görse bu
nazm-ı ḥasenüm

cām-ı cem:

1. **cām-ı cem:**
Gazel 2364
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Cem'in kadehi. Cem'in kadehi
üzerinde yedi hikmeti bildiren
yazıların bulunduğu bir kadeh
imış, şüirde şarabın önemi bu yedi
hikmet ile ilgili gösterilir ve cam-ı
Cem tamlamasıyla şarabın ibret
verici hali de anlatılır.*

Görünür şimden girü gülşen
gözüme ḥār u ḥes
Sunalar āb-ı ḥayāt-ıla gerekmez
cām-ı Cem

2. **cām-ı cem:**
Gazel 2388
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Cem'in kadehi. Cem'in kadehi
üzerinde yedi hikmeti bildiren
yazıların bulunduğu bir kadeh
imış, şüirde şarabın önemi bu yedi
hikmet ile ilgili gösterilir ve cam-ı
Cem tamlamasıyla şarabın ibret
verici hali de anlatılır.*

Çünkü Muhibbī 'āşīka besdür sınık
sifāl
Ḥācet degül aña şarāb olıcak cām-ı
Cem

cām-ı derd:

1. **cām-ı derd:**
Gazel 2452
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Dert kadehi.

Cām-ı derdüñ nüş idenler oldılar
mest ü ḥarāb
Varsun ol bezme özini 'ışk-ıla bī-
'ār iden

cām-ı 'ışk:

1. **cām-ı 'ışk:**
Gazel 2151
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Aşkın kadehi.

Cām-ı 'ışkī çün ezelden eyledük
nüş iy şanem
Oluruz tā ḥaşre dek sermest ü
medhüş iy şanem

2. **cām-ı 'ışk:**
Gazel 2264
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Aşk kadehi.

İçeliden cām-ı 'ışkī şevk ile mest
oluban
Sırr-ı 'ışkī fāş idüp 'uşşākı medhüş
eyleyem

3. **cām-ı 'ışk:**
Gazel 2307
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Aşkın kadehi.

İy Muhibbī çün ezel bezminde
içdüñ cām-ı 'ışk
Tā kıyāmet mest olup kendümi
huşyār eylemem

cām-ı la'l:

1. **cām-ı la'l:**
Gazel 2144
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Sevgilinin kırmızı dudağının
kadehi.*

Bulmuş-iken cām-ı la'lünden
Muhibbī bir şafa
Aldı ḥatṭuñdan gider bu ṭab'ı pür-
gerdüm benüm

cām-ı leb:

1. **cām-ı leb:**
Gazel 2340
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Şarap renkli dudak.

Her kaçan cām-ı lebünden bir
kaşık nüş eyleyem
Tâ kıyâmet kaynayup deryâlayın
cüş eyleyem

cām-ı leb-i vār:

1. **cām-ı leb-i vār:**
Gazel 2106
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Sevgilinin dudağının kadehi.

Şöyle mest itdi Muhibbî beni cām-ı
leb-i vār
Böyle rüsvâ umaram maşşere
mestâne varam

cām-ı maḥabbet:

1. **cām-ı maḥabbet:**
Gazel 2149
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Muhabbet kadehi.

Yine cām-ı maḥabbetten içüp mest
ü ḥarâb oldum
Tutuşdum âteş-i 'ışka döne döne
kebâb oldum

2. **cām-ı maḥabbet:**
Gazel 2345
Mısra: 17
Kelime Tipi: -
Muhabbet kadehi.

Mest olup cām-ı maḥabbetten
Muhibbî dōstlar
Ol lebi mül gözleri mestânı aındum
agladum

cām-ı maḥabbet cür'ası:

1. **cām-ı maḥabbet cür'ası:**
Gazel 2354
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Muhabbet kadehinin son
damlası.*

İçeli rüz-ı ezel cām-ı maḥabbet
cür'asın
Mest-i 'ışkam tâ ebed sanmañ ki
huşyâr olmuşam

2. **cām-ı maḥabbet cür'ası:**

- Gazel 2354**
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Muhabbet kadehinin son
damlası.*

İçeli rüz-ı ezel cām-ı maḥabbet
cür'asın
Mest-i 'ışkam tâ ebed sanmañ ki
huşyâr olmuşam

cām-ı mey:

1. **cām-ı mey:**
Gazel 2025
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Şarap kadehi.

Yâdlarla cām-ı mey nüş eyler ol
peymân-kesel
Ġayretinden sâġar-ı çeşmüm pür
olur hün-ı dil

2. **cām-ı mey:**
Gazel 2256
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Şarap kadehi.

İy Muhibbî müşkil işdür gerçi kim
zühd ü vera'
Cām-ı mey elden koma tâ ḥall ola
bu müşkilüm

3. **cām-ı mey:**
Gazel 2315
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Şarap kadehi.

İy Muhibbî cām-ı mey nüş eyle
lâ'li yâdına
Kim ḥayâliyle nigâruñ hoş
şafâmuz var bizüm

cām-ı muşaffâ:

1. **cām-ı muşaffâ:**
Gazel 2372
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Tertemiz kadeh.

Jeng olursa ġam degül ġamdan
gönül âyinesi
Çün virür kalbe şafâ cām-ı
muşaffâlar benüm

cām-ı şabûh:

1. **cām-ı şabûh:**
Gazel 2069
Mısra: 5
Kelime Tipi: -

*Sabahleyin mahmurluk
gidermek için içilen şarap.*

Bu mest-i bî-höda sâķi sun imdi
cām-ı şabûh
Mecâl kalmadı derd-i ser-i ḥumârı
çekem

cām-ı şafâ:

1. **cām-ı şafâ:**
Gazel 2111
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Mutluluk kadehi.

Bir iki cām-ı şafâ baḥş eyle ḥuzûra
varam
Ne yâda minnet idüp ne ḥod
âşinâda olam

câmi'-i ḥüsn:

1. **câmi'-i ḥüsn:**
Gazel 2254
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Güzellik camisi.

Geçüp câmi'-i ḥüsn içre kaşı
miḥrâbına karşı
Durup kirpükleri şaf şaf ider çeşmi
imâmet hem

2. **câmi'-i ḥüsn:**
Gazel 2271
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Güzelliğinin camisi.

Câmi'-i ḥüsnünde gördüm çeşmüñ
olmuşdur imâm
Secde idüp řâķ-ı ebruñ ben de
miḥrâb eyleyem

cân-:

1. **cânum:--um, -**
Gazel 2017
Mısra: 5
Gönül, yürek, kalp, dil. || Ruh.

Sırr-ı 'ışkı saklar-ıdum sinede
cânüm gibi
N'eyleyem bu âh u zâr-ıla 'ayân
eyler gönül

2. **cânüm:--um, -**
Gazel 2059
Mısra: 5
*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Yüzünüñ nürü 'aksinden bu cânüm
şu'ledâr oldı

Gör anda hüsünüñi âyine-şüret
pâkdür gönülüm

cân:

1. cāndur: -dur
Gazel 2004
Mısra: 1

*Beden, ruh, insanın maddi ve
manevi varlığı.*

Bir gül-i ra' nâ gamından bülbül-i
cāndur gönül
Giceler tâ şubha dek ney gibi
nālāndur gönül

2. cānuma: -um, --a

Gazel 2016
Mısra: 8

*Beden, ruh, insanın maddi ve
manevi varlığı.*

Sinemün şandūkasına ursa ger
gamz okların
Cānuma rahmet gelür derdüme
sanmañ em degül

3. cāna: -a

Gazel 2172
Mısra: 11

Can, gönül, ruh.

Ummazam bir nesne cāna merhabā
olsun direm Bu Muhibbī vaşlın
ister bir yaña dağı gönül

4. cān:

Gazel 2007
Mısra: 3

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Yüri cān naqdini hārc eyle metā'-ı
gamı al
Assı itdi niçeler uydı bu bāzāra
gönül

5. cān:

Gazel 2266
Mısra: 3

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Niçeye dek rüy-i hūbāna dil ü cān
bağlayam
Zindegānī 'ömrümi bu dehr ara
müşkil kılam

6. cān:

Gazel 2300
Mısra: 14

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Gönderürse gamze-i tīrin Muhibbī
sīneme

Geçürüp şadra anuñ yirini cān u dil
kılam

7. cānı: -ı

Gazel 2332
Mısra: 12

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Ol cefākāruñ yolında terk-i cān
itdüm yine
Çuşsa vü derd ü belādan cānī āzād
eyledüm

8. cān:

Gazel 2472
Mısra: 10

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Pervāne gibi şem'-i ruḥ-ı yāra
Muhibbī
Yakdum dil ü cān geçiben bāl ü
perümden

9. cāndur: -dur

Gazel 2241
Mısra: 7

Can, hayat.

Lebüñ baña aşıl cāndur olan cān
tende 'āriyet
Lebüm üzre lebüñ ko kim anı tā
saña bisyāram

10. cānum: -um

Gazel 2000
Mısra: 7

*Beden, vücut, ten; gönül,
yürek.*

Uşbu cānum āteş-i hicrān-ıla
olursa küll
Ṭali'-i naḥşum olurdu sa'd-ı ekber
dōstlar

11. cānuñ: -uñ

Gazel 2273
Mısra: 10

*Beden, ruh, insanın maddi ve
manevi varlığı. II Gönül, yürek.*

Kim ki cür'añı içe bula ḥayāt-ı
ebedī
Sun berü cānuñ için biz de anı nüş
idelüm

12. cānadur: -a, -dur, -

Gazel 2443
Mısra: 5

*Beden, ruh, insanın maddi ve
manevi varlığı. II Gönül, yürek.*

Çagurur dellāl-ı 'ışk bir büse yüz
biñ cānadur

Ehl-i dil bir cāna mālİK niçe bāzār
eylesün

13. cān:

Gazel 2004
Mısra: 17

*Beden, ruh, insanın maddi ve
manevi varlığı. || Gönül, yürek.*

Bir saçı leylaya virelden Muhibbī
cān u dil
'İşk şahrāsında mecnūn gibi
ḥayrāndur gönül

14. cān:

Gazel 2004
Mısra: 13

*Beden, ruh, insanın maddi ve
manevi varlığı. || Gönül, yürek.*

Bir lebi şīrin yolına cān u dil
virmiş-durur
Kūh-ı gamda dōstlar Ferhād-ı bī-
cāndur gönül

15. cān:

Gazel 2006
Mısra: 4

*Beden, ruh, insanın maddi ve
manevi varlığı. || Gönül, yürek.*

Çin seḥergeh zülfi-ı dildāra meger
kıldı güzer
Cān dimāğımı mu'atṭar eyledi bād-ı
şimāl

16. cānı: -ı

Gazel 2022
Mısra: 7

*Beden, ruh, insanın maddi ve
manevi varlığı. || Gönül, yürek.*

Kapuña tuḥfe getürdüm cānı iy
ḥürri-liḳā
Bī-bahādur ger ḳabül it gerçi
görünür ḳalil

17. cānumı: -(u)m, --ı

Gazel 2005
Mısra: 8

*Beden, ruh, insanın maddi ve
manevi varlığı || Aşğın canı.*

Yaşımı göz yiñemez dil dutuşur
şabr idemez
Cānumı oda yakar ara gözüm ara
gönül

18. cānā: -ā

Gazel 2006
Mısra: 7

*Sevgilim, can kadar yakın
dost, canım.*

Gerçi kim cānā cemālūñ
görmezem yıllar geçer

Lik sînemden hayâlûñ naqşı
gitmekdür muhâl

19. **cândan:--dan, -**
Gazel 2008

Mısra: **10**
Can, ruh, gönül. || Sevgili.

Yârdan ayru nedür hâlûñ Muhibbî
diseler
Cândan ayrılmak direm müşkil-
durur âsân degül

20. **cân:**
Gazel 2009
Mısra: **1**

*Beden, ruh, insanın maddi ve
manevi varlığı || Gönül, yürek.*

Sîneye cân riştesini dak bu gönülüm
sâz kıl
Güceler tâ şubh olunca nâleye âğâz
kıl

21. **câna:--a, -**
Gazel 2020
Mısra: **1**

*Sevgili. || Beden, ruh, insanın
maddi ve manevi varlığı.*

Tutdı ülfet cânâ beñzer guşşa vü
gam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
hürrem iy gönül

22. **câna:--a, -**
Gazel 2020
Mısra: **1**

*Sevgili. || Beden, ruh, insanın
maddi ve manevi varlığı. || Gönül,
yürek.*

Tutdı ülfet cânâ beñzer guşşa vü
gam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
hürrem iy gönül

23. **cândan:--dan, -**
Gazel 2027
Mısra: **11**

*Gönül, yürek, kalp, dil. || Ruh,
bedene hayat veren yaşam
kaynağı.*

Ger günâh-ısa Muhibbî seni
cândan sevdügi
Zülfüne bend it anı habs-i
zenahdân eylegil

24. **cânumi:--um, --ı, -**
Gazel 2036
Mısra: **8**

*Gönül. || Beden, ruh, insanın
maddi manevi varlığı.*

Dest-büs olmasa cânâ sun ayaguñ
öpelüm
Cânımı tuhfe getürdüm döstüm
eyle kabül

25. **cân:--ı, -**
Gazel 2037
Mısra: **1**

*Gönül. || Beden, ruh, insanın
maddi manevi varlığı.*

Ben ezel 'ışkuña cânâ
bağlamışdum cânı bil
Urmamışken Ka'be bünyâdına el
dahı Hâlîl

26. **cânum:--um, -**
Gazel 2000
Mısra: **8**

*Gönül. || Beden, ruh, insanın
maddi manevi varlığı.*

Sînem içre saklıram 'ışkuñı ben
cânum gibi
Uşbu cânum âteş-i hicrân-ıla
olursa küll

27. **cânâ:--â**
Gazel 2004
Mısra: **3**

*Gönül. || Beden, ruh, insanın
maddi manevi varlığı. || Sevgili.*

Âteş-i hicrâna cânâ dem mi vardur
yanmayam
Sîne süzân u ciğer biryân u
giryândur gönül

28. **cânâ:--â, -**
Gazel 2044
Mısra: **7**
Sevgili.

Gülşen itdüm bagrumuñ kanıyla
cânâ sinemi
Döstüm rence kadem kıl seyr içün
seyrâna gel

29. **cân:**
Gazel 2044
Mısra: **11**

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı. || Gönül.*

'Aşık iseñ şem'-i hüsne yak yüri
cân u seri
Çünkü sen pervânesin yanmaga sen
pervâne gel

30. **cân-ıla:--ıla, -**
Gazel 2047
Mısra: **5**

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Sen de iy dil sevüben cân-ıla bir
Leylî-veşi
Yüri Mecnûnlayın 'âleme sen
destân ol

31. **cân:**
Gazel 2048
Mısra: **1**

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek. || Beden,
ruh, insanın maddi manevi varlığı.*

Görmeye seni her kişi cân gibi
nihân ol
İllâ ki bu ben 'âşıka gün gibi 'ayân
ol

32. **cândan:--dan, -**
Gazel 2049
Mısra: **10**

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

'İşkuñ evşafını bir bir bu
Muhibbî'den işit
Diñle cânadan vaşfını vaşf eylesün
vaşşâfa gel

33. **cândan:--dan, -**
Gazel 2061
Mısra: **3**

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Her kim ki görse yüzini cânadan
berî olur
Zülfi hamıyla boynına dakmaz
kılâde kim

34. **cânum:--um, -**
Gazel 2068
Mısra: **7**

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı. || İnsanın
duygularını taşıyan iç alemi,
gönül, iç, yürek.*

Bulmuş-iken leblerüñ zikri ile
cânum şafâ
Haţtuñ izhâr eyleme alma dem-i
serdüm benüm

35. **cân:--ı**
Gazel 2234
Mısra: **2**

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı. || İnsanın
duygularını taşıyan iç alemi,
gönül, iç, yürek.*

Ka'be'dür küyüñ nigârâ anı ger
menzil kılam
Cânı kurbân eyleyüp sükrâne terk-i
ser kılam

36. cān:

Gazel 2439

Mısra: 1

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı. || İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Zülfini çözdü cān u dilüm
bağlamag-ıçun
Yüzini açdı yüregümi daglamak-ıçun

37. cān:

Gazel 2459

Mısra: 7

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı. || İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Baş u cān terkin urur 'aşığ hemān
pervānedür
Gülşen içre bülbül olmuşdur hemān
efsāne hūn

38. cān:

Gazel 2483

Mısra: 6

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı. || İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Metā'-ı büsesin alsañ virüp cān
assı iderdüñ
Dilā cān çünkü anuñdur ne çıkar
kendü yanından

39. cān:

Gazel 2493

Mısra: 2

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı. || İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

'Arız-ı cānāna baksun gülşen ü yaz
isteyen
Diñlesün cān bülbülin murğ-ı hoş-
āvāz isteyen

40. cān:

Gazel 2075

Mısra: 3

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Ġamzeñ okı gelmeyince cān
pervāz eylemez
Döstüm nāveklertüñ oldı per ü
bālüm benüm

41. cān:

Gazel 2089

Mısra: 9

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Muhibbī cān u dil her kim virüp
bir büsesin alur
Dimez bāzār-ı 'ışk içre muqarrer
ben ziyān itdüm

42. cānumi: -um, -ı

Gazel 2095

Mısra: 2

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Olayım rüsvā-yı halk iy dil budur
kāmum benüm
Cānumi hicr odına yakdı dil-
ārāmum benüm

43. cān:

Gazel 2096

Mısra: 6

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Zahm-ı fūrin sīnem içre saklasam
olmaz 'aceb
Cān yirine geldi öldür fi'l-meşel
cānum benüm

44. cān-ıla: -ıla

Gazel 2100

Mısra: 5

İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Cān-ıla kim ki ide derdi qabül
Añlamazam diye devā sevdüm

45. cān:

Gazel 2102

Mısra: 5

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Püte-i 'ışk içre yakdum nār-ı 'ışka
cān u dil
Ġıll u Ġışdan küllī cismüm zer gibi
qāl eyledüm

46. cān:

Gazel 2106

Mısra: 3

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Umaram zülfün-ile cān u dili bend
idesin
Olmaga hābs-i ebed çāh-ı
zenahdāna varam

47. cān:

Gazel 2107

Mısra: 1

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı. || Sevgili.

Sinede konmuş emānetdür ezelden
cān benüm
Vireyim tek bir işāret eylesün
cānān benüm

48. cān:

Gazel 2107

Mısra: 9

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Şi'r-i pür-süzumla tutuşdı Muhibbī
cān u dil
Raht u bahtum oda yakdı defter ü
dīvān benüm

49. cān:

Gazel 2108

Mısra: 5

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Ne ğam kāfir gözün alsa dil ü cān
Selāmet kala yiter baña dīnüm

50. cān-ıla: -ıla

Gazel 2115

Mısra: 10

İnsanın kendi varlığı, yaşama, yaşayış, hayat.

Ka'be-i küyuñ Muhibbī'ye
müyesser oldı çün
Gel qabül eyle kapuñda cān-ıla
qurbānuñam

51. cān:

Gazel 2117

Mısra: 5

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Ġayrılar lutfın görür cān niçe ārām
eylesün
Cevr-i bī-dādı ki ol ārām-ı cāndan
görmüşem

52. cāni: -ı

Gazel 2122

Mısra: 4

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Geh lebüñ zıkr eyleyüp mest
eylesem bu gönlümi
Geh hayāl-i hañtuñ ile cānı hayrān
eylesem

53. cāndan: -dan

Gazel 2127

Mısra: 4

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Cihānuñ bağ u rāğından ferāğat
eyledüm düpdüz

Velî sen serv-i ra'nâya dil ü
cândan esîr oldum

54. **cânı:-ı**

Gazel 2133

Mısra: 8

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı. || İnsanın
duygularını taşıyan iç alemi,
gönül, iç, yürek.*

La'li yâdına gelüñ sâgar-ı hamrâ
çekelüm
Rûz u şeb fikri ile cânı giriftâr
idelüm

55. **cân:**

Gazel 2138

Mısra: 9

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Zülfinüñ sevdâsına çünkü tolaştı
cân u dil
İy Muhibbî kurtuluş yokdur uzun
sevdâdayam

56. **cânı:-ı**

Gazel 2140

Mısra: 10

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Muhibbî vaşlı gencine irişem diyü
dildârüñ
Dili virân idüp âhîr yakup cânı
harâb oldum

57. **cânum:-um**

Gazel 2142

Mısra: 3

Gönül, yürek, kalp, dil.

Hañçeri kaşd eylese karşı çıkar
cânum aña
Cânumuñ sermâyesidür dildeki
peykân benüm

58. **cânumuñ:-um, -uñ**

Gazel 2142

Mısra: 4

*Beden, ruh, insanın maddi ve
manevi varlığı.*

Hañçeri kaşd eylese karşı çıkar
cânum aña
Cânumuñ sermâyesidür dildeki
peykân benüm

59. **cân:**

Gazel 2151

Mısra: 5

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Gel kabül eyle getürdüm tuhfe cân
dergâhuña
Çün varılmaz pâdişâhlar öñine boş
iy şanem

60. **cânuma:-um, -a**

Gazel 2158

Mısra: 3

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Ben kulam ol pâdişâhumdur
benüm
Her ne hüküm itse revâdur cânüma

61. **cânı:-ı**

Gazel 2161

Mısra: 2

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Olup 'aşık belâ vü derdi evvel cânâ
tapşurdum
Velî soñra dil ü cânı der-i cânâna
tapşurdum

62. **câna:-a**

Gazel 2166

Mısra: 5

Gönül, yürek, kalp, dil.

Âteşüm cânâ irişdi kâr ide mi
bilmezem
Yok-durur eşkümden özge dîdede
âbum benüm

63. **cânum:-um**

Gazel 2171

Mısra: 4

Kuvvet, güç.

Leblerinden iste didüm iy gönül
gel bir cevâb
Didi kim agzuma almaga ne
cânum var benüm

64. **câna:-a**

Gazel 2172

Mısra: 8

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Cân virüp bir büseñe cânâ harîdâr
oldugum
Mâlikem bir cânâ ol dañı fedâ
olsun direm

65. **câna:-a**

Gazel 2172

Mısra: 10

Sevgili. || Can, ruh, gönül.

Niçe yıldur beklerem yoluñı
virmezsin selâm
Ummazam bir nesne cânâ merhabâ
olsun direm

66. **cânumı:-um, -ı**

Gazel 2178

Mısra: 5

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı. || Gönül, yürek.*

Eyler idüm cânımı ol dem İğâr
ayaguña
Baña gösterseñ cemâlün nürünü
görse gözüm

67. **cân:**

Gazel 2184

Mısra: 3

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Sen padişâha tuhfe idem cân u
başımı
Eger kabül eyleyesin iy şâh çekem

68. **cân:**

Gazel 2189

Mısra: 7

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Cân u baş terk eyleyem yoluñda iy
ârâm-ı cân
Bunuñ ile 'âlem içre gönlümü şâd
eyleyem

69. **cânı:-ı**

Gazel 2189

Mısra: 10

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı. || Gönül, yürek.*

Murg-ı dil olmaz Muhibbî bend-i
zülfinden halâş
Saña ol yigdüñ ki cânı râm-ı
şayyâd eyleyem

70. **cânum:-um**

Gazel 2193

Mısra: 2

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Görüp şemşürüñ iy dilber beni
sanma hâzer kıldum
Baş açup varuban karşı dil ü
cânum siper kıldum

71. **cân:**

Gazel 2194

Mısra: 3

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Harc kıldum dil ü cân nağdin irem
vaşla diyü
İrmedüm vaşla hemân özüme
ğaddâr

72. cān:

Gazel 2196

Mısra: 1

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Gitdi elden cān u dil bir bī-vefādur
sevdüğüm
Cevri bī-ḥad mihri yok bir pür-
cefādur sevdüğüm

73. cān-ıla:--ıla

Gazel 2199

Mısra: 9

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Āsitānuḥda Muḥibbī cān-ıla serden
geçüp
Başumı kāse sifāl āḥir seg-i kū
eyledüm

74. cāna:-a

Gazel 2208

Mısra: 2

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı. || İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Dilden evvel ben esās-ı 'ışkı
muḥkem bağladum
Soñradan cāna ḡam u endühi hem-
dem bağladum

75. cānā:-a

Gazel 2464

Mısra: 1

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı. || İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Oldum ḡamuñla cānā geh şād u
geh maḥzün
Bakdum cihānı gördüm anı daḡı
diğer-ḡün

76. cāna:-a

Gazel 2465

Mısra: 7

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı. || İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Cāna bey' ider yine virmez metā'-ı
būseyi
Hüsün devrinde aña kimse ḡarīdār
olmasun

77. cān-ıla:

Gazel 2211

Mısra: 5

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

'Azīz-i cān-ıla dilsin giriftaruñı ḡor
itime
Ki bir tāze ḡül-i tersin ḡazer kıl ez-
dem-i serdüm

78. cān:

Gazel 2031

Mısra: 5

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı. || İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Ben fedā kıldum yoluñda çün
senüñ cān u seri
Döstüm göndermedüñ bir büseñi
baña nevāl

79. cān:

Gazel 2214

Mısra: 1

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı. || İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Dil āteşine cān ile ten yandı cāme
hem
Dūd-ı dilüm çıkmaga geldi zebāne
hem

80. cān:

Gazel 2321

Mısra: 5

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı. || İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

ḡül yüzüñsüz ney gibi eḡḡan ider
cān bülbülü
Hiç olur mı bülbül-i bī-çāre ḡāmüş
iy şanem

81. cān:

Gazel 2330

Mısra: 9

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı. || İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Dest-i hier-ile çeküp cāmeyi cān
çāk iderem
N'ola ḡālüm ne bilem uşbu firāk-
ıla benüm

82. cānum:-um

Gazel 2218

Mısra: 5

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı. || İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Bu cānum 'āriyetdür çün lebüñ
göster beyā cānā
Lebüm üzre lebüñ korsañ bu cānı
saña sipārem

83. cānum:-um

Gazel 2320

Mısra: 2

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı. || İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Kalmadı hicrünle cānā tāk olupdur
tākātüm
Yoluña cānum nişār itmekdür āḡir
niyyetüm

84. cānum:-um

Gazel 2453

Mısra: 2

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı. || İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Sīnem nişāne kıldı ya kaşı atdı tīrin
Cānum ḡurūc idende teklīf itdi
yirin

85. cānı:-ı

Gazel 2218

Mısra: 6

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Bu cānum 'āriyetdür çün lebüñ
göster beyā cānā
Lebüm üzre lebüñ korsañ bu cānı
saña sipārem

86. cān:

Gazel 2220

Mısra: 9

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Saḡḡāre gözi aldı dil ü cān
Muḡibbī
Ta'vīz ile itmez aña çāre füsün
hem

87. cān:

Gazel 2225

Mısra: 6

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Tevsen-i esb ile ger kaşdı ide dilber
cānuma
Ben de cān naḡdin nişār-ı süm-m-i
tavsen kılam

88. cānum:-um

Gazel 2229

Mısra: 1

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Ter taze olur vaşluñ işide dil ü cānum
Bir mürde iken zinde oluban dura cānum

89. **cānum:-um**
Gazel 2229

Mısra: 2

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Ter taze olur vaşluñ işide dil ü cānum
Bir mürde iken zinde oluban dura cānum

90. **cān:**
Gazel 2241

Mısra: 7

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Lebūñ baña aşıl cāndur olan cān tende 'āriyet
Lebūm üzre lebūñ ko kim anı tā saña bisyāram

91. **cān:**
Gazel 2242

Mısra: 11

İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Derd-i dilin cān levhine yazdı Muḥibbī kan-ıla
Göndermege dil murğını itdi ḥamāme iy şanem

92. **cān:**
Gazel 2247

Mısra: 3

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Niçeye dek cān figār sīne mecrūḥ ola
Merhem-i vaşluñla bu zaḥma devāyı isterem

93. **cānda:-da**
Gazel 2251

Mısra: 6

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Niğ-rūyān gerçi kim 'ālemde bī-ḥaddür velī
Līk dilde cānda iden cā nāmın dimeyem

94. **cān:**
Gazel 2257

Mısra: 3

İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Leşker-i hicran egerçi itdi cān şehrin ḥarāb
'İşk şahına velī anı müsellem eyledüm

95. **cān:**
Gazel 2257

Mısra: 5

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Şem'-i ḥüsne yakmışam cān u dili pervāne-vār
Ḥalvet-i ḥāşa girüp bu cānı maḥrem eyledüm

96. **cān:-ı**
Gazel 2257

Mısra: 6

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Şem'-i ḥüsne yakmışam cān u dili pervāne-vār
Ḥalvet-i ḥāşa girüp bu cānı maḥrem eyledüm

97. **cān:**
Gazel 2258

Mısra: 9

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Niğaruñ şem'-i ḥüsne Muḥibbī cān u dil yakdum
Düşüp pervāne-veş pāya yanup bī-bāl ü per oldum

98. **cānumdan:-um, -dan**
Gazel 2261

Mısra: 10

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Sensüzün ben bu cihānı n'eylerem
Öz cānumdan bile bīzār olmışam

99. **cān:**
Gazel 2263

Mısra: 1

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Niğārā 'ışk-ıla cān u dilümi ḥasta ter gördüm
Anuñçün zülfe dīvāne beste ter gördüm

100. **cānum:-um**
Gazel 2263

Mısra: 8

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Müjeñ tūr-ile akıtdı gözümden ḥün-ı dil āḥir
Ciger çāk ü dil-rīş ü bu cānum ḥasta ter gördüm

101. **cān:**
Gazel 2270

Mısra: 8

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Virdi cān öldi anuñçün gün gibi serdar-ı 'ışk
Cān u ser terkin kılup ben daḥı bir ad eyleyem

102. **cānum:-um**
Gazel 2000

Mısra: 7

Beden, ruh, insanın maddi ve manevi varlığı.

Sīnem içre saklaram 'ışkuñı ben cānum gibi
Uşbu cānum āteş-i hicrān-ıla olursa küll

103. **cāna:-a**
Gazel 2288

Mısra: 1

Sevgili.

Alup bu sīneden tūr-i niğārı cāna tapşurdum
Emānet idi cān anda yine cānāna tapşurdum

104. **cān:**
Gazel 2288

Mısra: 2

İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Alup bu sīneden tūr-i niğārı cāna tapşurdum
Emānet idi cān anda yine cānāna tapşurdum

105. **cāna:-a**
Gazel 2288

Mısra: 6

Gönülden sevilen, gönül verilmiş olan güzel, sevgili.

Maḥabbet cāmını içdüm elinden sākī-i 'ışkuñ
Belā vü miñnet ü derdi anuñçün cāna tapşurdum

106. **cānum:-um**
Gazel 2296

Mısra: 10

İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Pāk cevherdür dimişler iy Muhibbî
‘ışk için
Saklayam sînemde cānum gibi anı
pāk olam

107. **cān:**

Gazel 2297

Mısra: 14

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Gülşen-i hüsnünde cānā ruhların
medh itmege
Güceler cān bülbülün tā şubh gūyā
eyledüm

108. **cān:**

Gazel 2299

Mısra: 1

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Cān giriftār-ı gām-ı yār oldı dil-
efgār hem
Dil firākıyla tolu hun çeşm-i
gevher-bār hem

109. **cān-ıla:-ıla**

Gazel 2303

Mısra: 2

*Beden, ruh, insanın maddi ve
manevi varlığı.*

‘İşkuñla bî-karāram
Cān-ıla dil-figāram

110. **cān-rā:-rā**

Gazel 2303

Mısra: 12

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Yokdur Muhibbî tākat
Cān-rā be-tū sipārem

111. **cān:**

Gazel 2309

Mısra: 11

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

İy Muhibbî şem‘-i hüsn-i dilbere
vir cān u dil
Yanuban pervāne-veş ben daḥı bî-
per bāl olam

112. **cān:**

Gazel 2316

Mısra: 1

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Bende oldum bir şehūñ yolına cān
ismarlaram
Her ne kim emr itse ben anı hemān
ismarlaram

113. **cānum:-um, -ı**

Gazel 2318

Mısra: 7

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Cānumı cevriyle yıkıdı eyledi
gönlüm ḥarāb
Kendü mülkin yıkıcı bir
pādişehdür gördüğüm

114. **cān:-ı**

Gazel 2332

Mısra: 14

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı. || İnsanın
duygularını taşıyan iç alemi,
gönül, iç, yürek.*

Eyledükçe bu Muhibbî‘ye ceḫā
rāhat gelür
Anuñ-ıçun kim belāya cānı mu‘tād
eyledüm

115. **cān:-ı**

Gazel 2336

Mısra: 4

*İnsanın kendi varlığı, yaşama,
yaşayış, hayat.*

Ġamzeñ oklarına her dem sînemi
terkeş kılup
Kaşların yasına cānā cānı kurbān
isterem

116. **cān:**

Gazel 2336

Mısra: 10

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Sînede çünki Muhibbî bulunur
genc-i vişāl
Cān u dil mülkini şimden girü
virān isterem

117. **cān:**

Gazel 2339

Mısra: 4

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Tā ki gördüm ben cemālūñ şem‘ini
Cān u dilden yanmaga pervāneyim

118. **cān:**

Gazel 2340

Mısra: 4

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Gülşen-i hüsnünde cānā güceler tā
şubḥa dek
Sanma kim cān bülbülün medḥinde
ḥāmūş eyleyem

119. **cān:**

Gazel 2343

Mısra: 2

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Bāğ-ı hüsnüñ dōstum el virse
seyrān eylesem
Karşuñā cān bülbülün sermest ü
ḥayrān eylesem

120. **cān-ıla:-ıla**

Gazel 2348

Mısra: 1

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Cān-ıla bir sanemüñ ‘ışkına çün
pā-bendem
Baña dūşnām-ı du‘ā gelse gāmı
ḥorsendem

121. **cān:**

Gazel 2344

Mısra: 8

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

İşidelden cān virenler iriştir
maḫlūbına
Baş u cān terkini urdum tālib-i
cānāneyem

122. **cānum:-um**

Gazel 2350

Mısra: 1

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Tende cānum yog-iken tālib-i
cānān idüm
‘İşk şahrāsına düşmiş zār u
sergerdān idüm

123. **cān:**

Gazel 2350

Mısra: 9

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

İy Muhibbî ḥatt-ı gām yazılmadan
cān levḥine
Ben belā bezminde geh nālān u
geh giryān idüm

124. **cān:**

Gazel 2352

Mısra: 3

*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Āteş-i ‘ışka yakup cān u dili
pervāne-veş
İñleşem bezm-i gām içre gönlümü
nā eyleyem

125. cān:

Gazel 2354

Mısra: 8

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Görelî bāzār-ı 'ışık içre metā'-ı

vaşluñı

Cān u dil naqđın virüp aña ĥarīdār olmuşam

126. cānumı:-um, -ı

Gazel 2368

Mısra: 2

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

'Ālemi geşt eyledüm mihribānı bulmadum

Cānumı kıldum fedā ārām-ı cānı bulmadum

127. cān:

Gazel 2369

Mısra: 13

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Şi' rümūñ süzi-y-ıla yansa 'aceb mi dīl ü cān

Yana odlara Muĥibbī kim okursa gazelüm

128. cān:

Gazel 2371

Mısra: 3

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Cān u dil derdini 'arż itdüm taḫḫibe dir baña

Ölmedin artuk bu derdüñ ben devāsın bilmedüm

129. cān:

Gazel 2375

Mısra: 11

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Gitdi elden cān u dil didüm gülüp

ğamzeñ didi

Varımañ bir yire şayd-ı zaḫm-dārumdur benüm

130. cānā:-ā

Gazel 2378

Mısra: 7

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Göreliden kāmētüñ cānā anı teşbīḫ

idüp serve

Yaşum ol serv ayagında akan enhāra beñzetdüm

131. cān:

Gazel 2382

Mısra: 9

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Tā ki yakdum pūte-i hicre Muĥibbī

cān u dil

Ġıll ü ğışdan zer gibi kāl olmuşam pāk olmuşam

132. cān:

Gazel 2385

Mısra: 2

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Gözüñden fitneler zāhir olur

kāddüñ kıyāmet hem

Belā-yı cān u dil dirsem 'aceb mi çeşm ü kāmēt hem

133. cānuma:-um, -a

Gazel 2388

Mısra: 5

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Her ne ki gelse cānuma var saña minnetüm

Ger nāvek-i cefā vü eger ḫaçer-i sitem

134. cānı:-ı

Gazel 2399

Mısra: 7

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Cānı terk eyleyeyin yolına

cānānelerüñ

Ola uşşāk ara vaşlına anuñ dest-resüm

135. cānum:-um

Gazel 2405

Mısra: 2

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Nāz ile gitdi çün ol gül yüzlü

cānānum benüm

Gidiserdür ḫasret ile sīneden cānum benüm

136. cān:

Gazel 2411

Mısra: 1

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Cān u dil yansa ne tañ ol tīğ-ı āteş-

tābdan

Gösterür cādū gözi şihriyle āteş

ābdan

137. cān:

Gazel 2415

Mısra: 1

Sevgili.

Perī dirsem n'ola ben saña iy cān

Olursın bir nefes içinde pinhān

138. cān-ıla:-ıla

Gazel 2416

Mısra: 6

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı. II Gönül, yürek.

Ka'be'ye varmaz o kim çekmeye

rāhuñ zaḫmetin

'İyd-i vaşla iremez cān-ıla ḫurbān olmayan

139. cānā:-ā

Gazel 2418

Mısra: 3

Sevgili, sevilen kadın.

Hüb teşbīḫ eylemiş cānā hilāle rā

kaşuñ

Ḫaddüñe zībā dimiş şems-i

diraḫşāndur diyen

140. cān:

Gazel 2419

Mısra: 4

İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Mu'anber mü gül-i ḫöş-bū kemān

ebrü gözi cādū

Göreliden kalmadı tākāt gönül

āşüfte cān ḫayrān

141. cānā:-ā

Gazel 2423

Mısra: 7

Sevgili.

Fırkatüñle ger ölem cānā vaşıyyet

eylerem

İtlerüñe ideler bu üstüḫvānum

armagan

142. cānā:-ā

Gazel 2438

Mısra: 3

Sevgili.

Ehl-i diller bakdılar cānā

cemālünde senüñ

Okıdılar Muşḫaf-ı ḫüsnüñdeki Nūr

ayetin

143. cān:

Gazel 2440

Mısra: 7

Beden, ruh, insanın maddi manevi varlığı.

Aldayup bir büsesin aldum virtüp
ben cân u dil
Didüm iy ârâm-ı cân bir dağı
aldanmaz mısın

144. **cāna:-a**
Gazel 2443

Mısra: 6
*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Çagurur dellâl-ı 'ışk bir büse yüz
biñ cânadur
Ehl-i dil bir cânâ mâlik niçe bāzâr
eylesün

145. **cānā:-ā**
Gazel 2450
Mısra: 1
Sevgili.

Tabla-i sīnemde cânā kılmışamdur
dil nişān
Tir-i müjgānuñ atarsañ n'ola iy
kaşı kemān

146. **cānum:-um**
Gazel 2461
Mısra: 5
*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı. || İnsanın
duygularını taşıyan iç alemi,
gönül, iç, yürek.*

Şan 'atüm kesbüm benüm 'ışk-ıla
cānum bādedür
Anün-içün pür-hevāyam kār u bārı
sevmezim

147. **cān:**
Gazel 2468
Mısra: 6
*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı.*

Görüp şem '-i cemāl-i cân-fezāyı
Aña pervāne gibi cân yakarsın

148. **cān:**
Gazel 2484
Mısra: 1
Sevgili.

Görinelden haţuñ haddüñde iy cân
Ser-i zülfün gibi hālüm perîşān

149. **cān-ıla:-ıla**
Gazel 2500
Mısra: 3
*Beden, ruh, insanın maddi
manevi varlığı. || İnsanın
duygularını taşıyan iç alemi,
gönül, iç, yürek.*

Cānāni sevdüm cân-ıla doldı
derūnum kan-ıla

Koñ âteş-i hicrân-ıla ben kâl olayın
bir zamān

cān al:-

1. **cān al:-**
Gazel 2071
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Öldürmek.

Ġamze okın atup yār almak dilerse
cānum
İrdüñ murāda iy dil itdi meger
terahhum

2. **cān al:-**
Gazel 2001
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Öldürmek.

Niçeye dek agladursın hicr-ile bu
hastayı
Cevr-ise hadden geçüpdür bārı lutf
it cānum al

3. **cān al:-**
Gazel 2064
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Öldürmek.

Kā'be' dür küyuñ nigārā eyledüm
çünkü tavāf
Cānumı kurbāna al def' eyle
sergerdānlıgum

cān at:-

1. **cān at:-**
Gazel 2106
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Bir şeyi çok istemek, şiddetle
arzu etmek.*

Her kaçan şem '-i cemālünü görem
yana varam
Cān atup bāl ü peri yakmaga
pervāne varam

2. **cān at:-**
Gazel 2234
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Bir şeyi çok istemek, şiddetle
arzu etmek.*

Şem '-i hüsnüñ bir gice idem
temāşā nürünü
Cān atup pervāne-veş yakmaga bāl
ü per kılam

cān bul:-

1. **cān bul:-**
Gazel 2483
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Canlanmak, hayat bulmak.

Bulurdı mürde cismüm cân
olurdum tā ebed zinde
Lebinden cür'a nüş itsem ya rāz
alsam dehānımdan

cān fedā kıl:-

1. **cān fedā kıl:-**
Gazel 2198
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Kendini diğer bir şey uğruna
vermek.*

Cān fedā kıldum yoluñda itmedüm
gayrı günah
Kanı yā lutf u kerem ben dutalum
kan eyledüm

2. **cān feda kıl:-**
Gazel 2323
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Bir şey uğruna ölmek.

Küh-i ğamda cân feda kıldı
Muhibbî irmedi
Ol leb-i şirîn şeker-güftāra bilmen
n'eyleyem

cān kulağına tak:-

1. **cān kulağına tak:-**
Gazel 2361
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Büyük bir dikkatle dinlemek.

Her ki 'aşıkdur didiler aña terk-i
ser gerek
Cān kulağına takup bu sözi
mengüş eyledüm

cān lebe gel:-

1. **cān lebe gel:-**
Gazel 2434
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Çok korkmak, yüreği ağzına
gelmek.*

Çāre eyleñ dōstlar ben 'aşık-ı
şeydā-y-ıçun
Cān lebe geldi dirîğā ol melek-
sīmā-y-ıçun

cān terk it:-

1. cān terk it-:

Gazel 2072

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bir şey uğruna canını feda etmek.

Evvel ikrār eyledüm yoluña cān terk itmegi

Gel beni öldür habībüm çünki medyūn olmuşam

cān terkin ur-:

1. cān terkin ur-:

Gazel 2223

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Hayatından bezmek, artık yaşamak istememek.

Görse cemāl-i şem'ini pervāne-veş gönül

Cān terkin urup kül oluban küllī hem

cān u dil:

1. cān u dil:

Gazel 2021

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Can ve gönül.

‘Aķıbet eyler cefā fırine cān u dil nişān

Hıç terahhūm eylemez ol kaşı yadan vāz gel

2. cān u dil:

Gazel 2021

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Ruh ve gönül.

‘Aķıbet eyler cefā fırine cān u dil nişān

Hıç terahhūm eylemez ol kaşı yadan vāz gel

3. cān u dil:

Gazel 2043

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Can ve gönül.

İy boyı servüm görelden saña virdüm cān u dil
Ol sebebdendür akar küyüñda yaşum muttaşıl

cān u dilden:

1. cān u dilden:

Gazel 2261

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Büyük bir samimiyetle, içten gelerek.

Sen dururken ğayrıya itmem nazar
Cān u dilden saña çün yār olmuşam

cān u gönül:

1. cān u gönül:

Gazel 2132

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

İçtenlikle, çok isteyerek, canıyürekten.

Cürm-ise eger cān u gönülden seni sevmek
‘Afv it ki kaçan ola haṭā işlemez ādem

cān vir-:

1. cān vir-:-em

Gazel 2001

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Ölmek. || Canını feda etmek. || Uğruna can feda edecek kadar çok istemek, canını vermek.

Ger yakarsañ āteş-i hicrāna iy dilber beni
‘İşkuñ-ıla cān virem dönmege yokdur ihtimāl

2. cān vir-:

Gazel 2039

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Hayat vermek, canlandırmak, canlı ve hareketli duruma getirmek. || Ölmek. || Bir şey uğruna canını feda etmek.

Rāyegāndur kim virüp varın ala bir büseñi

Aña cān virmelüdür cümle ciḥān malı degül

3. cān vir-:

Gazel 2048

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Ruha güç vermek. || Canlanmasına yol açmak.

Cān vir lebine āl ile bir büse Muḥibbī
Al hem-dem olup maḥrem-i esrār-ı nihān ol

4. cān vir-:

Gazel 2114

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bir şey uğruna canını feda etmek.

Cān virürsem ğamzesine karşı ben olmaz ‘aceb
Ol gözi cellād çün kim dilsitānumdur benüm

5. cān vir-:

Gazel 2132

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Bir şey uğruna canını feda etmek.

Bu ḥasta gönül irmez-ise vaşluña cānā
Cān virse gerek yoluna çün kaldı hemān dem

6. cān vir-:

Gazel 2136

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Ölmek. || Bir şey uğruna canını feda etmek.

Yanayım pervāne-veş şem‘-i cemālūñ nūrına
Cān virüp ‘uşşāk ara ben daḥı bi ad eyleyem

7. cān vir-:

Gazel 2172

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bir şey uğruna canını feda etmek.

Cān virüp bir büseñe cānā ḥarīdār olduğum
Mālīkem bir cāna ol daḥı fedā olsun direm

8. cān vir-:

Gazel 2205

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Bir şey uğruna canını feda etmek.

Ol leb-i şīrīn-dehenden çün işitdüm bir kelām
Ḥıdmetinde cān virüp kendümi Ferhād eyledüm

9. cān vir-:

Gazel 2222

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Bir şey uğruna canını feda etmek.

La‘l-i şīrīnūñe Ferhād gibi cānum virüben

Ehl-i 'ışk içre kamu tâli'-i
meymün çekerem

10. **cân vir-:**
Gazel 2270

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bir şey uğruna canını feda etmek.

Virdi cân öldi anuñçün gün gibi
serdar-ı 'ışk
Cân u ser terkin kılıp ben dağır bir
ad eyleyem

11. **cân vir-:**
Gazel 2287

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Bir şey uğruna canını feda etmek.

Didüm 'ışkuñ yolında cân
virürsem
Mezârüña didi bu beyti yazam

12. **cân vir-:**
Gazel 2288

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Ölmek.

Bi-ğamdiñ ki cân virdüm vişâl
oldı baña hâşıl
Libâs-ı 'arıyetdür ten anı devrâna
taşurdum

13. **cân vir-:**
Gazel 2300

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Ölmek.

Ger gamıyla cân virem gel iy
'ömür terk it beni
Niçeye dek uşbu âsân işümi müşkil
kılam

14. **cân vir-:**
Gazel 2300

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Bir şey uğruna canını feda etmek.

Nağd-i dil virüp metâ'-ı büseye
oldum hârîd
Üstine cân virmeg-ile ola kim
kâyil kılam

15. **cân vir-:**
Gazel 2304

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Bir şey uğruna canını feda etmek.

Vaşl-ı cânân çün bulunmaz
itmeyince terk-i cân
Ben neden cân virmeyüp âsân
işüm müşkil kılam

16. **cân vir-:**

Gazel 2305

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bir şey uğruna canını feda etmek.

Re'yüm oldur cân virem bu yolda
iy arâm-ı cân
'Âlem-i fânîde sanma gayrı re'yi
isterem

17. **cân vir-:**

Gazel 2311

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Bir şey uğruna canını feda etmek.

Tir-i ğamzeñ gelse idem sînemi
aña siper
Cân virem bu yolda sanmañ
mihnet-i cân eyleyem

18. **cân vir-:**

Gazel 2320

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Hayat vermek, canlandırmak,
canlı ve hareketli duruma
getirmek.*

Sen saçı leylâ lebi şîrine cân
virmek nedür
Bir iki dîvâne deñlü yok mı cânâ
ğayretüm

19. **cân vir-:**

Gazel 2325

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bir şey uğruna canını feda etmek.

İrmedin şîrin lebine bu Muhibbî
cân virüp
Düşdi dil Ferhâd-veş kühsâra
bilmen n'eyleyem

20. **cân vir-:**

Gazel 2344

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Kendini feda etmek.

İşidelden cân virenler irişür
mañlûbına
Baş u cân terkini urdum tâlib-i
cânaneyem

21. **cân vir-:**

Gazel 2373

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Canlanmasına yol açmak.

Mürdeye cân virürdi her nefesi
Bize irmedi ol nefes n'idelüm

22. **cân vir-:**

Gazel 2373

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Ölmek.

İdelüm vaşfuñ heves n'idelüm
Cân virelüm bu yolda pes n'idelim

23. **cân vir-:**

Gazel 2407

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bir şey uğruna canını feda etmek. || Uğruna can feda edecek kadar çok istemek, canını vermek.

La'l-i şîrinüñe ger cân virmeyem
Ferhâd-veş
Hüsrevâ söylenmesün 'âlemde hiç
adum benüm

24. **cân vir-:**

Gazel 2420

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bir şey uğruna canını feda etmek. || Uğruna can feda edecek kadar çok istemek, canını vermek.

Leb-i şîrine virüp cânımı Ferhâd-
şîfat
Ben de 'aşıklar arasında eyü ad
ideyin

25. **cân vir-:**

Gazel 2443

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Bir şey uğruna canını feda etmek.

Gönlüñi virdüñ vişâlin istedüñ
meh-rûlaruñ
Cânüñi üstine vir tek yâr ikrâr
eylesün

26. **cân vir-:**

Gazel 2445

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Ölmek.

Yüzüñi gördükde cân virmek
muqarrerken baña
Hiç revâ midur çekem âh u eninüñ
minnetin

27. **cân vir-:**

Gazel 2446

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Hayat vermek, canlandırmak,
canlı ve hareketli duruma
getirmek.*

Tāze cān virdūn getürdūn bŷy-ı
zülfın iy şabā

Çok zamāndur özlemişdüm ol saçı
gül-bŷyı ben

28. **cân vir-:**

Gazel 2450

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Ölmek.

Hicr elinden cān virüp olsam
şehīd-i 'ışk eger
Dilerem kim tā kıyāmet olasın sen
cāvidān

29. **cân vir-:**

Gazel 2466

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Bir şey uğruna canını feda
etmek.*

La 'l-i şīrīnŷne cānā ben niçe cān
virmeyem
Bu tārīk-i 'ışkda eksük miyem
Ferhād'dan

30. **cân vir-:**

Gazel 2483

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Ölmek, canını feda etmek.

Metā'-ı bŷsesin alsan virüp cān
assı iderdŷn
Dilā cān çŷnki anuŷdur ne çıkar
kendŷ yanından

31. **cân vir-:**

Gazel 2001

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Ölmek.

Ger yakarsan āteş-i hicrāna iy
dilber beni
'İşkuŷ-ıla cān virem dönmege
yokdur ihtimāl

cân yan-:

1. **cân yan-:**

Gazel 2208

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Bir şeyden zarar görmek,
zarara uğramak.*

Cān yanup her yaŷadan geldi belā
vŷ derd-i ğam
Sordılar hālŷm buları hāş-ı
maħrem bağladum

cānā:

1. **cānā:**

Gazel 2004

Mısra: 3

*(Ey) Sevgilim, cān kadar
yakın dost, cānum.*

Āteş-i hicrāna cānā dem mi vardur
yanmayam
Sine sŷzān u ciĝer biryān u
giryāndur ğöŷŷl

2. **cānā:**

Gazel 2008

Mısra: 7

Can, ruh, gönŷl.|| Sevgili.

Şöyle hayrān olmuşam cānā
cemālŷn ayına
Var mıdur bir kimsene bu hālŷme
hayrān degŷl

3. **cānā:** -, -

Gazel 2036

Mısra: 7

Ey sevgili, ey canım.

Dest-bŷs olmasa cānā sun ayaguŷ
öpelŷm
Cānumı tuhfē getürdüm dŷstum
eyle kabŷl

4. **cānā:**

Gazel 2037

Mısra: 1

Ey Sevgili.

Ben ezel 'ışkuŷna cānā
baĝlamışdum cānı bil
Urmamışken Ka'be bünyādına el
daĝı Hālīl

5. **cānā:**

Gazel 2055

Mısra: 13

*"Ey can, ey sevgili!"
anlamlarında sevgiliye bir hitap
sözü.*

Cefā cevruŷni ğöŷnder kabŷl ider

didŷm cānā

Baŷna ol rāhāt-ı cāndur cefa herĝiz
dimem çekdŷm

6. **cānā:**

Gazel 2056

Mısra: 1

"Ey can, ey sevgili!"

*anlamlarında sevgiliye bir hitap
sözü.*

İstemem cānā ĝamuŷndan
kurtluban şād olam
Bend-i zŷlfŷne esirem dimezem
āzād olam

7. **cānā:**

Gazel 2124

Mısra: 3

*"Ey can, ey sevgili!"
anlamlarında sevgiliye bir hitap
sözü.*

ĝölşen-i hŷsnŷnde cānā ĝiceler
bŷlbŷl-şıfat
Şubħ olınca anda niçe āh u zārı
ĝörmüşem

8. **cānā:**

Gazel 2132

Mısra: 5

*"Ey can, ey sevgili!"
anlamlarında sevgiliye bir hitap
sözü.*

Bu hasta gönŷl irmez-ise vaşluŷna
cānā
Cān virse gerek yoluna çŷn kaldı
hemān dem

9. **cānā:**

Gazel 2132

Mısra: 9

*"Ey can, ey sevgili!"
anlamlarında sevgiliye bir hitap
sözü.*

ĝörelī ĝam-ı zŷlfŷnŷ cānā bu
Muħıbbī
Zŷlfŷnŷ gibi ĝaddini hemān eyledi
ol ĝam

10. **cānā:**

Gazel 2136

Mısra: 3

*"Ey can, ey sevgili!"
anlamlarında sevgiliye bir hitap
sözü.*

Pādişāh olduŷna cānā Taŷrī'dan
korkmaz mısın
Niçeye dek āsitānuŷna varup dād
eyleyem

11. **cānā:**

Gazel 2174

Mısra: 5

*"Ey can, ey sevgili!"
anlamlarında sevgiliye bir hitap
sözü.*

Hālŷnŷnŷ gül ruħlaruŷnda cā-be-cā
cānā ĝörŷp

Dāğlarla sīnemi ben lāle gibi
dagladım

12. cānā:

Gazel 2243

Mısra: 2

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
sözü.

Gül haddüni görelî bu eşk-i
lālegünüm
Ağışte oldı cānā hāk-i der-ile
hūnum

13. cānā:

Gazel 2247

Mısra: 2

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
sözü.

Bend-i ğamda kaldım dōstum
rehāyî isterem
Dideme cānā yüzüñden rüşenāyî
isterem

14. cānā:

Gazel 2250

Mısra: 1

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
sözü.

Gel eyle gül gibi cānā tebensüm
Dağı nāz-ıla ğonca-veş tekellüm

15. cānā:

Gazel 2257

Mısra: 7

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
sözü.

Zahm-ı tır-i ğamzeñ dokınsa cānā
sīneme
Baña ol gelmez cerāhat bil ki
merhem eyledüm

16. cānā:

Gazel 2275

Mısra: 9

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
sözü.

Muhibbî gül yüzüne karşı cānā
İder bülbül gibi her dem terennüm

17. cānā:

Gazel 2281

Mısra: 3

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
sözü.

Baña büyüñ yite cānā n'iderem
fāriğam gülden
Gözüme almazam servi çü sensin
serv-i āzādum

18. cānā:

Gazel 2333

Mısra: 1

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
sözü.

Devlet-i 'ıŝkuñda cānā dem-be-
dem artar ğamum
Yok-durur derd ü belādan ğayrı
artuk hem-demüm

19. cānā:

Gazel 2086

Mısra: 3

Ey sevgili, ey canım.

Gül yüzüñ şevkine cānā bu dil-i
şürideyi
Ġiceler tā şubha dek bülbül gibi
zār añladım

20. cānā:

Gazel 2172

Mısra: 7

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye kullanılan
bir hitap sözü.

Cāñ virüp bir büseñe cānā ħarīdār
oldugum
Mālikem bir cāna ol dağı fedā
olsun direm

21. cānā:

Gazel 2218

Mısra: 5

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye kullanılan
bir hitap sözü.

Bu cānum 'āriyetdür çün lebüñ
göster beyā cānā
Lebüm üzre lebüñ korsañ bu cānı
saña sipārem

22. cānā:

Gazel 2340

Mısra: 3

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye kullanılan
bir hitap sözü.

Gülşen-i ħüsñünde cānā ğiceler tā
şubha dek
Sanma kim cān bülbülin medħinde
ħāmüş eyleyem

23. cāna:

Gazel 2161

Mısra: 1

Sevgili, sevilen kadın. ||
Allah.

Olup 'aşık belā vü derdi evvel cāna
taşurdum
Velî soñra dil ü cānı der-i cānāna
taşurdum

24. cānā:

Gazel 2192

Mısra: 9

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

Nāgehān gördüm senüñ cānā
yüzüñ
Dağı ol demden berü dem-
besteyem

25. cānā:

Gazel 2209

Mısra: 2

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

Güller bitürdi her dem bu eşk-i
lāle-ğünüm
Ağışte oldı cānā hāk-i derüñle
hūnum

26. cānā:

Gazel 2211

Mısra: 4

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

İde her zerre ölürsem hezārān nāle
vü āhı
İletse küyuña cānā eger bād-ı ŝabā
gerdüm

27. cānā:

Gazel 2221

Mısra: 1

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

Yād idüp cānā seni tā şubha dek
hūn aqlaram
Gerçi şem' aqlar gice ben dağı
efzün aqlaram

28. cānā:

Gazel 2227

Mısra: 3

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

Hıç olur mı vara eşküm küyuña
cānā senüñ

Ölicek ilte meger bād-ı şabā
gerdüm benüm

29. cānā:

Gazel 2239

Mısra: 13

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

Nişār itmege cānā ayağūna
Yüzüm zer eyledüm yaşum direm
hem

30. cānā:

Gazel 2192

Mısra: 11

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

Başum üzredür didüm cānā yirtün
Didi gerçeksın ki bir gül desteyem

31. cānā:

Gazel 2195

Mısra: 4

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

Bugün gül şevkime bülbül ider
feryād-ıla zārı
Görelen gün yüzün cānā saña
karşu hezār oldum

32. cānā:

Gazel 2271

Mısra: 1

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

Her kaçan cānā hayālünle senün
hVāb eyleyem
Uyanup dīvāne-veş kendüme
cevāb eyleyem

33. cānā:

Gazel 2289

Mısra: 1

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

Cānā derün-ı hālüm bir bir hikāyet
itsem
Hicrān şebinde derdüm saña
şikāyet itsem

34. cānā:

Gazel 2296

Mısra: 1

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

Ger hevā-yı kadd-i bālān-ıla cānā
hāk olam
Tañ midur bulup şeref ger t̄arem-i
eflāk olam

35. cānā:

Gazel 2297

Mısra: 13

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

Gülşen-i hüsñünde cānā ruħlaruñ
medh itmege
Ḡıceler cān bülbülin tā şubh gūyā
eyledüm

36. cānā:

Gazel 2314

Mısra: 9

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

Bu Muħibbī sinesin cānā temāşā
eyle kim
Eşk-ile güller bitürdüm anı gülşen
eyle eyledüm

37. cānā:

Gazel 2319

Mısra: 1

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

Āteş-i 'ışkuñla cānā dem mi vardur
yanmayam
Dūd-ı āhumdan felek gibi göge
boyanmayam

38. cānā:

Gazel 2320

Mısra: 4

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

Sen saçı leylā lebi şırine cān
virmek nedür
Bir iki dīvāne deñlü yok mı cānā
ğayretüm

39. cānā:

Gazel 2322

Mısra: 5

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

İrmeden vaşluña cānā korkaram
bād-ı ecel
Suna baña bir kadeh peymāne
bilmen n' eyleyem

40. cānā:

Gazel 2347

Mısra: 1

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

Görmezem cānā yüzün budur
benüm maħzūnlıgum
Zülfünün şeydāsıyam olmaz 'aceb
mecnūnlıgum

41. cānā:

Gazel 2354

Mısra: 3

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

Görelı cānā cemālün şem'ini
pervāne-veş
Bāl ü perden geçmişem küllı
yanup nār olmuşam

42. cānā:

Gazel 2361

Mısra: 9

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

Didüm añmazsın neden cānā
Muħibbī bendeñi
Didi bilmezsin bil anı ben ferāmūş
eyledüm

43. cānā:

Gazel 2362

Mısra: 7

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

Giderme zülfünı cānā ko ħaddün
üzre salınsun
Gidermek Ka'be örtüsın olur mı
hıç revā kıblem

44. cānā:

Gazel 2384

Mısra: 7

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

Koluma dāğlar urdum senün için
durur cānā
İdüp tuħfe miyānuñçün saña bir
zer kemer çekdüm

45. cānā:

Gazel 2387

Mısra: 3

"Ey can, ey sevgili!"

anlamlarında sevgiliye bir hitap
şekli.

Kaşlarıñ altında cānā nergis
cādūlaruñ
Şabr u 'aqlum aldı oldu zālīm ü bī-
dād hem

46. cānā:

Gazel 2466

Mısra: 7

"Ey can, ey sevgili!"

*anlamalarında sevgiliye bir hitap
şekli.*

La 'l-i şīrīnūñe cānā ben niçe cān
virmeyem
Bu tārīk-i 'işkda eksük miyem
Ferhād'dan

47. cānā:

Gazel 2336

Mısra: 4

Ey sevgili, ey canım.

Ġamzeñ oklarına her dem sīnemi
terkeş kılup
Kaşlarıñ yasına cānā cānı ħurbān
isterem

48. cānā:

Gazel 2445

Mısra: 10

Ey can, ey sevgili.

Bu Muħibbī sözleri gevher-durur
mengūş idin
Alma cānā boynuna dürr-i semīnūñ
minnetin

cāna kıy-:

1. cāna kıy-:

Gazel 2168

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Öldürmek.

Añladum cevri ü cefādan baña
raħmı olmaya
Öldürüp āħir velī cāna kıyasın
bilmedüm

2. cāna kıy-:

Gazel 2371

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Öldürmek.

Baña miħri olmayup cevri ü cefāsın
añladum
'Āķıbet ammā anı cāna kıyasın
bilmedüm

3. cāna kıy-:

Gazel 2397

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Öldürmek.

Bir yaña devrān cefāsı bir yaña
cānāne hem
Bulmadum derdüme çāre kıydum
ancak cāna ben

4. cāna kıy-:

Gazel 2397

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Öldürmek.

Bir yaña devrān cefāsı bir yaña
cānāne hem
Bulmadum derdüme çāre kıydum
ancak cāna ben

5. cāna kıy-:

Gazel 2397

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Öldürmek.

Bir yaña devrān cefāsı bir yaña
cānāne hem
Bulmadum derdüme çāre kıydum
ancak cāna ben

cānā tāk ol-:

1. cānā tāk ol-:

Gazel 2320

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Bir şey artık çekilmez duruma
gelmek, tahammül gücünü aşmak,
canına yetmek.*

Kalmadı hicrūñle cānā tāk olupdur
tākātüm
Yoluña cānum nişār itmekdür āħir
niyyetüm

cānān:

1. cānān:

Gazel 2165

Mısra: 1

*Gönülden sevilen, gönül
verilmiş olan güzel, sevgili.*

Āħ kim cānān ğamıyla göñlümi
teng eyledüm
Ġiceler tā şubħ şeb-i murġāna
āheng eyledüm

2. cānāna:-a

Gazel 2288

Mısra: 2

*Gönülden sevilen, gönül
verilmiş olan güzel, sevgili.*

Alup bu sīneden tūr-i nigārī cāna
taşurdum
Emānet idi cān anda yine cānāna
taşurdum

3. cānān:

Gazel 2308

Mısra: 1

*Gönülden sevilen, gönül
verilmiş olan güzel, sevgili.*

Eylemez cevri ü cefā terkini āħ
cānān benüm
Bilmedüm ne virdi baña alımaz
hicrān benüm

4. cānānum:-um

Gazel 2405

Mısra: 1

*Gönülden sevilen, gönül
verilmiş olan güzel, sevgili.*

Nāz ile gitdi çün ol gül yüzlü
cānānum benüm
Ġidiserdür ħaşret ile sīneden
cānum benüm

5. cānāna:-a, -

Gazel 2044

Mısra: 1

*Gönülden sevilen, gönül
verilmiş olan kadın, sevgili. ||
Tasavvufta Tanrı.*

Hİç reva mıdır sana ki diyesin
cānāna gel
Çünkü ħulsın ħālūñi 'arż itmege
sultāna gel

6. cānānum:-um

Gazel 2087

Mısra: 1

*Gönülden sevilen, gönül
verilmiş olan kadın, sevgili. ||
Tasavvufta Tanrı.*

Luţf idüp anı ħabül itse eger
cānānum
Çokdan eyler-idüm yolına terk
cānum

7. cānānum:-um

Gazel 2105

Mısra: 8

*Gönülden sevilen, gönül
verilmiş olan kadın. || Sevgili.*

Gördi küyında gözüm yaşını raħm
itdi o dem
Gül-i ħandān gibi açıldı birez
cānānum

8. cānān:

Gazel 2107

Mısra: 2

*Gönülden sevilen, gönül
verilmiş olan kadın, sevgili.*

Sīnede konmuş emānetdür ezelden
cān benüm

Vireyim tek bir işâret eylesün
cânân benüm

9. **cânân:**

Gazel 2109

Mısra: 5

*Gönülden sevilen, gönül
verilmiş olan kadın, sevgili.*

Cânân yolında her ne gelürse gelür
sürür
Ger tîğ-ı kahr u cevri ü ger hânçer-i
sitem

10. **cânân:**

Gazel 2188

Mısra: 1

*Gönülden sevilen, gönül
verilmiş olan kadın, sevgili.*

Cânân güzer eyledüğü rāhı
beklerem
Ola ki gele diyüben ol şāhı
beklerem

11. **cânānumuñ:-um, -uñ**

Gazel 2227

Mısra: 7

*Gönülden sevilen, gönül
verilmiş olan kadın, sevgili.*

Cân u başı vireyim yolına ben
cânānumuñ
Umaram ki diye taḥsîn eyleyüp
ferdüm benüm

12. **cânân:**

Gazel 2337

Mısra: 1

*Gönülden sevilen, gönül
verilmiş olan kadın, sevgili.*

Cânân cemâli vaşfına çün bir gâzel
didüm
Şîrîn lebinî sorana gâyet güzel
didüm

13. **cânânı:-ı**

Gazel 2345

Mısra: 1

*Gönülden sevilen, gönül
verilmiş olan kadın, sevgili.*

Bezm-i ğamda yâd idüp cânânı
añdum agladum
Yâr-ıla evvel geçen devrânı añdum
agladum

14. **cânānumdan:-um, -dan**

Gazel 2424

Mısra: 1

*Gönülden sevilen, gönül
verilmiş olan kadın, sevgili.*

Vâz gelmem ölür-isem yine
cânānumdan

Gâh olur usanuram gerçi ki bu
cânumdan

15. **cânânı:-ı**

Gazel 2500

Mısra: 3

*Gönülden sevilen, gönül
verilmiş olan kadın, sevgili.*

Cânânı sevdim cân-ıla doldı
derünüm kan-ıla
Koñ âteş-i hicrân-ıla ben kâl olayın
bir zamân

cânâne:

1. **cânânelerüñ:-ler, -üñ**

Gazel 2389

Mısra: 7

Sevgili.

Cânı terk eyleyeyin yolına
cânânelerüñ
Ola uşşâk ara vaşfına anuñ dest-
resüm

2. **cânâne:**

Gazel 2397

Mısra: 1

*Gönülden sevilen, gönül
verilmiş olan kadın, sevgili.*

Bir yaña devrân cefâsı bir yaña
cânâne hem
Bulmadum derdüme çäre kıydum
ancak cânâ ben

3. **cânânenüñ:-nüñ**

Gazel 2446

Mısra: 9

*Gönül verilen, aşık olunan
sevgili.*

Meyli var gördüm Muḥibbî şîrine
cânânenüñ
Sâhîrem teşhîr kıldum ol gözi
cädüyü ben

4. **cânânedin:-den**

Gazel 2479

Mısra: 2

*Gönülden sevilen, gönül
verilmiş olan kadın, sevgili.*

Gün gibi yine tülû itdi o meh-rü
ḥânedin
Ummaz-ıdum bu qadar luḥî ben ol
cânânedin

5. **cânânelerüñ:-ler, -üñ**

Gazel 2495

Mısra: 5

*Gönülden sevilen, gönül
verilmiş olan kadın, sevgili.*

Varuñı ḥarc idegör yolına
cânânelerüñ
Ele girmezse daḥı akça vü puldan
çıkasın

cânbâz:

1. **cânbâz:**

Gazel 2497

Mısra: 6

*Bir işi en ince noktalarına
kadar bilen ve bunun için aldatılıp
alt edilemeyen, çok mahir, kurnaz
kimse.*

Terk-i cân itdüñ tolaşduñ rîsmân-ı
zülfine
Saña kim didi dilâ ol ipde cânbâz
olasın

cândan:

1. **cândan:**

Gazel 2174

Mısra: 10

İçten, yürekte, gönülden.:

İy Muḥibbî itmedüm bir kimseye
ifşâ-yı râz
Sırr-ı 'ışkı sînem içre cândan özge
sakladum

cândan bî-zâr ol:-

1. **cândan bî-zâr ol:-dan**

Gazel 2194

Mısra: 8

*Kelime Tipi: -
Çektüğü sıkıntı yüzünden
yaşamayı istemeyecek kadar
bezginlik duymak.*

Baña şu deñlü cefâ eyledüñ iy kaşı
kemân
Dünyeden belki bu cândan bile bî-
zâr oldum

cân-feşân:

1. **cân-feşânım:-um**

Gazel 2253

Mısra: 10

Can veren, canını feda eden.

Sehl ola eger göz yaşımı döke
Muḥibbî
Ben çâk idüben sînemi bu cân-
feşânım

cân-fezâ:

1. **cân-fezâmuz:-muz**

Gazel 2315

Mısra: 1

Cana hayat veren, iç açan.

Bir lebi mül çeşmi âfet cân-fezâmuz var bizüm
Kim bu şeb bir serv-kaemet
mehlikâmuz var bizüm

cânî:

1. cânî:

Gazel 2010

Mısra: 3

Cinayet işleyen, katil ||

Gaddar, kan dökücü.

Gülersin gayr-ıla iy yâr-ı cânî
Beni gördükçe eylersin ta'allül

cân-ı 'âlem:

1. cân-ı 'âlem:

Gazel 2285

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

İnsanların kalbi.

İy 'âlem-i cân u cân-ı 'âlem
Görmedi senüñ mişlün âdem

cân-ı belâ:

1. cân-ı belâ:

Gazel 2257

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Belalı can.

Yapuban gönüm esâsın 'ışkı
muhkem eyledüm
Gam ile cân-ı belâ fersüdi hem-
dem eyledüm

cânı kurbân evle-:

1. cânı kurbân evle-:

Gazel 2252

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Bir şey uğruna hayatını
kaybetmeyi göze almak.*

Ka'be' dür küyuñ Muhibbî cânı
kurbân eyledi
Zî sa'âdetdür ger kabül olursa
kurbânüm benüm

cân-ı şîrîn:

1. cân-ı şîrîn:

Gazel 2193

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Tatlı can, insana her şeyden
daha tatlı gelen kendi canı, kendi
varlığı.*

Görüp şem'-i cemâlünü olup
pervâne rağs itdüm

Yakup bu cân-ı şîrîni kül itdüm bu
kadar kıldum

cânı teslim evle-:

1. cânı teslim evle-:

Gazel 2093

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Ölmek.

Cânı teslim eyledüm geçmezdi
hergiz minnete
Saña ma'lûm olmadı hergiz içüm
taşum benüm

cân-ı za'îf:

1. cân-ı za'îf:

Gazel 2316

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Zayıf can.

İy Mesîhâ-dem iriş bālînüme kim
hastayam
Gelmeseñ cân-ı za'îfi nâ-tüvân
ısmarlaram

cân-ıla:

1. cân-ıla:

Gazel 2159

Mısra: 2

*Can ile, canıyla, candan,
büyük gayret ve istekle, gönülden.*

Âteş-i 'ışkuñ dilümde şevk-engîz
eyleyem
Cân-ıla yanup tutışdum şu'lesin fîz
eyleyem

2. cân-ıla:

Gazel 2433

Mısra: 7

*Can ile, canıyla, candan,
büyük gayret ve istekle, gönülden.*

Oldum hemîn cân-ıla dîdâr 'aşığı
Zühhâd gibi gönülümü havrâya
virmezsin

3. cân-ıla:

Gazel 2135

Mısra: 2

Candan, içten, yürekten.

Ney gibi bagrı delinmiş bir belâ-
keş 'aşıkam
Cân-ıla dilberlerüñ yolında amma
şadıkkam

cân-ıla cânân:

1. cân-ıla cânân:

Gazel 2111

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Gönül ile gönülden sevilen,
gönül verilmiş sevgili.*

Ezelden cân-ıla cânân Muhibbî
bilîş imiş
Çün eyledür ya ne hacet ki ben
arada olam

cân-ıla sev-:

1. cân-ıla sev-:

Gazel 2060

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Büyük bir samimiyetle, içten
gelerek sevmek.*

Başdan ayaga günah-ıla yüzi kara
benem
Seni cân-ıla eğer sevmek ise baña
günâh

cânü agzuna gel-:

1. cânü agzuna gel-:

Gazel 2114

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Birdenbire çok korkmak, aşırı
korku veya sevinçten fazlasıyla
heyecanlanmak, endişelenmek.*

Leblerinde hattı sandum geldi
cânüm agzuma
Sâye-i ebrû-y-ımış bildüm
gümânumdur benüm

cânü çık-:

1. cânü çık-:

Gazel 2139

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Ölmek.

İy tabîb-i dil Muhibbî hicrûñ-ile
hastadur
Gelmez-iseñ bir nefes kaldı çıkar
cânüm benüm

2. cânü çık-:

Gazel 2253

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Ölmek.

Ger sorar iseñ hâlümü sensüz
cenânüm
Agzuma gelüpdür hemân çıkmaga
cânüm

cânü cismüne sığma-:

1. **cānu cismüne sığma-:**

Gazel 2142

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Çok heyecanlanmak,
çoşkunluk duymak ve sevincini
belli etmekten kendini alamamak.*

Sine şevkden çāk olup sıgmazdı
cānum cismüne
Girse ol meh koynuma bir şeb eger
'üryān benüm

cānu terk eyle-:

1. **cānu terk eyle-:**

Gazel 2087

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Canından vazgeçmek. || Her
şeyini feda edecek kadar düşkün
olmak.*

Luṭf idüp anı kabül itse eger
cānānum
Çokdan eyler-idüm yolına terk
cānum

cānu vir-:

1. **cānu vir-:**

Gazel 2455

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Her şeyini feda edecek kadar
düşkün olmak.*

İsterem zülf-i siyehkārī için
cānum virem
İy şeb-i ğam n'ola ben bīmāra
imḍād idesin

cānu yan-:

1. **cānu yan-:**

Gazel 2097

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Bir yeri acımak, çok acı
duymak. || Bir şeyden zarar
görmek, zarara uğramak.*

Kalmadı dilde kararım yandı
cānum n'eyleyem
Göklere irişiḍi āhumdan dumanum
n'eyleyem

cānum:

1. **cānum:**

Gazel 2096

Mısra: 6

*"Canım benim" anlamında bir
sözdür.*

Zahm-ı tūrin sīnem içre saklasam
olmaz 'aceb
Cān yirine geldi öldür fi'l-meşel
cānum benüm

2. **cānum:**

Gazel 2346

Mısra: 7

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Sırr-ı 'ışkī saklamak kaşd eyledüm
cānum gibi
Āşikār ide diyüben āh u vādan
korkaram

cānum al-:

1. **cānum al-:**

Gazel 2001

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Öldürmek.

Niçeye dek agladursın hicr-ile bu
ḥastayı
Cevr-ise ḥadden geçüpüdür bāri luṭf
it cānum al

cānum cāni:

1. **cānum cāni:-um**

Gazel 2334

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*"Canım kadar çok sevdiğim"
anlamında sevgi sözü.*

İḳlīm-i ḥüsnuñ ḥanısın sīnemde
cānum cānısın
Derdlü gönül dermānısın n'idem
n'idem āh ne-y-idem

cānuna kaşd id-:

1. **cānuna kaşd id-:**

Gazel 2225

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Birini öldürmeye niyet etmek,
öldürmek istemek.*

Tevsen-i esb ile ger kaşd ide dilber
cānuma
Ben de cān naḳḍin nişār-ı sümm-i
ṭavsen kılām

cānundan eyle-:

1. **cānundan eyle-:**

Gazel 2202

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Ölümüne sebep olmak,
öldürmek, öldürtmek.*

Aldı gönülüm bir perī ammā ki
kimdür dimezem
Eyledi cānumdan berī ammā ki
kimdür dimezem

cānundan usan-:

1. **cānundan usan-:**

Gazel 2424

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Çektiği sıkıntı yüzünden
yaşamayı istemeyecek kadar
bezginlik duymak.*

Vāz gelmem ölür-isem yine
cānānumdan
Gāh olur usanuram gerçi ki bu
cānumdan

cānum fedā eyle-:

1. **cānum fedā eyle-:-se, -m**

Gazel 2400

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Canını bir şey uğruna
vermek.*

Dimiş idüm eylesem yoluña
cānumı fedā
Dönüşüm yokdur bu sözden bir-
durur benüm sözüüm

cānuñı kurbān id-:

1. **cānuñı kurbān id-:**

Gazel 2484

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Kendini feda etmek, ölmek.

İrişdüñ çünki kūyī Ka'besine
Gerekdür idesin cānuñı kurbān

cārī:

1. **cārī:**

Gazel 2381

Mısra: 8

Yürürlükte olan, geçerli.

Cevr iderse ḥükm anuñdur mihr
iderse luṭf anuñ
Emri cārī kulām ol pādişāhumdur
benüm

cārüb:

1. **cārüb:**

Gazel 2229

Mısra: 7

Süpürge.

Cārüb idem küyüña kirpügümi iy
döst
Bu dide ola hāk-i dere āb-feşānum

2. cārüb:

Gazel 2477
Mısra: 8
Süpürge.

Gözüm saqqā olup her dem sular
dildāruñ işigin
Müjem cārüb olup eydür o derde
ben de ferrāşın

cāvidān:

1. cāvidān:

Gazel 2450
Mısra: 8
Ebedi, kalıcı, daimi, baki.

Hicr elinden cān virüp olsam
şehīd-i 'ışk eger
Dilerem kim tā kıyāmet olasın sen
cāvidān

cāvidān kal-:

1. cāvidān kal-:

Gazel 2040
Mısra: 16
Kelime Tipi: -
Ebedi, kalıcı, daimi olmak.

Vakt-i gülde cāme çāk terk eyler
idüm 'arı ben
Bilse idüm ki kalur bu nev'e
cāvidān gül

cāv:

1. cāvı:-ı

Gazel 2179
Mısra: 2
Yer, mahal, mevki.

Çün hūrāmān qadd-ile sen serv-i
bālāyı görem
Niçe sirlara müzeyyen olmuş ol
cāvı görem

2. cāvı:-ı, -

Gazel 2014
Mısra: 1
Yer, mahal, mevki.

Cennet-āsā zeyn ider her cāvı gül
Hüb idi ger olmasa hercāvı gül

3. cāyuñ:-uñ

Gazel 2314
Mısra: 2
Yer, mahal, makam.

İy perī bu dide-i pür-hūnı rüşen
eyledüm

Bir dem ārām eylegil cāyuñ
mu'ayyen eyledüm

cāv-ı ikāmet:

1. cāv-ı ikāmet:

Gazel 2289
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*İkamet edilen, devamlı
oturulan yer.*

Açılsa bāğ-ı maqsūd görsem
cemāl-i yāri
Olsam hemişe hurrem cāv-ı ikāmet
itse

cān:

1. cān:

Gazel 2427
Mısra: 3
*Beden, ruh, nefis insanın
maddi manevi varlığı.*

İstedün cān u dilüm itdüm fedā
Ne buyursañ turmuşam fermāna
ben

2. cān:

Gazel 2306
Mısra: 5
*Beden, ruh, insanın maddi ve
manevi varlığı.*

'İşk-ıla cān riştesin boynuma
zencir eyleyüp
Mihrin ol nā-mihribānuñ dilde
muhkem eyledüm

cebr id-:

1. cebr id-:

Gazel 2260
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Zorlamak, mecbur etmek.

Çeşm-i bīmārı uyur eylemeyem
derd-ile āh
Cebr idem kendüzüme çıkmaya bir
zerre sesüm

cefā:

1. cefā:

Gazel 2021
Mısra: 3
Cefa, eziyet, incitme.

'Ākıbet eyler cefā tırine cān u dil
nişān
Hiç teraħhüm eylemez ol kaşı
yadan vāz gel

2. cefa:

Gazel 2044
Mısra: 10
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Çün vefāszdur güzeller gelmez
anlardan vefā
Kim diyebilür cefa vü cevri çok
devrāna gel

3. cefā:

Gazel 2055
Mısra: 13
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Cefā cevrüñi gönder qabül ider
didüm cānā
Baña ol rāhāt-ı cāndur cefa hergiz
dimem çekdüm

4. cefa:

Gazel 2055
Mısra: 14
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Cefā cevrüñi gönder qabül ider
didüm cānā
Baña ol rāhāt-ı cāndur cefa hergiz
dimem çekdüm

5. cefa-y-ıla:-(y)ıla, -

Gazel 2062
Mısra: 2
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Dāduma dād itmedi ol pādişāh-ı
muhteşem
Dāyimā cevr ü cefa-y-ıla ider zulm
ü sitem

6. cefa:

Gazel 2066
Mısra: 6
Eziyet, sıkıntı, cevr.

Mihr ü vefāna zerrece ben tālib
olmadum
Gönder cefa vü cevrüñi tek baña
dem-be-dem

7. cefā:

Gazel 2081
Mısra: 1
Eziyet, sıkıntı.

Cevr ü cefā vü miħneti dāyim
çeker dilüm
İki bükildi çekeli ğam bārını bilüm

8. cefāya:-(y)a

Gazel 2089
Mısra: 3
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Vefāşın istediğümce cefāya
ugradum āħir

Dili bir bî-vefâya bağladum bâtil
gümân itdüm

9. **cefâña:-ñ, -a**
Gazel 2104

Mısra: 7
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Cevr ü cefâña niçe tahammül ider
bu dil
Âhen-dilem meger ki cihânda
yâhûd taşam

10. **cefâya:-(y)a**
Gazel 2113

Mısra: 10
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

İy Muhibbî yâr yagdursa eger
seng-i cefâ
Ol cefâya baş açam hergiz gürizân
olmayam

11. **cefâ:**
Gazel 2117

Mısra: 1
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Yüz cefâ biñ cevr ol nâ-
mihribândan görmişem
Görmedi kahr u sitem bir kes ben
andan görmişem

12. **cefâ:**
Gazel 2117

Mısra: 10
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

İy Muhibbî sormagil derdüm
idersin âşikâr
Yüz cefâ biñ cevr ol nâ-
mihribândan görmişem

13. **cefâ:**
Gazel 2130

Mısra: 10
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

İy Muhibbî çünki 'âşik'sın saña
eksük degül
Geh cefâ vü gâh cevr ü geh belâ
gâhî sitem

14. **cefâñ:-ñ, -ı**
Gazel 2135

Mısra: 5
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Döstüm cevr ü cefâñı sen baña
gördüñ mehel
Ger vefâ kılup terahhum eyleseñ
de lâyıkam

15. **cefâ:**
Gazel 2137

Mısra: 5
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Ne kadar yagdursa dildâr cefâ
taşlarını
Baña miñnet sanur ol ben anı râhat
gördüm

16. **cefâdan:-dan**
Gazel 2168

Mısra: 3
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Añladum cevr ü cefâdan baña
rahmı olmaya
Öldürüp âhîr velî câna kıyasın
bilmedüm

17. **cefâ:**
Gazel 2185

Mısra: 1
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Eyler cevr ü cefâ yâr nâ-
güzürümdür benüm
Her ne kim anda gele ol dil-
pezürümdür benüm

18. **cefâ:**
Gazel 2223

Mısra: 7
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Yitmez mi yitdi baña cefâ cevrüñ
iy perî
Bir yañadan neyler idüp bu
zemâne hem

19. **cefâña:-ñ, -a**
Gazel 2224

Mısra: 1
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Eyleyem cevr ü cefâña
üstüñVânımdan kalem
Tâ kılâm şerh-i gamuñı levh-i hâk
üzre raqam

20. **cefâlar:-lar**
Gazel 2241

Mısra: 1
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Ne deñlü eyleseñ cevr ü cefâlar
ben saña yâram
Velî agyâr-ıla görsem seni tãkat
nemî âram

21. **cefâ:**
Gazel 2247

Mısra: 7
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Gerçi kim eyler baña cevr ü cefâ
zulm ü sitem

Lik gönülden yine ol bî-vefâyı
isterem

22. **cefâsına:-sı, -n, -a**
Gazel 2279

Mısra: 2
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Humârı hoş gören rindem mey-i
şahbâdan el çekmem
Cefâsına bakup hâruñ gül-i
ra'nâdan el çekmem

23. **cefâ:**
Gazel 2282

Mısra: 1
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Dimeñ cevr ü cefâ itme sitem hem
Gel inşâfa kanı luţf u kerem hem

24. **cefâlar:-lar**
Gazel 2299

Mısra: 4
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Gel yiter kılduñ beni vaşluñ
hâriminden cüdâ
Niçe bir cevr ü cefâlar kıl vefâ
yek-bâr hem

25. **cefâ:**
Gazel 2306

Mısra: 3
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Şol kadar çekdüm cefâ vü cevrini
meh-rûlaruñ
'Âkıbet dil hânesin menzilgeh-i
gam eyledüm

26. **cefâ:**
Gazel 2308

Mısra: 1
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Eylemez cevr ü cefâ terkini âh
cânân benüm
Bilmedüm ne virdi baña alımaz
hicrân benüm

27. **cefâñ:-ñ, -ı**
Gazel 2312

Mısra: 7
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Vefâyı eylemezsin çün cefâñı
eyleme eksük
Senüñ derdüñ baña dermân senüñ
zañmuñ baña merhem

28. **cefâdur:-dur**
Gazel 2318

Mısra: 1
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Yār elinden dem-be-dem cevır ü
cefādūr gördüğüm
Dehr elinden dāyimā zecr ü
‘anādūr gördüğüm

29. **cefānī**: -ñ, -ı
Gazel 2327
Mısra: 10
Eziyet, sıkıntı, eza, cevır.

Sanma cevıründen Muḥibbī
bendeñi yüz döndüre
Çekerem cevır ü cefāñı tāk olınca
tākatüm

30. **cefā**:
Gazel 2328
Mısra: 3
Eziyet, sıkıntı, eza, cevır.

Eksük olmaz dem-be-dem cevır ü
cefā vü miḥnetün
Müstedām ol dōstum senden gelür
her dem kerem

31. **cefā**:
Gazel 2331
Mısra: 7
Eziyet, sıkıntı, eza, cevır.

Meger cevır ü cefā destin dırāz itdi
yine devrān
Ayakdan düşdüm anuñçün reh-i
‘ışkuñda pāmālam

32. **cefā**:
Gazel 2334
Mısra: 3
Eziyet, sıkıntı, eza, cevır.

Hicr ü cefā cevır ü sitem miḥnet ü
ğam derd ü elem
Yazdı çün alnuma raqam n’idem
n’idem āh ne-y-idem

33. **cefā**:
Gazel 2345
Mısra: 9
Eziyet, sıkıntı, eza, cevır.

Görmedüm mihr ü vefā çekdüm
velī cevır ü cefā
Ḥasret ü derd ü belā hicrānı añdum
agladum

34. **cefādan**: -dan
Gazel 2346
Mısra: 6
Eziyet, sıkıntı, eza, cevır.

Bār-ı ğamdan dāla döndi kāmētüm
oldı dü-tā
Lık feryād itmege ol pür cefādan
korkaram

35. **cefādan**: -dan
Gazel 2362
Mısra: 1
Eziyet, sıkıntı, eza, cevır.

Yüzüm ger dönderem dönsün
cefādan bir yaña kıblem
Yoluñda togriyam vallāh benüm a
Ka’be’ m a kıblem

36. **cefāsın**: -sı, -n
Gazel 2371
Mısra: 11
Eziyet, sıkıntı, eza, cevır.

Baña mihrı olmayup cevır ü cefāsın
añladum
‘Ākıbet ammā anı cāna kıyasın
bilmedüm

37. **cefā**:
Gazel 2377
Mısra: 7
Eziyet, sıkıntı, eza, cevır.

Her ne cevır ü cefā gelür senden
Cümlesin baña meḥel ben bilürem

38. **cefā**:
Gazel 2390
Mısra: 5
Eziyet, sıkıntı, eza, cevır.

Çok cefā vü cevır gördün gel usan
dirler baña
Anı bilmezler ki ol ‘ālemdede
dārumdur benüm

39. **cefāsı**: -sı
Gazel 2397
Mısra: 1
Eziyet, sıkıntı, eza, cevır.

Bir yaña devrān cefāsı bir yaña
cānāne hem
Bulmadum derdüme çäre kıydum
ancak cāna ben

40. **cefā**:
Gazel 2397
Mısra: 3
Eziyet, sıkıntı, eza, cevır.

Kullaruñı bī-ḥad öldürdün cefā vü
zūlm- ıla
‘Adl ü dād itmek sezā degül midür
sulṭāna hem

41. **cefā**:
Gazel 2413
Mısra: 5
Eziyet, sıkıntı, eza, cevır.

Yagdursa cefā sengin eger yār
tamāmet

Başumı açup karşu varan aña
benem ben

42. **cefā**:
Gazel 2413
Mısra: 8
Eziyet, sıkıntı, eza, cevır.

İy dōst n’ola yüzüme ger bir güle
baksañ
Bu cevır ü cefā āteşine niçe yanam
ben

43. **cefā**:
Gazel 2419
Mısra: 10
Eziyet, sıkıntı, eza, cevır.

Egerçi katlı ider çeşmi kıdur ol ‘İsī-
dem iḥyā
Cefā vü cevır ider zāhir velī luṭf u
vefā pinhān

44. **cefā**:
Gazel 2420
Mısra: 9
Eziyet, sıkıntı, eza, cevır.

İy Muḥibbī şu kadar yagdı cefā
sengi dile
Yeñiden yine o vīrānemi bünyād
ideyin

45. **cefā**:
Gazel 2429
Mısra: 7
Eziyet, sıkıntı, eza, cevır.

Dilā cevır ü cefā sengi seni yıkdı
ḥarāb itdi
Umar mısın ki iy miskīn daḥı
ta ‘mīr olasın sen

46. **cefādan**: -dan
Gazel 2440
Mısra: 1
Eziyet, sıkıntı, eza, cevır.

Dōstum cevır ü cefādan daḥı
usanmaz mısın
‘Āşık-ı bī-çāreler kanına hiç
kanmaz mısın

47. **cefā**:
Gazel 2442
Mısra: 7
Eziyet, sıkıntı, eza, cevır.

Dirler cefā vü cevırini terk eyledi
niğār
Didüm olur mı bir kişi kim koya
‘ādetin

48. **cefā**:
Gazel 2447

Mısra: 3
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Ne kadar cevr ü cefâ gönderse
gelsün râziyam
Her ne yagarsa semâdan götürür
lâ-büd zemîn

49. **cefâ:**

Gazel 2456
Mısra: 7
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Şümâra gelmeye cevr ü cefâ
'âşıkun çokdur
Kerem kıl zahmete girme anuñ gel
geç şümârından

50. **cefâ-yı:-(y)ı**

Gazel 2458
Mısra: 1
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Lezzet-i cevr ü cefâ-yı anlamaz bî-
derd olan
Katlanur mı hiç belâ vü zahmete
nâ-merd olan

51. **cefâsına:-sı, -n, -a**

Gazel 2491
Mısra: 9
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

Şabr kıl cevr ü cefâsına Muhibbî
tañ degül
Bilmedi kimsene tuta gül-i bî-hâr
etegin

52. **cefâ:**

Gazel 2493
Mısra: 14
Eziyet, sıkıntı, eza, cevr.

İy Muhibbî bu tarîk-ı 'ışkda 'âşık
degül
Gözleyüp mihr ü vefâ cevr ü cefâ
az isteyen

cefa çek-:

1. **cefa çek-:**

Gazel 2266
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Eziyet, sıkıntı görmek.

Didiler çekme cefasın ara bul bir
mihribân
Hâşa-lillâh dil didi dil dîgeri mâyil
kılâm

cefâ evle-:

1. **cefâ eyle-:**

Gazel 2112
Mısra: 1

Kelime Tipi: -
*Üzmek, eziyet etmek, azap
vermek.*

Cefâlar eylese her dem dili
fermâna tapşurdum
Kula ne ihtiyâr olsun kamu sultâna
tapşurdum

2. **cefâ eyle-:**

Gazel 2194
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Üzmek, eziyet etmek, azap
vermek.*

Baña şu deñlü cefâ eyledün iy kaşı
kemân
Dünyeden belki bu cândan bile bî-
zâr oldum

3. **cefâ eyle-:**

Gazel 2332
Mısra: 13
Kelime Tipi: -
*Üzmek, eziyet etmek, azap
vermek.*

Eyledükçe bu Muhibbî'ye cefâ
râhat gelür
Anuñ-ıçun kim belâyâ cânı mu'tâd
eyledüm

4. **cefâ eyle-:**

Gazel 2495
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Üzmek, eziyet etmek, azap
vermek.*

Hüblik resmi budur eyle
Muhibbî'ye cefâ
Bu degül mihr ü vefâ kılup uşûlden
çıkasın

cefa it-:

1. **cefa it-:**

Gazel 2188
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Üzmek, eziyet etmek, azap
vermek.*

İy döst cefâ itme Muhibbî'ye kıl
vefâ
Cevrünü çeker rahm idesin gâhî
beklerem

cefa kıl-:

1. **cefa kıl-:**

Gazel 2065
Mısra: 9
Kelime Tipi: -

*Üzmek, eziyet etmek, azap
vermek.*

Bu Muhibbî'ye cefâ kılsañ yañhüd
mihr eyleseñ
Her ne hüküm itseñ buyur emrüne
fermân olmışam

2. **cefa kıl-:**

Gazel 2077
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Üzmek, eziyet etmek, azap
vermek.*

Evvvel vefâlar eyledün âhir cefâ
kılup
İtdün çü tîğ-ı cevr-ile bağrum
dilim dilim

3. **cefa kıl-:**

Gazel 2124
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Üzmek, eziyet etmek, azap
vermek.*

Didi cevr itdüm cefâ kıldum dahı
uslanmaduñ
Her ne didün hağ buyurduñ didüm
arı görmişem

cefa tiri:

1. **cefa tiri:--i, --n, --e--n, --e**

Gazel 2021
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Cefa oku.

'Âkıbet eyler cefâ tîrine cân u dil
nişân
Hiç teraħħum eylemez ol kaşı
yadan vâz gel

cefa vü cevri:

1. **cefa vü cevri:--i, -**

Gazel 2027
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Eziyet vezulüm.

Hasbeten-lillâh cefâ vü cevri
kânün eyleme
Bu meğeldür atalardan döstüm kan
eylegil

cefa-cü:

1. **cefa-cü:**

Gazel 2332
Mısra: 10
Cefa arayan, cefa eden.

Görmedümse mihrüni gördüm best
cevr ü sitem
Ol sebebden iy cefâ-cü gönülümü
şâd eyledüm

cefākār:

1. **cefākār:**

Gazel 2086

Mısra: 8

Cefa eden, eziyet veren.

Yañılıp göstermedüñ bir gün baña
mihrüñ yüzün
Sende yok bildüm teraḥḥum iy
cefākār añladum

2. **cefākāruñ:-uñ**

Gazel 2320

Mısra: 8

Cea eden, eziyet veren.

İrmedin vaşl-ı nigāra ger ölem iy
döstlar
Ol cefākāruñ güzergāhında eyleñ
türbetüm

3. **cefākāruñ:-uñ**

Gazel 2332

Mısra: 11

Cefa eden, eziyet veren.

Ol cefākāruñ yolında terk-i cān
itdüm yine
Guşşa vü derd ü belādan cānı āzād
eyledüm

cehd:

1. **cehd-ile:**

Gazel 2199

Mısra: 5

*Çalışıp çabalama, büyük
gayret sarfetme, uğraşma.*

Cidd ü cehd-ile vişāle bulmadum
hiç dest-res
Sālḥā gerçi bu yolda ben tekāpü
eyledüm

2. **cehdi:-i**

Gazel 2369

Mısra: 3

*Çalışıp çabalama, büyük
gayret sarfetme, uğraşma.*

Ne kadar cehdi derem Ka‘be-i
küyüña irem
Sa‘y-ile olmaz imiş vaşla müyesser
n’idelüm

cehd kıl-:

1. **cehd kıl-:**

Gazel 2160

Mısra: 9

Kelime Tipi: -
*Çalışıp çabalamak,
uğraşmak.*

İy Muḥibbî cehd kılma gamdan
olmazsın ḥalāş
Böyledür taḳdîr çün ben niçe
tedbîr eyleyem

2. **cehd kıl-:**

Gazel 2486

Mısra: 8

Kelime Tipi: -
*Çalışıp çabalamak,
uğraşmak.*

Her ne eylerseñ yazar anı kirāmen
kātibîn
Her kişi artura-tursun cehd kıl sun
tā‘atin

cehennem:

1. **cehennem:**

Gazel 2177

Mısra: 6

*Günahkarların öldükten
sonra ahirette azap görecekləri,
cezalarını çekecekləri yer, tamu,
duzah.*

İtmese dīdāruñ ümmidin eger
‘aşık laruñ
Gözine cennet cehennem görine
kevşer ḥamīm

celis-i bāde:

1. **celis-i bāde:**

Gazel 2111

Mısra: 1

Kelime Tipi: -
Şarap arkadaşı.

İrişdi mevsim-i gülde celis-i bāde
olam
Kadeḥ el üzre tutup gül gibi
küşāde olam

cellād:

1. **cellād:**

Gazel 2114

Mısra: 4

*Cana kıyıcı, can alıcı kimse
veya şey.*

Cān virürsem gāmezine karşı ben
olmaz ‘aceb
Ol gözi cellād çün kim
dilsitānumdur benüm

cellādı:

1. **cellādıyam:-ı, -(y)am**

Gazel 2152

Mısra: 10

*Ölüm cezasına çarptırılanları
öldürmekle görevli olan
kimse.Divan edebiyatında
sevgilinin yaralayıcı bakışı
cellatlık yapar.*

Gāmezine dökmeḡil kanın
Muḥibbî nūñ didüm
Dökmeḡe ‘aşık laruñ kanın didi
cellādıyam

cellād-ves:

1. **cellād-ves:**

Gazel 2419

Mısra: 5

Cellat gibi.

Eline ḥançer almışdur yine cellād-
veş çēşmi
Kırup ‘aşıkların nā-ḥaḳ döker yok
yirlere çok kan

cem‘:

1. **cem‘:**

Gazel 2299

Mısra: 7

Bir arada, beraber.

Āb u āteş cem‘ mümkün olmaz
iken döstlar
Bu ne ḥikmet aḡlaram sīnemde
vurdur nār hem

cem:

1. **cem:**

Gazel 2062

Mısra: 8

*İran mitolojisine göre yedi
yüz yahut bin yıl yaşamıştır. Nuh
peygamber zamanında yaşadığı
söylenir. Yakışıklı ve şanı yüce
padişahlar arasında anılır.
Güneşin hareketi esasına dayanan
güneş yılımı o kabul etmiş ve
nevruzunu yılbaşı itti haz etmiştir.
Efsaneye görecem Azerbaycan’a
gelince burayı beğenip,
gündoğuşunda yüksek bir yere
mücevherlerle dolu bir taht
koydurmuş. Güneşin doğuşuna
yakın kendisi de mücevher işlemeli
kaftanını giyip bu tahta oturmuş.
Güneş doğunca da taht, kaftan, taç
parlamaya başlamış. Halk bunu
görünce o güne Nevruz, Cem’e de
Cemşid demişler. İdris
peygamberin şeratine göre amel
eden Cemşid, sonraları saltanatına
güvenerek tanrılık iddiasında
bulunur ve bu yüzden halkı
kendisinden yüz çevirir. Şarabın
mucididir. Ayrıca meşhur bir*

kasesinin olduğu ve o kase ile dünyanın çeşitli yerlerini seyredildiği söylenir.

Bilse idi niçe olurmuş gedâlik zevkını
Tagıdup dârâtını derviş olurdu şâh Cem

2. cem:

Gazel 2109

Mısra: 10

İran hükümdar sülalelerinden Pişdadiyan'a mensup olup uzun yıllar ülkesini esenlik içerisinde yönetir. Azerbaycan'a gelince güneşin doğuşuna yakın yüksek bir yere tahtını kurdurur ve güneşin doğuşu ile tahtı ve üzeri mücevherlerle süslü kaftanı parlamaya başlayınca kendisine Cemşid denilir. İdris peygamberin şeratine göre amel eden Cemşid, sonraları saltanatına güvenerek tanrılık iddiasında bulunur ve bu yüzden halkı kendisinden yüz çevirir. Dahhak, kendisinden sonra tahta geçer. Şarabın mucididir. Ayrıca meşhur bir kasesinin olduğu ve o kase ile dünyanın çeşitli yerlerini seyredildiği söylenir.

Dil virmegil Muhibbî cihâna vefâsı yok
N'oldı Sikender'e nazar it kanda gitdi Cem

3. cem:

Gazel 2282

Mısra: 14

İran mitolojisine göre yedi yüz yahut bin yıl yaşamıştır. Nuh peygamber zamanında yaşadığı söylenir. Yakışıklı ve şanı yüce padişahlar arasında anılır. Güneşin hareketi esasına dayanan güneş yılını o kabul etmiş ve nevruzu yılbaşı itihaz etmiştir. Efsaneye görecem Azerbaycan'a gelince burayı beğenip, gündoğuşunda yüksek bir yere mücevherlerle dolu bir taht koydurmuş. Güneşin doğuşuna yakın kendisi de mücevher işlemeli kaftanını giyip bu tahta oturmuş. Güneş doğunca da taht, kaftan, taç parlamaya başlamış. Halk bunu görünce o güne Nevruz, Cem'e de Cemşid demişler. İdris peygamberin şeratine göre amel eden Cemşid, sonraları saltanatına güvenerek tanrılık iddiasında bulunur ve bu yüzden halkı kendisinden yüz çevirir. Şarabın mucididir. Ayrıca meşhur bir kasesinin olduğu ve o kase ile

dünyanın çeşitli yerlerini seyredildiği söylenir.

Muhibbî saña yitmez mi bu örnek
Ciger hün gitdi Efrîdûn u Cem hem

4. cem' ün:-üñ

Gazel 2356

Mısra: 3

İran mitolojisine göre yedi yüz yahut bin yıl yaşamıştır. Nuh peygamber zamanında yaşadığı söylenir. Yakışıklı ve şanı yüce padişahlar arasında anılır. Güneşin hareketi esasına dayanan güneş yılını o kabul etmiş ve nevruzu yılbaşı itihaz etmiştir. Efsaneye görecem Azerbaycan'a gelince burayı beğenip, gündoğuşunda yüksek bir yere mücevherlerle dolu bir taht koydurmuş. Güneşin doğuşuna yakın kendisi de mücevher işlemeli kaftanını giyip bu tahta oturmuş. Güneş doğunca da taht, kaftan, taç parlamaya başlamış. Halk bunu görünce o güne Nevruz, Cem'e de Cemşid demişler. İdris peygamberin şeratine göre amel eden Cemşid, sonraları saltanatına güvenerek tanrılık iddiasında bulunur ve bu yüzden halkı kendisinden yüz çevirir. Şarabın mucididir. Ayrıca meşhur bir kasesinin olduğu ve o kase ile dünyanın çeşitli yerlerini seyredildiği söylenir.

Mey içüp şâd idelüm rûh-ı revânımı
Cem' ün
Geşt-i gülşen kılalum bülbül ünün
güş idelüm

5. cem:

Gazel 2399

Mısra: 6

İran mitolojisine göre yedi yüz yahut bin yıl yaşamıştır. Nuh peygamber zamanında yaşadığı söylenir. Yakışıklı ve şanı yüce padişahlar arasında anılır. Güneşin hareketi esasına dayanan güneş yılını o kabul etmiş ve nevruzu yılbaşı itihaz etmiştir. Efsaneye görecem Azerbaycan'a gelince burayı beğenip, gündoğuşunda yüksek bir yere mücevherlerle dolu bir taht koydurmuş. Güneşin doğuşuna yakın kendisi de mücevher işlemeli kaftanını giyip bu tahta oturmuş. Güneş doğunca da taht, kaftan, taç parlamaya başlamış. Halk bunu görünce o güne Nevruz, Cem'e de Cemşid demişler. İdris peygamberin şeratine göre amel

eden Cemşid, sonraları saltanatına güvenerek tanrılık iddiasında bulunur ve bu yüzden halkı kendisinden yüz çevirir. Şarabın mucididir. Ayrıca meşhur bir kasesinin olduğu ve o kase ile dünyanın çeşitli yerlerini seyredildiği söylenir.

Sifâl-i köhne tutsa bir kişi
meyhâne küncinde
Ferîdûn bilse özünü 'aceb mi
câminı Cem hem

cem' evle:-

1. cem' eyle:-

Gazel 2043

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Toplamak, toplanmak, bir araya gelmek.

Mâh-rûlarda Muhibbî Kâdir' ün gör
kudretin
Bir yire cem' eylemiş âteş hevâ vü
âb u gil

2. cem' eyle:-

Gazel 2045

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Toplamak, toplanmak.// Bir araya gelmek, getirilmek.

İki zülf-i 'anberînüñ çöz ruğ-ı
zîbâya sal
Bend olan 'aşıkları cem' eyle bir
pâya sal

3. cem' eyle:-

Gazel 2380

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Bir araya getirmek, toplamak.

Döstar cem' eyledüm bir yire
eşküm 'askerin
Şâh-ı gam kaldurdu âhdan ejdehâ-
peyker 'alem

cem' id:-

1. cem' id:-

Gazel 2067

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Toplamak. // Bir araya getirmek.

Katre katre cem' idüp bahr
eyleyem bu eşkümi
Bir habâb içre cihanı cümle ihfâ
eyleyem

2. cem' id-:

Gazel 2123

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bir araya getirmek, toplamak.

Gel Muhibbî idelüm meclise meh-rûları cem'
Şoḥbeti ya'nî bugün dâr-ı selâm eyleyelüm

3. cem' id-:

Gazel 2198

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Toplamak, bir araya getirmek.

Cem' idüp eşküm sipâhın eyleyüp âhum 'alem
Bu serîr-i 'ışka ben kendümi sultân eyledüm

4. cem' id-:

Gazel 2442

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Bir araya getirmek, toplamak.

Ġam leşkerini cem' idüben geldi üstüme
İtdî ḥarâbe âh bu gönlüm vilâyetin

cem' it-:

1. cem' it-:

Gazel 2040

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Toplamak, toplanmak, bir araya gelmek, getirilmek.

Oturup taht-ı zümürüdde olup sultân gül

Cem' idip cümle reyâhînî kılır divân gül

cem' it-:

1. cem' it-:

Gazel 2254

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bir araya getirmek, toplamak.

Bu gönlüm âteşi ile gözüm yaşını cem' itdüm
İder 'arz ehli 'ışk olan bu nev' -ile kerâmet hem

2. cem' it-:

Gazel 2383

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Bir araya getirmek, toplamak.

Şâh-ı 'ışkam şu' le-i âhum olalıdan 'alem
Gözlerüm yaşını cem' itdüm sipâhumdur benüm

cem' ol-:

1. cem' ol-:

Gazel 2083

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Toplanmak, bir araya gelmek.

Ķaddî ḥayâli gelse dile cûlar akıdup

Âḥîr yolında cem' olup 'ummân olan yaşum

2. cem' ol-:

Gazel 2383

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Toplamak, toplanmak.

Görünen boynumda sanmañ dūd-ı âhumdur benüm
Cürm-i 'iştân-ıla cem' olmuş günâhumdur benüm

3. cem' ol-:

Gazel 2475

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Toplamak.

Seyre çıksa her taraftan cem' olur 'âşıkları
Sen de iy dil eksük olmagıl mecâlûñ var-iken

4. cem' ol-:

Gazel 2492

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Toplanmak.

Bu kerâmet mi degül Mecnûn'a kuşlar cem' olup
Kaçmaya şîr ü peleng ol 'âşık-ı bî-bâkden

cemâl:

1. cemâlûñ:-ün

Gazel 2006

Mısra: 7

Güzel yüz, sevgilinin güzel yüzü.

Gerçi kim cânâ cemâlûñ görmezem yıllar geçer
Lîk sînemden ḥayâlûñ nakşı gitmekdür muḥâl

2. cemâlûñ:-üñ, -e

Gazel 2008

Mısra: 7

Güzel yüz, sevgilinin güzel yüzü.

Şöyle ḥayrân olmışam cânâ cemâlûñ ayına
Var mıdır bir kimsene bu ḥâlûme ḥayrân degül

3. cemâl:

Gazel 2052

Mısra: 1

Güzellik. || Yüz güzelliği, güzel yüz. || Allah'ın lutfedici sıfatlarının bütünü ve bu sıfatlarının gereği olarak güzellik ve rahmetle tecellisi.

Her kaçan kim ol kamer-rûḥ 'arz ider bir dem cemâl
Pertevinden gökde güneş görünür hem çün ḥayâl

4. cemâlûñi:-üñ, -i

Gazel 2119

Mısra: 7

Yüz güzelliği, güzel yüz.

Cemâlûñi görem diyüp şeb-i zülfûne dil virdi
Başında dūd-ı âhından geyüp bir şeb-külâh aḥşâm

5. cemâlûñ:-üñ

Gazel 2178

Mısra: 6

Yüz güzelliği, güzel yüz.

Eyler idüm cânımı ol dem ĩḡâr ayaguña
Baña gösterseñ cemâlûñ nûrını görse gözüm

6. cemâle:-e

Gazel 2202

Mısra: 5

Yüz güzelliği, güzel yüz.

Zülfîn görüp dîvâneyem ḥüsn ü cemâle yanayım
Ol şem'e ben pervâneyem ammâ ki kimdür dimezem

7. cemâlini:-i, -n, -i

Gazel 2248

Mısra: 11

Yüz güzelliği, güzel yüz.

Gördüm cemâlini şevkine yârûñ Muḥibbî şem'
Yanup döker gözleri tâ şubḥ olunca dem

8. cemâlûñe:-üñ, -e

Gazel 2321

Mısra: 1
Yüz güzelliği, güzel yüz.

Her kaçan zibā cemālüne olam duş
iy şanem
Gözlerüm kanı ider deryālaym cüş
iy şanem

9. **cemālün:-iñ**
Gazel 2321
Mısra: 3
Yüz güzelliği, güzel yüz.

Olalıdan bu cemālün gülşeni
cennet mişāl
Bülbül-i bī-çāreñi itdün ferāmüş iy
şanem

10. **cemālī:-i**
Gazel 2337
Mısra: 1
Yüz güzelliği, güzel yüz.

Cānān cemālī vaşfına çün bir gazel
didüm
Şirīn lebinı sorana gāyet güzel
didüm

11. **cemālün:-iñ**
Gazel 2339
Mısra: 3
Yüz güzelliği, güzel yüz.

Tā ki gördüm ben cemālün şem'ini
Cān u dilden yanmaga pervāneyim

12. **cemālün:-iñ**
Gazel 2354
Mısra: 3
Yüz güzelliği, güzel yüz.

Görelı cānā cemālün şem'ini
pervāne-veş
Bāl ü perden geçmişem küllī
yanup nār olmuşam

13. **cemālün:-iñ**
Gazel 2362
Mısra: 12
Yüz güzelliği, güzel yüz.

Ölürsem derd-ile gāmdan yüzüm
döndürmeyem senden
Cemālün muşhafı hāqkı işigüñdür
baña kıblem

14. **cemālün:-iñ**
Gazel 2379
Mısra: 5
Yüz güzelliği, güzel yüz.

Bezm-i hüsnünde cemālün şem'ine
iy muğbeçe
Yanuban pervāne gibi küllī anda
nūr olam

15. **cemālünde:-iñ, -de**
Gazel 2438
Mısra: 3
Yüz güzelliği, güzel yüz.

Ehl-i diller baktılar cānā
cemālünde senüñ
Okıdılar Muşhaf-ı hüsnünde Nūr
ayetin

16. **cemālün:-iñ**
Gazel 2475
Mısra: 1
Yüz güzelliği, güzel yüz.

Seyr-i gülzār itmeyem gül-ruğ
cemālün var-ken
Serve kılmayam nāzar nāzük
nihālün var-iken

17. **cemāl:**
Gazel 2475
Mısra: 3
Yüz güzelliği, güzel yüz.

Kimseye bākī degüldür çünki bu
hüsn ü cemāl
Kıl vefā iy bī-vefā hüsn ü cemālün
var-iken

18. **cemālün:-iñ**
Gazel 2475
Mısra: 4
Yüz güzelliği, güzel yüz.

Kimseye bākī degüldür çünki bu
hüsn ü cemāl
Kıl vefā iy bī-vefā hüsn ü cemālün
var-iken

cemāl-i 'arz:

1. **cemāl-i 'arz:**
Gazel 2278
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Güzelliği sunma.

İtdi cemāl-i 'arz-ıla 'uşşāka
merhamet
Olmaz güzeller içre pesend bu
'amel didüm

cemāl-i düstān:

1. **cemāl-i düstān:**
Gazel 2313
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Doştların güzel yüzü.

Gidüp hicrān bi-hāmdillāh cemāl-i
düstān gördüm
Olup bülbülleyin sermest bahār u
gülsitān gördüm

cemāl-i hüsn:

1. **cemāl-i hüsn:**
Gazel 2121
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
Yüz güzelliği, güzel yüz.

Görüp Muhibbī hāttını hāddinde
dilberün
Uşbu cemāl-i hüsnə viriser hālel
didüm

2. **cemāl-i hüsn:**
Gazel 2312
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Güzel yüz.

Cemāl-i hüsnüne karşı derünından
yanar dālam
Benüm gibi meger 'aşık olupdur
saña micmer hem

cemāl-i şem:

1. **cemāl-i şem:**
Gazel 2223
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Mumun güzelliği.

Görse cemāl-i şem'ini pervāne-veş
gönül
Cān terkin urup kül oluban küllī
hem

2. **cemāl-i şem:**
Gazel 2288
Mısra: 13
Kelime Tipi: -
Güzelliğinin mumu.

Muhibbī yanmaga geldün cemāl-i
şem'ine karşı
Degülsin aña pervāne veli ben
yana tapşurdum

cemāl-i yār:

1. **cemāl-i yār:**
Gazel 2289
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Sevgilinin güzel yüzü.

Açılsa bāğ-ı maşşūd görsem
cemāl-i yārı
Olsam hemişe hurrem cāy-ı iķāmet
itsem

cemil:

1. **cemil:**
Gazel 2023

Mısra: 2
Güzel.

Luṭf u elfāzuña olmuş teşne dil mā-
i sebīl
Ḥüsnüñe cennet dimişler bil ki
cennetden cemīl

2. cemīl:

Gazel 2022
Mısra: 1
Güzel.

Mısr-ı ḥüsn içre seni görsem eyā
Yūsuf cemīl
Tañ degüldür gözlerüm yaşına
dinse ‘ayn-ı Nīl

3. cemīl:

Gazel 2033
Mısra: 1
Güzel. || Güzel erkek.

Yūsuf-ı Mısrı’ye nisbet ḥüsn-ile
sensin cemīl
İster-iseñ gün yüzün göster aña
rüşen delīl

cenān:

1. cenānum:-um
Gazel 2253
Mısra: 1
Yürek, kalp, gönül.

Ger sorar iseñ ḥālümü sensüz
cenānum
Agzuma gelüpdür hemān çıkmaga
cānum

ceng eyle-:

1. ceng eyle-:
Gazel 2165
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Mücadele etmek, çekişmek.

Ḥamdü-lillāh ğālib olup nefsi-
şūma ‘ākıbet
Niçe yıllar gerçi kim anuñ-ıla ceng
eyledüm

2. ceng eyle-:

Gazel 2232
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Mücadele etmek, çekişmek.

Gün yüzüñi görmek itsem sāyem
arduma düşer
Buña kaldı kim dönüp sāyem ile
ceng eyleyem

3. ceng eyle-:

Gazel 2232

Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Mücadele etmek, çekişmek.

Gün yüzüñi görmek itsem sāyem
arduma düşer
Buña kaldı kim dönüp sāyem ile
ceng eyleyem

4. ceng eyle-:

Gazel 2232
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Mücadele etmek, çekişmek.

Gün yüzüñi görmek itsem sāyem
arduma düşer
Buña kaldı kim dönüp sāyem ile
ceng eyleyem

ceng-cü:

1. ceng-cüyü:-(y)ı

Gazel 2103
Mısra: 2
Savaş için vesile arayan,
kavgaya hazır.

Kılmaz baña nazar āh bir tünd-
ḥūyı sevdim
Tığ-i sitem elinde bir ceng-cüyü
sevdim

cennet:

1. cennet:

Gazel 2023
Mısra: 2
İmanlı ve iyi kimselerin
ölümünden sonra Allah tarafından
mükafat olarak konulacakları ve
içinde ebediyen yaşayacakları, her
türlü tasavvurun üstünde güzellik
ve nimetlerle dolu yer.

Luṭf u elfāzuña olmuş teşne dil mā-
i sebīl
Ḥüsnüñe cennet dimişler bil ki
cennetden cemīl

2. cennetden:--den, -

Gazel 2023
Mısra: 2
İmanlı ve iyi kimselerin
ölümünden sonra Allah tarafından
mükafat olarak konulacakları ve
içinde ebediyen yaşayacakları, her
türlü tasavvurun üstünde güzellik
ve nimetlerle dolu yer.

Luṭf u elfāzuña olmuş teşne dil mā-
i sebīl
Ḥüsnüñe cennet dimişler bil ki
cennetden cemīl

3. cenneti:--i, -

Gazel 2023
Mısra: 7
İmanlı ve iyi kimselerin
ölümünden sonra Allah tarafından
mükafat olarak konulacakları ve
içinde ebediyen yaşayacakları, her
türlü tasavvurun üstünde güzellik
ve nimetlerle dolu yer.

Zāhidā gel buḥlı ko dime
benümdür cenneti
Hiç bunı işitmedüñ mi cennete
girmez baḥıl

4. cennete:--e, -

Gazel 2023
Mısra: 8
İmanlı ve iyi kimselerin
ölümünden sonra Allah tarafından
mükafat olarak konulacakları ve
içinde ebediyen yaşayacakları, her
türlü tasavvurun üstünde güzellik
ve nimetlerle dolu yer.

Zāhidā gel buḥlı ko dime
benümdür cenneti
Hiç bunı işitmedüñ mi cennete
girmez baḥıl

5. cennet:

Gazel 2002
Mısra: 2
İmanlı ve iyi kimselerin
ölümünden sonra Allah tarafından
mükafat olarak konulacakları ve
içinde ebediyen yaşayacakları, her
türlü tasavvurun üstünde güzellik
ve nimetlerle dolu yer.

Zāhidā nuşuñ baña itmek eğer
oldı muḥāl
Saña cennet kaygusıyla baña
dilber zülf ü ḥāl

6. cennete:-e

Gazel 2163
Mısra: 9
İmanlı ve iyi kimselerin
ölümünden sonra Allah tarafından
mükafat olarak konulacakları ve
içinde ebediyen yaşayacakları, her
türlü tasavvurun üstünde güzellik
ve nimetlerle dolu yer.

Degüldür hür u gilmāna Muḥibbī
cennete kāyil
Ḥudāyā eylegil ihsān hemān
müştāk-ı dīdāram

7. cennet:

Gazel 2177
Mısra: 6
İmanlı ve iyi kimselerin
ölümünden sonra Allah tarafından
mükafat olarak konulacakları ve
içinde ebediyen yaşayacakları, her

türlü tasavvurun üstünde güzellik ve nimetlerle dolu yer.

İtmese dîdârûñ ümmîdin eger
‘aşıklarunñ
Gözine cennet ceheennem görine
kevşer hamîm

8. **cenneti:-i**
Gazel 2202
Mısra: 18

*İmanlı ve iyi kimselerin
ölümünden sonra Allah tarafından
mükafat olarak konulacakları ve
içinde ebediyen yaşayacakları, her
türlü tasavvurun üstünde güzellik
ve nimetlerle dolu yer.*

Dâyim Muhibbî yâra bak küyında
âh u zâra bak
Ko cenneti dîdâra bak ammâ ki
kimdür dimezem

9. **cennet:**
Gazel 2238
Mısra: 7

*İmanlı ve iyi kimselerin
ölümünden sonra Allah tarafından
mükafat olarak konulacakları ve
içinde ebediyen yaşayacakları, her
türlü tasavvurun üstünde güzellik
ve nimetlerle dolu yer.*

Zâhidüñ cennet murâdı havrâ vü
ğilmân-ıla
‘Aşıkam dîdâra ancak bu-durur
kâr-ı dilüm

10. **cennet:**
Gazel 2315
Mısra: 3

*İmanlı ve iyi kimselerin
ölümünden sonra Allah tarafından
mükafat olarak konulacakları ve
içinde ebediyen yaşayacakları, her
türlü tasavvurun üstünde güzellik
ve nimetlerle dolu yer.*

Zâhidâ ‘aşıklaruz cennet hevâsı
bizde yok
Tâlibüz dîdâra bir özge hevâmuz
var bizüm

11. **cennet:**
Gazel 2321
Mısra: 3

*İmanlı ve iyi kimselerin
ölümünden sonra Allah tarafından
mükafat olarak konulacakları ve
içinde ebediyen yaşayacakları, her
türlü tasavvurun üstünde güzellik
ve nimetlerle dolu yer.*

Olalıdan bu cemâlün gülşeni
cennet mişâl

Bülbül-i bî-çâreñi itdün ferâmüş iy
şânem

12. **cenneti:-i**
Gazel 2342
Mısra: 7

*İmanlı ve iyi kimselerin
ölümünden sonra Allah tarafından
mükafat olarak konulacakları ve
içinde ebediyen yaşayacakları, her
türlü tasavvurun üstünde güzellik
ve nimetlerle dolu yer.*

İsteyüp cenneti zâhid gibi havrâ
dilemem
Baña bu bes ki senün ‘âşık-ı
dîdârûñ olam

13. **cennet:**
Gazel 2351
Mısra: 9

*İmanlı ve iyi kimselerin
ölümünden sonra Allah tarafından
mükafat olarak konulacakları ve
içinde ebediyen yaşayacakları, her
türlü tasavvurun üstünde güzellik
ve nimetlerle dolu yer.*

Zâhid ister cennet ü havrâ müdâm
Ben Muhibbî tâlib-i cânâneyim

14. **cennete:-e**
Gazel 2451
Mısra: 4

*İmanlı ve iyi kimselerin
ölümünden sonra Allah tarafından
mükafat olarak konulacakları ve
içinde ebediyen yaşayacakları, her
türlü tasavvurun üstünde güzellik
ve nimetlerle dolu yer. || Çok
güzel, iç açıcı, huzur verici yer.*

Şahn-ı hâke eşk-i gerdünı
dökeliden şehâb
Dürlü dürlü güller-ile cennete
döndü cihân

cennet-âsâ:

1. **cennet-âsâ:**
Gazel 2014
Mısra: 1
Cennet gibi.

Cennet-âsâ zeyn ider her câyı gül
Hüb idi ger olmasa hercâyî gül

cennet-i rüyuñ:

1. **cennet-i rüyuñ:--uñ, -**
Gazel 2029
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Cennet yüzlü. || Yüzü cennet
gibi güzel.

Leblerün iy hür-peyker selsebil
Cennet-i rüyuñ aña rüşen delil

cerâhat:

1. **cerâhat:**
Gazel 2470
Mısra: 6
Yara, iltihap.

Tığ-ı hicr ile yine hasta gönül
Şerha şerha cerâhat olmışsın

2. **cerâhat:**
Gazel 2020
Mısra: 7

*Kanın damar dışına
sızmasıyla vücut dokularında
meydana gelen, akyuvarların
hakim olduğu donuk renkli
birikinti, irin, yangı.*

Dem-be-dem artar cerâhat sîne-i
bîmârede
Bulmayasın gibi sen ‘âlemde
merhem iy gönül

3. **cerâhat:**
Gazel 2257
Mısra: 8

*Kanın damar dışına
sızmasıyla vücut dokularında
meydana gelen, akyuvarların
hakim olduğu donuk renkli
birikinti, irin, yangı.*

Zahm-ı tîr-i gamzeñ dokinsa cânâ
sîneme
Baña ol gelmez cerâhat bil ki
merhem eyledüm

4. **cerâhatım:-üm**
Gazel 2244
Mısra: 4

*Yara.II Dil bağlamında gönül
yarası.*

Çamzeñ okın gönder sen iy kaşı
kemân
Râhat bula sînedeki olan cerâhatım

ceres:

1. **ceres:**
Gazel 2012
Mısra: 4

*Hayvanların boynuna takılan
çingirak.*

Basduñ çü kadem kâfile-i ‘ışka sen
âhir
Feryâd-ıla ol mahmile iy dil ceres
ol gel

cevâb:

1. **cevābım:-um**

Gazel 2193

Mısra: 5

Bir soruya, bir söz veya yazıya, bir durum ve ihtiyaca söz, yazı veya başka bir ifade yoluyla verilen karşılık, yanıt.

Cüvān-merdī sü'āl olsa cevābım
bu talebkārān
Dıraht-ı bāğ-ı 'irfānçün be-ḥikmet
bār-ver kıldım

2. **cevāb:**

Gazel 2284

Mısra: 3

Yanıt, karşılık.

Çün ṭabīb-i dilsin umsam n'ola
senden bir cevāb
Ḥasta gönlüme şifā derdüme
dermānsın begüm

3. **cevāb:**

Gazel 2494

Mısra: 8

Yanıt, karşılık.

Teşne oldum leblerine derd-ile
za'fım katı
Ol ṭabībe dīn meded virsün cevāb
eglenmesün

4. **cevāba:-a**

Gazel 2469

Mısra: 6

Bir soruya, bir isteğe, bir söz, bir davranış veya yazıya verilen karşılık, yanıt.

Sorma Mecnūn'a rumuz-ı ışığı gel
sen sor baña
Kādir olmadı cevāba sordum ol
şeydāya ben

5. **cevāb:**

Gazel 2171

Mısra: 3

Bir soruya, bir isteğe, bir söz, bir davranış veya yazıya verilen karşılık, yanıt.

Leblerinden iste didüm iy gönül
gel bir cevāb
Didi kim agzuma almaga ne
cānum var benüm

6. **cevāb:**

Gazel 2070

Mısra: 5

Bir soruya, bir söz veya yazıya, bir durum ve ihtiyaca söz, yazı veya başka bir ifade yoluyla verilen karşılık, yanıt.

Zinde eyler bir cevāb ile gönüller
mürdesin
Döstim la'lün gibi dārü'ş-şifāyı
görmedüm

7. **cevābuña:-uñ, -a**

Gazel 2244

Mısra: 7

Cevap, yanıt.

Dil ḥasta yatur ger irişeydi
cevābuña
Şıḥhat bulup cümle gider-idi
sekāmetüm

cevāb al-:

1. **cevāb al-:**

Gazel 2161

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Cevaplanmak,

cevaplandırılmak, karşılık almak.

Egerçi ḥastā-dil idüm lebinden bir
cevāb aldım
Bi-ḥamdi' ilāh bu derdümi bugün
dermāna tapşurdum

cevāb eyle-:

1. **cevāb eyle-:**

Gazel 2271

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Cevaplamak,

cevaplandırmak, karşılık vermek.

Her kaçan cānā ḥayālünle senün
ḥvāb eyleyem
Uyanup dīvāne-veş kendüme
cevāb eyleyem

cevāb eyt-:

1. **cevāb eyt-:**

Gazel 2213

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Cevaplamak,

cevaplandırmak, karşılık vermek.

Lebünden ḥālümü sor yā cevāb eyt
Ya tıḡuñ ile dök bu yire kanım

cevāb vir-:

1. **cevāb vir-:**

Gazel 2192

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Cevaplamak,

cevaplandırmak, karşılık vermek.

Virmedün iy dil ṭabībi bir cevāb
Niçe yıllardır Muḥibbī ḥasteyem

2. **cevāb vir-:**

Gazel 2221

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Cevaplamak,

cevaplandırmak, karşılık vermek.

Gıryesin sordum şurāḥiden baña
virdi cevāb
Yāduma geldi benüm lebhā-yı
meygün aglaram

3. **cevāb vir-:**

Gazel 2342

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

İhtiyacı karşılamak.

İy ṭabībüm di neden virmeysin
baña cevāb
Ser-i küyuñda yatur derd-ile
bīmāruñ olam

4. **cevāb vir-:**

Gazel 2427

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Cevaplamak,

cevaplandırmak, karşılık vermek.

Biñ sü'āl itsem dönüp virmez
cevāb
Bu ne istiḡnā olur açmaz dehen

cevāhir:

1. **cevāhir:**

Gazel 2050

Mısra: 6

*Cevherler.|| Elmas, zümrüt,
pırlanta gibi değerli taşlar.*

Uralar ger saña tışe taḥammül
eyleyüp şabr it
Ko bulsunlar murādātu cevāhir
virici kâñ ol

cevher:

1. **cevherdür:-dür**

Gazel 2296

Mısra: 9

Değerli taş.

Pāk cevherdür dimişler iy Muḥibbī
'ışık için
Saklayam sinemde cānum gibi anı
pāk olam

2. **cevherle:--le, -**

Gazel 2024

Mısra: 5

*Elmas, zümrüt, pırlanta gibi
değerli süs eşyası, mücevher,
gevher, güher. || Var olan bir şeyin*

özü, esası, varlığındaki maya,
gevher.

Dürr ü cevherle tolu baħr-ı
ma'ânîdür gönül
Bî-nihâyet niçe sırlar olur andan
âşikâr

3. **cevherler:-ler**

Gazel 2161

Mısra: 9

*Var olan bir şeyin özü, esası,
varlığındaki maya, gevher.*

Muħibbî mahzen-i dilden
çıkardum niçe cevherler
Eli nâdânûñ irmesün diyü yârâna
taşurdum

4. **cevherlerin:-ler, -i, -n**

Gazel 2343

Mısra: 5

*Elmas, zümrüt, pırlanta gibi
değerli süs eşyası, mücevher,
gevher, güher.*

Kirpüğüm elmâs idüp delsem
yaşum cevherlerin
Dâne dâne her birin tesbîh-i
mercân eylesem

5. **cevherin:-i, -n**

Gazel 2469

Mısra: 9

*Var olan bir şeyin özü, esası,
varlığındaki maya, gevher.*

ĖarĖ-ı baħr-ı 'ışk olup buldum
maħabbet cevherin
Ėamdü-lillâh virmedüm 'âlemde
dil dünyâya ben

cevir:

1. **ceviriyile:-i, -(y)le**

Gazel 2318

Mısra: 7

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Cânımı cevriyle yıkdı eyledi
gönlüm Ėarâb
Kendü mülkin yıkıcı bir
pâdişehdür gördüğüm

2. **cevri:-i**

Gazel 2446

Mısra: 5

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Cevri çok meh-rûları sevmek çü
'âdetdür baña
Ne olar terk-i cefâ eyler ne ol bed-
hüyı ben

cevlân id:-

1. **cevlân id:-**

Gazel 2104

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Dolaşmak, dolanmak,
gezinmek.*

Cevlânlar idüp eyleme 'uşşâkı pây-
mâl
Didüm didi ki olmaz 'aceb atı
serkeşem

2. **cevlân id:-**

Gazel 2499

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Dolaşmak, gidip gelmek,
gezip dolaşmak.*

Gör nice cevlân ider bu dil
semendin gözle sen
Ehl-i 'ışka bend için zülfi
kemendin gözle sen

cevr:

1. **cevrün-ile:--üñ, --ile**

Gazel 2022

Mısra: 5

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Cevrün-ile gel beni öldürme
Ėadden geÇti âh
İsteyeyin luĖfuñ-ıla raħm idüp
yaşumı sil

2. **cevr-ise:--ise, -**

Gazel 2001

Mısra: 8

*Haksızlık, eza, cefa, eziyet,
gadr, zulüm, sitem. || Tasavvufta
tarikât adammın ruhen
ilerlemesine engel olan şey.*

Niçeye dek agladursın hicr-ile bu
Ėastayı
Cevr-ise Ėadden geÇüpdür bâri luğ
it cânum al

3. **cevri:--i, -**

Gazel 2044

Mısra: 10

*Haksızlık, eza, cefa, eziyet,
gadr, zulüm, sitem. || tasavvufta
tarikât adammın ruhen
ilerlemesine engel olan şey.*

Çün vefâsuzdur güzeller gelmez
anlardan vefâ
Kim diyebilür cefa vü cevri çok
devrâna gel

4. **cevrüñi:--üñ, --i**

Gazel 2055

Mısra: 13

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Cefâ cevrüñi gönüder Ėabül ider
didüm cânâ
Baña ol râğât-ı cândur cefa hergiz
dimem çekdüm

5. **cevr:**

Gazel 2062

Mısra: 2

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Dâduma dâd itmedi ol pâdişâh-ı
muğteşem
Dâyimâ cevr ü cefa-y-ıla ider zulm
ü sitem

6. **cevrüñi:--üñ, --i**

Gazel 2066

Mısra: 6

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Mihr ü vefâna zerrece ben tâlib
olmadum
Gönder cefa vü cevrüñi tek baña
dem-be-dem

7. **cevr:**

Gazel 2081

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Cevr ü cefâ vü miğneti dâyim
çeker dilüm
İki bükildi çekeli Ėam bârını bilüm

8. **cevr:**

Gazel 2084

Mısra: 5

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Bu cevr u zulmı baña sorma kim
nihâyeti yok
Sayılmaz anı eger Ėaşre dek
şümâre kılam

9. **cevr:**

Gazel 2090

Mısra: 1

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Hâ atar cevr okların ol yâr-ı bed-
Ėvâhum ben
Rüşen itmez gönülümüñ vîrânesin
mâhum benüm

10. **cevri:-i**

Gazel 2100

Mısra: 2

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Yine 'âlemde bî-vefâ sevdim
Cevri çok ya 'nî pür-cefâ sevdim

11. **cevrine:-i, -n, -e**

Gazel 2100

Mısra: 11

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Olmasa cevrine Muhib rāzī
Dimez-idi anı çerā sevdim

12. **cevr:**

Gazel 2104

Mısra: 7

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Cevr ü cefāna niçe taḥammül ider
bu dil
Âhen-dilem meger ki cihānda
yāḥūd taşam

13. **cevr:**

Gazel 2117

Mısra: 1

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Yüz cefā biñ cevri ol nā-
mihribāndan görmişem
Görmedi kahr u sitem bir kes ben
andan görmişem

14. **cevr:**

Gazel 2117

Mısra: 10

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

İy Muhibbī sormagil derdüm
idersin āşikār
Yüz cefā biñ cevri ol nā-
mihribāndan görmişem

15. **cevri:-i**

Gazel 2125

Mısra: 1

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Kandasın iy cevri çok yār-ı cefā-
sāzum benüm
Şive vü nāzı ko hey pür-şive pür-
nāzum benüm

16. **cevr:**

Gazel 2130

Mısra: 10

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

İy Muhibbī çünki 'āşikān saña
eksük degül
Geh cefā vü gāh cevri ü geh belā
gāhī sitem

17. **cevr:**

Gazel 2135

Mısra: 5

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Döstüm cevri ü cefānı sen baña
gördüñ meḥel
Ger vefā kılup teraḥḥum eyleseñ
de lāyıkam

18. **cevr:**

Gazel 2146

Mısra: 10

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Küyuña varup Muhibbī vaşluñ itse
ārzü
Döstüm gelmez vefa senden meger
cevr ü sitem

19. **cevr:**

Gazel 2168

Mısra: 3

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Añladum cevri ü cefādan baña
raḥmı olmayā
Öldürüp āḥir velī cāna kıyasın
bilmedüm

20. **cevr:**

Gazel 2185

Mısra: 1

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Eyler cevri ü cefā yār nā-
güzürümdür benüm
Her ne kim anda gele ol dil-
pezürümdür benüm

21. **cevrüni:-üñ, -i**

Gazel 2188

Mısra: 10

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

İy döst cefā itme Muhibbī'ye kıl
vefā
Cevrüñi çeker raḥm idesin gāhī
beklerem

22. **cevri:-i**

Gazel 2196

Mısra: 2

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Gitdi elden cān u dil bir bî-vefādur
sevdiğüm
Cevri bî-ḥad mihrî yok bir pür-
cefādur sevdiğüm

23. **cevr:**

Gazel 2199

Mısra: 3

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Ġamzesine didüm itmegil baña
cevr ü sitem
Ġamzesi didi ezelden zulm[1] ben
hü eyledüm

24. **cevri:-i**

Gazel 2202

Mısra: 9

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Başdan ayaga nāz-durur çok cevri
mihrî az-durur
Nā-cinslere hem-rāz-durur ammā
ki kimdür dimezem

25. **cevr:**

Gazel 2206

Mısra: 4

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Başumı top eyledüm ben zülfinüñ
çevgānına
Ĥāşa-lillāh ki ide dilber baña cevri
ü sitem

26. **cevrüñ:-üñ**

Gazel 2223

Mısra: 7

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Yitmez mi yitdi baña cefā cevrüñ
iy perī
Bir yañadan neyler idüp bu
zemāne hem

27. **cevr:**

Gazel 2224

Mısra: 1

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Eyleyem cevri ü cefāna
üstühvānumdan kalem
Tā kılam şerḥ-i ḡamuñı levḥ-i ḥāk
üzre raḡam

28. **cevri:-i, -n, -i**

Gazel 2238

Mısra: 6

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Niyyet itdüm kışşa-i 'uşşâkı takrîr eyleyem
Mâh-rûlar cevrini dağı vefâdarı dilüm

29. **cevr:**

Gazel 2241

Mısra: 1

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Ne deñlü eyleseñ cevr ü cefâlar
ben saña yâram
Velî ağıyâr-ıla görsem seni tākāt
nemî âram

30. **cevr:**

Gazel 2247

Mısra: 7

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Gerçi kim eyler baña cevr ü cefâ
zulm ü sitem
Lîk gönülden yine ol bî-vefâyı
isterem

31. **cevr:**

Gazel 2282

Mısra: 1

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Dimeñ cevr ü cefâ itme sitem hem
Gel inşâfa kanı lutf u kerem hem

32. **cevr:**

Gazel 2296

Mısra: 7

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Küyuña vardukça itsen ger baña
cevr ü sitem
Râh-ı 'ışkuñda dağı ben cüst ü
çâlâk olam

33. **cevr:**

Gazel 2299

Mısra: 4

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Gel yiter kıldıñ beni vaşluñ
hârîminden cüdâ
Niçe bir cevr ü cefâlar kıl vefâ
yek-bâr hem

34. **cevrini:-i, -n, -i**

Gazel 2306

Mısra: 3

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Şol kadar çekdüm cefâ vü cevrini
meh-rûlaruñ
'Âkıbet dil hânesin menzilgeh-i
gam eyledüm

35. **cevr:**

Gazel 2308

Mısra: 1

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Eylemez cevr ü cefâ terkinî âh
cânân benüm
Bilmedüm ne virdi baña alıma
hicrân benüm

36. **cevr:-i**

Gazel 2312

Mısra: 1

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Bu çarđuñ cevri yitmez mi ider bir
yaña dilber hem
Bu gâmdan kâmetüm çünki
dönüpdür oldı çenber hem

37. **cevr:**

Gazel 2318

Mısra: 1

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Yâr elinden dem-be-dem cevr ü
cefâdur gördüğüm
Dehr elinden dâyimâ zecr ü
'anâdur gördüğüm

38. **cevrüñi:-üñ, -i**

Gazel 2320

Mısra: 13

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Şol kadar gördi Muhibbî cevrüñi
'âlemdede kim
Çekmedi Ferhâd u Vâmîk belki
Mecnûn miñnetüm

39. **cevrüñden:-üñ, -den**

Gazel 2327

Mısra: 9

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Sanma cevrüñden Muhibbî
bendeñi yüz döndüre
Çekerem cevr ü cefâñı tāk olınca
tākātüm

40. **cevr:**

Gazel 2327

Mısra: 10

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Sanma cevrüñden Muhibbî
bendeñi yüz döndüre
Çekerem cevr ü cefâñı tāk olınca
tākātüm

41. **cevr:**

Gazel 2328

Mısra: 3

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Eksük olmaz dem-be-dem cevr ü
cefâ vü miñnetüñ
Müstedâm ol döñtüm senden gelür
her dem kerem

42. **cevr:**

Gazel 2331

Mısra: 7

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Meger cevr ü cefâ destin dirâz itdi
yine devrân
Ayakdan düñdüm anuñçün reh-i
'ışkuñda pâmâlam

43. **cevr:**

Gazel 2332

Mısra: 9

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Görmedümse mihrüñi gördüm besî
cevr ü sitem
Ol sebebden iy cefâ-cü gönülümü
şâd eyledüm

44. **cevr:**

Gazel 2334

Mısra: 3

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Hicr ü cefâ cevr ü sitem miñnet ü
gam derd ü elem
Yazdı çün alnuma raqam n'idem
n'idem âh ne-y-idem

45. **cevr:**

Gazel 2345

Mısra: 9

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Görmedüm mihr ü vefâ çekdüm
velî cevr ü cefâ
Hâşret ü derd ü belâ hicrânı añdum
ağladum

46. **cevr:**

Gazel 2371

Mısra: 11

Haksızlık edip incitme, eziyet, cefa, gadr, zulüm.

Baňa mihiri olmayup cevri ü cefâsın
afladum
‘Âşıkbet ammâ anı cāna kıyasın
bilmedüm

47. **cevri:**

Gazel 2377

Mısra: 7

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Her ne cevri ü cefâ gelür senden
Cümlesin baňa mehel ben bilürem

48. **cevri:**

Gazel 2390

Mısra: 5

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Çok cefâ vü cevri gördüñ gel usan
dirler baňa
Anı bilmezler ki ol ‘âlemde
dârumdur benüm

49. **cevri:**

Gazel 2413

Mısra: 8

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

İy döst n’ola yüzüme ger bir güle
baksañ
Bu cevri ü cefâ âteşine niçe yanam
ben

50. **cevri:**

Gazel 2419

Mısra: 10

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Egerçi katl ider çeşmi kılur ol ‘İsî-
dem ihyâ
Cefâ vü cevri ider zâhir velî luğ u
vefâ pinhân

51. **cevri:**

Gazel 2429

Mısra: 7

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Dilâ cevri ü cefâ sengi seni yıkdı
harâb itdi
Umar mısın ki iy miskîn dahı
ta mîr olasın sen

52. **cevri:**

Gazel 2440

Mısra: 1

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Döstüm cevri ü cefâdan dahı
usanmaz mısın

‘Âşık-ı bî-çâreler kanına hîç
kanmaz mısın

53. **cevri:-i, -n, -i**

Gazel 2442

Mısra: 7

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Dirler cefâ vü cevri terk eyledi
niğâr
Didüm olur mı bir kişi kim koya
‘âdetin

54. **cevri:**

Gazel 2447

Mısra: 3

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Ne kadar cevri ü cefâ gönderse
gelsün râziyam
Her ne yağarsa semâdan götürür
lâ-büd zemîn

55. **cevri:**

Gazel 2456

Mısra: 7

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Şümâra gelmeye cevri ü cefâ
‘âşıkun çokdur
Kerem kıl zağmete girme anuñ gel
geç şümârından

56. **cevri:**

Gazel 2458

Mısra: 1

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Lezzet-i cevri ü cefâ-yı anlamaz bî-
derd olan
Katlanur mı hîç belâ vü zağmete
nâ-merd olan

57. **cevri:-i**

Gazel 2467

Mısra: 8

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Vefâ ister egerçi cümle uşşâk
Velî cevri baňa yigdür vefâdan

58. **cevri:**

Gazel 2482

Mısra: 1

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Şikâyet eyleme cevri ü sitemden
Olur mı kurtıla ‘ışk ehli gamdan

59. **cevri:**

Gazel 2491

Mısra: 9

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Şabr kıl cevri ü cefâsına Muhibbî
tañ degül
Bilmedi kimsene tuta gül-i bî-hâr
etegin

60. **cevri:**

Gazel 2493

Mısra: 14

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

İy Muhibbî bu tarîk-ı ‘ışkda ‘âşık
degül
Gözleyüp mihr ü vefâ cevri ü cefâ
az isteyen

61. **cevri:-ise**

Gazel 2001

Mısra: 8

*Haksızlık edip incitme, eziyet,
cefa, gadr, zulüm.*

Niçeye dek agladursın hicr-ile bu
hastayı
Cevri-ise hâdden geçüpür bārî luğ
it cânım al

cevri id:-

1. **cevri id:-**

Gazel 2381

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Eziyet etmek, haksızlık ederek
incitmek, zulmetmek.*

Cevri iderse hüküm anuñdur mihr
iderse luğ anuñ
Emri cārî kulam ol pâdişâhumdur
benüm

2. **cevri id:-**

Gazel 2418

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Eziyet etmek, haksızlık ederek
incitmek, zulmetmek.*

Her ne deñlü cevri iderse ol
vefâdan yig baňa
‘Âşık-ı dil-hastedür derdüñe
dermândur diyen

cevri it:-

1. **cevri it:-**

Gazel 2124

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Eziyet etmek, haksızlık ederek incitmek, zulmetmek.

Didi cevr itdüm cefâ kıldum dağı
uslanmaduñ
Her ne didüñ hağ buyurduñ didüm
arı görmişem

2. cevr it-:

Gazel 2377

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Eziyet etmek, haksızlık ederek incitmek, zulmetmek.

SİNede 'ışk ezel ben bilürem
Her ne cevr itse güzel ben bilürem

cevr ü cefâ:

1. cevr ü cefâ:

Gazel 2009

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Sıkıntı ve eziyet çekmek.

İy Muhibbî çekmeyen cevr ü cefâ
görmez vefâ
Anuñ-ıçun dimezem cevr ü cefâyı
az kıl

cevr ü cefâ çek-:

1. cevr ü cefâ çek-:

Gazel 2009

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Sıkıntı ve eziyet çekmek.

İy Muhibbî çekmeyen cevr ü cefâ
görmez vefâ
Anuñ-ıçun dimezem cevr ü cefâyı
az kıl

cevr-i bî-dâd:

1. cevr-i bî-dâd:

Gazel 2117

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Adaletsiz zulüm, eziyet.

Ġayrılar luğfin görür cân niçe ārâm
eylesün
Cevr-i bî-dâdı ki ol ārâm-ı cāndan
görmüşem

cevr-i nigâr:

1. cevr-i nigâr:

Gazel 2134

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Resim gibi güzel sevgilinin eziyeti.

Geçdi ħadden Muhibbî cevr-i nigâr
Meger inşâf vire Allâh'um

cevhûn:

1. cevhûn:

Gazel 2051

Mısra: 6

Ceyhun nehri. || Divan edebiyatında aşğın gözyaşları nehirler gibi akar.Dicle, Nil bu nehirlerdendir.

Fürkatünden iy boyı serv-i
ħırāmānum bentüm
Gözlerüm yaşı olupdur biri
Ceyhûn biri Nîl

2. cevhûn:

Gazel 2221

Mısra: 10

Ceyhun nehri. Amuderya'nın orta bölümüdür.Suları çok ve azgın bir biçimde aktığı için göz yaşlarının akışı Ceyhun'a benzetilir.

İki çeşmüm de Muhibbî gîceler tâ
şubĥa dek
Birisî Seyhûn olupdur biri Ceyhûn
aglaram

3. cevhûn:

Gazel 2222

Mısra: 12

Ceyhun nehri.Suları çok ve azgın bir biçimde aktığı için göz yaşlarının akışı Ceyhun'a benzetilir.

Cismüm üzre pül görünürse n'ola
ebrûlaruñ
Akıdup gözlerümüñ yaşını Ceyhûn
çekerem

4. cevhûn:

Gazel 2240

Mısra: 2

Ceyhun nehri.Divan edebiyatında aşğın gözyaşları nehirler gibi akar.

İñiler bu gönümi küyuñda gerdün
eyledüm
Anı döndürmege de yaşımı
Ceyhûn eyledüm

cevs-i sitem-i piş ü pes:

1. cevs-i sitem-i piş ü pes:

Gazel 2260

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Önden ve arkadan eziyet askerleri.

Ġam u derd-ile belâ her yañadan
itdi hücum
Bağladı yollarımı cevs-i sitem-i
piş ü pesüm

cibâl:

1. cibâl:

Gazel 2002

Mısra: 4

Cebeller, dağlar.

Ġaygu çekmez âdem olmaz
dünyede illâ ki ben
Çekerem ġam bārını kim çekmeye
anı cibâl

cidd:

1. cidd:

Gazel 2199

Mısra: 5

Ciddiyet.

Cidd ü cehd-ile vişâle bulmadum
hîç dest-res
Sâlhâ gerçi bu yolda ben tekâpü
eyledüm

cife:

1. cife:

Gazel 2437

Mısra: 7

Kokmuş ceset, leş.

Ġıybet itme sen sen ol dünyâda bir
kardaşuñı
Şöyle bil yimiş olursın cife vü
murdâr etin

2. cîfedür:--dür, -

Gazel 2049

Mısra: 3

Kokmuş ceset, leş.|| Fani dünyaya ait olup Allah katında kıymeti bulunmayan şey.

Konma dünyâ cîfedür pervâz kıl
'Ānkâ gibi
Himmet-i bālâñ-ıla 'Ānkâ oluban
Ġâf'a gel

3. cîfedür:-dür

Gazel 2290

Mısra: 3

Kokmuş ceset, leş.|| Fani dünyaya ait olup Allah katında kıymeti bulunmayan şey.

Bu dünya cîfedür gördüm meges-
veş kâni' olmadum
Varup Simurğ olup Ġaf'a kânâ' at
ihtiyâr itdüm

4. **cıfesine**:-si, -n, -e

Gazel 2484

Mısra: 9

Kokmuş ceset, leş. || Kokmuş bir ceset gibi iğrenç olan şey veya kimse.

Muhibbî basma dünyâ cıfesine

Diler-iseñ olasin pâk-dâmân

cıfe-i dünyâ:

1. **cıfe-i dünyâ:**

Gazel 2297

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Dünya leşi.

Cıfe-i dünyâyâ mayil olmadum

hem çü meges

Kağ-ı istiğnâda bu gönülümü 'Ankâ' eyledüm

2. **cıfe-i dünyâ:**

Gazel 2417

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Kokuşmuş dünya.

Ŧu'me diyü cıfe-i dünyâyâ iy dil itme meyl

Kim kanâ'at Kağ'ınuñ 'Ankâ'sı ya şahbâzısın

ciger:

1. **ciger:**

Gazel 2166

Mısra: 7

Ciğer, bağır, yürek.

Dil şürâhî göz yaşsı mey bu ciger

nuğl-ı kebâb

Bu-durur meclisde hâzır 'iyeş esbâbum benüm

2. **ciger:**

Gazel 2263

Mısra: 8

Ciğer, bağır, yürek.

Müjeñ fir-ile akıtdı gözümdeñ hün-

ı dil âhır

Ciger çâk ü dil-rîş ü bu cânım hasta ter gördüm

3. **ciger:**

Gazel 2151

Mısra: 3

Yürek, gönül, ciğer.

Bezm-i gamda içerüz her dem

ciger hün-âbesin

Dürd-i derdüñ-ile olur vaçtümüz hoş iy şanem

4. **ciger:**

Gazel 2064

Mısra: 8

Bağır, iç, yürek.

Bezm-i gamda şışe-i çeşmüm tolu

hün-ı ciger

Nüş kıldum anı yitmez mi ciger

biryânlığum

5. **ciger:**

Gazel 2385

Mısra: 5

Bağır, iç, yürek.

Dökerem nâr-ı hasretle dönüp

şem'e ciger hünün

Dükenmez dideden her dem gelüp

eşk-i nedâmet hem

6. **ciger:**

Gazel 2004

Mısra: 4

Ciğer; yürek, gönül II acı, keder.

Âteş-i hicrâna cânâ dem mi vardur yanmayam

Sîne süzân u ciger biryân u

giryândur gönül

7. **ciger:**

Gazel 2004

Mısra: 4

Ciğer, bağır, yürek.

Âteş-i hicrâna cânâ dem mi vardur yanmayam

Sîne süzân u ciger biryân u

giryândur gönül

8. **ciger:**

Gazel 2220

Mısra: 1

Bağır, iç.

Dâğ-ıla tolu sîne ciger ğarka-i hün hem

'Akl-ıla fikr kalmadı şâbr-ıla

sükün hem

9. **ciger:**

Gazel 2282

Mısra: 14

Bağır, iç.

Muhibbî saña yitmez mi bu örnek

Ciger hün gitti Efrîdün u Cem

hem

10. **ciger:**

Gazel 2331

Mısra: 4

Bağır. || Göğüs, sine. || Yürek, kalp, gönül.

Uyardum tekye-i 'ışkuñ

söyünmişken çerâğını

Gice gündüz ciger yağın yakar

anda bir abdâlam

11. **ciger:**

Gazel 2334

Mısra: 5

Bağır. || Göğüs, sine. || Yürek, kalp, gönül.

Yandı fırakıyla ciger kalmadı bu

tende eşer

Âteşe döyer mi beşer n'idem

n'idem âh ne-y-idem

12. **ciger:**

Gazel 2398

Mısra: 10

Bağır. || Göğüs, sine. || Yürek, kalp, gönül.

Muhibbî sînemün dâğın temâşâ

eylemez dilber

Ciger hünün saçup yir yir bitürdüm

gül'izâr oldum

13. **ciger:**

Gazel 2477

Mısra: 2

Ciğer. || Göğüs, sine. || Yürek, kalp, gönül.

Nedendür bilmek isterseñ döner

hüna gözün yaşın

Arayup bul niçe kaynar ciger

tagında gör başın

ciger-hün:

1. **ciger-hün:**

Gazel 2072

Mısra: 10

Ciğeri kan içinde. || Çok muzdarip, çok üzgün.

Gevher-i eşküm dükenmez ne

kadâr harc eylesem

İy Muhibbî 'ışk elinden çün ciger-

hün olmışam

cihân:

1. **cihânda**:-da, -

Gazel 2033

Mısra: 7

Yaratılmış olan şeylerin bütününü, evren, kainat. || Dünya, yeryüzü.

Şür u şer kim var cihânda cümle

hep dilden gelür

Âdemi başdan çıkarur zâyî' itmez

illâ dil

2. **cihân:**

Gazel 2010

Mısra: 1

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Dünya,
yeryüzü. || Dünya hayatı, ömür.*

Saňa beñzer cihân içinde yok gül
Benüm tek dağı yok bî-çäre bülbül

3. **cihân:-ı, -**

Gazel 2067

Mısra: 4

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Dünya,
yeryüzü. || Bütün insanlar,
dünyada yaşayan herkes.*

Kaatre kaatre cem' idüp baħr
eyleyem bu eşkümi
Bir ħabâb içre cihânı cümle iĥfâ
eyleyem

4. **cihân:-ı**

Gazel 2086

Mısra: 14

*Dünya, yeryüzü. || Yaratılmış
olan şeylerin bütünü, evren,
kainat.*

Fâriğ-iken geldi nâgeh başuma
sevda-yı 'ışk
Geñ cihânı iy Muĥibbî başuma tar
añladum

5. **cihânda:-da**

Gazel 2104

Mısra: 8

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Cevr ü cefaña niçe taħammül ider
bu dil
Ähen-dilem meger ki cihânda
yâĥüd taşam

6. **cihâna:-a**

Gazel 2109

Mısra: 9

Dünya. || Fani, geçici hayat.

Dil virmegil Muĥibbî cihâna vefâsi
yok
N'oldı Sikender'e nazar it kanda
gitti Cem

7. **cihâna:-a**

Gazel 2110

Mısra: 10

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Muĥibbî sakladum gerçi bu sırr-ı
'ışkı sînemde

Anı aħir bu ähumla cihâna aşıkar
itdüm

8. **cihânda:-da**

Gazel 2121

Mısra: 10

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

'İşkuñ rumüz u nüktesini sordılar
baña
Bunı cihânda itmedi bir kimse ĥal
didüm

9. **cihânuñ:-uñ**

Gazel 2127

Mısra: 3

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Cihânuñ bāğ u rāğından ferāğat
eyledüm düpdüz
Velî sen serv-i ra'nâya dil ü
cândan esîr oldum

10. **cihâna:-a**

Gazel 2127

Mısra: 5

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Cihâna pâdişâh-iken kul olmak
saña faħrumdur
Kapuñda bende olaldan şeh-i
gerdün-serîr oldum

11. **cihânuñ:-uñ**

Gazel 2130

Mısra: 2

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Nâr-ı ähuñ dikdi iy dil göklere
zerrîn 'alem
Pâdişâhısın cihânuñ saña degdi
mülk-i ġam

12. **cihândan:-dan**

Gazel 2145

Mısra: 1

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Vefâ gelmez cihândan çün
ferâğum var gülden hem
İrişmez güşuma hergiz fiğânlar
bülbülinden hem

13. **cihan:**

Gazel 2153

Mısra: 3

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat.*

Geşt kıldum bu cihan tekyesintüñ
her tarafın
Çâr divârına gördüm yazulu äħ
şahum

14. **cihânuñ:-uñ**

Gazel 2163

Mısra: 8

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Budur zikrüm budur fikrüm ki
dehri ĥabbeye almam
Cihânuñ ziynetinden hem bî-
ĥamdi'llâh ki bîzâram

15. **cihânda:-da**

Gazel 2169

Mısra: 6

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Bāğ-ı ĥüsnuñde görüp ĥâlün n'ola
meyl eylesem
Bu cihânda yok mıdır bir mür
deñlü ġayretüm

16. **cihân:-ı**

Gazel 2173

Mısra: 4

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Ĥadengüñ sîneden geçüp bu
bagrum kana dönelden
Gözümden akıdup cular cihânı
cümle al itdüm

17. **cihân:**

Gazel 2191

Mısra: 2

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Varup luĥf istedüm yâr itdi düşünâm
Cihân içinde buldı bu gönül kâm

18. **cihân:-ı**

Gazel 2215

Mısra: 5

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Dutmasun zulmet cihânı gel götür
yüzden niĥâb
Dehri rüşen eyle gün gibi budur
sözüm benüm

19. **cihānı:-ı**
Gazel 2216
Mısra: 1
Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.

Cihānı yok iken mevcūd iden kim
Ḥaṭāsın kullarımın cūd iden kim

20. **cihānı:-ı**
Gazel 2216
Mısra: 6
Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.

Virür bu ‘ālemi āḫir ḥarāba
Ser-ā-ser bu cihānı dūd iden kim

21. **cihān:**
Gazel 2225
Mısra: 9
Dünya.

Baş indürmez Muḥibbī çünki ser-
keşdür cihān
Lāyık oldur ki anı kendüme ben
düşmen kılam

22. **cihān:**
Gazel 2236
Mısra: 7
Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.

Gün yüzün görmeyeli oldı karañu
bu cihān
Bilmezem niçe geçer hafta vü meh
sālüm benüm

23. **cihānda:-da**
Gazel 2250
Mısra: 14
Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.

Yiter mesken sükkānuñ arasında
Bile ḥöşdur cihānda ola merdüm

24. **cihānı:-ı**
Gazel 2261
Mısra: 9
Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.

Sensüzün ben bu cihānı n’eylerem
Öz cânımdan bile bızār olmışam

25. **cihan:**
Gazel 2283
Mısra: 2
Yaratılmış olan şeylerin

bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.

Dirīgā olmadı dilber baña rām
Beni kıldı cihan ḥalkına bed-nām

26. **cihāna:-a**
Gazel 2284
Mısra: 8
Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.

Kullarındur ḥūblar kapuñda durur
bende-vār
Bu cihāna ḥüsn-ile sen şāh-ı
ḥübānsın begüm

27. **cihāna:-a**
Gazel 2289
Mısra: 4
Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.

Leylī saçuñ nigārā boynuma olsa
zencir
Mecnün gibi cihāna kendüm
melāmet itsem

28. **cihānı:-ı**
Gazel 2289
Mısra: 5
Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.

Çeksem sipāh-ı eşki dutsam cihānı
düpdüz
Diksem livā-yı āhı ya ‘nī ‘alāmet
itsem

29. **cihānuñ:-uñ**
Gazel 2291
Mısra: 2
Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.

Ol güzeller şāhınuñ çün bende-i
dergāhıyam
Tañ midur dirsem cihānuñ ser-te-
ser ben şāhıyam

30. **cihan:**
Gazel 2298
Mısra: 2
Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.

Rehne virdüm tācumı bāde
temennā eyledüm
Bir kadeḥ meyle cihan mülkin
temāşā eyledüm

31. **cihān:**
Gazel 2306
Mısra: 7
Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.

Oldılar āgāh ḥālümde cihān
merdümleri
Āh kim kendümi ben rüsvā-yı
‘ālem eyledüm

32. **cihān:**
Gazel 2317
Mısra: 8
Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.

Ḥiredmendüm Ḥudāvendüm
nihālüm zāhirüm pendüm
Ḳubādüm ḥusrevüm mürüm cihān
iḳlīmüne şāhum

33. **cihānı:-ı**
Gazel 2329
Mısra: 4
Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.

Sen lebi şirinden ayru düşeli küh-ı
gama
Tañ midur Ferḥād-veş tutsa cihānı
şöhretüm

34. **cihān:**
Gazel 2329
Mısra: 11
Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.

Sen güneş ruḥsarı görmekdür cihān
içre müdām
Zerre deñlü yok-durur dünyā-yı
düna rağbetüm

35. **cihāna:-a**
Gazel 2350
Mısra: 8
Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.

Virmedin bir kimse daḫı zülf-i
Leylā’ dan ḥaber
Gelmedin Mecnün cihāna ben
gama sultān idüm

36. **cihānı:-ı**
Gazel 2357
Mısra: 7
Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.

Yakarken âteş-i 'ışkum cihānı
'Aceb budur yaşum deryā kılan
kim

37. **cihānda:-da**

Gazel 2373

Mısra: 14

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Ġam gelürse Muhibbī ğam yime
kim
Ġamsuz olmaz cihānda kes
n'idelüm

38. **cihānuñ:-uñ**

Gazel 2391

Mısra: 2

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Ol güzeller şāhınuñ çün bende-i
dergāhiyam
Tañ midur dirsem cihānuñ ser-te-
ser ben şāhiyam

39. **cihān:**

Gazel 2392

Mısra: 8

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Her kaçan 'ışk âteşini ben uyarsam
sīnede
Dūd-ı āhımla cihān mülkin siyeh-
püş eyleyem

40. **cihānda:-da**

Gazel 2448

Mısra: 8

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Leblerinden istesem dermān beni
'ayb eylemeñ
Bu cihānda ħasta mı var istemeye
siĥhatin

41. **cihāna:-a**

Gazel 2448

Mısra: 11

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Bu cihāna bir kez aldandım yine
aldanmazam
İçmişem ben ħasta anuñ döne döne
şerbetin

42. **cihān:**

Gazel 2451

Mısra: 4

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Sahn-ı ħāke eşk-i gerdüni
dökeliden şehāb
Dürlü dürlü güller-ile cennete
döndi cihān

43. **cihan:**

Gazel 2454

Mısra: 9

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Geşt itdi cihan mülkini bulmadı
Muhibbī
Bir yār vefā ehli ki ħālümü diyem
ben

44. **cihānda:-da**

Gazel 2456

Mısra: 3

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Bu 'ışkuñ kārı bir kāra cihānda
beñzemez gördüm
Anuñçün dōstlar geçdüm cihānuñ
cümle kārından

45. **cihānuñ:-uñ**

Gazel 2456

Mısra: 4

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Bu 'ışkuñ kārı bir kāra cihānda
beñzemez gördüm
Anuñçün dōstlar geçdüm cihānuñ
cümle kārından

46. **cihānuñ:-uñ**

Gazel 2456

Mısra: 10

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Bahār u büstāni çün ħazān olmak
muĥarrerdür
Dilā geç bu cihānuñ gülsitānından
baharından

47. **cihān:-i**

Gazel 2464

Mısra: 2

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Oldum ğamuñla cānā geh şād u
geh mahzün
Bakdum cihānı gördüm anı daĥı
dīġer-ġün

48. **cihān:**

Gazel 2466

Mısra: 11

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Didiler su üzredür çün kim cihān
bünyādım
Ne umarsın iy göñül bī-kār u bī-
bünyāddan

49. **cihāna:-a**

Gazel 2470

Mısra: 3

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Ġamzelerle cihāna fitne iken
İki zülf-ile āfet olmuşın

50. **cihān:**

Gazel 2472

Mısra: 4

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Dil âteşini itmedi teskīn sirişküm
Odlara cihān yandı tutuşdı
şererümden

51. **cihānuñ:-uñ**

Gazel 2477

Mısra: 6

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Bugün ser-bāz-ı 'ışk olmuş diler
ilte işin başa
Keser anuñ için Ferhād cihānuñ
tag-ıla taşın

52. **cihān:**

Gazel 2082

Mısra: 8

*Yaratılmış olan şeylerin
bütünü, evren, kainat. || Bütün
insanlar, dünyada yaşayan herkes.*

Dili ħōş idelüm çemende varup
Olmadın bu cihān ħarāb içelüm

53. **cihan:**

Gazel 2455

Mısra: 9

Dünya, yeryüzü.

Virilür sanki Muhibbî'ye cihan
sultânlığı
Geh gehî lutf u keremden geh
kuluñ yâd idesin

cihân malı:

1. **cihân malı:**

Gazel 2039

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Para pul, mal mülk, servet.

Râyegândur kim virüp varın ala bir
büseñi

Aña cân virmelüdü cümle cihân
malı degül

cihet:

1. **cihetdendür:-den, -dür**

Gazel 2035

Mısra: 10

Sebep, vesile.

İy Muhibbî derdümi görüp benüm
küllî devâ
Ol cihetdendür ki olmuşdur görüp
dermân hâcîl

cilâ:

1. **cilâ:**

Gazel 2293

Mısra: 8

Parlaklık, parlama, parıltı.

Jeng-i gam dutdı gönül âyinesin
Şaykal-ı meyle pür cilâ olalum

cilve:

1. **cilve:**

Gazel 2230

Mısra: 3

*Hoşa gitmek, ilgi çekmek için
takınlan çekici tavır, edalı
davranış, kırıtma, naz, işve, eda.*

Binüben esb-i nâza cilve eyle
Göreym seni iy ümmîd-vâram

cilvegâh:

1. **cilvegâh:**

Gazel 2431

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Görünme, tecelli ve zuhur
etme yeri, tecelli yeri.*

Mâverâ-yı âferîniş rinde olmuş
cilvegâh
Zâhîde virildi ancak ola şâhib-
erbâ'ın

2. **cilvegâh:**

Gazel 2431

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Görünme, tecelli ve zuhur
etme yeri, tecelli yeri.*

Mâverâ-yı âferîniş rinde olmuş
cilvegâh
Zâhîde virildi ancak ola şâhib-
erbâ'ın

cîm:

1. **cîm:**

Gazel 2073

Mısra: 6

*Arap alfabesindeki beşinci
harfî. II Sevgilinin saçı kıvrımlı
olması sebebiyle cîm harfine
benzetilir.*

Kim ki gördi lebüñ ile zülfün
Birine mîm didi birine cîm

2. **cîm-i:**

Gazel 2102

Mısra: 2

*Arap alfabesindeki cîm harfî
II Sevgilinin cîm harfî gibi kıvrımlı
saçı.*

Dün gice çün muşhaf-ı hüsñün
açup fâl eyledüm
Cîm-i zülfün geldi anı devlete dâl
eyledüm

cinân:

1. **cinân:**

Gazel 2216

Mısra: 13

Cennetler.

Cinân zâhîde vü 'ârife dîdâr
Muhibbî bildi bunda sūd iden kim

cinn:

1. **cinn:**

Gazel 2216

Mısra: 7

*İnsanlar tarafından
görülmeyip çeşitli biçimlere
girerek ancak kendileriyle ilgi
kuranlara veya istedikleri
kimselere göründüklerine ve
olağanüstü sayılan bâzı işleri
yapacak güce sâhip
bulduklarına inanılan gizli
yaratıklara verilen isim, ecimni.*

Olup bu cinn ü insün pâdişâhı
Kamusına özin ma'būd iden kim

cisim:

1. **cismimi:-im, -i**

Gazel 2448

Mısra: 5

Beden, gövde, vücut.

Dâğlarla kim göre şahrâ-yı gâmda
cismimi
Zâğlar sanur ki üşmiş mürdenün
yirler etin

cism:

1. **cism:**

Gazel 2244

Mısra: 5

Vücut, beden, varlık.

Gözüm yaşına gârķ iken cism ü ten
müdmâm
Budur 'aceb ki durmadan artar
harâretüm

2. **cismi:-i**

Gazel 2017

Mısra: 10

Beden, gövde, vücut.

İy Muhibbî 'âlem içre oldı miñnet
hâşılıñ
Ol sebebdendür ki cismi nâtüvân
eyler gönül

3. **cismüm:-üm**

Gazel 2036

Mısra: 6

Beden, gövde, vücut.

'İşk-ıla bu sîneme şol deñlü
yakdum dâğlar
Dâğ-ıla kaplana döndüm cismüm
oldı pul pul

4. **cismüm:-üm**

Gazel 2240

Mısra: 8

Beden, gövde, vücut.

Görmege vardum seni daşladılar
Mecnün-vâr
Küyuñ eţfâline cismüm oñdurup
ün eyledüm

5. **cismüm:-üm**

Gazel 2366

Mısra: 5

Beden, gövde, vücut.

Kaplana dönse dâğ-ıla cismüm
'aceb degül
Abdâl-ı 'ışķ olalıdan sîne-çâkiyem

6. **cismüm:-üm**

Gazel 2483

Mısra: 3

Beden, gövde, vücut.

Bulurdı mürde cismüm cān
olurdum tā ebed zinde
Lebinden cür‘a nūş itsem ya rāz
alsam dehānından

7. **cismüm:-üm**
Gazel 2102
Mısra: 6
Beden, vücut.

Püte-i ‘ışk içre yakdum nār-ı ‘ışka
cān u dil
Gill u ğışdan küllī cismüm zer gibi
kāl eyledüm

8. **cismümi:-üm, -i**
Gazel 2199
Mısra: 8
Beden, gövde.

Nuḫka kādır olmadum ki noḫta
diyem agzına
Mümiyāni fikri ile cismümi mü
eyledüm

9. **cismüm:-üm**
Gazel 2222
Mısra: 11
Beden, gövde, vücut.

Cismüm üzre pül görünürse n’ola
ebrūlaruñ
Akıdup gözlerümüñ yaşını Ceyhün
çekerem

10. **cism-ile:-ile**
Gazel 2382
Mısra: 6
Beden, gövde, vücut.

Şehr-i ‘ışkuñ āb u gil hācet degül
tā‘mürine
Āb idüp çeşümü küllī cism-ile
hāk olmışam

civān:

1. **civān:**
Gazel 2012
Mısra: 8
Genç, delikanlı.

Kim dir ki gönül kuçıla hergiz o
kuçılmaz
Bir taze civān ‘ışkına taze heves ol
gel

2. **civān:**
Gazel 2429
Mısra: 3
*Genç, yakışıklı, boyu posu
yerinde erkek veya kadın.*

Civān idüm ğam-ı ‘ışkuñ beni pīr
itdi ğāyetde

Murādum bu-durur Ḥaḫ‘dan
kemāl-i pīr olasin sen

cömerd:

1. **cömerd:**
Gazel 2383
Mısra: 8
*Kendine ait şeyleri kolaylıkla
verebilen, ikram edebilen,
vermekten kaçınmayan, eli açık
kimse, kerim, semih, bonkör.*

Umaram ‘afv ide yuya uşbu yüzüm
karasın
Luḫfī çok ihsāni cömerd İlāhumdur
benüm

2. **cömerd:**
Gazel 2456
Mısra: 11
*Kendine ait şeyleri kolaylıkla
verebilen, ikram edebilen,
vermekten kaçınmayan, eli açık
(kimse), kerim, semih, bonkör.*

Muḫibbī her ki ‘aşıkdur gerekdür
ol ola cömerd
Yanında bir ola anuñ geçe yog-ıla
varından

cübbe:

1. **cübbe:**
Gazel 2091
Mısra: 6
*Elbise üstüne giyilen, bedeni
uzun ve bol, yenleri geniş,
dügmesiz giyecek. || Eskiden din
adamlarının binişlerinin altına
giydikleri darca ve uzun giyecek.*

Yine dīvāne gibi şevk-ile yanup
yakılıp
Eyleyen cübbe vü destārını şad
pāre benem

cüd:

1. **cüd:**
Gazel 2462
Mısra: 4
*İnsanlara ihtiyaçlarını
bildirmelerine meydan vermeden
lutuḫta, ihsanda bulunma, el
açıklığı, cömertlik.*

Eger ‘afv eylesen cürm ü günāhum
Ne eksile şehā cüd u keremden

cüd id-:

1. **cüd id-:**
Gazel 2216
Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Lutuḫta, ihsanda bulunmak.

Cihāni yok iken mevcüd iden kim
Ḥaḫāsın kullarınıñ cüd iden kim

cüdā:

1. **cüdā:**
Gazel 2025
Mısra: 3
Ayrı, ayrı düşmüş, ayrılmış.

Dönmişem ebr-i bahāra serverā
senden cüdā
Eşk-i çeşmüm yagdurur bārān
turmaz muḫtaşıl

cüdā it-:

1. **cüdā it-:**
Gazel 2251
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Ayırarak, uzaklaştırmak,
mahrum etmek.*

Aldı gönüm bir perī ammā ki
nāmın dimeyem
İtseler ser ten cüdā kat‘ā nāmın
dimeyem

cüdā kıl-:

1. **cüdā kıl-:**
Gazel 2299
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Ayırarak, uzaklaştırmak,
mahrum etmek.*

Gel yiter kılđuñ beni vaşluñ
ḫārıminden cüdā
Niçe bir cevr ü cefālar kıl vefā
yek-bār hem

2. **cüdā kıl-:**
Gazel 2313
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Ayırarak, uzaklaştırmak,
mahrum etmek.*

Felek gerçi ki birkaç gün cüdā
kıldı diyārumdan
Ferāmuş oldu miḫnetler çü yār-ı
miḫribān gördüm

3. **cüdā kıl-:**
Gazel 2327
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Ayırarak, uzaklaştırmak,
mahrum etmek.*

Naḥs ṭāli' dūr beni her dem kılan
andan cüdā
Görmezem gün yüzini beñzer
gidüpdür devletüm

cüdā ol-:

1. cüdā ol-:

Gazel 2046

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Yurt, baba ocağı gibi çok
sevilen şeylerden ayrılmış olmak,
uzak kalmış olmak.*

Pür-cefāya niye virürdün Muḥibbī
dil didüm
Didi pendüm tutmayup benden
cüdā oldu gönül

cülüs it-:

1. cülüs it-:

Gazel 2367

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Tahta oturmak.

Cülüs itmege şāh-ı ğam gönül
tahtına geldükçe
Ayagına nişār için gözümden sım
ü zer çekdüm

cum'a:

1. cum'a:

Gazel 2483

Mısra: 7

*Müslümanların haftalık
bayramı sayılan gün.*

İşitdüm cum'a gün vā'iz şerār-ı
düzaḥı añmış
Olupdur düzāḥī kendü yakar odlar
zebānından

cümle:

1. cümle:

Gazel 2001

Mısra: 10

*Bütün, hep, müstesnası
olmayarak, tamamen.*

La'l-i ruḥsāruñ ḥayāl itse Muḥibbī
dermend
Göz yaşından sīne vü dāmānı olur
cümle al

2. cümle:

Gazel 2001

Mısra: 10

Baştan başa, hep, bütün.

La'l-i ruḥsāruñ ḥayāl itse Muḥibbī
dermend

Göz yaşından sīne vü dāmānı olur
cümle al

3. cümle:

Gazel 2002

Mısra: 8

Baştan başa, hep, bütün.

Ol perīnün 'azm-i gülzār itdügin
işideli
Bir ayak üstüne durdı cümle
mecmū'-i nihāl

4. cümle:

Gazel 2011

Mısra: 8

Baştan başa, hep, bütün.

Çeng-ile 'üda ḥalel virdi mey-i
engür-ıla
Eyledi zühd ü şalāḥı cümle
tārumār gül

5. cümle:

Gazel 2023

Mısra: 3

Baştan başa, hep, bütün.

Zulmet içinde kalurdi cümle ḥalk-ı
kāyināt
Anlara olmasa idi şer'ün envārı
delīl

6. cümle:

Gazel 2039

Mısra: 8

Baştan başa, hep, bütün.

Rāyegāndur kim virüp varın ala bir
büseñi
Aña cān virmelüdür cümle ciḥān
malı degül

7. cümle:

Gazel 2067

Mısra: 4

Baştan başa, hep, bütün.

Kaṭre kaṭre cem' idüp baḥr
eyleyem bu eşkümi
Bir ḥabāb içre cihānı cümle iḥfā
eyleyem

8. cümle:

Gazel 2147

Mısra: 4

Baştan başa, hep, bütün.

Geydüm iḥrāmı ḥarīm-i kūyına
vardum bugün
Terk idüp varlık libāsın cümle
'üryān olmuşam

9. cümle:

Gazel 2173

Mısra: 4

Baştan başa, hep, bütün.

Ḥadengün sīneden geçüp bu
bagrum kana dönelden
Gözümde akıdup cūlar cihānı
cümle al itdüm

10. cümle:

Gazel 2244

Mısra: 8

Baştan başa, hep, bütün.

Dil hasta yatur ger irişeydi
cevābuña
Şiḥḥat bulup cümle gider-idi
sekāmetüm

11. cümle:

Gazel 2255

Mısra: 4

Baştan başa, hep, bütün.

Çok günāhum var degül mümkün
taḥrīr eylemek
Yā İllāhī ḥayra döndür cümle
a'mālüm benüm

12. cümle:

Gazel 2255

Mısra: 8

Baştan başa, hep, bütün.

Gelicek Münkir ü Nekir heybet ile
kaḫrime
Eyle āsān baña virem cümle
sü'ālüm benüm

13. cümle:

Gazel 2320

Mısra: 10

Baştan başa, hep, bütün.

Urmayaldan sīne-i mecrūḥuma
ġamz okların
Kalmadı bu tende şiḥḥat gitdi
cümle rāḥatüm

14. cümle:

Gazel 2456

Mısra: 4

Baştan başa, hep, bütün.

Bu 'işkuñ kārı bir kāra cihānda
beñzemez gördüm
Anuñçün dōstlar geçdüm cihānuñ
cümle kārından

15. cümle:

Gazel 2467

Mısra: 7

Baştan başa, hep, bütün.

Vefā ister egerçi cümle uşşāk
Velī cevri baña yigdür vefādan

16. cümle:

Gazel 2033

Mısra: 7

Bütün, hep, tüm, herkes.

Şūr u şer kim var cihānda cümle
hep dilden gelür
Ādemi başdan çıkarur zāyi' itmez
illā dil

17. cümle:

Gazel 2040

Mısra: 2

Baştan başa, hep, bütün.

Oturup taht-ı zümürüde olup
sulţān gül
Cem 'idip cümle reyāhīnī kılır
dīvān gül

18. cümle:

Gazel 2062

Mısra: 6

Bütün, hep, tüm.

Haşre deñlü yazsalar yazılmaya
derd ü elem
Olsa deryalar mürekkeb cümle
agaçlar kalem

19. cümle:

Gazel 2065

Mısra: 8

Baştan başa, hep, bütün.

Leylī zülfüne gönül bağlayalı
Mecnūn-vār
Terk idüp tāt u kabāyī cümle
'üryān olmışam

20. cümle:

Gazel 2089

Mısra: 2

Bütün, hep, tüm.

Yolına bir boyı servūñ gözüm
yaşın revān itdüm
Geçersem cümle varumdan 'aceb
mi terk-i cān itdüm

21. cümle:

Gazel 2205

Mısra: 6

Herkes, her şey.

Ĥamdü-lillāh ki bugün oldum
ta'alluğdan berī
'İşğdan ġayı rı kamusın cümle
berbād eyledüm

22. cümle:

Gazel 2206

Mısra: 9

Bütün, hep, tüm.

Bunda hāzır kıl Muĥibbī cümle kār
u bārūñ
Tā saña zād ola yolda olıcak
menzil 'adem

23. cümle:

Gazel 2264

Mısra: 6

Bütün, hep, tüm.

Gül yüzün medĥ eylesem gülşende
iy serv-i ĥurām
'Andelīb-i ġülsitānı cümle ĥāmūş
eyleyem

24. cümle:

Gazel 2299

Mısra: 14

Baştan başa, hep, bütün.

İy Muĥibbī ol nihāl-i serv-ĥad gül-
ruĥsuzın
Ĥār görünür çeşmüme cümle gül ü
gülzār hem

25. cümlesin:-si, -n

Gazel 2377

Mısra: 8

Herkes, her şey.

Her ne cevr ü cefā gelür senden
Cümlesin baña meĥel ben bilürem

26. cümle:

Gazel 2410

Mısra: 6

Herkes, her şey.

Olmasayduñ sen Ĥudā ĥalk itmez-
idi 'ālemi
Oldı yüzüñ suyına cümle semā-y-
ıla zemīn

27. cümle:

Gazel 2432

Mısra: 9

Bütün, hep.

Ĥāmet itse cümle mescid ehli
iderler kıyām
Kaşları miĥrābına olurlar anuñ
sācidīn

28. cümlesi:-si

Gazel 2492

Mısra: 8

Herkes, her şey.

Bitürür dürlü şüküfe her biri bir
nev'de
Bu ne ĥikmet cümlesi bir su-y-ıla
bir ĥākden

cümle-i 'uşşāk:

1. cümle-i 'uşşāk:

Gazel 2157

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Aşıkların tümü.

Öldürmek-ise 'aşıķı küyuñda
niyyetūñ
Öldür beni ki cümle-i 'uşşāķa pend
olam

cümleten:

1. cümleten:

Gazel 2088

Mısra: 5

*Hep beraber, hep birlikte,
cem'an, umumen.*

Ĥalk-ı 'ālem cümleten bī-ĥöd
olalar hem çü 'üd
Meclis-i ġamda kaçan bu nālemi
ķānūn idem

2. cümleten:

Gazel 2187

Mısra: 2

*Hep beraber, hep birlikte,
cem'an, umumen.*

Her kaçan 'işķuñ yolında terk-i cān
ser eyleyem
Cümleten 'işķ ehline serdar olam
ker eyleyem

cünün:

1. cününüm:-um

Gazel 2131

Mısra: 5

*Cinnet, delilik, delirme,
çıldırma.*

Ĥayret aldı dilberi gördi cününüm
ĥālını
Ol baña ĥayrān ise ben de anuñ
ĥayrānyam

2. cününüm:-um

Gazel 2243

Mısra: 8

*Cinnet, delilik, delirme,
çıldırma.*

Bu tārĥā-yı müyuñ kıl boynuma
selāsıl
Mecnūn eger görürse ĥayrān ola
cününüm

3. cünün:

Gazel 2169

Mısra: 4

*Cinnet, delilik, delirme,
çıldırma.*

İşka düşdüm bilmedüm anı
devāsuz derd-imiş
Döştlar günden güne artar cünün u
zilletüm

4. **cününüm**:-um

Gazel 2209

Mısra: 10

*İnsanın dış alemle ilgisini
kesecek şekilde aşk ve cezbeyle
kapılması hali.*

Kıldı kılâde zülfin boynuma çünkü
dilber

Artsa Muhibbî tañ mı her dem-be-
dem cününüm

5. **cününüm**:-um

Gazel 2213

Mısra: 8

*Delilik, çulgnlık. II Aşkın
hakimiyeti.*

Yüzünü gördüm ü dīvâne oldum
Bahâr irişecek artar cününüm

6. **cünün**:

Gazel 2459

Mısra: 10

*Cinnet, delilik, delirme,
çıldırma.*

Dil virelden bu Muhibbî zülfinün
zencirine
Dönmişem mecnûna ammâ gün-
be-gün artar cünün

cür'â:

1. **cür'a:**

Gazel 2483

Mısra: 4

Bir damla, bir yudum.

Bulurdı mürde cismüm cān
olurdum tā ebed zinde
Lebinden cür'a nüş itsem ya rāz
alsam dehānından

2. **cür'a:**

Gazel 2276

Mısra: 1

*İçki kabının dibinde kalan son
yudum.*

Gel işsān eyle cür'a hāksārum
Şehā luţfuña ben ümmid-vārum

3. **cür'ân**:-ñ

Gazel 2104

Mısra: 3

Tek yudum. || Bir içimlik.

Cür'ân içeli leblerüne meyl ider
gönül

'Ayb olmasun yanuñda ki gāyetde
ser-hoşam

4. **cür'añ**:-ñ, -ı

Gazel 2105

Mısra: 9

*Yudum, bir yudum. || İçki
kabının dibinde kalan son yudum.*

Cür'añı sun bu Muhibbî'ye
düşürme hāke
Teşne-dildür aña raħm eyle benüm
sulţānum

5. **cür'añ**:-ñ, -ı

Gazel 2273

Mısra: 9

*Yudum, bir yudum. || İçki
kabının dibinde kalan son yudum.*

Kim ki cür'añı içe bula hayāt-ı
ebedî
Sun berü cānuñ için biz de anı nüş
idelüm

6. **cür'asın**:-sı, -n, -ı

Gazel 2137

Mısra: 3

Yudum, bir yudum.

Hvābda nüş kılup la'l lebi
cür'asını
Uyarup kendüzümü mest ü
melāmet gördüm

7. **cür'asından**:-sı, -n, -dan

Gazel 2138

Mısra: 7

Yudum, bir yudum.

La'l-i nābuñ cür'asından şöyle
mest itdün beni
Döştüm ayılmazam ben nite kim
dünyādayam

8. **cür'asın**:-sı, -n

Gazel 2339

Mısra: 5

Yudum, bir yudum.

İçeliden la'l-i nābuñ cür'asın
Ol sebebden tālib-i meyhāneyim

9. **cür'a:**

Gazel 2366

Mısra: 7

Yudum, bir yudum.

Bir cür'a ile eyledi ğamdan beni
halāş
Anuñ-ıçun ki muğbeçenüñ ben de
hākiyem

10. **cür'asın**:-sı, -n

Gazel 2386

Mısra: 8

Yudum, bir yudum.

Meyhāne kapusunda yüzüm
topraga sürem
Bu nev'-ile ola ki lebi cür'asın
çeşüm

11. **cür'asın**:-sı, -n

Gazel 2448

Mısra: 13

*Yudum, bir yudum. || İçki
kabının dibinde kalan son yudum.*

İy Muhibbî kim içerse leblerinün
cür'asın
Tā kıyāmet eyleye iz'ān anuñ
keyfiyyetün

12. **cür'asın**:-sı, -n

Gazel 2481

Mısra: 7

*İçki kabının dibinde kalan son
yudum.*

Lebinün cür'asın içdüm birez fāş
oldı bu derdüm
Tolu sun sāġarı sāķī kalan derdüm
de fāş olsun

cür'a-i cām:

1. **cür'a-i cām:**

Gazel 2135

Mısra: 7

*Kelime Tipi: -
İçki kadehinin dibinde kalan
son yudum.*

Cür'a-i cāmı lebüñden çün ezel
nüş eyledüm
Ol zamāndan daħı mestem beni
sanmañ ayıkam

2. **cür'a-i cām:**

Gazel 2169

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Kadehteki son damla.

Cür'a-i cāmuñ içelden şöyle mest
itdün beni
Hey kıyāmet gitmeye tā haşre dek
keyfiyyetüm

3. **cür'a-i cām:**

Gazel 2200

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Kadehin son damlası.

Ferdā şarāb-ı kevsere meyl itmeye
gönül
İy döst eger cür'a-i cāmuñ bugün
keşüm

cür' a-i cām-ı mahabbet:

1. cür' a-i cām-ı mahabbet:

Gazel 2371

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Muhabbet kadehinin son damlası.

Cür' a-i cām-ı mahabbetden

Muhibbî mest olup

'Âlemüñ niçe geçer ak u karasın bilmedüm

cür' a-keş-i hâk-i der-i pîr-i muğân ol-:

1. cür' a-keş-i hâk-i der-i pîr-i muğân ol-:

Gazel 2048

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Aşk şarabını sunan meyhanecinin kapısının toprağının içkisinin son yudumunun müptelası olmak.

Hicrân gamını çekmek ise çü murâduñ

Var cür' a-keş-i hâk-i der-i pîr-i muğân ol

cür' et:

1. cür' eti:-i

Gazel 2170

Mısra: 6

Çekinmeden ortaya atılma, cesaret, atılganlık. || Kendini bilmezlik, küstahlık.

İkdâm idüben zülfüñe el sunmadı kimse

Bu himmeti bu cür' eti ben şâned buldum

cürm:

1. cürmüm:-üm

Gazel 2246

Mısra: 7

Suç, günah, kabahat, kusur.

Gerçi kim cürmüm üküş

kesmezem likin ümîd

Umaram maşşer günü ide şefâ'at hâdimim

2. cürmin:--(i)n, -

Gazel 2023

Mısra: 9

Suç, kabahat.

Bu Muhibbî aña cürmin giceler âh eylese

Uyumaz tâ şubha dek feryâd u efgânından il

3. cürm:

Gazel 2059

Mısra: 7

Suç, kabahat.

Egerçi cürm ü 'isyânum üküş

ammâ ümîdüm var

Şefâ'at kânımı ańsam benüm bî-bâkdür göñlüm

4. cürm:

Gazel 2163

Mısra: 1

Suç, kabahat.

Muķırram cürm ü 'isyâna egerçi

kim günâhkâram

Mürüvvet kânisin senden ve likin rahmet umaram

5. cürmüme:-üm, -e

Gazel 2080

Mısra: 3

Suç, kabahat.

Muķırram cürmüme inkâr kılmam

Günâhuma inen çokdur güvâhum

6. cürm:

Gazel 2091

Mısra: 8

Suç, kabahat.

Umaram rüz-ı cezâda olasın baña şefî

Cürm ü 'isyân-ıla gerçi ki yüzi kara benem

7. cürm-ise:-ise

Gazel 2132

Mısra: 3

Suç, kabahat.

Cürm-ise eger cân u gönülden seni sevmek

'Afv it ki kaçan ola hâta işlemez âdem

8. cürme:-e

Gazel 2379

Mısra: 7

Suç, kabahat.

Bâde içse dil olur elbette cürme mu'terif

Zâhidâ sanma senüñ tek fi'lüme mağrûr olam

9. cürm-ile:-ile

Gazel 2391

Mısra: 7

Suç, kabahat.

Bu 'isyân u bu cürm-ile n'ola aĥvâlümü bilmem
Ferah yüzini görem mi diyü gamnâkdür göñlüm

10. cürm-ile:-ile

Gazel 2400

Mısra: 9

Suç, kabahat.

Gerçi cürm-ile Muhibbî olduñ

evvel rü-siyâh

Âb-ı rahmetle umaram pâk ola yuna yüzüm

11. cürm:

Gazel 2462

Mısra: 3

Suç, kabahat.

Eger 'afv eylesen cürm ü günâhum Ne eksile şehâ cüd u keremden

cürm-i 'isyân:

1. cürm-i 'isyân:

Gazel 2383

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

İsyân suçü.

Görinen boynumda sanmañ düd-ı

âhumdur benüm

Cürm-i 'isyân-ıla cem' olmış günâhumdur benüm

cürüm:

1. cürme:-e

Gazel 2177

Mısra: 3

Suç, kabahat.

Oluban cürme muķır senden

umaruz rahmeti

Yüzi suyına ki var nâm-ı şerifinde dü mîm

cüş eyle-:

1. cüş eyle-:

Gazel 2264

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Coşmak.

Her kaçan kim sırr-ı 'işkuñdan

suĥen güş eyleyem

Kaynayup derya gibi emvâc urup cüş eyleyem

2. cüş eyle-:

Gazel 2340

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Coşmak.

Her kaçan cām-ı lebünden bir
kağeh nüş eyleyem
Tā kıyāmet kaynayup deryālayın
cüş eyleyem

3. cüş eyle-:

Gazel 2361

Mısra: 1

Kelime Tipi: -
Coşmak.

Söz-i 'ışk' güş idüp deryālayın cüş
eyledüm
Bunuñ-ıla bu fenā dünyāda dil hoş
eyledüm

4. cüş eyle-:

Gazel 2392

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Coşmak.

Şevk-i 'ışk-ıla Muhibbī yine
deryālar gibi
Şarşar-ı āhumla her dem kaynayup
cüş eyleyem

cüş id-:

1. cüş id-:

Gazel 2224

Mısra: 8

Kelime Tipi: -
Coşmak.

Korkaram kūyuña bir gün irgüre
yaşam zarar
Cüş idüp artmakdadur seylāb-ı
eşküm dem-be-dem

2. cüş id-:-er

Gazel 2321

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Coşmak.

Her kaçan zībā cemālüne olam duş
iy şanem
Gözlerüm kanı ider deryālayın cüş
iy şanem

3. cüş id-:

Gazel 2356

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Coşmak.

İy Muhibbī yine eşk oldı çü
deryāya şebīh
Bād-ı āh-ıla taşup kaynayalum cüş
idelüm

4. cüş id-:

Gazel 2500

Mısra: 11

Kelime Tipi: -
Coşmak.

Nüş it Muhibbī gül gibi cüş idesin
tā Nil gibi
Feryād idüp bülbül gibi hoş-ħāl
olayın bir zamān

cüş u hurüş:

1. cüş u hurüş:

Gazel 2180

Mısra: 8

Kelime Tipi: -
Coşma.

Gözlerüm yaşına nisbet kaçredür
cūlar benüm
Korkaram cüş u hurüş ile anı deryā
kılām

cüst ü çalāk:

1. cüst ü çalāk:

Gazel 2296

Mısra: 8

Kelime Tipi: -
Çevik, tetik.

Kūyuña vardukça itsen ger baña
cevr ü sitem
Rāh-ı 'ışkuñda dañı ben cüst ü
çalāk olām

cüvān-merd:

1. cüvān-merd:-i

Gazel 2193

Mısra: 5

*Temiz, asil ve cömert
yaratılışlı, alicenap, mert, yiğit
kimse, babayığit.*

Cüvān-merdī sü'āl olsa cevābum
bu talebkārān
Dırañt-ı bağ-ı 'irfançün be-ħikmet
bār-ver kıldum

cüy:

1. cüylar:-lar

Gazel 2485

Mısra: 3

Akarsu, ırmak, çay, dere.

Cüylar dīvāne olmışdur ki zencirin
sürür
Anı bu ħāle bırakmadı meger serv-
i revān

2. cüylar:-lar

Gazel 2496

Mısra: 8

Akarsu, ırmak, çay, dere.

Cāme-i sebzın geyüben salınur
serv-i sehī
Cüylar her bir yaña olmuş ayagına
revān

3. cüy:

Gazel 2499

Mısra: 3

Akarsu, ırmak, çay, dere.

Dīdeler cüy eylesün her dem revān
itsün yaşın
Pâyına yüz sürmege serv-i
bülendin gözle sen

cüy-bār:

1. cüy-bār:

Gazel 2054

Mısra: 6

Nehir, ırmak, akarsu.

Ola kim ol boyı servün irişe ħāk-i
pâyine
Akıtdum gözlerüm yaşın yolunda
cüy-bār itdüm

cüvbār:

1. cüvbāra:-a

Gazel 2401

Mısra: 6

ırmak, nehir, akarsu.

Oldılar sevdālar-ıla pür çü dimāğ
Def'-içün cüybāra 'azm idelüm

2. cüybār:

Gazel 2110

Mısra: 6

Nehir, ırmak, akarsu.

Gülistān-ı cemāl içre görelden sen
boyı servi
Gözüm yaşını pāyuña akıtdum
cüybār itdüm

3. cüybār:

Gazel 2197

Mısra: 6

Nehir, ırmak, akarsu.

Görelden seni iy servüm gezer
gülşende nāz-ıla
Gözümün yaşı pāyuña akıdup
cüybār oldum

4. cüybārına:-ı, -n, -a

Gazel 2149

Mısra: 5

ırmak, nehir, akarsu.

Gözümü gözeler kıldum bu
çeşmüm cüybārına
İniler derd-ile sīnem sanasın bir
tolāb oldum

5. cüybār:

Gazel 2363

Mısra: 2

Nehir, ırmak, akarsu.

Güzeller içre iy servüm seni çün
ihtiyār itdüm
Akıtdum gözlerüm yaşın yoluñda
cüybār itdüm

cüvbār-ı ceşm:

1. cüybār-ı çeşm:

Gazel 2423

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Göz ırmağı.

Cüybār-ı çeşmüme bakmazsa yār
olmaz 'aceb
Katı serkeşdür eger mi başın ol
serv-i revān

cüv-i eşk:

1. cüv-i eşk:

Gazel 2421

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gözyaşı ırmağı.

Cüv-i eşküm oldı çün girdāb-ı
'ışka muttaşıl
Fülk-i dil kurtılmayısar āhır ol
girdābdan

cüv-i nıl:

1. cüv-i nıl:

Gazel 2023

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Nil Nehri.

Mısr-ı hüsnuñi añup hier içre ger
kan aglasam
Eşküme nisbet benüm kaçre olurdu
cüv-i Nıl

2. cüv-i nıl:

Gazel 2304

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Nil nehri.

Hasretiyle Mısr-ı hüsnuñ yādına iy
seng-dil
Şol kadar kan agrayam yaşımı
cüv-i Nıl kılam

Ç

çagır-:

1. çagırup:-up

Gazel 2189

Mısra: 6

*Bir kimseye gelmesi için
seslenmek, bağırarak.*

Kork Hüdā' dan gūşuña al bu
benüm feryādımı
Küyuña ben varıcak çagırup hem
dād eyleyem

çağla-:

1. çağladum:-du, -m

Gazel 2174

Mısra: 2

*Su için akarken coşkun sesler
çıkarak taşıp dökülmek,
köpürmek, çağıldamak.*

Serv-kağ dildārı gördüm bāğ
içinde akladum
Gözlerüm yaşını döküdüm ayagina
çağladum

2. çağlamag-ıçun:-mag, -ı, -çun

Gazel 2439

Mısra: 10

*Coşkun bir şekilde ortalığı
kaplamak, coşmak.*

Her dem Muhibbī su gibi akıtdı
gözüm yaşın
Ol serv kağdün ayagina çağlamag-
ıçun

çağrıs-:

1. çağrışurlar:-ur, -lar

Gazel 2090

Mısra: 5

*Hep birden bağırarak
yaygara etmek.*

Ehl-i 'ışk küyuña varsa çağrışurlar
dād dād
Bī-ħabersin kullarūndan hey güzel
şāhum benüm

çagur-:

1. çagurup:-up

Gazel 2125

Mısra: 6

*Yüksek sesle bağırarak,
haykırmak.*

Saña irmez mi 'aceb çarħa irişür
nālışüm
Çagurup āh eylesem disem perī-
nāzum benüm

2. çagurdum:-du, -m

Gazel 2281

Mısra: 7

*Yüksek sesle bağırarak,
haykırmak.*

Yüz urup āsitānına çagurdum dāda
dād eyle
Didi dīvānesin beñzer bilürsin beni
bī-dādam

3. çagurup:-up

Gazel 2355

Mısra: 8

*Bir kimseye gelmesinin
istendiğini bildirmek, davet etmek.*

Sīnesin def döger ü nāy iniler
Çagurup çeng dir rebāb içelüm

4. çagurur:-ur

Gazel 2443

Mısra: 5

Bir haberi halka duyurmak.

Çagurur dellāl-ı 'ışk bir büse yüz
biñ cānadur
Ehl-i dil bir cāna mālİK niçe bāzār
eylesün

çagura valvara:

1. çagura yalvara:

Gazel 2007

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*"Çok yalvarmak" anlamında
kullanılabilecek bir ikileme.*

Daħı beten anı oklara dike
gamzeleri
Āh u feryād ide ger çagura yalvara
göñül

çāh-ı zenaħdān:

1. çāh-ı zenaħdān:

Gazel 2106

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Çene çukuru.

Umaram zülfün-ile cān u dili bend
idesin
Olmaga ħabs-i ebed çāh-ı
zenaħdāna varam

2. çāh-ı zenaħdān:

Gazel 2330

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Çene çukuru.

Düşdi dil çāh-ı zenaħdāna ebed
kalsa gerek
Merħametle el eger sunmaya zülfü
resenüm

çāk:

1. **çāk:**

Gazel 2263

Mısra: 8

Parça parça, yarık, yırtık.

Müjeñ tîr-ile akıtdı gözümdeñ hün-
ı dil āhîr

Ciger çāk ü dil-rîş ü bu cānum
hâsta ter gördüm

2. **çāk:**

Gazel 2259

Mısra: 2

Yırtık, yarık.

Bu dil sîm-âb-veş ditrer kaçan bir
sîm-ten görsem
Baña ölmek muqarrerdür eger çāk
pîrehen görsem

3. **çāk:**

Gazel 2435

Mısra: 5

Yırtık, yarık.

Sîne çāk ü dîde pür-hün sînemüñ
üstinde dâğ
'İşk-ı şāhî devletinde eksügüm ne
lâleden

çāk id-:

1. **çāk id-:**

Gazel 2253

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Parçalamak, büyük bir üzüntü
ve çaresizlik içinde bulunmak.*

Sehl ola eger göz yaşını döke
Muhibbî
Ben çāk idüben sînemi bu cān-
feşānum

2. **çāk id-:**

Gazel 2330

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Yırtmak.

Dest-i hicr-ile çeküp cāmeyi cān
çāk iderem
N'ola hālüm ne bilem uşbu firāk-ı
ila benüm

3. **çāk id-:**

Gazel 2491

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Parçalamak. || Büyük bir
üzüntü ve çaresizlik içinde
bulunmak.*

Yaralar açsa ne tañ sîneme seylâb-ı
sirîşk

Olsa bārān nite kim çāk ide kühsār
etegin

4. **çāk id-:**

Gazel 2035

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Yırtmak. || Büyük bir üzüntü
ve çaresizlik içinde bulunmak.*

Deşt-i hicrān çāk idelden bu
girbānum benüm
Yüzini hāke sürer olmuş-durur
dāmān hācîl

çāk it-:

1. **çāk it-:--e, -**

Gazel 2009

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Yırtmak, parçalamak.

Agzuñı mühr eyledüm iy nāme
yazdum rāzumı
Tā seni çāk ide dilber sen de keşf it
rāz kıl

2. **çāk it-:**

Gazel 2395

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Yırtmak.

Gül gibi şevkuñ ile çāk-i girbān
eyledüm
Şöyle çāk itdüm anı kim tābe-
dāmān eyledüm

3. **çāk it-:**

Gazel 2435

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Yırtmak.

Pâyına bir serv-i kıddün göz yaşın
eyle revān
Gül gibi bir gül-ruhuñ yādına çāk
it pîrehen

çāk kıl-:

1. **çāk kıl-:**

Gazel 2203

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Yırtmak.

Çün degül mümkün Muhibbî setr
ola esrār-ı 'ışk
Sîne çāk zāhirde vü bātında dâğ-ı
dil kılam

çāk ol-:

1. **çāk ol-:**

Gazel 2142

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Yırtılmak, parçalanmak.

Sîne şevkden çāk olup sıgımadı
cānum cismüme
Girse ol meh koynuma bir şeb eger
'üryan benüm

2. **çāk ol-:**

Gazel 2252

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Yırtılmak, parçalanmak.

Perde-i rāz-ı dilüm açıldı san bir
gonçadur
Şevkden gül gibi çāk oldu
girbānum benüm

3. **çāk ol-:**

Gazel 2382

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Yırtılmak, parçalanmak.

'Aşıkam vuşlat deminde çüst ü
çālāk olmuşam
Ez-girbān tā be-dāmen pîrehen
çāk olmuşam

4. **çāk ol-:**

Gazel 2382

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Yırtılmak, parçalanmak.

'Aşıkam vuşlat deminde çüst ü
çālāk olmuşam
Ez-girbān tā be-dāmen pîrehen
çāk olmuşam

çāk-i cāme it-:

1. **çāk-i cāme it-:**

Gazel 2242

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Elbisesini parçalamak.

İtdün gülün seyrānını pür eyledün
dāmānuñı
Bu şevkdeñür itdüğü gül çāk-i
cāme iy şanem

çāk-i girbān-:

1. **çāk-i girbān-:**

Gazel 2424

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Yaka yırtmacı, yakanın kesilip
açılmış olan yeri, yaka.*

Zülfî sevdâsı-y-ıla hâlümü gel
sorma benüm
Göricek añlayasın çäk-i
girîbânundan

çäk-i girîbân eyle-:

1. çäk-i girîbân eyle-:

Gazel 2395

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Üzüntü ve kederle yakasını
parçalamak.

Gül gibi şevkuñ ile çäk-i girîbân
eyledüm

Şöyle çäk itdüm anı kim tâbe-
dâmân eyledüm

2. çäk-i girîbân eyle-:

Gazel 2395

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Üzüntü ve kederle yakasını
parçalamak.

Gül gibi şevkuñ ile çäk-i girîbân
eyledüm

Şöyle çäk itdüm anı kim tâbe-
dâmân eyledüm

çäk-i girîbân ol-:

1. çäk-i girîbân ol-:

Gazel 2113

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Üzüntü ve kederle yakasını
parçalamak.

Bu dil-i divâne tutmaz vâdî-i
ğamda qarâr
Âh idüp tâ derd-ile çäk-i girîbân
olmayam

çäk-i ten:

1. çäk-i ten:

Gazel 2413

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bedeni yurtuk.

İşkuñla şehâ gül gibi geh çäk-i
tenem ben

Geh lâle-şifâ şevk-ile hünîn
kefenem ben

çal-:

1. çalmaga:-mağ, -a

Gazel 2336

Mısra: 7

Bir müziği dinlemeyi
sağlayan aleti çalıştırmak.

Şi'r-i çevgân-ıla çalmaga ma'ânî
topını
'Arşa-i 'aşr içre geldüm ya'nî
meydân isterem

2. çal:

Gazel 2038

Mısra: 10

Çarpmak, atmak. || Vurmak,
darbe indirmek.

İy melek-simâ Muhibbî başını top
eyledi
'İşk meydânında çevgân eyle
zülfün anı çal

3. çalınsa:-ın, -sa

Gazel 2087

Mısra: 3

Bir çalgıyı, bir musiki aletini
seslendirmeyi bilmek.

Küh u şahrâda çalınsa yiridir
nevbet-i ğam
Geçdi Ferhâd-ıla Kaşy irdi benüm
devrânım

4. çaldım:-du, -m

Gazel 2175

Mısra: 8

Çarpmak, atmak.

Melâmet ehli n'eyler 'âr u namus
Çün 'ârün şîşesini senge çaldım

5. çalınur:-ın, -ur

Gazel 2185

Mısra: 6

Vurmak, üflemek veya
gerekeni yapmak suretiyle ses
çıkarmasını sağlamak.

Şâh-ı 'ışk oldum livâ-yı âhı
kaldurdum yine
Sîne tablum çalınur nâlem
nefirümdür benüm

6. çaldım:-du, -m

Gazel 2360

Mısra: 1

Musiki aletlerinin veya ses
çıkarmaya yarayan boru, çan,
çingirak, kampana vb.nin vurmak,
üflemek veya gerekeni yapmak
suretiyle ses çıkarmasını
sağlamak.

Ele mızrâb-ı ğam alup göñül
tanbürünü çaldım
Mağabbet bezmgâhında varup
âvâzeler saldım

7. çaldurdum:-dur, -du, -m

Gazel 2393

Mısra: 2

Vurmak, üflemek veya

gerekeni yapmak suretiyle ses
çıkarmasını sağlamak.

Gelüp eşküm sipâhını livâ-yı âhı
kaldurdum
Belâ şahrâsına vardım vefâ tablımı
çaldurdum

8. çal:

Gazel 2414

Mısra: 5

Şiddetli ve keskin bir vuruşla
vurmak, çalmak.

Tiğünla çal bu başımı tâ süz-ı dil
kemter ola
Keşf eyle sakf-ı hâneyi düşmüşdür
âteş-i derün

çäläk:

1. çäläk:

Gazel 2382

Mısra: 1

Çabuk hareket eden,
hareketli, çevik.

'Aşıkam vuşlat deminde çüst ü
çäläk olmuşam
Ez-girîbân tâ be-dâmen pîrehen
çäk olmuşam

çanag:

1. çanagum:-um

Gazel 2396

Mısra: 10

Pişirilmiş topraktan yapılmış
yayvan kase.

Bugün 'âm itdi dilber ni'metin
Muhibbî Kâys-veş sindi çanagum

çâr:

1. çâr:

Gazel 2153

Mısra: 4

Dört.

Geşt kıldım bu cihan tekyesinüñ
her tarafın
Çâr divârına gördüm yazulu âh
şâhum

çâr u nâ-çâr:

1. çâr u nâ-çâr:

Gazel 2326

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

İster istemez, mecburen.

Ayru düşdüm ol periden hastayam
zâr inlerem

Mihnet-i hicrân içinde çâr u nâ-çâr
inlerem

çârdeh:

1. çârdeh:

Gazel 2318

Mısra: 10

Ayın on dördü.

'Aql u dil tağıtsa tañ mı bu
Muhibbî hasta-dil
Çârdeh sâl içre çün bir mehlikâdur
gördüğüm

çäre:

1. çäre:

Gazel 2005

Mısra: 2

*Bir sonuca varmak, ortadaki
engelleri kaldırmak için tutulması
gereken yol, çıkar yol, çözüm yolu.*

Çün dolaşdı ser-i zülf-i siyehkâra
gönül
Haşre dek tañ mı eger bulmasa bir
çäre gönül

2. çäre:

Gazel 2007

Mısra: 2

*Bir sonuca varmak, ortadaki
engelleri kaldırmak için tutulması
gereken yol, çıkar yol, çözüm yolu.*

Zülfine çünki dolaşduñ yine âvâre
gönül
Ölmeden gayrı senüñ derdüne yok
çäre gönül

3. çäre:

Gazel 2266

Mısra: 9

*Bir sonuca varmak, ortadaki
engelleri kaldırmak için tutulması
gereken yol, çıkar yol, çözüm yolu.*

Çäre ancak bunı bildüm çäre bu
ğam derdine
Bâde içüp kendümi ser-mest ü lâ-
ya kıl kılam

4. çäre:

Gazel 2266

Mısra: 9

*Bir sonuca varmak, ortadaki
engelleri kaldırmak için tutulması
gereken yol, çıkar yol, çözüm yolu.*

Çäre ancak bunı bildüm çäre bu
ğam derdine
Bâde içüp kendümi ser-mest ü lâ-
ya kıl kılam

5. çäre:

Gazel 2325

Mısra: 6

*Bir sonuca varmak, ortadaki
engelleri kaldırmak için tutulması
gereken yol, çıkar yol, çözüm yolu.*

Küh-ı ğamda kalmışam ölmek
muğarrerdür baña
Döstlar bu derdüme bir çäre
bilmen n'eyleyem

6. çäre:

Gazel 2353

Mısra: 9

*Bir sonuca varmak, ortadaki
engelleri kaldırmak için tutulması
gereken yol, çıkar yol, çözüm yolu.*

İy Muhibbî tã ölince uşbu derde
çäre yok
Bañr ola yiridür şimden girü
yaşum benüm

7. çäre:

Gazel 2386

Mısra: 10

*Bir sonuca varmak, ortadaki
engelleri kaldırmak için tutulması
gereken yol, çıkar yol, çözüm yolu.*

Def'-i humâr ister iseñ gel
Muhibbiyâ
Çäre budur ki aña bir iki kadeh-
keşüm

8. çäre:

Gazel 2465

Mısra: 9

*Bir sonuca varmak, ortadaki
engelleri kaldırmak için tutulması
gereken yol, çıkar yol, çözüm yolu.*

Çâresüz kaldı Muhibbî çäre bilmez
vaşlına
Âh kim 'âlemde kimse böyle nâ-
çâr olmasun

9. çäre:

Gazel 2005

Mısra: 14

*Bir sonuca varmak, ortadaki
engelleri kaldırmak için tutulması
gereken yol, çıkar yol, çözüm yolu;
tedavi yolu, deva.*

Leşker-i ğam yine dil şehri
yağmaladı çün
Çäre bulmaya Muhibbî ola bî-çäre
gönül

10. çäre:

Gazel 2036

Mısra: 4

İstemen noktaya varmak, bir

*engeli aşmak için tutulması
gereken yol, çıkar yol.*

İstedüm büse lebinden güldi dilber
gül gibi
Didi vaşla çäre isterseñ bu yolda
yüri öl

11. çäre:

Gazel 2086

Mısra: 5

*İstemen noktaya varmak, bir
engeli aşmak için tutulması
gereken yol, çıkar yol.*

Bulmadum bir çäre çäre çäre çäre
vaşlıña
'Âkıbet bu yolda ben kendümi nâ-
çâr añladum

12. çäre:

Gazel 2086

Mısra: 5

*İstemen noktaya varmak, bir
engeli aşmak için tutulması
gereken yol, çıkar yol.*

Bulmadum bir çäre çäre çäre çäre
vaşlıña
'Âkıbet bu yolda ben kendümi nâ-
çâr añladum

13. çäre:

Gazel 2086

Mısra: 5

*İstemen noktaya varmak, bir
engeli aşmak için tutulması
gereken yol, çıkar yol.*

Bulmadum bir çäre çäre çäre çäre
vaşlıña
'Âkıbet bu yolda ben kendümi nâ-
çâr añladum

14. çäre:

Gazel 2086

Mısra: 5

*İstemen noktaya varmak, bir
engeli aşmak için tutulması
gereken yol, çıkar yol.*

Bulmadum bir çäre çäre çäre çäre
vaşlıña
'Âkıbet bu yolda ben kendümi nâ-
çâr añladum

15. çäre:

Gazel 2105

Mısra: 6

*İstemen noktaya varmak, bir
engeli aşmak için tutulması
gereken yol, çıkar yol.*

Eyle zindân-ı ğamuñdan beni luğf
ile halâş

Çäre vaşl oldı baña eyle benüm
dermānum

16. çäre:

Gazel 2129

Mısra: 6

*İstenen noktaya varmak, bir
engeli aşmak için tutulması
gereken yol, çıkar yol.*

Gözümüñ karasını hāl ideyim
eşküm-ile

Yarı bu nev'-ile görmege ola çäre
didüm

17. çäre:

Gazel 2167

Mısra: 10

*İstenen noktaya varmak, bir
engeli aşmak için tutulması
gereken yol, çıkar yol.*

Günāhum çok yüzüm kara
Muhibbî oldum āvāre
Şefā'atle meger çäre idesin kapuña
geldüm

18. çäre:

Gazel 2194

Mısra: 6

*İstenen noktaya varmak, bir
engeli aşmak için tutulması
gereken yol, çıkar yol.*

Zār-şıfat yine felek geh aña gāh
baña döner
Bilmedüm çäre felek kārına nā-çār
oldum

19. çäre:

Gazel 2323

Mısra: 2

İlaç, deva, tedbir.

Düşdi gönüm bir gözi bīmārā
bilmen n'eyleyem
Bilmedüm bir çäre ben bī-çäre
bilmen n'eyleyem

20. çäre:

Gazel 2330

Mısra: 11

*İstenen noktaya varmak, bir
engeli aşmak için tutulması
gereken yol, çıkar yol.*

N'eyleyem bir çäre bu bī-çäre
bulmaz vaşlına
Dem-be-dem aña taqarrübde
raķibe düşmenüm

21. çäre:

Gazel 2354

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

İstenen noktaya varmak, bir

*engeli aşmak için tutulması
gereken yol, çıkar yol.*

Çäre eyle çäre isterse Muhibbî
çāresüz
Dil tabībisin meded derd-ile nā-çār
olmuşam

22. çäre:

Gazel 2354

Mısra: 13

Kurtuluş yolu.

Çäre eyle çäre isterse Muhibbî
çāresüz
Dil tabībisin meded derd-ile nā-çār
olmuşam

23. çäre:

Gazel 2364

Mısra: 10

Kurtuluş yolu.

İy Muhibbî şükr kıl artur Hūdā'ya
hamdüñi
Çäre ne çünki gelür başa ne
yazdıysa kalem

24. çäre:

Gazel 2397

Mısra: 2

İlaç, deva, tedbir.

Bir yaña devrān cefāsı bir yaña
cānāne hem
Bulmadum derdüme çäre kıydum
ancak cāna ben

25. çäre:

Gazel 2401

Mısra: 10

Kurtuluş yolu.

Şabra çün kalmadı Muhibbî mecāl
Çäre yok bir diyāra 'azm idelüm

26. çäre:

Gazel 2434

Mısra: 1

Kurtuluş yolu.

Çäre eyleñ dōstlar ben 'āşık-ı
şeydā-y-ıçun
Cān lebe geldi dirīgā ol melek-
sīmā-y-ıçun

27. çaresin: -si, -n

Gazel 2441

Mısra: 8

İlaç, deva, tedbir.

Derd-i 'ışka çün 'ilac olmaz şifā
Kānūn-ıla
Bulmazsın zaħmete girme tabībā
çaresin

28. çäre:

Gazel 2480

Mısra: 9

Kurtuluş yolu.

Muhibbî derde şabr eyle ne çäre
Eyü yavuz geçer ādem başından

çare bul-:

1. çare bul-:

Gazel 2060

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

İlaç, deva, tedbir bulmak. ||

Kurtuluş yolu bulmak.

Bulmadum çare bu dil derdine bī-
çäre benem
Tag u şahrālara düşmiş yürür āvāre
benem

çäre it-:

1. çäre it-:

Gazel 2220

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

İyi tesir etmek, yaramak,

yarar sağlamak.

Sahhāre gözi aldı dil ü cān
Muhibbî
Ta'vīz ile itmez aña çäre füsün
hem

çare kıl-:

1. çare kıl-:

Gazel 2084

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Çare bulmak. || Sıkıntısına

çözüm bulmak.

Derün-ı dilde olan dāğī āşikāre
kılām
Ola ki derd-i dil-i bī-ķarāra çare
kılām

çäre ol-:

1. çäre ol-:

Gazel 2129

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

İlaç, deva olmak.

Hün-ı dilden yazayım hālümü
dildāra didüm
Ola kim derd-i dilüme ola bir çäre
didüm

çār-ebür:

1. **çār-ebrū:**

Gazel 2126

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Dört kaşlı, ter bıyıklı genç. ||
Eskiden bıyıkları yeni terleyen
gençlere çar-ebru denilirdi. Bunun
nedeni iki tarafa uzanan yeni
terlemiş bıyıklara kaşların arz
etmiş olduğu durumdur.*

Çār ebrū tiri sīmīn-beden maḥbūb
iken

Gelmedi pehlūma derdā çıkıdı
yanumdan benüm

çāre-sāz:

1. **çāre-sāz:**

Gazel 2428

Mısra: 10

Çare bulan, çare bulucu.

Her gice biñ kez hilāl olur Muḥibbī
hicr-ile
Çāre-sāz oluñ aña iy hemdemān iy
dōstān

çāresüz:

1. **çāresüz:**

Gazel 2354

Mısra: 13

*Istediğine erişmek hususunda
elinde bir çaresi olmayan, elinden
bir şey gelmeyen, aciz, zavallı,
biçare.*

Çāre eyle çāre isterse Muḥibbī
çāresüz

Dil ṭābībisin meded derd-ile nā-çār
olmuşam

çāresüz kal-:

1. **çāresüz kal-:**

Gazel 2465

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Bir işte hiçbir çözüm yolu,
herhangi bir çıkar yol bulamamak.*

Çāresüz kaldı Muḥibbī çāre bilmez
vaşlma

Åh kim 'ālemde kimse böyle nā-
çār olmasun

çarḥ:

1. **çarḥ:**

Gazel 2024

Mısra: 10

Baht, felek. || Dünya.

Kayurur gözler o bāguñ
bāgbāndır gönül

Çarḥ yayından kaçan atılsa miḥnet
okları

2. **çarḥuñ:-uñ**

Gazel 2114

Mısra: 9

Talih, baht, zaman, devran.

İy Muḥibbī tañ mı görinse yūzi
çarḥuñ kebūd
Dem-be-dem aña 'urūc iden
duḥānumdur benüm

3. **çarḥa:-a**

Gazel 2125

Mısra: 5

*Gökyüzü, kainat, felek, alem,
dünya. || Talih, baht, zaman,
devran.*

Saña irmez mi 'āceb çarḥa irişür
nālišüm

Çagurup āh eylesem disem perī-
nāzum benüm

4. **çarḥa:-a**

Gazel 2154

Mısra: 2

*Gökyüzü, kainat, felek, alem,
dünya.*

Çün kim şarāb-ı 'ışk-ıla yogrıldı
bu gilüm

Åh u figanı çarḥa çıkarsa ne tañ
dilüm

5. **çarḥuñ:-uñ**

Gazel 2176

Mısra: 10

Talih, baht, zaman, devran.

İy Muḥibbī gözlerüm yaşı müşābih
kevkebe

Olsa tañ mı oldu ol çarḥuñ meh-i
tābānı ğam

6. **çarḥdan:-dan**

Gazel 2236

Mısra: 10

*Gökyüzü, kainat, felek, alem,
dünya.*

Luṭf-ıla didi Muḥibbī ki kapum
bendesidür

Çarḥdan oldu yüce kevkeb-i
iḳbālüm benüm

7. **çarḥa:-a**

Gazel 2295

Mısra: 2

Gökyüzü, felek.

Çünkü şarāb-ı 'ışk-ıla yogrıldı bu
gilüm

Åh u figanı çarḥa çıkarsa ne tañ
dilüm

8. **çarḥuñ:-uñ**

Gazel 2312

Mısra: 1

Talih, baht, zaman, devran.

Bu çarḥuñ cevri yitmez mi ider bir
yaña dilber hem

Bu ğamdan kāmētüm çünkü
dönüpdür oldu çenber hem

9. **çarḥuñ:-uñ**

Gazel 2353

Mısra: 5

Talih, baht, zaman, devran.

İy felek çarḥuñ bozılsun olasıñ āḥir
ḥarāb

Nite kim odlara yakduñ bu içüm
taşum benüm

10. **çarḥuñ:-uñ**

Gazel 2353

Mısra: 7

Talih, baht, zaman, devran.

Çekdüğüm bār-ı ğamı çarḥuñ
kaṭarı çekmeye

Gelmedi bu vādī-i miḥnetde
pādaşum benüm

11. **çarḥuñ:-uñ**

Gazel 2405

Mısra: 3

*Gökyüzü, kainat, felek, alem,
dünya.*

Dūd-ı āhumdan-durur olduğu
çarḥuñ kebūd

Almagıl āhum sakın iy māh-ı
tābānum benüm

12. **çarḥa:-a**

Gazel 2153

Mısra: 1

*Gökyüzü, kainat, felek, alem,
dünya.*

Eyledi çin seḥer çarḥa 'urūcī āhum
Ola kim saña irişem diyüben iy
māhum

çarḥ-ı dün:

1. **çarḥ-ı dün:**

Gazel 2414

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Alçak felek.

'Uşşakı ma'sūk öldüre kosun
fiğānı çarḥ-ı dün

Ferhād u Şirīn kārına karışmasun
hiç Bīsütün

2. **çarh-ı dün:**

Gazel 2414

Mısra: 1

Kelime Tipi: -
Alçak felek.

‘Uşşâkı ma ‘şük öldüre kosun
fiğânı çarh-ı dün
Ferhâd u Şîrîn kârına karışmasun
hiç Bisütün

3. **çarh-ı dün:**

Gazel 2414

Mısra: 1

Kelime Tipi: -
Alçak felek.

‘Uşşâkı ma ‘şük öldüre kosun
fiğânı çarh-ı dün
Ferhâd u Şîrîn kârına karışmasun
hiç Bisütün

çarh-ı gerdün:

1. **çarh-ı gerdün:**

Gazel 2302

Mısra: 9

Kelime Tipi: -
Dönen dünya.

Gehî nâlân olup san çarh-ı gerdün
Gehî ser-geşte hem çü âsiyâbam

2. **çarh-ı gerdün:**

Gazel 2464

Mısra: 12

Kelime Tipi: -
Dönen felek.

Dü mâh olupdur iy mâh görmez
yüzün Muhibbî
Ol bî-sitâre n’itsün devr itdi çarh-ı
gerdün

çehre:

1. **çehre-i:-i**

Gazel 2006

Mısra: 1

Yüz, surat.

Sâkiyâ mey sun ki kılsun çehre-i
zerdümi al
Muṭribâ depreṭ elüñ tā eylesün dil
kesb-i hâl

2. **çehrem:-m, -**

Gazel 2031

Mısra: 7

Yüz, görünüş, surat, sima.

Gözlerüm yaşı yeñilmez çehrem
üzre al olur
Her kaçan başdan başa görsem
geyersin seni al

3. **çehremde:-m, -de**

Gazel 2129

Mısra: 3

Yüz, görünüş, surat, sima. ||
Yüz ifadesi.

Dem-i eşkülme gam-ı derdümi
çehremde yazup
‘Arz-ı hâl itmek-içün göndereyim
yâra didüm

4. **çehremi:-m, -i**

Gazel 2234

Mısra: 6

Sima, surat, çehre.

Niçe bir pinhân idüp ‘ışkumı zâhir
imege
Göz yaşın sîm eyleyüp bu çehremi
de zer kılam

5. **çehremde:-m, -de**

Gazel 2311

Mısra: 3

Sima, surat, çehre.

Gün gibi çehremde zâhir oldı çün
âşâr-ı ‘ışk
Döşlar mümkün midür ben anı
pinhân eyleyem

6. **çehresinün:-si, -nün**

Gazel 2458

Mısra: 10

Sima, surat, yüz.

İy Muhibbî saklamak mümkün
degüldür ‘ışkı çün
Zâhir eyler çehresinün sebzegâhı
zerd olan

çehre-i zerd:

1. **çehre-i zerd:**

Gazel 2068

Mısra: 1

Kelime Tipi: -
Solgun, sararmış yüz.

Başum içre nîlüferdür çehre-i
zerdüm benüm
Hâkde berg-i hâzândur rûy-ı pür-
gerdüm benüm

2. **çehre-i zerd:**

Gazel 2144

Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Sararmış, solgun yüz.

Gözlerüm yaşı Kızılırmag’a döndi
âh kim
Benzedi berg-i hâzâna çehre-i
zerdüm benüm

3. **çehre-i zerd:**

Gazel 2148

Mısra: 1

Kelime Tipi: -
Sararmış, solgun yüz.

Ġam hâzânın zâhir itdi çehre-i
zerdüm benüm
Hattın izhâr ideli ol ruḥları verdüm
benüm

4. **çehre-i zerd:**

Gazel 2148

Mısra: 1

Kelime Tipi: -
Sararmış, solgun yüz.

Ġam hâzânın zâhir itdi çehre-i
zerdüm benüm
Hattın izhâr ideli ol ruḥları verdüm
benüm

5. **çehre-i zerd:**

Gazel 2148

Mısra: 1

Kelime Tipi: -
Sararmış, solgun yüz.

Ġam hâzânın zâhir itdi çehre-i
zerdüm benüm
Hattın izhâr ideli ol ruḥları verdüm
benüm

6. **çehre-i zerd:**

Gazel 2274

Mısra: 8

Kelime Tipi: -
Sararmış yüz.

Yitmez mi şehâ ‘ışkuma bu iki
şâhid
Bu çehre-i zerdüm-ile bu eşk-ile
alum

çek:

1. **çekerem:-e, -r, -e, -m**

Gazel 2002

Mısra: 4

Katlanmak, tahammül etmek.

Kaygu çekmez âdem olmaz
dünyede illâ ki ben
Çekerem gam bârını kim çekmeye
anı cibâl

2. **çekmeye:-me, -y, -e**

Gazel 2002

Mısra: 4

Katlanmak, tahammül etmek.

Kaygu çekmez âdem olmaz
dünyede illâ ki ben
Çekerem gam bârını kim çekmeye
anı cibâl

3. **çekmege**: -meg, -e

Gazel 2286

Mısra: 6

Katlanmak, tahammül etmek.

Şikâyet itmez idüm gam yükünden
Eger çekmege amı kâdir olsam

4. **çekmedi**: -me, -di

Gazel 2469

Mısra: 3

İp, yay gibi şeyleri germek.

Çekmedi Ferhâd u Mecnûn gerçi
'ışkuñ yayını
Himmet eyleñ el urayın döstlar ol
yaya ben

çek-:

1. **çekdüm**: -dü, -m

Gazel 2055

Mısra: 1

Asmak.

Melâmet mülkine mâlik olup âhum
'alem çekdüm
Harâbât ehlini yazup sipâh itdüm
haşem çekdüm

2. **çekdüm**: -dü, -m

Gazel 2367

Mısra: 2

*Güç durumlara dayanmak,
katlanmak.*

Mağabbet câmin içelden dilâ ben
derd-i ser çekdüm
Yanaldan âteş-i 'ışka neler çekdüm
neler çekdüm

3. **çekdüm**: --dü, --m

Gazel 2055

Mısra: 10

*-e katlanmak, -e tahammül
etmek.*

Ser-i küyını dildârûñ varuban
görmedüm aşlâ
Niçe kez hufyeten geldi didiler
mütthem çekdüm

4. **çekdüm**: --dü, --m

Gazel 2055

Mısra: 14

*Sıkıntı ve üzüntü duyarak
yaşamak, ızdırap içinde olmak.*

Cefâ cevruñi gönder kabûl ider
didüm cânâ
Baña ol râhât-ı cândur cefa hergiz
dimem çekdüm

5. **çekmek**: --mek, -

Gazel 2061

Mısra: 9

Germek.

'İşkuñ Muhibbî yayını kim çekmek
istese
Derd ü belâyı itmeye dâyim
kepâde kim

6. **çekem**: --em, -

Gazel 2069

Mısra: 2

*Söylemek, demek . || Ünlemin
taşıdığı anlama göre takdir, esef
vb. bildirir.*

Niçeye dek şeb-i gamda firâk-ı
yârı çekem
Şabâha zinde çıkup nâle ile zârı
çekem

7. **çeker**: -er

Gazel 2081

Mısra: 1

*-e katlanmak, -e tahammül
etmek.*

Cevr ü cefâ vü miñneti dâyim
çeker dilüm
İki bükildi çekeli gam bârını bilüm

8. **çekelüm**: -elüm

Gazel 2133

Mısra: 7

İçki içmek.

La'li yâdına gelüñ sâgar-ı hamrâ
çekelüm
Rüz u şeb fikri ile cânı giriftâr
idelüm

9. **çekdüm**: -dü, -m

Gazel 2145

Mısra: 8

*Sıkıntı ve üzüntü duyarak
yaşamak, ızdırap içinde olmak.*

Günüm târ eyledi gâyetde ol hañt-ı
siyekârı
Neler çekdüm şeb-i gamda perîşân
sünbülinden hem

10. **çektiler**: -ti, -ler

Gazel 2150

Mısra: 5

*Bir halin kuvvetle baskı ve
etkisi altında olmak, o hal içinde
bulunmak, o hale uğramak, duçar
olmak.*

Gerçi kim Ferhâd u Mecnûn
çektiler derd ü belâ
Şükr iderdi hâline her biri görse
hâletüm

11. **çeker**: -er

Gazel 2152

Mısra: 5

*-e katlanmak, -e tahammül
etmek.*

Dil çeker hicrân gamın derd ü
belâdan aglamaz
Anuñ-ıçun kim ezelden ben anuñ
mu 'tâdiyam

12. **çeken**: -en

Gazel 2156

Mısra: 10

*Manen etkisi altına alıp
sürüklemek, alıp götürmek, alıp
getirmek.*

Bu Muhibbî yine küyuñdan yana
'azm eyledüm
Bilmezem beni çeken suyum
midur yâhüd gülüm

13. **çekem**: -em

Gazel 2184

Mısra: 1

*-e katlanmak, -e tahammül
etmek.*

Her şeb ki dâğ-ı firkatüñ iy mâh
çekem
Yaşlar döküp nâle kılup dilden âh
çekem

14. **çekem**: -em

Gazel 2184

Mısra: 4

*-e katlanmak, -e tahammül
etmek.*

Sen padişâha tuhfе idem cân u
başımı
Eger kabûl eylesesin iy şâh çekem

15. **çekem**: -em

Gazel 2184

Mısra: 6

*-e katlanmak, -e tahammül
etmek.*

Öldür bu ben 'âşığı ırgür
murâduma
Pes niçeye dek ta' nâ bed-hvâha
çekem

16. **çekem**: -em

Gazel 2184

Mısra: 8

Giyemek.

Zülfüñ şebinde küyuña varmaga
hususrevâ
Başuma alup düd-ı siyâhı külâh
çekem

17. **çeker**: -er

Gazel 2188

Mısra: 10

-e katlanmak, -e tahammül etmek.

İy döst cefâ itme Muhibbî'ye kıl vefâ
Cevrünü çeker rahm idesin gâhî beklere

18. **çeküp:-üp**
Gazel 2220
Mısra: 3
Göndermek, sevk etmek.

Çeküp sipeh-i eşkümi âhum 'alem ile
Aldum gamuñ şehriñi bîrûn u derûn hem

19. **çekerem:-er, -em**
Gazel 2222
Mısra: 4
İçmek.

Gelse mihmân bu dil tekyesine derd ü belâ
Mâ-ħazar çeşmüm ile kadeh-i hûñ çekerem

20. **çekerem:-er, -em**
Gazel 2222
Mısra: 1
-e katlanmak, -e tahammül etmek.

Giceler hasret-ile nâle-i gerdün çekerem
Tâ şehër inleyü derd-i dili bîrûn çekerem

21. **çekerem:-er, -em**
Gazel 2222
Mısra: 8
-e katlanmak, -e tahammül etmek.

Şol kadar arkama yükletdi benim bâr-ı ğamı
Didi taħsînler idüp kim göre hâmün çekerem

22. **çekerem:-er, -em**
Gazel 2222
Mısra: 12
-e katlanmak, -e tahammül etmek.

Cismüm üzre pül görünürse n'ola ebrûlarıñ
Akıdıp gözlerümüñ yaşını Ceyhün çekerem

23. **çekerem:-er, -em**
Gazel 2327
Mısra: 10
-e katlanmak, -e tahammül etmek.

Sanma cevruñden Muhibbî bendeñi yüz döndüre
Çekerem cevru ü cefânı tāk olınca tākātüm

24. **çekerem:-er, -em**
Gazel 2222
Mısra: 10
Yazılmış veya çizilmiş bir şeyi, bir sesi aynen başka bir yere geçirmek.

Müdde'î añlamasa tañ mı Muhibbî Her kaçan zâhir idüp şî'rümi mevzun çekerem

25. **çekerem:-er, -em**
Gazel 2222
Mısra: 6
Bir şeyi bulunduğu yerden kendine doğru getirmek, kendine yaklaştırmak.

La'l-i şîrîñüñe Ferhâd gibi cânum virüben
Ehl-i 'ışk içre kamu tâli'-i meymün çekerem

26. **çekerem:-er, -em**
Gazel 2222
Mısra: 14
Taktmak.

Nev-'arûs-ı hüsne ziyet eylesün Leylâ diyü
Güşına lâ'le müşabih eşk-i Mecnün çekerem

27. **çekmedi:-me, -di**
Gazel 2225
Mısra: 7
Germek.

Gerçi kimse çekmedi dirler bu 'ışkuñ yayını
Umaram kuvvet Hudâ virüp çeküben ben kılâm

28. **çeküben:-üben**
Gazel 2225
Mısra: 8
Germek. // ... germek, ... katlanmak.

Gerçi kimse çekmedi dirler bu 'ışkuñ yayını
Umaram kuvvet Hudâ virüp çeküben ben kılâm

29. **çekmek:-mek**
Gazel 2234
Mısra: 7
-e katlanmak, -e tahammül etmek.

Çekmek için döstlar dünyâda miñnet barmı
Üştür-i ser-mest gibi kendüzimi bir ner kılâm

30. **çekem:-em**
Gazel 2253
Mısra: 7
Sinede yara izi yapmak.

Ya kaşlarını aldum ele sîneme çekem
Didüm didi o bu söz saht kemânüm

31. **çekdüm:-dü, -m**
Gazel 2280
Mısra: 1
Bir halin kuvvetle baskı ve etkisi altında olmak, o hal içinde bulunmak, o hale uğramak, dışarı olmak.

Geh derd ü belâ vü gam gehî hûn-ı ciger çekdüm
Maħabbet istedüm miñnet bulup gör ben neler çekdüm

32. **çekdüm:-dü, -m**
Gazel 2280
Mısra: 2
Sıkıntı ve üzüntü duyarak yaşamak, ızdırap içinde olmak.

Geh derd ü belâ vü gam gehî hûn-ı ciger çekdüm
Maħabbet istedüm miñnet bulup gör ben neler çekdüm

33. **çekdüm:-dü, -m**
Gazel 2280
Mısra: 6
Bir şeyi bulunduğu yerden kendine doğru getirmek, kendine yaklaştırmak.

Serîr-i hüsne şâh olmuş görüp ol şâh-ı devrânı
Ayagına yüzüm sürüp niçe biñ bedre zer çekdüm

34. **çekelden:-elden**
Gazel 2282
Mısra: 5
Göndermek, sevk etmek.

Çekelden şâh-ı ğam eşkümi sipâhın Götürür dūd-ı âhumdan 'alem hem

35. **çekdüm:-dü, -m**
Gazel 2297
Mısra: 5
Asker, ordu, kuvvet gibi kelimelerle göndermek, sevk etmek.

Åhımı kıldum 'alem çekdüm
sipâh-ı eşkümi
'İşk tahtına geçüp kendümi Dārâ
eyledüm

36. **çekdüm**:-dü, -m
Gazel 2306
Mısra: 3
-e katlanmak, -e tahammül
etmek.

Şol kadar çekdüm cefâ vü cevri
meh-rûlaruñ
'Âkıbet dil hânesin menzilgeh-i
gam eyledüm

37. **çekmedi**:-me, -di
Gazel 2320
Mısra: 14
-e katlanmak, -e tahammül
etmek.

Şol kadar gördi Muhibbî cevruñi
'âlemde kim
Çekmedi Ferhâd u Vâmık belki
Mecnün miñnetüm

38. **çekdügüm**:-düg, -üm
Gazel 2326
Mısra: 7
-e katlanmak, -e tahammül
etmek.

Gülmedüm 'âlem içinde derd ü
gamdur çekdügüm
Fitnesinden it rakîbüñ zâr u bîmâr
inlerem

39. **çeküp**:-üp
Gazel 2330
Mısra: 9
Kuvvetle tutup asılmak.

Dest-i hicr-ile çeküp câmeyi cân
çâk iderem
N'ola hâlüm ne bilem uşbu firâk-
ıla benüm

40. **çek**:
Gazel 2344
Mısra: 2
Zincirle bağlamak.

Gönlümi elden yitürdüm âh ki
dîvâneyim
Çek anı zencîr-i zülfe ola kim
uslanayım

41. **çek**:
Gazel 2344
Mısra: 2
Küreğe, prangaya, zincire...
ceza olarak bağlamak, vurmak.

Gönlümi elden yitürdüm âh ki
dîvâneyim

Çek anı zencîr-i zülfe ola kim
uslanayım

42. **çekdüm**:-dü, -m
Gazel 2345
Mısra: 9
-e katlanmak, -e tahammül
etmek.

Görmedüm mihr ü vefâ çekdüm
velî cevri ü cefâ
Hâsret ü derd ü belâ hicrânî añdum
agladum

43. **çekmeye**:-me, -(y)e
Gazel 2353
Mısra: 7
Başka bir yere doğru
götürmek, hareket ettirip
sürüklemek.

Çekdügüm bâr-ı gamı çarhuñ
kaşarı çekmeye
Gelmedi bu vâdî-i miñnetde
pâdaşum benüm

44. **çekelüm**:-elüm
Gazel 2358
Mısra: 1
Bayrak, sancak vb. asmak.

Allâh Allâh diyelüm sancak-ı şâhî
çekelüm
Yürüyüp her yañadan şarka sipâhî
çekelüm

45. **çekelüm**:-elüm
Gazel 2358
Mısra: 2
Asker, ordu, kuvvet gibi
kelimelerle göndermek, sevketmek.

Allâh Allâh diyelüm sancak-ı şâhî
çekelüm
Yürüyüp her yañadan şarka sipâhî
çekelüm

46. **çekelüm**:-elüm
Gazel 2358
Mısra: 4
-e katlanmak, -e tahammül
etmek.

İki yirden kuşanalum yine ğayret
kuşağın
Bulaşup toz-ıla topraga bu râhî
çekelüm

47. **çekelüm**:-elüm
Gazel 2358
Mısra: 6
Boya, badana, astar, sürme,
rastık... kelimeleriyle sürmek.

Pây-mâl eyleyelüm kişverini surh-
sertün

Gözine sürme diyü dūd-ı siyâhî
çekelüm

48. **çekelüm**:-elüm
Gazel 2358
Mısra: 8
Sıkıntı ve üzüntü duyarak
yaşamak, ızdırap içinde olmak.

Bize farz olmuş-iken olmamız
İslâma zâhîr
Niçe bir oturalum bunca günâhî
çekelüm

49. **çekelüm**:-elüm
Gazel 2358
Mısra: 10
Asker, ordu, kuvvet gibi
kelimelerle göndermek, sevketmek.

Umaram rehber ola bize Ebübekr ü
'Ömer
İy Muhibbî yürüyüp şarka sipâhî
çekelüm

50. **çekdüm**:-dü, -m
Gazel 2367
Mısra: 1
Bir halin kuvvetle baskı ve
etkisi altında olmak, o hal içinde
bulunmak, o hale uğramak, dışarı
olmak.

Mağabbet câmin içelden dilâ ben
derd-i ser çekdüm
Yanaldan âteş-i 'ışka neler çekdüm
neler çekdüm

51. **çekdüm**:-dü, -m
Gazel 2367
Mısra: 2
Güç durumlara dayanmak,
katlanmak.

Mağabbet câmin içelden dilâ ben
derd-i ser çekdüm
Yanaldan âteş-i 'ışka neler çekdüm
neler çekdüm

52. **çekdüm**:-dü, -m
Gazel 2367
Mısra: 4
Çıkarmak.

Cülüs itmege şâh-ı gam göñül
tahtına geldükçe
Ayagina nişâr için gözümden sim
ü zer çekdüm

53. **çekdüm**:-dü, -m
Gazel 2367
Mısra: 6
Bir şeyi tutup kendine veya
başka bir yöne doğru yürütmek.

Semend-i nâz-ıla dildâr el ursa
zülf-i çevgâna
Girüp meydân-ı 'ışk içre aña bir
top ser çekdüm

54. çekdüm:-dü, -m

Gazel 2367

Mısra: 10

Çizmek, yara açmak.

Muhibbî gülşene varma temâşâ
eyle bu sînem
Kızıl güller kılup dâğum elifden
servler çekdüm

55. çekdüm:-dü, -m

Gazel 2367

Mısra: 8

Çizmek, yara açmak.

Koluma dâğlar yakdum anı zeyn
eyledüm bir bir
Kuşan bilüne iy meh-rû saña bir
zer kemer çekdüm

56. çekem:-em

Gazel 2374

Mısra: 2

*Asker, ordu, kuvvet gibi
kelimelerle göndermek, sevk etmek.*

Gün yüzlüler firâkıyla eger âh
çekem
Evc-i felekde mihr-ile mâha sipâh
çekem

57. çekem:-em

Gazel 2374

Mısra: 4

*Asker, ordu, kuvvet gibi
kelimelerle göndermek, sevk etmek.*

Varup diyâr-ı 'ışka yine şehriyâr
olam
Âhum livâ göz yaşın eger sipâh
çekem

58. çekem:-em

Gazel 2374

Mısra: 10

*Çağırıp bir yere gelmesini
istemek, gelmeye mecbur etmek,
celbetmek.*

Rüz-ı maşerde eger ugrasa
Mecnûn'a yoluñ
Diyesin aña Muhibbî seni hem-râh
çekem

59. çekem:-em

Gazel 2374

Mısra: 8

*Manen etkisi altına alıp
sürüklemek, alıp götürmek, alıp
getirmek.*

Döstlar rind olana hırka vü bir
lokma yiter
Sanmañuz kim heves-i manşib-ıla
câh çekem

60. çekdüm:-dü, -m

Gazel 2384

Mısra: 1

*Sıyu ve nemi emmek, içine
almak, içmek.*

Gehî zehr-i ğamı içdüm gehî hün –
ı ciger çekdüm
Maħabbetle olup 'aşık neler
çekdüm neler çekdüm

61. çekdüm:-dü, -m

Gazel 2384

Mısra: 2

*Sıkıntı ve üzüntü duyarak
yaşamak, ızdırap içinde olmak.*

Gehî zehr-i ğamı içdüm gehî hün –
ı ciger çekdüm
Maħabbetle olup 'aşık neler
çekdüm neler çekdüm

62. çekdüm:-dü, -m

Gazel 2384

Mısra: 2

*Sıkıntı ve üzüntü duyarak
yaşamak, ızdırap içinde olmak.*

Gehî zehr-i ğamı içdüm gehî hün –
ı ciger çekdüm
Maħabbetle olup 'aşık neler
çekdüm neler çekdüm

63. çekdüm:-dü, -m

Gazel 2384

Mısra: 6

*Asker, ordu, kuvvet gibi
kelimelerle göndermek, sevk etmek.*

Serîr-i 'ışka şâh oldum sipâhumdur
gözüm yaşı
Maħâbbet şehrin almaga çeküp
leşker sefer çekdüm

64. çekdüm:-dü, -m

Gazel 2384

Mısra: 10

*İki şeyin arasına engel teşkil
edecek veya bir şeyin etrafını
kapatacak şekilde koymak.*

Bugün meydân-ı 'ışk içre Muhib
dîvâne olmışdur
Anuñçün başa âhumdan siyeh bir
dâne per çekdüm

65. çekilen:-il, -en

Gazel 2390

Mısra: 12

Açmak, kaldırmak.

Derd-i dilden her kaçan derd-ile
ger âh eylesem
Çekilen göklere ejder gibi
âhumdur benüm

66. çeker:-er

Gazel 2434

Mısra: 6

*-e katlanmak, -e tahammül
etmek.*

Bahr-ı 'ışka ğarğ olup la'îl
temennâ eyledüm
Nite kim tâcir çeker deryâ ğamın
sevdâ-y-ıçun

67. çeker:-er

Gazel 2438

Mısra: 9

İp, yay gibi şeyleri germek.

'İşk yayın iy Muhibbî hoş çeker
merdânesin
Kim-durur tãkat getüre çeke bunuñ
şiddetin

68. çeker:-e

Gazel 2438

Mısra: 10

*... tahammül etmek, ... e
katlanmak.*

'İşk yayın iy Muhibbî hoş çeker
merdânesin
Kim-durur tãkat getüre çeke bunuñ
şiddetin

69. çekmedi:-me, -di

Gazel 2448

Mısra: 4

*Bir halin kuvvetle baskı ve
etkisi altında olmak, o hal içinde
bulunmak, o hale uğramak, duçar
olmak.*

Müşkilât-ı 'ışkı müftî-i zamân

fehmi itmedi

'Aşık olup çekmedi zîrâ ki anuñ
şiddetin

70. çeken:-en

Gazel 2454

Mısra: 4

*Sıkıntı ve üzüntü duyarak
yaşamak, ızdırap içinde olmak.*

Derdâ ki benüm hâlümü hiç
kimsene bilmez
Her derdi çeken var-ısa 'âlemde
benem ben

71. çekdüm:-dü, -m

Gazel 2055

Mısra: 2

Göndermek.

Melâmet mülkine mâlik olup âhum
'alem çekdüm
Harâbât ehlini yazup sipâh itdüm
haşem çekdüm

72. **çekdüm**: -dü, -m

Gazel 2055

Mısra: 8

Bir halin kuvvetle baskı ve etkisi altında olmak, o hal içinde bulunmak, o hale uğramak, duçar olmak.

Belâ kühında Ferhâd'ı idinürsem
n'ola ırğâd
Düşüp berr ü beyâbâna olup
Mecnûn sitem çekdüm

73. **çekdüm**: -dü, -m

Gazel 2055

Mısra: 16

Götürmek, vermek.

Muhibbî sâgâr-ı çeşmüm tolu dürr
ile mercânı
Niğârûn pâyına bir bir döküp
hakka'l-kadem çekdüm

74. **çeker**: -er

Gazel 2146

Mısra: 1

Bayrak, sancak vb. asmak.

Şu 'le-i 'ışk âteşinden dil çeker her
dem 'alem
Oldı dümdan melâyik gözleri her
lahza nem

çeküp al:

1. **çeküp al**:

Gazel 2384

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Zorla almak.

Serîr-i 'ışka şâh oldum sipâhumdur
gözüm yaşı
Mağâbbet şehrin almaga çeküp
leşker sefer çekdüm

çelipâ:

1. **çelipâ**:

Gazel 2418

Mısra: 5

Haç, put, istavroz, salip.

Muşhaf-ı hüsn üzre komuş çün
çelipâ zülfünü
Gamzeñün küfrin görüp kimdür
müselmândur diyen

çemen:

1. **çemenden**: -den

Gazel 2476

Mısra: 2

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer, bahçe.

Çaddünle ruhuñ hûb direm serv ü
semenden
Dil-cü haţuñı yig görürem bağ u
çemenden

2. **çemen**:

Gazel 2174

Mısra: 3

Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer, bahçe.

Yog-iken dağı gülistân u çemen
bağ u bahâr
Sen boyı serv ayagina yüz sürüp
dil bagladum

3. **çemende**: -de, -

Gazel 2030

Mısra: 10

Çimen, yeşillik yer.

İy Muhibbî 'iyş ü nüş eyyâmidur
vaqt-i bahâr
Hayme kurdı gör çemende oldu
'işret-sâz gül

4. **çemende**: -de

Gazel 2063

Mısra: 2

Çimen, yeşillik yer. || Divan edebiyatında seyir ve gezilecek yerlerden biridir. Şairin bahsettiği bu yerde çiçek -sevgilinin gül yanağı, gonca dudağı-, akarsu-aşğın gözyaşlarını-, kuşlar - aşık denen bülbül -bulunur.

Ferâğum var yine dehrüñ gülistan
sünbülünden hem
Uşandum bülbülün dâyim
çemende gülgulından hem

5. **çemende**: -de, -, -

Gazel 2063

Mısra: 3

Çimen, yeşillik yer. || Divan edebiyatında seyir ve gezilecek yerlerden biridir. Şairin bahsettiği bu yerde çiçek -sevgilinin gül yanağı, gonca dudağı-, akarsu-aşğın gözyaşlarını-, kuşlar - aşık denen bülbül -bulunur.

Niçe bir bu çemende lâle-veş pür
dağ ola sinem
Ferâgat eyledüm geçdüm şabâ gibi
gülünden hem

6. **çemende**: -de

Gazel 2082

Mısra: 7

Çimen, yeşillik yer.

Dili hõş idelüm çemende varup
Olmadın bu cihân harâb içelüm

7. **çemen**:

Gazel 2101

Mısra: 1

Ağaç ve çiçeği olan çayır, yeşillik yer.

Tarf-ı bağ u çemen ü âb-ı revân
bâde vü câm
Sâkî-i gül-ruğ olursa olur ol 'iyş
tamâm

8. **çemen**:

Gazel 2273

Mısra: 11

Çimen, yeşillik yer. Divan edebiyatındaki seyr ve temaşa yerlerindedir.

N'eylerem sünbül ü gül nergis ü
reyhân u çemen
Çün yiter dîde saçı vü haţ u 'ârız
gülüm

çenâr:

1. **çenârum**: -um

Gazel 2317

Mısra: 5

Uzun ömürlü, geniş gövdeli, uzun bir ağaç.

Çenârum serv-i sırâbum gülistan-
ıla büstânüm
Merâmum dürr-i şehvârum
şabâhum şohbetüm şânum

2. **çenârumdur**: -um, -dur

Gazel 2375

Mısra: 1

Uzun ömürlü, geniş gövdeli, uzun bir ağaç. || Uzun ömürlü ve dayanıklı kişi.

Bâğ-ı hüsn içre boyuñ serv ü
çenârumdur benüm
Aña karşı göz yaşı akar
biñarumdur benüm

çenber:

1. **çenber**:

Gazel 2312

Mısra: 2

Daire şeklinde olan, halka.

Bu çarhuñ cevri yitmez mi ider bir
yaña dilber hem
Bu gamdan kâmetüm çünki
dönüpdür oldu çenber hem

çend:

1. çend:

Gazel 2266
Mısra: 2
Birkaç.

Niçeye dek 'ışk bazarında gam
hâşıl kılam
Çend sūzam çend nâlem çend
derd-i dil kılam

2. çend:

Gazel 2266
Mısra: 2
Birkaç.

Niçeye dek 'ışk bazarında gam
hâşıl kılam
Çend sūzam çend nâlem çend
derd-i dil kılam

3. çend:

Gazel 2266
Mısra: 2
Birkaç.

Niçeye dek 'ışk bazarında gam
hâşıl kılam
Çend sūzam çend nâlem çend
derd-i dil kılam

çendân:

1. çendân:

Gazel 2385
Mısra: 10
Çok, pek çok.

Muhibbî ger şehîd-i 'ışk olasın
râh-ı küyünda
Bitüre hûn-ı dil lâle ola çendân
'alâmet hem

çeng:

1. çeng-ile:-ile

Gazel 2011
Mısra: 7
Harba benzeyen bir çeşit telli

çalğı.

Çeng-ile 'üda hâlel virdi mey-i
engür-ıla
Eyledi zühd ü şalâhı cümle
târumâr gül

2. çeng:

Gazel 2165
Mısra: 4
Yay şeklinde eğri, Türk

musikisinde vaktiyle kullanılmış
alet.

Nâle kıldum 'ışk elinden yaşımı
târ eyledüm
İñleyüp zârîlık itdüm kıddümi
çeng eyledüm

3. çeng:

Gazel 2232
Mısra: 10

Kanun'a benzeyen fakat dik
tutarak parmakla çalınan ve bu
nedenle harpı andıran bir tür çalgı
aleti. Çanağı torba gibi olup boynu
uzun ve eğridir.

Meclis-i ğamda Muhibbî yaşımı
târ eyleyüp
İñleyüp zârîlık idüp kıddümi çeng
eyleyem

4. çenge:-e

Gazel 2273
Mısra: 4

Yay şeklinde eğri, Türk
musikisinde kullanılmış bir alet. II
Aşığın çeng gibi iki büküm olmuş
bedeni.

İñlerem nâ gibi bagrum deliden
bu felek
Târ idelden yaşımı çenge
dönüpdür bu bilüm

5. çeng:

Gazel 2355
Mısra: 8

Harba benzeyen bir çeşit telli
çalğı.

Sînesin def döger ü nây iniler
Çagurup çeng dir rebâb içelüm

6. çengi:-i

Gazel 2452
Mısra: 6

Harba benzeyen bir çeşit telli
çalğı.

Bezm-i ğamda nây gibi her
nefesde inlerem
Nâle vü zârumdur ol meclisde
çengi zâr iden

7. çeng:

Gazel 2493
Mısra: 5

Harba benzeyen bir çeşit telli
çalğı.

Ney gibi bagrum delindi kâmetüm
çeng oldı âh
Bezm-i ğamda nâlemi güç eylesün
saz isteyen

8. çenge:-e

Gazel 2055
Mısra: 5

Kanuna benzeyen fakat dik
tutarak parmakla çalınan ve bu
nedenle harpı andıran bir tür çalgı
aleti, çanağı torba gibi olup boynu
uzun ve eğridir.

Gözüm yaşımı târ itdüm dönelden
kâmetüm çenge
Egilürsem 'aceb midür bela vü
derd ü ğam çekтім

çengi:

1. çengi:

Gazel 2482
Mısra: 3

Çarpıp, def, zil veya kaşık
çalarak oynayan oyuncu kadın,
rakkase.

Gider ğam meclisinden çengi
mutrib
Yiter dil nâle kılsun zîr ü bamdan

çerâ:

1. çerâ:

Gazel 2281
Mısra: 5
Neden?.

Degülse ol saçı Leylâ çerâ ben
hem çü Mecnûnam
Ve' ger ne olmasa Şîrîn neden 'ışk-
ıla Ferhâd' am

2. çerâ:

Gazel 2100
Mısra: 12
Işık, alev.

Olmasa cevrine Muhib râzî
Dimez-idi anı çerâ sevdüm

çerâğ:

1. çerâğı:-i

Gazel 2243
Mısra: 5
Çıra, kandil, mum.

'İşüm çerâğı nâşih söyünmeye
demünden
Deryâya düşem arta bu âteş-i
derünüm

2. çerâğum:-um

Gazel 2317
Mısra: 9
Çıra, kandil, mum.

Neşâtum 'işretüm bezmüm
çerâğum neyyirüm şem 'üm
Turuncum nâr u nârencüm benüm
şem '-i şebistânüm

3. **çerâğum:-um**

Gazel 2396

Mısra: 6

Çıra, kandil, mum.

Giceler şubha dek hicrân şebinde
Yanar bagrum yağı turmaz
çerâğum

4. **çerâğa:--a, -**

Gazel 2022

Mısra: 10

*Yağ kandili ve genellikle
mum, meşale gibi ışık veren şey.*

Tekye-i 'ışkuñ çerâğı yağı bagrum
yağıdır
Ol çerâğa eylemişdür bu Muhibbî
dil fitil

5. **çerâğını:-i, -n, -i**

Gazel 2331

Mısra: 3

*Yağ kandili ve genellikle
mum, meşale gibi ışık veren şey.*

Uyardım tekye-i 'ışkuñ
söyünmüşken çerâğını
Gice gündüz ciğer yağın yakar
anda bir abdâlam

6. **çerâğını:-i, -n, -i**

Gazel 2366

Mısra: 3

*Yağ kandili ve genellikle
mum, meşale gibi ışık veren şey.*

Mecnûn uyardı gerçi ki 'ışkuñ
çerâğını
Gam tekyesinde anuñ-ıla
iştirâkiyem

7. **çerâğını:-i, -n, -i**

Gazel 2348

Mısra: 5

*Yağ kandili ve genellikle
mum, meş'ale gibi ışık veren şey.*

Tekye-i 'ışkuñ çerâğını uyarsam ne
'aceb
Çünkü Mecnûn'a çıkar silsilemüz
ferzendem

8. **çerâğın:-i, -n**

Gazel 2489

Mısra: 2

Çıra, kandil, mum.

Lâleler gibi dilâ sineñe dâğın
yakasın
Umaram 'ışk-ıla mecnûn çerâğın
yakasın

9. **çerâğı:-i**

Gazel 2489

Mısra: 5

Çıra, kandil, mum.

Dir-iseñ 'ışkuñ çerâğı yana
söyünmeye hiç
Süz-ıla yüregüñüñ her gice dağın
yakasın

çerâğ-ı şâm-ı hicrân:

1. **çerâğ-ı şâm-ı hicrân:**

Gazel 2078

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Ayrılık akşamının kandili,
çırası.*

Eksük olmasun Muhibbî âteş-i dil
sineden

Çün ol âteşdür çerâğ-ı şâm-ı
hicrânüm benüm

cesm:

1. **çesmümden:-üm, -den**

Gazel 2000

Mısra: 3

Göz.

Dâmen-i şahrâ pür oldı eşk-i
çesmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lâle ile gül
degül

2. **çesmün:-ün**

Gazel 2271

Mısra: 7

Göz.

Câmi'-i hüsnünde gördüm çesmün
olmuşdur imâm
Secde idüp tāk-ı ebrûñ ben de
mihrâb eyleyem

3. **çesmüm:-üm**

Gazel 2313

Mısra: 9

Göz.

Muhibbî her yaña çesmüm yine
cûlar revân itsün
Salınur bir lebi gönca boyı serv-i
revân gördüm

4. **çesmîni:-i, -n, -i**

Gazel 2378

Mısra: 10

Göz.

Muhibbî ol elâ gözler ider dil
mülkini târâc
Anuñ yagmaçı çesmîni görüp
Tâtâr'a beñzetdüm

5. **çesmüñden:--üñ, --den**

Gazel 2043

Mısra: 3

Göz.

Hasta dil bîmâr çesmüñden gider
meyhâneye
Hastaya lazım-durur âb u hevâ-yı
mu'tedil

6. **çesmümi:-üm, -i**

Gazel 2078

Mısra: 8

Göz. || Görme organı.

Eylerem gelse hayâlün iy meh-i
hargeh-nişin
Çesmümi hayme tınâb-ı hayme
müjgânüm benüm

7. **çesmüme:-üm, -e**

Gazel 2096

Mısra: 1

Göz.

Görinelden çesmüme yâr-ı
perîşânüm benüm
Dem-be-dem artmaktadur hâl-i
perîşânüm benüm

8. **çesmînden:-i, -n, -denj**

Gazel 2102

Mısra: 9

Görme organı. || Göz.

Ola mı şeyyâd çesmînden gönül
murgî halâş
Dâm-ı zülfinde Muhibbî niyyet-i
hâl eyledüm

9. **çesmün:-üñ**

Gazel 2122

Mısra: 7

Göz. || Divan edebiyatında en

*çok sözü edilen güzellik
unsurlarından biridir. Gözüñ
görevi görmektir ama sevgilinin
gözü daima görmezden gelir.
Sevgilinin gözleri ok şeklinde
aşığın gönülüne girip onu yaralar
ayrıca kan dökmekte üstüne
yoktur.*

Kanımı mestâne çesmün

içdüğince iy şanem
Mâ-hazar bu bagrumı ben saña
biryân eylesem

10. **çesmün:-üñ**

Gazel 2122

Mısra: 3

*Göz. || Mesttir, çünkü baygın
görünüşüyle bir sarhoşu andırır.
Onun sarhoşluğu bazen gurur ve
nazdan dolaydır.*

Esb-i nâz üzre yine mestâne
çesmün tîğ alup

At salup 'aşıkların çignetme
şahbâzum benüm

11. **çeşmini:-i, -n, -i**

Gazel 2137

Mısra: 1

*Göz. || Divan edebiyatında en
çok sözü edilen güzellik
unsurlarından biridir. Gözün
görevi görmektir ama sevgilinin
gözü daima görmezden gelir.
Sevgilinin gözleri ok şeklinde
aşığın gönlüne girip onu yaralar
ayrıca kan dökmekte üstüne
yoktur.*

Çeşmini fitne anuñ ğamzesin âfet
gördüm
Serv irmez kıddine anı kıyâmet
gördüm

12. **çeşmüm:-üm**

Gazel 2141

Mısra: 7

*Göz, Divan edebiyatında en
çok sözü edilen güzellik
unsurlarından biridir. Gözün
görevi görmektir ama sevgilinin
gözü daima görmezden gelir.
Sevgilinin gözleri ok şeklinde
aşığın gönlüne girip onu yaralar
ayrıca kan dökmekte üstüne
yoktur.*

Dürr-i eşküm hıfzına olmuş meger
çeşmüm şadef
Âb-ı nîsân-ıla gevher-bâr olupdur
gözlerüm

13. **çeşmi:-i**

Gazel 2143

Mısra: 3

*Göz. Divan edebiyatında en
çok sözü edilen güzellik
unsurlarından biridir. Gözün
görevi görmektir ama sevgilinin
gözü daima görmezden gelir.
Sevgilinin gözleri ok şeklinde
aşığın gönlüne girip onu yaralar
ayrıca kan dökmekte üstüne
yoktur.*

O sâhîr çeşmi sihriyle dili dîvâne
itmişdür
Dükendi şabr-ıla 'aqlum dağı
yanumda yok varum

14. **çeşmün:-üñ**

Gazel 2144

Mısra: 5

*Göz. Divan edebiyatında en
çok sözü edilen güzellik
unsurlarından biridir. Gözün
görevi görmektir ama sevgilinin
gözü daima görmezden gelir.
Sevgilinin gözleri ok şeklinde
aşığın gönlüne girip onu yaralar*

ayrıca kan dökmekte üstüne
yoktur.

Çeşmün itdüğünü itmez dîni yok
kâfir dağı
Öldürürsen bari bildür suçum iy
merdüm benüm

15. **çeşmüm:-üm**

Gazel 2149

Mısra: 5

*Göz. Divan edebiyatında en
çok sözü edilen güzellik
unsurlarından biridir. Gözün
görevi görmektir ama sevgilinin
gözü daima görmezden gelir.
Sevgilinin gözleri ok şeklinde
aşığın gönlüne girip onu yaralar
ayrıca kan dökmekte üstüne
yoktur.*

Gözümü gözeler kıldum bu
çeşmüm cüybârına
İñiler derd-ile sînem sanasın bir
tolâb oldum

16. **çeşmine:-i, -n, -e**

Gazel 2172

Mısra: 2

Görme organı.

Hâk-i pâyüñü nigârâ tütüyâ olsun
direm
'Işk erinün hasta çeşmine devâ
olsun direm

17. **çeşmine:-i, -n, -e**

Gazel 2172

Mısra: 2

Görme organı.

Hâk-i pâyüñü nigârâ tütüyâ olsun
direm
'Işk erinün hasta çeşmine devâ
olsun direm

18. **çeşmine:-i, -n, -e**

Gazel 2375

Mısra: 9

Görme organı.

Ölicev sevda-yı zülfünle melekler
çeşmine
Tütüyâ didükleri hâk-i ğubârumdur
benüm

19. **çeşmi:-i**

Gazel 2196

Mısra: 12

Göz.

Serv kâmet ruhları gül zülf sünbül
gonca leb
Çeşmi fitne ğamze âfet kaşı yadur
sevdüğüm

20. **çeşmüm:-üm**

Gazel 2201

Mısra: 12

Göz.

Didiler hüs-n-ile yokdur kimse
hürşide bedel
Yâr-ı sengin geldi bu çeşmüm
terâzû eyledüm

21. **çeşmüm:-üm**

Gazel 2221

Mısra: 9

Göz.

İki çeşmüm de Muhibbî ğiceler tâ
şubha dek
Birisî Seyhün olupdur biri Ceyhün
ağlaram

22. **çeşmüm:-üm**

Gazel 2222

Mısra: 4

Göz.

Gelse mihmân bu dil tekyesine
derd ü belâ
Mâ-hazar çeşmüm ile kadeh-i hûñ
çekerem

23. **çeşmi:-i**

Gazel 2245

Mısra: 8

Göz.

Kâddi kâmet getürdi uy kaşı
mihrâbına
Mescid-i hüs-ninde çeşmi çünki
olmuşdur imâm

24. **çeşm:**

Gazel 2254

Mısra: 2

Göz.

Gözi ser-fitne-i 'âlem olup kâddi
kıyâmet hem
Belâ-yı cân imiş baña ol çeşm ü
kâmet hem

25. **çeşmi:-i**

Gazel 2254

Mısra: 6

Göz.

Geçüp câmi'-i hüs-n içre kaşı
mihrâbına karşu
Durup kirpükleri şaf şaf ider çeşmi
imâmet hem

26. **çeşmün:-üñ, -i**

Gazel 2262

Mısra: 4

Göz.

Gözlerüm hâlî degül nemden
benüm
Çeşmüni gördükde bî-nem-
dîde'em

27. **çeşmi:-i**
Gazel 2268
Mısra: 11
Göz.

Çeşmi eline katlüm için tîğ-ı tîz
alur
Ben de bu yolda virmege çokdan
ser isterem

28. **çeşmüme:-üm, -e**
Gazel 2272
Mısra: 11
Göz.

Sensüzün gülzâra varsam gül
dikendür çeşmüme
Anuñ için bâğa varup istemez
seyrân gözüm

29. **çeşmine:-i, -n, -e**
Gazel 2291
Mısra: 3
Göz.

İdinürler tütüyâ her dem melâ'ik
çeşmine
Ol melâhat kişverinüñ çün türâb-ı
râhıyam

30. **çeşmüme:-üm, -e**
Gazel 2299
Mısra: 14
Göz.

İy Muhibbî ol nihâl-i serv-ğad gül-
ruhsuzın
Hâr görünür çeşmüme cümle gül ü
güzlâr hem

31. **çeşme:-e**
Gazel 2305
Mısra: 6
Görme organı.

Kana döndi aklamakdan gözlerüm
âhîr benüm
Kuhl için bu hasta çeşme hâk-i
pâyı isterem

32. **çeşmi:-i**
Gazel 2315
Mısra: 1
Göz.

Bir lebi mül çeşmi âfet cân-
fezâmuz var bizüm
Kim bu şeb bir serv-ğamet
mehlikâmuz var bizüm

33. **çeşmüm:-üm**
Gazel 2359
Mısra: 8
Göz.

Bir boyı serv-i sehînüñ hâsretinden
âh kim
Gözlerüm yaşı yînilmez oldı
çeşmüm nem benüm

34. **çeşmüñ:-üñ**
Gazel 2362
Mısra: 3
Göz.

Yüzün Beytü'l-harâm'ında imâm
olmuş meger çeşmüñ
Ki müjgânlar turup şaf şaf iderler
iktidâ kıblem

35. **çeşmümi:-üm, -i**
Gazel 2382
Mısra: 6
Görme organı.

Şehr-i 'işkuñ âb u gil hâcet degül
tâ'mirine
Âb idüp çeşmümi küllî cism-ile
hâk olmuşam

36. **çeşm:**
Gazel 2385
Mısra: 2
Görme organı.

Gözünüden fitneler zâhir olur
kaddüñ kıyâmet hem
Belâ-yı cân u dil dirsem 'aceb mi
çeşm ü kâmet hem

37. **çeşmine:-i, -n, -e**
Gazel 2391
Mısra: 3
Göz.

İdinürler tütüyâ her dem melâ'ik
çeşmine
Ol melâhat kişverinüñ çün türâb-ı
râhıyam

38. **çeşmi:-i**
Gazel 2419
Mısra: 2
Göz.

Süvâr-i esb-i nâz olmuş yürür ol
hususrev-i hüban
Hağ u hâlî belâ-yı dil dü çeşmi
kâfir-i fettân

39. **çeşmi:-i**
Gazel 2419
Mısra: 5
Göz.

Eline hançer almışdur yine cellâd-
veş çeşmi
Kırup 'aşıkların nâ-hağ döker yok
yirlere çok kan

40. **çeşmi:-i**
Gazel 2419
Mısra: 9
Göz.

Egerçi katl ider çeşmi kılur ol 'İsî-
dem ihyâ
Cefâ vü cevr ider zâhir velî lutf u
vefâ pinhân

41. **çeşmi:-i**
Gazel 2426
Mısra: 4
Göz.

Gel iy serv-i hırâmânum beni
koyup revân olma
Hâzer kıl seyl olur bir gün garîbüñ
çeşmi âbindan

42. **çeşmüñ:-üñ**
Gazel 2434
Mısra: 7
Göz.

Dem-be-dem mestâne çeşmüñ tîr
atar ben hastaya
Didi dil kûrbân olayın ben o kaşı
yay-ıçun

43. **çeşmüñüñ:-üñ, -üñ**
Gazel 2457
Mısra: 3
Göz.

Çeşmüñüñ şayyadı kurdı yine
zülfüñ ağına
Murğ-ı diller şaydına hâlünden
atduñ danesin

çeş(m):

1. **çeşüm:-üm**
Gazel 2386
Mısra: 8
Göz.

Meyhâne kapusunda yüzüm
topraga sürem
Bu nev'-ile ola ki lebi cür'asın
çeşüm

çeşme-i havvân:

1. **çeşme-i hayvân:**
Gazel 2040
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Efsaneye göre yalnız Hızır'ın
içtiği, içeni ölümsüz kılan su, ebedi

hayat suyu, bengi su. || İnsanı
ölümsüz kılan gerçek aşk.

Mürdeler bû itdügince bulsalar tañ
mî hayât
Fî'l-meşel olmuş-durur san çeşme-i
hayvân gül

çeşmesâr:

1. **çeşmesârumdur:--um, --dur**
Gazel 2058
Mısra: 4
Çeşmesi, pınarı çok olan yer.

Nâhün ile gülsitân itsem n'ola bu
sînemi
Eşk-i çeşmüm turmaz akar
çeşmesârumdur benüm

2. **çeşmesârında:-ı, -n, -da**
Gazel 2162
Mısra: 7
Çeşmesi, pınarı çok olan yer.

Didüm bir dem gözümün
çeşmesârında kararım yok
Didi miskîn perî-zâdam iki
zülfüm-durur bâlum

3. **çeşmesârına:-ı, -n, -a**
Gazel 2425
Mısra: 5
Çeşmesi, pınarı çok olan yer.

Gözümün çeşmesârına gelüp lîkin
görünmezsin
Enîs olmazsın âdemle perîden zâda
beñzersin

çeşm-i bed:

1. **çeşm-i bed:**
Gazel 2499
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Kötü göz.

Çeşm-i bedden hâlidür san âteş
üstinde sipend
Haft-i müşğîn ger duzağ düd-ı
sipendin gözle sen

çeşm-i bîmâr:

1. **çeşm-i bîmâr:**
Gazel 2260
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Hasta göz.

Çeşm-i bîmârı uyur eylemeyem
derd-ile âh
Cebr idem kendüzüme çıkmaya bir
zerre sesüm

çeşm-i çeşmesâr:

1. **çeşm-i çeşmesâr:**
Gazel 2312
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Çeşmesi bol göz.

Hayâlün gelse iy dilber bu çeşm-i
çeşmesârına
İdeler dîdeler îşâr yoluña sîm-ile
zer hem

çeşm-i gevher-bâr:

1. **çeşm-i gevher-bâr:**
Gazel 2299
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Cevher yağdıran göz.

Cân giriftâr-ı gam-ı yâr oldu dil-
efgâr hem
Dil firâkıyla tolu hun çeşm-i
gevher-bâr hem

çeşm-i giryân:

1. **çeşm-i giryân:**
Gazel 2078
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Ağlayan göz.

Seyre çıksa nâz-ıla serv-i
hîrâmânüm benüm
Cûlar olur her yana bu çeşm-i
giryânüm benüm

2. **çeşm-i giryân:**
Gazel 2181
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Ağlayan göz.

Âh kim dil derdini bu çeşm-i
giryânüm benüm
Zâhir itdi halka bu 'ışk-ı pinhânüm
benüm

3. **çeşm-i giryân:**
Gazel 2252
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Ağlayan göz.

Her kaçan salına ol serv-i
hîrâmânüm benüm
Cûlar ol pâyına bu çeşm-i
giryânüm benüm

çeşm-i hün-âlüd:

1. **çeşm-i hün-âlüd:**
Gazel 2336

Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Kanlı gözyaşı.

Hâk-i pâyün var-iken bu çeşm-i
hün-âlüduma
Sanma İrân'a varup kühl-ı Şıfâhân
isterem

çeşm-i hün-bâr:

1. **çeşm-i hün-bâr:**
Gazel 2143
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Kan dolu göz.

Güneş ruhsârına hâyil olur derdiyle
âh itsem
Ya teskîn mi bulur bir dem benüm
bu çeşm-i hün-bârüm

çeşm-i hün-rîz:

1. **çeşm-i hün-rîz:**
Gazel 2315
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Kan dökücü gözler.

Çeşm-i hün-rîzi ider her dem-be-
dem bagrumı hün
Zülf ü hâliyle dağlı çok mâcerâmuz
var bizüm

2. **çeşm-i hün-rîz:**
Gazel 2315
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Kan dökücü gözler.

Çeşm-i hün-rîzi ider her dem-be-
dem bagrumı hün
Zülf ü hâliyle dağlı çok mâcerâmuz
var bizüm

çeşm-i intizâr:

1. **çeşm-i intizâr:**
Gazel 2375
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
Bekleyen göz.

İy Muhibbî gülşen içre görinen
nergis degül
Muntazır dildâra çeşm-i
intizârumdur benüm

çeşm-i mest:

1. **çeşm-i mest:**
Gazel 2423
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Kendinden geçmiş göz.

Ya kaşı alup ele fır yine dil kıldı
nişân
Çeşm-i mesti tığ ele aldı diler kim
döke kan

çeşm-i nigâr:

1. **çeşm-i nigâr:**
Gazel 2137
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Resim gibi güzel sevgilinin
gözü.*

Kaşı mihrâbına geçmiş ne âceb
çeşm-i nigâr
Kankı mezhebde bu vār mest-ile
imâmet gördüm

çeşm-i pür-hün:

1. **çeşm-i pür-hün:**
Gazel 2432
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Kan ağlayan göz .

Her kaçan Leylâ çıkup olmak diler
şahrâ-nişîn
Hayme eyler çeşm-i pür-hünin o
dem Mecnûn hemîn

çeşm-i pür-hünâb:

1. **çeşm-i pür-hünâb:**
Gazel 2421
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Kan dolu göz.

Düşde görem uyhu yüzini meger
şimden girü
Hvâba varmak mı gele bu çeşm-i
pür-hünâbdan

çeşm-i rüşen:

1. **çeşm-i rüşen:**
Gazel 2330
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Parlayan göz.

Ruĥlaruñsuz iy güneş yüzlü bu
çeşm-i rüşenüm
Oldı mânend-i şafaĥ pür kenâr-ı
dâmenüm

çeşm-i şayyâd:

1. **çeşm-i şayyâd:**
Gazel 2346
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Göz tuzağı.

Dâne-i hâle egerçi meyl ider
gönlüm kuş
Çeşm-i şayyâdı elinde ok u yadan
korkaram

çeşm-i ser- mest:

1. **çeşm-i ser- mest:**
Gazel 2443
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Sarhoş göz, baygın bakan
göz.*

Çeşm-i ser- mestüñe kim dir beni
bîmâr eylesün
Bârî girsün araya la'lüñ de fîmâr
eylesün

çeşm-i ser-mest:

1. **çeşm-i ser-mest:**
Gazel 2452
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Sarhoş göz.

Çeşm-i ser-mestüñ midür her dem
beni bîmâr iden
La'l-i cân-baĥşuñ midür bu
derdüme fîmâr iden

cesmü aç-:

1. **çesmü aç-:**
Gazel 2199
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Dikkatli olmak, dikkat etmek.

Her kaçan çeşmüm açup nezzâre-i
rû eyledüm
Akıdup serv ayagina yaşumı cü
eyledüm

çesmü ara-:

1. **çesmü ara-:**
Gazel 2192
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Birini veya bir şeyi görmeye
çalışmak.*

Çeşmüñ arar kim beni ide helâk
Anı bilmez hier elinden geşteyem

çesmüñ ara-:

1. **çesmüñ ara-:**
Gazel 2161
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Birini veya bir şeyi görmeye
çalışmak.*

Gönül yağmasuñ hâllin fetâvâda
arar çeşmüñ
Hârâmidür anuñ hükmini Tâtâr
hana tapşurdum

çevgân:

1. **çevgânna:-i, -n, -a**
Gazel 2404
Mısra: 3
*Çevgan oyununda kullanılan
ucu eğri değnek. II Sevgilinin
saçının ucundaki kıvrım.*

Başumı top eylerem ben zülfüñüñ
çevgânına
At salan meydân-ı hüsne
şehsüvârumdur benüm

2. **çevgânna:-i, -n, -a**
Gazel 2460
Mısra: 11
*Çevgan oyununda kullanılan
ucu eğri değnek. II Sevgilinin
saçının ucundaki kıvrım.*

Nigârüñ zülfî çevgânına başum
Dimişdüm top idem itdüm edâ ben

3. çevgân:

Gazel 2027
Mısra: 1
*Cirit oyununda hayvan
üstünden topu tutup almaya
mahsus ucu eğri değnek , cirit
değneği. || Sevgilinin saçları ve
kakülü şekil itibariyle çevgâna
benzetilir.*

Çöz mu'anber zülfüñi iy döst
çevgân eylegil
Başumı top eyledüm ben 'azm-i
meydân eylegil

4. çevgân:

Gazel 2038
Mısra: 10
*Başı eğri cirit sopası. Eski
şark milletlerinde, özellikle
Türklerin oynamış oldukları bir
çerit oyunda kullanılan sopadır. ||
Sevlecân da denilen çevgân
edebiyatta daha çok guş ile birlikte
kullanılır.Savaş sahnelerinde insan
kellesi topa, atların bacağı
çevgâna benzetilir.Sevgilinin kaşı
ve zülfü de uçlarının kıvrımlı
olması sebebiyle çevgâna
benzetilir.Tasavvufda da çevgân
Allah'ın iradesini, top da insanı
temsil eder.*

İy melek-sîmâ Muĥibbî başumı top
eyledi
'Işĥ meydânında çevgân eyle
zülfüñ anı çal

5. **çevgân:**

Gazel 2432

Mısra: 3

Başı eğri cirit sopası. Eski şark milletlerinde, özellikle Türklerin oynamış oldukları bir çeşit oyunda kullanılan sopadır. || Sevecân da denilen çevgân edebiyatta daha çok guy ile birlikte kullanılır. Savaş sahnelerinde insan kellesi topa, atların bacağı çevgâna benzetilir. Sevgilinin kaşı ve zülfü de uçlarının kıvrımlı olması sebebiyle çevgâna benzetilir. Tasavvufta da çevgân Allah'ın iradesini, top da insanı temsil eder.

Binse esb-i nâza zülfin yâr çevgân eylese

Top ider başını meydân içre 'uşşâk-ı hâzîn

6. **çevgânı:--ı**

Gazel 2044

Mısra: 6

Çevgan oyununda kullanılan ucu eğri değnek.

Didüm ey dilber dilersen başımı top eyleyem
Didi zülf çevgânı hâzır sen hemân meydâna gel

7. **çevgânına: -ı, -n, -a**

Gazel 2206

Mısra: 3

Cirit oyununda hayvan üstünden topu tutup almaya mahsus ucu eğri değnek, cirit değneği. II Sevgilinin kıvrım kıvrım olan saçı.

Başımı top eyledüm ben zülfinüñ çevgânına
Hâşa-lillâh ki ide dilber baña cevri ü sitem

8. **çevgân-ıla: -ıla**

Gazel 2336

Mısra: 7

Gümüş bir sapın üzerindeki zincir, çingirak veya ziller vasıtasıyla ses çıkaran, aşağı yukarı, sağa sola oynatılmak suretiyle kullanılan, mehter musikimize ait bir usul vurma sazı.

Şi' r-i çevgân-ıla çalmaga ma'ânî topını
'Arşa-i 'aşr içre geldüm ya'nî meydân isterem

9. **çevgânına: -ı, -n, -a**

Gazel 2345

Mısra: 15

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır. Âşığa tuzak tutar.

Zülf çevgânına 'uşşâkuñ serin top eyleyen
Ol semend-i nâz ile meydanı añdum ağıladum

10. **çevgâna: -a**

Gazel 2367

Mısra: 5

Cirit oyununda kullanılan ucu eğri değnek, şirde sevgilinin saçına benzetilir.

Semend-i nâz-ıla dildâr el ursa zülf-i çevgâna
Girüp meydân-ı 'ışk içre aña bir top ser çekdüm

11. **çevgân:**

Gazel 2397

Mısra: 9

Çevgan oyununda kullanılan ucu eğri değnek.

Esb-i nâz üzre binüp zülfünü çevgân eyleseñ
Bu Muhibbî top idüp başın gelür meydâna hem

çi:

1. **çi:**

Gazel 2253

Mısra: 6

Çiy, kırığı.

Didi ki dilüñ hâlinde 'aşık-ı hasta
Didüm ki dilüm bende degül saña çî dânem

çigne-:

1. **çignetme: -ı, -me**

Gazel 2125

Mısra: 4

Ayakla üstüne basturmak. || Ezdirip perişan ettirmek, mahvettirmek, harap ettirmek.

Esb-i nâz üzre yine mestâne çeşmüñ fiğ alup
At salup 'aşıklarun çignetme şahbâzum benüm

çigned-:

1. **çignedür: -ür**

Gazel 2373

Mısra: 9

Ezdirip perişan ettirmek, mahvettirmek, harap ettirmek.

Çignedür bir bölük fütâdeleri
Sürer üstümüze feres n'idelüm

çık-:

1. **çıkdı: --dı, -**

Gazel 2038

Mısra: 1

Görünmek, doğmak.

Rûze çıkdı çün saña gösterdi yüzini hilâl
Turma iy dil sâkı-i Mehveş elinden büse al

2. **çıkdı: -dı**

Gazel 2126

Mısra: 6

Bir yerden uzaklaşmak, ayrılmak, bir yeri terketmek.

Çâr ebrû tiri sîmîn-beden mañbûb iken
Gelmedi pehlûma derdâ çıkdı yanumdan benüm

3. **çıkarp: -ar, -up**

Gazel 2140

Mısra: 2

Yukarı doğru gitmek, yüksekteki bir yere erişmek.

Mañabbet desti ile çün döğülübentürâb oldum
Semâya çıkarp âhum yilin 'âlî-cenâb oldum

4. **çıkâr: -ar**

Gazel 2200

Mısra: 4

Etrafa yayılmak, dağılmak.

Yir yir felekde sanma görinen nücüm ola
Çıkar şerâr-ı âh-ı düddur dilden âteşüm

5. **çıkmağa: -mag, -a**

Gazel 2214

Mısra: 2

Etrafa yayılmak, dağılmak.

Dil âteşine cân ile ten yandı câme hem
Düd-ı dilüm çıkmağa geldi zebâne hem

6. **çıkmağa: -mag, -a**

Gazel 2223

Mısra: 2
Etrafa yayılmak, dağılmak.

Dil âteş-ile yandı tenüm bile câme
hem
Düd-1 dilüm çıkmaga geldi zebâne
hem

7. **çıkâr:-ar**
Gazel 2244
Mısra: 13
*Ulaşmak, erişmek, varmak,
vasıl olmak.*

Bilmez kişi irteye çıkar mı ya ölür
Gafletten uyan saña yiter bu
işâretüm

8. **çıkup:-up**
Gazel 2277
Mısra: 6
*Yüksek bir yere varmak için
yukarı doğru gitmek, yüksekteki bir
yere erişmek.*

Ben zerreye gün gibi nazar eylesen
iy döst
Eflâke çıkup ide idüm anda
menzilüm

9. **çıkarsa:-ar, -sa**
Gazel 2295
Mısra: 2
*Yukarı doğru gitmek,
yüksekteki bir yere erişmek,
turmanmak.*

Çünkü şarâb-ı 'ışk-ıla yogrıldı bu
gilüm
Âh u figâmı çarha çıkarsa ne tañ
dilüm

10. **çıkâr:-ar**
Gazel 2348
Mısra: 6
*Kaynaklanmak, dayanmak,
kaynağını oradan almak.*

Tekye-i 'ışkuñ çerâgını uyarsam ne
'aceb
Çünkü Mecnün'a çıkar silsilemüz
ferzendem

11. **çıkardum:-ar, -du, -m**
Gazel 2360
Mısra: 5
*Bulunduğu yerden dışarı
çıkmasını sağlamamak.*

Yine 'ummân-ı eşkümden
çıkardum niçe gevherler
Olaldan 'ışk-ıla gavvâş belâ
deryâsına taldum

12. **çıkâr:-ar**
Gazel 2388

Mısra: 8
Yükselmek.

Olur şikâf sîne kaçan nâle eylesem
Derd-i dilüm çıkar feleklere olur
'alem

13. **çıkça:-sa**
Gazel 2405
Mısra: 10
*Yükselmek, yukarı doğru
gitmek, yüksekteki bir yere
erişmek.*

Hicr ile oldı Muhibbî iy şanem
Mecnün-veş
Göklere çıkça ne tañ bu âh u
efgânüm benüm

14. **çıkup:-up**
Gazel 2432
Mısra: 1
Ortaya çıkmak, belirlemek.

Her kaçan Leylâ çıkup olmak diler
şahrâ-nişin
Hayme eyler çeşm-i pür-hünin o
dem Mecnün hemîn

15. **çıkâr:-ar**
Gazel 2479
Mısra: 10
Ses için duyulur hale gelmek.

Hânekâh içre Muhibbî hüy u hâyâ
bakmağil
Gör şadâlar niçe çıkar güşe-i
meyhânedem

16. **çıkâr:-ar**
Gazel 2480
Mısra: 7
*Ulaşmak, erişmek, varmak,
vasıl olmak.*

Çıkar ejderleyin eflâke âhum
Halâyık uşanur gözüm yaşından

17. **çıkasın:-a, -sın**
Gazel 2495
Mısra: 8
Çıkmak, kurtulmak.

Zülfî zencîrine düşdüñse halâş
istemegil
Bu delülikle dilâ niçesi guldan
çıkasın

18. **çıkasın:-a, -sın**
Gazel 2495
Mısra: 10
Vazgeçmek, terk etmek.

Hüblik resmi budur eyle
Muhibbî'ye cefâ

Bu degül mihr ü vefâ kılup uşılden
çıkasın

19. **çıkмага:-mag, -a**
Gazel 2120
Mısra: 6
*Yüksek bir yere varmak için
yukarı doğru gitmek, yüksekteki bir
yere erişmek, turmanmak.*

Her ne deñlü kaşruñ iy meh-rû
felekden yücedür
Çıkмага âhum kemendiyle
figânüm var benüm

20. **çıkarmaga:-ar, -mag, -a**
Gazel 2393
Mısra: 10
*Ortaya çıkmasını,
görünmesini, elde edilmesini
sağlamak.*

Muhibbî sözlerüñ gevher olaldan
eşk-i çeşmümde
Çıkarmaga dili gavvâş idüp ol
bahra taldurdum

21. **çıkuban:-uban**
Gazel 2258
Mısra: 6
*Bir yerden uzaklaşmak,
ayrılmak, bir yeri terk etmek.*

Dükendi kalmadı şabrum elinden
yâr-ı bed-hüñüñ
Degül çün durmaga tâkat çıkuban
hem-sefer oldum

22. **çıkasın:-a, -sın**
Gazel 2495
Mısra: 2
Ayrılmak.

Râh-ı 'ışkuñda görüp 'aşığı yoldan
çıkasın
Bir bu kim kana girüp bir bu
kuldan çıkasın

23. **çıkasın:-a, -sın**
Gazel 2495
Mısra: 6
Vazgeçmek, terk etmek.

Varuñı harc idegör yolına
cânânelerüñ
Ele girmezse dañı akça vü puldan
çıkasın

çık:

1. **çıkarsa:-ar, -sa**
Gazel 2154
Mısra: 2
*Yukarı doğru gitmek,
yüksekteki bir yere erişmek,
turmanmak.*

Çün kim şarâb-ı 'ışk-ıla yogrıldı
bu gülüm
Âh u figanı çarha çıkarsa ne tañ
dilüm

çıkâr-:

1. **çıkardum:-du, -m**

Gazel 2161

Mısra: 9

*Bulunduğu yerden dışarı
çıkmasını sağlamak, elde etmek,
sağlamak .*

Muhibbî mahzen-i dilden
çıkardum niçe cevherler
Eli nādānuñ irmesün diyü yārāna
tapşurdum

2. **çıkaram:-am**

Gazel 2229

Mısra: 6

*Bulunduğu yerden dışarı
çıkmasını sağlamak.*

Küyuñ dikenini ger bata itüñ ayagina
Süzen-i müjmele çıkaram ola
nişānum

3. **çıkardum:-du, -m**

Gazel 2288

Mısra: 9

*Bulunduğu yerden dışarı
çıkmasını sağlamak.*

Ma'ānī kānına irdüm çıkardum
niçe gevherler
Kimisin eyledüm mahzen kimin
yārāna tapşurdum

4. **çıkardum:-du, -m**

Gazel 2290

Mısra: 2

*Açığa çıkarmak, aşikar etmek,
ortaya koymak.*

Feşāhat bahırına ğavvāş olup
daldum güzār itdüm
O deryādan niçe dürler çıkardum
āşikār itdüm

çıkâr ol-:

1. **çıkâr ol-:**

Gazel 2134

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Etrafa yayılmak, dağılmak.

Yanalı sīnem içre āteş-i 'ışk
Çıkâr oldı depemden āh āhum

çın seher:

1. **çın seher:**

Gazel 2041

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Sabah erkenden, tan yeri
ağarmakta olduğu zaman.*

Hadd-i yāra gülşen içre beñzerem
dimiş meger

Jälelerden çın seherde oldı seng-
endāz gül

2. **çın seher:**

Gazel 2471

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Tam seher vakti.

Giceler tā şubha dek 'ışk āteşiyle
yakuban
Çın seher bu gözlerüm yaşını
bārān idesin

3. **çın seher:**

Gazel 2153

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Sabah erkenden, tan yeri
ağarmakta olduğu zaman.*

Eyledi çın seher çarha 'urüci āhum
Ola kim saña irişem diyüben iy
māhum

çın sehergeh:

1. **çın sehergeh:**

Gazel 2006

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Sabahın en erken vakti.

Çın sehergeh zülf-i dildāra meger
kıldı güzër
Cān dimāğını mu 'attar eyledi bād-ı
şimāl

çınār:

1. **çınār:**

Gazel 2011

Mısra: 3

*Gövdesi kalın, yaprakları
parçalı, uzun ömürlü, gölgesi koyu
olduğu için bahçe ve parklara süs
ağacı olarak dikilen büyük ağaç.*

El salar dir turmadan 'irfāna
gülşende çınār
Furşatı fevt itmeñüz virmez seçer
her bār gül

çirk-i dünyā:

1. **çirk-i dünyā:**

Gazel 2203

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Kirli dünyā.

Geçdi 'ömrüm niçe bir iy dil seni
ġāfil kılam
Çirk-i dünyāya mülevveş mest-i lā-
ya 'kıl kılam

çoğ:

1. **çoğ:**

Gazel 2348

Mısra: 3

Çok olan şey, çok şey, fazla.

'Āşık olman olanuñ derd ü belāsi
çoğ olur
Döstlar hālümde kim baksa aña ben
bendem

2. **çoğ:**

Gazel 2493

Mısra: 8

Belli bir ölçünün üstünde.

'Arz kılsun yana yana şubha dek
dil derdini
Şem '-veş yaşın çoğ itsün uyhusın
az isteyen

çok:

1. **çok:**

Gazel 2044

Mısra: 10

"Birçok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan sıfat.

Çün vefāsuzdur güzeller gelmez
anlardan vefā
Kim diyebilür cefa vü cevri çok
devrāna gel

2. **çok:**

Gazel 2070

Mısra: 7

"Birçok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan sıfat.

İbtidā-yı 'ışkdan virür bulunur çok
haber
LİK ben hergiz bu yolda intihāyı
görmedüm

3. **çok:**

Gazel 2100

Mısra: 2

"Birçok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan sıfat.

Yine 'ālemde bī-vefā sevdüm
Cevri çok ya'nī pür-cefā sevdüm

4. **çok:**

Gazel 2125

Mısra: 1

"Birçok, bir hayli"
anlamlarında kullanılan sıfat.

Kandasın iy cevri çok yâr-ı cefâ-
sâzum benüm
Şive vü nâzı ko hey pür-şive pür-
nâzum benüm

5. çok:

Gazel 2167

Mısra: 9

"Birçok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan sıfat.

Günâhum çok yüzüm kara
Muhibbî oldum âvâre
Şefâ'atle meger çâre idesin kapuñda
geldüm

6. çok:

Gazel 2168

Mısra: 9

"Birçok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan sıfat.

İy Muhibbî 'âlem içre mübtelâlar
çok velî
Senden özge bir belâ-keş
mübtelâsın bilmedüm

7. çok:

Gazel 2202

Mısra: 9

"Birçok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan sıfat.

Başdan ayaga nâz-durur çok cevri
mihri az-durur
Nâ-cinslere hem-râz-durur ammâ
ki kimdür dimezem

8. çok:

Gazel 2255

Mısra: 3

"Birçok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan sıfat.

Çok günâhum var degül mümkün
tahrîr eylemek
Yâ İlahî hayra döndür cümle
a' mâlüm benüm

9. çok:

Gazel 2262

Mısra: 1

"Birçok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan sıfat.

Gerçi çok hübân-ı 'âlem dîde'em
Saña beñzer kes men ne dîde'em

10. çok:

Gazel 2313

Mısra: 6

"Birçok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan sıfat.

Ben ol murğ-ı hoş elhânam
kafeşden eyleyüp pervâz
Bahâr-ı devlete irdüm egerçi çok
hazân gördüm

11. çok:

Gazel 2315

Mısra: 8

"Birçok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan sıfat.

Çeşm-i hûn-rîzi ider her dem-be-
dem bagrumı hûn
Zülf ü hâliyle dağı çok mâcerâmuz
var bizüm

12. çok:

Gazel 2390

Mısra: 5

"Birçok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan sıfat.

Çok cefâ vü cevri gördün gel usan
dirler baña
Anı bilmezler ki ol 'âlemde
dârumdur benüm

13. çok:

Gazel 2406

Mısra: 7

"Birçok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan sıfat.

Seni sevdiğüm günâh ise günâhum
çok benüm
Yüzüme bakmaduğün bildüm
günâhumdur benüm

14. çokdur:-dur

Gazel 2456

Mısra: 7

"Birçok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan sıfat.

Şümâra gelmeye cevri ü cefâ
'âşıkun çokdur
Kerem kıl zağmete girme anuñ gel
geç şümârından

15. çokdur:-dur

Gazel 2312

Mısra: 10

"Birçok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan zarf.

Bu hüsn ü bu tarâvetle şeh-i
hübân-ı 'âlemsin
Kapuñda kullaruñ çokdur Muhibbî
bende kemter hem

16. çokdur:-dur

Gazel 2015

Mısra: 9

"Birçok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan söz.

Pâdişâh-ısañ n'ola çokdur kapuñda
kullaruñ
Şâdıkü'l-kavl bu Muhibbî gibi biri
kul degül

17. çokdur:-dur

Gazel 2080

Mısra: 4

Miktari, derecesi ve niteliği
belli bir ölçünün üstünde bulunan,
az olmayan, fazla, ziyade.

Muğırram cürmüme inkâr kılmam
Günâhuma inen çokdur güvâhum

18. çokdur:-dur

Gazel 2219

Mısra: 9

Çok olan şey, çok şey.

Didüm 'âşıkluñ çokdur Muhibbî
gibi bir yokdur
Kapuñda zâhir olurdu eger bir
imtiñân görsem

19. çokdur:-dur

Gazel 2169

Mısra: 14

Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.

Bâde nisbet eylemiş la'lüne dimiş
beñzerem
Ölmez-isem çokdur anuñla
Muhibbî soñbetüm

20. çok:

Gazel 2292

Mısra: 2

"Birçok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan sıfat.

Suçum budur ki iy dilber yüzüñi
gördüm âh itdüm
Muğırram ben günâhuma bilürem
çok günâh itdüm

21. çok:

Gazel 2308

Mısra: 3

Uzun.

Göreyim yaşı çok olsun bir demi
eksilmesün
Halüme rahm idüp aglar dîde-i
giryân benüm

22. çok:

Gazel 2342

Mısra: 9

"Birçok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan zarf.

Seni çok sevdiğüm olur-ımuş ulu
günâh

Sorma öldür suçumu çünkü
günehkârın olam

23. çok:

Gazel 2368

Mısra: 7

Belli bir ölçünün üstünde.

Dâyimâ olsun emân içinde ol çok
sevdiğüm
Gerçi kim 'ışkında ben hergiz
emâni bulmadum

24. çok:

Gazel 2383

Mısra: 8

Birçok, bir hayli.

Umaram 'afv ide yuya uşbu yüzüm
karasın
Luţfi çok ihsânı cömerd İlähumdur
benüm

25. çok:

Gazel 2406

Mısra: 9

Zaman, mesafe... için uzun.

Çok zamandır ki Muhibbî ayagun
topragıdır
Yañılıp bir gün dîmedün hâk-i
râhumdur benüm

26. çok:

Gazel 2419

Mısra: 6

"Birçok, bir hayli"

anlamındaki belgisiz sıfat.

Eline hançer almışdır yine cellâd-
veş çeşmi
Kırup 'aşıkların nâ-hağ döker yok
yirlere çok kan

27. çok:

Gazel 2426

Mısra: 8

"Birçok, bir hayli"

anlamındaki belgisiz sıfat.

Sakın bu dâr-ı dünyâya gönül
virme hâzer eyle
Nazar eyle ki rüşendür haţâsı çok
sevâbından

28. çok:

Gazel 2446

Mısra: 5

"Birçok, bir hayli"

anlamındaki belgisiz sıfat.

Cevri çok meh-ruları sevmek çü
'âdetdür baña
Ne olar terk-i cefâ eyler ne ol bed-
hüyı ben

cok gör-:

1. çok gör-:

Gazel 2022

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Esirgemek, bir kimseyi o şeye
değer bulmamak. || Bir kimsenin
yaptığını, davranışını yadırgamak.*

Çok görür küyına varsam müdde'î
ben 'aşığı
Dilegüm budur Hudâ'dan çekile
gözine mîl

cok zamandır:

1. çok zamandır:

Gazel 2446

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Uzun zamandan beri, bir

hayli zamandır.

Tâze cân virdün getürdün büy-ı
zülfin iy şabâ
Çok zamandır özlemişdüm ol saç
gül-büyü ben

cok zamân-ıdı:

1. çok zamân-ıdı:--ıdı

Gazel 2025

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Çok zaman önce, eskinden

beri.

Katlüme olmuş peşimân bilmezem
yâ Râb neden
Çok zamân-ıdı ki kanum itmiş
idüm aña hîll

cokdan:

1. çokdan:

Gazel 2087

Mısra: 2

"Çok zaman önce, çok

*zamandan beri, öteden beri, uzun
süreden beri" anlamına gelen zarf.*

Luţf idüp anı kabülitse eger
cânânım

Çokdan eyler-idüm yolına terk
cânım

2. çokdan:

Gazel 2241

Mısra: 10

"Çok zaman önce, çok

*zamandan beri, öteden beri, uzun
süreden beri" anlamına gelen zarf.*

Muhibbî işidüp âhum didi
küyumda bu kadar
Didüm 'ışkuñla iy bed-hü senün
çokdan giriftâram

3. çokdan:

Gazel 2268

Mısra: 12

*"Çok zaman önce, çok
zamandan beri, öteden beri, uzun
süreden beri" anlamına gelen zarf.*

Çeşmi eline katlüm için tîğ-ı tîz
alır
Ben de bu yolda virmege çokdan
ser isterem

4. çokdan:

Gazel 2208

Mısra: 4

*Çok zaman önce, çok
zamandan beri, öteden beri, uzun
süreden beri.*

Eyledi hicran sipâhı gerçi dil
mülkin harâb
Şâh-ı 'ışka ben anı çokdan
müsellem bağladum

5. çokdan:

Gazel 2438

Mısra: 6

*Çok zaman önce, çok
zamandan beri, öteden beri, uzun
süreden beri.*

Zâhid-i şâdik degüldür baña
satmasun riyâ
Bilmişemdür çünkü ben çokdan
anuñ mâhiyyetin

coklar:

1. çoklar:

Gazel 2472

Mısra: 6

Çok kişiler, birçokları.

'Uşşâka didüm tehlikedür

ma'reke-i 'ışk

Çoklar güzerân eylediler bu
haberümden

çöz-:

1. çöz:

Gazel 2027

Mısra: 1

*Düğümlü, bağlı veya sarılı bir
şeyi açmak.*

Çöz mu 'anber zülfüni iy döst
çevgân eylegil
Başımı top eyledüm ben 'azm-i
meydân eylegil

2. **çöz:**

Gazel 2045

Mısra: 1

Birbirine örülmüş veya dolaşmış saç, ipek, ibrişim iplik, yün gibi şeyleri açıp tel tel ayırmak, dolaşık halden çıkarmak.

İki zülf-i 'anberinün çöz ruḥ-ı zibāya sal
Bend olan 'aşıkları cem' eyle bir pāya sal

3. **çözdi:-di**

Gazel 2439

Mısra: 1

Birbirine örülmüş veya dolaşmış saç, ipek, ibrişim iplik, yün gibi şeyleri açıp tel tel ayırmak, dolaşık halden çıkarmak.

Zülfini çözdü cān u dilüm
bağlamag-ıçun
Yüzünü açdı yüregümi daglamak-ıçun

çü:

1. **cülar:-lar**

Gazel 2252

Mısra: 2

Akarsu, ırmak, nehir, çay.

Her kaçan salına ol serv-i
hırāmānum benüm
Cülar ol pāyına bu çeşm-i
giryānum benüm

2. **çü:**

Gazel 2012

Mısra: 3

"Çünkü"; sebep- sonuç anlamı katan bağlaç.

Basduñ çü kadem kâfile-i 'ışka sen
āhir
Feryād-ıla ol maḥmile iy dil ceres
ol gel

3. **cülar:-lar**

Gazel 2035

Mısra: 4

Akarsu, ırmak, çay, dere.

Şol kadar dökdüm belā şahrāsına
bu eşkümi
Cülar oldılar revān u baḥr-ıla
'ummān hacil

4. **çü:**

Gazel 2042

Mısra: 5

*Çünkü, mademki. || Gibi. ||
Ne vakit ki. || Şundan dolayı ki, şu
sebepden ki, zira.*

Bāzār-ı 'ışka geldi çü şarrāf-ı mey-
fürüş
İtdi küşāde kılını meyle dükkān-ı
la'l

5. **çü:**

Gazel 2048

Mısra: 7

Mademki.

Hicrān ḡamını çekmek ise çü
murāduñ
Var cür 'a-keş-i ḥāk-i der-i pīr-i
muḡān ol

6. **cülar:-lar, -**

Gazel 2064

Mısra: 10

Akarsu, ırmak, çay, dere.

Bir boyı servüñ firākıdan
Muḥibbī āh kim
Cülar olmışdur yaşum gitmez
benüm giryānlıgum

7. **çü:**

Gazel 2077

Mısra: 6

*"Ayrıca, bundan başka"
anlamında bağlaç.*

Evvel vefālar eyledün āhir cefa
kılup
İtdüñ çü tīḡ-ı cev-r-ile baḡrum
dilim dilim

8. **cülar:-lar**

Gazel 2078

Mısra: 2

Akarsu, ırmak, çay, dere.

Seyre çıksa nāz-ıla serv-i
hırāmānum benüm
Cülar olur her yana bu çeşm-i
giryānum benüm

9. **cülar:-lar**

Gazel 2083

Mısra: 7

Akarsu, ırmak, çay, dere.

Ḳaddi ḡayāli gelse dile cülar
akıdup
Āḡir yolında cem' olup 'ummān
olan yaşum

10. **cülar:-lar**

Gazel 2112

Mısra: 15

Akarsu, ırmak, çay, dere.

Muḥibbī gözlerüm yaşın idüp cülar
gibi āḡir
Ḳarār itsün diyü anı dil-i 'ummāna
tapşurdum

11. **cülar:-lar**

Gazel 2125

Mısra: 7

Akarsu, ırmak, çay, dere.

Pāyuña ko yüzini sürsün yaşum
cülar gibi
Kılma ser-keşlik aña serv-i ser-
efrāzum benüm

12. **çü:**

Gazel 2132

Mısra: 1

*"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.*

Ol şāh-ı cihān oldı çü ben bendeye
hem-dem
Daḡı yine ben 'ālem içinde
çekereḡ gam

13. **cülar:-lar**

Gazel 2147

Mısra: 8

Akarsu, ırmak, nehir, çay.

Bāḡ-ı ḡüsn içre görelen kaddüñ iy
serv-i hırām
Pāyuña cülar akıtdum şöyle giryān
olmuşam

14. **cülar:-lar**

Gazel 2173

Mısra: 4

Akarsu, ırmak, nehir, çay.

Ḥadengüñ sineden geçüp bu
baḡrum kana dönelden
Gözümden akıdup cülar cihāni
cümle al itdüm

15. **cülar:-lar**

Gazel 2180

Mısra: 7

Akarsu, ırmak, nehir, çay.

Gözlerüm yaşına nisbet katredür
cülar benüm
Korkaram cüş u ḡurüş ile anı deryā
kılam

16. **cülar:-lar**

Gazel 2181

Mısra: 3

Akarsu, ırmak, nehir, çay.

İy gözüm yaşlar döküp merdümlük
it cülar akıt
Kanda kim seyr eyler ol serv-i
hırāmānum benüm

17. **çü:**

Gazel 2164

Mısra: 8

*"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.*

‘Älemde hüsñüne senüñ olmaya
bir nazîr
Mazlûm ‘âşıkı çü men-i hâksâr
hem

18. cü:

Gazel 2199

Mısra: 2

Akarsu, ırmak, çay, dere.

Her kaçan çeşmüm açup nezzâre-i
rû eyledüm
Akıdub serv ayagına yaşımı cû
eyledüm

19. cûlar:-lar

Gazel 2227

Mısra: 5

*Akarsu, ırmak, nehir, çay,
dere.*

Gözlerüm yaşımı cûlar eyleyüp
itdüm revân
Tek salınsun serv-veş ol nâz-
perverdüm benüm

20. cü:

Gazel 2231

Mısra: 7

*“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.*

Çü sensin hüsñ ile benüm Ayazum
Bülend olsa ne tañ ‘ışkum çü
Maḥmûd

21. cü:

Gazel 2231

Mısra: 8

*“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.*

Çü sensin hüsñ ile benüm Ayazum
Bülend olsa ne tañ ‘ışkum çü
Maḥmûd

22. cü:

Gazel 2244

Mısra: 17

*“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.*

Çü kıldı yaşım itdi Muḥibbî yine
revân
‘Arz eyleyeli ḳaddini ol serv-i
ḳâmetüm

23. cü:

Gazel 2250

Mısra: 3

*“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.*

Çü bir mûram beni pā-māl kılma
Keremden lutf idüp eyle teraḥḥum

24. cü:

Gazel 2281

Mısra: 4

*“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.*

Baḥna büyüñ yite cānā n’iderem
fāriḡam gülden
Gözüme almazam servi çü sensin
serv-i āzādum

25. cü:

Gazel 2313

Mısra: 4

*“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.*

Felek gerçi ki birkaç gün cüdā
kıldı diyârumdan
Ferâmuş oldu miḥnetler çü yâr-ı
miḥribân gördüm

26. cûlar:-lar

Gazel 2313

Mısra: 9

Akarsu, ırmak, çay, dere.

Muḥibbî her yaña çeşmüm yine
cûlar revân itsün
Salınur bir lebi ḡonca boyı serv-i
revân gördüm

27. cü:

Gazel 2356

Mısra: 9

*“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.*

İy Muḥibbî yine eşk oldu çü
deryāya şebîh
Bād-ı āh-ıla taşup kaynayaalum cûş
idelüm

28. cü:

Gazel 2363

Mısra: 4

*“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.*

Yanaldan âteş-i ‘ışka kurıdı nāme-
veş bagrum
Çü gördüm şabr u tākāt yok hemân
terk-i diyar itdüm

29. cü:

Gazel 2376

Mısra: 1

*“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.*

Oldı ‘ışka çü hem-nefes n’idelüm
Gitmez ölince bu heves n’idelüm

30. cü:

Gazel 2390

Mısra: 3

*“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.*

Pehlevân-ı ‘ışkam çü kimdür gelen
meydânuma
Vâmîḡ u Ferhād u Mecnun dest-
yârumdur benüm

31. cü:

Gazel 2401

Mısra: 3

*“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.*

Düşdi dil zevrakı çü baḥr-ı ḡama
Āh-ıla bir kenāra ‘azm idelüm

32. cü:

Gazel 2401

Mısra: 5

*“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.*

Oldılar sevdâlar-ıla pür çü dimāḡ
Def’-içün cüybara ‘azm idelüm

33. cü:

Gazel 2446

Mısra: 5

*“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.*

Cevri çok meh-rûları sevmek çü
‘âdetdür baña
Ne olar terk-i cefâ eyler ne ol bed-
ḥûyî ben

34. cü:

Gazel 2464

Mısra: 5

*“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.*

Her kim tecerrüd itdi çıkdı göge çü
‘İsî
Her kim ḡama‘da kaldı geçti yire
çü Ḳārûn

35. cü:

Gazel 2464

Mısra: 6

*“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.*

Her kim tecerrüd itdi çıkdı göge çü
‘İsî
Her kim ḡama‘da kaldı geçti yire
çü Ḳārûn

36. cü:

Gazel 2468

Mısra: 7

*“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.*

Gönül virdün çü ol zülf-i siyâha
Muhaqqak bil ki başdan da
çıkarsın

çün:

1. çün:

Gazel 2031

Mısra: 2

"Bu nedenle, bu yüzden"
anlamı vardır.

Teşneyem hicrân şebinde
kalmamışdur bende hâl
Dil tabîbisin meded gönder
lebündür çün zülâl

2. çün:

Gazel 2062

Mısra: 9

"Bu nedenle, bu yüzden"
anlamı vardır.

Lebleri tiryâkine irdi Muhibbî çün
elüm
Zehr-i ğamdan çekmeyem şimden
girü hergiz elem

3. çün:

Gazel 2071

Mısra: 4

"Bu nedenle, bu yüzden"
anlamı vardır.

Öldükde aña varam iy bî-vefâ
dimişsin
Ahdüne gel vefâ kıl hicr-ile çün
ben öldüm

4. çün:

Gazel 2005

Mısra: 13

"Çünkü" bağlacı.

Leşker-i ğam yine dil şehrinin
yağmaladı çün
Çäre bulmaya Muhibbî ola bî-çäre
gönül

5. çün:

Gazel 2005

Mısra: 4

"Bu nedenle, bu yüzden"
anlamı vardır.

İle ben güler-iken şimdi güler il
baña âh
Beni biñ derd-ile çün eyledi âväre
gönül

6. çün:

Gazel 2018

Mısra: 14

"Çünkü" anlamında edat.

İy Muhibbî göz açup her kes
temâşâ eylesün
Oldı çün bir vech-ile manzûr ulu'l-
ebşâr gül

7. çün:

Gazel 2024

Mısra: 13

"Şundan dolayı ki, şu sebepten
ki. // Mademki. // Ne zaman ki,
vakit ki.

Çün ezel Sîmurg-ı 'işkuñ
âşiyânıdur gönül

8. çün:

Gazel 2031

Mısra: 5

"Bu nedenle, bu yüzden"
anlamı vardır.

Ben fedâ kıldum yoluñda çün
senüñ cân u seri
Döstim göndermedüñ bir büseñi
baña nevâl

9. çün:

Gazel 2031

Mısra: 10

"Bu nedenle, bu yüzden"
anlamı vardır.

İy Muhibbî bağlama dünyâ denîdür
dil aña
Çün bilürsin kimseye itmez
maḥabbet uşbu Zâl

10. çün:

Gazel 2034

Mısra: 9

"-dığı zaman, -diğında"
anlamı katan edat.

Çün lebi tiryâkine irdüñ Muhibbî
dîlbertüñ
Mâr-ı zülfinden irer ğam degüldür
sem gönül

11. çün:

Gazel 2005

Mısra: 1

"Çünkü, mademki. // Gibi. //
Ne vakit ki. // Şundan dolayı ki, şu
sebepten ki, zira.

Çün dolaşdı ser-i zülf-i siyehkâra
gönül
Ḥaşre dek tañ mı eger bulmasa bir
çäre gönül

12. çün:--dı, -

Gazel 2038

Mısra: 1

"Çünkü, mademki. // Gibi. //
Ne vakit ki. // Şundan dolayı ki, şu
sebepten ki, zira.

Rüze çıkdı çün saña gösterdi
yüzini hilâl
Turma iy dil sâkî-i Mehveş elinden
büse al

13. çün:

Gazel 2038

Mısra: 3

"Çünkü, mademki. // Gibi. //
Ne vakit ki. // Şundan dolayı ki, şu
sebepten ki, zira.

Çün bahâr eyyâmıdur al elüne
gülğün kadeḥ
Her ne deñlü var-ısa kalmaya
gönülünde melâl

14. çün:

Gazel 2014

Mısra: 10

"Çünkü, mademki. // Gibi. //
Ne vakit ki. // Şundan dolayı ki, şu
sebepten ki, zira.

Hoş gör eyyâmı Muhibbî yâr-ıla
Tiz geçer çün mevsim-i şahbâ-yı
gül

15. çün:

Gazel 2041

Mısra: 9

"Çünkü, mademki. // Gibi. //
Ne vakit ki. // Şundan dolayı ki, şu
sebepten ki, zira.

Çün 'arâk dökdü Muḥammed anı
gül bitürdü Ḥaḳ
Anuñ-ıçundur Muhibbî olduğı
mümtâz gül

16. çün:

Gazel 2043

Mısra: 5

"Çünkü, mademki. // Gibi. //
Ne vakit ki. // Şundan dolayı ki, şu
sebepten ki, zira.

Muḥtaşıldur zülfüñ- ile rişte-i cân
çün ezel
Şâne idüp döstim luḫ eyle kılma
münfa'ıl

17. çün:

Gazel 2043

Mısra: 8

"Çünkü, mademki. // Gibi. //
Ne vakit ki. // Şundan dolayı ki, şu
sebepten ki, zira.

Bilmezem yâ Rab togar mı hîç
sa'adet kevkebi
Görmezem gün yüzünü yâruñ geçer
çün ay u yıl

18. çün:

Gazel 2044

Mısra: 9
*Çünkü, mademki. // Gibi. //
Ne vakit ki. // Şundan dolayı ki, şu
sebepten ki, zira.*

Çün vefâsuzdur güzeller gelmez
anlardan vefâ
Kim diyebilür cefa vü cevri çok
devrâna gel

19. çün:
Gazel 2072
Mısra: 10
*"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.*

Gevher-i eşküm dükenmez ne
kadar harc eylesem
İy Muhibbî 'ışk elinden çün ciger-
hün olmuşam

20. çün:
Gazel 2073
Mısra: 10
*"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.*

Bu Muhibbî sözi gevherden yig
Olsa tañ mı çün oldı tañ 'ı selîm

21. çün:
Gazel 2078
Mısra: 10
*"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.*

Eksük olmasun Muhibbî âteş-i dil
sîneden
Çün ol âteşdür çerâğ-ı şâm-ı
hicrânüm benüm

22. çün:
Gazel 2079
Mısra: 2
*"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.*

Egerçi başdan ayaga günâhum
Degül gam çün benüm sensin
penâhum

23. çün:
Gazel 2082
Mısra: 3
*"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.*

Çün harâbâfî oldık 'âlemde
Âşikâr anı bî-ħicâb içelüm

24. çün:
Gazel 2084
Mısra: 9
*"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.*

Muhibbî olmaz-ımuş 'âşıkun
sitâresi çün
Şeb-i gam içre niçe bir yaşum
sitâre kılam

25. çün:
Gazel 2108
Mısra: 10
*"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.*

Muhibbî dâ'imâ artur niyâzuñ
Görürsin nâz ider çün nâzenînum

26. çün:
Gazel 2109
Mısra: 1
*"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.*

Dikdüm fezâ-yı sîneme çün âhdan
'alem
Çekdi sipâh-ı eşki yine pâdişâh-ı
gam

27. çün:
Gazel 2115
Mısra: 4
*"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.*

Her sehergeh gül gibi tañ mıdur
olsañ şâdmân
Girye ile gülşen-i hüsnünde çün
nâlânuñam

28. çün:
Gazel 2151
Mısra: 1
*"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.*

Câm-ı 'ışkı çün ezelden eyledük
nüş iy şanem
Oluruz tâ haşre dek sermest ü
medhüş iy şanem

29. çün:
Gazel 2415
Mısra: 10
*"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.*

Bulanlar derdi dermânı n'iderler
Çün anuñ derd olur derdine
dermân

30. çün:
Gazel 2417
Mısra: 4
*"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.*

Zâhir olsa tañ mıdur sînemdeki
esrâr-ı 'ışk

Âhum-ıla iy sirişk çün 'ışkumuñ
gammâzısın

31. çün:
Gazel 2093
Mısra: 7
*"Şundan dolayı ki, şu sebepten
ki.*

Çün vişâlin arzû eyler gönül
bilmez mi kim
Ni'met-i şâhîye dir mi bir gedâ
aşum benüm

32. çün:
Gazel 2094
Mısra: 7
*"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.*

Çün yaşum deryâsınuñ oldı
vücudum zevrakı
Baña lâzım âhumı şimden girü bād
eyleyem

33. çün:
Gazel 2102
Mısra: 1
Gibi.

Dün gice çün muşhaf-ı hüsnüñ
açup fâl eyledüm
Cîm-i zülfiñ geldi anı devlete dâl
eyledüm

34. çün:
Gazel 2110
Mısra: 8
*"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.*

Didiler 'âşıkâ şabr eylemek yâhüd
sefer lâzım
Didüm çün şabra tākāt yok hemân
terk-i diyâr itdüm

35. çün:
Gazel 2111
Mısra: 10
*"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.*

Ezelden cân-ıla cânân Muhibbî
bilîş imiş
Çün eyledür ya ne hacet ki ben
arada olam

36. çün:
Gazel 2114
Mısra: 4
*"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.*

Cân virürsem gamzesine karşı ben
olmaz 'aceb

Ol gözi cellād çün kim
dilsitānumdur benüm

37. çün:

Gazel 2115

Mısra: 9

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Ka’be-i küyuñ Muhibbî’ye
müyesser oldı çün
Gel kabül eyle kapuñda cān-ıla
kurbānuñam

38. çün:

Gazel 2118

Mısra: 10

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Mār zülfinüñ hayālî gitmese dilden
ne tañ
İy Muhibbî sînemi ben aña çün in
eyledüm

39. çün:

Gazel 2120

Mısra: 10

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

İy Muhibbî sîne sahrāsında gel kıl
dil nişān
Çün atar ğamz okların kaşı
kemānum var benüm

40. çün:

Gazel 2132

Mısra: 6

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Bu hāsta gönül irmez-ise vaşluña
cānā
Cān virse gerek yoluna çün kaldı
hemān dem

41. çün:

Gazel 2133

Mısra: 9

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Çün Muhibbî ele girmez n’idelüm
sa’y-ile yār
Gele derviş olalum niçeye dek ‘ār
idelüm

42. çün:

Gazel 2134

Mısra: 1

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Bildi çün sevdüğümü ol māhum
Yu’refu’l-mücrimīne bī-sīmāhum

43. çün:

Gazel 2135

Mısra: 7

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Cür‘a-i cāmı lebüñden çün ezel
nüş eyledüm
Ol zamāndan dañı mestem beni
sanmañ ayıkam

44. çün:

Gazel 2140

Mısra: 1

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Maħabbet desti ile çün döğülübem
türāb oldum
Semāya çıkarup āhum yilin ‘ālī-
cenāb oldum

45. çün:

Gazel 2145

Mısra: 1

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Vefā gelmez cihāndan çün
ferāğum var gülinden hem
İrişmez gūşuma hergiz figānlar
bülbulinden hem

46. çün:

Gazel 2147

Mısra: 9

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Çün Muhibbî gülşen-i ħüsnüñde
bülbuller gibi
Gāh medħüñ okuyup gāhī senā-
ħvān olmışam

47. çün:

Gazel 2151

Mısra: 6

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Gel kabül eyle getürdüm tuhfē cān
dergāhuña
Çün varılmaz pādīşāhlar öñine boş
iy şanem

48. çün:

Gazel 2154

Mısra: 1

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Çün kim şarāb-ı ‘ışk-ıla yogrıldı
bu gilüm
Āh u figanı çarħa çıkarsa ne tañ
dilüm

49. çün:

Gazel 2156

Mısra: 1

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Küy-ı yāra gitdi çün şevk-i hezār-
ıla dilüm
Bülbülem tañ mı ola bir ğıce
gülşen menzilüm

50. çün:

Gazel 2159

Mısra: 9

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Çün Muhibbî bir saçı leylī-veşüñ
mecnūnyam
Her yaña dīvānelik rahşın sürüp
ħız eyleyem

51. çün:

Gazel 2160

Mısra: 10

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

İy Muhibbî ceħd kılma ğamdan
olmazsın ħalāş
Böyledür taķdīr çün ben niçe
tedbīr eyleyem

52. çün:

Gazel 2162

Mısra: 9

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Muhibbî ħubb-ı dünyāyı gönülden
çün tırāş itdüñ
Ķalenderlik ise ancak olur ‘ışk ehli
abdālüm

53. çün:

Gazel 2164

Mısra: 13

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Çün güft ü ğüy hoş dil idermeş
Muhibbî’yi
Açar dilini bu ğazel-i ābdār hem

54. çün:

Gazel 2175

Mısra: 8

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Melāmet ehli n’eyler ‘ār u namus
Çün ‘ārūñ şışesini senge çaldum

55. çün:

Gazel 2176

Mısra: 8
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Gözlerüm yaşı şarâb u mâ-ħazâr
bağrum kebâb
Eyledüm dil tekyesine oldu çün
mihman-ı ğam

56. çün:
Gazel 2178

Mısra: 4
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Eyülerden eylik öğren sen de ğayra
eylik it
Bu meşeldür kararur üzümüne beñzer
çün üzüm

57. çün:
Gazel 2178

Mısra: 9
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Çün muħib oldu Muħibbî âline
evlâdına
Şadmânâm togdı çün burc-ı
şerefden yılduzum

58. çün:
Gazel 2178

Mısra: 10
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Çün muħib oldu Muħibbî âline
evlâdına
Şadmânâm togdı çün burc-ı
şerefden yılduzum

59. çün:
Gazel 2179

Mısra: 1
Gibi.

Çün ħurâmân kıdd-ile sen serv-i
bâlâyı görem
Niçe sırlara müzeyyen olmuş ol
câyı görem

60. çün:
Gazel 2180

Mısra: 5
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Atmaga âh oklarını her seħer
eflâke çün
Mihnet ile бүkilen bu kıddümi ben
ya kılam

61. çün:
Gazel 2180

Mısra: 9

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Bu Muħibbî göz şarâbın çün içer
yârân ile
Yaraşur ol meclise bu gönlümi ben
nâ kılam

62. çün:
Gazel 2183

Mısra: 9
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Kullaruñdandır Muħibbî çün
senüñ bî-zer ħarîd
Her ne buyursañ buyur kim bende
vü fermânuñam

63. çün:
Gazel 2188

Mısra: 5
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Öldür beni çün seni sevmek
günâh-ımış
Öldürsün diyü o dergâhı beklerem

64. çün:
Gazel 2190

Mısra: 10
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Dökmesem bārân-ı eşki yâr
açılmaz gül gibi
Dir Muħibbî girye kıl ben çün gül-i
ħandânuñam

65. çün:
Gazel 2191

Mısra: 12
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Gören şayyâd dil murğın Muħibbî
Dutar âħir çün itdi zülfini dâm

66. çün:
Gazel 2193

Mısra: 8
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Ĥikâyet ideli la‘l-i leb-i şîrîni
dildârûñ
Melâħat buldı eş‘ârüm ħadîs çün
şeker kıldum

67. çün:
Gazel 2196

Mısra: 6
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Dîdeler kan ağlamakdan kana
dönse ğam degül
Gözümüne ħâk-i derüñ çün tütüyâdur
sevdüğüm

68. çün:
Gazel 2196

Mısra: 8
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Ne için bîĝâne-veş şimdi bakarsın
gönlüme
‘İşkuñ ile çün ezelden âşinâdur
sevdüğüm

69. çün:
Gazel 2200

Mısra: 9
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Oldı Muħibbî her sözi çün dürr-i
şâhvâr
Assun zamâne ğuşına bu nazm-ı
dil-keşüm

70. çün:
Gazel 2203

Mısra: 8
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Müftü vü kâzî müderris zâhid ü
ehl-i vera‘
Bilmeye biri sü‘âl-i ‘ışk[1] çün
müşkil kılam

71. çün:
Gazel 2203

Mısra: 9
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Çün degül mümkün Muħibbî setr
ola esrâr-ı ‘ışk
Sîne çâk zâhirde vü bātında dâĝ-ı
dil kılam

72. çün:
Gazel 2204

Mısra: 5
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Derd-i ‘ışkuñ zer kılar çün ‘aşkuñ
ruħsârını
Ben de iksîr-i vücüdüm ħâkini zer
eyleyem

73. çün:
Gazel 2205

Mısra: 1
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Dün gice ol mâh-ı mihr-i efrûzî
çün yâd eyledüm
Şubh olınca nâle kıldum âh u
feryâd eyledüm

74. çün:

Gazel 2205

Mısra: 3

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Ol leb-i şîrîn-dehenden çün
işitdüm bir kelâm
Hıdmetinde cân virüp kendümi
Ferhâd eyledüm

75. çün:

Gazel 2215

Mısra: 7

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Leylîdür çün zülfine dirler yüzine
"ve' d-đuhâ"
Saçı kaçard olsa ne tañ yüzde nev-
rüzum benüm

76. çün:

Gazel 2218

Mısra: 5

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Bu cânüm 'âriyetdür çün lebüh
göster beyâ cânâ
Lebüm üzre lebüh korsañ bu cânı
saña sipârem

77. çün:

Gazel 2226

Mısra: 12

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Muhibbî durma dürler eyle izhâr
İder çün muqtezâ-yı tab'ı selîm

78. çün:

Gazel 2231

Mısra: 4

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Bu ben hâki nazarla gel zer eyle
Nazar çün kîmiyâdur pâk-bâzum

79. çün:

Gazel 2237

Mısra: 8

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Diyeler şî' rüme şî' r-i hasendür
Sözi çün lâ'l-i dilberden âmüzum

80. çün:

Gazel 2240

Mısra: 9

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

İy Muhibbî virmişem dünyâ-yı
düna çün tälâk
Tañ mı dirsem dilden mihrini bîrûn
eyledüm

81. çün:

Gazel 2242

Mısra: 3

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Çün 'ayn-ı nûr-ı pâksin olmaya
sende ğill u ğış
Câmlar görüben gözüne girme
hammâma iy şanem

82. çün:

Gazel 2261

Mısra: 8

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Sen dururken ğayrıya itmem nazar
Cân u dilden saña çün yâr olmuşam

83. çün:

Gazel 2270

Mısra: 10

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Zevrâk-ı dil gireliden eşkümün
deryâsına
Kurtuluş yok ğarç olur çün âhumu
yâd eyleyem

84. çün:

Gazel 2273

Mısra: 12

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

N'eylerem sünbül ü gül nergis ü
reyhân u çemen
Çün yiter dîde saçı vü haţ u 'ârızı
gülüm

85. çün:

Gazel 2284

Mısra: 3

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Çün tabîb-i dilsin umsam n'ola
senden bir cevâb
Hasta gönlüme şifâ derdüme
dermânsın begüm

86. çün:

Gazel 2284

Mısra: 14

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Bu Muhibbî'yi şeb-i hicründe
zulmetde koma
Rüşen it göster yüzün çün mâh-ı
tâbânsın begüm

87. çün:

Gazel 2285

Mısra: 9

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Dîdem çün ebr-i nev-bahârî
Döker yaşı gül yüzünü görsem

88. çün:

Gazel 2291

Mısra: 1

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Ol güzeller şâhnuñ çün bende-i
derĝâhiyam
Tañ midur dirsem cihânuñ ser-te-
ser ben şâhiyam

89. çün:

Gazel 2291

Mısra: 4

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

İdinürler tütüiyâ her dem melâ'ik
çeşmine
Ol melâhat kişverinün çün türâb-ı
râhiyam

90. çün:

Gazel 2292

Mısra: 7

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Ğam-ı 'işkuñda göz yaşı geyürdi
çün baña hil'at
Münâsib ben de âhumdan başuma
bir külâh itdüm

91. çün:

Gazel 2297

Mısra: 9

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

İy Muhibbî 'işkuñuñ çün derd ü
miñnet hâşılı
Anuñ için ölmegi bu yolda ben râ
eyledüm

92. çün:

Gazel 2297

Mısra: 16

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Yazdılar ‘ışkuñ sicillini ezel
Ferhād u Kays
Baña çün irişdi nevbet ben imzā
eyledüm

93. çün:

Gazel 2304

Mısra: 3

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Vaşl-ı cānān çün bulunmaz
itmeyince terk-i cān
Ben neden cān virmeyüp āsān
işüm müşkil kılām

94. çün:

Gazel 2304

Mısra: 5

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Çün bulunmaz ğam şebinde sākiyā
şubh-ı vişāl
Bāde sun nüş eyleyüp kendümi lā-
ya’kil kılām

95. çün:

Gazel 2304

Mısra: 9

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Uyma dünyā çün denidür gel
Muhibbī fāriğ ol
Hayf degül mi ‘ömri şarf u dehri
bī-hāşıl kılām

96. çün:

Gazel 2307

Mısra: 9

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

İy Muhibbī çün ezel bezminde
içdüm cām-ı ‘ışk
Tā kıyāmet mest olup kendümi
huşyār eylemem

97. çün:

Gazel 2309

Mısra: 8

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Düşeli kūh-ı belāya tañ mı dirlerse
peleng
Dāğlarla başdan ayaga yanup çün
hāl olām

98. çün:

Gazel 2311

Mısra: 3

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Gün gibi çehremde zāhir oldı çün
āsār-ı ‘ışk
Dōstlar mümkün midür ben anı
pinhān eyleyem

99. çün:

Gazel 2311

Mısra: 9

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Çün perīşāndür Muhibbī zülfi her
dem dilberüñ
Tañ degül bende ola bu dil perīşān
eyleyem

100. çün:

Gazel 2312

Mısra: 7

Mademki.

Vefāyī eylemezsin çün cefāñı
eyleme eksük
Senüñ derdüñ baña dermān senüñ
zahmuñ baña merhem

101. çün:

Gazel 2318

Mısra: 5

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Şüret-i naqşına çün kıldum nazar
büt-hānede
Sanasın āyine-i ğitī-nümādur
gördüğüm

102. çün:

Gazel 2318

Mısra: 10

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

‘Aql u dil tağıtsa tañ mı bu
Muhibbī hasta-dil
Çārdeh sāl içre çün bir mehlikādur
gördüğüm

103. çün:

Gazel 2327

Mısra: 6

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

İy şabā merdümlük it dildāra ‘arz it
hālümü
Çün bilürsin bende yok hergiz
beyāna kudretüm

104. çün:

Gazel 2329

Mısra: 13

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Penbe-i dāğum yiter çün ki ğamuñ
sulţāniyam
Vādī-i miñnet şebinde iy Muhibbī
hıl’atüm

105. çün:

Gazel 2332

Mısra: 1

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Kūh-ı ğamda ben ezel çün ‘ışkı
bünyād eyledüm
Anda tutdum ücrete Ferhād’ı ırğād
eyledüm

106. çün:

Gazel 2333

Mısra: 10

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Pādişāh-ı ‘ışk dinse bu Muhibbī’ye
ne tañ
Çün vezir olmuş-durur iki taraf
derd ü ğamum

107. çün:

Gazel 2334

Mısra: 4

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Hicr ü cefā cevri ü sitem miñnet ü
ğam derd ü elem
Yazdı çün alnuma raqām n’idem
n’idem āh ne-y-idem

108. çün:

Gazel 2337

Mısra: 1

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Cānān cemāli vaşfına çün bir ğazel
didüm
Şirīn lebinini sorana ğāyet güzel
didüm

109. çün:

Gazel 2348

Mısra: 1

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Cān-ıla bir sanemüñ ‘ışkına çün
pā-bendem
Baña düşünām-ı du’ā gelse ğamı
hırsendem

110. çün:

Gazel 2354

Mısra: 12

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

'Akl u şabri dagıdup dīvāne olsam
tañ midur
Leyli-i zülfine anuñ çün giriftār
olmuşam

111. çün:
Gazel 2363
Mısra: 1
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Güzeller içre iy servüm seni çün
ihtiyār itdüm
Akitdum gözlerüm yaşın yoluñda
cüybār itdüm

112. çün:
Gazel 2364
Mısra: 12
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Şi' rümi görüp müşevveş
itmesünler beni 'ayb
Çün degül hâtır-küşāde toptolu
derd ü elem

113. çün:
Gazel 2372
Mısra: 12
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Jeng olursa ğam degül ğamdan
gönül āyinesi
Çün virür kalbe şafā cām-ı
muşaffālar benüm

114. çün:
Gazel 2376
Mısra: 11
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Çün Muhibbī figāna bağladı dil
Ney gibi inilemeyüp pes n'idelüm

115. çün:
Gazel 2390
Mısra: 14
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

İy Muhibbī kim-durur 'ışkuma
inkār eyleye
Rüy-ı zerdüm eşk-i çeşmüm çün
güvāhumdur benüm

116. çün:
Gazel 2391
Mısra: 1
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Ol güzeller şāhınuñ çün bende-i
dergāhıyam
Tañ midur dirsem cihānuñ ser-te-
ser ben şāhıyam

117. çün:
Gazel 2393
Mısra: 8
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Degülken kimseye kudret hüma
murgını şayd itmek
Çün aña himmetüm bāzın salup
ben anı aldurdum

118. çün:
Gazel 2394
Mısra: 3
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

İrdi çün devr-i çemen şevk-i
ruhuñla güllerüñ
Kanlu yaşumla kamu evrākını ter
eyleyem

119. çün:
Gazel 2395
Mısra: 9
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Çün harīm-i dildedür gördüm
Muhibbī maṭlabum
Ne sefer 'azmin ü ne kaṭ'-ı
beybān eyledüm

120. çün:-um
Gazel 2396
Mısra: 8
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Ne māl u sım ü zer ne tāk-ı devlet
Kul oldum 'ışka vardır çün
mezāğum

121. çün:
Gazel 2401
Mısra: 9
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Şabra çün kalmadı Muhibbī mecāl
Çäre yok bir diyāra 'azm idelüm

122. çün:
Gazel 2404
Mısra: 8
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Gönlümün tahtında kurdı haylini
sulṭān-ı 'ışk

Hükmi nāfizdür kamu çün
şehriyārumdur benüm

123. çün:
Gazel 2405
Mısra: 1
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Nāz ile gitdi çün ol gül yüzlü
cānānum benüm
Gidiserdür hāşret ile sineden
cānum benüm

124. çün:
Gazel 2414
Mısra: 8
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Leyli saçuñ zencirini tak boynuma
iy serv-i nāz
Çün kim müsellemdür baña
dīvāneyem mülk-i cünün

125. çün:
Gazel 2418
Mısra: 5
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Muşhaf-ı hüsn üzre komış çün
çelipā zülfüñi
Ġamzeñüñ küfrin görüp kimdür
müselmāndur diyen

126. çün:
Gazel 2421
Mısra: 7
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Cüy-ı eşküm oldu çün girdāb-ı
'ışka muttaşıl
Fülk-i dil kurtılmayısar āhir ol
girdābdan

127. çün:
Gazel 2422
Mısra: 1
Ne vakit ki, vakta ki.

Aldı dildār eline çün yine kim
pışelerin
Uşadur seng-i cefā-y-ıla gönül
şışelerin

128. çün:
Gazel 2429
Mısra: 1
"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Bugün çün rīsmān kākül saçı
zencir olasın sen

Neden dīvāneler hakkında pür
taḫsīr olasin sen

129. çün:

Gazel 2441

Mısra: 7

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Derd-i ‘ışka çün ‘ilâc olmaz şifâ
Kānūn-ıla
Bulımsızın zahmete girme ṭabībâ
çaresin

130. çün:

Gazel 2444

Mısra: 1

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

‘İyd irişdi çün tavâf-ı kûy-ı
dilberdür bugün
Ka‘be’ dür kûy-ı baña bil ḥacc-ı
ekberdür bugün

131. çün:

Gazel 2444

Mısra: 13

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

‘İydghe ol şehūn pâyına çün
sürdüñ yüzüñ
Devlet el virdi Muḥibbî baḫt
yâverdür bugün

132. çün:

Gazel 2445

Mısra: 3

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

İy şanem sīnemde cā çün eyledi
mihriñ odı
Çekmezem ben ğayrî dāğ-ı
âteşinüñ minnetin

133. çün:

Gazel 2446

Mısra: 1

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Seyr iderken gün gibi gördüm çün
ol meh-rüyü ben
Daḫı ol demden berü itdüm ḥarām
uyḫuyı ben

134. çün:

Gazel 2446

Mısra: 3

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Elüme aldum yine çün ben
kemend-i āhumı

Umaram şayd eyleyem ol gözleri
āhüyü ben

135. çün:

Gazel 2456

Mısra: 9

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Bahār u büstānı çün ḥazān olmak
muḫarrerdür
Dilā geç bu cihānuñ gülsitānından
baharından

136. çün:

Gazel 2457

Mısra: 10

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

İy Muḥibbî mest olursañ ḥaşre dek
olmaz ‘aceb
‘İşkuñ içdüñ çün ezel bezminde
sen peymānesin

137. çün:

Gazel 2458

Mısra: 9

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

İy Muḥibbî saklamak mümkün
degüldür ‘ışkı çün
Zāhir eyler çehresinüñ sebzegāhı
zerd olan

138. çün:

Gazel 2464

Mısra: 10

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Hîç dil ḥalâş olur mı bir dem bu
derd ü ğamdan
Ĝam leşkeri çün eyler her dem aña
şebîḫün

139. çün:

Gazel 2466

Mısra: 11

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Didiler su üzredür çün kim cihān
bünyādını
Ne umarsın iy gönül bî-kār u bî-
bünyāddan

140. çün:

Gazel 2474

Mısra: 9

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Senden irmez kimseneye çün
ğübār
İy Muḥibbî ğübār imişsin sen

141. çün:

Gazel 2476

Mısra: 3

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Çün küşte-i ‘ışk ola dilüm ḥāk-i
derüñde
İrişe vefā büyü dimāğuna kefedenden

142. çün:

Gazel 2479

Mısra: 6

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Rüşen itseñ iy kâmer-ṭal‘at n’ola
kâşānemi
Eksük olmaz bedr olıcak ay çün
vīrāneden

143. çün:

Gazel 2490

Mısra: 7

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Nazmumuñ her dānesi çün gevher-
i nā-yābdur
Rište-i cāna dizer anı görüp lü‘lü’
diyen

144. çün:

Gazel 2494

Mısra: 9

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Çün Muḥibbî bulunur vīrānede
genc-i vişāl
Ko gönül ma‘muresi olsun ḥarāb
eglenmesün

145. çün:

Gazel 2500

Mısra: 8

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

‘İşkuñla bir dīvāneyem sen şem‘ ü
ben pervāneyem
Yanmakta çün merdāneyem bî-bāl
olayın bir zamān

146. çün:

Gazel 2030

Mısra: 1

“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Geldi çün şahn-ı çemende oldu
‘işret-sāz gül

Her ne yirden eyler-ise eylesün
koñ nâz gül

147. **çün:**

Gazel 2258

Mısra: 6

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Dükendi kalmadı şabrum elinden
yâr-ı bed-hünüñ
Degül çün durmaga tâkat çıkuban
hem-sefer oldum

148. **çün:**

Gazel 2455

Mısra: 7

"-den dolayı, -den ötürü"
anlamında edat.

Güşına almaz gül-i nev çün senüñ
efğānuñ
Niçe bir iy bülbül-i şürîde feryād
idesin

çün u çerā:

1. **çün u çerā:** --dan, -

Gazel 2050

Mısra: 9

Kelime Tipi: -
Nasıl ve niçin.

Muhibbî çünki kul olduñ bugün
çün u çerādan geç
Senüñ neñ vardur arada hemān
emrine fermān ol

çünān:

1. **çünān:**

Gazel 2272

Mısra: 2

Öyle, onun gibi.

Yād-ı la' lüñle nigārā hün-feşān
oldı gözüm
Hicrütñ-ile niçe istersen çünān oldı
gözüm

2. **çünān:**

Gazel 2281

Mısra: 1

Öyle, onun gibi.

Çünān dīvāne itmişdür beni āh ol
perī-zādum
Uyımaz oldı hem-sāyem işidelden
bu feryādum

çünki:

1. **çünki:**

Gazel 2007

Mısra: 5

"Çünkü" bağlaç.

Dām-ı zülfine anuñ çünki dolaşdı
dil ü cān
Ebedā sanma ki kendüzini kurtara
göñül

2. **çünki:**

Gazel 2021

Mısra: 8

"Çünkü" bağlaç.

‘Aşık olma key sakın olmaz şifā
Kānün-ıla
Çünki ‘ışka mübtelā olduñ
devādan vāz gel

3. **çünki:**

Gazel 2021

Mısra: 11

"Çünkü" bağlaç.

Çünki bu dünyā metā‘ıdur kamu
‘arıyyeti
Ādeme bir hırka bes tāt u kabādan
vāz gel

4. **çünki:**

Gazel 2026

Mısra: 2

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında "çünkü" bağlaç.

Saña kim didi dilā kim bu hārāb-
ābāda gel
Çünki geldüñ gīce gündüz
turmayup feryāda gel

5. **çünki:**

Gazel 2072

Mısra: 8

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Evvel ikrār eyledüm yoluña cān
terk itmegi
Gel beni öldür hātibüm çünki
medyün olmuşam

6. **çünki:**

Gazel 2076

Mısra: 7

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

İtdüm kabūl çünki hārābātī
meşrebin
Her ne ki diye mu‘tekid-i zāt-ı
pākiyem

7. **çünki:**

Gazel 2087

Mısra: 9

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

İtmedüñ hasta Muhibbî‘ye gelüp
çünki devā

Döstüm ölü-r-isem boynuña düşer
kanum

8. **çünki:**

Gazel 2148

Mısra: 9

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

İy Muhibbî çünki oynar oynını
nerrād-ı çarh
Yok yire çekme elem gelmez dime
nerdüm benüm

9. **çünki:**

Gazel 2183

Mısra: 7

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Çünki ten zindān-ı cāndur eyle
tīguñla hālās
Hayra gir āzāde eyle bend-ile
zindānuñam

10. **çünki:**

Gazel 2007

Mısra: 1

Çünkü, mademki. || Gibi. ||
Ne vakit ki. || Şundan dolayı ki, şu
sebepten ki, zira.

Zülfine çünki dolaşduñ yine āvāre
göñül
Ölmeden ğayrı senüñ derdüñe yok
çāre göñül

11. **çünki:**

Gazel 2013

Mısra: 1

Çünkü, mademki. || Gibi. ||
Ne vakit ki. || Şundan dolayı ki, şu
sebepten ki, zira.

Fenn-i ‘ışkı çünki hıfz itdüñ anuñla
‘āmil ol
Ya‘ni varup şāh-ı ‘ışka sen kemīne
muķbil ol

12. **çünki:**

Gazel 2044

Mısra: 2

Çünkü, mademki. || Gibi. ||
Ne vakit ki. || Şundan dolayı ki, şu
sebepten ki, zira.

Hıç reva mıdur sana ki diyesin
cānāna gel
Çünki kuşlın hālūñi ‘arz itmege
sultāna gel

13. **çünki:**

Gazel 2044

Mısra: 12

Çünkü, mademki. || Gibi. ||

Ne vakit ki. || Şundan dolayı ki, şu sebepten ki, zira.

‘Aşık iseñ şem’-i hüsne yak yüri cān u seri
Çünkü sen pervānesin yanmaga sen pervāne gel

14. **çünkü:**
Gazel 2050
Mısra: 9
“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Muhibbî çünkü kul olduñ bugün çün u çerādan geç
Senüñ neñ vardur arada hemān emrine fermān ol

15. **çünkü:**
Gazel 2051
Mısra: 7
“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Vaşluña irmez bilürem çünkü ‘uşşākuñ eli
Va’de-i ferdā ile kaygulu gönlüm şād kıl

16. **çünkü:**
Gazel 2064
Mısra: 5
“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında “çünkü” bağlacı.

Kā’be’dür küyuñ nigārā eyledüm çünkü tavāf
Cānumı kurbāna al def’ eyle sergerdānıgum

17. **çünkü:**
Gazel 2128
Mısra: 12
“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Hāsteyem iy Muhibbî itme ‘ilāc Çünkü ben yār-ı bī-devā sevdim

18. **çünkü:**
Gazel 2130
Mısra: 9
“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

İy Muhibbî çünkü ‘āşıkısın saña eksük degül
Geh cefā vü gāh cevri ü geh belā gāhī sitem

19. **çünkü:**
Gazel 2138
Mısra: 1
“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Hüm dibin mesken idindüm çünkü şāhib-bādeyem
Ol sebepten gūşsa vü gāmdan bugün āzādeyem

20. **çünkü:**
Gazel 2138
Mısra: 9
“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Zülfinüñ sevdāsına çünkü tolaşdı cān u dil
İy Muhibbî kurtuluş yokdur uzun sevdādayam

21. **çünkü:-m**
Gazel 2142
Mısra: 2
“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Kana gārķ itsün vücüdüm dīde-i giryān benüm
Gülmedi çünkim yüzüme ol gül-i handān benüm

22. **çünkü:**
Gazel 2146
Mısra: 8
“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Men’ kılma zāhidā maḥbūb u meyden dönmezem
Dest-i kudret çünkü alnuma ezel kılmiş rakam

23. **çünkü:**
Gazel 2157
Mısra: 3
“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

İçdüm ezelde çünkü maḥabbet şarabımı
Sanur mısız ki ḥaşre degin hūşmend olam

24. **çünkü:**
Gazel 2166
Mısra: 2
“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Yiter ‘ālemde nigār-ıla mey-i nābum benüm
Hür u kevsir istemem çünkü degül bābum benüm

25. **çünkü:**
Gazel 2166
Mısra: 4
“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Secde idelden nigārā varmaz oldum mescide
Tāķ-ı ebrūsı olupdur çünkü mihrābum benüm

26. **çünkü:**
Gazel 2181
Mısra: 10
“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

İy Muhibbî dil kebāb eyle vü hem yaşuñ şarāb
Olısar ḥun-ḥvār bed-mest çünkü mihmānum benüm

27. **çünkü:**
Gazel 2190
Mısra: 7
“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Çünkü ten zindān-ı cāndur sensüz iy ārām-ı cān
Gel uzat rahmet elin āzād kıl zindānuñam

28. **çünkü:**
Gazel 2195
Mısra: 8
“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Şeb-i hicründe iy dilber komaz bir dem beni tenha
Ferah-şādīyi n’eyler dil gamuñla çünkü yār oldum

29. **çünkü:**
Gazel 2203
Mısra: 3
“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Çünkü virdi ‘ışķ mezrā’ın baña sultān-ı ‘ışķ
Gāmdan özge sanmañuz bir nesne ben ḥāşıl kılam

30. **çünkü:**
Gazel 2204
Mısra: 3
“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Çünkü görmem kaddüñi yāduña iy serv-i sehī
Varuban nazzāre-i serv ü sanavber eyleyem

31. **çünkü:**
Gazel 2209
Mısra: 9
“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.

Kıldı kılâde zülfin boynuma çünkü dilber
Artsa Muhibbî tañ mı her dem-be-
dem cününüm

32. çünkü:

Gazel 2216

Mısra: 3

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Anuñ emrini çünkü dutmadılar
Helâk-i kavmi küllî Hüd iden kim

33. çünkü:

Gazel 2217

Mısra: 7

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Dilde o perî çünkü maķâm u vatan
itdi
Virâneleri eyleyüp iden nişest kim

34. çünkü:

Gazel 2224

Mısra: 10

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Ka'be'dür kûyı varan 'uşşâkı katl
itse ne tañ
Teşnedür çünkü Muhibbî ķana ol
rîg-i Harem

35. çünkü:

Gazel 2225

Mısra: 9

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Baş indürmez Muhibbî çünkü ser-
keşdür cihân
Lâyık oldur ki anı kendüme ben
düşmen kılam

36. çünkü:

Gazel 2229

Mısra: 4

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Bu derd-i ğamı saña niçe 'arz
ideyin âh
Yüzün göricek çünkü olur lâl
zebânum

37. çünkü:

Gazel 2233

Mısra: 3

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Zâhidâ ben olmuşam çünkü ħarâbât-
ı ezel

Baña lâyık olmaya ger nâm-ile
neng eyleyem

38. çünkü:

Gazel 2235

Mısra: 5

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Pîr-i meyhâne döşer çünkü bisât-ı
keremi

Baña yitmez mi ki ben ħâne-i
evķâfa gelem

39. çünkü:

Gazel 2245

Mısra: 8

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Ķaddi ķâmet getürdi uy kaşı
miħrâbına
Mescid-i ħüsünde çeşmi çünkü
olmuşdur imâm

40. çünkü:

Gazel 2252

Mısra: 8

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Ħün-ı dil itdüm şarabı daħı bu
bagrum kebâb
Oldı ol ħünî bed-mest çünkü
mihmânım benüm

41. çünkü:

Gazel 2295

Mısra: 1

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Çünkü şarâb-ı 'ışķ-ıla yogrıldı bu
gilüm
Âh u fiġânı çarħa çıkarsa ne tañ
dilüm

42. çünkü:

Gazel 2297

Mısra: 18

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Ķâfil olma iy felek geçür tokuz
kalkanuñı
Çünkü ben âh oklarına ķaddümi yâ
eyledüm

43. çünkü:

Gazel 2303

Mısra: 3

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Yüzüñi çünkü görmem
Pervây-i kesî ne dârem

44. çünkü:

Gazel 2312

Mısra: 2

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Bu çarħuñ cevri yitmez mi ider bir
yaña dilber hem
Bu ğamdan ķâmetüm çünkü
dönüpdür oldı çenber hem

45. çünkü:

Gazel 2317

Mısra: 17

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Kapuñda çünkü meddâħam seni
medħ iderem her dem
Yürek pür-ġam gözüm pür-nem
Muhibbî'yem ħoş elħânım

46. çünkü:

Gazel 2336

Mısra: 9

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Sînede çünkü Muhibbî bulunur
genc-i vişâl
Cân u dil mülkini şimden girü
virân isterem

47. çünkü:

Gazel 2337

Mısra: 10

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

İnkâr iderse gün yüzüne tañ mı
müdde'î
Vardur gözinde çünkü ezelden
sebel didüm

48. çünkü:

Gazel 2342

Mısra: 10

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Seni çok sevdücegüm olur-ımuş ulu
günah
Sorma öldür suçumu çünkü
güneħkârıñ olam

49. çünkü:

Gazel 2348

Mısra: 6

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Tekye-i 'ışķuñ çerâġımı uyarsam ne
'aceb
Çünkü Mecnûn'a çıkar silsilemüz
ferzendem

50. **çünkü:**

Gazel 2363

Mısra: 7

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Dilâ gavvâş olup çünkü feşâhat
bahırına taldum
Bulup dürler gibi ma'nî şî'rüm
âbdâr itdüm

51. **çünkü:**

Gazel 2364

Mısra: 10

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

İy Muhibbî şükr kıl artur Hudâ'ya
hamdüñi
Çäre ne çünkü gelür başa ne
yazdıysa kalem

52. **çünkü:**

Gazel 2370

Mısra: 9

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Çünkü hâk oldı Muhibbî hicr ara
gördüm gönül
Yile virdüm âhum ile anı berbâd
eyledüm

53. **çünkü:**

Gazel 2388

Mısra: 9

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Çünkü Muhibbî 'âşîka besdür sinuk
sifâl
Hâcet degül aña şarâb olıcak câm-ı
Cem

54. **çünkü:**

Gazel 2408

Mısra: 3

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Çünkü sen şeb-peresin nürî görmez
gözlerün
Dutalum kim gözün ola
bakamazsın bilürem

55. **çünkü:**

Gazel 2438

Mısra: 6

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Zâhid-i şâdık degüldür baña
satmasun riyâ
Bilmişemdür çünkü ben çokdan
anuñ mâhiyyetin

56. **çünkü:**

Gazel 2442

Mısra: 9

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Çünkü ezelden her kişünün bir
naşîbi var
'İşkî ben aldum âbide virdüm
'ibâdetin

57. **çünkü:**

Gazel 2445

Mısra: 7

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Olmışamdur çünkü istiğnâ-y-ıla
'Ankâ-yı Kâf
Baña 'arz itmeñ semâ-y-ıla
zemünün minnetin

58. **çünkü:**

Gazel 2454

Mısra: 7

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Kısmet bu-y-ımış çünkü dilâ rüz-ı
ezelde
Âh eyleyelüm bir yaña sen bir
yaña hem ben

59. **çünkü:**

Gazel 2475

Mısra: 3

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Kimseye bâkî degüldür çünkü bu
hüsn ü cemâl
Kıl vefâ iy bî-vefâ hüsn ü cemâlün
var-iken

60. **çünkü:**

Gazel 2483

Mısra: 6

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Metâ'-ı büsesin alsañ virüp cân
assı iderdün
Dilâ cân çünkü anuñdur ne çıkar
kendü yanından

61. **çünkü:**

Gazel 2484

Mısra: 5

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

İrişdüñ çünkü küyü Ka'besine
Gerekdür idesin cânuñı kurbân

çünkü:

1. **çünkü:**

Gazel 2427

Mısra: 10

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında "çünkü" bağlacı.

N'ola Rüm'uñ Hüsrev'i olsa
Muhib
Çünkü oldı malik-i mülk-i suhen

çüst:

1. **çüst:**

Gazel 2382

Mısra: 1

Çabuk davranan, hızlı, çevik.

'Âşıkam vuşlat deminde çüst ü
çâlak olmuşam
Ez-giribân tâ be-dâmen pîrehan
çâk olmuşam

D

da:

1. **da:**

Gazel 2215

Mısra: 2

"De, da" bağlacı.

Zülf ü yüzi fikrile geçer şeb ü
rüzum benüm
Âteş-i 'işk-ıla da yanar dil-süzum
benüm

2. **da:**

Gazel 2238

Mısra: 4

"De, da" bağlacı.

Müddet-i hicr hâdden aşdı şabr ile
geçti günüm
İtdi bu düşvârı tākāt baña da yârı
dilüm

3. **da:**

Gazel 2376

Mısra: 10

"De, da" bağlacı.

Hele büseñ biz iltimâs idelüm
Olmaz-ısa da mültemes n' idelüm

4. **da:**

Gazel 2226

Mısra: 4

"De, da" bağlacı.

Günâhum añalı derdâ dirîgâ
Yüzüm zer oldı gözüm yaşı da sîm

5. **da:**

Gazel 2177

Mısra: 2

"De" bağlacı.

Kim tutar emrünü lütfün gösterüp
sensin Halim
Dutmayan fermânunu ol da görür
kahr-ı 'azım

6. da:

Gazel 2249

Mısra: 10

"Da/de" bağlacı.

Şimdilik gam meclisinde inlerem
tanbür-veş
Öldüğümden sonra da her
üstühvānum nā kılam

7. da:

Gazel 2390

Mısra: 10

"Da/de" bağlacı.

Pādişāh-ı 'ışkam u āhum 'alemdür
başuma
Eşk-i çeşmüm saglu ve sollu da
sipāhumdur benüm

8. da:

Gazel 2433

Mısra: 2

"Da/de" bağlacı.

Dūd-ı dilümi kubb-e-i mīnāya
virmezsin
Yaşum nücūma dāğımı da aya
virmezsin

9. da:

Gazel 2468

Mısra: 8

"Da/de" bağlacı.

Gönül virdün çü ol zülf-i siyāha
Muhaqqak bil ki başdan da
çıkarsın

dād:

1. dāduma:

Gazel 2062

Mısra: 1

*Feryat, figan. || Sızlanma,
şikayet.*

Dāduma dād itmedi ol pādişāh-ı
muhteşem
Dāyimā cevr ü cefa-y-ıla ider zulm
ü sitem

2. dād:

Gazel 2096

Mısra: 3

Adalet, doğruluk.

Zulm gördük kapuña geldük şehā
dād isteyü
Kullaruña 'adl kıl devletlü
sultānum benüm

3. dāda:-a

Gazel 2281

Mısra: 7

Sızlanma, şikayet.

Yüz urup āsitānına çağurdum dāda
dād eyle
Didi dīvānesin beñzer bilürsin beni
bī-dādam

4. dāda:-a

Gazel 2026

Mısra: 6

*Adalet, doğruluk II Feryat,
yardım.*

Zulm elinden kapusına ol güzeller
şāhınun
Ola kim rahm eyleye bir kez dağı
var dāda gel

dād dād:

1. dād dād:

Gazel 2090

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Adalet, doğruluk. || Feryat,
figan.*

Ehl-i 'ışk kūyuña varsa çağrışurlar
dād dād
Bī-ħabersin kullaruñdan hey güzel
şāhum benüm

dād eyle:-

1. dād eyle:-

Gazel 2281

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Adaletle, iyilikle muamele
etmek.*

Yüz urup āsitānına çağurdum dāda
dād eyle
Didi dīvānesin beñzer bilürsin beni
bī-dādam

2. dād eyle:-

Gazel 2094

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Şikayet etmek, sızlanmak,
feryat etmek.*

Ol şeh-i hūbāna 'āşıkdur kamu
halk-ı cihān
Kime 'arz-ı hāl idüp kime varup
dād eyleyem

3. dād eyle:-

Gazel 2136

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Şikayet etmek, sızlanmak,
feryat etmek.*

Pādişāh olduña cānā Tañrı 'dan
korkmaz mısın
Niçeye dek āsitānuña varup dād
eyleyem

4. dād eyle:-

Gazel 2189

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Şikayet etmek, sızlanmak,
feryat etmek.*

Kork Hūdā 'dan gūşuña al bu
benüm feryādumı
Kūyuña ben varıcak çağırup hem
dād eyleyem

5. dād eyle:-

Gazel 2205

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Şikayet etmek, sızlanmak,
feryat etmek.*

Kime dād itsün Muħibbī sen şeh-i
bī-dāddan
Bir kez gūş itmedün ben niçe kez
dād eyledüm

dād id:-

1. dād id:-

Gazel 2455

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Adil davranmak, adalete
uygun hareket etmek.*

Kullaruñuz niçe bir zulm-ıla bī-dād
idesin
Pādişehsin demidür 'adl kılup dād
idesin

dād it:-

1. dād it:-

Gazel 2062

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Şikayet etmek, sızlanmak,
feryat etmek.*

Dāduma dād itmedi ol pādişāh-ı
muhteşem
Dāyimā cevr ü cefa-y-ıla ider zulm
ü sitem

2. dād it:-

Gazel 2205

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Şikayet etmek, sızlanmak,
feryat etmek.*

Kime dād itsün Muhibbî sen şeh-i
bî-dâddan
Bir kez gûş itmedüñ ben niçe kez
dād eyledüm

dâğ:

1. **dâğlar:--lar, -**

Gazel 2036

Mısra: 5

*Kızgın demirle vücuda
vurulan damga, işaret, nişan. ||
Tedavi için vücutta kızgın bir
demirle oluşturulan yanık.*

‘İşk-ıla bu sîneme şol deñlü
yakdum dâğlar
Dâğ-ıla kaplana döndüm cismüm
oldı pul pul

2. **dâğ-ıla:--ıla, -**

Gazel 2036

Mısra: 6

*Kızgın demirle vücuda
vurulan damga, işaret, nişan. ||
Tedavi için vücutta kızgın bir
demirle oluşturulan yanık.*

‘İşk-ıla bu sîneme şol deñlü
yakdum dâğlar
Dâğ-ıla kaplana döndüm cismüm
oldı pul pul

3. **dâğ:**

Gazel 2041

Mısra: 5

*Kızgın demirle vücuda
vurulan damga, işaret, nişan. ||
Tedavi için vücutta kızgın bir
demirle oluşturulan yanık. || Aşk,
elem, keder vb. içe işleyen
duyguların verdiği yanıklık, yara.*

Sünbülün gönli perişan lälenuñ
bağrında dâğ
Hâlk elden ele gezdürür olup
şehbâz gül

4. **dâğı:-ı**

Gazel 2084

Mısra: 1

*Yanık yarası. || İnsan ve
hayvan vücuduna kızgın demirle
vurulan damga.*

Derün-ı dilde olan dâğı aşikâre
kılam
Ola ki derd-i dil-i bî-karâra çare
kılam

5. **dâğum:-um**

Gazel 2103

Mısra: 5

*Kızgın demirle vücuda
vurulan damga, işaret, nişan. ||*

*Aşk, elem, keder vb. içe işleyen
duyguların verdiği yanıklık, yara.*

Sînemde serv elifdür dâğum baña
gül oldı
Gördüm o serv-i kaddi gül gibi
rüyı sevdim

6. **dâğlardan:--lar, -dan**

Gazel 2122

Mısra: 5

*Kızgın demirle vücuda
vurulan damga, işaret, nişan. ||
Aşk, elem, keder vb. içe işleyen
duyguların verdiği yanıklık, yara.*

Dâğlardan sînem üzre dideler
peydâ idüp
Gıce gündüz gülşen-i hüsnüñi
seyrân eylesem

7. **dâğı:-ı**

Gazel 2126

Mısra: 4

*Kızgın demirle vücuda
vurulan damga, işaret, nişan. ||
Aşk, elem, keder vb. içe işleyen
duyguların verdiği yanıklık, yara.*

Kabrüm üzre göresiz ger bite
hünün läleler
Dâğı bagrumdan nişandur rengi
kanumdan benüm

8. **dâğlarla:--lar, -la**

Gazel 2131

Mısra: 2

*Kızgın demirle vücuda
vurulan damga, işaret, nişan. ||
Aşk, elem, keder vb. içe işleyen
duyguların verdiği yanıklık, yara.*

Ben ki şîrîn lebüñ Ferhâd-ı
sergerdâniyam
Dâğlarla sanasın küñ-ı belâ
kaplanıyam

9. **dâğlar:--lar**

Gazel 2144

Mısra: 8

*Kızgın demirle vücuda
vurulan damga, işaret, nişan. ||
Aşk, elem, keder vb. içe işleyen
duyguların verdiği yanıklık, yara.*

Gönlüme naqş eyleyelden mihrüñi
zâr eyledüm
Dâğlar pul sînem oldı tahta-i
nerdüm benüm

10. **dâğlarla:--lar, -la**

Gazel 2150

Mısra: 3

*Kızgın demirle vücuda
vurulan damga, işaret, nişan. ||*

*Aşk, elem, keder vb. içe işleyen
duyguların verdiği yanıklık, yara.*

Dâğlarla mürde-i ‘ışkam gören
sanur beni
Zâğlardur her yañadan üşüben
yirler etüm

11. **dâğlar:--lar**

Gazel 2152

Mısra: 7

*Kızgın demirle vücuda
vurulan damga, işaret, nişan. Aşk,
elem, keder vb. içe işleyen
duyguların verdiği yanıklık, yara.*

Dâğlar sînemde güldür servler yir
yir elif
Kıl temâşâ ‘ışk bāğımuñ harâb-
âbâdiyam

12. **dâğlarla:--lar, -la**

Gazel 2174

Mısra: 6

*Kızgın demirle vücuda
vurulan damga, işaret, nişan. Aşk,
elem, keder vb. içe işleyen
duyguların verdiği yanıklık, yara.*

Hâlünü gül ruhlarında cā-be-cā
cānâ görüp
Dâğlarla sînemi ben lāle gibi
dagladum

13. **dâğum:-um**

Gazel 2207

Mısra: 5

*Kızgın demirle vücuda
vurulan damga, işaret, nişan. Aşk,
elem, keder vb. içe işleyen
duyguların verdiği yanıklık, yara.*

Sînedede bir idi dâğum çeküp üstine
elif
Derd-i dil bir idi şimden girtü ben
onı görem

14. **dâğ-ıla:--ıla**

Gazel 2220

Mısra: 1

*Kızgın demirle vücuda
vurulan damga, işaret, nişan. ||
Aşk, elem, keder vb. içe işleyen
duyguların verdiği yanıklık, yara.*

Dâğ-ıla tolu sîne ciger garğa-i hün
hem
‘Aql-ıla fikr kalmadı şâbr-ıla
sükün hem

15. **dâğ-ı:**

Gazel 2230

Mısra: 2

*Kızgın demirle vücuda
vurulan damga, işaret, nişan. ||*

Aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara.

Geçüp hâdden bu âh u girye zâram
Bilinmez derd-i dâğ-ı dil-figâram

16. **dâğ:**

Gazel 2240

Mısra: 4

Kızgın demirle vücuda vurulan damga, işaret, nişan. || Aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara.

Derdün ile sînemün üstine çekdüm
bir elif
Yanına bir dâğ yakdum derdümü
on eyledüm

17. **dâğlarla:-lar, -la**

Gazel 2298

Mısra: 4

Kızgın demirle vücuda vurulan damga, işaret, nişan. Aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara.

Görmege ol 'arızı gül kâmeti servi
yine
Dâğlarla sînede biñ dîde peydâ
eyledüm

18. **dâğlarla:-lar, -la**

Gazel 2309

Mısra: 8

Kızgın demirle vücuda vurulan damga, işaret, nişan. Aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara.

Düşeli küh-ı belâya tañ mı dirlerse
peleng
Dâğlarla başdan ayaga yanup çün
hâl olam

19. **dâğ-ıla:-ıla**

Gazel 2352

Mısra: 1

Kızgın demirle vücuda vurulan damga, işaret, nişan. Aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara.

Sînem üzre dâğ-ıla biñ dîde peydâ
eyleyem
Gülşen-i hüsnuñi doynca temâşâ
eyleyem

20. **dâğ-ıla:-ıla**

Gazel 2366

Mısra: 5

Kızgın demirle vücuda vurulan damga, işaret, nişan. Aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara.

Kaplana dönse dâğ-ıla cismüm
'aceb degül
Abdâl-ı 'ışk olalıdan sîne-çâkiyem

21. **dâğ-ıla:-ıla**

Gazel 2359

Mısra: 9

Kızgın demirle vücuda vurulan damga, işaret, nişan. Aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara.

Bu Muhibbî dâğ-ıla küh-ı belâ
kaplandıur
Döymese ger hamlame olmaz
'aceb zîkum benüm

22. **dâğlar:-lar**

Gazel 2367

Mısra: 7

Kızgın demirle vücuda vurulan damga, işaret, nişan. Aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara.

Koluma dâğlar yakdum anı zeyn
eyledüm bir bir
Kuşan bilüñe iy meh-rû saña bir
zer kemer çekdüm

23. **dâğum:-um**

Gazel 2367

Mısra: 10

Kızgın demirle vücuda vurulan damga, işaret, nişan. Aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara.

Muhibbî gülşene varma temâşâ
eyle bu sînem
Kızıl güller kılıp dâğum elifden
servler çekdüm

24. **dâğum:-um**

Gazel 2396

Mısra: 2

Kızgın demirle vücuda vurulan damga, işaret, nişan. Aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara.

Olup dîvâne-veş taglar turagum
Peleng şeklini gösterdi bu dâğum

25. **dâğın:-ı, -n**

Gazel 2398

Mısra: 9

Kızgın demirle vücuda vurulan damga, işaret, nişan. Aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara.

Muhibbî sînemün dâğın temâşâ
eylemez dilber
Çiger hûnın saçup yir yir bitürdüm
gül'izâr oldum

26. **dâğ-ıla:-ıla**

Gazel 2422

Mısra: 3

Kızgın demirle vücuda vurulan damga, işaret, nişan. Aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara.

Olalı dâğ-ıla dil küh-ı belâ kaplanı
Tolanursam ne 'aceb deşt-i belâ
bîşelerin

27. **dâğum:-um, -ı**

Gazel 2433

Mısra: 2

Kızgın demirle vücuda vurulan damga, işaret, nişan. || Aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara.

Düd-ı dilümi kûbbe-i mînâya
virmezsin
Yaşum nücüma dâğumı da aya
virmezsin

28. **dâğ:**

Gazel 2435

Mısra: 5

Kızgın demirle vücuda vurulan damga, işaret, nişan. || Aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara.

Sîne çâk ü dîde pür-hûn sînemün
üstinde dâğ
'İşk-ı şâhî devletinde eksügüm ne
lâleden

29. **dâğum:-um, -ı**

Gazel 2438

Mısra: 7

Kızgın demirle vücuda vurulan damga, işaret, nişan. || Aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara.

Sînemün üstinde yir yir dâğumı
eydür gören
Zağlar şahrâda yirler üşüben
meyyit etin

30. **dâğlarla:-lar, -la**

Gazel 2448

Mısra: 5

Kızgın demirle vücuda vurulan damga, işaret, nişan. || Aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara.

Dâğlarla kim göre şahrâ-yı gamda
cismimi
Zâğlar sanur ki üşmiş mürdenün
yirler etin

31. **dāğum-ıla:-um, -ıla**

Gazel 2453

Mısra: 5

Kızgın demirle vücuda vurulan damga, işaret, nişan. || Aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara.

Bu tende dāğum-ıla döndüm peleng-i kūha Bu rüy-ı zerdüm-ile 'ışk bîşesinde şirin

32. **dāğın:-ı, -n**

Gazel 2489

Mısra: 1

Kızgın demirle vücuda vurulan damga, işaret, nişan. || Aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara.

Lâleler gibi dilâ sineñe dāğın yakasın Umaram 'ışk-ıla mecnûn çerāğın yakasın

33. **dağın:-ı, -n**

Gazel 2489

Mısra: 6

Kızgın demirle vücuda vurulan damga, işaret, nişan. || Aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara.

Dir-iseñ 'ışkuñ çerāğı yana söyünmeye hiç Süz-ıla yüregüñün her gece dağın yakasın

34. **dāğlarum:-lar, -um**

Gazel 2084

Mısra: 7

Kızgın demirle vücuda vurulan damga, işaret, nişan. || Aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara.

Bedende dāğlarum yarışur ki gözler idüp Niğāra her birisinden anuñ nezzāre kılam

dāğ ur:-

1. **dāğ ur:-lar**

Gazel 2384

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Dağlamak.

Koluma dāğlar urdum senüñ için durur cānā İdüp tuhfe miyānuñçün saña bir zer kemer çekdüm

dāğ vak:-

1. **dāğ yak:-**

Gazel 2195

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Dağlamak.

Añup gül ruğlaruñ giryān olup ebr-i bahār oldum Hayālün hāli fikriyle yakup dāğ lālezār oldum

2. **dāğ yak:-**

Gazel 2213

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Dağlamak. Dağ, kızgın

demirle vücuda vurulan damgadır. Şiirde aşk, elem, keder vb. içe işleyen duyguların verdiği yanıklık, yara için de kullanılır.

Ġamuñdan gonca-veş hün-ı derünüm Yakup dāğ sinem üzre lāle-günüm

dāğ-ı âtes:

1. **dāğ-ı âtes:**

Gazel 2445

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Aşk ateşinin yarası.

İy şanem sinemde cā çün eyledi mihrün odı Çekmezem ben ğayrı dāğ-ı âteşinün minnetin

dāğ-ı cefā:

1. **dāğ-ı cefā:**

Gazel 2310

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Cefa yarası.

Lāle-veş dāğ-ı cefādan ğarğa-i hün olalı Egnüme geydürdi bir la'lin kabā gönülüm gözüm

dāğ-ı dil:

1. **dāğ-ı dil:**

Gazel 2203

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Gönül yarası.

Çün degül mümkün Muhibbī setr ola esrār-ı 'ışk Sine çāk zāhirde vü bātında dāğ-ı dil kılam

2. **dāğ-ı dil:**

Gazel 2256

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Gönül yarası.

Hasretününden sen gül-endāmuñ temāşā eylegil Sīnem üzre lāleler izhār ider dāğ-ı dilüm

dāğ-ı firkat:

1. **dāğ-ı firkat:**

Gazel 2184

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Ayrılık yarası.

Her şeb ki dāğ-ı firkatün iy mäh çekem Yaşlar döküp nāle kılup dilden āh çekem

dāğ-ı hasret:

1. **dāğ-ı hasret:**

Gazel 2365

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Hasret yarası.

Dāğ-ı hasret sīnede gönülümde vardur nār-ı 'ışk Āteşe yanmakda birdür bu içüm taşum benüm

dāğ-ı hicr:

1. **dāğ-ı hicr:**

Gazel 2069

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Ayrılık yarası.

Niçeye dek yakayım dāğ-ı hicri sīnemde Ümīd-i vaşl-ıla niçe bir intizārı çekem

dāğ-ı 'ışk:

1. **dāğ-ı 'ışk:**

Gazel 2404

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Aşk yarası.

Tır-i ğamzeñ sīnem üzre gül'izārumdur benüm Dāğ-ı 'ışkuñ yir yir anda lālezārumdur benüm

dāğ-ı nihān:

1. **dāğ-ı nihān:**

Gazel 2126

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Gizli yara.

Var mıdır bilsem haber nâ-
mihribânımdan benüm
Yakdı bagrum hicr ara dâğ-ı
nihânımdan benüm

dâğ-ı sivah:

1. **dâğ-ı sivah:**
Gazel 2320
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Siyah yara.

Vādî-yi mihnet gamında olmak
içün hîl'atüm
Sinemi dâğ-ı siyahlarla yine zeyn
eyledüm

dagıd-:

1. **dagıdup:-up**
Gazel 2354
Mısra: 11
*Bölmek, parçalamak, gücünü
kaybetmesine sebep olmak.*

'Akl u şabri dagıdup dīvâne olsam
tañ mıdır
Leyli-i zülfine anuñ çün giriftâr
olmuşam

dagla-:

1. **dagladum:-du, -m**
Gazel 2174
Mısra: 6
*Özellikle yürek, iç, ciğer gibi
kelimelerle büyük üzüntü vermek,
acı ve ızdırap çektirmek, yakmak.||
Vücuda kızgım demirle damga
vurmak.*

Hâlünü gül ruhlarında cā-be-cā
cānā görüp
Dağlarla sinemi ben lāle gibi
dagladum

dahı:

1. **dahı:**
Gazel 2057
Mısra: 6
Bundan sonra, artık.

Sürdiyse ben fütâdeyi küyından ol
niğâr
Vardukça aña dahı beter ola
rağbetüm

2. **dahı:**
Gazel 2250
Mısra: 2
"Da, de" bağlacı.

Gel eyle gül gibi cānā tebessüm
Dahı nâz-ıla gonca-veş tekellüm

3. **dahı:**
Gazel 2270
Mısra: 8
"Da, de" bağlacı.

Virdi cān öldi anuñçün gün gibi
serdar-ı 'ışk
Cān u ser terkin kılıp ben dahı bir
ad eyleyem

4. **dahı:**
Gazel 2287
Mısra: 2
"Da, de" bağlacı.

Didüm 'ışkuña düşdüm pür
niyâzam
Didi başdan başa ben dahı nâzam

5. **dahı:**
Gazel 2309
Mısra: 12
"Da, de" bağlacı.

İy Muhibbî şem'-i hüsn-i dilbere
vir cān u dil
Yanuban pervâne-veş ben dahı bî-
per bāl olam

6. **dahı:**
Gazel 2319
Mısra: 6
"Da, de" bağlacı.

Hüblar 'ahd gibi sıyar bu gönül
peymānesin
Şimdiden girü dahı ben hüblara
inanmayam

7. **dahı:**
Gazel 2440
Mısra: 4
"Da, de" bağlacı.

Şem'-i hüsnüne yakup pervâne-veş
'aşıkları
Āteş-i 'ışk-ıla sen dahı 'aceb
yanmaz mısın

8. **dahı:**
Gazel 2464
Mısra: 2
"Da, de" bağlacı.

Oldum gamuñla cānā geh şād u
geh mañzūn
Bakdum cihānı gördüm anı dahı
diğer-gün

9. **dahı:**
Gazel 2197
Mısra: 2
"Da, de" bağlacı.

Gelüp gül gibi ol dilber didi bil
gül'izâr oldum
Didüm karşuñda bülbül-veş ötüp
ben dahı zâr oldum

10. **dahı:**
Gazel 2287
Mısra: 12
"De, da" bağlacı.

Didüm mañmūduñ olmuşdur
Muhibbî
Didi hüsn-ile ben dahı Ayâzam

11. **dahı:**
Gazel 2298
Mısra: 10
"De, da" bağlacı.

Gerçi yapıdı tekiye-i 'ışkı ezel
Ferhād u Kays
Pest bünyādın görüp ben dahı bālâ
eyledüm

12. **dahı:**
Gazel 2488
Mısra: 8
"De, da" bağlacı.

Kim didiyse hoş dimişdür gamzeñe
tîr-i kaçā
Kaşlaruñ görüp dahı saña kemān-
ebrü diyen

13. **dahı:**
Gazel 2026
Mısra: 6
"Bile" anlamında edat.

Zulm elinden kapusına ol güzeller
şāhınuñ
Ola kim raħm eyleye bir kez dahı
var dāda gel

14. **dahı:**
Gazel 2028
Mısra: 6
"Bile" anlamında edat.

Müşkilât-ı fenn-i 'ışkı 'aşıka sor
'aşıka
Eylemez 'allāme-i 'aşr olsa dahı
anı hāl

15. **dahı:**
Gazel 2032
Mısra: 8
"Bile" anlamında edat.

Döstüm senden vefā gelmek baña
emr-i ba'îd
Ben dahı senden vişāl ummak
'aceb fikr-i muhāl

16. **dahı:**
Gazel 2034

Mısra: 4
"Bile" anlamında edat.

Her kime bu dîl ğamın diyüp
hikâyet eyleyem
Anı dağı görürem benim gibi pür-
ğam gönül

17. dağı:
Gazel 2037
Mısra: 2
"Bile" anlamında edat.

Ben ezel 'ışkuña cānā
bağlamışdum cānı bil
Urmamışken Ka'be bünyādına el
dağı Hālīl

18. dağı:
Gazel 2054
Mısra: 3
"Bile" anlamında edat.

Halel gelmiş-durur gördüm binā-yı
'ışka ben dağı
Geçüp serden koyup bir taş
gedüğün üstüvār itdüm

19. dağı:
Gazel 2057
Mısra: 4
"Bile" anlamında edat.

Mikraz-ı cevri kesse eger gelse
başumı
Aña dağı ziyāde olısar
maḥabbetüm

20. dağı:
Gazel 2128
Mısra: 4
"Bile" anlamında edat.

'Aşık oldum hemān kulakdan aña
Olmadan dağı āşinā sevdüm

21. dağı:
Gazel 2172
Mısra: 8
"Bile" anlamında edat.

Cāñ virüp bir büseñe cānā ḥarīdār
oldugum
Mālikem bir cāna ol dağı fedā
olsun direm

22. dağı:
Gazel 2172
Mısra: 11
"Bile" anlamında edat.

Bu Muḥibbī vaşlın ister bir yaña
dağı gönül
Gel nizā' itme ne saña ne baña
olsun direm

23. dağı:
Gazel 2174
Mısra: 3
"Bile" anlamında edat.

Yog-iken dağı gülistān u çemen
bağ u bahār
Sen boyı serv ayagina yüz sürüp
dil bağladum

24. dağı:
Gazel 2192
Mısra: 10
"Bile" anlamında edat.

Nāgehān gördüm senüñ cānā
yüzüñ
Dağı ol demden berü dem-
besteyem

25. dağı:
Gazel 2206
Mısra: 6
"Bile" anlamında edat.

Tāk-ı ebrüñi eger bir kez göre
şeyḥ-i şehir
İdine mihrāb anı qaddini kıla dağı
ḥam

26. dağı:
Gazel 2217
Mısra: 3
"Bile" anlamında edat.

Gitdi bu gönül gelmeye beñzer
baña dağı
Ol murğ ayagin bağlayup iden pest
kim.

27. dağı:
Gazel 2221
Mısra: 2
"Bile" anlamında edat.

Yād idüp cānā seni tā şubḥa dek
ḥün aqlaram
Gerçi şem' aqlar gice ben dağı
efzün aqlaram

28. dağı:
Gazel 2238
Mısra: 6
"Bile" anlamında edat.

Niyet itdüm kışsa-i 'uşşākı takrīr
eyleyem
Māh-rūlar cevriñi dağı vefādārı
dilüm

29. dağı:
Gazel 2277
Mısra: 12
"Bile" anlamında edat.

Didüm Muḥibbī nāle kılar
'andelīb-vār
Nāz-ıla gülp didi ki ben dağı bir
gülm

30. dağı:
Gazel 2315
Mısra: 8
"Bile" anlamında edat.

Çeşm-i ḥün-rizi ider her dem-be-
dem bagrumı ḥün
Zülf ü ḥāliyle dağı çok mācerāmuz
var bizüm

31. dağı:
Gazel 2350
Mısra: 5
"Bile" anlamında edat.

İtmemişdi Ka'benüñ bünyādını
dağı Hālīl
Ka'be-i ḥüsnüñe karşı ben senüñ
kurbān idüm

32. dağı:
Gazel 2350
Mısra: 7
"Bile" anlamında edat.

Virmedin bir kimse dağı zülf-i
Leylā' dan ḥaber
Gelmedin Mecnūn cihāna ben
gama sulṭān idüm

33. dağı:
Gazel 2351
Mısra: 8
"Bile" anlamında edat.

Nite kim ḥüsn ile sen yektā-y-ısañ
'İşkuñ içre ben dağı bir daneyim

34. dağı:
Gazel 2357
Mısra: 11
"Bile" anlamında edat.

Yaradılmamış-ıdı dağı Ādem
Gönülde 'ışkuñı peydā kılan kim

35. dağı:
Gazel 2469
Mısra: 11
"Bile" anlamında edat.

Şi'r-i pür-süzum dağı rengin
düşerdi döstlar
Meclis içre tutmasaydum güşımı
ger nāya ben

36. dağı:
Gazel 2492
Mısra: 6
"Bile" anlamında edat.

Sinem üzre çekmiş-idüm ben
elifler şevkuñe
Yoğ-iken gülşende gül dağı nişân
hem tãkden

37. **dağı:**

Gazel 2007

Mısra: 7

"Bile" anlamında bağlaç.

Dağı beter anı oklara dike
ğamzeleri
Âh u feryâd ide ger çağura yalvara
gönül

38. **dağı:**

Gazel 2009

Mısra: 8

"Bile" anlamında bağlaç.

Ben niyâz itsem senün karşuñda iy
serv-i hürâm
Sen dağı refâra gel gülşende bir
dem nâz kıl

39. **dağı:**

Gazel 2195

Mısra: 12

"Bile" anlamında bağlaç.

Didüm bu nâz u bu işve nedür gül
yüzünü göster
Acebdür dağı bilmezsin didi ben
şivekâr oldum

40. **dağı:**

Gazel 2252

Mısra: 7

"Bile" anlamında bağlaç.

Hün-ı dil itdüm şarabı dağı bu
bağrum kebâb
Oldı ol hünî bed-mest çünkü
mihmânum benüm

41. **dağı:**

Gazel 2296

Mısra: 8

"Bile" anlamında bağlaç.

Küyuña vardukça itsen ger baña
cevr ü sitem
Râh-ı işkuñda dağı ben cüst ü
çälâk olam

42. **dağı:**

Gazel 2394

Mısra: 10

De, da bağlacı.

İy Muhibbî şükr kıl itdün şanemler
terkini
Hâşa-lillâh bir dağı ben kâr-ı Âzer
eyleyem

43. **dağı:**

Gazel 2271

Mısra: 10

"De/da" bağlacı.

Ger semend-i nâza bindünse n'ola
gel çek inân
Ben dağı hem çü Muhibbî büse
der-kâb eyleyem

44. **dağı:**

Gazel 2395

Mısra: 3

"De/da" bağlacı.

Sâkiyâ sundum elüm sen dağı sun
peymâneyi
Yâduña nüş itmege ben ahd ü
peymân eyledüm

45. **dağı:**

Gazel 2465

Mısra: 4

"De/da" bağlacı.

Âşık oldum yine zülfine giriftar
oldı dil
Döştar düşmen dağı işka giriftâr
olmasun

46. **dağı:**

Gazel 2010

Mısra: 2

Artık, bir daha, bundan
sonra, sonrasında.

Saña beñzer cihân içinde yok gül
Benüm tek dağı yok bî-çäre bülbül

47. **dağı:**

Gazel 2429

Mısra: 8

Artık, sonrasında, bundan
sonra.

Dilâ cevri ü cefâ sengi seni yıkdı
harâb itdi
Umar mısın ki iy miskîn dağı
ta'mîr olasin sen

48. **dağı:**

Gazel 2446

Mısra: 2

Artık, sonrasında, bundan
sonra.

Seyr iderken gün gibi gördüm çün
ol meh-rüyî ben
Dağı ol demden berü itdüm harâm
uyhuuyı ben

49. **dağı:**

Gazel 2478

Mısra: 8

Artık, sonrasında, bundan
sonra.

Hikâyet eylesem derd-i derünüm
Dağı artar olur bu derdüm efzün

50. **dağı:**

Gazel 2028

Mısra: 8

"Bile" anlamında edat.

Bahr-ı işkuñ nite kim yokdur
nihâyet tülina
Arz kılmak kışsa-i zülfün dağı tül-
ı emel

51. **dağı:**

Gazel 2050

Mısra: 7

Başka, bundan başka.

Haţuñ geldi saña düşmez idesin
dağı ra'nâlık
Yüzüne kimseler bakmaz gerek
hürşid-i raşşân ol

52. **dağı:**

Gazel 2092

Mısra: 4

"Bile" anlamında edat.

Taşdı temevvüc itdi gözüm yaşı
bahır olup
Lâkin bunuñla gitmedi dağı
harâretüm

53. **dağı:**

Gazel 2094

Mısra: 10

"Bundan başka, bundan sonra
, artık" anlamına gelen edat.

İy Muhibbî Bî-sütün'ı kesdi
Ferhâd añılır
Ben dağı küh-ı gamı kesmekle bir
ad eyleyem

54. **dağı:**

Gazel 2094

Mısra: 6

"Bundan başka, bundan sonra
, artık" anlamına gelen edat.

Oluban Mecnün gibi dîvâneler ser-
defteri
Târz-ı işkı ben dağı bir yüzden
âbâd eyleyem

55. **dağı:**

Gazel 2104

Mısra: 10

Fazla olarak, üstelik, daha,
bile, de anlamlarına gelen
kuvvetlendirme sözü.

Zülfün şabâ yili ki perîşân idilince
âh
Gördükçe anı ben dağı gâyet
müşevveşem

56. **dağı:**

Gazel 2124

Mısra: 7

"Bile" anlamında bağlaç.

Didi cevri itdüm cefâ kıldum dağı
uslanmaduñ
Her ne didüñ haq buyurduñ didüm
arı görmişem

57. **dağı:**

Gazel 2132

Mısra: 2

"Fazla olarak, üstelik, daha,
bile, de" anlamlarına gelen
kuvvetlendirme sözü.

Ol şâh-ı cihân oldı çü ben bendeye
hem-dem
Dağı yine ben âlem içinde
çekerem ğam

58. **dağı:**

Gazel 2135

Mısra: 8

"Fazla olarak, üstelik, daha,
bile, de" anlamlarına gelen
kuvvetlendirme sözü.

Cür'a-i cāmı lebüñden çün ezel
nüş eyledüm
Ol zamandan dağı mestem beni
sanmañ ayıkam

59. **dağı:**

Gazel 2136

Mısra: 6

Fazla olarak, üstelik, daha,
bile, de anlamlarına gelen
kuvvetlendirme sözü.

Yanayım pervâne-veş şem'-i
cemâlün nürına
Cân virüp 'uşşâk ara ben dağı bi ad
eyleyem

60. **dağı:**

Gazel 2138

Mısra: 6

"Fazla olarak, üstelik, daha,
bile, de" anlamlarına gelen
kuvvetlendirme sözü.

Acıduğumdan gözüm yaşın
bırakdum yirlere
Dir beni h'vor eyleme ben dağı
merdüm-zâdeyem

61. **dağı:**

Gazel 2143

Mısra: 4

Fazla olarak, üstelik, daha,
bile, de" anlamlarına gelen
kuvvetlendirme sözü.

O sâhir çeşmi şihiyle dili dīvâne
itmişdür
Dükendi şabr-ıla 'aqlum dağı
yanumda yok varum

62. **dağı:**

Gazel 2144

Mısra: 5

"Fazla olarak, üstelik, daha,
bile, de" anlamlarına gelen
kuvvetlendirme sözü.

Çeşmün itdüğünü itmez dîni yok
kâfir dağı
Öldürürseñ bāri bildür suçum iy
merdüm benüm

63. **dağı:**

Gazel 2189

Mısra: 4

"Fazla olarak, üstelik, daha,
bile, de" anlamlarına gelen
kuvvetlendirme sözü.

Şîve-i şîrîn ü nâz u 'işveler kim
sende var
Ben dağı Ferhâd-veş 'âlemde bir
ad eyleyem

64. **dağı:**

Gazel 2195

Mısra: 15

"De" bağlacı.

Yüzüne "ve'd-đuhâ" didüm saçuña
dağı "ve'l-leyl"
Anuñçün âteş-i 'işka gice gündüz
yanar oldum

65. **dağı:**

Gazel 2202

Mısra: 14

Anlamı kuvvetlendirmek için
kullanılan edat.

Yüzüme bir güle bakup zülfini
boynuma dakup
Dağı beter oda yakup ammâ ki
kimdür dimezem

66. **dağı:**

Gazel 2440

Mısra: 1

Fazla olarak, üstelik, daha,
bile, de.

Döstüm cevri ü cefâdan dağı
usanmaz mısın
'Âşık-ı bî-çâreler kanıma hîç
kanmaz mısın

67. **dağı:**

Gazel 2495

Mısra: 6

"Bile" anlamında edat.

Varuñı harc ideğör yolına
cânânelertüñ
Ele girmezse dağı akça vü puldan
çıkasın

dâ'imâ:

1. **dâ'imâ:**

Gazel 2108

Mısra: 9

Her vakit, her zaman, devamlı
olarak, sürekli.

Muhibbî dâ'imâ artur niyâzuñ
Görürsün nâz ider çün nâzeninüm

dak:

1. **dak:**

Gazel 2013

Mısra: 5

Bir şeyi başka bir yere uygun
bir biçimde tutturmak, iliştiirmek,
geçirmek; takmak.

Ya saçı zencirine dak boynuña ya
göz yaşın
Garğa-i baħr-ı cünün ol saña kim
dir 'âkil ol

2. **dak:**

Gazel 2009

Mısra: 1

Takmak.

Sineye cân riştesini dak bu gönlüm
sâz kıl
Giceler tâ şubh olunca nâleye âğâz
kıl

3. **dak:**

Gazel 2242

Mısra: 7

Bir şeyi başka bir yere uygun
bir biçimde tutturmak, iliştiirmek,
geçirmek,asmak.

Leylî saçuñ zencirini dak boynuma
mecnünüñam
Rüsvâ olursam ğam degül ger hâş
ü 'âma iy şanem

dak-:

1. **dakdum:-du, -m**

Gazel 2409

Mısra: 6

Bir şeyi başka bir yere uygun
bir biçimde tutturmak, iliştiirmek,
geçirmek, takmak.

Başumdan 'aql gidüp dīvâne
oldum
Bu âhum zencirin boynuma
dakdum

2. **dakup:-up**

Gazel 2202

Mısra: 13

*Bir şeyi başka bir yere uygun
bir biçimde tutturmak, iliştiirmek,
geçirmek, takmak..*

Yüzüme bir güle bakup zülfini
boynuma dakup
Dağı beter oda yakup ammā ki
kimdür dimezem

3. **daka:-a**

Gazel 2260

Mısra: 12

*Bir şeyi başka bir yere uygun
bir biçimde tutturmak, iliştiirmek,
geçirmek, takmak.*

Ne sa'adet idi iti gibi şayda çıkıcak
Boynuma daka Muḥṭb zülfini itse
meresüm

4. **dakaldan:-aldan**

Gazel 2283

Mısra: 7

*Bir şeyi başka bir şey üzerine
iliştiirmek, tutturmak veya
geçirmek, asmak.*

Dakaldan boynuma zencir-i zülfün
Dil-i divāneme hiç yokdur ārām

5. **dak:**

Gazel 2351

Mısra: 3

*Bir şeyi başka bir yere uygun
bir biçimde tutturmak, iliştiirmek,
geçirmek,asmak.*

Boynuma dak zülfün zencirini
Baş açık yalın ayak divāneyim

dal:-

1. **daldum:-du, -m**

Gazel 2290

Mısra: 1

*Başka bir şeyle
ilgilenmeyecek şekilde kendini bir
şeye vermek, yalnız o şeyle
ilgilenmek, kendini ona kaptırmak.*

Feşāhat baḥrına ğavvāş olup
daldum güzār itdüm
O deryādan niçe dürler çıkardum
āşikār itdüm

2. **dalalum:-alum**

Gazel 2293

Mısra: 5

*Bir şeyin dibine doğru gitmek,
içine doğru sokulmak, gömülmek.
|| Başka bir şeyle ilgilenmeyecek
şekilde kendini bir şeye vermek,*

*yalnız o şeyle ilgilenmek, kendini
ona kaptırmak.*

Dalalum göz yaşına mähī gibi
Baḥr-ı eşk-ile āşinā olalum

dāl:

1. **dāl:**

Gazel 2006

Mısra: 6

*Dal harfi gibi olmak II İki
büklüm olmak, saygı ve hürmet
göstermek.*

Men ' idersin küyına varsam beni
itden beter
İy rakīb-i rü-siyeh n' için olursın
böyle dāl

2. **dālam:-am**

Gazel 2312

Mısra: 3

*Ağacın gövdesinden çıkıp
ayrılan kollardan, uzantılardan
her biri. || Dal harfi gibi kambur
ve iki kat olan. Şairler, beli
büklümüş insanları bu harfe
benzetmişlerdir.*

Cemāl-i hüsnüne karşı derününden
yanar dālam
Benüm gibi meger ' aşık olupdur
saña micmer hem

3. **dāl:**

Gazel 2338

Mısra: 6

*"dal (□)" harfi gibi kambur
ve iki kat olan, aşıkları acı ve
üzüntüden beli iki büklüm olur.*

Sineme ser-tā-ka-dem kesdüm
anuñçün na' ller
Derd-i ' işkuñla senüñ başdan
ayaga dāl olam

4. **dāl:**

Gazel 2338

Mısra: 6

*"dal (□)" harfi gibi kambur
ve iki kat olan, şiirde aşıklardan
acı ve üzüntüden dolayı beli ikiye
bölünmüş olarak bahsedilir.*

Sineme ser-tā-ka-dem kesdüm
anuñçün na' ller
Derd-i ' işkuñla senüñ başdan
ayaga dāl olam

5. **dāl:**

Gazel 2459

Mısra: 6

*"dal (□)" harfi gibi kambur
ve iki kat olan, şiirde aşıklardan*

*acı ve üzüntüden dolayı beli ikiye
bölünmüş olarak bahsedilir.*

O1 elif kaddün hevāsı ḥasretinden
döstlar
Gāh ḳaddüm dāl olur hicrān
şebinde gāh nün

6. **dāla:-a**

Gazel 2346

Mısra: 5

*Arap alfabesindeki "□"
harfinin ismi. || İki büklüm olmuş.*

Bār-ı ğamdan dāla döndi kāmētüm
oldı dü-tā
Līk feryād itmege ol pür cefādan
korkaram

7. **dāl:**

Gazel 2102

Mısra: 2

*Arap alfabesinde bulunan
"dal (□)" harfi. || Delalet eden,
delil olan, işaret eden, yol
gösteren.*

Dün gice çün muşhaf-ı hüsnün
açup fāl eyledüm
Cim-i zülfün geldi anı devlete dāl
eyledüm

dām:

1. **dām:**

Gazel 2031

Mısra: 4

*Tuzak. || Sevgilinin saçları
kıvrımlarıyla şairin gönül kuşuna
bir tuzaktır. Aşığın gönül kuşu bu
tuzağa yakalandığı zaman asla
kurtulamaz, belki de kurtulmak
istemez. Bu tuzak onun kolunu
kanadını da kırmış sayılır. Ayrılık
içindeki aşığın kolunun kanadının
kırık olması gibi. Kelime bazen
gerçek anlamıyla da kullanılır.*

Hİç ḥalāşa yir kalur mı dōstüm dil
murgına
' Ārızuñ üzre kaçan dām olsa
zülfün dāne ḥāl

2. **dām:**

Gazel 2052

Mısra: 3

*Tuzak, ağ. || Sevgilinin
saçları kıvrımlarıyla şairin gönül
kuşuna bir tuzaktır. Aşığın gönül
kuşu bu tuzağa yakalandığı zaman
asla kurtulamaz. Belki kurtulmak
da istemez. Bu tuzak ,onun kolunu
kanadını da kırmış sayılır. Ayrılık
içindeki aşığın kolunun kanadının
kırık olması gibi.*

Murğ-ı diller şaydı için dâne vü dām olmaga
'Arızında vaz' olunmuş zülf-i müşgîn ile hāl

3. **dāmum:-um**
Gazel 2095
Mısra: 10

Tuzak, ağ. || Sevgilinin saçları kıvrımlarıyla şairin gönül kuşuna bir tuzaktır. Aşığın gönül kuşu bu tuzağa yakalandığı zaman asla kurtulamaz. Belki kurtulmak da istemez. Bu tuzak ,onun kolunu kanadını da kırmış sayılır. Ayrılık içindeki aşığın kolunun kanadının kırık olması gibi.

İy Muhibbî dâne-i hālın görüp bu murğ-ı dil
Bend oldu bilmedi zülf-i imiş
dāmum benüm

4. **dām:**
Gazel 2123
Mısra: 8

Tuzak, ağ. || Sevgilinin saçları kıvrımlarıyla şairin gönül kuşuna bir tuzaktır. Aşığın gönül kuşu bu tuzağa yakalandığı zaman asla kurtulamaz. Belki kurtulmak da istemez. Bu tuzak ,onun kolunu kanadını da kırmış sayılır. Ayrılık içindeki aşığın kolunun kanadının kırık olması gibi.

Bu gönül murğımı ger dilersen şayd idesin
Hālünü dâne dizüp zülfünü dām eyleyelüm

5. **dām:**
Gazel 2191
Mısra: 12
Tuzak.

Gören şayyād dil murğın Muhibbî
Dutar āhir çün itdi zülfini dām

6. **dāma:-a**
Gazel 2242
Mısra: 6

Tuzak, ağ. || Sevgilinin saçları kıvrımlarıyla şairin gönül kuşuna bir tuzaktır. Aşığın gönül kuşu bu tuzağa yakalandığı zaman asla kurtulamaz. Belki kurtulmak da istemez. Bu tuzak ,onun kolunu kanadını da kırmış sayılır. Ayrılık içindeki aşığın kolunun kanadının kırık olması gibi.

Zülfün içinde hāller baña görindi dāneler
Pervāz iderken murğ-ı dil dolaşdı dāma iy şanem

dāmān:

1. **dāmān:-ı**
Gazel 2001
Mısra: 10
Etek.

La'l-i ruhsāruñ hayāl itse Muhibbî derdmend
Göz yaşından sîne vü dāmānı olur cümle al

2. **dāmān:**
Gazel 2035
Mısra: 8
Elbise, etek.

Deşt-i hicrān çāk idelden bu giribānum benüm
Yüzini hāke sürer olmuş-durur dāmān hācıl

3. **dāmān:**
Gazel 2040
Mısra: 12
Etek, uç, kenar.

Döstum nāz-ıla gel bir lahza gülşenden yaña
Dökeyim hākkā'l-çadem pāyuña bir dāmān gül

4. **dāmāna:-a**
Gazel 2112
Mısra: 14
Etek, uç kenar.

İder esrār-ı 'ışkı fāş gördüm bu gözüm yaşı
Gözümden redd idüp ol dem döküp dāmāna tapşurdum

5. **dāmānını:-ı, -n, -ı**
Gazel 2204
Mısra: 8
Etek, uç, kenar.

Şevk-i ruhsāruñla şol deñlü dökem gül pāyuña
Eşk-i çeşmümden gülün dāmānını ter eyleyem

6. **dāmānam:-am**
Gazel 2210
Mısra: 8
Etek, uç, kenar.

Mülevveş itmedüm dehrün basup pā kâzūrātına
Sıgındum hāmd-i bî-pāyān Hudā'ya pāk dāmānam

7. **dāmānuñ:-uñ, -ı**
Gazel 2242

Mısra: 9
Etek.

İtdüñ gülün seyrānını pür eyledüñ dāmānuñ
Bu şevkendir itdüğü gül çāk-i cāme iy şanem

8. **dāmānı:-ı**
Gazel 2001
Mısra: 10
Etek.

La'l-i ruhsāruñ hayāl itse Muhibbî derdmend
Göz yaşından sîne vü dāmānı olur cümle al

dāmen:

1. **dāmenine:-i, -n, -e**
Gazel 2081
Mısra: 6
Etek, uç, kenar.

İy dil var eyle hāzret-i yāra şikāyeti
İrmedi dāmenine elüm kaldı müşkilüm

2. **dāmenüm:-iim**
Gazel 2142
Mısra: 8
Etek, uç, kenar.

Yaşumuñ eytāmınıñ yirlere döküdüm kanımı
Korkaram maşşerde tuta dāmenüm ol kan benüm

3. **dāmenin:-i, -n**
Gazel 2187
Mısra: 4
Etek. Divan edebiyatında

aşığın gözü, inci gibi yaşlarla dolu bir etektir ki , bu inciler, sevgili için yollara saçılır.

Bāğa vardum şevk-i ruhsāruñla güller pāyına
Ağlayup hūn-ı cigerle dāmenin ter eyleyem

dāmen-i şahrā:

1. **dāmen-i şahrā:**
Gazel 2000
Mısra: 3
Kelime Tipi: -

Kırın eteği, ovanın bir yanı. Görüşüp, konuşulan kişi.

Dāmen-i şahrā pür oldı eşk-i çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lāle ile gül degül

2. **dâmen-i şahrâ:**

Gazel 2000

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Kırın eteği, ovanın bir yanı.

Dâmen-i şahrâ pür oldı eşk-i
çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lâle ile gül
degül

dâm-ı belâ:

1. **dâm-ı belâ:**

Gazel 2346

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Bela tuzağı.

Görelî zencîr-i zülfin bir 'aceb
divâneym
Döştlar sanmañ ki ben dâm-ı
belâdan korkaram

2. **dâm-ı belâ:**

Gazel 2371

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bela tuzağı.

Zülfine virdüm gönül dâm-ı
belâsın bilmedüm
Her kılında var-ımuş biñ
mübtelâsın bilmedüm

dâm-ı belâ-vı zülf:

1. **dâm-ı belâ-yı zülf:**

Gazel 2487

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Belalı saçının tuzağı.

Dâm-ı belâ-yı zülfine bağlandı
murg-ı dil
Gördi içinde hâli gibi fitne dânesin

dâm-ı zülf:

1. **dâm-ı zülf:--i, --n, --e**

Gazel 2007

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Zülüf tuzağı.

Dâm-ı zülfine anuñ çünki dolaşdı
dil ü cân
Ebedâ sanma ki kendüzini kurtara
gönül

2. **dâm-ı zülf:**

Gazel 2102

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Zülüf tuzağı, sevgilinin
saçları daima Aşığa tuzak kurar.*

Ola mı şeyyâd çeşminden gönül
murgı hâlâş
Dâm-ı zülfinde Muhibbî niyyet-i
hâl eyledüm

dâne:

1. **dânesin:-si, -n**

Gazel 2487

Mısra: 4

Tane, adet, miktar.

Yagmaya virdi şabr metâ'ını
gözleri
Varumı aldı komadı bir zerre
dânesin

2. **dânesi:-si**

Gazel 2490

Mısra: 7

Tane, adet.

Nazmumuñ her dânesi çün gevher-
i nâ-yâbdur
Rişte-i câna dizer anı görüp lü' lü'
diyen

3. **dâne:**

Gazel 2384

Mısra: 10

Tane, adet.

Bugün meydân-ı 'ışk içre Muhib
dîvâne olmışdur
Anuñçün başa âhumdan siyeh bir
dâne per çekdüm

4. **dâne:**

Gazel 2052

Mısra: 3

Kuş yemi. || Tohum, habbe.

Murg-ı diller şaydı için dâne vü
dâm olmağa
'Arızında vaz' olunmuş zülf-i
müştgin ile hâl

5. **dâne:**

Gazel 2101

Mısra: 6

Tohum, habbe.

Bende düşsem ne 'aceb hâlîni
zülfinde görüp
Kanda kim dâne göre murg olur
beste-i dâm

6. **dâne:**

Gazel 2123

Mısra: 8

Tek tek, sıra ile.

Bu gönül murgını ger dilerseñ şayd
idesin
Hâlünü dâne dizüp zülfünü dâm
eyleyelüm

7. **dâne:**

Gazel 2223

Mısra: 4

*Tane, tohum.Edebiyatta
genellikle yüzde bulunan benler ile
bu benlerin siyahlığı ile
küçüklüğünden sık sık bahsedilir.
Daha çok saç, kaş, ayva tüyleri ve
dudak ile birlikte bulunur.Bazen
benin dane olduğunu görürüz. Bu
durumda gönül bir kuş, saçlar da
tuzaktır.*

Hâlîni görüp zülfine dil murgı oldu
bend
Baña bu bendi geçmedi illâ ki dâne
hem

8. **dâneler:-ler**

Gazel 2242

Mısra: 5

Tane, tohum, yem.

Zülfün içinde hâller baña görindi
dâneler
Pervâz iderken murg-ı dil dolaşdı
dâma iy şanem

9. **daneyim:-(y)im**

Gazel 2351

Mısra: 8

Tane.

Nite kim hüsn ile sen yektâ-y-ısañ
'İşkuñ içre ben dağı bir daneyim

10. **danesin:-si, -n**

Gazel 2457

Mısra: 4

*Yem, küçük yiyecek parçası. II
Sevgilinin vücudundaki siyah
nokta, ben.*

Çeşmüñün şayyâdı kurdı yine
zülfün ağına
Murg-ı diller şaydına hâlünden
atduñ dânesin

11. **dânesin:-si, -n**

Gazel 2487

Mısra: 8

Tane.

Dâm-ı belâ-yı zülfine bağlandı
murg-ı dil
Gördi içinde hâli gibi fitne dânesin

12. **dânem:-m**

Gazel 2253

Mısra: 6

Damla.

Didi ki dilüñ hâlinde 'âşık-ı hâsta
Didüm ki dilüm bende degül saña
çi dânem

dâne dâne:

1. dâne dâne:

Gazel 2343

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Teker teker.

Kirpügüm elmâs idüp delsem
yaşum cevherlerin
Dâne dâne her birin tesbîh-i
mercân eylesem

dâne hâl:

1. dâne hâl:

Gazel 2031

Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Ben.

Hîç halâşa yir kalur mı döstüm dil
murgına
'Ârızuñ üzre kaçan dâm olsa
zülfüñ dâne hâl

dâne-i eşk:

1. dâne-i eşk:

Gazel 2277

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Gözyaşı damlaları.

Ekdüm yine dâne-i eşki mezra 'ı
dilde
Ancak hemân derd-ile gam oldu
hâşılum

dâne-i hâl:

1. dâne-i hâl:

Gazel 2095

Mısra: 9

Kelime Tipi: -
Vücuttaki ben. || Edebiyatta

*genellikle yüzde bulunan benler ile
bu benlerin siyahlığı ile
küçüklüğünden sık sık bahsedilir.
Daha çok saç, kaş, ayva tüyleri ve
dudak ile birlikte bulunur. Bazen
benin dane olduğunu görürüz. Bu
durumda gönül bir kuş, saçlar da
tuzaktır.*

İy Muhibbî dâne-i hâlin görüp bu
murg-ı dil
Bend oldu bilmedi zülfi imiş
dânum benüm

2. dâne-i hâl:

Gazel 2346

Mısra: 3

Kelime Tipi: -
Ben tanesi.

Dâne-i hâle egerçi meyl ider
gönlüm kuşu
Çeşm-i şayyâdı elinde ok u yadan
korkaram

dâne-i sirisk:

1. dâne-i sirisk:

Gazel 2154

Mısra: 9

Kelime Tipi: -
Gözyaşı tohumları.

Ekdüm zemîn-i 'ışka Muhib dâne-i
sirisk
Derd ü belâ vü miñnet ü gam oldu
hâşılum

2. dâne-i sirisk:

Gazel 2295

Mısra: 9

Kelime Tipi: -
Gözyaşı tanesi.

Ekdüm zemîn-i 'ışka Muhib dâne-i
sirisk
Derd ü belâ vü miñnet ü gam oldu
hâşılum

danış-:

1. danışmadan:-madan

Gazel 2337

Mısra: 3

*Bir konu hakkında birine fikir
sormak, baş vurup görüşünü
almak, tavsiyesini öğrenmek,
istişare etme.*

Danışmadan baña tolaşduñ bend-i
zülfine
İy dil belâ vü miñneti saña mehel
didüm

dânişmend:

1. dânişmend:-em

Gazel 2348

Mısra: 10

*İlim sahibi kimse, bilgin,
alim.*

'Âşık-ı pāk-nazar olsa Muhibbî'ye
ne 'ayb
Bu hüner bes ki ne şüfî vü ne
dânişmendem

dâr:

1. dâra:-a

Gazel 2060

Mısra: 4

*İdama mahkum olanların
asıldığı darağacı.*

Boynı baglu kuluñam zülfüñe bend
eyle beni
Kendümi asmag-ıçun karşı gelen
dâra benem

2. dâra:-a

Gazel 2074

Mısra: 10

*İdama mahkum olanların
asıldığı darağacı.*

Ola kim yâr asa Muhibbî seni
Baş açup zülfi dâra yalvarayım

3. dâram:-am

Gazel 2241

Mısra: 6

*İdama mahkum olanları
asmak için dikilen direk.*

Didüm iy 'aql-ıla iy dil sizi terk
eyledüm küllî
Zi-sevdâ-yı perî rüyi ser-i dîvâneğî
dâram

4. dârum:-um

Gazel 2317

Mısra: 15

*İdama mahkum olanların
asıldığı darağacı.*

Saçı dârum kaşı yayum gözi pür-
fitne bîmârum
Ölürsem boynuña kanum meded
hey nâ-müselmânüm

5. dâra:-a

Gazel 2378

Mısra: 4

*İdama mahkum olanların
asıldığı darağacı.*

Anuñçün sırr-ı 'ışkuñı gönül
Manşür'ı fâş itdi
Ser-i zülfeynüñi gördüm ben anı
dâra beñzetdüm

6. dârumdur:-um, -dur

Gazel 2390

Mısra: 6

*İdama mahkum olanların
asıldığı darağacı.*

Çok cefâ vü cevri gördüñ gel usan
dirler baña
Anı bilmezler ki ol 'âlemde
dârumdur benüm

7. dâra:-a

Gazel 2474

Mısra: 8

*Darağacı, idama mahkum
olanları asmak için dikilen direk.*

İy gönül sırr-ı 'ışkı fâş itdün
Dâra ümmîd-vâr imişsin sen

8. **dârem:**-em

Gazel 2218

Mısra: 8

Bir şeye sahip olmak.

Şalâh-ı 'aql-ıla hûşî yönin
divânenen sormañ
Başum sevda-yı zülfiyle ser-i
divâneği dârem

9. **dârem:**-em

Gazel 2303

Mısra: 4

Bir şeye sahip olmak.

Yüzüñi çünkü görmem
Pervây-i kesî ne dârem

10. **dâretüm:**-et, -üm

Gazel 2244

Mısra: 12

Yer, mekan, konak, ev.

Sinüñde senüñ münisüñ ancak
kefen olur
Her gâh diyessin hâsret-ile kanı
dâretüm

dârâ:

1. **dârâ:**

Gazel 2050

Mısra: 1

İran'ın dokuzuncu hükümdarı olan Keykubad. Büyük İskender ile yaptığı savaşta ölmüştür. İhtişam ve ululuk sembolü olarak ele alınan Dârâ, İskender'in bir hilesi sonucu mabeyincisi tarafından zehirlenerek öldürülmüştür. Şehname'de onun baba bir İskender'in kardeşi olduğu kayıtlıdır.

Gerek İskender ü Dârâ gerek
sulţân-ı devrân ol
Saña yigdür kâmusından hemân
tek pâk-dâmân ol

2. **dârâ:**

Gazel 2210

Mısra: 3

Şehname'de adı Keyaniyan sülalesinin son hükümdarı olarak geçen efsanevi kahraman. Art arda yaptığı üç savaşın sonunda İskender'e yenilerek Kirman'a kaçmış, hizmetkarları tarafından düzenlenen bir suikastla öldürülmüştür. Mecazen "padişah" karşılığında kullanılır. İhtişam ve iktidarıyla şiirlere konu olmuştur.

Gerekmez mülk-i Dârâ vü Feridün
tâc-ı Keyhüsrev
Bi-ğamdillâh ki küyüñde senüñ
dâyim şütürbânam

3. **dârâ:**

Gazel 2294

Mısra: 16

Şehname'nin ünlü kahramanlarından, Keyaniyan sülalesinin onuncu ve son padişahı olup İsfendiyar'ın torunudur. Onun saltanatı döneminde İran'ın sahip olduğu en geniş sınırlara ulaştığı söylenir. Kendisine kadar gelen padişahlar içerisinde İran padişahlarının da en güçlüsü ve zenginidir. Bu nedenle şiirde ve nesrinde büyüklük, ihtişam ve yiğitlik timsali olarak anılmaktadır.

Küy-ı dilberde geda olmak benim
fâhrum-durur
Gerçi İskender Feridün Hüsrev ü
Dârâ benim

4. **dârâ:**

Gazel 2297

Mısra: 6

İran'ın dokuzuncu hükümdarı olan Keykubad. Büyük İskender ile yaptığı savaşta ölmüştür. İhtişam ve ululuk sembolü olarak ele alınan Dârâ, İskender'in bir hilesi sonucu mabeyincisi tarafından zehirlenerek öldürülmüştür. Şehname'de onun baba bir İskender'in kardeşi olduğu kayıtlıdır.

Âhumı kıldum 'alem çekdüm
sipâh-ı eşkümi
'İşk tahtına geçüp kendümi Dârâ
eyledüm

dârât:

1. **dârâtım:**--ı, --n, --ı

Gazel 2062

Mısra: 8

Debdebe, tantana, heybet, azamet. || Büyüklük, heybet.

Bilse idi niçe olurmuş gedâlik
zevkimi

Tagıdup dârâtını derviş olurdu şâh
Cem

darb:

1. **darb-ıla:**-ıla

Gazel 2417

Mısra: 9

Darbe, vurma, vuruş.

Küy-ı dilberde rakîbi öldürüp bir
darb-ıla
'Arşa asdün tığüñi bil iy Muhibbî
gâzisin

dâr-ı dünyâ:

1. **dâr-ı dünyâ:**

Gazel 2151

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Dünya yurdu, yeryüzü.

Dâr-ı dünyâda güzellik kalur-ısa
pâyidâr
Baña itdügün helâl idem saña hoş
iy şanem

2. **dâr-ı dünyâ:**

Gazel 2412

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Dünya evi.

Dâr-ı dünyâ yüzüne gülse dilâ
aldanma gel
Gösterür âhir saña ol dürlü dürlü
miñnetin

3. **dâr-ı dünyâ:**

Gazel 2426

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Yeryüzü, dünya.

Sakın bu dâr-ı dünyâyâ gönül
virme hâzer eyle
Nazar eyle ki rüşendür haşası çok
gevâbindan

4. **dâr-ı dünyâ:**

Gazel 2259

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Yeryüzü, dünya.

Egerçi dâr-ı dünyâda tettebbu'
eyledüm fenler
Kâbul-i cânım olurdu bu 'ışkıdan
özge fen görsem

dâr-ı selâm:

1. **dâr-ı selâm:**

Gazel 2123

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

"Selamet evi", cennet.

Gel Muhibbî idelüm meclise meh-
rûları cem'
Şohbeti ya' nî bugün dâr-ı selâm
eyleyelüm

dâr-ı şifâ:

1. **dār-ı şifâ:**
Gazel 2378

Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Şifa kapısı.

Lebüñ dār-ı şifâsından umanlar
şerbet-i la'lüñ
Kamusı dermend olmuş yatur
bimâra beñzetdüm

dârü:

1. **dârü:**
Gazel 2201
Mısra: 8
İlaç.

Mâr zülfi semmi didüm öldürür
âhir beni
Didi aña gam yime la'lümi dârü
eyledüm

dârü'ş-şifâ:

1. **dârü'ş-şifâyi:-(y)ı**
Gazel 2070
Mısra: 6
Şifa kazanılan yer, hastahane.
|| *Akıllı hastahanesi.*

Zinde eyler bir cevâb ile gönüller
mürdesin
Döstüm la'lüñ gibi dârü'ş-şifâyı
görmedüm

2. **dârü'ş-şifâsından:-sı, -n, -dan**
Gazel 2151
Mısra: 11
Şifa kazanılan yer, hastahane.

Leblerüñ dârü'ş-şifâsından
Muhibbî hâstadur
Niçe yıldur aňmayup itdün
ferâmüş iy şanem

dâsitân:

1. **dâsitânumdur:-um, -dur**
Gazel 2114
Mısra: 2
*Bir kahramanlık hikâyesini
veya bir olayı anlatan, koşma
biçiminde, ölçüsü on bir hece olan
halk şiiri.*

Toptolu güş-ı cihân âh u
fiğânumdur benüm
Söylenen dillerde şimdi
dâsitânumdur benüm

daşla-:

1. **daşladılar:-dı, -lar**
Gazel 2240
Mısra: 7

*Üzerine taş atmak, taş
tutmak.*

Görmege vardum seni daşladılar
Mecnün-vâr
Küyuñ eñfâline cismüm oñdurup
ün eyledüm

da'vâ-yı hüsn id-:

1. **da'vâ-yı hüsn id-:**
Gazel 2130
Mısra: 6

Kelime Tipi: -
*Güzellik davası etmek. ||
Güzelliğin kendinde bulunduğunu
ileri sürüp üstünlük taslamak,
iddia etmek.*

Deyr içinde dilegüm budur ki anı
taş ola
Ger senüñle döstüm da'vâ-yı hüsn
ide şanem

dâvim:

1. **dâvim:**
Gazel 2210
Mısra: 2
Devamlı, sürekli.

Yürür ser-geşte dil hâsta tekâpu-yı
beyâbânüm
Arayup baħr u ber içre seni dâvim
şitâbânâm

2. **dâvim:**
Gazel 2210
Mısra: 4
Devamlı, sürekli.

Gerekmez mülk-i Dârâ vü Ferîdün
tâc-ı Keyhüsrev
Bi-hamdillâh ki küyuñda senüñ
dâvim şütürbânâm

3. **dâvim:**
Gazel 2210
Mısra: 9
Devamlı, sürekli.

Muhibbî ravza-i hüsnüñ temâşâ
eyler dâvim
Sanasın bâğbân olmuş yâ sâkin-i
hıyâbânüm

4. **dâvim:**
Gazel 2010
Mısra: 15
Daima, her zaman.

Ümîd-i vaşl ider dâvim Muhibbî
Anuçün eyler ol hicre taħammül

5. **dâvim:**
Gazel 2039

Mısra: 9
Daima, her zaman.

Müstedâm olsun gelür dâvim
Muhib güşşayla gam
Ĥamdü-lillâh kim buları satun
almalı degül

6. **dâvim:**
Gazel 2063
Mısra: 2
Daima, her zaman.

Ferâğüm var yine dehrüñ gülinden
sünbülinden hem
Uşandum bülbülün dâvim
cemende gulğulından hem

7. **dâvim:**
Gazel 2192
Mısra: 6
Daima, her zaman.

Gül ü gışdan sînemi pâk eyledüm
Gözlerüm yaşıyla dâvim şüsteyem

8. **dâvim:**
Gazel 2286
Mısra: 3
Daima, her zaman.

İderdüm bir meges kendümi dâvim
Lebüñi öper idüm şâhir olsam

9. **dâvim:**
Gazel 2407
Mısra: 5
Daima, her zaman.

Nite kim hüsnüñ güli dâvim
terâkkîde-durur
Her gün eفزündür şehâ mihrüñde
feryâdum benüm

10. **dâvim:**
Gazel 2425
Mısra: 3
Daima, her zaman.

Meger küy-ı dil-ârâdan gelürsin iy
şabâ dâvim
Ferahlar kesb olur senden mübârek
bâda beñzersin

11. **dâvim:**
Gazel 2464
Mısra: 4
Daima, her zaman.

İy dil kanâ'ât eyle 'Ankâ-yı küñ-ı
Kâf ol
Olma sakın meges-veş dâvim
mülevves-i hün

12. **dâvim:**
Gazel 2003

Mısra: 3
Devamlı olarak, her zaman,
sürekli.

Hışm idersin 'aşıkā dāyim katuñda
hoş rakīb
Hālūmi bed añladur bir rū-siyāh
eksük degül

13. dāyim:
Gazel 2061
Mısra: 10
Devamlı olarak, her zaman,
sürekli.

'İşkuñ Muhibbī yayını kim çekmek
istese
Derd ü belāyı itmeye dāyim
kepāde kim

14. dāyim:
Gazel 2148
Mısra: 3
Devamlı olarak, her zaman,
sürekli.

Bu dil-i dīvānem ile iderem dāyim
kelām
Bulımadum aradum yok böyle
hem-derdüm benüm

15. dāyim:
Gazel 2061
Mısra: 1
Her vakit, her zaman, devamlı
olarak, sürekli.

Ol serv-i nāz gül gibi dāyim
küşade kim
Yāhūd kamer gibi külehi kec
nihāde kim

16. dāyim:
Gazel 2081
Mısra: 1
Her vakit, her zaman, devamlı
olarak, sürekli.

Cevr ü cefā vü miñneti dāyim
çeker dilüm
İki bükildi çekeli ğam bārını bilüm

17. dāyim:
Gazel 2202
Mısra: 17
Daima, her zaman.

Dāyim Muhibbī yāra bak kūyında
āh u zāra bak
Ko cenneti dīdāra bak ammā ki
kimdür dimezem

dāyimā:

1. dāyimā:
Gazel 2038

Mısra: 5
Devamlı olarak, her zaman,
sürekli.

Zāhidūñ fikriyle zikri dāyimā
uçmagadur
'Aşıkūñ amma dilinden gitmez
ümmīd-i vişāl

2. dāyimā:
Gazel 2046
Mısra: 7
Devamlı olarak, her zaman,
sürekli.

Dāyimā Hāk' dan dilerdūñ bī-
vefālar 'ışkını
Hāmd kıl kim hācetūñ senūñ revā
oldı göñül

3. dāyimā:
Gazel 2062
Mısra: 2
Devamlı olarak, her zaman,
sürekli.

Dāduma dād itmedi ol pādīşāh-ı
muhteşem
Dāyimā cevri ü cefa-y-ıla ider zulm
ü sitem

4. dāyimā:
Gazel 2200
Mısra: 2
Devamlı olarak, her zaman,
sürekli.

Görmem yüzünü gerçi ki o yār-ı
mehveşüm
Līkin anuñ hayāli ile dāyimā
hoşum

5. dāyimā:
Gazel 2308
Mısra: 9
Devamlı olarak, her zaman,
sürekli.

Eksük itme bañr-ı dilden dāyimā
söz gevherin
İstedükçe iy Muhibbī bulunur ol
kān benüm

6. dāyimā:
Gazel 2318
Mısra: 2
Devamlı olarak, her zaman,
sürekli.

Yār elinden dem-be-dem cevri ü
cefādur gördüğüm
Dehr elinden dāyimā zecri ü
'anādur gördüğüm

7. dāyimā:
Gazel 2368

Mısra: 7
Devamlı olarak, her zaman,
sürekli.

Dāyimā olsun emān içinde ol çok
sevdiğüm
Gerçi kim 'ışkında ben hergiz
emānı bulmadum

8. dāyimā:
Gazel 2387
Mısra: 1
Devamlı olarak, her zaman,
sürekli.

Gül gibi dāyimā her lañza olgıl şād
hem
Serv kaddūñ bendesidür 'ar'ar u
şimşād hem

9. dāyimā:
Gazel 2473
Mısra: 2
Devamlı olarak, her zaman,
sürekli.

Kimse dir mi derd olsun hīç
dermān olmasun
Vuşlat olsun dāyimā endüh-ı
hicran olmasun

de:

1. de:
Gazel 2175
Mısra: 10
"de" bağlacı.

Muhibbī hastaya iy dil tabībi
Meded eyle ki ğāyet de buñaldum

2. de:
Gazel 2009
Mısra: 6
"De" bağlacı.

Agzuñı mühr eyledüm iy nāme
yazdum rāzımı
Tā seni çāk ide dilber sen de keşf it
rāz kıl

3. de:
Gazel 2178
Mısra: 3
"De" bağlacı.

Eyülerden eylik öğren sen de ğayra
eylik it
Bu meğeldür kararur üzümüne beñzer
çün üzüm

4. de:
Gazel 2204
Mısra: 6
"De" bağlacı.

Derd-i 'ışkuñ zer kılur çün 'aşıkuñ ruhsārını
Ben de iksir-i vücudum hākini zer eyleyem

5. de:
Gazel 2221
Mısra: 9
"De" bağlaci.

İki çeşmüm de Muhibbī gıceler tā subhā dek
Birisī Seyhūn olupdur biri Ceyhūn aqlaram

6. de:
Gazel 2225
Mısra: 6
"De" bağlaci.

Tevsen-i esb ile ger kaçd ide dilber cānuma
Ben de cān naqdin nişār-ı süm-m-i tavsen kılam

7. de:
Gazel 2344
Mısra: 4
"De" bağlaci.

Şem'i gördüm dün gice turmaz yakar pervāneyi
Yanayım iy şem'-i rüşen ben de bir pervāneyim

8. de:
Gazel 2369
Mısra: 8
"De" bağlaci.

Nite kim olmadı hemtā saña hūsn içre begüm
Yok-durur derd ü belā içre benüm de bedelüm

9. de:
Gazel 2045
Mısra: 8
"de" bağlaci.

Kanda olsa sal serv dirler hāke salar sayesinde
Sen de iy servüm gelüp bu hāke bir dem saye sal

10. de:
Gazel 2047
Mısra: 5
"de" bağlaci.

Sen de iy dil sevüben cān-ıla bir Leylī-vesī
Yüri Mecnūnlayın 'āleme sen destān ol

11. de:
Gazel 2047
Mısra: 10
"de" bağlaci.

Şabr kıl nefse Muhib eyleme rüsvā özüñi
Sen de Yūsuf gibi zindāna varup mihmān ol

12. de:
Gazel 2056
Mısra: 4
"de" bağlaci.

Tañ degüldür küh-ı ğamda eylesem Ferhād'a ta'n
Fenn-i 'ışkı başa iltmiş ben de bir üstād olam

13. de:
Gazel 2056
Mısra: 6
"de" bağlaci.

Meclis-i cānānede yā Rab olur mı kim 'aceb
Ehl-i 'ışk añıldugınca ben de anda yād olam

14. de:
Gazel 2292
Mısra: 8
"De,da" bağlaci.

Ğam-ı 'ışkuñda göz yaşı geyürdi çün baña hil'at
Münāsib ben de āhumdan başuma bir külāh itdüm

15. de:
Gazel 2382
Mısra: 4
"De,da" bağlaci.

Bāda virür hūsn gibi 'uşşākı 'ışkun şarşarı
Anuñ için deşt-i ğamda ben de hāşāk olmışam

16. de:
Gazel 2420
Mısra: 4
"De,da" bağlaci.

Leb-i şirine virüp cānumı Ferhād-şifāt
Ben de 'aşıklar arasında eyü ad ideyin

17. de:
Gazel 2104
Mısra: 1
"de" bağlaci.

Derd ü belā-yı 'ışk-ıla ğāyet de dil-hoşam
Ğamz oklarıyla ya'nı ki toptolu terkeşem

18. de:
Gazel 2131
Mısra: 6
"De" bağlaci.

Ğayret aldı dilberi gördi cününüm hālını
Ol baña hayrān ise ben de anuñ hayrāniyam

19. de:
Gazel 2135
Mısra: 6
"de" bağlaci.

Döstüm cevri ü cefāñı sen baña gördüñ mehel
Ger vefā kılup terahhüm eyleseñ de lāyıkam

20. de:
Gazel 2234
Mısra: 6
"Da/de" bağlaci.

Niçe bir pinhān idüp 'ışkumı zāhir itmege
Göz yaşın sım eyleyüp bu çehremi de zer kılam

21. de:
Gazel 2240
Mısra: 2
"Da/de" bağlaci.

İñiler bu gönümi küyüñde gerdün eyledüm
Anı döndürmege de yaşımı Ceyhūn eyledüm

22. de:
Gazel 2248
Mısra: 9
"Da/de" bağlaci.

Vaşla iren hicri de dilden gidermesün
Her şādınuñ nite ki var āhirinde ğam

23. de:
Gazel 2268
Mısra: 12
"Da/de" bağlaci.

Çeşmi eline kıtlüm için tığ-ı tiz alur
Ben de bu yolda virmege çokdan ser isterem

24. de:

Gazel 2271

Mısra: 8

"Da/de" bağlacı.

Cāmi 'i hüsnuñde gördüm çeşmüñ
olmuşdur imām
Secde idüp tāk-ı ebrüñ ben de
mihrāb eyleyem

25. de:

Gazel 2272

Mısra: 5

"Da/de" bağlacı.

Gül bulunmaz hārsuz dilber de yok
agyārsuz
Dil niçe nālān olup kan dökmesün
her an gözüm

26. de:

Gazel 2273

Mısra: 10

"Da/de" bağlacı.

Kim ki cür'añi içe bula hayāt-ı
ebedī
Sun berü cānuñ için biz de anı nüş
idelüm

27. de:

Gazel 2307

Mısra: 3

"Da/de" bağlacı.

Ölür-istem de tabībe nabzumı
göstermezem
Bilmesün 'ışkum diyü anı haberdār
eylemem

28. de:

Gazel 2366

Mısra: 8

"Da/de" bağlacı.

Bir cür'a ile eyledi ğamdan beni
halāş
Anuñ-ıçun ki muğbeçenüñ ben de
hākiyem

29. de:

Gazel 2391

Mısra: 2

"Da/de" bağlacı.

Tekebbür itmeyüp hergiz riyādan
pākdür gönülüm
Başum eflāke de irse yüzümle
hākdür gönülüm

30. de:

Gazel 2394

Mısra: 8

"Da/de" bağlacı.

Gerçi 'ışkuñ rüyumu hāk itdi soñra
kıldı zer
Ben de iksir-i vücūdum hākini zer
eyleyem

31. de:

Gazel 2417

Mısra: 6

"Da/de" bağlacı.

Hüblar şāhı geçer nite ki dilber
hüsñ-ile
Sen de iy dīvāne dil 'ışk ehlinüñ
ser-bāzısın

32. de:

Gazel 2443

Mısra: 2

"Da/de" bağlacı.

Çeşm-i ser- mestüñe kim dir beni
bīmār eylestin
Bārī girsün araya la'lüñ de tımār
eylesün

33. de:

Gazel 2475

Mısra: 6

"Da/de" bağlacı.

Seyre çıksa her tarafından cem' olur
'aşıkları
Sen de iy dil eksük olmagıl
mecālüñ var-iken

34. de:

Gazel 2477

Mısra: 8

"Da/de" bağlacı.

Gözüm saqqā olup her dem sular
dildāruñ işigin
Müjem cārub olup eydür o derde
ben de ferrāşın

35. de:

Gazel 2481

Mısra: 8

"Da/de" bağlacı.

Lebinüñ cür'asın içdüm birez fāş
oldı bu derdüm
Tolu sun sağāri sākī kalan derdüm
de fāş olsun

36. de:

Gazel 2183

Mısra: 4

"De" bağlacı.

Eşkümün bārānına karşı gül-i
hāndān iseñ
Gülşen-i hüsñünde ben de bülbül-i
nālānuñam

37. de:

Gazel 2187

Mısra: 8

"De" bağlacı.

Derd-i 'ışkuñ yaş ü sım ü yüzümü
zer eyledi
Ben de iksir ü vücūdum hākini zer
eyleyem

38. de:

Gazel 2359

Mısra: 3

"De/da" bağlacı.

'Ālem-i firdevse de girsem gönül
eglencesin
Bulmaz iy serv-i hırāmum sensin
eglencem benüm

def' :

1. def' -içün: -i, -çün

Gazel 2401

Mısra: 6

*Ortadan kaldırma, ortadan
kaldırılma.*

Oldılar sevdālar-ıla pür çü dimāğ
Def' -içün cüybāra 'azm idelüm

def' :

1. def' :

Gazel 2355

Mısra: 7

Bir tür vurmali çalgı.

Sinesin def döger ü nāy iniler
Çagurup çeng dir rebāb içelüm

def' evle-:

1. def' eyle-:

Gazel 2064

Mısra: 6

*Kelime Tipi: -
Savmak, uzaklaştırmak,
kovmak. // Gidermek, ortadan
kaldırmak, yok etmek, bertaraf
etmek.*

Kā'be' dür küyuñ nigārā eyledüm
çünkü tavāf
Cānumı kurbāna al def' eyle
sergerdānlıgum

def' id-:

1. def' id-:

Gazel 2386

Mısra: 2

*Kelime Tipi: -
Gidermek, ortadan kaldırma,
yok etmek, bertaraf etmek.*

Tâb-ı ruhıyla yakdı benî şüh-ı
mehveşüm
Sâkî getür şarabı ki def' ide âteşüm

def' kıl-:

1. def' kıl-:

Gazel 2327

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Gidermek, ortadan kaldırmak,
yok etmek, bertaraf etmek.*

İy tabîbâ hastayam Kânün-ıla
kılma 'ilâc
Şerbet-i la'linden özge def' kılmaz
'illetüm

def' ol-:

1. def' ol-:

Gazel 2092

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Uzaklaştırılmak, savulmak,
bertaraf edilmek.*

Açmaz şarâb gönlümü ancak leb-i
niğâr
Anuñla def' olur bu dilümden
melâletüm

2. def' ol-:

Gazel 2053

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Bulunduğu yerden savuşup
gitmek, çekip gitmek, uzaklaşmak.*

Tîr-i müjgânını ol şeh kondurursa
sîneme
Hâne-i dilden sürülüp def' olur
kamu melâl

def'-i humâr:

1. def'-i humâr:

Gazel 2386

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Mahmurluktan sıyrılmak.

Def'-i humâr ister iseñ gel
Muhibbiyâ
Çâre budur ki aña bir iki kadeh-
keşüm

def'-i humâr it-:

1. def'-i humâr it-:

Gazel 2494

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Baş ağrısını gidermek.

Sâkiyâ def'-i humâr itsün şarâb
eglenmesün
Derd-i serden var bu dilde ıztırâb
eglenmesün

def'-i melâl:

1. def'-i melâl:

Gazel 2267

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Hüznün giderilmesi.

Mestem bâde ile bir nefes olmam
huşyâr
Bundan gayrı degül def'-i melâlem
ne kılam

defter:

1. defter:

Gazel 2424

Mısra: 10

Amel defteri.

Hâlüme rahm idiserdür yüregi
âhen-ise
İy Muhibbî okıyan defter ü
dîvânımdan

2. defterlere:--ler, -e

Gazel 2078

Mısra: 4

*Yazı yazmak üzere bir kenarı
dikilerek veya ciltlenerek birçok
kağıdın birbirine bağlanmasından
meydana gelen kağıt yaprakları.*

Okumañ Ferhâd u Mecnûn kışşasın
bir şemmedür
Sıgmaya defterlere hâl-i perîşânım
benüm

3. defter:

Gazel 2107

Mısra: 10

*İslam dinine göre kulların
dünyada iken yaptıkları şeylerin, iş
ve hareketlerin yazıldığı defter.*

Şi'r-i pür-süzümla tutışdı Muhibbî
cân u dil
Raht u bahtım oda yakdı defter ü
dîvân benüm

4. defter:

Gazel 2142

Mısra: 10

*İslam dinine göre kulların
dünyada iken yaptıkları şeylerin, iş
ve hareketlerin yazıldığı defter.*

İy Muhibbî inleyem derd-i dilüm
eş'âr-ıla
Bir iken derdüm biñ itdi defter ü
dîvân benüm

defter ü kalem:

1. defter ü kalem:

Gazel 2109

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Defter ve kalem.

Ahvâlümü kim ola benüm yâra 'arz
ide
Döymez firâk âteşine defter ü
kalem

defter-i 'irfân:

1. defter-i 'irfân:

Gazel 2408

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Anlayış defteri.

Ger riyâ vü zerğden geçseñ eyâ
zâhid bugün
Defter-i 'irfâna aduñ yazamazsın
bilürem

deg-:

1. degmez:--mez, -

Gazel 2027

Mısra: 4

Bedel olmak, karşılık gelmek.

*|| Kıymetinde ve karşılığında
olmak.*

Sîne şahrâsını eşküm lâlezâr itdi
yine
Döstüm bir görmege degmez mi
seyrân eylegil

2. degme:--me, -

Gazel 2049

Mısra: 5

Dokunmak, temas etmek.

Söz güherdür degme kimse bilmez
anuñ kadrini
Kıymetin bilen alur göster hemân
şarrâfa gel

3. degdi:--di

Gazel 2130

Mısra: 2

*Şu veya bu noktaya veya
zamana kadar gelmek, ulaşmak,
erişmek.*

Nâr-ı âhuñ dikdi iy dil göklere
zerrîn 'alem
Pâdişâhısın cihânuñ saña degdi
mülk-i gam

degin:

1. **degin:**

Gazel 2157

Mısra: 4

Bir ışık sona erdiği zamanı ve yeri gösterir, -e kadar, -e dek.

İçdüm ezelde çünkü maḥabbet şarabını
Sanur mısız ki ḥaşre degin
hüşmend olam

degme:

1. **degme:**

Gazel 2435

Mısra: 7

Başka, başka bir.

Şān 'at-ı 'ışkı ne mümkün başa ilte
degme kes
Olmayınca bu belā kühsarı içre
kühken

2. **degme:**

Gazel 2447

Mısra: 8

Başka, başka bir.

Nokta-i la'l-i lebiyle mū miyāni
farkını
Fehm idemez degme kes olmasa
'aql-ı ḥurdebīn

degül-:

1. **degüldür:--dür, -**

Gazel 2034

Mısra: 10

"Değil", bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Çün lebi tiryāqine irdün Muḥibbī
dilberün
Mār-ı zülfinden irer gam degüldür
sem gönül

degül:

1. **degül:**

Gazel 2003

Mısra: 4

Cümle içinde yüklem

olumsuz çekimini sağlayan kelime.

Hışm idersin 'aşıka dāyim katūnda
hoş rakīb
Hālūmi bed aḥladur bir rü-siyāh
eksük degül

2. **degül:**

Gazel 2007

Mısra: 10

"Değil" edatı (bulunduğu

cümledeki bir hususu ret, diğerini

veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır).

Sırr-ı 'ışkını sakın eyleme
'ālemlere fāş
Bir degül eyleseler ger seni bīn
pāre gönül

3. **degül:**

Gazel 2000

Mısra: 2

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Hicr ü gam ger ben ğarībi ser-te-
ser iderse küll
'Işkı yolında anuñ dönmek baña
mümkün degül

4. **degül:**

Gazel 2000

Mısra: 4

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Dāmen-i şahrā pür oldu eşk-i
çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lāle ile gül
degül

5. **degül:**

Gazel 2003

Mısra: 1

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Küh-ı gamda dilberā her günde āh
eksük degül
Pādişehsin 'afv kıl kuldān günāh
eksük degül

6. **degül:**

Gazel 2003

Mısra: 2

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Küh-ı gamda dilberā her günde āh
eksük degül
Pādişehsin 'afv kıl kuldān günāh
eksük degül

7. **degül:**

Gazel 2008

Mısra: 1

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini

veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

'Aşık olup kim ki 'ışka bende-i
fermān degül
Aña ādem dimeñüz belki bile
ḥayvān degül

8. **degül:**

Gazel 2019

Mısra: 1

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Yok agzuña bilüñe disem kim
haber degül
Yüzüñe mihr ü meh disem eksük
nazar degül

9. **degüldür:-dür**

Gazel 2022

Mısra: 2

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Mısr-ı hüsn içre seni görsem eyā
Yūsuf cemīl
Tañ degüldür gözlerüm yaşına
dinse 'ayn-ı Nīl

10. **degüldür:-dür**

Gazel 2347

Mısra: 6

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Zülfī āfet fitne-i āḥir zamāndur
gözleri
İhtiyār-ıla degüldür zülfine
meftūnlıgum

11. **degüldür:-dür**

Gazel 2421

Mısra: 1

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Kem degüldür gözlerüm yaş
şarāb-ı nābdān
Bezm-i gamda nāle-i dil nağme-i
tölābdān

12. **degüldür:-dür**

Gazel 2458

Mısra: 9

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini

veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

İy Muhibbî saklamak mümkün degüldür 'ışkı çün Zâhir eyler çehresinüñ sebzegâhı zerd olan

13. **degüldür:-dür**

Gazel 2475

Mısra: 3

"Değil" edati. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Kimseye bâkî degüldür çünki bu hüsn ü cemâl Kıl vefâ iy bî-vefâ hüsn ü cemâlün var-iken

14. **degül:**

Gazel 2015

Mısra: 1

"Değil" anlamına gelen soru eki.

Zâr iden ruhsâridur dil bülbülünü gül degül 'Aşık ser-mest iden zıkr-i lebidür mül degül

15. **degül:**

Gazel 2004

Mısra: 15

Değil, cümle içinde art arda kullanılan iki veya daha çok özneyi, tümleci, yüklemi, aralarından bazılarını olumsuzluk kavramı vererek birbirine bağlayan veya yüklem olumsuz çekimini sağlayan kelime.

Gerçi sevmek sen güzeller şâhını haddüm degül Söz kabül itmez n'idem başına sulţândur gönül

16. **degül:**

Gazel 2008

Mısra: 2

"Değil" edati. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

'Aşık olup kim ki 'ışka bende-i fermân degül Aña âdem dimeñüz belki bile hayvân degül

17. **degül:**

Gazel 2008

Mısra: 4

"Değil" edati. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini

veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Bād-ı âhum dökdi şol deñlü yaşum yağmurını Ğarka virdi 'âlemi kim dir aña tûfân degül

18. **degül:**

Gazel 2008

Mısra: 6

"Değil" edati. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Ṭâli'ümdendür nigârâ gün yüzün göstermeyen Yoħsa 'ışkımla şehâb u zülf-i müşg-efşân degül

19. **degül:**

Gazel 2008

Mısra: 8

"Değil" edati. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Şöyle hayrân olmışam cânâ cemâlün ayına Var mıdur bir kimsene bu hâlüme hayrân degül

20. **degül:**

Gazel 2008

Mısra: 10

"Değil" edati. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Yârdan ayru nedür hâlün Muhibbî diseler Cândan ayrılmak direm müşkil-durur âsân degül

21. **degül:**

Gazel 2016

Mısra: 1

"Değil" edati, bulunduğu cümledeki bir hususu ret anlamında kullanır.

Bî-vefâ dünyâya her kim aldanur âdem degül Eyleseñ anca nazâr 'iys-i cihân bir dem degül

22. **degül:**

Gazel 2016

Mısra: 2

"Değil" edati, bulunduğu cümledeki bir hususu ret anlamında kullanır.

Bî-vefâ dünyâya her kim aldanur âdem degül Eyleseñ anca nazâr 'iys-i cihân bir dem degül

23. **degül:**

Gazel 2015

Mısra: 2

"Değil" edati, bulunduğu cümledeki bir hususu ret anlamında kullanır.

Zâr iden ruhsâridur dil bülbülünü gül degül 'Aşık ser-mest iden zıkr-i lebidür mül degül

24. **degül:**

Gazel 2015

Mısra: 4

"Değil" edati, bulunduğu cümledeki bir hususu ret anlamında kullanır.

Bakmadı benden yaña dildâra virdüm dün selâm Almamak Tañrı selâmın didüm aña yol degül

25. **degül:**

Gazel 2015

Mısra: 6

"Değil" edati, bulunduğu cümledeki bir hususu ret anlamında kullanır.

Görinen sünbül midür yâhüd didüm zülfün ucu Didi hey dîvâne ol zencirdür kâkül degül

26. **degül:**

Gazel 2015

Mısra: 8

"Değil" edati, bulunduğu cümledeki bir hususu ret anlamında kullanır.

Gönlümün Bağdâd'ına gel gözüümün yaşına bak Köprüdür geçmege kaşum sanma anı pül degül

27. **degül:**

Gazel 2015

Mısra: 10

"Değil" edati, bulunduğu cümledeki bir hususu ret anlamında kullanır.

Pâdişâh-ısañ n'ola çokdur kapuñda kullaruñ Şâdıkü'l-kavl bu Muhibbî gibi biri kul degül

28. **degül:**

Gazel 2016

Mısra: 4

"Değil" edatı, bulunduğu
cümledeki bir hususu ret
anlamında kullanılır.

Ârız-ı gülde seçerğeh görinen
şebnem gibi
Bülbül-i dil-ħastenüñ yaşıdur ol
şebnem degül

29. **degül:**

Gazel 2016

Mısra: 6

"Değil" edatı, bulunduğu
cümledeki bir hususu ret
anlamında kullanılır.

Vaşlı bağından ırag olalı ol
dildarumuñ
Gönca-veş teng oldu gönlüm
hâtırım ħurrem degül

30. **degül:**

Gazel 2016

Mısra: 8

"Değil" edatı, bulunduğu
cümledeki bir hususu ret
anlamında kullanılır.

Sinemüñ şandūkasına ursa ger
ğamz okların
Cânuma rahmet gelir derdüme
sanmañ em degül

31. **degül:**

Gazel 2016

Mısra: 10

"Değil" edatı, bulunduğu
cümledeki bir hususu ret
anlamında kullanılır.

Gizlü rāzı bu Muħıbbı' nün niçe fāş
olmasun
Dil ise dīvānedür dildār-ısa
maħrem degül

32. **degül:**

Gazel 2024

Mısra: 12

"Değil" edatı (bulunduğu
cümledeki bir hususu ret
anlamında kullanılır).

Sine meydanında dikilmiş
nişānidur göñül
Ger maħabbet Kāf ını gezse
Muħıbbı tañ degül

33. **degül:**

Gazel 2019

Mısra: 2

"Değil" edatı. Bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini

veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Yok agzuña bilüñe disem kim
ħaber degül
Yüzüñe mihr ü meh disem eksük
nazar degül

34. **degül:**

Gazel 2019

Mısra: 4

"Değil" edatı. Bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Beñzer lebüñe ğonca dimiş
'arızuña gül
Her kim dimişse bu sözi didüm
nazar degül

35. **degül:**

Gazel 2019

Mısra: 6

"Değil" edatı. Bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Geldi ğubār-ı ħattı virtüp göñlüme
keder
Bu bir keder-durur ki göñülden
gider degül

36. **degül:**

Gazel 2019

Mısra: 8

"Değil" edatı. Bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Tır-i müjmele sineñi deldüm didi
didüm
Ger turmaz-ısa anda göñülden
geçer degül

37. **degül:**

Gazel 2019

Mısra: 10

"Değil" edatı. Bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Naẓm-ı gevher-nişārumı her kim ki
ğüş ide
Aña Muħıbbı diye-bilür mi gevher
degül

38. **degül:**

Gazel 2000

Mısra: 2

"Değil" edatı, bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini

veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Hicr ü ğam ger ben ğaribi ser-te-
ser iderse kül
'Işkı yolında anuñ dönmeñ baña
mümkün degül

39. **degül:**

Gazel 2258

Mısra: 6

"Değil" edatı, bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Dükendi kalmadı şabrum elinden
yār-ı bed-ħunuñ
Degül çün durmaga tākat çıkuban
hem-sefer oldum

40. **degül:**

Gazel 2311

Mısra: 10

"Değil" edatı, bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Çün perīşāndur Muħıbbı zülfi her
dem dilberüñ
Tañ degül bende ola bu dil perīşān
eyleyem

41. **degül:**

Gazel 2375

Mısra: 13

"Değil" edatı, bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

İy Muħıbbı ğülşen içre görinen
nergis degül
Muntazır dildāra çeşm-i
intizārumdur benüm

42. **degül:**

Gazel 2380

Mısra: 1

"Değil" edatı, bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Āħ kim derdā n' idem eksük degül
derd ü elem
Anuñ için ħālī olmaz tā şeħer bu
gözde nem

43. **degül:**

Gazel 2381

Mısra: 2

"Değil" edatı, bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini

veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Salınan boynunda zülfün sanma
âhumdur benüm
'Arızunda haç degül baht-ı
siyahumdur benüm

44. **degül:**
Gazel 2382
Mısra: 5
"Değil" edatı , bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Şehr-i 'ışkuñ āb u gil hācet degül
tā' mirine
Āb idüp çeşmümi küllî cism-ile
hāk olmışam

45. **degül:**
Gazel 2431
Mısra: 4
"Değil" edatı , bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Her sözinde nāzük ü rengin ma'āni
bulına
İşidenler diyeler bu söz degül dürr-
i semin

46. **degül:**
Gazel 2460
Mısra: 9
"Değil" edatı , bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Ġamuñ dilden degül bir lahza hālî
Olaldan 'ışkuñ-ıla āşinā ben

47. **degül:**
Gazel 2462
Mısra: 1
"Değil" edatı , bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Degül hālî bu dīde gerçi nemden
Ne ğam hālî degül bir lahza
demden

48. **degül:**
Gazel 2466
Mısra: 4
"Değil" edatı , bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Mısr-ı hüsnün hākkı senden ayru
iy Yūsuf-cemāl
Eşk-i çeşmüm Nīl'den eksük degül
hem Şāt'dan

49. **degül:**
Gazel 2474
Mısra: 1
"Değil" edatı , bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Haç degül bil ki hār-ı mışsin sen
Şubh degül bil ki mār imişsin sen

50. **degül:**
Gazel 2474
Mısra: 2
"Değil" edatı , bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Haç degül bil ki hār-ı mışsin sen
Şubh degül bil ki mār imişsin sen

51. **degül:**
Gazel 2491
Mısra: 9
"Değil" edatı , bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Şabr kıl cevri ü cefāsına Muhibbî
tañ degül
Bilmedi kimsene tuta gül-i bî-hār
etegin

52. **degül:**
Gazel 2492
Mısra: 3
"Değil" edatı , bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Bu kerāmet mi degül Mecnūn'a
kuşlar cem' olup
Kaçmaya şir ü peleng ol 'āşık-ı bî-
bākdan

53. **degül:**
Gazel 2492
Mısra: 9
"Değil" edatı , bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

'İşk-ıla āşifte olsa bu Muhibbî tañ
degül
Gördü hüsnün şüretin āyine-i
idrākten

54. **degül:**
Gazel 2493
Mısra: 13
"Değil" edatı , bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

İy Muhibbî bu tārık-ı 'ışkda 'āşık
degül
Gözleyüp mihr ü vefā cevri ü cefā
az isteyen

55. **degül:**
Gazel 2495
Mısra: 10
"Değil" edatı , bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Hüblik resmi budur eyle
Muhibbî'ye cefā
Bu degül mihr ü vefā kılup uşulden
çıkasın

56. **degül:**
Gazel 2498
Mısra: 3
"Değil" edatı , bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Tā ebed fāriğ degül dil 'ışkdan rüz-
ı ezel
'İşk-ıla tahmīr itmişler meger āb u
gilin

57. **degül:**
Gazel 2000
Mısra: 4
"Değil" edatı , bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Dāmen-i şahrā pür oldı eşk-i
çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lāle ile gül
degül

58. **degül:**
Gazel 2003
Mısra: 6
"Değil" edatı , bulunduğu
cümledeki bir hususu ret, diğerini
veya diğerlerini kabul ve ispat
eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Geh ğamı yagma kılur dil mülkini
geh ğamzesi
Bu hārāb-ābādda zulm issi şāh
eksük degül

59. **degül:**

Gazel 2003

Mısra: 8

"Değil" edatı , bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğeri veya diğeri kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Yüzümi zer itdi 'ışkuñ gözlerüm yaşını sım
Pâdişâhum devletünde māl u cāh eksük degül

60. **degül:**

Gazel 2003

Mısra: 10

"Değil" edatı , bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğeri veya diğeri kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Büse itdiyse lebünden dostum kan itmedi
Bu Muhibbî 'ye neden egri niğāh eksük degül

61. **degül:**

Gazel 2039

Mısra: 1

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğeri veya diğeri kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Bir nefes dilden hayāl-i la'li hıç hālî degül
Kişi yok nesne için guşşaya talmalı degül

62. **degül:**

Gazel 2039

Mısra: 2

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğeri veya diğeri kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Bir nefes dilden hayāl-i la'li hıç hālî degül
Kişi yok nesne için guşşaya talmalı degül

63. **degül:**

Gazel 2039

Mısra: 4

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğeri veya diğeri kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Gerçi kim sāğar u mül uşbu dili rāhat ider
La'l-i nābuñsuz anı hıç ele almalı degül

64. **degül:**

Gazel 2039

Mısra: 6

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğeri veya diğeri kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Küyuña varmaga gönderdüm levend-i gönülümü
Kaldı gelmedi anı bir yere salmalı degül

65. **degül:**

Gazel 2039

Mısra: 8

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğeri veya diğeri kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Rāyegāndur kim virtüp varın ala bir buseñi
Aña cān virmelüdür cümle ciğān malı degül

66. **degül:**

Gazel 2039

Mısra: 10

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğeri veya diğeri kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Müstedām olsun gelür dāyim Muhib guşşayla gam
Hāmdü-lillāh kim buları satun almalı degül

67. **degüldür:--dür, -**

Gazel 2056

Mısra: 3

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğeri veya diğeri kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Tañ degüldür küh-i gamda eylesem Ferhād' a ta'n
Fenn-i 'ışkı başa iltmiş ben de bir üstād olam

68. **degül:**

Gazel 2070

Mısra: 9

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğeri veya diğeri kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Tañ degül geçse Muhibbî sineden müjgān-ı dōst
Kaşları gibi anuñ ben saht yayı görmedüm

69. **degül-durur:-durur**

Gazel 2104

Mısra: 12

"-im, -sin, -dir, idi "gibi eklerin ve" imiş, ise, iken" in başına gelerek cümlelerin anlamını olumsuz hale getiren kelime.

Sultān-ı 'ışk gelse kaçar pâdişāh-ı 'aql
Mümkün degül-durur ki ben anuñla savaşam

70. **degüldür:-dür**

Gazel 2163

Mısra: 9

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğeri veya diğeri kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Degüldür hür u gilmāna Muhibbî cennete kâyıl
Hudāyā eylegil ihsān hemān müştāk-ı dīdāram

71. **degül-durur:-durur**

Gazel 2164

Mısra: 16

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğeri veya diğeri kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Uşbu gazel ki hüsn-ile bir nāzenīndür
Hācet degül-durur aña naqş u nigār hem

72. **degül:**

Gazel 2166

Mısra: 2

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğeri veya diğeri kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Yiter 'ālemde nigār-ıla mey-i nābum benüm
Hür u kevşer istemem çünkü degül bābum benüm

73. **degül:**

Gazel 2196

Mısra: 5

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğeri veya diğeri kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Dīdeler kan ağlamakdan kana dönse gam degül
Gözüme hāk-i derüñ çün tütüyādur sevdüğüm

74. **degül:**

Gazel 2203

Mısra: 9

: "Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Çün degül mümkün Muhibbî setr
ola esrâr-ı 'ışk
Sîne çâk zâhirde vü bātında dâğ-ı
dil kılam

75. **degül:**

Gazel 2211

Mısra: 1

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Dirîgâ teşneyem gâyet degül
hâdden birün derdüm
Sorarsañ içdüğüm hûn-ı ciger her
lahza mey hordem

76. **degül:**

Gazel 2229

Mısra: 9

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Lâyık degül saña gûlam ola
Muhibbî
Besdür diyeler benüm için küy-ı
sükânım

77. **degül:**

Gazel 2235

Mısra: 1

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Vaqt degül mi ki dilâ menzil-i
inşâfa gelem
Gam gubârını silüp bâde ile şafâ
gelem

78. **degül:**

Gazel 2242

Mısra: 8

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Leylî saçuñ zencirini dak boynuma
mecnûnuñam
Rüsvâ olursam gam degül ger hâş
ü 'âma iy şanem

79. **degül:**

Gazel 2248

Mısra: 4

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Başum hevâ-yı zülf-ile toptolu
olalı
Eksük degül dilde belâ miñnet ü
elem

80. **degül:**

Gazel 2249

Mısra: 13

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Âşiyânı yücedür irmek aña
mümkün degül
Niçeye dek inleyüp hasretle âh u
vâ kılam

81. **degül:**

Gazel 2253

Mısra: 6

Yok.

Didi ki dilûñ hâlinde 'âşık-ı hâsta
Didüm ki dilüm bende degül saña
çi dânem

82. **degül:**

Gazel 2255

Mısra: 3

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Çok günâhum var degül mümkün
tahrîr eylemek
Yâ İlâhî hayra döndür cümle
a 'mâlüm benüm

83. **degül:**

Gazel 2260

Mısra: 1

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Sensin gayr degül baña hevâ vü
hevesüm
İtme nevmîd beni yokdur ümîd-i
kesüm

84. **degül:**

Gazel 2262

Mısra: 3

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini

veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Gözlerüm hâlî degül nemden
benüm
Çeşmüñi gördükde bî-nem-
dîde'em

85. **degül:**

Gazel 2267

Mısra: 8

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Mestem bâde ile bir nefes olmam
huşyâr
Bundan gayrı degül def -i melâlem
ne kılam

86. **degül:**

Gazel 2269

Mısra: 7

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Ger gedâ-yı der-i meyhâne olam
'ayb degül
Götürî şehleri ben anda gedâyı
görürem

87. **degülse:-se**

Gazel 2281

Mısra: 5

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Degülse ol saçı Leylâ çerâ ben
hem çü Mecnûnam
Ve 'ger ne olmasa Şîrîn neden 'ışk-
ıla Ferhâd'am

88. **degülse:-se**

Gazel 2371

Mısra: 9

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

'Ömrini 'aşıklarun kesmek degülse
kaşdı ger
Ya n' için her dem keser zülf-i dü-
tâsın bilmedüm

89. **degülsin:-sin**

Gazel 2288

Mısra: 14

Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya

diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Muhibbî yanmaga geldün cemâl-i sem'ine karşı
Degülsin aña pervâne velî ben
yana tapşurdum

90. **degül:**

Gazel 2304

Mısra: 10

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Uyma dünyā çün denîdür gel
Muhibbî fariğ ol
Hayf degül mi 'ömri şarf u dehri
bî-hâşıl kılam

91. **degül:**

Gazel 2328

Mısra: 10

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Qaddi elf ü zülfî lâm u ağızı
mîmden ırak
İy Muhibbî hicr ara eksük degül
baña elem

92. **degülken:-ken**

Gazel 2360

Mısra: 4

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Salup dil şâhinin yine bugün
'ışkuñ hümâsına
Degülken kimsenüñ şaydı 'aceb a
'lâ şikâr aldum

93. **degülken:-ken**

Gazel 2393

Mısra: 7

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Degülken kimseye kudret hümâ
murgını şayd itmek
Çün aña himmetüm bâzın salup
ben anı aldurdum

94. **degüldür:-dür**

Gazel 2364

Mısra: 1

"Değil", bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya

diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Döstlar şimden girü eksük
degüldür gözde nem
Anuñ-ıçun hâne-i dil tolıdur derd ü
elem

95. **degül:**

Gazel 2364

Mısra: 12

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Şi'rümi görüp müşevveş
itmesünler beni 'ayb
Çün degül hâtır-küşâde toptolu
derd ü elem

96. **degül:**

Gazel 2366

Mısra: 5

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Kaplana dönse dâğ-ıla cismüm
'aceb degül
Abdâl-ı 'ışk olalıdan sine-çâkiyem

97. **degül:**

Gazel 2388

Mısra: 10

"Değil" edatı, bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Çünkü Muhibbî 'aşıkâ besdür sinuk
sifâl
Hâcet degül aña şarâb olıcak câm-ı
Cem

98. **degüldür:-dür**

Gazel 2438

Mısra: 5

"Değil", bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Zâhid-i şâdık degüldür baña
satmasun riyâ
Bilmişemdür çünkü ben çokdan
anuñ mâhiyyetin

99. **degül:**

Gazel 2462

Mısra: 2

"Değil" edatı, bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Degül hâlî bu dîde gerçi nemden
Ne ğam hâlî degül bir lahza
demden

100. **degül:**

Gazel 2466

Mısra: 6

Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Gül yüzünden dür olalı bu gönül
bülbül gibi
Gîceler tâ şubha dek hâlî degül
feryâddan

101. **degül-durur:-durur**

Gazel 2480

Mısra: 6

"Değil" edatı. Bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Derünüm hâlini bir kimse bilmez
Degül-durur içi zâhir taşından

102. **degülem:-em**

Gazel 2488

Mısra: 4

"Değil" edatı bulunduğu cümledeki bir hususu ret, diğerini veya diğerlerini kabul ve ispat eden bir bağlaç gibi kullanılır.

Sâgar-ı serden içerler ehl-i 'ışk
hün-ı ciger
Yaluñuz bir ben degülem 'ışk-ıla
yâ hü diyen

degül mi:

1. **degül mi:**

Gazel 2397

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Bir hükâm bildiren cümlelerin sonunda kullanılan ve o cümlelerin belirttiği hususun tasdik edilmesini isteyen bir soru şekli.

Kullarunuñ bî-had öldürdün cefâ vü
zulm- ıla
'Adl ü dâd itmek sezâ degül midür
sultâna hem

dehân:

1. **dehânı:-ı, -n, -i**

Gazel 2121

Mısra: 3

Ağız.

Bâlâ kadını serve dehânını
goncaya

Beñzetdüm anı lîk be-gâyet güzel didüm

2. **dehânî:-i**
Gazel 2140
Mısra: 5
Ağz.

Miyânı fikrini kılup dehânî zıkrin idelden
Baña siz 'âlem-i gaybdan soruñ hâzır-cevâb oldum

3. **dehânuñ:-uñ**
Gazel 2156
Mısra: 5
Ağz. *Divan şiirinde sevgilinin ağzı kapalı ve küçüktür. Kapalı oluşu ile gizliliği ile bir goncayı andırır. Bu bakımdan o bir sırdır.*

'Âlemi geşt eyledüm sordum dehânuñ sırrını
İrdi 'ömrüm âhire hall olmadı bu müşkilüm

4. **dehânuñ:-uñ**
Gazel 2275
Mısra: 1
Ağz. *Divan şiirinde sevgilinin ağzı kapalı ve küçüktür. Kapalı oluşu ile gizliliği ile bir goncayı andırır. Bu bakımdan o bir sırdır.*

Dehânuñ goncadur itsün tebessüm
Lebüñ dürc-i güher kılsun tekellüm

5. **dehânın:-ın**
Gazel 2233
Mısra: 5
Ağz.

Geh dehânın zıkr idüp kılsam miyânı fikrini
Göñlümi hayrette kosam 'aqlumı deng eylesem

dehânından râz al:-

1. **dehânından râz al:-**
Gazel 2483
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Bir kimseyi söylemek istemediği bir şey hakkında ustalıkla konuşurmak.

Bulurdı mürde cismüm cân olurdum tâ ebed zinde
Lebinden cür'a nüş itsem ya râz alsam dehânından

dehen açma:-

1. **dehen açma:-**
Gazel 2427

Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Ağz. *açmamak, hiç konuşmamak, bir kelime bile söylememek.*

Biñ sü'âl itsem dönüp virmez cevâb
Bu ne istignâ olur açmaz dehen

dehr:

1. **dehrüñ:-üñ**
Gazel 2341
Mısra: 4
Dünya, devir, zaman.

Deşt-i 'ışka şîr olup küh-ı belâ içre peleng
Hileger sanman ki dehrüñ zâhid-i rübâhyam

2. **dehrüñ:-üñ**
Gazel 2018
Mısra: 11
Dünya. II Devir, zaman.

İtmedi dehrüñ dimâgını hevâ 'anber-şemîm
Açılup bü virmeyince nâfe-i Tâtâr gül

3. **dehrden:--den, -**
Gazel 2011
Mısra: 9
Dünya, cihan, âlem || Zaman, kesintisiz zaman, devir.

Bî-vefâdur dehrden umma Muhibbî sen vefâ
Hiç işitdün mi bunı gülşen vire her bâr gül

4. **dehrüñ:--üñ, -**
Gazel 2053
Mısra: 1
Dünya, cihan, alem. || Zaman, kesintisiz zaman, devir.

Ferâğum var yine dehrüñ gülinden sünbülinden hem
Uşandum bülbülün dâyim çemende gülğulundan hem

5. **dehrüñ:--üñ, -**
Gazel 2063
Mısra: 8
Dünya, cihan, alem.

Palâs-ı fakr-ıla her dem kanâ'at eylemek hoşdur
Bu dehrüñ atlas u zer beft olan dîbâ şalından hem

6. **dehr:**
Gazel 2123

Mısra: 4
Dünya, cihan, alem.

İçüben boş idelüm felek küplerini
Dehr meyhânesine süciyi em eyleyelüm

7. **dehr:**
Gazel 2402
Mısra: 6
Dünya, cihan, alem.

Vadî-i miñnetde Mecnûn baña pâdaş olmadı
Bulmadum dehr ara ğam içre yoldaşum benüm

8. **dehre:-e**
Gazel 2127
Mısra: 7
Dünya, cihan, alem.

Bu dehre sızgıma-iken dil ki nâgâh 'ışka duş oldı
Mağabbet hâksârında düşüp yavlak haķır oldum

9. **dehri:-i**
Gazel 2163
Mısra: 7
Dünya, cihan, alem.

Budur zıkrüm budur fikrüm ki dehri habbeye almam
Cihânuñ ziyetinden hem bî-ħamdi'llâh ki bîzâram

10. **dehrüñ:-üñ**
Gazel 2210
Mısra: 7
Dünya, cihan, alem.

Mülevveş itmedüm dehrüñ basup pâ kızârâtına
Sıgındum ğamd-i bî-pâyân Ğudâ'ya pâk dâmanam

11. **dehri:-i**
Gazel 2215
Mısra: 6
Dünya, cihan, alem.

Dutmasun zulmet cihânı gel götür yüzden niķâb
Dehri rüşen eyle gün gibi budur sözüm benüm

12. **dehr:**
Gazel 2266
Mısra: 4
Dünya, cihan, alem.

Niçeye dek rüy-ı ħübâna dil ü cân bağlayam
Zindegânî 'ömrümi bu dehr ara müşkil kılam

13. **dehrün:-üñ**
Gazel 2280

Mısra: 9
*Zaman, kesintisiz zaman,
devir. || Dünya, cihan.*

Bu dehrün şaydgâhında Muhibbî
şâhbâz oldum
Şikâr aldum mahabbetden anuñçün
başa per çekdüm

14. **dehri:-i**
Gazel 2304

Mısra: 10
Dünya, cihan, alem.

Uyma dünyâ çün denîdür gel
Muhibbî fâriğ ol
Hayf degül mi 'ömri şarf u dehri
bî-hâşıl kılam

15. **dehr:**
Gazel 2318

Mısra: 2
Dünya, cihan, alem.

Yâr elinden dem-be-dem cevri ü
cefâdur gördüğüm
Dehr elinden dâyimâ zecr ü
'anâdur gördüğüm

16. **dehr:**
Gazel 2356

Mısra: 1
Dünya, cihan, alem.

Dehr elinden niçe bir zehr-ile gam
nüş idelüm
Der-i meyhânedede 'aql u dili
medhüş idelüm

17. **dehrün:-üñ**
Gazel 2364

Mısra: 5
Dünya, cihan, alem.

Balına el sunma dehrün vardur
içinde belâ
Bisler evvel şehd-ile âhir virür ol
saña sem

18. **dehrün:-üñ**
Gazel 2426

Mısra: 10
Dünya, cihan, alem.

Nazar eyle şeb ü rûza biri gelse
biri gider
Muhibbî'ye haber virür bu dehrün
inķilâbından

dehşet al-:

1. **dehşet al-:**
Gazel 2456

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Şaşırmak, hayrete düşmek.

Sehergeh bülbülün dehşet alurlar
âh u zârından
Güceler kim göre 'ibret alur
pervâne nârından

dek:

1. **dek:**
Gazel 2001

Mısra: 7
-e kadar, -e değın.

Niçeye dek agladursın hicr-ile bu
hastayı
Cevr-ise hâdden geçüpdür bari luţf
it cânım al

2. **dek:**
Gazel 2010

Mısra: 9
-e kadar, -e değın.

Gice tâ şubha dek bi-dâr oluram
Kaçan kim eylerem zülfün
tahayyül

3. **dek:**
Gazel 2004

Mısra: 2
Dek, değın, kadar.

Bir gül-i ra'nâ gamından bülbül-i
cândur gönül
Güceler tâ şubha dek ney gibi
nâlândur gönül

4. **dek:**
Gazel 2005

Mısra: 2
Dek, değın, kadar.

Çün dolaşdı ser-i zülf-i siyehkâra
gönül
Haşre dek tañ mı eger bulmasa bir
çäre gönül

5. **dek:**
Gazel 2004

Mısra: 2
*Bir işın sona erdiği yeri veya
zamanı gösterir. || "-e kadar", "-e
değın".*

Bir gül-i ra'nâ gamından bülbül-i
cândur gönül
Güceler tâ şubha dek ney gibi
nâlândur gönül

6. **dek:**
Gazel 2021

Mısra: 6
Bir işın sona erdiği yeri veya

*zamanı gösterir. || "-e kadar, -e
değın".*

Gül gibi güş eylemez bülbülleyin
âh u fiğân
Güceler tâ şubha dek bu âh u vâdan
vâz gel

7. **dek:**
Gazel 2023

Mısra: 10
*"-e kadar, -e değın"
anlamına gelen edat.*

Bu Muhibbî aña cürmin gücüler âh
eylese
Uyumaz tâ şubha dek feryâd u
efğânından il

8. **dek:**
Gazel 2151

Mısra: 2
*"-e kadar, -e değın"
anlamına gelen edat.*

Câm-ı 'ışkı çün ezelden eyledük
nüş iy şanem
Oluruz tâ haşre dek sermest ü
medhüş iy şanem

9. **dek:**
Gazel 2169

Mısra: 8
*"-e kadar, -e değın"
anlamına gelen edat.*

Cür'a-i câmuñ içelden şöyle mest
itdün beni
Hey kıyâmet gitmeye tâ haşre dek
keyfiyyetüm

10. **dek:**
Gazel 2171

Mısra: 8
*"-e kadar, -e değın"
anlamına gelen edat.*

Halk-ı 'âlem görmesün dildarımı
düşde diyü
Şubha dek uyıtmazam halkı
fiğânım var benim

11. **dek:**
Gazel 2026

Mısra: 10
*Bir işın sona erdiği yeri veya
zamanı gösterir. || "-e kadar, -e
değın" anlamına gelen edat.*

İy Muhibbî gülşen-i hüsnine karşı
nâleler
İñleyüp tâ şubha dek bülbül gibi
feryâda gel

12. **dek:**
Gazel 2179

Mısra: 5

Bir işin sona erdiği yeri veya zamanı gösterir, –e kadar, –e değin.

Gitdi didi şabr kıl gelem yine
ferdâyâ dek
Bilmezem ki irişüben ben o ferdâyı
görem

13. **dek:**

Gazel 2321

Mısra: 8

Bir işin sona erdiği yeri veya zamanı gösterir, –e kadar, –e değin.

Derd ü ğamdan kurtıldurdum būs
kılısam leblerüñ
Ölmez-idüm haşre dek itsem lebüñ
nüş iy şanem

del-:

1. **deldüm:--düm, -**

Gazel 2019

Mısra: 7

İncitmek, kırmak. || Delik açmak, delik duruma getirmek.

Tir-i müjmele sineñi deldüm didi
didüm
Ger turmaz-ısa anda gönülden
geçer degül

2. **del:**

Gazel 2121

Mısra: 6

Üzerinde delik açmak.

Gel bir nazar eyâ kaşı ya yanuma
benüm
Bagrum hadeng-i ğamzelerüñ birle
del didüm

3. **delsem:-se, -m**

Gazel 2343

Mısra: 5

Nüfuz etmek.

Kirpügüm elmās idüp delsem
yaşum cevherlerin
Dāne dāne her birin tesbīh-i
mercān eylesem

4. **delelden:-el, -den**

Gazel 2405

Mısra: 7

Delik açmak,yırtmak, açmak.

Tir-i müjġānuñ delelden sinem ile
bagrumı
Su yirine akar oldu sinede kanum
benüm

delil:

1. **delil:**

Gazel 2023

Mısra: 4

Bir şeyin varlığını, aslını, ne olduğunu ispatlamaya yarayan şey, burhan, kanıt. || Yol gösteren, kılavuz, rehber.

Zulmet içinde kalurdu cümle halk-ı
kāyināt
Anlara olmasa idi şer‘üñ envārı
delil

2. **delil:**

Gazel 2029

Mısra: 2

Bir şeyin varlığını, aslını, ne olduğunu ispatlamaya yarayan şey, kanıt. || İpucu, iz, işaret, nişan. || Yol gösteren, kılavuz, rehber.

Leblerüñ iy hür-peyker selsebıl
Cennet-i rüyuñ aña rüşen delil

3. **delil:**

Gazel 2033

Mısra: 2

Yol gösteren, kılavuz, rehber. || Bir şeyin varlığını, aslını, ne olduğunu ispatlamaya yarayan şey, burhan, kanıt, beyyine. || İpucu, iz, işaret, nişan, alamet.

Yūsuf-ı Mısrı‘ye nisbet hüs-n-ile
sensin cemil
İster-iseñ gün yüzün göster aña
rüşen delil

4. **delil:**

Gazel 2037

Mısra: 10

İpucu, iz, işaret, nişan, alamet. || Bir şeyin varlığını, aslını, ne olduğunu ispatlamaya yarayan şey, burhan, kanıt.

‘İşkuma kimdür Muhibbī benüm
inkār eyleyen
Eşk-i çeşmüm rüy-ı zerdüm aña
yitmez mi delil

5. **delil:**

Gazel 2058

Mısra: 9

Bir şeyin varlığını, aslını, ne olduğunu ispatlamaya yarayan şey, burhan, kanıt, beyyine.

Şāh-ı ‘ışk oldum Muhibbī baña
yitmez mi delil
Sinedür tablum nefrüm āh u
zārumdur benüm

6. **delil:**

Gazel 2066

Mısra: 7

İpucu, iz, işaret, nişan, alamet. || Bir şeyin varlığını, aslını, ne olduğunu ispatlamaya yarayan şey, burhan, kanıt.

Sultān-ı ‘ışk olmama yitmez mi bu
delil
Yaşum sipāh u āteş-i āhum ola
‘alem

7. **delil:**

Gazel 2088

Mısra: 7

Bir şeyin varlığını, aslını, ne olduğunu ispatlamaya yarayan şey, burhan, kanıt, beyyine.

Zāhidā yitmez mi bilsem saña
‘ışkuma delil
Leylī zülfı fikri ile kendümi
mecnün idem

dellāl-ı ‘ışk:

1. **dellāl-ı ‘ışk:**

Gazel 2443

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşk tellalı.

Çagurur dellāl-ı ‘ışk bir büse yüz
biñ cānadur
Ehl-i dil bir cāna mālİK niçe bāzār
eylesün

delülük:

1. **delülük:-le**

Gazel 2495

Mısra: 8

Deliye yakışacak şekilde aşırı, taşkın ve makul olmayan davranış, çılgınlık.

Zülfı zencirine düşdüñse halāş
istemegil
Bu delülükle dilā niçesi ğuldan
çıkasın

dem:

1. **dem:**

Gazel 2004

Mısra: 3

An, vakit, zaman.

Āteş-i hicrāna cānā dem mi vardur
yanmayam
Sine sūzān u ciğer biryān u
ġiryāndur gönül

2. **demde:-de**

Gazel 2274

Mısra: 2

An, vakit, zaman.

‘Älemdede benüm bilmedi bir
kimsene hâlüm
Her demde vü her lahza ğam-ıla
dil-i nälüm

3. dem:

Gazel 2319

Mısra: 1

An, vakit, zaman.

Äteş-i ‘ışkuñla cānā dem mi vardur
yanmayam
Dūd-ı āhumdan felek gibi göge
boyanmayam

4. dem:

Gazel 2319

Mısra: 12

An, vakit, zaman.

Äteş-i şavkı yakarsa bu Muhibbī’yi
ne tañ
Dem mi vardur äteş-i ‘ışkıyla anuñ
yanmayam

5. demüm: -üm

Gazel 2333

Mısra: 4

An, vakit, zaman.

Gözlerüm yaşından özge baña acır
kimse yok
Müstedām olsun göreyim
artatarsun bu demüm

6. dem:

Gazel 2432

Mısra: 2

An, vakit, zaman.

Her kaçan Leylā çıkup olmak diler
şahrā-nişin
Hayme eyler çeşm-i pür-hünin o
dem Mecnün hemîn

7. deme: -e

Gazel 2141

Mısra: 4

An, zaman.

‘Ahd kıldıñ niçe yıldur varayım
bir gün diyü
Ol deme irdüm diyü āh çār olupdur
gözlerüm

8. demi: -i

Gazel 2308

Mısra: 3

An, zaman.

Göreyim yaşı çok olsun bir demi
eksilmesün
Hälüme rahm idüp aglar dide-i
giryān benüm

9. dem:

Gazel 2248

Mısra: 12

Kan.

Gördüm cemālini şevkine yāruñ
Muhibbī’ şem’
Yanup döker gözleri tā şubh olunca
dem

10. dem:

Gazel 2009

Mısra: 8

An, çok kısa zaman.

Ben niyāz itsem senüñ karşıñda iy
serv-i hırām
Sen dağı ref tāra gel gülşende bir
dem nāz kıl

11. demden: -den

Gazel 2462

Mısra: 2

Kan.

Degül hālī bu dide gerçi nemden
Ne ğam hālī degül bir lahza
demden

12. demden: -den

Gazel 2446

Mısra: 2

An, zaman, vakit.

Seyr iderken gün gibi gördüm çün
ol meh-rüyı ben
Dağı ol demden berü itdüm hārām
uyhuyı ben

13. demidür: -i, -dür

Gazel 2455

Mısra: 2

An, zaman, vakit.

Kullaruñuz niçe bir zulm-ıla bī-dād
idesin
Pādişehsin demidür ‘adl kılup dād
idesin

14. deminde: -i, -n, -de

Gazel 2382

Mısra: 1

An, vakit, zaman.

‘Aşıkam vuşlat deminde çüst ü
çālāk olmışam
Ez-girībān tā be-dāmen pīrechen
çāk olmışam

15. dem:

Gazel 2004

Mısra: 3

*Suluk, nefes II an, zaman,
lahza II Bektaşî geleneğinde içki.*

Äteş-i hicrāna cānā dem mi vardur
yanmayam
Sīne sūzān u ciğer biryān u
giryāndur gönül

16. deminde: -i, -n, -de

Gazel 2164

Mısra: 12

Zaman, an.

Sensüz günümü sorma ki ne nev’-
ile geçer
Hicrān deminde ya niçe şebhā-yı
tār hem

17. demlerdür: -ler, -dür

Gazel 2444

Mısra: 6

An, vakit, zaman.

Döstüm ‘uşşakı ko küyuñu itsünler
tavāf
Ehl-i hac maşşūdına irdügi
demlerdür bugün

18. dem:

Gazel 2105

Mısra: 7

Zaman, an.

Gördi küyında gözüm yaşını rahm
itdi o dem
Gül-i hāndān gibi açıldı birez
cānānum

19. dem:

Gazel 2113

Mısra: 1

Koku.

Kākülünden dem mi vardur kim
perişān olmayam
Serv kaddüñ añılıp yā zār u giryān
olmayam

20. dem:

Gazel 2132

Mısra: 6

Nefes, soluk.

Bu hasta gönül irmez-ise vaşluña
cānā
Cān virse gerek yoluna çün kaldı
hemān dem

21. demden: -den

Gazel 2192

Mısra: 10

Zaman, an.

Nāgehān gördüm sentüñ cānā
yüzüñ
Dağı ol demden berü dem-
besteyem

22. dem:

Gazel 2219
Mısra: 7
Kan.

Yirem derd ü belâ vü gam
dökerem gözlerümden dem
Añaram hâlümü ol dem kurı bir
üstüñvân görsem

23. dem:

Gazel 2239
Mısra: 8
Kan.

Firâkuñla senüñ iy yâr-ı cānī
Gözümünden yaş dökülür bile dem
hem

24. demüñden:-üñ, -den

Gazel 2243
Mısra: 5
Nefes, soluk.

İşüm çerâğı nâşih söyünmeye
demüñden
Deryâya düşem arta bu âteş-i
derünüm

25. demde:-de

Gazel 2245
Mısra: 2
Zaman, an, çağ.

Tavf-ı gülşen idelüm elde tatalum
yine cām
Sâkiyâ al elüñe sun berü bu demde
müdüñ

26. dem:

Gazel 2399
Mısra: 4
Nefes, soluk.

Sipâh itsem n'ola yaşum yine
sultân-ı işğ oldum
Şikâf-ı sineden âhum 'alemdür
baña ol dem hem

27. demi:-i

Gazel 2496
Mısra: 5
An, vakit, zaman.

Bu demi hõş gör benefşe geydi
gevher tâcım
Lâle almışdur ele tolu şarâb-ı
ergüvân

dem çek-:

1. dem çek-:

Gazel 2055
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
İçki içmek.|| Kumru, bülbül

uzun uzun ve güzel nağmelerle
ötmek.

Mağabbet sâgarı tolma-ıdı
deryâları korsañ
Ezel bezminde nüş itdüm kaçan
kim aña dem çekdüm

dem dem:

1. dem dem:

Gazel 2361
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Zaman zaman, belli olmayan
zaman aralıkları ile, ara sıra, vakit
vakit.

Bezmi-gâmda gıceler efgân idüp
neyler gibi
Sâgar-ı çeşmümle dem dem hün-ı
dil nüş eyledüm

dem-â-dem:

1. dem-â-dem:

Gazel 2206
Mısra: 8
Her vakit, daima, her an.

Seyl-i eşkümdür hâlel viren bu dil
bünyâdına
Çarğa virür başdan aşdukça dem-
â-dem dem-be-dem

2. dem-â-dem:

Gazel 2357
Mısra: 9
Her vakit, daima, her an.

Dem-â-dem gönderüp gam
leşkerini
Gelüp dil kişverin yağma kılan
kim

3. dem-â-dem:

Gazel 2480
Mısra: 2
Her vakit, daima, her an.

Katı mecrüh-durur dil bakışından
Gelür oklar dem-â-dem ya
kaşından

dem-be-dem:

1. dem-be-dem:

Gazel 2224
Mısra: 8
An be an, her zaman.

Korkaram küyuña bir gün irgüre
yaşum zarar
Cüş idüp artmaktadur seylâb-ı
eşküm dem-be-dem

2. dem-be-dem:

Gazel 2066
Mısra: 6
Anbean, her zaman, daima.

Mihr ü vefâña zerrece ben fâlib
olmadum
Gönder cefa vü cevruñi tek baña
dem-be-dem

3. dem-be-dem:

Gazel 2020
Mısra: 7
Anbean, her zaman, daima.

Dem-be-dem artar cerâhat sîne-i
bimârede
Bulmayasın gibi sen 'âlemden
merhem iy gönül

4. dem-be-dem:

Gazel 2071
Mısra: 10
Her zaman, daima, her an.

Gülzâr-ı hüsne karşı bülbül gibi
Muhibbî
Tâ şubh olunca zâr ol kıl dem-be-
dem terennüm

5. dem-be-dem:

Gazel 2075
Mısra: 10
Her zaman, daima, her an.

İtlerümdendür Muhibbî dise dilber
sehv-ile
Artar-ıdı dem-be-dem devletle
iğbâlüm benüm

6. dem-be-dem:

Gazel 2096
Mısra: 2
Her zaman, daima, her an.

Görinelden çeşmüme yâr-ı
perişânüm benüm
Dem-be-dem artmaktadur hâl-i
perişânüm benüm

7. dem-be-dem:

Gazel 2114
Mısra: 10
Her zaman, daima, her an.

İy Muhibbî tañ mı görinse yüzi
çarhuñ kebûd
Dem-be-dem aña 'uruc iden
duhânumdur benüm

8. dem-be-dem:

Gazel 2130
Mısra: 4
Her zaman, daima, her an.

Bezm-i ğamda firĳatiyle ğiceler t  subĳa dek
İçerem ben Őaĳar-ı çeŐm mle ĳ n dem-be-dem

9. **dem-be-dem:**

Gazel 2158

Mısra: 9

Her zaman, daima, her an.

Şu 'le-i  hum Muĳibb  dem-be-dem

Başuma zerr n k l humdur benim

10. **dem-be-dem:**

Gazel 2206

Mısra: 8

Her zaman, daima, her an.

Seyl-i eŐk md r ĳalel viren bu dil
b ny dına

Ēarĳa vir r başdan aşdukça dem-
 -dem dem-be-dem

11. **dem-be-dem:**

Gazel 2209

Mısra: 10

Her zaman, daima, her an.

Kıldı kıl de z lf n boynuma ç nki
dilber

Artsa Muĳibb  ta n mı her dem-be-
dem c n num

12. **dem-be-dem:**

Gazel 2315

Mısra: 7

Her zaman, daima, her an.

Çeşm-i ĳ n-r zi ider her dem-be-
dem bagrumı ĳ n
Z lf   ĳ liyle daĳı çok m cer muz
var biz m

13. **dem-be-dem:**

Gazel 2318

Mısra: 1

Daima, her zaman, sürekli.

Y r elinden dem-be-dem cevri  
cef dur g rd ĳ m
Dehr elinden d yim  zecri  
'an dur g rd ĳ m

14. **dem-be-dem:**

Gazel 2328

Mısra: 3

Daima, her zaman.

Eks k olmaz dem-be-dem cevri  
cef  v  miĳnet n
M sted m ol döstüm senden gel ri
her dem kerem

15. **dem-be-dem:**

Gazel 2330

Mısra: 12

Her zaman, daima, her an.

N'eyleyem bir ç re bu b -ç re
bulmaz vaşlına
Dem-be-dem a na taĳarr bde
rak be d Őmen m

16. **dem-be-dem:**

Gazel 2333

Mısra: 1

Daima, her zaman, sürekli.

Devlet-i 'iŐku nda c n  dem-be-
dem artar ĳamum
Yok-durur derd   bel dan ĳayrı
artuk hem-dem m

17. **dem-be-dem:**

Gazel 2423

Mısra: 9

An be an, her zaman.

Bu Muĳibb  dem-be-dem Şi' rini
reng n eyledi
Ta b'ımı mevz nına dinse n'ola
Selm n-ı zam n

18. **dem-be-dem:**

Gazel 2434

Mısra: 7

Her zaman, daima, her an.

Dem-be-dem mest ne çeŐm n t r
atar ben ĳastaya
Didi dil k rb n olayın ben o kaşı
yay-ıçun

dem-beste:

1. **dem-beste:**

Gazel 2025

Mısra: 6

*Nefesi baĳlanmış, susmuş,
soluĳu kesilmiş.*

Servi gibi server  itse n g list n
seyrini

Ēoncalar dem-beste güller ser-te-
ser olur ĳacil

2. **dem-besteyem:-(y)em**

Gazel 2192

Mısra: 10

*Nefesi kesilmiş, susmuş,
sessiz, sakit.*

N geh n gördüm sen n c n 
y z n

Daĳı ol demden ber  dem-
besteyem

3. **dem-beste:**

Gazel 2385

Mısra: 3

*Nefesi kesilmiş, susmuş,
sessiz.*

Sen n mihr n-ile m hum olup
dem-beste r sv y 
Bel  k hında Ferĳad' a d n p
oldum mel met hem

4. **dem-beste:**

Gazel 2391

Mısra: 5

*Nefesi kesilmiş, susmuş,
sessiz, sakit.*

Geh olur ĳoncalar gibi bu dil dem-
beste miĳnetden
Geh  l le-Şıfat her dem gir b n-
ç kd r gönlüm

dem-beste ol-:

1. **dem-beste ol-:**

Gazel 2059

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Nefesi kesilmiş, susmuş, sessiz
,akin olmak.*

Geh olur ĳonca-veş b ĳ u bah r
içinde dem-beste
Geh olur l le-veş p r ĳ n gir b n -
ç kd r gönlüm

2. **dem-beste ol-:**

Gazel 2428

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Nefesi kesilmek, susmak,
sessiz olmak.*

Ēoncalar dem-beste olup bülbül
efĳ n eylesün
 Őik re eylesün göz yaşını  b-ı
rev n

dem-i eşk:

1. **dem-i eşk:**

Gazel 2129

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Kanlı gözyaşı.

Dem-i eşkümle ĳam-ı derdümi
çehremde yazup
'Arz-ı ĳ l itmek-içün göndereyim
y ra didüm

dem-i serd:

1. **dem-i serd:**

Gazel 2068

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Soĳuk nefes. || Sert,  mit
vermeyen s z.*

Bulmuş-iken leblerün zikri ile
cānum şafā
Hāṭṭuñ izhār eyleme alma dem-i
serdüm benüm

deng eyle-:

1. deng eyle-:

Gazel 2233

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Birbirine denk duruma
getirmek.*

Geh dehānın zikr idüp kılsam
miyāni fikrini
Gönlümi hayretde kosam 'aqlumu
deng eylesem

deni:

1. denidür:--dür, -

Gazel 2031

Mısra: 9

Alçak, rezil, soysuz.

İy Muhibbī bağlama dünyā denidür
dil āña
Çün bilürsin kimseye itmez
maḥabbet uşbu Zāl

2. deni:

Gazel 2279

Mısra: 5

*Alçak, soysuz, bayağı,
aşâğılık.*

Gözüm yaşlu yürek başlu deni
dünyāyı terk itdim
Beni biñ pāre itseler direm
'uqbādan el çekmem

3. denidür:-dür

Gazel 2304

Mısra: 9

Alçak, rezil, soysuz.

Uyma dünyā çün denidür gel
Muhibbī fāriğ ol
Hayf degül mi 'ömri şarf u dehri
bi-hāşıl kılam

deniz:

1. denizler:-ler

Gazel 2080

Mısra: 2

Deniz.

Meded artmaktadur her gün
günāhum
Denizler yumaya rüy-ı siyāhum

deñlü:

1. deñlü:

Gazel 2150

Mısra: 8

*"kadar" anlamında üstünlük
derecesini belirten bir söz.*

Tañlamañ gül ruḥları yādına efgān
eylesem
Yok mıdur bir bülbül-i şūrīde
deñlü gayretüm

2. deñlü:

Gazel 2320

Mısra: 4

Kadar.

Sen saçı leylā lebi şırīne cān
virme nedür
Bir iki dīvāne deñlü yok mı cānā
gayretüm

3. deñlü:

Gazel 2062

Mısra: 5

Kadar.

Haşre deñlü yazsalar yazılmaya
derd ü elem
Olsa deryalar mürekkebe cümle
agaçlar kalem

4. deñlü:

Gazel 2169

Mısra: 6

Kadar.

Bāğ-ı ḥüsnünde görüp ḥālün n'ola
meyl eylesem
Bu cihānda yok mıdur bir mür
deñlü gayretüm

5. deñlü:

Gazel 2030

Mısra: 3

*"Kadar" anlamında üstünlük
derecesini belirten bir söz.*

Göceler inlerse tañ mı şubḥa deñlü
'andelīb
Karşusunda ḥār-ıla her laḥza eyler
bāz gül

depe:

1. dependen:-m, -den

Gazel 2134

Mısra: 4

*İnsan veya hayvanın başının
üst kısmı, iki kulak arasındaki
bölümü.*

Yanalı sīnem içre āteş-i 'ışk
Çıkar oldu dependen āh āhum

depret:

1. depret:

Gazel 2247

Mısra: 5

*Kımlatmak, oynatmak,
harekete getirmek, tahrik etmek.*

İy şabā zülfini depret tā ola 'anber-
feşān
Büy-ı zülfinden dimāğa 'ıtr-sāyı
isterem

der:

1. der:

Gazel 2299

Mısra: 12

Kapı.

Her ne yire bakar isem görürem
şāhum seni
Āh şāhum yazılıpdur her der ü
dīvār hem

2. der:

Gazel 2370

Mısra: 8

Kapı.

Seyl-i eşkümden zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miḥnetle der ü dīvārın ābād
eyledüm

der-:

1. derem:-em

Gazel 2369

Mısra: 3

Toplamak.

Ne kadar cehdi derem Ka'be-i
küyuña irem
Sa'y-ile olmaz imiş vaşla müyesser
n'idelim

der-āğuş eyle-:

1. der-āğuş eyle-:

Gazel 2264

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Kucaklamak.

Ol şanavber kad kıyāmet iy Muhib
girmez ele
Bārī anuñ yirine servi der-āğuş
eyleyem

derāğuş eyle-:

1. derāğuş eyle-:

Gazel 2361

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Kucaklamak.

Hasretiyle gam şebinde sîneme
çekdüm elif
Serv-şadler yirine anı derâgüş
eyledüm

derâgüş id-:

1. **derâgüş id-:**

Gazel 2151

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Kucaklamak.

Fi'l-hakîka Hzır-ves bulurdu 'ömr-i
câvidân
Leblerün öpüp iden seni derâgüş iy
şanem

2. **derâgüş id-:**

Gazel 2356

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Kucaklamak.

Hasretiyle çekelüm sînemüze bir
bir elif
Serv-şadler yirine anı derâgüş
idelüm

derbân:

1. **derbânlıgum:--lık, --um**

Gazel 2064

Mısra: 4

Kapıcı.

Şâh-ı 'âlem olmadansa döstlar
yigdür bana
Kapusında ol güzeller şâhmuñ
derbânlıgum

derd:

1. **derde:-e**

Gazel 2353

Mısra: 9

*İnsana ızdırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.*

İy Muhibbî tâ ölince uşbu derde
çäre yok
Baır ola yiridür şimden girtü
yaşum benüm

2. **derd-ile:--ile**

Gazel 2005

Mısra: 4

Dert, sıkıntı, keder.

İle ben güler-iken şimdi güler il
baña âh
Beni biñ derd-ile çün eyledi âväre
gönül

3. **derdüñe:-üñ, -e**

Gazel 2007

Mısra: 2

Dert, sıkıntı, keder.

Zülfine çünki dolaşduñ yine âväre
gönül
Ölmeden gayrı senüñ derdüñe yok
çäre gönül

4. **derdümi:--üm, -i**

Gazel 2035

Mısra: 9

*İnsana ızdırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.*

İy Muhibbî derdümi görüp benüm
külli devâ
Ol cihetdendür ki olmuşdur görüp
dermân hâcîl

5. **derdiyle:-i, -(y)le**

Gazel 2143

Mısra: 5

*İnsana ızdırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.*

Güneş ruhsârına hâyil olur derdiyle
âh itsem
Ya teskîn mi bulur bir dem benüm
bu çeşm-i hün-bârum

6. **derd:**

Gazel 2464

Mısra: 9

*İnsana ızdırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü,
hastalık.*

Hiç dil halâş olur mı bir dem bu
derd ü gamdan
Gam leşkeri çün eyler her dem aña
şebîhün

7. **derd-ile:--ile, -**

Gazel 2014

Mısra: 3

*İnsana ızdırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.*

Derd-ile inledügi budur hezâr
Hâr elinden pâredür a'zâ-yı gül

8. **derd-ile:--ile**

Gazel 2047

Mısra: 4

*İnsana ızdırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.*

İster-iseñ ki gelüp gül gibi açıla
nigâr

Derd-ile âh kılup dideñe di giryân
ol

9. **derd:**

Gazel 2058

Mısra: 1

*İnsana ızdırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.*

Bir dem eksilmez yanumdan derd
yârumdur benüm
Olmazam tenhâ komaz gam gam-
güsârumdur benüm

10. **derdine:--i, --n, --e**

Gazel 2060

Mısra: 1

*İnsana ızdırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.*

Bulmadum çäre bu dil derdine bî-
çäre benem
Tag u şahrâlara düşmiş yürür âväre
benem

11. **derd:**

Gazel 2062

Mısra: 5

*İnsana ızdırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.*

Haşre deñlü yazsalar yazılmaya
derd ü elem
Olsa deryalar mürekkeb cümle
agaçlar kalem

12. **derdüm:--üm, -**

Gazel 2068

Mısra: 4

*İnsana ızdırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.*

İşidür yokdur sorar yokdur
derünüm hâlini
Dir-idüm bir kimse ger güş eyleye
derdüm benüm

13. **derd:**

Gazel 2077

Mısra: 4

*İnsana ızdırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.*

Dirseñ ki 'ışkum-ıla nedür hâlün iy
faķır
Derd ü belâ vü miñnet-ile toptolu
dilüm

14. **derd-ile:--ile**

Gazel 2081

Mısra: 4

*İnsana ızdırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||*

Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.

Sultân-ı 'ışk vireli tîmâr-ı mihneti
Derd-ile gözlerüm yaşıdur yine
hâşılum

15. **derd-ile:-ile**

Gazel 2083

Mısra: 10

İnsana ıztırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.

'İşk âteşi ola ki bir dem sükün ide
Aksun Muhibbî derd-ile dermân
olan yaşum

16. **derdüme:-üm, -e**

Gazel 2086

Mısra: 2

İnsana ıztırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.

'İşkuñ-ıla bu dil-i pür-derd-i bîmâr
añladum
İtmesin gibi bu derdüme tîmâr
añladum

17. **derdümi:-üm, -i**

Gazel 2088

Mısra: 4

İnsana ıztırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.

Bu 'acebdür halk isterler benim
dermânımı
Lîk derdümi benim fikrüm budur
efzün idem

18. **derd:**

Gazel 2095

Mısra: 3

İnsana ıztırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.

Bir yañadan gam çeker bir
yañadan derd ü belâ
Bilmezem âhîr n'olisardur
serencâmum benim

19. **derd:**

Gazel 2095

Mısra: 7

İnsana ıztırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.

'Âşık oldum başuma geldi belâ vü
derd ü gam
Mihnet-ile geçdi sâl u mâh u
eyyâmum benim

20. **derdüme:-üm, -e**

Gazel 2096

Mısra: 8

İnsana ıztırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.

Hicr-ile öldürmeyince vaşluña
irgürmedüñ
Eyledüñ bu nev'-ile derdüme
dermânım benim

21. **derdi:-i**

Gazel 2100

Mısra: 5

İnsana ıztırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.

Cân-ıla kim ki ide derdi kabûl
Añlamazam diye devâ sevdüm

22. **derdüm:-üm**

Gazel 2103

Mısra: 3

İnsana ıztırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.

Mecnûn'dan olsa tañ mı derdüm
benüm ziyâde
Ol leyli zülfe bakdı ben müşg-büyü
sevdüm

23. **derdine:-i, -n, -e**

Gazel 2103

Mısra: 9

İnsana ıztırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.

Dil derdine Muhibbî gördüm deva
bulınmaz
Nüş itmege anuñçün câm u sebûyü
sevdüm

24. **derd:**

Gazel 2104

Mısra: 1

İnsana ıztırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.

Derd ü belâ-yı 'ışk-ıla gâyet de dil-
hoşam

Ġamz oklarıyla ya'nî ki toptolu
terkeşem

25. **derd-ile:-ile**

Gazel 2105

Mısra: 2

İnsana ıztırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.

Yüzüñi göreliden 'ışkuñ-ıla
hayrânâ
Düşüben vâdilere derd-ile
sergerdânâ

26. **derdüñ-ile:-üñ, -ile**

Gazel 2106

Mısra: 7

İnsana ıztırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.

Derdüñ-ile güzelüm olalı me'nüs
göñül
Derdüñi sanma koyup isteyü
dermâna varam

27. **derdüñi:-üñ, -i**

Gazel 2106

Mısra: 8

İnsana ıztırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.

Derdüñ-ile güzelüm olalı me'nüs
göñül
Derdüñi sanma koyup isteyü
dermâna varam

28. **derd-ile:-ile**

Gazel 2113

Mısra: 4

İnsana ıztırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.

Bu dil-i dîvâne tutmaz vâdî-i
gamda qarâr
Âh idüp tâ derd-ile çäk-i giribân
olmayam

29. **derdümi:-üm, -i**

Gazel 2115

Mısra: 7

İnsana ıztırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.

Bir iken günden güne bu derdümi
on eyledüñ

Dimedūñ iy dil ṭabībi derdüñe
dermānuñam

30. **derdüñe:-üñ, -**
Gazel 2115

Mısra: 8

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.*

Bir iken günden güne bu derdümi
on eyledüñ
Dimedūñ iy dil ṭabībi derdüñe
dermānuñam

31. **derdi:-i**
Gazel 2117

Mısra: 8

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.*

Arzı eşküme ğarḳ idüp eflāki āhum
ḫarḳ ider
Bu belā vü derdi ol iki yamandan
görmüşem

32. **derdüm:-üm**
Gazel 2117

Mısra: 9

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.*

İy Muḫibbī sormagil derdüm
idersin āşikār
Yüz ceḫā biñ cevri ol nā-
mihribāndan görmüşem

33. **derd-ile:**
Gazel 2121

Mısra: 11

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.*

Dil tekyesine derd-ile ğam geldi
añsuzın
Yanuma anları okuyup sanki gel
didüm

34. **derdümi:-üm, -i**

Gazel 2129

Mısra: 3

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.*

Dem-i eşküme ğam-ı derdümi
çehremde yazup

‘Arz-ı ḫāl itmek-içün göndereyim
yāra didüm

35. **derdine:-i, -n, -e**
Gazel 2129

Mısra: 10

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.*

İy ṭabīb-i dil ü cān ola ki tīmār
idesin
Bu Muḫibbī kuluñuñ derdine bir
pāre didüm

36. **derd:**

Gazel 2143

Mısra: 1

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.*

Ne Mecnūn gördi derd ü miḫnet
içre bu şeb-i tārum
Ne Ferḫād-ı belā-perver çeküpdür
bu benüm bārum

37. **derdüm:-üm**
Gazel 2142

Mısra: 10

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü. ||
Devam eden, geçmeyen hastalık,
illet, ağrı sızı.*

İy Muḫibbī inleyem derd-i dilüm
eş‘ār-ıla
Bir iken derdüm biñ itdi defter ü
dīvān benüm

38. **derdüm:-üm**
Gazel 2144

Mısra: 1

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Bir naẓar kıl ḫālūme iy nāz-
perverdüm benüm
Pāyuña yüz sürebilsem bu-durur
derdüm benüm

39. **derdüm:-üm**

Gazel 2478

Mısra: 8

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Ḥikāyet eylesen derd-i derünüm
Daḫı artar olur bu derdüm eẓzün

40. **derd-ile:-ile**
Gazel 2149

Mısra: 6

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Gözümü gözeler kıldum bu
çeşmüm cüybārına
İñiler derd-ile sīnem sanasın bir
tolāb oldum

41. **derd:**

Gazel 2150

Mısra: 5

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Gerçi kim Ferḫād u Mecnūn
çektiler derd ü belā
Şükr iderdi ḫāline her biri görse
ḫāletüm

42. **derd:**

Gazel 2152

Mısra: 5

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Dil çeker hicrān ğamın derd ü
belādan ağlamaz
Anuñ-içün kim ezelden ben anuñ
mu‘tādıyam

43. **derd:**

Gazel 2154

Mısra: 10

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Ekdüm zemīn-i ‘ışḳa Muḫib dāne-i
sirişk
Derd ü belā vü miḫnet ü ğam oldı
ḫāşılıum

44. **derdi:-i**

Gazel 2157

Mısra: 5

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Dermān içinde derdi dilüm eyledi
ḫabūl
Anuñ-içün ki yār diler derdmend
olam

45. **derdi:-i**

Gazel 2161

Mısra: 1

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Olup 'aşık belâ vü derdi evvel cāna tapşurdum
Velî soñra dil ü cānı der-i cānāna tapşurdum

46. **derdümi:-üm, -i**

Gazel 2161

Mısra: 6

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Egerçi hastâ-dil idüm lebinden bir cevâb aldum
Bi-ḥamdi' ilâh bu derdümi bugün dermāna tapşurdum

47. **derd:**

Gazel 2162

Mısra: 4

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Sipāhum derd ü miḥnetdür gözüm yaşı-durur mālüm
Gedâ-y-iken bi-ḥamdi' ilâh bugün ben şâh-ı 'ışık oldum

48. **derdüme:-üm, -e**

Gazel 2163

Mısra: 3

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Eger olmaz-ısa senden bulunmaz derdüme dermān
Niçe yıllar-durur derde düşüp 'ışkuñla bīmāram

49. **derde:-e**

Gazel 2163

Mısra: 4

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Eger olmaz-ısa senden bulunmaz derdüme dermān
Niçe yıllar-durur derde düşüp 'ışkuñla bīmāram

50. **derd:**

Gazel 2164

Mısra: 5

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Dermāndeyem kim oldu gözüm eşk-bār hem
Derd ü belâ vü gam ile bed-nām-ı 'ālemem

51. **derd:**

Gazel 2168

Mısra: 5

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Gāh derd ü gāh gam gāhi elem gāhī firāk
'İşkuñuñ ben hasta-dil bunca belâsın bilmedüm

52. **derd-imiş:-i, -miş**

Gazel 2169

Mısra: 3

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

'İşka düşdüm bilmedüm anı devâsuz derd-imiş
Döstlar gündən güne artar cünün u zilletüm

53. **derd-ile:--ile**

Gazel 2175

Mısra: 5

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Satarlar derd-ile dermānı gördüm Kodum dermānı ol dem derdi aldum

54. **derdi:-i**

Gazel 2175

Mısra: 6

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Satarlar derd-ile dermānı gördüm Kodum dermānı ol dem derdi aldum

55. **derdi:-i**

Gazel 2176

Mısra: 2

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Dil seririn yine feth itdi gelüp sultān-ı gam
Miḥnet ü derdi vezîr itdi kılup dîvān-ı gam

56. **derdini:-i, -n, -i**

Gazel 2181

Mısra: 1

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Āh kim dil derdini bu çeşm-i giryānum benüm
Zāhîr itdi ḥalka bu 'ışk-ı pinḥānum benüm

57. **derd-ile:-ile**

Gazel 2181

Mısra: 7

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Nāle kılsam inlesem hicrān şebinde derd-ile
Göklere eyler 'urüc bu āh u efgānum benüm

58. **derdi:-i**

Gazel 2198

Mısra: 4

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Ārzü itdüm görem diyü vişālūñ Ka'besin
Ḥāne-i dilde belâ vü derdi miḥmān eyledüm

59. **derd:**

Gazel 2207

Mısra: 3

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Bezm-i gamda yine miḥmānum olup derd ü elem
İçmege mey yirine gözden akan ḥūnı görem

60. **derd-i:**

Gazel 2208

Mısra: 5

İnsana ızdırap veren her türlü

hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Cân yanup her yañadan geldi belâ vü derd-i ğam
Sordılar hâlüm buları hâş-ı mahrem bağladum

61. **derdüm:-üm**

Gazel 2211

Mısra: 1

İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Dirîgâ teşneyem ğâyet degül
hâdden birün derdüm
Sorarsañ içdüğüm hün-ı ciger her lahza mey hordem

62. **derd:**

Gazel 2219

Mısra: 7

İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Yirem derd ü belâ vü ğam
dökerem gözlerümden dem
Añaram hâlümü ol dem kurı bir üstühvân görsem

63. **derd-ile:-ile**

Gazel 2220

Mısra: 5

İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Zülf-i siyehün derd-ile mecnün olalıdan
Bî-ı kayd baña oldı muṭî' mülk-i cünün hem

64. **derd:**

Gazel 2222

Mısra: 3

İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Gelse mihmân bu dil tekyesine
derd ü belâ
Mâ-ı hażar çeşmüm ile kadeh-i hün çekerem

65. **derdüm:-üm**

Gazel 2227

Mısra: 2

İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam

eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Kim temâşâ eyler-ise yüzümi
zerdüm benüm
Añlar fi'l-cümle aḥvâl-i ğam u
derdüm benüm

66. **derd-i:**

Gazel 2230

Mısra: 2

İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Geçüp hâdden bu âh u girye zâram
Bilinmez derd-i dâĝ-ı dil-figâram

67. **derdini:-i, -n, -i**

Gazel 2231

Mısra: 9

İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Muḥibbî ḥasta-dil derdini ğuş it
Disün bir bir saña ḥâl-i dirâzum

68. **derdün:-ün**

Gazel 2240

Mısra: 3

İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Derdün ile sinemün üstine çekdüm
bir elif
Yanına bir dâĝ yakdum derdümü
on eyledüm

69. **derdün:-ün**

Gazel 2482

Mısra: 7

İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Baña derdün senün dermân gibidür
Ebed kurtılmayam istersem emden

70. **derdümü:-üm, -i**

Gazel 2240

Mısra: 4

İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Derdün ile sinemün üstine çekdüm
bir elif
Yanına bir dâĝ yakdum derdümü
on eyledüm

71. **derdüme:-üm, -e**

Gazel 2246

Mısra: 5

İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Ḥastayam kapuña geldüm uma

derdüme devâ

Derdlüye dermân idersin sen

bugün ḥâzık ḥekim

72. **derdlüye:-lü, -(y)e**

Gazel 2246

Mısra: 6

İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Ḥastayam kapuña geldüm uma

derdüme devâ

Derdlüye dermân idersin sen

bugün ḥâzık ḥekim

73. **derd-ile:-ile**

Gazel 2260

Mısra: 7

İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Ĝam u derd-ile belâ her yañadan
itdi hücum
Bağladı yollarımı ceş-i sitem-i
pîş ü pesüm

74. **derd-ile:-ile**

Gazel 2260

Mısra: 9

İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Çeşm-i bîmâri uyur eylemeyem

derd-ile âh

Cebr idem kendüme çıkmaya bir

zerre sesüm

75. **derdine:-i, -n, -e**

Gazel 2266

Mısra: 9

İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Çâre ancak bunı bildüm çâre bu

ĝam derdine

Bâde içüp kendümi ser-mest ü lâ-

ya'kıl kılam

76. **derd-ile:-ile**
Gazel 2272
Mısra: 9
İnsana ıztırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Derd-ile âh eylesem bu dîde kan ağlar bile
Müstedâm olsun baña olmuş-durur fermân gözüüm

77. **derdüm:-üm**
Gazel 2275
Mısra: 8
İnsana ıztırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Tabîbâ saña yokdur ihtiyâcum
Virür dermân baña kim virdi derdüm

78. **derd-ile:-ile**
Gazel 2277
Mısra: 8
İnsana ıztırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Ekdüm yine dâne-i eşki mezra ' -i dilde
Ancak hemân derd-ile ğam oldu hâşılum

79. **derdi:-i**
Gazel 2279
Mısra: 3
İnsana ıztırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Ben ol Mecnûn-ı dehrem ki belâ vü miñnet ü derdi
Eger gönderse yüz biñ kez ben ol Leylâ' dan el çekmem

80. **derd:**
Gazel 2280
Mısra: 1
İnsana ıztırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Geh derd ü belâ vü ğam gehî hün-ı ciger çekdüm
Mañabbet istedüm miñnet bulup gör ben neler çekdüm

81. **derdüñle:-üñ, -le**
Gazel 2282

Mısra: 4
İnsana ıztırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Vefâñi istemez bir zerre göñlüm
Hoşam derdüñle yiter baña ğam hem

82. **derdidür:-i, -dür**
Gazel 2282
Mısra: 12
İnsana ıztırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

‘İlâc olmaz tabîbâ derd-i ‘ışka
Ko derdidür anuñ derdine em hem

83. **derdine:-i, -n, -e**
Gazel 2282
Mısra: 12
İnsana ıztırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

‘İlâc olmaz tabîbâ derd-i ‘ışka
Ko derdidür anuñ derdine em hem

84. **derdüme:-üm, -e**
Gazel 2284
Mısra: 4
İnsana ıztırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Çün tabîb-i dilsin umsam n'ola senden bir cevâb
Hasta göñlüme şifâ derdüme dermânsın begüm

85. **derdi:-i**
Gazel 2288
Mısra: 6
İnsana ıztırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Mañabbet cämını içdüm elinden sâķî-i ‘ışkuñ
Belâ vü miñnet ü derdi anuñçün câna tapşurdum

86. **derdüm:-üm**
Gazel 2289
Mısra: 2
İnsana ıztırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Cânâ derün-ı hâlüm bir bir hikâyet itsem
Hicrân şebinde derdüm saña şikâyet itsem

87. **derd:**
Gazel 2295
Mısra: 10
İnsana ıztırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Ekdüm zemîn-i ‘ışka Muñhib dâne-i sirişk
Derd ü belâ vü miñnet ü ğam oldu hâşılum

88. **derd:**
Gazel 2297
Mısra: 9
İnsana ıztırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

İy Muñhibî ‘ışkuñ çün derd ü miñnet hâşılı
Anuñ için ölmegi bu yolda ben râ eyledüm

89. **derd-ile:-ile**
Gazel 2301
Mısra: 7
İnsana ıztırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Seng-i hâra nerm olur ger derd-ile âh eylesem
Kâlbüñe iy seng-dil itmedi hergiz kâr hem

90. **derd:**
Gazel 2310
Mısra: 9
İnsana ıztırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Kalmadı derd ü belâ miñnet Muñhibî görmedük
Olalıdan berü baña rehnümâ göñlüm gözüm

91. **derdüñ:-üñ**
Gazel 2312
Mısra: 8
İnsana ıztırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Vefâyı eylemezsin çün cefâñı
eyleme eksük
Senüñ derdüñ baña dermân senüñ
zaḥmuñ baña merhem

92. **derd:**

Gazel 2321

Mısra: 7

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Derd ü ğamdan kurtulurdum būs
kılısam leblerüñ
Ölmez-idüm haşre dek itsem lebüñ
nüş iy şanem

93. **derdüme:-üm, -e**

Gazel 2325

Mısra: 6

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Küh-ı ğamda kalmışam ölmek
muḳarrerdür baña
Döştar bu derdüme bir çäre
bilmen n'eyleyem

94. **derdüñle:-üñ, -le**

Gazel 2326

Mısra: 6

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Şol kara zülfüñ ucından bî-ḳarâr
oldı gönül
Yoluña yaşlar döküp derdüñle iy
yâr inlerem

95. **derd:**

Gazel 2326

Mısra: 7

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Gülmedüm 'âlem içinde derd ü
ğamdur çekdügüm
Fitnesinden it raḳîbüñ zâr u bîmâr
inlerem

96. **derd:**

Gazel 2332

Mısra: 12

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Ol cefâkârüñ yolında terk-i cân
itdüm yine
Ğuşşa vü derd ü belâdan cânı âzâd
eyledüm

97. **derd:**

Gazel 2333

Mısra: 2

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Devlet-i 'ışķuñda cânâ dem-be-
dem artar ğamum
Yok-durur derd ü belâdan ğayrı
artuk hem-demüm

98. **derdümi:-üm, -i**

Gazel 2333

Mısra: 7

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Derdümi 'arz eyledüm Loḳmân'a
derdüm bilmedi
Bilürem derdüme ancak la'1-i
dilberdür emüm

99. **derdüm:-üm**

Gazel 2333

Mısra: 7

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Derdümi 'arz eyledüm Loḳmân'a
derdüm bilmedi
Bilürem derdüme ancak la'1-i
dilberdür emüm

100. **derdüme:-üm, -e**

Gazel 2333

Mısra: 8

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Derdümi 'arz eyledüm Loḳmân'a
derdüm bilmedi
Bilürem derdüme ancak la'1-i
dilberdür emüm

101. **derd:**

Gazel 2333

Mısra: 10

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Pâdişâh-ı 'ışķ dinse bu Muḥibbî'ye
ne tañ
Çün vezîr olmuş-durur iki taraf
derd ü ğamum

102. **derde:-e**

Gazel 2334

Mısra: 2

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Yakdı beni hicr ile ğam n'idem
n'idem âh ne-y-idem
Bulmadum bu derde em n'idem
n'idem âh ne-y-idem

103. **derd:**

Gazel 2334

Mısra: 3

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Hicr ü cefâ cevri ü sitem miḥnet ü
ğam derd ü elem
Yazdı çün alnuma raḳam n'idem
n'idem âh ne-y-idem

104. **derdlü:-lü**

Gazel 2334

Mısra: 8

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

İḳlîm-i ḥüsnüñ ḥanısın sînemde
cânüm cânısın
Derdlü gönül dermânısın n'idem
n'idem âh ne-y-idem

105. **derdüñ-ile:-üñ, -ile**

Gazel 2338

Mısra: 11

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Derdüñ-ile bu Muḥibbî ḥalka kıldı
ḳâmetin
Bu ümîde kim varup ayaguña
ḥalḥâl olam

106. **derd-ile:-ile**

Gazel 2342

Mısra: 6

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

İy tabībüm di neden virmeyesin
baña cevāb
Ser-i kūyuñda yatur derd-ile
bīmāruñ olam

107. **derd:**

Gazel 2348

Mısra: 3

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

‘Āşık olman olanuñ derd ü belāsi
çoğ olur
Döstlar hālūme kim baksa aña ben
bendem

108. **derd:**

Gazel 2345

Mısra: 10

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Görmedüm mihr ü vefā çekdüm
velī cev̄ ü cefā
Ĥasret ü derd ü belā hicrāni añdum
agladum

109. **derd-ile:-ile**

Gazel 2354

Mısra: 2

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Gülşen-i kūyuñdan ayru bülbül-i
zār olmuşam
İñlerem tā şubħa dek derd-ile
bīmār olmuşam

110. **derd-ile:-ile**

Gazel 2354

Mısra: 14

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Çāre eyle çāre isterse Muħibbī
çāresüz
Dil tabībisin meded derd-ile nā-çār
olmuşam

111. **derd:**

Gazel 2353

Mısra: 3

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

İçdüğüm hūn-ı cigerdür yidüğüm
derd ü elem
Dürlü dürlü maṭbaħ-ı dilde bişer
aşum benüm

112. **derd-ile:-ile**

Gazel 2362

Mısra: 11

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Ölürsem derd-ile ğamdan yüzüm
döndürmeyem senden
Cemālūñ muşħafı ĥaḳḳı işigüñdür
baña kıblem

113. **derd:**

Gazel 2364

Mısra: 2

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Döstlar şimden girü eksük
degüldür gözde nem
Anuñ-ıçun hāne-i dil tolidur derd ü
elem

114. **derd:**

Gazel 2364

Mısra: 12

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Şi`rūmi görüp müşevveş
itmesünler beni ‘ayb
Çün degül ĥāṭır-küşāde toptolu
derd ü elem

115. **derdi:-i**

Gazel 2366

Mısra: 9

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Derdi devā vü miñneti rāħat
Muħibbī’ye
Andan berü ki ol sanemüñ
derdnākiyem

116. **derd:**

Gazel 2369

Mısra: 8

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Nite kim olmadı hemtā saña ĥüsn
içre begüm
Yok-durur derd ü belā içre benüm
de bedelüm

117. **derdini:-i, -n, -i**

Gazel 2371

Mısra: 3

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Cān ü dil derdini ‘arz itdüm ṭabībe
dir baña
Ölmedin artuk bu derdüñ ben
devāsın bilmedüm

118. **derdüñ:-üñ**

Gazel 2371

Mısra: 4

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Cān ü dil derdini ‘arz itdüm ṭabībe
dir baña
Ölmedin artuk bu derdüñ ben
devāsın bilmedüm

119. **derd-ile:-ile**

Gazel 2374

Mısra: 6

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Yana odlara felek tutışa pervāne
gibi
Her kaçan derd-ile ben āh-ı
şeħergāħ çekem

120. **derd:**

Gazel 2377

Mısra: 3

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Ĝuşsa-i derd ü ğamı gel baña sor
Bir bir idem anı ĥall ben bilürem

121. **derd:**

Gazel 2380

Mısra: 1

*İnsana ıztırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

Āħ kim derdā n’idem eksük degül
derd ü elem

Anuñ için hālî olmaz tâ seher bu gözde nem

122. **derd:**
Gazel 2380
Mısra: 8
İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızi.

Haşa oldum istemem hergiz eñibbâdan 'ilâc
Derd sen virdüñ devâ sendeñ İlähi isterem

123. **derd:**
Gazel 2388
Mısra: 2
İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızi.

Ben bir gedâ vü sen olasın şâh-ı muhteşem
Derd ü gamuñla ger ölür isem saña ne gam

124. **derd-ile:-ile**
Gazel 2390
Mısra: 11
İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızi.

Derd-i dilden her kaçan derd-ile ger âh eylesem
Çekilen göklere ejder gibi âhumdur benüm

125. **derdin:-i, -n**
Gazel 2393
Mısra: 6
İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızi.

Didüm pervâne 'aşıkdur murâdı şem'e yanmaktadır
Kinâyetle bu dil derdin kamu dildâra bildürdüm

126. **derdüme:-üm, -e**
Gazel 2397
Mısra: 2
İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızi.

Bir yaña devrân cefâsı bir yaña cânâne hem

Bulmadum derdüme çäre kıydum ancak câna ben

127. **derd:**
Gazel 2414
Mısra: 3
İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.

Her dilde kim derd olmaya evlâdur ol hâk oldugu
Her kâse kim hâlî ola 'âdetdür olur ser-nigün

128. **derdi:-i**
Gazel 2415
Mısra: 9
İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.

Bulanlar derdi dermânı n'iderler
Çün anuñ derd olur derdine dermân

129. **derd:**
Gazel 2415
Mısra: 10
İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.

Bulanlar derdi dermânı n'iderler
Çün anuñ derd olur derdine dermân

130. **derdüñe:-üñ, -e**
Gazel 2418
Mısra: 8
İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.

Her ne deñlü cevri iderse ol vefâdan yig baña
'Aşık-ı dil-hâstedür derdüñe dermândur diyen

131. **derdini:-i, -n, -i**
Gazel 2425
Mısra: 9
İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.

Derünüm derdini tâze kılup iy nây inilersin
Şeb-i gamda Muhibbî itdügi feryâda beñzersin

132. **derd:**
Gazel 2430
Mısra: 7
İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.

Yanuma düşmiş gider derd ü belâ sâyet gibi
Sanmañuz tenhâ varam bu vâdî-i hicrâna ben

133. **derdüme:-üm, -e**
Gazel 2452
Mısra: 2
İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.

Çeşm-i ser-mestüñ midür her dem beni bîmâr iden
La 'l-i cân-bağşuñ midür bu derdüme tîmâr iden

134. **derd:**
Gazel 2452
Mısra: 10
İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.

Bu Muhibbî gibi var mı 'ışk ara 'ışk eri
Nağd-i cânı virüben derd ü gamı bazar iden

135. **derd:**
Gazel 2462
Mısra: 6
İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.

Haşâ kıldum ise lutf it 'atâ kıl Beni kurtar belâ vü derd ü gamdan

136. **derd:**
Gazel 2473
Mısra: 1
İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.

Kimse dir mi derd olsun hiç dermân olmasun
Vuşlat olsun dâyimâ endüh-ı hicran olmasun

137. **derde:-e**
Gazel 2477
Mısra: 8
İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.

Gözüm sağkâ olup her dem sular dildârüñ işigin
Müjem cârub olup eydür o derde ben de ferrâşın

138. **derde:-e**
Gazel 2480
Mısra: 9
İnsana ıztırıp veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.

Muhibbî derde şabr eyle ne çäre Eyü yavuz geçer âdem başından

139. **derd:**
Gazel 2481
Mısra: 5

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.

Ölürsem âsitanuñda nigārâ derd ü hasretle
Yidür bu üstühvānumı seg-i küyüña aş olsun

140. **derdüm:-üm**

Gazel 2481

Mısra: 7

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.

Lebinüñ cür'asın içdüm birez fâş oldu bu derdüm
Tolu sun sâğârı sâķī kalan derdüm de fâş olsun

141. **derdüm:-üm**

Gazel 2481

Mısra: 8

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü 2. Devam eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı sızı.

Lebinüñ cür'asın içdüm birez fâş oldu bu derdüm
Tolu sun sâğârı sâķī kalan derdüm de fâş olsun

142. **derd:**

Gazel 2493

Mısra: 3

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.

İhtiyâr ider belâ vü derd ü miñnet yüklerin
Dil virüp bir mâh-rüya şive vü nâz isteyen

143. **derdini:-i, -n, -i**

Gazel 2493

Mısra: 7

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.

'Arz kılsun yana yana şubha dek dil derdini
Şem'-veş yaşın çoğ itsün uyhusın az isteyen

144. **derd-ile:-ile**

Gazel 2494

Mısra: 7

İnsana ızdırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.

Teşne oldum leblerine derd-ile za' füm katı
Ol tabibe diñ meded virsün cevâb eglennesün

derd ü belâ:

1. **derd ü belâ:**

Gazel 2061

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Dert ve bela.

'Işkuñ Muhibbî yayını kim çekmek istese
Derd ü belâyı itmeye dâyim kepâde kim

derd ü ğam çek-:

1. **derd ü ğam çek-:**

Gazel 2055

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Tasalanmak, kaygılanmak, üzülmek.

Gözüm yaşını tār itdüm dönelden kâmetüm çenge
Egilürsem 'aceb midür bela vü derd ü ğam çekтім

derdâ:

1. **derdâ:**

Gazel 2126

Mısra: 6

Eyvah, yazık, vah vah.

Çâr ebrü tîri sîmîn-beden mañbûb iken
Gelmedi pehlüma derdâ çıkdı yanumdan benüm

2. **derdâ:**

Gazel 2255

Mısra: 2

Eyvah, yazık, vah vah.

Bilmezem ki n'olisar yâ Rabbenâ hâlüm benüm
Âh derdâ vü dirîğâ n'ola añvâlüm benüm

3. **derdâ:**

Gazel 2469

Mısra: 8

Eyvah, yazık, vah vah.

Zerre-veş kıldı hevâ-yı 'ışķ sergerdân beni
İrmedüm derdâ ki ol mihr-i cihan-ârâya ben

4. **derdâ:**

Gazel 2197

Mısra: 4

Eyvah, yazık, vah vah.

Yoluñı niçe yıllardur gelesin diyü iy dilber
Oturdum görmedüm derdâ hemân dîde-çehâr oldum

5. **derdâ:**

Gazel 2219

Mısra: 4

Eyvah, yazık, vah vah.

İder şayd ol kemân ebrü nazar benden yana kılmaz
İder mi hasretâ derdâ kaçan tîr ü kemân görsem

6. **derdâ:**

Gazel 2226

Mısra: 3

Eyvah, yazık, vah vah.

Günâhum añalı derdâ dirîğâ
Yüzüm zer oldu gözüm yaşı da sîm

7. **derdâ:**

Gazel 2274

Mısra: 3

Eyvah, yazık, vah vah.

Derdâ ki nazar itmedi bu hâlüme hergiz
Ebrûlarına hasret olup hem çü hilâlüm

8. **derdâ:**

Gazel 2380

Mısra: 1

Eyvah, yazık, vah vah.

Âh kim derdâ n'idem eksük degül derd ü elem
Anuñ için hâlî olmaz tâ seher bu gözde nem

9. **derdâ:**

Gazel 2407

Mısra: 1

Eyvah, yazık, vah vah.

Âh derdâ kim dükenmez âh u feryâdum benüm
Hâlüme bir rañm ider 'âlemde bulmadum benüm

10. **derdâ:**

Gazel 2454

Mısra: 3

Eyvah, yazık, vah vah.

Derdâ ki benüm hâlümü hîç kimsene bilmez
Her derdi çeken var-ısa 'âlemde benem ben

derd-i derün:

1. **derd-i derün:**

Gazel 2363

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Gönül kaygısı, tasası.

Didüm meclisde dildāra yanar
gördün mi hiç şem 'i
Zebān-ı hāl-ile derd-i derūnum
āşikār itdüm

2. derd-i derūn:

Gazel 2405

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gönül kaygısı, tasası.

Āh kim derd-i derūnum irmez ol
meh gūşına
Söylenür hep kışşadur dillerde
destānumdur benüm

3. derd-i derūn:

Gazel 2478

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gönül derdi.

Hikāyet eylesem derd-i derūnum
Dağı artar olur bu derdüm ezün

dird-i dil:

1. derd-i dil:

Gazel 2066

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gönül derdi.

Derd-i dilümi yazmaga aldum ele
kalem
Evvel hurūfi kâğıda yazdum
görindi ğam

2. derd-i dil:

Gazel 2077

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gönül derdi.

Tā haşr olunca derd-i dilümün
hikāyeti
Olmaz tamām ağız açup dirse her
kılum

3. derd-i dil:

Gazel 2087

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gönül derdi.

Gūş ider yok kime takrİR ideyim
dird-i dilüm
Şimdi başumdan aşupdur ğam-ı bİ-
pāyānum

4. derd-i dil:

Gazel 2091

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gönül derdi.

Dird-i dil hālını kaşd eyleyüben
yaraları
Her biri ağız açup şerh ide dildāra
benem

5. derd-i dil:

Gazel 2117

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gönül derdi.

Biñ zebānum olsa takrİR itmeye
dird-i dilüm
Ben ki ol hūn-rİZ āşüb-ı zamāndan
görmüşem

6. derd-i dil:

Gazel 2129

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gönül derdi.

Hūn-ı dilden yazayım hālümü
dildāra didüm
Ola kim derd-i dilüme ola bir çāre
didüm

7. derd-i dil:

Gazel 2142

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gönül derdi.

İy Muhibbİ inleyem derd-i dilüm
eş'ār-ıla
Bir iken derdüm biñ itdi defter ü
divān benüm

8. derd-i dil:

Gazel 2206

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gönül derdi.

İsterem ki eyleyem bu
üstühvānumdan kalem
Şafha-i ruhsāruma derd-i dilüm
kılum raqam

9. derd-i dil:

Gazel 2207

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Gönül derdi.

Sīnede bir idi dāğum çeküp üstine
elif
Dird-i dil bir idi şimden girü ben
onı görem

10. derd-i dil:

Gazel 2222

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gönül derdi.

Giceler haşret-ile nāle-i gerdün
çekerem
Tā seher inleyü derd-i dili bürün
çekerem

11. derd-i dil:

Gazel 2242

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Gönül derdi.

Dird-i dilin cān levhine yazdı
Muhibbİ kan-ıla
Göndermege dil murğını itdi
hamāme iy şanem

12. derd-i dil:

Gazel 2266

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gönül derdi.

Niçeye dek 'ışk bāzārında ğam
hāşıl kılum
Çend sūzam çend nālem çend
dird-i dil kılum

13. derd-i dil:

Gazel 2307

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gönül derdi.

Dird-i dil bİ-haddür ammā āh-ıla
zār eylemem
'İşkümü ketm eyleyüp nā-ehle
izhār eylemem

14. derd-i dil:

Gazel 2318

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gönül derdi.

Bilmezem derd-i dilüm kime
diyem ben mübtelā
Kime hālüm disem aña mübtelādur
gördüğüm

15. derd-i dil:

Gazel 2380

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gönül derdi.

Niçe taħrİR eylesem derd-i dilüm
ahvālını
Yazmak itsem yanuma düşüp bile
ağlar kalem

16. derd-i dil:

Gazel 2388

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Gönül derdi.

Olur şikâf sîne kaçan nâle eylesem
Derd-i dilüm çıkar feleklerle olur
'alem

17. derd-i dil:

Gazel 2390

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Gönül derdi.

Derd-i dilden her kaçan derd-ile
ger âh eylesem
Çekilen göklere ejder gibi
âhumdur benim

derd-i dil-i bî-karâr:

1. derd-i dil-i bî-karâr:

Gazel 2084

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Huzursuz gönülün derdi.

Derûn-ı dilde olan dâğı âşikâre
kılâm
Ola ki derd-i dil-i bî-karâra çare
kılâm

derd-i ğam:

1. derd-i ğam:

Gazel 2229

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gam derdi.

Bu derd-i ğamı saña niçe 'arz
ideyin âh
Yüzün göricek çünkü olur lâl
zebânüm

derd-i hâl:

1. derd-i hâl:

Gazel 2482

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Halinin derdini.

Muhibbî yazmak itse derd-i hâlin
Yana kâğıd düşe âteş kaleminden

derd-i hicrûni:

1. derd-i hicrûni:--ü, --ñi

Gazel 2017

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Ayrılık derdi.

Derd-i hicrûni şehâ gerçi nihân
eyler gönül
İllâ vaşluñ añıcak vâyi ki figân
eyler gönül

derd-i 'ışk:

1. derd-i 'ışk:

Gazel 2187

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Aşk derdi.

Derd-i 'ışkuñ yaş u sîm ü yüzümü
zer eyledi
Ben de iksîr ü vücüdüm hâkini zer
eyleyem

2. derd-i 'ışk:

Gazel 2190

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Aşk derdi.

Her kaçan görsem nigârâ yüzünü
hayrânûñam
Derd-i 'ışk-ıla velî 'âlemde
sergerdânunam

3. derd-i 'ışk:

Gazel 2204

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşk derdi.

Derd-i 'ışkuñ zer kılur çün 'aşkuñ
ruhsârını
Ben de iksîr-i vücüdüm hâkini zer
eyleyem

4. derd-i 'ışk:

Gazel 2282

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Aşk derdi.

'İlâc olmaz tabîbâ derd-i 'ışka
Ko derdidür anuñ derdine em hem

5. derd-i 'ışk:

Gazel 2293

Mısra: 17

Kelime Tipi: -

Aşkın derdi.

Derd-i 'ışkı Muhibbî hoş görelüm
Ya 'ni 'âlemde bî-devâ olalum

6. derd-i 'ışk:

Gazel 2338

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Aşk derdi.

Sîneme ser-tâ-ka-dem kesdüm
anuñçün na'ller
Derd-i 'ışkuñla senüñ başdan
ayaga dâl olam

7. derd-i 'ışk:

Gazel 2338

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Aşk derdi.

Sîneme ser-tâ-ka-dem kesdüm
anuñçün na'ller
Derd-i 'ışkuñla senüñ başdan
ayaga dâl olam

8. derd-i 'ışk:

Gazel 2362

Mısra: 15

Kelime Tipi: -

Aşk derdi.

Muhibbî derd-i 'ışk-ıla düşelden
bahr-ı hicrâna
Gamuñdan özge hiç yokdur anuñla
aşınâ kıblem

9. derd-i 'ışk:

Gazel 2441

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Aşk derdi.

Derd-i 'ışka çün 'ilâc olmaz şifâ
Kânün-ıla
Bulmazsın zahmete girme tabîbâ
çaresin

derd-i nihân:

1. derd-i nihân:

Gazel 2097

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Gizli derd.

Pend idüp dirler Muhibbî eyleme
dîvânelik
Hâlüme komaz beni derd-i
nihânüm n'eyleyem

derd-i ser:

1. derd-i ser:

Gazel 2021

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Baş ağrısı. || Baş derdi.

Yüzine bakup Muhibbî zülfine dil
baglama
Derd-i serdür hâşılıñ ak u karadan
vâz gel

2. derd-i ser:

Gazel 2258

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Sıkıntı, baş derdi, başağrısı.

Müyesser oldı pâ-büsüñ irişdüm
devlete nâgeh
Başumdan derd-i ser gitti şükür
kim hâk-i der oldum

3. **derd-i ser:**

Gazel 2367

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Baş ağrısı, baş derdi.

Maḥabbet cāmın içelden dilā ben
derd-i ser çekdüm
Yanaldan āteş-i 'ışka neler çekdüm
neler çekdüm

4. **derd-i ser:**

Gazel 2494

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Sıkıntı, baş derdi, başağrısı.

Sākiyā def'-i ḥumār itsün şarāb
eglenmesün
Derd-i serden var bu dilde ıztırāb
eglenmesün

derd-i ser-i humarı çek-:

1. **derd-i ser-i humarı çek-:**

Gazel 2069

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Baş derdinin ağrısını çekmek.

Bu mest-i bī-ḥōda sāķī sun imdi
cām-ı şabūḥ
Mecāl kalmadı derd-i ser-i ḥumārı
çekem

derd-i sevr:

1. **derd-i sevr:**

Gazel 2149

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Uzun boylu sevgilinin aşkının
derdi.*

Ḥumārüm derd-i sevr virdi beni iy
muğbeçe kurtar
Anuñçün deyrüñe geldüm ki
muhtāc-ı şarāb oldum

derdine:

1. **derdine:-i, -n, -e**

Gazel 2415

Mısra: 10

*İnsana ızdırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.*

Bulanlar derdi dermānı n'iderler
Çün anuñ derd olur derdine
dermān

derd-mend:

1. **derd-mend:**

Gazel 2486

Mısra: 9

Derd-i olan, dertli, üzüntülü.

Başdan ayaga günāh-ısa Muḥibbī
derd-mend
Senden umar şefkat-i sensin
kayuran ümmetin

derdmend:

1. **derdmendümdür:-üm, -dür**

Gazel 2185

Mısra: 10

Dert sahibi, tasalı.

Bu sa'adet besdür dilber
Muḥibbī'ye diye
Dermendümdür faķrüm hem
esürümdür benüm

2. **derdmend:**

Gazel 2001

Mısra: 9

Dert sahibi, tasalı, kaygılı.

La'l-i ruḥsāruñ ḥayāl itse Muḥibbī
derdmend
Göz yaşından sine vü dāmānı olur
cümle al

3. **derdmende:-e**

Gazel 2224

Mısra: 4

Dertli olan, dertli, üzüntülü.

Kanı ol gün ki keremden süresin
raḥş üstüme
Urasın bu derdmende sen leked-
küb-ı sitem

4. **derdmend:**

Gazel 2001

Mısra: 9

Derd-i olan, dertli, üzüntülü.

La'l-i ruḥsāruñ ḥayāl itse Muḥibbī
derdmend
Göz yaşından sine vü dāmānı olur
cümle al

5. **derdmend:**

Gazel 2281

Mısra: 10

Derd-i olan, dertli, üzüntülü.

Didüm dil murğını dutup ser-i
zülfinde bend itdüm
Didi hey derdmend diller alur
'ālemdə şayyādam

6. **derdmendüñ:-üñ**

Gazel 2321

Mısra: 9

Derd-i olan, dertli, üzüntülü.

Bu Muḥibbī derdmendüñ
bülbülündür güyiyā
N'ola bir dem eyleseñ efgānumı
güş iy şanem

7. **derdmend:**

Gazel 2378

Mısra: 6

Derd-i olan, dertli, üzüntülü.

Lebüñ dār-ı şifāsından umanlar
şerbet-i la'lüñ
Kamusı derdmend olmuş yatur
bīmāra beñzetdüm

8. **derdmend:**

Gazel 2419

Mısra: 12

Derd-i olan, dertli, üzüntülü.

Sorarsañ rāh-ı 'ışkuñda Muḥibbī
kimdür iy meh-rü
Ḥaķır ü derdmend ü bī-kes ü
hicrūñle sergerdān

9. **derdmend:**

Gazel 2499

Mısra: 9

Derd-i olan, dertli, üzüntülü.

Niçe pā-māl ola diñ yāra Muḥibbī
derdmend
Kūh-ı miñnetde dil-i endühmendin
gözle sen

derdmend ol-:

1. **derdmend ol-:**

Gazel 2157

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Derd-i olmak, dertli, üzüntülü
olmak.*

Dermān içinde derdi dilüm eyledi
ķabül
Anuñ-ıçun ki yār diler derdmend
olam

derdnāk:

1. **derdnākiyem:-i, -(y)em**

Gazel 2076

Mısra: 2

*Perişan olma, bitkin duruma
gelme.*

Āb-ı ḥayāt-ı la'l-i niğāruñ
helākiyem
Dermān ide mi diyü anuñ
derdnākiyem

2. **derdnākiyem:-i, -(y)em**

Gazel 2366

Mısra: 1

Dertli, kederli.

Şirin lebine dil vereli derdnâkiyem
Ferhâd-vâr küy-ı belânûñ
helâkiyem

3. **derdnâkiyem**:-i, -(y)em

Gazel 2366

Mısra: 10

Dertli, kederli.

Derdi devâ vü miñneti râhat
Muhibbî'ye
Andan berü ki ol sanemûñ
derdnâkiyem

derdüne dermân id-:

1. **derdüne dermân id-:**

Gazel 2471

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Sıkıntıyı çözümlmek,
atlatmak, çaresizliği yenmek.*

Ben umardum ki seni derdüme
dermân idesin
Ka'be küyünde bu ben dervîşi
kurbân idesin

dergâh:

1. **dergâhuña**:-uñ, -a

Gazel 2151

Mısra: 5

*Bir büyüğün, büyük bir yerin
herkes için başvurma yeri olan
kapısı, huzuru, eşiği.*

Gel kabûl eyle getürdüm tuhfe cân
dergâhuña
Çün varılmaz pâdişâhlar önine boş
iy şanem

2. **dergâhum**:-um

Gazel 2153

Mısra: 10

*Bir büyüğün, büyük bir yerin
herkes için başvurma yeri olan
kapısı, huzuru, eşiği.*

Eger el virse süre hâk-i derine
yüzini
Bu Muhibbî diye yok bundan ulu
dergâhum

3. **dergâhı**:-ı

Gazel 2188

Mısra: 6

*Tarikatlarda dervişlerin zikir
ve ibadet ettikleri ve içinde
tarikatin gerektirdiği biçimde
yaşadıkları yer, tekke.*

Öldür beni çün seni sevmek
günâh-ımmış
Öldürsün diyü o dergâhı beklerem

4. **dergâhuñ**:-uñ

Gazel 2341

Mısra: 2

*Tekke.Divan edebiyatında
halka açık yer olarak ele alınan
dergah , derviş ile birlikte çok
kullanılır,her fakir ve yolcunun
barındığı bir yer olarak
görölmüştür.|| Bir büyüğün,
sevgilinin büyük bir yerin herkes
için başvurma yeri olan kapısı,
huzuru, eşiği.*

Zâhirâ baksañ egerçi berr ü bahruñ
şâhiyam
Bir ulu dergâhuñ ammâ ben ğubâr-
ı râhiyam

5. **dergâha**:-a

Gazel 2400

Mısra: 7

*Tekke.Divan edebiyatında
halka açık yer olarak ele alınan
dergah , derviş ile birlikte çok
kullanılır. Dergah şeklinde de
kullanılan kelime her fakir ve
yolcunun barındığı bir yer olarak
görölmüştür.*

Gelmişüzdür ol ulu dergâha 'arz-ı
hâl için
Andan özge varacak bir yirümüz
yokdur bizüm

der-i cânân:

1. **der-i cânân:**

Gazel 2161

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Sevgilinin kapısı.

Olup 'aşık belâ vü derdi evvel cânâ
tapşurdum
Velî soñra dil ü cânî der-i cânâna
tapşurdum

der-i meyhâne:

1. **der-i meyhâne:**

Gazel 2101

Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Meyhane kapısı.

Künc-i mescidde n'ola zâhid ola
mest-i semâ'
Der-i meyhânede ol zevk irişür
baña müdâm

2. **der-i meyhâne:**

Gazel 2356

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
*Meyhane kapısı.|| İSevgilinin
kırmızı şarabı andıran dudakları*

*meyhane dir. Buranın toprağı
sevgilinin gözüne sürme olur.
Orada sırlar dökülür. Hayatın
zorluklarını , gamlarını ve
kederlerini unutturmak için
meyhane bir sığınaktır.
Mutasavvıflar burayı tekke olarak
görürler. Orada İlahi aşkın
şarabının içilip sarhoş olduğunu
söylerler. Meyhane bir can
kiblesidir. Oraya varanlar
üzüntülerini unuturlar. İçeri bir
defa giren çok zor çıkar.*

Dehr elinden niçe bir zehr-ile ğam
nüş idelüm
Der-i meyhânede 'aql u dili
medhüş idelüm

der-kâb eyle-:

1. **der-kâb eyle-:**

Gazel 2271

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Mesafe koymak.

Ger semend-i nâza bindüñse n'ola
gel çek 'inân
Ben dañı hem çü Muhibbî büse
der-kâb eyleyem

dermân:

1. **dermân:**

Gazel 2035

Mısra: 10

İlaç, şifa, deva, çare.

İy Muhibbî derdümi görüp benim
küllî devâ
Ol cihetdendür ki olmışdur görüp
dermân hâcîl

2. **dermân:**

Gazel 2083

Mısra: 10

İlaç, şifa, deva, çare.

'İşk âteşi ola ki bir dem sükün ide
Aksun Muhibbî derd-ile dermân
olan yaşum

3. **dermânımı**:-um, -ı

Gazel 2088

Mısra: 3

İlaç, şifa, deva, çare.

Bu 'acebdür halk isterler benim
dermânımı
Lîk derdümi benim fikrüm budur
efzün idem

4. **dermânım**:-um

Gazel 2096

Mısra: 8
İlaç, şifa, deva, çare.

Hicr-ile öldürmeyince vaşluña
irgürmedüñ
Eyledüñ bu nev'-ile derdüme
dermānum benüm

5. **dermānum:-um**
Gazel 2105
Mısra: 6
İlaç, şifa, deva, çare.

Eyle zindān-ı ğamuñdan beni luḫf
ile ḫalāş
Çāre vaşl oldu baña eyle benüm
dermānum

6. **dermāna:-a**
Gazel 2106
Mısra: 8
İlaç, şifa, deva, çare.

Derdüñ-ile güzelüm olalı me'nūs
göñül
Derdüñi sanma koyup isteyü
dermāna varam

7. **dermānuñam:-uñ, -am**
Gazel 2115
Mısra: 8
İlaç, şifa, deva, çare.

Bir iken günden güne bu derdümi
on eyledüñ
Dimedüñ iy dil ṭabībi derdüñe
dermānuñam

8. **dermān:**
Gazel 2157
Mısra: 5
İlaç, şifa, deva, çare.

Dermān içinde derdi dilüm eyledi
kâbül
Anuñ-ıçun ki yār diler derdmend
olam

9. **dermān:**
Gazel 2160
Mısra: 3
İlaç, şifa, deva, çare.

Bu dil-i divāneme ol dem benüm
dermān olur
Boynuma takup ser-i zülfüñi zencir
eyleyem

10. **dermāna:-a**
Gazel 2161
Mısra: 6
İlaç, şifa, deva, çare.

Egerçi ḫastā-dil idüm lebinden bir
cevāb aldum

Bi-ḫamdī' ilāh bu derdümi bugün
dermāna tapşurdum

11. **dermān:**
Gazel 2163
Mısra: 3
İlaç, şifa, deva, çare.

Eger olmaz-ısa senden bulunmaz
derdüme dermān
Niçe yıllar-durur derde düşüp
'ışkuñla bīmāram

12. **dermān:-ı**
Gazel 2175
Mısra: 5
İlaç, şifa, deva, çare.

Satarlar derd-ile dermānı gördüm
Kodum dermānı ol dem derdi
aldum

13. **dermān:-ı**
Gazel 2175
Mısra: 6
İlaç, şifa, deva, çare.

Satarlar derd-ile dermānı gördüm
Kodum dermānı ol dem derdi
aldum

14. **dermān:**
Gazel 2246
Mısra: 6
İlaç, şifa, deva, çare.

Ḥastayam kapuña geldüm uma
derdüme devā
Derdlüye dermān idersin sen
bugün ḫāzık ḫekīm

15. **dermān:**
Gazel 2275
Mısra: 8
İlaç, şifa, deva, çare.

Ṭabībā saña yokdur ihtiyācum
Virür dermān baña kim virdi
derdüme

16. **dermānsın:-sın**
Gazel 2284
Mısra: 4
İlaç, şifa, deva, çare.

Çün ṭabīb-i dilsin umsam n'ola
senden bir cevāb
Ḥasta göñlüme şifā derdüme
dermānsın begüm

17. **dermān:**
Gazel 2312
Mısra: 8
İlaç, şifa, deva, çare.

Vefāyı eylemezsin çün cefāñı
eyleme eksük
Senüñ derdüñ baña dermān senüñ
zaḫmuñ baña merhem

18. **dermānsın:-ı, -sın**
Gazel 2334
Mısra: 8
İlaç, şifa, deva, çare.

İḳlīm-i ḫüsnüñ ḫanısın sīnemde
cānum cānısın
Derdlü göñül dermānsın n'idem
n'idem āh ne-y-idem

19. **dermān:-ı**
Gazel 2415
Mısra: 9
*Çare, hal yolu, çıkış yolu. ||
İlaç, şifa, deva, çare.*

Bulanlar derdi dermānı n'ideler
Çün anuñ derd olur derdine
dermān

20. **dermān:**
Gazel 2415
Mısra: 10
*Çare, hal yolu, çıkış yolu. ||
İlaç, şifa, deva, çare.*

Bulanlar derdi dermānı n'ideler
Çün anuñ derd olur derdine
dermān

21. **dermāndur:-dur**
Gazel 2418
Mısra: 8
*İlaç, şifa, deva, çare. || Çare,
hal yolu, çıkış yolu.*

Her ne deñlü cevır iderse ol
vefādan yig baña
'Aşık-ı dil-ḫastedür derdüñe
dermāndur diyen

22. **dermān:**
Gazel 2448
Mısra: 7
İlaç, şifa, deva, çare.

Leblerinden istesem dermān beni
'ayb eylemeñ
Bu cihānda ḫasta mı var istemeye
şihḫatin

23. **dermān:**
Gazel 2460
Mısra: 5
İlaç, şifa, deva, çare.

Lebinden özge yokdur baña
dermān
Ṭabībā istemem derde devā ben

24. **dermān:**
Gazel 2473
Mısra: 1
Çare, hal yolu, çıkış yolu.

Kimse dir mi derd olsun hiç
dermān olmasun
Vuşlat olsun dāyimā endūh-ı
hicran olmasun

25. **dermān:**
Gazel 2482
Mısra: 7
İlaç, şifa, deva, çare.

Baňa derdüñ senüñ dermān gibidür
Ebed kurtılmayam istersem emden

dermān id-:

1. **dermān id-:**
Gazel 2076
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Çare, ilaç deva olmak.

Āb-ı hayāt-ı la 'l-i nigāruñ
helākiyem
Dermān ide mi diyü anuñ
derdnākiyem

dermānde:

1. **dermāndeyem:-(y)em**
Gazel 2164
Mısra: 6
Aciz, çaresiz, güçsüz.

Dermāndeyem kim oldı gözüm
eşk-bār hem
Derd ü belā vü gam ile bed-nām-ı
'ālemem

ders:

1. **dersini:-i, -n, -i**
Gazel 2402
Mısra: 9
Ders.

Okuduk Mecnūn u Ferhād-ıla
miḥnet dersini
Mekteb-i 'ışk içre bunlardur
sebağdaşum benüm

2. **dersini:-i, -n, -i**
Gazel 2365
Mısra: 7
*Bir öğreticinin belli bir
konuda öğrencilere verdiği bilgi.*

Okudum Ferhād u Mecnūn ile
miḥnet dersini
Mekteb-i 'ışk içre oldılar
sebağdaşum benüm

ders-i 'ışk vir-:

1. **ders-i 'ışk vir-:**
Gazel 2387
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Aşk dersi vermek.

İy Muḥibbī bu zamāna kalsa ger
Ferhād u Kaşs
Ders-i 'ışkı virmede olur idüm
üstād hem

dert:

1. **derde:--e, -**
Gazel 2005
Mısra: 11
Sıkıntı, bunalma, keder.

Beni biñ derde esir eyledi āzāde-y-
iken
Göreyim ki seni her laḥzada biñ
pāre gönül

2. **derdüme:--üm, --e**
Gazel 2016
Mısra: 8
*İnsana ızdırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.*

Sinemüñ şandūkasına urşa ger
gamz okların
Cānuma rahmet gelür derdüme
sanmañ em degül

3. **derdi:-i**
Gazel 2454
Mısra: 4
*İnsana ızdırıp veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.*

Derdā ki benüm ḥālümü hiç
kimsene bilmez
Her derdi çeken var-ısa 'ālemde
benem ben

4. **derde:-e**
Gazel 2460
Mısra: 6
*Devam eden, geçmeyen
hastalık, illet, ağrı sızı.*

Lebinden özge yokdur baňa
dermān
Ṭabībā istemem derde devā ben

derün:

1. **derünüm:--um, -**
Gazel 2068
Mısra: 3
Kalp, yürek, iç.

İşidür yokdur sorar yokdur
derünüm ḥālını
Dir-idüm bir kimse ger gūş eyleye
derdüñ benüm

2. **derünüm:-um**
Gazel 2146
Mısra: 3
*Gönül, kalp, yürek, insanın iç
alemi.*

'Arızum levḥinde yazmaga
derünüm ḥālını
Gözlerüm tolu devāt u kirpügüm
kıldan ḳalem

3. **derünüm:-um**
Gazel 2396
Mısra: 3
*Gönül, kalp, yürek, insanın iç
alemi.*

Derünüm ḥālını takrİR kılsun
Diyü bildürmege dildür ulagum

4. **derünüm:-um**
Gazel 2425
Mısra: 9
*Gönül, kalp, yürek, insanın iç
alemi.*

Derünüm derdini tāze kılup iy nāy
iñilersin
Şeb-i gamda Muḥibbī itdügi
feryāda beñzersin

5. **derün:**
Gazel 2220
Mısra: 4
İç, iç taraf, dahil.

Çeküp sipeh-i eşkümi āhum 'ālem
ile
Aldum gamuñ şehrinin bİrün u
derün hem

6. **derünından:-ı, -n, -dan**
Gazel 2312
Mısra: 3
Gönül, insanın iç alemleri.

Cemāl-i ḥüsnuñe karşı derünından
yanar dālam
Benüm gibi meger 'āşık olupdur
saña micmer hem

7. **derünüm:-um**
Gazel 2480
Mısra: 5
Kalp, yürek, iç, batın.

Derünüm ḥālını bir kimse bilmez
Degül-durur içi zāhir taşından

8. **derünüm:-um**
Gazel 2500

Mısra: 3
Kalp, yürek, iç, batın.

Cânânı sevdüm cân-ıla doldu
derünüm kan-ıla
Koñ âteş-i hicrân-ıla ben qâl olayın
bir zamân

derün-ı dil:

1. **derün-ı dil:**
Gazel 2084
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Kalbin içi. || Gönülün içi.

Derün-ı dilde olan dâğı âşikâre
kılâm
Ola ki derd-i dil-i bî-çarâra çare
kılâm

derün-ı hâl:

1. **derün-ı hâl:**
Gazel 2289
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Vaziyetinin içini, durumunu.

Cânâ derün-ı hâlüm bir bir hikâyet
itsem
Hicrân şebinde derdüm saña
şikâyet itsem

derün-ı halvet:

1. **derün-ı halvet:**
Gazel 2347
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Halvetin içi.

Ben derün-ı halvetinde şöhet-i
hâş itmişem
Döştar bakmañ baña bu şimdilik
bürünlüğüm

dervâze:

1. **dervâzesin: -si, -n**
Gazel 2333
Mısra: 5
Kale ve şehirlerin,
külliyelelerin büyük giriş kapısı.

Açma şubhuñ iy şabâ luţf eyle gel
dervâzesin
Var-durur zülfi hayâliyle bu şeb
hoş âlemüm

dervis:

1. **dervis:**
Gazel 2062
Mısra: 8
Allah yolunda alçak

gönüllülüğü ve fakirliği kabul eden
, nefsinin ıslah eden, varlık
iddiasından geçip Allah'ın
birliğini bütün kainatta görerek
kendini Hakk'a ve onun
yarattıklarına adayan kimse. Onlar
feragat köşesinde, kanaat
hazinesini bulan kişi olarak ele
alınır.

Bilse idi niçe olurmuş gedâlık
zevkinin
Tagıdup dârâtını derviş olurdu şâh
Cem

2. derviş:

Gazel 2133
Mısra: 10
Tarikata girip bir şeyhe
bağlanan, onun izinden Hak
yolunda yürüyüp nefsinin ıslah
eden, varlık iddiasından geçip
Allah'ın birliğini bütün kainatta
görerek kendini Hakk'a ve onun
yarattıklarına adayan kimse,
tarikât müntesibi.

Çün Muhibbî ele girmez n'idelüm
sa'y-ile yâr
Gele derviş olalum niçeye dek 'âr
idelüm

3. dervîşi: -i

Gazel 2471
Mısra: 2
Allah için alçakgönüllülüğü
ve fukaralığı kabul eden kimse.

Ben umardum ki seni derdüme
dermân idesin
Ka'be küyünde bu ben dervîşi
kurbân idesin

dervâ:

1. deryâdan: -dan

Gazel 2290
Mısra: 2
Deniz, büyük ırmak.

Feşâhat bahırına gavvâş olup
daldum güzâr itdüm
O deryâdan niçe dürler çıkardum
âşikâr itdüm

2. deryâlayın: -layın

Gazel 2321
Mısra: 2
Deniz, büyük ırmak.

Her kaçan zîbâ cemâlüne olam duş
iy şanem
Gözlerüm kanı ider deryâlayın cüş
iy şanem

3. deryâlayın: -layın

Gazel 2340
Mısra: 2
Deniz, büyük ırmak.

Her kaçan câm-ı lebünden bir
kadeh nüş eyleyem
Tâ kıyâmet kaynayup deryâlayın
cüş eyleyem

4. deryâlayın: -layın

Gazel 2346
Mısra: 9
Deniz, büyük ırmak.

Âh kılsam bahr-ı eşküm mevc urur
deryâlayın
'Âlemi garq ide diyü ol hevâdan
korkaram

5. deryâlayın: -layın

Gazel 2361
Mısra: 1
Deniz, büyük ırmak.

Söz-i 'ışkı güş idüp deryâlayın cüş
eyledüm
Bunuñ-ıla bu fenâ dünyâda dil hoş
eyledüm

6. deryâlar: -lar

Gazel 2372
Mısra: 10
Deniz, büyük ırmak.

Gözlerüm yaş ser-â-ser 'âlemi
garq eyledi
Kâtedür yaşuma nisbet şimdi
deryâlar benim

7. deryâsına: --sı, --n, --a

Gazel 2004
Mısra: 5
Deniz || bir şeyin bolluğunun
sınırsız denecek derecede
olduğunu anlatır.

'İşk deryâsına garq itdüm
vücüdüm ser-te-ser
Sâhil-i bahra irişmez anda
galtândur gönül

8. deryâsına: --sı, --n, --a

Gazel 2004
Mısra: 5
Deniz. || Bir şeyin bolluğunun
sınırsız denecek derecede
olduğunu anlatır. Bu anlamda
kelime isim tamlamasının ikinci
ögesi durumundadır.

'İşk deryâsına garq itdüm
vücüdüm ser-te-ser
Sâhil-i bahra irişmez anda
galtândur gönül

9. deryaları:--lar, --ı

Gazel 2055

Mısra: 3

Deniz.

Maḥabbet sāğarı tolma-z-ıdı
deryaları korsañ
Ezel bezminde nüş itdüm kaçan
kim aña dem çekdüm

10. deryalar:--lar, -

Gazel 2062

Mısra: 6

Deniz.

Haşre deñlü yazsalar yazılmaya
derd ü elem
Olsa deryalar mürekkeb cümle
agaçlar kalem

11. deryâ:

Gazel 2067

Mısra: 1

Deniz.

Fırkat içre gözlerüm yaşımı deryâ
eyleyem
Ġarğa virüp 'âlemi tûfânı peydâ
eyleyem

12. deryâsınıñ:--st, -nuñ

Gazel 2094

Mısra: 7

Deniz.

Çün yaşum deryâsınıñ oldı
vücudum zevrağı
Baña lâzım âhumı şimden girü bād
eyleyem

13. deryâ:

Gazel 2111

Mısra: 8

Deniz.

Göñül züccâcesine cām-ıla şafâ
virüben
Ġurüş u cüş ile deryâ gibi şafâda
olam

14. deryâda:--da

Gazel 2177

Mısra: 7

Bahr, deniz.

Bu ne ḥikmetdür ki deryâda şadef
ḥalk eyledüñ
Bu ne kudret mâdan itdüñ bî-bâhâ
dürr-i yetim

15. deryâ:

Gazel 2294

Mısra: 6

Bahr, deniz.

Ġarğ olursa tañ mıdur dil fülki
eşküñ baḥrına
Bād-ı âhumla telâtuñlar urur deryâ
benem

16. deryâ:

Gazel 2434

Mısra: 6

Bahr, deniz.

Baḥr-ı 'ışka Ġarğ olup la'îñ
temennâ eyledüm
Nite kim tâcir çeker deryâ Ġamın
sevdâ-y-ıçun

17. deryâ:

Gazel 2180

Mısra: 8

*Deniz. || Bir şeyin bolluğunun
sınırsız denecek derecede
olduğunu anlatır.*

Gözlerüm yaşına nisbet kaḥredür
cûlar benüm
Korkaram cüş u Ġurüş ile anı deryâ
kılam

18. deryaya:-(y)a

Gazel 2209

Mısra: 4

Deniz.

Âhum yili eselden eşküñ
temevvüc itdi
Bād olsa hiç dinür mi deryaya kıl
sükünüm

19. deryâya:-(y)a

Gazel 2243

Mısra: 6

Deniz.

'İyşüm çerâğı nâşih söyünmeye
demüñden
Deryâya düşem arta bu âteş-i
derünüm

20. derya:

Gazel 2264

Mısra: 2

Deniz.

Her kaçan kim sırr-ı 'ışkuñdan
suḥen güş eyleyem
Kaynayup derya gibi emvâc urup
cüş eyleyem

21. deryâsına:--st, -n, -a

Gazel 2270

Mısra: 9

Deniz.

Zevrâğ-ı dil gireliden eşküñ
deryâsına
Kurtuluş yok Ġarğ olur çün âhumı
yâd eyleyem

22. deryâdan:--dan

Gazel 2279

Mısra: 10

Deniz. || Aşığın gönlü.

Muḥibbî baḥra Ġavvâş ol bulasın
dürr-i yektâ
Egerçi pür ḥatar dirler direm
deryâdan el çekmem

23. deryâ:

Gazel 2297

Mısra: 1

Deniz.

Âhumı bād eyleyüp yaşımı deryâ
eyledüm
Ġarğ idüp dil zevrağın içinde ifnâ
eyledüm

24. deryâya:-(y)a

Gazel 2356

Mısra: 9

Deniz, büyük ırmak.

İy Muḥibbî yine eşk oldı çü
deryâya şebîh

Bād-ı âh-ıla taşup kaynayalum cüş
idelüm

25. deryâ:

Gazel 2357

Mısra: 8

Deniz.

Yakarken âteş-i 'ışkum cihâmı
'Aceb budur yaşum deryâ kılın
kim

26. deryâsına:--st, -n, -a

Gazel 2360

Mısra: 6

Deniz, büyük ırmak.

Yine 'ummân-ı eşküñden
çıkardum niçe gevherler
Olaldan 'ışk-ıla Ġavvâş belâ
deryâsına taldum

27. deryâlar:--lar

Gazel 2392

Mısra: 9

Deniz.

Şevk-i 'ışk-ıla Muḥibbî yine
deryâlar gibi
Şarsar-ı âhumla her dem kaynayup
cüş eyleyem

dervâ-dil:

1. deryâ-dil:

Gazel 2013

Mısra: 4

Geniş gönüllü, cömert, cesur.

Raṭb u yābis her ne söylerse ko
zāhid söylesün
Gūşa alma iy dil-i şūrīde sen
deryā-dil ol

dervāya sal-:

1. deryāya sal-:

Gazel 2045

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Denize bırakmak.

Taşuban ğarḳ itmedin gelüp beni
bu baḥr-ı ğam
Bāde-i keştīyi sākī la'l-gün
deryāya sal

dervā-yı 'ışk:

1. deryā-yı 'ışk:

Gazel 2302

Mısra: 15

Kelime Tipi: -

Aşk denizi.

Düşeliden berü deryā-yı 'ışka
Başum toli hevā san bir ḥabābam

2. deryā-yı 'ışk:

Gazel 2341

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Aşk denizi.

Hİç kes deryā-yı 'ışkuñ bulmadılar
'umḳını
Ben iriştüm baña sor ol baḥr
içinde mähīyem

dervā-yı muhīt ol-:

1. deryā-yı muhīt ol-:

Gazel 2291

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Çepeçevre deniz olmak.

Eşk-i çeşmüm vara vara oldu
deryā-yı muhīt
Gāh ğavvāşam o baḥr içinde gāhī
mähīyem

des-res ol-:

1. des-res ol-:

Gazel 2012

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Ele geçirmek, elde etmek,

erişmek.

Zencir olasin gāh kemend gāh
selāsıl
İy zülf benüm gerdenüme des-res
ol gel

dest:

1. deşt:

Gazel 2258

Mısra: 4

Bozkır, ova, sahra, çöl.

Virüp dil leyli zülfine dirēgā
irmeyüp kāma
Olup dīvāne Mecnün-veş gezerem
deşt ü ber oldum

2. deşt:

Gazel 2164

Mısra: 3

Bozkır, ova, çöl.

Mecnün-vār deşt ü beyābāni geşt
idüp
Ferhād gibi oldu yirüm kühsār hem

3. deşt:

Gazel 2164

Mısra: 3

Bozkır, ova, çöl.

Mecnün-vār deşt ü beyābāni geşt
idüp
Ferhād gibi oldu yirüm kühsār hem

4. deşte:--e

Gazel 2035

Mısra: 6

Bozkır, ova, sahra, çöl.

'İşk ara görse ger mecnūnlıgum
Ferhād u Ḳays
Kūh u deşte düşübeni olalar her ān
ḥācıl

5. destin:-i, -n

Gazel 2096

Mısra: 10

El.

Yār gördi baḥr-ı 'ışk içre Muḥibbī
ġarḳ olur
Sundı destin didi elden koma
dāmānum benüm

6. desti:-i

Gazel 2140

Mısra: 1

El.

Maḥabbet desti ile çün dögülübem
türāb oldum
Semāya çıkarup āhum yilin 'ālī-
cenāb oldum

7. desti:-i

Gazel 2140

Mısra: 3

El.

Zamāne desti buraldan kulagum
meclis-i ğamda
Yakup bir dürrī sīnemde iniler san
rebāb oldum

8. destümde:-üm, -de

Gazel 2282

Mısra: 8

El.

Niçe taḥrīr idem ben sūz-ı 'ışkı
Yanar destümde kāğıdla kalem
hem

9. destin:-i, -n

Gazel 2331

Mısra: 7

El.

Meger cevri ü cefā destin dirāz itdi
yine devrān
Ayakdan düşdüm anuñçün reh-i
'ışkuñda pāmālam

10. destine:-i, -n, -e

Gazel 2486

Mısra: 1

El.

Kātib-i dil destine alsa kalemde
āletin
Dürlü mā'nalar zuḥūra getürür gör
şan'atin

destān:

1. destān:

Gazel 2047

Mısra: 6

*Halk üzerinde etki bırakan
savaş, musibet vb. üzücü bir olayı,
gülnüç bir vak'ayı veya bir aşk
hikayesini anlatan, çoğu besteli, on
bir hecelik koşma biçimindeki halk
şii, bir aşık edebiyatı türü. ||
Divan edebiyatın aşğın çektikleri
yanında destanlar hiç kalır. Aşğın
çektığı acılar anlatılacak olsa
cihandaki tüm efsane ve destanlar
batıl olur.*

Sen de iy dil sevüben cān-ıla bir
Leyli-veşi
Yüri Mecnūnlayın 'āleme sen
destān ol

destār:

1. destārūñ:-uñ, -ı

Gazel 2486

Mısra: 5

Sarık.

Bilse idüñ rehne korduñ zāhidā
destārūñ

Bir kadeh nüş eyle gel zevk it
meyûn keyfiyyetin

2. **destârını**: -i, -n, -i

Gazel 2091

Mısra: 6
Sarık.

Yine dîvâne gibi şevk-ile yanup
yakılıp
Eyleyen cübbe vü destârını şad
pâre benem

dest-büs:

1. **dest-büs:**

Gazel 2036

Mısra: 7
El öpme.

Dest-büs olmasa cânâ sun ayaguñ
öpelüm
Cânımı tuhfe getirdüm döstim
eyle kabûl

deste:

1. **deste:**

Gazel 2263

Mısra: 4
Demet, tutam.

‘Înân-ı dil gider elden perîşân
eylese zülfün
Gülün evrâkı üstinde ki sünbül
deste ter gördüm

dest-i belâ:

1. **dest-i belâ:**

Gazel 2422

Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Bela çözü.

Olalı dağ-ıla dil küh-ı belâ kaplamı
Tolanursam ne ‘aceb deşt-i belâ
bişelerin

dest-i cevr:

1. **dest-i cevr:**

Gazel 2481

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Eziyet eden el.

İrişen dest-i cevründen baña tîr-ile
taş olsun
Birisine siper sîne birine karşı baş
olsun

dest-i ğam:

1. **dest-i ğam:**

Gazel 2152

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Gam çözü.

Bir saçı leylâ lebi şîrîn mehûn nâ-
şadıyam
Deşt-i ğam Mecnûn’ıyam küh-ı
bela Ferhâd’ıyam

2. **dest-i ğam:**

Gazel 2268

Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gam çözü.

Mecnûn gibi deşt-i ğamı eyleyüp
tavâf
Ferhâd-vâr küh-ı belâda yir isterem

3. **dest-i ğam:**

Gazel 2325

Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Gam çözü.

Leylî zülfünün hayâliyle bugün
Mecnûn gibi
Deşt-i ğamda olmuşam âvâre
bilmen n’ eyleyem

4. **dest-i ğam:**

Gazel 2347

Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Gam, keder çözü.

Pâ-bürehnedür Muhibbî düşeli
deşt-i ğama
Zülfünün şeydâsıyam olmaz ‘aceb
mecnûnlıgum

5. **dest-i ğam:**

Gazel 2382

Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Gam çözü.

Bâda virür hüsn gibi ‘uşşâkı ‘ışkun
şarşarı
Anuñ için deşt-i ğamda ben de
hâşâk olmuşam

dest-i hicr:

1. **dest-i hicr:**

Gazel 2330

Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Ayrılık eli.

Dest-i hicr-ile çeküp câmeyi cân
çâk iderem
N’ola hâlüm ne bilem uşbu firâk-
ıla benüm

dest-i hicrân:

1. **deşt-i hicrân:**

Gazel 2035

Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Ayrılık çözü.

Deşt-i hicrân çâk idelden bu
girîbânım benüm
Yüzini hâke sürer olmuş-durur
dâmân hâcîl

dest-i ‘ışk:

1. **dest-i ‘ışk:**

Gazel 2059

Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Aşkın eli.

Bi-hamdî’llâh tekebbürden riyâdan
pâkdür gönlüm
Ve lîkin dest-i ‘ışk-ıla döğilmiş
hâkdür gönlüm

2. **dest-i ‘ışk:**

Gazel 2059

Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Aşkın eli.

Bi-hamdî’llâh tekebbürden riyâdan
pâkdür gönlüm
Ve lîkin dest-i ‘ışk-ıla döğilmiş
hâkdür gönlüm

3. **dest-i ‘ışk:**

Gazel 2341

Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşk çözü.

Deşt-i ‘ışka şîr olup küh-ı belâ içre
peleng
Hileger sanman ki dehrün zâhid-i
rübâhıyam

4. **dest-i ‘ışk:**

Gazel 2478

Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Aşkın eli.

Muhibbî dest-i ‘ışka el sunaldan
Olur günden güne hâli diger-gün

dest-i kudret:

1. **dest-i kudret:**

Gazel 2146

Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*“Kudret eli” Cenâb-ı Hak
için kullanılır.*

Men’ kılma zâhidâ maḥbûb u
meyden dönmezem

Dest-i kudret çünki alnuma ezeli
kılmış raqam

dest-res:

1. **dest-res:**

Gazel 2086

Mısra: 9

*Eli eren, yetişmiş olan, ermiş,
ulaşmış kimse.*

Niçe bulam genc-i hüsnüñe sentüñ
ben dest-res
Görünen zülfeynüñi iki taraf mār
añladum

2. **dest-res:**

Gazel 2199

Mısra: 5

*Eli eren, yetişmiş olan, ermiş,
ulaşmış kimse.*

Cidd ü cehd-ile vişale bulmadum
hiç dest-res
Sālhā gerçi bu yolda ben tekāpü
eyledüm

3. **dest-res:**

Gazel 2373

Mısra: 4

*Eli eren, yetişmiş olan, ermiş,
ulaşmış kimse.*

Var mıdur hiç vişāl 'ālemdede
Bulmaduk aña dest-res n'idelüm

4. **dest-res:**

Gazel 2376

Mısra: 4

*Eli eren, yetişmiş olan, ermiş,
ulaşmış kimse.*

Bulmadı leblerine kimse anuñ
Cāmeden gāyrı dest-res n'idelüm

dest-res bul-:

1. **dest-res bul-:**

Gazel 2430

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Erişmek, elde etmek,
kazanmak, nail olmak.*

İy Muhibbī rāyegāñ zülfine bulur
dest-res
Kāşkī olsam şabā 'ālemdede yāhūd
şāne ben

dest-res ol-:

1. **dest-res ol-:**

Gazel 2389

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Erişmek, elde etmek,
kazanmak, nail olmak.*

Cāni terk eyleyeyin yolına
cānānelerüñ
Ola uşşāk ara vaşlına anuñ dest-
resüm

2. **dest-res ol-:**

Gazel 2485

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Erişmek, elde etmek,
kazanmak, nail olmak.*

Vaşlına niçe bulursın iy Muhibbī
dest-res
Olasın sen bir gedā ol pādīşāh-ı
kāmran

destvār:

1. **destyārumdur:-um, -dur**

Gazel 2349

Mısra: 4

Yardımcı.

Geşt-gır-i 'ışkam u kimdür gelen
meydānuma
Vāmıķ u Ferhād u Mecnūn
destyārumdur benüm

dest-vār:

1. **dest-yārumdur:-um, -dur**

Gazel 2390

Mısra: 4

Yardımcı.

Pehlevān-ı 'ışkam çü kimdür gelen
meydānuma
Vāmıķ u Ferhād u Mecnun dest-
yārumdur benüm

devā:

1. **devādan:--dan, -**

Gazel 2021

Mısra: 8

İlaç, derman, şifa, çare.

'Āşık olma key sakın olmaz şifā
Kānūn-ıla
Çünki 'ışka mübtelā olduñ
devādan vāz gel

2. **devā:**

Gazel 2035

Mısra: 9

*İlaç, derman, şifa. || Çare,
tedbir.*

İy Muhibbī derdümü görüp benüm
külli devā
Ol cihetdendir ki olmuşdur görüp
dermān hācıl

3. **devayı:-(y)ı**

Gazel 2070

Mısra: 2

İlaç, şifa, derman, çare.

Geçdi 'ömrüm āh kim mihr ü
vefāyı görmedüm
Niçe yıldur hasta-hāl oldum devayı
görmedüm

4. **devā:**

Gazel 2100

Mısra: 6

*İlaç, derman, şifa. || Çare,
tedbir.*

Cān-ıla kim ki ide derdi ķabül
Añlamazam diye devā sevdim

5. **devāsuz:-suz**

Gazel 2169

Mısra: 3

İlaç, derman, şifa.

'İşka düşdüm bilmedüm anı
devāsuz derd-imiş
Dōstlar günden güne artar cünün u
zilletüm

6. **devā:**

Gazel 2246

Mısra: 5

İlaç, derman, şifa.

Hastayam kapuña geldüm uma
derdüme devā
Derdlüye dermān idersin sen
bugün hāzık hēkim

7. **devayı:-(y)ı**

Gazel 2247

Mısra: 4

İlaç, derman, şifa.

Niçeye dek cāñ figār sīne mecrūh
ola
Merhem-i vaşlıñla bu zahma
devāyı isterem

8. **devā:**

Gazel 2366

Mısra: 9

İlaç, derman, şifa.

Derdi devā vü miñneti rāhāt
Muhibbī'ye
Andan berü ki ol sanemüñ
derdnākiyem

9. **devāsın:-sı, -n**

Gazel 2371

Mısra: 4

Çare, tedbir.

Cân u dil derdini ‘arz itdüm taḫbē
dir baña
Ölmedin artuk bu derdüñ ben
devāsın bilmedüm

10. devā:

Gazel 2380
Mısra: 8
Çare, tedbir.

Hasta oldum istemem hergiz
eṭṭibādān ‘ilāc
Derd sen virdüñ devā senden İlähi
isterem

11. devā:

Gazel 2460
Mısra: 6
İlaç, derman, şifa.

Lebinden özge yokdur baña
dermān
Ṭabībā istemem derde devā ben

deva bul-:

1. deva bul-:

Gazel 2103
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Çare bulmak.

Dil derdine Muḫibbī gördüm deva
bulınmaz
Nüş itmege anuñçün cām u sebūyi
sevdüm

devā it-:

1. devā it-:

Gazel 2087
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Çare olmak, derman olmak.

İtmedüñ hasta Muḫibbī’ye gelüp
çünkü devā
Döstüm ölür-isem boynuña düşer
kanum

devā ol-:

1. devā ol-:

Gazel 2172
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Şifa olmak.

Hāk-i pāyuñı nigārā tütüyā olsun
direm
‘Işk erinüñ hasta çeşmine devā
olsun direm

2. devā ol-:

Gazel 2172
Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Çare olmak.

Hāk-i pāyuñı nigārā tütüyā olsun
direm
‘Işk erinüñ hasta çeşmine devā
olsun direm

devāt:

1. devāt:

Gazel 2146
Mısra: 4
*Divit, içine mürekkep konan
ufak hokka, kap.*

‘Arızum levhinde yazmaga
derünüm ḫālını
Gözlerüm tolu devāt u kirpügüm
kıldan kalem

devir:

1. devridür:-i, -dür

Gazel 2498
Mısra: 9
Zaman, devr, çağ.

Bu Muḫibbī kuş dilin söyler
Süleymān devridür
Bilmez andan ğayrı kimse ehl-i
‘irfānuñ dilin

devlet:

1. devlet:

Gazel 2444
Mısra: 10
*Baht, talih, büyük saadet, kut,
büyük mutluluk.*

Geldiler bilsem kime devlet
müyesserdür bugün
Her yañadan ehl-i ‘ışk küyına
kurbān olмага

2. devlet:

Gazel 2165
Mısra: 9
*Baht, talih, büyük saadet,
büyük mutluluk.*

İy Muḫibbī ol hümā şaydına devlet
bāzını
Saldugumda ayagina nālemi jeng
eyledüm

3. devlet:

Gazel 2168
Mısra: 8
*Baht, talih, büyük saadet,
büyük mutluluk.*

Sāyesin salsa gedā üstine ol sultān
olur

Geşt kıldum kanda var devlet
hümāsın bilmedüm

4. devlet:

Gazel 2178
Mısra: 1
*Baht, talih, büyük saadet,
büyük mutluluk.*

Hāk-i pāya devlet el virse eger
sürsem yüzüm
Sen şefā’at kānısın ancak budur
virdüm sözüm

5. devlet:

Gazel 2194
Mısra: 2
*Baht, talih, büyük saadet,
büyük mutluluk.*

Su gibi ḫāke sürüp yüzümü ben zār
oldum
Baña devlet bu yiter tālib-i dīzār
oldum

6. devlet:

Gazel 2237
Mısra: 5
*Baht, talih, büyük saadet,
büyük mutluluk.*

Sa’adetdür vişālün devlet iy döst
Müsā’id olsa bu baht-ı fūrüzüm

7. devlet:

Gazel 2411
Mısra: 10
*Baht, talih, büyük saadet,
büyük mutluluk.*

Dilbertüm nāz uyḫusında ben
yanında muntazır
Devlet el virse Muḫibbī baht
uyansa ḫābdan

8. devletüñde:--üñ , --de

Gazel 2003
Mısra: 8
*Baht, talih, büyük saadet, kut,
büyük mutluluk || Belli bir toprakta
bir hükümet idaresi altında
teşkilatlanmış bulunan bağımsız
siyasi topluluk, milletin hukuki
şahsiyet kazanmış şekli.*

Yüzümü zer itdi ‘ışkuñ gözlerüm
yaşını sım
Pādişāhum devletüñde māl u cāh
eksük degül

9. devletdür:--dür, -

Gazel 2051
Mısra: 10
*Belli bir toprakta bir hükümet
idaresi altında teşkilatlanmış
bulunan bağımsız siyasi topluluk,*

milletin hukuki şahsiyet kazanmış şekli. || Mutluluk, saadet, talih, baht. || Ululuk, büyüklük, büyük rütbe, büyük mevki ve makam.

Ka'be küyünde Muhibbî kendüyi kurbân ider
Key ulu devletdür aña ola yolunda fitil

10. **devletle:-le**
Gazel 2075
Mısra: 10
Mutluluk, saadet, talih, baht.

İtlerümdendür Muhibbî dise dilber sehv-ile
Artar-ıdı dem-be-dem devletle iqbâlüm benüm

11. **devlet:**
Gazel 2092
Mısra: 5
Mutluluk, saadet, talih, baht.
|| *Ululuk, büyüklük, büyük rütbe, büyük mevki ve makam.*

Sa'd ola yılduzum toga devlet günü başa
Yüz gösterürse baña o mihr-i sa'âdetüm

12. **devletüm:-üm**
Gazel 2150
Mısra: 2
Bağmsız idare olunan hükümet ve ülke; yüksek mevki, makam. || Mutluluk, talih.

Vādî' i 'ışk içre Mecnün olalı hem-kisvetüm
Âşiyân-ı murğdur başumda tãc u devletüm

13. **devletüm:-üm**
Gazel 2327
Mısra: 8
Mutluluk, saadet, talih, baht.

Naḥs tãli' dür beni her dem kılan andan cüdâ
Görmezem gün yüzini beñzer gidüpdür devletüm

14. **devletüm:-üm**
Gazel 2329
Mısra: 1
Mutluluk, saadet, talih, baht.

Sâye salsa ol hümâ ger ben gedâya devletüm
'Âlemi Kaf' dan Kaf' a tutmak olurdu himmetüm

15. **devlet-durur:-dur, -ur**
Gazel 2404

Mısra: 10
Baht, talih, büyük saadet, kut, büyük mutluluk.

İtleriyle hemdem olmak işiginde ol şehûñ
Key ulu devlet-durur hem iftiḥârumdur benüm

16. **devletin:-i, -n**
Gazel 2412
Mısra: 6
Baht, talih, büyük saadet, kut, büyük mutluluk.

Ḥāk-i pâyın başına tãc itmegi kim istemez
'Âlem içre istemez bir kimse var mı devletin

17. **devletinde:-i, -n, -de**
Gazel 2435
Mısra: 6
Saltanat, hüküm, himaye.

Sîne çãk ü dide pür-ḥün sînemün üstinde dâğ
'İşk-i şâhî devletinde eksügüm ne lâleden

18. **devlet:**
Gazel 2444
Mısra: 14
Mutluluk, saadet, talih, baht.

'İydgehde ol şehûñ pâyına çün sürdüñ yüzün
Devlet el virdi Muhibbî baḥt yâverdür bugün

19. **devletin:-i, -n**
Gazel 2448
Mısra: 1
Mutluluk, saadet, talih, baht.

İy gönül bulmak dilersen uşbu dünyâ devletin
Devlet oldur kim bulasın ehl-i diller şöḥbetin

20. **devlet:**
Gazel 2448
Mısra: 2
Mutluluk, saadet, talih, baht.

İy gönül bulmak dilersen uşbu dünyâ devletin
Devlet oldur kim bulasın ehl-i diller şöḥbetin

21. **devletin:-i, -n**
Gazel 2448
Mısra: 10
Mutluluk, saadet, talih, baht.

Pâdişâh-iken kapuñda bendeñ olmaksur murâd
Kim ola istemeye ola ziyâde devletin

22. **devlete:-e**
Gazel 2102
Mısra: 2
Mutluluk, saadet, talih, baht.

Dün gice çün muşhaf-ı ḥüsñüñ açup fâl eyledüm
Cîm-i zülfiñ geldi anı devlete dâl eyledüm

devlete iriş-:

1. **devlete iriş-:**
Gazel 2258
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Büyük bir saadete veya mevkiye erişmek.

Müyesser oldı pã-büsüñ irişdüm devlete nãgeh
Başumdan derd-i ser gitdi şükür kim ḥāk-i der oldum

devlet-i 'ışk:

1. **devlet-i 'ışk:**
Gazel 2333
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Aşk mülkü.

Devlet-i 'ışkuñda cãnâ dem-be-dem artar ğamum
Yok-durur derd ü belâdan ğayrı artuk hem-demüm

devletlü:

1. **devletlü:**
Gazel 2096
Mısra: 4
Nimet ve mutluluğa ermiş ulu kimse, mevki ve rütbe sahiplerine, büyük kimselere hitap sözü olarak da kullanılırdı. || Osmanlı Devleti'nde vezir, müşir gibi büyük rütbe sahiplerine verilen unvan.

Zulm gördük kapuña geldük şehâ dâd isteyü
Kullaruña 'adl kıl devletlü sulṭanum benüm

2. **devletlü:**
Gazel 2139
Mısra: 4
Osmanlı Devleti'nde vezir, müşir gibi büyük rütbe sahiplerine verilen unvan.

Bilmedün āh u fiğānumdan bu dil
ahvālını
Ne ‘aceb bī-rahmsın devletlü
sulṭānum benüm

devlet-penāh:

1. **devlet-penāh:**

Gazel 2186

Mısra: 5

*Mutluluğun, talihin
koruyucusu.*

Anuñ için baña dirler ehl-i ‘ışk
devlet-penāh
İç işiği dilberün devlet-
penāhumdur benüm

2. **devlet-penāhumdur:-um, -dur**

Gazel 2186

Mısra: 6

*Mutluluğun, talihin
koruyucusu.*

Anuñ için baña dirler ehl-i ‘ışk
devlet-penāh
İç işiği dilberün devlet-
penāhumdur benüm

devr:

1. **devre:-e**

Gazel 2407

Mısra: 4

Zaman, devr, çağ.

‘İşk için Ferhād ile Mecnūn’ a kim
teslīm ider
Kalsalar bu devre dirler baña
üstādum benüm

2. **devrinde:-i, -n, -de**

Gazel 2465

Mısra: 8

Devir, çağ, zaman, dönem.

Cāna bey’ ider yine virmez metā’-ı
büseyi
Hüsn devrinde aña kimse hārīdār
olmasun

3. **devr:**

Gazel 2075

Mısra: 8

Zaman.

Māh-rūlar yolına ben bāş u cān
terk eyledüm
Var-ısa gelsün bu devr içinde
emşālüm benüm

4. **devri:-i**

Gazel 2329

Mısra: 16

Zaman.

Bir zamān idi ki Mecnūn ‘ışk-ıla
meşhūr idi
Geçdi devri dōstlar şimdi
benümdür nevbetüm

5. **devrinde:-i, -n, -de**

Gazel 2463

Mısra: 1

Bir şeyin çevresinde dolaşma.

Lebleri devrinde hergiz bakmayam
şahbāya ben
Serv ḳaddi var-iken meyl itmeyem
tübāya ben

devr it-:

1. **devr it-:**

Gazel 2464

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

*Kendi mihverı veya başka bir
şey etrafında hareket etmek.*

Dü māh olupdur iy māh görmez
yüzün Muḫibbī
Ol bī-sitāre n’ itsün devr itdi çarḫ-ı
gerdün

devrān:

1. **devrānı:-ı**

Gazel 2345

Mısra: 2

Zaman, devir.

Bezm-i ğamda yād idüp cānānı
añdum agladum
Yār-ıla evvel geçen devrānı añdum
agladum

2. **devrāna:-a, -**

Gazel 2044

Mısra: 10

*Zaman, çağ. || Kader, talih,
baht.*

Çün vefāsuzdur güzeller gelmez
anlardan vefā
Kim diyebilür cefa vü cevri çok
devrāna gel

3. **devrānum:-um**

Gazel 2087

Mısra: 4

Zaman, çağ.

Kūh u şahrāda çalınsa yiridir
nevbet-i ğam
Geçdi Ferhād-ıla Ḳays irdi benüm
devrānum

4. **devrān:**

Gazel 2279

Mısra: 7

*Dünya, felek. || Kader, talih,
baht.*

Eger ‘ışk-ıla bu devrān büküp
ḳaddümü ya itse
Ölüp dirilürem ammā o kaşı yādan
el çekmem

5. **devrāna:-a**

Gazel 2288

Mısra: 12

Dünya, felek.

Bi-ḥamdillāh ki cān virdüm vişāl
oldı baña ḥāşıl
Libās-ı ‘āriyetdür ten anı devrāna
taşşurdum

6. **devrān:**

Gazel 2331

Mısra: 7

Dünya, felek.

Meger cevri ü cefā destin dirāz itdi
yine devrān
Ayakdan düşdüm anuñçün reh-i
‘ışkuñda pāmālam

7. **devrān:**

Gazel 2397

Mısra: 1

Dünya, felek.

Bir yaña devrān cefāsı bir yaña
cānāne hem
Bulmadum derdüme çāre kıydum
ancak cāna ben

devr-i cemen:

1. **devr-i cemen:**

Gazel 2394

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Yeşillik zamanı, ilkbahar.

İrdi çün devr-i cemen şevḳ-i
ruḫuñla gülleritñ
Kanlu yaşumla kamu evrākımı ter
eyleyem

devr-i gül:

1. **devr-i gül:**

Gazel 2343

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

İlkbahar.

Gül yüzün vaşfın Muḫibbī
yazmaga gül bergine
Devr-i gülde yaraşur bir taze dīvān
eyleşem

2. **devr-i gül:**

Gazel 2355

Mısra: 2
Kelime Tipi: -
İlkbahar.

Niçe bir gam yiyüben âb içelüm
Devr-i güldür gelün şarâb içelüm

3. **devr-i gül:**
Gazel 2379
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Gül mevsimi, ilkbahar.

Hâşâ-lillâh devr-i gülde oturup
mestür olam
Nüş idüp şahn-ı çemende bâdeyi
mesrür olam

4. **devr-i gül:**
Gazel 2379
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Gül mevsimi, ilkbahar.

Hâşâ-lillâh devr-i gülde oturup
mestür olam
Nüş idüp şahn-ı çemende bâdeyi
mesrür olam

5. **devr-i gül:**
Gazel 2467
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
İlkbahar.

Bahâr eyyâmı geldi devr-i güldür
Müşerref itdi bizi sâkî şafâdan

6. **devr-i gül:**
Gazel 2479
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
İlkbahar.

Ruĥlarıñ şevkine sırsam n'ola ben
peymaneyi
Devr-i gülde tevbe sınır nite kim
peymânenen

deyr:

1. **deyr:**
Gazel 2130
Mısra: 5
*İnsanlık alemi, dünya, bu
alem. || Kilise, manastır.*

Deyr içinde dilegüm budur ki anı
taş ola
Ger senüñle döstüm da 'vâ-yı hüsn
ide şanem

2. **deyrüñe: -üñ, -e**
Gazel 2149
Mısra: 8
Kilise, manastır.

Hümârum derd-i sevr viridi beni iy
muğbeçe kurtar
Anuñçün deyrüñe geldüm ki
muhtâc-ı şarâb oldum

3. **deyr:**
Gazel 2269
Mısra: 1
*Kilise, manastır. || İnsanlık
alemi, dünya, bu alem.*

Yine deyr içre büt-i 'işve-nümâyı
görürem
Ehl-i 'ışka yine âşüb u belâyı
görürem

devr-i muğân:

1. **deyr-i muğân:**
Gazel 2386
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Mecusi mabedi, meyhane.

Divâne-vâr deyr-i muğâna eger
varam
'Ayb eylemeñ esir-i belâ-yı perî-
veşüm

di:

1. **diyem: -ye, -m**
Gazel 2318
Mısra: 3
*"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.*

Bilmezem derd-i dilüm kime
diyem ben mübtelâ
Kime hâlüm disem aña mübtelâdur
gördüğüm

2. **dimişler: -miş, -ler**
Gazel 2283
Mısra: 12
*"Demek, söylemek, anlatmak"
anlamına gelir.*

Ne emr itseñ benüm oldur
murâdum
Dimişler gerekmez 'âşıka kām

3. **didüm: -dü, -m**
Gazel 2287
Mısra: 13
*"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.*

Didüm 'ışkuñ yolında cân
virürsem
Mezâruña didi bu beyti yazam

di-:

1. **dimezem: -mez, -em**
Gazel 2009

Mısra: 10
Demek, söylemek.

İy Muĥibbî çekmeyen cevri ü cefâ
görmez vefâ
Anuñ-ıçun dimezem cevri ü cefâyı
az kıl

2. **didüm: -dü, -m**
Gazel 2015
Mısra: 4
*Demek, açıklamak, izah
etmek.*

Bakmadı benden yaña dildâra
virdüm dün selâm
Almamak Tañrı selâmın didüm aña
yol degül

3. **dimeñüz: -me, -ñüz**
Gazel 2008
Mısra: 2
Demek, söylemek.

'Aşık olup kim ki 'ışka bende-i
fermân degül
Aña âdem dimeñüz belki bile
hayvân degül

4. **dir: -r**
Gazel 2008
Mısra: 4
*Demek, dile getirmek,
söylemek.*

Bâd-ı âhum dökdi şol deñlü yaşum
yagmurımı
Ĝarka viridi 'alemi kim dir aña
tûfân degül

5. **diseler: -se, -ler**
Gazel 2008
Mısra: 9
Söylemek, demek.

Yârdan ayru nedür hâlün Muĥibbî
diseler
Cândan ayrılmak direm müşkil-
durur âsân degül

6. **direm: -r, -em**
Gazel 2008
Mısra: 10
Demek, söylemek.

Yârdan ayru nedür hâlün Muĥibbî
diseler
Cândan ayrılmak direm müşkil-
durur âsân degül

7. **dir: -r**
Gazel 2011
Mısra: 3
Demek, söylemek.

El salar dir turmadan 'irfāna
gūlşende cınār
Furşatı fevt itmeñüz virmez şecer
her bār gül

8. **dir**:--r, -

Gazel 2012

Mısra: 7

Demek, söylemek.

Kim dir ki gönül kuçıla hergiz o
kuçılmaz
Bir taze civān 'ışkına taze heves ol
gel

9. **didüm**:--dü, --m

Gazel 2015

Mısra: 5

Demek, açıklamak, izah etmek.

Görinen sünbül midür yāhūd
didüm zūlfūñ ucu
Didi hey dīvāne ol zencirdür kākül
degül

10. **didi**:--di

Gazel 2015

Mısra: 6

Demek, açıklamak, izah etmek.

Görinen sünbül midür yāhūd
didüm zūlfūñ ucu
Didi hey dīvāne ol zencirdür kākül
degül

11. **disem**:--se, --m

Gazel 2019

Mısra: 1

Demek, dile getirmek, söylemek.

Yok agzuña bilüñe disem kim
haber degül
Yüzüñe mihr ü meh disem eksük
nazar degül

12. **disem**:--se, --m

Gazel 2019

Mısra: 2

Demek, dile getirmek, söylemek.

Yok agzuña bilüñe disem kim
haber degül
Yüzüñe mihr ü meh disem eksük
nazar degül

13. **dimiş**:--miş, -

Gazel 2019

Mısra: 3

Demek, açıklamak, izah etmek.

Beñzer lebüñe gonca dimiş
'arızuña gül
Her kim dimişse bu sözi didüm
nazar degül

14. **dimişse**:--miş, --se

Gazel 2019

Mısra: 4

Demek, açıklamak, izah etmek.

Beñzer lebüñe gonca dimiş
'arızuña gül
Her kim dimişse bu sözi didüm
nazar degül

15. **didüm**:--dü, --m

Gazel 2019

Mısra: 4

Demek, açıklamak, izah etmek.

Beñzer lebüñe gonca dimiş
'arızuña gül
Her kim dimişse bu sözi didüm
nazar degül

16. **didi**:--di, -

Gazel 2019

Mısra: 7

Demek, açıklamak, izah etmek.

Tır-i müjeme sineñi deldüm didi
didüm
Ger turmaz-ısa anda gönül den
geçer degül

17. **didüm**:--dü, --m

Gazel 2019

Mısra: 7

Demek, açıklamak, izah etmek.

Tır-i müjeme sineñi deldüm didi
didüm
Ger turmaz-ısa anda gönül den
geçer degül

18. **diye-bilür**:--(y)e bil, --(ü)r

Gazel 2019

Mısra: 10

Demek, söylemek, izah etmek.

Naẓm-ı gevher-nişarımı her kim ki
güş ide
Aña Muhibbī diye-bilür mi gevher
degül

19. **dimişler**:--miş, --ler

Gazel 2023

Mısra: 2

... diye adlandırmak, ... diye vasıflandırmak. || Söylemek, anlatmak, ifade etmek.

Luṭf u elfāzuña olmuş teşne dil mā-
i sebīl
Hüsnüñe cennet dimişler bil ki
cennet den cemīl

20. **dime**:--me, -

Gazel 2023

Mısra: 7

Demek, söylemek.

Zāhidā gel buḥlı ko dime
benümdür cenneti
Hiç bunı iştmedüñ mi cennete
girmez baḥıl

21. **didi**:--di

Gazel 2026

Mısra: 1

Demek, söylemek.

Saña kim didi dilā kim bu ḥarāb-
ābāda gel
Çünkü geldüñ gıce gündüz
turmayup feryāda gel

22. **dimekdür**:--mek, --dür

Gazel 2026

Mısra: 8

Demek, söylemek, anlatmak.

Åşināsından kaçır biğānelerle
hem-nişin
'Åşığı yād eylemez dimekdür işi
yāda gel

23. **dir**:--r, -

Gazel 2028

Mısra: 2

Demek, söylemek, açıklamak.

Hāşıye düşmiş ḥaṭuñ yazdukda
Ḥaṭṭāt-ı ezel
Metn-i ḥüsnüñi velī kim görse dir
gāyet güzel

24. **diye**:--(y)e

Gazel 2032

Mısra: 5

Söylemek, anlatmak, ifade etmek.

Zūlfüñi kim ki göre aña şeb-i yeldā
diye
Yüzüñe kim ki nazār ide diye
ferḥunde fāl

25. **diye**:--(y)e, -

Gazel 2032

Mısra: 6

Söylemek, anlatmak, ifade etmek.

Zūlfüñi kim ki göre aña şeb-i yeldā
diye
Yüzüñe kim ki nazār ide diye
ferḥunde fāl

26. **disünler**:--sün, -ler
Gazel 2033
Mısra: 10
Demek, söylemek.

İy Muhibbî 'aşık-ısañ kıl melâmet
ihtiyâr
Fâriğ olsun ko ne dirlerse disünler
saña il

27. **diyüp**:--(y)üp
Gazel 2034
Mısra: 3
Demek, söylemek.

Her kime bu dîl ğamın diyüp
hikâyet eyleyem
Anı dağı görürem benüm gibi pür-
gam gönül

28. **didi**:--di, -
Gazel 2036
Mısra: 4
Anlatmak, söylemek, ifade
etmek.

İstedüm büse lebinden güldi dilber
gül gibi
Didi vaşla çare isterseñ bu yolda
yüri öl

29. **didi**:--di, -
Gazel 2006
Mısra: 9
Anlatmak, söylemek, ifade
etmek.

Bir ğazel didi Mühîbbî yine bir
meh -rûya kim
İtseler Hücend'e kabrinde diye
tahsîn Kemâl

30. **didi**:
Gazel 2040
Mısra: 17
Anlatmak, söylemek, ifade
etmek.

Ugradum bir 'ârife gül mevsimin
sordum didi
İy Muhibbî tiz geçer bir haftadur
bir ân gül

31. **dir**:--r, -
Gazel 2013
Mısra: 6
Anlatmak, söylemek, ifade
etmek.

Ya saçı zencîrine dak boynuña ya
göz yaşın
Ğarğa-i baħr-ı cünün ol saña kim
dir 'âkil ol

32. **dimiş**:--miş
Gazel 2041
Mısra: 7
Anlatmak, söylemek, ifade
etmek.

Hadd-i yâra gülşen içre beñzerem
dimiş meger
Jâlelerden çın şeherde oldı seng-
endâz gül

33. **diyesin**:--(y)e, --sîn
Gazel 2044
Mısra: 1
Anlatmak, söylemek, ifade
etmek.

Hiç reva mıdur sana ki diyesin
cânâna gel
Çünkü kulsın hâlünü 'arz itmege
sultâna gel

34. **didüm**:--dü, --m, -
Gazel 2044
Mısra: 5
Anlatmak, söylemek, ifade
etmek.

Didüm ey dilber dilerseñ başumı
top eyleyem
Didi zülf çevġanı hâzır sen hemân
meydâna gel

35. **didi**:
Gazel 2044
Mısra: 6
Anlatmak, söylemek, ifade
etmek.

Didüm ey dilber dilerseñ başumı
top eyleyem
Didi zülf çevġanı hâzır sen hemân
meydâna gel

36. **diyebilür**:--(y)ebil, --ür
Gazel 2044
Mısra: 10
Anlatmak, söylemek, ifade
etmek.

Çün vefâsuzdur güzeller gelmez
anlardan vefâ
Kim diyebilür cefa vü cevri çok
devrâna gel

37. **dirler**:--r, --ler
Gazel 2045
Mısra: 7
Anlatmak, söylemek, ifade
etmek.

Kanda olsa sal serv dirler hâke
salar sayesin
Sen de iy servüm gelüp bu hâke bir
dem saye sal

38. **didüm**:--dü, --m
Gazel 2046
Mısra: 9
Söylemek, anlatmak, ifade
etmek.

Pür-cefâya niye virürdüñ Muhibbî
dil didüm
Didi pendüm tutmayup benden
cüdâ oldı gönül

39. **didi**:--di, -
Gazel 2046
Mısra: 10
Söylemek, anlatmak, ifade
etmek.

Pür-cefâya niye virürdüñ Muhibbî
dil didüm
Didi pendüm tutmayup benden
cüdâ oldı gönül

40. **di**:
Gazel 2047
Mısra: 4
Söylemek. || Anlatmak, ifade
etmek.

İster-iseñ ki gelüp gül gibi açıla
niġâr
Derd-ile âh kılup dideñe di giryân
ol

41. **dimişler**:--miş, --ler
Gazel 2054
Mısra: 9
"Demek, söylemek, anlatmak"
anlamına gelir.

Muhibbî 'ışk eri n'eyler dimişler
'âr u nâmüsü
Anunçün şîşe-i nâmı uşadup
târumâr itdüm

42. **didiler**:--di, --ler
Gazel 2055
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Ser-i küyını dildârüñ varuban
görmedüm aşlâ
Niçe kez hufyeten geldi didiler
mütthem çekdüm

43. **didüm**:--dü, --m
Gazel 2055
Mısra: 13
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Cefâ cevruñi gönönder kabul ider
didüm cânâ
Baña ol râhât-ı cändur cefa hergiz
dimem çekdüm

44. **dimem:--me, --m**

Gazel 2055

Mısra: 14

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Cefâ cevruñi gönder kabül ider
didüm cânâ
Baña ol rāhāt-ı cāndur cefa hergiz
dimem çekdüm

45. **dimezem:--mez, --em**

Gazel 2056

Mısra: 2

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

İstemem cânâ gamuñdan
kurtıluban şād olam
Bend-i zülfüne esirem dimezem
āzād olam

46. **didüm:--dü, --m**

Gazel 2056

Mısra: 9

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Serv mi kıddüñ ü ya tūbā mı 'ar'ar
didüm
Didi saña ne biter ya serv ü ya
şimşād olam

47. **didü:--di, -**

Gazel 2056

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Serv mi kıddüñ ü ya tūbā mı 'ar'ar
didüm
Didi saña ne biter ya serv ü ya
şimşād olam

48. **diyü:--(y)ü, -**

Gazel 2059

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Muhibbî hier ara her dem vişālūñ
fıkrile şādān
Velî vuşlat döne hıcre diyü
ğamnākdür göñlüm

49. **di:**

Gazel 2061

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

İy şeyh-i şehri itme melāmet gel
'aşıka
Rāh-ı mahabbet içre di olmaz
fütāde kim

50. **di:**

Gazel 2342

Mısra: 5

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

İy tabībüm di neden virmeyesin
baña cevāb
Ser-i küyuñda yatur derd-ile
bimāruñ olam

51. **di:**

Gazel 2489

Mısra: 9

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

İy Muhibbî yüri di bülbüle āh
eyleme kim
Nev-'arūs-ı gülüñ elvire tuvagin
yakasin

52. **dirler:--r, --ler**

Gazel 2062

Mısra: 3

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Öpdi dirler baña la'lüñ yog-iken
andan nişāñ
Gerçek olur 'aşığ olan kanda ise
müttehem

53. **dirler:--r, --ler**

Gazel 2407

Mısra: 4

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

'İşk için Ferhād ile Mecnün'a kim
teslīm ider
Kalsalar bu devre dirler baña
üstādum benüm

54. **dir-idüm:--r, --i, --dü, --m**

Gazel 2068

Mısra: 4

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

İşidür yokdur sorar yokdur
derünüm hālını
Dir-idüm bir kimse ger güç eyleye
derdüm benüm

55. **diyeler:--(y)e, --ler**

Gazel 2068

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

İy Muhibbî merd-iseñ başuñ açup
meydāna gel
Tā diyeler ehl-i 'ışk taħsīn idüp
merdüm benüm

56. **didüm:--dü, --m**

Gazel 2069

Mısra: 7

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Ruḥ-ı nigārı görüp gel didüm aña
sehven
Ne yüz-ile 'acabā ben bu şermsārı
çekem

57. **didüm:--dü, --m**

Gazel 2070

Mısra: 3

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Bend-i zülfünde didüm var niçe
biñ şeydālaruñ
Didi ḥakkā bir senüñ tek mübtelāyı
görmedüm

58. **didü:--di**

Gazel 2070

Mısra: 4

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Bend-i zülfünde didüm var niçe
biñ şeydālaruñ
Didi ḥakkā bir senüñ tek mübtelāyı
görmedüm

59. **didükde:--dük, --de**

Gazel 2071

Mısra: 1

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Gitsün gümānum eyle didükde bir
tekelüm
Gül gibi itdi ol dem nāz-ıla bir
tebessüm

60. **dimişsin:--miş, --sin**

Gazel 2071

Mısra: 3

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Öldükde aña varam iy bī-vefā
dimişsin
'Ahdüne gel vefā kıl hier-ile çün
ben öldüm

61. **diyü:--(y)ü**

Gazel 2071

Mısra: 5

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Zülfün ḥayālî ile kalmadı uyhu
diyü
Yüz sürüp işigüne yaşum ider
tazallüm

62. **didî:-di**
Gazel 2073
Mısra: 6
Saymak, kabul etmek.
- Kim ki gördi lebûn ile zülfûn
Birine mîm didi birine cîm
63. **dimedûn:-me, -dü, -ñ**
Gazel 2075
Mısra: 6
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.
- İtmeyince naqş-ı dehri levha-i
dilden trās
Dimedûn kim kanda idûn gel her
abdâlüm benüm
64. **dimedûn:-me, -dü, -ñ**
Gazel 2406
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.
- Çok zamāndur ki Muhibbî ayaguñ
topragıdır
Yañılup bir gün dimedûn hāk-i
rāhumdur benüm
65. **dise:-se**
Gazel 2075
Mısra: 9
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.
- İtlerümdendür Muhibbî dise dilber
sehv-ile
Artar-ıdı dem-be-dem devletle
iķbālüm benüm
66. **dise:-se**
Gazel 2458
Mısra: 8
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.
- Zāhidûn biñ sözi te 'şir itmeye
itmeñ 'aceb
Hiç eşer eyler mi bir söz dise anı
serd olan
67. **diyü:-(y)ü**
Gazel 2076
Mısra: 2
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.
- Āb-ı hayāt-ı la 'l-i nigāruñ
helākiyem
Dermān ide mi diyü anuñ
derdnākiyem
68. **dirler:-r, -ler**
Gazel 2076
Mısra: 9

- "Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*
- Dirler Muhibbî 'ışk yolu şa 'bnāk
olur
Ben ol yoluñ zamānede bî-vehm ü
bākiyem
69. **dirseñ:-r, -se, -ñ**
Gazel 2077
Mısra: 3
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.
- Dirseñ ki 'ışkum-ıla nedür hālûn iy
faķîr
Derd ü belā vü miñnet-ile toptolu
dilüm
70. **dirse:-r, -se**
Gazel 2077
Mısra: 8
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.
- Tā haşr olunca derd-i dilümüñ
hikāyeti
Olmaz tamām ağız açup dirse her
kılum
71. **dirse:-r, -se**
Gazel 2341
Mısra: 6
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.
- Sîne eflākinde eşküm olalı encüm
mişāl
Penbe-i dāğum görenler dirse tañ
mı māhiyam
72. **dirse:-r, -se**
Gazel 2413
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.
- Şîrîn lebûnûñ midhatini ideli tekrār
Ger dirse Muhibbî n'ola şîrîn
suhenem ben
73. **dirse:-r, -se**
Gazel 2441
Mısra: 5
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.
- İy gönül ger dirse mihr idem saña
aldanma kim
Niçe kerre aldanup gördüñ anuñ
sen yaresin
74. **dirse:-r, -se**
Gazel 2483
Mısra: 11

- "Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.*
- Saña beg dirse birkaç gün sakın
dünyāya aldanma
Senüñ gibi niçe yavru uçurmuş
aşıyanından
75. **dimese:-me, -se**
Gazel 2082
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.
- Almaz-ıdı Muhibbî bāde ele
İñleyüp dimese rebāb içelüm
76. **dimez:-mez**
Gazel 2083
Mısra: 5
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.
- Dökse saçılrsa hergiz aña kimse lā
dimez
Şāh-ı maħabbet emriyle tūfān olan
yaşum
77. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2086
Mısra: 12
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.
- Āh u efgānum dirīgā eylemez
hergiz eşer
Saña āhen-dil didüm anuñçün iy
yār añladum
78. **dimez:-mez**
Gazel 2089
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.
- Muhibbî cān u dil her kim virüp
bir büsesin alur
Dimez bāzār-ı 'ışk içre muķarrer
ben ziyān itdüm
79. **dir:-r**
Gazel 2093
Mısra: 8
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.
- Çün vişālin ārzü eyler gönül
bilmez mi kim
Ni 'met-i şāhīye dir mi bir gedā
aşum benüm
80. **dir:-r**
Gazel 2190
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Dökmesem bārān-ı eṣki yār
açılmaz gül gibi
Dir Muḥibbī girye kıl ben çün gül-i
ḥandānuḥam

81. **dir:-r**

Gazel 2285

Mısra: 14

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Bu şi'ri gören Muḥibbī lā-būd
Dir mülk-i naẓm saña müselleme

82. **dir:-r**

Gazel 2355

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Sinesin def döger ü nāy iñiler
Çagurup çeng dir rebāb içelüm

83. **dir:-r**

Gazel 2418

Mısra: 1

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Togrı dir kaddün görüp serv-i
ḥırāmāndur diyen
La'lüne rengin dimiş la'l-i
Bedaḥşān'dur diyen

84. **dir:-r**

Gazel 2432

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Görinen boynında yāruñ zulumdur
'aşıklarun
Bilmeyen eyler ğalaṭ dir aña zulf-i
'ānberin

85. **dir:-r**

Gazel 2443

Mısra: 1

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Çeşm-i ser- mestüñe kim dir beni
bimār eylesün
Bārī girsün araya la'lün de timār
eylesün

86. **dir:-r**

Gazel 2473

Mısra: 1

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Kimse dir mi derd olsun hiç
dermān olmasun
Vuşlat olsun dāyimā endüh-ı
hicran olmasun

87. **dir:-r**

Gazel 2496

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

İy Muḥibbī ḥvābdan açup reyāḥin
gözlerin
Furşatı fevt itme dir her biri
açuban zebān

88. **dir:-r**

Gazel 2498

Mısra: 7

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Agzına kim mīm dir kim noḫtaya
teşbih ider
Hoş ḥayāl eyler velī kıldur diyen
ince bilin

89. **didi:-di**

Gazel 2096

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Yār gördi baḥr-ı 'ışk içre Muḥibbī
ğark olur
Sundi destin didi elden koma
dāmānum benüm

90. **dirler:-r, -ler**

Gazel 2097

Mısra: 9

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Pend idüp dirler Muḥibbī eyleme
dīvānelik
Ḥālūme komaz beni derd-i
nihānum n'eyleyem

91. **disem:-se, -m**

Gazel 2098

Mısra: 1

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Egri olmaz kaşlarıña dōstum kec
rā disem
Togru olur sözlerüm ḳaddüñe ger
bālā disem

92. **disem:-se, -m**

Gazel 2259

Mısra: 5

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Güneş ruḥsāruñı göster disem
zulfünde örtersin
Meger lāyık görmezsin münevver
rūyı men görsem

93. **disem:-se, -m**

Gazel 2318

Mısra: 4

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Bilmezem derd-i dilüm kime
diyem ben mübtelā
Kime ḥālüm disem aña mübtelādur
gördüğüm

94. **disem:-se, -m**

Gazel 2098

Mısra: 2

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Egri olmaz kaşlarıña dōstum kec
rā disem
Togru olur sözlerüm ḳaddüñe ger
bālā disem

95. **disem:-se, -m**

Gazel 2098

Mısra: 4

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Āhum-ıla göz yaşı ḳalbüñe te'sir
eylemez
Katı göñlüñe müselleme āhen ü
ḥarā disem

96. **disem:-se, -m**

Gazel 2098

Mısra: 6

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Sözlerüm rüşen olur gün gibi
bürhān istemez
Āfitābum yüzüñe mihr-i cihan-ārā
disem

97. **disem:-se, -m**

Gazel 2098

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Olalı ok gibi ğamzeñ iy kemān-
ebrü senüñ
İtmezem sözde ḥaṭā ger kaşlarıña
ya disem

98. **disem:-se, -m**

Gazel 2098

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

İy Muḥibbī ḥāk-ile yeksān olur
āḫir bu ten
Yire yüz sürüp n'ola kendüme
ḥāk-i pā disem

99. **dir:-r**

Gazel 2100

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Zülfî sevdâsı olmasa serde

Hîç dir mi idüm hevâ sevdim

100. **dimez-idi:-mez, -i, -di**

Gazel 2100

Mısra: 12

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Olmasa cevrine Muhib râzî

Dimez-idi anı çerâ sevdim

101. **didüm:-dü, -m**

Gazel 2104

Mısra: 6

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Cevlânlar idüp eyleme 'uşşâkı pây-mâl

Didüm didi ki olmaz 'aceb atı serkeşem

102. **didi:-di**

Gazel 2104

Mısra: 6

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Cevlânlar idüp eyleme 'uşşâkı pây-mâl

Didüm didi ki olmaz 'aceb atı serkeşem

103. **didiler:-di, -ler**

Gazel 2110

Mısra: 7

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didiler 'aşîka şabr eylemek yâhûd sefer lâzım

Didüm çün şabra tâkat yok hemân terk-i diyâr itdüm

104. **didüm:-dü, -m**

Gazel 2110

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didiler 'aşîka şabr eylemek yâhûd sefer lâzım

Didüm çün şabra tâkat yok hemân terk-i diyâr itdüm

105. **didüm:-dü, -m**

Gazel 2111

Mısra: 3

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm hayâlünü görem neden görünmeyesin

Didi bu söze ne 'aceb ben ki perî-zâde olam

106. **didi:-di**

Gazel 2111

Mısra: 4

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm hayâlünü görem neden görünmeyesin

Didi bu söze ne 'aceb ben ki perî-zâde olam

107. **didüm:-dü, -m**

Gazel 2112

Mısra: 6

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Bahâr-ı hüsnüne karşı hilâl ebrûlaruñ gördüm

Didüm kim garra olmuştur yaşum bârâna tapşurdum

108. **didüm:-dü, -m**

Gazel 2112

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Diledüm ser-te-ser 'âlem mu'atâr ola bü ile

Didüm târ eyle gel zülfün getürdüm şâne tapşurdum

109. **dimedün:-me, -dü, -ñ**

Gazel 2115

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Bir iken günden güne bu derdümü on eyledün

Dimedün iy dil tabîbi derdüne dermânuñam

110. **dirlere:-r, -ler**

Gazel 2119

Mısra: 3

Saymak, kabul etmek.

Biri gelse biri gider aña şems ü kamer dirlere

Olupdur yüzüne 'aşîk gelürler şubh u gâh aḥşâm

111. **diyüp:-(y)üp**

Gazel 2119

Mısra: 7

İstemek.

Cemâlünü görem diyüp şeb-i

zülfüne dil virdi

Başında düd-ı ahından geyüp bir şeb-külâh aḥşâm

112. **didüm:-dü, -m**

Gazel 2119

Mısra: 5

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm şem'-i cemâlüne neden bî-dilleri yakduñ

Yakar pervânesin didi olıcak şem' gâh aḥşâm

113. **didi:-di**

Gazel 2119

Mısra: 6

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm şem'-i cemâlüne neden bî-dilleri yakduñ

Yakar pervânesin didi olıcak şem' gâh aḥşâm

114. **diyübene:-üben**

Gazel 2119

Mısra: 1

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Gelem diyübene gitdi baña ol yüzi mâh aḥşâm

Ki hey bî-çâre tîz olsun dilüñden eyle âh aḥşâm

115. **didüm:-di, -m**

Gazel 2121

Mısra: 2

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Bir lâle hâd hevâsına rengin gâzel didüm

Medh eyleyüp göziyle kaşın bî-bedel didüm

116. **didüm:-dü, -m**

Gazel 2121

Mısra: 4

Duygu ve düşüncelerini sözle anlatmak, söylemek.

Bâlâ kadini serve dehânını

göncaya

Beñzettüm anı lîk be-gâyet güzel didüm

117. **didüm:-dü, -m**

Gazel 2121

Mısra: 6

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Gel bir nazar eyā kaşı ya yanuma
benüm
Bagrum hadeng-i gânzelerün birle
del didüm

118. **didüm**:-dü, -m

Gazel 2121

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

'Uşşâka kıldı büselik içre
muḥâlefet
Uymaz uşüle eyleme böyle 'amel
didüm

119. **didüm**:-dü, -m

Gazel 2121

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

'Işkuñ rumüz u nüktesini sordılar
baña
Bunı cihânda itmedi bir kimse ḫal
didüm

120. **didüm**:-dü, -m

Gazel 2121

Mısra: 14

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Görüp Muḥibbî ḫattımı ḫaddinde
dilberün
Uşbu cemâl-i ḫüsne viriser ḫalel
didüm

121. **didüm**:-dü, -m

Gazel 2121

Mısra: 1

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Bir lâle ḫad hevâsına rengin ḡazel
didüm
Medḫ eyleyüp göziyle kaşın bî-
bedel didüm

122. **didü**:-di

Gazel 2124

Mısra: 7

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didi cevri itdüm cefâ kıldum daḫı
uslanmaduñ
Her ne didüñ ḫaḫ buyurduñ didüm
arı görmişem

123. **didüñ**:-dü, -ñ

Gazel 2124

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didi cevri itdüm cefâ kıldum daḫı
uslanmaduñ
Her ne didüñ ḫaḫ buyurduñ didüm
arı görmişem

124. **didüñ**:-dü, -ñ

Gazel 2362

Mısra: 5

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didüñ yolunda ger ölseñ dirildem
lâ'ı-nâbumla
Ölürem günde yüz biñ kez kanı
'ahd ü vefâ kıblem

125. **didüm**:-dü, -m

Gazel 2124

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didi cevri itdüm cefâ kıldum daḫı
uslanmaduñ
Her ne didüñ ḫaḫ buyurduñ didüm
arı görmişem

126. **disem**:-se, -m

Gazel 2125

Mısra: 6

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Saña irmez mi 'âceb çarḫa irişür
nâlišüm
Çagurup âh eylesem disem perî-
nâzum benüm

127. **dimiş**:-miş

Gazel 2125

Mısra: 9

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Yâr küyında Muḥibbî işidüp nâlem
dimiş
Bülbül-i pür-nâlišüm güyâ nevâ-
sâzum benüm

128. **dimiş**:-miş

Gazel 2400

Mısra: 5

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Dimiş idüm eylesem yoluña
cânımı fedâ
Dönüşüm yokdur bu sözden bir-
durur benüm sözüm

129. **dimiş**:-miş

Gazel 2418

Mısra: 2

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Togrı dir ḫaddüñ görüp serv-i
ḫırâmândur diyen
La'lüne rengin dimiş la'l-i
Bedaḫşân'dur diyen

130. **dimiş**:-miş

Gazel 2418

Mısra: 4

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Ḫüb teşbîḫ eylemiş cânâ hilâle râ
kaşuñ
Ḫaddüñe zîbâ dimiş şems-i
dırâḫşândur diyen

131. **dimiş**:-miş

Gazel 2418

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

İşidüp gülzâr-ı ḫüsni içre Muḥibbî
nâleñi
Ḫoş edâ itmiş dimiş murḡ-ı ḫoş
elhândur diyen

132. **disem**:-se, -m

Gazel 2127

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Olaldan Ḫusrev'i Rüm'ün Kemâl'e
irdi eş'arum
Muḥibbî luḫf-ı tab'umla ne tañ
disem zâḫir oldum

133. **didüm**:-dü, -m

Gazel 2129

Mısra: 1

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Ḫün-ı dilden yazayım ḫâlümü
dildâra didüm
Ola kim derd-i dilüme ola bir çäre
didüm

134. **didüm**:-dü, -m

Gazel 2129

Mısra: 2

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Ḫün-ı dilden yazayım ḫâlümü
dildâra didüm
Ola kim derd-i dilüme ola bir çäre
didüm

135. **didüm**:-dü, -m

Gazel 2129

Mısra: 4

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Dem-i eşkümlü gam-ı derdümü
çehremde yazup
‘Arz-ı hâl itmek-içün göndereyim
yâra didüm

136. **didüm**:-dü, -m

Gazel 2129

Mısra: 6

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Gözümün karasını hâl ideyim
eşküm-ile
Yârı bu nev'-ile görmege ola çäre
didüm

137. **didügümce**:-düg, -ümce

Gazel 2129

Mısra: 7

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didügümce baña rahm eyle gel iy
âfet-i cân
Hañçer-i cevri-ile san yüregümü
yara didüm

138. **didüm**:-dü, -m

Gazel 2129

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didügümce baña rahm eyle gel iy
âfet-i cân
Hañçer-i cevri-ile san yüregümü
yara didüm

139. **didüm**:-dü, -m

Gazel 2129

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

İy tabî-i dil ü cân ola ki tîmâr
idesin
Bu Muhibbî kuluñuñ derdine bir
pâre didüm

140. **didi**:-di

Gazel 2131

Mısra: 12

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Levh-i dilde hüblar taşvîrini nakş
ideli
Kim ki gördiyse beni didi ki Mânî
sânîyem

141. **dir**:-r

Gazel 2138

Mısra: 6

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Acıduğumdan gözüm yaşın
bırakdum yirlere
Dir beni h'vor eyleme ben dañı
merdüm-zâdeyem

142. **dimek**:-mek

Gazel 2148

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Rızık için maksûm olan elbette
saña irişür
Bes dimek lâzım mıdır yok sîm-ile
zerdüm benüm

143. **dime**:-me

Gazel 2148

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

İy Muhibbî çünki oynar oynını
nerrâd-ı çarñı
Yok yire çekme elem gelmez dime
nerdüm benüm

144. **dime**:-me

Gazel 2244

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

İy dil dürîş âhîr ü yapdur 'imâreti
Dime sakın dünyede vardur
'imâretüm

145. **didüm**:-dü, -m

Gazel 2152

Mısra: 9

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Ğamzesine dökmegil kanın
Muhibbî'nün didüm
Dökmege 'aşıklarun kanın didi
cellâdiyam

146. **didi**:-di

Gazel 2152

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Ğamzesine dökmegil kanın
Muhibbî'nün didüm
Dökmege 'aşıklarun kanın didi
cellâdiyam

147. **diyüben**:-(y)üben

Gazel 2153

Mısra: 2

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Eyledi çın şehîr çarña 'urücü âhum
Ola kim saña irişem diyüben iy
mâhum

148. **diyüben**:-(y)üben

Gazel 2346

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Sırr-ı 'ışkı saklamak kaçd eyledüm
cânım gibi
Aşıkâr ide diyüben âh u vâdan
korkaram

149. **didi**:-di

Gazel 2153

Mısra: 7

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Zülf-i dildâr hayâli gelicek didi
göñül
Gözlerümden yiridür aña kuram
hargâhum

150. **diye**:-(y)e

Gazel 2153

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Eger el virse süre hâk-i derine
yüzini
Bu Muhibbî diye yok bundan ulu
dergâhum

151. **diye**:-(y)e

Gazel 2164

Mısra: 18

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Her kim görse bu beytümü tañsîn
idüp hezâr
İñşâf diye bilesine rüzigâr hem

152. **diye**:-(y)e

Gazel 2476

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Kim görse bu elfâz-ıla nazmuñı
Muhibbî
Tañsînler idüp diye ki yig dürr-i
'Aden'den

153. **dirler**:-r, -ler

Gazel 2155

Mısra: 7

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Ravza-i Rızvân ki dirler küy-ı
dilberdür hemîn

Āteş-i düzağ tamāmı nār-ı
āhumdur benüm

154. **diyesin:**-(y)e, -sin
Gazel 2155
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Bu Muhibbî anuñ-ıçun yollaruñda
hāk olur
Ola kim bir gün diyesin hāk-i
rāhumdur benüm

155. **diyesin:**-(y)e, -sin
Gazel 2374
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Rüz-ı mahşerde eger ugrasa
Mecnün 'a yoluñ
Diyesin aña Muhibbî seni hem-rāh
çekem

156. **didüm:**-dü, -m
Gazel 2162
Mısra: 7
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didüm bir dem gözümüñ
çeşmesârında kararum yok
Didi miskîn perî-zâdam iki
zülfüm-durur bālum

157. **didi:**-di
Gazel 2162
Mısra: 8
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didüm bir dem gözümüñ
çeşmesârında kararum yok
Didi miskîn perî-zâdam iki
zülfüm-durur bālum

158. **didi:**-di
Gazel 2169
Mısra: 11
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Yârî gördüm yine karşımda rağibe
oş didi
İtçe bildüm yog-ımuş yanında
benüm rağbetüm

159. **dimiş:**-miş
Gazel 2169
Mısra: 13
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Bāde nisbet eylemiş la'lüñe dimiş
beñzerem

Ölmez-isem çokdur anuñla
Muhibbî sohbētüm

160. **didüm:**-dü, -m
Gazel 2171
Mısra: 3
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Leblerinden iste didüm iy gönül
gel bir cevāb
Didi kim agzuma almaga ne
cānum var benüm

161. **didi:**-di
Gazel 2171
Mısra: 4
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Leblerinden iste didüm iy gönül
gel bir cevāb
Didi kim agzuma almaga ne
cānum var benüm

162. **direm:**-r, -em
Gazel 2172
Mısra: 1
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Hāk-i pāyuñı nigārā tütüyā olsun
direm
'Işk erinüñ hasta çeşmine devā
olsun direm

163. **direm:**-r, -em
Gazel 2172
Mısra: 6
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Hastayam hicrān şebinde rüz-ı
vaşluñ isterem
Yüzüñi göster kamu 'ālem ziyā
olsun direm

164. **direm:**-r, -em
Gazel 2279
Mısra: 6
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Gözüm yaşlu yürek başlu denî
dünyāyı terk itdim
Beni biñ päre itseler direm
'uqbādan el çekmem

165. **direm:**-r, -em
Gazel 2279
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Muhibbî bahra gavvāş ol bulasın
dürr-i yektā

Egerçi pür hatar dirler direm
deryādan el çekmem

166. **direm:**-r, -em
Gazel 2460
Mısra: 2
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Nigārā görmedüm senden vefā ben
Anuñçün saña direm pür-cefā ben

167. **direm:**-r, -em
Gazel 2476
Mısra: 1
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Ḳaddüñle ruḥuñ hüb direm serv ü
semenden
Dil-cü ḥaṭuñı yig görürem bağ u
çemenden

168. **direm:**-r, -em
Gazel 2172
Mısra: 2
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Hāk-i pāyuñı nigārā tütüyā olsun
direm
'Işk erinüñ hasta çeşmine devā
olsun direm

169. **direm:**-r, -em
Gazel 2172
Mısra: 4
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Ehl-i 'ışka 'arz eyle vir zekāt-ı
hüşnüñi
Gir şevāba dōstum saña du'ā olsun
direm

170. **direm:**-r, -em
Gazel 2172
Mısra: 11
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Ummazam bir nesne cāna merḥabā
olsun direm Bu Muhibbî vaşlın
ister bir yaña daḥı gönül

171. **direm:**-r, -em
Gazel 2172
Mısra: 1
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Hāk-i pāyuñı nigārā tütüyā olsun
direm
'Işk erinüñ hasta çeşmine devā
olsun direm

172. **direm:-r, -em**
Gazel 2172
Mısra: 2
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Ḥāk-i pāyuñi nigārā tūtiyā olsun
direm
'Işk erinüñ ḥasta çeşmine devā
olsun direm

173. **direm:-r, -em**
Gazel 2172
Mısra: 4
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Ehl-i 'ışka 'arz eyle vir zekāt-ı
ḥüsnüñi
Gir şevāba dōstum saña du'ā olsun
direm

174. **direm:-r, -em**
Gazel 2172
Mısra: 6
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Ḥastayam hicrān şebinde rūz-ı
vaşluñ isterem
Yüzüñi göster kamu 'ālem ziyā
olsun direm

175. **direm:-r, -em**
Gazel 2172
Mısra: 8
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Cāñ virüp bir büseñe cānā ḥarīdār
oldugum
Mālikem bir cāna ol daḥı fedā
olsun direm

176. **direm:-r, -em**
Gazel 2172
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Niçe yıldır beklerem yoluñı
virmezsin selām
Ummazam bir nesne cāna merḥabā
olsun direm

177. **direm:-r, -em**
Gazel 2172
Mısra: 12
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Bu Muḥibbī vaşlın ister bir yaña
daḥı gönül
Gel nizā' itme ne saña ne baña
olsun direm

178. **didi:-di**
Gazel 2173
Mısra: 7
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Ümīd itdüm didi evvel vişāline
irem yāruñ
Velī bildüm bunu āḥir ki bir fikr-i
muḥāl itdüm

179. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2175
Mısra: 2
Sanmak, zannetmek, ... diye düşünmek.

Oluş gāvvaş baḥr-ı 'ışka taldum
İrem ka' rına didüm yolda kaldum

180. **didi:-di**
Gazel 2179
Mısra: 5
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Gitdi didi şabr kıl gelem yine
ferdāyā dek
Bilmezem ki irişüben ben o ferdāyı
görem

181. **dirler:-r, -ler**
Gazel 2186
Mısra: 5
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Anuñ için baña dirler ehl-i 'ışk
devlet-penāh
İç işiği dilberüñ devlet-
penāhumdur benüm

182. **didi:-di**
Gazel 2186
Mısra: 9
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Zülf-i müşgine Muḥibbī yañılıp
'anber didi
Görinen boynında yāruñ öñ
günāhumdur benüm

183. **didi:-di**
Gazel 2187
Mısra: 9
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didi dilber iy Muḥibbī yime ḡam
raḥm eylerem
Didüm aña gel yemīn eyle ki bāver
eyleyem

184. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2187

Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didi dilber iy Muḥibbī yime ḡam
raḥm eylerem
Didüm aña gel yemīn eyle ki bāver
eyleyem

185. **dir:-r**
Gazel 2190
Mısra: 4
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Kıssa-i hicrāndan ise ölmek āsān
gelür
Dir baña imān ile ölmek senüñ
āsānuñam

186. **dirler:-r, -ler**
Gazel 2190
Mısra: 6
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Üstühvānumdan ziyāfet itdüm iy
ḥünī yine
Geldi küyuñ itleri dirler baña
mihmānuñam

187. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2192
Mısra: 2
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Yār didi bir gül-i nev-resteyem
Ben didüm bülbül-i dil-i ḥasteyem

188. **didi:-di**
Gazel 2192
Mısra: 1
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Yār didi bir gül-i nev-resteyem
Ben didüm bülbül-i dil-i ḥasteyem

189. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2192
Mısra: 11
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Başum üzredür didüm cānā yirüñ
Didi gerçeksın ki bir gül desteyem

190. **didi:-di**
Gazel 2192
Mısra: 12
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Başum üzredür didüm cānā yirüñ
Didi gerçeksın ki bir gül desteyem

191. **direm:-r, -em**

Gazel 2193

Mısra: 9

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Muhibbî'den gelüp 'işkuñ rumūzın sorsalar direm
Görün bu mülk-i hestīyi hemān zīr ü zeber kıldum

192. **dimedī:-me, -dī**

Gazel 2194

Mısra: 12

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Niçe yıllar bu gönül 'ışkı ile hāsta iken
Ol t̄abībe bu Muhibbī dimedī bimār oldum

193. **didüm:-dū, -m**

Gazel 2195

Mısra: 9

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Niçe bir gāret eylersin didüm dil şehrinin iy gām
Beni bilmez misin didi ki yağmacı tatar oldum

194. **didi:-dī**

Gazel 2195

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Niçe bir gāret eylersin didüm dil şehrinin iy gām
Beni bilmez misin didi ki yağmacı tatar oldum

195. **didüm:-dū, -m**

Gazel 2195

Mısra: 11

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm bu nāz u bu 'işve nedür gül yüzünü göster
'Acebdür daḥı bilmezsin didi ben şīvekār oldum

196. **didi:-dī**

Gazel 2195

Mısra: 12

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm bu nāz u bu 'işve nedür gül yüzünü göster
'Acebdür daḥı bilmezsin didi ben şīvekār oldum

197. **didüm:-dū, -m**

Gazel 2195

Mısra: 15

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Yüzüne "ve'd-ḍuhā" didüm saçuña daḥı "ve'l-leyl"
Anuñçün āteş-i 'ışka gice gündüz yanar oldum

198. **dime:-me**

Gazel 2196

Mısra: 9

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Zāhidā ta'n ile dime hūba virdüm ben gönül
Sende yok nūr-ı başar şun'-ı Hudā'dur sevdiğüm

199. **didi:-dī**

Gazel 2197

Mısra: 1

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Gelüp gül gibi ol dilber didi bil gül 'izār oldum
Didüm karşıuñda bülbül-veş ötüp ben daḥı zār oldum

200. **didüm:-dū, -m**

Gazel 2197

Mısra: 2

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Gelüp gül gibi ol dilber didi bil gül 'izār oldum
Didüm karşıuñda bülbül-veş ötüp ben daḥı zār oldum

201. **dir:-r**

Gazel 2197

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

El irmez hūsn-i gencine tılsım olmuş meger zülfi
Hücüm idüp ider ḥamle ki dir her kılı mār oldum

202. **didüm:-dū, -m**

Gazel 2199

Mısra: 3

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Ġamzesine didüm itmegil baña cevri ü sitem
Ġamzesi didi ezelden zulm[1] ben hū eyledüm

203. **didi:-dī**

Gazel 2199

Mısra: 4

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Ġamzesine didüm itmegil baña cevri ü sitem
Ġamzesi didi ezelden zulm[1] ben hū eyledüm

204. **diyem:-(y)em**

Gazel 2199

Mısra: 7

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Nuḥka kādir olmadum ki noḡta diyem agzına
Mūmiyāni fikri ile cismūmi mū eyledüm

205. **didüm:-dū, -m**

Gazel 2201

Mısra: 5

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Bāg-ı hūsnünde görinen ḥaṭ mıdur didüm didi
Yād ayakdan sakınup ben anı bārū eyledüm

206. **didi:-dī**

Gazel 2201

Mısra: 5

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Bāg-ı hūsnünde görinen ḥaṭ mıdur didüm didi
Yād ayakdan sakınup ben anı bārū eyledüm

207. **didüm:-dū, -m**

Gazel 2201

Mısra: 7

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Mār zülfi semmi didüm öldürür āḥir beni
Didi aña gām yime la'lūmi dārū eyledüm

208. **didi:-dī**

Gazel 2201

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Mār zülfi semmi didüm öldürür āḥir beni
Didi aña gām yime la'lūmi dārū eyledüm

209. **didiler:-di, -ler**
Gazel 2201
Mısra: 11
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didiler hüsn-ile yokdur kimse
hürşide bedel
Yâr-ı sengin geldi bu çeşmüm
terâzû eyledüm

210. **dimezem:-mez, -em**
Gazel 2202
Mısra: 1
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Aldı gönülüm bir perî ammâ ki
kimdür dimezem
Eyledi cânımdan berî ammâ ki
kimdür dimezem

211. **dimezem:-mez, -em**
Gazel 2202
Mısra: 2
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Aldı gönülüm bir perî ammâ ki
kimdür dimezem
Eyledi cânımdan berî ammâ ki
kimdür dimezem

212. **dimezem:-mez, -em**
Gazel 2202
Mısra: 4
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Hüsnine yok anuñ bahâ güzeller
içre mübtelâ
Kim göre olur mübtelâ ammâ ki
kimdür dimezem

213. **dimezem:-mez, -em**
Gazel 2202
Mısra: 8
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Gündür yüzi alnı kamer başına
geymiş tâc-ı zer
Bu nev'e olur mı beşer ammâ ki
kimdür dimezem

214. **dimezem:-mez, -em**
Gazel 2202
Mısra: 16
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Başumda var sevdâ-yı hâim 'ışk
içre itdüm ihtimâm
Olmadı dilber baña râm ammâ ki
kimdür dimezem

215. **dimezem:-mez, -em**
Gazel 2202
Mısra: 18
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Dâyim Muhibbî yâra bak küyında
âh u zâra bak
Ko cenneti didâra bak ammâ ki
kimdür dimezem

216. **dimezem:-mez, -em**
Gazel 2202
Mısra: 6
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Zülfün görüp dîvâneyem hüsn ü
cemâle yanayım
Ol şem'e ben pervâneyem ammâ
ki kimdür dimezem

217. **dimezem:-mez, -em**
Gazel 2202
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Başdan ayaga nâz-durur çok cevri
mihri az-durur
Nâ-cinslere hem-râz-durur ammâ
ki kimdür dimezem

218. **dimezem:-mez, -em**
Gazel 2202
Mısra: 12
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Ol serv-quadler serveri başında tâc-ı
Husrevî
Söyler kelâm-ı Pehlevî ammâ ki
kimdür dimezem

219. **dimezem:-mez, -em**
Gazel 2202
Mısra: 14
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Yüzüme bir güle bakup zülfini
boynuma dakup
Dağı beter oda yakup ammâ ki
kimdür dimezem

220. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2202
Mısra: 8
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Zülf-i leylâsını 'arz eyleyi
dîvânelere
Didüm iy döst aña lâyıq dil-i
mecnûni görem

221. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2207
Mısra: 9
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

İy tabîbüm nazâr it hâsta
Muhibbî'ye didüm
Didi n'ola ... ol hâl-i dige-günü
görem

222. **didî:-di**
Gazel 2207
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

İy tabîbüm nazâr it hâsta
Muhibbî'ye didüm
Didi n'ola ... ol hâl-i dige-günü
görem

223. **dinür:-n, -ür**
Gazel 2209
Mısra: 4
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Âhum yili eselden eşküm
temevvüc itdi
Bâd olsa hiç dinür mi deryaya kıl
sükünüm

224. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2219
Mısra: 9
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm 'aşıklarun çokdur Muhibbî
gibi bir yokdur
Kapuñda zâhir olurdu eger bir
imtiñân görsem

225. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2221
Mısra: 5
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Ol ne bârân küy-ı Leylâ'da yagar
didüm didi
Rüzigâr-ı seng-dil ber hâl-i
Mecnûn aqlaram

226. **didî:-di**
Gazel 2221
Mısra: 5
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Ol ne bârân küy-ı Leylâ'da yagar
didüm didi
Rüzigâr-ı seng-dil ber hâl-i
Mecnûn aqlaram

227. **didüm**:-dü, -m

Gazel 2221

Mısra: 7

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm kühsârına dür dökdüğün
göz yaşların
Didi Ferhâd añuban küh-ı hāmün
aglarım

228. **didi**:-di

Gazel 2221

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm kühsârına dür dökdüğün
göz yaşların
Didi Ferhâd añuban küh-ı hāmün
aglarım

229. **didi**:-di

Gazel 2222

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Şol kadar arkama yükletdi benim
bâr-ı ğamı
Didi taḥsînler idüp kim göre
hāmün çekerem

230. **dirler**:-r, -ler

Gazel 2225

Mısra: 7

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Gerçi kimse çekmedi dirler bu
'işkuñ yayını
Umaram kuvvet Ḥudâ virüp
çeküben ben kılam

231. **dimeyeler**:-me, -(y)e, -ler

Gazel 2227

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Merd-i meydân ol Muḥibbî vir bu
dünyâya talâk
Tâ ki yârân dimeyeler saña nâ-
merdüm benim

232. **diye**:-(y)e

Gazel 2227

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Cân u başı vireyim yolına ben
cânânumuñ
Umaram ki diye taḥsîn eyleyüp
ferdüm benim

233. **dime**:-me

Gazel 2228

Mısra: 7

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Dime 'âlemde taleb kıl jende fakrı
Bahâsı olımaz böyle kumaşum

234. **diyeler**:-(y)e, -ler

Gazel 2229

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Lâyık degül saña ğulam ola
Muḥibbî
Besdür diyeler benim için küy-ı
sükânım

235. **disün**:-sün

Gazel 2231

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Muḥibbî hasta-dil derdini ğuş it
Disün bir bir saña ḥâl-i dirâzum

236. **diyem**:-(y)em

Gazel 2236

Mısra: 1

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Zâr zâram kimsenem yokdur
diyem ḥâlüm benim
Yücedür kaşrı o mâhuñ irmeye
nâlüm benim

237. **didi**:-di

Gazel 2236

Mısra: 9

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Luṭf-ıla didi Muḥibbî ki kapum
bendesidür
Çarḥdan oldı yüce kevkeb-i
iḳbâlüm benim

238. **diyeler**:-(y)e, -ler

Gazel 2237

Mısra: 7

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Diyeler şî rüme şî r-i ḥasendür
Sözi çün lâ'l-i dilberden âmüzüm

239. **dirsem**:-r, -se, -m

Gazel 2240

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

İy Muḥibbî virmişem dünyâ-yı
düna çün talâk
Tañ mı dirsem dilden mihrini bürün
eyledüm

240. **dirsem**:-r, -se, -m

Gazel 2291

Mısra: 2

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Ol güzeller şâhınuñ çün bende-i
dergâhıyam
Tañ midur dirsem cihânuñ ser-te-
ser ben şâhıyam

241. **dirsem**:-r, -se, -m

Gazel 2385

Mısra: 2

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Gözünden fitneler zâhir olur
kaḍdün kıyâmet hem
Belâ-yı cân u dil dirsem 'aceb mi
çeşm ü kâmet hem

242. **dirsem**:-r, -se, -m

Gazel 2391

Mısra: 2

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Ol güzeller şâhınuñ çün bende-i
dergâhıyam
Tañ midur dirsem cihânuñ ser-te-
ser ben şâhıyam

243. **dirsem**:-r, -se, -m

Gazel 2415

Mısra: 1

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Perî dirsem n'ola ben saña iy cân
Olursın bir nefes içinde pinhân

244. **dirsem**:-r, -se, -m

Gazel 2430

Mısra: 6

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Naḳş kıldum iy şanem dilde
ḥayâlün naḳşını
Tañ midur dirsem eger bu sîneme
büthâne ben

245. **didüm**:-dü, -m

Gazel 2241

Mısra: 5

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm iy 'aḳl-ıla iy dil sizi terk
eyledüm küllî

Zi-sevdā-yı perī rüyı ser-i divānegī
dāram

246. **didı:-di**
Gazel 2241
Mısra: 9
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Muhibbī işidüp āhum didi
küyumda bu kadar
Didüm 'ışkuñla iy bed-hū senüñ
çokdan giriftāram

247. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2241
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Muhibbī işidüp āhum didi
küyumda bu kadar
Didüm 'ışkuñla iy bed-hū senüñ
çokdan giriftāram

248. **dirse:-r, -se**
Gazel 2243
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Oldı habāb-ı hayme su üzredür
mekāni
Dirse Muhibbī tañ mı ol hayme bī-
sütünüm

249. **diyesin:-(y)e, -sin**
Gazel 2244
Mısra: 12
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Sinüñde senüñ münisüñ ancak
kefen olur
Her gāh diyesin hāsret-ile kanı
dāretüm

250. **dirler:-r, -ler**
Gazel 2245
Mısra: 9
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Sāgar almışdur Muhibbī la'l dirler
cām içer
Diğkat itdüm görmedüm didüm
'aceb ol leb-gedām

251. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2245
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Sāgar almışdur Muhibbī la'l dirler
cām içer

Diğkat itdüm görmedüm didüm
'aceb ol leb-gedām

252. **dirler:-r, -ler**
Gazel 2249
Mısra: 3
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

'Āşıkuñ dirler melāmet iftiḥār u
faḥrıdur
Bu sebebden kendümi şūrīde bir
rüsivā kılam

253. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2249
Mısra: 11
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Genc-i hüsne sunmak ister bu
Muhibbī didüm el
Didi zülfüm her kılın biñ başlu
ejderhā kılam

254. **didı:-di**
Gazel 2249
Mısra: 12
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Genc-i hüsne sunmak ister bu
Muhibbī didüm el
Didi zülfüm her kılın biñ başlu
ejderhā kılam

255. **dimeyem:-me, -(y)em**
Gazel 2251
Mısra: 1
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Aldı gönülüm bir perī ammā ki
nāmın dimeyem
İtseler ser ten cüdā kat'ā nāmın
dimeyem

256. **dimeyem:-me, -(y)em**
Gazel 2251
Mısra: 2
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Aldı gönülüm bir perī ammā ki
nāmın dimeyem
İtseler ser ten cüdā kat'ā nāmın
dimeyem

257. **dimeyem:-me, -(y)em**
Gazel 2251
Mısra: 4
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Ḥaşretiyle gıceler tā şubḥa dek kan
aglamam

Şem' veş başdan yanam tā pā
nāmın dimeyem

258. **dimeyem:-me, -(y)em**
Gazel 2251
Mısra: 6
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Niğ-rüyān gerçi kim 'ālemde bī-
ḥaddür velī
Līk dilde cānda iden cā nāmın
dimeyem

259. **dimeyem:-me, -(y)em**
Gazel 2251
Mısra: 8
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Tāze güldür gülşen içre nāz-ıla
reftār ider
Ol boyı serv-i sehī bālā nāmın
dimeyem

260. **dimeyem:-me, -(y)em**
Gazel 2251
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

İy Muhibbī zāhir iken gün gibi
'ışkuñ senüñ
Bu 'acebdür sen olup rüsivā nāmın
dimeyem

261. **dirler:-r, -ler**
Gazel 2253
Mısra: 3
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Dirler şabr kim ide irer o murāda
Şabr eylemege çäre ne tākāt
netüvānem

262. **didı:-di**
Gazel 2253
Mısra: 5
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didi ki dilüñ ḥālinde 'āşık-ı ḥasta
Didüm ki dilüm bende degül saña
çi dānem

263. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2253
Mısra: 6
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didi ki dilüñ ḥālinde 'āşık-ı ḥasta
Didüm ki dilüm bende degül saña
çi dānem

264. **didüm:-dū, -m**
Gazel 2253
Mısra: 8
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Ya kaşlarını aldum ele sîneme çekem
Didüm didi o bu söz saht kemânım

265. **didi:-di**
Gazel 2253
Mısra: 8
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Ya kaşlarını aldum ele sîneme çekem
Didüm didi o bu söz saht kemânım

266. **diyemem:-(y)e, -me, -m**
Gazel 2259
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Muhibbî hoş-dil olmuşsın hayâl-i yâr-ıla her şeb
Diyemem âh o meh-rûyî arayup encümen görsem

267. **didi:-di**
Gazel 2260
Mısra: 5
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didi şabr eyler-iseñ yâr yüzüm göstereyim
Tiğ-i hicr öldüre didüm ki ferdâne resüm

268. **didüm:-dū, -m**
Gazel 2260
Mısra: 6
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didi şabr eyler-iseñ yâr yüzüm göstereyim
Tiğ-i hicr öldüre didüm ki ferdâne resüm

269. **didüm:-dū, -m**
Gazel 2261
Mısra: 13
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Yâra didüm yap Muhibbî gönlini N'ola didi aña mi'mâr olmuşam

270. **didi:-di**
Gazel 2261

Mısra: 14
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Yâra didüm yap Muhibbî gönlini N'ola didi aña mi'mâr olmuşam

271. **didiler:-di, -ler**
Gazel 2266
Mısra: 5
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didiler çekme cefasın ara bul bir mihrîbân
Hâşa-lillâh dil didi dil dîgeri mâyil kılâm

272. **didi:-di**
Gazel 2266
Mısra: 6
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didiler çekme cefasın ara bul bir mihrîbân
Hâşa-lillâh dil didi dil dîgeri mâyil kılâm

273. **didi:-di**
Gazel 2268
Mısra: 14
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Dünyâ Muhibbî istedi ben itmedüm qabûl
'Arz-ı cemâl eyledi didi er isterem

274. **didüm:-dū, -m**
Gazel 2271
Mısra: 5
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Ziyet eyle gül gibi didüm gel ki sünbülün
Didi senünçün buları pîç ü geh tâb eyleyem

275. **didi:-di**
Gazel 2271
Mısra: 6
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Ziyet eyle gül gibi didüm gel ki sünbülün
Didi senünçün buları pîç ü geh tâb eyleyem

276. **demişler:-miş, -ler**
Gazel 2273
Mısra: 6
"Demek, söylemek, anlatmak" anlamına gelir.

Biñ kez öldür beni tek gel seni bir kez göreyim
Hağ dimişler intizârdan yigdür biñ kez ölüm

277. **diyümez:-(y)ü, -mez**
Gazel 2273
Mısra: 8
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Gün yüzünü göricek 'aql u dili hayret alur
Saña hâlin diyümez lâla döner uşbu dilüm

278. **dimeyesin:-me, -(y)e, -sin**
Gazel 2273
Mısra: 14
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Şi'r bünyâdına el urduñ katı muhkem gerek
Soñradan dimeyesin za'f üzre imiş temelüm

279. **didüm:-dū, -m**
Gazel 2274
Mısra: 9
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm Muhibbî katı dil teşne olupdur
Lebleri didi gam yimesün âb-ı zülâlüm

280. **didi:-di**
Gazel 2274
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm Muhibbî katı dil teşne olupdur
Lebleri didi gam yimesün âb-ı zülâlüm

281. **didüm:-dū, -m**
Gazel 2276
Mısra: 3
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Hicâb itme didüm gün yüze zülfi Didi bilmez-iseñ bil perde-dârum

282. **didi:-dū, -m**
Gazel 2276
Mısra: 4
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Hicâb itme didüm gün yüze zülfi Didi bilmez-iseñ bil perde-dârum

283. **didü:-di**
Gazel 2276
Mısra: 5
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didü dilber şeb-i yeldâ saçumdur
Yüzümden soralar taze bahârum

284. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2276
Mısra: 7
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm zer oldı rüyum hasretiyle
Didi göster baña şahib-‘ayârum

285. **didü:-di**
Gazel 2276
Mısra: 8
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm zer oldı rüyum hasretiyle
Didi göster baña şahib-‘ayârum

286. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2277
Mısra: 11
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm Muhibbî nâle kılır
‘andelib-vâr
Nâz-ıla gülüp didi ki ben dağı bir
gülüm

287. **didü:-di**
Gazel 2277
Mısra: 12
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm Muhibbî nâle kılır
‘andelib-vâr
Nâz-ıla gülüp didi ki ben dağı bir
gülüm

288. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2278
Mısra: 1
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Bir serv qadı yâd idüben bir gazel
didüm
Bâlâ qâdini yâd idüp amma güzel
didüm

289. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2278
Mısra: 2
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Bir serv qadı yâd idüben bir gazel
didüm
Bâlâ qâdini yâd idüp amma güzel
didüm

290. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2278
Mısra: 3
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Gel bir nazar eyle didüm ise
dilbere
Sanki hadeng-i cevri-ile bagrumı
del didüm

291. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2278
Mısra: 4
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Gel bir nazar eyle didüm ise
dilbere
Sanki hadeng-i cevri-ile bagrumı
del didüm

292. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2278
Mısra: 6
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Mihnet gamı eylemedin zer gibi
zağm
‘İşkuñ odiyâ anı erit eyle hâll
didüm

293. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2278
Mısra: 8
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

İtdi cema-i ‘arz-ıla ‘uşşâka
merhamet
Olmaz güzeller içre pesend bu
‘amel didüm

294. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2278
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Yüzinde hatın gördi Muhibbî âh
idüp
Âhîr viriser âyineyi yâra hâlel
didüm

295. **dirler:-r, -ler**
Gazel 2279
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Muhibbî bahra gâvvâş ol bulasın
dürri-yektâ
Egerçi pür hâtar dirler direm
deryâdan el çekmem

296. **diyüben:-(y)üben**
Gazel 2280
Mısra: 3
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Hadengi geçmesün dilden diyüben
iy keman ebrü
Gelince baña karşudan bu sînemî
siper çekdüm

297. **didü:-di**
Gazel 2281
Mısra: 8
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Yüz urup âsitanına çağurdum dâda
dâd eyle
Didi dîvânesin beñzer bilürsin beni
bî-dâdam

298. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2281
Mısra: 9
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm dil murğını dutup ser-i
zülfinde bend itdüm
Didi hey derdmend diller alur
‘âlemde şayyâdam

299. **didü:-di**
Gazel 2281
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm dil murğını dutup ser-i
zülfinde bend itdüm
Didi hey derdmend diller alur
‘âlemde şayyâdam

300. **dimeñ:-me, -ñ**
Gazel 2282
Mısra: 1
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Dimeñ cevri ü cefâ itme sitem hem
Gel inşâfa kanı lûtf u kerem hem

301. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2287
Mısra: 1
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm 'ışkuña düşdüm pür
niyâzam
Didi başdan başa ben dağı nâzam

302. **didî:-di**
Gazel 2287
Mısra: 2
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didüm 'ışkuña düşdüm pür
niyâzam
Didi başdan başa ben dağı nâzam

303. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2287
Mısra: 3
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didüm gönümü gel yıkma
habîbüm
Didi sanduñ beni ben dil-nüvâzam

304. **didî:-di**
Gazel 2287
Mısra: 4
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didüm gönümü gel yıkma
habîbüm
Didi sanduñ beni ben dil-nüvâzam

305. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2287
Mısra: 5
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didüm neyçün sıduñ dil şisesin âh
Didi gam yime kim ben şîşe-
bâzam

306. **didî:-di**
Gazel 2287
Mısra: 12
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didüm maħmüduñ olmışdur
Muħibbî
Didi ħüsn-ile ben dağı Ayâzam

307. **didüm:-di**
Gazel 2287
Mısra: 11
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didüm maħmüduñ olmışdur
Muħibbî
Didi ħüsn-ile ben dağı Ayâzam

308. **didî:-di**
Gazel 2287

Mısra: 6
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didüm neyçün sıduñ dil şisesin âh
Didi gam yime kim ben şîşe-
bâzam

309. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2287
Mısra: 7
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didüm dil murğını benden aparduñ
Didi bilmez misin kim şâhbâzam

310. **didî:-di**
Gazel 2287
Mısra: 8
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didüm dil murğını benden aparduñ
Didi bilmez misin kim şâhbâzam

311. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2287
Mısra: 9
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didüm bälâ mıdur kıddüñ ya tûbâ
Didi andan yüce ben ser-firâzam

312. **didî:-di**
Gazel 2287
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didüm bälâ mıdur kıddüñ ya tûbâ
Didi andan yüce ben ser-firâzam

313. **didî:-di**
Gazel 2287
Mısra: 14
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didüm 'ışkuñ yolında cân
virürsem
Mezârüña didi bu beyti yazam

314. **dimişler:-miş, -ler**
Gazel 2296
Mısra: 9
"Demek, söylemek, anlatmak"
anlamına gelir.

Pâk cevherdür dimişler iy Muħibbî
'ışk için
Saklayam sînemde cânım gibi anı
pâk olam

315. **dirlerse:-r, -ler, -se**
Gazel 2033
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

İy Muħibbî 'aşık-ısañ kıl melâmet
ihtiyâr
Fâriğ olsun ko ne dirlerse disünler
saña il

316. **dirlerse:-r, -ler, -se**
Gazel 2309
Mısra: 7
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Düşeli küh-ı belâya tañ mı dirlerse
peleng
Dâğlarla başdan ayaga yanup çün
hâl olam

317. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2337
Mısra: 1
Yazmak.

Cânân cemâli vaşfına çün bir gazel
didüm
Şîrîn lebini sorana gâyet güzel
didüm

318. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2337
Mısra: 2
Cevaben demek, söylemek.

Cânân cemâli vaşfına çün bir gazel
didüm
Şîrîn lebini sorana gâyet güzel
didüm

319. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2337
Mısra: 4
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Danışmadan baña tolaşduñ bend-i
zülfine
İy dil belâ vü miñneti saña mehel
didüm

320. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2337
Mısra: 6
"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Garç eyler-ise 'âlemi bu göz yaşı
ne tañ
Bârân-ı eşk yagalıdan aña seyl
didüm

321. **didüm:-dü, -m**
Gazel 2337

Mısra: 8
Sanmak, zannetmek, ... diye düşünmek.

Gördüm belürdi haţtañı haddünde nâgehân
Vâ hasretâ ki geldi irişdi ecel didüm

322. **didüm**:-dü, -m
Gazel 2337
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

İnkâr iderse gün yüzüne tañ mı müdde'î
Vardur gözinde çünki ezelden sebel didüm

323. **didüm**:-dü, -m
Gazel 2337
Mısra: 12
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Girmez Muhibbî sa'y-ile vaşl-ı nigâr ele
Pes ben anuñ-ıçun aña tül-ı emel didüm

324. **didüm**:-dü, -m
Gazel 2340
Mısra: 7
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Lebleründen ölmedin bir büse vir didüm didi
Ėam yime âhir nefesde gönlüñi hoş eyledüm

325. **didi**:-di
Gazel 2340
Mısra: 7
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Lebleründen ölmedin bir büse vir didüm didi
Ėam yime âhir nefesde gönlüñi hoş eyledüm

326. **dirken**:-r, -ken
Gazel 2345
Mısra: 5
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Günde bir kez görmesem hâlüm n' olur dirken benüm
Bir yıl oldı görmez oldum anı añdum agladum

327. **diseñ**:-se, -ñ
Gazel 2349

Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Hâşıl olurdu Muhibbî' nün muradı ser-be-ser
Sehv-ile bir kez diseñ ümmîdvârumdur benüm

328. **diyelüm**:-(y)elüm
Gazel 2358
Mısra: 1
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Allâh Allâh diyelüm sancak-ı şâhî çekelüm
Yürüyüp her yañadan şarğa sipâhî çekelüm

329. **didiler**:-di, -ler
Gazel 2361
Mısra: 3
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Her ki 'âşıkdur didiler aña terk-i ser gerek
Cân kulağına takup bu sözi mengüş eyledüm

330. **didüm**:-dü, -m
Gazel 2361
Mısra: 9
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm añmazsın neden cânâ Muhibbî bendeñi
Didi bilmezsin bil anı ben ferâmüş eyledüm

331. **didi**:-di
Gazel 2361
Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm añmazsın neden cânâ Muhibbî bendeñi
Didi bilmezsin bil anı ben ferâmüş eyledüm

332. **didüm**:-dü, -m
Gazel 2363
Mısra: 5
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm meclisde dildâra yanar gördüñ mi hiç şem'i
Zebân-ı hâl-ile derd-i derünüm âşikâr itdüm

333. **didi**:-di
Gazel 2365

Mısra: 10
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

İy Muhibbî nâlemi küyında dildâr işidüp
Didi güyâ bülbülümsin rind ü kallâşum benüm

334. **dir-idüm**:-r, -i, -dü, -m
Gazel 2369
Mısra: 11
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Mâh u sâl-ıla irem zülfine anuñ dir-idüm
Fâyide itmedi veh ki baña bu tül-ı emelüm

335. **dir**:-r
Gazel 2371
Mısra: 3
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Cân u dil derdini 'arz itdüm tabîbe dir baña
Ölmedin artuk bu derdüñ ben devâsın bilmedüm

336. **didi**:-di
Gazel 2375
Mısra: 7
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Aña şadam sordılar ben bülbülin ol gül didi
Gülşen-i hüsnüme karşı zâr u zârumdur benüm

337. **didükleri**:-dük, -ler, -i
Gazel 2375
Mısra: 10
... diye adlandırmak, ... diye vasıflandırmak.

Ölicek sevda-yı zülfüñle melekler çeşmine
Tütüyâ didükleri hâk-i gubârumdur benüm

338. **didüm**:-dü, -m
Gazel 2375
Mısra: 11
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Gitdi elden cân u dil didüm gülp gamzeñ didi
Varımaz bir yire şayd-ı zañm-dârumdur benüm

339. **didi**:-di
Gazel 2375

Mısra: 11
"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Gitdi elden cân u dil didüm gülüp
gamzeñ didi
Varırmaz bir yire şayd-ı zaħm-
dârumdur benüm

340. **didiler**:-di, -ler

Gazel 2377

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Zülfî sevdâsı Muħibbî yâruñ
Didiler tül-ı emel ben bilürem

341. **diyeler**:-(y)e, -ler

Gazel 2385

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Dilâ iç bir kadeħ meyden kamu
müşkileri ħall it
Diyeler kim göre ancak olur böyle
kerâmet hem

342. **dirler**:-r, -ler

Gazel 2390

Mısra: 5

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Çok cefâ vü cevır gördüñ gel usan
dirler baña
Anı bilmezler ki ol âlemde
dârumdur benüm

343. **diyü**:-(y)ü

Gazel 2391

Mısra: 3

Biri sebebi, biri sonucu
bildiren iki cümleyi birbirine
bağlar.

İnâyet yüzini gördüm diyü pür-
şevkdür gönülüm
Vişâlün fıkrile şeb-tâ-seħer
idrâkdür gönülüm

344. **diyü**:-(y)ü

Gazel 2391

Mısra: 8

Biri sebebi, biri sonucu
bildiren iki cümleyi birbirine
bağlar.

Bu 'işyân u bu cürm-ile n'ola
aħvâlümü bilmem
Ferah yüzini görem mi diyü
gamnâkdür gönülüm

345. **dimesünler**:-me, -sün, -ler

Gazel 2392

Mısra: 4

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Sîne zaħmına anuñçün acı yaşlar
dökerem
Dimesünler ki nemek ħaqqın
ferâmüş eyleyem

346. **didüm**:-dü, -m

Gazel 2393

Mısra: 5

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm pervâne 'aşıkdur murâdı
şem'e yanmakdur
Kinâyetle bu dil derdin kamu
dildâra bildürdüm

347. **didî**:-di

Gazel 2402

Mısra: 16

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Gördi dilber bu Muħibbî 'ışk-ıla
dîvânedür
Didi yokdur saña beñzer rind ü
kallâşum benüm

348. **dir-isem**:-r, -i, -se, -m

Gazel 2403

Mısra: 1

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Yaraşur sünbülüne 'anber-sâdur
dir-isem
'Arızuñda beñüne müşg-i Ĥıṭâ' dur
dir-isem

349. **dir-isem**:-r, -i, -se, -m

Gazel 2403

Mısra: 2

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Yaraşur sünbülüne 'anber-sâdur
dir-isem
'Arızuñda beñüne müşg-i Ĥıṭâ' dur
dir-isem

350. **dir-isem**:-r, -i, -se, -m

Gazel 2403

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Beni sevdâlara saldı yine zülfî
hevesi
İrmez el aña Muħib bād-ı hevâdur
dir-isem

351. **dir-isem**:-r, -i, -se, -m

Gazel 2403

Mısra: 4

... diye adlandırmak, ... diye
vasıflandırmak.

Nâgehân geldi ħatuñ itdi visâlünü
ħarâm
İtmesün kimse 'aceb aña kazâdur
dir-isem

352. **dir-isem**:-r, -i, -se, -m

Gazel 2403

Mısra: 8

... diye adlandırmak, ... diye
vasıflandırmak.

Bir nazâr eyledi bu sînemi bagrumı
delük
Yiridür ħamzeñ ok kaşuña yadur
dir-isem

353. **dir-isem**:-r, -i, -se, -m

Gazel 2403

Mısra: 6

... diye adlandırmak, ... diye
vasıflandırmak.

Ĥüsni eṭrâfına yazdı ħattı tezvîriyle
ħat
Döştlar aña revâ yüzi karadur dir-
isem

354. **didüm**:-dü, -m

Gazel 2409

Mısra: 3

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm n' olur 'aceb ħâli diğır-gün
Açup 'ibret gözün ħâlüme bakdum

355. **didüm**:-dü, -m

Gazel 2409

Mısra: 7

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Olısar bir kefen didüm naşbüñ
Dilâ bu mülk ü mâlı hep bırakdum

356. **didiler**:-di, -ler

Gazel 2411

Mısra: 7

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Bî-vefâdur mâh-rûlar didiler dünya
gibi
Ben ezel güş itmişem bu sözleri
aħbâbdan

357. **didî**:-di

Gazel 2412

Mısra: 7

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Kimi Naşrānī kimi didi Yahūdī
kim Mecūs
Ben raqībūn bilmedüm 'ālemde
nedür milletin

358. **diyen:-(y)em**

Gazel 2412

Mısra: 12

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

İy Muhibbī 'ışk bir āteş bıraktı
gönlüme
Kābil-i takrīr olmadı diyem ben
hurkatın

359. **diyen:-(y)en**

Gazel 2418

Mısra: 1

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Togrı dir kaddūn görüp serv-i
hıramāndur diyen
La'lüne rengin dimiş la'l-i
Bedaşşān'dur diyen

360. **diyen:-(y)en**

Gazel 2418

Mısra: 2

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Togrı dir kaddūn görüp serv-i
hıramāndur diyen
La'lüne rengin dimiş la'l-i
Bedaşşān'dur diyen

361. **diyen:-(y)en**

Gazel 2418

Mısra: 4

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Hüb teşbīh eylemiş cānā hilāle rā
kaşuñ
Haddūne zībā dimiş şems-i
dırahşāndur diyen

362. **diyen:-(y)en**

Gazel 2418

Mısra: 6

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Muşhaf-ı hüsn üzre komiş çün
çelipā zülfünü
Gamzeñüñ küfrin görüp kimdür
müselmāndur diyen

363. **diyen:-(y)en**

Gazel 2418

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Her ne deñlü cevri iderse ol
vefādan yig baña
'Aşık-ı dil-hastedür derdüñe
dermāndur diyen

364. **diyen:-(y)en**

Gazel 2418

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

İşidüp gülzār-ı hüsn içre Muhibbī
nāleñi
Hoş edā itmiş dimiş murğ-ı hoş
elhāndur diyen

365. **diyen:-(y)en**

Gazel 2488

Mısra: 1

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Baglamışdur gönlümü zencire ol
gīsü diyen
Dāğlamışdur lāle gibi bagrumı āh
o diyen

366. **diyen:-(y)en**

Gazel 2488

Mısra: 2

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Baglamışdur gönlümü zencire ol
gīsü diyen
Dāğlamışdur lāle gibi bagrumı āh
o diyen

367. **diyen:-(y)en**

Gazel 2488

Mısra: 6

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Tagrıdub kāküllerin gönlüm perişān
eyledi
Komadı şabr u kararum sünbül-i
gül-bü diyen

368. **diyen:-(y)en**

Gazel 2488

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Kim didiyse hoş dimişdür gamzeñe
tır-i każā
Kaşlaruñ görüp dağı saña kemān-
ebrü diyen

369. **diyen:-(y)en**

Gazel 2488

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Seyl-i eşküm birle māl-ā-māl
olaldan gözlerüm
Kanda gitmişdür Muhibbī bilsem
ol uyhu diyen

370. **diyen:-(y)en**

Gazel 2498

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Agzına kim mīm dir kim noktaya
teşbīh ider
Hoş hayāl eyler veli kıldur diyen
ince bilin

371. **dir:-r**

Gazel 2423

Mısra: 6

... diye adlandırmak, ... diye
vasıflandırmak.

Beñzedürler kevkebe bu kaṭre
kaṭre eşkümi
Penbe-i dāğum gören dir aña māl-ı
āsümān

372. **didüm:-dü, -m**

Gazel 2425

Mısra: 7

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm bildün mi iy dilber belā
kūhında ben zārı
Didi ol Husrev-i Şirīn-dehen
Ferhād'a beñzersin

373. **didī:-di**

Gazel 2425

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Didüm bildün mi iy dilber belā
kūhında ben zārı
Didi ol Husrev-i Şirīn-dehen
Ferhād'a beñzersin

374. **diyebilür:-(y)ebil, -ür**

Gazel 2428

Mısra: 6

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Gel mey ü maḥbūbdan zāhid beni
men' eyleme
Sen diyebilür misin kim istemem
bāğ-ı cinān

375. **diyeler:-(y)e, -ler**

Gazel 2431

Mısra: 4

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Her sözünde nâzûk ü rengin ma'ânî
bulına
İşidenler diyeler bu söz degül dürr-
i semîn

376. **didiler**:-di, -ler

Gazel 2434

Mısra: 4

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Sâkiyâ hicrân gamından ölmeden
gel bâde sun
Didiler zehr-i gâma tiryâkdür
şahbâ-y-ıçun

377. **didî**:-di

Gazel 2434

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Dem-be-dem mestâne çeşmüñ tîr
atar ben hâstayâ
Didi dil kûrbân olayın ben o kaşı
yay-ıçun

378. **didüm**:-dû, -m

Gazel 2433

Mısra: 5

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didüm ki sâyeñe varup iy döst hoş
geçem
Didi ki ben günüm saña hîç saya
virmezsin

379. **didî**:-di

Gazel 2433

Mısra: 6

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didüm ki sâyeñe varup iy döst hoş
geçem
Didi ki ben günüm saña hîç saya
virmezsin

380. **didüm**:-dû, -m

Gazel 2440

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Aldayup bir büsesin aldum virüp
ben cân u dil
Didüm iy ârâm-ı cân bir dağı
aldanmaz mısın

381. **dirler**:-r, -ler

Gazel 2442

Mısra: 7

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Dirler cefâ vü cevriñi terk eyledi
nigâr
Didüm olur mı bir kişi kim koya
'âdetin

382. **didüm**:-dû, -m

Gazel 2442

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Dirler cefâ vü cevriñi terk eyledi
nigâr
Didüm olur mı bir kişi kim koya
'âdetin

383. **didüm**:-dû, -m

Gazel 2452

Mısra: 4

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Sen gül-i ra'nâyî gördüm seyr
iderken gülşeni
Âh idüp didüm budur dil bülbülünü
zâr iden

384. **didiler**:-di, -ler

Gazel 2453

Mısra: 12

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Görüp Muhibbî şî'rin nazm ehli
egdiler baş
Taşsîn idüp didiler hîç görmedik
nazîrin

385. **diyem**:-(y)em

Gazel 2454

Mısra: 10

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Geşt itdi cihan mülkini bulmadı
Muhibbî
Bir yâr vefâ ehli ki hâlümü diyem
ben

386. **dirler**:-r, -ler

Gazel 2459

Mısra: 2

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Bâr-ı gamdan kalmadı tâkât zebün
oldum zebün
'Aşıkun bahtı için dirler ezelden
ser-nigün

387. **dimişdüm**:-miş, -dû, -m

Gazel 2460

Mısra: 12

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Nigârün zülfi çevgânına başum
Dimişdüm top idem itdüm edâ ben

388. **diyem**:-(y)em

Gazel 2461

Mısra: 1

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Hîç olur mı kim diyem ben gül'-
izârı sevmezsin
Bu kadar vardur diyem yanuñda
hârı sevmezsin

389. **diyem**:-(y)em

Gazel 2461

Mısra: 2

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Hîç olur mı kim diyem ben gül'-
izârı sevmezsin
Bu kadar vardur diyem yanuñda
hârı sevmezsin

390. **didiler**:-di, -ler

Gazel 2466

Mısra: 11

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Didiler su üzredür çün kim cihân
bünyâdını
Ne umarsın iy gönül bî-kâr u bî-
bünyâddan

391. **diyüp**:-(y)üp

Gazel 2471

Mısra: 9

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Ruğları şevkine diyüp iy Muhibbî
ter gazel
Yaraşır bu nazmuñı solmaz
gülîstân idesin

392. **didüm**:-dû, -m

Gazel 2472

Mısra: 5

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

'Uşşâka didüm tehlikedür
ma'reke-i işk
Çoklar güzerân eylediler bu
haberümden

393. **didüm**:-dû, -m

Gazel 2474

Mısra: 4

"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.

Sordum 'ışkuñ bilinmedi kârı
Ben didüm özge kâr imişsin sen

394. **didüm**:-dū, -m

Gazel 2481

Mısra: 4

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Geyürdi dīdeler baña yine hil'at ser-ā-serler
Didüm pâyende ol her dem geyür rengīn kumāş olsun

395. **dirdüm**:-r, -dū, -m

Gazel 2481

Mısra: 9

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Muhibbī virmeyem dirdüm didi meh-rūlara hergiz
Beni yoldan çıkaran āh bu gözi ile o kaş olsun

396. **didi**:-di

Gazel 2481

Mısra: 9

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Muhibbī virmeyem dirdüm didi meh-rūlara hergiz
Beni yoldan çıkaran āh bu gözi ile o kaş olsun

397. **diyem**:-(y)em

Gazel 2486

Mısra: 4

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Sorma her bir nā-kese ol 'ışkdan virmez haber
Sor baña kim ben saña 'ışkuñ diyem māhiyyetin

398. **didiyse**:-di, -(y)se

Gazel 2488

Mısra: 7

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Kim didiyse hoş dimişdür gamzeñe tīr-i każā
Kaşlaruñ görüp dañı saña kemān-ebürü diyen

399. **dimişdür**:-miş, -dür

Gazel 2488

Mısra: 7

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Kim didiyse hoş dimişdür gamzeñe tīr-i każā
Kaşlaruñ görüp dañı saña kemān-ebürü diyen

400. **dir-iseñ**:-r, -i, -se, -ñ

Gazel 2489

Mısra: 5

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Dir-iseñ 'ışkuñ çerāğı yana söyünmeye hiç
Süz-ıla yüregüñüñ her gice dağın yakasın

401. **diyen**:-(y)en

Gazel 2490

Mısra: 1

... diye adlandırmak, ... diye vasıflandırmak.

Eyledi mecnūn beni ol gözleri āhū diyen
Boynumu bend eyledi ol sünbül-i gīsū diyen

402. **diyen**:-(y)en

Gazel 2490

Mısra: 10

... diye adlandırmak, ... diye vasıflandırmak.

Ġarķ olupdur gözlerüm yaşına merdümler Muhib
Bilmeye şimden girü gelse beni uyhu diyen

403. **diyen**:-(y)en

Gazel 2490

Mısra: 2

... diye adlandırmak, ... diye vasıflandırmak.

Eyledi mecnūn beni ol gözleri āhū diyen
Boynumu bend eyledi ol sünbül-i gīsū diyen

404. **diyen**:-(y)en

Gazel 2490

Mısra: 6

... diye adlandırmak, ... diye vasıflandırmak.

Māh-ı nevdür görünür baña hilāli kaşlaruñ
Re'y-kecdür saña iy māhum kemān-ebürü diyen

405. **diyen**:-(y)en

Gazel 2490

Mısra: 8

... diye adlandırmak, ... diye vasıflandırmak.

Nażmumuñ her dānesi çün gevher-i nā-yābdur
Rişte-i cāna dizer anı görüp lū' lū' diyen

406. **diñ**:-ñ

Gazel 2494

Mısra: 8

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Teşne oldum leblerine derd-ile za'fum katı
Ol tabībe diñ meded vırsün cevāb eglenmesün

407. **diñ**:-ñ

Gazel 2499

Mısra: 9

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Niçe pā-māl ola diñ yāra Muhibbī derdmend
Kūh-ı mihnetde dil-i endühmendin gözle sen

408. **didi**:-di

Gazel 2497

Mısra: 6

"Söylemek, anlatmak, ifade etmek" anlamına gelir.

Terk-i cān itdüñ tolaşduñ rīsmān-ı zūlfine
Saña kim didi dilā ol ipde cānbāz olasın

dīb:

1. **dibin**:-i, -n

Gazel 2138

Mısra: 1

Kap vb. şeylerin en aşağı kısımlarının iç yüzü.

Ġum dibin mesken idindüm çünkü şāhib-bādeyem
Ol sebebden guşsa vü ğamdan bugün āzādeyem

dībā:

1. **dībā**:

Gazel 2063

Mısra: 8

Eskiden çok makbul tutulan, genellikle desenli, ağır dokuma ipekli kumaş. Hem memleketimizde dokunmuş hem de ithal edilmiştir.

Palās-ı fakr-ıla her dem kanā'at eylemek hoşdur
Bu dehrüñ atlas u zer beft olan dībā şalından hem

2. **dībā**:

Gazel 2475

Mısra: 9

Eskiden çok makbul tutulan,

genellikle desenli, ağır dokuma
ipekli kumaş, bir nevi canfes.

İy Muhibbî atlas u dîbâ vü zer-baft
ü harîr
Bunlara meyl eyleme üstünde
şaluñ var-iken

didâr:

1. didâr:

Gazel 2018

Mısra: 8

Yüz, güzel yüz, çehre.||

Görünüş.

Bülbülün tâ kılmayınca yaşını âb-ı
revân
Burqa'ın keşf eyleyüp göstermedi
didâr gül

2. didâr:

Gazel 2011

Mısra: 2

Yüz, güzel yüz, çehre||

*Görünüş, tecelli || Tasavvuf terimi
olarak ise Allah'ın müminlere
vadettiği görünüşü.*

Hamdülillâh tâze bitürdi yine
gülzâr gül
'Andelîb-i hâstaya tâ göstere didâr
gül

3. didâr:--ı, -

Gazel 2055

Mısra: 11

Yüz, güzel yüz, çehre.

Bi-hamdi'llâh ki didârı müyesser
oldı dildârûñ
Velî ele getürünce niçe dürlü elem
çekdüm

4. didâram:-am

Gazel 2163

Mısra: 10

*Cenabihakk'ın müminlere
vadettiği görünüşü, tecellisi.*

Degüldür hür u gilmâna Muhibbî
cennete kâyil
Hudâyâ eylegil ihsân hemân
müştâk-ı didâram

5. didârûñ:-uñ

Gazel 2177

Mısra: 5

Yüz, güzel yüz, çehre.

İtmese didârûñ ümmîdin eger
'aşıklarun
Gözine cennet cehennem görine
kevşer hamîm

6. didâra:-a

Gazel 2202

Mısra: 18

Yüz, güzel yüz, çehre.

Dâyim Muhibbî yâra bak küynda
âh u zâra bak
Ko cenneti didâra bak ammâ ki
kimdür dimezem

7. didâr:

Gazel 2216

Mısra: 13

*Cenabihakk'ın müminlere
vadettiği görünüşü, tecellisi.*

Cinân zâhid vü 'ârife didâr
Muhibbî bildi bunda sūd iden kim

8. didâra:-a

Gazel 2238

Mısra: 8

Yüz, güzel yüz, çehre.

Zâhidün cennet murâdı havrâ vü
gilmân-ıla
'Aşıkam didâra ancak bu-durur
kâr-ı dilüm

9. didârdur:-dur

Gazel 2288

Mısra: 7

Yüz, güzel yüz, çehre.

Ezelden 'aşıkam zâhid baña
didârdur maksūd
Ben aña olmuşam kâni' seni
Rızvân'a tapşurdum

10. didâra:-a

Gazel 2294

Mısra: 9

Yüz, güzel yüz, çehre. ||

*Cenabihakk'ın müminlere vadettiği
görünüşü, tecellisi.*

'Aşıkam didâra zâhid aña bağ-ı
cenneti
Küy-ı dilber var-iken neme yarar
dünyâ benüm

11. didâr:

Gazel 2301

Mısra: 10

Yüz, güzel yüz, çehre.

Küyüña vardı Muhibbî aña yüz
göstermedün
Veh ki mî-dârî dirîğ ez bî-dilân
didâr hem

12. didâra:-a

Gazel 2315

Mısra: 4

Yüz, güzel yüz, çehre.

Zâhidâ 'aşıklaruz cennet hevâsı
bizde yok
Tâlibüz didâra bir özge hevâmuz
var bizüm

13. didâr:

Gazel 2433

Mısra: 7

Yüz, güzel yüz, çehre.

Oldum hemîn cân-ıla didâr 'aşığı
Zühhad gibi gönlümü havrâya
virmezsin

14. didârûña:-uñ, -a

Gazel 2461

Mısra: 9

Yüz, güzel yüz, çehre.

'Aşıkam didârûña ister Muhibbî
vaşluñı
Senden artuk iy perî-rü nigârı
sevmezsin

15. didârına:-ı, -n, -a

Gazel 2494

Mısra: 3

Yüz, güzel yüz, çehre.

Zerre gibi muntazır didârına
'aşıkları
Şubh-dem itsün tülû' ol âfitâb
eglenmesün

didê:

1. didê:

Gazel 2298

Mısra: 4

*Göz. II Vücutta açılan göz göz
yara.*

Görmege ol 'arızı gül kâmeti servi
yine
Dâğlarla sinede biñ didê peydâ
eyledüm

2. dideme:-m, -e

Gazel 2247

Mısra: 2

Göz.

Bend-i gamda kaldum döstüm
rehâyı isterem
Dideme cânâ yüzüñden rüşenâyı
isterem

3. didelerümden:-ler, -üm, -den

Gazel 2472

Mısra: 2

Göz.

İy döst neler geçti bu 'ışk-ıla
serimden
Hün-ı cigerüm akdı gelüp
didelerümden

4. **d̄ideler:-ler**
Gazel 2481
Mısra: 3
Göz.

Geyürdi d̄ideler baña yine hil'at
ser-ā-serler
Didüm pâyende ol her dem geyür
rengin kırmâş olsun

5. **d̄ideler:-ler**
Gazel 2499
Mısra: 3
Göz.

D̄ideler cüy eylesün her dem revân
itsün yaşın
Pâyına yüz sürmege serv-i
bülendin gözle sen

6. **d̄ide:**
Gazel 2012
Mısra: 2
Göz II Aşığın gözü.

İy nâle şeb-i ğamda baña hem-
nefes ol gel
İy d̄ide benüm hâlûme rahm it
Aras ol gel

7. **d̄ideñe:-ñ, --e**
Gazel 2047
Mısra: 4
Göz.

İster-iseñ ki gelüp gül gibi açıla
niğâr
Derd-ile āh kılup d̄ideñe di giryân
ol

8. **d̄ideler:-ler**
Gazel 2122
Mısra: 5
Göz. II Vücutta açılan göz göz
yara.

Dāğlardan s̄inem üzre d̄ideler
peydâ idüp
Gice gündüz gülşen-i h̄üsnüñi
seyrân eylesem

9. **d̄ide:**
Gazel 2435
Mısra: 5
Göz. II Vücutta açılan göz göz
yara.

S̄ine çāk ü d̄ide pür-h̄ün s̄inemüñ
üstinde dāğ
'Işk-ı şāhî devletinde eksügüm ne
lâleden

10. **d̄idede:-de**
Gazel 2166

Mısra: 6
Görme organı, göz, çeşm.

Āteşüm cāna irişdi kār ide mi
bilmezem
Yok-durur eşkümden özge d̄idede
ābum benüm

11. **d̄ideler:-ler**
Gazel 2196
Mısra: 5
Göz.

D̄ideler kan ağlamakdan kana
dönse ğam degül
Gözüme hāk-i derüñ çün tütüyādur
sevdügüm

12. **d̄ide:**
Gazel 2209
Mısra: 5
Göz.

Yaş dökdükçe d̄ide dil āteş[i]
ziyāde
Oldı 'āceb söyünmez bu āteş-i
derünüm

13. **d̄idemden:-m, -den**
Gazel 2218
Mısra: 3
Göz.

Lebün şevkine d̄idemden dökerem
tā seher her şeb
'Aķıki geh Yemen-r̄izem gehî
yāküt-ı mî bârem

14. **d̄ide:**
Gazel 2229
Mısra: 8
Göz.

Cārüb idem küyuña kirpügümi iy
d̄ost
Bu d̄ide ola hāk-i dere āb-feşānum

15. **d̄idelerüm:-ler, -üm**
Gazel 2246
Mısra: 4
Göz.

Hāk-i pāyuña nişār itmege iy serv-i
h̄irām
Toptolu d̄idelerüm kāseleri dürr-ile
s̄im

16. **d̄ide:**
Gazel 2268
Mısra: 7
Göz.

İy d̄ide akıt yaşuñi h̄ün-ı ciğer ile
Senden hemişe dürr-ile ben gevher
isterem

17. **d̄idelerden:-ler, -den**
Gazel 2272
Mısra: 4
Göz.

Hasretiyle za'ferāna dönmiş iken
ruhlarım
Surh kıldı d̄idelerden akıdalı kan
gözüm

18. **d̄ide:**
Gazel 2272
Mısra: 9
Göz.

Derd-ile āh eylesem bu d̄ide kan
aglar bile
Müstedām olsun baña olmuş-durur
fermân gözüm

19. **d̄ide:**
Gazel 2273
Mısra: 12
Göz.

N'eylesem sünbül ü gül nergis ü
reyhān u çemen
Çün yiter d̄ide saçı vü hatt u 'arızı
gülüm

20. **d̄ideden:-den**
Gazel 2284
Mısra: 12
Göz.

Gün yüzüne gāh zülfüñ geh yaşum
olur hicāb
Anuñ için d̄ideden her lahza
pinhānsın begüm

21. **d̄idem:-m**
Gazel 2285
Mısra: 9
Göz.

D̄idem çün ebr-i nev-bahārî
Döker yaşı gül yüzüñi görsem

22. **d̄ideler:-ler**
Gazel 2312
Mısra: 6
Göz.

H̄ayālün gelse iy dilber bu çeşm-i
çeşmesārına
İdeler d̄ideler iğār yoluña s̄im-ile
zer hem

23. **d̄ide:**
Gazel 2352
Mısra: 1
Göz.

S̄inem üzre dāğ-ıla biñ d̄ide peydâ
eyleyem

Gülşen-i hüsnünü doynca temâşâ
eyleyem

24. **dîdeden:-den**
Gazel 2385
Mısra: 6
Göz.

Dökerem nâr-ı hasretle dönüp
şem'e ciger hûnın
Dükenmez dîdeden her dem gelüp
eşk-i nedâmet hem

25. **dîdeler:-ler**
Gazel 2415
Mısra: 4
Göz.

Nihân olalı gün yüzüñ gözümden
Akıdur dîdeler yaş yirine kan

26. **dîde:**
Gazel 2462
Mısra: 1
Göz.

Degül hâlî bu dîde gerçi nemden
Ne gam hâlî degül bir lahza
demden

dîde-çehâr:

1. **dîde-çehâr:**
Gazel 2197
Mısra: 4
Dört göz.

Yoluñu niçe yıllardur gelesin diyü
iy dilber
Oturdum görmedüm derdâ hemân
dîde-çehâr oldum

dîde-i esk-bâr:

1. **dîde-i eşk-bâr:**
Gazel 2303
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Gözyaşı döken göz.

Rüsvâ-yı 'âm itdi mey
Bu dîde-i eşk-bâram

dîde-i giryân:

1. **dîde-i giryân:**
Gazel 2107
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Ağlayan göz, yaşlı göz.

Müstedâm olsun gözümüñ yaş
egler gönlümi
Hâlîme rahm idüp ağlar dîde-i
giryân benüm

2. **dîde-i giryân:**
Gazel 2142
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Ağlayan, yaşlı göz.

Kana garķ itsün vücüdüm dîde-i
giryân benüm
Gülmedi çünkim yüzüme ol gül-i
handân benüm

3. **dîde-i giryân:**
Gazel 2308
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Ağlayan göz.

Göreyim yaş çok olsun bir demi
eksilmesün
Hâlîme rahm idüp ağlar dîde-i
giryân benüm

dîde-i pür-hün:

1. **dîde-i pür-hün:**
Gazel 2314
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Kan dolu göz.

İy perî bu dîde-i pür-hünü rüşen
eyledüm
Bir dem ârâm eylegil cäyuñ
mu'ayyen eyledüm

dîdeleri rüşen ol-:

1. **dîdeleri rüşen ol-:**
Gazel 2085
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Gözleri parlamak. ||
Gözlerinde sevinç ve istek
belirmek.

Dîdeler rüşen olurlar göreler zîbâ
yüzüñ
Her kimüñ inkârı vardur ben aña
rüşen kılam

dîger:

1. **dîgeri:-i**
Gazel 2266
Mısra: 6
Başka, diğeri, öbür.

Didiler çekme cefasın ara bul bir
mihribân
Hâşa-lillâh dil didi dil dîgeri mâyil
kılam

dîger-gün:

1. **dîger-gün:**
Gazel 2478

Mısra: 10
Başka bir biçime girmiş,
değişmiş, başkalaşmış.

Muhibbî dest-i 'ışka el sunaldan
Olur gündün güne hâlî diğeri-gün

2. **dîger-gün:**
Gazel 2409
Mısra: 3
Başka türlü, başka şekil üzre,
değişmiş durumda.

Didüm n' olur 'aceb hâlî diğeri-gün
Açup 'ibret gözün hâlîme bakdum

3. **dîger-gün:**
Gazel 2464
Mısra: 2

Başka bir biçime girmiş,
değişmiş, başkalaşmış.

Oldum gamuñla cânâ geh şād u
geh maḥzün
Bakdum cihânı gördüm anı daḥı
dîger-gün

dîk-:

1. **dîke:--e**
Gazel 2007
Mısra: 7
Gözünü ayırmadan bir
noktaya bakmak.

Daḥı beteri anı oklara dîke
gamzeleri
Ah u feryâd ide ger çağura yalvara
gönül

2. **dikilmiş:--il, --miş**
Gazel 2024
Mısra: 11
Bir şeyi dikine duracak
şekilde yere koyup yerleştirmek. ||
Bir bitkiyi kök salıp yetişmesi için
toprağa yerleştirmek.

Sîne meydanında dikilmiş
nişândur gönül
Ger maḥabbet Kaf'ını gezse
Muhibbî tañ degül

3. **dikerse:-er, -se**
Gazel 2128
Mısra: 9
Bir şeyi dikine duracak
şekilde yere koyup yerleştirmek.

Yiridür oklara dikerse beni
Gamzesi tîr ü kaşî ya sevdüm

4. **dikdüm:-dî, -m**
Gazel 2171
Mısra: 1

*Bir şeyi dikine duracak
şekilde yere koyup yerleştirmek.*

Sîne şahrāsında dikedüm dil
nişānum var benüm
Ok u yası elde bir kaşı kemānum
var benüm

5. **dikdüm**: -dü, -m

Gazel 2305

Mısra: 7

*Bir şeyi dikine duracak
şekilde yere koyup yerleştirmek.*

‘Işk meydānında dikedüm sīnemi
kıldum nişan
Gamze okın atmaga ol kaşı yayı
isterem

6. **dikmege**: -meg, -e

Gazel 2225

Mısra: 3

*Biçilmiş veya yırtılmış kumaş,
deri, yara vb.ni iğneye geçirilmiş
iplikle tutturmak.*

İstedükçe egnüme dikmege miñnet
hīl’atin
Rište-i cān eyleyüp bu gönlümi
süzen kılam

7. **diksem**: -se, -m

Gazel 2289

Mısra: 6

*Bir şeyi dikine duracak
şekilde yere koyup yerleştirmek.*

Çeksem sipāh-ı eşki dutsam cihānı
düpdüz
Diksem livā-yı āhı ya’nī ‘alāmet
itsem

8. **dikilür**: -il, -ür

Gazel 2424

Mısra: 8

*Bir şeyi dikine duracak
şekilde yere koyup yerleştirmek.*

Vādī-i ğamda yine sūz-ıla āhum
‘alemi
Dikilür göklere bu sīne-i
sūzānumdan

diken:

1. **dikendür**: -dür

Gazel 2272

Mısra: 11

*Bazı bitkilerin dal, yaprak,
meyve kabuğu vb. bölümlerinde ve
bazı hayvanların derisinde
bulunan sert, ucu sivri ve batıcı
çıkıntılardan her biri. II Zorluk,
acı, ıstırap.*

Sensüzün gülzāra varsam gül
dikendür çeşmüme
Anuñ için bāğa varup istemez
seyrān gözüm

2. **dikeni**: -i

Gazel 2229

Mısra: 5

*Bazı bitkilerde bulunan ucu
sivri, sert, batıcı çıkıntı.*

Küyuñ dikenini ger bata itüñ ayagina
Süzen-i müjemle çıkaram ola
nişānum

dikkat it:-

1. **dikkat it**:-m

Gazel 2245

Mısra: 10

*Kelime Tipi: -
Düşüncelerini bir nokta
üzerinde toplamak, bir şeyin
üzerinde itina ile durmak.*

Sāġar almışdur Muhibbī la’l dırlar
cām içer
Dikkat itdüm görmedüm didüm
‘aceb ol leb-geđām

dil:

1. **dil**:

Gazel 2004

Mısra: 13

Gönül, kalp, yürek.

Bir lebi şīrīn yolına cān u dil
virmiş-durur
Kūh-ı ğamda döştlar Ferhād-ı bī-
cāndur gönül

2. **dil**:

Gazel 2005

Mısra: 7

Gönül, kalp, yürek.

Yaşını göz yiñemez dil dutışur
şabr idemez
Cānumı oda yakar ara gözüm ara
gönül

3. **dil**:

Gazel 2016

Mısra: 10

Gönül, kalp, yürek.

Gizlü rāzı bu Muhibbī’ nūñ niçe fāş
olmasun
Dil ise dīvānedür dildār-ısa
maħrem degül

4. **dil**:

Gazel 2166

Mısra: 7

Gönül, kalp, yürek.

Dil şūrāhī göz yaşı mey bu ciger
nuql-ı kebāb
Bu-durur meclisde hāzır ‘iyye
esbābum benüm

5. **dil**:

Gazel 2297

Mısra: 2

Gönül, kalp, yürek.

Āhumı bād eyleyüp yaşımı deryā
eyledüm
Ġarķ idüp dil zevraķın içinde ifnā
eyledüm

6. **dilin**: -i, -n

Gazel 2498

Mısra: 9

Lisan.

Bu Muhibbī kuş dilin söyler
Süleymān devridür
Bilmez andan ġayrı kimse ehl-i
‘irfānuñ dilin

7. **dil**:

Gazel 2006

Mısra: 2

(Aşğın) gönülü.

Sāķiyā mey sun ki kılsun çehre-i
zerdümi al
Mutribā depret elüñ tā eylesün dil
kesb-i hāl

8. **dilüm**: -üm, -

Gazel 2012

Mısra: 9

Gönül, yürek, kalp.

Tenhāst dilüm hem çü Muhibbī be
ġam-ı yār
İy nāle baña maħrem olup hem-
nefes ol gel

9. **dilüm**: -(ü)m

Gazel 2005

Mısra: 5

Gönül, yürek, kalp.

Bezm-i ġam içre dilüm nāya şebīh
eyledi āh
İtdi mecnūn gibi dil vireli dildāra
gönül

10. **dil**:

Gazel 2158

Mısra: 7

*Aġız boşluğunda, tatmaya,
yutkunmaya, sesleri boğumlamaya
yarayan etli, uzun, hareketli organ,
tat alma organı.*

İncinür sanma zenaħ çāhında dil
Turdugınca ‘izz ü cāhumdur
benüm

11. **dil:**

Gazel 2002

Mısra: 5

*Aşk ve sevginin kaynağı,
gönül, yürek.*

Pertev-i hüsnüni gördüm gitdi 'aql
u şabr u dil
Görmeyelden ol perîyi baña oldı
mâh u sâl

12. **dil:**

Gazel 2003

Mısra: 5

*Aşk ve sevginin kaynağı,
gönül, yürek.*

Geh gamı yagma kılur dil mülkini
geh gamzesi
Bu hârâb-âbâdda zulm issi şâh
eksük degül

13. **dil:**

Gazel 2004

Mısra: 17

Gönül, kalp, yürek.

Bir saçı leylaya virelden Muhibbî
cân u dil
'İşk şahrâsında mecnûn gibi
hayrândur gönül

14. **dil:**

Gazel 2005

Mısra: 13

Gönül, kalp, yürek.

Leşker-i gam yine dil şehrinin
yagmaladı çün
Çâre bulmaya Muhibbî ola bî-çâre
gönül

15. **dil:**

Gazel 2012

Mısra: 4

Gönül, yürek, kalp.

Basduñ çü kadem kâfile-i 'ışka sen
âhir
Feryâd-ıla ol maħmile iy dil ceres
ol gel

16. **dil:**

Gazel 2022

Mısra: 10

Gönül, yürek.

Tekye-i 'ışkuñ çerâğı yağı bagrum
yagıdır
Ol çerâğa eylemişdür bu Muhibbî
dil fitil

17. **dilâ:--â**

Gazel 2026

Mısra: 1

Gönül, kalp, yürek. ||Sevgili.

Saňa kim didi dilâ kim bu hârâb-
âbâda gel
Çünkü geldüñ gıce gündüz
turmayup feryâda gel

18. **dilde:--de, -**

Gazel 2028

Mısra: 3

Gönül, yürek, kalp.

Kâfirî bünyâddur dilde esâsı
'ışkumuñ
Anuñ-ıçun seyl-i eşkümden aña
gelmez hâlel

19. **dilinden:--i, --n, --den**

Gazel 2010

Mısra: 10

*Gönül, yürek, kalp. || Lisan.
|| Söz ile ifade etme.*

Bu Muhibbî olmasa ger mâlik-i
mülk-i suhen
Ânî gelmezdi dilinden böyle bir
rengin gazel

20. **dil:--ma, --mı, --dur**

Gazel 2031

Mısra: 2

*Gönül. || Aşık gönlüyle
konuşur. Gönül bir kuştur. Gam ve
kederle beslenir. Sevgilinin hayali
ile mutlu, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Sevgilisinden ümidini asla
yitirmez. O aşkın yağmasına
uğramış, sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Gönül,
geceler boyu ızdırap çektiği için
hasta ve yaralıdır. Bu hastanın
ilacı, şifası, doktoru ve tiryaki ise
sevgilinin dudaklarıdır.*

Teşneyem hicrân şebinde
kalmamışdur bende hâl
Dil tabîbisin meded gönder
lebüñdür çün zülâl

21. **dil:**

Gazel 2033

Mısra: 8

*Göğüs, bağır, sine. || Acı,
ızdırap, heyecan burada hissedilir,
göz ve gamze okları orayı
yaralar. Aşkın göğsü kanlı ve
yaralı olur. Sebebi ise sevgilinin
dudaklarıdır. Aşık sinesinde
sevgilinin okunu, aşkını, saçını
saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir
mum olur. Bu durumda aşkın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen davul olur, aşkın
dövünmesini, saray olur sevgilinin*

*hayal yurdunu, mushaf olur içinde
ayetler yazıldığını anlatır.*

Şür u şer kim var cihânda cümle
hep dilden gelür
Ademi başdan çıkarur zâyî' itmez
illâ dil

22. **dil:**

Gazel 2034

Mısra: 3

*Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu
olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. || Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından
dolayıdır. Sevgili süzgülün bakışıyla
onun gönlünü yaralar.*

Her kime bu dil gamın diyüp
hikâyet eyleyem
Anı dahı görürem benüm gibi pür-
gam gönül

23. **dil:**

Gazel 2038

Mısra: 2

Gönül, yürek.

Rüze çıkdı çün saña gösterdi
yüzini hilâl
Turma iy dil sâkî-i Mehveş elinden
büse al

24. **dilinden:--i, --n, --den**

Gazel 2038

Mısra: 6

*Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. || Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolayıdır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Zâhidüñ fikriyle zikri dâyimâ
uçmagadur
'Aşıkun amma dilinden gitmez
ümmîd-i vişâl

25. **dilden:--den**

Gazel 2039

Mısra: 1

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bir nefes dilden hayâl-i la'li hiç hâli degül
Kişi yok nesne için guşşaya talmalı degül

26. **dil:**

Gazel 2010

Mısra: 8

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Giceler gün yüzünüñ hışretinden
Kılur bülbüleyin dil murğı gülğul

27. **dil:**

Gazel 2015

Mısra: 1

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır.

Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Zâr iden ruhsâridur dil bülbülini
gül degül
'Aşık ser-mest iden zıkr-i lebidür
mül degül

28. **dil:**

Gazel 2047

Mısra: 5

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Sen de iy dil sevüben cân-ıla bir
Leylî-veşi
Yüri Mecnûnlayın 'äleme sen
destân ol

29. **dil:**

Gazel 2052

Mısra: 5

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Lâle hâddin gördüğince dil
vücüdün hâk ider
Gül ruhını gördüğince güneşe irer
zevâl

30. **dil:**

Gazel 2057

Mısra: 7

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile

mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bâr-ı gâmnı çekmeye dil küh-ı
Kâf ise
Şabrum dükendi kalmadı bir zerre
tâkâtüm

31. **dil:**

Gazel 2060

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bulmadum çare bu dil derdine bî-
çâre benem
Tag u şahrâlara düşmiş yürür âvâre
benem

32. **dil:**

Gazel 2071

Mısra: 8

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gamze okın atup yâr almak dilerse
cânüm
İrdün murâda iy dil itdi meger
terâhhum

33. **dilüm:-üm**
Gazel 2077
Mısra: 4

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Dirseñ ki 'ışkum-ıla nedür hâlün iy faķır
Derd ü belā vü miñnet-ile toptolu dilüm

34. **dilüm:-üm**
Gazel 2081
Mısra: 1

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Cevr ü cefā vü miñneti dāyim
çeker dilüm
İki bükildi çekeli ğam bārını bilüm

35. **dil:**
Gazel 2081
Mısra: 5

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır.

Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

İy dil var eyle hāzret-i yāra
şikāyeti
İrmedi dāmenine elüm kaldı
müşkilüm

36. **dile:-e**
Gazel 2083
Mısra: 7

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Ķaddi hāyāli gelse dile cūlar
akıdup
Āhır yolında cem' olup 'ummān
olan yaşum

37. **dilümi:-üm, -i**
Gazel 2084
Mısra: 4

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Tenümi seyf-i cefā-y-ıla şerħa
şerħa kılup
Dilümi tığ-ı ğam-ıla hezār pare
kılām

38. **dil:**
Gazel 2089
Mısra: 9

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile

mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Muħibbī cān u dil her kim virüp
bir büsesin alur
Dimez bāzār-ı 'ışk içre muķarrer
ben ziyān itdüm

39. **dili:-i**
Gazel 2091
Mısra: 1

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Zülfine tolaşup olan dili āvāre
benem
Bagrını tığ-ı cefā -y-ıla kılan pare
benem

40. **dilümden:-üm, -den**
Gazel 2092
Mısra: 8

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Açmaz şarāb gönlümi ancak leb-i
niğār
Anuñla def' olur bu dilümden
melāletüm

41. dil:

Gazel 2095

Mısra: 1

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzğün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Olayım rüsvâ-yı halk iy dil budur
kāmum benüm
Cānumı hicr odına yakdı dil-
ārāmum benüm

42. dilde:-de

Gazel 2097

Mısra: 1

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzğün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Kalmadı dilde qarārüm yandı
cānum n' eyleyem
Göklere irişdi āhumdan dumanum
n' eyleyem

43. dil:

Gazel 2102

Mısra: 5

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır.

Sevgili süzğün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Püte-i 'ışk içre yakdum nār-ı 'ışka
cān u dil
Ğıll u ğışdan küllī cismüm zer gibi
kāl eyledüm

44. dil:

Gazel 2103

Mısra: 9

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzğün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Dil derdine Muhibbī gördüm deva
bulınmaz
Nüş itmege anuñcün cām u sebūy
sevdüm

45. dil:

Gazel 2104

Mısra: 7

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzğün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Cevr ü cefāña niçe taħammül ider
bu dil
Āhen-dilem meger ki cihānda
yāhūd taşam

46. dili:-i

Gazel 2106

Mısra: 3

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile

mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzğün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Umaram zülfüñ-ile cān u dili bend
idesin
Olmaga habs-i ebed çāh-ı
zenāhdāna varam

47. dil:

Gazel 2107

Mısra: 9

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzğün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Şi' r-i pür-süzumla tutışdı Muhibbī
cān u dil
Raht u bahtum oda yakdı defter ü
dīvān benüm

48. dil:

Gazel 2108

Mısra: 5

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzğün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Ne ğam kāfir gözün alsa dil ü cān
Selāmet kala yiter baña dīnüm

49. dili:-i

Gazel 2112

Mısra: 1

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Cefâlar eylese her dem dili fermâna tapşurdum
Kula ne ihtiyâr olsun kamu sulţâna tapşurdum

50. dil:

Gazel 2115

Mısra: 8

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bir iken günden güne bu derdümi on eyledün
Dimedün iy dil tabîbi derdüne dermânuşam

51. dilden:-den

Gazel 2118

Mısra: 9

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Mâr zülfinün hayâli gitmese dilden ne tañ
İy Muhibbî sînemi ben aña çün in eyledüm

52. dil:

Gazel 2121

Mısra: 11

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Dil tekyesine derd-ile ğam geldi añsuzın
Yanuma anları okuyup sanki gel didüm

53. dil:

Gazel 2127

Mısra: 4

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Cihânuñ bāğ u rāğımdan ferāğat eyledüm düpdüz
Velî sen serv-i ra' nâya dil ü cāndan esîr oldum

54. dil:

Gazel 2127

Mısra: 7

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,

sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bu dehre sıgımaz-iken dil ki nāğāh 'ışka duş oldı
Maħabbet hāksārında düşüp yavlak hāķîr oldum

55. dil:

Gazel 2130

Mısra: 1

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Nār-ı āhuñ dikdi iy dil göklere zerrîn 'alem
Pādîşāhısın cihānuñ saña degdi mülk-i ğam

56. dil:

Gazel 2132

Mısra: 7

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Dil hicr-i leb-i la' lûñ ile ölse gerekdür
Ger la' lûñ aña zerre kadar itmez-ise em

57. dili:-i

Gazel 2133

Mısra: 6

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili

her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Niçe biz zülfî hevâsına yilüp şâm u şehër
Dili Mansûr-şîfat zülfine berdâr
idelüm

58. dil:

Gazel 2138

Mısra: 9

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Zülfînün sevdâsına çünkü tolaşdı
cân u dil
İy Muhibbî kurtılış yokdur uzun
sevdâdayam

59. dil:

Gazel 2139

Mısra: 3

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bilmedün âh u figânımdan bu dil
ahvâlini
Ne ‘aceb bî-rahmsın devletlü
sultânım benüm

60. dil:

Gazel 2139

Mısra: 7

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Vâdî-i gamda Sikender gibi bu dil
teşnedür
Hızr olup ırgür lebüñ iy âb-ı
hayvânım benüm

61. dili:-i

Gazel 2039

Mısra: 3

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gerçi kim sağâr u mül uşbu dili
râhat ider
La’l-i nâbuñsuz anı hîç ele almâlî
degül

62. dili:-i

Gazel 2140

Mısra: 10

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,

sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Muhibbî vaşlı gencine irişem diyü
dildârün
Dili virân idüp âhîr yakup cânı
harâb oldum

63. dili:-i

Gazel 2393

Mısra: 10

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Muhibbî sözlerün gevher olaldan
eşk-i çeşmümdе
Çıkarmaga dili gavvâş idüp ol
bahra taldurdum

64. dil:

Gazel 2141

Mısra: 10

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

İy Muhibbî şem’-i hüs-n-i yârı
añsam gîceler
Şem’ gibi dil yanar aklar olupdur
gözlerüm

65. dil:

Gazel 2498

Mısra: 2

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili

her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Tâb-1 mülden gül gül itmişsin ruhuñ bārī salın Nâz-ıla hall eylegil dil bülbülünüñ müşkilin

66. dil:

Gazel 2498

Mısra: 3

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Tâ ebed fâriğ degül dil 'ışkdan rüz-1 ezel 'ışk-ıla tahmîr itmişler meger âb u gilin

67. dildeki:-de, -ki

Gazel 2142

Mısra: 4

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Hançeri kaşd eylese karşı çıkar cânun aña Cânunuñ sermâyesidür dildeki peykân benüm

68. dili:-i

Gazel 2143

Mısra: 3

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

O sâhîr çeşmi sıhriyle dili dîvâne itmişdür Dükendi şabr-ıla 'aklum dağı yanumda yok varum

69. dili:-i

Gazel 2145

Mısra: 5

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Dili fâriğ iden her dem bu halka halka ahumdur Perî yüzlülerüñ zülfi hamından kâkülinden hem

70. dilindendir:-i, -n, -den, -dür

Gazel 2145

Mısra: 10

Konuşma yetisi, ifade etme, söyleme, konuşma.

Muhibbî kimseyi gıybet idüp uzatma hergiz dil Dilindendir ne gelse kişiye sag u solından hem

71. dil:

Gazel 2146

Mısra: 1

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Şu 'le-i 'ışk âteşinden dil çeker her dem 'alem Oldı dūdından melâyik gözleri her lahza nem

72. dil:

Gazel 2152

Mısra: 5

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Dil çeker hicrân gâmin derd ü belâdan ağlamaz Anuñ-ıçun kim ezelden ben anuñ mu 'tâdiyam

73. dilüm:-üm

Gazel 2154

Mısra: 2

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır.

*Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Çün kim şarâb-ı 'ışk-ıla yogrıldı
bu gilüm
Âh u figamı çarha çıkarsa ne tañ
dilüm

74. **dilüm:-üm**
Gazel 2253

Mısra: 6

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Didi ki dilün hâlinde 'aşık-ı hasta
Didüm ki dilüm bende degül saña
çi dânem

75. **dilüm:-üm**
Gazel 2439

Mısra: 1

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Zülfini çözdü cân u dilüm
bağlamag-ıçun
Yüzini açdı yüregümi daglamak-
ıçun

76. **dilüm:-üm**
Gazel 2476

Mısra: 3

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden*

*geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Çün küşte-i 'ışk ola dilüm hâk-i
deründe
İrişe vefâ büyi dimâğüña kefenden

77. **dilüm:-üm**
Gazel 2154

Mısra: 6

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Sanma ki senden usanam iy bî-
vefâ şanem
Tığ-ı cefân-ıla dilüm itseñ dilim
dilim

78. **dilüm:-üm**
Gazel 2156

Mısra: 1

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Küy-ı yâra gitdi çün şevk-i hezâr-
ıla dilüm
Bülbülem tañ mı ola bir gice
gülşen menzilüm

79. **dilüm:-üm**
Gazel 2157
Mısra: 5

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Dermân içinde derdi dilüm eyledi
kabül
Anuñ-ıçun ki yâr diler derdmend
olam

80. **dilümde:-üm, -de**
Gazel 2159

Mısra: 1

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Âteş-i 'ışkuñ dilümde şevk-engiz
eyleyem
Cân-ıla yanup tutuşdum şu 'lesin tiz
eyleyem

81. **dilümde:-üm, -de**
Gazel 2478

Mısra: 5

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Dilümde kalmadı takîre kudret
Benim gör hâlümü iy baht-ı
meymün

82. dil:

Gazel 2160

Mısra: 5

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülü bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Niçe yıllardır çeker dil döstüm
hicrûn yükün
Bir zebân-ıla olur mı takîr
eyleyem

83. dil:

Gazel 2161

Mısra: 2

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülü bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Olup 'aşık belâ vü derdi evvel cânâ
tapşurdum
Velî sonra dil ü cânî der-i cânâna
tapşurdum

84. dil:

Gazel 2164

Mısra: 1

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile

darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülü bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Dil gitdi bende kalmadı sabr u
karâr hem
Bu sine oldı hâsreti-y-ile hâr hâr
hem

85. dil:

Gazel 2164

Mısra: 1

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülü bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Dil gitdi bende kalmadı sabr u
karâr hem
Bu sine oldı hâsreti-y-ile hâr hâr
hem

86. dil:

Gazel 2171

Mısra: 1

Gönül, yürek.

Sîne şahrâsında dikedüm dil
nişânüm var benüm
Ok u yası elde bir kaşı kemânüm
var benüm

87. dil:

Gazel 2175

Mısra: 9

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülü bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Muhibbî hastaya iy dil tabîbi
Meded eyle ki gâyet de buñaldum

88. dil:

Gazel 2176

Mısra: 1

Gönül, yürek.

Dil seririn yine feth itdi gelüp
sultân-ı gam
Miñnet ü derdi vezîr itdi kılup
dîvân-ı gam

89. dil:

Gazel 2176

Mısra: 8

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülü bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gözlerüm yaşı şarâb u mâ-hazar
bagrum kebâb
Eyledüm dil tekyesine oldı çün
mihman-ı gam

90. dilde:-de

Gazel 2180

Mısra: 1

Gönül, yürek.

Leylî zülfün mihrini dilde kaçan
peydâ kılâm
Ser-bürehne kendümi mecnûnlayın
rûsvâ kılâm

91. dil:

Gazel 2181

Mısra: 1

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülü bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Âh kim dil derdini bu çeşm-i
giryânüm benüm
Zâhir itdi halka bu 'ışk-ı pinhânüm
benüm

92. **dil:**

Gazel 2181

Mısra: 9

Gönül, yürek.

İy Muhibbî dil kebâb eyle vü hem
yaşuñ şarâb
Olısar hun-ıvâr bed-mest çünkü
mihmânüm benüm

93. **dilden:-den**

Gazel 2184

Mısra: 2

Candan, içten, yürekten.

Her şeb ki dâğ-ı fırkatûñ iy mâh
çekem
Yaşlar döküp nâle kılup dilden âh
çekem

94. **dil:**

Gazel 2191

Mısra: 11

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırıp çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Gören sayyâd dil murğın Muhibbî
Dutar âhir çün itdi zülfini dâm

95. **dil:**

Gazel 2192

Mısra: 13

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırıp çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Virmedün iy dil tabîbi bir cevâb
Niçe yıllardur Muhibbî hasteyem

96. **dil:**

Gazel 2193

Mısra: 2

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırıp çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Görüp şemşürün iy dilber beni
sanma hâzer kıldum
Baş açup varuban karşı dil ü
cânüm siper kıldum

97. **dil:**

Gazel 2194

Mısra: 3

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırıp çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Harc kıldum dil ü cân nakdin irem
vaşla diyü
İrmedüm vaşla hemân özüme
gaddâr

98. **dil:**

Gazel 2195

Mısra: 8

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler

boyu ızdırıp çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Şeb-i hicründe iy dilber komaz bir
dem beni tenha
Ferah-şâdiyi n'eyler dil gamuñla
çünkü yâr oldum

99. **dil:**

Gazel 2195

Mısra: 9

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırıp çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Niçe bir gâret eylersin didüm dil
şehrini iy gam
Beni bilmez misin didi ki yağmacı
tatar oldum

100. **dil:**

Gazel 2196

Mısra: 1

Gönül, yürek.

Gitdi elden cân u dil bir bî-vefâdur
sevdüğüm
Cevri bî-hâd mihrî yok bir pür-
cefâdur sevdüğüm

101. **dilde:-de**

Gazel 2196

Mısra: 4

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırıp çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

‘İşka düşdüm zülfünün sevdāsıla
toldı dimāğ
Dilde âteş gözde nem başda
hevādūr sevdüğüm

102. **dilde:-de**

Gazel 2414

Mısra: 3

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Her dilde kim derd olmaya evlādūr
ol hāk olduğu
Her kâse kim hālī ola ‘âdetdür olur
ser-nigün

103. **dilden:-den**

Gazel 2200

Mısra: 4

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Yir yir felekde sanma görinen
nücüm ola
Çıkar şerār-ı āh-ı düddür dilden
âteşüm

104. **dil:**

Gazel 2203

Mısra: 1

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,

sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Geçdi ‘ömrüm niçe bir iy dil seni
ğāfil kılam
Çirk-i dünyāya mülevveş mest-i lā-
ya’kıl kılam

105. **dilümi:-üm, -i**

Gazel 2205

Mısra: 8

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Kullaruñdan ‘add kıl bī-zer-ħarīde
kuluñam
Kuluñam diyü dilümi ğamdan āzād
eyledüm

106. **dil:**

Gazel 2206

Mısra: 7

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Seyl-i eşkümdür ħalel viren bu dil
bünyādına
Ĝarķa virür başdan aşdukça dem-
ā-dem dem-be-dem

107. **dilden:-den**

Gazel 2208

Mısra: 1

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili

her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Dilden evvel ben esās-ı ‘ışķı
muħkem bağladum
Soñradan cāna ğam u endühi hem-
dem bağladum

108. **dil:**

Gazel 2208

Mısra: 3

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Eyledi hicran sipāhı gerçi dil
mülkin ħarāb
Şāh-ı ‘ışķa ben anı çokdan
müsellem bağladum

109. **dil:**

Gazel 2209

Mısra: 5

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Yaş dökdükçe dide dil âteş[i]
ziyâde
Oldı 'âceb söyünmez bu âteş-i
derünüm

110. **dil:**

Gazel 2210

Mısra: 1

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Yürür ser-geşte dil hasta tekâpu-yı
beyâbânüm
Arayup bahr u ber içre seni dâyim
şitâbânâm

111. **dilsin:-sin**

Gazel 2211

Mısra: 5

Gönül, yürek.

'Azîz-i cân-ıla dilsin giriftârûnı ħor
itme

Ki bir tâze gül-i tersin hâzer kıl ez-
dem-i serdüm

112. **dilümde:-üm, -de**

Gazel 2211

Mısra: 9

Dil, konuşma.

Elümde sâğar-ı gülgün dilümde
şi'r-i ter mevzün
Be-kallâşi vü evbâşi Muĥibbî ser
ber-âverdem

113. **dil:**

Gazel 2213

Mısra: 3

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır.

*Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Elüm dut raĥm kıl iy dil taĥbîbi
Be-ğâyet ĥastayam ĥâyet zebünüm

114. **dil:**

Gazel 2214

Mısra: 1

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Dil âteşine cân ile ten yandı câme
hem
Düd-ı dilüm çıkmaga geldi zebâne
hem

115. **dil:**

Gazel 2217

Mısra: 6

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Râĥat gele tîğına sayĥal ola kanuñ
İy dil nazar it tîğına bak güzr-i dest
kim

116. **dilde:-de**

Gazel 2217

Mısra: 7

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Dilde o perî çünki maĥâm u vaĥan
itdi
Virâneleri eyleyüp iden nişest kim

117. **dil:**

Gazel 2219

Mısra: 1

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Giderdi şabr u hüş u dil nigârı bir
zamân görsem
Belâ vü miĥnetüm artar anı ben her
zamân görsem

118. **dil:**

Gazel 2220

Mısra: 9

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Saĥĥâre gözi aldı dil ü cân
Muĥibbî
Ta'vîz ile itmez aña çâre füsün
hem

119. **dil:**

Gazel 2222

Mısra: 3

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gelse miĥmân bu dil tekyesine
derd ü belâ
Mâ-ĥazar çeşmüm ile kadeĥ-i ĥüñ
çekerem

120. **dil:**

Gazel 2223

Mısra: 1

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle

beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Dil âteş-ile yandı tenüm bile câme hem
Dūd-ı dilüm çıkmaga geldi zebâne hem

121. dil:

Gazel 2229

Mısra: 1

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Ter taze olur vaşluñ işide dil ü cānum
Bir mürde iken zinde oluban dura cānum

122. dil:

Gazel 2233

Mısra: 8

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bir kadeh mey ile anı şâf ide pîr-i muğān
Âh-ıla dil âyinesin her kaçan jeng eylesem

123. dili:-i

Gazel 2233

Mısra: 10

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

İrişe nâleñ felekler güşına eflâke
İy Muhibbî inleyüp her şeb dili teng eylesem

124. dilüm:-üm

Gazel 2238

Mısra: 2

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Yâr güş itmez egerçi nâle-i zâr-ı dilüm

Görmedi bir kimse benüm gibi bîmâri dilüm

125. dilüm:-üm

Gazel 2238

Mısra: 6

Söz, ifade etme, söyleme.

Niyet itdüm kışsa-i 'uşşâkı takrîr eyleyem

Mâh-rûlar cevrini dañı vefâdârı dilüm

126. dilüm:-üm

Gazel 2238

Mısra: 10

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle

beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Kapuña geldi Muhibbî key katı dil-
hastedür
Senden özge kim ola kim ide
tîmârı dilüm

127. dilüm:-üm

Gazel 2238

Mısra: 4

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Müddet-i hicr hâdden aşdı şabr ile
geçti günüm
İtdi bu düşvârı tākāt baña da yârı
dilüm

128. dilden:-den

Gazel 2240

Mısra: 10

İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.

İy Muhibbî virmişem dünyâ-yı

düna çün talāk

Tañ mı dirsem dilden mihrini bîrün
eyledüm

129. dil:

Gazel 2241

Mısra: 5

İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.

Didüm iy 'aql-ıla iy dil sizi terk

eyledüm küllî

Zi-sevdâ-yı perî rûyî ser-i dîvâneğî
dâram

130. dil:

Gazel 2244

Mısra: 7

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Dil hasta yatur ger irişeydi cevābuña
Şihhat bulup cümle gider-idi seķāmetüm

131. **dil:**
Gazel 2244
Mısra: 9
İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

İy dil düriş āhir ü yapdur 'imāreti
Dime sakın dünyede vardur 'imāretüm

132. **dil:**
Gazel 2246
Mısra: 2
Sesleri çıkarmaya yarayan organ, dil.

Ugrayup küyuña büyuñ getüre
bād-ı nesīm
Huldı yād eylemeyüp añmaya dil
hür-ı na 'im

133. **dilde:-de**
Gazel 2248
Mısra: 4
Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Başum hevā-yı zülf-ile toptolu olalı
Eksük degül dilde belā miñnet ü elem

134. **dil:**
Gazel 2248
Mısra: 7
İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

İy dil anuñ vaşlını getürme hātırā
Sen bir fakır-i mübtezel ol şāh-ı muhteşem

135. **dilden:-den**
Gazel 2248
Mısra: 9
Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Vaşla iren hicri de dilden gidermesün
Her şādınuñ nite ki var āhirinde gam

136. **dilde:-de**
Gazel 2251
Mısra: 6
İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Niğ-rüyān gerçi kim 'ālemde bī-haddür velī
Līk dilde cānda iden cā nāmın dimeyem

137. **dilün:-tüñ**
Gazel 2253
Mısra: 5
Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Didi ki diluñ hālinde 'aşık-ı hasta
Didüm ki dilüm bende degül saña çī dānem

138. **dili:-i**
Gazel 2257
Mısra: 5
İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Şem'-i hūsne yakmışam cān u dili pervāne-vār
Halvet-i hāşa girüp bu cānı mahrem eyledüm

139. **dilden:-den**
Gazel 2258
Mısra: 1
Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Nedür bu hālümü bilsem bu dilden bī-ħaber oldum
Meger kim bir perī-rüya kılup nāgeh naẓar oldum

140. **dil:**
Gazel 2258
Mısra: 9
Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Nigāruñ şem'-i hūsine Muħibbī cān u dil yakdum
Düşüp pervāne-veş pāya yanup bī-bāl ü per oldum

141. **dil:**
Gazel 2259

Mısra: 1

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bu dil sım-âb-veş ditrer kaçan bir sım-ten görsem
Baña ölmek muqarrerdür eger çak pîrehan görsem

142. **dilümi:-üm, -i**

Gazel 2263

Mısra: 1

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Nigârâ 'ışk-ıla cân u dilümi hasta ter gördüm
Anuñçün zülfe dîvâne beste ter gördüm

143. **dil:**

Gazel 2266

Mısra: 3

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Niçeye dek rüy-ı hûbâna dil ü cân bağlayam
Zindegânî 'ömrümi bu dehr ara müşkil kılam

144. **dil:**

Gazel 2266

Mısra: 6

Konuşmaya, söz söylemeye yarayan organ.

Didiler çekme cefasın ara bul bir mihribân
Hâşa-lillâh dil didi dil dîgeri mâyil kılam

145. **dil:**

Gazel 2266

Mısra: 6

İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Didiler çekme cefasın ara bul bir mihribân
Hâşa-lillâh dil didi dil dîgeri mâyil kılam

146. **dili:-i**

Gazel 2270

Mısra: 4

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Güceler gâmgîn iken anıup vişâlûn rûzını
Bu ümîd-ile ferah bulup dili şâd eyleyem

147. **dil:**

Gazel 2272

Mısra: 6

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve

yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gül bulunmaz hârsuz dilber de yok ağıyârsuz
Dil niçe nâlân olup kan dökmesün her an gözüm

148. **dil:**

Gazel 2272

Mısra: 7

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Âteşyle dil yine ola bu bagrumda kebab
Bir nazar mâh ruñı görse nâgehân gözüm

149. **dili:-i**

Gazel 2273

Mısra: 7

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gün yüzüñi göricek 'aql u dili hayret alur
Saña hâlin diyümez lâla döner uşbu dilüm

150. **dilüm:-üm**

Gazel 2273

Mısra: 8

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.

Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gün yüzünü göreceğ 'aql u dili hayret alur
Saña hâlin diyümez lâla döner uşbu dilüm

151. dil:
Gazel 2274
Mısra: 5

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Leyli saçını görelî mecnûna dönüp dil
Âvâre olup vâdide kalmadı mecâlüm

152. dil:
Gazel 2274
Mısra: 9

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Didüm Muhibbî katı dil teşne olupdur
Lebleri didi gam yimesün âb-ı zülâlüm

153. dilden:-den
Gazel 2280
Mısra: 3

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Hadengi geçmesün dilden diyüben iy keman ebrü
Gelinece baña karşudan bu sînemi siper çekdüm

154. dil:
Gazel 2281
Mısra: 9

: Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Didüm dil murğımı dutup ser-i zülfinde bend itdüm
Didi hey derdmend diller alur 'âlemde şayyâdam

155. dilâ:-â
Gazel 2283
Mısra: 5

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi

sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Dilâ zer gibi yan gam pütesinde
Olasın şâf sende kalmaya hâm

156. dil:
Gazel 2287
Mısra: 5

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Didüm neyçün sıduñ dil şşesin âh
Didi gam yime kim ben şşe-bâzam

157. dil:
Gazel 2287
Mısra: 7

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Didüm dil murğımı benden aparduñ
Didi bilmez misin kim şâhbâzam

158. dil:
Gazel 2294
Mısra: 5

İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.

Garğ olursa tañ mıdur dil fülki eşküm bahrına
Bâd-ı âhumla telâtumlar urur deryâ benem

159. dilüm:-üm
Gazel 2295

Mısra: 2

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Çünkü şarâb-ı 'ışk-ıla yognıldı bu
gilüm
Âh u figâni çarha çıkarsa ne tañ
dilüm

160. dilüm:-üm

Gazel 2295

Mısra: 6

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Sanma ki senden usanam iy bî-
vefâ şanem
Tig-ı cefân-ıla dilüm itseñ dilim
dilim

161. dil:

Gazel 2299

Mısra: 2

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Cân giriftâr-ı gam-ı yâr oldı dil-
efgâr hem
Dil firâkıyla tolu hun çeşm-i
gevher-bâr hem

162. dil:

Gazel 2300

Mısra: 14

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gönderürse gamze-i türin Muhibbî
sineme
Geçürüp şadra anuñ yirini cân u dil
kılam

163. dil:

Gazel 2301

Mısra: 1

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Âteş ile dil yanar sinemde vardur
nâr hem
İñlerem tâ şubh olunca olmışam
bimâr hem

164. dilde:-de

Gazel 2302

Mısra: 5

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,

sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Komaduñ dilde ârâm gözde h'vâbı
Görelde seni bî-ârâm-ı h'vâbâm

165. dil:

Gazel 2306

Mısra: 4

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Şol kadar çekdüm cefâ vü cevriñi
meh-rûlaruñ
'Âkıbet dil hânesin menzilgeh-i
gam eyledüm

166. dilde:-de

Gazel 2306

Mısra: 6

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

'İşk-ıla cân riştesin boynuma
zencir eyleyüp
Mihrin ol nâ-mihribânuñ dilde
muhkem eyledüm

167. dil:

Gazel 2307

Mısra: 7

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Her ne yañadan gelirse ğam açuk
vîrâne dil
Aña ta 'zîm eyleyüp kapuyı dîvâr
eylemem

168. dil:

Gazel 2309

Mısra: 11

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

İy Muhibbî şem'-i hüsn-i dilbere
vir cân u dil
Yanuban pervâne-veş ben dağı bî-
per bâl olam

169. dil:

Gazel 2322

Mısra: 9

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Ğarğa virdi eşk-i çeşmüm 'âkıbet
dil mülkini
İy Muhibbî bu gözi giryâna bilmen
n'eylemem

170. dil:

Gazel 2311

Mısra: 6

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,

sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Niçeye dek bağlanam ben zülfinün
zünârına
Ruğlarına karşı yigdür dil
müselmân eylemem

171. dil:

Gazel 2311

Mısra: 10

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Çün perîşândur Muhibbî zülfi her
dem dilberün
Tañ degül bende ola bu dil perîşân
eylemem

172. dil:

Gazel 2318

Mısra: 9

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

'Akl u dil tağıtsa tañ mı bu
Muhibbî hasta-dil
Çârdeh sâl içre çün bir mehlikâdur
gördüğüm

173. dil:

Gazel 2325

Mısra: 8

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

İrmedin şîrîn lebine bu Muhibbî
cân virüp
Düşdi dil Ferhâd-veş kühsâra
bilmen n'eylemem

174. dil:

Gazel 2330

Mısra: 7

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Düşdi dil çâh-ı zenağhdâna ebed
kalsa gerek
Merhâmetle el eger sunmaya zülfi
resenüm

175. dilâ:-â

Gazel 2331

Mısra: 6

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Yine bezm-i ğama kıldum
gözümün kâsesin sâğar
Dilâ gel şöhet-i hâş it ki zîrâ nây-
veş nâlem

176. dil:

Gazel 2336

Mısra: 10

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Sînede çünki Muhibbî bulunur
genc-i vişâl

Cân u dil mülkini şimden girü
vîrân isterem

177. **dil:**

Gazel 2337

Mısra: 4

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolayıdır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Danışmadan baña tolaşduñ bend-i
zülfine
İy dil belâ vü miñneti saña mehel
didüm

178. **dilden:-den**

Gazel 2339

Mısra: 4

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolayıdır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Tâ ki gördüm ben cemâlün şem'ini
Cân u dilden yanmaga pervâneyim

179. **dili:-i**

Gazel 2352

Mısra: 3

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Âteş-i 'ışka yakup cân u dili
pervâne-veş
İñleşem bezm-i ğam içre gönlümü
nâ eyleyem

180. **dil:**

Gazel 2354

Mısra: 8

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı

yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolayıdır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Görelî bâzâr-ı 'ışk içre metâ'-ı
vaşluñı

Cân u dil nakdin virtüp aña ħarîdâr
olmuşam

181. **dil:**

Gazel 2354

Mısra: 14

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolayıdır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Çäre eyle çäre isterse Muħibbî
çâresüz

Dil tabîbisin meded derd-ile nâ-çâr
olmuşam

182. **dili:-i**

Gazel 2356

Mısra: 2

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Dehr elinden niçe bir zehr-ile ğam
nüş idelüm

Der-i meyħânede 'aql u dili
medhüş idelüm

183. **dil:**

Gazel 2357

Mısra: 4

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü

yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolayıdır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Lebüñ ğonca olalı gül yañağuş
Aña dil bülbülün güyâ kılan kim

184. **dil:**

Gazel 2357

Mısra: 10

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolayıdır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Dem-â-dem gönderüp ğam
leşkerini

Gelüp dil kişverin yağma kılan
kim

185. **dil:**

Gazel 2360

Mısra: 3

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Salup dil şâhinin yine bugün
'ışkuñ hümâsına

Degülken kimsenüñ saydı 'aceb
a'lâ şikâr aldum

186. **dil:**

Gazel 2360

Mısra: 7

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolayıdır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Be-küllî tākāt u şabrum gidüpdür
'aql u dil benden
Dirîgâ n' olısar hâlüm garîbem
yaluñuz kaldum

187. **dilâ:-â**

Gazel 2363

Mısra: 7

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Dilâ gavvâş olup çünki feşâhat
bahırına taldum
Bulup dürler gibi ma'nî şî'rüm
âbdâr itdüm

188. **dil:**

Gazel 2369

Mısra: 13

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Şî'rümün süzi-y-ıla yansa 'aceb mi
dil ü cân
Yana odlara Muhibbî kim okursa
gazelüm

189. **dil:**

Gazel 2370

Mısra: 7

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Seyl-i eşkümden zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miñnetle der ü dîvârın âbâd
eyledüm

190. **dil:**

Gazel 2371

Mısra: 3

*Aşğın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Cân u dil derdini 'arz itdüm tabîbe
dir baña
Ölmedin artuk bu derdüñ ben
devâsın bilmedüm

191. **dil:**

Gazel 2375

Mısra: 11

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili

*her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Gitdi elden cân u dil didüm gülüp
gamzeñ didi
Varırmaz bir yire şayd-ı zañm-
dârumdur benüm

192. **dil:**

Gazel 2378

Mısra: 2

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Nigârâ bâğ-ı hüsnünde yüzün
gülzâra beñzetdüm
Aña karşı bu dil murğını murğ-ı
zâra beñzetdüm

193. **dil:**

Gazel 2378

Mısra: 9

*Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Muhibbî ol elâ gözler ider dil
mülkini târâc
Anuñ yağmaçı çeşmini görüp
Tâtâr'a beñzetdüm

194. **dil:**

Gazel 2379

Mısra: 7

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Bâde içse dil olur elbette cürme
mu'terif
Zâhidâ sanma senüñ tek fi'lüme
mağrûr olam

195. **dil:**

Gazel 2382

Mısra: 9

*Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Tâ ki yakdum pûte-i hicie Muhibbî
cân u dil
Güll ü gışdan zer gibi kâl olmışam
pâk olmışam

196. **dilden:-den**

Gazel 2384

Mısra: 3

*Aşğın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Bu dilden geçmesün diyü gönül
her dem fiğân eyler
Anuñçün tîrûñe karşı bu sînemi
siper çekdüm

197. **dilden:-den**

Gazel 2387

Mısra: 7

*Aşğın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi*

sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Āteş-i 'ışk-ıla dilden her kaçan āh
eyleşem
Maḥv ola seng irse āhen ile pülād
hem

198. dil:

Gazel 2385

Mısra: 2

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Gözünden fitneler zāhir olur
kaddūñ kıyāmet hem
Belā-yı cān u dil dirsem 'aceb mi
çeşm ü kāmēt hem

199. dil:

Gazel 2391

Mısra: 5

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Geh olur goncalar gibi bu dil dem-
beste miḥnetden
Gehī lāle-şifāt her dem giribān-
çākdür göñlüm

200. dil:

Gazel 2393

Mısra: 6

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle

beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Didüm pervāne 'āşıkdur murādı
şem 'e yanmakdur
Kināyetle bu dil derdin kamu
dildāra bildürdüm

201. dildür:-dür

Gazel 2396

Mısra: 4

İnsanın konuşma işlevini
sağlayan uzuv.

Derünüm ḥālini takrīr kılsun
Diyü bildürmege dildür ulugum

202. dil:

Gazel 2401

Mısra: 3

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her
tүrlü gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Düşdi dil zevraķı çü baḥr-ı ğama
Āh-ıla bir kenāra 'azm idelüm

203. dilden:-den

Gazel 2402

Mısra: 11

İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.

Ḥaşre dek dilden ḥayālūñ gitmez
iy ārām-ı cān
Levh-i dilde ideli nakşımı
nakḳāşum benüm

204. dilā:-ā

Gazel 2409

Mısra: 8

Aşk ve sevginin kaynağı,
gönül, kalp.

Olısar bir kefen didüm naşībūñ
Dilā bu mülk ü mālı hep bırakdum

205. dil:

Gazel 2411

Mısra: 1

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Cān u dil yansa ne tañ ol tīg-ı āteş-
tābdan
Gösterür cādū gözi siḥriyle āteş
ābdan

206. dilā:-ā

Gazel 2412

Mısra: 9

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Dār-ı dünyā yüzüne gülse dilā
aldanma gel
Gösterür āḥir saña ol dürlü dürlü
miḥnetin

207. dil:

Gazel 2415

Mısra: 11

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler

boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bu dil vîrânesi târik olupdur
Togup şem' ol aña iy mâh-ı tâbân

208. **dil:**

Gazel 2417

Mısra: 6

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Hüblar şâhî geçer nite ki dilber
hüsn-ile
Sen de iy dîvâne dil 'ışk ehlinüñ
ser-bâzısın

209. **dile:-e**

Gazel 2420

Mısra: 9

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

İy Muhibbî şu kadar yağdı cefâ
sengi dile
Yeñiden yine o vîrânemi bünyâd
ideyin

210. **dil:**

Gazel 2422

Mısra: 3

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Olalı dâğ-ıla dil küh-ı belâ kaplanı
Tolanursam ne 'aceb deşt-i belâ
bîşelerin

211. **dil:**

Gazel 2423

Mısra: 1

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Ya kaşı alup ele tîr yine dil kıldı
nişân
Çeşm-i mesti tîğ ele aldı diler kim
döke kan

212. **dilüm:-üm**

Gazel 2427

Mısra: 3

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

İstedün cân u dilüm itdüm fedâ
Ne buyursañ turmuşam fermâna
ben

213. **dila:-â**

Gazel 2429

Mısra: 7

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Dilâ cevri ü cefâ sengi seni yıkdı
hârâb itdi
Umar mısın ki iy miskîn dağı
ta'mîr olasın sen

214. **dil:**

Gazel 2429

Mısra: 9

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Yine şahrâ-yı sîneñde Muhibbî dil
nişân eyle
Ola kim ol kaşı yaya nişân-ı tîr
olasın sen

215. **dilde:-de**

Gazel 2430

Mısra: 5

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Nağş kıldum iy şanem dilde
hayâlün nağşını
Tañ midur dirsem eger bu sîneme
büthâne ben

216. **dil:**

Gazel 2434

Mısra: 8

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Dem-be-dem mestâne çeşmüñ tîr
atar ben hastaya
Didi dil kûrbân olayın ben o kaşı
yay-ıçun

217. **dil:**

Gazel 2436

Mısra: 1

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile*

mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Mār-girem diyü iy dil zülfine varma yakın
Heft-ser bir ejdehā seni helāk eyler sakın

218. **dil:**
Gazel 2436
Mısra: 10

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

İy Muhibbî bahr-ı eşküm taşıdı başdan aşdı āh
Bād-ı āhum saldı engine yine dil zevrağın

219. **dil:**
Gazel 2440
Mısra: 7
İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Aldayup bir büsesin aldum virtüp ben cān u dil
Didüm iy ārām-ı cān bir dağı aldanmaz mısın

220. **dil:**
Gazel 2442
Mısra: 12
Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve

yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Şād olmuş-iken 'ışk-ıla añma rakibi gel
İy dil çekersin of ferahuñ bir kāsāvetin

221. **dil:**
Gazel 2443
Mısra: 10

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Almadı gül gibi senden zerrece büy-ı cefā
Turmasun dil bülbülü feryād-ıla zār eylesün

222. **dil:**
Gazel 2450
Mısra: 1
İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Tabla-i sīnemde cānā kılmışamdur dil nişān
Tır-i müjgānuñ atarsañ n'ola iy kaşı kemān

223. **dil:**
Gazel 2452
Mısra: 4
İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Sen gül-i ra'nāyı gördüm seyr iderken gülşeni
Āh idüp didüm budur dil bülbülünü zār iden

224. **dilden:-den**
Gazel 2460
Mısra: 9
Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden

geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gamuñ dilden degül bir laħza hālī Olaldan 'ışkuñ-ıla āşinā ben

225. **dil:**
Gazel 2464
Mısra: 3
İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

İy dil kanā'āt eyle 'Ankā-yı küh-ı Kāf ol
Olma sakın meges-veş dāyim mülevves-i hūn

226. **dil:**
Gazel 2464
Mısra: 9
Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Hİç dil hālās olur mı bir dem bu derd ü gāmdan
Gam leşkeri çün eyler her dem āña şebihūn

227. **dilden:-den**
Gazel 2465
Mısra: 2

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır.

*Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Döstim haddün yiter gülşende
gülzâr olmasun
Dilden özge karşuña bülbül gibi
zâr olmasun

228. **dil:**

Gazel 2472

Mısra: 3

*Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Dil âteşini itmedi teskîn sirişküm
Odlara cihân yandı tutuşdı
şererümden

229. **dil:**

Gazel 2472

Mısra: 10

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Pervâne gibi şem‘-i ruh-ı yâra
Muhibbî
Yakdum dil ü cân geçübün bâl ü
perümden

230. **dil:**

Gazel 2475

Mısra: 6

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Seyre çıksa her tarafdan cem‘ olur
‘aşıkları
Sen de iy dil eksük olmagıl
mecâlün var-iken

231. **dil:**

Gazel 2478

Mısra: 3

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile*

*darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Bu dil gerdüna olaldan müşabih
İniler nâle eyler hem çü gerdün

232. **dil:**

Gazel 2480

Mısra: 1

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Katı mecrüh-durur dil bakışından
Gelür oklar dem-â-dem ya
kaşından

233. **dil:**

Gazel 2480

Mısra: 4

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Anadan doğmadın ‘ışka tolaşdum
Giriftâr oldı dil oğlan yaşından

234. **dil:**

Gazel 2482

Mısra: 4

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden*

*geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Gider gam meclisinden çengi
mutrib

Yiter dil nâle kılsun zîr ü bamdan

235. **dil:**

Gazel 2493

Mısra: 7

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

‘Arz kılsun yana yana şubha dek
dil derdini
Şem‘-veş yaşın çoğ itsün uyhusın
az isteyen

236. **dilde: -de**

Gazel 2494

Mısra: 2

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Sâkiyâ def‘-i humâr itsün şarâb
eglenmesün
Derd-i serden var bu dilde ıztırâb
eglenmesün

237. **dilin: -i, -n**

Gazel 2498

Mısra: 10

Hal ve duruşun sözsüz olarak karşısındaki bıraktığı etki, sözsüz ifade.

Bu Muhibbî kuş dilin söyler
Süleymân devridür
Bilmez andan gayrı kimse ehl-i
'irfânun dilin

238. dil:

Gazel 2499

Mısra: 1

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gör nice cevân ider bu dil
semendin gözle sen
Ehl-i 'ışka bend için zülfi
kemendin gözle sen

239. dil:

Gazel 2500

Mısra: 5

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Dil murğı düşdi ağına bağlandı
zülfi bağına
Âhîr düşüp ayagına hâlâl olayın
bir zamân

240. dil:

Gazel 2023

Mısra: 1

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle

beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Lutf u elfâzuña olmuş teşne dil mâ-
i sebîl
Hüsnuñe cennet dimişler bil ki
cennetden cemîl

241. dil:

Gazel 2112

Mısra: 9

Ağız.

Gözüm yaşını tesbîh itdi dil tekrâr
ider zikrûñ
Kimisin dürrü beñzetdüm kimin
mercâna tapşurdum

242. dil:

Gazel 2120

Mısra: 9

Gönül. Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

İy Muhibbî sîne sahrâsında gel kıl
dil nişân
Çün atar gamz okların kaşı
kemânüm var benüm

243. dil:

Gazel 2417

Mısra: 7

İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.

Tu' me diyü cîfe-i dünyâya iy dil
itme meyl
Kim kanâ'at Kâf' muñ 'Ankâ'sı ya
şahbâzısın

dil âtesi:

1. dil âtesi:

Gazel 2118

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Gönül âtesi.

Toldurup hün-ı cigerle kâse-i
çeşmi müdâm
Sanmañuz dil âteşin âh-ıla teskîn
eyledüm

dil bagla-:

1. dil bagla-:

Gazel 2021

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Candan bağlanmak, sevmek,
aşık olmak, gönül vermek.

Yüzine bakup Muhibbî zülfine dil
baglama
Derd-i serdür hâşılıñ ak u karadan
vâz gel

2. dil bagla-:i

Gazel 2089

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Candan bağlanmak, sevmek,
aşık olmak, gönül vermek.

Vefâsın istediğümce cefâya
ugradum âhîr
Dili bir bî-vefâya bağladum bâtıl
gümân itdüm

3. dil bagla-:

Gazel 2099

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Candan bağlanmak, sevmek,
aşık olmak, gönül vermek.

Niçe diller bağlayup âhîr beni bend
eyledün
Hîç terahhüm itmedün iy zülfi
tarrârum benüm

4. dil bagla-:

Gazel 2115

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Candan bağlanmak, sevmek,
aşık olmak, gönül vermek.

'Akla tâbi' her kişi dil bağlamaz
meh-rûlara
İy saçı leylâ senüñ mecnûn u
sergerdânüñam

5. dil bagla-:

Gazel 2174

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Bütün varlığı ile bağlanmak,
aşık olmak.*

Yog-iken dağı gülistân u çemen
bâğ u bahâr
Sen boyı serv ayagina yüz sürüp
dil bağladım

6. dil bağla-:

Gazel 2338

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Candan bağlanmak, sevmek
aşık olmak, gönül vermek.*

Baglayup dil zülfine geh hâttına
hayrân olup
Gâh dîvâne vü geh şürîde geh
abdâl olam

7. dil bağla-:

Gazel 2338

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Candan bağlanmak, sevmek,
aşık olmak, gönül vermek.*

Baglayup dil zülfine geh hâttına
hayrân olup
Gâh dîvâne vü geh şürîde geh
abdâl olam

8. dil bağla-:

Gazel 2376

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

*Candan bağlanmak, sevmek,
aşık olmak, gönül vermek.*

Çün Muhibbî figâna bağladı dil
Ney gibi inlemeyüp pes n' idelüm

9. dil bağla-:--ma, -

Gazel 2031

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Severek bağlanmak, içten
sevmek, aşık olmak.*

İy Muhibbî bağlama dünyâ denîdür
dil aña
Çün bilürsin kimseye itmez
maḥabbet uşbu Zâl

dil bâz:

1. dil bâz:

Gazel 2110

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Gönül doğanı. || Divan
edebiyatında kullanılan doğan ve
şahin anlamında kullanılan baz,
sevğilinin gönül avlayan
saçlarından kinayedir. Aşık,*

*bakışlarıyla saç doğanının
pençeleri arasına düşer.*

Hümâ gibi uçar gördüm felek
sakfında ol mâhı
Salup himmetle dil bâzın anı alup
şikâr itdüm

dil giriftar ol-:

1. dil giriftar ol-:

Gazel 2465

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gönül vermek, aşık olmak .

‘Āşık oldum yine zülfine giriftar
oldı dil
Döştar düşmen dağı ‘ışka giriftar
olmasun

dil hânesi:

1. dil hânesi:

Gazel 2225

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Gönül hanesi, gönül, gamların
konakladığı bir ev, virane, hücre,
haremdir.*

Gâh añup gül ruḥlaruñı gönülümü
gülşen kılam
Geh gam u endüh-ıla dil hânesin
küllhen kılam

dil hoş evle-:

1. dil hoş evle-:

Gazel 2361

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*İstedğini yaparak memnun
etmek.*

Söz-i ‘ışkı güş idüp deryâlayın cüş
eyledüm
Bunuñ-ıla bu fenâ dünyâda dil hoş
eyledüm

dil murğı:

1. dil murğı:

Gazel 2031

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Gönül Kuşu. || Korkak,
yüreksiz, ödle.*

Hîç hâlâşa yir kalur mı döşüm dil
murğına
‘Ārızuñ üzre kaçan dâm olsa
zülfün dâne hâl

2. dil murğı:

Gazel 2223

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gönül kuşu.

Hâlini görüp zülfine dil murğı oldu
bend
Baña bu bendi geçmedi illâ ki dâne
hem

3. dil murğı:

Gazel 2242

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Gönül kuşu.

Derd-i dilin cân levhine yazdı
Muhibbî kan-ıla
Göndermege dil murğını itdi
hamâme iy şanem

4. dil murğı:

Gazel 2245

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Gönül kuşu.

Zülfünün halkasına hâlini gerdâne
kıla
Olsa dil murğı ‘aceb olmaya ger
beste-i dâm

dil ü cân:

1. dil ü cân:

Gazel 2007

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Can ve gönül.

Dâm-ı zülfine anuñ çünkü dolaşdı
dil ü cân
Ebedâ sanma ki kendüzini kurtara
gönül

dil uzat-:

1. dil uzat-:

Gazel 2145

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Bir kimse veya bir şey
hakkında ileri geri konuşmak,
haddini aşarak kötü ve saygısızca
sözler söylemek.*

Muhibbî kimseyi gıybet idüp
uzatma hergiz dil

Dilindendür ne gelse kişiye sag u
solımdan hem

dil ver-:

1. dil ver-:

Gazel 2366

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gönül vermek, bütün varlığı ile bağlanmak, gönül bağlamak.

Şirin lebine dil vereli derdnâkiyem
Ferhâd-vâr küy-ı belânuñ
helâkiyem

dil vir-:

1. dil vir-:

Gazel 2021

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Sevmek, aşık olmak. || Bir şeyi sevmeye, istemeye veya yapmaya içten yönelmek, eğinmek, meyletmek.

Virme dil sevdâ-yı zülfe bu
hevâdan vâz gel
İy gönül 'âlemde gel bu mâcerâdan
vâz gel

2. dil vir-:

Gazel 2021

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gönül vermek. || Sevmek. ||

Aşık olmak.

Virme dil sevdâ-yı zülfe bu
hevâdan vâz gel
İy gönül 'âlemde gel bu mâcerâdan
vâz gel

3. dil vir-:

Gazel 2046

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bütün varlığı ile bağlanmak, gönül bağlamak. || Sevmek, aşık olmak.

Pür-cefâya niye virürdüñ Muhibbî
dil didüm
Didi pendüm tutmayup benden
cüdâ oldı gönül

4. dil vir-:

Gazel 2109

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bütün varlığı ile bağlanmak, gönül bağlamak. || Candan bağlanmak, sevmek, aşık olmak, gönül vermek.

Dil virmegil Muhibbî cihâna vefâsı
yok
N'oldı Sikender'e nazar it kanda
gitdi Cem

5. dil vir-:

Gazel 2119

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bütün varlığı ile bağlanmak, gönül bağlamak.

Cemâlünü görem diyüp şeb-i
zülfüne dil virdi
Başında düd-ı âhından geyüp bir
şeb-külâh aştâm

6. dil vir-:

Gazel 2168

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bütün varlığı ile bağlanmak, candan bağlanmak, sevmek, aşık olmak.

Saña dil virdüm bu gönümün
n'olasın bilmedüm
Bir kuru sevdâ-y-ımış lîkin hevâsın
bilmedüm

7. dil vir-:

Gazel 2258

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Candan bağlanmak, sevmek, aşık olmak.

Virüp dil leylî zülfine dirîgâ
irmeyüp kâma
Olup dîvâne Mecnûn-veş gezerem
deşt ü ber oldum

8. dil vir-:

Gazel 2449

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bütün varlığı ile bağlanmak, gönül bağlamak.

Aldanup dünyâya dil virme
Muhibbî kıl hâzer
Kimse yok vire haber Behrâmşâh-ı
Gür'dân

9. dil vir-:

Gazel 2459

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gönül vermek, bütün varlığı ile bağlanmak, gönül bağlamak.

Dil virelden bu Muhibbî zülfinün
zencîrine
Dönmişem mecnûna ammâ gün-
be-gün artar cünün

10. dil vir-:

Gazel 2463

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Bütün varlığı ile bağlanmak, gönül bağlamak.

Başuma sevdâ-yı zülfi bir uzun
sevdâ imiş

Virmeseydüm dil Muhibbî zülfi
'anber-sâya ben

11. dil vir-:

Gazel 2469

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bütün varlığı ile bağlanmak, gönül bağlamak.

Bilmeden dil virmiş oldum zülfi
'anber-sâya ben
Ah kim düşdüm bir olmaz bir uzun
sevdâya ben

12. dil vir-:

Gazel 2469

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Bütün varlığı ile bağlanmak, gönül bağlamak.

Garç-ı baħr-ı 'ışk olup buldum
maħabbet cevherin
Hamdü-lillâh virmedüm 'âlemde
dil dünyâya ben

13. dil vir-:

Gazel 2493

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Bütün varlığı ile bağlanmak, gönül bağlamak.

İhtiyâr ider belâ vü derd ü miħnet
yüklerin
Dil virüp bir mâh-rüya şive vü nâz
isteyen

dil vireli:

1. dil vireli:--eli

Gazel 2005

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Sevmek, aşık olmak.

Bezm-i gam içre dilüm nâya şebîh
eyledi âh
İtdi mecnûn gibi dil vireli dildâra
gönül

dilâ:

1. dilâ:-, -

Gazel 2054

Mısra: 1

Ey gönül. || Ey sevgili.

Dilâ gülzâr-ı 'âlemden şabâ gibi
güzâr itdüm
Gülinden görmedüm büy-ı vefa hâr
ihtiyâr itdüm

2. dilâ:

Gazel 2235

Mısra: 1
Ey gönül.

Vaqt degül mi ki dilâ menzil-i
inşâfa gelem
Gam ğubârını silüp bâde ile şâfâ
gelem

3. dilâ:
Gazel 2235
Mısra: 8
Ey gönül.

‘Ömri zâyi’ geçürüp geçti günâh-
ıla günün
Vaqt oldu ki dilâ menzil-i inşâfa
gelem

4. dilâ:
Gazel 2367
Mısra: 1
"Ey gönül!" anlamında şairin
gönlüne hitabı.

Maĥabbet cāmın içelden dilâ ben
derd-i ser çekdüm
Yanaldan âteş-i işka neler çekdüm
neler çekdüm

5. dilâ:
Gazel 2385
Mısra: 7
"Ey gönül!" anlamında şairin
gönlüne hitabı.

Dilâ iç bir kadeh meyden kamu
müşkilleri ĥall it
Diyeler kim göre ancak olur böyle
kerâmet hem

6. dilâ:
Gazel 2454
Mısra: 7
"Ey gönül!" anlamında şairin
gönlüne hitabı.

Kısmet bu-y-ımış çünkü dilâ rûz-ı
ezelde
Âh eyleyelüm bir yaña sen bir
yaña hem ben

7. dilâ:
Gazel 2456
Mısra: 10
"Ey gönül!" anlamında şairin
gönlüne hitabı.

Bahâr u büstâni çün ĥazân olmak
muĥarrerdür
Dilâ geç bu cihânuñ gülsitânından
baharından

8. dilâ:
Gazel 2468
Mısra: 1

"Ey gönül!" anlamında şairin
gönlüne hitabı.

Dilâ bir serv-i dil-cûya bakarsın
Hemân pâyına su gibi akarsın

9. dilâ:
Gazel 2483
Mısra: 6
"Ey gönül!" anlamında şairin
gönlüne hitabı.

Metâ ‘-i büsesin alsañ virüp cân
assı iderdün
Dilâ cân çünkü anuñdur ne çıkar
kendü yanından

10. dilâ:
Gazel 2489
Mısra: 1
"Ey gönül!" anlamında şairin
gönlüne hitabı.

Lâleler gibi dilâ sîneñe dâğın
yakasın
Umaram işk-ıla mecnûn çerâğın
yakasın

11. dilâ:
Gazel 2495
Mısra: 8
"Ey gönül!" anlamında şairin
gönlüne hitabı.

Zülfî zencirine düşdüñse ĥalâş
istemegil
Bu delülikle dilâ niçesi ğuldan
çıkasın

12. dilâ:
Gazel 2497
Mısra: 6
"Ey gönül!" anlamında şairin
gönlüne hitabı.

Terk-i cân itdün tolaşduñ rismân-ı
zülfine
Saña kim didi dilâ ol ipde cânbâz
olasın

dil-ârâ:

1. dil-ârânum:-mum
Gazel 2095
Mısra: 2
Gönlü süsleyen güzel, sevgili.

Olayım rüsvâ-yı ĥalk iy dil budur
kânum benüm
Cânımı hier odına yakdı dil-
ârânum benüm

dil-âverlik:

1. dil-âverlik:
Gazel 2477

Mısra: 9
Yiğitlik, kahramanlık,
yüreklilik.

Muĥibbî ‘işk meydânın görüp eyle
dil-âverlik
Târiķ-i işkdadur ‘âşık gerek terk
eylemek başın

dil-âvîz:

1. dil-âvîz:
Gazel 2159
Mısra: 4
Gönlü çeken, gönlü kendine
cezbeden güzel.

Naĥl-i kâddine gönül yir yir
asılmış ğoncadur
Ben ki ol bâlâ kadûñ vaşluñ dil-
âvîz eyleyem

dilber:

1. dilber:
Gazel 2002
Mısra: 2
Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.

Zâhidâ nuşuñ baña itmek eşer
oldı muĥâl
Saña cennet kaygusıyla baña
dilber zülf ü ĥâl

2. dilber:
Gazel 2002
Mısra: 9
Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.

Vaşl-ı dilber iy Muĥibbî sa’y ile
girmez ele
Eylemegil ‘âķil -iseñ yâr vaşlıdur
muĥâl

3. dilber:
Gazel 2009
Mısra: 6
Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.

Agzuñı mühr eyledüm iy nâme
yazdum râzumu
Tâ seni çâķ ide dilber sen de keş it
râz kıl

4. dilber:
Gazel 2272
Mısra: 5
Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.

Gül bulunmaz ĥârsuz dilber de yok
ağyârsuz

Dil niçe nālān olup kan dökmesün
her an gözüm

5. **dilber:**

Gazel 2292

Mısra: 1

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Suçum budur ki iy dilber yüzüni
gördüm āh itdüm
Muḳırram ben günāhuma bilürem
çok günāh itdüm

6. **dilberüñ:--üñ, -**

Gazel 2034

Mısra: 9

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Çün lebi tiryāḳine irdüñ Muḳıbbī
dilberüñ
Mār-ı zülfinden irer ḡam degüldür
sem göñül

7. **dilber:**

Gazel 2036

Mısra: 3

*Gönlü kendine çeken güzel. ||
Alımlı, güzel kadın.*

İstedüm büse lebinden güldi dilber
gül gibi
Didi vaşla çare isterseñ bu yolda
yüri öl

8. **dilber:**

Gazel 2001

Mısra: 3

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Ger yakarsañ āteş-i hicrāna iy
dilber beni
İşkuñ-ıla cān virem dönmege
yokdur ihtimāl

9. **dilberā:--ā**

Gazel 2003

Mısra: 1

*Gönül alan, gönül çalan
Rüzgār.*

Küh-ı ḡamda dilberā her günde āh
eksük degül
Pādişehsin ḡafv kıl kuldān günāh
eksük degül

10. **dilber:**

Gazel 2044

Mısra: 5

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Didüm ey dilber dilerseñ başımı
top eyleyem

Didi zülf çevḡamı ḡazır sen hemān
meydāna gel

11. **dilberi:--i**

Gazel 2052

Mısra: 9

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Söz ile sanma Muḳıbbī şayd
iderler dilberi
Ḳüblar aña meyl ider kim ḡarc ide
māl u menāl

12. **dilber:**

Gazel 2053

Mısra: 1

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Şīve vü nāz ile dilber ideli ḡarz-ı
cemāl
Mıhr ile meh gökde buldı biri naḡş
biri zevāl

13. **dilber:**

Gazel 2053

Mısra: 10

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Bu Muḳıbbī dün ü gün kılar
tażarru ḡla niyāz
Tā ki dilber sīnesinden sīneñe ire
zevāl

14. **dilber:**

Gazel 2075

Mısra: 9

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

İtlerümdendür Muḳıbbī dise dilber
sehv-ile
Artar-ıdı dem-be-dem devletle
ıḳbālüm benüm

15. **dilberüñ:--üñ**

Gazel 2121

Mısra: 13

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Görüp Muḳıbbī ḡaḡtını ḡaddinde
dilberüñ
Uşbu cemāl-i ḡüsne viriser ḡalel
didüm

16. **dilberi:--i**

Gazel 2131

Mısra: 5

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Ḳayret aldı dilberi gördi cününüm
ḡālını

Ol baña ḡayrān ise ben de anuñ
ḡayrānyam

17. **dilberlerüñ:--ler, -üñ**

Gazel 2135

Mısra: 2

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Ney gibi baḡrı delinmiş bir belā-
keş ḡaşıḳam
Cān-ıla dilberlerüñ yolında ammā
şadıḳam

18. **dilber:**

Gazel 2185

Mısra: 9

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Bu sa ḡadet besdür dilber
Muḳıbbī ḡe diye
Derdmendümdür faḳırüm hem
esirümdür benüm

19. **dilberüñ:--üñ**

Gazel 2186

Mısra: 6

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Anuñ içün baña dırlar ehl-i ḡışḳ
devlet-penāh
İç işiḡi dilberüñ devlet-
penāhumdur benüm

20. **dilber:**

Gazel 2187

Mısra: 9

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Didi dilber iy Muḳıbbī yime ḡam
raḡm eylerem
Didüm aña gel yemīn eyle ki bāver
eyleyem

21. **dilber:**

Gazel 2193

Mısra: 1

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Görüp şemşirüñ iy dilber beni
sanma ḡazer kıldum
Baş açup varuban karşı dil ü
cānum siper kıldum

22. **dilber:**

Gazel 2195

Mısra: 7

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Şeb-i hicründe iy dilber komaz bir
dem beni tenha

Ferah-şadıyi n'eyler dil gamuñla
çünkü yâr oldum

23. **dilber:**

Gazel 2197

Mısra: 1

Gönlü kendine çeken, güzel.

Gelüp gül gibi ol dilber didi bil
gül 'izâr oldum
Didüm karşuñda bülbül-veş ötüp
ben dañı zâr oldum

24. **dilber:**

Gazel 2197

Mısra: 3

Gönlü kendine çeken, güzel.

Yoluñı niçe yıllardur gelesin diyü
iy dilber
Oturdum görmedüm derdâ hemân
dide-çehâr oldum

25. **dilber:**

Gazel 2202

Mısra: 16

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Başumda var sevdâ-yı hâim 'ışk
içre itdüm ihtimâm
Olmadı dilber baña râm ammâ ki
kimdür dimezem

26. **dilber:**

Gazel 2206

Mısra: 4

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Başumı top eyledüm ben zülfinüñ
çevgânına
Hâşa-lillâh ki ide dilber baña cevri
ü sitem

27. **dilber:**

Gazel 2209

Mısra: 9

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Kıldı kılâde zülfin boynuma çünkü
dilber
Artsa Muhibbî tañ mı her dem-be-
dem cününüm

28. **dilber:**

Gazel 2225

Mısra: 5

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Tevsen-i esb ile ger kaşdı ide dilber
cânuma
Ben de cân nağdın nişâr-ı sümm-i
tavsen kılam

29. **dilber:-i**

Gazel 2252

Mısra: 5

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Hvâbda buldum ısırdum
leblerinden dilberi
Görinen şimdi nişân-ı zañm-ı
dendânüm benüm

30. **dilberüñ:-iñ**

Gazel 2268

Mısra: 9

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Yiter baña hâk-i deri sengi
dilberüñ
Bâlin idem birini birin bister
isterem

31. **dilber:**

Gazel 2276

Mısra: 5

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Didi dilber şeb-i yeldâ saçumdur
Yüzümden soralar tâze bahârum

32. **dilbere:-e**

Gazel 2278

Mısra: 3

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Gel bir nazar eyle didüm ise
dilbere
Sanki hadeng-i cevri-ile bagrumı
del didüm

33. **dilber:**

Gazel 2283

Mısra: 1

*Bir şeyin gerçekleşmesini
veya olmasını istemek, ummak,
temenni etmek, niyaz etmek.*

Dirîgâ olmadı dilber baña râm
Beni kıldı cihan halkına bed-nâm

34. **dilberüñ:-iñ**

Gazel 2311

Mısra: 9

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Çün perîşândur Muhibbî zülfi her
dem dilberüñ
Tañ degül bende ola bu dil perîşân
eyleyem

35. **dilber:**

Gazel 2312

Mısra: 1

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Bu çarhuñ cevri yitmez mi ider bir
yaña dilber hem
Bu gamdan kâmetüm çünkü
dönüpdür oldu çenber hem

36. **dilber:**

Gazel 2312

Mısra: 5

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Hayâlün gelse iy dilber bu çeşm-i
çeşmesârına
İdeler dîdeler işâr yoluña sîm-ile
zer hem

37. **dilberüñ:-iñ**

Gazel 2319

Mısra: 9

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Büsesin almış işitdüm yine sağâr
dilberüñ
İçmeyince sağaruñ kanını hergiz
kanmayam

38. **dilberüñ:-iñ**

Gazel 2330

Mısra: 5

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Görmeyelden gün yüzünü dilberüñ
bir haftadur
Ol meh-i bedrûñ firâkıdan hilâl
oldı tenüm

39. **dilber:**

Gazel 2396

Mısra: 9

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Bugün 'âm itdi dilber ni' metin
Muhibbî Kâys-veş sindi çanagum

40. **dilber:**

Gazel 2398

Mısra: 7

*Gönlü alıp götüren, gönlü
kendine çeken güzel, sevgili.*

Hezârân luţf-ıla dilber baña keşf
eyledi râzın
Ölürsem itmeyem ifşâ ben anı
râzdâr oldum

41. **dilber:**

Gazel 2398

Mısra: 9

Gönlü alıp götüreren, gönlü kendine çeken güzel, sevgili.

Muhibbî sînemüñ dâğın temâşâ eylemez dilber
Ciger hûnnı saçup yir yir bitürdüm
gül 'izâr oldum

42. **dilber:**

Gazel 2402

Mısra: 15

Gönlü alıp götüreren, gönlü kendine çeken güzel, sevgili.

Gördi dilber bu Muhibbî 'ışk-ıla dîvânedür
Didi yokdur saña beñzer rind ü
qallâşum benüm

43. **dilberüm:-üm**

Gazel 2411

Mısra: 9

Gönlü alıp götüreren, gönlü kendine çeken güzel, sevgili.

Dilberüm nâz uyhusında ben yanında muntazır
Devlet el virse Muhibbî baht uyanısa hâbdan

44. **dilberüm:-üm**

Gazel 2447

Mısra: 5

Gönlü alıp götüreren, gönlü kendine çeken güzel, sevgili.

Dilberüm nâzûk bedendür yaraşur
gülden kabâ
Pîrehen olsa münâsib ana berg-i
yâsemîn

45. **dilberüñ:-üñ**

Gazel 2417

Mısra: 1

Gönlü alıp götüreren, gönlü kendine çeken güzel, sevgili.

Haţtı geldi dilberüñ kosun gerekse kazısın
Men 'olinmaz ser-nüvişt âhir göriser yazısın

46. **dilber:**

Gazel 2417

Mısra: 5

Gönlü kendine çeken, güzel.

Hüblar şâhı geçer nite ki dilber hûsn-ile
Sen de iy dîvâne dil 'ışk ehlinüñ ser-bâzısın

47. **dilber:**

Gazel 2425

Mısra: 7

Gönlü alıp götüreren, gönlü kendine çeken güzel, sevgili.

Didüm bildüñ mi iy dilber belâ kûhında ben zârı
Didi ol Hüsrev-i Şürîn-dehen Ferhâd 'a beñzersin

48. **dilberüñ:-üñ**

Gazel 2440

Mısra: 5

Gönlü alıp götüreren, gönlü kendine çeken güzel, sevgili.

Zülfî zencürine tolaşduñ yine bir dilberüñ
İy dil-i divâne bu 'âlemde uslanmaz mısın

49. **dilberâ:-â**

Gazel 2440

Mısra: 10

Gönlü kendine çeken, güzel.

Bu Muhibbî gülşen-i hüsünüñ temâşâ eylesün
Dilberâ hüsünüñ gülin âhir sola sanmaz mısın

50. **dilber:**

Gazel 2001

Mısra: 3

Gönlü alıp götüreren, gönlü kendine çeken güzel, sevgili.

Ger yakarsañ âteş-i hicrâna iy dilber beni
'İşk-ıla cân virem dönmege yokdur ihtimâl

dil-cü:

1. **dil-cü:**

Gazel 2476

Mısra: 2

Gönlü çeken.

Qaddüñle ruhuñ hûb direm serv ü semenden
Dil-cü haţuñı yig görürem bağ u çemenden

dildâr:

1. **dildâra:-a**

Gazel 2005

Mısra: 6

Gönlü kendine bağlamış, birinin gönlüne malik olan kimse, sevgili.

Bezmi-i gam içre dilüm nâya şebîh eyledi âh
İtdi mecnûn gibi dil vireli dildâra göñül

2. **dildâra:-a**

Gazel 2015

Mısra: 3

Gönlü kendine bağlamış, birinin gönlüne malik olan kimse, sevgili.

Bakmadı benden yaña dildâra virdüm dün selâm
Almamak Tafrı selâmın didüm aña yol degül

3. **dildârumuñ:--(u)m, --(u)ñ**

Gazel 2016

Mısra: 5

Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

Vaşlı bağından irag olalı ol dildârumuñ
Gonca-veş teng oldı gönlüm haţrum hürrem degül

4. **dildâr-ısa:--ısa**

Gazel 2016

Mısra: 10

Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

Gizlü râzı bu Muhibbî' nün niçe fâş olmasun
Dil ise dîvânedür dildâr-ısa mahrem degül

5. **dildâra:--a, -**

Gazel 2027

Mısra: 9

Gönlü kendine bağlamış olan kimse. // Sevgili.

Aglasam dildâra karşı gül gibi handân olur
İy gözüm merdümleri yaşumı bârân eylegil

6. **dildâruñ:--uñ, -**

Gazel 2055

Mısra: 9

Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

Ser-i küyını dildâruñ varuban görmedüm aşlâ
Niçe kez hufyeten geldi didiler müttehem çekdüm

7. **dildâra:-a**

Gazel 2091

Mısra: 4

Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

Derd-i dil hâlini kaçd eyleyüben yaraları
Her biri agız açup şerh ide dildâra benem

8. **dildāra:-a**
Gazel 2129
Mısra: 1
Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

Hün-ı dilden yazayım hālümü
dildāra didüm
Ola kim derd-i dilüme ola bir çäre
didüm

9. **dildār:**
Gazel 2137
Mısra: 5
Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

Ne kadar yagdursa dildār cefā
taşlarını
Baña mihnet sanur ol ben anı rāhat
gördüm

10. **dildāruñ:-uñ**
Gazel 2140
Mısra: 9
Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

Muhibbî vaşlı gencine irişem diyü
dildāruñ
Dili virān idüp āhir yakup cānı
harāb oldum

11. **dildārum:-um**
Gazel 2143
Mısra: 10
Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

Muhibbî āsitānuñda özini pāy-māl
itdi
Bu ümmide ki bir gün pāyuña yüz
süre dildārum

12. **dildārumı:-um, -ı**
Gazel 2171
Mısra: 7
Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

Halk-ı 'ālem görmesün dildārumı
düşde diyü
Şubha dek uyıtmazam halkı
fiğānum var benüm

13. **dildārı:-ı**
Gazel 2174
Mısra: 1
Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

Serv-ka dildārı gördüm bāğ
içinde agladum
Gözlerüm yaşımı dökdüm ayagina
çağladum

14. **dildārı:-ı**
Gazel 2201
Mısra: 13
Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

İy Muhibbî şayd idem dildārı sım ü
zer ile
Yaşımı sım anuñ için yüzi saru
eyledüm

15. **dildāra:-a**
Gazel 2327
Mısra: 5
Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

İy şabā merdümlük it dildāra 'arz it
hālümü
Çün bilürsin bende yok hergiz
beyāna küdretüm

16. **dildāra:-a**
Gazel 2328
Mısra: 7
Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

İstedüm 'arz eyleyem dildāra
yazup hālümü
Sözlerümden şafhaya od düşdi
tutişdi kalem

17. **dildārınuñ:-ı, -nuñ**
Gazel 2335
Mısra: 9
Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

Varmaz oldı bu Muhibbî küyına
dildārınuñ
Bagludur yollar geçilmez kanlu
yaşumdan benüm

18. **dildāra:-a**
Gazel 2363
Mısra: 5
Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

Didüm meclisde dildāra yanar
gördüñ mi hiç şem'i
Zebān-ı hāl-ile derd-i derünüm
āşikār itdüm

19. **dildār:**
Gazel 2365
Mısra: 9
Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

İy Muhibbî nālemi küyında dildār
işidüp
Didi güyā bülbülümsin rind ü
kallāşum benüm

20. **dildār:**
Gazel 2367
Mısra: 5
Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

Semend-i nāz-ıla dildār el ursu
zülf-i çevgāna
Girüp meydān-ı 'ışık içre añā bir
top ser çekdüm

21. **dildāra:-a**
Gazel 2375
Mısra: 14
Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

İy Muhibbî gülşen içre görinen
nergis degül
Muntazır dildāra çeşm-i
intizārumdur benüm

22. **dildāra:-a**
Gazel 2393
Mısra: 6
Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

Didüm pervāne 'āşikdur murādı
şem'e yanmakdur
Kināyetle bu dil derdin kamu
dildāra bildürdüm

23. **dildār:**
Gazel 2422
Mısra: 1
Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

Aldı dildār eline çün yine kim
pişelerin
Uşadur seng-i cefā-y-ıla göñül
şişelerin

24. **dildāruñ:-uñ**
Gazel 2477
Mısra: 7
Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

Gözüm saqqā olup her dem sular
dildāruñ işigin
Müjem cārüb olup eydür o derde
ben de ferrāşın

25. **dildār:**
Gazel 2491
Mısra: 6
Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

Sidre tāvusu gibi nāz-ıla reftāra
gelür
Her kaçan nāz-ıla ala ele dildār
etegin

dildāruū:

1. dildāruū:--uñ, -

Gazel 2055

Mısra: 11

Gönlü kendine bağlamış olan kimse, sevgili.

Bi-ḥamdi'llāh ki dīdārī müyesser
oldı dildāruū
Velī ele getirünce niçe dürlü elem
çekdüm

dilde:

1. dilde:

Gazel 2344

Mısra: 5

Candan, içten, yürekten.

Genc-i vaşlın ister-iseñ anı dilde
iste kim
Niçe yıllardur ḥarāb olmuş yatur
vīrāneyim

dilden:

1. dildünden:

Gazel 2119

Mısra: 2

Candan, içten, yürekten.

Gelem diyübene gitdi baña ol yüzi
māh aḥşām
Ki hey bī-çäre fīz olsun dildünden
eyle āh aḥşām

dilden gelür:

1. dilden gelür:

Gazel 2033

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi yapmak için gönlünde
bir arzu duymak.*

Şūr u şer kim var cihānda cümle
hep dilden gelür
Ādemi başdan çıkarur žāyi' itmez
illā dil

dile-:

1. diler:-r

Gazel 2331

Mısra: 9

*Arzu etmek, istemek, talep
etmek.*

Muḥibbī pāyına düşmek diler
kādīn dü-tā kıldı
Görenler yār ayagında sanurlar
beni ḥalḥālam

2. dilerseñ:--r, --se, --ñ

Gazel 2013

Mısra: 7

*Arzu etmek, istemek, talep
etmek.*

Ḳudsilerle ger ṭavāf itmek dilerseñ
küyını
Lā-mekān şaḥrasına 'azm eyleyüp
ser-maḥmil ol

3. dilerseñ:--r, --señ

Gazel 2044

Mısra: 5

*Bir şeye erişmeyi istemek,
arzu etmek, talep etmek.*

Didüm ey dilber dilerseñ başımı
top eyleyem
Didi zülf çevgāmı ḥāzır sen hemān
meydāna gel

4. dilerdün:--r, --dü, --ñ

Gazel 2046

Mısra: 7

*Bir şeyin gerçekleşmesini
veya olmasını istemek, ummak,
temenni etmek, niyaz etmek. || Bir
şeye erişmeyi istemek, arzu etmek,
talep etmek.*

Dāyimā Ḥaḳ'dan dilerdün bī-
vefālar 'ışkıını
Ḥamd kıl kim ḥacetüñ senüñ revā
oldı gönül

5. dilerse:-r, -se

Gazel 2071

Mısra: 7

*Bir şeyin gerçekleşmesini
veya olmasını istemek, ummak,
temenni etmek, niyaz etmek.*

Ġamze okın atup yār almak dilerse
cānum
İrdün murāda iy dil itdi meger
terahḥum

6. diledüm:-dü, -m

Gazel 2112

Mısra: 7

Emanet etmek, teslim etmek.

Diledüm ser-te-ser 'ālem mu'atṭar
ola bū ile
Didüm tār eyle gel zülfün
getürdüm şāne tapşurdum

7. dilerseñ:-r, -señ

Gazel 2123

Mısra: 7

*Bir şeye erişmeyi istemek,
arzu etmek, talep etmek.*

Bu gönül murğını ger dilerseñ şayd
idesin

Ḥālūni dāne dizüp zülfünü dām
eyleyelim

8. diler:-r

Gazel 2157

Mısra: 2

*Bir şeyin gerçekleşmesini
veya olmasını istemek, ummak,
temenni etmek, niyaz etmek.*

Pendüñle nāşihā beni sanma ki
bend olam
Gönlüm bunı diler ki varup bir
levend olam

9. diler:-r

Gazel 2157

Mısra: 6

*Bir şeyin gerçekleşmesini
veya olmasını istemek, ummak,
temenni etmek, niyaz etmek.*

Dermān içinde derdi dilüm eyledi
kabül
Anuñ-içün ki yār diler derdmend
olam

10. diler:-r

Gazel 2157

Mısra: 10

*Bir şeyin gerçekleşmesini
veya olmasını istemek, ummak,
temenni etmek, niyaz etmek.*

Düşdi Muḥibbī başuma sevdā-yı
zülfü āh
Anda diler ki bu dil-i dīvāne bend
olam

11. dilerem:-r, -em

Gazel 2166

Mısra: 10

*Bir şeyin gerçekleşmesini
veya olmasını istemek, ummak,
temenni etmek, niyaz etmek.*

Düşde görelden nigārı olmuşam
āşüftesi
Ḥaşr olunca dilerem gitmeye bu
ḥvābum benüm

12. dilerseñ:-r, -se, -ñ

Gazel 2309

Mısra: 9

*Bir şeye erişmeyi istemek,
arzu etmek, talep etmek.*

Şāf ḳalb olmak dilerseñ nār-ı 'ışka
yan gönül
Ġill ü ğışdan kurtulup ğam
pütesinde ḳāl olam

13. dilemem:-me, -m

Gazel 2342

Mısra: 7

*Bir şeye erişmeyi istemek,
arzu etmek, talep etmek.*

İsteyüp cenneti zâhid gibi havrâ
dilemem
Baña bu bes ki senûñ 'âşık-ı
dîdârûñ olam

14. **diler:-r**
Gazel 2423
Mısra: 2

*Bir şeyin gerçekleşmesini
veya olmasını istemek, ummak,
temenni etmek, niyaz etmek.*

Ya kaşı alup ele tûr yine dil kıldı
nişân
Çeşm-i mesti tîğ ele aldı diler kim
döke kan

15. **diler:-r**
Gazel 2432
Mısra: 1

*Bir şeyin gerçekleşmesini
veya olmasını istemek, ummak,
temenni etmek, niyaz etmek.*

Her kaçan Leylâ çıkup olmak diler
şahrâ-nişân
Hayme eyler çeşm-i pür-hûnım o
dem Mecnûn hemîn

16. **dilese:-se**
Gazel 2443
Mısra: 4

*Bir şeyin gerçekleşmesini
veya olmasını istemek, ummak,
temenni etmek, niyaz etmek.*

Ğamzeñ-ile zülfüne iy döst ben
sundum boyın
Dilese katl eylesün dilerse ber-dâr
eylesün

17. **dilerse:-r, -se**
Gazel 2443
Mısra: 4

*Bir şeyin gerçekleşmesini
veya olmasını istemek, ummak,
temenni etmek, niyaz etmek.*

Ğamzeñ-ile zülfüne iy döst ben
sundum boyın
Dilese katl eylesün dilerse ber-dâr
eylesün

18. **dilerseñ:-r, -se, -ñ**
Gazel 2448
Mısra: 1

*Bir şeye erişmeyi istemek,
arzu etmek, talep etmek.*

İy gönül bulmak dilerseñ uşbu
dünyâ devletin
Devlet oldur kim bulasın ehl-i
diller şöhetin

19. **dilerem:-r, -em**
Gazel 2450
Mısra: 8

*Bir şeyin gerçekleşmesini
veya olmasını istemek, ummak,
temenni etmek, niyaz etmek.*

Hicr elinden cân virüp olsam
şehîd-i 'ışk eger
Dilerem kim tâ kıyâmet olasın sen
câvidân

20. **diler:-r**
Gazel 2477
Mısra: 5

*Bir şeye erişmeyi istemek,
arzu etmek, talep etmek.*

Bugün ser-bâz-ı 'ışk olmuş diler
ilte işin başa
Keser anuñ için Ferhâd cihânûñ
tag-ıla taşın

21. **diler-iseñ:-r, -i, -see, -ñ**
Gazel 2484
Mısra: 10

*Bir şeyin gerçekleşmesini
veya olmasını istemek, ummak,
temenni etmek, niyaz etmek.*

Muhibbî basma dünyâ cifesine
Diler-iseñ olasın pāk-dāmān

dil-efgâr:

1. **dil-efgâr:**
Gazel 2299
Mısra: 1
Gönlü yaralı.

Cân giriftâr-ı ğam-ı yâr oldı dil-
efgâr hem
Dil firâkıyla tolu hun çeşm-i
gevher-bâr hem

dileg:

1. **dilegüm:-üm**
Gazel 2130
Mısra: 5

*Bir kimsenin dilediği şey,
istek, talep, temenni, rica, murat.*

Deyr içinde dilegüm budur ki anı
taş ola
Ger senûñle döstüm da 'vâ-yı hüsn
ide şanem

2. **dilegüm:-üm**
Gazel 2497
Mısra: 4

*Bir kimsenin dilediği şey,
istek, talep, temenni, rica, murat.*

Nâzuñ arturduñ yine günden güne
iy serv-i nâz
Dilegüm budur seni başdan başa
nâz olasın

3. **dilegüm:-üm**
Gazel 2255
Mısra: 5

*Olması istenen şey, istek,
arzu, talep, rica, temenni.*

Dilegüm budur Hüdâyâ yuyasın
yüz karasın
Kalmaya mahşer güninde alacak
yâlüm benüm

4. **dilegüm:-üm**
Gazel 2275
Mısra: 6

*Olması istenen şey, istek,
arzu, talep, rica, temenni.*

Nişânın sormañuz benden rakîbüñ
Dilegüm bu ki Hağ'dan ola ol güm

dilek:

1. **dilegüm:-üm, -**
Gazel 2022
Mısra: 4

*Olması istenen şey, istek,
arzu, talep, rica, temenni.*

Çok görür küyına varsam müdde 'î
ben 'âşıkı
Dilegüm budur Hüdâ'dan çekile
gözine mîl

dil-figâr:

1. **dil-figâram:-am**
Gazel 2303
Mısra: 2
Gönlü yaralı.

'İşkuñla bî-karâram
Cân-ıla dil-figâram

2. **dil-figâram:-am**
Gazel 2230
Mısra: 2
Gönlü yaralı.

Geçüp hâdden bu âh u girye zâram
Bilinmez derd-i dâğ-ı dil-figâram

dil-haste:

1. **dil-hastedür:-dür**
Gazel 2238
Mısra: 9
Gönlü hasta, hasta gönüllü.

Kapuña geldi Muhibbî key katı dil-
hastedür

Senden özge kim ola kim ide
fīmārī dilüm

2. **dil-ḥastenüñ:-nüñ**

Gazel 2016

Mısra: 4

*Gönlü hasta, hasta gönüllü,
üzgün, kederli aşık.*

‘Arız-ı gülde sehergeh görinen
şebnem gibi
Bülbül-i dil-ḥastenüñ yaşıdur ol
şebnem degül

dil-ḥırāşum:

1. **dil-ḥırāşum:-um**

Gazel 2228

Mısra: 1

*Gönül parçalayan, çok acıklı,
iç paralayıcı.*

Nigārā nāḥun ile dil-ḥırāşum
Ne kim var ğayr-ı ‘ışk anı tırāşum

dil-ḥoş:

1. **dil-ḥoşam:-am**

Gazel 2104

Mısra: 1

Memnun, neşeli. || Gönlü hoş.

Derd ü belā-yı ‘ışk-ıla ğāyet de dil-
ḥoşam
Ġamz oklarıyla ya’nī ki toptolu
terkeşem

dili aç-:

1. **dili aç-:**

Gazel 2164

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

*Evvelce susmakta ve
konuşmamakta iken birden
konuşmaya başlamak.*

Çün güft ü güy hoş dil idermeş
Muḥibbī’yi
Açar dilini bu ğazel-i ābdār hem

dil-i dīvāne:

1. **dil-i dīvāne:**

Gazel 2122

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Deli gönül.

Bir saçı leylāya bend idüp dil-i
dīvāneyi
İy Muḥibbī ‘ışk ara Mecnūn’a
akrān eylesem

2. **dil-i dīvāne:**

Gazel 2010

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Deli gönül.

Dil-i dīvāneyi zabt idemezler
Meger zencir ola boynuma kākül

3. **dil-i dīvāne:**

Gazel 2113

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Çılgın,deli gönül. || Her
zaman aşık olmaya hazır coşkun
gönüllü kimsenin kendi durumu ve
gönlü için kullandığı tatlı bir
serzeniş sözü.*

Bu dil-i dīvāne tutmaz vād-i
ğamda karār
Āh idüp tā derd-ile çāk-i girībān
olmayam

4. **dil-i dīvāne:**

Gazel 2148

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Divane gönül.

Bu dil-i dīvānem ile iderem dāyim
kelām
Bulımadum aradum yok böyle
hem-derdüm benüm

5. **dil-i dīvāne:**

Gazel 2157

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Divane gönül.

Düşdi Muḥibbī başuma sevdā-yı
zülfi āh
Anda diler ki bu dil-i dīvāne bend
olam

6. **dil-i dīvāne:**

Gazel 2160

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Deli gönül.

Bu dil-i dīvāneme ol dem benüm
dermān olur
Boynuma takup ser-i zülfüñi zencir
eyleyem

7. **dil-i dīvāne:**

Gazel 2283

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Divane gönül.

Dakaldan boynuma zencir-i zülfün
Dil-i dīvāneme hiç yokdur ārām

8. **dil-i dīvāne:**

Gazel 2440

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Divane gönül.

Zülfi zencirine tolaşduñ yine bir
dilberün
İy dil-i dīvāne bu ‘ālemde
uslanmaz mısın

dili dīvāne:

1. **dili dīvāne:**

Gazel 2211

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Deli divane. || Akli başından
ġitmiş olan.*

Peri-rūsın revā mıdur yanuñda
Ehremen n’eyler
İşidüp görelî bunı dili dīvāne mī-
kerdem

dil-i endühmend:

1. **dil-i endühmend:**

Gazel 2499

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Gamlı gönül.

Niçe pā-māl ola diñ yāra Muḥibbī
derdmend
Küh-ı mihnetde dil-i endühmendin
gözle sen

dil-i ğam- dīde:

1. **dil-i ğam- dīde:**

Gazel 2262

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gam görmüş gönül.

Raḥmet eyle bu dil-i ğam- dīdeme
Niçe dürlü dürlü ğam-dīde’em

dili hōş id-:

1. **dili hōş id-:**

Gazel 2082

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Birinin dileğini yerine
getirerek onu sevindirmek,
istediğini yaparak memnun etmek.*

Dili hōş idelüm çemende varup
Olmadın bu cihān ḥarāb içelüm

dil-i mahzūn hānesi:

1. **dil-i mahzūn hānesi:**

Gazel 2487

Mısra: 1

Kelime Tipi: -
Kederli gönül evi.

Biñ kerre yıkdı bu dil-i mahzûn
hânesin
Âhîr belürsüz itdi bu hâne
nişânesin

dil-i mecnûn:

1. **dil-i mecnûn:**

Gazel 2207

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Deli gönül. || Mecnun, "Leyla
ile Mecnun" hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir.*

Zülf-i leylâsını 'arz eyleyi
dīvanelere
Didüm iy döst aña lâyıq dil-i
mecnûni görem

dil-i mehcür:

1. **dil-i mehcür:**

Gazel 2449

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Sevgilisinden ayrı kalmış
gönül.*

'İşk cāmın nüş idüp düşdüm belâ
şahrâsına
Dür olalıdan nigârum bu dil-i
mehcürdan

dil-i nâl:

1. **dil-i nâl:**

Gazel 2274

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gönül neyi.

'Älemde benüm bilmedi bir
kimsene hâlüm
Her demde vü her lahza gam-ıla
dil-i nâlüm

dil-i nâ-şâd:

1. **dil-i nâ-şâd:**

Gazel 2420

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Kederli gönül.

Dil-i nâ-şâduma 'işkuñ yolın irşâd
ideyin
Ya nî gönümi belâ vü gâma
mu 'tâd ideyin

dil-i pür-derd-i bîmâr:

1. **dil-i pür-derd-i bîmâr:**

Gazel 2086

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Dert dolu hasta gönül.

'İşkuñ-ıla bu dil-i pür-derd-i bîmâr
añladum
İtmeysin gibi bu derdüme tîmâr
añladum

dil-i sevdâ:

1. **dil-i şeydâ:**

Gazel 2179

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Deli gönül.

İy Muhibbî hiç dil-i şeydânâ
beñzer bulmayam
'Älemi geşt eyleyüben niçe
şeydâyı görem

dil-i şürîde:

1. **dil-i şürîde:**

Gazel 2013

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Gönlü perişan olan, aşık.

Raṭb u yâbis her ne söylerse ko
zâhid söylesün
Güşa alma iy dil-i şürîde sen
deryâ-dil ol

2. **dil-i şürîde:**

Gazel 2086

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gönlü perişan olan, aşık.

Gül yüzüñ şevkine cânâ bu dil-i
şürîdeyi
Gîceler tâ şubha dek bülbül gibi
zâr añladum

3. **dil-i şürîde:**

Gazel 2113

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gönlü perişan olan, aşık.

Zâr zâr ol iy dil-i şürîde var
nâlişler it
Ol gül açılmaz eger gülşende nâlân
olmayam

dil-i telh:

1. **dil-i telh:-a**

Gazel 2239

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Acı dil.

Dil-i telha lebünden şehd umarken
İçürür mâr-ı zülfüñ zehr ü sem
hem

dil-i 'ummân:

1. **dil-i 'ummân:**

Gazel 2112

Mısra: 16

Kelime Tipi: -

Okyanusun kalbi.

Muhibbî gözlerüm yaşın idüp cûlar
gibi âhîr
Karâr itsün diyü amı dil-i 'ummâna
tapşurdum

dil-i vîrân:

1. **dil-i vîrân:**

Gazel 2044

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Yıkık, harap gönül. || Kederli
kalp.*

Bulmag isterseñ eger yâruñ vişâli
gencini
Gayrı yirde arama ancak dil-i
vîrâna gel

dil-i vîrâne:

1. **dil-i vîrâne:**

Gazel 2170

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Yıkık, harap gönül.

Geşt eylemişem 'âlemi ben genc-i
vişâlün
Âhîr arayup bu dil-i vîrânede
buldum

dilim dilim:

1. **dilim dilim:**

Gazel 2277

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Dilimler halinde, parça
parça.*

Kaşşâb-vâr gönümi evvel dü-nîm
ider
Âhîr idiser pâralayuban dilim dilim

dilim dilim evle-:

1. **dilim dilim evle-:**

Gazel 2156

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Dilimler halinde parçalamak,
parça parça etmek.*

Tiğ-1 cevruñden nigārā yüzümi
döndürmezem
Eyler-iseñ günde yüz biñ bagrumı
dilim dilim

dilim dilim it-:

1. dilim dilim it-:

Gazel 2077

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Dilimlemek, parça parça
haline getirmek.*

Evvel vefâlar eyledün âhir cefa
kılup
İtdüñ çü tiğ-1 cevruñ ile bağrum
dilim dilim

2. dilim dilim it-:

Gazel 2154

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Dilimler haline getirmek,
parça parça etmek.*

Sanma ki senden usanam iy bî-
vefâ şanem
Tiğ-1 cefâñ-ıla dilüm itseñ dilim
dilim

3. dilim dilim it-:

Gazel 2295

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Dilimler haline getirmek,
parça parça etmek.*

Sanma ki senden usanam iy bî-
vefâ şanem
Tiğ-1 cefâñ-ıla dilüm itseñ dilim
dilim

diller:

1. diller:-ler

Gazel 2281

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Gönül, yürek.

Didüm dil murğını dutup ser-i
zülfinde bend itdüm
Didi hey dermend diller alur
‘âlemde şayyâdam

dillerde destân:

1. dillerde destân:

Gazel 2405

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Herkes tarafından sözü edilir
durumda olmak, çok meşhur
olmak.*

Âh kim derd-i derünüm irmez ol
meh güşma
Söylenür hep kışşadur dillerde
destânumdur benüm

dillerde söylen-:

1. dillerde söylen-:

Gazel 2114

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Her yerde sözü edilmek.

Toptolu güş-1 cihân âh u
fiğânumdur benüm
Söylenen dillerde şimdi
dâsitânumdur benüm

dil-nüvâz:

1. dil-nüvâzam:-am

Gazel 2287

Mısra: 4

Gönül okşayan, hoş, latif.

Didüm gönlümi gel yıkma
habîbüm
Didi sanduñ beni ben dil-nüvâzam

dil-pesend:

1. dil-pesend:

Gazel 2244

Mısra: 15

*Gönle hoş gelen, gönlün
beğendiği.*

İtmezdi benüm nazmumu hîç ehl-i
dil-pesend
Şi rümde eger olmasa idi leñâfetüm

dil-pezir:

1. dil-pezirümdür:-üm, -dür

Gazel 2185

Mısra: 2

*Gönüle hoş gelen, gönlün
beğendiği, gönlün kabul ettiği.*

Eyler cevruñ ü cefâ yâr nâ-
güzürümdür benüm
Her ne kim anda gele ol dil-
pezirümdür benüm

dil-rîş:

1. dil-rîş:

Gazel 2263

Mısra: 8

*Gönlü yaralı, aşktan dolayı
dertli.*

Müjeñ tîr-ile akıtdı gözümdeñ hün-
1 dil âhir
Ciger çâk ü dil-rîş ü bu cânım
hasta ter gördüm

dil-rübâ:

1. dil-rübâya:-(y)a

Gazel 2000

Mısra: 6

*Gönül kapan, herkesi kendine
bağlayan, aşık olunan.*

Yiridür kan aglasun ‘âşıkıların
bülbül gibi
Sen vefâsuz dil-rübâya yine
virürdü gönül

2. dil-rübâya:-(y)a

Gazel 2000

Mısra: 6

*Gönül kapan, gönül alan
sevgili.*

Yiridür kan aglasun ‘âşıkıların
bülbül gibi
Sen vefâsuz dil-rübâya yine
virürdü gönül

3. dil-rübânuñ:--nuñ, -

Gazel 2063

Mısra: 6

*Gönül kapan, herkesi kendine
bağlayan, aşık olunan güzel.*

Saña yitmez mi kim âhuñ duhâmı
pîç pîç oldı
Niçe bir başda sevda dil-rübânuñ
kâkülünden hem

dilsitân:

1. dilsitânumdur:-um, -dur

Gazel 2114

Mısra: 4

*Gönlü alan, gönlü kendine
bağlayan.*

Cân virürsem gamzesine karşı ben
olmaz ‘aceb
Ol gözi cellâd çün kim
dilsitânumdur benüm

dil-süz:

1. dil-süzüm:-um

Gazel 2215

Mısra: 2

*Yürek yakan, çok ızdırap
veren.*

Zülf ü yüzi fikrile geçer şeb ü
rüzum benüm
Âteş-i ‘ışık-ıla da yanar dil-süzüm
benüm

dil-teşne:

1. dil-teşne:

Gazel 2302

Mısra: 18

Bağrı yanık, susamış gönül.

Gözüm yaşına garğ iken Muhibbî
Velî budur 'aceb dil-teşne âbam

2. **dil-teşneye:-(y)e**

Gazel 2351

Mısra: 5

Bağrı yanık, susamış gönül.

Vaktidür Hızır ol bu ben dil-
teşneye

Âb-ı hâyvândur lebûn sun kanayım

dimâğ:

1. **dimâğ:**

Gazel 2196

Mısra: 3

Akul, bilinç, şuur.

'İşka düşdüm zülfünüñ sevdâsıla
toldı dimâğ
Dilde âteş gözde nem başda
hevâdur sevdüğüm

2. **dimâğa:-a**

Gazel 2247

Mısra: 6

Akul, bilinç, şuur.

İy şabâ zülfini depret tâ ola 'anber-
feşân
Büy-ı zülfinden dimâğa 'ıtr-sâyı
isterem

3. **dimâğ:**

Gazel 2401

Mısra: 5

Akul, bilinç, şuur.

Oldılar sevdâlar-ıla pür çü dimâğ
Def -içün cüybara 'azm idelüm

4. **dimâğımı:--i, --n, --i**

Gazel 2006

Mısra: 4

*Beyin, akıl, bilinç II Koku ile
beraber kullanılırsa damak, geniz.*

Çın şehgerh zülf-i dildâra meger
kıldı güzer
Cân dimâğımı mu'aţtar eyledi bād-ı
şimâl

5. **dimâğımı:--i, --n, --i**

Gazel 2018

Mısra: 11

Beyin. || Şuur, akıl.

İtmedi dehrüñ dimâğımı hevâ

'anber-şemim

Açılıp bû virmeyince nâfe-i Tâtâr
gül

6. **dimâğuña:-uñ, -a**

Gazel 2476

Mısra: 4

Şuur, bilinç, akıl.

Çün küşte-i 'ışk ola dilüm hâk-i
derüñde
İrişe vefâ büyi dimâğuña kefenden

din-:

1. **dinse:--se, -**

Gazel 2022

Mısra: 2

*Sona ermek, kesilmek,
durmak, devam etmemek.*

Mısr-ı hüsn içre seni görsem eyâ
Yüsuf cemil
Tañ degüldür gözlerüm yaşına
dinse 'ayn-ı Nîl

2. **dineli:--eli, -**

Gazel 2029

Mısra: 5

*Sona ermek, kesilmek,
durmak, devam etmemek, bitmek,
durmak.*

Leblerüñe dineli nüş-ı revân
Oldı zülfün ana zencîr-i 'adîl

3. **diñlesün:--le, --sün**

Gazel 2044

Mısra: 13

*İşitmek için kulak vermek,
isteyerek duymak.*

İy Muhibbî ehl-i diller diñlesün
eş'ârüñi
Şi'rüñi şîrîn edâlarda kılup rindâna
gel

4. **dinür:--ür**

Gazel 2182

Mısra: 3

*Adı verilmek, ... diye
isimlendirilmek.*

Gerçi baħr-ı dile 'ummân dinür
Lîk görseñ ma'niden bir kaçreyem

5. **dinse:--se**

Gazel 2333

Mısra: 9

Denilmek, anılmak.

Pâdişâh-ı 'ışk dinse bu Muhibbî'ye
ne tañ
Çün vezîr olmuş-durur iki taraf
derd ü gamum

6. **dinmezse:--mez, -se**

Gazel 2419

Mısra: 7

*Sona ermek, kesilmek,
durmak, devam etmemek.*

'Aceb mi âh kıldukça gözümün
yaşı dinmezse
Kaçan ebr-i siyâh olsa hemân
ardıncadır bārân

7. **dinse:--se**

Gazel 2423

Mısra: 10

*Adı verilmek, ... diye
isimlendirilmek.*

Bu Muhibbî dem-be-dem şî'rini
rengîn eyledi
Tab'ımı mevzünma dinse n'ola
Selmân-ı zamân

dîn:

1. **dîn:**

Gazel 2447

Mısra: 1

İman, inanç.

Yüzine kılan naẓar yârûñ görür
İslâm u dîn
Olmamak lâzım idi ebrûlarında
kibr ü kîn

2. **dîni:-i**

Gazel 2144

Mısra: 5

*Allah'a ibadet ve maneviyata
itikat hususunda her milletin
tuttuğu yol.*

Çeşmün itdüğünü itmez dîni yok
kâfir daħı
Öldürürseñ bari bildür suçum iy
merdüm benüm

3. **dînum:--üm**

Gazel 2108

Mısra: 6

İman, inanç.

Ne ğam kâfir gözün alsa dil ü cân
Selâmet kala yiter baña dînum

dînar:

1. **dînar:**

Gazel 2301

Mısra: 4

Eski bir nevi altın sikke.

Sen güzeller şâhınuñ pâyına iṣâr
itmege
Dökerem bu gözlerümden dirhem
ü dînar hem

diñle:-

1. **diñle:**

Gazel 2049

Mısra: 10

*İşitmek için kulak vermek,
isteyerek duymak. || Söylenen sözü
dikkate alıp ona göre davranmak,
kabul etmek, uymak, itaat etmek.*

‘İşkuñ evşafım bir bir bu
Muhibbî’den işit
Diñle cāndan vaşfım vaşf eylesün
vaşşāfa gel

2. **diñlesün: -sün**

Gazel 2493

Mısra: 2

*İşitmek için kulak vermek,
isteyerek duymak.*

‘Ārız-ı cānāna baksun gülşen ü yaz
isteyen
Diñlesün cān bülbülün murğ-ı hoş-
āvāz isteyen

diñle:

1. **dinle:**

Gazel 2231

Mısra: 2

*Dinlemek, kulak vermek,
işitmek.*

Hırām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

diraht-ı bağ-ı ‘irfān:

1. **diraht-ı bağ-ı ‘irfān:**

Gazel 2193

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

İrfan bağının ağacı.

Cüvān-merdī sü’āl olsa cevābum
bu talebkārān
Diraht-ı bağ-ı ‘irfānçün be-hikmet
bār-ver kıldum

dirāz it-:

1. **dirāz it-:**

Gazel 2331

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Uzatmak.

Meger cevri ü cefā destin dirāz itdi
yine devrān
Ayakdan düşdüm anuñçün reh-i
‘işkuñda pāmālam

direm:

1. **direm:**

Gazel 2239

Mısra: 14

Dirhem, gümüş para.

Nişār itmege cānā ayaguña
Yüzüm zer eyledüm yaşum direm
hem

2. **diremden: -den**

Gazel 2462

Mısra: 10

*Gümüş para, para, akçe,
şirde aşığın gözyaşları.*

Muhibbî harc kıl göz yaşlarıñı
Gözünüñ kasesi pürdür diremden

dirgür-:

1. **dirgürürse: -ür, -se**

Gazel 2131

Mısra: 3

Diriltmek, ihya etmek.

Öldürürse emr anuñdur dirgürürse
hüküm anuñ
Her ne kim kılsa ben anuñ bende-i
fermāniyam

dirhem:

1. **dirhem:**

Gazel 2301

Mısra: 4

Akçe, para, dirhem.

Sen güzeller şāhınuñ pāyına işār
itmege
Dökerem bu gözlerümden dirhem
ü dīnār hem

dirig:

1. **dirig:**

Gazel 2301

Mısra: 10

Esirgeme, kıyamama.

Küyuña vardı Muhibbî aña yüz
göstermedüñ
Veh ki mī-dārī dirig ez bī-dilān
dīdār hem

dirigā:

1. **dirigā:**

Gazel 2054

Mısra: 7

*"Eyvah, çok yazık" anlamında
ünlem.*

Dirigā gül gibi yāruñ fiğānum
güşma girmez
Olup bülbül gibi nālān niçe kim āh
u zār itdüm

2. **dirigā:**

Gazel 2086

Mısra: 11

*"Çok yazık, eyvahlar olsun"
anlamlarına gelir.*

Āh u efgānum dirigā eylemez
hergiz eşer
Saña āhen-dil didüm anuñçün iy
yār añladum

3. **dirigā:**

Gazel 2176

Mısra: 5

*"Çok yazık, eyvahlar olsun"
anlamlarına gelir.*

Mezra ‘-ı dilde dirigā miñnet oldı
hāşılum
Bundan özge virmedi hāşıl baña
bārān-ı ğam

4. **dirigā:**

Gazel 2167

Mısra: 8

Çok yazık, eyvahlar olsun.

Hevā-yı nefşüme uydum elüm
irişmedi yāra
Uzak menzil zavāde yok dirigā
rāhda kaldum

5. **dirigā:**

Gazel 2211

Mısra: 1

Çok yazık, eyvahlar olsun.

Dirigā teşneyem ğāyet degül
hādden birün derdüm
Sorarsañ içdügüm hūn-ı ciger her
laḫza mey ḫordem

6. **dirigā:**

Gazel 2226

Mısra: 3

Çok yazık, eyvahlar olsun.

Günāhum añalı derdā dirigā
Yüzüm zer oldı gözüm yaşı da sīm

7. **dirigā:**

Gazel 2255

Mısra: 2

Çok yazık, eyvahlar olsun.

Bilmezem ki n’olısar yā Rabbenā
hālüm benüm
Āh derdā vü dirigā n’ola aḫvālüm
benüm

8. **dirigā:**

Gazel 2258

Mısra: 3

Çok yazık, eyvahlar olsun.

Virüp dil leyli zülfine dirîgâ
irmeyüp kâma
Olup dîvâne Mecnûn-veş gezerem
deşt ü ber oldum

9. **dirîgâ:**

Gazel 2283

Mısra: 1

Çok yazık, eyvahlar olsun.

Dirîgâ olmadı dilber baña râm
Beni kıldı cihan hâlkına bed-nâm

10. **dirîgâ:**

Gazel 2360

Mısra: 8

Çok yazık, eyvahlar olsun.

Be-küllî tākāt u şabrum gidüpdür
'aql u dil benden
Dirîgâ n'olisar hâlüm garîbem
yaluñuz kaldum

11. **dirîgâ:**

Gazel 2415

Mısra: 6

Çok yazık, eyvahlar olsun.

Beni luţfuñla bir gün itmedüñ yād
Dirîgâ olmadı bu hieye pāyān

12. **dirîgâ:**

Gazel 2434

Mısra: 2

Çok yazık, eyvahlar olsun.

Çäre eyleñ döştlar ben 'aşık-ı
şeydâ-y-ıçun
Cân lebe geldi dirîgâ ol melek-
sīmâ-y-ıçun

13. **dirîgâ:**

Gazel 2484

Mısra: 7

Çok yazık, eyvahlar olsun.

Gözümün yaşına bakmaz dirîgâ
Neden bî-kıymet ola dürr ü mercân

dirild-:

1. **dirildem:-em**

Gazel 2362

Mısra: 5

*Canlandırmak, yaşar duruma
getirmek, hayat kazandırmak.*

Didüñ yolunda ger ölseñ dirildem
lâ'l-i nâbumla
Ölürem günde yüz biñ kez kanı
'ahd ü vefâ kıblem

dis:

1. **dişi:-i**

Gazel 2083

Mısra: 3

Diş.

Lü'lü dişi firâkı-y-ıla dür döken
gözüm
Meygün lebi hayâli ile kan olan
yaşum

2. **dişlerüñi:-ler, -üñ, -i**

Gazel 2240

Mısra: 5

Diş.

Dişlerüñi yād idüp añdum şeker
güftāruñı
Anuñ için sözlerümi dürr-i
meknün eyledüm

3. **dişi:-i**

Gazel 2345

Mısra: 4

Diş.

Gözlerüm yaş başumdan aşdı
oldum garķ-ı hñun
Ol dişi dür lebleri mercānı añdum
agladum

dişle-:

1. **dişledüm:-dü, -m**

Gazel 2181

Mısra: 5

Dişlerini geçirip ısırmak.

Büse aldum h'vâbda la'l-i nigâr-ı
dişledüm
Leblerinde görinendür zaħm-ı
dendānum benüm

ditre-:

1. **ditrer:-r**

Gazel 2149

Mısra: 9

*Hızlı hızlı hareketlerle sürekli
kııldamak.*

Kaçan 'ışkıyla âh itse Muħibbî
bîd-veş ditrer
'Acêb hâlüm n'olur âhir katı pür
iztirâb oldum

2. **ditrer:-r**

Gazel 2259

Mısra: 1

*Titremek, hızlı hızlı
hareketlerle sürekli kııldamak.*

Bu dil sîm-âb-veş ditrer kaçan bir
sîm-ten görsem
Baña ölmek muħarrerdür eger çāk
pîrehen görsem

dîvân:

1. **dîvân:**

Gazel 2107

Mısra: 10

*Eskiden şairlerin aruz
vezniyle yazdıkları şiirlerini, nazım
şekillerine ve kafiyelerinin son
harfine göre belli bir sıraya bağl
kalarak düzenledikleri şiir
mecmuası .*

Şi'r-i pür-süzümla tutuşdı Muħibbî
cân u dil
Raħt u baħtum oda yakdı defter ü
dîvân benüm

2. **dîvân:**

Gazel 2142

Mısra: 10

*Büyük meclis, yüksek meclis.
|| Allah huzurunda görülecek olan
mahkeme.*

İy Muħibbî inleyem derd-i dilüm
eş'âr-ıla
Bir iken derdüm biñ itdi defter ü
dîvân benüm

3. **dîvân:**

Gazel 2343

Mısra: 10

*Bir şairin şiirlerini
kafiyelerine göre ve harf sırasına
uygun bir şekilde topladığı
mecmua.*

Gül yüzün vaşfin Muħibbî
yazmaga gül bergine
Devr-i gülde yaraşur bir taze dîvân
eylesem

4. **dîvānumdan:-um, -dan**

Gazel 2424

Mısra: 10

*Bir şairin şiirlerini
kafiyelerine göre ve harf sırasına
uygun bir şekilde topladığı
mecmua.*

Hâlüme raħm idiserdür yüregi
âhen-ise
İy Muħibbî okıyan defter ü
dîvānumdan

dîvân kıl-:

1. **dîvân kıl-:**

Gazel 2040

Mısra: 2

*Kelime Tipi: -
Meclisi, kurulu toplamak.. ||
Nevruz zamanı doğanın
çiçeklenmesi, coşması divan
toplanaşına benzetilir.*

Oturup taħt-ı zümürüdde olup
sulţān gül

Cem 'idip cümle reyâhîni kılır
dîvân gül

dîvâne:

1. **dîvânedür:-dür**

Gazel 2016

Mısra: 10

Delî, meczup, alık, abdal.

Gizlü râzî bu Muhibbî'nün niçe fâş
olmasun
Dil ise dîvânedür dildâr-ısa
mahrem degül

2. **dîvânesin:-sin**

Gazel 2281

Mısra: 8

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Yüz urup âsitânına çağurdum dâda
dâd eyle
Didi dîvânesin beñzer bilürsin beni
bî-dâdam

3. **dîvâne:**

Gazel 2015

Mısra: 6

*Delî, kendinden geçmiş, aklını
yitirmiş, mecnun.*

Görinen sünbül midür yâhüd
didüm zülfün ucu
Didi hey dîvâne ol zencirdür kâkül
degül

4. **dîvâne:**

Gazel 2091

Mısra: 5

*Çılgin, delî, mecnun. ||
Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Yine dîvâne gibi şevk-ile yanup
yakılıp
Eyleyen cübbe vü destârını şad
pâre benem

5. **dîvâneler:-ler**

Gazel 2094

Mısra: 5

*Çılgin, delî, mecnun. ||
Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Oluban Mecnûn gibi dîvâneler ser-
defteri
Târz-ı 'ışkı ben dağı bir yüzden
âbâd eyleyem

6. **dîvânedede:-de**

Gazel 2170

Mısra: 1

Çılgin, delî, mecnun.

Zencîr-i ser-i zülfünü dîvânedede
buldum
Şem'-i ruhuñuñ şevkîni pervânedede
buldum

7. **dîvâneyem:-(y)em**

Gazel 2202

Mısra: 5

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Zülfün görüp dîvâneyem hüsn ü
cemâle yanayım
Ol şem'e ben pervâneyem ammâ
ki kimdür dimezem

8. **dîvânelere:-ler, -e**

Gazel 2207

Mısra: 7

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Zülf-i leylâsını 'arz eyleyi
dîvânelere
Didüm iy döst aña lâyıq dil-i
mecnûni görem

9. **dîvânededen:-den**

Gazel 2218

Mısra: 7

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Şalâh-ı 'aql-ıla hüşî yönin
dîvânededen sormañ
Başum sevdâ-yı zülfîyle ser-i
dîvâneğî dârem

10. **dîvâne:**

Gazel 2249

Mısra: 2

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Leylî zülfünüñ hevâsını kaçan
sevdâ kılam
Göñlümi Mecnûnlayın dîvâne bir
şeydâ kılam

11. **dîvânesi:-si**

Gazel 2257

Mısra: 9

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Bu Muhibbî leylî zülfünüñ olup
dîvânesi
Kendümi Mecnûnlayın rüsvâ-yı
'âlem eyledüm

12. **dîvâne:**

Gazel 2263

Mısra: 2

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Nigârâ 'ışk-ıla cân u dilümi hasta
ter gördüm
Anuñçün zülfe dîvâne beste ter
gördüm

13. **dîvâne:**

Gazel 2267

Mısra: 3

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Agla dîvâne göñül hasret-ile gel
şeb ü rüz
Geşte-i serv-i kad ü fâze nihâlem
ne kılam

14. **dîvâne:**

Gazel 2281

Mısra: 1

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Çünân dîvâne itmişdür beni âh ol
perî-zâdum
Uymaz oldu hem-sâyem işidelden
bu feryâdum

15. **dîvâne:**

Gazel 2309

Mısra: 4

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu*

altına girmiş olan kimse, meczup, şeyda.

Leyli zülfin bend idem boynuma
ben Mecnûn-vâr
Kûy-ı dilberde yürür dîvâne bir
abdâl olam

16. **dîvânedür:-dür**

Gazel 2315

Mısra: 5

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Ârzü-yı vaşl umar göñül 'aceb
dîvânedür
Kim vefâ resmin bilür bir pür-
cefâmuz var bizüm

17. **dîvâne:**

Gazel 2320

Mısra: 4

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Sen saçı leylâ lebi şîrîne cân
virmek nedür
Bir iki dîvâne deñlü yok mı cânâ
gayretüm

18. **dîvâne:**

Gazel 2338

Mısra: 4

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Baglayup dil zülfine geh hatına
hayrân olup
Gâh dîvâne vü geh şürîde geh
abdâl olam

19. **dîvâne:**

Gazel 2338

Mısra: 4

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Baglayup dil zülfine geh hatına
hayrân olup
Gâh dîvâne vü geh şürîde geh
abdâl olam

20. **dîvâne:**

Gazel 2339

Mısra: 1

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Şevk-i rüyuñla senüñ dîvâne
Aşınâdan hıvışden bîgâneyim

21. **dîvâneyim:-(y)im**

Gazel 2344

Mısra: 1

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Göñlümi elden yitürdüm âh ki
dîvâneyim
Çek anı zencîr-i zülfe ola kim
uslanayım

22. **dîvâneyim:-(y)im**

Gazel 2344

Mısra: 1

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Göñlümi elden yitürdüm âh ki
dîvâneyim
Çek anı zencîr-i zülfe ola kim
uslanayım

23. **dîvâneyim:-(y)em**

Gazel 2346

Mısra: 11

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Görelî zencîr-i zülfin bir 'aceb
dîvâneyim
Döştlar sanmañ ki ben dâm-ı
belâdan korkaram

24. **dîvâneyim:-(y)im**

Gazel 2351

Mısra: 4

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Boynuma dak zülfinüñ zencîrini
Baş açuk yalıñ ayak dîvâneyim

25. **dîvânedür:-dür**

Gazel 2402

Mısra: 15

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Gördi dilber bu Muhibbî 'ışk-ıla
dîvânedür
Didi yokdur saña beñzer rind ü
kallâşum benüm

26. **dîvâneyim:-(y)em**

Gazel 2414

Mısra: 8

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Leylî saçüñ zencîrini tak boynuma
iy serv-i nâz
Çün kim müsellemdür baña
dîvâneyim mülk-i cünün

27. **dîvâne:**

Gazel 2417

Mısra: 6

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Hüblar şâhı geçer nite ki dilber
hüs-ile
Sen de iy dîvâne dil 'ışk ehlinüñ
ser-bâzısın

28. **dîvâneler:-ler**

Gazel 2429

Mısra: 2

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Bugün çün rîsmân kâkül saçı
zencîr olasın sen
Neden dîvâneler haqqında pür
taksîr olasın sen

29. **dîvânesin:-sin**

Gazel 2457

Mısra: 1

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akilla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Bir saçı zencîre beñzer iy göñül
dîvânesin

Yanmaga şem‘-i cemāline anuñ
pervānesin

30. **dīvānelik:-lik**

Gazel 2457

Mısra: 5

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akılla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

Niçeye dek idesin şürīde vü
dīvānelik

Olmadı mı iy gönül şimden girü
uslanasın

31. **dīvāneyem:-(y)em**

Gazel 2500

Mısra: 7

*Kendini duygularının
çoşkunluğuna bırakmış, akılla
ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu
altına girmiş olan kimse, meczup,
şeyda.*

‘İşkuñla bir dīvāneyem sen şem‘ ü
ben pervāneyem
Yanmakta çün merdāneyem bī-bāl
olayın bir zamān

dīvāne it:-

1. **dīvāne it:-**

Gazel 2143

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Çılgına çevirmek, deli etmek,
mecnuna çevirmek.*

O sāhir çeşmi sihriyle dili dīvāne
itmişdür

Dükendi şabr-ıla ‘aqlum dağı
yanumda yok varum

dīvāne ol:-

1. **dīvāne ol:-**

Gazel 2090

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Delīye dönmek.

Dōstlar olsam melāmet tañlamañ
Mecnūn-vār

Yok özümden olmuşam dīvāne
āgāhum benüm

2. **dīvāne ol:-**

Gazel 2191

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Delīye dönmek.

Görüp leylī saçın dīvāne oldum
Anuñçün kodılar mecnūn baña
nām

3. **dīvāne ol:-**

Gazel 2213

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Delīye dönmek.

Yüzünü gördüm ü dīvāne oldum
Bahār irişecek artar cününüm

4. **dīvāne ol:-**

Gazel 2258

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Delīye dönmek.

Virüp dil leylī zülfine dirīgā
irmeyüp kāma
Olup dīvāne Mecnūn-veş gezerem
deşt ü ber oldum

5. **dīvāne ol:-**

Gazel 2265

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Bir şeye çok düşkün olmak, o
şeyi deli gibi sevmek.*

‘Ayb itme küyüña iy meh eger
nāgeh varam
‘İşkuñ ile olmuşam dīvāne vü
gümreh varam

6. **dīvāne ol:-**

Gazel 2322

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Delīye dönmek.

Düşdi gönlüm bir saçı reyhāna
bilmen n’eyleyem
Ol sebebden olmuşam dīvāne
bilmen n’eyleyem

7. **dīvāne ol:-**

Gazel 2324

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Delīye dönmek.

Düşdi gönlüm bir şeh-i hūbāna
bilmen n’eyleyem
Olmuşam Mecnūn gibi dīvāne
bilmen n’eyleyem

8. **dīvāne ol:-**

Gazel 2354

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Delīye dönmek.

‘Aql u şabrı dağıdup dīvāne olsam
tañ midür

Leylī-i zülfine anuñ çün giriftār
olmuşam

9. **dīvāne ol:-**

Gazel 2384

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Delīye dönmek.

Bugün meydān-ı ‘ışk içre Muhib
dīvāne olmuşdur
Anuñçün başa āhumdan siyeh bir
dāne per çekdüm

10. **dīvāne ol:-**

Gazel 2409

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Delīye dönmek.

Başumdan ‘aql gidüp dīvāne
oldum
Bu āhum zencīrin boynuma
dakdum

11. **dīvāne ol:-**

Gazel 2430

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Delīye dönmek,sevinç, korku,
merak, hiddet vb. duyguların
etkisiyle aklı başından gidecek gibi
olmak.*

Şem‘-i hūsne karşı olup yanmaga
pervāne ben
Zülfi zencīrin görelde olmuşam
dīvāne ben

12. **dīvāne ol:-**

Gazel 2485

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Delīye dönmek.

Cüylar dīvāne olmuşdur ki zencīrin
sürür
Anı bu hāle bırakmadı meger serv-
i revān

dīvāne-i ‘ışk:

1. **dīvāne-i ‘ışk:**

Gazel 2080

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşkın delisi.

‘Aceb dīvāne-i ‘ışkam ki yaşum
Yazılır kanda döksem āh şāhum

dīvānelik:

1. **dīvānelik:**

Gazel 2159

Mısra: 10

Divane olma durumu, delilik, çılgınlık, mecnunluk.

Çün Muhibbî bir saçı leylî-veşûñ mecnûniyam
Her yaña dîvânelik rahşın sürüp hîz eyleyem

2. dîvânelik:

Gazel 2332

Mısra: 3

Divane olma durumu, delilik, çılgınlık, mecnunluk.

Gitdi 'aqlum yirine geldi anuñ dîvânelik
Ol perîyi bilmezem n'oldı yine yâd eyledüm

dîvânelik eyle-:

1. dîvânelik eyle-:

Gazel 2097

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Divane olmak, delilik, çılgınlık, mecnunluk yapmak.

Pend idüp dirler Muhibbî eyleme dîvânelik
Hâlûme komaz beni derd-i nihânum n'eyleyem

dîvâne-vâr:

1. dîvâne-vâr:

Gazel 2386

Mısra: 5

Deliler gibi.

Dîvâne-vâr deyr-i muğâna eger varam
'Ayb eylemeñ esîr-i belâ-yı perî-veşûm

dîvâne-veş:

1. dîvâne-veş:

Gazel 2271

Mısra: 2

Divane gibi. || Kendini duygularının coşkuluğuna bırakmış, akulla ilgisini kesmiş, aşkın buyruğu altına girmiş olan kimse, meczup, şeyda.

Her kaçan cânâ hayâlûñle senüñ hîvâb eyleyem
Uyanup dîvâne-veş kendüme cevâb eyleyem

dîvâne-veş ol-:

1. dîvâne-veş ol-:

Gazel 2396

Mısra: 1

Kelime Tipi: -
Delî gibi olmak, deliye dönmek.

Olup dîvâne-veş taglar turagum
Peleng şeklini gösterdi bu dâğum

dîvân-ı ğam:

1. dîvân-ı ğam:

Gazel 2176

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Dil serîrin yine feth itdi gelüp
sulţân-ı ğam
Miñnet ü derdi vezîr itdi kılup
dîvân-ı ğam

dîvâr:

1. dîvârına:-ı, -, -a

Gazel 2153

Mısra: 4

Duvar kelimesinin eski metinlerde geçen asıl şekli.

Geşt kıldum bu cihan tekyesinüñ
her tarafın
Çâr dîvârına gördüm yazulu âh
şâhum

2. dîvâr:

Gazel 2299

Mısra: 12

Duvar.

Her ne yire bakar isem görürem
şâhum seni
Âh şâhum yazılıp dur her der ü
dîvâr hem

3. dîvârın:-ı, -n

Gazel 2370

Mısra: 8

Duvar.

Seyl-i eşkümden zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miñnetle der ü dîvârın âbâd
eyledüm

dîvâr:

1. diyârundan:-um, -dan

Gazel 2313

Mısra: 3

Memleket, ülke, belde.

Felek gerçi ki birkaç gün cüdâ
kıldı diyârundan
Ferâmuş oldu miñnetler çü yâr-ı
mihrîbân gördüm

2. diyâra:-a

Gazel 2401

Mısra: 10

Memleket, ülke, belde.

Şabra çün kalmadı Muhibbî mecâl
Çäre yok bir diyâra 'azm idelüm

dîvâr-ı 'ışk:

1. diyâr-ı 'ışk:

Gazel 2374

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Aşk ülkesi.

Varup diyâr-ı 'ışka yine şehriyâr
olam
Âhum livâ göz yaşın eger sipâh
çekem

dîvâr-ı milket-i rûm:

1. diyâr-ı milket-i rûm:

Gazel 2317

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Rum diyarının ülkesi.

Sitanbul'um Karaman'um diyâr-ı
millet-i Rûm'um
Bedâhşân'um u Kıpcag'um
Hîrâsân'um u Bağdâd'um

dîvar-ı yâr:

1. diyâr-ı yâr:

Gazel 2464

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin memleketi.

Gitmezdi hacca hergiz koyup
diyâr-ı yârı
Kalbinde Merve hakkı olsa şafâ-yı
Mecnûn

dîve:

1. diye:

Gazel 2153

Mısra: 6

Amacıyla, sebepten dolayı.

Görmezem h'âb yüzün iki gözüm
yol gözedür
Diye her bâr görelüm düşer-ise
râhum

2. diye:

Gazel 2006

Mısra: 10

Biri sebebi, biri sonucu

bildiren iki cümleyi birbirine bağlar. || Diyerek, deyip. ||

Sanarak, zannederek. // Sebepten, nedenden dolayı.

Bir gazel didi Mühıbbı yine bir meh -rūya kim
İtseler Hücend'e kabrinde diye taħsın Kemāl

3. diye:

Gazel 2076

Mısra: 8

Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlar.

İtdüm kabül çünkü ħarābātī meşrebin
Her ne ki diye mu'tekid-i zāt-ı pākıyem

4. diye:

Gazel 2100

Mısra: 6

Sanarak, zannederek.

Cān-ıla kim ki ide derdi kabül
Anlamazam diye devā sevdüm

5. diye:

Gazel 2185

Mısra: 9

Diyerek, deyip.

Bu sa'adet besdür dilber
Mühıbbı'ye diye
Dermendümdür faķrüm hem esırümdür benüm

divü:

1. diyü:

Gazel 2005

Mısra: 9

"Diye" zarf, diyerek.

Öldürem diyü seni va'de ider
ġamze-i yār
Ola kim 'ahde dura şabr ide bir päre gönül

2. diyü:

Gazel 2417

Mısra: 7

"Diye" zarf, diyerek.

Tu'me diyü cıfe-i dünyāya iy dil itme meyl
Kim kanā'at Kāf'ınuñ 'Ankā'sı ya şahbāzısın

3. diyü:

Gazel 2074

Mısra: 5

Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlayan "diye" zarfı.

Beni yakmaya diyü âteş-i ġam
Göz yaşıyla şerāra yalvarayım

4. diyü:

Gazel 2292

Mısra: 3

Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlayan "diye" zarfı.

Semendün bu yüzüm üzre gelüp
bir gün basa diyü
Anuñçün yollaruñ üzre yüzümü ħāk-i rāh itdüm

5. diyü:

Gazel 2302

Mısra: 13

Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlayan "diye" zarfı.

Ola kim basasın diyü yüzüme
Reh-i küyuña düşmüş bir türābam

6. diyü:

Gazel 2436

Mısra: 1

Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlayan "diye" zarfı.

Mār-ġrem diyü iy dil zülfine
varma yakın
Heft-ser bir ejdehā seni helāk eyler sakın

7. diyü:

Gazel 2100

Mısra: 3

Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlayan zarf.

Raħm ide diyü eyledüm ümmīd
Bilmedüm eyleyüp ħaṭā sevdüm

8. diyü:

Gazel 2173

Mısra: 5

Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlayan zarf.

Miyānuñla lebünçün var mı yok mı
diyü baħş itdük
Eşer yok bildüm anlardan egerçi
ķıl ü ķāl itdüm

9. diyü:

Gazel 2316

Mısra: 5

Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlayan zarf.

Serv kaddün tazelensün diyü iy
ārām-ı cān
Ĥāk-i payuña gözüm yaşın hemān
ismarlaram

10. diyü:

Gazel 2102

Mısra: 7

Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlar.

Yanmasun süz-ı dilümden elde
diyü nāmeyi
Ter idüp yaşumla andan yāra irsāl
eyledüm

11. diyü:

Gazel 2112

Mısra: 16

Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlar.

Mühıbbı gözlerüm yaşın idüp cūlar
ġibi āħır
Ķarār itsün diyü anı dil-i 'ummāna
taşşurdum

12. diyü:

Gazel 2197

Mısra: 3

Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlar.

Yoluñı niçe yıllardur gelesin diyü
iy dilber
Oturdum görmedüm derdā hemān
dīde-çehār oldum

13. diyü:

Gazel 2265

Mısra: 6

Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlar.

İsterem tal'at süheylinden ümīd-i
pertevi
ġiceler bulam şerefler diyü pāy-ı
meh varam

14. diyü:

Gazel 2307

Mısra: 4

Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlar.

Ölür-isem de taḫḫe nabzımı
göstermezem
Bilmesün 'ışķum diyü anı ħaberdār
eylemem

15. **diyü:**

Gazel 2346

Mısra: 10

*Biri sebebi, biri sonucu
bildiren iki cümleyi birbirine
bağlar.*

Åh kılsam bahr-ı eşküm mevc urur
deryālayın
‘Alemler garq ide diyü ol hevādan
korkaram

16. **diyü:**

Gazel 2372

Mısra: 7

*Biri sebebi, biri sonucu
bildiren iki cümleyi birbirine
bağlar.*

Re‘y idersin zāhidā maḥbūb u
meyden geç diyü
Togrusu hoş gelmemişdür baña bu
rā‘lar benüm

17. **diyü:**

Gazel 2384

Mısra: 3

*Biri sebebi, biri sonucu
bildiren iki cümleyi birbirine
bağlar.*

Bu dilden geçmesün diyü gönül
her dem fiğān eyler
Anuñçün tırüñe karşı bu sīnemi
siper çekdüm

18. **diyü:**

Gazel 2120

Mısra: 2

Diyerek, deyip.

Cāme-i sebz ile bir şīrīn zebānum
var benüm
Var mıdur agzı diyü līkin
gümānum var benüm

19. **diyü:**

Gazel 2140

Mısra: 9

*Biri sebebi, biri sonucu
bildiren iki cümleyi birbirine
bağlar.*

Muḥibbī vaşlı gencine irişem diyü
dildāruñ
Dili virān idüp aḥīr yakup cānı
ḥarāb oldum

20. **diyü:**

Gazel 2141

Mısra: 2

*Biri sebebi, biri sonucu
bildiren iki cümleyi birbirine
bağlar.*

Gün yüzünü görmeyelden tār
olupdur gözlerüm
Togasin bir gün diyü bīdār olupdur
gözlerüm

21. **diyü:**

Gazel 2141

Mısra: 3

*Biri sebebi, biri sonucu
bildiren iki cümleyi birbirine
bağlar.*

‘Ahd kılduñ niçe yildur varayım
bir gün diyü
Ol deme irdüm diyü āh çār olupdur
gözlerüm

22. **diyü:**

Gazel 2141

Mısra: 4

*Biri sebebi, biri sonucu
bildiren iki cümleyi birbirine
bağlar.*

‘Ahd kılduñ niçe yildur varayım
bir gün diyü
Ol deme irdüm diyü āh çār olupdur
gözlerüm

23. **diyü:**

Gazel 2161

Mısra: 10

*Biri sebebi, biri sonucu
bildiren iki cümleyi birbirine
bağlar.*

Muḥibbī maḥzen-i dilden
çıkardum niçe cevherler
Eli nādānuñ irmesün diyü yārāna
taşurdum

24. **diyü:**

Gazel 2171

Mısra: 7

*Biri sebebi, biri sonucu
bildiren iki cümleyi birbirine
bağlar.*

Ḥalk-ı ‘ālem görmesün dildārumı
düşde diyü
Şubḥa dek uyıtmazam ḥalkı
fiğānum var benüm

25. **diyü:**

Gazel 2173

Mısra: 10

*Biri sebebi, biri sonucu
bildiren iki cümleyi birbirine
bağlayan zarf.*

Muḥibbī her sözüüm gevher kılup
yārāna ‘arz idüp
Gelüñ her birine kıymet koñuz
diyü sü ‘āl itdüm

26. **diyüben:--ben**

Gazel 2188

Mısra: 2

Sanarak, zannederek.

Cānān güzer eyledüğü rāhı
beklerem
Ola ki gele diyüben ol şāhı
beklerem

27. **diyü:**

Gazel 2188

Mısra: 6

*Biri sebebi, biri sonucu
bildiren iki cümleyi birbirine
bağlar.*

Öldür beni çün seni sevmek
günāh-ımış
Öldürsün diyü o dergāhı beklerem

28. **diyü:**

Gazel 2194

Mısra: 3

*Biri sebebi, biri sonucu
bildiren iki cümleyi birbirine
bağlar.*

Ḥarc kıldum dil ü cān naqdin irem
vaşla diyü
İrmedüm vaşla hemān özüme
ğaddār

29. **diyü:**

Gazel 2198

Mısra: 2

*Biri sebebi, biri sonucu
bildiren iki cümleyi birbirine
bağlar.*

Gül gibi sīnemde evvel ‘ışkı
pinhān eyledüm
Soñra açılısun diyü yaşımı bārān
eyledüm

30. **diyü:**

Gazel 2198

Mısra: 3

*Biri sebebi, biri sonucu
bildiren iki cümleyi birbirine
bağlar.*

Årzü itdüm görem diyü vişālūñ
Ka‘besin
Ḥāne-i dilde belā vü derdi miḥmān
eyledüm

31. **diyü:**

Gazel 2198

Mısra: 9

*Biri sebebi, biri sonucu
bildiren iki cümleyi birbirine
bağlar.*

Basa bir gün bu Muḥibbī yüzine
pāyuñ diyü

Yollaruñda yüzümi hâk-ile yeksân eyledüm

32. **diyü:**
Gazel 2203
Mısra: 5
Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlayan zarf.

Ola ki pâyüñ nişânını görem diyü senüñ
Küyuñuñ etrafını eşkümlü āb u gil kılam

33. **diyü:**
Gazel 2205
Mısra: 8
Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlar.

Kullaruñdan 'add kıl bî-zer-ħarîde kuluñam
Kuluñam diyü dilümi ğamdan āzād eyledüm

34. **diyü:**
Gazel 2222
Mısra: 13
Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlar.

Nev-'arūs-ı hüsne ziynet eylesün
Leylâ diyü
Güşma lâ'le müşabih eşk-i Mecnün çekerem

35. **diyü:**
Gazel 2358
Mısra: 6
Sanarak, zannederek.

Pâyümâl eyleyelüm kişverini surh-serüñ
Gözine sürme diyü dūd-ı siyâhı çekelüm

36. **diyü:**
Gazel 2396
Mısra: 4
Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlar.

Derünüm hâlini taķrîr kılsun
Diyü bildürmege dıldür ulagum

37. **diyü:**
Gazel 2398
Mısra: 3
Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlar.

Ola ki bir kadem basa gelüp ruhsâruma diyü
Düşüben yolları üzre ben anuñ ħâksâr oldum

38. **diyü:**
Gazel 2485
Mısra: 6
Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlar.

Servler baş kaldurup her yaña bakar bāğda
Sen gelesin gülşene diyü seni gözler hemân

diz-:

1. **dizüp:-üp**
Gazel 2123
Mısra: 8
Ortasından iplik veya tel geçirmek suretiyle sıralamak.

Bu gönül murğını ger dilerseñ şayd idesin
Hâlünü dâne dizüp zülfünü dām eyleyelüm

2. **dizse:-se**
Gazel 2246
Mısra: 9
Belirli bir düzene göre sıraya koymak, sıralamak.

Rişte-i cānā Muħibbî dizse ger söz dürlerin
Eylemeñ anı ta'acĉüb olıcak taḅ'-ı selîm

3. **dizüp:-üp**
Gazel 2335
Mısra: 5
Dizmek, sıralamak.

Kirpügüm şaflar dizüp oldı arada kan revân
Heybet aldı ehl-i 'işķ olan savaşumdan benüm

4. **dizmiş:-miş**
Gazel 2447
Mısra: 10
Belirli bir düzene göre sıraya koymak, sıralamak.

İy Muħibbî şî'r ara her kim göre elfâzuñı
Rişte-i cān üzre dizmiş dür gibidür sözlerim

5. **dizer:-er**
Gazel 2490
Mısra: 8

Belirli bir düzene göre sıraya koymak, sıralamak.

Naẓmumuñ her dānesi çün gevher-i nā-yābdur
Rişte-i cāna dizer anı görüp lü'lü' diyen

döbn-:

1. **dönmişem:--miş, --em**
Gazel 2025
Mısra: 3
Bir şeyi andırarak duruma girmek, benzetmek, andırmak.

Dönmişem ebr-i bahāra serverā senden cüdā
Eşķ-i çeşmüm yağdurur bārān turmaz muṭṭaşıl

dög-:

1. **döğsün:-sün**
Gazel 2152
Mısra: 3
Bir şey bir yere arka arkaya vurmak, üst üste, tekrar tekrar çarpmak.

Kankı taş katıysa başın aña döğsün kühken
Başa iltidüm san'at-ı 'işķuñ bugün üstādıyam

2. **doğmadan:-ma, -dan**
Gazel 2174
Mısra: 7
Var olup ortaya çıkmak, zuhur etmek.

Doğmadan Sımurğ-ıla evc-i semā içre hümā
Bāz-ı himmetle maħabbet murğını ben avladum

3. **döger:-er**
Gazel 2355
Mısra: 7
Bir şey bir yere arka arkaya vurmak, üst üste, tekrar tekrar çarpmak.

Sînesin def döger ü nāy inîler
Çagurup çeng dir rebāb içelüm

dögil-:

1. **döğilmiş:--miş, -**
Gazel 2059
Mısra: 2
Bir şeyi toz durumuna getirmek için ezmek.

Bi-ħamdî'llāh tekebbürden riyādan pākdür gönülüm

Ve lîkin dest-i 'ışk-ıla dögilmiş
hâkdür gönülüm

2. **dögilüben:-üben**

Gazel 2398

Mısra: 6

*Ufalamak, ezmek,
parçalamak, karıştırmak,
temizlemek, bastırmak, sıkıştırmak
vb. maksatlarla bir şeyin üzerine
arka arkaya vurmak.*

Ola kim bād-ı şubh ilte bu hâküm
küyına yârün
Bugün seng-i cefâ-y-ıla dögilüben
gubâr oldum

dögül-:

1. **dögülüben:-üben**

Gazel 2140

Mısra: 1

*Ufalanmak, ezilmek,
karıştırılmak, temizlenmek,
sıkıştırılmak gibi maksatlarla
üzerine arka arkaya vurulmak.*

Maḥabbet desti ile çün dögülüben
türâb oldum
Semâya çıkarup âhum yilin 'âlî-
cenâb oldum

dök:

1. **döküben:-üben**

Gazel 2212

Mısra: 5

Akıtmak, dökmek.

Gözüm gözeklerinden döküben âb
İniler gönülümü dölâb kıldum

dök-:

1. **dökdi:-di**

Gazel 2008

Mısra: 3

Akıtmak, dökmek, serpmek.

Bād-ı âhum dökdi şol deñlü yaşum
yağmurını
Ġarqa virdi 'âlemi kim dir aña
tüfân degül

2. **dökdüm:-dü, -m**

Gazel 2142

Mısra: 7

Akıtmak, ağlamak.

Yaşumuñ eytâmuñ yirlere
dökdüm kanını
Korkaram maḥşerde tuta dâmenüm
ol kan benüm

3. **dökdüm:-dü, -m**

Gazel 2297

Mısra: 4

Akıtmak, ağlamak.

Niçe yıllar sırr-ı 'ışkı sînem içre
saklayup
Gözlerüm yaşını dökdüm âhir ifşâ
eyledüm

4. **dökdüm:-dü, -m**

Gazel 2035

Mısra: 3

Akıtmak.

Şol kadar dökdüm belâ şahrâsına
bu eşkümi
Cûlar oldılar revân u baḥr-ıla
'ummân hacil

5. **dökeyim:-eyim, -**

Gazel 2040

Mısra: 12

Saçmak, serpmek, koymak.

Döstüm nâz-ıla gel bir laḥza
gülşenden yaña
Dökeyim ḥaḳḳa'l-ḳadem pâyüña
bir dâmân gül

6. **döke:-e**

Gazel 2073

Mısra: 4

Ağlamak.

Gelesin nâz-ıla eyâ servüm
Pâyüña döke gözlerüm dür ü sim

7. **döksem:-se, -m**

Gazel 2080

Mısra: 6

Akıtmak.

'Acbe dîvâne-i 'ışkam ki yaşum
Yazılır kanda döksem âh şâhum

8. **döken:-en**

Gazel 2083

Mısra: 3

Akıtmak.

Lü'lü dişi firâkı-y-ıla dür döken
gözüm
Meygün lebi ḥayâli ile kan olan
yaşum

9. **dökse:-se**

Gazel 2083

Mısra: 5

Saçmak, serpmek, koymak.

Dökse saçılrsa hergiz aña kimse lâ
dimez
Şâh-ı maḥabbet emriyle tüfân olan
yaşum

10. **döküp:-üp**

Gazel 2112

Mısra: 14

Akıtmak.

İder esrâr-ı 'ışkı fâş gördüm bu
gözüm yaşı
Gözümde redd idüp ol dem
döküp dâmâna tapşurdum

11. **döker:-er**

Gazel 2131

Mısra: 7

Akıtmak.

Merdüm-i çeşmüm döker pâyına
her dem gevherin
Hiç dükenmez niçe yıldur sanki
gevher kâniyam

12. **dökmesem:-me, -se, -m**

Gazel 2190

Mısra: 9

Akıtmak.

Dökmesem bārân-ı eşki yâr
açılmaz gül gibi
Dir Muḥibbî girye kıl ben çün gül-i
ḥandânuñam

13. **dökem:-em**

Gazel 2204

Mısra: 7

Saçmak, serpmek, koymak.

Şevḳ-i ruḥsârûñla şol deñlü dökem
gül pâyüña
Eşk-i çeşmümden gülün dâmânını
ter eyleyem

14. **dökerem:-er, -em**

Gazel 2218

Mısra: 3

Akıtmak, dökmek.

Lebüñ şevḳine dîdemden dökerem
tâ seḫer her şeb
'Aḳîki geh Yemen-rîzem gehî
yâḳût-ı mî bârem

15. **dökerem:-er, -em**

Gazel 2219

Mısra: 7

Akıtmak, dökmek.

Yirem derd ü belâ vü ḡam
dökerem gözlerümden dem
Añaram ḥâlümü ol dem kurı bir
üstühvân görsem

16. **dökerem:-er, -em**

Gazel 2301

Mısra: 4

Akıtmak, dökmek.

Sen güzeller şâhınıñ pâyına İḡsar
itmege

Dökerem bu gözlerümden dirhem
ü dînâr hem

17. **dökerem:-er, -em**
Gazel 2385
Mısra: 5
Akıtmak, dökmek.

Dökerem nâr-ı hasretle dönüp
şem'e ciger hünün
Dükenmez dîdeden her dem gelüp
eşk-i nedâmet hem

18. **dökilür:-il, -ür**
Gazel 2239
Mısra: 8
Akıtmak, dökmek.

Firâkuñla senüñ iy yâr-ı cânî
Gözümde yaş dökilür bile dem
hem

19. **döker:-er**
Gazel 2248
Mısra: 12
Akıtmak.

Gördüm cemâlini şevkine yârûñ
Muhibbî şem'
Yanup döker gözleri tâ şubh olınca
dem

20. **döker:-er**
Gazel 2285
Mısra: 10
Akıtmak, dökmek.

Dîdem çün ebr-i nev-bahârî
Döker yaşı gül yüzüñi görsem

21. **dökdi:-di**
Gazel 2338
Mısra: 7
Akıtmak.

Noқта dökdi eşk-i çeşmüm yine
sîne levhine
Tâ ki 'ışkuñ hâlini bilmekte bir
remmâl olam

22. **dökelden:-eli, -den**
Gazel 2451
Mısra: 3
Akıtmak, dökmek.

Sahn-ı hâke eşk-i gerdünü
dökelden şehâb
Dürlü dürlü güller-ile cennete
döndi cihân

23. **dökilse:-il, -se**
Gazel 2459
Mısra: 4
*Sıvı veya tane halindeki
şeyleri buldukları yerden başka
bir kaba veya yere boşaltmak.*

Gözlerüm yaş dökdüğince âhum
artsa tañ mîdur
Âteş üzre su dökilse 'âlemi tutar
dütün

24. **dökdükçe:-dükçe**
Gazel 2483
Mısra: 9
Akıtmak, dökmek.

Gözüm yaşını dökdükçe ferahlar
kesb ider gönülüm
Muhibbî şem' olupdur san güler
kendü ziyânından

25. **dökdüm:-dü, -m**
Gazel 2500
Mısra: 9
Akıtmak, dökmek.

Açup bu sînem tahtasın dökdüm
sirişküm noktasın
Bilmege 'ışkuñ nüktesin remmâl
olayın bir zamân

26. **döküp:-üp**
Gazel 2055
Mısra: 16
Saçmak, serpmek, koymak.

Muhibbî sâgâr-ı çeşmüm tolu dürr
ile mercânî
Nigârûñ pâyına bir bir döküp
hakka'l-kadem çekdüm

dökil:-

1. **dökilür:-ür**
Gazel 2087
Mısra: 7
Aknak.

Âh itdükçe gözümde dökilür hün-
ı ciger
Zeyn olur lâle vü güller ile her bir
yanum

dokın:-

1. **dokınsa:-sa**
Gazel 2257
Mısra: 7
*İçine işleyip duygulandırmak
veya üzme, tesir etme.*

Zahm-ı tîr-i gamzeñ dokınsa cânâ
sîneme
Baña ol gelmez cerâhat bil ki
merhem cyledüm

dol:-

1. **doldı:-dı**
Gazel 2500
Mısra: 3

*Bir duygu insanın içini,
gönlünü... kaplamak, sarmak.*

Cânânı sevdim cân-ıla doldı
derünüm kan-ıla
Koñ âteş-i hicrân-ıla ben kâl olayın
bir zamân

dölâb:

1. **dölâb:**
Gazel 2212
Mısra: 6
*Bostan sulamak için gözleri
bağlı bir beygir tarafından
döndürülmek suretiyle bostan
kuyusundan su çekmeye yarayan
düzenek.*

Gözüm gözleklerinden döküben âb
İniler gönülümü dölâb kıldum

dolaş:-

1. **dolaşdı:-dı**
Gazel 2005
Mısra: 1
*Saç, iplik vb. şeyler birbirine
karışarak güç çözümlür duruma
gelme. // Gezmek, gezinmek.*

Çün dolaşdı ser-i zülf-i siyehkâra
gönül
Haşre dek tañ mı eger bulmasa bir
çâre gönül

2. **dolaşdı:-dı, -**
Gazel 2007
Mısra: 5
Güç çözümlür duruma gelme.

Dâm-ı zülfine anuñ çünki dolaşdı
dil ü cân
Ebedâ sanma ki kendüzini kurtara
gönül

3. **dolaşduñ:-du, -ñ**
Gazel 2007
Mısra: 1
*Saç, iplik vb. şeyler birbirine
karışarak güç çözümlür duruma
gelme. // Kaybolmak.*

Zülfine çünki dolaşduñ yine âvâre
gönül
Ölmeden gayrı senüñ derdüñe yok
çâre gönül

4. **dolaşdı:-dı**
Gazel 2242
Mısra: 6
*Dolanmak, güç çözümlür hale
gelme.*

Zülfün içinde hâller baña görindi
dâneler

Pervāz iderken murğ-ı dil dolaşdı
dāma iy şanem

5. **dolaşmış:-mış**
Gazel 2294

Mısra: 1

*Saç, iplik vb. şeyler birbirine
geçip karışmak, güç çözülecek
duruma gelmek.*

Leylî zülfine dolaşmış vâlih ü
şeydâ benem
Döstlar mecnûn-ı 'ışkam bî-ser ü
bî-pâ benem

doldur:-

1. **toldurup:-up**
Gazel 2118

Mısra: 3

*Boş bir şeyi dolu hale
getirmek, dolmasını sağlamak,
imla etmek.*

Toldurup hûn-ı cigerle kâse-i
çeşmi müdâm
Sanmañuz dil âteşin âh-ıla teskîn
eyledüm

dön:

1. **dönmek:-mek**
Gazel 2000

Mısra: 2

*Geri gelmek veya geri gitmek,
avdet etmek.*

Hicr ü gam ger ben ğarîbi ser-te-
ser iderse kül
'İşkî yolında anuñ dönmek baña
mümkün degül

dön:-

1. **dönse:-se**
Gazel 2366

Mısra: 5

*Benzemek, andırmak, ... gibi
olmak.*

Kaplana dönse dâğ-ıla cismüm
'aceb degül
Abdâl-ı 'ışk olalıdan sîne-çâkiyem

2. **döndi:-di**
Gazel 2144

Mısra: 3

*Başka bir şey halini almak,
dönüşmek, değişmek.*

Gözlerüm yaşı Kızılırmag'a döndi
âh kim
Benzedi berg-i hâzâna çehre-i
zerdüm benüm

3. **döndi:-di**

Gazel 2451

Mısra: 4

*Başka bir şey halini almak,
dönüşmek, değişmek.*

Sahn-ı hâke eşk-i gerdüni
dökeliden şehâb
Dürlü dürlü güller-ile cennete
döndi cihân

4. **döndüm:--dü, --m**

Gazel 2036

Mısra: 6

*Benzer hal almak, ... gibi
olmak, benzemek, andırmak. ||
Dönüşmek.*

'İşk-ıla bu sîneme şol deñlü
yakkum dâğlar
Dâğ-ıla kaplana döndüm cismüm
oldı pul pul

5. **dönmege:--mek, --e**

Gazel 2001

Mısra: 4

*Geri gelmek, geri gitmek,
avdet etmek. || Caymak, sözünü ve
ahdini tutmamak.*

Ger yakarsañ âteş-i hicrâna iy
dilber beni
'İşkuñ-ıla cân virem dönmege
yokdur ihtimâl

6. **dönmek:--mek**

Gazel 2000

Mısra: 2

*Geri gelmek, geri gitmek,
avdet etmek. || Caymak, sözünü ve
ahdini tutmamak.*

Hicr ü gam ger ben ğarîbi ser-te-
ser iderse kül
'İşkî yolında anuñ dönmek baña
mümkün degül

7. **dönelden:--el, --den**

Gazel 2055

Mısra: 5

*Benzer hal almak, ... gibi
olmak, benzemek, andırmak.*

Gözüm yaşımı târ itdüm dönelden
kâmetüm çenge
Egilürsem 'aceb midür bela vü
derd ü gam çekтім

8. **döne:--e, -, -**

Gazel 2059

Mısra: 10

*Başka bir şey halini almak,
dönüşmek, inkılap etmek.*

Muhibbî hicr ara her dem vişâlün
fıkrile şādân

Velî vuşlat döne hicre diyü
ğamnâkdür gönlüm

9. **döndi:-di**

Gazel 2077

Mısra: 1

*Benzer hal almak, ... gibi
olmak, benzemek, andırmak.*

Ġamdan hilâle döndi bükildi yine
bilüm

Ay oldı görmedüm seni bu şimdi
müşkilüm

10. **dönmezem:-mez, -em**

Gazel 2146

Mısra: 7

*Vazgeçmek, bırakmak, ilgiyi
kesmek, sevmeyi bırakmak; yüz
çevirmek.*

Men' kılma zâhidâ mañbûb u
meyden dönmezem
Dest-i kudret çünki alnuma ezel
kılmış raşam

11. **döndürmezem:-dür, -mez, -em**

Gazel 2156

Mısra: 7

*Bir tarafa doğru yönelmek,
çevirmek, taklip etmek.*

Tiğ-ı cevruñden nigârâ yüzümi
döndürmezem

Eyler-iseñ günde yüz biñ bagrumı
dilim dilim

12. **döndüm:-dü, -m**

Gazel 2182

Mısra: 5

*Benzer hal almak, ... gibi
olmak, benzemek, andırmak.*

Müya döndüm nâle kıldum
nâleden

Bir giyâham nâle kılar ya neyem

13. **döndi:-di**

Gazel 2182

Mısra: 7

*Benzer hal almak, ... gibi
olmak, benzemek, andırmak.*

Nâya döndi 'ışk-ıla her üstüñvân
Ġiceler tâ şubh iniler ben neyem

14. **dönüp:-üp**

Gazel 2184

Mısra: 9

*Benzer hal almak, ... gibi
olmak, benzemek, andırmak.*

Kâh oldı Muhibbî teni bir kâha
dönüp âh
Takât mı var bâr-ı ğamı her ğah
çekem

15. **dönüp:-üp**
Gazel 2274
Mısra: 5
Benzer hal almak, ... gibi olmak, benzemek, andırmak.

Leylî saçını görelî mecnûna dönüp dil
Âvâre olup vâdide kalmadı mecâlüm

16. **dönüp:-üp**
Gazel 2232
Mısra: 4
Kendini olduğu yerde çevirmek, bir tarafa doğru yönelmek.

Gün yüzünü görmek itsem säyem
arduma düşer
Buña kaldı kim dönüp säyem ile ceng eyleyem

17. **dönmiş:-miş**
Gazel 2232
Mısra: 7
Bir şeyi andıracak duruma girmek, benzemek..

Kâha dönmiş zerd iken âhum
odından ruhlaram
İsterem kanlu yaşumla anı gül-reng eyleyem

18. **dönmiş:-miş**
Gazel 2272
Mısra: 3
Bir şeyi andıracak duruma girmek, benzemek..

Hasretiyle za'ferâna dönmiş iken ruhlaram
Surlı kıldı dîdelerden akıdalı kan gözüm

19. **dönüpdür:-üp, -dür**
Gazel 2273
Mısra: 4
Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

İnlerem nâ gibi bagrum deleliden bu felek
Târ idelden yaşumı çenge dönüpdür bu bilüm

20. **dönüpdür:-üp, -dür**
Gazel 2312
Mısra: 2
Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

Bu çarhuñ cevri yitmez mi ider bir yaña dilber hem

Bu ğamdan kâmetüm çünki dönüpdür oldı çenber hem

21. **dönüpdür:-üp, -dür**
Gazel 2369
Mısra: 6
Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

Heves-i fikr-i ruh u la'lüñ ucundan şanemâ
Kıışsâ-i Vâmık u Ferhâd'a dönüpdür meşelüm

22. **döner:-er**
Gazel 2273
Mısra: 8
Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

Gün yüzünü göricek 'aql u dili hayret alur
Saña hâlin diyümez lâla döner uşbu dilüm

23. **dönerse:-er, -se**
Gazel 2273
Mısra: 16
Bir şeyi andıracak duruma girmek, benzemek,... haline gelmek.

Yâr aġyâra çarın nite ki gül hâra yakın
Bülbül-i şürîdeye tañ mı dönerse meşelüm

24. **döndi:-di**
Gazel 2277
Mısra: 1
Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

Bâr-ı ğamdan bükilüp döndi kemâna bu bilüm
Eyledüm sinem rebâb tâ inleyle her bir kılum

25. **döndüñ:-dü, -ñ**
Gazel 2284
Mısra: 10
Vazgeçmek, caymak.

Nağd-i câna büseñi sen evvel ikrâr eyledüñ
Soñradan döndüñ neden bilsem peşimânsın begüm

26. **döner:-er**
Gazel 2302
Mısra: 8
Kendi mihveri veya başka bir şey etrafında hareket etmek.

Yanalıdan berü 'ışk âteşine Döner siñ üzre inler bir kebâbam

27. **döndi:-di**
Gazel 2344
Mısra: 10
Benzemek, ... gibi olmak.

İy Muhibbî bezm-i ğamda olalı bagrum kebâb
Hün-ı dilden döndi yaşum bir tolu peymâneyem

28. **döndi:-di**
Gazel 2345
Mısra: 7
...gibi olmak, benzemek.

Muşhaf-ı hüsnüñ hakıyçün Nîl'e döndi gözlerüm
Gönlümün mışrındaki sultânı añdum agladum

29. **döndi:-di**
Gazel 2346
Mısra: 5
Benzemek, ... gibi olmak.

Bâr-ı ğamdan dâla döndi kâmetüm oldı dü-tâ
Lîk feryâd itmege ol pür cefâdan korkaram

30. **dönsün:-sün**
Gazel 2362
Mısra: 1
Yönelmek.

Yüzüm ger dönderem dönsün cefâdan bir yaña kıblem
Yoluñda togriyam vallâh benüm a Ka'be'm a kıblem

31. **dönüp:-üp**
Gazel 2385
Mısra: 4
Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

Senüñ mihrün-ile mâhum olup dem-beste rüsvâyî
Belâ kühında Ferhâd'a dönüp oldum melâmet hem

32. **dönüp:-üp**
Gazel 2385
Mısra: 5
Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

Dökerem nâr-ı hasretle dönüp şem'e ciğer hünün
Dükenmez dîdeden her dem gelüp eşk-i nedâmet hem

33. **dönmeye:-me, -(y)e**
Gazel 2421
Mısra: 10

Kendini olduğu yerde çevirmek, bir tarafa doğru yönelmek.

Mihr-i âlemden Muhibbî zerreler yüz döndüre
Dönmeye yüzüm benim ol mihr-i 'âlem-tâbdan

34. **dönüp:-üp**
Gazel 2427
Mısra: 7
Kendini olduğu yerde çevirmek, bir tarafa doğru yönelmek.

Biñ sü'âl itsem dönüp virmez cevâb
Bu ne istiğnâ olur açmaz dehen

35. **döndüm:-dü, -m**
Gazel 2453
Mısra: 5
Başka bir şey halini almak, dönüşmek, değişmek.

Bu tende dağum-ıla döndüm peleng-i kûha
Bu rüy-ı zerdüm-ile 'ışk bîşesinde şirin

36. **dönmişem:-miş, -em**
Gazel 2459
Mısra: 10
Benzer hal almak, ... gibi olmak, benzemek, andırmak.

Dil virelden bu Muhibbî zülfinün zencirine
Dönmişem mecnûna ammâ gün-be-gün artar cünün

37. **dönerse:-er, -se**
Gazel 2472
Mısra: 7
Başka bir şey halini almak, dönüşmek, değişmek.

Göz yaşı eger la'le dönerse 'aceb olmaz
Perverde kılıp min anı hün-ı cigerümden

38. **dönsün:-sün**
Gazel 2473
Mısra: 3
Benzer hal almak, ... gibi olmak, benzemek, andırmak.

La'le dönsün bagrumuñ hünü benim iy seng-dil
Kıymeti olsun ziyâde dürr ü mercân olmasun

39. **döner:-er**
Gazel 2477

Mısra: 1
Benzer hal almak, ... gibi olmak, benzemek, andırmak.

Nedendür bilmek isterseñ döner hûna gözün yaşın
Arayup bul niçe kaynar ciger tağında gör başın

40. **dönmege:-me, -ge**
Gazel 2001
Mısra: 4
Canlanmak.

Ger yakarsañ âteş-i hicrâna iy dilber beni
'İşkuñ-ıla cân virem dönmege yokdur ihtimâl

döndür:-

1. **döndürmege:-meg, -e**
Gazel 2240
Mısra: 2
Dönmesini sağlamak.

İñiler bu gönlümi kûyuñda gerdün eyledüm
Anı döndürmege de yaşımı Ceyhun eyledüm

2. **döndür:**
Gazel 2255
Mısra: 4
... durumuna getirmek, -e benzer duruma sokmak, -e benzetmek, -e çevirmek.

Çok günâhum var degül mümkün tañrîr eylemek
Yâ İlahî hayra döndür cümle a' mälüm benim

3. **döndürsem:-se, -m**
Gazel 2343
Mısra: 3
Benzetmek. II Dönüştürmek.

Kana döndürsem gözümüñ yaşını kılısam şefî'
Kanı ihsân u kerem ben tutalum kan eylesem

döne döne:

1. **döne döne:**
Gazel 2149
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Dönerek, tekrar tekrar.

Yine cām-ı maħabbetden içüp mest ü ħarâb oldum
Tutuşdum âteş-i 'ışka döne döne kebâb oldum

2. **döne döne:**
Gazel 2448
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Tekrar tekrar.

Bu cihâna bir kez aldandım yine aldanmazam
İçmişem ben ħasta anuñ döne döne şerbetin

döse:-

1. **döşer:-r**
Gazel 2235
Mısra: 5
Bir şeyi bir yere sermek, yaymak.

Pîr-i meyĥâne döşer çünkü bisât-ı keremi
Baña yitmez mi ki ben ħâne-i evĥâfa gelem

döşen:-

1. **döşenü:-ü**
Gazel 2185
Mısra: 7
Serilmek, yayılmak.

Ĥâk-i pâyüñ döşenü bâlin idüp seng-i derüñ
Şöyle hoş-ĥâlem ki ol bister ħarîrümdür benim

döst:

1. **döstlar:-lar**
Gazel 2004
Mısra: 8
Arkadaş, sevilen kişi.

Bir gözi âhüy(ı) görse hâ komaz yilter beni
Şimdi bildüm döstlar kim düşmen-i cändur göñül

2. **döstlar:-lar**
Gazel 2004
Mısra: 14
Arkadaş, sevilen kişi.

Bir lebi şîrîn yolına cân u dil virmiş-durur
Küh-ı gamda döstlar Ferhâd-ı bî-cändur göñül

3. **döstlar:-lar**
Gazel 2000
Mısra: 8
Birini riyâsız ve samîmî duygularla seven, her bakımdan kendisine güvenilir kimse, enis. Sevgili, yâr.

Uşbu cânım âteş-i hicrân-ıla
olursa kül
Tali'-i naşsum olurdu sa'd-ı ekber
döştlar

4. **döstum:--um, -**

Gazel 2003

Mısra: 9

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis||
Sevgili, yar.*

Büse itdiyse lebünden döştum kan
itmedi
Bu Muhibbî 'ye neden egri nigâh
eksük degil

5. **döstlar:--lar**

Gazel 2024

Mısra: 7

*Arkadaş.|| Birini riyasız ve
samimi duygularla seven, her
bakımdan kendisine güvenilir
kimse, enis.*

Var-ısa ger dostlar esrâr kânıdur
göñül
Hün-ı dilden sinede güller bitürür
tâze ter

6. **döst:**

Gazel 2027

Mısra: 1

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.*

Çöz mu'anber zülfünü iy döst
çevgân eylegil
Başumı top eyledüm ben 'azm-i
meydân eylegil

7. **döstum:--um**

Gazel 2027

Mısra: 4

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.*

Sine şahrâsını eşküm lâlezâr itdi
yine
Döstum bir görmege degmez mi
seyrân eylegil

8. **döstum:--um, -**

Gazel 2027

Mısra: 8

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.*

Hasbeten-lillâh cefâ vü cevri
kânün eyleme
Bu megeldür atalardan döştum kan
eylegil

9. **döstum:--um, -**

Gazel 2032

Mısra: 7

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.*

Döstum senden vefâ gelmek baña
emr-i ba'îd
Ben dağlı senden vişâl ummak
'aceb fikr-i muhâl

10. **döstum:--um, -**

Gazel 2036

Mısra: 8

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.*

Dest-büs olmasa cânâ sun ayaguñ
öpelüm
Cânımı tuhfe getürdüm döştum
eyle kabül

11. **döstlar:--lar, -**

Gazel 2000

Mısra: 9

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.*

Tali'-i naşsum olurdu sa'd-ı ekber
döştlar
Bir kezin gülse Muhibbî yüzine ol
şûh gül

12. **döstlar:--lar, -**

Gazel 2004

Mısra: 8

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.*

Bir gözi âhüy(ı) görse hâ komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döştlar kim düşmen-
i cändur göñül

13. **döstum:**

Gazel 2040

Mısra: 11

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.*

Döstum nâz-ıla gel bir lahza
gülşenden yaña
Dökeyim haqka'l-kaçem pâyuña
bir dâman gül

14. **döstum:--um, -**

Gazel 2043

Mısra: 6

Birini riyasız ve samimi

*duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.*

Muttâşıldur zülfün- ile rişte-i cân
çün ezel
Şâne idüp döştum luğ eyle kalma
münfa'il

15. **döstum:--um, -**

Gazel 2044

Mısra: 8

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.*

Gülşen itdüm bagrumuñ kanyıla
cânâ sînemî
Döstum rence kaçem kıl seyr için
seyrâna gel

16. **döstum:--um**

Gazel 2051

Mısra: 2

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili, yâr.*

İy boyun serv ü yüzün gül
leblerüñdür selsebil
Döstum sünbül saçuñdan 'anber
olmuşdur hâcîl

17. **döstum:--um, -**

Gazel 2051

Mısra: 4

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili, yar.*

Zülfünü gördüm sehergeh gül
yüzünde bilmedüm
Döstum sünbül midür yâhüd
periy-i Cebra'il

18. **döstlar:--lar, -**

Gazel 2064

Mısra: 3

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Şâh-ı 'âlem olmadansa döştlar
yigdür bana
Kapusında ol güzeller şâhınuñ
derbânlıgum

19. **döstum:--um**

Gazel 2031

Mısra: 6

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili.*

Ben fedâ kıldum yoluñda çün
senüñ cân u seri
Döstüm göndermedüñ bir büseñi
baña nevâl

20. **döstum:-um**
Gazel 2070
Mısra: 6

*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili.*

Zinde eyler bir cevâb ile gönüller
mürdesin
Döstüm la'lüñ gibi dârü'ş-şifâyı
görmedüm

21. **döstum:-um**
Gazel 2146
Mısra: 10

*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili.*

Küyuña varup Muhibbî vaşluñ itse
ârzü
Döstüm gelmez vefa senden meger
cevr ü sitem

22. **döstum:-um**
Gazel 2172
Mısra: 4

*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili.*

Ehl-i 'ışka 'arz eyle vir zekât-ı
hüsñüñi
Gir şevâba döstüm saña du'â olsun
direm

23. **döstum:-um**
Gazel 2172
Mısra: 4

*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili.*

Ehl-i 'ışka 'arz eyle vir zekât-ı
hüsñüñi
Gir şevâba döstüm saña du'â olsun
direm

24. **döstum:-um**
Gazel 2075
Mısra: 4

*Sevgili. || Birini rıyasız ve
samimi duygularla seven, her
bakımdan kendisine güvenilir
kimse, enis.*

Ğamzeñ okı gelmeyince cân
pervâz eylemez
Döstüm nâveklerüñ oldı per ü
bâlüm benüm

25. **döstum:-um**
Gazel 2087
Mısra: 10

*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili.*

İtmedüñ hasta Muhibbî'ye gelüp
çünkü devâ
Döstüm ölür-istem boynuña düşer
kanum

26. **döstlar:-lar**
Gazel 2090
Mısra: 7

*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili, yar.*

Döstlar olsam melâmet tañlamañ
Mecnün-vâr
Yok özümden olmuşam dîvâne
âgâhum benüm

27. **döstlar:-lar**
Gazel 2305
Mısra: 2

*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili, yar.*

Ârzü idüp ser-i zülf dü-tâyı isterem
Döstlar Mecnün-vâr bend-i belâyı
isterem

28. **döstlar:-lar**
Gazel 2311
Mısra: 4

*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili, yar.*

Gün gibi çehremde zâhir oldı çün
âşâr-ı 'ışk
Döstlar mümkün midür ben anı
pinhân eyleyem

29. **döstlar:-lar**
Gazel 2314
Mısra: 4

*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili, yar.*

Şâd günâh itdüm ki tâ katlı ide tîğ-ı
kîn beni

Râh-ı 'ışk içre fenâma döstlar fenn
eyledüm

30. **döstlar:-lar**
Gazel 2323
Mısra: 7

*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili, yar.*

Hün-ı dildür gözlerümden döstlar
her dem gelen
Lâle gibi oldı bagrum kara bilmen
n'eyleyem

31. **döstlar:-lar**
Gazel 2325
Mısra: 6

*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili, yar.*

Küh-ı ğamda kalmışam ölmek
muqarrerdür baña
Döstlar bu derdüme bir çäre
bilmen n'eyleyem

32. **döstlar:-lar**
Gazel 2347
Mısra: 4

*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili, yar.*

Eşk-i çeşmüm kalmadı qarız itdüm
ez-hün-ı ciger
'Ayb kılmañ döstlar bu nev'ile
medyüñlüm

33. **döstlar:-lar**
Gazel 2347
Mısra: 8

*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili, yar.*

Ben derün-ı halvetinde şöhet-i
hâş itmişem
Döstlar bakmañ baña bu şimdilik
bürñlüm

34. **döstlar:-lar**
Gazel 2380
Mısra: 5

*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili, yar.*

Döstlar cem' eyledüm bir yire
eşküm 'askerin

Şāh-ı ğam kaldırdı āhdan ejdehā-
peyker 'alem

35. **dōstlar:-lar**

Gazel 2402

Mısra: 8

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili, yar.*

İçdüğü hūn-ı cigerdür 'āşıkūñ mey
yirine
Dōstlar zehr-ile pürdür yimeñüz
aşum benüm

36. **dōstlar:-lar**

Gazel 2459

Mısra: 5

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili, yar.*

Ol elif kıddūñ hevāsı ħasretinden
dōstlar
Gāh kıddūm dāl olur hicrān
şebinde gāh nūn

37. **dōstlar:-lar**

Gazel 2469

Mısra: 4

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili, yar.*

Çekmedi Ferhād u Mecnūn gerçi
'işkuñ yayımı
Himmet eyleñ el urayın dōstlar ol
yaya ben

38. **dōstlar:-lar**

Gazel 2469

Mısra: 11

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili, yar.*

Şi 'r-i pür-sūzum dañı rengin
düşerdi dōstlar
Meclis içre tutmasaydum gūşımı
ger nāya ben

39. **dōstum:-um**

Gazel 2098

Mısra: 1

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili.*

Egri olmaz kaşlarıña dōstum kec
rā disem

Togru olur sözlerüm kıddūñe ger
balā disem

40. **dōstum:-um**

Gazel 2107

Mısra: 7

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili.*

Dōstum vaşluñ ümüdine bu gönülüm
şāddur
Zerre deñlü 'aynuma gelmez
bugün hicrān benüm

41. **dōstlar:-lar**

Gazel 2124

Mısra: 6

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.*

Baħr-ı 'ışka bād-ı āhumla bu
gönülüm zevrākın
Salahıdan dōstlar sanmañ kenārı
görmişem

42. **dōstum:-um**

Gazel 2130

Mısra: 6

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili.*

Deyr içinde dilegüm budur ki anı
taş ola
Ger senüñle dōstum da 'vā-yı hüsn
ide şanem

43. **dōstlar:-lar**

Gazel 2135

Mısra: 4

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili.*

Gerçi hicrān eyledi 'ālemdede
sergerdān beni
Dōstlar 'Azrā ğamın çekmekte
güyā Vāmık' am

44. **dōstlar:-lar**

Gazel 2146

Mısra: 6

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili.*

Agzı mīm ü zülfi lām u olalı kıddi
elif
Eksük olmaz dōstlar şimden girtü
baña elem

45. **dōstum:-um**

Gazel 2135

Mısra: 5

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili.*

Dōstum cevri ü cefāñı sen baña
gördüñ mehel
Ger vefā kılup teraħħum eyleseñ
de lāyıkam

46. **dōstum:-um**

Gazel 2138

Mısra: 8

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili.*

La 'l-i nābuñ cür'asından şöyle
mest itdüñ beni
Dōstum ayılmazam ben nite kim
dünyādayam

47. **dōstum:-um**

Gazel 2160

Mısra: 5

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.
Sevgili, yar.*

Niçe yıllardır çeker dil dōstum
hicrūñ yükün
Bir zebān-ıla olur mı takrīr
eyleyem

48. **dōstlar:-lar**

Gazel 2169

Mısra: 4

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili, yar.*

'İşka düşdüm bilmedüm anı
devāsuz derd-imiş
Dōstlar günden güne artar cünün u
zilletüm

49. **dōstlar:-lar**

Gazel 2374

Mısra: 7

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili, yar.*

Dōstlar rind olana hırka vü bir
loğma yiter
Sanmañuz kim heves-i manşib-ıla
cāh çekem

50. **döstum:-um**
Gazel 2031
Mısra: 3
Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.//
Sevgili, yar.

Hîç hâlâşa yir kalur mı döstum dil
murgına
‘Arızuñ üzre kaçan dām olsa
zülfüñ dāne hāl

51. **döstum:-um**
Gazel 2183
Mısra: 1
Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.//
Sevgili, yar.

Döstum ‘ışka düşelden vâlih ü
hayrānuñam
Olmuşam vaşluñ temennāsında
sergerdānuñam

52. **döstum:-um**
Gazel 2328
Mısra: 4
Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.//
Sevgili, yar.

Eksük olmaz dem-be-dem cevır ü
cefā vü miñnetüñ
Müstedām ol döstum senden gelür
her dem kerem

53. **döstum:-um**
Gazel 2343
Mısra: 1
Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.//
Sevgili, yar.

Bāğ-ı hüsnüñ döstum el virse
seyrān eylesem
Karşuña cān bülbülün sermest ü
hayrān eylesem

54. **döstum:-um**
Gazel 2436
Mısra: 8
Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.//
Sevgili, yar.

Kana girmişsin yine beñzer geyüp
al cāmeler
Nev-civānsın döstum gel kana
girmekden sakın

55. **döstum:-um**
Gazel 2440
Mısra: 1
Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.//
Sevgili, yar.

Döstum cevır ü cefādan dañı
usanmaz mısın
‘Aşık-ı bî-çäreler kanına hîç
kanmaz mısın

56. **döstum:-um**
Gazel 2444
Mısra: 5
Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.//
Sevgili, yar.

Döstum ‘uşşākı ko küyuñu itsünler
tavāf
Ehl-i hac maқşūdına irdügi
demlerdür bugün

57. **döstum:-um**
Gazel 2450
Mısra: 9
Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.//
Sevgili, yar.

Dür olalı gün yüzüñden bu
Muñibbî döstum
Göceler bülbül gibi turmaz kılur āh
u fiğān

58. **döstum:-um**
Gazel 2465
Mısra: 1
Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.//
Sevgili, yar.

Döstum haddüñ yiter gülşende
gülzār olmasun
Dilden özge karşuña bülbül gibi
zār olmasun

59. **döstum:-um**
Gazel 2471
Mısra: 6
Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.//
Sevgili, yar.

Bî-güñeh ‘aşıklarun kırduñ
kapuñda iy şanem
Nev-civānsın döstum lāyık mıdur
kan idesin

60. **döstum:-um**
Gazel 2495
Mısra: 3
Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.//
Sevgili, yar.

Döstum girmeyesin ele elüñden bu
gelür
Lîk bu gelmez elüñden ki
göñülün çıkasın

61. **döstum:-um**
Gazel 2497
Mısra: 2
Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.//
Sevgili, yar.

Māh-rülar içre sen hüsn-ile
mümtāz olasın
Hîç revā mı döstum ağıyāra hem-
rāz olasın

62. **döstlar:-lar**
Gazel 2186
Mısra: 4
Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.//
Sevgili, yar.

Secde itsem tāk-ı ebrūsına baş
kaldurmasam
Döstlar kılmañ ‘aceb kim
secdegāhumdur benüm

63. **döst:**
Gazel 2188
Mısra: 9
Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.//
Sevgili, yar.

İy döst cefā itme Muñibbî’ye kıl
vefā
Cevrüñi çeker rañm idesin gāñı
beklerem

64. **döst:**
Gazel 2261
Mısra: 12
Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.//
Sevgili, yar.

‘İşk bāzārında naқd-i cān-ıla
Büseñe iy döst harīdār olmuşam

65. **döst:**
Gazel 2307
Mısra: 6

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Bilmedüm kand-i mükerrer mi
lebûn yâhûd nebât
Sanma la'lûn zikrini iy döst tekrâr
eylemem

66. **döst:**

Gazel 2389

Mısra: 2

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Senden özge benim 'âlemde
bulunmaya kesüm
Saña irmekdür döst hevâ vü
hevesüm

67. **döst:**

Gazel 2413

Mısra: 7

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

İy döst n'ola yüzüme ger bir güle
baksañ
Bu cevri ü cefâ âteşine niçe yanam
ben

68. **döst:**

Gazel 2433

Mısra: 5

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Didüm ki sâyeñe varup iy döst hoş
geçem
Didi ki ben günüm saña hîç saya
virmezsin

69. **döst:**

Gazel 2472

Mısra: 1

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

İy döst neler geçti bu 'ışk-ıla
serimden
Hûn-ı cigerüm akdı gelüp
dîdelerümden

70. **döst:**

Gazel 2482

Mısra: 5

Birini riyasız ve samimi

*duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Niçe vaşf ideyim ruhsârûñ iy döst
Baña yig görünür bağ-ı iremden

71. **döst:**

Gazel 2200

Mısra: 8

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Ferdâ şarâb-ı kevşere meyl itmeye
göñül
İy döst eger cür'a-i câmuñ bugün
keşüm

72. **döst:**

Gazel 2207

Mısra: 8

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Zülf-i leylâsını 'arz eyleyi
dîvânelere
Didüm iy döst aña lâyıq dil-i
mecnûni görem

73. **döst:**

Gazel 2214

Mısra: 7

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

İy döst benim güşşa vü kışşam
hâkîkîdür
Güş eyle anı sanma füsün u fesâne
hem

74. **döst:**

Gazel 2229

Mısra: 7

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Cârüb idem küyuña kirpügümi iy
döst
Bu dîde ola hâk-i dere âb-feşânüm

75. **döstlar:-lar**

Gazel 2234

Mısra: 7

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.*

Çekmek için döstlar dünyâda
miñnet barmı
Üştür-i ser-mest gibi kendüzimi bir
ner kılam

76. **döst:**

Gazel 2236

Mısra: 5

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Şem'-i meclis olalıdan ruhuñ iy
döst senüñ
Yandı pervâne-şifât kalmadı perr ü
bâlüm benim

77. **döst:**

Gazel 2237

Mısra: 5

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Sa'âdetdür vişâlûñ devlet iy döst
Müsâ'id olsa bu baht-ı fûrüzüm

78. **döstum:-um**

Gazel 2247

Mısra: 1

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Bend-i gamda kaldum döstüm
rehâyı isterem
Dideme cânâ yüzünden rüşenâyı
isterem

79. **döstum:-um**

Gazel 2270

Mısra: 1

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Döstüm hicran şebinde ger seni
yâd eyleyem
Tâ seher âh u figân u nâle feryâd
eyleyem

80. **döst:**

Gazel 2277

Mısra: 5

Sevgili. // Dost.

Ben zerreye gün gibi nazâr eylesen
iy döst
Eflâke çıkup ide idüm anda
menzilüm

81. **döstlar:-lar**
Gazel 2294
Mısra: 2
*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Leylî zülfine dolaşmış vâlih ü
şeydâ benem
Döstlar mecnûn-ı 'ışkam bî-ser ü
bî-pâ benem

82. **döstlar:-lar**
Gazel 2298
Mısra: 11
*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Döstlar gavvâs olup taldum ma'ânî
bağrına
Niçe gevherler bulup bu nazmı
inşâ eyledüm

83. **döstlar:-lar**
Gazel 2299
Mısra: 7
*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Âb u âteş cem' mümkün olmaz
iken döstlar
Bu ne hikmet aqlaram sînemde
vardur nâr hem

84. **döstlar:-lar**
Gazel 2320
Mısra: 7
*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

İrmedin vaşl-ı nigâra ger ölem iy
döstlar
Ol cefâkârûn güzergâhında eyleñ
türbetüm

85. **döstlar:-lar**
Gazel 2329
Mısra: 16
*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Bir zamân idi ki Mecnûn 'ışk-ıla
meşhûr idi
Geçdi devri döstlar şimdi
benümdür nevbetüm

86. **döstum:-um**
Gazel 2336
Mısra: 1
*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili, yâr.*

Ruğlaruñı döstum gül gibi ðandân
isterem
Anuñ-ıçun gözlerüm yaşını bârân
isterem

87. **döstlar:-lar**
Gazel 2348
Mısra: 4
*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

'Aşık olman olanuñ derd ü belâsı
çoğ olur
Döstlar hâlûme kim baksa aña ben
bendem

88. **döstlar:-lar**
Gazel 2345
Mısra: 17
*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Mest olup câm-ı mahabbetten
Muhibbî döstlar
Ol lebi mül gözleri mestânı añdum
agladum

89. **döstlar:-lar**
Gazel 2346
Mısra: 12
*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Görelî zencîr-i zülfin bir 'aceb
divâneyem
Döstlar sanmañ ki ben dâm-ı
belâdan korkaram

90. **döstum:-um**
Gazel 2349
Mısra: 6
*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Öldürürseñ gel beni öldür
günâhum aña hiç
Döstum yoluñda ölmek
ihtiyârumdur benüm

91. **döstlar:-lar**
Gazel 2364
Mısra: 1
*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse,.*

Döstlar şimden girü eksük
degüldür gözde nem
Anuñ-ıçun hâne-i dil tolıdur derd ü
elem

92. **döstlar:-lar**
Gazel 2403
Mısra: 6
*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Hüsni eñrafına yazdı ðatı tezviriyle
ðat
Döstlar aña revâ yüzi karadur dir-
isem

93. **döstân:-ân**
Gazel 2428
Mısra: 10
*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Her gice biñ kez hilâl olur Muhibbî
hicr-ile
Çâre-sâz oluñ aña iy hemdemân iy
döstân

94. **döstlar:-lar**
Gazel 2434
Mısra: 1
*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Çâre eyleñ döstlar ben 'aşık-ı
şeydâ-y-ıçun
Cân lebe geldi dirîgâ ol melek-
sîmâ-y-ıçun

95. **döst:**
Gazel 2443
Mısra: 3
*Birini rıyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis.||
Sevgili, yar.*

Ğamzeñ-ile zülfüne iy döst ben
sundum boyın
Dilese katl eylesün dilerse ber-dâr
eylesün

96. **döstlar:-lar**
Gazel 2456

Mısra: 4
*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili, yar.*

Bu 'ışkuñ kârı bir kâra cihânda
beñzemez gördüm
Anuñçün döstlar geçdüm cihânuñ
cümle kârından

97. **döstlar:-lar**

Gazel 2465

Mısra: 4

*Birini riyasız ve samimi
duygularla seven, her bakımdan
kendisine güvenilir kimse, enis. ||
Sevgili, yar.*

'Aşık oldum yine zülfine giriftar
oldı dil
Döstlar düşmen dağı 'ışka giriftar
olmasun

döy-:

1. **döymez:-mez**

Gazel 2109

Mısra: 4

*Dayanamamak,
katlanamamak, tahammül
edememek.*

Ahvâlümü kim ola benüm yâra 'arz
ide
Döymez firâk âteşine defter ü
kalem

2. **döymeyüp:-me, -(y)üp**

Gazel 2256

Mısra: 8

Dayanmak, tahammül etmek.

Sey-i eşküm aşdı başumdan beni
ğark eyledi
Şiddetine döymeyüp buldı hâlel âb
u gülüm

3. **döyer:-er**

Gazel 2334

Mısra: 6

Tahammül etmek, dayanmak.

Yandı firakıyla ciğer kalmadı bu
tende eşer
Âteşe döyer mi beşer n'idem
n'idem âh ne-y-idem

4. **doynca:-ınca**

Gazel 2352

Mısra: 2

*İhtiyacı yeterince karşılanmış
olmak, arzu ve istekleri giderilmiş
olmak, kanmak, tatmin olmak.*

Sînem üzre dâğ-ıla biñ dîde peydâ
eyleyem
Gülşen-i hüsnuñi doyınca temâşâ
eyleyem

5. **döymese:-me, -se**

Gazel 2359

Mısra: 10

Dayanmak, tahammül etmek.

Bu Muhibbî dâğ-ıla küh-ı belâ
kaplandı
Döymese ger hamleme olmaz
'aceb zîkum benüm

dü:

1. **dü:**

Gazel 2226

Mısra: 6

İki.

Yüzüm kara velî ümmîd-vâram
Baña şefkat ide maşşerde dü mîm

2. **dü:**

Gazel 2173

Mısra: 1

İki.

Şeb-i hicründe iy meh-rü dü ebrûñi
hayâl itdüm
Urup bu sîneme yara anı şekl-i
hilâl itdüm

3. **dü:**

Gazel 2177

Mısra: 4

İki.

Oluban cürme mu kır senden
umaruz rahmeti
Yüzi suyına ki var nâm-ı şerifinde
dü mîm

4. **dü:**

Gazel 2464

Mısra: 11

İki.

Dü mâh olupdur iy mâh görmez
yüzüñ Muhibbî
Ol bî-sitâre n'itsün devr itdi çarh-ı
gerdün

5. **dü:**

Gazel 2419

Mısra: 2

"İki" sayısı.

Süvâr-ı esb-i nâz olmuş yürür ol
husrev-i hüban
Hağ u hâli belâ-yı dil dü çeşmi
kâfir-i fettân

du'â:

1. **du'â-yı:-(y)ı**

Gazel 2118

Mısra: 5

*Güçsüzlük ve ihtiyacı
ortaya koyarak Allah'a yalvarma,
bir şeyin olmasını veya olmamasını
isteme, yakarış, niyaz.*

Giceler vird ü du'â-yı kudsiyânı
işidüp
Şubha dek el kaldurup şıdık-ıla
âmîn eyledüm

2. **du'â:**

Gazel 2172

Mısra: 4

*Allah'a yalvarma, bir şeyin
olmasını veya olmamasını isteme,
yakarış, niyaz.*

Ehl-i 'ışka 'arz eyle vir zekât-ı
hüsnuñi

Gir şevâba döstum saña du'â olsun
direm

3. **du'â:**

Gazel 2172

Mısra: 4

*Allah'a yalvarma, bir şeyin
olmasını veya olmamasını isteme,
yakarış, niyaz.*

Ehl-i 'ışka 'arz eyle vir zekât-ı
hüsnuñi

Gir şevâba döstum saña du'â olsun
direm

4. **du'âlar:-lar**

Gazel 2239

Mısra: 12

*Allah'a yalvarma, bir şeyin
olmasını veya olmamasını isteme,
yakarış, niyaz.*

Añ 'isyânüñ Muhibbî zârılık kıl
Kabül olur du'âlar şubh-dem hem

5. **du'âsın:-sı, -n**

Gazel 2371

Mısra: 8

*Güçsüzlük ve ihtiyacı
ortaya koyarak Allah'a yalvarma,
bir şeyin olmasını veya olmamasını
isteme, yakarış, niyaz.*

Mescid-i hüsninde karşı kaşları
mihrâbına
Baş açup el kaldurup ammâ
du'âsın bilmedüm

dü:

1. **düdündan:-ı, -n, -dan**

Gazel 2146

Mısra: 2

Duman. || Gam, tasa, keder.

Şu 'le-i 'ışk âteşinden dil çeker her dem 'alem
Oldı dūdından melāyik gözleri her lahza nem

2. **dūdlar:-lar**

Gazel 2492

Mısra: 2

Duman. // Gam, tasa, keder.

Çıksa āhum tañ mıdur bu sîne-i şād-çäkden
Zāhır olur dūdlar âteş kona hāşākden

dūd id:-

1. **dūd id:-**

Gazel 2216

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Bozmaq, darmadağın etmek, perişan etmek.

Virür bu 'ālemi āhır hārāba
Ser-ā-ser bu cihāni dūd iden kim

dūd-ı āh:

1. **dūd-ı āh:**

Gazel 2119

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Ah dumanı. // Divan edebiyatında aşğın eylediği ahlardan bir duman çıkar ve göğe yükselip Allah katına ulaşır. Sevgilinin aydınlık yüzü üzerindeki ayva tüyleri de bir dumanı andırır. Çünkü güzelin yüzünde tüy bitmesi, istenmeyen bir durumdur. Oysa aşıkların ahının dumanı orada yer edinmiştir.

Cemālūni görem diyüp şeb-i zülfüne dil virdi
Başında dūd-ı āhından geyüp bir şeb-külāh aḥşām

2. **dūd-ı āh:**

Gazel 2282

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Ah dumanı.

Çekelden şāh-ı ğam eşküm sipāhın
Götürür dūd-ı āhumdan 'alem hem

3. **dūd-ı āh:**

Gazel 2319

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Ahın dumanı.

Āteş-i 'ışkuñla cānā dem mi vardur yanmayam
Dūd-ı āhumdan felek gibi göge boyanmayam

4. **dūd-ı āh:**

Gazel 2364

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Ahın dumanı.

Al bayraklu sipāhī leşkerümdür eşk-i surḥ
Dūd-ı āhum götürelden başum üstine 'alem

5. **dūd-ı āh:**

Gazel 2383

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Ah dumanı. // Beddua.

Görinen boynumda sanmañ dūd-ı āhumdur benüm
Cürm-i 'iştān-ıla cem' olmuş günāhumdur benüm

6. **dūd-ı āh:**

Gazel 2390

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

A dumanı, çekilen ateşli ahlardan çıkan duman, yürek yangını.

Ġiceler zülfü hayāli ile ger seyr eylesem
Dūd-ı āhum başum üzre şeb-külāhumdur benüm

7. **dūd-ı āh:**

Gazel 2392

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Beddua.

Her kaçan 'ışk âteşini ben uyarsam sinede
Dūd-ı āhumla cihān mülkin siyeh-püş eyleyem

8. **dūd-ı āh:**

Gazel 2405

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Beddua.

Dūd-ı āhumdan-durur olduğı çarḥuñ kebūd
Almagıl āhum sakın iy mäh-ı tābānum benüm

dūd-ı dil:

1. **dūd-ı dil:**

Gazel 2214

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gönül dumanı.

Dil âteşine cān ile ten yandı cāme hem
Dūd-ı dilüm çıkmaga geldi zebāne hem

2. **dūd-ı dil:**

Gazel 2223

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Yürekten çıkan ah.

Dil âteş-ile yandı tenüm bile cāme hem
Dūd-ı dilüm çıkmaga geldi zebāne hem

3. **dūd-ı dil:**

Gazel 2433

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Yürekten çıkan ah.

Dūd-ı dilümi kubb-e-i mīnāya virmezsin
Yaşum nücūma dāğümü da aya virmezsin

dūd-ı sipend:

1. **dūd-ı sipend:**

Gazel 2499

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Üzerlik dumanı.

Çeşm-i bedden hālidür san âteş üstinde sipend
Ḥatt-i müşğın ger duzaḥ dūd-ı sipendin gözle sen

dūd-ı siyāh:

1. **dūd-ı siyāh:**

Gazel 2184

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Kara dumanı.

Zülfün şebinde küyuña varmaga ḥusrevā
Başuma alup dūd-ı siyāhı külāh çekem

2. **dūd-ı siyāh:**

Gazel 2358

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Siyah dumanı.

Pāymāl eyleyelüm kişverini surḥ-serūñ

Gözine sürme diyü düd-ı siyâhı
çekelüm

dūd-ı zencir:

1. **dūd-ı zencir:**
Gazel 2058
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gam zinciri.

Dūd-ı zencir ile asılan felekler
şakfına
Görünen kandil-i âh-ı pür-
şerârumdur benüm

duhân:

1. **duhân:--ı, -**
Gazel 2063
Mısra: 5
*Duman. // Klasik edebiyatta
olduğu gibi, aşığın ahı ile duman
arasında ilgi kurulmuştur. Aşığın
ahının duman gibi gökyüzüne
yükseldiği imajı verilmiştir.*

Saňa yitmez mi kim âhuñ duhânı
piç piç oldı
Niçe bir başda sevdâ dil-rübânun
kâkülinden hem

2. **duhânumdur:-um, -dur**
Gazel 2114
Mısra: 10
Duman.

İy Muhibbî tañ mı görinse yüzi
çarhuñ kebüd
Dem-be-dem aña 'urüc iden
duhânumdur benüm

düken-:

1. **dükendi:-di**
Gazel 2143
Mısra: 4
Bitmek, sona ermek.

O sâhir çeşmi sihriyle dili divâne
itmişdür
Dükendi şabr-ıla 'aqlum dağı
yanumda yok varum

2. **dükenmez:-mez**
Gazel 2072
Mısra: 9
Bitmek, hiç kalmamak.

Gevher-i eşküm dükenmez ne
kadar harc eylesem
İy Muhibbî 'ışk elinden çün ciger-
hün olmaşam

3. **dükenmez:-mez**
Gazel 2385

Mısra: 6
Bitmek, hiç kalmamak.

Dökerem nâr-ı hasretle dönüp
şem'e ciger hünin
Dükenmez dideden her dem gelüp
eşk-i nedâmet hem

4. **dükenmez:-mez**
Gazel 2131
Mısra: 8
Bitmek, hiç kalmamak.

Merdüm-i çeşmüm döker pâyına
her dem gevherin
Hiç dükenmez niçe yıldur sanki
gevher kâniyam

5. **dükendi:-di**
Gazel 2258
Mısra: 5
Bitmek, sona ermek.

Dükendi kalmadı şabrüm elinden
yâr-ı bed-hünüñ
Degül çün durmaga tākāt çıkuban
hem-sefer oldum

6. **dükenmez:-mez**
Gazel 2407
Mısra: 1
Sona ermek, tükenmek.

Âh derdâ kim dükenmez âh u
feryâdum benüm
Hâlüme bir rahm ider 'âlemde
bulmadum benüm

dükkân:

1. **dükkânında:-ı, -n, -da**
Gazel 2463
Mısra: 5
*Dükkan, şirde sevgilinin
ağzı.*

Hüsñ dükkânında gayrılar irüp
şeftälüya
Âh kim ancak irişdüm n'eyleyem
ayvâya ben

dükkân-ı la'l:

1. **dükkân-ı la'l:**
Gazel 2042
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Lal dükkânı.

Bâzâr-ı 'ışka geldi çü şarrâf-ı mey-
fürüş
İtdi küşâde kalbini meyle dükkân-ı
la'l

duman:

1. **dumanum:-um**
Gazel 2097
Mısra: 2
*Yanan bir maddeden çıkan,
içinde tamamıyla yanmamış katı
zerreler ve buğu bulunan gaz.*

Kalmadı dilde kararum yandı
cânüm n'eyleyem
Göklere irişdi âhumdan dumanum
n'eyleyem

dün:

1. **dün:**
Gazel 2463
Mısra: 7
Dün, önceki gün.

Nâleme dün gice gam bezminde
âheng eyledi
Ol sebebdendür ki üstâd
olmuşamdur nâya ben

2. **dün:**
Gazel 2205
Mısra: 1
Bugünden bir önceki günde.

Dün gice ol mâh-ı mihr-i efrûzı
çün yâd eyledüm
Şubh olunca nâle kıldum âh u
feryâd eyledüm

3. **dün:**
Gazel 2015
Mısra: 3
Bugünden bir önceki gün.

Bakmadı benden yaña dildâra
virdüm dün selâm
Almamak Tañrı selâmın didüm aña
yol degül

4. **dün:**
Gazel 2155
Mısra: 3
Bugünden bir önceki gün.

Revzenümden dün gice togdukça
mâh-ı âsümân
Hâneme itdüm taşavvur geldi
mâhumdur benüm

5. **dün:**
Gazel 2102
Mısra: 1
*İçinde bulunan günden bir
önceki gün.*

Dün gice çün muşhaf-ı hüsñüñ
açup fâl eyledüm
Cim-i zülfüñ geldi anı devlete dâl
eyledüm

6. **dün:**

Gazel 2124

Mısra: 1

*Bugünden bir önceki gün. ||
Kısa bir süre önce.*

Cāme-i zer-baft-ile dün ol nigārı
görmüşem
Serv gibi salınur-iken ben o yārı
görmüşem

7. **dün:**

Gazel 2134

Mısra: 7

*İçinde bulunulan günden bir
önceki gün.*

Küyuñe varduguma dün gice āh
Kanlu yaşumla bellüdür rāhum

8. **dün:**

Gazel 2201

Mısra: 1

Bugünden bir önceki gün.

Gülşen içre dün gice nezzāre-i rû
eyledüm
Şubħa dek feryād idüp bülbülleyin
gü eyledüm

9. **dün:**

Gazel 2319

Mısra: 7

*İçinde bulunulan günden bir
önceki gün.*

Dün gice düşümde gördüm yār-ıla
ħaşr olmuşam
Tā kıyāmet rāzıyam ol uyħudan
uyanmayam

10. **dün:**

Gazel 2344

Mısra: 3

Bugünden bir önceki gün.

Şem‘i gördüm dün gice turmaz
yakar pervāneyi

11. **dün:**

Gazel 2344

Mısra: 3

*İçinde bulunulan günden bir
önceki gün.*

Şem‘i gördüm dün gice turmaz
yakar pervāneyi
Yanayım iy şem‘-i rüşen ben de bir
pervāneyim

12. **dün:**

Gazel 2461

Mısra: 8

Alçak, soysuz.

Şāhbāz-ı himmetümle şaydum olsa
ol hümā
Dün himmet olmazın ğayrı şikārı
sevmezim

dün ü gün:

1. **dün ü gün:**

Gazel 2053

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gece ve gündüz.

Bu Muħibbī dün ü gün kılur
tażarru‘la niyāz
Tā ki dilber sīnesinden sīneñe ire
zevāl

dü-nīm:

1. **dü-nīm:**

Gazel 2101

Mısra: 13

*İki parça, ortadan bölünmüş,
ikiye ayrılmış.*

Tīġuñı çekme Muħibbī‘ye dü-nīm
eylemege
Bilmiş ol ğamzelerüñ eyledi ol işi
tamām

dü-nīm id-:

1. **dü-nīm id-:**

Gazel 2277

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*İki parçaya, ortadan bölmek,
ikiye ayırmak.*

Kaşşāb-vār göñlümi evvel dü-nīm
ider
Āħir idiser pāralayuban dilim dilim

dünyā:

1. **dünyāya:--ya, -**

Gazel 2016

Mısra: 1

*Cihan, dünyaya ait fani
şeyler, ālem,.*

Bī-vefā dünyāya her kim aldanur
ādem degül
Eyleseñ anca nāzar ‘iys-i cihān bir
dem degül

2. **dünyā:**

Gazel 2021

Mısra: 11

*İslam dinine göre, insanların
Allah‘ın rızasını kazanmak ve asıl
ālem olan ahiret ālemindeki ebedi
hayata erişebilmek için
gönderildikleri imtihan ālemi,
geçici ālem, fānī ālem.*

Çünkü bu dünyā metā‘ıdur kamu
‘arıyyeti
Ādeme bir ħırka bes tāc u ħabādan
vāz gel

3. **dünyā:**

Gazel 2031

Mısra: 9

*İçinde yaşamakta olduğumuz
yeryüzü, cihan. || Hayat, geçici
ālem.*

İy Muħibbī bağlama dünyā denīdür
dil āna
Çün bilirsin kimseye itmez
mahābbet uşbu Zāl

4. **dünyā:**

Gazel 2049

Mısra: 3

*İçinde yaşamakta olduğumuz
yeryüzü, yer küresi, arz, cihan. ||
İslam dinine göre, insanların
Allah‘ın rızasını kazanmak ve asıl
ālem olan ahiret ālemindeki ebedi
hayata erişebilmek için
gönderildikleri imtihan ālemi,
geçici ālem, fani ālem. ||
Yaşamakta olduğumuz bu geçici
ālemde insanı kendine bağlayıp
Hak‘tan gafil eden her şey, maddi
ālem, nefsin arzu ettiği şeyler.*

Konma dünyā cīfedür pervāz kıl
‘Ankā gibi
Himmet-i bālān-ıla ‘Ankā oluban
Kāf‘a gel

5. **dünyādayam:-da, -(y)am**

Gazel 2138

Mısra: 8

*İçinde yaşamakta olduğumuz
yeryüzü, yer küresi, arz, cihan. ||
Hayat.*

La‘l-i nābuñ cür‘asından şöyle
mest itdūñ beni
Dōstum ayılmazam ben nite kim
dünyādayam

6. **dünyāya:-(y)a**

Gazel 2227

Mısra: 9

*İçinde yaşamakta olduğumuz
yeryüzü, yer küresi, arz, cihan. ||
Geçici ālem, fani ālem.*

Merd-i meydān ol Muħibbī vir bu
dünyāya tālāk
Tā ki yārān dimeyeler saña nā-
merdüm benüm

7. **dünyāda:-da**

Gazel 2234

Mısra: 7

Yaratılmış olan şeylerin

bütünü, evren, kainat. || Bütün insanlar, dünyada yaşayan herkes.

Çekmek için döşler dünyâda
mihnet bârını
Üştür-i ser-mest gibi kendüzimi bir
ner kılam

8. dünyâ:

Gazel 2268

Mısra: 13

*İçinde yaşamakta olduğumuz
yeryüzü, cihan. || Hayat, geçici
alem.*

Dünyâ Muhibbî istedi ben
itmedüm kabûl
‘Arz-ı cemâl eyledi didi er isterem

9. dünyâyı:-(y)ı

Gazel 2279

Mısra: 5

*İçinde yaşamakta olduğumuz
yeryüzü, cihan. || Hayat, geçici
alem.*

Gözüm yaşlu yürek başlu denî
dünyâyı terk itdim
Beni bîñ päre itseler direm
‘uqbâdan el çekmem

10. dünya:

Gazel 2290

Mısra: 3

*İçinde yaşamakta olduğumuz
yeryüzü, cihan. || Hayat, geçici
alem.*

Bu dünya cîfedür gördüm meges-
veş kâni’ olmadum
Varup Simurg olup Kaf’a kanâ’at
ihtiyâr itdüm

11. dünyâ:

Gazel 2294

Mısra: 10

*İçinde yaşamakta olduğumuz
yeryüzü, cihan. || Hayat, geçici
alem.*

‘Aşıkam dîdâra zâhid aınma bâğ-ı
cenneti
Kûy-ı dilber var-iken neme yarar
dünyâ benim

12. dünyâ:

Gazel 2304

Mısra: 9

*İçinde yaşamakta olduğumuz
yeryüzü, cihan. || Hayat, geçici
alem.*

Uyma dünyâ çün denîdür gel
Muhibbî fâriğ ol
Hayf degül mi ‘ömr-i şarf u dehri
bî-hâşıl kılam

13. dünyâda:-da

Gazel 2361

Mısra: 2

*İçinde yaşamakta olduğumuz
yeryüzü, cihan. || Hayat, geçici
alem.*

Söz-i ‘ışkı güş idüp deryâlayın cüş
eyledüm
Bunuñ-ıla bu fenâ dünyâda dil hoş
eyledüm

14. dünyâ:

Gazel 2411

Mısra: 7

*İçinde yaşamakta olduğumuz
yeryüzü, cihan. || Hayat, geçici
alem.*

Bî-vefâdur mâh-rûlar didiler dünya
gibi
Ben ezel güş itmişem bu sözleri
ahbâbdan

15. dünyâda:-da

Gazel 2437

Mısra: 8

*İçinde yaşamakta olduğumuz
yeryüzü, cihan. || Hayat, geçici
alem.*

Ğıybet itme sen sen ol dünyâda bir
kardaşuñı
Şöyle bil yimiş olursın cîfe vü
murdâr etin

16. dünyâ:

Gazel 2448

Mısra: 1

*İçinde yaşamakta olduğumuz
yeryüzü, cihan. || Hayat, geçici
alem.*

İy gönül bulmak dilerseñ uşbu
dünyâ devletin
Devlet oldur kim bulasın ehl-i
diller şöbetin

17. dünyâyı:-(y)ı

Gazel 2449

Mısra: 9

*İçinde yaşamakta olduğumuz
yeryüzü, cihan. || Hayat, geçici
alem.*

Aldanup dünyâyı dil virme
Muhibbî kıl hâzer
Kimse yok vire haber Behrâmşâh-ı
Gür’dân

18. dünyâyı:-(y)ı

Gazel 2469

Mısra: 10

Hayat, geçici alem.

Ġarķ-ı baħr-ı ‘ışķ olup buldum
mahabbet cevherin
Ġamdü-lillâh virmedüm ‘âlemde
dil dünyâyı ben

19. dünyâyı:-(y)ı

Gazel 2477

Mısra: 3

*İçinde yaşamakta olduğumuz
yeryüzü, cihan. || Hayat, geçici
alem.*

Görüp aldanma dünyâyı
müzeyyen nakş u taşvîrin
Bu fânîdür geçer tüzcek arayup iste
nakķâşın

20. dünyâyı:-(y)ı

Gazel 2483

Mısra: 11

*İçinde yaşamakta olduğumuz
yeryüzü, cihan. || Hayat, geçici
alem.*

Saňa beg dirse birkaç gün sakın
dünyâyı aldanma
Senüñ gibi niçe yavrı uçurmuş
aşıyanından

21. dünyâ:

Gazel 2484

Mısra: 9

*İçinde yaşamakta olduğumuz
yeryüzü, cihan. || Hayat, geçici
alem.*

Muhibbî basma dünyâ cîfesine
Diler-iseñ olasın pāk-dāmân

dünyâ-yı dün:

1. dünyâ-yı dün:

Gazel 2240

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Alçak, soysuz dünya.

İy Muhibbî virmişem dünyâ-yı
düna çün talâķ
Tañ mı dirsem dilden mihrini birün
eyledüm

2. dünyâ-yı dün:

Gazel 2266

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Aşâğlık, alçak dünya.

Bağlama dünyâ-yı düna iy
Muhibbî gönülünî
Hayf ola ‘ömr-i ‘azîzi yok yire
bâtil kılam

3. dünyâ-yı dün:

Gazel 2294

Mısra: 11

Kelime Tipi: -
Alçak, aşağılık dünya.

Olmadum dünyā-yı dūna ben
meğes gibi ħarīş
Kaḫ-ı istīgnāyı menzil eyledüm
‘Ānka benem

4. dünyā-yı dūn:

Gazel 2329

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Alçak, aşağılık dünya.

Sen güneş ruhsarı görmekdür cihān
içre müdām
Zerre deñlü yok-durur dünyā-yı
düna rağbetüm

5. dünyā-yı dūn:

Gazel 2437

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Aşağılık, alçak dünya.

Hıç çekmez merd olan dünyā-yı
dünuñ minnetin
Görür-iken gün başında dürlü
dürlü ‘illetin

dünve:

1. dünyede:--de

Gazel 2002

Mısra: 3

Dünya hayatı, dünya, cihan.

Kağgu çekmez ādem olmaz
dünyede illā ki ben
Çekerem ğam bārını kim çekmeye
anı cibāl

2. dünyeden:--den

Gazel 2194

Mısra: 8

Yaşamakta olduğumuz bu
geçici alemde insanı kendine
bağlayıp Hak’tan gafil eden her
şey, maddi alem, nefsin arzu ettiği
şeyler.

Baňa şu deñlü cefā eyledüñ iy kaşı
kemān
Dünyeden belki bu cāndan bile bī-
zār oldum

3. dünyede:--de

Gazel 2244

Mısra: 10

İçinde yaşamakta olduğumuz
yeryüzü, yer küresi, arz, cihan. ||
İslam dinine göre, insanların
Allah’ın rızasını kazanmak ve asıl
alem olan ahiret alemindeki ebedi
hayata erişebilmek için
gönderildikleri imtihan alemi,

geçici alem, fani alem. ||
Yaşamakta olduğumuz bu geçici
alemde insanı kendine bağlayıp
Hak’tan gafil eden her şey, maddi
alem, nefsin arzu ettiği şeyler.

İy dil düriş āhir ü yapdur ‘imāreti
Dime sakın dünyede vardur
‘imāretüm

düpdüz:

1. düpdüz:

Gazel 2127

Mısra: 3

Baştan başa, tamamıyla,
dümdüz.

Cihānuñ bağ u rāğından ferāgat
eyledüm düpdüz
Velī sen serv-i ra’nāya dil ü
cāndan esīr oldum

2. düpdüz:

Gazel 2289

Mısra: 5

Baştan başa, tamamıyla,
dümdüz.

Çeksem sipāh-ı eški dutsam cihānı
düpdüz
Diksem livā-yı āhı ya’nī ‘alāmet
item

dur-:

1. durdu:--dı

Gazel 2002

Mısra: 8

Bir yerde bir süre oyalanmak,
eğlenmek, eğlenmek, tevakkuḫ
etmek.

Ol perīnün ‘azm-i gülzār itdügin
işideli
Bir ayak üstüne durdu cümle
mecmū’-ı nihāl

2. dura:--a

Gazel 2229

Mısra: 2

Ayağa kalkmak, beklemek,
durmak.

Ter tāze olur vaşluñ işide dil ü
cānum

Bir mürde iken zinde oluban dura
cānum

3. durup:--up

Gazel 2254

Mısra: 6

Dikilmek, ayakta beklemek.

Geçüp cāmi’-i hüsn içre kaşı
mihrābına karşu

Durup kırıpkleri şaf şaf ider çeşmi
imāmet hem

4. dururken:--ur, -ken

Gazel 2261

Mısra: 7

Var olmakta devam etmek,
varlığını sürdürmek, berdevam
olmak.

Sen dururken ğayrıya itmemez nazar
Cān u dilden saña çün yār olmışam

5. durur:--ur

Gazel 2284

Mısra: 7

Dikilmek, ayakta beklemek.

Kullarıñdur hūblar kapuñda durur
bende-vār
Bu cihāna hüsn-ile sen şāh-ı
hūbānsın begüm

6. durmaga:--mag, -a

Gazel 2258

Mısra: 6

Gerekeni yapmamak, gereken
gayreti göstermemek.

Dükendi kalmadı şabrüm elinden
yār-ı bed-hūnuñ
Degül çün durmaga tākat çıkuban
hem-sefer oldum

dür:

1. dür:

Gazel 2447

Mısra: 10

İnci.

İy Muhibbī şī’r ara her kim göre
elfāzuñı
Rište-i cān üzre dizmiş dür gibidür
sözlerim

2. dür:

Gazel 2083

Mısra: 3

İnci. || Divan edebiyatında
sevgilinin dişleri, teri, aşığın
gözyaşı şairin şiiri ve güzel söz
yerine kullanılır.

Lü’lü dişî firākı-y-ıla dür dökem
gözüm
Meygün lebi hayāli ile kan olan
yaşam

3. dür:

Gazel 2221

Mısra: 7

İnci. || Divan edebiyatında
sevgilinin dişleri, teri, vuslatı,
aşığın gözyaşı, şairin şiiri ve güzel
söz yerine kullanılır.

Didüm kühsârına dür dökdüğün
göz yaşların
Didi Ferhâd añuban küh-ı hãmün
aglamam

4. **dürler:-ler**

Gazel 2226

Mısra: 11

*İnci. || Divan edebiyatında
sevgilinin dişleri, teri, vuslatı,
aşığın gözyaşı, şairin şiiri ve güzel
söz yerine kullanılır.*

Muhibbî durma dürler eyle izhâr
İder çün muktezâ-yı tab'ı selîm

5. **dürler:-ler**

Gazel 2290

Mısra: 2

*İnci. || Divan edebiyatında
sevgilinin dişleri, teri, vuslatı,
aşığın gözyaşı, şairin şiiri ve güzel
söz yerine kullanılır.*

Feşâhat bahırına ğavvâş olup
daldum güzâr itdüm
O deryâdan niçe dürler çıkardum
âşikâr itdüm

6. **dür:**

Gazel 2345

Mısra: 4

*İnci. || Divan edebiyatında
sevgilinin dişleri, teri, vuslatı,
aşığın gözyaşı, şairin şiiri ve güzel
söz yerine kullanılır.*

Gözlerüm yaşı başumdan aşdı
oldum ğark-ı hûn
Ol dişî dür lebleri mercâmî añdum
agladum

7. **dürler:-ler**

Gazel 2363

Mısra: 8

İnci.

Dilâ ğavvâş olup çünki feşâhat
bahırına taldum
Bulup dürler gibi ma'nî şî'rüm
âbdâr itdüm

8. **dür:**

Gazel 2395

Mısra: 8

*İnci. || Divan edebiyatında
sevgilinin dişleri, teri, vuslatı,
aşığın gözyaşı, şairin şiiri ve güzel
söz yerine kullanılır.*

Hâk-i pâyüña nişâr için gözüm
gevherlerin
Kimini dür kimi la'î kimini mercân
eyledüm

9. **dürlerin:-ler, -i, -n**

Gazel 2246

Mısra: 9

*İnci. || Divan edebiyatında
sevgilinin dişleri, teri, vuslatı,
aşığın gözyaşı, şairin şiiri ve güzel
söz yerine kullanılır.*

Rişte-i cânâ Muhibbî dizse ger söz
dürlerin
Eylemeñ anı ta'accüb olıcak tab'ı
selîm

dür ol:-

1. **dür ol:-**

Gazel 2001

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Uzak olmak.

Dür olalı gül yüzünden bülbülem
kan aklamam
Aglamakdan kalmamışdur tende
bir zerre mecâl

2. **dür ol:-**

Gazel 2323

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Uzaklaşmak.

Zerre-veş kaldum ayakda gün
yüzinden dür olup
'Âlem içre olmuşam âvâre bilmen
n'eyleyem

3. **dür ol:-**

Gazel 2449

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Uzaklaşmak.

'İşk câmın nüş idüp düşdüm belâ
şahrâsına
Dür olalıdan nigârum bu dil-i
mehcürdan

4. **dür ol:-**

Gazel 2450

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Uzaklaşmak.

Dür olalı gün yüzünden bu
Muhibbî döstüm
Gîceler bülbül gibi turmaz kılur âh
u fiğân

5. **dür ol:-**

Gazel 2466

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Uzaklaşmak.

Gül yüzünden dür olalı bu gönül
bülbül gibi
Gîceler tâ şubha dek hâlî degül
feryâddan

6. **dür ol:-**

Gazel 2001

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Uzaklaşmak.

Dür olalı gül yüzünden bülbülem
kan aklamam
Aglamakdan kalmamışdur tende
bir zerre mecâl

dür olalı:

1. **dür olalı:--alı, -**

Gazel 2027

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Uzak olmak. || Ayır kalmak.

Gün yüzünden dür olalı key perîşan
olmuşam
Kâkül-i müşğînüñi yeter perîşan
eylegil

dür ü sîm:

1. **dür ü sîm:**

Gazel 2073

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

İnci ve gümüşt.

Gelesin nâz-ıla eyâ servüm
Pâyüña döke gözlerüm dür ü sîm

dürce-i güher:

1. **dürce-i güher:**

Gazel 2275

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Mücevher kutusu. || İnci gibi
dişlerinden dolayı sevgilinin ağzı.*

Dehânuñ goncadur itsün tebensüm
Lebüñ dürce-i güher kılsun tekellüm

dürdâne:

1. **dürdâne:-de**

Gazel 2170

Mısra: 10

*İnci tanesi. || Çok güzel, çok
kıymetli sevgili.*

Her beyti Muhibbî'nün olur bir
kızıl altun
Ancak ben anuñ mislini dürdânedede
buldum

dürd-i derd:

1. dürd-i derd:

Gazel 2151

Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Dert tortusu.

Bezm-i gamda içertiz her dem
ciger hün-âbesin
Dürd-i derdün-ile olur vaqtümüz
hoş iy şanem

düriş:

1. düriş:

Gazel 2244

Mısra: 9

*Çalışmak, ikdam etmek, sebat
etmek, say etmek.*

İy dil düriş âhîr ü yapdur 'imâreti
Dime sakın dünyede vardur
'imâretüm

dürlü:

1. dürlü:

Gazel 2055

Mısra: 12

*Çok çeşitli özellikleri olan,
çeşit çeşit, muhtelif.*

Bi-hamdi'llah ki didârı müyesser
oldı dildârûn
Velî ele getirünce niçe dürlü elem
çekdüm

2. dürlü:

Gazel 2486

Mısra: 2

Çeşitli, muhtelif.

Kâtib-i dil destine alsa kalemden
âletin
Dürlü mâ'nâlar zuhûra getirür gör
şan'atin

3. dürlü:

Gazel 2492

Mısra: 7

Çeşit, cins.

Bitürür dürlü şükûfe her biri bir
nev'de
Bu ne hîkmet cümlesi bir su-y-ıla
bir hâkden

dürlü dürlü:

1. dürlü dürlü:

Gazel 2262

Mısra: 8

Kelime Tipi: -
Çeşit çeşit.

Rahmet eyle bu dil-i gam- dideme
Niçe dürlü dürlü gam-dide'em

2. dürlü dürlü:

Gazel 2267

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Çeşit çeşit.

İy Muhibbî gâhî şâd u gâh gam
durmaz gelür
Dürlü dürlü görünür baña bu 'âlem
ne kılam

3. dürlü dürlü:

Gazel 2353

Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Çeşit çeşit.

İçdügüm hün-ı cigerdür yidügüm
derd ü elem
Dürlü dürlü maţbağ-ı dilde bişer
aşum benüm

4. dürlü dürlü:

Gazel 2412

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Çeşit çeşit.

Dâr-ı dünyâ yüzüne gülse dilâ
aldanma gel
Gösterür âhîr saña ol dürlü dürlü
miñnetin

5. dürlü dürlü:

Gazel 2437

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Çeşit çeşit.

Hîç çekmez merd olan dünyâ-yı
dünuñ minnetin
Görür-iken gün başında dürlü
dürlü 'illetin

6. dürlü dürlü:

Gazel 2437

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Çeşit çeşit.

Hîç çekmez merd olan dünyâ-yı
dünuñ minnetin
Görür-iken gün başında dürlü
dürlü 'illetin

7. dürlü dürlü:

Gazel 2451

Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Çeşit çeşit.

Sahn-ı hâke eşk-i gerdüni
dökeliden şehâb
Dürlü dürlü güller-ile cennete
döndi cihân

durma:

1. durma:

Gazel 2226

Mısra: 11

*"Durma, haydi yap!"
anlamlarında bir emir ifadesi.*

Muhibbî durma dürler eyle izhâr
İder çün muhtezâ-yı şab'ı selîm

durmadan:

1. durmadan:

Gazel 2244

Mısra: 6

Süreklî, devamlî.

Gözüm yaşına gârç iken cism ü ten
müdâm
Budur 'aceb ki durmadan artar
harâretüm

durmaz:

1. durmaz:

Gazel 2267

Mısra: 9

Aralıksız, süreklî olarak.

İy Muhibbî gâhî şâd u gâh gam
durmaz gelür
Dürlü dürlü görünür baña bu 'âlem
ne kılam

dürr:

1. dürr:

Gazel 2024

Mısra: 5

*İnci. || Divan edebiyatında
sevgilinin dişleri, teri, vuslatı,
aşığın gözyaşı; şairin şiiri ve güzel
söz yerine kullanılır.*

Dürr ü cevherle tolu bañr-ı
ma'ânîdür gönül
Bî-nihâyet niçe sırlar olur andan
âşikâr

2. dürr:

Gazel 2055

Mısra: 15

İnci II Aşığın gözyaşları.

Muhibbî sâğâr-ı çeşmüm tolu dürr
ile mercânı
Nigârûn pâyına bir bir döküp
hâkka'l-kadem çekdüm

3. dürr:-e

Gazel 2112

Mısra: 10

*İnci. || Divan edebiyatında
sevgilinin dişleri, teri, vuslatı,*

aşığın gözyaşı, şairin şiiri ve güzel söz yerine kullanılır.

Gözüm yaşını tesbîh itdi dil tekrâr ider zikrûñ
Kimisin dürrü beñzetdüm kimin mercâna tapşurdum

4. **dürr-i-i**
Gazel 2140
Mısra: 4
İnci.

Zamâne desti buraldan kulagum meclis-i ğamda
Yakup bir dürrü sînemde iniler san rebâb oldum

5. **dürr-ile:-ile**
Gazel 2246
Mısra: 4
İnci. || Divan edebiyatında sevgilinin dişleri, teri, vuslatı, aşığıñ gözyaşı, şairin şiiri ve güzel söz yerine kullanılır.

Hâk-i pâyüña nişâr itmege iy serv-i hırâm
Toptolu dîdelerüm kâseleri dürr-ile sîm

6. **dürr-ile:-ile**
Gazel 2268
Mısra: 8
İnci. || Divan edebiyatında sevgilinin dişleri, teri, vuslatı, aşığıñ gözyaşı, şairin şiiri ve güzel söz yerine kullanılır.

İy dîde akıt yaşuñ hûn-ı ciger ile
Senden hemîşe dürr-ile ben gevher isterem

7. **dürr:**
Gazel 2473
Mısra: 4
İnci. || Divan edebiyatında sevgilinin dişleri, teri, vuslatı, aşığıñ gözyaşı, şairin şiiri ve güzel söz yerine kullanılır.

La'le dönsün bagrumuñ hûnı
benüm iy seng-dil
Kıymeti olsun ziyâde dürr ü mercân olmasun

8. **dürr:**
Gazel 2484
Mısra: 8
İnci. || Divan edebiyatında sevgilinin dişleri, teri, vuslatı, aşığıñ gözyaşı, şairin şiiri ve güzel söz yerine kullanılır.

Gözümüñ yaşına bakmaz dirigâ
Neden bî-kıymet ola dürr ü mercân

dürr-i 'aden:

1. **dürr-i 'aden:**
Gazel 2476
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Aden incisi.

Kim görse bu elfâz-ıla nazmuñı Muhibbî
Taşsınler idüp diye ki yig dürr-i 'Aden'den

dürr-i eşk:

1. **dürr-i eşk:**
Gazel 2141
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gözyaşı incisi, aşığıñ gözyaşı inciye benzetilir.

Dürr-i eşküñ hıfzına olmuş meger çeşmüm şadef
Âb-ı nîsân-ıla gevher-bâr olupdur gözlerüm

dürr-i meknün:

1. **dürr-i meknün:**
Gazel 2240
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Saklı, henüz ortaya çıkmamış çok değerli inci.

Dişlerüñi yâd idüp añdum şeker güftaruñı
Anuñ için sözlerümi dürr-i meknün eyledüm

dürr-i şâhvâr:

1. **dürr-i şâhvâr:**
Gazel 2200
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Padişahlara layık iri inci.

Oldı Muhibbî her sözi çün dürr-i şâhvâr
Assun zamâne güşına bu nazm-ı dil-keşüm

dürr-i şehvâr:

1. **dürr-i şehvâr:**
Gazel 2317
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Şahlara layık olan iri taneli inci.

Çenârum serv-i sîrâbum gülistan-ıla büstânüm

Merâmum dürr-i şehvârüm
şabâhum şöhetüm şâmum

dürr-i semîn:

1. **dürr-i semîn:**
Gazel 2431
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Kıymetli inci.

Her sözünde nâzük ü rengin ma'ânî bulına
İşidenler diyeler bu söz degül dürr-i semîn

2. **dürr-i semîn:**
Gazel 2445
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Çok değerli, pahalı inci.

Bu Muhibbî sözleri gevher-durur mengüş idin
Alma cânâ boynuna dürr-i semînün minnetin

dürr-i vektâ:

1. **dürr-i vektâ:**
Gazel 2279
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Benzeri olmayan tek inci.

Muhibbî bahra gavvâş ol bulasın dürr-i vektâ
Egerçi pür hatar dirler direm deryâdan el çekmem

dürr-i vetîm:

1. **dürr-i vetîm:**
Gazel 2177
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Bir sedefte tek başına meydana gelen büyük ve iri, çok makbul inci.

Bu ne hikmetdür ki deryâda şadef halk eyledün
Bu ne kudret mâdan itdün bî-bâhâ dürr-i vetîm

durur:

1. **durur:**
Gazel 2384
Mısra: 7
"-dır" bildirme eki.

Koluma dâğlar urdum senün için durur cânâ
İdüp tuhfe miyânunçün saña bir zer kemer çekdüm

dürüst peymân ol-:

1. dürüst peymân ol-:

Gazel 2047

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Yemininde dürüst olmak.

Bas kadem râst reh-i 'ışka yine
merdân ol
Ya'nî gel 'ahd-şiken olma dürüst
peymân ol

düş-:

1. duş:

Gazel 2321

Mısra: 1

Hayal, rüya.

Her kaçan zîbâ cemâlüne olam duş
iy şanem
Gözlerüm kanı ider deryâlayın cüş
iy şanem

2. düşde:-de

Gazel 2171

Mısra: 7

Rüya.

Halk-ı 'âlem görmestün dildârımı
düşde diyü
Şubha dek uyıtmazam halkı
figânım var benüm

3. düşelden:-el, -den

Gazel 2362

Mısra: 15

*Zorlayıcı bir sebeple başını
alıp gitmeye koyulmak, kendini –e
atmak.*

Muhibbî derd-i 'ışk-ıla düşelden
bahr-ı hicrâna
Gamuñdan öze hiç yokdur anuñla
aşınâ kıblem

düş-:

1. düşdi:--di, -

Gazel 2020

Mısra: 9

*Uğramak, kapılmak. || Gafil
avlanıp tutulmak, yakalanmak. ||
Yere devrilmek, yere serilmek.*

'İşka düşdi bu Muhibbî'nün belâlar
başına
Sen getürdün âhir öldürseñ gerek
hem iy gönül

2. düşeli:--eli, -

Gazel 2029

Mısra: 9

Uğramak, kapılmak. ||

*Bağlanmak, tutulmak. || Büyük
düşkünlük, aşırı ilgi veya sevgi
duymak, müptela olmak.*

Vādî-i 'ışka Muhibbî düşeli
Eylemişdür gözleri yaşın sebîl

3. düşübeni:--übeni, -

Gazel 2035

Mısra: 6

*Kötü bir sebeple istenmeden
bir yerde bulunmak.*

'İşk ara görse ger mecnûnlıgum
Ferhâd u Kays
Küh u deste düşübeni olalar her ân
hâcîl

4. düşeli:--eli, -

Gazel 2042

Mısra: 3

*Bir şeye karşı büyük
düşkünlük, aşırı ilgi veya sevgi
duymak, müptela olmak.*

Şevk-i lebûñle düşeli kühsâr-ı
hicre âh

Her seng virdi hûn-ı dil-ile nişân-ı
la'l

5. düşmez:--mez, -

Gazel 2050

Mısra: 7

*Yakışmak, uygun olmak,
uygun gelmek.*

Haţuñ geldi saña düşmez idesin
dağı ra' nâlık
Yüzüñe kimseler bakmaz gerek
hürşid-i rahşân ol

6. düşmiş:--miş, -

Gazel 2060

Mısra: 2

*Zorlayıcı bir sebeple başını
alıp gitmeye koyulmak, kendini –e
atmak.*

Bulmadum çare bu dil derdine bî-
çâre benem
Tag u şahrâlara düşmiş yürür âvâre
benem

7. düşüben:--üben

Gazel 2072

Mısra: 4

*Zorlayıcı bir sebeple başını
alıp gitmeye koyulmak. || Kendini -
e atmak.*

Başuma sevdâ-yı zülfüñüñ hevâsı
tolalı
Düşüben vâdîlere rüsvâ-yı hāmün
olmuşam

8. düşsem:--se, -m

Gazel 2101

Mısra: 5

*Gafil avlanıp tutulmak,
yakalanmak.*

Bende düşsem ne 'aceb hâlini
zülfinde görüp
Kanda kim dâne göre murğ olur
beste-i dām

9. düşüben:--üben

Gazel 2105

Mısra: 2

*Zorlayıcı bir sebeple başını
alıp gitmeye koyulmak, kendini –e
atmak.*

Yüzüñi göreliden 'ışkuñ-ıla
hayrânam

Düşüben vâdîlere derd-ile
sergerdânam

10. düşüp:--üp

Gazel 2127

Mısra: 8

*Kötü bir durum yüzünden
istenmeyecek bir yerde bulunmaya
mecbur olmak.*

Bu dehre sığmaz-iken dil ki nâgâh
'ışka duş oldı
Maḥabbet hâksârında düşüp yavlak
ḥaḳîr oldum

11. düşdi:--di

Gazel 2157

Mısra: 9

*Kendi ağırlığının etkisiyle
bulunduğu yerden ayrılp
yukarıdan aşağıya doğru inmek,
sukut etmek.*

Düşdi Muhibbî başuma sevdâ-yı
zülfi âh

Anda diler ki bu dil-i divâne bend
olam

12. düşüp:--üp

Gazel 2163

Mısra: 4

*Kötü bir durum yüzünden
istenmeyecek bir yerde bulunmaya
mecbur olmak.*

Eger olmaz-ısa senden bulunmaz
derdüme dermân
Niçe yıllar-durur derde düşüp
'ışkuñla bîmâram

13. düşdüm:--dü, -m

Gazel 2169

Mısra: 3

*Kötü bir durum yüzünden
istenmeyecek bir yerde ve durumdaki
bulunmaya mecbur olmak.*

‘İşka düşdüm bilmedüm anı
devāsuz derd-imiş
Döştlar günden güne artar cünün u
zilletüm

14. **düşelden:-elden**

Gazel 2183

Mısra: 1

*Bir şeye karşı büyük
düşkünlük, aşırı ilgi veya sevgi
duymak, müptela olmak.*

Döştüm ‘işka düşelden vâlih ü
hayrānuñam
Olmuşam vaşluñ temennāsında
sergerdānuñam

15. **düşem:-em**

Gazel 2243

Mısra: 6

*Kendi ağırlığının etkisiyle
bulunduğu yerden ayrılıp
yukarıdan aşağıya doğru inmek,
sukut etmek.*

‘İyşüm çerāğı nāşih söyinmeye
demüñden
Deryāya düşem arta bu āteş-i
derünüm

16. **düşüben:-üben**

Gazel 2256

Mısra: 3

*Zorlayıcı bir sebeple başını
alıp gitmeye koyulmak, kendini –e
atmak.*

Düşüben vādilere Mecnūnlayın
itdüm sefer
Hūn-ı dilden bildiler ne yirde oldı
menzilüm

17. **düşe:-e**

Gazel 2285

Mısra: 8

Yağmak.

Zāhir olur yüzinde ‘arāk
Beñzer ki düşe gül üzre şebnem

18. **düşüben:-üben**

Gazel 2298

Mısra: 6

*Zorlayıcı bir sebeple başını
alıp gitmeye koyulmak, kendini –e
atmak.*

Bir saçı leylī firākından bugün
Mecnūñ-var
Düşüben vādilere kendümi rüsvā
eyledüm

19. **düşmiş:-miş**

Gazel 2302

Mısra: 14

Kendi ağırlığının etkisiyle

*bulunduğu yerden ayrılıp
yukarıdan aşağıya doğru inmek,
sukut etmek.*

Ola kim basasın diyü yüzüme
Reh-i küyuña düşmiş bir türābam

20. **düşeliden:-eli, -den**

Gazel 2302

Mısra: 15

*Zorlayıcı bir sebeple başını
alıp gitmeye koyulmak, kendini –e
atmak.*

Düşeliden bertü deryā-yı ‘işka
Başum tolı hevā san bir hābābam

21. **düşeli:-eli**

Gazel 2309

Mısra: 7

Uğramak, duçar olmak.

Düşeli küh-ı belāya tañ mı dirlerse
peleng
Dāğlarla başdan ayaga yanup çün
hāl olam

22. **düşdi:-di**

Gazel 2325

Mısra: 8

*Zorlayıcı bir sebeple başını
alıp gitmeye koyulmak, kendini –e
atmak.*

İrmedin şirīn lebine bu Muhibbī
cān virüp
Düşdi dil Ferhād-veş kühsāra
bilmen n’eyleyem

23. **düşdi:-di**

Gazel 2330

Mısra: 7

*Bir şeye karşı büyük
düşkünlük, aşırı ilgi veya sevgi
duymak, müptela olmak.*

Düşdi dil çāh-ı zenaḥdāna ebed
kalsa gerek
Merḥametle el eger sunmaya zülfi
resenüm

24. **düşmek:-mek**

Gazel 2331

Mısra: 9

*Bir şey veya kimse dengesini
kaybederek yıkılmak, dik durumda
iken devrilip yatık duruma gelmek.*

Muhibbī pāyına düşmek diler
ḳāddin dü-tā kıldı
Görenler yār ayagında sanurlar
beni ḥālḥālam

25. **düşüp:-üp**

Gazel 2338

Mısra: 2

*Kötü bir durum yüzünden
istenmeyecek bir yerde bulunmaya
mecbur olmak.*

Gönlüm ister zülfi dilber-veş
perişan-hāl olam
Yollar üzre ḥāk-i pā olup düşüp
pā-māl olam

26. **düşüp:-üp**

Gazel 2338

Mısra: 2

*Zorlayıcı bir sebeple başını
alıp gitmeye koyulmak, kendini –e
atmak.*

Gönlüm ister zülfi dilber-veş
perişan-hāl olam
Yollar üzre ḥāk-i pā olup düşüp
pā-māl olam

27. **düşdüm:-dü, -m**

Gazel 2347

Mısra: 10

*Kötü bir durum yüzünden
İstenmeyecek bir yerde ve
durumda bulunmaya mecbur
olmak.*

Naḳd-i cāna vaşl umarken oldı
hicrān ḥāşilum
‘İşk bāzırına düşdüm bu-durur
mağbūnlıgum

28. **düşeli:-eli**

Gazel 2347

Mısra: 11

*Zorlayıcı bir sebeple başını
alıp gitmeye koyulmak, kendini –e
atmak.*

Pā-büreñnedür Muhibbī düşeli
deşt-i ḡama
Zülfinūñ şeydāsıyam olmaz ‘aceb
mecnūnlıgum

29. **düşmiş:-miş**

Gazel 2350

Mısra: 2

*Zorlayıcı bir sebeple başını
alıp gitmeye koyulmak, kendini –e
atmak.*

Tende cānum yog-iken tālib-i
cānān idüm
‘İşk şahrāsına düşmiş zār u
sergerdān idüm

30. **düşdüm:-dü, -m**

Gazel 2365

Mısra: 3

*Zorlayıcı bir sebeple başını
alıp gitmeye koyulmak, kendini –e
atmak.*

‘Işk rāhına girüp düşdüm belā
şahrāsına
Vādī-i miḥnetde Mecnūn’ dur
ayakdaşum benüm

31. **düşüp:-üp**
Gazel 2380
Mısra: 4

*Düşmek, bir nesnenin
yukarıdan aşağıya düşmesi.*

Niçe taḥrīr eylesem derd-i dilüm
aḥvālını
Yazmak itsem yanuma düşüp bile
aglar kalem

32. **düşüben:-üben**
Gazel 2398
Mısra: 4
*Zorlayıcı bir sebeple başını
alıp gitmeye koyulmak, kendini –e
atmak.*

Ola ki bir kadem basa gelüp
ruḥsāruma diyü
Düşüben yolları üzre ben anuñ
ḥāksār oldum

33. **düşdi:-di**
Gazel 2401
Mısra: 3
*Kötü bir durum yüzünden
istenmeyecek bir yerde bulunmaya
mecbur olmak.*

Düşdi dil zevraḳı çü baḥr-ı ğama
Āh-ıla bir kenāra ‘azm idelüm

34. **düşmişdür:-miş, -dür**
Gazel 2414
Mısra: 6
Uğramak, duçar olmak.

Tiĝuñla çal bu başımı tā sūz-ı dil
kemter ola
Keşf eyle saḳf-ı ḥāneyi düşmişdür
āteş-i derün

35. **düşmiş:-miş**
Gazel 2430
Mısra: 7
Aksetmek, yansımak.

Yanuma düşmiş gider derd ü belā
sāyem gibi
Sanmañuz tenhā varam bu vādī-i
hicrāna ben

36. **düşdün:-dü, -ñ**
Gazel 2441
Mısra: 9
*Zorlayıcı bir sebeple başını
alıp gitmeye koyulmak, kendini –e
atmak.*

Zülfi sevdāsı ile düşdün Muḥibbī
vādīye
N’olısar ḥālūñ katı Mecnūnlayın
āvāresin

37. **düşdüm:-dü, -m**
Gazel 2449
Mısra: 3
*Zorlayıcı bir sebeple başını
alıp gitmeye koyulmak, kendini –e
atmak.*

‘Işk cāmın nūş idüp düşdüm belā
şahrāsına
Dür olalıdan nigārüm bu dil-i
mehcürdan

38. **düşerdi:-er, -di**
Gazel 2469
Mısra: 11
*Bazı sıfatlardan sonra
geldiğinde “kaçmak” gibi oluş
gösteren yardımcı fiil durumunda.*

Şi’r-i pür-sūzum daḥı rengin
düşerdi dōstlar
Meclis içre tutmasaydum ğuşımı
ger nāya ben

39. **düşē:-e**
Gazel 2482
Mısra: 10
Yansımak, aksetmek, vurmak.

Muḥibbī yazmak itse derd-i ḥālin
Yana kāĝid düşē āteş kaleminden

40. **düşdüñse:-dü, -ñ, -se**
Gazel 2495
Mısra: 7
*Kötü bir durum yüzünden
istenmeyecek bir yerde bulunmaya
mecbur olmak.*

Zülfi zencirine düşdüñse ḥalāş
istemegil
Bu delülikle dilā niçesi ğuldan
çıkasın

41. **düşüp:-üp**
Gazel 2055
Mısra: 8
*Zorlayıcı bir sebeple başını
alıp gitmeye koyulmak, kendini –e
atmak.*

Belā kūḥında Ferḥād’ı idinürsem
n’ola ırĝād
Düşüp berr ü beyābāna olup
Mecnūn sitem çekdüm

42. **düşdi:-di**
Gazel 2328
Mısra: 8
*Kendini kaptırmak, kapılmak,
... içinde bulunmak.*

İstedüm ‘arz eyleyem dildāra
yazup ḥālümü
Sözlerümden şafḥaya od düşdi
tutışdı kalem

düş gör:-

1. **düş gör:-**
Gazel 2319
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Uykusunda bir hayaller dizisi
görmek.*

Dün gece düşümde gördüm yār-ıla
ḥaşr olmuşam
Tā kıyāmet rāzıyam ol uyḥudan
uyanmayam

düş ol:-

1. **düş ol:-**
Gazel 2127
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Alt edilmek, yenilmek, mağlup
olmak.*

Bu dehre sıgımaz-iken dil ki nāĝāḥ
‘ışḳa düş oldı
Maḥabbet ḥāksārında düşüp yavlak
ḥāḳir oldum

2. **düş ol:-**
Gazel 2372
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Bir şeyin içine düşmek II
Uğramak, maruz kalmak.*

İñlerem bülbül gibi her dem
nevāda rāstı
Gözüme düş olalı gül yüzlü
ra’nalar benüm

düşde gör:-

1. **düşde gör:-**
Gazel 2166
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Uykusunda bir hayaller dizisi
görmek.*

Düşde görelden nigārı olmuşam
āşüftesi
Ḥaşr olunca dilerem gitmeye bu
ḥvābum benüm

2. **düşde gör:-de**
Gazel 2421
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Birini veya bir kimseyi
rüyasında görmek.*

Düşde görem uyhu yüzini meger
şimden girü
Hıvāba varmak mı gele bu çeşm-i
pür-hünābdan

düşmen:

1. düşmenüm:-üm

Gazel 2330

Mısra: 12

*Birine karşı iyi duygular
beslemeyen, kötülük etmek için
fırsat kollayan kimse, yağı, hasım.*

N' eyleyem bir çäre bu bî-çäre
bulmaz vaşlına
Dem-be-dem aña taqarrübde
rakıbe düşmenüm

2. düşmen:

Gazel 2415

Mısra: 7

*Birine karşı iyi duygular
beslemeyen, kötülük etmek için
fırsat kollayan kimse, yağı, hasım,
adu.*

Bu bahtum gibi āhir düşmen olduñ
İdeyim tā ölince āh u efgān

3. düşmen:

Gazel 2465

Mısra: 4

*Birine karşı iyi duygular
beslemeyen, kötülük etmek için
fırsat kollayan kimse, yağı, hasım,
adu.*

‘Āşık oldum yine zülfine giriftar
oldı dil
Döştlar düşmen dağı ‘ışka giriftar
olmasun

düşmen kıl-:

1. düşmen kıl-:

Gazel 2225

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Birini kendinden nefret
ettirmek, kendine kötü duygular
besletmek.*

Baş indürmez Muhibbī çünkü ser-
keşdür cihān
Lāyık oldur ki anı kendüme ben
düşmen kılam

düşmen-i cān:

1. düşmen-i cān:--dur

Gazel 2004

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Aşırı düşmanlık güden kimse.

Bir gözi āhūy(ı) görse hā komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döştlar kim düşmen-
i cāndur gönül

düşmen-i cāndur:

1. düşmen-i cāndur:--dur, -

Gazel 2004

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Can düşmanı.

Bir gözi āhūy(ı) görse hā komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döştlar kim düşmen-
i cāndur gönül

düşmen-i erbāb-ı vefā:

1. düşmen-i erbāb-ı vefā:

Gazel 2269

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Dostluk erbabının düşmanı.

Bî-vefāyı meger iy meh sen idersin
ta‘līm
Bu felek düşmen-i erbāb-ı vefāyı
görürem

düşnām:

1. düşnām:

Gazel 2191

Mısra: 1

Sövme, sövüp sayma, ta'n.

Varup lütf istedüm yār itdi düşnām
Cihān içinde buldı bu gönül kām

düşnām-ı du‘ā:

1. düşnām-ı du‘ā:

Gazel 2348

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Duanın kötü edileni.

Cān-ıla bir sanemüñ ‘ışkına çün
pā-bendem
Baña düşnām-ı du‘ā gelse ğamı
horsendem

düşvār:

1. düşvār:

Gazel 2183

Mısra: 5

Güç, müşkül, zor.

Baña ölmekden ise düşvār hicran
kışşası
Niçe yıldur Ka‘be küyuñda senüñ
kurbānuñam

2. düşvār:-ı

Gazel 2238

Mısra: 4

Zor, güç.

Müddet-i hicr hādden aşdı şabr ile
geçti günüm
İtdi bu düşvārı tākāt baña da yārı
dilüm

du-:

1. dutup:-up

Gazel 2281

Mısra: 9

*Elde bulundurmak, eline
almak.*

Didüm dil murğını dutup ser-i
zülfinde bend itdüm
Didi hey derdmend diller alur
‘ālemde şayyādam

2. dutmayan:-ma, -(y)an

Gazel 2177

Mısra: 2

*Gereğini yapmak, gereğini
yerine getirmek.*

Kim tutar emrünü lütfüñ gösterüp
sensin Hālim
Dutmayan fermānuñı ol da görür
kahr-ı ‘azīm

3. dutar:-ar

Gazel 2191

Mısra: 12

Ele geçirmek, yakalamak.

Gören şayyād dil murğın Muhibbī
Dutar āhir çün itdi zülfini dām

4. dutmasun:-ma, -sun

Gazel 2215

Mısra: 5

*Doldurmak, istila etmek,
duyulacak veya görülecek şekilde
etrafı kaplamak.*

Dutmasun zulmet cihānı gel götür
yüzden niķāb
Dehri rüşen eyle gün gibi budur
sözüm benüm

5. dutmadılar:-ma, -dı, -lar

Gazel 2216

Mısra: 3

*Gereğini yapmak, gereğini
yerine getirmek.*

Anuñ emrini çünkü dutmadılar
Helāk-ı kavmi küllī Hūd iden kim

6. dutalum:-alum

Gazel 2283

Mısra: 9

*Oruç ibadetini yerini
getirmek.*

Niçe bir rûze-i hicrûñ dutalum
Hilâl ebrûñ göster ola bayram

7. **dutsam:** -sa, -m

Gazel 2289

Mısra: 5

*Tutmak, zapdetmek,
kaplamak.*

Çeksem sipâh-ı eşki dutsam cihânı
düpdüz
Diksem livâ-yı âhı ya 'nî 'alâmet
itsem

8. **dutdı:** -dı

Gazel 2293

Mısra: 7

*Doldurmak, istila etmek,
duyulacak veya görülecek şekilde
etrafi kaplamak.*

Jeng-i gam dutdı gönül âyinesin
Şaykal-ı meyle pür cilâ olalum

dü-tâ:

1. **dü-tâ:**

Gazel 2331

Mısra: 9

*İki kat, iki büklüm, ikiye
bükülmüş.*

Muhibbî pâyına düşmek diler
kâddin dü-tâ kıldı
Görenler yâr ayagında sanurlar
beni hâlhalâm

2. **dü-tâyı:** -(y)ı

Gazel 2305

Mısra: 1

*İki kat, iki büklüm, kıvrım
kıvrım.*

Ârzü idüp ser-i zülf dü-tâyı isterem
Döstlar Mecnûn-vâr bend-i belâyı
isterem

dü-tâ ol-:

1. **dü-tâ ol-:**

Gazel 2346

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

İki büklüm olmak.

Bâr-ı gamdan dâla döndi kâmetüm
oldı dü-tâ
Lık feryâd itmege ol pür cefâdan
korkaram

dutalum:

1. **dutalum:**

Gazel 2198

Mısra: 6

*Farz edelim, öyleymiş gibi
kabul edelim.*

Cân fedâ kıldum yoluñda itmedüm
gayrı günah
Kanı yâ luğ u kerem ben dutalum
kan eyledüm

2. **dutalum:**

Gazel 2408

Mısra: 4

*Farz edelim, öyleymiş gibi
kabul edelim.*

Çünkü sen şeb-peresin nûrî görmez
gözlerüñ
Dutalum kim gözün ola
bakamazsın bilürem

dutıl-:

1. **dutılsam:** -sa, -m

Gazel 2286

Mısra: 7

Avlanmak.

Dutılsam zülfünün bendine âhîr
Ebed kurtılmasam ben ya sır olsam

dutıs:

1. **dutısur:** -ur

Gazel 2005

Mısra: 7

Tutuşmak, alev almak.

Yaşını göz yiñemez dil dutısur
şabr idemez
Cânımı oda yakar ara gözüm ara
gönül

dutıs-:

1. **dutışa:** -a

Gazel 2239

Mısra: 4

Girişmek.

Yaza levh-i dile ger hasb-i hâlüm
Eñ evvel dutışa levh ü kalem hem

dutun-:

1. **dutunur:** -ur, -

Gazel 2040

Mısra: 10

*Kendi üzerine tutup
kullanmak. || Tutup yapışmak,
asılmak, sarılmak. || Dayanmak,
güvenmek.*

Nâvek-i hârî görüp vehm eyleyüp
almış ele

Anuñ için dutunur her bir yaña
kalkan gül

dütün:

1. **dütün:**

Gazel 2459

Mısra: 4

Duman.

Gözlerüm yaş dökdüğince âhum
artsa tañ mıdır
Âteş üzre su dökilse 'âlemi tutar
dütün

duzah:

1. **duzah:**

Gazel 2499

Mısra: 6

Cehennem.

Çeşm-i bedden hâlidür san âteş
üstinde sipend
Hağ-i müşğın ger duzah düd-ı
sipendin gözle sen

düzâhı:

1. **düzâhı:**

Gazel 2483

Mısra: 8

*Cehenneme mensup kimse,
zebani.*

İşitdüm cum'a gün vâ'iz şerâr-ı
düzâhı añmış
Olupdur düzâhı kendü yakar odlar
zebânından

düzed-:

1. **düzedüp:** -üp

Gazel 2194

Mısra: 9

*Düzenlemek, tertip etmek,
tanzim etmek.*

Fikr-i bıkürümle yine hâne-i
nazmum düzedüp
Ma'nî-i himmet-ile yapmaga
mi'mâr oldum

E

ebed:

1. **ebed:**

Gazel 2286

Mısra: 8

*Olumsuz cümlelerde hiçbir
zaman, asla.*

Dutılsam zülfünün bendine âhîr
Ebed kurtılmasam ben ya sır olsam

2. ebed:

Gazel 2330

Mısra: 7

Ebediyen, sonsuza kadar.

Düşdi dil çâh-ı zenaḥdâna ebed
kalsa gerek
Merḥametle el eger sunmaya zülfi
resenüm

3. ebed:

Gazel 2354

Mısra: 10

Sonu olmayan gelecek zaman.

İçeli rüz-ı ezel cām-ı maḥabbet
cür'asın
Mest-i 'ışkam tā ebed sanmañ ki
huşyâr olmuşam

4. ebed:

Gazel 2482

Mısra: 8

Sonu olmayan gelecek zaman.

Baḥa derdüñ senüñ dermân gibidür
Ebed kurtılmayam istersem emden

ebedâ:

1. ebedâ:

Gazel 2007

Mısra: 6

Asla, hiçbir zaman, katiyen.

Dām-ı zülfine anuñ çünki dolaşdı
dil ü cān
Ebedâ sanma ki kendüzini kurtara
gönül

ebr-i bahār:

1. ebr-i bahār:

Gazel 2195

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bahar bulutu.

Añup gül ruḥlaruñ giryān olup ebr-
i bahār oldum
Ḥayālün ḥâli fikriyle yakup dağ
lâlezâr oldum

ebr-i bahāra:

1. ebr-i bahāra:--a

Gazel 2025

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bahar bulutu.

Dönmişem ebr-i bahāra serverâ
senden cüdâ
Eşk-i çeşmüm yagdurur bārân
turmaz muṭṭaşıl

ebr-i nev-bahār:

1. ebr-i nev-bahār:

Gazel 2285

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

İlkbahar bulutu.

Dîdem çün ebr-i nev-bahārî
Döker yaşı gül yüzünü görsem

ebr-i siyâh:

1. ebr-i siyâh:

Gazel 2419

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Siyah bulut.

'Aceb mi âh kıldukça gözümüñ
yaşı dinmezse
Kaçan ebr-i siyâh olsa hemân
ardıncadur bārân

ebrü:

1. ebrüaruñ:-lar, -uñ

Gazel 2112

Mısra: 5

Kaş.

Bahār-ı hüsnüne karşı hilâl
ebrüaruñ gördüm
Didüm kim garra olmuşdur yaşum
bārâna tapşurdum

2. ebrü:

Gazel 2160

Mısra: 7

Kaş.

İy kemân ebrü eger atsañ baḥa
ğamzeñ okın
İzzet idüp sîne şadırında aña yir
eyleyem

3. ebrüñ:-ñ, -ı

Gazel 2173

Mısra: 1

*Kaş. Gözlerin üzerinde kavisli
bir çizgi meydana getirecek
biçimde yer alan kısa kıllar.*

Şeb-i hicründe iy meh-rü dü ebrüñı
ḥayâl itdüm
Urup bu sîneme yara anı şekl-i
hilâl itdüm

4. ebrüaruñ:-lar, -uñ

Gazel 2222

Mısra: 11

Kaş.

Cismüm üzre pül görünürse n'ola
ebrüaruñ

Akıdup gözlerümüñ yaşımı Ceyḥün
çekerem

5. ebrüaruñ:-lar, -ı, -n, -a

Gazel 2274

Mısra: 4

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Derdâ ki nazar itmedi bu ḥâlüme
hergiz

Ebrüaruñ ḥasret olup hem çü
hilâlüm

6. ebrü:

Gazel 2280

Mısra: 3

Kaş.

Ḥadengi geçmesün dilden diyüben
iy keman ebrü
Gelince baña karşudan bu sînemi
siper çekdüm

7. ebrüñ:-ñ, -ı

Gazel 2283

Mısra: 10

*Kaş. gözlerin üzerinde kavisli
bir çizgi meydana getirecek
biçimde yer alan kısa kıllar.*

Niçe bir rüze-i hicrîñ dutalum
Hilâl ebrüñı göster ola bayram

8. ebrü:

Gazel 2306

Mısra: 9

*Kaş. Klasik şiirde sevgilinin
güzellik unsurlarından biri olup
fitnelik, özelliği ile bilinmektedir
ve bu özelliği ortaya çıkarmakta
göz, kirpik ve gamze ile ortaktır.
Kaşın şekil itibariyle eğri oluşu da
önemli özellikleri arasındadır ve
bu şekliyle "hilal" e benzemesi
sıkça bahsedilen
benzetmelerdendir.*

İy Muḥibbî ol kemân ebrü
ğamından 'âkıbet
Mâh-ı nev gibi büküp bu ḫaddümi
ḥam eyledüm

9. ebrüaruñ:-lar, -um

Gazel 2402

Mısra: 3

*Kaş. gözlerin üzerinde kavisli
bir çizgi meydana getirecek
biçimde yer alan kısa kıllar.*

Baḥr-ı eşkümdе görenler bu iki
ebrüaruñ
Beñzedürler ser-nigün keştilere
başum benüm

10. ebrü:

Gazel 2419
Mısra: 3
Kaş.

Mu'anber mü gül-i hoş-bü kemân
ebrü gözi cādū
Görelen kalmadı tākāt gönül
aşüfte cān hayrān

11. ebrülarında:-lar, -ı, -n, -da

Gazel 2447
Mısra: 2
Kaş.

Yüzine kılan nazar yāruñ görür
İslām u dīn
Olmamak lāzım idi ebrülarında
kibr ü kīn

ebrü-vı ham:

1. ebrü-yı ham:
Gazel 2224
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Kemerli kaş.

Bir nazar mihrāb-ı ebrüsün göre
zühhad-ı şehri
Yañılıp evrādını kıble kıla ebrü-yı
ham

2. ebrü-yı ham:
Gazel 2224
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Kemerli kaş.

Bir nazar mihrāb-ı ebrüsün göre
zühhad-ı şehri
Yañılıp evrādını kıble kıla ebrü-yı
ham

ebr-veş:

1. ebr-veş:
Gazel 2116
Mısra: 8
Bulut gibi.

Hüsn gülzārında tek sen hānde
eyle gül gibi
Karşuña ben ebr-veş yaşlar döküp
bārān olam

ebübekr:

1. ebübekr:
Gazel 2358
Mısra: 9
İlk müslümanlardan ve Hz.
Peygamberin ilk halifesi.

Umaram rehber ola bize Ebübekr ü
Ömer

İy Muhibbî yürüyüp şarka sipāhı
çekelüm

ecel:

1. ecelüm:-üm
Gazel 2369
Mısra: 2
Ecel, belli zaman, ömrün
sonu.

Gele başladı hatuñ aña ne çäre
güzelüm
Giceyi güne katup sanki irişür
ecelüm

ecel gel-:

1. ecel gel-:
Gazel 2337
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Takdir edilmiş olan ölüm
zamanı gelip çatmak.

Gördüm belürdi hatuñı haddüñde
nāgehān
Vā hasretā ki geldi irişdi ecel
didüm

ecil:

1. ecli:
Gazel 2106
Mısra: 6
Arapça'da "sebepe" anlamına
gelen kelime.

Gözüme kühl ideyim baña yiter
hāk-i deri
Tütüiyā ecli için sanma Şifāhān'a
varam

2. ecline:-i, -n, -e
Gazel 2235
Mısra: 10
Sebepe.

İy Muhibbî var iken hırka-i
peşmāne-i fakr
Haşā lillāh ki libās ecline zer-bāfa
gelem

edā:

1. edālārda:--lār, --da
Gazel 2044
Mısra: 14
Tarz, üslup, davranış veya
anlatış biçimi. || Naz, işve, cilve.

İy Muhibbî ehl-i diller diñlesün
eş'āruñı
Şi'rüñi şirîn edālārda kılup rindāna
gel

2. edā:

Gazel 2418
Mısra: 10
Tarz, üslup, davranış veya
anlatış biçimi.

İşidüp gülzār-ı hüsn içre Muhibbî
nāleñi
Hoş edā itmiş dimiş murğ-ı hoş
elhāndur diyen

edā it-:

1. edā it-:
Gazel 2460
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Bir borç gibi üstüne düşen
şeyi yerine getirmek, ifa etmek.

Nigāruñ zülfi çevgānına başum
Dimişdüm top idem itdüm edā ben

edā-vı medh:

1. edā-yı medh:
Gazel 2248
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Övülmeye layık tavır.

Aldum elüme şevkuñ ile kāğıd u
kalem
Yazam edā-yı medhüñi iy yār-ı
muhterem

ednā:

1. ednādan:-dan
Gazel 2079
Mısra: 9
Çok daha, en, pek aşığı. || En
küçük, en az, cüz'i.

Muhibbî kemterem ednādan ednā
Yüzini hāke sürmüş bir giyāhum

2. ednā:

Gazel 2079
Mısra: 9
Çok daha, en, pek aşığı. || En
küçük, en az, cüz'i.

Muhibbî kemterem ednādan ednā
Yüzini hāke sürmüş bir giyāhum

efgān:

1. efgānumı:-um, -ı
Gazel 2321
Mısra: 10
Feryat, inleyiş.

Bu Muhibbî derdmendüñ
bülbülündür güyiyā

N'ola bir dem eyleseñ efgānumı
güş iy şanem

2. **efgān:**

Gazel 2004

Mısra: 9

*Iztrapla bağıрма, haykırma,
feryat, inleyiş.*

Ney gibi bil bağlayaldan āh u
efgān itmege
Eşk-i çeşmümden nigārā toptolu
kandur gönül

3. **efgānum:-um**

Gazel 2086

Mısra: 11

*Iztrapla bağıрма, haykırma,
feryat.*

Āh u efgānum dirirgā eylemez
hergiz eşer
Saña āhen-dil didüm anuñçün iy
yār añladum

4. **efgān:**

Gazel 2189

Mısra: 2

*Iztrapla bağıрма, haykırma,
feryat.*

Her gece sen mäh-ı mihr-efrüzü ger
yād eyleyem
Tā seher efgān u āh u nāle feryād
eyleyem

5. **efgān-ıla:-ıla**

Gazel 2345

Mısra: 13

*Iztrapla bağıрма, haykırma,
feryat.*

Geçdi 'ömrüm āh kim bülbül gibi
efgān-ıla
Ol saçı sünbül gül-i hāndānı
añdum agladum

6. **efgānuñ:-uñ, -ı**

Gazel 2455

Mısra: 7

*Iztrapla bağıрма, haykırma,
feryat.*

Güşına almaz gül-i nev çün senüñ
efgānuñı
Niçe bir iy bülbül-i şürıde feryād
idesin

efgān evle:-

1. **efgān eyle:-**

Gazel 2122

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, haykırma.

Bāğ-ı hüsnüñe gözüm yaşını bārān
eylesem
Gül yüzüne karşı bülbül gibi efgān
eylesem

2. **efgān eyle:-**

Gazel 2150

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, haykırma.

Tañlamañ gül ruhları yādına efgān
eylesem
Yok mıdur bir bülbül-i şürıde
deñlü ğayretüm

3. **efgān eyle:-**

Gazel 2311

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, haykırma.

Geldi o vakt kim yine 'azm-i
gülistān eyleyem
Bülbül-āsā ruhlarına karşı efgān
eyleyem

4. **efgān eyle:-**

Gazel 2428

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, haykırma.

Ġoncalar dem-beste olup bülbül
efgān eylesün
Āşıkāre eylesün göz yaşını āb-ı
revān

efgān id:-

1. **efgān id:-**

Gazel 2321

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, haykırma.

Gül yüzünsüz ney gibi efgān ider
cān bülbülü
Hiç olur mı bülbül-i bī-çāre hāmüş
iy şanem

2. **efgān id:-**

Gazel 2349

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, haykırma.

Tañ mıdur efgān idüp bī-hvāb
olursam şubha dek
Bülbül-i şürıdeyem ol gül-
'izārumdur benüm

3. **efgān id:-**

Gazel 2349

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, haykırma.

Tañ mıdur efgān idüp bī-hvāb
olursam şubha dek
Bülbül-i şürıdeyem ol gül-
'izārumdur benüm

4. **efgān id:-**

Gazel 2361

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, haykırma.

Bezm-i ğamda ğiceler efgān idüp
neyler gibi
Sāğar-ı çeşmümle dem dem hün-ı
dil nüş eyledüm

efgān itmege:

1. **efgān itmege:--mek, --e**

Gazel 2004

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Iztrapla bağıрма, haykırma,
feryat, inleyiş.*

Ney gibi bil bağlayaldan āh u

efgān itmege

Eşk-i çeşmümden nigārā toptolu

kandur gönül

eflāk:

1. **eflāküñ:-üñ**

Gazel 2249

Mısra: 5

Felekler, gökler.

Giçe yir yirden bu eflāküñ tokuz
kalkanını
Āhum okına kaçan ğaddümi büküp
ya kılam

2. **eflākı:-ı**

Gazel 2117

Mısra: 7

Felekler, gökler.

Arzı eşküm ğarğ idüp eflākı āhum

ğarğ ider

Bu belā vü derdi ol iki yamandan

görmüşem

3. **eflāke:-e**

Gazel 2180

Mısra: 5

Felekler, gökler.

Atmaga āh oklarını her seher

eflāke çün

Miñnet ile bükilen bu ğaddümi ben

ya kılam

4. **eflâke:-e**

Gazel 2277

Mısra: 6

Felekler, gökler.

Ben zerreye gün gibi nazâr eylesen
iy döst
Eflâke çıkup ide idüm anda
menzilüm

5. **eflâkinde:-i, -n, -de**

Gazel 2341

Mısra: 5

Felekler, gökler.

Sîne eflâkinde eşküm olalı encüm
mişâl
Penbe-i dâğüm görenler dırse tañ
mı mâhıyam

6. **eflâke:-e**

Gazel 2480

Mısra: 7

Felekler, gökler.

Çıkar ejderleyin eflâke âhum
Hâlâyık uşanur gözüm yaşından

eflâke ir-:

1. **eflâke ir-:**

Gazel 2233

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Çok yükselmek.

Her kaçan hicrân şebinde gönlümü
teng eyleyem
Nâlem eflâke ire feryâd-ı âheng
eylesem

2. **eflâke ir-:**

Gazel 2233

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Çok yükselmek.

İrişe nâleñ felekler güşına eflâke
İy Muhibbî inleyüp her şeb dili
teng eylesem

efrîdün:

1. **efrîdün:**

Gazel 2282

Mısra: 14

*Cemşid soyundan, anlayışlı ve
zekasıyla meşhur olan bir İran
hükümdarı.*

Muhibbî saña yitmez mi bu örnek
Ciger hün gitdi Efrîdün u Cem
hem

efsâne:

1. **efsânen:-den**

Gazel 2088

Mısra: 9

*Asılsız, hayal mahsulü hikaye,
söylence, masal.*

Râm olur sanma Muhibbî fâriğ ol
efsânen
Şayd olunmaz ol perî biñ sihr-ile
efsün idem

2. **efsâne:**

Gazel 2459

Mısra: 8

*Halkın hayal gücünden doğan
ve dilden dile söylenirken bu hayal
gücüyle şekil değiştirerek olağan
üstü nitelikler kazanan hikaye.*

Baş u cân terkin urur 'âşık hemân
pervânedür
Gülşen içre bülbül olmuşdur hemân
efsâne hün

efser-i dârâ:

1. **efser-i dârâ:**

Gazel 2469

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

Hükümdar tacı.

Hâk-i râh-ı 'ışık Muhibbî başa
devlet tâcıdır
Rağbet itmezsem 'aceb mi efser-i
Dârâ'ya ben

efsün id-:

1. **efsün id-:**

Gazel 2088

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Birini hükümü altına alıp
kendinden geçirecek kadar kuvvetli
tesir etmek, büyülemek.*

Râm olur sanma Muhibbî fâriğ ol
efsânen
Şayd olunmaz ol perî biñ sihr-ile
efsün idem

efzün:

1. **efzündür:-dur**

Gazel 2407

Mısra: 6

Çok fazla, ziyade.

Nite kim hüsünü güli dâyim
terakğide-durur
Her gün efzündür şehâ mihründe
feryâdum benüm

2. **efzün:**

Gazel 2221

Mısra: 2

Fazla, çok.

Yâd idüp cânâ seni tâ şubha dek
hün aqlaram
Gerçi şem' aqlar gice ben dañı
efzün aqlaram

efzün id-:

1. **efzün id-:**

Gazel 2088

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Arttırmak, çoğaltmak,
fazlalaştırmak.*

Bu 'acebdür halk isterler benüm
dermânımı
Lîk derdümi benüm fikrüm budur
efzün idem

efzün ol-:

1. **efzün ol-:**

Gazel 2478

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Artmak, çoğalmak,
fazlalaşmak.*

Hikâyet eylesem derd-i derünüm
Dañı artar olur bu derdüm efzün

egen:

1. **egnüme:-üm, -e**

Gazel 2225

Mısra: 3

Vücut, beden.

İstedükçe egnüme dikmege miñnet
hîl'atin
Rişte-i cân eyleyüp bu gönlümü
süzen kılam

2. **egnüme:-üm, -e**

Gazel 2310

Mısra: 6

Vücut, beden.

Lâle-veş dâğ-ı cefâdan ğarka-i hün
olalı
Egnüme geydürdi bir la'îñ kabâ
gönlüm gözüm

eger:

1. **eger:**

Gazel 2007

Mısra: 12

*"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edati.*

Ol boyı serv(i) yüzi şem' i Muhibbî
seveli

Ta'n mı pervâne gibi yansa eger
nâra gönül

2. eger:

Gazel 2142

Mısra: 6

"Eğer, şayet" anlamlarındaki
şart edatı.

Sîne şevkden çäk olup sıgmadı
cânım cismüme
Girse ol meh koynuma bir şeb eger
'üryân benüm

3. eger:

Gazel 2005

Mısra: 2

"Eğer"; şayet, koşul anlamı
veren edat.

Çün dolaşdı ser-i zülfi siyehkâra
gönül
Haşre dek ta'n mı eger bulmasa bir
çâre gönül

4. eger:

Gazel 2057

Mısra: 3

"Eğer" edatı.

Mıkrâz-ı cevri kesse eger gelse
başımı
Aña da'ı ziyâde olsar
ma'habbetüm

5. eger:

Gazel 2060

Mısra: 5

"Eğer" edatı.

Başdan ayaga günah-ıla yüzi kara
benem
Seni cân-ıla eger sevmek ise ba'na
günâh

6. eger:

Gazel 2014

Mısra: 11

Şart anlamını güçlendirmek
için şart cümlelerinin başına
getirilir, şayet.

Bu kadar râğbet mi bulurdı eger
Ger zamâni olmasa bir ay gül

7. eger:

Gazel 2081

Mısra: 7

"Eğer" şart edatı.

Berbâd olurdu âhum ile hâk-i ten
eger
Yaş dökdüğümce tâze-ter olmasa
bu gülüm

8. eger:

Gazel 2044

Mısra: 3

Şart anlamını güçlendirmek
için şart cümlelerinin başına
getirilir, şayet.

Bulmağ isterseñ eger yârũñ vişâli
gencini
Gayrı yirde arama ancak dil-i
vîrâna gel

9. eger:

Gazel 2084

Mısra: 6

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Bu cevri u zulmı ba'na sorma kim
nihâyeti yok
Sayılmaz anı eger haşre dek
şümâre kılam

10. eger:

Gazel 2087

Mısra: 1

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Lu'f idüp anı kabûlitse eger
cânânım
Çokdan eyler-idüm yolma terk
cânım

11. eger:

Gazel 2092

Mısra: 9

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

'İşkuñ yolında olsa Mu'hibbî eger
şehîd
'Uşşâka ola vâcib ideler ziyâretüm

12. eger:

Gazel 2113

Mısra: 6

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Zâr zâr ol iy dil-i şürîde var
nâlişler it
Ol gül açılmaz eger gülşende nâlân
olmayam

13. eger:

Gazel 2113

Mısra: 9

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edatı.

İy Mu'hibbî yâr yagdursa eger
seng-i cefâ
Ol cefâya baş açam hergiz gürizân
olmayam

14. eger:

Gazel 2277

Mısra: 9

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edatı.

Başum eger komasam ayagum
altına
Ol serv-kadde irmez idi hergiz
elüm

15. eger:

Gazel 2286

Mısra: 6

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edatı.

Şikâyet itmez idüm ğam yükünden
Eger çekmege anı kâdir olsam

16. eger:

Gazel 2356

Mısra: 7

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edatı.

Küfr-i zülfiyle eger kaşd ide imâna
hatı
Tığlar alup ele 'azm-i Ferendüş
idelüm

17. eger:

Gazel 2374

Mısra: 1

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edatı.

Gün yüzlüler firâkıyla eger âh
çekem
Evc-i felekde mihr-ile mâha sipâh
çekem

18. eger:

Gazel 2374

Mısra: 4

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edatı.

Varup diyâr-ı 'işka yine şehriyâr
olam
Âhum livâ göz yaşın eger sipâh
çekem

19. eger:

Gazel 2374

Mısra: 9

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edatı.

Rûz-ı mahşerde eger ugrasa
Mecnûn'a yoluñ
Diyesin aña Muhibbî seni hem-râh
çekem

20. eger:

Gazel 2386

Mısra: 5

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Dîvâne-vâr deyr-i muğâna eger
varam
'Ayb eylemeñ esîr-i belâ-yı perî-
veşüm

21. eger:

Gazel 2388

Mısra: 6

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Her ne ki gelse cânuma var saña
minnetüm
Ger nâvek-i cefâ vü eger hançer-i
sitem

22. eger:

Gazel 2389

Mısra: 3

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Eger inanmaz iseñ yoluña cân
virdüğümü
Yüzüñ âyinesini agzuma tut gör
nefesüm

23. eger:

Gazel 2407

Mısra: 10

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Pertev-i hüsnüñ yakar uşbu
Muhibbî bendeni
Sâye salmaz iseñ eger boyı
şimşâdum benüm

24. eger:

Gazel 2413

Mısra: 5

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Yagdursa cefâ sengin eger yâr
tamâmet
Başumı açup karşı varan aña
benem ben

25. eger:

Gazel 2430

Mısra: 6

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Nağş kıldum iy şanem dilde
hayâlüñ nakşımı
Tañ mıdur dirsem eger bu sîneme
büthâne ben

26. eger:

Gazel 2450

Mısra: 7

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Hicr elinden cân virüp olsam
şehîd-i 'ışk eger
Dilerem kim tâ kıyâmet olasın sen
câvidân

27. eger:

Gazel 2462

Mısra: 3

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Eger 'afv eylesen cürm ü günâhum
Ne eksile şehâ cüd u keremden

28. eger:

Gazel 2467

Mısra: 10

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Muhibbî öldüğince acımadı
Eger bir buse alsa hün-bahâdan

29. eger:

Gazel 2472

Mısra: 7

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Göz yaşı eger la'le dönerse 'aceb
olmaz
Perverde kılup min anı hün-ı
cigerümden

30. eger:

Gazel 2489

Mısra: 7

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

İrmeden serv-kad-i yâra eger ölür-
isem

Suyum ısıtmag-ıçun serv budağın
yakasın

31. eger:

Gazel 2132

Mısra: 3

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edati.

Cürm-ise eger cân u gönülden seni
sevmek
'Afv it ki kaçan ola hatâ işlemez
âdem

32. eger:

Gazel 2153

Mısra: 9

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edati.

Eger el virse süre hâk-i derine
yüzini
Bu Muhibbî diye yok bundan ulu
dergâhum

33. eger:

Gazel 2159

Mısra: 7

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edati.

Âsitânına baş urmaktan eger gelse
sudâ
Eşk-ile hâk-i derini şandal-âmîz
eyleyem

34. eger:

Gazel 2160

Mısra: 7

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edati.

İy kemân ebrü eger atsañ baña
gamzeñ okın
'İzzet idüp sîne şadırında aña yir
eyleyem

35. eger:

Gazel 2163

Mısra: 3

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edati.

Eger olmaz-ısa senden bulunmaz
derdüme dermân
Niçe yıllar-durur derde düşüp
'ışkuñla bîmâram

36. eger:

Gazel 2163

Mısra: 6

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edati.

Hevâ-yı nefsüme uydum gidüpdür
ihtiyâr elden

Eger olmaz –ısa lutfuñ muqarrer
lâyık-ı nâram

37. eger:
Gazel 2177
Mısra: 5
"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

İtmese dîdaruñ ümmîdin eger
'aşıkıların
Gözine cennet cehennem görine
kevşer hamım

38. eger:
Gazel 2178
Mısra: 1
"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Hâk-i pâyâ devlet el virse eger
sürsem yüzüm
Sen şefâ'at kânısın ancak budur
virdüm sözüm

39. eger:
Gazel 2184
Mısra: 4
"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Sen padişâha tuhfe idem cân u
başumı
Eger kabûl eylesesin iy şâh çekem

40. eger:
Gazel 2185
Mısra: 3
"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Sen Süleymân'a eger pîşkeş çekem
pây-ı cerâd
Mürüm eyle kabûl tuhfe
hâkîrûmdür benüm

41. eger:
Gazel 2200
Mısra: 8
"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Ferdâ şarâb-ı kevşere meyl itmeye
gönül
İy döst eger cür'a-i câmuñ bugün
keşüm

42. eger:
Gazel 2206
Mısra: 5
"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Tâk-ı ebrûñ eger bir kez göre
şeyh-i şehîr

İdine mihrâb anı kıddini kıla dağı
ham

43. eger:
Gazel 2211
Mısra: 4
"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

İde her zerre ölürsem hezârân nâle
vü âhı
İletse küyuña cânâ eger bād-ı şabâ
gerdüm

44. eger:
Gazel 2219
Mısra: 6
"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Nigârı bir gice h'vâbda görüp
ğâyetde hayrânâ
N'olurdu bilemezem hâlüm eger
yârı 'ayân görsem

45. eger:
Gazel 2219
Mısra: 10
"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Didüm 'aşıkıların çokdur Muhibbî
gibi bir yokdur
Kapuñda zâhir olurdu eger bir
imtiñân görsem

46. eger:
Gazel 2226
Mısra: 9
"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Gülistânunda eger nâle kılsam
İşiden sana bülbül eyler enîm

47. eger:
Gazel 2243
Mısra: 8
"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Bu târhâ-yı müyuñ kıl boynuma
selâsil
Mecnün eger görürse hayrân ola
cününüm

48. eger:
Gazel 2244
Mısra: 16
"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

İtmezdi benüm nazmumı hîç ehl-i
dil-pesend
Şi'rumde eger olmasa idi leñâfetüm

49. eger:
Gazel 2253
Mısra: 9
"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Sehl ola eger göz yaşını döke
Muhibbî
Ben çâk idüben sînemi bu cân-
feşânüm

50. eger:
Gazel 2259
Mısra: 2
"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Bu dil sîm-âb-veş ditrer kaçan bir
sîm-ten görsem
Baña ölmek muqarrerdür eger çâk
pîrehen görsem

51. eger:
Gazel 2265
Mısra: 1
"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

'Ayb itme küyuña iy meh eger
nâgeh varam
'İşkuñ ile olmışam dîvâne vü
gümreh varam

52. eger:
Gazel 2265
Mısra: 3
"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Râhı eger yañılam 'ayb eyleme iy
hem-nişin
Yâd-ı pâ-büsü ile mecnün olup bî-
reh varam

53. eger:
Gazel 2279
Mısra: 4
"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Ben ol Mecnün-ı dehrem ki belâ
vü miñnet ü derdi
Eger gönderse yüz biñ kez ben ol
Leylâ'dan el çekmem

54. eger:
Gazel 2279
Mısra: 7
"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Eger 'ışk-ıla bu devrân büküp
kıddümü ya itse
Ölüp dirilürem ammâ o kaşı yâdan
el çekmem

55. eger:

Gazel 2330

Mısra: 8

"Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Düşdi dil çah-ı zenaḥdāna ebed
kalsa gerek
Merḥametle el eger sunmaya zülfi
resenüm

56. eger:

Gazel 2423

Mısra: 4

Tekrar edilerek
kullanıldığında "ister ... ister,
gerek ... gerek" anlamına gelir.

Cüybār-ı çeşmüme bakmazsa yār
olmaz 'aceb
Katı serkeşdür eger mi başın ol
serv-i revān

egerci:

1. egerci:

Gazel 2059

Mısra: 7

Her ne kadar, ... ise de, gerçi.

Egerci cürm ü 'isyānum üktüş
ammā ümüdüm var
Şefā'at kānını ańsam benüm bī-
bākdür gönülüm

2. egerci:

Gazel 2079

Mısra: 1

Her ne kadar, ... ise de, gerçi.

Egerci başdan ayaga günāhum
Degül ğam çün benüm sensin
penāhum

3. egerci:

Gazel 2089

Mısra: 7

Nasıl ki, ... olduğu, ... yaptığı
gibi.

Güneş gibi egerci kim felekden
yücedür kaşruñ
Kemend-i āha yapışdum zarūrī
nerdübān itdüm

4. egerci:

Gazel 2149

Mısra: 4

Nasıl ki, ... olduğu, ... yaptığı
gibi.

'Aceb bu āteş-i sīnem şerārī
bulmadı teskīn
Gözümün yaşı içinde egerci ğark-ı
āb oldum

5. egerci:

Gazel 2161

Mısra: 5

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edati.

Egerci ḥastā-dil idüm lebinden bir
cevāb aldum
Bi-ḥamdī 'ilāh bu derdümi bugün
dermāna tapşurdum

6. egerci:

Gazel 2259

Mısra: 7

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edati.

Egerci dār-ı dünyāda tetebbu'
eyledüm fenler
Ḳabül-i cānum olurdu bu 'ışkdan
özge fen görsem

7. egerci:

Gazel 2163

Mısra: 1

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edati.

Muḳırram cürm ü 'isyāna egerci
kim günāhkāram
Mürüvvet kānısın senden ve līkin
raḥmet umaram

8. egerci:

Gazel 2173

Mısra: 6

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edati.

Miyānuñla lebünçün var mı yok mı
diyü baḥş itdük
Eşer yok bildüm anlardan egerci
kāl ü kāl itdüm

9. egerci:

Gazel 2197

Mısra: 10

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edati.

Muḥibbī sehv-ile ol meh göz
ucıyla nazar kıldı
Egerci odlara yakdı velī ümmīd-
vār oldum

10. egerci:

Gazel 2210

Mısra: 5

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edati.

Egerci zerreden kemter ḥaḳīrem līk
mihruñle
Vefādan olmazam ḥālī felekde
mihr-i raḥşānam

11. egerci:

Gazel 2218

Mısra: 1

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edati.

Egerci küyuña vardum senüñ tālib-
i dīdāram
Seni aġyār-ıla līk görem ṭākat nemī
ārem

12. egerci:

Gazel 2238

Mısra: 1

Her ne kadar, ... ise de, gerçi.

Yār güş itmez egerci nāle-i zār-ı
dilüm
Görmedi bir kimse benüm gibi
bīmārī dilüm

13. egerci:

Gazel 2257

Mısra: 3

Her ne kadar, ... ise de, gerçi.

Leşker-i hicran egerci itdi cān
şehrin ḥarāb
'İşk şahına velī anı müsellemler
eyledüm

14. egerci:

Gazel 2279

Mısra: 10

Her ne kadar, ... ise de, gerçi.

Muḥibbī bahra ğavvāş ol bulasın
dürr-i yektā
Egerci pür ḥaṭar dirler direm
deryādan el çekmem

15. egerci:

Gazel 2290

Mısra: 5

Her ne kadar, ... ise de, gerçi.

Felek evcinde uçardı egerci ol
hümā-pervāş
Ben āna himmetüm bāzın salup anı
şikār itdüm

16. egerci:

Gazel 2313

Mısra: 6

Her ne kadar, ... ise de,
vakıa.

Ben ol murġ-ı hoş elḥānam
kafeşden eyleyüp pervāş
Bahār-ı devlete irdüm egerci çok
ḥazān gördüm

17. egerci:

Gazel 2341

Mısra: 1

Her ne kadar, ... ise de, gerçi.

Zāhirā baksāñ egerçi berr ü baħruñ
şāhiyam
Bir ulu dergāhuñ ammā ben ğubār-
ı rāhiyam

18. egerçi:

Gazel 2346

Mısra: 3

Her ne kadar, ... ise de, gerçi.

Dāne-i ħāle egerçi meyl ider
göñlüm kuşu
Çeşm-i şayyādı elinde ok u yadan
korkaram

19. egerçi:

Gazel 2419

Mısra: 9

Her ne kadar, ... ise de, gerçi.

Egerçi katil ider çeşmi kılur ol 'İsī-
dem ihyā
Cefā vü cevri ider zāhir velī luṭf u
vefā pinhān

20. egerçi:

Gazel 2467

Mısra: 7

Her ne kadar, ... ise de, gerçi.

Vefā ister egerçi cümle uşşāk
Velī cevri baña yıgdür vefādan

egil-:

1. egilürsem:--ür, --se, --m

Gazel 2055

Mısra: 6

*Karşındakinin baskısına
teslim olmak, pes etmek, boyun
eğmek. || Bükülmek,
kamburlaşmak.*

Gözüm yaşını tār itdüm dönelden
kāmētüm çenge
Egilürsem 'aceb midür bela vü
derd ü ğam çekttüm

egin:

1. egnüme:-üm, -e

Gazel 2437

Mısra: 4

Vücut, beden, sırt, arka.

Eyledi kendüye muḳarreb beni
sulṭān-ı 'ışk
Egnüme geydürdi teşriften baña
ğam ħil' atin

egle-:

1. egler:-r

Gazel 2107

Mısra: 3

Avutmak, oyalamak.

Müstedām olsun gözümüñ yaşı
egler göñlümi
Ĥālūme rahm idüp aĝlar dīde-i
giryān benüm

eglen-:

1. eglenmesün:-me, -sün

Gazel 2494

Mısra: 1

*Oyalanmak, durmak,
beklemek.*

Sākıyā def -i ĥumār itsün şarāb
eglenmesün
Derd-i serden var bu dilde ıztırāb
eglenmesün

2. eglenmesün:-me, -sün

Gazel 2494

Mısra: 2

*Oyalanmak, durmak,
beklemek.*

Sākıyā def -i ĥumār itsün şarāb
eglenmesün
Derd-i serden var bu dilde ıztırāb
eglenmesün

3. eglenmesün:-me, -sün

Gazel 2494

Mısra: 4

*Oyalanmak, durmak,
beklemek.*

Zerre gibi muntazır dīdārına
'aşıkları
Şubh-dem itsün ṭulū' ol afitāb
eglenmesün

4. eglenmesün:-me, -sün

Gazel 2494

Mısra: 6

*Eğlenmek, hoşça vakit
geçirmek.*

Göz yaşı bezm-i belāda tār sīnem
sazına
Nāle kılsun ğam kemānçeyle rebāb
eglenmesün

5. eglenmesün:-me, -sün

Gazel 2494

Mısra: 10

*Eğlenmek, hoşça vakit
geçirmek.*

Çün Muḥibbī bulunur vīrānede
genc-i vişāl
Ko göñül ma' müresi olsun ĥarāb
eglenmesün

6. eglenmesün:-me, -sün

Gazel 2494

Mısra: 8

*Oyalanmak, durmak,
beklemek.*

Teşne oldum leblerine derd-ile
za' füm katı
Ol ṭabībe dīñ meded virsün cevāb
eglenmesün

eglence:

1. eglence:

Gazel 2186

Mısra: 8

*Eğlendiren, neşeli ve hoş
vakit geçirten şey, iş veya uğraş.*

Eylesem sensüz fiĝān u nālemi
'ayb eyleme
Fırkatünle rüz u şeb eglence
āhumdur benüm

2. eglencesin:-si, -n

Gazel 2359

Mısra: 3

*Eğlendiren, neşeli ve hoş
vakit geçirten şey, seyir.*

'Ālem-i firdevse de girsem göñül
eglencesin
Bulmaz iy serv-i ĥirāmum sensin
eglcem benüm

3. eglencem:-m

Gazel 2359

Mısra: 4

*Eğlendiren, neşeli ve hoş
vakit geçirten şey, seyir.*

'Ālem-i firdevse de girsem göñül
eglencesin
Bulmaz iy serv-i ĥirāmum sensin
eglcem benüm

egri:

1. egri:

Gazel 2003

Mısra: 10

*Doğru veya düz olmayan, bir
noktasında yön değıştiren, bir
yana eğilmiş şekilde bulunan.*

Büse itdiyse lebūñden dōstum kan
itmedi
Bu Muḥibbī 'ye neden egri nigāh
eksük degül

2. egri:

Gazel 2098

Mısra: 1

*Yay gibi kavislenmiş, eğmeçli,
mukavves.*

Egri olmaz kaşlarıña dōstum kec
rā disem

Togru olur sözlerüm kıddüñe ger
bälâ disem

ehil:

1. **ehline:** --i, --n, --e

Gazel 2049

Mısra: 2

*Bir yerin, bir topluluğun
halkından olanlar, oraya mensup
bulunanlar, cemaat.*

Tâc u hırkañ it girev şüfî şarâb-ı
safâ gel
Ko 'inâd itme hârebât ehline inşâfa
gel

2. **ehlini:** --i, --n, --i

Gazel 2055

Mısra: 2

*Bir yerin, bir topluluğun
halkından olanlar, oraya mensup
bulunanlar.*

Melâmet mülkine mâlik olup âhum
'alem çekdüm
Hârebât ehlini yazup sipâh itdüm
haşem çekdüm

3. **ehline:** -i, -n, -e

Gazel 2187

Mısra: 2

*Bir yerin, bir topluluğun
halkından olanlar, oraya mensup
bulunanlar, cemaat.*

Her kaçan 'ışkuñ yolında terk-i cân
ser eyleyem
Cümleten 'ışk ehline serdar olam
ker eyleyem

4. **ehli:** -i

Gazel 2482

Mısra: 2

*Bir yerin, bir topluluğun
halkından olanlar, oraya mensup
bulunanlar, cemaat.*

Şikâyet eyleme cevr ü sitemden
Olur mı kurtıla 'ışk ehli gâmdan

ehl:

1. **ehli:** -i

Gazel 2175

Mısra: 7

*Bir işin ustası, o işte
becerikli, maharetli, ehliyetli,
muktedir, yeterli kimse.*

Melâmet ehli n'eyler 'âr u namus
Çün 'ârün şîşesini senge çaldım

2. **ehli:** -i

Gazel 2432

Mısra: 9

*Bir işin ustası, o işte becerikli
kimse, ehil.*

Çâmet itse cümle mescid ehli
iderler kıyâm
Kaşları mihrâbına olurlar anuñ
sâcidim

3. **ehli:** -i

Gazel 2453

Mısra: 11

*Bir işin ustası, o işte becerikli
kimse, ehil.*

Görüp Muhibbî şî'rin nazm ehli
egdiler baş
Taşsîn idüp didiler hîç görmedik
nazîrin

4. **ehli:** -i

Gazel 2454

Mısra: 10

*Bir işin ustası, o işte becerikli
kimse, ehil.*

Geşt itdi cihan mülkini bulmadı
Muhibbî
Bir yâr vefâ ehli ki hâlümü diyem
ben

5. **ehli:** -i

Gazel 2162

Mısra: 10

*Bir yerin, bir topluluğun
halkından olanlar, oraya mensup
bulunanlar, cemaat.*

Muhibbî hubb-ı dünyâyı gönülden
çün tırâş itdün
Çalenderlik ise ancak olur 'ışk ehli
abdâlum

6. **ehli:**

Gazel 2244

Mısra: 15

*Bir yerin, bir topluluğun
halkından olanlar, oraya mensup
bulunanlar, cemaat.*

İtmezdi benüm nazmumu hîç ehli-i
dil-pesend
Şî'rümde eger olmasa idi letâfâtüm

7. **ehli:** -i

Gazel 2254

Mısra: 4

*Bir işin ustası, o işte
becerikli, maharetli, ehliyetli,
muktedir, yeterli kimse.*

Bu gönlüm âteşi ile gözüm yaşını
cem' itdüm
İder 'arz ehli 'ışk olan bu nev'-ile
kerâmet hem

8. **ehlinün:** -i, -nüñ

Gazel 2417

Mısra: 6

*Bir yerin, bir topluluğun
halkından olanlar, oraya mensup
bulunanlar.*

Hüblar şâhı geçer nite ki dilber
hüsn-ile
Sen de iy dîvâne dil 'ışk ehlinün
ser-bâzısın

ehl-i cünün:

1. **ehl-i cünün:**

Gazel 2439

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Delilik ehli.

İy bād-ı şubh büy-ı ser-i zülf-i
dilberi

Ehl-i cününe irgürigor bağlamag-
ıçun

ehl-i dil:

1. **ehl-i dil:**

Gazel 2044

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

*Gönül adamı, gönlünde birlik
ve huzur zevkini bulan, gerçeği
idrak etmekten gelen gönül
zenginliği ve müsamahaya sahip
kimse. || İrfan sahibi, arif.*

İy Muhibbî ehli-i diller diñlesün
eş'ârünü
Şî'rünü şîrîn edâlârdâ kılup rindâne
gel

2. **ehl-i dil:**

Gazel 2438

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Gönül ehli, kalbi uyanık,
basireti ziyade olan.*

Ehl-i diller bakdılar cânâ
cemâlünde senün
Okıdılar Muşhaf-ı hüsnünde Nür
ayetin

3. **ehl-i dil:**

Gazel 2443

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Gönül ehli.

Çagurur dellâl-ı 'ışk bir büse yüz
biñ cânadur
Ehl-i dil bir cânâ mâlik niçe bâzar
eylesün

4. ehl-i dil:

Gazel 2448

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gönül adamı, gönlünde birlik ve huzur zevkini bulan, gerçeği idrak etmekten gelen gönül zenginliği ve müsamahaya sahip kimse, irfan sahibi, arif.

İy gönül bulmak dilersen uşbu dünyâ devletin Devlet oldur kim bulasın ehl-i diller şöhbetin

5. ehl-i dil:

Gazel 2473

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Gönül adamı, gönlünde birlik ve huzur zevkini bulan, gerçeği idrak etmekten gelen gönül zenginliği ve müsamahaya sahip kimse, irfan sahibi, arif.

Şâne ile zülfünü yine perîşân eyledün Bu sebebden ehl-i dil niçe perîşân olmasun

6. ehl-i dil:

Gazel 2053

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gönül adamı, gönlünde birlik ve huzur zevkini bulan, gerçeği idrak etmekten gelen gönül zenginliği ve müsamahaya sahip kimse, irfan sahibi, arif.

Ger femi vaşfını benden güş ideler ehl-i dil Zerre gibidür ki günde görünür hem çün hayâl

ehl-i hac:

1. ehl-i hac:

Gazel 2444

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Hacca gidenler.

Döstüm uşşâkı ko küyuñu itsünler tavâf Ehl-i hac maqşûdına irdügi demlerdür bugün

ehl-i hâl:

1. ehl-i hâl:

Gazel 2038

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Bir manevi derecenin tecellisini ve zevkini ruhunda

hissedenler, sözde kalmayıp maneviyat zevkini, ilahi tecellileri ve vahdet neşesini bizzat yaşayanlar, vecd sahipleri, hakikat ehli.

Her varak üstinde gördün 'ibret al ol yazıdan Okumaz ol yazuyu illa meğer kim ehl-i hâl

ehl-i hured:

1. ehl-i hured:

Gazel 2101

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Akıl ehli.

Müşkil-i 'ışkı sakın söyleme ehl-i hurede Nükte-i hâşî revâ mı işide her bir 'avâm

ehl-i idrâk:

1. ehl-i idrâk:

Gazel 2382

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Anlayış ehli.

Noқта agzından virüp kılca miyânından haber Hâmdü-lillâh 'ışk içinde ehl-i idrâk olmuşam

ehl-i 'irfân:

1. ehl-i 'irfân:

Gazel 2498

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

İrfan sahibi insanlar.

Bu Muhibbî kuş dilin söyler Süleymân devridür Bilmez andan gayrı kimse ehl-i 'irfânın dilin

2. ehl-i 'irfân:

Gazel 2498

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

İrfan sahibi insanlar.

Bu Muhibbî kuş dilin söyler Süleymân devridür Bilmez andan gayrı kimse ehl-i 'irfânın dilin

ehl-i 'ışk:

1. ehl-i 'ışk:

Gazel 2056

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Aşk ehli insanlar. || Aşk sahibi insanlar.

Meclis-i cânânede yâ Rab olur mı kim 'aceb Ehl-i 'ışk añılduğınca ben de anda yâd olam

2. ehl-i 'ışk:

Gazel 2068

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Aşk ehli.

İy Muhibbî merd-iseñ başuñ açup meydâna gel Tâ diyeler ehl-i 'ışk tañsın idüp merdüm benüm

3. ehl-i 'ışk:

Gazel 2090

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşk ehli.

Ehl-i 'ışk küyuña varsa çağrışurlar dâd dâd Bî-habersin kullaruñdan hey güzel şâhum benüm

4. ehl-i 'ışk:

Gazel 2172

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Aşk ehli.

Ehl-i 'ışka 'arz eyle vir zekât-ı hüsnuñi Gir sevâba döstüm saña du'â olsun direm

5. ehl-i 'ışk:

Gazel 2172

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Aşk ehli.

Ehl-i 'ışka 'arz eyle vir zekât-ı hüsnuñi Gir sevâba döstüm saña du'â olsun direm

6. ehl-i 'ışk:

Gazel 2186

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşk ehli.

Anuñ için baña dırler ehl-i 'ışk devlet-penâh İç işigi dilberuñ devlet-penâhumdur benüm

7. ehl-i 'ışk:

Gazel 2222

Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Aşk ehli.

La'l-i şîrînüne Ferhâd gibi cânım
virüben
Ehl-i 'ışk içre kamu tâli'-i
meymün çekerem

8. **ehl-i 'ışk:**
Gazel 2269
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Aşk ehli, aşktan anlayan
insanlar.*

Yine deyr içre büt-i 'işve-nümâyi
görürem
Ehl-i 'ışka yine âşüb u belâyı
görürem

9. **ehl-i 'ışk:**
Gazel 2335
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Aşk ehli.

Kirpügüm şaflar diztüp oldı arada
kan revân
Heybet aldı ehl-i 'ışk olan
savaşumdan benüm

10. **ehl-i 'ışk:**
Gazel 2488
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşk ehli, aşktan anlayanlar.

Sâgar-ı serden içerler ehl-i 'ışk
hün-ı ciger
Yaluñuz bir ben degülem 'ışk-ıla
yâ hü diyen

11. **ehl-i 'ışk:**
Gazel 2490
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşk sahibi insanlar.

Ehl-i 'ışkuñ kâse-i serden-durur
peymânesi
Anı evvel ben idüm nüş eyleyüp yâ
hü diyen

12. **ehl-i 'ışk:**
Gazel 2499
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Aşktan anlayan insanlar.

Gör nice cevlan ider bu dil
semendin gözle sen
Ehl-i 'ışka bend için zülfi
kemendin gözle sen

13. **ehl-i 'ışk:**
Gazel 2444
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Aşk ehli.

Geldiler bilsem kime devlet
müyesserdür bugün
Her yañadan ehl-i 'ışk küyına
kurbân olmağa

ehl-i kanâ'at:

1. **ehl-i kanâ'at:**
Gazel 2042
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Kanaatkar olan. || Az şeyle
yetinen.*

Her kim ki ola ehl-i kanâ'at
Muhibbiyâ
Fark eylemez seng ile birdür
hemân la'l

ehl-i nazm:

1. **ehl-i nazm:**
Gazel 2340
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Şiir ehli.

İy Muhibbi her sözüñ bir gevher-i
yek-dânedür
Ehl-i nazmuñ takuban güşına
mengüş eyleyem

ehl-i şafâ:

1. **ehl-i şafâ:**
Gazel 2432
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Kalbi temiz.

Çâmetüm halka olup eşküm
olaldan seng-i la'l
İtdiler ol hâteme ehl-i şafâ anı
niğîn

ehl-i vera':

1. **ehl-i vera':**
Gazel 2203
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Allah'tan korkup haramdan,
günahtan, kötülüklerden sakman,
dini buyrukları titizlikle yerine
getiren, takva sahibi insanlar.*

Müftü vü kâzî müderris zâhid ü
ehl-i vera'
Bilmeye biri sü'âl-i 'ışk[ı] çün
müşkil kılam

ehremen:

1. **ehremen:**
Gazel 2211
Mısra: 7
*Şeytan, dev. || Zerdüşterin
inandıkları kötülük ve karanlık
tanrısına buverilen ad, edebiyatta
daha çok ilk iki anlamıyla
Süleyman peygamberle birlikte
alınır, şeytanlar ordusunu
yönettiğine inanılan Ehremen aynı
zamanda bir çirkinlik sembolüdür.*

Perî-rûsın revâ mıdur yanuñda
Ehremen n'eyler
İşidüp görelî bunı dili dîvâne mî-
kerdem

ejdehâ:

1. **ejdehâdan: -dan**
Gazel 2346
Mısra: 2
Büyük yılan.

La'line el sunmaga zülfi dü-tâdan
korkaram
Genc-i hüsnün mâliki ol ejdehâdan
korkaram

2. **ejdehâ:**
Gazel 2436
Mısra: 2
*Ejderha, büyük yılan, şiirde
sevgilinin saçı.*

Mâr-gürem diyü iy dil zülfine
varma yakın
Heft-ser bir ejdehâ seni helâk eyler
sakın

ejdehâ-peyker:

1. **ejdehâ-peyker:**
Gazel 2380
Mısra: 6
Ejderha sureti.

Döstlar cem' eyledüm bir yire
eşküm 'askerin
Şâh-ı gam kaldurdu âhdan ejdehâ-
peyker 'alem

ejder:

1. **ejder:**
Gazel 2383
Mısra: 6
Büyük yılan.

Kim baka gökler yüzine halka
halka görinen
Bilmeyen bilsün ki ejder gibi
âhumdur benüm

2. ejder:

Gazel 2390

Mısra: 12

*Milletlerin hayal gücüne göre
değişik şekillerde tasarlanan,
genellikle kanatlı, gövdesi aslana,
kuyruğu yılan benzeyen, ağzından
ateş püsküren korkunç masal
canavarı. || Büyük yılan.*

Derd-i dilden her kaçan derd-ile
ger âh eylesem
Çekilen göklere ejder gibi
âhumdur benüm

3. ejderleyin:-leyin

Gazel 2480

Mısra: 7

*Milletlerin hayal gücüne göre
değişik şekillerde tasarlanan,
genellikle kanatlı, gövdesi aslana,
kuyruğu yılan benzeyen, ağzından
ateş püsküren korkunç masal
canavarı.*

Çıkar ejderleyin eflâke âhum
Hâlâyiğ uşanur gözüm yaşından

ejderhâ:

1. ejderhâ:

Gazel 2249

Mısra: 12

*Bin tane başı olan efsanevi,
korkunç ve pek büyük bir hayvan,
büyük yılan.*

Genc-i hüsne sunmak ister bu
Muhibbî didüm el
Didi zülfüm her kılın biñ başlu
ejderhâ kılam

ek-:

1. ekmek:-mek

Gazel 2103

Mısra: 7

*Bir şeyi belli bir maksatla
serpmek.*

‘Aynuma zerre kühli ekmek baña
gerekmez
Gözüm açup yumınca ol hâk-i küyi
sevdim

2. ekdüm:-dü, -m

Gazel 2154

Mısra: 9

*Toprağa tohum atmak veya
gömmek.*

Ekdüm zemîn-i ‘ışka Muhib dâne-i
sirişk
Derd ü belâ vü miñnet ü gam oldı
hâşılum

3. ekdüm:-dü, -m

Gazel 2277

Mısra: 7

*Ürün elde etmek için toprağa
tohum atmak veya gömmek.*

Ekdüm yine dâne-i eşki mezra ‘-ı
dilde
Ancak hemân derd-ile gam oldı
hâşılum

4. ekdüm:-dü, -m

Gazel 2295

Mısra: 9

*Ürün elde etmek için toprağa
tohum atmak veya gömmek.*

Ekdüm zemîn-i ‘ışka Muhib dâne-i
sirişk
Derd ü belâ vü miñnet ü gam oldı
hâşılum

ekser:

1. ekser:

Gazel 2268

Mısra: 2

*Genellikle, umumiyetle,
ekseriya.*

Ne taht u tâc u ne milket-i İskender
isterem
Bir pâdişâha bende olam ekser
isterem

2. ekser:

Gazel 2476

Mısra: 6

*Genellikle, umumiyetle,
ekseriya.*

Evlâ görünür hâmüşî-i ‘ışk ve lîkin
Ekser bilinür ‘ışk figân-ıla
suñenden

eksil-:

1. eksilmez:--mez, -

Gazel 2058

Mısra: 1

*Bulunmamak, var olmamak,
rastlanmamak.*

Bir dem eksilmez yanumdan derd
yârumdur benüm
Olmazam tenhâ komaz gam gam-
güsârumdur benüm

2. eksilmesün:-me, -sün

Gazel 2308

Mısra: 3

*Eskisinden az duruma gelmek,
azalmak, tenakus etmek.*

Göreym yaş çok olsun bir demi
eksilmesün
Hâlûme rahm idüp aglar dîde-i
giryân benüm

3. eksile:-e

Gazel 2462

Mısra: 4

*Eskisinden az duruma gelmek,
azalmak, tenakus etmek.*

Eger ‘afv eylesen cürm ü günâhum
Ne eksile şehâ cüd u keremden

eksüg:

1. eksügüm:-üm

Gazel 2435

Mısra: 6

Kusur, özür, eksiklik, noksan.

Sîne çak ü dîde pür-hün sînemüñ
üstinde dâğ
‘İşk-ı şâhî devletinde eksügüm ne
lâleden

eksük:

1. eksük:

Gazel 2003

Mısra: 1

*Mevcut olmadığı için ihtiyaç
duyulan (kimse veya şey), noksan.*

Küh-ı gamda dilberâ her günde âh
eksük degül
Pâdişehsin ‘afv kıl kuldân günâh
eksük degül

2. eksük:

Gazel 2003

Mısra: 2

*Mevcut olmadığı için ihtiyaç
duyulan (kimse veya şey), noksan.*

Küh-ı gamda dilberâ her günde âh
eksük degül
Pâdişehsin ‘afv kıl kuldân günâh
eksük degül

3. eksük:

Gazel 2328

Mısra: 10

Eksik, noksan.

Çaddi elf ü zülfi lâm u agız
mîmden irak
İy Muhibbî hicr ara eksük degül
baña elem

4. eksük:

Gazel 2364

Mısra: 1

*Bulunmamak, mevcut
olmamak.*

Döştlar şimden girü eksük
degüldür gözde nem
Anuñ-ıçun hâne-i dil tolıdur derd ü
elem

5. eksük:

Gazel 2380

Mısra: 1

*Bulunmamak, mevcut
olmamak.*

Āh kim derdā n' idem eksük degül
derd ü elem
Anuñ için hālī olmaz tā seher bu
gözde nem

6. eksük:

Gazel 2003

Mısra: 4

*Bir kısmı bulunmayan veya
bitmemiş olan, tamam olmayan,
noksan.*

Hışm idersin 'āşıkā dāyim katuñda
hoş rakīb
Hālūmi bed añladur bir rü-siyāh
eksük degül

7. eksük:

Gazel 2248

Mısra: 4

*Bir kısmı bulunmayan veya
bitmemiş olan, tamam olmayan,
noksan.*

Başum hevā-yı zülf-ile toptolu
olalı
Eksük degül dilde belā miñnet ü
elem

8. eksük:

Gazel 2019

Mısra: 2

*Bir kısmı bulunmayan veya
bitmemiş olan, tamam olmayan,
noksan.// Yetersiz.*

Yok agzuña bilüñe disem kim
haber degül
Yüzüñe mihr ü meh disem eksük
nazar degül

9. eksük:

Gazel 2003

Mısra: 6

*Mevcut olmadığı için ihtiyaç
duyulan (kimse veya şey), noksan.*

Geh ğamı yagma kılur dil mülkini
geh ğamzesi
Bu ħarāb-ābādda zulm issi şāh
eksük degül

10. eksük:

Gazel 2003

Mısra: 8

*Mevcut olmadığı için ihtiyaç
duyulan (kimse veya şey), noksan.*

Yüzümü zer itdi 'ışkuñ gözlerüm
yaşını sım
Pādişāhum devletüñde māl u cāh
eksük degül

11. eksük:

Gazel 2003

Mısra: 10

*Mevcut olmadığı için ihtiyaç
duyulan (kimse veya şey), noksan.*

Büse itdiyse lebüñden döştum kan
itmedi
Bu Muħibbī 'ye neden egri nigāh
eksük degül

12. eksük:

Gazel 2466

Mısra: 4

Az.

Mışr-ı hüsnüñ ħaqqı senden ayru
iy Yūsuf-cemāl
Eşk-i çeşmüm Nıl' den eksük degül
hem Şāt' dan

13. eksük:

Gazel 2466

Mısra: 8

Yetersiz.

La'l-i şirīñüñe cānā ben niçe cān
virmeyem
Bu ħarīk-i 'ışkda eksük miyem
Ferhād' dan

eksük degül:

1. eksük degül:

Gazel 2130

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Her zaman var olma, hep
bulunma.*

İy Muħibbī çünki 'āşıkısın saña
eksük degül
Geh cefā vü gāh cevır ü geh belā
gāhī sitem

eksük eyleme-:

1. eksük eyleme-:

Gazel 2312

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Her zaman bulundurmak.

Vefāyı eylemezsın çün cefāñı
eyleme eksük
Senüñ derdüñ baña dermān senüñ
zaħmuñ baña merhem

eksük itme-:

1. eksük itme-:

Gazel 2204

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Her zaman bulundurmak.

Eksük itme iy Muħibbī eşküñ[üñ]
bārānını
Ola ol sengīn dile te 'sīr idüp yer
eyleyem

2. eksük itme-:

Gazel 2308

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Her zaman bulundurmak.

Eksük itme baħr-ı dilden dāyimā
söz gevherin
İstedükçe iy Muħibbī bulunur ol
kān benüm

eksük olma-:

1. eksük olma-:

Gazel 2078

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Her zaman var olmak, hep
bulunmak.*

Eksük olmasun Muħibbī āteş-i dil
sīneden
Çün ol āteşdür çerāğ-ı şām-ı
hicrānum benüm

2. eksük olma-:

Gazel 2146

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Her zaman bulunur olmak.

Agzı mīm ü zülfi lām u olalı ħaddi
elif
Eksük olmaz döştlar şimden girü
baña elem

3. eksük olma-:

Gazel 2218

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Her zaman bulunur olmak.

Gözümden nem gönülden ğam
Muħibbī eksük olmazsa
'Aceb olmaz ki bir bed-ħū
sitemkārā giriftārem

4. eksük olma-:

Gazel 2328

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Her zaman var olmak, hep bulunmak.

Eksük olmaz dem-be-dem cevri ü
cefa vü mihnetüñ
Müstedâm ol döstüm senden gelür
her dem kerem

5. eksük olma:-

Gazel 2475

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Her zaman bulunur olmak.

Seyre çıksa her tarafından cem' olur
'aşıkları
Sen de iy dil eksük olmagıl
mecâlün var-iken

6. eksük olma:-

Gazel 2479

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Her zaman var olmak, hep bulunmak.

Rüşen itseñ iy kâmer-çal'at n'ola
kâşânemi
Eksük olmaz bedr olıcak ay çün
vîrânedem

el:

1. ele:-e

Gazel 2082

Mısra: 9

El.

Almaz-ıdı Muhibbî bâde ele
İñleyüp dimese rebâb içelüm

2. ele:-e

Gazel 2201

Mısra: 9

El.

Baş koyup pâyüña bâde ele aldum
yâduña
Bir nefesde sâğâr-ı gerdünî yaru
eyledüm

3. ele:-e

Gazel 2242

Mısra: 1

El.

Aldum ele kâğıd kalem yazmaga
nâme iy şanem
Yandı bu âhum odına kâğıdla
hâme iy şanem

4. elüme:-üm, -e

Gazel 2248

Mısra: 1

El.

Aldum elüme şevkuñ ile kâğıd u
kalem
Yazam edâ-yı medhüñi iy yâr-ı
muhterem

5. ele:-e

Gazel 2253

Mısra: 7

El.

Ya kaşlarını aldum ele sîneme
çekem
Didüm didi o bu söz şaht
kemânüm

6. elüm:-üm

Gazel 2395

Mısra: 3

El.

Sâkiyâ sundum elüm sen dañı sun
peymâneyi
Yâduña nüş itmege ben 'ahd ü
peymân eyledüm

7. elüme:-üm, -e

Gazel 2446

Mısra: 3

El.

Elüme aldum yine çün ben
kemend-i âhumı
Umaram şayd eyleyem ol gözleri
âhüyü ben

8. ele:-e

Gazel 2496

Mısra: 6

El.

Bu demi hōş gör benefşe geydi
gevher tâcını
Lâle almışdur ele tolu şarâb-ı
erğuvân

9. elde:-de

Gazel 2102

Mısra: 7

El.

Yanmasun süz-ı dilümden elde
diyü nâmeyi
Ter idüp yaşumla andan yâra irsâl
eyledüm

10. elde:-de

Gazel 2171

Mısra: 2

El.

Sîne şahrâsında dikedüm dil
nişânüm var benüm
Ok u yası elde bir kaşı kemânüm
var benüm

11. elde:-de

Gazel 2245

Mısra: 1

El.

Ṭavf-ı gülşen idelüm elde tutalum
yine cām
Sâkiyâ al elüñe sun berü bu demde
müdüñ

12. el:

Gazel 2249

Mısra: 11

El.

Genc-i hüsne sunmak ister bu
Muhibbî didüm el
Didi zülfüm her kılın biñ başlu
ejderhâ kılam

13. elüñdeki:-üñ, -de, -ki

Gazel 2462

Mısra: 7

El.

Gözün aç bak elüñdeki sebüya
Ḥaber virtür mi saña ḥâk-i
Cem'den

14. elinden:-i, -n, -den

Gazel 2060

Mısra: 8

Yüzünden, sebebiyle.

Bülbül-âsâ n'ola gül şevki ile
iñler-istem
Ḥâr elinden irişen nâle ile zâra
benem

15. el:

Gazel 2011

Mısra: 3

Başkası, yabancı, tanımadık.

El salar dir turmadan 'irfâna
gülşende çınar
Furşatı fevt itmeñüz virmez seçer
her bâr gül

16. elinden:-i, -(n)den

Gazel 2014

Mısra: 4

(Birinin) elinden; yüzünden, -den dolayı.

Derd-ile inledügi budur hezâr
Ḥâr elinden pâredür a'zâ-yı gül

17. ele:-e

Gazel 2040

Mısra: 9

Bedenin bir uzvu, el.

Nâvek-i ḥârı görüp vehm eyleyüp
almış ele

Anuñ için dutunur her bir yaña
kalkan gül

18. **elinden:--i, --n, --den**
Gazel 2038
Mısra: 2
Bedenin bir uzvu, el.

Rüze çıkdı çün saña gösterdi
yüzini hilâl
Turma iy dil sâkı-i Mehveş elinden
büse al

19. **elüñe:--üñ, --e**
Gazel 2038
Mısra: 3
Bedenin bir uzvu, el.

Çün bahâr eyyâmıdır al elüñe
gülğün kadeh
Her ne deñlü var-ısa kalmaya
gönlünde melâl

20. **elinden:--i, --n, --den**
Gazel 2011
Mısra: 5
*Birinin veya bir şeyin elinden,
yüzünden, -den dolayı.*

Çonca gibi bağı pür-hün hâr
elinden bülbülün
Salınur bād-ı şabâ-y-ıla güler
oynar gül

21. **ele:--e, -**
Gazel 2066
Mısra: 1
El.

Derd-i dilümi yazmaga aldum ele
kalem
Evvel hurûfi kâğıda yazdum
görindi ğam

22. **elinden:-in, -den**
Gazel 2072
Mısra: 10
*"-den dolayı, yüzünden"
anlamında kullanılan kelime.*

Gevher-i eşküm dükenmez ne
kadar harc eylesem
İy Muhibbî 'ışk elinden çün ciger-
hün olmuşam

23. **elinde:-i, -n, -de**
Gazel 2103
Mısra: 2
*Bazı söyleyişlerde teşmil
yoluyla işi yapanın veya o işin
yapılmasına tesir eden kimsenin
yerini tutar .*

Kılmaz baña nazar âh bir tünd-
hüyü sevdüm

Tîğ-i sitem elinde bir ceng-cüyü
sevdüm

24. **elinden:-i, -n, -den**
Gazel 2165
Mısra: 3
*"-den dolayı, sebebiyle"
anlamında kullanılan kelime.*

Näle kıldum 'ışk elinden yaşımı
târ eyledüm
İñleyüp zârılık itdüm kıddümi
çeng eyledüm

25. **elden:-den**
Gazel 2167
Mısra: 4
*Kolun, bilek mafsalından
itibaren avuç ve parmakları içine
alan ve iş görmeye, tutmaya
yarayan kısmı.*

Nigârı seyr ider gördüm başında
turna telleri
Anı şâyid itmege elden gönül
şahbâzını saldum

26. **ele:-e**
Gazel 2191
Mısra: 5
El.

Lebi yâdına ele sâğar alsam
Tolar hün-ı cigerle eldeki câm

27. **eldeki:-de, -ki**
Gazel 2191
Mısra: 6
El.

Lebi yâdına ele sâğar alsam
Tolar hün-ı cigerle eldeki câm

28. **elümde:-üm, -de**
Gazel 2211
Mısra: 9
El.

Elümde sâğar-ı gülğün dilümde
şi'r-i ter mevzün
Be-ğallâşî vü evbâşî Muhibbî ser
ber-âverdem

29. **elünden:-üñ, -den**
Gazel 2230
Mısra: 9
El.

Elünden zehr ise içer Muhibbî
Şarabâ tevbeli perhîz-kâram

30. **elüñe:--üñ, -e**
Gazel 2245
Mısra: 2
El.

Ṭavf-ı gülşen idelüm elde tutalum
yine câm
Sâkiyâ al elüñe sun berü bu demde
müddâm

31. **elden:-den**
Gazel 2256
Mısra: 10
El.

İy Muhibbî müşkil işdür gerçi kim
zühd ü vera
Câm-ı mey elden koma tâ hall ola
bu müşkilüm

32. **eline:-i, -n, -e**
Gazel 2268
Mısra: 11
El.

Çeşmi eline katlüm için tîğ-ı tîz
alır
Ben de bu yolda virmege çokdan
ser isterem

33. **elüm:-üm**
Gazel 2273
Mısra: 2
El.

Sidreden yüce görünür baña kaşruñ
güzelüm
Meger âhum eli ile aña irişe elüm

34. **elinden:-i, -n, -den**
Gazel 2288
Mısra: 5
*El, bazı söyleyişlerde teşmil
yoluyla işi yapanın veya o işin
yapılmasına tesir eden kimsenin
yerini tutar.*

Mağabbet câmını içdüm elinden
sâkı-i 'ışkuñ
Belâ vü miñnet ü derdi anuñçün
câna tapşurdum

35. **elinden:-i, -n, -den**
Gazel 2026
Mısra: 5
*"-den dolayı, yüzünden,
sebebiyle" gibi anlamlara gelen
ifade.*

Zulm elinden kapusına ol güzeller
şâhnuñ
Ola kim rahm eyleye bir kez dağı
var dâda gel

36. **elinden:-i, -n, -den**
Gazel 2356
Mısra: 1
*"-den dolayı, yüzünden,
sebebiyle" gibi anlamlara gelen
ifade.*

Dehr elinden niçe bir zehr-ile ğam
nüş idelüm
Der-i meyhānede ‘aql u dili
medhūs idelüm

37. **elinden:-i, -n, -den**

Gazel 2450

Mısra: 7

"-den dolayı, yüzünden,
sebebiyle" gibi anlamlara gelen
ifade.

Hicr elinden cān virüp olsam
şehīd-i ‘ışk eger
Dilerem kim tā kıyāmet olasın sen
cāvidān

38. **el:**

Gazel 2330

Mısra: 8

Yabancı, başka, ağyar.

Düşdi dil çāh-ı zenaĥdāna ebed
kalsa gerek
Merĥametle el eger sunmaya zülfi
resenüm

39. **elinde:-i, -n, -de**

Gazel 2346

Mısra: 4

El.

Dāne-i ĥāle egerçi meyl ider
gönlüm kuşı
Çeşm-i şayyādı elinde ok u yadan
korkaram

40. **elinden:-i, -n, -den**

Gazel 2355

Mısra: 6

El.

Baş koyup ayagina muğbeçenüñ
Tek elinden şārāb-ı nāb içelüm

41. **ele:-e**

Gazel 2356

Mısra: 8

El.

Küfr-i zülfiyle eger kaşd ide ĩmāna
ĥatı
Tiğlar alup ele ‘azm-i Ferendüş
idelüm

42. **ele:-e**

Gazel 2360

Mısra: 1

El.

Ele mızrāb-ı ğam alup göñül
tanbürını çaldım
Maĥabbet bezmgāhında varup
āvāzeler saldım

43. **elümden:-üm, -den**

Gazel 2369

Mısra: 9

El.

Mümkün olmaz ki şehā koyam
elümden etegüñ
Ger elüm kaç‘ iderler kalur
etegüñde elüm

44. **elüm:-üm**

Gazel 2369

Mısra: 10

El.

Mümkün olmaz ki şehā koyam
elümden etegüñ
Ger elüm kaç‘ iderler kalur
etegüñde elüm

45. **elüm:-üm**

Gazel 2369

Mısra: 10

El.

Mümkün olmaz ki şehā koyam
elümden etegüñ
Ger elüm kaç‘ iderler kalur
etegüñde elüm

46. **eline:-i, -n, -e**

Gazel 2419

Mısra: 5

El.

Eline ĥançer almışdur yine cellād-
veş çeşmi
Kırup ‘aşıkların nā-ĥağ döker yok
yirlere çok kan

47. **eline:-i, -n, -e**

Gazel 2422

Mısra: 1

El.

Aldı dildār eline çün yine kim
pīşelerin
Uşadur seng-i cefā-y-ıla göñül
şışelerin

48. **eline:-i, -n, -e**

Gazel 2422

Mısra: 8

El.

Küh-ı ‘ışkuñda ben olmuşdum ezel
sergerdān
Kühken almamış-ıdı eline tışelerin

49. **ele:-e**

Gazel 2423

Mısra: 1

El.

Ya kaşı alup ele tır yine dil kıldı
nişān

Çeşm-i mesti tığ ele aldı diler kim
döke kan

50. **ele:-e**

Gazel 2423

Mısra: 2

El.

Ya kaşı alup ele tır yine dil kıldı
nişān
Çeşm-i mesti tığ ele aldı diler kim
döke kan

51. **elüñde:-üñ, -de**

Gazel 2425

Mısra: 1

El.

Elüñde bezm-i gülşende tutarsın
bāde beñzersin
Anuñçün guşşā vü ğamdan bugün
āzāda beñzersin

52. **elin:-i, -n**

Gazel 2483

Mısra: 1

El.

Göñül teslīm-i cān eyler elin yur
kendü kanından
Tārīk-ı ‘ışka ki girse geçer nām u
nişānından

53. **ele:-e**

Gazel 2491

Mısra: 6

El.

Sidre tāvusu gibi nāz-ıla ref tāra
gelür
Her kaçan nāz-ıla ala ele dildār
etegin

el çek-:

1. **el çek-:**

Gazel 2279

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Vazgeçmek, ilgisini kesmek,
sarfinazar etmek.*

Ĥumārı hoş gören rindem mey-i
şāĥbādan el çekmem
Cefāsına bakup ĥāruñ gül-i
ra ‘nādan el çekmem

2. **el çek-:**

Gazel 2279

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Vazgeçmek, ilgisini kesmek,
sarfinazar etmek.*

Ĥumārı hoş gören rindem mey-i
şāĥbādan el çekmem

Cefâsına bakup hâruñ gül-i
ra'nâdan el çekmem

3. el çek-:

Gazel 2279

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Vazgeçmek, ilgisini kesmek,
sarfinazar etmek.*

Ben ol Mecnûn-ı dehrim ki belâ
vü miñnet ü derdi
Eger gönderse yüz biñ kez ben ol
Leylâ'dan el çekmem

4. el çek-:

Gazel 2279

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Vazgeçmek, ilgisini kesmek,
sarfinazar etmek.*

Muhibbî bahra gavvâş ol bulasın
dürr-i yektâ
Egerçi pür haşar dirler direm
deryâdan el çekmem

5. el çek-:

Gazel 2279

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Vazgeçmek, ilgisini kesmek,
sarfinazar etmek.*

Gözüm yaşlu yürek başlu denî
dünyâyı terk itdim
Beni biñ päre itseler direm
'uqbâdan el çekmem

6. el çek-:

Gazel 2279

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Vazgeçmek, ilgisini kesmek,
sarfinazar etmek.*

Eger 'ışk-ıla bu devrân büküp
kâddümi ya itse
Ölüp dirilürem ammâ o kaşı yâdan
el çekmem

el ir-:

1. el ir-:

Gazel 2197

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*"Elden, elinden bir şey
gelmez" manasında çaresizlik
anlatır.*

El irmez hüsni-gencine tılsım
olmuş meger zülfî
Hücüm idüp ider hamle ki dir her
kılı mâr oldum

el irme-:

1. el irme-:

Gazel 2403

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Ulaşmaya gücü yetmemek,
yetişememek, ulaşamamak.*

Beni sevdalara saldı yine zülfî
hevesi
İrmez el aña Muhib bād-ı hevâdur
dir-isem

el kaldur-:

1. el kaldur-:

Gazel 2118

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Yalvararak bir şey dilemek.

Göceler vird ü du'â-yı kudsiyânı
işidüp
Şubha dek el kaldurup şıdk-ıla
âmîn eyledüm

2. el kaldur-:

Gazel 2371

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Yalvararak bir şey dilemek.

Mescid-i hüsünde karşı kaşları
mihrâbına
Baş açup el kaldurup ammâ
du'âsın bilmedüm

el sun-:

1. el sun-:

Gazel 2170

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*El uzatmak.Sahip olmaya
kalkışmak, dokunmaya, almaya
teşebbüs etmek.*

İkdâm idüben zülfüne el sunmadı
kimse
Bu himmeti bu cür'eti ben şâned
buldum

2. el sun-:

Gazel 2346

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Sahip olmaya kalkışmak,
dokunmaya, almaya teşebbüs
etmek.*

La'line el sunmaga zülf-i dü-tâdan
korkaram
Genc-i hüsünü mâliki ol ejdehâdan
korkaram

3. el sun-:

Gazel 2364

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

El uzatmak, uzanmak.

Bahna el sunma dehrüñ vardur
içinde belâ
Bisler evvel şehd-ile âhîr virür ol
saña sem

4. el sun-:

Gazel 2478

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Yardım etmek.

Muhibbî dest-i 'ışka el sunaldan
Olur gündün güne hâli diger-gün

el ur-:

1. el ur-:

Gazel 2273

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

*Dokunmak, el sürmek, el
atmak.*

Şi'r bünyâdına el urduñ katı
muhkem gerek
Soñradan dimeyesin za'f üzre imiş
temelüm

2. el ur-:

Gazel 2367

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Dokunmak, el sürmek, el
atmak.*

Semend-i nâz-ıla dildâr el ursa
zülf-i çevgâna
Girüp meydân-ı 'ışk içre aña bir
top ser çekdüm

3. el ur-:

Gazel 2469

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Yardım etmek.

Çekmedi Ferhâd u Mecnûn gerçi
'ışkuñ yayını
Himmet eyleñ el urayın döstlar ol
yaya ben

el urma-:

1. el urma-:

Gazel 2037

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Dokunmamak, değmemek.

Ben ezel 'ıŧkuña cānā
bağlamışdım cānı bil
Urmamışken Ka'be bünyādına el
dağı Hālil

el uzat-:

1. el uzat-:

Gazel 2190

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Yardım etmek.

Çünkü ten zindān-ı cāndur sensüz
iy ārām-ı cān
Gel uzat rahmet elin āzād kıl
zindānuñam

el üzere tut-:

1. el üzere tut-:

Gazel 2111

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*El üzerinde tutmak. || Büyük
saygı ve sevgi göstermek,
incinmemesi için ne gerekiyorsa
yapmak.*

İrişdi mevsim-i gülde celīs-i bāde
olam
Kaḏeḥ el üzere tutup gül gibi
küşāde olam

el vir-:

1. el vir-:

Gazel 2153

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*İzin vermek. || Bir mürşit
müridine mürşitlik izni vermek.*

Eger el virse süre ḥāk-i derine
yüzini
Bu Muḥibbī diye yok bundan ulu
dergāhum

2. el vir-:

Gazel 2178

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

İzin vermek.

Ḥāk-i pāya devlet el virse eger
sürsem yüzüm
Sen şefā'at kânısın ancak budur
virdüm sözüm

3. el vir-:

Gazel 2343

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Uygun gelmek.

Bāğ-ı ḥüsnüñ döstim el virse
seyrān eylesem
Karşuña cān bülbülün sermest ü
ḥayrān eylesem

4. el vir-:

Gazel 2411

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

İzin vermek.

Dilberüm nāz uyḥusunda ben
yanında muntazır
Devlet el virse Muḥibbī baḥt
uyansa ḥābdan

5. el vir-:

Gazel 2444

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

İzin vermek.

Ḥāller kim görünür rüyında sanki
ḥāl-i müşğ
Toldı 'ālem bü ile zülfi
mu 'anberdür bugün

elā:

1. elā:

Gazel 2378

Mısra: 9

Sarıya çalan kestane rengi.

Muḥibbī ol elā gözler ider dil
mülkini tārāc
Anuñ yağmaçı çeşmini görüp
Tātār'a beñzetdüm

el-amān:

1. el-amān:

Gazel 2485

Mısra: 8

Aman, imdat, medet.

'Āşık itdün boynuma ḥakduñ belā
zencirini
El-amān iy pādīşāhum 'ıŧk elüñden
el-amān

2. el-amān:

Gazel 2485

Mısra: 8

Aman, imdat, medet.

'Āşık itdün boynuma ḥakduñ belā
zencirini
El-amān iy pādīşāhum 'ıŧk elüñden
el-amān

elbette:

1. elbette:

Gazel 2148

Mısra: 7

*"Mutlaka, hiç şüphesiz"
anlamlarında kullanılan kelime.*

Rızık için maḥsüm olan elbette
saña irişür
Bes demek lāzım mıdır yok sım-ile
zerdüm benüm

2. elbette:

Gazel 2379

Mısra: 7

Şüphesiz, muhakkak, mutlaka.

Bāde işe dil olur elbette cürme
mu 'terif
Zāhidā sanma senüñ tek fi 'lümē
mağrūr olam

elden ele:

1. elden ele:

Gazel 2041

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Bir kişiden ötekine.

Sünbülün gönli perişan lālenün
bağrında dāğ
Ḥālķ elden ele gezdürür olup
şebbāz gül

elden gid-:

1. elden gid-:

Gazel 2163

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Varlığından mahrum
kalınmak, elden kaçmak, yok
olmak.*

Hevā-yı nefsüme uydum gidüpdür
ihtiyār elden
Eger olmaz -ısa luḥfuñ muḥarrer
lāyık-ı nāram

2. elden gid-:

Gazel 2263

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Varlığından mahrum
kalınmak, elden kaçmak, yok
olmak.*

'Inān-ı dil gider elden perīşān
eylese zülfin
Gülün evrākı üstinde ki sünbül
deste ter gördüm

elden git-:

1. elden git-:

Gazel 2097

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Varlığından mahrum

kalınmak, elden kaçmak, yok olmak. || Bir şeyi yitirmek, o şeyden yoksun kalmak.

‘Arz-ı hâl itmege yâra bende tākāt kalmadı
Gitdi elden mest-i ‘ışk oldum
zebānum n’eyleyem

2. elden git:-

Gazel 2196

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Varlığından mahrum

kalınmak, elden kaçmak, yok olmak.

Gitdi elden cān u dil bir bī-vefādur
sevdüğüm
Cevri bī-ḥad mihri yok bir pūr-
cefādur sevdüğüm

3. elden git:-

Gazel 2375

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Bir şeyi yitirmek, ondan

yoksun kalmak.

Gitdi elden cān u dil didüm gülüp
gāmzeñ didi
Varırmaz bir yire şayd-ı zaḥm-
dārumdur benüm

elden koma:-

1. elden koma:-

Gazel 2080

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Bir şeyle sürekli ilgilenmek,
elden düşürmemek. || Hiç
terketmemek.*

Komazam tā ölince ‘ışkı elden
Bi-ḥamdi ‘llāh kim oldur togrı
rāhum

2. elden koma:-

Gazel 2133

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Yanından hiç eksik etmemek,
devamlı olarak yanında
bulundurmak.*

Alalum lāle gibi sāğarı elden
komayup
Varalum gülşene biraz tāze güli
yār idelüm

elden koma dāmān:

1. elden koma dāmān:

Gazel 2096

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Herhangi bir şeyle ilgisini
kesmek,,ondan uzaklaşmak,
çekilmek, terketmek.*

Yār gördi baḥr-ı ‘ışk içre Muḥibbī
ğarḳ olur
Sundi destin didi elden koma
dāmānum benüm

elden vitür:-

1. elden vitür:-

Gazel 2344

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Kaybetmek, sahip olunan bir
şeyi elinde olmadan yitirmek.*

Gönlümi elden yitürdüm āh ki
dīvāneyim
Çek anı zencir-i zülfe ola kim
uslanayım

ele al:-

1. ele al:-

Gazel 2039

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Elinde tutmak, eline almak.

Gerçi kim sāğar u mül uşbu dili
rāḥat ider
La‘l-i nābuñsuz anı hīç ele almalı
degül

ele getir:-

1. ele getir:-

Gazel 2055

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Elde etmek, ele geçirmek.

Bi-ḥamdi ‘llāh ki dīdārı müyesser
oldı dildāruñ
Velī ele getirünce niçe dürlü elem
çekdüm

ele gir:-

1. ele gir:-

Gazel 2002

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Ele geçirmek, elde etmek,
yakalamak. || Pek kolay olmayan
bir şeyi edinmek.*

Vaşl-ı dilber iy Muḥibbī sa‘y ile
girmez ele
Eylemegil ‘ākil -iseñ yār vaşlıdur
muḥāl

2. ele gir:-

Gazel 2133

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bir kimsenin yakalanması.

Çün Muḥibbī ele girmez n’idelüm
sa‘y-ile yār
Gele derviş olalum niçeye dek ‘ār
idelüm

3. ele gir:-

Gazel 2264

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Bir kimse yakalanmak, elde
edilmek.*

Ol şanavber kad kıyāmet iy Muḥib
girmez ele
Bārī anuñ yirine servi der-āğuş
eyleyem

4. ele gir:-

Gazel 2337

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Ele geçmek, elde edilmek.

Girmez Muḥibbī sa‘y-ile vaşl-ı
niğār ele
Pes ben anuñ-ıçun aña tül-ı emel
didüm

5. ele gir:-

Gazel 2495

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Ele geçmek, elde edilmek.

Döstüm girmeyesin ele elüñden bu
gelür
Līk bu gelmez elüñden ki
göñülden çıkasın

6. ele gir:-

Gazel 2495

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Ele geçmek, elde edilmek.

Varuñı ḥarc ideğör yolına
cānānelerüñ
Ele girmezse daḥı akça vü puldan
çıkasın

elem:

1. elem:

Gazel 2146

Mısra: 6

Ağrı, sızı, gussa, keder.

Agzı mīm ü zülfi lām u olalı ḳaddi
elif

Eksük olmaz dōstlar Şimden giri
baña elem

2. elem:
Gazel 2328

Mısra: 10
Acı, üzüntü, dert, keder.

Ƙaddi elf ü zülfi lām u agızı
mimden irak
İy Muhibbī hicr ara eksük degül
baña elem

3. elem:
Gazel 2364

Mısra: 2
Acı, üzüntü, dert, keder.

Dōstlar Şimden giri eksük
degüldür gözde nem
Anuñ-ıçun hāne-i dil toludur derd ü
elem

4. elem:
Gazel 2364

Mısra: 12
Acı, üzüntü, dert, keder.

Şi' rümi görüp müşevveş
itmesünler beni 'ayb
Çün degül hātır-küşāde toptolu
derd ü elem

5. elem:
Gazel 2062

Mısra: 5
*Iztırap, keder, gam, tasa,
hüzün, melal.*

Haşre deñlü yazsalar yazılmaya
derd ü elem
Olsa deryalar mürekkeb cümle
agaçlar Ƙalem

6. elem:
Gazel 2168

Mısra: 5
*Iztırap, keder, gam, tasa,
hüzün, melal.*

Gāh derd ü gāh ğam gāhi elem
gāhī firāk
İŐkuñuñ ben hasta-dil bunca
belāsin bilmedüm

7. elem:
Gazel 2207

Mısra: 3
*Iztırap, keder, gam, tasa,
hüzün, melal.*

Bezm-i ğamda yine mihmānum
olup derd ü elem
İçmege mey yirine gözden akan
hūmı görem

8. elem:
Gazel 2248

Mısra: 4
*Iztırap, keder, gam, tasa,
hüzün, melal.*

Başum hevā-yı zülf-ile toptolu
olalı
Eksük degül dilde belā miñnet ü
elem

9. elem:
Gazel 2334

Mısra: 3
*Iztırap, keder, gam, tasa,
hüzün, melal.*

Hicr ü cefā cevri ü sitem miñnet ü
ğam derd ü elem
Yazdı çün alnuma rağam n' idem
n' idem āh ne-y-idem

10. elem:
Gazel 2353

Mısra: 3
*İnsana ıztırap veren her türlü
hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü ,devam
eden, geçmeyen hastalık, illet, ağrı
sızı.*

İçdüğüm hūn-ı cigerdür yidüğüm
derd ü elem
Dürlü dürlü mañbağ-ı dilde bişer
aşum benüm

11. elem:
Gazel 2380

Mısra: 1
*Iztırap, keder, gam, tasa,
hüzün, melal.*

Āh kim derdā n' idem eksük degül
derd ü elem
Anuñ için hālī olmaz tā seher bu
gözde nem

elem çek-:

1. elem çek-:
Gazel 2055

Mısra: 12
Kelime Tipi: -
*Iztırap, keder, gam, tasa,
hüzün duymak, üzüntü içinde
kalmak.*

Bi-ħamdi' llāh ki dīdārı müyesser
oldı dildārūñ
Velī ele götürünce niçe dürlü elem
çekdüüm

2. elem çek-:
Gazel 2148

Mısra: 10
Kelime Tipi: -

*Iztırap çekmek, üzölmek,
tasalanmak.*

İy Muhibbī çünkü oynar oynını
nerrād-ı çarğ
Yok yire çekme elem gelmez dime
nerdüüm benüm

elem çek-:

1. elem çek-:--me, --(y)em
Gazel 2062

Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Iztırap, çekmek, tasalanmak,
üzölmek.*

Lebleri tiryākine irdi Muhibbī çün
elüm
Zehr-i ğamdan çekmeyem Şimden
giri hergiz elem

elf:

1. elf:
Gazel 2328

Mısra: 9
*Arap alfabesinin ilk harfidir
(□) . Divan edebiyatında
sevgilinin boyu elife
benzer.Alfabenin ilk harfi olduğu
için aşık da sevgilinin güzelliğ
kitabında ilk defa elif boyunu
okur.Şairler elifin yanına lam
getirip saça, mim getirip ağıza
gönderme yaparlar.*

Ƙaddi elf ü zülfi lām u agızı
mimden irak
İy Muhibbī hicr ara eksük degül
baña elem

elfāz:

1. elfāzuña:-uñ, -a
Gazel 2023

Mısra: 1
Kelimeler, sözler.

Luťf u elfāzuña olmuş teŐne dil mā-
i sebīl
Hüsnüñe cennet dimişler bil ki
cennetden cemīl

2. elfāzuñı:-uñ, -ı
Gazel 2447

Mısra: 9
Lafızlar, sözler.

İy Muhibbī Şi' r ara her kim göre
elfāzuñı
Rişte-i cān üzre dizmiş dür gibidür
sözlerim

3. elfāz-ıla:-ıla
Gazel 2476

Mısra: 9
Lafızlar, sözler.

Kim görse bu elfâz-ıla nazmuñı
Muhibbî
Tahsinler idüp diye ki yig dürr-i
'Aden'den

elhân:

1. **elhânum:-um**
Gazel 2317
Mısra: 18
Şarkılar, nağmeler.

Kapuñda çünki meddâham seni
medh iderem her dem
Yürek pür-gam gözüm pür-nem
Muhibbî'yem hoş elhânum

2. **elhândur:-dur**
Gazel 2418
Mısra: 10
Nağmeler, ezgiler, melodiler.

İşidüp gülzâr-ı hüsn içre Muhibbî
nâleñi
Hoş edâ itmiş dimiş murğ-ı hoş
elhândur diyen

eli:

1. **eli:**
Gazel 2273
Mısra: 2
Bazı söyleyişlerde teşmil
yoluyla işi yapanın veya o işin
yapılmasına tesir eden kimsenin
yerini tutar.

Sidreden yüce görünür baña kaşruñ
güzelüm
Meger âhum eli ile aña irişe elüm

eli ir-:

1. **eli ir-:**
Gazel 2051
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Bir işi yapmak için zaman
bulabilmek. // Yapabilmek,
ulaşabilmek.

Vaşluña irmez bilürem çünki
'uşşâkuñ eli
Va' de-i ferdâ ile kaygulu göñlüm
şâd kıl

2. **eli ir-:**
Gazel 2161
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Ulaşmaya gücü yetmek,
yetişmek, ulaşmak.

Muhibbî mahzen-i dilden
çıkardum niçe cevherler
Eli nâdânuñ irmesün diyü yârâna
tapşurdum

elif:

1. **elifdür:-dür**
Gazel 2103
Mısra: 5
Arap alfabesinin ilk harfidir
(□) . // Divan edebiyatında
sevgilinin boyu elife
benzer. Alfabenin ilk harfi olduğu
için aşık da sevgilinin güzellik
kitabında ilk defa elif boyunu
okur. Şairler elifin yanına lam
getirip saçta, mim getirip ağıza
gönderme yaparlar.

Sinemde serv elifdür dâğum baña
gül oldı
Gördüm o serv-i kıddi gül gibi
rüyü sevdim

2. **elif:**
Gazel 2146
Mısra: 5
Arap alfabesinin ilk harfidir
(□) . Divan edebiyatında
sevgilinin boyu elife
benzer. Alfabenin ilk harfi olduğu
için aşık da sevgilinin güzellik
kitabında ilk defa elif boyunu
okur. Şairler elifin yanına lam
getirip saçta, mim getirip ağıza
gönderme yaparlar.

Agzı mîm ü zülfi lām u olalı kıddi
elif
Eksük olmaz döstlar şimden girtü
baña elem

3. **elif:**
Gazel 2152
Mısra: 7
Arap alfabesinin ilk harfidir
(□) . Divan edebiyatında
sevgilinin boyu elife
benzer. Alfabenin ilk harfi olduğu
için aşık da sevgilinin güzellik
kitabında ilk defa elif boyunu
okur. Şairler elifin yanına lam
getirip saçta, mim getirip ağıza
gönderme yaparlar.

Dâğlar sinemde güldür servler yir
yir elif
Kıl temâşâ 'ışk bāğınunñ hārâb-
âbâdiyam

4. **elifden:-den**
Gazel 2367
Mısra: 10
Arap alfabesinin ilk harfi. //
Sevgilinin elif harfi gibi düzgün,
uzun boyu.

Muhibbî gülşene varma temâşâ
eyle bu sinem
Kızıl güller kılup dâğum elifden
servler çekdüm

5. elif:

Gazel 2459
Mısra: 5
Arap alfabesinin ilk harfidir
(□) . Divan edebiyatında
sevgilinin boyu elife
benzer. Alfabenin ilk harfi olduğu
için aşık da sevgilinin güzellik
kitabında ilk defa elif boyunu
okur. Şairler elifin yanına lam
getirip saçta, mim getirip ağıza
gönderme yaparlar.

O1 elif kıddün hevâsı hâşretinden
döstlar
Gâh kıddüm dâl olur hicrân
şebinde gâh nün

elif çek-:

1. **elif çek-:**
Gazel 2207
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Sinede oklarla, kılıçlarla
açılan yaraları, yürek acılarını
ifade etmek için kullanılan bir
deyimdir.

Sinede bir idi dâğum çeküp üstine
elif
Derd-i dil bir idi şimden girtü ben
onı görem

2. **elif çek-:**
Gazel 2240
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Sinede oklarla, kılıçlarla
açılan yaraları, yürek acılarını
ifade etmek için kullanılan bir
deyimdir. Düz bir cisimle doğrusal
bir yara açmak, elif harfi yazmak
anlamında kullanılır.

Derdün ile sinemün üstine çekdüm
bir elif
Yanına bir dâğ yakdum derdümi
on eyledüm

3. **elif çek-:**
Gazel 2356
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Sinede oklarla, kılıçlarla
açılan yaraları, yürek acılarını
ifade etmek için kullanılan bir
deyim.

Hâşretiyle çekelüm sinemüze bir
bir elif

Serv-şadler yirine anı derâgüş
idelüm

4. elif çek:-

Gazel 2361

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Sinede oklarla, kılıçlarla
açılan yaraları, yürek acılarını
ifade etmek için kullanılan bir
deyim.*

Hasretiyle gam şebinde sîneme
çekdüm elif
Serv-şadler yirine anı derâgüş
eyledüm

5. elif çek:-

Gazel 2492

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Sinede oklarla, kılıçlarla
açılan yaraları, yürek acılarını
ifade etmek için kullanılan bir
deyim.*

Sînem üzre çekmiş-idüm ben
elifler şevkuñe
Yoğ-iken gülşende gül dağı nişân
hem tâkden

elif-bâ evle:-

1. elif-bâ eyle:-

Gazel 2297

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

*İlk öğrenmek, baştan
öğrenmek.*

Ezber itdi hıfz idüp 'ışkuñ kitâbın
ser-te-ser
Okuyup sanmañ mu'allimden elif-
bâ eyledüm

elin tut:-

1. elin tut:-

Gazel 2050

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Yardım etmek.

Görüp alçaklaruñ hâlin elin tut
kaldur ayakdan
Hudâ'dan şefkat isterseñ rahîm-i
derdmendân ol

elinden:

1. elinden:

Gazel 2192

Mısra: 8

Yüzünden, -den dolayı.

Çeşmün arar kim beni ide helâk
Anı bilmez hicr elinden geşteyem

2. elinden:

Gazel 2258

Mısra: 5

*Sebebiyle, nedeniyle,
yüzünden.*

Dükendi kalmadı şabrum elinden
yâr-ı bed-ñunuñ
Degül çün durmaga tākāt çıkuban
hem-sefer oldum

3. elinden:

Gazel 2318

Mısra: 1

*Birinin veya bir şeyin elinden,
yüzünden, -den dolayı.*

Yâr elinden dem-be-dem cevri ü
cefâdur gördüğüm
Dehr elinden dâyimâ zecri ü
'anâdur gördüğüm

4. elinden:

Gazel 2318

Mısra: 2

*Birinin veya bir şeyin elinden,
yüzünden, -den dolayı.*

Yâr elinden dem-be-dem cevri ü
cefâdur gördüğüm
Dehr elinden dâyimâ zecri ü
'anâdur gördüğüm

5. elinden:

Gazel 2324

Mısra: 5

*"-den dolayı, yüzünden"
anlamında kullanılan kelime.*

Hâr elinden bagrı hün olmuş belâlu
bûlbûlem
Ol saçı sünbül gül-i handâna
bilmen n'eyleyem

6. elinden:

Gazel 2326

Mısra: 4

Yüzünden, sebebiyle.

'Âlem içinde yüri sen şâd u handân
gül gibi
Hâr elinden baña yiter zâr u her
bâr inlerem

elmäs:

1. elmäs:

Gazel 2343

Mısra: 5

*Değerli bir taş II Sevgilinin
delici kirpikleri.*

Kirpüğüm elmäs idüp delsem
yaşum cevherlerin
Dâne dâne her birin tesbîh-i
mercân eylesem

elü irişme:-

1. elü irişme:-

Gazel 2167

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Ulaşmaya gücü yetmemek,
yetişememek, ulaşmamak.*

Hevâ-yı nefşüme uydum elüm
irişmedi yâra
Uzak menzil zavâde yok dirîğa
râhda kaldum

elü irme:-

1. elü irme:-

Gazel 2081

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Ulaşmaya gücü yetmemek,
yetişememek, ulaşmamak.*

İy dil var eyle hâzret-i yâra
şikâyeti
İrmedi dâmenine elüm kaldı
müşkilüm

2. elü irme:-

Gazel 2277

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Ulaşmaya gücü yetmemek,
yetişememek, ulaşmamak.*

Başum eger komasam ayagum
altına
Ol serv-şadde irmez idi hergiz
elüm

elüm ir:-

1. elüm ir:-

Gazel 2062

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Ulaşabilmek.

Lebleri tiryâkine irdi Muhibbî çün
elüm
Zehr-i gamdan çekmeyem şimden
girü hergiz elem

elüñ depret:

1. elüñ depret:

Gazel 2006

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Elini hareket ettirmek.

Sākīyā mey sun ki kıl sun çehre-i
zerdümi al
Muṭribā depret elüñ tā eylesün dil
kesb-i hâl

elün dut-:

1. elün dut-:

Gazel 2213

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Yardım etmek, destek olmak.

Elüm dut raḥm kıl iy dil taḥbī
Be-ğāyet ḥastayam ḡāyet zebünüm

elünden:

1. elünden:

Gazel 2485

Mısra: 8

-den dolayı, yüzünden.

‘Āşık itdüñ boynuma taḥduñ belā
zencirini
El-amān iy pādīşāhum ‘ışk elünden
el-amān

elünden gel-:

1. elünden gel-:

Gazel 2495

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Yapabilmek, becermek, gücü
dahilinde olmak.*

Dōstum girmeyesin ele elünden bu
gelür
LİK bu gelmez elünden ki
gönülden çıkasın

2. elünden gel-:

Gazel 2495

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Yapabilmek, becermek, gücü
dahilinde olmak.*

Dōstum girmeyesin ele elünden bu
gelür
LİK bu gelmez elünden ki
gönülden çıkasın

elvir-:

1. elvire:-e

Gazel 2489

Mısra: 10

Artık istemez, yeter, kafi.

İy Muḥibbī yürü di bülbüle āh
eyleme kim
Nev-’arūs-ı gülün elvire tuvagın
yakasın

em-:

1. emüm:-üm

Gazel 2333

Mısra: 8

Emmek.

Derdümi ‘arz eyledüm Loḡmān’a
derdüm bilmedi
Bilürem derdüme ancak la‘1-i
dilberdür emüm

em:

1. em:

Gazel 2016

Mısra: 8

İlaç, deva, çare, derman.

Sinemüñ şandūkasına ursa ger
gamz okların
Cānuma raḥmet gelür derdüme
sanmañ em degül

2. em:

Gazel 2282

Mısra: 12

İlaç, deva, çare, derman.

‘İlâc olmaz taḥbā derd-i ‘ışka
Ko derdidür anuñ derdine em hem

3. em:

Gazel 2334

Mısra: 2

İlaç, deva, çare, derman.

Yakdı beni hicr ile ḡam n’idem
n’idem āh ne-y-idem
Bulmadum bu derde em n’idem
n’idem āh ne-y-idem

4. emden:-den

Gazel 2482

Mısra: 8

İlaç, deva, çare, derman.

Baḥa derdüñ senüñ dermān gibidür
Ebed kurtılmayam istersem emden

em eyle-:

1. em eyle-:

Gazel 2123

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*İlaç yapmak, ilaçlamak, ilaç
vermek.*

İçüben boş idelüm felek küplerini
Dehr meyḥānesine süciyi em
eyleyelüm

em it-:

1. em it-:

Gazel 2132

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*İlaç yapmak, ilaçlamak, ilaç
vermek.*

Dil hicr-i leb-i la‘lün ile ölse
gerekdür
Ger la‘lün aña zerre ḡadar itmez-
ise em

emân:

1. emân:

Gazel 2368

Mısra: 7

Emin, güvenli, emniyetli.

Dāyimā olsun emân içinde ol çok
sevdüğüm
Gerçi kim ‘ışkında ben hergiz
emāni bulmadum

2. emāni:-ı

Gazel 2368

Mısra: 8

Emin, güvenli, emniyetli.

Dāyimā olsun emân içinde ol çok
sevdüğüm
Gerçi kim ‘ışkında ben hergiz
emāni bulmadum

emānet:

1. emānet:

Gazel 2288

Mısra: 2

*Güvenilir bir kimseye
saklaması veya birine teslim etmesi
için bırakılan şey veya kimse.*

Alup bu sineden tır-i nigāri cāna
taḥşurdum
Emānet idi cān anda yine cānāna
taḥşurdum

2. emānetdür:-dür

Gazel 2107

Mısra: 1

*Allah’ın insanlara bir gün
geri almak üzere verdiği can.*

Sinede konmuş emānetdür ezelden
cān benim
Vireyim tek bir işaret eylesün
cānān benim

emir:

1. emrine:--i, --n, --e

Gazel 2050

Mısra: 10

*Bir şeyin yapılması veya
yapılmaması hususunda bildirilen*

kesin hüküm, hükmüne uyulması istenen zorlayıcı söz, buyruk. || Yapılması istenen şeyi bildiren yazı, yazılı belge.

Muhibbî çünkü kul olduñ bugün çün u çerâdan geç
Senüñ neñ vardur arada hemân emrine fermân ol

2. **emrüne:--üñ, --e**

Gazel 2065

Mısra: 10

Bir şeyin yapılması veya yapılmaması hususunda bildirilen kesin hüküm, hükmüne uyulması istenen zorlayıcı söz, buyruk.

Bu Muhibbî'ye cefâ kılsañ yahüd mihr eyleseñ
Her ne hüküm itseñ buyur emrüne fermân olmuşam

3. **emriyle:-i, -(y)le**

Gazel 2083

Mısra: 6

Bir şeyin yapılması veya yapılmaması hususunda bildirilen kesin hüküm, hükmüne uyulması istenen zorlayıcı söz, buyruk.

Dökse saçılsa hergiz aña kimse lâ dimez
Şâh-ı maħabbet emriyle tûfân olan yaşum

4. **emir:**

Gazel 2127

Mısra: 2

Bir kavim veya memleketin başı, başkan, bey, reis.

Vişâlün gencine gerçi irişmeyüp fakîr oldum
Firâkuñ mülkine şâhum bi-ħamdi'llâh emir oldum

5. **emrünü:-üñ, -i**

Gazel 2177

Mısra: 1

Bir şeyin yapılması veya yapılmaması hususunda bildirilen kesin hüküm, hükmüne uyulması istenen zorlayıcı söz, buyruk.

Kim tutar emrünü lutfuñ gösterüp sensin Ĥalîm
Dutmayan fermânuñı ol da görür kâhr-ı 'azîm

6. **emrini:-i, -n, -i**

Gazel 2216

Mısra: 3

Bir şeyin yapılması veya yapılmaması hususunda bildirilen

kesin hüküm, hükmüne uyulması istenen zorlayıcı söz, buyruk.

Anuñ emrini çünkü dutmadılar
Helâk-i kavmi külli Hüd iden kim

emr:

1. **emri:-i**

Gazel 2381

Mısra: 8

Bir şeyin yapılması veya yapılmaması hususunda bildirilen kesin hüküm, hükmüne uyulması istenen zorlayıcı söz, buyruk.

Cevr iderse hüküm anuñdur mihr iderse luğf anuñ
Emri câri kulam ol pâdişâhumdur benüm

2. **emrüne:--üñ, --e**

Gazel 2010

Mısra: 12

Buyruk, buyrulan şey.

Ĥabîbüm muşhaf-i ĥüsnüñ ĥakıyçün
Mutî'em emrüne itme te'emmul

3. **emr:**

Gazel 2131

Mısra: 3

Bir şeyin yapılması veya yapılmaması hususunda bildirilen kesin hüküm, hükmüne uyulması istenen zorlayıcı söz, buyruk.

Öldürirse emr anuñdur dîrgürirse hüküm anuñ
Her ne kim kılsa ben anuñ bende-i fermânyam

emr it:-

1. **emr it:-**

Gazel 2115

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Yapılması istenen şeyi kesin olarak bildirmek, buyurmak.

Yiyeli esrâr-ı 'ışkı ben senüñ ĥayrânuñam
Her ne emr itseñ şehâ ben bende-i fermânuñam

2. **emr it:-**

Gazel 2283

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Emir etmek, buyurmak.

Ne emr itseñ benüm oldur murâdum
Dimişler gerekmez 'aşıkâ kâim

3. **emr it:-**

Gazel 2316

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Emir etmek, buyurmak.

Bende oldum bir şehüñ yolına cân ısmarlaram
Her ne kim emr itse ben anı hemân ısmarlaram

emr kıl:-

1. **emr kıl:-**

Gazel 2105

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Emretmek.

Üstühvân kaldı tenümde ġam-ı ĥicrûñle hemân
Emr kıl seglerüne ola benüm mihmânım

emr-i ba'id:

1. **emr-i ba'id:**

Gazel 2032

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Uzak emir.

Döstüm senden vefâ gelmek baña emr-i ba'id
Ben daħı senden vişâl ummak 'aceb fikr-i muħâl

emsâl:

1. **emsâlüm:-üm**

Gazel 2075

Mısra: 8

Takip edilen seyir. || Amaç, maksat, uğur.

Mâĥ-rûlar yolına ben baş u cân terk eyledüm
Var-ısa gelsün bu devr içinde emşâlüm benüm

emvâc:

1. **emvâc:**

Gazel 2264

Mısra: 2

Dalgalar.

Her kaçan kim sırr-ı 'ışkuñdan suĥen ġüş eyleyem
Kaynayup derya gibi emvâc urup cüş eyleyem

eñ evvel:

1. eñ evvel:

Gazel 2239

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

İlk defa, ilk önce.

Yaza levh-i dile ger hasb-i hālüm
Eñ evvel dutışa levh ü kalem hem

encüm:

1. encüm:

Gazel 2094

Mısra: 2

Yıldız. || Uykusuz kişilerin yıldız sayması, güneş gelince kayboluşları, güneşe nispetle küçücük oluşları, burçları oluşturmaları, insan üzerine etkileri, her kişinin gökte bir yıldız oluşu, arştan haber alan şeytanların yıldızlarla taşlanmaları, kıyamet kopacağı zaman yıldızların yere döküleceği hep yıldızlarla birlikte anılan telakkilerdir.

Sen mehi hicrân şebinde her kaçan
yâd eyleyem
Yaş döküp encüm mişâl âh-ıla
feryâd eyleyem

2. encümen:-en

Gazel 2259

Mısra: 10

Yıldızlar.

Muhibbî hoş-dil olmuşsın hayâl-i
yâr-ıla her şeb
Diyemem âh o meh-rûyı arayup
encümen görsem

3. encüm:

Gazel 2341

Mısra: 5

Yıldızlar, nücum.

Sîne eflâkinde eşküm olalı encüm
mişâl
Penbe-i dâğum görenler dirse tañ
mı mâhiyam

endîşe:

1. endişelerin:-ler, -i, -n

Gazel 2422

Mısra: 6

Düşünce.

Kimde kim zerresi hâşıl ola mihr-i
'aşıkun
Tâ ölince kesemez zülfünün
endişelerin

endüh:

1. endüh:-ı

Gazel 2208

Mısra: 2

Gam, keder, tasa.

Dilden evvel ben esâs-ı 'ışkı
muhkem bağladum
Soñradan cāna ğam u endühü hem-
dem bağladum

2. endüh-ıla:-ıla

Gazel 2225

Mısra: 2

Gam, keder, tasa.

Gāh añup gül ruħlaruñı göñlümi
gülşen kılam
Geh ğam u endüh-ıla dil hānesin
külhen kılam

3. endühdur:-dur

Gazel 2256

Mısra: 2

Gam, keder, tasa.

'Ömrümi harc eyledüm yok yire
ġāyet ġāfilüm
Miñnet ü endühdur ancak bu yolda
hāşılum

endüh-ı hicran:

1. endüh-ı hicran:

Gazel 2473

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Ayrılık kederi.

Kimse dir mi derd olsun hîç
dermān olmasun
Vuşlat olsun dāyimā endüh-ı
hicran olmasun

engin:

1. engine:-e

Gazel 2436

Mısra: 10

Denizin karadan açıklara doğru ufuk hattına kadar uzanan kısmı.

İy Muhibbî baħr-ı eşküm taşıdı
başdan aşdı āh
Bād-ı āhum saldı engine yine dil
zevraķın

engübîn:

1. engübîn:

Gazel 2431

Mısra: 6

Bal.

Şi'r-i pür-süzum benüm gül lâledür
eş'ār-ı ġayr

Şekker-i şîrîn ile kanda bir ola
engübîn

enhār:

1. enhār:

Gazel 2141

Mısra: 6

Irmaklar.

Göreliden yüzüni yinilmedi gözüm
yaşı
Bāğ-ı hüsnünde senün enhār
olupdur gözlerüm

2. enhāra:-a

Gazel 2378

Mısra: 8

Nehirler.

Göreliden kâmetün cānā anı teşbîh
idüp serve
Yaşum ol serv ayagında akan
enhāra beñzetdüm

3. enhāra:-a

Gazel 2060

Mısra: 10

Nehirler.

Sen boyı serv ayagina bu Muhib
göz yaşını
İdeli āb-ı revan ta'n iden enhāra
benem

enim:

1. enim:

Gazel 2226

Mısra: 10

Nağme. || İnilti.

Gülistānuñda eger nāle kılsam
İşiden sana bülbül eyler enim

enıs:

1. enisüm:-üm

Gazel 2317

Mısra: 2

Dost, arkadaşı.

'Abirüm 'anberüm varum habîbüm
māh-ı tabānum
Enisüm mahremüm rāzum güzeller
şāhı sulţānum

2. enıs:

Gazel 2425

Mısra: 6

Dost, arkadaş, yar, hemdem.

Gözümüñ çeşmesârına gelüp liken
görünmezsin
Enıs olmazsın ādemle periden zāda
beñzersin

envār:

1. envārî:--i

Gazel 2023

Mısra: 4

Nurlar, ışıklar.

Zulmet içinde kalırdı cümle halk-ı
kâyināt
Anlara olmasa idi şer' uñ envārî
delîl

epsem:

1. epsem:

Gazel 2034

Mısra: 8

Sessiz, susmuş.

Ğuşşa vü gamdan şikâyet bir
mutavvel kışşadur
İrmedi kimse anuñ gavırına gel
epsem gönül

er:

1. erî:-i

Gazel 2452

Mısra: 9

Asker, leşker, yiğit.

Bu Muhibbî gibi var mı 'ışk ara
'ışk eri
Naqd-i cânı virüben derd ü gamı
bâzâr iden

2. erî:--i, -

Gazel 2054

Mısra: 9

Rütbesiz asker, nefer.

Muhibbî 'ışk eri n'eyler dimişler
'âr u nâmûsı
Anunçün şîşe-i nâmı uşadup
târumâr itdüm

3. erinüñ:-i, -nüñ

Gazel 2172

Mısra: 2

*İsim tamlamasının ikinci
öğesi olarak bir işte ehil olan
kimse.*

Hâk-i pâyûñı nigârâ tütüyâ olsun
direm
'İşk erinüñ hasta çeşmine devâ
olsun direm

4. erinüñ:-i, -nüñ

Gazel 2172

Mısra: 2

*İsim tamlamasının ikinci
öğesi olarak bir işte ehil olan
kimse.*

Hâk-i pâyûñı nigârâ tütüyâ olsun
direm
'İşk erinüñ hasta çeşmine devâ
olsun direm

5. er:

Gazel 2268

Mısra: 14

Yiğit, kahraman kimse.

Dünyâ Muhibbî istedi ben
itmedüm kabûl
'Arz-ı cemâl eyledi didi er isterem

6. erî:-i

Gazel 2422

Mısra: 9

Yiğit, erkek.

Bu Muhibbî olalı küy-ı harâbâtuñ
eri
Tutdı başdan yine âvâralığı
pîşelerin

erbâ'in:

1. erbâ'in:

Gazel 2431

Mısra: 10

*Esmâ yoluyla süluku kabul
eden tarikatlarda dervişlerin
nefislerini terbiye etmek için bir
yere kapanarak dış dünya ile
ilişkilerini kestikleri, çok az
yiyeceklerle yetinip kendilerini
ibadete verdikleri 40 günlük
döneme verilen isim, çile.*

Mâverâ-yı âferîniş rinde olmuş
cilvegâh
Zâhîde virildi ancak ola şâhib-
erbâ'in

erğânün:

1. erğânünam:-am

Gazel 2213

Mısra: 10

Org denen çalgı.

Gücüler tâ seher hicrân gamıyla
İñiler san Muhibbî erğânünam

erî:-

1. eridüm:-dü, -m

Gazel 2331

Mısra: 2

*Katı bir cisim ısı etkisiyle sıvı
durumuna gelmek, zeveban etmek.*

Maḥabbet bâdesin içdüm yine ser-
mest ü hoş hâlem
Tutuşdum âteş-i 'ışka eridüm zer
gibi kâlam

erit:-

1. erit:

Gazel 2278

Mısra: 6

Tüketmek, yok etmek.

Mihnet gamı eylemedin zer gibi
zaḥm
'İşkuñ odıyla anı erit eyle ḥall
didüm

es:-

1. eselden:-el, -den

Gazel 2209

Mısra: 3

*Hava için bir yönden bir yöne
doğru hissedilir şekilde hareket
etmek.*

Âhum yili eselden eşküm

temevvüc itdi

Bâd olsa hiç dinür mi deryaya kıl
sükünüm

eş'âr:

1. eş'ârûñ:--uñ, --i

Gazel 2044

Mısra: 13

Şiirler, manzum sözler.

İy Muhibbî ehl-i diller diñlesün
eş'ârûñı
Şi' rüñi şîrîn edâlârdâ kılup rindâna
gel

2. eş'ârûm:-um

Gazel 2127

Mısra: 9

Şiirler, manzum sözler.

Olaldan Ḥusrev' i Rüm' uñ Kemâl' e
irdi eş'ârûm
Muhibbî luṭf-ı tab' umla ne tañ
disem zâhîr oldum

3. eş'ârûm:-um

Gazel 2136

Mısra: 1

Şiirler, manzum sözler.

Her kaçan eş'ârûm içre leblerin
yâd eyleyem
Niçe şîrîn lebleri bu yolda Ferhâd
eyleyem

4. eş'âr-ıla:-ıla

Gazel 2142

Mısra: 9

Şiirler, manzum sözler.

İy Muhibbî inleyem derd-i dilüm
eş'âr-ıla

Bir iken derdüm biñ itdi defter ü
divân benüm

5. eş'arum:-um
Gazel 2193
Mısra: 8
Şiirler.

Hikâyet ideli la'l-i leb-i şîrîni
dildârûñ
Melâhat buldı eş'arum hadîs çün
şeker kıldum

es'âr-ı ğavr:

1. eş'âr-ı ğavr:
Gazel 2431
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Diğer şiirler.

Şî'r-i pür-süzum benüm gül lâledür
eş'âr-ı ğavr
Şekker-i şîrîn ile kanda bir ola
engübîn

esâs:

1. esâsı:-ı, -
Gazel 2028
Mısra: 3
*Bir şeyin özünü oluşturan ana
öge, temel. || Asıl, hakikat.*

Kâfirî bünyâddur dilde esâsı
'ışkumuñ
Anuñ-ıçun seyl-i eşkümden aña
gelmez hâlel

2. esâsım:-ı, -n
Gazel 2257
Mısra: 1
Temel, mülk.

Yapuban gönülüm esâsım 'ışkı
muhkem eyledüm
Gam ile cân-ı belâ fersüdü hem-
dem eyledüm

esâs-ı 'ışk:

1. esâs-ı 'ışk:
Gazel 2208
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Aşkın temeli.

Dilden evvel ben esâs-ı 'ışkı
muhkem bağladum
Soñradan câna gam u endühi hem-
dem bağladum

esbâb:

1. esbâbum:-um
Gazel 2166

Mısra: 8
Gıyecek, elbise.

Dil şürâhî göz yaşı mey bu ciger
nuğl-ı kebâb
Bu-durur meclisde hâzır 'iyeş
esbâbum benüm

esbâb-ı hüsn:

1. esbâb-ı hüsn:
Gazel 2439
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Güzellik sebepleri.

İki kapaklı bir eyü tölâbdur gözüm
Esbâb-ı hüsnüñi sanma saklamag-
ıçun

esb-i nâz:

1. esb-i nâz:
Gazel 2125
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Nazlı at.

Esb-i nâz üzre yine mestâne
çeşmüñ tığ alup
At salup 'aşıklarauñ çignetme
şahbâzum benüm

2. esb-i nâz:
Gazel 2230
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Nazlı at.

Binüben esb-i nâza cilve eyle
Göreym seni iy ümmîd-vâram

3. esb-i nâz:
Gazel 2397
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Nazlı at.

Esb-i nâz üzre binüp zülfüñi
çevgân eyleseñ
Bu Muhibbî top idüp başın gelür
meydâna hem

4. esb-i nâz:
Gazel 2432
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Nazlı at.

Binse esb-i nâza zülfün yâr çevgân
eylese
Top ider başını meydân içre
'uşşâk-ı hâzîn

esb-süvâr ol-:

1. esb-süvâr ol-:
Gazel 2061
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Süvari olmak.

Ol şehsüvâr nâz-ıla esbe süvâr ola
Atı önince olmayan anuñ piyâde
kim

esen ol-:

1. esen ol-:
Gazel 2328
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Sağ salım olmak, afiyette
olmak.*

Ben helâk oldum ğamuñdan sen
esen ol iy şanem
Şâh sag olsun hezârân bende kim
ölse ne ğam

eser:

1. eser:
Gazel 2173
Mısra: 6
İz, nişan, işaret.

Miyânuñla lebünçün var mı yok mı
diyü bahş itdük
Eser yok bildüm anlardan egerçi
kıl ü kâl itdüm

eser eyle-:

1. eser eyle-:
Gazel 2086
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
İz bırakmak, tesir etmek.

Âh u efgânüm dirîgâ eylemez
hergiz eser
Saña âhen-dil didüm anuñçün iy
yâr añladum

2. eser eyle-:

Gazel 2458
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
İz bırakmak, tesir etmek.

Zâhidüñ biñ sözi te'sir itmeye
itmeñ 'aceb
Hiç eser eyler mi bir söz dise anı
serd olan

eser it-:

1. eser it-:
Gazel 2002
Mısra: 1

Kelime Tipi: -
İz bırakmak, tesir etmek.

Zâhidâ nuşhuñ baña itmek eşer
oldı muhâl
Saña cennet kaygusıyla baña
dilber zülf ü hâl

2. **eşer it-:**
Gazel 2387
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Tesir etmek, etki etmek.

Hey ne sengin-dil olur itmedi
hergiz eşer
Giry e vü âh u figân u nâle vü
feryâd hem

eser kalma-:

1. **eşer kalma-:**
Gazel 2294
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*İzi görülmeyecek şekilde
silinip gitmek, yok olmak.*

Şöyle za'f oldum ki kalmadı
vücüdümde eşer
Beni nâlemden bulurlar yoğsa nâ-
peydâ benem

2. **eşer kalma-:**
Gazel 2334
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*İzi görülmeyecek şekilde
silinip gitmek, yok olmak.*

Yandı firakıyla ciğer kalmadı bu
tende eşer
Âteşe döyer mi beşer n'idem
n'idem âh ne-y-idem

esir:

1. **esirem:--em**
Gazel 2056
Mısra: 2
Tutsak, köle.

İstemem cânâ gamuñdan
kurtluban şâd olam
Bend-i zülfüne esirem dimezem
âzâd olam

2. **esirümdür:--üm, -dür**
Gazel 2185
Mısra: 10
*Eskiden para ile satın alınan
kimse, kul, köle, cariye.*

Bu sa'âdet besdür dilber
Muhibbî'ye diye

Dermendümdür fakrüm hem
esirümdür benüm

esir evledi:

1. **esir eyledi:--di, -**
Gazel 2005
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Tutsak etmek.

Beni biñ derde esir eyledi âzâde-y-
iken
Göreyim ki seni her lahzada biñ
pâre gönül

esir ol-:

1. **esir ol-:**
Gazel 2127
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Kendini kaptırıp müptela
olmak, buyruğu altına girmek.*

Cihânuñ bâg u râğından ferâgat
eyledüm düpdüz
Velî sen serv-i ra'nâya dil ü
cândan esir oldum

esir-i belâ-yı perî-ves:

1. **esir-i belâ-yı perî-ves:**
Gazel 2386
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Peri gibi güzel sevgilinin
derdinin esiri.*

Divâne-vâr deyr-i muğâna eger
varam
'Ayb eylemeñ esir-i belâ-yı perî-
veşüm

esk-:

1. **eşküm:--üm, -**
Gazel 2027
Mısra: 3
Göz yaşu.

Sîne şahrâsını eşküm lâlezâr itdi
yine
Döstüm bir görmege degmez mi
seyrân eylegil

esk:

1. **eşküm:--üm**
Gazel 2282
Mısra: 5
Göz yaşu.

Çekelden şâh-ı gam eşküm sipâhın
Götürür düd-ı âhumdan 'alem hem

2. **eşküm:--üm**
Gazel 2294
Mısra: 5
Göz yaşu.

Garğ olursa tañ midur dil fülki
eşküm bañrına
Bâd-ı âhumla telâtuñlar urur deryâ
benem

3. **eşküm:--üm**
Gazel 2341
Mısra: 5
Göz yaşu.

Sîne eflâkinde eşküm olalı encüm
mişâl
Penbe-i dağum görenler dirse tañ
mî mâhiyam

4. **eşk:**
Gazel 2478
Mısra: 1
Göz yaşu.

Olupdur haşretiyle eşk gülgün
'Aceb mi su yirine akıda hün

5. **eşkenden:-i, -n, -den**
Gazel 2465
Mısra: 6
Göz yaşu.

Sırr-ı 'ışkı sakladukça rüşen oldı
gün gibi
Âh u eşkenden kişi böyle şermsâr
olmasun

6. **eşk-i:-i**
Gazel 2000
Mısra: 3
Göz yaşu.

Dâmen-i şahrâ pür oldı eşk-i
çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lâle ile gül
degül

7. **eşküm:--üm, --e**
Gazel 2023
Mısra: 6
Göz yaşu.

Mısr-ı hüsnuñi añup hicr içre ger
kan aglasam
Eşküm nisbet benüm katre olurdu
cüy-ı Nîl

8. **eşk:**
Gazel 2042
Mısra: 7
Göz yaşu.

Eşk katresini rişte-i cânuma
baglayup

Gösterdi gözüm oldı 'ayân rîsmân-ı la'l

9. **eşkümü:--üm, --i**
Gazel 2067
Mısra: 3
Gözyaşı.

Kaatre kaatre cem' idüp baır
eyleyem bu eşkümi
Bir habâb içre cihamı cümle ihfâ
eyleyem

10. **eşküm:-üm**
Gazel 2117
Mısra: 7
Gözyaşı.

Arzı eşküm garq idüp eflâki âhum
hark ider
Bu belâ vü derdi ol iki yamandan
görmüşem

11. **eşkümle:-üm, -le**
Gazel 2118
Mısra: 8
Gözyaşı.

Bu ümîd-ile ki mihr-i enverüm
menzil ide
Sîne burcın âteşin eşkümler pervîn
eyledüm

12. **eşküm-ile:-üm, -ile**
Gazel 2129
Mısra: 5
Gözyaşı.

Gözümün karasını hâl ideyim
eşküm-ile
Yârı bu nev'-ile görmege ola çäre
didüm

13. **eşk-ile:-ile**
Gazel 2158
Mısra: 6
Gözyaşı.

Zâhidâ inkârı ko gel 'ışkuma
Eşk-ile âhum güvâhumdur benüm

14. **eşk-ile:-ile**
Gazel 2159
Mısra: 8
Gözyaşı.

Âsitanına baş urmakdan eger gelse
sudâ'
Eşk-ile hâk-i derini şandal-âmiz
eyleyem

15. **eşkümünden:-üm, -den**
Gazel 2166
Mısra: 6
Gözyaşı.

Âteşüm cânâ irişdi kâr ide mi
bilmezem
Yok-durur eşkümden özge dîdede
âbum benüm

16. **eşkümü:-üm, -i**
Gazel 2167
Mısra: 5
Gözyaşı.

Koşup şeb-dîz-i zülfiyle bugün
gülğün eşkümi
Baña pādâş olmadı bu 'ışkuñ
öndülin aldum

17. **eşkümüñ:-üm, -üñ**
Gazel 2183
Mısra: 3
Gözyaşı.

Eşkümüñ bārânına karşı gül-i
hândân iseñ
Gülşen-i hüsünüñde ben de bülbül-i
nālânüñam

18. **eşküm-ile:-üm, -ile**
Gazel 2188
Mısra: 8
Gözyaşı.

'Alemden benüm sırrıma mahrem
bulınmadı
İfşâ ider eşküm-ile âhı beklerem

19. **eşküm:-üm**
Gazel 2198
Mısra: 7
Gözyaşı.

Cem' idüp eşküm sipâhın eyleyüp
âhum 'alem
Bu sefir-i 'ışka ben kendümi sulţân
eyledüm

20. **eşkümle:-üm, -le**
Gazel 2203
Mısra: 6
Gözyaşı.

Ola ki pâyüñ nişânını görem diyü
senüñ
Küyuñuñ etrafını eşkümler âb u gil
kılam

21. **eşkünüñ[ün]:-üñüñ**
Gazel 2204
Mısra: 9
Gözyaşı.

Eksük itme iy Muhibbî eşküñ[ün]
bārânını
Ola ol sengin dile te'sir idüp yer
eyleyem

22. **eşküm:-üm**
Gazel 2209

Mısra: 3
Gözyaşı.

Âhum yili eselden eşküm
temevvüc itdi
Bād olsa hiç dindir mi deryaya kıl
sükünüm

23. **eşküm:-üm**
Gazel 2227
Mısra: 3
Gözyaşı.

Hiç olur mı vara eşküm küyuña
cânâ senüñ
Ölice ilte meger bād-ı şabâ
gerdüm benüm

24. **eşkümüñ:-üm, -üñ**
Gazel 2270
Mısra: 9
Gözyaşı.

Zevrâk-ı dil gireliden eşküümüñ
deryâsına
Kurtuluş yok garq olur çün âhumı
yâd eyleyem

25. **eşk-ile:-ile**
Gazel 2314
Mısra: 10
Gözyaşı.

Bu Muhibbî sinesin cânâ temâşâ
eyle kim
Eşk-ile güller bitürdüm anı gülşen
eyle eyledüm

26. **eşk:**
Gazel 2356
Mısra: 9
Gözyaşı.

İy Muhibbî yine eşk oldı çü
deryâya şebih
Bād-ı âh-ıla taşup kaynaya cüm
idelüm

27. **eşküm:-üm**
Gazel 2380
Mısra: 5
Göz yaşı.

Döstar cem' eyledüm bir yire
eşküm 'askerin
Şâh-ı gam kaldurdu âhdan ejdehâ-
peyker 'alem

28. **eşküm:-üm**
Gazel 2393
Mısra: 1
Gözyaşı.

Gelüp eşküm sipâhını livâ-yı âhı
kaldurdum

Belâ şahrâsına vardum vefâ tablını
çaldurdum

29. **eşkûmi: -üm, -i**
Gazel 2423
Mısra: 5
Gözyaşı.

Beñzedürler kevkebe bu kaçre
kaçre eşkümi
Penbe-i dâgum gören dir aña mâh-ı
âsümân

30. **eşküm: -üm**
Gazel 2432
Mısra: 5
Gözyaşı.

Kâmetüm halka olup eşküm
olaldan seng-i la'l
İtdiler ol hâteme ehl-i şafâ anı
niğîn

31. **eşkûmi: -üm, -i**
Gazel 2035
Mısra: 3
Gözyaşı.

Şol kadar döküdüm belâ şahrâsına
bu eşkümi
Cûlar oldılar revân u baħr-ıla
'ummân hacîl

esk-bâr:

1. **eşk-bâr:**
Gazel 2164
Mısra: 6
"Göz yaşı yağdıran" yağmur
gibi göz yaşı dökün, çok ağlayan.

Dermândeyem kim oldu gözüm
eşk-bâr hem
Derd ü belâ vü gam ile bed-nâm-ı
'âlemem

eski:

1. **eski:**
Gazel 2404
Mısra: 6
Çok zaman geçmiş olan,
kadim.

Vâdî-i gamda hemân sâyem baña
hem-râhdur
Ger sorarsaň göz yaşından eski
yârumdur benüm

esk-i bî-hadd:

1. **esk-i bî-hadd:**
Gazel 2155
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Hudutsuz gözyaşı.

Şâh-ı 'ışkam şu'le-i âhum
külâhumdur benüm
Sağlu sollu eşk-i bî-haddüm
sipâhumdur benüm

esk-i cesm:

1. **eşk-i çeşm: --(ü)m, --den**
Gazel 2000
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Göz yaşı.

Dâmen-i şahrâ pür oldu eşk-i
çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lâle ile gül
degül

2. **eşk-i çeşm: --üm, --den**
Gazel 2004
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Göz yaşı.

Ney gibi bil bağlayaldan âh u
efgân itmege
Eşk-i çeşmümden nigârâ toptolu
kandur gönül

3. **eşk-i çeşm:**
Gazel 2058
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Nâhun ile gülsitân itsem n'ola bu
sinemi
Eşk-i çeşmüm turmaz akar
çeşmesârumdur benüm

4. **eşk-i çeşm:**
Gazel 2131
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Eşk-i çeşmümdür sipâhum sîne
tabl âhum 'alem
Ĥamdü-lillâh kim bugün mülk-i
gamuñ sultânıyam

5. **eşk-i çeşm:**
Gazel 2204
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Şevk-i ruhsârûnla şol deñlü dökem
gül pâyûña
Eşk-i çeşmümden gülüñ dâmânımı
ter eyleyem

6. **eşk-i çeşm:**
Gazel 2291
Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Eşk-i çeşmüm vara vara oldu
deryâ-yı muhîť
Gâh gavvâşam o baħr içinde gâhî
mâhiyem

7. **eşk-i çeşm:**
Gazel 2300
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Leblerün yâd eyleyüp her yaña ben
menzil kılam
Ĥâke saçup eşk-i çeşmüm niçe la'l
hâşıl kılam

8. **eşk-i çeşm:**
Gazel 2306
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Ĥâk-i küyün eşk-i çeşmümle varup
nem eyledüm
Yarasına gönülümün ol Ĥâki
merhem eyledüm

9. **eşk-i çeşm:**
Gazel 2322
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Ĥarka virdi eşk-i çeşmüm 'âkıbet
dil mülkini
İy MuĤibbî bu gözi giryâna bilmen
n'eyleyem

10. **eşk-i çeşm:**
Gazel 2328
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Şâh-ı 'ışk olsam 'aceb mi sîne tabl
oldı baña
Leşker oldu eşk-i çeşmüm şu'le-i
âhum 'alem

11. **eşk-i çeşm:**
Gazel 2338
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Nokta dökdi eşk-i çeşmüm yine
sîne levhine
Tâ ki 'ışkuñ Ĥalini bilmekte bir
remmâl olam

12. **eşk-i çeşm:**
Gazel 2347
Mısra: 3

Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Eşk-i çeşmüm kalmadı karz itdüm
ez-hün-ı ciger
'Ayb kulmañ döstlar bu nev'ile
medyünlıgum

13. **eşk-i çeşm:**
Gazel 2390
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Pädişâh-ı 'ışkam u âhum 'alemdür
başuma
Eşk-i çeşmüm saglu ve sollu da
sipâhumdur benüm

14. **eşk-i çeşm:**
Gazel 2390
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

İy Muhibbî kim-durur 'ışkuma
inkâr eyleye
Rüy-ı zerdüm eşk-i çeşmüm çün
güvâhumdur benüm

15. **eşk-i çeşm:**
Gazel 2411
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Eşk-i çeşmümden yıkılsa şehri-ten
olmaz 'aceb
Hâne mi vardur harâb olmaya bu
seylâbdan

16. **eşk-i çeşm:**
Gazel 2411
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Gözlerüm gözeklerinden eşk-i
çeşmüm her taraf
Nâle kılsam saçılır gönlümdeki
tölâbdan

17. **eşk-i çeşm:**
Gazel 2428
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Kühsâr-ı gamda ben bî-çâre
sergerdân-ıdum
Garğa virdi eşk-i çeşmüm oldu
bahr-ı bî-kerân

18. **eşk-i çeşm:**
Gazel 2466
Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Mısr-ı hüsnüñ haqqı senden ayru
iy Yüsuf-cemâl
Eşk-i çeşmüm Nîl' den eksük degül
hem Şât'dan

19. **eşk-i çeşm:**
Gazel 2393
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Muhibbî sözlerüñ gevher olaldan
eşk-i çeşmümdede
Çıkarmaga dili gavvâs idüp ol
bahra taldurdum

eşk-i cesm-:

1. **eşk-i çeşm-:**
Gazel 2037
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Göz yaşı.

'İşkuma kimdür Muhibbî benüm
inkâr eyleyen
Eşk-i çeşmüm rüy-ı zerdüm aña
yitmez mi delîl

eşk-i çeşmüm:

1. **eşk-i çeşmüm:--üm, -**
Gazel 2025
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Dönmişem ebr-i bahâra serverâ
senden cüdâ
Eşk-i çeşmüm yagdurur bārân
turmaz muttaşıl

eşk-i çeşmümden:

1. **eşk-i çeşmümden:--üm, --den**
Gazel 2004
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Ney gibi bil baglayaldan âh u
efgân itmege
Eşk-i çeşmümden nigârâ toptolu
kandur gönül

eşk-i dem:

1. **eşk-i dem:**
Gazel 2282
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Kanlı gözyaşı.

Yakar bir yaña beni nâr-ı hicrûñ
İder bir yaña gârç bu eşk-i dem
hem

eşk-i gerdün:

1. **eşk-i gerdün:**
Gazel 2451
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Semanın gözyaşı.

Sahn-ı hâke eşk-i gerdümü
dökelden şehâb
Dürlü dürlü güller-ile cennete
döndi cihân

eşk-i gülgün:

1. **eşk-i gülgün:**
Gazel 2263
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gül renkli gözyaşı.

Ziyâde germ olmuşdur benüm bu
eşk-i gülgünüm
Yanında zülf-i şeb-dîzî katı âheste
ter gördüm

eşk-i lâlegün:

1. **eşk-i lâlegün:**
Gazel 2243
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Lale renkli gözyaşı.

Gül haddüni görelî bu eşk-i
lâlegünüm
Âğışte oldı cânâ hâk-i der-ile
hünüm

eşk-i lâl-gün:

1. **eşk-i lâl-gün:**
Gazel 2209
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Lale renkli gözyaşı.

Güller bitürdü her dem bu eşk-i
lâl-günüm
Âğışte oldı cânâ hâk-i derüñle
hünüm

eşk-i mecnün:

1. **eşk-i mecnün:**
Gazel 2222
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
Mecnun'un gözyaşı.

Nev-'arıs-ı hüsnе zıynet eylesün
Leylâ diyü

Güşına lâ'le müşabih eşk-i
Mecnûn çekerem

eşk-i nedâmet:

1. **eşk-i nedâmet:**

Gazel 2385

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Pişmanlık göz yaşı.

Dökerem nâr-ı hasretle dönüp
şem'e ciger hûnün
Dükenmez dîdeden her dem gelüp
eşk-i nedâmet hem

eşk-i surh:

1. **eşk-i surh:**

Gazel 2078

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Kırmızı gözyaşı.

Eşk-i surh u rüy-ı zerdüm eyledi
sırrum 'ayân
Zâhir idî âh halka 'ışk-ı pinhânım
benüm

2. **eşk-i surh:**

Gazel 2364

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Kırmızı gözyaşı.

Al bayraklı sipâhî leşkerümdür
eşk-i surh
Düd-ı âhum götürelden başum
üstine 'alem

3. **eşk-i surh:**

Gazel 2406

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Kanlı gözyaşı.

Eşk-i surhum rüy-ı zerdüm
'ışkuma şahid yiter
Kanda varsam ikisi hâzır
güvâhumdur benüm

eşk-ile al:

1. **eşk-ile al:**

Gazel 2274

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Kırmızı gözyaşı.

Yitmez mi şehâ 'ışkuma bu iki
şâhid
Bu çehre-i zerdüm-ile bu eşk-ile
alum

esrâr:

1. **esrâr:**

Gazel 2024

Mısra: 7

*Gizli olan, herkesçe
bilinmeyen şeyler, herkese açık
olmayan gizlilikler, sırlar.*

Var-ısa ger dostlar esrâr kânıdır
gönül
Hün-ı dilden sinede güller bitürür
tâze ter

2. **esrarımı: -i, -n, -i**

Gazel 2102

Mısra: 3

*Gizli olan, herkesçe
bilinmeyen şeyler, herkese açık
olmayan gizlilikler, sırlar.*

Tekye-i 'ışka girüp yidüm gamuñ
esrarımı
Bir kalender meşrebem kendümi
abdâl eyledüm

esrâr-ı hatt:

1. **esrâr-ı hatt:**

Gazel 2116

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Sevgilinin ayva tüylerinin
sırları.*

Niçe bir zikr eyleyüp la'l-i lebün
sekrân olam
Ya niçe esrâr-ı hattıñ zikr idüp
hayrân olam

2. **esrâr-ı hatt:**

Gazel 2116

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Sevgilinin ayva tüyleri Âştığa
güzelliğinden dolayı sarhoşluk
verir, esrar etkisi yapar.*

Niçe bir zikr eyleyüp la'l-i lebün
sekrân olam
Ya niçe esrâr-ı hattıñ zikr idüp
hayrân olam

esrâr-ı 'ışk:

1. **esrâr-ı 'ışk:**

Gazel 2112

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Aşkın sırları.

İder esrâr-ı 'ışkı fâş gördüm bu
gözüm yaşı
Gözümde redd idüp ol dem
döküp dâmâna tapşurdum

2. **esrâr-ı 'ışk:**

Gazel 2115

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Aşk esrarı.

Yiyeli esrâr-ı 'ışkı ben senüñ
hayrânıñam
Her ne emr itseñ şehâ ben bende-i
fermânuñam

3. **esrâr-ı 'ışk:**

Gazel 2203

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Aşkın sırları.

Çün degül mümkün Muhibbî setr
ola esrâr-ı 'ışk
Sine çak zâhirde vü bâında dağ-ı
dil kılam

4. **esrâr-ı 'ışk:**

Gazel 2350

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Aşkın esrarı.

'Arız-ı dildârda yazılmadan hatt-ı
ğubâr
Ben yiyüp esrâr-ı 'ışkı vâlih ü
hayrân idüm

5. **esrâr-ı 'ışk:**

Gazel 2417

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Aşkın sırları.

Zâhir olsa tañ mıdır sinemdeki
esrâr-ı 'ışk
Âhum-ıla iy sirişk çün 'ışkumuñ
gammâzısın

esved:

1. **esved:**

Gazel 2362

Mısra: 13

*Siyah, kara. // Ka'be'de
bulunan meşhur siyah taş.*

Nigârâ Kâ'be'dür küyuñ olup
hâlün aña esved
Asılmış halkadur güyâ san o zülf-i
dü-tâ kıblem

et:

1. **etüm: -üm**

Gazel 2150

Mısra: 4

Ten, beden.

Dâğlarla mürde-i 'ışkam gören
sanur beni
Zâğlardur her yañadan üşüben
yirler etüm

2. **etin:-i, -n**
Gazel 2437
Mısra: 7
Et.

Ğıybet itme sen sen ol dünyâda bir
kardaşuñı
Şöyle bil yimiş olursın cife vü
murdâr etin

3. **etin:-i, -n**
Gazel 2438
Mısra: 8
Et.

Sinemüñ üstinde yir yir dâğumu
eydür gören
Zâğlar şahrâda yirler üşüben
meyyit etin

4. **etin:-i, -n**
Gazel 2448
Mısra: 6
Et.

Dâğlarla kim göre şahrâ-yı ğamda
cismimi
Zâğlar sanur ki üşmiş mürdenüñ
yirler etin

eteg:

1. **etegin:-i, -n**
Gazel 2491
Mısra: 6
*Bir elbise veya etekliğin alt
kenarı.*

Sidre t̄āvusu gibi nâz-ıla reftâra
gelür
Her kaçan nâz-ıla ala ele dildâr
etegin

2. **etegün:-üñ**
Gazel 2369
Mısra: 9
Elbisenin belden aşığın kısmı.

Mümkün olmaz ki şehâ koyam
elümden etegün
Ger elüm kaç'ıderler kalur
etegünde elüm

3. **etegünde:-üñ, -de**
Gazel 2369
Mısra: 10
*Vücudum belden aşığısına
giyilen giyecek, eteklik.*

Mümkün olmaz ki şehâ koyam
elümden etegün
Ger elüm kaç'ıderler kalur
etegünde elüm

4. **etegin:-i, -n**
Gazel 2491
Mısra: 8
*Dağ, tepe, yığın gibi
yükseklği olan şeylerin aşığın
kısmı.*

Yaralar açsa ne tañ sîneme seylâb-ı
sirişk
Olsa bārân nite kim çäk ide kühsâr
etegin

5. **etegin:-i, -n**
Gazel 2491
Mısra: 4
Yan, civar, çevre.

Baş virem şem' gibi ger
bakabilsem yüzine
Akıdam göz yaşını komayam ol
yâr etegin

6. **etegin:-i, -n**
Gazel 2491
Mısra: 2
Köşe, kıyı, civar, yan, çevre.

Açdı gülşende şabâ gönca-i ebkâr
etegin
Lîk gönca komadı lecc idüp inkâr
etegin

7. **etegin:-i, -n**
Gazel 2491
Mısra: 1
Köşe, kıyı, civar, yan, çevre.

Açdı gülşende şabâ gönca-i ebkâr
etegin
Lîk gönca komadı lecc idüp inkâr
etegin

8. **etegin:-i, -n**
Gazel 2491
Mısra: 10
Köşe, kıyı, civar, yan, çevre.

Şabr kıl cevr ü cefâsına Muhibbî
tañ degül
Bilmedi kimsene tuta gül-i bî-hâr
etegin

etfâl:

1. **etfâline:-i, -n, -e**
Gazel 2240
Mısra: 8
Çocuklar.

Görmege vardum seni daşladılar
Mecnün-vâr
Küyuñ etfâline cismüm oñdurup
ün eyledüm

2. **etfâline:-i, -n, -e**
Gazel 2018

Mısra: 9
*Taze fidanlar ve çiçekler. ||
Çocuklar.*

Gönca etfâline güya Gülsitân
ta'lim ider
Büsitân gâh öğredür geh
Mağzenü'l-Esrâr gül

etibbâ:

1. **etibbâdan:-dan**
Gazel 2380
Mısra: 7
Tabipler, doktorlar.

Hasta oldum istemem hergiz
etibbâdan 'ilâc
Derd sen virdüñ devâ senden İlahî
isterem

etrâf:

1. **etrâfı:-ı**
Gazel 2137
Mısra: 8
*Bir yer veya şeyi kuşatan,
çevreleyen yerler, çevre, yöre.*

Görmedüm bir aña beñzer yüzi gül
alnı kamer
Geşt idüp 'âlemi etrâfı tamâmet
gördüm

2. **etrâfını:-ı, -n, -ı**
Gazel 2203
Mısra: 6
*Bir yer veya şeyi kuşatan,
çevreleyen yerler, çevre, yöre.*

Ola ki pâyuñ nişânını görem diyür
senüñ
Küyuñuñ etrâfını eşkümlle âb u gil
kılam

3. **etrâfına:-ı, -n, -a**
Gazel 2403
Mısra: 5
*Bir yer veya şeyi kuşatan,
çevreleyen yerler, çevre, yöre.*

Hüsni etrâfına yazdı haţtı tezvîriyle
haţ
Döştlar aña revâ yüzi karadur dir-
isem

ev:

1. **evini:-i, -n, -ı**
Gazel 2468
Mısra: 9
Ev, hane.

Muhibbî hastanuñ göñli evini
Şabî-veş hem yaparsın hem
yıkarsın

evbās:

1. evbāṣī:-i

Gazel 2211

Mısra: 10

*Ayak takımı, serseriler,
külhanbeyleri.*

Elümde sāgar-ı gülğün dilümde
şi'r-i ter mevzün
Be-ḳallāṣī vü evbāṣī Muḥibbī ser
ber-āverdem

evc:

1. evcinde:-i, -n, -de

Gazel 2290

Mısra: 5

*Bir şeyin en yüksek derecesi,
en yüksek noktası.*

Felek evcinde uçardı egerçi ol
hümā-pervāz
Ben aña himmetüm bāzın salup anı
şikār itdüm

evc-i felek:

1. evc-i felek:

Gazel 2374

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gökyüzü.

Gün yüzlüler firāḳıyla eger āh
çekem
Evc-i felekde mihr-ile māha sipāh
çekem

2. evc-i felek:

Gazel 2374

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gökyüzü.

Gün yüzlüler firāḳıyla eger āh
çekem
Evc-i felekde mihr-ile māha sipāh
çekem

evc-i semā:

1. evc-i semā:

Gazel 2174

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gökyüzünün doruk noktası.

Doğmadan Sımurg-ıla evc-i semā
içre hümā
Bāz-ı himmetle maḥabbet murğını
ben avladum

evlā:

1. evlādur:-dur

Gazel 2414

Mısra: 3

*Daha uygun, daha iyi, daha
layık, yeğ, müreccah.*

Her dilde kim derd olmaya evlādur
ol ḥāk olduğu
Her kâse kim ḥālī ola 'ādetdür olur
ser-nigün

2. evlādur:-dur

Gazel 2466

Mısra: 10

*Daha uygun, daha iyi, daha
layık, yeğ, müreccah.*

Tek beni sürme kapuñdan
öldürürseñ rāzıyam
Ölmek evlādur kişiye bir yaramaz
addan

3. evlā:

Gazel 2476

Mısra: 5

*Daha uygun, daha iyi, daha
layık, yeğ, müreccah.*

Evlā görünür ḥāmūṣī-i 'ışk ve lîkin
Ekser bilinür 'ışk figān-ıla
suḥenden

evlād:

1. evlādına:-i, -n, -a

Gazel 2178

Mısra: 9

*Birinin soyundan gelen
kimseler, soysop, sülale, zürriyet.*

Çün muḥib oldu Muḥibbī āline
evlādına
Şadmānam togdı çün burc-ı
şerefden yılduzum

evrād:

1. evrādını:-i, -n, -ı

Gazel 2224

Mısra: 6

*Okunması adet edinilmiş olan
belli ayet, sure ve dualar.*

Bir nazar mihrāb-ı ebrūsın göre
zühhād-ı şehir
Yañılıp evrādını ḳible kıla ebrū-yı
ḥam

evrāk:

1. evrākını:-i, -n, -ı

Gazel 2394

Mısra: 4

Yapraklar.

İrdi çün devr-i çemen şevḳ-i
ruḥuñla güllerüñ
Kanlu yaşumla kamu evrākını ter
eyleyem

2. evrākı:-i

Gazel 2263

Mısra: 4

Yapraklar.

'İnān-ı dil gider elden perīṣān
eylese zülfin
Gülüñ evrākı üstinde ki sünbül
deste ter gördüm

evsāf:

1. evsāfını:-i, --n, --ı

Gazel 2049

Mısra: 9

Nitelikler, vasıflar.

'İşkuñ evsāfını bir bir bu
Muḥibbī'den işit
Diñle cāndan vaṣfını vaṣf eylesün
vaṣṣāfa gel

evvel:

1. evvel:

Gazel 2066

Mısra: 2

*Başlangıçta, ilk önce, ilk
olarak.*

Derd-i dilümi yazmaga aldum ele
kalem
Evvel ḥurufi kâğıda yazdum
görindi ğam

2. evvel:

Gazel 2114

Mısra: 6

Başlangıç, birinci, ilk.

Güceler tā şubḥa dek tañ mı
tutuşsam şem-'veş
'İşk-ıla evvel yanan başdan
zebānumdur benüm

3. evvel:

Gazel 2072

Mısra: 7

*Başlangıçta, evvela, ilk önce,
ilk olarak.*

Evvel ikrār eyledüm yoluña cān
terk itmegi
Gel beni öldür ḥabībüm çünki
medyün olmuşam

4. evvel:

Gazel 2077

Mısra: 5

*Başlangıçta, evvela, ilk önce,
ilk olarak.*

Evvel vefâlar eyledün âhir cefa
kılıp
İtdün çü tîğ-ı cevri-ile bağrum
dilim dilim

5. evvel:

Gazel 2099

Mısra: 7

*Başlangıçta, evvela, ilk önce,
ilk olarak.*

Gösterüp evvel yüzünü eyledün
âhir nihân
Bu ne şive bu ne 'işvedür meded
yârum benüm

6. evvel:

Gazel 2128

Mısra: 6

*Başlangıçta, evvela, ilk önce,
ilk olarak.*

Var günâhum beni ger öldürmege
Evvel ol şâhı ben gedâ sevdim

7. evvel:

Gazel 2161

Mısra: 1

*Karşılaştırma yoluyla bir yer,
zaman veya oluşun bahsedilen yer
zaman veya oluştan önde veya
önce bulunduğunu veya olduğunu
anlatır, önce.*

Olup 'aşık belâ vü derdi evvel cāna
tapşurdum
Velî soñra dil ü cānı der-i cānāna
tapşurdum

8. evvel:

Gazel 2173

Mısra: 7

*Başlangıçta, evvela, ilk önce,
ilk olarak, önce.*

Ümîd itdüm didi evvel vişâline
irem yâruñ
Velî bildüm bunı âhir ki bir fikr-i
muḥâl itdüm

9. evvel:

Gazel 2284

Mısra: 9

*Başlangıçta, evvela, ilk önce,
ilk olarak, önce.*

Naḫd-i cāna büseñi sen evvel ikrâr
eyledün
Soñradan döndün neden bilsen
peşimânsın begüm

10. evvel:

Gazel 2364

Mısra: 6

*Başlangıçta, evvela, ilk önce,
ilk olarak, önce.*

Balıma el sunma dehrün vardur
içinde belâ
Bisler evvel şehd-ile âhir virür ol
saña sem

11. evvel:

Gazel 2198

Mısra: 1

*Başlangıçta, evvela, ilk önce,
ilk olarak.*

Gül gibi sînemde evvel 'ışkı
pinhân eyledüm
Soñra açılısun diyü yaşımı bārân
eyledüm

12. evvel:

Gazel 2204

Mısra: 2

*Başlangıçta, evvela, ilk önce,
ilk olarak.*

Yine bir tâze hevesdür küy-ı dilber
eyleyem
Yüze sürüp ḥâkin evvel soñradan
ser eyleyem

13. evvel:

Gazel 2208

Mısra: 1

*Başlangıçta, evvela, ilk önce,
ilk olarak.*

Dilden evvel ben esâs-ı 'ışkı
muḥkem bağladum
Soñradan cāna ḡam u endüñi hem-
dem bağladum

14. evvel:

Gazel 2277

Mısra: 3

*Karşılaştırma yoluyla bir yer,
zaman veya oluşun bahsedilen yer
zaman veya oluştan önde veya
önce bulunduğunu veya olduğunu
anlatır, önce.*

Ḳaşşâb-vâr gönîlümi evvel dü-nîm
ider
Âḫir idiser pāralayuban dilim dilim

15. evvel:

Gazel 2345

Mısra: 2

Eskiden, önceleri.

Bezmi-i ḡamda yâd idüp cānânı
añdum ağladum
Yâr-ıla evvel geçen devrânı añdum
ağladum

16. evvel:

Gazel 2400

Mısra: 9

*Başlangıçta, evvela, ilk önce,
ilk olarak.*

Gerçi cürm-ile Muḫibbî olduñ
evvel rü-siyâh
Âb-ı rahmetle umaram pāk ola
yuna yüzüm

17. evvel:

Gazel 2490

Mısra: 4

*Başlangıçta, evvela, ilk önce,
ilk olarak.*

Ehl-i 'ışkuñ kâse-i serden-durur
peymānesi
Anı evvel ben idüm nüş eyleyüp yâ
hū diyen

evvelin ü âhirin:

1. evvelin ü âhirin:

Gazel 2410

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Her zaman, eninde sonunda,
ergeç.*

Umaram yüzüm karasına olasin
sen şeffi'
Senden umarlar şefâ'at evvelin ü
âhirin

2. evvelin ü âhirin:

Gazel 2410

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Her zaman, eninde sonunda,
ergeç.*

Umaram yüzüm karasına olasin
sen şeffi'
Senden umarlar şefâ'at evvelin ü
âhirin

ey:

1. eyâ:-a

Gazel 2022

Mısra: 1

"Ey" seslenme ünlemi.

Mısr-ı ḫüsn içre seni görsem eyâ
Yüsuf cemîl
Tañ degüldür gözlerüm yaşına
dinse 'ayn-ı Nîl

2. ey:

Gazel 2044

Mısra: 5

"Ey!" seslenme ünlemi.

Didüm ey dilber dilerseñ başımı
top eyleyem
Didi zülf çevḡanı ḫâzır sen hemân
meydâna gel

3. ey:

Gazel 2215

Mısra: 9
"Ey!" seslenme ünlemi.

İremezsın ey Muhibbî yanına hâk
olmadan
Kim meger toprak olam ilte şabâ
tozum benüm

evâ:

1. eyâ:

Gazel 2073
Mısra: 3
"Ey, hey" seslenme ünlemi.

Gelesin nâz-ıla eyâ servüm
Pâyüña döke gözlerüm dür ü sîm

2. eyâ:

Gazel 2121
Mısra: 5
Ey, hey.

Gel bir nazar eyâ kaşı ya yanuma
benüm
Bagrum hadeng-i gamzelerün birle
del didüm

3. eyâ:

Gazel 2408
Mısra: 5
"Ey!" seslenme edatı.

Ger riyâ vü zerğden geçseñ eyâ
zâhid bugün
Defter-i 'irfâna aduñ yazamazsın
bilürem

evd-:

1. eydün:--üñ, -

Gazel 2017
Mısra: 3

Demek, söylemek, açıklamak,
izah etmek.

Ben belâ-keş bülbüle eydün ki
fîmâr eylesün

Gül yüzine karşı yoksa kaçd-ı cân
eyler gönül

2. eydür:--ür

Gazel 2477
Mısra: 8
Demek, söylemek.

Gözüm sakğâ olup her dem sular
dildârüñ işigin
Müjem cârüb olup eydür o derde
ben de ferrâşın

evle-:

1. eyledün:--dü, --ñ

Gazel 2020
Mısra: 4

"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Sırr-ı 'ışkı ben ne denlü sakladum
âhîr beni
Eyledün bir âh-ıla rüsvâ-yı 'âlem
iy gönül

2. eylemişdür:--miş, --dür

Gazel 2022
Mısra: 10

"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Tekye-i 'ışkuñ çerâğı yağı bagrum
yağıdur
Ol çerâğa eylemişdür bu Muhibbî
dil fitil

3. eyler:--r, -

Gazel 2024
Mısra: 2

"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Her nefes eyler tülû'ndan haqîkat
ahteri
Gâh şādî gâh gam u miñnet
mekânıdır gönül

4. eylegil:--gil, -

Gazel 2027
Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak,
kılmak" anlamına gelen yardımcı
fiildir.

Çöz mu 'anber zülfünü iy döst
çevgân eylegil
Başumı top eyledüm ben 'azm-i
meydân eylegil

5. eyledüm:--dü, --m

Gazel 2027
Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak,
kılmak" anlamına gelen yardımcı
fiildir.

Çöz mu 'anber zülfünü iy döst
çevgân eylegil
Başumı top eyledüm ben 'azm-i
meydân eylegil

6. eylegil:--gil

Gazel 2027
Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak,
kılmak" anlamına gelen yardımcı
fiildir.

Sîne şahrâsını eşküñ lâlezâr itdi
yine
Döstüm bir görmege degmez mi
seyrân eylegil

7. eylegil:--gil, -

Gazel 2027
Mısra: 12

"Etmek, eylemek, yapmak,
kılmak" anlamına gelen yardımcı
fiildir.

Ger günâh-ısa Muhibbî seni
cândan sevdüğü
Zülfüne bend it anı hâbs-i
zenahdân eylegil

8. eylegil:--gil, -

Gazel 2027
Mısra: 14

"Etmek, eylemek, yapmak,
kılmak" anlamına gelen yardımcı
fiildir.

Şi' r-i dil-süzüñ iderse tañ mıdur
Hassân'a ta' n
Şi' rüñi şimden girü üslüb-ı Selmân
eylegil

9. eylemegil:--me, --gil

Gazel 2002
Mısra: 10

"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Vaşl-ı dilber iy Muhibbî sa'y ile
girmez ele
Eylemegil 'âkil -iseñ yâr vaşlıdur
muñal

10. eyledi:--di, -

Gazel 2038
Mısra: 9

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

İy melek-sîmâ Muhibbî başını top
eyledi
'İşk meydânında çevgân eyle
zülfün anı çal

11. eyle:

Gazel 2038
Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

İy melek-sîmâ Muhibbî başını top
eyledi
'İşk meydânında çevgân eyle
zülfün anı çal

12. eyle:

Gazel 2271
Mısra: 5

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Ziyet eyle gül gibi didüm gel ki
sünbülün

Didi senüñçün buları piç ü geh tab
eyleyem

13. eyle:

Gazel 2278

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Mihnet gamı eylemedin zer gibi
zaħm
İşkūñ odıyla anı erit eyle ħall
didüm

14. eyle:

Gazel 2314

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Bu Muħibbī sīnesin cānā temāšā
eyle kim
Eşk-ile güller bitürdüm anı gülşen
eyle eyledüm

15. eyle:

Gazel 2354

Mısra: 13

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Çāre eyle çāre isterse Muħibbī
çāresüz
Dil tabībisin meded derd-ile nā-çār
olmuşam

16. eyle:

Gazel 2429

Mısra: 9

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Yine şahrā-yı sīneñde Muħibbī dil
nişān eyle
Ola kim ol kaşı yaya nişān-ı tīr
olasın sen

17. eyle:

Gazel 2449

Mısra: 7

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Nāy gibi ğıll u ğışdan kalbūñi eyle
tehī
Hiç işitmedūñ mi sen bu nükteyi
tanbürdan

18. eyle:

Gazel 2477

Mısra: 9

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Muħibbī işk meydānın görüp eyle
dil-āverlik

Ṭārīk-i işkdadur aşık gerek terk
eylemek başın

19. eylerem:

Gazel 2010

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Gice tā şubħa dek bi-dār oluram
Kaçan kim eylerem zülfūñ
taħayyül

20. eylerem:

Gazel 2404

Mısra: 3

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Başumı top eylerem ben zülfūññ
çevgānına
At salan meydān-ı ħüsne
şehsüvārumdur benüm

21. eyleyem:--(y)em, -

Gazel 2044

Mısra: 5

"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Didüm ey dilber dilerseñ başumı
top eyleyem
Didi zülf çevgāñı ħāzır sen hemān
meydāna gel

22. eyleyem:--(y)em, -

Gazel 2067

Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Fırkat içre gözlerüm yaşını deryā
eyleyem
Çarka virüp ālemi tūfāñı peydā
eyleyem

23. eyleyem:--(y)em, -

Gazel 2159

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Çün Muħibbī bir saçı leylī-veşūñ
mecnūniyam
Her yaña dīvānelik rahşın sürüp
ħız eyleyem

24. eyleyem:--(y)em, -

Gazel 2204

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Şevk-i ruşsāruñla şol deñlü dökem
gül pāyūña

Eşk-i çeşmümden gülñ dāmānını
ter eyleyem

25. eyleyem:--(y)em, -

Gazel 2067

Mısra: 3

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Kaṭre kaṭre cem idüp baħr
eyleyem bu eşkümi
Bir ħabāb içre cihanı cümle ihfā
eyleyem

26. eyleyem:--(y)em, -

Gazel 2067

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Gösterüp leylī saçını itse ger arz-ı
cemāl
Boynuma takup özüm mecnūn u
şeydā eyleyem

27. eylerem:--r, -em

Gazel 2078

Mısra: 7

"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiili.

Eylerem gelse ħayālūñ iy meh-i
ħargeh-nişin
Çeşmümi ħayme tınāb-ı ħayme
müjgānum benüm

28. eyleyem:--(y)em

Gazel 2094

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında yardımcı fiil.

Çün yaşum deryāsıñıñ oldı
vücadum zevraķı
Baña lāzım āhumı şimden girü bād
eyleyem

29. eyledūñ:--dū, -ñ

Gazel 2096

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Hicr-ile öldürmeyince vaşluña
irgürmedūñ
Eyledūñ bu nev'-ile derdüme
dermānum benüm

30. eyledūñ:--dū, -ñ

Gazel 2255

Mısra: 9

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Pādīşāhum bu Muħibbī yok idi var
eyledūñ

Kesmezem senden ümîdi hoş ola
hâlüm benüm

31. **eylemege:-meg, -e**
Gazel 2101

Mısra: 13
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında yardımcı fiil.

Tiğüñi çekme Muhibbî'ye dü-nîm
eylemege
Bilmiş ol ğamzelerüñ eyledi ol işi
tamām

32. **eyledüm:-dü, -m**
Gazel 2102

Mısra: 4
"Etmek, eylemek, yapmak,
kılmak" anlamına gelen yardımcı
fiildir.

Tekye-i 'ışka girtüp yidüm ğamuñ
esrarını
Bir ħalender meşrebem kendümi
abdâl eyledüm

33. **eyle:**
Gazel 2105

Mısra: 6
"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Eyle zindân-ı ğamuñdan beni lutf
ile ħalâş
Çäre vaşl oldı baña eyle benüm
dermānum

34. **eylesün:-sün**
Gazel 2030

Mısra: 2
"Etmek, yapmak" anlamına
gelen yardımcı fiil.

Geldi çün şahñ-ı çemende oldı
'işret-sâz gül
Her ne yirden eyler-ise eylesün
koñ nâz gül

35. **eylesün:-sün**
Gazel 2107

Mısra: 2
"Etmek, yapmak" anlamına
gelen yardımcı fiil.

Sinede konmuş emānetdür ezelden
cān benüm
Vireyim tek bir işâret eylesün
cānān benüm

36. **eylesün:-sün**
Gazel 2443

Mısra: 1
"Etmek, yapmak" anlamına
gelen yardımcı fiil.

Çeşm-i ser- mestüñe kim dir beni
bîmār eylesün
Bārî girsün araya la'lüñ de tîmār
eylesün

37. **eylesün:-sün**
Gazel 2443

Mısra: 2
"Etmek, yapmak" anlamına
gelen yardımcı fiil.

Çeşm-i ser- mestüñe kim dir beni
bîmār eylesün
Bārî girsün araya la'lüñ de tîmār
eylesün

38. **eylesün:-sün**
Gazel 2443

Mısra: 14
"Etmek, yapmak" anlamına
gelen yardımcı fiil.

İy Muhibbî gözlerüñ yaşın akıt
olsun revān
Serv gibi tek salınsun yār reftār
eylesün

39. **eylesün:-sün**
Gazel 2499

Mısra: 3
"Etmek, yapmak" anlamına
gelen yardımcı fiil.

Dîdeler cüy eylesün her dem revān
itsün yaşın
Pâyına yüz sürmege serv-i
büleñdin gözle sen

40. **eyledüm:-dü, -m**
Gazel 2102

Mısra: 2
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Dün gice çün muşhaf-ı hüsnüñ
açup fâl eyledüm
Cîm-i zülfüñ geldi anı devlete dâl
eyledüm

41. **eyledüm:-dü, -m**
Gazel 2102

Mısra: 10
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Ola mı şeyyād çeşminden gönül
murgı ħalâş
Dām-ı zülfinde Muhibbî niyyet-i
ħâl eyledüm

42. **eyledüm:-dü, -m**
Gazel 2118

Mısra: 1
"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Niçe yıl meyĥāne ħıştını bālîn
eyledüm
Tā ki şavr-ı rind-i mey-ĥvārî ben
āyîn eyledüm

43. **eyledüm:-dü, -m**
Gazel 2118

Mısra: 2
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Niçe yıl meyĥāne ħıştını bālîn
eyledüm
Tā ki şavr-ı rind-i mey-ĥvārî ben
āyîn eyledüm

44. **eyledüm:-dü, -m**
Gazel 2118

Mısra: 6
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Ġiceler vird ü du'ā-yı ħudsiyānı
işidüp
Şubĥa dek el kaldurup şıdĥ-ıla
āmîn eyledüm

45. **eyledüm:-dü, -m**
Gazel 2165

Mısra: 4
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Nāle kıldum 'ışk elinden yaşumı
tār eyledüm
İñleyüp zārîlık itdüm ħaddümi
çeng eyledüm

46. **eyledüm:-dü, -m**
Gazel 2165

Mısra: 6
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Gülşen içre zāhidā içdüm řarāb-ı
lāle-reng
Sanma kim ħalvetde senüñ gibi
ben beng eyledüm

47. **eyledüm:-dü, -m**
Gazel 2165

Mısra: 10
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

İy Muhibbî ol hü mā şâyına devlet
bāzını

Saldugumda ayagina nâlemi jeng
eyledüm

48. **eyledüm**:-dü, -m

Gazel 2176

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Gözlerüm yaşı şarâb u mâ-ħazar
bagrum kebâb
Eyledüm dil tekyesine oldı çün
mihman-ı ğam

49. **eyledüm**:-dü, -m

Gazel 2198

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Gül gibi sînemde evvel 'ışkı
pinhân eyledüm
Soñra açısun diyü yaşımı bārân
eyledüm

50. **eyledüm**:-dü, -m

Gazel 2198

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Ārzü itdüm görem diyü vişâlûñ
Ka'besin
Ĥâne-i dilde belâ vü derdi mihmân
eyledüm

51. **eyledüm**:-dü, -m

Gazel 2198

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Cem' idüp eşküm sipâhın eyleyüp
âhum 'alem
Bu serir-i 'ışka ben kendümi sultân
eyledüm

52. **eyledüm**:-dü, -m

Gazel 2199

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Her kaçan çeşmüm açup nezzâre-i
rû eyledüm
Akıdıp serv ayagina yaşımı cü
eyledüm

53. **eyledüm**:-dü, -m

Gazel 2199

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Nuḡka kâdir olmadum ki noḡta
diyem agzına
Mümüyanı fikri ile cismümi mü
eyledüm

54. **eyledüm**:-dü, -m

Gazel 2199

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Āsitānuñda Muḡibbî cān-ıla serden
geçüp
Başımı kâse sıfâl âḡir seg-i kû
eyledüm

55. **eyledüm**:-dü, -m

Gazel 2201

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Bâĝ-ı ḡüsnüñde görinen ḡaḡ midur
didüm didi
Yād ayakdan sakınup ben anı bārū
eyledüm

56. **eyledüm**:-dü, -m

Gazel 2201

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Mār zülfi semmi didüm öldürür
âḡir beni
Didi aña ğam yime la'lümi dārū
eyledüm

57. **eyledüm**:-dü, -m

Gazel 2201

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Baş koyup pāyuña bāde ele aldum
yāduña
Bir nefesde sāĝār-ı gerdünü yaru
eyledüm

58. **eyledüm**:-dü, -m

Gazel 2201

Mısra: 12

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Didiler ḡüsn-ile yokdur kimse
ḡurşide bedel

Yār-ı sengin geldi bu çeşmüm
terâzü eyledüm

59. **eyledüm**:-dü, -m

Gazel 2201

Mısra: 14

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

İy Muḡibbî şayd idem dildârı sîm ü
zer ile
Yaşımı sîm anuñ için yüzi saru
eyledüm

60. **eyledüm**:-dü, -m

Gazel 2205

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Oı leb-i şîrîn-dehenden çün
işitdüm bir kelâm
Ḥıdmetinde cān virtüp kendümi
Ferḡad eyledüm

61. **eyledüm**:-dü, -m

Gazel 2206

Mısra: 3

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Başımı top eyledüm ben zülfinüñ
çevĝânına
Ḥāşa-lillāḡ ki ide dilber baña cevri
ü sitem

62. **eyledüm**:-dü, -m

Gazel 2240

Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

İñiler bu göñlümi küyuñda gerdün
eyledüm
Anı döndürmege de yaşımı
Ceyḡun eyledüm

63. **eyledüm**:-dü, -m

Gazel 2240

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

İñiler bu göñlümi küyuñda gerdün
eyledüm
Anı döndürmege de yaşımı
Ceyḡun eyledüm

64. **eyledüm**:-dü, -m

Gazel 2240

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Derdün ile sînemün üstine çekdüm
bir elif
Yanına bir dağ yakdum derdümü
on eyledüm

65. **eyledüm:-dü, -m**

Gazel 2240

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Dişlerüni yād idüp aındum şeker
güftaruñı
Anuñ için sözlerümi dürr-i
meknün eyledüm

66. **eyledüm:-dü, -m**

Gazel 2257

Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Yapuban gönüm esāsın 'ışkı
muhkem eyledüm
Ğam ile cān-ı belā fersüdi hem-
dem eyledüm

67. **eyledüm:-dü, -m**

Gazel 2257

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Yapuban gönüm esāsın 'ışkı
muhkem eyledüm
Ğam ile cān-ı belā fersüdi hem-
dem eyledüm

68. **eyledüm:-dü, -m**

Gazel 2257

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Şem'-i hüsne yakmışam cān u dili
pervāne-vār
Hāvet-i hāşa girüp bu cānı
maḥrem eyledüm

69. **eyledüm:-dü, -m**

Gazel 2257

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Zahm-ı tîr-i ğamzeñ dokinsa cānā
sîneme

Baḥa ol gelmez cerāhat bil ki
merhem eyledüm

70. **eyledüm:-dü, -m**

Gazel 2257

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Bu Muḥibbī leylī zülfünün olup
dīvānesi
Kendümi Mecnūnlayın rüsvā-yı
'ālem eyledüm

71. **eyledüm:-dü, -m**

Gazel 2277

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Bār-ı ğamdan бүkilüp döndi
kemāna bu bilüm
Eyledüm sînem rebāb tā inleye her
bir kılum

72. **eyledüm:-dü, -m**

Gazel 2294

Mısra: 12

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Olmadum dünyā-yı dūna ben
megeş gibi ḥarīş
Kaf-ı istiğnāyı menzil eyledüm
'Ānkā benem

73. **eyledüm:-dü, -m**

Gazel 2297

Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Āhumı bād eyleyüp yaşumı deryā
eyledüm
Ĝark idüp dil zevraḳın içinde ifnā
eyledüm

74. **eyledüm:-dü, -m**

Gazel 2297

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Āhumı kıldum 'alem çekdüm
sipāh-ı eşkümi
'İşk tahtına geçüp kendümi Dārā
eyledüm

75. **eyledüm:-dü, -m**

Gazel 2297

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Cîfe-i dünyāya māyil olmadum
hem çü meges
Kaf-ı istiğnāda bu gönümü 'Ānkā
eyledüm

76. **eyledüm:-dü, -m**

Gazel 2297

Mısra: 18

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Ĝāfîl olma iy felek geçür tokuz
kalkanuñı
Çünkü ben āh oklarına ḳaddümi yā
eyledüm

77. **eyledüm:-dü, -m**

Gazel 2298

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Bezm-i ğamda içerem yārān ile
hūn-ı ciger
İñiler ol meclise bu gönümü nā
eyledüm

78. **eyledüm:-dü, -m**

Gazel 2298

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Gerçi yapıdı tekiye-i 'ışkı ezel
Ferhād u Ḳays
Pest bünyādın görüp ben daḥı bālā
eyledüm

79. **eyledüm:-dü, -m**

Gazel 2298

Mısra: 14

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

İy Muḥibbī tañ mı 'aklı ger
ferāmüş eyleyem
Zülfî zencîrin görüp gönümü şeydā
eyledüm

80. **eyledüm:-dü, -m**

Gazel 2306

Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Hāk-i küyün eşk-i çeşmümle varup
nem eyledüm

Yarasına gönlümün ol hâki
merhem eyledüm

81. **eyledüm**: -dü, -m

Gazel 2306

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Hâk-i küyün eşk-i çeşmümle varup
nem eyledüm
Yarasına gönlümün ol hâki
merhem eyledüm

82. **eyledüm**: -dü, -m

Gazel 2306

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

'Işk-ıla cān riştesin boynuma
zencir eyleyüp
Mihrin ol nâ-mihribānuñ dilde
muhkem eyledüm

83. **eyledüm**: -dü, -m

Gazel 2306

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Oldılar āgāh hālümünden cihān
merdümleri
Āh kim kendümi ben rüsivā-yı
'ālem eyledüm

84. **eyledüm**: -dü, -m

Gazel 2306

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

İy Muhibbî ol kemān ebru
ğamından 'ākıbet
Māh-ı nev gibi büküp bu kıddümi
ham eyledüm

85. **eyledüm**: -dü, -m

Gazel 2314

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Şād günāh itdüm ki tā katl ide tığ-ı
kîn beni
Rāh-ı 'ışk içre fenāma dōstlar fenn
eyledüm

86. **eyledüm**: -dü, -m

Gazel 2314

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Pāre kıldum yir yir bu sīnemi
nāhun-ıla
Görmege sen bī-vefayı sanki
revzen eyledüm

87. **eyledüm**: -dü, -m

Gazel 2314

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Bu Muhibbî sīnesin cānā temāşā
eyle kim
Eşk-ile güller bitirdüm anı gülşen
eyle eyledüm

88. **eyledüm**: -dü, -m

Gazel 2332

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Küh-ı ğamda ben ezel çün 'ışkı
bünyād eyledüm
Anda tutdüm ücrete Ferhād'ı ırġād
eyledüm

89. **eyledüm**: -dü, -m

Gazel 2370

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Sen lebi şīrini sevdüm hızmete bil
baglayup
Kesmege küh-ı ğamı Ferhād
eyledüm

90. **eyledüm**: -dü, -m

Gazel 2395

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Gül gibi şevkuñ ile çāk-i girībān
eyledüm
Şöyle çāk itdüm anı kim tābe-
dāmān eyledüm

91. **eyledüm**: -dü, -m

Gazel 2395

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Umaram gülşende hānde idesin sen
gül gibi

Ol sebebden bu gözüm yaşını
bārān eyledüm

92. **eyledüm**: -dü, -m

Gazel 2395

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Hâk-i pāyuña nişār için gözüm
gevherlerin
Kimini dūr kimi la'l kimini mercān
eyledüm

93. **eyledüm**: -dü, -m

Gazel 2395

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Çün hārīm-i dildedür gördüm
Muhibbî maṭlabum
Ne sefer 'azmin ü ne kat'-ı
beyābān eyledüm

94. **eyledüm**: -dü, -m

Gazel 2400

Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Āsitānuñda şehā hâk eyledüm yine
yüzüm
Bu ümīde koyasın üstine pā göre
gözüm

95. **eyledüm**: -dü, -m

Gazel 2118

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Bu ümīd-ile ki mihr-i enverüm
menzil ide
Sīne burcın āteşin eşkümler pervin
eyledüm

96. **eyledüm**: -dü, -m

Gazel 2118

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Mār zülfinüñ hayāli gitmese dilden
ne tañ
İy Muhibbî sīnemi ben aña çün in
eyledüm

97. **eyleşem**: -se, -m

Gazel 2122

Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında yardımcı fiil.

Bâğ-ı hüsnüñe gözüm yaşını bārān
eylesem
Gül yüzüñe karşı bülbül gibi efgān
eylesem

98. **eyleyelüm:-(y)elüm**

Gazel 2123

Mısra: 2

"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Sākīyā bāde getir 'ıyş(ı) müdām
eyleyelüm
Gülşen içinde varup bāği maqām
eyleyelüm

99. **eyleyelüm:-(y)elüm**

Gazel 2123

Mısra: 1

"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Sākīyā bāde getir 'ıyş(ı) müdām
eyleyelüm
Gülşen içinde varup bāği maqām
eyleyelüm

100. **eyleyelüm:-(y)elüm**

Gazel 2123

Mısra: 6

"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Zühreyi mutrib-i meclis idelüm
şoḥbete gel
Kameri bende vü ḥurşīdi gulām
eyleyelüm

101. **eyleyelüm:-(y)elüm**

Gazel 2123

Mısra: 8

"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Bu gönül murğını ger dilerseñ şayd
idesin
Ḥālūñi dāne dizüp zülfüñi dām
eyleyelüm

102. **eyleyelüm:-(y)elüm**

Gazel 2123

Mısra: 10

"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Gel Muḥibbī idelüm meclise meh-
ruları cem'
Şoḥbeti ya' nī bugün dār-ı selām
eyleyelüm

103. **eyleyem:-(y)em**

Gazel 2136

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Her kaçan eş'ārum içre leblerin
yād eyleyem
Niçe şirīn lebleri bu yolda Ferḥād
eyleyem

104. **eyledi:-di**

Gazel 2145

Mısra: 7

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiildir.

Günüm tār eyledi gāyette ol ḥatt-ı
siyehkārı
Neler çekdüm şeb-i ḡamda perīşān
sünbülinden hem

105. **eyledi:-di**

Gazel 2431

Mısra: 14

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiildir.

Okıdı bu beyti gülşende Muḥibbī
subḥ-dem
Eyledi bülbüller āhengi velī şavt-ı
ḥazīn

106. **eyleyem:-(y)em**

Gazel 2159

Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiili.

Āteş-i 'ışkuñ dilümde şevk-engīz
eyleyem
Cān-ıla yanup tutışdum şu 'lesin tīz
eyleyem

107. **eyleyem:-(y)em**

Gazel 2352

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiili.

Āteş-i 'ışka yakup cān u dili
pervāne-veş
İñleşem bezm-i ḡam içre gönlümi
nā eyleyem

108. **eyleyem:-(y)em**

Gazel 2159

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiili.

Āteş-i 'ışkuñ dilümde şevk-engīz
eyleyem
Cān-ıla yanup tutışdum şu 'lesin tīz
eyleyem

109. **eyleyem:-(y)em**

Gazel 2159

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Naḥl-i ḡaddine gönül yir yir
asılmış ḡoncadur
Ben ki ol bālā ḡadūñ vaşluñ dil-
āvīz eyleyem

110. **eyleyem:-(y)em**

Gazel 2160

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

İy şanem 'ışkuñ ḡamına sanma
tedbīr eyleyem
Ḡiceler tā subḥ olunca āḥ-ı şeb-gīr
eyleyem

111. **eyleyem:-(y)em**

Gazel 2160

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Bu dil-i dīvāneme ol dem benüm
dermān olur
Boynuma takup ser-i zülfüñi zencīr
eyleyem

112. **eyledüm:-dü, -m**

Gazel 2165

Mısra: 3

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Nāle kıldum 'ışk elinden yaşımı
tār eyledüm
İñleyüp zārılık itdüm ḡaddümi
çeng eyledüm

113. **eyler:-r**

Gazel 2185

Mısra: 1

"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Eyler cevr ü cefā yār nā-
güzürümdür benüm
Her ne kim anda gele ol dil-
pezürümdür benüm

114. **eylesem:-se, -m**

Gazel 2186

Mısra: 7

"Etmek, yapmak" anlamına
gelen yardımcı fiil.

Eylesem sensüz fiḡān u nālemi
'ayb eyleme
Fırkatūñle rüz u şeb eglence
āhumdur benüm

115. **eylesem:-se, -m**

Gazel 2343

Mısra: 2
"Etme,yapmak" anlamına
gelen yardımcı fiil.

Bâğ-ı hüsnuñ döstüm el virse
seyrân eylesem
Karşuña cân bülbülün sermest ü
hayrân eylesem

116. **eylesem**:-se, -m

Gazel 2343

Mısra: 4

"Etme,yapmak" anlamına
gelen yardımcı fiil.

Kana döndürsem gözümüñ yaşını
kılısam şefî
Kanı ihsân u kerem ben tutalum
kan eylesem

117. **eylesem**:-se, -m

Gazel 2343

Mısra: 6

"Etme,yapmak" anlamına
gelen yardımcı fiil.

Kirpügüm elmâs idüp delsem
yaşum cevherlerin
Dâne dâne her birin tesbîh-i
mercân eylesem

118. **eylesem**:-se, -m

Gazel 2343

Mısra: 10

"Etme,yapmak" anlamına
gelen yardımcı fiil.

Gül yüzün vaşın Muhibbî
yazmaga gül bergine
Devr-i gülde yaraşur bir taze dîvân
eylesem

119. **eylesem**:-se, -m

Gazel 2352

Mısra: 8

"Etme,yapmak" anlamına
gelen yardımcı fiil.

İy felek turmaz geçer sakın tokuz
kalkanuñı
Âhum oklarına bu kıddüm büküp
yâ eylesem

120. **eylesem**:-se, -m

Gazel 2352

Mısra: 10

"Etme,yapmak" anlamına
gelen yardımcı fiil.

Gül ruhu şevkine yârûñ gîceler tâ
subha dek
Bülbül-i cânı Muhibbî anda güyâ
eylesem

121. **eyleyem**:-(y)em

Gazel 2204

Mısra: 1

"Etme, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Yine bir taze hevesdür küy-ı dilber
eyleyem
Yüze sürüp hâkin evvel soñradan
ser eyleyem

122. **eyleyem**:-(y)em

Gazel 2204

Mısra: 6

"Etme, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Derd-i 'ışkuñ zer kılur çün 'aşıkuñ
ruhsârını
Ben de iksîr-i vücûdum hâkini zer
eyleyem

123. **eyleyem**:-(y)em

Gazel 2204

Mısra: 2

"Etme, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Yine bir taze hevesdür küy-ı dilber
eyleyem
Yüze sürüp hâkin evvel soñradan
ser eyleyem

124. **eyleyem**:-(y)em

Gazel 2206

Mısra: 1

"Etme, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

İsterem ki eyleyem bu
üstühvânımdan kalem
Şafha-i ruhsâruma derd-i dilüm
kılam raqam

125. **eyleyüp**:-(y)üp

Gazel 2217

Mısra: 8

"Etme, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Dilde o perî çünki maqâm u vağan
itdi
Virâneleri eyleyüp iden nişest kim

126. **eylesün**:-sün

Gazel 2222

Mısra: 13

"Etme, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Nev-'arûs-ı hüsnе ziynet eylesün
Leylâ diyü
Güşına lâ'le müşabih eşk-i
Mecnün çekerem

127. **eyleyem**:-(y)em

Gazel 2224

Mısra: 1

"Etme, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Eyleyem cevri ü cefâña
üstühvânımdan kalem
Tâ kılam şerh-i gamuñı levh-i hâk
üzre raqam

128. **eyleyüp**:-(y)üp

Gazel 2225

Mısra: 4

"Etme, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

İstedükçe egnüme dikmege miñnet
hîl'atin
Rište-i cân eyleyüp bu gönlümi
süzen kılam

129. **eyler**:-r

Gazel 2017

Mısra: 10

"Etme, eylemek" anlamından
kullanılan yardımcı fiildir.

İy Muhibbî 'âlem içre oldı miñnet
hâşılıñ
Ol sebebdendür ki cismi nâtüvân
eyler gönül

130. **eyler**:-r

Gazel 2226

Mısra: 10

"Etme, eylemek" anlamından
kullanılan yardımcı fiildir.

Gülistânıñda eger nâle kılısam
İşiden sana bülbül eyler enîm

131. **eyler**:-r

Gazel 2247

Mısra: 7

"Etme, eylemek" anlamından
kullanılan yardımcı fiildir.

Gerçi kim eyler baña cevri ü cefâ
zulm ü sitem
Lîk gönülden yine ol bî-vefâyı
isterem

132. **eyler**:-r

Gazel 2346

Mısra: 13

"Etme, eylemek" anlamından
kullanılan yardımcı fiildir.

Zâhidâ eyler Muhibbî hîdmetin
meyhânenüñ
Mescide varmam anuñçün kim
riyâdan korkaram

133. **eyler**:-r

Gazel 2388

Mısra: 3

"Etme, eylemek" anlamından
kullanılan yardımcı fiildir.

Bir kerre bârî hâlümü gör rence kıl
kâdem
Eyler bu kalb-i hasta temennâ-yı
mağdemüñ

134. **eyler:-r**
Gazel 2432
Mısra: 2
"Etmek, eylemek" anlamından
kullanılan yardımcı fiildir.

Her kaçan Leylâ çıkup olmak diler
şahrâ-nişîn
Hayme eyler çeşm-i pür-hûnün o
dem Mecnûn hemîn

135. **eyler:-r**
Gazel 2432
Mısra: 8
"Etmek, eylemek" anlamından
kullanılan yardımcı fiildir.

Görinen boynında yârûñ zulmudur
'aşıklarûñ
Bilmeyen eyler gâlať dir aña zülf-i
'ânberîn

136. **eyler:-r**
Gazel 2443
Mısra: 7
"Etmek, eylemek" anlamından
kullanılan yardımcı fiildir.

Tuhfe eyler küyüña varsa gözüm
gevherlerin
Ger kabûlüñ var-ısa yoluña işâr
eylesün

137. **eyler:-r**
Gazel 2464
Mısra: 10
"Etmek, eylemek" anlamından
kullanılan yardımcı fiildir.

Hiç dil halâş olur mı bir dem bu
derd ü ğamdan
Ĝam leşkeri çün eyler her dem aña
şebîhün

138. **eyleyüp:-(y)üp**
Gazel 2227
Mısra: 5
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında yardımcı fiil.

Gözlerüm yaşımı cûlar eyleyüp
itdüm revân
Tek salınsun serv-veş ol nâz-
perverdüm benüm

139. **eyleyüp:-(y)üp**
Gazel 2232
Mısra: 9
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında yardımcı fiil.

Meclis-i ğamda Muhibbî yaşımı
târ eyleyüp
İñleyüp zârîlik idüp kaddümi çeng
eyleyem

140. **eyleyüp:-(y)üp**
Gazel 2234
Mısra: 6
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında yardımcı fiil.

Niçe bir pinhân idüp 'ışkumı zâhir
itmege
Göz yaşın sîm eyleyüp bu çehremi
de zer kılam

141. **eyleyüp:-(y)üp**
Gazel 2297
Mısra: 1
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında yardımcı fiil.

Âhumı bād eyleyüp yaşımı deryâ
eyledüm
Ĝark idüp dil zevrağın içinde ifnâ
eyledüm

142. **eyleyüp:-(y)üp**
Gazel 2306
Mısra: 5
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında yardımcı fiil.

'İşk-ıla cân riştesin boynuma
zencîr eyleyüp
Mîhrin ol nâ-mihribânüñ dilde
muħkem eyledüm

143. **eyleyüp:-(y)üp**
Gazel 2307
Mısra: 8
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında yardımcı fiil.

Her ne yañadan gelürse ğam açuk
vîrâne dil
Aña ta'zîm eyleyüp kapuyı dîvâr
eylemem

144. **eyle:**
Gazel 2230
Mısra: 3
"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Binübên esb-i nâza cilve eyle
Göreylim seni iy ümmîd-vâram

145. **eyleyem:-(y)em**
Gazel 2232
Mısra: 1
"Etmek, yapmak" anlamına
gelen yardımcı fiil.

Ĝam şebinde her kaçan ki göñlümi
teng eyleyem

Nâle kılam şubh olunca nâya âheng
eyleyem

146. **eyleyem:-(y)em**
Gazel 2232
Mısra: 6
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Var iken 'âlemde gül gibi şarâb-ı
erĝuvân
Rind olam lâyıķ mîdur zâhid gibi
beng eyleyem

147. **eyleyem:-(y)em**
Gazel 2232
Mısra: 8
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Kâha dönmiş zerd iken âhum
odından ruħlarum
İsterem kanlu yaşumla anı gül-reng
eyleyem

148. **eyleyem:-(y)em**
Gazel 2232
Mısra: 10
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Meclis-i ğamda Muhibbî yaşımı
târ eyleyüp
İñleyüp zârîlik idüp kaddümi çeng
eyleyem

149. **eyleyem:-(y)em**
Gazel 2233
Mısra: 4
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Zâhidâ ben olmışam çünki ħarâbât-
ı ezel
Baña lâyıķ olmaya ger nâm-ile
neng eyleyem

150. **eyleseñ:-se, -ñ**
Gazel 2241
Mısra: 1
"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Ne deñlü eyleseñ cevri ü cefâlar
ben saña yâram
Velî aĝyâr-ıla görsem seni tākāt
nemî âram

151. **eyleyem:-(y)em**
Gazel 2264
Mısra: 6
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Gül yüzün medh eylesem gülşende
iy serv-i ħîrâm

‘Andelîb-i gülsitâni cümle hâmüş
eyleyem

152. **eyleyem:**-(y)em

Gazel 2264

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamına gelen yardımcı fiil.

İçeliden cām-ı ‘ışkı şevk ile mest
oluban
Sırr-ı ‘ışkı fâş idüp ‘uşşâkı medhüş
eyleyem

153. **eyleyem:**-(y)em

Gazel 2270

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamına gelen yardımcı fiil.

Virdi cān öldi anuñçün gün gibi
serdar-ı ‘ışk
Cān u ser terkin kılup ben dağı bir
ad eyleyem

154. **eyleyem:**-(y)em

Gazel 2271

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"

yardımcı fiili.

Ziyet eyle gül gibi didüm gel ki
sünbülün
Didi senüñçün buları piç ü geh táb
eyleyem

155. **eyleyem:**-(y)em

Gazel 2271

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"

yardımcı fiili.

Cāmi ‘-i hüsnünde gördüm çeşmün
olmuşdur imām
Secde idüp tāk-ı ebrün ben de
mihrāb eyleyem

156. **eylemedin:**-me, -din

Gazel 2278

Mısra: 5

"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamına gelen yardımcı eylemdir.

Mihnet gamı eylemedin zer gibi
zahm
‘İşkuñ odıyla anı erit eyle hāl
didüm

157. **eyleme:**-me

Gazel 2305

Mısra: 11

"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamına gelen yardımcı fiildir.

Haste-i ‘ışkam tábîbā eyleme baña
‘ilāc

Bir meh-i nā-mihre olmak
mübtelâyı isterem

158. **eylemez:**-mez

Gazel 2308

Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamına gelen yardımcı fiil.

Eylemez cevr ü cefâ terkinî ah
cānân benüm
Bilmedüm ne virdi baña alıma
hicrân benüm

159. **eyleyem:**-(y)em

Gazel 2311

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamına gelen yardımcı fiil.

Niçeye dek bağlanam ben zülfinün
zünârına
Ruğlarına karşı yigdür dil
müselmân eyleyem

160. **eyleyem:**-(y)em

Gazel 2311

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamına gelen yardımcı fiil.

Tîr-i gamzeñ gelse idem sînemi
aña sipir
Cān virem bu yolda sanmañ
mihnet-i cān eyleyem

161. **eyleñ:**-ñ

Gazel 2320

Mısra: 8

"Etmek, yapmak" anlamında

yardımcı fiil.

İrmedin vaşl-ı nigāra ger ölem iy
döstlar
Ol cefākârün güzergāhında eyleñ
türbetüm

162. **eyleyem:**-(y)em

Gazel 2340

Mısra: 4

.

Gülşen-i hüsnünde cānā gıceler tā
şubha dek
Sanma kim cān bülbülin medhinde
hāmüş eyleyem

163. **eyleyen:**-(y)en

Gazel 2345

Mısra: 15

"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamına gelen yardımcı fiil.

Zülfi çevgānına ‘uşşākuñ serin top
eyleyen

Ol semend-i nāz ile meydanı
añdum agladum

164. **eylemişdür:**-miş, -dür

Gazel 2383

Mısra: 9

"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamına gelen yardımcı fiil.

Ƙahr u luğfin eylemişdür bu
Muhibbî ihtiyār
Zira kim bir bendeyem ol
pādişāhumdur benüm

165. **eyleyem:**-(y)em

Gazel 2392

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamına gelen yardımcı fiil.

Nāle kılsam sen gül-i nev-resteyi
yād eylesem
Nevha-i bülbülleri gülşende hāmüş
eyleyem

166. **eyleyem:**-(y)em

Gazel 2392

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamına gelen yardımcı fiil.

Her kaçan ‘ışk āteşini ben uyarsam
sînde
Düd-ı āhumla cihān mülkin siyeh-
püş eyleyem

167. **eyleyem:**-(y)em

Gazel 2394

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamına gelen yardımcı fiil.

Gül yüzünden ayru her şeb hāk-
ber-ser eyleyem
Göz yaşın döküp özüm hāke
berāber eyleyem

168. **eyleyem:**-(y)em

Gazel 2394

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamına gelen yardımcı fiil.

Bāğ ara Ƙaddüni görmem bārī
varup yāduña
Gāh seyr-i serv idüp gāhī şanavber
eyleyem

169. **eyleyem:**-(y)em

Gazel 2394

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamına gelen yardımcı fiil.

Gerçi ‘ışkuñ rüyumu hāk itdi soñra
kıldı zer

Ben de iksîr-i vücûdum hâkini zer
eyleyem

170. **eyleyem:-(y)em**

Gazel 2394

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

İy Muhibbî şükr kıl itdün şanemler
terkini
Hâşa-lillâh bir dahî ben kâr-ı Āzer
eyleyem

171. **eyleseñ:-se, -ñ**

Gazel 2397

Mısra: 9

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Esb-i nâz üze binüp zülfünü
çevgân eyleseñ
Bu Muhibbî top idüp başın gelür
meydâna hem

172. **eyleyüben:-(y)üben**

Gazel 2416

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Gül gibi açılmayup irmez bahar-ı
vaşluña
Āhını bād eyleyüben zâr u giryân
olmayan

173. **eyledi:-di**

Gazel 2423

Mısra: 9

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Bu Muhibbî dem-be-dem şî'rini
rengin eyledi
Ṭab'ını mevzûnına dinse n'ola
Selmân-ı zamân

174. **eylese:-se**

Gazel 2432

Mısra: 3

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Binse esb-i nâza zülfin yâr çevgân
eylese
Top ider başını meydân içre
'uşşâk-ı hâzîn

175. **eyleñ:-ñ**

Gazel 2434

Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Çäre eyleñ döştlar ben 'aşîk-ı
şeydâ-y-ıçun

Cân lebe geldi dirîgâ ol melek-
sîmâ-y-ıçun

176. **eyledi:-di**

Gazel 2437

Mısra: 3

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiil.

Eyledi kendüye muqarreb beni
sultân-ı 'ışk
Egnüme geydürdi teşrifên baña
gam hil'atin

177. **eyledi:-di**

Gazel 2445

Mısra: 3

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

İy şanem sînemde cā çün eyledi
mihrüñ odı
Çekmezem ben gayrı dâğ-ı
âteşinüñ minnetin

178. **eyleyüp:-(y)üp**

Gazel 2450

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında yardımcı fiil.

Hâk-i pâyuña nişâr itmek için iy
serv-i kâd
Yüzümü zer eyleyüp kıldum gözüm
gevher-feşân

179. **eylerseñ:-r, -se, -ñ**

Gazel 2486

Mısra: 7

"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Her ne eylerseñ yazar anı kirâmen
kâtibîn
Her kişi artura-tursun cehd kılsun
tâ'atin

180. **eyledi:-di**

Gazel 2490

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Eyledi mecnûn beni ol gözleri âhü
diyen
Boynumu bend eyledi ol sünbül-i
gîsü diyen

181. **eyler-ise:-r, -i, -se, -n**

Gazel 2030

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Geldi çün şahñ-ı çemende oldı
'işret-sâz gül

Her ne yirden eyler-ise eylesün
koñ nâz gül

182. **eyleyem:-(y)em**

Gazel 2159

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Āsitânına baş urmakdan eger gelse
şudâ'
Eşk-ile hâk-i derini şandal-âmîz
eyleyem

183. **eyleyelden:-(y)el, -den**

Gazel 2372

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Āh kim tîr-i cefâdan key ölümlü
hastayam
Kaddümi lâm eyleyelden ol kaş
yalar benüm

evle:

1. **eyleseler:-se, -ler**

Gazel 2007

Mısra: 10

Etmek, eylemek, yapmak.

Sırr-ı 'ışkını sakın eyleme
'âlemlere fâş
Bir degül eyleseler ger seni biñ
pâre gönül

2. **eyler:-r**

Gazel 2017

Mısra: 8

Etmek, eylemek, kılmak
yardımcı fiili.

Göreliden gözlerüm ol bî-vefâ
ruhsârını
Hün-ı bagrumla gözüm yaşımı kan
eyler gönül

eyledür va:

1. **eyledür ya:**

Gazel 2111

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

"Öyle ya". || Tabii, şüphesiz.

Ezelden cân-ıla cânân Muhibbî
bilîş imiş
Çün eyledür ya ne hâcet ki ben
arada olam

eylik:

1. **eylik:**

Gazel 2178

Mısra: 3
İyilik.

Eyülerden eylik öğren sen de gayra
eylik it
Bu meşeldür kararur üzümüne beñzer
çün üzüm

2. **eylik:**
Gazel 2178
Mısra: 3
İyilik.

Eyülerden eylik öğren sen de gayra
eylik it
Bu meşeldür kararur üzümüne beñzer
çün üzüm

eyt-:

1. **eydür:-ür**
Gazel 2438
Mısra: 7
Söylemek, anlatmak.

Sinemün üstünde yir yir dāğumu
eydür gören
Zağlar şahrāda yirler üşüben
meyyit etin

2. **eydür:-ür**
Gazel 2433
Mısra: 4
Söylemek, anlatmak.

Ğam meclisinde her ki benim
nālem işide
Eydür ki nālesini bunuñ nāya
virmezsin

3. **eydür:-ür**
Gazel 2433
Mısra: 10
Demek, söylemek.

Yāruñ Muhibbī gün yüzine kim
nağar ide
Eydür ben anı mäh-ı şeb-ārāya
virmezsin

eytām:

1. **eytāmınuñ:-ı, -nuñ**
Gazel 2142
Mısra: 7
*Yetimler, babasız kalmış
çocuklar.*

Yaşumuñ eytāmınuñ yirlere
dökdüm kanımı
Korkaram maşşerde tuta dāmenüm
ol kan benim

evü:

1. **evü:**
Gazel 2480
Mısra: 10
İyi, güzel.

Muhibbī derde şabr eyle ne çäre
Eyü yavuz geçer ādem başından

2. **evü:**
Gazel 2439
Mısra: 3
Beğenilen, iyi, hoşça giden.

İki kapaklı bir evü tölābdur gözüm
Esbāb-ı hüsnüñi sanma saklamag-
ıçun

3. **evü:**
Gazel 2420
Mısra: 4
*Doğru, makbul, hayırlı,
faydalı.*

Leb-i şırīne virüp cānumı Ferhād-
şıfat
Ben de 'aşıklar arasında evü ad
ideyin

evüler:

1. **evülerden:**
Gazel 2178
Mısra: 3
İyi insanlar.

Eyülerden eylik öğren sen de gayra
eylik it
Bu meşeldür kararur üzümüne beñzer
çün üzüm

evvān-ı 'ışk:

1. **evvān-ı 'ışk:**
Gazel 2289
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Aşkın köşki.

Gönlüm gibi hārābe evvān-ı 'ışkı
gördüm
Mı'mār olup Muhibbī anı 'imāret
itsem

evvām:

1. **evvām:-ı**
Gazel 2014
Mısra: 9
Günler. || Zaman, devir.

Hoş gör evvāmı Muhibbī yār-ıla
Tiz geçer çün mevsim-i şahbā-yı
gül

2. **evvāmıdur:-ı, --dur**
Gazel 2030

Mısra: 9
Günler. || Zaman, devir.

İy Muhibbī 'ıyş ü nüş evvāmıdur
vaqt-i bahār
Hayme kurdı gör çemende oldı
'ışret-sāz gül

3. **evvāmıdur:-ı, --dur**
Gazel 2038
Mısra: 3
Günler. || Zaman, devir.

Çün bahār evvāmıdur al elüñe
gülğün kadeh
Her ne deñlü var-ısa kalmaya
göñlünde melāl

4. **evvāmum:-um**
Gazel 2095
Mısra: 8
Günler.

'Aşık oldum başuma geldi belā vü
derd ü ğam
Miñnet-ile geçdi sāl u mäh u
evvāmum benim

5. **evvāmı:-ı**
Gazel 2467
Mısra: 3
Zaman, devir.

Bahār evvāmı geldi devr-i güldür
Müşerref itdi bizi sākı şafādan

evvām-ı bahār:

1. **evvām-ı bahār:**
Gazel 2496
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Bahar mevsimi.

İrdi evvām-ı bahār irişdi vaqt-i
gülşitān
Lāle-ğad bir yār bul olma sakın
bār-ı girān

ez:

1. **ez:**
Gazel 2301
Mısra: 10
"Den, dan" manasına gelir.

Küyuña vardı Muhibbī aña yüz
göstermedüñ
Veh ki mī-dārı dirig ez bī-dilān
dīdār hem

ezber it-:

1. **ezber it-:**
Gazel 2297
Mısra: 11

Kelime Tipi: -
Ezberlemek.

Ezber itdi hıfz idüp 'ışkuñ kitâbın
ser-te-ser
Okuyup sanmañ mu'allimden elif-
bâ eyledüm

ez-dem-i serd:

1. **ez-dem-i serd:**

Gazel 2211

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Soğuk nefes.

'Azîz-i cân-ıla dilsin giriftârûñı ħor
itme
Ki bir tâze gül-i tersin ħazer kıl ez-
dem-i serdüm

ezel:

1. **ezel:**

Gazel 2024

Mısra: 13

*Başlangıcı olmayan geçmiş
zaman, başlangıcı tasavvur
edilemeyen zaman. || Ruhlar
aleminin başlangıcı.*

Çün ezel Sîmurğ-ı 'ışkuñ
âşiyânıdır gönül

2. **ezel:**

Gazel 2411

Mısra: 8

*Başlangıcı belli olmayan
zaman mefhumu. II Çok eskiden
beri.*

Bî-vefâdur mâh-rûlar didiler dünya
gibi
Ben ezel güş itmişem bu sözleri
ahbâbdan

3. **ezel:**

Gazel 2037

Mısra: 1

*Başlangıcı olmayan geçmiş
zaman, başlangıcı tasavvur
edilemeyen zaman. || Ruhlar
aleminin başlangıcı.*

Ben ezel 'ışkuña cânâ
bağlamışdım cânı bil
Urmamışken Ka'be bünyâdına el
dağı Ĥalîl

4. **ezel:**

Gazel 2043

Mısra: 5

*Başlangıcı olmayan geçmiş
zaman, başlangıcı tasavvur
edilemeyen zaman. || Ruhlar
aleminin başlangıcı.*

Muṭṭaşıldur zülfüñ- ile rişte-i cân
çün ezel
Şâne idüp döstüm lutf eyle kılma
münfa'ıl

5. **ezel:**

Gazel 2135

Mısra: 7

Ruhlar aleminin başlangıcı.

Cür'a-i cāmı lebüñden çün ezel
nüş eyledüm
Ol zamândan dağı mestem beni
sanmañ ayıkam

6. **ezel:**

Gazel 2298

Mısra: 9

Ruhlar aleminin başlangıcı.

Gerçi yaptı tekye-i 'ışkı ezel
Ferhâd u Kays
Pest bünyâdın görüp ben dağı bâlâ
eyledüm

7. **ezel:**

Gazel 2146

Mısra: 8

*Başlangıcı olmayan geçmiş
zaman, başlangıcı tasavvur
edilemeyen zaman. || Ruhlar
aleminin başlangıcı.*

Men' kılma zâhidâ maḥbûb u
meyden dönmezem
Dest-i kudret çünki alnuma ezel
kılmış raqam

8. **ezelde:-de**

Gazel 2157

Mısra: 3

*Başlangıcı olmayan geçmiş
zaman, başlangıcı tasavvur
edilemeyen zaman. || Ruhlar
aleminin başlangıcı.*

İçdüm ezelde çünki maḥabbet
şarabını
Sanur mısız ki ḥaşre degin
hüşmend olam

9. **ezel:**

Gazel 2248

Mısra: 5

*Başlangıcı olmayan geçmiş
zaman, başlangıcı tasavvur
edilemeyen zaman.*

Her kim ki ezel 'ışk iline pâdişâh
ola
Çekse 'aceb mi göklere ol âhdan
'alem

10. **ezelden:-den**

Gazel 2288

Mısra: 7

*Başlangıcı olmayan geçmiş
zaman, başlangıcı tasavvur
edilemeyen zaman. || Ruhlar
aleminin başlangıcı.*

Ezelden 'aşıkam zâhid baña
dîdârdur maḥsûd
Ben aña olmuşam kâni' seni
Rîzvân'a tapşurdum

11. **ezel:**

Gazel 2297

Mısra: 15

*Ruhlar aleminin başlangıcı. ||
Başlangıcı olmayan geçmiş zaman,
başlangıcı tasavvur edilemeyen
zaman.*

Yazdılar 'ışkuñ sicillini ezel
Ferhâd u Kays
Baña çün irişiği nevbet ben imzâ
eyledüm

12. **ezel:**

Gazel 2307

Mısra: 9

Ruhlar aleminin başlangıcı.

İy Muḥibbî çün ezel bezminde
içdüm cām-ı 'ışk
Tâ kıyâmet mest olup kendümi
huşyâr eylemem

13. **ezel:**

Gazel 2320

Mısra: 11

Ruhlar aleminin başlangıcı.

Tâ ezel 'ışkuñ meyinden bir kadeḥ
nüş itmişem
Gitmeye tâ rûz-ı maḥşerde benüm
keyfiyyetüm

14. **ezelden:-den**

Gazel 2329

Mısra: 8

Ruhlar aleminin başlangıcı.

Ben niçe maḥbûb ile meyden
geçem kim zâhidâ
Âb-ı 'ışk-ıla yogurdılar ezelden
tiynetüm

15. **ezel:**

Gazel 2332

Mısra: 1

Ruhlar aleminin başlangıcı.

Küh-ı ğamda ben ezel çün 'ışkı
bünyâd eyledüm
Anda tutdum ücrete Ferhâd' ı ırğâd
eyledüm

16. **ezel:**

Gazel 2339

Mısra: 9
Ruhlar aleminin başlangıcı.

Bu Muhibbî yana-gelmişdür ezel
Yanayım iy pâdişâhum yanayım

17. **ezel:**
Gazel 2377
Mısra: 1
Başlangıcı olmayan geçmiş zaman, başlangıcı tasavvur edilemeyen zaman.

Sîne de 'ışk ezel ben bilürem
Her ne cevri itse güzel ben bilürem

18. **ezelden:-den**
Gazel 2412
Mısra: 1
Başlangıcı olmayan geçmiş zaman, başlangıcı tasavvur edilemeyen zaman. || Çok eskiden beri, başından beri.

Añlamaz-ıdum ezelden ben
güzeller hey'etin
'Âşık oldum 'ışk öğretti baña
mâhiyyetin

19. **ezel:**
Gazel 2422
Mısra: 7
Başlangıcı olmayan geçmiş zaman, başlangıcı tasavvur edilemeyen zaman.

Küh-ı 'ışkuñda ben olmuşdum ezel
sergerdân
Kühken almamış-ıdı eline tîşelerin

20. **ezel:**
Gazel 2457
Mısra: 10
Ruhlar aleminin başlangıcı.

İy Muhibbî mest olursañ haşre dek
olmaz 'aceb
'İşkuñ içdüñ çün ezel bezminde
sen peymânesin

21. **ezel:**
Gazel 2470
Mısra: 9
Ruhlar aleminin başlangıcı.

İçeliden şarâb-ı 'ışkı ezel
İy Muhibbî melâmet olmuşsin

ezel bezmi:

1. **ezel bezmi:**
Gazel 2055
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Allah'ın ezelde ruhları yaratıktan sonra, "Elestü bi-

Rabbiküm: Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" diye sorduğu ve ruhların, "Belâ (evet), sen bizim Rabb'imizsin" diye Allah'ı tasdik ettikleri ezel meclisi.

Mağabbet sāğarı tolma-ıdı
deryâları korsañ
Ezel bezminde nüş itdüm kaçan
kim aña dem çekdüm

ezelden:

1. **ezelden:**
Gazel 2107
Mısra: 1
Yaratılışından itibaren, yaratıldığından beri.

Sîne de konmuş emânetdür ezelden
cân benüm
Vireyim tek bir işâret eylesün
cânân benüm

2. **ezelden:**
Gazel 2111
Mısra: 9
Yaratılışından itibaren, yaratıldığından beri. || Çok eskiden beri, başından beri.

Ezelden cân-ıla cânân Muhibbî
bilîş imiş
Çün eyledür ya ne hacet ki ben
arada olam

3. **ezelden:**
Gazel 2151
Mısra: 1
Yaratılışından itibaren, yaratıldığından beri, çok eskiden beri, başından beri.

Câm-ı 'ışkı çün ezelden eyledük
nüş iy şanem
Oluruz tâ haşre dek sermest ü
medhüş iy şanem

4. **ezelden:**
Gazel 2152
Mısra: 6
Yaratılışından itibaren, yaratıldığından beri, çok eskiden beri, başından beri.

Dil çeker hicrân gamın derd ü
belâdan aqlamaz
Anuñ-ıçun kim ezelden ben anuñ
mu 'tâdiyam

5. **ezelden:**
Gazel 2196
Mısra: 8
Çok eskiden beri.

Ne için bigâne-veş şimdi bakarsın
gönlüme
'İşkuñ ile çün ezelden âşinâdur
sevdüğüm

6. **ezelden:**
Gazel 2199
Mısra: 4
Yaratılışından itibaren, yaratıldığından beri.

Ğamzesine didüm itmegil baña
cevr ü sitem
Ğamzesi didi ezelden zulm[ı] ben
hü eyledüm

7. **ezelden:**
Gazel 2337
Mısra: 10
Yaratılışından itibaren, yaratıldığından beri.

İnkâr iderse gün yüzüne tañ mı
müdde'î
Vardur gözinde çünki ezelden
sebel didüm

8. **ezelden:**
Gazel 2338
Mısra: 9
Yaratılışından itibaren, yaratıldığından beri.

Âteş-i 'ışkı ezelden eyledüm ben
ihtiyâr
Gıl ü gışdan şâf olup gam
pötasında kâl olam

9. **ezelden:**
Gazel 2442
Mısra: 9
Yaratılışından itibaren, yaratıldığından beri.

Çünkü ezelden her kişünün bir
naşibi var
'İşkı ben aldum âbide virdüm
'ibâdetin

10. **ezelden:**
Gazel 2459
Mısra: 2
Yaratılışından itibaren, yaratıldığından beri.

Bâr-ı gamdan kalmadı tâkât zebün
oldum zebün
'Âşkuñ bahtı için dirler ezelden
ser-nigün

ez-giribân:

1. **ez-giribân:**
Gazel 2382
Mısra: 2
Elbise yakasından, yakadan.

‘Aşıkam vuşlat deminde çüst ü
çäläk olmışam
Ez-giribân tâ be-dâmen pîrehan
çäk olmışam

ezhâr:

1. **ezhâra:-a**
Gazel 2018
Mısra: 2
Çiçekler.

Câme-i sebz ile geydi tâc-ı gevher-
bâr gül
Gülşen içre oldı ezhâra bugün
serdar gül

2. **ezhâr-ıla:-ıla**
Gazel 2451
Mısra: 1
Çiçekler.

Yine ezhâr-ıla zeyn oldı ser-â-ser
büsitân
Yir yirin itdi müşerref gülsitâni
gül-ruhân

ez-hün-ı ciger:

1. **ez-hün-ı ciger:**
Gazel 2347
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Gönül kanından.

Eşk-i çeşmüm kalmadı qarız itdüm
ez-hün-ı ciger
‘Ayb kılmañ döstlar bu nev’ile
medyünlüğü

F

fahr:

1. **fahr:-ı**
Gazel 2112
Mısra: 11
İftihar kaynağı, iftihar sebebi,
övünç.

Selâmet ol yûri zâhid melâmet
‘aşıkuñ fahrı
Yıkılmış gönülümü sanma ben ad u
sana tapşurdum

2. **fahrumdur:-um, -dur**
Gazel 2127
Mısra: 5
Övünme, iftihar, gururlanma.

Cihâna pâdişâh-iken kul olmak
saña fahrumdur
Kapuñda bende olaldan şeh-i
gerdün-serîr oldum

3. **fahridur:-ı, -dur**
Gazel 2249
Mısra: 3
İftihar kaynağı, iftihar sebebi,
övünç.

‘Aşıkun dirler melâmet iftiḥâr u
fahridur
Bu sebebden kendümi şürde bir
rûsvâ kılam

4. **fahrum-durur:-um, -durur**
Gazel 2294
Mısra: 15
İftihar kaynağı, iftihar sebebi,
övünç.

Küy-ı dilberde geda olmak benim
fahrum-durur
Gerçi İskender Ferîdün Hüsrev ü
Dârâ benim

fahr kıl-:

1. **fahr kıl-:**
Gazel 2432
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Övünmek, iftihar duymak,
gururlanmak.

Fahr kılmaz bu Muḥibbî başı irse
göklere
Asitânuñda murâdı budur ola
kemterin

fakîh:

1. **fakîh:**
Gazel 2458
Mısra: 3
Fıkıh bilgini.

‘İşk-ıla meydâna girsem iy fakîh
itme ‘aceb
Raḫsa girür gird-bâd-ı âhı ile gerd
olan

fakîr:

1. **fakîr:**
Gazel 2077
Mısra: 3
Yoksul kimse, muhtaç, fukara.
|| Dilenci. || Zavallı, aciz, biçare
kimse.

Dirseñ ki ‘ışkum-ıla nedür hâlün iy
fakîr
Derd ü belâ vü miḥnet-ile toptolu
dilüm

2. **fakîr:**
Gazel 2127
Mısra: 1

Yoksul kimse, muhtaç, fukara.
|| Zavallı, aciz, biçare kimse.

Vişâlün gencine gerçi irişmeyüp
fakîr oldum
Fırâkuñ mülkine şâhum bi-
ḥamdi’ llâh emîr oldum

3. **fakîrüm:-üm**
Gazel 2185
Mısra: 10
Zavallı, aciz, biçare kimse.

Bu sa ‘âdet besdür dilber
Muḥibbî’ye diye
Derdmendümdür fakîrüm hem
esîrümdür benim

4. **fakîründür:-ün, -dür**
Gazel 2281
Mısra: 14
Zavallı, aciz, biçare kimse.

Sorarsañ âsitânuñda Muḥibbî
kemteri kimdür
Ḥakîründür fakîründür ayakdan
düşmiş üftâdem

fakîr-i mübtezel:

1. **fakîr-i mübtezel:**
Gazel 2248
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Değersiz fakir kimse.

İy dil anuñ vaşlını getürme ḥâtıra
Sen bir fakîr-i mübtezel ol şâh-ı
muḥteşem

fakr:

1. **fakr:-ı**
Gazel 2228
Mısra: 7
Fakirlik, yoksulluk.

Dime ‘âlemde taleb kıl jende fakr
Bahâsı olımaız böyle kumaşum

fâl:

1. **fâlum:-um**
Gazel 2236
Mısra: 4
Çeşitli şeylere bakarak
gelecekte olacaklar hakkında
anlamlar çıkarma, gaipten haber
verme.

Muşhaf-i ḥüsnün açup vaşluñ
temennâ eyledüm
Ḥamdü-lillâh ki murâdumca-durur
fâlüm benim

fâl evle-:

1. fāl eyle-:

Gazel 2102

Mısra: 1

Kelime Tipi: -
Fal bakmak.

Dün gice çün muşhaf-ı hüsnüñ
açup fāl eyledüm
Cim-i zülfüñ geldi anı devlete dāl
eyledüm

fānī:

1. fānīdür:-dür

Gazel 2477

Mısra: 4

*Son bulucu, sonlu, ölümlü,
kalımsız, baki olmayan.*

Görüp aldanma dünyāya
müzeyyen naķş u taşvīrin
Bu fānīdür geçer tızcek arayup iste
naķķāşın

fāriğ:

1. fāriğ:

Gazel 2046

Mısra: 5

*Vazgeçmiş, terketmiş, el
çekmiş.*

Fāriğ iken tāk u tahtından ser-ā-ser
‘ālemūñ
Olalı kapuñ gedası pādişā oldu
gönül

2. fāriğ-iken:-iken

Gazel 2086

Mısra: 13

*Vazgeçmiş, terketmiş, el
çekmiş.*

Fāriğ-iken geldi nāgeh başuma
sevda-yı ‘ışķ
Geñ cihānı iy Muhibbī başuma tar
añladum

3. fāriğ:

Gazel 2145

Mısra: 5

*Vazgeçmiş, terketmiş, el
çekmiş.*

Dili fāriğ iden her dem bu halkā
halkā ahumdur
Perī yüzlülerüñ zülfī hamından
kākülinden hem

4. fāriğam:-am

Gazel 2281

Mısra: 3

*Vazgeçmiş, terketmiş, el
çekmiş.*

Baņa büyüñ yite cānā n’iderem
fāriğam gülden
Gözüme almazam servi çü sensin
serv-i āzādum

5. fāriğam:-am

Gazel 2421

Mısra: 6

*Vazgeçmiş, terketmiş, el
çekmiş.*

Sīnem üzre penbe-i dāğum yiter
pīrāhenüm
Fāriğam tāk u kabā vü kākum u
sincābdan

6. fāriğ:

Gazel 2498

Mısra: 3

*Vazgeçmiş, terketmiş, el
çekmiş.*

Tā ebed fāriğ degül dil ‘ışķdan rüz-
ı ezel
‘ışķ-ıla taħmīr itmişler meger āb u
gilin

fāriğ ol-:

1. fāriğ ol-:

Gazel 2088

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Vazgeçmek, el çekmek.

Rām olur sanma Muhibbī fāriğ ol
efsāneden
Şayd olunmaz ol perī biñ sihr-ile
efsūn idem

2. fāriğ ol-:

Gazel 2304

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Vazgeçmek, el çekmek.

Uyma dünyā çün denīdür gel
Muhibbī fāriğ ol
Hayf degül mi ‘ömri şarf u dehri
bī-hāşıl kılam

3. fāriğ ol-:--sun

Gazel 2033

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Vazgeçmek, çekilmek, el
çekmek, uzak kalmak.*

İy Muhibbī ‘āşık-ısañ kıl melāmet
iħtiyār
Fāriğ olsun ko ne dirlerse disünler
saña il

fark:

1. farkı:-ı

Gazel 2180

Mısra: 4

Ayırım, başkalık.

Görmek isterseñ maħabbet görintür
miħnet saña
Yazayım miħnet maħabbet farkı
yok imlā kılam

2. farkı:

Gazel 2099

Mısra: 10

*İki şeyin birbirinden
ayrılmasını sağlayan değişik taraf,
başkalık, farklılık.*

Güşe-i ğamda Muhibbī olalı zār u
za‘īf
Naķş-ı dīvār-ıla fark olmaz ten-i
zārum benüm

3. farkı:

Gazel 2249

Mısra: 7

*İki şeyin birbirinden
ayrılmasını sağlayan değişik taraf,
başkalık, farklılık.*

Gördüm yazıda bir miħnet
maħabbet fark yok
Hayret aldı bilmedüm bunu niçe
imlā kılam

4. farkını:-ı, -n, -ı

Gazel 2447

Mısra: 7

*İki şeyin birbirinden
ayrılmasını sağlayan değişik taraf,
başkalık, farklılık.*

Nokta-i la‘l-i lebiyle mü miyānı
farkını
Fehm idemez degme kes olmasa
‘aql-ı ħurdebīn

fark eylemez:

1. fark eylemez:

Gazel 2042

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*"Önemi yok, etkisi olmaz,
değişmez" anlamında kullanılan
bir söz.*

Her kim ki ola ehl-i kânā‘at
Muhibbīyā
Fark eylemez seng ile birdür
hemān la‘l

farz ol-:

1. farz ol-:

Gazel 2358

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
*Allah bir şeyin yapılmasını
kesin biçimde emretmek.*

Bize farz olmuş-iken olmamız
İslâma zâhîr
Niçe bir oturalum bunca günâhı
çekelüm

fâş evle-:

1. fâş eyle-:

Gazel 2342

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Bir sırrı meydana vurmak,
açığa çıkarmak.*

Yañılup sırr-ı ğam-ı 'ışkı gönül fâş
eyledi
Müstehak oldu ser-i zülfüne ber-
dârûn olam

fâş evleme:

1. fâş eyleme:--me

Gazel 2007

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Meydana çıkarmak, açığa
vurmak // Dile vermek, duyurmak.*

Sırr-ı 'ışkını sakın eyleme
'âlemlere fâş
Bir degül eyleseler ger seni biñ
pâre gönül

fâş id-:

1. fâş id-:

Gazel 2112

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

*Bir sırrı meydana vurmak,
açığa çıkarmak.*

İder esrâr-ı 'ışkı fâş gördüm bu
gözüm yaşı
Gözümünden redd idüp ol dem
döküp dâmâna tapşurdum

2. fâş id-:

Gazel 2228

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Bir sırrı meydana vurmak,
açığa çıkarmak.*

Niçe bir saklayam sînemde 'ışkuñ
İdem halka anı âhumla fâşum

3. fâş id-:

Gazel 2264

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Bir sırrı meydana vurmak,
açığa çıkarmak.*

İçeliden cām-ı 'ışkı şevk ile mest
oluban
Sırr-ı 'ışkı fâş idüp 'uşşâkı medhûş
eyleyem

4. fâş id-:

Gazel 2296

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Bir sırrı meydana vurmak,
açığa çıkarmak.*

Niçeye dek saklayam 'ışkuñı iy
serv-i hırâm
Göz yaşıyla fâş idüp karşuñda
sîne-çäk olam

fâş it-:

1. fâş it-:

Gazel 2378

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Bir sırrı meydana vurmak,
açığa çıkarmak.*

Anuñçün sırr-ı 'ışkuñı gönül
Manşür'ı fâş itdi
Ser-i zülfeynüñi gördüm ben anı
dâra beñzetdüm

2. fâş it-:

Gazel 2474

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Bir sırrı meydana vurmak,
açığa çıkarmak.*

İy gönül sırr-ı 'ışkı fâş itdün
Dâra ümmid-vâr imişsin sen

fâş ol-:

1. fâş ol-:

Gazel 2481

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Bir sırrı meydana vurmak,
açığa çıkarmak.*

Lebinüñ cür'asın içdüm birez fâş
oldı bu derdüm
Tolu sun sâġârı sâķi kalan derdüm
de fâş olsun

2. fâş ol-:

Gazel 2481

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Bir sırrı meydana vurmak,
açığa çıkarmak.*

Lebinüñ cür'asın içdüm birez fâş
oldı bu derdüm
Tolu sun sâġârı sâķi kalan derdüm
de fâş olsun

fâş olmasun:

1. fâş olmasun:--ma, --sun

Gazel 2016

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Gizli olanı açığa vurmak,
duyurmak, ortaya dökmek, dile
vermek anlamlarındaki fâş etmek,
belli olmak, açıklanmak, ortaya
çıkarmak.*

Gizlü rāzi bu Muħıbbı' nün niçe fâş
olmasun
Dil ise divānedür dildār-ısa
mahrem degül

fâyide it-:

1. fâyide it-:

Gazel 2369

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

*İyi tesir etmek, yaramak,
yarar sağlamak.*

Māh u sāl-ıla irem zülfine anuñ
dir-idüm
Fâyide itmedi veh ki baña bu tül-ı
emelüm

fedâ it-:

1. fedâ it-:

Gazel 2427

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi diġer bir şey uğruna
vermek.*

İstedün cān u dilüm itdüm fedâ
Ne buyursañ turmuşam fermāna
ben

fedâ kıl-:

1. fedâ kıl-:

Gazel 2368

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi diġer bir şey uğruna
vermek.*

'Alemler geşt eyledüm miħribānı
bulmadum
Cānumı kıldum fedâ ārām-ı cānı
bulmadum

2. fedâ kıl-:--dum

Gazel 2031

Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Bir şeyi diğer bir şey uğruna vermek.

Ben fedā kıldum yoluında çün senüñ cân u seri Döstüm göndermedüñ bir büseñi baña nevāl

fedā olsun:

1. **fedā olsun:**

Gazel 2172
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Benim için en kıymetli olan şeyi bu uğurda seve seve gözden çıkarırım.

Cāñ virtüp bir büseñe cânā hārīdār olduğum Mālīkem bir cânā ol dañı fedā olsun direm

feh̄m id-:

1. **feh̄m id-:**

Gazel 2447
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Anlamak, idrak etmek.

Nokta-i la'l-i lebiyle mü miyāni farkını Fehm idemez degme kes olmasa 'aql-ı hürdebñ

feh̄m it-:

1. **feh̄m it-:**

Gazel 2154
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Anlamak, idrak etmek.

Bir kimse feh̄m itmege 'ışkuñ rumüzünü Söyler-ise zebāna gelüp anı her kılum

2. **feh̄m it-:**

Gazel 2295
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Anlamak, idrak etmek.

Fehm itmeye kimsene 'ışkuñ rumüzünü Gelüp zebāna söyler ise anı her kılum

3. **feh̄m it-:**

Gazel 2448
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Anlamak, idrak etmek.

Müşkilāt-ı 'ışkı müfti-i zamān feh̄m itmedi 'Aşık olup çekmedi zīrā ki anuñ şiddetin

felek:

1. **felekler:-ler, -e**

Gazel 2388
Mısra: 8
Gök, gökyüzü, asuman.

Olur şikāf sīne kaçan nāle eylesem Derd-i dilüm çıkar felekler olur 'alem

2. **felekler:**

Gazel 2058
Mısra: 5
Gökyüzü, sema. || Eskiden her birinde bir gezegenin bulunduğu kabul edilen gök katlarından her biri.

Dūd-ı zencir ile asılan felekler şakfına Görinen kändil-i āh-ı pür-şerārumdur benüm

3. **felekden:-den**

Gazel 2089
Mısra: 7
Gökyüzü, sema. || Dünya, alem, devran.

Güneş gibi egerçi kim felekden yücedür kaşruñ Kemend-i āha yapışdum zarūrī nerdübān itdüm

4. **felekler:-ler**

Gazel 2090
Mısra: 3
Eskiden her birinde bir gezegenin bulunduğu kabul edilen gök katlarından her biri. || Gökyüzü, sema.

Sīne ğarından 'uruc itse felekler şakfına Gösterür biñ başlu ejder şeklini āhum benüm

5. **felek:**

Gazel 2110
Mısra: 3
Gökyüzü, sema. || Gök katlarında yer alan yıldızların insan kaderi üzerinde yaptığı kabul edilen etki, kadere hākim olduğuna inanılan güç, talih, baht.

Hümā gibi uçar gördüm felek şakfında ol māhı Salup himmetle dil bāzın anı alup şikār itdüm

6. **felekden:-den**

Gazel 2120
Mısra: 5
Gökyüzü, sema. || Eskiden her birinde bir gezegenin bulunduğu kabul edilen gök katlarından her biri.

Her ne deñlü kaşruñ iy meh-rū felekden yücedür Çıkmaga āhum kemendiyle fiğānum var benüm

7. **felek:**

Gazel 2123
Mısra: 3
Gökyüzü, sema. || Gök katlarında yer alan yıldızların insan kaderi üzerinde yaptığı kabul edilen etki, kadere hakim olduğuna inanılan güç, talih, baht.

İçüben boş idelüm felek küplerini Dehr meyhānesine süciyi em eyleyelüm

8. **felege:-e**

Gazel 2134
Mısra: 5
Eskiden her birinde bir gezegenin bulunduğu kabul edilen gök katlarından her biri.

Benüm āhum irişdi nüh felege İremdi saña iy yüzi māhum

9. **felek:**

Gazel 2194
Mısra: 6
Gökyüzü, sema. Gök katlarında yer alan yıldızların insan kaderi üzerinde yaptığı kabul edilen etki, kadere hakim olduğuna inanılan güç, talih, baht.

Zār-şifāt yine felek geh aña ğāh baña döner Bilmedüm çāre felek kārına nā-çār oldum

10. **felekde:-de**

Gazel 2200
Mısra: 3
Gökyüzü, sema. Gök katlarında yer alan yıldızların insan kaderi üzerinde yaptığı kabul edilen etki, kadere hakim olduğuna inanılan güç, talih, baht.

Yir yir felekde sanma görinen nücüm ola Çıkar şerār-ı āh-ı düddur dilden āteşüm

11. felekde:-de

Gazel 2210

Mısra: 6

Gökyüzü, sema.

Egerçi zerreden kemter haķirem lık
mihrüñle

Vefādan olmazam hālī felekde
mihri-raşşānam

12. felekler:-ler

Gazel 2233

Mısra: 9

Gökyüzü, sema. Gök

*katlarında yer alan yıldızların
insan kaderi üzerinde yaptığı kabul
edilen etki, kadere hakim olduğuna
inanılan güç, talih, baht.*

İrişe nāleñ felekler güşına eflāke
İy Muħibbī inleyüp her şeb dili
teng eylesen

13. felek:

Gazel 2269

Mısra: 6

Gökyüzü, sema. Gök

*katlarında yer alan yıldızların
insan kaderi üzerinde yaptığı kabul
edilen etki, kadere hakim olduğuna
inanılan güç, talih, baht.*

Bī-vefāyı meger iy meh sen idersin
ta'lim

Bu felek düşmen-i erbāb-ı vefāyı
görürüm

14. felek:

Gazel 2273

Mısra: 3

Gökyüzü, sema. Gök

*katlarında yer alan yıldızların
insan kaderi üzerinde yaptığı kabul
edilen etki, kadere hakim olduğuna
inanılan güç, talih, baht.*

İñlerem nā gibi bagrum deleliden
bu felek

Tār idelden yaşımı çenge
dönüpdür bu bilüm

15. felek:

Gazel 2290

Mısra: 5

Gökyüzü, sema. Gök

*katlarında yer alan yıldızların
insan kaderi üzerinde yaptığı kabul
edilen etki, kadere hakim olduğuna
inanılan güç, talih, baht.*

Felek evcinde uçardı egerçi ol
hümā-pervāv

Ben aña himmetüm bāzın salup anı
şikār itdüm

16. felek:

Gazel 2297

Mısra: 17

Gök katlarında yer alan

*yıldızların insan kaderi üzerinde
yaptığı kabul edilen etki, kadere
hakim olduğuna inanılan güç,
talih, baht.*

Ĝāfil olma iy felek geçür tokuz
kalkanuñı

Çünkü ben āh oklarına ħaddümi yā
eyledüm

17. felek:

Gazel 2313

Mısra: 3

Gökyüzü, sema. Gök

*katlarında yer alan yıldızların
insan kaderi üzerinde yaptığı kabul
edilen etki, kadere hakim olduğuna
inanılan güç, talih, baht.*

Felek gerçi ki birkaç gün cüdā
kıldı diyārumdan

Ferāmuş oldu miħnetler çü yār-ı
mihribān gördüm

18. felek:

Gazel 2319

Mısra: 2

Gökyüzü, sema. Gök

*katlarında yer alan yıldızların
insan kaderi üzerinde yaptığı kabul
edilen etki, kadere hakim olduğuna
inanılan güç, talih, baht.*

Āteş-i 'ışkuñla cānā dem mi vardur
yanmayam
Dūd-ı āhumdan felek gibi göge
boyanmayam

19. felek:

Gazel 2352

Mısra: 7

Gökyüzü, sema. Gök

*katlarında yer alan yıldızların
insan kaderi üzerinde yaptığı kabul
edilen etki, kadere hakim olduğuna
inanılan güç, talih, baht.*

İy felek turmaz geçer sakın tokuz
kalkanuñı

Āhum oklarına bu ħaddüm büküp
yā eylesen

20. felek:

Gazel 2353

Mısra: 5

Gökyüzü, sema. Gök

*katlarında yer alan yıldızların
insan kaderi üzerinde yaptığı kabul
edilen etki, kadere hakim olduğuna
inanılan güç, talih, baht.*

İy felek çarħuñ bozılsun olasıñ āħir
ħarāb
Nite kim odlara yakduñ bu içüm
taşum benüm

21. felek:

Gazel 2374

Mısra: 5

Gökyüzü, sema.

Yana odlara felek tutışa pervāne
gibi
Her kaçan derd-ile ben āh-ı
şeħergāh çekem

22. felekden:-den

Gazel 2406

Mısra: 6

*Dünya, alem, devran. || Baht,
kader, talih.*

Yakmaga bī-dīn raķıti her gice iy
mehlikā
Atılan yir yir felekden tır-i
āhumdur benüm

felek dön-:

1. felek dön-:

Gazel 2194

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Talih iyiyken kötü veya
kötüyken iyi olmak.*

Zār-şıfat yine felek geh aña gāh
baña döner
Bilmedüm çāre felek kārına nā-çār
oldum

fem:

1. femi:--i, -

Gazel 2053

Mısra: 5

Ağz. || Sevgilinin ağzı.

Ger femi vaşfını benden güş ideler
ehl-i dil
Zerre gibidür ki günde görünür
hem çün ħayāl

fen:

1. fen:

Gazel 2259

Mısra: 8

İlim.

Egerçi dār-ı dünyāda tetebbu'
eyledüm fenler
Ķabül-i cānum olurdu bu 'ışkdan
özge fen görsem

2. fenler:-ler

Gazel 2259

Mısra: 7
İlim.

Egerçi dār-ı dünyāda tettebbu'
eyledüm fenler
Qabül-i cânım olurdu bu 'ışkıdan
özge fen görsem

fenā:

1. **fenāma:-m, -a**
Gazel 2314
Mısra: 4

*Gelip geçici olma durumu,
devamlı ve kalıcı olmama, ölümlü
ve son bulucu olma, ölümlülük,
fanilik.*

Şād günāh itdüm ki tā katl ide tīg-ı
kīn beni
Rāh-ı 'ışkı içre fenāma dōstlar fenn
eyledüm

2. **fenā:**
Gazel 2361
Mısra: 2

*Gelip geçici olma durumu,
devamlı ve kalıcı olmama, ölümlü
ve son bulucu olma, ölümlülük,
fanilik.*

Söz-i 'ışkı gūş idüp deryālayın cūş
eyledüm
Bunuñ-ıla bu fenā dünyāda dil hoş
eyledüm

fenn:

1. **fenn:**
Gazel 2314
Mısra: 4

*Herhangi bir konuya ait olan
ilim, bir ilim kolu, hüner, marifet,
sanat.*

Şād günāh itdüm ki tā katl ide tīg-ı
kīn beni
Rāh-ı 'ışkı içre fenāma dōstlar fenn
eyledüm

fenn-i 'ışk:

1. **fenn-i 'ışk:-ı**
Gazel 2013
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Aşkın ilmi.

Fenn-i 'ışkı çünkü hıfz itdün anuñla
'āmil ol
Ya'ni varup şāh-ı 'ışka sen kemīne
muqbil ol

2. **fenn-i 'ışk:**
Gazel 2056
Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Aşkın ilmi.

Tañ degüldür küh-ı gāmda eylesem
Ferhād'a ta'n
Fenn-i 'ışkı başa iltmiş ben de bir
üstād olam

3. **fenn-i 'ışk:**
Gazel 2056
Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Aşkın ilmi.

Tañ degüldür küh-ı gāmda eylesem
Ferhād'a ta'n
Fenn-i 'ışkı başa iltmiş ben de bir
üstād olam

ferāg:

1. **ferāgum:--um, -**
Gazel 2063
Mısra: 1

*Vazgeçme, çekilme, el çekme,
feragat etme.*

Ferāgum var yine dehrüñ gülinden
sünbülinden hem
Uşandum bülbülün dāyım
çemende gūlgulundan hem

2. **ferāgum:-um**
Gazel 2145
Mısra: 1

*Vazgeçme, çekilme, el çekme,
feragat etme.*

Vefā gelmez cihāndan çün
ferāgum var gülinden hem
İrişmez gūşuma hergiz figānlar
bülbülinden hem

ferāgāt eyle-:

1. **ferāgāt eyle-:**
Gazel 2063
Mısra: 4

Kelime Tipi: -
*Hakkından vazgeçmek, el
çekmek.*

Niçe bir bu çemende lāle-veş pür
dāğ ola sinem
Ferāgāt eyledüm geçdüm şabā gibi
gülinden hem

2. **ferāgāt eyle-:**
Gazel 2127
Mısra: 3

Kelime Tipi: -
*Hakkından vazgeçmek, el
çekmek.*

Cihānuñ bāğ u rāğından ferāgāt
eyledüm düpdüz

Velī sen serv-i ra'nāya dil ü
cāndan esir oldum

ferah:

1. **ferah:**
Gazel 2391
Mısra: 8
İç açan, aydınlık.

Bu 'işyān u bu cürm-ile n'ola
aḥvālümü bilmem
Ferah yüzini görem mi diyü
ğamnākdür gönlüm

2. **ferahlar:-lar**
Gazel 2425
Mısra: 4

*Hoşa giden bir halden
duyulan zevk, gönül açıklığı,
sevinç, sevinme.*

Meger küy-ı dil-ārādan gelürsin iy
şabā dāyım
Ferahlar kesb olur senden mübārek
bāda beñzersin

3. **ferahuñ:-uñ**
Gazel 2442
Mısra: 12

*Hoşa giden bir halden
duyulan zevk, gönül açıklığı,
sevinç, sevinme.*

Şād olmuş-iken 'ışk-ıla añma raqībi
gel
İy dil çekersin of ferahuñ bir
kaşāvetin

4. **ferahlar:-lar**
Gazel 2483
Mısra: 9

*Üstündeki sıkıntı ve baskı
kalkmak, rahat nefes almak,
sıkıntısı gidip içi açılmak.*

Gözüm yaşımı dökdükçe ferahlar
kesb ider gönlüm
Muḥibbī şem' olupdur san güler
kendü ziyānından

ferah bul-:

1. **ferah bul-:**
Gazel 2270
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Sevinmek, içi açılmak.

Giceler gāmgīn iken añup vişālün
rüzını
Bu ümid-ile ferah bulup dili şād
eyleyem

ferah-şād:

1. **ferah-şādīyi:-ī, -(y)i**

Gazel 2195

Mısra: 8

Ferahlık vermek.

Şeb-i hierüñde iy dilber komaz bir
dem beni tenha

Ferah-şādīyi n'eyler dil gamuñla
çünki yār oldum

ferāmūs eyle-:

1. **ferāmūs eyle-:**

Gazel 2291

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Unutmak.

Mest-i 'ışk olup ferāmūs

eyledümse 'ālemi

İy Muhibbī şükr Hakk'a sırr-ı 'ışk
āgāhıyam

2. **ferāmūs eyle-:**

Gazel 2298

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Unutmak.

İy Muhibbī tañ mı 'aklı ger

ferāmūs eyleyem

Zülfî zencirîn görüp göñlümi şeydā
eyledüm

3. **ferāmūs eyle-:**

Gazel 2300

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Unutmak.

Şabr u 'aql u hūşı bir yirden

ferāmūs eyleyüp

'İşk şarābın nüş idüp kendümi lā-
ya 'kıl kılam

4. **ferāmūs eyle-:**

Gazel 2340

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Unutmak.

Şākirem ben gānzelerden gerçi

bagrum pāredür

Hāşā lillāh hakkını anuñ ferāmūs
eyleyem

5. **ferāmūs eyle-:**

Gazel 2361

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Unutmak.

Didüm añmazsın neden cānā

Muhibbī bendeñi

Didi bilmezsin bil anı ben ferāmūs
eyledüm

6. **ferāmūs eyle-:**

Gazel 2392

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Unutmak.

Sīne zahmına anuñçün acı yaşlar
dökerem

Dimesünler ki nemek hakkın
ferāmūs eyleyem

7. **ferāmūs eyle-:**

Gazel 2392

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Unutmak.

Sīne zahmına anuñçün acı yaşlar
dökerem

Dimesünler ki nemek hakkın
ferāmūs eyleyem

8. **ferāmūs eyle-:**

Gazel 2392

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Unutmak.

Sīne zahmına anuñçün acı yaşlar
dökerem

Dimesünler ki nemek hakkın
ferāmūs eyleyem

ferāmūs it-:

1. **ferāmūs it-:**

Gazel 2151

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Unutmak.

Leblerüñ dārü 'ş-şifāsından

Muhibbī hāstadur

Niçe yıldur añmayup itdüñ

ferāmūs iy şanem

2. **ferāmūs it-:**

Gazel 2321

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Unutmak.

Olalıdan bu cemālūñ gülşeni

cennet mişāl

Bülbül-i bī-çāreñi itdüñ ferāmūs iy

şānem

ferāmūs ol-:

1. **ferāmūs ol-:**

Gazel 2313

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Unutmak.

Felek gerçi ki birkaç gün cüdā

kıldı diyarumdan

Ferāmūs oldı miñnetler çü yār-ı

mihribān gördüm

ferd:

1. **ferdüm:-üm**

Gazel 2227

Mısra: 8

Eşi olmayan, eşsiz kimse, tek.

Cān u başı vireyim yolına ben

cānānumuñ

Umaram ki diye tañsın eyleyüp

ferdüm benüm

2. **ferd:**

Gazel 2458

Mısra: 6

Eşi olmayan, eşsiz kimse, tek.

Hem-cenāh olur bugün 'Ankā-yı

küh-ı Kāf-ıla

Āşiyān-ı vādī-i dehre girüben ferd

olan

ferdā:

1. **ferdā:**

Gazel 2065

Mısra: 5

Gelecek, gelecek zaman. ||

Yarın. || Kıyamet.

Eylerüz Hakk'a tevekkül yimezüz

ferdā gāmn

Zāhidā sanma senüñ tek tālīb-i nān

olmuşam

2. **ferdāyā:-(y)ā**

Gazel 2179

Mısra: 5

Gelecek, gelecek zaman. ||

Kıyamet.

Gitdi didi şabr kıl gelem yine

ferdāyā dek

Bilmezem ki irişüben ben o ferdāyı

görem

3. **ferdāyı:-(y)i**

Gazel 2179

Mısra: 6

Ertesi gün, yarın. || Gelecek,

gelecek zaman.

Gitdi didi şabr kıl gelem yine

ferdāyā dek

Bilmezem ki irişüben ben o ferdāyı

görem

4. **ferdā:**

Gazel 2200

Mısra: 7

Gelecek, gelecek zaman.

Ferdā şarāb-ı kevsere meyl itmeye
gönül
İy dōst eger cür 'a-i cāmuñ bugün
keşüm

5. **ferdāya**:-(y)a

Gazel 2463

Mısra: 4

Gelecek, gelecek zaman.

La 'l-i nābın istedikçe gösterür
ferdā yüzün
Korkum oldur kim ölem
irişmeyem ferdāya ben

6. **ferdā**:

Gazel 2463

Mısra: 3

Gelecek, gelecek zaman.

La 'l-i nābın istedikçe gösterür
ferdā yüzün
Korkum oldur kim ölem
irişmeyem ferdāya ben

ferdāne res:

1. **ferdāne res**:-n, -e

Gazel 2260

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Geleceğe ulaşan.

Didi şabr eyler-iseñ yār yüzüm
göstereyim
Tiğ-i hicr öldüre didüm ki ferdāne
resüm

ferendüş:

1. **ferendüş**:

Gazel 2356

Mısra: 8

*Avusturya kralı Ferdinand'ın
lakabı. II Kafir kimse.*

Küfr-i zülfiyle eger kaşd ide imāna
haı
Tiğlar alup ele 'azm-i Ferendüş
idelüm

feres:

1. **feres**:

Gazel 2373

Mısra: 10

At.

Çignedür bir bölük fütādeleri
Sürer üstümüze feres n'idelüm

ferhād:

1. **ferhād-ı**:

Gazel 2004

Mısra: 14

*Ferhad ile Şirin, Hüsrev ü
Şirin adlı aşk hikayelerinin
başkahramanı. Ferhad meşhur bir
aşk masalının kahramanlarından
biridir. Şirin'in aşkı uğruna
"Bisütün" adlı dağı delmiş
sürülerinin sütünü taze süt içmek
isteyen Şirin'in bulunduğu vadideki
kasra akıtmış, ancak masalın diğer
kahramanı Hüsrev'e nispetle
arzusuna kavuşmamıştır.*

Bir lebi şirîn yolına cān u dil
virmiş-durur
Kūh-ı ğamda dōstlar Ferhād-ı bī-
cāndur gönül

2. **ferhād**:

Gazel 2035

Mısra: 5

*Ferhad ile Şirin adlı hikayede
geçen kahramanlardan
biridir. Ferhad, Hüsrev adlı İran
padişahının sevgilisi olan Şirin'e
aşıktır. Şirin ondan Bisütün denilen
dağı delmesini ister. Divan şiirinde,
sevgilisine kavuşmak için
zorlukları aşması gereken aşığı
sembolize eder. Daha çok Şirin ve
Hüsrev'le anılır. Bazen Mecnun ile
karşılaştırılır.*

'İşk ara görse ger mecnūnlıgum
Ferhād u Kays
Kūh u deşte düşübeni olalar her ān
hācıl

3. **ferhād'ı**:-ı, -

Gazel 2055

Mısra: 7

*Ferhad ile Şirin adlı hikayede
geçen kahramanlardan biri.
Ferhad, Hüsrev adlı padişahın
sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in
arzusu üzerine Bisütün adlı bir
dağı delmesi istenir. || Divan
şiirinde, sevgilisine kavuşmak için
zorlu, gerçekleşmesi güç işleri
temsil eder.*

Belā kūhında Ferhād'ı idinürsem
n'ola ırğād
Düşüp berr ü beyābāna olup
Mecnūn sitem çekdüm

4. **ferhād'a**:

Gazel 2056

Mısra: 3

*Ferhad ile Şirin adlı hikayede
geçen kahramanlardan biri.
Ferhad, Hüsrev adlı padişahın
sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in
arzusu üzerine Bisütün adlı bir
dağı delmesi istenir. || Divan
şiirinde, sevgilisine kavuşmak için
zorlu, gerçekleşmesi güç işleri
temsil eder.*

Tañ degüldür kūh-ı ğamda eylesem
Ferhād'a ta'n
Fenn-i 'ışkı başa iltmiş ben de bir
üstād olam

5. **ferhād**:

Gazel 2078

Mısra: 3

*Ferhad ile Şirin adlı hikayede
geçen kahramanlardan biri.
Ferhad, Hüsrev adlı padişahın
sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in
arzusu üzerine Bisütün adlı bir
dağı delmesi istenir. || Divan
şiirinde, sevgilisine kavuşmak için
zorlu, gerçekleşmesi güç işleri
temsil eder.*

Okumañ Ferhād u Mecnūn kışşasın
bir şemmedür
Sıgmaya defterlere hāl-i perişānum
benüm

6. **ferhād-ıla**:-ıla

Gazel 2087

Mısra: 4

*Ferhad ile Şirin adlı hikayede
geçen kahramanlardan biri.
Ferhad, Hüsrev adlı padişahın
sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in
arzusu üzerine Bisütün adlı bir
dağı delmesi istenir. || Divan
şiirinde, sevgilisine kavuşmak için
zorlu, gerçekleşmesi güç işleri
temsil eder.*

Kūh u şahrāda çalınsa yiridir
nevbet-i ğam
Geçdi Ferhād-ıla Kays irdi benüm
devrānum

7. **ferhād**:

Gazel 2093

Mısra: 5

*Ferhad ile Şirin adlı hikayede
geçen kahramanlardan biri.
Ferhad, Hüsrev adlı padişahın
sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in
arzusu üzerine Bisütün adlı bir
dağı delmesi istenir. || Divan
şiirinde, sevgilisine kavuşmak için
zorlu, gerçekleşmesi güç işleri
temsil eder.*

Geldi Ferhād yanuma kesdükde
ben kūh-ı ğamı
Ancak olur kühkenlik içre
yoldaşum benüm

8. **ferhād**:

Gazel 2094

Mısra: 9

*Ferhad ile Şirin adlı hikayede
geçen kahramanlardan biri.
Ferhad, Hüsrev adlı padişahın
sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in
arzusu üzerine Bisütün adlı bir*

dağı delmesi istenir. || Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

İy Muhibbî Bî-sütün'ı kesdi
Ferhād añılır
Ben dağı küh-ı gamı kesmekle bir
ad eyleyem

9. ferhād:

Gazel 2136

Mısra: 2

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşiktir. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. || Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Her kaçan eş'arum içre leblerin
yād eyleyem
Niçe şîrîn lebleri bu yolda Ferhād
eyleyem

10. ferhād-ı:

Gazel 2143

Mısra: 2

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşiktir. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Ne Mecnūn gördi derd ü miñnet
içre bu şeb-i tārūm
Ne Ferhād-ı belā-perver çeküpdür
bu benüm bārūm

11. ferhād:

Gazel 2150

Mısra: 5

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşiktir. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Gerçi kim Ferhād u Mecnūn
çektiler derd ü belā
Şükr iderdî hāline her biri görse
hāletüm

12. ferhād'ıyam:-i, -(y)am

Gazel 2152

Mısra: 2

Çıldırmuş, deli, divane. Aşk
yüzünden aklı başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. Leyla ile Mecnun
hikayesinin erkek kahramanı
olarak bilinir. Leyla ile Mecnun
hikayesinin erkek kahramanı
Kays'ın lakabıdır.

Bir saçı leylā lebi şîrîn mehūn nā-
şādıyam

Deşt-i gam Mecnūn'ıyam küh-ı
bela Ferhād'ıyam

13. ferhād:

Gazel 2164

Mısra: 4

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşiktir. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Mecnūn-vār deşt ü beyābānı geşt
idüp
Ferhād gibi oldı yirüm kühsār hem

14. ferhād:

Gazel 2164

Mısra: 4

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşiktir. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Mecnūn-vār deşt ü beyābānı geşt
idüp
Ferhād gibi oldı yirüm kühsār hem

15. ferhād-ıla:-ıla

Gazel 2175

Mısra: 3

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşiktir. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Binā-yı 'ışka Ferhād-ıla Kaşs'ı
Birin senge birini suya saldum

16. ferhād-ıla:-ıla

Gazel 2402

Mısra: 9

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşiktir. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Okuduk Mecnūn u Ferhād-ıla
miñnet dersini
Mekteb-i 'ışk içre bunlardur
sebakdaşum benüm

17. ferhād:

Gazel 2205

Mısra: 4

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşiktir. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Ol leb-i şîrîn-dehenden çün
işitdüm bir kelām
Hıdmetinde cān virüp kendümi
Ferhād eyledüm

18. ferhād:

Gazel 2221

Mısra: 8

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşiktir. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Didüm kühsārına dūr döküdüğün
göz yaşların
Didi Ferhād añuban küh-ı hāmūn
aglarām

19. ferhād:

Gazel 2222

Mısra: 5

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşiktir. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

La'l-i şîrînüñe Ferhād gibi cānum
virübem

Ehl-i 'ışk içre kamu tâli'-i
meymün çekerem

20. **ferhâd'ı**:-ı

Gazel 2270

Mısra: 5

*Ferhad ile Şirin adlı hikayede
geçen kahramanlardan biri.
Ferhad, Hüsrev adlı padişahın
sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in
arzusu üzerine Bisütun adlı bir
dağı delmesi istenir.Divan şiirinde,
sevgilisine kavuşmak için zorlu,
gerçekleşmesi güç işleri temsil
eder.*

Kays'ı topraga vü Ferhâd'ı taşa
kullanup
'İşkuñ şehri bu vech-ile bünyâd
eyleyem

21. **ferhâd'am**:-am

Gazel 2281

Mısra: 6

*Ferhad ile Şirin adlı hikayede
geçen kahramanlardan biri.
Ferhad, Hüsrev adlı padişahın
sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in
arzusu üzerine Bisütun adlı bir
dağı delmesi istenir.Divan şiirinde,
sevgilisine kavuşmak için zorlu,
gerçekleşmesi güç işleri temsil
eder.*

Degülse ol saçı Leylâ çerâ ben
hem çü Mecnûnam
Ve'ger ne olmasa Şirîn neden 'ışk-
ıla Ferhâd'am

22. **ferhâd**:

Gazel 2290

Mısra: 7

*Ferhad ile Şirin adlı hikayede
geçen kahramanlardan biri.
Ferhad, Hüsrev adlı padişahın
sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in
arzusu üzerine Bisütun adlı bir
dağı delmesi istenir.Divan şiirinde,
sevgilisine kavuşmak için zorlu,
gerçekleşmesi güç işleri temsil
eder.*

Mağabbet kaşrına bânî olup
Mecnûn ile Ferhâd
Tamâm idemeyüp anlar gelüp ben
üstüvâr itdüm

23. **ferhâd**:

Gazel 2297

Mısra: 15

*Ferhad ile Şirin adlı hikayede
geçen kahramanlardan biri.
Ferhad, Hüsrev adlı padişahın
sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in
arzusu üzerine Bisütun adlı bir
dağı delmesi istenir.Divan şiirinde,
sevgilisine kavuşmak için zorlu,*

*gerçekleşmesi güç işleri temsil
eder.*

Yazdılar 'ışkuñ sicillini ezel
Ferhâd u Kays
Baña çün irişdi nevbet ben imzâ
eyledüm

24. **ferhâd**:

Gazel 2298

Mısra: 9

*Ferhad ile Şirin adlı hikayede
geçen kahramanlardan biri.
Ferhad, Hüsrev adlı padişahın
sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in
arzusu üzerine Bisütun adlı bir
dağı delmesi istenir.Divan şiirinde,
sevgilisine kavuşmak için zorlu,
gerçekleşmesi güç işleri temsil
eder.*

Gerçi yapıdı tekye-i 'ışkı ezel
Ferhâd u Kays
Pest bünyâdın görüp ben dağı bâlâ
eyledüm

25. **ferhâd**:

Gazel 2300

Mısra: 14

*Ferhad ile Şirin adlı hikayede
geçen kahramanlardan biri.
Ferhad, Hüsrev adlı padişahın
sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in
arzusu üzerine Bisütun adlı bir
dağı delmesi istenir.Divan şiirinde,
sevgilisine kavuşmak için zorlu,
gerçekleşmesi güç işleri temsil
eder.*

Şol kadar gördi Muhibbî cevruñi
'âlemde kim
Çekmedi Ferhâd u Vâmîk belki
Mecnûn miñnetüm

26. **ferhâd-veş**:-veş

Gazel 2325

Mısra: 8

*Ferhad ile Şirin adlı hikayede
geçen kahramanlardan biri.
Ferhad, Hüsrev adlı padişahın
sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in
arzusu üzerine Bisütun adlı bir
dağı delmesi istenir.Divan şiirinde,
sevgilisine kavuşmak için zorlu,
gerçekleşmesi güç işleri temsil
eder.*

İrmedin şirîn lebine bu Muhibbî
cân virüp
Düşdi dil Ferhâd-veş kühsâra
bilmen n'eyleyem

27. **ferhâd-veş**:-veş

Gazel 2329

Mısra: 4

*Ferhad ile Şirin adlı hikayede
geçen kahramanlardan biri.*

*Ferhad, Hüsrev adlı padişahın
sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in
arzusu üzerine Bisütun adlı bir
dağı delmesi istenir.Divan şiirinde,
sevgilisine kavuşmak için zorlu,
gerçekleşmesi güç işleri temsil
eder.*

Sen lebi şirînden ayru düşeli küh-ı
ğama
Tañ mıdur Ferhâd-veş tutsa cihânı
şöhretüm

28. **ferhâd'ı**:

Gazel 2332

Mısra: 2

*Ferhad ile Şirin adlı hikayede
geçen kahramanlardan biri.
Ferhad, Hüsrev adlı padişahın
sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in
arzusu üzerine Bisütun adlı bir
dağı delmesi istenir.Divan şiirinde,
sevgilisine kavuşmak için zorlu,
gerçekleşmesi güç işleri temsil
eder.*

Küh-ı gamda ben ezel çün 'ışkı
bünyâd eyledüm
Anda tutdum ücrete Ferhâd'ı ırğâd
eyledüm

29. **ferhâd**:

Gazel 2349

Mısra: 4

*Ferhad ile Şirin adlı hikayede
geçen kahramanlardan biri.
Ferhad, Hüsrev adlı padişahın
sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in
arzusu üzerine Bisütun adlı bir
dağı delmesi istenir.Divan şiirinde,
sevgilisine kavuşmak için zorlu,
gerçekleşmesi güç işleri temsil
eder.*

Geşt-gir-i 'ışkam u kimdür gelen
meydânuma
Vâmîk u Ferhâd u Mecnûn
destyârumdur benüm

30. **ferhâd**:

Gazel 2365

Mısra: 7

*Ferhad ile Şirin adlı hikayede
geçen kahramanlardan biri.
Ferhad, Hüsrev adlı padişahın
sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in
arzusu üzerine Bisütun adlı bir
dağı delmesi istenir.Divan şiirinde,
sevgilisine kavuşmak için zorlu,
gerçekleşmesi güç işleri temsil
eder.*

Okudum Ferhâd u Mecnûn ile
miñnet dersini
Mekteb-i 'ışk içre oldılar
sebağdaşum benüm

31. **ferhād-vār**: -vār

Gazel 2366

Mısra: 2

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Şirin lebine dil vereli derdnâkiyem
Ferhād-vār kūy-ı belānuñ
helâkiyem

32. **ferhād' a**: -a

Gazel 2369

Mısra: 6

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Heves-i fikr-i ruh u la'lüñ ucından
şanemâ
Kıışā-i Vāmık u Ferhād' a
dönüpdür meşelüm

33. **ferhād**:

Gazel 2370

Mısra: 4

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Sen lebi şirini sevdüm hızmete bil
bağlayup
Kesmege küh-ı ğamı Ferhād
eyledüm

34. **ferhād' a**: -a

Gazel 2385

Mısra: 4

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Senüñ mihrün-ile mähum olup
dem-beste rüsvâyı
Belâ kühında Ferhād' a dönüp
oldum melâmet hem

35. **ferhād**:

Gazel 2387

Mısra: 9

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

İy Muhibbi bu zamāna kalsa ger
Ferhād u Kays
Ders-i 'ışkı virmede olur idüm
üstād hem

36. **ferhād**:

Gazel 2390

Mısra: 4

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Pehlevān-ı 'ışkam çü kimdür gelen
meydānuma
Vāmık u Ferhād u Mecnun dest-
yārumdur benüm

37. **ferhād**:

Gazel 2407

Mısra: 3

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

'İşk için Ferhād ile Mecnün' a kim
teslīm ider
Kalsalar bu devre dirler baña
üstādum benüm

38. **ferhād**:

Gazel 2414

Mısra: 2

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir

dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

'Uşşāki ma' şük öldüre kosun
fiğāni çarḥ-ı dūn
Ferhād u Şirin kārına karışmasun
hîç Bisütun

39. **ferhād**:

Gazel 2420

Mısra: 8

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Tişe-i āh-ıla yap yap keseyim küh-
ı ğamı
Kühkenlikde bugün kendümi
Ferhād ideyin

40. **ferhād' a**: -a

Gazel 2425

Mısra: 8

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Didüm bildün mi iy dilber belâ
kühında ben zârı
Didi ol Hüsrev-i Şirin-dehen
Ferhād' a beñzersin

41. **ferhād**:

Gazel 2426

Mısra: 5

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Rumüz-ı 'ışkı benden sor ne bilsün
Kays u ya Ferhād
Okımadılar anlar okıdum 'ışkuñ
kitābından

42. **ferhād**:

Gazel 2437

Mısra: 5

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Mürde iken bulsalar Ferhād u Mecnūn ger hayāt
Ögrenürlerdi gelüp benden bu 'ışkuñ şan'atin

43. ferhād:

Gazel 2442

Mısra: 2

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Her kim benümle işide yārum
hikāyetin
Ferhād birle añmaya Şīrīn
rivāyetin

44. ferhād:

Gazel 2450

Mısra: 6

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Sen lebi vefāsuz hüsrev-i hūbān
içün
Kūh-ı ğamda eyledüm Ferhād gibi
terk-i cān

45. ferhād:

Gazel 2453

Mısra: 3

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Kalsaydı bu zamāna Ferhād u
Kays u Vāmīk

Benden gelüp sorardı her biri 'ışk
zamīrīn

46. ferhād'dan:-dan

Gazel 2466

Mısra: 8

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

La'l-i şīrīnūñe cānā ben niçe cān
virmeyem
Bu tārīk-i 'ışkda eksük miyem
Ferhād'dan

47. ferhād:

Gazel 2469

Mısra: 3

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Çekmedi Ferhād u Mecnūn gerçi
'ışkuñ yayını
Himmet eyleñ el urayın dōstlar ol
yaya ben

48. ferhād:

Gazel 2477

Mısra: 6

Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Bugün ser-bāz-ı 'ışk olmuş diler
ilte işin başa
Keser anuñ için Ferhād cihānuñ
tag-ıla taşın

ferhād-ı sergerdān:

1. ferhād-ı sergerdān:

Gazel 2131

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Perişan, şaşkan Ferhad. ||
Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın*

sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. || Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Ben ki şīrīn lebüñ Ferhād-ı
sergerdāniyam
Dağlarla sanasın kūh-ı belā
kaplaniyam

ferhād-sıfat:

1. ferhād-sıfat:

Gazel 2420

Mısra: 3

Ferhat gibi.

Leb-i şīrīne virtüp cānumı Ferhād-
sıfat
Ben de 'aşıklar arasında eyü ad
ideyin

ferhād-vār:

1. ferhād-vār:

Gazel 2268

Mısra: 6

Ferhat gibi. || Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Mecnūn gibi deşt-i ğamı eyleyüp
tavāf
Ferhād-vār kūh-ı belāda yir isterem

ferhād-veş:

1. ferhād-veş:

Gazel 2189

Mısra: 4

Ferhat gibi. Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşıktır. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir. Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

Şīve-i şīrīn ü nāz u 'işveler kim
sende var
Ben dağı Ferhād-veş 'ālemde bir
ad eyleyem

2. ferhād-veş:

Gazel 2407

Mısra: 7

Ferhat gibi.Ferhad ile Şirin adlı hikayede geçen kahramanlardan biri. Ferhad, Hüsrev adlı padişahın sevgilisi Şirin'e aşiktir. Şirin'in arzusu üzerine Bisütun adlı bir dağı delmesi istenir.Divan şiirinde, sevgilisine kavuşmak için zorlu, gerçekleşmesi güç işleri temsil eder.

La'l-i şîrînüñe ger cân virmeyem
Ferhād-veş
Hüsrevâ söylenmesün 'âlemde hiç
adum benüm

ferhunde fâl:

1. ferhunde fâl:

Gazel 2032

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Talihli, kutlu ve uğurlu olan.

Zülfüñi kim ki göre aña şeb-i yeldâ
diye
Yüzüñe kim ki nazâr ide diye
ferhunde fâl

ferîdün:

1. ferîdün:

Gazel 2210

Mısra: 3

İran'ın milli destanı

Şehname'nin kahramanlarından Pişdaniyan sülalesinin altıncı hükümdarı, Cemşid'in soyundan gelen Abtin'in oğludur. İran tahtını Cemşid'in elinden aldıktan bir süre sonra zulme başlayan Dahhak'ı öldürüp yerine tahta geçen Feridun, adaletiyle ünlenmiş ve böylelikle Divan şiiri ve nesrinde adalet timsali olmuştur.

Gerekmez mülk-i Dārâ vü Ferîdün
tâc-ı Keyhüsrev
Bi-ğamdillâh ki küyuñda senüñ
dâyim şütürbânam

2. ferîdün:

Gazel 2294

Mısra: 16

İran'ın milli destanı

Şehname'nin kahramanlarından Pişdaniyan sülalesinin altıncı hükümdarı, Cemşid'in soyundan gelen Abtin'in oğludur. İran tahtını Cemşid'in elinden aldıktan bir süre sonra zulme başlayan Dahhak'ı öldürüp yerine tahta geçen Feridun, adaletiyle ünlenmiş ve

böylelikle Divan şiiri ve nesrinde adalet timsali olmuştur.

Küy-ı dilberde geda olmak benüm
fâhrum-durur
Gerçi İskender Ferîdün Hüsrev ü
Dārâ benem

3. ferîdün:

Gazel 2399

Mısra: 6

İran'ın milli destanı

Şehname'nin kahramanlarından Pişdaniyan sülalesinin altıncı hükümdarı, Cemşid'in soyundan gelen Abtin'in oğludur. İran tahtını Cemşid'in elinden aldıktan bir süre sonra zulme başlayan Dahhak'ı öldürüp yerine tahta geçen Feridun, adaletiyle ünlenmiş ve böylelikle Divan şiiri ve nesrinde adalet timsali olmuştur.

Sifâl-i köhne tutsa bir kişi
meyhâne küncinde
Ferîdün bilse özini 'aceb mi
câmını Cem hem

fermân:

1. fermân:

Gazel 2272

Mısra: 10

Emir altında, tabi, itaat eden.

Derd-ile âh eylesem bu dîde kan
aglar bile
Müstedâm olsun baña olmuş-durur
fermân gözüm

2. fermân:

Gazel 2050

Mısra: 10

Emir, buyruk.|| Bir iş hususunda padişah tarafından çıkarılan yazılı emre denir.|| Divan şiirinde de birer aşk sultanı sayılan sevgililer,aşıkları hakkında ferman çıkarabilirler.

Muhibbî çünki kul olduñ bugün
çün u çerâdan geç
Senüñ neñ vardur arada hemân
emrine fermân ol

3. fermân:

Gazel 2065

Mısra: 10

Yazılı padişah emri, berat, yarlık.

Bu Muhibbî'ye cefâ kılsañ yañud
mihr eyleseñ
Her ne hüküm itseñ buyur emrüne
fermân olmaşam

4. fermâna:-a

Gazel 2112

Mısra: 1

Yazılı padişah emri, berat, yarlık, buyrultu.

Cefâlar eylese her dem dili
fermâna tapşurdum
Kula ne ihtiyâr olsun kamu sultâna
tapşurdum

5. fermânuñi:-uñ, -ı

Gazel 2177

Mısra: 2

Emir, buyruk.

Kim tutar emrünü luţfuñ gösterüp
sensin Hâlim
Dutmayan fermânuñı ol da görür
kahr-ı 'azîm

6. fermânuñam:-uñ, -am

Gazel 2183

Mısra: 10

Emir, buyruk.

Kullaruñdandır Muhibbî çün
senüñ bî-zer harîd
Her ne buyursañ buyur kim bende
vü fermânuñam

7. fermâna:-a

Gazel 2427

Mısra: 4

Emir, buyruk.

İstedüñ cân u dilüm itdüm fedâ
Ne buyursañ turmuşam fermâna
ben

ferrâs:

1. ferrâşın:-ı, -n

Gazel 2477

Mısra: 8

Yerleri süpürüp temizlemekle görevli kimse, hizmetçi.

Gözüm sakka olup her dem sular
dildârüñ işigin
Müjem cârub olup eydür o derde
ben de ferrâşın

fersüd:

1. fersüdi:-ı

Gazel 2257

Mısra: 2

Eskimiş, yıpranmış, bozulmuş.

Yapuban göñlüm esâsın 'ışkı
muhkem eyledüm
Gam ile cân-ı belâ fersüdi hem-
dem eyledüm

fervâd:

1. **feryādum:-um**
Gazel 2407
Mısra: 6
Bağırıp çağırma, yüksek sesle yardım istemek.

Nite kim hüsnüñ güli dāyim
terakķide-durur
Her gün efzündür şehā mihrüñde
feryādum benim

2. **feryāddan:-dan**
Gazel 2466
Mısra: 6
Bağırıp çağırma, yüksek sesle yardım istemek.

Gül yüzünden dūr olalı bu gönül
bülbül gibi
Giceler tā şubħa dek hālī degül
feryāddan

3. **feryād:**
Gazel 2007
Mısra: 8
Yüksek sesle ve kuvvetle bağırma, bağırtı, haykırış, çığlık, avāze, figan.

Dağı beter anı oklara dike
gāmzeleri
Āh u feryād ide ger çağura yalvara
gönül

4. **feryād-ıla:-ıla**
Gazel 2012
Mısra: 4
Yüksek sesle ve kuvvetle bağırma, bağırtı, haykırış, çığlık.

Basduñ çü kadem kâfile-i 'ışka sen
āhir
Feryād-ıla ol maħmile iy dil ceres
ol gel

5. **feryādum:-um, -ı**
Gazel 2189
Mısra: 5
İmdat isteme, yardım dileme.

Kork Ĥudā' dan gūşuña al bu
benüm feryādumı
Kūyuña ben varıcak çağırıp hem
dād eyleyem

6. **feryādum:-um**
Gazel 2241
Mısra: 4
Şikayet etme, sızlanma, inleme.

Ruħuñ şevkine gülşende iderem
nāleler her şeb
İşidmezsın bu feryādum şehir
bülbül gibi zāram

7. **feryādum:-um**
Gazel 2281
Mısra: 2
Yüksek sesle ve kuvvetle bağırma, bağırtı, haykırış, çığlık, avāze, figan.

Çünān dīvāne itmişdür beni āh ol
perī-zādum
Uyımaz oldu hem-sāyem işidelden
bu feryādum

8. **feryād:**
Gazel 2299
Mısra: 10
Yüksek sesle ve kuvvetle bağırma, bağırtı, haykırış, çığlık, avāze, figan.

İy saçı leylī kūyuñda her şeb tā-
seher
Kıluram Mecnūnlayın feryād u āh
u zār hem

9. **feryād:**
Gazel 2387
Mısra: 6
Yüksek sesle ve kuvvetle bağırma, bağırtı, haykırış, çığlık, avāze, figan.

Hey ne sengin-dil olur itmedi
hergiz eşer
Girye vü āh u figān u nāle vü
feryād hem

10. **feryād:**
Gazel 2420
Mısra: 6
Yüksek sesle ve kuvvetle bağırma, bağırtı, haykırış, çığlık, avāze, figan.

Gül ruħuñ şevkı ile her gıce bülbül
gibi āh
Turmayup şubħa degin nāle vü
feryād ideyin

11. **feryāda:-a**
Gazel 2425
Mısra: 10
Şikayet etme, sızlanma, inleme.

Derünüm derdini tāze kılup iy nāy
iñilersin
Şeb-i gāmda Muħibbī itdügi
feryāda beñzersin

12. **feryād-ıla:-ıla**
Gazel 2443
Mısra: 10
Yüksek sesle ve kuvvetle bağırma, bağırtı, haykırış, çığlık, avāze, figan.

Almadı gül gibi senden zerrece
büy-ı cefā
Turmasun dil bülbülü feryād-ıla zār
eylesün

13. **feryādım:-ı, -n, -ı**
Gazel 2499
Mısra: 7
Yüksek sesle ve kuvvetle bağırma, bağırtı, haykırış, çığlık, avāze, figan.

Güş iden ben bülbül-i şūrīdenün
feryādım
Bir nāzar kılsun gülün hār-ıla
bendin gözle sen

fervād evle-:

1. **feryād eyle-:**
Gazel 2094
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Yüksek sesle bağırarak, haykırmak. || Şikayet etmek.

Sen mehi hicrān şebinde her kaçan
yād eyleyem
Yaş döküp encüm mişāl āh-ıla
feryād eyleyem

2. **feryād eyle-:**
Gazel 2189
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Yüksek sesle bağırarak, haykırmak.

Her gıce sen mäh-ı mihr-efrüzü ger
yād eyleyem
Tā şehir efgān u āh u nāle feryād
eyleyem

3. **feryād eyle-:**
Gazel 2270
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Yüksek sesle bağırarak, haykırmak.

Dōstum hicran şebinde ger seni
yād eyleyem
Tā şehir āh u figān u nāle feryād
eyleyem

fervād id-:

1. **feryād id-:**
Gazel 2201
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Yüksek sesle bağırarak, haykırmak.

Gülşen içre dün gıce nezzāre-i rü
eyledüm

Şubha dek feryād idüp bülbülleyin
gü eyledüm

2. feryād id-:

Gazel 2500

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Yüksek sesle bağırarak,

haykırmak.

Nüş it Muhibbî gül gibi cüş idesin
tâ Nil gibi
Feryād idüp bülbül gibi hoş-ḥāl
olayın bir zamān

3. feryād id-:

Gazel 2455

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Yüksek sesle bağırarak,

haykırmak.

Güşına almaz gül-i nev çün senüñ
efḡānuñ
Niçe bir iy bülbül-i şürde feryād
idesin

feryād it-:

1. feryād it-:

Gazel 2346

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Yüksek sesle bağırarak,

haykırmak. || Şikayet etmek.

Bār-ı ḡamdan dāla döndi kāmētüm
oldı dü-tā
Lık feryād itmege ol pür cefādan
korkaram

feryād u āh:

1. feryād u āh:

Gazel 2079

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Yüksek sesle bağırarak

haykırmak.

Gözümün yaşı ḡarḡ itsün zemīni
İrişsün göklere feryād u āhum

feryād u efḡān:

1. feryād u efḡān:

Gazel 2023

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Yüksek sesle bağırarak

haykırmak.

Bu Muhibbî aña cürmin ḡeceler āh
eylese
Uyumaz tâ şubha dek feryād u
efḡānından il

fervāda gel:

1. feryāda gel:

Gazel 2026

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Feryat etmek.

İy Muhibbî gülşen-i hüsnine karşı
nāleler
İñleyüp tâ şubha dek bülbül gibi
feryāda gel

fervāda gel-:

1. feryāda gel-:

Gazel 2026

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Feryat etmek.

Saňa kim didi dilā kim bu ḡarāb-
ābāda gel
Çünkü geldün ḡıce gündüz
turmayup feryāda gel

fervād-ı āheng eyle-:

1. fervād-ı āheng eyle-:

Gazel 2233

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Yüksek sesle bağırarak,

haykırmak.

Her kaçan hicrān şebinde gönlümü
teng eyleyem
Nālem eflāke ire feryād-ı āheng
eylesem

fervād-ıla nāle kıl-:

1. fervād-ıla nāle kıl-:

Gazel 2195

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Yüksek sesle inlemek.

Baňa sor miḡnet-i ḡvābı ne bilsün
anı her nā-kes
Kılup feryād-ıla nāle ki her şeb
zinde-dār oldum

fervād-ıla zār id-:

1. fervād-ıla zār id-:

Gazel 2195

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Yüksek sesle ağlamak.

Bugün gül şevkine bülbül ider
feryād-ıla zārı
Görelen gün yüzün cānā saňa
karşı hezār oldum

ferzend:

1. ferzendem:-em

Gazel 2348

Mısra: 6

Oḡul, erkek çocuk.

Tekye-i 'işkuñ çerāḡımı uyarsam ne
'aceb
Çünkü Mecnūn 'a çıkar silsilemüz
ferzendem

feşāhat:

1. feşāhat:

Gazel 2290

Mısra: 1

Açık ve güzel ifadeli konuşma.

Feşāhat baḡrına ḡavvāş olup
daldum ḡuzār itdüm
O deryādan niçe dürler çıkardum
āşikār itdüm

2. feşāhat:

Gazel 2363

Mısra: 7

Açık ve güzel ifadeli konuşma.

Dilā ḡavvāş olup çünkü feşāhat
baḡrına taldum
Bulup dürlere gibi ma 'nī şı' rüm
ābdār itdüm

fesāne:

1. fesāne:

Gazel 2214

Mısra: 8

*Asılsız, hayal mahsulü hikaye,
söylence, masal, fesane.*

İy dōst benim ḡuşsa vü kışşam
ḡāḡikīdür
ḡuş eyle anı sanma füsün u fesāne
hem

fetāvā:

1. fetāvāda:-da

Gazel 2161

Mısra: 7

*Fetvalar, bir mesele hakkında
şeriatın hükmünü anlamak için
sorulan soruya müftü tarafından
muhatap zikredilmeden verilen
cevap, sorunun şer'î cevabı.*

Göñül yagmasınun ḡallin fetāvāda
arar çeşmün
Ḥārāmīdür anuñ hükmini Tātār
ḡana tapşurdum

feth it-:

1. **feth it-:**

Gazel 2176

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Elde etmek, ele geçirmek,
sahip olmak, kazanmak.*

Dil serîrin yine feth itdi gelüp
sultân-ı ğam
Mihnet ü derdi vezîr itdi kılup
dîvân-ı ğam

fevt it-:

1. **fevt it-:**

Gazel 2011

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Bir fırsatı Kaçırarak,
kaybetmek, yitirmek.*

El salar dir turmadan 'irfâna
gülşende çınâr
Furşatı fevt itmeñüz virmez seçer
her bâr gül

2. **fevt it-:**

Gazel 2496

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Bir fırsatı kaçırarak,
kaybetmek, yitirmek.*

İy Muhibbî h'vâbdan açup reyâhîn
gözlerin
Furşatı fevt itme dir her biri
açuban zebân

fezâ-vı sîne:

1. **fezâ-yı sîne:**

Gazel 2109

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Sinenin kendi varlığı içindeki
uçsuz bucaksız genişliği.*

Dikdüm fezâ-yı sîne çün âhdan
'âlem
Çekdi sipâh-ı eşki yine pâdişâh-ı
ğam

figân:

1. **figânnum:--um, -**

Gazel 2032

Mısra: 9

*Iztırapla bağıрма, haykırma,
feryat.*

Bülbülem gül gibi almazsın
figânnum güşuña
Asitânuñda Muhibbî nâle eyler
mâh u sâl

2. **figânnum:--um, -**

Gazel 2054

Mısra: 7

*Iztırapla bağıрма, haykırma,
feryat.*

Dirîgâ gül gibi yâruñ figânnum
güşına girmez
Olup bülbül gibi nâlân niçe kim âh
u zâr itdüm

3. **figânnum:--um**

Gazel 2120

Mısra: 6

*Iztırapla bağıрма, haykırma,
feryat.*

Her ne deñlü kaşruñ iy meh-rû
felekden yücedür
Çıkmaga âhum kemendiyle
figânnum var benüm

4. **figânnumdan:--um, -dan**

Gazel 2126

Mısra: 10

*Iztırapla bağıрма, haykırma,
feryat.*

İy Muhibbî gülşen-i hüsünde
yâruñ şubha dek
Uyılmaz bülbül gibi kimse
figânnumdan benüm

5. **figânlar:--lar**

Gazel 2145

Mısra: 2

*Iztırapla bağıрма, haykırma,
feryat.*

Vefâ gelmez cihândan çün
ferâğum var gülünden hem
İrişmez güşuma hergiz figânlar
bülbülünden hem

6. **figânnum:--um**

Gazel 2171

Mısra: 8

*Iztırapla bağıрма, haykırma,
feryat.*

Halk-ı 'âlem görmesün dildârumı
düşde diyü
Şubha dek uyıtmazam halkı
figânnum var benüm

7. **figân:**

Gazel 2186

Mısra: 7

*Iztırapla bağıрма, haykırma,
feryat.*

Eylesem sensüz figân u nâlemi
'ayb eyleme
Fırkatüñle rüz u şeb eglence
âhumdur benüm

8. **figân:**

Gazel 2267

Mısra: 5

*Iztırapla bağıрма, haykırma,
feryat.*

Eylesem nâle vü bî-şabr figân
olmaz 'aceb
Ben ki aşüfte-i zülf ü hâtt u hâlem
ne kılam

9. **figân:**

Gazel 2270

Mısra: 2

*Iztırapla bağıрма, haykırma,
feryat.*

Döstüm hicran şebinde ger seni
yâd eyleyem
Tâ şehir âh u figân u nâle feryâd
eyleyem

10. **figâna:--a**

Gazel 2376

Mısra: 11

*Iztırapla bağıрма, haykırma,
feryat.*

Çün Muhibbî figâna bağladı dil
Ney gibi inlemeyüp pes n'idelüm

11. **figân:**

Gazel 2387

Mısra: 6

*Iztırapla bağıрма, haykırma,
feryat.*

Hey ne sengîn-dil olur itmedi
hergiz eşer
Giryê vü âh u figân u nâle vü
feryâd hem

12. **figân-ıla:--ıla**

Gazel 2476

Mısra: 6

*Iztırapla bağıрма, haykırma,
feryat.*

Evlâ görünür hâmuşî-i 'ışk ve lîkin
Ekşer bilinür 'ışk figân-ıla
suñenden

figân eyle-:

1. **figân eyle-:**

Gazel 2384

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, haykırmak.

Bu dilden geçmesün diyü gönül
her dem figân eyler
Anuñçün tirüñe karşı bu sînemi
siper çekdüm

2. fiğân eyle-:

Gazel 2489

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, haykırmak.

Yâr küyünde fiğân eyleme iy hâsta
gönül
Nâgehân âteş-i âhuñla otağın
yakasın

fiğân evler:

1. fiğân eyler:--r, -

Gazel 2017

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Feryat etmek,

haykırmak,ıztırapla bağırmak.

Derd-i hicrünü şehâ gerçi nihân
eyler gönül
İllâ vaşluñ añıcak vây ki fiğân
eyler gönül

fiğân id-:

1. fiğân id-:

Gazel 2154

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, haykırmak.

Bülbül gibi fiğânlar iderdüm
şabâha dek
Küyuñ olaydı iy gül-i nev-reste
menzilüm

2. fiğân id-:

Gazel 2295

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, haykırmak.

Bülbül gibi fiğânlar iderdüm
şabâha dek
Küyuñ olaydı iy gül-i nevreste
menzilüm

3. fiğân id-:

Gazel 2454

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Feryat etmek, haykırmak.

Nâlân oluban her gice ben meclis-i
gamda
Her lahza fiğân idici ol bezme
benem ben

fiğân ko-:

1. fiğân ko-:

Gazel 2414

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Birden yüksek sesle
bağırmaya başlamak, çığlık atmak.*

‘Uşşâkı ma‘şûk öldüre kosun
fiğânı çarh-ı dūn
Ferhâd u Şîrîn kârına karışmasun
hiç Bîsütün

fiğâr:

1. fiğâr:

Gazel 2247

Mısra: 3

Yaralı, mecruh.

Niçeye dek cân fiğâr sîne mecrûh
ola
Merhem-i vaşluñla bu zağma
devâyı isterem

fikir:

1. fikriyle:--i, --(y)le

Gazel 2038

Mısra: 5

Düşünce, hayal.

Zâhidūñ fikriyle zikri dâyimâ
uçmagadur
‘Aşıkūñ amma dilinden gitmez
ümmîd-i vişâl

2. fikrile:--ile, -

Gazel 2059

Mısra: 9

*Düşünce, zihinde tasarlanan
şey, düşün.*

Muhibbî hicr ara her dem vişâlūñ
fikrile şādān
Velî vuşlat döne hicre diyü
ğamnâkdür gönülüm

3. fikrüm:--üm

Gazel 2088

Mısra: 4

*Düşünce, zihinde tasarlanan
şey, düşün.*

Bu ‘acebdür halk isterler benüm
dermānumı
Lîk derdümi benüm fikrüm budur
efzūn idem

4. fikri:-i

Gazel 2088

Mısra: 8

*Düşünce, zihinde tasarlanan
şey, düşün.*

Zâhidâ yitmez mi bilsem saña
‘ışkuma delîl
Leylî zülfi fikri ile kendümi
mecnūn idem

5. fikri:-i

Gazel 2133

Mısra: 8

*Düşünce, zihinde tasarlanan
şey, düşün.*

La‘li yādına gelūñ sâgar-ı hamrâ
çekelüm
Rüz u şeb fikri ile cāni giriftār
idelüm

6. fikriyle:-i, -(y)le

Gazel 2195

Mısra: 2

*Düşünce, zihinde tasarlanan
şey, düşün, hayal.*

Añup gül ruhlarıñ giryān olup ebr-
i bahār oldum
Hayālūñ hâli fikriyle yakup dâğ
lâlezār oldum

fikir kıl-:

1. fikir kıl-:

Gazel 2140

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Düşünmek.

Miyāni fikrini kılup dehāni zikrin
idelden
Baña siz ‘âlem-i gaybdan soruñ
hâzır-cevâb oldum

2. fikir kıl-:

Gazel 2233

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Düşünmek.

Geh dehānın zikr idüp kılsam
miyāni fikrini
Gönlümü hayretde kosam ‘aqlümü
deng eylesem

fikr:

1. fikrüm:--üm

Gazel 2163

Mısra: 7

*Bir kimsenin herhangi bir
hususta kendine göre vardığı
hüküm, görüş, kanaat.*

Budur zikrüm budur fikrüm ki
dehri hâbbeye almam
Cihānuñ ziyetinden hem bî-
hamdi‘ llâh ki bizāram

2. fikrile:-i, -le

Gazel 2215

Mısra: 1

Düşünce, hayal.

Zülf ü yüzi fikrile geçer şeb ü
rüzum benüm
Âteş-i 'ışk-ıla da yanar dil-süzum
benüm

3. fikr:

Gazel 2220

Mısra: 2

*Düşünce, zihinde tasarlanan
şey, düşün.*

Dâğ-ıla tolu sîne ciger gârka-i hün
hem
'Akl-ıla fikr kalmadı şabr-ıla
sükün hem

4. fikrile:-ile

Gazel 2391

Mısra: 4

*Düşünce, zihinde tasarlanan
şey, düşün.*

'İnâyet yüzini gördüm diyü pür-
şevkdür gönülüm
Vişâlün fikrile şeb-tâ-seher
idrâkdür gönülüm

fikr id:-

1. fikr id:-

Gazel 2304

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Düşünmek, hayal etmek.

Mâh-rûlar fikr idüp ger gönülümü
mâyil kılam
Naqd-i cân harc eyleyüp bu yolda
gam hâşıl kılam

fikr-i bikr:

1. fikr-i bikr:

Gazel 2194

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*İlk olarak söylenen, daha
önce kimsenin ifade etmediği fikir,
yeni ve taze fikir.*

Fikr-i bikrümle yine hâne-i
nazmum düzedüp
Ma'nî-i himmet-ile yapmaga
mi'mâr oldum

2. fikr-i bikr:

Gazel 2195

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

*İlk olarak söylenen, daha
önce kimsenin ifade etmediği fikir,
yeni ve taze fikir.*

Muhibbî fikr-i bikrümde idüp bir
nev şecer peydâ

Bitürdüm ma'niyi yir yir ki naḥl-ı
meyve-dâr oldum

fikr-i havâl-i perî-zâd evle:-

1. fikr-i havâl-i perî-zâd eyle:-

Gazel 2270

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

*Peri gibi güzel sevgilinin
hayalini kurmak.*

Kendüzin bilmez Muhibbî kalmaz
hiç 'aql u hüş
Her kaçan fikr-i havâl-i ol perî-zâd
eyleyem

fikr-i huld:

1. fikr-i huld:

Gazel 2073

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Cennet düşüncesi.

Büyünî gülşene getürse nesîm
İtmeyem fikr-i huld u zikr-i na'îm

fikr-i muhâl:

1. fikr-i muhâl:

Gazel 2032

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*İmkansız fikir.|| Olması,
gerçekleşmesi, yapılması mümkün
olmayan,düşünce.*

Döstüm senden vefâ gelmek baña
emr-i ba'îd
Ben daḥî senden vişâl ummak
'aceb fikr-i muhâl

2. fikr-i muhâl:

Gazel 2173

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Olması imkansız düşünce.

Ümîd itdüm didi evvel vişâline
irem yâruñ
Velî bildüm bunı âḥir ki bir fikr-i
muhâl itdüm

fi'l:

1. fi'lüme:-üm, -e

Gazel 2379

Mısra: 8

İş, eylem, hareket.

Bâde içse dil olur elbette cürme
mu'terif
Zâhidâ sanma senüñ tek fi'lüme
maḡrûr olam

fi'l-cümle:

1. fi'l-cümle:

Gazel 2227

Mısra: 2

Nihayette, sonunda.

Kim temâşâ eyler-ise yüzümü
zerdüm benüm
Añlar fi'l-cümle aḥvâl-i gam u
derdüm benüm

2. fi'l-cümle:

Gazel 2457

Mısra: 8

Nihayette, sonunda.

Niçe kanlar içdi hiç kanmadı hünî
gözlerüñ
Ola kim kanum içüp fi'l-cümle
bârî kanasın

fi'l-hakîka:

1. fi'l-hakîka:

Gazel 2151

Mısra: 7

*Hakikatte, esasında,
hakikaten, doğrusu.*

Fi'l-hakîka Hızr-veş bulurdu 'ömr-i
câvidân
Leblerüñ öpüp iden seni derâḡüş iy
şanem

fi'l-meşel:

1. fi'l-meşel:

Gazel 2040

Mısra: 8

Diyelim ki, farz edelim ki.

Mürdeler bü itdügince bulsalar tañ
mî hayât
Fi'l-meşel olmuş-durur san çeşme-i
hayvân gül

2. fi'l-meşel:

Gazel 2096

Mısra: 6

*Diyelim ki, farz edelim ki. //
Misaldeki gibi.*

Zaḥm-ı tîrin sînem içre saklasam
olmaz 'aceb
Cân yirine geldi öldür fi'l-meşel
cânüm benüm

fırâk:

1. fırâkıdan:--ı, --n, --dan

Gazel 2064

Mısra: 9

*Ayrılık, ayrılma, ayrı düşme,
hicran, firkat.*

Bir boyı servûn firâkından
Muhibbî âh kim
Cûlar olmışdur yaşum gitmez
benüm giryânlığum

2. **firâkı-y-ıla**: -i, -(y)ıla

Gazel 2083

Mısra: 3

*Ayrılık, ayrılma, ayrı düşme,
hicran, firkat. || Hüzün, teessür,
mahzunluk.*

Lü'lü dişi firâkı-y-ıla dür döken
gözüm
Meygün lebi hayâli ile kan olan
yaşum

3. **firâk**:

Gazel 2109

Mısra: 4

*Ayrılık, ayrılma, ayrı düşme,
hicran, firkat. || Hüzün, teessür,
mahzunluk.*

Ahvâlümü kim ola benüm yâra 'arz
ide
Döymez firâk âteşine defter ü
kalem

4. **firâkuñ**: -uñ

Gazel 2127

Mısra: 2

*Ayrılık, ayrılma, ayrı düşme,
hicran, firkat. || Hüzün, teessür,
mahzunluk.*

Vişâlûn gencine gerçi irişmeyüp
faķir oldum
Firâkuñ mülkine şahum bi-
hamdi'llâh emir oldum

5. **firâk**:

Gazel 2168

Mısra: 5

*Ayrılık, ayrılma, ayrı düşme,
hicran, firkat.Hüzün, teessür,
mahzunluk.*

Gâh derd ü gâh gam gâhi elem
gâhî firâk
'İşkuñ ben hasta-dil bunca
belâsın bilmedüm

6. **firâkuñla**: -uñ, -la

Gazel 2239

Mısra: 7

*Ayrılık, ayrılma, ayrı düşme,
hicran, firkat.*

Firâkuñla senûn iy yâr-ı cânî
Gözümden yaş dökülür bile dem
hem

7. **firâkından**: -i, -n, -dan

Gazel 2298

Mısra: 5

*Ayrılık, ayrılma, ayrı düşme,
hicran, firkat.Hüzün, teessür,
mahzunluk.*

Bir saçı leylî firâkından bugün
Mecnûn-var
Düşüben vâdilere kendümi rüsvâ
eyledüm

8. **firâkıyla**: -i, -(y)la

Gazel 2299

Mısra: 2

*Ayrılık, ayrılma, ayrı düşme,
hicran, firkat.Hüzün, teessür,
mahzunluk.*

Cân giriftâr-ı gam-ı yâr oldu dil-
efgâr hem
Dil firâkıyla tolu hun çeşm-i
gevher-bâr hem

9. **firâkıdan**: -i, -n, -dan

Gazel 2330

Mısra: 6

*Ayrılık, ayrılma, ayrı düşme,
hicran, firkat.Hüzün, teessür,
mahzunluk.*

Görmeyelden gün yüzünü dilberûn
bir haftadur
Ol meh-i bedrûn firâkıdan hilâl
oldı tenüm

10. **firâk-ıla**: -ıla

Gazel 2330

Mısra: 10

*Ayrılık, ayrılma, ayrı düşme,
hicran, firkat.Hüzün, teessür,
mahzunluk.*

Dest-i hicr-ile çeküp câmeyi cân
çâk iderem
N'ola hâlüm ne bilem uşbu firâk-
ıla benüm

11. **firakıyla**: -i, -(y)la

Gazel 2334

Mısra: 5

*Ayrılık, ayrılma, ayrı düşme,
hicran, firkat. Hüzün, teessür,
mahzunluk.*

Yandı firakıyla ciger kalmadı bu
tende eğer
Âteşe döyer mi beşer n'idem
n'idem âh ne-y-idem

12. **firâkıyla**: -i, -(y)la

Gazel 2374

Mısra: 1

*Ayrılık, ayrılma, ayrı düşme,
hicran, firkat. || Hüzün, teessür,
mahzunluk.*

Gün yüzlüler firâkıyla eğer âh
çekem

Evc-i felekde mihr-ile mâha sipâh
çekem

13. **firâkıyla**: -i, -(y)la

Gazel 2415

Mısra: 14

*Ayrılık, ayrılma, ayrı düşme,
hicran, firkat.*

Muhibbî olalı hicriyle münis
Firâkıyla görünür vaşl yeksân

firâk-ı nâr:

1. **firâk-ı nâr**:

Gazel 2288

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Ayrılık ateşi.

Firâk-ı nâr-ıla yanup yakılıp
giryeler kıldum
Birin 'ummâna gönderdüm birin
Keyvâna tapşurdum

firâk-ı vâri çek:

1. **firâk-ı vâri çek**:

Gazel 2069

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Sevgilinin ayrılığının verdiği
acı ve hasretle yaşamak.*

Niçeye dek şeb-i gamda firâk-ı
yâri çekem
Şabâha zinde çıkup nâle ile zârî
çekem

firdevs-i berin:

1. **firdevs-i berin**:

Gazel 2410

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Yüce firdevs cenneti.

Reşk iderse tañ midur küyuña
firdevs-i berin
Âsitânuñda ider cârüb zülfin hür-ı
'în

firkat:

1. **firkat**:

Gazel 2067

Mısra: 1

Ayrılık, ayrılış, firak, hicran.

Firkat içre gözlerüm yaşımı deryâ
eyleyem
Garkâ virüp 'âlemi tûfânı peydâ
eyleyem

2. **firkatiyle**: -i, -(y)le

Gazel 2130

Mısra: 3

*Ayrılık, ayrılma, ayrı düşme,
hicran, firak. || Hüzün, teessür,
mahzunluk.*

Bezm-i gamda firkatıyla gıceler tā
şubha dek
İçerem ben şağar-ı çeşmümle hūni
dem-be-dem

3. **fırkatüñle:** -üñ, -le

Gazel 2186

Mısra: 8

Ayrılık, ayrılış, firak, hicran.

Eylesem sensüz fiğān u nālemi
‘ayb eyleme
Fırkatüñle rüz u şeb eglence
āhumdur benüm

4. **fırkatüñle:** -üñ, -le

Gazel 2423

Mısra: 7

Ayrılık, ayrılış, firak, hicran.

Fırkatüñle ger ölem cānā vaşiyet
eylerem
İtlerüñe ideler bu üstühvānum
armagan

fitil:

1. **fitil:**

Gazel 2022

Mısra: 10

*Mum, kandil ve lambalarda
içtiği yağ veya gazın yanmasıyla
aydınlanmayı, çakmalarda
benzinin yanması suretiyle bir şeyi
yakmayı sağlayan bükülmüş,
dokunmuş pamuk ip veya şerit. ||.*

Tekye-i ‘ışkuñ çerāğı yağı bagrum
yağıdır
Ol çerāğa eylemişdür bu Muhibbī
dil fitil

2. **fitil:**

Gazel 2051

Mısra: 10

*Mum, kandil ve lambalarda
içtiği yağ veya gazın yanmasıyla
aydınlanmayı, çakmalarda
benzinin yanması suretiyle bir şeyi
yakmayı sağlayan bükülmüş,
dokunmuş pamuk ip veya şerit.*

Ka‘be küyuñda Muhibbī kendüyi
kurbān ider
Key ulu devletdür aña ola yolunda
fitil

fitil eyle-:

1. **fitil eyle-:**

Gazel 2033

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Tutuşturmak, yanmaya
başlatmak.*

Bagrumuñ yağı ile bu gözlerümüñ
suyını

Yakmaga kändil-i çarhı eyledüm
‘ışkum fitil

fitne:

1. **fitne:**

Gazel 2137

Mısra: 1

*Bela, ayartma, karışıklıklar. ||
Divan şiirinde öncelikle kıyâmetle
ilgili olarak kullanılır. Ahir
zamanda birçok karışıklıklar
çıkacağı ve fitneler kopacağı
bilinmektedir. Divan şairi bu
karışıklıklara neden olarak
sevgiliyi gösterir. Böylece sevgili-
aşık ilişkisi ortaya çıkarır. Sevgili
bir görünüşüyle fitneler koparır,
aşıkları arasında kargaşaya neden
olur. En önemli fitne sebebi
buyudur. Sevgilinin selvi boyuyla
salınması etki bakımından
kıyâmetin kopacağı andan aşağı
değildir.*

Çeşmini fitne anuñ gāmsesin āfet
gördüm
Serv irmez kaddine anı kıyâmet
gördüm

2. **fitne:**

Gazel 2196

Mısra: 12

*Ara bozucu kimse, kıskırtıcı,
fitneci.*

Serv kâmet ruhları gül zülf sünbül
gonca leb
Çeşmi fitne gānze āfet kaşı yadur
sevdüğüm

3. **fitnesinden:** -si, -n, -den

Gazel 2326

Mısra: 8

*Ara bozucu kimse, kıskırtıcı,
fitneci.*

Gülmedüm ‘ālem içinde derd ü
gāmdur çekdiğüm
Fitnesinden it raķtübüñ zār u bīmār
iñlerem

4. **fitneler:** -ler

Gazel 2385

Mısra: 1

*Bela, ayartma, karışıklıklar. ||
Divan şiirinde öncelikle kıyâmetle
ilgili olarak kullanılır. Ahir
zamanda birçok karışıklıklar*

*çıkacağı ve fitneler kopacağı
bilinmektedir. Divan şairi bu
karışıklıklara neden olarak
sevgiliyi gösterir. Böylece sevgili-
aşık ilişkisi ortaya çıkarır. Sevgili
bir görünüşüyle fitneler koparır,
aşıkları arasında kargaşaya neden
olur. En önemli fitne sebebi
buyudur. Sevgilinin selvi boyuyla
salınması etki bakımından
kıyâmetin kopacağı andan aşağı
değildir.*

Gözünden fitneler zāhir olur
kaddüñ kıyâmet hem
Belā-yı cān u dil dirsem ‘aceb mi
çeşm ü kâmet hem

5. **fitne:**

Gazel 2470

Mısra: 3

*Ara bozucu kimse, kıskırtıcı,
fitneci. || Karışıklığa sebep olacak
kadar güzel kadın yüz, göz vb.,
afet.*

Gānzelerle cihāna fitne iken
İki zülf-ile āfet olmışım

6. **fitne:**

Gazel 2487

Mısra: 8

Karışıklık, fesat, kargaşalık.

Dām-ı belā-yı zülfine bağlandı
murg-ı dil
Gördi içinde hāli gibi fitne dānesin

fitne-i āhir zamān:

1. **fitne-i āhir zamān:**

Gazel 2347

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Ahir zaman fitnesi.

Zülf-i āfet fitne-i āhir zamāndur
gözleri
İhtiyār-ıla degüldür zülfine
meftūnlıgum

fuh:

1. **ruhlaruñ:** --lar, --uñ, -

Gazel 2040

Mısra: 13

Yanak.

Ruħlaruñ vaşın işitmiş eylemiş
görmek heves
Tag u şahrāda anuñcün oldı
sergerdān gül

fülk:

1. **fülki:-i**

Gazel 2294

Mısra: 5

Gemi, sandal, kayık.

Ġarġ olursa tañ midur dil fülki
eşküm baħrına
Bād-ı āhumla telātumlar urur deryā
benem

fülk-i dil:

1. **fülk-i dil:**

Gazel 2421

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Gönül gemisi.

Cüy-ı eşküm oldı çün girdāb-ı
'işka muttaşıl
Fülk-i dil kurtılmayısar āħir ol
girdābdan

fürkat:

1. **fürkatünden:--üñ, --den**

Gazel 2051

Mısra: 5

Ayrılık, ayrılış, firak, hicran.

|| *Divan şiirinde aşık veya şair
daima sevgilisinden ayrıdır. Bu
ayrılık ona büyük ızdırap
verir. Hele sevgilinin başkalarıyla
ilgilenmesi bu ayrılık acısını daha
da artırır.*

Fürkatünden iy boyı serv-i
ħırāmānum benüm
Gözlerüm yaşı olupdur biri
Ceyħūñ biri Nıl

fursat:

1. **furşatı:-ı**

Gazel 2011

Mısra: 4

Uygun zaman, elverişli

*durum, elden kaçırılmayacak
faydalı vakit, hal.*

El salar dir turmadan 'irfāna
gülşende çınār
Furşatı fevt itmeñüz virmez şecer
her bār gül

2. **furşatı:-ı**

Gazel 2496

Mısra: 10

Uygun zaman, elverişli

*durum, elden kaçırılmayacak
faydalı vakit, hal.*

İy Muħibbī ħvābdan açup reyāħin
gözlerin
Furşatı fevt itme dir her biri
açuban zebān

füsün:

1. **füsünüm:-um**

Gazel 2209

Mısra: 8

*Büyü, sihir, tılsım, afsun,
arpag, rukye. || İnsanı hükmü
altına alıp kendinden geçirecek
kadar kuvvetli tesir, büyüleyici
etki, cazibe.*

İtdüm niyāz u zārī tā rām idem
niġārı
İtmedi āh te'şir bu siħr ü bu
füsünüm

2. **füsün:**

Gazel 2214

Mısra: 8

Büyü, sihir, tılsım.

İy dōst benüm ġuşsa vü kışşam
ħākīķīdūr
Ġuş eyile anı sanma füsün u fesāne
hem

3. **füsün:**

Gazel 2220

Mısra: 10

*Büyü, sihir, tılsım, afsun,
arpag, rukye.*

Sahħāre gözi aldı dil ü cān
Muħibbī
Ta'vīz ile itmez aña çāre füsün
hem

fütāde:

1. **fütādeyi:-(y)i, -**

Gazel 2057

Mısra: 5

*Düşmüş, düşkün. || Çaresiz,
aciz, zavallı. || Aşık.*

Sürdiyse ben fütādeyi küyından ol
niġār
Vardukça aña daħı beter ola
raġbetüm

2. **fütāde:**

Gazel 2061

Mısra: 8

*Düşmüş, düşkün. || Çaresiz,
aciz, zavallı. || Aşık.*

İy şeyħ-i şehr itme melāmet gel
'āřika
Rāħ-ı maħabbet içre di olmaz
fütāde kim

3. **fütādeleri:-ler, -i**

Gazel 2373

Mısra: 9

Düşmüş, düşkün. || Aşık.

Çıgnedür bir bölük fütādeleri
Sürer üstümüze feres n'idelüm

füzün ol-:

1. **füzün ol-:**

Gazel 2220

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Arttırmak, çoġaltmak,
fazlalaştırmak.*

'İşküm benüm olmada her ġün
ziyāde
Ĥüsñüñ gibi olmada her laħza
füzün hem

G

ġaddār:

1. **ġaddār:**

Gazel 2194

Mısra: 4

*Gadreden, karşısındakine
aşırı derecede haksız davranan,
kıyıcı, zalim, merhametsiz, insafsız
kimse, vahşi, hunhar.*

Ĥarc kıldum dil ü cān naġdin irem
vaşla diyü
İrmedüm vaşla hemān özüme
ġaddār

ġāfil:

1. **ġāfilüm:-üm**

Gazel 2256

Mısra: 1

*Yapacaġımı ve bundan dolayı
başına geleceġini önceden
düşünmeyip ihmal eden, gaşlette
bulunan.*

'Ömrümi ġarc eyledüm yok yire
ġāyet ġāfilüm
Miħnet ü endühdur ancak bu yolda
ħāřilum

ġāfil kıl-:

1. **ġāfil kıl-:**

Gazel 2203

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Gaşlet içinde bırakmak,
habersiz bırakmak.*

Geçdi 'ömrüm niçe bir iy dil seni
ġāfil kılam
Çirk-i dünyāya mülevveş mest-i lā-
ya'kıl kılam

ġāfil ol-:

1. **gâfil ol-:**

Gazel 2297

Mısra: 17

Kelime Tipi: -

Gâflet içinde olmak, habersiz bulunmak.

Gâfil olma iy felek geçür tokuz

kalkanuñ

Çünkü ben âh oklarına kıddümi yâ eyledüm

gâflet:

1. **gâfletten:-den**

Gazel 2244

Mısra: 14

Çevresinde olanları

farkedememe, açık gerçeği görememe, dalgınlık, dikkatsizlik, basiretsizlik, aymazlık, gafillik. || Hak'tan habersizlik, kalbin Hak'tan gâfil olması, zikrinden mahrum kalması.

Bilmez kişi irteye çıkar mı ya ölü

Gâfletten uyan saña yiter bu

işaretüm

gâh:

1. **gâh:**

Gazel 2012

Mısra: 5

"Gâh ... gâh ..." bağlacı.

Bazen, ara sıra.

Zencir olasin gâh kemend gâh

selâsil

İy zülf benüm gerdenüme des-res

ol gel

2. **gâh:**

Gazel 2012

Mısra: 5

"Gâh ... gâh ..." bağlacı.

Bazen, ara sıra.

Zencir olasin gâh kemend gâh

selâsil

İy zülf benüm gerdenüme des-res

ol gel

3. **gâh:**

Gazel 2371

Mısra: 5

"Gâh ... gâh ..." bağlacı.

Bazen, ara sıra.

Gâh hasret gâh hayret gâh miñnet

gâh âh

İşkuñuñ ben hasta-dil bunca belâsın bilmedüm

4. **gâh:**

Gazel 2371

Mısra: 5

"Gâh ... gâh ..." bağlacı.

Bazen, ara sıra.

Gâh hasret gâh hayret gâh miñnet

gâh âh

İşkuñuñ ben hasta-dil bunca

belâsın bilmedüm

5. **gâh:**

Gazel 2119

Mısra: 4

Bazan, bazı zaman, kah.

Biri gelse biri gider aña şems ü

kamer dirler

Olupdur yüzüne 'âşık gelürler şubh

u gâh aḥşâm

6. **gâh:**

Gazel 2130

Mısra: 10

Bazan, bazı zaman, kah , tekrar edilerek kullanılır.

İy Muḥibbî çünkü 'âşıkısın saña

eksük degül

Geh cefâ vü gâh cevri ü geh belâ

gâhî sitem

7. **gâh:**

Gazel 2244

Mısra: 12

Zaman, vakit.

Sinüñde senüñ münistüñ ancak

kefen olur

Her gâh diyessin ḥasret-ile kanı

dâretüm

8. **gâh:**

Gazel 2424

Mısra: 2

Bazen, bazı zaman, kah.

Vâz gelmem ölür-istem yine

cânânımdan

Gâh olur usanuram gerçi ki bu

cânımdan

9. **gâh:**

Gazel 2455

Mısra: 4

Bazan, bazı zaman.

Gâh geh süñbüllerüñi ruḥlarıña

tağıdup

Gâh iy serv-i revânım nâz-ı

şimşâd idesin

gâh... gâh...:

1. **gâh... gâh...:**

Gazel 2024

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Vakit vakit, bazı bazı, ara

sıra.

Her nefes eyler tülü'ından ḥakîkat

aḥteri

Gâh şâdî gâh ğam u miñnet

mekânıdır gönül

2. **gâh... gâh...:**

Gazel 2024

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Vakit vakit, bazı bazı, ara

sıra.

Her nefes eyler tülü'ından ḥakîkat

aḥteri

Gâh şâdî gâh ğam u miñnet

mekânıdır gönül

3. **gâh... gâh...:**

Gazel 2168

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

"Geh... geh..."

bağlacı. Bazen... bazen..., bazı defa.

Gâh derd ü gâh ğam gâhî elem

gâhî firâk

İşkuñuñ ben hasta-dil bunca

belâsın bilmedüm

4. **gâh... gâh...:**

Gazel 2371

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

"Gah ... gah ..."

bağlacı, bazen, ara sıra.

Gâh hasret gâh hayret gâh miñnet

gâh âh

İşkuñuñ ben hasta-dil bunca

belâsın bilmedüm

5. **gâh... gâh...:**

Gazel 2459

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

"Geh... geh..." bağlacı. ||

Bazen... bazen..., bazı defa.

Ol elif kıddüñ hevâsı ḥasretinden

döstlar

Gâh kıddüm dâl olur hicrân

şebinde gâh nün

gâh... gâh...:

1. **gâh... gâh...:**

Gazel 2147

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

"Geh... geh..." bağlacı. ||

bazen... bazen..., bazı defa.

Çün Muhibbî gülşen-i hüsnünde
bülbüller gibi
Gâh medhûn okuyup gâhî şenâ-
hVân olmuşam

2. **gâh... gâhî...:**

Gazel 2291

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

"Geh... geh..." bağlacı. ||
bazen... bazen..., bazı defa.

Eşk-i çeşmüm vara vara oldı
deryâ-yı muhîf
Gâh gavvâşam o baır içinde gâhî
mâhiyem

3. **gâh... gâhî...:**

Gazel 2394

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

"Geh... geh..." bağlacı. ||
Bazen... bazen..., bazı defa.

Bâğ ara kıddüni görmem bârî
varup yâduña
Gâh seyr-i serv idüp gâhî şanavber
eyleyem

gâh geh:

1. **gâh geh:**

Gazel 2455

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Vakit vakit, bazı bazı, ara
sıra.

Gâh geh sünbüllerüni ruhlaruña
tagıdup
Gâh iy serv-i revânum nâz-ı
şimşâd idesin

gâh... geh...:

1. **gâh... geh...:**

Gazel 2284

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

"Geh... geh..." bağlacı. ||
bazen... bazen..., bazı defa.

Gün yüzüne gâh zülfün geh yaşum
olur hicâb
Anuñ için dîdeden her lahza
pinhânsın begüm

gâh geh(gâh):

1. **gâh geh(gâh):**

Gazel 2018

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Vakit vakit, bazı bazı, ara
sıra.

Çonca eţfâline güya Gülsitân
ta'lim ider
Büsitân gâh öğredür geh
Mağzenü'l-Esrâr gül

gâh...geh...:

1. **gâh...geh...:**

Gazel 2225

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

"Geh... geh..." bağlacı. ||
Bazen... bazen..., bazı defa.

Gâh añup gül ruhlaruñı gönümi
gülşen kılam
Geh gam u endüh-ıla dil hânesin
külhen kılam

gâhî:

1. **gâhî:**

Gazel 2130

Mısra: 10

Ara sıra, bazan, bazı defa.

İy Muhibbî çünki 'aşışsın saña
eksük degül
Geh cefâ vü gâh cevri ü geh belâ
gâhî sitem

2. **gâhî:**

Gazel 2168

Mısra: 5

Ara sıra, bazan, bazı defa.

Gâh derd ü gâh gam gâhî elem
gâhî firâk
'İşkuñuñ ben hasta-dil bunca
belâsın bilmedüm

3. **gâhî:**

Gazel 2168

Mısra: 5

Ara sıra, bazan, bazı defa.

Gâh derd ü gâh gam gâhî elem
gâhî firâk
'İşkuñuñ ben hasta-dil bunca
belâsın bilmedüm

4. **gâhî:**

Gazel 2188

Mısra: 10

Ara sıra, bazan, bazı defa.

İy döst cefâ itme Muhibbî'ye kıl
vefâ
Cevrünü çeker rahm idesin gâhî
beklerem

gâhî... gâh...:

1. **gâhî... gâh...:**

Gazel 2196

Mısra: 15

Kelime Tipi: -

"Geh... geh..." bağlacı.

Bazen... bazen..., bazı defa.

İnlerem bülbül gibi gâhî hicâz u
gâh 'ırâk
Lîk şavtlarda Muhibbî bil nevâdur
sevdüğüm

2. **gâhî... gâh...:**

Gazel 2267

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

"Geh... geh..." bağlacı. ||
Bazen... bazen..., bazı defa.

İy Muhibbî gâhî şâd u gâh gam
durmaz gelür
Dürlü dürlü görünür baña bu 'âlem
ne kılam

ğalat:

1. **ğalat:**

Gazel 2432

Mısra: 8

Hatalı, kusurlu, yanlış.

Görinen boynında yârûñ zulmidür
'aşıklarûñ
Bilmeyen eyler ğalat dir aña zülf-i
'ânberin

ğalib:

1. **ğalib:**

Gazel 2178

Mısra: 7

Üstün, baskın, güçlü.

Gerçi kim kâhrûñ kavîdür
rahmetün ğalib aña
Bir bölük üftâde budur içümüzde
söz bizüm

ğalib ol-:

1. **ğalib ol-:**

Gazel 2165

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Üstün gelmek.

Ħamdü-lillâh ğalib olup nefsi-i
şûma 'âkıbet
Niçe yıllar gerçi kim anuñ-ıla ceng
eyledüm

ğalibâ:

1. **ğalibâ:**

Gazel 2034

Mısra: 5

Görünüşe göre, sanılır ki,
anlaşıldığı gibi.

Ġam ile taħmīr olunmuş ħāk-i ādem
ġālibā
Var-ısa ġamsuz kişi olmaya ol
ādem gönül

ġaltān:

1. **ġaltāndur:--dur, -**

Gazel 2004

Mısra: 6

Yuvarlanan, tekerlenen.

‘Işk deryāsına ġarķ itdüm
vücüdüm ser-te-ser
Sāhil-i baħra irişmez anda
ġaltāndur gönül

2. **ġaltāndur:--dur**

Gazel 2004

Mısra: 6

Yuvarlanan, tekerlenen.

‘Işk deryāsına ġarķ itdüm
vücüdüm ser-te-ser
Sāhil-i baħra irişmez anda
ġaltāndur gönül

ġam:

1. **ġamdan:-dan**

Gazel 2372

Mısra: 11

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Jeng olursa ġam degül ġamdan
gönül āyinesi
Çün virür ħalfe şafā cām-ı
muşaffālar benüm

2. **ġam:**

Gazel 2267

Mısra: 9

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

İy Muħibbī ġāhī şād u ġāh ġam

durmaz gelür

Dürlü dürlü görünür baħa bu ‘ālem
ne kılam

3. **ġamdan:-dan**

Gazel 2267

Mısra: 2

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ġam-ıla āh meded bed-şode ħālem
ne kılam

Ġamdan kime şikāyet kime nālem
ne kılam

4. **ġamdan:-dan**

Gazel 2285

Mısra: 12

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Olmadı bu ‘ālem içre hergiz

Hıç ġamdan özge baħa hem-dem

5. **ġamuñ:-uñ**

Gazel 2329

Mısra: 13

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Penbe-i dāġum yiter çün ki ġamuñ
sulţānyam

Vādī-i miħnet şebinde iy Muħibbī
ħil‘atüm

6. **ġamuñdan:-uñ, -dan**

Gazel 2362

Mısra: 16

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Muħibbī derd-i ‘iřķ-ıla düşelden

baħr-ı hicrāna

Ġamuñdan özge hıç yokdur anuñla
āşinā kıblem

7. **ġam:**

Gazel 2000

Mısra: 1

Dert, keder, kaygı, tasa.

Hicr ü ġam ger ben ġaribi ser-te-
ser iderse kül

‘Iřķı yolında anuñ dönmek baħa
mümkin degül

8. **ġamından:-ı, -(n)dan**

Gazel 2004

Mısra: 1

*Ařķın sebep olduğu kaygı,
tasa, keder, iç darlığı.*

Bir gül-i ra‘nā ġamından bülbül-i
cāndur gönül

Gıceler tā şubħa dek ney gibi
nālāndur gönül

9. **ġam:**

Gazel 2020

Mısra: 1

*Ařķın sebep olduğu kaygı,
tasa, keder, iç darlığı.*

Tutdı ülfet cāna beñzer ġuşsa vü

ġam iy gönül

Anuñ-ıçun görmezem ben seni

ħurrem iy gönül

10. **ġam:**

Gazel 2020

Mısra: 1

*Ařķın sebep olduğu kaygı,
tasa, keder, iç darlığı.*

Tutdı ülfet cāna beñzer ġuşsa vü

ġam iy gönül

Anuñ-ıçun görmezem ben seni

ħurrem iy gönül

11. **ġam:**

Gazel 2436

Mısra: 6

*Ařķın sebep olduğu kaygı,
tasa, keder, iç darlığı.*

‘Iřķ şāhı ikide birde bu gönülüm
şehrine

Gönderüp ġam leşkerin yagma ider
eyler akın

12. **ġam:**

Gazel 2442

Mısra: 5

*Ařķın sebep olduğu kaygı,
tasa, keder, iç darlığı.*

Ġam leşkerini cem‘ idüben geldi
üstüme

İtdi ħarābe āh bu gönülüm vilāyetin

13. **ġam:**

Gazel 2000

Mısra: 1

Dert, keder, tasa, kaygı.

Hicr ü ġam ger ben ġaribi ser-te-
ser iderse kül

‘Iřķı yolında anuñ dönmek baħa
mümkin degül

14. **ġamı:-ı**

Gazel 2003

Mısra: 5

Dert, keder, tasa, kaygı.

Geh ġamı yagma kılar dil mülkini

geh ġamzesi

Bu ħarāb-ābādda zulm issi şāh
eksük degül

15. **ġamı:-ı**

Gazel 2007

Mısra: 3

Dert, keder, tasa, kaygı.

Yüri cān nakdini ħarc eyle metā‘-ı
ġamı al

Assı itdi niçeler uydı bu bāzāra
gönül

16. **ġamın:-ı, -n**

Gazel 2434

Mısra: 6

Dert, keder, tasa, kaygı.

Baħr-ı ‘iřķa ġarķ olup la‘līn
temennā eyledüm

Nite kim tācir çeker deryā ġamın
sevdā-y-ıçun

17. **ġamından:--ı, --(n) dan**

Gazel 2004

Mısra: 1

*Üzüntü, tasa, kaygı, keder,
dert.*

Bir gül-i ra'nā ğamından bülbül-i
cāndur gönül
Ġiceler tā şubħa dek ney gibi
nālāndur gönül

18. ğamı:-ı

Gazel 2250

Mısra: 10

Kaygı, tasa, keder, hüzn.

Şarāb idüp yaşuñ bagruñ kebāb it
Ġamı yārān idüp eyle tana''um

19. ğam:

Gazel 2024

Mısra: 1

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Her nefes eyler tülü'ından haķıķat
aħteri
Ġāh şādī ğāh ğam u miħnet
mekānidur gönül

20. ğamın:--ın, -

Gazel 2034

Mısra: 3

*Dert, tasa, keder, üzüntü, iç
darlığı.*

Her kime bu dıl ğamın diyüp
ħikāyet eyleyem
Anı daħı görürem benüm gibi pür-
ğam gönül

21. ğam:

Gazel 2034

Mısra: 5

*Dert, tasa, keder, üzüntü, iç
darlığı.*

Ġam ile taħmīr olunmuş ħāk-i ādem
ġālibā
Var-ısa ğamsuz kişi olmaya ol
ādem gönül

22. ğamsuz:--suz, -

Gazel 2034

Mısra: 6

*Dert, tasa, keder, üzüntü, iç
darlığı.*

Ġam ile taħmīr olunmuş ħāk-i ādem
ġālibā
Var-ısa ğamsuz kişi olmaya ol
ādem gönül

23. ğamdan:--dan, -

Gazel 2034

Mısra: 7

*Dert, tasa, keder, üzüntü, iç
darlığı.*

Ġuşşa vü ğamdan şikāyet bir
mutavvel kışşadur
İrmedi kimse anuñ ğavrına gel
epsem gönül

24. ğam:

Gazel 2034

Mısra: 10

*Dert, tasa, keder, üzüntü, iç
darlığı.*

Çün lebi tiryākine irdüñ Muħibbī
dilberüñ
Mār-ı zülfinden irer ğam degüldür
sem gönül

25. ğam:

Gazel 2002

Mısra: 4

*Dert, keder, tasa, kaygı,
üzüntü, iç darlığı.*

Ġayġu çekmez ādem olmaz
dünyede illā ki ben
Çekerem ğam bārını kim çekmeye
anı cibāl

26. ğam:

Gazel 2433

Mısra: 3

*Dert, keder, tasa, kaygı,
üzüntü, iç darlığı.*

Ġam meclisinde her ki benüm
nālem işide
Eydür ki nālesini bunuñ nāya
virmezsin

27. ğam:

Gazel 2039

Mısra: 9

*Dert, keder, tasa, kaygı,
üzüntü, iç darlığı.*

Müstedām olsun gelür dāyim
Muħib ġuşşayla ğam
Ġamdü-lillāh kim buları satun
almalı degül

28. ğamuñdan:--uñ, --dan

Gazel 2056

Mısra: 1

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

İstemem cānā ğamuñdan
kurtuluban şād olam
Bend-i zülfüne esīrem dimezem
āzād olam

29. ğam:

Gazel 2058

Mısra: 2

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Bir dem eksilmez yanumdan derd
yārumdur benüm
Olmazam tenhā komaz ğam ğam-
ġüsārumdur benüm

30. ğam:

Gazel 2064

Mısra: 1

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Turmaz artar ğam ġubārın yiyeli
ħayrānlıgum
Tekye-i 'ışķ içre abdālam budur
'üryānlıgum

31. ğam:

Gazel 2066

Mısra: 2

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Derd-i dilümi yazmaga aldum ele
kalem
Evvel ħurufi kāġıda yazdum
görindi ğam

32. ğamdan:--dan

Gazel 2077

Mısra: 1

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ġamdan hilāle döndi bükildi yine
bilüm
Ay oldı görmedüm seni bu şimdi
müşkilüm

33. ğam:

Gazel 2095

Mısra: 7

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

'Aşık oldum başuma geldi belā vü
derd ü ğam
Miħnet-ile geçdi sāl u māh u
eyyāmum benüm

34. ğamuñ:--uñ

Gazel 2102

Mısra: 3

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Tekye-i 'ışķa girüp yidüm ğamuñ
esrarını
Bir ħalender meşrebem kendümi
abdāl eyledüm

35. ğam:

Gazel 2121

Mısra: 11

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Dil tekyesine derd-ile ğam geldi
añsuzın
Yanuma anları okuyup sanki gel
didüm

36. ğam-ı:

Gazel 2129

Mısra: 3

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Dem-i eşkümlle ğam-ı derdümi
çehremde yazup
‘Arz-ı hâl itmek-içün göndereyim
yâra didüm

37. **ġam:**
Gazel 2130
Mısra: 8
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ħamdü-lillâh kim irişdi lebleri
tırâkine
‘Akreb-i zülfî seminden iy gönül
saña ne ġam

38. **ġamdan:-dan**
Gazel 2138
Mısra: 2
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ħum dibin mesken idindüm çünki
şâhib-bâdeyem
Ol sebebden ġuşşa vü ġamdan
bugün âzâdeyem

39. **ġam:**
Gazel 2148
Mısra: 1
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ġam ħazânın zâhir itdi çehre-i
zerdüm benüm
Ħatın izhâr ideli ol ruġları verdüm
benüm

40. **ġamın:-ı, -n**
Gazel 2152
Mısra: 5
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Dil çeker hicrân ġamın derd ü
belâdan aġlamaz
Anuñ-içün kim ezelden ben anuñ
mu‘tâdiyam

41. **ġam:**
Gazel 2154
Mısra: 10
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ekdüm zemîn-i ‘ışka Muġib dâne-i
sirîşk
Derd ü belâ vü miġnet ü ġam oldu
ġâşılum

42. **ġamna:-ı, -n, -a**
Gazel 2160
Mısra: 1
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

İy şanem ‘ışkuñ ġamina sanma
tedbîr eyleyem
Ġiceler tâ sübh olınca âġ-ı şeb-gîr
eyleyem

43. **ġamdan:-dan**
Gazel 2160
Mısra: 9
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

İy Muġibbî cehd kılma ġamdan
olmazsın ġalâs
Böyledür taġdîr çün ben niçe
tedbîr eyleyem

44. **ġam:**
Gazel 2164
Mısra: 5
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Dermândeiyem kim oldu gözüm
eşk-bâr hem
Derd ü belâ vü ġam ile bed-nâm-ı
‘âlemem

45. **ġamıyla:-ı, -(y)la**
Gazel 2165
Mısra: 1
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Âh kim cânân ġamıyla gönlümi
teng eyledüm
Ġiceler tâ şubġ şeb-i murġâna
âheng eyledüm

46. **ġam:**
Gazel 2168
Mısra: 5
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Gâh derd ü gâh ġam gâhi elem
gâhî firâġ
‘İşkuñ ben ġasta-dil bunca
belâsın bilmedüm

47. **ġam:**
Gazel 2176
Mısra: 10
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

İy Muġibbî gözlerüm yaşı müşâbih
kevkebe
Olsa tañ mı oldu ol çarġuñ meh-i
tâbânı ġam

48. **ġamuñla:-uñ, -la**
Gazel 2195
Mısra: 8
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Şeb-i hicründe iy dilber komaz bir
dem beni tenha
Ferah-şâdiyi n’eyler dil ġamuñla
çünki yâr oldum

49. **ġam:**
Gazel 2195
Mısra: 9
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Niçe bir ġâret eylersin didüm dil
şehrini iy ġam
Beni bilmez misin didi ki yağmacı
tatar oldum

50. **ġam:**
Gazel 2196
Mısra: 5
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Dîdeler kan aġlamakdan kana
dönse ġam degül
Gözüme ġâk-i derûñ çün tütüyâdur
sevdüğüm

51. **ġamdan:-dan**
Gazel 2203
Mısra: 4
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Çünki virdi ‘ışk mevrâ‘ın baña
sultân-ı ‘ışk
Ġamdan özge sanmañuz bir nesne
ben ġâşıl kılam

52. **ġamdan:-dan**
Gazel 2205
Mısra: 8
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Kullaruñdan ‘add kıl bî-zer-ġarîde
kuluñam
Kuluñam diyü dilümi ġamdan âzâd
eyledüm

53. **ġam:**
Gazel 2208
Mısra: 2
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Dilden evvel ben esâs-ı ‘ışkı
muġkem bağladum
Soñradan cânâ ġam u endühi hem-
dem bağladum

54. **ġam:**
Gazel 2208
Mısra: 5
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Cân yanup her yañadan geldi belâ
vü derd-i ġam
Sordular ġâlüm buları ġâş-ı
maġrem bağladum

55. **ġamuñdan:-uñ, -dan**
Gazel 2213
Mısra: 1
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ġamuñdan ġonca-veş ġün-ı
derünüm
Yakup daġ sînem üzre lâle-günüm

56. **ġamıyla:-ı, -(y)la**
Gazel 2213

Mısra: 9
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Gıceler tā seher hicrān gamıyla
İniler san Muhibbī erganūnam

57. **ğam:**
Gazel 2218
Mısra: 9
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Gözümden nem gönülden gam
Muhibbī eksük olmazsa
‘Aceb olmaz ki bir bed-ḥū
sitemkāra giriftārem

58. **ğam:**
Gazel 2219
Mısra: 7
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Yirem derd ü belā vü gam
dökerem gözlerümden dem
Añaram ḥālümü ol dem kurı bir
üstühvān görsem

59. **ğamuñ:-uñ**
Gazel 2220
Mısra: 4
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Çeküp sipeh-i eşkümi āhum ‘alem
ile
Aldum gamuñ şehriñi bīrūn u
derūn hem

60. **ğam:**
Gazel 2225
Mısra: 2
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Gāh añup gül ruḥlarıñı gönülümü
gülşen kılam
Geh gam u endūh-ıla dil ḥānesin
külḥen kılam

61. **ğam:**
Gazel 2227
Mısra: 2
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Kim temāşā eyler-ise yüzümü
zerdüm benüm
Añlar fi’l-cümle aḥvāl-i gam u
derdüm benüm

62. **ğam:**
Gazel 2232
Mısra: 1
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ğam şebinde her kaçan ki gönülümü
teng eyleyem
Nāle kılam şubḥ olunca nāya āheng
eyleyem

63. **ğam:**
Gazel 2235
Mısra: 2
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Vaqt degül mi ki dilā menzil-i
inşāfa gelem
Ğam ğubārını silüp bāde ile şafā
gelem

64. **ğam:**
Gazel 2239
Mısra: 2
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ruḥuñ luṭf ‘arz ider ḥaṭṭuñ sitem
hem
İrişür şādılık ardınca gam hem

65. **ğam:**
Gazel 2242
Mısra: 8
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Leylī saçuñ zencīrini dak boynuma
mecnūnuñam
Rüsvā olursam gam degül ger ḥāş
ü ‘āma iy şanem

66. **ğam:**
Gazel 2248
Mısra: 10
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Vaşla iren hicri de dilden
gidermesün
Her şādīnūñ nite ki var āḥirinde
gam

67. **ğam:**
Gazel 2249
Mısra: 9
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Şimdilik gam meclisinde inlerem
ṭanbūr-veş
Öldüğümde soñra da her
üstühvānum nā kılam

68. **ğam:**
Gazel 2257
Mısra: 2
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Yapuban gönülüm esāsın ‘ışkı
muḥkem eyledüm
Ğam ile cān-ı belā fersüdi hem-
dem eyledüm

69. **ğam:**
Gazel 2260
Mısra: 7
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ğam u derd-ile belā her yañadan
itdi hücüm

Bağladı yollarımı ceyš-i sitem-i
pīş ü pesüm

70. **ğam:**
Gazel 2266
Mısra: 1
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Niçeye dek ‘ışk bāzārında gam
ḥāşıl kılam
Çend sūzam çend nālem çend
derd-i dil kılam

71. **ğam:**
Gazel 2266
Mısra: 9
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Çāre ancak bunı bildüm çāre bu
gam derdine
Bāde içüp kendümi ser-mest ü lā-
ya ‘kıl kılam

72. **ğam-ıla:-ıla**
Gazel 2267
Mısra: 1
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ğam-ıla āh meded bed-şode ḥālem
ne kılam
Ğamdan kime şikāyet kime nālem
ne kılam

73. **ğam-ıla:-ıla**
Gazel 2274
Mısra: 2
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

‘Ālemde benüm bilmedi bir
kimsene ḥālüm
Her demde vü her laḥza gam-ıla
dil-i nālüm

74. **ğam:**
Gazel 2276
Mısra: 10
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Muhibbī bulmadı bir yār-ı şādık
Hemān ancak gam oldı gam-
güsārum

75. **ğam:**
Gazel 2277
Mısra: 8
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ekdüm yine dāne-i eşki mezra ‘-ı
dilde
Ancak hemān derd-ile gam oldı
ḥāşılum

76. **ğam:-ı**
Gazel 2278
Mısra: 5
Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Mihnet ğamı eylemedin zer gibi
zahm
'İşkuñ odıyla anı erit eyle hall
didüm

77. ğam:

Gazel 2280

Mısra: 1

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Geh derd ü belâ vü ğam gehî hün-ı
ciger çekdüm
Maħabbet istedüm miħnet bulup
gör ben neler çekdüm

78. ğam:

Gazel 2282

Mısra: 4

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Vefañı istemez bir zerre gönülüm
Hoşam derdüñle yiter baña ğam
hem

79. ğam:

Gazel 2283

Mısra: 5

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Dilâ zer gibi yan ğam pütesinde
Olasın şâf sende kalmaya hām

80. ğam:

Gazel 2286

Mısra: 5

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Şikâyet itmez idüm ğam yükünden
Eger çekmege anı kâdir olsam

81. ğam:

Gazel 2286

Mısra: 11

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Alurdum naĥd-i cāna ğam metâ'ın
Maħabbet kişverine tâcir olsam

82. ğam:

Gazel 2295

Mısra: 10

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ekdüm zemîn-i 'ışka Muħib dāne-i
sirişk
Derd ü belâ vü miħnet ü ğam oldu
hâşılum

83. ğamıyla: -ı, -(y)la

Gazel 2300

Mısra: 3

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ger ğamıyla cān virem gel iy
'ömür terk it beni

Niçeye dek uşbu āsān işümi müşkil
kılām

84. ğam:

Gazel 2304

Mısra: 2

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Māh-rūlar fikr idüp ger gönülümü
māyil kılām
Naĥd-i cān hārc eyleyüp bu yolda
ğam hâşıl kılām

85. ğam:

Gazel 2304

Mısra: 5

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Çün bulunmaz ğam şebinde sâkiyâ
şubh-ı vişâl
Bāde sun nüş eyleyüp kendümi lâ-
ya 'kıl kılām

86. ğamından: -ı, -n, -dan

Gazel 2306

Mısra: 9

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

İy Muħibbî ol kemān ebru
ğamından 'ākıbet
Māh-ı nev gibi büküp bu kaddümi
hām eyledüm

87. ğam:

Gazel 2307

Mısra: 7

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Her ne yañadan gelürse ğam açuk
vîrâne dil
Aña ta 'zîm eyleyüp kapuyı dîvār
eylemem

88. ğam:

Gazel 2309

Mısra: 10

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Şâf kalb olmak dilersenñ nār-ı 'ışka
yan gönül
Ġıll ü ğışdan kurtılup ğam
pütesinde kâl olām

89. ğamdan: -dan

Gazel 2312

Mısra: 2

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Bu çarħuñ cevri yitmez mi ider bir
yaña dilber hem
Bu ğamdan kâmetüm çünki
dönüpdür oldu çenber hem

90. ğamında: -ı, -n, -da

Gazel 2320

Mısra: 5

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Vādî-yi mihnet ğamında olmak
içün hîl 'atüm
SİNEMI DĀĖ-ı siyehlerle yine zeyn
eyledüm

91. ğamdan: -dan

Gazel 2321

Mısra: 7

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Derd ü ğamdan kurtulurdum būs
kılısam leblertüñ
Ölmez-idüm haşre dek itsem lebüñ
nüş iy şanem

92. ğamdur: -dur

Gazel 2326

Mısra: 7

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Gülmedüm 'ālem içinde derd ü
ğamdur çekdügüm
FİTNESİNDEN İT RAĖTÜBÜñ ZĀR U BİMĀR
İñlerem

93. ğamuñdan: -uñ, -dan

Gazel 2328

Mısra: 1

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ben helāk oldum ğamuñdan sen
esen ol iy şanem
Şāh sag olsun hezārān bende kim
ölse ne ğam

94. ğam:

Gazel 2328

Mısra: 2

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ben helāk oldum ğamuñdan sen
esen ol iy şanem
Şāh sag olsun hezārān bende kim
ölse ne ğam

95. ğamum: -um

Gazel 2333

Mısra: 1

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Devlet-i 'ışkuñda cānā dem-be-
dem artar ğamum
Yok-durur derd ü belādan ğayrı
artuk hem-demüm

96. ğamum: -um

Gazel 2333

Mısra: 10

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Pādişāh-ı 'ışk dinse bu Muħibbî'ye
ne tañ

Çün vezîr olmuş-durur iki taraf
derd ü gamum

97. **ğam:**

Gazel 2334

Mısra: 1

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Yakdı beni hicr ile gam n'idem
n'idem âh ne-y-idem
Bulmadum bu derde em n'idem
n'idem âh ne-y-idem

98. **ğam:**

Gazel 2334

Mısra: 3

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Hicr ü cefâ cevri ü sitem miñnet ü
gam derd ü elem
Yazdı çün alnuma rağam n'idem
n'idem âh ne-y-idem

99. **ğam:**

Gazel 2338

Mısra: 10

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Âteş-i 'işkî ezelden eyledüm ben
ihtiyâr
Gıll ü gışdan şâf olup gam
pötasında kâl olam

100. **ğama:-a**

Gazel 2350

Mısra: 8

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Virmedin bir kimse dağı zülf-i
Leylâ'dan haber
Gelmedin Mecnûn cihâna ben
ğama sultân idüm

101. **ğam:**

Gazel 2355

Mısra: 1

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Niçe bir gam yiyüben âb içelüm
Devr-i güldür gelün şarâb içelüm

102. **ğam:**

Gazel 2356

Mısra: 1

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Dehr elinden niçe bir zehr-ile gam
nüş idelüm
Der-i meyhânedede 'aql u dili
medhüş idelüm

103. **ğam:**

Gazel 2357

Mısra: 9

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Dem-â-dem gönderüp gam
leşkerini
Gelüp dil kişverin yağma kılan
kim

104. **ğam:**

Gazel 2359

Mısra: 2

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Bir dem ayrılmaz yanumdan nem
begendi nem benüm
Tâ togaldan gitmedi bir dem
yanumdan gam benüm

105. **ğam:**

Gazel 2361

Mısra: 7

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Hasretiyle gam şebinde sîneme
çekdüm elif
Serv-ğadler yirine anı derâğüş
eyledüm

106. **ğamdan:-dan**

Gazel 2362

Mısra: 11

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ölürsem derd-ile gamdan yüzüm
döndürmeyem senden
Cemâlün muşhafı hâkkı işigündür
baña kıblem

107. **ğam:**

Gazel 2366

Mısra: 4

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Mecnûn uyardı gerçi ki 'işkuñ
çerâğını
Gam tekyesinde anuñ-ıla
iştirâkiyem

108. **ğamdan:-dan**

Gazel 2366

Mısra: 7

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Bir cür'a ile eyledi gamdan beni
halâş
Anuñ-ıçun ki muğbeçenüñ ben de
hâkiyem

109. **ğam:**

Gazel 2373

Mısra: 13

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ğam gelürse Muhibbî gam yime
kim
Ğamsuz olmaz cihânda kes
n'idelüm

110. **ğamsuz:-suz**

Gazel 2373

Mısra: 14

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ğam gelürse Muhibbî gam yime
kim

Ğamsuz olmaz cihânda kes
n'idelüm

111. **ğamı:-ı**

Gazel 2377

Mısra: 3

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ğuşşa-i derd ü gamı gel baña sor
Bir bir idem anı hall ben bilürem

112. **ğamuñla:-uñ, -la**

Gazel 2388

Mısra: 2

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ben bir gedâ vü sen olasın şâh-ı
muhteşem
Derd ü gamuñla ger ölür isem saña
ne gam

113. **ğam:**

Gazel 2388

Mısra: 2

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ben bir gedâ vü sen olasın şâh-ı
muhteşem
Derd ü gamuñla ger ölür isem saña
ne gam

114. **ğam:**

Gazel 2399

Mısra: 2

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Gelür senden baña luğ u keremden
soñra verhem hem
Nitekim şadlık ardınca irişür belâ
gam hem

115. **ğam:**

Gazel 2402

Mısra: 6

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Vadî-i miñnetde Mecnûn baña
pâdaş olmadı
Bulmadum dehr ara gam içre
yoldaşum benüm

116. **ğama:-a**

Gazel 2420

Mısra: 2

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Dil-i nâ-şaduma 'işkuñ yolın irşâd
ideyin

Ya'nî gönümi belâ vü gâma
mu'tâd ideyin

117. **ğamdan:-dan**

Gazel 2425

Mısra: 2

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Elünde bezm-i gülşende tutarsın
bâde beñzersin
Anuñçün ğuşşa vü ğamdan bugün
âzâda beñzersin

118. **ğamından:-ı, -n, -dan**

Gazel 2434

Mısra: 3

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Sâkiyâ hicrân ğamından ölmeden
gel bâde sun
Didiler zehr-i ğama tiryâkdür
şahbâ-y-ıçun

119. **ğam:**

Gazel 2439

Mısra: 7

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ğam meclisinde yandugumi şem'
ışidüp
Başum ucına geldi benüm
aglamag-ıçun

120. **ğamı:-ı**

Gazel 2452

Mısra: 10

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Bu Muhibbî gibi var mı 'ışk ara
'ışk eri
Nakd-i cânı virüben derd ü ğamı
bâzâr iden

121. **ğamuñ:-uñ**

Gazel 2456

Mısra: 5

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ğamuñ bārını ursalar taħammül
itmeye kühsâr
Akıda gözleri yaşın iki yana
bınarından

122. **ğamuñ:-uñ**

Gazel 2460

Mısra: 9

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Ğamuñ dilden degül bir lahza hâlî
Olaldan 'ışkuñ-ıla âşinâ ben

123. **ğam:**

Gazel 2462

Mısra: 2

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Degül hâlî bu dîde gerçi nemden
Ne ğam hâlî degül bir lahza
demden

124. **ğamdan:-dan**

Gazel 2462

Mısra: 6

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Haşa kıldum ise luş it 'atâ kıl
Beni kurtar belâ vü derd ü ğamdan

125. **ğam:**

Gazel 2463

Mısra: 7

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Nâleme dün ğice ğam bezminde
âheng eyledi
Ol sebebendür ki üstâd
olmuşamdur nâya ben

126. **ğamuñla:-uñ, -la**

Gazel 2464

Mısra: 1

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Oldum ğamuñla cânâ geh şâd u
geh mahzûn
Bakdum cihâni gördüm anı dahı
dîger-gün

127. **ğamdan:-dan**

Gazel 2464

Mısra: 9

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Hîç dil halâş olur mı bir dem bu
derd ü ğamdan
Ğam leşkeri çün eyler her dem aña
şebîhün

128. **ğam:**

Gazel 2464

Mısra: 10

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Hîç dil halâş olur mı bir dem bu
derd ü ğamdan
Ğam leşkeri çün eyler her dem aña
şebîhün

129. **ğamdan:-dan**

Gazel 2482

Mısra: 2

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Şikâyet eyleme cevr ü sitemden
Olur mı kurtıla 'ışk ehli ğamdan

130. **ğam:**

Gazel 2482

Mısra: 3

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Gider ğam meclisinden çengi
mutrib
Yiter dil nâle kılsun zîr ü bamdan

131. **ğam:**

Gazel 2494

Mısra: 6

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Göz yaşı bezm-i belâda târ sînem
sazına
Nâle kılsun ğam kemânçeyle rebâb
eglenmestün

132. **ğamı:-ı**

Gazel 2348

Mısra: 2

Kaygı, tasa, keder, iç darlığı.

Cân-ıla bir sanemüñ 'ışkına çün
pâ-bendem
Baña düşünâm-ı du 'â gelse ğamı
hırsendem

ğam bārını çek:-

1. **ğam bārını çek:-**

Gazel 2081

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Üzölmek, kaygılanmak,

tasalanmak.

Cevr ü cefâ vü miñneti dâyim

çeker dilüm

İki bükildi çekeli ğam bārını bilüm

ğam çek:-

1. **ğam çek:-**

Gazel 2048

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Üzölmek, kaygılanmak,

tasalanmak.

Hicrân ğamını çekmek ise çü

murâduñ

Var cür'a-keş-i hâk-i der-i pîr-i
muğân ol

2. **ğam çek:-**

Gazel 2095

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Üzölmek, kaygılanmak,

tasalanmak.

Bir yañadan ğam çeker bir

yañadan derd ü belâ

Bilmezem âhîr n'olisardur

serencânum benüm

3. **ğam çek:-**

Gazel 2132

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Üzölmek, kaygılanmak,
tasalanmak.

Ol Őāh-ı cihān oldu çü ben bendeye
hem-dem
Dağı yine ben 'ālem içinde
çekerem ğam

4. ğam çek-:
Gazel 2135
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Üzölmek, kaygılanmak,
tasalanmak.

Gerçi hicrān eyledi 'ālemde
sergerdān beni
Dōstlar 'Azrā ğamın çekmekte
güyā Vāmık'am

ğam degöl:

1. ğam degöl:
Gazel 2079
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Zararı yok, ne çıkar, aldırma.

Egerçi başdan ayaga günāhum
Degöl ğam çün benüm sensin
penāhum

2. ğam degöl:
Gazel 2085
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Zararı yok, ne çıkar, aldırma.

Her yañadan leşker-i ğam gelse
tutsa 'ālemi
Ĝam degöl baña varup meyhāneyi
me'men kılam

3. ğam degöl:
Gazel 2372
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Zararı yok, ne çıkar, aldırma.

Jeng olursa ğam degöl ğamdan
göñöl āyinesi
Çün virür kalbe Őafā cām-ı
muŐaffālar benüm

ğam hil'atin gev-:

1. ğam hil'atin gev-:-dür, -di
Gazel 2437
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Gam elbisesini giymek, kederi
yüklenmek.

Eyledi kendüye muĕarreb beni
sulţān-ı 'ışık

Egnüme geydürdi teŐrifen baña
ğam hil'atin

ğam vi-:

1. ğam vi-:
Gazel 2187
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Dertlenmek, kederlenmek,
tasalanmak.

Didi dilber iy Muĕibbī yime ğam
raĕm eylerem
Didüm aña gel yemin eyle ki bāver
eyleyem

2. ğam vi-:
Gazel 2201
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Dertlenmek, kederlenmek,
tasalanmak.

Mār zülfi semmi didüm öldürür
āĕir beni
Didi aña ğam yime la'lümi dārū
eyledüm

3. ğam vi-:
Gazel 2274
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Dertlenmek, kederlenmek,
tasalanmak.

Didüm Muĕibbī katı dil teşne
olupdur
Lebleri didi ğam yimesün āb-ı
zülālüm

4. ğam vi-:
Gazel 2287
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Dertlenmek, kederlenmek,
tasalanmak.

Didüm neyçün sıduñ dil Şisesin āh
Didi ğam yime kim ben Şişe-
bāzam

5. ğam vi-:
Gazel 2340
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Dertlenmek, kederlenmek,
tasalanmak.

Lebleründen ölmedin bir büse vir
didüm didi
Ĝam yime āĕir nefesde göñlüni
ĕoŐ eyledüm

6. ğam vi-:
Gazel 2373

Mısra: 13
Kelime Tipi: -
Dertlenmek, kederlenmek,
tasalanmak.

Ĝam gelürse Muĕibbī ğam yime
kim
Ĝamsuz olmaz cihānda kes
n'idelüm

ğam yime-:

1. ğam yime-:
Gazel 2065
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Tasa etmemek,
kaygılanmamak, üzölmemek.

Eylerüz Haĕk'a tevekkül yimezüz
ferdā ğamın
Zāhidā sanma senüñ tek Őālib-i nān
olmışam

ğamda:

1. ğamda:--da, -
Gazel 2003
Mısra: 1
Dert, keder, tasa, kaygı.

Küh-ı ğamda dilberā her günde āh
eksük degöl
PādiŐehsin 'afv kıl kuldān günāh
eksük degöl

ğam-dide:

1. ğam-dide'em:-em
Gazel 2262
Mısra: 8
Gam görmüş, kederli.

Raĕmet eyle bu dil-i ğam- dideme
Niçe dürlü dürlü ğam-dide'em

ğamgîn:

1. ğamgîn:
Gazel 2270
Mısra: 3
Gamlı, kederli.

Ĝiceler ğamgîn iken añup viŐālün
rüzını
Bu ümid-ile feraĕ bulup dili Őād
eyleyem

2. ğamgînem:-em
Gazel 2281
Mısra: 12
Gamlı, kederli.

Oluram geh muĕim-i ğam ve gāhī
Őādümānī hem

Ne şādān u ğamġinem gehī vīrān
geh ābādām

ġam-ġüsār:

1. **ġam-ġüsārumdur:--um, --dur**
Gazel 2058
Mısra: 2
Candan arkadaş, sırdaş, dert ortağı. || Gam keder gideren, teselli veren.

Bir dem eksilmez yanumdan dert
yārumdur benüm
Olmazam tenhā komaz ġam ġam-
ġüsārumdur benüm

2. **ġam-ġüsārum:--um**
Gazel 2276
Mısra: 10
Candan arkadaş, sırdaş, dert ortağı.

Muġibbī bulmadı bir yār-ı şādık
Hemān ancak ġam oldu ġam-
ġüsārum

ġamġüsār:

1. **ġamġüsārı:-ı**
Gazel 2368
Mısra: 3
Gam keder gideren, teselli veren. || Candan arkadaş, sırdaş, dert ortağı.

Geçdi 'ömrüm āh-ıla bir ġamġüsārı
görmedüm
Hicr-ile yandum kül oldum
ġülsitānı bulmadum

ġam-ı bī-pāyānu başundan aş-:

1. **ġam-ı bī-pāyānu başundan aş-:**
Gazel 2087
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Derdi başından aşkın olmak. || Birçok sorunu bulunmak.

ġüş ider yok kime taķrīr ideyim
derd-i dilüm
Şimdi başumdan aşupdur ġam-ı bī-
pāyānum

ġam-ı hicr:

1. **ġam-ı hicr:**
Gazel 2105
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ayrılık kaygısı, kederi.

Üstühvān kaldı tenümde ġam-ı
hicrūnle hemān

Emr kıl seglerūne ola benüm
mihmānum

ġam-ı 'ışk:

1. **ġam-ı 'ışk:**
Gazel 2292
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Aşk sıkıntısı.

ġam-ı 'ışkuñda göz yaşı geyürdi
çün baña ħil'at
Münāsib ben de āhumdan başuma
bir külāh itdüm

2. **ġam-ı 'ışk:**
Gazel 2429
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşkın kederi.

Civān idüm ġam-ı 'ışkuñ beni pīr
itdi ġāyetde
Murādum bu-durur Ĥaķ'dan
kemāl-i pīr olasın sen

ġam-ı vār:

1. **ġam-ı vār:**
Gazel 2012
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Sevgilinin (verdiği) kederi.

Tenhāst dilüm hem çü Muġibbī be
ġam-ı yār
İy nāle baña mahrem olup hem-
nefes ol gel

ġammāz:

1. **ġammāzısın:-ı, -sın**
Gazel 2417
Mısra: 4
Söz taşıyan, laf yetiştiren, fitleyen kimse, kovucu.

Zāhir olsa tañ mıdur sīnemdeki
esrār-ı 'ışk
Āhum-ıla iy sirişk çün 'ışkumuñ
ġammāzısın

ġamnāk:

1. **ġamnākđür:--dür, -**
Gazel 2059
Mısra: 10
Gamlı, kederli, tasalı.

Muġibbī hicr ara her dem vişālūn
fikrile şādān
Velī vuşlat döne hicre diyü
ġamnākđür gönlüm

2. **ġamnākđür:--dür**

Gazel 2391

Mısra: 8

Gamlı, kederli, tasalı.

Bu 'iştān u bu cürm-ile n'ola
aġvālūmi bilmem
Ferah yüzini görem mi diyü
ġamnākđür gönlüm

ġamz:

1. **ġamz:**

Gazel 2016

Mısra: 7

Süzgün bakış, sevgilinin süzgülü veya manalı yan bakışı. Divan şiirinde sevgilinin bakışı gamzeyi doğurur ve bu gamzede binlerce anlam vardır. Aşık bakışın manasını çözmekte güçlük çeker. Gamze yalnızca bakışa dayanmayıp göz, kaş ve kirpiğin birlikte ortaya koyduğu bir harekettir. Gamze, gözden çıkar ve Āşıġa ıstırap verir. O öylesine naziktir ki hiç hissettirmeden sanatını icra eder. Sevgili, Āşıġa gamzeleriyle naz yapar ve gamzesini tam yerinde ve zamanında gerçekleştirir. Divan şiirinde gamze en çok ok ve kılıca benzetilir. Gamze ok olunca yaralamak, delmek, öldürmek, avlamak gibi eylemleri üstlenir. Bir ok olan gamzenin hedefi ise can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Sinemūñ şandūķasına ursa ger
ġamz okların
Cānuma rahmet gelür derdüme
sanmañ em degül

ġamz oku:

1. **ġamz oku:**

Gazel 2104

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Bakış oku. || Gamze oku gözden çıkar ve Āşıġa ızdırap verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Derd ü belā-yı 'ışk-ıla ġāyet de dil-
hoşam
ġamz oklarıyla ya'nı ki toptolu
terkeşem

2. **ġamz oku:**

Gazel 2120

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Bakış oku. || Gamze oku gözden çıkar ve Āşıġa ızdırap

verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

İy Muhibbî sine sahrâsında gel kıl dil nişân
Çün atar gamz okların kaşı
kemânım var benüm

3. **gamz oku:**

Gazel 2320

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bakış oku. Gamze oku gözden çıkar ve Âşığa ızdırap verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Urmayaldan sine-i mecrûhuma
gamz okların
Kalmadı bu tende şîhhat gitdi
cümle râhatüm

gamze:

1. **gamzesi:-si**

Gazel 2003

Mısra: 5

Süzgün bakış, sevgilinin süzgün veya manalı yan bakışı. Gamze, gözden çıkar ve Âşığa ızdırap verir. Divan şiirinde gamze en çok ok ve kılıca benzetilir. Gamze ok olunca yaralamak, delmek, öldürmek, avlamak gibi eylemleri üstlenir. Bir ok olan gamzenin hedefi ise can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Geh gamı yagma kılur dil mülkini
geh gamzesi
Bu hârâb-âbâdda zulm issi şâh
eksük degül

2. **gamze-i:-i**

Gazel 2005

Mısra: 9

Süzgün bakış, sevgilinin süzgün veya manalı yan bakışı. Divan şiirinde sevgilinin bakışı gamzeyi doğurur ve bu gamzede binlerce anlam vardır. Aşık bakışın manasını çözmekte güçlük çeker. Gamze yalnızca bakışa dayanmayıp göz, kaş ve kirpiğin birlikte ortaya koyduğu bir harekettir. Gamze, gözden çıkar ve Âşığa ızdırap verir. Gamze ok olunca yaralamak, delmek, öldürmek, avlamak gibi eylemleri üstlenir. Bir ok olan gamzenin hedefi ise can, gönül, sine, ciğer ve yürektir. Aşık, gamze oklarının gönlünden hiç ayrılmasını ister.

Öldürem diyü seni va' de ider
gamze-i yâr

Ola kim 'ahde dura şabr ide bir
pâre gönül

3. **gamzeleri:-ler, --i**

Gazel 2007

Mısra: 7

Süzgün bakış, sevgilinin süzgün veya manalı yan bakışı. Divan şiirinde sevgilinin bakışı gamzeyi doğurur ve bu gamzede binlerce anlam vardır. Gamze ok olunca yaralamak, delmek, öldürmek, avlamak gibi eylemleri üstlenir. Bir ok olan gamzenin hedefi ise can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Dağı beter anı oklara dike
gamzeleri
Âh u feryâd ide ger çağura yalvara
gönül

4. **gamzeñ:-ñ**

Gazel 2098

Mısra: 7

Bakış oku. || Gamze oku gözden çıkar ve Âşığa ızdırap verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Olalı ok gibi gamzeñ iy kemân-
ebrü sentüñ
İtmezem sözde hañâ ger kaşlaruñ
ya disem

5. **gamzesi:-si**

Gazel 2101

Mısra: 10

Bakış oku. || Gamze oku gözden çıkar ve Âşığa ızdırap verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Mescid-i hüsnüne bakdum kaşı
mihrâbında
Şaf olup gamzesi mestâne gözi
olmuş imâm

6. **gamzelerüñ:-ler, -üñ**

Gazel 2101

Mısra: 14

Bakış oku. || Gamze oku gözden çıkar ve Âşığa ızdırap verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Tîğüñi çekme Muhibbî'ye dü-nîm
eylemege
Bilmiş ol gamzelerüñ eyledi ol işi
tamâm

7. **gamzesine:-si, -n, -e**

Gazel 2114

Mısra: 3

Göz süzerek göz ucu ile bakma, göz kuyruğunda görülen gönül çekici hareket. || Bakış oku.

|| Gamze oku gözden çıkar ve Âşığa ızdırap verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Cân virürsem gamzesine karşı ben
olmaz 'aceb

Ol gözi cellâd çün kim
dilsitânımdur benüm

8. **gamzesi:-si**

Gazel 2128

Mısra: 10

Bakış oku. || Gamze oku gözden çıkar ve Âşığa ızdırap verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Yiridür oklara dikerse beni
Gamzesi tîr ü kaşı ya sevdüm

9. **gamzesin:-sin**

Gazel 2137

Mısra: 1

Göz süzerek göz ucu ile bakma, göz kuyruğunda görülen gönül çekici hareket.

Çeşmini fitne anuñ gamzesin âfet
gördüm
Serv irmez kıddine anı kıyâmet
gördüm

10. **gamzesine:-si, -n, -e**

Gazel 2152

Mısra: 9

Bakış oku. Gamze oku gözden çıkar ve Âşığa ızdırap verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Gamzesine dökmegil kanın
Muhibbî'nüñ didüm
Dökmege 'aşıkıların kanın didi
cellâdıyam

11. **gamzeñüñ:-ñüñ**

Gazel 2164

Mısra: 9

Göz süzerek göz ucu ile bakma, göz kuyruğunda görülen gönül çekici hareket. Bakış oku. Gamze oku gözden çıkar ve Âşığa ızdırap verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Şâhâne çekse leşkerini gamzeñüñ
olur
Her biri nâvek-efgen ü hançer-
güzâr hem

12. **gamze:**

Gazel 2196

Mısra: 12

Göz süzerek göz ucu ile

bakma, göz kıyruğunda görülen gönül çekici hareket.

Serv kâmet ruhları gül zülf sünbül
gonca leb
Çeşmi fitne gamze âfet kaşı yadur
sevdüğüm

13. **gamzesine**:-si, -n, -e

Gazel 2199

Mısra: 3

Bakış oku. Gamze oku gözden çıkar ve Aşığa ızdırap verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Ġamzesine didüm itmegil baña
cevr ü sitem
Ġamzesi didi ezelden zulm[1] ben
hü eyledüm

14. **gamzesi**:-si

Gazel 2199

Mısra: 4

Bakış oku. Gamze oku gözden çıkar ve Aşığa ızdırap verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Ġamzesine didüm itmegil baña
cevr ü sitem
Ġamzesi didi ezelden zulm[1] ben
hü eyledüm

15. **gamzeler**:-ler

Gazel 2322

Mısra: 7

Göz süzerek göz ucu ile bakma, göz kıyruğunda görülen gönül çekici hareket.

Zülf-i ser-keşden gönül kurtılma
hâzır gamzeler
Ol saçı sünbül gözi mestâne
bilmen n' eyleyem

16. **gamzeñ**:

Gazel 2336

Mısra: 3

Göz süzerek göz ucu ile bakma, göz kıyruğunda görülen gönül çekici hareket. Gamze oku gözden çıkar ve Aşığa ızdırap verir.

Ġamzeñ oklarına her dem sînemi
terkeş kılup
Kaşlarıñ yasına cânâ cāmî kurbân
isterem

17. **gamzelerden**:-ler, -den

Gazel 2340

Mısra: 5

Göz süzerek göz ucu ile bakma, göz kıyruğunda görülen gönül çekici hareket. gamze oku

gözden çıkar ve Aşığa ızdırap verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Şakirem ben gamzelerden gerçi
bagrum pâredür
Haşâ lillâh hakkımı anuñ ferâmüş
eyleyem

18. **gamzeñ**:-ñ

Gazel 2375

Mısra: 11

Göz süzerek göz ucu ile bakma, göz kıyruğunda görülen gönül çekici hareket.

Gitdi elden cân u dil didüm gülüp
gamzeñ didi
Varıma bir yire sayd-ı zaħm-
dârumdur benüm

19. **gamzeñe**:-ñ, -e

Gazel 2403

Mısra: 8

Göz süzerek göz ucu ile bakma, göz kıyruğunda görülen gönül çekici hareket. || Gamze oku gözden çıkar ve Aşığa ızdırap verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Bir nazâr eyledi bu sînemi bagrumı
delük
Yiridür gamzeñe ok kaşuña yadur
dir-isem

20. **gamzeñüñ**:-ñüñ

Gazel 2418

Mısra: 6

Göz süzerek göz ucu ile bakma, göz kıyruğunda görülen gönül çekici hareket.

Muşhaf-ı hüsni üzre komış çün
çelipâ zülfünü
Ġamzeñüñ küfrin görüp kimdür
müselmândur diyen

21. **gamzeñ-ile**:-ñ, -ile

Gazel 2443

Mısra: 3

Göz süzerek göz ucu ile bakma, göz kıyruğunda görülen gönül çekici hareket.

Ġamzeñ-ile zülfüne iy döst ben
sundum boyın
Dilese katl eylesün dilerse ber-dâr
eylesün

22. **gamzelerle**:-ler, -le

Gazel 2470

Mısra: 3

Göz süzerek göz ucu ile bakma, göz kıyruğunda görülen gönül çekici hareket.

Ġamzelerle cihâna fitne iken
İki zülf-ile âfet olmışsın

23. **gamzeñe**:-ñ, -e

Gazel 2488

Mısra: 7

Göz süzerek göz ucu ile bakma, göz kıyruğunda görülen gönül çekici hareket.

Kim didiyse hoş dimişdür gamzeñe
tîr-i kaçâ
Kaşlarıñ görüp dañı saña kemân-
ebrü diyen

gamze okı:

1. **gamze okı**:

Gazel 2071

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bakış oku. || Gamze oku gözden çıkar ve Aşığa ızdırap verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Ġamze okın atup yâr almak dilerse
cânüm
İrdün murâda iy dil itdi meger
terahhum

2. **gamze okı**:

Gazel 2160

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bakış oku. Gamze oku gözden çıkar ve Aşığa ızdırap verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

İy kemân ebrü eger atsañ baña
gamzeñ okın
İzzet idüp sîne şadrında aña yir
eyleyem

3. **gamze okı**:

Gazel 2192

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bakış oku. Gamze oku gözden çıkar ve Aşığa ızdırap verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Ġamzeñ okı geleliden sîneme
Mürde gibi kan-ıla âğışteyem

4. **gamze okı**:

Gazel 2244

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bakış oku. Gamze oku gözden çıkar ve Aşığa ızdırap verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Ġamzeñ okın gönder sen iy kaşı
kemān
Rāḥat bula sīnede olan cerāḥatüm

5. ġamze okı:

Gazel 2305

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Bakış oku. Gamze oku gözden çıkar ve Aşığa ızdırıp verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

‘Işk meydānında dikedüm sīnemi
kıldum nişan
Ġamze okın atmaga ol kaşı yayı
isterem

ġamze-i tır:

1. ġamze-i tır:

Gazel 2300

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Bakış oku, gamze oku gözden çıkar ve Aşığa ızdırıp verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Gönderürse ġamze-i tīrin Muḥibbī
sīneme
Geçürüp şadra anuñ yirini cān u dil
kılām

2. ġamze-i tır:

Gazel 2300

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Bakış oku, gamze oku gözden çıkar ve Aşığa ızdırıp verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Gönderürse ġamze-i tīrin Muḥibbī
sīneme
Geçürüp şadra anuñ yirini cān u dil
kılām

ġamzeñ okı:

1. ġamzeñ okı:

Gazel 2075

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bakış oku. || Gamze oku gözden çıkar ve Aşığa ızdırıp verir. Gamze okunu hedefi can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Ġamzeñ okı gelmeyince cān
pervāz eylemez
Dōstum nāveklertüñ oldı per ü
bālüm benüm

ġār:

1. ġārından:-ı, -n, -dan

Gazel 2090

Mısra: 3

Mağara, in.

Sīne ġārından ‘urūc itse felekler
sakfına
Gösterür biñ başlu ejder şeklini
āhum benüm

ġāret eyle-:

1. ġāret eyle-:

Gazel 2195

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Yağma etmek, yağmalamak.

Niçe bir ġāret eylesin didüm dil
şehrini iy ġam
Beni bilmez misin didi ki yağmacı
tatar oldum

ġāret it-:

1. ġāret it-:

Gazel 2324

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Yağma etmek, yağmalamak.

Leşker-i ġam ġāret itdi uşbu gönül
şehrini
Ḥālūmi kim ‘arż ide sulṭāna
bilmen n’eyleyem

ġārīb:

1. ġārīb:-i

Gazel 2000

Mısra: 1

Gurbet ellerde kalmış, kendi ilinden ayrılmış, bulunduğu yerde yabancı olan kimse; kimsesiz, zavallı, biçare .

Hicr ü ġam ger ben ġārīb-i ser-te-
ser iderse küll
‘Işkı yolında anuñ dönmeğe baña
mümkin degül

2. ġārīb:-i, -

Gazel 2000

Mısra: 1

Gurbet ellerde kalmış, kendi ilinden ayrılmış, bulunduğu yerde yabancı olan kimse. || kimsesiz, zavallı, biçare .

Hicr ü ġam ger ben ġārīb-i ser-te-
ser iderse küll
‘Işkı yolında anuñ dönmeğe baña
mümkin degül

3. ġārīb:

Gazel 2138

Mısra: 4

Gurbet ellerde kalmış, kendi ilinden ayrılmış, bulunduğu yerde yabancı olan kimse. || kimsesiz, zavallı, biçare.

Ka‘be-i küyuñ nigārā mesken
olmuşdur baña
Andan artuk bir yirüm yokdur
ġārīb üftādeyem

4. ġārībem:-em

Gazel 2360

Mısra: 8

Kimsesiz, zavallı, biçare kimse.

Be-küllī ṭāqat u şabrum gidüpdür
‘aql u dil benden
Dirīgā n’olisar ḥālüm ġārībem
yaluñuz kaldum

5. ġārībün:-ün

Gazel 2426

Mısra: 4

Kimsesiz, zavallı, biçare kimse.

Gel iy serv-i hırāmānum beni
koyup revān olma
Ḥāzer kıl seyl olur bir gün ġārībün
çeşmi ābindan

ġārık:

1. ġārık:

Gazel 2244

Mısra: 5

Suya batma, suya batırma, suda boğulma.

Gözüm yaşına ġārık iken cism ü ten
müdām
Budur ‘aceb ki durmadan artar
ḥarāretüm

2. ġārık:

Gazel 2302

Mısra: 17

Bir şeyle aşırı derecede dolmuş olma, bir şeye batmış, boğulmuş halde bulunma, müstağrak.

Gözüm yaşına ġārık iken Muḥibbī
Velī budur ‘aceb dil-teşne ābam

ġārık eyle-:

1. ġārık eyle-:

Gazel 2256

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Suya batırmak.

Sey-i eşküm aşdı başumdan beni
ğark eyledi
Şiddetine döymeyüp buldı hâlel âb
u gilüm

2. **ğark eyle-**

Gazel 2337

Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Suya batırmak.

Ğark eyler-ise 'âlemi bu göz yaşı
ne tañ
Bârân-ı eşk yagalıdan aña seyl
didüm

3. **ğark eyle-**

Gazel 2372

Mısra: 9

Kelime Tipi: -
Boğmak.

Gözlerüm yaşı ser-â-ser 'âlemi
ğark eyledi
Çatredür yaşuma nisbet şimdi
deryâlar benüm

ğark id-:

1. **ğark id-:**

Gazel 2074

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Suya batırmak, suda boğmak.

Ğark idiser beni gözüm yaşı
İtmeden ol bihâra yalvarayım

2. **ğark id-:**

Gazel 2117

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Suya batırmak.

Arzı eşküm ğark idüp eflâki âhum
ğark ider
Bu belâ vü derdi ol iki yamandan
görmüşem

3. **ğark id-:**

Gazel 2282

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Suya batırmak.

Yakar bir yaña beni nâr-ı hicrûn
İder bir yaña ğark bu eşk-i dem
hem

4. **ğark id-:**

Gazel 2297

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Suya batırmak.

Âhumı bād eyleyüp yaşumı deryâ
eyledüm
Ğark idüp dil zevrâkın içinde ifnâ
eyledüm

5. **ğark id-:**

Gazel 2346

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Suya batırmak.

Âh kılsam bahr-ı eşküm mevc urur
deryâlayın
'Âlemi ğark ide diyü ol hevâdan
korkaram

ğark it-:

1. **ğark it-:**

Gazel 2045

Mısra: 5

Kelime Tipi: -
*Birine bir şeyi bol bol vermek,
... ile doldurmak, -e boğmak.||
Suya batırmak.*

Taşuban ğark itmedin gelüp beni
bu bahr-ı ğam
Bâde-i keşfiyi sâkî la'l-gün
deryâya sal

2. **ğark it-:**

Gazel 2079

Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Suya batırmak.

Gözümün yaşı ğark itsün zemîni
İrişsün göklere feryâd u âhum

3. **ğark it-:**

Gazel 2142

Mısra: 1

Kelime Tipi: -
*Birine bir şeyi bol bol vermek,
... ile doldurmak, -e boğmak.*

Kana ğark itsün vücüdüm dîde-i
giryân benüm
Gülmedi çünkim yüzüme ol gül-i
ğandân benüm

ğark itdüm:

1. **ğark itdüm:--dü, --m**

Gazel 2004

Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Batırmak, alabora etmek.

'İşk deryâsına ğark itdüm
vücüdüm ser-te-ser
Sâhil-i bahra irişmez anda
ğaltândur gönül

2. **ğark itdüm:**

Gazel 2004

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Suya batma,suya batırma,
suda boğulma. || Bir şeyle aşırı
derecede dolmuş olma, bir şeye
batmış, boğulmuş halde bulunma,
batmış,dalmış.*

'İşk deryâsına ğark itdüm
vücüdüm ser-te-ser
Sâhil-i bahra irişmez anda
ğaltândur gönül

ğark ol-:

1. **ğark ol-:**

Gazel 2096

Mısra: 9

Kelime Tipi: -
Suya batmak, suda boğulmak.

Yâr gördi bahr-ı 'ışk içre Muhibbî
ğark olur
Sundi destin didi elden koma
dâmânüm benüm

2. **ğark ol-:**

Gazel 2270

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Suya batmak, suda boğulmak.
|| ... ile dolmak, -e boğulmak,
istiğrak etmek.*

Zevrâk-ı dil gireliden eşkümün
deryâsına
Kurtuluş yok ğark olur çün âhumı
yâd eyleyem

3. **ğark ol-:**

Gazel 2294

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Suya batmak, suda boğulmak.

Ğark olursa tañ midur dil fülki
eşküm bahrına
Bâd-ı âhumla telâtumlar urur deryâ
benem

4. **ğark ol-:**

Gazel 2335

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Boğulmak, batmak.

Su içinde ğark olursam tañ mı
nîlüfer gibi
Mevc urup bahr oldu yaşum aşdı
başumdan benüm

5. **ğark ol-:**

Gazel 2434

Mısra: 5

Kelime Tipi: -
... ile dolmak, -e boğulmak,
istiğrak etmek.

Bahr-ı 'ışka ğarķ olup la'lin
temennâ eyledüm
Nite kim tâcir çeker deryâ ğamın
sevdâ-y-ıçun

6. **ğarķ ol-:**
Gazel 2490
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Boğulmak, batmak.

Ġarķ olupdur gözlerüm yaşına
merdümler Muhib
Bilmeye şimden girü gelse beni
uyhu diyen

ğarka vir-:

1. **ğarķa vir-:**
Gazel 2008
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Suya batırmak || Batmak,
batırmak.*

Bâd-ı âhum dökdi şol deñlü yaşum
yağmurını
Ġarķa virdi 'âlemi kim dir aña
tûfân degül

2. **ğarķa vir-:**
Gazel 2067
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Suya batırmak.

Firkat içre gözlerüm yaşını deryâ
eyleyem
Ġarķa virüp 'âlemi tûfânı peydâ
eyleyem

3. **ğarķa vir-:**
Gazel 2206
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Suya batırmak.

Seyl-i eşkümdür hâlel viren bu dil
bünyâdına
Ġarķa virür başdan aşdukça dem-
â-dem dem-be-dem

4. **ğarķa vir-:**
Gazel 2322
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Suya batırmak.

Ġarķa virdi eşk-i çeşmüm 'âkıbet
dil mülkini
İy Muhibbî bu gözi giryâna bilmen
n'eyleyem

5. **ğarķa vir-:**
Gazel 2428
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Suya batırmak, boğmak.

Kûhsâr-ı ğamda ben bî-çäre
sergerdân-ıdum
Ġarķa virdi eşk-i çeşmüm oldı
bahr-ı bî-kerân

ğarka-i bahr-ı cünün ol-:

1. **ğarķa-i bahr-ı cünün ol-:**
Gazel 2013
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Delilik denizinde boğulmuş.

Ya saçı zencîrine dak boynuña ya
göz yaşın
Ġarķa-i bahr-ı cünün ol saña kim
dir 'âkil ol

ğarka-i hün:

1. **ğarķa-i hün:**
Gazel 2220
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Kana batmış,kana boğulmuş.

Dâğ-ıla tolu sine ciger ğarķa-i hün
hem
'Aql-ıla fikr kalmadı şâbr-ıla
sükün hem

ğarka-i hün ol-:

1. **ğarķa-i hün ol-:**
Gazel 2310
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Kana bulanmak,kan içinde
bırakmak.*

Lâle-veş dâğ-ı cefâdan ğarķa-i hün
olalı
Egnüme geydürdi bir la'lin kabâ
göñlüm gözüm

ğark-ı âb ol-:

1. **ğarķ-ı âb ol-:**
Gazel 2149
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Suya batmak, boğulmak.

'Aceb bu âteş-i sinem şerârı
bulmadı teskîn
Gözümüñ yaşı içinde egerçi ğarķ-ı
âb oldum

ğark-ı bahr-ı 'ışk ol-:

1. **ğarķ-ı bahr-ı 'ışk ol-:**
Gazel 2469
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Aşk denizinde boğulmak.

Ġarķ-ı bahr-ı 'ışk olup buldum
mahabbet cevherin
Ġamdü-lillâh virmedüm 'âlemde
dil dünyâya ben

ğark-ı hün ol-:

1. **ğarķ-ı hün ol-:**
Gazel 2108
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Kana bulanmak.|| Kan içinde
bırakmak.*

Gözüm yaşını bir dem silmek ile
Olupdur ğarķ-ı hün bu âsifinüm

2. **ğarķ-ı hün ol-:**
Gazel 2345
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Kana boğulmak.

Gözlerüm yaşı başumdan aşdı
oldum ğarķ-ı hün
Ol dişi dür lebleri mercânı añdum
agladum

ğark-ı zemzem:

1. **ğarķ-ı zemzem:**
Gazel 2285
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Zemzem suyu.

Seyl-i sirişküm içre 'aks-i hâlün
Hindü-beçedür san ğarķ-ı zemzem

ğarra ol-:

1. **ğarra ol-:**
Gazel 2112
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Parlak, gösterişli, şaşaalı
olmak.*

Bahâr-ı hüsnuñe karşı hilâl
ebrûlaruñ gördüm
Didüm kim ğarra olmuşdur yaşum
bârâna tapşurdum

ğavr:

1. **ğavrına:--ı, --n, --a**
Gazel 2034
Mısra: 8
Dip, esas, hakikat.

Ġuşsa vü ğamdan şikâyet bir
mutavvel kışsadur
İrmedi kimse anuñ ğavrına gel
epsem göñül

ğavvâs:

1. **ğavvâş:**

Gazel 2279

Mısra: 9

Dalgıç.

Muhibbî bahra ğavvâş ol bulasın
dürr-i yektâ
Egerçi pür haţar dirler direm
deryâdan el çekmem

2. **ğavvâş:**

Gazel 2290

Mısra: 1

Dalgıç.

Feşâhat bahrına ğavvâş olup
daldum güzâr itdüm
O deryâdan niçe dürrler çıkardum
âşikâr itdüm

3. **ğavvâşam:-am**

Gazel 2291

Mısra: 8

Dalgıç.

Eşk-i çeşmüm vara vara oldu
deryâ-yı muhîf
Ġâh ğavvâşam o bahr içinde ğâhî
mâhiyem

4. **ğavvâş:**

Gazel 2363

Mısra: 7

Dalgıç.

Dilâ ğavvâş olup çünki feşâhat
bahrına taldum
Bulup dürrler gibi ma'nî şî'rüm
âbdâr itdüm

5. **ğavvâş:**

Gazel 2393

Mısra: 10

Dalgıç.

Muhibbî sözlerüñ gevher olaldan
eşk-i çeşmümde
Çıkarmaga dili ğavvâş idüp ol
bahra taldurdum

6. **ğavvâş:**

Gazel 2175

Mısra: 1

*Dalgıç. || Divan şiirinde
dalgıç daha çok su ile birlikte
anılır. Dalgıçların denizden
kıymetli şeyler çıkarmaları
dolayısıyla, değerli şeyler arayan
kişi de gavvasdır. Aşığın gönlü bu*

*bakımdan gavvasdır. Şiir ustaları
da kendilerini mana incileri
çıkararak birer dalgıca
benzetirler. Bazen sevgilinin
dudaklarının hayali, göz denizine
düşmüş bir yüzük olarak
düşünülp gönül ona dalgıçlık
yapar.*

Olup ğavvâş bahr-ı 'ışka taldum
İrem ka' rına didüm yolda kaldum

7. **ğavvâs:**

Gazel 2298

Mısra: 11

Dalgıç.

Döstlar ğavvâs olup taldum ma'ânî
bahrına
Niçe gevherler bulup bu nazmı
inşâ eyledüm

8. **ğavvâş:**

Gazel 2360

Mısra: 6

Dalgıç.

Yine 'ummân-ı eşkümden
çıkardum niçe gevherler
Olaldan 'ışk-ıla ğavvâş belâ
deryâsına taldum

ğavvâs-ı dehr:

1. **ğavvâş-ı dehr:**

Gazel 2167

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Cihan dalgıç. Divan şiirinde
dalgıç daha çok su ile birlikte
anılır. Dalgıçların denizden
kıymetli şeyler çıkarmaları
dolayısıyla, değerli şeyler arayan
kişi de gavvasdır. Aşığın gönlü bu
bakımdan gavvasdır. Şiir ustaları
da kendilerini mana incileri
çıkararak birer dalgıca
benzetirler. Bazen sevgilinin
dudaklarının hayali, göz denizine
düşmüş bir yüzük olarak
düşünülp gönül ona dalgıçlık
yapar.*

Yine ğavvâş-ı dehr oldum ma'ânî
bahrına taldum
İdüp taşıl-i gevherler yine
âvâzeler saldum

ğâyet:

1. **ğâyet:**

Gazel 2175

Mısra: 10

*"Çok, oldukça, pek, son
derece" anlamında miktar zarfı.*

Muhibbî hastaya iy dil tabîbi
Meded eyle ki ğâyet de buñaldum

2. **ğâyet:**

Gazel 2256

Mısra: 1

*"Çok, oldukça, pek, son
derece" anlamında miktar zarfı.*

'Ömrümi harc eyledüm yok yire
ğâyet ğâfilüm
Miñnet ü endühdur ancak bu yolda
hâşilum

3. **ğâyetde:-de**

Gazel 2145

Mısra: 7

Çok, oldukça, aşırı derecede.

Günüm târ eyledi ğâyetde ol haţ-ı
siyehkârî
Neler çekdüm şeb-i ğamda perîşân
sünbülinden hem

4. **ğâyet:**

Gazel 2028

Mısra: 2

*Pek, çok, pek çok. ||
Oldukça, son derece.*

Hâşiye düşmüş haţuñ yazdukda
Haţtât-ı ezel
Metn-i hüsnüñi velî kim görse dir
ğâyet güzêl

5. **ğâyet:**

Gazel 2104

Mısra: 1

*Pek, çok, pek çok, aşırı bir
biçimde. || Son derece.*

Derd ü belâ-yı 'ışk-ıla ğâyet de dil-
hoşam
Ġamz oklarıyla ya'nî ki toptolu
terkeşem

6. **ğâyetde:-de**

Gazel 2104

Mısra: 4

*Pek, çok, pek çok, aşırı bir
biçimde. || Son derece.*

Cür'ân içeli leblerüñe meyl ider
göñül
'Ayb olmasun yanuñda ki ğâyetde
ser-hoşam

7. **ğâyet:**

Gazel 2104

Mısra: 10

*"Çok, oldukça, pek, son
derece" anlamında miktar zarfı.*

Zülfüñ şabâ yili ki perîşân idilince
âh

Gördükçe anı ben dahı gâyet müşevveşem

8. **gâyet:**

Gazel 2211

Mısra: 1

Çok, pek, pek çok, son derece.

Dirîgâ teşneyem gâyet degül
hâdden birün derdüm
Sorarsañ içdügüm hûn-ı ciger her
laħza mey hordem

9. **gâyet:**

Gazel 2213

Mısra: 4

Çok, pek, pek çok, son derece.

Elüm dut rahm kıl iy dil tabîbi
Be-gâyet hastayam gâyet zebünüm

10. **gâyetde:-de**

Gazel 2219

Mısra: 5

Çok, pek, pek çok, son derece.

Nigârı bir gice h'vâbda görüp
gâyetde hayrânâm
N'olurdu bilemezem hâlüm eger
yârı 'ayân görsem

11. **gâyet:**

Gazel 2337

Mısra: 2

Çok, pek, pek çok, son derece.

Cânân cemâli vaşfına çün bir gâzel
didüm
Şîrîn lebini sorana gâyet güzel
didüm

12. **gâyet:**

Gazel 2402

Mısra: 13

Çok, pek, pek çok, son derece.

Bî-ħabersin zâhidâ aħvâl-i 'ışk
gâyet hafî
Añlamadım içümi bilmeyesin
taşum benüm

13. **gâyet:**

Gazel 2414

Mısra: 10

Çok, pek, pek çok, son derece.

Bilmem Muħıbbî 'ışk-ıla aħir
n'olur hâlüm benüm
Kalmadı şabr u tākatum gâyet
zebün oldum zebün

14. **gâyetde:-de**

Gazel 2429

Mısra: 3

Son, nihayet, encam.

Civân idüm gam-ı 'ışkuñ beni pîr
itdi gâyetde
Murâdum bu-durur Ĥağ'dan
kemâl-i pîr olasın sen

15. **gâyet:**

Gazel 2451

Mısra: 6

Çok, pek, pek çok, son derece.

Her taraf serv ü gül ü nergis
benefşe yâsemem
Şimdilik gâyet müşerrefür zemîn
ü âsümân

ğavr:

1. **ğayr:**

Gazel 2260

Mısra: 1

Başka, diğەر.

Sensin ğayr degül baña hevâ vü
hevesüm
İtme nevmîd beni yokdur ümîd-i
kesüm

2. **ğayr-ıla:--ıla**

Gazel 2010

Mısra: 3

Başka bir kimse, başkası. II

Rakip.

Gülürsün ğayr-ıla iy yâr-ı cânî
Beni gördükçe eylersin ta'allül

3. **ğayrılar:-ı, -lar**

Gazel 2117

Mısra: 5

Başka bir kimse, yabancı. II

Rakip.

Ğayrılar lutfın görür cân niçe ārâm
eylesün
Cevr-i bî-dâdı ki ol ārâm-ı cândan
görmüşem

4. **ğayra:-a**

Gazel 2178

Mısra: 3

Başka bir kimse, başkası.

Eyülerden eylik öğren sen de ğayra
eylik it
Bu meşeldür kararur üzümbe beñzer
çün üzüm

ğayret:

1. **ğayretinden:--ı, --n, --den**

Gazel 2025

Mısra: 2

Kıskançlık, çekememe.

Yâdlarla câm-ı mey nüş eyler ol
peymân-kesel

Ğayretinden sâğar-ı çeşmüm pür
olur hûn-ı dil

2. **ğayretüm:-üm**

Gazel 2150

Mısra: 8

*Kendini sıkıp tahammül etme,
dayanma gücü, sabır.*

Tañlamañ gül ruħları yâdına efgân
eyleşem
Yok mıdır bir bülbül-i şürîde
deñlü ğayretüm

3. **ğayretüm:-üm**

Gazel 2169

Mısra: 6

*İçten gelerek çalışma, belli
bir şey için çabalama, didinme,
çaba, ceht.*

Bâğ-ı hüsnuñde görüp hâlün n'ola
meyl eylesem
Bu cihânda yok mıdır bir mür
deñlü ğayretüm

4. **ğayretüm:-üm**

Gazel 2320

Mısra: 4

*Kendini sıkıp tahammül etme,
dayanma gücü, sabır.*

Sen saçı leylâ lebi şîrine cân
virmeğ nedür
Bir iki divâne deñlü yok mı cânâ
ğayretüm

ğayret kuşağın kuşan-:

1. **ğayret kuşağın kuşan-:**

Gazel 2358

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Bir işin olması için olanca
gücüyle çalışmak.*

İki yirden kuşanalum yine ğayret
kuşağın
Bulaşup toz-ıla topraga bu râhî
çekelüm

ğavrı:

1. **ğavrı:**

Gazel 2305

Mısra: 10

Başka, diğەر.

Re'yüm oldur cân virem bu yolda
iy ārâm-ı cân
'Âlem-i fânide sanma ğavrı re'yi
isterem

2. **ğavrı:**

Gazel 2333

Mısra: 2
Başka, diğer.

Devlet-i 'ışkuñda cānā dem-be-
dem artar ğamum
Yok-durur derd ü belādan ğayrı
artuk hem-demüm

3. ğayrı:
Gazel 2445
Mısra: 4
Başka, diğer.

İy şanem sīnemde cā çün eyledi
mihrūñ odı
Çekmezem ben ğayrı dāğ-ı
āteşinūñ minnetin

4. ğayrı:
Gazel 2498
Mısra: 10
Başka, diğer.

Bu Muħibbī kuş dilin söyler
Süleymāñ devridür
Bilmez andan ğayrı kimse ehl-i
'irfānuñ dilin

5. ğayrı:
Gazel 2007
Mısra: 2
Artık. II Başka, bundan
başka. || ... den başka.

Zülfine çünki dolaşduñ yine āvāre
gönül
Ölmeden ğayrı senūñ derdüñe yok
çāre gönül

6. ğayrı: -, -
Gazel 2044
Mısra: 4
Başka.

Bulmag isterseñ eger yāruñ vişāli
gencini
Ĝayrı yirde arama ancak dil-i
vīrāna gel

7. ğayrı:
Gazel 2198
Mısra: 5
Artık.

Cāñ fedā kıldum yoluñda itmedüm
ĝayrı günah
Kañı yā luḡ u kerem ben dutalum
kan eyledüm

8. ğayrı:
Gazel 2205
Mısra: 6
Başka.

Ĥamdü-lillāh ki bugün oldum
ta'alluḡdan berī

'Işḡdan ĝayrı kamsın cümle
berbād eyledüm

9. ğayrı:
Gazel 2223
Mısra: 10
Başka.

Yiter Muħibbī sevdüğü seni
bahānedür
Öldür anı eyleme ĝayrı bahāne
hem

10. ğayrıya:-(y)a
Gazel 2261
Mısra: 7
Başka, diğer.

Sen dururken ĝayrıya itmem naḡar
Cāñ u dilden saña çün yār olmuşam

11. ğayrı:
Gazel 2267
Mısra: 8
Başka, diğer.

Mestem bāde ile bir nefes olmam
huşyār
Bundan ĝayrı degül def'-i melālem
ne kılam

12. ĝayrı:
Gazel 2376
Mısra: 4
Başka, diğer.

Bulmadı leblerine kimse anuñ
Cāmeden ĝayrı dest-res n'idelüm

13. ĝayrı:
Gazel 2461
Mısra: 8
Artık.

Şāhbāz-ı himmetümle şaydum olsa
ol hümā
Dün himmet olmazın ĝayrı şikāri
sevmezın

14. ĝayrılar:-lar
Gazel 2463
Mısra: 5
Başka bir kimse, yabancı. II
Rakip.

Ĥüsñ dükkānında ĝayrılar irüp
şeftālūya
Āh kim ancak irişdüñ n'eyleyem
ayvāya ben

ĝayr-ı 'ışḡ:

1. ĝayr-ı 'ışḡ:
Gazel 2228
Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Aşka uygun olmayan.

Niğārā nāḡun ile dil-ḡırāşum
Ne kim var ĝayr-ı 'ışḡ anı tirāşum

ĝazab it-:

1. ĝazab it-:
Gazel 2077
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Öfkelenmek, hiddetlenmek,
kızmak.

İtme Muħibbī kuluña gel yok yire
ĝazab
Sultāñ olan kimesneye lāyık-durur
hilim

ĝazel:

1. ĝazelüm:-üm
Gazel 2273
Mısra: 18
Divan şüirinin en yaygın
nazım şekillerinden biri olan
ĝazelin sözlük anlamı, kadınlarla
aşıkāne sohbet etmek ve aşk
üzerine konuşmaktır. Edebī bir
terim olarak ĝazel, ilk beyti kendi
içinde diğer beyitlerinin ikinci
mısraları ilk beyitle kafiyeli olan,
4-15 beyit arasında yazılabilen,
son beyitte şairin mahlasının
bulunduğu ve kaḡiye şeması aa, xa,
xa, xa, xa şeklinde olan nazım
biçiminin adıdır.

İy Muħibbī Cāmī Ĥusrev bulsalar
tāze ḡayāt
İşidüp taḡsīñ iderlerdi benüm bu
ĝazelüm

2. ĝazel:
Gazel 2121
Mısra: 1
Beyit sayısı 5-10 arasında
değışen, ilk beytinin dizeleri
birbiriyle, sonraki beyitlerinin
ikinci dizeleri birinci beyitle
uyaklı, genellikle lirik konularda
yazılan Divan edebiyatı nazım
biçimi.

Bir lāle ḡād hevāsına rengīñ ĝazel
didüm
Medḡ eyleyüp göziyle kaşın bī-
bedel didüm

3. ĝazel:
Gazel 2278
Mısra: 1
Divan edebiyatında, ilk
beytinin dizeleri birbiriyle, sonraki
beyitlerinin ikinci dizeleri birinci

beyitle uyaklı, genellikle lirik konularda yazılan nazım biçimi II boş sözler söyleyip karşısındaki kandırmaya çalışma.

Bir serv kâdi yâd idüben bir gâzel didüm
Bâlâ kâdini yâd idüp amma güzel didüm

4. **gâzel:**
Gazel 2164
Mısra: 15

Divan edebiyatında, ilk beytinin dizeleri birbiriyle, sonraki beyitlerinin ikinci dizeleri birinci beyitle uyaklı, genellikle lirik konularda yazılan nazım biçimi.

Uşbu gâzel ki hüsn-ile bir nâzenîndür
Hâcet degül-durur aña naşş u nigâr hem

5. **gâzel:**
Gazel 2006
Mısra: 9

Divan edebiyatında 5-10 beyit arasında değişen, ilk beytinin dizeleri birbiriyle, sonraki beyitlerinin ikinci dizeleri birinci beyitle uyaklı, genellikle lirik konularda yazılan nazım biçimi.

Bir gâzel didi Mühîbbî yine bir meh -rûya kim
İtseler Hücend'e kabrinde diye taşsîn Kemâl

6. **gâzel:**
Gazel 2337
Mısra: 1

Divan edebiyatında 5-10 beyit arasında değişen, ilk beytinin dizeleri birbiriyle, sonraki beyitlerinin ikinci dizeleri birinci beyitle uyaklı, genellikle lirik konularda yazılan nazım biçimi.

Cânân cemâlî vaşfına çün bir gâzel didüm
Şîrîn lebini sorana gâyet güzel didüm

7. **gâzelüm:-üm**
Gazel 2369
Mısra: 14

Divan edebiyatında 5-10 beyit arasında değişen, ilk beytinin dizeleri birbiriyle, sonraki beyitlerinin ikinci dizeleri birinci beyitle uyaklı, genellikle lirik konularda yazılan nazım biçimi.

Şî'rümün süzi-y-ıla yansa 'aceb mi dil ü cân

Yana odlara Muhibbî kim okursa gâzelüm

8. **gâzel:**
Gazel 2471
Mısra: 9

Divan edebiyatında 5-10 beyit arasında değişen, ilk beytinin dizeleri birbiriyle, sonraki beyitlerinin ikinci dizeleri birinci beyitle uyaklı, genellikle lirik konularda yazılan nazım biçimi.

Ruğları şevkine diyüp iy Muhibbî ter gâzel
Yaraşır bu nazmuñi solmaz gülistân idesin

9. **gâzel:**
Gazel 2028
Mısra: 10

Divan edebiyatının, konusu genellikle aşk ve duygusal söyleyişler olan, ilk beytinin mısraları birbiriyle, diğer beyitlerinin ikinci mısraları birinci beyitle kâfiyeli, 5 ilâ 15 beyitten ibaret ünlü nazım şekli.

Bu Muhibbî olmasa ger mâlik-i mülk-i suhen
Ânî gelmezdi dilinden böyle bir rengin gâzel

gâzel-i âbdâr:

1. **gâzel-i âbdâr:**
Gazel 2164
Mısra: 13
Kelime Tipi: -
Zarif, güzel gâzel.

Çün güft ü gûy hoş dil idermeş Muhibbî'yi
Açar dilini bu gâzel-i âbdâr hem

gâzi:

1. **gâzisin:-sin**
Gazel 2417
Mısra: 10
Gaza eden, İslam dini ve vatan uğruna elde silâh düşmanla savaşan, gazadan şehit olmadan dönen kimse.

Küy-ı dilberde rakîbi öldürüp bir çarb-ıla
'Arşa asdün tîğüñi bil iy Muhibbî gâzisin

geç-:

1. **geçdüm:-dü, -m**
Gazel 2456
Mısra: 4

Vazgeçmek, terk etmek, bırakmak.

Bu 'işkuñ kârı bir kâra cihânda beñzemez gördüm
Anuñçün döstlar geçdüm cihânuñ cümle kârından

2. **geçer:--er**
Gazel 2006
Mısra: 7
Geride bırakmak, aşmak.

Gerçi kim cânâ cemâlün görmezem yıllar geçer
Lîk sînemden hayâlün naşşı gitmekdür muhâl

3. **geçer:--er**
Gazel 2014
Mısra: 10
Geride bırakmak, aşmak.

Hoş gör eyyâmı Muhibbî yâr-ıla
Tîz geçer çün mevsim-i şahbâ-yı gül

4. **geçmege:--me, --ge**
Gazel 2015
Mısra: 8

Bir nesnenin bir tarafından girip öbür tarafından çıkmak.

Gönlümün Bağdâd'ına gel gözüümün yaşına bak
Köprüdür geçmege kaşum sanma anı pül degül

5. **geçer:--er, -**
Gazel 2019
Mısra: 8

Bırakmak, vazgeçmek. || Bir yandan girip diğer yandan çıkmak.

Tîr-i müjmele sîneñi deldüm didi didüm
Ger turmaz-ısa anda gönülden geçer degül

6. **geçti:--dî, -**
Gazel 2022
Mısra: 5
Aşıp ilerisine gitmek.

Cevrûn-ile gel beni öldürme hâdden geçti âh
İsteyeyin luftuñ-ıla rahm idüp yaşımı sil

7. **geçmekde-durur:--mek, --de, --durur**

Gazel 2037
Mısra: 4
Zamanı aşmak, geride bırakmak.

'Ömri zāyi' eyleyüp yok yirlere
harc eyleme
Zirā ārām eylemez geçmekde-
durur ay u yıl

8. **geçer:--er, -**
Gazel 2040
Mısra: 18

*Son bulmak, hükmü ve etkisi
kalmamak, ortadan kalkmak.*

Ugradum bir 'arife gül mevsimin
sordum didi
İy Muhibbî tiz geçer bir haftadur
bir ân gül

9. **geçer:--er, -**
Gazel 2043
Mısra: 8
*Zamanı aşmak, geride
bırakmak.*

Bilmezem yâ Rab togar mı hîç
sa'âdet kevkebi
Görmezem gün yüzünü yârūn geçer
çün ay u yıl

10. **geç:**
Gazel 2050
Mısra: 9
Bırakmak, vazgeçmek.

Muhibbî çünkü kul olduñ bugün
çün u çerâdan geç
Senüñ neñ vardur arada hemân
emrine fermân ol

11. **geçer:-er**
Gazel 2483
Mısra: 2
Vazgeçmek, terk etmek.

Gönül teslim-i cân eyler elin yur
kendü kanından
Târîk-i 'ışka ki girse geçer nâm u
nişânından

12. **geçdüm:--dü, --m**
Gazel 2063
Mısra: 4
Bırakmak, vazgeçmek.

Niçe bir bu çemende lāle-veş pür
dāğ ola sīnem
Ferāgat eyledüm geçdüm şabā gibi
gülinden hem

13. **geçdi:-di**
Gazel 2070
Mısra: 1
*Yaşanıp tükenmek, tükenip
bitmek, yaşanmak.*

Geçdi 'ömrüm āh kim mihr ü
vefāyı görmedüm

Niçe yıldur hasta-hāl oldum devay
görmedüm

14. **geçse:-se**
Gazel 2070
Mısra: 9
Vazgeçmek.

Taî degül geçse Muhibbî sīneden
müjgān-ı dōst
Kaşları gibi anuñ ben saht yayı
görmedüm

15. **geçdi:-di**
Gazel 2087
Mısra: 4
*Geride bırakmak. || Yapılma
zamanı gecikmek, o şey artık
gerekli olmaktan çıkmak.*

Kūh u şahrāda çalınsa yiridir
nevbet-i gam
Geçdi Ferhād-ıla Kays irdi benüm
devrānum

16. **geçersem:-er, -se, -m**
Gazel 2089
Mısra: 2
Bırakmak, vazgeçmek.

Yolına bir boyı servüñ gözüm
yaşın revān itdüm
Geçersem cümle varumdan 'aceb
mi terk-i cân itdüm

17. **geçdi:-di**
Gazel 2095
Mısra: 8
*Yaşanıp tükenmek, tükenip
bitmek, yaşanmak.*

'Aşık oldum başuma geldi belā vü
derd ü gam
Mihnet-ile geçdi sāl u mäh u
eyyāmum benüm

18. **geçer:-er**
Gazel 2120
Mısra: 7
*Zamanı aşmak, geride
bırakmak.*

Hafta olur görmezem gün yüzünü
aylar geçer
Āh kim bir mihrî yok nā-
mihribānum var benüm

19. **geçmiş:-miş**
Gazel 2137
Mısra: 9
Belli bir yerde yer almak.

Kaşı mihrābına geçmiş ne āceb
çeşm-i nigār
Kankı mezhebde bu vār mest-ile
imāmet geçdüm

20. **geçer:-er**
Gazel 2169
Mısra: 10
*Yaşanıp tükenmek, tükenip
bitmek, yaşanmak.*

Rehgüzāruñ kumu ile şîşe-i
çeşmüm tolu
Sāl ü mäh u hafta vü rüz-ıla geçer
sā'atüm

21. **geçüp:-üp**
Gazel 2173
Mısra: 3
Saplanmak, batmak, girmek.

Hadengüñ sīneden geçüp bu
bagrum kana dönelden
Gözümden akıdup cūlar cihānı
cümle al itdüm

22. **geçdi:-di**
Gazel 2203
Mısra: 1
*Yaşanıp tükenmek, tükenip
bitmek, yaşanmak.*

Geçdi 'ömrüm niçe bir iy dil seni
gāfil kılam
Çirk-i dünyāya mülevves mest-i lā-
ya'kıl kılam

23. **geçer:-er**
Gazel 2215
Mısra: 1
*Yaşanıp tükenmek, tükenip
bitmek, yaşanmak.*

Zülf ü yüzi fikrile geçer şeb ü
rüzum benüm
Āteş-i 'ışk-ıla da yanar dil-süzum
benüm

24. **geçmedi:-me, -di**
Gazel 2223
Mısra: 4
*Bir engeli aşp ötesine
varmak.*

Hālını görüp zülfine dil murğı oldu
bend
Baña bu bendi geçmedi illā ki dāne
hem

25. **geçti:-ti**
Gazel 2235
Mısra: 7
*Yaşanıp tükenmek, tükenip
bitmek, yaşanmak.*

'Ömri zāyi' geçürüp geçti günāh-
ıla günün
Vaqt oldu ki dilā menzil-i inşāfa
gelem

26. **geçer:-er**
Gazel 2236
Mısra: 8
Yaşanıp tükenmek, tükenip bitmek, yaşanmak.
- Gün yüzüñ görmeyeli oldı karañu bu cihān
Bilmezem niçe geçer hafta vü meh sālüm benüm
27. **geçer:-er**
Gazel 2237
Mısra: 1
Yaşanıp tükenmek, tükenip bitmek, yaşanmak.
- Seni görmem geçer her hafta rüzum
Velî ben intizār içinde süzum
28. **geçti:-ti**
Gazel 2238
Mısra: 3
Yaşanıp tükenmek, tükenip bitmek, yaşanmak.
- Müddet-i hicr hadden aşdı şabr ile geçti günüm
İtdi bu düşvārî tākāt baña da yārî dilüm
29. **geçüp:-üp**
Gazel 2254
Mısra: 5
Bulunduğu yerden ayrılıp başka bir yere yerleşmek, yer değiştirmek.
- Geçüp cāmî ‘-i hüsn içre kaşı mihrābına karşı
Durup kirpükleri şaf şaf ider çeşmi imāmet hem
30. **geçmesün:-me, -sün**
Gazel 2280
Mısra: 3
Saplanmak, batmak, girmek.
- Hadengi geçmesün dilden diyüben iy keman ebrü
Gelince baña karşıdan bu sīnemi siper çekdüm
31. **geçüp:-üp**
Gazel 2297
Mısra: 6
Çıkmak, oturmak.
- Āhumı kıldum ‘alem çekdüm sipāh-ı eşkümi
‘İşk tahtına geçüp kendümi Dārā eyledüm
32. **geçür:-ür**
Gazel 2297

- Mısra: 17
Güymek, giyivermek.
- Ġāfil olma iy felek geçür tokuz kalkanuñ
Çünkü ben āh oklarına kıddümi yā eyledüm
33. **geçem:-em**
Gazel 2329
Mısra: 7
Vazgeçmek.
- Ben niçe maḥbüb ile meyden geçem kim zāhidā
Āb-ı ‘ışk-ıla yogurdılar ezelden tiynetüm
34. **geçdi:-di**
Gazel 2329
Mısra: 16
Son bulmak, hükmü ve etkisi kalmamak, ortadan kalkmak.
- Bir zamāñ idi ki Mecnün ‘ışk-ıla meşhūr idi
Geçdi devri dōstlar şimdi benümdür nevbetüm
35. **geçdi:-di**
Gazel 2335
Mısra: 8
Bir olay, bir iş vuku bulmak, cereyan etmek.
- Āh kılsam baḥr-ı eşküme mevci başumdan aşar
Gör neler geçdi bu ‘ālem içre başumdan benüm
36. **geçilmez:-il, -mez**
Gazel 2335
Mısra: 10
Bir yeri içinden veya üstünden yol almak suretiyle aşıp geride bırakmak boydan boya katetmek.
- Varmaz oldı bu Muḥibbî küyına dildārnuñ
Bağludur yollar geçilmez kanlu yaşumdan benüm
37. **geçen:-en**
Gazel 2345
Mısra: 2
Yaşanıp tükenmek, tükenip bitmek, yaşanmak.
- Bezm-i ğamda yād idüp cānāni añdum ağıladum
Yār-ıla evvel geçen devrāni añdum ağıladum
38. **geçdi:-di**
Gazel 2345

- Mısra: 13
Yaşanıp tükenmek, tükenip bitmek, yaşanmak.
- Geçdi ‘ömrüm āh kim bülbül gibi efgān-ıla
Ol saçı sünbül gül-i ḥandāni añdum ağıladum
39. **geçer:-er**
Gazel 2352
Mısra: 7
Bir şey bir nesnenin bir tarafından girip öbür tarafından çıkmak.
- İy felek turmaz geçer sakın tokuz kalkanuñ
Āhum oklarına bu kıddüm büküp yā eylesem
40. **geçmişem:-miş, -em**
Gazel 2354
Mısra: 4
Vazgeçmek, uzaklaşmak, terk etmek.
- Görelî cānā cemālün şem ‘ini pervāne-veş
Bāl ü perden geçmişem küllî yanup nār olmışam
41. **geçdi:-di**
Gazel 2368
Mısra: 3
Yaşanıp tükenmek, tükenip bitmek, yaşanmak.
- Geçdi ‘ömrüm āh-ıla bir ğamgüsārı görmedüm
Hicr-ile yandum kül oldum ğülsitāni bulmadum
42. **geçer:-er**
Gazel 2371
Mısra: 14
Son bulmak, hükmü ve etkisi kalmamak, ortadan kalkmak.
- Cür ‘a-i cām-ı maḥabbetden Muḥibbî mest olup
‘Ālemün niçe geçer ak u karasın bilmedüm
43. **geç:**
Gazel 2372
Mısra: 7
Vazgeçmek.
- Re ‘y idersin zāhidā maḥbüb u meyden geç diyü
Togrısı hoş gelmemişdür baña bu rā ‘lar benüm
44. **geçmesün:-me, -sün**
Gazel 2384

Mısra: 3
*Etkisini kuvvetle hissettirmek,
işlemek, nüfuz etmek.*

Bu dilden geçmesün diyü gönül
her dem fiğân eyler
Anuñçün tırüñe karşı bu sînemi
siper çekdüm

45. **geçemezsin:** -e, -mez, -sin
Gazel 2408
Mısra: 1
Vazgeçmek.

Zâhidâ rind-i riyâdan geçemezsin
bilürem
Hvâb-ı gâflet yumdı gözünü
açamazsın bilürem

46. **geçseñ:** -se, -ñ
Gazel 2408
Mısra: 5
Vazgeçmek.

Ger riyâ vü zerğden geçseñ eyâ
zâhid bugün
Defter-i 'irfâna aduñ yazamazsın
bilürem

47. **geçer:** -er
Gazel 2417
Mısra: 5
*Bir yerden geçmek, bir yere
uğramak.*

Hüblar şâhı geçer nite ki dilber
hüsn-ile
Sen de iy divâne dil 'ışk ehlinüñ
ser-bâzısın

48. **geçe:** -e
Gazel 2456
Mısra: 12
*Vazgeçmek, terk etmek,
bırakmak.*

Muhibbî her ki 'âşıkdur gerekdür
ol ola cömerd
Yanında bir ola anuñ geçe yog-ıla
varından

49. **geçmedüñ:** -me, -dü, -ñ
Gazel 2467
Mısra: 2
Vazgeçmek, terk etmek.

Naşübüñ yog-ımuş zâhid şafâdan
Anuñçün geçmedüñ bir dem
riyâdan

50. **geçe:** -e
Gazel 2467
Mısra: 5
*Yaşanıp tükenmek, tükenip
bitmek, yaşanmak.*

'Ömr oldur geçe mañbüb u meyle
Ne hâşıl yoñsa bu mülk-i fenâdan

51. **geçüben:** -üben
Gazel 2472
Mısra: 10
*Vazgeçmek, terk etmek,
uzaklaşmak.*

Pervâne gibi şem'-i ruğ-ı yâra
Muhibbî
Yakdum dil ü cân geçüben bâl ü
perümden

52. **geçer:** -er
Gazel 2477
Mısra: 4
*Son bulmak, hükmü ve etkisi
kalmamak, ortadan kalkma.*

Görüp aldanma dünyâya
müzeyyen nakş u taşvirin
Bu fânîdür geçe tüzcek arayup iste
nakğkâşın

53. **geçer:** -er
Gazel 2164
Mısra: 11
*Zaman için akmak, gitmek,
geçmek.*

Sensüz günümü sorma ki ne nev'-
ile geçe
Hicrân deminde ya niçe şebhâ-yı
târ hem

geç:

1. **geç:**
Gazel 2456
Mısra: 8
*Vazgeçmek, terk etmek,
bırakmak.*

Şümâra gelmeye cevr ü cefâ
'âşıkuñ çokdur
Kerem kıl zañmete girme anuñ gel
geç şümârından

2. **geç:**
Gazel 2456
Mısra: 10
*Vazgeçmek, terk etmek,
bırakmak.*

Bahâr u büstâni çün hazân olmak
muğarrerdür
Dilâ geçe bu cihânuñ gülsitânından
baharından

gedâ:

1. **gedâsı:** --sı, -
Gazel 2046
Mısra: 6
Dilenci, yoksul, fakir.

Fâriğ iken tâc u tahtından ser-â-ser
'âlemün
Olalı kapuñ gedâsı pâdişâ oldu
gönül

2. **gedâ:**
Gazel 2093
Mısra: 8
Dilenci, yoksul, fakir.

Çün vişâlin ârzü eyler gönül
bilmez mi kim
Ni'met-i şâhiye dir mi bir gedâ
aşum benüm

3. **gedâ:**
Gazel 2128
Mısra: 6
Dilenci, yoksul, fakir.

Var günâhum beni ger öldürmege
Evvel ol şâhı ben gedâ sevüdüm

4. **gedâ-y-iken:** -(y), -i, -ken
Gazel 2162
Mısra: 3
Dilenci, yoksul, fakir.

Sipâhum derd ü miñnetdür gözüm
yaşı-durur mâlum
Gedâ-y-iken bi-ğamdi'llâh bugün
ben şâh-ı 'ışk oldum

5. **gedâ:**
Gazel 2168
Mısra: 7
Dilenci, yoksul, fakir.

Sâyesin salsa gedâ üstine ol sultân
olur
Geşt kıldum kanda var devlet
hümâsın bilmedüm

6. **gedâyı:** -(y)ı
Gazel 2247
Mısra: 10
Dilenci, yoksul, fakir.

Taht-ı şâhidin Muhibbî tâc-ı
Hüsrev'den n'olur
Kapusında ol şehüñ olmak gedâyı
isterem

7. **gedâyı:** -(y)ı
Gazel 2269
Mısra: 8
Dilenci, fakir, yoksul.

Ger gedâ-yı der-i meyhâne olam
'ayb degül
Götürî şehlery ben anda gedâyı
görürem

8. **gedâ:**
Gazel 2293

Mısra: 1
Dilenci, yoksul, fakir.

Küy-ı dilberde gel gedā olalum
Yidi iklime pādīşā olalum

9. **geda:**
Gazel 2294
Mısra: 15
Dilenci, yoksul, fakir.

Küy-ı dilberde geda olmak benüm
faḥrum-durur
Gerçi İskender Ferīdün Hüsrev ü
Dārā benem

10. **gedā:**
Gazel 2310
Mısra: 8
Dilenci, yoksul, fakir.

Tāc-ı Keykāvūs' a bakmaz mülk-i
Dārā istemez
Sen güzeller şāhına oldı gedā
gönlüm gözüm

11. **gedāya:-(y)a**
Gazel 2329
Mısra: 1
Dilenci, yoksul, fakir.

Sāye salsa ol hümā ger ben gedāya
devletüm
'Alemler Kaf' dan Kaf' a tutmak
olurdu himmetüm

12. **gedā:**
Gazel 2388
Mısra: 1
Dilenci, yoksul, fakir.

Ben bir gedā vü sen olasın şāh-ı
muḥteşem
Derd ü gamuñla ger ölür isem saña
ne gam

13. **gedā:**
Gazel 2399
Mısra: 9
Dilenci, yoksul, fakir.

Muḥibbī sen gedā bende vişālin
niçe istersin
Ne lāyıksın aña sen ol ola sultān-ı
'ālem hem

14. **gedā:**
Gazel 2485
Mısra: 10
Dilenci, yoksul, fakir.

Vaşlına niçe bulursın iy Muḥibbī
dest-res
Olasın sen bir gedā ol pādīşāh-ı
kāmṛān

gedā-:

1. **gedālk:--lk, -**
Gazel 2062
Mısra: 7
Dilenci, yoksul, fakir.

Bilse idi niçe olurmuş gedālık
zevkini
Tagıdup dārātını derviş olurdu şāh
Cem

gedā-yı der-i meyhāne:

1. **gedā-yı der-i meyhāne:**
Gazel 2269
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Meyhane eşiğinin dilencisi.

Ger gedā-yı der-i meyhāne olam
'ayb degül
Götürü şehleri ben anda gedāyı
görürem

gedük:

1. **gedüğün:--in**
Gazel 2054
Mısra: 4
*Bir düzey üstündeki yıkık,
çatlak veya aralık, rahne.*

Halel gelmiş-durur gördüm binā-yı
'ışka ben daḥı
Geçüp serden koyup bir taş
gedüğün üstüvār itdüm

geh:

1. **geh:**
Gazel 2338
Mısra: 4
"Gāh ... gāh/geh ..." bağlacı.
Bazen de, ara sıra da.

Baglayup dil zulfine geh ḥaṭṭına
ḥayrān olup
Gāh dīvāne vü geh şūrīde geh
abdāl olam

2. **geh:**
Gazel 2338
Mısra: 4
"Gāh ... gāh/geh ..." bağlacı.
Bazen de, ara sıra da.

Baglayup dil zulfine geh ḥaṭṭına
ḥayrān olup
Gāh dīvāne vü geh şūrīde geh
abdāl olam

3. **geh:**
Gazel 2130
Mısra: 10

*Bazan, bazı zaman, kah ,
tekrar edilerek kullanılır.*

İy Muḥibbī çünkü 'āşıksın saña
eksük degül
Geh cefā vü gāh cevṛ ü geh belā
gāhī sitem

4. **geh:**
Gazel 2130
Mısra: 10
*Bazan, bazı zaman, kah ,
tekrar edilerek kullanılır.*

İy Muḥibbī çünkü 'āşıksın saña
eksük degül
Geh cefā vü gāh cevṛ ü geh belā
gāhī sitem

5. **geh:**
Gazel 2233
Mısra: 5
Bazan, bazı zaman, kah.

Geh dehānın zıkr idüp kılsam
miyānı fikrini
Gönlümü ḥayretde kosam 'aqlımı
deng eylesem

6. **geh:**
Gazel 2271
Mısra: 6
Bazan, bazı zaman, kah.

Ziynet eyle gül gibi didüm gel ki
sünbülün
Didi senüñçün buları piç ü geh tāb
eyleyem

7. **geh:**
Gazel 2455
Mısra: 10
Bazan, bazı zaman.

Virilür sanki Muḥibbī' ye cihan
sultānlığı
Geh gehī luṭf u keremden geh
kuluñ yād idesin

geh... gāh...:

1. **geh... gāh...:**
Gazel 2194
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*"Geh... geh..." bağlacı. ||
bazen... bazen..., bazı defa.*

Zār-şifāt yine felek geh aña gāh
baña döner
Bilmedüm çāre felek kārına nā-çār
oldum

2. **geh... gāh...:**
Gazel 2338
Mısra: 4

Kelime Tipi: -
"Geh... geh..." bağlacı. ||
Bazen... bazen..., bazı defa.

Baglayup dil zülfine geh hattına
hayrân olup
Gâh dîvâne vü geh şürîde geh
abdâl olam

3. **geh... gâh...:**
Gazel 2338
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
"Geh... geh..." bağlacı. ||
Bazen... bazen..., bazı defa.

Baglayup dil zülfine geh hattına
hayrân olup
Gâh dîvâne vü geh şürîde geh
abdâl olam

geh... gâhî...:

1. **geh... gâhî...:**
Gazel 2281
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
"Geh... geh..." bağlacı. ||
bazen... bazen..., bazı defa.

Oluram geh muķîm-i ğam ve gâhî
şâdümânî hem
Ne şâdân u ğamġînem gehî vîrân
geh âbâdam

geh..... geh:

1. **geh..... geh:**
Gazel 2003
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
"Gâh ... gâh/geh ..." bağlacı. ||
Bazen de, ara sıra da.

Geh ğamı yagma kılur dil mülkini
geh ğamzesi
Bu ħarâb-âbâdda zulm issi şâh
eksük degül

geh geh:

1. **geh geh:**
Gazel 2059
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
"Geh... geh..." bağlacı. ||
bazen... bazen..., bazı defa.

Geh olur ğonca-veş bāġ u bahâr
içinde dem-beste
Geh olur lâle-veş pür ħûn girîbân –
çâkdür gönlüm

geh... geh...:

1. **geh... geh...:**
Gazel 2122
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
"Geh... geh..." bağlacı. ||
Bazen... bazen..., bazı defa.

Geh lebûn zîkr eyleyüp mest
eylesem bu gönlümü
Geh ħayâl-i hattuñ ile cânı hayrân
eylesem

2. **geh... geh...:**
Gazel 2338
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
"Geh... geh..." bağlacı. ||
Bazen... bazen..., bazı defa.

Baglayup dil zülfine geh hattına
hayrân olup
Gâh dîvâne vü geh şürîde geh
abdâl olam

3. **geh... geh...:**
Gazel 2350
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
"Geh... geh..." bağlacı. ||
Bazen... bazen..., bazı defa.

İy Muĥibbî hatt-ı ğam yazılmadan
cân levhine
Ben belâ bezminde geh nâlân u
geh giryân idüm

4. **geh... geh...:**
Gazel 2413
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
"Geh... geh..." bağlacı. ||
Bazen... bazen..., bazı defa.

İşkuñla şehâ gül gibi geh çâk-i
tenem ben
Geh lâle-sıfat şevġ-ile ħûnîn
kefenem ben

5. **geh... geh...:**
Gazel 2464
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
"Geh... geh..." bağlacı. ||
Bazen... bazen..., bazı defa.

Oldum ğamuñla cânâ geh şâd u
geh mahzûn
Bakdum cihâni gördüm anı daġı
dîġer-ġun

geh... gehî...:

1. **geh... gehî...:**
Gazel 2218
Mısra: 4
Kelime Tipi: -

"Geh... geh..." bağlacı. ||
bazen... bazen..., bazı defa.

Lebûn şevġine dîdemden dökerem
tâ şehër her şeb
'Aķîki geh Yemen-rîzem gehî
yâķût-ı mî bârem

geh gehî:

1. **geh gehî:**
Gazel 2455
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Ara sıra, bazan, bazı defa.

Vîrilür sanki Muĥibbî'ye cihan
sultânlığı
Geh gehî luġ u keremden geh
kuluñ yâd idesin

geh... gehî...:

1. **geh... gehî...:**
Gazel 2280
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
"Geh... geh..." bağlacı. ||
bazen... bazen..., bazı defa.

Geh derd ü belâ vü ğam gehî ħûn-ı
ciger çekdüm
Maĥabbet istedüm miĥnet bulup
gör ben neler çekdüm

2. **geh... gehî...:**
Gazel 2391
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
"Geh... geh..." bağlacı. ||
Bazen... bazen..., bazı defa.

Geh olur ğoncalar gibi bu dil dem-
beste miĥnetden
Gehî lâle-sıfat her dem girîbân-
çâkdür gönlüm

3. **geh... gehî...:**
Gazel 2391
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
"Geh... geh..." bağlacı. ||
Bazen... bazen..., bazı defa.

Geh olur ğoncalar gibi bu dil dem-
beste miĥnetden
Gehî lâle-sıfat her dem girîbân-
çâkdür gönlüm

4. **geh... gehî...:**
Gazel 2391
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
"Geh... geh..." bağlacı. ||
Bazen... bazen..., bazı defa.

Geh olur gıncalar gibi bu dil dem-
beste miñnetden
Gehî lâle-şıfat her dem girîbân-
çâkdür göñlüm

5. **geh... gehî...:**

Gazel 2391

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

"Geh... geh..." bağlacı. ||

Bazen... bazen..., bazı defa.

Geh olur gıncalar gibi bu dil dem-
beste miñnetden
Gehî lâle-şıfat her dem girîbân-
çâkdür göñlüm

6. **geh... gehî...:**

Gazel 2391

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

"Geh... geh..." bağlacı. ||

Bazen... bazen..., bazı defa.

Geh olur gıncalar gibi bu dil dem-
beste miñnetden
Gehî lâle-şıfat her dem girîbân-
çâkdür göñlüm

7. **geh... gehî...:**

Gazel 2391

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

"Geh... geh..." bağlacı. ||

Bazen... bazen..., bazı defa.

Geh olur gıncalar gibi bu dil dem-
beste miñnetden
Gehî lâle-şıfat her dem girîbân-
çâkdür göñlüm

8. **geh... gehî...:**

Gazel 2391

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

"Geh... geh..." bağlacı. ||

Bazen... bazen..., bazı defa.

Geh olur gıncalar gibi bu dil dem-
beste miñnetden
Gehî lâle-şıfat her dem girîbân-
çâkdür göñlüm

9. **geh... gehî...:**

Gazel 2391

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

"Geh... geh..." bağlacı. ||

Bazen... bazen..., bazı defa.

Geh olur gıncalar gibi bu dil dem-
beste miñnetden
Gehî lâle-şıfat her dem girîbân-
çâkdür göñlüm

gehî... gehî...:

1. **gehî... geh...:**

Gazel 2281

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

"Geh... geh..." bağlacı. ||

bazen... bazen..., bazı defa.

Oluram geh muķim-i ğam ve gāhî
şādümānî hem
Ne şādān u ğamġinem gehî vîrān
geh ābādam

gehî... gehî...:

1. **gehî... gehî...:**

Gazel 2302

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

"Geh... geh..." bağlacı. ||

bazen... bazen..., bazı defa.

Gehî nālān olup san çarġ-ı gerdün
Gehî ser-geşte hem çü āsiyābam

gehî...gehî...:

1. **gehî...gehî...:**

Gazel 2384

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

"Geh... geh..." bağlacı. ||

Bazen... bazen..., bazı defa.

Gehî zehr-i ğamı içdüm gehî hün –
ı ciġer çekdüm
Maġabbetle olup 'āşık neler
çekdüm neler çekdüm

gel:

1. **gel:**

Gazel 2034

Mısra: 8

"Bırak, vazgeç!"

anlamlarında olup bir kimseden
bir davranışını, alışkanlığını terk
etmesini istemek.

Ġuşşa vü ğamdan şikāyet bir
muţavvel kışşadur
İrmedi kimse anuñ ġavrına gel
epsem göñül

2. **gel:**

Gazel 2037

Mısra: 7

"Bırak, vazgeç!"

anlamlarında olup bir kimseden
bir davranışını, alışkanlığını terk
etmesini istemek.

Yiter aglatduñ beni gel eyle
yaşumdan hāzer
Küyuña ola zarar kim aka aka ol
sebîl

3. **gel:**

Gazel 2047

Mısra: 2

"Bırak, vazgeç!"

anlamlarında olup bir kimseden
bir davranışını, alışkanlığını terk
etmesini istemek.

Bas kadem rāst reh-i 'ışka yine
merdān ol
Ya 'nî gel 'ahd-şiken olma dürüst
peymān ol

4. **gel:**

Gazel 2077

Mısra: 9

"Bırak, vazgeç!"

anlamlarında olup bir kimseden
bir davranışını, alışkanlığını terk
etmesini istemek.

İtme Muġıbbî kuluña gel yok yire
ġazab
Sultān olan kimesneye lâyıķ-durur
hîlim

5. **gel:**

Gazel 2012

Mısra: 1

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma
sözü.

İy nāle şeb-i ğamda baña hem-
nefes ol gel
İy dîde benüm hālûme rahm it
Aras ol gel

6. **gel:**

Gazel 2015

Mısra: 7

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma
sözü.

Göñlümün Bağdād'ına gel
gözümün yaşına bak
Köprüdür geçmeġe kaşum sanma
anı pül degül

7. **gel:**

Gazel 2021

Mısra: 2

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma
sözü.

Virme dil sevdā-yı zülfe bu
hevādan vāz gel
İy gönül 'ālemde gel bu mācerādan
vāz gel

8. **gel:**

Gazel 2022

Mısra: 5

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Cevrûn-ile gel beni öldürme
hadden geçti âh
İsteyeyin luṭfuñ-ıla rahm idüp
yaşumı sil

9. gel:

Gazel 2023

Mısra: 7

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Zâhidâ gel buḥlı ko dime
benümdür cenneti
Hiç bunı işitmedüñ mi cennete
girmez baḥıl

10. gel:

Gazel 2026

Mısra: 4

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Serv gibi ser çeküp her dem hevâyı
gözleme
Menzilüñ ḥâk olısar bilmez misin
üftâde gel

11. gel:

Gazel 2026

Mısra: 6

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Zulm elinden kapusına ol güzeller
şâhınuñ
Ola kim rahm eyleye bir kez daḥı
var dâda gel

12. gel:

Gazel 2040

Mısra: 11

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Döstüm nâz-ıla gel bir laḥza
gülşenden yaña
Dökeyim ḥaḳḳa' l-ḳadem pâyüña
bir dâmân gül

13. gel:

Gazel 2045

Mısra: 3

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Leylî zülfüñi kemend eyle gel iy
serv-i revân

Gerdenine 'ışk-ıla mecnûn olan
şeydâya sal

14. gel:

Gazel 2049

Mısra: 8

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Key katı maḡrûrsın kendüñi
gördüñ zâhidâ
Saña ancak bu sunılmışdur hemân
sen lâfa gel

15. gel:

Gazel 2061

Mısra: 7

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

İy şeyḥ-i şehri itme melâmet gel
'âşıkâ
Râh-ı maḥabbet içre di olmaz
fütâde kim

16. gel:

Gazel 2069

Mısra: 7

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Ruḥ-ı nigârı görüp gel didüm aña
sehven
Ne yüz-ile 'acabâ ben bu şermsârı
çekem

17. gel:

Gazel 2097

Mısra: 5

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

İsterem yaşum revân idem gel iy
serv- i revân
Söyle aksun mı buyur rûḥ-ı
revânım n' eyleyem

18. gel:

Gazel 2112

Mısra: 8

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Diledüm ser-te-ser 'âlem mu' aṭtar
ola bû ile
Didüm târ eyle gel zülfüñ
getürdüm şâne tapşurdum

19. gel:

Gazel 2120

Mısra: 9

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

İy Muḥibbî sîne sahrâsında gel kıl
dil nişân
Çün atar ḡamz okların kaşı
kemânım var benüm

20. gel:

Gazel 2123

Mısra: 5

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Zühreyi muṭrib-i meclis idelüm
şoḥbete gel
Kameri bende vü ḥurşîdi ḡulâm
eyleyelüm

21. gel:

Gazel 2123

Mısra: 9

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Gel Muḥibbî idelüm meclise meh-
rûları cem'
Şoḥbeti ya' nî bugün dâr-ı selâm
eyleyelüm

22. gel:

Gazel 2151

Mısra: 5

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Gel ḳabûl eyle getürdüm tuḥfe cân
dergâhuña
Çün varılmaz pâdişâhlar öñine boş
iy şanem

23. gel:

Gazel 2158

Mısra: 5

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Zâhidâ inkârı ko gel 'ışkuma
Eşk-ile âhum güvâhumdur benüm

24. gel:

Gazel 2171

Mısra: 3

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Leblerinden iste didüm iy gönül
gel bir cevâb
Didi kim agzuma almaga ne
cânım var benüm

25. **gel:**

Gazel 2215

Mısra: 5

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Dutmasun zulmet cihānı gel götür
yüzden niķāb
Dehri rūşen eyle gün gibi budur
sözüm benüm

26. **gel:**

Gazel 2278

Mısra: 3

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Gel bir nazar eyle didüm ise
dilbere
Sanki ĥadeng-i cevri-ile bagrumı
del didüm

27. **gel:**

Gazel 2287

Mısra: 3

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Didüm gönlümü gel yıkma
ĥabībüm
Didi sanduñ beni ben dil-nüvāzam

28. **gel:**

Gazel 2331

Mısra: 6

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Yine bezm-i ġama kıldum
gözümün kâsesin sağar
Dilā gel şoĥbet-i ĥāş it ki zīrā nāy-
veş nālem

29. **gel:**

Gazel 2333

Mısra: 5

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Açma şubĥuñ iy şabā luţf eyle gel
dervāzesin
Var-durur zülfi ĥayāliyle bu şeb
ĥoş 'ālemüm

30. **gel:**

Gazel 2377

Mısra: 3

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Ğuşsa-i derd ü ġamı gel baña sor
Bir bir idem anı ĥall ben bilürem

31. **gel:**

Gazel 2386

Mısra: 9

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Def'-i ĥumār ister iseñ gel

Muĥibbiyā

Çäre budur ki aña bir iki ĥadeĥ-
keşüm

32. **gel:**

Gazel 2390

Mısra: 5

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Çok cefā vü cevri gördüñ gel usan

dirler baña

Anı bilmezler ki ol 'ālemde
dārumdur benüm

33. **gel:**

Gazel 2412

Mısra: 9

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Dār-ı dünyā yüzüne gülse dilā

aldanma gel

Gösterür āĥir saña ol dürlü dürlü
miĥnetin

34. **gel:**

Gazel 2426

Mısra: 3

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Gel iy serv-i ĥırāmānum beni

koyup revān olma

Ĥazer kıl seyl olur bir gün ġarībūñ
çeşmi ābından

35. **gel:**

Gazel 2436

Mısra: 8

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Kana girmişsin yine beñzer geyüp

al cāmeler

Nev-civānsın dōstum gel kana
girmekden sakın

36. **gel:**

Gazel 2442

Mısra: 11

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Şād olmuş-iken 'ışķ-ıla añma rakībi
gel

İy dil çekersin of fereĥuñ bir
ķasāvetin

37. **gel:**

Gazel 2469

Mısra: 5

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Sorma Mecnūn'a rumuz-ı 'ışķı gel

sen sor baña

Ķādir olmadı cevāba sordum ol
şeydāya ben

38. **gel:**

Gazel 2486

Mısra: 6

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Bilse idūñ rehne korduñ zāhidā
destāruñ

Bir ĥadeĥ nūş eyle gel zevķ it
meyūñ keyfiyyetin

39. **gelūñ: -iñ**

Gazel 2173

Mısra: 10

"Gel, hadi" anlamında

temenni veya emir bildiren söz.

Muĥibbī her sözüm gevher kılup

yārāna 'arz idüp

Gelūñ her birine kıymet koñuz

diyü sü'āl itdüm

40. **gel:**

Gazel 2026

Mısra: 1

Oturmaya, ziyarete gitmek. //

*Bulunulan yere başka bir yerden
ulaşmak, varmak.*

Saña kim didi dilā kim bu ĥarāb-
ābāda gel

Çünkü geldüñ ġice gündüz

turmayup feryāda gel

41. **gel:**

Gazel 2044

Mısra: 2

Bir maksatla bir yere

uġramak, ziyaret etmek.

Hİç reva mıdır sana ki diyesin

cānāna gel

Çünkü kułsın ĥālūñi 'arz itmege

sultāna gel

42. gel:

Gazel 2044

Mısra: 4

Bir maksatla bir yere uğramak, ziyaret etmek.

Bulmag isterseñ eger yâruñ vişâli gencini
Gayrı yirde arama ancak dil-i vîrâna gel

43. gel:

Gazel 2044

Mısra: 8

Bir maksatla bir yere uğramak, ziyaret etmek.

Gülşen itdüm bagrumuñ kanıyla
cânâ sînemi
Döstum rencê kâdem kıl seyr için
seyrâna gel

44. gel:

Gazel 2044

Mısra: 6

Bir maksatla bir yere uğramak, ziyaret etmek.

Didüm ey dilber dilerseñ başumı
top eyleyem
Didi zülf çevğânı hâzır sen hemân
meydâna gel

45. gel:

Gazel 2044

Mısra: 1

Bir maksatla bir yere uğramak, ziyaret etmek.

Hîç reva midur sana ki diyesin
cânâna gel
Çünki kulsın hâlûñi 'arz itmege
sulţâna gel

46. gel:

Gazel 2044

Mısra: 10

Bak, dikkatini bir konuya yöneltmek.

Çün vefâsuzdur güzeller gelmez
anlardan vefâ
Kim diyebilür cefa vü cevri çok
devrâna gel

47. gelüp:--üþ, -

Gazel 2045

Mısra: 8

Bir maksatla bir yere uğramak, ziyaret etmek.

Kanda olsa sal serv dirler hâke
salar sayesin
Sen de iy servüm gelüp bu hâke bir
dem saye sal

48. gel:

Gazel 2075

Mısra: 6

*"Buyur, haydi gel!"
anlamlarında bir temenni, davet ve çağırma sözü.*

İtmeyince naqş-ı dehri levha-i
dilden tırâş
Dimedüñ kim kanda idüñ gel her
abdâlum benüm

49. gel:

Gazel 2026

Mısra: 8

*"Buyur, haydi gel!"
anlamlarında kullanılan bir davet,
çağırma sözü.*

Âşinâsından kaçar bigânelerle
hem-nişîn
'Âşıkı yâd eylemez dimekdür işi
yâda gel

50. gel:

Gazel 2267

Mısra: 3

*"Buyur, haydi gel!"
anlamlarında kullanılan bir davet,
çağırma sözü.*

Agla dîvâne gönül hâşret-ile gel
şeb ü rüz
Geşte-i serv-i kad ü taze nihâlem
ne kılam

51. gel:

Gazel 2271

Mısra: 5

*"Buyur, haydi gel!"
anlamlarında kullanılan bir davet,
çağırma sözü.*

Ziyet eyle gül gibi didüm gel ki
sünbülün
Didi senünçün buları pîç ü geh tâb
eyleyem

52. gel:

Gazel 2271

Mısra: 9

*"Buyur, haydi gel!"
anlamlarında kullanılan bir davet,
çağırma sözü.*

Ger semend-i nâza bindünse n'ola
gel çek 'inân
Ben dañı hem çü Muhibbî büse
der-kâb eyleyem

53. gel:

Gazel 2276

Mısra: 1

"Buyur, haydi gel!"

*anlamlarında kullanılan bir davet,
çağırma sözü.*

Gel ihsân eyle cür'â hâksârum
Şehâ lutfuña ben ümmîd-vârum

54. gel:

Gazel 2293

Mısra: 1

*"Buyur, haydi gel!"
anlamlarında kullanılan bir davet,
çağırma sözü.*

Küy-1 dilberde gel gedâ olalum
Yidi iklîme pâdişâ olalum

55. gel:

Gazel 2299

Mısra: 3

*"Buyur, haydi gel!"
anlamlarında kullanılan bir davet,
çağırma sözü.*

Gel yiter kılduñ beni vaşluñ
hârîminden cüdâ
Niçe bir cevri ü cefâlar kıl vefâ
yek-bâr hem

56. gel:

Gazel 2300

Mısra: 3

*"Buyur, haydi gel!"
anlamlarında kullanılan bir davet,
çağırma sözü.*

Ger gamıyla cân virem gel iy
'ömür terk it beni
Niçeye dek uşbu âsân işümi müşkil
kılam

57. gel:

Gazel 2304

Mısra: 9

*"Buyur, haydi gel!"
anlamlarında kullanılan bir davet,
çağırma sözü.*

Uyma dünyâ çün denîdür gel
Muhibbî fâriğ ol
Hayf degül mi 'ömri şarf u dehri
bî-hâşıl kılam

58. gel:

Gazel 2349

Mısra: 5

*"Buyur, haydi gel!"
anlamlarında kullanılan bir davet,
çağırma sözü.*

Öldürürseñ gel beni öldür
günâhum aña hiç
Döstum yoluñda ölmek
ihtiyârumdur benüm

59. gel:

Gazel 2424

Mısra: 5
"Buyur, haydi gel!"
anlamlarında kullanılan bir davet,
çağırma sözü.

Zülfi sevdâsı-y-ıla hâlümü gel
sorma benüm
Göricek añlayasın çâk-i
gırbânımdan

60. gel:
Gazel 2434
Mısra: 3
"Buyur, haydi gel!"
anlamlarında kullanılan bir davet,
çağırma sözü.

Sâkiyâ hicrân gamından ölmeden
gel bâde sun
Didiler zehr-i gâma tiryâkdür
şahbâ-y-ıçun

61. gel:
Gazel 2497
Mısra: 7
"Buyur, haydi gel!"
anlamlarında kullanılan bir davet,
çağırma sözü.

Var-iken 'aşıklarun meyl eyleme
ağyâra gel
Zâğlar şaydın n'idersin sen ki
şahbâz olasin

62. gelün:-iñ
Gazel 2355
Mısra: 2
"Gel, hadi" anlamında çağrı
veya davet sözü.

Niçe bir gam yiyüben âb içelüm
Devr-i güldür gelün şarâb içelüm

63. gel:
Gazel 2428
Mısra: 5
"Buyur, haydi gel!"
anlamlarında bir temenni, davet ve
çağırma sözü.

Gel mey ü maḥbûbdan zâhid beni
men' eyleme
Sen diyebilür misin kim istemem
bâğ-i cinân

64. geldiler:-di, -ler
Gazel 2444
Mısra: 10
Bir maksatla bir yere
uğramak, ziyaret etmek, gelmek.

Geldiler bilsem kime devlet
müyesserdür bugün
Her yañadan ehl-i 'ışk küyına
kurbân olmaga

gel:-

1. gelesin:-e, -sin
Gazel 2485
Mısra: 6
Bir maksat için bir yere
uğramak, gitmek.

Servler baş kaldurup her yaña
bakar bâğda
Sen gelesin gülşene diyü seni
gözler hemân

2. geldün:-dü, -ñ
Gazel 2026
Mısra: 2
(Bir maksatla) Bir yere
uğramak, ziyaret etmek.

Saña kim didi dilâ kim bu ḥarâb-
âbâda gel
Çünkü geldün gıce gündüz
turmayup feryâda gel

3. gel:
Gazel 2012
Mısra: 2
"Buyur, haydi gel!"
anlamlarında bir davet ve çağırma
sözü.

İy nâle şeb-i gamda baña hem-
nefes ol gel
İy dide benüm hâlüme raḥm it
Aras ol gel

4. gel:
Gazel 2012
Mısra: 4
"Buyur, haydi gel!"
anlamlarında bir davet ve çağırma
sözü.

Basduñ çü kadem kâfile-i 'ışka sen
âhir
Feryâd-ıla ol maḥmile iy dil ceres
ol gel

5. gel:
Gazel 2012
Mısra: 6
"Buyur, haydi gel!"
anlamlarında bir davet ve çağırma
sözü.

Zencir olasin gâh kemend gâh
selâsil
İy zülf benüm gerdenüme des-res
ol gel

6. gel:
Gazel 2012
Mısra: 8
"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma
sözü.

Kim dir ki gönül kuçıla hergiz o
kuçılmaz
Bir tâze civân 'ışkına tâze heves ol
gel

7. gel:
Gazel 2012
Mısra: 10
"Buyur, haydi gel!"
anlamlarında bir davet ve çağırma
sözü.

Tenhâst dilüm hem çü Muḥibbî be
gam-ı yâr
İy nâle baña maḥrem olup hem-
nefes ol gel

8. gelür:--ür
Gazel 2016
Mısra: 8
Bir kimse veya yer üzerinde
belli bir durum veya sıfatın etkisi
görünür, hissedilir olmak..

Sinemün şandūkasına ursa ger
gamz okların
Cânuma raḥmet gelür derdüme
sanmañ em degül

9. geldi:--di, -
Gazel 2019
Mısra: 5
Belli bir durum veya sıfatın
etkisi görünür, hissedilir olması. ||
Etkisini herhangi bir biçimde
göstermek. || Ulaşmak, varmak.

Geldi ḡubâr-ı ḥattı virüp gönlüme
keder
Bu bir keder-durur ki gönülden
gider degül

10. gel:
Gazel 2021
Mısra: 2
"Bırak, vazgeç!"
anlamlarında olup bir kimseden
bir davranışını, alışkanlığını terk
etmesini istemek.

Virme dil sevdâ-yı zülfe bu
hevâdan vâz gel
İy gönül 'âlemde gel bu mâcerâdan
vâz gel

11. gelmezdi:--mez, --di
Gazel 2028
Mısra: 10
Gelmek, ulaşmak, varmak. ||
Ortaya çıkmak, doğmak.

Bu Muḥibbî olmasa ger mâlik-i
mülk-i suḥen

Ānī gelmezdi dilinden böyle bir rengin gazel

12. **geldi:--di, -**
Gazel 2030

Mısra: 1
Konuşana göre uzak bir yerden daha yakın bir yere doğru yol almak, bir mesafe katedip uzak bir yerden daha yakın bir yere varmak.

Geldi çün şahın-ı çemende oldu
İşret-sâz gül
Her ne yirden eyler-ise eylesün
koñ nâz gül

13. **gelmek:--mek**

Gazel 2032

Mısra: 7

Olmak, -e uğramak.

Döştüm senden vefâ gelmek baña
emr-i ba'îd
Ben daħı senden vişâl ummak
'aceb fikr-i muhâl

14. **gelmesün:--me, --sün**

Gazel 2037

Mısra: 5

Uğramak. || Ulaşmak, erişmek.

Şâdıķ ol kavlüñde hergiz gelmesün
senden hilâf
Kimde kim kiżb olsa âhîr olısardur
ol zelif

15. **gelmedi:--me, --di**

Gazel 2039

Mısra: 6

Bulunduğu yerden ayrılıp geri dönmek, avdet etmek.

Küyuña varmaga gönderdüm
levend-i göñlümi
Kaldı gelmedi anı bir yere salmalı
degül

16. **gelür:--ür, -**

Gazel 2039

Mısra: 9

Etkisini herhangi bir biçimde göstermek.

Müstedâm olsun gelür dâyim
Muhib güşşayla ğam
Ħamdü-lillâh kim buları satun
almalı degül

17. **geldi:--di, -**

Gazel 2042

Mısra: 5

Bir şey veya kimse konuşana göre uzak bir yerden daha yakın bir yere doğru yol almak, bir

mesafe katedip uzak bir yerden daha yakın bir yere varmak.

Bâzâr-ı 'işka geldi çü şarrâf-ı mey-
fürüş
İtdi küşâde ħalbini meyle dükkân-ı
la'l

18. **gelmez:--mez, -**

Gazel 2044

Mısra: 9

Çıkmak, ortaya çıkmak.

Çün vefâsuzdur güzeller gelmez
anlardan vefâ
Kim diyebilür cefa vü cevri çok
devrâna gel

19. **gelüp:--üp, -**

Gazel 2045

Mısra: 5

Bir şey veya kimse konuşana göre uzak bir yerden daha yakın bir yere doğru yol almak, bir mesafe katedip uzak bir yerden daha yakın bir yere varmak.

Taşuban ğarķ itmedin gelüp beni
bu baħr-ı ğam
Bâde-i keştiyi sâķi la'l-ġün
deryâya sal

20. **gelüp:--üp, -**

Gazel 2047

Mısra: 3

Ulaşmak, varmak.

İster-iseñ ki gelüp gül gibi açıla
niĝâr
Derd-ile âh kılup dideñe di giryân
ol

21. **gele:--e, -**

Gazel 2048

Mısra: 3

Ulaşmak, varmak.

Her söz ki gele senden anı bilmeye
kimse
Ħall eyle olan nükteleri rind-i
cihân ol

22. **gel:**

Gazel 2049

Mısra: 4

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Konma dünyâ cîfedür pervâz kıl
'Anķa gibi
Himmet-i bâlâñ-ıla 'Anķa oluban
Ķâf'a gel

23. **gel:**

Gazel 2049

Mısra: 1

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

Tâc u ħırķañ it girev şüfi şarâb-ı
safa gel
Ko 'inâd itme ħarâbât ehline inşâfa
gel

24. **gel:**

Gazel 2049

Mısra: 6

Bir maksatla bir yere uğramak.

Söz güherdür degme kimse bilmez
anuñ ħadrini
Ķıymetin bilen alur göster hemân
şarrâfa gel

25. **geldi:--di, -**

Gazel 2050

Mısra: 7

Ulaşmak, varmak.

Ħaţuñ geldi saña düşmez idesin
daħı ra'nâlık
Yüzüne kimseler bakmaz gerek
ħürşid-i rahşân ol

26. **geldi:--di, -**

Gazel 2055

Mısra: 10

Bir şey veya kimse konuşana göre uzak bir yerden daha yakın bir yere doğru yol almak, bir mesafe katedip uzak bir yerden daha yakın bir yere varmak.

Ser-i küyını dildaruñ varuban
görmedüm aşlâ
Niçe kez ħufyeten geldi didiler
müttehem çekdüm

27. **gelse:--se, -**

Gazel 2057

Mısra: 3

Bir şey veya kimse konuşana göre uzak bir yerden daha yakın bir yere doğru yol almak, bir mesafe katedip uzak bir yerden daha yakın bir yere varmak.

Mıķraż-ı cevri kesse eger gelse
başımı
Aña daħı ziyâde olısar
maĥabbetüm

28. **gel:**

Gazel 2068

Mısra: 9

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir davet ve çağırma sözü.

İy Muhibbî merd-iseñ başuñ açup
meydâna gel
Tâ diyeler ehl-i 'ışk tañsîn idüp
merdüm benüm

29. **gelesin:-e, -sin**

Gazel 2073

Mısra: 3

*Bir şey veya kimse konuşana
göre uzak bir yerden daha yakın
bir yere doğru yol almak, bir
mesafe katedip uzak bir yerden
daha yakın bir yere varmak.*

Gelesin nâz-ıla eyâ servüm

Pâyüña döke gözlerüm dür ü sîm

30. **gelmeyince:-me, -(y)ince**

Gazel 2075

Mısra: 3

*Bir şey veya kimse konuşana
göre uzak bir yerden daha yakın
bir yere doğru yol almak, bir
mesafe katedip uzak bir yerden
daha yakın bir yere varmak.*

Ğamzeñ okı gelmeyince cân

pervâz eylemez

Döstüm nâveklerüñ oldı per ü

bälüm benüm

31. **gelsün:-sün**

Gazel 2075

Mısra: 8

*Buyurmak, şereflendirmek. ||
Bir meclise katılmak, dahil olmak.*

Mâh-rûlar yolına ben bâş u cân

terk eyledüm

Var-ısa gelsün bu devr içinde

emşâlüm benüm

32. **gelse:-se**

Gazel 2078

Mısra: 7

*Ortaya çıkmak, baş
göstermek, zuhur etmek.*

Eylerem gelse hayâlün iy meh-i

hargeh-nişîn

Çeşmümi hayme tınâb-ı hayme

müjgânüm benüm

33. **gelse:-se**

Gazel 2083

Mısra: 7

*Ortaya çıkmak, baş
göstermek, zuhur etmek.*

Qaddi hayâli gelse dile cûlar

akıdup

Âhîr yolında cem' olup 'ummân

olan yaşum

34. **gelse:-se**

Gazel 2085

Mısra: 7

*Bir şey veya kimse konuşana
göre uzak bir yerden daha yakın
bir yere doğru yol almak, bir
mesafe katedip uzak bir yerden
daha yakın bir yere varmak.*

Her yañadan leşker-i ğam gelse

tutsa 'âlemi

Ğam degül baña varup meyhâneyi

me'men kılam

35. **gelüp:-iüp**

Gazel 2087

Mısra: 9

*Bir şey veya kimse konuşana
göre uzak bir yerden daha yakın
bir yere doğru yol almak, bir
mesafe katedip uzak bir yerden
daha yakın bir yere varmak.*

İtmedün hasta Muhibbî'ye gelüp
çünkü devâ

Döstüm ölür-ısem boynuña düşer

kanum

36. **geldi:-di**

Gazel 2093

Mısra: 5

*Bir şey veya kimse konuşana
göre uzak bir yerden daha yakın
bir yere doğru yol almak, bir
mesafe katedip uzak bir yerden
daha yakın bir yere varmak.*

Geldi Ferhâd yanuma kesdükde

ben küh-ı ğamı

Ancak olur kühkenlik içre

yoldaşum benüm

37. **geldi:-di**

Gazel 2095

Mısra: 7

*Bir hal bir kimseye hakim
olmak. || İyi durumlar için
kaplamak, olumlu etkisini
göstermek. || Kötü durumlar için
arız olmak anlamını taşır.*

'Aşık oldum başuma geldi belâ vü

derd ü ğam

Miñnet-ile geçdi sâl u mâh u

eyyâmum benüm

38. **geldük:-dü, -k**

Gazel 2096

Mısra: 3

*Bir maksatla bir yere
uğramak, ziyaret etmek.*

Zulm gördük kapuña geldük şehâ

dâd isteyü

Kullaruña 'adl kıl devletlü

sultânüm benüm

39. **gelse:-se**

Gazel 2104

Mısra: 11

*Bir şey veya kimse konuşana
göre uzak bir yerden daha yakın
bir yere doğru yol almak, bir
mesafe katedip uzak bir yerden
daha yakın bir yere varmak.*

Sultân-ı 'ışk gelse kaçır pâdişâh-ı
'aql

Mümkün degül-durur ki ben anuñla
savaşam

40. **gelmez:-mez**

Gazel 2107

Mısra: 8

*Bir hal bir kimseye hakim
olmak, iyi durumlar için kaplamak,
olumlu etkisini göstermek. || Kötü
durumlar için arız olmak anlamını
taşır.*

Döstüm vaşluñ ümîdine bu gönlüm

şâddur

Zerre deñlü 'aynuma gelmez

bugün hicrân benüm

41. **gelürse:-ür, -se**

Gazel 2109

Mısra: 5

*Bir kimse veya yer üzerinde
belli bir durum veya sıfatın etkisi
görünür, hissedilir olmak.*

Cânân yolında her ne gelürse gelür

sürür

Ger tığ-ı kahr u cevri ü ger hançer-i

sitem

42. **gelür:-ür**

Gazel 2109

Mısra: 5

*Bir kimse veya yer üzerinde
belli bir durum veya sıfatın etkisi
görünür, hissedilir olmak.*

Cânân yolında her ne gelürse gelür

sürür

Ger tığ-ı kahr u cevri ü ger hançer-i

sitem

43. **gelmez:-mez**

Gazel 2109

Mısra: 8

*Bir maksatla bir yere
uğramak, ziyaret etmek.*

İtdüm o serv ayagina gözüm yaşın
revân

Gelmez kenâra n'eyleyem ol yâr-ı

muhterem

44. **geldi:-di**

Gazel 2113

Mısra: 7

Bir hal bir kimseye hakim olmak. || İyi durumlar için kaplamak, olumlu etkisini göstermek, kötü durumlar için arız olmak anlamını taşır.

Bir kara yazı-y-ı mış geldi ğubār-ı
ḥaṭṭ-ı dōst
Hiç olur mı kim añup ben anı
ḥayrān olmayam

45. **gelürler:**-ür, -ler

Gazel 2119

Mısra: 4

Bir şey veya kimse konuşana göre uzak bir yerden daha yakın bir yere doğru yol almak, bir mesafe katedip uzak bir yerden daha yakın bir yere varmak.

Biri gelse biri gider aña şems ü
kamer dirler
Olupdur yüzüne 'aşık gelürler şubḥ
u gāh aḥşām

46. **gelse:**-se

Gazel 2119

Mısra: 3

Ortaya çıkmak.

Biri gelse biri gider aña şems ü
kamer dirler
Olupdur yüzüne 'aşık gelürler şubḥ
u gāh aḥşām

47. **gelem:**-em

Gazel 2119

Mısra: 1

Bir maksatla bir yere uğramak, ziyaret etmek.

Gelem diyübene gitdi baña ol yüzi
māh aḥşām
Ki hey bī-çäre fīz olsun dilüden
eyle āh aḥşām

48. **geldi:**-di

Gazel 2121

Mısra: 11

Bir hal bir kimseye hakim olmak;. || İyi durumlar için kaplamak, olumlu etkisini göstermek, kötü durumlar için arız olmak anlamını taşır.q.

Dil tekyesine derd-ile ğam geldi
aınsuzın
Yanuma anları okuyup sanki gel
didüm

49. **gel:**

Gazel 2121

Mısra: 5

Bir şey veya kimse konuşana göre uzak bir yerden daha yakın bir yere doğru yol almak, bir

mesafe katedip uzak bir yerden daha yakın bir yere varma.

Gel bir nazar eyā kaşı ya yanuma
benüm
Bağrum ḥadeng-i ğamzelerüñ birle
del didüm

50. **gelmedi:**-me, -di

Gazel 2126

Mısra: 6

Bir şey veya kimse konuşana göre uzak bir yerden daha yakın bir yere doğru yol almak, bir mesafe katedip uzak bir yerden daha yakın bir yere varmak.

Çār ebrü fīri sīmīn-beden maḥbūb
iken
Gelmedi pehlüma derdā çıkıdı
yanumdan benüm

51. **gele:**--

Gazel 2133

Mısra: 10

"Buyur, haydi gel!" anlamlarında bir temenni, davet ve çağırma sözü.

Çün Muḥibbī ele girmez n'idelüm
sa'y-ile yār
Gele dervīş olalum niçeye dek 'ār
idelüm

52. **gelmez-iseñ:**-mez, -i, -se, -ñ

Gazel 2139

Mısra: 12

Bir şey veya kimse konuşana göre uzak bir yerden daha yakın bir yere doğru yol almak, bir mesafe katedip uzak bir yerden daha yakın bir yere varmak.

İy taḥīb-i dil Muḥibbī hicrūñ-ile
ḥastadur
Gelmez-iseñ bir nefes kaldı çıkar
cānum benüm

53. **gelmez:**-mez

Gazel 2145

Mısra: 1

Bir hal bir kimseye hakim olmak, iyi durumlar için kaplamak, olumlu etkisini göstermek, kötü durumlar için arız olmak anlamını taşır.

Vefā gelmez cihāndan çün
ferāğum var gülünden hem
İrişmez ğuşuma hergiz fiğānlar
bülbulünden hem

54. **geldüm:**-dü, -m

Gazel 2145

Mısra: 4

Bir şey veya kimse konuşana

göre uzak bir yerden daha yakın bir yere doğru yol almak, bir mesafe katedip uzak bir yerden daha yakın bir yere varmak.

Günāhumdan umaram kim beni
'ışk ābı pāk ide
Anuñçün toğrulup geldüm bugün
'ışkuñ yolından hem

55. **gelse:**-se

Gazel 2145

Mısra: 10

Bir hal bir kimseye hakim olmak, iyi durumlar için kaplamak, olumlu etkisini göstermek, kötü durumlar için arız olmak anlamını taşır.

Muḥibbī kimseyi ğıybet idüp
uzatma hergiz dil
Dilindendür ne gelse kişiye sag u
solından hem

56. **gelmez:**-mez

Gazel 2146

Mısra: 10

Bir kimse veya yer üzerinde belli bir durum veya sıfatın etkisi görünür, hissedilir olmak.

Küyuña varup Muḥibbī vaşluñ itse
ärzü
Dōstum gelmez vefa senden meger
cevr ü sitem

57. **gelmez:**-mez

Gazel 2148

Mısra: 10

Bir kimse veya yer üzerinde belli bir durum veya sıfatın etkisi görünür, hissedilir olmak.

İy Muḥibbī çünki oynar oynını
nerrād-ı çarḥ
Yok yire çekme elem gelmez dime
nerdüm benüm

58. **geldüm:**-dü, -m

Gazel 2149

Mısra: 8

Bir maksatla bir yere uğramak, gitmek.

Ḥumārüm derd-i sevr virdi beni iy
muğbeçe kurtar
Anuñçün deyrüñe geldüm ki
muḥtāc-ı şarāb oldum

59. **gelicek:**-icek

Gazel 2153

Mısra: 7

Ortaya çıkmak, baş göstermek, zuhur etmek.

Zülf-i dildâr hayâli gelicek didi
gönül
Gözlerümden yiridür aña kuram
hargâhum

60. **geldi:-di**
Gazel 2155
Mısra: 4

*Bir maksatla bir yere
uğramak, ziyaret etmek.*

Revzenümden dün gece togdukça
mâh-ı âsümân
Hâneme itdüm taşavvur geldi
mâhumdur benüm

61. **gelse:-se**
Gazel 2159
Mısra: 7

*Bir hal bir kimseye hakim
olmak, iyi durumlar için kaplamak,
olumlu etkisini göstermek, kötü
durumlar için arız olmak anlamını
taşır.*

Âsitânına baş urmakdan eger gelse
şudâ'
Eşk-ile hâk-i derini şandal-âmîz
eyleyem

62. **geldüm:-dü, -m**
Gazel 2167
Mısra: 10

*Bir maksatla bir yere
uğramak, ziyaret etmek.*

Günâhum çok yüzüm kara
Muhibbî oldum âvâre
Şefâ'atle meger çâre idesin kapuña
geldüm

63. **gelüp:-üp**
Gazel 2176
Mısra: 1

*Bir maksatla bir yere
uğramak, ziyaret etmek.*

Dil serîrin yine feth itdi gelüp
sultân-ı gam
Miñnet ü derdi vezîr itdi kılup
dîvân-ı gam

64. **gelem:-em**
Gazel 2179
Mısra: 5

*Bir şey veya kimse konuşana
göre uzak bir yerden daha yakın
bir yere doğru yol almak, bir
mesafe katedip uzak bir yerden
daha yakın bir yere varmak.*

Gitdi didi şabr kıl gelem yine
ferdâyâ dek
Bilmezem ki irişüben ben o ferdâyı
görem

65. **gele:-ne**
Gazel 2185
Mısra: 2

*Bir hal bir kimseye hakim
olmak, iyi durumlar için kaplamak,
olumlu etkisini göstermek, kötü
durumlar için arız olmak anlamını
taşır.*

Eyler cevr ü cefâ yâr nâ-
güzürümdür benüm
Her ne kim anda gele ol dil-
pezürümdür benüm

66. **gele:-e**
Gazel 2188
Mısra: 2

*Bir maksatla bir yere
uğramak, ziyaret etmek.*

Cânân güzër eyledügi râhı
beklerem
Ola ki gele diyüben ol şâhı
beklerem

67. **gelür:-ür**
Gazel 2190
Mısra: 3

*Bir kimse veya yer üzerinde
belli bir durum veya sıfatın etkisi
görünür, hissedilir olmak.*

Qışsa-i hicrândan ise ölmek âsân
gelür
Dir baña îmân ile ölmek senüñ
âsânüñam

68. **geldi:-di**
Gazel 2190
Mısra: 6

*Bir maksatla bir yere
uğramak, ziyaret etmek.*

Üstühvânımdan ziyâfet itdüm iy
hünî yine
Geldi küyuñ itleri dirler baña
mihmânüñam

69. **geleliden:-eli, -den**
Gazel 2192
Mısra: 3

*Bir şey veya kimse konuşana
göre uzak bir yerden daha yakın
bir yere doğru yol almak, bir
mesafe katedip uzak bir yerden
daha yakın bir yere varmak.*

Ğamzeñ okı geleliden sîneme
Mürde gibi kan-ıla âğışteyem

70. **gelüp:-üp**
Gazel 2193
Mısra: 9

*Bir maksatla bir yere
uğramak, ziyaret etmek.*

Muhibbî'den gelüp 'ışkuñ rumüzün
sorsalar direm
Görüñ bu mülk-i hestîyi hemân zir
ü zeber kıldum

71. **gelüp:-üp**
Gazel 2197
Mısra: 1

*Bir maksatla bir yere
uğramak, ziyaret etmek.*

Gelüp gül gibi ol dilber didi bil
gül'izâr oldum
Didüm karşıñda bülbül-veş ötüp
ben dahı zâr oldum

72. **gelesin:-e, -sin**
Gazel 2197
Mısra: 3

*Bir şey veya kimse konuşana
göre uzak bir yerden daha yakın
bir yere doğru yol almak, bir
mesafe katedip uzak bir yerden
daha yakın bir yere varmak.*

Yoluñı niçe yıllardur gelesin diyü
iy dilber
Oturdum görmedüm derdâ hemân
dîde-çehâr oldum

73. **gelse:-se**
Gazel 2200
Mısra: 5

*Bir maksatla bir yere
uğramak, ziyaret etmek.*

Gelse hayâl-i yâr bu gönülüm
sarâyına
Kanlu yaşumla eylerem anı
münakkaşum

74. **geldi:-di**
Gazel 2201
Mısra: 12

*Bir maksatla bir yere
uğramak, ziyaret etmek.*

Didiler hüsñ-ile yokdur kimse
hürşide bedel
Yâr-ı sengin geldi bu çeşmüm
terâzû eyledüm

75. **geldi:-di**
Gazel 2208
Mısra: 5

*Bir hal bir kimseye hakim
olmak; iyi durumlar için
kaplamak, olumlu etkisini
göstermek, kötü durumlar için arız
olmak anlamını taşır.*

Cân yanup her yañadan geldi belâ
vü derd-i gam
Sordılar hâlüm buları hâş-ı
mahrem bağladum

76. **geldi:-di**
Gazel 2214
Mısra: 2
Bir kimse veya yer üzerinde belli bir durum veya sıfatın etkisi görünür, hissedilir olmak.

Dil âteşine cân ile ten yandı câme hem
Düd-ı dilüm çıkmaga geldi zebâne hem

77. **gelmeye:-me, -(y)e**
Gazel 2217
Mısra: 3
Bulunduğu yerden ayrılıp geri dönmek, avdet etmek.

Gitdi bu gönül gelmeye beñzer
baña dañı
Ol murğ ayagın bağlayup iden pest kim.

78. **gelse:-se**
Gazel 2222
Mısra: 3
Bir maksatla bir yere uğramak,gelmek, ziyaret etmek.

Gelse mihmân bu dil tekyesine
derd ü belâ
Mâ-ħazar çeşmüm ile kadeh-i ħüñ çekerem

79. **geldi:-di**
Gazel 2223
Mısra: 2
Yardımcı fiil olarak oluş ve kılışın eski bir zamanda başlamış olup sürmekte olduğunu anlatan süreklilik fiilleri yapar.

Dil âteş-ile yandı tenüm bile câme hem
Düd-ı dilüm çıkmaga geldi zebâne hem

80. **geldi:-di**
Gazel 2228
Mısra: 9
Bir maksatla bir yere uğramak, ziyaret etmek.

Muħibbî görmege geldi kapuña
Bayâ tâ-ser-ħadem pây-ı tu başam

81. **gelem:-em**
Gazel 2235
Mısra: 2
... Haline erişmek, varmak, vasıl olmak.

Vaqt degül mi ki dilâ menzil-i inşâfa gelem
Ĝam ğubârını silüp bâde ile şafâ gelem

82. **gelem:-em**
Gazel 2235
Mısra: 4
Bir maksatla bir yere uğramak,gelmek, ziyaret etmek.

Ķıymet-i gevher-i 'ışk ne idügin bilmek için
Naħd-i cân-ıla alan 'âşık-ı şarrâfa gelem

83. **gelem:-em**
Gazel 2235
Mısra: 6
Bir maksatla bir yere uğramak,gelmek, ziyaret etmek.

Pîr-i meyħâne döşer çünkü bisât-ı keremi
Baña yitmez mi ki ben ħâne-i evkâfa gelem

84. **gelem:-em**
Gazel 2235
Mısra: 10
Bir maksatla bir yere uğramak,gelmek, ziyaret etmek.

İy Muħibbî var iken ħırça-i peşmîne-i faħr
Ħaşâ lillâh ki libâs ecline zer-bâfa gelem

85. **gelem:-em**
Gazel 2235
Mısra: 1
Bir maksatla bir yere uğramak,gelmek, ziyaret etmek.

Vaqt degül mi ki dilâ menzil-i inşâfa gelem
Ĝam ğubârını silüp bâde ile şafâ gelem

86. **gelem:-em**
Gazel 2235
Mısra: 8
Bir maksatla bir yere uğramak,gelmek, ziyaret etmek.

'Ömri zâyi' geçürüp geçti günâh-ıla günün
Vaqt oldı ki dilâ menzil-i inşâfa gelem

87. **geldi:-di**
Gazel 2238
Mısra: 9
Bir maksatla bir yere uğramak, ziyaret etmek,gelmek.

Kapuña geldi Muħibbî key katı dil-ħastedür
Senden özge kim ola kim ide tîmârı dilüm

88. **geldüm:-dü, -m**
Gazel 2246
Mısra: 5
Bir maksatla bir yere uğramak, ziyaret etmek.

Ħastayam kapuña geldüm uma derdüme devâ
Derdlüye dermân idersin sen bugün ħâzık ħekîm

89. **gelüpdür:-üp, -dür**
Gazel 2253
Mısra: 2
Bir maksatla bir yere uğramak, ziyaret etmek.

Ger sorar iseñ ħâlümü sensüz cenânım
Ağzuma gelüpdür hemân çıkmaga cânım

90. **gelicek:-icek**
Gazel 2255
Mısra: 7
Bir maksatla bir yere uğramak,gelmek, ziyaret etmek.

Gelicek Münkir ü Nekir heybet ile ħabrüme
Eyle âsân baña virem cümle sü'âlüm benüm

91. **gelmez:-mez**
Gazel 2257
Mısra: 8
... görünmek.

Zaħm-ı tîr-i ğamzeñ dokinsa cânâ sîneme
Baña ol gelmez cerâħat bil ki merhem eyledüm

92. **gelür:-ür**
Gazel 2267
Mısra: 9
Bir kimse veya yer üzerinde belli bir durum veya sıfatın etkisi görünür, hissedilir olmak.

İy Muħibbî ğâhî şâd u ğâh ğam durmaz gelür
Dürlü dürlü görünür baña bu 'âlem ne kılam

93. **gel:**
Gazel 2273
Mısra: 5
Bir şey veya kimse konuşana göre uzak bir yerden daha yakın bir yere doğru yol almak, bir mesafe katedip uzak bir yerden daha yakın bir yere varmak.

Biñ kez öldür beni tek gel seni bir
kez göreyim
Hağ dimişler intizârdan yigdür biñ
kez ölüm

94. **gelince:-ince**
Gazel 2280
Mısra: 4

*Bir şey veya kimse konuşana
göre uzak bir yerden daha yakın
bir yere doğru yol almak, bir
mesafe katedip uzak bir yerden
daha yakın bir yere varmak.*

Hadengi geçmesün dilden diyüben
iy keman ebrü
Gelince baña karşudan bu sînemî
siper çekdüm

95. **geldüñ:-dü, -ñ**
Gazel 2288
Mısra: 13

*Bir maksatla bir yere
uğramak, gelmek, ziyaret etmek.*

Muhibbî yanmaga geldüñ cemâl-i
şem'ine karşı
Degülsin aña pervâne velî ben
yana tapşurdum

96. **gelüp:-üp**
Gazel 2290
Mısra: 8
*Bir maksatla bir yere
uğramak, ziyaret etmek, gelmek.*

Maḥabbet kaşrına bânî olup
Mecnûn ile Ferhâd
Tamâm idemeyüp anlar gelüp ben
üstüvâr itdüm

97. **gelüp:-üp**
Gazel 2292
Mısra: 3

*Bir şey veya kimse konuşana
göre uzak bir yerden daha yakın
bir yere doğru yol almak, bir
mesâfe katedip uzak bir yerden
daha yakın bir yere varmak.*

Semendüñ bu yüzüm üzre gelüp
bir gün basa diyü
Anuñçün yollaruñ üzre yüzümi
ḥâk-i râh itdüm

98. **gelüp:-üp**
Gazel 2295
Mısra: 4
*Bir maksatla bir yere
uğramak, gelmek, ziyaret etmek.*

Fehm itmeye kimsene 'ışkuñ
rumüzünü
Gelüp zebâna söyler ise anı her
kılum

99. **gelürse:-ür, -se**
Gazel 2307
Mısra: 7

*Bir hal bir kimseye hakim
olmak, iyi durumlar için kaplamak,
olumlu etkisini göstermek, kötü
durumlar için arız olmak anlamını
taşır.*

Her ne yañadan gelürse ğam açuk
vîrâne dil
Aña ta'zîm eyleyüp kapuyı dîvâr
eylemem

100. **gelüp:-üp**
Gazel 2309
Mısra: 2

*Bir hal bir kimseye hakim
olmak, iyi durumlar için kaplamak,
olumlu etkisini göstermek, kötü
durumlar için arız olmak anlamını
taşır.*

Göñlüm ister sünbülün gibi perîşan
ḥâl oldum
Başuma sevdâ gelüp şürîde vü pā-
mâl olam

101. **geldi:-di**
Gazel 2311
Mısra: 1

*Zaman bildiren kelimeler
veya zamana bağlı şeylerle
çatmak, girmek, erişmek,
başlamak.*

Geldi o vaqt kim yine 'azm-i
gülistân eyleyem
Bülbül-âsâ ruḥlarına karşı efgân
eyleyem

102. **gelse:-se**
Gazel 2311
Mısra: 7

*Bir şey veya kimse konuşana
göre uzak bir yerden daha yakın
bir yere doğru yol almak, bir
mesafe katedip uzak bir yerden
daha yakın bir yere varmak.*

Tîr-i ğamzeñ gelse idem sînemi
aña siper
Cân virem bu yolda sanmañ
mihnet-i cân eyleyem

103. **gelse:-se**
Gazel 2312
Mısra: 5
*Ortaya çıkmak, baş
göstermek, zuhur etmek.*

Ḥayâlün gelse iy dilber bu çeşm-i
çeşmesârına
İdeler dideler İşâr yoluña sîm-ile
zer hem

104. **gelmeñ:-me, -se, -ñ**
Gazel 2316
Mısra: 4
*Bir maksatla bir yere
uğramak, ziyaret etmek.*

İy Mesîhâ-dem iriş bālînîme kim
ḥastayam
Gelmeñ cân-ı za'îfî nâ-tüvân
ısmarlaram

105. **gelen:-en**
Gazel 2323
Mısra: 7
Çıkıp akmak.

Ḥün-ı dildür gözlerümden döstlar
her dem gelen
Lâle gibi oldu bagrum kara bilmen
n'eyleyem

106. **gelür:-ür**
Gazel 2328
Mısra: 4

*Bir hal bir kimseye hakim
olmak; iyi durumlar için
kaplamak, olumlu etkisini
göstermek, kötü durumlar için arız
olmak anlamını taşır.*

Eksük olmaz dem-be-dem cevr ü
cefâ vü miḥnetün
Müstedâm ol döstum senden gelür
her dem kerem

107. **geldi:-di**
Gazel 2332
Mısra: 3

*Bir hal bir kimseye hakim
olmak; belli bir durum veya sıfatın
etkisi görünür, hissedilir olmak.*

Gitdi 'aqlum yerine geldi anuñ
dîvânelik
Ol perîyi bilmezem n'oldı yine yâd
eyledüm

108. **gelür:-ür**
Gazel 2332
Mısra: 13

*Bir kimse veya yer üzerinde
belli bir durum veya sıfatın etkisi
görünür, hissedilir olmak.*

Eyledükçe bu Muhibbî'ye cefâ
râḥat gelür
Anuñ-ıçun kim belâya cânı mu'tâd
eyledüm

109. **geldüm:-dü, -m**
Gazel 2336
Mısra: 8

*Bir maksatla bir yere
uğramak, gelmek, ziyaret etmek..*

Şi'r-i çevgân-ıla çalmaga ma'ânî
topını
'Arşa-i 'aşr içre geldüm ya'nî
meydân isterem

110. **gelüp:-üp**
Gazel 2343
Mısra: 7

*Bir şey veya kimse konuşana
göre uzak bir yerden daha yakın
bir yere doğru yol almak, bir
mesafe katedip uzak bir yerden
daha yakın bir yere varmak.*

Ol semend-i nâz-ıla bakmaz gelüp
ruhsâruma
Ben ne deñlü yüzümi hâk-ile
yeksân eylesem

111. **geldi:-di**
Gazel 2348
Mısra: 7

*Bir maksatla bir yere
uğramak, ziyaret etmek.*

Kapuña geldi gönül sâ'ilini eyleme
red
Vir baña hüsnün zekâtını ki
hâcetmendem

112. **gelen:-en**
Gazel 2349
Mısra: 3

*Bir maksatla bir yere
uğramak, varmak, ulaşmak.*

Geşt-gîr-i 'ışkam u kimdür gelen
meydânuma
Vâmîk u Ferhâd u Mecnün
destyârumdur benüm

113. **gelmedin:-me, -dü, -n**
Gazel 2350
Mısra: 8
Doğmak, dünyaya gelmek.

Virmedin bir kimse dağı zülf-i
Leylâ'dan haber
Gelmedin Mecnün cihâna ben
ğama sultân idüm

114. **gelse:-se**
Gazel 2352
Mısra: 5
*Bir hal bir kimseye hakim
olmak, iyi durumlar için kaplamak,
olumlu etkisini göstermek, kötü
durumlar için arız olmak anlamını
taşır.*

Başuma gelse ser-i zülfünle
sevdâlar yine
'Aleme Mecnünlayın kendümi
rüsvä eylesem

115. **gelmedi:-me, -di**
Gazel 2353
Mısra: 8
*Dünyaya gelmek, yaşamak,
hayat sürmek.*

Çekdügüm bâr-ı gamı çarhuñ
kañarı çekmeye
Gelmedi bu vâdî-i miñnetde
pâdaşum benüm

116. **gelüp:-üp**
Gazel 2357
Mısra: 10

*Bir maksatla bir yere
uğramak, varmak, ulaşmak.*

Dem-â-dem gönderüp gam
leşkerini
Gelüp dil kişverin yağma kılan
kim

117. **geldükçe:-dük, -çe**
Gazel 2367
Mısra: 3

*Bir hal bir kimseye hakim
olmak, iyi durumlar için kaplamak,
olumlu etkisini göstermek, kötü
durumlar için arız olmak anlamını
taşır.*

Cülüs itmege şâh-ı gam gönül
tahtına geldükçe
Ayagına nişâr için gözümden sîm
ü zer çekdüm

118. **gele:-e**
Gazel 2369
Mısra: 1

*Bir kimse veya yer üzerinde
belli bir durum veya sıfatın etkisi
görünür, hissedilir olmak.*

Gele başladı hatuñ aña ne çäre
güzelüm
Giceyi güne katup sanki irişür
ecelüm

119. **gelürse:-ür, -se**
Gazel 2373
Mısra: 13

*Bir hal bir kimseye hakim
olmak, iyi durumlar için kaplamak,
olumlu etkisini göstermek, kötü
durumlar için arız olmak anlamını
taşır.*

Ğam gelürse Muhibbî gam yime
kim
Ğamsuz olmaz cihânda kes
n' idelüm

120. **gelür:-ür**
Gazel 2377
Mısra: 7

Bir hal bir kimseye hakim

*olmak, iyi durumlar için kaplamak,
olumlu etkisini göstermek, kötü
durumlar için arız olmak anlamını
taşır.*

Her ne cevri ü cefâ gelür senden
Cümlesin baña mehel ben bilürem

121. **gelüp:-üp**
Gazel 2385
Mısra: 6

Sivılar için çıkıp akmak.

Dökerem nâr-ı hasretle dönüp
şem'e ciger hünün
Dükenmez dîdeden her dem gelüp
eşk-i nedâmet hem

122. **gelse:-se**
Gazel 2388
Mısra: 5

*Bir hal bir kimseye hakim
olmak, iyi durumlar için kaplamak,
olumlu etkisini göstermek, kötü
durumlar için arız olmak anlamını
taşır.*

Her ne ki gelse cânuma var saña
minnetüm
Ger nâvek-i cefâ vü eger hançer-i
sitem

123. **gelicek:-icek**
Gazel 2389
Mısra: 5

*Belirmek, görünmek, ortaya
çıkma.*

Görmezem uyhu yüzün hâli hayâli
gelicek
Niçe râhat olayım hâne toludur
meğesüm

124. **gelen:-en**
Gazel 2390
Mısra: 3

*Bir maksatla bir yere
uğramak, ziyaret etmek.*

Pehlevân-ı 'ışkam çü kimdür gelen
meydânuma
Vâmîk u Ferhâd u Mecnun dest-
yârumdur benüm

125. **gelüp:-üp**
Gazel 2393
Mısra: 1

*Bir maksatla bir yere
uğramak, ziyaret etmek.*

Gelüp eşküm sipâhını livâ-yı âhı
kaldurdum
Belâ şahrâsına vardum vefâ tahlını
çaldurdum

126. **geldiler**:-di, -ler

Gazel 2397

Mısra: 8

Bir maksatla bir yere uğramak, varmak, ulaşmak.

Ka'be-i küyüñ tavāfin itmege
'aşıklarunñ

Geldiler sürün sürün koyun gibi
kurbāna hem

127. **gelür**:-ür

Gazel 2397

Mısra: 10

Bir maksatla bir yere uğramak, ziyaret etmek,gelmek.

Esb-i nāz üzre binüp zülfünñ
çevgān eyleseñ

Bu Muhibbī top idüp başın gelür
meydāna hem

128. **geleden**:-el, -den

Gazel 2398

Mısra: 2

Bir hal bir kimseye hakim olmak, iyi durumlar için kaplamak, olumlu etkisini göstermek, kötü durumlar için arız olmak anlamını taşır.

Kara zülfünñ göreldeñ nigārā bī-
kārār oldum

Geleden başuma sevdā perīşān
rüzigār oldum

129. **gelüp**:-üp

Gazel 2398

Mısra: 3

Bir maksatla bir yere uğramak, ziyaret etmek.

Ola ki bir kadem basa gelüp

ruhsāruma diyü

Düşüben yolları üzre ben anuñ
hāksār oldum

130. **gelür**:-ür

Gazel 2399

Mısra: 1

Bir hal bir kimseye hakim olmak, iyi durumlar için kaplamak, olumlu etkisini göstermek, kötü durumlar için arız olmak anlamını taşır.

Gelür senden baña lutf u keremden

soñra verhem hem

Nitekim şādılık ardınca irişür belā
gam hem

131. **gelmişüzdür**:-miş, -üz, -dür

Gazel 2400

Mısra: 7

Bir maksatla bir yere uğramak, ziyaret etmek.

Gelmişüzdür ol ulu dergāha 'arz-ı

hāl için

Andan özge varacak bir yirümüz
yokdur bizüm

132. **geldi**:-di

Gazel 2403

Mısra: 3

Bir maksatla bir yere uğramak, ziyaret etmek.

Nāgehān geldi hatuñ itdi visālünñ
harām

İtmesün kimse 'aceb aña kazādur
dir-isem

133. **geldi**:-di

Gazel 2417

Mısra: 1

Bir kimse veya yer üzerinde belli bir durum veya sıfatın etkisi görünür, hissedilir olmak.

Hatı geldi dilberün kosun gerekse
kazısın

Men' olunmaz ser-nüvişt āhır
göriser yazısın

134. **gele**:-e

Gazel 2421

Mısra: 4

Çıkmak, sadır olmak, sudur etmek.

Düşde görem uyhu yüzini meger
şimden girü

Hvāba varmak mı gele bu çeşm-i
pür-hünābdan

135. **gelürsin**:-ür, -sin

Gazel 2425

Mısra: 3

Bir şey veya kimse konuşana göre uzak bir yerden daha yakın bir yere doğru yol almak, bir mesafe katedip uzak bir yerden daha yakın bir yere varmak.

Meger küy-ı dil-ārādan gelürsin iy
şabā dāyim

Ferahlar kesb olur senden mübārek
bāda beñzersin

136. **gelüp**:-üp

Gazel 2425

Mısra: 5

Varmak, ulaşmak, erişmek, vasıl olmak.

Gözümün çeşmesārına gelüp likin
görinmezsin

Enīs olmazsın ādemle perīden zāda
beñzersin

137. **gelse**:-se

Gazel 2426

Mısra: 9

Bir maksatla bir yere uğramak,gelmek, ziyaret etmek.

Nazar eyle şeb ü rüza biri gelse
biri gider

Muhibbī'ye haber virür bu dehrün
inķilābından

138. **gelüp**:-üp

Gazel 2428

Mısra: 2

Bir maksatla bir yere uğramak, ziyaret etmek.

Nāz-ıla refitāra gel geşt eyle bağ u
büstān

Servler karşı gelüp bulsun şeref
gül gülsitān

139. **gelüp**:-üp

Gazel 2437

Mısra: 6

Bir maksatla bir yere uğramak,gelmek, ziyaret etmek.

Mürde iken bulsalar Ferhād u
Mecnün ger hayāt

Ögrenürlerdi gelüp benden bu
'ışkuñ şan'atın

140. **geldi**:-di

Gazel 2439

Mısra: 8

Bir maksatla bir yere uğramak, ziyaret etmek,gelmek.

Ġam meclisinde yandugumı şem'
işidüp

Başum ucına geldi benüm
aglamag-ıçun

141. **geldi**:-di

Gazel 2441

Mısra: 4

Bir maksatla bir yere uğramak,gelmek, ziyaret etmek.

Tġ-ı hicrünle şehā şād ol pāre
olmışken yürek

Bād-ı āhum geldi tağıtdı anuñ her
pāresin

142. **gelsün**:-sün

Gazel 2447

Mısra: 3

Bir hal bir kimseye hakim olmak, iyi durumlar için kaplamak, olumlu etkisini göstermek, kötü durumlar için arız olmak anlamını taşır.

Ne kadar cevri ü cefā gönderse

gelsün rāziyam

Her ne yagarsa semādan götürür
lā-büd zemīn

143. **gelüp:-üp**
Gazel 2453

Mısra: 4

Bir maksatla bir yere uğramak, ziyaret etmek.

Kalsaydı bu zamāna Ferhād u
Kaş u Vāmık
Benden gelüp sorardı her biri 'ışk
zamīrin

144. **gelmeye:-me, -(y)e**

Gazel 2456

Mısra: 7

Uymak, uygun olmak.

Şümāra gelmeye cevri ü cefā
'aşıkūñ çokdur
Kerem kıl zahmete girme anuñ gel
geç şümārından

145. **gelse:-se**

Gazel 2466

Mısra: 1

Getirilmek, gönderilmek.

Nāmeler gelse kaçan İstānbul-ı
ābāddan
Büy-ı zülfūñi şehgerh aluram
Bağdād' dan

146. **geldi:-di**

Gazel 2467

Mısra: 3

*Zaman bildiren kelimeler
veya zamana bağlı şeylerle)
Çatmak, girmek, erişmek,
başlamak.*

Bahār eyyāmı geldi devr-i güldür
Müşerref itdi bizi sākī şafādan

147. **gelüp:-üp**

Gazel 2472

Mısra: 2

Sıvılar için çıkıp akmak.

İy dōst neler geçti bu 'ışk-ıla
serimden
Hūn-ı cigerüm akdı gelüp
dīdelerümden

148. **gelür:-ür**

Gazel 2480

Mısra: 2

*Uğramak, duçar olmak,
musap olmak.*

Katı mecrūh-durur dil bakışından
Gelür oklar dem-ā-dem ya
kaşından

149. **gelse:-se**

Gazel 2490

Mısra: 10

*Bir hal bir kimseye hakim
olmak, iyi durumlar için kaplamak,
olumlu etkisini göstermek, (kötü
durumlar için arz olmak anlamını
taşır.*

Ġarķ olupdur gözlerüm yaşına
merdümler Muhib
Bilmeye şimden girü gelse beni
uyhu diyen

150. **gelsün:-sün**

Gazel 2493

Mısra: 12

*Bir şey veya kimse konuşana
göre uzak bir yerden daha yakın
bir yere doğru yol almak, bir
mesafe katedip uzak bir yerden
daha yakın bir yere varmak.*

Rāz-ı 'ışka vākıf oldum şol kadar
'ālemdə kim
Sīne gencīnem tolu gelsün berü rāz
isteyen

151. **geldi:-di**

Gazel 2102

Mısra: 2

*Belirmek, görünmek, ortaya
çıkamak.*

Dün gice çün muşhaf-ı hüsün
açup fāl eyledüm
Cīm-i zülfün geldi anı devlete dāl
eyledüm

152. **gelse:-se**

Gazel 2348

Mısra: 2

*Bir hal bir kimseye hakim
olmak, iyi durumlar için kaplamak,
olumlu etkisini göstermek, kötü
durumlar için arz olmak anlamını
taşır.*

Cān-ıla bir sanemūñ 'ışkına çün
pā-bendem
Baña düşnām-ı du 'ā gelse ğamı
horsendem

153. **geldi:-di**

Gazel 2096

Mısra: 6

*Belli bir durum veya sıfatın
etkisi görünür, hissedilir olmak.*

Zahm-ı tūrin sīnem içre saklasam
olmaz 'aceb
Cān yirine geldi öldür fi'l-meşel
cānum benüm

gel di:-

1. **gel di:-**

Gazel 2121

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

*Biriyle veya herhangi bir
araçla bir kimseye gelmesinin
istendiğini bildirmek, davet etmek.*

Dil tekyesine derd-ile ğam geldi
añsuzın

Yanuma anları okuyup sanki gel
didüm

gel!:

1. **gel:**

Gazel 2049

Mısra: 10

"Buyur, haydi gel!"

*anlamlarında bir temenni, davet ve
çağırma sözü.*

'İşkuñ evşāfını bir bir bu
Muhibbī'den işit
Diñle cāndan vaşfını vaşf eylesün
vaşşāfa gel

2. **gel:**

Gazel 2072

Mısra: 8

"Buyur, haydi gel!"

*anlamlarında bir temenni, davet ve
çağırma sözü.*

Evvel ikrār eyledüm yoluña cān
terk itmegi
Gel beni öldür habībüm çünki
medyün olmuşam

3. **gel:**

Gazel 2115

Mısra: 10

"Buyur, haydi gel!"

*anlamlarında bir temenni, davet ve
çağırma sözü.*

Ka'be-i küyuñ Muhibbī'ye
müyesser oldı çün
Gel kabül eyle kapuñda cān-ıla
kurbānuñam

4. **gel:**

Gazel 2129

Mısra: 7

"Buyur, haydi gel!"

*anlamlarında bir temenni, davet ve
çağırma sözü.*

Didügümce baña rahm eyle gel iy
āfet-i cān
Hānçer-i cevri-ile san yüregümi
yara didüm

5. **gel:**

Gazel 2139

Mısra: 9

"Buyur, haydi gel!"

*anlamlarında bir temenni, davet ve
çağırma sözü.*

Gözlerüm yaşı revân oldı gel iy
rüh-ı revân
Göreyim bir kez seni serv-i
hırâmânüm benüm

6. gel:

Gazel 2172

Mısra: 12

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir temenni, davet ve
çağırma sözü.

Bu Muhibbî vaşlın ister bir yaña
dağı gönül
Gel nizâ' itme ne saña ne baña
olsun direm

7. gel:

Gazel 2187

Mısra: 10

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir temenni, davet ve
çağırma sözü.

Didi dilber iy Muhibbî yime ğam
raħm eylerem
Didüm aña gel yemîn eyle ki bāver
eyleyem

8. gel:

Gazel 2190

Mısra: 8

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir temenni, davet ve
çağırma sözü.

Çünkü ten zindân-ı cāndur sensüz
iy ārām-ı cān
Gel uzat raħmet elin āzād kıl
zindānuñam

9. gel:

Gazel 2231

Mısra: 3

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir temenni, davet ve
çağırma sözü.

Bu ben hāki nazarla gel zer eyle
Nazar çün kīmiyādur pāk-bāzum

10. gel:

Gazel 2245

Mısra: 5

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir temenni, davet ve
çağırma sözü.

Gel 'ayān itme rumuz-ı 'ışkı her
bir nā-kese
Nükte-i hāşī ne bilsün kıymetin
bilmez 'avām

11. gel:

Gazel 2250

Mısra: 1

"Buyur, haydi gel!"

anlamlarında bir temenni, davet ve
çağırma sözü.

Gel eyle gül gibi cānā tebessüm
Dağı nāz-ıla gonca-veş tekellüm

12. gel:

Gazel 2456

Mısra: 8

"Bırak, vazgeç!"

anlamlarında olup bir kimseden
bir davranışını, alışkanlığını terk
etmesini istemek için kullanılan bir
söz.

Şümāra gelmeye cevri ü cefā
'āşıkūñ çokdur
Kerem kıl zaħmete girme anuñ gel
geç şümārından

geñ:

1. geñ:

Gazel 2086

Mısra: 14

Geniş. || İşlenmemiş toprak.

Fāriğ-iken geldi nāgeh başuma
sevda-yı 'ışk
Geñ cihānī iy Muhibbî başuma tar
añladum

genc:

1. gencüm: -üm

Gazel 2117

Mısra: 11

Hazine.

Nebātüm şekkerüm gencüm bu
'ālem içre bī-rencüm
'Azizüm Yūsuf'um varum gönül
Mısr'ındaki hanum

2. gencini: -i, -n, -i

Gazel 2430

Mısra: 3

Hazine.

Niçe pinhan itmeyem sīnemde
'ışkuñ gencini
Almışam rüz-ı ezelde anı naqd-i
cāna ben

3. gencini: -i, -n, -i

Gazel 2116

Mısra: 5

Hazine.

Bulmuşam gönüm hārābında
vişālūñ gencini
N'eylerem ma' mürlik şimden girü
virān olam

4. gencine: -i, -n, -e

Gazel 2127

Mısra: 1

Hazine.

Vişālūñ gencine gerçi irişmeyüp
faķir oldum
Firākuñ mülkine şāhum bi-
hamdi' llāh emir oldum

5. gencine: -i, -n, -e

Gazel 2140

Mısra: 9

Hazine.

Muhibbî vaşlı gencine irişem diyü
dildāruñ
Dilī virān idüp āhir yakup cānı
hārāb oldum

genc-i hüsn:

1. genc-i hüsn:

Gazel 2086

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Güzelliğinin hazinesi.

Niçe bulam genc-i hüsnüne sentüñ
ben dest-res
Görinen zülfeynüñi iki taraf mār
añladum

2. genc-i hüsn:

Gazel 2249

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Güzelliğinin hazinesi.

Genc-i hüsn sunmak ister bu
Muhibbî didüm el
Didi zülfüm her kılın biñ başlu
ejderhā kılam

3. genc-i hüsn:

Gazel 2346

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Güzellik hazinesi.

La 'line el sunmaga zülf-i dü-tādan
korkaram
Genc-i hüsnüñ mālīki ol ejdehadan
korkaram

genc-i tab:

1. genc-i tab:

Gazel 2368

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Yaratılış hazinesi.

Hāk-i pāyına Muhibbî genc-i
tab' uñ kıl nişār

Aña beñzer 'âlem içre hürdedâni bulmadum

genc-i vasl:

1. **genc-i vaşl:**
Gazel 2344
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Vuslat hazinesi.

Genc-i vaşlın ister-iseñ anı dilde iste kim
Niçe yıllardur harâb olmuş yatur vîrâneyim

genc-i vişâl:

1. **genc-i vişâl:**
Gazel 2170
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Vuslat hazinesi.

Geşt eylemişem 'âlemi ben genc-i vişâlün
Âhîr arayup bu dil-i vîrânede buldum

2. **genc-i vişâl:**
Gazel 2336
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Vuslat hazinesi.

Sînede çünki Muhibbî bulunur genc-i vişâl
Cân u dil mülkini şimden girü vîrân isterem

3. **genc-i vişâl:**
Gazel 2494
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Vuslat hazinesi.

Çün Muhibbî bulunur vîrânede genc-i vişâl
Ko gönül ma'müresi olsun harâb eglenmesün

gencine:

1. **gencinem:-m**
Gazel 2493
Mısra: 12
Hazine.

Râz-ı 'ışka vâkıf oldum şol kadar 'âlemde kim
Sîne gencinem tolu gelsün berü râz isteyen

ger:

1. **ger:**
Gazel 2000
Mısra: 1
"Eğer" kelimesinin kısaltılmışıdır, nazımda kullanılır.

Hicr ü ğam ger ben ğarîbi ser-te-ser iderse kül
'İşkî yolında anuñ dönmeğe baña mümkün degül

2. **ger:**
Gazel 2007
Mısra: 8
"Eğer" kelimesinin kısaltılmışıdır, nazımda kullanılır.

Dağı beter anı oklara dike ğamzeleri
Âh u feryâd ide ger çagura yalvara gönül

3. **ger:**
Gazel 2000
Mısra: 1
"Eğer" edatının nazımda kullanılan şekli.

Hicr ü ğam ger ben ğarîbi ser-te-ser iderse kül
'İşkî yolında anuñ dönmeğe baña mümkün degül

4. **ger:**
Gazel 2007
Mısra: 10
"Eğer" edatının nazımda kullanılan şekli.

Sırr-ı 'ışkını sakın eyleme 'âlemlere fâş
Bir degül eyleseler ger seni biñ päre gönül

5. **ger:**
Gazel 2013
Mısra: 7
"Eğer" edatının nazımda kullanılan şekli.

Ğudsîlerle ger tavâf itmek dilerseñ küyünü
Lâ-mekân şahrasına 'azm eyleyüp ser-maħmil ol

6. **ger:**
Gazel 2014
Mısra: 2
"Eğer" edatının nazımda kullanılan şekli.

Cennet-âsâ zeyn ider her câyı gül
Hüb idi ger olmasa hercâyî gül

7. **ger:**
Gazel 2014

Mısra: 8
"Eğer" edatının nazımda kullanılan şekli.

Sararup kaddüm gibi nesrîn ola
Ger göre ol 'arîz-ı ğamrâyı gül

8. **ger:**
Gazel 2014
Mısra: 12
"Eğer" edatının nazımda kullanılan şekli.

Bu kadar rağbet mi bulurdı eger
Ger zamânı olmasa bir ay gül

9. **ger:**
Gazel 2016
Mısra: 7
"Eğer" edatının nazımda kullanılan şekli.

Sinemün şandûkasına ursa ger ğamz okların
Cânuma raħmet gelür derdüme sanmañ em degül

10. **ger:**
Gazel 2019
Mısra: 8
"Eğer" edatının nazımda kullanılan şekli.

Tır-i müjeme sineñi deldüm didi didüm
Ger turmaz-ısa anda gönülden geçer degül

11. **ger:**
Gazel 2022
Mısra: 8
"Eğer" edatının nazımda kullanılan şekli.

Kapuña tuħfe getürdüm cânı iy ğurî-liķâ
Bî-bahâdur ger kabûl it gerçi görünür kalîl

12. **ger:**
Gazel 2023
Mısra: 5
"Eğer" edatının nazımda kullanılan şekli.

Mısr-ı ğusnûñi añup hicr içre ger kan aglasam
Eşküme nisbet benüm kaçtre olurdu cüy-ı Nîl

13. **ger:**
Gazel 2024
Mısra: 7
"Eğer" edatının nazımda kullanılan şekli.

Var-ısa ger dostlar esrâr kânidur
gönül
Hün-ı dilden sinede güller bitürür
tâze ter

14. ger:

Gazel 2024

Mısra: 12

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan şekli.

Sine meydanında dikilmiş
nişânıdır gönül
Ger maḥabbet Kaf'ını gezse
Muḥibbî tañ degül

15. ger:

Gazel 2027

Mısra: 11

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan şekli.

Ger günâh-ısa Muḥibbî seni
cândan sevdügi
Zülfüne bend it anı ḥabs-i
zenaḥdân eylegil

16. ger:

Gazel 2001

Mısra: 1

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir.

Gözlerümden ger nihân olduḥısa iy
zibâ-cemâl
Sineden nakşuñ ḥayâli gitmek
olmuşdur muḥâl

17. ger:

Gazel 2050

Mısra: 5

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir.

Uralar ger saña tîşe taḥammül
eyleyüp şabr it
Ko bulsunlar murâdâtı cevâhir
virici kâñ ol

18. ger:

Gazel 2053

Mısra: 5

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir.

Ger femi vaşfım benden güş ideler
ehl-i dil
Zerre gibidür ki günde görünür
hem çün ḥayâl

19. ger:

Gazel 2056

Mısra: 7

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir.

Ger yaparsa bu yıkuk gönülüm
benüm ol seng-dil
Tâ kıyâmet Ka'be-i 'ulyâ ḥaḳı
âbâd olam

20. ger:

Gazel 2067

Mısra: 7

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir.

Gösterüp leylî saçımı itse ger 'arz-ı
cemâl
Boynuma takup özüm mecnûn u
şeydâ eyleyem

21. ger:

Gazel 2068

Mısra: 4

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir.

İşidür yokdur sorar yokdur
derünüm ḥâlini
Dir-idüm bir kimse ger güş eyleye
derdüm benüm

22. ger:

Gazel 2387

Mısra: 9

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir.

İy Muḥibbî bu zamâna kalsa ger
Ferhâd u Ḳays
Ders-i 'ışkı virmede olur idüm
üstâd hem

23. ger:

Gazel 2001

Mısra: 3

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir.

Ger yakarsañ âteş-i hicrâna iy
dilber beni
'İşkuñ-ıla cân virem dönmege
yokdur ihtimâl

24. ger:

Gazel 2098

Mısra: 2

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Egri olmaz kaşlarıña döstüm kec
râ disem
Togru olur sözlerüm kaddüne ger
bâlâ disem

25. ger:

Gazel 2234

Mısra: 1

"Eğer" edatının nazımda

kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Ka'be'dür küyuñ nigârâ anı ger
menzil kılam
Cânı ḳurbân eyleyüp şükrâne terk-i
ser kılam

26. ger:

Gazel 2252

Mısra: 10

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Ka'be'dür küyuñ Muḥibbî cânı
ḳurbân eyledi
Zi sa'âdetdür ger ḳabül olursa
ḳurbânüm benüm

27. ger:

Gazel 2253

Mısra: 1

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Ger sorar iseñ ḥâlümü sensüz
cenânüm
Agzuma gelüpdür hemân çıkmaga
cânüm

28. ger:

Gazel 2270

Mısra: 1

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Döstüm hicran şebinde ger seni
yâd eyleyem
Tâ seḥer âh u fiğân u nâle feryâd
eyleyem

29. ger:

Gazel 2271

Mısra: 9

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Ger semend-i nâza bindüñse n'ola
gel çek 'inân
Ben daḥı hem çü Muḥibbî büse
der-kâb eyleyem

30. ger:

Gazel 2286

Mısra: 1

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Yüzüñi görmege ger ḥâzır olsam
Ölince gitmez idüm nâzır olsam

31. ger:

Gazel 2296

Mısra: 1

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Ger hevâ-yı kıdd-i bālân-ıla cānā
hāk olam
Tañ midur bulup şeref ger fârem-i
eflāk olam

32. ger:

Gazel 2296

Mısra: 2

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Ger hevâ-yı kıdd-i bālân-ıla cānā
hāk olam
Tañ midur bulup şeref ger fârem-i
eflāk olam

33. ger:

Gazel 2300

Mısra: 3

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Ger gamıyla cān virem gel iy
"ömür terk it beni
Niçeye dek uşbu āsān işümi müşkil
kılām

34. ger:

Gazel 2301

Mısra: 7

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Seng-i hāra nerm olur ger derd-ile
āh eylesem
Kālbüñe iy seng-dil itmedi hergiz
kār hem

35. ger:

Gazel 2304

Mısra: 1

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Māh-rūlar fikr idüp ger gönlümi
māyil kılām
Nakd-i cān harc eyleyüp bu yolda
gam hāşil kılām

36. ger:

Gazel 2320

Mısra: 7

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

İrmedin vaşl-ı nigāra ger ölem iy
dōstlar
Ol cefākāruñ güzergāhında eyleñ
türbetüm

37. ger:

Gazel 2329

Mısra: 1

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Sāye salsa ol hümā ger ben gedāya
devletüm
'Ālemi Kāf' dan Kāf' a tutmak
olurdı himmetüm

38. ger:

Gazel 2329

Mısra: 9

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Ger şehīd-i 'ışk olam yolında ol
meh-pārenün
Hāşre dek ola ziyāretgāh-ı 'uşşāk
türbetüm

39. ger:

Gazel 2341

Mısra: 9

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Ger maḥabbet sırrını sorsañ saña
şerḥ eyleyem
Ḥamdü-lillāh ki tarīk-i 'ışkuñuñ
āgāhıyam

40. ger:

Gazel 2359

Mısra: 10

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Bu Muḥibbī dāğ-ıla kūh-ı belā
kaplanıdur
Döymese ger ḥamleme olmaz
'aceb zīkūm benüm

41. ger:

Gazel 2362

Mısra: 1

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Yüzüm ger dönderem dönsün
cefādan bir yaña kıblem
Yoluñda togrıyam vallāh benüm a
Ka'be' m a kıblem

42. ger:

Gazel 2362

Mısra: 5

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Didūñ yolunda ger ölseñ dirildem
lā'l-i nābumla
Ölürem günde yüz biñ kez kanı
'ahd ü vefā kıblem

43. ger:

Gazel 2369

Mısra: 10

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Mümkün olmaz ki şehā koyam
elümden etegüñ
Ger elüm kaḥ' iderler kalur
etegüñde elüm

44. ger:

Gazel 2371

Mısra: 9

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

'Ömrini 'aşıklarūñ kesmek degülse
kaşdı ger
Ya n' için her dem keser zülf-i dü-
tāsın bilmedüm

45. ger:

Gazel 2385

Mısra: 9

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Muḥibbī ger şehīd-i 'ışk olasın
rāh-ı küyünda
Bitüre hūn-ı dil lāle ola çendān
'alāmet hem

46. ger:

Gazel 2388

Mısra: 2

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Ben bir gedā vü sen olasın şāh-ı
muhteşem
Derd ü gamuñla ger ölür isem saña
ne gam

47. ger:

Gazel 2388

Mısra: 6

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Her ne ki gelse cānuma var saña
minnetüm
Ger nāvek-i cefā vü eger hānçer-i
sitem

48. ger:

Gazel 2390

Mısra: 7

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edatı.

Giceler zülfi hayâli ile ger seyr
eylesem
Dūd-ı āhum başum üzre şeb-
külāhumdur benüm

49. ger:

Gazel 2390

Mısra: 11

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edatı.

Derd-i dilden her kaçan derd-ile
ger āh eylesem
Çekilen göklere ejder gibi
āhumdur benüm

50. ger:

Gazel 2392

Mısra: 2

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edatı.

Şabr u 'aklı tağıdup 'ışkıdan şadā
güş eyleyem
N'ola hālüm ger maħabbetde
kadeh nüş eyleyem

51. ger:

Gazel 2404

Mısra: 6

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edatı.

Vād-i ğamda hemān sāyem baña
hem-rāhdur
Ger sorarsañ göz yaşından eski
yārumdur benüm

52. ger:

Gazel 2407

Mısra: 7

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edatı.

La 'l-i şirīnüne ger cān virmeyem
Ferhād-veş
Husrevā söylenmesün 'ālemdede hiç
adum benüm

53. ger:

Gazel 2408

Mısra: 5

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edatı.

Ger riyā vü zerķden geçseñ eyā
zāhid bugün
Defter-i 'ırfāna aduñ yazamazsın
bilürem

54. ger:

Gazel 2413

Mısra: 7

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edatı.

İy dōst n'ola yüzüme ger bir güle
baksañ
Bu cevri ü cefā āteşine niçe yanam
ben

55. ger:

Gazel 2413

Mısra: 10

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edatı.

Şirīn lebüñün midħatini ideli tekrār
Ger dirse Muħibbī n'ola şirīn
suhenem ben

56. ger:

Gazel 2098

Mısra: 8

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edatı.

Olalı ok gibi ğamzeñ iy kemān-
ebrü senüñ
İtmezem sözde hařā ger kaşlaruña
ya disem

57. ger:

Gazel 2109

Mısra: 6

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Cānān yolında her ne gelürse gelür
sürür
Ger tıĝ-ı kahr u cevri ü ger hānçer-i
sitem

58. ger:

Gazel 2226

Mısra: 1

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Ger getürse büyi küyuñdan nesīm
Gelmeye hiç yāduma ħuld-ı na 'īm

59. ger:

Gazel 2109

Mısra: 6

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Cānān yolında her ne gelürse gelür
sürür
Ger tıĝ-ı kahr u cevri ü ger hānçer-i
sitem

60. ger:

Gazel 2123

Mısra: 7

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edatı.

Bu gönül murĝını ger dilersen şayd
idesin
Hālünü dāne dizüp zülfünü dām
eyleyelüm

61. ger:

Gazel 2126

Mısra: 3

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Kaħrüm üzre göresiz ger bite
hünin lāleler
Daĝı bagrumdan nişāndur rengi
kanumdan benüm

62. ger:

Gazel 2128

Mısra: 5

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Var günāhum beni ger öldürmege
Evvvel ol şāhi ben gedā sevduñ

63. ger:

Gazel 2130

Mısra: 6

"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edatı.

Deyri içinde dilegüm budur ki anı
taş ola
Ger senüñle dōstum da 'vā-yı hüsni
ide şānem

64. ger:

Gazel 2132

Mısra: 8

"Eğer, şayet" anlamındaki
şart edatı.

Dil hicri lebi la 'lün ile ölse
gerekdür
Ger la 'lün āña zerre kadar itmez-
ise em

65. ger:

Gazel 2135

Mısra: 6

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Döstüm cevr ü cefâñi sen baña gördüñ mehel
Ger vefâ kılup teraħħum eyleseñ de lâyıķam

66. ger:

Gazel 2189

Mısra: 1

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Her gice sen mâh-ı mihr-efrûzı ger yâd eyleyem
Tâ seher efğân u âh u nâle feryâd eyleyem

67. ger:

Gazel 2196

Mısra: 13

"Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Baña besdür ger müyesser ola olam jende-püş
Sanmañuz mâl u menâl yâhû kabâdur sevdüğüm

68. ger:

Gazel 2225

Mısra: 5

"Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Tevsen-i esb ile ger kaçd ide dilber cânuma
Ben de cân nağdin nişâr-ı süm-m-i tavsen kılam

69. ger:

Gazel 2229

Mısra: 5

"Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Küyuñ dikenı ger bata itüñ ayagına
Süzen-i müjmele çıkaram ola nişânum

70. ger:

Gazel 2233

Mısra: 4

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Zâhidâ ben olmışam çünkü harâbât-ı ezel

Baña lâyıķ olmaya ger nâm-ile neng eyleyem

71. ger:

Gazel 2239

Mısra: 3

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Yaza levh-i dile ger hasb-i hâlüm
Eñ evvel dutışa levh ü kalem hem

72. ger:

Gazel 2242

Mısra: 8

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Leylî saçuñ zencîrini dak boynuma mecnûnuñam
Rüsvâ olursam ğam degül ger hâş ü 'âma iy şanem

73. ger:

Gazel 2244

Mısra: 7

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Dil hasta yatur ger irişeydi cevâbuña
Şihhat bulup cümle gider-idi sekâmetüm

74. ger:

Gazel 2245

Mısra: 4

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir.

Zülfinüñ halkasına hâlini gerdâne kıla
Olsa dil murğı 'aceb olmaya ger beste-i dâm

75. ger:

Gazel 2246

Mısra: 9

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Rişte-i cânâ Muħibbî dizse ger söz dürlerin
Eylemeñ anı ta'accüb olıcak tab'-ı selîm

76. ger:

Gazel 2269

Mısra: 7

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Ger gedâ-yı der-i meyhâne olam 'ayb degül
Götürî şehleri ben anda gedâyı görürüm

77. ger:

Gazel 2292

Mısra: 9

"Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Tayanursa n'ola zâhid bugün ger zühd ü taķvâya
Muħibbî buna mesned tevekkül ben İlâh itdüm

78. ger:

Gazel 2296

Mısra: 7

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

Küyuña vardukça itsen ger baña cevr ü sitem
Râh-ı 'ışkuñda daħı ben cüst ü çâlâk olam

79. ger:

Gazel 2298

Mısra: 13

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir. || "Eğer, şayet" anlamındaki şart edati.

İy Muħibbî tañ mı 'aklı ger ferâmüş eyleyem
Zülfi zencîrin görüp göñlümi şeydâ eyledüm

80. ger:

Gazel 2423

Mısra: 7

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir II "Şayet" anlamında.

Fırkatüñle ger ölem cânâ vaşiyyet eyleyem
İtlerüñe ideler bu üstülvânum armagan

81. ger:

Gazel 2437

Mısra: 5

"Eğer" edatının nazımda kullanılan biçimidir II "Şayet" anlamında.

Mürde iken bulsalar Ferhâd u Mecnün ger hayât
Öğrenürlerdi gelüp benden bu 'ışkuñ şan'atin

82. ger:

Gazel 2441

Mısra: 5
"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir II "Şayet"
anlamında.

İy gönül ger dirse mihr idem saña
aldanma kim
Niçe kerre aldanup gördüñ anuñ
sen yaresin

83. ger:
Gazel 2443
Mısra: 8
"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir II "Şayet"
anlamında.

Tuhfe eyler küyuña varsa gözüm
gevherlerin
Ger kabülün var-ısa yoluña işār
eylesün

84. ger:
Gazel 2444
Mısra: 3
"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir II "Şayet"
anlamında.

Eylemezsen 'iyd-i adhā irdi ger
kurbān beni
Hey yoluñda öldüğüm ölmek
muḳarrerdür bugün

85. ger:
Gazel 2469
Mısra: 12
"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir II "Şayet"
anlamında.

Şi' r-i pür-süzum daḫı rengin
düşerdi döstlar
Meclis içre tutmasaydum güşımı
ger nāya ben

86. ger:
Gazel 2491
Mısra: 3
"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir II "Şayet"
anlamında.

Baş virem şem' gibi ger
bakabilsem yüzine
Akıdam göz yaşını komayam ol
yār etegin

87. ger:
Gazel 2030
Mısra: 7
"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Gülşen içre ger 'izār-ı yārdan reng
almasa
'Älem içre bulmaz-ıdı bu ḳadar
i'zāz gül

88. ger:
Gazel 2476
Mısra: 7
"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Bir laḫza koya ger ser-i küyına
beni yār
Yig görinür ol ravza-ı rızvān
vaṭenden

89. ger:
Gazel 2499
Mısra: 6
"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Çeşm-i bedden ḫālidür san āteş
üstinde sipend
Ḥatt-i müşgîn ger duzaḫ dūd-ı
sipendin gözle sen

90. ger:
Gazel 2001
Mısra: 1
"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Gözlerümden ger nihān olduñsa iy
zibā-cemāl
Sīneden naḳşuñ ḫayālî gitmek
olmuşdur muḫāl

91. ger:
Gazel 2001
Mısra: 3
"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Ger yakarsañ āteş-i hicrāna iy
dilber beni
'İşkuñ-ıla cān virem dönmege
yokdur iḫtimāl

92. ger:
Gazel 2028
Mısra: 9
"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Bu Muḫibbî olmasa ger mālîk-i
mülk-i suḫen
Ānî gelmezdi dilinden böyle bir
rengin ḡazel

93. ger:
Gazel 2035
Mısra: 5
"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

'İşk ara görse ger mecnūnlıgum
Ferḫād u Ḳays
Kūh u deşte düşübeni olalar her ān
ḫācîl

94. ger:
Gazel 2047
Mısra: 8
"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Tayanup ḳuvvetüñe tutma zamān-
ıla gürüş
Basar āḫir seni ger Rüstem ü
Nerīmān ol

95. ger:
Gazel 2330
Mısra: 14
"Eğer" edatının nazımda
kullanılan biçimidir. || "Eğer,
şayet" anlamındaki şart edati.

Ḥusrev ü Ḥāfız ider şî' r-i
Muḫibbî'yi pesend
Cāmî taḫsîn ide ger görse bu
nazm-ı ḫasenüm

gercek:

1. gerçek:
Gazel 2062
Mısra: 4
Aslı olan, uydurma olmayan,
doğru, sahih.

Öpdi dirler baña la'lün yog-iken
andan nişāñ
Gerçek olur 'āşık olan kanda ise
müttehem

2. gerçeksin:-sin
Gazel 2192
Mısra: 12
Yalan olmayan, doğru olan
şey, hakikat.

Başum üzredür didüm cānā yirün
Didi gerçeksin ki bir gül desteyem

gerçi:

1. gerçi:
Gazel 2004
Mısra: 15
Aslına bakılırsa, aslında II
Her ne kadar, ...ise de; ama,
ancak, fakat, lâkin.

Gerçi sevmek sen güzeller şāhım
haddüm degül
Söz kabül itmez n'idem başına
sulţāndur gönül

2. gerçi:

Gazel 2017

Mısra: 1

Aslına bakılırsa, aslında ||
Her ne kadar, ...ise de || *Ama,*
ancak, fakat, lâkin.

Derd-i hicrünü şēhā gerçi nihān
eyler gönül
İllā vaşluñ añıcak vāy ki figān
eyler gönül

3. gerçi:

Gazel 2283

Mısra: 3

"Her ne kadar" anlamında
zarf.

Yüzün gerçi bu gönülüm rüşen eyler
Velî zülfüñ kilur bu bahtımı şām

4. gerçi:

Gazel 2022

Mısra: 8

"Aslına bakılırsa, aslında"
anlamında zarf.

Kapuña tuhfē getürdüm cānı iy
hürî-liķā
Bî-bahādur ger kabül it gerçi
görünür kalıl

5. gerçi:

Gazel 2127

Mısra: 1

"Aslına bakılırsa, aslında"
anlamlarında bir zarf.

Vişālün gencine gerçi irişmeyüp
faķir oldum
Firākuñ mülkine şāhum bi-
hamdi' llāh emir oldum

6. gerçi:

Gazel 2199

Mısra: 6

"Aslına bakılırsa, aslında"
anlamlarında bir zarf.

Cidd ü cehd-ile vişāle bulmadım
hiç dest-res
Sālḥā gerçi bu yolda ben tekāpü
eyledüm

7. gerçi:

Gazel 2221

Mısra: 2

"Aslına bakılırsa, aslında"
anlamlarında bir zarf.

Yād idüp cānā seni tā şubḥa dek
hün aqlaram
Gerçi şem' aqlar gice ben daḥı
efzün aqlaram

8. gerçi:

Gazel 2110

Mısra: 9

Aslına bakılırsa, aslında,
filvaki.

Muḥibbî sakladım gerçi bu sırr-ı
'ışkı sīnemde
Anı āḥir bu āhumla cihāna āşikār
itdüm

9. gerçi:

Gazel 2135

Mısra: 3

Aslına bakılırsa, aslında.

Gerçi hicrān eyledi 'ālemde
sergerdān beni
Dōstlar 'Azrā ğamın çekmekte
güyā Vāmīķ'am

10. gerçi:

Gazel 2139

Mısra: 1

"Aslına bakılırsa, aslında"
anlamında zarf.

Göklere irişdi gerçi āh u efgānum
benüm
Saña irişmez n'idem iy māh-ı
tābānum benüm

11. gerçi:

Gazel 2182

Mısra: 3

"Aslına bakılırsa, aslında"
anlamında zarf.

Gerçi baḥr-ı dile 'ummān dinür
Līk görseñ ma'niden bir ḫatreyem

12. gerçi:

Gazel 2188

Mısra: 3

Aslına bakılırsa, aslında.

Hāk-i derinde gerçi mezellet-
fütādeyem
Ammā be-şadr-ı mesnedle cāhı
beklerem

13. gerçi:

Gazel 2208

Mısra: 3

Şart anlamı taşıyan
cümlelerde her ne kadar, ... ise de.

Eyledi hicran sipāhı gerçi dil
mülkin ḫarāb
Şāh-ı 'ışka ben anı çokdan
müsellem bagladım

14. gerçi:

Gazel 2225

Mısra: 7

Aslına bakılırsa, aslında,
filvaki.

Gerçi kimse çekmedi dirler bu
'ışkuñ yayını
Umaram kuvvet Ḥudā virüp
çeküben ben kılam

15. gerçi:

Gazel 2262

Mısra: 1

Aslına bakılırsa, aslında,
filvaki.

Gerçi çok ḫübān-ı 'ālem dīde'em
Saña beñzer kes men ne dīde'em

16. gerçi:

Gazel 2294

Mısra: 16

Aslına bakılırsa, aslında.

Küy-ı dilberde geda olmak benüm
faḫrum-durur
Gerçi İskender Ferīdün Ḥusrev ü
Dārā benem

17. gerçi:

Gazel 2298

Mısra: 9

Şart anlamı taşıyan
cümlelerde her ne kadar, ... ise de.

Gerçi yapıdı tekiye-i 'ışkı elzel
Ferḥād u Ḳays
Pest bünyādın görüp ben daḥı bālā
eyledüm

18. gerçi:

Gazel 2340

Mısra: 5

"Aslına bakılırsa" anlamında
zarf.

Şākirem ben ğamzelerden gerçi
bagrum pāredür
Ḥaşā lillāḥ ḫaḫkını anuñ ferāmūş
eyleyem

19. gerçi:

Gazel 2394

Mısra: 7

Aslına bakılırsa, aslında,
filvaki.

Gerçi 'ışkuñ rüyümü ḫāk itdi soñra
kıldı zer
Ben de iksir-i vücudum ḫākini zer
eyleyem

20. gerçi:

Gazel 2400

Mısra: 9
*Şart anlamı taşıyan
cümlelerde her ne kadar, ... ise de,
vakıa.*

Gerçi cürm-ile Muhibbî olduñ
evvel rû-siyâh
Âb-ı rahmetle umaram pāk ola
yuna yüzüm

21. **gerçi:**
Gazel 2462
Mısra: 1
Her ne kadar ... ise de, vakıa.

Degül hālî bu dîde gerçi nemden
Ne gam hālî degül bir lahza
demden

22. **gerçi:**
Gazel 2469
Mısra: 3
Her ne kadar, ... ise de.

Çekmedi Ferhād u Mecnūn gerçi
'işkuñ yayını
Himmet eyleñ el urayın dōstlar ol
yaya ben

gerçi ki:

1. **gerçi ki:**
Gazel 2085
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Her ne kadar ... ise de.

Gerçi ki tîğ-ı cefâ ğamzeñ bu
hünüm dōkmege
Anı 'izzet ile alup yir aña gerden
kılam

2. **gerçi ki:**
Gazel 2091
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Her ne kadar, ... ise de,
vakıa.*

Umaram rüz-ı cezâda olasin baña
şefi'
Cürm ü 'işyân-ıla gerçi ki yüzü
kara benem

3. **gerçi ki:**
Gazel 2200
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Şart anlamı taşıyan
cümlelerde her ne kadar, ... ise de,
vakıa.*

Görmem yüzini gerçi ki o yâr-ı
mehveşüm
Likin anuñ hayâli ile dāyimā
hoşum

4. **gerçi ki:**
Gazel 2313
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Her ne kadar, ... ise de,
vakıa.*

Felek gerçi ki birkaç gün cüdā
kıldı diyârumdan
Ferâmuş oldu miñnetler çü yâr-ı
mihribân gördüm

5. **gerçi ki:**
Gazel 2366
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Her ne kadar, ... ise de,
vakıa.*

Mecnūn uyardı gerçi ki 'işkuñ
çerâğını
Ĝam tekyesinde anuñ-ıla
iştirâkiyem

6. **gerçi ki:**
Gazel 2424
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Her ne kadar, ... ise de,
vakıa.*

Vâz gelmem ölü-ısem yine
cânânımdan
Ĝāh olur usanuram gerçi ki bu
cânımdan

gerçi kim:

1. **gerçi kim:**
Gazel 2246
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Her ne kadar.

Gerçi kim cürmüm üküş
kesmezem lîkin ümîd
Umaram mañşer günü ide şefâ'at
hādımim

2. **gerçi kim:**
Gazel 2247
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Her ne kadar.

Gerçi kim eyler baña cevr ü cefâ
zulum ü sitem
Lîk gönülden yine ol bî-vefâyı
isterem

3. **gerçi kim:**
Gazel 2006
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Her ne kadar, ...ise de.

Gerçi kim cānā cemālūñ
görmezem yıllar geçer
Lîk sînemden hayālūñ naqşı
gîtmekdür muhāl

4. **gerçi kim:**
Gazel 2036
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Her ne kadar. || ...ise de.

Gerçi kim kaç' eyledüm hicran
ilinde niçe yol
Bâb-ı vaşl-ı dil-rübāya bulmadum
hergiz vuşul

5. **gerçi kim:**
Gazel 2039
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Aslına bakılırsa, aslında. ||
Şart anlamı taşıyan cümlelerde
"Her ne kadar, ... ise de" anlamına
gelir.*

Gerçi kim sâğar u mül uşbu dili
rāhat ider
La 'l-i nābuñsuz anı hîç ele almalı
degül

6. **gerçi kim:**
Gazel 2150
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Şart anlamı taşıyan
cümlelerde her ne kadar, ... ise de.*

Gerçi kim Ferhād u Mecnūn
çektiler derd ü belā
Şükr iderdi hālîne her biri görse
hāletüm

7. **gerçi kim:**
Gazel 2165
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*"Aslına bakılırsa, aslında"
anlamında zarf.*

Ĝamdü-lillāh ğālib olup nefis-i
şūma 'ākıbet
Niçe yıllar gerçi kim anuñ-ıla ceng
eyledüm

8. **gerçi kim:**
Gazel 2178
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Gerçi. "Aslına bakılırsa,
aslında" anlamında zarf.*

Gerçi kim kañruñ kavîdür
rahmetūñ ğālib aña
Bir bölük üftāde budur içümüzde
söz bizüm

9. gerçi kim:
Gazel 2208
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Her ne kadar.

Yara urdı gerçi kim bu sîneme
peykân-ı döst
Yara üzre kodum anı yine merhem
bagladum

10. gerçi kim:
Gazel 2251
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Her ne kadar, ... ise de,
vakıa.*

Nîg-rüyân gerçi kim 'âlemde bî-
haddür velî
Lîk dilde cânda iden cā nâmın
dimeyem

11. gerçi kim:
Gazel 2256
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Her ne kadar, ... ise de,
vakıa.*

İy Muhibbî müşkil işdür gerçi kim
zühd ü vera'
Câm-ı mey elden koma tâ hâl ola
bu müşkilüm

12. gerçi kim:
Gazel 2368
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Her ne kadar, ... ise de,
vakıa.*

Dāyimā olsun emân içinde ol çok
sevdüğüm
Gerçi kim 'ışkında ben hergiz
emânı bulmadum

gerd:

1. gerdüm:-üm
Gazel 2148
Mısra: 6
*Toz. Divan şiirinde bir toprak
parçası olarak gubar, sevgilinin
yüceliğinin ve değerinin
büyüklüğünü anlatmada kullanılır.
Aşık daima sevgilisinin ayağının
tozu toprağına yolunun toprağına
özlem duyar ve onlara çok değer
verir. Aşık sevgilisinin ayağı
tozuna bile razıdır ama onu da zor
elde eder.*

Toprak oldum rāh-ı küyında sakın
iy seyl-i eşk

İledüp bir yaña mahrûm eyleme
gerdüm benüm

2. gerdüm:-üm
Gazel 2211
Mısra: 4
*Toz. || Divan şiirinde bir
toprak parçası olarak gubar,
sevgilinin yüceliğinin ve değerinin
büyüklüğünü anlatmada kullanılır.
Aşık daima sevgilisinin ayağının
tozu toprağına özlem duyar ve
onlara çok değer verir. Aşık
sevgilisinin ayağı tozuna bile
razıdır ama onu da zor elde eder.*

İde her zerre ölürsem hezārān nāle
vü āhı
İletse küyuña cānā eger bād-ı şabā
gerdüm

3. gerdüm:-üm
Gazel 2227
Mısra: 4
*Toz. || Divan şiirinde bir
toprak parçası olarak gubar,
sevgilinin yüceliğinin ve değerinin
büyüklüğünü anlatmada kullanılır.
Aşık daima sevgilisinin ayağının
tozu toprağına özlem duyar ve
onlara çok değer verir. Aşık
sevgilisinin ayağı tozuna bile
razıdır ama onu da zor elde eder.*

Hîç olur mı vara eşküm küyuña
cānā senüñ
Ölice ilte meger bād-ı şabā
gerdüm benüm

4. gerd:
Gazel 2458
Mısra: 4
Toz, toprak.

'İşk-ıla meydāna girsem iy fakîh
itme 'aceb
Rağsa girür gird-bād-ı āhı ile gerd
olan

gerdān:

1. gerdāne:-e
Gazel 2245
Mısra: 3
*Vücudun omuzlarla baş
arasında kalan kısmı.*

Zülfünñ halkasına hālını gerdāne
kıla
Olsa dil murğı 'aceb olmaya ger
beste-i dām

gerden:

1. gerdenüme:-üm, -e
Gazel 2012

Mısra: 6
Boyun, gerdan.

Zencîr olasın gāh kemend gāh
selāsîl
İy zülf benüm gerdenüme des-res
ol gel

2. gerdenine:-i, --n, --e
Gazel 2045
Mısra: 4
*Vücudun omuzlarla baş
arasında kalan kısmı, boyun.*

Leylî zülfünî kemend eyle gel iy
serv-i revān
Gerdenine 'ışk-ıla mecnün olan
şeydāya sal

3. gerden:
Gazel 2085
Mısra: 6
*Vücudun omuzlarla baş
arasında kalan kısmı, boyun.*

Gerçi ki tîğ-ı cefā ğamzeñ bu
hünüm dökmege
Anı 'izzet ile alup yir aña gerden
kılām

gerdiş-i devrān:

1. gerdiş-i devrān:
Gazel 2424
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Zamanın geçiş tarzı, zaman.

Yāra 'arz eylemege hālümü bir
kimsene yok
Niçe rāzî olayım gerdiş-i
devrānumdan

gerdün:

1. gerdün:
Gazel 2240
Mısra: 1
Dönen, devreden.

İñiler bu gönlümi küyuña gerdün
eyledüm
Anı döndürmege de yaşımı
Ceyhun eyledüm

2. gerdüna:-a
Gazel 2478
Mısra: 3
Dünya, sema, felek.

Bu dil gerdüna olaldan müşabih
İñiler nāle eyler hem çü gerdün

3. gerdün:
Gazel 2478

Mısra: 4
Dünya, sema, felek.

Bu dil gerdüna olaldan müşabih
İniler nâle eyler hem çü gerdün

gerek:-

1. **gerekmez:-mez**

Gazel 2103

Mısra: 7

*Gerekli olmak, lazım gelmek,
icap etmek, iktiza etmek.*

‘Aynuma zerre kühli ekmek baña
gerekmez
Gözüm açup yumınca ol hâk-i küyü
sevdüm

2. **gerekmez:- mez**

Gazel 2210

Mısra: 3

*Gerekli olmak, lazım gelmek,
icap etmek, iktiza etmek.*

Gerekmez mülk-i Dārā vü Ferīdün
tâc-ı Keyhüsrev
Bi-ḥamdillâh ki küyünda senüñ
dâyim şütürbânâm

3. **gerekmez:-mez**

Gazel 2250

Mısra: 7

*Gerekli olmak, lazım gelmek,
icap etmek, iktiza etmek.*

Gerekmez baña bâlin ola zer-baft
Ola bâlin baña yigdür ser-i ḥum

4. **gerekmez:-mez**

Gazel 2283

Mısra: 12

*Gerekli olmak, lazım gelmek,
icap etmek, iktiza etmek.*

Ne emr itseñ benüm oldur
murâdum
Dimişler gerekmez ‘âşıka kâm

5. **gerekmez:-mez**

Gazel 2364

Mısra: 8

*Bir şeyin yapılabilmesi veya
gerçekleşmesi bazı nesne, fiil vb.ne
bağlı olmak, gerek olmak, lazım
olmak, icap etmek, iktiza etmek.*

Görinür şimden girü gülşen
gözüme hâr u ḥes
Sunalar âb-ı hayât-ıla gerekmez
câm-ı Cem

6. **gerekse:-se**

Gazel 2417

Mısra: 1

*Gerekli olmak, lazım gelmek,
icap etmek, iktiza etmek.*

Ḥattı geldi dilberün kosun gerekse
kazısın
Men’ olunmaz ser-nüvişt âhir
göriser yazısın

7. **gerek:**

Gazel 2477

Mısra: 10

*Varlığına ihtiyaç duyulan,
yapılması, edinilmesi icap eden
şey.*

Muḥibbî ‘ışk meydânın görüp eyle
dil-âverlik
Ṭarîk-i ‘ışkdadur ‘âşik gerek terk
eylemek başın

gerek:

1. **gerek:**

Gazel 2020

Mısra: 10

*Herhangi bir şeyin
yapılabilmesi veya olabilmesi için
şart olan (şey), || Varlığına ihtiyaç
duyulan, yapılması, edinilmesi
icap eden (şey).*

‘İşka düşdi bu Muḥibbî’nün belâlar
başına
Sen getürdün âhir öldürseñ gerek
hem iy gönül

2. **gerek:**

Gazel 2050

Mısra: 8

*Cümlede aynı görevi yapan
kelimelerin her birinin başına ayrı
ayrı getirildiğinde “ister”
anlamında kullanılır.*

Ḥaṭuñ geldi saña düşmez idesin
daḥı ra’ nâlık
Yüzüne kimseler bakmaz gerek
ḥürşid-i raḥşân ol

3. **gerek:**

Gazel 2063

Mısra: 10

*Herhangi bir şeyin
yapılabilmesi veya olabilmesi için
şart olan şey, lazım.*

Muḥibbî agrayup gülmek gerek her
dem yolından hem
Günâhuñdan seni pāk eylemez illâ
gözün yaşı

4. **gerek:**

Gazel 2373

Mısra: 11

Lüzum, icap.

Zâhide ḥür gerek baña nigâr
Her kişide var bu heves n’idelüm

5. **gerek:**

Gazel 2132

Mısra: 6

*Herhangi bir şeyin
yapılabilmesi veya olabilmesi için
şart olan şey, lazım.*

Bu hasta gönül irmez-ise vaşluña
cânâ
Cân virse gerek yoluna çün kaldı
hemân dem

6. **gerekdür:-dür**

Gazel 2132

Mısra: 7

*Gerekli olma, icap etme.//
Yakışma, uygun düşünme.*

Dil hicr-i leb-i la’lün ile ölse
gerekdür

Ger la’lün aña zerre kadar itmez-
ise em

7. **gerek:**

Gazel 2273

Mısra: 13

*Herhangi bir şeyin
yapılabilmesi veya olabilmesi için
şart olan şey, lazım.*

Şi’r bünyâdına el urduñ katı
muḥkem gerek
Soñradan dimeyesin za’f üzre imiş
temelüm

8. **gerek:**

Gazel 2330

Mısra: 7

*Şart cümlelerinde üstün
ihtimali bildirir, herhalde.*

Düşdi dil çâh-ı zenaḥdâna ebed
kalsa gerek
Merḥametle el eger sunmaya zülfi
resenüm

9. **gerek:**

Gazel 2361

Mısra: 3

*Herhangi bir şeyin
yapılabilmesi veya olabilmesi için
şart olan şey, lazım.*

Her ki ‘âşıkdur didiler aña terk-i
ser gerek
Cân kulağına takup bu sözi
mengüş eyledüm

10. **gerekdür:-dür**

Gazel 2434

Mısra: 10

Varlığına ihtiyaç duyulan,

yapılması, edinilmesi icap eden şey.

Gülşen-i hüsnünde ko kılsun
Muhibbî nâleler
Böyle bir bülbül gerektür sen gül-i
ra nâ-y-ıçun

11. gerek:

Gazel 2435

Mısra: 1

Herhangi bir şeyin

*yapılabilmesi veya olabilmesi için
şart olan şey, lazım.*

Vaşl-ı cânân isteyen itmek gerek
terk-i beden
Kim şehid-i 'ışık ola lâ-büd olur ol
bî-kefen

12. gerektür:-dür

Gazel 2437

Mısra: 10

Varlığına ihtiyaç duyulan,

*yapılması, edinilmesi icap eden
şey.*

Bu Muhibbî kâsd iderse n'ola şî 'r-i
Hüsrev'e
Kişi 'âlemde bülend itmek
gerektür himmetin

13. gerektür:-dür

Gazel 2456

Mısra: 11

Varlığına ihtiyaç duyulan,

*yapılması, edinilmesi icap eden
şey.*

Muhibbî her ki 'âşıkdur gerektür
ol ola cömerd
Yanında bir ola anuñ geçe yog-ıla
varından

14. gerektür:-dür

Gazel 2484

Mısra: 6

Herhangi bir şeyin

*yapılabilmesi veya olabilmesi için
şart olan şey lazım.*

İrişdüñ çünki küyü Ka 'besine
Gerektür idesin cânuñı kurbân

gerek... gerek:

1. gerek... gerek:

Gazel 2050

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Cümlede aynı görevi yapan
kelimelerin her birinin başına ayrı
ayrı getirildiğinde "ister"
anlamında kullanılır ve bunlardan
birinin tercih edilebileceğini
gösterir.*

Gerek İskender ü Dārā gerek
sulţān-ı devrān ol
Saña yigdüñ kâmusından hemān
tek pāk-dāmān ol

germ ol-:

1. germ ol-:

Gazel 2263

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Hararet kazanmak,
hararetlenmek.*

Ziyāde germ olmışdur benüm bu
eşk-i gülgünüm
Yanında zülf-i şeb-dîzî katı āheste
ter gördüm

geşt eyle-:

1. geşt eyle-:

Gazel 2156

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Dolaşmak, gezmek.

'Ālemi geşt eyledüm sordum
dehānuñ sırrını
İrdi 'ömrüm āhire hāl olmadı bu
müşkilüm

2. geşt eyle-:

Gazel 2170

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Dolaşmak, gezmek.

Geşt eylemişem 'ālemi ben genc-i
vişālūñ
Āhir arayup bu dil-i vīrānede
buldum

3. geşt eyle-:

Gazel 2179

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Dolaşmak, gezmek.

İy Muhibbî hîç dil-i şeydānā
beñzer bulmayam
'Ālemi geşt eyleyüben niçe
şeydāyı görem

4. geşt eyle-:

Gazel 2368

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Dolaşmak, gezmek.

'Ālemi geşt eyledüm mihrübānı
bulmadum
Cānuñı kıldum fedā ārām-ı cānı
bulmadum

5. geşt eyle-:

Gazel 2428

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Dolaşmak, gezmek.

Nāz-ıla refāra gel geşt eyle bāğ u
büstān
Servler karşı gelüp bulsun şeref
gül gülsitān

geşt id-:

1. geşt id-:

Gazel 2137

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Dolaşmak, gezmek.

Görmedüm bir aña beñzer yüzi gül
alnı kamer
Geşt idüp 'ālemi eṭrāfı tamāmet
gördüm

2. geşt id-:

Gazel 2164

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Dolaşmak, gezmek.

Mecnūn-vār deşt ü beyābānı geşt
idüp
Ferhād gibi oldu yirüm kühsār hem

3. geşt id-:

Gazel 2164

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Dolaşmak, gezmek.

Mecnūn-vār deşt ü beyābānı geşt
idüp
Ferhād gibi oldu yirüm kühsār hem

geşt it-:

1. geşt it-:

Gazel 2454

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Dolaşmak, gezmek.

Geşt itdi cihan mülkini bulmadı
Muhibbî
Bir yār vefā ehli ki hālümü diyem
ben

geşt kıl-:

1. geşt kıl-:

Gazel 2153

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Dolaşmak, gezmek.

Geşt kıldum bu cihan tekyesinüñ
her tarafın
Çār dīvārına gördüm yazulu āh
şāhum

2. geşt kıl-:

Gazel 2168

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Dolaştırmak, gezdirmek.

Sāyesin salsa gedā üstine ol sultān
olur
Geşt kıldum kanda var devlet
hümāsın bilmedüm

geşte:

1. geşteyem:-(y)em

Gazel 2192

Mısra: 8

Gezmiş, dönmüş, dolaşmış.

Çeşmüñ arar kim beni ide helāk
Anı bilmez hicr elinden geşteyem

geşte-i serv-i kad:

1. geşte-i serv-i kad:

Gazel 2267

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Uzun boylu sevgilinin
gezintisi.*

Agla dīvāne gönül ḥasret-ile gel
şeb ü rüz
Geşte-i serv-i kad ü tāze nihālem
ne kılam

geşt-gİR-i 'ışk:

1. geşt-gİR-i 'ışk:

Gazel 2349

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Aşkın gezgini.

Geşt-gİR-i 'ışkam u kimdür gelen
meydānuma
Vāmık u Ferhād u Mecnün
destyārumdur benüm

geşt-i gülşen kıl-:

1. geşt-i gülşen kıl-:

Gazel 2356

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Gül bahçesini seyretmek.

Mey içüp şād idelüm rüh-ı revānını
Cem'üñ
Geşt-i gülşen kılalum bülbül ünin
güş idelüm

getür-:

1. getürdün:--dü, --ñ

Gazel 2020

Mısra: 10

*Getirmek || Sunmak, takdim
etmek.*

'İşka düşdi bu Muḥibbī'nün belālar
başına
Sen getürdün āḥir öldürseñ gerek
hem iy gönül

2. getürdüm:--dü, --m

Gazel 2022

Mısra: 7

*Getirmek. || Taşımak. ||
Sunmak.*

Kapuña tuhfе getürdüm cānı iy
ḥūr-ı līkā
Bī-bahādur ger kabül it gerçi
görünür kalıl

3. getürse:-se

Gazel 2073

Mısra: 1

*Daha uzak bir yerden
bulunulan yere gelmesini
sağlamak, gelmesine sebep olmak,
iletmek, nakletmek.*

Büyün gülşene getürse nesīm
İtmeyem fikr-i ḥuld u zıkr-i na'ım

4. getür:

Gazel 2123

Mısra: 1

Vermek, sunmak.

Sākīyā bāde getür 'ıyş(ı) müdām
eyleyelüm
Gülşen içinde varup bāğı maḳām
eyleyelüm

5. getür:

Gazel 2386

Mısra: 2

Vermek, sunmak.

Tāb-ı ruḥıyla yaktı beni şūḥ-ı
mehveşüm
Sākī getür şarabı ki def' ide āteşüm

6. getürse:-se

Gazel 2226

Mısra: 1

*Daha uzak bir yerden
bulunulan yere gelmesini
sağlamak, gelmesine sebep olmak,
iletmek, nakletmek.*

Ger getürse büyü küyuñdan nesīm
Gelmeye hiç yāduma ḥuld-ı na'ım

7. getüre:-e

Gazel 2246

Mısra: 1

*Daha uzak bir yerden
bulunulan yere gelmesini
sağlamak, gelmesine sebep olmak,
iletmek, nakletmek.*

Ugrayup küyuña büyüñ getüre
bād-ı nesīm
Ḥuldı yād eylemeyüp añmaya dil
ḥür-ı na'ım

8. getürdi:-di

Gazel 2310

Mısra: 2

*Ortaya çıkmasına sebep
olmak, doğurmak.*

Olalıdan zülfün-ile āşınā gönülüm
gözüm
Başuma biñ dürlü getürdi belā
gönülüm gözüm

9. getürdün:-dü, -ñ

Gazel 2446

Mısra: 7

*Daha uzak bir yerden
bulunulan yere gelmesini
sağlamak, gelmesine sebep olmak,
iletme.*

Tāze cān virdün getürdün büyü
zülfin iy şabā
Çok zamāndur özlemişdüm ol saçı
gül-büyü ben

10. getürdüm:-dü, -m

Gazel 2112

Mısra: 8

Sağlamak, temin etmek.

Diledüm ser-te-ser 'ālem mu'atṭar
ola bü ile
Didüm tār eyle gel zülfün
getürdüm şāne tapşurdum

gevher:

1. gevherler:-ler

Gazel 2298

Mısra: 12

*Cevher değerinde sözler,
nazım.*

Döstlar gavvās olup taldum ma'ānī
baḥrına
Niçe gevherler bulup bu nazım
inşā eyledüm

2. gevher:

Gazel 2173

Mısra: 9

*Cevher, elmas, mücevher,
inci.*

Muhibbî her sözüm gevher kılup
yârâna 'arz idüp
Gelün her birine kıymet koñuz
diyü sü'âl itdüm

3. **gevhere:-e**

Gazel 2416

Mısra: 9

Cevher, elmas, mücevher,

inci.

Beñzedi nazmuñ Muhibbî yine şâfi
gevhere
Bilmez anuñ kadrini şarrâf-ı 'irfân
olmayan

4. **gevher:**

Gazel 2496

Mısra: 5

Cevher, elmas, mücevher,

inci.

Bu demi hõş gör benefşe geydi
gevher tâcımı
Lâle almışdur ele tolu şarâb-ı
ergüvân

5. **gevher:**

Gazel 2019

Mısra: 10

Cevher, mücevher, elmas,

inci.

Nazm-ı gevher-nişarımı her kim ki
güş ide
Aña Muhibbî diye-bilür mi gevher
degül

6. **gevherden:-den**

Gazel 2073

Mısra: 9

Cevher, mücevher, elmas,

inci.

Bu Muhibbî sözi gevherden yig
Olsa tañ mı çün oldı tab'ı selim

7. **gevherin:-in**

Gazel 2131

Mısra: 7

Değerli taş, gevher,

*mücevher. || Divan şiirinde şairin
gözleri, ağlayışı, yağmur taneleri,
sevgilinin ter taneleri de bir
mücevher niteliği arz eder.*

Merdüm-i çeşmüm döker pâyına
her dem gevherin
Hiç dükenmez niçe yıldur sanki
gevher kâniyam

8. **gevher:**

Gazel 2131

Mısra: 8

Değerli taş, gevher,

mücevher. || Divan şiirinde şairin

*gözleri, ağlayışı, yağmur taneleri,
sevgilinin ter taneleri de bir
mücevher niteliği arz eder.*

Merdüm-i çeşmüm döker pâyına
her dem gevherin
Hiç dükenmez niçe yıldur sanki
gevher kâniyam

9. **gevher:**

Gazel 2268

Mısra: 8

*Değerli taş, gevher,
mücevher. || Divan şiirinde şairin
gözleri, ağlayışı, yağmur taneleri,
sevgilinin ter taneleri de bir
mücevher niteliği arz eder.*

İy dide akıt yaşuñı hün-ı ciger ile
Senden hemişe dürr-ile ben gevher
isterem

10. **gevherler:-ler**

Gazel 2288

Mısra: 9

*Cevher, mücevher, elmas,
inci. || Bir şeyin özü, esası,
varlığındaki değişmeyen asli maya,
cevher.*

Ma'ânî kânına irdüm çıkardum
niçe gevherler
Kimisin eyledüm mahzen kimin
yârâna tapşurdum

11. **gevherin:-i, -n**

Gazel 2308

Mısra: 9

Cevher, mücevher.

Eksük itme bañr-ı dilden dâyimâ
söz gevherin
İstedükçe iy Muhibbî bulunur ol
kân benüm

12. **gevherler:-ler**

Gazel 2360

Mısra: 5

*Cevher, mücevher, elmas,
inci.*

Yine 'ummân-ı eşkümden
çıkardum niçe gevherler
Olaldan 'ışk-ıla gâvvâş belâ
deryâsına taldum

13. **gevher:**

Gazel 2393

Mısra: 9

*Cevher, mücevher, elmas,
inci.*

Muhibbî sözlerüñ gevher olaldan
eşk-i çeşmümde
Çıkarmaga dili gâvvâş idüp ol
bahra taldurdum

14. **gevherlerin:-ler, -i, -n**

Gazel 2395

Mısra: 7

*Cevher, elmas, mücevher, inci
II Aşğın gözyaşları.*

Hâk-i pâyına nişâr için gözüm
gevherlerin
Kimini dür kimi la'l kimini mercân
eyledüm

15. **gevherlerin:-ler, -i, -n**

Gazel 2443

Mısra: 7

*Cevher, elmas, mücevher, inci
II Aşğın gözyaşları.*

Tuhfe eyler küyuña varsa gözüm
gevherlerin
Ger kabülün var-ısa yoluña işâr
eylesün

16. **gevher-durur:-durur**

Gazel 2445

Mısra: 9

*Cevher, mücevher, elmas,
inci. || Bir şeyin özü, esası,
varlığındaki değişmeyen asli maya,
cevher.*

Bu Muhibbî sözleri gevher-durur
mengüş idin
Alma cânâ boynuna dürr-i semîñün
minnetin

gevher-bâr:

1. **gevher-bâr:**

Gazel 2141

Mısra: 8

Gevher yağdırıcı, yağdıran.

Dürr-i eşküñ hıfzına olmuş meger
çeşmüm şadef
Âb-ı nîsân-ıla gevher-bâr olupdur
gözlerüm

gevher-feşân:

1. **gevher-feşân:**

Gazel 2450

Mısra: 4

Cevher saçan.

Hâk-i pâyına nişâr itmek için iy
serv-i kad
Yüzümü zer eyleyüp kıldum gözüm
gevher-feşân

gevher-i eşk:

1. **gevher-i eşk:**

Gazel 2072

Mısra: 9

Kelime Tipi: -
Gözyaşı mücevheri.

Gevher-i eşküm dükenmez ne
kadar harc eylesem
İy Muhibbî 'ışk elinden çün ciger-
hün olmuşam

gevher-i nâ-yâb:

1. **gevher-i nâ-yâb:**
Gazel 2490
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Eşsiz mücevher.

Nazmumuñ her dânesi çün gevher-
i nâ-yâbdur
Rište-i câna dizer anı görüp lü'lü'
diyen

gevher-i nazm:

1. **gevher-i nazm:**
Gazel 2024
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Nazım mücevheri.

Şöyle beñzer kim haķâyık
âsümâmdur göñül
Güş-i dehri gevher-i nazm-ıla
memlü eyledi

gevher-i vek-dâne:

1. **gevher-i yek-dâne:**
Gazel 2340
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Eşi olmayan cevher.

İy Muhibbî her sözüñ bir gevher-i
yek-dânedür
Ehl-i nazmuñ takuban güşına
mengüş eyleyem

gevher-nisâr:

1. **gevher-nişârumı:--u, --mı**
Gazel 2019
Mısra: 9
Mücevher dağıtın.

Nazm-ı gevher-nişârumı her kim ki
güş ide
Aña Muhibbî diye-bilür mi gevher
degül

gev-:

1. **geydi:--di, -**
Gazel 2018
Mısra: 1
Örtünüp korunmak için bir

şeyi vücuduna geçirmek. ||
Takmak, kuşanmak.

Câme-i sebz ile geydi tâc-ı gevher-
bâr gül
Gülşen içre oldı ezhâra bugün
serdar gül

2. **geyersin:--er, --sin**
Gazel 2031
Mısra: 8
Örtünüp korunmak için bir
şeyi vücuduna geçirmek.

Gözlerüm yaşı yeñilmez çehrem
üzre al olur
Her kaçan başdan başa görsem
geyersin seni al

3. **geyüp:-üp**
Gazel 2119
Mısra: 8
Örtünüp korunmak veya
süslenmek için bir giyeceği
bedenine veya herhangi bir
organına geçirmek.

Cemâlünü görem diyüp şeb-i
zülfüne dil virdi
Başında düd-ı âhından geyüp bir
şeb-külâh aķşâm

4. **geyürdi:-ür, -di**
Gazel 2292
Mısra: 7
Giyinmek, örtünüp korunmak
için bir şeyi vücuduna geçirmek.

Ėam-ı 'ışkuñda göz yaşı geyürdi
çün baña hil'at
Münâsib ben de âhumdan başuma
bir külâh itdüm

5. **geyüp:-üp**
Gazel 2436
Mısra: 7
Giymek, giyinmek, kuşanmak.

Kana girmişsin yine beñzer geyüp
al câmeler
Nev-civânsın döstüm gel kana
girmekten sakın

6. **geyür:-ür**
Gazel 2481
Mısra: 4
Giyinmek, örtünüp korunmak
için bir şeyi vücuduna geçirmek.

Geyürdi dîdeler baña yine hil'at
ser-â-serler
Didüm pâyende ol her dem geyür
rengin kumâş olsun

7. **geydi:-di**
Gazel 2496

Mısra: 5
Bir giyeceği bedenine veya
herhangi bir organına geçirmek.

Bu demi hōş gör benefşe geydi
gevher tâcını
Lâle almışdur ele tolu şarâb-ı
ergüvân

8. **geyüben:-üben**
Gazel 2496
Mısra: 7
Örtünüp korunmak veya
süslenmek için bir giyeceği
bedenine veya herhangi bir
organına geçirmek.

Câme-i sebzın geyüben salınur
serv-i sehî
Cüylar her bir yaña olmuş ayagina
revân

geydür:-

1. **geydürdi:-di**
Gazel 2310
Mısra: 6
Bir giyeceği başka birinin
vücuduna veya organına kendi
eliyle geçirmek, giyimli duruma
getirmek.

Lâle-veş dağ-ı cefâdan Ėarka-i hün
olalı
Egnüme geydürdi bir la'lin kabâ
göñlüm gözüm

geyür:-

1. **geyürdi:-di**
Gazel 2481
Mısra: 3
Giyinmek, örtünüp korunmak
için bir şeyi vücuduna geçirmek.

Geyürdi dîdeler baña yine hil'at
ser-â-serler
Didüm pâyende ol her dem geyür
rengin kumâş olsun

gez:-

1. **gezse:--se, -**
Gazel 2024
Mısra: 12
Bir yöne doğru sürekli yer
değiştirmek, hareket etmek,
yürümek, dolaşmak.

Sîne meydanında dikilmiş
nişâmdur göñül
Ger maħabbet Kaf'ını gezse
Muhibbî tañ degül

2. **gezüp:**
Gazel 2089

Mısra: 5

Belli bir amacı olmadan hoş vakit geçirmek, oyalanmak veya hava almak için bir yere gitmek, dolaşmak.

Gezüp taşra beyabânı olup âvâre
Mecnûn tek
Belâ kuşlarına jülide müyum
âşiyân itdüm

3. **gezer:-er**

Gazel 2197

Mısra: 5

Bir yerde bir yöne doğru sürekli yer değiştirmek, hareket etmek, yürümek, dolaşmak.

Göreliden seni iy servüm gezer
gülşende nâz-ıla
Gözümün yaşı pâyüña akıdup
cüybâr oldum

4. **gezerem:-er, -em**

Gazel 2258

Mısra: 4

Belli bir amacı olmadan hoş vakit geçirmek, oyalanmak veya hava almak için bir yere gitmek, dolaşmak.

Virüp dil leylî zülfine dirîgâ
irmeyüp kâma
Olup dîvâne Mecnûn-veş gezerem
deşt ü ber oldum

5. **gezerken:-er, -ken**

Gazel 2292

Mısra: 5

Bir yeri görmek, incelemek için veya belli bir maksatla dolaşmak.

Gezerken mescid-i hüsnün kaşuñ
mihrabına irdüm
Kıyâma kalmadı kudret hemân-
dem secdegâh itdüm

gezdür:-

1. **gezdürür:-ür, -**

Gazel 2041

Mısra: 6

Bir şeyi herkesin alması için dolaştırmak, sunmak.

Sünbülün gönli perişan lâlenün
bağrında dâğ
Hâlk elden ele gezdürür olup
şehbâz gül

gibi:

1. **gibi:**

Gazel 2000

Mısra: 5

-e benzer. Benzerlik bildirir.

Yiridür kan aglasun 'âşıklarun
bülbül gibi
Sen vefâsuz dil-rübâyâ yine
virürdü gönül

2. **gibi:**

Gazel 2004

Mısra: 9

"-e benzer" anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Ney gibi bil bağlayaldan âh u
efgân itmege
Eşk-i çeşmümden nigârâ toptolu
kandur gönül

3. **gibi:**

Gazel 2004

Mısra: 2

"-e benzer" anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Bir gül-i ra'nâ gamından bülbül-i
cândur gönül
Gücüler tâ şubha dek ney gibi
nâlandıur gönül

4. **gibi:**

Gazel 2004

Mısra: 9

"-e benzer" anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Ney gibi bil bağlayaldan âh u
efgân itmege
Eşk-i çeşmümden nigârâ toptolu
kandur gönül

5. **gibi:**

Gazel 2004

Mısra: 18

"-e benzer" anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Bir saçı leylaya virelden Muhibbî
cân u dil
'İşk şahrâsında mecnûn gibi
hayrândur gönül

6. **gibi:**

Gazel 2005

Mısra: 6

"-e benzer" anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Bezmi-i gam içre dilüm nâyâ şebîh
eyledi âh
İtdi mecnûn gibi dil vireli dildâra
gönül

7. **gibi:**

Gazel 2007

Mısra: 12

"-e benzer" anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Ol boyı serv(i) yüzi şem'î Muhibbî
seveli
Tañ mı pervâne gibi yansa eger
nâra gönül

8. **gibi:**

Gazel 2011

Mısra: 5

"-e benzer" anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Ġonca gibi bağı pür-hün hâr
elinden bülbülün
Salınur bād-ı şabâ-y-ıla güler
oynar gül

9. **gibi:**

Gazel 2014

Mısra: 6

"-e benzer" anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Bülbülün âhı yilinden her şehir
Servi gibi salınur ra'nâ-yı gül

10. **gibi:**

Gazel 2014

Mısra: 7

"-e benzer" anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Sararup kıddüm gibi nesrîn ola
Ger göre ol 'ârız-ı hamrâyı gül

11. **gibi:**

Gazel 2015

Mısra: 10

"-e benzer" anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Pâdişâh-ısañ n'ola çokdur kapuñda
kullarun
Şâdiqû'l-ıqavl bu Muhibbî gibi biri
kul degül

12. **gibi:**

Gazel 2016

Mısra: 3

"-e benzer" anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

'Ârız-ı gülde şehgerh görinen
şebnem gibi
Bülbül-i dil-ğastenün yaşıdur ol
şebnem degül

13. **gibi:**

Gazel 2017

Mısra: 5

"-e benzer" anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Sırr-ı 'ışkı saklar-ıdum sinede
cānum gibi
N' eyleyem bu āh u zār- ıla 'ayān
eyler gönül

14. **gibi:**

Gazel 2026

Mısra: 10

"-e benzer" anlamında
kullanılan bir benzetme edati.

İy Muhibbī gülşen-i hüsnine karşı
nâleler
İnlüyüp tā şubha dek bülbül gibi
feryâda gel

15. **gibi:**

Gazel 2162

Mısra: 5

"-e benzer" anlamında
kullanılan bir benzetme edati.

Girelden püte-i 'ışka ben oldum
zer gibi hâliş
Beni pāk itdi 'ışkuñ gıll u ğışdān iy
ruhı alım

16. **gibi:**

Gazel 2345

Mısra: 13

"-e benzer" anlamında
kullanılan bir benzetme edati.

Geçdi 'ömrüm āh kim bülbül gibi
efgān-ıla
Ol saçı sünbül gül-i hāndānı
aıdum agladum

17. **gibi:**

Gazel 2004

Mısra: 2

"-e benzer, imişçesine, benzer
biçimde" anlamlarında bir
benzetme edati.

Bir gül-i ra 'nā gamından bülbül-i
cāndur gönül
Giceler tā şubha dek ney gibi
nālāndur gönül

18. **gibi:**

Gazel 2000

Mısra: 5

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edati.

Yiridür kan aglasun 'aşıklaruñ
bülbül gibi
Sen vefāsuz dil-rübāya yine
virürdü gönül

19. **gibi:**

Gazel 2020

Mısra: 8

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edati.

Dem-be-dem artar cerāhat sīne-i
bīmārede
Bulmayasın gibi sen 'ālemde
merhem iy gönül

20. **gibi:**

Gazel 2021

Mısra: 5

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edati.

Gül gibi gūş eylemez bülbülleyin
āh u figān

21. **gibi:**

Gazel 2021

Mısra: 5

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edati.

Gül gibi gūş eylemez bülbülleyin
āh u figān
Giceler tā şubha dek bu āh u vādan
vāz gel

22. **gibi:**

Gazel 2025

Mısra: 5

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edati.

Servi gibi serverā itseñ gülistān
seyrini
Çoncalar dem-beste güller ser-te-
ser olur hācıl

23. **gibi:**

Gazel 2026

Mısra: 3

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edati.

Serv gibi ser çeküp her dem hevāyı
gözleme
Menzilüñ hāk olısar bilmez misin
üftāde gel

24. **gibi:**

Gazel 2027

Mısra: 9

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edati.

Aglasam dildāra karşı gül gibi
hāndān olur
İy gözüm merdümleri yaşımı
bārān eylegil

25. **gibi:**

Gazel 2032

Mısra: 9

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edati.

Bülbülem gül gibi almazsın
figānum gūşuñā
Āsitānuñda Muhibbī nāle eyler
māh u sāl

26. **gibi:**

Gazel 2034

Mısra: 4

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edati.

Her kime bu dīl gamın diyüp
hikāyet eyleyem
Anı dañı görürem benüm gibi pür-
gam gönül

27. **gibi:**

Gazel 2036

Mısra: 3

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edati.

İstedüm büse lebinden güldi dilber
gül gibi
Didi yaşla çare isterseñ bu yolda
yüri öl

28. **gibi:**

Gazel 2041

Mısra: 3

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edati.

Sırr-ı 'ışkı gönca gibi sakla açma
agzuñı
Hānesini terk kıldı açduğıyün rāz
gül

29. **gibi:**

Gazel 2047

Mısra: 3

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edati.

İster-iseñ ki gelüp gül gibi açıla
niğār
Derd-ile āh kılup dīdeñe di giryān
ol

30. **gibi:**

Gazel 2047

Mısra: 10

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edati.

Şabr kıl nefse Muhib eyleme rüsvâ
özünü
Sen de Yüsuf gibi zindâna varup
mihmân ol

31. **gibi:**

Gazel 2048

Mısra: 1

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Görmeye seni her kişi cân gibi
nihân ol
İllâ ki bu ben 'âşıka gün gibi 'ayân
ol

32. **gibi:**

Gazel 2048

Mısra: 5

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Su gibi akıt gözlerünün suyunu her
dem
Ol serv-i sehî ayagina âb-ı revân ol

33. **gibi:**

Gazel 2049

Mısra: 3

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Konma dünyâ cîfedür pervâz kıl
'Ânkâ gibi
Himmet-i bālân-ıla 'Ankâ oluban
Kâf' a gel

34. **gibi:**

Gazel 2054

Mısra: 7

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Dirîgâ gül gibi yârûñ figânum
güşına girmez
Olup bülbül gibi nālân niçe kim âh
u zâr itdüm

35. **gibi:**

Gazel 2054

Mısra: 8

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Dirîgâ gül gibi yârûñ figânum
güşına girmez
Olup bülbül gibi nālân niçe kim âh
u zâr itdüm

36. **gibi:**

Gazel 2061

Mısra: 1

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Ol serv-i nâz gül gibi dâyim
küşade kim
Yâhûd kamer gibi külehi kec
nihâde kim

37. **gibi:**

Gazel 2061

Mısra: 2

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Ol serv-i nâz gül gibi dâyim
küşade kim
Yâhûd kamer gibi külehi kec
nihâde kim

38. **gibi:**

Gazel 2063

Mısra: 4

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Niçe bir bu çemende lâle-veş pür
dâğ ola sînem
Ferâgat eyledüm geçdüm şabâ gibi
gülinden hem

39. **gibi:**

Gazel 2069

Mısra: 9

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Muhibbî bülbül-i güyâ gibi
gülsitânda
Niçe bir inleyüben bu belâ-yı hârî
çekem

40. **gibi:**

Gazel 2070

Mısra: 6

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Zinde eyler bir cevâb ile gönüller
mürdesin
Döstüm la'lûñ gibi dârü'ş-şifâyı
görmedüm

41. **gibi:**

Gazel 2070

Mısra: 10

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Tañ degül geçse Muhibbî sîneden
müjgân-ı döst
Kaşları gibi anuñ ben saht yayı
görmedüm

42. **gibi:**

Gazel 2071

Mısra: 2

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Gitsün gümânum eyle didükde bir
tekellüm
Gül gibi itdi ol dem nâz-ıla bir
tebessüm

43. **gibi:**

Gazel 2071

Mısra: 9

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Gülzâr-ı hüsne karşı bülbül gibi
Muhibbî
Tâ şubh olunca zâr ol kıl dem-be-
dem terennüm

44. **gibi:**

Gazel 2076

Mısra: 3

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Başum hevâda su gibi yaşum
revânedür
Bir serv-kad ü lâle haddün pâyı
hâkiyem

45. **gibi:**

Gazel 2079

Mısra: 3

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Benüm gibi senün yüz biñ kuluñ
var
Senün gibi benüm yok pâdişâhum

46. **gibi:**

Gazel 2079

Mısra: 4

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Benüm gibi senün yüz biñ kuluñ
var
Senün gibi benüm yok pâdişâhum

47. **gibi:**

Gazel 2085

Mısra: 10

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

İy Muhibbî ben kanâ'at Kaf'ınuñ
'Ankâ' sıyam
Sanma güncişk gibi meyl-i hırmen-
i erzen kılam

48. **gibi:**

Gazel 2086

Mısra: 4

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Gül yüzün şevkime cānā bu dil-i
şürideyi
Giceler tā şubha dek bülbül gibi
zār añladum

49. **gibi:**

Gazel 2089

Mısra: 7

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Güneş gibi egerçi kim felekden
yücedür kaşruñ
Kemend-i āha yapışdum zārūrī
nerdübān itdüm

50. **gibi:**

Gazel 2091

Mısra: 5

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Yine dīvāne gibi şevk-ile yanup
yakılıp
Eyleyen cübbe vü destārını şad
pāre benem

51. **gibi:**

Gazel 2091

Mısra: 9

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Bu Muhibbî gibi 'ışk āteşi ile her
şeb
Tā seher şem'-şifat tutuşan odlara
benem

52. **gibi:**

Gazel 2094

Mısra: 5

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Oluban Mecnūn gibi dīvāneler ser-
defteri

Tarz-ı 'ışkı ben dağı bir yüzden
ābād eyleyem

53. **gibi:**

Gazel 2098

Mısra: 7

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Olahı ok gibi gamzeñ iy kemān-
ebrū senūñ

İtmezem sözde haṭā ger kaşlaruña
ya disem

54. **gibi:**

Gazel 2101

Mısra: 12

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Senden özge baña yok 'ālem
içinde bir şāh

Var işigünde benüm gibi senūñ
niçe ğulām

55. **gibi:**

Gazel 2102

Mısra: 6

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Püte-i 'ışk içre yakdum nār-ı 'ışka
cān u dil

Ğıll u ğışdan küllī cismüm zer gibi
kāl eyledüm

56. **gibi:**

Gazel 2103

Mısra: 6

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Sīnemde serv elifdür dāğum baña
gül oldu

Gördüm o serv-i kaddi gül gibi
rūyı sevdim

57. **gibi:**

Gazel 2105

Mısra: 8

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Gördi küyında gözüm yaşını rahm
itdi o dem

Gül-i ḥandān gibi açıldı birez
cānānum

58. **gibi:**

Gazel 2107

Mısra: 6

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Gülşen-i ḥüsninde zār itdi bu
göñlüm murğını
Gül gibi güldi yüzüme ol gül-i
ḥandān benüm

59. **gibi:**

Gazel 2110

Mısra: 3

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Hümā gibi uçar gördüm felek
sağfında ol māhī
Salup himmetle dil bāzın anı alup
şikār itdüm

60. **gibi:**

Gazel 2111

Mısra: 2

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

İrişdi mevsim-i güldü celis-i bāde
olam
Kadeḥ el üzre tutup gül gibi
küşāde olam

61. **gibi:**

Gazel 2111

Mısra: 8

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Göñül züccācesine cām-ıla şafā
virtüben
Ḥurūş u cūş ile deryā gibi şafāda
olam

62. **gibi:**

Gazel 2112

Mısra: 15

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Muhibbî gözlerüm yaşın idüp cūlar
gibi āḥir
Karār itsün diyü anı dil-i 'ummāna
taşurdum

63. **gibi:**

Gazel 2115

Mısra: 3

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Her sehergeh gül gibi tañ mıdur
olsañ şādmān

Girye ile gülşen-i hüsnünde çün
nālānuñam

64. **gibi:**

Gazel 2116

Mısra: 7

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Hüsn güzlārında tek sen hānde
eyle gül gibi
Karşuñā ben ebr-veş yaşlar döküp
bārān olam

65. **gibi:**

Gazel 2116

Mısra: 10

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

İy Muhibbī bezm-i ğamda hūn-ı dil
nüş eyleyüp
Yaraşur tā şubh olunca ney gibi
nālān olam

66. **gibi:**

Gazel 2122

Mısra: 2

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Bāğ-ı hüsnüñe gözüm yaşını bārān
eyleşem
Gül yüzüne karşı bülbül gibi efgān
eyleşem

67. **gibi:**

Gazel 2124

Mısra: 2

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Cāme-i zer-baft-ile dün ol nigārı
görmüşem
Serv gibi salınur-iken ben o yārı
görmüşem

68. **gibi:**

Gazel 2124

Mısra: 10

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

İy Muhibbī ğıll u ğışdan niçesi kāl
olmayam
Püte-i hicr içre ben zer gibi nārı
görmüşem

69. **gibi:**

Gazel 2125

Mısra: 7

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Pāyuña ko yüzini sürsün yaşum
cūlar gibi
Kılma ser-keşlik aña serv-i ser-
efrāzum benüm

70. **gibi:**

Gazel 2126

Mısra: 10

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

İy Muhibbī gülşen-i hüsninde
yāruñ şubha dek
Uyımaz bülbül gibi kimse
fiğānumdan benüm

71. **gibi:**

Gazel 2132

Mısra: 10

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Görelî ğam-ı zülfüñi cānā bu
Muhibbī
Zülfüñ gibi ğaddini hemān eyledi
ol ğam

72. **gibi:**

Gazel 2133

Mısra: 3

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Alalum lāle gibi sāğarı elden
komayup
Varalum gülşene biraz tāze güli
yār idelüm

73. **gibi:**

Gazel 2135

Mısra: 1

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Ney gibi bağı delinmiş bir belā-
keş 'aşıqam
Cān-ıla dilberlerüñ yolında ammā
şādıqam

74. **gibi:**

Gazel 2135

Mısra: 10

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Ħayret içre kim sorarsa bu
Muhibbī ħālını

Ney gibi bağı delinmiş bir belā-
keş 'aşıqam

75. **gibi:**

Gazel 2136

Mısra: 9

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

İy Muhibbī ħasretinden ol gülün
bülbül gibi
Ħiceler tā şubh olunca āh u feryād
eyleyem

76. **gibi:**

Gazel 2139

Mısra: 7

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Vādī-ı ğamda Sikender gibi bu dil
teşnedür
Ħızr olup irgür lebüñ iy āb-ı
ħayvānum benüm

77. **gibi:**

Gazel 2141

Mısra: 10

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

İy Muhibbī şem'-i hüsn-i yārı
añsam ğiceler
Şem' gibi dil yanar aqlar olupdur
gözlerüm

78. **gibi:**

Gazel 2147

Mısra: 6

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Bezm-i ğamda sāğar-ı çeşmümle
tolular içüp
İñleyüp tā şubha dek ney gibi
nālān olmışam

79. **gibi:**

Gazel 2147

Mısra: 9

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Çün Muhibbī gülşen-i hüsnünde
bülbüller gibi
Ħāh medhūñ okuyup ħāhī ğenā-
ħvān olmışam

80. **gibi:**

Gazel 2154

Mısra: 7

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Bülbül gibi figânlar iderdüm
şabâha dek
Küyuñ olaydı iy gül-i nev-reste
menzilüm

81. **gibi:**

Gazel 2164

Mısra: 4

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Mecnûn-vâr deşt ü beyâbâni geşt
idüp
Ferhâd gibi oldu yirüm kühsâr hem

82. **gibi:**

Gazel 2164

Mısra: 4

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Mecnûn-vâr deşt ü beyâbâni geşt
idüp
Ferhâd gibi oldu yirüm kühsâr hem

83. **gibi:**

Gazel 2165

Mısra: 6

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Gülşen içre zâhidâ içdüm şarâb-ı
lâle-reng
Sanma kim hâlvette senüñ gibi
ben beng eyledüm

84. **gibi:**

Gazel 2174

Mısra: 6

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Hâlünü gül ruhlarında cā-be-cā
cānâ görüp
Dağlarla sînemi ben lâle gibi
dagladum

85. **gibi:**

Gazel 2176

Mısra: 3

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

‘Alemleride ihâta gözlerüm yaş
gibi
Bâd-ı ahumdan temevvüc eylese
‘ummân-ı gam

86. **gibi:**

Gazel 2190

Mısra: 9

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Dökmesem bārân-ı eşki yâr
açılmaz gül gibi
Dir Muhibbî girye kıl ben çün gül-i
hândānuñam

87. **gibi:**

Gazel 2192

Mısra: 4

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Ġamzeñ okı geleliden sîneme
Mürde gibi kan-ıla âġiştayem

88. **gibi:**

Gazel 2194

Mısra: 1

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Su gibi hâke sürüp yüzümü ben zâr
oldum
Baña devlet bu yiter tâlîb-i dîzâr
oldum

89. **gibi:**

Gazel 2196

Mısra: 15

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

İñlerem bülbül gibi gâhî hicâz u
gâh ‘ırâk
Lîk şavtlarda Muhibbî bil nevâdur
sevdüğüm

90. **gibi:**

Gazel 2197

Mısra: 1

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Gelüp gül gibi ol dilber didi bil
gül ‘izâr oldum
Didüm karşıda bülbül-veş ötüp
ben dağı zâr oldum

91. **gibi:**

Gazel 2198

Mısra: 1

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Gül gibi sînemde evvel ‘ışkı
pinhân eyledüm
Soñra açılıns diyü yaşımı bārân
eyledüm

92. **gibi:**

Gazel 2215

Mısra: 6

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Dutmasun zulmet cihânı gel götür
yüzden niķâb
Dehri rüşen eyle gün gibi budur
sözüm benim

93. **gibi:**

Gazel 2219

Mısra: 9

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Didüm ‘aşıklarun çokdur Muhibbî
gibi bir yokdur
Kapuñda zâhir olurdu eger bir
imtiñân görsem

94. **gibi:**

Gazel 2220

Mısra: 8

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

‘İşküm benim olmada her gün
ziyâde
Hüsñün gibi olmada her lahza
füzün hem

95. **gibi:**

Gazel 2222

Mısra: 5

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

La ‘l-i şîrinüñe Ferhâd gibi cânım
virüben
Ehl-i ‘ışk içre kamu tâlî ‘-i
meymün çekerem

96. **gibi:**

Gazel 2232

Mısra: 5

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Var iken ‘âlemde gül gibi şarâb-ı
ergüvân
Rind olam lâyıķ mıdur zâhid gibi
beng eyleyem

97. **gibi:**
Gazel 2232
Mısra: 6
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Var iken 'âlemde gül gibi şārāb-ı
ergüvān
Rind olam lāyık mıdır zāhid gibi
beng eyleyem

98. **gibi:**
Gazel 2234
Mısra: 8
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Çekmek için dōstlar dünyāda
miḥnet bārımı
Üştür-i ser-mest gibi kendüzimi bir
ner kılam

99. **gibi:**
Gazel 2238
Mısra: 2
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Yār gūş itmez egerçi nāle-i zār-ı
dilüm
Görmedi bir kimse benüm gibi
bīmārı dilüm

100. **gibi:**
Gazel 2241
Mısra: 4
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Ruḥūñ şevkine gülşende iderem
nāleler her şeb
İşidmezsın bu feryādum şehir
bülbül gibi zāram

101. **gibi:**
Gazel 2250
Mısra: 1
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Gel eyle gül gibi cānā tebensüm
Daḥı nāz-ıla gonca-veş tekellüm

102. **gibi:**
Gazel 2252
Mısra: 4
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Perde-i rāz-ı dilüm açıldı san bir
gonçadur
Şevkden gül gibi çāk oldu
girbānum benüm

103. **gibi:**
Gazel 2260
Mısra: 11
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Ne sa'ādet idi iti gibi şayda çıkıcak
Boynuma daka Muḥīb zülfini itse
meresüm

104. **gibi:**
Gazel 2262
Mısra: 5
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Oldı bu ḳaddüm ḥam-ı zülfün gibi
Zülfüñi gördükçe pür ḥam-dīde'em

105. **gibi:**
Gazel 2264
Mısra: 2
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Her kaçan kim sırr-ı 'ışkuñdan
suḥen gūş eyleyem
Kaynayup derya gibi emvāc urup
cūş eyleyem

106. **gibi:**
Gazel 2268
Mısra: 5
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Mecnün gibi deşt-i ḡamı eyleyüp
ṭavāf
Ferḥād-vār kūh-ı belāda yir isterem

107. **gibi:**
Gazel 2271
Mısra: 5
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Ziyet eyle gül gibi didüm gel ki
sünbülün
Didi senünçün buları pīç ü geh tāb
eyleyem

108. **gibi:**
Gazel 2273
Mısra: 3
"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

İñlerem nā gibi bagrum deleliden
bu felek
Tār idelden yaşımı çenge
dönüpdür bu bilüm

109. **gibi:**
Gazel 2275
Mısra: 10
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Muḥibbī gül yüzüne karşı cānā
İder bülbül gibi her dem terennüm

110. **gibi:**
Gazel 2277
Mısra: 5
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Ben zerreye gün gibi nāzar eylesen
iy dōst
Eflāke çıkup ide idüm anda
menzilüm

111. **gibi:**
Gazel 2278
Mısra: 5
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Miḥnet ḡamı eylemedin zer gibi
zaḥm
'İşkuñ odıyla anı erit eyle ḥall
didüm

112. **gibi:**
Gazel 2283
Mısra: 5
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Dilā zer gibi yan ḡam pütesinde
Olasın şāf sende kalmaya ḥām

113. **gibi:**
Gazel 2284
Mısra: 2
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edatı.

Gülşen-i ḥüsn içre sen serv-i
ḥurāmānsın begüm
Aglayup āh eyleyem gül gibi
ḥandānsın begüm

114. **gibi:**
Gazel 2284

Mısra: 5
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Pāymāl itsem beni zūlfūñ gibi olmaz 'aceb
Görürem her dem seni zūlf-i perīşānsın begüm

115. **gibi:**
Gazel 2289
Mısra: 4
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Leylī saçūñ nigārā boynuma olsa zencīr
Mecnūñ gibi cihāna kendüm melāmet itsem

116. **gibi:**
Gazel 2289
Mısra: 9
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Gönlüm gibi hārābe eyvān-ı 'ışkı gördüm
Mī'mār olup Muḥibbī anı 'imāret itsem

117. **gibi:**
Gazel 2293
Mısra: 5
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Dalalum göz yaşına mähī gibi Bahr-ı eşk-ile ašinā olalum

118. **gibi:**
Gazel 2294
Mısra: 11
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Olmadum dünyā-yı dūna ben meges gibi hārīş
Kaḫ-ı istiğnāyı menzil eyledüm 'Ānḫā benem

119. **gibi:**
Gazel 2295
Mısra: 7
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Bülbül gibi fiğānlar iderdüm şabāḫa dek

Küyuñ olaydı iy gül-i nevrete menzilüm

120. **gibi:**
Gazel 2296
Mısra: 10
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Pāk cevherdür dimişler iy Muḥibbī 'ışk için
Saklayam sīnemde cānum gibi anı pāk olam

121. **gibi:**
Gazel 2302
Mısra: 4
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Göreliden berü ben tāb-ı rüyuñ
Giceler zūlf gibi pīç ü tābam

122. **gibi:**
Gazel 2305
Mısra: 4
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Yüzümü döndürmezem ben kıble-i maḫsūdān
Rū-siyeh zāhid gibi sanmañ riyāyı isterem

123. **gibi:**
Gazel 2306
Mısra: 10
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

İy Muḥibbī ol kemān ebru ğamından 'ākıbet
Mäh-ı nev gibi büküp bu ḫaddümi ḫam eyledüm

124. **gibi:**
Gazel 2309
Mısra: 1
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Gönlüm ister sünbülün gibi perīşān ḫāl oldum
Başuma sevdā gelüp şūrīde vü pā-māl olam

125. **gibi:**
Gazel 2309
Mısra: 6
"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Serv-ḫadler pāyına yaşum revān itsem ne tañ
Yüzümü su gibi sürüp yirlere meyyāl olam

126. **gibi:**
Gazel 2311
Mısra: 3
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Gün gibi çehremde zāhir oldı çün āsar-ı 'ışk
Döstlar mümkün midür ben anı pinḫān eyleyem

127. **gibi:**
Gazel 2312
Mısra: 4
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Cemāl-i ḫüsnuñe karşı derününden yanar dālam
Benüm gibi meger 'āşık olupdur saña micmer hem

128. **gibi:**
Gazel 2319
Mısra: 2
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Āteş-i 'ışkuñla cānā dem mi vardur yanmayam
Dūd-ı āhumdan felek gibi göge boyanmayam

129. **gibi:**
Gazel 2319
Mısra: 3
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Giceler bülbül gibi gülzār-ı ḫüsnuñ yādına
Şubḫ olunca āh u efgān itmeden usanmayam

130. **gibi:**
Gazel 2319
Mısra: 5
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Ḥüblar 'ahd gibi sıyar bu göñül peymānesin

Şimdiden girü dağı ben hüblara
inanmayam

131. **gibi:**

Gazel 2321

Mısra: 5

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Gül yüzüñsüz ney gibi efgân ider
cân bülbülü
Hiç olur mı bülbül-i bî-çäre hāmüş
iy şanem

132. **gibi:**

Gazel 2323

Mısra: 8

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Hün-ı dıldür gözlerümden döstlar
her dem gelen
Lâle gibi oldu bagrum kara bilmen
n'eyleyem

133. **gibi:**

Gazel 2324

Mısra: 2

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Düşdi gönülüm bir şeh-i hübâna
bilmen n'eyleyem
Olmuşam Mecnûn gibi divâne
bilmen n'eyleyem

134. **gibi:**

Gazel 2325

Mısra: 3

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Leylî zülfünün hayâliyle bugün
Mecnûn gibi
Deşt-i gamda olmuşam âväre
bilmen n'eyleyem

135. **gibi:**

Gazel 2326

Mısra: 3

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

‘Älem içinde yüri sen şād u handân
gül gibi
Hâr elinden baña yiter zâr u her
bâr inlerem

136. **gibi:**

Gazel 2326

Mısra: 10

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Hüsün bağında Muhibbî şubha dek
zârî kılur
Nitekim bülbül gibi her gıce bî-dâr
inlerem

137. **gibi:**

Gazel 2331

Mısra: 2

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Maḥabbet bâdesin içdüm yine ser-
mest ü hoş hâlem
Tutuşdum âteş-i ‘ışka eridüm zer
gibi kâlam

138. **gibi:**

Gazel 2332

Mısra: 5

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Gülşen-i hüsünde her şeb bülbül-i
güyâ gibi
Tâ şeh zârîlık itdüm âh u feryâd
eyledüm

139. **gibi:**

Gazel 2335

Mısra: 3

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Su içinde ğarq olursam tañ mı
nîlüfer gibi
Mevc urup bañr oldu yaşum aşdı
başumdan benüm

140. **gibi:**

Gazel 2336

Mısra: 1

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Ruḥlaruñı döstüm gül gibi handân
isterem
Anuñ-ıçun gözlerüm yaşımı bārân
isterem

141. **gibi:**

Gazel 2342

Mısra: 7

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

İsteyüp cenneti zâhid gibi havrâ
dilemem

Baña bu bes ki senüñ ‘aşık-ı
dîdaruñ olam

142. **gibi:**

Gazel 2346

Mısra: 7

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Sırr-ı ‘ışkı saklamak kaçd eyledüm
cânüm gibi
Aşıkâr ide diyüben âh u vâdan
korkaram

143. **gibi:**

Gazel 2359

Mısra: 5

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Zerre gibi gün yüzünüñ olalı
âvâresi
Gözüme görünmez oldu bu iki
‘âlem benüm

144. **gibi:**

Gazel 2361

Mısra: 5

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Bezm-i gamda gîceler efgân idüp
neyler gibi
Sâğar-ı çeşmümle dem dem hün-ı
dil nüş eyledüm

145. **gibi:**

Gazel 2363

Mısra: 8

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Dilâ gavvâş olup çünki feşâhat
bañrına taldum
Bulup dürler gibi ma‘nî şî‘rüm
âbdâr itdüm

146. **gibi:**

Gazel 2363

Mısra: 10

"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Nigârı seyr ider gördüm yine
gülzâr-ı hüsün içre
Olup bülbül gibi güyâ Muhibbî âh
u zâr itdüm

147. **gibi:**

Gazel 2370

Mısra: 2

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Nev-bâhâr-ı hüsnün aňup gül
yüzün yâd eyledüm
Bülbül-i şürde gibi âh u feryâd
eyledüm

148. **gibi:**
Gazel 2372
Mısra: 2

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Boynuma zencir olaldan zülf-i
leylâlar benim
Mesken olsa tañ mı Mecnûn gibi
şahrâlar benim

149. **gibi:**
Gazel 2372
Mısra: 5

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

İnlerem bülbül gibi her dem
nevâda râstı
Gözüme duş olalı gül yüzlü
ra'nâlar benim

150. **gibi:**
Gazel 2374
Mısra: 5

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Yana odlara felek tutuşa pervâne
gibi
Her kaçan derd-ile ben âh-ı
şehergâh çekem

151. **gibi:**
Gazel 2376
Mısra: 12

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Çün Muhibbî figâna bağladı dil
Ney gibi inlemeyüp pes n'idelim

152. **gibi:**
Gazel 2377
Mısra: 5

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Ney gibi bezm içinde inlemege
Niçe taşnîf-i 'amel ben bilürem

153. **gibi:**
Gazel 2379
Mısra: 6

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Bezm-i hüsnünde cemâlün şem'ine
iy muğbeçe
Yanuban pervâne gibi külli anda
nür olam

154. **gibi:**
Gazel 2379
Mısra: 10

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Ol güneş yüzlüm neden bilmez
Muhibbî zerresin
Mihri-y-ile gün gibi 'âlemlere
meşhür olam

155. **gibi:**
Gazel 2382
Mısra: 3

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Bâda virür hüsn gibi 'uşşâkı 'ışkun
şarşarı
Anuñ için deşt-i gamda ben de
hâşâk olmışam

156. **gibi:**
Gazel 2382
Mısra: 10

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Tâ ki yakdum püte-i hicre Muhibbî
cân u dil
Ğıll ü ğışdan zer gibi kâl olmışam
pâk olmışam

157. **gibi:**
Gazel 2383
Mısra: 6

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Kim baka gökler yüzine halka
halka görinen
Bilmeyen bilsün ki ejder gibi
âhumdur benim

158. **gibi:**
Gazel 2387
Mısra: 1

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Gül gibi dâyimâ her lahza olgıl şâd
hem
Serv kıddün bendesidür 'ar'ar u
şimşâd hem

159. **gibi:**
Gazel 2389
Mısra: 9

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Var kapuñda Muhibbî gibi biñ
bendelerün
Senden özge benim 'âlemdede
bulınmaya kesüm

160. **gibi:**
Gazel 2390
Mısra: 12

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Derd-i dilden her kaçan derd-ile
ger âh eylesen
Çekilen göklere ejder gibi
âhumdur benim

161. **gibi:**
Gazel 2391
Mısra: 5

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Geh olur göneciler gibi bu dil dem-
beste miñnetden
Gehî lâle-şifâat her dem girîbân-
çâkdür gönülüm

162. **gibi:**
Gazel 2392
Mısra: 9

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Şevk-i 'ışk-ıla Muhibbî yine
deryâlar gibi
Şarşar-ı âhumla her dem kaynayup
cüş eyleyem

163. **gibi:**
Gazel 2395
Mısra: 1

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Gül gibi şevkuñ ile çâk-i girîbân
eyledüm
Şöyle çâk itdüm anı kim tâbe-
damân eyledüm

164. **gibi:**
Gazel 2395
Mısra: 5
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Umaram gülşende hānde idesin sen
gül gibi
Ol sebebden bu gözüm yaşını
bārān eyledüm

165. **gibi:**
Gazel 2397
Mısra: 8
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Ka'be-i küyuñ tavāfin itmege
'āşıkıların
Geldiler sürün sürün koyun gibi
kurbāna hem

166. **gibi:**
Gazel 2411
Mısra: 7
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Bī-vefādūr mäh-rūlar didiler dünya
gibi
Ben ezel gūş itmişem bu sözleri
ahbābdan

167. **gibi:**
Gazel 2413
Mısra: 1
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

'İşkuñla şehā gül gibi geh çāk-i
tenem ben
Geh lāle-şıfat şevk-ile hūnīn
kefenem ben

168. **gibi:**
Gazel 2415
Mısra: 7
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Bu bahtum gibi āhīr düşmen olduñ
İdeyim tā ölince āh u efgān

169. **gibi:**
Gazel 2416
Mısra: 3
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Gül gibi açılmayup irmez bahar-ı
vaşluña
Āhını bād eyleyüben zār u giryān
olmayan

170. **gibi:**
Gazel 2416
Mısra: 7
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Şu'le virür gün gibi yüzünde iy
nūr-ı Hūdā
Kankı bī-dīndür seni görüp
müselmān olmayan

171. **gibi:**
Gazel 2420
Mısra: 5
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Gül ruhuñ şevkı ile her gıce bülbül
gibi āh
Turmayup şubha degin nāle vü
feryād ideyin

172. **gibi:**
Gazel 2427
Mısra: 6
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Rüz-ı maşşerde şehā 'āşıkıların
Lāle gibi sarıla hūnīn- kefen

173. **gibi:**
Gazel 2430
Mısra: 7
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Yanuma düşmiş gider derd ü belā
sāyem gibi
Sanmañuz tenhā varam bu vād-i
hicrāna ben

174. **gibi:**
Gazel 2433
Mısra: 8
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Oldum hemīn cān-ıla dīdār 'āşıkı
Zühhād gibi gönülümü havrāya
virmezsin

175. **gibi:**
Gazel 2435
Mısra: 4
"-e benzer bir şekilde"

anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Pāyına bir serv-i kıddūñ göz yaşın
eyle revān
Gül gibi bir gül-ruhuñ yādına çāk
it pīrehen

176. **gibi:**
Gazel 2439
Mısra: 9
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Her dem Muħıbbī su gibi akıtdı
gözüm yaşın
Ol serv kıddūñ ayagina çağlamag-
ıçun

177. **gibi:**
Gazel 2443
Mısra: 9
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Almadı gül gibi senden zerrece
büy-ı cefā
Turmasun dil bülbülü feryād-ıla zār
eylesün

178. **gibi:**
Gazel 2443
Mısra: 14
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

İy Muħıbbī gözlerüñ yaşın akıt
olsun revān
Serv gibi tek salınsun yār reftār
eylesün

179. **gibi:**
Gazel 2449
Mısra: 7
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Nāy gibi gıll u gışdan kılbūñi eyle
tehī
Hıç işitmedüñ mi sen bu nükteyi
tanbūrdan

180. **gibi:**
Gazel 2450
Mısra: 6
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme edati.

Sen lebi vefāsuz ħusrev-i ħübān
içün

Küh-ı ğamda eyledüm Ferhād gibi
terk-i cān

181. **gibi:**
Gazel 2450
Mısra: 10
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Dür olalı gün yüzüñden bu
Muhibbī dōstum
Giceler bülbül gibi turmaz kılur āh
u figān

182. **gibi:**
Gazel 2452
Mısra: 5
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Bezm-i ğamda nāy gibi her
nefesde iñlerem
Nāle vü zārumdur ol meclisde
çengi zār iden

183. **gibi:**
Gazel 2452
Mısra: 9
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Bu Muhibbī gibi var mı 'ışk ara
'ışk eri
Naqd-i cānı virüben derd ü ğamı
bāzār iden

184. **gibi:**
Gazel 2465
Mısra: 2
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Dōstum haddüñ yiter gülşende
gülzār olmasın
Dilden özge karşuñā bülbül gibi
zār olmasın

185. **gibi:**
Gazel 2466
Mısra: 5
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Gül yüzüñden dür olalı bu gönül
bülbül gibi
Giceler tā şubha dek hālī degül
feryāddan

186. **gibi:**
Gazel 2468
Mısra: 2

"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Dilā bir serv-i dil-cūya bakarsın
Hemān pāyına su gibi akarsın

187. **gibi:**
Gazel 2468
Mısra: 6
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Görüp şem'-i cemāl-i cān-fezāyı
Aña pervāne gibi cān yakarsın

188. **gibi:**
Gazel 2472
Mısra: 9
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Pervāne gibi şem'-i ruḥ-ı yāra
Muhibbī
Yakdum dil ü cān geçiben bāl ü
perümden

189. **gibi:**
Gazel 2475
Mısra: 8
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Göz yumam zülmet suyundan āb-ı
keşer adını
Añmayam la'l-i lebüñ gibi zülālüñ
var-iken

190. **gibi:**
Gazel 2479
Mısra: 1
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Gün gibi yine tulü' itdi o meh-rü
hāneden
Ummaz-ıdum bu kadar luḥi ben ol
cānāneden

191. **gibi:**
Gazel 2483
Mısra: 12
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Saña beg dirse birkaç gün sakın
dünyāya aldanma
Senüñ gibi niçe yavrı uçurmuş
aşıyanından

192. **gibi:**
Gazel 2484
Mısra: 2
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Görinelden haṭuñ haddüñde iy cān
Ser-i zülfün gibi hālüm perişān

193. **gibi:**
Gazel 2487
Mısra: 8
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Dām-ı belā-yı zülfine bağlandı
murg-ı dil
Gördi içinde hālī gibi fitne dānesin

194. **gibi:**
Gazel 2488
Mısra: 2
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Bağlamışdur gönülümü zencire ol
gīsü diyen
Dāğlamışdur lāle gibi bagrumı āh
o diyen

195. **gibi:**
Gazel 2489
Mısra: 1
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Lāleler gibi dilā sīneñe dāğın
yakasın
Umaram 'ışk-ıla mecnūn çerāğın
yakasın

196. **gibi:**
Gazel 2491
Mısra: 3
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Baş virem şem' gibi ger
bakabilsem yüzine
Akıdam göz yaşını komayam ol
yār etegin

197. **gibi:**
Gazel 2491
Mısra: 5
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Sidre fāvusı gibi nāz-ıla refāra
gelür

Her kaçan nâz-ıla ala ele dildâr
etegin

198. **gibi:**
Gazel 2493
Mısra: 5
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Ney gibi bagrum delindi kâmetüm
çeng oldı âh
Bezm-i gamda nâlemi güş eylesün
saz isteyen

199. **gibi:**
Gazel 2494
Mısra: 3
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Zerre gibi muntazır dîdârına
'âşıkları
Şubh-dem itsün tülû' ol âfitâb
eglenmesün

200. **gibi:**
Gazel 2500
Mısra: 11
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Nüş it Muhibbî gül gibi cüş idesin
tâ Nil gibi
Feryâd idüp bülbül gibi hoş-âhâl
olayın bir zamân

201. **gibi:**
Gazel 2500
Mısra: 11
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Nüş it Muhibbî gül gibi cüş idesin
tâ Nil gibi
Feryâd idüp bülbül gibi hoş-âhâl
olayın bir zamân

202. **gibi:**
Gazel 2500
Mısra: 12
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Nüş it Muhibbî gül gibi cüş idesin
tâ Nil gibi
Feryâd idüp bülbül gibi hoş-âhâl
olayın bir zamân

203. **gibidür:-dür**
Gazel 2447
Mısra: 10

"-e benzer" anlamında
kullanılan bir benzetme edatı.

İy Muhibbî şî'r ara her kim göre
elfâzuñı
Rište-i cân üzere dizmiş dür gibidür
sözlerim

204. **gibidür:-dür**
Gazel 2482
Mısra: 7
"-e benzer" anlamında
kullanılan bir benzetme edatı.

Baňa derdüñ senüñ dermân gibidür
Ebed kurtılmayam istersem emden

205. **gibi:**
Gazel 2036
Mısra: 10
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

'Âlem içre saña beñzer pâdişâhum
yok benüm
Var Muhibbî gibi kapuñda senüñ
biñ niçe kul

206. **gibi:**
Gazel 2000
Mısra: 7
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Sînem içre saklaram 'ışkuñı ben
cânım gibi
Uşbu cânım âteş-i hicrân-ıla
olursa kül

207. **gibidür:-dür, -**
Gazel 2053
Mısra: 6
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Ger femi vaşfını benden güş ideler
ehl-i dil
Zerre gibidür ki günde görünür
hem çün hayâl

208. **gibi:**
Gazel 2054
Mısra: 1
"-e benzer bir şekilde"
anlamında kullanılan bir benzetme
edatı.

Dilâ gülzâr-ı 'âlemden şabâ gibi
güzâr itdüm
Gülinden görmedüm büy-ı vefa hâr
ihtiyyâr itdüm

209. **gibi:**
Gazel 2086
Mısra: 2
Bir kimsenin bir işi kendisine
benzetildiği kimse tarzında
yaptığını veya bir işin kendisine
benzetildiği şeydeki biçimde
olduğunu göstermek için
kullanılır: ... imişçesine, -e benzer
biçimde.

'İşkuñ-ıla bu dil-i pür-derd-i bîmâr
añladum
İtmeyesin gibi bu derdüme tîmâr
añladum

gice:

1. **giceler:-ler**
Gazel 2004
Mısra: 2
Gece.

Bir gül-i ra'nâ gamından bülbül-i
cândur gönül
Giceler tâ şubha dek ney gibi
nâlândur gönül

2. **giceler:-ler**
Gazel 2009
Mısra: 2
Gece.

Sîneye cân riştesini dak bu gönülüm
sâz kıl
Giceler tâ şubh olunca nâleye âgâz
kıl

3. **giceler:-ler**
Gazel 2010
Mısra: 7
Gece.

Giceler gün yüzüñüñ hasretinden
Kılır bülbüleyin dil murğı gülğül

4. **giceler:-ler**
Gazel 2030
Mısra: 3
Gece.

Giceler inlerse tañ mı şubha deñlü
'andelîb
Karşusunda hâr-ıla her lahza eyler
bâz gül

5. **giceler:-ler**
Gazel 2141
Mısra: 9
Gece.

İy Muhibbî şem'-i hüsni-yârı
añsam giceler
Şem' gibi dil yanar aglar olupdur
gözlerüm

6. **giceler:-ler**
Gazel 2160
Mısra: 2
Gece.

İy şanem 'ışkuñ ğamına sanma
tedbîr eyleyem
Giceler tâ şubh olınca âh-ı şeb-gîr
eyleyem

7. **giceler:-ler**
Gazel 2165
Mısra: 2
Gece.

Âh kim cânân ğamıyla gönülümü
teng eyledüm
Giceler tâ şubh şeb-i murğâna
âheng eyledüm

8. **gice:**
Gazel 2219
Mısra: 5
Gece.

Nigârî bir gice h'vâbda görüp
ġâyetde hayrânâm
N'olurdu bilemezem hâlüm eger
yârî 'ayân görsem

9. **giceyi:-y, -i**
Gazel 2230
Mısra: 8
Gece.

Niçe görem seni ben h'vâb içinde
Giceyi şubha degin zinde-dâram

10. **giceler:-ler**
Gazel 2251
Mısra: 3
Gece.

Haşretiyle giceler tâ şubha dek kan
aglamam
Şem'veş başdan yanam tâ pâ
nâmin dimeyem

11. **giceler:-ler**
Gazel 2261
Mısra: 6
Gece.

Haşretiyle bir gül-endâmuñ yine
Giceler bülbülleyin zâr olmışam

12. **giceler:-ler**
Gazel 2265
Mısra: 6
Gece.

İsterem tal'at süheylinden ümîd-i
pertevi
Giceler bulam şerefler diyü pây-ı
meh varam

13. **giceler:-ler**
Gazel 2268
Mısra: 3
Gece.

Şem'-i cemâl-i yârî görüp giceler
müdâm
Pervâne-şifat yakmaga bâl ü per
isterem

14. **giceler:-ler**
Gazel 2270
Mısra: 3
Gece.

Giceler ğamgîn iken añup vişâlûñ
rûzını
Bu ümîd-ile ferağ bulup dili şad
eyleyem

15. **giceler:-ler**
Gazel 2297
Mısra: 14
Gece.

Gülşen-i hüsnünde cânâ ruhlaruñ
medh itmege
Giceler cân bülbülün tâ şubh güyâ
eyledüm

16. **giceler:-ler**
Gazel 2301
Mısra: 5
Gece.

Gülşen-i hüsnüne karşı giceler tâ
şubha dek
Nâle kılur murğ-ı cânum bülbül-i
gülzâr hem

17. **giceler:-ler**
Gazel 2302
Mısra: 4
Gece.

Göreliden berü ben tâb-ı rüyuñ
Giceler zülf gibi piç ü tâbam

18. **giceler:-ler**
Gazel 2319
Mısra: 3
Gece.

Giceler bülbül gibi gülzâr-ı hüsnüñ
yâdına
Şubh olınca âh u efgân itmeden
usanmayam

19. **giceler:-ler**
Gazel 2390
Mısra: 7
Gece.

Giceler zülfî hayâli ile ger seyr
eylesem

Düd-ı âhum başum üzre şeb-
külâhumdur benüm

20. **giceler:-ler**
Gazel 2396
Mısra: 5
Gece.

Giceler şubha dek hicrân şebinde
Yanar bagrum yağı turmaz
çerâğum

21. **giceler:-ler**
Gazel 2450
Mısra: 10
Gece.

Dür olalı gün yüzünden bu
Muhibbî döstüm
Giceler bülbül gibi turmaz kılur âh
u fîğân

22. **giceler:-ler**
Gazel 2456
Mısra: 2
Gece.

Şehergeh bülbülüñ dehşet alurlar
âh u zârından
Giceler kim göre 'ibret alur
pervâne nârından

23. **giceler:-ler**
Gazel 2466
Mısra: 6
Gece.

Gül yüzünden dür olalı bu gönül
bülbül gibi
Giceler tâ şubha dek hâlî degül
feryâddan

24. **giceler:-ler**
Gazel 2471
Mısra: 7
Gece.

Giceler tâ şubha dek 'ışk âteşiyle
yakuban
Çın şehir bu gözlerüm yaşını
bârân idesin

25. **giceler:-ler**
Gazel 2004
Mısra: 2
Gece; güneş batıp ortalığa

karanlık bastıktan gün ağarmaya
başlayıncaya kadar geçen süre,
tün.

Bir gül-i ra'nâ ğamından bülbül-i
cândur gönül
Giceler tâ şubha dek ney gibi
nâlândur gönül

26. **gice:**

Gazel 2010

Mısra: 9

Gece.

Gice tã şubha dek bi-dâr oluram
Kaçan kim eylerem zülfün
tahayyül

27. **giceler:--ler, -**

Gazel 2021

Mısra: 6

*Gece. || Güneş battıktan
sonra başlayan ve gün ağarınca
kadar süren karanlık zaman.*

Gül gibi güş eylemez bülbülleyin
âh u figân
Giceler tã şubha dek bu âh u vâdan
vâz gel

28. **giceler:--ler**

Gazel 2023

Mısra: 9

*Güneş battıktan sonra gün
ağarınca kadar geçen süre,
gece.*

Bu Muhibbî aña cürmin giceler âh
eylese
Uyumaz tã şubha dek feryâd u
efgânından il

29. **giceler:--ler**

Gazel 2065

Mısra: 2

Gece.

Âfitâbum gün yüzüñ şevkine
hayrân olmuşam
Giceler tã şubha dek 'ışkuñla nâlân
olmuşam

30. **giceler:--ler**

Gazel 2082

Mısra: 5

Gece.

Giceler şevk-ile tã şubha degin
Turmayup oldı mâhitâb içelüm

31. **giceler:--ler**

Gazel 2086

Mısra: 4

Gece.

Gül yüzüñ şevkine cãnâ bu dil-i
şürideyi
Giceler tã şubha dek bülbül gibi
zâr añladum

32. **gice:**

Gazel 2102

Mısra: 1

Gece.

Dün gice çün muşhaf-ı hüsñüñ
açup fâl eyledüm
Cîm-i zülfün geldi anı devlete dâl
eyledüm

33. **giceler:--ler**

Gazel 2114

Mısra: 5

Gece.

Giceler tã şubha dek tañ mı
tutuşsam şem- veş
'İşk-ıla evvel yanan başdan
zebânumdur benüm

34. **giceler:--ler**

Gazel 2118

Mısra: 5

Gece.

Giceler vird ü du'â-yı kudsiyânı
işidüp
Şubha dek el kaldurup şıdık-ıla
âmîn eyledüm

35. **giceler:**

Gazel 2124

Mısra: 3

Gece.

Gülşen-i hüsñünde cãnâ giceler
bülbül-şıfat
Şubh olunca anda niçe âh u zârı
görmüşem

36. **giceler:--ler**

Gazel 2130

Mısra: 3

Gece.

Bezm-i gâmda firkañıyle giceler tã
şubha dek
İçerem ben şağar-ı çeşmümle hûnı
dem-be-dem

37. **gice:**

Gazel 2134

Mısra: 7

Gece.

Küyuñe varduguma dün gice âh
Kanlu yaşumla bellüdür rāhum

38. **giceler:--ler**

Gazel 2136

Mısra: 10

Gece.

İy Muhibbî hasretinden ol gülün
bülbül gibi
Giceler tã şubh olunca âh u feryâd
eyleyem

39. **gice:**

Gazel 2155

Mısra: 3

Gece.

Revzenümden dün gice togdukça
mâh-ı âsümân
Hâneme itdüm taşavvur geldi
māhumdur benüm

40. **gice:**

Gazel 2156

Mısra: 2

Gece.

Küy-ı yâra gitdi çün şevk-i hezâr-
ıla dilüm
Bülbülem tañ mı ola bir gice
gülşen menzilüm

41. **giceler:--ler**

Gazel 2182

Mısra: 8

Gece.

Nāya döndi 'ışk-ıla her üstühvân
Giceler tã şubh iniler ben neyem

42. **gice:**

Gazel 2189

Mısra: 1

Gece.

Her gice sen mâh-ı mihr-ı efrüzü ger
yâd eyleyem
Tã seher efgân u âh u nâle feryâd
eyleyem

43. **gice:**

Gazel 2201

Mısra: 1

Gece.

Gülşen içre dün gice nezzâre-i rû
eyledüm
Şubha dek feryâd idüp bülbülleyin
gü eyledüm

44. **gice:**

Gazel 2205

Mısra: 1

Gece.

Dün gice ol mâh-ı mihr-ı efrüzü
çün yâd eyledüm
Şubh olunca nâle kıldum âh u
feryâd eyledüm

45. **giceler:--ler**

Gazel 2213

Mısra: 9

Gece.

Giceler tã seher hicrân gamıyla
İñiler san Muhibbî erğanunam

46. **gice:**

Gazel 2221

Mısra: 2
Gece.

Yād idüp cānā seni tā şubħa dek
hūn aqlaram
Gerçi şem' aqlar gice ben daħı
efzūn aqlaram

47. **gīceler:-ler**
Gazel 2221
Mısra: 9
Gece.

İki çeşmüm de Muħibbī gīceler tā
şubħa dek
Birisı Seyhūn olupdur biri Ceyhūn
aqlaram

48. **gīceler:-ler**
Gazel 2222
Mısra: 1
Gece.

Giceler hasret-ile nāle-i gerdūn
çekerem
Tā şeh̄er inleyü derd-i dili bīrūn
çekerem

49. **gīce:**
Gazel 2234
Mısra: 3
Gece.

Şem'-i hūsnūn bir gice idem
temāşā nūrını
Cān atup pervāne-veş yakmaga bāl
ü per kılam

50. **gīce:**
Gazel 2313
Mısra: 7
Gece.

Gice sermest-i 'ışk iken görindi
hVāb-ı nīgūyı
Şeh̄ergeh ol perī-rūyı hemīn
gördüm hemān gördüm

51. **gīce:**
Gazel 2319
Mısra: 7
Gece.

Dūn gice dūşümde gördüm yār-ıla
haşr olmışam
Tā kıyāmet rāzıyam ol uyħudan
uyanmayam

52. **gīce:**
Gazel 2326
Mısra: 10
Gece.

Hūsn bağında Muħibbī şubħa dek
zārī kılar

Nitekim bülbül gibi her gīce bī-dār
inlerem

53. **gīceler:-ler**
Gazel 2340
Mısra: 3
Gece.

Gülşen-i hūsnūnde cānā gīceler tā
şubħa dek
Sanma kim cān bülbülün medhinde
hāmūş eyleyem

54. **gīce:**
Gazel 2344
Mısra: 3
Gece.

Şem' i gördüm dūn gice turmaz
yakar pervāneyi

55. **gīce:**
Gazel 2344
Mısra: 3
Gece.

Şem' i gördüm dūn gice turmaz
yakar pervāneyi
Yanayım iy şem'-i rüşen ben de bir
pervāneyim

56. **gīceler:-ler**
Gazel 2352
Mısra: 9
Gece.

Gül ruħı şevkine yāruñ gīceler tā
şubħa dek
Bülbül-i cānı Muħibbī anda gūyā
eylesem

57. **gīceyle:-(y)le, -**
Gazel 2355
Mısra: 9
Gece.

İy Muħibbī gīceyle şubħa degin
Olalum mest ü hem hārāb içelüm

58. **gīceler:-ler**
Gazel 2361
Mısra: 5
Gece.

Bezm-i ğamda gīceler efgān idüp
neyler gibi
Sāġar-ı çeşmümle dem dem hūn-ı
dil nūş eyledüm

59. **gīceler:-ler**
Gazel 2379
Mısra: 4
Gece.

'Ārızı gül bir lebi meygūn nigāruñ
yādına

Gīceler mest ü hārāb olup şeh̄er
maħmūr olam

60. **gīceye:-(y)e**
Gazel 2400
Mısra: 4
Gece.

Kalmışam hicrān şebinde togmadı
şubħ-ı vişāl
Şöyle beñzer gīceye tebdil olupdur
gündüzüm

61. **gīceler:-ler**
Gazel 2404
Mısra: 11
Gece.

Bu Muħibbī gül yüzüñsüz gīceler
tā şubħa dek
Bülbülü bī-hVāb iden bu āh u
zārumdur benüm

62. **gīce:**
Gazel 2406
Mısra: 5
Gece.

Yakmaga bī-dīn rakībi her gice iy
mehlikā
Atılan yir yir felekden tīr-i
āhumdur benüm

63. **gīce:**
Gazel 2420
Mısra: 5
Gece.

Gül ruħuñ şevkī ile her gīce bülbül
gibi āh
Turmayup şubħa degin nāle vü
feryād ideyin

64. **gīce:**
Gazel 2428
Mısra: 9
Gece.

Her gice bīn kez hilāl olur Muħibbī
hicr-ile
Çāre-sāz oluñ aña iy hemdemān iy
dōstān

65. **gīce:**
Gazel 2454
Mısra: 5
Gece.

Nālān oluban her gice ben meclis-i
ġamda
Her laħza fiġān idici ol bezme
benem ben

66. **gīce:**
Gazel 2463

Mısra: 7
Gece.

Näleme dün gıce gam bezminde
âheng eyledi
Ol sebebendür ki üstâd
olmuşamdur nâya ben

67. **gice:**
Gazel 2474
Mısra: 6
Gece.

Gülşen-i hüsn içinde bülbül-veş
İy gönül gice zâr imişsin sen

68. **gice:**
Gazel 2489
Mısra: 6
Gece.

Dir-iseñ 'ışkuñ çerâğı yana
söyünmeye hiç
Süz-ıla yüregüñüñ her gice dağın
yakasın

gıce gündüz:

1. **gıce gündüz:**
Gazel 2026
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Her zaman, ara vermeden,
aralıksız.

Saňa kim didi dilâ kim bu hârâb-
âbâda gel
Çünkü geldüñ gıce gündüz
turmayup feryâda gel

2. **gıce gündüz:**
Gazel 2122
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Her zaman, ara vermeden,
durmadan, devamlı olarak.

Dâğlardan sînem üzre dîdeler
peydâ idüp
Gıce gündüz gülşen-i hüsnüñi
seyrân eylesem

3. **gıce gündüz:**
Gazel 2195
Mısra: 16
Kelime Tipi: -
Her zaman, ara vermeden,
durmadan, devamlı olarak.

Yüzüñe “ve’ d-duhâ” didüm saçuña
dahı “ve’ l-leyl”
Anuñçün âteş-i ‘ışka gıce gündüz
yanar oldum

4. **gıce gündüz:**
Gazel 2331

Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Her zaman, ara vermeden,
durmadan, devamlı olarak.

Uyardum tekye-i ‘ışkuñ
söyünmişken çerâğıñı
Gıce gündüz cıger yağın yakar
anda bir abdâlam

5. **gıce gündüz:**
Gazel 2339
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Her zaman, ara vermeden,
durmadan, devamlı olarak.

Görmez oldum gün yüzüñ meh
alnuña
Gıce gündüz sâkin-i gamhâneyim

6. **gıce gündüz:**
Gazel 2345
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Her zaman, ara vermeden,
durmadan, devamlı olarak.

Rüze-i hicrânda kaldum ‘ıyd-i
vaşla irmedüm
Gıce gündüz ol meh-i tâbâmı
añdum agladum

gıcevi güne kat-:

1. **gıcevi güne kat-:**
Gazel 2369
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Çok çalışmak, büyük gayret
göstermek.

Gele başladı hatuñ aña ne çäre
güzelüm
Gıcevi güne katup sanki irişür
ecelüm

gid-:

1. **gider:-er**
Gazel 2426
Mısra: 9
Bir mesafe katedip yakın bir
yerden daha uzak bir yere varmak.

Nazar eyle şeb ü rûza biri gelse
biri gider
Muhibbî’ye haber virür bu dehrüñ
inķilâbından

2. **gidüpdür:-üip, -dür**
Gazel 2097
Mısra: 8
Yok olmak, eser kalmamak.

Her kişi yârâ irür bulur tarîķ-i
müstakîm
Ben ki gümrâham gidüpdür
hânümânım n’eyleyem

3. **gidüpdür:-üip, -dür**
Gazel 2327
Mısra: 8
Yok olmak, eser kalmamak.

Naħs tâli’dür beni her dem kılan
andan cüdâ
Görmezem gün yüzini beñzer
gidüpdür devletüm

4. **gidüpdür:-üip, -dür**
Gazel 2360
Mısra: 7
Yok olmak, eser kalmamak.

Be-küllî taşat u şabrum gidüpdür
‘aql u dil benden
Dirîgâ n’olsar hâlüm garîbem
yaluñuz kaldum

5. **gider:-er**
Gazel 2119
Mısra: 3
Yok olmak.

Biri gelse biri gider aña şems ü
kamer dirler
Olupdur yüzüne ‘aşık gelürler şubh
u gâh aħşâm

6. **gider-idi:-er, -i, -di**
Gazel 2244
Mısra: 8
Yok olmak, eser kalmamak.

Dil hasta yatur ger irişeydi
cevâbuña
Şıhhat bulup cümle gider-idi
sekâmetüm

7. **gidüp:-üip**
Gazel 2313
Mısra: 1
Geçmek, sona ermek, yaşanıp
tükenmek, bitmek.

Gidüp hicrân bi-hamdillâh cemâl-i
düstân gördüm
Olup bülbülleyin sermest bahâr u
gülsitân gördüm

8. **gide:-e**
Gazel 2386
Mısra: 4
Geçmek, sona ermek, yaşanıp
tükenmek, bitmek.

Bî-höd olursam ‘ışķ-ıla saçuñ
yüzüme âb
Ola ki gözüm açıla tâ gide
yunmuşum

9. **gidiserdür:-iser, -dür**

Gazel 2405

Mısra: 2

Ayrılmak, terk etmek.

Nâz ile gitdi çün ol gül yüzlü
cânânum benüm
Gidiserdür hasret ile sîmeden
cânüm benüm

10. **gider:-er**

Gazel 2430

Mısra: 7

*Belli bir yönde belli bir yol
takip etmek, yolda ilerlemek.*

Yanuma düşmüş gider derd ü belâ
sâyem gibi
Sanmañuz tenhâ varam bu vâdî-i
hicrâna ben

gider:-

1. **gidermesün:-me, -sün**

Gazel 2248

Mısra: 9

*Ortadan kaldırmak, yok
etmek, izale etmek.*

Vasla iren hicri de dilden
gidermesün
Her şâdinüñ nite ki var âhîrinde
gam

2. **giderme:-me**

Gazel 2362

Mısra: 7

*Ortadan kaldırmak, yok
etmek.*

Giderme zülfüñi cânâ ko haddüñ
üzre salınsun
Gidermek Ka'be örtüsin olur mı
hiç revâ kıblem

3. **gidermek:-mek**

Gazel 2362

Mısra: 8

*Ortadan kaldırmak, yok
etmek.*

Giderme zülfüñi cânâ ko haddüñ
üzre salınsun
Gidermek Ka'be örtüsin olur mı
hiç revâ kıblem

4. **giderse:-se**

Gazel 2426

Mısra: 1

*Ortadan kaldırmak, yok
etmek.*

Giderse zülfini ol meh yüzün açsa
niķâbından

Ṭulü' itmese birkaç gün güneş tura
hiķâbından

5. **gider:**

Gazel 2144

Mısra: 10

*Ortadan kaldırmak, yok
etmek.*

Bulmuş-iken cām-ı la'lünden
Muhibbî bir şafâ
Aldı haṭṭından gider bu ṭab'ı pür-
gerdüm benüm

gil:

1. **gil:**

Gazel 2043

Mısra: 10

Balçık, çamur, kil, toprak.

Mâh-rûlarda Muhibbî Kâdir'ün gör
küdretil
Bir yire cem' eylemiş âteş hevâ vü
âb u gil

2. **gilüm:-üm**

Gazel 2081

Mısra: 8

Balçık, çamur, kil.

Berbâd olurdu âhum ile hâk-i ten
eger
Yaş dökdüğümce tâze-ter olmasa
bu gilüm

3. **gilüm:-üm**

Gazel 2156

Mısra: 10

Balçık, çamur, kil.

Bu Muhibbî yine küyünden yana
'azm eyledüm
Bilmezem beni çeken suyum
midur yâhüd gilüm

4. **gilüm:-üm**

Gazel 2295

Mısra: 1

Balçık, çamur, kil.

Çünkü şarâb-ı 'ışk-ıla yogrıldı bu
gilüm
Âh u figânı çarḫa çıkarsa ne tañ
dilüm

5. **gilüm:-üm**

Gazel 2154

Mısra: 1

Balçık, çamur, kil.

Çün kim şarâb-ı 'ışk-ıla yogrıldı
bu gilüm
Âh u figânı çarḫa çıkarsa ne tañ
dilüm

6. **gil:**

Gazel 2300

Mısra: 6

Balçık, çamur, kil.

Şol kaçard kan aglayam miñnet
beyâbânında kim
Ser-te-ser vâdilere yaşumla küllî
gil kılam

ğill u ğış:

1. **ğill u ğış:**

Gazel 2102

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Gizli kin ve düşmanlık, gönül
fesadı, karışıklık.*

Püte-i 'ışk içre yakdum nâr-ı 'ışka
cân u dil
Ğill u ğışdan küllî cismüm zer gibi
kâl eyledüm

2. **ğill u ğış:**

Gazel 2124

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Gizli kin ve düşmanlık, gönül
fesadı, karışıklık.*

İy Muhibbî ğill u ğışdan niçesi kâl
olmayam
Püte-i hicr içre ben zer gibi nârı
görmüşem

3. **ğill u ğış:**

Gazel 2162

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Gizli kin ve düşmanlık, gönül
fesadı, karışıklık.*

Girelden püte-i 'ışka ben oldum
zer gibi hâliş
Beni pâk itdi 'ışkuñ ğill u ğışdân iy
ruḫı alım

4. **ğill ü ğış:**

Gazel 2192

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Gizli kin ve düşmanlık, gönül
fesadı, karışıklık.*

Ğill ü ğışdan sînemi pâk eyledüm
Gözlerüm yaşıyla dâyim şüsteyem

5. **ğill u ğış:**

Gazel 2242

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Gizli kin ve düşmanlık, gönül
fesadı, karışıklık.*

Çün 'ayn-ı nūr-ı pāksin olmaya
sende ğıll u ğış
Cāmlar görüben gözüne girme
hāmmāma iy şanem

6. **ğıll ü ğış:**

Gazel 2309

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Gizli kin ve düşmanlık, gönül
fesadı, karışıklık.*

Şāf kalb olmak dilersen nār-ı 'ışka
yan gönül
Ğıll ü ğışdan kurtulup ğam
pütesinde kāl olam

7. **ğıll ü ğış:**

Gazel 2338

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Gizli kin ve düşmanlık, gönül
fesadı, karışıklık.*

Āteş-i 'ışkı ezelden eyledüm ben
ihtiyār
Ğıll ü ğışdan şāf olup ğam
pötasında kāl olam

8. **ğıll ü ğış:**

Gazel 2382

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Kin ve fesat || Düşmanlık ve
hile.*

Tā ki yakdum püte-i hicie Muhibbī
cān u dil
Ğıll ü ğışdan zer gibi kāl olmuşam
pāk olmuşam

9. **ğıll u ğış:**

Gazel 2449

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Gizli kin ve düşmanlık, gönül
fesadı, karışıklık.*

Nāy gibi ğıll u ğışdan kalbünü eyle
tehī
Hiç işitmedüñ mi sen bu nükteyi
tanbürdan

ğılmān:

1. **ğılmāna:-a**

Gazel 2163

Mısra: 9

Cennete hizmet eden

delikanlılar.

Degüldür hūr u ğılmāna Muhibbī
cennete kāyil
Hudāyā eylegil ihsān hemān
müştāk-ı dīdāram

2. **ğılmān-ıla:-ıla**

Gazel 2238

Mısra: 7

Cennete hizmet eden

delikanlılar.

Zāhidüñ cennet murādi havrā vü
ğılmān-ıla
'Āşıkam dīdāra ancak bu-durur
kār-ı dilüm

gir:

1. **girelden:-el, -den**

Gazel 2162

Mısra: 5

*Bir şeye dahil olmak,
bağlanmak, intisap etmek.*

Girelden püte-i 'ışka ben oldum
zer gibi hālīş
Beni pāk itdi 'ışkuñ ğıll u ğışdān iy
ruhı alım

gir:-

1. **girseme:-se, -m**

Gazel 2359

Mısra: 3

Bir yere,mekana girmek.

'Ālem-i firdevse de girsem gönül
eglencesin
Bulmaz iy serv-i hūrāmum sensin
eglencem benüm

2. **girmez:--mez, -**

Gazel 2023

Mısra: 8

Varmak, dahil olmak.||

*Kendini bir topluluğa, bir kuruluşa
katmak, katılmak, bir topluluk
içinde yer almak, intisap etmek.*

Zāhidā gel buhlı ko dime
benümdür cenneti
Hiç bunu işitmedüñ mi cennete
girmez bahıl

3. **girüp:-üp**

Gazel 2102

Mısra: 3

*Kendini bir topluluğa, bir
kuruluşa katmak, katılmak, bir
topluluk içinde yer almak, intisap
etmek.*

Tekye-i 'ışka girüp yidüm ğamuñ
esrarımı
Bir kalender meşrebem kendümi
abdāl eyledüm

4. **gir:**

Gazel 2183

Mısra: 8

Girişmek, başlamak.

Çünkü ten zindān-ı cāndur eyle
tīġuñla hālās
Hayra gir āzāde eyle bend-ile
zindānuñam

5. **gireliden:-eli, -den**

Gazel 2270

Mısra: 9

*Geçmek, içeriye varmak,
dahil olmak, duhul etmek.*

Zevrāk-ı dil gireliden eşkümün
deryāsına
Kurtuluş yok ğarç olur çün āhumı
yād eyleyem

6. **girüp:-üp**

Gazel 2365

Mısra: 3

Girmek, dahil olmak.

'İşk rāhına girüp düşdüm belā
şahrāsına
Vādi-i miñnetde Mecnün'dur
ayakdaşım benüm

7. **girüp:-üp**

Gazel 2367

Mısra: 6

*Dışarıdan içeriye geçmek,
içeriye varmak, dahil olmak.*

Semend-i nāz-ıla dildār el ursa
zūlf-i çevgāna
Girüp meydān-ı 'ışk içre āna bir
top ser çekdüm

8. **girmişsin:-miş, -sin**

Gazel 2436

Mısra: 7

Bürünmek.

Kana girmişsin yine beñzer geyüp
al cāmeler
Nev-civānsın dōstum gel kana
girmekten sakın

9. **girsün:-sün**

Gazel 2443

Mısra: 2

Girmek, yer tutmak.

Çeşm-i ser- mestüñe kim dir beni
bīmār eylesün
Bārī girsün araya la'lün de tīmār
eylesün

10. **girseme:-se, -m**

Gazel 2458

Mısra: 3

Bir şeye başlamak.

'İşk-ıla meydāna girsem iy faķīh
itme 'aceb
Raķsa girtür gird-bād-ı āhı ile gerd
olan

11. **girür:-ür**
Gazel 2458
Mısra: 4
Bir şeye başlamak.

‘İşk-ıla meydāna girsem iy fakih
itme ‘aceb
Raksa girür gird-bād-ı āhı ile gerd
olan

12. **girüben:-üben**
Gazel 2458
Mısra: 6
*Dışarıdan içeriye geçmek,
içeriye varmak, dahil olmak, duhul
etmek.*

Hem-cenāh olur bugün ‘Ankā-yı
küh-ı Kāf-ıla
Aşiyān-ı vādī-i dehre girüben ferd
olan

13. **girse:-se**
Gazel 2483
Mısra: 2
*İçinde yer almak, dahil
olmak.*

Göñül teslīm-i cān eyler elin yur
kendü kanından
Tārīk-ı ‘ışka ki girse geçer nām u
nişānından

14. **girme:-me**
Gazel 2242
Mısra: 4
*Dışarıdan içeriye geçmek,
içeriye varmak, dāhil olmak, duhul
etmek.*

Çün ‘ayn-ı nūr-ı pāksin olmaya
sende gıll u gış
Cāmlar görüben gözüne girme
hāmmāma iy şanem

girdāb:

1. **girdābdan:-dan**
Gazel 2421
Mısra: 8
*Denizlerde, nehirlerde suların
döndüğü tehlikeli yer, anafor, su
çevrintisi.*

Cüy-ı eşküm oldı çün girdāb-ı
‘ışka muttaşıl
Fülk-i dil kurtılmayısar āhir ol
girdābdan

girdāb-ı ‘ışk:

1. **girdāb-ı ‘ışk:**
Gazel 2421
Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Aşk girdabı.

Cüy-ı eşküm oldı çün girdāb-ı
‘ışka muttaşıl
Fülk-i dil kurtılmayısar āhir ol
girdābdan

gird-bād:

1. **gird-bād-ı:-ı**
Gazel 2458
Mısra: 4
*Döne döne esen şiddetli
Rüzgār, kasırga, hortum.*

‘İşk-ıla meydāna girsem iy fakih
itme ‘aceb
Raksa girür gird-bād-ı āhı ile gerd
olan

girev it-:

1. **girev it-:**
Gazel 2049
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Rehin bırakmak.

Tāc u hırkañ it girev şüfī şarāb-ı
safa gel
Ko ‘inād itme hārābāt ehline inşāfa
gel

giribān:

1. **giribānum:-um**
Gazel 2252
Mısra: 4
Elbise yakası.

Perde-i rāz-ı dilüm açıldı san bir
gonçadur
Şevkden gül gibi çāk oldı
giribānum benüm

2. **giribānum:-um, -**
Gazel 2035
Mısra: 7
Elbise yakası.

Deşt-i hicrān çāk idelden bu
giribānum benüm
Yüzini hāke sürer olmuş-durur
dāmān hācıl

giribān –çāk:

1. **giribān –çāk:**
Gazel 2059
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Yakası yırtılmış, çok kederli.

Geh olur gonca-veş bağ u bahār
içinde dem-beste

Geh olur lāle-veş pür hūn giribān –
çākđür göñlüm

giribān-çāk:

1. **giribān-çākđür:-dur**
Gazel 2391
Mısra: 6
Yırtık yakalı.

Geh olur goncalar gibi bu dil dem-
beste miñnetden
Gehī lāle-şıfat her dem giribān-
çākđür göñlüm

giriftār:

1. **giriftāruñ:-uñ, -ı**
Gazel 2211
Mısra: 5
*Tutulmuş, yakalanmış, tutkun,
müptela.*

‘Azīz-i cān-ıla dilsin giriftāruñı hōr
itme
Ki bir tāze gül-i tersin hāzer kıl ez-
dem-i serdüm

2. **giriftārem:-em**
Gazel 2218
Mısra: 10
*Tutulmuş, yakalanmış, tutkun,
müptela.*

Gözümde nem göñülden gam
Muhibbī eksük olmazsa
‘Aceb olmaz ki bir bed-hū
sitemkārā giriftārem

3. **giriftāram:-am**
Gazel 2241
Mısra: 10
*Tutulmuş, yakalanmış, tutkun,
müptela.*

Muhibbī işidüp āhum didi
küyumda bu kadar
Didüm ‘ışkuñla iy bed-hū senüñ
çokdan giriftāram

4. **giriftāruñ:-uñ**
Gazel 2342
Mısra: 12
*Tutulmuş, yakalanmış, tutkun,
müptela.*

Bilmeyesin ne ‘aceb uşbu Muhibbī
kuluñı
Niçe yıllar ser-i zülfünde giriftāruñ
olam

giriftār id-:

1. **giriftār id-:**
Gazel 2133
Mısra: 8

Kelime Tipi: -
Düşürmek, uğratmak, duçar etmek.

La'li yādına gelün sāgar-ı hamrā çekelüm
Rüz u şeb fikri ile cāmı giriftār idelüm

giriftār ol-:

1. **giriftār ol-:**
Gazel 2261
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Yakalanmak, tutulmak, duçar olmak.

‘Aşıkam zülfе giriftār olmışam
Ya ni ‘ışk içre günehkār olmışam

2. **giriftār ol-:**
Gazel 2354
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Yakalanmak, tutulmak, duçar olmak.

‘Akl u şabri dagıdup dīvāne olsam tañ mıdur
Leyli-i zülfine anuñ çün giriftār olmışam

3. **giriftār ol-:**
Gazel 2354
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Yakalanmak, tutulmak, duçar olmak.

‘Akl u şabri dagıdup dīvāne olsam tañ mıdur
Leyli-i zülfine anuñ çün giriftār olmışam

4. **giriftār ol-:**
Gazel 2465
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Düşürmek, uğratmak, duçar etmek.

‘Aşık oldum yine zülfine giriftār oldı dil
Döştlar düşmen dağı ‘ışka giriftār olmasun

5. **giriftār ol-:**
Gazel 2480
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Yakalanmak, tutulmak, duçar olmak.

Anadan doğmadın ‘ışka tolaşdum
Giriftār oldı dil oğlan yaşından

giriftār-ı ğam-ı ‘ışk:

1. **giriftār-ı ğam-ı ‘ışk:**
Gazel 2254
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Aşk derdinin esiri.

Selāmet gözlemez ‘aşık n’ider
nāmüs-ıla ‘arı
Giriftār-ı ğam-ı ‘ışkam olup küy-ı melāmet hem

giriftār-ı ğam-ı yār ol-:

1. **giriftār-ı ğam-ı yār ol-:**
Gazel 2299
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Sevgilinin eziyetinin esiri olmak.

Cān giriftār-ı ğam-ı yār oldı dil-efgār hem
Dil firākıyla tolu hun çeşm-i gevher-bār hem

giryān:

1. **giryāndur:-dur**
Gazel 2004
Mısra: 4
Gözyaşı dökken, ağlayan.

‘Ateş-i hicrāna cānā dem mi vardur yanmayam
Sīne sūzān u ciğer biryān u giryāndur göñül

2. **giryāndur:-dur**
Gazel 2004
Mısra: 4
Gözyaşı dökken, ağlayan.

‘Ateş-i hicrāna cānā dem mi vardur yanmayam
Sīne sūzān u ciğer biryān u giryāndur göñül

3. **giryāna:-a**
Gazel 2322
Mısra: 10
Ağlayan, ağlayıcı.

Ġarka virdi eşk-i çeşmüm ‘ākıbet dil mülkini
İy Muħibbī bu gözi giryāna bilmen n’eyleyem

4. **giryān:**
Gazel 2350
Mısra: 10
Ağlayan, ağlayıcı.

İy Muħibbī haṭṭ-ı ğam yazılmadan cān levhine
Ben belā bezminde geh nālān u geh giryān idüm

giryān-:

1. **giryānlıgum:--lıg, --um**
Gazel 2064
Mısra: 10
Ağlayan, ağlayıcı.

Bir boyı servüñ firākından Muħibbī āh kim
Cūlar olmışdur yaşum gitmez benüm giryānlıgum

giryān ol-:

1. **giryān ol-:**
Gazel 2047
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

İster-iseñ ki gelüp gül gibi açıla nigār
Derd-ile āh kılup dīdeñe di giryān ol

2. **giryān ol-:**
Gazel 2147
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Bāğ-ı hüsn içre görelen kaddüñ iy serv-i hırām
Pāyuña cūlar akıtdum şöyle giryān olmışam

3. **giryān ol-:**
Gazel 2195
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Añup gül ruħlarıñ giryān olup ebr-i bahār oldum
Ḥayālūñ hāli fikriyle yakup dāğ lālezār oldum

girve:

1. **girve:**
Gazel 2115
Mısra: 4
Ağlama, ağlayış. II Gözyaşı.

Her sehergeh gül gibi tañ mıdur olsañ şādmān
Girve ile gülşen-i hüsnünde çün nālānuñam

2. **giryasin:-si, -n**
Gazel 2221

Mısra: 3
Ağlama, ağlayış.

Giryesin sordum şurâhiden baña
virdi cevâb
Yāduma geldi benüm lebhâ-yı
meygün aqlaram

3. **girye:**
Gazel 2230
Mısra: 1
Gözyaşı.

Geçüp hâdden bu âh u girye zâram
Bilinmez derd-i dâğ-ı dil-fiğâram

4. **girye:**
Gazel 2387
Mısra: 6
Ağlama, ağlayış.

Hey ne sengin-dil olur itmedi
hergiz eğer
Girye vü âh u fiğân u nâle vü
feryâd hem

girye kıl:

1. **girye kıl:**
Gazel 2190
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Gözyaşı dökmek.

Dökmesem bârân-ı eşi yâr
açılmaz gül gibi
Dir Muhibbî girye kıl ben çün gül-i
handânuñam

2. **girye kıl:**
Gazel 2288
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Firâk-ı nâr-ıla yanup yakılıp
giryeler kıldım
Birin ‘ummâna gönderdüm birin
Keyvâna tapşurdum

gîsü:

1. **gîsü:**
Gazel 2488
Mısra: 1
Omuza dökülen uzun saç.

Baglamışdur gönülümü zencire ol
gîsü diyen
Dâğlamışdur lâle gibi bagrumı âh
o diyen

gît-:

1. **gîtmekdür:--mek, --dür**
Gazel 2006

Mısra: 8
Ayrılmak, uzaklaşmak.

Gerçi kim cânâ cemâlün
görmezem yıllar geçer
Lîk sînemden hayâlün nakşı
gîtmekdür muhâl

2. **giderdi:--er, -di**
Gazel 2219
Mısra: 1
*Yok olmak, eser kalmamak,
bitmek.*

Giderdi şabr u hüş u dil nigârı bir
zamân görsem
Belâ vü miñnetüm artar anı ben her
zamân görsem

3. **gîtmek:--mez**
Gazel 2402
Mısra: 11
Bitmek, yok olmak.

Haşre dek dilden hayâlün gîtmek
iy ârâm-ı cân
Levh-i dilde ideli nakşını
nakkâşum benüm

4. **gîtmek:--mez**
Gazel 2466
Mısra: 14
Bitmek, yok olmak.

Bu Muhibbî'yi ‘aceb añmaz mı ki
ol seng-dil
Bir nefes hergiz anuñ gîtmek
hayâli yâddan

5. **gîtdi:--di**
Gazel 2258
Mısra: 8
*Sonra ermek, etkisini
yitirmek.*

Müyesser oldı pâ-büsuñ irişdüm
devlete nâgeh
Başumdan derd-i ser gitdi şükür
kim hâk-i der oldum

6. **gider:--er, -**
Gazel 2019
Mısra: 6
*Ayrılmak, uzaklaşmak.|| Yok
olmak, elden çıkmak.*

Geldi gubâr-ı haţtı virüp gönülüne
keder
Bu bir keder-durur ki gönülünden
gider degül

7. **gîtdi:**
Gazel 2002
Mısra: 5
Yok olmak, elden çıkmak.

Pertev-i hüşnünî gördüm gitdi ‘ağl
u şabr u dil
Görmeyelden ol periyi baña oldı
mâh u sâl

8. **gîtmek:--mez, -**
Gazel 2038
Mısra: 6
*Uzaklaşmak, ayrılmak. ||
Bitmek, yok olmak.*

Zâhidün fikriyle zikri dâyimâ
uçmagadur
‘Aşıkun amma dilinden gîtmek
ümmid-i vişâl

9. **gider:--er, -**
Gazel 2043
Mısra: 3
*Bir şey veya bir kimse
konuşana göre yakın bir yerden
daha uzak bir yere doğru hareket
etmek, bir mesafe katedip yakın bir
yerden daha uzak bir yere varmak,
azimet etmek.*

Hasta dil bîmâr çeşmünden gider
meyhâneye
Hastaya lazım-durur âb u hevâ-yı
mu ‘tedil

10. **gîtmek:--mez, -**
Gazel 2064
Mısra: 10
Kaybolmak, sona ermek.

Bir boyı servün firâkıdan
Muhibbî âh kim
Cûlar olmuşdur yaşum gîtmek
benüm giryanlıgum

11. **gîtmek:--mek**
Gazel 2001
Mısra: 2
Uzaklaşmak.

Gözlerümden ger nihân olduña iy
zîbâ-cemâl
Sîneden nakşun hayâli gîtmek
olmuşdur muhâl

12. **gîtsün:--sün**
Gazel 2071
Mısra: 1
Yok olmak, eser kalmamak.

Gîtsün gümânüm eyle didükde bir
tekellüm
Gül gibi itdi ol dem nâz-ıla bir
tebessüm

13. **gîtdi:--di**
Gazel 2090
Mısra: 9
*Bir şey veya bir kimse
konuşana göre yakın bir yerden*

daha uzak bir yere doğru hareket etmek, bir mesafe katedip yakın bir yerden daha uzak bir yere varmak, azîmet etmek.

Geydi ihrâmı Muhibbî gitdi Ka'be küyuña
Kıblegâhumsın saña togrıldı bu râhum benüm

14. **gitmedi:-me, -di**

Gazel 2092

Mısra: 4

Yok olmak, eser kalmamak.

Taşdı temevvüc itdi gözüm yaşı
baħr olup
Likin bunuñla gitmedi daħı
ħarâretüm

15. **gitdi:-di**

Gazel 2109

Mısra: 10

Yok olmak, eser kalmamak.

Dil virmegil Muhibbî cihâna vefâsı
yok
N'oldı Sikender'e nazar it kanda
gitdi Cem

16. **gitmese:-me, -se**

Gazel 2118

Mısra: 9

Yok olmak, eser kalmamak.

Mâr zülfinüñ hayâli gitmese dilden
ne tañ
İy Muhibbî sînemî ben aña çün in
eyledüm

17. **gitdi:-di**

Gazel 2119

Mısra: 1

Devamlı veya geçici bir süre kalmak üzere bulunduğu yerden ayrılmak.

Gelem diyübene gitdi baña ol yüzi
mâh aħşâm
Ki hey bî-çäre fîz olsun dilüñden
eyle âh aħşâm

18. **gitdi:-di**

Gazel 2126

Mısra: 7

Bir şey veya bir kimse konuşana göre yakın bir yerden daha uzak bir yere doğru hareket etmek, bir mesafe katedip yakın bir yerden daha uzak bir yere varmak, azîmet etmek.

İy şabâ âvâre gönülüm kanda gitdi
bilemezem
Bir ħaber vir Tañrıçün ol nâ-
tûvânımdan benüm

19. **gitdi:-di**

Gazel 2156

Mısra: 1

Belli bir maksat için bir yerde bulunmak.

Küy-ı yâra gitdi çün şevk-i hezâr-
ıla dilüm
Bülbülem tañ mı ola bir gîce
gülşen menzilüm

20. **gitdi:-di**

Gazel 2164

Mısra: 1

Yok olmak, eser kalmamak.

Dil gitdi bende kalmadı şabr u
karâr hem
Bu sîne oldı ħasreti-y-ile ħârħâr
hem

21. **gitdi:-di**

Gazel 2164

Mısra: 1

Yok olmak, eser kalmamak.

Dil gitdi bende kalmadı şabr u
karâr hem
Bu sîne oldı ħasreti-y-ile ħârħâr
hem

22. **gitmeye:-mek, -e**

Gazel 2166

Mısra: 10

Yok olmak, eser kalmamak.

Düşde göreliden nigârı olmuşam
âşiftesi
Ħaşr olunca dilerem gitmeye bu
ħıvâbum benüm

23. **gitmeye:-me, -(y)e**

Gazel 2169

Mısra: 8

Zaman için geçmek, sona ermek, yaşanıp tükenmek, bitmek.

Cür'a-i câmuñ içelden şöyle mest
itdün beni
Hey kıyâmet gitmeye tâ ħaşre dek
keyfiyyetüm

24. **gitdi:-di**

Gazel 2179

Mısra: 5

Devamlı veya geçici bir süre kalmak üzere bulunduğu yerden ayrılmak.

Gitdi didi şabr kıl gelem yine
ferdâyâ dek
Bilmezem ki irişüben ben o ferdâyı
görem

25. **gitdi:-di**

Gazel 2217

Mısra: 3

Devamlı veya geçici bir süre kalmak üzere bulunduğu yerden ayrılmak.

Gitdi bu gönül gelmeye beñzer
baña daħı
Ol murğ ayagın bağlayup iden pest
kim.

26. **gitdi:-di**

Gazel 2282

Mısra: 14

Ölmek, dünyadan geçmek.

Muhibbî saña yitmez mi bu örnek
Ciger ħün gitdi Efrîdün u Cem
hem

27. **gitmez:-mez**

Gazel 2286

Mısra: 2

Ayrılmak, uzaklaşmak.

Yüzüñi görmege ger ħâzır olsam
Ölince gitmez idüm nâzır olsam

28. **gitdi:-di**

Gazel 2320

Mısra: 10

Yok olmak, eser kalmamak.

Urmayaldan sîne-i mecrûħuma
ğamz okların
Kalmadı bu tende şıħhat gitdi
cümle râħatüm

29. **gitmeye:-me, -(y)e**

Gazel 2320

Mısra: 12

Azalmak, sona ermek.

Tâ ezel 'ışkuñ meyinden bir kadeħ
nüş itmişem
Gitmeye tâ rüz-ı maħşerde benüm
keyfiyyetüm

30. **gitdi:-di**

Gazel 2332

Mısra: 3

Yok olmak, eser kalmamak.

Gitdi 'aqlım yirine geldi anuñ
dîvânelik
Ol perîyi bilmezem n'oldı yine yâd
eyledüm

31. **gitmedi:-me, -di**

Gazel 2359

Mısra: 2

Ayrılmak, uzaklaşmak.

Bir dem ayrılmaz yanumdan nem
begendi nem benüm

Tā togaldan gitmedi bir dem
yanumdan ğam benüm

32. **gitmez:-mez**
Gazel 2376

Mısra: 2
*Bitmek, tükenmek, sona
ermek.*

Oldı 'ışka çü hem-nefes n'idelüm
Gitmez ölince bu heves n'idelüm

33. **gitti:-di**
Gazel 2405

Mısra: 1
Ayrılmak, terk etmek.

Nāz ile gitdi çün ol gül yüzlü
cānānum benüm
Gidiserdür hasret ile sīneden
cānum benüm

34. **gider:-er**
Gazel 2482

Mısra: 3
Bulunduğu yerden ayrılmak.

Gider ğam meclisinden çengi
mutrib
Yiter dil nāle kılsun zīr ü bamdan

35. **gitmişdür:-miş, -dür**
Gazel 2488

Mısra: 10
Gitmek, uzaklaşmak.

Seyl-i eşküm birle māl-ā-māl
olaldan gözlerüm
Kanda gitmişdür Muhibbī bilsem
ol uyhu diyen

36. **gitmek:-mek**
Gazel 2001

Mısra: 2
Yok olmak, eser kalmamak.

Gözlerümden ger nihān olduñsa iy
zibā-cemāl
Sīneden naqşuñ hayālī gitmek
olmışdur muhāl

giyāh:

1. **giyāhum:-um**
Gazel 2079

Mısra: 10
Ot, saman, yeşillik.

Muhibbī kemterem ednādan ednā
Yüzini hāke sürmiş bir giyāhum

2. **giyāham:-am**
Gazel 2182

Mısra: 6
Ot.

Müya döndüm nāle kıldum
nāleden
Bir giyāham nāle kılar ya neyem

ğıybet:

1. **ğıybet:**

Gazel 2145

Mısra: 9

*Bir kimsenin arkasından
aleyhinde bulunma, duyacağı
zaman üzüleceği bir sözü
arkasından söyleme, çekiştirme,
koğuculuk.*

Muhibbī kimseyi ğıybet idüp
uzatma hergiz dil
Dilindendür ne gelse kişiye sag u
solından hem

2. **ğıybet:**

Gazel 2437

Mısra: 8

*Bir kimsenin arkasından
aleyhinde bulunma, duyacağı
zaman üzüleceği bir sözü
arkasından söyleme, çekiştirme,
koğuculuk.*

Ğıybet itme sen sen ol dünyāda bir
kardaşuñ
Şöyle bil yimiş olursın cife vü
murdār etin

gizlen-:

1. **gizlenür:-ür, -**

Gazel 2052

Mısra: 7

*Kendi kendini gizlemek,
görünmeyecek şekilde saklanmak.*

Küy-ı yāra vardugumca gizlenür
mühmel raķīb
Nite kim şir irdüğünde nā-bedīd
olur şağal

gizlü:

1. **gizlü:**

Gazel 2016

Mısra: 9

*Açıkça bilinmeyen,
görülmeyen, açık ve aşikār
olmayan, meçhul.*

Gizlü rāzı bu Muhibbī'nün niçe fāş
olmasun
Dil ise dīvānedür dildār-isa
maħrem degül

göge çık-:

1. **göge çık-:**

Gazel 2464

Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Gökyüzüne yükselmek.

Her kim tecerrüd itdi çıkdı göge çü
'İsī
Her kim tāmā'da kaldı geçti yire
çü Kārūn

gök:

1. **göklere:-ler, -e**

Gazel 2181

Mısra: 8

Gök, gökyüzü, sema.

Nāle kılsam inleşem hicrān
şebinde derd-ile
Göklere eyler 'urūc bu āh u
efğānum benüm

2. **göklere:-ler, -e**

Gazel 2248

Mısra: 6

Gök, gökyüzü, sema.

Her kim ki ezel 'ışk iline pādīşāh
ola
Çekse 'aceb mi göklere ol āhdan
'alem

3. **göge:-e**

Gazel 2319

Mısra: 2

Gök, gökyüzü, sema.

Āteş-i 'ışkuñla cānā dem mi vardur
yanmayam
Dūd-ı āhumdan felek gibi göge
boyanmayam

4. **göklere:-ler, -e**

Gazel 2390

Mısra: 12

Gök, gökyüzü, sema.

Derd-i dilden her kaçan derd-ile
ger āh eylesen
Çekilen göklere ejder gibi
āhumdur benüm

5. **göklere:-ler, -e**

Gazel 2405

Mısra: 10

Gök, gökyüzü, sema.

Hicr ile oldı Muhibbī iy şanem
Mecnūn-veş
Göklere çıksa ne tañ bu āh u
efğānum benüm

6. **göklere:-ler, -e**

Gazel 2406

Mısra: 2

Gök, gökyüzü, sema.

Seyr-i tenhâ eyleyen gün yüzlü
mâhumdur benüm
Göklere peyveste olan âh u
vâhumdur benüm

7. **göklere:**-ler, -e

Gazel 2424

Mısra: 8

Gök, gökyüzü, sema.

Vādî-i ğamda yine sūz-ıla âhum
‘alemi
Dikilür göklere bu sîne-i
sūzānumdan

8. **gökde:**--de

Gazel 2052

Mısra: 2

*Yeryüzünün üstünü kaplayan
kubbe biçimindeki mavi boşluk,
sema, asuman.*

Her kaçan kim ol kâmer-rūh ‘arz
ider bir dem cemâl
Pertevinden gökde güneş görünür
hem çün hayâl

9. **gökde:**--de, -

Gazel 2053

Mısra: 2

*Yeryüzünün üstünü kaplayan
kubbe biçimindeki mavi boşluk,
sema, asuman.*

Şîve vü nâz ile dilber ideli ‘arz-ı
cemâl
Mihir ile meh gökde buldı biri nakş
biri zevâl

10. **göklere:**-ler, -e

Gazel 2079

Mısra: 6

Gökyüzü.

Gözümün yaşı ğarķ itsün zemîni
İrişsün göklere feryâd u âhum

11. **göklere:**-ler, -e

Gazel 2097

Mısra: 2

*Yeryüzünün üstünü kaplayan
kubbe biçimindeki mavi boşluk,
sema, asuman.*

Kalmadı dilde kararum yandı
cānum n’ eyleyem
Göklere irişdi âhumdan dumanum
n’ eyleyem

12. **göklere:**-ler, -e

Gazel 2130

Mısra: 1

*Yeryüzünün üstünü kaplayan
kubbe biçimindeki mavi boşluk,
sema, asuman.*

Nâr-ı âhuñ dikdi iy dil göklere
zerîrñ ‘alem
Pâdişâhısın cihânuñ saña degdi
mülk-i ğam

13. **göklere:**-ler

Gazel 2383

Mısra: 5

Gökyüzü.

Kim baka gökler yüzine halka
halka görinen
Bilmeyen bilsün ki ejder gibi
âhumdur benüm

göklere iriş-:

1. **göklere iriş-:**

Gazel 2139

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gökyüzüne ulaşmak.

Göklere irişdi gerçi âh u efgānum
benüm
Saña irişmez n’ idem iy mâh-ı
tâbānum benüm

gonca:

1. **gonca:**

Gazel 2018

Mısra: 9

*Gülün açılmamış hali,
tomurcuk. II Sevgilinin küçük ağzı.*

Gonca eţfâline güya Gülsitān
ta’līm ider
Büsitān gāh öğredür geh
Mağzenü’l-Esrār gül

2. **gonca:**

Gazel 2019

Mısra: 3

*Henüz açılmamış veya
açılmak üzere olan çiçek,
tomurcuk. || Divan şiirinde
sevgilinin ağzına teşbih edilir.*

Beñzer lebûne gonca dimiş

‘arızuña gül

Her kim dimişse bu sözi didüm
nazar degül

3. **goncalar:**--lar

Gazel 2025

Mısra: 6

*Yaprakları henüz açılmamış
veya az açılmış çiçek. || Sevgili.*

Servi gibi serverâ itseñ gülistān
seyrini
Ġoncalar dem-beste güller ser-te-
ser olur hacil

4. **gonca:**

Gazel 2011

Mısra: 5

*Yaprakları henüz açılmamış
veya az açılmış çiçek. || Küçük
ağzı. || Genç sevgili. || Şarap
şişesi, küpü.*

Ġonca gibi bagrı pür-hün hâr
elinden bülbülün
Salınur bād-ı şabā-y-ıla güler
oynar gül

5. **gonca:**

Gazel 2041

Mısra: 3

*Yaprakları henüz açılmamış
veya az açılmış çiçek. || Küçük
ağzı. || Genç sevgili. || Şarap
şişesi, küpü.*

Sırr-ı ‘ışķı gonca gibi sakla açma
agzuñı
Ġhānesini terk kıldı açduĝıyçün rāz
gül

6. **goncaya:**-(y)a

Gazel 2121

Mısra: 3

*Gonca, açılmamış çiçek,
tomurcuk. || Divan şiirinde gonca,
sevgilinin ağzı yerine kullanılır ve
açılmamışlık özelliği ile kendini
gösterir. Goncanın gülmesi,
açılmasıdır. Tıpkı insanın güldüğü
zaman ağzının açılması gibi. Oysa
kapalı hali içinde sırlar saklayan
bir gülü andırır, onun açılması
sırrın açığa çıkmasıdır. Gonca olan
ağzı, açılmadığı zaman remz ile
konuşur.*

Bālā kadini serve dehānını

goncaya

Beñzetdüm anı lık be-ĝāyet güzel
didüm

7. **goncadur:**-dur

Gazel 2159

Mısra: 3

*Gonca, açılmamış çiçek,
tomurcuk. || Divan şiirinde gonca,
sevgilinin ağzı yerine kullanılır ve
açılmamışlık özelliği ile kendini
gösterir. Goncanın gülmesi,
açılmasıdır. Tıpkı insanın güldüğü
zaman ağzının açılması gibi. Oysa
kapalı hali içinde sırlar saklayan
bir gülü andırır, onun açılması
sırrın açığa çıkmasıdır. Gonca olan
ağzı, açılmadığı zaman remz ile
konuşur.*

Naĝl-i kâddine gönül yir yir
asılmış goncadur
Ben ki ol bālā kaduñ vaşluñ dil-
āvîz eyleyem

8. **ğonca:**

Gazel 2196

Mısra: 11

Gonca, açılmamış çiçek, tomurcuk. || Divan şiirinde gonca, sevgilinin ağzı yerine kullanılır ve açılmamışlık özelliği ile kendini gösterir. Goncanın gülmesi, açılmasıdır. Tıpkı insanın güldüğü zaman ağzının açılması gibi. Oysa kapalı hali içinde sırlar saklayan bir gülü andırır, onun açılması sırrın açığa çıkmasıdır. Gonca olan ağız, açılmadığı zaman remz ile konuşur.

Serv kâmet ruhları gül zülf sünbül
gonca leb
Çeşmi fitne gamze âfet kaşı yadur
sevdüğüm

9. **ğonçadur:-dur**

Gazel 2252

Mısra: 3

Gonca, açılmamış çiçek, tomurcuk. || Divan şiirinde gonca, sevgilinin ağzı yerine kullanılır ve açılmamışlık özelliği ile kendini gösterir. Goncanın gülmesi, açılmasıdır. Tıpkı insanın güldüğü zaman ağzının açılması gibi. Oysa kapalı hali içinde sırlar saklayan bir gülü andırır, onun açılması sırrın açığa çıkmasıdır. Gonca olan ağız, açılmadığı zaman remz ile konuşur.

Perde-i rāz-ı dilüm açıldı san bir
ğonçadur
Şevkden gül gibi çāk oldı
girîbānum benüm

10. **ğoncadur:-dur**

Gazel 2275

Mısra: 1

Gonca, açılmamış çiçek, tomurcuk. || Divan şiirinde gonca, sevgilinin ağzı yerine kullanılır ve açılmamışlık özelliği ile kendini gösterir. Goncanın gülmesi, açılmasıdır. Tıpkı insanın güldüğü zaman ağzının açılması gibi. Oysa kapalı hali içinde sırlar saklayan bir gülü andırır, onun açılması sırrın açığa çıkmasıdır. Gonca olan ağız, açılmadığı zaman remz ile konuşur.

Dehānuñ ğoncadur itsün te bessüm
Lebūñ dürc-i güher kılsun tekellüm

11. **ğonca:**

Gazel 2313

Mısra: 10

Gonca, açılmamış çiçek, tomurcuk. || Divan şiirinde gonca,

sevgilinin ağzı yerine kullanılır ve açılmamışlık özelliği ile kendini gösterir. Goncanın gülmesi, açılmasıdır. Tıpkı insanın güldüğü zaman ağzının açılması gibi. Oysa kapalı hali içinde sırlar saklayan bir gülü andırır, onun açılması sırrın açığa çıkmasıdır. Gonca olan ağız, açılmadığı zaman remz ile konuşur.

Muhibbî her yaña çeşmüm yine
cûlar revân itsün
Salınur bir lebi ğonca boyı serv-i
revân gördüm

12. **ğonca:**

Gazel 2357

Mısra: 3

Gonca, açılmamış çiçek, tomurcuk. || Divan şiirinde gonca, sevgilinin ağzı yerine kullanılır ve açılmamışlık özelliği ile kendini gösterir. Goncanın gülmesi, açılmasıdır. Tıpkı insanın güldüğü zaman ağzının açılması gibi. Oysa kapalı hali içinde sırlar saklayan bir gülü andırır, onun açılması sırrın açığa çıkmasıdır. Gonca olan ağız, açılmadığı zaman remz ile konuşur.

Lebūñ ğonca olalı gül yañağūñ
Aña dil bülbülün gūyā kılan kim

13. **ğoncalar:-lar**

Gazel 2391

Mısra: 5

Gonca, açılmamış çiçek, tomurcuk. || Divan şiirinde gonca, sevgilinin ağzı yerine kullanılır ve açılmamışlık özelliği ile kendini gösterir. Goncanın gülmesi, açılmasıdır. Tıpkı insanın güldüğü zaman ağzının açılması gibi. Oysa kapalı hali içinde sırlar saklayan bir gülü andırır, onun açılması sırrın açığa çıkmasıdır. Gonca olan ağız, açılmadığı zaman remz ile konuşur.

Geh olur ğoncalar gibi bu dil dem-
beste miñnetden
Gehî lâle-şıfat her dem girîbān-
çākdür gönülüm

14. **ğoncalar:-lar**

Gazel 2428

Mısra: 3

Gonca, açılmamış çiçek, tomurcuk. || Divan şiirinde gonca, sevgilinin ağzı yerine kullanılır ve açılmamışlık özelliği ile kendini gösterir. Goncanın gülmesi, açılmasıdır. Tıpkı insanın güldüğü zaman ağzının açılması gibi. Oysa kapalı hali içinde sırlar saklayan

bir gülü andırır, onun açılması sırrın açığa çıkmasıdır. Gonca olan ağız, açılmadığı zaman remz ile konuşur.

Ğoncalar dem-beste olup bülbül
efğān eylesün
Āşikāre eylesün göz yaşını āb-ı
revān

15. **ğonca:**

Gazel 2491

Mısra: 2

Gonca, açılmamış çiçek, tomurcuk. || Divan şiirinde gonca, sevgilinin ağzı yerine kullanılır ve açılmamışlık özelliği ile kendini gösterir. Goncanın gülmesi, açılmasıdır. Tıpkı insanın güldüğü zaman ağzının açılması gibi. Oysa kapalı hali içinde sırlar saklayan bir gülü andırır, onun açılması sırrın açığa çıkmasıdır. Gonca olan ağız, açılmadığı zaman remz ile konuşur.

Açdı gülşende şabā ğonca-i ebkār
etegin
Lîk ğonca komadı lecc idüp inkār
etegin

ğonca-i ebkār:

1. **ğonca-i ebkār:**

Gazel 2491

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Daha önce söylenmemiş söz
goncası.*

Açdı gülşende şabā ğonca-i ebkār
etegin
Lîk ğonca komadı lecc idüp inkār
etegin

ğonca-veş:

1. **ğonca-veş:**

Gazel 2059

Mısra: 3

Gonca gibi.

Geh olur ğonca-veş bāğ u bahār
içinde dem-beste
Geh olur lâle-veş pür hūn girîbān –
çākdür gönülüm

2. **ğonca-veş:**

Gazel 2016

Mısra: 6

*Yaprakları henüz açılmamış
veya az açılmış çiçek gibi, gonca
gibi.*

Vaşlı bāğından irag olalı ol
dildārumūñ

Ġonca-veş teng oldı ġönlüm
ġâġırum ġırem degül

3. **ġonca-veş:**

Gazel 2213

Mısra: 1

*Ġonca gibi. Ġonca, açılmamış
çiçek, tomurcuk, Divan Şiirinde
ġonca, sevgilinin aġzı yerine
kullanılır ve açılmamışlık özelliġi
ile kendini gösterir. Ġoncanın
ġülmesi, açılmasıdır. Tıpkı insanın
ġüldüġü zaman aġzının açılması
gibi. Oysa kapalı hali içinde sırlar
saklayan bir ġülü andırır, onun
açılması sırrın açığa
çıkmasıdır. Ġonca olan aġız,
açılmadıġı zaman remz ile
konuşur.*

Ġamuñdan ġonca-veş ġün-ı
derünüm

Yakup dâġ sînem üzre lâle-ġunum

4. **ġonca-veş:**

Gazel 2250

Mısra: 2

*Ġonca gibi. Ġonca, açılmamış
çiçek, tomurcuk, Divan Şiirinde
ġonca, sevgilinin aġzı yerine
kullanılır ve açılmamışlık özelliġi
ile kendini gösterir. Ġoncanın
ġülmesi, açılmasıdır. Tıpkı insanın
ġüldüġü zaman aġzının açılması
gibi. Oysa kapalı hali içinde sırlar
saklayan bir ġülü andırır, onun
açılması sırrın açığa
çıkmasıdır. Ġonca olan aġız,
açılmadıġı zaman remz ile
konuşur.*

Gel eyle ġül gibi cānā tebeşüm
Daġı nāz-ıla ġonca-veş tekellüm

ġönder-:

1. **ġönderdüm:--dü, --m**

Gazel 2039

Mısra: 5

*Bir yere doġru yola çıkarmak,
yollamak, ulaşmasını, ġitmesini
saġlamak, irsal etmek.*

Küyuña varmaga ġönderdüm
levend-i ġönlümi
Kaldı gelmedi anı bir yere salmalı
degül

2. **ġönder:**

Gazel 2055

Mısra: 13

*Ġitmesini saġlamak veya
ġitmesine yol açmak, yollamak,
irsal etmek.*

Cefā cevruñi ġönder kabül ider

didüm cānā

Baña ol rāġāt-ı cāndur cefa herġiz
dimem çekdüm

3. **ġönder:**

Gazel 2066

Mısra: 6

*Bir araçla ulaştirmek,
ulaşmak.*

Mihr ü vefāña zerrece ben tālib
olmadum
Ġönder cefa vü cevruñi tek baña
dem-be-dem

4. **ġöndereyim:-eyim**

Gazel 2129

Mısra: 4

*Bir araçla ulaştırmak,
yollamak.*

Dem-i eşkümlle ġam-ı derdümi
çehremde yazup
'Arz-ı ġāl itmek-içün ġöndereyim
yāra didüm

5. **ġöndermeġe:-meġ, -e**

Gazel 2242

Mısra: 12

*Yollamak, ulaşmasını,
ġitmesini saġlamak.*

Derd-i dilin cān levġine yazdı
Muġıbbī kan-ıla
Ġöndermeġe dil murġını itdi
ġamāme iy şanem

6. **ġönder:**

Gazel 2244

Mısra: 3

*Bir yere doġru yola çıkarmak,
yollamak, ulaşmasını, ġitmesini
saġlamak.*

Ġamzeñ okın ġönder sen iy kaşı
kemān

Rāġat bula sînedo olan cerāġatüm

7. **ġönderse:-se**

Gazel 2279

Mısra: 4

*Ġitmesini saġlamak veya
ġitmesine yol açmak, yollamak,
irsal etmek.*

Ben ol Mecnün-ı dehrem ki belā
vü miġnet ü derdi
Eger ġönderse yüz biñ kez ben ol
Leylā'dan el çekmem

8. **ġönderdüm:-dü, --m**

Gazel 2288

Mısra: 4

Bir yere doġru yola çıkarmak,

*yollamak, ulaşmasını, ġitmesini
saġlamak, irsal etmek.*

Firāk-ı nār-ıla yanup yakılıp
ġiryeler kıldum
Birin 'ummāna ġönderdüm birin
Keyvāna tapşurdum

9. **ġönderürse:-ür, -se**

Gazel 2300

Mısra: 13

*Yollamak, ulaşmasını,
ġitmesini saġlamak.*

Ġönderürse ġamze-i tîrin Muġıbbī
sîneme
Ġeçürüp şadra anuñ yirini cān u dil
kılām

10. **ġönderüp:-üp**

Gazel 2357

Mısra: 9

*Belli bir yere, belli bir işi
yapmak üzere) Ġitmesini
saġlamak, bir ġörevle yollamak.*

Dem-ā-dem ġönderüp ġam
leşkerini

Ġelüp dil kişverin yaġma kılan
kim

11. **ġönder:**

Gazel 2436

Mısra: 3

*Ġitmesini saġlamak veya
ġitmesine yol açmak, yollamak,
irsal etmek.*

Aç yüzüñ ġönder zekāt-ı ġüsnüñi
'āřıklara

Ġir řevāba boynuña alma o
miskînlr ġaġın

12. **ġönderüp:-üp**

Gazel 2436

Mısra: 6

*Belli bir yere, belli bir işi
yapmak üzere ġitmesini saġlamak,
bir ġörevle yollamak.*

'Işk řāġı ikide birde bu ġönlüm
şehrine

Ġönderüp ġam leşkerin yaġma ider
eyler akın

13. **ġönderse:-se**

Gazel 2447

Mısra: 3

*Yollamak, ulaşmasını,
ġitmesini saġlamak.*

Ne kadar cevruñi cefā ġönderse
ġelsün rāřıyam
Her ne yaġarsa semādan ġötürür
lā-büd zemîn

gönlünü yap-:

1. gönlünü yap-:

Gazel 2261

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Birini hoşnut etmek, memnun etmek. || Razi etmek.

Yâra didüm yap Muhibbî gönlünü
N'ola didi aña mi'mâr olmışam

gönlü al-:

1. gönlü al-:

Gazel 2251

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Kendine aşık etmek.

Aldı gönlüm bir perî ammâ ki
nâmin dimeyem
İtseler ser ten cüdâ kat'â nâmin
dimeyem

gönlü düş-:

1. gönlü düş-:

Gazel 2222

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gönül vermek, aşık olmak.

Düşdi gönlüm bir saçı reyhâna
bilmen n'eyleyem
Ol sebebden olmışam dîvâne
bilmen n'eyleyem

2. gönlü düş-:

Gazel 2323

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gönül vermek, aşık olmak.

Düşdi gönlüm bir gözi bîmârâ
bilmen n'eyleyem
Bilmedüm bir çäre ben bî-çäre
bilmen n'eyleyem

3. gönlü düş-:

Gazel 2324

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gönül vermek, aşık olmak.

Düşdi gönlüm bir şeh-i hûbâna
bilmen n'eyleyem
Olmuşam Mecnûn gibi dîvâne
bilmen n'eyleyem

4. gönlü düş-:

Gazel 2325

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gönül vermek, aşık olmak.

Düşdi gönlüm bir kamer ruhsâra
bilmen n'eyleyem
Olmuşam günden güne bî-çäre
bilmen n'eyleyem

gönlü teng eyle-:

1. gönlü teng eyle-:

Gazel 2165

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Herhangi bir nedenle sıkıntı
duyumsamak, sıkılmak, bunalmak.*

Âh kim cānān ğamıyla gönlümü
teng eyledüm
Güceler tâ şubh şeb-i murġāna
âheng eyledüm

gönlüne âteş bırak-:

1. gönlüne âteş bırak-:

Gazel 2412

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

*Yüreğini büyük bir acı ve
üzüntü kaplamak, yakıcı bir endişe
duymak; bağırna, ciğerine,
gönlüne, yüreğine ateş düşmek. ||
Bir şeye karşı gönlünde şiddetli bir
arzu uyanmak.*

İy Muhibbî 'ışk bir âteş bıraktı
gönlüme
Kâbil-i takrîr olmadı diyem ben
hurkatın

gönlünü hoş eyle-:

1. gönlünü hoş eyle-:

Gazel 2340

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*İstedliğini yaparak memnun
etmek.*

Lebleründen ölmedin bir büse vir
didüm didi
Ĝam yime âhîr nefesde gönlünü
hoş eyledüm

gönlü:

1. gönlü:

Gazel 2007

Mısra: 2

Gönül, kalp, yürek.

Zülfine çünkü dolaşduñ yine âvâre
gönlü
Ölmeden ğayrı senüñ derdüñe yok
çäre gönlü

2. gönlü:

Gazel 2004

Mısra: 1

*Aşğın, aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yer || iman,
sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün
duyguların kaynağı olduğu kabul
edilen kalbin manevi yönü, yürek,
dil.*

Bir gül-i ra'nâ ğamından bülbül-i
cāndur gönlü
Güceler tâ şubha dek ney gibi
nālāndur gönlü

3. gönlü:

Gazel 2004

Mısra: 2

*Aşğın, aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yer || iman,
sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün
duyguların kaynağı olduğu kabul
edilen kalbin manevi yönü, yürek,
dil.*

Bir gül-i ra'nâ ğamından bülbül-i
cāndur gönlü
Güceler tâ şubha dek ney gibi
nālāndur gönlü

4. gönlü:

Gazel 2004

Mısra: 4

*Aşğın, aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yer || iman,
sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün
duyguların kaynağı olduğu kabul
edilen kalbin manevi yönü, yürek,
dil.*

Âteş-i hicrāna cānā dem mi vardur
yanmayam
Sîne sūzān u ciğer biryān u
giryāndur gönlü

5. gönlü:

Gazel 2004

Mısra: 6

*Aşğın, aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yer || iman,
sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün
duyguların kaynağı olduğu kabul
edilen kalbin manevi yönü, yürek,
dil.*

'İşk deryāsına ğarķ itdüm
vücüdüm ser-te-ser
Sāhîl-i bahra irişmez anda
ġaltāndur gönlü

6. gönlü:

Gazel 2004

Mısra: 8

*Aşğın, aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yer || iman,
sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün
duyguların kaynağı olduğu kabul
edilen kalbin manevi yönü, yürek,
dil.*

Bir gözi âhüy(ı) görse hâ komaz
yilter beni
Şimdi bildüm dōstlar kim düşmen-
i cāndur gönül

7. gönül:

Gazel 2004

Mısra: 10

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Ney gibi bil bağlayaldan āh u
efgān itmege
Eşk-i çeşmümden nigārā toptolu
kandur gönül

8. gönül:

Gazel 2004

Mısra: 12

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Muşhaf-ı hüsnün hâkı kim kıbledür
küyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda
ķurbāndur gönül

9. gönül:

Gazel 2005

Mısra: 1

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Çün dolaşdı ser-i zülf-i siyehkāra
gönül
Haşre dek tañ mı eger bulmasa bir
çäre gönül

10. gönül:

Gazel 2005

Mısra: 2

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Çün dolaşdı ser-i zülf-i siyehkāra
gönül
Haşre dek tañ mı eger bulmasa bir
çäre gönül

11. gönül:

Gazel 2005

Mısra: 4

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

İle ben güler-iken şimdi güler il
baña āh
Beni biñ derd-ile çün eyledi āvāre
gönül

12. gönül:

Gazel 2005

Mısra: 12

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Beni biñ derde esir eyledi āzāde-y-
iken
Göreym ki seni her lahzada biñ
pāre gönül

13. gönül:

Gazel 2005

Mısra: 14

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Leşker-i gam yine dil şehrinin
yağmaladı çün
Çäre bulmaya Muħibbī ola bī-çäre
gönül

14. gönül:

Gazel 2005

Mısra: 10

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Öldürem diyü seni va‘de ider
gamze-i yār
Ola kim ‘ahde dura şabr ide bir
pāre gönül

15. gönül:

Gazel 2005

Mısra: 8

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Yaşını göz yiñemez dil dutuşur
şabr idemez
Cānumı oda yakar ara gözüm ara
gönül

16. gönül:

Gazel 2005

Mısra: 6

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Bezm-i gam içre dilüm nāya şebīh
eyledi āh
İtdi mecnūn gibi dil vireli dildāra
gönül

17. gönül:

Gazel 2007

Mısra: 4

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Yüri cān nakdini ħarc eyle metā‘-ı
gamı al
Assı itdi niçeler uydı bu bāzāra
gönül

18. gönül:

Gazel 2007

Mısra: 6

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Dām-ı zülfine anuñ çünki dolaşdı
dil ü cān
Ebedā sanma ki kendüzini kurtara
gönül

19. gönül:

Gazel 2007

Mısra: 12

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Oı boyı serv(i) yüzi şem‘i Muħibbī
seveli
Tañ mı pervāne gibi yansa eger
nāra gönül

20. gönül:

Gazel 2007

Mısra: 10

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Sırr-ı 'ışkını sakın eyleme

'âlemlere fâş

Bir degül eyleseler ger seni biñ

pâre gönül

21. **gönül:**

Gazel 2007

Mısra: 8

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Dağı beter anı oklara dike

gâmezleri

Âh u feryâd ide ger çağura yalvara

gönül

22. **gönlüm:--üm, -**

Gazel 2009

Mısra: 1

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Sineye cân riştesini dak bu gönlüm

sâz kıl

Güceler tâ şubh olunca nâleye âğâz

kıl

23. **gönül:**

Gazel 2009

Mısra: 4

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Şabrumı az itdi 'ışkı lîk şevkümi

ziyâd kıl

İy gönül murğı vişâli bâğına

pervâz kıl

24. **gönül:**

Gazel 2012

Mısra: 7

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Kim dir ki gönül kuçıla hergiz o

kuçılmaz

Bir tâze civân 'ışkına tâze heves ol

gel

25. **gönlümün:--(ü)m, --(ü)ñ**

Gazel 2015

Mısra: 7

Aşk ve sevginin kaynağı, yürek, kalp.

Gönlümün Bağdâd'ına gel

gözümün yaşına bak

Köprüdür geçmege kaşum sanma

anı pül degül

26. **gönlüm:**

Gazel 2016

Mısra: 6

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Vaşlı bağından irag olalı ol

dildârumun

Çonca-veş teng oldı gönlüm

hâtırum hürrem degül

27. **gönül:**

Gazel 2017

Mısra: 1

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Derd-i hicrünü şehâ gerçi nihân

eyler gönül

İllâ vaşluñ anıcağ vây ki figân

eyler gönül

28. **gönül:**

Gazel 2017

Mısra: 2

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Derd-i hicrünü şehâ gerçi nihân

eyler gönül

İllâ vaşluñ anıcağ vây ki figân

eyler gönül

29. **gönül:**

Gazel 2017

Mısra: 4

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün

duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Ben belâ-keş bülbüle eydün ki

tîmâr eylesün

Gül yüzine karşı yoksa kaşd-ı cân

eyler gönül

30. **gönül:**

Gazel 2017

Mısra: 6

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Sırr-ı 'ışkı saklar-ıdum sinede

cânım gibi

N' eyleyem bu âh u zâr- ıla 'ayân

eyler gönül

31. **gönül:**

Gazel 2017

Mısra: 8

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Göreliden gözlerüm ol bî-vefâ

ruhsârımı

Hün-ı bagrumla gözüm yaşımı kan

eyler gönül

32. **gönül:**

Gazel 2017

Mısra: 10

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

İy Muhibbî 'âlem içre oldı miñnet

hâşılıñ

Ol sebebdendür ki cismi nâtüvân

eyler gönül

33. **gönlüme:--(ü)m, --e**

Gazel 2019

Mısra: 5

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer. || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufî aşkın kaynağı.

Geldi gubār-ı hıttı virüp gönülme
keder
Bu bir keder-durur ki gönülden
gider degül

34. **gönülden:** --den, -

Gazel 2019

Mısra: 6

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer. || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Geldi gubār-ı hıttı virüp gönülme
keder
Bu bir keder-durur ki gönülden
gider degül

35. **gönülden:** --den, -

Gazel 2019

Mısra: 8

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer. || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Tir-i müjmele sīneñi deldüm didi
didüm
Ger turmaz-ısa anda gönülden
geçer degül

36. **gönül:**

Gazel 2020

Mısra: 1

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Tutdı ülfet cāna beñzer guşsa vü
gam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
hürrem iy gönül

37. **gönül:**

Gazel 2020

Mısra: 7

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Sen getürdün āhir öldürseñ gerek
hem iy gönül

38. **gönül:**

Gazel 2020

Mısra: 5

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Bulmayasın gibi sen 'ālemde
merhem iy gönül
'Işka düşdi bu Muhibb' nün belalar
başına

39. **gönül:**

Gazel 2020

Mısra: 2

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer || İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Tutdı ülfet cāna beñzer guşsa vü
gam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
hürrem iy gönül

40. **gönül:**

Gazel 2020

Mısra: 1

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Tutdı ülfet cāna beñzer guşsa vü
gam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
hürrem iy gönül

41. **gönül:**

Gazel 2020

Mısra: 2

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Tutdı ülfet cāna beñzer guşsa vü
gam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
hürrem iy gönül

42. **gönül:**

Gazel 2020

Mısra: 4

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Sırr-ı 'ışkı ben ne denli sakladum
āhir beni
Eyledün bir āh-ıla rüsvā-yı 'ālem
iy gönül

43. **gönül:**

Gazel 2020

Mısra: 10

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

'Işka düşdi bu Muhibb' nün belalar
başına
Sen getürdün āhir öldürseñ gerek
hem iy gönül

44. **gönül:**

Gazel 2020

Mısra: 8

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Dem-be-dem artar cerāhat sīne-i
bīmārede
Bulmayasın gibi sen 'ālemde
merhem iy gönül

45. **gönül:**

Gazel 2020

Mısra: 6

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Ben senüñle 'ışk şahrāsında
sergerdān idüm
Yaradılmamışdı 'ālem birle Ādem
iy gönül

46. **gönül:**

Gazel 2021

Mısra: 2

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Virme dil sevdā-yı zülfe bu
hevādan vāz gel

İy gönül 'ālemde gel bu mācerādan
vāz gel

47. gönül:

Gazel 2021

Mısra: 2

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Virme dil sevdā-yı zülfe bu
hevādan vāz gel

İy gönül 'ālemde gel bu mācerādan
vāz gel

48. gönül:

Gazel 2024

Mısra: 3

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Şöyle beñzer kim hāqāyık
āsümānidur gönül
Güş-ı dehri gevher-i nazm-ıla
memlü eyledi

49. gönül:

Gazel 2024

Mısra: 5

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Dürr ü cevherle tolu baħr-ı
ma'ānidür gönül
Bī-nihāyet niçe sırlar olur andan
āşikār

50. gönül:

Gazel 2024

Mısra: 7

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Var-ısa ger dostlar esrār kāmıdur
gönül
Hün-ı dilden sīnede güller bitürür
tāze ter

51. gönül:

Gazel 2024

Mısra: 13

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Çün ezel Sīmurğ-ı 'ışkuñ
āşiyānidur gönül

52. gönül:

Gazel 2024

Mısra: 11

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Sīne meydanında dikilmiş
nişānidur gönül
Ger maħabbet Kāf'ını gezse
Muħibbī tañ degül

53. gönül:

Gazel 2024

Mısra: 9

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Kayurur gözler o bāğūñ
bāğbānidur gönül
Çarħ yayından kaçan atılsa miħnet
okları

54. gönül:

Gazel 2024

Mısra: 1

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Her nefes eyler tūlū'ından hāqīkat
aħteri
Gāh şādī gāh gām u miħnet
mekānidur gönül

55. gönülümü:--üm, --i

Gazel 2032

Mısra: 3

İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil.

Āl-ıla gönülümü alduñ soñra
kılmañ nazar
Gözlerüñde hātım olmışdur senüñ
mekr-ile āl

56. gönülüm:--üm, -

Gazel 2033

Mısra: 4

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Himmetüm bāzını saldum sen
hümāyı şayd içün
Bağlayup ayagina bu gönülüm
itdüm aña zıl

57. gönül:

Gazel 2034

Mısra: 1

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Saña uydum olmadum ben bir
nefes hurrem gönül
Bulmadum bir muvāfık yār ola
hem-dem gönül

58. gönül:

Gazel 2034

Mısra: 2

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Saňa uydum olmadum ben bir nefes hürrem gönül
Bulımadum bir muvafık yâr ola hem-dem gönül

59. gönül:

Gazel 2034

Mısra: 4

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Her kime bu dîl gamın diyüp hikâyet eyleyem
Anı dağlı görürem benim gibi pür-gam gönül

60. gönül:

Gazel 2034

Mısra: 6

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Ğam ile tahmîr olunmuş hâk-i âdem gâlibâ
Var-ısa ğamsuz kişi olmaya ol âdem gönül

61. gönül:

Gazel 2034

Mısra: 8

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Ğuşsa vü ğamdan şikâyet bir mutavvel kışşadur
İrmedi kimse anuñ gavırına gel epeşem gönül

62. gönül:

Gazel 2034

Mısra: 10

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yer; iman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevi yönü, yürek, dil. || Cenab-ı Hakk'ın insanda tecelli ettiği yer, tasavvufi aşkın kaynağı.

Çün lebi tiryâkine irdüñ Muhibbî dilberüñ
Mâr-ı zülfinden irer ğam degüldür sem gönül

63. gönül:

Gazel 2004

Mısra: 1

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bir gül-i ra'nâ ğamından bülbül-i cändur gönül
Güceler tâ şubha dek ney gibi nâlândur gönül

64. gönül:

Gazel 2004

Mısra: 2

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bir gül-i ra'nâ ğamından bülbül-i cändur gönül
Güceler tâ şubha dek ney gibi nâlândur gönül

65. gönül:

Gazel 2004

Mısra: 4

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Âteş-i hicrâna cânâ dem mi vardur yanmayam
Sîne süzân u ciğer biryân u giryândur gönül

66. gönül:

Gazel 2004

Mısra: 18

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bir saçı leylaya virelden Muhibbî cân u dil
'İşk şahrâsında mecnûn gibi hayrândur gönül

67. gönül:

Gazel 2004

Mısra: 16

Aşığın, aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gerçi sevmek sen güzeller şâhım
haddüm degül
Söz kabül itmez n' idem başına
sulţândur gönül

68. **gönül:**

Gazel 2004

Mısra: 14

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bir lebi şîrîn yolına cân u dil
virmiş-durur
Küh-ı ğamda döstlar Ferhâd-ı bî-
cândur gönül

69. **gönül:**

Gazel 2004

Mısra: 12

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Muşhaf-ı hüsnüñ hâkı kim kıbledür
küyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda
kurbândur gönül

70. **gönül:**

Gazel 2004

Mısra: 10

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,

sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Ney gibi bil bağlayaldan âh u
efğân itmege
Eşk-i çeşmümden nigârâ toptolu
kandur gönül

71. **gönül:**

Gazel 2004

Mısra: 6

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

‘İşk deryâsına ğark itdüm
vücüdüm ser-te-ser
Sâhil-i bahra irişmez anda
ğaltândur gönül

72. **gönül:**

Gazel 2004

Mısra: 8

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bir gözi âhüy(ı) görse hâ komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döstlar kim düşmen-
i cândur gönül

73. **gönlünde:--üñ, --de**

Gazel 2038

Mısra: 4

Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili

her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Cün bahâr eyyâmdur al elüñe
gülgün kadeh
Her ne deñlü var-ısa kalmaya
gönlünde melâl

74. **gönül:**

Gazel 2007

Mısra: 1

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Zülfine çünkü dolaşduñ yine âväre
gönül
Ölmeden ğayı senüñ derdüñe yok
çäre gönül

75. **gönli:--i, -**

Gazel 2041

Mısra: 5

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Sünbülün gönli perişan lālenün
bağrında dāğ
Hālķ elden ele gezdürür olup
şehbāz gül

76. **gönül:**

Gazel 2046

Mısra: 1

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Zülfî zencîrine yāruñ mübtelâ oldı
gönül
Başdan ayaga belâ üzre belâ oldı
gönül

77. **gönül:**

Gazel 2046

Mısra: 2

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Zülfî zencîrine yāruñ mübtelâ oldı
gönül
Başdan ayaga belâ üzre belâ oldı
gönül

78. **gönül:**

Gazel 2046

Mısra: 4

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,

sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Ugrasa bigâne-veş Tañrı
selāmından kaçar
Bilmezem anuñla kandan āşınā
oldı gönül

79. **gönül:**

Gazel 2046

Mısra: 6

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Fāriğ iken tāc u tahtından ser-ā-ser
'ālemün
Olalı kapuñ gedāsı pādīşā oldı
gönül

80. **gönül:**

Gazel 2046

Mısra: 8

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Dāyimā Hāk'dan dilerdün bî-
vefālar 'ışkıñı
Hāmd kıl kim hācetün senün revā
oldı gönül

81. **gönül:**

Gazel 2046

Mısra: 10

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü

gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Pür-cefāya niye virürdün Muhibbî
dil didüm
Didi pendüm tutmayup benden
cüdā oldı gönül

82. **gönlüm:--üm, -**

Gazel 2051

Mısra: 8

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Vaşluña irmez bilürem çünkü
'uşşakūñ eli
Va' de-i ferdā ile kaygulu gönlüm
şād kıl

83. **gönlüm:--üm, -**

Gazel 2056

Mısra: 7

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Ger yaparsa bu yıkuk gönlüm
benüm ol seng-dil
Tā kıyāmet Ka'be-i 'ulyā hākı
ābād olam

84. **gönlüm:--üm, -**

Gazel 2059

Mısra: 1

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. || Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Bi-ḥamdi'llāh tekebbürden riyādan
pākdür gönlüm
Ve līkin dest-i 'ışk-ıla dögilmiş
hākdür gönlüm

85. **gönlüm:--üm, -**

Gazel 2059

Mısra: 2

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. || Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Bi-ḥamdi'llāh tekebbürden riyādan
pākdür gönlüm
Ve līkin dest-i 'ışk-ıla dögilmiş
hākdür gönlüm

86. **gönlüm:--üm, -**

Gazel 2059

Mısra: 4

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,

sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. || Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Geh olur gönca-veş bağ u bahār
içinde dem-beste
Geh olur lāle-veş pür hūn girībān –
çākdür gönlüm

87. **gönlüm:--üm, -**

Gazel 2059

Mısra: 6

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. || Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Yüzüñün nūrī 'aқsinden bu cāñum
şu'ledār oldı
Gör anda hūsnūñi āyine-şüret
pākdür gönlüm

88. **gönlüm:--üm, -**

Gazel 2059

Mısra: 8

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. || Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Egerçi cürm ü 'işyanum üküş
ammā ümüdüm var
Şefā' at kânını aınsam benüm bī-
bākdür gönlüm

89. **gönlüm:--üm, -**

Gazel 2059

Mısra: 10

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü

gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. || Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Muḥibbī hicr ara her dem vişālūñ
fikrile şādāñ
Velī vuşlat dōne hicre diyū
ğamnākdür gönlüm

90. **gönlümde:--üm, --de**

Gazel 2066

Mısra: 4

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. || Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

'İşkuñ içinde hālūmi bilmeñ
murād-ısa
Gönlümde nār u başda hevādur
gözümde nem

91. **gönüller:-ler**

Gazel 2070

Mısra: 5

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. || Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Zinde eyler bir cevâb ile gönüller
mürdesin
Döstüm la'lün gibi dârü'ş-şifâyı
görmedüm

92. **gönülden**:-den

Gazel 2088

Mısra: 1

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. || Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

İstemem hergiz gönülden mihrüni
birün idem
Ol sebebden isterem bagrumı her
dem hün idem

93. **gönlümün**:-üm, -ün

Gazel 2090

Mısra: 2

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. || Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Hâ atar cevri okların ol yâr-ı bed-
hVâhum ben
Rüşen itmez gönlümün vîrânesin
mâhum benüm

94. **gönlümi**:-üm, -i

Gazel 2092

Mısra: 7

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,

sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. || Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Açmaz şarâb gönlümü ancak leb-i
nigâr
Anuñla def' olur bu dilimden
melâletüm

95. **gönül**:

Gazel 2093

Mısra: 7

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. || Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Çün vişâlin ârzü eyler gönül
bilmez mi kim
Ni met-i şâhiye dir mi bir gedâ
aşum benüm

96. **gönlüne**:-ün, -e

Gazel 2098

Mısra: 4

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. || Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Âhum-ıla göz yaşî kalbüne te'şîr
eylemez
Katı gönlüne müselleme âhen ü
hârâ disem

97. **gönül**:

Gazel 2102

Mısra: 9

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü

gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. || Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Ola mı şeyyâd çeşminden gönül
murgı hâlâş
Dâm-ı zulfinde Muhibbî niyyet-i
hâl eyledüm

98. **gönül**:

Gazel 2104

Mısra: 3

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. || Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Cür'ân içeli leblerüne meyl ider
gönül
'Ayb olmasun yanuñda ki gâyetde
ser-hoşam

99. **gönül**:

Gazel 2106

Mısra: 7

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. || Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgülün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Derdün-ile güzelüm olalı me'nüs
gönül
Derdüni sanma koyup isteyü
dermāna varam

100. **gönlümü:-üm, -i**

Gazel 2107

Mısra: 3

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Müstedām olsun gözümüñ yaşı
egler gönlümü
Hālūme raħm idüp ağlar dīde-i
giryān benüm

101. **gönlüm:-üm**

Gazel 2107

Mısra: 7

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Dōstum vaşlūñ ümīdine bu gönlüm
şāddur
Zerre deñlü 'aynuma gelmez
bugün hicrān benüm

102. **gönlü:**

Gazel 2111

Mısra: 7

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,

sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gönül züccācesine cām-ıla şafā
virüben
Hürüş u cüş ile deryā gibi şafāda
olam

103. **gönlümü:-üm, -i**

Gazel 2112

Mısra: 12

: Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Selāmet ol yüri zāhid melāmet
'āşikuñ fāhri
Yıkılmış gönlümü sanma ben ad u
sana tapşurdum

104. **gönlüm:-üm**

Gazel 2116

Mısra: 5

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bulmuşam gönlüm hārābında
vişālūñ gencini
N'eylerem ma'mürlük şimden girü
virān olam

105. **gönlümü:-üm, -i**

Gazel 2122

Mısra: 3

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü

gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Geh lebūñ zikr eyleyüp mest
eylesem bu gönlümü
Geh hayāl-i haṭṭuñ ile cāmı hayrān
eylesem

106. **gönlüm:-üm**

Gazel 2124

Mısra: 5

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bahr-ı 'ışka bād-ı āhumla bu
gönlüm zevrāñın
Salalıdan dōstlar sanmañ kenārı
görmüşem

107. **gönlüm:-üm**

Gazel 2126

Mısra: 7

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. || Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

İy şabâ âvâre gönülüm kanda gitdi
bilemezem
Bir haber vir Tañrıçün ol nâ-
tövânımdan benüm

108. **gönül:**

Gazel 2130

Mısra: 8

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Hamdü-lillâh kim irişdi lebleri
tiryâkine
'Akreb-i zülfî seminden iy gönül
saña ne ğam

109. **gönüliden:-den**

Gazel 2140

Mısra: 7

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gözüm yaşını hün idüp gönüliden
nâle idelden
Ne kıldum muṭribe minnet ne
muḥtâc-ı şarâb oldum

110. **gönlüme:-üm, -e**

Gazel 2144

Mısra: 7

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,

sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gönlüme naḫş eyleyelden mihrüni
zâr eyledüm
Dâğlar pul sînem oldı taḫta-i
nerdüm benüm

111. **gönül:**

Gazel 2153

Mısra: 7

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Zülf-i dildâr ḫayâli gelicek didi
gönül
Gözlerümden yiridür aña kuram
ḫargâhum

112. **gönlüm:-üm**

Gazel 2157

Mısra: 2

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Pendünle nâşihâ beni sanma ki
bend olam
Gönlüm bunı diler ki varup bir
levend olam

113. **gönül:**

Gazel 2159

Mısra: 3

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü

gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Naḫl-i kâddine gönül yir yir
asılmış goncadur
Ben ki ol bâlâ kâdün vaşluñ dil-
âvîz eyleyem

114. **gönül:**

Gazel 2161

Mısra: 7

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gönül yağmasıñ ḫallin fetâvâda
arar çeşmüñ
Ḥârâmidür anuñ ḫükmini Tâtâr
ḫana tapşurdum

115. **gönüliden:-den**

Gazel 2162

Mısra: 9

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Muhibbî hubb-ı dünyâyı gönülden
çün trâş itdün
Kalendarlık ise ancak olur 'ışk ehli
abdâlum

116. **gönül:**

Gazel 2167

Mısra: 4

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Nigârı seyr ider gördüm başında
turna telleri
Anı şâyid itmege elden gönül
şahbâzını saldum

117. **gönlümüñ:-üm, -üñ**

Gazel 2168

Mısra: 1

*Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Saňa dil virdüm bu gönlümüñ
n'olasın bilmedüm
Bir kurı sevdâ-y-ırmış lîkin hevâsın
bilmedüm

118. **gönül:**

Gazel 2171

Mısra: 3

*Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Leblerinden iste didüm iy gönül
gel bir cevâb
Didi kim agzuma almaga ne
cânum var benüm

119. **gönül:**

Gazel 2172

Mısra: 11

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Bu Muhibbî vaşlın ister bir yaña
dahı gönül
Gel nizâ' itme ne saña ne baña
olsun direm

120. **gönlümi:-üm, -i**

Gazel 2180

Mısra: 10

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Bu Muhibbî göz şarâbın çün içer
yârân ile
Yaraşur ol meclise bu gönlümi ben
nâ kılam

121. **gönlümi:-üm, -i**

Gazel 2189

Mısra: 8

*Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Cân u baş terk eyleyem yoluñda iy
ârâm-ı cân
Bunuñ ile 'âlem içre gönlümü şâd
eyleyem

122. **gönül:**

Gazel 2191

Mısra: 2

*Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Varup luft istedüm yâr itdi düşnâm
Cihân içinde buldı bu gönül kâm

123. **gönül:**

Gazel 2194

Mısra: 11

*Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Niçe yıllar bu gönül 'ışkı ile hasta
iken
Ol tabîbe bu Muhibbî dimedi
bîmâr oldum

124. **gönlüme:-üm, -e**

Gazel 2196

Mısra: 7

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Ne için bigâne-ves şimdi bakarsın
gönlüme
'İşkuñ ile çün ezelden âşinâdur
sevdüğüm

125. **gönlüm:-üm**

Gazel 2200

Mısra: 5

*Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırap çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

Gelse hayâl-i yâr bu gönlüm
sarâyına
Kanlu yaşumla eyleyem anı
münâkkaşum

126. **gönül:**

Gazel 2200

Mısra: 7

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Ferdâ şarâb-ı kevsere meyl itmeye gönül
İy döst eger cür'a-i câmuñ bugün keşüm

127. **gönlüm:-üm**

Gazel 2202

Mısra: 1

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Aldı gönülüm bir perî ammâ ki kimdür dimezem
Eyledi cânumdan berî ammâ ki kimdür dimezem

128. **gönlümi:-üm, -i**

Gazel 2212

Mısra: 6

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gözüm gözleklerinden dökülen âb
İñiler gönlümü dölâb kıldum

129. **gönlü:**

Gazel 2214

Mısra: 3

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

'Aks-i ruhuñda göreliden hâlûñi gönül
Uşatdı kafes-i murğ görüp âb u dâne hem

130. **gönlü:-i**

Gazel 2217

Mısra: 2

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Ol 'arızı gül gözleri hümâr mest kim
Ya seng-i cefâ ile iden göñlü şikest kim

131. **gönlü:**

Gazel 2217

Mısra: 3

İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Gitdi bu gönül gelmeye beñzer baña dañı
Ol murğ ayagin bağlayup iden pest kim.

132. **gönlülden:-den**

Gazel 2218

Mısra: 9

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gözümden nem gönülden gam
Muhibbî eksük olmazsa
'Acab olmaz ki bir bed-ñü sitemkârâ giriftârem

133. **gönlü:**

Gazel 2223

Mısra: 5

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Görse cemâl-i şem'îni pervâne-ves gönül
Cân terkin urup kül oluban küllî hem

134. **gönlümi:-üm, -i**

Gazel 2225

Mısra: 1

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gâh añup gül ruhlaruñi gönülümü
gülşen kılam
Geh gam u endüh-ıla dil hânesin
külhen kılam

135. **gönlümü:-üm, -i**

Gazel 2225

Mısra: 4

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

İstedükçe egnüme dikmege miñnet
hîl'atin
Rište-i cân eyleyüp bu gönlümü
süzen kılam

136. **gönlümü:-üm, -i**

Gazel 2232

Mısra: 1

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Ğam şebinde her kaçan ki gönlümü
teng eyleyem
Nâle kılam şubh olunca nâya âheng
eyleyem

137. **gönlümü:-üm, -i**

Gazel 2233

Mısra: 1

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,

sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Her kaçan hicrân şebinde gönlümü
teng eyleyem
Nâlem eflâke ire feryâd-ı âheng
eylesem

138. **gönlümü:-üm, -i**

Gazel 2233

Mısra: 6

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Geh dehânın zıkr idüp kılsam
miyânı fikrini
Gönlümü hayrette kosam 'aqlıma
deng eylesem

139. **gönlümü:-üm, -i**

Gazel 2240

Mısra: 1

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

İñiler bu gönlümü küyüñde gerdün
eyledüm
Anı döndürmege de yaşımı
Ceyhün eyledüm

140. **gönlülden:-den**

Gazel 2247

Mısra: 8

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü

gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gerçi kim eyler baña cevî ü cefâ
zulm ü sitem
Lîk gönlülden yine ol bî-vefâyı
isterem

141. **gönlümü:-üm, -i**

Gazel 2249

Mısra: 2

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Leylî zülfüññ hevâsını kaçan
sevdâ kılam
Gönlümü Mecnûnlayın dîvâne bir
şeydâ kılam

142. **gönlüm:-üm**

Gazel 2254

Mısra: 3

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bu gönlüm âteşi ile gözüm yaşını cem' itdüm
İder 'arz ehli 'ışk olan bu nev'-ile kerâmet hem

143. **gönlüm:-üm**

Gazel 2257

Mısra: 1

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Yapuban gönlüm esâsım 'ışkı muhkem eyledüm
Gam ile cân-ı belâ fersüdi hem-dem eyledüm

144. **gönlüm:-üm**

Gazel 2259

Mısra: 4

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Var-iken kıdd-ile zülf ü ruhı ol sîm-ten yâruñ
Bu gönlüm istemez sünbül gül ü serv ü semen görsem

145. **gönlü:**

Gazel 2267

Mısra: 3

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,

sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Ağla dîvâne gönlül hasret-ile gel şeb ü rüz
Geşte-i serv-i kad ü taze nihâlem ne kılam

146. **gönlümi:-üm, -i**

Gazel 2277

Mısra: 3

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Kaşşâb-vâr gönlümi evvel dü-nîm ider
Âhîr idiser pâralayuban dilim dilim

147. **gönlüm:-üm**

Gazel 2282

Mısra: 3

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Vefâni istemez bir zerre gönlüm
Hoşam derdünle yiter baña gam hem

148. **gönlüm:-üm**

Gazel 2283

Mısra: 3

İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönlü, iç, yürek.

Yüzün gerçi bu gönlüm rüşen eyler
Velî zülfün kılar bu bahtımı şâm

149. **gönlüme:-üm, -e**

Gazel 2284

Mısra: 4

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Çün tabîb-i dilsin umsam n'ola senden bir cevâb
Hasta gönlüme şifâ derdüme dermânsın begüm

150. **gönlüm:-üm**

Gazel 2289

Mısra: 9

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gönlüm gibi harâbe eyvân-ı 'ışkı gördüm
Mi' mâr olup Muhibbî anı 'imâret itsem

151. **gönlüm:-üm**

Gazel 2436

Mısra: 5

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler

boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

‘Işk şâhı ikide birde bu gönlüm şehrine
Gönderüp gam leşkerin yagma ider eyler akin

152. **gönlüm:-üm**

Gazel 2442

Mısra: 6

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

‘Gam leşkerini cem’ idüben geldi üstüme
İtdi hārābe āh bu gönlüm vilāyetin

153. **gönlüm:-üm**

Gazel 2483

Mısra: 9

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gözüm yaşını dökdükçe ferahlar kesb ider gönlüm
Muhibbî şem’ olupdur san güler kendü ziyânından

154. **gönlüm:-üm**

Gazel 2488

Mısra: 5

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül

bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Tagıdup kâküllerin gönlüm perîşān eyledi

Komadı şabr u karārüm sünbül-i gül-bü diyen

155. **gönlü:**

Gazel 2293

Mısra: 7

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Jeng-i gam dutdı gönül āyinesin
Şaykal-ı meyle pür cilā olalum

156. **gönlü:**

Gazel 2466

Mısra: 12

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Didiler su üzredür çün kim cihān bünyādını

Ne umarsın iy gönül bî-kār u bî-bünyāddan

157. **gönlü:**

Gazel 2474

Mısra: 6

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gülşen-i hüsn içinde bülbül-veş
İy gönül gice zār imişsin sen

158. **gönlü:**

Gazel 2474

Mısra: 7

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

İy gönül sırr-ı ‘ışkı fāş itdüñ
Dāra ümmîd-vār imişsin sen

159. **gönlü:**

Gazel 2483

Mısra: 1

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gönül teslîm-i cân eyler elin yur
kendü kanından
Târîk-ı 'ışka ki girse geçer nâm u
nişânından

160. **gönül:**

Gazel 2489

Mısra: 3

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Yâr kûyında fiğân eyleme iy hasta
gönül
Nâgehân âteş-i âhuñla otağın
yakasın

161. **gönül:**

Gazel 2494

Mısra: 10

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Çün Muhibbî bulunur vîrânedede
genc-i vişâl
Ko gönül ma' müresi olsun harâb
eglenmesün

162. **gönül:**

Gazel 2294

Mısra: 4

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,

sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bezm-i gamda sāğar-ı çeşmüm
benüm peymânedür
İçerem hün-ı ciger inler gönül san
nâ benem

163. **gönlümi:-üm, -i**

Gazel 2297

Mısra: 8

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Cîfe-i dünyâya mâyil olmadum
hem çü meges
Kaf-ı istîgnâda bu gönlümi 'Ankâ
eyledüm

164. **gönlümi:-üm, -i**

Gazel 2488

Mısra: 1

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Baglamışdur gönlümi zencire ol
gîsü diyen
Dâğlamışdur lâle gibi bagrumı âh
o diyen

165. **gönlümi:-üm, -i**

Gazel 2298

Mısra: 8

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Bezm-i gamda içerem yârân ile
hün-ı ciger
İñiler ol meclise bu gönlümi nâ
eyledüm

166. **gönlümi:-üm, -i**

Gazel 2298

Mısra: 14

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

İy Muhibbî tañ mı 'aklı ger
ferâmüş eyleyem
Zülfî zencîrin görüp gönlümi şeydâ
eyledüm

167. **gönül:**

Gazel 2300

Mısra: 9

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bend kılduñ iy şeh-i hûbân gönül
şahbâzını
Nâlemi pâyına lâyıq budur anuñ zil
kılam

168. **gönlümi:-üm, -i**

Gazel 2304

Mısra: 1

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile

mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Mâh-rûlar fikr idüp ger gönlümü mâyil kılam
Nâkd-i cân hârc eyleyüp bu yolda gam hâşıl kılam

169. **gönlümüñ:-üm, -üñ**
Gazel 2306
Mısra: 2

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Hâk-i küyın eşk-i çeşmümle varup nem eyledüm
Yarasına gönlümüñ ol hâki merhem eyledüm

170. **gönlümüñ:-üm, -üñ**
Gazel 2493
Mısra: 10

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Ol hümâ-pervâzı gör ne vech-ile kıldum şikâr
Gönlümüñ şahbâzına kılsun nazar bâz isteyen

171. **gönlüm:-üm**
Gazel 2309
Mısra: 1

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gönlüm ister sünbülün gibi perîşan hâl oldum
Başuma sevdâ gelüp şürîde vü pâ-mâl olam

172. **gönlü:**
Gazel 2309
Mısra: 9

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Şâf kalb olmak dilerseñ nâr-ı 'ışka yan göñül
Gıll ü gışdan kurtılup gam pütesinde kâl olam

173. **gönlüm:-üm**
Gazel 2310
Mısra: 1

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır.

Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Olahıdan zülfün-ile âşinâ gönlüm gözüm
Başuma biñ dürlü getürdi belâ gönlüm gözüm

174. **gönlüm:-üm**
Gazel 2310
Mısra: 2

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Olahıdan zülfün-ile âşinâ gönlüm gözüm
Başuma biñ dürlü getürdi belâ gönlüm gözüm

175. **gönlüm:-üm**
Gazel 2310
Mısra: 4

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Kimsenüñ pendin işitmez kendü bildüğün ider
Bir yaña mecnû '-ı 'âlem bir yaña gönlüm gözüm

176. **gönlüm:-üm**
Gazel 2310
Mısra: 6

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile

mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Lâle-veş dâğ-ı cefâdan gârka-i hûn olalı
Egnüme geydürdi bir la'îin kabâ
gönlüm gözüm

177. **gönlüm:-üm**
Gazel 2310
Mısra: 8

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Tâc-ı Keykâvus' a bakmaz mülk-i Dârâ istemez
Sen güzeller şâhına oldı gedâ
gönlüm gözüm

178. **gönlüm:-üm**
Gazel 2310
Mısra: 10

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Kalmadı derd ü belâ miñnet
Muhibbî görmedük
Olalıdan berü baña rehnümâ
gönlüm gözüm

179. **gönlü:**

Gazel 2315
Mısra: 5

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Ārzü-yı vaşl umar gönlül 'aceb
dîvânedür
Kim vefâ resmin bilür bir pür-
cefâmuz var bizüm

180. **gönlü:**

Gazel 2317
Mısra: 12

İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.

Nebâtum şekkerüm gencüm bu
'âlem içre bî-rencüm
'Azîzüm Yûsuf' um varum gönlül
Mısr'ındaki hanum

181. **gönlüm:-üm**
Gazel 2318
Mısra: 7

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Cânımı cevriyle yıkdı eyledi
gönlüm hârâb
Kendü mülkin yıkıcı bir
pâdişehdür gördüğüm

182. **gönlü:**

Gazel 2319
Mısra: 5

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık

gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Hüblar 'ahd gibi sıyar bu gönlül
peymânesin
Şimdiden girü dahı ben hüblara
inanmayam

183. **gönlü:**

Gazel 2322
Mısra: 7

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Zülf-i ser-keşden gönlül kurtılsa
hâzır gamzeler
Ol saçı sünbül gözi mestâne
bilmen n' eyleyem

184. **gönlümü:-üm, -i**
Gazel 2323
Mısra: 4

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Uzun uzun iy müselmânlar ser-i
zülf-i nigâr

Bagladı bu gönülümü zünnâra
bilmen n'eyleyem

185. **gönül:**

Gazel 2324

Mısra: 7

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Leşker-i gam gâret itdi uşbu gönül
şehrini
Hâlümü kim 'arz ide sultâna
bilmen n'eyleyem

186. **gönül:**

Gazel 2324

Mısra: 10

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Serv-ğaddünsüz Muhibbî 'âleme
kılmaz nazar
Bu gönül meyl eylemez seyrâna
bilmen n'eyleyem

187. **gönül:**

Gazel 2326

Mısra: 5

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler

boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Şol kara zülfün ucundan bî-ğarâr
oldı gönül
Yoluña yaşlar döküp derdüñle iy
yâr inlerem

188. **gönülümü:-üm, -i**

Gazel 2332

Mısra: 10

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Görmedümse mihrüñi gördüm besî
cevr ü sitem
Ol sebebden iy cefâ-cü gönülümü
şâd eyledüm

189. **gönül:**

Gazel 2334

Mısra: 8

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

İğlîm-i hüsünüñ hanısın sînemde
cânüm cânısın
Derdlü gönül dermânısın n'idem
n'idem âh ne-y-idem

190. **gönülümü:-üm**

Gazel 2334

Mısra: 9

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık

gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Ol serv-ğad nev-restedür zülfinde
gönülüm bestedür
Miskîn Muhibbî hastadur n'idem
n'idem âh ne-y-idem

191. **gönülümü:-üm**

Gazel 2338

Mısra: 1

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gönülüm ister zülf-i dilber-veş
perişan-hâl olam
Yollar üzre hâk-i pâ olup düşüp
pâ-mâl olam

192. **gönülümü:-üm**

Gazel 2338

Mısra: 1

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gönülüm ister zülf-i dilber-veş
perişan-hâl olam

Yollar üzere hâk-i pâ olup düşüp
pâ-mâl olam

193. **gönül:**
Gazel 2342

Mısra: 1

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gül ruhuñ şevkine ister ki gönül
zâruñ olam
Tâ ölince râh-ı 'ışk içre hevâdârûñ
olam

194. **gönül:**
Gazel 2342

Mısra: 3

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Yañılup sırr-ı gam-ı 'ışkı gönül fâş
eyledi
Müstehâk oldı ser-i zülfüne ber-
dârûñ olam

195. **gönül:**
Gazel 2348

Mısra: 7

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler

boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Kapuña geldi gönül sâ'ilini eyleme
red
Vir baña hüsnuñ zekâtını ki
hâcetmendem

196. **gönlümü:-üm, -i**
Gazel 2344

Mısra: 1

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gönlümü elden yitürdüm âh ki
dîvâneyim
Çek anı zencîr-i zülfe ola kim
uslanayım

197. **gönlümü:-üm, -i**
Gazel 2344

Mısra: 1

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gönlümü elden yitürdüm âh ki
dîvâneyim
Çek anı zencîr-i zülfe ola kim
uslanayım

198. **gönlümün:-üm, -üñ**
Gazel 2345

Mısra: 8

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Muşhaf-ı hüsnuñ hâkıyçün Nîl'e
döndi gözlerüm
Gönlümün mışrındaki sultânı
añdum agladum

199. **gönlüm:-üm**
Gazel 2346

Mısra: 3

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Dâne-i hâle egerçi meyl ider
gönlüm kuşı
Çeşm-i şayyâdı elinde ok u yadan
korkaram

200. **gönlümü:-üm, -i**
Gazel 2352

Mısra: 4

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Âteş-i 'ışka yakup cân u dili
pervâne-veş
İñleşem bezm-i gam içre gönlümü
nâ eyleyem

201. **gönlüde:-de**
Gazel 2357

Mısra: 12

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,

sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırıp çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Yaradılmamış-ıdı dağı Âdem
Gönülde 'ışkuñı peydâ kılan kim

202. **gönül:**

Gazel 2359

Mısra: 3

İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.

'Âlem-i firdevse de girsem gönül
egencesin
Bulmaz iy serv-i hırâmum sensin
egencem benüm

203. **gönül:**

Gazel 2360

Mısra: 1

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırıp çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Ele mızrâb-ı gam alup gönül
tanbürünü çaldım
Mağabbet bezmgâhında varup
âvâzeler saldım

204. **gönlüm:-üm**

Gazel 2360

Mısra: 9

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırıp çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Melâmet ihtiyâr itdüm selâmet
istemem gönlüm
Uşadup şîşe-i nâmî Muhibbî
taşlara çaldım

205. **gönlümde:-üm, -de**

Gazel 2365

Mısra: 5

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırıp çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Dâğ-ı hasret sinede gönlümde
vardur nâr-ı 'ışk
Âteşe yanmakda birdür bu içüm
taşım benüm

206. **gönül:**

Gazel 2367

Mısra: 3

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırıp çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Cülüs itmege şâh-ı gam gönül
tahtına geldükçe
Ayagına nişâr için gözümde sîm
ü zer çekdüm

207. **gönül:**

Gazel 2370

Mısra: 9

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,

sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırıp çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Çünkü hâk oldı Muhibbî hicr ara
gördüm gönül
Yile virdüm âhum ile anı berbâd
eyledüm

208. **gönül:**

Gazel 2372

Mısra: 11

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırıp çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Jeng olursa gam degül gamdan
gönül âyinesi
Çün virür kâlbe şafâ câm-ı
muşaffâlar benüm

209. **gönül:**

Gazel 2378

Mısra: 3

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü
gelişmenin algılandığı yerdir.
Gönül bir hitap yeridir. Aşık
gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül
bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırıp çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.

Anuñçün sırr-ı 'ışkuñı gönül
Manşür'ı fâş itdi
Ser-i zülfeynüñi gördüm ben anı
dara beñzetdüm

210. **gönül:**

Gazel 2384

Mısra: 3

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü

gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bu dilden geçmesün diyü gönül her dem fiğân eyler
Anuñçün türüne karşı bu sînemi siper çekdüüm

211. **gönlüm:-üm**
Gazel 2391
Mısra: 1
İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Tekebbür itmeyüp hergiz riyâdan pâkdür gönlüm
Başum eflâke de irse yüzümle hâkdür gönlüm

212. **gönlüm:-üm**
Gazel 2391
Mısra: 2
İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Tekebbür itmeyüp hergiz riyâdan pâkdür gönlüm
Başum eflâke de irse yüzümle hâkdür gönlüm

213. **gönlüm:-üm**
Gazel 2391
Mısra: 3
İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

‘İnâyet yüzini gördüm diyü pür-şevkdür gönlüm
Vişâlûñ fikrile şeb-tâ-seher idrâkdür gönlüm

214. **gönlüm:-üm**
Gazel 2391
Mısra: 4
İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

‘İnâyet yüzini gördüm diyü pür-şevkdür gönlüm
Vişâlûñ fikrile şeb-tâ-seher idrâkdür gönlüm

215. **gönlüm:-üm**
Gazel 2391
Mısra: 6
Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Geh olur goncalar gibi bu dil dem-
beste miñnetden
Gehî lâle-şifâ her dem girîbân-
çâkdür gönlüm

216. **gönlüm:-üm**
Gazel 2391
Mısra: 8
Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bu ‘işyân u bu cürm-ile n’ola
ahvâlümü bilmem
Ferah yüzini görem mi diyü
ğamnâkdür gönlüm

217. **gönlüm:-üm**
Gazel 2391
Mısra: 10
Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır.

Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Yaşumuñ mevci ko aksun Muhibbî
anı pâk itsün
Günâh-ıla olup memlû tolu
hâşâkdür gönlüm

218. **gönlümün:-üm, -üñ**
Gazel 2404
Mısra: 7
İnsanın duygularını taşıyan iç alemi, gönül, iç, yürek.

Gönlümün tahtında kurdı haylini
sultân-ı ‘ışk
Hükmi nâfizdür kamu çün
şehriyâumdur benüm

219. **gönlümdeki:-üm, -de, -ki**
Gazel 2411
Mısra: 6
Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gözlerüm gözeklerinden eşk-i
çeşmüm her taraf
Nâle kılsam saçılır gönlümdeki
tölâbdan

220. **gönlü:**
Gazel 2419
Mısra: 4
Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Mu’anber mü gül-i hüş-bü kemân
ebrü gözi cādü

Göreliden kalmadı tākāt gönül
āşüfte cān hayrān

221. **gönlümi:** -üm, -i

Gazel 2420

Mısra: 2

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Dil-i nā-şāduma 'işkuñ yolın irşād
ideyin
Ya'nî gönlümi belā vü gāma
mu'tād ideyin

222. **gönül:**

Gazel 2422

Mısra: 2

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Aldı dildār eline çün yine kim
pişelerin
Uşadur seng-i cefā-y-ıla gönül
şişelerin

223. **gönül:**

Gazel 2441

Mısra: 5

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler

boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

İy gönül ger dirse mihr idem saña
aldanma kim
Niçe kerre aldanup gördüñ anuñ
sen yaresin

224. **gönül:**

Gazel 2448

Mısra: 1

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

İy gönül bulmak dilerseñ uşbu
dünyā devletin
Devlet oldur kim bulasın ehl-i
diller şoñbetin

225. **gönül:**

Gazel 2457

Mısra: 1

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Bir saçı zencire beñzer iy gönül
dīvānesin
Yanmaga şem'-i cemāline anuñ
pervānesin

226. **gönül:**

Gazel 2457

Mısra: 6

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Niçeye dek idesin şürde vü
dīvānelik
Olmadı mı iy gönül şimden girü
uslanasın

227. **gönül:**

Gazel 2466

Mısra: 5

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Gül yüzünden dūr olalı bu gönül
bülbül gibi
Giceler tā şubha dek hālī degül
feryāddan

228. **gönli:** -i

Gazel 2468

Mısra: 9

*İnsanın duygularını taşıyan iç
alemi, gönül, iç, yürek.*

Muhibbī ḥastanuñ gönli evini
Şabī-veş hem yaparsın hem
yıkarsın

229. **gönül:**

Gazel 2470

Mısra: 5

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırıp çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Tğ-ı hicr ile yine ḥasta gönül
Şerḥa şerḥa cerāḥat olmışsın

230. **gönlümi:** -üm, -i

Gazel 2471

Mısra: 3

Aşğın aşkıyla ilgili her türlü

gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Şâne urduñ zülfüne şad päre kıldıñ gönlümü
Hây zâlim niçe bir gönlüm perîşân idesin

231. **gönlüm:-üm**

Gazel 2471

Mısra: 4

Aşığın aşkıyla ilgili her türlü gelişmenin algılandığı yerdir. Gönül bir hitap yeridir. Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir. Gönül bir kuştur. Gam ve kederle beslenir. Sevgilinin hayali ile mutlu olur, nazıyla kendinden geçer. Rakibe asla tahammülü yoktur. Aşkın yağmasına uğramış, sevgilideki güzellikler ile darmadağın olmuştur. Geceler boyu ızdırap çektiği için hasta ve yaralıdır. Gönül hastasının derdi sevgilinin nazından dolaydır. Sevgili süzgülün bakışıyla onun gönlünü yaralar.

Şâne urduñ zülfüne şad päre kıldıñ gönlümü
Hây zâlim niçe bir gönlüm perîşân idesin

gönlü bağla:-

1. **gönlü bağla:-**

Gazel 2065

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Candan bağlanmak, sevmek, aşık olmak, gönül vermek.

Leyli zülfüne gönlü bağlayalı

Mecnûn-vâr
Terk idüp tâc u kabâyı cümle
üryân olmuşam

2. **gönlü bağla:-**

Gazel 2266

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Candan bağlanmak, sevmek, aşık olmak, gönül vermek.

Baglama dünyâ-yı dūna iy
Muhibbî gönlünü
Hayf ola 'ömr-i 'azîzi yok yire
bâtil kılam

gönlü murğı:

1. **gönlü murğı:**

Gazel 2107

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gönlü Kuşu. || Korkak,
yüreksiz, ödle.

Gülşen-i hüsünde zâr itdi bu
gönlüm murğını
Gül gibi güldü yüzüme ol gül-i
handân benim

2. **gönlü murğı:**

Gazel 2123

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gönlü Kuşu. || Korkak,
yüreksiz, ödle.

Bu gönlü murğını ger dilerseñ şayd
idesin
Hâlünü dâne dizüp zülfünü dâm
eyleyelüm

gönlü vir:-

1. **gönlü vir:-**

Gazel 2000

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Gönlü vermek, sevmek,
meyletmek.

Yiridür kan aglasun 'aşıklarun
bülbül gibi
Sen vefâsuz dil-rübâya yine
virürdü gönlü

2. **gönlü vir:-**

Gazel 2100

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Candan bağlanmak, sevmek,
aşık olmak, gönül bağlamak.

Zülfî zencîrine virüp gönlüm
Ben baña eyledüm belâ sevdim

3. **gönlü vir:-**

Gazel 2196

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bütün varlığı ile bağlanmak,
gönlü bağlamak.

Zâhidâ ta 'n ile dime hûba virdüm
ben gönlü
Sende yok nür-ı başar şun '-ı
Hudâ 'dur sevdiğüm

4. **gönlü vir:-**

Gazel 2371

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bütün varlığı ile bağlanmak,
gönlü bağlamak.

Zülfine virdüm gönlü dâm-ı
belâsın bilmedüm
Her kılında var-ımuş biñ
mübtelâsın bilmedüm

5. **gönlü vir:-**

Gazel 2371

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bütün varlığı ile bağlanmak,
gönlü bağlamak.

Zülfine virdüm gönlü dâm-ı
belâsın bilmedüm
Her kılında var-ımuş biñ
mübtelâsın bilmedüm

6. **gönlü vir:-**

Gazel 2371

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bütün varlığı ile bağlanmak,
gönlü bağlamak.

Zülfine virdüm gönlü dâm-ı
belâsın bilmedüm
Her kılında var-ımuş biñ
mübtelâsın bilmedüm

7. **gönlü vir:-**

Gazel 2371

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bütün varlığı ile bağlanmak,
gönlü bağlamak.

Zülfine virdüm gönlü dâm-ı
belâsın bilmedüm
Her kılında var-ımuş biñ
mübtelâsın bilmedüm

8. **gönlü vir:-**

Gazel 2371

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bütün varlığı ile bağlanmak,
gönlü bağlamak.

Zülfine virdüm gönlü dâm-ı
belâsın bilmedüm
Her kılında var-ımuş biñ
mübtelâsın bilmedüm

9. **gönlü vir:-**

Gazel 2371

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Bütün varlığı ile bağlanmak,
gönül bağlamak.*

Zülfine virdüm gönül dām-ı
belâsın bilmedüm
Her kılında var-ımsı biñ
mübtelâsın bilmedüm

10. **gönül vir-:**

Gazel 2371

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Bütün varlığı ile bağlanmak,
gönül bağlamak.*

Zülfine virdüm gönül dām-ı
belâsın bilmedüm
Her kılında var-ımsı biñ
mübtelâsın bilmedüm

11. **gönül vir-:**

Gazel 2426

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Bütün varlığı ile bağlanmak,
gönül bağlamak.*

Sakın bu dār-ı dünyāya gönül
virme hâzer eyle
Nazar eyle ki rüşendür haṭâsı çok
şevâbından

12. **gönül vir-:**

Gazel 2433

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Bütün varlığı ile bağlanmak,
gönül bağlamak.*

Oldum hemîn cân-ıla dîdâr 'âşıkı
Zühhdâ gibi gönülümü havrâya
virmezsin

13. **gönül vir-:**

Gazel 2443

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

*Bütün varlığı ile bağlanmak,
gönül bağlamak.*

Gönlünü virdün vişâlin istediñ
meh-rûlaruñ
Cânunu üstine vir tek yâr ikrâr
eylesün

14. **gönül vir-:**

Gazel 2468

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Bütün varlığı ile bağlanmak,
gönül bağlamak.*

Gönül virdün çü ol zülf-i siyâha
Muḥakkak bil ki başdan da
çıkarsın

gönül virürdü:

1. **gönül virürdü:--ür, -dü**

Gazel 2000

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Gönül vermek, sevmek,
meyletmek.*

Yiridür kan aglasun 'âşıklarun
bülbül gibi
Sen vefâsuz dil-rübâya yine
virürdü gönül

gönül yık-:

1. **gönül yık-:**

Gazel 2287

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Söz veya davranışlarıyla bir
kimseyi incitmek, üzme,
gücendirmek, kalp kırmak.*

Didüm gönülümü gel yıkma
ḥabîbüm
Didi sanduñ beni ben dil-nüvâzam

gönülden çık-:

1. **gönülden çık-:-den**

Gazel 2495

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Kendisine karşı eskisi gibi
sevgi ve alaka gösterilmemek,
unutulmak.*

Döstim girmeyesin ele elünden bu
gelür
Lîk bu gelmez elünden ki
gönülden çıkasın

gör-:

1. **gördüm:--dü, --m**

Gazel 2002

Mısra: 5

*Göz yardımıyla bir şeyin
varlığını algılamak, seçmek.*

Pertev-i hüsnünü gördüm gitdi 'aql
u şabr u dil
Görmeyelden ol perîyi baña oldı
mâh u sâl

2. **gör-:**

Gazel 2120

Mısra: 3

*"Bak!, fark et!" anlamında bir
ünlem.*

Gör o zâlim kanımı dökdi yine
inkâr ider

Bakatarsun ḥançeri agzında kanum
var benüm

3. **gör-:**

Gazel 2477

Mısra: 2

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Nedendür bilmek isterseñ döner
ḥûna gözün yaşın
Arayup bul niçe kaynar ciğer
tağında gör başın

gör-:

1. **gördün:--dü, -ñ**

Gazel 2390

Mısra: 5

Yaşamak, tecrübe etmek.

Çok cefâ vü cevrdüñ gel usan
dirlir baña
Anı bilmezler ki ol 'âlemde
dârumdur benüm

2. **görmezem:-mez, -em**

Gazel 2006

Mısra: 7

Görmek, rast gelmek.

Gerçi kim cânâ cemâlün
görmezem yıllar geçer
Lîk sinemden ḥayâlün naşşı
gitmekdür muḥâl

3. **görse:--se, -**

Gazel 2004

Mısra: 7

*Göz yardımıyla bir şeyin
varlığını algılamak, seçmek;
anlamak, kavramak, sezme II
duymak, işitmek.*

Bir gözi âhüy(ı) görse hâ komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döştlar kim düşmen-
i cändur gönül

4. **gördüm:-düm**

Gazel 2249

Mısra: 7

*Anlamak, fark etmek,
müşahede etmek.*

Gördüm yazıda bir miḥnet
mahabbet fark yok
Ḥayret aldı bilmedüm bunu niçe
imlâ kılam

5. **gördüm:-düm**

Gazel 2391

Mısra: 3

*Anlamak, fark etmek,
müşahede etmek.*

‘İnâyet yüzini gördüm diyü pür-
şevkdür gönülüm
Vişâlün fikrile şeb-tâ-seher
idrâkdür gönülüm

6. gör:

Gazel 2478

Mısra: 6

Anlamak, fark etmek, idrak etmek.

Dilümde kalmadı taķrîre kudret
Benim gör hâlümü iy baht-ı
meymün

7. gör:

Gazel 2486

Mısra: 2

Anlamak, fark etmek, idrak etmek.

Kâtib-i dil destine alsa kaleminden
âletin
Dürlü mâ’nalar zuhûra getirür gör
şan’atin

8. gör:

Gazel 2499

Mısra: 1

Anlamak, fark etmek, idrak etmek.

Gör nice cevân ider bu dil
semendin gözle sen
Ehl-i ‘ışka bend için zülfî
kemendin gözle sen

9. görse:--se

Gazel 2004

Mısra: 7

Anlamak, fark etmek, idrak etmek.

Bir gözi âhüy(ı) görse hâ komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döstlar kim düşmen-
i cändur gönül

10. göreyim:--eyim, -

Gazel 2005

Mısra: 12

İdrak etmek, düşünmek, tanımak, bakmak.

Beni biñ derde esîr eyledi âzâde-y-
iken
Göreyim ki seni her laħzada biñ
pâre gönül

11. görmez:--mez

Gazel 2009

Mısra: 9

Yaşamak, tecrübe etmek.

İy Muħibbî çekmeyen cevır ü cefâ
görmez vefâ

Anuñ-ıçun dimezem cevır ü cefâyı
az kıl

12. gördükçe:--dikçe

Gazel 2010

Mısra: 4

Bakmak, dikkat etmek, tanımak olmak.

Gülersin ğayr-ıla iy yâr-ı cânî
Beni gördükçe eylersin ta’allül

13. görülen:--en, --ler

Gazel 2010

Mısra: 6

Bakmak, dikkat etmek, tanımak olmak.

Beni mest eyledi ‘ışkuñ şarâbı
Beni sanur görülenler içmişem mül

14. göre:--e, -

Gazel 2014

Mısra: 8

Anlamak, fark etmek, idrak etmek.

Sararup kıddüm gibi nesrîn ola
Ger göre ol ‘arız-ı ħamrâyı gül

15. görünen:--(i)n, --en

Gazel 2015

Mısra: 5

Aşık, belirgin, açıkta olmak.

Görünen sünbül midür yâhüd
didüm zülfün ucu
Didi hey divâne ol zencirdür kâkül
degül

16. görünen:--(i)n, --en

Gazel 2016

Mısra: 3

Aşık, belirgin, açıkta olmak.

‘Arız-ı gülde sehergeh görünen
şebnem gibi
Bülbül-i dil-ħastenün yaşıdır ol
şebnem degül

17. gör:

Gazel 2280

Mısra: 2

Şahit olmak, müşahede etmek.

Geh derd ü belâ vü ğam gehî ħün-ı
ciger çekdüm
Maħabbet istedüm miħnet bulup
gör ben neler çekdüm

18. görmezem:--mez, --em

Gazel 2020

Mısra: 2

Göz yardımıyla bir şeyin varlığını algılamak, seçmek. || Bir

şey hakkında bir yargıya varmak, değerlendirmek. || Bakmak.

Tutdı ülfet cânâ beñzer ğuşşa vü
ğam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
ħurrem iy gönül

19. görmezem:--mez, --em

Gazel 2020

Mısra: 2

Göz yardımıyla bir şeyin varlığını algılamak, seçmek. || Bir şey hakkında bir yargıya varmak, değerlendirmek. || Bakmak.

Tutdı ülfet cânâ beñzer ğuşşa vü
ğam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
ħurrem iy gönül

20. görsem:--se, --m, -

Gazel 2022

Mısra: 1

Bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek. || Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek.

Mısr-ı ħüsn içre seni görsem eyâ
Yüsuf cemîl
Tañ degüldür gözlerüm yaşına
dinse ‘ayn-ı Nîl

21. görmege:--mek, --e

Gazel 2027

Mısra: 4

Göz yardımıyla bir şeyin varlığını algılamak, hissetmek, seyretmek.

Sîne şahrâsını eşküm lâlezâr itdi
yine
Döstum bir görmege degmez mi
seyrân eylegil

22. göre:--se, -

Gazel 2028

Mısra: 2

Göz yardımıyla bir şeyin varlığını algılamak, seçmek. || Şahit olmak, müşahede etmek, tanımak olmak.

Ĥâşiye düşmiş ħatun yazdukda
Ĥaťtât-ı ezel
Metn-i ħüsnüñi velî kim görse dir
ğâyet güzel

23. gördi:--di, -

Gazel 2029

Mısra: 7

Anlamak, kavramak, sezmek, farketmek.

Gördi lutfuñı baña yandı raķīb
Görse mürvet âteşe yanar baķīl

24. **görse**:--se, -
Gazel 2029

Mısra: 8
Anlamak, kavramak, sezmek,
farketmek.

Gördi lutfuñı baña yandı raķīb
Görse mürvet âteşe yanar baķīl

25. **gördüm**:--dü, --m
Gazel 2032

Mısra: 1
Göz yardımıyla bir şeyin
varlığını algılamak, seçmek. ||
Keşfetmek, bulmak.

Gün yüzün üstünde gördüm
kaşların iki hilal
Kim görüpdür kim güneş ide
kamerle ittişāl

26. **görüpdür**:--üp, --dür
Gazel 2032

Mısra: 2
Göz yardımıyla bir şeyin
varlığını algılamak, seçmek. ||
Keşfetmek, bulmak.

Gün yüzün üstünde gördüm
kaşların iki hilal
Kim görüpdür kim güneş ide
kamerle ittişāl

27. **göre**:--e, -
Gazel 2032

Mısra: 5
Göz yardımıyla bir şeyin
varlığını algılamak, seçmek. ||
Keşfetmek, bulmak.

Zülfüñi kim ki göre aña şeb-i yeldā
diye
Yüzüne kim ki nazār ide diye
ferhunde fāl

28. **görürem**:--ür, --em
Gazel 2034

Mısra: 4
Göz yardımıyla bir şeyin
varlığını algılamak, seçmek. ||
Anlamak, kavramak, sezmek. || Bir
şey hakkında bir yargıya varmak,
değerlendirmek.

Her kime bu dīl ğamın diyüp
hikāyet eyleyem
Anı daķı görürem benim gibi pür-
ġam gönül

29. **görüp**:--üp, -
Gazel 2035

Mısra: 9
Bir şeyin oluşuna veya var

olduġuna şahit olmak. || Bir nesne
veya kimsenin varlığını algılamak,
hissetmek. || Seyredilecek bir şeye
gidip bakmak, seyretmek. ||
İncelemek, tetkik etmek.

İy Muħibbī derdümü görüp benim
küllī devā
Ol cihetdendür ki olmuşdur görüp
dermān hācīl

30. **gördün**:--dü, --ñ
Gazel 2038

Mısra: 7
Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek. || Şahit
olmak, idrak etmek.

Her varaķ üstünde gördün 'ibret al
ol yazıdan
Okumaz ol yazuyı illa meġer kim
ehl-i hāl

31. **görüp**:--üp, -
Gazel 2040

Mısra: 9
Göz yardımıyla bir şeyin
varlığını algılamak, seçmek.

Nāvek-i hārī görüp vehm eyleyüp
almış ele
Anuñ için dutunur her bir yaña
kalkan ġıl

32. **görmek**:--mek, -
Gazel 2040

Mısra: 13
Karşılıklı gelip konuşmak,
yanına gidip görüştürmek.

Ruħların vaşfın işitmiş eylemiş
görmek heves
Tag u şahrāda anuñçün oldu
sergerdān ġıl

33. **göreliden**:--el, --den
Gazel 2043

Mısra: 1
Karşılaşmak, rast gelmek,
tesadüf etmek.

İy boyı servüm göreliden saña
virdüm cāñ u dīl
Ol sebebendür akar kūyuñda
yaşum muttaşıl

34. **gör**:
Gazel 2043

Mısra: 9
Şahit olmak, müşahede etmek.
|| Anlamak, idrak etmek.

Māh-rūlarda Muħibbī Kādīr'üñ gör
ķudretin

Bir yire cem' eylemiş âteş hevā vü
āb u ġil

35. **görmeye**:--me, --(y)e
Gazel 2048

Mısra: 1
Bir şeyin varlığını algılamak,
seçmek. || Farketmek. || Keşfetmek,
bulmak.

Görmeye seni her kişi cāñ gibi
nihāñ ol
İllā ki bu ben 'āşıkā ġün gibi 'ayāñ
ol

36. **gördün**:--dü, --ñ
Gazel 2049

Mısra: 7
... olarak kabul etmek, şöyle
veya böyle değerlendirmek.

Key katı mağrūrısın kendüñi
gördün zāhidā
Saña ancak bu sunulmuşdur hemāñ
sen lāfa ġel

37. **görüp**:--üp, -
Gazel 2050

Mısra: 3
Anlamak, kavramak, sezmek.

Görüp alçakların hālın elin tut
kaldur ayakdan
Ĥudā'dan şefkat isterseñ raħīm-i
derdmendāñ ol

38. **gördüm**:--dü, --m
Gazel 2051

Mısra: 3
Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.

Zülfüñi gördüm seħergeh ġül
yüzünde bilmedüm
Döstüm sünbül midür yāħūd
periyy-i Cebra'il

39. **gördüğince**:--dük, --ince
Gazel 2052

Mısra: 5
Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.

Lāle haddin gördüğince dil
vücüdün hāk ider
Ĥül ruħımı gördüğince güneşe irer
zevāl

40. **gördüğince**:--dük, --ince
Gazel 2052

Mısra: 6
Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.

Lâle hâddin gördüğince dil
vücüdün hâk ider
Gül ruhını gördüğince güneşe irer
zevâl

41. **görmedüm**:--me, --dü, --m

Gazel 2054

Mısra: 2

Yaşamak, geçirmek.

Dilâ gülzâr-ı âlemden şabâ gibi
gülzâr itdüm
Gülinden görmedüm bü-yı vefa hâr
ihtiyâr itdüm

42. **gördüm**:--dü, --m

Gazel 2054

Mısra: 3

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek.*

Hâlel gelmiş-durur gördüm binâ-yı
ışka ben dağ
Geçüp serden koyup bir taş
gedüğün üstüvâr itdüm

43. **görmedüm**:--me, --dü, --m

Gazel 2055

Mısra: 9

*Seyredilecek bir şeye gidip
bakmak, seyretmek, temaşa etmek.*

Ser-i küyını dildârûn varuban
görmedüm aşlâ
Niçe kez hufyeten geldi didiler
müttehem çekdüm

44. **gör**:

Gazel 2059

Mısra: 6

*Göz yardımıyla bir şeyin
varlığını algılamak, seçmek. ||
Saymak, herhangi bir şey gibi
görmek.*

Yüzünün nûrî 'aqsinden bu cânım
şu ledâr oldı
Gör anda hüsünü âyine-şüret
pâkdür gönülüm

45. **görse**:--se, -

Gazel 2061

Mısra: 3

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Her kim ki görse yüzini cândan
berî olur
Zülfî hâmiyla boynına dakmaz
kılâde kim

46. **görüp**:--üp, -

Gazel 2069

Mısra: 7

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Ruğ-ı nigârı görüp gel didüm aña
sehven
Ne yüz-ile 'acabâ ben bu şermsârı
çekem

47. **görmedüm**:--me, --dü, --m

Gazel 2070

Mısra: 2

*... ile karşılaşmak, iyi
durumlar için erişmek, nail olmak,
(kötü durumlar için) kendisine
yapılmak, maruz kalmak, duçar
olmak.*

Geçdi 'ömrüm âh kim mihr ü
vefâyı görmedüm
Niçe yıldur hasta-hâl oldum devay
görmedüm

48. **görmedüm**:--me, --dü, --m

Gazel 2070

Mısra: 1

*... ile karşılaşmak, iyi
durumlar için erişmek, nail olmak,
(kötü durumlar için) kendisine
yapılmak, maruz kalmak, duçar
olmak.*

Geçdi 'ömrüm âh kim mihr ü
vefâyı görmedüm
Niçe yıldur hasta-hâl oldum devay
görmedüm

49. **görmedüm**:--me, --dü, --m

Gazel 2070

Mısra: 4

*... ile karşılaşmak, iyi
durumlar için erişmek, nail olmak,
(kötü durumlar için) kendisine
yapılmak, maruz kalmak, duçar
olmak.*

Bend-i zülfünde didüm var niçe
biñ şeydâlaruñ
Didi haqqâ bir senüñ tek mübtelâyı
görmedüm

50. **görmedüm**:--me, --dü, --m

Gazel 2070

Mısra: 6

*... ile karşılaşmak, iyi
durumlar için erişmek, nail olmak,
(kötü durumlar için) kendisine
yapılmak, maruz kalmak, duçar
olmak.*

Zinde eyler bir cevâb ile gönüller
mürdesin
Döstüm la'lüñ gibi dârü's-şifâyı
görmedüm

51. **görmedüm**:--me, --dü, --m

Gazel 2070

Mısra: 8

*... ile karşılaşmak, iyi
durumlar için erişmek, nail olmak,
(kötü durumlar için) kendisine
yapılmak, maruz kalmak, duçar
olmak.*

İbtidâ-yı 'ışkıdan virür bulnur çok
haber

Lîk ben hergiz bu yolda intihâyı
görmedüm

52. **görmedüm**:--me, --dü, --m

Gazel 2070

Mısra: 10

*... ile karşılaşmak, iyi
durumlar için erişmek, nail olmak,
(kötü durumlar için) kendisine
yapılmak, maruz kalmak, duçar
olmak.*

Tañ degül geçse Muhibbî sîneden
müjgân-ı döst
Kaşları gibi anuñ ben saht yayı
görmedüm

53. **göreliden**:--el, --den

Gazel 2072

Mısra: 1

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Leylî zülfüñi göreliden zâr u
meftûn olmuşam
Çek saçuñ zencirine zîrâ ki
meznün olmuşam

54. **görse**:--se

Gazel 2073

Mısra: 7

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek.*

Ne kadar görse suçı 'afv eyler
Hadd-i zâtında olsa kime kerîm

55. **gördi**:--di

Gazel 2073

Mısra: 5

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Kim ki gördi lebüñ ile zülfüñ
Birine mîm didi birine cîm

56. **göreliden**:--el, --den

Gazel 2076

Mısra: 5

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek. ||*

Karşılaşmak, rast gelmek, tesadüf etmek.

Göreliden ol semen-berî bî-ih̄tiyâr olup
Tiğ-ı cefa-yı 'ışkı ile sîne-çâkiyem

57. **görmedüm**: -me, -dü, -m

Gazel 2077

Mısra: 2

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Ġamdan hilâle döndi bükildi yine bilüm

Ay oldı görmedüm seni bu şimdi müşkilüm

58. **görelî**: -eli

Gazel 2081

Mısra: 9

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Yârûñ Muhibbî görelî haṭṭı ğubârını

Ġayrânam aña kalmadı hergiz benüm bilüm

59. **görelî**: -eli

Gazel 2308

Mısra: 5

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Görelî zülf-i perîşânûñ perîşân olmuşam

Saña Ġayrân halk-ı 'âlem ħâlûme Ġayrân benüm

60. **görelî**: -e, -ler

Gazel 2085

Mısra: 3

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Dîdeler rûşen olurlar görelî zîbâ yüzün

Her kimün inkârı vardur ben aña rûşen kılam

61. **görüp**: -üp

Gazel 2095

Mısra: 9

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

İy Muhibbî dâne-i ħâlin görüp bu murğ-ı dil
Bend oldı bilmedi zülfî imiş dāmum benüm

62. **gördi**: -di

Gazel 2096

Mısra: 9

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Yâr gördi baır-ı 'ışk içre Muhibbî ğarğ olur
Sundı destin didi elden koma dāmānum benüm

63. **göre**: -e

Gazel 2101

Mısra: 6

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Bende düşsem ne 'aceb ħâlini zülfinde görüp
Kanda kim dâne göre murğ olur beste-i dām

64. **göre**: -e

Gazel 2202

Mısra: 4

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Ġüsnine yok anuñ bahâ güzeller içre mübtelâ
Kim göre olur mübtelâ ammâ ki kimdür dimezem

65. **görüp**: -üp

Gazel 2101

Mısra: 5

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Bende düşsem ne 'aceb ħâlini zülfinde görüp
Kanda kim dâne göre murğ olur beste-i dām

66. **gördüm**: -dü, -m

Gazel 2103

Mısra: 6

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Sînemde serv elifdür dāğum baña gül oldı
Gördüm o serv-i kıddi gül gibi rüyı sevdim

67. **gördüm**: -dü, -m

Gazel 2103

Mısra: 9

Bir şey hakkında bir yargıya varmak, değerlendirmek.

Dil derdine Muhibbî gördüm deva bulunmaz
Nüş itmege anuñcün cām u sebūyı sevdim

68. **gördükçe**: -dü, -k, -çe

Gazel 2104

Mısra: 10

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Zülfün şabâ yili ki perîşân idilince āh

Gördükçe anı ben daḥı ğāyet müşevveşem

69. **göreliden**: -eli, -den

Gazel 2105

Mısra: 1

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Yüzünü göreliden 'ışkuñ-ıla ħayrānam

Düşüben vādilere derd-ile sergerdānam

70. **göreliden**: -eli, -den

Gazel 2141

Mısra: 5

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Göreliden yüzünü yiñilmedi gözüm yaşı
Bāğ-ı ħüsnünde senün enhār olupdur gözlerüm

71. **göreliden**: -eli, -den

Gazel 2261

Mısra: 3

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Göreliden nergis-i çeşmün şehā Vālih ü āşüfte bîmār olmuşam

72. **göreliden**: -eli, -den

Gazel 2302

Mısra: 3

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Göreliden berü ben táb-ı rüyūñ Giceler zülf gibi piç ü tābam

73. **gördi**: -di

Gazel 2105

Mısra: 7

Gözle ve ışık yardımı ile bir

nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.

Gördi küyında gözüm yaşını rahm
itdi o dem
Gül-i hândân gibi açıldı birez
cânânım

74. **görem:-em**
Gazel 2106

Mısra: 1

Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.

Her kaçan şem'-i cemâlünü görem
yana varam
Cân atup bâl ü peri yakmaga
pervâne varam

75. **görürsin:-ir, -sin**
Gazel 2108

Mısra: 10

Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek.

Muhibbî dâ'imâ artur niyâzuñ
Görürsin nâz ider çün nâzeninüm

76. **görüp:-üp**
Gazel 2108

Mısra: 7

Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.

Görüp agzuñ miyânuñ kaldı 'âciz
Anı görmekte 'âkl-ı hürde-bînüm

77. **görmekte:-mek, -de**
Gazel 2108

Mısra: 8

Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.

Görüp agzuñ miyânuñ kaldı 'âciz
Anı görmekte 'âkl-ı hürde-bînüm

78. **gördüm:-dü, -m**
Gazel 2110

Mısra: 3

Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek.

Hümâ gibi uçar gördüm felek
sağfında ol mâhı
Salup himmetle dil bâzın anı alup
şikâr itdüm

79. **göreliden:-el, -den**
Gazel 2110

Mısra: 5

Bir şeyin oluşuna veya var

olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek.

Gülistân-ı cemâl içre göreliden sen
boyı servi
Gözüm yaşını pâyüña akıtdum
cüybâr itdüm

80. **göreliden:-el, -den**
Gazel 2147

Mısra: 7

Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek.

Bâğ-ı hüsün içre göreliden kaddün iy
serv-i hürâm
Pâyüña cûlar akıtdum şöyle giryân
olmuşam

81. **göreliden:-el, -den**
Gazel 2484

Mısra: 3

Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek.

Göreliden gün yüzün hâyranuñ
oldum
Benüm bu hâlüme halk oldu hayrân

82. **görem:-em**
Gazel 2111

Mısra: 3

Göz ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.

Didüm hayâlünü görem neden
görinmeyesin
Didi bu söze ne 'aceb ben ki perî-
zâde olam

83. **gördüm:-dü, -m**
Gazel 2112

Mısra: 5

Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.

Bahâr-ı hüsününe karşı hilâl
ebrûlaruñ gördüm
Didüm kim garra olmuşdur yaşum
bârâna tapşurdum

84. **gördüm:-dü, -m**
Gazel 2112

Mısra: 13

Farketmek.

İder esrâr-ı 'ışkı fâş gördüm bu
gözüm yaşı
Gözümden redd idüp ol dem
döküp dâmâna tapşurdum

85. **görmişem:-miş, -em**
Gazel 2117

Mısra: 1

... ile karşılaşmak, iyi
durumlar için erişmek, nail olmak.
|| Kötü durumlar için kendisine
yapılmak, maruz kalmak, duçar
olmak.

Yüz cefâ biñ cevr ol nâ-
mihribândan görmişem
Görmedi kahr u sitem bir kes ben
andan görmişem

86. **görmedi:-me, -di**
Gazel 2117

Mısra: 2

... ile karşılaşmak, iyi
durumlar için erişmek, nail olmak.
|| Kötü durumlar için kendisine
yapılmak, maruz kalmak, duçar
olmak.

Yüz cefâ biñ cevr ol nâ-
mihribândan görmişem
Görmedi kahr u sitem bir kes ben
andan görmişem

87. **görmüşem:-miş, -em**
Gazel 2117

Mısra: 2

... ile karşılaşmak, iyi
durumlar için erişmek, nail olmak.
|| Kötü durumlar için kendisine
yapılmak, maruz kalmak, duçar
olmak.

Yüz cefâ biñ cevr ol nâ-
mihribândan görmüşem
Görmedi kahr u sitem bir kes ben
andan görmüşem

88. **görmüşem:-miş, -em**
Gazel 2117

Mısra: 4

... ile karşılaşmak, iyi
durumlar için erişmek, nail olmak.
|| Kötü durumlar için kendisine
yapılmak, maruz kalmak, duçar
olmak.

Biñ zebânüm olsa taqrîr itmeye
derd-i dilüm
Ben ki ol hün-rîz âşüb-ı zamândan
görmüşem

89. **görmüşem:-miş, -em**
Gazel 2117

Mısra: 6

... ile karşılaşmak, iyi
durumlar için erişmek, nail olmak.
|| Kötü durumlar için kendisine
yapılmak, maruz kalmak, duçar
olmak.

Gayrılar lutfın görür cân niçe ārām
eylesün
Cevr-i bî-dâdı ki ol ārām-ı cāndan
görmüşem

90. **görmüşem:-miş, -em**

Gazel 2117

Mısra: 8

... ile karşılaşmak, iyi
durumlar için erişmek, nail olmak.
|| *Kötü durumlar için kendisine
yapılmak, maruz kalmak, duçar
olmak.*

Arzı eşküm ğarķ idüp eflâki āhum
hark ider

Bu belâ vü derdi ol iki yamandan
görmüşem

91. **görmüşem:-miş, -em**

Gazel 2117

Mısra: 10

... ile karşılaşmak, iyi
durumlar için erişmek, nail olmak.
|| *Kötü durumlar için kendisine
yapılmak, maruz kalmak, duçar
olmak.*

İy Muhibbî sormagil derdüm
idersin āşikār
Yüz cefâ biñ cevri ol nā-
mihribāndan görmüşem

92. **görem:-em**

Gazel 2119

Mısra: 7

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Cemālūni görem diyüp şeb-i
zülfūne dil virdi
Başında dūd-ı āhından geyüp bir
şeb-külāh aḫşām

93. **görmege:-meg, -e**

Gazel 2119

Mısra: 9

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Güneş ruḫsārını yāruñ Muhibbî
görmege varsa
Sitārem baña göstermez olur ol
dem siyāh aḫşām

94. **görmege:-meg, -e**

Gazel 2286

Mısra: 1

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Yüzüni görmege ger hāzır olsam
Ölince gitmez idüm nāzır olsam

95. **görüüp:-üp**

Gazel 2121

Mısra: 13

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Görüüp Muhibbî ḫattını ḫaddinde
dilberüñ
Uşbu cemāl-i ḫüsne viriser ḫalel
didüm

96. **görmüşem:-miş, -em**

Gazel 2124

Mısra: 1

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Cāme-i zer-baft-ile dün ol nigāri
görmüşem
Serv gibi salınur-iken ben o yāri
görmüşem

97. **görmüşem:-miş, -em**

Gazel 2124

Mısra: 2

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Cāme-i zer-baft-ile dün ol nigāri
görmüşem
Serv gibi salınur-iken ben o yāri
görmüşem

98. **görmüşem:-miş, -em**

Gazel 2124

Mısra: 4

Yaşamak, geçirmek.

Gülşen-i ḫüsünüde cānā ğiceler
bülbul-şıfat
Şubḫ olunca anda niçe āh u zāri
görmüşem

99. **görmüşem:-miş, -em**

Gazel 2124

Mısra: 6

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Baḫr-ı 'ıḫḫā bād-ı āhumla bu
ğönlüm zevrākın
Salahıdan dōstlar sanmañ kenārı
görmüşem

100. **görmüşem:-miş, -em**

Gazel 2124

Mısra: 8

Anlamak, idrak etmek.

Didi cevri itdüm cefā kıldum daḫı
uslanmaduñ

Her ne didüñ ḫaḫ buyurduñ didüm
arı görmüşem

101. **görmüşem:-miş, -em**

Gazel 2124

Mısra: 10

Yaşamak, geçirmek.

İy Muhibbî ğill u ğışdan niçesi kāl
olmayam
Püte-i hicri içre ben zer gibi nārı
görmüşem

102. **göresiz:-e, -siz**

Gazel 2126

Mısra: 3

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek.*

Ḫabrüm üzre göresiz ger bite

ḫünin lāleler

Dāğı bagrumdan nişāndur rengi
kanumdan benüm

103. **görmege:-meg, -e**

Gazel 2129

Mısra: 6

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Gözümüñ karasını ḫall ideyim
eşküm-ile

Yāri bu nev' -ile görmege ola çāre
didüm

104. **gördi:-di**

Gazel 2131

Mısra: 5

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek.*

Ḫayret aldı dilberi gördi cününüm
ḫālını

Oı baña ḫayrān ise ben de anuñ
ḫayrānyam

105. **gördiyse:-di, -(y)se**

Gazel 2131

Mısra: 12

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Levh-i dilde ḫūblar taşvīrini naḫş
ideli

Kim ki gördiyse beni didi ki Mānī
sāniyem

106. **görelî:-eli**

Gazel 2132

Mısra: 9

Gözle ve ışık yardımı ile bir

nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.

Görelî ham-ı zülfünü cānā bu
Muhibbî
Zülfün gibi kıddini hemān eyledi
ol ham

107. **gördüm**:-dü, -m
Gazel 2137
Mısra: 1
*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Çeşmini fitne anuñ ğamzesin āfet
gördüm
Serv irmez kıddine anı kıyāmet
gördüm

108. **gördüm**:-dü, -m
Gazel 2137
Mısra: 2
*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Çeşmini fitne anuñ ğamzesin āfet
gördüm
Serv irmez kıddine anı kıyāmet
gördüm

109. **gördüm**:-dü, -m
Gazel 2137
Mısra: 4
*... ile karşılaşmak, iyi
durumlar için erişmek, nail olmak,
kötü durumlar için kendisine
yapılmak, maruz kalmak, duçar
olmak.*

Hıvābda nüş kılıp la'1 lebi
cür'asını
Uyarup kendüzümü mest ü
melāmet gördüm

110. **gördüm**:-dü, -m
Gazel 2137
Mısra: 6
*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek.*

Ne kadar yagdursa dildār cefā
taşlarını
Baña miñnet sanur ol ben anı rāhat
gördüm

111. **görmedüm**:-me, -dü, -m
Gazel 2137
Mısra: 7
*Karşılaşmak, rast gelmek,
tesadüf etmek.*

Görmedüm bir aña beñzer yüzi gül
alını kâmer

Geşt idüp 'ālemi eṭrāfi tamāmet
gördüm

112. **gördüm**:-dü, -m
Gazel 2137
Mısra: 8
Gezmek, gezip dolaşmak.

Görmedüm bir aña beñzer yüzi gül
alını kâmer
Geşt idüp 'ālemi eṭrāfi tamāmet
gördüm

113. **gördüm**:-dü, -m
Gazel 2137
Mısra: 10
Anlamak, idrak etmek.

Kaşı mihrābına geçmiş ne āceb
çeşm-i nigār
Kankı mezhebde bu vār mest-ile
imāmet gördüm

114. **göreym**:-eyim
Gazel 2139
Mısra: 10
*Karşılıklı gelip konuşmak,
yanına gidip görüşmek.*

Gözlerüm yaşı revān oldı gel iy
rūh-ı revān
Göreym bir kez seni serv-i
hıramānum benüm

115. **görmeyelden**:-me, -(y)el, -
den
Gazel 2141
Mısra: 1
*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Gün yüzünü görmeyelden tār
olupdur gözlerüm
Togasin bir gün diyü bīdār olupdur
gözlerüm

116. **gördi**:-di
Gazel 2143
Mısra: 1
*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek.*

Ne Mecnūn gördi derd ü miñnet
içre bu şeb-i tārüm
Ne Ferhād-ı belā-perver çeküpdür
bu benüm bārüm

117. **gören**:-en
Gazel 2150
Mısra: 3
*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Dāğlarla mürde-i 'ışkām gören
sanur beni
Zāğlardur her yañadan üşüben
yirler etüm

118. **görse**:-se
Gazel 2150
Mısra: 6
*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek.*

Gerçi kim Ferhād u Mecnūn
çektiler derd ü belā
Şükr iderdi hāline her biri görse
hāletüm

119. **gördüm**:-dü, -m
Gazel 2153
Mısra: 4
*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek.*

Geşt kıldum bu cihan tekyesinüñ
her tarafın
Çār dīvārına gördüm yazulu āh
şāhum

120. **görelüm**:-elüm
Gazel 2153
Mısra: 6
*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Görmezem h'āb yüzün iki gözüm
yol gözedür
Diye her bār görelüm düşer-ise
rāhum

121. **gördüm**:-dü, -m
Gazel 2156
Mısra: 3
*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Nāgehān gördüm senüñ ben iy perî
behcet yüzüñ
Ol zamāndan gitdi 'aqlum kalmadı
hergiz bilüm

122. **göriccek**:-icek
Gazel 2161
Mısra: 3
*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Göriccek bāğ-ı hüsünde nigāruñ
zülf ü ruhsārın
Saçını kâfiristāna yüzün imāna
tapşurdum

123. **görse:-se**
Gazel 2164
Mısra: 17
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Her kim görse bu beytümü taḥsîn idüp hezâr İnşâf diye bilesine rûzigâr hem

124. **gördüm:-dü, -m**
Gazel 2167
Mısra: 3
Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.

Nigârî seyr ider gördüm başında turna telleri Anı şâyd itmege elden gönül şahbâzını saldum

125. **gördüm:-dü, -m**
Gazel 2464
Mısra: 2
Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.

Oldum ğamuñla cānā geh şād u geh maḥzūn Bakdum cihānı gördüm anı daḥı diğer-gün

126. **görüp:-üp**
Gazel 2169
Mısra: 5
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Bâĝ-ı ḥüsnünde görüp ḥālūñ n'ola meyl eylesem Bu cihānda yok mıdır bir mūr deñlü ğayretüm

127. **gördüm:-dü, -m**
Gazel 2169
Mısra: 11
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Yârı gördüm yine karşumda rakîbe oş didi İtçe bildüm yog-ımsı yanında benüm raĝbetüm

128. **görmesün:-me, -sün**
Gazel 2171
Mısra: 7
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Halk-ı 'âlem görmesün dildârımı düşde diyü Şubḥa dek uyıtmazam ḥalkı fiĝānum var benüm

129. **gördüm:-dü, -m**
Gazel 2174
Mısra: 1
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Serv-kaḍ dildârı gördüm bâĝ içinde akladum Gözlerüm yaşını dökdüm ayagına çağladum

130. **görüp:-üp**
Gazel 2174
Mısra: 5
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Ḥālūñi gül ruḥlaruñda cā-be-cā cānā görüp Dâĝlarla sînemi ben lâle gibi daĝladum

131. **gördüm:-dü, -m**
Gazel 2175
Mısra: 5
Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek.

Satarlar derd-ile dermānı gördüm Kodum dermānı ol dem derdi aldum

132. **görür:-ür**
Gazel 2177
Mısra: 2
... ile karşılaşmak, iyi durumlar için erişmek, nail olmak, kötü durumlar için kendisine yapılmak, maruz kalmak, duçar olmak.

Kim tutar emrūñi luḥfuñ gösterüp sensin Ḥālīm Dutmayan fermānuñı ol da görür kaḥr-ı 'azīm

133. **görse:-se**
Gazel 2178
Mısra: 6
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Eyler idüm cānumı ol dem iṣār ayaguña Baña gösterseñ cemālūñ nūrını görse gözüm

134. **görem:-em**
Gazel 2179
Mısra: 1
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Çün ḥirāmāñ kaḍd-ile sen serv-i bālāyı görem Niçe sırlara müzeyyen olmuş ol cāyı görem

135. **görem:-em**
Gazel 2179
Mısra: 2
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Çün ḥirāmāñ kaḍd-ile sen serv-i bālāyı görem Niçe sırlara müzeyyen olmuş ol cāyı görem

136. **görem:-em**
Gazel 2179
Mısra: 4
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Şaf şaf olmuş 'âşikuñ keşf eylegil yüzden niķāb Ben kimem ki isteyem yüzüñi tenḥāyı görem

137. **görem:-em**
Gazel 2179
Mısra: 6
Yaşamak, geçirmek.

Gitdi didi şabr kıl gelem yine ferdāyā dek Bilmezem ki irişüben ben o ferdāyı görem

138. **görem:-em**
Gazel 2179
Mısra: 10
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

İy Muḥibbî hiç dil-i şeydāñ beñzer bulmayam 'Âlemi geşt eyleyüben niçe şeydāyı görem

139. **görmek:-mek**
Gazel 2180
Mısra: 3
... ile karşılaşmak, iyi durumlar için erişmek, nail olmak, kötü durumlar için kendisine yapılmak, maruz kalmak, duçar olmak.

Görmek isterseñ maħabbet görinür
miħnet saña
Yazayım miħnet maħabbet farkı
yok imlâ kılâm

140. **görseñ**:-se, -ñ
Gazel 2182
Mısra: 4

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek.*

Gerçi baħr-ı dile ‘ummân dinür
Lîk görseñ ma‘niden bir kaçreyem

141. **görmezem**:-mez, -em
Gazel 2187
Mısra: 5

*Göz yardımıyla bir şeyin
varlığını algılamak, belirli bir
zamanın içinde bir olaya tanık
olmak, yaşamak, izlemek.*

Serv kıddün görmezem amma ki
anuñ yādına
Varuban nezzâre-i serv-i şanavber
eyleyem

142. **görsem**:-se, -m
Gazel 2190
Mısra: 1

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Her kaçan görsem nigârâ yüzüñi
hayrânuñam
Derd-i ‘ışk-ıla velî ‘âlemde
sergerdânunam

143. **görüp**:-üp
Gazel 2191
Mısra: 3

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Görüp leylî saçın divâne oldum
Anuñçün kodılar mecnûn baña
nâm

144. **gören**:-en
Gazel 2191
Mısra: 11

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Gören şayyâd dil murğın Muħibbî
Dutar âħir çün itdi zülfini dâm

145. **gördüm**:-dü, -m
Gazel 2192
Mısra: 9

Gözle ve ışık yardımı ile bir

*nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Nâgehân gördüm senüñ cânâ
yüzüñ
Daħı ol demden berü dem-
besteyem

146. **görüp**:-üp
Gazel 2193
Mısra: 1

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Görüp şemşürüñ iy dilber beni
sanma ħazer kıldum
Baş açup varuban karşı dil ü
cânım siper kıldum

147. **görüp**:-üp
Gazel 2193
Mısra: 3

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Görüp şem‘-i cemâlünü olup
pervâne raķs itdüm
Yakup bu cân-ı şîrîni kül itdüm bu
kadar kıldum

148. **görün**:-ün
Gazel 2193
Mısra: 10

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek.*

Muħibbî‘den gelüp ‘ışkuñ rumüzün
sorsalar direm
Görün bu mülk-i hestîyi hemân zîr
ü zeber kıldum

149. **göreliden**:-el, -den
Gazel 2195
Mısra: 4

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Bugün gül şevķine bülbül ider
feryâd-ıla zârı
Göreliden gün yüzüñ cânâ saña
karşı hezâr oldum

150. **görmedüm**:-me, -dü, -m
Gazel 2197
Mısra: 4

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Yoluñı niçe yıllardur gelesin diyü
iy dilber

Oturdum görmedüm derdâ hemân
dîde-çehâr oldum

151. **göreliden**:-el, -den
Gazel 2197
Mısra: 5

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Göreliden seni iy servüm gezer
gülşende nâz-ıla
Gözümüñ yaşı pâyüña akıdup
cüybâr oldum

152. **görem**:-em
Gazel 2198
Mısra: 3

Gezmek, gezip dolaşmak.

Ârzü itdüm görem diyü vişâlün
Ka‘besin
Ĥâne-i dilde belâ vü derdi miħmân
eyledüm

153. **görmem**:-me, -m
Gazel 2200
Mısra: 1

*Gözle bir nesne veya kimsenin
varlığını algılamak, hissetmek.*

Görmem yüzini gerçi ki o yâr-ı
mehveşüm
Lîkin anuñ ĥayâli ile dâyimâ
ĥoşum

154. **görüp**:-üp
Gazel 2202
Mısra: 5

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Zülfin görüp dîvâneym ĥüsn ü
cemâle yanayım
Ol şem‘e ben pervâneym ammâ
ki kimdür dimezem

155. **görem**:-em
Gazel 2203
Mısra: 5

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Ola ki pâyüñ nişânını görem diyü
senüñ
Küyuñuñ eţrâfını eşkümlle âb u gil
kılâm

156. **görmem**:-me, -m
Gazel 2204
Mısra: 3

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Çünkü görmem kıddüni yâduña iy
serv-i sehî
Varuban nazzâre-i serv ü sanavber
eyleyem

157. **görmem:-me, -m**

Gazel 2303

Mısra: 3

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Yüzünü çünkü görmem
Pervây-i kesî ne dârem

158. **görmem:-me, -m**

Gazel 2394

Mısra: 5

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Bâğ ara kıddüni görmem bârî
varup yâduña

Gâh seyr-i serv idüp gâhî şanavber
eyleyem

159. **göre:-e**

Gazel 2206

Mısra: 5

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Ťâk-ı ebrûnî eger bir kez göre

şeyh-i şehir

İdine mihrâb anı kıddini kıla dahtı
ham

160. **görem:-em**

Gazel 2207

Mısra: 1

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Hiç olur mu ki 'aceb 'ârîz-ı
gülğünü görem

Ya boyı serv-i sehî tal'at u
mevzûni görem

161. **görem:-em**

Gazel 2207

Mısra: 2

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Hiç olur mu ki 'aceb 'ârîz-ı
gülğünü görem

Ya boyı serv-i sehî tal'at u
mevzûni görem

162. **görem:-em**

Gazel 2207

Mısra: 4

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Bezm-i gamda yine mihmânum
olup derd ü elem
İçmege mey yirine gözden akan
hûni görem

163. **görem:-em**

Gazel 2207

Mısra: 6

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Sînedede bir idi dâğum çeküp üstine
elif

Derd-i dil bir idi şimden girü ben
oni görem

164. **görem:-em**

Gazel 2207

Mısra: 8

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Zülf-i leylâsını 'arz eyleyi
dîvânelere

Didüm iy döst aña lâyıq dil-i
mecnûni görem

165. **görem:-em**

Gazel 2207

Mısra: 10

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

İy tabîbüm nazar it hasta

Muhibbî'ye didüm

Didi n'ola ... ol hâl-i diger-gümü
görem

166. **gördüm:-dü, -m**

Gazel 2208

Mısra: 9

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek.*

Gördüm 'âşıkları kim her biri bir
sevdâdadur

Bu Muhibbî' ışık ara rüsvâ-yı 'âlem
bagladum

167. **görelî:-eli**

Gazel 2211

Mısra: 8

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Perî-rûsın revâ mîdur yanuñda
Ehremen n'eyley

İşidüp görelî bunı dili dîvâne mî-
kerdem

168. **göreliden:-el, -den**

Gazel 2212

Mısra: 3

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Göreliden kaşlaruñ mihrâbın ol
Özümi gûşe-i mihrâb kıldum

169. **görüür:-ür**

Gazel 2212

Mısra: 2

Erişmek, nail olmak.

Gözümü tâ seher bî-hvâb kıldum
Görüür mi hvâb ol pür âb kıldum

170. **gördüm:-dü, -m**

Gazel 2213

Mısra: 7

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Yüzünü gördüm ü dîvâne oldum
Bahâr irişecek artar cününüm

171. **göreliden:-eli, -den**

Gazel 2214

Mısra: 3

Anlamak, idrak etmek.

'Aks-i ruhuñda göreliden hâlünü
gönül

Uşatdı kafes-i murğ görüp âb u
dâne hem

172. **görüüp:-üp**

Gazel 2214

Mısra: 4

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

'Aks-i ruhuñda göreliden hâlünü
gönül

Uşatdı kafes-i murğ görüp âb u
dâne hem

173. **gördükde:-dük, -de**

Gazel 2217

Mısra: 9

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Gördükde Muhib secde ider 'ârîza
zülfî

Bildük ki bir Hindü-yı âteş-perest
kim

174. **görem:-en**
Gazel 2218
Mısra: 2
Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek.
- Egerçi küyuña vardum senüñ tälibi didâram
Seni agyâr-ıla lîk görem tâkât nemî ârem
175. **görsem:-se, -m**
Gazel 2219
Mısra: 1
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.
- Giderdi şabr u hüş u dil nigârî bir zamân görsem
Belâ vü mihnetüm artar anı ben her zamân görsem
176. **görsem:-se, -m**
Gazel 2219
Mısra: 2
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.
- Giderdi şabr u hüş u dil nigârî bir zamân görsem
Belâ vü mihnetüm artar anı ben her zamân görsem
177. **görsem:-se, -m**
Gazel 2219
Mısra: 4
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.
- İder şayd ol kemân ebrü nazar benden yana kılmaz
İder mi hasretâ derdâ kaçan tîr ü kemân görsem
178. **görüp:-üp**
Gazel 2219
Mısra: 5
Uykusunda bir hayaller dizisi görmek.
- Nigârî bir gice hıvâbda görüp gâyetde hayrânam
N'olurdu bilemezem hâlüm eger yârî 'ayân görsem
179. **görsem:-se, -m**
Gazel 2219
Mısra: 6
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

- Nigârî bir gice hıvâbda görüp gâyetde hayrânam
N'olurdu bilemezem hâlüm eger yârî 'ayân görsem
180. **görsem:-se, -m**
Gazel 2219
Mısra: 8
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.
- Yirem derd ü belâ vü gam dökere gözlerümden dem
Añaram hâlümü ol dem kurî bir üstülvân görsem
181. **görsem:-se, -m**
Gazel 2219
Mısra: 10
Belli bir eğitim ve öğretime tabi tutulmak.
- Didüm 'aşıklarun çokdur Muhibbî gibi bir yokdur
Kapuñda zâhir olurdu eger bir imtiñân görsem
182. **göre:-e**
Gazel 2222
Mısra: 8
Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek.
- Şol kadar arkama yükletdi benüm bâr-i gamı
Didi tañsînler idüp kim göre hâmün çekerem
183. **görüp:-üp**
Gazel 2223
Mısra: 3
Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.
- Hâlîni görüp zülfine dil murğî oldu bend
Baña bu bendi geçmedi illâ ki dâne hem
184. **görse:-se**
Gazel 2223
Mısra: 5
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.
- Görse cemâl-i şem'îni pervâne-veş gönül
Cân terkin urup kül oluban küllî hem
185. **göre:-e**
Gazel 2224

- Mısra: 5
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.
- Bir nazar mihrâb-ı ebrûsın göre zühhâd-ı şehri
Yañılıp evrâdını kıble kıla ebrû-yı ham
186. **gördigince:-dig, -ince**
Gazel 2228
Mısra: 5
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.
- Yüzini gördigince 'ayşum artar Olalıdan benüm hüsn-i mâ'aşum
187. **görmege:-meg, -e**
Gazel 2228
Mısra: 9
Karşılıklı gelip konuşmak, yanına gidip görüşmek.
- Muhibbî görmege geldi kapuña Bayâ tâ-ser-çadem pây-ı tu başam
188. **göricek:-icek**
Gazel 2229
Mısra: 4
Göz yardımıyla bir şeyin varlığını algılamak, seçmek, fark etmek.
- Bu derd-i gamı saña niçe 'arz ideyin âh
Yüzün göricek çünkü olur lâl zebânum
189. **göreym:-eyim**
Gazel 2230
Mısra: 4
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.
- Binüben esb-i nâza cilve eyle Göreyim seni iy ümmîd-vâram
190. **görem:-em**
Gazel 2230
Mısra: 7
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.
- Niçe görem seni ben hıvâb içinde Giceyi şubha degin zinde-dâram
191. **görmek:-mek**
Gazel 2232
Mısra: 3
Gözle ve ışık yardımı ile bir

nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.

Gün yüzünü görmek itsem säyem
arduma düşer
Buña kaldı kim dönüp säyem ile
ceng eyleyem

192. **görmeyeli**:-me, -(y)eli

Gazel 2236

Mısra: 7

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Gün yüzünü görmeyeli oldu karañu
bu cihân
Bilmezem niçe geçer hafta vü meh
sälüm benüm

193. **görmem**:-me, -m

Gazel 2237

Mısra: 1

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Seni görmem geçer her hafta
rüzum
Velî ben intizâr içinde süzum

194. **görmedi**:-me, -di

Gazel 2238

Mısra: 2

*Karşılaşmak, rast gelmek,
tesadüf etmek.*

Yâr güş itmez egerçi nâle-i zâr-ı
dilüm
Görmedi bir kimse benüm gibi
bimârî dilüm

195. **görmege**:-meg, -e

Gazel 2240

Mısra: 7

*Karşılıklı gelip konuşmak,
yanına gidip görüşmek.*

Görmege vardum seni daşladılar
Mecnün-vâr
Küyuñ etfâline cismüm oñdurup
ün eyledüm

196. **görsem**:-se, -m

Gazel 2031

Mısra: 8

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Gözlerüm yaşı yeñilmez çehrem
üzre al olur
Her kaçan başdan başa görsem
geyersin seni al

197. **görsem**:-se, -m

Gazel 2241

Mısra: 2

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Ne deñlü eyleseñ cevri ü cefâlar
ben saña yâram
Velî ağıyar-ıla görsem seni tākāt
nemî āram

198. **görelî**:-eli

Gazel 2243

Mısra: 1

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Gül haddüñi görelî bu eşk-i
lâlegünüm
Āğışte oldu cānâ hāk-i der-ile
hūnum

199. **görürece**:-ür, -se

Gazel 2243

Mısra: 8

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Bu târhâ-yı müyuñ kıl boynuma
selâsil
Mecnün eger görürse hayrân ola
cününüm

200. **görmedüm**:-me, -dü, -m

Gazel 2245

Mısra: 10

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Sâğar almışdır Muhibbî la'î dirler
cām içeri
Dikkat itdüm görmedüm didüm
'aceb ol leb-gedām

201. **gördüm**:-dü, -m

Gazel 2248

Mısra: 11

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Gördüm cemâlini şevkine yârūñ
Muhibbî şem'
Yanup döker gözleri tâ şubh olunca
dem

202. **görse**:-se

Gazel 2250

Mısra: 12

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Muhibbî zârılık it yâra karşı
İder bülbül güli görse terennüm

203. **görsem**:-se, -m

Gazel 2259

Mısra: 1

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Bu dil sîm-âb-veş ditrer kaçan bir
sîm-ten görsem
Baña ölmek muqarrerdür eger çāk
pîrehen görsem

204. **görsem**:-se, -m

Gazel 2259

Mısra: 2

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Bu dil sîm-âb-veş ditrer kaçan bir
sîm-ten görsem
Baña ölmek muqarrerdür eger çāk
pîrehen görsem

205. **görsem**:-se, -m

Gazel 2259

Mısra: 6

*Göz yardımıyla bir şeyin
varlığını algılamak, seçmek;
anlamak, kavramak, sezmek.*

Güneş ruhsârūñı göster disem

zülfüñde örtersin

Meger lâyıq görimezsın münevver
rüyı men görsem

206. **görsem**:-se, -m

Gazel 2259

Mısra: 8

Keşfetmek, bulmak.

Egerçi dâr-ı dünyâda tetebbu'

eyledüm fenler

Ābûl-i cānum olurdu bu 'ışkdan
özge fen görsem

207. **görsem**:-se, -m

Gazel 2259

Mısra: 10

*Göz yardımıyla bir şeyin
varlığını algılamak, seçmek;
anlamak, kavramak, sezmek.*

Muhibbî hōş-dil olmuşsın hayâl-i
yâr-ıla her şeb
Diyemem âh o meh-rüyı arayup
encümen görsem

208. **görsem**:-se, -m

Gazel 2259

Mısra: 4

Gözle ve ışık yardımı ile bir

nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Var-iken kıdd-ile zülf ü ruḥı ol sım-ten yāruñ
Bu gönlüm istemez sünbül gül ü serv ü semen görsem

209. **gördükde**:-dükde

Gazel 2262

Mısra: 4

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Gözlerüm ḥālî degül nemden benüm
Çeşmüni gördükde bî-nem-dîde'em

210. **gördükçe**:-dük, -çe

Gazel 2262

Mısra: 6

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Oldı bu kıddüm ḥam-ı zülfün gibi
Zülfünü gördükçe pür ḥam-dîde'em

211. **gördüm**:-dü, -m

Gazel 2263

Mısra: 1

Keşfetmek, bulmak.

Nigārā 'ışk-ıla cān u dilümi ḥasta ter gördüm
Anuñçün zülfe dīvāne beste ter gördüm

212. **gördüm**:-dü, -m

Gazel 2263

Mısra: 2

Keşfetmek, bulmak.

Nigārā 'ışk-ıla cān u dilümi ḥasta ter gördüm
Anuñçün zülfe dīvāne beste ter gördüm

213. **görülen**:-üben

Gazel 2263

Mısra: 9

Göz yardımıyla bir şeyin varlığını algılamak, seçmek; karşılaşmak, rastlamak.

Muḥibbî sen sen ol yāri görüben karşı ḥ itme
Zarar nāgāh ide aña gül-i nev-reste ter gördüm

214. **gördüm**:-dü, -m

Gazel 2263

Mısra: 4

Göz yardımıyla bir şeyin varlığını algılamak, seçmek.

'İnān-ı dil gider elden perīşān eylese zülfün
Gülün evrākı üstinde ki sünbül deste ter gördüm

215. **gördüm**:-dü, -m

Gazel 2263

Mısra: 6

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Ziyāde germ olmuşdur benüm bu eşk-i gülgünüm
Yanında zülf-i şeb-dîzî katı āheste ter gördüm

216. **gördüm**:-dü, -m

Gazel 2263

Mısra: 8

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Müjeñ tîr-ile akıtdı gözümden ḥün-ı dil āḥir
Ciger çāk ü dil-rîş ü bu cānum ḥasta ter gördüm

217. **gördüm**:-dü, -m

Gazel 2263

Mısra: 10

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Muḥibbî sen sen ol yāri görüben karşı ḥ itme
Zarar nāgāh ide aña gül-i nev-reste ter gördüm

218. **görüp**:-üp

Gazel 2268

Mısra: 3

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Şem'-i cemāl-i yāri görüp giceler müdām
Pervāne-şıfat yakmaga bāl ü per isterem

219. **görürem**:-ür, -em

Gazel 2269

Mısra: 1

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Yine deyr içre büt-i 'işve-nümāyı görürem

Ehl-i 'ışka yine aşüb u belāyı görürem

220. **görürem**:-ür, -em

Gazel 2269

Mısra: 2

Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.

Yine deyr içre büt-i 'işve-nümāyı görürem

Ehl-i 'ışka yine aşüb u belāyı görürem

221. **görürem**:-ür, -em

Gazel 2269

Mısra: 8

Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.

Ger gedā-yı der-i meyhāne olam 'ayb degül
Götürî şehleri ben anda gedāyı görürem

222. **görürem**:-ür, -em

Gazel 2269

Mısra: 4

Gönül gözüyle bilmek, sezmek, hissetmek.

Zāhidā men 'i ko itsem nazār ruḥlarına
Aña bakdukça 'ayān şun '-ı Ḥudā'yı görürem

223. **görürem**:-ür, -em

Gazel 2269

Mısra: 6

Bir şey hakkında bir yargıya varmak, değerlendirmek.

Bî-vefāyı meger iy meh sen idersin ta 'lîm
Bu felek düşmen-i erbāb-ı vefāyı görürem

224. **görürem**:-ür, -em

Gazel 2269

Mısra: 10

Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek.

İtleri karşı Muḥibbî gele olmaya 'aceb
Zira anlarda kamu bü-yı vefāyı görürem

225. **gördüm**:-dü, -m

Gazel 2271

Mısra: 7

Gözle ve ışık yardımı ile bir

nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.

Câmi‘-i hüsnünde gördüm çeşmüñ
olmuşdur imâm
Secde idüp tâk-ı ebrûñ ben de
mihrâb eyleyem

226. **görse:-se**
Gazel 2272
Mısra: 8

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak.*

Âteşyle dil yine ola bu bagrumda
kebâb
Bir nazar mâh ruñı görse nâgehân
gözüm

227. **göreym:-eyim**
Gazel 2273
Mısra: 5

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Biñ kez öldür beni tek gel seni bir
kez göreym
Hâk dimişler intizârdan yigdür biñ
kez ölüm

228. **görickek:-icek**
Gazel 2273
Mısra: 7

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Gün yüzünü göricek ‘aql u dili
hayret alur
Saña hâlin diyümez lâla döner
uşbu dilüm

229. **görel:-eli**
Gazel 2274
Mısra: 5

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Leylî saçını görelî mecnûna dönüp
dil
Âvâre olup vâdide kalmadı
mecâlüm

230. **gördi:-di**
Gazel 2278
Mısra: 9

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Yüzinde hatın gördi Muhibbî âh
idüp

Âhır viriser âyineyi yâra hâlel
didüm

231. **görüp:-üp**
Gazel 2280
Mısra: 5

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Serîr-i hüsnê şâh olmuş görüp ol
şâh-ı devrânı
Ayagına yüzüm sürüp niçe biñ
bedre zer çekdüm

232. **görmüş:-miş**
Gazel 2280
Mısra: 7

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Öper sâgar lebin görmüş şürâhî
bagrı kan olmuş
Anuñ lu ‘b-ıla agzından haber
çekdüm haber çekdüm

233. **görürem:-ür, -em**
Gazel 2284
Mısra: 6

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Pâyemâl itsen beni zülfün gibi
olmaz ‘aceb
Görürem her dem seni zülf-i
perîşânsın begüm

234. **görmedi:-me, -di**
Gazel 2285
Mısra: 2

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

ÿ ‘âlem-i cân u cân-ı ‘âlem
Görmedi senün mişlün âdem

235. **görsem:-se, -m**
Gazel 2285
Mısra: 10

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Didem çün ebr-i nev-bahârî
Döker yaşı gül yüzünü görsem

236. **gören:-en**
Gazel 2285
Mısra: 13

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek.*

Bu şî‘ri gören Muhibbî lâ-büd
Dir mülk-i nazm saña müsellemler

237. **görsem:-se, -m**
Gazel 2286
Mısra: 9

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Muhibbî bir nazar görsem niğârı
Yitürmişem özümü şâbir olsam

238. **görsem:-se, -m**
Gazel 2289
Mısra: 7

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Açılsa bâğ-ı maksüd görsem
cemâl-i yarı
Olsam hemîşe hürrem cây-ı ikâmet
itsem

239. **gördüm:-dü, -m**
Gazel 2289
Mısra: 9

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Gönlüm gibi harâbe evvân-ı ‘ışkı
gördüm
Mi‘mâr olup Muhibbî anı ‘imâret
itsem

240. **gördüm:-dü, -m**
Gazel 2290
Mısra: 3

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak. II Yaşamak,
tecrübe etmek.*

Bu dünya cîfedür gördüm meges-
veş kâni‘ olmadum
Varup Simurğ olup Kaf’a kanâ‘at
ihtiyâr itdüm

241. **görmedüm:-me, -dü, -m**
Gazel 2291
Mısra: 5
Tanımak.

Görmedüm bir aña beñzer yüzi
gün alnı kâmer
Anuñ-ıçun ol şehüñ ben bende-i
dergâhiyam

242. **gördüm:-dü, -m**
Gazel 2292
Mısra: 1

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Suçum budur ki iy dilber yüzüni
gördüm âh itdüm
Muķırram ben günâhuma bilürem
çok günâh itdüm

243. **görmege:-meg, -e**
Gazel 2298
Mısra: 3

*Karşılaşmak, rast gelmek,
tesadüf etmek.*

Görmege ol 'arıtı gül kâmeti servi
yine
Dâğlarla sinede biñ dîde peydâ
eyledüm

244. **görüp:-üp**
Gazel 2298
Mısra: 10

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Gerçi yapıdı tekye-i 'ışkı ezeli
Ferhâd u Kays
Pest bünyâdın görüp ben daħı bâlâ
eyledüm

245. **görüp:-üp**
Gazel 2298
Mısra: 14

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

İy Muħibbî tañ mı 'aklı ger
ferâmüş eyleyem
Zülfi zencîrin görüp gönlümi şeydâ
eyledüm

246. **görürem:-ür, -em**
Gazel 2299
Mısra: 11

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Her ne yire bakar isem görürem
şâhum seni
Âh şâhum yazılıpudur her der ü
dîvâr hem

247. **göreliden:-el, -den**
Gazel 2302
Mısra: 6

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Komaduñ dilde ârâm gözde hıvâbı
Göreliden seni bî-âram-ı hıvâbâm

248. **göreym:-eyim**
Gazel 2308
Mısra: 3

Bir şeyin oluşuna veya var

*olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek.*

Göreym yaşı çok olsun bir demi
eksilmesün
Halüme rahm idüp aglar dîde-i
giryân benüm

249. **gördüm:-dü, -m**
Gazel 2313
Mısra: 1

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Gidüp hicrân bi-ħamdillâh cemâl-i
düstân gördüm
Olup bülbülleyin sermest bahâr u
gülsitân gördüm

250. **gördüm:-dü, -m**
Gazel 2313
Mısra: 2

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Gidüp hicrân bi-ħamdillâh cemâl-i
düstân gördüm
Olup bülbülleyin sermest bahâr u
gülsitân gördüm

251. **gördüm:-dü, -m**
Gazel 2313
Mısra: 4

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Felek gerçi ki birkaç gün cüdâ
kıldı diyârumdan
Ferâmüş oldu miħnetler çü yâr-ı
miħribân gördüm

252. **gördüm:-dü, -m**
Gazel 2313
Mısra: 6

Yaşamak, tecrübe etmek.

Ben ol murğ-ı hoş elhânam
kafeşden eyleyüp pervâz
Bahâr-ı devlete irdüm egerçi çok
ħazân gördüm

253. **gördüm:-dü, -m**
Gazel 2313
Mısra: 8

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Gice sermest-i 'ışık iken görindi
hıvâb-ı nîgüyü
Seħergeh ol perî-rüyü hemîn
gördüm hemân gördüm

254. **gördüm:-dü, -m**
Gazel 2313
Mısra: 8

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Gice sermest-i 'ışık iken görindi
hıvâb-ı nîgüyü
Seħergeh ol perî-rüyü hemîn
gördüm hemân gördüm

255. **gördüm:-dü, -m**
Gazel 2313
Mısra: 10

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Muħibbî her yaña çeşmüm yine
cûlar revân itsün
Salınur bir lebi ğonca boyı serv-i
revân gördüm

256. **görmege:-meg, -e**
Gazel 2314
Mısra: 6

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Pâre kıldum yir yir bu sînemi
nâħun-ıla
Görmege sen bî-vefâyı sanki
revzen eyledüm

257. **görmedüm:-me, -dü, -m**
Gazel 2314
Mısra: 7

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Âteş-i düd-i dilümden görmedüm
'âlem yüzün
Gül yüzüñsüz her kaçan gülşende
mesken eyledüm

258. **gördüğüm:-düg, -üm**
Gazel 2318
Mısra: 1

Yaşamak, tecrübe etmek.

Yâr elinden dem-be-dem cevri ü
cefâdur gördüğüm
Dehr elinden dâyimâ zecri ü
'anâdur gördüğüm

259. **gördüğüm:-düg, -üm**
Gazel 2318
Mısra: 2

Yaşamak, tecrübe etmek.

Yâr elinden dem-be-dem cevri ü
cefâdur gördüğüm

Dehr elinden dāyimā zecr ü
'anādūr gördüğüm

260. **gördüğüm**:-düg, -üm
Gazel 2318

Mısra: 4
*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Bilmezem derd-i dilüm kime
diyem ben mübtelā
Kime hālüm disem aña mübtelādūr
gördüğüm

261. **gördüğüm**:-düg, -üm
Gazel 2318

Mısra: 6
*Göz ve ışık yardımıyla bir
şeyin varlığını algılamak, seçmek.*

Şüret-i nağşına çün kıldum nazar
büt-ḥānede
Sanasın āyīne-i gītī-nümādūr
gördüğüm

262. **gördüğüm**:-düg, -üm
Gazel 2318

Mısra: 8
*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Cānumı cevriyle yıkdı eyledi
gönlüm ḥarāb
Kendü mülkin yıkıcı bir
pādişehdūr gördüğüm

263. **gördüğüm**:-düg, -üm
Gazel 2318

Mısra: 10
*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

'Aql u dil tağıtsa tañ mı bu
Muḥibbī ḥasta-dil
Çārdeh sāl içre çün bir mehlikādūr
gördüğüm

264. **gördi**:-di
Gazel 2320

Mısra: 13
Yaşamak, tecrübe etmek.

Şol kadar gördi Muḥibbī cevruñi
'ālemdē kim
Çekmedi Ferhād u Vāmıķ belki
Mecnün miḥnetüm

265. **görmezem**:-mez, -em
Gazel 2327

Mısra: 8
*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Naḥs ḫālī'dür beni her dem kılan
andan cüdā
Görmezem gün yüzini beñzer
gidüpdür devletüm

266. **görmezem**:-mez, -em
Gazel 2347

Mısra: 1
*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Görmezem cānā yüzün budur
benüm maḥzūnlıgım
Zülfünñüñ şeydāsıyam olmaz 'aceb
mecnünlıgım

267. **görmekdür**:-mek, -dür
Gazel 2329

Mısra: 11
*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Sen güneş ruḥsarı görmekdür ciḥān
içre müdām
Zerre deñlü yok-durur dünyā-yı
düna rağbetüm

268. **görmeyelden**:-me, -(el), -den
Gazel 2330

Mısra: 5
*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Görmeyelden gün yüzünü dilberün
bir haftadur
Ol meh-i bedrün firākından hilāl
oldı tenüm

269. **görenler**:-en, -ler
Gazel 2331

Mısra: 10
*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Muḥibbī pāyına düşmek diler
kādīn dü-tā kıldı
Görenler yār ayagında sanurlar
beni ḫalḫālam

270. **görüp**:-üp
Gazel 2332

Mısra: 7
*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Leyli zülfünñüñ sevādını görüp
Mecnünlayın
Suya saldum nām u nengī 'arı
berbād eyledüm

271. **gördüm**:-dü, -m
Gazel 2332

Mısra: 9
*... ile karşılaşmak, iyi
durumlar için erişmek, nail olmak,
kötü durumlar için kendisine
yapılmak, maruz kalmak, duçar
olmak.*

Görmedümse mihrüñi gördüm besī
cevr ü sitem
Ol sebebden iy cefā-cü göñlümi
şād eyledüm

272. **görmedümse**:-me, -dü, -m, -
se
Gazel 2332

Mısra: 9
*... ile karşılaşmak, iyi
durumlar için erişmek, nail olmak,
kötü durumlar için kendisine
yapılmak, maruz kalmak, duçar
olmak.*

Görmedümse mihrüñi gördüm besī
cevr ü sitem
Ol sebebden iy cefā-cü göñlümi
şād eyledüm

273. **göreym**:-eyim
Gazel 2333

Mısra: 4
*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek.*

Gözlerüm yaşından özge baña acır
kimse yok
Müstedām olsun göreym
artatarsun bu demüm

274. **gör**:-
Gazel 2335

Mısra: 8
*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Āḥ kılsam baḥr-ı eşküm mevci
başumdan aşar
Gör neler geçdi bu 'ālem içre
başumdan bentüm

275. **gördüm**:-dü, -m
Gazel 2337

Mısra: 7
*Gözle ve ışık yardımı ile Bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Gördüm belürdi ḫaṭṭuñı ḫaddünde
nāgehān
Vā ḫasretā ki geldi irişdi ecel
didüm

276. **gördüm**:-dü, -m

Gazel 2339

Mısra: 3

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Tâ ki gördüm ben cemâlün şem'ini
Cân u dilden yanmaga pervaneyim

277. **görmez**:-mez

Gazel 2339

Mısra: 7

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Görmez oldum gün yüzün meh
alnuña

Gıce gündüz sâkin-i gamhâneyim

278. **görenler**:-en, -ler

Gazel 2341

Mısra: 6

Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.

Sine eflâkinde eşküm olalı encüm
mişâl
Penbe-i dâğüm görenler dirse tañ
mı mâhiyam

279. **gördüm**:-dü, -m

Gazel 2344

Mısra: 3

Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.

Şem'i gördüm dün gıce turmaz
yakar pervaneyi

280. **gördüm**:-dü, -m

Gazel 2344

Mısra: 3

Karşılaşmak, rast gelmek, tesadüf etmek.

Şem'i gördüm dün gıce turmaz
yakar pervaneyi

Yanayım iy şem'-i rüşen ben de bir
pervaneyim

281. **görmesem**:-me, -se, -m

Gazel 2345

Mısra: 5

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Günde bir kez görmesem hâlüm
n'olur dirken benüm
Bir yıl oldı görmez oldum anı
añdum ağladum

282. **görmez**:-mez

Gazel 2345

Mısra: 6

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Günde bir kez görmesem hâlüm
n'olur dirken benüm
Bir yıl oldı görmez oldum anı
añdum ağladum

283. **görmedüm**:-me, -dü, -m

Gazel 2345

Mısra: 9

İyi durumlar için erişmek, nail olmak, kötü durumlar için kendisine yapılmak, maruz kalmak, duçar olmak.

Görmedüm mihr ü vefâ çekdüm
velî cevri ü cefâ

Ħasret ü derd ü belâ hicrânı añdum
ağladum

284. **görelî**:-eli

Gazel 2346

Mısra: 11

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Görelî zencîr-i zülfin bir 'aceb
divaneyem
Döstlar sanmañ ki ben dâm-ı
belâdan korkaram

285. **görelî**:-eli

Gazel 2354

Mısra: 3

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Görelî cânâ cemâlün şem'ini
pervâne-veş
Bâl ü perden geçmişem küllî
yanup nâr olmışam

286. **görelî**:-eli

Gazel 2354

Mısra: 7

... ile karşılaşmak, iyi durumlar için erişmek, nail olmak, kötü durumlar için kendisine yapılmak, maruz kalmak, duçar olmak.

Görelî bâzâr-ı 'ışk içre metâ'-ı
vaşluñı
Cân u dil nağdin virtüp aña Ħaridâr
olmışam

287. **gördüm**:-dü, -m

Gazel 2363

Mısra: 4

Anlamak, fark etmek, müşahede etmek.

Yanaldan âteş-i 'ışka kurıdı nâme-
veş bagrum
Çü gördüm şabr u tākāt yok hemân
terk-i diyar itdüm

288. **gördün**:-dü, -ñ

Gazel 2363

Mısra: 5

Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.

Didüm meclisde dildâra yanar
gördün mi hiç şem'i
Zebân-ı hâl-ile derd-i derünüm
âşikâr itdüm

289. **gördüm**:-dü, -m

Gazel 2363

Mısra: 9

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Nigârı seyr ider gördüm yine
gülzâr-ı Ħüsn içre
Olup bülbül gibi güyâ MuĦibbî âh
u zâr itdüm

290. **görüüp**:-üp

Gazel 2364

Mısra: 11

İncelemek, tetkik etme.

Şi'rümi görüp müşevveş
itmesünler beni 'ayb
Çün degül Ħâtır-küşâde toptolu
derd ü elem

291. **görmedüm**:-me, -dü, -m

Gazel 2368

Mısra: 3

Karşılaşmak, rast gelmek, tesadüf etmek.

Geçdi 'ömrüm âh-ıla bir gamgüsârı
görmedüm
Hicr-ile yandum kül oldum
gülsitâni bulmadum

292. **görmedüm**:-me, -dü, -m

Gazel 2368

Mısra: 5

Karşılaşmak, rast gelmek, tesadüf etmek.

Ħüsn içinde saña beñzer şâh-ı
zâlim görmedüm
'İşk içinde baña beñzer nâtüvâni
bulmadum

293. **gördüm**:-dü, -m

Gazel 2370

Mısra: 9
... ile karşılaşmak, iyi durumlar için erişmek, nail olmak, kötü durumlar için kendisine yapılmak, maruz kalmak, duçar olmak.

Çünkü hâk oldı Muhibbî hier ara gördüm gönül
Yile virdüm âhum ile anı berbâd eyledüm

294. **gördüm**: -dü, -m
Gazel 2378
Mısra: 4

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Anuñçün sırr-ı 'ışkuñı gönül
Manşür'ı fâş itdi
Ser-i zülfeynüñi gördüm ben anı dâra beñzetdüm

295. **göreliden**: -el, -den
Gazel 2378
Mısra: 7

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Göreliden kâmetüñ cânâ anı teşbîh idüp serve
Yaşum ol serv ayagında akan enhâra beñzetdüm

296. **görüp**: -üp
Gazel 2378
Mısra: 10

Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek.

Muhibbî ol elâ gözler ider dil mülkini târac
Anuñ yağmaçı çeşmini görüp Tâtâr'a beñzetdüm

297. **görüp**: -üp
Gazel 2381
Mısra: 9

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetme.

Tağ-ı ebrûsın görüp kaldurma başı secdeden
Kıble haqqı iy Muhibbî secdegâhumdur benüm

298. **göre**: -e
Gazel 2385
Mısra: 8

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Dilâ iç bir kâdeh meyden kamu müşkilleri hall it
Diyeler kim göre ancak olur böyle kerâmet hem

299. **gör**:
Gazel 2388
Mısra: 4
Farketmek.

Bir kerre bârî hâlümü gör rence kıl kâdem
Eylere bu kalb-i hasta temennâ-yı maqdemüñ

300. **gör**:
Gazel 2389
Mısra: 4

Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etme.

Eger inanmaz iseñ yoluña cân virdügümü
Yüzüñ âyinesini agzuma tut gör nefesüm

301. **görmezem**: -mez, -em
Gazel 2389
Mısra: 5

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Görmezem uyhu yüzün hâli hayâli gelicek
Niçe râhat olayım hâne toludur megesüm

302. **görem**: -em
Gazel 2391
Mısra: 8

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Bu 'ışyân u bu cürm-ile n'ola aḫvâlümü bilmem
Ferah yüzini görem mi diyü gamnâkdür gönülüm

303. **gördüm**: -dü, -m
Gazel 2395
Mısra: 9

Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.

Çün harîm-i dildedür gördüm Muhibbî matlâbum
Ne sefer 'azmin ü ne kaç'-ı beyâbân eyledüm

304. **gördiler**: -di, -ler
Gazel 2397
Mısra: 5

Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.

Gördiler meclisde şem'ün göz yaşın dökdüğünü
Ḥâtırın sormaga üşdi başına pervâne hem

305. **göreliden**: -el, -den
Gazel 2398
Mısra: 1

Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Kara zülfünü göreliden nigârâ bî-
karâr oldum
Geleden başuma sevdâ perîşân rûzigâr oldum

306. **göre**: -e
Gazel 2400
Mısra: 2

Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.

Āsitânuñda şehâ hâk eyledüm yine yüzüm
Bu ümîde koyasın üstine pâ göre gözüm

307. **görenler**: -en, -ler
Gazel 2402
Mısra: 3

Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.

Baḫr-ı eşkümde görenler bu iki ebrûlarum
Beñzedürler ser-nigün keştilere başum benüm

308. **gördi**: -di
Gazel 2402
Mısra: 15

Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.

Gördi dilber bu Muhibbî 'ışk-ıla dîvânedür
Didi yokdur saña beñzer rind ü kallâşum benüm

309. **görmez**: -mez
Gazel 2408
Mısra: 3
Anlamak, idrak etmek.

Çünkü sen şeb-peresin nûri görmez gözlerüñ
Dutalum kim gözün ola bakamazsın bilürem

310. **görüp:-üp**
Gazel 2416
Mısra: 8
Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.
- Şu'le virür gün gibi yüzünde iy nür-ı Hudā
Kankı bī-dīndür seni görüp müselmān olmayan
311. **göriser:-iser**
Gazel 2417
Mısra: 2
Yaşamak, geçirmek.
- Hattı geldi dilberūn kosun gerekse kazısın
Men' olunmaz ser-nüvişt āhir göriser yazısın
312. **görüp:-üp**
Gazel 2418
Mısra: 1
Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.
- Togrı dir kaddūn görüp serv-i hırāmāndur diyen
La'lüne rengin dimiş la'l-i Bedaḥşān'dur diyen
313. **görüp:-üp**
Gazel 2418
Mısra: 6
Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.
- Muşhaf-ı hüsn üzre komış çün çelipā zūlfūnī
Gamzeñūn küfrin görüp kimdür müselmāndur diyen
314. **göreliden:-el, -den**
Gazel 2419
Mısra: 4
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetme.
- Mu'anber mū gül-i hōş-bū kemān ebrū gözi cādū
Göreliden kalmadı tākāt gönül āşüfte cān hayrān
315. **gören:-en**
Gazel 2423
Mısra: 6
Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.

- Beñzedürler kevkebe bu kaṭre kaṭre eşkümi
Penbe-i dāgum gören dir aña māh-ı āsümān
316. **görmedüm:-me, -dü, -m**
Gazel 2427
Mısra: 2
Karşılaşmak, rast gelmek, tesadüf etmek.
- Ḳaddūne beñzer senūn iy sīm-ten Gülşen içre görmedüm bir nār-ven
317. **göreliden:-el, -den**
Gazel 2430
Mısra: 2
Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek.
- Şem'-i hüsne karşı olup yanmaga pervāne ben
Zūlfı zencīrin göreliden olmışam dīvāne ben
318. **görür-iken:-ür, -i, -ken**
Gazel 2437
Mısra: 2
... ile karşılaşmak, iyi durumlar için erişmek, nail olmak, kötü durumlar için kendisine yapılmak, maruz kalmak, duçar olmak.
- Hıç çekmez merd olan dünyā-yı dūnuñ minnetin
Görür-iken gün başında dürlü dürlü 'illetin
319. **gören:-en**
Gazel 2438
Mısra: 7
Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek.
- Sīnemūn üstinde yir yir dāgumı eydür gören
Zağlar şahrāda yirler üşüben meyyit etin
320. **görmek:-mek**
Gazel 2441
Mısra: 1
Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.
- Görmek isterseñ nigārā sīnemūn sen yarasın
Uşta ḥançer uşta sīne hıdmete tek yarasın
321. **gördün:-dü, -ñ**
Gazel 2441

- Mısra: 6
Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.
- İy gönül ger dirse mihr idem saña aldanma kim
Niçe kerre aldanup gördün anuñ sen yaresin
322. **görür:-ür**
Gazel 2442
Mısra: 14
Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.
- 'İşkı Muḥibbī her niçe ketm itmek istese
Zāhir görür yüzine bakanlar 'alāmetin
323. **görür:-ür**
Gazel 2447
Mısra: 1
Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna şahit olmak, müşahede etmek, tanık olmak.
- Yüzine kılan nazar yāruñ görür İslām u dīn
Olmamak lāzım idi ebrūlarında kibr ü kīn
324. **gördüm:-dü, -m**
Gazel 2444
Mısra: 8
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.
- 'İyde irdi her kişi şādān u ḥandān seyr ider
Ben seni gördüm benüm 'iydüm mükerrerdür bugün
325. **görünür:-in, -ür**
Gazel 2444
Mısra: 11
Görülür halde olmak, görülebilecek durum veya nitelikte olmak.
- Hāller kim görünür rüyında sanki ḥāl-i müşğ
Toldı 'ālem bū ile zūlf-i mu'anberdür bugün
326. **gördükde:-dük, -de**
Gazel 2445
Mısra: 5
Gözle ve ışık yardımı ile bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Yüzünü gördükde cân virmek
muğarrerken baña
Hiç revâ midür çekem âh u enînuñ
minnetin

327. **gördüm**:-dü, -m

Gazel 2446

Mısra: 1

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Seyr iderken gün gibi gördüm çün
ol meh-rûyî ben
Dağı ol demden berü itdüm haram
uyhuyî ben

328. **gördüm**:-dü, -m

Gazel 2446

Mısra: 9

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Meyli var gördüm Muhibbî şî'rine
cânänenüñ
Sâhirem teşhîr kıldum ol gözi
câdüyî ben

329. **göre**:-e

Gazel 2447

Mısra: 9

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

İy Muhibbî şî'r ara her kim göre
elfâzuñ
Rište-i cân üzre dizmiş dür gibidür
sözlerim

330. **göre**:-e

Gazel 2448

Mısra: 5

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Dâğlarla kim göre şahrâ-yı gamda
cismimi
Zâğlar sanur ki üşmiş mürdenüñ
yirler etin

331. **gör**:

Gazel 2449

Mısra: 6

Anlamak, idrak etmek.

Pâdişâh-ısañ bu pendüm güş kıl
zûlm eyleme
Gör Süleymân kaçmayuban aldı
pendi mürdan

332. **görür**:-ür

Gazel 2451

Mısra: 9

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

İy Muhibbî hâr-ıla hem-dem görür
bülbül güli
Ol sebebendür ider tâ şubha dek
âh u figân

333. **gördüm**:-dü, -m

Gazel 2452

Mısra: 3

*Gezip dolaşma, gezme,
gezinme, teferruç, tenezzüh.*

Sen gül-i ra'nâyî gördüm seyr
iderken gülşeni
Âh idüp didüm budur dil bülbülünü
zâr iden

334. **görüp**:-üp

Gazel 2453

Mısra: 11

İncelemek, tetkik etmek.

Görüp Muhibbî şî'rin nazm ehli
egdiler baş
Taşsîn idüp didiler hiç görmedik
nazîrin

335. **görmedik**:-me, -di, -k

Gazel 2453

Mısra: 12

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Görüp Muhibbî şî'rin nazm ehli
egdiler baş
Taşsîn idüp didiler hiç görmedik
nazîrin

336. **göre**:-e

Gazel 2456

Mısra: 2

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Sehergeh bülbülün dehşet alurlar
âh u zârından
Güceler kim göre 'ibret alur
pervâne nârından

337. **gördüm**:-dü, -m

Gazel 2456

Mısra: 3

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Bu 'ışkuñ kârî bir kâra cihânda
beñzemez gördüm
Anuñçün döstlar geçdüm cihânuñ
cümle kârından

338. **görmedüm**:-me, -dü, -m

Gazel 2460

Mısra: 1

*... ile karşılaşmak, iyi
durumlar için erişmek, nail olmak,
kötü durumlar için kendisine
yapılmak, maruz kalmak, duçar
olmak.*

Nigârâ görmedüm senden vefâ ben
Anuñçün saña direm pür-cefâ ben

339. **görelî**:-eli

Gazel 2460

Mısra: 3

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Yüzünü görelî iy yâr-ı cânî
Oluram günde yüz kez mübtelâ
ben

340. **görüldüm**:-ür, -dü, -m

Gazel 2460

Mısra: 8

Yaşamak, geçirmek.

Varaydum Ka'be-i küyına yârûñ
Görüldüm Merve hâkîyçün Şafâ
ben

341. **görmedüm**:-me, -dü, -m

Gazel 2460

Mısra: 16

*Karşılaşmak, rast gelmek,
tesadüf etmek.*

Niçe meh-pâreler sevdi Muhibbî
Senüñ tek görmedüm bir pür cefâ
ben

342. **görmez**:-mez

Gazel 2464

Mısra: 11

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Dü mâh olupdur iy mâh görmez
yüzün Muhibbî
Ol bî-sitâre n'itsün devr itdi çarh-ı
gerdün

343. **görüp**:-üp

Gazel 2468

Mısra: 5

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Görüp şem'-i cemâl-i cân-fezâyî
Aña pervâne gibi cân yakarsın

344. **görürem**:-ür, -em

Gazel 2476

Mısra: 2
... olarak kabul etmek, şöyle
veya böyle değerlendirmek.

Ḳaddūnle ruḥuñ ḥüb direm serv ü
semenden
Dil-cü ḥaṭuñı yig görürem bāğ u
çemenden

345. **görse:-se**
Gazel 2476
Mısra: 9

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Kim görse bu elfāz-ıla nazmuñı
Muḥibbī
Taḥsīnler idüp diye ki yig dürr-i
'Aden'den

346. **görüp:-üp**
Gazel 2477
Mısra: 3

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Görüp aldanma dünyāya
müzeyyen naḡş u taşvīrin
Bu fānīdür geçer tizcek arayup iste
naḡḡāşın

347. **görüp:-üp**
Gazel 2477
Mısra: 9

*Anlamak, idrak etmek,
kavramak.*

Muḥibbī 'ışk meydānın görüp eyle
dil-āverlik
Tārīk-i 'ışkdadır 'āşık gerek terk
eylemek başın

348. **gör:**
Gazel 2479
Mısra: 10

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek.*

Hānekāh içre Muḥibbī hüü u hāya
bakmagil
Gör şadālar niçe çıkar güşe-i
meyhāneden

349. **gördi:-di**
Gazel 2487
Mısra: 8

*Anlamak, idrak etmek,
düşünmek, fark etmek.*

Dām-ı belā-yı zülfine bağlandı
murğ-ı dil
Gördi içinde ḥālī gibi fitne dānesin

350. **görmedi:-me, -di**
Gazel 2487
Mısra: 10
Üstünde durmak.

Yāruñ miyānı olmadığı bir
bahānedür
Ayrık Muḥibbī görmedi kılca
bahānesin

351. **görüp:-üp**
Gazel 2488
Mısra: 8

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Kim didiye hoş dimişdür gamzeñe
tīr-i ḡazā
Kaşlarıñ görüp daḡı saña kemān-
ebrü diyen

352. **görüp:-üp**
Gazel 2490
Mısra: 8

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Nazmumuñ her dānesi çün gevher-
i nā-yābdur
Rişte-i cāna dizer anı görüp lü'lü'
diyen

353. **gördü:-dü**
Gazel 2492
Mısra: 10

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

'İşk-ıla āşıfte olsa bu Muḥibbī tañ
degül
Gördü ḥüsnuñ şüretin āyīne-i
idrākten

354. **gör:**
Gazel 2493
Mısra: 9

Anlamak, idrak etmek.

Ol ḥümā-pervāzı gör ne vech-ile
kıldum şikār
Gönlümüñ şahbāzına kılsun naẓar
bāz isteyen

355. **görüp:-üp**
Gazel 2495
Mısra: 1

*Fark etmek, tanık olmak,
rastlamak.*

Rāh-ı 'ışkuñda görüp 'āşıkı yoldan
çıkasın
Bir bu kim kana girüp bir bu
kuldan çıkasın

356. **gör:**
Gazel 2030
Mısra: 10

*Anlamak, gözlemek, idrak
etmek.*

İy Muḥibbī 'iḡş ü nūş eyyāmıdır
vaḡt-i bahār
Ḥayme kurdı gör çemende oldı
'iḡret-sāz gül

357. **görse:-se**
Gazel 2035
Mısra: 5

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

'İşk ara görse ger mecnūnlıgum
Ferhād u Ḳays
Kūh u deşte düşübeni olalar her ān
ḡacil

358. **görüp:-üp**
Gazel 2035
Mısra: 10

*... ile karşılaşmak, iyi
durumlar için erişmek, nail olmak,
kötü durumlar için kendisine
yapılmak, mâruz kalmak, duçar
olmak.*

İy Muḥibbī derdümi görüp benim
küllī devā
Ol cihetdendür ki olmuşdur görüp
dermān ḡacil

359. **görse:-se**
Gazel 2330
Mısra: 14

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Ḥusrev ü Ḥāfız ider şi'r-i
Muḥibbī'yi pesend
Cāmī taḥsīn ide ger görse bu
nazm-ı ḡasenüm

360. **görmege:-meg, -e**
Gazel 2393
Mısra: 4
Yaşamak, geçirmek.

Ḳıyāma gelüp ol servüm yüzinde
nūr berḡ urdı
Ne tāḡat görmege anı hemān
'āḡlumı aldurdum

361. **gördüm:-dü, -m**
Gazel 2137
Mısra: 12

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Rûz-ı hicrâna şükür irdi Muhibbî
pâyân
Hamdû-lillâh yüzini sag u selâmet
gördüm

362. **göriccek:-icek**

Gazel 2424

Mısra: 6

*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Zülfi sevdâsı-y-ıla hâlümü gel
sorma benüm
Göriccek aňlayasın çäk-i
girtbânımdan

363. **görübən:-üben**

Gazel 2242

Mısra: 4

*Gözle ve ışık yardımı ile bir
nesne veya kimsenin varlığını
algılamak, hissetmek.*

Çün 'ayn-ı nûr-ı pâksin olmaya
sende ğıll u ğış
Câmlar görübən gözüne girme
hâmmâma iy şanem

görelî:

1. **göreliden:-den**

Gazel 2017

Mısra: 7

*Gördüğünden bu yana,
gördüğü zamandan beri.*

Göreliden gözlerüm ol bî-vefâ
ruhsârını
Hûn-ı bagrumla gözüm yaşını kan
eyler gönül

göri:-

1. **görinür:--ür, -**

Gazel 2052

Mısra: 2

*Görülür duruma gelmek,
görülür olmak, gözükmek.*

Her kaçan kim ol kamer-rûh 'arz
ider bir dem cemâl
Pertevinden gökde güneş görünür
hem çün hayâl

görin:-

1. **görindi:--di, -**

Gazel 2042

Mısra: 2

*... Olduğu hissini vermek, ...
etkisi bırakmak.*

Meyhâne oldı meyle Bedâhşân
mekân-ı la'l

Her hum görindi bâde ile sanki
kân-ı la'l

2. **görinür:--ür, -**

Gazel 2053

Mısra: 6

*İzlenim uyandırmak. || ...
Olduğu hissini vermek, ... etkisi
bırakmak.*

Ger femi vaşfını benden güş ideler
ehl-i dil
Zerre gibidür ki günde görünür
hem çün hayâl

3. **görinen:--en, -**

Gazel 2058

Mısra: 6

*Görülür duruma gelmek,
görülür olmak, gözükmek.*

Dûd-ı zencîr ile asılan felekler
şakfına
Görinen kândil-i âh-ı pür-
şerârumdur benüm

4. **görindi:--di, -**

Gazel 2066

Mısra: 2

*... Olduğu hissini vermek, ...
etkisi bırakmak. || -miş /-miş gibi
gelmek.*

Derd-i dilümi yazmaga aldum ele
kalem
Evvel hürufî kâğıda yazdum
görindi ğam

5. **görinen:-en**

Gazel 2086

Mısra: 10

*Görülür halde olmak,
görülebilir durum veya nitelikte
olmak.*

Niçe bulam genc-i hüsnüñe senüñ
ben dest-res
Görinen zülfeynüñi iki taraf mâr
aňladum

6. **görinelden:-el, -den**

Gazel 2096

Mısra: 1

*Görülür halde olmak,
görülebilir durum veya nitelikte
olmak.*

Görinelden çeşmüme yâr-ı
perîşânım benüm
Dem-be-dem artmaktadır hâl-i
perîşânım benüm

7. **görinelden:-el, -den**

Gazel 2484

Mısra: 1

Görülür halde olmak,

*görülebilir durum veya nitelikte
olmak.*

Görinelden haţuñ haddüñde iy cân
Ser-i zülfün gibi hâlüm perîşân

8. **görinür:--ür**

Gazel 2108

Mısra: 2

*Kendini göstermek, ortaya
çıkarmak, gözükme, zuhur etmek.*

Uyaldan yâra bu kalb-i hâzîñüm
Görinür yir yir âh-ı âteşîñüm

9. **görinmeyesin:-me, -(y)esin**

Gazel 2111

Mısra: 3

*Kendini göstermek, ortaya
çıkarmak, gözükme, zuhur etmek.*

Didüm hayâlünü görem neden
görinmeyesin
Didi bu söze ne 'aceb ben ki perî-
zâde olam

10. **görinse:-se**

Gazel 2114

Mısra: 9

*... Olduğu hissini vermek, ...
etkisi bırakmak.*

İy Muhibbî tañ mı görinse yüzi
çarhuñ kebüd
Dem-be-dem aña 'urüc iden
duhânımdur benüm

11. **görine:-e**

Gazel 2177

Mısra: 6

*... Olduğu hissini vermek, ...
etkisi bırakmak.*

İtmese didâruñ ümmîdin eger
'aşıklañ
Gözine cennet cehennem görine
kevşer hamîm

12. **görinür:--ür**

Gazel 2180

Mısra: 3

*... Olduğu hissini vermek, ...
etkisi bırakmak.*

Görmek isterseñ maħabbet görünür
miñnet saña
Yazayım miñnet maħabbet farkı
yok imlâ kılam

13. **görinendür:-en, -dür**

Gazel 2181

Mısra: 6

*Kendini göstermek, ortaya
çıkarmak, gözükme, zuhur etmek.*

Büse aldum hıvâbda la'î-ni nigâr-ı
dişledüm
Leblerinde görünendür zaḥm-ı
dendânum benüm

14. **görinen:-en**

Gazel 2186

Mısra: 10

*Görülür halde olmak,
görülebiyecek durum veya nitelikte
olmak.*

Zülf-i müşgîne Muḥibbî yañılıp
'anber didi
Görinen boynında yâruñ öñ
günâhumdur benüm

15. **görinen:-en**

Gazel 2200

Mısra: 3

*Görülür halde olmak,
görülebiyecek durum veya nitelikte
olmak.*

Yir yir felekte sanma görinen
nücum ola
Çıkar şerâr-ı âh-ı düddur dilden
âteşüm

16. **görinen:-en**

Gazel 2201

Mısra: 5

*Görülür halde olmak,
görülebiyecek durum veya nitelikte
olmak.*

Bâğ-ı hüsnünde görinen haṭ mıdur
didüm didi
Yâd ayakdan sakınup ben anı bârü
eyledüm

17. **görinürse:-ür, -se**

Gazel 2222

Mısra: 11

*Görülür duruma gelmek,
görülür olmak, gözükmek.*

Cismüm üzre pül görünürse n'ola
ebrûlaruñ
Akıdup gözlerümün yaşını Ceyhün
çekerem

18. **görindi:-di**

Gazel 2242

Mısra: 5

*... Olduğu hissini vermek, ...
etkisi bırakmak.*

Zülfün içinde ḥâller baña görindi
dâneler
Pervâz iderken murğ-ı dil dolaşdı
dâma iy şanem

19. **görinen:-en**

Gazel 2252

Mısra: 6

*Kendini göstermek, ortaya
çıkmaq, gözükmek, zuhur etmek.*

Hıvâbda buldum ısırdum
leblerinden dilberi
Görinen şimdi nişân-ı zaḥm-ı
dendânum benüm

20. **görinür:-ür**

Gazel 2267

Mısra: 10

*Kendini göstermek, ortaya
çıkmaq, gözükmek, zuhur etmek.*

İy Muḥibbî gâhî şâd u gâh gam
durmaz gelür
Dürlü dürlü görünür baña bu 'âlem
ne kılam

21. **görinür:-ür**

Gazel 2273

Mısra: 1

*... Olduğu hissini vermek, ...
etkisi bırakmak.*

Sidreden yüce görünür baña kaşruñ
güzelüm
Meger âhum eli ile aña irişe elüm

22. **görinür:-ür**

Gazel 2299

Mısra: 14

*Benzemek, görünüşünde
olmak.*

İy Muḥibbî ol nihâl-i serv-kaḍ gül-
ruhsuzın
Hâr görünür çeşmüme cümle gül ü
gülzâr hem

23. **görindi:-di**

Gazel 2313

Mısra: 7

*Belirmek, görünür olmak,
ortaya çıkmaq.*

Gice sermest-i 'ışık iken görindi
hıvâb-ı niğüyı
Seḥergeh ol perî-rüyı hemîn
gördüm hemân gördüm

24. **görinen:-en**

Gazel 2335

Mısra: 2

*Görülür halde olmak,
görülebiyecek durum veya nitelikte
olmak.*

Sanmañuz surḥ oldı sînem kanlu
yaşumdan benüm
Şu'le-i dildür görinen şimdi
taşumdan benüm

25. **görinür:-ür**

Gazel 2364

Mısra: 7

-miş/-miş gibi gelmek.

Görinür şimden girü gülşen
gözüme ḥâr u ḥes
Sunalar âb-ı ḥayât-ıla gerekmez
câm-ı Cem

26. **görinen:-en**

Gazel 2375

Mısra: 13

*Görülür halde olmak,
görülebiyecek durum veya nitelikte
olmak.*

İy Muḥibbî gülşen içre görinen
nergis degül
Muntazır dildâra çeşm-i
intizârumdur benüm

27. **görinen:-en**

Gazel 2383

Mısra: 1

*Görülür halde olmak,
görülebiyecek durum veya nitelikte
olmak.*

Görinen boynumda sanmañ düd-ı
âhumdur benüm
Cürm-i 'ışyân-ıla cem' olmuş
günâhumdur benüm

28. **görinen:-en**

Gazel 2383

Mısra: 5

*Görülür halde olmak,
görülebiyecek durum veya nitelikte
olmak.*

Kim baka gökler yüzine ḥalka
ḥalka görinen
Bilmeyen bilsün ki ejder gibi
âhumdur benüm

29. **görinür:-ür**

Gazel 2415

Mısra: 14

*... gibi gelmek, izlenim
uyandırmak.*

Muḥibbî olalı hicriyle münis
Fırâkıyla görünür vaşl yeksân

30. **görinmezsin:-mez, -sin**

Gazel 2425

Mısra: 5

*Kendini göstermek, ortaya
çıkmaq, gözükmek, zuhur etmek.*

Gözümün çeşmesârına gelüp liken
görinmezsin
Enîs olmazsın âdemle perîden zâda
beñzersin

31. **görinen:-en**

Gazel 2432

Mısra: 7
Görülür halde olmak,
görülebilecek durum veya nitelikte
olmak.

Görünen boynında yârûñ zulmudur
‘aşıklarun
Bilmeyen eyler gâlať dir aña zülf-i
‘ânberin

32. **görünür:-ür**
Gazel 2476
Mısra: 5
... *olduğu hissini vermek, ...
etkisi bırakmak.*

Evlâ görünür hâmuşî-i ‘ışk ve lîkin
Ekşer bilinür ‘ışk figân-ıla
suñenden

33. **görünür:-ür**
Gazel 2476
Mısra: 8
... *olduğu hissini vermek, ...
etkisi bırakmak.*

Bir lahza koya ger ser-i küyına
beni yâr
Yig görünür ol ravza-i rızvân
vañenden

34. **görünür:-ür**
Gazel 2490
Mısra: 5
... *Olduğu hissini vermek, ...
etkisi bırakmak.*

Mâh-ı nevdür görünür baña hilâli
kaşların
Re’y-kecdür saña iy mâhum
kemân-ebürü diyen

görme:-

1. **görmedük:-dü, -k**
Gazel 2310
Mısra: 9
*Bir şeyin oluşuna veya var
olduğuna şahit olmak, müşahede
etmek, tanık olmak.*

Kalmadı derd ü belâ miñnet
Muñibî görmedük
Olalıdan berü baña rehnümâ
göñlüm gözüm

görmevelden:

1. **görmevelden:-me, -(y), --eli, -
-den**
Gazel 2002
Mısra: 6
Görmediğimden beri.

Pertev-i hüsnüñi gördüm gitdi ‘aql
u şabr u dil

Görmevelden ol per’yi baña oldu
mâh u lâl

görün-:

1. **görünür:-ür**
Gazel 2482
Mısra: 6
... *Olduğu hissini vermek, ...
etkisi bırakmak.*

Niçe vaşf ideyim ruñşârûñ iy döst
Baña yig görünür bağ-ı iremden

göster-:

1. **göster:**
Gazel 2284
Mısra: 14
*Görülmesini sağlamak,
görünmesine imkan tanımak.*

Bu Muñibî’yi şeb-i hicründe
zulmetde koma
Rüşen it göster yüzün çün mâh-ı
tâbânsın begüm

2. **göster:**
Gazel 2259
Mısra: 5
*Göz önüne sermek,
başkalarının gözleri önüne
koymak, açmak, teşhir etmek, izhar
etmek.*

Güneş ruñşârûñı göster disem
zülfüñde örtersin
Meger lâyıq görimezsın münevver
rüyü men görsem

3. **göstermedi:-me, --di**
Gazel 2018
Mısra: 8
*Görülmesini sağlamak,
görmesine yol açmak.*

Bülbülün tâ kılmayınca yaşını âb-ı
revân
Burka’ın keşf eyleyüp göstermedi
dîdâr gül

4. **göster:**
Gazel 2033
Mısra: 2
*Görülmesini sağlamak,
görmesine yol açmak. || Kanutla
inandırmak.*

Yüsuf-ı Mıñrî’ye nisbet hüsn-ile
sensin cemâl
İster-iseñ gün yüzün göster aña
rüşen delil

5. **gösterdi:-di, -**
Gazel 2038
Mısra: 1

*Açıkça ortaya koymak, göz
önüne sermek. II Yansıtma,
aksettirmek.*

Rüze çıkdı çün saña gösterdi
yüzünü hilâl
Turma iy dil sâķî-i Mehveş elinden
büse al

6. **göstere:**
Gazel 2011
Mısra: 2
*Görülmesini sağlamak,
görülmesine sebep olmak. ||
Açıkça ortaya koymak, göz önüne
sermek, teşhir etmek, izhar etmek.
II Yansıtma, aksettirmek.*

Ĥamdülillâh tâze bitürdi yine
güñzâr gül
‘Andelîb-i Ĥastaya tâ göstere dîdâr
gül

7. **gösterdi:-di, -**
Gazel 2042
Mısra: 8
*Birinin görmesini sağlamak.
|| Göz önüne sermek, başkalarının
gözleri önüne koymak, teşhir
etmek, izhar etmek.*

Eşķ kaťresini rişte-i cânuma
bağlayup
Gösterdi gözüm oldu ‘ayân rîsmân-
ı la’l

8. **göster:**
Gazel 2049
Mısra: 6
Birinin görmesini sağlamak.

Söz güherdür degme kimse bilmez
anuñ kağrini
Ĥıymetin bilen alur göster hemân
şarrâfa gel

9. **gösterüp:-üp, -**
Gazel 2067
Mısra: 7
*Görülmesini sağlamak,
görmesine yol açmak.*

Gösterüp leylî saçını itse ger ‘arz-ı
cemâl
Boynuma takup özüm mecnûn u
şeydâ eyleyem

10. **gösterür:-ür**
Gazel 2090
Mısra: 4
... *Tesiri bırakmak, ...
intibasını vermek.*

Sîne ġarından ‘uruc itse felekler
sağfına

Gösterür biñ başlu ejder şeklini
āhum benüm

11. **göstermeyüp**:-me, -(y)üp
Gazel 2099
Mısra: 3
Birinin görmesini sağlamak.

Va'de kılduñ yüzüni göstermege
göstermeyüp
Bülbül-āsā arturursın āh-ıla zārum
benüm

12. **göstermez**:-mez
Gazel 2119
Mısra: 10
Birinin görmesini sağlamak.

Güneş ruhsārını yāruñ Muḥibbī
görmege varsa
Sitārem baña göstermez olur ol
dem siyāh aḥşām

13. **gösterür**:-ür
Gazel 2166
Mısra: 11
*Açıkça ortaya koymak, göz
önüne sermek, işaret etmek.*

Tūti-i tab'um Muḥibbī gösterür
güyā nebāt
Her kaçan vaşf itse ol la'l-i şeker-
nābum benüm

14. **göster**:
Gazel 2172
Mısra: 6
*Göz önüne sermek,
başkalarının gözleri önüne
koymak, teşhir etmek, izhar etmek.*

Ḥastayam hicrān şebinde rüz-ı
vaşluñ isterem
Yüzüni göster kamu 'ālem ziyā
olsun direm

15. **göster**:
Gazel 2172
Mısra: 6
*Göz önüne sermek,
başkalarının gözleri önüne
koymak, teşhir etmek, izhar etmek.*

Ḥastayam hicrān şebinde rüz-ı
vaşluñ isterem
Yüzüni göster kamu 'ālem ziyā
olsun direm

16. **gösterüp**:-üp
Gazel 2177
Mısra: 1
*Yaşatmak, yaşamasına yol
açmak.*

Kim tutar emrūni luḥfuñ gösterüp
sensin Ḥalīm

Dutmayan fermānuñı ol da görür
kahr-ı 'azīm

17. **gösterseñ**:-se, -ñ
Gazel 2178
Mısra: 6
*Görülmesini sağlamak,
görülmesine sebep olmak.*

Eyler idüm cānumı ol dem İṣār
ayağuna
Baña gösterseñ cemālūñ nūrını
görse gözüm

18. **göster**:
Gazel 2195
Mısra: 11
Birinin görmesini sağlamak.

Didüm bu nāz u bu 'işve nedür gül
yüzüni göster
'Acebdür daḥı bilmezsin didi ben
şivekār oldum

19. **göster**:
Gazel 2218
Mısra: 5
*Açığa çıkarmak, görünür hale
getirmek.*

Bu cānum 'āriyetdür çün lebüñ
göster beyā cānā
Lebüm üzre lebüñ korsañ bu cāni
saña sipārem

20. **göstereyim**:-eyim
Gazel 2260
Mısra: 5
*Göz önüne sermek,
başkalarının gözleri önüne
koymak, teşhir etmek, izhar etmek.*

Didi şabr eyler-iseñ yār yüzüm
göstereyim
Tığ-i hicr öldüre didüm ki ferdāne
resüm

21. **göstermez**:-mez
Gazel 2272
Mısra: 13
Birinin görmesini sağlamak.

Āh göstermez Muḥibbī gün yüzün
zülfi-şehāb
Māni' olur ki yaşum içre olur
pinhān gözüm

22. **göster**:
Gazel 2276
Mısra: 8
*Açıkça ortaya koymak, göz
önüne sermek.*

Didüm zer oldı rüyum ḥasretiyle
Didi göster baña şāḥib-'ayārum

23. **göster**:
Gazel 2283
Mısra: 10
*Açığa çıkarmak, görünür hale
getirmek.*

Niçe bir rüze-i hicriñ dotalum
Hilāl ebrūni göster ola bayram

24. **göstermezem**:-mez, -em
Gazel 2307
Mısra: 3
*Muayene ettirmek, bakturmak,
incelemek.*

Ölür-istem de tabibe nabzumu
göstermezem
Bilmesün 'ışkum diyü anı ḥaberdār
eylemem

25. **gösterdi**:-di
Gazel 2396
Mısra: 2
*... tesiri bırakmak, ...
intibani vermek.*

Olup dīvāne-veş taglar turagum
Peleng şeklini gösterdi bu dāğum

26. **gösterür**:-ür
Gazel 2411
Mısra: 2
...gibi göstermek.

Cān u dil yansa ne tañ ol tığ-ı āteş-
tābdan
Gösterür cādū gözi siḥriyle āteş
ābdan

27. **gösterür**:-ür
Gazel 2412
Mısra: 10
*Bir halini, bir niteliğini
ortaya koyacak tarzda davranmak.*

Dār-ı dünyā yüzüne gülse dilā
aldanma gel
Gösterür āḥir saña ol dürlü dürlü
miḥnetin

28. **gösterür**:-ür
Gazel 2463
Mısra: 3
*Açıkça ortaya koymak, göz
önüne sermek.*

La'l-i nābin istedikçe gösterür
ferdā yüzün
Korkum oldur kim ölem
irişmeyem ferdāya ben

29. **gösterdi**:-di
Gazel 2496
Mısra: 3
Göz önüne sermek,

*başkalarının gözleri önüne
koymak, teşhir etmek, izhar etmek.*

Sāyesin her bir ağaç gösterdi san
naṭ' -1 peleng
Üstine kuruldu bulıtlardan anuñ
sāyebān

götür-:

1. götür:

Gazel 2215

Mısra: 5

Açmak, kaldırmak.

Dutmasun zülmet cihānı gel götür
yüzden niḳāb
Dehri rüşen eyle gün gibi budur
sözüm benüm

2. götürür:-ür

Gazel 2282

Mısra: 6

Taşımak, kaldırmak.

Çekelden şāh-ı ğam eşküm sipāhın
Götürür düd-ı āhumdan 'alem hem

3. götürelden:-el, -den

Gazel 2364

Mısra: 4

Kaldırmak, taşımak.

Al bayraklı sipāhī leşkerümdür
eşk-i surḥ
Düd-ı āhum götürelden başum
üstine 'alem

4. götürür:-ür

Gazel 2447

Mısra: 4

*Kaldırmak, dayanmak,
tahammül etmek.*

Ne kadar cevri ü cefā gönderse
gelsün rāzıyam
Her ne yağarsa semādan götürür
lā-büd zemīn

götürü:

1. götüri:

Gazel 2269

Mısra: 8

*Bütün, tamam, toptan, hep,
büsbütün.*

Ger gedā-yı der-i meyhāne olam
'ayb degül
Götürü şehleri ben anda gedāyı
görürüm

göz-:

1. gözüm:-üm

Gazel 2272

Mısra: 1

Görme organı.

Yād-ı la'lüñle nigārā hūn-feşān
oldı gözüm
Hicrūñ-ile niçe istersen çünān oldı
gözüm

göz:

1. gözümnden:-üm, -den

Gazel 2173

Mısra: 4

Görme organı.

Hadengün sīneden geçüp bu
bagrum kana dönelden
Gözümnden akıdup cūlar cihānı
cümle al itdüm

2. gözlerüñ:-ler, -üñ

Gazel 2408

Mısra: 3

Görme organı.

Çünkü sen şeb-peresin nūrı görmez
gözlerüñ
Dutalum kim gözüñ ola
bakamazsın bilürüm

3. gözlerüm:-ler, -üm

Gazel 2262

Mısra: 3

Görme organı.

Gözlerüm hālī degül nenden
benüm
Çeşmüñi gördükde bī-nem-
dide'em

4. gözüñe:-üñ, -e

Gazel 2242

Mısra: 4

Göz, görme organı.

Çün 'ayn-ı nūr-ı pāksin olmaya
sende ğıll u ğış
Cāmlar görüben gözüñe girme
hāmmāma iy şanem

5. göz:

Gazel 2005

Mısra: 7

Görme organı, bakış.

Yaşını göz yinemez dil dutuşur
şabr idemez
Cānumı oda yakar ara gözüm ara
gönül

6. göz:

Gazel 2018

Mısra: 13

Görme organı, bakış.

İy Muḥibbī göz açup her kes
temāşā eylesün
Oldı çün bir vech-ile manzūr ulu'l-
ebşār gül

7. gözi:-i

Gazel 2004

Mısra: 7

Görme organı, bakış.

Bir gözi āhūy(ı) görse hā komaz
yilter beni
Şimdi bildüm dōstlar kim düşmen-
i cāndur gönül

8. gözi:-i

Gazel 2419

Mısra: 3

Bakış, nazar, göz.

Mu'anber mü gül-i ḥōş-bū kemān
ebrū gözi cādū
Görelde kalmadı tākāt gönül
āşüfte cān ḥayrān

9. gözi:-i

Gazel 2446

Mısra: 10

Bakış, nazar, göz.

Meyli var gördüm Muḥibbī şî'rine
cānānenüñ
Sāhirem teşhīr kıldum ol gözi
cādūyı ben

10. göze:-e

Gazel 2412

Mısra: 4

Görme organı.

Gül'izāruñda 'arākdan oldugıyçun
bir varak
Hürmet idüp göze sürerler bilenler
kıymetin

11. gözi:-i

Gazel 2004

Mısra: 7

Görme organı II bakış.

Bir gözi āhūy(ı) görse hā komaz
yilter beni
Şimdi bildüm dōstlar kim düşmen-
i cāndur gönül

12. gözlerüm:--ler, --üm

Gazel 2003

Mısra: 7

Görme organı.

Yüzümü zer itdi 'ışkuñ gözlerüm
yaşını sīm
Pādişāhum devletüñde māl u cāh
eksük degül

13. **gözümün**:--(ü)m, --(ü)ñ
Gazel 2015
Mısra: 7
Görme organı.

Gönlümün Bağdad'ına gel
gözümün yaşına bak
Köprüdür geçmege kaşım sanma
anı pül degül

14. **gözlerüm**:--ler, --üm
Gazel 2017
Mısra: 7
Görme organı.

Göreliden gözlerüm ol bî-vefâ
ruhsârını
Hün-ı bagrumla gözüm yaşımı kan
eyler gönül

15. **gözüm**:--(ü)m, -
Gazel 2005
Mısra: 8
Görme organı.

Yaşını göz yiñemez dil dutuşur
şabr idemez
Cânımı oda yakar ara gözüm ara
gönül

16. **gözüm**:--(ü)m, -
Gazel 2017
Mısra: 8
Görme organı.

Göreliden gözlerüm ol bî-vefâ
ruhsârını
Hün-ı bagrumla gözüm yaşımı kan
eyler gönül

17. **gözlerüm**:--ler, --üm, -
Gazel 2022
Mısra: 2
Görme organı.

Mısr-ı hüsn içre seni görsem eyâ
Yüsuf cemil
Tañ degüldür gözlerüm yaşına
dinse 'ayn-ı Nîl

18. **gözine**:--i, --n, --e
Gazel 2022
Mısra: 4
Görme organı.

Çok görür küyına varsam müdde'î
ben 'aşıkı
Dilegüm budur Hudâ'dan çekile
gözine mîl

19. **gözüm**:--üm, -
Gazel 2027
Mısra: 10
Görme organı.

Aglasam dildâra karşı gül gibi
handân olur
İy gözüm merdümeleri yaşımı
bârân eylegil

20. **gözleri**:--ler, --i
Gazel 2029
Mısra: 10
Görme organı.

Vâdî-i 'ışka Muhibbî düşeli
Eylemişdür gözleri yaşım sebil

21. **gözleründe**:--ler, --üñ, --de
Gazel 2032
Mısra: 4
Görme organı.

Âl-ıla gönlümü alduñ soñra
kılmaduñ nazar
Gözleründe hatm olmuşdur senüñ
mekr-ile âl

22. **gözlerümün**:--ler, --üm, --üñ
Gazel 2033
Mısra: 5
Görme organı.

Bagrumuñ yağı ile bu gözlerümün
suyımı
Yakmaga kandil-i çarlı eyledüm
'ışkum fütîl

23. **gözlerümden**:--ler, --üm, --den
Gazel 2001
Mısra: 1
Görme organı, göz.

Gözlerümden ger nihân olduña iy
zibâ-cemâl
Sîneden nakşuñ hayâli gitmek
olmuşdur muhâl

24. **gözüm**:--üm, -
Gazel 2042
Mısra: 8
Görme organı.

Eşk kaçresini rişte-i cânuma
bağlayup
Gösterdi gözüm oldı 'ayân rîsmân-
ı la'l

25. **gözlerüñün**:--ler, --ü, --ñüñ, -
Gazel 2048
Mısra: 5
Görme organı.

Su gibi akıt gözlerüñün suyımı her
dem
Ol serv-i sehî ayagina âb-ı revân ol

26. **gözlerüm**:--ler, --üm
Gazel 2051
Mısra: 6
Görme organı.

Fürkatünden iy boyı serv-i
hürâmânum benüm
Gözlerüm yaşı olupdur biri
Ceyhün biri Nîl

27. **gözlerüm**:--ler, --üm
Gazel 2054
Mısra: 6
Görme organı.

Ola kim ol boyı servüñ irişe hâk-i
pâyine
Aktıdum gözlerüm yaşım yolunda
cüy-bâr itdüm

28. **gözümde**:--üm, --de
Gazel 2066
Mısra: 4
Görme organı.

'İşkuñ içinde hâlümü bilmeñ
murâd-ısa
Gönlümde nâr u başda hevâdur
gözümde nem

29. **gözlerüm**:--ler, --üm
Gazel 2073
Mısra: 4
Görme organı.

Gelesin nâz-ıla eyâ servüm
Pâyüña döke gözlerüm dür ü sîm

30. **gözüm**:--üm
Gazel 2083
Mısra: 3
Görme organı.

Lü'lü dişi firâkı-y-ıla dür döken
gözüm
Meygün lebi hayâli ile kan olan
yaşam

31. **gözümden**:--üm, --den
Gazel 2087
Mısra: 7
Görme organı.

Âh itdükçe gözümden dökülür hün-
ı çiger
Zeyn olur lüle vü güller ile her bir
yanum

32. **gözi**:--i
Gazel 2101
Mısra: 10
Görme organı.

Mescid-i hüsnüne bakdum kaşı
mihrâbında
Şaf olup gamzesi mestâne gözi
olmuş imâm

33. **gözümde**:--üm, --e
Gazel 2106

Mısra: 5
Görme organı.

Gözüme kühl ideyim baña yiter
hâk-i deri
Tütiyâ ecli için sanma Şifâhân'a
varam

34. **gözün:-üm**
Gazel 2108
Mısra: 5
Görme organı.

Ne gam kâfir gözün alsa dil ü cân
Selâmet kala yiter baña dînüm

35. **gözümünden:-üm, -den**
Gazel 2112
Mısra: 14
Görme organı.

İder esrâr-ı 'ışkı fâş gördüm bu
gözüm yaşı
Gözümünden redd idüp ol dem
döküp dâmâna tapşurdum

36. **gözi:-i**
Gazel 2114
Mısra: 4
Görme organı.

Cân virürsem gamzesine karşı ben
olmaz 'aceb
Ol gözi cellâd çün kim
dilsitânumdur benüm

37. **göziyle:-i, -(y)le**
Gazel 2121
Mısra: 2
Göz. || *Divan edebiyatında en
çok sözü edilen güzellik
unsurlarından biridir.*

Bir lâlê hâd hevâsına rengin gâzel
didüm
Medh eyleyüp göziyle kaşın bî-
bedel didüm

38. **gözümüñ:-üm, -üñ**
Gazel 2129
Mısra: 5
Görme organı. || *Göz.*

Gözümüñ karasını hâll ideyim
eşküm-ile
Yârı bu nev'-ile görmege ola çâre
didüm

39. **gözlerüm:-ler, -üm**
Gazel 2141
Mısra: 1
Görme organı.

Gün yüzünü görmeyelden târ
olupdur gözlerüm

Togasın bir gün diyü bîdâr olupdur
gözlerüm

40. **gözlerüm:-ler, -üm**
Gazel 2141
Mısra: 2
Görme organı.

Gün yüzünü görmeyelden târ
olupdur gözlerüm
Togasın bir gün diyü bîdâr olupdur
gözlerüm

41. **gözlerüm:-ler, -üm**
Gazel 2141
Mısra: 6
Görme organı.

Göreliden yüzünü yinilmedi gözüm
yaşı
Bâğ-ı hüsnünde senüñ enhâr
olupdur gözlerüm

42. **gözlerüm:-ler, -üm**
Gazel 2141
Mısra: 8
Görme organı.

Dürr-i eşküm hıfzına olmuş meger
çesmüm şadef
Âb-ı nîsân-ıla gevher-bâr olupdur
gözlerüm

43. **gözlerüm:-ler, -üm**
Gazel 2141
Mısra: 10
Görme organı.

İy Muhibbî şem'-i hüsn-i yârı
ańsam gıceler
Şem' gibi dil yanar ağlar olupdur
gözlerüm

44. **gözleri:-ler, -i**
Gazel 2146
Mısra: 2
Görme organı.

Şu'le-i 'ışk âteşinden dil çeker her
dem 'alem
Oldı düğndan melâyik gözleri her
laħza nem

45. **gözümü:-üm, -i**
Gazel 2149
Mısra: 5
Görme organı.

Gözümü gözeler kıldum bu
çesmüm cüybârına
İñiler derd-ile sînem sanasın bir
tolâb oldum

46. **gözlerüm:-ler, -üm**
Gazel 2150

Mısra: 9
Görme organı.

Hâk-i râhıyla tolaldan iy Muhibbî
gözlerüm
Hamdü-lillâh hoş geçer bu nev'-ile
her sâ'atüm

47. **gözüm:-üm**
Gazel 2153
Mısra: 5
Görme organı.

Görmezem h'âb yüzün iki gözüm
yol gözedür
Diye her bâr görelüm düşer-ise
râhum

48. **gözlerümden:-ler, -üm, -den**
Gazel 2153
Mısra: 8
Görme organı.

Zülf-i dildâr hayâli gelicek didi
göñül
Gözlerümden yiridür aña kuram
hargâhum

49. **gözümüñ:-üm, -üñ**
Gazel 2162
Mısra: 7
Görme organı.

Didüm bir dem gözümüñ
çesmêsârında kararum yok
Didi miskîn perî-zâdam iki
zülfüm-durur bâlum

50. **gözüm:-üm**
Gazel 2164
Mısra: 6
Görme organı.

Dermândeyem kim oldı gözüm
eşk-bâr hem
Derd ü belâ vü gam ile bed-nâm-ı
'âlemem

51. **gözine:-i, -n, -e**
Gazel 2177
Mısra: 6
Görme organı.

İtmese didârüñ ümmîdin eger
'aşıklarüñ
Gözine cennet cehennem görine
kevşer hamîm

52. **gözüm:-üm**
Gazel 2178
Mısra: 6
Görme organı.

Eyler idüm cânımı ol dem İğâr
ayaguña

Baňa gösterseñ cemālũñ nũrını
görsö gözüm

53. **göz:**
Gazel 2180
Mısra: 9
Görme organı.

Bu Muhibbî göz şarābın çün içör
yārān ile
Yaraşur ol meclise bu göñlümi ben
nā kılam

54. **gözüm:-üm**
Gazel 2181
Mısra: 3
Görme organı.

İy gözüm yaşlar döküp merdümlük
it cular akıt
Kanda kim seyr eyler ol serv-i
hürāmānı benüm

55. **gözde:-de**
Gazel 2196
Mısra: 4
Görme organı.

‘İşka düşdüm zülfüñüñ sevdāsıla
toldı dimāğ
Dilde āteş gözde nem başda
hevādur sevdüğüm

56. **gözüme:-üm, -e**
Gazel 2196
Mısra: 6
Görme organı.

Dīdeler kan aqlamakdan kana
dönse ğam degül
Gözüme hāk-i derüñ çün tütüyādur
sevdüğüm

57. **gözden:-den**
Gazel 2207
Mısra: 4
Görme organı.

Bezmi-ğamda yine mihmānum
olup derd ü elem
İçmege mey yirine gözden akan
hũnı görem

58. **gözümü:-üm, -i**
Gazel 2212
Mısra: 1
Görme organı.

Gözümü tā seher bī-hvāb kıldum
Görür mi hvāb ol pür āb kıldum

59. **gözüm:-üm**
Gazel 2212
Mısra: 5
Görme organı.

Gözüm gözleklerinden döküben āb
İñiler göñlümi dölāb kıldum

60. **gözleri:-ler, -i**
Gazel 2217
Mısra: 1
Görme organı.

Ol ‘arızı gül gözleri humār mest
kim
Ya seng-i cefā ile iden göñli şikest
kim

61. **gözümden:-üm, -den**
Gazel 2218
Mısra: 9
Görme organı.

Gözümden nem göñülden ğam
Muhibbî eksük olmazsa
‘Aceb olmaz ki bir bed-hũ
sitemkārā giriftārem

62. **gözlerümden:-ler, -üm, -den**
Gazel 2219
Mısra: 7
Görme organı.

Yirem derd ü belā vü ğam
dökerem gözlerümden dem
Añaram hālümü ol dem kurı bir
üstühvān görsem

63. **gözi:-i**
Gazel 2220
Mısra: 9
Sevgilinin bakışı.

Sahhāre gözi aldı dil ü cān
Muhibbî
Ta’vīz ile itmez aña çäre füsün
hem

64. **gözümden:-üm, -den**
Gazel 2239
Mısra: 8
Görme organı.

Firākuñla senüñ iy yār-ı cānı
Gözümden yaş dökülür bile dem
hem

65. **gözleri:-ler, -i**
Gazel 2248
Mısra: 12
Görme organı.

Gördüm cemālını şevkine yārūñ
Muhibbî şem‘
Yanup döker gözleri tā şubh olunca
dem

66. **gözi:-i**
Gazel 2254
Mısra: 1
Görme organı.

Gözi ser-fitne-i ‘ālem olup kıddi
kıyāmet hem
Belā-yı cān imiş baňa ol çeşm ü
kamet hem

67. **gözümden:-üm, -den**
Gazel 2263
Mısra: 7
Görme organı.

Müjeñ tır-ile akıtdı gözümden hũn-
ı dil āhir
Ciger çāk ü dil-rīş ü bu cānum
hasta ter gördüm

68. **gözüm:-üm**
Gazel 2272
Mısra: 2
Görme organı.

Yād-ı la’lũñle nigārā hũn-feşān
oldı gözüm
Hicrũñ-ile niçe istersen çünān oldı
gözüm

69. **gözüm:-üm**
Gazel 2272
Mısra: 4
Görme organı.

Hasretiyle za’ferāna döñmiş iken
ruhlarum
Surh kıldı dīdelerden akıdalı kan
gözüm

70. **gözüm:-üm**
Gazel 2272
Mısra: 8
Görme organı.

Āteşiyile dil yine ola bu bagrumda
kebab
Bir nazār māh ruhı görse nāgehān
gözüm

71. **gözüm:-üm**
Gazel 2272
Mısra: 10
Görme organı.

Derd-ile āh eylesem bu dīde kan
aglar bile
Müstedām olsun baňa olmuş-durur
fermān gözüm

72. **gözüm:-üm**
Gazel 2272
Mısra: 12
Görme organı.

Sensüzün gülzāra varsam gül
dikendür çeşmüme
Anuñ için bāğa varup istemez
seyrān gözüm

73. **gözüm:-üm**
Gazel 2272
Mısra: 14
Görme organı.

Åh göstermez Muhibbî gün yüzün
zülf-i şehâb
Mâni' olur ki yaşum içre olur
pinhân gözüm

74. **gözüm:-üm**
Gazel 2279
Mısra: 5
Görme organı.

Gözüm yaşlu yürek başlu denî
dünyâyı terk itdim
Beni biñ päre itseler direm
'uqbâdan el çekmem

75. **gözüm:-üm, -e**
Gazel 2281
Mısra: 4
*Gönül bağlamında insanda
gözle görünmeyi gören, sezen,
hisseden manevi güç, uyanıklılık,
basiret, kalp gözü.*

Baňa büyuñ yite cānâ n' iderem
fâriğam gülden
Gözüm almazam servi çü sensin
serv-i âzādum

76. **gözlerümden:-ler, -üm, -den**
Gazel 2301
Mısra: 4
Görme organı.

Sen güzeller şâhınıñ pâyına ĩğâr
itmege
Dökerem bu gözlerümden dirhem
ü dīnâr hem

77. **gözde:-de**
Gazel 2302
Mısra: 5
Görme organı.

Komaduñ dilde ārām gözde ĩvâbı
Görelen seni bī-ārām-ı ĩvâbām

78. **gözümden:-üm, -den**
Gazel 2308
Mısra: 8
Görme organı.

Åteşe 'âdet budur su sepseler
teskîn olur
Nâr-ı dil artar 'aceb aksa
gözümden kan benüm

79. **gözüm:-üm**
Gazel 2310
Mısra: 1
Görme organı.

Olalıdan zülfün-ile âşinâ gönülüm
gözüm
Başuma biñ dürlü getürdi belâ
gönülüm gözüm

80. **gözüm:-üm**
Gazel 2310
Mısra: 2
Görme organı.

Olalıdan zülfün-ile âşinâ gönülüm
gözüm
Başuma biñ dürlü getürdi belâ
gönülüm gözüm

81. **gözüm:-üm**
Gazel 2310
Mısra: 4
Görme organı.

Kimsenün pendin işitmez kendü
bildüğün ider
Bir yaña mecnû'-ı 'âlem bir yaña
gönülüm gözüm

82. **gözüm:-üm**
Gazel 2310
Mısra: 6
Görme organı.

Lâle-veş dâğ-ı cefâdan ğarķa-i ĩñ
olalı
Egnüme geydürdi bir la'lin kabâ
gönülüm gözüm

83. **gözüm:-üm**
Gazel 2310
Mısra: 8
Görme organı.

Tâc-ı Keykāvüs'a bakmaz mülk-i
Dārâ istemez
Sen güzeller şâhına oldu gedâ
gönülüm gözüm

84. **gözüm:-üm**
Gazel 2310
Mısra: 10
Görme organı.

Kalmadı derd ü belâ miñnet
Muhibbî görmedük
Olalıdan berü baňa rehnümâ
gönülüm gözüm

85. **gözi:-i**
Gazel 2317
Mısra: 15
Görme organı.

Saçı dârum kaşı yayum gözi pür-
fitne bīmârum
Ölürsem boynuña kanum meded
hey nâ-müselmânum

86. **gözüm:-üm**
Gazel 2317
Mısra: 18
Görme organı.

Kapuñda çünki meddâham seni
medh iderem her dem
Yürek pür-ğam gözüm pür-nem
Muhibbî'yem hoş elĥânım

87. **gözlerüm:-ler, -üm**
Gazel 2321
Mısra: 2
Görme organı.

Her kaçan zibâ cemâlüne olam duş
iy şanem
Gözlerüm kanı ider deryâlayın cüş
iy şanem

88. **gözi:-i**
Gazel 2322
Mısra: 8
Görme organı.

Zülf-i ser-keşden gönül kurtılsa
ĥâzır ğamzeler
Ol saçı sünbül gözi mestâne
bilmen n'eyleyem

89. **gözi:-i**
Gazel 2322
Mısra: 10
Görme organı.

Ĝarķa virdi eşk-i çeşmüm 'âķıbet
dil mülkünü
İy Muhibbî bu gözi giryâna bilmen
n'eyleyem

90. **gözi:-i**
Gazel 2323
Mısra: 1
Görme organı.

Düşdi gönülüm bir gözi bīmārâ
bilmen n'eyleyem
Bilmedüm bir çäre ben bī-çäre
bilmen n'eyleyem

91. **gözlerümden:-ler, -üm, -den**
Gazel 2323
Mısra: 7
Görme organı.

Ĝün-ı dildür gözlerümden döstlar
her dem gelen
Lâle gibi oldu bagrum kara bilmen
n'eyleyem

92. **gözüm:-üm**
Gazel 2330
Mısra: 3
Görme organı.

İy gözüm merdümleri yaşlar
dökerseñ vaqtidür
Tâb-ı dilden sîne tutışdı yanar
pîrâhenüm

93. **gözümün:-üm, -üñ**
Gazel 2331
Mısra: 5
Görme organı.

Yine bezm-i ğama kıldum
gözümün kâsesin sâgar
Dilâ gel şöhbet-i hâş it ki zîrâ nây-
veş nâlem

94. **gözlerüm:-ler, -üm**
Gazel 2333
Mısra: 3
Görme organı.

Gözlerüm yaşından özge baña acır
kimse yok
Müstedâm olsun göreyim
artatarsun bu demüm

95. **gözinde:-i, -n, -de**
Gazel 2337
Mısra: 10
Görme organı.

İnkâr iderse gün yüzüne tañ mı
müdde'î
Vardur gözinde çünki ezelden
sebel didüm

96. **gözleri:-ler, -i**
Gazel 2347
Mısra: 5
Görme organı.

Zülfi âfet fitne-i âhir zamândur
gözleri
İhtiyâr-ıla degüldür zülfine
meftûnlıgum

97. **gözlerüm:-ler, -üm**
Gazel 2345
Mısra: 7
Görme organı.

Muşhaf-ı hüsnüñ haqıyçün Nîl'e
döndi gözlerüm
Göñlümün mışrındaki sultânı
añdum agladum

98. **gözleri:-ler, -i**
Gazel 2345
Mısra: 18
Görme organı.

Mest olup cām-ı maħabbetten
Muħibbî döştlar
Ol lebi mül gözleri mestânı añdum
agladum

99. **gözlerümden:-ler, -üm, -den**
Gazel 2353
Mısra: 1
Görme organı.

Gözlerümden akatarsun turmasun
yaşum benüm
Yâ ne için saklaram şimden girü
başum benüm

100. **gözine:-i, -n, -e**
Gazel 2358
Mısra: 6
Görme organı.

Pây-mâl eyleyelüm kişverini surh-
serüñ
Gözine sürme diyü düd-ı siyâhı
çekelüm

101. **gözde:-de**
Gazel 2364
Mısra: 1
Görme organı.

Döştlar şimden girü eksük
degüldür gözde nem
Anuñ-ıçun hâne-i dil tohdur derd ü
elem

102. **gözümden:-üm, -den**
Gazel 2367
Mısra: 4
Görme organı.

Cülüs itmege şâh-ı ğam gönül
tahtına geldükçe
Ayagına nişâr için gözümden sım
ü zer çekdüm

103. **gözüm:-üm, -e**
Gazel 2372
Mısra: 6
Görme organı.

İñlerem bülbül gibi her dem
nevâda râstı
Gözüme duş olalı gül yüzlü
ra'nâlar benüm

104. **gözler:-ler**
Gazel 2378
Mısra: 9
Görme organı.

Muħibbî ol elâ gözler ider dil
mülkini târâc
Anuñ yağmaçı çeşmini görüp
Tâtâr'a beñzetdüm

105. **gözde:-de**
Gazel 2380
Mısra: 2
Görme organı.

Âh kim derdâ n'idem eksük degül
derd ü elem
Anuñ için hâlî olmaz tâ seher bu
gözde nem

106. **gözünden:-üñ, -den**
Gazel 2385
Mısra: 1
Görme organı.

Gözünden fitneler zâhir olur
kaddüñ kıyâmet hem
Belâ-yı cân u dil dirsem 'aceb mi
çeşm ü kâmet hem

107. **gözüm:-üm**
Gazel 2386
Mısra: 4
Görme organı.

BT-höd olursam 'ışk-ıla saçuñ
yüzüme âb
Ola ki gözüm açıla tâ gide
yunmışum

108. **gözüm:-üm**
Gazel 2395
Mısra: 7
Görme organı.

Hâk-i pâyuña nişâr için gözüm
gevherlerin
Kimini dür kimi la'l kimini mercân
eyledüm

109. **gözüm:-üm**
Gazel 2400
Mısra: 2
Görme organı.

Âsitânuñda şehâ hâk eyledüm yine
yüzüm
Bu ümîde koyasın üstine pâ göre
gözüm

110. **gözün:-üñ**
Gazel 2408
Mısra: 4
Görme organı.

Çünkü sen şeb-peresin nûrı görmez
gözlerün
Dutalum kim gözün ola
bakamazsın bilürem

111. **gözümden:-üm, -den**
Gazel 2409
Mısra: 1
Görme organı.

Gözümden yaş yirine kan akıtdum
İdüben âh anı her ân akıtdum

112. **gözi:-i**
Gazel 2411

Mısra: 2
Görme organı.

Cân u dil yansa ne tañ ol tığ-ı âteş-
tâbdan
Gösterür cādū gözi sihiyle âteş
âbdan

113. **gözlerüm:-ler, -üm**
Gazel 2411
Mısra: 5
Görme organı.

Gözlerüm gözleklerinden eşk-i
çeşmüm her taraf
Nâle kılsam saçılır gönlümdeki
tölâbdan

114. **gözümnden:-üm, -den**
Gazel 2415
Mısra: 3
Bakış, nazar.

Nihân olalı gün yüzün gözümnden
Akıdır dîdeler yaş yirine kan

115. **gözümün:-üm, -ün**
Gazel 2425
Mısra: 5
Görme organı.

Gözümün çeşmesârına gelüp lîkin
görinmezsin
Enîs olmazsın âdemle perîden zâda
beñzersin

116. **gözüm:-üm**
Gazel 2439
Mısra: 3
Görme organı.

İki kapaklu bir eyü tölâbdur gözüm
Esbâb-ı hüsnuñi sanma saklamag-
ıçun

117. **gözüm:-üm**
Gazel 2443
Mısra: 7
Görme organı.

Tuhfe eyler küyüña varsa gözüm
gevherlerin
Ger kabülün var-ısa yoluña işâr
eylesün

118. **gözleri:-ler, -i**
Gazel 2446
Mısra: 4
Görme organı.

Elüme aldum yine çün ben
kemend-i âhumı
Umaram şayd eyleyem ol gözleri
âhüyı ben

119. **gözüm:-üm**
Gazel 2450
Mısra: 4
Görme organı.

Hâk-i pâyüña nişâr itmek için iy
serv-i kâd
Yüzümü zer eyleyüp kıldum gözüm
gevher-feşân

120. **göz-ile:-ile**
Gazel 2453
Mısra: 9
Bakış, nazar.

Zâhir göz-ile bakduñ sen beni şâh
sanduñ
Bâtin göz-ile baksañ bir kemterin
haķirin

121. **göz-ile:-ile**
Gazel 2453
Mısra: 10
Bakış, nazar.

Zâhir göz-ile bakduñ sen beni şâh
sanduñ
Bâtin göz-ile baksañ bir kemterin
haķirin

122. **gözleri:-ler, -i**
Gazel 2456
Mısra: 6
Görme organı.

Ėamuñ bârını ursalar taħammül
itmeye kühsâr
Akıda gözleri yaşın iki yana
bînarından

123. **gözlerün:-ler, -ün**
Gazel 2457
Mısra: 7
Görme organı.

Niçe kanlar içdi hiç kanmadı hünî
gözlerün
Ola kim kanum içüp fi'l-cümle
bârî kanasın

124. **gözlerüm:-ler, -üm**
Gazel 2459
Mısra: 3
Görme organı.

Gözlerüm yaş dökdügince âhum
artsa tañ midur
Âteş üzre su dökilse âlemi tutar
dütün

125. **gözüm:-üm, -e**
Gazel 2460
Mısra: 13
Görme organı.

Gözüme almayam ben tütüyâyı
İdelden hâk-i pâyın tütüyâ ben

126. **gözünün:-ün, -ün**
Gazel 2462
Mısra: 10
Görme organı.

Muħibbî harc kıl göz yaşlaruñı
Gözünün kâsesi pürdür direnden

127. **gözlerüm:-ler, -üm**
Gazel 2471
Mısra: 8
Görme organı.

Giceler tâ şubha dek 'ışk âteşiyle
yakuban
Çin şehir bu gözlerüm yaşını
bârân idesin

128. **gözüm:-üm**
Gazel 2477
Mısra: 7
Görme organı.

Gözüm sakķâ olup her dem sular
dildârüñ işigin
Müjem cârub olup eydür o derde
ben de ferrâşın

129. **gözi:-i**
Gazel 2481
Mısra: 10
Görme organı.

Muħibbî virmeyem dirdüm didi
meh-rûlara hergiz
Beni yoldan çıkaran âh bu gözi ile
o kaş olsun

130. **gözleri:-ler, -i**
Gazel 2487
Mısra: 3
Görme organı.

Yagmaya virdi şabr metâ'ını
gözleri
Varumı aldı komadı bir zerre
dânesin

131. **gözlerüm:-ler, -üm**
Gazel 2488
Mısra: 9
Görme organı.

Seyl-i eşküm birle mâl-â-mâl
olaldan gözlerüm
Kanda gitmişdür Muħibbî bilsem
ol uyhu diyen

132. **gözleri:-ler, -i**
Gazel 2490
Mısra: 1
Görme organı.

Eyledi mecnûn beni ol gözleri âhû diyen
Boynumu bend eyledi ol sünbül-i gîsû diyen

133. **gözlerümden:**-ler, -üm, -den
Gazel 2001
Mısra: 1
Görme organı.

Gözlerümden ger nihân olduñsa iy zibâ-cemâl
Sineden nakşuñ hayâli gitmek olmuştur muhâl

göz aç-:

1. **göz aç-:**
Gazel 2103
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Dünyaya gelmek, doğmak.

'Aynuma zerre kühli ekmek baña gerekmez
Gözüm açup yumınca ol hâk-i küyi sevdim

göz id-:

1. **göz id-:**
Gazel 2084
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Göz kırparak işaret vermek.

Bedende dâğlarum yarışur ki gözler idüp
Niğâra her birisinden anuñ nezzâre kılam

göz ucu:

1. **göz ucu:**
Gazel 2067
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Göz ucu. || Gözlerini kısmak.

Göz ucuyla senden umar bu Muhibbî bir nazar
Bundan özge hâşa lillâh ben temennâ eyleyem

göz ucuyla nazar kıl-:

1. **göz ucuyla nazar kıl-:**
Gazel 2197
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Başı döndürmeden sadece gözleri yana çevirmek suretiyle sezdirmeden bakmak.

Muhibbî sehv-ile ol meh göz ucuyla nazar kıldı

Egerçi odlara yakdı velî ümmîd-vâr oldum

göz yaş:

1. **göz yaş:**
Gazel 2462
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Muhibbî harc kıl göz yaşlaruñı
Gözünüñ kâsesi pürdür diremden

göz yaş:

1. **göz yaş:--n**
Gazel 2013
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Ya saçı zencîrine dak boynuña ya göz yaşın
Gârka-i bañr-ı cünün ol saña kim dir 'âkil ol

2. **göz yaş:--(n)dan**
Gazel 2001
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Ağlarken gözlerden akan berrak sıvı, yaş.

La'l-i ruhsârüñ hayâl itse Muhibbî derdmen
Göz yaşından sine vü dâmânı olur cümle al

3. **göz yaş:**
Gazel 2065
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Bezm-i gamda göz yaşın yârân için itdüm şarâb
Âteş-i 'ışka yanup bir bağı biryân olmuşam

4. **göz yaş:**
Gazel 2060
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Sen boyı serv ayagına bu Muhib göz yaşını
İdeli âb-ı revan ta'n iden enhâra benem

5. **göz yaş:**
Gazel 2074
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Beni yakmaya diyü âteş-i gam Göz yaşıyla şerâra yalvarayım

6. **göz yaş:**
Gazel 2098
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Âhum-ıla göz yaşı kâlbüne te'sîr eylemez
Katı gönülüne müselleme âhen ü hârâ disem

7. **göz yaş:**
Gazel 2166
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Dil şürâhî göz yaşı mey bu ciğer nuql-ı kebâb
Bu-durur meclisde hâzır 'işşe esbâbum benüm

8. **göz yaş:**
Gazel 2292
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Gam-ı 'ışkuñda göz yaşı geyürdi çün baña hil'at
Münâsib ben de âhumdan başuma bir külâh itdüm

9. **göz yaş:**
Gazel 2293
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Dalalum göz yaşına mâhî gibi Bañr-ı eşk-ile âşinâ olalum

10. **göz yaş:**
Gazel 2293
Mısra: 13
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Göz yaşını o servüñ ayagina Akıdup yüz sürelüm mâ olalum

11. **göz yaş:**
Gazel 2296
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Niçeye dek saklayam 'ışkuñı iy serv-i hırâm
Göz yaşıyla fâş idüp karşuñda sine-çâk olam

12. **göz yaşı:**
Gazel 2324
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Göz yaşı.

Nem olupdur niçe yıldur göz
yaşından şehri-i dil
Korkaram yıkıla bu vîrâne bilmen
n'eylerem

13. **göz yaşı:**
Gazel 2337
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Garq eyler-ise 'âlemi bu göz yaşı
ne tañ
Bârân-ı eşk yagalıdan aña seyl
didüm

14. **göz yaşı:**
Gazel 2374
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Göz yaşı.

Varup diyâr-ı 'ışka yine şehriyâr
olam
Âhum livâ göz yaşın eger sipâh
çekem

15. **göz yaşı:**
Gazel 2375
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Bâğ-ı hüsn içre boyuñ serv ü
çenârumdur benüm
Aña karşı göz yaşı akar
bînarumdur benüm

16. **göz yaşı:**
Gazel 2404
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Vādî-i ğamda hemân sâjem baña
hem-râhdur
Ger sorarsañ göz yaşından eski
yârumdur benüm

17. **göz yaşı:**
Gazel 2428
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Ğoncalar dem-beste olup bülbül
efġân eylesün
Âşikâre eylesün göz yaşını âb-ı
revân

18. **göz yaşı:**
Gazel 2472
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Göz yaşı eger la'le dönerse 'aceb
olmaz
Perverde kılup min anı hûn-ı
cigerümden

19. **göz yaşı:**
Gazel 2472
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Göz yaşı eger la'le dönerse 'aceb
olmaz
Perverde kılup min anı hûn-ı
cigerümden

20. **göz yaşı:**
Gazel 2491
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Baş virem şem' gibi ger
bakabilsem yüzine
Akıdam göz yaşını komayam ol
yâr etegin

21. **göz yaşı:**
Gazel 2494
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Göz yaşı bezm-i belâda târ sînem
sazına
Nâle kılsun ğam kemânçeyle rebâb
eglenmesün

22. **göz yaşı:**
Gazel 2001
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

La'l-i ruhsârûñ hayâl itse Muhibbî
dermend
Göz yaşından sine vü dâmânı olur
cümle al

göz yaşı dök-:

1. **göz yaşı dök-:**
Gazel 2174
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Serv-ğad dildârı gördüm bâğ
içinde akladum

Gözlerüm yaşını dökdüm ayagına
çagladum

2. **göz yaşı dök-:**
Gazel 2221
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Didüm kühsârına dür dökdüğün
göz yaşların
Didi Ferhâd añuban küh-ı hâmün
aqlaram

3. **göz yaşı dök-:**
Gazel 2253
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Sehl ola eger göz yaşını döke
Muhibbî
Ben çäk idüben sînem bu cân-
feşânım

göz yaşın:

1. **göz yaşın:**
Gazel 2234
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Niçe bir pinhân idüp 'ışkumı zâhir
itmege
Göz yaşın sîm eyleyüp bu çehremi
de zer kılam

2. **göz yaşın:**
Gazel 2234
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Niçe bir pinhân idüp 'ışkumı zâhir
itmege
Göz yaşın sîm eyleyüp bu çehremi
de zer kılam

3. **göz yaşın:**
Gazel 2234
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Niçe bir pinhân idüp 'ışkumı zâhir
itmege
Göz yaşın sîm eyleyüp bu çehremi
de zer kılam

4. **göz yaşın:**
Gazel 2435
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Pâyına bir serv-i kıddüñ göz yaşın
eyle revân
Gül gibi bir gül-ruhuñ yādına çäk
it pîrechen

göz yaşın dök-:

1. **göz yaşın dök-:**

Gazel 2394

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Ağlamak.

Gül yüzünden ayru her şeb hâk-
ber-ser eyleyem
Göz yaşın döküp özüm hâke
berâber eyleyem

2. **göz yaşın dök-:**

Gazel 2397

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Ağlamak.

Gördiler meclisde şem'ün göz
yaşın dökdüğünü
Hâtırın sormaga üşdi başına
pervâne hem

göz yum-:

1. **göz yum-:**

Gazel 2475

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Hoş görmek, görmemezlikten
gelmek, müsamaha ile karşılama.*

Göz yumam zulmet suyundan âb-ı
kevşer adını
Añmayam la'l-i lebüñ gibi zülâlün
var-iken

göze:

1. **gözeler:-ler**

Gazel 2149

Mısra: 5

*Pınar, kaynak, kaynar,
kaynarca, memba.*

Gözümü gözeler kıldum bu
çeşmüm cüybârına
İñiler derd-ile sînem sanasın bir
tolâb oldum

gözlek:

1. **gözleklerinden:-ler, -ün, -den**

Gazel 2212

Mısra: 5

Suyun çıktığı yer, kaynak.

Gözüm gözleklerinden döküben âb
İñiler gönlümü dölâb kıldum

2. **gözleklerinden:-ler, -i, -n, -den**

Gazel 2411

Mısra: 5

Suyun çıktığı yer, kaynak.

Gözlerüm gözleklerinden eşk-i
çeşmüm her taraf
Nâle kılsam saçılır gönlümdeki
tolâbdan

gözle-:

1. **gözler:--r, -**

Gazel 2024

Mısra: 9

*Korumak, kollamak. ||
Dikkatle bakmak, gözlemlemek,
tarassut etmek. || İncelemek,
araştırmak.*

Kayurur gözler o bāguñ
bāgbânıdur göñül
Çarh yayından kaçan atılsa miñnet
okları

2. **gözleme:-mez**

Gazel 2254

Mısra: 7

*Bir şeyin olmasını beklemek,
umut etmek.*

Selâmet gözleme:-mez 'âşık n'ider

nâmüs-ıla 'arı

Giriftâr-ı ğam-ı 'ışkam olup küy-ı
melâmet hem

3. **gözler:-r**

Gazel 2485

Mısra: 6

*Bir şeyin olmasını veya
birinin gelmesini beklemek, intizar
etmek.*

Servler baş kaldurup her yaña

bakar bāğda

Sen gelesin gülşene diyü seni

gözler hemân

4. **gözleyüp:-(y)üp**

Gazel 2493

Mısra: 14

*Bir şeyin olmasını veya
birinin gelmesini beklemek, intizar
etmek.*

İy Muhibbî bu tarîk-ı 'ışkda 'âşık
degül

Gözleyüp mihr ü vefâ cevr ü cefâ

az isteyen

5. **gözle:**

Gazel 2499

Mısra: 1

*Neler olduğunu, birinin ne
yaptığını anlamak için dikkatle
bakmak, gözle takip etmek.*

Gör nice cevân ider bu dil
semendin gözle sen
Ehl-i 'ışka bend için zülfi
kemendin gözle sen

6. **gözle:**

Gazel 2499

Mısra: 2

*Gözetmek, önem vermek,
nazarütibara almak, riayet etmek.*

Gör nice cevân ider bu dil
semendin gözle sen
Ehl-i 'ışka bend için zülfi
kemendin gözle sen

7. **gözle:**

Gazel 2499

Mısra: 4

*Gözetmek, önem vermek,
nazarütibara almak, riayet etmek.*

Dîdeler cüy eylesün her dem revân
itsün yaşın
Pâyına yüz sürmege serv-i
bülendin gözle sen

8. **gözle:**

Gazel 2499

Mısra: 6

*Neler olduğunu, birinin ne
yaptığını anlamak için dikkatle
bakmak, gözle takip etmek.*

Çeşm-i bedden hâlidür san âteş
üstinde sipend
Haft-ı müşğın ger duzağ düd-ı
sipendin gözle sen

9. **gözle:**

Gazel 2499

Mısra: 8

*Gözetmek, önem vermek,
nazarütibara almak, riayet etmek.*

Güş iden ben bülbül-i şüridenün
feryâdını
Bir nazar kılsun gülün hâr-ıla
bendin gözle sen

10. **gözle:**

Gazel 2499

Mısra: 10

*Gözetmek, önem vermek,
nazarütibara almak, riayet etmek.*

Niçe pâ-mâl ola diñ yâra Muhibbî
derdmen
Küh-ı mihnetde dil-i endühmendin
gözle sen

11. **gözleme:-me**

Gazel 2026

Mısra: 3

Bir şeyin olmasını veya bir

*kimsenin gelmesini beklemek,
beklenti içinde olmak.*

Serv gibi ser çeküp her dem hevâyı
gözleme
Menzilün hâk olırsar bilmez misin
üftâde gel

gözlerin hVâbdan aç-:

1. gözlerin hVâbdan aç-:

Gazel 2496

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Bitkilerin tomurcuklarının
yeniden sürmeye başlaması,
canlanması.*

İy Muhibbî hVâbdan açup reyâhîn
gözlerin
Furşatı fevt itme dir her biri
açuban zebân

gözlerü çâr ol-:

1. gözlerü çâr ol-:

Gazel 2141

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Çok uyanık ve dikkatli olmak.

'Ahd kıldıñ niçe yıldur varayım
bir gün diyü
Ol deme irdüm diyü âh çâr olupdur
gözlerüm

gözlerü kana dön-:

1. gözlerü kana dön-:

Gazel 2305

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Ağlamaktan veya
uykusuzluktan gözleri kızarmak,
kanlanmak.*

Kana döndi ağlamakdan gözlerüm
âhîr benüm
Kuhl için bu hasta çeşme hâk-i
pâyı isterem

gözlerü tol-:

1. gözlerü tol-:

Gazel 2146

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Çok duygulanıp ağlayacak
duruma gelmek, gözleri yaşarmak.*

'Arızum levhinde yazmaga
derünüm hâlini
Gözlerüm tolu devât u kirpügüm
kıldan çâlem

gözlerüm yaşı:

1. gözlerüm yaşı:

Gazel 2067

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gözyaşı.

Fırkat içre gözlerüm yaşını deryâ
eyleyem
Çarka virüp 'âlemi tûfânı peydâ
eyleyem

2. gözlerüm yaşı:

Gazel 2072

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Gözyaşı.

Mısr-ı hüsünî hâkîçün iy kâmeti
servüm benüm
Gözlerüm yaşına bak kim Nîl ü
Ceyhün olmışam

3. gözlerüm yaşı:

Gazel 2081

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Gözyaşı.

Sultân-ı 'ışk vireli tîmâr-ı mihneti
Derd-ile gözlerüm yaşıdır yine
hâşılıum

4. gözlerüm yaşı:

Gazel 2112

Mısra: 15

Kelime Tipi: -

Gözyaşı.

Muhibbî gözlerüm yaşın idüp cûlar
gibi âhîr
Çarâr itsün diyü anı dil-i 'ummâna
tapşurdum

5. gözlerüm yaşı:

Gazel 2139

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gözyaşı.

Gözlerüm yaşı revân oldı gel iy
rûh-ı revân
Göreyim bir kez seni serv-i
hîrâmânüm benüm

6. gözlerüm yaşı:

Gazel 2144

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gözyaşı.

Gözlerüm yaşı Kızılırmag'a döndi
âh kim
Benzedi berg-i hazâna çehre-i
zerdüm benüm

7. gözlerüm yaşı:

Gazel 2176

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gözyaşı.

'Âlemi ide ihâta gözlerüm yaşı
gibi
Bâd-ı ahumdan temevvüc eylese
'ummân-ı gâm

8. gözlerüm yaşı:

Gazel 2176

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gözyaşı.

Gözlerüm yaşı şarâb u mâ-hazar
bagrum kebâb
Eyledüm dil tekyesine oldı çün
mihman-ı gâm

9. gözlerüm yaşı:

Gazel 2176

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gözyaşı.

İy Muhibbî gözlerüm yaşı müşâbih
kevkebe
Olsa tañ mı oldı ol çarhuñ meh-i
tâbânı gâm

10. gözlerüm yaşı:

Gazel 2180

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gözyaşı.

Gözlerüm yaşına nisbet katredür
cûlar benüm
Korkaram cûş u hürüş ile anı deryâ
kılam

11. gözlerüm yaşı:

Gazel 2192

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Gözyaşı.

Gîll ü gışdan sînemi pâk eyledüm
Gözlerüm yaşıyla dâyim şüsteyem

12. gözlerüm yaşı:

Gazel 2227

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gözyaşı.

Gözlerüm yaşını cûlar eyleyüp
itdüm revân
Tek salınsun serv-veş ol nâz-
perverdüm benüm

13. gözlerüm yaşı:

Gazel 2297

Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Niçe yıllar sırr-ı 'ışkı sinem içre saklayup
Gözlerüm yaşını dökdüm âhir ifşâ eyledüm

14. **gözlerüm yaşı:**
Gazel 2336
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Ruhlarıñı döstim gül gibi hândân isterem
Anuñ-ıçun gözlerüm yaşını bārân isterem

15. **gözlerüm yaşı:**
Gazel 2345
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Gözlerüm yaşı başumdan aşdı oldum garķ-ı hūn
Ol dişi dür lebleri mercānı añdum agladum

16. **gözlerüm yaşı:**
Gazel 2359
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Bir boyı serv-i sehīnūñ hāsretinden āh kim
Gözlerüm yaşı yīñilmez oldı çeşmüm nem benüm

17. **gözlerüm yaşı:**
Gazel 2363
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Güzeller içre iy servüm seni çün ihtiyār itdüm
Akıtdum gözlerüm yaşın yoluñda cüybār itdüm

18. **gözlerüm yaşı:**
Gazel 2372
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Gözlerüm yaşı ser-ā-ser 'ālemi garķ eyledi
Kātređür yaşuma nisbet şimdi deryālar benüm

19. **gözlerüm yaşı:**
Gazel 2372

Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Gözlerüm yaşı ser-ā-ser 'ālemi garķ eyledi
Kātređür yaşuma nisbet şimdi deryālar benüm

20. **gözlerüm yaşı:**
Gazel 2372
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Gözlerüm yaşı ser-ā-ser 'ālemi garķ eyledi
Kātređür yaşuma nisbet şimdi deryālar benüm

21. **gözlerüm yaşı:**
Gazel 2372
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Gözlerüm yaşı ser-ā-ser 'ālemi garķ eyledi
Kātređür yaşuma nisbet şimdi deryālar benüm

22. **gözlerüm yaşı:**
Gazel 2383
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Şāh-ı 'ışkam şu 'le-i āhum olalıdan 'ālem
Gözlerüm yaşını cem' itdüm sipāhumdur benüm

23. **gözlerüm yaşı:**
Gazel 2421
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Kem degüldür gözlerüm yaşı şarāb-ı nābdan
Bezm-i gāmda nāle-i dil nağme-i tölābdan

24. **gözlerüm yaşı:**
Gazel 2490
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Garķ olupdur gözlerüm yaşına merdümler Muhib
Bilmeye şimden girtü gelse beni uyhu diyen

25. **gözlerüm yaşı:--ı, -**
Gazel 2031

Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Gözlerüm yaşı yeñilmez çeħrem üzre al olur
Her kaçan başdan başa görsem geyersin seni al

gözlerümün yaşı:

1. **gözlerümün yaşı:**
Gazel 2201
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

İy Hıfā mahbūbı sensüz gözlerümün yaşını
Akıdup her yana anı āb-ı āhū eyledüm

2. **gözlerümün yaşı:**
Gazel 2222
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Cismüm üzre pül görünürse n'ola ebrūlaruñ
Akıdup gözlerümün yaşını Ceyhūn çekerem

gözlerün yaşı:

1. **gözlerün yaşı:**
Gazel 2443
Mısra: 13
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

İy Muhibbī gözlerün yaşın akıt olsun revān
Serv gibi tek salınsun yār reftār eylesün

gözü kan dök-:

1. **gözü kan dök-:**
Gazel 2272
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Büyük bir üzüntü içerisinde olmak.

Gül bulunmaz hārsuz dilber de yok ağıyārsuz
Dil niçe nālān olup kan dökmesün her an gözüm

gözüm yaşı:

1. **gözüm yaşı:**
Gazel 2055
Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Gözüm yaşını tār itdüm dönelden
kâmetüm çenge
Egilürsem 'aceb midür bela vü
derd ü gam çekttüm

2. **gözüm yaşı:**
Gazel 2074
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Garğ idiser beni gözüm yaşı
İtmeden ol bihâra yalvarayım

3. **gözüm yaşı:**
Gazel 2079
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Gözümün yaşı garğ itsün zemîni
İrişsün göklere feryâd u âhum

4. **gözüm yaşı:**
Gazel 2089
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Yolına bir boyı servüñ gözüm
yaşın revân itdüm
Geçersem cümle varumdan 'aceb
mi terk-i cân itdüm

5. **gözüm yaşı:**
Gazel 2092
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Taşdı temevvüc itdi gözüm yaşı
bahır olup
Likin bunuñla gitmedi dağı
harâretüm

6. **gözüm yaşı:**
Gazel 2105
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Gördi küyında gözüm yaşını rahm
itdi o dem
Gül-i handân gibi açıldı birez
cânânım

7. **gözüm yaşı:**
Gazel 2108
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Gözüm yaşını bir dem silmek ile
Olupdur garğ-ı hün bu âsifnüm

8. **gözüm yaşı:**
Gazel 2109
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

İtdüm o serv ayagina gözüm yaşın
revân
Gelmez kenâra n'eyleyem ol yâr-ı
muhterem

9. **gözüm yaşı:**
Gazel 2110
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Gülistân-ı cemâl içre görelden sen
boyı servi
Gözüm yaşını pâyüña akıttım
cüybâr itdüm

10. **gözüm yaşı:**
Gazel 2112
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Gözüm yaşını tesbîh itdi dil tekrâr
ider zikrûñ
Kimisin dürre beñzetdüm kimin
mercâna tapşurdum

11. **gözüm yaşı:**
Gazel 2112
Mısra: 13
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

İder esrâr-ı 'ışkı fâş gördüm bu
gözüm yaşı
Gözümden redd idüp ol dem
döküp dâmâna tapşurdum

12. **gözüm yaşı:**
Gazel 2122
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Bâğ-ı hüsnüñe gözüm yaşını bārân
eyleşem
Gül yüzüne karşı bülbül gibi efgân
eyleşem

13. **gözüm yaşı:**
Gazel 2138
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Acıduğumdan gözüm yaşın
bırakdum yirlere

Dir beni h'vor eyleme ben dağı
merdüm-zâdeyem

14. **gözüm yaşı:**
Gazel 2140
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Gözüm yaşını hün idüp gönülden
nâle idelden
Ne kıldum muṭribe minnet ne
muhtâc-ı şarâb oldum

15. **gözüm yaşı:**
Gazel 2141
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Göreliden yüzünü yinilmedi gözüm
yaşı
Bâğ-ı hüsnünde senün enhâr
olupdur gözlerüm

16. **gözüm yaşı:**
Gazel 2162
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Sipâhum derd ü miḥnetdür gözüm
yaşı-durur mâlum
Gedâ-y-iken bi-ḥamdı'llâh bugün
ben şâh-ı 'ışk oldum

17. **gözüm yaşı:**
Gazel 2186
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Şâh-ı 'ışk oldum gözüm yaşı
sipâhumdur benüm
Başuma âhum şu 'â'ı zer
külâhumdur benüm

18. **gözüm yaşı:**
Gazel 2212
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Şu denlû agladum âh ḥasret-ile
Gözüm yaşın Muḥibbî hün-âb
kıldum

19. **gözüm yaşı:**
Gazel 2226
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Günâhum añalı derdâ dirîgâ
Yüzüm zer oldı gözüm yaşı da sîm

20. **gözüm yaşı:**
Gazel 2244
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Gözüm yaşına gârķ iken cism ü ten müdām
Budur 'aceb ki durmadan artar harāretüm

21. **gözüm yaşı:**
Gazel 2254
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Bu gönüm āteşi ile gözüm yaşını cem' itdüm
İder 'arz ehli 'ışķ olan bu nev'-ile kerāmet hem

22. **gözüm yaşı:**
Gazel 2302
Mısra: 17
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Gözüm yaşına gârķ iken Muħibbī
Velī budur 'aceb dil-teşne ābam

23. **gözüm yaşı:**
Gazel 2316
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Göz yaşı.

Serv ķaddūn tazelensün diyü iy ārām-ı cān
Ĥāk-i payuña gözüm yaşın hemān ismarlaram

24. **gözüm yaşı:**
Gazel 2384
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Serir-i 'ışķa şāh oldum sipāhumdur gözüm yaşı
Maħābbet şehrin almaga çeküp leşker sefer çekdüm

25. **gözüm yaşı:**
Gazel 2395
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Umaram gülşende ĥande idesin sen gül gibi
Ol sebebden bu gözüm yaşını bārān eyledüm

26. **gözüm yaşı:**
Gazel 2395

Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Umaram gülşende ĥande idesin sen gül gibi
Ol sebebden bu gözüm yaşını bārān eyledüm

27. **gözüm yaşı:**
Gazel 2395
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Umaram gülşende ĥande idesin sen gül gibi
Ol sebebden bu gözüm yaşını bārān eyledüm

28. **gözüm yaşı:**
Gazel 2395
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Umaram gülşende ĥande idesin sen gül gibi
Ol sebebden bu gözüm yaşını bārān eyledüm

29. **gözüm yaşı:**
Gazel 2395
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Umaram gülşende ĥande idesin sen gül gibi
Ol sebebden bu gözüm yaşını bārān eyledüm

30. **gözüm yaşı:**
Gazel 2395
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Umaram gülşende ĥande idesin sen gül gibi
Ol sebebden bu gözüm yaşını bārān eyledüm

31. **gözüm yaşı:**
Gazel 2395
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Umaram gülşende ĥande idesin sen gül gibi
Ol sebebden bu gözüm yaşını bārān eyledüm

32. **gözüm yaşı:**
Gazel 2395

Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Umaram gülşende ĥande idesin sen gül gibi
Ol sebebden bu gözüm yaşını bārān eyledüm

33. **gözüm yaşı:**
Gazel 2395
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Umaram gülşende ĥande idesin sen gül gibi
Ol sebebden bu gözüm yaşını bārān eyledüm

34. **gözüm yaşı:**
Gazel 2395
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Umaram gülşende ĥande idesin sen gül gibi
Ol sebebden bu gözüm yaşını bārān eyledüm

35. **gözüm yaşı:**
Gazel 2395
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Umaram gülşende ĥande idesin sen gül gibi
Ol sebebden bu gözüm yaşını bārān eyledüm

36. **gözüm yaşı:**
Gazel 2439
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Her dem Muħibbī su gibi akıtdı gözüm yaşın
Ol serv ķaddūn ayagina çağlamag-ıçun

37. **gözüm yaşı:**
Gazel 2480
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Çıkar ejderleyn eflāke āhum
Ĥalāyık uşanur gözüm yaşından

38. **gözüm yaşı:**
Gazel 2483
Mısra: 9

Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Gözüm yaşını dökdükçe ferahlar
kesb ider gönlüm
Muhibbi şem' olupdur san güler
kendü ziyânından

gözüme:

1. gözüme:
Gazel 2364
Mısra: 7
Görme organı.

Görünür şimden girtü gülşen
gözüme hâr u hes
Sunalar âb-ı hayât-ıla gerekmez
câm-ı Cem

gözümün yaşı:

1. gözümün yaşı:
Gazel 2057
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Akıtdı gözümün yaşın ol serv
kâmetüm
Kâmet getürdi başuma kopdı
kıyâmetüm

2. gözümün yaşı:
Gazel 2107
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Göz yaşı.

Müstedâm olsun gözümün yaşı
egler gönlümü
Hâlûme rahm idüp ağlar dîde-i
giryân benüm

3. gözümün yaşı:
Gazel 2149
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

'Aceb bu âteş-i sînem şerârı
bulmadı teskîn
Gözümün yaşı içinde egerçi garķ-ı
âb oldum

4. gözümün yaşı:
Gazel 2197
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Görelde seni iy servüm gezer
gülşende nâz-ıla
Gözümün yaşı pâyûna akıdup
cüybâr oldum

5. gözümün yaşı:
Gazel 2343
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Kana döndürsem gözümün yaşını
kılısam şefi'
Kanı ihsân u kerem ben tatalum
kan eylesem

6. gözümün yaşı:
Gazel 2419
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

'Aceb mi âh kıldukça gözümün
yaşı dinmezse
Kaçan ebr-i siyâh olsa hemân
ardıncadur bârân

gözün aç-:

1. gözün aç-:
Gazel 2462
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Dikkatli olmak, dikkat etmek.

Gözün aç bak elündeki sebüya
Haber virür mi saña hâk-i
Cem'den

gözün yaşı:

1. gözün yaşı:
Gazel 2477
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Nedendür bilmek isterseñ döner
hûna gözün yaşın
Arayup bul niçe kaynar ciger
tağında gör başın

gözün yum-:

1. gözün yum-:-dı
Gazel 2408
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Görmezlikten gelmek,
müsamaha etmek.

Zâhidâ rind-i riyâdan geçemezsin
bilürem
Hvâb-ı gâflet yumdı gözün
açamazsin bilürem

gözüne görünmez ol-:

1. gözüne görünmez ol-:
Gazel 2359
Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Yanında bir değeri olmamak.

Zerre gibi gün yüzünün olalı
âvâresi
Gözüme görünmez oldı bu iki
'âlem benüm

gözünün yaşına bakma-:

1. gözünün yaşına bakma-:
Gazel 2484
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Yalvarıp yakarmasına aldıriş
etmemek, acımamak, merhamet
etmemek.

Gözümün yaşına bakmaz diriğâ
Neden bi-kıymet ola dürr ü mercân

gözvâsı:

1. gözvâsı:
Gazel 2063
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Gözyaşı.

Muhibbî ağlayup gülmek gerek her
dem yolundan hem
Günâhuñdan seni pâk eylemez illâ
gözün yaşı

gü evle-:

1. gü evle-:
Gazel 2201
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
İşitmek, dinlemek, kulak
vermek.

Gülşen içre dün gice nezzâre-i rû
eyledüm
Şubha dek feryâd idüp bülbülleyin
gü eyledüm

gübâr:

1. gübârın:--ın, -
Gazel 2064
Mısra: 1
Toz. || Divan şiirinde bir
toprak parçası olarak gubar,
sevgilinin yüceliğinin ve değerinin
büyüklüğünü anlatmada kullanılır.
Aşık daima sevgilisinin ayağının
tozu toprağına özlem duyar ve
onlara çok değer verir. Aşık
sevgilisinin ayağı tozuna bile
razıdır ama onu da zor elde eder.

Turmaz artar ğam gübârın yiyeli
hayrânlığum

Tekye-i 'ışık içre abdâlam budur
'üryânligum

2. **ğubârını:-ı, -n, -ı**

Gazel 2235

Mısra: 2

Toz. || Divan şiirinde bir toprak parçası olarak gubar, sevgilinin yüceliğinin ve değerinin büyüklüğünü anlatmada kullanılır. Aşık daima sevgilisinin ayağının tozu toprağına özlem duyar ve onlara çok değer verir. Aşık sevgilisinin ayağı tozuna bile razıdır ama onu da zor elde eder.

Vaqt degül mi ki dilâ menzil-i
inşâfa gelem
Gam ğubârını silüp bâde ile şafâ
gelem

3. **ğubâr:**

Gazel 2398

Mısra: 6

Toz, ince toprak.

Ola kim bād-ı şubh ilte bu hâküm
küyına yârûn
Bugün seng-i cefâ-y-ıla dögilüben
ğubâr oldum

4. **ğubâr:**

Gazel 2473

Mısra: 9

Toz. || Divan şiirinde bir toprak parçası olarak gubar, sevgilinin yüceliğinin ve değerinin büyüklüğünü anlatmada kullanılır. Aşık daima sevgilisinin ayağının tozu toprağına özlem duyar ve onlara çok değer verir. Aşık sevgilisinin ayağı tozuna bile razıdır ama onu da zor elde eder.

Haṭṭ u hâlini Muhibbî añıcak san
bir ğubâr
Kimseler ancılayın 'âlemde hayrân
olmasun

5. **ğubâr:**

Gazel 2474

Mısra: 10

Toz. || Divan şiirinde bir toprak parçası olarak gubar, sevgilinin yüceliğinin ve değerinin büyüklüğünü anlatmada kullanılır. Aşık daima sevgilisinin ayağının tozu toprağına özlem duyar ve onlara çok değer verir. Aşık sevgilisinin ayağı tozuna bile razıdır ama onu da zor elde eder.

Senden irmez kimseneye çün
ğubâr
İy Muhibbî ğubâr imişsin sen

6. **ğubâr:**

Gazel 2474

Mısra: 9

Toz. || Divan şiirinde bir toprak parçası olarak gubar, sevgilinin yüceliğinin ve değerinin büyüklüğünü anlatmada kullanılır. Aşık daima sevgilisinin ayağının tozu toprağına özlem duyar ve onlara çok değer verir. Aşık sevgilisinin ayağı tozuna bile razıdır ama onu da zor elde eder.

Senden irmez kimseneye çün
ğubâr
İy Muhibbî ğubâr imişsin sen

ğubâr ol-:

1. **ğubâr ol-:**

Gazel 2056

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Toz, ince toprak olmak.

İy Muhibbî iledür küyına ol vaqtin
şabâ
Râh-ı küyında ğubâr olup meger
berbâd olam

ğubâr-ı hattı:

1. **ğubâr-ı hattı:--ı, -**

Gazel 2019

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Küçük nesnelere üzerine yazılan hat eserlerinin genel bir adıdır. Pirinç üzerine yazılan Besmele veya incir çekirdeğine yazılan yazılar gibi gözle görülemeyecek kadar küçük, ince yazı ve hat sanatıdır.

Geldi ğubâr-ı hattı virüp gönlüme
keder
Bu bir keder-durur ki gönülden
gider degül

ğubâr-ı hatt-ı döst:

1. **ğubâr-ı hatt-ı döst:**

Gazel 2113

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin ayva tüyleri. || Küçük harflerle yazılan gubari yazı stilinde sevgilinin hatlarına benzetilir.

Bir kara yazı-y-ımuş geldi ğubâr-ı
hatt-ı döst
Hiç olur mı kim añup ben anı
hayrân olmayam

ğubâr-ı râh:

1. **ğubâr-ı râh:**

Gazel 2341

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Yolun tozu.

Zâhirâ baksañ egerçi berr ü bahruñ
şâhiyam
Bir ulu dergâhuñ ammâ ben ğubâr-ı
râhiyam

ğüft ü güv:

1. **ğüft ü güv:**

Gazel 2164

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Karşılıklı söyleşme, konuşma.

Sensüz günümi sorma ki ne nev'-
ile geçer
Hicrân deminde ya niçe şebhâ-yı
târ hem

ğüftâr:

1. **ğüftârı:--uñ, -ı**

Gazel 2240

Mısra: 5

Söz, kelam.

Dişlertüni yâd idüp añdum şeker
ğüftârıñ
Anuñ için sözlerümi dürr-i
meknün eyledüm

ğüher:

1. **ğüherdür:--dür, -, -**

Gazel 2049

Mısra: 5

Cevher, mücevher, elmas, inci. || Bir şeyin özü, esası, varlığındaki değişmeyen maya, cevher.

Söz güherdür degme kimse bilmez
anuñ kıdrini
Kıymetin bilen alur göster hemân
şarrâfa gel

gül:

1. **gül:**

Gazel 2000

Mısra: 4

"Gül ağacının katmerli, genellikle kokulu olan çiçeği" olmakla birlikte bu kelimeyle "sevgili" kastedilmiştir.

Dâmen-i şahrâ pür oldı eşk-i
çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lüle ile gül
degül

2. gül:

Gazel 2000

Mısra: 9

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" kastedilmiştir.

Bir kezın gülse Muhibbî yüzine ol
şüh gül

3. gül:

Gazel 2000

Mısra: 4

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" kastedilmiştir.

Dâmen-i şahrâ pür oldı eşk-i
çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lâle ile gül
degül

4. gül:

Gazel 2000

Mısra: 10

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" kastedilmiştir.

Ṭali'-i naḥsum olurdu sa'd-ı ekber
döstlar
Bir kezın gülse Muhibbî yüzine ol
şüh gül

5. gül:

Gazel 2001

Mısra: 5

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" kastedilmiştir.

Dür olalı gül yüzünden bülbülem
kan aqlaram
Aglamaktan kalmamışdur tende
bir zerre mecâl

6. gül:

Gazel 2011

Mısra: 2

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" kastedilmiştir.

Ḥamdülillâh tâze bitürdi yine
gülzâr gül
'Andelîb-i ḥastaya tâ göstere dîdâr
gül

7. gülse:-se

Gazel 2000

Mısra: 10

Gülmek, mutlu olmak.

Ṭali'-i naḥsum olurdu sa'd-ı ekber
döstlar
Bir kezın gülse Muhibbî yüzine ol
şüh gül

8. güle:-e

Gazel 2202

Mısra: 13

*Gülmek, neşelenmek, mutlu
olmak.*

Yüzüme bir güle bakup zülfini
boynuma dakup
Daḥı beter oda yakup ammâ ki
kimdür dimezem

9. gül:

Gazel 2010

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Saḥa beñzer cihân içinde yok gül
Benüm tek daḥı yok bî-çâre bülbül

10. gül:

Gazel 2011

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Ḥamdülillâh tâze bitürdi yine
gülzâr gül
'Andelîb-i ḥastaya tâ göstere dîdâr
gül

11. gül:

Gazel 2011

Mısra: 6

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Ḡonca gibi bagrı pür-ḥün ḥâr
elinden bülbülüñ
Salınur bād-ı şabâ-y-ıla güler
oynar gül

12. gül:

Gazel 2014

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Cennet-âsâ zeyn ider her cāyı gül
Ḥüb idi ger olmasa hercāyî gül

13. gül:

Gazel 2014

Mısra: 12

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Bu kadar rağbet mi bulurdı eger
Ger zamānı olmasa bir ay gül

14. gül:

Gazel 2015

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Zâr iden ruḥsâridur dil bülbülünü
gül degül
'Aşıkı ser-mest iden zıkr-i lebidür
mül degül

15. gül:

Gazel 2017

Mısra: 4

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Ben belâ-keş bülbüle eydüñ ki
tîmâr eylesün
Gül yüzine karşı yoksa ḡaşd-ı cān
eyler göñül

16. gül:

Gazel 2018

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Câme-i sezb ile geydi tâc-ı gevher-
bâr gül
Gülşen içre oldı ezhâra bugün
serdar gül

17. gül:

Gazel 2018

Mısra: 2

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Câme-i sezb ile geydi tâc-ı gevher-
bâr gül
Gülşen içre oldı ezhâra bugün
serdar gül

18. gül:

Gazel 2018

Mısra: 4

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Nağş-ı CİN itdi yine bāğı ser-ā-ser
Mānī-var
Yazdı yapraklar Hıtā Rūmī olup
zerkār gül

19. gül:

Gazel 2018

Mısra: 6

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Nergis-i zerrīn legende şebnem ile
yur yüzün
Her kaçan kim hıvābdan olsa seher
bīdār gül

20. gül:

Gazel 2018

Mısra: 10

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Ġonca etfāline gūya Gūlsitān
ta'īm ider
Būsītān gāh ögredür geh
Mağzenü'l-Esrār gül

21. gül:

Gazel 2018

Mısra: 12

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

İtmedi dehrūñ dimāğını hevā
'anber-šemīm
Açılup bū virmeyince nāfe-i Tātār
gül

22. gül:

Gazel 2018

Mısra: 14

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

İy Muhibbī göz açup her kes
temāşā eylesün
Oldı çün bir vech-ile manzūr ulu'l-
cbşār gül

23. gül:

Gazel 2019

Mısra: 3

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Beñzer lebūñe ğonca dimiş
'arızuña gül
Her kim dimişse bu sözi didüm
nazar degül

24. gül:

Gazel 2021

Mısra: 5

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Gül gibi ğüş eylemez bülbülleyin
āh u fiğān

25. gül:

Gazel 2021

Mısra: 5

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Gül gibi ğüş eylemez bülbülleyin
āh u fiğān
Ġiceler tā şubha dek bu āh u vādan
vāz gel

26. gül:

Gazel 2035

Mısra: 2

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Gülşen-i kūyuña nisbet ravza-i
Rıdvān hacīl
Ġadd-i gülgünüña zülfünden gül ü
reyhān hacīl

27. gül:

Gazel 2036

Mısra: 3

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

İstedüm büse lebinden güldi dilber
gül gibi
Didi vaşla çare isterseñ bu yolda
yüri öl

28. gül:

Gazel 2040

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"

olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Oturup taht-ı zümürüde olup
sultān gül
Cem 'idip cümle reyāhīnī kılur
dīvān gül

29. gül:

Gazel 2040

Mısra: 2

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Oturup taht-ı zümürüde olup
sultān gül
Cem 'idip cümle reyāhīnī kılur
dīvān gül

30. gül:

Gazel 2040

Mısra: 4

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Bülbül-i bī-çārenüñ kanını sürmiş
alnına
Ka'be-i güleşde beñzer eylemiş
kurbān gül

31. gül:

Gazel 2040

Mısra: 12

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Döstüm nāz-ıla gel bir lahza
gülşenden yaña
Dökeyim hağğa'l-ğadem pāyuña
bir dāmān gül

32. gül:

Gazel 2040

Mısra: 14

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Ruğlaruñ vaşfın işitmiş eylemiş
görmek heves
Tag u şahrāda anuñçün oldı
sergerdān gül

33. gül:

Gazel 2040

Mısra: 16

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"

olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Vakt-i gülde cāme çāk terk eyler
idüm 'ārı ben
Bilse idüm ki kalur bu nev'e
cāvīdān gül

34. **gül:**

Gazel 2041

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Gülşen içre 'işve ile eyledükçe nāz
gül
Bülbül ider aña karşı mest olup
āvāz gül

35. **gül:**

Gazel 2041

Mısra: 2

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Gülşen içre 'işve ile eyledükçe nāz
gül
Bülbül ider aña karşı mest olup
āvāz gül

36. **gül:**

Gazel 2041

Mısra: 4

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Sırr-ı 'ışkı gönca gibi sakla açma
agzuñı
Hānesini terk kıldı açduğıçün rāz
gül

37. **gül:**

Gazel 2041

Mısra: 6

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Sünbülün gönli perişan lālenün
bağrında dāğ
Hālķ elden ele gezdürür olup
şehbāz gül

38. **gül:**

Gazel 2041

Mısra: 8

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"

olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Hadd-i yāra gülşen içre beñzerem
dimiş meger
Jālelerden çın şeherde oldu seng-
endāz gül

39. **gül:**

Gazel 2041

Mısra: 10

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Çün 'arāk dökdi Muhammed anı
gül bitürdi Hāk
Anuñ-ıçundur Muhibbī oldugı
mümtāz gül

40. **gül:**

Gazel 2060

Mısra: 7

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Bülbül-āsā n'ola gül şevķi ile
iñler-isem
Hār elinden irişen nāle ile zāra
benem

41. **gül:**

Gazel 2061

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Ol serv-i nāz gül gibi dāyim
küşade kim
Yāhūd kâmer gibi külehi kec
nihāde kim

42. **gül:**

Gazel 2115

Mısra: 3

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Her şehergeh gül gibi tañ midür
olsañ şādmān
Girye ile gülşen-i hüsnünde çün
nālānuñam

43. **gül:**

Gazel 2116

Mısra: 7

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"

olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Hüsñ gülzārında tek sen hānde
eyle gül gibi
Karşuña ben ebr-veş yaşlar döküp
bārān olam

44. **gül:**

Gazel 2242

Mısra: 10

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

İtdün gülün seyrānını pür eyledün
dāmānuñı
Bu şevķdendür itdüğü gül çāk-i
cāme iy şanem

45. **gül:**

Gazel 2254

Mısra: 10

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Muhibbī tığ-ı cevrenden şehīd-i
'ışķ olam āhır
Bite gül lāle kabrümünden ola niçe
'alāmet hem

46. **gül:**

Gazel 2271

Mısra: 5

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Ziyet eyle gül gibi didüm gel ki
sünbülün
Didi senünçün buları pīç ü geh táb
eyleyem

47. **gül:**

Gazel 2272

Mısra: 11

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Sensüzün gülzāra varsam gül
dikendür çeşmüme
Anuñ için bāğa varup istemez
seyrān gözüm

48. **gül:**

Gazel 2273

Mısra: 15

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"

olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Yār ağıyāra qarın nite ki gül hāra
yakın
Bülbül-i şürīdeye tañ mı dönerse
meğelim

49. **gül:**
Gazel 2326
Mısra: 3

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

‘Ālem içinde yūri sen şād u hāndān
gül gibi
Hār elinden baña yiter zār u her
bār inlerem

50. **gül:**
Gazel 2343
Mısra: 9

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Gül yüzün vaşfin Muhibbī
yazmaga gül bergine
Devr-i güldə yaraşur bir taze dīvān
eylesem

51. **gül:**
Gazel 2466
Mısra: 5

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Gül yüzünden dūr olalı bu gönül
bülbül gibi
Giceler tā şubha dek hālī degül
feryāddan

52. **gül:**
Gazel 2014
Mısra: 2

Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Cennet-āsā zeyn ider her cāyı gül
Hüb idi ger olmasa hercāyī gül

53. **gül:**
Gazel 2018
Mısra: 8

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Bülbülün tā kılmayınca yaşını āb-ı
revān
Burka ‘ın keşf eyleyüp göstermedi
dīdār gül

54. **güller:--ler, -**
Gazel 2024
Mısra: 8

Çok sevilen ve beğenilen,
katmerli ve kokulu olan çiçek.

Var-ısa ger dostlar esrār kānıdır
gönül
Hün-ı dilden sinede güller bitürür
taze ter

55. **güller:--ler, -**
Gazel 2025
Mısra: 6

Gül ağacının güzel kokulu,
pek çok çeşidi bulunan çok makbul
çiçeği..

Servi gibi serverā itseñ gülistān
seyrini
Goncalar dem-beste güller ser-te-
ser olur hācil

56. **gül:**
Gazel 2027
Mısra: 9

Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Aglasam dildāra karşı gül gibi
hāndān olur
İy gözüm merdümeleri yaşımı
bārān eylegil

57. **gül:**
Gazel 2030
Mısra: 2

Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Geldi çün şahn-ı çemende oldı
‘işret-sāz gül
Her ne yirden eyler-ise eylesün
koñ nāz gül

58. **gül:**
Gazel 2030
Mısra: 1

Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Geldi çün şahn-ı çemende oldı
‘işret-sāz gül
Her ne yirden eyler-ise eylesün
koñ nāz gül

59. **gül:**
Gazel 2030
Mısra: 4

Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Giceler inlerse tañ mı şubha deñlü
‘andelīb
Karşusunda hār-ıla her lahza eyler
bāz gül

60. **güller:--ler**
Gazel 2030
Mısra: 5

Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Bülbüli Maḥmūd idinmişler olup
güller Ayāz
Bülbül artursa niyāzı nāz ider
turmaz gül

61. **gül:**
Gazel 2030
Mısra: 6

Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Bülbüli Maḥmūd idinmişler olup
güller Ayāz
Bülbül artursa niyāzı nāz ider
turmaz gül

62. **gül:**
Gazel 2030
Mısra: 8

Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Gülşen içre ger ‘izār-ı yārdan reng
almasa
‘Ālem içre bulmaz-ıdı bu kadar
i‘zāz gül

63. **gül:**
Gazel 2030
Mısra: 10

Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

İy Muhibbī ‘iṣ ü nūş eyyāmidur
vaqt-i bahār
Ḥayme kurdı gör çemende oldı
‘işret-sāz gül

64. **gül:**

Gazel 2032

Mısra: 9

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Bülbülem gül gibi almazsın
fiğānum gūşuña
Āsitānuñda Muḥibbī nāle eyler
māḥ u sāl

65. **gül:**

Gazel 2040

Mısra: 6

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Jāleler sanmañ seḥgergeh bil ki
bülbül yaşıdır
Aglasa 'āşık olur mā'sūq-veş
ḥandān gül

66. **gül:**

Gazel 2040

Mısra: 8

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Mürdeler bû itdüğince bulsalar tañ
mı ḥayāt
Fi'l-meşel olmuş-durur san çeşme-i
ḥayvān gül

67. **gül:**

Gazel 2040

Mısra: 10

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Nāvek-i ḥārī görüp vehm eyleyüp
almış ele
Anuñ için dutunur her bir yaña
kalkan gül

68. **gül:**

Gazel 2011

Mısra: 8

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" kastedilmiştir.

Çeng-ile 'ūda ḥalel virdi mey-i
engür-ıla
Eyledi zühd ü şalāhı cümle
tārumār gül

69. **gül:**

Gazel 2011

Mısra: 10

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" kastedilmiştir.

Bī-vefādūr dehrden umma
Muḥibbī sen vefā
Hiç iştüñ mi bunı gülşen vire her
bār gül

70. **gül:**

Gazel 2011

Mısra: 4

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" kastedilmiştir.

El salar dir turmadan 'irfāna
gülşende çınār
Furşatı fevt itmeñüz virmez şecer
her bār gül

71. **gül:**

Gazel 2040

Mısra: 18

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Ugradum bir 'ārifē gül mevsimin
sordum didi
İy Muḥibbī tiz geçer bir haftadur
bir ān gül

72. **gül:**

Gazel 2071

Mısra: 2

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"insanlar" kastedilir.

Gitsün gümānum eyle didükde bir
tekellüm
Gül gibi itdi ol dem nāz-ıla bir
tebessüm

73. **gül:**

Gazel 2047

Mısra: 3

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

İster-iseñ ki gelüp gül gibi açıla
niğār
Derd-ile āh kılup dīdeñe di giryān
ol

74. **gül:**

Gazel 2051

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" kastedilmiştir.||
Sevgilinin yüzü ve yanağı ile sıkı
münasebeti vardır.Bazen gül
bunlara bazen de bunlar güle
benzetilir.

İy boyun serv ü yüzün gül
leblerüñdür selsebil
Döstüm sünbül saçuñdan 'anber
olmuşdur ḥācīl

75. **gül:**

Gazel 2052

Mısra: 6

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" kastedilmiştir.||
Sevgilinin yüzü ve yanağı ile sıkı
münasebeti vardır.Bazen gül
bunlara bazen de bunlar güle
benzetilir.

Lāle ḥaddin gördüğince dil
vücüdün ḥāk ider
Gül ruḥımı gördüğince güneşe irer
zevāl

76. **gül:**

Gazel 2054

Mısra: 7

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" kastedilmiştir.||
Sevgilinin yüzü ve yanağı ile sıkı
münasebeti vardır.Bazen gül
bunlara bazen de bunlar güle
benzetilir.

Dirīgā gül gibi yāruñ fiğānum
gūşına girmez
Olup bülbül gibi nālān niçe kim āh
u zār itdüm

77. **gül:**

Gazel 2051

Mısra: 3

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" kastedilmiştir.||
Sevgilinin yüzü ve yanağı ile sıkı
münasebeti vardır.Bazen gül
bunlara bazen de bunlar güle
benzetilir.

Zülfüñi gördüm seḥgergeh gül
yüzüñde bilmedüm
Döstüm sünbül midür yāḥūd
periyy-i Cebra'il

78. **gülinden**:--i, --n, --den

Gazel 2054

Mısra: 2

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Dilâ gülzâr-ı âlemden şabâ gibi
güzâr itdüm
Gülinden görmedüm bü-yü vefa hâr
ihtiyâr itdüm

79. **gülinden**:--i, --n, --den

Gazel 2063

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Ferâğum var yine dehrün gülinden
sünbülinden hem
Uşandum bülbülün dâyim
çemende gülğulından hem

80. **gülinden**:--i, --n, --den

Gazel 2063

Mısra: 4

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Sevgilinin
yanağı da güle benzetilir.

Niçe bir bu çemende lâle-veş pür
dâğ ola sînem
Ferâgat eyledüm geçdüm şabâ gibi
gülinden hem

81. **gül**:

Gazel 2086

Mısra: 3

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. || Gül
Tazelik, incelik, narinlik, nazlılık
onun özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Gül yüzün şevkine cânâ bu dil-i
şürdeyi
Giceler tâ şubha dek bülbül gibi
zâr añladum

82. **gül**:

Gazel 2122

Mısra: 2

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. || Gül
Tazelik, incelik, narinlik, nazlılık
onun özelliğidir, aynı zamanda

sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Bâğ-ı hüsnüñe gözüm yaşımı bārān
eyleşem
Gül yüzüne karşı bülbül gibi efgān
eyleşem

83. **gül**:

Gazel 2379

Mısra: 3

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. || Gül
Tazelik, incelik, narinlik, nazlılık
onun özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

‘Ārızi gül bir lebi meygün nigāruñ
yādına
Giceler mest ü hārāb olup şehir
maħmūr olam

84. **güller**:-ler

Gazel 2087

Mısra: 8

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. || Aşığın
gözyaşları gül renginde akar.

Āh itdükçe gözümden dökilür hün-
1 ciger
Zeyn olur lâle vü güller ile her bir
yanum

85. **gül**:

Gazel 2103

Mısra: 6

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. || Gül,
tazelik, incelik, narinlik, nazlılık
onun özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Sînemde serv elifdür dâğum baña
gül oldu
Gördüm o serv-i kıddi gül gibi
rüyü sevdim

86. **güldür**:-dür

Gazel 2251

Mısra: 7

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Tāze güldür gülşen içre nāz-ıla
refitār ider

Ol boyı serv-i sehî bālā nāmın
dimeyem

87. **gül**:

Gazel 2107

Mısra: 6

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. || Gül
Tazelik, incelik, narinlik, nazlılık
onun özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Gülşen-i hüsninde zār itdi bu
gönlüm murğını
Gül gibi güldü yüzüme ol gül-i
hāndan benüm

88. **gül**:

Gazel 2111

Mısra: 2

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. || Gül,
tazelik, incelik, narinlik, nazlılık
onun özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

İrişdi mevsim-i gülde celis-i bāde
olam
Kadeh el üzre tutup gül gibi
küşāde olam

89. **gül**:

Gazel 2113

Mısra: 6

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Zār zār ol iy dil-i şürde var
nālišler it
Ol gül açılmaz eger gülşende nālān
olmayam

90. **güli**:-i

Gazel 2133

Mısra: 4

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. || Gül,
tazelik, incelik, narinlik, nazlılık
onun özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Alalum lâle gibi sāğarı elden
komayup
Varalum gülşene biraz tāze güli
yār idelüm

91. **gülün:-iün**
Gazel 2136
Mısra: 9

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

İy Muhibbî hasretinden ol gülün
bülbül gibi
Giceler tâ şubh olunca âh u feryâd
eyleyem

92. **gülün:-iün**
Gazel 2143
Mısra: 7

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Ne deñlü inlesem bülbül misâli ol
gülün hergiz
'Acebdür güşına girmez benüm bu
âh-ıla zârum

93. **gülün:-iün**
Gazel 2242
Mısra: 9

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

İtdüñ gülün seyrânını pür eyledün
dâmânunu
Bu şevqendür itdügi gül çäk-i
câme iy şanem

94. **gül:**
Gazel 2137
Mısra: 7

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. || Gül,
tazelik, incelik, narinlik, nazlılık
onun özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Görmedüm bir aña beñzer yüzi gül
alını kamer
Geşt idüp 'alemi etrâfi tamâmet
gördüm

95. **gülinden:-i, -n, -den**
Gazel 2145
Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Vefâ gelmez cihândan çün
ferâğum var gülünden hem

İrişmez güşuma hergiz figânlar
bülbülünden hem

96. **gül:**
Gazel 2001
Mısra: 5

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Dür olalı gül yüzünden bülbülem
kan aqlaram
Aglamakdan kalmamışdur tende
bir zerre mecâl

97. **gül:**
Gazel 2150
Mısra: 7

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Tañlamañ gül ruñları yâdına efgân
eylesem
Yok midür bir bülbül-i şürîde
deñlü gayretüm

98. **gül:**
Gazel 2259
Mısra: 4

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Var-iken kıdd-ile zülf ü ruñı ol
sım-ten yârüñ
Bu göñlüm istemez sünbül gül ü
serv ü semen görsem

99. **gül:**
Gazel 2275
Mısra: 9

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Muhibbî gül yüzüne karşı cānā
İder bülbül gibi her dem terennüm

100. **gül:**
Gazel 2284
Mısra: 2

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Gülşen-i hüsn içre sen serv-i
hırāmānsın begüm
Aglayup âh eyleyem gül gibi
hāndānsın begüm

101. **gül:**
Gazel 2285
Mısra: 8

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Zāhir olur yüzinde 'arāk
Beñzer ki düşe gül üzre şebnem

102. **gül:**
Gazel 2285
Mısra: 10

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Dīdem çün ebr-i nev-bahārī
Döker yaşı gül yüzünü görsem

103. **gül:**
Gazel 2299
Mısra: 14

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

İy Muhibbî ol nihāl-i serv-ğad gül-
ruñsuzın
Hār görünür çeşmüme cümle gül ü
gülzār hem

104. **gül:**

Gazel 2314

Mısra: 8

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Āteş-i dūd-ı dilümden görmedüm
'âlem yüzün
Gül yüzüñsüz her kaçan gülşende
mesken eyledüm

105. **gül:**

Gazel 2321

Mısra: 5

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Gül yüzüñsüz ney gibi efgân ider
cân bülbülü
Hiç olur mı bülbül-i bî-çâre hâmüş
iy şanem

106. **gül:**

Gazel 2357

Mısra: 3

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Lebûñ gönca olalı gül yañağñ
Aña dil bülbülün güyâ kılan kim

107. **gül:**

Gazel 2375

Mısra: 7

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Aña şâdam sordılar ben bülbülün ol
gül didi
Gülşen-i hüsnüme karşı zâr u
zârumdur benüm

108. **gül:**

Gazel 2395

Mısra: 5

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Umaram gülşende hânde idesin sen
gül gibi
Ol sebebden bu gözüm yaşını
bârân eyledüm

109. **gül:**

Gazel 2413

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

'İşkuñla şehâ gül gibi geh çâk-i
tenem ben
Geh lâle-sıfat şevk-ile hünün
kefenem ben

110. **gül:**

Gazel 2416

Mısra: 3

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Gül gibi açılmayup irmez bahar-ı
vaşluña
Āhını bād eyleyüben zâr u giryân
olmayan

111. **gül:**

Gazel 2420

Mısra: 5

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Gül ruhuñ şevkı ile her gıce bülbül
gibi āh
Turmayup şubha degin nâle vü
feryād ideyin

112. **gül:**

Gazel 2428

Mısra: 2

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Nâz-ıla refâra gel geşt eyle bāğ u
büstân
Servler karşı gelüp bulsun şeref
gül gülsitân

113. **gül:**

Gazel 2431

Mısra: 5

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Şi' r-i pür-süzüm benüm gül lâledür
eş'âr-ı gayr
Şekker-i şîrîn ile kanda bir ola
engübîn

114. **gül:**

Gazel 2492

Mısra: 6

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Sinem üzre çekmiş-idüm ben
elifler şevkuñe
Yoğ-iken gülşende gül dahı nişân
hem tâkden

115. **gül:**

Gazel 2500

Mısra: 11

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Nüş it Muhibbî gül gibi cüş idesin
tâ Nil gibi

Feryād idüp bülbül gibi hoş-hāl
olayın bir zamān

116. **güldür:-dür**
Gazel 2152

Mısra: 7

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Dāğlar sīnemde güldür servler yir
yir elif
Kıl temāşā 'ışk bāğınūñ hārāb-
ābādiyam

117. **gülüm:-üm**
Gazel 2162

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Yine ben bülbülinden 'ār ider ol
gülüm balum
N'olisar bilmezem yā Rab anuñla
uşbu aḥvālum

118. **gülüm:-üm**
Gazel 2317

Mısra: 4

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Hāyātum hāşilum 'ömrüm
şarābum kevşerüm 'adnüm
Bahārum behcetüm rüzum gülüm
iy verd-i ḥandānum

119. **gül:**
Gazel 2171

Mısra: 10

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

İy Muḥibbī n'eylerem bāğ-ı cinān
u kevşeri
Bir lebi şīrīn yüzü gül gülsitānum
var benüm

120. **gül:**
Gazel 2174

Mısra: 5

"Gül ağacının katmerli,

genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Hālūñi gül ruḥlarıñda cā-be-cā
cānā görüp
Dāğlarla sīnemi ben lāle gibi
dagladum

121. **gül:**
Gazel 2250

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Gel eyle gül gibi cānā tebsşüm
Daḥı nāz-ıla ḡonca-veş tekellüm

122. **gül:**
Gazel 2264

Mısra: 5

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Gül yüzün medḥ eylesem güleşende
iy serv-i ḥırām
'Andelīb-i gülsitānı cümle ḥāmūş
eyleyem

123. **gül:**
Gazel 2305

Mısra: 13

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Gül yüzinsüz bu Muḥibbī bāğ u
beḥişt
Nāle kılır bülbülem zār u nevāyi
isterem

124. **gül:**
Gazel 2336

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"

olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Ruḥlarıñı dōstum gül gibi ḥandān
isterem
Anuñ-ıçun gözlerüm yaşını bārān
isterem

125. **gül:**
Gazel 2342

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Gül ruḥuñ şevḡıne ister ki ḡönül
zāruñ olam
Tā ölince rāh-ı 'ışk içre hevādāruñ
olam

126. **gül:**
Gazel 2343

Mısra: 9

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Gül yüzün vaşfın Muḥibbī
yazmaga gül bergine
Devr-i güle yaraşur bir tāze dīvān
eyleşem

127. **gül:**
Gazel 2370

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Nev-bāḥār-ı ḥüsnüñ aḥup gül
yüzün yād eyledüm
Bülbül-i şūrīde gibi āḥ u feryād
eyledüm

128. **gül:**
Gazel 2372

Mısra: 6

"Gül ağacının katmerli,

genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

İnlerem bülbül gibi her dem
nevâda râstı
Gözüme duş olalı gül yüzlü
ra' nâlar benüm

129. gül:

Gazel 2373

Mısra: 7

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Gül yüzi şevkı-y-ile şubha degin
Olalum bülbüle hem-nefs n'idelüm

130. gül:

Gazel 2394

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Gül yüzünden ayru her şeb hâk-
ber-ser eyleyem
Göz yaşın döküp özüm hâke
berâber eyleyem

131. gül:

Gazel 2395

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Gül gibi şevkuñ ile çâk-i girîbân
eyledüm
Şöyle çâk itdüm anı kim tâbe-
dâmân eyledüm

132. gül:

Gazel 2404

Mısra: 11

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"

olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Bu Muhibbî gül yüzüñsüz gıceler
tâ şubha dek
Bülbüli bî-hvâb iden bu âh u
zârumdur benüm

133. gül:

Gazel 2405

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Nâz ile gitdi çün ol gül yüzlü
cânânüm benüm
Gidiserdür hâsret ile sînedin
cânüm benüm

134. gül:

Gazel 2435

Mısra: 4

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Pâyına bir serv-i kıddüñ göz yaşın
eyle revân
Gül gibi bir gül-ruhuñ yâdıma çâk
it pîrehen

135. gül:

Gazel 2443

Mısra: 9

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Almadı gül gibi senden zerrece
büy-ı cefâ
Turmasun dil bülbüli feryâd-ıla zâr
eylesün

136. gül:

Gazel 2451

Mısra: 5

"Gül ağacının katmerli,

genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Her taraf serv ü gül ü nergis
benefşe yâsemen
Şimdilik gâyet müşerrefür zemîn
ü âsümân

137. güller:-ler

Gazel 2187

Mısra: 3

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Bâğa vardum şevk-i ruhsârûñla
güller pâyına
Aglayup hûn-ı cigerle dâmenin ter
eyleyem

138. güller:-ler

Gazel 2314

Mısra: 10

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Bu Muhibbî sînesin cânâ temâşâ
eyle kim
Eşk-ile güller bitürdüm anı gülşen
eyle eyledüm

139. gül:

Gazel 2190

Mısra: 9

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Dökmesem bârân-ı eşki yâr
açılmaz gül gibi
Dir Muhibbî girye kıl ben çün gül-i
handânûñam

140. gül:

Gazel 2195

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Añup gül ruhların giryân olup ebr-
i bahâr oldum
Hayâlün hâli fikriyle yakup dâğ
lâlezâr oldum

141. **gül:**

Gazel 2195

Mısra: 3

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Bugün gül şevkime bülbül ider
feryâd-ıla zârı
Görelen gün yüzün cânâ saña
karşu hezâr oldum

142. **gül:**

Gazel 2195

Mısra: 11

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Didüm bu nâz u bu 'işve nedür gül
yüzünü göster
'Acebdür dağı bilmezsin didi ben
şivekâr oldum

143. **gül:**

Gazel 2196

Mısra: 11

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Serv kâmet ruhları gül zülf sünbül
gonca leb
Çeşmi fitne gamze âfet kaşı yadur
sevdüğüm

144. **gül:**

Gazel 2197

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Gelüp gül gibi ol dilber didi bil
gül 'izâr oldum
Didüm karşında bülbül-veş ötüp
ben dağı zâr oldum

145. **gül:**

Gazel 2198

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Gül gibi sînemde evvel 'ışkı
pinhân eyledüm
Soñra açılson diyü yaşumı bārân
eyledüm

146. **gül:**

Gazel 2204

Mısra: 7

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Şevk-i ruhsârûnla şol deñlü dökem
gül pâyüña
Eşk-i çeşmümden gülün dāmânını
ter eyleyem

147. **gülün:-üñ**

Gazel 2204

Mısra: 8

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Şevk-i ruhsârûnla şol deñlü dökem
gül pâyüña
Eşk-i çeşmümden gülün dāmânını
ter eyleyem

148. **gülün:-üñ**

Gazel 2499

Mısra: 8

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Güş iden ben bülbül-i şürîdenün
feryâdını
Bir nazar kılsun gülün hâr-ıla
bendin gözle sen

149. **güller:-ler**

Gazel 2209

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Güller bitürdi her dem bu eşk-i
lâle-günüm
Âğışte oldu cânâ hâk-i derüñle
hünüm

150. **güller:-ler**

Gazel 2367

Mısra: 10

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Muhibbî gülşene varma temâşâ
eyle bu sînem
Kızıl güller kılup dâğum elifden
servler çekdüm

151. **güller:-ler**

Gazel 2473

Mısra: 6

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir.

Bâğ-ı hüsnün olmayınca hergiz iy
ârâm-ı cân
Lâleler güller bitüp zeyn-i gülîstân
olmasun

152. **gül:**

Gazel 2217

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Ol 'arızı gül gözleri hümâr mest
kim
Ya seng-i cefâ ile iden gönli şikest
kim

153. **gül:**

Gazel 2225

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Gâh añup gül ruhlarañı gönlümi
gülşen kılam
Geh gam u endüh-ıla dil hânesin
külhen kılam

154. **gül:**

Gazel 2230

Mısra: 5

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Yüzün gül saçun 'anber leblerün
mül
Gülistânunda inler bir hezâram

155. **gül:**

Gazel 2232

Mısra: 5

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Var iken 'âlemde gül gibi şarâb-ı
ergüvân
Rind olam lâyıq mıdur zâhid gibi
beng eyleyem

156. **gül:**

Gazel 2243

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Gül haddüni görelî bu eşk-i
lâlegünüm
Âğışte oldı cânâ hâk-i der-ile
hünüm

157. **güli:-i**

Gazel 2250

Mısra: 12

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Muhibbî zârılık it yâra karşı
İder bülbül güli görse terennüm

158. **güli:-i**

Gazel 2407

Mısra: 5

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Nite kim hüsün güli dâyim
terakkiye-durur
Her gün efüzür şehâ mihründe
feryâdum benüm

159. **güli:-i**

Gazel 2451

Mısra: 9

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

İy Muhibbî hâr-ıla hem-dem görür
bülbül güli
Ol sebebendür ider tâ şubha dek
âh u figân

160. **gül:**

Gazel 2252

Mısra: 4

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Perde-i râz-ı dilüm açıldı san bir
ğonçadur
Şevkden gül gibi çâk oldı
girtbânüm benüm

161. **gülün:-üñ**

Gazel 2263

Mısra: 4

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

'Inân-ı dil gider elden perîşân
eylese zülfin
Gülün evrâkı üstinde ki sünbül
deste ter gördüm

162. **gül:**

Gazel 2273

Mısra: 11

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

N'eylerem sünbül ü gül nergis ü
reyhân u çemen
Çün yiter dide saçı vü hatt u 'arızı
gülüm

163. **gülüm:-üm**

Gazel 2273

Mısra: 12

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

N'eylerem sünbül ü gül nergis ü
reyhân u çemen
Çün yiter dide saçı vü hatt u 'arızı
gülüm

164. **gülüm:-üm**

Gazel 2277

Mısra: 12

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Didüm Muhibbî nâle kılur
'andelîb-vâr
Nâz-ıla gülüp didi ki ben dağı bir
gülüm

165. **gülden:-den**

Gazel 2281

Mısra: 3

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Baňa büyuñ yite cānā n'iderem
fāriğam gülden
Gözüme almazam servi çü sensin
serv-i āzādum

166. **gülden:-den**

Gazel 2447

Mısra: 5

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Dilberüm nāzük bedendür yaraşur
gülden kabā
Pîrehen olsa münāsib ana berg-i
yāsemîn

167. **güllerini:-ler, -i, -n, -i**

Gazel 2293

Mısra: 3

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Añlasam ruħlarınuñ güllerini
İñleyüp bülbül-i güyā olalum

168. **gül:**

Gazel 2298

Mısra: 3

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Görmege ol 'arızı gül kâmeti servi
yine
Dāğlarla sīnede biñ dīde peydā
eyledüm

169. **gül:**

Gazel 2352

Mısra: 9

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Gül ruħı şevkine yāruñ gīceler tā
şubħa dek
Bülbül-i cānı Muhibbî anda güyā
eyleşem

170. **güldan:-dan**

Gazel 2495

Mısra: 8

Suçlu kimsenin boynuna veya
ellerine takılan halka, kelepçe.

Zülfî zencürine düşdüñse ħalās
istemegil
Bu delülikle dilā niçesi güldan
çıkasın

171. **gül:**

Gazel 2387

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Gül gibi dāyimā her laħza olgıl şād
hem
Serv kıddüñ bendesidür 'ar'ar u
şimşād hem

172. **güllerün:-ler, -üñ**

Gazel 2394

Mısra: 3

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

İrdi çün devr-i çemen şevk-i
ruħuñla güllerüñ
Kanlu yaşumla kamu evrākını ter
eyleyem

173. **gülin:-i, -n**

Gazel 2440

Mısra: 10

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Bu Muhibbî gülşen-i ħüsñüñ
temāşā eylesün
Dilberā ħüsñüñ gülin āħir sola
sanmaz mısın

174. **güller-ile:-ler, -ile**

Gazel 2451

Mısra: 4

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Saħn-ı ħāke eşk-i gerdüñi
dökeliden şehāb
Dürlü dürlü güller-ile cennete
döñdi cihān

175. **güller-ile:-ler, -ile**

Gazel 2485

Mısra: 1

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Güller-ile zeyn olındı yine bāğ u
gülsitān
Gülde var hercāyilik bülbülde var
āh u fiğān

176. **gülde:-de**

Gazel 2485

Mısra: 2

"Gül ağacının katmerli,
genellikle kokulu olan çiçeği"
olmakla birlikte bu kelimeyle
"sevgili" de kastedilir. Gül, tazelik,
incelik, narinlik, nazlılık onun
özelliğidir, aynı zamanda
sevgilinin boyu, yanağı , yüzü de
olur.

Güller-ile zeyn olındı yine bāğ u
gülsitān
Gülde var hercāyilik bülbülde var
āh u fiğān

göl-:

1. gölse:-se

Gazel 2000

Mısra: 9

*Gölmek | ağlamamın zıddı
bağlamında mutlu ve mesrúr
olmak.*

Bir kezin gölse Muhibbî yüzine ol
şüh gül

2. gölserin:-er, -sin

Gazel 2010

Mısra: 3

Eğlenmek, alay etmek.

Gölserin gayr-ıla iy yâr-ı cânî
Beni gördükçe eylersin ta'allül

3. gölser-iken:-er, -iken

Gazel 2005

Mısra: 3

*Biriyle, bir şeyle alay etmek,
eğlenmek.*

İle ben göler-iken şimdi göler il
baña âh
Beni biñ derd-ile çün eyledi âvâre
gönül

4. gölser:-er

Gazel 2005

Mısra: 3

*Biriyle, bir şeyle alay etmek,
eğlenmek.*

İle ben göler-iken şimdi göler il
baña âh
Beni biñ derd-ile çün eyledi âvâre
gönül

5. gölser:-er, -

Gazel 2011

Mısra: 6

Alay etmek, eğlenmek.

Gonca gibi bagrı pür-hün hâr
elinden bülbülün
Salınur bād-ı şabā-y-ıla göler
oynar gül

6. gölmedüm:-me, -dü, -m

Gazel 2326

Mısra: 7

*Mutlu, sevinçli zaman
geçirmek, eğlenmek, hoşça vakit
geçirmek.*

Gölmedüm 'âlem içinde derd ü
ğamdur çekdüğüm
Fitnesinden it rakîbün zâr u bîmâr
iñlerem

7. göldi:-di, -

Gazel 2036

Mısra: 3

Dalga geçmek, alay etmek.

İstedüm büse lebinden göldi dilber
gül gibi
Didi vaşla çare isterseñ bu yolda
yüri öl

8. gölmek:-mek, -

Gazel 2063

Mısra: 10

*İnsan, hoşuna veya tuhafına
giden olaylar, durumlar
karşısında, genellikle sesli bir
biçimde duygusunu açığa vurmak.
|| Mutlu, sevinçli zaman geçirmek,
eğlenmek, hoşça vakit geçirmek.*

Muhibbî agrayup gölmek gerek her
dem yolundan hem
Günâhuñdan seni pāk eylemez illâ
gözün yaşı

9. gölüp:-üp

Gazel 2277

Mısra: 12

*İnsan, hoşuna veya tuhafına
giden olaylar, durumlar
karşısında, genellikle sesli bir
biçimde duygusunu açığa vurmak.*

Didüm Muhibbî nâle kılur
'andelîb-vâr
Nâz-ıla gölüp didi ki ben dağı bir
gölüm

10. gölüp:-üp

Gazel 2375

Mısra: 11

Gölmek, tebessüm etmek.

Gitdi elden cân u dil didüm gölüp
gamzeñ didi
Varımaz bir yire şayd-ı zağm-
dârumdur benüm

11. gölse:-e

Gazel 2413

Mısra: 7

*Ses çıkarmadan hafifçe
gölümsemek, tebessüm etmek.*

İy döst n'ola yüzüme ger bir göle
baksañ
Bu cevri ü cefâ âteşine niçe yanam
ben

12. gölser:-er

Gazel 2483

Mısra: 10

*Mutlu bir zaman geçirmek,
mesut olmak.*

Gözüm yaşını dökdükçe ferahlar
kesb ider gönülüm
Muhibbî şem' olupdur san göler
kendü ziyânından

göl bitür-:

1. göl bitür-:

Gazel 2041

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Göl yetiştirmek.

Çün 'arak dökdi Muhammed anı
göl bitürdi Hağ
Anuñ-içundur Muhibbî oldugı
mümtâz gül

göl deste:

1. göl deste:

Gazel 2192

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Göl demeti, çiçek destesi.

Başum üzredür didüm cânâ yirün
Didi gerçeksın ki bir gül desteyem

göl gül:

1. göl gül:

Gazel 2375

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Parça parça kızarmak, pembe
pembe olmak.*

Katre-i eşk-ile gül gül biter anda
lâleler
Gülsitân-ı sine bir hürrem
bahârumdur benüm

göl gül it-:

1. göl gül it-:

Gazel 2498

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Parça parça kızarmak, pembe
pembe olmak.*

Tâb-ı mülden gül gül itmişsin
ruđuñ bârî salın
Nâz-ıla hâl eylegil dil bülbülünñ
müşkilin

göl mevsimi:

1. göl mevsimi:

Gazel 2040

Mısra: 17

Kelime Tipi: -

Göl mevsimi.

Ugradum bir 'arife gül mevsimin
sordum didi
İy Muhibbî tiz geçer bir haftadır
bir ân gül

gül ol-:

1. **gül ol-:**

Gazel 2103

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Parça parça kızarmak, pembe pembe olmak.

Sinemde serv elifdür dâğum baña
gül oldı
Gördüm o serv-i kıddi gül gibi
rüyı sevdim

ğulâm:

1. **ğulâm:**

Gazel 2101

Mısra: 12

Köle, kul, esir, bende.

Senden özge baña yok 'alem
içinde bir şâh
Var işigünde benim gibi senün
niçe ğulâm

2. **ğulâm:**

Gazel 2123

Mısra: 6

Köle, kul, esir, bende.

Zühreyi mu'trib-i meclis idelüm
şo'hbete gel
Kameri bende vü hurşîdi ğulâm
eyleyelüm

3. **ğulam:**

Gazel 2229

Mısra: 9

Köle, kul, esir, bende.

Lâyık degül saña ğulam ola
Muhibbî
Besdür diyeler benim için küy-ı
sükânım

gül-bü:

1. **gül-bü:**

Gazel 2488

Mısra: 6

Gül kokulu.

Tagıdup kâküllerin gönlüm perişân
eyledi
Komadı şabr u kararım sünbül-i
gül-bü diyen

2. **gül-büyı:-(y)ı**

Gazel 2446

Mısra: 8

Gül kokulu.

Tâze cân virdün getürdün büy-ı
zülfün iy şabâ
Çok zamandır özlemişdüm ol saçı
gül-büyı ben

gül-endâm:

1. **gül-endâmuñ:-uñ**

Gazel 2256

Mısra: 5

*Gül bedenli, gül fidanı gibi
güzel ve ince endamlı.*

Hasretünden sen gül-endâmuñ
temâşâ eylegil
Sinem üzre lâleler izhâr ider dâğ-ı
dilüm

2. **gül-endâmuñ:-uñ**

Gazel 2261

Mısra: 5

*Gül bedenli, gül fidanı gibi
güzel ve ince endamlı.*

Hasretiyle bir gül-endâmuñ yine
Giceler bülbülleyin zâr olmuşam

ğulğul:

1. **ğulğul:**

Gazel 2010

Mısra: 8

*Gürültü, bağırsıp çağırışma,
velvele.*

Giceler gün yüzünüñ hasretinden
Kılur bülbüleyin dil murğı ğulğul

2. **ğulğulıdan:--ı, --n, --dan**

Gazel 2063

Mısra: 2

*Dalga dalga ortalığa yayılan
gürültülü ses, her ağızdan bir ses
çıkmasından meydana gelen
karışık gürültü, velvele.*

Ferâğum var yine dehrün gülinden
sünbülinden hem
Uşandım bülbülün dâyim
çemende ğulğulıdan hem

gülğün:

1. **gülğün:**

Gazel 2038

Mısra: 3

Gül renkli.

Çün bahâr eyyâmidur al elüñe
gülğün kadeh
Her ne deñlü var-ısa kalmaya
gönlünde melâl

2. **gülğün:**

Gazel 2167

Mısra: 5

Gül renkli, pembe. || Kanlı.

Koşup şeb-diz-i zülfiyle bugün
gülğün eşkümi
Baña pādâş olmadı bu 'ışkuñ
öñdülün aldum

3. **gülğün:**

Gazel 2478

Mısra: 1

*Gül renkli, kırmızı, şiiirde kanlı
gözyaşı anlamında kullanılır.*

Olupdur hasretiyle eşk gülğün
'Aceb mi su yerine akıda hün

gül-i bî-hâr:

1. **gül-i bî-hâr:**

Gazel 2491

Mısra: 10

*Kelime Tipi: -
Dikensiz gül.*

Şabr kıl cevri ü cefâsına Muhibbî
tañ degül
Bilmedi kimsene tuta gül-i bî-hâr
etegin

gül-i handân:

1. **gül-i handân:**

Gazel 2105

Mısra: 8

*Kelime Tipi: -
Açılmış gül.*

Gördi küyında gözüm yaşını rahm
itdi o dem
Gül-i handân gibi açıldı birez
cânânım

2. **gül-i handân:**

Gazel 2107

Mısra: 6

*Kelime Tipi: -
Açılmış gül.*

Gülşen-i hüsninde zâr itdi bu
göñlüm murğını
Gül gibi güldi yüzüme ol gül-i
handân benim

3. **gül-i handân:**

Gazel 2142

Mısra: 2

*Kelime Tipi: -
Neşeli, şen gül.*

Kana ğarkıtsün vücüdüm dîde-i
giryân benim
Gülmedi çünkim yüzüme ol gül-i
handân benim

4. **gül-i handân:**

Gazel 2183

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Açılmış gül.

Eşkümün bārânına karşı gül-i

handân iseñ

Gülşen-i hüsnünde ben de bülbül-i
nālānuñam

5. **gül-i handân:**

Gazel 2190

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Açılmış gül.

Dökmesem bārân-ı eñki yār

açılmaz gül gibi

Dir Muhibbî girye kıl ben çün gül-i
handānuñam

6. **gül-i handân:**

Gazel 2324

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Açılmış gül.

Hār elinden bagrı hün olmuş belālu
bülbülem

Ol saçı sünbül gül-i handāna

bilmen n'eyleyem

7. **gül-i handân:**

Gazel 2345

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

Açılmış gül.

Geçdi 'ömrüm āh kim bülbül gibi
efğān-ıla

Ol saçı sünbül gül-i handāni

añdum agladum

gül-i hoş-bü:

1. **gül-i hoş-bü:**

Gazel 2419

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Güzel kokulu gül.

Mu'anber mü gül-i hoş-bü kemān
ebrü gözi cādū

Görelen kalmadı tākāt gönül

āşüfte cān hayrān

gül-i nev:

1. **gül-i nev:**

Gazel 2455

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Yeni açmış gül.

Güşına almaz gül-i nev çün senün
efğānuñı

Niçe bir iy bülbül-i şürde feryād
idesin

gül-i nev-reste:

1. **gül-i nev-reste:**

Gazel 2154

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Yeni bitmiş, yeni hasıl olmuş
gül.*

Bülbül gibi fiğānlar iderdüm

şabāha dek

Küyuñ olaydı iy gül-i nev-reste
menzilüm

2. **gül-i nev-reste:**

Gazel 2192

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Yeni bitmiş gül.

Yār didi bir gül-i nev-resteyem

Ben didüm bülbül-i dil-i hasteyem

3. **gül-i nev-reste:**

Gazel 2392

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Yeni bitmiş gül. || Sevgili.

Nāle kılsam sen gül-i nev-resteyi

yād eylesem

Nevha-i bülbülleri gülşende hāmūş
eyleyem

gül-i nevreste:

1. **gül-i nevreste:**

Gazel 2295

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Yeni bitmiş gül.

Bülbül gibi fiğānlar iderdüm

şabāha dek

Küyuñ olaydı iy gül-i nevreste
menzilüm

gül-i nev-reste ter:

1. **gül-i nev-reste ter:**

Gazel 2263

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Çok yeni hasıl olmuş gül. ||
Genç sevgili.*

Muhibbî sen sen ol yārı görüben

karşu āh itme

Žarar nāğāh ide aña gül-i nev-reste
ter gördüm

gül-i ra'nā:

1. **gül-i ra'nā:**

Gazel 2004

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*En güzel gül || dışı sarı içi
kırmızı renkte olan bir tür katmer
gül.*

Bir gül-i ra'nā ğamından bülbül-i

cāndur gönül

Giceler tā şubha dek ney gibi
nālāndur gönül

2. **gül-i ra'nā:**

Gazel 2004

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*İçi kırmızı, dışı sarı makbul
bir gül çeşidi. || [Divan
edebiyatında içi kan ağlayan, dışı
sararıp solan aşık için kullanılır.*

Bir gül-i ra'nā ğamından bülbül-i

cāndur gönül

Giceler tā şubha dek ney gibi
nālāndur gönül

3. **gül-i ra'nā:**

Gazel 2279

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*İçi kırmızı, dışı sarı makbul
bir gül çeşidi. Divan edebiyatında
içi kan ağlayan, dışı sararıp solan
aşık için kullanılır.*

Humārı hoş gören rindem mey-i

şahbādan el çekmem

Cefāsına bakup hāruñ gül-i

ra'nādan el çekmem

4. **gül-i ra'nā:**

Gazel 2434

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*İçi kırmızı, dışı sarı makbul
bir gül çeşidi. || [Divan
edebiyatında içi kan ağlayan, dışı
sararıp solan aşık için kullanılır.*

Gülşen-i hüsnünde ko kılsun

Muhibbî nāleler

Böyle bir bülbül gerekdür sen gül-i

ra'nā-y-ıçun

5. **gül-i ra'nā:**

Gazel 2452

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*İçi kırmızı, dışı sarı makbul
bir gül çeşidi, şürde içi kan
ağlayan, dışı sararıp solan aşık
için kullanılır.*

Sen gül-i ra'nâyı gördüm seyr
iderken gülşeni
Âh idüp didüm budur dil bülbülünü
zâr iden

gül-i ter:

1. **gül-i ter:**

Gazel 2211

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Taze gül.

'Azîz-i cân-ıla dilsin giriftârûnı ħor
itme

Ki bir tâze gül-i tersin ħazer kıl ez-
dem-i serdüm

gülîstân:

1. **gülîstân:**

Gazel 2025

Mısra: 5

Bahçe, gül bahçesi.

Servi gibi serverâ itseñ gülîstân
seyrini
Goncalar dem-beste güller ser-te-
ser olur ħacil

2. **gülîstân:**

Gazel 2174

Mısra: 3

*Gül bahçesi, gülü çok olan
yer, gülşen, gülzar.*

Yog-iken daĥı gülîstân u çemen
bâğ u bahâr
Sen boyı serv ayagına yüz sürüp
dil bağladum

3. **gülîstânûnda:-uñ, -da**

Gazel 2226

Mısra: 9

*Gül bahçesi, gülü çok olan
yer, gülşen, gülzar.*

Gülîstânûnda eger nâle kılsam
İşiden sana bülbül eyler enîm

4. **gülîstânûnda:-uñ, -da**

Gazel 2230

Mısra: 6

*Gül bahçesi, gülü çok olan
yer, gülşen, gülzar.*

Yüzün gül saçun 'anber leblerün
mül

Gülîstânûnda inler bir hezâram

5. **gülîstân-ıla:-ıla**

Gazel 2317

Mısra: 5

*Gül bahçesi, gülü çok olan
yer, gülşen, gülzar.*

Çenârum serv-i sîrâbum gülîstân-
ıla büstânüm
Merâmum dürr-i şehvârum
şabâĥum şöĥbetüm şâmum

6. **gülîstân:**

Gazel 2471

Mısra: 10

*Gül bahçesi, gülü çok olan
yer, gülşen, gülzar.*

Ruĥları şevkine diyüp iy Muĥibbî
ter ħazel
Yaraşır bu nazmuñı solmaz
gülîstân idesin

gülîstân-ı cemâl:

1. **gülîstân-ı cemâl:**

Gazel 2110

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Güzelliğinin gül bahçesi.

Gülîstân-ı cemâl içre göreliden sen
boyı servi
Gözüm yaşımı pâyuña akıtdum
cûybâr itdüm

gül- 'izâr:

1. **gül- 'izârumdur:-um, -dur**

Gazel 2349

Mısra: 8

*Gül yanaklı, gül gibi pembe
yanaklı.*

Tañ mıdur eĥğân idüp bî-ĥvâb
olursam şubĥa dek
Bülbül-i şürîdeyem ol gül-
'izârumdur benüm

gül 'izâr:

1. **gül 'izâr:**

Gazel 2197

Mısra: 1

*Gül yanaklı, gül gibi pembe
yanaklı.*

Gelüp gül gibi ol dilber didi bil
gül 'izâr oldum
Didüm karşûnda bülbül-veş ötüp
ben daĥı zâr oldum

2. **gül 'izâr:**

Gazel 2398

Mısra: 10

*Gül yanaklı, gül gibi pembe
yanaklı.*

Muĥibbî sînemün dâğın temâşâ
eylemez dilber
Cîger ĥûnım saçup yir yir bitürdüm
gül 'izâr oldum

3. **gül 'izârumdur:-um, -dur**

Gazel 2404

Mısra: 1

*Gül yanaklı, gül gibi pembe
yanaklı.*

Tîr-i ĥamzeñ sînem üzre
gül 'izârumdur benüm
Dâğ-ı 'ışkuñ yir yir anda
lâlezârumdur benüm

4. **gül 'izârûnda:-uñ, -da**

Gazel 2412

Mısra: 3

*Gül yanaklı, gül gibi pembe
yanaklı.*

Gül 'izârûnda 'araĥdan oldugıyçun
bir varak
Ĥürmet idüp göze sürerler bilenler
kıymetin

gül ' -izâr:

1. **gül ' -izârı:-ı**

Gazel 2461

Mısra: 1

*Gül yanaklı, gül gibi pembe
yanaklı.*

Ĥiç olur mı kim diyem ben gül ' -
izârı sevmez
Bu kadar vardur diyem yanûnda
ĥârı sevmezsin

gül-reng:

1. **gül-reng:**

Gazel 2232

Mısra: 8

Gül renkli.

Kâĥa dönmiş zerd iken âĥum
odından ruĥlarum
İsterem kanlu yaşumla anı gül-reng
eyleyem

gül-ruĥ:

1. **gül-ruĥûn:-uñ**

Gazel 2131

Mısra: 13

Gül yanaklı.

Ĥasretinden inlerem bir gül-ruĥûn
şâm u şehir
Şimdiki 'aşruñ Muĥibbî bülbül-i
nâlânıyam

2. **gül-ruĥsuzın:-suz, -ı, -n**

Gazel 2299

Mısra: 13

Gül yanaklı.

İy Muĥibbî ol nihâl-i serv-ĥad gül-
ruĥsuzın

Hār görünür çeşmüme cümle gül ü
gülzâr hem

3. **gül-ruhuñ:-uñ**
Gazel 2435
Mısra: 4
Gül yanaklı.

Pâyına bir serv-i kıddüñ göz yaşın
eyle revân
Gül gibi bir gül-ruhuñ yâdına çäk
it pîrechen

4. **gül-ruh:**
Gazel 2475
Mısra: 1
Gül yanaklı.

Seyr-i gülzâr itmeyem gül-ruh
cemâlün var-ken
Serve kılmayam nazar nâzük
nihâlün var-iken

gül-ruhân:

1. **gül-ruhân:**
Gazel 2451
Mısra: 2
*Gül çiçeği gibi hoş kokulu ve
al renkli yanaklar, güzeller.*

Yine ezhâr-ıla zeyn oldı ser-â-ser
büsitân
Yir yirin itdi müşerref gülsitânı
gül-ruhân

gülşen:

1. **gülşen:**
Gazel 2018
Mısra: 2
*Bahçe, gül bahçesi, çiçek
bahçesi.*

Câme-i sebz ile geydi tâc-ı gevher-
bâr gül
Gülşen içre oldı ezhâra bugün
serdar gül

2. **gülşende:--de, -**
Gazel 2009
Mısra: 8
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Ben niyâz itsem senün karşıñda iy
serv-i hırâm
Sen dañı refâra gel gülşende bir
dem nâz kıl

3. **gülşende:--de, -**
Gazel 2011
Mısra: 3
*Bahçe, gül bahçesi, çiçek
bahçesi.*

El salar dir turmadan 'irfâna
gülşende çınâr
Furşatı fevt itmeñüz virmez seçer
her bâr gül

4. **gülşen:**
Gazel 2030
Mısra: 7
Gül bahçesi, gülistan.

Gülşen içre ger 'izâr-ı yârdan reng
almasa
'Alem içre bulmaz-ıdı bu kadar
i'zâz gül

5. **gülşenden:--den, -**
Gazel 2040
Mısra: 11
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Döstum nâz-ıla gel bir lahza
gülşenden yaña
Dökeyim haqka'l-kadem pâyuña
bir dâmân gül

6. **gülşen:**
Gazel 2011
Mısra: 10
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Bî-vefâdur dehrden umma
Muhibbî sen vefâ
Hiç işitdün mi bumı gülşen vire her
bâr gül

7. **gülşen:**
Gazel 2041
Mısra: 1
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Gülşen içre 'işve ile eyledükçe nâz
gül
Bülbül ider aña karşı mest olup
âvâz gül

8. **gülşen:**
Gazel 2041
Mısra: 7
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Hâdd-i yâra gülşen içre beñzerem
dimiş meger
Jâlelerden çın şeherde oldı seng-
endâz gül

9. **gülşen:**
Gazel 2044
Mısra: 7
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Gülşen itdüm bagrumuñ kanyıla
cânâ sînemi
Döstum rence kadem kıl seyr içün
seyrâna gel

10. **gülşene:-e**
Gazel 2073
Mısra: 1
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Büyümü gülşene getürse nesîm
İtmeyem fikr-i huld u zıkr-i na'im

11. **gülşende:-de**
Gazel 2113
Mısra: 6
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Zâr zâr ol iy dil-i şürîde var
nâlişler it
Ol gül açılmaz eger gülşende nâlân
olmayam

12. **gülşen:**
Gazel 2123
Mısra: 2
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Sâkıyâ bâde getür 'ıyş(ı) müdâm
eyleyelüm
Gülşen içinde varup bağı maqâm
eyleyelüm

13. **gülşene:-e**
Gazel 2133
Mısra: 4
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Alalum lâle gibi sağarı elden
komayup
Varalum gülşene biraz tâze güli
yâr idelüm

14. **gülşen:**
Gazel 2156
Mısra: 2
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Küy-ı yâra gitti çün şevk-i hezâr-
ıla dîlüm
Bülbülem tañ mı ola bir gîce
gülşen menzilüm

15. **gülşen:**
Gazel 2165
Mısra: 5
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Gülşen içre zâhidâ içdüm şarâb-ı
lâle-reng
Sanma kim halvetde senün gibi
ben beng eyledüm

16. **gülşende:-de**
Gazel 2197
Mısra: 5
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Görelde seni iy servüm gezer
gülşende nâz-ıla

Gözümün yaşı pâyüña akıdup
cüybâr oldum

17. **gülşen:**
Gazel 2201
Mısra: 1
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Gülşen içre dün gice nezzâre-i rû
eyledüm
Şubha dek feryâd idüp bülbülleyin
gü eyledüm

18. **gülşen:**
Gazel 2225
Mısra: 1
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Gâh añup gül ruhlarını gönlümi
gülşen kılam
Geh gam u endüh-ıla dil hânesin
külşen kılam

19. **gülşende:-de**
Gazel 2241
Mısra: 3
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Ruhuñ şevkine gülşende iderem
nâleler her şeb
İşidmezsın bu feryâdum şehir
bülbül gibi zâram

20. **gülşen:**
Gazel 2245
Mısra: 1
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Ṭavf-ı gülşen idelüm elde tatalum
yine câm
Sâkiyâ al elüñe sun berü bu demde
müdâm

21. **gülşen:**
Gazel 2251
Mısra: 7
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Tâze güldür gülşen içre nâz-ıla
refâr ider
Ol boyı serv-i sehî bâlâ nâmın
dimeyem

22. **gülşende:-de**
Gazel 2264
Mısra: 5
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Gül yüzün medh eylesem gülşende
iy serv-i hırâm
ʿAndelîb-i gülsitânı cümle hâmûş
eyleyem

23. **gülşende:-de**
Gazel 2314

Mısra: 8
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Âteş-i düd-ı dilümden görmedüm
ʿâlem yüzün
Gül yüzünsüz her kaçan gülşende
mesken eyledüm

24. **gülşen:**
Gazel 2314
Mısra: 10
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Bu Muhibbî sinesin cânâ temâşâ
eyle kim
Eşk-ile güller bitürdüm anı gülşen
eyle eyledüm

25. **gülşeni:-i**
Gazel 2321
Mısra: 3
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Olalıdan bu cemâlün gülşeni
cennet mişâl
Bülbül-i bî-çareñi itdün ferâmûş iy
şânem

26. **gülşen:**
Gazel 2364
Mısra: 7
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Görinür şimden girü gülşen
gözüme hâr u hes
Sunalar âb-ı hayât-ıla gerekmez
câm-ı Cem

27. **gülşene:-e**
Gazel 2367
Mısra: 9
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Muhibbî gülşene varma temâşâ
eyle bu sinem
Kızıl güller kılup dâğum elifden
servler çekdüm

28. **gülşen:**
Gazel 2375
Mısra: 13
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

İy Muhibbî gülşen içre görinen
nergis degül
Muntazır dildâra çeşm-i
intizârumdur benüm

29. **gülşende:-de**
Gazel 2392
Mısra: 6
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Nâle kılsam sen gül-i nev-resteyi
yâd eylesem

Nevha-i bülbülleri gülşende hâmûş
eyleyem

30. **gülşende:-de**
Gazel 2395
Mısra: 5
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Umaram gülşende hânde idesin sen
gül gibi
Ol sebebden bu gözüm yaşımı
bârân eyledüm

31. **gülşen:**
Gazel 2401
Mısra: 2
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Bülbülüz âh u zâra ʿazm idelüm
Gülşen içre bahara ʿazm idelüm

32. **gülşen:**
Gazel 2427
Mısra: 2
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Ḳaddüñe beñzer senün iy sîm-ten
Gülşen içre görmedüm bir nâr-ven

33. **gülşen:**
Gazel 2431
Mısra: 11
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Vird idinmiş gülşen içre bu sözi
meh-pâreler
Hâzihi cennâti ʿadnin fâdfulühâ
hâlidin

34. **gülşende:-de**
Gazel 2431
Mısra: 13
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Okıdı bu beyti gülşende Muhibbî
subh-dem
Eyledi bülbüller âhengi velî şavt-ı
hazîn

35. **gülşene:-e**
Gazel 2451
Mısra: 7
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Gülşene meşşâta olmuşken bugün
bâd-ı şehir
Hayfdur kim ʿâkıbet berbâd ider
rüz-ı hazân

36. **gülşeni:-i**
Gazel 2452
Mısra: 3
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Sen gül-i ra'nâyı gördüm seyr
iderken gülşeni

Âh idüp didüm budur dil bülbülünü
zâr iden

37. **gülşen:**
Gazel 2459
Mısra: 8
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Baş u cân terkin urur 'âşık hemân
pervânedür
Gülşen içre bülbül olmuşdur hemân
efsâne hûn

38. **gülşende:-de**
Gazel 2465
Mısra: 1
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Döstüm haddüñ yiter gülşende
gülzâr olmasun
Dilden özge karşıña bülbül gibi
zâr olmasun

39. **gülşene:-e**
Gazel 2485
Mısra: 6
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Servler baş kaldurup her yaña
bakar bağda
Sen gelesin gülşene diyü seni
gözler hemân

40. **gülşende:-de**
Gazel 2491
Mısra: 1
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Açdı gülşende şabâ gönca-i ebkâr
etegin
Lîk gönca komadı lecc idüp inkâr
etegin

41. **gülşende:-de**
Gazel 2492
Mısra: 6
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

Sinem üzre çekmiş-idüm ben
elifler şevkuñe
Yoğ-iken gülşende gül dağı nişân
hem tâkden

42. **gülşen:**
Gazel 2493
Mısra: 1
Gül bahçesi, gülistan, gülzar.

'Ârız-ı cânâna baksun gülşen ü yaz
isteyen
Diñlesün cân bülbülün murğ-ı hõş-
âvâz isteyen

gülşen-i hüsn:

1. **gülşen-i hüsn:**
Gazel 2107
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Güzelliğinin gül bahçesi.

Gülşen-i hüsninde zâr itdi bu
gönlüm murğını
Gül gibi güldi yüzüme ol gül-i
handân benim

2. **gülşen-i hüsn:**
Gazel 2115
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Güzelliğinin gül bahçesi.

Her sehergeh gül gibi tañ midur
olsañ şadmân
Giryeye ile gülşen-i hüsnünde çün
nâlânüñam

3. **gülşen-i hüsn:**
Gazel 2122
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Güzelliğinin gül bahçesi.

Dâğlardan sinem üzre dideler
peydâ idüp
Gıce gündüz gülşen-i hüsnüñi
seyrân eylesem

4. **gülşen-i hüsn:**
Gazel 2124
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Güzelliğinin gül bahçesi.

Gülşen-i hüsnünde cânâ gıceler
bülbül-şıfat
Şubh olunca anda niçe âh u zârı
görmüşem

5. **gülşen-i hüsn:**
Gazel 2126
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Güzelliğinin gül bahçesi.

İy Muhibbî gülşen-i hüsninde
yâruñ şubha dek
Uyılmaz bülbül gibi kimse
figânımdan benim

6. **gülşen-i hüsn:**
Gazel 2147
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Güzelliğinin gül bahçesi.

Çün Muhibbî gülşen-i hüsnünde
bülbüller gibi
Gâh medhüñ okuyup gâhî senâ-
hâvân olmuşam

7. **gülşen-i hüsn:**
Gazel 2183
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Güzelliğinin gül bahçesi.

Eşküñün bārânına karşı gül-i
handân isen
Gülşen-i hüsnünde ben de bülbül-i
nâlânüñam

8. **gülşen-i hüsn:**
Gazel 2284
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Güzelliğinin bahçesi.

Gülşen-i hüsn içre sen serv-i
hıramânsın begüm
Ağlayup âh eyleyem gül gibi
handânsın begüm

9. **gülşen-i hüsn:**
Gazel 2297
Mısra: 13
Kelime Tipi: -
Güzelliğinin bahçesi.

Gülşen-i hüsnünde cânâ ruhlarıñ
medh itmege
Gıceler cân bülbülün tâ şubh güyâ
eyledüm

10. **gülşen-i hüsn:**
Gazel 2301
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Güzellik bahçesi.

Gülşen-i hüsnüne karşı gıceler tâ
şubha dek
Nâle kılur murğ-ı cânım bülbül-i
gülzâr hem

11. **gülşen-i hüsn:**
Gazel 2332
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Güzelliğinin gül bahçesi.

Gülşen-i hüsninde her şeb bülbül-i
güyâ gibi
Tâ seher zârilik itdüm âh u feryâd
eyledüm

12. **gülşen-i hüsn:**
Gazel 2340
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Güzelliğinin gül bahçesi.

Gülşen-i hüsnünde cânâ gıceler tâ
şubha dek
Sanma kim cân bülbülün medhinde
hâmüş eyleyem

13. **gölşen-i hüsn:**

Gazel 2352

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Güzelliğın gülbahçesi.

Sınem üzre dâğ-ıla biñ dide peydâ
eyleyem

Gölşen-i hüsnünü doynca temâşâ
eyleyem

14. **gölşen-i hüsn:**

Gazel 2375

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Güzelliğının gül bahçesi.

Aña şâdam sordılar ben bülbülün ol
gül didi

Gölşen-i hüsnüme karşı zâr u
zârumdur benim

15. **gölşen-i hüsn:**

Gazel 2434

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Güzelliğının gül bahçesi.

Gölşen-i hüsnünde ko kılsun

Muhibbî nâleler

Böyle bir bülbül gerekdür sen gül-i
ra'nâ-y-ıçun

16. **gölşen-i hüsn:**

Gazel 2440

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Güzelliğın gülbahçesi.

Bu Muhibbî gölşen-i hüsnünü

temâşâ eylestün

Dilberâ hüsnün gülin âhır sola
sanmaz mısın

17. **gölşen-i hüsn:**

Gazel 2474

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Güzelliğın gül bahçesi.

Gölşen-i hüsn içinde bülbül-veş

İy gönül gice zâr imişsin sen

gölşen-i hüsnine:

1. **gölşen-i hüsnine:--i, --n, --e**

Gazel 2026

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Güzelliğın gül bahçesi.

İy Muhibbî gölşen-i hüsnine karşı
nâleler

İñleyüp tâ şubha dek bülbül gibi
feryâda gel

gölşen-i küy:

1. **gölşen-i küy:**

Gazel 2354

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Sevgilinin memleketinin
gülbahçesi.*

Gölşen-i küyünden ayru bülbül-i

zâr olmışam

İñlerem tâ şubha dek derd-ile

bîmâr olmuşam

gölşen-i küyuña:

1. **gölşen-i küyuña:--uñ, --a**

Gazel 2035

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Sevgilinin memleketindeki gül
bahçesi.*

Gölşen-i küyuña nisbet ravza-i

Rıdvân hacil

Ĥadd-i gülgünüña zülfünden gül ü

reyhân hacil

gölşen-i nazm:

1. **gölşen-i nazm:**

Gazel 2431

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Şiir bahçesi.

Gölşen-i nazmumda her satrum

olupdur nañl-bend

Kondu ma'nî kuşları üstine serv

oldı hemîn

gölşit:

1. **gölşitânnından:--i, --n, --dan**

Gazel 2456

Mısra: 10

*Gül bahçesi, gülü çok olan
yer, gölşen, gülzar.*

Bahâr u büstâni çün hazân olmak

muğarrerdür

Dilâ geç bu cihânuñ gölşitânnından

baharından

gölşitân:

1. **gölşitân:**

Gazel 2018

Mısra: 9

*Gül bahçesi, çiçeklik. |
Sevgilinin bulunduğu yer, sevgili
makamı. | Şirazlı Şeyh Sadi'nin
Gülistan adlı eseri, nesir ve
nazımdan oluşun, didaktik- ahlaki
hikayeler içeren bir özelliğe sahip*

*kitaptır. Doğu edebiyatı gibi Batı
edebiyatını da etkileyen önemli bir
eserdir.*

Gonca eñfâline güya Gölşitân

ta'lim ider

Büsitân gâh öğredür geh

Mağzenü'l-Esrâr gül

2. **gölşitânda:--da, -**

Gazel 2069

Mısra: 9

*Gül bahçesi, gülü çok olan
yer, gölşen, gülzar.*

Muhibbî bülbül-i güyâ gibi

gölşitânda

Niçe bir inleyüben bu belâ-yı Ĥarı

çekem

3. **gölşitânum:--um**

Gazel 2171

Mısra: 10

*Gül bahçesi, gülü çok olan
yer, gölşen, gülzar.*

İy Muhibbî n'eylerem bâğ-ı cinân
u kevseri

Bir lebi şîrin yüzi gül gölşitânum

var benim

4. **gölşitân:**

Gazel 2313

Mısra: 2

*Gül bahçesi, gülü çok olan
yer, gölşen, gülzar.*

Gidüp hicrân bi-Ĥamdillâh cemâl-i

düstân gördüm

Olup bülbülleyin sermest bahâr u

gölşitân gördüm

5. **gölşitâni:--ı**

Gazel 2368

Mısra: 4

*Gül bahçesi, gülü çok olan
yer, gölşen, gülzar.*

Geçdi 'ömrüm âh-ıla bir ġamgüsârı

görmedüm

Hicr-ile yandum kül oldum

gölşitâni bulmadum

6. **gölşitân:**

Gazel 2428

Mısra: 2

*Gül bahçesi, gülü çok olan
yer, gölşen, gülzar.*

Nâz-ıla refâra gel geç eyle bâğ u

büstân

Servler karşı gelüp bulsun şeref

gül gölşitân

7. **gölşitâni:--ı**

Gazel 2451

Mısra: 2
Gül bahçesi, gülü çok olan yer, gülşen, gülzar.

Yine ezhâr-ıla zeyn oldı ser-â-ser büsitân
Yir yirin itdi müşerref gülsitâni gül-ruhân

8. **gülsitân:**
Gazel 2485
Mısra: 1
Gül bahçesi, gülü çok olan yer, gülşen, gülzar.

Güller-ile zeyn olındı yine bāğ u gülsitân
Gülde var hercâyilik bülbülde var âh u figân

gülsitân it-:

1. **gülsitân it-:**
Gazel 2058
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Gül bahçesi, gülü çok olan yer haline getirmek.

Nâhun ile gülsitân itsem n'ola bu sînemi
Eşk-i çeşmüm turmaz akar çeşmesârumdur benüm

gülsitân-ı sîne:

1. **gülsitân-ı sîne:**
Gazel 2375
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Sîne gül bahçesi.

Katre-i eşk-ile gül gül biter anda lâleler
Gülsitân-ı sîne bir hürrem bahârumdur benüm

gülzâr:

1. **gülzâr:**
Gazel 2002
Mısra: 7
Gül bahçesi.

Ol perînün 'azm-i gülzâr itdügin işideli
Bir ayak üstüne durdı cümle mecmû'-ı nihâl

2. **gülzâr:**
Gazel 2011
Mısra: 1
Gül bahçesi.

Hamdülillâh tâze bitürdi yine gülzâr gül

'Andelîb-i hastaya tâ göstere dîdâr gül

3. **gülzârında:-ı, -n, -da**
Gazel 2116
Mısra: 7
Gül bahçesi, gülşen, gülistan.

Hüsn gülzârında tek sen hânde eyle gül gibi
Karşuña ben ebr-veş yaşlar döküp bārân olam

4. **gülzâra:-a**
Gazel 2272
Mısra: 11
Gül bahçesi, gülşen, gülistan.

Sensüzün gülzâra varsam gül dikendür çeşmüme
Anuñ içün bāğa varup istemez seyrân gözüm

5. **gülzâr:**
Gazel 2299
Mısra: 14
Gül bahçesi, gülşen, gülistan.

İy Muhibbî ol nihâl-i serv-ğad gül-ruhsuzun
Hâr görünür çeşmüme cümle gül ü gülzâr hem

6. **gülzâra:-a**
Gazel 2378
Mısra: 1
Gül bahçesi, gülşen, gülistan.

Nigârâ bāğ-ı hüsnünde yüzün gülzâra beñzetdüm
Aña karşı bu dil murğını murğ-ı zâra beñzetdüm

7. **gülzâr:**
Gazel 2465
Mısra: 1
Gül bahçesi, gülşen, gülistan.

Döstüm haddün yiter gülşende gülzâr olmasun
Dilden özge karşıña bülbül gibi zâr olmasun

gülzâr-ı 'âlem:

1. **gülzâr-ı 'âlem:**
Gazel 2054
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Alemin gül bahçesi.

Dilâ gülzâr-ı 'âlemden şabâ gibi güzâr itdüm
Gülinden görmedüm büy-ı vefa hâr ihtiyâr itdüm

gülzâr-ı hüsn:

1. **gülzâr-ı hüsn:**
Gazel 2071
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Güzelliğinin gül bahçesi.

Gülzâr-ı hüsn karşı bülbül gibi Muhibbî
Tâ şubh olunca zâr ol kıl dem-be-dem terennüm

2. **gülzâr-ı hüsn:**
Gazel 2319
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Güzelliğinin gül bahçesi.

Giceler bülbül gibi gülzâr-ı hüsnüñ yādına
Şubh olunca âh u efğân itmeden usanmayam

3. **gülzâr-ı hüsn:**
Gazel 2363
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Güzelliğinin gül bahçesi.

Nigârı seyr ider gördüm yine gülzâr-ı hüsn içre
Olup bülbül gibi güyâ Muhibbî âh u zâr itdüm

4. **gülzâr-ı hüsn:**
Gazel 2418
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Güzelliğinin gül bahçesi.

İşidüp gülzâr-ı hüsn içre Muhibbî nâleñi
Hoş edâ itmiş dimiş murğ-ı hoş elhândur diyen

güm ol-:

1. **güm ol-:**
Gazel 2250
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Kaybolmak.

Nişânın sormayın benden rakîbün
Nişânı kalmaya hergiz ola güm

2. **güm ol-:**
Gazel 2275
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Kaybolmak.

Nişânın sormañuz benden rakîbün
Dilegüm bu ki Hağ'dan ola ol güm

gümān:

1. gümānum:-um

Gazel 2171

Mısra: 6

Şüphe, tahmin, zan.

Kıldan ince mi miyānı yoksa yok
andan nişan
Bilmedüm bu bahş ara kaldı
gümānum var benüm

2. gümānum:-um

Gazel 2071

Mısra: 1

Zan, şüphe.

Gitsün gümānum eyle didükde bir
tekellüm
Gül gibi itdi ol dem nāz-ıla bir
tebessüm

3. gümānumdur:-um , -dur

Gazel 2114

Mısra: 8

Zan, şüphe.

Leblerinde haṭṭı sandum geldi
cānum agzuma
Sāye-i ebrū-y-ımuş bildüm
gümānumdur benüm

4. gümānum:-um

Gazel 2120

Mısra: 2

Zan, şüphe.

Cāme-i sebz ile bir şīrīn zebānum
var benüm
Var mıdur agzı diyü lakin
gümānum var benüm

gümān it-:

1. gümān it-:

Gazel 2089

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Şüphe etmek.

Vefāsın istedüğümce cefāya
ugradum āḥir
Dili bir bī-vefāya bağladum bāṭıl
gümān itdüm

gümrah:

1. gümrah:-am

Gazel 2097

Mısra: 8

*Yolunu kaybetmiş, yolunu
şaşırmuş kimse.*

Her kişi yārā irür bulur ṭarīḳ-i
müstakīm

Ben ki gümrahım gidüpdür
hānümānum n'eyleyem

gümreh-var:

1. gümreh-var:-am

Gazel 2265

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Yolunu kaybetmiş, yolunu
şaşırmuş kimse gibi.*

'Ayb itme küyuña iy meh eger
nāgeh varam
'İşkuñ ile olmuşam dīvāne vü
gümreh varam

gün:

1. günde:-de

Gazel 2003

Mısra: 1

*Yirmi dört saatlik zaman
dilimi.*

Küh-ı gāmda dilberā her günde āh
eksük degül
Pādişehsin 'afv kıl kıldan günāh
eksük degül

2. gün:

Gazel 2277

Mısra: 5

Güneş.

Ben zerreye gün gibi nazar eylesen
iy dōst
Eflāke çıkup ide idüm anda
menzilüm

3. günüm:-üm

Gazel 2433

Mısra: 6

Güneş.

Didüm ki sāyeñe varup iy dōst hoş
geçem
Didi ki ben günüm saña hiç saya
virmezsin

4. günüm:-üm

Gazel 2238

Mısra: 3

Gün, zaman, vakit, an.

Müddet-i hicr ḥadden aşdı şabr ile
geçti günüm
İtdi bu düşvārı ṭākat baña da yārı
dilüm

5. gün:

Gazel 2483

Mısra: 11

Gün.

Saña beg dirse birkaç gün sakın
dünyāya aldanma
Senüñ gibi niçe yavrı uçurmuş
aşıyanından

6. gün:

Gazel 2313

Mısra: 3

Gün, gündüz.

Felek gerçi ki birkaç gün cüdā
kıldı diyārumdan
Ferāmuş oldı miḥnetler çü yār-ı
mihrībān gördüm

7. gün:

Gazel 2291

Mısra: 5

Güneş II Aydınlık,parlak.

Görmedüm bir aña beñzer yüzi
gün alnı kamer
Anuñ-içün ol şehüñ ben bende-i
dergāhiyam

8. gün:

Gazel 2483

Mısra: 7

Gün, vakit.

İşitdüm cum'a gün vā'iz şerār-ı
düzahı añmış
Olupdur düzāḥī kendü yakar odlar
zebānından

9. gün:

Gazel 2406

Mısra: 10

An, vakit, zaman.

Çok zamāndur ki Muḥibbī ayaguñ
topragıdır
Yañılıp bir gün dimedüñ ḥāk-i
rāhumdur benüm

10. gün:

Gazel 2407

Mısra: 6

An, vakit, zaman.

Nite kim ḥüsnüñ güli dāyim
terakḳīde-durur
Her gün eفزündür şehā mihründe
feryādum benüm

11. gün:

Gazel 2415

Mısra: 5

An, vakit, zaman.

Beni luṭfuñla bir gün itmedüñ yād
Dirigā olmadı bu hicre pāyān

12. gün:

Gazel 2426

Mısra: 2
An, vakit, zaman.

Giderse zülfini ol meh yüzün açsa
niķābından
Tulū itmese birkaç gün güneş tura
hicābından

13. gün:
Gazel 2426
Mısra: 4
An, vakit, zaman.

Gel iy serv-i hırāmānum beni
koyup revān olma
Hazer kıl seyl olur bir gün ğarībūn
çeşmi ābından

14. gün:
Gazel 2032
Mısra: 1
Güneş. || *Güneşin doğuşu ile
batışı arasındaki zaman parçası,
gündüz. || Zaman, vakit.*

Gün yüzün üstinde gördüm
kaşlaruñ iki hilal
Kim görüpdür kim güneş ide
kamerle ittışāl

15. günde:--de, -
Gazel 2053
Mısra: 6
Güneşin doğuşu ile batışı
arasındaki zaman parçası,gündüz.
|| *Güneş.*

Ger femi vaşfımı benden güş ideler
ehl-i dil
Zerre gibidür ki günde görünür
hem çün hayāl

16. gün:
Gazel 2053
Mısra: 7
Güneşin doğuşu ile batışı
arasındaki zaman parçası,gündüz.
|| *Güneş.*

Gün yüzine teşbīh itmek olur idi
güneşi
Likin anuñ konmamış buncılayın
haddinde hāl

17. gün:
Gazel 2086
Mısra: 7
Yirmi dört saatlik zaman
dilimi.

Yañılıp göstermedüñ bir gün baña
mihruñ yüzün
Sende yok bildüm terahhum iy
cefākār añladum

18. günü:-i
Gazel 2092
Mısra: 5
Güneş.

Sa'd ola yılduzum toga devlet günü
başa
Yüz gösterürse baña o mihr-i
sa'ādetüm

19. günüm:-üm
Gazel 2145
Mısra: 7
Güneşin doğuşu ile batışı
arasındaki zaman parçası, gündüz.

Günüm tār eyledi ğāyetde ol hatt-ı
siyehkārı
Neler çekdüm şeb-i ğamda perīşān
sünbülinden hem

20. günümü:-üm, -i
Gazel 2164
Mısra: 11
Zaman, vakit.

Sensüz günümü sorma ki ne nev'-
ile geçer
Hicrān deminde ya niçe şebhā-yı
tār hem

21. gün:
Gazel 2191
Mısra: 7
Güneş, aydınlık.

Meger gün yüzine gün 'āşık olmuş
Yürür āvāre itmez bir dem ārām

22. gün:
Gazel 2191
Mısra: 7
Güneş.

Meger gün yüzine gün 'āşık olmuş
Yürür āvāre itmez bir dem ārām

23. gündür:-dür
Gazel 2202
Mısra: 7
Güneş, aydınlık.

Gündür yüzi alnı kamer başına
geymiş tāt-ı zer
Bu nev'e olur mı beşer ammā ki
kindür dimezem

24. gün:
Gazel 2215
Mısra: 6
Güneş,aydınlık.

Dutmasun zulmet cihānı gel götür
yüzden niķāb
Dehri rüşen eyle gün gibi budur
sözüm benüm

25. gün:
Gazel 2224
Mısra: 3
Gün.

Kanı ol gün ki keremden süresin
rağş üstüme
Urasın bu derdmede sen leked-
küb-ı sitem

26. gün:
Gazel 2232
Mısra: 3
Aydınlık, nur.

Gün yüzüñi görmek itsem sāyem
arduma düşer
Buña kaldı kim dönüp sāyem ile
ceng eyleyem

27. günün:-üñ
Gazel 2235
Mısra: 7
Zaman, vakit.

'Ömri zāyi' geçürüp geçti günāh-
ıla günün
Vaqt oldı ki dilā menzil-i inşāfa
gelem

28. gün:
Gazel 2236
Mısra: 7
Aydınlık, nur.

Gün yüzüñ görmeyeli oldı karañu
bu cihān
Bilmezem niçe geçer hafta vü meh
sālüm benüm

29. gün:
Gazel 2272
Mısra: 13
Aydınlık, nur.

Āh göstermez Muhibbī gün yüzün
zūlf-i şehāb
Māni' olur ki yaşum içre olur
pinhān gözüm

30. gün:
Gazel 2311
Mısra: 3
Güneş, nur.

Gün gibi çehremde zāhir oldı çün
āşār-ı 'ışık
Dōstlar mümkün midür ben anı
pinhān eyleyem

31. gün:
Gazel 2323
Mısra: 5
Aydınlık, nur.

Zerre-veş kaldum ayakda gün
yüzünden dür olup
‘Älem içre olmışam âvâre bilmen
n’ eyleyem

32. **gün:**
Gazel 2327
Mısra: 8
Aydınlık, nur.

Naḥs ṭālî ‘dür beni her dem kılan
andan cüdâ
Görmezem gün yüzini beñzer
gidüpdür devletüm

33. **gün:**
Gazel 2330
Mısra: 5
Aydınlık, nur.

Görmeyelden gün yüzünü dilberüñ
bir haftadır
Ol meh-i bedrüñ firâkıñdan hilâl
oldı tenüm

34. **gün:**
Gazel 2337
Mısra: 9
Aydınlık, nur.

İnkâr iderse gün yüzüne tañ mı
müdde ‘î
Vardur gözinde çünki ezelden
sebel didüm

35. **gün:**
Gazel 2339
Mısra: 7
Aydınlık, nur.

Görmez oldum gün yüzüñ meh
alnuña
Gıce gündüz säkin-i gamḥaneyim

36. **günde:-de**
Gazel 2345
Mısra: 5
*Dünyanın kendi yörüngesi
etrafında bir defa dönmesinden
ibaret 24 saatlik zaman parçası.*

Günde bir kez görmesem hâlüm
n’ olur dirken benüm
Bir yıl oldı görmez oldum anı
añdum agladum

37. **gün:**
Gazel 2359
Mısra: 5
Aydınlık, nur.

Zerre gibi gün yüzünün olalı
âvâresi
Gözüme görünmez oldı bu iki
‘âlem benüm

38. **günde:-de**
Gazel 2362
Mısra: 6
*Dünyanın kendi yörüngesi
etrafında bir defa dönmesinden
ibaret 24 saatlik zaman parçası.*

Didüñ yolunda ger ölseñ dirildem
lâ ‘l-i nâbumla
Ölürem günde yüz biñ kez kanı
‘ahd ü vefâ kıblem

39. **gün:**
Gazel 2379
Mısra: 10
Aydınlık, nur.

Ol güneş yüzüm neden bilmez
Muḥibbî zerresin
Mihri-y-ile gün gibi ‘âlemlere
meşhür olam

40. **gün:**
Gazel 2415
Mısra: 3
Güneş.

Nihân olalı gün yüzüñ gözümden
Akıdur dideler yaş yirine kan

41. **gün:**
Gazel 2416
Mısra: 7
Güneş.

Şu ‘le virür gün gibi yüzünde iy
nür-ı Hudâ
Kankı bî-dîndür seni görüp
müselmân olmayan

42. **gün:**
Gazel 2433
Mısra: 9
Aydınlık, nur.

Yaruñ Muḥibbî gün yüzine kim
nazar ide
Eydür ben anı mäh-ı şeb-ârâya
virmezsin

43. **gün:**
Gazel 2437
Mısra: 2
*Yirmi dört saatlik zaman
dilimi.*

Hiç çekmez merd olan dünyâ-yı
düñüñ minnetin
Görür-iken gün başında dürlü
dürlü ‘illetin

44. **günde:-de**
Gazel 2460
Mısra: 4
*Yirmi dört saatlik zaman
dilimi.*

Yüzünü görelî iy yâr-ı cāñî
Oluram günde yüz kez mübtelâ
ben

45. **gün:**
Gazel 2479
Mısra: 1
Güneş.

Gün gibi yine ṭulū ‘ itdi o meh-rü
ḥāneden
Ummaz-ıdum bu kadar luṭfî ben ol
cāñāneden

46. **gün:**
Gazel 2484
Mısra: 3
Aydınlık, nur.

Göreliden gün yüzüñ ḥāyrānuñ
oldum
Benüm bu ḥālîme ḥalk oldı ḥayrān

gün gibi:

1. **gün gibi:**
Gazel 2098
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Güneş gibi. || Açık, ortada.

Sözlerüm rüşen olur gün gibi
bürhân istemez
Âfitâbum yüzüne mihr-i cihan-ārâ
disem

2. **gün gibi:**
Gazel 2270
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Çok açık, besbelli.

Virdi cāñ öldi anuñçün gün gibi
serdar-ı ‘ışk
Cāñ u ser terkin kılup ben daḥı bir
ad eyleyem

3. **gün gibi:**
Gazel 2446
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Çok açık.

Seyr iderken gün gibi gördüm çün
ol meh-rüyı ben
Daḥı ol demden berü itdüm ḥarām
uyḥuyı ben

4. **gün gibi:**
Gazel 2465
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Aşık, ortada.

Sırr-ı ‘ışkı sakladukça rüşen oldı
gün gibi

Åh u eşkinden kişi böyle řermsār olmasun

gün gibi 'avân ol-:

1. **gün gibi 'ayân ol-:**

Gazel 2048

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Çok açık, besbelli.

Görmeye seni her kişi cān gibi nihān ol

İllā ki bu ben 'āşıka gün gibi 'ayân ol

gün gibi zāhir:

1. **gün gibi zāhir:**

Gazel 2251

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Çok açık, besbelli.

İy Muħibbī zāhir iken gün gibi 'ışkuñ senüñ

Bu 'acebdür sen olup rüsvā nāmın dimeyem

gün yüz:

1. **gün yüz:**

Gazel 2273

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Güzel ve nurlu yüz.

Gün yüzünü göricek 'aql u dili hayret alur

Saña hālin diyümez lāla döner uşbu dilüm

2. **gün yüz:**

Gazel 2276

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Aydınlık, nurlu yüz.

Hicāb itme didüm gün yüze zülfi Dididi bilmez-iseñ bil perde-dārum

3. **gün yüz:**

Gazel 2450

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Güzel ve nurlu yüz.

Dür olalı gün yüzünden bu

Muħibbī dōstum

Gıceler bülbül gibi turmaz kılur āh

u fiğān

gün yüzinden:

1. **gün yüzinden:--n, --den**

Gazel 2027

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Güneş ışığı.

Gün yüzünden dür olalı key perīşan olmuşam

Kākül-i müşğīnünü yeter perīşan

eylegil

gün yüzünü gör-:

1. **gün yüzünü gör-:**

Gazel 2043

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Güneş ışığı görmek. || Rahat hayat yaşamak.

Bilmezem yā Rab togar mı hīç

sa'ādet kevkebi

Görmezem gün yüzünü yāruñ geçer

çün ay u yıl

gün yüzü:

1. **gün yüzü:**

Gazel 2374

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Güzel ve nurlu yüzü.

Gün yüzüleri firākıyla eger āh

çekem

Evc-i felekde mihr-ile māha sipāh

çekem

2. **gün yüzü:**

Gazel 2406

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Güzel ve nurlu yüzü.

Seyr-i tenhā eyleyen gün yüzü

māhumdur benüm

Göklere peyveste olan āh u

vāhumdur benüm

gün yüzü:

1. **gün yüzü:**

Gazel 2065

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Güneş gibi parlak yüz.

Åfitābum gün yüzünü şevkine

hayrān olmuşam

Gıceler tā şubha dek 'ışkuñla nālān

olmuşam

2. **gün yüzü:**

Gazel 2141

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Güzel ve nurlu yüz.

Gün yüzünü görmeyelden tār

olupdur gözlerüm

Togasın bir gün diyü bīdār olupdur

gözlerüm

3. **gün yüzü:**

Gazel 2195

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Güzel ve nurlu yüzü.

Bugün gül şevkine bülbül ider

feryād-ıla zārı

Göreliden gün yüzünü cānā saña

karşu hezār oldum

4. **gün yüzü:**

Gazel 2284

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Güzel ve nurlu yüz.

Gün yüzüne gāh zülfüñ geh yaşum

olur hicāb

Anuñ içün dīdeden her laħza

pinhānsın begüm

gün yüzü görme-:

1. **gün yüzü görme-:**

Gazel 2120

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Güneş ışığından uzakta kalmak, ışık görmemek.

Hafta olur görmezem gün yüzünü

aylar geçer

Åh kim bir mihr-i yok nā-

mihribānum var benüm

gün yüzü:

1. **gün yüzü:--n**

Gazel 2033

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Güneş gibi parlak yüzünün ışıltısı, nuru. || Gün ışığı.

Yūsuf-ı Mışrī'ye nisbet hūsn-ile sensin cemīl

İster-iseñ gün yüzünü göster aña

rüşen delīl

gün yüzünü göstermeyen:

1. **gün yüzünü göstermeyen:--me, -y, -en**

Gazel 2008

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Sevgilinin güneşe benzeyen yüzünü göstermemesi II görünmemek.

Tāli 'ümdendür nigārā gün yüzün
göstermeyen
Yoḥsa 'ışkumla şehāb u zülf-i
müşg-efşān degül

gün yüzünün:

1. **gün yüzünün:--ñüñ**

Gazel 2010

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Güneş ışığı.

Giceler gün yüzünün ħaşretinden
Kılur bülbüleyin dil murğı gülğül

günah:

1. **günah:**

Gazel 2003

Mısra: 2

*Allah'ın emirlerine aykırı
olan davranış || Suç, kusur, hata,
kabahat.*

Küh-ı ğamda dilberā her günde āh
eksük degül
Pādişehsin 'afv kıl kuldān günāh
eksük degül

2. **günah-ısa:--ısa**

Gazel 2027

Mısra: 11

*Suç. || Allah katında
yasaklanan kusur kabul edilen şey.*

Ger günah-ısa Muḥibbī seni
cāndan sevdügi
Zülfüne bend it anı ḥabs-i
zenāhdān eylegil

3. **günahuñdan:--uñ, --dan**

Gazel 2063

Mısra: 9

*Allah'ın emirlerine aykırı
olan davranış || İnsanlara zarar
verdiği, vicdanları incittiği,
doğrudan uzaklaştığı için suç
sayılabilecek iş ve davranış, suç.*

Muḥibbī ağlayup gülmek gerek her
dem yolından hem
Günahuñdan seni pāk eylemez illā
gözün yaşı

4. **günah:**

Gazel 2066

Mısra: 9

*Allah'ın emirlerine aykırı
olan davranış || İnsanlara zarar
verdiği, vicdanları incittiği,
doğrudan uzaklaştığı için suç
sayılabilecek iş ve davranış, suç.*

Sevdügi seni bildi Muḥibbī günāh
imiş

Afv it suçını senden umar luḫf-ıla
kerem

5. **günah:**

Gazel 2060

Mısra: 5

*Allah'ın emirlerine aykırı
olan davranış || İnsanlara zarar
verdiği, vicdanları incittiği,
doğrudan uzaklaştığı için suç
sayılabilecek iş ve davranış, suç.*

Başdan ayaga günah-ıla yüzi kara
benem
Seni cān-ıla eger sevmek ise baña
günāh

6. **günah-ıla:--ıla**

Gazel 2060

Mısra: 6

*Allah'ın emirlerine aykırı
olan davranış || İnsanlara zarar
verdiği, vicdanları incittiği,
doğrudan uzaklaştığı için suç
sayılabilecek iş ve davranış, suç.*

Başdan ayaga günah-ıla yüzi kara
benem
Seni cān-ıla eger sevmek ise baña
günāh

7. **günahum:--um**

Gazel 2079

Mısra: 1

*Allah'ın emirlerine aykırı
olan davranış || İnsanlara zarar
verdiği, vicdanları incittiği,
doğrudan uzaklaştığı için suç
sayılabilecek iş ve davranış, suç.*

Egerçi başdan ayaga günāhum
Degül ğam çün benüm sensin
penāhum

8. **günahum:--um**

Gazel 2080

Mısra: 1

*Allah'ın emirlerine aykırı
olan davranış || İnsanlara zarar
verdiği, vicdanları incittiği,
doğrudan uzaklaştığı için suç
sayılabilecek iş ve davranış, suç.*

Meded artmaktadur her gün
günāhum
Deñizler yumaya rüy-ı siyāhum

9. **günahuma:--um, -a**

Gazel 2080

Mısra: 4

*Allah'ın emirlerine aykırı
olan davranış || İnsanlara zarar
verdiği, vicdanları incittiği,
doğrudan uzaklaştığı için suç
sayılabilecek iş ve davranış, suç.*

Muḫırram cürmüme inkār kılmam
Günāhuma inen çokdur güvāhum

10. **günāhum:--um**

Gazel 2128

Mısra: 5

*Allah'ın emirlerine aykırı
olan davranış || İnsanlara zarar
verdiği, vicdanları incittiği,
doğrudan uzaklaştığı için suç
sayılabilecek iş ve davranış, suç.*

Var günāhum beni ger öldürmege
Evvel ol şāhı ben gedā sevduım

11. **günāhumdan:--um, -dan**

Gazel 2145

Mısra: 3

*Allah'ın emirlerine aykırı
olan davranış. İnsanlara zarar
verdiği, vicdanları incittiği,
doğrudan uzaklaştığı için suç
sayılabilecek iş ve davranış, suç.*

Günāhumdan umaram kim beni
'ışk ābı pāk ide
Anuñçün togrılıp geldüm bugün
'ışkuñ yolından hem

12. **günah:**

Gazel 2155

Mısra: 5

*Allah'ın emirlerine aykırı
olan davranış. İnsanlara zarar
verdiği, vicdanları incittiği,
doğrudan uzaklaştığı için suç
sayılabilecek iş ve davranış, suç.*

Bilmedüm āh eylemek yanuñda
olurmuş günāh
Baña bu ḫışma sebeb bildüm
günāhumdur benüm

13. **günāhumdur:--um, -dur**

Gazel 2155

Mısra: 6

*Allah'ın emirlerine aykırı
olan davranış. İnsanlara zarar
verdiği, vicdanları incittiği,
doğrudan uzaklaştığı için suç
sayılabilecek iş ve davranış, suç.*

Bilmedüm āh eylemek yanuñda
olurmuş günāh
Baña bu ḫışma sebeb bildüm
günāhumdur benüm

14. **günāhum:--um**

Gazel 2167

Mısra: 9

*Allah'ın emirlerine aykırı
olan davranış. İnsanlara zarar
verdiği, vicdanları incittiği,
doğrudan uzaklaştığı için suç
sayılabilecek iş ve davranış, suç.*

Günāhum çok yüzüm kara
Muhibbî oldum āvāre
Şefā'atle meger çāre idesin kapuñā
geldüm

15. **günāhumdur:-um, -dur**

Gazel 2186

Mısra: 10

Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış. İnsanlara zarar verdiği, vicdanları incittiği, doğrudan uzaklaştığı için suç sayılabilecek iş ve davranış, suç.

Zülf-i müşğine Muhibbî yañılıp
'anber didi

Görinen boynında yāruñ öñ
günāhumdur benüm

16. **günāh-ımsı:--ımsı**

Gazel 2188

Mısra: 5

Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış. İnsanlara zarar verdiği, vicdanları incittiği, doğrudan uzaklaştığı için suç sayılabilecek iş ve davranış, suç.

Öldür beni çün seni sevmek
günāh-ımsı
Öldürsün diyü o dergāhı beklerem

17. **günāhum:-um**

Gazel 2226

Mısra: 3

Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış. İnsanlara zarar verdiği, vicdanları incittiği, doğrudan uzaklaştığı için suç sayılabilecek iş ve davranış, suç.

Günāhum añalı derdā dirîğā
Yüzüm zer oldı gözüm yaşı da sım

18. **günāh-ıla:-ıla**

Gazel 2235

Mısra: 7

Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış. İnsanlara zarar verdiği, vicdanları incittiği, doğrudan uzaklaştığı için suç sayılabilecek iş ve davranış, suç.

'Ömri zāyi' geçürüp geçti günāh-
ıla günüñ
Vaqt oldı ki dilā menzil-i inşāfa
gelem

19. **günāhum:-um**

Gazel 2255

Mısra: 3

Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış. İnsanlara zarar verdiği, vicdanları incittiği, doğrudan uzaklaştığı için suç sayılabilecek iş ve davranış, suç.

Çok günāhum var degül mümkün
tahrîr eylemek
Yā İlähî hayra döndür cümle
a' mālüm benüm

20. **günāhuma:-um, -a**

Gazel 2292

Mısra: 2

Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış. İnsanlara zarar verdiği, vicdanları incittiği, doğrudan uzaklaştığı için suç sayılabilecek iş ve davranış, suç.

Suçum budur ki iy dilber yüzüñi
gördüm āh itdüm
Muķırram ben günāhuma bilürem
çok günāh itdüm

21. **günah:**

Gazel 2342

Mısra: 9

Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış. İnsanlara zarar verdiği, vicdanları incittiği, doğrudan uzaklaştığı için suç sayılabilecek iş ve davranış, suç.

Seni çok sevdüceğim olur-ımsı ulu
günah
Sorma öldür suçumı çünki
günehkārūñ olam

22. **günāhum:-um**

Gazel 2349

Mısra: 5

Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış. İnsanlara zarar verdiği, vicdanları incittiği, doğrudan uzaklaştığı için suç sayılabilecek iş ve davranış, suç.

Öldürürseñ gel beni öldür
günāhum añma hiç
Döstim yoluñda ölmek
ih̄tiyārumdur benüm

23. **günāhı:-ı**

Gazel 2358

Mısra: 8

Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış. İnsanlara zarar verdiği, vicdanları incittiği, doğrudan uzaklaştığı için suç sayılabilecek iş ve davranış, suç.

Bize farz olmuş-iken olmamuz
İslāma zahîr
Niçe bir oturalum bunca günāhı
çekelüm

24. **günah:**

Gazel 2381

Mısra: 3

Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış. İnsanlara zarar verdiği, vicdanları incittiği,

doğrudan uzaklaştığı için suç sayılabilecek iş ve davranış, suç.

Seni sevdüğüm günāh ise günāhum
haddi yok
Bakmaduguñ yüzüme bildüm
günāhumdur benüm

25. **günāhum:-um**

Gazel 2381

Mısra: 3

Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış. İnsanlara zarar verdiği, vicdanları incittiği, doğrudan uzaklaştığı için suç sayılabilecek iş ve davranış, suç.

Seni sevdüğüm günāh ise günāhum
haddi yok
Bakmaduguñ yüzüme bildüm
günāhumdur benüm

26. **günāhumdur:-um, -dur**

Gazel 2381

Mısra: 4

Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış. İnsanlara zarar verdiği, vicdanları incittiği, doğrudan uzaklaştığı için suç sayılabilecek iş ve davranış, suç.

Seni sevdüğüm günāh ise günāhum
haddi yok
Bakmaduguñ yüzüme bildüm
günāhumdur benüm

27. **günāhumdur:-um, -dur**

Gazel 2383

Mısra: 2

Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış. İnsanlara zarar verdiği, vicdanları incittiği, doğrudan uzaklaştığı için suç sayılabilecek iş ve davranış, suç.

Görinen boynumda sanmañ düd-ı
āhumdur benüm

Cürm-i 'işyān-ıla cem' olmuş
günāhumdur benüm

28. **günāh-ıla:-ıla**

Gazel 2391

Mısra: 10

Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış. İnsanlara zarar verdiği, vicdanları incittiği, doğrudan uzaklaştığı için suç sayılabilecek iş ve davranış, suç.

Yaşumuñ mevci ko aksun Muhibbî
anı pāk itsün
Günāh-ıla olup memlū tolu
h̄şākdür gönülüm

29. **günah:**

Gazel 2406

Mısra: 7

Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış. İnsanlara zarar verdiği, vicdanları incittiği, doğrudan uzaklaştığı için suç sayılabilecek iş ve davranış, suç.

Seni sevdiğim günâh ise günâhum çok benüm
Yüzüme bakmaduğün bildüm günâhumdur benüm

30. **günâhum:-um**

Gazel 2406

Mısra: 7

Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış. İnsanlara zarar verdiği, vicdanları incittiği, doğrudan uzaklaştığı için suç sayılabilecek iş ve davranış, suç.

Seni sevdiğim günâh ise günâhum çok benüm
Yüzüme bakmaduğün bildüm günâhumdur benüm

31. **günâhumdur:-um, -dur**

Gazel 2406

Mısra: 8

Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış. İnsanlara zarar verdiği, vicdanları incittiği, doğrudan uzaklaştığı için suç sayılabilecek iş ve davranış, suç.

Seni sevdiğim günâh ise günâhum çok benüm
Yüzüme bakmaduğün bildüm günâhumdur benüm

32. **günâhum:-um**

Gazel 2462

Mısra: 3

Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış. İnsanlara zarar verdiği, vicdanları incittiği, doğrudan uzaklaştığı için suç sayılabilecek iş ve davranış, suç.

Eger 'afv eylesen cürm ü günâhum
Ne eksile şehâ cüd u keremden

33. **günâh-ısa:-ı, -sa**

Gazel 2486

Mısra: 9

Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış. İnsanlara zarar verdiği, vicdanları incittiği, doğrudan uzaklaştığı için suç sayılabilecek iş ve davranış, suç.

Başdan ayaga günâh-ısa Muhibbî derd-mend
Senden umar şefkati sensin kayuran ümmetin

günah it-:

1. **günah it-:**

Gazel 2198

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Günah sayılan bir şeyi yapmak.

Cân fedâ kıldum yoluñda itmedüm
ğayrı günah
Kanı yâ luğf u kerem ben dutalum
kan eyledüm

2. **günâh it-:**

Gazel 2292

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Günah sayılan bir şeyi yapmak.

Suçum budur ki iy dilber yüzüñi
gördüm âh itdüm
Muğırram ben günâhuma bilürem
çok günâh itdüm

3. **günâh it-:**

Gazel 2314

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Günah sayılan bir şeyi yapmak.

Şâd günâh itdüm ki tâ katl ide tığ-ı
kîn beni
Râh-ı 'ışk içre fenâma döstlar fenn
eyledüm

günâhkâr:

1. **günâhkâram:-am**

Gazel 2163

Mısra: 1

Günah işleyen, günah işlemiş kimse.

Muğırram cürm ü 'ısyâna egerçi
kim günâhkâram
Mürüvvet kânisin senden ve lîkin
rahmet umaram

gün-be-gün:

1. **gün-be-gün:**

Gazel 2459

Mısra: 10

Gittikçe, günden güne, gün günden.

Dil virelden bu Muhibbî zülfinüñ
zencirine
Dönmişem mecnûna ammâ gün-
be-gün artar cünün

güncişk:

1. **güncişk:**

Gazel 2085

Mısra: 10

Serçe kuşu.

İy Muhibbî ben kanâ'at Kaf'ınüñ
'Ankâ'sıyam
Sanma güncişk gibi meyl-i hırmen-
i erzen kılam

günde:

1. **günde:**

Gazel 2156

Mısra: 8

Bir gün içinde. II Her gün.

Tığ-ı cevriñden nigârâ yüzüñi
döndürmezem
Eyler-iseñ günde yüz biñ bagrumı
dilim dilim

günden güne:

1. **günden güne:**

Gazel 2115

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gün geçtikçe, gittikçe, gün günden.

Bir iken günden güne bu derdümi
on eyledüñ
Dimedüñ iy dil tabîbi derdüñe
dermânüñam

2. **günden güne:**

Gazel 2169

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Her gün biraz daha, gün geçtikçe, gün günden.

'İşka düşdüm bilmedüm anı
devâsuz derd-imiş
Döstlar günden güne artar cünün u
zilletüm

3. **günden güne:**

Gazel 2325

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Her gün biraz daha, gün geçtikçe, gün günden.

Düşdi göñlüm bir kamer ruhsâra
bilmen n'eyleyem
Olmuşam günden güne bî-çâre
bilmen n'eyleyem

4. **günden güne:**

Gazel 2478

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Her gün biraz daha, gün geçtikçe, gün günden.

Muhibbî dest-i 'ışka el sunaldan
Olur günden güne hâli diger-gün

5. **günden güne:**

Gazel 2497

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gün geçtikçe, git gide, her gün biraz daha.

Nâzuñ arturduñ yine günden güne iy serv-i nâz
Dilegüm budur seni başdan başa nâz olasin

gündüz:

1. **gündüzüm:-üm**

Gazel 2400

Mısra: 4

Gündüz.

Kalmışam hicrân şebinde togmadı şubh-ı vişâl
Şöyle beñzer gıceye tebdil olupdur gündüzüm

günehkâr:

1. **günehkârüñ:-uñ**

Gazel 2342

Mısra: 10

Günah işleyen, günah işlemiş kimse.

Seni çok sevdücegüm olur-ımış ulu günah
Sorma öldür suçumu çünkü günehkârüñ olam

günehkâr ol-:

1. **günehkâr ol-:**

Gazel 2261

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Dini bakımdan suç sayılan bir şey yapmak, günaha girmek.

'Aşıkam zülfe giriftâr olmışam
Ya'ni 'ışk içre günehkâr olmışam

güneş:

1. **güneşi:-i**

Gazel 2053

Mısra: 7

Dünya ve diğer gezegenlerin etrafında döndüğü, bunlara ısı, ışık ve hayatın devamı için gerekli enerjiyi veren gök cisminin adı.

Gün yüzine teşbih itmek olur idi güneşi
Lîkin anuñ konmamış buncılayın hâdinde hâl

2. **güneş:**

Gazel 2329

Mısra: 11

Dünya ve diğer gezegenlerin etrafında döndüğü, bunlara ısı, ışık ve hayatın devamı için gerekli enerjiyi veren gök cisminin adı, dünyaya en yakın yıldız, şems. Beyitte sevgilinin yüzü ile güneş arasında ilgi kurulmuştur.

Sen güneş ruhsarı görmekdür cihân içre müdâm
Zerre deñlü yok-durur dünyâ-yı dūna rağbetüm

3. **güneş:**

Gazel 2032

Mısra: 2

Dünya ve diğer gezegenlerin etrafında döndüğü, bunlara ısı, ışık ve hayatın devamı için gerekli enerjiyi veren gök cisminin adı, dünyaya en yakın yıldız, şems.

Gün yüzün üstinde gördüm kaşlaruñ iki hilal
Kim görüpdür kim güneş ide kamerle ittîşâl

4. **güneş:**

Gazel 2052

Mısra: 2

Gezegenlere ve yer yuvarlağına ışık ve ısı veren büyük gök cismi.

Her kaçan kim ol kamer-rüh 'arz ider bir dem cemâl
Pertevinden gökde güneş görünür hem çün hayâl

5. **güneşe:-e**

Gazel 2052

Mısra: 6

Gezegenlere ve yer yuvarlağına ışık ve ısı veren büyük gök cismi.

Lâle hâddin gördüğince dil vücüdün hâk ider
Gül ruhını gördüğince güneşe irer zevâl

6. **güneş:**

Gazel 2089

Mısra: 7

Afitab, hurşid, mihr, şems. || Gök cisimleri içinde bir sultan olan güneşin hemen her özelliği sultanlara yarasır şekildedir.

Güneş gibi egerçi kim felekden yücedür kaşruñ

Kemend-i âha yapışdum zarürî nerdübân itdüm

7. **güneş:**

Gazel 2119

Mısra: 9

Güneş. || Güneş, parlaklığı ve aydınlığı nedeniyle sevgilinin yanağına benzer.

Güneş ruhsarını yâruñ Muhibbî görmege varsa
Sitârem baña göstermez olur ol dem siyâh aḡşâm

8. **güneş:**

Gazel 2143

Mısra: 5

Gezegenlere ve yer yuvarlağına ışık ve ısı veren büyük gök cismi. Parlaklığı ve aydınlığı nedeniyle sevgilinin yanağına benzer.

Güneş ruhsarına hâyil olur derdiyle âh itsem
Ya teskîn mi bulur bir dem benüm bu çeşm-i hün-bârum

9. **güneş:**

Gazel 2259

Mısra: 5

Gezegenlere ve yer yuvarlağına ışık ve ısı veren büyük gök cismi. Parlaklığı ve aydınlığı nedeniyle sevgilinin yanağına benzer.

Güneş ruhsaruñı göster disem zülfünde örtersin
Meger lâyıq görimezsın münevver rüyı men görsem

10. **güneş:**

Gazel 2244

Mısra: 2

Dünya ve diğer gezegenlerin etrafında döndüğü, bunlara ısı, ışık ve hayatın devamı için gerekli enerjiyi veren gök cisminin adı, dünyaya en yakın yıldız, şems.şürde sevgilinin yüzü ile güneş arasında ilgi kurulur.

Beñzer ki senüñ vaşluña yokdur liyâkatüm
Bakdukça güneş yüzüne yok zerre tākātüm

11. **güneş:**

Gazel 2330

Mısra: 1

Dünya ve diğer gezegenlerin etrafında döndüğü, bunlara ısı, ışık ve hayatın devamı için gerekli enerjiyi veren gök cisminin adı, dünyaya en yakın yıldız,

şems,şürde sevgilinin yüzü ile güneş arasında ilgi kurulur.

Ruĥlarıñsız iy güneş yüzlü bu çeşm-i rüşenüm
Oldı mænend-i şafaĥ pür kenâr-ı dâmenüm

12. güneş:

Gazel 2379

Mısra: 9

Dünya ve diğere gezegenlerin etrafında döndüğü, bunlara ısı, ışık ve hayatın devamı için gerekli enerjiyi veren gök cisminin adı, dünyaya en yakın yıldız, şems,şürde sevgilinin yüzü ile güneş arasında ilgi kurulur.

Ol güneş yüzlüm neden bilmez Muĥibbî zerresin
Mihri-y-ile gün gibi 'âlemlere meşhür olam

13. güneş:

Gazel 2426

Mısra: 2

Güneş,

Giderse zülfini ol meh yüzün açsa niĥâbından
Tulû' itmese birkaç gün güneş tura ĥicâbından

gür u behrâm:

1. gür u behrâm:

Gazel 2283

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

Sasaniler soyundan İran'lı bir hükümdar. Gur,yani yaban eşeği avı merakından dolayı kendisine eħram-ı Gur denir.

Muĥibbî 'âkîl iseñ saña örnek
Bu yitmez mi ne oldı Gür u Behrâm

güreş tut-:

1. güreş tut-:

Gazel 2047

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Karşılıklı güreş yapmak, güreşmek.

Tayanup kuvvetüne tutma zamân-ıla güreş
Basar âħir seni ger Rüstem ü Nerîmân ol

gürizân ol-:

1. gürizân ol-:

Gazel 2113

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Kaçmak.

İy Muĥibbî yâr yagdursa eger seng-i cefâ
Ol cefâyâ baş açam hergiz gürizân olmayam

gürz-i dest:

1. gürz-i dest:

Gazel 2217

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

El topuzu.

Râĥat gele tîĥına sayĥal ola kanuñ
İy dil nazar it tîĥına bak gürz-i dest kim

güş:

1. güşuma:-um, -a

Gazel 2145

Mısra: 2

Kulak.

Vefâ gelmez cihândan çün ferâĥum var gülinden hem
İrişmez güşuma hergiz fiĥânlar bülbülinden hem

2. güşına:-ı, -n, -a

Gazel 2200

Mısra: 10

Kulak.

Oldı Muĥibbî her sözi çün dürr-i şâhvâr
Assun zamâne güşına bu nazm-ı dil-keşüm

3. güşına:-ı, -n, -a

Gazel 2222

Mısra: 14

Kulak.

Nev-'arūs-ı ĥüsne ziyet eyesün Leylâ diyü
Güşına lâ'le müşabih eşk-i Mecnün çekerem

4. güşına:-ı, -n, -a

Gazel 2233

Mısra: 9

Kulak.

İrişe nâleñ felekler güşına eflâke
İy Muĥibbî inleyüp her şeb dili teng eylesem

güş eyle-:

1. güş eyle-:--mez, -

Gazel 2021

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

İşitmek, dinlemek, kulak vermek.

Gül gibi güş eylemez bülbülleyin
âĥ u fiĥân

2. güş eyle-:--mez, -

Gazel 2021

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Dinlemek, kulak vermek.

Gül gibi güş eylemez bülbülleyin
âĥ u fiĥân
Giceler tâ şubĥa dek bu âĥ u vâdan vâz gel

3. güş eyle-:

Gazel 2068

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

İşitmek, dinlemek, kulak vermek.

İşidür yokdur sorar yokdur derünüm ĥâlini
Dir-idüm bir kimse ger güş eyleye derdüm benüm

4. güş eyle-:

Gazel 2214

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

İşitmek, dinlemek, kulak vermek.

İy döst benüm ĥuşşa vü kışşam ĥâĥîdîdür
Güş eyle anı sanma füsün u fesâne hem

5. güş eyle-:

Gazel 2264

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

İşitmek, dinlemek, kulak vermek.

Her kaçan kim sır-ı 'ışkuñdan suĥen güş eyleyem
Kaynayup derya gibi emvâc urup cüş eyleyem

6. güş eyle-:

Gazel 2321

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Dinlemek, kulak vermek.

Bu Muĥibbî derdmendün bülbülündür güyiyâ

N'ola bir dem eyleseñ efgānumı
güş iy şanem

7. güş eyle-:

Gazel 2392

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

İşitmek, dinlemek, kulak

vermek.

Şabr u 'aklı tağıdup 'ışkdan şadā
güş eyleyem
N'ola hālüm ger maḥabbetde
kaḏeḥ nüş eyleyem

8. güş eyle-:

Gazel 2493

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

İşitmek, dinlemek, kulak

vermek.

Ney gibi bagrum delindi kâmetüm
çeng oldı ah
Bezm-i gamda nâlemi güş eylesün
saz isteyen

güş evlesün:

1. güş evlesün:

Gazel 2013

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

İşitmek, dinlemek, kulak

vermek.

Hütbe-i 'ışkı okı yārān kamu güş
eylesün

güş id-:

1. güş id-:

Gazel 2087

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

İşitmek, dinlemek, kulak

vermek.

Güş ider yok kime takrîr ideyim
derd-i dilüm
Şimdi başumdan aşıpdur gam-ı bî-
pâyānum

2. güş id-:

Gazel 2355

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

İşitmek, dinlemek, kulak

vermek.

Varalum güş idelüm bülbül ünin
Kılalum 'işrete şitāb içelüm

3. güş id-:

Gazel 2356

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

İşitmek, dinlemek, kulak
vermek.

Mey içüp şād idelüm rüh-ı revānını
Cem' ün
Geşt-i gülşen kılalum bülbül ünin
güş idelüm

4. güş id-:

Gazel 2361

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

İşitmek, dinlemek, kulak

vermek.

Söz-i 'ışkı güş idüp deryālayın cüş
eyledüm
Bunuñ-ıla bu fenā dünyāda dil hoş
eyledüm

5. güş id-:

Gazel 2499

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

İşitmek, dinlemek, kulak

vermek.

Güş iden ben bülbül-i şüridenün
feryādım
Bir nazār kılsun gülün hār-ıla
bendin gözle sen

güş ide:

1. güş ide:--e, -

Gazel 2019

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

İşitmek, dinlemek, kulak

vermek.

Nazm-ı gevher-nişārımı her kim ki
güş ide
Aña Muḥibbî diye-bilür mi gevher
degül

güş it-:

1. güş it-:

Gazel 2053

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

İşitmek, dinlemek, kulak

vermek.

Ger femi vaşfım benden güş ideler
ehl-i dil
Zerre gibidür ki günde görinür
hem çün ḥayāl

2. güş it-:

Gazel 2205

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

İşitmek, dinlemek, kulak
vermek.

Kime dād itsün Muḥibbî sen şeh-i
bî-dāddan
Bir kez güş itmedün ben niçe kez
dād eyledüm

3. güş it-:

Gazel 2231

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Dinlemek.

Muḥibbî ḥasta-dil derdini güş it
Disün bir bir saña ḥāl-i dirāzum

4. güş it-:

Gazel 2238

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

İşitmek, dinlemek, kulak

vermek.

Yār güş itmez egerçi nāle-i zār-ı
dilüm
Görmedi bir kimse benüm gibi
bīmārı dilüm

5. güş it-:

Gazel 2238

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

İşitmek, dinlemek, kulak

vermek.

Yār güş itmez egerçi nāle-i zār-ı
dilüm
Görmedi bir kimse benüm gibi
bīmārı dilüm

6. güş it-:

Gazel 2411

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

İşitmek, dinlemek, kulak

vermek.

Bî-vefādur mäh-rular didiler dünya
gibi
Ben ezel güş itmişem bu sözleri
aḥbābdan

güş kıl-:

1. güş kıl-:

Gazel 2449

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Nasihāt, öğüt.

Pādişāh-ısañ bu pendüm güş kıl
zulm eyleme
Gör Süleymān kaçmayuban aldı
pendi mürdan

güs tut-:

1. güş tut-:

Gazel 2469

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Dinlemek, kulak asmak.

Şi'r-i pür-süzüm dahı rengin
düşerdi döstlar
Meclis içre tutmasaydum güşımı
ger nāya ben

güşa al-:

1. güşa al-:

Gazel 2013

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Dinlemek, aldırmaq,
umursamak, dikkate almak.*

Raṭb u yābis her ne söylerse ko
zāhid söylestün
Güşa alma iy dil-i şürde sen
deryā-dil ol

güşe-i gam:

1. güşe-i gam:

Gazel 2099

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gam köşesi.

Güşe-i gamda Muḥibbī olalı zār u
za'if
Naḫş-ı dīvār-ıla fark olmaz ten-i
zārum benüm

güşe-i meyhâne:

1. güşe-i meyhâne:

Gazel 2479

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Meyhane köşesi.

Hānekāh içre Muḥibbī hüy u hāya
bakmagil
Gör şadālar niçe çikar güşe-i
meyhāneden

güşe-i mihrāb:

1. güşe-i mihrāb:

Gazel 2212

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Mihrap köşesi.

Göreldeñ kaşlaruñ mihrābın ol
Özümi güşe-i mihrāb kıldum

güş-ı cihān:

1. güş-ı cihān:

Gazel 2114

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Cihan kulağı.

Toptolu güş-ı cihān āh u
fiğānumdur benüm
Söylenen dillerde şimdi
dāsitanumdur benüm

güş-ı dehr:

1. güş-ı dehr:

Gazel 2024

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Dünya, cihan kulağı.

Şöyle beñzer kim ḥaḳāyık
āsümāndır gönül
Güş-ı dehr-i gevher-i nazm-ıla
memlü eyledi

güşına alma-:

1. güşına alma-:

Gazel 2455

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Dinlememek, umursamamak.

Güşına almaz gül-i nev çün senüñ
efğānuñı
Niçe bir iy bülbül-i şürde feryād
idesin

güşına girme-:

1. güşına girme-:--t, --n, --a

Gazel 2054

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Söyleneni anlamamak, önem
verip benimsememek, kabul
etmemek.*

Diriğā gül gibi yāruñ fiğānum
güşına girmez
Olup bülbül gibi nālān niçe kim āh
u zār itdüm

2. güşına girme-:

Gazel 2143

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Söylenen sözlerle önem
vermemek, söylenenleri
anlamamak, benimsememek.*

Ne deñlü inlesem bülbül misāli ol
gülüñ hergiz
'Acebdür güşına girmez benüm bu
āh-ıla zārum

güşına ir-:

1. güşına ir-:

Gazel 2405

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Duymuş olmak.

Āh kim derd-i derünüm irmez ol
meh güşına
Söylenür hep kışşadur dillerde
destānumdur benüm

güşına mengüş evle-:

1. güşına mengüş eyle-:

Gazel 2340

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Olan bir şeyden
unutulamayacak bir ders almak,
söylenen sözün hiç unutulmaması
gerekmek.*

İy Muḥibbī her sözüñ bir gevher-i
yek-dānedür
Ehl-i nazmuñ takuban güşına
mengüş eyleyem

güşsa:

1. güşsa:

Gazel 2332

Mısra: 12

Gam, keder, hüzn, tasa.

Ol cefākāruñ yolında terk-i cān
itdüm yine
Güşsa vü derd ü belādan cānı āzād
eyledüm

2. güşsa:

Gazel 2020

Mısra: 1

Acı, sıkıntı, keder, kaygı, tasa.

Tutdı ülfet cāna beñzer güşsa vü
gam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
ḥurrem iy gönül

3. güşsa:

Gazel 2020

Mısra: 1

Acı, sıkıntı, keder, kaygı, tasa.

Tutdı ülfet cāna beñzer güşsa vü
gam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
ḥurrem iy gönül

4. güşsa:

Gazel 2214

Mısra: 7

Acı, sıkıntı, keder, kaygı, tasa.

İy döst benüm güşsa vü kışşam
ḥāḳīkīdür

Güş eyle anı sanma füsün u fesâne hem

5. **güşsa:**

Gazel 2034

Mısra: 7

Keder, kaygı, tasa.

Güşsa vü ğamdan şikâyet bir muṭavvel kışşadur İrmedi kimse anuñ ğavrına gel epsem gönül

6. **güşsaya:--y, --a**

Gazel 2039

Mısra: 2

Gam, keder, hüzn, tasa.

Bir nefes dilden hayâl-i la'li hîç hâli degül Kişi yok nesne için güşsaya talmalı degül

7. **güşsaya:--(y)la, -**

Gazel 2039

Mısra: 9

Gam, keder, hüzn, tasa.

Müstedâm olsun gelür dâyim Muhib güşsaya ğam Hâmdü-lillâh kim buları satun almalı degül

8. **güşsa:**

Gazel 2138

Mısra: 2

Gam, keder, hüzn, tasa.

Hum dibin mesken idindüm çünkü şahib-bâdeyem Ol sebebden güşsa vü ğamdan bugün âzâdeyem

9. **güşsa-i:**

Gazel 2377

Mısra: 3

Gam, keder, hüzn, tasa.

Güşsa-i derd ü ğamı gel baña sor Bir bir idem anı hâl ben bilürem

10. **güşsa:**

Gazel 2425

Mısra: 2

Gam, keder, hüzn, tasa.

Elünde bezm-i gülşende tutarsın bâde beñzersin Anuñçün güşsa vü ğamdan bugün âzâda beñzersin

güşuña al-:

1. **güşuña al-:**

Gazel 2189

Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Dikkate almak, önemsemeyip üzerinde durmak, alaka göstermek.

Kork Hudâ'dan güşuña al bu benüm feryâdımı Küyüña ben varıcak çağırıp hem dâd eyleyem

güşuña almazsın:

1. **güşuña almazsın:--maz, --sın**

Gazel 2032

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Duymak. // Ciddiye almak, umursamak.

Bülbülem gül gibi almazsın figânım güşuña Âsitânuña Muhibbî nâle eyler mâh u sâl

güvâh:

1. **güvâhum:-um**

Gazel 2080

Mısra: 4

Şahit, delil, tanık.

Muḫırram cürmüme inkâr kılmam Günâhuma inen çokdur güvâhum

2. **güvâhumdur:-um, -dur**

Gazel 2158

Mısra: 6

Şahit, delil, tanık.

Zâhidâ inkârı ko gel 'ışkuma Eşk-ile âhum güvâhumdur benüm

3. **güvâhumdur:-um, -dur**

Gazel 2406

Mısra: 4

Şahit, delil, tanık.

Eşk-i surḫum rüy-ı zerdüm 'ışkuma şahid yiter Kanda varsam ikisi hâzır güvâhumdur benüm

4. **güvâhumdur:-um, -dur**

Gazel 2390

Mısra: 14

Şahit, delil, tanık.

İy Muhibbî kim-durur 'ışkuma inkâr eyleye Rüy-ı zerdüm eşk-i çeşmüm çün güvâhumdur benüm

güya:

1. **güya:**

Gazel 2018

Mısra: 9

"Sanki, adeta, zannedersin ki" anlamlarında zarf.

Gonca etfâline güya Gülsitân ta'lim ider Büsitân ğâh öğredür geh Maḫzenü'l-Esrâr gül

2. **güyâ:**

Gazel 2125

Mısra: 10

Sözde, sanki.

Yâr küyünda Muhibbî işidüp nâlem dimiş Bülbül-i pür-nâlišüm güyâ nevâ-sâzum benüm

3. **güyâ:**

Gazel 2135

Mısra: 4

Güya, sanki.

Gerçi hicrân eyledi 'âlemde sergerdân beni Döstar 'Azrâ ğamin çekmekde güyâ Vâmıķ'am

4. **güyâ:**

Gazel 2166

Mısra: 11

Sözde, sanki.

Tüfi-i ṭab'um Muhibbî gösterür güyâ nebât Her kaçan vaşf itse ol la'i şeker-nâbum benüm

5. **güyâ:**

Gazel 2352

Mısra: 10

Söyleyen, söyleyici.

Gül ruḫı şevkine yârûñ ğiceler tâ subḫa dek Bülbül-i cânı Muhibbî anda güyâ eylesem

6. **güyâ:**

Gazel 2357

Mısra: 4

Söyleyen, söyleyici.

Lebüñ gonca olalı gül yañağuş Aña dil bülbülin güyâ kılan kim

7. **güyâ:**

Gazel 2362

Mısra: 14

Sözde, sanki.

Nigârâ Kâ'be'dür küyuñ olup ḫâlün aña esved Asılmış ḫalkadur güyâ san o zülf-i dü-tâ kıblem

8. gūyā:

Gazel 2363

Mısra: 10
Sanki, adeta.

Nigārı seyr ider gördüm yine
gülzār-ı hüsni içre
Olup bülbül gibi gūyā Muhibbī āh
u zār itdüm

9. gūyā:

Gazel 2365

Mısra: 10
Sözde, sanki.

İy Muhibbī nālemi kūyında dildār
işidüp
Didi gūyā bülbülümsin rind ü
kallāşum benüm

gūvā evle-:

1. gūyā evle-:

Gazel 2297

Mısra: 14
Kelime Tipi: -
Söyler hale getirmek, bir
şeyler söylemesini sağlamak.

Gülşen-i hüsniünde cānā ruhlarıñ
medh itmege
Gıceler cān bülbülün tā şubh gūyā
eyledüm

gūviyā:

1. gūviyā:

Gazel 2321

Mısra: 9
Adeta, sanki.

Bu Muhibbī dermdendün
bülbülündür gūviyā
N'ola bir dem eyleseñ efgānumı
güş iy şanem

güzār it-:

1. güzār it-:

Gazel 2054

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Geçmek.

Dilā gülzār-ı 'ālemden şabā gibi
güzār itdüm
Gülinden görmedüm büy-ı vefa hār
ihtiyār itdüm

2. güzār it-:

Gazel 2290

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Geçmek.

Feşāhat bahırına gāvavāş olup
daldum güzār itdüm
O deryādan niçe dürlər çıkardum
āşikār itdüm

güzel:

1. güzel:--ler, -

Gazel 2004

Mısra: 15
Göze ve kulağa hoş gelen,
hayranlık uyandıran, hoş giden,
beğenilen || Ayıpsız, kusursuz.

Gerçi sevmek sen güzeller şāhını
haddüm degül
Söz kabül itmez n'idem başına
sulḫāndur gönül

2. güzel:--ler, -

Gazel 2026

Mısra: 5
Göze ve kulağa hoş gelen,
görülmesi, duyulması insana zevk
veren şeyler. || Pek güzel olan,
beğenilip hoş gitmekte olan, güzel
olup sevilen kimse.

Zulm elinden kaposına ol güzeller
şāhınıñ
Ola kim rahm eyleye bir kez daḫı
var dāda gel

3. güzel:

Gazel 2028

Mısra: 2
Göze ve kulağa hoş gelen,
hayranlık uyandıran.

Hāşıye düşmiş ḫaṭuñ yazdukda
Ḥattāt-ı ezel
Metn-i hüsniñni velī kim görse dir
gāyet güzel

4. güzel:--ler, -

Gazel 2044

Mısra: 9
Çekici, cazip kimse .

Çün vefāsuzdur güzeller gelmez
anlardan vefā
Kim diyebilür cefa vü cevri çok
devrāna gel

5. güzel:--ler, -

Gazel 2064

Mısra: 4
Göze ve kulağa hoş gelen,
görülmesi, duyulması insana zevk
veren, cemil. || Çekici, cazip kimse
özelliikle genç kız ve kadınlar
hakkında kullanılır.

Şāh-ı 'ālem olmadansa dōstlar
yigdür bana

Kapusında ol güzeller şāhınıñ
derbānlıgum

6. güzel:

Gazel 2090

Mısra: 6
Taşdığı üstün nitelikler veya
isteğe uygun olması sebebiyle
insanda iyi etki bırakan, takdir
uyandıran.

Ehl-i 'ışk kūyuña varsa çağrışurlar
dād dād
Bī-ḫabersin kullarıñdan hey güzel
şāhum benüm

7. güzel:

Gazel 2121

Mısra: 4
Göze ve kulağa hoş gelen,
hayranlık uyandıran, çirkin karşıtı.

Bālā kādini serve dehānımı
göncaya
Beñzetdüm anı lık be-gāyet güzel
didüm

8. güzel:--ler

Gazel 2202

Mısra: 3
Çekici, cazip kimse özelliikle
genç kız ve kadınlar hakkında
kullanılır.

Hüsniye yok anuñ bahā güzeller
içre mübtelā
Kim göre olur mübtelā ammā ki
kimdür dimezem

9. güzel:

Gazel 2278

Mısra: 2
Göze ve kulağa hoş gelen,
görülmesi, duyulması insana zevk
veren, cemil..

Bir serv kadi yād idüben bir gāzel
didüm
Bālā kādini yād idüp amma güzel
didüm

10. güzel:--ler

Gazel 2278

Mısra: 8
Göze ve kulağa hoş gelen,
görülmesi, duyulması insana zevk
veren şeyler. || Çekici, cazip kimse
özelliikle genç kız ve kadınlar
hakkında kullanılır.

İtdi cemal-i 'arz-ıla 'uşşāka
merḫamet
Olmaz güzeller içre pesend bu
'amel didüm

11. **güzeller:-ler**

Gazel 2291

Mısra: 1

Çekici, cazip kimse ,özellikle genç kız ve kadınlar hakkında kullanılır.

Ol güzeller şâhınıñ çün bende-i dergâhıyam
Tañ midür dirsem cihânuñ ser-te-ser ben şâhıyam

12. **güzeller:-ler**

Gazel 2310

Mısra: 8

Çekici, cazip kimse ,özellikle genç kız ve kadınlar hakkında kullanılır.

Tâc-ı Keykāvüs' a bakmaz mülk-i Dārâ istemez
Sen güzeller şâhına oldı gedâ gönülüm gözüm

13. **güzeller:-ler**

Gazel 2363

Mısra: 1

Çekici, cazip kimse ,özellikle genç kız ve kadınlar hakkında kullanılır.

Güzeller içre iy servüm seni çün ihtiyâr itdüm
Akıtdum gözlerüm yaşın yoluñda cüybâr itdüm

14. **güzeller:-ler**

Gazel 2301

Mısra: 3

Çekici, cazip kimse ,özellikle genç kız ve kadınlar hakkında kullanılır.

Sen güzeller şâhınıñ pâyına ıṣâr itmege
Dökerem bu gözlerümden dirhem ü dînâr hem

15. **güzeller:-ler**

Gazel 2317

Mısra: 2

Pek güzel olan, beğenilip hoşâ gitmekte olan, güzel olup sevilen.

'Abîrüm 'anberüm varum habîbüm mäh-ı tábânüm
Enîsüm mahremüm râzum güzeller şâhı sultânüm

16. **güzel:**

Gazel 2337

Mısra: 2

İyi, hoş, ala.

Cânân cemâli vaşfına çün bir gâzel didüm
Şîrîn lebinî sorana gâyet güzel didüm

17. **güzel:**

Gazel 2377

Mısra: 2

İyi, hoş, ala.

Sînede 'ışk ezel ben bilürem
Her ne cevri itse güzel ben bilürem

18. **güzeller:-ler**

Gazel 2391

Mısra: 1

Çekici, cazip kimse ,özellikle genç kız ve kadınlar hakkında kullanılır. || Sevgili.

Ol güzeller şâhınıñ çün bende-i dergâhıyam
Tañ midür dirsem cihânuñ ser-te-ser ben şâhıyam

19. **güzeller:-ler**

Gazel 2412

Mısra: 1

Çekici, cazip kimse ,özellikle genç kız ve kadınlar hakkında kullanılır. || Sevgili.

Añlamaz-ıdum ezelden ben güzeller hey' etin
'Aşık oldum 'ışk öğretdi baña mâhiyyetin

güzellik:

1. **güzellik:**

Gazel 2151

Mısra: 9

Güzel olan şeyin niteliği, göze, kulağa hoş gelen veya taşıdığı üstün niteliklerle insanda iyi etki bırakan, takdir uyandıran şey veya halin durumu, hüsn, cemal, behçet.

Dâr-ı dünyâda güzellik kalur-ısa pâyidâr
Baña itdügün helâl idem saña hoş iy şanem

güzelüm:

1. **güzelüm:**

Gazel 2106

Mısra: 7

Beğenilen, sevilen kimselere hitap sözü olarak kullanılır, şekerim.

Derdün-ile güzelüm olalı me'nüs gönül

Derdüni sanma koyup isteyü dermâna varam

2. **güzelüm:**

Gazel 2273

Mısra: 1

Beğenilen, sevilen kimseler için kullanılan hitap sözü.

Sidreden yüce görünür baña kaşruñ güzelüm
Meger âhum eli ile aña irişe elüm

3. **güzelüm:**

Gazel 2369

Mısra: 1

Beğenilen, sevilen kimseler için kullanılan hitap sözü.

Gele başladı hatuñ aña ne çäre güzelüm
Gıceyi güne katup sanki irişür ecelüm

güzer eyle:-

1. **güzer eyle:-**

Gazel 2188

Mısra: 1

Kelime Tipi: - Geçmek.

Cânân güzer eylediği râhı beklerem
Ola ki gele diyüben ol şâhı beklerem

güzer kıldı:

1. **güzer kıldı:-dı**

Gazel 2006

Mısra: 3

Kelime Tipi: - Geçmek, ilerlemek.

Çın sehergeh zülfi dildâra meger kıldı güzer
Cân dimâğını mu'atâr eyledi bād-ı şimâl

güzerân eyle:-

1. **güzerân eyle:-**

Gazel 2472

Mısra: 6

Kelime Tipi: - Geçmek.

'Uşşâka didüm tehlikedür ma'reke-i 'ışk
Çoklar güzerân eylediler bu haberümden

güzergâh:

1. **güzergâhında**:-ı, -n, -da
Gazel 2320
Mısra: 8
Geçit yeri, geçilen yer.

İrmedin vaşl-ı nigâra ger ölem iy
döştlar
Ol cefakârûñ güzergâhında eyleñ
türbetüm

H

hâ:

1. **hâ:**
Gazel 2004
Mısra: 7
Dikkati çekmek, uyarmak için
kullanılan bir söz, sakın.

Bir gözi âhüy(ı) görse hâ komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döştlar kim düşmen-
i cändur gönül

2. **hâ:**
Gazel 2004
Mısra: 7
Dikkati çekmek, uyarmak için
kullanılan bir söz.

Bir gözi âhüy(ı) görse hâ komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döştlar kim düşmen-
i cändur gönül

3. **hâ:**
Gazel 2090
Mısra: 1
Gayrete getirmek ve teşvik
için kullanılır.

Hâ atar cevrların ol yâr-ı bed-
hVâhum ben
Rüşen itmez gönümün vîrânesin
mâhum benüm

hâb:

1. **hâbdan**:-dan
Gazel 2411
Mısra: 10
Uyku.

Dilberüm nâz uyhusında ben
yanında muntazır
Devlet el virse Muhibbî baht
uyansa hâbdan

h'âb yüzün görme-:

1. **h'âb yüzün görme-:**
Gazel 2153

Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Hiç uyumamak.

Görmezem h'âb yüzün iki gözüm
yol gözedür
Diye her bâr görelüm düşer-ise
râhum

habâb:

1. **habâbam**:-am
Gazel 2302
Mısra: 16
Su üzerinde oluşan hava
kabarıcığ.

Düşeliden berü deryâ-yı 'ışka
Başum tolı hevâ san bir habâbam

2. **habâb:**
Gazel 2067
Mısra: 4
Su üzerinde peyda olan hava
kabarıcığ.

Çatre çatre cem' idüp baır
eyleyem bu eşkümi
Bir habâb içre cihanı cümle ihfâ
eyleyem

habâb-ı hayme:

1. **habâb-ı hayme:**
Gazel 2243
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Su kabarıcığı çadırı.

Oldı habâb-ı hayme su üzredür
mekânı
Dirse Muhibbî tañ mı ol hayme bî-
sütünüm

habbeve alma-:

1. **habbeve alma-:**
Gazel 2163
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Önemsememek, kıymet
vermemek.

Budur zikrüm budur fikrüm ki
dehri habbeve almam
Cihânun zîynetinden hem bî-
hamdi' llâh ki bîzâram

habb-ı hâl:

1. **habb-ı hâl:**
Gazel 2416
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Ben taneleri.

Leblerün zıkr itmesün sermest ü
sekrân olmayan
Hâbb-ı hâlün almasun agzına
hayrân olmayan

haber:

1. **haber:**
Gazel 2019
Mısra: 1
Haber, bilgi.

Yok agzuña bilüñe disem kim
haber degül
Yüzüñe mihr ü meh disem eksük
nazar degül

2. **haber:**
Gazel 2126
Mısra: 1
Olmuş veya olmakta bulunan
bir şeye dair orada olmayanlara
erişen bilgi, ondan ona nakledilen
söz.

Var mıdur bilsem haber nâ-
mihribânımdan benüm
Yakdı bagrum hicr ara dâğ-ı
nihânımdan benüm

3. **haberümden**:-üm, -den
Gazel 2472
Mısra: 6
Naklolunan söz.

'Uşşâka didüm tehlikedür
ma' reke-i 'ışk
Çoklar güzzerân eylediler bu
haberümden

haber çek-:

1. **haber çek-:**
Gazel 2280
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Bir şey hakkında kendisine
bilgi ulaşmış olmak, bir şeyi
duymak, öğrenmek.

Öper sağar lebin görmüş sürâhî
bagrı kan olmuş
Anuñ lu'b-ıla agzından haber
çekdüm haber çekdüm

haber vir-:

1. **haber vir-:**
Gazel 2060
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Bildirmek, haber ulaştırmak. ||
Bir durumun, bir olayın belirtisi
olmak.

Bülbül-âsâ n'ola gül şevki ile
inler-istem
Hâr elinden irişen nâle ile zâra
benem

2. **haber vir-:**

Gazel 2070

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi bildirmek, bir şey
hakkında bilgi vermek.*

İbtidâ-yı 'ışkdan virür bulunur çok
haber
Lık ben hergiz bu yolda intihâyı
görmedüm

3. **haber vir-:**

Gazel 2126

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi bildirmek, bir şey
hakkında bilgi vermek.*

İy şabâ âvâre gönlüm kanda gitdi
bilemezem
Bir haber vir Tañrıçün ol nâ-
tövânımdan benüm

4. **haber vir-:**

Gazel 2350

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi bildirmek, bir şey
hakkında bilgi vermek.*

Virmedin bir kimse dañı zülf-i
Leylâ' dan haber
Gelmedin Mecnûn cihâna ben
ğama sultân idüm

5. **haber vir-:**

Gazel 2382

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi bildirmek, bir şey
hakkında bilgi vermek.*

Noқта agzından virüp kılca
miyânından haber
Hamdü-illâh 'ışk içinde ehl-i idrâk
olmuşam

6. **haber vir-:**

Gazel 2426

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi bildirmek, bir şey
hakkında bilgi vermek.*

Nazar eyle şeb ü rûza biri gelse
biri gider
Muhibbî'ye haber virür bu dehrüñ
inçilâbından

7. **haber vir-:**

Gazel 2449

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi bildirmek, bir şey
hakkında bilgi vermek.*

Aldanup dünyâya dil virme
Muhibbî kıl hâzer
Kimse yok vire haber Behrâmşâh-ı
Gür' dâñ

8. **haber vir-:**

Gazel 2462

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi bildirmek, bir şey
hakkında bilgi vermek.*

Gözün aç bak elüñdeki sebüya
Haber virür mi saña hâk-i
Cem'den

9. **haber vir-:**

Gazel 2462

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi bildirmek, bir şey
hakkında bilgi vermek.*

Gözün aç bak elüñdeki sebüya
Haber virür mi saña hâk-i
Cem'den

10. **haber vir-:**

Gazel 2486

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi bildirmek, bir şey
hakkında bilgi vermek.*

Sorma her bir nâ-kese ol 'ışkdan
virmez haber
Sor baña kim ben saña 'ışkuñ
diyem mâhiyyetin

haberdâr eyle-:

1. **haberdâr eyle-:**

Gazel 2307

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Haber vermek, haberli
olmasını sağlamak, bir haberi
birine bildirmek.*

Ölür-istem de tabîbe nabzımı
göstermezem
Bilmesün 'ışkum diyü anı haberdâr
eylemem

habîb:

1. **habîbüm:--üm**

Gazel 2010

Mısra: 11

Sevilen kimse, sevgili, dost.

Habîbüm muşhaf-i hüsnüñ
hakıyçün
Muñ'em emrüne itme te'emmül

2. **habîbüm:--üm**

Gazel 2072

Mısra: 8

Sevilen kimse, sevgili, dost.

Evvel ikrâr eyledüm yoluña cân
terk itmegi
Gel beni öldür habîbüm çünki
medyün olmuşam

3. **habîbüm:--üm**

Gazel 2287

Mısra: 3

Sevilen kimse, sevgili, dost.

Didüm gönlümü gel yıkma
habîbüm
Didi sanduñ beni ben dil-nüvâzam

4. **habîbüm:--üm**

Gazel 2317

Mısra: 1

Sevilen kimse, sevgili, dost. //
Hz. Muhammed.

'Abîrüm 'anberüm varum habîbüm
mâh-ı tabânım
Enîsüm mahremüm râzum güzeller
şâhı sultânım

habîb-i hak:

1. **habîb-i hak:**

Gazel 2410

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Allah'ın sevgilisi.

Nür umarsa n'ola senden rüz u şeb
şems ü kamer
Hem habîb-i Hâk'sın u hem
rahmeten-lil'âlemîn

habs-i ebed:

1. **habs-i ebed:**

Gazel 2106

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Sonsuza kadar hapis olmak.

Umaram zülfüñ-ile cân u dili bend
idesin
Olmaga habs-i ebed çâh-ı
zenahdâna varam

habs-i zenahdân:

1. **habs-i zenaḥdān:--dān**

Gazel 2027

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Çene çukurunun esiri, hapsi.

Ger günāh-ısa Muḥibbī seni
cāndan sevdügi
Zülfüne bend it anı habs-i
zenaḥdān eylegil

hacca git-:

1. **hacca git-:**

Gazel 2464

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Hac zamanında Mekke'ye
gidip Kabe'yi ziyaret etmek, hacı
olmak.*

Gitmezdi hacca hergiz koyup
diyar-ı yāri
Ḳalbinde Merve ḥaḳkı olsa şafā-yı
Mecnūn

hacc-ı ekber:

1. **hacc-ı ekber:**

Gazel 2444

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Arife günü cumaya rastlayan
hac.*

'İyd irişi çün tavāf-ı kūy-ı
dılberdür bugün
Ka'be'dür kūyi baña bil hacc-ı
ekberdür bugün

hācet:

1. **hācetüñ:--üñ, -**

Gazel 2046

Mısra: 8

*Gerek duyulan, muhtaç
olunan şey, ihtiyaç.*

Dāyimā Ḥaḳ'dan dilerdün bī-
vefālar 'ışkıni
Ḥamd kıl kim hācetüñ senüñ revā
oldı gönül

2. **hācet:**

Gazel 2164

Mısra: 16

*Nazlı, cilveli, genç ve güzel
kadın.*

Uşbu gazel ki ḥüsn-ile bir
nāzenīndür
Ḥācet degül-durur aña naḳş u nigār
hem

3. **hācet:**

Gazel 2382

Mısra: 5

*Gerek duyulan, muhtaç
olunan şey, ihtiyaç.*

Şehr-i 'ışkuñ āb u gil hācet degül
tā'mirine
Āb idüp çeşmümi küllī cism-ile
ḥāk olmışam

4. **hācet:**

Gazel 2388

Mısra: 10

*Gerek duyulan, muhtaç
olunan şey, ihtiyaç.*

Çünkü Muḥibbī 'āşıkā besdür sinuk
sifāl
Ḥācet degül aña şarāb olıcak cām-ı
Cem

hācetmend:

1. **hācetmendem:-em**

Gazel 2348

Mısra: 8

İhtiyacı olan, muhtaç.

Kapuña geldi gönül sâ'ilini eyleme
red
Vir baña ḥüsnüñ zekātını ki
hācetmendem

hacil:

1. **hacil:**

Gazel 2035

Mısra: 1

*Utancından kimsenin yüzüne
bakamayacak duruma düşmüş
olan, küçük düşüp utanmış,
mahcup olmuş (kimse).*

Gülşen-i kūyuña nisbet ravza-i
Rıdvān hacil
Ḥadd-i gülgünüñle zülfünden gül ü
reyḥān hacil

2. **hacil:**

Gazel 2035

Mısra: 2

*Utancından kimsenin yüzüne
bakamayacak duruma düşmüş
olan, küçük düşüp utanmış,
mahcup olmuş (kimse).*

Gülşen-i kūyuña nisbet ravza-i
Rıdvān hacil
Ḥadd-i gülgünüñle zülfünden gül ü
reyḥān hacil

3. **hacil:**

Gazel 2035

Mısra: 4

*Utancından kimsenin yüzüne
bakamayacak duruma düşmüş*

*olan, küçük düşüp utanmış,
mahcup olmuş kimse.*

Şol kadar döküdüm belā şahrāsına
bu eşkümi
Cülar oldılar revān u baḥr-ıla
'ummān hacil

hacil ol-:

1. **hacil ol-:**

Gazel 2025

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Utanmak, utancından yüzü
kızarmak.*

Servi gibi serverā itseñ gülistān
seyrini
Goncalar dem-beste güller ser-te-
ser olur hacil

2. **hacil ol-:**

Gazel 2051

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Utanmak, mahcup olmak,
utançtan bir kimsenin yüzüne
bakamayacak duruma gelmek.*

İy boyun serv ü yüzün gül
leblerüñdür selsebil
Döstüm sünbül saçuñdan 'anber
olmuşdur hacil

3. **hacil ol-:-a, --lar**

Gazel 2035

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Utanmak, mahcup olmak,
utançtan bir kimsenin yüzüne
bakamayacak duruma gelmek.*

'Işk ara görse ger mecnūnıgum
Ferhād u Ḳays
Küh u deşte düşübüni olalar her ān
hacil

4. **hacil ol-:-mış, --durur**

Gazel 2035

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Utanmak, mahcup olmak,
utançtan bir kimsenin yüzüne
bakamayacak duruma gelmek.*

Deşt-i hicrān çāk idelden bu
gürbānum benüm
Yüzini ḥāke sürer olmuş-durur
dāmān hacil

5. **hacil ol-:**

Gazel 2035

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Utanmak, mahcup olmak,

utançtan bir kimsenin yüzüne
bakamayacak duruma gelmek.

İy Muhibbî derdümü görüp benim
külli devā
Ol cihetdendir ki olmışdur görüp
dermān hācīl

had:

1. **haddüm:--dū, -m**
Gazel 2004
Mısra: 15
İnsanın yetki ve değeri.

Gerçi sevmek sen güzeller şāhını
haddüm degül
Söz kabūl itmez n'idem başına
sultāndur gönül

2. **hadden:--den, -**
Gazel 2022
Mısra: 5
Sınır. || Derece, mertebe.

Cevrūn-ile gel beni öldürme
hadden geçti āh
İsteyeyin luftūn-ıla rahm idüp
yaşumı sil

3. **haddin:--din, -**
Gazel 2052
Mısra: 5
Yanak.

Lāle haddin gördüğince dil
vücūdın hāk ider
Gül ruhumı gördüğince güneşe irer
zevāl

hadd:

1. **haddūnde:--ūñ, -de**
Gazel 2337
Mısra: 7
Yanak.

Gördüm belürdi haţtuñı haddūnde
nāgehān
Vā hasretā ki geldi irişdi ecel
didüm

2. **haddūnde:--ūñ, -de**
Gazel 2484
Mısra: 1
Yanak.

Görinelden haţuñ haddūnde iy cān
Ser-i zūlfün gibi hālüm perīşān

3. **haddinde:--i, --n, --de**
Gazel 2053
Mısra: 8
Yanak.

Gün yüzine teşbīh itmek olur idi
güneşi
Līkin anuñ konmamış buncılayın
haddinde hāl

4. **haddūn:--ūñ**
Gazel 2076
Mısra: 4
Yanak.

Başum hevāda su gibi yaşum
revānedür
Bir serv-kad ü lāle haddūñ pāyi
hākiyem

5. **haddinde:--i, --n, --de**
Gazel 2121
Mısra: 13
Yanak.

Görüp Muhibbî haţtım haddinde
dilberūñ
Uşbu cemāl-i hüsne viriser hālel
didüm

6. **hadden:--en**
Gazel 2211
Mısra: 1
Sınır, derece, mertebe.

Dirīgā teşneyem gāyet degül
hadden birün derdüm
Sorarsañ içdügüm hün-ı ciger her
lahza mey hordem

7. **haddūni:--ūñ, -i**
Gazel 2243
Mısra: 1
Yanak.

Gül haddūñi görelü bu eşk-i
lālegünüm
Āğışte oldı cānā hāk-i der-ile
hünüm

8. **haddūn:--ūñ**
Gazel 2362
Mısra: 7
Yanak.

Giderme zūlfūñi cānā ko haddūñ
üzre salınsun
Gidermek Ka' be örtüsin olur mı
hiç revā kıblem

9. **haddi:--i**
Gazel 2381
Mısra: 3
Sınır.

Seni sevdüğüm günāh ise günāhum
haddi yok
Bakmaduguñ yüzüme bildüm
günāhumdur benim

10. **haddūne:--ūñ, -e**
Gazel 2418
Mısra: 4
Yanak.

Hüb teşbīh eylemiş cānā hilāle rā
kaşuñ
Haddūne zībā dimiş şems-i
dıraşāndur diyen

11. **haddūn:--ūñ**
Gazel 2465
Mısra: 1
Yanak.

Döstüm haddūñ yiter gülşende
gülzār olmasun
Dilden özge karşuñā bülbül gibi
zār olmasun

hadden aş-:

1. **hadden aş-:**
Gazel 2238
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Çok fazla olmak, aşırı gitmek.

Müddet-i hicr hadden aşdı şabr ile
geçti günüm
İtdi bu düşvārı tākāt baña da yārı
dilüm

hadden geç-:

1. **hadden geç-:**
Gazel 2001
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Haddini aşmak.

Niçeye dek agladursın hicr-ile bu
hastayı
Cevr-ise hadden geçüpüdür bāri luft
it cānum al

2. **hadden geç-:**
Gazel 2134
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Sınırı aşmak. || Çok fazla
olmak, aşırı gitmek.*

Geçdi hadden Muhibbî cevri-nigār
Meger inşāf vire Allāh' um

3. **hadden geç-:**
Gazel 2230
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Çok fazla olmak, aşırı gitmek.

Geçüp hadden bu āh u giryē zāram
Bilinmez derd-i dāğ-ı dil-figāram

4. hâdden geç-:

Gazel 2001

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Çok fazla olmak, aşırı gitmek.

Niçeye dek agladursın hier-ile bu
hastayı

Cevr-ise hâdden geçüpdür bārī luṭf
it cānum al

hadd-i gülgünüña:

1. hadd-i gülgünüña:--uñ, --la

Gazel 2035

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gül renkli yanak.

Gülşen-i kūyuña nisbet ravza-i

Rıdvān hacil

Hadd-i gülgünüña zülfünden gül ü
reyhān hacil

hadd-i vār:

1. hadd-i vār:

Gazel 2041

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin sınırları.

Hadd-i yāra gülşen içre beñzerem

dimiş meger

Jälelerden çın seherde oldı seng-

endāz gül

hadd-i zātında:

1. hadd-i zātında:

Gazel 2073

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Aslında, esasen.

Ne kadar görse suçı 'afv eyler

Hadd-i zātında olsa kime kerīm

hadeng:

1. hadengün:-üñ

Gazel 2173

Mısra: 3

Kayın ağacından yapılmış ok

II sevgilinin kirpikleri.

Hadengün sineden geçüp bu

bağrum kana dönelden

Gözümden akıdup cular cihānı

cümle al itdüm

2. hadengi:-i

Gazel 2280

Mısra: 3

Kayın ağacından yapılmış

*ok.Şiirde sevgilinin kirpikleri veya
gamzesi hadenge benzetilir.*

Hadengi geçmesün dilden diyüben
iy keman ebrü

Gelince baña karşudan bu sīnemi
siper çekdüm

hadeng-i cevri:

1. hadeng-i cevri:

Gazel 2278

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Eziyet, sıkıntı oku.

Gel bir nazar eyle didüm ise

dilbere

Sanki hadeng-i cevri-ile bağrumı

del didüm

hadeng-i gāmze:

1. hadeng-i gāmze:

Gazel 2112

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Sevgilinin yan bakış oku.

Hadeng-i gāmzeñe karşı siper

kılsam n'ola sīnem

Müjeñ tiri irişdükçe anı kalkana

taşırdum

2. hadeng-i gāmze:

Gazel 2121

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Bakış oku. || Gamze oku
gözden çıkar ve Aşığa ızdırıp
verir. Gamze okunu hedefi can,
gönül, sine, ciğer ve yürektir.*

Gel bir nazar eyā kaşı ya yanuma

benüm

Bağrum hadeng-i gāmzelerün birle

del didüm

hādım:

1. hādımim:-im

Gazel 2246

Mısra: 8

Hizmetçi.

Gerçi kim cürmüm üküş

kesmezem līkin ümīd

Umaram mahşer günü ide şefā'at

hādımim

hādīs:

1. hādīs:

Gazel 2193

Mısra: 8

*Ortaya çıkmak, zuhur etmek,
meydana gelmek.*

Hikāyet ideli la'l-i leb-i şīrini
dildāruñ

Melāhat buldı eş'arum hādīs çün
şeker kıldum

hafı:

1. hafı:

Gazel 2402

Mısra: 13

Gizli.

Bī-habersin zāhidā aḥvāl-i 'ışk

gāyet hafı

Añlamadım içümi bilmeyesin

taşum benüm

hāfız:

1. hāfız:

Gazel 2330

Mısra: 13

*Hafız-ı Şirazi 14. yüzyılda
yaşamış İranlı şair. Şiraz'da
doğmuştur. Farsçanın en büyük
şairlerinden biri olduğu kabul
edilir.*

Husrev ü Hāfız ider şī'r-i

Muḥibbī'yi pesend

Cāmī taḥsīn ide ger görse bu

naẓm-ı ḥasenüm

hafta:

1. haftadur:--dur, -

Gazel 2040

Mısra: 18

*Birbiri arkasına gelen yedi
günden ibaret zaman bölümü. ||
Hafta.*

Ugradum bir 'arife gül mevsimin

sordum didi

İy Muḥibbī tiz geçer bir haftadur

bir ān gül

2. hafta:

Gazel 2120

Mısra: 7

*Birbiri arkasına gelen yedi
günden ibaret zaman bölümü.*

Hafta olur görmezem gün yüzünü

aylar geçer

Ah kim bir mihri yok nā-

mihribānum var benüm

3. hafta:

Gazel 2236

Mısra: 8

*Birbiri arkasına gelen yedi
günden ibaret zaman bölümü.*

Gün yüzün görmeyeli oldı karañu
bu cihân
Bilmezem niçe geçer hafta vü meh
sâlüm benüm

4. hafta:

Gazel 2237

Mısra: 1

*Birbiri arkasına gelen yedi
günden ibaret zaman bölümü.*

Seni görmem geçer her hafta
rüzum
Velî ben intizâr içinde süzum

5. hafta:

Gazel 2169

Mısra: 10

Hafta.

Rehgüzârün kumî ile şîşe-i
çeşmüm tolu
Sâl ü mâh u hafta vü rüz-ıla geçer
sâ'atüm

6. haftadur:-dur

Gazel 2330

Mısra: 5

*Birbiri arkasına gelen yedi
günden ibaret zaman bölümü.*

Görmeyelden gün yüzünü dilberün
bir haftadur
Ol meh-i bedrün firâkından hilâl
oldı tenüm

hak:

1. hâki:-i

Gazel 2306

Mısra: 2

Toprak.

Hâk-i küyün eşk-i çeşmümle varup
nem eyledüm
Yarasına gönlümün ol hâki
merhem eyledüm

2. hâkdür:-dür

Gazel 2391

Mısra: 2

Toprak.

Tekebbür itmeyüp hergiz riyâdan
pâkdür gönlüm
Başum eflâke de irse yüzümle
hâkdür gönlüm

3. hâküm:-üm

Gazel 2398

Mısra: 5

Toprak.

Ola kim bād-ı şubh ilte bu hâküm
küyma yârün

Bugün seng-i cefâ-y-ıla dögilüben
gubâr oldum

4. hâki:-i

Gazel 2004

Mısra: 11

Bir şeye ilişkin, üzerine.

Muşhaf-ı hüsnün hâki kim kıbledür
küyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda
kurbândur göñül

5. hâk:

Gazel 2041

Mısra: 9

Allah (c.c.).

Çün 'arâk dökdi Muhammed anı
gül bitürdi Hâk
Anuñ-ıçundur Muhibbî oldugı
mümtâz gül

6. hâk:

Gazel 2273

Mısra: 6

Doğru, hakikat, gerçek.

Biñ kez öldür beni tek gel seni bir
kez göreyim
Hâk dimişler intizârdan yigdür biñ
kez ölüm

7. hâk:

Gazel 2026

Mısra: 4

Allah. || Hakikat, doğru.

Serv gibi ser çeküp her dem hevâyı
gözleme
Menzilün hâk olısar bilmez misin
üftâde gel

8. hâke:--e, -

Gazel 2035

Mısra: 8

Toprak.

Deşt-i hicrân çâk idelden bu
girîbânum benüm
Yüzini hâke sürer olmuş-durur
dâmân hâcîl

9. hâke:--e, -

Gazel 2045

Mısra: 7

Toprak.

Kanda olsa sal serv dirler hâke
salar sayesin
Sen de iy servüm gelüp bu hâke bir
dem saye sal

10. hâke:--e

Gazel 2045

Mısra: 8

Toprak.

Kanda olsa sal serv dirler hâke
salar sayesin
Sen de iy servüm gelüp bu hâke bir
dem saye sal

11. hâk'dan:--dan, -

Gazel 2046

Mısra: 7

Allah.

Dâyimâ Hâk'dan dilerdün bî-
vefâlar 'ışkıñı
Hâmd kıl kim hâcetün senün revâ
oldı göñül

12. hâk:

Gazel 2052

Mısra: 5

Toprak.

Lâle hâddin gördüğince dil
vücüdün hâk ider
Gül ruhını gördüğince güneşe irer
zevâl

13. hâki:--i, -

Gazel 2056

Mısra: 8

Hakkı için, hürmetine.

Ger yaparsa bu yıkuk gönlüm
benüm ol seng-dil
Tâ kıyâmet Ka'be-i 'ulyâ hâki
âbâd olam

14. hâkdür:--dür, -

Gazel 2059

Mısra: 2

Toprak.

Bi-hamdi'llâh tekebbürden riyâdan
pâkdür gönlüm
Ve lîkin dest-i 'ışk-ıla dögilmiş
hâkdür gönlüm

15. hâkde:--de, -

Gazel 2068

Mısra: 2

Toprak.

Başum içre nîlüferdür çehre-i
zerdüm benüm
Hâkde berg-i hâzândur rüy-ı pür-
gerdüm benüm

16. hâkiyem:-i, -(y)em

Gazel 2076

Mısra: 4

Toprak.

Başum hevâda su gibi yaşum
revânedür

Bir serv-kad ü lāle ḥaddūn pāyi
ḥākiyem

17. **ḥāke:-e**
Gazel 2079
Mısra: 10
Toprak.

Muḥibbī kemterem ednādan ednā
Yüzini ḥāke sürmüş bir giyāhum

18. **ḥaḳ:**
Gazel 2124
Mısra: 8
Doğru, gerçek.

Didi cevri itdüm cefā kıldum daḥı
uslanmaduñ
Her ne diduñ ḥaḳ buyurduñ didüm
arı görmişem

19. **ḥākini:-i, -n, -i**
Gazel 2136
Mısra: 8
Toprak. || Dünya.

Süz-ı dilden bezm-i ğamda
korkaram āh itmege
‘Alemler oda yakup ḥākini berbād
eyleyem

20. **ḥākini:-i, -n, -i**
Gazel 2187
Mısra: 8
Toprak.

Derd-i ‘ışkuñ yaş u sīm ü yüzümi
zer eyledi
Ben de iksīr-i vücūdum ḥākini zer
eyleyem

21. **ḥāke:-e**
Gazel 2194
Mısra: 1
Toprak.

Su gibi ḥāke sürüp yüzümi ben zār
oldum
Baña devlet bu yiter ḫālib-i dīzār
oldum

22. **ḥākin:-i, -n**
Gazel 2204
Mısra: 2
Sevgilinin ayak bastığı
toprak.

Yine bir tāze hevesdür küy-ı dilber
eyleyem
Yüze sürüp ḥākin evvel soñradan
ser eyleyem

23. **ḥākini:-i, -n, -i**
Gazel 2204
Mısra: 6
Toprak.

Derd-i ‘ışkuñ zer kılar çün ‘aşkuñ
ruḥsārını
Ben de iksīr-i vücūdum ḥākini zer
eyleyem

24. **ḥāk:**
Gazel 2215
Mısra: 9
Toprak.

İremezsın ey Muḥibbī yanına ḥāk
olmadan
Kim meger toprak olam ilte şabā
tozum benüm

25. **ḥāki:-i**
Gazel 2231
Mısra: 3
Toprak.

Bu ben ḥāki nazarla gel zer eyle
Nazar çün kimiyādur pāk-bāzum

26. **ḥaḳ’dan:-dan**
Gazel 2275
Mısra: 6
Allah.

Nişanın sormañuz benden raḳībūñ
Dilegüm bu ki Ḥaḳ’dan ola ol güm

27. **ḥāke:-e**
Gazel 2300
Mısra: 2
Toprak. II Huzur, makam.

Lebleruñ yād eyleyüp her yaña ben
menzil kılam
Ḥāke saçup eşk-i çeşmüm niçe la’l
ḥāşıl kılam

28. **ḥākiyem:-i, -(y)em**
Gazel 2366
Mısra: 8
Toprak.

Bir cür‘a ile eyledi ğamdan beni
ḫālāş
Anuñ-ıçun ki muğbeçenüñ ben de
ḥākiyem

29. **ḥāk:**
Gazel 2370
Mısra: 9
Toprak.

Çünkü ḥāk oldı Muḥibbī hicir ara
gördüm göñül
Yile virdüm āhum ile anı berbād
eyledüm

30. **ḥāk:**
Gazel 2382
Mısra: 6
Toprak.

Şehr-i ‘ışkuñ āb u gil ḥācet degül
tā’mürine
Āb idüp çeşmümi küllī cism-ile
ḥāk olmuşam

31. **ḥāke:-e**
Gazel 2394
Mısra: 2
Toprak.

Gül yüzüñden ayru her şeb ḥāk-
ber-ser eyleyem
Göz yaşın döküp özüm ḥāke
berāber eyleyem

32. **ḥāk:**
Gazel 2394
Mısra: 7
Toprak.

Gerçi ‘ışkuñ rüyümü ḥāk itdi soñra
kıldı zer
Ben de iksīr-i vücūdum ḥākini zer
eyleyem

33. **ḥākini:-i, -n, -i**
Gazel 2394
Mısra: 8
Toprak.

Gerçi ‘ışkuñ rüyümü ḥāk itdi soñra
kıldı zer
Ben de iksīr-i vücūdum ḥākini zer
eyleyem

34. **ḥāk:**
Gazel 2400
Mısra: 1
Toprak.

Āsitānuñda şehā ḥāk eyledüm yine
yüzüm
Bu ümide koyasın üstüne pā göre
gözüm

35. **ḥaḳ’dan:-dan**
Gazel 2429
Mısra: 4
Allah.

Civān idüm ğam-ı ‘ışkuñ beni pīr
itdi gāyetde
Murādum bu-durur Ḥaḳ’dan
kemāl-i pīr olasın sen

36. **ḥaḳın:-i, -n**
Gazel 2436
Mısra: 4
Bir kimsenin, sorumluluğunu
yüklenerek yaptığı bir işin maddi
karşılığı.

Aç yüzüñ gönder zekāt-ı ḥüsñüñi
‘aşıklara
Gir şevāba boynuña alma o
miskīnler ḥaḳın

37. **hâkden:-den**
Gazel 2492
Mısra: 8
Toprak.

Bitürür dürlü şükûfe her biri bir
nev' de
Bu ne hikmet cümlesi bir su-y-ıla
bir hâkden

38. **hâk:**
Gazel 2414
Mısra: 3
Toprak. // Dünya.

Her dilde kim derd olmaya evlâdur
ol hâk olduğu
Her kâse kim hâlî ola 'âdetdür olur
ser-nigün

hâk ol-:

1. **hâk ol-:**
Gazel 2155
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Ölmek, toprağa karışmak.

Bu Muhibbî anuñ-ıçun yollaruñda
hâk olur
Ola kim bir gün diyesin hâk-i
râhumdur benüm

2. **hâk ol-:**
Gazel 2296
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Ölmek, toprağa karışmak.

Ger hevâ-yı kadd-i bālân-ıla cānâ
hâk olam
Tañ mîdur bulup şeref ger tãrem-i
eflâk olam

hakāvık:

1. **hakāvık:**
Gazel 2024
Mısra: 3
Hakikatler, gerçekler.

Şöyle beñzer kim hakāvık
āsümānidur gönül
Güş-ı dehri gevher-i nazm-ıla
memlü eyledi

hâk-ber-ser eyle-:

1. **hâk-ber-ser eyle-:**
Gazel 2394
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Başına topraklar saçmak.

Gül yüzünden ayru her şeb hâk-
ber-ser eyleyem
Göz yaşın döküp özüm hâke
berâber eyleyem

hâke düş-:

1. **hâke düş-:**
Gazel 2105
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Ölmek, şehit olmak.

Cür'añı sun bu Muhibbî'ye
düşürme hâke
Teşne-dildür aña raħm eyle benüm
sulţanum

hakı:

1. **hakı:**
Gazel 2004
Mısra: 11
... için.

Muşhaf-ı hüsnüñ hakı kim kıbledür
küyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda
kurbāndur gönül

hâk-i âdem:

1. **hâk-i âdem:**
Gazel 2034
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
İnsan toprağı.

Ġam ile taħmîr olınmış hâk-i âdem
ġālibā
Var-ısa ġamsuz kişi olmaya ol
âdem gönül

hâk-i cem:

1. **hâk-i cem:**
Gazel 2462
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Cem'in toprağı.

Gözün aç bak elüñdeki sebüya
Ĥaber virür mi saña hâk-i
Cem'den

hâk-i der:

1. **hâk-i der:**
Gazel 2106
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Sevgilinin eşiğinin toprağı.

Gözüme kühl ideyim baña yiter
hâk-i deri

Tütüyâ ecli için sanma Şifâhân'a
varam

2. **hâk-i der:**
Gazel 2153
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Sevgilinin kapısının toprağı.

Eger el virse süre hâk-i derine
yüzini
Bu Muhibbî diye yok bundan ulu
dergâhum

3. **hâk-i der:**
Gazel 2159
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Sevgilinin eşiğinin toprağı.

Āsitânına baş urmakdan eger gelse
sudâ'
Eşk-ile hâk-i derini şandal-âmîz
eyleyem

4. **hâk-i der:**
Gazel 2188
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Sevgilinin eşiğinin toprağı.

Hâk-i derinde gerçi mezellet-
fütâdeyem
Ammâ be-şadr-ı mesnedle cāhi
beklerem

5. **hâk-i der:**
Gazel 2196
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Sevgilinin eşiğinin toprağı.

Dîdeler kan aklamakdan kana
dönse ġam degül
Gözüme hâk-i derün çün tütüyâdur
sevdüğüm

6. **hâk-i der:**
Gazel 2209
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Sevgilinin eşiğinin toprağı.

Güller bitürdi her dem bu eşk-i
lâle-günüm
Āġişte oldı cānâ hâk-i derünle
hünüm

7. **hâk-i der:**
Gazel 2229
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Sevgilinin kapısının toprağı.

Cārüb idem küyüña kirpügümi iy
döst
Bu dide ola hāk-i dere āb-feşānum

8. **hāk-i der:**

Gazel 2243

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Sevgilinin kapısının toprağı.

Gül haddüni görelî bu eşk-i
lālegünüm
Ağışte oldı cānā hāk-i der-ile
hünüm

9. **hāk-i der:**

Gazel 2258

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Sevgilinin eşığının toprağı.

Müyesser oldı pā-büsüñ irişdüm
devlete nāgeh
Başumdan derd-i ser gitdi şükür
kim hāk-i der oldum

10. **hāk-i der:**

Gazel 2268

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Sevgilinin eşığının toprağı.

Yiter baña hāk-i deri sengi
dilbertün
Bālin idem birini birin bister
isterem

11. **hāk-i der:**

Gazel 2476

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Kapının toprağı, eşik.

Çün küşte-i 'ışk ola dilüm hāk-i
deründe
İrişe vefā büyi dimāğuña kefenden

hāk-i ğubār:

1. **hāk-i ğubār:**

Gazel 2375

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Sevgilinin ayva tüyelerinin
tozu.*

Ölicek sevda-yı zülfüñle melekler
çeşmine
Tütüiyā didükleri hāk-i ğubārumdur
benüm

hāk-i küy:

1. **hāk-i küy:**

Gazel 2103

Mısra: 8

Kelime Tipi: -
*Sevgilinin memleketinin
toprağı.*

'Aynuma zerre kühlî ekmek baña
gerekmez
Gözüm açup yumınca ol hāk-i küyi
sevdüm

2. **hāk-i küy:**

Gazel 2306

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Sevgilinin köyünün toprağı.

Hāk-i küyün eşk-i çeşmümle varup
nem eyledüm
Yarasına gönülümün ol hāki
merhem eyledüm

hāk-i pā:

1. **hāk-i pā:**

Gazel 2098

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Sevgilinin ayağının toprağı.

İy Muhibbî hāk-ile yeksân olur
âhir bu ten
Yire yüz sürüp n'ola kendüme
hāk-i pā disem

2. **hāk-i pā:**

Gazel 2293

Mısra: 16

Kelime Tipi: -

Ayağının toprağı.

Ola kim yār yüzüm üzre basa
Ser-i küyünda hāk-i pā olalum

hāk-i pā ol-:

1. **hāk-i pā ol-:**

Gazel 2338

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Bir kimse için elinden gelen
her türlü fedakarlığı yapmak,
yoluna kul köle olmak.*

Gönlüm ister zülf-i dilber-veş
perişan-hāl olam
Yollar üzre hāk-i pā olup düşüp
pā-māl olam

2. **hāk-i pā ol-:**

Gazel 2338

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Bir kimse için elinden gelen
her türlü fedakarlığı yapmak,
yoluna kul köle olmak.*

Gönlüm ister zülf-i dilber-veş
perişan-hāl olam
Yollar üzre hāk-i pā olup düşüp
pā-māl olam

hāk-i pāy:

1. **hāk-i pāy:**

Gazel 2054

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Sevgilinin ayak toprağı, tozu.

Ola kim ol boyı servüñ irişe hāk-i
pāyine
Akıtdum gözlerüm yaşın yolunda
cüy-bār itdüm

2. **hāk-i pāy:**

Gazel 2172

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Sevgilinin ayağının toprağı.

Hāk-i pāyuñı nigārā tütüiyā olsun
direm
'İşk erinüñ hasta çeşmine devā
olsun direm

3. **hāk-i pāy:**

Gazel 2172

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Sevgilinin ayağının toprağı.

Hāk-i pāyuñı nigārā tütüiyā olsun
direm
'İşk erinüñ hasta çeşmine devā
olsun direm

4. **hāk-i pāy:**

Gazel 2178

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Sevgilinin ayağının toprağı.

Hāk-i pāya devlet el virse eger
sürsem yüzüm
Sen şefā'at kânsın ancak budur
virdüm sözüüm

5. **hāk-i pāy:**

Gazel 2185

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin ayağının toprağı.

Hāk-i pāyuñ döşenü bālin idüp
seng-i derün
Şöyle hoş-ḥālem ki ol bister
ḥarürümdür benüm

6. **hāk-i pāy:**

Gazel 2246

Mısra: 3

Kelime Tipi: -
Sevgilinin ayağının toprağı.

Hāk-i pāyuña nişār itmege iy serv-i
hırām
Toptolu dīdelerüm kāseleri dürr-ile
sīm

7. **hāk-i pāy:**
Gazel 2305
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Sevgilinin ayağının toprağı.

Kana döndi aqlamakdan gözlerüm
āhīr benüm
Kuhl için bu hāsta çeşme hāk-i
pāyī isterem

8. **hāk-i pāy:**
Gazel 2316
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Sevgilinin ayağının toprağı.

Serv ḳaddūn tazelensün diyü iy
ārām-ı cān
Hāk-i payuña gözüm yaşın hemān
ismarlaram

9. **hāk-i pāy:**
Gazel 2327
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Sevgilinin ayağının toprağı.

Hāk-i pāyuñ olalı başumda tēc-ı
devletüm
Zerre deñlü kimseye ‘ālemde
yokdur minnetüm

10. **hāk-i pāy:**
Gazel 2336
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Sevgilinin ayağının toprağı.

Hāk-i pāyuñ var-iken bu çeşm-i
hūn-ālūduma
Sanma İrān’a varup kühl-ı Şifāhān
isterem

11. **hāk-i pāy:**
Gazel 2368
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Ayak toprağı.

Hāk-i pāyına Muḫibbī genc-i
tab’uñ kıl nişār
Aña beñzer ‘ālem içre ḫurdedānı
bulmadum

12. **hāk-i pāy:**
Gazel 2395
Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Sevgilinin ayağının toprağı.

Hāk-i pāyuña nişār için gözüm
gevherlerin
Kimini dūr kimi la’l kimini mercān
eyledüm

13. **hāk-i pāy:**
Gazel 2395
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Sevgilinin ayağının toprağı.

Hāk-i pāyuña nişār için gözüm
gevherlerin
Kimini dūr kimi la’l kimini mercān
eyledüm

14. **hāk-i pāy:**
Gazel 2395
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Sevgilinin ayağının toprağı.

Hāk-i pāyuña nişār için gözüm
gevherlerin
Kimini dūr kimi la’l kimini mercān
eyledüm

15. **hāk-i pāy:**
Gazel 2395
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Sevgilinin ayağının toprağı.

Hāk-i pāyuña nişār için gözüm
gevherlerin
Kimini dūr kimi la’l kimini mercān
eyledüm

16. **hāk-i pāy:**
Gazel 2395
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Sevgilinin ayağının toprağı.

Hāk-i pāyuña nişār için gözüm
gevherlerin
Kimini dūr kimi la’l kimini mercān
eyledüm

17. **hāk-i pāy:**
Gazel 2395
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Sevgilinin ayağının toprağı.

Hāk-i pāyuña nişār için gözüm
gevherlerin
Kimini dūr kimi la’l kimini mercān
eyledüm

18. **hāk-i pāy:**
Gazel 2412
Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Sevgilinin ayağının toprağı.

Hāk-i pāyın başına tēc itmeği kim
istememez
‘Ālem içre istemez bir kimse var
mı devletin

19. **hāk-i pāy:**
Gazel 2450
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Sevgilinin ayağının toprağı.

Hāk-i pāyuña nişār itmek için iy
serv-i ḳad
Yüzümü zer eyleyüp kıldum gözüm
gevher-feşān

20. **hāk-i pāy:**
Gazel 2460
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
Sevgilinin ayağının toprağı.

Gözüme almayam ben tütüyāyı
İdelden hāk-i pāyın tütüyā ben

hāk-i rāh:

1. **hāk-i rāh:**
Gazel 2150
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Sevgilinin yolunun toprağı.

Hāk-i rāhıyla tolaldan iy Muḫibbī
gözlerüm
Ḥamdü-lillāh hoş geçer bu nev’-ile
her sā’atüm

2. **hāk-i rāh:**
Gazel 2155
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Sevgilinin yolunun toprağı.

Bu Muḫibbī anuñ-içün yollaruñda
hāk olur
Ola kim bir gün diyesin hāk-i
rāhumdur benüm

3. **hāk-i rāh:**
Gazel 2292
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Yolun toprağı.

Semendūn bu yüzüm üzre gelüp
bir gün basa diyü
Anuñçün yollaruñ üzre yüzümü
hāk-i rāh itdüm

4. **hāk-i rāh:**
Gazel 2406
Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Sevgilinin yolunun toprağı.

Çok zamāndur ki Muḥibbī ayaguñ
topragıdır
Yañılıp bir gün dimedüñ ḥāk-i
rāhumdur benüm

ḥāk-i rāh-ı 'ışk:

1. **ḥāk-i rāh-ı 'ışk:**
Gazel 2469
Mısra: 13
Kelime Tipi: -
Aşk yolunun toprağı.

Ḥāk-i rāh-ı 'ışk Muḥibbī başa
devlet tādıdır
Rağbet itmezsem 'aceb mi efser-i
Dārā'ya ben

ḥāk-i ten:

1. **ḥāk-i ten:**
Gazel 2081
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Ten toprağı. || Allah insanı
topraktan yaratmıştır.

Berbād olurdu āhum ile ḥāk-i ten
eger
Yaş dökdüğümce taze-ter olmasa
bu gılım

ḥākikat:

1. **ḥākikat:**
Gazel 2024
Mısra: 2
Var olan, gerçekleşmiş
bulunan, fikir, tasavvur veya hayal
olmayıp fiili olarak var olan şey. ||
Asıl olan durum ve şekil, gerçek,
asıl.

Her nefes eyler tülü'ndan ḥākikat
aḥteri
Gāh şādī gāh ğam u miḥnet
mekānidur gönül

ḥākiki:

1. **ḥākikidür:-dür**
Gazel 2214
Mısra: 7
Asıl olan, uydurma olmayan,
doğru, sahih.

İy dōst benüm ğuşsa vü kışşam
ḥākikidür
Güş eyle anı sanma füsün u fesāne
hem

ḥāk-ile yeksān eyle:-

1. **ḥāk-ile yeksān eyle:-**
Gazel 2198
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Temeline kadar yok etmek yok
olmak, yıkmak ,yıkılmak.

Basa bir gün bu Muḥibbī yüzine
pāyuñ diyü
Yollaruñda yüzümi ḥāk-ile yeksān
eyledüm

2. **ḥāk-ile yeksān eyle:-**
Gazel 2343
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Temeline kadar yok etmek yok
olmak, yıkmak, yıkılmak.

Ol semend-i nāz-ıla bakmaz gelüp
ruḥsāruma
Ben ne deñlü yüzümi ḥāk-ile
yeksān eylesem

ḥāk-ile yeksān ol:-

1. **ḥāk-ile yeksān ol:-**
Gazel 2098
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Yok olmak, ortadan kalkmak,
yerle bir olmak.

İy Muḥibbī ḥāk-ile yeksān olur
āḥir bu ten
Yire yüz sürüp n'ola kendüme
ḥāk-i pā disem

ḥākır:

1. **ḥākırümdür:-üm, -dür**
Gazel 2185
Mısra: 4
Eskiden bir kimsenin kendisi
için kullanıldığı tevazu sözü,
bendeniz, kulunuz. || Değersiz,
itibarsız, küçük.

Sen Süleymān'a eger pīşkeş çekem
pāy-ı cerād
Mürum eyle qabül tuḥfe
ḥākırümdür benüm

2. **ḥākirem:-em**
Gazel 2210
Mısra: 5
Değersiz, itibarsız, küçük.

Egerçi zerreden kemter ḥākirem līk
mihrūñle
Vefādan olmazam ḥālī felekde
mihir-i raḥşānam

3. **ḥākırüñdür:-üñ, -dür**
Gazel 2281
Mısra: 14

Eskiden bir kimsenin kendisi
için kullanıldığı tevazu sözü,
bendeniz, kulunuz.

Sorarsañ āsitānuñda Muḥibbī
kemteri kimdür
Ḥākırüñdür faḳırüñdür ayakdan
düşmiş üftadem

4. **ḥākır:**
Gazel 2419
Mısra: 12
Değersiz, itibarsız, küçük.

Sorarsañ rāh-ı 'ışkuñda Muḥibbī
kimdür iy meh-rū
Ḥākır ü derdmend ü bī-kes ü
hicrūñle sergerdān

ḥākır ol:-

1. **ḥākır ol:-**
Gazel 2127
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Değersiz, itibarsız, küçük
olmak.

Bu dehre sızgıma-iken dil ki nāğāh
'ışka duş oldu
Maḥabbet ḥāksārında düşüp yavlak
ḥākır oldum

ḥākırin:

1. **ḥākırin:**
Gazel 2453
Mısra: 10
Değersiz, itibarsız, küçük.

Zāhir göz-ile baḳduñ sen beni şāh
sanduñ
Bāḥin göz-ile baksañ bir kemterin
ḥākırin

ḥākıyçün:

1. **ḥākıyçün:**
Gazel 2010
Mısra: 11
Hakkı için, üzerine, hürmetine.

Ḥabībüm muşhaf-i ḥüsnüñ
ḥākıyçün
Mutī'em emrüne itme te'emmül

2. **ḥākıyçün:**
Gazel 2345
Mısra: 7
Hakkı için, üzerine, hürmetine.

Muşhaf-ı ḥüsnüñ ḥākıyçün Nıl'e
döñdi gözlerüm
Göñlümün mışrıñdaki sulḫanı
añdum agladum

hakk:

1. **hakk'a**:--a, -
Gazel 2065
Mısra: 5
Allah.

Eylerüz Hakk'a tevekkül yimezüz
ferdâ gamın
Zâhidâ sanma senüñ tek tâlib-i nân
olmuşam

2. **hakkını**:-i, -n, -i
Gazel 2340
Mısra: 6
*İnsan üzerine lazım, kendine
ait olan şey, husus.*

Şakirem ben gamzelerden gerçi
bagrum pâredür
Haşâ lillâh hakkını anuñ ferâmüş
eyleyem

3. **hakkı**:-i
Gazel 2362
Mısra: 12
*Bir kimse veya şey üzerinde
emeği bulunma.*

Ölürsem derd-ile gamdan yüzüm
döndürmeyem senden
Cemâlün muşafı hakkı işigüñdür
baña kıblem

4. **hakkın**:-i, -n
Gazel 2392
Mısra: 4
*Bir kimseye sarfedilen ve
ancak ona layık olmakla
ödenebilecek büyük emek ve
gayret.*

Sîne zaḥmına anuñçün acı yaşlar
dökerem
Dimesünler ki nemek hakkın
ferâmüş eyleyem

5. **hakkında**:-i, -n, -da
Gazel 2429
Mısra: 2
Hisse, pay.

Bugün çün rîsmân kâkül saçı
zencîr olasın sen
Neden dîvâneler hakkında pür
taḫsîr olasın sen

6. **hakkı**:-i
Gazel 2466
Mısra: 3
*Bir kimseye sarfedilen ve
ancak ona layık olmakla
ödenebilecek büyük emek ve
gayret.*

Mısr-ı hüsnüñ hakkı senden ayru
iy Yūsuf-cemâl
Eşk-i çeşmüm Nîl'den eksük degül
hem Şât'dan

hakkā:

1. **hakkā**:-ā
Gazel 2070
Mısra: 4
Gerçekten, doğrusu, elhak.

Bend-i zülfünde didüm var niçe
biñ şeydâlaruñ
Didi hakkā bir senüñ tek mübtelâyı
görmedüm

hakka'l-kadem:

1. **hakka'l-kadem:**
Gazel 2040
Mısra: 12
Sağ ayak.

Döstüm nâz-ıla gel bir lahza
gülşenden yaña
Dökeyim hakkā'l-kadem pâyüña
bir dâmân güñ

2. **hakka'l-kadem:**
Gazel 2055
Mısra: 16
Sağ ayak.

Muḥibbî sâgâr-ı çeşmüm tolu dürr
ile mercânı
Nigârüñ pâyına bir bir döküp
hakka'l-kadem çekdüm

hakkı:

1. **hakkı:**
Gazel 2029
Mısra: 3
Hakkı için. || ...nın hürmetine.

Mısr-ı hüsnüñ hakkı iy Yūsuf-
cemâl
Küyuñ içre akdı yaşum hem çü Nîl

2. **hakkı:**
Gazel 2381
Mısra: 10
Hakkı için, ...nın hürmetine.

Ṭaḫ-ı ebrûsın görüp kaldurma başı
secdeden
Kıble hakkı iy Muḥibbî
secdegâhumdur benüm

hakkı ol-:

1. **hakkı ol-:**
Gazel 2464
Mısra: 8

Kelime Tipi: -
Hissesi olmak.

Gitmezdi hacca hergiz koyup
diyar-ı yarı
Kalbinde Merve hakkı olsa şafâ-yı
Mecnün

hakkücün:

1. **hakkücün:**
Gazel 2072
Mısra: 5
*Hakkı için. ||nın hürmeti
için.*

Mısr-ı hüsnüñ hakkıçün iy kâmeti
servüm benüm
Gözlerüm yaşına bak kim Nîl ü
Ceyhün olmuşam

hakkıvcün:

1. **hakkıvcün:**
Gazel 2362
Mısra: 9
Hakkı için.

İderdüm Merve hakkıvcün Şafâ-yı
ıla özüm kurbân
Ṭavâf-ı Ka'be-i küyuñ naşib itse
Hudâ kıblem

2. **hakkıvcün:**
Gazel 2460
Mısra: 8
Hakkı için.

Varaydum Ka'be-i küyına yaruñ
Görürdüm Merve hakkıvcün Şafâ
ben

haksâr:

1. **haksârında**:-i, -n, -da
Gazel 2127
Mısra: 8
*Toz toprak içinde kalmış. ||
Perişan, düşkün, hakir.*

Bu dehre sıgma-iken dil ki nâgâh
'ışka duş oldı
Maḥabbet haksârında düşüp yavlak
hâkîr oldum

2. **haksârum**:-um
Gazel 2276
Mısra: 1
Perişan, düşkün, hakir.

Gel ihsân eyle cür'a haksârum
Şehâ luṭfuña ben ümmîd-vârum

haksâr ol-:

1. **hâksâr ol-:**

Gazel 2398

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Toza torağa bulanmak.

Ola ki bir qadem basa gelüp
ruhsâruma diyü
Düşüben yolları üzre ben anuñ
hâksâr oldum

2. **hâksâr ol-:**

Gazel 2398

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Toza torağa bulanmak.

Ola ki bir qadem basa gelüp
ruhsâruma diyü
Düşüben yolları üzre ben anuñ
hâksâr oldum

hâl:

1. **hâlüm:-üm**

Gazel 2255

Mısra: 10

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, davranış, tutum.*

Pâdişâhum bu Muhibbî yok idi var
eyledüñ
Kesmezem senden ümîdi hoş ola
hâlüm benüm

2. **hâlüm:-üm**

Gazel 2318

Mısra: 4

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, davranış, tutum.*

Bilmezem derd-i dilüm kime
diyem ben mübtelâ
Kime hâlüm disem aña mübtelâdur
gördüğüm

3. **hâlümü:-üm, -i**

Gazel 2327

Mısra: 5

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, davranış, tutum.*

İy şabâ merdümlük it dildâra 'arz it
hâlümü
Çün bilürsin bende yok hergiz
beyâna kudretüm

4. **hâlüme:-üm, -e**

Gazel 2348

Mısra: 4

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, davranış, tutum.*

'Aşık olman olanuñ derd ü belâsı
çoğ olur
Döştlar hâlüme kim baksa aña ben
bendem

5. **hâli:-i**

Gazel 2409

Mısra: 3

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, davranış, tutum.*

Didüm n' olur 'aceb hâli diger-gün
Açup 'ibret gözin hâlüme bakdum

6. **hâlüme:-üm, -e**

Gazel 2409

Mısra: 4

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, davranış, tutum.*

Didüm n' olur 'aceb hâli diger-gün
Açup 'ibret gözin hâlüme bakdum

7. **hâlümü:-üm, -i**

Gazel 2424

Mısra: 3

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, davranış, tutum.*

Yâra 'arz eylemege hâlümü bir
kimsene yok
Niçe râzî olayım gerdiş-i
devrânımdan

8. **hâlümü:-üm, -i**

Gazel 2424

Mısra: 5

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, davranış, tutum.*

Zülfî sevdâsı-y-ıla hâlümü gel
sorma benüm
Göricek aňlayasın çäk-i
girîbânımdan

9. **hâlümü:-üm, -i**

Gazel 2454

Mısra: 3

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, davranış, tutum.*

Derdâ ki benüm hâlümü hiç
kimsene bilmez
Her derdi çeken var-ısa 'âlemde
benem ben

10. **hâlümü:-üm, -i**

Gazel 2454

Mısra: 10

Bir şeyin içinde bulunduğu

*şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, davranış, tutum.*

Geşt itdi cihan mülkini bulmadı
Muhibbî
Bir yâr vefâ ehli ki hâlümü diyem
ben

11. **hâli:-i**

Gazel 2478

Mısra: 10

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, davranış, tutum.*

Muhibbî dest-i 'ışka el sunaldan
Olur gündün güne hâli diger-gün

12. **hâlîni:-i, -n, -i**

Gazel 2480

Mısra: 5

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, davranış, tutum.*

Derünüm hâlîni bir kimse bilmez
Degül-durur içi zâhir taşından

13. **hâlüm:-üm**

Gazel 2484

Mısra: 2

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, davranış, tutum.*

Görinelden haţuñ haddüñde iy cân
Ser-i zülfün gibi hâlüm perîşân

14. **hâlüme:-üm, -e**

Gazel 2484

Mısra: 4

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, davranış, tutum.*

Göreliden gün yüzüñ hâyranuñ
oldum
Benüm bu hâlüme halk oldu hayrân

15. **hâle:-e**

Gazel 2485

Mısra: 4

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum.*

Cüylar divâne olmışdur ki zencirin
sürür
Anı bu hâle bırakmadı meger serv-
i revân

16. **hâlümü:-üm, -i**

Gazel 2003

Mısra: 4

Bir şeyin içinde bulunduğu

şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, vaziyet.

Hışm idersin 'aşıkā dāyim katuñda
hoş rakīb
Hālūmi bed añladur bir rü-siyāh
eksük degül

17. **hālūme:-üm, -e**

Gazel 2008

Mısra: 8

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, vaziyet.*

Şöyle hayrān olmuşam cānā
cemālūñ ayına
Var mıdur bir kimsene bu hālūme
hayrān degül

18. **hālūm:-üm**

Gazel 2255

Mısra: 1

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, vaziyet.*

Bilmezem ki n'olısar yā Rabbenā
hālūm benüm
Āh derdā vü dirīgā n'ola aḥvālüm
benüm

19. **hālūm:-üm**

Gazel 2274

Mısra: 1

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, vaziyet.*

'Ālemde benüm bilmedi bir
kimsene hālūm
Her demde vü her laḥza ğam-ıla
dil-i nālūm

20. **hālūme:-üm, -e**

Gazel 2274

Mısra: 3

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, vaziyet.*

Derdā ki naḥar itmedi bu hālūme
hergiz
Ebrūlarına ḥasret olup hem çü
hilālüm

21. **hālūme:-üm, -e**

Gazel 2308

Mısra: 4

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, vaziyet.*

Göreyim yaşı çok olsun bir demi
eksilmesün

Hālūme raḥm idüp aḡlar dīde-i
giryān benüm

22. **hālūme:-üm, -e**

Gazel 2308

Mısra: 6

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, vaziyet.*

Görelī zūlf-i perīşānuñ perīşān
olmuşam
Saña hayrān ḥalk-ı 'ālem hālūme
ḥayrān benüm

23. **hālūmi:-üm, -i**

Gazel 2324

Mısra: 8

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, vaziyet.*

Leşker-i ğam ğaret itdi uşbu gönül
şehrini
Hālūmi kim 'arz ide sultāna
bilmen n'eyleyem

24. **hālūmi:-üm, -i**

Gazel 2328

Mısra: 7

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, vaziyet.*

İstedüm 'arz eyleyem dildāra
yazup hālūmi
Sözlerümden saḡḡaya od düşdi
tutıdı kalem

25. **hālūm:-üm**

Gazel 2330

Mısra: 10

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, vaziyet.*

Dest-i hicr-ile çeküp cāmeyi cān
çāk iderem
N'ola hālūm ne bilem uşbu firāk-
ıla benüm

26. **hālūm:-üm**

Gazel 2345

Mısra: 5

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, vaziyet.*

Günde bir kez görmesem hālūm
n'olur dirken benüm
Bir yıl oldı görmez oldum anı
añdum aḡladum

27. **hālūmi:-üm, -i**

Gazel 2388

Mısra: 4

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, vaziyet.*

Bir kerre bārī hālūmi gör rence kıl
kādēm
Eyler bu ḡalb-i ḥasta temennā-yı
maḡdemūñ

28. **hālīni:-i, -n, -i**

Gazel 2396

Mısra: 3

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, vaziyet.*

Derūnum hālīni takrīr kılsun
Diyü bildürmege dildür ulagum

29. **hālūme:-üm, -e**

Gazel 2407

Mısra: 2

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, vaziyet.*

Āh derdā kim dūkenmez āh u
feryādum benüm
Hālūme bir raḥm ider 'ālemde
bulmadum benüm

30. **hālūme:-üm, -e**

Gazel 2424

Mısra: 9

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, vaziyet.*

Hālūme raḥm idiserdūr yüregi
āḡen-ise
İy Muḡibbī okıyan defter ü
dīvānumdan

31. **hālūñ:-üñ**

Gazel 2441

Mısra: 10

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, vaziyet.*

Zūlf-i sevdāsı ile düşdūñ Muḡibbī
vādīye
N'olısar hālūñ katı Mecnūnlayın
āvāresin

32. **hālūmi:-üm, -i**

Gazel 2478

Mısra: 6

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, vaziyet.*

Dilümde kalmadı takrīre ḡudret
Benim gör hālūmi iy baḡt-ı
meymün

33. **hālūmden**:-üm, -den

Gazel 2306

Mısra: 7

İçinde bulunulan durum, vaziyet, hal.

Oldılar āgāh hālūmden cihān
merdümleri
Ah kim kendümi ben rüsvā-yı
‘ālem eyledüm

34. **hālīne**:-i, -n, -e, -

Gazel 2150

Mısra: 6

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Gerçi kim Ferhād u Mecnūn
çektiler derd ü belā
Şükr iderdī hālīne her biri görse
hāletüm

35. **hāl**:

Gazel 2002

Mısra: 2

Vücuttaki küçük esmer benek, ben.

Zāhidā nuşuñ baña itmek eşer
oldı muhāl
Saña cennet kaygusıyla baña
dilber zülf ü hāl

36. **hālūme**:-üm, -e

Gazel 2012

Mısra: 2

Durum, hal, vaziyet.

İy nāle şeb-i ğamda baña hem-
nefes ol gel
İy dīde benüm hālūme rahm it
Aras ol gel

37. **hālī**:-i

Gazel 2039

Mısra: 1

Güç, kuvvet, takat, mecal.

Bir nefes dilden hayāl-i la‘li hīç
hālī degül
Kişi yok nesne için guşşaya
talmalı degül

38. **hālūñi**:-üñ, --i

Gazel 2044

Mısra: 2

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Hīç reva midur sana ki diyesin
cānāna gel
Çünkü kulsın hālūñi ‘arz itmege
sulţāna gel

39. **hālūñi**:-üñ, --i

Gazel 2045

Mısra: 9

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Girmesün kimse araya hālūñi yaz
nāmeye
Peyk-i āhuñla Muḥibbī ol ḡad-i
tübāya sal

40. **hālīn**:-in, -

Gazel 2050

Mısra: 3

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Görüp alçakların hālīn elin tut
kaldur ayakdan
Ḥudā‘dan şefkat isterseñ rahīm-i
derdmendān ol

41. **hāl**:

Gazel 2052

Mısra: 4

Vücuttaki küçük esmer benek, ben.

Murg-ı diller şaydı için dāne vü
dām olmaga
‘Arızında vaz’ olunmuş zülf-i
müşğīn ile hāl

42. **hāl**:

Gazel 2053

Mısra: 8

Ben, vücutta meydana gelen nokta. Edebiyatta genellikle yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı küçüklüğünden sık sık bahsedilir. Daha çok yanak, saç, kaş, ayva tüyleri ve dudak ile birlikte bulunur.

Gün yüzine teşbīh itmek olur idi
güneşi
Līkin anuñ konmamış buncılayın
ḡaddinde hāl

43. **hālūmi**:-üm, --i

Gazel 2066

Mısra: 3

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

‘İşkuñ içinde hālūmi bilmeñ
murād-ısa
Gönlümde nār u başda hevādūr
gözümde nem

44. **hālūm**:-üm

Gazel 2075

Mısra: 2

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum, vaziyet.

Niçe yıldur bilmedüñ kapuñda
aḡvālüm benüm
Ben perişānam meger zülfün bile
hālüm benüm

45. **hālūñ**:-üñ

Gazel 2077

Mısra: 3

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Dirseñ ki ‘ışkum-ıla nedür hālūñ iy
faḡır
Derd ü belā vü mihnet-ile toptolu
dilüm

46. **hālīni**:-i, -n, -i

Gazel 2091

Mısra: 3

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Derd-i dil hālīni kaşd eyleyüben
yaraları
Her biri ağız açup şerḡ ide dildāra
benem

47. **hālīni**:-i, -n, -i

Gazel 2101

Mısra: 5

Ben, vücutta meydana gelen nokta. || Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. || Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Bende düşsem ne ‘aceb hālīni
zülfinde görüp
Kanda kim dāne göre murg olur
beste-i dām

48. **hālūme**:-üm, -e

Gazel 2107

Mısra: 4

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Müstedām olsun gözümün yaş
egler gönlümü
Hālūme rahm idüp ağlar dīde-i
giryān benüm

49. **hālūñi**:-üñ, -i

Gazel 2123

Mısra: 8

Ben, vücutta meydana gelen nokta. || Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. || Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Bu gönül murğımı ger dilerseñ şayd idesin
Hālūni dāne dizüp zūlfūni dām eyleyelüm

50. **hālūmi:-üm, -i**

Gazel 2129

Mısra: 1

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Hūn-ı dilden yazayım hālūni
dildāra didüm
Ola kim derd-i dilūme ola bir çāre didüm

51. **hālīni:-i, -n, -i**

Gazel 2131

Mısra: 5

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Hayret aldı dilberi gördi cünūnum hālīni
Ol baña hayrān ise ben de anuñ hayrāniyam

52. **hālūme:-üm, -e**

Gazel 2144

Mısra: 2

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Bir nazar kıl hālūme iy nāz-
perverdüm benüm
Pāyuña yüz sürebilsem bu-durur
derdüm benüm

53. **hālīni:-i, -n, -i**

Gazel 2146

Mısra: 3

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

‘Arızum levhinde yazmaga
derūnum hālīni
Gözlerüm tolu devāt u kirpügüm
kıldan kalem

54. **hālūm:-üm**

Gazel 2149

Mısra: 10

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Kaçan ‘ışkıyla āh itse Muhibbī
bīd-veş ditrer
‘Aceb hālūm n’ olur āhir katı pūr
iztirāb oldum

55. **hālūn:-üñ**

Gazel 2199

Mısra: 5

Ben, vücutta meydana gelen nokta. Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. || Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Bāğ-ı hūsūnūde görüp hālūn n’ ola
meyl eyleşem
Bu cihānda yok mıdır bir mūr
deñlü gayretüm

56. **hālūni:-üñ, -i**

Gazel 2174

Mısra: 5

Ben, vücutta meydana gelen nokta. Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. || Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Hālūni gül ruħlarūnda cā-be-cā
cānā görüp
Dāğlarla sīnemi ben lāle gibi
dagladum

57. **hālī:-i**

Gazel 2195

Mısra: 2

Ben, vücutta meydana gelen nokta. Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. || Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Añup gül ruħlarūñ giryān olup ebr-
i bahār oldum
Hayālūñ hālī fikriyle yakup dāğ
lālezār oldum

58. **hālūni:-üñ, -i**

Gazel 2214

Mısra: 3

Ben, vücutta meydana gelen

nokta. Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

‘Aqs-i ruħūnda göreliden hālūni
gönül
Uşatdı kafes-i murğ görüp āb u
dāne hem

59. **hālūmi:-üm, -i**

Gazel 2219

Mısra: 8

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Yirem derd ü belā vū gam
dökerem gözlerūmden dem
Añaram hālūmi ol dem kurı bir
üstūhVān görsem

60. **hālīni:-i, -n, -i**

Gazel 2223

Mısra: 3

Ben, vücutta meydana gelen nokta. Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. || Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Hālīni görüp zūlfine dil murğı oldu
bend
Baña bu bendi geçmedi illā ki dāne
hem

61. **hālūm:-üm**

Gazel 2236

Mısra: 1

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Zār zāram kimsenem yokdur
diyem hālūm benüm
Yücedür kaşrı o māhuñ immeye
nālūm benüm

62. **hālīler:-ler**

Gazel 2242

Mısra: 5

Ben, vücutta meydana gelen nokta. Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. || Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da

tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Zülfün içinde hâller baña görindi dâneler
Pervâz iderken murğ-ı dil dolaşdı dâma iy şanem

63. **hâlini:-i, -n, -i**

Gazel 2245

Mısra: 3

Ben, vücutta meydana gelen nokta. Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. || Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Zülfünün halkasına hâlini gerdâne kıla
Olsa dil murğ-ı 'aceb olmaya ger beste-i dâm

64. **hâlinde:-i, -n, -de**

Gazel 2253

Mısra: 5

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Didi ki dilün hâlinde 'aşık-ı hasta
Didüm ki dilüm bende degül saña çi dânem

65. **hâlîmi:-üm, -i**

Gazel 2258

Mısra: 1

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Nedür bu hâlîmi bilsem bu dilden bî-haber oldum
Meger kim bir perî-rüya kılup nâgeh nazar oldum

66. **hâlem:-em**

Gazel 2267

Mısra: 1

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Ġam-ıla âh meded bed-şode hâlem ne kılam
Ġamdan kime şikâyet kime nâlem ne kılam

67. **hâlem:-em**

Gazel 2267

Mısra: 6

Ben, vücutta meydana gelen nokta. Edebiyatta genelde yüzde

bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. || Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Eylesem nâle vü bî-şabr figân

olmaz 'aceb

Ben ki âşüfte-i zülf ü hıtt ü hâlem ne kılam

68. **hâlin:-i, -n**

Gazel 2273

Mısra: 8

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Gün yüzünü göricek 'aql u dili hayret alur
Saña hâlin diyümez lâla döner uşbu dilüm

69. **hâl:**

Gazel 2309

Mısra: 1

Ben, vücutta meydana gelen nokta. Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. || Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Gönlüm ister sünbülün gibi perîşan hâl oldum

Başuma sevdâ gelüp şürîde vü pâmâl olam

70. **hâl:**

Gazel 2309

Mısra: 8

Vücuttaki küçük esmer benek, ben.

Düşeli küh-ı belâya tañ mı dirlerse peleng
Dâğlarla başdan ayaga yanup çün hâl olam

71. **hâliyle:-i, -(y)le**

Gazel 2315

Mısra: 8

Ben, vücutta meydana gelen nokta. Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. || Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Çeşm-i hün-rîzi ider her dem-be-dem bagrumı hün
Zülf ü hâliyle dahı çok mâcerâmuz var bizüm

72. **hâlini:-i, -n, -i**

Gazel 2338

Mısra: 8

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Nokta dökdi eşk-i çeşmüm yine sîne levhine
Tâ ki 'ışkuñ hâlini bilmekte bir remmâl olam

73. **hâlüm:-üm**

Gazel 2360

Mısra: 8

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Be-küllî tākāt u şabrum gidüpdür 'aql u dil benden
Dirîgâ n' olısar hâlüm garîbem yaluñuz kaldum

74. **hâlün:-iñ**

Gazel 2362

Mısra: 13

Ben, vücutta meydana gelen nokta. Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Nigârâ Kâ'be' dür küyuñ olup hâlün aña esved
Asılmış halkadur güyâ san o zülf-i dü-tâ kıblem

75. **hâller:-ler**

Gazel 2375

Mısra: 3

Ben, vücutta meydana gelen nokta. Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Noğtaldur muşhaf-ı rüyuñda yir yir hâller
Târ-ı zülfün her biri müşğ-i Tatâr'umdur benüm

76. **hâli:-i**

Gazel 2389

Mısra: 5

Ben, vücutta meydana gelen nokta. Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Görmezem uyhu yüzün hâli hayâli gelecek
Niçe râhat olayım hâne toludur megesüm

77. **hâlüm:-üm**
Gazel 2392

Mısra: 2

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Şabr u 'aklı tagıdup 'ışkdan şadâ
güş eyleyem
N'ola hâlüm ger maḥabbetde
kadeh nüş eyleyem

78. **hâlüm:-üm**
Gazel 2414

Mısra: 9

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum.

Bilmem Muḥibbî 'ışk-ıla âḫir
n'olur hâlüm benüm
Kalmadı şabr u tākatum ḡayet
zebün oldum zebün

79. **hâli:-i**
Gazel 2419

Mısra: 2

Ben, vücutta meydana gelen nokta. Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Süvâr-ı esb-i nâz olmuş yürür ol
ḫusrev-i ḫübân
Ḥat u hâli belâ-yı dil dü çeşmi
kâfir-i fettân

80. **hâlini:-i, -n, -i**
Gazel 2442

Mısra: 3

Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum, vaziyet.

Bilmez kişiye 'ışk nedür sorma
hâlini
Başumda var benüm baña sor 'ışk
hâletin

81. **hâller:-ler**
Gazel 2444

Mısra: 11

Ben, vücutta meydana gelen nokta. Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Hâller kim görünür rüyında sanki
hâl-i müşğ
Toldı 'âlem bü ile zülf-i
mu 'anberdür bugün

82. **hâlünden:-üñ, -den**
Gazel 2457

Mısra: 4

Ben, vücutta meydana gelen nokta. Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Çeşmüñüñ şayyâdı kurdı yine
zülfüñ agına
Murğ-ı diller şaydına hâlünden
atduñ danesin

83. **hâli :-î**
Gazel 2466

Mısra: 6

Ben, vücutta meydana gelen nokta. Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Gül yüzünden dür olalı bu gönül
bülbul gibi
Gıceler tâ şubḫa dek hâlî degül
feryâddan

84. **hâlini:-i, -n, -i**
Gazel 2473

Mısra: 9

Ben, vücutta meydana gelen nokta. Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. Bazen

benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Ḥat u hâlini Muḥibbî aḫıcak san
bir ḡubâr
Kimseler ancılayın 'âlemde ḫayrân
olmasun

85. **hâli:-i**
Gazel 2487

Mısra: 8

Ben, vücutta meydana gelen nokta. Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Dâm-ı belâ-yı zülfine bağlandı
murğ-ı dil
Gördi içinde hâli gibi fitne dânesin

86. **hâlidür:-i, -dür**
Gazel 2499

Mısra: 5

Ben, vücutta meydana gelen nokta. Edebiyatta genelde yüzde bulunan benler ile bu benlerin renginin siyahlığı ile küçüklüğünden bahsedilir. Bazen benin dane olduğunu görürüz. Bu durumda gönül bir kuş, saçlar da tuzaktır. Yanak ateş olunca bu dane yanar ve ud olur.

Çeşm-i bedden hâlidür san âteş
üstinde sipend
Ḥat-i müşğın ger duzaḫ dūd-ı
sipendin gözle sen

87. **hâl:**
Gazel 2102

Mısra: 10

Vücuttaki küçük esmer benek, ben.

Ola mı şeyyâd çeşminden gönül
murğı hâlâş
Dâm-ı zülfinde Muḥibbî niyyet-i
hâl eyledüm

88. **hâli:-î**
Gazel 2414

Mısra: 4

Davranış, tutum, tavır.

Her dilde kim derd olmaya evlâdur
ol ḫâk olduğu
Her kâse kim hâli ola 'âdetdür olur
ser-nigün

hal it-:

1. hal it-:

Gazel 2121

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Çözüm yolu bulup sonuca bağlamak, çözmek.

‘İşkuñ rumüz u nüktesini sordılar
baña
Bunı cihânda itmedi bir kimse hal
didüm

hâl kalma-:

1. hâl kalma-:--ma, --miş, --dur

Gazel 2031

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Yeterli gücü olmamak, gücü azalmak.

Teşneyem hicrân şebinde
kalmamışdır bende hâl
Dil tabibisin meded gönder
lebüñdür çün zülâl

hâl koma-:

1. hâl koma-:-maz

Gazel 2097

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Gücü, takati, eski durumu olmamak. || Kendini bilmeyecek durumda olmak, düşünebilecek halde olmamak.

Pend idüp dirler Muhibbî eyleme
dīvânelik
Hâlûme komaz beni derd-i
nihânüm n’ eyleyem

hâl sor-:

1. hâl sor-:

Gazel 2208

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Sağlığının veya durumunun nasıl olduğunu anlamak için ilgilenmek.

Cân yanup her yañadan geldi belâ
vü derd-i ğam
Sordılar hâlüm buları hâş-ı
maḥrem bağladum

halâş:

1. halâş:-a

Gazel 2031

Mısra: 3

Kurtulmak, kurtuluş.

Hîç halâşa yir kalur mı döstüm dil
murğına
‘Arızuñ üzre kaçan dâm olsa
zülfüñ dâne hâl

2. halâş:

Gazel 2105

Mısra: 5

Kurtulma, kurtuluş.

Eyle zindân-ı ğamuñdan beni luṭf
ile halâş
Çäre vaş oldı baña eyle benüm
dermânüm

3. halâş:

Gazel 2495

Mısra: 7

Kurtulma, kurtuluş.

Zülfi zencîrine düşdüñse halâş
istemegil
Bu delülükle dilâ niçesi ğuldan
çıkasın

halâş eyle-:

1. halâş eyle-:

Gazel 2183

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Kurtarmak.

Çünkü ten zindân-ı cândur eyle
tığuñla halâş
Ḥayra gir âzâde eyle bend-ile
zindânüñam

2. halâş eyle-:

Gazel 2366

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Kurtarmak.

Bir cür‘a ile eyledi ğamdan beni
halâş
Anuñ-ıçun ki muğbeçenüñ ben de
ḥâkiyem

halâş ol-:

1. halâş ol-:

Gazel 2102

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Kurtulmak.

Ola mı şeyyâd çeşminden gönül
murĝı halâş
Dâm-ı zülfinde Muhibbî niyyet-i
hâl eyledüm

2. halâş ol-:

Gazel 2160

Mısra: 9

Kelime Tipi: -
Kurtulmak.

İy Muhibbî cehd kılma ğamdan
olmazsın halâş
Böyledür taḫdır çün ben niçe
tedbîr eyleyem

3. halâş ol-:

Gazel 2189

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Kurtulmak.

Murĝ-ı dil olmaz Muhibbî bend-i
zülfinden halâş
Saña ol yıgdür ki cânı râm-ı
şayyâd eyleyem

4. halâş ol-:

Gazel 2464

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Kurtulmak.

Hîç dil halâş olur mı bir dem bu
derd ü ğamdan
Ĝam leşkeri çün eyler her dem aña
şebîḥün

halâyık:

1. halâyık:

Gazel 2480

Mısra: 8

Yaratılmış canlılar, insanlar.

Çıkar ejderleyin eflâke âhum
Ḥalâyık uşanur gözüm yaşından

halel bul-:

1. halel bul-:

Gazel 2256

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Zarar gelmek.

Sev-i eşküñ aşdı başumdan beni
ĝarĝ eyledi
Şiddetine döymeyüp buldı halel âb
u gilüm

halel gel-:

1. halel gel-:

Gazel 2054

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Zarar gelmek.

Ḥalel gelmiş-durur gördüm binâ-yı
‘ışka ben daḥı
Geçüp serden koyup bir taş
gedüĝin üstüvâr itdüm

2. **halel gel:-mez, -**
Gazel 2028
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Zarar gelmek.

Kāfirī bünyāddur dilde esāsi
'ışkumuñ
Anuñ-ıçun seyl-i eşkümden aña
gelmez halel

halel vir:-

1. **halel vir:-**
Gazel 2121
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
Zarara uğratmak, ket vurmak.

Görüp Muhibbī haţtımı haddinde
dilberüñ
Uşbu cemāl-i hüsne viriser halel
didüm

2. **halel vir:-**
Gazel 2206
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Zarara uğratmak, ket vurmak.

Seyl-i eşkümdür halel viren bu dil
bünyādına
Garkā virür başdan aşdukça dem-
ā-dem dem-be-dem

3. **halel vir:-**
Gazel 2278
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Zarara uğratmak, ket vurmak.

Yüzinde haţın gördi Muhibbī āh
idüp
Āhır viriser āyineyi yāra halel
didüm

halel vir:-

1. **halel vir:-**
Gazel 2011
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Zarar vermek.

Çeng-ile 'üda halel virdi mey-i
engür-ıla
Eyledi zühd ü şalāhı cümle
tārumār gül

hālet:

1. **hāletüm:-üm**
Gazel 2092
Mısra: 2
Hal, nitelik, keyfiyet.

Artdı şarāb-ı 'ışkı içelden
melāmetüm
Tañ mı ziyāde oluban artarsa
hāletüm

2. **hāletüm:-üm**
Gazel 2150
Mısra: 6
Hal, nitelik, keyfiyet.

Gerçi kim Ferhād u Mecnün
çektiler derd ü belā
Şükr iderdi hāline her biri görse
hāletüm

3. **hāletin:-i, -n**
Gazel 2438
Mısra: 2
Hal, nitelik, keyfiyet.

Ben bilürem kimse bilmez
'ışkuñuñ keyfiyetin
Baña sor taķrİR ideyim saña bir bir
hāletin

4. **hāletin:-i, -n**
Gazel 2442
Mısra: 4
Hal, nitelik, keyfiyet.

Bilmez kişiye 'ışk nedür sorma
hālini
Başumda var benüm baña sor 'ışk
hāletin

halhāl:

1. **halhāl:**
Gazel 2338
Mısra: 12
Ayak bileziği.

Derdüñ-ile bu Muhibbī halkā kıldı
kāmetin
Bu ümīde kim varup ayaguña
halhāl olam

2. **halhālam:-am**
Gazel 2331
Mısra: 10
Ayak bileziği.

Muhibbī pāyına düşmek diler
kādđin dü-tā kıldı
Görenler yār ayagında sanurlar
beni halhālam

3. **halhāl:**
Gazel 2500
Mısra: 6
*Kadınların, özellikle Arap
kadınlarının ayaklarına taktıkları
gümüş veya altın halka, ayak
bileziği.*

Dil murğı düşdi ağına bağlandı
zülfi bagına
Āhır düşüp ayagına halhāl olayın
bir zamān

hāl:

1. **hāl:**
Gazel 2462
Mısra: 1
Arınmış, uzak kalmış.

Degül hālī bu dīde gerçi nemden
Ne ğam hālī degül bir lahza
demden

2. **hāl:**
Gazel 2262
Mısra: 3
Boş.

Gözlerüm hālī degül nemden
benüm
Çeşmüñi gördükde bī-nem-
dīde'em

3. **hāl:**
Gazel 2460
Mısra: 9
Arınmış, uzak kalmış.

Ğamuñ dilden degül bir lahza hālī
Olaldan 'ışkuñ-ıla āşinā ben

4. **hāl:**
Gazel 2462
Mısra: 2
Arınmış, uzak kalmış.

Degül hālī bu dīde gerçi nemden
Ne ğam hālī degül bir lahza
demden

hāl-i diger-gün:

1. **hāl-i diger-gün:**
Gazel 2207
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Başka türlü,değişmiş
durumdaki hali.*

İy taḃībüm nazār it ḥasta
Muhibbī'ye didüm
Didi n'ola ... ol hāl-i diger-günü
görem

hāl-i dirāz:

1. **hāl-i dirāz:**
Gazel 2231
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Vaziyetinin uzunluğu.

Muhibbî hasta-dil derdini güş it
Disün bir bir saña hâl-i dirâzum

2. hâl-i dirâz:

Gazel 2231

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Vaziyetinin uzunluğu.

Muhibbî hasta-dil derdini güş it
Disün bir bir saña hâl-i dirâzum

hâl-i mecnûn:

1. hâl-i mecnûn:

Gazel 2221

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Mecnun'un hali. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.*

Ol ne bārān kûy-ı Leylâ'da yagar
didüm didi
Rûzîgâr-ı senğ-dil ber hâl-i
Mecnûn aqlaram

hâl-i müşğ:

1. hâl-i müşğ:

Gazel 2444

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Misk kokulu siyah ben.

Geldiler bilsem kime devlet
müyesserdür bugün
Her yañadan ehl-i işk kûyına
kurbân olmagā

hālî olma-:

1. hālî olma-:

Gazel 2210

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*O şey orada hep mevcut
olmak, o şeysiz olmamak.*

Egerçi zerreden kemter haķîrem lîk
mihrûñle
Vefâdan olmazam hâlî felekde
mihir-i raşşānam

2. hālî olma-:

Gazel 2380

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Gücü olmamak,
güçsüzleşmek.*

Āh kim derdā n' idem eksük degül
derd ü elem

Anuñ için hālî olmaz tā seher bu
gözde nem

hâl-i perîşân:

1. hâl-i perîşân:

Gazel 2078

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Perîşan, zavallı, acınacak
vaziyet.*

Okumañ Ferhād u Mecnûn kışşasın
bir şemmedür
Sıgmaya defterlere hâl-i perîşānum
benüm

2. hâl-i perîşân:

Gazel 2096

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Zavallı, kederli hal.

Görinelden çeşmüme yār-ı
perîşānum benüm
Dem-be-dem artmaktadur hâl-i
perîşānum benüm

hālî:

1. hālî:

Gazel 2037

Mısra: 2

*Samimi dost. || İbrahim
Peygamberin lakabı.*

Ben ezel işkuña cānā
bağlamışdum cānı bil
Urmamışken Ka'be bünyādına el
dahı Hālîl

2. hālî:

Gazel 2350

Mısra: 5

*Babil halkının taptığı putları
yerle bir etmesi üzerine Nemrut
tarafından büyük bir ateşe atılan
Hz. İbrahim'in lakabı.*

İtmemişdi Ka'benüñ bünyādını
dahı Hālîl
Ka'be-i hüsnüñe karşı ben senüñ
kurbān idüm

hālîm:

1. hālîm:

Gazel 2177

Mısra: 1

*"Kullarının isyanını,
emirlerine uymayıp görüp
bildiği halde onları şiddetle
cezalandırmayıp yumuşak
davranan" anlamında esma-i
hüsnadan Allah'ın en güzel
isimlerindedir.*

Kim tutar emrünü lutfuñ gösterüp
sensin Hālîm
Dutmayan fermānuñı ol da görür
kahr-ı 'azîm

hālîni sor-:

1. hālîni sor-:--ar, -

Gazel 2068

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Bir kimseye 'nasılsınız, ne
durumdasınız' anlamında nezaket
sorusu yöneltmek.*

İşidür yokdur sorar yokdur
derünüm hālîni
Dir-idüm bir kimse ger güş eyleye
derdüm benüm

2. hālîni sor-:

Gazel 2135

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Sağlığının veya durumunun
nasıl olduğunu anlamak için
ilgilenmek.*

Hayret içre kim sorarsa bu
Muhibbî hālîni
Ney gibi bağı delinmiş bir belā-
keş 'aşıkam

hālîs ol-:

1. hālîs ol-:

Gazel 2162

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Katıksız olmak.

Girelden püte-i işka ben oldum
zer gibi hālîs
Beni pāk itdi işkuñ gıll u gışdān iy
ruhı alum

hālķ:

1. hālķa:-a

Gazel 2228

Mısra: 4

Ahālî, insanlar, herkes.

Niçe bir saklayam sînemde işkuñ
İdem hālķa anı āhumla fāşum

2. hālķ:

Gazel 2041

Mısra: 6

İnsanlar, yaratılmış olanlar.

Sünbülün gönli perîşan lālenüñ
bağında dāğ
Hālķ elden ele gezdürür olup
şehbāz gül

3. **halka:-a**

Gazel 2078

Mısra: 6

*İnsanlar yaratılmış olanlar,
ahali.*

Eşk-i surh u rüy-ı zerdüm eyledi
sırrum 'ayân
Zâhir itdi âh halka 'ışk-ı pinhânım
benüm

4. **halk:**

Gazel 2088

Mısra: 3

İnsanlar, yaratılmış olanlar.

Bu 'acebdür halk isterler benüm
dermânım
Lık derdümi benüm fikrüm budur
efzün idem

5. **halkı:-ı**

Gazel 2171

Mısra: 8

Ahali, insanlar.

Halk-ı 'âlem görmesün dildârımı
düşde diyü
Şubha dek uyıtmazam halkı
fiğânım var benüm

6. **halka:-a**

Gazel 2181

Mısra: 2

İnsanlar, yaratılmış olanlar.

Âh kim dil derdini bu çeşm-i
giryânım benüm
Zâhir itdi halka bu 'ışk-ı pinhânım
benüm

7. **halkına:-ı, -n, -a**

Gazel 2283

Mısra: 2

Ahali, insanlar.

Diriğâ olmadı dilber baña râm
Beni kıldı cihan halkına bed-nâm

8. **halk:**

Gazel 2484

Mısra: 4

Ahali ll İnsanlar.

Göreliden gün yüzün hâyranuñ
oldum
Benüm bu hâlüme halk oldı hâyran

halk evle:-

1. **halk evle:-**

Gazel 2177

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Yaratmak, yoktan var etmek.

Bu ne hikmetdür ki deryâda şadef
halk eyledün
Bu ne kudret mâdan itdün bî-bâhâ
dürr-i yeñim

halk it:-

1. **halk it:-**

Gazel 2410

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Yaratmak, yoktan var etme.

Olmasayduñ sen Hudâ halk itmez-
idi 'âlemi
Oldı yüzün suyına cümle semâ-y-
ıla zemîn

halka:

1. **halka:**

Gazel 2432

Mısra: 5

Halka, çember.

Kâmetüm halka olup eşküm
olaldan seng-i la'l
İtdiler ol hâteme ehl-i şafâ anı
niğîn

2. **halkasına:-sı, -n, -a**

Gazel 2245

Mısra: 3

Saç kıvrımı.

Zülfinuñ halkasına hâlini gerdâne
kıla
Olsa dil murğı 'aceb olmaya ger
beste-i dâm

3. **halka:**

Gazel 2338

Mısra: 11

Daire şeklinde olan nesne. ||

*Aşığın boyunca büyükülmesi
kastedilerek.*

Derdün-ile bu Muhibbî halka kıldı
kâmetin
Bu ümîde kim varup ayaguña
halhâl olam

4. **halkadur:-dur**

Gazel 2362

Mısra: 14

Daire şeklinde olan şey.

Nigârâ Kâ'be'dür küyuñ olup
hâlün aña esved
Asılmış halkadur güyâ san o zülf-i
dü-tâ kıblem

halka halka:

1. **halka halka:**

Gazel 2145

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*İç içe halkalar biçiminde,
kıvrım kıvrım.*

Dili fârîğ iden her dem bu halka
halka ahumdur
Perî yüzlülerün zülfi hamından
kâkülinden hem

2. **halka halka:**

Gazel 2383

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*İç içe halkalar biçiminde,
kıvrım kıvrım.*

Kim baka gökler yüzine halka
halka görinen
Bilmeyen bilsün ki ejder gibi
âhumdur benüm

halk-ı 'âlem:

1. **halk-ı 'âlem:**

Gazel 2088

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Yaratılmış insanlar.

Halk-ı 'âlem cümleten bî-höd
olalar hem çü 'üd
Meclis-i gamda kaçan bu nâlemi
kânün idem

2. **halk-ı 'âlem:**

Gazel 2171

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bütün insanlar.

Halk-ı 'âlem görmesün dildârımı
düşde diyü
Şubha dek uyıtmazam halkı
fiğânım var benüm

3. **halk-ı 'âlem:**

Gazel 2308

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Yaratılmış insanlar.

Görelî zülf-i perîşanuñ perîşân
olmuşam
Saña hayrân halk-ı 'âlem hâlüme
hayrân benüm

halk-ı cihân:

1. **halk-ı cihân:**

Gazel 2094

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Dünyadaki yaratılmış herkes.

Ol şeh-i hūbāna 'āşıkdur kamu
halk-ı cihān
Kime 'arz-ı hāl idüp kime varup
dād eyleyem

halk-ı kāyināt:

1. halk-ı kāyināt:

Gazel 2023

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Yaratılmış şeylerin hepsi, yer
gök bütün varlıklar ve bütün
mahlukat.*

Zulmet içinde kalurdı cümle halk-ı
kāyināt
Anlara olmasa idi şer'ün envāri
delil

hall:

1. hallin:-i, -n

Gazel 2161

Mısra: 7

Çözmek, üstesinden gelmek.

Gönül yağmasının hallin fetāvāda
arar çeşmün
Hārāmīdür anuñ hükmini Tātār
hana tapşurdum

2. hall:

Gazel 2278

Mısra: 6

*Bir işin zor ve karanlık
 taraflarını çözme, çözümleme.*

Mihnet gamı eylemedin zer gibi
zaḥm
'İşkuñ odıyla anı erit eyle hall
didüm

hall evle-:

1. hall eyle-:

Gazel 2048

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Nazım halindeki bir sözü
nesre çevirme. || Bir işin zor ve
karanlık taraflarını çözme,
çözümleme.*

Her söz ki gele senden anı bilmeye
kimse
Hall eyle olan nükteleri rind-i
cihān ol

2. hall eyle-:

Gazel 2498

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Çıkar yol bulup yoluna
koymak.*

Tāb-ı mülden gül gül itmişsin
ruḥuñ bārī salın
Nāz-ıla hall eylegil dil bülbülünñ
müşkilin

3. hall eyle-:

Gazel 2028

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Çözmek, çözülmek, karışık bir
meselenin içinden çıkmak.*

Müşkilāt-ı fenn-i 'ışkı 'āşık sor
'āşık
Eylemez 'allāme-i 'aşr olsa daḥı
anı hall

hall evlemez:

1. hall evlemez:

Gazel 2028

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Çözmek, çözülmek, karışık bir
meselenin içinden çıkmak.*

Müşkilāt-ı fenn-i 'ışkı 'āşık sor
'āşık
Eylemez 'allāme-i 'aşr olsa daḥı
anı hall

hall id-:

1. hall id-:

Gazel 2129

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Eritmek.

Gözümün karasını hall ideyim
eşkü-m-ile
Yarı bu nev'-ile görmege ola çäre
didüm

2. hall id-:

Gazel 2377

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Çıkar yol bulup yoluna
koymak.*

Ğuşsa-i derd ü gamı gel baña sor
Bir bir idem anı hall ben bilürem

hall it-:

1. hall it-:

Gazel 2385

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Çözüm yolu bulup sonuca
bağlamak, çözmek.*

Dilā iç bir kadeḥ meyden kamu
müşkilleri hall it

Diyeler kim göre ancak olur böyle
kerāmet hem

hall ol-:

1. hall ol-:

Gazel 2156

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Yola girmek, olumlu bir
sonuca bağlanmak, çözümlenmek.*

'Alemler geç eyledüm sordum
dehānuñ sırrını
İrdi 'ömürüm āhire hall olmadı bu
müşkilüm

2. hall ol-:

Gazel 2256

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Yola girmek, olumlu bir
sonuca bağlanmak, çözümlenmek.*

İy Muḥibbī müşkil işdür gerçi kim
zühd ü vera'
Cām-ı mey elden koma tā hall ola
bu müşkilüm

hālün:

1. hālün:--üñ, -

Gazel 2008

Mısra: 9

*Bir şeyin içinde bulunduğu
şartların ve niteliklerin bütünü,
durum, vaziyet.*

Yārdan ayru nedür hālün Muḥibbī
diseler
Cāndan ayrılmak direm müşkil-
durur āsān degül

hālünü sor-:

1. hālünü sor-:

Gazel 2213

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Sağlığının veya durumunun
nasıl olduğunu anlamak için
ilgilenmek.*

Lebünden hālümü sor yā cevāb eyt
Ya tıḡuñ ile dök bu yire kanum

2. hālünü sor-:

Gazel 2253

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Sağlığının veya durumunun
nasıl olduğunu anlamak için
ilgilenmek.*

Ger sorar iseñ hālümü sensüz
cenānum

Agzuma gelüpdür hemân çıkmaga
cânüm

halvet:

1. **halvetde:-de**
Gazel 2165
Mısra: 6

*Kulum Allah'ın huzûrunda
onunla halleşmesi, manen sohbet
etmesi durumu.*

Gülşen içre zâhidâ içdüm şarâb-ı
lâle-reng
Sanma kim halvetde senûn gibi
ben beng eyledüm

halvet-i hâşa gir-:

1. **halvet-i hâşa gir-:**
Gazel 2257
Mısra: 6
Kelime Tipi: -

*Herkesten uzaklaşp belli bir
süre kalacağı hücre sine kapanmak.*

Şem'-i hüsne yakmışam cân u dili
pervâne-vâr
Halvet-i hâşa girüp bu cânı
mahrem eyledüm

ham:

1. **hamıyla:--ı, --(y)la**
Gazel 2061
Mısra: 4
Büklüm, kıvrım.

Her kim ki görse yüzini cândan
berî olur
Zülfi hamıyla boynına dakmaz
kılâde kim

2. **hamından:-ı, -n, -dan**
Gazel 2145
Mısra: 6
Büklüm, kıvrım.

Dili fâriğ iden her dem bu halka
halka ahumdur
Perî yüzlülerün zülfi hamından
kâkülinden hem

3. **hâm:**
Gazel 2283
Mısra: 6
*Tabii halinde bulunan,
işlenmemiş.*

Dilâ zer gibi yan gam pütesinde
Olasın şâf sende kalmaya hâm

4. **ham:**
Gazel 2306
Mısra: 10

*Eğri, bükülmüş, yay
biçiminde, kemerli.*

İy Muhibbî ol kemân ebru
gamından 'âkıbet
Mâh-ı nev gibi büküp bu kıddümi
ham eyledüm

ham eyle-:

1. **ham eyle-:**
Gazel 2132
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Eğri hale getirmek.

Görelî ham-ı zülfünü cânâ bu
Muhibbî
Zülfün gibi kıddini hemân eyledi
ol ham

ham id-:

1. **ham id-:**
Gazel 2206
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
İki büklüm etmek.

Tâk-ı ebrûnî eger bir kez göre
şeyh-i şehir
İdine mihrâb anı kıddini kıla dağı
ham

hamâme:

1. **hamâme:**
Gazel 2242
Mısra: 12
Güvercin, kumru.

Derd-i dilin cân levhine yazdı
Muhibbî kan-ıla
Göndermege dil murğını itdi
hamâme iy şanem

hamd:

1. **hamdüni:-üñ, -i**
Gazel 2364
Mısra: 9
*Medih, övmek. Cenab-ı Hakk'a
karşı kulların memnuniyet ve
sevinçlerini ve O'na hamd ve şükür
ile medihlerini bildirmeleri, sena
emeleri.*

İy Muhibbî şükr kıl artur Hudâ'ya
hamdüni
Çäre ne çünki gelür başa ne
yazdıysa kalem

hamd kıl-:

1. **hamd kıl-:**
Gazel 2046

Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Allah'a hamdini, teşekkürünü
bildirmek.*

Dâyimâ Hâk'dan dilerdün bî-
vefâlar 'ışkıını
Hamd kıl kim hâcetün senün revâ
oldı göñül

hamd-i bî-pâyân:

1. **hamd-i bî-pâyân:**
Gazel 2210
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Sonsuz şükürler olsun.

Mülevveş itmedüm dehrün basup
pâ kâzürâtına
Sıgındum hamd-i bî-pâyân
Hudâ'ya pâk dâmânam

ham-dide:

1. **ham-dide'em:-em**
Gazel 2262
Mısra: 6
Olgunlaşmamış göz.

Oldı bu kıddüm ham-ı zülfün gibi
Zülfünü gördükçe pür ham-dide'em

hamdüllâh:

1. **hamdüllâh:**
Gazel 2011
Mısra: 1
*Allah'a şükür, Allah'a hamd
olsun.*

Hamdüllâh tâze bitürdi yine
gülzâr gül
'Andelîb-i hastaya tâ göstere dîdâr
gül

hamdü-lillâh:

1. **hamdü-lillâh:**
Gazel 2039
Mısra: 10
*Allah'a şükür, Allah'a hamd
olsun.*

Müstedâm olsun gelür dâyim
Muhib guşşayla gam
Hamdü-lillâh kim buları satun
almalı degül

2. **hamdü-lillâh:**
Gazel 2150
Mısra: 10
*Allah'a şükür, Allah'a hamd
olsun.*

Hâk-i râhıyla tolaldan iy Muhibbî
gözlerüm
Hâmdü-lillâh hoş geçer bu nev'-ile
her sâ'atüm

3. **hâmdü-lillâh:**

Gazel 2165

Mısra: 7

*Allah'a şükür, Allah'a hamd
olsun.*

Hâmdü-lillâh gâlib olup nefs-i
şüma 'âkıbet
Niçe yıllar gerçi kim anuñ-ıla ceng
eyledüm

4. **hâmdü-lillâh:**

Gazel 2205

Mısra: 5

*Allah'a şükür, Allah'a hamd
olsun.*

Hâmdü-lillâh ki bugün oldum
ta'alluğdan berî
'İşkdan gayrı kâmusın cümle
berbâd eyledüm

5. **hâmdü-lillâh:**

Gazel 2236

Mısra: 4

*Allah'a şükür, Allah'a hamd
olsun.*

Muşhaf-i hüsnüñ açup vaşluñ
temennâ eyledüm
Hâmdü-lillâh ki murâdumca-durur
fâlum benüm

6. **hâmdü-lillâh:**

Gazel 2341

Mısra: 10

*Allah'a şükür, Allah'a hamd
olsun.*

Ger maḥabbet sırrını sorsañ saña
şerḥ eyleyem
Hâmdü-lillâh ki tarîk-i 'işkuñuñ
âgâhıyam

7. **hâmdü-lillâh:**

Gazel 2469

Mısra: 10

*Allah'a şükür, Allah'a hamd
olsun.*

Garç-ı baḥr-ı 'işk olup buldum
maḥabbet cevherin
Hâmdü-lillâh virmedüm 'âlemde
dil dünyâya ben

8. **hâmdü-lillâh:**

Gazel 2382

Mısra: 8

*"Allah'a hamdolsun,
elhamdülillah" anlamlarında bir
şükür sözü.*

Noқта agzından virüp kılca
miyânından haber
Hâmdü-lillâh 'ışk içinde ehl-i idrâk
olmuşam

9. **hâmdü-lillâh:**

Gazel 2130

Mısra: 7

*Allah'a hamdolsun, Allah'a
şükür.*

Hâmdü-lillâh kim irişdi lebleri
tiryâkine
'Akreb-i zülfi seminden iy göñül
saña ne ğam

10. **hâmdü-lillâh:**

Gazel 2131

Mısra: 10

*Allah'a hamdolsun, Allah'a
şükür.*

Eşk-i çeşmümdür sipâhum sîne
taḥl âhum 'alem
Hâmdü-lillâh kim bugün mülk-i
ġamuñ sulṭânıyam

11. **hâmdü-lillâh:**

Gazel 2137

Mısra: 12

*Allah'a hamdolsun, Allah'a
şükür.*

Rüz-ı hicrâna şükür irdi Muhibbî
pâyân
Hâmdü-lillâh yüzini sag u selâmet
gördüm

hâme:

1. **hâme:**

Gazel 2242

Mısra: 2

Kalem.

Aldum ele kâğıd kalem yazmaga
nâme iy şanem
Yandı bu âhum odına kâğıdla
hâme iy şanem

ham-ı zülf:

1. **ham-ı zülf:**

Gazel 2132

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Saç tülesinin kıvrımı,
büklümü.*

Görelî ham-ı zülfüñi cânâ bu
Muhibbî
Zülfüñ gibi kıddini hemân eyledi
ol ham

2. **ham-ı zülf:**

Gazel 2262

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Saç kıvrımı.

Oldı bu kıddüm ham-ı zülfün gibi
Zülfüñi gördükçe pür ham-dide'em

hamim:

1. **hamim:**

Gazel 2177

Mısra: 6

*Çok sıcak, çok kızgın nesne,
özelliikle su.*

İtmese dîdâruñ ümmîdin eger

'aşıkıların

Gözine cennet cehennem görine
kevşer hamim

hamir:

1. **hamirin:-i, -n**

Gazel 2453

Mısra: 8

Asıl, maya, cevher.

Rüz-ı ezelde 'aşık miḥnet
çekeğelpdür
Âb-ı maḥabbet-ile yogurdılar
hamirin

hamle:

1. **hamleme:-m, -e**

Gazel 2359

Mısra: 10

*Düşmana karşı yapılan
saldırı, saldırma, savlet, hücum.*

Bu Muhibbî dâğ-ıla küh-ı belâ
kaplanıdur
Döymese ger hamleme olmaz
'aceb zîkum benüm

hamle id-:

1. **hamle id-:**

Gazel 2197

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Atılmak, saldırmak, hücum
etmek.*

El irmez hüsn-i gencine tılsım

olmuş meger zülfî

Hücum idüp ider hamle ki dir her
kılı mâr oldum

hammam:

1. **hammâma:-a**

Gazel 2242

Mısra: 4

*Hamam, yıkanılacak yer,
kaphca.*

Çün 'ayn-ı nür-ı pâksin olmaya
sende ğill u ğış
Câmlar görüben gözüne girme
hâmmâma iy şanem

hâmûn:

1. hâmûn:

Gazel 2222

Mısra: 8

Geniş ova, sahra.

Şol kadar arkama yükletdi benüm
bâr-ı ğamı
Didi taşsınler idüp kim göre
hâmûn çekerem

hâmûs:

1. hâmûş:

Gazel 2321

Mısra: 6

Sessiz, susmuş.

Gül yüzünsüz ney gibi efgân ider
cân bülbülü
Hiç olur mı bülbül-i bî-çâre hâmüş
iy şanem

2. hâmûş:

Gazel 2340

Mısra: 4

Sessiz, susmuş.

Gülşen-i hüsnünde cânâ ğiceler tâ
şubha dek
Sanma kim cân bülbülün medhinde
hâmûş eyleyem

3. hâmûş:

Gazel 2264

Mısra: 6

Susmuş, sessiz.

Gül yüzün medh eylesem gülşende
iy serv-i hırâm
'Andelîb-i gülsitâmı cümle hâmûş
eyleyem

4. hâmûş:

Gazel 2392

Mısra: 6

Susmuş, sessiz.

Nâle kılsam sen gül-i nev-resteyi
yâd eylesem
Nevha-i bülbülleri gülşende hâmûş
eyleyem

hâmûş-i 'ışk:

1. hâmûş-i 'ışk:

Gazel 2476

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşkın ölümü.

Evlâ görünür hâmûş-i 'ışk ve lîkin
Ekşer bilinür 'ışk figân-ıla
suşenden

han:

1. hanum:-um

Gazel 2317

Mısra: 12

Sultan, hükümdar.

Nebâtum şekerüm gencüm bu
'âlem içre bî-rencüm
'Azîzüm Yûsuf'um varum gönül
Mısr'ındaki hanum

2. hana:-a

Gazel 2161

Mısra: 8

Han, kağan, hükümdar.

Gönül yağmasınun hallin fetāvâda
arar çeşmün
Hârâmîdür anuñ hükmini Tâtâr
hana tapşurdum

3. hanısın:-ı, -sın

Gazel 2334

Mısra: 7

Padişah, hükümdar.

İklîm-i hüsnün hanısın sînemde
cânum cânısın
Derdlü gönül dermânısın n'idem
n'idem âh ne-y-idem

hançer:

1. hançeri:-i

Gazel 2120

Mısra: 4

*Kamadan küçük, ucu eğri ve
sivri, iki yanı keskin bıçak.*

Gör o zâlim kanımı dökdi yine
inkâr ider
Bakatarsun hançeri agzında kanum
var benüm

2. hançeri:-i

Gazel 2142

Mısra: 3

*Ucu sivri ve eğri, iki yanı
keskin bıçak. || Divan şiirinde
sevgilinin kaşı eğriliği yönünden,
göz, gamze ve kirpiği de aşıklara
açtığı yara nedeniyle hançere
benzetilmiştir. .*

Hançeri kaşd eylese karşı çıkar
cânum aña
Cânumuñ sermâyesidür dildeki
peykân benüm

3. hançer:

Gazel 2419

Mısra: 5

*Kamadan küçük, ucu eğri ve
sivri, iki yanı keskin bıçak. ||
Sevgilinin kaşı, kirpiği ve bakışı.*

Eline hançer almışdur yine cellâd-
veş çeşmi
Kırup 'aşıkların nâ-hağ döker yok
yirlere çok kan

4. hançer:

Gazel 2441

Mısra: 2

*Kamadan küçük, ucu eğri ve
sivri, iki yanı keskin bıçak, şiirde
sevgilinin kaşı, kirpiği ve bakışı.*

Görmek isterseñ nigârâ sînemün
sen yarasın
Uşta hançer uşta sîne hıdmete tek
yarasın

hançer-güzâr:

1. hançer-güzâr:

Gazel 2164

Mısra: 10

Hançer yapan.

Şâhâne çekse leşkerini ğamzeñün
olur
Her biri nâvek-efgen ü hançer-
güzâr hem

hançer-i cevr:

1. hançer-i cevr:

Gazel 2129

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Eziyet, cefa kılıcı.

Didügümce baña rahm eyle gel iy
âfet-i cân
Hançer-i cevr-ile san yüregümi
yara didüm

hançer-i sitem:

1. hançer-i sitem:

Gazel 2109

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Sitem hançeri. || Eziyet ve
cefa kılıcı. || Sevgilinin kaşı, kirpiği
ve bakışı için kullanılır.*

Cânân yolında her ne gelürse gelür
sürür
Ger tîğ-ı kahr u cevr ü ger hançer-i
sitem

2. hançer-i sitem:

Gazel 2109

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Sitem hançeri. || Sevgilinin kaşı, kirpiği ve bakışı için kullanılır.

Cānān yolında her ne gelürse gelür sürür
Ger tîğ-i kahr u cevri ü ger hançer-i sitem

3. hançer-i sitem:

Gazel 2388

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Sitem hançeri.

Her ne ki gelse cānuma var saña minnetüm
Ger nāvek-i cefā vü eger hançer-i sitem

handān:

1. handānsın:-sın

Gazel 2284

Mısra: 2

Gülen, şen, neşeli.

Gülşen-i hüsn içre sen serv-i hırāmānsın begüm
Aglayup āh eyleyem gül gibi handānsın begüm

2. handān:

Gazel 2326

Mısra: 3

Gülen, şen, neşeli.

‘Ālem içinde yūri sen şād u handān gül gibi
Hār elinden baña yiter zār u her bār inlerem

3. handān:

Gazel 2336

Mısra: 1

Gülen, şen, neşeli.

Ruḥlarıñı dōstum gül gibi handān isterem
Anuñ-ıçun gözlerüm yaşını bārān isterem

4. handān:

Gazel 2444

Mısra: 7

Gülen, şen, neşeli.

‘İyde irdi her kişi şādān u handān seyr ider
Ben seni gördüm benüm ‘iydüm mükerrerdür buğün

handān ol-:

1. handān ol-:

Gazel 2040

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Neşeli, güler yüzlü, şen şakrak olmak.

Jäleler sanmañ seḥgergeh bil ki bülbül yaşıdır
Aglasa ‘āşık olur mā‘şūk-veş handān gül

handān olur:

1. handān olur:-ur, -

Gazel 2027

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Neşeli ve güler yüzlü, şen şakrak olmak.

Aglasam dildāra karşı gül gibi handān olur
İy gözüm merdümleri yaşımı bārān eylegil

hande evle-:

1. hande eyle-:

Gazel 2116

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Gülmek.

Hüsn gülzārında tek sen hande eyle gül gibi
Karşuña ben ebr-veş yaşlar döküp bārān olam

hande id-:

1. hande id-:

Gazel 2395

Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Gülmek.

Umaram gülşende hande idesin sen gül gibi
Ol sebebden bu gözüm yaşını bārān eyledüm

hāne:

1. hānesini:-si, --n, --i

Gazel 2041

Mısra: 4

Ev. || Gönül evi.

Sırr-ı ‘ışkı gönca gibi sakla açma agzuñı
Hānesini terk kıldı açduğıçün rāz gül

2. hāneme:-m, -e

Gazel 2155

Mısra: 4

Ev.

Revzenümden dün gece togdukça mäh-i āsümān
Hāneme itdüm taşavvur geldi mähumdur benüm

3. hānesin:-si, -n

Gazel 2306

Mısra: 4

Ev, mesken, sığınılacak yer.

Şol kadar çekdüm cefā vü cevriñi meh-rūlaruñ
‘Ākıbet dil hānesin menzilgeh-i gam eyledüm

4. hāne:

Gazel 2389

Mısra: 6

Ev. II Gönül evi.

Görmezem uyhu yüzün hāli hayāli gelicek
Niçe rāḥat olayım hāne toludur megesüm

5. hāne:

Gazel 2411

Mısra: 4

Ev. II Gönül.

Eşk-i çeşmümden yıkılsa şehri-i ten olmaz ‘aceb
Hāne mi vardur ḥarāb olmaya bu seylābdan

6. hāneden:-den

Gazel 2479

Mısra: 1

Ev. || Gönül.

Gün gibi yine ṭulū‘ itdi o meh-rū hāneden
Ummaz-ıdum bu kadar luṭfi ben ol cānāneden

7. hāne:

Gazel 2487

Mısra: 2

Ev. II Gönül evi.

Biñ kerre yıkdı bu dil-i maḥzūn hānesin
Āḥır belürsüz itdi bu hāne nişānesin

hāne-i dil:

1. hāne-i dil:

Gazel 2053

Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Gönül evi.

Tır-i müjgānını ol şeh kondurursa sīneme

Hâne-i dilden sürülüp def olur
kamu melâl

2. **hâne-i dil:**
Gazel 2198
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Gönül evi.

Ärzü itdüm görem diyü vişältün
Ka'besin
Hâne-i dilde belâ vü derdi mihmân
eyledüm

3. **hâne-i dil:**
Gazel 2364
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Gönül evi.

Döstlar şimden girü eksük
degüldür gözde nem
Anuñ-ıçun hâne-i dil tolıdur derd ü
elem

hâne-i evkâf:

1. **hâne-i evkâf:**
Gazel 2235
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Vakıflar evi.

Pîr-i meyhâne döşer çünki bisât-ı
keremi
Baña yitmez mi ki ben hâne-i
evkâfa gelem

hâne-i nazm:

1. **hâne-i nazm:**
Gazel 2194
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Şiirin bölümleri.

Fikr-i bıkürümle yine hâne-i
nazmum düzedüp
Ma'nî-i himmet-ile yapmaga
mi'mâr oldum

hâne-kâh:

1. **hâne-kâh:**
Gazel 2479
Mısra: 9
Tekke, dergah.

Hâne-kâh içre Muhibbî hüy u hâya
bakmagil
Gör şadâlar niçe çıkar güşe-i
meyhânedan

hâne-kâh-ı 'ışk:

1. **hâne-kâh-ı 'ışk:**
Gazel 2370
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Aşk tekkesi.

Hâne-kâh-ı 'ışk içinde baña oldılar
mürîd
Tavr-ı 'ışkı Vâmık u Mecnûn'a
irşâd eyledüm

hânümân:

1. **hânümânım:-um**
Gazel 2097
Mısra: 8
Ev bark, yuva, aile.

Her kişi yârâ irtür bulur tarîk-i
müstakîm
Ben ki gümrâham gidüpdür
hânümânım n' eyleyem

hâr:

1. **hâr:**
Gazel 2014
Mısra: 4
*Diken. || Divan şiirinde Âşığa
eziyet eden unsurlar birer dikene
benzetilir. Bunların başında
zaman, rakip, cevr ü cefa ve gam
gelir.*

Derd-ile inledüğü budur hezâr
Hâr elinden pâredür a'zâ-yı gül

2. **hâr-ıla:-ıla, -**
Gazel 2030
Mısra: 4
*Diken. || Divan şiirinde Âşığa
eziyet eden unsurlar birer dikene
benzetilir. Bunların başında zaman,
rakip, cevr ü cefa ve gam
gelir. Sevgilinin kirpiği de bazen
diken olarak ele alınır.*

Güceler inlerse tañ mı şubha deñlü
'andelîb
Karşusunda hâr-ıla her lahza eyler
bâz gül

3. **hâr:**
Gazel 2011
Mısra: 5
*Diken. || Divan şiirinde Âşığa
eziyet eden unsurlar birer dikene
benzetilir. Bunların başında
zaman, rakip, cevr ü cefa ve gam
gelir. Sevgilinin kirpiği de bazen
diken olarak ele alınır.*

Çonca gibi bagrı pür-hün hâr
elinden bülbülün
Salınur bād-ı şabâ-y-ıla güler
oynar gül

4. **hâr:**
Gazel 2054
Mısra: 2

*Diken. || Divan şiirinde Âşığa
eziyet eden unsurlar birer dikene
benzetilir. Bunların başında
zaman, rakip, cevr ü cefa ve gam
gelir. Sevgilinin kirpiği de bazen
diken olarak ele alınır. Yanak gülü
üzerinde sakal da bir diken gibi
durur. Sevgili gülşene benzetilince
rakip de gülşenin har u has (çer
çöp) ı olur.*

Dilâ gülzâr-ı 'âlemden şabâ gibi
güzâr itdüm
Gülinden görmedüm büy-ı vefa hâr
ihtiyâr itdüm

5. **hâr:**
Gazel 2060
Mısra: 8
*Diken. || Divan edebiyatında
diken rakip yerine de kullanılır.*

Bülbül-âsâ n'ola gül şevki ile
inler-isem
Hâr elinden irişen nâle ile zâra
benem

6. **hâra:-a**
Gazel 2273
Mısra: 15

*Diken. || Divan şiirinde Âşığa
eziyet eden unsurlar birer dikene
benzetilir. Bunların başında
zaman, rakip, cevr ü cefa ve gam
gelir. Sevgilinin kirpiği de bazen
diken olarak ele alınır. Yanak gülü
üzerinde sakal da bir diken gibi
durur. Sevgili gülşene benzetilince
rakip de gülşenin çer çöpü olur.*

Yâr ağıyâra karîn nite ki gül hâra
yakın
Bülbül-i şürîdeye tañ mı dönerse
meşelüm

7. **hârûn:-uñ**
Gazel 2279
Mısra: 2

*Diken. || Divan şiirinde Âşığa
eziyet eden unsurlar birer dikene
benzetilir. Bunların başında
zaman, rakip, cevr ü cefa ve gam
gelir. Sevgilinin kirpiği de bazen
diken olarak ele alınır. Yanak gülü
üzerinde sakal da bir diken gibi
durur. Sevgili gülşene benzetilince
rakip de gülşenin çer çöpü olur.*

Humârı hoş gören rindem mey-i
şahbâdan el çekmem
Cefâsına bakup hârûn gül-i
ra'nâdan el çekmem

8. **hār:**

Gazel 2299
Mısra: 14
Diken.

İy Muhibbî ol nihâl-i serv-kağ gül-
ruhsuzın
Hār görünür çeşmüme cümle gül ü
gülzâr hem

9. **hār:**

Gazel 2324
Mısra: 5
Diken. || *Divan şiiirinde Âşığa*
eziyet eden unsurlar birer dikene
benzetilir. Bunların başında
zaman, rakip, cevr ü ceşâ ve gam
gelir. Sevgilinin kirpiği de bazen
diken olarak ele alınır. Yanak gülü
üzerinde sakal da bir diken gibi
durur. Sevgili gülşene benzetilince
rakip de gülşenin çer çöpü olur.

Hār elinden bağrı hün olmuş belâlu
bülbülem
Ol saçı sünbül gül-i hândâna
bilmen n'eyleyem

10. **hār:**

Gazel 2326
Mısra: 4
Diken. || *Divan şiiirinde Âşığa*
eziyet eden unsurlar birer dikene
benzetilir. Bunların başında
zaman, rakip, cevr ü ceşâ ve gam
gelir. Sevgilinin kirpiği de bazen
diken olarak ele alınır. Yanak gülü
üzerinde sakal da bir diken gibi
durur. Sevgili gülşene benzetilince
rakip de gülşenin çer çöpü olur.

'Âlem içinde yüri sen şâd u hândân
gül gibi
Hār elinden baña yiter zâr u her
bâr inlerem

11. **hār-ıla:-ıla**

Gazel 2451
Mısra: 9
Diken.

İy Muhibbî hār-ıla hem-dem görür
bülbü gülü
Ol sebebdendür ider tâ şubha dek
âh u fiğân

12. **hârî:-ı**

Gazel 2461
Mısra: 2
Diken. || *Divan şiiirinde Âşığa*
eziyet eden unsurlar birer dikene
benzetilir. Bunların başında
zaman, rakip, cevr ü ceşâ ve gam
gelir. Sevgilinin kirpiği de bazen
diken olarak ele alınır. Yanak gülü
üzerinde sakal da bir diken gibi

durur. Sevgili gülşene benzetilince
rakip de gülşenin çer çöpü olur.

Hîç olur mı kim diyem ben gül '
izârı sevmezim
Bu kaçar vardur diyem yanufıda
hârı sevmezsin

13. **hār-ımışsın:-ı, -muş, -sın**

Gazel 2474

Mısra: 1

Diken. || *Divan şiiirinde Âşığa*
eziyet eden unsurlar birer dikene
benzetilir. Bunların başında
zaman, rakip, cevr ü ceşâ ve gam
gelir. Sevgilinin kirpiği de bazen
diken olarak ele alınır. Yanak gülü
üzerinde sakal da bir diken gibi
durur. Sevgili gülşene benzetilince
rakip de gülşenin çer çöpü olur.

Hağ degül bil ki hār-ımışsın sen
Şubh degül bil ki mâr imişsin sen

14. **hār-ıla:-ıla**

Gazel 2499

Mısra: 8

Diken. || *Divan şiiirinde Âşığa*
eziyet eden unsurlar birer dikene
benzetilir. Bunların başında zaman,
rakip, cevr ü ceşâ ve gam
gelir. Sevgilinin kirpiği de bazen
diken olarak ele alınır.

Güş iden ben bülbü-i şüridenüñ
feryâdım
Bir nağar kılsun gülüñ hār-ıla
bendin gözle sen

hār u hes:

1. **hār u hes:**

Gazel 2364

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Çalı çırpı.

Görinür şimden girü gülşen
gözüme hār u hes
Sunalar âb-ı hayât-ıla gerekmez
câm-ı Cem

hârâ:

1. **hârâ:**

Gazel 2098

Mısra: 4

Taş için çok sert.

Âhum-ıla göz yaşı kalbüñe te'şir
eylemez
Kadı gönüñe müselleme âhen ü
hârâ disem

harâb:

1. **harâb:**

Gazel 2149

Mısra: 1

Perişan, hüznü, kederli,
gamli.

Yine câm-ı mahabbetden içüp mest
ü harâb oldum
Tutişdum âteş-i 'ışka döne döne
kebab oldum

2. **harâb:**

Gazel 2355

Mısra: 10

Perişan, hüznü, kederli,
gamli.

İy Muhibbî giceyle şubha değin
Olalum mest ü hem harâb içelüm

3. **harâbam:-am**

Gazel 2302

Mısra: 1

Yıkılmış, harap olmuş kimse.
II Harabat ehli.

Nigârâ mest-i çeşmüñden harâbam
Beni sanma ki ben mest-i şarâbam

4. **harâbında:-ı, -n, -da**

Gazel 2116

Mısra: 5

Perişan, hüznü, kederli,
gamli.

Bulmuşam gönüm harâbında
vişâlün gencini
N'eylerem ma' mürlik şimden girü
vîrân olam

harâb evle:-

1. **harâb eyle:-**

Gazel 2208

Mısra: 3

Kelime Tipi: -
Harap duruma getirmek,
yıkmak.

Eyledi hicran sipâhı gerçi dil
mülkin harâb
Şâh-ı 'ışka ben anı çokdan
müselleme bağladum

2. **harâb eyle:-**

Gazel 2318

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Çok üzme, perişan duruma
getirmek.

Cânımı cevriyle yıkıdı eyledi
gönüm harâb
Kendü mülkin yıkıcı bir
pâdişehdür gördüğüm

harāb it-:

1. **harāb it-:**

Gazel 2257

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Harap duruma getirmek, yıkılmak.

Leşker-i hicran egerçi itdi cān
şehrin harāb
'İşk şahına velî anı müsellemler
eyledüm

2. **harāb it-:**

Gazel 2429

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Çok üzlemek, perişan duruma getirmek.

Dilā cevr ü cefā sengi seni yıkdı
harāb itdi
Umar mısın ki iy miskīn dahı
ta' mīr olasın sen

harāb ol-:

1. **harāb ol-:**

Gazel 2140

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Kötü duruma düşmek, perişan olmak, çok üzölmek.

Muhibbī vaşlı gencine irişem diyü
dildāruñ
Dili virān idüp āhır yakup cānı
harāb oldum

2. **harāb ol-:**

Gazel 2344

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Harap duruma gelmek, yıkılmak.

Genc-i vaşlın ister-iseñ anı dilde
iste kim
Niçe yıllardur harāb olmuş yatur
virāneyim

3. **harāb ol-:**

Gazel 2353

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Kötü duruma düşmek, perişan olmak.

İy felek çarhuñ bozılsun olasın āhır
harāb
Nite kim odlara yakduñ bu içüm
taşum benüm

4. **harāb ol-:**

Gazel 2411

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Harap duruma gelmek, yıkılmak. || Kötü duruma düşmek, perişan olmak.

Eşk-i çeşmümden yıkılrsa şehri-ten
olmaz 'aceb
Hāne mi vardur harāb olmaya bu
seylābdan

5. **harāb ol-:**

Gazel 2494

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Harap duruma gelmek, yıkılmak. || Kötü duruma düşmek, perişan olmak.

Çün Muhibbī bulunur virānede
genc-i vişāl
Ko gönül ma' müresi olsun harāb
eglenmesün

6. **harāb ol-:**

Gazel 2082

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Harap duruma gelmek, yıkılmak.

Dili hōş idelüm çemende varup
Olmadın bu cihān harāb içelüm

harāba vir-:

1. **harāba vir-:**

Gazel 2216

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Harap duruma getirmek, yıkılmak.

Virür bu 'ālemi āhır harāba
Ser-ā-ser bu cihānı dūd iden kim

harāb-ābād:

1. **harāb-ābādda:-da**

Gazel 2003

Mısra: 6

Harabe, yıkık dökük yer.

Geh ğamı yagma kılur dil mülkini
geh ğamzesi
Bu harāb-ābādda zulm issi şah
eksük degül

2. **harāb-ābāda:-a**

Gazel 2026

Mısra: 1

Harabe, yıkık dökük yer. || Dünya.

Saña kim didi dilā kim bu harāb-
ābāda gel
Çünkü geldüñ ğıce gündüz
turmayup feryāda gel

3. **harāb-ābādiyam:-ı, -(y)am**

Gazel 2152

Mısra: 8

Hayatın katı gerçekleri karşısında rintlerin teselli aradığı, neşe, zerafet, zevk ve sanat mahalli olarak kabul edilen içkili eğlence yeri. || Manevi aşkın tadıldığı, ilahi aşk ile sarhoş olunan yer, tekke.

Dāğlar sīnemde güldür servler yir
yir elif
Kıl temāşā 'ışk bāğınuñ harāb-
ābādiyam

harābāt:

1. **harābāt:**

Gazel 2049

Mısra: 2

Hayatın katı gerçekleri karşısında rintlerin teselli aradığı, neşe, zerafet, zevk ve sanat mahalli olarak kabul edilen içkili eğlence yeri. || Manevi aşkın tadıldığı, ilahi aşk ile sarhoş olunan yer, tekke.

Tāc u hırkañ it girev şüfî şarāb-ı
safa gel
Ko 'inād itme harābāt ehline inşāfa
gel

2. **harābāt:**

Gazel 2055

Mısra: 2

Hayatın katı gerçekleri karşısında rintlerin teselli aradığı, neşe, zerafet, zevk ve sanat mahalli olarak kabul edilen içkili eğlence yeri. || Manevi aşkın tadıldığı, ilahi aşk ile sarhoş olunan yer, tekke.

Melāmet mülkine mālīk olup āhum
'ālem çekdüm
Harābāt ehlini yazup sipāh itdüm
haşem çekdüm

harābātī:

1. **harābātī:**

Gazel 2076

Mısra: 7

Vaktini meyhanede geçiren, meyhane müdavimi, içkiye düşkün kimse.

İtdüm kabül çünkü harābātī
meşrebin

Her ne ki diye mu'tekid-i zāt-ı
pâkiyem

2. **harâbâtî:**

Gazel 2082

Mısra: 3

*Vaktini meyhanede geçiren,
meyhane müdavimi, içkiye düşkün
kimse. || Vaktini meyhanede
geçiren, meyhane müdavimi, içkiye
düşkün kimse.*

Çün harâbâtî oldık 'âlemde
Âşikâr anı bî-hicâb içelüm

3. **harâbâtî:**

Gazel 2461

Mısra: 3

*Vaktini meyhanede geçiren,
meyhane müdavimi, içkiye düşkün
kimse.*

Hâtırum hoşdur harâbâtî olaldan
'ışk-ıla
Olmışam rindane-meşreb nâm u
'arı sevmezim

harâbât-ı ezel:

1. **harâbât-ı ezel:**

Gazel 2233

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Meyhanelerin başlangıcı.

Zâhidâ ben olmuşam çünki harâbât-
ı ezel
Baña lâyıık olmaya ger nâm-ile
neng eyleyem

harâbe:

1. **harâbe:**

Gazel 2289

Mısra: 9

*Yıkılmış veya yıkılmaya yüz
tutmuş yapı. II Perişan, zavallı.*

Gönlüm gibi harâbe eyvân-ı 'ışkı
gördüm
Mi'mâr olup Muhibbî anı 'imâret
itsem

2. **harâbe:**

Gazel 2442

Mısra: 6

*Harap, yıkılmaya yüz tutmuş
bina, çok harap ev. || Aşığın
yıkılmış perişan olmuş gönlü.*

Ğam leşkerini cem' idüben geldi
üstüme
İtdi harâbe âh bu gönlüm vilâyetin

harâm it-:

1. **harâm it-:**

Gazel 2068

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Hayrını görmemesini,
yaramamasını dilemek, verilen şeyi
onun hakkı olarak kabul etmemek.*

Var mı bir mezhebde ben kanum
helâl itdüm saña
Vaşluñ itdün sen harâm iy nâz-
perverdüm benüm

2. **harâm it-:**

Gazel 2403

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Hayrını görmemesini,
yaramamasını dilemek, (o şeyi)
onun hakkı olarak kabul etmemek.*

Nâgehân geldi hatuñ itdi visâlünü
harâm
İtmesün kimse 'aceb aña kazâdur
dir-isem

3. **harâm it-:**

Gazel 2446

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*İçine sindirmemek, rahatça
yararlanmasına meydan
vermemek.*

Seyr iderken gün gibi gördüm çün
ol meh-rüyı ben
Dağı ol demden berü itdüm harâm
uyhuyı ben

harâmî:

1. **harâmîdür:-dür**

Gazel 2161

Mısra: 8

Haydut, yol kesen kimse.

Göñül yağmasınuñ hallin fetâvâda
arar çeşmüñ
Harâmîdür anuñ hükmini Tâtâr
hana tapşurdum

harâret:

1. **harâretüm:-üm**

Gazel 2092

Mısra: 4

Coşkunkluk, şevk, ateşlilik.

Taşdı temevvüc itdi gözüm yaşı
bahr olup
Lîkin bunuñla gitmedi dağı
harâretüm

2. **harâretüm:-üm**

Gazel 2244

Mısra: 6

Coşkunkluk, şevk, ateşlilik.

Gözüm yaşına gârķ iken cism ü ten
müdüam
Budur 'aceb ki durmadan artar
harâretüm

harc eyle:

1. **harc eyle:**

Gazel 2007

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Harcamak, tüketmek,
sarfetmek.*

Yüri cân nakdini harc eyle metâ'-ı
ğamı al
Assı itdi niçeler uydı bu bâzâra
göñül

harc eyle-:

1. **harc eyle-:**

Gazel 2037

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Harcamak.

'Ömri zâyi' eyleyüp yok yirlere
harc eyleme
Zirâ ârâm eylemez geçmekte-
durur ay u yıl

2. **harc eyle-:**

Gazel 2072

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Parayı bir şey satın almak
veya bir şey sağlamak için ellden
çıkarmak, sarfetmek.*

Gevher-i eşküme dükemmez ne
kadar harc eylesem
İy Muhibbî 'ışk elinden çün ciger-
hün olmuşam

3. **harc eyle-:**

Gazel 2256

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Yoluna vermek, feda etmek.

'Ömrümü harc eyledüm yok yire
ğayet gâfilüm
Miñnet ü endühdur ancak bu yolda
hâşılum

4. **harc eyle-:**

Gazel 2304

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Yoluna vermek, feda etmek.

Mâh-rûlar fikr idüp ger gönlümü
mâyil kılam
Nağd-i cân hârc eyleyüp bu yolda
gam hâşıl kılam

harc id-:

1. harc id-:

Gazel 2495

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Harcamak, tüketmek,
sarfetmek.*

Varuñı hârc idegör yolına
cânânelerüñ
Ele girmezse dañı akça vü puldan
çıkasın

harc it-:

1. harc it-:

Gazel 2052

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Bir iş görmek veya bir şey
satın almak için parayı elden
çıkarmak, sarfetmek.*

Söz ile sanma Muhibbî şayd
iderler dilberi
Hüblar aña meyl ider kim hârc ide
mâl u menâl

harc kıl-:

1. harc kıl-:

Gazel 2194

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Harcamak, tüketmek,
sarfetmek.*

Harc kıldum dil ü cân nağdın irem
vaşla diyü
İrmedüm vaşla hemân özüme
ğaddâr

2. harc kıl-:

Gazel 2462

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Bir harcı meydana getiren
malzemeleri istenen kıvama
gelecek şekilde birbirine iyice
yedirerek karıştırmak.*

Muhibbî hârc kıl göz yaşlarıñı
Gözünüñ kâsesi pürdür diremden

harem:

1. harem:

Gazel 2224

Mısra: 10

Herkesin girmesine izin

*verilmeyen, saygı gösterilmesi
gereken yer. Ka'be çevresinde
hudutları belirlenmiş bir yer
vardır, burada hacılar ihrama
girer. Bu bölgede avlanmak ve
canlı bir mahluku öldürmek haram
edilmiştir. Bu münasebetle
sevgilinin güzelliği, mahallesi ve
aşğın gönlü birer harem olarak
ele alınır.*

Ka'be'dür küyü varan 'uşşâkı katl
itse ne tañ
Teşnedür çünkü Muhibbî kana ol
rîg-i Harem

hargâh kur-:

1. hargâh kur-:

Gazel 2153

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Büyük çadır, otağ kurmak.

Zülf-i dildâr hayâli gelicek didi
gönül
Gözlerümden yiridür aña kuram
hargâhum

hârhâr:

1. hârhâr:

Gazel 2164

Mısra: 2

*Yürek sıkıntısı, gönül
üzüntüsü, gussa, kaygı.*

Dil gitdi bende kalmadı şabr u
çarâr hem
Bu sîne oldı hâsreti-y-ile hârhâr
hem

2. hârhâr:

Gazel 2164

Mısra: 2

*Yürek sıkıntısı, gönül
üzüntüsü, gussa, kaygı.*

Dil gitdi bende kalmadı şabr u
çarâr hem
Bu sîne oldı hâsreti-y-ile hârhâr
hem

harîd:

1. harîd:

Gazel 2183

Mısra: 9

Satın alma.

Kullarıñdandır Muhibbî çün
senüñ bî-zer harîd
Her ne buyursañ buyur kim bende
vü fermânuñam

2. harîd:

Gazel 2300

Mısra: 7

Müşteri.

Nağd-i dil virüp metâ'-ı büseye
oldum harîd
Üstine cân virmeg-ile ola kim
kâyil kılam

harîdâr:

1. harîdâr:

Gazel 2172

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Alıcı, müşteri.

Cân virüp bir büseye cânâ harîdâr
oldugum
Mâlikem bir cânâ ol dañı fedâ
olsun direm

2. harîdâr:

Gazel 2354

Mısra: 8

Alıcı, müşteri.

Görelî bâzâr-ı 'ışk içre metâ'-ı
vaşluñı
Cân u dil nağdın virüp aña harîdâr
olmuşam

harîdâr ol-:

1. harîdâr ol-:

Gazel 2261

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Müşteri olmak.

'İşk bâzârında nağd-i cân-ıla
Büseye iy döst harîdâr olmuşam

2. harîdâr ol-:

Gazel 2465

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Müşteri olmak.

Câna bey' ider yine virmez metâ'-ı
büseyi
Hüsn devrinde aña kimse harîdâr
olmasun

hârîm:

1. hârîminden:-i, -n, -den

Gazel 2299

Mısra: 3

Harem dairesi.

Gel yiter kılduñ beni vaşluñ
hârîminden cüdâ
Niçe bir cevri ü cefâlar kıl vefâ
yek-bâr hem

harīm-i dil:

1. **harīm-i dil:**
Gazel 2395
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Gönül haremi.

Çün harīm-i dildedür gördüm
Muhibbî maṭlabum
Ne sefer 'azmin ü ne kaç'-ı
beyābān eyledüm

harīm-i küy:

1. **harīm-i küy:**
Gazel 2147
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Sevgilinin mukaddes
memleketi.*

Geydüm iḥrāmı harīm-i küyına
vardum bugün
Terk idüp varlık libāsın cümle
'üryān olmışam

harir:

1. **harirümdür:**-üm, -dür
Gazel 2185
Mısra: 8
İpek.

Hāk-i pāyuñ döşenü bālin idüp
seng-i derüñ
Şöyle hoş-hālem ki ol bister
harirümdür benüm

2. **harir:**
Gazel 2475
Mısra: 9
İpek.

İy Muhibbî aṭlas u dībā vü zer-baft
ü harir
Bunlara meyl eyleme üstünde
şāluñ var-iken

haris:

1. **haris:**
Gazel 2294
Mısra: 11
*Bir şeyi elde etmek hususunda
aşırı derecede istekli olan, hırslı.*

Olmadum dünyā-yı dūna ben
meges gibi haris
Kaḫ-ı istiḡnāyı menzil eyledüm
'Ānkā benem

hark id-:

1. **hark id-:**
Gazel 2117
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Yirtmak.

Arzı eşküm ğark idüp eflāki āhum
hark ider
Bu belā vü derdi ol iki yamandan
görmüşem

harsuz gül buln-:

1. **harsuz gül buln-:**
Gazel 2272
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Güzel ya da iyi olan her şeyin
biraz sıkıntı veren bir yanı da olur.*

Gül bulunmaz harsuz dilber de yok
ağyarsuz
Dil niçe nālān olup kan dökmesün
her an gözüm

hās:

1. **hās:**
Gazel 2216
Mısra: 11
*Seçkin, temayüz etmiş kimse,
sınıf, topluluk.*

Kimini hās ider virür taḫarrüb
Kimin sürübeni merdüd iden kim

hās ü 'ām:

1. **hās ü 'ām:**
Gazel 2242
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Seçkin kimseler ve halk,
herkes.*

Leylî saçuñ zencirini dak boynuma
mecnünüñam
Rüsvā olursam ğam degül ger hās
ü 'āma iy şanem

hāsā li'llāh:

1. **hāsā li'llāh:**
Gazel 2085
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Allah korusun. // Asla.

Her kaçan yād-ı ruḫuñla küyuñı
mesken kılam
Hāsā li'llāh kim varup seyr-i gül ü
gülşen kılam

hāşa lillāh:

1. **hāşa lillāh:**
Gazel 2067
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Allah korusun, asla.

Göz ucıyla senden umar bu
Muhibbî bir nazar
Bundan özge hāşa lillāh ben
temennā eyleyem

2. **hāşa lillāh:**
Gazel 2235
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Allah göstermesin, asla
kat'iyen, hiçbir vakit.*

İy Muhibbî var iken hırka-i
peşmīne-i fakr
Hāşa lillāh ki libās ecline zer-bāfa
gelem

3. **hāşa lillāh:**
Gazel 2340
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Allah korusun, asla.

Şakirem ben ğamzelerden gerçi
bagrum pāredür
Hāşa lillāh ḫakkımı anuñ ferāmüş
eyleyem

4. **hāşa lillāh:**
Gazel 2410
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Allah korusun, asla.

Hāşa lillāh kim kapuñdan anı
maḫrūm idesin
Bu Muhibbî'nün murādı bu-durur
senden hemin

hāşāk:

1. **hāşāk:**
Gazel 2382
Mısra: 4
Çöp, süprüntü.

Bāda virür ḫüsün gibi 'uşşākı 'ışkun
şarşarı
Anuñ için deşt-i ğamda ben de
hāşāk olmuşam

2. **hāşākdür:**-dür
Gazel 2391
Mısra: 10
Çöp, süprüntü.

Yaşumuñ mevci ko aksun Muhibbî
anı pāk itsün
Günāḫ-ıla olup memlū tolu
hāşākdür gönlüm

3. **hâşâkden:-den**

Gazel 2492

Mısra: 2

Çöp, süprüntü.

Çıksa âhum tañ midur bu sîne-i
şâd-çâkden
Zâhir olur düdlar âteş kona
hâşâkden

hâsa-lillâh:

1. **hâşa-lillâh:**

Gazel 2206

Mısra: 4

Allah göstermesin!

Başumı top eyledüm ben zülfinün
çevgânına
Hâşa-lillâh ki ide dilber baña cevri
ü sitem

2. **hâşa-lillâh:**

Gazel 2266

Mısra: 6

Allah göstermesin!

Didiler çekme cefasın ara bul bir
mihribân
Hâşa-lillâh dil didi dil dîgeri mâyil
kılam

3. **hâşâ-lillâh:**

Gazel 2379

Mısra: 1

Allah göstermesin!

Hâşâ-lillâh devr-i güldü oturup
mestür olam
Nüş idüp sahn-ı çemende bâdeyi
mesrür olam

4. **hâşa-lillâh:**

Gazel 2394

Mısra: 10

Allah göstermesin!

İy Muhibbî şükr kil itdün şanemler
terkini
Hâşa-lillâh bir dağı ben kâr-ı Âzer
eyleyem

hasan-hüsn:

1. **hasan-hüsn:**

Gazel 2058

Mısra: 7

Hasan yüzlü. || Hz. Hasan, Hz.

*Ali'nin büyük oğlu
peygamberimizin
torunudur. Muaviye kendinden
sonra yerine Hasan'ı halife
yapacağını halka duyurunca, oğlu
Yezid Şam'dan Medine'ye zehir
gönderdi ve Hz. Hasan'ın hanımı*

*çeşitli vaadlerle kandırarak
kocasını zehirletti. Yüzü
peygamberimize çok benzerdi.*

Bir Hasan-hüsn u Hüseyin-hü
şehûn âbdâliyam
Yaralar sinemde kim var Zü'l-
fikârumdur benüm

hasbeten-lillâh:

1. **hasbeten-lillâh:**

Gazel 2027

Mısra: 7

Allah rızası için.

Hasbeten-lillâh cefâ vü cevri
kânün eyleme
Bu meşeldür atalardan döstüm kan
eylegil

hasb-i hâl:

1. **hasb-i hâl:**

Gazel 2239

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Konuşup dertleşme, halleşme,
sohbet.*

Yaza levh-i dile ger hasb-i hâlüm
Eñ evvel dutışa levh ü kalem hem

hasem:

1. **hasem:**

Gazel 2055

Mısra: 2

*Bir kimsenin yanında bulunan
adamları, mâiyet.*

Melâmet mülkine mâlik olup âhum
'alem çekdüm
Harâbât ehlini yazup sipâh itdüm
haşem çekdüm

hâş-ı mahrem:

1. **hâş-ı mahrem:**

Gazel 2208

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Çok gizli.

Cân yanup her yañadan geldi belâ
vü derd-i gam
Sordılar hâlüm buları hâş-ı
mahrem bağladum

hâşıl:

1. **hâşılum:-um**

Gazel 2317

Mısra: 3

*Kazanç, netice, değer, paha.
Bu ifade sevgili için söylenmiştir,*

*sevgiliden başka bu dünyada bir
kazancın veya değerli bir şeyin
olmadığı dile getirilmiştir.*

Hayâtum hâşılum 'ömrüm
şarâbum kevşerüm 'adnüm
Bahârum behcetüm rüzum gülüm
iy verd-i hândânüm

2. **hâşılum:-um**

Gazel 2176

Mısra: 5

*Ortaya çıkan semere, netice,
kar, kazanç.*

Mezra '-i dilde dirîğâ miñnet oldı
hâşılum
Bundan özge virmedi hâşıl baña
bârân-ı gam

3. **hâşılun:-uñ, -**

Gazel 2021

Mısra: 10

*Ortaya çıkan, türeyen. || Kar,
kazanç.*

Yüzine bakup Muhibbî zülfine dil
bağlama
Derd-i serdür hâşılun ak u karadan
vâz gel

4. **hâşılum:-um**

Gazel 2081

Mısra: 4

*Bir işten, bir yerden elde
edilen gelir, semere, mahsul.*

Sultân-ı 'ışk vireli tûmâr-ı miñneti
Derd-ile gözlerüm yaşıdur yine
hâşılum

5. **hâşılum:-um**

Gazel 2256

Mısra: 2

*Bir işten, bir yerden elde
edilen gelir, semere, mahsul.*

'Ömrümi harc eyledüm yok yire
gâyet gâfilüm
Miñnet ü endühdur ancak bu yolda
hâşılum

6. **hâşılum:-um**

Gazel 2277

Mısra: 8

*Bir işten, bir yerden elde
edilen gelir, semere, mahsul.*

Ekdüm yine dâne-i eşki mezra '-i
dilde
Ancak hemân derd-ile gam oldı
hâşılum

7. **hâşılum:-um**

Gazel 2295

Mısra: 10

Bir işten, bir yerden elde edilen gelir, semere, mahsul.

Ekdüm zemîn-i 'ışka Muhib dâne-i sirişk
Derd ü belâ vü miñnet ü ğam oldu hâşilum

8. **hâşilum:-um**
Gazel 2154

Mısra: 10

Ortaya çıkan semere, netice.

Ekdüm zemîn-i 'ışka Muhib dâne-i sirişk
Derd ü belâ vü miñnet ü ğam oldu hâşilum

9. **hâşıl:**

Gazel 2176

Mısra: 6

Ortaya çıkan semere, netice, kar, kazanç.

Mezra'-ı dilde dirîğâ miñnet oldu hâşilum
Bundan özge virmedi hâşıl baña bārân-ı ğam

10. **hâşılı:-ı**

Gazel 2297

Mısra: 9

Ortaya çıkan, türeyen, kar, kazanç.

İy Muhibbî 'ışkuñuñ çün derd ü miñnet hâşılı
Anuñ için ölmeği bu yolda ben rā eyledüm

11. **hâşilum:-um**

Gazel 2347

Mısra: 9

Kazanç, elde edilen, kar.

Naqd-i cāna vaşl umarken oldu hicrân hâşilum
'İşk bāzārına düşdüm bu-durur mağbūnlıgum

12. **hâşıl:**

Gazel 2467

Mısra: 6

Husule gelen, olan, meydana çıkan.

Ömr oldur geçe mañbūb u meyle
Ne hâşıl yoħsa bu mülk-i fenādan

hâşıl kıl:-

1. **hâşıl kıl:-**

Gazel 2203

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Peyda etmek, elde etmek, edinmek.

Çünkü virdi 'ışk mezrâ'ın baña sultân-ı 'ışk
Ġamdan özge sanmañuz bir nesne ben hâşıl kılam

2. **hâşıl kıl:-**

Gazel 2266

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Peyda etmek, elde etmek, edinmek.

Niçeye dek 'ışk bāzārında ğam hâşıl kılam
Çend sūzam çend nâlem çend derd-i dil kılam

3. **hâşıl kıl:-**

Gazel 2300

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Peyda etmek, elde etmek, edinmek.

Leblerüñ yād eyleyüp her yaña ben menzil kılam
Hâke saçup eşk-i çeşmüm niçe la'ı hâşıl kılam

4. **hâşıl kıl:-**

Gazel 2304

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Peyda etmek, elde etmek, edinmek.

Mâh-rûlar fikr idüp ger göñlümi mâyil kılam
Naqd-i cān ħarc eyleyüp bu yolda ğam hâşıl kılam

hâşıl ol:-

1. **hâşıl ol:-**

Gazel 2288

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Meydana gelmek, ortaya çıkmak, peyda olmak.

Bi-ħamdillâh ki cān virdüm vişâl oldu baña hâşıl
Libâs-ı 'ariyetdür ten anı devrâna taşurdum

2. **hâşıl ol:-**

Gazel 2349

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Meydana gelmek, ortaya çıkmak, peyda olmak.

Hâşıl olurdu Muhibbî'nün murâdı ser-be-ser
Sehv-ile bir kez diseñ ümmidvârumdur benüm

3. **hâşıl ol:-**

Gazel 2422

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Meydana gelmek, ortaya çıkmak, peyda olmak.

Kimde kim zerresi hâşıl ola mihr-i 'aşıkuñ
Tâ ölince kesemez zülfüñüñ endişelerin

hâşılıñ oldu:

1. **hâşılıñ oldu:-dı, -**

Gazel 2017

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Ortaya çıkmak, türemek.

İy Muhibbî 'âlem içre oldu miñnet hâşılıñ
Ol sebebdendür ki cismi nâtüvân eyler göñül

hâşir:

1. **hâşre:-e**

Gazel 2321

Mısra: 8

Ölülerin diriltirilip bir araya toplandığı zaman, kıyamet.

Derd ü ğamdan kurtulurdum būs kılsam leblerüñ
Ölmez-idüm hâşre dek itsem lebüñ nüş iy şanem

hâşive düş:-

1. **hâşive düş:-miş**

Gazel 2028

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bir kitabın kenarı veya altına şerh, açıklama, not yazmaktır, dipnot düşmek.

Hâşive düşmiş ħatuñ yazdukda

Ĥaĥtât-ı ezel

Metn-i ħüsnüñi velî kim görse dir

ġâyet güzel

hasr:

1. **hâşre:-e**

Gazel 2005

Mısra: 2

Allâh'ın ölülere ruhlarını geri verip onları hesaba çekmek üzere

toplaması ve toplanma yerine sevk etmesi, dirilme. diriliş.

Çün dolaşdı ser-i zülf-i siyehkâra gönül
Haşre dek tañ mı eger bulmasa bir çäre gönül

2. **haşre:--e**

Gazel 2062

Mısra: 5

Allah'ın kıyamet gününde, dünya hayatında işlediklerinin hesabını sormak üzere ölüleri diriltilip bir araya toplanması.

Haşre deñlü yazsalar yazılmaya derd ü elem
Olsa deryalar mürekkeb cümle ağaçlar kalem

3. **haşre:-e**

Gazel 2151

Mısra: 2

Cenabihakk'ın kıyamet gününde, dünya hayatında işlediklerinin hesabını sormak üzere ölüleri diriltilip bir araya toplanması.

Câm-ı 'ışkı çün ezelden eyledük nüş iy şanem
Oluruz tâ haşre dek sermest ü medhüş iy şanem

4. **haşre:-e**

Gazel 2157

Mısra: 4

Cenabihakk'ın kıyamet gününde, dünya hayatında işlediklerinin hesabını sormak üzere ölüleri diriltilip bir araya toplanması.

İçdüm ezelde çünki maħabbet şarabını
Sanur mısız ki haşre degin hüşmend olam

5. **haşre:-e**

Gazel 2169

Mısra: 8

Cenabihakk'ın kıyamet gününde, dünya hayatında işlediklerinin hesabını sormak üzere ölüleri diriltilip bir araya toplanması.

Cür'a-i câmuñ içelden şöyle mest itdün beni
Hey kıyâmet gitmeye tâ haşre dek keyfiyetüm

haşr ol-:

1. **haşr ol-:**

Gazel 2077

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Toplanmak, kıyamet günü dirilip bir araya gelmek.

Tâ haşr olunca derd-i dilümüñ

hikâyeti

Olmaz tamâm ağız açup dirse her kılum

2. **haşr ol-:**

Gazel 2166

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Bir araya getirilmek, kıyamet gününde bir araya toplanmak.

Düşde göreliden nigârı olmışam aşüftesi

Haşr olunca dilerem gitmeye bu h'vâbum benüm

3. **haşr ol-:**

Gazel 2319

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bir arada beraber yaşamak, haşir neşir olmak.

Dün gece düşümde gördüm yâr-ıla haşr olmışam
Tâ kıyâmet râzıyam ol uyhudan uyanmayam

haşre dek:

1. **haşre dek:**

Gazel 2084

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Kıyamet kopuncaya kadar, içinde yaşadığımız bu alem var olduğu müddetçe.

Bu cevri u zulmı baña sorma kim nihâyeti yok

Sayılmaz anı eger haşre dek şümâre kılam

2. **haşre dek:**

Gazel 2329

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Kıyamet kopuncaya kadar, içinde yaşadığımız bu alem var olduğu müddetçe.

Ger şehîd-i 'ışk olam yolında ol meh-pârenün

Haşre dek ola ziyâretgâh-ı 'uşşâk türbetüm

3. **haşre dek:**

Gazel 2402

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Kıyamete kadar.

Haşre dek dilden hayâlün gitmez iy ârâm-ı cân

Levh-i dilde ideli naķşını naķķâşum benüm

4. **haşre dek:**

Gazel 2457

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Kıyamet kopuncaya kadar, içinde yaşadığımız bu alem var olduğu müddetçe.

İy Muħibbî mest olursañ haşre dek

olmaz 'aceb

'İşkuñ içdün çün ezel bezminde sen peymânesin

hasret:

1. **hasret:**

Gazel 2405

Mısra: 2

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye /kişiyeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştiyak.

Nâz ile gitdi çün ol gül yüzlü cânânüm benüm

Gidiserdür hasret ile sîneden cânüm benüm

2. **hasret:**

Gazel 2345

Mısra: 10

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştiyak.

Görmedüm mihr ü vefâ çekdüm

velî cevri ü cefâ

Hasret ü derd ü belâ hicrânı añdum agladum

3. **hasret:**

Gazel 2371

Mısra: 5

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştiyak.

Gâh hasret gâh hayret gâh miħnet

gâh âh

'İşkuñ ben hasta-dil bunca belâsın bilmedüm

4. **haşretiyle:-i, -(y)le**

Gazel 2251

Mısra: 3

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştiyak.

Hasretiyle gıceler tâ şubha dek kan ağlaram
Şem' veş başdan yanam tâ pâ nâmin dimeyem

5. **hasretiyle:-i, -(y)le**

Gazel 2261

Mısra: 5

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştiyak.

Hasretiyle bir gül-endâmuñ yine
Giceler bülbülleyin zâr olmışam

6. **hasretiyle:-i, -(y)le**

Gazel 2272

Mısra: 3

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştiyak.

Hasretiyle za' ferâna dönmiş iken
ruhlarım
Surlı kıldı dîdelerden akıdalı kan gözüüm

7. **hasretiyle:-i, -(y)le**

Gazel 2276

Mısra: 7

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştiyak.

Didüm zer oldu rüyum hasretiyle
Didi göster baña şahib- ayarum

8. **hasretiyle:-i, -(y)le**

Gazel 2304

Mısra: 7

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştiyak.

Hasretiyle Mısr-ı hüsnüñ yâdına iy
seng-dil
Şol kadar kan ağlayam yaşımı
cüy-ı Nîl kılam

9. **hasretiyle:-i, -(y)le**

Gazel 2356

Mısra: 5

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştiyak.

Hasretiyle çekelüm sînemüze bir
bir elif
Serv-kâdler yirine anı derâgüş
idelüm

10. **hasretiyle:-i, -(y)le**

Gazel 2478

Mısra: 1

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştiyak.

Olupdur hasretiyle eşk gülgün
'Aceb mi su yirine akıda hün

11. **hasretinden:-i, --n, --den**

Gazel 2010

Mısra: 7

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştiyak.

Giceler gün yüzünüñ hasretinden
Kılır bülbüleyin dil murğı gülgül

12. **hasretinden:-i, -n, -den**

Gazel 2131

Mısra: 13

*Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştiyak. ||
Özlenen şey veya kimse.*

Hasretinden inlerem bir gül-ruhuñ
şâm u şeh
Şimdiki 'aşruñ Muhibbî bülbül-i
nâlâniyam

13. **hasretinden:-i, -n, -den**

Gazel 2136

Mısra: 9

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştiyak.

İy Muhibbî hasretinden ol güln
bülbül gibi
Giceler tâ şubh olunca âh u feryâd
eyleyem

14. **hasreti-y-ile:-i, -(y), -ile**

Gazel 2164

Mısra: 2

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştiyak.

Dil gitti bende kalmadı şabr u
karâr hem
Bu sîne oldı hasreti-y-ile hâr hâr
hem

15. **hasreti-y-ile:-i, -(y), -ile**

Gazel 2164

Mısra: 2

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştiyak.

Dil gitdi bende kalmadı şabr u
karâr hem
Bu sîne oldı hasreti-y-ile hâr hâr
hem

16. **hasret-ile:-ile**

Gazel 2212

Mısra: 9

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştiyak.

Şu deñlü agladum âh hasret-ile
Gözüm yaşın Muhibbî hün-âb
kıldum

17. **hasret-ile:-ile**

Gazel 2222

Mısra: 1

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştiyak.

Giceler hasret-ile nâle-i gerdün
çekerem
Tâ şehir inleyü derd-i dili bürün
çekerem

18. **hâsret-ile:-ile**

Gazel 2244

Mısra: 12

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştiyak.

Sinünde senün münisün ancak
kefen olur
Her gâh diyesin hâsret-ile kanı
dâretüm

19. **hasretle:-le**

Gazel 2249

Mısra: 14

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştiyak.

Âşiyâmı yücedür irmek aña
mümkün degül
Niçeye dek inleyüp hasretle âh u
vâ kılam

20. **hasretünden:-üñ, -den**

Gazel 2256

Mısra: 5

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye /kişiye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştihak.

Hasretünden sen gül-endāmuñ temāşā eylegil
Sinem üzre lāleler izhār ider dāğ-ı dilüm

21. **hasret-ile:-ile**

Gazel 2267

Mısra: 3

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştihak.

Agla dīvāne gönül hasret-ile gel
şeb ü rüz
Geşte-i serv-i kad ü taze nihālem
ne kılam

22. **hasretinden:-i, -n, -den**

Gazel 2359

Mısra: 7

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştihak.

Bir boyı serv-i sehīnūñ hasretinden
āh kim
Gözlerüm yaşı yinilmez oldı
çeşmüm nem benüm

23. **hasretiyle:-i, -(y)le**

Gazel 2361

Mısra: 7

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştihak.

Hasretiyle gam şebinde sīneme
çekdüm elif
Serv-kadler yirine anı derāğüş
eyledüm

24. **hasretinden:-i, -n, -den**

Gazel 2459

Mısra: 5

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye /kişiye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştihak.

Ol elif kaddūñ hevāsı hasretinden
dōstlar
Gāh kaddüm dāl olur hicrān
şebinde gāh nūn

25. **hasretle:-le**

Gazel 2481

Mısra: 5

Ayrı kalınan veya elden kaçırılan bir şeye /kişiye karşı duyulan istek, tekrar görme ve kavuşma arzusu, özleyiş, özlem, iştihak.

Ölürsem āsitānuñda nigārā derd ü
hasretle
Yidür bu üstühvānumı seg-i
kūyuña aş olsun

hasret id-:

1. **hasret id-:**

Gazel 2219

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

İçi, özlediği şey veya kimseye kavuşma arzusu ile dolu olmak, kavuşamamanın üzüntüsünü yaşamak.

İder şayd ol kemān ebrū nazar
benden yana kılmaz
İder mi hasretā derdā kaçan tır ü
kemān görsem

hasret ol-:

1. **hasret ol-:**

Gazel 2274

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Özlediğine kavuşamamış olmak.

Derdā ki nazar itmedi bu hālūme
hergiz
Ebrūlarına hasret olup hem çü
hilālüm

hasretā:

1. **hasretā:**

Gazel 2337

Mısra: 8

Yazık, eyvah.

Gördüm belürdi hattuñı haddūñde
nāgehān
Vā hasretā ki geldi irişdi ecel
didüm

hassān:

1. **hassān 'a:--a, -**

Gazel 2027

Mısra: 13

Peygamberimiz zamanında yaşamış bir şairdir. Peygamberimiz onun için mescide bir minber yaptırmıştır. Divan şairleri

şairlerinde, medhiyelerde veya na'atlarda Peygamber'e övgü yazarken kendilerini sahabe şair Hassān b. Sābit'e benzetirler.

Şi' r-i dil-sūzuñ iderse tañ midur
Hassān'a ta'n
Şi' rüñi şimden girü üslüb-ı Selmān
eylegil

hasta:

1. **hastayı:--(y)ı**

Gazel 2001

Mısra: 7

Sağlıklı olmayan, hasta, dertli, aşk derdiyle dertlenmiş.

Niçeye dek ağıdursın hicr-ile bu
hastayı
Cevr-ise hadden geçüpdür bāri lutf
it cānum al

2. **hastadır:--dur**

Gazel 2139

Mısra: 11

Sağlıklı olmayan, hasta, dertli, aşk derdiyle dertlenmiş.

İy tañb-i dil Muhibbī hicrūñ-ile
hastadır
Gelmez-iseñ bir nefes kaldı çıkar
cānum benüm

3. **hasta:**

Gazel 2172

Mısra: 2

Sağlığı bozuk olan, sıhhati yerinde olmayan kimse.

Hāk-i pāyuñı nigārā tütüyā olsun
direm
'İşk erinūñ hasta çeşmine devā
olsun direm

4. **hastaya:--(y)a, -**

Gazel 2043

Mısra: 4

Hasta.

Hasta dil bīmār çeşmüñden gider
meyhāneye
Hastaya lazım-durur āb u hevā-yı
mu'tedil

5. **hasta:**

Gazel 2087

Mısra: 9

Hastalık, kaza veya yaralanma dolayısıyla fizik veya ruh sağlığı bozulmuş ve tedavi edilmesi gereken kimse, rahatsız. || Aşk derdiyle dertlenmiş, düşkün olan kimse.

İtmedün ḥasta Muḥibbī'ye gelüp
çünkü devā
Dōstum ölür-isem boynuña düşer
kanum

6. ḥasta:

Gazel 2448

Mısra: 8

Hastalık, kaza veya yaralanma dolayısıyla fizik veya ruh sağlığı bozulmuş ve tedavi edilmesi gereken kimse, rahatsız. || Aşk derdiyle dertlenmiş, düşkün olan kimse.

Leblerinden istesem dermān beni
'ayb eylemeñ
Bu cihānda ḥasta mı var istemeye
sıhḥatin

7. ḥasta:

Gazel 2448

Mısra: 12

Hastalık, kaza veya yaralanma dolayısıyla fizik veya ruh sağlığı bozulmuş ve tedavi edilmesi gereken kimse, rahatsız. || Aşk derdiyle dertlenmiş, düşkün olan kimse.

Bu cihāna bir kez aldandum yine
aldanmazam
İçmişem ben ḥasta anuñ dōne dōne
şerbetin

8. ḥasta:

Gazel 2470

Mısra: 5

Hastalık, kaza veya yaralanma dolayısıyla fizik veya ruh sağlığı bozulmuş ve tedavi edilmesi gereken kimse, rahatsız. || Aşk derdiyle dertlenmiş, düşkün olan kimse.

Tiğ-ı hicr ile yine ḥasta gönül
Şerḥa şerḥa cerāḥat olmışsın

9. ḥastadur:-dur

Gazel 2151

Mısra: 11

İsim tamlamasının ikinci ögesi olarak bir şeye aşırı derecede düşkün olan kimse.

Leblerün dārū'ş-şifāsından
Muḥibbī ḥastadur
Niçe yıldur aınmayup itdüñ
ferāmüş iy şanem

10. ḥasta:

Gazel 2172

Mısra: 2

Sağlığı bozuk olan, sıhhati yerinde olmayan kimse.

Ḥāk-i pāyuñı nigārā tütüyā olsun
direm
'Işk erinüñ ḥasta çeşmine devā
olsun direm

11. ḥastayam:-(y)am

Gazel 2172

Mısra: 5

Sağlığı bozuk olan, sıhhati yerinde olmayan kimse.

Ḥastayam hicrān şebinde rüz-ı
vaşluñ isterem
Yüzüñi göster kamu 'ālem ziyā
olsun direm

12. ḥastayam:-(y)am

Gazel 2172

Mısra: 5

Sağlığı bozuk olan, sıhhati yerinde olmayan kimse.

Ḥastayam hicrān şebinde rüz-ı
vaşluñ isterem
Yüzüñi göster kamu 'ālem ziyā
olsun direm

13. ḥastaya:-(y)a

Gazel 2175

Mısra: 9

Sağlıklı olmayan, hasta, dertli, aşk derdiyle dertlenmiş.

Muḥibbī ḥastaya iy dil ṭabībi
Meded eyle ki gāyet de buñaldum

14. ḥasta:

Gazel 2194

Mısra: 11

Sağlığı bozuk olan, sıhhati yerinde olmayan kimse. || Aşk derdiyle dertlenmiş, düşkün olan kimse.

Niçe yıllar bu gönül 'ışkı ile ḥasta
iken
Ol ṭabībe bu Muḥibbī dimedi
bimār oldum

15. ḥasta:

Gazel 2207

Mısra: 9

Aşk derdiyle hasta düşmüş, sağlığı bozuk olan, sıhhati yerinde olmayan kimse.

İy ṭabībüm nazar it ḥasta

Muḥibbī'ye didüm
Didi n'ola ... ol ḥāl-i dige-güm
görem

16. ḥasta:

Gazel 2210

Mısra: 1

Aşk derdiyle hasta

düşmüş, sağlığı bozuk olan, sıhhati yerinde olmayan kimse.

Yürür ser-geşte dil ḥasta tekāpu-yı
beyābānum
Arayup baḥr u ber içre seni dāyim
şitābānam

17. ḥasta:

Gazel 2284

Mısra: 4

Aşk derdiyle hasta düşmüş, sağlığı bozuk olan, sıhhati yerinde olmayan kimse.

Çün ṭabīb-i dilsin umsam n'ola
senden bir cevāb
Ḥasta gönlüme şifā derdüme
dermānsin begüm

18. ḥasta:

Gazel 2489

Mısra: 3

Aşk derdiyle hasta düşmüş, sağlığı bozuk olan, sıhhati yerinde olmayan kimse.

Yār küyında fiğān eyleme iy ḥasta
gönül
Nāgehān āteş-i āhuñla otağın
yakasın

19. ḥastayam:-(y)am

Gazel 2213

Mısra: 4

Sağlığı bozuk olan, sıhhati yerinde olmayan kimse. || Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse.

Elüm dut raḥm kıl iy dil ṭabībi
Be-gāyet ḥastayam gāyet zebūnum

20. ḥastayam:-(y)am

Gazel 2246

Mısra: 5

Sağlığı bozuk olan, sıhhati yerinde olmayan kimse. || Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse.

Ḥastayam kapuña geldüm uma
derdüme devā
Derdlüye dermān idersin sen
bugün ḥāzık ḥekīm

21. ḥastayam:-(y)am

Gazel 2316

Mısra: 3

Sağlığı bozuk olan, sıhhati yerinde olmayan kimse. || Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse.

İy Mesīhā-dem iriş bālīnūme kim
ḥastayam
Gelmeseñ cān-ı za'fī nā-tüvān
ısmarlaram

22. **hastayam**:-(*y*)am

Gazel 2326

Mısra: 1

Sağlığı bozuk olan, sıhhati yerinde olmayan kimse. || Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse.

Ayrı düşdüm ol periden hastayam
zâr inlerem
Mihnet-i hicrân içinde çâr u nâ-çâr
inlerem

23. **hastayam**:-(*y*)am

Gazel 2327

Mısra: 3

Sağlığı bozuk olan, sıhhati yerinde olmayan kimse. || Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse.

İy tabîbâ hastayam Kânûn-ıla
kılma 'ilâc
Şerbet-i la'linden özge def' kılmaz
'illetüm

24. **hasta**:

Gazel 2305

Mısra: 6

Sağlık durumu bozuk olan insan, hayvan veya organ.

Kana döndi aklamakdan gözlerüm
âhîr benüm
Kuhl için bu hasta çeşme hâk-i
pâyı isterem

25. **hastadur**:-*dur*

Gazel 2334

Mısra: 10

Sağlıklı olmayan, hasta, dertli. || Aşk derdiyle dertlenmiş.

Ol serv-kad nev-restedür zülfinde
gönlüm bestedür
Miskîn Muhibbî hastadur n'idem
n'idem âh ne-y-idem

26. **hastayam**:-(*y*)am

Gazel 2372

Mısra: 3

Sağlığı bozuk olan, sıhhati yerinde olmayan kimse. || Aşk derdiyle hasta düşmüş kimse.

Âh kim tîr-i cefâdan key ölümlü
hastayam
Kaddümi lâm eyleyelden ol kaşı
yalar benüm

27. **hastaya**:-(*y*)a

Gazel 2434

Mısra: 7

Sağlığı bozuk olan, sıhhati yerinde olmayan kimse. || Aşk derdine düşmüş olan kişi.

Dem-be-dem mestâne çeşmün fîr
atar ben hastaya
Didi dil kûrbân olayın ben o kaşı
yay-ıçun

28. **hastanuñ**:-*nuñ*

Gazel 2468

Mısra: 9

Sağlıklı olmayan, hasta, dertli, aşk derdiyle dertlenmiş.

Muhibbî hastanuñ gönli evini
Şabî-veş hem yaparsın hem
yıkarsın

29. **hastayı**:-(*y*)ı

Gazel 2001

Mısra: 7

Sağlıklı olmayan, hasta, dertli, aşk derdiyle dertlenmiş.

Niçeye dek agladursın hicr-ile bu
hastayı
Cevr-ise hâdden geçüpdür bārî lutf
it cânum al

hasta dil:

1. **hasta dil:**

Gazel 2043

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gönlü yaralı, gönlü hasta, üzgün.

Hasta dil bîmâr çeşmünden gider
meyhâneye
Hastaya lazım-durur âb u hevâ-yı
mu'tedil

hasta gönül:

1. **hasta gönül:**

Gazel 2132

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gönlü yaralı, gönlü hasta, üzgün.

Bu hasta gönül irmez-ise vaşluña
cânâ
Cân virse gerek yoluna çün kaldı
hemân dem

hasta ol-:

1. **hasta ol-:**

Gazel 2380

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sağlığı bozulmak, bir hastalığa yakalanmak, hastalanmak.

Hasta oldum istemem hergiz
e'tîbbâdan 'ilâc

Derd sen virdün devâ senden İlähi
isterem

hasta ter:

1. **hasta ter:**

Gazel 2263

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Çok hasta.

Nigârâ 'ışk-ıla cân u dilümi hasta
ter gördüm
Anuñçün zülfe divâne beste ter
gördüm

2. **hasta ter:**

Gazel 2263

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Çok hasta.

Müjeñ tîr-ile akıtdı gözümden hün-
ı dil âhîr
Ciger çâk ü dil-rîş ü bu cânum
hasta ter gördüm

hasta yat-:

1. **hasta yat-:**

Gazel 2244

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bir hastalıktan dolayı yataкта yatmak.

Dil hasta yatur ger irişeydi
cevâbuña
Şihhat bulup cümle gider-idi
seşkâmetüm

hastâ-dil:

1. **hastâ-dil:**

Gazel 2161

Mısra: 5

Gönlü yaralı, gönül hastası, aşık.

Egerçi hastâ-dil idüm lebinden bir
cevâb aldum
Bi-hamdi 'ilâh bu derdümi bugün
dermâna tapşurdum

2. **hasta-dil:**

Gazel 2168

Mısra: 6

Gönlü yaralı, gönül hastası, aşık.

Gâh derd ü gâh gam gâhi elem
gâhî firâk
'İşkuñun ben hasta-dil bunca
belâsın bilmedüm

3. **hasta-dil:**
Gazel 2231
Mısra: 9
Gönlü hasta, hasta gönüllü kimse, aşık.

Muhibbî hasta-dil derdini güş it
Disün bir bir saña hâl-i dirâzum

4. **hasta-dil:**
Gazel 2318
Mısra: 9
Gönlü hasta, hasta gönüllü kimse, aşık.

‘Aql u dil tağıtsa tañ mı bu
Muhibbî hasta-dil
Çardeh sâl içre çün bir mehlikâdur
gördüğüm

5. **hasta-dil:**
Gazel 2371
Mısra: 6
Gönlü hasta, hasta gönüllü kimse, aşık.

Gâh hasret gâh hayret gâh miñnet
gâh âh
‘İşkünüñ ben hasta-dil bunca
belâsın bilmedüm

hasta-hâl ol-:

1. **hasta-hâl ol-:**
Gazel 2070
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Hasta halli olmak.

Geçdi ‘ömrüm âh kim mihr ü
vefâyı görmedüm
Niçe yıldır hasta-hâl oldum devayı
görmedüm

haste:

1. **hasteyem:-(y)em**
Gazel 2128
Mısra: 11
Sağlığı bozuk olan, sıhhati yerinde olmayan kimse.

Hasteyem iy Muhibbî itme ‘ilâc
Çünkü ben yâr-ı bî-devâ sevdüm

2. **hasteyem:-(y)em**
Gazel 2192
Mısra: 14
Sağlığı bozuk olan, sıhhati yerinde olmayan kimse.

Virmedün iy dil tabîbi bir cevâb
Niçe yıllardır Muhibbî hasteyem

haste-i ‘ışk:

1. **haste-i ‘ışk:**
Gazel 2305
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Aşk hastası.

Haste-i ‘ışkam tabîbâ eyleme baña
‘ilâc
Bir meh-i nâ-mihre olmak
mübtelâyı isterem

hat:

1. **hatın:-m**
Gazel 2278
Mısra: 9
Sevgilinin yüzündeki ince ayva tüyleri.

Yüzinde hatın gördi Muhibbî âh
idüp
Âhır viriser âyineyi yâra hâlel
didüm

2. **hağ:**
Gazel 2381
Mısra: 2
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyü.

Salınan boynuñda zülfün sanma
âhumdur benüm
‘Arızuñda hağ degül baht-ı
siyahumdur benüm

3. **hañuñ:-uñ**
Gazel 2050
Mısra: 7
Sevgilinin yüzündeki ayva tüyleri.

Hañuñ geldi saña düşmez idesin
dağı ra nâlık
Yüzüne kimseler bakmaz gerek
hürşid-i rahşân ol

4. **hañı:-ı**
Gazel 2356
Mısra: 7
Sevgilinin yüzündeki ayva tüyleri.

Küfr-i zülfiyle eger kaşd ide imâna
hañı
Tığlar alup ele ‘azm-i Ferendüş
idelüm

5. **hañuñ:-uñ**
Gazel 2369
Mısra: 1
Sevgilinin yanağındaki ince tüyler, ayva tüyleri.

Gele başladı hañuñ aña ne çâre
güzelüm

Giceyi güne katup sanki irişür
ecelüm

6. **hañuñ:-uñ**
Gazel 2403
Mısra: 3
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

Nâgehân geldi hañuñ itdi visâlünü
harâm
İtmesün kimse ‘aceb aña kañâdur
dir-isem

7. **hañuñ:-uñ**
Gazel 2484
Mısra: 1
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyleri.

Görinelden hañuñ haddünde iy cân
Ser-i zülfün gibi hâlüm perîşân

8. **hağ:**
Gazel 2403
Mısra: 5
Yazı.

Hüsni etrafına yazdı hağtı tezviriyle
hağ
Döştar aña revâ yüzi karadur dir-
isem

9. **hağ:**
Gazel 2419
Mısra: 2
Sevgilinin yanağında ince tüyler.

Süvâr-ı esb-i nâz olmuş yürür ol
husrev-i hûbân
Hağ u hâlî belâ-yı dil dü çeşmi
kâfir-i fettân

10. **hağ:**
Gazel 2474
Mısra: 1
Sevgilinin yanağındaki ayva tüyü.

Hağ degül bil ki hâr-ımışsın sen
Şubh degül bil ki mâr imişsin sen

11. **hañuñ:-uñ, -ı**
Gazel 2476
Mısra: 2
Sevgilinin yüzündeki ayva tüyleri.

Kaddüñle ruñuñ hûb direm serv ü
semenden
Dil-cü hañuñı yig görürem bağ u
çemenden

12. **hañuñ:-uñ**
Gazel 2028

Mısra: 1
*Sevgilinin yanağındaki ince
tüyler, ayva tüyler.*

Hâşiye düşmüş haţuñ yazdukda
Ĥaţţât-ı ezal
Metn-i ĥüsnüñi velî kim görse dir
ğâyet güzel

13. **haţ:**
Gazel 2201
Mısra: 5
*Sevgilinin yanağındaki ayva
tüyü.*

Bâğ-ı ĥüsnünde görinen haţ midur
didüm didi
Yâd ayakdan sakıñup ben anı bârü
eyledüm

hatâ:
1. **haţâsım:-sı, -n**
Gazel 2216
Mısra: 2
Yanlış, hata, kusur.

Cihânı yok iken mevcüd iden kim
Ĥaţâsım kullarımñ cüd iden kim

2. **haţâsı:-sı**
Gazel 2426
Mısra: 8
Yanlış, kusur, kabahat.

Sakın bu dâr-ı dünyâya gönül
virme ĥazer eyle
Nazar eyle ki rüşendür ĥaţâsı çok
sevâbından

hatâ eyle:-
1. **haţâ eyle:-**
Gazel 2100
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Yanlış hareket etmek.

Rahm ide diyü eyledüm ümmîd
Bilmedüm eyleyüp ĥaţâ sevdüm

hatâ isle:-
1. **haţâ isle:-**
Gazel 2132
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Yanlış hareket etmek.

Cürm-ise eger cân u gönülden seni
sevmek
‘Afv it ki kaçan ola ĥaţâ işlemez
âdem

hatâ it:-

1. **haţâ it:-**
Gazel 2098
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Yanlış hareket etmek. ||
Yanlışluk yapmak, yanılıgya
düşmek.*

Olalı ok gibi ġamzeñ iy kemân-
ebrü senüñ
İtmezem sözde ĥaţâ ger kaşlaruñya
ya disem

hatâ kıl:-
1. **haţâ kıl:-**
Gazel 2462
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Yanlış hareket etmek.

Ĥaţâ kıldum ise luţf it ‘aţâ kıl
Beni kurtar belâ vü derd ü ġamdan

hatar:
1. **haţar:**
Gazel 2279
Mısra: 10
Tehlike, güvensizlik.

Muĥibbî baĥra ġavvâş ol bulasın
dürr-i yektâ
Egerçi pür ĥaţar dirler direm
deryâdan el çekmem

hâtem:
1. **hâteme:-e**
Gazel 2432
Mısra: 6
*Yüzük, üzerinde mühür
bulunan yüzük.*

Ķâmetüm halka olup eşküm
olaldan seng-i la‘l
İtdiler ol ĥâteme ehl-i şafâ anı
niġin

hâtır:
1. **ĥâtırım:-um**
Gazel 2016
Mısra: 6
Fikir, zihin, akıl.

Vaşlı bâğından irag olalı ol
dildârumuñ
Ķonca-veş teng oldı gönüm
ĥâtırım ĥurrem degül

2. **ĥâtırım:-um**
Gazel 2461
Mısra: 3
Gönül, duygu, his.

Ĥâtırım hoşdur ĥarâbâñ olaldan
‘ışk-ıla
Olmuşam rindane-meşreb nâm u
‘arı sevmezim

hâtır getir:-
1. **ĥâtır getir:-**
Gazel 2248
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Ĥatrlamasına yol açmak.

İy dil anuñ vaşlını getürme ĥâtırı
Sen bir fakîr-i mübtezel ol şâh-ı
muĥteşem

hâtırın sor:-
1. **ĥâtırın sor:-**
Gazel 2397
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Yoklamak.

Gördiler meclisde şem‘üñ göz
yaşın dökdüğünü
Ĥâtırın sormaga üşdi başına
pervâne hem

hâtır-küşâ:
1. **ĥâtır-küşâde:-de**
Gazel 2364
Mısra: 12
Gönle ferahlık veren, iç açan.

Şi’rümü görüp müşevveş
itmesünler beni ‘ayb
Çün degül ĥâtır-küşâde toptolu
derd ü elem

hatm olmuşdur:
1. **ĥatm olmuşdur:-miş, --dur**
Gazel 2032
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Sona ermek, tamamlanmak,
bitmek.*

Âl-ıla gönümü aldun sonra
kılmañ nazar
Gözleründe ĥatm olmuşdur senüñ
mekr-ile âl

hatt:
1. **ĥaţtuñ:**
Gazel 2068
Mısra: 8
*Sevgilinin yanağında çıkan
ince tüyleri.*

Bulmuş-iken leblerüñ zikri ile
cânım şafâ

Haṭṭuñ izhâr eyleme alma dem-i
serdüm benüm

2. **haṭṭı:-ı**

Gazel 2114

Mısra: 7

*Sevgilinin yüzündeki ayva
tüyleri.*

Leblerinde haṭṭı sandum geldi
cānum agzuma
Sāye-i ebrū-y-ıııış bildüm
gümānumdur benüm

3. **haṭṭını:-ı, -n, -ı**

Gazel 2121

Mısra: 13

*Sevgilinin yüzündeki ayva
tüyleri.*

Görüp Muḥibbî haṭṭını ḥaddinde
dilberün
Uşbu cemāl-i ḥüsne viriser ḥalel
didüm

4. **haṭṭından:-uñ, -dan**

Gazel 2144

Mısra: 10

*Sevgilinin yanağındaki ayva
tüyleri.*

Bulmuş-iken cām-ı la'lüñden
Muḥibbî bir şafā
Aldı haṭṭından gider bu ṭab'ı pür-
gerdüm benüm

5. **haṭṭın:-ı, -n**

Gazel 2148

Mısra: 2

Sevgilinin ayva tüyleri.

Ġam ḥazānın zāhir itdi çehre-i
zerdüm benüm
Haṭṭın izhâr ideli ol ruḥları verdüm
benüm

6. **haṭṭuñ:-uñ**

Gazel 2239

Mısra: 1

*Sevgilinin yüzündeki ayva
tüyleri.*

Ruḥuñ luṭf' arz ider haṭṭuñ sitem
hem
İrişür şādılık ardınca ğam hem

7. **haṭṭı:-ı**

Gazel 2267

Mısra: 6

*Sevgilinin yüzündeki ayva
tüyleri.*

Eylesem nāle vü bî-şabr fiġān
olmaz 'aceb
Ben ki aşüfte-i zülf ü haṭṭ u ḥālem
ne kılām

8. **haṭṭı:-ı**

Gazel 2273

Mısra: 12

*Sevgilinin yüzündeki ayva
tüyleri.*

N'eylerem sünbül ü gül nergis ü
reyḥān u çemen
Çün yiter dīde saçı vü haṭṭ u 'arızı
gülüm

9. **haṭṭuñ:-uñ, -ı**

Gazel 2337

Mısra: 7

Sevgilinin ayva tüyleri.

Gördüm belürdi haṭṭuñı ḥaddüñde
nāğehān
Vā ḥasretā ki geldi irişdi eccl
didüm

10. **haṭṭına:-ı, -n, -a**

Gazel 2338

Mısra: 3

*Sevgilinin yanağındaki ayva
tüyleri.*

Baglayup dil zülfine geh haṭṭına
ḥayrān olup
Ġāh dīvāne vü geh şūrīde geh
abdāl olām

11. **haṭṭına:-ı, -n, -a**

Gazel 2338

Mısra: 3

*Sevgilinin yanağındaki ayva
tüyleri.*

Baglayup dil zülfine geh haṭṭına
ḥayrān olup
Ġāh dīvāne vü geh şūrīde geh
abdāl olām

12. **haṭṭı:-ı**

Gazel 2403

Mısra: 5

*Sevgilinin yanağındaki ayva
tüyleri.*

Ḥüsni etrāfına yazdı haṭṭı tezviriyle
ḥaṭ
Döstlar aña revā yüzi karadur dir-
isem

13. **haṭṭı:-ı**

Gazel 2417

Mısra: 1

*Sevgilinin yüzündeki ayva
tüyü. || Yazı.*

Haṭṭı geldi dilberün kosun gerekse
kazısın
Men' olunmaz ser-nüvişt āḥir
göriser yazısın

14. **haṭṭı:-ı**

Gazel 2473

Mısra: 9

*Sevgilinin yanağındaki ayva
tüyleri.*

Haṭṭ u ḥālını Muḥibbî ańıcak san
bir ğubār
Kimseler ancılayın 'ālemde ḥayrān
olmasun

hattāt-ı ezel:

1. **hattāt-ı ezel:**

Gazel 2028

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Kaderi yazan hattat.

Hāşiye düşmiş haṭuñ yazdukda
Haṭṭāt-ı ezel
Metn-i ḥüsñüñi velī kim görse dir
ġayet ğüzel

hatt-ı ğam:

1. **haṭṭ-ı ğam:**

Gazel 2350

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Ġam, keder hattı.

İy Muḥibbî haṭṭ-ı ğam yazılmadan
cān levḥine
Ben belā bezminde geh nālān u
geh giryān idüm

hattı ğubār:

1. **haṭṭı ğubār:**

Gazel 2057

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Gubari hattı, bu hat bir yazı
karakteri olup küçücük yazılan
yazılara tabir olunur. || Sevgilinin
ayva tüyleri de gubar olarak ele
alınır.*

Haṭṭı ğubārı eyledi ḥayrān

Muḥibbî'yi

Artsa 'aceb mi her şeb ü her rüz

ḥayretüm

2. **haṭṭı ğubār:**

Gazel 2081

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gubari hattı. || Bir yazı sitili.

*|| Sevgilinin ayva tüyleri gubar
olarak ele alınır. Küçücük
karakterleri olan yazı sitili olan
gubari ile de sevgilinin küçük yüz
hatlarına telmih vardır.*

Yāruñ Muḥibbī göreli ḥaṭṭı
gubārını
Ḥayrānam aña kalmadı hergiz
benüm bilüm

hatt-ı gubār:

1. ḥaṭṭ-ı gubār:

Gazel 2350

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gubari hattı. || Bir yazı sitili.

|| Sevgilinin ayva tüyleri gubar
olarak ele alınır. Küçük
karakterleri olan yazı sitili olan
gubari ile de sevgilinin küçük yüz
hatlarına telmih vardır.

‘Ārız-ı dildārda yazılmadan ḥaṭṭ-ı
gubār
Ben yiyüp esrār-ı ‘ışkı vālih ü
ḥayrān idüm

hatt-i müşgîn:

1. ḥaṭṭ-ı müşgîn:

Gazel 2499

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Sevgilinin misk kokulu ayva
tüyü.*

Çeşm-i bedden ḥalidür san âteş
üstinde sipend
Ḥaṭṭ-ı müşgîn ger duzaḥ düd-ı
sipendin gözle sen

hatt-ı siyekār:

1. ḥaṭṭ-ı siyekār:

Gazel 2145

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*İşi, ameli kötü olan, günahkar
yüzlü.*

Günüm tār eyledi ḡāyetde ol ḥaṭṭ-ı
siyekārı
Neler çekdüm şeb-i ḡamda perîşān
sünbülinden hem

havrā:

1. havrā:

Gazel 2238

Mısra: 7

Huri, huriler.

Zāhidün cennet murādı havrā vü
ḡilmān-ıla
‘Āşıkam dīdāra ancak bu-durur
kār-ı dilüm

2. havrā:

Gazel 2342

Mısra: 7

Huri, huriler.

İsteyüp cenneti zāhid gibi havrā
dilemem
Baña bu bes ki senün ‘āşık-ı
dīdāruñ olam

3. havrā:

Gazel 2351

Mısra: 9

Huri, huriler.

Zāhid ister cennet ü havrā müdām
Ben Muḥibbī tālib-i cānāneyim

4. havrāya:-(y)a

Gazel 2433

Mısra: 8

Huri, huriler.

Oldum hemİN cān-ıla dīdār ‘āşıkı
Zūhhād gibi gönlümü havrāya
virmezsin

hāy:

1. hāy:

Gazel 2471

Mısra: 4

*"Ey" manasında kullanılan
hitap sözcüğü.*

Şāne urduñ zūlfüne şad pāre kılduñ
gönlümü
Hāy zālim niçe bir gönlüm perîşān
idesin

2. hāya:-a

Gazel 2479

Mısra: 9

Ar, namus, edep.

Ḥāneḡāh içre Muḥibbī hüy u hāya
bakmaḡil
Gör şadālar niçe çıkar ḡüşe-i
meyḡāneden

hayāl:

1. hayālün:--üñ

Gazel 2312

Mısra: 5

*Aslı olmadığı halde zihinde
kurulan şey, düş.*

Ḥayālün gelse iy dilber bu çeşm-i
çeşmesārına
İdeler dīdeler işār yoluña sīm-ile
zer hem

2. hayāli:-i

Gazel 2001

Mısra: 2

*Aslı olmadığı halde zihinde
kurulan şey, düş II bir kişi, olay*

veya nesnenin zihinde canlanan,
biçimlenen süreti II geçmişte
yaşanmış bir şeyi zihinde
canlandırma, hatırlama.

Gözlerümden ger nihān olduñsa iy
zībā-cemāl
Sīneden naḡşuñ ḡayālī gitmek
olmuşdur muḡāl

3. hayālün:--üñ

Gazel 2006

Mısra: 8

*Zihinde tasarlanan,
canlandırılan ve gerçekleşmesi
özlenen şey, düş, imge.*

Gerçi kim cānā cemālün
görmezem yıllar geçer
Līk sīneden ḡayālün naḡşı
gitmekdür muḡāl

4. hayālünle:--üñ, -le

Gazel 2271

Mısra: 1

*Bir kişi, olay veya nesnenin
zihinde canlanan, biçimlenen
sureti.*

Her kaçan cānā ḡayālünle senün
ḡvāb eyleyem
Uyanup dīvāne-veş kendüme
cevāb eyleyem

5. hayāl:

Gazel 2052

Mısra: 2

*Aslı olmadığı halde zihinde
kurulan şey, düş. || Bir şey veya
kimsenin parlak bir yere akseden
şekli, görüntü.*

Her kaçan kim ol ḡamer-rūḡ ‘arz
ider bir dem cemāl
Pertevinden gökde güneş görünür
hem çün ḡayāl

6. hayāl:

Gazel 2053

Mısra: 6

*Aslı olmadığı halde zihinde
kurulan şey, düş. || Var olmayan
şeyleri varmış gibi zihinde
tasarlama yeteneği, tasavvur etme
gücü.*

Ger femi vaşfını benden ḡuş ideler
ehl-i dil
Zerre gibidür ki günde görünür
hem çün ḡayāl

7. hayāli:-i

Gazel 2071

Mısra: 5

Bir kişi, olay veya nesnenin

zihinde canlanan, biçimlenen sureti.

Zülfün hayâli ile kalmadı uyhu diyü
Yüz sürüp işigüne yaşum ider tazallüm

8. **hayâlün:-üñ**
Gazel 2078

Mısra: 7

Bir kişi, olay veya nesnenin zihinde canlanan, biçimlenen sureti.

Eylerem gelse hayâlün iy meh-i hargeh-nişîn
Çeşümü hayme tınâb-ı hayme müjgānum benüm

9. **hayâli:-i**
Gazel 2083

Mısra: 4

Bir kişi, olay veya nesnenin zihinde canlanan, biçimlenen sureti.

Lü'lü dişi firâkı-y-ıla dür dōken gözüm
Meygün lebi hayâli ile kan olan yaşum

10. **hayâli:-i**
Gazel 2083

Mısra: 7

Bir kişi, olay veya nesnenin zihinde canlanan, biçimlenen sureti.

Qaddi hayâli gelse dile cular akıdup
Âhir yolında cem' olup 'ummān olan yaşum

11. **hayâlün:-üñ, -i**
Gazel 2111

Mısra: 3

Bir kişi, olay veya nesnenin zihinde canlanan, biçimlenen sureti.

Didüm hayâlünü görem neden görünmeyesin
Didi bu söze ne 'aceb ben ki perî-zâde olam

12. **hayâli:-i**
Gazel 2118

Mısra: 9

Bir kişi, olay veya nesnenin zihinde canlanan, biçimlenen sureti.

Mār zülfünün hayâli gitmese dilden ne tañ

İy Muhibbî sînemi ben aña çün in eyledüm

13. **hayâli:-i**
Gazel 2153

Mısra: 7

Bir kişi, olay veya nesnenin zihinde canlanan, biçimlenen sureti.

Zülf-i dildâr hayâli gelicek didi göñül
Gözlerümden yiridür aña kuram hargāhum

14. **hayâlün:-üñ**
Gazel 2195

Mısra: 2

Bir kişi, olay veya nesnenin zihinde canlanan, biçimlenen sureti.

Añup gül ruĥlaruñ giryân olup ebr-i bahâr oldum
Hayâlün hâli fikriyle yakup dâğ lâlezâr oldum

15. **hayâli:-i**
Gazel 2200

Mısra: 2

Bir kişi, olay veya nesnenin zihinde canlanan, biçimlenen sureti.

Görmem yüzini gerçi ki o yâr-ı mehveşüm
Lâkin anuñ hayâli ile dâyimâ hoşum

16. **hayâliyle:-i, -(y)le**
Gazel 2315

Mısra: 10

Bir kişi, olay veya nesnenin zihinde canlanan, biçimlenen sureti.

İy Muhibbî cām-ı mey nüş eyle lâ'li yādına
Kim hayâliyle nigāruñ hoş şafāmuz var bizüm

17. **hayâliyle:-i, -(y)le**
Gazel 2325

Mısra: 3

Bir kişi, olay veya nesnenin zihinde canlanan, biçimlenen sureti.

Leylî zülfünün hayâliyle bugün Mecnün gibi
Deşt-i ğamda olmaşam âvâre bilmen n'eyleyem

18. **hayâliyle:-i, -(y)le**
Gazel 2333

Mısra: 6

Bir kişi, olay veya nesnenin zihinde canlanan, biçimlenen sureti.

Açma şubhuñ iy şabâ lutf eyle gel dervâzesin
Var-durur zülfî hayâliyle bu şeb hoş 'âlemüm

19. **hayâli:-i**
Gazel 2001

Mısra: 2

Bir kişi veya nesnenin zihinde beliren suret.

Gözlerümden ger nihân olduña iy zibâ-cemâl
Sineden naqşuñ hayâli gitmek olmuşdur muhâl

20. **hayâli:-i**
Gazel 2466

Mısra: 14

Bir kişi veya nesnenin zihinde beliren suret.

Bu Muhibbî'yi 'aceb añmaz mı ki ol seng-dil
Bir nefes hergiz anuñ gitmez hayâli yâddan

21. **hayâli:-i**
Gazel 2389

Mısra: 5

Bir kişi, olay veya nesnenin zihinde canlanan, biçimlenen sureti.

Görmezem uyhu yüzün hâli hayâli gelicek
Niçe râhat olayım hâne toludur megesüm

22. **hayâli:-i**
Gazel 2390

Mısra: 7

Bir kişi, olay veya nesnenin zihinde canlanan, biçimlenen sureti.

Giceler zülfî hayâli ile ger seyr eylesem
Düd-i âhum başum üzre şeb-külâhumdur benüm

23. **hayâlün:-üñ**
Gazel 2402

Mısra: 11

Bir kişi, olay veya nesnenin zihinde canlanan, biçimlenen sureti.

Haşre dek dilden hayâlün gitmez iy arām-ı cān
Levh-i dilde ideli naqşını naqqāşum benüm

24. **hayālün:-üñ**

Gazel 2430

Mısra: 5

Bir kişi, olay veya nesnenin zihinde canlanan, biçimlenen sureti.

Nağş kıldum iy şanem dilde
hayālün nağşını
Tañ mıdur dirsem eger bu sîneme
büthâne ben

hayâl evle:-

1. **hayâl eyle:-**

Gazel 2498

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Gerçekleşmesi arzu edilen bir şeyi zihinde tasarlayıp canlandırmak, düşünmek.

Agzına kim mîm dir kim noğtaya
teşbîh ider
Hoş hayâl eyler velî kaldur diyen
ince bilin

hayâl it:-

1. **hayâl it:-**

Gazel 2173

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gerçekleşmesi arzu edilen bir şeyi zihinde tasarlayıp canlandırmak, düşünmek.

Şeb-i hicründe iy meh-rü dü ebrün
hayâl itdüm
Urup bu sîneme yara anı şekl-i
hilâl itdüm

2. **hayâl it:-**

Gazel 2001

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gerçekleşmesi arzu edilen bir şeyi zihinde tasarlayıp canlandırmak, düşünmek.

La'l-i ruhsârûñ hayâl itse Muhibbî
dermend
Göz yaşından sîne vü dâmânı olur
cümle al

hayâl itse:

1. **hayâl itse:--se**

Gazel 2001

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bir şeyi zihinde tasarlayıp canlandırmak.

La'l-i ruhsârûñ hayâl itse Muhibbî
dermend
Göz yaşından sîne vü dâmânı olur
cümle al

hayâl-i hatt:

1. **hayâl-i hatt:**

Gazel 2122

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Sevgilinin ayva tüylerinin (yüzünün) hayali.

Geh lebün zıkr eyleyüp mest
eylesem bu gönlümi
Geh hayâl-i hattuñ ile cânı hayrân
eylesem

hayâl-i la'l:

1. **hayâl-i la'l:**

Gazel 2039

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Sevgilinin kırmızı dudağının hayali.

Bir nefes dilden hayâl-i la'li hiç
hâli degül
Kişi yok nesne için guşşaya
talmalı degül

hayâl-i yâr:

1. **hayâl-i yâr:**

Gazel 2200

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Sevgilinin hayali.

Gelse hayâl-i yâr bu gönlüm
sarâyına
Kanlu yaşumla eylerem anı
münakkaşum

2. **hayâl-i yâr:**

Gazel 2259

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Yarin hayali.

Muhibbî hoş-dil olmuşsın hayâl-i
yâr-ıla her şeb
Diyemem âh o meh-rüyi arayup
encümen görsem

hayât:

1. **hayâtum:-um**

Gazel 2317

Mısra: 3

Yaşam, ömür.

Hayâtum hâşilum 'ömrüm
şarâbum kevşerüm 'adnüm

Bahârum behcetüm rûzum gülüm
iy verd-i handânüm

2. **hayât:**

Gazel 2273

Mısra: 17

Hayat, yaşam, ömür.

İy Muhibbî Câmî Husrev bulsalar
tâze hayât
İşidüp taşhîn iderlerdi benüm bu
gazelüm

3. **hayât:**

Gazel 2437

Mısra: 5

Hayat, yaşam, ömür.

Mürde iken bulsalar Ferhâd u
Mecnün ger hayât
Öğrenürlerdi gelüp benden bu
'ışkuñ şan 'atin

hayât bul:-

1. **hayât bul:-**

Gazel 2040

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Canlanmak.

Mürdeler bü itdügince bulsalar tañ
mı hayât
Fi'l-meşel olmuş-durur san çeşme-i
hayvân gül

hayât-ı ebedî:

1. **hayât-ı ebedî:**

Gazel 2273

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Sonsuz hayat.

Kim ki cür'añı içe bula hayât-ı
ebedî
Sun berü cânıñ için biz de anı nüş
idelüm

hayf:

1. **hayf:**

Gazel 2304

Mısra: 10

Eyvah, yazık, heyhat.

Uyma dünyâ çün denidür gel
Muhibbî fâriğ ol
Hayf degül mi 'ömri şarf u dehri
bî-hâşıl kılam

2. **hayfdur:-dur**

Gazel 2451

Mısra: 8

Haksızlık, zulüm.

Gülşene meşşâta olmuşken bugün
bâd-ı seher
Hayfdir kim 'âkıbet berbâd ider
rüz-ı hazân

hayf ol-:

1. **hayf ol-:**

Gazel 2266

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Yazık olmak, ziyan olmak.

Baglama dünyâ-yı dūna iy
Muhibbî gönlünü
Hayf ola 'ömr-i 'azizi yok yire
bâtil kılam

hâvil:

1. **hâvil:**

Gazel 2143

Mısra: 5

Perde, engel.

Güneş ruhsârına hâvil olur derdiyle
âh itsem
Ya teskîn mi bulur bir dem benüm
bu çeşm-i hûn-bârum

hâvil ol-:

1. **hâvil ol-:**

Gazel 2285

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Bir şeyin yapılmasını

*önlemek, bir işi yaptırmamak, ket
vurmak.*

Âhum okına hîç hâvil
Olmaz meger kim siper-i gam

havır:

1. **hayra:-a**

Gazel 2255

Mısra: 4

Her durumda ve şartta

*herkesin katunda iyi ve makbul
olan hal ve iş.*

Çok günâhum var degül mümkün
tahrîr eylemek
Yâ İlahî hayra döndür cümle
a' mâlüm benüm

havl:

1. **haylini:-i, -n, -i**

Gazel 2404

Mısra: 7

Güruh, taife, cemaat, zümre.

Gönlümüñ tahtında kurdu haylini
sultân-ı 'ışk

Hükmi nâfizdür kamu çün
şehriyârumdur benüm

hayme:

1. **hayme:**

Gazel 2078

Mısra: 8

Çadır.

Eylerem gelse hayâlün iy meh-i
hargeh-nişîn
Çeşümüñ hayme tınâb-ı hayme
müjgânum benüm

2. **hayme:**

Gazel 2243

Mısra: 10

Çadır, otağ.

Oldı habâb-ı hayme su üzredür
mekânı
Dirse Muhibbî tañ mı ol hayme bî-
sütünüm

3. **hayme:**

Gazel 2432

Mısra: 2

Çadır, otağ.

Her kaçan Leylâ çıkup olmak diler
şahrâ-nişîn
Hayme eyler çeşm-i pür-hünün o
dem Mecnün hemün

hayme kur-:

1. **hayme kur-:**

Gazel 2030

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Çadır kurmak. || Çadır
kurulacak bez, keçe vb. şeyleri
direklere gerip uçlarını
bağlayarak çadırı içinde
oturulacak duruma getirmek.*

İy Muhibbî 'iş ü nüş eyyâmidur
vaqt-i bahâr
Hayme kurdu gör çemende oldu
'işret-sâz gül

havr:

1. **hayra:**

Gazel 2183

Mısra: 8

*Hayır, güzellik, iyilik, fayda,
yarar.*

Çünkü ten zindân-ı cândur eyle
tıguñla halâş
Hayra gir âzâde eyle bend-ile
zindânüñam

havrân:

1. **hayrândur:-dur**

Gazel 2004

Mısra: 18

*Kendinden geçmiş, mest
olmuş, baygın. || Bir kimse veya bir
şey karşısında hayranlık duyan,
onu çok beğenen, takdir eden.*

Bir saçı leylaya virelden Muhibbî
cân u dil
'İşk şahrâsında mecnûn gibi
hayrândur göñül

2. **hayrân:**

Gazel 2008

Mısra: 8

*Bir kimse veya bir şey
karşısında hayranlık duyan, onu
çok beğenen, çok takdir eden
kimse.*

Şöyle hayrân olmuşam cânâ
cemâlün ayına
Var midür bir kimsene bu hâlüme
hayrân degül

3. **hayrân:**

Gazel 2008

Mısra: 7

*Bir kimse veya bir şey
karşısında hayranlık duyan, onu
çok beğenen, çok takdir eden
kimse.*

Şöyle hayrân olmuşam cânâ
cemâlün ayına
Var midür bir kimsene bu hâlüme
hayrân degül

4. **hayrânam:-am**

Gazel 2081

Mısra: 10

*Hayran olma durumu, çok
güzel olan veya insanda büyüklük
ve takdir hissi uyandıran bir şey
karşısında duyulan şaşkınlıkla
karişik beğenme duygusu.*

Yâruñ Muhibbî görelî hattı
ğubârını
Hayrânam aña kalmadı hergiz
benüm bilüm

5. **hayrânam:-am**

Gazel 2105

Mısra: 1

*Bir kimse veya bir şey
karşısında hayranlık duyan, onu
çok beğenen, çok takdir eden
kimse. || Şaşkın, şaşırıp kalmış
kimse.*

Yüzünü göreliden 'ışkuñ-ıla
hayrânam
Düşüben vâdilere derd-ile
sergerdânam

6. **hayrānuḡam:-uñ, -am**

Gazel 2115

Mısra: 1

Bir kimse veya bir şey karşısında hayranlık duyan, onu çok beğenen, çok takdir eden kimse.

Yiyeli esrār-ı 'ışkı ben senūñ hayrānuḡam

Her ne emr itseñ şehā ben bende-i fermānuḡam

7. **hayrān:**

Gazel 2131

Mısra: 6

Şaşkın, şaşırıp kalmış kimse.

Hayret aldı dilberi gördi cününüm hālini

Ol baña hayrān ise ben de anuñ hayrāniyam

8. **hayrāniyam:-i, -(y)am**

Gazel 2131

Mısra: 6

Bir kimse veya bir şey karşısında hayranlık duyan, onu çok beğenen, çok takdir eden kimse.

Hayret aldı dilberi gördi cününüm hālini

Ol baña hayrān ise ben de anuñ hayrāniyam

9. **hayrānuḡam:-uñ, -am**

Gazel 2183

Mısra: 1

Şaşkın, şaşırıp kalmış kimse.

Döstüm 'ışka düşelden vālih ü hayrānuḡam

Olmuşam vaşluñ temennāsında sergerdānuḡam

10. **hayrānuḡam:-uñ, -am**

Gazel 2190

Mısra: 1

Bir kimse veya bir şey karşısında hayranlık duyan, onu çok beğenen, çok takdir eden kimse.

Her kaçan görsem nigārā yüzüñi hayrānuḡam

Derd-i 'ışk-ıla velī 'ālemdede sergerdānunam

11. **hayrānam:-am**

Gazel 2219

Mısra: 5

Bir kimse veya bir şey karşısında hayranlık duyan, onu

çok beğenen, çok takdir eden kimse.

Nigārı bir gice h'vābda görüp gāyetde hayrānam N'olurdu bilemezem hālüm eger yarı 'ayān görsem

12. **hayrān:**

Gazel 2308

Mısra: 6

Bir kimse veya bir şey karşısında hayranlık duyan, onu çok beğenen, çok takdir eden kimse.

Görelü zülf-i perīşānuñ perīşān olmuşam

Sañā hayrān h'alk-ı 'ālem hālümde hayrān benüm

13. **hayrān:**

Gazel 2308

Mısra: 6

Bir kimse veya bir şey karşısında hayranlık duyan, onu çok beğenen, çok takdir eden kimse.

Görelü zülf-i perīşānuñ perīşān olmuşam

Sañā hayrān h'alk-ı 'ālem hālümde hayrān benüm

14. **hayrān:**

Gazel 2343

Mısra: 2

Şaşkın, şaşırıp kalmış kimse.

Bāğ-ı h'üsnuñ döstüm el virse seyrān eylesem Karşuñā cān bülbülin sermest ü hayrān eylesem

15. **hayrān:**

Gazel 2350

Mısra: 4

Şaşkın, şaşırıp kalmış kimse.

'Arız-ı dildārda yazılmadan h'att-ı gubār

Ben yiyüp esrār-ı 'ışkı vālih ü hayrān idüm

16. **hayrān:**

Gazel 2419

Mısra: 4

Şaşkın, şaşırıp kalmış kimse.

Mu'anber mü gül-i h'ōş-bü kemān ebrü gözi cādü

Göreliden kalmadı tākat gönül āşifte cān hayrān

hayrān evle:-

1. **hayrān eyle:-**

Gazel 2057

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Karşısındakinde hayranlık duygusu uyandırmak.

H'attı gubārı eyledi hayrān

Muhibbī'yi

Artsa 'aceb mi her şeb ü her rüz hayretüm

2. **hayrān eyle:-**

Gazel 2122

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Karşısındakinde hayranlık duygusu uyandırma.

Geh lebūñ zıkr eyleyüp mest

eylesem bu gönülümü

Geh hayāl-i h'attıñ ile cāmı hayrān eylesem

hayrān ol:-

1. **hayrān ol:-**

Gazel 2065

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Çok beğenmek. || Şaşırarak, şaşırıp kalmak.

Āfitābum gün yüzüñ şevkine

hayrān olmuşam

Güceler tā şubha dek 'ışkuñla nālān olmuşam

2. **hayrān ol:-**

Gazel 2113

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Çok beğenmek. || Şaşırarak, şaşırıp kalmak.

Bir kara yazu-y-ımuş geldi gubār-ı

h'att-ı döst

H'ic olur mı kim añup ben anı

hayrān olmayam

3. **hayrān ol:-**

Gazel 2116

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Çok beğenmek.

Niçe bir zıkr eyleyüp la'l-i lebūñ

sekrān olam

Ya niçe esrār-ı h'attıñ zıkr idüp

hayrān olam

4. **hayrān ol:-**

Gazel 2147

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Çok beğenmek.

İyd-i kurbân oldı ben kurbân-ı
cânân olmışam
Herkesün bir şüglü var ben yâra
hayrân olmışam

5. **hayrân ol-:**

Gazel 2243

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Şaşırmaq, şaşırıp kalmak.

Bu târhâ-yı müyuñ kıl boynuma
selâsil
Mecnûn eger görürse hayrân ola
cününüm

6. **hayrân ol-:**

Gazel 2338

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Çok beğenmek.

Baglayup dil zülfine geh hâttına
hayrân olup
Gâh dîvâne vü geh şürîde geh
abdâl olam

7. **hayrân ol-:**

Gazel 2338

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Çok beğenmek.

Baglayup dil zülfine geh hâttına
hayrân olup
Gâh dîvâne vü geh şürîde geh
abdâl olam

8. **hayrân ol-:**

Gazel 2416

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Çok beğenmek.

Leblerün zıkr itmesün sermest ü
sekrân olmayan
Hâbb-ı hâlûñ almasun agzına
hayrân olmayan

9. **hayrân ol-:**

Gazel 2473

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Şaşırmaq, şaşırıp kalmak.

Hâtt u hâlîni Muhibbî añıcak san
bir gubâr
Kimseler ancılayın 'âlemde hayrân
olmasun

10. **hayrân ol-:**

Gazel 2484

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Çok beğenmek.

Göreliden gün yüzüñ hâyranuñ
oldum
Benüm bu hâlüme halk oldı hayrân

11. **hayrân ol-:**

Gazel 2484

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Şaşırmaq, şaşırıp kalmak.

Göreliden gün yüzüñ hâyranuñ
oldum
Benüm bu hâlüme halk oldı hayrân

hayrânlık:

1. **hayrânlıgum:--um, -**

Gazel 2064

Mısra: 1

*Hayran olma durumu, çok
güzel olan veya insanda büyüklük
ve takdir hissi uyandıran bir şey
karşısında duyulan şaşkınlıkla
karışık beğenme duygusu.*

Turmaz artar gam gubârın yiyeli
hayrânlıgum
Tekye-i 'ışk içre abdâlam budur
'üryanlıgum

hayret:

1. **hayretüm:--üm, -**

Gazel 2057

Mısra: 10

*Bir durum veya bir şey
karşısında ne yapacağını, ne
hüküm vereceğini bilememe,
şaşıрма, şaşırıp kalma, şaşkınlık.*

Hâttı gubârı eyledi hayrân
Muhibbî'yi
Artsa 'aceb mi her şeb ü her rüz
hayretüm

2. **hayret:**

Gazel 2131

Mısra: 5

*Bir durum veya bir şey
karşısında ne yapacağını, ne
hüküm vereceğini bilememe,
şaşıрма, şaşırıp kalma, şaşkınlık.*

Hayret aldı dilberi gördi cününüm
hâlîni
Ol baña hayrân ise ben de anuñ
hayrânyam

3. **hayret:**

Gazel 2135

Mısra: 9

*Bir durum veya bir şey
karşısında ne yapacağını, ne
hüküm vereceğini bilememe,
şaşıрма, şaşırıp kalma, şaşkınlık.*

Hayret içre kim sorarsa bu
Muhibbî hâlîni
Ney gibi bağı delinmiş bir belâ-
keş 'aşıkam

4. **hayretüm:--üm**

Gazel 2169

Mısra: 1

*Bir durum veya bir şey
karşısında ne yapacağını, ne
hüküm vereceğini bilememe,
şaşıрма, şaşırıp kalma, şaşkınlık.*

Yüzine bakdukça yârûñ her dem
artar hayretüm
'Âlem içre tañ mıdur 'ışk-ıla ola
şöhretüm

5. **hayret:**

Gazel 2249

Mısra: 8

*Bir durum veya bir şey
karşısında ne yapacağını, ne
hüküm vereceğini bilememe,
şaşıрма, şaşırıp kalma, şaşkınlık.*

Gördüm yazıda bir miñnet
mahabbet fark yok
Hayret aldı bilmedüm bunu niçe
imlâ kılam

6. **hayret:**

Gazel 2371

Mısra: 5

*Bir durum veya bir şey
karşısında ne yapacağını, ne
hüküm vereceğini bilememe,
şaşıрма, şaşırıp kalma, şaşkınlık.*

Gâh hasret gâh hayret gâh miñnet
gâh âh
'İşkuñuñ ben hasta-dil bunca
belâsın bilmedüm

hayret al-:

1. **hayret al-:**

Gazel 2273

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Şaşırmaq.

Gün yüzüñi göricek 'aql u dili
hayret alur
Saña hâlîni diyümez lâla döner
uşbu dilüm

hayretde ko-:

1. **hayretde ko-:**

Gazel 2233

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Şaşmasına sebep olmak.

Geh dehānın zıkr idüp kılsam
miyāni fikrini
Gönlümü hayretde kosam 'aqlumı
deng eylesem

hayvān:

1. **hayvān:**

Gazel 2008
Mısra: 2
Hayvan.

'Aşık olup kim ki 'ışka bende-i
fermān degül
Aña ādem dimeñüz belki bile
hayvān degül

hazān:

1. **hazān:-i, -n**

Gazel 2148
Mısra: 1
Güz, sonbahar.

Ġam hazānın zāhir itdi çehre-i
zerdüm benüm
Ĥatṭın izhār ideli ol ruḥları verdüm
benüm

2. **hazān:**

Gazel 2313
Mısra: 6
*Güz, sonbahar. || Ayrılık
sebebiyle hüznün arttığı vakit.*

Ben ol murğ-ı hoş elḥānam
kafeşden eyleyüp pervāz
Bahār-ı devlete irdüm egerçi çok
hazān gördüm

3. **hazān:**

Gazel 2456
Mısra: 9
Güz, sonbahar.

Bahār u büstāni çün hazān olmak
muḳarrerdür
Dilā geç bu cihānuñ gülsitānından
baharından

hazer eyle:-

1. **hazer eyle:-**

Gazel 2037
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Çekinmek, sakınmak.

Yiter aglatduñ beni gel eyle
yaşumdan hazer
Küyuña ola zarar kim aka aka ol
sebİL

2. **hazer eyle:-**

Gazel 2214
Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Çekinmek, sakınmak.

Seylāb-ı yaşum irişdi nigārā hazer
eyle
Nāgāh zarar eyleye ol āsitāna hem

3. **hazer eyle:-**

Gazel 2426
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Çekinmek, sakınmak.

Sakin bu dār-ı dünyāya gönül
virme hazer eyle
Nazar eyle ki rüşendür ḥatāsı çok
sevābından

hazer kıl:-

1. **hazer kıl:-**

Gazel 2193
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Çekinmek, sakınmak.

Görüp şemşürüñ iy dilber beni
sanma hazer kıldum
Baş açup varuban karşı dil ü
cānum siper kıldum

2. **hazer kıl:-**

Gazel 2211
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Çekinmek, sakınmak.

'Aziz-i cān-ıla dilsin giriftāruñı ḥor
itme
Ki bir taze gül-i tersin hazer kıl ez-
dem-i serdüm

3. **hazer kıl:-**

Gazel 2426
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Çekinmek, sakınmak.

Gel iy serv-i ḥirāmānum beni
koyup revān olma
Hazer kıl seyl olur bir gün ğarībūñ
çeşmi ābından

4. **hazer kıl:-**

Gazel 2449
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Çekinmek, sakınmak.

Aldanup dünyāya dil virme
Muḥibbī kıl hazer
Kimse yok vire ḥaber Behrāmşāh-ı
Gür'dān

**hāzihi cennāti 'adnin fādḥulūhā
hālidin:**

1. **hāzihi cennāti 'adnin
fādḥulūhā hālidin:-i-i, -n**

Gazel 2431

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

*"İçinde ebedi kalacakları,
zemininden ırmaklar akan Adn
cennetleri!"*

Vird idinmiş gülşen içre bu sözi
meh-pāreler
Hāzihi cennāti 'adnin fādḥulūhā
hālidin

hāzık:

1. **hāzık:**

Gazel 2246

Mısra: 6

*Usta, maharetli bilhassa
hekimler için kullanılır.*

Ḥastayam kapuña geldüm uma
derdüme devā
Derdlüye dermān idersin sen
bugün ḥāzık ḥekim

hāzır:

1. **hāzır:**

Gazel 2044

Mısra: 6

*Belli bir işi yapacak veya
belli bir işe yarayacak duruma
getirilmiş olan (şey).*

Didüm ey dilber dilerseñ başumı
top eyleyem
Didi zülf çevġanı ḥāzır sen hemān
meydāna gel

2. **hāzır:**

Gazel 2166

Mısra: 8

*Bir iş yapmak için gereken
her şeyi tamamlamış olan.*

Dil şürāhī göz yaşı mey bu ciger
nuḳl-ı kebāb
Bu-durur meclisde ḥāzır 'işşe
esbābum benüm

3. **hāzır:**

Gazel 2322

Mısra: 7

*Bir işi yapmak için gerekli
her türlü şeyini tamamlamış olan.*

Zülf-i ser-keşden gönül kurtılsa
ḥāzır ġamzeler
Ol saçı sünbül gözi mestāne
bilmen n'eyleyem

4. **hāzır:**

Gazel 2406

Mısra: 4

Bir yerde mevcut olan, bizzat bulunan, huzurda, göz önünde olan.

Eşk-i surhüm rüy-ı zerdüm
ışkuma şahid yiter
Kanda varsam ikisi hâzır
güvâhumdur benüm

hâzır kıl-:

1. hâzır kıl-:

Gazel 2206

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bir şeyi hazır duruma getirmek, hemen kullanılabilir hale koymak, hazırlamak.

Bunda hâzır kıl Muhibbî cümle kâr
u bârûnı
Tâ saña zâd ola yolda olıcak
menzil 'adem

hâzır ol-:

1. hâzır ol-:

Gazel 2286

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Hazır durumda bulunmak.

Yüzünü görmege ger hâzır olsam
Ölince gitmez idüm nâzır olsam

hâzır-cevâb:

1. hâzır-cevâb:

Gazel 2140

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Bir söze derhal cevap veren, bir sözün karşılık bulan.

Miyânı fikrini kılup dehânı zikrin
idelden

Baňa siz 'âlem-i gaybdan soruñ
hâzır-cevâb oldum

hâzret-i vâre:

1. hâzret-i yâr:

Gazel 2081

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Hazreti Sevgili. || Aşık sevgiliyi çok yüksek mertebede görür, onu kutsal sayar.

İy dil var eyle hâzret-i yâra
şikâyeti
İrmedi dâmenine elüm kaldı
müşkilüm

heft-ser:

1. heft-ser:

Gazel 2436

Mısra: 2

Yedi başlı.

Mâr-girem diyü iy dil zülfine
varma yakın
Heft-ser bir ejdehâ seni helâk eyler
sakın

hekîm:

1. hekîm:

Gazel 2246

Mısra: 6

Mesleği hastalıkları teşhis ve tedavi etmek olan kimse, tıp doktoru, tabip.

Hastayam kapuňa geldüm uma
derdüme devâ
Derdlüye dermân idersin sen
bugün hâzır hekîm

helâk:

1. helâkiyem:-i, -(y)em

Gazel 2076

Mısra: 1

Ölme, mahvolma, yok olma. ||

Perişan olma, bitkin duruma gelme.

Âb-ı hayât-ı la'l-i nigârûn
helâkiyem
Dermân ide mi diyü anuñ
derdnâkiyem

2. helâkiyem:-i, -(y)em

Gazel 2366

Mısra: 2

Perişan olma, bitkin duruma gelme.

Şirin lebine dil vereli derdnâkiyem
Ferhâd-vâr küy-ı belânuñ
helâkiyem

helâk eyle-:

1. helâk eyle-:

Gazel 2436

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Mahvetmek, yok etmek.

Mâr-girem diyü iy dil zülfine
varma yakın
Heft-ser bir ejdehâ seni helâk eyler
sakın

helâk id-:

1. helâk id-:

Gazel 2192

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Mahvetmek, yok etmek.

Çeşmüñ arar kim beni ide helâk
Anı bilmez hicr elinden geşteyem

2. helâk id-:

Gazel 2399

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Mahvetmek, yok etmek.

Lebüñ tiryâki olmasa irişen mâr-ı
zülfünden
Beni bir lahza komayup helâk
iderdi ol sem hem

helâk it-:

1. helâk it-:

Gazel 2296

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Mahvetmek, yok etmek.

Tîg-i cevruñle helâk itsen nigârâ lâ
dimem
'Âşıkam 'ışkuñla lâyıkdur ki ben
bî-bâk olam

helâk ol-:

1. helâk ol-:

Gazel 2328

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Perişan olmak, bitkin duruma gelmek, çok fazla zorulmak.

Ben helâk oldum ğamuñdan sen
esen ol iy şanem
Şâh sag olsun hezârân bende kim
ölse ne ğam

helâk-i kavm id-:

1. helâk-i kavm id-:

Gazel 2216

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Kavmi yok etmek.

Anuñ emrini çünki dutmadılar
Helâk-i kavmi küllî Hüd iden kim

helâl hoş id-:

1. helâl hoş id-:

Gazel 2151

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Yaptıklarımı helal ettim, karşılığımı beklemiyorum, gönlüm hoş, helal olsun demek.

Dār-ı dünyāda güzellik kalur-ısa
pāyidār
Baña itdüğün helāl idem saña hoş
iy şanem

helāl it-:

1. helāl it-:

Gazel 2068

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Yaptığı veya verdiği şeyi
candan ve gönülden bağışlamak,
verdiği kimsenin hakkı olarak
kabul etmek.*

Var mı bir mezhebde ben kanum
helāl itdüm saña
Vaşluñ itdün sen harām iy nāz-
perverdüm benüm

hele:

1. hele:

Gazel 2376

Mısra: 9

Bir kimse veya şey diğer

*kimse veya şeylerin içinde ayrıca
belirtilmek istendiği zaman bunu
ifade eden kelimenin başına veya
sonuna getirilir, özellikle, bilhassa,
bahusus, her şeyden önce.*

Hele büseñ biz iltimās idelüm
Olmaz-ısa da mültemes n'idelüm

hem:

1. hem:

Gazel 2145

Mısra: 1

*"Zaten, bir de, şurası da var
ki" anlamlarında bağlaç.*

Vefā gelmez cihāndan çün
ferāğum var gülinden hem
İrişmez güşuma hergiz fiğānlar
bülbülinden hem

2. hem:

Gazel 2145

Mısra: 4

*"Zaten, bir de, şurası da var
ki" anlamlarında bağlaç.*

Günāhumdan umaram kim beni
'ışk ābı pāk ide
Anuñçün togrılıp geldüm bugün
'ışkuñ yolından hem

3. hem:

Gazel 2145

Mısra: 6

*"Zaten, bir de, şurası da var
ki" anlamlarında bağlaç.*

Dili fārīg iden her dem bu halka
halka ahumdur
Peri yüzülürün zülfi hamından
kākülinden hem

4. hem:

Gazel 2214

Mısra: 10

"Ayrıca" anlamında bağlaç.

Öldürmege itme bahāne
Muhibbī'ye
Öldür hemān sevdüğü yiter bahāne
hem

5. hem:

Gazel 2239

Mısra: 12

"Ayrıca" anlamında edat.

Añ 'isyānuñ Muhibbī zārılık kıl
Kābül olur du 'ālar şubh-dem hem

6. hem:

Gazel 2282

Mısra: 4

"Ayrıca" anlamında edat.

Vefāñ istemez bir zerre gönülüm
Hoşam derdüñle yiter baña gam
hem

7. hem:

Gazel 2282

Mısra: 12

"Ayrıca" anlamında edat.

'İlāc olmaz tabībā derd-i 'ışka
Ko derdidür anuñ derdine em hem

8. hem:

Gazel 2063

Mısra: 6

*"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.*

Saña yitmez mi kim āhuñ duhāni
pīç pīç oldu
Niçe bir başda sevdā dil-rübānuñ
kākülinden hem

9. hem:

Gazel 2063

Mısra: 10

*"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.*

Muhibbī ağlayup gülmek gerek her
dem yolından hem
Günāhuñdan seni pāk eylemez illā
gözün yaşı

10. hem:

Gazel 2133

Mısra: 2

*"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.*

Vaqt-i gül irdi yine niyyet-i gülzār
idelüm
Āh u feryād-ıla bülbülleri hem zār
idelüm

11. hem:

Gazel 2163

Mısra: 8

*"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.*

Budur zikrüm budur fikrüm ki
dehri ḥabbeye almam
Cihānuñ ziyetinden hem bī-
hamdi' llāh ki bizāram

12. hem:

Gazel 2164

Mısra: 6

*"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.*

Dermāndeyem kim oldu gözüm
eşk-bār hem
Derd ü belā vü gam ile bed-nām-ı
'ālemem

13. hem:

Gazel 2164

Mısra: 8

*"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.*

'Ālemde ḥüsnüñe senüñ olmaya
bir nazır
Mazlüm 'āşığı çü men-i ḥāksār
hem

14. hem:

Gazel 2164

Mısra: 10

*"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.*

Şāhāne çekse leşkerini gamzeñüñ
olur
Her biri nāvek-efgen ü ḥançer-
güzār hem

15. hem:

Gazel 2164

Mısra: 12

*"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.*

Sensüz günümü sorma ki ne nev'-
ile geçer
Hicrān deminde ya niçe şebhā-yı
tār hem

16. hem:

Gazel 2164

Mısra: 14

"Aynı zamanda" anlamında bağlaç.

Çün güft ü güy hoş dil idermeş
Muhibbî'yi
Açar dilini bu gazel-i âbdâr hem

17. hem:

Gazel 2164

Mısra: 16

"Aynı zamanda" anlamında bağlaç.

Uşbu gazel ki hüsn-ile bir
nâzenîndür
Hâcet degül-durur aña naqş u nigâr
hem

18. hem:

Gazel 2164

Mısra: 18

"Aynı zamanda" anlamında bağlaç.

Her kim görse bu beytümü taḥsîn
idüp hezâr
İnşâf diye bilesine rûzigâr hem

19. hem:

Gazel 2181

Mısra: 9

"Aynı zamanda" anlamında bağlaç.

İy Muhibbî dil kebâb eyle vü hem
yaşuñ şarâb
Olisar ḥun-ḥvâr bed-mest çünkü
mihmânüm benüm

20. hem:

Gazel 2185

Mısra: 10

"Aynı zamanda" anlamında bağlaç.

Bu sa'âdet besdür dilber
Muhibbî'ye diye
Dermendümdür fakîrüm hem
esîrümdür benüm

21. hem:

Gazel 2189

Mısra: 6

"Aynı zamanda" anlamında bağlaç.

Kork Ḥudâ'dan güşuña al bu
benüm feryādumı
Küyuña ben varıcak çağırıp hem
dâd eyleyem

22. hem:

Gazel 2214

Mısra: 1

"Aynı zamanda" anlamında bağlaç.

Dil âteşine cân ile ten yandı câme
hem
Düd-ı dilüm çıkmaga geldi zebâne
hem

23. hem:

Gazel 2214

Mısra: 2

"Aynı zamanda" anlamında bağlaç.

Dil âteşine cân ile ten yandı câme
hem
Düd-ı dilüm çıkmaga geldi zebâne
hem

24. hem:

Gazel 2214

Mısra: 4

"Aynı zamanda" anlamında bağlaç.

'Aqs-i ruḥuñda göreliden ḥâlünü
göñül
Uşatdı kafes-i murğ görüp âb u
dâne hem

25. hem:

Gazel 2214

Mısra: 6

"Aynı zamanda" anlamında bağlaç.

Seylâb-ı yaşum irişdi nigârâ ḥazer
eyle
Nâgâh zarar eyleye ol âsitâna hem

26. hem:

Gazel 2214

Mısra: 8

"Aynı zamanda" anlamında bağlaç.

İy döst benüm güşsa vü kışşam
ḥâkîkîdür
Güş eyle anı sanma füsün u fesâne
hem

27. hem:

Gazel 2220

Mısra: 4

"Aynı zamanda" anlamında bağlaç.

Çeküp sipeh-i eşkümi âhum 'alem
ile
Aldum gamuñ şehriñi bîrün u
derün hem

28. hem:

Gazel 2220

Mısra: 6

"Aynı zamanda" anlamında bağlaç.

Zülf-i siyehün derd-ile mecnûn
olalıdan
Bî-kayd baña oldu muṭî' mülk-i
cünün hem

29. hem:

Gazel 2220

Mısra: 8

"Aynı zamanda" anlamında bağlaç.

'İşküm benüm olmada her gün
ziyâde
Ḥüsñüñ gibi olmada her laḥza
füzün hem

30. hem:

Gazel 2220

Mısra: 10

"Aynı zamanda" anlamında bağlaç.

Şahḥâre gözi aldı dil ü cân
Muhibbî
Ta'vîz ile itmez aña çâre füsün
hem

31. hem:

Gazel 2223

Mısra: 1

"Aynı zamanda" anlamında bağlaç.

Dil âteş-ile yandı tenüm bile câme
hem
Düd-ı dilüm çıkmaga geldi zebâne
hem

32. hem:

Gazel 2223

Mısra: 2

"Aynı zamanda" anlamında bağlaç.

Dil âteş-ile yandı tenüm bile câme
hem
Düd-ı dilüm çıkmaga geldi zebâne
hem

33. hem:

Gazel 2223

Mısra: 4

"Aynı zamanda" anlamında bağlaç.

Ḥâlini görüp zülfine dil murğı oldu
bend
Baña bu bendi geçmedi illâ ki dâne
hem

34. hem:

Gazel 2223

Mısra: 6

"Aynı zamanda" anlamında bağlaç.

Görse cemâl-i şem'ini pervâne-veş
gönül
Cân terkin urup kül oluban küllî
hem

35. **hem:**

Gazel 2223

Mısra: 8

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Yitmez mi yitdi baña cefâ cevruñ
iy perî
Bir yañadan neyler idüp bu
zemâne hem

36. **hem:**

Gazel 2239

Mısra: 4

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Yaza levh-i dile ger hasb-i hâlüm
Eñ evvel dutışa levh ü kalem hem

37. **hem:**

Gazel 2239

Mısra: 6

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Bi-ğamdillâh ki oldum 'ışk şâhı
Yaşum leşker baña âhum 'alem
hem

38. **hem:**

Gazel 2239

Mısra: 8

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Firâkuñla senüñ iy yâr-ı cânî
Gözümden yaş dökilür bile dem
hem

39. **hem:**

Gazel 2239

Mısra: 10

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Dil-i telha lebüñden şehd umarken
İçürür mâr-ı zülfiñ zehr ü sem
hem

40. **hem:**

Gazel 2254

Mısra: 1

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Gözi ser-fitne-i 'âlem olup kıddi
kıyâmet hem
Belâ-yı cân imiş baña ol çeşm ü
kâmet hem

41. **hem:**

Gazel 2254

Mısra: 2

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Gözi ser-fitne-i 'âlem olup kıddi
kıyâmet hem
Belâ-yı cân imiş baña ol çeşm ü
kâmet hem

42. **hem:**

Gazel 2254

Mısra: 4

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Bu gönlüm âteşi ile gözüm yaşını
cem' itdüm
İder 'arz ehli 'ışk olan bu nev'-ile
kerâmet hem

43. **hem:**

Gazel 2254

Mısra: 6

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Geçüp câmi'-i hüsn içre kaşı
mihrâbına karşı
Durup kirpükleri şaf şaf ider çeşmi
imâmet hem

44. **hem:**

Gazel 2254

Mısra: 8

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Selâmet gözlemez 'âşik n'ider
nâmüs-ıla 'arı
Giriftâr-ı gam-ı 'ışkam olup küy-ı
melâmet hem

45. **hem:**

Gazel 2254

Mısra: 10

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Muhibbî tîğ-ı cevrenden şehîd-i
'ışk olam âhîr
Bite gül lâle kabrümünden ola niçe
'alâmet hem

46. **hem:**

Gazel 2281

Mısra: 11

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Oluram geh muķim-i gam ve gâhî
şâdümânî hem
Ne şâdân u gamgînem gehî vîrân
geh âbâdam

47. **hem:**

Gazel 2282

Mısra: 6

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Çekelden şâh-ı gam eşküm sipâhın
Götürür düd-ı âhumdan 'alem hem

48. **hem:**

Gazel 2282

Mısra: 8

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Niçe tahrîr idem ben süz-ı 'ışkı
Yanar destümde kâğıdla kalem
hem

49. **hem:**

Gazel 2282

Mısra: 10

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Yakar bir yaña beni nâr-ı hicrûñ
İder bir yaña ğârķ bu eşk-i dem
hem

50. **hem:**

Gazel 2282

Mısra: 14

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Muhibbî saña yitmez mi bu örnek
Ciger hün gitdi Efrîdün u Cem
hem

51. **hem:**

Gazel 2299

Mısra: 1

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Cân giriftâr-ı gam-ı yâr oldı dil-
efġâr hem
Dil firâkıyla tolu hun çeşm-i
gevher-bâr hem

52. **hem:**

Gazel 2299

Mısra: 2

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Cân giriftâr-ı gam-ı yâr oldı dil-
efġâr hem
Dil firâkıyla tolu hun çeşm-i
gevher-bâr hem

53. **hem:**

Gazel 2299

Mısra: 4

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Gel yiter kılduñ beni vaşluñ
hârîminden cüdâ
Niçe bir cevri ü cefâlar kıl vefâ
yek-bâr hem

54. hem:

Gazel 2299

Mısra: 6

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Sırr-ı 'ışkı niçe pinhân eyleyem
şimden girü
Olmuşam rüsvâ-yı şehri ü küçe-i
bâzâr hem

55. hem:

Gazel 2299

Mısra: 8

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Âb u âteş cem' mümkün olmaz
iken döstlar
Bu ne hikmet aqlaram sînemde
vardur nâr hem

56. hem:

Gazel 2299

Mısra: 10

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

İy saçı leylî küyünda her şeb tâ-
seher
Kıluram Mecnûnlayın feryâd u âh
u zâr hem

57. hem:

Gazel 2299

Mısra: 12

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Her ne yire bakar isem görürem
şâhum seni
Âh şâhum yazılıpdur her der ü
divâr hem

58. hem:

Gazel 2299

Mısra: 14

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

İy Muhibbî ol nihâl-i serv-kağ gül-
ruhsuzın
Hâr görünür çeşmüme cümle gül ü
gülzâr hem

59. hem:

Gazel 2301

Mısra: 1

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Âteş ile dil yanar sînemde vardur
nâr hem
İñlerem tâ şubh olunca olmuşam
bîmâr hem

60. hem:

Gazel 2301

Mısra: 2

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Âteş ile dil yanar sînemde vardur
nâr hem
İñlerem tâ şubh olunca olmuşam
bîmâr hem

61. hem:

Gazel 2301

Mısra: 4

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Sen güzeller şâhınuñ pâyına îşâr
itmege
Dökerem bu gözlerümden dirhem
ü dînâr hem

62. hem:

Gazel 2301

Mısra: 6

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Gülşen-i hüsnuñe karşı gîceler tâ
şubha dek
Nâle kılur murğ-ı cânım bülbül-i
gülzâr hem

63. hem:

Gazel 2301

Mısra: 8

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Seng-i hâra nerm olur ger derd-ile
âh eylesem
Kalbüne iy seng-dil itmedi hergiz
kâr hem

64. hem:

Gazel 2301

Mısra: 10

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Küyüña vardı Muhibbî aña yüz
göstermedüñ
Veh ki mî-dârî dirîğ ez bî-dilân
dîdâr hem

65. hem:

Gazel 2312

Mısra: 1

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Bu çarhuñ cevri yitmez mi ider bir
yaña dilber hem
Bu ğamdan kâmetüm çünkü
dönüpdür oldı çenber hem

66. hem:

Gazel 2312

Mısra: 2

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Bu çarhuñ cevri yitmez mi ider bir
yaña dilber hem
Bu ğamdan kâmetüm çünkü
dönüpdür oldı çenber hem

67. hem:

Gazel 2312

Mısra: 4

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Cemâl-i hüsnuñe karşı derünından
yanar dâlam
Benüm gibi meger 'âşık olupdur
saña micmer hem

68. hem:

Gazel 2312

Mısra: 6

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Hayâlün gelse iy dilber bu çeşm-i
çeşmesârına
İdeler dîdeler îşâr yoluña sîm-ile
zer hem

69. hem:

Gazel 2312

Mısra: 10

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Bu hüsni ü bu çarâvetle şeh-i
hübân-ı 'âlemsin
Kapuña kullaruñ çokdur Muhibbî
bende kemter hem

70. hem:

Gazel 2355

Mısra: 10

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

İy Muhibbî giceyle şubha degin
Olalum mest ü hem hârâb içelüm

71. hem:

Gazel 2385

Mısra: 1

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Gözünden fitneler zâhir olur
kaddün kıyâmet hem

Belā-yı cān u dil dirsem ‘aceb mi
çeşm ü kâmet hem

72. **hem:**

Gazel 2385

Mısra: 2

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Gözünden fitneler zâhir olur
kâddüñ kıyâmet hem
Belā-yı cān u dil dirsem ‘aceb mi
çeşm ü kâmet hem

73. **hem:**

Gazel 2385

Mısra: 4

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Senüñ mihrüñ-ile mâhum olup
dem-beste rüsvâyî
Belâ kühında Ferhâd’ a dönüp
oldum melâmet hem

74. **hem:**

Gazel 2385

Mısra: 6

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Dökerem nâr-ı hasretle dönüp
şem’e ciger hūnın
Dükenmez dîdeden her dem gelüp
eşk-i nedâmet hem

75. **hem:**

Gazel 2385

Mısra: 8

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Dilâ iç bir kadeh meyden kamu
müşkülleri hâl it
Diyeler kim göre ancak olur böyle
kerâmet hem

76. **hem:**

Gazel 2385

Mısra: 10

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Muhibbî ger şehîd-i ‘ışk olasın
râh-ı küyında
Bitüre hūn-ı dil lâle ola çendân
‘alâmet hem

77. **hem:**

Gazel 2387

Mısra: 1

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Gül gibi dâyimâ her lahza olgıl şâd
hem

Serv kâddüñ bendesidür ‘ar‘ar u
şimşâd hem

78. **hem:**

Gazel 2387

Mısra: 2

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Gül gibi dâyimâ her lahza olgıl şâd
hem
Serv kâddüñ bendesidür ‘ar‘ar u
şimşâd hem

79. **hem:**

Gazel 2387

Mısra: 4

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Kaşlarıñ altında cānâ nergis
câdülarıñ
Şabr u ‘aklum aldı oldu zâlim ü bî-
dâd hem

80. **hem:**

Gazel 2387

Mısra: 6

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Hey ne sengin-dil olur itmedi
hergiz eşer
Giryê vü âh u figân u nâle vü
feryâd hem

81. **hem:**

Gazel 2387

Mısra: 8

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Âteş-i ‘ışk-ıla dilden her kaçan âh
eyleseñ
Mañv ola seng irse âhen ile pülâd
hem

82. **hem:**

Gazel 2397

Mısra: 1

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Bir yaña devrân cefâsı bir yaña
cânâne hem
Bulmadum derdüme çâre kıydum
ancak cāna ben

83. **hem:**

Gazel 2397

Mısra: 4

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Kullarıñı bî-hâd öldürdüñ cefâ vü
zulm- ıla

‘Adl ü dâd itmek sezâ degül midür
sultāna hem

84. **hem:**

Gazel 2397

Mısra: 6

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Gördiler meclisde şem ‘üñ göz
yaşın dökdüğünü
Hâtrın sormaga üşdi başına
pervâne hem

85. **hem:**

Gazel 2397

Mısra: 8

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Ka ‘be-i küyuñ tavâfin itmege
‘aşıklarūñ
Geldiler sürün sürün koyun gibi
kurbāna hem

86. **hem:**

Gazel 2397

Mısra: 10

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Esb-i nâz üzre binüp zülfüñi
çevgân eyleseñ
Bu Muhibbî top idüp başın gelür
meydāna hem

87. **hem:**

Gazel 2399

Mısra: 1

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Gelür senden baña luţf u keremden
soñra verhem hem
Nitekim şâdilık ardınca irişür belâ
gam hem

88. **hem:**

Gazel 2399

Mısra: 2

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Gelür senden baña luţf u keremden
soñra verhem hem
Nitekim şâdilık ardınca irişür belâ
gam hem

89. **hem:**

Gazel 2399

Mısra: 4

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Sipâh itsem n’ola yaşum yine
sultān-ı ‘ışk oldum

Şikâf-ı sîneden âhum 'alemdür
baña ol dem hem

90. hem:

Gazel 2399

Mısra: 6

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Sifâl-i köhne tutsa bir kişi
meyhâne küncinde
Ferîdün bilse özini 'aceb mi
câminı Cem hem

91. hem:

Gazel 2399

Mısra: 8

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Lebûn tiryâki olmasa irişen mâr-ı
zülfünden
Beni bir lahza komayup helâk
iderdi ol sem hem

92. hem:

Gazel 2399

Mısra: 10

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Muhibbî sen gedâ bende vişâlin
niçe istersin
Ne lâyıksın aña sen ol ola sultân-ı
'âlem hem

93. hem:

Gazel 2404

Mısra: 10

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

İtleriyle hemdem olmak işiginde ol
şehûn
Key ulu devlet-durur hem
iftihârumdur benüm

94. hem:

Gazel 2410

Mısra: 4

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Nür umarsa n'ola senden rüz u şeb
şems ü kamer
Hem habîb-i Hâk'sın u hem
rahmeten-lil'âlemîn

95. hem:

Gazel 2410

Mısra: 4

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Nür umarsa n'ola senden rüz u şeb
şems ü kamer

Hem habîb-i Hâk'sın u hem
rahmeten-lil'âlemîn

96. hem:

Gazel 2466

Mısra: 4

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Mısr-ı hüsnüñ haqqı senden ayru
iy Yûsuf-cemâl
Eşk-i çeşmüm Nîl'den eksük degül
hem Şât'dan

97. hem:

Gazel 2492

Mısra: 6

"Aynı zamanda" anlamında
bağlaç.

Sînem üzre çekmiş-idüm ben
elifler şevkuñe
Yoğ-iken gülşende gül dağı nişân
hem tâkden

98. hem:

Gazel 2063

Mısra: 4

"Ayrıca, üstelik" anlamında
bağlaç.

Niçe bir bu çemende lâle-veş pür
dağ ola sînem
Ferâgat eyledüm geçdüm şabâ gibi
gülinden hem

99. hem:

Gazel 2063

Mısra: 1

"Aynı zamanda, ayrıca"
anlamlarında bağlaç.

Ferâğum var yine dehrüñ gülinden
sünbülinden hem
Uşandum bülbülün dâyim
çemende gülğulından hem

100. hem:

Gazel 2020

Mısra: 10

"Aynı zamanda, ayrıca,
üstelik" anlamlarında bağlaç.

'İşka düşdi bu Muhibbî'nün belâlar
başına
Sen getürdün âhîr öldürseñ gerek
hem iy gönül

101. hem:

Gazel 2063

Mısra: 8

"Üstelik, bir de" anlamında
bağlaç.

Palâs-ı fakır-ıla her dem kanâ'at
eylemek hoşdur

Bu dehrüñ atlas u zer beft olan
dîbâ şalından hem

102. hem:

Gazel 2063

Mısra: 2

"Aynı zamanda, ayrıca"
anlamlarında bağlaç.

Ferâğum var yine dehrüñ gülinden
sünbülinden hem
Uşandum bülbülün dâyim
çemende gülğulından hem

103. hem:

Gazel 2223

Mısra: 10

"Aynı zamanda, ayrıca"
anlamlarında kullanılan bağlaç.

Yiter Muhibbî sevdiği seni
bahânedür
Öldür anı eyleme gayrı bahâne
hem

104. hem:

Gazel 2145

Mısra: 8

"Aynı zamanda, ayrıca"
anlamlarında kullanılan bağlaç.

Günüm târ eyledi gâyetde ol haât-ı
siyehkârı
Neler çekdüm şeb-i gamda perîşân
sünbülinden hem

105. hem:

Gazel 2145

Mısra: 2

"Zaten, bir de, şurası da var
ki" anlamlarında bağlaç.

Vefâ gelmez cihândan çün
ferâğum var gülinden hem
İrişmez güşuma hergiz figânlar
bülbülinden hem

106. hem:

Gazel 2145

Mısra: 10

"Zaten, bir de, şurası da var
ki" anlamlarında bağlaç.

Muhibbî kimseyi gıybet idüp
uzatma hergiz dil
Dilindendür ne gelse kişiye sag u
solından hem

107. hem:

Gazel 2164

Mısra: 1

Birden fazla şeyin birlikte
bulunduğunu veya birden fazla işin
birlikte yapıldığını gösterir. Bu
anlamda genellikle tekrar edilerek
kullanılır.

Dil gitdi bende kalmadı şabr u
karâr hem
Bu sine oldı hasreti-y-ile hârḥâr
hem

108. **hem:**

Gazel 2164

Mısra: 2

Birden fazla şeyin birlikte bulunduğunu veya birden fazla işin birlikte yapıldığını gösterir. Bu anlamda genellikle tekrar edilerek kullanılır.

Dil gitdi bende kalmadı şabr u
karâr hem
Bu sine oldı hasreti-y-ile hârḥâr
hem

109. **hem:**

Gazel 2164

Mısra: 4

Birden fazla şeyin birlikte bulunduğunu veya birden fazla işin birlikte yapıldığını gösterir. Bu anlamda genellikle tekrar edilerek kullanılır.

Mecnûn-vâr deşt ü beyâbânı geşt
idüp
Ferhâd gibi oldı yirüm kühsâr hem

110. **hem:**

Gazel 2164

Mısra: 1

Birden fazla şeyin birlikte bulunduğunu veya birden fazla işin birlikte yapıldığını gösterir. Bu anlamda genellikle tekrar edilerek kullanılır.

Dil gitdi bende kalmadı şabr u
karâr hem
Bu sine oldı hasreti-y-ile hârḥâr
hem

111. **hem:**

Gazel 2164

Mısra: 2

Birden fazla şeyin birlikte bulunduğunu veya birden fazla işin birlikte yapıldığını gösterir. Bu anlamda genellikle tekrar edilerek kullanılır.

Dil gitdi bende kalmadı şabr u
karâr hem
Bu sine oldı hasreti-y-ile hârḥâr
hem

112. **hem:**

Gazel 2164

Mısra: 4

Birden fazla şeyin birlikte bulunduğunu veya birden fazla işin birlikte yapıldığını gösterir. Bu

anlamda genellikle tekrar edilerek kullanılır.

Mecnûn-vâr deşt ü beyâbânı geşt
idüp
Ferhâd gibi oldı yirüm kühsâr hem

113. **hem:**

Gazel 2177

Mısra: 10

Birden fazla şeyin birlikte bulunduğunu veya birden fazla işin birlikte yapıldığını gösterir. Bu anlamda genellikle tekrar edilerek kullanılır.

İy Muḥibbî şükr kıl bir pâdişâhuñ
kulısın
Hem Semî' ü hem Başîr ü hem
'Alîm ü hem Kerîm

114. **hem:**

Gazel 2177

Mısra: 10

Birden fazla şeyin birlikte bulunduğunu veya birden fazla işin birlikte yapıldığını gösterir. Bu anlamda genellikle tekrar edilerek kullanılır.

İy Muḥibbî şükr kıl bir pâdişâhuñ
kulısın
Hem Semî' ü hem Başîr ü hem
'Alîm ü hem Kerîm

115. **hem:**

Gazel 2177

Mısra: 10

Birden fazla şeyin birlikte bulunduğunu veya birden fazla işin birlikte yapıldığını gösterir. Bu anlamda genellikle tekrar edilerek kullanılır.

İy Muḥibbî şükr kıl bir pâdişâhuñ
kulısın
Hem Semî' ü hem Başîr ü hem
'Alîm ü hem Kerîm

116. **hem:**

Gazel 2177

Mısra: 10

Birden fazla şeyin birlikte bulunduğunu veya birden fazla işin birlikte yapıldığını gösterir. Bu anlamda genellikle tekrar edilerek kullanılır.

İy Muḥibbî şükr kıl bir pâdişâhuñ
kulısın
Hem Semî' ü hem Başîr ü hem
'Alîm ü hem Kerîm

117. **hem:**

Gazel 2220

Mısra: 1

Birden fazla şeyin birlikte bulunduğunu veya birden fazla işin birlikte yapıldığını gösterir. Bu anlamda genellikle tekrar edilerek kullanılır.

Dâğ-ıla tolu sine ciger ğarḳa-i ḥûn
hem
'Aḳl-ıla fikr kalmadı şâbr-ıla
sükûn hem

118. **hem:**

Gazel 2220

Mısra: 2

Birden fazla şeyin birlikte bulunduğunu veya birden fazla işin birlikte yapıldığını gösterir. Bu anlamda genellikle tekrar edilerek kullanılır.

Dâğ-ıla tolu sine ciger ğarḳa-i ḥûn
hem
'Aḳl-ıla fikr kalmadı şâbr-ıla
sükûn hem

119. **hem:**

Gazel 2239

Mısra: 1

Birden fazla şeyin birlikte bulunduğunu veya birden fazla işin birlikte yapıldığını gösterir, bu anlamda genellikle tekrar edilerek kullanılır.

Ruḥuñ luṭf 'arz ider ḥaṭṭuñ sitem
hem
İrişür şādılık ardınca ğam hem

120. **hem:**

Gazel 2239

Mısra: 2

Birden fazla şeyin birlikte bulunduğunu veya birden fazla işin birlikte yapıldığını gösterir, bu anlamda genellikle tekrar edilerek kullanılır.

Ruḥuñ luṭf 'arz ider ḥaṭṭuñ sitem
hem
İrişür şādılık ardınca ğam hem

121. **hem:**

Gazel 2239

Mısra: 14

Birden fazla şeyin birlikte bulunduğunu veya birden fazla işin birlikte yapıldığını gösterir, bu anlamda genellikle tekrar edilerek kullanılır.

Nişâr itmege cânâ ayaguña
Yüzüm zer eyledüm yaşum direm
hem

122. **hem:**

Gazel 2387

Mısra: 10
Kullanıldığı cümleye "üstelik,
bir de, şu da var ki, zaten"
manaları katarak anlamı
kuvvetlendirir.

İy Muhibbî bu zamâna kalsa ger
Ferhâd u Kays
Ders-i 'ışkı virmeye olur idüm
üstâd hem

123. **hem:**
Gazel 2454
Mısra: 8
"De/da" bağlacı.

Kısmet bu-y-ımış çünkü dilâ rûz-ı
ezelde
Âh eyleyelüm bir yaña sen bir
yaña hem ben

hem çü:

1. **hem çü:**
Gazel 2012
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Gibi.

Tenhâst dilüm hem çü Muhibbî be
ğam-ı yâr
İy nâle baña mahrem olup hem-
nefes ol gel

2. **hem çü:**
Gazel 2029
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Gibi.

Mısr-ı hüsnuñ haqqı iy Yüsuf-
cemâl
Küyuñ içre akdı yaşum hem çü Nîl

3. **hem çü:**
Gazel 2088
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gibi.

Halk-ı 'âlem cümleten bî-höd
olalar hem çü 'üd
Meclis-i gamda kaçan bu nâlemi
kânün idem

4. **hem çü:**
Gazel 2271
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Gibi.

Ger semend-i nâza bindünse n'ola
gel çek 'inân
Ben dağı hem çü Muhibbî büse
der-kâb eyleyem

5. **hem çü:**
Gazel 2271
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Gibi.

Ger semend-i nâza bindünse n'ola
gel çek 'inân
Ben dağı hem çü Muhibbî büse
der-kâb eyleyem

6. **hem çü:**
Gazel 2271
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Gibi.

Ger semend-i nâza bindünse n'ola
gel çek 'inân
Ben dağı hem çü Muhibbî büse
der-kâb eyleyem

7. **hem çü:**
Gazel 2271
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Gibi.

Ger semend-i nâza bindünse n'ola
gel çek 'inân
Ben dağı hem çü Muhibbî büse
der-kâb eyleyem

8. **hem çü:**
Gazel 2271
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Gibi.

Ger semend-i nâza bindünse n'ola
gel çek 'inân
Ben dağı hem çü Muhibbî büse
der-kâb eyleyem

9. **hem çü:**
Gazel 2271
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Gibi.

Ger semend-i nâza bindünse n'ola
gel çek 'inân
Ben dağı hem çü Muhibbî büse
der-kâb eyleyem

10. **hem çü:**
Gazel 2271
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Gibi.

Ger semend-i nâza bindünse n'ola
gel çek 'inân
Ben dağı hem çü Muhibbî büse
der-kâb eyleyem

11. **hem çü:**
Gazel 2274
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Gibi.

Derdâ ki nazar itmedi bu hâlüme
hergiz
Ebrûlarına hasret olup hem çü
hilâlüm

12. **hem çü:**
Gazel 2281
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gibi.

Degülse ol saçı Leylâ çerâ ben
hem çü Mecnûnam
Ve'ger ne olmasa Şîrîn neden 'ışk-
ıla Ferhâd'am

13. **hem çü:**
Gazel 2297
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gibi.

Cîfe-i dünyâya mâyil olmadum
hem çü meges
Kaf-ı istîgnâda bu gönümü 'Ankâ
eyledüm

14. **hem çü:**
Gazel 2302
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Gibi.

Gehî nâlân olup san çarlı-ı gerdün
Gehî ser-geşte hem çü âsiyâbam

15. **hem çü:**
Gazel 2478
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Gibi.

Bu dil gerdüna olaldan müşâbih
İñiler nâle eyler hem çü gerdün

16. **hem çü:**
Gazel 2271
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Gibi.

Ger semend-i nâza bindünse n'ola
gel çek 'inân
Ben dağı hem çü Muhibbî büse
der-kâb eyleyem

hem çün:

1. **hem çün:**
Gazel 2052

Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Gibi.

Her kaçan kim ol kamer-rūḥ 'arz
ider bir dem cemāl
Pertevinden gökde güneş görünür
hem çün ḥayāl

2. **hem çün:**
Gazel 2053
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gibi.

Ger femi vaşfını benden gūş ideler
ehl-i dil
Zerre gibidür ki günde görünür
hem çün ḥayāl

hem... hem...:

1. **hem... hem...:**
Gazel 2282
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Hem ... hem ... biçiminde
tekrarlanarak görevdeş sözleri,
cümleleri eşitlik, pekiştirme,
birlikte olma veya karşılık
anlamlarıyla bağlayan bir söz
grubu.*

Dimeñ cevri ü cefâ itme sitem hem
Gel inşâfa kanı lutf u kerem hem

2. **hem... hem...:**
Gazel 2468
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*"Hem... hem..."
bağlacı, birden fazla şeyin birlikte
bulunduğunu veya birden fazla işin
birlikte yapıldığını gösterir, bu
anlamda genellikle tekrar edilerek
kullanılır.*

Muḥibbî ḥastanuñ göñli evini
Şabî-veş hem yaparsın hem
yıkarsın

hemân:

1. **hemân:**
Gazel 2277
Mısra: 8
Ancak, sadece, yalnızca.

Ekdüm yine dâne-i eşki mezra'-ı
dilde
Ancak hemân derd-ile ğam oldu
ḥâşilum

2. **hemân:**
Gazel 2276

Mısra: 10
Sadece, yalnızca.

Muḥibbî bulmadı bir yâr-ı şâdık
Hemân ancak ğam oldu ğam-
güsârum

3. **hemân:**
Gazel 2042
Mısra: 10
*Aşağı yukarı, yaklaşık,
takriben.*

Her kim ki ola ehl-i kanâ'at
Muḥibbîyâ
Fark eylemez seng ile birdür
hemân la'l

4. **hemân:**
Gazel 2044
Mısra: 6
*Derhal, hiç vakit geçirmeden,
çabucak.*

Didüm ey dilber dilersen başımı
top eyleyem
Didi zülfl çevġanı ḥâzır sen hemân
meydâna gel

5. **hemân:**
Gazel 2049
Mısra: 6
*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

Söz güherdür degme kimse bilmez
anuñ qadrini
Kıymetin bilen alur göster hemân
şarrâfa gel

6. **hemân:**
Gazel 2049
Mısra: 8
*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

Key katı mağrûrsın kendüñi
gördüñ zâhidâ
Saña ancak bu sunulmuşdur hemân
sen lâfa gel

7. **hemân:**
Gazel 2050
Mısra: 2
*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

Gerek İskender ü Dârâ gerek
sulṭân-ı devrân ol
Saña yigdüñ kâmusından hemân
tek pâk-dâmân ol

8. **hemân:--dur**
Gazel 2050
Mısra: 10

*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

Muḥibbî çünki kul olduñ bugün
çün u çerâdan geç
Senüñ neñ vardur arada hemân
emrine fermân ol

9. **hemân:**
Gazel 2313
Mısra: 8
Ancak, fakat, yalnız.

Gice sermest-i 'ışk iken görindi
ḥvâb-ı nîġûyı
Şeḡgeḡ ol perî-rûyı hemîn
gördüm hemân gördüm

10. **hemân:**
Gazel 2105
Mısra: 3
*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

Üstüḡvân kaldı tenümde ğam-ı
hicrûñle hemân
Emr kıl seglerüñe ola benim
mihmânum

11. **hemân:**
Gazel 2110
Mısra: 8
*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

Didiler 'âşık şabr eylemek yâḡüd
sefer lâzım
Didüm çün şabra tâḡat yok hemân
terk-i diyâr itdüm

12. **hemân:**
Gazel 2128
Mısra: 3
*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

'Âşık oldum hemân kulakdan aña
Olmadan daḡı âşinâ sevdüm

13. **hemân:**
Gazel 2132
Mısra: 6
Ancak, sadece, yalnız.

Bu ḥasta göñül irmez-ise vaşluña
cânâ
Cân virse gerek yoluna çün kaldı
hemân dem

14. **hemân:**
Gazel 2132
Mısra: 10
*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

Görelî ham-ı zülfünü cânâ bu
Muhibbî
Zülfün gibi kıddini hemân eyledi
ol ham

15. **hemân:**

Gazel 2163

Mısra: 10

*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

Degüldür hür u gılmâna Muhibbî
cennete kâyil
Hudâyâ eylegil ihsân hemân
müştâk-ı dîdâram

16. **hemân:**

Gazel 2193

Mısra: 10

*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

Muhibbî'den gelüp 'ışkuñ rumüzün
sorsalar direm
Görüñ bu mülk-i hestîyi hemân zîr
ü zeber kıldum

17. **hemân:**

Gazel 2194

Mısra: 4

*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

Harc kıldum dil ü cân nağdın irem
vaşla diyü
İrmedüm vaşla hemân özüme
ğaddâr

18. **hemân:**

Gazel 2197

Mısra: 4

*Aşağı yukarı, yaklaşık,
takriben.*

Yoluñu niçe yıllardur gelesin diyü
iy dilber
Oturdum görmedüm derdâ hemân
dîde-çehâr oldum

19. **hemân:**

Gazel 2214

Mısra: 10

*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

Öldürmege itme bahâne
Muhibbî'ye
Öldür hemân sevdiği yiter bahâne
hem

20. **hemân:**

Gazel 2253

Mısra: 2

*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

Ger sorar iseñ hâlümü sensüz
cenânüm
Agzuma gelüpdür hemân çıkmaga
cânüm

21. **hemân:**

Gazel 2316

Mısra: 2

*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

Bende oldum bir şehün yolına cân
ısmarlaram
Her ne kim emr itse ben anı hemân
ısmarlaram

22. **hemân:**

Gazel 2316

Mısra: 6

*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

Serv kıddün tazelensün diyü iy
ārām-ı cân
Hâk-i payuña gözüm yaşın hemân
ısmarlaram

23. **hemân:**

Gazel 2316

Mısra: 8

*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

Küy-ı yâra iltesin ölsem şabâ
topragumı
Keşti-i 'ışkuñ Muhibbî'den hemân
ısmarlaram

24. **hemân:**

Gazel 2363

Mısra: 4

*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

Yanaldan âteş-i 'ışka kurıdı nâme-
veş bagrum
Çü gördüm şabr u tākāt yok hemân
terk-i diyar itdüm

25. **hemân:**

Gazel 2404

Mısra: 5

Ancak, sadece, yalnız.

Vādî-i gamda hemân sâyem baña
hem-râhdur
Ger sorarsañ göz yaşından eski
yârumdur benüm

26. **hemân:-sa**

Gazel 2419

Mısra: 8

*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

'Aceb mi âh kıldukça gözümün
yaşı dinmezse
Kaçan ebr-i siyâh olsa hemân
ardıncadur bārân

27. **hemân:**

Gazel 2459

Mısra: 7

Ancak, sadece, yalnız.

Baş u cân terkin urur 'âşık hemân
pervânedür
Gülşen içre bülbül olmuşdur hemân
efsâne hün

28. **hemân:**

Gazel 2459

Mısra: 8

Ancak, sadece, yalnız.

Baş u cân terkin urur 'âşık hemân
pervânedür
Gülşen içre bülbül olmuşdur hemân
efsâne hün

29. **hemân:**

Gazel 2468

Mısra: 2

*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

Dilâ bir serv-i dil-cüya bakarsın
Hemân pâyına su gibi akarsın

30. **hemân:**

Gazel 2485

Mısra: 6

*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

Servler baş kaldurup her yaña
bakar bâğda
Sen gelesin gülşene diyü seni
gözler hemân

31. **hemân:**

Gazel 2393

Mısra: 4

*Derhal, çabucak, hiç vakit
geçirmeden.*

Kıyâma gelüp ol servüm yüzünde
nür berç urdı
Ne tākāt görmege anı hemân
'âklumı aldurdum

hemân-dem:

1. **hemân-dem:**

Gazel 2292

Mısra: 6

*Hemen, o anda, vakit
kaybetmeden.*

Gezerken mescid-i hüsnün kaşuñ
mihrâbına irdüm

Kıyāma kalmadı kıdret hemān-
dem secdeğah itdüm

hem-cenāh:

1. **hem-cenāh:**
Gazel 2458
Mısra: 5
Denk.

Hem-cenāh olur bugün 'Ankā-yı
küh-ı Kāf-ıla
Āşiyān-ı vādī-i dehre girüben ferd
olan

hemçü:

1. **hemçü:**
Gazel 2265
Mısra: 8
Gibi.

Şād olur kühsār-ı ğamda ańıcak
ruhsārını
Hemçü kebk-refitār ile her bir yaña
kähkäh varam

hem-dem:

1. **hem-demüm:-üm**
Gazel 2333
Mısra: 2
Arkadaş, dost.

Devlet-i 'ıŝkuńda cānā dem-be-
dem artar ğamum
Yok-durur derd ü belādan ğayrı
artuk hem-demüm

2. **hem-dem:**
Gazel 2048
Mısra: 10
*Birlikte bulunan, samimi,
cancıĝer arkadaş, dost.*

Cān vir lebine āl ile bir buse
Muħıbbı
Al hem-dem olup maħrem-i esrār-ı
nihān ol

3. **hem-dem:**
Gazel 2132
Mısra: 1
*Birlikte bulunan, samimi,
cancıĝer arkadaş, dost.*

Ol ŝāh-ı cihān oldu çü ben bendeye
hem-dem
Dağı yine ben 'ālem içinde
çekerem ğam

4. **hem-dem:**
Gazel 2208
Mısra: 2
*Birlikte bulunan, samimi,
cancıĝer arkadaş, dost.*

Dilden evvel ben esās-ı 'ışkı
muħkem baĝladum
Sońradan cāna ğam u endühi hem-
dem baĝladum

5. **hem-dem:**
Gazel 2257
Mısra: 2
*Birlikte bulunan, samimi,
cancıĝer arkadaş, dost.*

Yapuban gönlüm esāsın 'ışkı
muħkem eyledüm
Ĝam ile cān-ı belā fersüdü hem-
dem eyledüm

6. **hem-dem:**
Gazel 2285
Mısra: 12
*Birlikte bulunan, samimi,
cancıĝer arkadaş, dost.*

Olmadı bu 'ālem içre hergiz
Hiç ğamdan özge baña hem-dem

7. **hem-dem:**
Gazel 2451
Mısra: 9
*Birlikte bulunan, samimi,
cancıĝer arkadaş, dost.*

İy Muħıbbı hār-ıla hem-dem görür
bülbül güli
Ol sebebendür ider tā ŝubħa dek
āh u fiĝān

hemdem:

1. **hemdemān:-ān**
Gazel 2428
Mısra: 10
*Birlikte bulunan, samimi,
cancıĝer arkadaş, dost.*

Her gice biń kez hilāl olur Muħıbbı
hicr-ile
Çāre-sāz oluń aña iy hemdemān iy
dōstān

hemdem ol-:

1. **hemdem ol-:**
Gazel 2404
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Arkadaş olmak, arkadaşlık
etmek.*

İtleriyle hemdem olmak işiginde ol
ŝehūń
Key ulu devlet-durur hem
iftihārumdur benüm

hem-dem ola:

1. **hem-dem ola:--a, -**
Gazel 2034
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Arkadaş olmak, arkadaşlık
etmek.*

Saña uydum olmadum ben bir
nefes ĥurrem göñül
Bulmadum bir muvāfiķ yār ola
hem-dem göñül

hem-derd:

1. **hem-derdüm:-üm**
Gazel 2148
Mısra: 4
Dert ortaĝı.

Bu dil-i dīvānem ile iderem dāyim
kelām
Bulmadum aradum yok böyle
hem-derdüm benüm

hemİN:

1. **hemİN:**
Gazel 2431
Mısra: 8
Hemen, birden.

Gülşen-i nazmumda her satrum
olupdur naħl-bend
Kondı ma'nī kuşları üstine serv
oldı hemİN

2. **hemİN:**
Gazel 2313
Mısra: 8
Ancak, sadece.

Gice sermest-i 'ıŝķ iken görindi
ħvāb-ı nıĝūyı
Ŗeħgeħ ol perī-rūyı hemİN
gördüm hemān gördüm

3. **hemİN:**
Gazel 2155
Mısra: 7
Her zaman, sadece.

Ravza-i Rızvān ki dirler küy-ı
dilberdür hemİN
Āteş-i düzaħ tamāmı nār-ı
āhumdur benüm

4. **hemİN:**
Gazel 2433
Mısra: 7
Hemen, vakit kaybetmeden.

Oldum hemİN cān-ıla dīdār 'āŝıķı
Zühhad gibi göñlümi ĥavrāya
virmezsin

5. **hemîn:**

Gazel 2432

Mısra: 2

Hemen, o anda.

Her kaçan Leylâ çıkup olmak diler
şahrâ-nişîn

Hayme eyler çeşm-i pür-hûnın o
dem Mecnûn hemîn

6. **hemîn:**

Gazel 2410

Mısra: 10

*“Yerine göre, ancak, hemen,
her zaman” vb. anlamlar ifade
eden bir çeşit doldurma kelime.*

Hâşa lillâh kim kapuñdan anı

mahrûm idesin

Bu Muhibbî'nüñ murâdı bu-durur
senden hemîn

hemîse:

1. **hemîse:**

Gazel 2268

Mısra: 8

Daima, her zaman, her vakit.

İy dîde akıt yaşuñı hûn-ı ciger ile
Senden hemîşe dürr-ile ben gevher
isterem

2. **hemîşe:**

Gazel 2289

Mısra: 8

Daima, her zaman, her vakit.

Açılrsa bâğ-ı maksûd görsem

cemâl-i yârı

Olsam hemîşe hürrem cây-ı ikâmet
itsem

hem-kisvet:

1. **hem-kisvetüm:-üm**

Gazel 2150

Mısra: 1

Aynı kılık.

Vādî 'i 'ışk içre Mecnûn olalı hem-
kisvetüm

Âşiyâñ-ı murğdur başumda tâc u
devletüm

hem-nefes:

1. **hem-nefes:**

Gazel 2012

Mısra: 1

*Sıkı fıkı arkadaş, dost,
hemdem.*

İy nâle şeb-i gâmda baña hem-
nefes ol gel

İy dîde benüm hâlûme raħm it
Aras ol gel

2. **hem-nefes:**

Gazel 2012

Mısra: 10

*Sıkı fıkı arkadaş, dost,
hemdem.*

Tenhâst dilüm hem çü Muhibbî be
ğam-ı yâr

İy nâle baña mahrem olup hem-
nefes ol gel

hem-nefes ol-:

1. **hem-nefes ol-:**

Gazel 2376

Mısra: 1

*Kelime Tipi: -
Sıkı fıkı arkadaş olmak,
arkadaşlık etmek.*

Oldı 'ışka çü hem-nefes n'idelüm
Gitmez ölince bu heves n'idelüm

hem-nefs:

1. **hem-nefs:**

Gazel 2373

Mısra: 8

Sıkı fıkı arkadaş, hemdem.

Gül yüzi şevkı-y-ile şubha degin
Olalum bülbüle hem-nefs n'idelüm

hem-nişîn:

1. **hem-nişîn:**

Gazel 2026

Mısra: 7

*Berber oturup kalkan, yakın
arkadaş.*

Âşinâsından kaçır bigânelerle
hem-nişîn

'Âşıkı yâd eylemez dimekdür işi
yâda gel

2. **hem-nişîn:**

Gazel 2265

Mısra: 3

*Berber oturup kalkan, yakın
arkadaş.*

Râhı eger yañılam 'ayb eyleme iy
hem-nişîn

Yâd-ı pâ-bûsı ile mecnûn olup bî-
reh varam

3. **hem-nişîn:**

Gazel 2271

Mısra: 3

*Berber oturup kalkan, yakın
arkadaş.*

Hem-nişîn olsam gelür zaħmet
benüm yârânuma
Pes neden sükkân-ı kûy-ı yâra
'azâb eyleyem

hem-râh:

1. **hem-râhdur:-dur**

Gazel 2404

Mısra: 5

Yol arkadaş, yoldaş.

Vādî-i gâmda hemân sâyem baña
hem-râhdur
Ger sorarsañ göz yaşından eski
yârumdur benüm

2. **hem-râh:**

Gazel 2374

Mısra: 10

Yol arkadaş, yoldaş.

Rûz-ı maħşerde eger ugrasa
Mecnûn 'a yoluñ
Diyesin aña Muhibbî seni hem-râh
çekem

hem-râz:

1. **hem-râz:**

Gazel 2497

Mısra: 2

Sırdaş, dost.

Mâh-rûlar içre sen hûsn-ile
mümtâz olasin

Hîç revâ mı döstüm âğyâra hem-
râz olasin

2. **hem-râz-durur:-durur**

Gazel 2202

Mısra: 10

Sırdaş, dost.

Başdan ayağa nâz-durur çok cevri
mihri az-durur
Nâ-cinslere hem-râz-durur ammâ
ki kimdür dimezem

hem-sâve:

1. **hem-sâyem:-m**

Gazel 2281

Mısra: 2

Komşu.

Çünân dîvâne itmişdür beni âh ol
perî-zâdum
Uyımaz oldı hem-sâyem işidelden
bu feryâdum

hem-sefer ol-:

1. **hem-sefer ol-:**

Gazel 2258

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Yol arkadaşı olmak.

Dükendi kalmadı şabrum elinden
yâr-ı bed-ḥünüñ
Degül çün durmaga tākāt çıkuban
hem-sefer oldum

hemtâ:

1. **hemtâ:**

Gazel 2369

Mısra: 7

Eş, benzer, denk.

Nite kim olmadı hemtâ saña ḥüsn
içre begüm
Yok-durur derd ü belâ içre benüm
de bedelüm

hep:

1. **hep:**

Gazel 2405

Mısra: 6

Her zaman, daima.

Âh kim derd-i derūnum irmez ol
meh gūşına
Söylenür hep kışşadur dillerde
destānumdur benüm

2. **hep:**

Gazel 2487

Mısra: 5

*"Bütün, hepsi" anlamında
belgisiz sıfat.*

İşkıyla hep tıyūr u vuhūşa ider
ḥüküm
Mecnūn olalı başına murğ
āşiyānesin

3. **hep:**

Gazel 2409

Mısra: 8

Büsbütün, tamamen, hepsi.

Olsar bir kefen didüm naşībūñ
Dilâ bu mülk ü mâlı hep bırakdum

4. **hep:**

Gazel 2033

Mısra: 7

*"Her zaman, süreklî"
anlamında zarf.*

Şūr u şer kim var cihānda cümle
hep dilden gelür
Âdemi başdan çıkarur zāyi' itmez
illâ dil

her:

1. **her:**

Gazel 2371

Mısra: 2
*"Bütün, her bir"
anlamlarında belgisiz sıfat.*

Zülfine virdüm gönül dām-ı
belâsın bilmedüm
Her kılnda var-ımış biñ
mübtelâsın bilmedüm

2. **her:**

Gazel 2373

Mısra: 5

*"Bütün, her bir"
anlamlarında belgisiz sıfat.*

Mürdeye cān virürdi her nefesi
Bize irmedi ol nefes n'idelüm

3. **her:**

Gazel 2373

Mısra: 12

*"Bütün, her bir"
anlamlarında belgisiz sıfat.*

Zāhide ḥür gerek baña nigār
Her kişide var bu heves n'idelüm

4. **her:**

Gazel 2005

Mısra: 12

*"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.*

Beni biñ derde esîr eyledi âzāde-y-
iken
Göreyim ki seni her laḥzada biñ
pāre gönül

5. **her:**

Gazel 2077

Mısra: 8

*"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.*

Tā ḥaşr olunca derd-i dilümün
ḥikāyeti
Olmaz tamām ağız açup dirse her
kılum

6. **her:**

Gazel 2182

Mısra: 7

*"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.*

Nāya döndi 'ışk-ıla her üstühvān
Güceler tā şubḥ iniler ben neyem

7. **her:**

Gazel 2189

Mısra: 1

*"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.*

Her gice sen mäh-ı mihr-efrūzı ger
yād eyleyem

Tā seḥer efgān u āh u nāle feryād
eyleyem

8. **her:**

Gazel 2195

Mısra: 5

*"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.*

Baña sor miḥnet-i ḥvābı ne bilsün
anı her nā-kes
Kılup feryād-ıla nāle ki her şeb
zinde-dār oldum

9. **her:**

Gazel 2195

Mısra: 6

*"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.*

Baña sor miḥnet-i ḥvābı ne bilsün
anı her nā-kes
Kılup feryād-ıla nāle ki her şeb
zinde-dār oldum

10. **her:**

Gazel 2197

Mısra: 8

*"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.*

El irmez ḥüsn-i gencine tılsım
olmuş meger zülfi
Hücüm idüp ider ḥamle ki dir her
kılı mār oldum

11. **her:**

Gazel 2200

Mısra: 9

*"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.*

Oldı Muḥibbî her sözi çün dürr-i
şāhvār
Assun zamāne gūşına bu nazm-ı
dil-keşüm

12. **her:**

Gazel 2201

Mısra: 4

*"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.*

İy Ḥıṭā maḥbūbı sensüz
gözlerümün yaşını
Akıdup her yana anı āb-ı āhū
eyledüm

13. **her:**

Gazel 2208

Mısra: 5

*"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.*

Cān yanup her yañadan geldi belâ
vü derd-i ğam

Sordılar hālüm buları hāş-ı
maḥrem bağladum

14. her:

Gazel 2209

Mısra: 10

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Kıldı kılāde zūlfın boynuma çünkü
dilber
Artsa Muḥibbī tañ mı her dem-be-
dem cünūnum

15. her:

Gazel 2218

Mısra: 3

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Lebūñ şevkine dīdemden dökerem
tā seher her şeb
'Aķıķı geh Yemen-rīzem gehī
yākūt-ı mī bārem

16. her:

Gazel 2233

Mısra: 10

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

İrişe nāleñ felekler gūşına eflāke
İy Muḥibbī inleyüp her şeb dili
teng eylesem

17. her:

Gazel 2237

Mısra: 1

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Seni görmem geçer her hafta
rūzum
Velī ben intizār içinde sūzum

18. her:

Gazel 2241

Mısra: 3

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Ruḥuñ şevkine gülşende iderem
nāleler her şeb
İşidmezsın bu feryādum seher
bülbül gibi zāram

19. her:

Gazel 2244

Mısra: 12

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Sinūñde senūñ mūnisūñ ancak
kefen olur
Her gāh diyesin hāşret-ile kanı
dāretüm

20. her:

Gazel 2249

Mısra: 10

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Şimdilik ğam meclisinde inlerem
tañbūr-veş
Öldüğümden soñra da her
üstühvānum nā kılam

21. her:

Gazel 2249

Mısra: 12

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Genc-i hūsne sunmak ister bu
Muḥibbī didüm el
Didi zūlfüm her kılın biñ başlu
ejderhā kılam

22. her:

Gazel 2259

Mısra: 9

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Muḥibbī hōş-dil olmuşsın hayāl-i
yār-ıla her şeb
Diyemem āh o meh-rūyı arayup
encümen görsem

23. her:

Gazel 2260

Mısra: 7

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Ğam u derd-ile belā her yañadan
itdi hücüm
Bağladı yollarımı ceys-i sitem-i
piş ü pesüm

24. her:

Gazel 2274

Mısra: 2

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

'Ālemde benüm bilmedi bir
kimsene hālüm
Her demde vü her laḥza ğam-ıla
dil-i nālüm

25. her:

Gazel 2274

Mısra: 2

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

'Ālemde benüm bilmedi bir
kimsene hālüm
Her demde vü her laḥza ğam-ıla
dil-i nālüm

26. her:

Gazel 2295

Mısra: 4

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Fehm itmeye kimsene 'ışkuñ
rumūzını
Gelüp zebāna söyler ise anı her
kılam

27. her:

Gazel 2299

Mısra: 9

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

İy saçı leylī kūyuñda her şeb tā-
seher
Kıluram Mecnūnlayın feryād u āh
u zār hem

28. her:

Gazel 2299

Mısra: 12

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Her ne yire bakar isem görürem
şāhum seni
Āh şāhum yazılıpudur her der ü
dīvār hem

29. her:

Gazel 2300

Mısra: 1

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Leblerūñ yād eyleyüp her yaña ben
menzil kılam
Ĥāke saçup eşk-i çeşmüm niçe la'l
hāşıl kılam

30. her:

Gazel 2303

Mısra: 5

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Her şeb şehā kapuñda
Tā şubḥ olunca zāram

31. her:

Gazel 2307

Mısra: 7

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Her ne yañadan gelürse ğam açuk
vīrāne dil
Aña ta'zīm eyleyüp kapuyı dīvār
eylemem

32. her:

Gazel 2313

Mısra: 9

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Muhibbî her yaña çeşmüm yine
cûlar revân itsün
Salınur bir lebi gonca boyı serv-i
revân gördüm

33. her:

Gazel 2315

Mısra: 7

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Çeşm-i hün-rîzi ider her dem-be-
dem bagrumı hün
Zülf ü hâliyle dağı çok mâcerâmuz
var bizüm

34. her:

Gazel 2340

Mısra: 9

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

İy Muhibbî her sözüñ bir gevher-i
yek-dânedür
Ehl-i nazmuñ takuban güşına
mengüş eyleyem

35. her:

Gazel 2358

Mısra: 2

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Allâh Allâh diyelüm sancak-ı şâhî
çekelüm
Yürüyüp her yañadan şarka sipâhî
çekelüm

36. her:

Gazel 2387

Mısra: 1

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Gül gibi dâyimâ her lahza olgıl şâd
hem
Serv kıddüñ bendesidür 'ar'ar u
şimşâd hem

37. her:

Gazel 2402

Mısra: 2

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Su terâzûsı olupdur oñmaduk
başum benüm
Anuñ-ıçun her taraf turmaz akar
yaşum benüm

38. her:

Gazel 2407

Mısra: 6

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Nite kim hüsnuñ güli dâyim
terakķide-durur
Her gün efvündür şehâ mihründe
feryâdum benüm

39. her:

Gazel 2411

Mısra: 5

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Gözlerüm gözeklerinden eşk-i
çeşmüm her taraf
Nâle kılsam saçılır gönlümdeki
tölâbdan

40. her:

Gazel 2414

Mısra: 3

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Her dilde kim derd olmaya evlâdur
ol hâk oldugı
Her kâse kim hâli ola 'âdetdür olur
ser-nigün

41. her:

Gazel 2414

Mısra: 4

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Her dilde kim derd olmaya evlâdur
ol hâk oldugı
Her kâse kim hâli ola 'âdetdür olur
ser-nigün

42. her:

Gazel 2420

Mısra: 5

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Gül ruhuñ şevkı ile her gıce bülbül
gibi âh
Turmayup şubha degin nâle vü
feryâd ideyin

43. her:

Gazel 2428

Mısra: 9

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Her gıce biñ kez hilâl olur Muhibbî
hicr-ile
Çäre-sâz oluñ aña iy hemdemân iy
döstân

44. her:

Gazel 2431

Mısra: 3

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Her sözinde nâzük ü rengin ma'anî
bulna
İşidenler diyeler bu söz degül dürr-
i şemîn

45. her:

Gazel 2431

Mısra: 7

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Gülşen-i nazmumda her satrum
olupdur nañl-bend
Kondı ma'nî kuşları üstine serv
oldı hemîn

46. her:

Gazel 2441

Mısra: 4

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Tığ-ı hicründe şehâ şâd ol pâre
olmuşken yürek
Bâd-ı âhum geldi tağıtdı anuñ her
pâresin

47. her:

Gazel 2442

Mısra: 9

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Çünkü ezelden her kişinüñ bir
naşibi var
'İşkî ben aldum âbide virdüm
'ibâdetin

48. her:

Gazel 2451

Mısra: 5

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Her taraf serv ü gül ü nergis
benefşe yâsemen
Şimdilik gâyet müşerrefür zemîn
ü âsümân

49. her:

Gazel 2452

Mısra: 5

"Bütün" anlamında belgisiz
sıfat.

Bezm-i gamda nây gibi her
nefesde inlerem
Nâle vü zârumdur ol meclisde
çengi zâr iden

50. her:

Gazel 2454

Mısra: 4

"Bütün" anlamında belgisiz sıfat.

Derdā ki benüm hālūmi hīç
kimsene bilmez
Her derdi çeken var-ısa 'ālemde
benem ben

51. her:

Gazel 2454

Mısra: 5

"Bütün" anlamında belgisiz sıfat.

Nālān oluban her gice ben meclis-i
ğamda
Her lahza figān idici ol bezme
benem ben

52. her:

Gazel 2454

Mısra: 6

"Bütün" anlamında belgisiz sıfat.

Nālān oluban her gice ben meclis-i
ğamda
Her lahza figān idici ol bezme
benem ben

53. her:

Gazel 2475

Mısra: 5

"Bütün" anlamında belgisiz sıfat.

Seyre çıksa her tarafdan cem' olur
'āşıkları
Sen de iy dil eksük olmağıl
mecālūñ var-iken

54. her:

Gazel 2485

Mısra: 5

"Bütün" anlamında belgisiz sıfat.

Servler baş kaldurup her yaña
bakar bāğda
Sen gelesin gülşene diyü seni
gözler hemān

55. her:

Gazel 2489

Mısra: 6

"Bütün" anlamında belgisiz sıfat.

Dir-iseñ 'ışkuñ çerāğı yana
söyilmeye hīç
Süz-ıla yüregüñüñ her gice dağın
yakasın

56. her:

Gazel 2490

Mısra: 7

"Bütün" anlamında belgisiz sıfat.

Nazmumuñ her dānesi çün gevher-
i nā-yābdur
Rište-i cāna dizer anı görüp lü'lü'
diyen

57. her:

Gazel 2003

Mısra: 1

"Belli aralıklarla devamlı" anlamında belgisiz sıfat.

Küh-ı ğamda dilberā her günde āh
eksük degül
Pādişehsin 'afv kıl kuldān günāh
eksük degül

58. her:

Gazel 2014

Mısra: 5

"Belli aralıklarla devamlı" anlamında belgisiz sıfat.

Bülbülün āhı yilinden her seher
Servi gibi salınur ra'nā-yı gül

59. her:

Gazel 2016

Mısra: 1

"Belli aralıklarla devamlı" anlamında belgisiz sıfat.

Bī-vefā dünyāya her kim aldanur
ādem degül
Eyleseñ anca nazar 'iyy-i cihān bir
dem degül

60. her:

Gazel 2018

Mısra: 6

"Belli aralıklarla devamlı" anlamında belgisiz sıfat.

Nergis-i zerrīn legende şebnem ile
yur yüzün
Her kaçan kim hūvābdan olsa seher
bīdār gül

61. her:

Gazel 2024

Mısra: 2

"Belli aralıklarla devamlı" anlamında belgisiz sıfat.

Her nefes eyler tülū'ndan hāqīkat
aḥteri
Gāh şādī gāh ğam u miḥnet
mekānidur gönül

62. her:

Gazel 2030

Mısra: 4

"Belli aralıklarla devamlı" anlamında belgisiz sıfat.

Giceler inlerse tañ mı şubḥa deñlü
'andelīb
Karşusunda hār-ıla her lahza eyler
bāz gül

63. her:

Gazel 2031

Mısra: 8

"Belli aralıklarla devamlı" anlamında belgisiz sıfat.

Gözlerüm yaşı yeñilmez çehrem
üzre al olur
Her kaçan başdan başa görsem
geyersin seni al

64. her:

Gazel 2034

Mısra: 3

"Belli aralıklarla devamlı" anlamında belgisiz sıfat.

Her kime bu dīl ğamın diyüp
hikāyet eyleyem
Anı daḥı görürüm benüm gibi pür-
ğam gönül

65. her:

Gazel 2038

Mısra: 4

"Belli aralıklarla devamlı" anlamında belgisiz sıfat.

Çün bahār eyyāmidur al elüñe
gülğün kadeḥ
Her ne deñlü var-ısa kalmaya
gönülünde melāl

66. her:

Gazel 2038

Mısra: 7

"Belli aralıklarla devamlı" anlamında belgisiz sıfat.

Her varak üstinde gördün 'ibret al
ol yazıdan
Okumaz ol yazuyı illa meğer kim
ehl-i hāl

67. her:

Gazel 2042

Mısra: 2

"Belli aralıklarla devamlı" anlamında belgisiz sıfat.

Meyhāne oldı meyle Bedāhşān
mekān-ı la'l
Her ḥum görindi bāde ile sanki
kān-ı la'l

68. her:

Gazel 2042

Mısra: 4
"Belli aralıklarla devamlı"
anlamında belgisiz sıfat.

Şevk-i lebûnle düşeli kühsâr-ı
hicre âh
Her seng virdi hûn-ı dil-ile nişân-ı
la'1

69. her:
Gazel 2057
Mısra: 10
"Belli aralıklarla devamlı"
anlamında belgisiz sıfat.

Hattı gubârı eyledi hayrân
Muhibbî'yi
Artsa 'aceb mi her şeb ü her rûz
hayretüm

70. her:
Gazel 2057
Mısra: 10
"Belli aralıklarla devamlı"
anlamında belgisiz sıfat.

Hattı gubârı eyledi hayrân
Muhibbî'yi
Artsa 'aceb mi her şeb ü her rûz
hayretüm

71. her:
Gazel 2075
Mısra: 6
"Belli aralıklarla devamlı"
anlamında belgisiz sıfat.

İtmeyince naş-ı dehri levha-i
dilden tırâş
Dimedûn kim kanda idûn gel her
abdâlüm benüm

72. her:
Gazel 2106
Mısra: 1
"Belli aralıklarla devamlı"
anlamında belgisiz sıfat.

Her kaçan şem'-i cemâlünü görem
yana varam
Cân atup bâl ü peri yakmaga
pervâne varam

73. her:
Gazel 2150
Mısra: 4
"Belli aralıklarla devamlı"
anlamında belgisiz sıfat.

Dâğlarla mürde-i 'ışkam gören
sanur beni
Zâğlardur her yañadan üşüben
yirler etüm

74. her:
Gazel 2150

Mısra: 10
"Belli aralıklarla devamlı"
anlamında belgisiz sıfat.

Hâk-i râhiyla tolaldan iy Muhibbî
gözlerüm
Hamdü-lillâh hoş geçer bu nev'-ile
her sâ'atüm

75. her:
Gazel 2153
Mısra: 3
"Belli aralıklarla devamlı"
anlamında belgisiz sıfat.

Geşt kıldum bu cihan tekyesinüñ
her tarafın
Çâr divârına gördüm yazulu âh
şâhum

76. her:
Gazel 2154
Mısra: 4
"Belli aralıklarla devamlı"
anlamında belgisiz sıfat.

Bir kimse fehmi itmege 'ışkuñ
rumüzını
Söyler-ise zebâna gelüp anı her
kılum

77. her:
Gazel 2159
Mısra: 10
"Belli aralıklarla devamlı"
anlamında belgisiz sıfat.

Çün Muhibbî bir saçı leylî-veşün
mecnûniyam
Her yaña divânelik rahşın sürüp
hîz eyleyem

78. her:
Gazel 2170
Mısra: 9
"Belli aralıklarla devamlı"
anlamında belgisiz sıfat.

Her beyti Muhibbî'nün olur bir
kızıl altun
Ancak ben anuñ mislini dürdânede
buldum

79. her:
Gazel 2173
Mısra: 9
"Belli aralıklarla devamlı"
anlamında belgisiz sıfat.

Muhibbî her sözüm gevher kılup
yârâna 'arz idüp
Gelün her birine kıymet koñuz
diyü sü'âl itdüm

80. her:
Gazel 2180

Mısra: 5
"Belli aralıklarla devamlı"
anlamında belgisiz sıfat.

Atmaga âh oklarını her şehër
eflâke çün
Miñnet ile bükilen bu kıddümi ben
ya kılum

81. her:
Gazel 2184
Mısra: 1
"Belli aralıklarla devamlı"
anlamında belgisiz sıfat.

Her şeb ki dâğ-ı firkatün iy mâh
çekem
Yaşlar döküp nâle kılup dilden âh
çekem

82. her:
Gazel 2211
Mısra: 3
"Belli aralıklarla devamlı"
anlamında belgisiz sıfat.

İde her zerre ölürsem hezârân nâle
vü âhi
İletse küyuña cânâ eger bād-ı şabâ
gerdüm

83. her:
Gazel 2248
Mısra: 10
"Belli aralıklarla devamlı"
anlamında belgisiz sıfat.

Vaşla iren hicri de dilden
gidermesün
Her şādînüñ nite ki var âhirinde
gam

84. her:
Gazel 2444
Mısra: 9
"Belli aralıklarla devamlı"
anlamında belgisiz sıfat.

Geldiler bilsem kime devlet
müyesserdür bugün
Her yañadan ehl-i 'ışk küyına
kurbân olmaga

85. her:
Gazel 2013
Mısra: 3
"Bütün, hepsi" anlamında
belgisiz sıfat.

Ratb u yâbis her ne söylerse ko
zâhid söylesün
Güşa alma iy dil-i şürîde sen
deryâ-dil ol

86. her:
Gazel 2011

Mısra: 4
"Bütün, hepsi" anlamında
belgesiz sıfat.

El salar dir turmadan 'irfâna
gülşende çınâr
Fursatı fevt itmeñüz virmez şecer
her bâr gül

87. her:
Gazel 2091
Mısra: 9
"Bütün, hepsi" anlamında
belgesiz sıfat.

Bu Muhibbî gibi 'ışk âteşi ile her
şeb
Tâ şehër şem'-şifat tutuşan odlara
benem

88. her:
Gazel 2093
Mısra: 10
"Bütün, hepsi" anlamında
belgesiz sıfat.

İy Muhibbî şî'r-i pür-süzüm
işidilse benüm
Her taraftan ire taşsîn ile şâbâşum
benüm

89. her:
Gazel 2115
Mısra: 2
"Bütün, hepsi" anlamında
belgesiz sıfat.

Yiyeli esrâr-ı 'ışkı ben senüñ
hayrânuñam
Her ne emr itseñ şehâ ben bende-i
fermânuñam

90. her:
Gazel 2115
Mısra: 3
"Bütün, hepsi" anlamında
belgesiz sıfat.

Her şehergeh gül gibi tañ midur
olsañ şâdmân
Giryê ile gülşen-i hüsñünde çün
nâlânuñam

91. her:
Gazel 2011
Mısra: 10
"Bütün, hepsi" anlamında
belgesiz sıfat.

Bî-vefâdur dehrden umma
Muhibbî sen vefâ
Hiç işitdün mi bunı gülşen vire her
bâr gül

92. her:
Gazel 2014

Mısra: 1
"Bütün, hepsi" anlamında
belgesiz sıfat.

Cennet-âsâ zeyn ider her cāyı gül
Hüb idi ger olmasa hercāyî gül

93. her:
Gazel 2040
Mısra: 10
"Bütün, her zaman"
anlamında belgesiz sıfat.

Nâvek-i hârî görüp vehm eyleyüp
almış ele
Anuñ için dutunur her bir yaña
kalkan gül

94. her:
Gazel 2048
Mısra: 3
Tekil kelimelerin önüne
getirilir ve o kelime için verilen
hükümün aynı cinsten olan şeylerin
hepsi için teker teker geçerli
olduğunu gösterir. || -nin hepsi,
bütün, cümle.

Her söz ki gele senden anı bilmeye
kimse
Hâll eyle olan nükteleri rind-i
cihân ol

95. her:
Gazel 2078
Mısra: 2
"Bütün, hepsi" anlamında
belgesiz sıfat.

Seyre çıksa nâz-ıla serv-i
hürâmânüm benüm
Cûlar olur her yana bu çeşm-i
giryânüm benüm

96. her:
Gazel 2085
Mısra: 7
"Bütün, hepsi" anlamında
belgesiz sıfat.

Her yañadan leşker-i gam gelse
tutsa 'âlemi
Gam degül baña varup meyhâneyi
me'men kılam

97. her:
Gazel 2087
Mısra: 8
"Bütün, hepsi" anlamında
belgesiz sıfat.

Âh itdükçe gözümden dökilür hün-
ı ciger
Zeyn olur lâle vü güller ile her bir
yanum

98. her:
Gazel 2094
Mısra: 1
"Bütün, hepsi" anlamında
belgesiz sıfat.

Sen mehi hicrân şebinde her kaçan
yâd eyleyem
Yaş döküp encüm mişâl âh-ıla
feryâd eyleyem

99. her:
Gazel 2265
Mısra: 8
"Bütün, hepsi" anlamında
belgesiz sıfat.

Şâd olur kühsâr-ı gamda añıcak
ruhsârını
Hemçü kebke-refitâr ile her bir yaña
kahkâh varam

100. her:
Gazel 2326
Mısra: 4
"Bütün, hepsi" anlamında
belgesiz sıfat.

'Âlem içinde yûri sen şâd u hândân
gül gibi
Hâr elinden baña yiter zâr u her
bâr inlerem

101. her:
Gazel 2326
Mısra: 10
"Bütün, hepsi" anlamında
belgesiz sıfat.

Hüsñ bāğında Muhibbî şubha dek
zârî kılar
Nitekim bülbül gibi her gîce bî-dâr
inlerem

102. her:
Gazel 2332
Mısra: 5
"Bütün, hepsi" anlamında
belgesiz sıfat.

Gülşen-i hüsñinde her şeb bülbül-i
güyâ gibi
Tâ şehër zârîlik itdüm âh u feryâd
eyledüm

103. her:
Gazel 2376
Mısra: 6
"Bütün, hepsi" anlamında
belgesiz sıfat.

Zâhide kevşer ü baña leb-i yâr
Var her kesde bir heves n'idelüm

104. her:
Gazel 2394

Mısra: 1
"Bütün, hepsi" anlamında
belgesiz sıfat.

Gül yüzünden ayru her şeb hâk-
ber-ser eyleyem
Göz yaşın döküp özüm hâke
berâber eyleyem

105. **her:**
Gazel 2406
Mısra: 5
"Bütün, hepsi" anlamında
belgesiz sıfat.

Yakmaga bî-dîn rakîbi her gice iy
mehlikâ
Atılan yir yir felekden tîr-i
âhumdur benüm

her ân:

1. **her an:**
Gazel 2035
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Her zaman, her dakika.

‘İşk ara görse ger mecnûnluğum
Ferhâd u Kaıys
Kûh u deste düşübeni olalar her ân
hâcîl

2. **her an:**
Gazel 2272
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Her zaman.

Gül bulunmaz hârsuz dilber de yok
ağyârsuz
Dil niçe nâlân olup kan dökmesün
her an gözüm

3. **her an:**
Gazel 2409
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Her an, her zaman.

Gözümden yaş yirine kan akıtdum
İdüben âh anı her ân akıtdum

her bâr:

1. **her bâr:**
Gazel 2153
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Her defa, daima, her vakit.

Görmezem h’âb yüzün iki gözüm
yol gözedür
Diye her bâr görelüm düşer-ise
râhum

her bir:

1. **her bir:**
Gazel 2101
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Teker teker, hepsi.

Müşkil-i ‘ışkı sakın söyleme ehl-i
hîrede
Nükte-i hâşî revâ mı işide her bir
‘avâm

2. **her bir:**
Gazel 2245
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Tek tek, ayrı ayrı.

Gel ‘ayân itme rumuz-ı ‘ışkı her
bir nâ-kese
Nükte-i hâşî ne bilsün kıymetin
bilmez ‘avâm

3. **her bir:**
Gazel 2277
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Tek tek, ayrı ayrı.

Bâr-ı gâmdan бүkîlüp döndi
kemâna bu bilüm
Eyledüm sinem rebâb tâ inleye her
bir kılum

4. **her bir:**
Gazel 2343
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Tek tek, ayrı ayrı.

Kirpügüm elmâs idüp delsem
yaşum cevherlerin
Dâne dâne her birin tesbîh-i
mercân eylesem

5. **her bir:**
Gazel 2486
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Tek tek, ayrı ayrı.

Sorma her bir nâ-kese ol ‘ışkıdan
virmez haber
Sor baña kim ben saña ‘ışkıñ
diyem mâhiyyetin

6. **her bir:**
Gazel 2496
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Tek tek, ayrı ayrı.

Sâyesin her bir ağaç gösterdi san
nat’-ı peleng

Üstine kurıldı bulıtlardan anuñ
sâyebân

7. **her bir:**
Gazel 2496
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Tek tek, ayrı ayrı.

Câme-i sebzın geyüben salınur
serv-i sehî
Cüylar her bir yaña olmuş ayagına
revân

her biri:

1. **her biri:**
Gazel 2084
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Teker teker, hepsi.

Bedende dâğlarum yarışur ki
gözler idüp
Nigâra her birisinden anuñ nezzâre
kılum

2. **her biri:**
Gazel 2091
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Teker teker, hepsi.

Derd-i dil hâlini kaşd eyleyüben
yaraları
Her biri ağız açup şerh ide dildâra
benem

3. **her biri:**
Gazel 2150
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Ayrı ayrı hepsi.

Gerçi kim Ferhâd u Mecnûn
çektiler derd ü belâ
Şükr iderdi hâline her biri görse
hâletüm

4. **her biri:**
Gazel 2164
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Teker teker, hepsi.

Şâhâne çekse leşkerini gâmzeñüñ
olur
Her biri nâvek-efgen ü hançer-
güzâr hem

5. **her biri:**
Gazel 2173
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Teker teker, hepsi.

Muhibbî her sözüm gevher kılıp
yârâna 'arz idüp
Gelün her birine kıymet koñuz
diyü sü'âl itdüm

6. her biri:

Gazel 2208

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Teker teker, hepsi.

Gördüm 'aşıkları kim her biri bir
sevdâdadur
Bu Muhibbî 'ışk ara rüsvâ-yı 'âlem
bagladum

7. her biri:

Gazel 2375

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Teker teker, hepsi.

Noqtalardur muşhaf-ı rüyuñda yir
yir hâller
Târ-ı zülfün her biri müşg-i
Tatâr'umdur benüm

8. her biri:

Gazel 2453

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Teker teker, hepsi.

Kalsaydı bu zamâna Ferhâd u
Kaş u Vâmîk
Benden gelüp sorardı her biri 'ışk
zamîrin

9. her biri:

Gazel 2492

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Teker teker, hepsi.

Bitürür dürlü şüküfe her biri bir
nev'de
Bu ne hikmet cümlesi bir su-y-ıla
bir hâkden

10. her biri:

Gazel 2496

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Teker teker, hepsi.

İy Muhibbî h'vâbdan açup reyâhîn
gözlerin
Furşatı fevt itme dir her biri
açuban zebân

her dem:

1. her dem:

Gazel 2048

Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Her zaman.

Su gibi akıt gözlerünün suymı her
dem
Ol serv-i sehî ayagina âb-ı revân ol

2. her dem:

Gazel 2169

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Her zaman.

Yüzine bakdukça yârûñ her dem
artar hayretüm
'Âlem içre tañ mıdur 'ışk-ıla ola
şöhretüm

3. her dem:

Gazel 2209

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Her zaman.

Güller bitürdi her dem bu eşk-i
läle-günüm
Âğışte oldı cânâ hâk-i derüñle
hünüm

4. her dem:

Gazel 2284

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Her zaman.

Pâymañ itsen beni zülfün gibi
olmaz 'aceb
Görürem her dem seni zülf-i
perîşânsın begüm

5. her dem:

Gazel 2323

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Her zaman.

Hün-ı dildür gözlerümden döştlar
her dem gelen
Läle gibi oldı bagrum kara bilmen
n'eyleyem

6. her dem:

Gazel 2063

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Her zaman, daima.

Palâs-ı fakr-ıla her dem kanâ'at
eylemek hoşdur
Bu dehrün atlas u zer beft olan
dîbâ şalından hem

7. her dem:

Gazel 2063

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Her zaman, daima.

Muhibbî agrayup gülmek gerek her
dem yolundan hem
Günâhuñdan seni pâk eylemez illâ
gözün yaşı

8. her dem:

Gazel 2145

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Her zaman, daima.

Dili fârğ iden her dem bu halka
halka ahumdur
Perî yüzlülerün zülfî hamından
kâkülinden hem

9. her dem:

Gazel 2146

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Her zaman, daima.

Şu 'le-i 'ışk âteşinden dil çeker her
dem 'âlem
Oldı düdündan melâyik gözleri her
lahza nem

10. her dem:

Gazel 2151

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Her zaman, daima.

Bezm-i gamda içerüz her dem
ciger hün-âbesin
Dürd-i derdüñ-ile olur vaqtümüz
hoş iy şanem

11. her dem:

Gazel 2026

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Her zaman, daima.

Serv gibi ser çeküp her dem hevâyı
gözleme
Menzilün hâk olısar bilmez misin
üftâde gel

12. her dem:

Gazel 2059

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Her zaman, her an.

Muhibbî hicr ara her dem vişâlün
fikirle şadân
Velî vuşlat döne hicre diyü
gamnâkdür gönüm

13. her dem:

Gazel 2083

Mısra: 1

Kelime Tipi: -
Her zaman, her an.

Her dem şehâb-ı âh-ıla bârân olan
yaşum
Bağr-ı ğam içre niçe mercân olan
yaşum

14. **her dem:**
Gazel 2088
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Her zaman, her an.

İstemem hergiz gönülden mihrüni
bîrûn idem
Ol sebebden isterem bagrumı her
dem hûn idem

15. **her dem:**
Gazel 2112
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Her zaman, daima.

Cefâlar eylese her dem dili
fermâna tapşurdum
Kula ne ihtiyâr olsun kamu sultâna
tapşurdum

16. **her dem:**
Gazel 2131
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Her zaman, her an.

Merdüm-i çeşmüm döker pâyına
her dem gevherin
Hiç dükenmez niçe yıldur sanki
gevher kâniyam

17. **her dem:**
Gazel 2275
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Her zaman.

Muhibbî gül yüzüne karşı cânâ
İder bülbül gibi her dem terennüm

18. **her dem:**
Gazel 2291
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Her zaman.

İdinürler tütiyâ her dem melâ'ik
çeşmine
Ol melâhat kişverinüñ çün türâb-ı
râhiyam

19. **her dem:**
Gazel 2294
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
Her zaman.

Bükilüp kıddüm olaldan iy
Muhibbî yâ benem
'Arşa-i 'ışk içre her dem ataram âh
okların

20. **her dem:**
Gazel 2311
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Her zaman.

Çün perîşândur Muhibbî zülfi her
dem dilberüñ
Tañ degül bende ola bu dil perîşân
eyleyem

21. **her dem:**
Gazel 2317
Mısra: 17
Kelime Tipi: -
Her zaman.

Kapuñda çünki meddâham seni
medh iderem her dem
Yürek pür-ğam gözüm pür-nem
Muhibbî' yem hoş elhânım

22. **her dem:**
Gazel 2327
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Her zaman.

Nağs tâli' dür beni her dem kılan
andan cüdâ
Görmezem gün yüzini beñzer
gidüpdür devletüm

23. **her dem:**
Gazel 2328
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Her zaman.

Eksük olmaz dem-be-dem cevri ü
cefâ vü miñnetüñ
Müstedâm ol döstüm senden gelür
her dem kerem

24. **her dem:**
Gazel 2336
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Her zaman.

Ğamzeñ oklarına her dem sînemi
terkeş kılup
Kaşların yasına cânâ cânı kırbân
isterem

25. **her dem:**
Gazel 2336
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Her zaman.

Ğamzeñ oklarına her dem sînemi
terkeş kılup
Kaşların yasına cânâ cânı kırbân
isterem

26. **her dem:**
Gazel 2371
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Her zaman, daima.

'Ömrini 'aşıkların kesmek degülse
kaşdı ger
Ya n' için her dem keser zülf-i dü-
tâsın bilmedüm

27. **her dem:**
Gazel 2372
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Her zaman, daima.

İñlerem bülbül gibi her dem
nevâda râstı
Gözümde duş olalı gül yüzlü
ra'nâlar benüm

28. **her dem:**
Gazel 2384
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Her zaman.

Bu dilden geçmesün diyü gönül
her dem fiğân eyler
Anuñçün tîrüne karşı bu sînemi
siper çekdüm

29. **her dem:**
Gazel 2385
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Her zaman.

Dökerem nâr-ı ğaşretle dönüp
şem'e ciğer hûnım
Dükenmez dîdeden her dem gelüp
eşk-i nedâmet hem

30. **her dem:**
Gazel 2391
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Her zaman.

Geh olur ğoncalar gibi bu dil dem-
beste miñnetden
Gehî lâle-şîfat her dem giribân-
çâkdür gönülüm

31. **her dem:**
Gazel 2392
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Her zaman.

Şevk-i 'ışk-ıla Muhibbî yine
deryâlar gibi
Şarşar-ı âhumla her dem kaynayup
cüş eyleyem

32. **her dem:**

Gazel 2439

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Her zaman.

Her dem Muhibbî su gibi akıtdı
gözüm yaşın
Ol serv kaddün ayagına çağlamag-
ıçun

33. **her dem:**

Gazel 2452

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Her zaman.

Çeşm-i ser-mestün midür her dem
beni bîmâr iden
La'l-i cân-bağşuñ midur bu
derdüme tîmâr iden

34. **her dem:**

Gazel 2464

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Her zaman.

Hîç dil hâlâş olur mı bir dem bu
derd ü ğamdan
Gam leşkeri çün eyler her dem aña
şebîhün

35. **her dem:**

Gazel 2477

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Her zaman, daima.

Gözüm saqqâ olup her dem sular
dildârûñ işiğün
Müjem cârub olup eydür o derde
ben de ferrâşın

36. **her dem:**

Gazel 2481

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Her zaman.

Geyürdi dîdeler baña yine hil'at
ser-â-serler
Didüm pâyende ol her dem geyür
rengin kumâş olsun

37. **her dem:**

Gazel 2499

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Her zaman.

Dîdeler cüy eylesün her dem revân
itsün yaşın
Pâyına yüz sürmege serv-i
bülendin gözle sen

her gâh:

1. **her gâh:**

Gazel 2184

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Her vakit, daima.

Kâh oldı Muhibbî teni bir kâha
dönüp âh
Takât mı var bâr-ı ğamı her gâh
çekem

her gün:

1. **her gün:**

Gazel 2080

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Sürekliçe, sürekli olarak.

Meded artmaktadur her gün
günâhum
Deñizler yumaya rüy-ı siyâhum

2. **her gün:**

Gazel 2220

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Her gün.

'İşküm benüm olmada her gün
ziyâde
Hüsnün gibi olmada her lahza
füzün hem

her kaçan:

1. **her kaçan:**

Gazel 2052

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Her ne zaman. || Bir işin
yapıldığı her seferde, her defada.*

Her kaçan kim ol kamer-rüh 'arz
ider bir dem cemâl
Pertevinden gökde güneş görünür
hem çün hayâl

2. **her kaçan:**

Gazel 2085

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Ne vakit, ne zaman ki.

Her kaçan yâd-ı ruhuñla küyuñı
mesken kılam
Haşâ li'llâh kim varup seyr-i gül ü
gülşen kılam

3. **her kaçan:**

Gazel 2136

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Bir işin yapıldığı her seferde,
her defada.*

Her kaçan eş'arum içre leblerin
yâd eyleyem
Niçe şürin lebleri bu yolda Ferhâd
eyleyem

4. **her kaçan:**

Gazel 2166

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Her ne zaman, her seferde.

Tüti-i tab'um Muhibbî gösterür
güyâ nebât

Her kaçan vaşf itse ol la'l-i şeker-
nâbum benüm

5. **her kaçan:**

Gazel 2187

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Her ne vakit, ne zaman ki.

Her kaçan 'ışkuñ yolında terk-i cân
ser eyleyem
Cümleten 'ışk ehline serdar olam
ker eyleyem

6. **her kaçan:**

Gazel 2190

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Her ne zaman ki.

Her kaçan görsem nigârâ yüzüñi
hayrânûñam
Derd-i 'ışk-ıla velî 'âlemde
sergerdânunam

7. **her kaçan:**

Gazel 2199

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Her ne zaman.

Her kaçan çeşmüm açup nezzâre-i
rû eyledüm
Akıdup serv ayagına yaşımı cü
eyledüm

8. **her kaçan:**

Gazel 2222

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Her ne zaman.

Müdde'î añlamasa tañ mı Muhibbî
Her kaçan zâhir idüp şî'rümi
mevzun çerkerem

9. her kaçan:
Gazel 2232
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Her ne zaman.

Ėam Şebinde her kaçan ki gönlümi
teng eyleyem
Nle kılam Őubĥ olunca nya heng
eyleyem

10. her kaçan:
Gazel 2233
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Her ne zaman.

Her kaçan hicrn Şebinde gönlümi
teng eyleyem
Nlem eflke ire feryd-ı heng
eylesem

11. her kaçan:
Gazel 2233
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Her ne zaman.

Bir kdeĥ mey ile anı Őf ide pr-i
muğn
h-ıla dil ynesin her kaçan jeng
eylesem

12. her kaçan:
Gazel 2252
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Her ne zaman ki.

Her kaçan salına ol serv-i
ĥıramnum benüm
Clar ol pyna bu ĥeŐm-i
girynum benüm

13. her kaçan:
Gazel 2270
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Her ne zaman.

Kendüzin bilmez Muĥibb kalmaz
ĥiĥ 'aĥl u hÇ
Her kaçan fikr-i ĥayl-i ol per-zd
eyleyem

14. her kaçan:
Gazel 2271
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Her ne zaman.

Her kaçan cn ĥaylnle sentün
ĥvb eyleyem
Uyanup dvne-veş kendüme
cevb eyleyem

15. her kaçan:
Gazel 2314
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Her ne zaman.

teŐ-i dd-ı dilümden görmedüm
'lem yüzin
Gl yznsz her kaçan gülşende
mesken eyledüm

16. her kaçan:
Gazel 2321
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Her ne zaman.

Her kaçan zb cemlne olam duş
iy Şanem
Gözlerüm kanı ider derylayn cŐ
iy Şanem

17. her kaçan:
Gazel 2340
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Her ne zaman.

Her kaçan cm-ı lebnden bir
kdeĥ nŐ eyleyem
T kıymet kaynayup derylayn
cŐ eyleyem

18. her kaçan:
Gazel 2374
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Her ne zaman.

Yana odlara felek tutuşa pervne
gibi
Her kaçan derd-ile ben h-ı
Őehergĥ ĥekem

19. her kaçan:
Gazel 2387
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Her ne zaman.

teŐ-i 'ıŐĥ-ıla dilden her kaçan h
eylesem
Maĥv ola seng irse hen ile pld
hem

20. her kaçan:
Gazel 2390
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Her ne zaman.

Derd-i dilden her kaçan derd-ile
ger h eylesem
ĥekilen göklere ejder gibi
humdur benüm

21. her kaçan:
Gazel 2392
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Her ne zaman.

Her kaçan 'ıŐĥ teŐini ben uyarsam
snede
Dd-ı humla cihn mülkin siyeh-
pŐ eyleyem

22. her kaçan:
Gazel 2392
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Her ne zaman.

Her kaçan 'ıŐĥ teŐini ben uyarsam
snede
Dd-ı humla cihn mülkin siyeh-
pŐ eyleyem

23. her kaçan:
Gazel 2432
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Her ne zaman.

Her kaçan Leyl ĥıkup olmak diler
Őahr-nişin
ĥayme eyler ĥeŐm-i pr-ĥnn o
dem Mecnn hemn

24. her kaçan:
Gazel 2491
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Her ne zaman.

Sidre tvs gibi nz-ıla reftra
gelür
Her kaçan nz-ıla ala ele dildr
etegin

her kaçan kim:

1. her kaçan kim:
Gazel 2264
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Her ne zaman ki.

Her kaçan kim sırr-ı 'ıŐĥndan
suĥen gŐ eyleyem
Kaynayup derya gibi emvc urup
cŐ eyleyem

her kes:

1. her kes:
Gazel 2018
Mısra: 13
Kelime Tipi: -
Herkes.

İy Muhibbî göz açup her kes
temâşâ eylesün
Oldı çün bir vech-ile manzûr ulu'l-
ebşâr gül

her ki:

1. her ki:

Gazel 2361

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

“Her kim” sözünün eskiden
kullanılan şekli, her kimse ki,
hangi kimse ki.

Her ki ‘âşıkdur didiler aña terk-i
ser gerek
Cân kulağına takup bu sözi
mengüş eyledüm

2. her ki:

Gazel 2433

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Her kimse ki, hangi kimse ki.

Ėam meclisinde her ki benim
nâlem işide
Eydür ki nâlesini bunuñ nâya
virmezsin

3. her ki:

Gazel 2456

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

“Her kim” sözünün eskiden
kullanılan şekli, her kimse ki,
hangi kimse ki.

Muhibbî her ki ‘âşıkdur gerekdür
ol ola cömerd
Yanında bir ola anuñ geçe yog-ıla
varından

her kim:

1. her kim:

Gazel 2019

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Herhangi bir kimse.

Beñzer lebûne gonca dimiş
‘ârîzuña gül
Her kim dimişse bu sözi didüm
nazar degül

2. her kim:

Gazel 2061

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Kim olursa olsun.

Her kim ki görse yüzini cândan
berî olur

Zülfi hamıyla boynına dakmaz
kılâde kim

3. her kim:

Gazel 2085

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Herhangi kimse ki.

Dîdeler rüşen olurlar göreler zibâ
yüzüñ
Her kimüñ inkârı vardur ben aña
rüşen kılam

4. her kim:

Gazel 2089

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Herhangi kimse ki.

Muhibbî cân u dil her kim virüp
bir büsesin alur
Dimez bâzâr-ı ‘ışk içre muqarrer
ben ziyân itdüm

5. her kim:

Gazel 2164

Mısra: 16

Kelime Tipi: -

Herhangi kimse ki.

Uşbu Ėazel ki hüsn-ile bir
nâzenindür
Ėâcet degül-durur aña naqş u nigâr
hem

6. her kim:

Gazel 2442

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Herhangi kimse ki.

Her kim benimle işide yârum
Ėikâyetin
Ferhâd birle añmaya Şîrîn
rivâyetin

7. her kim:

Gazel 2447

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Herhangi kimse ki.

İy Muhibbî şî’r ara her kim göre
elfâzuñ
Rişte-i cân üzre dizmiş dür gibidür
sözlerim

8. her kim:

Gazel 2464

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Herhangi kimse ki.

Her kim tecerrüd itdi çıkdı göge çü
‘İsî

Her kim tãma‘da kaldı geçti yire
çü Ėârün

9. her kim:

Gazel 2464

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Herhangi kimse ki.

Her kim tecerrüd itdi çıkdı göge çü
‘İsî
Her kim tãma‘da kaldı geçti yire
çü Ėârün

her kim ki:

1. her kim ki:

Gazel 2019

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Herhangi bir kimse.

Naẓm-ı gevher-nişârımı her kim ki
güş ide
Aña Muhibbî diye-bilür mi gevher
degül

2. her kim ki:

Gazel 2042

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Herhangi kimse ki.

Her kim ki ola ehl-i Ėanâ‘at
Muhibbîyâ
FarĖ eylemez seng ile birdür
hemân la‘l

3. her kim ki:

Gazel 2248

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Herhangi kimse ki.

Her kim ki ezel ‘ışk iline pâdişâh
ola
Çekse ‘aceb mi göklere ol âhdan
‘alem

her kişi:

1. her kişi:

Gazel 2048

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Herkes.

Görmeye seni her kişi cân gibi
nihân ol
İllâ ki bu ben ‘âşıka gün gibi ‘ayân
ol

2. her kişi:

Gazel 2097

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Kim varsa hepsi, mevcut olan bütün insanlar.

Her kişi yārā irür bulur tarîk-i müstakîm
Ben ki gümrâham gidüpdür hânümânım n'eyleyem

3. her kişi:

Gazel 2115

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Kim varsa hepsi, mevcut olan bütün insanlar.

'Aqla tâbi' her kişi dil bağlamaz meh-rûlara
İy saçı leylâ senüñ mecnûn u sergerdânuñam

4. her kişi:

Gazel 2444

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Herkes.

'İyde irdi her kişi şādān u hāndān seyr ider
Ben seni gördüm benüm 'iydüm mükerrerdür bugün

5. her kişi:

Gazel 2486

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Herkes.

Her ne eylerseñ yazar anı kirāmen kâtibin
Her kişi artura-tursun ceħd kılsun tâ'atin

her lahza:

1. her lahza:

Gazel 2146

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Her an.

Şu'le-i 'ışk âteşinden dil çeker her dem 'alem
Oldı dūdından melāyik gözleri her lahza nem

2. her lahza:

Gazel 2211

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Her an.

Dirīgā teşneyem gāyet degül hādden birün derdüm
Sorarsañ içdügüm hūn-ı ciger her lahza mey ħordem

3. her lahza:

Gazel 2220

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Her an.

'İşkum benüm olmada her gün ziyāde
Hüsnüñ gibi olmada her lahza füzün hem

4. her lahza:

Gazel 2284

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Her an.

Gün yüzüne gāh zülfün geh yaşum olur hiçāb
Anuñ için dideden her lahza pinhānsın begüm

her ne:

1. her ne:

Gazel 2065

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Hangi, hangi şey ki.

Bu Muhibbî'ye cefā kılsañ yaħūd mihr eyleseñ
Her ne hüküm itseñ buyur emrüne fermān olmışam

2. her ne:

Gazel 2109

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Hangi, hangi şey ki.

Cānān yolında her ne gelürse gelür sürür
Ger tığ-ı kahr u cevr ü ger ħançer-i sitem

3. her ne:

Gazel 2124

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Hangi, hangi şey ki.

Didi cevr itdüm cefā kıldum daħı uslanmaduñ
Her ne didüñ ħağ buyurduñ didüm arı görmişem

4. her ne:

Gazel 2131

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Hangi, hangi şey ki.

Öldürürse emr anuñdur dirgürürse hüküm anuñ

Her ne kim kılsa ben anuñ bende-i fermānyam

5. her ne:

Gazel 2158

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Her ne, ne olursa olsun.

Ben kulam ol pādīşahumdur benüm

Her ne hüküm itse revādur cāñuma

6. her ne:

Gazel 2183

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Hangi, hangi şey ki.

Kullaruñdandır Muhibbî çün senüñ bî-zer ħarīd
Her ne buyursañ buyur kim bende vü fermānuñam

7. her ne:

Gazel 2299

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Hangi, hangi şey ki.

Her ne yire bakar isem görürüm şāhum seni
Åh şāhum yazılıpdur her der ü dīvār hem

8. her ne:

Gazel 2316

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Her ne, ne olursa olsun.

Bende oldum bir şehüñ yolına cān ısmarlaram
Her ne kim emr itse ben anı hemān ısmarlaram

9. her ne:

Gazel 2377

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Hangi, hangi şey ki.

Sinede 'ışk ezel ben bilürem
Her ne cevr itse güzel ben bilürem

10. her ne:

Gazel 2377

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Hangi, hangi şey ki.

Her ne cevr ü cefā gelür senden Cümlesin baña meħel ben bilürem

11. her ne:

Gazel 2447

Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Hangi, hangi şey ki.

Ne kadar cevr ü cefâ gönderse
gelsün râziyam
Her ne yağarsa semâdan götürür
lâ-büd zemîn

12. **her ne:**
Gazel 2486
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Hangi, hangi şey ki.

Her ne eylesenî yazar anı kirâmen
kâtibîn
Her kişi artura-tursun cehd kılsun
tâ'atin

13. **her ne:**
Gazel 2030
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Hangi, hangi şey ki.

Geldi çün şahn-ı çemende oldı
'işret-sâz gül
Her ne yirden eyler-ise eylesün
koñ nâz gül

14. **her ne:**
Gazel 2076
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Hangi, hangi şey ki.

İtdüm kabûl çünki hârebâfî
meşrebin
Her ne ki diye mu'tekid-i zât-ı
pâkiyem

her ne deñlü:

1. **her ne deñlü:**
Gazel 2025
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Her ne kadar.

İy Muhibbî her ne deñlü eylesenî âh
u fiğân
Sanma kim saña terahhüm eyleye
ol seng-dil

2. **her ne deñlü:**
Gazel 2120
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Başına geldiği şart
cümlesindeki hükmün doğru ve
yerinde olduğunu belirttikten
sonra bu hükme zıt düşen hususlar
bulduğunu bildirir. || ... ise de, –
dir ama.

Her ne deñlü kaşruñ iy meh-rû
felekden yücedür
Çıkmaga âhum kemendiyle
fiğânım var benüm

3. **her ne deñlü:**
Gazel 2418
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Başına geldiği şart
cümlesindeki hükmün doğru ve
yerinde olduğunu belirttikten
sonra bu hükme zıt düşen hususlar
bulduğunu bildirir: ... ise de, –
dir ama.

Her ne deñlü cevr iderse ol
vefâdan yig baña
'Aşık-ı dil-hâstedür derdüne
dermândur diyen

her ne ki:

1. **her ne ki:**
Gazel 2388
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Hangi, hangi şey ki.

Her ne ki gelse cânuma var saña
minnetüm
Ger nâvek-i cefâ vü eger hançer-i
sitem

her ne kim:

1. **her ne kim:**
Gazel 2185
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Hangi, hangi şey ki.

Eyler cevr ü cefâ yâr nâ-
güzürümdür benüm
Her ne kim anda gele ol dil-
pezürümdür benüm

her niçe:

1. **her niçe:**
Gazel 2442
Mısra: 13
Kelime Tipi: -
Her nasıl, ne şekilde olursa
olsun.

'İşkî Muhibbî her niçe ketm itmek
istese
Zâhir görür yüzine bakanlar
'alâmetin

her zamân:

1. **her zamân:**
Gazel 2219
Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Her zaman.

Giderdi şabr u hüş u dil nigârî bir
zamân görsem
Belâ vü miñnetüm artar anı ben her
zamân görsem

hercâyî:

1. **hercâyî:**
Gazel 2014
Mısra: 2
Bir şey üzerinde sürekli
durmayan, sözünden,
kararlarından döñüveren, sebatsız,
kararsız, vefasız.

Cennet-âsâ zeyn ider her câyî gül
Hüb idi ger olmasa hercâyî gül

hercâyilik:

1. **hercâyilik:**
Gazel 2485
Mısra: 2
Uçarılık, her Âşığa yüz verme
hali, sabırsızlık ve kararsızlık
durumu.

Güller-ile zeyn olındı yine bağ u
gülsitân
Gülde var hercâyilik bülbülde var
âh u fiğân

hergiz:

1. **hergiz:**
Gazel 2055
Mısra: 14
Asla, hiçbir zaman, hiçbir
suretle, katıyyen.

Cefâ cevrünü gönönder kabûl ider
didüm cânâ
Baña ol râhât-ı cândur cefa hergiz
dimem çekdüm

2. **hergiz:**
Gazel 2145
Mısra: 9
Asla, hiçbir vakit.

Muhibbî kimseyi gıybet idüp
uzatma hergiz dil
Dilindendir ne gelse kişiyeye sag u
solından hem

3. **hergiz:**
Gazel 2274
Mısra: 3
Asla, hiçbir vakit.

Derdâ ki nazar itmedi bu hâlüme
hergiz

Ebrûlarına hasret olup hem çü hilâlüm

4. **hergiz:**

Gazel 2301

Mısra: 8

Asla, hiçbir zaman, hiçbir suretle, kat'iyen.

Seng-i hâra nerm olur ger derd-ile âh eylesem
Kalbüne iy seng-dil itmedi hergiz kâr hem

5. **hergiz:**

Gazel 2319

Mısra: 10

Asla, hiçbir zaman, hiçbir suretle, kat'iyen.

Büsesin almış işitdüm yine sâgar dilbertün
İçmeyince sâgaruñ kanını hergiz kanmayam

6. **hergiz:**

Gazel 2327

Mısra: 6

Asla, hiçbir zaman, hiçbir suretle, kat'iyen.

İy sabâ merdümlik it dildâra 'arz it hâlümü
Çün bilürsin bende yok hergiz beyâna kudretüm

7. **hergiz:**

Gazel 2464

Mısra: 7

Asla, hiçbir zaman, hiçbir suretle, kat'iyen.

Gitmezdi hacca hergiz koyup diyar-ı yârı
Kalbinde Merve hakkı olsa şafâ-yı Mecnûn

8. **hergiz:**

Gazel 2466

Mısra: 14

Asla, hiçbir zaman, hiçbir suretle, kat'iyen.

Bu Muhibbî'yi 'aceb aılmaz mı ki ol seng-dil
Bir nefes hergiz anuñ gitmez hayâli yâddan

9. **hergiz:**

Gazel 2062

Mısra: 10

Asla, hiç bir vakit.

Lebleri tiryâkine irdi Muhibbî çün elüm

Zehr-i gâmdan çekmeyem şimden girü hergiz elem

10. **hergiz:**

Gazel 2070

Mısra: 8

Asla, hiç bir vakit.

İbtidâ-yı 'ışkıdan vürir bulunur çok haber
Lîk ben hergiz bu yolda intihâyı görmedüm

11. **hergiz:**

Gazel 2143

Mısra: 7

Asla, hiç bir vakit.

Ne deñlü inlesem bülbül misâli ol gülün hergiz
'Acebdür güşına girmez benüm bu âh-ıla zârum

12. **hergiz:**

Gazel 2145

Mısra: 2

Asla, hiç bir vakit.

Vefâ gelmez cihândan çün ferâgum var gülinden hem
İrişmez güşuma hergiz figânlar bülbülinden hem

13. **hergiz:**

Gazel 2156

Mısra: 4

Asla, hiç bir vakit.

Nâgehân gördüm senün ben iy perî behcet yüzün
Ol zamândan gitdi 'aqlum kalmadı hergiz bilüm

14. **hergiz:** -

Gazel 2012

Mısra: 7

Asla, kat'iyen, hiçbir vakit, hiçbir şekilde.

Kim dir ki gönül kuçıla hergiz o kuçılmaz
Bir taze civân 'ışkına taze heves ol gel

15. **hergiz:**

Gazel 2036

Mısra: 2

Asla, kat'iyen, hiçbir vakit, hiçbir şekilde.

Gerçi kim kaç' eyledüm hicran ilinde niçe yol
Bâb-ı vaşl-ı dil-rübâya bulmadum hergiz vuşul

16. **hergiz:**

Gazel 2037

Mısra: 5

Asla, kat'iyen, hiçbir vakit, hiçbir şekilde.

Şadık ol kavlünde hergiz gelmesün senden hilâf
Kimde kim kızb olsa âhir olırsardur ol zelîl

17. **hergiz:**

Gazel 2081

Mısra: 10

Asla, kat'iyen, hiçbir vakit, hiçbir şekilde.

Yâruñ Muhibbî görelî hatı gubârını
Hayrânâm aña kalmadı hergiz benüm bilüm

18. **hergiz:**

Gazel 2083

Mısra: 5

Asla, kat'iyen, hiçbir vakit, hiçbir şekilde.

Dökse saçılsa hergiz aña kimse lâ dimez
Şâh-ı maḥabbet emriyle tûfân olan yaşum

19. **hergiz:**

Gazel 2086

Mısra: 11

Asla, kat'iyen, hiçbir vakit, hiçbir şekilde.

Âh u efgânım dirîgâ eylemez hergiz eṣer
Saña âhen-dil didüm anuñçün iy yâr añladum

20. **hergiz:**

Gazel 2088

Mısra: 1

Asla, kat'iyen, hiçbir vakit, hiçbir şekilde.

İstemem hergiz gönülden mihrüñi bürün idem
Ol sebebden isterem bagrumı her dem hün idem

21. **hergiz:**

Gazel 2093

Mısra: 3

Asla, kat'iyen, hiçbir vakit, hiçbir şekilde.

Cânı teslim eyledüm geçmezdi hergiz minnete
Saña ma'lûm olmadı hergiz içüm taşum benüm

22. **hergiz:**

Gazel 2093

Mısra: 4

*Asla, kat'iyen, hiçbir vakit,
hiçbir şekilde.*

Câni teslîm eyledüm geçmezdi
hergiz minnete
Saña ma'lûm olmadı hergiz içüm
taşum benüm

23. **hergiz:**

Gazel 2113

Mısra: 10

*Asla, kat'iyen, hiçbir vakit,
hiçbir şekilde.*

İy Muhibbî yâr yagdursa eger
seng-i cefâ
Ol cefâya baş açam hergiz gürizân
olmayam

24. **hergiz:**

Gazel 2250

Mısra: 6

*Asla, kat'iyen, hiçbir vakit,
hiçbir şekilde.*

Nişânın sormayıñ benden rakîbün
Nişânı kalmaya hergiz ola güm

25. **hergiz:**

Gazel 2277

Mısra: 10

*Asla, kat'iyen, hiçbir vakit,
hiçbir şekilde.*

Başum eger komasam ayagum
altına
Ol serv-quadde irmez idi hergiz
elüm

26. **hergiz:**

Gazel 2285

Mısra: 11

*Asla, kat'iyen, hiçbir vakit,
hiçbir şekilde.*

Olmadı bu 'âlem içre hergiz
Hiç gâmdan özge baña hem-dem

27. **hergiz:**

Gazel 2368

Mısra: 8

*Asla, kat'iyen, hiçbir vakit,
hiçbir şekilde.*

Dâyimâ olsun emân içinde ol çok
sevdüğüm
Gerçi kim 'ışkında ben hergiz
emânı bulmadum

28. **hergiz:**

Gazel 2380

Mısra: 7

*Asla, kat'iyen, hiçbir vakit,
hiçbir şekilde.*

Hasta oldum istemem hergiz
eṭibbâdan 'ilâc
Derd sen virdün devâ senden İlahi
isterem

29. **hergiz:**

Gazel 2387

Mısra: 5

*Asla, kat'iyen, hiçbir vakit,
hiçbir şekilde.*

Hey ne sengin-dil olur itmedi
hergiz eṣer
Girye vü âh u fiğân u nâle vü
feryâd hem

30. **hergiz:**

Gazel 2391

Mısra: 1

*Asla, kat'iyen, hiçbir vakit,
hiçbir şekilde.*

Tekebbür itmeyüp hergiz riyâdan
pâkdür gönüm
Başum eflâke de irse yüzümle
hâkdür gönüm

31. **hergiz:**

Gazel 2463

Mısra: 1

*Asla, kat'iyen, hiçbir vakit,
hiçbir şekilde.*

Lebleri devrinde hergiz bakmayam
şahbâya ben
Serv qaddi var-iken meyl itmeyem
tübâya ben

32. **hergiz:**

Gazel 2473

Mısra: 5

*Asla, kat'iyen, hiçbir vakit,
hiçbir şekilde.*

Bâg-ı hüsnün olmayınca hergiz iy
ârâm-ı cân
Lâleler güller bitüp zeyn-i gülistân
olmasun

33. **hergiz:**

Gazel 2481

Mısra: 9

*Asla, kat'iyen, hiçbir vakit,
hiçbir şekilde.*

Muhibbî virmeyem dirdüm didi
meh-rûlara hergiz
Beni yoldan çıkarın âh bu gözi ile
o kaş olsun

herkes:

1. **herkesün:--üñ**

Gazel 2147

Mısra: 2

Herkes.

'İyd-i ḳurbân oldu ben ḳurbân-ı
cânân olmuşam
Herkesün bir şuglı var ben yâra
hayrân olmuşam

hevâ:

1. **hevâsın:--sı, -n**

Gazel 2168

Mısra: 2

*Arzu, istek, iptila, düşkünlük,
meyil.*

Saña dil virdüm bu gönümün
n'olasın bilmedüm
Bir kurı sevdâ-y-ımış lîkin hevâsın
bilmedüm

2. **hevâ:**

Gazel 2018

Mısra: 11

*İstek, arzu, heves, meyil. ||
Aşk, sevgi, tutkunluk. || Nefisten
gelen arzu.*

İtmedi dehrün dimâğını hevâ
'anber-şemîm
Açılup bû virmeyince nâfe-i Tâtâr
gül

3. **hevâdan:--dan, -**

Gazel 2021

Mısra: 1

*İstek, arzu, heves, meyil. ||
Aşk, sevgi, tutkunluk. || (Nefisten
gelen) Arzu, iptilâ.*

Virme dil sevdâ-yı zülfе bu
hevâdan vâz gel
İy gönül 'âlemde gel bu mâcerâdan
vâz gel

4. **hevâdan:--dan, -**

Gazel 2021

Mısra: 1

*İstek, arzu, heves, meyil. ||
Aşk, sevgi, tutkunluk. || Arzu.*

Virme dil sevdâ-yı zülfе bu
hevâdan vâz gel
İy gönül 'âlemde gel bu mâcerâdan
vâz gel

5. **hevâyı:--y, --ı**

Gazel 2026

Mısra: 3

*İstek, arzu, heves, meyil. ||
Aşk, sevgi, tutkunluk. || Hava.*

Serv gibi ser çeküp her dem hevâyı
gözleme

Menzilüñ hâk olısar bilmez misin
üftâde gel

6. **hevâ:**
Gazel 2043
Mısra: 10
Hava.

Mâh-rûlarda Muhibbî Kâdir'ün gör
kudretin
Bir yire cem' eylemiş âteş hevâ vü
âb u gil

7. **hevâdur:--dur, -**
Gazel 2066
Mısra: 4
İstek, arzu, heves, meyl.

'İşkuñ içinde hâlümü bilmeñ
murâd-ısa
Gönlümde nâr u başda hevâdur
gözümde nem

8. **hevâsı:-sı**
Gazel 2072
Mısra: 3
İstek, arzu, heves, meyl. ||
Aşk, sevgi, tutkunluk. || Nefisten
gelen arzu.

Başuma sevdâ-yı zülfüñüñ hevâsı
tolalı
Düşüben vâdilere rüsvâ-yı hāmūn
olmuşam

9. **hevâda:-da**
Gazel 2076
Mısra: 3
İstek, arzu, heves, meyl. ||
Aşk, sevgi, tutkunluk.

Başum hevâda su gibi yaşum
revânedür
Bir serv-kad ü lâle haddüñ pâyı
hâkiyem

10. **hevâ:**
Gazel 2100
Mısra: 10
İstek, arzu, heves, meyl. ||
Aşk, sevgi, tutkunluk.

Zülfî sevdâsı olmasa serde
Hiç dir mi idüm hevâ sevdüm

11. **hevâsına:-sı, -n, -a**
Gazel 2121
Mısra: 1
Aşk, sevgi, tutkunluk.

Bir lâle hâd hevâsına rengin ğazel
didüm
Medh eyleyüp göziyle kaşın bî-
bedel didüm

12. **hevâsına:-sı, -n, -a**
Gazel 2133
Mısra: 5
İstek, arzu, heves, meyl.

Niçe biz zülfî hevâsına yilüp şâm u
seher
Dili Mansûr-şıfat zülfine berdar
idelüm

13. **hevâdur:-dur**
Gazel 2196
Mısra: 4
Aşk, sevgi, tutkunluk.

'İşka düşdüm zülfüñüñ sevdâsıla
toldı dimâğ
Dilde âteş gözde nem başda
hevâdur sevdüğüm

14. **hevâsını:-sı, -n, -ı**
Gazel 2249
Mısra: 1
Aşk, sevgi, tutkunluk.

Leylî zülfüñüñ hevâsını kaçan
sevdâ kılam
Gönlümü Mecnûnlayın dîvâne bir
şeydâ kılam

15. **hevâ:**
Gazel 2302
Mısra: 16
Aşk, sevgi, tutkunluk.

Düşeliden berü deryâ-yı 'ışka
Başum toli hevâ san bir hâbâbam

16. **hevâyâ:-(y)a**
Gazel 2303
Mısra: 9
Aşk, sevgi, tutkunluk.

Vaqt oldı yanup hevâyâ
Berbâd u bed-ğubâram

17. **hevâsı:-sı**
Gazel 2315
Mısra: 3
İstek, arzu, heves, meyl.

Zâhidâ 'aşıklaruz cennet hevâsı
bizde yok
Tâlibüz didâra bir özge hevâmuz
var bizüm

18. **hevâmuz:-muz**
Gazel 2315
Mısra: 4
İstek, arzu, heves, meyl.

Zâhidâ 'aşıklaruz cennet hevâsı
bizde yok
Tâlibüz didâra bir özge hevâmuz
var bizüm

19. **hevâdan:-dan**
Gazel 2346
Mısra: 10
İstek, arzu, heves, meyl.

Âh kılsam bahr-ı eşküm mevc urur
deryâlayın
'Âlemi ğarğ ide diyü ol hevâdan
korkaram

20. **hevâ:**
Gazel 2389
Mısra: 2
İstek, arzu, heves, meyl.

Senden özge benim 'âlemde
bulınmaya kesüm
Saña irmekdür döst hevâ vü
hevesüm

21. **hevâsı:-sı**
Gazel 2459
Mısra: 5
Aşk, sevgi, tutkunluk.

Ol elif kıddüñ hevâsı hâşretinden
döstlar
Gâh kıddüm dâl olur hicrân
şebinde gâh nûn

hevâ vü heves:

1. **hevâ vü heves:**
Gazel 2260
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Zevk ve şehvetler.

Sensin ğayr degül baña hevâ vü
hevesüm
İtme nevmîd beni yokdur ümîd-i
kesüm

hevâdar:

1. **hevâdaruñ:-uñ**
Gazel 2342
Mısra: 2
Hevesli, meyilli kimse, aşık,
tutkun.

Gül ruhuñ şevkine ister ki gönül
zâruñ olam
Tâ ölince râh-ı 'ışk içre hevâdaruñ
olam

hevâ-yı 'ışk:

1. **hevâ-yı 'ışk:**
Gazel 2469
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Aşk sevdası.

Zerre-veş kıldı hevâ-yı 'ışk
sergerdân beni

İrmedüm derdâ ki ol mihr-i cihan-
ârâya ben

hevâ-yı kadd-i bālân:

1. hevâ-yı kadd-i bālân:

Gazel 2296

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Uzun boylu sevgilinin hevesi.

Ger hevâ-yı kadd-i bālân-ıla cānâ
hâk olam
Tañ midur bulup şeref ger tãrem-i
eflâk olam

hevâ-yı mu'tedil:

1. hevâ-yı mu'tedil:

Gazel 2043

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Aşırı derecede soğuk yahut
sıcak olmayan, ılık, ılıman hava.*

Ḥasta dil bīmār çeşmünden gider
meyhâneye
Ḥastaya lazım-durur âb u hevâ-yı
mu'tedil

hevâ-yı nefis:

1. hevâ-yı nefis:

Gazel 2163

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Nefis hevesi.

Hevâ-yı nefisüme uydum gidüpdür
ihtiyâr elden
Eger olmaz -ısa luţfuñ muqarrer
lâyık-ı nâram

hevâ-yı nefisüne uy-:

1. hevâ-yı nefisüne uy-:

Gazel 2167

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Arzu ve ihtiraslarına uyarak
yapmaması gerekeni yapmak,
zaaflarına esir olmak.*

Hevâ-yı nefisüme uydum elüm
irişmedi yâra
Uzak menzil zavâde yok dirîğa
râhda kaldum

hevâ-yı zülf:

1. hevâ-yı zülf:

Gazel 2248

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Saçının aşkı.

Başum hevâ-yı zülf-ile toptolu
olalı
Eksük degül dilde belâ miḥnet ü
elem

heves:

1. heves:

Gazel 2012

Mısra: 8

*Bir şeye karşı duyulan istek,
eğilim, arzu, meyil.*

Kim dir ki gönül kuçıla hergiz o
kuçılmaz
Bir tãze civân 'ışkına tãze heves ol
gel

2. hevesdür:-dür

Gazel 2204

Mısra: 1

İstek, arzu, meyil.

Yine bir tãze hevesdür küy-ı dilber
eyleyem
Yüze sürüp ḥâkin evvel soñradan
ser eyleyem

3. heves:

Gazel 2373

Mısra: 12

*Gelip geçici arzu, devamlı
olmayan istek.*

Zâhide ḥür gerek baña nigâr
Her kişide var bu heves n'idelüm

4. heves:

Gazel 2376

Mısra: 2

İstek, arzu, meyil.

Oldı 'ışka çü hem-nefes n'idelüm
Gitmez ölince bu heves n'idelüm

5. heves:

Gazel 2376

Mısra: 6

İstek, arzu, meyil.

Zâhide kevşer ü baña leb-i yâr
Var her kesde bir heves n'idelüm

6. hevesüm:-üm

Gazel 2389

Mısra: 2

İstek, arzu, meyil.

Senden özge benüm 'âlemde
bulınmaya kesüm
Saña irmekdür döst hevâ vü
hevesüm

7. hevesi:-i

Gazel 2403

Mısra: 9

İstek, arzu, meyil.

Beni sevdâlara saldı yine zülfî
hevesi
İrmez el aña Muḥib bād-ı hevâdur
dir-isem

heves eyle-:

1. heves eyle-:

Gazel 2040

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

*Bir şeye karşı istek duymak,
eğilimli olmak. || Heveslenmek.*

Ruḥlaruñ vaşfın işitmiş eylemiş
görmek heves
Tag u şahrâda anuñçün oldı
sergerdân gül

heves id-:

1. heves id-:

Gazel 2373

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Heveslenmek.

İdelüm vaşfuñı heves n'idelüm
Cân virelüm bu yolda pes n'idelim

heves-i fikr-i ruh:

1. heves-i fikr-i ruh:

Gazel 2369

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Yanağının hayalinin hevesi.

Heves-i fikr-i ruḥ u la'lüñ ucından
şanemâ
Kıssâ-i Vâmık u Ferḥâd'a
dönüpdür meğelim

heves-i mansıb:

1. heves-i mansıb:

Gazel 2374

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Makam hevesi.

Döstlar rind olana ḥırka vü bir
loğma yiter
Sanmañuz kim heves-i mansıb-ıla
câh çekem

2. heves-i mansıb:

Gazel 2374

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Makam hevesi.

Döstlar rind olana hırka vü bir
loğma yiter
Sanmañuz kim heves-i manşıb-ıla
câh çekem

hey:

1. **hey:**

Gazel 2090

Mısra: 6

"Ey!" seslenme edatı.

Ehl-i 'ışk küyuña varsa çağrışurlar
dād dād
Bī-ħabersin kullaruñdan hey güzel
şāhum benüm

2. **hey:**

Gazel 2139

Mısra: 6

"Ey!" seslenme edatı.

Küfr-i zülfün ile artursun ruħuñ
İmānını
Bu müselmān resmi mi hey nā-
müselmānum benüm

3. **hey:**

Gazel 2169

Mısra: 8

"Ey!" seslenme edatı.

Cür'a-i cāmuñ içelden şöyle mest
itdün beni
Hey kıyāmet gitmeye tā ħaşre dek
keyfiyetüm

4. **hey:**

Gazel 2281

Mısra: 10

"Ey!" seslenme edatı.

Didüm dil murğını dutup ser-i
zülfinde bend itdüm
Didi hey dermend diller alur
'ālemede şayyādam

5. **hey:**

Gazel 2317

Mısra: 16

"Ey!" seslenme edatı.

Saçı dārum kaşı yayum gözi pür-
fitne bīmārum
Ölürsem boynuña kanum meded
hey nā-müselmānum

6. **hey:**

Gazel 2387

Mısra: 5

"Ey!" seslenme edatı.

Hey ne sengin-dil olur itmedi
hergiz eşer
Giryeye vü āh u fiğān u nāle vü
feryād hem

7. **hey:**

Gazel 2015

Mısra: 6

Nida, seslenme ünlemi.

Görinen sünbül midür yāħūd
didüm zülfün ucı
Didi hey divāne ol zencirdür kākül
degül

8. **hey:**

Gazel 2119

Mısra: 2

Azarlama, uyarı, üzüntü,
sitem, tekdir, şüphe vb. duyguları
anlatan cümlelerde anlama kuvvet
verir.

Gelem diyübene gitdi baña ol yüzi
māh aħşām
Ki hey bī-çāre tiz olsun dilünden
eyle āh aħşām

9. **hey:**

Gazel 2125

Mısra: 2

Seslenmek ve bir kimsenin
dikkatini çekmek için kullanılır.

Kandasın iy cevri çok yār-ı cefā-
sāzum benüm
Şive vü nāzı ko hey pür-şive pür-
nāzum benüm

10. **hey:**

Gazel 2444

Mısra: 4

"Ey" seslenme sözü.

Eylemezseñ 'iyd-i ađħā irdi ger
ķurbān beni
Hey yoluñda öldüğüm ölmek
muķarrerdür bugün

heybet:

1. **heybet:**

Gazel 2255

Mısra: 7

Büyüklük, azamet, iri
görünüş.

Gelecek Münkir ü Nekir heybet ile
ķabrüme
Eyle āsān baña virem cümle
sü'ālüm benüm

2. **heybet:**

Gazel 2335

Mısra: 6

Bir şey karşısında hissedilen
korku ile karışık saygı duygusu.

Kirpüğüm saflar dizüp oldu arada
kan revān

Heybet aldı ehl-i 'ışk olan
savaşumdan benüm

hev'et:

1. **hev'etin:-i, -n**

Gazel 2412

Mısra: 1

Bir işi yapmak veya
yönetmekle görevlendirilmiş
kimselerden meydana gelen
topluluk, kurul.

Añlamaz-idum ezelden ben
güzeller hey'etin
'Aşık oldum 'ışk öğretti baña
māhiyyetin

hezār:

1. **hezār:**

Gazel 2014

Mısra: 3

Bülbül. II Aşık.

Derd-ile iniledüğü budur hezār
Ĥār elinden pāredür a'zā-yı gül

2. **hezār:**

Gazel 2164

Mısra: 17

Bülbül. O şakıyışlarıyla
ağlayıp, inleyen, durmadan
sevgilisinin güzelliklerini anlatan
ve ona aşk sözleri arz eden bir
aşığın timsalidir. Bülbül güle aşık
kabul edilir. Sevgilinin Aşığa
eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet
eder dikenleriyle bülbülün ciğerini
deler. Gül naz, bülbül niyaz için
yaratılmıştır.

Her kim görse bu beytümü taħşin
idüp hezār
İnşāf diye bilesine rüzigār hem

3. **hezār:**

Gazel 2195

Mısra: 4

Bülbül. Bülbül. O
şakıyışlarıyla ağlayıp, inleyen,
durmadan sevgilisinin
güzelliklerini anlatan ve ona aşk
sözleri arz eden bir aşığın
timsalidir. Bülbül güle aşık kabul
edilir. Sevgilinin Aşığa eziyetleri
gibi gül de bülbüle eziyet eder
dikenleriyle bülbülün ciğerini
deler. Gül naz, bülbül niyaz için
yaratılmıştır.

Bugün gül şevkime bülbül ider
feryād-ıla zārı
Görelen gün yüzün cānā saña
karşu hezār oldum

4. hezāram: -am

Gazel 2230

Mısra: 6

Bülbül. O şakıyıslarıyla ağlayıp, inleyen, durmadan sevgilisinin güzelliklerini anlatan ve ona aşk sözleri arz eden bir aşım timsalidir. Bülbül güle aşık kabul edilir. Sevgilinin Âşğa eziyetleri gibi gül de bülbüle eziyet eder dikenleriyle bülbülün ciğerini deler. Gül naz, bülbül niyaz için yaratılmıştır.

Yüzün gül saçın 'anber leblerün mül
Gülistānunda inler bir hezāram

hezār pare kıl-:

1. hezār pare kıl-:

Gazel 2084

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Bin parça yapmak.

Tenümi seyf-i cefā-y-ıla şerha şerha kılup
Dilümi tığ-ı ğam-ıla hezār pare kılam

hezārān:

1. hezārān:

Gazel 2211

Mısra: 3

Binlerce, bin kere, pek çok.

İde her zerre ölürsem hezārān nāle vü āhı
İletse küyuña cānā eger bād-ı şabā gerdüm

2. hezārān:

Gazel 2328

Mısra: 2

Binlerce, bin kere.

Ben helāk oldum ğamuñdan sen esen ol iy şanem
Şāh sag olsun hezārān bende kim ölse ne ğam

3. hezārān:

Gazel 2398

Mısra: 7

Binlerce, bin kere.

Hezārān luţf-ıla dilber baña keşf eyledi rāzin
Ölürsem itmeyem ifşā ben anı rāzdār oldum

hiç:

1. hiç:

Gazel 2043

Mısra: 7

Soru cümlelerinde belirsiz bir zamanı anlatan bir söz.

Bilmezem yā Rab togar mı hiç sa'adet kevkebi
Görmezem gün yüzünü yāruñ geçer çün ay u yıl

2. hiç:

Gazel 2270

Mısra: 11

"Yok denecek kadar az, azıcık" anlamlarında, olumsuz yargılı cümlelerde fiilin anlamını pekiştiren bir söz.

Kendüzin bilmez Muhibbī kalmaz hiç 'aql u hüş
Her kaçan fikr-i hayāl-i ol perī-zād eyleyem

3. hiç:

Gazel 2011

Mısra: 10

"Asla" anlamına gelen zarf.

Bī-vefādur dehrden umma Muhibbī sen vefā
Hiç işitdün mi bunu gülşen vire her bār gül

4. hiç:

Gazel 2021

Mısra: 4

"Asla" anlamına gelen zarf.

'Ākıbet eyler cefā tırine cān u dil nişān
Hiç teraḥḥum eylemez ol kaşı yadan vāz gel

5. hiç:

Gazel 2023

Mısra: 8

"Asla" anlamına gelen zarf.

Zāhidā gel buḥlı ko dime benümdür cenneti
Hiç bunu işitmedün mi cennete girmez baḥıl

6. hiç:

Gazel 2039

Mısra: 1

"Asla" anlamına gelen zarf.

Bir nefes dilden hayāl-i la'li hiç ḥālī degül
Kişi yok nesne için guşşaya talmalı degül

7. hiç:

Gazel 2099

Mısra: 6

"Asla" anlamına gelen zarf.

Niçe diller bağlayup āḥir beni bend eyledün
Hiç teraḥḥum itmedün iy zülfi tarrārum benüm

8. hiç:

Gazel 2131

Mısra: 8

"Asla" anlamına gelen zarf.

Merdüm-i çeşmüm döker pāyına her dem gevherin
Hiç dükenmez niçe yıldur sanki gevher kānyam

9. hiç:

Gazel 2179

Mısra: 9

"Asla" anlamına gelen zarf.

İy Muhibbī hiç dil-i şeydānā beñzer bulmayam
'Ālemi geşt eyleyüben niçe şeydāyı görem

10. hiç:

Gazel 2199

Mısra: 5

"Asla" anlamına gelen zarf.

Cidd ü ceḥd-ile vişāle bulmadum hiç dest-res
Sālḥā gerçi bu yolda ben tekāpü eyledüm

11. hiç:

Gazel 2226

Mısra: 2

"Asla" anlamına gelen zarf.

Ger getürse büyü küyuñdan nesim Gelmeye hiç yāduma ḥuld-ı na'im

12. hiç:

Gazel 2226

Mısra: 8

"Asla" anlamına gelen zarf.

Umaram idesin baña şefā'at Ki kalmaya benüm ḳalbümde hiç bīm

13. hiç:

Gazel 2227

Mısra: 3

"Asla" anlamına gelen zarf.

Hiç olur mı vara eşküm küyuña cānā sentün
Ölicek ilte meger bād-ı şabā gerdüm benüm

14. **hiç:**
Gazel 2244
Mısra: 15
"Asla" anlamına gelen zarf.

İtmezdi benüm nazmumu hiç ehl-i
dil-pesend
Şi'rümde eger olmasa idi letâfetüm

15. **hiç:**
Gazel 2283
Mısra: 8
"Asla" anlamına gelen zarf.

Dakaldan boynuma zencir-i zülfin
Dil-i divâneme hiç yokdur arâm

16. **hiç:**
Gazel 2285
Mısra: 5
"Asla" anlamına gelen zarf.

Âhum okına hiç hâyil
Olmaz meger kim siper-i gam

17. **hiç:**
Gazel 2285
Mısra: 12
"Asla" anlamına gelen zarf.

Olmadı bu 'âlem içre hergiz
Hiç gamdan özge baña hem-dem

18. **hiç:**
Gazel 2349
Mısra: 5
"Asla" anlamına gelen zarf.

Öldürürseñ gel beni öldür
günâhum aîma hiç
Döstim yoluñda ölmek
ihtiyârumdur benüm

19. **hiç:**
Gazel 2414
Mısra: 2
"Asla" anlamına gelen zarf.

'Uşşâkı ma'sûk öldüre kosun
fiğânı çarh-ı dñn
Ferhâd u Şîrîn kârına karışmasun
hiç Bîsütün

20. **hiç:**
Gazel 2433
Mısra: 6
"Asla" anlamına gelen zarf.

Didüm ki sâyeñe varup iy döst hoş
geçem
Didi ki ben günüm saña hiç saya
virmezsin

21. **hiç:**
Gazel 2437

Mısra: 1
"Asla" anlamına gelen zarf.

Hiç çekmez merd olan dünyâ-yı
dünuñ minnetin
Görür-iken gün başında dürlü
dürlü 'illetin

22. **hiç:**
Gazel 2489
Mısra: 5
"Asla" anlamına gelen zarf.

Dir-iseñ 'ışkuñ çerâğı yana
söyinmeye hiç
Süz-ıla yüregüñüñ her gice dağın
yakasin

23. **hiç:**
Gazel 2021
Mısra: 4
"Asla" anlamına gelen zarf.

'Âkıbet eyler cefâ tîrine cân u dil
nişân
Hiç terahhüm eylemez ol kaşı
yadan vâz gel

24. **hiç:**
Gazel 2031
Mısra: 3
Olumsuz yargılı cümlelerde
fülin anlamını pekiştiren bir söz. ||
Soru cümlelerinde belirsiz bir
zamam anlatan bir söz.

Hiç halâşa yir kalur mı döstim dil
murğına
'Ârîzuñ üzre kaçan dâm olsa
zülfüñ dâne hâl

25. **hiç:**
Gazel 2044
Mısra: 1
Soru cümlelerinde verilen
hükümün kesinlikle söz konusu
olamayacağını anlatır.

Hiç reva midur sana ki diyesin
cânâna gel
Çünkü kulsın hâlîñi 'arz itmege
sultâna gel

26. **hiç:**
Gazel 2100
Mısra: 10
Soru cümlelerinde verilen
hükümün kesinlikle söz konusu
olamayacağını anlatır.

Zülfî sevdâsı olmasa serde
Hiç dir mi idüm hevâ sevdüm

27. **hiç:**
Gazel 2113
Mısra: 8

Olumsuz cümlelerde ve soru
cümlelerinde anlamı
kuvvetlendirir, kat'iyen, asla.

Bir kara yazu-y-ımış geldi gubâr-ı
haft-ı döst
Hiç olur mı kim añup ben anı
hayrân olmayam

28. **hiç:**
Gazel 2207
Mısra: 1
Soru cümlelerinde verilen
hükümün kesinlikle söz konusu
olamayacağını anlatır.

Hiç olur mu ki 'aceb 'arîz-ı
gülgünü görem
Ya boyı serv-i sehî tal'at u
mevzünü görem

29. **hiç:**
Gazel 2209
Mısra: 4
Soru cümlelerinde verilen
hükümün kesinlikle söz konusu
olamayacağını anlatır.

Âhum yili eselden eşküm
temevvüc itdi
Bâd olsa hiç dinür mi deryaya kıl
sükünüm

30. **hiç:**
Gazel 2275
Mısra: 4
Olumsuz cümlelerde ve soru
cümlelerinde anlamı
kuvvetlendirir, kat'iyen, asla.

Beñi pâ-mâl kılma işiginde
Basar mı kaçd-ıla hiç mürî
merdüm

31. **hiç:**
Gazel 2321
Mısra: 6
Soru cümlelerinde verilen
hükümün kesinlikle söz konusu
olamayacağını anlatır.

Gül yüzüñsüz ney gibi efgân ider
cân bülbülü
Hiç olur mı bülbül-i bî-çâre hâmüş
iy şanem

32. **hiç:**
Gazel 2362
Mısra: 8
Olumsuz cümlelerde ve soru
cümlelerinde anlamı
kuvvetlendirir, kat'iyen, asla.

Giderme zülfüñi cânâ ko haddüñ
üzre salınsun

Gidermek Ka'be örtüsün olur mı
hiç revā kıblem

33. **hiç:**

Gazel 2362

Mısra: 16

Olumsuz cümlelerde ve soru cümlelerinde anlamı kuvvetlendirir, kat'iyen, asla.

Muhibbī derd-i 'ışık-ıla düşelden
baħr-ı hicrāna
Gamuñdan özge hiç yokdur anuñla
ařınā kıblem

34. **hiç:**

Gazel 2363

Mısra: 5

Soru cümlelerinde verilen hükümün kesinlikle söz konusu olamayacağını anlatır.

Didüm meclisde dildāra yanar
gördüñ mi hiç şem'i
Zebān-ı hāl-ile derd-i derūnum
ařikār itdüm

35. **hiç:**

Gazel 2373

Mısra: 3

Soru cümlelerinde verilen hükümün kesinlikle söz konusu olamayacağını anlatır.

Var mıdur hiç vişāl 'ālemdə
Bulmaduk aña dest-res n' idelüm

36. **hiç:**

Gazel 2407

Mısra: 8

Hiç, hiçbir zaman.

La'l-i řirīnūñe ger cān virmeyem
Ferhād-veş
Husrevā söylenmesün 'ālemdə hiç
adum benüm

37. **hiç:**

Gazel 2440

Mısra: 2

Asla, hiçbir zaman.

Döstüm cevr ü cefādan daħı
usanmaz mısın
'Aşık-ı bī-çäreler kanıma hiç
kanmaz mısın

38. **hiç:**

Gazel 2445

Mısra: 6

Soru cümlelerinde verilen hükümün kesinlikle söz konusu olamayacağını anlatır.

Yüzüñi gördükde cān virmek
muķarrerken baña

Hiç revā mıdur çekem āh u enīññ
minnetin

39. **hiç:**

Gazel 2449

Mısra: 1

Olumsuz cümlelerde ve soru cümlelerinde anlamı kuvvetlendirir, kat'iyen, asla.

'Aşık olan hiç şafā almaz mey-i
engürdan
Kālbi anuñ ser-te-ser tā tolmayınca
nürdan

40. **hiç:**

Gazel 2449

Mısra: 8

Soru cümlelerinde verilen hükümün kesinlikle söz konusu olamayacağını anlatır.

Nāy gibi ğıll u ğışdan kılbuñi eyle
tehī
Hiç iřitmedüñ mi sen bu nükteyi
tañbürdan

41. **hiç:**

Gazel 2453

Mısra: 12

Olumsuz cümlelerde ve soru cümlelerinde anlamı kuvvetlendirir, kat'iyen, asla.

Görüp Muhibbī şi'rin nazm ehli
egdiler baş
Taħsīn idüp didiler hiç görmedik
nazīrin

42. **hiç:**

Gazel 2457

Mısra: 7

Olumsuz cümlelerde ve soru cümlelerinde anlamı kuvvetlendirir, kat'iyen, asla.

Niçe kanlar içdi hiç kanmadı hūñi
gözlerüñ
Ola kim kanum içüp fi'l-cümle
bārī kanasın

43. **hiç:**

Gazel 2458

Mısra: 2

Soru cümlelerinde verilen hükümün kesinlikle söz konusu olamayacağını anlatır.

Lezzet-i cevr ü cefā-yı anlamaz bī-
derd olan
Katlanur mı hiç belā vü zaħmete
nā-merd olan

44. **hiç:**

Gazel 2458

Mısra: 8

Soru cümlelerinde verilen hükümün kesinlikle söz konusu olamayacağını anlatır.

Zāhidüñ biñ sözi te'şir itmeye
itmeñ 'aceb
Hiç eğer eyler mi bir söz dise anı
serd olan

45. **hiç:**

Gazel 2461

Mısra: 1

Soru cümlelerinde verilen hükümün kesinlikle söz konusu olamayacağını anlatır.

Hiç olur mı kim diyem ben gül'-
izārı sevmezın
Bu kadar vardur diyem yanıñda
hārı sevmezın

46. **hiç:**

Gazel 2464

Mısra: 9

Soru cümlelerinde verilen hükümün kesinlikle söz konusu olamayacağını anlatır.

Hiç dil hālāş olur mı bir dem bu
derd ü ğamdan
Ĝam leşkeri çün eyler her dem aña
şebīhün

47. **hiç:**

Gazel 2473

Mısra: 1

Soru cümlelerinde verilen hükümün kesinlikle söz konusu olamayacağını anlatır.

Kimse dir mi derd olsun hiç
dermān olmasın
Vuşlat olsun dāyimā endüh-ı
hicran olmasın

48. **hiç:**

Gazel 2497

Mısra: 2

Soru cümlelerinde verilen hükümün kesinlikle söz konusu olamayacağını anlatır.

Māh-rūlar içre sen hūsn-ile
mümtāz olasın
Hiç revā mı döstüm aĝyāra hem-
rāz olasın

49. **hiç:**

Gazel 2039

Mısra: 4

Olumsuz cümlelerde ve soru cümlelerinde anlamı kuvvetlendirir, kat'iyen, asla.

Gerçi kim sāĝar u mül uşbu dili
rāħat ider

La'li-nābuñsuz anı hîç ele almalı
degül

hîç kes:

1. **hîç kes:**

Gazel 2341

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Hiç kimse.

Hîç kes deryâ-yı 'ışkuñ bulmadılar
'umkını
Ben iriñdüm baña sor ol bañr
içinde mâhîyem

hîç kimse:

1. **hîç kimse:**

Gazel 2454

Mısra: 3

Kelime Tipi: -
Hiçbir insan, hiçbir şahıs.

Derdâ ki benüm hâlümü hîç
kimsene bilmez
Her derdi çeken var-ısa 'âlemde
benem ben

hicâb:

1. **hicâb:**

Gazel 2284

Mısra: 11

Peçe, örtü.

Gün yüzüne gâh zülfün geh yaşum
olur hicâb
Anuñ için dîdeden her lahza
pinhânsın begüm

2. **hicâbından:-i, -n, -dan**

Gazel 2426

Mısra: 2

Utanma, sıkılma, mahcubiyet.

Giderse zülfini ol meh yüzün açsa
niğâbından
Tulû' itmese birkaç gün güneş tura
hicâbından

hicâb it-:

1. **hicâb it-:**

Gazel 2276

Mısra: 3

Kelime Tipi: -
*Utanmak, sıkılmak, mahçup
olmak.*

Hicâb itme didüm gün yüze zülfi
Didi bilmez-iseñ bil perde-dârum

hicâz:

1. **hicâz:**

Gazel 2196

Mısra: 15

*Musikimizde hicaz dörtlüsü ve
rast beşlisinin birleşmesinden
meydana gelen ve düğah
perdesinde karar kılan, çok yaygın
basit makamlardan biri.*

İñlerem bülbül gibi gâhî hicâz u
gâh 'ırâk
Lîk şavtlarda Muhibbî bil nevâdur
sevdiğüm

hicer:

1. **hicer:**

Gazel 2000

Mısra: 1

Ayrılık.

Hicer ü gam ger ben ğarîbi ser-te-
ser iderse kül
'İşkı yolında anuñ dönmek baña
mümkün degül

2. **hicer:**

Gazel 2023

Mısra: 5

Ayrılık.

Mıñr-ı hüsnüni añup hicer içre ger
kan aglasam
Eşküme nisbet benüm kaçtre olurdı
cüy-ı Nîl

3. **hicer:**

Gazel 2450

Mısra: 7

Ayrılık.

Hicer elinden cân virüp olsam
şehîd-i 'ışk eger
Dilerem kim tâ kıyâmet olasın sen
câvidân

4. **hicerüñ:-üñ**

Gazel 2160

Mısra: 5

*Ayrılık, sevgiliden ayrı
düşme.*

Niçe yıllardur çeker dil döstüm
hicerüñ yükin
Bir zebân-ıla olur mı taqrîr
eyleyem

5. **hicer:-e**

Gazel 2010

Mısra: 16

*Ayrılık, değer verilen birinden
ayrı kalma durumu.*

Ümîd-i vaşl ider dâyim Muhibbî
Anuñçün eyler ol hicer tağammül

6. **hicer-ile:-ile**

Gazel 2001

Mısra: 7

Ayrılık.

Niçeye dek agladursın hicer-ile bu
hastayı
Cevr-ise hâdden geçüpdür bâri luñf
it cânım al

7. **hicer:**

Gazel 2000

Mısra: 1

Ayrılık.

Hicer ü gam ger ben ğarîbi ser-te-
ser iderse kül
'İşkı yolında anuñ dönmek baña
mümkün degül

8. **hicer:**

Gazel 2059

Mısra: 9

Ayrılık.

Muhibbî hicer ara her dem vişâlün
fikrile şadân
Velî vuşlat döne hicer diyü
ğamnâkdür gönlüm

9. **hicer:--e, -**

Gazel 2059

Mısra: 10

Ayrılık.

Muhibbî hicer ara her dem vişâlün
fikrile şadân
Velî vuşlat döne hicer diyü
ğamnâkdür gönlüm

10. **hicer-ile:-ile**

Gazel 2071

Mısra: 4

Ayrılık.

Öldükde aña varam iy bî-vefâ
dimişsin
'Ahdüne gel vefâ kıl hicer-ile çün
ben öldüm

11. **hicer:**

Gazel 2095

Mısra: 2

Ayrılık.

Olayım rüsvâ-yı halk iy dil budur
kânum benüm
Cânımı hicer ödına yakdı dil-
ârânum benüm

12. **hicer-ile:-ile**

Gazel 2096

Mısra: 7

Ayrılık.

Hicr-ile öldürmeyince vaşluña
irgürmedüñ
Eyledüñ bu nev'-ile derdüme
dermānum benüm

13. **hicrūñ-ile:-üñ, -ile**

Gazel 2099

Mısra: 1

Ayrılık.

Hicrūñ-ile yandım iy yār-ı
cefākārum benüm
'İşkuñ-ıla n'olisardur 'ākıbet
kārum benüm

14. **hicr:**

Gazel 2126

Mısra: 2

Ayrılık.

Var mıdur bilsem haber nā-
mihribānumdan benüm
Yakdı bagrum hicr ara dāğ-ı
nihānumdan benüm

15. **hicrūñ-ile:-üñ, -ile**

Gazel 2139

Mısra: 11

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu onulmaz acı.*

İy tabīb-i dil Muḥibbī hicrūñ-ile
ḥastadur
Gelmez-iseñ bir nefes kaldı çıkar
cānum benüm

16. **hicr:**

Gazel 2192

Mısra: 8

Ayrılık.

Çeşmüñ arar kim beni ide helāk
Anı bilmez hicr elinden geçteyem

17. **hicri:-i**

Gazel 2248

Mısra: 9

Ayrılık.

Vaşla iren hicri de dilden
gidermesün
Her şādīnūñ nite ki var āḥirinde
ğam

18. **hicrūñ-ile:-üñ, -i, -le**

Gazel 2272

Mısra: 2

Ayrılık.

Yād-ı la'lüñle nigārā ḥün-feşān
oldı gözüm
Hicrūñ-ile niçe istersen çünān oldı
gözüm

19. **hicrūñle:-üñ, -le**

Gazel 2320

Mısra: 1

Ayrılık.

Kalmadı hicrūñle cānā ṭāḫ olupdur
ṭākatüm
Yoluña cānum nişār itmekdür āḥir
niyyetüm

20. **hicr:**

Gazel 2328

Mısra: 10

Ayrılık.

Ḳaddi elf ü zülfi lām u agızı
mīmden irak
İy Muḥibbī hicr ara eksük degül
baña elem

21. **hicr:**

Gazel 2334

Mısra: 1

Ayrılık.

Yakdı beni hicr ile ğam n'idem
n'idem āh ne-y-idem
Bulmadım bu derde em n'idem
n'idem āh ne-y-idem

22. **hicr:**

Gazel 2334

Mısra: 3

Ayrılık.

Hicr ü cefā cevri ü sitem miḥnet ü
ğam derd ü elem
Yazdı çün alnuma raqam n'idem
n'idem āh ne-y-idem

23. **hicr-ile:-ile**

Gazel 2368

Mısra: 4

Ayrılık.

Geçdi 'ömrüm āh-ıla bir ğamgüsārı
görmedüm
Hicr-ile yandım kül oldum
gülsitānı bulmadım

24. **hicr:**

Gazel 2370

Mısra: 9

Ayrılık.

Çünkü ḥāk oldı Muḥibbī hicr ara
gördüm göñül
Yile virdüm āhum ile anı berbād
eyledüm

25. **hicr:**

Gazel 2405

Mısra: 9

Ayrılık.

Hicr ile oldı Muḥibbī iy şanem
Mecnūn-veş
Göklere çıksa ne tañ bu āh u
efğānum benüm

26. **hicre:-e**

Gazel 2415

Mısra: 6

Ayrılık.

Beni luṭfuñla bir gün itmedüñ yād
Diriğā olmadı bu hicre pāyān

27. **hicriyle:-i, -(y)le**

Gazel 2415

Mısra: 13

Ayrılık.

Muḥibbī olalı hicriyle münis
Firākıyla görünür vaşl yeksān

28. **hicrūñle:-üñ, -le**

Gazel 2419

Mısra: 12

Ayrılık.

Sorarsañ rāh-ı 'işkuñda Muḥibbī
kindür iy meh-rū
Ḥākır ü derdemd ü bī-kes ü
hicrūñle sergerdān

29. **hicr-ile:-ile**

Gazel 2428

Mısra: 9

Ayrılık.

Her gice biñ kez hilāl olur Muḥibbī
hicr-ile
Çäre-sāz oluñ aña iy hemdemān iy
dōstān

30. **hicr-ile:-ile**

Gazel 2001

Mısra: 7

Ayrılık.

Niçeye dek agladursın hicr-ile bu
ḥastayı
Cevr-ise ḥadden geçüpüdür bārī luṭf
it cānum al

hicrān:

1. **hicrān:**

Gazel 2031

Mısra: 1

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık. || Ayrılığın neden
olduğu onulmaz acı.*

Teşneyem hicrān şebinde
kalmamışdur bende ḥāl
Dil tabībisin meded gönder
lebüñdür çün zülāl

2. hicrân:

Gazel 2036

Mısra: 1

Ayrılık, ayrılık acısı. ||

*İnsanın içinde yer eden,
unutulmaz, onulmaz, dinmez acı.*

Gerçi kim kaç' eyledüm hicran
ilinde niçe yol
Bâb-ı vaşl-ı dil-rübâya bulmadum
hergiz vuşül

3. hicrân:

Gazel 2048

Mısra: 7

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık. || Ayrılığın neden
olduğu onulmaz acı.*

Hicrân gamını çekmek ise çü
murâduñ
Var cür'a-keş-i hâk-i der-i pîr-i
muğân ol

4. hicrân:

Gazel 2094

Mısra: 1

Ayrılık, ayrılık acısı.

Sen mehi hicrân şebinde her kaçan
yâd eyleyem
Yaş döküp encüm mişâl âh-ıla
feryâd eyleyem

5. hicrân:

Gazel 2107

Mısra: 8

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık. || Ayrılığın neden
olduğu onulmaz acı.*

Döstüm vaşluñ ümîdine bu gönülüm
şâddur
Zerre deñlü 'aynuma gelmez
bugün hicrân bentüm

6. hicrân:

Gazel 2135

Mısra: 3

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık. || Ayrılığın neden
olduğu onulmaz acı.*

Gerçi hicrân eyledi 'âlemde
sergerdân beni
Döstlar 'Azrâ gamın çekmekde
güyâ Vâmik' am

7. hicrân:

Gazel 2152

Mısra: 5

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu onulmaz acı.*

Dil çeker hicrân gamın derd ü
belâdan agramaz
Anuñ-ıçun kim ezelden ben anuñ
mu'tâdiyam

8. hicrân:

Gazel 2164

Mısra: 12

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu onulmaz acı.*

Sensüz günümü sorma ki ne nev'-
ile geçer
Hicrân deminde ya niçe şebhâ-yı
târ hem

9. hicrân:

Gazel 2172

Mısra: 5

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu onulmaz acı.*

Hastayam hicrân şebinde rüz-ı
vaşluñ isterem
Yüzüñi göster kamu 'âlem ziyâ
olsun direm

10. hicrân:

Gazel 2172

Mısra: 5

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu onulmaz acı.*

Hastayam hicrân şebinde rüz-ı
vaşluñ isterem
Yüzüñi göster kamu 'âlem ziyâ
olsun direm

11. hicrân:

Gazel 2181

Mısra: 7

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu onulmaz acı.*

Nâle kılsam inlesem hicrân
şebinde derd-ile
Göklere eyler 'urüc bu âh u
efğânum benüm

12. hicran:

Gazel 2183

Mısra: 5

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu onulmaz acı.*

Baña ölmekden ise düşvâr hicran
kışşası
Niçe yıldur Ka'be küyuñda senüñ
kurbânuñam

13. hicran:

Gazel 2208

Mısra: 3

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu onulmaz acı.*

Eyledi hicran sipâhı gerçi dil
mülkin hârâb
Şâh-ı 'ışka ben anı çokdan
müsellemler bağladum

14. hicrân:

Gazel 2213

Mısra: 9

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu onulmaz acı.*

Giceler tâ şehër hicrân gamıyla
İñiler san Muhibbî erğânunam

15. hicrân:

Gazel 2233

Mısra: 1

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu onulmaz acı.*

Her kaçan hicrân şebinde gönlümü
teng eyleyem
Nâlem eflâke ire feryâd-ı âheng
eylesem

16. hicran:

Gazel 2270

Mısra: 1

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu onulmaz acı.*

Döstüm hicran şebinde ger seni
yâd eyleyem
Tâ şehër âh u figân u nâle feryâd
eyleyem

17. hicrân:

Gazel 2289

Mısra: 2

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu onulmaz acı.*

Cânâ derün-ı hâlüm bir bir hikâyet
itsem
Hicrân şebinde derdüm saña
şikâyet itsem

18. hicrân:

Gazel 2308

Mısra: 2

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu onulmaz acı.*

Eylemez cevr ü cefâ terkinî âh
cânân benüm
Bilmedüm ne virdi baña alıma
hicrân benüm

19. **hicrân:**

Gazel 2313

Mısra: 1

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu olmaz acı.*

Gidüp hicrân bi-hamdillâh cemâl-i
düstân gördüm
Olup bülbülleyin sermest bahâr u
gülsitân gördüm

20. **hicrâna:-a**

Gazel 2322

Mısra: 4

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu olmaz acı.*

Mülk-i dil yıkıldı sensüz iy şeh-i
hübân meded
Yakmadur pâyân 'aceb hicrâna
bilmen n'eyleyem

21. **hicrân:**

Gazel 2347

Mısra: 9

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu olmaz acı.*

Naqd-i câna vaşl umarken oldı
hicrân hâşilum
'İşk bazarına düşdüm bu-durur
mağbûnluğum

22. **hicrân:-ı**

Gazel 2345

Mısra: 10

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu olmaz acı.*

Görmedüm mihr ü vefâ çekdüm
velî cevr ü cefâ
Hasret ü derd ü belâ hicrânı ahdum
agladum

23. **hicrân:**

Gazel 2396

Mısra: 5

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu olmaz acı.*

Giceler şubha dek hicrân şebinde
Yanar bagrum yağı turmaz
çerâğum

24. **hicrân:**

Gazel 2400

Mısra: 3

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu olmaz acı.*

Kalmışam hicrân şebinde toğmadı
şubh-ı vişâl
Şöyle beñzer gıceye tebdîl olupdur
gündüzüm

25. **hicrân:**

Gazel 2434

Mısra: 3

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu olmaz acı.*

Sâkiyâ hicrân gamından ölmeden
gel bâde sun
Didiler zehr-i gâma tiryâkdür
şahbâ-y-içun

26. **hicrân:**

Gazel 2459

Mısra: 6

*Bir yerden veya bir kimseden
ayrılma, ayrılık, ayrılığın neden
olduğu olmaz acı.*

Ol elif kıddün hevâsı hasretinden
döstlar
Gâh kıddüm dâl olur hicrân
şebinde gâh nün

hicr-i leb-i la'l:

1. **hicr-i leb-i la'l:**

Gazel 2132

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Kırmızı dudaklarının ayrılığı.

Dil hicr-i leb-i la'lün ile ölse
gerekdür
Ger la'lün aña zerre kadar itmez-
ise em

hıdmet:

1. **hıdmetinde:-i, -n, -de**

Gazel 2205

Mısra: 4

*Bir kimsenin yapmakla
sorumlu tutulduğu iş, kendisine
verilen görev.*

Ol leb-i şîrîn-dehenden çün
işitdüm bir kelâm
Hıdmetinde cân virüp kendümi
Ferhâd eyledüm

2. **hıdmetin:-i, -n**

Gazel 2346

Mısra: 13

Bir kimsenin yapmakla

*sorumlu tutulduğu iş, kendisine
verilen görev.*

Zâhidâ eyler Muhibbî hıdmetin
meyhânenün
Mescide varmam anuñçün kim
riyâdan korkaram

3. **hıdmete:-e**

Gazel 2441

Mısra: 2

*Bir kimse veya şeyin iyi
durumda bulunması için yapılması
gerekten bakım.*

Görmek isterseñ nigârâ sînemün
sen yarasın
Uşta hançer uşta sîne hıdmete tek
yarasın

hıfz:

1. **hıfzına:-ı, -n, -a**

Gazel 2141

Mısra: 7

*Koruma, saklama, muhafaza
etme.*

Dürr-i eşküm hıfzına olmuş meger
çeşmüm şadef
Âb-ı nîsân-ıla gevher-bâr olupdur
gözlerüm

hıfz id-:

1. **hıfz id-:**

Gazel 2297

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Ezberlemek, aklında tutmak.

Ezber itdi hıfz idüp 'ışkuñ kitâbın
ser-te-ser
Okuyup sanmañ mu'allimden elif-
bâ eyledüm

hıfz it-:

1. **hıfz it-:--dü, --ñ**

Gazel 2013

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Ezberlemek, aklında tutmak.
// Korumak, saklamak, muhafaza
etmek.*

Fenn-i 'ışkı çünki hıfz itdün anuñla
'âmil ol
Ya'ni varup şâh-ı 'ışka sen kemîne
muğbil ol

hikâvet:

1. **hikâyeti:-i**

Gazel 2077

Mısra: 7

İsim tamlamasının ikinci ögesi olarak sürüp giden, üzerinde durmadan konuşulan olay.

Tâ haşır olunca derd-i dilümün
hikâyeti
Olmaz tamâm ağız açup dirse her
kılum

2. **hikâyetin:-i, -n**
Gazel 2442
Mısra: **1**
Hikaye.

Her kim benimle işide yârum
hikâyetin
Ferhâd birle aınmaya Şîrîn
rivâyetin

hikâvet eyle-:

1. **hikâyet eyle-:**
Gazel 2478
Mısra: **7**
Kelime Tipi: -
Anlatmak.

Hikâyet eylesem derd-i derünüm
Dağı artar olur bu derdüm efvün

2. **hikâyet eyle-:**
Gazel 2034
Mısra: **3**
Kelime Tipi: -
Anlatmak, söylemek.

Her kime bu dîl ğamın diyüp
hikâyet eyleyem
Anı dağı görürem benim gibi pür-
ğam gönül

hikâvet id-:

1. **hikâyet id-:**
Gazel 2193
Mısra: **7**
Kelime Tipi: -
Anlatmak.

Hikâyet ideli la'î-i leb-i şîrîni
dildârûn
Melâhat buldı eş'arum hadîs çün
şeker kıldum

hikâvet it-:

1. **hikâvet it-:**
Gazel 2289
Mısra: **1**
Kelime Tipi: -
Anlatmak.

Cânâ derün-ı hâlüm bir bir hikâyet
itsem
Hicrân şebinde derdüm saña
şikâyet itsem

hikmet:

1. **hikmetdür:-dür**
Gazel 2177
Mısra: **7**
*Bir şeyin oluşundaki akıl
erdiremeyen sebep, gizli sebep.*

Bu ne hikmetdür ki deryâda şadef
halk eyledün
Bu ne kudret mâdan itdün bî-bâhâ
dürr-i yeüm

2. **hikmet:**
Gazel 2492
Mısra: **8**
*Cenabihakk'ın her şeyi yerli
yerince yaratma, her şeyi layık
olduğu yere koyma sırrı, alemin
insanlar tarafından anlaşılmayan
gizli amacı.*

Bitürür dürlü şükûfe her biri bir
nev'de
Bu ne hikmet cümlesi bir su-y-ıla
bir hâkden

hilâf:

1. **hilâf:**
Gazel 2037
Mısra: **5**
Yalan.

Şâdık ol kavlünde hergiz gelmesün
senden hilâf
Kimde kim kizb olsa âhir olırsardur
ol zelf

hilal:

1. **hilal:**
Gazel 2032
Mısra: **1**
Yeni ay.

Gün yüzün üstinde gördüm
kaşlarıñ iki hilal
Kim görüpdür kim güneş ide
kamerle ittişâl

2. **hilâl:**
Gazel 2038
Mısra: **1**
*Yeni ay. || Ayın yeni doğduğu
zaman ilk üç günlük yay şeklindeki
durumu.*

Rüze çıkdı çün saña gösterdi
yüzini hilâl
Turma iy dil sâkı-i Mehveş elinden
büse al

3. **hilâle:-e**
Gazel 2077

Mısra: **1**
Yeni ay.

Ğamdan hilâle döndü bükildi yine
bilüm
Ay oldu görmedüm seni bu şimdi
müşkilüm

4. **hilâl:**

Gazel 2112
Mısra: **5**
*Hilal. || Ayın hilal şekli
sevgilinin kaşına benzetilir hatta
hilal sevgilinin kaşına benzemek
için bu şekli almış.Hilal kaş
olunca eğrilik ve incelik de onunla
birlikte kullanılır.*

Bahâr-ı hüsnüfe karşı hilâl
ebrûlarıñ gördüm
Didüm kim ğarra olmuşdur yaşum
bârâna tapşurdum

5. **hilâlüm:-üm**

Gazel 2274
Mısra: **4**
*Hilal. || Ayın hilal şekli
sevgilinin kaşına benzetilir hatta
hilal sevgilinin kaşına benzemek
için bu şekli almış.Hilal kaş
olunca eğrilik ve incelik de onunla
birlikte kullanılır.*

Derdâ ki nazar itmedi bu hâlüme
hergiz
Ebrûlarına hasret olup hem çü
hilâlüm

6. **hilâl:**

Gazel 2283
Mısra: **10**
*Hilal. || Ayın hilal şekli
sevgilinin kaşına benzetilir hatta
hilal sevgilinin kaşına benzemek
için bu şekli almış.Hilal kaş
olunca eğrilik ve incelik de onunla
birlikte kullanılır.*

Niçe bir rüze-i hicrîñ dutalum
Hilâl ebrûñı göster ola bayram

7. **hilâl:**

Gazel 2330
Mısra: **6**
*Ayın şeklidir.Ayın hilal şekli
sevgilinin kaşındır.Hilal kaş
olunca,eğrilik ve incelik de onunla
birlikte kullanılır.Ayın hilal
oluşu,aşğın çektiği sıkıntılardan
dolayı zayıflaması yahut
kamburlaşmasıdır.*

Görmeyelden gün yüzünü dilberün
bir haftadur
Ol meh-i bedrün firâkıñdan hilâl
oldı tenüm

8. hilâl:

Gazel 2428

Mısra: 9

Ayın şeklidir. Ayın hilal şekli sevgilinin kaşındır. Hilal kaş olunca, eğrilik ve incelik de onunla birlikte kullanılır. Ayın hilal oluşu, aşığın çektiği sıkıntılardan dolayı zayıflaması yahut kamburlaşmasıdır.

Her gece biñ kez hilâl olur Muhibbî hicr-ile
Çâre-sâz oluñ aña iy hemdemân iy döstân

9. hilâle:-e

Gazel 2418

Mısra: 3

Hilal. || Ayın hilal şekli sevgilinin kaşına benzetilir hatta hilal sevgilinin kaşına benzemek için bu şekli almış. Hilal kaş olunca eğrilik ve incelik de onunla birlikte kullanılır.

Hüb teşbîh eylemiş cânâ hilâle râ kaşuñ
Haddüñe zîbâ dimiş şems-i dıraşşândur diyen

10. hilâli:-i

Gazel 2490

Mısra: 5

Hilal. || Ayın hilal şekli sevgilinin kaşına benzetilir hatta hilal sevgilinin kaşına benzemek için bu şekli almış. Hilal kaş olunca eğrilik ve incelik de onunla birlikte kullanılır.

Mâh-ı nevdür görünür baña hilâli kaşlaruñ
Re'y-kecdür saña iy mâhum kemân-ebrü diyen

hil'at:

1. hil'atin:-i, -n

Gazel 2225

Mısra: 3

Padişahlar ve vezirler tarafından birine iltifat veya mükafat olarak giydirilen, kürklü veya işlemeli kıymetli kaftan.

İstedükçe egnüme dikmege miñnet hil'atin
Rište-i cân eyleyüp bu gönlümi süzen kılâm

2. hil'at:

Gazel 2292

Mısra: 7

Padişahlar ve vezirler

tarafından birine iltifat veya mükafat olarak giydirilen, kürklü veya işlemeli kıymetli kaftan.

Ğam-ı 'ışkuñda göz yaşı geyürdi çün baña hil'at
Münâsib ben de âhumdan başuma bir külâh itdüm

3. hil'atüm:-üm

Gazel 2320

Mısra: 5

Padişahlar ve vezirler tarafından birine iltifat veya mükafat olarak giydirilen, kürklü veya işlemeli kıymetli kaftan.

Vâdî-yi miñnet ğamında olmak için hil'atüm
Sînemi dâğ-ı siyehlerle yine zeyn eyledüm

4. hil'atüm:-üm

Gazel 2329

Mısra: 14

Padişahlar ve vezirler tarafından birine iltifat veya mükafat olarak giydirilen, kürklü veya işlemeli kıymetli kaftan.

Penbe-i dâğum yiter çün ki ğamuñ sultânyam
Vâdî-i miñnet şebinde iy Muhibbî hil'atüm

5. hil'at:

Gazel 2481

Mısra: 3

Padişahlar ve vezirler tarafından birine iltifat veya mükafat olarak giydirilen, kürklü veya işlemeli kıymetli kaftan.

Geyürdi dîdeler baña yine hil'at ser-â-serler
Didüm pâyende ol her dem geyür rengin kumâş olsun

hileger:

1. hileger:

Gazel 2341

Mısra: 4

Hilekar, hile yapan kimse.

Deşt-i 'ışka şîr olup küh-ı belâ içre peleng
Hileger sanman ki dehrüñ zâhid-i rübâhiyam

hilim:

1. hilim:

Gazel 2077

Mısra: 10

Huy yumuşaklığı, yumuşak

huyululuk, öfke ve hiddet gerektiren durumlarda kendini yenerek sâkin ve serinkanlı olma.

İtme Muhibbî kuluña gel yok yire ğazab
Sultân olan kimesneye lâyıķ-durur hilim

hill itmiş:

1. hill itmiş:--miş

Gazel 2025

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Helal etmek. || Yapılmasına

izin verilmiş.

Ķatlıme olmuş peşimân bilmezem yâ Râb neden
Çok zamân-ıdı ki kanum itmiş idüm aña hill

himmet:

1. himmetle:-le

Gazel 2110

Mısra: 4

Manen büyük kimselerin, ermişlerin dilediklerini yerine getiren manevi gücü, manevi yardımı, lutfu.

Hümâ gibi uçar gördüm felek saķında ol mâhi
Salup himmetle dil bâzın anı alup şikâr itdüm

2. himmeti:-i

Gazel 2170

Mısra: 6

Çalışma, gayret, emek.

İkdâm idüben zülfüñe el sunmadı kimse
Bu himmeti bu cür'eti ben şâñede buldum

3. himmetüm:-üm

Gazel 2290

Mısra: 6

Manen büyük kimselerin, ermişlerin dilediklerini yerine getiren manevi gücü, manevi yardımı, lutfu.

Felek evcinde uçardı egerçi ol hümâ-pervâz
Ben aña himmetüm bâzın salup anı şikâr itdüm

4. himmetüm:-üm

Gazel 2329

Mısra: 2

Çalışma, gayret, emek.

Sāye salsa ol hümā ger ben gedāya devletüm
'Ālemi Kāf' dan Kāf' a tutmak olurdu himmetüm

5. **himmetüm:-üm**
Gazel 2393
Mısra: 8
Yardım, ihsan.

Değülken kimseye kudret hümā murğını şayd itmek
Çün aña himmetüm bāzın salup ben anı aldurdum

6. **himmetin:-i, -n**
Gazel 2437
Mısra: 10
Çalışma, gayret, emek.

Bu Muḥibbī kâsd iderse n'ola şî'r-i Ḥusrev'e
Kişi 'ālemde büend itmek gerekdür himmetin

7. **himmet:**
Gazel 2461
Mısra: 8
Manen büyük kimselerin, ermişlerin dilediklerini yerine getiren manevi gücü, manevi yardımı, lutfu.

Şāhbāz-ı himmetümle şaydum olsa ol hümā
Dün himmet olmazın gayrı şikârı sevmezim

8. **himmetüm:-üm**
Gazel 2033
Mısra: 3
Yardım, ihsan. || Çalışma, gayret, emek. || Manen büyük kimselerin, ermişlerin dilediklerini yerine getiren manevi gücü, manevi yardımı, lutfu.

Himmetüm bāzını saldum sen hümāyı şayd için
Bağlayup ayagına bu gönülüm itdüm aña zîl

himmet evle-:

1. **himmet eyle-:**
Gazel 2469
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Yardım etmek, gayret etmek, emek vermek.

Çekmedi Ferhād u Mecnūn gerçi 'işkuñ yayını
Himmet eyleñ el urayın dōstlar ol yaya ben

himmet-i bālā:

1. **himmet-i bālā:--ıla**
Gazel 2049
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Yüce lutf.

Konma dünyā cîfedür pervāz kıl 'Ānkā gibi
Himmet-i bālāñ-ıla 'Ānkā oluban Kāf' a gel

hindü-bece:

1. **hindü-beçedür:-dür**
Gazel 2285
Mısra: 4
Hintli çocuk.Divan şirinde sevgilinin beni ve saçları çok zaman bir Hindu'ya benzetilir.Bunun nedeni siyah renkli oluşlarıdır.

Seyl-i sirişküm içre 'aks-i ḥālūñ Hindü-beçedür san garç-ı zemzem

hindü-vı âteş-perest:

1. **hindü-yı âteş-perest:**
Gazel 2217
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Ateşe tapan Hintli.|| Divan şirinde birçok güzellik unsuru Hindu'ya benzetilmiştir.Sevgilinin beni ve saçları siyah olmaları sebebiyle benzetilenlerdir. Hindistan'da yakut çikarmalarından dolayı dudak üzerine dökülen zülhifler yakutla oynayan Hindu'ya benzetilir.

Gördükde Muḥib secde ider 'ārıza zülfi
Bildük ki bir Hindü-yı âteş-perest kim

hıram evle-:

1. **hıram eyle-:**
Gazel 2231
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Salınarak yürümek.

Hıram eyle benüm iy serv-i nāzum Keremden dinle bu zār u niyāzum

2. **hıram eyle-:**
Gazel 2231
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Salınarak yürümek.

Hıram eyle benüm iy serv-i nāzum Keremden dinle bu zār u niyāzum

3. **hıram eyle-:**
Gazel 2231
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Salınarak yürümek.

Hıram eyle benüm iy serv-i nāzum Keremden dinle bu zār u niyāzum

4. **hıram eyle-:**
Gazel 2231
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Salınarak yürümek.

Hıram eyle benüm iy serv-i nāzum Keremden dinle bu zār u niyāzum

5. **hıram eyle-:**
Gazel 2231
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Salınarak yürümek.

Hıram eyle benüm iy serv-i nāzum Keremden dinle bu zār u niyāzum

6. **hıram eyle-:**
Gazel 2231
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Salınarak yürümek.

Hıram eyle benüm iy serv-i nāzum Keremden dinle bu zār u niyāzum

7. **hıram eyle-:**
Gazel 2231
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Salınarak yürümek.

Hıram eyle benüm iy serv-i nāzum Keremden dinle bu zār u niyāzum

8. **hıram eyle-:**
Gazel 2231
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Salınarak yürümek.

Hıram eyle benüm iy serv-i nāzum Keremden dinle bu zār u niyāzum

9. **hıram eyle-:**
Gazel 2231
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Salınarak yürümek.

Hıram eyle benüm iy serv-i nāzum Keremden dinle bu zār u niyāzum

10. **hırām eyle-:**

Gazel 2231

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Salınarak yürüme.

Hırām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

11. **hırām eyle-:**

Gazel 2231

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Salınarak yürüme.

Hırām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

12. **hırām eyle-:**

Gazel 2231

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Salınarak yürüme.

Hırām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

13. **hırām eyle-:**

Gazel 2231

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Salınarak yürüme.

Hırām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

14. **hırām eyle-:**

Gazel 2231

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Salınarak yürüme.

Hırām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

15. **hırām eyle-:**

Gazel 2231

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Salınarak yürüme.

Hırām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

16. **hırām eyle-:**

Gazel 2231

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Salınarak yürüme.

Hırām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

17. **hırām eyle-:**

Gazel 2231

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Salınarak yürüme.

Hırām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

18. **hırām eyle-:**

Gazel 2231

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Salınarak yürüme.

Hırām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

19. **hırām eyle-:**

Gazel 2231

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Salınarak yürüme.

Hırām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

20. **hırām eyle-:**

Gazel 2231

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Salınarak yürüme.

Hırām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

21. **hırām eyle-:**

Gazel 2231

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Salınarak yürüme.

Hırām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

22. **hırām eyle-:**

Gazel 2231

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Salınarak yürüme.

Hırām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

23. **hırām eyle-:**

Gazel 2231

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Salınarak yürüme.

Hırām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

24. **hırām eyle-:**

Gazel 2231

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Salınarak yürüme.

Hırām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

25. **hırām eyle-:**

Gazel 2231

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Salınarak yürüme.

Hırām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

hırāmān:

1. **hırāmān:**

Gazel 2179

Mısra: 1

*Salına salına, naz ile, eda ile
yürüyen.*

Çün hırāmān kadd-ile sen serv-i
bālāyı görem
Niçe sırlara müzeyyen olmuş ol
cāyı görem

hiredmend:

1. **hiredmendüm:-üm**

Gazel 2317

Mısra: 7

Akallı, anlayışlı, zeki kimse.

Hiredmendüm Hüdāvendüm
nihālüm zāhirüm pendüm
Kubādum hüsrevüm mürüm cihān
iqlimine şahum

hırka:

1. **hırka:**

Gazel 2021

Mısra: 12

*Dervişlerin üstlerine
giydikleri, biçimi ve rengi mensup
oldukları tarikata göre değişen,
kollu, yakasız, pamuklu giyecek.*

Çünkü bu dünyā metā'idur kamu
'āriyyeti
Ādeme bir hırka bes tāt u kabādan
vāz gel

2. **hırkañ:--ñ, -**

Gazel 2049

Mısra: 1

*Dervişlerin giydiği yakasız
kollu cübbe. Kalın kumaştan
yapılır ve yaz-kış giyilirdi. Şeyh
tarafından müride dua ile
giydirilen hırka o şeyhe bir
bağlılık ifadesi taşır. Dervişler
hırka giydikten sonra dünya
nimetlerinden el çekerler.*

Tāt u hırkañ it girev şūfī şarāb-ı
safa gel

Ko 'inād itme h̄arābāt ehline inšāfa gel

3. **hırka:**
Gazel 2374
Mısra: 7

Dervişlerin üstlerine giydikleri, biçimi ve rengi mensup oldukları tarikata göre değişen, kollu, yakasız, pamuklu giyecek.

Dōstlar rind olana hırka vü bir loğma yiter
Sanmañuz kim heves-i manşib-ıla cāh çekem

hırka-i peşmine-i fakr:

1. **hırka-i peşmine-i fakr:**
Gazel 2235
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Fakirlik elbisesi.

İy Muhibbī var iken hırka-i peşmine-i fakr
Haşā lillāh ki libās ecline zer-bāfa gelem

2. **hırka-i peşmine-i fakr:**
Gazel 2235
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Fakirlik elbisesi.

İy Muhibbī var iken hırka-i peşmine-i fakr
Haşā lillāh ki libās ecline zer-bāfa gelem

hırmen-i ğam:

1. **hırmen-i ğam:**
Gazel 2341
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Gam, keder harmanı.

İy Muhibbī āhuñ-ıla yile virdūñ 'ālemi
Bilmedūñ mi hırmen-i ğam içre miñnet kāhiyam

hışm:

1. **hışma:-a**
Gazel 2155
Mısra: 6
Öfke, kızgınlık, gazap.

Bilmedüm āh eylemek yanuñda olurmuş günāh
Baña bu hışma sebep bildüm günāhumdur benüm

hışm idersin:

1. **hışm idersin:--er, --sin**
Gazel 2003
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Kızma, öfkelenmek.

Hışm idersin 'āşika dāyim katuñda hoş raķib
Hālūmi bed añladur bir rü-siyāh eksük degül

hıst:

1. **hıstını:-ı, -n, -ı**
Gazel 2118
Mısra: 1
Kerpiç, tuğla.

Niçe yıl meyhāne hıstını bālın eyledüm
Tā ki şavr-ı rind-i mey-hvārı ben āyin eyledüm

hıtā:

1. **hıtā:**
Gazel 2018
Mısra: 4
Çin, çinli.

Naķş-ı Çin itdi yine bāğı ser-ā-ser Mānī-var
Yazdı yapraklar Hıtā Rūmī olup zerkār gül

2. **hıtā:**
Gazel 2201
Mısra: 3
Çin'in kuzeyi ile Türkistan topraklarına verilen ad. Moğolların "Hatā" adlı kabilesi bu bölgede yaşadığından bu adla anılmıştır. Bu kelime özellikle ahu ve misk ile birlikte anılır. Misk ahularının bu bölgede çok oluşu ve miskin diğer ülkelere buradan naklediği Hatā'nın değerini artırır.

İy Hıtā maħbūbı sensüz gözlerümün yaşını
Akıdup her yana anı āb-ı āhū eyledüm

hız:

1. **hız:**
Gazel 2159
Mısra: 10
Hareketteki çabukluk, sürat.

Çün Muhibbī bir saçı leylī-veşūñ mecnūniyam
Her yaña divānelik raşşın sürüp hız eyleyem

hızmet:

1. **hızmete:-e**
Gazel 2370
Mısra: 3
Bir kimsenin yapmakla sorumlu tutulduğu iş, kendisine verilen görev.

Sen lebi şırni sevdüm hızmete bil bağlayup
Kesmege küh-ı ğamı Ferhād eyledüm

hızr:

1. **hızr:**
Gazel 2351
Mısra: 5
Ab-ı hayat içtiği için ölümsüzlüğe erdiğine, bereketi temsil ettiğine ve kul sıkıştığında imdadına yetiştiğine inanılan, bir görüşe göre peygamber, bir görüşe göre veli olan zat.

Vaķtidür Hızr ol bu ben dil-teşneye
Āb-ı hāyvāndur lebüñ sun kanayım

2. **hızr:**
Gazel 2139
Mısra: 8
Ab-ı hayatı içip ölmezliğe kavuşan kişi, Hızır arkadaşı İlyas ile birlikte İskender-i Zülkarneyn'in maiyetinde bulunmuş ve ona kalavuzluk ederek zulumat ülkesinde ab-ı hayatı aramaya çıkmışlar. Uzun maceralardan sonra Hızır ile İlyas bir pınar kenarında oturmuşlar ve yanlarında bulunan pişmiş balıkları yerken Hızır'ın elinden bir damla su balığa damlamış, balık o sırada canlanıp suya atlamış. Onlar da suyun ab-ı hayat olduğunu anlayıp kana kana içmişler. Sonra İskender'e haber vermişlerse de tekrar bu suyu bulamamışlardır ve bu yüzden İskender ab-ı hayattan yararlanamamışlardır. Böylece Allah'ın emriyle ölümsüzleşen Hızır suda, İlyas karada olmak üzere insanlara yardım ederler.

Vādī-i ğamda Sikender gibi bu dil teşnedür
Hızr olup irgür lebüñ iy āb-ı hāyvānum benüm

hızr-ves:

1. **hızr-ves:**
Gazel 2151
Mısra: 7
Hızır gibi. Ab-ı hayatı içip

ölmezliğe kavuşan kişi. Hızır arkadaşı İlyas ile birlikte İskender-i Zülkarneyn'in maiyetinde bulunmuş ve ona kılavuzluk ederek zulumat ülkesinde ab-ı hayatı aramaya çıkmışlar. Uzun maceralardan sonra Hızır ile İlyas bir pınar kenarında oturmuşlar ve yanlarında bulunan pişmiş balıkları yerken Hızır'ın elinden bir damla su balığa damlamış, balık o sırada canlanıp suya atlamış. Onlar da suyun ab-ı hayat olduğunu anlayıp kana kana içmişler. Sonra İskender'e haber vermişlerse de tekrar bu suyu bulamamışlardır ve bu yüzden İskender ab-ı hayattan yararlanamamışlardır. Böylece Allah'ın emriyle ölümsüzleşen Hızır suda, İlyas karada olmak üzere insanlara yardım ederler.

Fi'l-haқиқа Hızır-veş bulurdu 'ömr-i cāvidān
Leblerüñ öpüp iden seni derāğüş iy şanem

hod:

1. **hod:**
Gazel 2111
Mısra: 6
"-de/-da" bağlacı.

Bir iki cām-ı şafā bahş eyle huzūra
varam
Ne yāda minnet idüp ne hod
āşināda olam

hor:

1. **hor:**
Gazel 2211
Mısra: 5
Değersiz, bayağı, hakim.

'Azīz-i cān-ıla dilsin giriftāruñı hor
itme
Ki bir taze gül-i tersin hāzer kıl ez-
dem-i serdüm

horāsān:

1. **horāsān'um:-um**
Gazel 2317
Mısra: 14
Horasan, Orta Asya'da büyük
bir yerleşim yeri, İran'ın
doğusunda olan bölgenin adı.

Sitanbul'um Karaman'um diyār-ı
milket-i Rūm'um
Bedāhşān'um u Kıpcağ'um
Horāsān'um u Bağdād'um

horsend:

1. **horsendem:-em**
Gazel 2348
Mısra: 2
Kanaatkar, tok gözlü,
kısmetine razı olan kimse.

Cān-ıla bir sanemüñ 'ışkına çün
pā-bendem
Baña düşnām-ı du'ā gelse gamı
horsendem

hoş:

1. **hoş:**
Gazel 2333
Mısra: 6
Güzel.

Açma şubhuñ iy şabā lutf eyle gel
dervāzesin
Var-durur zülfi hayāliyle bu şeb
hoş 'ālemüm

2. **hoş:**
Gazel 2003
Mısra: 3
Duyguları okşayan, zevk
veren, beğenilen, güzel, iyi, latif.

Hışm idersin 'āşıka dāyim katuñda
hoş raķib
Hālūmi bed añladur bir rü-siyāh
eksük degül

3. **hoş:**
Gazel 2488
Mısra: 7
Güzel, iyi.

Kim didiyse hoş dimişdür gamzeñe
tīr-i każā
Kaşlaruñ görüp dağı saña kemān-
ebrü diyen

4. **hoş:**
Gazel 2317
Mısra: 18
Güzel, hoş.

Kapuñda çünki meddāham seni
medh iderem her dem
Yürek pür-gam gözüm pür-nem
Muhibbī'yem hoş elhānum

5. **hoş:**
Gazel 2498
Mısra: 8
Güzel, hoş.

Agzına kim mīm dir kim noqtaya
teşbih ider
Hoş hayāl eyler veli kıldur diyen
ince bilin

6. hoş:

- Gazel 2315**
Mısra: 10
Duyguları okşayan, zevk
veren, beğenilen, güzel, iyi, latif,
memnun edici.

İy Muhibbī cām-ı mey nüş eyle
lā'li yādına
Kim hayāliyle nigāruñ hoş
şafāmuz var bizüm

7. hoş:

- Gazel 2151**
Mısra: 4
Duyguları okşayan, zevk
veren, beğenilen, güzel, iyi, latif.

Bezm-i gamda içerüz her dem
ciger hūn-ābesin
Dürd-i derdüñ-ile olur vaķtümüz
hoş iy şanem

8. **hoşum:-um**
Gazel 2200
Mısra: 2
Güzel, iyi.

Görmem yüzini gerçi ki o yār-ı
mehveşüm
Līkin anuñ hayāli ile dāyimā
hoşum

9. **hoşdur:-dur**
Gazel 2231
Mısra: 5
Duyguları okşayan, zevk
veren, beğenilen, güzel, iyi, latif.

Yüzüñ mescid ne hoşdur aña karşı
Kılam mihrāb idüp kaşuñ
namāzum

10. **hoşdur:-dur**
Gazel 2250
Mısra: 14
Duyguları okşayan, zevk
veren, beğenilen, güzel, iyi, latif.

Yiter mesken sükkānuñ arasında
Bile hoşdur cihānda ola merdüm

11. **hoş:**
Gazel 2255
Mısra: 10
Duyguları okşayan, zevk
veren, beğenilen, güzel, iyi, latif.

Pādişāhum bu Muhibbī yok idi var
eyledüñ
Kesmezem senden ümidi hoş ola
hālüm benüm

12. **hoşam:-am**
Gazel 2282

Mısra: 4

Duyguları okşayan, zevk veren, beğenilen, güzel, iyi, latif.

Vefâñi istemez bir zerre gönülüm
Hoşam derdünle yiter baña gam
hem

13. **hoş:**

Gazel 2418

Mısra: 10

Duyguları okşayan, zevk veren, beğenilen, güzel, iyi, latif.

İşidüp gülzâr-ı hüsn içre Muhibbî
nâleñi
Hoş edâ itmiş dimiş murğ-ı hoş
elhândur diyen

14. **hoş:**

Gazel 2438

Mısra: 9

Aslına bakılırsa, gerçi.

İşk yayın iy Muhibbî hoş çeker
merdânesin
Kim-durur tākāt getüre çeke bunuñ
şiddetin

15. **hoşdur:--dur**

Gazel 2461

Mısra: 3

Duyguları okşayan, zevk veren, beğenilen, güzel, iyi, latif.

Hâtırum hoşdur harâbâtı olaldan
ışk-ıla
Olmuşam rindane-meşreb nâm u
'arı sevmezim

hoş-:

1. **hoşdur:--dur, -**

Gazel 2063

Mısra: 7

Beğenilen, duyguları okşayan, güzel, iyi.

Palâs-ı fakr-ıla her dem kanâ'at
eylemek hoşdur
Bu dehrün atlas u zer beft olan
dîbâ şalından hem

hoş dil:

1. **hoş dil:**

Gazel 2164

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Gönlü hoş, halinden memnun.

Sensüz günümü sorma ki ne nev' -
ile geçer
Hicrân deminde ya niçe şebhâ-yı
târ hem

hoş geç-:

1. **hoş geç-:**

Gazel 2150

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Hoş vakit geçirmek, eğlenmek.

Hâk-i râhıyla tolaldan iy Muhibbî
gözlerüm
Hamdü-lillâh hoş geçer bu nev' -ile
her sâ' atüm

2. **hoş geç-:**

Gazel 2433

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Hoş vakit geçirmek, eğlenmek.

Didüm ki sâyeñe varup iy döst hoş
geçem
Didi ki ben günüm saña hiç saya
virmezsin

hoş gel-:

1. **hoş gel-:**

Gazel 2372

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Yapılan, olan bir şey birinin) Hoşuna gitmek.

Re'y idersin zâhidâ maḥbûb u
meyden geç diyü
Togrısı hoş gelmemişdür baña bu
râ' lar benüm

hoş gör-:

1. **hoş gör-:**

Gazel 2279

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Müsamaha ile karşılamak, kızılacak bir şeyi hoş görü ile karşılayıp affetmek.

Humârı hoş gören rindem mey-i
şahbâdan el çekmem
Cefâsına bakup hâruñ gül-i
ra' nâdan el çekmem

2. **hoş gör-:**

Gazel 2293

Mısra: 17

Kelime Tipi: -

Müsamaha ile karşılamak, kızılacak bir şeyi hoş görü ile karşılayıp affetmek.

Derd-i 'ışkı Muhibbî hoş görelüm
Ya' ni 'âlemde bî-devâ olalüm

3. **hoş gör-:**

Gazel 2496

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Müsamaha ile karşılamak, kızılacak bir şeyi hoş görü ile karşılayıp affetmek.

Bu demi hoş gör benefşe geydi
gevher tâcım
Lâle almışdur ele tolu şarâb-ı
ergüvân

hoş gör:

1. **hoş gör:**

Gazel 2014

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gücenilecek veya karşılık gelinecek bir davranışı hoşgörü ile karşılamak, anlayışla karşılamak, kusur saymamak.

Hoş gör eyyâmı Muhibbî yâr-ıla
Tiz geçer çün mevsim-i şahbâ-yı
gül

hoş-dil:

1. **hoş-dil:**

Gazel 2259

Mısra: 9

Gönlü hoş, içi rahat, halinden memnun.

Muhibbî hoş-dil olmuşsin hayâl-i
yâr-ıla her şeb
Diyemem âh o meh-rüyı arayup
encümen görsem

hoş-hâl:

1. **hoş-hâl:**

Gazel 2331

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Durumu iyi, mesut, bahtiyar, memnun.

Maḥabbet bâdesin içdüm yine ser-
mest ü hoş hâlem
Tutuşdum âteş-i 'ışka eridüm zer
gibi kâlam

2. **hoş-hâl:**

Gazel 2500

Mısra: 12

Durumu iyi, mesut, bahtiyar, memnun.

Nüş it Muhibbî gül gibi cüş idesin
tâ Nil gibi
Feryâd idüp bülbül gibi hoş-hâl
olayın bir zamân

3. **hoş-hâlem:-em**

Gazel 2185

Mısra: 8

Geçimi, hali vakti yerinde olan.

Ĥāk-i pāyuñ döşenü bālin idüp
seng-i derüñ
Şöyle hoş-hâlem ki ol bister
ĥarîrümdür benüm

hoş-hâl ol:-

1. **hoş-hâl ol:-**

Gazel 2500

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Mesut, bahtiyar olmak.

İçüp mahabbet cāmını hoş-hâl
olayın bir zamān
Nāmūs u nengi terk idüp abdāl
olayın bir zamān

hū evle:-

1. **hū eyle:-**

Gazel 2199

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Alışkanlık durumuna

getirmek.

Ĝamzesine didüm itmegil baña
cevr ü sitem
Ĝamzesi didi ezelden zūlm[1] ben
hū eyledüm

hûb:

1. **hûblar:-lar**

Gazel 2319

Mısra: 5

Güzeller, dilberler.

Hûblar ‘ahd gibi sıyar bu gönül
peymānesin
Şimdiden girü daĥı ben hûblara
inanmayam

2. **hûb:**

Gazel 2014

Mısra: 2

Güzel, güzel kişi, sevilen.

Cennet-āsā zeyn ider her cāyı gül
Ĥüb idi ger olmasa hercāyī gül

3. **hûblar:-lar**

Gazel 2284

Mısra: 7

Güzel, güzel kişi, sevilen.

Kullaruñdur hûblar kapuñda durur
bende-vār

Bu cihāna ĥüsn-ile sen şāh-ı
hûbānsın begüm

4. **hûblar:-lar, -**

Gazel 2052

Mısra: 10

Güzel, hoş iyi.

Söz ile sanma Muĥibbī şayd
iderler dilberi
Ĥüblar aña meyl ider kim ĥarc ide
māl u menāl

5. **hûblar:-lar**

Gazel 2131

Mısra: 11

Güzel.

Levh-i dilde hûblar taşvîrini naķş
ideli
Kim ki gördiyse beni didi ki Mānī
şānīyem

6. **hûba:-a**

Gazel 2196

Mısra: 9

Güzel.

Zāhidā ta‘n ile dime hûba virdüm
ben gönül
Sende yok nūr-ı başar şun‘-ı
Ĥudā‘dur sevdüğüm

7. **hûblar:-lar, -ı**

Gazel 2212

Mısra: 7

Güzel.

Kamu hûbları beñzetdüm nücūma
İçinde ben seni mehtāb kıldum

8. **hûblara:-lar, -a**

Gazel 2319

Mısra: 6

Güzel, dilber.

Hûblar ‘ahd gibi sıyar bu gönül
peymānesin
Şimdiden girü daĥı ben hûblara
inanmayam

9. **hûblar:-lar**

Gazel 2417

Mısra: 5

Güzel.

Hûblar şāhı geçer nite ki dilber
ĥüsn-ile
Sen de iy dīvāne dil ‘ışķ ehlinüñ
ser-bāzısın

10. **hûb:**

Gazel 2418

Mısra: 3

Güzel.

Ĥüb teşbīh eylemiş cānā hilāle rā
kaşuñ
Ĥaddüñe zībā dimiş şems-i
dırāşşāndur diyen

11. **hûb:**

Gazel 2476

Mısra: 1

Güzel, hoş, iyi.

Ĥaddüñle ruĥuñ hûb direm serv ü
semenden
Dil-cü ĥaţuñı yig görürem bāĝ u
çemenden

hûbān-ı ‘ālem dîde:

1. **hûbān-ı ‘ālem dîde:-em**

Gazel 2262

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Alemin güzellerini görmüş.

Gerçi çok hûbān-ı ‘ālem dîde‘em
Saña beñzer kes men ne dîde‘em

hubb-ı dünyā:

1. **hubb-ı dünyā:**

Gazel 2162

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Dünya sevgisi.

Muĥibbī hubb-ı dünyāyı gönülden
çün tırāş itdüñ
Ĥalenderlik ise ancak olur ‘ışķ ehli
abdālum

hûblık:

1. **hûblık:**

Gazel 2495

Mısra: 9

Güzellik.

Hûblık resmi budur eyle
Muĥibbī‘ye cefā
Bu degül mihr ü vefā kılup uşülden
çıkasın

hücend:

1. **hücend‘e:-e**

Gazel 2006

Mısra: 10

(ö.1401) mutasavvıf şairdir.

Bir gazel didi Mūĥibbī yine bir
meh -rūya kim
İtseler Ĥücend‘e kabrinde diye
taĥsîn Kemāl

hücüm id:-

1. **hücüm id-:**

Gazel 2197

Mısra: 8

Kelime Tipi: -
Saldırmak.

El irmez hüsn-i gencine tılsım
olmuş meger zülfi
Hücüm idüp ider hamle ki dir her
kılı mâr oldum

hücüm it-:

1. **hücüm it-:**

Gazel 2260

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Saldırmak.

Ğam u derd-ile belâ her yañadan
itdi hücüm
Bagladı yollarımı ceş-i sitem-i
piş ü pesüm

hüd:

1. **hüd:**

Gazel 2216

Mısra: 4

*Hud peygamber.Ad Kavmi,
Nuh Tufanı'ndan sonra
putperestliğe dönen ilk kavim oldu.
Hz. Hud (a.s.) da sapkınlık içindeki
Ad Kavmi'ne peygamber olarak
gönderildi,Hud (a.s.) Ad Kavmi'ne
Allah'ın birliğine iman etmeleri ve
dinine uymaları için ilahi ikazları
tebliğ etti fakat onlar doğru yola
gelmediler.Ellerindeki nimetlerin
çokluğuna aldanarak kibre kapılan
ve bölürlenlen bu kavim önce
kuraklık ardında da büyük bir kum
fırtınası ile helak oldu.*

Anuñ emrini çünkü dutmadılar
Helâk-i kavmi küllî Hüd iden kim

hudâ:

1. **hudâ:**

Gazel 2410

Mısra: 5

Allah.

Olmasayduñ sen Hudâ halk itmez-
idi 'âlemi
Oldı yüzüñ suyına cümle semâ-y-
ila zemîn

2. **hudâ:**

Gazel 2225

Mısra: 8

Allah, Rab.

Gerçi kimse çekmedi dirler bu
'ışkuñ yayımı

Umaram kuvvet Hudâ virüp
çeküben ben kılâm

3. **hudâ'dan:--dan, -**

Gazel 2022

Mısra: 4

Allah.

Çok görür küyına varsam müdde'î
ben 'aşığı
Dilegüm budur Hudâ'dan çekile
gözine mîl

4. **hudâ'dan:--dan, -**

Gazel 2050

Mısra: 4

Allah.

Görüp alçaklarıñ hâlin elin tut
kaldur ayakdan
Hudâ'dan şefkat isterseñ rahîm-i
dermdendân ol

5. **hudâyâ:-(y)â**

Gazel 2163

Mısra: 10

Allah.

Degüldür hür u ğilmâna Muhibbî
cennete kâyil
Hudâyâ eylegil ihsân hemân
müştâk-ı didâram

6. **hudâ'ya:-(y)a**

Gazel 2210

Mısra: 8

Allah.

Mülevveş itmedüm dehrüñ basup
pâ kâzürâtına
Sıgındum hamd-i bî-pâyân
Hudâ'ya pâk dâmânam

7. **hudâ'ya:-(y)a**

Gazel 2364

Mısra: 9

Allah.

İy Muhibbî şükr kıl artur Hudâ'ya
hamdüñi
Çâre ne çünkü gelir başa ne
yazdıysa kalem

8. **hudâyâ:-(y)â**

Gazel 2255

Mısra: 5

Allah, Tanrı, Rabb.

Dilegüm budur Hudâyâ yuyasın
yüz karasın
Kalmaya mahşer gününde alacak
yâlüm benüm

9. **hudâ:**

Gazel 2362

Mısra: 10

Allah, Tanrı, Cenabıhak.

İderdüm Merve hakkıyçün Şafâ-y-
ıla özüm kırbân
Tavâf-ı Ka'be-i küyuñ naşib itse
Hudâ kıblem

hudâ'dan kork:

1. **hudâ'dan kork:**

Gazel 2189

Mısra: 5

Kelime Tipi: -
*Haksızlık eden,
merhametsizce davranan kimselere
söylenir.*

Kork Hudâ'dan ğuşuña al bu
benüm feryâdumı
Küyuña ben varıcak çağırup hem
dâd eyleyem

hudâvend:

1. **hudâvendüm:--üm**

Gazel 2317

Mısra: 7

*Efendi, sahip, malik,
hükümdar.*

Hiredmendüm Hudâvendüm
nihâlüm zâhirüm pendüm
Kubâdum husrevüm mürüm cihân
iklîmine şahum

hufveten:

1. **hufveten:**

Gazel 2055

Mısra: 10

Gizlice, gizliden.

Ser-i küyını dildârüñ varuban
görmedüm aşlâ
Niçe kez hufveten geldi didiler
müttehem çekdüm

hükm:

1. **hükm:**

Gazel 2381

Mısra: 7

*Bir şeyin şöyle veya böyle
olduğu hakkında verilen karar,
yargı, emir, buyruk.*

Cevr iderse hükm anuñdur mihr
iderse luğ anuñ
Emri cârî kulâm ol pâdişahumdur
benüm

2. **hükm:**

Gazel 2131

Mısra: 3

Bir şeyin şöyle veya böyle

olduğu hakkında verilen karar,
yargı.

Öldürürse emr anuñdur dirgürürse
hüküm anuñ
Her ne kim kılssa ben anuñ bende-i
fermānyam

3. **hükmi:-i**
Gazel 2404
Mısra: 8
Hakimiyet.

Gönlümüñ tahtında kurdu haylini
sultān-ı 'ışk
Hükmi nāfizdür kamu çün
şehriyārumdur benüm

hüküm it-:

1. **hüküm it-:**
Gazel 2065
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
İyice düşündükten sonra bir
karara varmak.

Bu Muhibbî'ye cefā kılssañ yahūd
mihr eylesen
Her ne hüküm itseñ buyur emrüne
fermān olmuşam

2. **hüküm it-:**
Gazel 2158
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Üzerinde hakimiyet kurmak,
hükümü altına almak.

Ben kulam ol pādişāhumdur
benüm
Her ne hüküm itse revādur cāñuma

3. **hüküm it-:**
Gazel 2158
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Üzerinde hakimiyet kurmak,
hükümü altına almak.

Ben kulam ol pādişāhumdur
benüm
Her ne hüküm itse revādur cāñuma

hüküm:

1. **hükmini:-i, -n, -i**
Gazel 2161
Mısra: 8
Bir şeyin şöyle veya böyle
olduğu hakkında verilen karar,
yargı.

Göñül yağmasınıñ hallin fetāvāda
arar çeşmüñ

Hārāmīdür anuñ hükmini Tātār
hana tapşurdum

hüküm id-:

1. **hüküm id-:**
Gazel 2487
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Üzerinde hakimiyet kurmak,
hükümü altına almak.

'İşkıyla hep tuyūr u vuñuşa ider
hüküm
Mecnün olalı başına murğ
āşiyānesin

huld:

1. **huld:-i**
Gazel 2246
Mısra: 2
Cennet.

Ugrayup küyuña büyuñ getüre
bād-ı nesīm
Huldı yād eylemeyüp añmaya dil
hür-ı na 'ım

huld-ı na 'ım:

1. **huld-ı na 'ım:**
Gazel 2226
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Mutluluklarla dolu cennetler.

Ger getürse büyi küyuñdan nesīm
Gelmeye hiç yāduma huld-ı na 'ım

hulq:

1. **hulq-ıla:-ıla**
Gazel 2497
Mısra: 10
Doğuştan olan huy, yaratılış,
tabiat.

'İşk-ıla Maħmūdūñ olsa bu
Muhibbî tañ mıdır
Hulq-ıla mümtāz olup hüsñ-ile
Āyāz olasın

hum:

1. **hum:**
Gazel 2042
Mısra: 2
Şarap küpü.

Meyhāne oldı meyle Bedāhşān
mekān-ı la 'l
Her hum görindi bāde ile sanki
kān-ı la 'l

2. hum:

Gazel 2138
Mısra: 1
Küp, şarap küpü. || Eskiden
şarapların küpte muhafaza
edilmesi nedeniyle hum kelimesi
şairlerde çok kullanılmıştır.

Hum dibin mesken idindüm çünkü
şāhib-bādeyem
Ol sebebden guşşa vü gamdan
bugün āzādeyem

hümā:

1. **hümāy:-(y)ı**
Gazel 2033
Mısra: 3
Devlet kuşu, talih kuşu,
Cennet kuşu. || Eskiden bir
meydanda hümā uçurulur ve kimin
başına konarsa o kişi padişah
olurmuş. Edebiyatımızda refah,
kudret, mutluluğa giden bir baht
açıklığı sembolü olarak
anılır. Hümā divan şiirindeki
sevgiliyi andırır. Sevgili de hangi
aşığınā iltifat ederse, devlete
ermiş olur.

Himmetüm bāzını saldum sen
hümāyı sayd için
Bağlayup ayagina bu gönlüm
itdüm aña zil

2. hümā:

Gazel 2110
Mısra: 3
Devlet kuşu, talih kuşu. ||
Cennet kuşu, Kaf dağında,
Okyanus adalarında veya Çin'de
yaşadığına inanılan efsanevi kuş. ||
Eskiden meydana hümā
uçurulmuş ve gölgesi kimin
başına konarsa o kişi padişah
olurmuş. Kemikle beslenir ve
hiçbir kuşu incitmezmiş.
Edebiyatımızda refah, kudret, ve
mutluluğa giden bir baht
açıklığının sembolü olarak
anılır. Hümā divan şiirindeki
sevgiliyi andırır. Sevgili de hangi
aşığınā iltifat ederse o devlete
ermiş olur.

Hümā gibi uçar gördüm felek
sağfında ol māhı
Salup himmetle dil bāzın anı alup
şikār itdüm

3. hümā:

Gazel 2165
Mısra: 9
Devlet kuşu, talih kuşu.
Cennet kuşu, Kaf dağında,
Okyanus adalarında veya Çin'de
yaşadığına inanılan efsanevi kuş.

Eskiden meydanda hüma uçurulmuş ve gölgesi kimin başına konarsa o kişi padişah olurmuş. Kemikle beslenir ve hiçbir kuşu incitmezmiş. Edebiyatımızda refah, kudret, ve mutluluğa giden bir baht açıklığının sembolü olarak anılır. Hüma divan şiirindeki sevgiliyi andırır. Sevgili de hangi aşığına iltifat ederse o devlete ermiş olur.

İy Muhibbî ol hüma şâyına devlet bāzını
Saldugumda ayagina nālemi jeng eyledüm

4. hümāsın:-sı, -n

Gazel 2168

Mısra: 8

Devlet kuşu, talih kuşu.
Cennet kuşu, Kaf dağında,
Okyanus adalarında veya Çin 'de yaşadığına inanılan efsanevi kuş.
Eskiden meydanda hüma uçurulmuş ve gölgesi kimin başına konarsa o kişi padişah olurmuş. Kemikle beslenir ve hiçbir kuşu incitmezmiş. Edebiyatımızda refah, kudret, ve mutluluğa giden bir baht açıklığının sembolü olarak anılır. Hüma divan şiirindeki sevgiliyi andırır. Sevgili de hangi aşığına iltifat ederse o devlete ermiş olur.

Sāyesin salsa gedā üstine ol sultān olur
Geşt kıldum kanda var devlet hümāsın bilmedüm

5. hümā:

Gazel 2174

Mısra: 7

Devlet kuşu, talih kuşu.
Cennet kuşu, Kaf dağında,
Okyanus adalarında veya Çin 'de yaşadığına inanılan efsanevi kuş.
Eskiden meydanda hüma uçurulmuş ve gölgesi kimin başına konarsa o kişi padişah olurmuş. Kemikle beslenir ve hiçbir kuşu incitmezmiş. Edebiyatımızda refah, kudret, ve mutluluğa giden bir baht açıklığının sembolü olarak anılır. Hüma divan şiirindeki sevgiliyi andırır. Sevgili de hangi aşığına iltifat ederse o devlete ermiş olur.

Doğmadan Sîmurğ-ıla evc-i semā içre hümā
Bāz-ı himmetle maḥabbet murgını ben avladum

6. hümā:

Gazel 2329

Mısra: 1

Devlet kuşu, talih kuşu.
Cennet kuşu, Kaf dağında,
Okyanus adalarında veya Çin 'de yaşadığına inanılan efsanevi kuş.
Eskiden meydanda hüma uçurulmuş ve gölgesi kimin başına konarsa o kişi padişah olurmuş. Kemikle beslenir ve hiçbir kuşu incitmezmiş. Edebiyatımızda refah, kudret, ve mutluluğa giden bir baht açıklığının sembolü olarak anılır. Hüma divan şiirindeki sevgiliyi andırır. Sevgili de hangi aşığına iltifat ederse o devlete ermiş olur.

Sāye salsa ol hümā ger ben gedāya devletüm
'Alemler Kaf 'dan Kaf 'a tutmak olurdu himmetüm

7. hümāsına:-sı, -n, -a

Gazel 2360

Mısra: 3

Devlet kuşu, talih kuşu.
Cennet kuşu, Kaf dağında,
Okyanus adalarında veya Çin 'de yaşadığına inanılan efsanevi kuş.
Eskiden meydanda hüma uçurulmuş ve gölgesi kimin başına konarsa o kişi padişah olurmuş. Kemikle beslenir ve hiçbir kuşu incitmezmiş. Edebiyatımızda refah, kudret, ve mutluluğa giden bir baht açıklığının sembolü olarak anılır. Hüma divan şiirindeki sevgiliyi andırır. Sevgili de hangi aşığına iltifat ederse o devlete ermiş olur.

Salup dil şahinin yine bugün
'ışkuñ hümāsına
Degülken kimsenüñ şaydı 'aceb a'lā şikār aldum

8. hümā:

Gazel 2393

Mısra: 7

Devlet kuşu, talih kuşu.
Cennet kuşu, Kaf dağında,
Okyanus adalarında veya Çin 'de yaşadığına inanılan efsanevi kuş.
Eskiden meydanda hüma uçurulmuş ve gölgesi kimin başına konarsa o kişi padişah olurmuş. Kemikle beslenir ve hiçbir kuşu incitmezmiş. Edebiyatımızda refah, kudret, ve mutluluğa giden bir baht açıklığının sembolü olarak anılır. Hüma divan şiirindeki

sevgiliyi andırır. Sevgili de hangi aşığına iltifat ederse o devlete ermiş olur.

Degülken kimseye kudret hümā murgını şayd itmek
Çün aña himmetüm bāzın salup ben anı aldurdum

9. hümā:

Gazel 2461

Mısra: 7

Devlet kuşu, talih kuşu.
Cennet kuşu, Kaf dağında,
Okyanus adalarında veya Çin 'de yaşadığına inanılan efsanevi kuş.
Eskiden meydanda hüma uçurulmuş ve gölgesi kimin başına konarsa o kişi padişah olurmuş. Kemikle beslenir ve hiçbir kuşu incitmezmiş. Edebiyatımızda refah, kudret, ve mutluluğa giden bir baht açıklığının sembolü olarak anılır. Hüma divan şiirindeki sevgiliyi andırır. Sevgili de hangi aşığına iltifat ederse o devlete ermiş olur.

Şāhbāz-ı himmetümle şaydum olsa ol hümā
Dün himmet olmazın gayrı şikārı sevmezim

hümā-pervāz:

1. hümā-pervāz:

Gazel 2290

Mısra: 5

Hüma gibi yüksekte uçan.

Felek evcinde uçardı egerçi ol hümā-pervāz
Ben aña himmetüm bāzın salup anı şikār itdüm

2. hümā-pervāzı:-ı

Gazel 2493

Mısra: 9

Yüksekte uçan.

Ol hümā-pervāzı gör ne vech-ile kıldum şikār
Gönlümün şahbāzına kılson nazār bāz isteyen

humār:

1. humārı:-ı

Gazel 2279

Mısra: 1

İçki sonrası duyulan baş ağrısı.

Hümārı hoş gören rindem mey-i şahbādan el çekmem

Cefâsına bakup hâruñ gül-i
ra' nâdan el çekmem

2. **humârum:-um**

Gazel 2149

Mısra: 7

*İçkiden sonra gelen baş ağrısı
ve sersemlik.*

Humârum derd-i sevr virdi beni iy
muğbeçe kurtar
Anuñçün deyrüñe geldüm ki
muhtâc-ı şarâb oldum

3. **humâr:**

Gazel 2217

Mısra: 1

*İçkiden sonra gelen baş ağrısı
ve sersemlik.*

Ol 'ârızı gül gözleri humâr mest
kim
Ya seng-i cefâ ile iden gönli şikest
kim

hün:

1. **hünüm:-um**

Gazel 2209

Mısra: 2

Kan.

Güller bitürdi her dem bu eşk-i
lâle-günüm
Âğışte oldı cânâ hâk-i derüñle
hünüm

2. **hün-ı:**

Gazel 2017

Mısra: 8

Kan.

Göreliden gözlerüm ol bî-vefâ
ruhsârını
Hün-ı bagrumla gözüm yaşımı kan
eyler gönül

3. **hünîn:-în**

Gazel 2126

Mısra: 3

Kan.

Çabrüm üzre göresiz ger bite
hünîn lâleler
Dâğı bagrumdan nişândur rengi
kanumdan benüm

4. **hüni:-ı**

Gazel 2130

Mısra: 4

*Kan.|| Divan şiirinde
sevgilinin birçok güzellik unsuru
kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve
kan dökücülük özelliğine sahiptir.
Aşığın ağlayan gözlerine kan*

*oturur ve artık kanlı yaşlar
dökmeye başlar.*

Bezm-i gâmda fırkatiyle gîceler tâ
şubha dek
İçerem ben şağar-ı çeşmümle hünü
dem-be-dem

5. **hün:**

Gazel 2140

Mısra: 7

*Kan, divan şiirinde sevgilinin
birçok güzellik unsuru kan ile
ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan
dökücülük özelliğine sahiptir.
Aşığın ağlayan gözlerine kan
oturur ve artık kanlı yaşlar
dökmeye başlar.*

Gözüm yaşımı hün idüp gönülde
nâle idelden
Ne kıldum muṭribe minnet ne
muhtâc-ı şarâb oldum

6. **hünî:-ı**

Gazel 2207

Mısra: 4

*Kan.Divan şiirinde sevgilinin
birçok güzellik unsuru kan ile
ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan
dökücülük özelliğine sahiptir.
Aşığın ağlayan gözlerine kan
oturur ve artık kanlı yaşlar
dökmeye başlar.*

Bezm-i gâmda yine mihmânum
olup derd ü elem
İçmege mey yirine gözden akan
hünü görem

7. **hünüm:-um**

Gazel 2243

Mısra: 2

*Kan, divan şiirinde sevgilinin
birçok güzellik unsuru kan ile
ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan
dökücülük özelliğine sahiptir.
Aşığın ağlayan gözlerine kan
oturur ve artık kanlı yaşlar
dökmeye başlar.*

Gül haddüñi görelî bu eşk-i
lâlegünüm
Âğışte oldı cânâ hâk-i der-ile
hünüm

8. **hün:**

Gazel 2282

Mısra: 14

*Kan, divan şiirinde sevgilinin
birçok güzellik unsuru kan ile
ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan
dökücülük özelliğine sahiptir.
Aşığın ağlayan gözlerine kan
oturur ve artık kanlı yaşlar
dökmeye başlar.*

Muhibbî saña yitmez mi bu örnek
Ciger hün gitdi Efrîdün u Cem
hem

9. **hün:**

Gazel 2299

Mısra: 2

*Kan, divan şiirinde sevgilinin
birçok güzellik unsuru kan ile
ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan
dökücülük özelliğine sahiptir.
Aşığın ağlayan gözlerine kan
oturur ve artık kanlı yaşlar
dökmeye başlar.*

Cân giriftâr-ı gam-ı yâr oldı dil-
efgâr hem
Dil fırâkıyla tolu hün çeşm-i
gevher-bâr hem

10. **hün:**

Gazel 2315

Mısra: 7

*Kan, divan şiirinde sevgilinin
birçok güzellik unsuru kan ile
ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan
dökücülük özelliğine sahiptir.
Aşığın ağlayan gözlerine kan
oturur ve artık kanlı yaşlar
dökmeye başlar.*

Çeşm-i hün-rîzi ider her dem-be-
dem bagrumı hün
Zülf ü hâliyle dahı çok mâcerâmuz
var bizüm

11. **hün:**

Gazel 2478

Mısra: 2

*Kan, divan şiirinde sevgilinin
birçok güzellik unsuru kan ile
ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan
dökücülük özelliğine sahiptir.
Aşığın ağlayan gözlerine kan
oturur ve artık kanlı yaşlar
dökmeye başlar.*

Olupdur hasretiyle eşk gülgün
'Aceb mi su yirine akıda hün

12. **hünün:-ı, -n**

Gazel 2385

Mısra: 5

Kan.

Dökerem nâr-ı hasretle dönüp
şem'e ciger hünün
Dükenmez dîdeden her dem gelüp
eşk-i nedâmet hem

13. **hünün:-ı, -n**

Gazel 2398

Mısra: 10

*Kan, divan şiirinde sevgilinin
birçok güzellik unsuru kan ile
ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan
dökücülük özelliğine sahiptir.*

Aşığın ağlayan gözlerine kan oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

Muhibbî sinemüñ dâğın temâşâ eylemez dilber
Ciger hünm saçup yir yir bitürdüm
gül' izâr oldum

14. **hünin:-î, -n**
Gazel 2413
Mısra: 2

Kan, divan şiirinde sevgilinin birçok güzellik unsuru kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan dökücülük özelliğine sahiptir. Aşığın ağlayan gözlerine kan oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

İşkuñla şehâ gül gibi geh çâk-i tenem ben
Geh lâle-şıfat şevk-ile hünin kefenem ben

15. **hünî:-î**
Gazel 2457
Mısra: 7

Kan, divan şiirinde sevgilinin birçok güzellik unsuru kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan dökücülük özelliğine sahiptir. Aşığın ağlayan gözlerine kan oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

Niçe kanlar içdi hiç kanmadı hünî gözlerün
Ola kim kanum içüp fi'l-cümle bârî kanasın

16. **hün:**
Gazel 2459
Mısra: 8

Kan, divan şiirinde sevgilinin birçok güzellik unsuru kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan dökücülük özelliğine sahiptir. Aşığın ağlayan gözlerine kan oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

Baş u cân terkin urur 'aşık hemân pervânedür
Gülşen içre bülbül olmışdur hemân efsâne hün

17. **hünî:-î**
Gazel 2473
Mısra: 3

Kan, divan şiirinde sevgilinin birçok güzellik unsuru kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan dökücülük özelliğine sahiptir. Aşığın ağlayan gözlerine kan oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

La'le dönsün bagrumuñ hünü benüm iy seng-dil
Kıymeti olsun ziyâde dürr ü mercân olmasun

18. **hüna:-a**
Gazel 2477
Mısra: 1

Kan, divan şiirinde sevgilinin birçok güzellik unsuru kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan dökücülük özelliğine sahiptir. Aşığın ağlayan gözlerine kan oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

Nedendür bilmek isterseñ döner hūna gözün yaşın
Arayup bul niçe kaynar ciger tagında gör başın

hün ayla:-

1. **hün ayla:-**
Gazel 2221
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Büyük bir üzüntü içinde olmak.

Yād idüp cānā seni tā şubha dek hün aqlaram
Gerçi şem' aqlar gice ben dahı efüz aqlaram

hün dök:-

1. **hün dök:-**
Gazel 2085
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Ölüme yol açmak, cana kıymak.

Gerçi ki tığ-ı cefâ gamzeñ bu hünüm dökmege
Anı 'izzet ile alup yir aña gerden kılam

hün -ı ciger:

1. **hün -ı ciger:**
Gazel 2384
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Ciğer kanı.

Gehî zehr-i gamı içdüm gehî hün -ı ciger çekdüm
Maħabbetle olup 'aşık neler çekdüm neler çekdüm

hun-âb:

1. **hun-âb:**
Gazel 2212

Mısra: 10
Kanlı göz yaşı.

Şu deñlü akladum âh hasret-ile Gözüm yaşın Muhibbî hun-âb kıldum

hün-âbe:

1. **hün-âbesin:-sin**
Gazel 2151
Mısra: 3
Kanlı su. || Kanlı gözyaşı.

Bezm-i gamda içertiz her dem ciger hün-âbesin
Dürd-i derdün-ile olur vaqtümüz hoş iy şanem

hün-bahâ:

1. **hün-bahâdan:-dan**
Gazel 2467
Mısra: 10
Kan pahası, diyet.

Muhibbî öldüğince acımadı Eger bir büse alsa hün-bahâdan

hüner:

1. **hüner:**
Gazel 2348
Mısra: 10
Bir şeyi iyi bilmekten, iyi yapabilmekten gelen üstün hal, marifet.

'Aşık-ı pāk-nazar olsa Muhibbî'ye ne 'ayb
Bu hüner bes ki ne şüfi vü ne dānişmendem

hün-feşân:

1. **hün-feşân:**
Gazel 2272
Mısra: 1
Kan saçıcı.

Yād-ı la 'lünle nigārâ hün-feşân oldı gözüm
Hicrün-ile niçe istersen çünân oldı gözüm

hun-hVâr ol:-

1. **hun-hVâr ol:-**
Gazel 2181
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Kana susamak, kan dökücü, zalim, gaddar, cani olmak.

İy Muhibbî dil kebâb eyle vü hem
yaşuñ şarâb
Olhsar hün-hvâr bed-mest çünkü
mihmânum benüm

hünî:

1. hünî:

Gazel 2190

Mısra: 5

*Kan dökmeye alışık kimse,
zalim, katil.*

Üstühvanumdan ziyâfet itdüm iy
hünî yine

Geldi küyuñ itleri dirler baña
mihmânuñam

2. hünî:

Gazel 2252

Mısra: 8

*Kan dökmeye alışık kimse,
zalim, katil.*

Hün-ı dil itdüm şarabı dañı bu
bağrum kebâb
Oldı ol hünî bed-mest çünkü
mihmânum benüm

hün-ı ciger:

1. hün-ı ciger:

Gazel 2064

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Ciğer kanı.

Bezm-i ğamda şîşe-i çeşmüm tolu
hün-ı ciger
Nüş kıldum anı yitmez mi ciger
biryânlıgum

2. hün-ı ciger:

Gazel 2087

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Yürek kanı.

Âh itdükçe gözümünden dökülür hün-
ı ciger
Zeyn olur lâle vü güller ile her bir
yanum

3. hün-ı ciger:

Gazel 2118

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Ciğer, yürek kanı.

Toldurup hün-ı cigerle kâse-i
çeşmi müdâm
Sanmañuz dil âteşin âh-ıla teskîn
eyledüm

4. hün-ı ciger:

Gazel 2187

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Ciğer kanı.

Bâğa vardum şevk-i ruhsârûñla
güller pâyına
Ağlayup hün-ı cigerle dâmenin ter
eyleyem

5. hün-ı ciger:

Gazel 2191

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Ciğer kanı.

Lebi yâdına ele sâğar alsam
Tolar hün-ı cigerle eldeki câm

6. hün-ı ciger:

Gazel 2211

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Ciğer kanı.

Dirîğâ teşneyem ğâyet degül
hâdden birün derdüm
Sorarsañ içdüğüm hün-ı ciger her
lahza mey hordem

7. hün-ı ciger:

Gazel 2264

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Ciğer kanı.

Bezm-i ğamda uyduram bu nâlemi
ben nâlede
Bağrumı biryân idüp hün-ı ciger
nüş eyleyem

8. hün-ı ciger:

Gazel 2268

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Ciğer kanı.

İy dîde akıt yaşuñı hün-ı ciger ile
Senden hemîşe dürr-ile ben gevher
isterem

9. hün-ı ciger:

Gazel 2280

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Ciğer kanı.

Geh derd ü belâ vü ğam gehî hün-ı
ciger çekdüm
Mağabbet istedüm miñnet bulup
gör ben neler çekdüm

10. hün-ı ciger:

Gazel 2293

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Yürek kanı.

Bezm-i ğamda içelüm hün-ı ciger
Nâleler eyleyelüm nâ olalım

11. hün-ı ciger:

Gazel 2294

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Yürek kanı.

Bezm-i ğamda sâğar-ı çeşmüm
benüm peymânedür
İçerem hün-ı ciger inler gönül san
nâ benem

12. hün-ı ciger:

Gazel 2298

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Yürek kanı.

Bezm-i ğamda içerem yârân ile
hün-ı ciger
İñiler ol meclise bu gönülümü nâ
eyledüm

13. hün-ı ciger:

Gazel 2353

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Ciğer kanı.

İçdüğüm hün-ı cigerdür yidüğüm
derd ü elem
Dürlü dürlü mañbah-ı dilde bişer
aşum benüm

14. hün-ı ciger:

Gazel 2402

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Ciğer kanı.

İçdüğü hün-ı cigerdür 'aşıkñ mey
yirine
Döstlar zehr-ile pürdür yimeñüz
aşum benüm

15. hün-ı ciger:

Gazel 2472

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Yürek kanı.

İy döst neler geçti bu 'ışk-ıla
serimden
Hün-ı cigerüm akdı gelüp
dîdelerümden

16. hün-ı ciger:

Gazel 2472

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Yürek kanı.

Göz yaşı eger la'le dönerse 'aceb
olmaz

Perverde kılıp min anı h n-ı
cigerümden

17. **h n-ı ciger:**

Gazel 2488

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Yürek kanı.

S gar-ı serden içerler ehl-i 'ışk
h n-ı ciger
Yalu uz bir ben degülem 'ışk-ıla
y  h  diyen

h n-ı der n:

1. **h n-ı der n:**

Gazel 2213

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Yürek kanı.

 amu ndan g nca-veş h n-ı
der num
Yakup dağ s nem üzre l le-g num

h n-ı dil:

1. **h n-ı dil:**

Gazel 2024

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Gönül kanı.

Var-ısa ger dostlar esr r k mdur
gönül
H n-ı dilden s nede güller bitürür
t ze ter

2. **h n-ı dil:**

Gazel 2025

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gönül kanı.

Y dlarla c m-ı mey n ş eyler ol
peym n-kesel
Gayretinden s gar-ı çeşmüm p r
olur h n-ı dil

3. **h n-ı dil:**

Gazel 2042

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Gönül kanı.|| Keder kaygı,
tasa.*

şevk-i leb nle d şeli k hs r-ı
hicre  h

Her seng virdi h n-ı dil-ile niş n-ı
la'l

4. **h n-ı dil:**

Gazel 2116

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Gönül kanı. || Kederli, kaygılı
gönül.*

 y Muhibb  bezm-i g mda h n-ı dil
n ş eyleyüp
Yaraşur t  ş bh olınca ney gibi
n l n olam

5. **h n-ı dil:**

Gazel 2129

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Gönül kanı. || Kederli, kaygılı
gönül.*

H n-ı dilden yazayım h l mi
dild ra didüm
Ola kim derd-i dilüme ola bir çare
didüm

6. **h n-ı dil:**

Gazel 2252

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gönül kanı.

H n-ı dil itdüm şarabı dağı bu
bagrum keb b
Oldı ol h n  bed-mest  nki
mihm num benüm

7. **h n-ı dil:**

Gazel 2256

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Gönül kanı.

Düşüben v dfilere Mecn nlayın
itdüm sefer
H n-ı dilden bildiler ne yirde oldı
menzilüm

8. **h n-ı dil:**

Gazel 2263

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gönül kanı.

M je n t r-ile akıtdı gözümden h n-
ı dil  hir
Ciger  ak   dil-r ş   bu c num
h sta ter gördüm

9. **h n-ı dil:**

Gazel 2323

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gönül kanı.

H n-ı dild r gözlerümden döstlar
her dem gelen
L le gibi oldı bagrum kara bilmen
n' eyleyem

10. **h n-ı dil:**

Gazel 2344

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Gönül kanı.

 y Muhibb  bezm-i g mda olalı
bagrum keb b
H n-ı dilden döndi yaşum bir tolu
peym neyem

11. **h n-ı dil:**

Gazel 2361

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Gönül kanı.

Bezm-i g mda g celer efđ n idüp
neyler gibi
S gar-ı çeşmümle dem dem h n-ı
dil n ş eyledüm

12. **h n-ı dil:**

Gazel 2385

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Gönül,  iğer kanı.

Muhibb  ger şeh d-i 'ışk olasın
r h-ı k yında
Bitüre h n-ı dil l le ola  end n
'al met hem

h n n- kefen:

1. **h n n- kefen:**

Gazel 2427

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Kana bulanmış kefen.

R z-ı maşşerde şeh  'aşıklaru n
L le gibi sarıla h n n- kefen

h n-r z:

1. **h n-r z:**

Gazel 2117

Mısra: 4

Kan dökücü, zalim.

Bi  zeb num olsa taqr r itmeye
derd-i dilüm
Ben ki ol h n-r z  ş b-ı zam ndan
görmişem

h r:

1. **h r:**

Gazel 2166

Mısra: 2

*Cennet kızı, çok güzel kız veya
kadın, huri.*

Yiter ' lemden niğ r-ıla mey-i
n bum benüm
H r u kevger istemem  nki degül
b bum benüm

2. hür:

Gazel 2163

Mısra: 9

Cennet kıızı, çok güzel kız veya kadın, huri.

Degüldür hür u gılmāna Muḥibbī
cennete kāyil
Ḥudāyā eylegil iḥsān hemān
müştāk-ı dīdāram

3. hür:

Gazel 2373

Mısra: 11

Cennet kıızı, çok güzel kız veya kadın, huri.

Zāhīde hür gerek baña niğār
Her kişide var bu heves n'idelüm

hurdedān:

1. hurdedān:-ı

Gazel 2368

Mısra: 10

İncelikten anlayan kimse.

Ḥāk-i pāyına Muḥibbī genc-i
ṭab' uñ kıl nişār
Aña beñzer 'ālem içre hurdedān
bulmadum

hür-ı 'īm:

1. hür-ı 'īm:

Gazel 2410

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Gözünün siyahı çok siyah,
beyazı çok beyaz olan huriler.*

Reşk iderse ṭañ midur küyuña
firdevs-i berīn
Āsitānuñda ider cārüb zülfin hür-ı
'īm

hür-ı na 'īm:

1. hür-ı na 'īm:

Gazel 2246

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Cennet hurileri.

Ugrayup küyuña büyuñ getüre
bād-i nesīm
Ḥuldi yād eylemeyüp añmaya dil
hür-ı na 'īm

hür-i-likā:

1. hür-i-likā:

Gazel 2022

Mısra: 7

Hür-i yüzlü, çok güzel yüzlü.

Kapuña tuḥfe getürdüm cāni iy
hür-i-likā
Bī-bahādur ger kabül it gerçi
görünür ḳalil

hurkat:

1. hurkatın:-i, -n

Gazel 2412

Mısra: 12

Yanık, yanıklık, yanma.

İy Muḥibbī 'ışk bir āteş bırakdı
gönlüme
Ḳābil-i taḳrīr olmadı diyem ben
hurkatın

hürmet:

1. hürmeti:-i

Gazel 2170

Mısra: 8

*Bir şeye veya bir kimseye
değer vermekten ileri gelen ölçülü
davranma hissi, çekinme ile karışık
bir sevginin verdiği dikkat ve itina
gösterme duygusu, saygı.*

Yārān geçürüp şadra baña bāde
sunarlar
Bu 'izzeti bu hürmeti meyhānede
buldum

2. hürmetine:-i, -n, -e

Gazel 2380

Mısra: 9

*-nin hatırı için, ... şerefine, -
e olan saygı sebebiyle.*

Kıl Muḥammed hürmetine yā
İlāhe 'l-ālemīn
Bu Muḥibbī'ye 'īnāyet şihḥate
bassun ḳadem

hürmet id-:

1. hürmet id-:

Gazel 2412

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Saygı göstermek, saymak.

Gül 'izāruñda 'araḳdan olduğuyçun
bir varaḳ
Hürmet idüp göze sürerler bilenler
kıymetin

hürmetine:

1. hürmetine:

Gazel 2079

Mısra: 7

*-nin hatırı için, ... şerefine, -
e olan saygı sebebiyle.*

Muḥammed hürmetine yā İlāhī
Ṭarīḳ-i müstākīmden ırma rāhum

hür-pevker:

1. hür-pevker:

Gazel 2029

Mısra: 1

Huri yüzlü.

Leblerüñ iy hür-pevker selsebīl
Cennet-i rüyuñ aña rüşen delil

hurrem:

1. hurrem:

Gazel 2016

Mısra: 6

*Taze, canlı. || Gönül açıcı,
ferah, hoş. || Sevinçli, şen.*

Vaşlı bāğımdan ırak olalı ol
dildārumuñ
Gonca-veş teng oldı gönlüm
ḥāṭırum ḥurrem degül

2. hurrem:

Gazel 2020

Mısra: 2

Sevinçli, şen, gönül açıcı.

Tutdı ülfet cāna beñzer guşşa vü
gam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
hurrem iy gönül

3. hurrem:

Gazel 2020

Mısra: 2

Sevinçli, şen, gönül açıcı.

Tutdı ülfet cāna beñzer guşşa vü
gam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
hurrem iy gönül

4. hurrem:

Gazel 2034

Mısra: 1

Sevinçli, şen, gönül açıcı.

Saña uydum olmadum ben bir
nefes hurrem gönül
Bulmadum bir muvāfiḳ yār ola
hem-dem gönül

5. hurrem:

Gazel 2289

Mısra: 8

Sevinçli, şen, gönül açıcı.

Açılsa bāğ-ı maḳsüd görsem
cemāl-i yārı
Olsam hemişe hurrem cāy-ı iḳāmet
itsem

6. **hürrem:**

Gazel 2375

Mısra: 6

Sevinçli, şen, gönül açıcı.

Kaatre-i eşk-ile gül gül biter anda
lâleler

Gülsitân-ı sîne bir hürrem
bahârumdur benüm

hürsîd:

1. **hürşîdî:-i**

Gazel 2123

Mısra: 6

*Güneş. || Gök cisimleri içinde
bir sultan olan güneşin hemen her
özellîği sultanlara yaraşır
şekildedir.*

Zühreyi muṭrib-i meclis idelüm
şoḥbete gel
Kameri bende vü hürşîdî gulâm
eyleyelüm

2. **hürşîde:-e**

Gazel 2201

Mısra: 11

*Güneş. || Hürşîd ü Ferahşad
adlı aşk hikayesinin kadın
kahramanı.*

Didiler hüsni-ile yokdur kimse
hürşîde bedel
Yâr-ı sengîn geldi bu çeşmüm
terâzû eyledüm

hürşîd-i rahşân:

1. **hürşîd-i rahşân:**

Gazel 2050

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Parlayan güneş.

Haṭuñ geldi saña düşmez idesin
daḥı ra nâlık
Yüzüñe kimseler bakmaz gerek
hürşîd-i rahşân ol

hurüc id-:

1. **hurüc id-:**

Gazel 2453

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Dışarı çıkmak.

Sinem nişâne kıldı ya kaş atdı tîrin
Cânım hurüc idende teklîf itdi
yirin

hurûf:

1. **hurûfî:--i, -**

Gazel 2066

Mısra: 2

Harfler.

Derd-i dilümi yazmaga aldum ele
kalem
Evvel hurûfî kâğıda yazdum
görindi gam

hurûş u cûş:

1. **hurûş u cûş:**

Gazel 2111

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Coşma ve gürültü.

Gönül züccâcesine câm-ıla şafâ
virüben
Hürûş u cûş ile deryâ gibi şafâda
olam

hûs:

1. **hûşî:-i**

Gazel 2218

Mısra: 7

Akıll, fikir, us.

Şalâḥ-ı 'aql-ıla hûşî yönin
dîvânenen sormañ
Başum sevdâ-yı zülfiyle ser-i
dîvâneḡî dârem

2. **hûşî:-i**

Gazel 2300

Mısra: 11

Akıll, fikir, us.

Şabr u 'aql u hûşî bir yirden
ferâmûş eyleyüp
'İşk şarâbın nûş idüp kendümi lâ-
ya'kil kılam

3. **hûş:**

Gazel 2219

Mısra: 1

Akıll, şuur.

Giderdi şabr u hûş u dil nigârî bir
zamân görsem
Belâ vü miḥnetüm artar anı ben her
zamân görsem

hüsevn-hû:

1. **hüseyn-hû:**

Gazel 2058

Mısra: 7

*Hüseynin huylu. || Hz. Ali'nin
küçük oğlu, peygamberimizin
torunudur. Kerbela'da şehit
edilmiştir. Çok sıkıntı çekmiştir.*

Bir Hasan-hüsni u Hüseyn-hû
şehûñ âbdâlıyam

Yaralar sînemde kim var Zü'l-
fikârumdur benüm

hüşmend:

1. **hüşmend:**

Gazel 2157

Mısra: 4

Akıllı, akıllı sahibi.

İçdüm ezelde çünki maḥabbet
şarabını
Sanur mısız ki haşre deḡin
hüşmend olam

hüsn:

1. **hüsnüñ:-üñ**

Gazel 2260

Mısra: 3

Güzellik.

Hüsnüñ âyînesine karşı neden
itmezem âh
Korkaram jeng ide ol âyîneyi bu
nefesüm

2. **hüsnüñ:-üñ**

Gazel 2348

Mısra: 8

Güzellik.

Kapuña geldi gönül sâ'ilini eyleme
red
Vir baña hüsnüñ zekâtını ki
hâcetmendem

3. **hüsnüñ:-üñ**

Gazel 2407

Mısra: 5

Güzellik.

Nite kim hüsnüñ güli dâyim
terakḡîde-durur
Her gün efzündür şehâ mihründe
feryâdum benüm

4. **hüsnüñ:-üñ**

Gazel 2492

Mısra: 10

Güzellik.

'İşk-ıla âşüfte olsa bu Muḥibbî tañ
degül
Gördü hüsnüñ şüretin âyîne-i
idrâkden

5. **hüsnüñ:-üñ**

Gazel 2004

Mısra: 11

Güzellik II güzel yüz.

Muşaf-ı hüsnüñ ḥaḡı kim kıbledür
küyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda
kurbândur gönül

6. **hüsnüñ:--(ü)ñ**

Gazel 2004

Mısra: 11

Güzellik II güzel yüz.

Muşhaf-ı hüsnüñ haķı kim kıbledür
küyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda
ķurbândur göñül

7. **hüsn:**

Gazel 2326

Mısra: 9

Güzellik, iyilik.

Hüsn bağında Muhibbî şubħa dek
zârî kılur
Nitekim bülbül gibi her gıce bî-dâr
iñlerem

8. **hüsninde:--i, --n, --de**

Gazel 2013

Mısra: 11

Güzellik.

İy Muhibbî câmi'-i hüsninde var
ser-maħfîl ol

9. **hüsnüñe:--üñ, --e**

Gazel 2023

Mısra: 2

*Güzellik. || Güzel ahlak. ||
Sevgilinin yüzünün güzelliği.*

Luţf u elfâzuña olmuş teşne dil mâ-
i sebîl
Hüsnüñe cennet dimişler bil ki
cennetden cemîl

10. **hüsn-ile:--ile, -**

Gazel 2033

Mısra: 1

Güzel, iyi.

Yüsuf-ı Mısrî'ye nisbet hüsn-ile
sensin cemîl
İster-iseñ gün yüzün göster aña
rüşen delîl

11. **hüsnüñi:--üñ, --i**

Gazel 2059

Mısra: 6

Güzellik. || Güzel, iyi.

Yüzüñüñ nürü 'aķsinden bu cāñum
şu 'ledâr oldı
Gör anda hüsnüñi âyîne-şüret
pâkdür göñlüm

12. **hüsn:**

Gazel 2116

Mısra: 7

Güzellik.

Hüsn gülzârında tek sen ħande
eyle gül gibi
Karşuña ben ebr-veş yaşlar döküp
bârân olam

13. **hüsnüñe:--üñ, --e**

Gazel 2164

Mısra: 7

Güzellik.

'Älemde hüsnüñe senüñ olmaya
bir nazîr
Mazlûm 'aşıkı çü men-i ħâksâr
hem

14. **hüsn-ile:--ile**

Gazel 2164

Mısra: 15

Güzellik.

Uşbu ħazel ki hüsn-ile bir
nâzenindür
Ĥâcet degül-durur aña nakş u nigâr
hem

15. **hüsn-ile:--ile**

Gazel 2497

Mısra: 1

Güzellik.

Mâh-rûlar içre sen hüsn-ile
mümtâz olasın
Hiç revâ mı döstüm aġyâra hem-
râz olasın

16. **hüsn-ile:--ile**

Gazel 2497

Mısra: 10

Güzellik.

'İşk-ıla Maħmüduñ olsa bu
Muhibbî tañ mıdur
Ĥulķ-ıla mümtâz olup hüsn-ile
Âyâz olasın

17. **hüsn-ile:--ile**

Gazel 2201

Mısra: 11

Güzellik.

Didiler hüsn-ile yokdur kimse
Ĥurşide bedel
Yâr-ı sengin geldi bu çeşmüm
terâzû eyledüm

18. **hüsnine:--i, -n, --e**

Gazel 2202

Mısra: 3

Güzellik.

Hüsnine yok anuñ bahâ güzeller
içre mübtelâ
Kim göre olur mübtelâ ammâ ki
kimdür dimezem

19. **hüsn:**

Gazel 2202

Mısra: 5

Güzellik.

Zülfün görüp dîvâneyem hüsn ü
cemâle yanayım
Ol şem'e ben pervâneyem ammâ
ki kimdür dimezem

20. **hüsnüñ:--üñ**

Gazel 2220

Mısra: 8

Güzellik.

'İşķum benüm olmada her gün
ziyâde
Hüsnüñ gibi olmada her laġza
füzün hem

21. **hüsn-i:**

Gazel 2228

Mısra: 6

Güzellik.

Yüzini gördiğince 'aşşum artar
Olalıdan benüm hüsn-i mâ'âşum

22. **hüsn:**

Gazel 2231

Mısra: 8

Güzellik.

Çü sensin hüsn ile benüm Ayazum
Bülend olsa ne tañ 'işķum çü
Maħmüd

23. **hüsn-ile:--ile**

Gazel 2284

Mısra: 8

Güzellik.

Kullaruñdur ħüblar kapuñda durur
bende-vâr
Bu cihâna hüsn-ile sen şâh-ı
ĥübânsın begüm

24. **hüsn-ile:--ile**

Gazel 2287

Mısra: 12

Güzellik.

Didüm maħmüduñ olmuşdur
Muhibbî
Didi hüsn-ile ben daġı Ayâzam

25. **hüsn:**

Gazel 2312

Mısra: 9

Güzellik.

Bu hüsn ü bu tarâvetle şeh-i
ĥübân-ı 'âlemsin
Kapuñda kullaruñ çokdur Muhibbî
bende kemter hem

26. **hüsn:**

Gazel 2351

Mısra: 7

Güzellik.

Nite kim hüsn ile sen yektâ-y-isañ
‘İşkuñ içre ben dahı bir daneyim

27. **hüsn:**

Gazel 2368

Mısra: 5

Güzellik.

Hüsn içinde saña beñzer şâh-ı
zâlim görmedüm
‘İşk içinde baña beñzer nâtüvânı
bulmadum

28. **hüsn:**

Gazel 2369

Mısra: 7

Güzellik.

Nite kim olmadı hemtâ saña hüsn
içre begüm
Yok-durur derd ü belâ içre benüm
de bedelüm

29. **hüsn:**

Gazel 2382

Mısra: 3

Güzellik.

Bâda virür hüsn gibi ‘uşşâkı ‘ışkun
şarşarı
Anuñ için deşt-i gamda ben de
hâşâk olmışam

30. **hüsni:-i**

Gazel 2403

Mısra: 5

Güzellik.

Hüsni etrâfına yazdı haţtı tezviriyle
haţ
Döstlar aña revâ yüzi karadur dir-
isem

31. **hüsn-ile:-ile**

Gazel 2417

Mısra: 5

Güzellik.

Hüblar şâhı geçer nite ki dilber
hüsn-ile
Sen de iy dîvâne dil ‘ışk ehlinüñ
ser-bâzısın

32. **hüsnüñ:-üñ**

Gazel 2440

Mısra: 10

Güzellik.

Bu Muhibbî gülşen-i hüsnüñ
temâşâ eylesün

Dilberâ hüsnüñ gülün âhir sola
sanmaz mısın

33. **hüsn:**

Gazel 2463

Mısra: 5

Güzellik.

Hüsn dükkânında gayrılar irüp
şeftâlüya
Âh kim ancak irişdüm n’eyleyem
ayvâya ben

34. **hüsn:**

Gazel 2465

Mısra: 8

Güzellik.

Câna bey’ ider yine virmez metâ’-ı
büseyi
Hüsn devrinde aña kimse harîdâr
olmasun

35. **hüsn:**

Gazel 2475

Mısra: 3

Güzellik.

Kimseye bâkî degüldür çünkü bu
hüsn ü cemâl
Kıl vefâ iy bî-vefâ hüsn ü cemâlün
var-iken

36. **hüsn:**

Gazel 2475

Mısra: 4

Güzellik.

Kimseye bâkî degüldür çünkü bu
hüsn ü cemâl
Kıl vefâ iy bî-vefâ hüsn ü cemâlün
var-iken

hüsn-i genc:

1. **hüsn-i genc:**

Gazel 2197

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Güzellik hazinesi.

El irmez hüsn-i gencine tılsım
olmuş meger zülfî
Hücüm idüp ider hamle ki dir her
kılı mâr oldum

husrev:

1. **husrevâ:-â**

Gazel 2407

Mısra: 8

*Hüsrev ü Şirin öyküsünün
erkek kahramanı olan hükümdar,
İran şahlarından birkaçı aynı adla
anılırsa da içlerinde en meşhuru*

*budur. Ayrıca kelime padişah
anlamında da kullanılır.*

La‘l-i şîrînüñe ger cân virmeyem
Ferhâd-veş
Hüsrevâ söylenmesün ‘âlemde hiç
adum benüm

2. **husrev‘i:-i**

Gazel 2427

Mısra: 9

*Hüsrev ü Şirin öyküsünün
erkek kahramanı olan hükümdar,
İran şahlarından birkaçı aynı adla
anılırsa da içlerinde en meşhuru
budur. Ayrıca kelime padişah
anlamında da kullanılır.*

N’ola Rüm’uñ Hüsrev’i olsa
Muhib

Çünkü oldı malik-i mülk-i suhen

3. **husrev:**

Gazel 2273

Mısra: 17

*Efzaledin İbrahim bin Ali,
eserlerini Farsça yazmış bir Türk
şairi. 1253 yılında Hindistan’da
doğmuştur. Büyük melik
Minuçîhr’in nedimlerinden olduğu
için bu mahlası kullanmıştır.
Edebiyatımızda sultân-ı şuara
mevkiindedir.*

İy Muhibbî Câmî Hüsrev bulsalar
tâze hayât
İşidüp taşsîn iderlerdi benüm bu
gazelüm

4. **husrev:**

Gazel 2294

Mısra: 16

*Efzaledin İbrahim bin Ali,
eserlerini Farsça yazmış bir Türk
şairi. 1253 yılında Hindistan’da
doğmuştur. Büyük melik
Minuçîhr’in nedimlerinden olduğu
için bu mahlası kullanmıştır.
Edebiyatımızda sultân-ı şuara
mevkiindedir.*

Küy-dil berde geda olmak benüm
fâhrum-durur
Gerçi İskender Ferîdün Hüsrev ü
Dârâ benem

5. **husrev‘i:**

Gazel 2127

Mısra: 9

*Hüsrev ü Şirin adlı
mesnevilerdeki erkek
kahramanlardan birisidir. İran
şahlarından birkaçı aynı adlarla
anılırsa da içlerinden en meşhuru
budur. Ayrıca kelime padişah
anlamında da kullanılmıştır.*

Olaldan Husrev'i Rüm'ün Kemâl'e
irdi eş'arum
Muhibbî lutf-ı tab'umla ne tañ
disem zahîr oldum

6. **husrevüm:-üm**

Gazel 2317

Mısra: 8

Hükümdar, şah, padişah.

Hiredmendüm Hudävendüm
nihâlüm zahirüm pendüm
Kubâdum husrevüm mürüm cihân
iqlimine şahum

7. **husrev:**

Gazel 2330

Mısra: 13

*Efzaleddin Ibrahim bin Ali,
eserlerini Farsça yazmış bir Türk
şairi. 1253 yılında Hindistan'da
doğmuştur. Büyük melik
Minuçih'r'in nedimlerinden olduğu
için bu mahlası kullanmıştır.
Edebiyatımızda sultân-ı şuara
mevkisindedir.*

Husrev ü Hâfiz ider şî'r-i
Muhibbî'yi pesend
Câmî tahsîn ide ger görse bu
nazm-ı hasenüm

husrevâ:

1. **husrevâ:**

Gazel 2184

Mısra: 7

Ey padişah. || Ey sevgili.

Zülfün şebinde küyuña varmaga
husrevâ
Başuma alup dūd-ı siyâhî külâh
çekem

husrev-i hübân:

1. **husrev-i hübân:**

Gazel 2419

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Güzellerin sultanı.

Süvâr-ı esb-i nâz olmuş yürür ol
husrev-i hübân
Haç u hâli belâ-yı dil dü çeşmi
kâfir-i fettân

2. **husrev-i hübân:**

Gazel 2450

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Güzellerin sultanı.

Sen lebi vefâsuz husrev-i hübân
içün

Küh-ı gamda eyledüm Ferhâd gibi
terk-i cân

husrev-i şîrîn-dehen:

1. **husrev-i şîrîn-dehen:**

Gazel 2425

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Şîrîn ağızlı Husrev.

Didüm bildün mi iy dilber belâ
kühında ben zârî
Didi ol Husrev-i Şîrîn-dehen
Ferhâd'a beñzersin

huşvâr:

1. **huşvâr:**

Gazel 2267

Mısra: 7

*Aklı başında olan, sarhoş
olmayan kimse, ayık.*

Mestem bâde ile bir nefes olmam
huşvâr
Bundan gayrı degül def'-i melâlem
ne kılam

2. **huşvâr:**

Gazel 2354

Mısra: 10

*Aklı başında olan, sarhoş
olmayan kimse, ayık.*

İçeli rüz-ı ezel cân-ı maħabbet
cür'asın
Mest-i 'ışkâm tâ ebed sanmañ ki
huşvâr olmışam

huşvâr evle-:

1. **huşvâr evle-:**

Gazel 2307

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Aklı başında olan, sarhoş
olmayan kimse, ayık.*

İy Muhibbî çün ezel bezminde
içdüm cân-ı 'ışk
Tâ kıyâmet mest olup kendümi
huşvâr eylemem

hutbe-i 'ışkı:

1. **hutbe-i 'ışkı:--l, -**

Gazel 2013

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Aşk hutbesi.

Hutbe-i 'ışkı okı yârân kamu güş
eylestün

hüy:

1. **hüy:**

Gazel 2479

Mısra: 9

*Doğuştan olan tabiat,
yaratılış, mizaç.*

Hânekâh içre Muhibbî hü u hâya
bakmagil
Gör şadâlar niçe çıkar güşe-i
meyhâneden

hüzûra var-:

1. **hüzûra var-:**

Gazel 2111

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*İç rahatlığına ulaşmak,
halinden memnun olup gönünde
rahatlık duymak, kendini rahat ve
memnun hissetmek.*

Bir iki cân-ı şafâ bahş eyle hüzûra
varam
Ne yâda minnet idüp ne hod
âşinâda olam

h'vâb:

1. **h'vâb:**

Gazel 2212

Mısra: 2

Uyku.

Gözümü tâ seher bî-h'vâb kıldum
Görür mi h'vâb ol pür âb kıldum

2. **h'vâb:**

Gazel 2230

Mısra: 7

Uyku.

Niçe görem seni ben h'vâb içinde
Gıceyi şubha degin zinde-dâram

3. **h'vâbdan:-dan**

Gazel 2018

Mısra: 6

Uyku.

Nergis-i zerrîn legende şebnem ile
yur yüzün
Her kaçan kim h'vâbdan olsa seher
bîdâr gül

4. **h'vâbum:-um**

Gazel 2166

Mısra: 10

Uyku.

Düşde görelden nigârî olmuşam
âşüftesi
Haşr olunca dilerem gitmeye bu
h'vâbum benim

5. **hVābda:-da**
Gazel 2252
Mısra: 5
Uyku, rüya.

HVābda buldum ısırdum
leblerinden dilberi
Görünen şimdi nişān-ı zaḥm-ı
dendānum benüm

6. **hVābda:-da**
Gazel 2137
Mısra: 3
Uyku.

HVābda nūş kılıp la'ī lebi
cūr'asını
Uyarup kendüzümü mest ü
melāmet gördüm

7. **hVābda:-da**
Gazel 2181
Mısra: 5
Uyku, rüya.

Büse aldum hVābda la'ī-i nigār-ı
dişledüm
Leblerinde görünendür zaḥm-ı
dendānum benüm

8. **hVābda:-da**
Gazel 2219
Mısra: 5
Uyku.

Nigārı bir gice hVābda görüp
gāyetde ḥayrānam
N'olurdu bilemezem ḥālüm eger
yārı 'ayān görsem

9. **hVābı:-ı**
Gazel 2302
Mısra: 5
Uyku.

Komaduñ dilde ārām gözde hVābı
Göreliden seni bī-ārām-ı hVābām

10. **hVābām:-am**
Gazel 2302
Mısra: 6
Uyku.

Komaduñ dilde ārām gözde hVābı
Göreliden seni bī-ārām-ı hVābām

11. **hVāba:-a**
Gazel 2421
Mısra: 4
Uyku.

Düşde görem uyhu yüzini meger
şimden girtü
HVāba varmak mı gele bu çeşm-i
pür-ḥünābdan

hVāb eyle:-

1. **hVāb eyle:-**
Gazel 2271
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Uyumak.

Her kaçan cānā ḥayālūñle senūñ
hVāb eyleyem
Uyanup dīvāne-veş kendüme
cevāb eyleyem

hVāb-ı ḡaflet:

1. **hVāb-ı ḡaflet:**
Gazel 2408
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Gaflet uykusu.

Zāhidā rind-i riyādan geçemezsin
bilürem
HVāb-ı ḡaflet yumdı gözün
açamazsın bilürem

hVāb-ı nigü:

1. **hVāb-ı nigü:**
Gazel 2313
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Güzel, tatlı uyku.

Gice sermest-i 'ışk iken görindi
hVāb-ı nigüyü
Şeḡerḡ ol perī-rüyü hemīn
gördüm hemān gördüm

hVİs:

1. **hVİşden:-den**
Gazel 2339
Mısra: 2
Akraba.

Şevk-i rüyuñla senūñ dīvāne
Aşinādan hVİşden bīḡāneyim

hVor eyle:-

1. **hVor eyle:-**
Gazel 2138
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Deḡersiz, bayaḡı, hakir
duruma getirmek.*

Acıduḡumdan gözüm yaşın
bırakdum yirlere
Dir beni hVor eyleme ben daḡı
merdüm-zādeyem

I

ıla:

1. **ıla:**
Gazel 2397
Mısra: 3

*Kelimenin sonuna geldiğinde
birtiklilik, işteşlik, beraberlik,
araç, sebep veya durum anlatan
cümleler yapmaya yarar.*

Kullarunı bī-ḡad öldürdün cefā vü
zulm-ıla
'Adl ü dād itmek sezā degül midür
sultāna hem

2. **ıla:**
Gazel 2017
Mısra: 6

*İle. || Birlikte, beraber
anamlarında edat.*

Sırr-ı 'ışkı saklar-ıdum sīnede
cānum gibi
N' eyleyem bu āh u zār-ıla 'ayān
eyler gönül

ırag:

1. **ırag:**
Gazel 2016
Mısra: 5
Uzak.

Vaşlı bāḡından ırag olalı ol
dildārumuñ
Ḡonca-veş teng oldı gönülüm
ḡāḡırum ḡurrem degül

ırak:

1. **ırak:**
Gazel 2328
Mısra: 9
Uzak, gayrı, başka.

Ḡaddi elf ü zülfi lām u aḡızı
mīmden ırak
İy Muḡıbbī hicr ara ekstük degül
baña elem

'ıraq:

1. **'ıraq:**
Gazel 2196
Mısra: 15
*Musikimizin altı yedi asırlık
birleşik makamlarından biri.*

İñlerem bülbül gibi gāḡı ḡicāz u
gāḡ 'ıraq
Līk şavtlarda Muḡıbbī bil nevādur
sevdüḡüm

ırgād:

1. ırgād:

Gazel 2055

Mısra: 7

*Toprak işlerinde ve yapılarda
en basit ve ağır işleri yapan işçi,
amele, rençber.*

Belā kūhında Ferhād'ı idinürsem
n'ola ırgād
Düşüp berr ü beyābāna olup
Mecnün sitem çekdüm

2. ırgād:

Gazel 2332

Mısra: 2

*Toprak işlerinde ve yapılarda
en basit ve ağır işleri yapan işçi,
amele, rençber.*

Kūh-ı ğamda ben ez el çün 'ışkı
bünyād eyledüm
Anda tutdum ücrete Ferhād'ı ırgād
eyledüm

ısır-:

1. ısırdu:-du, -m

Gazel 2252

Mısra: 5

*Dişler arasına alıp sıkamak,
dişlemek.*

Hvābda buldum ısırdu
leblerinden dilberi
Görünen şimdi nişān-ı zaḥm-ı
dendānum benüm

ışk:

1. 'ışk:

Gazel 2208

Mısra: 10

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Gördüm 'aşıkları kim her biri bir
sevdādadır
Bu Muḥibbī 'ışk ara rüsvā-yı 'ālem
bagladum

ışk ara:

1. 'ışk ara:

Gazel 2122

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Aşkî süsleyen.

Bir saçı leylāya bend idüp dil-i
divāneyi
İy Muḥibbī 'ışk ara Mecnün'a
akrān eylesem

ışk āteşi:

1. 'ışk āteşi:

Gazel 2083

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Aşk ateşi.

'İşk āteşi ola ki bir dem sükün ide
Aksun Muḥibbī derd-ile dermān
olan yaşum

2. 'ışk āteşi:

Gazel 2091

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Aşk ateşi.

Bu Muḥibbī gibi 'ışk āteşi ile her
şeb
Tā seher şem'-şifat tutuşan odlara
benem

ışka dūs-:

1. 'ışka dūs-:

Gazel 2196

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Aşık olmak.

'İşka dūşdüm zülfüñüñ sevdāsıla
toldı dimāğ
Dilde āteş gözde nem başda
hevādūr sevdüğüm

2. 'ışka dūs-:

Gazel 2287

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Bir şey veya kimseye aşırı
sevgi duymak, gönünü kapırmak.*

Didüm 'ışkuña dūşdüm pür
niyāzam
Didi başdan başa ben daḥı nāzam

ışka tolaş-:

1. 'ışka tolaş-:-du, -m

Gazel 2480

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Aşka dūşmek, aşık olmak.

Anadan doğmadın 'ışka tolaşdum
Giriftār oldı dil oğlan yaşından

ışk-ı pinhān:

1. 'ışk-ı pinhān:

Gazel 2181

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gizli aşk.

Āh kim dil derdini bu çeşm-i
giryānum benüm
Zāhir itdi ḥalka bu 'ışk-ı pinhānum
benüm

ışk-ı pinhān:

1. 'ışk-ı pinhān:

Gazel 2078

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Gizli aşk.

Eşk-i surḥ u rüy-ı zerdüm eyledi
sırrum 'ayān
Zāhir itdi āh ḥalka 'ışk-ı pinhānum
benüm

ışk-ı şahī:

1. 'ışk-ı şahī:

Gazel 2435

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Padişahlara yakıştır aşk.

Sine çāk ü dīde pür-ḥün sinemün
üstinde dāğ
'İşk-ı şahī devletinde eksüğüm ne
lāleden

ısmarla-:

1. ısmarlaram:-r, -am

Gazel 2316

Mısra: 1

*Birinin veya bir şeyin
korunmasını yahut bakılmasını
birine bırakmak, emanet etmek,
tevdî etmek.*

Bende oldum bir şehūñ yolına cān
ısmarlaram
Her ne kim emr itse ben anı hemān
ısmarlaram

2. ısmarlaram:-r, -am

Gazel 2316

Mısra: 4

*Birinin veya bir şeyin
korunmasını yahut bakılmasını
birine bırakmak, emanet etmek,
tevdî etmek.*

İy Mesīhā-dem iriḥ bālīnūme kim
ḥastayam
Gelmeñ cān-ı za'fī nā-tüvān
ısmarlaram

3. ısmarlaram:-r, -am

Gazel 2316

Mısra: 6

*Birinin veya bir şeyin
korunmasını yahut bakılmasını
birine bırakmak, emanet etmek,
tevdî etmek.*

Serv kıaddün tazelensün diyü iy
ârâm-ı cân
Hâk-i payuña gözüm yaşın hemân
ismarlaram

4. **ismarlaram:-r, -am**

Gazel 2316

Mısra: 2

*Birinin veya bir şeyin
korunmasını yahut bakılmasını
birine bırakmak, emanet etmek,
tevdi etmek.*

Bende oldum bir şehûn yolına cân
ismarlaram
Her ne kim emr itse ben anı hemân
ismarlaram

5. **ismarlaram:-r, -am**

Gazel 2316

Mısra: 8

*Kendi için bir şey alınmasını
başkasına söylemek.*

Küy-ı yâra iltesin ölsem şabâ
topragımı
Keştî-i 'ışkum Muhibbî'den hemân
ismarlaram

ıtr-sâ:

1. **ıtr-sâyi:-(y)ı**

Gazel 2247

Mısra: 6

İtr gibi.

İy şabâ zülfini depret tâ ola 'anber-
feşân
Büy-ı zülfinden dimâğa 'ıtr-sâyı
isterem

ıys:

1. **ıys:**

Gazel 2101

Mısra: 2

*Hayatın zevkini çıkarma,
yiyip içme, zevk u safa.*

Șarf-ı bağ u çemen ü âb-ı revân
bâde vü câm
Sâkı-i gül-ruĸ olursa olur ol 'ıys
tamâm

2. **ıyşe:-e**

Gazel 2166

Mısra: 8

İşret, eğlence, yaşama.

Dil şürâhî göz yaşı mey bu ciger
nuĸl-ı kebâb
Bu-durur meclisde hâzır 'ıyşe
esbâbum benüm

3. **ıyşüm:-üm**

Gazel 2243

Mısra: 5

*Hayatın zevkini çıkarma,
yiyip içme, zevk u safa.*

'ıyşüm çerâĸi nâsih söyünmeye
demünden
Deryâya düşem arta bu âteş-i
derünüm

ıvs(ı):

1. **ıvs(ı):**

Gazel 2123

Mısra: 1

*Hayatın zevkini çıkarma,
yiyip içme, zevk u safa.*

Sâkıyâ bâde getir 'ıvs(ı) müdâm
eyleyelüm
Gülşen içinde varup bâĸi maĸâm
eyleyelüm

ıztırâb:

1. **ıztırâb:**

Gazel 2494

Mısra: 2

Acı, elem, azap, sıkıntı.

Sâkıyâ def -i humâr itsün şarâb
eglenmesün
Derd-i serden var bu dilde ıztırâb
eglenmesün

İ

ıi:

1. **ıidüm:-dü, -m**

Gazel 2020

Mısra: 5

"-i" yardımcı fiili.

Ben senüñle 'ışk şahrâsında
sergerdân idüm
Yaradılmamışdı 'âlem birle Âdem
iy gönül

2. **ıiseñ:-se, -ñ**

Gazel 2044

Mısra: 11

"-i" yardımcı fiili.

'Âşık iseñ şem 'i hüsne yak yüri
cân u seri
Çünkü sen pervânesin yanmaga sen
pervâne gel

3. **ıidüm:-dü, -m**

Gazel 2161

Mısra: 5

"-i" yardımcı fiili.

Egerçi hastâ-dil idüm lebinden bir
cevâb aldum
Bi-hamdî 'ilâh bu derdümi bugün
dermâna tapşurdum

4. **ıidüm:-dü, -m**

Gazel 2178

Mısra: 5

"-i" yardımcı fiili.

Eyler idüm cânımı ol dem ısrâr
ayaguña
Baña gösterseñ cemâlün nürünü
görse gözüm

5. **ıidüm:-dü, -m**

Gazel 2286

Mısra: 2

"-i" yardımcı fiili.

Yüzünü görmege ger hâzır olsam
Ölince gitmez idüm nâzır olsam

6. **ıidüm:-dü, -m**

Gazel 2286

Mısra: 4

"-i" yardımcı fiili.

İderdüm bir meges kendümi dâyim
Lebünü öper idüm şâhir olsam

7. **ıidüm:-dü, -m**

Gazel 2286

Mısra: 5

"-i" yardımcı fiili.

Şikâyet itmez idüm ĸam yükünden
Eger çekmege anı kıadir olsam

8. **ıidi:--di, -**

Gazel 2014

Mısra: 2

"-i" yardımcı fiili.

Cennet-âsâ zeyn ider her câyı gül
Hüb idi ger olmasa hercâyı gül

9. **ıidüm:--dü, --m**

Gazel 2025

Mısra: 8

"-i" yardımcı fiili.

ĸatlüme olmuş peşimân bilmezem
yâ Râb neden
Çok zamân-ıdı ki kanum itmiş
idüm aña ĸill

10. **ıidüm:--dü, --m**

Gazel 2040

Mısra: 15

"-i" ek fiili.

Vaĸt-i gülde câme çâk terk eyler
idüm 'arı ben
Bilse idüm ki kalur bu nev'e
câvidân gül

11. **idüm**:--dü, --m

Gazel 2040

Mısra: 16

"i-" ek fiili.

Vaqt-i gülde cāme çāk terk eyler
idüm 'ārı ben
Bilse idüm ki kalur bu nev'e
cāvidān gül

12. **ise**:--se

Gazel 2048

Mısra: 7

Ek fiil.

Hicrān ğamını çekmek ise çü
murāduñ
Var cür'a-keş-i hāk-i der-i pīr-i
muġān ol

13. **idi**:--di, -

Gazel 2053

Mısra: 7

"i-" ek fiili.

Gün yüzine teşbih itmek olur idi
güneşi
Likin anuñ konmamış buncılayın
haddinde hāl

14. **ise**:--se, -

Gazel 2062

Mısra: 4

"i" yardımcı fiili.

Öpdü dirler baña la'lüñ yog-iken
andan nişāñ
Gerçek olur 'āşık olan kanda ise
mütthem

15. **idi**:--di, -

Gazel 2062

Mısra: 7

"i" yardımcı fiili.

Bilse idi niçe olurmuş gedalık
zevķını
Tagıdup dārātını derviş olurdu şāh
Cem

16. **imiş**:--miş, -

Gazel 2066

Mısra: 9

"i" ek fiili.

Sevdüġi seni bildi Muħibbī günāh
imiş
Afv it suçını senden umar luţf-ıla
kerem

17. **idüñ**:--dü, -ñ

Gazel 2075

Mısra: 6

"i-" ek fiili.

İtmeyince naķş-ı dehri levħa-i
dilden tırāş
Dimedüñ kim kanda idüñ gel her
abdālum benüm

18. **idüñ**:--dü, -ñ

Gazel 2486

Mısra: 5

"i-" ek fiili.

Bilse idüñ rehne korduñ zāhidā
destāruñ
Bir kadeh nüş eyle gel zevķ it
meyüñ keyfiyyetin

19. **imiş**:--miş

Gazel 2095

Mısra: 10

"i" ek fiili.

İy Muħibbī dāne-i hālın görüp bu
murġ-ı dil
Bend oldu bilmedi zülfı imiş
dāmum benüm

20. **idüm**:--dü, -m

Gazel 2100

Mısra: 10

"i-" ek fiili.

Zülfı sevdāsı olmasa serde
Hiç dir mi idüm hevā sevdüm

21. **imiş**:--miş

Gazel 2111

Mısra: 9

"i" ek fiili.

Ezelden cān-ıla cānān Muħibbī
biliş imiş
Çün eyledür ya ne hācet ki ben
arada olam

22. **iken**:--ken

Gazel 2126

Mısra: 5

"i" ek fiili.

Çār ebrü fıri sımın-beden maħbüb
iken
Gelmedi pehlüma derdā çıkdı
yanumdan benüm

23. **iken**:--ken

Gazel 2142

Mısra: 10

"i" ek fiili.

İy Muħibbī inleyem derd-i dilüm
eş'ār-ıla
Bir iken derdüm biñ itdi defter ü
dīvān benüm

24. **iseñ**:--se, -ñ

Gazel 2183

Mısra: 3

"İ-" ek fiili.

Eşķümüñ bārānına karşı gül-i
handān iseñ
Gülşen-i ħüsnünde ben de bülbül-i
nālānuñam

25. **iseñ**:--se, -ñ

Gazel 2283

Mısra: 13

"İ-" ek fiili.

Muħibbī 'ākıl iseñ saña örnek
Bu yitmez mi ne oldu Gür u
Behrām

26. **iseñ**:--se, -ñ

Gazel 2386

Mısra: 9

"İ-" ek fiili.

Def-i ħumār ister iseñ gel
Muħibbiyā
Çāre budur ki aña bir iki kadeh-
keşüm

27. **iseñ**:--se, -ñ

Gazel 2389

Mısra: 3

"İ-" ek fiili.

Eger inanmaz iseñ yoluña cān
virdüġümü
Yüzüñ āyinesini agzuma tut gör
nefesüm

28. **iseñ**:--se, -ñ

Gazel 2407

Mısra: 10

"İ-" ek fiili.

Pertev-i ħüsnüñ yakar uşbu
Muħibbī bendeni
Sāye salmaz iseñ eger boyı
şimşādum benüm

29. **ise**:--se

Gazel 2183

Mısra: 5

"İ-" ek fiili.

Baña ölmekden ise düşvār hicran
kışşası
Niçe yıldur Ka'be kūyuñda sentüñ
kurbānuñam

30. **ise**:--se

Gazel 2406

Mısra: 7

"İ-" ek fiili.

Seni sevdüġüm günāh ise günāhum
çok benüm
Yüzüme bakmaduġuñ bildüm
günāhumdur benüm

31. **ise:-se**

Gazel 2190

Mısra: 3

"İ-" ek fiili.

Kıssa-i hicrāndan ise ölmek āsān
gelür

Dir baña imān ile ölmek senüñ
āsānuñam

32. **idi:-di**

Gazel 2207

Mısra: 5

"i-" ek fiili.

Sīnede bir idi dāğum çeküp üstine
elif

Derd-i dil bir idi şimden girü ben
onı görem

33. **idi:-di**

Gazel 2207

Mısra: 6

"i-" ek fiili.

Sīnede bir idi dāğum çeküp üstine
elif

Derd-i dil bir idi şimden girü ben
onı görem

34. **iken:-ken**

Gazel 2216

Mısra: 1

"İ-" ek fiili.

Cihānı yok iken mevcūd iden kim
Haṭāsın kullarınñ cūd iden kim

35. **iken:-ken**

Gazel 2232

Mısra: 7

"İ-" ek fiili.

Kāha dönmiş zerd iken āhum
odımdan ruḥlarum
İsterem kanlu yaşumla anı gül-reng
eyleyem

36. **iken:-ken**

Gazel 2243

Mısra: 3

"İ-" ek fiili.

Bār-ı ğumūmla bu ten sengīn iken
nihāyet

Yirden göttürdi yaşum müşkil olup
sūkūnum

37. **iken:-ken**

Gazel 2229

Mısra: 2

"i-" ek fiili.

Ter tāze olur vaşluñ işide dil ü
cānum

Bir mürde iken zinde oluban dura
cānum

38. **iken:-ken**

Gazel 2235

Mısra: 9

"i-" ek fiili.

İy Muḥibbī var iken ḥırka-i
peşmīne-i faḫr
Ḥaşā lillāh ki libās ecline zer-bāfa
gelem

39. **idi:-di**

Gazel 2244

Mısra: 16

"i-" ek fiili.

İtmezdi benüm nazmumı hīç ehl-i
dil-pesend
Şi'rümde eger olmasa idi leṭāfetüm

40. **iseñ:-se, -ñ**

Gazel 2253

Mısra: 1

"i-" ek fiili.

Ger sorar iseñ ḥālümü sensüz
cenānum

Agzuma gelüpdür hemān çıkmaga
cānum

41. **imiş:-miş**

Gazel 2254

Mısra: 2

"i-" ek fiili.

Gözi ser-fitne-i 'ālem olup ḫaddi
kıyāmet hem
Belā-yı cān imiş baña ol çeşm ü
kamet hem

42. **idi:-di**

Gazel 2255

Mısra: 9

"i-" ek fiili.

Pādişāhum bu Muḥibbī yok idi var
eyledüñ
Kesmezem senden ümīdi hoş ola
ḫālüm benüm

43. **idi:-di**

Gazel 2260

Mısra: 11

"i-" ek fiili.

Ne sa 'ādet idi iti gibi şayda çıkıcak
Boynuma daka Muḥīb zūlfini itse
meresüm

44. **iken:-ken**

Gazel 2270

Mısra: 3

"i-" ek fiili.

Gıceler ğamġin iken añup vişālūñ

rūzını

Bu ümid-ile feraḫ bulup dili şād
eyleyem

45. **iken:-ken**

Gazel 2302

Mısra: 17

"i" ek fiili.

Gözüm yaşına ğark iken Muḥibbī
Velī budur 'aceb dil-teşne ābam

46. **iken:-ken**

Gazel 2313

Mısra: 7

"i" ek fiili.

Gıce sermest-i 'ışk iken görindi

ḫvāb-ı nıġūyı

Seḫergeh ol perī-rūyı hemīn

gördüm hemān gördüm

47. **iken:-ken**

Gazel 2470

Mısra: 3

"i" ek fiili.

Ġamzelerle cihāna fitne iken

İki zūlf-ile āfet olmışsın

48. **iken:-ken**

Gazel 2272

Mısra: 3

"i" ek fiili.

Ḥasretiyle za'ferāna dönmiş iken
ruḥlarum

Surḫ kıldı dīdelerden akıdalı kan

gözüm

49. **imiş:-miş**

Gazel 2273

Mısra: 14

"i" ek fiili.

Şi'r bünyādına el urduñ katı

muḫkem gerek

Soñradan dimeyesin za'f üzre imiş

temelüm

50. **idüm:-dü, -m**

Gazel 2277

Mısra: 6

"i-" ek fiili.

Ben zerreye gün gibi nazār eylesen

iy dōst

Eflāke çıkup ide idüm anda

menzilüm

51. **idi:-di**

Gazel 2277

Mısra: 10

"i-" ek fiili.

Başum eger komasam ayagum
altına
Ol serv-quadde irmez idi hergiz
elüm

52. **idi:-di**
Gazel 2288
Mısra: 2
"i-" ek fiili.

Alup bu sineden tır-i nigârî cāna
tapşurdum
Emānet idi cān anda yine cānāna
tapşurdum

53. **iken:-ken**
Gazel 2299
Mısra: 7
"i-" ek fiili.

Āb u āteş cem' mümkün olmaz
iken dōstlar
Bu ne hikmet aglaram sīnemde
vardur nār hem

54. **isem:-se, -m**
Gazel 2299
Mısra: 11
"i-" ek fiili.

Her ne yire bakar isem görürem
şāhum seni
Āh şāhum yazılıpudur her der ü
dīvār hem

55. **idi:-di**
Gazel 2329
Mısra: 15
"i-" ek fiili.

Bir zamān idi ki Mecnūn 'ışk-ıla
meşhūr idi
Geçdi devri dōstlar şimdi
benümdür nevbetüm

56. **idi:-di**
Gazel 2329
Mısra: 15
"i-" ek fiili.

Bir zamān idi ki Mecnūn 'ışk-ıla
meşhūr idi
Geçdi devri dōstlar şimdi
benümdür nevbetüm

57. **idüm:-dü, -m**
Gazel 2350
Mısra: 1
"i-" ek fiili.

Tende cānum yog-iken t̄alib-i
cānān idüm
'İşk şahrāsına düşmiş zār u
sergerdān idüm

58. **idüm:-dü, -m**
Gazel 2350
Mısra: 2
"i-" ek fiili.

Tende cānum yog-iken t̄alib-i
cānān idüm
'İşk şahrāsına düşmiş zār u
sergerdān idüm

59. **idüm:-dü, -m**
Gazel 2350
Mısra: 4
"i-" ek fiili.

'Ārız-ı dildārda yazılmadan h̄att-ı
ğubār
Ben ziyüp esrār-ı 'ışkı vālih ü
hayrān idüm

60. **idüm:-dü, -m**
Gazel 2350
Mısra: 6
"i-" ek fiili.

İtmemişdi Ka'benüñ bünyādını
dağı Hālīl
Ka'be-i h̄üsnüñe karşı ben senüñ
kurbān idüm

61. **idüm:-dü, -m**
Gazel 2350
Mısra: 8
"i-" yardımcı fiili.

Virmedin bir kimse dağı zülf-i
Leylā'dan haber
Gelmedin Mecnūn cihāna ben
ğama sulṭān idüm

62. **idüm:-dü, -m**
Gazel 2350
Mısra: 10
"i-" yardımcı fiili.

İy Muhibbī h̄att-ı ğam yazılmadan
cān levhine
Ben belā bezminde geh nālān u
geh giryān idüm

63. **imiş:-miş**
Gazel 2369
Mısra: 4
"i-" ek fiili.

Ne kadar cehdi derem Ka'be-i
kūyuña irem
Sa'y-ile olmaz imiş vaşla müyesser
n'idelüm

64. **imiş:-miş**
Gazel 2376
Mısra: 8
"i-" ek fiili.

Mānī' oldı ruḥına irmege āh
Zülfi imiş anuñ 'ases n'idelüm

65. **ise:-se**
Gazel 2381
Mısra: 3
"i-" ek fiili.

Seni sevdiğüm günāh ise günāhum
haddi yok
Bakmaduğuñ yüzüme bildüm
günāhumdur benüm

66. **idüm:-dü, -m**
Gazel 2387
Mısra: 10
"i-" ek fiili.

İy Muhibbī bu zamāna kalsa ger
Ferhād u Kays
Ders-i 'ışkı virmede olur idüm
üstād hem

67. **isem:-se, -m**
Gazel 2388
Mısra: 2
"i-" ek fiili.

Ben bir gedā vü sen olasın şāh-ı
muhteşem
Derd ü ğamuñla ger ölür isem saña
ne ğam

68. **idüm:-dü, -m**
Gazel 2400
Mısra: 5
"i-" ek fiili.

Dimiş idüm eylesem yoluña
cānumı fedā
Dönüşüm yokdur bu sözden bir-
durur benüm sözüm

69. **idüm:-dü, -m**
Gazel 2429
Mısra: 3
"i-" ek fiili.

Civān idüm ğam-ı 'ışkuñ beni pīr
itdi ğāyetde
Murādum bu-durur H̄aḳ'dan
kemāl-i pīr olasın sen

70. **iken:-ken**
Gazel 2437
Mısra: 5
"i-" ek fiili.

Mürde iken bulsalar Ferhād u
Mecnūn ger ḥayāt
Öğrenürlerdi gelüp benden bu
'ışkuñ şan'atin

71. **idi:-di**
Gazel 2447

Mısra: 2
"-i" ek fiili.

Yüzine kılan nazar yâruñ görür
İslâm u dîn
Olmamak lâzım idi ebrûlarında
kibr ü kîn

72. **ise:-se**
Gazel 2462
Mısra: 5
"-i" ek fiili.

Haṭā kıldum ise luṭf it 'aṭā kıl
Beni kurtar belâ vü derd ü ğamdan

73. **imiş:-miş**
Gazel 2463
Mısra: 9
"-i" ek fiili.

Başuma sevdâ-yı zülfi bir uzun
sevdâ imiş
Virmeseydüm dil Muḥibbî zülf-i
'anber-sâya ben

74. **imişsin:-miş, -sin**
Gazel 2474
Mısra: 2
"-i" ek fiili.

Haṭ degül bil ki hâr-ımişsin sen
Şubḥ degül bil ki mâr imişsin sen

75. **imişsin:-miş, -sin**
Gazel 2474
Mısra: 4
"-i" ek fiili.

Sordum 'ışkuñ bilinmedi kârı
Ben didüm özge kâr imişsin sen

76. **imişsin:-miş, -sin**
Gazel 2474
Mısra: 6
"-i" ek fiili.

Gülşen-i hüsn içinde bülbül-veş
İy gönül gice zâr imişsin sen

77. **imişsin:-miş, -sin**
Gazel 2474
Mısra: 8
"-i" ek fiili.

İy gönül sırr-ı 'ışkı fâş itdün
Dâra ümmîd-vâr imişsin sen

78. **imişsin:-miş, -sin**
Gazel 2474
Mısra: 10
"-i" ek fiili.

Senden irmez kimseneye çün
ġübâr
İy Muḥibbî ġübâr imişsin sen

79. **idüm:-dü, -m**
Gazel 2490
Mısra: 4
"-i" ek fiili.

Ehl-i 'ışkuñ kâse-i serden-durur
peymānesi
Anı evvel ben idüm nüş eyleyüp yâ
hü diyen

i:

1. **idi:-di**
Gazel 2023
Mısra: 4
"-i" yardımcı fiili.

Zulmet içinde kalurdu cümle ḥalk-ı
kâyinât
Anlara olmasa idi şer'ün envârı
delîl

2. **iken:-ken**
Gazel 2232
Mısra: 5
"-i" yardımcı fiili.

Var iken 'âlemde gül gibi şârâb-ı
erġuvân
Rind olam lâyıḳ midur zâhid gibi
beng eyleyem

3. **ise:-se**
Gazel 2060
Mısra: 5
"-İse" şart eki.

Başdan ayaga günah-ıla yüzi kara
benem
Seni cân-ıla eger sevmek ise baña
günâh

4. **iken:-ken**
Gazel 2194
Mısra: 11
"-i" ek fiili.

Niçe yıllar bu gönül 'ışkı ile ḥasta
iken
Ol ṭabîbe bu Muḥibbî dimedi
bîmâr oldum

5. **iken:-ken**
Gazel 2244
Mısra: 5
"-i" ek fiili.

Gözüm yaşına ġarḳ iken cism ü ten
müdâm
Budur 'aceb ki durmadan artar
ḥarâretüm

6. **iken:-ken**
Gazel 2251

Mısra: 9
"-i" ek fiili.

İy Muḥibbî zâhir iken gün gibi
'ışkuñ senün
Bu 'acebdür sen olup rüsvâ nâmin
dimeyem

'ibâdet:

1. **'ibâdetin:-i, -n**
Gazel 2442
Mısra: 10
Kulun Allah'ın rızasını
kazanmak ve ona yakınlaşmak için
yaptığı iş ve davranışlar.

Çünkü ezelden her kişünün bir
naşibi var
'İşki ben aldum âbide virdüm
'ibâdetin

'ibret al-:

1. **'ibret al-:**
Gazel 2038
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Olan bir şeyden Kendi payına
bir ders çıkarmak.

Her varak üstinde gördün 'ibret al
ol yazıdan
Okumaz ol yazuyı illa meġer kim
ehl-i ḥâl

2. **'ibret al-:**
Gazel 2038
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Olan bir şeyden Kendi payına
bir ders çıkarmak.

Her varak üstinde gördün 'ibret al
ol yazıdan
Okumaz ol yazuyı illa meġer kim
ehl-i ḥâl

3. **'ibret al-:**
Gazel 2456
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Olan bir şeyden kendi payına
bir ders çıkarmak.

Seḫergeh bülbülün dehşet alurlar
âh u zârından
ġiceler kim göre 'ibret alur
pervâne nârından

'ibret gözün aç-:

1. **'ibret gözün aç-:**
Gazel 2409
Mısra: 4
Kelime Tipi: -

*Etrafında olup bitenlere ders
alacak şekilde bakmak.*

Didüm n' olur 'aceb hâli diğer-gün
Açup 'ibret gözün hâlüme bakdum

ibtidâ-yı 'ışk:

1. ibtidâ-yı 'ışk:

Gazel 2060

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Aşkın başlangıcı.

Bülbül-âsâ n' ola gül şevki ile
inler-isem
Hâr elinden irişen nâle ile zâra
benem

2. ibtidâ-yı 'ışk:

Gazel 2070

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Aşkın başlangıcı.

İbtidâ-yı 'ışktan virür bulunur çok
haber
Lîk ben hergiz bu yolda intihâyı
görmedüm

ic:

1. içrem:-er, -em

Gazel 2298

Mısra: 7

Bir sıvıyı ağza alıp

yudulamak.

Bezm-i gamda içrem yârân ile
hün-ı ciğer
İniler ol meclise bu gönülümü nâ
eyledüm

2. içinde:-i, -n, -de

Gazel 2149

Mısra: 4

Bir durum içinde olmak.

'Aceb bu âteş-i sinem şerârı
bulmadı teskîn
Gözümün yaşı içinde egerçi garq-ı
âb oldum

3. içinde:-i, -n, -de

Gazel 2010

Mısra: 1

Herhangi bir durumun,

*cismın veya alanın sınırları
arasında bulunan bir yer, dahil,
dış karşıtı.*

Saňa beñzer cihân içinde yok gül
Benüm tek dağı yok bî-çâre bülbül

4. içinde:-i, -n, -de

Gazel 2377

Mısra: 5

Bir şeyin iç kısmı,içi.

Ney gibi bezm içinde inlemege
Niçe taşnif-i 'amel ben bilürem

5. içre:--re, -

Gazel 2018

Mısra: 2

Bir şeyin iç kısmı, içi

,içindeki.|| Arasında .

Câme-i sebz ile geydi tâc-ı gevher-
bâr gül
Gülşen içre oldu ezhâra bugün
serdar gül

6. içinde:--i, --n, --de

Gazel 2023

Mısra: 3

Bir şeyin kendi sınırları

arasında kalan kısmı, dahil.

Zulmet içinde kalurdu cümle halk-ı
kâyinât
Anlara olmasa idi şer'ün envârı
delil

7. içre:--re, -

Gazel 2030

Mısra: 8

Bir şeyin kendi sınırları

*arasında kalan kısmı, dahil. || Bir
şeyin iki yüzü arasında kalan
kısmı, orta, ara.*

Gülşen içre ger 'izâr-ı yârdan reng
almasa
'Âlem içre bulmaz-ıdı bu kadar
i'zâz gül

8. içinde:--i, --n, --de

Gazel 2059

Mısra: 3

Herhangi bir durumun,

*cismın veya alanın sınırları
arasında bulunan bir yer, dahil.*

Geh olur gönca-veş bağ u bahâr
içinde dem-beste
Geh olur lâle-veş pür hün giribân –
çâkdür gönülüm

9. içüm:--üm

Gazel 2093

Mısra: 4

Gönül, kalp, yürek, vicdan. ||

Mana cephesiyle ilgili.

Cânı teslim eyledüm geçmezdi
hergiz minnete
Saňa ma'lûm olmadı hergiz içüm
taşum benüm

10. içinde:-i, -n, -de

Gazel 2123

Mısra: 2

*Bir şeyin kendi sınırları
arasında kalan kısmı, dahil.*

Sâkıyâ bâde getir 'ıyş(ı) müdâm
eyleyelüm
Gülşen içinde varup bâğı maķâm
eyleyelüm

11. içinde:-i, -n, -de

Gazel 2130

Mısra: 5

*Bir şeyin kendi sınırları
arasında kalan kısmı, dahil.*

Deyr içinde dilegüm budur ki anı
taş ola
Ger senüñle döstüm da'vâ-yı hüşn
ide şanem

12. içinde:-i, -n, -de

Gazel 2132

Mısra: 2

*Bir şeyin kendi sınırları
arasında kalan kısmı, dahil.*

Ol şâh-ı cihân oldu çü ben bendeye
hem-dem
Dağı yine ben 'âlem içinde
çekerem gam

13. içinde:-i, -n, -de

Gazel 2174

Mısra: 1

*Bir şeyin kendi sınırları
arasında kalan kısmı, dahil.*

Serv-kağ dildârı gördüm bağ
içinde ağladum
Gözlerüm yaşını dökdüm ayagına
çağladum

14. içümüzde:--üm, --üz, -de

Gazel 2178

Mısra: 8

*İnsan veya nesnelerin
meydana getirdiği topluluklarda
ara.*

Gerçi kim kaħruñ kavîdür
raħmetüñ ğâlib aña
Bir bölük üftâde budur içümüzde
söz bizüm

15. içinde:-i, -n, -de

Gazel 2191

Mısra: 2

*Bir şeyin kendi sınırları
arasında kalan kısmı, dahil.*

Varup luş istedüm yâr itdi düşünâm
Cihân içinde buldı bu gönül kâm

16. içinde:-i, -n, -de

Gazel 2212

Mısra: 8

Bir şeyin kendi sınırları arasında kalan kısmı, dahil.

Kamu hübları beñzetdüm nücūma
İçinde ben seni mehtāb kıldum

17. **İçinde:-i, -n, -de**

Gazel 2242

Mısra: 5

Bir şeyin kendi sınırları arasında kalan kısmı, dahil.

Zülfūñ içinde hāller baña görindi
dāneler
Pervāz iderken murğ-ı dil dolaşdı
dāma iy şanem

18. **İçinde:-i, -n, -de**

Gazel 2291

Mısra: 8

Bir şeyin kendi sınırları arasında kalan kısmı, dahil.

Eşk-i çeşmüm vara vara oldu
deryā-yı muhīt
Gāh gāvvaşam o baħr içinde gāhī
māhiyem

19. **İçinde:-i, -n, -de**

Gazel 2297

Mısra: 2

Bir şeyin kendi sınırları arasında kalan kısmı, dahil.

Āhumı bād eyleyüp yaşumı deryā
eyledüm
Ġarğ idüp dil zevrakın içinde ifnā
eyledüm

20. **İçinde:-i, -n, -de**

Gazel 2326

Mısra: 2

Kendinden önce gelen kelimenin taşıdığı anlamın bütünüyle hakim olduğunu, bir yer veya kimseyi tamamen kapladığını anlatır.

Ayru düşdüm ol periden ħstayam
zār iñlerem
Miħnet-i hicrān içinde çār u nā-çār
iñlerem

21. **İçinde:-i, -n, -de**

Gazel 2326

Mısra: 3

Kendinden önce gelen kelimenin taşıdığı anlamın bütünüyle hakim olduğunu, bir yer veya kimseyi tamamen kapladığını anlatır.

‘Ālem içinde yūri sen şād u ħandān
gül gibi
Ġār elinden baña yiter zār u her
bār iñlerem

22. **İçinde:-i, -n, -de**

Gazel 2326

Mısra: 7

Kendinden önce gelen kelimeye çokluk anlamı katar.

Gülmedüm ‘ālem içinde derd ü
ğamdur çekdügüm
Fitnesinden it raķībūñ zār u bīmār
iñlerem

23. **İçinde:-i, -n, -de**

Gazel 2335

Mısra: 3

Derinlik.

Su içinde ġarğ olursam tañ mı
nīlüfer gibi
Mevc urup baħr oldu yaşum aşdı
başumdan benüm

24. **İçinde:-i, -n, -de**

Gazel 2341

Mısra: 8

Bir şeyin kendi sınırları arasında kalan kısmı, dahil.

Hiç kes deryā-yı ‘işkuñ bulmadılar
‘umkıñı
Ben irişdüm baña sor ol baħr
içinde māhiyem

25. **İçüm:-üm**

Gazel 2353

Mısra: 6

Gönül, kalp, yürek, vicdan.

İy felek çarħuñ bozilsun olasın āħir
ħarāb
Nite kim odlara yakduñ bu içüm
taşum benüm

26. **İçinde:-i, -n, -de**

Gazel 2364

Mısra: 5

Bir şeyin kendi sınırları arasında kalan kısmı, dahil.

Balına el sunma deħrūñ vardur
içinde belā
Bisler evvel şehd-ile āħir virür ol
saña sem

27. **İçüm:-üm**

Gazel 2365

Mısra: 6

Gönül, kalp, yürek, vicdan.

Dāğ-ı ħasret sinede göñlümde
vardur nār-ı ‘ışk
Āteşe yanmakda birdür bu içüm
taşum benüm

28. **İçinde:-i, -n, -de**

Gazel 2368

Mısra: 5

Kendinden önce gelen kelimenin taşıdığı anlamın bütünüyle hakim olduğunu, bir yer veya kimseyi tamamen kapladığını anlatır.

Ġüsn içinde saña beñzer şāh-ı
zālim görmedüm
‘İşk içinde baña beñzer nātüvānı
bulmadum

29. **İçinde:-i, -n, -de**

Gazel 2368

Mısra: 6

Kendinden önce gelen kelimenin taşıdığı anlamın bütünüyle hakim olduğunu, bir yer veya kimseyi tamamen kapladığını anlatır.

Ġüsn içinde saña beñzer şāh-ı
zālim görmedüm
‘İşk içinde baña beñzer nātüvānı
bulmadum

30. **İçinde:-i, -n, -de**

Gazel 2368

Mısra: 7

Kendinden önce gelen kelimenin taşıdığı anlamın bütünüyle hakim olduğunu, bir yer veya kimseyi tamamen kapladığını anlatır.

Dāyimā olsun emān içinde ol çok
sevdügüm
Gerçi kim ‘ışkında ben hergiz
emānı bulmadum

31. **İçinde:-i, -n, -de**

Gazel 2370

Mısra: 5

Bir şeyin kendi sınırları arasında kalan kısmı, dahil.

Ġāneķāh-ı ‘ışk içinde baña oldılar
mürīd
Tavr-ı ‘ışkı Vāmık u Mecnūn’a
irşād eyledüm

32. **İçinde:-i, -n, -de**

Gazel 2382

Mısra: 8

Kendinden önce gelen kelimenin taşıdığı anlamın bütünüyle hakim olduğunu, bir yer veya kimseyi tamamen kapladığını anlatır.

Nokta agzından virüp kılca
miyānından ħaber
Ġamdü-lillāh ‘ışk içinde ehl-i idrāk
olmuşam

33. **içümi**:-*üm, -i*

Gazel 2402

Mısra: 14

*Akul, gönül gibi insanın
manevisi varlığını oluşturan
şeylerden herhangi biri.*

Bî-*habersin zâhidâ aḥvâl-i 'ışk*
gâyet hafî
Añlamadım içümi bilmeyesin
taşum benüm

34. **içinde**:-*i, -n, -de*

Gazel 2415

Mısra: 2

*Bir şeyin kendi sınırları
arasında kalan kısmı, dahil.*

Perî dirsem n'ola ben saña iy cân
Olursın bir nefes içinde pinhân

35. **içinde**:-*i, -n, -de*

Gazel 2474

Mısra: 5

*Bir şeyin sınırları arasında
bulunan kısım, dahil.*

Gülşen-i hüsn içinde bülbül-veş
İy gönül gece zâr imişsin sen

36. **içi**:-*i*

Gazel 2480

Mısra: 6

Gönül, kalp, yürek, vicdan.

Derünüm hâlini bir kimse bilmez
Degül-durur içi zâhir taşından

37. **içinde**:-*i, -n, -de*

Gazel 2487

Mısra: 8

Gönül, kalp, yürek, vicdan.

Dâm-ı belâ-yı zülfine bağlandı
murğ-ı dil
Gördi içinde hâli gibi fitne dânesin

38. **iç**:

Gazel 2186

Mısra: 6

Gönül, kalp, yürek, vicdan.

Anuñ için baña dirler ehl-i 'ışk
devlet-penâh
İç işiği dilberüñ devlet-
penâhumdur benüm

iç-:

1. **içürür**:-*ür, -ür*

Gazel 2239

Mısra: 10

*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

Dil-i telḥa lebünden şehd umarken
İçürür mâr-ı zülfün zehr ü sem
hem

2. **içe**:-*e*

Gazel 2273

Mısra: 9

*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

Kim ki cür'añı içe bula hayât-ı
ebedî
Sun berü cânuñ için biz de anı nüş
idelüm

3. **içdi**:-*di*

Gazel 2457

Mısra: 7

*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

Niçe kanlar içdi hiç kanmadı hünî
gözlerüñ
Ola kim kanum içüp fi'l-cümle
bârî kanasın

4. **iç**:

Gazel 2385

Mısra: 7

*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

Dilâ iç bir kadeḥ meyden kamu
müşkilleri hall it
Diyeler kim göre ancak olur böyle
kerâmet hem

5. **içmişem**:-*miş, --em*

Gazel 2010

Mısra: 6

*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

Beni mest eyledi 'ışkuñ şarâbı
Beni sanur görenler içmişem mül

6. **içdüm**:-*dü, -m*

Gazel 2157

Mısra: 3

*Bir sıvıyı içine çekmek, ağza
alıp yutmak.*

İçdüm ezelde çünkü maḥabbet
şarabını
Sanur mısız ki ḥaşre degin
hüşmend olam

7. **içdüm**:-*dü, -m*

Gazel 2165

Mısra: 5

*Bir sıvıyı içine çekmek, ağza
alıp yutmak.*

Gülşen içre zâhidâ içdüm şarâb-ı
lâle-reng

Sanma kim ḥalvetde sentün gibi
ben beng eyledüm

8. **içdüm**:-*dü, -m*

Gazel 2288

Mısra: 5

*Bir sıvıyı içine çekmek, ağza
alıp yutmak.*

Maḥabbet cāmını içdüm elinden
sākî-i 'ışkuñ
Belâ vü miḥnet ü derdi anuñçün
câna tapşurdum

9. **içdüm**:-*dü, -m*

Gazel 2307

Mısra: 9

*Bir sıvıyı içine çekmek, ağza
alıp yutmak.*

İy Muḥibbî çün ezel bezminde
içdüm cām-ı 'ışk
Tâ kıyâmet mest olup kendümi
huşyâr eylemem

10. **içdüm**:-*dü, -m*

Gazel 2331

Mısra: 1

*Bir sıvıyı içine çekmek, ağza
alıp yutmak.*

Maḥabbet bâdesin içdüm yine ser-
mest ü hoş ḥâlem
Tutuşdum âteş-i 'ışka eridüm zer
gibi kâlam

11. **içdüm**:-*dü, -m*

Gazel 2384

Mısra: 1

*Bir sıvıyı içine çekmek, ağza
alıp yutmak.*

Gehî zehr-i ğamı içdüm gehî hün -
ı ciğer çekdüm
Maḥabbetle olup 'aşık neler
çekdüm neler çekdüm

12. **içdüm**:-*dü, -m*

Gazel 2481

Mısra: 7

*Bir sıvıyı içine çekmek, ağza
alıp yutmak.*

Lebinüñ cür'asın içdüm birez fâş
oldı bu derdüm
Tolu sun sâġarı sākî kalan derdüm
de fâş olsun

13. **içre**:-*re, -*

Gazel 2030

Mısra: 7

*Bir şeyin kendi sınırları
arasında kalan kısmı, dahil. || Bir
şeyin iki yüzü arasında kalan
kısmı, orta, ara.*

Gülşen içre ger 'izār-ı yārdan reng
almasa
'Ālem içre bulmaz-ıdı bu kadar
i'zāz gül

14. **ıçelüm:-elüm**
Gazel 2082
Mısra: 2
Bir sıvıyı ağza alıp yutmak.

Niçe bir şüfî āb ıçelüm
Sākıyā sun berü şarāb ıçelüm

15. **ıçelüm:-elüm**
Gazel 2082
Mısra: 4
İçki içmek.

Çün harābātī oldık 'ālemdē
Aşikār anı bī-ħicāb ıçelüm

16. **ıçelüm:-elüm**
Gazel 2355
Mısra: 8
İçki içmek.

Sīnesin def döger ü nāy iniler
Çagurup çeng dir rebāb ıçelüm

17. **ıçelüm:-elüm**
Gazel 2082
Mısra: 6
İçki içmek.

Gīceler şevk-ile tā şubħa degin
Turmayup oldı māhıtāb ıçelüm

18. **ıçelüm:-elüm**
Gazel 2082
Mısra: 10
İçki içmek.

Almaz-ıdı Muħıbbī bāde ele
İnleyüp dimese rebāb ıçelüm

19. **ıçelden:-el, -den**
Gazel 2092
Mısra: 1
Bir sıvıyı ağza alıp yutmak.

Artdı şarāb-ı 'ışkı ıçelden
melāmetüm
Tañ mı ziyāde oluban artarsa
ħāletüm

20. **ıçelden:-el, -den**
Gazel 2367
Mısra: 1
Bir sıvıyı ağza alıp yutmak.

Maħabbet cāmın ıçelden dilā ben
derd-i ser çekdüm
Yanaldan āteş-i 'ışkā neler çekdüm
neler çekdüm

21. **ıçeli:-eli**
Gazel 2104
Mısra: 3
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

Cür'āñ ıçeli leblertüñe meyl ider
gönül
'Ayb olmasun yanuñda ki ğāyetde
ser-ħoşam

22. **ıçdüm:-dü, -m**
Gazel 2110
Mısra: 2
Bir sıvıyı ağza alıp yutmak.

Uşatdum şışe-i 'aklı be-küllī tār u
mār itdüm
Maħabbet cāmını ıçdüm melāmet
ihtiyār itdüm

23. **ıçüben:-üben**
Gazel 2123
Mısra: 3
Bir sıvıyı ağza alıp yutmak.

İçüben boş idelüm felek küplerini
Dehr meyħānesine süciyi em
eyleyelüm

24. **ıçerem:-er, -em**
Gazel 2130
Mısra: 4
Bir sıvıyı ağza alıp yutmak.

Bezm-i ğamda fırkatiyle gīceler tā
şubħa dek
İçerem ben şaġar-ı çeşmümle ħūnı
dem-be-dem

25. **ıçerem:-er, -em**
Gazel 2294
Mısra: 4
Bir sıvıyı ağza alıp yutmak.

Bezm-i ğamda sāġar-ı çeşmüm
benüm peymānedür
İçerem ħūn-ı ciger inler gönül san
nā benem

26. **ıçüp:-üp**
Gazel 2147
Mısra: 5
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

Bezm-i ğamda sāġar-ı çeşmümle
tolular ıçüp
İnleyüp tā şubħa dek ney gibi
nālān olmışam

27. **ıçüp:-üp**
Gazel 2149
Mısra: 1
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

Yine cām-ı maħabbetden ıçüp mest
ü ħarāb oldum
Tutışdum āteş-i 'ışkā döne döne
kebāb oldum

28. **ıçerüz:-er, -üz**
Gazel 2151
Mısra: 3
Bir sıvıyı ağza alıp yutmak.

Bezm-i ğamda ıçerüz her dem
ciger ħūn-ābesin
Dürd-i derdüñ-ile olur vaqtümüz
ħoş iy şanem

29. **ıçelden:-elden**
Gazel 2169
Mısra: 7
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

Cür'a-i cāmūñ ıçelden şöyle mest
itdüñ beni
Hey kıyāmet gitmeye tā ħaşre dek
keyfiyyetüm

30. **ıçer:-er**
Gazel 2180
Mısra: 9
*Bir sıvıyı içine çekmek, ağza
alıp yutmak.*

Bu Muħıbbī göz şarābın çün ıçer
yārān ile
Yaraşur ol meclise bu gönlümi ben
nā kılam

31. **ıçmege:-meg, -e**
Gazel 2207
Mısra: 4
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

Bezm-i ğamda yine miħmānum
olup derd ü elem
İçmege mey yirine gözden akan
ħūnı göre

32. **ıçeliden:-eli, -den**
Gazel 2264
Mısra: 7
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

İçeliden cām-ı 'ışkı şevk ile mest
oluban
Sırr-ı 'ışkı fāş idüp 'uşşākı medħūş
eyleyem

33. **ıçeliden:-eli, -den**
Gazel 2339
Mısra: 5
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

İçeliden la'l-i nābuñ cür'asın
Ol sebebden ʔalib-i meyhāneyim

34. **İçeliden:-eli, -den**
Gazel 2470
Mısra: 9
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

İçeliden şarāb-ı 'ışkı ezel
İy Muhibbī melāmet olmışsın

35. **İçüp:-üip**
Gazel 2266
Mısra: 10
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

Çāre ancak bunı bildüm çāre bu
ğam derdine
Bāde içüp kendümi ser-mest ü lā-
ya'kıl kılam

36. **İçelüm:-elüm**
Gazel 2293
Mısra: 9
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

Bezm-i ğamda içelüm hün-ı ciger
Nāleler eyleyelüm nā olalım

37. **İçeli:-eli**
Gazel 2354
Mısra: 9
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

İçeli rüz-ı ezel cām-ı maḥabbet
cür'asın
Mest-i 'ışkām tā ebed sanmañ ki
huşyār olmuşam

38. **İçdügüm:-dük, -üm**
Gazel 2353
Mısra: 3
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

İçdügüm hün-ı cigerdür yidügüm
derd ü elem
Dürlü dürlü maḥbaḥ-ı dilde bişer
aşum benüm

39. **İçelüm:-elüm**
Gazel 2355
Mısra: 1
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

Niçe bir ğam yiyüben āb içelüm
Devr-i güldür gelüñ şarāb içelüm

40. **İçelüm:-elüm**
Gazel 2355
Mısra: 2

*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

Niçe bir ğam yiyüben āb içelüm
Devr-i güldür gelüñ şarāb içelüm

41. **İçelüm:-elüm**
Gazel 2355
Mısra: 4
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

Varalum güş idelüm bülbül ünin
Kılalum 'işrete şitāb içelüm

42. **İçelüm:-elüm**
Gazel 2355
Mısra: 6
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

Baş koyup ayagina muğbeçenüñ
Tek elinden şarāb-ı nāb içelüm

43. **İçelüm:-elüm**
Gazel 2355
Mısra: 10
İçki içmek.

İy Muhibbī giceyle şubḥa deĝin
Olalum mest ü hem ḥarāb içelüm

44. **İçüp:-üip**
Gazel 2356
Mısra: 3
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

Mey içüp şād idelüm rüh-ı revānını
Cem'ün
Geşt-i gülşen kılalum bülbül ünin
güş idelüm

45. **İçse:-se**
Gazel 2379
Mısra: 7
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

Bāde içse dil olur elbette cürme
mu'terif
Zāhidā sanma senüñ tek fi'lüme
mağrūr olam

46. **İçdügi:-dük, -i**
Gazel 2402
Mısra: 7
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

İçdügi hün-ı cigerdür 'aşıkuñ mey
yirine
Döstlar zehr-ile pürdür yimeñüz
aşum benüm

47. **İçmişem:-miş, -em**
Gazel 2448
Mısra: 12
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

Bu cihāna bir kez aldandım yine
aldanmazam
İçmişem ben ḥasta anuñ döne döne
şerbetin

48. **İçerse:-er, -se**
Gazel 2448
Mısra: 13
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

İy Muhibbī kim içerse leblerinüñ
cür'asın
Tā kıyāmet eyleye iz'an anuñ
keyfiyyetin

49. **İçdüñ:-dü, -ñ**
Gazel 2457
Mısra: 10
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

İy Muhibbī mest olursañ ḥaşre dek
olmaz 'aceb
'İşkuñ içdüñ çün ezel bezminde
sen peymānesin

50. **İçerler:-er, -ler**
Gazel 2488
Mısra: 3
*Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.*

Sāĝar-ı serden içerler ehl-i 'ışk
hün-ı ciger
Yaluñuz bir ben degülem 'ışk-ıla
yā hū diyen

51. **İçüp:-üip**
Gazel 2500
Mısra: 1
Bir sıvıyı ağza alıp yutmak.

İçüp maḥabbet cāmını ḥoş-ḥāl
olayın bir zamān
Nāmūs u nengi terk idüp abdāl
olayın bir zamān

52. **İçelüm:-elüm**
Gazel 2082
Mısra: 8
İçki kullanmak.

Dili ḥoş idelüm çemende varup
Olmadın bu cihān ḥarāb içelüm

53. **İçdügüm:-düg, -üm**
Gazel 2211
Mısra: 2

Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.

Dirîgâ teşneyem gâyet degül
hadden birün derdüm
Sorarsañ içdügüm hün-ı ciger her
lahza mey hordem

54. **İçer:-er**
Gazel 2230
Mısra: 9

Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.

Elünden zehr ise içer Muhibbî
Şarabâ tevbeli perhîz-kâram

55. **İçer:-er**
Gazel 2245
Mısra: 9

Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.

Sâgar almışdur Muhibbî la'1 dirler
câm içer
Dikkat itdüm görmedüm didüm
'aceb ol leb-gedâm

İçin:

1. **İçin:**
Gazel 2229
Mısra: 10
"Sebebiyle, -den dolayı, -den
ötürü" anlamlarında bir edat.

Lâyık degül saña gûlam ola
Muhibbî
Besdür diyeler benim için küy-ı
sükânım

İçinde:

1. **İçinde:**
Gazel 2066
Mısra: 3
Kendinden önce gelen
kelimenin taşıdığı anlamın
bütünüyle hakim olduğunu, bir yer
veya kimseyi tamamen kapladığını
anlatır.

'İşkuñ içinde hâlümü bilmeñ
murâd-ısa
Göñlümde nâr u başda hevâdur
gözümde nem

2. **İçinde:**
Gazel 2075
Mısra: 8
Zaman bildiren kelimelerle
belli bir sürede, süresince,
zarfında.

Mâh-rûlar yolına ben baş u cân
terk eyledüm

Var-ısa gelsün bu devr içinde
emşâlüm benim

3. **İçinde:**
Gazel 2101
Mısra: 11
Kendinden önce gelen
kelimenin taşıdığı anlamın
bütünüyle hakim olduğunu, bir yer
veya kimseyi tamamen kapladığını
anlatır.

Senden özge baña yok 'âlem
içinde bir şah
Var işigünde benim gibi senün
niçe gûlâm

4. **İçinde:**
Gazel 2157
Mısra: 5
Kendinden önce gelen
kelimenin taşıdığı anlamın
bütünüyle hakim olduğunu, bir yer
veya kimseyi tamamen kapladığını
anlatır.

Dermân içinde derdi dilüm eyledi
kâbü'l
Anuñ-ıçun ki yâr diler derdmen
olam

5. **İçinde:**
Gazel 2230
Mısra: 7
Kendinden önce gelen
kelimenin taşıdığı anlamın
bütünüyle hakim olduğunu, bir yer
veya kimseyi tamamen kapladığını
anlatır.

Niçe görem seni ben h'vâb içinde
Gıceyi şubha degin zinde-dâram

6. **İçinde:**
Gazel 2237
Mısra: 2
Kendinden önce gelen
kelimenin taşıdığı anlamın
bütünüyle hakim olduğunu, bir yer
veya kimseyi tamamen kapladığını
anlatır.

Seni görmem geçer her hafta
rûzum
Velî ben intizâr içinde süzüm

İçme:-

1. **İçmeyince:-(y)ince**
Gazel 2319
Mısra: 10
Bir sıvıyı ağza alıp
yudumlamak.

Büsesin almış içtüm yine sâgar
dilberün

İçmeyince sâgaruñ kanını hergiz
kanmayam

İçre:

1. **İçre:**
Gazel 2143
Mısra: 1
Arasında, -da/-de, içinde.

Ne Mecnün gördi derd ü miñnet
içre bu şeb-i târum
Ne Ferhâd-ı belâ-perver çeküpdür
bu benim bârum

2. **İçre:**
Gazel 2329
Mısra: 11
İçinde, arasında, -da, -de.

Sen güneş ruhsarı görmekdür ciñân
içre müdâm
Zerre deñlü yok-durur dünyâ-yı
düna rağbetüm

3. **İçre:**
Gazel 2000
Mısra: 7
İçinde, arasında, içine.

Sinem içre saklaram 'işkuñı ben
cânım gibi
Uşbu cânım âteş-i hicrân-ıla
olursa kül

4. **İçre:**
Gazel 2005
Mısra: 5
"İçinde" arasında.

Bezm-i gam içre dilüm nâya şebîh
eyledi âh
İtdi mecnün gibi dil vireli dildâra
göñül

5. **İçre:**
Gazel 2067
Mısra: 1
"İçinde, arasında"
anlamlarına gelen ve "-de/ -da"
bulunma hâli eki görevinde de
kullanılan bir ifade.

Fırkat içre gözlerüm yaşını deryâ
eyleyem
Garğa virüp 'âlemi tûfânı peydâ
eyleyem

6. **İçre:**
Gazel 2067
Mısra: 4
"İçinde, arasında"
anlamlarına gelen ve "-de/ -da"
bulunma hâli eki görevinde de
kullanılan bir ifade.

Kaatre kaatre cem' idüp baır
eyleyem bu eşkümi
Bir habâb içre cihamı cümle ihfâ
eyleyem

7. içre:

Gazel 2017

Mısra: 9

"İçinde, arasında"

anlamlarına gelen bir ifade.

İy Muhibbî 'âlem içre oldı miñnet
hâsiluñ
Ol sebebdendir ki cismi nâtüvân
eyler gönül

8. içre:

Gazel 2022

Mısra: 1

"İçinde, arasında"

anlamlarına gelen bir ifade.

Mısr-ı hüsn içre seni görsem eyâ
Yüsuf cemil
Tañ degüldür gözlerüm yaşına
dinse 'ayn-ı Nıl

9. içre:

Gazel 2064

Mısra: 2

"İçinde, arasında"

anlamlarına gelen bir ifade.

Turmaz artar gam gubârın ziyeli
hayrânlıgum
Tekye-i 'ışk içre abdâlam budur
'üryânlıgum

10. içre:

Gazel 2269

Mısra: 1

"İçinde" arasında, -da/-de.

Yine deyr içre büt-i 'işve-nümâyı
görürem
Ehl-i 'ışka yine âşüb u belâyı
görürem

11. içre:

Gazel 2272

Mısra: 14

"İçinde" arasında, -da/-de.

Âh göstermez Muhibbî gün yüzün
zülf-i şehâb
Mâni' olur ki yaşum içre olur
pinhân gözüm

12. içre:

Gazel 2278

Mısra: 8

"İçinde" arasında, -da/-de.

İtdi cemel-i 'arz-ıla 'uşşâka
merhamet

Olmaz güzeller içre pesend bu
'amel didüm

13. içre:

Gazel 2284

Mısra: 1

"İçinde" arasında, -da/-de.

Gülşen-i hüsn içre sen serv-i
hıramânsın begüm
Aglayup âh eyleyem gül gibi
handânsın begüm

14. içre:

Gazel 2285

Mısra: 3

"İçinde" arasında, -da/-de.

Seyl-i sirişküm içre 'aks-i hâlûñ
Hindü-beçedür san garq-ı zemzem

15. içre:

Gazel 2285

Mısra: 11

"İçinde" arasında, -da/-de.

Olmadı bu 'âlem içre hergiz
Hiç gamdan özge baña hem-dem

16. içre:

Gazel 2294

Mısra: 14

"İçinde" arasında, -da/-de.

Bükilüp kıddüm olaldan iy
Muhibbî yâ benem
'Arşa-i 'ışk içre her dem ataram âh
okların

17. içre:

Gazel 2297

Mısra: 3

"İçinde" arasında, -da/-de.

Niçe yıllar sırr-ı 'ışkı sînem içre
saklayup
Gözlerüm yaşını dökdüm âhir ifşâ
eyledüm

18. içre:

Gazel 2314

Mısra: 4

"İçinde" arasında, -da/-de.

Şâd günâh itdüm ki tâ katlı ide tığ-ı
kîn beni
Râh-ı 'ışk içre fenâma döstlar fenn
eyledüm

19. içre:

Gazel 2317

Mısra: 11

"İçinde" arasında, -da/-de.

Nebâtum şekerüm gencüm bu
'âlem içre bî-rencüm

'Azizüm Yüsuf um varum gönül
Mısr'ındaki hanum

20. içre:

Gazel 2323

Mısra: 6

"İçinde" arasında, -da/-de.

Zerre-veş kaldum ayakda gün
yüzünden dür olup
'Âlem içre olmışam âvâre bilmen
n' eyleyem

21. içre:

Gazel 2336

Mısra: 8

"İçinde" arasında, -da/-de.

Şi'r-i çevgân-ıla çalmaga ma'ânî
topım
'Arşa-i 'aşr içre geldüm ya'nî
meydân isterem

22. içre:

Gazel 2341

Mısra: 12

"İçinde" arasında, -da/-de.

İy Muhibbî âhuñ-ıla yile virdüñ
'âlemi
Bilmedüñ mi hırmnen-i gam içre
miñnet kâhıyam

23. içre:

Gazel 2342

Mısra: 2

"İçinde" arasında, -da/-de.

Gül ruhuñ şevkine ister ki gönül
zâruñ olam
Tâ ölince râh-ı 'ışk içre hevâdâruñ
olam

24. içre:

Gazel 2352

Mısra: 4

"İçinde" arasında, -da/-de.

Âteş-i 'ışka yakup cân u dili
pervâne-veş
İñleşem bezm-i gam içre gönülümü
nâ eyleyem

25. içre:

Gazel 2354

Mısra: 7

"İçinde" arasında, -da/-de.

Görelî bazar-ı 'ışk içre metâ'-ı
vaşluñ
Cân u dil naqdin virüp aña harîdâr
olmuşam

26. içre:

Gazel 2365

Mısra: 8
"İçinde" arasında, -da/-de.

Okudum Ferhād u Mecnūn ile
miḥnet dersini
Mekteb-i 'ışk içre oldılar
sebakdaşum benüm

27. içre:
Gazel 2375
Mısra: 1
"İçinde" arasında, -da/-de.

Bāğ-ı ḥüsn içre boyuñ serv ü
çenārumdur benüm
Aña karşu göz yaşı akar
bıñarumdur benüm

28. içre:
Gazel 2375
Mısra: 13
"İçinde" arasında, -da/-de.

İy Muḥibbī gülşen içre görinen
nergis degül
Muntazır dildāra çeşm-i
intiżārumdur benüm

29. içre:
Gazel 2401
Mısra: 2
"İçinde" arasında, -da/-de.

Bülbülüz āh u zāra 'azm idelüm
Gülşen içre bahara 'azm idelüm

30. içre:
Gazel 2402
Mısra: 10
"İçinde" arasında, -da/-de.

Okuduk Mecnūn u Ferhād-ıla
miḥnet dersini
Mekteb-i 'ışk içre bunlardur
sebakdaşum benüm

31. içre:
Gazel 2412
Mısra: 6
"İçinde" arasında, -da/-de.

Ḥāk-i pāyın başına tāc itmegi kim
istememez
'Ālem içre istemez bir kimse var
mı devletin

32. içre:
Gazel 2427
Mısra: 2
"İçinde" arasında, -da/-de.

Ḳaddūne beñzer senüñ iy sīm-ten
Gülşen içre görmedüm bir nār-ven

33. içre:
Gazel 2431

Mısra: 11
"İçinde" arasında, -da/-de.

Vird idinmiş gülşen içre bu sözi
meh-päreler
Hāzili cennāti 'adnin fādḥulūhā
ḥālidin

34. içre:
Gazel 2432
Mısra: 4
"İçinde" arasında, -da/-de.

Binse esb-i nāza zülfin yār çevgān
eylese
Top ider başını meydān içre
'uşşāk-ı ḥazīn

35. içre:
Gazel 2435
Mısra: 8
"İçinde" arasında, -da/-de.

Sān 'at-ı 'ışkı ne mümkin başa ilte
degme kes
Olmayınca bu belā kūhsārı içre
kühken

36. içre:
Gazel 2469
Mısra: 12
"İçinde" arasında, -da/-de.

Şi'r-i pür-süzum daḥı rengin
düşerdi dōstlar
Meclis içre tutmasaydum gūşımı
ger nāya ben

37. içre:
Gazel 2479
Mısra: 9
"İçinde" arasında, -da/-de.

Ḥāneḳāh içre Muḥibbī hūy u hāya
bakmağil
Gör şadālar niçe çıkar güşe-i
meyḥāneden

38. içre:
Gazel 2497
Mısra: 1
"İçinde" arasında, -da/-de.

Māh-rūlar içre sen ḥüsn-ile
mümtāz olasin
Hiç revā mı dōstum ağıyāra hem-
rāz olasin

39. içre:
Gazel 2023
Mısra: 5
İçinde, arasında. || -de.

Mısr-ı ḥüsnüñi añup hicr içre ger
kan aglasam

Eşküme nisbet benüm kaçre olurdu
cüy-ı Nıl

40. içre:
Gazel 2029
Mısra: 4
İçinde, arasında. || -de.

Mısr-ı ḥüsnüñ ḥakkı iy Yūsuf-
cemāl
Kūyuñ içre akdı yaşum hem çü Nıl

41. içre:
Gazel 2036
Mısra: 9
"İçinde, arasında"
anlamlarına gelen bir ifade.

'Ālem içre saña beñzer pādişāhum
yok benüm
Var Muḥibbī gibi kapuñda senüñ
biñ niçe kul

42. içre:
Gazel 2041
Mısra: 1
İçinde, arasında, -de.

Gülşen içre 'işve ile eyledükçe nāz
gül
Bülbül ider aña karşu mest olup
āvāz gül

43. içre:
Gazel 2041
Mısra: 7
İçinde, arasında, -de.

Ḥadd-i yāra gülşen içre beñzerem
dimiş meger
Jālelerden çin şeherde oldı seng-
endāz gül

44. içre:
Gazel 2061
Mısra: 8
"İçinde, arasında, -de"
anlamına gelir.

İy şeyḥ-i şehitme melāmet gel
'āşıka
Rāh-ı maḥabbet içre di olmaz
fütāde kim

45. içre:
Gazel 2068
Mısra: 1
"İçinde, arasında"
anlamlarına gelen ve "-de/-da"
bulunma hali eki görevinde de
kullanılan bir ifade.

Başum içre nılüferdür çehre-i
zerdüm benüm
Ḥākde berg-i ḥazāndur rüy-ı pür-
gerdüm benüm

46. **çre:**

Gazel 2201

Mısra: 1

" İçinde, arasında"

anlamlarına gelen ve "-de/ -da"
bulunma hali eki görevinde de
kullanılan bir ifade.

Gülşen içre dün gice nezzâre-i rû
eyledüm
Şubha dek feryâd idüp bülbülleyin
gü eyledüm

47. **çre:**

Gazel 2083

Mısra: 2

İçinde, arasında, -de.

Her dem sehâb-ı âh-ıla bârân olan
yaşum
Bahır-ı gam içre niçe mercân olan
yaşum

48. **çre:**

Gazel 2084

Mısra: 10

İçinde, arasında, -de.

Muhibbî olmaz-ı mış 'âşıkun
sitâresi çün
Şeb-i gam içre niçe bir yaşum
sitâre kılam

49. **çre:**

Gazel 2089

Mısra: 10

İçinde, arasında, -de.

Muhibbî cân u dil her kim virüp
bir büsesin alur
Dimez bâzâr-ı 'ışk içre muqarrer
ben ziyân itdüm

50. **çre:**

Gazel 2093

Mısra: 6

İçinde, arasında, -de.

Geldi Ferhâd yanuma kesdükde
ben küh-ı gamı
Ancak olur kühkenlik içre
yoldaşum benüm

51. **çre:**

Gazel 2096

Mısra: 5

İçinde, arasında, -de.

Zahm-ı tîrin sînem içre saklasam
olmaz 'aceb
Cân yirine geldi öldür fi'l-megel
cânüm benüm

52. **çre:**

Gazel 2096

Mısra: 9

İçinde, arasında, -de.

Yâr gördi baır-ı 'ışk içre Muhibbî
garğ olur
Sundı destin didi elden koma
dâmânüm benüm

53. **çre:**

Gazel 2102

Mısra: 5

İçinde, arasında, -de.

Püte-i 'ışk içre yakdum nâr-ı 'ışka
cân u dil
Ğıll u ğışdan küllî cismüm zer gibi
kâl eyledüm

54. **çre:**

Gazel 2104

Mısra: 14

İçinde, arasında, -de.

Altun suyuyla şî'r-i Muhibbî'yi
yazalar
Zer-düz-vâr şan'at-ı nazm içre zer-
keşem

55. **çre:**

Gazel 2110

Mısra: 5

İçinde, arasında, -de.

Gülîstân-ı cemâl içre görelen sen
boyı servi
Gözüm yaşımı pâyüña akıtdum
cüybâr itdüm

56. **çre:**

Gazel 2121

Mısra: 7

İçinde, arasında, -de.

'Uşşâka kıldı büselik içre

muğâlefet

Uymaz uşüle eyleme böyle 'amel

didüm

57. **çre:**

Gazel 2124

Mısra: 10

İçinde, arasında, -de.

İy Muhibbî ğıll u ğışdan niçesi kâl
olmayam
Püte-i hicr içre ben zer gibi nârı
görmüşem

58. **çre:**

Gazel 2134

Mısra: 3

İçinde, arasında, -de.

Yanalı sînem içre âteş-i 'ışk
Çıkar oldı depemden âh âhum

59. **çre:**

Gazel 2135

Mısra: 9

Bir durum veya bir şey
karşısında ne yapacağını, ne
hüküm vereceğini bilememe,
şaşıрма, şaşırp kalma, şaşkınlık.

Hayret içre kim sorarsa bu
Muhibbî hâlini
Ney gibi baır delinmiş bir belâ-
keş 'âşıkam

60. **çre:**

Gazel 2136

Mısra: 1

İçinde, arasında, -de.

Her kaçan eş'arum içre leblerin
yâd eyleyem
Niçe şîrîn lebleri bu yolda Ferhâd
eyleyem

61. **çre:**

Gazel 2147

Mısra: 7

İçinde, arasında, -de.

Bâğ-ı hüsn içre görelen kaddün iy
serv-i hırâm
Pâyüña cular akıtdum şöyle giryân
olmuşam

62. **çre:**

Gazel 2150

Mısra: 1

İçinde, arasında, -de.

Vādî'î 'ışk içre Mecnûn olalı hem-
kisvetüm
Aşiyân-ı murğdur başumda tâc u
devletüm

63. **çre:**

Gazel 2165

Mısra: 5

İçinde, arasında, -de.

Gülşen içre zâhidâ içdüm şarâb-ı
lâle-reng
Sanma kim halvetde senün gibi
ben beng eyledüm

64. **çre:**

Gazel 2168

Mısra: 9

İçinde, arasında, -de.

İy Muhibbî 'âlem içre mübtelâlar
çok velî
Senden özge bir belâ-keş
mübtelâsın bilmedüm

65. **çre:**

Gazel 2169

Mısra: 2
İçinde, arasında, -de.

Yüzine bakdukça yâruñ her dem
artar hayretüm
‘Älem içre tañ mıdır ‘ışk-ıla ola
şöhretüm

66. içre:
Gazel 2174
Mısra: 7
İçinde, arasında, -de.

Doğmadan Sîmurğ-ıla evc-i semâ
içre hü mâ
Bâz-ı himmetle maħabbet murğını
ben avladum

67. içre:
Gazel 2174
Mısra: 10
İçinde, arasında, -de.

İy Muħibbî itmedüm bir kimseye
ifşâ-yı râz
Sırr-ı ‘ışkı sînem içre cândan özge
sakladum

68. içre:
Gazel 2189
Mısra: 8
İçinde, arasında, -de.

Cân u baş terk eyleyem yoluñda iy
ârâm-ı cân
Bunuñ ile ‘âlem içre gönlümi şâd
eyleyem

69. içre:
Gazel 2202
Mısra: 3
İçinde, arasında, -de.

Hüsnine yok anuñ bahâ güzeller
içre mübtelâ
Kim göre olur mübtelâ ammâ ki
kimdür dimezem

70. içre:
Gazel 2202
Mısra: 15
İçinde, arasında, -de.

Başumda var sevdâ-yı hâ m ‘ışk
içre itdüm ihtimâm
Olmadı dilber baña râm ammâ ki
kimdür dimezem

71. içre:
Gazel 2210
Mısra: 2
İçinde, arasında, -de.

Yürür ser-geşte dil ħasta tekâpu-yı
beyâbânüm

Arayup baħr u ber içre seni dâyim
şitâbânâm

72. içre:
Gazel 2222
Mısra: 6
İçinde, arasında, -de.

La’l-i şîrinüñe Ferhâd gibi cânüm
virüben
Ehl-i ‘ışk içre kamu tâli’-i
meymün çekerem

73. içre:
Gazel 2251
Mısra: 7
İçinde, arasında, -de.

Tâze güldür gülşen içre nâz-ıla
refîâr ider
Ol boyı serv-i sehî bâlâ nâmın
dimeyem

74. içre:
Gazel 2254
Mısra: 5
İçinde, arasında, -de.

Geçüp câmi’-i hüsn içre kaşı
miħrâbına karşı
Durup kirpükleri şaf şaf ider çeşmi
imâmet hem

75. içre:
Gazel 2261
Mısra: 2
İçinde, arasında, -de.

‘Aşıkam zülfe giriftâr olmuşam
Ya’ni ‘ışk içre güneħkâr olmuşam

76. içre:
Gazel 2318
Mısra: 10
İçinde, arasında, -de.

‘Aql u dil tağıtsa tañ mı bu
Muħibbî ħasta-dil
Çârdeh sâl içre çün bir mehlikâdur
gördügüm

77. içre:
Gazel 2335
Mısra: 8
İçinde, arasında, -de.

Äħ kılsam baħr-ı eşküm mevci
başumdan aşar
Gör neler geçdi bu ‘âlem içre
başumdan benüm

78. içre:
Gazel 2341
Mısra: 3
İçinde, arasında, -de.

Deşt-i ‘ışka şîr olup küh-ı belâ içre
peleng
Ĥileger sanman ki deħrûñ zâhid-i
rübâhiyam

79. içre:
Gazel 2351
Mısra: 8
İçinde, arasında, -de.

Nite kim hüsn ile sen yektâ-y-ısañ
‘İşkuñ içre ben daħı bir daneyim

80. içre:
Gazel 2363
Mısra: 1
İçinde, arasında, -de.

Güzeller içre iy servüm seni çün
ihtiyâr itdüm
Akıtdum gözlerüm yaşın yoluñda
cüybâr itdüm

81. içre:
Gazel 2363
Mısra: 9
İçinde, arasında, -de.

Nigârı seyr ider gördüm yine
gülzâr-ı hüsn içre
Olup bülbül gibi güyâ Muħibbî äħ
u zâr itdüm

82. içre:
Gazel 2367
Mısra: 6
İçinde, arasında, -de.

Semend-i nâz-ıla dildâr el ursa
zülfi’ çevgâna
Girüp meydân-ı ‘ışk içre aña bir
top ser çekdüm

83. içre:
Gazel 2368
Mısra: 10
İçinde, arasında, -de.

Ĥäk-i pâyına Muħibbî genc-i
tab’uñ kıl nişâr
Aña beñzer ‘âlem içre ħurdedânı
bulmadum

84. içre:
Gazel 2369
Mısra: 7
İçinde, arasında, -de.

Nite kim olmadı hemtâ saña hüsn
içre begüm
Yok-durur derd ü belâ içre benüm
de bedelüm

85. içre:
Gazel 2369

Mısra: 8

İçinde, arasında, -de.

Nite kim olmadı hemtâ saña hüsn
içre begüm
Yok-durur derd ü belâ içre benüm
de bedelüm

86. içre:

Gazel 2384

Mısra: 9

İçinde, arasında, -de.

Bugün meydân-ı 'ışk içre Muhib
dîvâne olmuşdur
Anuñçün başa âhumdan siyeh bir
dâne per çekdüm

87. içre:

Gazel 2402

Mısra: 6

*Kendinden önce gelen
kelimenin taşıdığı anlamın
bütünüyle hakim olduğunu, bir yer
veya kimseyi tamamen kapladığını
anlatır.*

Vadî-i mihnetde Mecnün baña
pâdaş olmadı
Bulmadum dehr ara gam içre
yoldaşum benüm

88. içre:

Gazel 2413

Mısra: 4

İçinde ,arasında, -da/-de.

Başumı kodum tîşe-i gam yolına
âhîr
Kûhsâr-ı belâ içre 'aceb kühkenem
ben

89. içre:

Gazel 2418

Mısra: 9

İçinde, arasında, -de.

İşidüp gülzâr-ı hüsn içre Muhibbî
nâleñi
Hoş edâ itmiş dimiş murğ-ı hoş
elhândur diyen

90. içre:

Gazel 2459

Mısra: 8

"İçinde, arasında, de/da".

Baş u cân terkin urur 'âşık hemân
pervânedür
Gülşen içre bülbül olmuşdur hemân
efsâne hûn

içün:

1. içün:

Gazel 2296

Mısra: 9

"Amacıyla, maksadıyla"
anlamlarındaki edat.

Pâk cevherdür dimişler iy Muhibbî
'ışk için
Saklayam sînemde cânum gibi anı
pâk olam

2. içün:

Gazel 2052

Mısra: 3

"-dAn dolayı" anlamında
edat.

Murğ-ı diller şaydı için dâne vü
dâm olmaga
'Ârızında vaz' olunmuş zülf-i
müştğîn ile hâl

3. içün:

Gazel 2033

Mısra: 3

*Sebeb bildirir; sebebiyle, -den
ötürü, -den dolayı. || Amaç bildirir,
"maksadıyla, amacıyla, gayesiyle"
anlamına gelen edat.*

Himmatüm bâzını saldum sen
hümâyı şayd için
Bağlayup ayagina bu gönülüm
itdüm aña zîl

4. içün:

Gazel 2039

Mısra: 2

Uğruna, yoluna, yararına.

Bir nefes dilden hayâl-i la'li hîç
hâli degül
Kişi yok nesne için guşşaya
talmalı degül

5. içün:

Gazel 2040

Mısra: 10

*Sebeb bildirir; sebebiyle, -den
ötürü, -den dolayı.*

Nâvek-i hârî görüp vehm eyleyüp
almış ele
Anuñ için dutunur her bir yaña
kalkan gül

6. içün:

Gazel 2044

Mısra: 8

*Amaç bildirir. || Maksadıyla,
amacıyla, gayesiyle.*

Gülşen itdüm bagrumuñ kanyıla
cânâ sînemi
Döstum rence kadem kıl seyr için
seyrâna gel

7. içün:

Gazel 2065

Mısra: 3

*"Sebebiyle, -den ötürü, -den
dolayı" anlamlarına gelerek sebep
bildirir.*

Bezm-i gamda göz yaşın yârân
içün itdüm şarâb
Âteş-i 'ışka yanup bir bagrı biryân
olmuşam

8. içün:

Gazel 2106

Mısra: 6

*"Sebebiyle, -den dolayı"
anlamlarında edat.*

Gözüme kühl ideyim baña yiter
hâk-i deri
Tütüyâ ecli için sanma Şifâhân'a
varam

9. içün:

Gazel 2148

Mısra: 7

*"Sebebiyle, -den dolayı"
anlamlarında edat.*

Rızk için maksûm olan elbette
saña irişür
Bes demek lâzım mıdur yok sîm-ile
zerdüm benüm

10. içün:

Gazel 2268

Mısra: 11

*"Sebebiyle, -den dolayı"
anlamlarında edat.*

Çeşmi eline katlüm için tîğ-ı tîz
alır
Ben de bu yolda virmege çokdan
ser isterem

11. içün:

Gazel 2305

Mısra: 6

*"Sebebiyle, -den dolayı"
anlamlarında edat.*

Kana döndü aklamakdan gözlerüm
âhîr benüm
Kuhl için bu hasta çeşme hâk-i
pâyı isterem

12. içün:

Gazel 2320

Mısra: 5

*"Sebebiyle, -den dolayı"
anlamlarında edat.*

Vadî-yi mihnet gamında olmak
içün hîl'atüm
Sînemi dâğ-ı siyehlerle yine zeyn
eyledüm

13. için:

Gazel 2367

Mısra: 4

"Sebebiyle, -den dolayı"

anlamlarında edat.

Cülüs itmeğe şâh-ı gam gönül
tahtına geldükçe
Ayagına nişâr için gözümden sîm
ü zer çekdüm

14. için:

Gazel 2455

Mısra: 5

"Sebebiyle, -den dolayı"

anlamlarında edat.

İsterem zülf-i siyehkârı için
cânım virem
İy şeb-i gam n'ola ben bîmâra
imdad idesin

15. için:

Gazel 2234

Mısra: 7

"Bundan dolayı, bu yüzden"

anlamında kullanılan bağlaç.

Çekmek için döstlar dünyâda
miñnet bârını
Üştür-i ser-mest gibi kendüzimi bir
ner kılam

16. için:

Gazel 2235

Mısra: 3

Amaç bildirir; maksadıyla,
amacıyla, gayesiyle.

Kıymet-i gevher-i 'ışk ne idügin
bilmek için
Naqd-i cân-ıla alan 'aşık-ı şarrâfa
gelem

17. için:

Gazel 2273

Mısra: 10

"Bundan dolayı, bu yüzden"

anlamında kullanılan bağlaç.

Kim ki cür'añı içe bula hayât-ı
ebedî
Sun berü cânuñ için biz de anı nüş
idelüm

18. için:

Gazel 2372

Mısra: 14

Maksadıyla, amacıyla,
gayesiyle.

Meclis-i gamda Muhibbî nâle
kılısam inlesem
Baña âheng için inler tâ şehër
nâlar benüm

19. için:

Gazel 2384

Mısra: 7

"Sebebiyle, -den dolayı"

anlamlarında edat.

Koluma dâğlar urdum senüñ için
durur cânâ
İdüp tuhfê miyânuñçün saña bir
zer kemer çekdüm

20. için:

Gazel 2395

Mısra: 7

Amaç bildirir; maksadıyla,
amacıyla, gayesiyle.

Hâk-i pâyuña nişâr için gözüm
gevherlerin
Kimini dür kimi la'l kimini mercân
eyledüm

21. için:

Gazel 2400

Mısra: 7

Amaç bildirir; maksadıyla,
amacıyla, gayesiyle.

Gelmişüzdür ol ulu dergâha 'arz-ı
hâl için
Andan özge varacak bir yirümüz
yokdur bizüm

22. için:

Gazel 2450

Mısra: 3

Amaç bildirir; maksadıyla,
amacıyla, gayesiyle.

Hâk-i pâyuña nişâr itmek için iy
serv-i kad
Yüzümü zer eyleyüp kıldum gözüm
gevher-feşân

23. için:

Gazel 2450

Mısra: 5

Sebep bildirir, sebebiyle, -den
ötürü, -den dolayı.

Sen lebi vefâsuz husrev-i hûbân
içün
Küh-ı gamda eyledüm Ferhâd gibi
terk-i cân

24. için:

Gazel 2459

Mısra: 2

Hakkında.

Bâr-ı gamdan kalmadı tâkât zebün
oldum zebün
'Aşıkun bahtı için dirler ezelden
ser-nigün

25. için:

Gazel 2499

Mısra: 2

"Bundan dolayı, bu yüzden"
anlamında kullanılan bağlaç.

Gör nice cevân ider bu dil
semendin gözle sen
Ehl-i 'ışka bend için zülfi
kemendin gözle sen

id-:

1. ideli:-eli

Gazel 2060

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamına gelen yardımcı fiildir.

Sen boyı serv ayagına bu Muhib
göz yaşımı
İdeli âb-ı revan ta'n iden enhâra
benem

2. ideli:-eli

Gazel 2402

Mısra: 12

"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamına gelen yardımcı fiildir.

Haşre dek dilden hayâlün gitmez
iy ârâm-ı cân
Levh-i dilde ideli nakşımı
nakşâşum benüm

3. idem:-em

Gazel 2088

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamına gelen yardımcı fiildir.

Halk-ı âlem cümleten bî-höd
olalar hem çü 'üd
Meclis-i gamda kaçan bu nâlemi
kânün idem

4. idem:-em

Gazel 2088

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamına gelen yardımcı eylemdir.

Zâhidâ yitmez mi bilsem saña
'ışkuma delîl
Leyli zülfi fikri ile kendümi
mecnün idem

5. idem:-em

Gazel 2268

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamına gelen yardımcı eylemdir.

Yiter baña hâk-i deri sengi
dilberün

Bâlin idem birini birin bister
isterem

6. idem:-em

Gazel 2309

Mısra: 3

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı eylemdir.

Leyli zülfün bend idem boynuma
ben Mecnûn-vâr
Kûy-ı dilberde yürür dîvâne bir
abdâl olam

7. idem:-em

Gazel 2441

Mısra: 5

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı eylemdir.

İy gönül ger dirse mihr idem saña
aldanma kim
Niçe kerre aldanup gördüñ anuñ
sen yaresin

8. idem:-em

Gazel 2460

Mısra: 12

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı eylemdir.

Nigârüñ zülfü çevgânına başum
Dimişdüm top idem itdüm edâ ben

9. idüp:-üp

Gazel 2112

Mısra: 15

"Etmek, eylemek yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Muhibbî gözlerüm yaşın idüp cûlar
gibi âhîr
Çarâr itsün diyü anı dil-i 'ummâna
tapşurdum

10. idüp:-üp

Gazel 2145

Mısra: 9

"Etmek, eylemek yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Muhibbî kimseyi ğrybet idüp
uzatma hergiz dil
Dilindendür ne gelse kişiye sag u
solından hem

11. idüp:-üp

Gazel 2185

Mısra: 7

"Etmek, eylemek yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Hâk-i pâyüñ döşenü bâlin idüp
seng-i derüñ
Şöyle hoş-hälem ki ol bister
harîrümdür benüm

12. idüp:-üp

Gazel 2223

Mısra: 8

"Etmek, eylemek yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Yitmez mi yitdi baña cefâ cevruñ
iy perî
Bir yañadan neyler idüp bu
zemâne hem

13. idüp:-üp

Gazel 2231

Mısra: 6

"Etmek, eylemek yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Yüzüñ mescid ne hoşdur aña karşı
Kılam mihrâb idüp kaşuñ
namâzum

14. idüp:-üp

Gazel 2232

Mısra: 10

"Etmek, eylemek yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Meclis-i ğamda Muhibbî yaşumu
târ eyleyüp
İñleyüp zârîlik idüp kıddümi çeng
eyleyem

15. idüp:-üp

Gazel 2237

Mısra: 4

"Etmek, eylemek yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Beni sanmañ şî'rd e büriyâ-bâf
İdüp pür naqş anı zer-baft-düz

16. idüp:-üp

Gazel 2250

Mısra: 9

"Etmek, eylemek yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Şarâb idüp yaşuñ bagruñ kebâb it
Ğamı yârân idüp eyle tana 'um

17. idüp:-üp

Gazel 2250

Mısra: 10

"Etmek, eylemek yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Şarâb idüp yaşuñ bagruñ kebâb it
Ğamı yârân idüp eyle tana 'um

18. idüp:-üp

Gazel 2343

Mısra: 5

"Etmek, eylemek yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Kîrpügüm elmâs idüp delsem
yaşum cevherlerin
Dâne dâne her birin tesbîh-i
mercân eylesem

19. idüp:-üp

Gazel 2382

Mısra: 6

"Etmek, eylemek yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Şehr-i 'işkuñ âb u gil hâcet degül
tâ'mürine
Âb idüp çeşümü küllî cism-ile
hâk olmuşam

20. idüp:-üp

Gazel 2393

Mısra: 10

"Etmek, eylemek yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Muhibbî sözlerüñ gevher olaldan
eşk-i çeşümümde
Çıkarmaga dili ğavvâş idüp ol
bahra taldurdum

21. idüp:-üp

Gazel 2397

Mısra: 10

"Etmek, eylemek yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Esb-i nâz üzre binüp zülfüñi
çevgân eyleseñ
Bu Muhibbî top idüp başın gelür
meydâna hem

22. idelüm:-elüm

Gazel 2123

Mısra: 3

"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

İçüben boş idelüm felek küplerini
Dehr meyhânesine süciyi em
eyleyelüm

23. idelüm:-elüm

Gazel 2123

Mısra: 5

"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Zühreyi muṭrib-i meclis idelüm
şoḥbete gel
Ḳameri bende vü ḥurşîdi ğulām
eyleyelüm

24. **idelüm:-elüm**

Gazel 2133

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Alalum lâle gibi sāğarı elden
komayup
Varalum ğülşene biraz tâze ğülü
yâr idelüm

25. **idelüm:-elüm**

Gazel 2356

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Dehr elinden niçe bir zehr-ile ğam
nüş idelüm
Der-i meyhânedede 'aql u dili
medhüş idelüm

26. **idelüm:-elüm**

Gazel 2356

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Küfr-i zülfiyle eger kaşd ide imāna
ḥaṭı
Tiğlar alup ele 'azm-i Ferendüş
idelüm

27. **idüp:-üüp**

Gazel 2140

Mısra: 7

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Gözüm yaşını ḥün idüp gönülden
nâle idelden
Ne kıldum muṭribe minnet ne
muḥtâc-ı şarâb oldum

28. **iden:-en**

Gazel 2145

Mısra: 5

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiildir.

Dili fârîğ iden her dem bu ḥalka
ḥalka ahumdur
Perî yüzlülerün zülfi ḥamından
kâkülinden hem

29. **iden:-en**

Gazel 2216

Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiildir.

Cihâni yok iken mevcüd iden kim
Ḥaṭâsın kullarınun cüd iden kim

30. **iden:-en**

Gazel 2216

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiildir.

Olup bu cinn ü insün pādîşâhı
Kamusına özin ma'būd iden kim

31. **iden:-en**

Gazel 2216

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiildir.

Kime lâyığ görüp bāğ-ı behiştı
Kiminün küllî yirin od iden kim

32. **iden:-en**

Gazel 2216

Mısra: 14

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiildir.

Cinân zâhîde vü 'arife dîdâr
Muḥibbî bildi bunda sūd iden kim

33. **iden:-en**

Gazel 2217

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiildir.

Dilde o perî çünkü maḳâm u vaṭan
itdi
Virâneleri eyleyüp iden nişest kim

34. **iden:-en**

Gazel 2404

Mısra: 12

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiildir.

Bu Muḥibbî gül yüzüñsüz ğıcceler
tâ şubḥa dek
Bülbüli bî-ḥvâb iden bu âh u
zârumdur benüm

35. **iden:-en**

Gazel 2452

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiildir.

Çeşm-i ser-mestün midür her dem
beni bîmâr iden
La'l-i cân-baḥşuñ midür bu
derdüme fîmâr iden

36. **iden:-en**

Gazel 2452

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiildir.

Câm-ı derdüñ nüş idenler oldılar
mest ü ḥarâb
Varsun ol bezme özini 'ışk-ıla bî-
'âr iden

37. **iden:-en**

Gazel 2452

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiildir.

Bu Muḥibbî gibi var mı 'ışk ara
'ışk eri
Naḳd-i cânı virüben derd ü ğamı
bâzâr iden

38. **idermeş:-er, -miş**

Gazel 2164

Mısra: 13

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiil.

Çün ğüft ü ğüy hoş dil idermeş
Muḥibbî'yi
Açar dilini bu ğazel-i âbdâr hem

39. **idüben:-üben**

Gazel 2170

Mısra: 5

"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

İḳdâm idüben zülfüne el sunmadı
kimse
Bu himmeti bu cür'eti ben şânedede
buldum

40. **ide:-e**

Gazel 2118

Mısra: 7

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında yardımcı fiildir.

Bu ümîd-ile ki mihr-i envertim
menzil ide
Sîne burcın âteşin eşkümler pervîn
eyledüm

41. **ide:-e**

Gazel 2206

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında yardımcı fiildir.

Başımı top eyledüm ben zülfinün
çevġânına
Ḥâşa-lillâh ki ide dilber baña cevri
ü sitem

42. **ide:-e**

Gazel 2211

Mısra: 3

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında yardımcı fiildir.

İde her zerre ölürsem hezārān nāle
vü āhı
İletse küyuña cānā eger bād-ı şabā
gerdüm

43. **ide:-e**

Gazel 2233

Mısra: 7

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında yardımcı fiildir.

Bir kadeh mey ile anı şāf ide pīr-i
muğān
Āh-ıla dil āyinesin her kaçan jeng
eylesen

44. **ide:-e**

Gazel 2238

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında yardımcı fiildir.

Kapuña geldi Muhibbī key katı dil-
hastedür
Senden özge kim ola kim ide
tīmārī dilüm

45. **ide:-e**

Gazel 2260

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında yardımcı fiildir.

Hüsnuñ āyinesine karşı neden
itmezem āh
Korkaram jeng ide ol āyineyi bu
nefesüm

46. **ide:-e**

Gazel 2277

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında yardımcı fiildir.

Ben zerreye gün gibi nazar eylesen
iy dōst
Eflāke çıkup ide idüm anda
menzilüm

47. **ider:-er**

Gazel 2216

Mısra: 11

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Kimini hās ider virür taqarrüb
Kimin sürübeni merdūd iden kim

48. **ider:-er**

Gazel 2226

Mısra: 12

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Muhibbī durma dürler eyle izhār
İder çün muhtezā-yı tab ı selim

49. **ider:-er**

Gazel 2254

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Geçüp cāmī '-i hüsn içre kaşı
mihrābına karşı
Durup kirpükleri şaf şaf ider çeşmi
imāmet hem

50. **ider:-er**

Gazel 2312

Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Bu çarhuñ cevri yitmez mi ider bir
yaña dilber hem
Bu gamdan kāmētüm çünkü
dönüpdür oldı çenber hem

51. **ider:-er**

Gazel 2432

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Binse esb-i nāza zülfin yār çevgān
eylese
Top ider başını meydān içre
'uşşāk-ı hāzīn

52. **idem:-em**

Gazel 2229

Mısra: 7

...haline getirmek,... halinde
olmak.

Cārüb idem küyuña kirpügümü iy
dōst
Bu dīde ola hāk-i dere āb-feşānum

53. **idersin:-er, -sin**

Gazel 2246

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Hastayam kapuña geldüm uma
derdüme devā
Derdlüye dermān idersin sen
bugün hāzīk hekīm

54. **idelden:-elden**

Gazel 2273

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

İñlerem nā gibi bagrum deleliden
bu felek

Tār idelden yaşumı çenge
dönüpdür bu bilüm

55. **idiser:-iser, -**

Gazel 2277

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak."
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Kaşşāb-vār gönümü evvel dü-nīm
ider
Āhır idiser pāralayuban dilim dilim

56. **iderdüm:-er, -dü, -m**

Gazel 2286

Mısra: 3

"Etmek, eylemek, yapmak."
anlamına gelen yardımcı fiil.

İderdüm bir meges kendümi dāyim
Lebūni öper idüm şāhīr olsam

57. **ider:-er**

Gazel 2315

Mısra: 7

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Çeşm-i hūn-rizi ider her dem-be-
dem bagrumı hūn
Zül f ü hāliyle dahı çok mācerāmuz
var bizüm

58. **iderler:-er, -ler**

Gazel 2362

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Yüzün Beytū' l-harām' ında imām
olmuş meger çeşmūñ
Ki müjgānlar turup şaf şaf iderler
iqtidā kıblem

59. **iderse:-er, -se**

Gazel 2381

Mısra: 7

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Cevr iderse hükūm anuñdur mihr
iderse luft anuñ
Emri cārī kulam ol pādīşāhumdur
benüm

60. **ider:-er**

Gazel 2419

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Egerçi katl ider çeşmi kılur ol 'İsī-
dem ihyā
Cefā vü cevri ider zāhir velī luft u
vefā pinhān

61. **ideyin:-eyin**
Gazel 2420
Mısra: 1
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Dil-i nâ-şāduma 'ışkuñ yolın irşād
ideyin
Ya'ñi göñlümi belā vü gāma
mu'tād ideyin

62. **ideyin:-eyin**
Gazel 2420
Mısra: 2
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Dil-i nâ-şāduma 'ışkuñ yolın irşād
ideyin
Ya'ñi göñlümi belā vü gāma
mu'tād ideyin

63. **ideyin:-eyin**
Gazel 2420
Mısra: 4
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Leb-i şīrīne virüp cānumı Ferhād-
sıfat
Ben de 'aşıklar arasında eyü ad
ideyin

64. **ideyin:-eyin**
Gazel 2420
Mısra: 6
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Gül ruhuñ şevkı ile her gıce bülbül
gibi āh
Turmayup şubha degin nāle vü
feryād ideyin

65. **ideyin:-eyin**
Gazel 2420
Mısra: 8
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Tiše-i āh-ıla yap yap keseyim küh-
ı ğamı
Kühkenlikde bugün kendümi
Ferhād ideyin

66. **idesin:-esin**
Gazel 2457
Mısra: 5
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılır.

Niçeye dek idesin şūrīde vü
dīvānelik
Olmadı mı iy göñül şimden girü
uslanasın

67. **idelden:-el, -den**
Gazel 2460
Mısra: 14
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Gözüme almayam ben tütiyāyı
İdelden hāk-i pāyın tütiyā ben

68. **idesin:-esin**
Gazel 2471
Mısra: 8
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılır.

Giceler tā şubha dek 'ışk āteşiyle
yakuban
Çın seher bu gözlerüm yaşını
bārān idesin

69. **idesin:-esin**
Gazel 2471
Mısra: 10
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılır.

Ruħları şevkıne diyüp iy Muħibbī
ter gāzel
Yaraşır bu nazmuñı solmaz
gülistān idesin

70. **iderdün:-er, -dü, -ñ**
Gazel 2483
Mısra: 5
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Metā'-ı büsesin alsañ virüp cān
assı iderdün
Dilā cān çünki anuñdur ne çıkar
kendü yanından

71. **idiserdür:-iser, -dür**
Gazel 2424
Mısra: 9
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Hālūme rahm idiserdür yūregi
āhen-ise
İy Muħibbī okıyan defter ü
dīvānumdan

id:

1. **ider:-er**
Gazel 2465
Mısra: 7
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Cāna bey' ider yine virmez metā'-ı
büseyi
Hüsñ devrinde aña kimse hārīdār
olmasun

idin:-

1. **idinmişler:--miş, --ler**
Gazel 2030
Mısra: 5
(Kendi arzusuyla) ... Olarak
kabul etmek, ... Yerine koymak.

Bülbülü Maħmūd idinmişler olup
güller Ayāz
Bülbül artursa niyāzı nāz ider
turmaz gül

2. **idinürsem:--ür, --se, --m**
Gazel 2055
Mısra: 7
... Olarak kabul etmek, ...
yerine koymak.

Belā kühında Ferhād'ı idinürsem
n'ola irgād
Düşüp berr ü beyābāna olup
Mecnün sitem çekdüm

3. **idinürler:-ür, -ler**
Gazel 2291
Mısra: 3
Kendini bir şeye sahip kılmak,
kendine sağlamak, elde etmek,
iktisap etmek.

İdinürler tütiyā her dem melā'ik
çeşmine
Ol melāhat kişverinüñ çün türāb-ı
rāhıyam

4. **idinürler:-ür, -ler**
Gazel 2391
Mısra: 3
Kendini bir şeye sahip kılmak,
kendine sağlamak, elde etmek,
iktisap etmek.

İdinürler tütiyā her dem melā'ik
çeşmine
Ol melāhat kişverinüñ çün türāb-ı
rāhıyam

idrāk:

1. **idrākdür:-dür**
Gazel 2391
Mısra: 4
Ulaşma, erişme.

'İnāyet yüzini gördüm diyü pür-
şevkdür göñlüm
Vişālün fikrile şeb-tā-seher
idrākdür göñlüm

idügin:

1. **idügin:**
Gazel 2235

Mısra: 3
Olduğumu.

Kıymet-i gevher-i 'ışk ne idüğün
bilmek için
Naqd-i cân-ıla alan 'aşık-ı şarrâfa
gelem

ifnâ evle-:

1. ifnâ eyle-:
Gazel 2297
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Yok etmek.

Âhumı bād eyleyüp yaşımı deryâ
eyledüm
Garğ idüp dil zevrağın içinde ifnâ
eyledüm

ifşâ evle-:

1. ifşâ eyle-:
Gazel 2297
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Açığa vurmak, açıklamak,
faşetmek.

Niçe yıllar sırr-ı 'ışkı sînem içre
saklayup
Gözlerüm yaşını döküdüm âhir ifşâ
eyledüm

ifşâ id-:

1. ifşâ id-:
Gazel 2188
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Açığa vurmak, açıklamak,
faşetmek.

'Âlemde benüm sırrıma mahrem
bulınmadı
İfşâ ider eşküm-ile âhı beklerem

ifşâ it-:

1. ifşâ it-:
Gazel 2398
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Açığa vurmak, açıklamak,
faşetmek.

Hezârân luğf-ıla dilber baña keşf
eyledi râzın
Ölürsem itmeyem ifşâ ben anı
râzdâr oldum

ifşâ-vı râz it-:

1. ifşâ-yı râz it-:
Gazel 2174

Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Sırları açık etmek.

İy Muhibbî itmedüm bir kimseye
ifşâ-yı râz
Sırr-ı 'ışkı sînem içre cāndan özge
sakladum

iftihâr:

1. iftihârumdur:-um, -dur
Gazel 2349
Mısra: 2
Övünme, övünç.

Zâhidâ zühd ü şalâhı sanma
kârumdur benüm
'İşk-ıla olmak melâmet
iftihârumdur benüm

2. iftihârumdur:-um, -dur
Gazel 2404
Mısra: 10
Övünme, övünç.

İtleriyle hemdem olmak işiginde ol
şehün
Key ulu devlet-durur hem
iftihârumdur benüm

3. iftiḥâr:
Gazel 2249
Mısra: 3
Bir şeyden dolayı haklı olarak
övünme, övünç.

'Aşıkuñ dirler melâmet iftiḥâr u
faḥrıdur
Bu sebebden kendümi şürîde bir
rûsvâ kılam

ihâta id-:

1. ihâta id-:
Gazel 2176
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Bir şeyin etrafını çevirmek,
çevrelemek, kuşatmak, sarmak.

'Âlemi ide ihâta gözlerüm yaşı
gibi
Bād-ı ahumdan temevvüc eylese
'ummân-ı gam

ihfâ evle-:

1. ihfâ eyle-:
Gazel 2067
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Gizleme, saklama.

Katre katre cem' idüp baḥr
eyleyem bu eşkümi

Bir ḥabâb içre cihanı cümle ihfâ
eyleyem

ihrâm gev-:

1. ihrâm gey-:
Gazel 2090
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Hac için, belirli yerlerde
usulüne riayet ederek ihram
kıyafeti giymek ve mübah olan
şeylerden bazılarını nefse
yasaklamak.

Geydi ihrâmı Muhibbî gitdi Ka'be
küyuña
Kıblegâhumsın saña togrıldı bu
râhum benüm

2. ihrâm gey-:
Gazel 2147
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Hac için, belirli yerlerde
usulüne riayet ederek ihram
kıyafeti giymek ve mübah olan
şeylerden bazılarını nefse
yasaklamak.

Geydüm ihrâmı ḥarîm-i küyına
vardum bugün
Terk idüp varlık libâsın cümle
'üryân olmışam

ihsân:

1. ihsân:
Gazel 2343
Mısra: 4
Bağıslama, bağıştta bulunma.

Kana döndürsem gözümüñ yaşını
kılsam şefi'
Kanı ihsân u kerem ben tatalum
kan eylesem

2. ihsân:-ı
Gazel 2383
Mısra: 8
Bağıslama, bağıştta bulunma.

Umaram 'afv ide yuya uşbu yüzüm
karasın
Luğfi çok ihsânı cömerd İlâhumdur
benüm

ihsân evle-:

1. ihsân eyle-:
Gazel 2163
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Lutfetmek, kerem etmek.

Degüldür hür u ğilmāna Muḥibbī
cennete kāyil
Ḥudāyā eylegil iḥsān hemān
müştāk-ı dīdāram

2. iḥsān eyle-:

Gazel 2276

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Bağışlamak, armağan etmek,
vermek, bahşetmek.*

Gel iḥsān eyle cür'a ḥāksārum
Şehā luṭfuña ben ümmīd-vārum

ihtimāl:

1. ihtimāl:

Gazel 2001

Mısra: 4

*Bir şeyin olabilmesi durumu,
olabilirlik, olasılık.*

Ger yakarsaḥ āteş-i hicrāna iy
dilber beni
'İşkuñ-ıla cān virem dönmege
yokdur ihtimāl

2. ihtimāl:

Gazel 2001

Mısra: 4

*Mümkün olma, imkan
dahilinde bulunma, olabilirlik,
olasılık.*

Ger yakarsaḥ āteş-i hicrāna iy
dilber beni
'İşkuñ-ıla cān virem dönmege
yokdur ihtimāl

ihtimām it-:

1. ihtimām it-:

Gazel 2202

Mısra: 15

Kelime Tipi: -

*Bir şeyin olması için özen
göstermek.*

Başumda var sevdā-yı ḥām 'ışk
içre itdüm ihtimām
Olmadı dilber baña rām ammā ki
kimdür dimezem

ihtivāc:

1. ihtivācum:-um

Gazel 2275

Mısra: 7

*Gerekli olan, elde
bulunmayan bir şeyin eksikliğini
duyma.*

Tabībā saña yokdur ihtivācum
Virür dermān baña kim virdi
derdüm

ihtivār:

1. ihtivār:

Gazel 2163

Mısra: 5

*Bir şeyi yapıp yapmamaya
karar verme gücü, irade.*

Hevā-yı nefsüme uydum gidüpdür
ihtivār elden
Eger olmaz –ısa luṭfuñ muḥarrer
lāyık-ı nāram

2. ihtivār-ıla:-ıla

Gazel 2347

Mısra: 6

Seçme, tercih etme, irade.

Zülfī āfet fitne-i āḥir zamāndur
gözleri
İhtivār-ıla degüldür zülfine
meftūnlıgum

3. ihtivārumdur:-um, -dur

Gazel 2349

Mısra: 6

*Seçme, intihap etme, tercih
etme.*

Öldürürseñ gel beni öldür
günāhum aḥma hiç
Döstum yoluñda ölmek
ihtivārumdur benüm

4. ihtivār:

Gazel 2383

Mısra: 9

*Katlanma, kabul etme, razı
olma.*

Ḳahr u luṭfin eylemişdür bu
Muḥibbī ihtivār
Zīra kim bir bendeyem ol
pādişāhumdur benüm

ihtivār eyle-:

1. ihtivār eyle-:

Gazel 2338

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Katlanmak, razı olmak.

Āteş-i 'ışkī ezelden eyledüm ben
ihtivār
Ġıll ü ğışdan şāf olup ğam
pōtasında ḳāl olam

ihtivār id-:

1. ihtivār id-:

Gazel 2493

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Katlanmak, razı olmak.

İhtivār ider belā vü derd ü miḥnet
yüklörin
Dil virüp bir mäh-rüya şīve vü nāz
isteyen

ihtivār it-:

1. ihtivār it-:

Gazel 2054

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Katlanmak, razı olmak.

Dilā gülzār-ı 'ālemden şabā gibi
güzār itdüm
Gülinden görmedüm bü-yı vefa ḥār
ihtivār itdüm

2. ihtivār it-:

Gazel 2110

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Katlanmak, razı olmak.

Uşatdum şīşe-i 'aḳlı be-küllī tār u
mār itdüm
Maḥabbet cāmını içdüm melāmet
ihtivār itdüm

3. ihtivār it-:

Gazel 2290

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Katlanmak, razı olmak.

Bu dünya cīfedür gördüm meges-
veş ḳāni' olmadum
Varup Simurğ olup Ḳaf'a ḳanā'at
ihtivār itdüm

4. ihtivār it-:

Gazel 2360

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Seçmek, tercih etmek.

Melāmet ihtivār itdüm selāmet
istemez göñlüm
Uşadup şīşe-i nāmı Muḥibbī
taşlara çaldum

5. ihtivār it-:

Gazel 2360

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Seçmek, tercih etmek.

Melāmet ihtivār itdüm selāmet
istemez göñlüm
Uşadup şīşe-i nāmı Muḥibbī
taşlara çaldum

6. ihtivār it-:

Gazel 2360

Mısra: 9

Kelime Tipi: -
Seçmek, tercih etmek.

Melâmet ihtiyâr itdüm selâmet
istememez gönülüm
Uşadup şîşe-i nâmı Muhibbî
taşlara çaldım

7. **ihtiyâr it-:**
Gazel 2360

Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Seçmek, tercih etmek.

Melâmet ihtiyâr itdüm selâmet
istememez gönülüm
Uşadup şîşe-i nâmı Muhibbî
taşlara çaldım

8. **ihtiyâr it-:**
Gazel 2360

Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Seçmek, tercih etmek.

Melâmet ihtiyâr itdüm selâmet
istememez gönülüm
Uşadup şîşe-i nâmı Muhibbî
taşlara çaldım

9. **ihtiyâr it-:**
Gazel 2363

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Seçmek.

Güzeller içre iy servüm seni çün
ihtiyâr itdüm
Akıtdım gözlerüm yaşın yoluñda
cüybâr itdüm

10. **ihtiyâr it-:**
Gazel 2360

Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Seçmek, tercih etmek.

Melâmet ihtiyâr itdüm selâmet
istememez gönülüm
Uşadup şîşe-i nâmı Muhibbî
taşlara çaldım

ihtiyâr kıl-:

1. **ihtiyâr kıl-:**
Gazel 2033

Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Seçmek, tercih etmek.

İy Muhibbî 'âşık-ısañ kıl melâmet
ihtiyâr
Fâriğ olsun ko ne dirlerse disünler
saña il

ihtiyâr ol-:

1. **ihtiyâr ol-:**

Gazel 2112
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Katlanmak, razı olmak.

Cefâlar eylese her dem dili
fermâna tapşurdum
Kula ne ihtiyâr olsun kamu sultâna
tapşurdum

ihvâ kıl-:

1. **ihvâ kıl-:**
Gazel 2419

Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Canlandırmak, hayatiyet
kazandırmak.*

Egerçi katl ider çeşmi kılur ol 'İsî-
dem ihvâ
Cefâ vü cevri ider zâhir velî luğf u
vefâ pinhân

ikbâl:

1. **ikbâlüm:-üm**
Gazel 2075

Mısra: 10
*Talih ve baht açıklığı,
mutluluk, saadet.*

İtlerümdendür Muhibbî dise dilber
sehv-ile
Artar-ıdı dem-be-dem devletle
ikbâlüm benüm

ikdâm:

1. **ikdâm:**
Gazel 2170

Mısra: 5
*Bir şeyi elde etmek için
gayretle çalışma, sürekli çaba
gösterme.*

İkdâm idüben zülfüne el sunmadı
kimse
Bu himmeti bu cür'eti ben şâned
buldum

iken:

1. **iken:--ken, -**
Gazel 2046
Mısra: 5
*Esnasında. || ...-dığı / -diği
halde, ...-dığı / -diği zaman.*

Fâriğ iken fâc u tahtından ser-â-ser
'âlemün
Olalı kapuñ gedâsı pâdişâ oldı
gönül

iki:

1. **iki:**

Gazel 2032
Mısra: 1
"İki" sayı sıfatı.

Gün yüzün üstinde gördüm
kaşlaruñ iki hilal
Kim görüpdür kim güneş ide
kamerle ittîşâl

2. **iki:**

Gazel 2045
Mısra: 1
"İki" sayı sıfatı.

İki zülf-i 'anberinün çöz ruğ-ı
zîbâya sal
Bend olan 'âşıkları cem' eyle bir
pâya sal

3. **iki:**

Gazel 2086
Mısra: 10
"İki" sayı sıfatı.

Niçe bulam genc-i hüsnüne senün
ben dest-res
Görinen zülfeynünî iki taraf mâr
añladum

4. **iki:**

Gazel 2117
Mısra: 8
"İki" sayı sıfatı.

Arzı eşküme gark idüp eflâki âhum
hark ider
Bu belâ vü derdi ol iki yamandan
görmüşem

5. **iki:**

Gazel 2153
Mısra: 5
"İki" sayı sıfatı.

Görmezem h'âb yüzün iki gözüm
yol gözedür
Diye her bâr görelüm düşer-ise
râhum

6. **iki:**

Gazel 2162
Mısra: 8
"İki" sayı sıfatı.

Didüm bir dem gözümün
çeşmesârında kararum yok
Didi miskîn perî-zâdam iki
zülüm-durur bâlum

7. **iki:**

Gazel 2221
Mısra: 9
"İki" sayı sıfatı.

İki çeşmüm de Muhibbî gıceler tâ
subhâ dek
Birisi Seyhün olupdur biri Ceyhün
aglamam

8. iki:

Gazel 2274
Mısra: 7
"İki" sayı sıfatı.

Yitmez mi şehâ 'ışkuma bu iki
şâhid
Bu çehre-i zerdüm-ile bu eşk-ile
alum

9. iki:

Gazel 2333
Mısra: 10
"İki" sayı sıfatı.

Pâdişâh-ı 'ışk dinse bu Muhibbî'ye
ne tañ
Çün vezîr olmuş-durur iki taraf
derd ü gamum

10. iki:

Gazel 2439
Mısra: 3
"İki" sayı sıfatı.

İki kapaklu bir eyü tölâbdur gözüm
Esbâb-ı hüsnüni sanma saklamag-
ıçun

11. iki:

Gazel 2470
Mısra: 4
"İki" sayı sıfatı.

Ğamzelerle cihâna fitne iken
İki zülf-ile âfet olmuşsın

12. iki:

Gazel 2358
Mısra: 3
"İki" sayı sıfatı.

İki yirden kuşanalum yine gayret
kuşağın
Bulaşup toz-ıla topırağa bu râhı
çekelüm

13. iki:

Gazel 2359
Mısra: 6
"İki" sayı sıfatı.

Zerre gibi gün yüzünün olalı
âvâresi
Gözüme görünmez oldu bu iki
'âlem benüm

14. iki:

Gazel 2365
Mısra: 1
"İki" sayı sıfatı.

İki 'aynumdan revân olup akar
yaşum benüm
Anuñ-ıçun kim belâ kühı-durur
başum benüm

15. iki:

Gazel 2402
Mısra: 3
İki.

Baħr-ı eşkümde görenler bu iki
ebrûlarum
Beñzedürler ser-nigün keşfilere
başum benüm

16. ikisi:-si

Gazel 2406
Mısra: 4
"İki" sayı sıfatı.

Eşk-i surhüm rüy-ı zerdüm
'ışkuma şâhid yiter
Kanda varsam ikisi hâzır
güvâhumdur benüm

17. iki:

Gazel 2456
Mısra: 6
"İki" sayı sıfatı.

Ğamuñ bârını ursalar taħammül
itmeye kühsâr
Akada gözleri yaşın iki yana
bınarından

iki bükil-:

1. iki bükil-:

Gazel 2081
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Yorgunluk, hastalık, yaşlılık
vb. nedenlerle beli bükülmek, öne
doğru eğilmek.

Cevr ü cefâ vü miñneti dâyim
çeker dilüm
İki bükildi çekeli gam bârını bilüm

ikide birde:

1. ikide birde:

Gazel 2436
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Sık sık.

'İşk şâhı ikide birde bu gönüm
şehrine
Gönderüp gam leşkerin yagma ider
eyler akın

iklim:

1. iklimine:-i, -n, -e
Gazel 2317

Mısra: 8

Ülke, memleket, diyar.

Hıredmendüm Hüdâvendüm
nihâlüm zâhirüm pendüm
Kubâdum husrevüm mürüm cihân
iklimine şâhum

iklim-i hüsn:

1. iklim-i hüsn:

Gazel 2334
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Güzellik ülkesi.

İklîm-i hüsnüñ hanısın sînemde
cânüm cânısın
Derdlü gönül dermânısın n'idem
n'idem âh ne-y-idem

ikrâr eyle-:

1. ikrâr eyle-:

Gazel 2072
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Söz vermek. || Dille bildirme,
söyleme.

Evvel ikrâr eyledüm yoluña cân
terk itmegi
Gel beni öldür habîbüm çünki
medyün olmuşam

2. ikrâr eyle-:

Gazel 2284
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Kabul etme, tasdik etme.

Nağd-i cânâ büseñi sen evvel ikrâr
eyledüñ
Soñradan döndüñ neden bilsem
peşimânsın begüm

3. ikrâr eyle-:

Gazel 2443
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Kabul etmek.

Gönlüñi virdüñ vişâlin istediñ
meh-rûlaruñ
Cânüñi üstüne vir tek yâr ikrâr
eylesün

iksîr:

1. iksîr-i:

Gazel 2394
Mısra: 8
Bir şeyin olmasına veya
hastanın iyileşmesine sebep olan
ehemmiyetli madde.

Gerçi 'ışkuñ rüyümü hâk itdi soñra
kıldı zer
Ben de iksîr-i vücüdüm hâkini zer
eyleyem

2. iksîr:

Gazel 2187

Mısra: 8

*Ortaçağ kimyacılarının çok
tesirli ve herhangi bir maddeyi
altına döndürecek kadar kuvvetli
olduğuna inandıkları madde.*

Derd-i 'ışkuñ yaş u sîm ü yüzümi
zer eyledi
Ben de iksîr ü vücüdüm hâkini zer
eyleyem

iksîr-i vücüd:

1. iksîr-i vücüd:

Gazel 2204

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Beden iksîri.

Derd-i 'ışkuñ zer kılır çün 'aşkuñ
ruhsârını
Ben de iksîr-i vücüdüm hâkini zer
eyleyem

iktidâ:

1. iktidâ:

Gazel 2362

Mısra: 4

*Birini örnek alıp ona uyma,
örnek tutma, tabi olma.*

Yüzün Beytü'l-harâm'ında imâm
olmuş meger çeşmüñ
Ki müjgânlar turup şaf şaf iderler
iktidâ kıblem

il:

1. il:

Gazel 2023

Mısra: 10

*El, yabancı, başkaları. II
Ağyar, rakipler.*

Bu Muhibbî aña cürmin gîceler âh
eylese
Uyumaz tâ şubha dek feryâd u
efğânından il

2. il:

Gazel 2033

Mısra: 10

*El, yabancı, başkaları. II
Ağyar, rakipler.*

İy Muhibbî 'aşık-ısañ kıl melâmet
ihtiyâr

Fârîğ olsun ko ne dirlerse disünler
saña il

3. il:

Gazel 2005

Mısra: 3

Yabancı, başkası.

İle ben güler-iken şimdi güler il
baña âh
Beni biñ derd-ile çün eyledi âvâre
gönül

4. il:--e, -

Gazel 2005

Mısra: 3

Yabancı, başkası.

İle ben güler-iken şimdi güler il
baña âh
Beni biñ derd-ile çün eyledi âvâre
gönül

5. iline:-i, -n, -i

Gazel 2248

Mısra: 5

*Diyar, iklim, memleket, ülke,
yurt.*

Her kim ki ezel 'ışk iline pâdişâh
ola
Çekse 'aceb mi göklere ol âhdan
'alem

6. ilinde:--i, --n, --de

Gazel 2036

Mısra: 1

*Memleket, ülke, yurt. ||
Diyar. || Vilayet.*

Gerçi kim kaç' eyledüm hicran
ilinde niçe yol
Bâb-ı vaşl-ı dil-rübâya bulmadum
hergiz vuşul

ilâc:

1. ilâc:

Gazel 2305

Mısra: 11

*Bir hastalığı iyi etmek veya
önlemek için türlü yollardan
kullanılan madde. || Çare, deva,
şifa.*

Haste-i 'ışkam tabîbâ eyleme baña
'ilâc

Bir meh-i nâ-mihre olmak
mübtelâyı isterem

2. ilâc:

Gazel 2380

Mısra: 7

*Bir hastalığı iyi etmek veya
önlemek için türlü yollardan*

*kullanılan madde. || Çare, deva,
şifa.*

Hasta oldum istemem hergiz
e'tîbbâdan 'ilâc
Derd sen virdüñ devâ senden İlahi
isterem

3. ilâc:

Gazel 2128

Mısra: 11

*Bir hastalığı, bir yarayı iyi
etmek üzere içilmek, herhangi bir
yolla vücuda verilerek veya
dışarıdan sürülmek suretiyle
kullanılan maddelere verilen isim,
em. || Çare, deva, tedbir.*

Hasteyem iy Muhibbî itme 'ilâc
Çünkü ben yâr-ı bî-devâ sevdim

4. ilâc:

Gazel 2282

Mısra: 11

Çare, deva, tedbir.

'İlâc olmaz tabîbâ derd-i 'ışka
Ko derdidür anuñ derdine em hem

5. ilâc:

Gazel 2327

Mısra: 3

Çare, deva, şifa.

İy tabîbâ hastayam Kânün-ıla
kılma 'ilâc
Şerbet-i la'linden özge def' kılmaz
'illetüm

6. ilâc:

Gazel 2441

Mısra: 7

Çare, deva, tedbir.

Derd-i 'ışka çün 'ilâc olmaz şifâ
Kânün-ıla
Bulmazsın zahmete girme tabîbâ
çaresin

ilâh:

1. ilâhumdur:-um, -dur

Gazel 2383

Mısra: 8

Yaratıcı, Allah.

Umaram 'afv ide yuya uşbu yüzüm
karasın
Luftî çok ihsânî cömerd İlahumdur
benüm

2. ilâh:

Gazel 2292

Mısra: 10

Allah, Tanrı.

Tayanursa n'ola zâhid bugün ger
zühd ü takvâya
Muhibbî buna mesned tevekkül
ben İlah itdüm

ilâhe'l-âlemîn:

1. ilâhe'l-âlemîn:

Gazel 2380

Mısra: 9

*Alemlerin rabbi,alemlere
hakim olan.*

Kıl Muhammed hürmetine yâ
İlâhe'l-âlemîn
Bu Muhibbî'ye 'inâyet şîhâte
bassun qadem

ilâhî:

1. ilâhî:

Gazel 2079

Mısra: 7

*"Ey Allah'ım!" anlamında
hitap sözü.*

Muhammed hürmetine yâ İlahî
Tarîk-i müstâkîmden ırma râhum

2. ilâhî:

Gazel 2380

Mısra: 8

*"Ey Allah'ım!" anlamında
hitap sözü.*

Hasta oldum istemem hergiz
e'tîbbâdan 'ilâc
Derd sen virdüñ devâ senden İlahî
isterem

3. ilâhî:

Gazel 2255

Mısra: 4

"Ey benim Allah'ım"
anlamında Allah'a hitap sözü.

Çok günâhum var degül mümkün
tahrîr eylemek
Yâ İlahî hayra döndür cümle
a'mâlüm benüm

ile:

1. ile:

Gazel 2055

Mısra: 15

"birlikte, beraber"
anlamlarında edat.

Muhibbî sâgâr-ı çeşmüm tolu dürr
ile mercâmı
Nigârûñ pâyına bir bir döküp
hâkka'l-qadem çekdüm

2. ile:

Gazel 2088

Mısra: 8

"birlikte, beraber"
anlamlarında edat.

Zâhidâ yitmez mi bilsem saña
'ışkuma delîl
Leylî zülfi fikri ile kendümi
mecnûn idem

3. ile:

Gazel 2190

Mısra: 4

"birlikte, beraber"
anlamlarında edat.

Qıssa-i hicrândan ise ölmek âsân
gelür
Dir baña îmân ile ölmek senüñ
âsânüñam

4. ile:

Gazel 2387

Mısra: 8

"Beraber, birlikte"
anlamlarında bağlaç.

Âteş-i 'ışk-ıla dilden her kaçan âh
eylesem
Ma'lv ola seng irse âhen ile pülâd
hem

5. ile:

Gazel 2051

Mısra: 8

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Vaşluña irmez bilürem çünkü
'uşşâkuñ eli
Va'de-i ferdâ ile kaygulu gönülüm
şâd kıl

6. ile:

Gazel 2060

Mısra: 7

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Bülbül-âsâ n'ola gül şevki ile
iñler-isem
Hâr elinden irişen nâle ile zâra
benem

7. ile:

Gazel 2071

Mısra: 5

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Zülfüñ hayâli ile kalmadı uyhu
diyü
Yüz sürüp işigüne yaşum ider
tazellüm

8. ile:

Gazel 2081

Mısra: 7

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Berbâd olurdu âhum ile hâk-i ten
eger
Yaş dökdüğümce tâze-ter olmasa
bu gülüm

9. ile:

Gazel 2091

Mısra: 9

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Bu Muhibbî gibi 'ışk âteşi ile her
şeb
Tâ şehir şem'-şifat tutuşan odlara
benem

10. ile:

Gazel 2108

Mısra: 3

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Gözüm yaşını bir dem silmek ile
Olupdur garq-ı hün bu âsitünüm

11. ile:

Gazel 2111

Mısra: 8

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Gönül züccâcesine câm-ıla şafâ
virüben
Hürüş u cüş ile deryâ gibi şafâda
olam

12. ile:

Gazel 2180

Mısra: 6

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Atmaga âh oklarını her şehir
eflâke çün
Miñnet ile bükilen bu qaddümi ben
ya kılam

13. ile:

Gazel 2180

Mısra: 8

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Gözlerüm yaşına nisbet qatredür
cûlar benüm
Korkaram cüş u hürüş ile anı deryâ
kılam

14. ile:

Gazel 2194

Mısra: 11

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Niçe yıllar bu gönül 'ışkı ile hasta
iken
Ol tabıbe bu Muhibbî dimedi
bimâr oldum

15. ile:

Gazel 2199

Mısra: 8

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Nutka kâdir olmadum ki nokta
diyem agzına
Mümiyânı fikri ile cismümi mü
eyledüm

16. ile:

Gazel 2200

Mısra: 2

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Görmem yüzini gerçi ki o yâr-ı
mehveşüm
Likin anuñ hayâli ile dâyimâ
hoşum

17. ile:

Gazel 2233

Mısra: 7

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Bir kadeh mey ile anı şâf ide pîr-i
muğân
Âh-ıla dil âyinesin her kaçan jeng
eyleşem

18. ile:

Gazel 2240

Mısra: 3

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Derdüñ ile sînemüñ üstine çekdüm
bir elif
Yanıma bir dağ yakdum derdümi
on eyledüm

19. ile:

Gazel 2248

Mısra: 1

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Aldum elüme şevkuñ ile kâğıd u
kalem
Yazam edâ-yı medhüñi iy yâr-ı
muhterem

20. ile:

Gazel 2257

Mısra: 2

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Yapuban gönülüm esâsın 'ışkı
muhkem eyledüm
Gam ile cân-ı belâ fersüdü hem-
dem eyledüm

21. ile:

Gazel 2265

Mısra: 2

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

'Ayb itme küyüña iy meh eger
nâgeh varam
'İşkuñ ile olmuşam dîvâne vü
gümreh varam

22. ile:

Gazel 2265

Mısra: 4

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Râhı eger yañılam 'ayb eyleme iy
hem-nişin
Yâd-ı pâ-büsü ile mecnün olup bî-
reh varam

23. ile:

Gazel 2267

Mısra: 7

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Mestem bâde ile bir nefes olmam
huşyâr
Bundan gayrı degül def'-i melâlem
ne kılâm

24. ile:

Gazel 2334

Mısra: 1

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Yakdı beni hicr ile gam n'idem
n'idem âh ne-y-idem
Bulmadum bu derde em n'idem
n'idem âh ne-y-idem

25. ile:

Gazel 2366

Mısra: 7

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Bir cür'a ile eyledi gamdan beni
halâş
Anuñ-ıçun ki muğbeçenüñ ben de
hâkiyem

26. ile:

Gazel 2370

Mısra: 10

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Çünkü hâk oldı Muhibbî hicr ara
gördüm gönül
Yile virdüm âhum ile anı berbâd
eyledüm

27. ile:

Gazel 2395

Mısra: 1

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Gül gibi şevkuñ ile çâk-i giribân
eyledüm
Şöyle çâk itdüm anı kim tâbe-
dâmân eyledüm

28. ile:

Gazel 2405

Mısra: 1

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Nâz ile gitdi çün ol gül yüzlü
cânânüm benüm
Gidiserdür hasret ile sîneden
cânüm benüm

29. ile:

Gazel 2405

Mısra: 9

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Hicr ile oldı Muhibbî iy şanem
Mecnün-veş
Göklere çıksa ne tañ bu âh u
efğânüm benüm

30. ile:

Gazel 2420

Mısra: 5

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Gül ruhuñ şevkı ile her gıce bülbül
gibi âh
Turmayup şubha degin nâle vü
feryâd ideyin

31. ile:

Gazel 2441

Mısra: 9

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Zülfî sevdâsı ile düşdüñ Muhibbî
vâdiye
N'olsar hâlüñ katı Mecnünlayın
âvâresin

32. ile:

Gazel 2454

Mısra: 1

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Nār-ı ğam ile niçeye dek böyle
yanam ben
Olmaya 'aceb tatlu cânımdan
usanam ben

33. ile:

Gazel 2458

Mısra: 4

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

'İşk-ıla meydāna girsem iy fakih
itme 'aceb
Raksa girür gird-bād-ı āhı ile gerd
olan

34. ile:

Gazel 2470

Mısra: 5

"-dAn dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Tiğ-ı hicr ile yine hasta gönül
Şerha şerha cerāhat olmuşsın

35. ile:

Gazel 2115

Mısra: 4

"-ArAk" anlamında bağlama
edatı.

Her sehergeh gül gibi tañ midur
olsañ şādmān
Girye ile gülşen-i hüsünüde çün
nālānuñam

36. ile:

Gazel 2000

Mısra: 4

"Birlikte, beraber"
anlamlarında edat; "ve"
anlamında bağlaç.

Dāmen-i şahrā pür oldı eşk-i
çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lāle ile gül
degül

37. ile:

Gazel 2002

Mısra: 9

"Birlikte, beraber"
anlamlarında edat.

Vaşl-ı dilber iy Muhibbī sa'y ile
girmez ele
Eylemegil 'ākil -iseñ yār vaşlıdur
muñāl

38. ile:

Gazel 2048

Mısra: 9

" Birlikte, beraber"
anlamlarında edat.

Cān vir lebine āl ile bir buse
Muhibbī
Al hem-dem olup maħrem-i esrār-ı
nihān ol

39. ile:

Gazel 2052

Mısra: 4

" Birlikte, beraber"
anlamlarında edat.

Murğ-ı diller şaydı için dāne vü
dām olmağa
'Arızında vaz' olunmuş zülf-i
müştün ile hāl

40. ile:

Gazel 2053

Mısra: 1

" Birlikte, beraber"
anlamlarında edat.

Şive vü nāz ile dilber ideli 'arz-ı
cemāl
Mihr ile meh gökde buldı biri naqş
biri zevāl

41. iledür:-dür

Gazel 2056

Mısra: 11

" Birlikte, beraber"
anlamlarında edat.

İy Muhibbī iledür küyına ol vaktin
şabā
Rāh-ı küyında ğubār olup meger
berbād olam

42. ile:

Gazel 2068

Mısra: 7

" Birlikte, beraber"
anlamlarında edat.

Bulmuş-iken leblerün zikri ile
cānum şafā
Haṭṭuñ izhār eyleme alma dem-i
serdüm benüm

43. ile:

Gazel 2070

Mısra: 5

" Birlikte, beraber"
anlamlarında edat.

Zinde eyler bir cevāb ile gönüller
mürdesin
Döstum la'lün gibi dārü'ş-şifāyı
görmedüm

44. ile:

Gazel 2076

Mısra: 6

" Birlikte, beraber"
anlamlarında edat.

Göreliden ol semen-berī bī-ihtiyār
olup
Tiğ-ı cefa-yı 'ışkı ile sīne-çākiyem

45. ile:

Gazel 2087

Mısra: 8

" Birlikte, beraber"
anlamlarında edat.

Āh itdükçe gözümden dökülür hün-
ı ciğer
Zeyn olur lāle vü güller ile her bir
yanum

46. ile:

Gazel 2120

Mısra: 1

" Birlikte, beraber"
anlamlarında edat.

Cāme-i sebz ile bir şīrīn zebānum
var benüm
Var midur agzı diyü līkin
ğümānum var benüm

47. ile:

Gazel 2164

Mısra: 5

" Birlikte, beraber"
anlamlarında edat.

Dermāndeyem kim oldı gözüm
eşk-bār hem
Derd ü belā vü ğam ile bed-nām-ı
'ālemem

48. ile:

Gazel 2180

Mısra: 9

" Birlikte, beraber"
anlamlarında edat.

Bu Muhibbī göz şarābın çün içer
yārān ile
Yaraşur ol meclise bu gönülümü ben
nā kılam

49. ile:

Gazel 2196

Mısra: 8

" Birlikte, beraber"
anlamlarında edat.

Ne için bigāne-veş şimdi bakarsın
gönülüm
'İşkuñ ile çün ezelden aşinādur
sevdiğüm

50. ile:

Gazel 2196

Mısra: 9

" Birlikte, beraber"
anlamlarında edat.

Zāhidā ta' n ile dime hūba virdüm
ben gönül
Sende yok nūr-ı başar şun'-ı
Hudā' dur sevdiğim

51. ile:

Gazel 2231

Mısra: 8

" Birlikte, beraber"

anlamlarında edat.

Çü sensin hüsni ile benüm Ayazum
Bülend olsa ne tañ 'ışkum çü
Maḥmūd

52. ile:

Gazel 2232

Mısra: 4

" Birlikte, beraber"

anlamlarında edat.

Gün yüzünü görmek itsem sayem
arduma düşer
Buña kaldı kim dönüp sayem ile
ceng eyleyem

53. ile:

Gazel 2235

Mısra: 2

" Birlikte, beraber"

anlamlarında edat.

Vaqt degül mi ki dilā menzil-i
inşāfa gelem
Gam gubārını silüp bāde ile şafā
gelem

54. ile:

Gazel 2238

Mısra: 3

" Birlikte, beraber"

anlamlarında edat.

Müddet-i hicr ḥadden aşdı şabr ile
geçti günüm
İtdi bu düşvārı tākāt baña da yārı
dilüm

55. ile:

Gazel 2254

Mısra: 3

" Birlikte, beraber"

anlamlarında edat.

Bu gönülüm āteşi ile gözüm yaşını
cem' itdüm
İder 'arz ehli 'ışk olan bu nev'-ile
kerāmet hem

56. ile:

Gazel 2255

Mısra: 7

" Birlikte, beraber"
anlamlarında edat.

Gelicek Münkir ü Nekir heybet ile
kabrüme
Eyle āsān baña virem cümle
sü'ālüm benüm

57. ile:

Gazel 2264

Mısra: 7

" Birlikte, beraber"

anlamlarında edat.

İçeliden cām-ı 'ışkı şevk ile mest
oluban
Sırr-ı 'ışkı fāş idüp 'uşşākı medhūş
eyleyem

58. ile:

Gazel 2268

Mısra: 7

" Birlikte, beraber"

anlamlarında edat.

İy dide akıt yaşuñı hün-ı ciger ile
Senden hemişe dürr-ile ben gevher
isterem

59. ile:

Gazel 2298

Mısra: 7

" Birlikte, beraber"

anlamlarında edat.

Bezm-i gāmda içerem yārān ile
hün-ı ciger
İñiler ol meclise bu göñlümi nā
eyledüm

60. ile:

Gazel 2329

Mısra: 7

" Birlikte, beraber"

anlamlarında edat.

Ben niçe maḥbüb ile meyden
geçem kim zāhidā
Āb-ı 'ışk-ıla yogurdılar ezelden
tiynetüm

61. ile:

Gazel 2345

Mısra: 16

" Birlikte, beraber"

anlamlarında edat.

Zülfî çevgānına 'uşşākuñ serin top
eyleyen
Ol semend-i nāz ile meydanı
añdum ağladum

62. ile:

Gazel 2351

Mısra: 7

" Birlikte, beraber"
anlamlarında edat.

Nite kim hüsni ile sen yektā-y-ısañ
'İşkuñ içre ben daḥı bir daneyim

63. ile:

Gazel 2405

Mısra: 2

" Birlikte, beraber"

anlamlarında edat.

Nāz ile gitdi çün ol gül yüzlü
cānānum benüm
Gidiserdür ḥasret ile sineden
cānum benüm

64. ile:

Gazel 2290

Mısra: 7

"Ve" bağlacı.

Maḥabbet kaşrına bānı olup
Mecnūn ile Ferhād
Tamām idemeyüp anlar gelüp ben
üstüvār itdüm

65. ile:

Gazel 2390

Mısra: 7

"Birlikte, beraber"

anlamlarında edat.

Giceler zülfî ḥayālî ile ger seyr
eylesem
Dūd-ı āhum başum üzre şeb-
külāhumdur benüm

66. ile:

Gazel 2000

Mısra: 4

" Birlikte, beraber"

anlamlarında edat ; "ve" bağlacını
karşılar.

Dāmen-i şahrā pür oldı eşk-i
çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lāle ile gül
degül

67. ile:

Gazel 2052

Mısra: 9

"Vasıtasıyla, aracılığıyla"

anlamına gelen edat.

Söz ile sanma Muḥibbī şayd
iderler dilberî
Hūblar aña meyl ider kim ḥarc ide
māl u menāl

68. ile:

Gazel 2093

Mısra: 10

" Ve" bağlacı.

İy Muhibbî şî'r-i pür-süzüm
ışidilse benüm
Her tarafdan ire taḥsîn ile şâbâşum
benüm

69. **ile:**

Gazel 2105
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Eyle zindân-ı gamuñdan beni luṭf
ile ḥalâş
Çäre vaşf oldu baña eyle benüm
dermānum

70. **ile:**

Gazel 2220
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Sahhāre gözi aldı dil ü cān
Muhibbî
Ta'vîz ile itmez aña çäre füsün
hem

71. **ile:**

Gazel 2405
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Tir-i müjgānuñ delelden sīnem ile
bagrumı
Su yirine akar oldu sīnede kanum
benüm

72. **ile:**

Gazel 2407
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

İşk işin Ferhād ile Mecnūn'a kim
teslīm ider
Kalsalar bu devre dirler baña
üstādum benüm

73. **ile:**

Gazel 2431
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Şî'r-i pür-süzüm benüm gül lâledür
eş'ār-ı ğayr
Şekker-i şîrîn ile kanda bir ola
engübün

74. **ile:**

Gazel 2481
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Muhibbî virmeyem dirdüm didi
meh-rülara hergiz
Beni yoldan çıkarın āh bu gözi ile
o kaş olsun

75. **ile:**

Gazel 2018
Mısra: 1
" *İle*" bağlacı.

Cāme-i sezb ile geydi tāj-ı gevher-
bār gül
Gülşen içre oldu ezhāra bugün
serdar gül

76. **ile:**

Gazel 2042
Mısra: 2
" *İle*" bağlacı.

Meyhāne oldu meyle Bedāhşān
mekān-ı la'l
Her ḥum görindi bāde ile sanki
kān-ı la'l

77. **ile:**

Gazel 2042
Mısra: 10
" *İle*" bağlacı.

Her kim ki ola ehl-i kanā't
Muhibbīyā
Farq eylemez seng ile birdür
hemān la'l

78. **ile:**

Gazel 2043
Mısra: 5
" *İle*" bağlacı.

Muṭṭaşıldur zülfüñ- ile rişte-i cān
çün ezel
Şāne idüp döstüm luṭf eyle kılma
münfa'il

79. **ile:**

Gazel 2083
Mısra: 4
" *sebebiyle, -den dolayı*"
anlamlarında edat.

Lü'lü dişi firākı-y-ıla dūr dōken
gözüm
Meygün lebi ḥayālî ile kan olan
yaşum

80. **ile:**

Gazel 2122
Mısra: 4
" *sebebiyle, -den dolayı*"
anlamlarında edat.

Geh lebūñ zikr eyleyüp mest
eylesem bu göñlümi
Geh ḥayāl-i ḥaṭṭuñ ile cānı ḥayrān
eylesem

81. **ile:**

Gazel 2132
Mısra: 7

" *sebebiyle, -den dolayı*"
anlamlarında edat.

Dil hicr-i leb-i la'lüñ ile ölse
gerekdür
Ger la'lüñ aña zerre kadar itmez-
ise em

82. **ile:**

Gazel 2133
Mısra: 8
" *sebebiyle, -den dolayı*"
anlamlarında edat.

La'li yādına gelüñ sāğar-ı ḥamrā
çekelüm
Rüz u şeb fikri ile cānı giriftār
idelüm

83. **ile:**

Gazel 2139
Mısra: 5
" *sebebiyle, -den dolayı*"
anlamlarında edat.

Küfr-i zülfüñ ile artursun ruḥuñ
īmānını
Bu müselmān resmi mi hey nā-
müselmānum benüm

84. **ile:**

Gazel 2018
Mısra: 5
" *Beraber, birlikte;*
vasıtasıyla, aracılığıyla"
anlamlarında edat.

Nergis-i zerrīn legende şebnem ile
yur yüzün
Her kaçan kim ḥvābdan olsa seḥer
bīdār gül

85. **ile:**

Gazel 2301
Mısra: 1
" *Sebebiyle, -den dolayı,*
etkisiyle" anlamlarında edat.

Āteş ile dil yanar sīnemde vardur
nār hem
İñlerem tā şubḥ olunca olmışam
bīmār hem

86. **ile:**

Gazel 2033
Mısra: 5
" *birlikte, beraber*"
anlamlarında edat.

Bagrumuñ yağı ile bu gözlerümüñ
suyını
Yakmaga kändil-i çarḥı eyledüm
'ışkum fitil

87. **ile:**

Gazel 2034

Mısra: 5
"-dan dolayı, etkisiyle"
anlamlarında bağlama edatı.

Ġam ile tahmîr olunmuş ħāk-i âdem
ġālîbâ
Var-ısa ġamsuz kişi olmaya ol
âdem gönül

88. ile:
Gazel 2069
Mısra: 2
"ve" anlamı katan bağlaç.

Niçeye dek Şeb-i ġamda firâk-ı
yârı çekem
Şabâġha zinde çıkup nâle ile zârı
çekem

89. ile:
Gazel 2214
Mısra: 1
"ve" anlamı katan bağlaç.

Dil âteşine cân ile ten yandı câme
hem
Dûd-ı dilüm çıkmaga geldi zebâne
hem

90. ile:
Gazel 2041
Mısra: 1
*İsimlerin sonuna gelerek
beraberlik, refakat, vasıta, araç,
hal, tarz, ilişki vb. anlamlarda
zarflar yapar.*

ĠülŐen içre 'işve ile eyledükçe nâz
gül
Bülbül ider aña karşu mest olup
âvâz gül

91. ile:
Gazel 2058
Mısra: 3
"Araç, vasıta" anlamında
edat.

Nâġun ile ġülsitân itsem n'ola bu
sînemi
EŞk-i çeşmüm turmaz akar
çeşmesârumdur benüm

92. ile:
Gazel 2058
Mısra: 5
"Araç, vasıta" anlamında
edat.

Dûd-ı zencîr ile asılan felekler
Şakfına
Görinen ġandîl-i âh-ı rîr-
Şerârumdur benüm

93. ile:
Gazel 2112

Mısra: 7
"Araç, vasıta" anlamında
edat.

Diledüm ser-te-ser 'âlem mu'atâr
ola bü ile
Didüm târ eyle gel zülfün
getürdüm Şâne tapşurdum

94. ile:
Gazel 2140
Mısra: 1
"Araç, vasıta" anlamında
edat.

Maġabbet desti ile çün döġülüben
türâb oldum
Semâya çıkarup âhum yilin 'âlî-
cenâb oldum

95. ile:
Gazel 2148
Mısra: 3
"Araç, vasıta" anlamında
edat.

Bu dil-i dîvânem ile iderem dâyim
kelâm
Bulmadum aradum yok böyle
hem-derdüm benüm

96. ile:
Gazel 2169
Mısra: 9
"Araç, vasıta" anlamında
edat.

Reġġüzârûn kumu ile Şişe-i
çeşmüm tolu
Sâl ü mâh u hafta vü rûz-ıla geçer
sâ'attüm

97. ile:
Gazel 2189
Mısra: 8
"Araç, vasıta" anlamında
edat.

Cân u baş terk eyleyem yoluñda iy
ârâm-ı cân
Bunuñ ile 'âlem içre gönlümi Şâd
eyleyem

98. ile:
Gazel 2201
Mısra: 13
"Araç, vasıta" anlamında
edat.

İy Muġibbî Şayd idem dildârı sîm ü
zer ile
Yaşumı sîm anuñ içün yüzi saru
eyledüm

99. ile:
Gazel 2213

Mısra: 6
"Araç, vasıta" anlamında
edat.

Lebünden ġâlümü sor yâ cevâb eyt
Ya tîġuñ ile dök bu yire kanum

100. ile:
Gazel 2217
Mısra: 2
"Araç, vasıta" anlamında
edat.

Ol 'ârızı gül gözleri ġumâr mest
kim
Ya seng-i cefâ ile iden gönli Şikest
kim

101. ile:
Gazel 2220
Mısra: 3
"Araç, vasıta" anlamında
edat.

Çektüp sipeh-i eşkümi âhum 'âlem
ile
Aldum ġamuñ Şehrini bîrûn u
derûn hem

102. ile:
Gazel 2222
Mısra: 4
"Araç, vasıta" anlamında
edat.

Gelse miġmân bu dil tekyesine
derd ü belâ
Mâ-ġazar çeşmüm ile ġadeġ-i ġûñ
çekerem

103. ile:
Gazel 2225
Mısra: 5
"Araç, vasıta" anlamında
edat.

Tevsen-i esb ile ger ġaŐd ide dilber
cânuma
Ben de cân naġdîn nişâr-ı sümme-
tavsên kılam

104. ile:
Gazel 2228
Mısra: 1
"Araç, vasıta" anlamında
edat.

Niġârâ nâġun ile dil-ġırâŐum
Ne kim var ġayr-ı 'iŐġ anı turâŐum

105. ile:
Gazel 2265
Mısra: 8
"Araç, vasıta" anlamında
edat.

Şād olur kühsār-ı ğamda añıcak ruhsārını
Hemçü kebk-refţār ile her bir yaña kâhkah varam

106. **ile:**

Gazel 2273

Mısra: 2

"Araç, vasıta" anlamında edat.

Sidreden yüce görünür baña kaşruñ
güzelüm
Meger âhum eli ile aña irişe elüm

107. **ile:**

Gazel 2473

Mısra: 7

"Araç, vasıta" anlamında edat.

Şâne ile zülfüñi yine perişân eyledüñ
Bu sebebden ehl-i dil niçe perişân olmasun

108. **ile:**

Gazel 2479

Mısra: 7

"Araç, vasıta" anlamında edat.

Şâne ile zülfüñi yine perişân eyledüñ
Ben perişân-dil şikâyet itmeye mi şânedan

109. **ile:**

Gazel 2073

Mısra: 5

Cümle içinde aynı görevde bulunan iki ögeyi birbirine bağlamaya yarayan bağlaç.

Kim ki gördi lebün ile zülfün
Birine mîm didi birine cîm

110. **ile:**

Gazel 2085

Mısra: 6

"Birlikte, beraber" anlamlarında edat.

Gerçi ki tîğ-ı cefâ ğamzeñ bu hünüm dökmege
Anı 'izzet ile alup yir aña gerden kılam

111. **-y-ıla:**

Gazel 2091

Mısra: 2

Kelimenin sonuna geldiğinde birliktelik, işteşlik, beraberlik, araç, sebep veya durum anlatan cümleler yapmaya yarar.

Zülfine tolaşup olan dili âväre benem
Bagrını tîğ-ı cefâ -y-ıla kılan pare benem

112. **ile:**

Gazel 2365

Mısra: 7

"Birlikte, beraber" anlamlarında edat.

Okudum Ferhâd u Mecnün ile miñnet dersini
Mekteb-i 'ışk içre oldılar sebağdaşum benüm

113. **ile:**

Gazel 2444

Mısra: 12

DAn dolayı, etkisiyle.

Hâller kim görünür rüyunda sanki hâl-i müşğ
Toldı 'âlem bû ile zülf-i mu'anberdür bugün

iled-:

1. **iledüp:-üp**

Gazel 2148

Mısra: 6

Götürmek veya getirmek, ulaştırmak, eriştirmek.

Toprak oldum râh-ı küyunda sakın iy seyl-i eşk
İledüp bir yaña mahrûm eyleme gerdüm benüm

ilet-:

1. **iletse:-se**

Gazel 2211

Mısra: 4

Toz. || Divan şiirinde bir toprak parçası olarak gubar, sevgilinin yüceliğinin ve değerinin büyüklüğünü anlatmada kullanılır. Aşık daima sevgilisinin ayağının tozu toprağına özlem duyar ve onlara çok değer verir. Aşık sevgilisinin ayağı tozuna bile razıdır ama onu da zor elde eder.

İde her zerre ölürsem hezârân nâle vü âhı
İletse küyüña cânâ eger bād-ı şabâ gerdüm

illâ:

1. **illâ:**

Gazel 2017

Mısra: 2

Ne olursa

olsun,muhakkak,mutlaka || Bilhassa,özellikle.

Derd-i hicrûñi şehâ gerçi nihân eyler gönül
İllâ vaşluñ añıcak vây ki figân eyler gönül

2. **illâ:**

Gazel 2033

Mısra: 8

Ne olursa olsun, muhakkak, mutlaka, ille. || Bilhassa, hele, özellikle. || Aksi takdirde, aksi halde.

Şür u şer kim var cihânda cümle hep dilden gelür
Âdemi başdan çıkarur zâyî' itmez illâ dil

3. **illa:**

Gazel 2038

Mısra: 8

Bilhassa, hele, özellikle. || Ne olursa olsun, muhakkak, mutlaka, ille. || Aksi takdirde, aksi halde.

Her varak üstinde gördüñ 'ibret al ol yazıdan
Okumaz ol yazuyı illa meğer kim ehl-i hâl

4. **illâ:**

Gazel 2063

Mısra: 9

"-den başka" anlamında istisna bildirir, ancak, sadece.

Muhibbî ağlayup gülmek gerek her dem yolundan hem
Günâhuñdan seni pâk eylemez illâ gözün yaşı

illâ ki:

1. **illâ ki:**

Gazel 2002

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Ne olursa olsun, muhakkak, mutlaka, ille.

Kayğü çekmez âdem olmaz dünyede illâ ki ben
Çekerem ğam bārını kim çekmeye anı cibâl

2. **illâ ki:**

Gazel 2048

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Ne olursa olsun, muhakkak, mutlaka, ille.

Görmeye seni her kişi cān gibi
nihān ol
İllā ki bu ben 'āşıkā gün gibi 'ayān
ol

3. illā ki:

Gazel 2223

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Ne olursa olsun, muhakkak,
mutlaka, ille.*

Hālini görüp zūlfine dil murğı oldu
bend
Baña bu bendi geçmedi illā ki dāne
hem

4. illā ki:

Gazel 2431

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*"-den başka" anlamında
istisna bildirir, ancak, sadece.*

Şi'r oldur okıyanlar bula şeker
lezzetin
Lezzetin bilmez anuñ illā ki 'aql-ı
hürde-bîn

illet:

1. illetüm:-üm

Gazel 2327

Mısra: 4

Hastalık.

İy tabībā hastayam Kānūn-ıla
kılma 'ilāc
Şerbet-i la'linden özge def' kılmaz
'illetüm

2. illetin:-i, -n

Gazel 2437

Mısra: 2

Hastalık.

Hİç çekmez merd olan dünyā-yı
dünuñ minnetin
Görür-iken gün başında dürlü
dürlü 'illetin

ilt:

1. ilte:-e

Gazel 2215

Mısra: 10

Almak, götürmek.

İremezsın ey Muhibbī yanına hāk
olmadan
Kim meger toprak olam ilte şabā
tozum benüm

ilt-:

1. ilte:-e

Gazel 2227

Mısra: 4

*İletmek, ulaştırmak,
götürmek.*

Hİç olur mı vara eşküm küyuña
cānā senüñ
Öliceğ ilte meger bād-ı şabā
gerdüm benüm

2. ilte:-e

Gazel 2237

Mısra: 10

*İletmek, ulaştırmak,
götürmek.*

Muhibbī irişilmez küy-ı yāra
Meger ilte şabā öldükte tozum

3. iltesin:-e, -sin

Gazel 2316

Mısra: 7

İletmek, göndermek.

Küy-ı yāra iltesin ölsem şabā
topragımı
Keşti-i 'ışkum Muhibbī'den hemān
ısmarlaram

4. ilte:-e

Gazel 2398

Mısra: 5

*Götürmek, yerine ulaştırmak,
eriştirmek.*

Ola kim bād-ı şubh ilte bu hāküm
küyına yārūñ
Bugün seng-i cefā-y-ıla dögilüben
ğubār oldum

iltimās id-:

1. iltimās id-:

Gazel 2376

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Tercih edilmesini istemek,
arka çıkmak, kayırmak.*

Hele büseñ biz iltimās idelüm
Olmaz-ısa da mültemes n'idelüm

imām:

1. imām:

Gazel 2101

Mısra: 10

*Cemaatle kılınan namazlarda
en önde duran ve namaz kılınırken
kendisine uyulan kimse.*

Mescid-i hüsününe bakdum kaşı
mihrābında
Şaf olup ğamzesi mestāne gözi
olmuş imām

2. imām:

Gazel 2245

Mısra: 8

*Cemaatle kılınan namazlarda
en önde duran ve namaz kılınırken
kendisine uyulan kimse.*

Kaşdi kāmēt getürdi uy kaşı
mihrābına
Mescid-i hüsüninde çeşmi çünkü
olmuşdur imām

3. imām:

Gazel 2271

Mısra: 7

*Namazda kendisine uyulan
kimse.*

Cāmi'-i hüsününde gördüm çeşmüñ
olmuşdur imām
Secde idüp tāk-ı ebrūñ ben de
mihrāb eyleyem

4. imām:

Gazel 2362

Mısra: 3

*Cemaatle kılınan namazlarda
en önde duran ve namaz kılınırken
kendisine uyulan kimse. || Önde
bulunan kimse, lider, önder,
başkan.*

Yüzüñ Beytül-'harām'ında imām
olmuş meger çeşmüñ
Ki müjgānlar turup şaf şaf iderler
iğtidā kıblem

imāmet:

1. imāmet:

Gazel 2137

Mısra: 10

*İmam olma durumu. || Din ve
maneviyat önderliği.*

Kaşı mihrābına geçmiş ne āceb
çeşm-i nigār
Kankı mezhebde bu vār mest-ile
imāmet gördüm

2. imāmet:

Gazel 2254

Mısra: 6

*İmam olan kimsenin görevi,
imamlık.*

Geçüp cāmi'-i hüsün içre kaşı
mihrābına karşı
Durup kirpükleri şaf şaf ider çeşmi
imāmet hem

imān:

1. imāna:-a

Gazel 2161

Mısra: 4
İnanma, inanç.

Göricek bāğ-ı hüsünde nigāruñ
zülf ü ruhsārın
Saçını kâfiristāna yüzün imāna
tapşurdum

2. **imāna:-a**
Gazel 2356
Mısra: 7
Allah'a inanma, inanç.

Küfr-i zülfiyle eger kaşd ide imāna
hātı
Tığlar alup ele 'azm-i Ferendüş
idelüm

3. **imānını:-ı, -n, -ı**
Gazel 2139
Mısra: 5
Allah'a inanma, dini inanç.

Küfr-i zülfüñ ile artursun ruhuñ
imānını
Bu müselmān resmi mi hey nā-
müselmānum benüm

4. **imān:**
Gazel 2190
Mısra: 4
*Allah'ın birliğini, melekleri,
mukaddes kitapları,
peygamberleri, kıyamet gününü,
kaderi, ölümden sonra dirilmeyi
kalp ile tasdik ve dil ile ikrar etme,
kalben inanma ve dil ile söyleme.*

Kıışsa-i hicrāndan ise ölmek āsān
gelür
Dir baña imān ile ölmek senüñ
āsānuñam

imāret:

1. **imāreti:-i**
Gazel 2244
Mısra: 9
*Bulunduğu yeri bayındır
duruma getiren cami, medrese,
hastahane, misafirhane, hankah,
türbe, kale vb. eser.*

İy dil düriş āhir ü yapdur 'imāreti
Dime sakin dünyede vardur
'imāretüm

2. **imāretüm:-üm**
Gazel 2244
Mısra: 10
*Bulunduğu yeri bayındır
duruma getiren cami, medrese,
hastahane, misafirhane, hankah,
türbe, kale vb. eser.*

İy dil düriş āhir ü yapdur 'imāreti
Dime sakin dünyede vardur
'imāretüm

imāret it-:

1. **imāret it-:**
Gazel 2289
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Bayındırlaştırmak. || Bir yerin
gelişip güzelleşmesini, yaşayış
koşullarının uygun bir duruma
gelmesini sağlamak.*

Gönlüm gibi hārābe eyvān-ı 'ışkı
gördüm
Mı' mār olup Muhibbī anı 'imāret
itseme

imdād id-:

1. **imdād id-:**
Gazel 2455
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Yardım etmek, yardıma
yetişmek.*

İsterem zülf-i siyehkārı için
cānum virem
İy şeb-i gam n'ola ben bīmāra
imdād idesin

imdi:

1. **imdi:**
Gazel 2069
Mısra: 5
*Bunun için, bu sebepten,
bundan dolayı, o halde, öyle ise. ||
Şimdi.*

Bu mest-i bī-hōda sākī sun imdi
cām-ı şabūh
Mecāl kalmadı derd-i ser-i humārı
çekem

imlā kıl-:

1. **imlā kıl-:**
Gazel 2180
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Yazmak.

Görmek isterseñ maḥabbet görünür
miḥnet saña
Yazayım miḥnet maḥabbet farkı
yok imlā kılām

2. **imlā kıl-:**
Gazel 2249
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Yazmak.

Gördüm yazıda bir miḥnet
maḥabbet fark yok
Ḥayret aldı bilmedüm bunu niçe
imlā kılām

3. **imlā kıl-:**
Gazel 2249
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Yazmak.

Gördüm yazıda bir miḥnet
maḥabbet fark yok
Ḥayret aldı bilmedüm bunu niçe
imlā kılām

4. **imlā kıl-:**
Gazel 2249
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Yazmak.

Gördüm yazıda bir miḥnet
maḥabbet fark yok
Ḥayret aldı bilmedüm bunu niçe
imlā kılām

5. **imlā kıl-:**
Gazel 2249
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Yazmak.

Gördüm yazıda bir miḥnet
maḥabbet fark yok
Ḥayret aldı bilmedüm bunu niçe
imlā kılām

6. **imlā kıl-:**
Gazel 2249
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Yazmak.

Gördüm yazıda bir miḥnet
maḥabbet fark yok
Ḥayret aldı bilmedüm bunu niçe
imlā kılām

7. **imlā kıl-:**
Gazel 2249
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Yazmak.

Gördüm yazıda bir miḥnet
maḥabbet fark yok
Ḥayret aldı bilmedüm bunu niçe
imlā kılām

imtiḥān:

1. **imtiḥān:**
Gazel 2219
Mısra: 10
Bir kimsenin bilgi derecesini

anlamak, daha üst seviyede bir öğrenime veya gireceği bir işe ehliyetli olup olmadığını belirlemek için yapılan yoklama, sınav.

Didüm 'âşıkla ruñ çokdur Muhibbî gibi bir yokdur
Kapuñda zâhir olurdu eger bir imtiñân görsem

imzâ evle-:

1. imzâ eyle-:

Gazel 2297

Mısra: 16

Kelime Tipi: -

Kabul ettiğini imzasını yazmak suretiyle bildirmek.

Yazdılar 'ışkuñ sicillini ezel
Ferhâd u Kaşıs
Baña çün iriñdi nevbet ben imzâ eyledüm

in:

1. in:

Gazel 2118

Mısra: 10

Mağara.

Mâr zülfinüñ hayâli gitmese dilden
ne tañ
İy Muhibbî sînemi ben aña çün in
eyledüm

inâd it-:

1. inâd it-:

Gazel 2049

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Direnmek, diretmek, ayak
dirmek.*

Tâc u hırkañ it girev şüfî şarâb-ı
safa gel
Ko 'inâd itme harâbât ehline inşâfa
gel

inan-:

1. inanmayam:-ma, -(y)am

Gazel 2319

Mısra: 6

*Güvenilir bulmak, güvenmek,
itimat etmek.*

Hüblar 'ahd gibi sıyar bu gönül
peymânesin
Şimdiden girü dağı ben hüblara
inanmayam

2. inanmaz:-maz

Gazel 2389

Mısra: 3

*Bir şeyi doğru olarak kabul
etmek.*

Eger inanmaz iseñ yoluña cân
virdüğümü
Yüzüñ âyinesini agzuma tut gör
nefesüm

'inân çek-:

1. 'inân çek-:

Gazel 2271

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Dizginlemek.

Ger semend-i nâza bindünse n'ola
gel çek 'inân
Ben dağı hem çü Muhibbî büse
der-kâb eyleyem

'inân-ı dil:

1. 'inân-ı dil:

Gazel 2263

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gönül dizgini.

'Inân-ı dil gider elden perîşân
eylese zülfin
Gülün evrâkı üstinde ki sünbül
deste ter gördüm

'inâvet:

1. 'inâvet:

Gazel 2391

Mısra: 3

Lutuf, ihsan, iyilik.

'Inâvet yüzini gördüm diyü pür-
şevkdür gönülüm
Vişâlün fikrile şeb-tâ-seher
idrâkdür gönülüm

'inâvet kıl-:

1. 'inâvet kıl-:

Gazel 2380

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Lutfetmek, ihsan etmek.

Kıl Muhammed hürmetine yâ
İlâhe 'l-âlemîn
Bu Muhibbî'ye 'inâyet şîhâte
bassun kadem

ince:

1. ince:

Gazel 2498

Mısra: 8

*Kendi cinsinden olanlara
göre kalınlığı az olan.*

Agzına kim mîm dir kim noktaya
teşbîh ider
Hoş hayâl eyler velî kıldur diyen
ince bilin

incin-:

1. incinür:-ür

Gazel 2158

Mısra: 7

*Gönlü kırılmak, gücüne gidip
üzülmek.*

İncinür sanma zenañ çâhında dil
Turdugınca 'izz ü câhumdur
benüm

iñen:

1. iñen:

Gazel 2080

Mısra: 4

Çok, pek çok.

Muķırram cürmüme inkâr kılmam
Günâhuma iñen çokdur güvâhum

iñile:

1. iñiler:-r

Gazel 2182

Mısra: 8

*Acı, üzüntü belirten kesik
sesler çıkarmak.*

Nâya döndü 'ışk-ıla her üstühvân
Giceler tâ şubh iñiler ben neyem

iñile-:

1. iñiler:-r

Gazel 2140

Mısra: 4

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
sesler çıkarmak.*

Zamâne desti buraldan kulagum
meclis-i gamda
Yakup bir dürri sînemde iñiler san
rebâb oldum

2. iñiler:-r

Gazel 2149

Mısra: 6

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
sesler çıkarmak.*

Gözümü gözeler kıldum bu
çeşmüm cüybârına
İñiler derd-ile sînem sanasın bir
tolâb oldum

3. **İniler:-r**

Gazel 2212

Mısra: 6

Acı ve üzüntü ifade eden kesik kesik sesler çıkarmak.

Gözüm gözekleründen dökülen āb
İniler gönlümü dölāb kıldum

4. **İniler:-r**

Gazel 2213

Mısra: 10

Acı ve üzüntü ifade eden kesik kesik sesler çıkarmak.

Gıceler tā seher hicrān gamıyla
İniler san Muḥibbī erḡanūnam

5. **İniler:-r**

Gazel 2240

Mısra: 1

Acı ve üzüntü ifade eden kesik kesik sesler çıkarmak.

İniler bu gönlümü küyüñda gerdün
eyledüm
Anı döndürmege de yaşımı
Ceyḥun eyledüm

6. **İniler:-r**

Gazel 2298

Mısra: 8

Acı ve üzüntü ifade eden kesik kesik sesler çıkarmak.

Bezm-i ğamda içereḡ yārān ile
ḥūn-ı ciğer
İniler ol meclise bu gönlümü nā
eyledüm

7. **İniler:-r**

Gazel 2355

Mısra: 7

Acı ve üzüntü ifade eden kesik kesik sesler çıkarmak.

Sīnesin def döğer ü nāy iniler
Çağurup çeng dir rebāb içelüm

8. **İniler:-r**

Gazel 2478

Mısra: 4

Acı ve üzüntü ifade eden kesik kesik sesler çıkarmak.

Bu dil gerdüna olaldan müşābih
İniler nāle eyler hem çü gerdün

9. **İnilersin:-r, -sin**

Gazel 2425

Mısra: 9

Acı ve üzüntü ifade eden kesik kesik sesler çıkarmak.

Derūnum derdini tāze kılup iy nāy
inilersin

Şeb-i ğamda Muḥibbī itdügi
feryāda beizersin

İnkār:

1. **İnkārı:-ı**

Gazel 2085

Mısra: 4

*Kabul ve tasdik etmeme,
tanımama.*

Dīdeler rüşen olurlar göreler zībā
yüzün
Her kimün inkārı vardur ben aña
rüşen kılam

2. **İnkārı:-ı**

Gazel 2158

Mısra: 5

*Kabul ve tasdik etmeme,
tanımama.*

Zāhidā inkārı ko gel 'ışkuma
Eşk-ile āhum güvāhumdur benüm

3. **İnkār:**

Gazel 2491

Mısra: 2

*Kabul ve tasdik etmeme,
tanımama.*

Açdı gülşende şabā ğonca-i ebkār
etegin
Līk ğonca komadı lecc idüp inkār
etegin

İnkār evle-:

1. **İnkār eyle-:**

Gazel 2037

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Olanı, doğruyu kabul
etmemek, yaptığını ısrarla
saklamak. || Kabul ve tasdik
etmemek, tanımamak.*

'İşkuma kimdür Muḥibbī benüm
İnkār eyleyen
Eşk-i çeşmüm rüy-ı zerdüm aña
yitmez mi delīl

2. **İnkār eyle-:**

Gazel 2390

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

*Kabul ve tasdik etmemek,
tanımamak.*

İy Muḥibbī kim-durur 'ışkuma
İnkār eyleye
Rüy-ı zerdüm eşk-i çeşmüm çün
güvāhumdur benüm

İnkār id-:

1. **İnkār id-:**

Gazel 2120

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Yaptığını, söylediğini ısrarla
saklamak, olanı ve doğruyu kabul
etmemek.*

Gör o zālim kanımı dökdi yine
İnkār ider
Bakatarsun ḥançeri ağzında kanım
var benüm

2. **İnkār id-:**

Gazel 2337

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Yaptığını, söylediğini ısrarla
saklamak, olanı ve doğruyu kabul
etmemek.*

İnkār iderse gün yüzüne tañ mı
müdde'ī
Vardur gözinde çünki ezelden
sebel didüm

İnkār kıl-:

1. **İnkār kıl-:**

Gazel 2080

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Kabul ve tasdik etmemek,
tanımamak.*

Muḥırram cürmüme inkār kılmam
Günāhuma iñen çokdur güvāhum

İnkılāb:

1. **İnkılābından:-ı, -n, -dan**

Gazel 2426

Mısra: 10

*Bir durundan başka bir
duruma dönüşme.*

Nazar eyle şeb ü rüza biri gelse
biri gider
Muḥibbī'ye ḥaber virür bu dehrün
İnkılābından

İñle-:

1. **İñleyü:-(y)ü**

Gazel 2222

Mısra: 2

Acı ve üzüntü ifade eden kesik kesik sesler çıkarmak.

Giceler ḥasret-ile nāle-i gerdün
çekerem
Tā seher iñleyü derd-i dili bürün
çekerem

2. **İñledügi:--dük, --i**

Gazel 2014

Mısra: 3
*Acı, üzüntü belirten kesik
sesler çıkarmak, inildemek.*

Derd-ile inlediği budur hezâr
Hâr elinden pâredür a'zâ-yı gül

3. **inleyüp**:-y, --üp

Gazel 2026

Mısra: 10

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

İy Muhibbî gülşen-i hüsnine karşı
nâleler

İnleyüp tâ şubha dek bülbül gibi
feryâda gel

4. **inlerse**:-r, --(i)se

Gazel 2030

Mısra: 3

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Giceler inlerse tañ mı şubha deñlü
`andelîb

Karşusunda hâr-ıla her lahza eyler
bâz gül

5. **inleyüben**:-(y)üben

Gazel 2069

Mısra: 10

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Muhibbî bülbül-i güyâ gibi
gülsitânda

Niçe bir inleyüben bu belâ-yı hârî
çekem

6. **inleyüp**:-(y)üp

Gazel 2082

Mısra: 10

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Almaz-ıdı Muhibbî bâde ele
İnleyüp dimese rebâb içelüm

7. **inlerem**:-r, -em

Gazel 2131

Mısra: 13

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Hasretinden inlerem bir gül-ruhuñ
şâm u şeher
Şimdiki 'aşruñ Muhibbî bülbül-i
nâlânyam

8. **inlerem**:-r, -em

Gazel 2196

Mısra: 15

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Inlerem bülbül gibi gâhî hicâz u
gâh 'ırâk
Lîk şavtlarda Muhibbî bil nevâdur
sevdüğüm

9. **inlerem**:-r, -em

Gazel 2249

Mısra: 9

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Şimdilik gam meclisinde inlerem
tanbür-veş
Öldüğümden soñra da her
üstühvânum nâ kılam

10. **inlerem**:-r, -em

Gazel 2273

Mısra: 3

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Inlerem nâ gibi bagrum deleliden
bu felek
Târ idelden yaşımı çenge
dönüpdür bu bilüm

11. **inlerem**:-r, -em

Gazel 2301

Mısra: 2

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Âteş ile dil yanar sinemde vardur
nâr hem
Inlerem tâ şubh olunca olmışam
bimâr hem

12. **inlerem**:-r, -em

Gazel 2326

Mısra: 1

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Ayru düşdüm ol periden hastayam
zâr inlerem
Miñnet-i hicrân içinde çâr u nâ-çâr
inlerem

13. **inlerem**:-r, -em

Gazel 2326

Mısra: 2

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Ayru düşdüm ol periden hastayam
zâr inlerem
Miñnet-i hicrân içinde çâr u nâ-çâr
inlerem

14. **inlerem**:-r, -em

Gazel 2326

Mısra: 4

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

'Âlem içinde yürü sen şâd u handân
gül gibi
Hâr elinden baña yiter zâr u her
bâr inlerem

15. **inlerem**:-r, -em

Gazel 2326

Mısra: 6

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Şol kara zülfüñ ucından bî-çarâr
oldı gönül
Yoluña yaşlar döküp derdüñle iy
yâr inlerem

16. **inlerem**:-r, -em

Gazel 2326

Mısra: 8

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Gülmedüm 'âlem içinde derd ü
gamdur çekdügüm
Fîtnesinden it rakîbüñ zâr u bimâr
inlerem

17. **inlerem**:-r, -em

Gazel 2326

Mısra: 10

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Hüsn bağında Muhibbî şubha dek
zârî kilur
Nitekim bülbül gibi her gîce bî-dâr
inlerem

18. **inlerem**:-r, -em

Gazel 2354

Mısra: 2

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Gülşen-i küyuñdan ayru bülbül-i
zâr olmışam
Inlerem tâ şubha dek derd-ile
bimâr olmışam

19. **inlerem**:-r, -em

Gazel 2372

Mısra: 5

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Inlerem bülbül gibi her dem
nevâda râstı
Gözüme duş olalı gül yüzlü
ra'nâlar benüm

20. **inlerem**:-r, -em

Gazel 2452

Mısra: 5

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Bezm-i ğamda nāy gibi her
nefesde inlerem
Nāle vü zārumdur ol meclisde
çengi zār iden

21. **inleyem**:-*(y)em*

Gazel 2142

Mısra: 9

*Acı, üzüntü, keder sebebiyle
ağlamak, iniltili sesler çıkarmak.*

İy Muhibbî inleyem derd-i dilüm
eş'âr-ıla
Bir iken derdüm biñ itdi defter ü
dīvān benüm

22. **inlesem**:-*se, -m*

Gazel 2143

Mısra: 7

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Ne deñlü inlesem bülbül misāli ol
gülün hergiz
'Acebdür güşına girmez benüm bu
āh-ıla zārum

23. **inlesem**:-*se, -m*

Gazel 2372

Mısra: 13

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Meclis-i ğamda Muhibbî nāle
kılısam inlesem
Baña āheng için inler tā şeh̄er
nālar benüm

24. **inleyüp**:-*(y)üp*

Gazel 2147

Mısra: 6

*Acı, üzüntü, keder sebebiyle
ağlamak, iniltili sesler çıkarmak.*

Bezm-i ğamda sāġar-ı çeşmümle
tolular içüp
İnleyüp tā şubħa dek ney gibi
nālān olmuşam

25. **inleyüp**:-*(y)üp*

Gazel 2165

Mısra: 4

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Nāle kıldum 'ışk elinden yaşımı
tār eyledüm
İnleyüp zārılık itdüm kıddümi
çeng eyledüm

26. **inlesem**:-*se, -m*

Gazel 2181

Mısra: 7

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Nāle kılsam inlesem hicrān
şebinde derd-ile
Göklere eyler 'urüc bu āh u
efġānum benüm

27. **inler**:-*r*

Gazel 2230

Mısra: 6

*Acı, üzüntü, keder sebebiyle
ağlamak, iniltili sesler çıkarmak.*

Yüzün gül saçun 'anber leblerün
mül
Gülistanuñda inler bir hezāram

28. **inler**:-*r*

Gazel 2294

Mısra: 4

*Acı, üzüntü, keder sebebiyle
ağlamak, iniltili sesler çıkarmak.*

Bezm-i ğamda sāġar-ı çeşmüm
benüm peymānedür
İçerem hün-ı ciġer inler gönül san
nā benem

29. **inleyüp**:-*(y)üp*

Gazel 2232

Mısra: 10

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Meclis-i ğamda Muhibbî yaşımı
tār eyleyüp
İnleyüp zārılık idüp kıddümi çeng
eyleyem

30. **inleyüp**:-*(y)üp*

Gazel 2233

Mısra: 10

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

İrişe nāleñ felekler güşına eflāke
İy Muhibbî inleyüp her şeb dili
teng eylesem

31. **inleyüp**:-*y, -üp*

Gazel 2249

Mısra: 14

*Acı, üzüntü, keder sebebiyle
ağlamak, iniltili sesler çıkarmak.*

Āşiyānı yücedür irmek āña
mümkin degül
Niçeye dek inleyüp ħasretle āh u
vā kılam

32. **inleye**:-*(y)e*

Gazel 2277

Mısra: 2

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Bār-ı ğamdan бүkilüp döndi
kemāna bu bilüm

Eyledüm sīnem rebāb tā inleye her
bir kılam

33. **inleyüp**:-*(y)üp, -*

Gazel 2293

Mısra: 4

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Añlasam ruħlarınuñ güllerini
İnleyüp bülbül-i güyā olalum

34. **inler**:-*r*

Gazel 2302

Mısra: 8

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Yanalıdan berü 'ışk āteşine
Döner sīh üzere inler bir kebābam

35. **inler**:-*r*

Gazel 2372

Mısra: 14

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Meclis-i ğamda Muhibbî nāle
kılısam inlesem
Baña āheng için inler tā şeh̄er
nālar benüm

36. **inlesem**:-*se, -m*

Gazel 2352

Mısra: 4

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Āteş-i 'ışka yakup cān u dili
pervāne-veş
İnlesem bezm-i ğam içre gönülümü
nā eyleyem

37. **inlemeyüp**:-*me, -(y)üp*

Gazel 2376

Mısra: 12

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Çün Muhibbî figāna bağladı dil
Ney gibi inlemeyüp pes n'idelüm

38. **inlemege**:-*meg, -e*

Gazel 2377

Mısra: 5

*Acı ve üzüntü ifade eden kesik
kesik sesler çıkarmak.*

Ney gibi bezm içinde inlemege
Niçe taşnif-i 'amel ben bilürem

inle:

1. **inler-isem**:-*r, -i, -se, -m*

Gazel 2060

Mısra: 7

Acı ve üzüntü ifade eden kesik kesik sesler çıkarmak.

Bülbül-āsā n'ola gül şevki ile
iñler-ısem
Hār elinden irişen nāle ile zāra
benem

ins:

1. **insūn:-üñ**
Gazel 2216
Mısra: 7
İnsan.

Olup bu cinn ü insūn pādīşāhı
Kamusına özin ma'būd iden kim

insā evle-:

1. **inşā eyle-:**
Gazel 2298
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Yapmak, kurmak.

Dōstlar ğavvās olup taldum ma'ānī
baħrına
Niçe gevhler bulup bu nazmı
inşā eyledüm

insāf:

1. **inşāf:**
Gazel 2164
Mısra: 18
*Hakka ve adalete uygun
davranış, nefse değil vicdana
uyarak adaletle hareket etme,
merhametli davranma.*

Her kim görse bu beytümü taħsīn
idüp hezār
İnşāf diye bilesine rüzīgār hem

insāf vir-:

1. **inşāf vir-:**
Gazel 2134
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Hakça davranmak, adalet
göstermek, acıyıp merhamet etmek.*

Geçdi ħadden Muħibbī cevri-i nigār
Meger inşāf vire Allāh'um

insāfa gel-:

1. **inşāfa gel-:**
Gazel 2049
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Haksızlıktan,
merhametsizlikten vazgeçip
adaletle davranır olmak.*

Tāc u ħırkañ it ğirev şūfī şarāb-ı
safa gel
Ko 'inād itme ħarābāt ehline inşāfa
gel

2. **inşāfa gel-:**
Gazel 2282
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Haksızlıktan,
merhametsizlikten vazgeçip
adaletle davranır olmak.*

Dimeñ cevri ü cefā itme sitem hem
Gel inşāfa kanı luḫ u kerem hem

intihā:

1. **intihāyī:-(y)ı**
Gazel 2070
Mısra: 8
Son, nihayet.

İbtidā-yı 'ışkdan virür bulunur çok
ħaber
Līk ben hergiz bu yolda intihāyī
görmedüm

intizār:

1. **intizārdan:-dan**
Gazel 2273
Mısra: 6
Bekleme, bekleyiş, gözleme.

Biñ kez öldür beni tek gel seni bir
kez göreyim
Ĥaḫ dimişler intizārdan yigdüri biñ
kez ölüm

2. **intizār:**
Gazel 2237
Mısra: 2
Bekleme, bekleyiş.

Seni görmem geçer her hafta
rüzum
Velī ben intizār içinde süzum

intizār çek-:

1. **intizār çek-:**
Gazel 2069
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Beklemek. || Sevgiliye
kavuşma isteğiyle özlem çekmek.*

Niçeye dek yakayım dāğ-ı hicri
sīnemde
Ümīd-i vaşl-ıla niçe bir intizārı
çekem

ip:

1. **ipde:-de**
Gazel 2497
Mısra: 6
İp.

Terk-i cān itdüñ tolaşduñ rīsmān-ı
zūlfine
Saña kim didi dilā ol ipde cānbāz
olasın

ir-:

1. **irişmege:--iş, --mek, --e**
Gazel 2004
Mısra: 12
Varmak, yetişmek.

Muşhaf-ı ħüsnüñ ħaḫı kim kıbledür
küyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda
kurbāndur gönül

2. **irişmege:--(i)ş, --mek, --e**
Gazel 2004
Mısra: 12
Ulaşmak, nail olmak, ermek.

Muşhaf-ı ħüsnüñ ħaḫı kim kıbledür
küyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda
kurbāndur gönül

3. **irmedi:--me, --di**
Gazel 2034
Mısra: 8

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek. ||
İstenen veya özlenen bir duruma,
belli bir merhaleye ulaşmak,
kavuşmak. || Gelmek, gelip
çatmak, erişmek.*

Ĝuşşa vü ğamdan şikāyet bir
muḫavvel kışşadur
İrmedi kimse anuñ ğavrına gel
epssem gönül

4. **irdüñ:--dü, --ñ**
Gazel 2034
Mısra: 9

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek. ||
İstenen veya özlenen bir duruma,
belli bir merhaleye ulaşmak,
kavuşmak. || Gelmek, gelip
çatmak, erişmek.*

Çün lebi tiryāķine irdüñ Muħibbī
dilberüñ
Mār-ı zūlfinden irer ğam degüldür
sem gönül

5. **irer:--er, -**
Gazel 2034
Mısra: 10
Belli bir yere, bir noktaya

varmak, vasıl olmak, erişmek. ||
İstenen veya özlenen bir duruma,
belli bir merhaleye ulaşmak,
kavuşmak. || Gelmek, gelip
çatmak, erişmek.

Çün lebi tiryâkine irdüñ Muhibbî
dılberüñ
Mâr-ı zülfinden irer gam degüldür
sem gönül

6. **irdi:-di**

Gazel 2087

Mısra: 4

*Olgun ve yetişkin duruma
gelmek, olgunlaşmak, olmak.*

Küh u şahrâda çalınsa yiridir
nevbet-i gam
Geçdi Ferhâd-ıla Kays irdi benüm
devrânım

7. **ire:-e**

Gazel 2093

Mısra: 10

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek.*

İy Muhibbî şî'r-i pür-süzüm
işidilse benüm
Her tarafından ire taḥsîn ile şâbâşum
benüm

8. **irür:-ür**

Gazel 2097

Mısra: 7

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek. ||
Kavuşmak.*

Her kişi yârâ irür bulur tarîḳ-i
müstakîm
Ben ki gümrâham gidüpdür
ḥânümânım n'eyleyem

9. **irmez:-mez**

Gazel 2125

Mısra: 5

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek.*

Saḥa irmez mi 'âceb çarḥa irişür
nâlišüm
Çagurup âh eylesem disem perî-
nâzum benüm

10. **irmez-ise:-mez, -ise**

Gazel 2132

Mısra: 5

*İstenen veya özlenen bir
duruma, belli bir merhaleye
ulaşmak, kavuşmak, nail olmak.*

Bu ḥasta gönül irmez-ise vaşluña
cânâ

Cân virse gerek yoluna çün kaldı
hemân dem

11. **irdi:-di**

Gazel 2133

Mısra: 1

*Gelmek, gelip çatmak,
erişmek.*

Vaḳt-i gül irdi yine niyyet-i gülzâr
idelüm
Âh u feryâd-ıla bülbülleri hem zâr
idelüm

12. **irmez:-mez**

Gazel 2137

Mısra: 2

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek.*

Çeşmini fitne anuñ gamzesin âfet
gördüm
Serv irmez ḳaddine anı kıyâmet
gördüm

13. **irgür:-gür**

Gazel 2139

Mısra: 8

*Belli bir yere varmak,
ulaşmak.*

Vâdî-i gamda Sikender gibi bu dil
teşnedür
Ḥızr olup irgür lebüñ iy âb-ı
ḥayvânım benüm

14. **irdüm:-dü, -m**

Gazel 2141

Mısra: 4

*İstenen veya özlenen bir
duruma, belli bir merhaleye
ulaşmak, kavuşmak, nail olmak.*

'Ahd kıldıñ niçe yıldur varayım
bir gün diyü
Ol deme irdüm diyü âh çâr olupdur
gözlerüm

15. **irem:-em**

Gazel 2173

Mısra: 7

*İstenen veya özlenen bir
duruma, belli bir merhaleye
ulaşmak, kavuşmak, nail olmak.*

Ümîd itdüm didi evvel vişâline
irem yâruñ
Velî bildüm bunı âḫir ki bir fikr-i
muḥâl itdüm

16. **irem:-em**

Gazel 2175

Mısra: 2

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek.*

Olup ḡavvâş baḥr-ı 'ışḳa taldım
İrem ḳa' rına didüm yolda kaldım

17. **irem:-em**

Gazel 2194

Mısra: 3

*İstenen veya özlenen bir
duruma, belli bir merhaleye
ulaşmak, kavuşmak, nail olmak.*

Ḥarc kıldım dil ü cân naḳdin irem
vaşla diyü
İrmedüm vaşla hemân özüme
ḡaddâr

18. **irmedüm:-me, -dü, -m**

Gazel 2194

Mısra: 4

*İstenen veya özlenen bir
duruma, belli bir merhaleye
ulaşmak, kavuşmak, nail olmak.*

Ḥarc kıldım dil ü cân naḳdin irem
vaşla diyü
İrmedüm vaşla hemân özüme
ḡaddâr

19. **iremezsın:-e, -mez, -sın**

Gazel 2215

Mısra: 9

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek.*

İremezsın ey Muhibbî yanına ḥâk
olmadan
Kim meger toprak olam ilte şabâ
tozum benüm

20. **irmeye:-me, -(y)e**

Gazel 2236

Mısra: 2

*Belli bir yere varmak,
ulaşmak.*

Zâr zâram kimsenem yokdur
diyem ḥâlüm benüm
Yücedür ḳaşı o mâhuñ irmeye
nâlüm benüm

21. **iren:-en**

Gazel 2248

Mısra: 9

*Belli bir yere varmak,
ulaşmak.*

Vaşla iren hicri de dilden
gidermesün
Her şâdîñüñ nite ki var âḫirinde
gam

22. **irmek:-mek**

Gazel 2249

Mısra: 13

*Belli bir yere varmak,
ulaşmak.*

Aşiyânı yücedür irmek aña
mümkün degül
Niçeye dek inleyüp hasretle âh u
vâ kılam

23. **irdüm:-dü, -m**

Gazel 2288

Mısra: 9

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek.*

Ma'ânî kânına irdüm çıkardum
niçe gevherler
Kimisin eyledüm mahzen kimin
yârâna tapşurdum

24. **irdüm:-dü, -m**

Gazel 2292

Mısra: 5

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek.*

Gezerken mescid-i hüsnuñ kaşuñ
mihrâbına irdüm
Kıyâma kalmadı kudret hemân-
dem secdegâh itdüm

25. **irdi:-di**

Gazel 2496

Mısra: 1

*Belli bir zaman gelmek, gelip
çatmak, ermek.*

İrdi eyyâm-ı bahâr irişdi vaqt-i
gülsitân
Lâle-ğad bir yâr bul olma sakın
bâr-ı girân

26. **irdüm:-dü, -m**

Gazel 2313

Mısra: 6

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek.*

Ben ol murğ-ı hoş elhânam
kafesden eyleyüp pervâz
Bahâr-ı devlete irdüm egerçi çok
hazân gördüm

27. **irmedin:-me, -din**

Gazel 2320

Mısra: 7

*İstenen veya özlenen bir
duruma, belli bir merhaleye
ulaşmak, kavuşmak, nail olmak.*

İrmedin vaşl-ı nigâra ger ölem iy
döstlar
Ol cefâkârûñ güzergâhında eyleñ
türbettüm

28. **irmeden:-me, -den**

Gazel 2322

Mısra: 5

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek.*

İrmeden vaşluña cânâ korkaram
bâd-ı ecel
Suna baña bir kadeh peymâne
bilmen n' eyleyem

29. **irmedi:-me, -di**

Gazel 2323

Mısra: 9

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek.*

Küh-ı gamda cân feda kıldı
Muhibbî irmedi
Ol leb-i şîrîn şeker-güftâra bilmen
n' eyleyem

30. **irmedin:-medin**

Gazel 2325

Mısra: 7

*İstenen veya özlenen bir
duruma, belli bir merhaleye
ulaşmak, kavuşmak, nail olmak.*

İrmedin şîrîn lebine bu Muhibbî
cân virüp
Düşdi dil Ferhâd-veş kühsâra
bilmen n' eyleyem

31. **irmedüm:-me, -dü, -m**

Gazel 2345

Mısra: 11

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek.*

Rûze-i hicrânda kaldum 'iyd-i
vaşla irmedüm
Gıce gündüz ol meh-i tâbânı
aındum ağladum

32. **irişür:-iş, -ür**

Gazel 2369

Mısra: 2

*Gelmek, gelip çatmak,
erişmek.*

Gele başladı hatuñ aña ne çäre
güzelüm
Gıceyi güne katup sanki irişür
ecelüm

33. **irem:-em**

Gazel 2369

Mısra: 3

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek.*

Ne kadar cehdi derem Ka'be-i
küyuña irem
Sa'y-ile olmaz imiş vaşla müyesser
n' idelüm

34. **irem:-em**

Gazel 2369

Mısra: 11

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek.*

Mâh u sâl-ıla irem zülfine anuñ
dir-idüm
Fâyide itmedi veh ki baña bu tül-ı
emelüm

35. **irmedi:-me, -di**

Gazel 2373

Mısra: 6

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek.*

Mürdeye cân virürdi her nefesi
Bize irmedi ol nefes n' idelüm

36. **irmege:-meg, -e**

Gazel 2376

Mısra: 7

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek.*

Mânî' oldı ruhuña irmege âh
Zülfi imiş anuñ 'ases n' idelüm

37. **irse:-se**

Gazel 2387

Mısra: 8

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek.*

Âteş-i 'ışk-ıla dilden her kaçan âh
eyleşem
Mağv ola seng irse âhen ile pülâd
hem

38. **irmekdür:-mek, -dür**

Gazel 2389

Mısra: 2

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek.*

Senden özge benüm 'âlemden
bulınmaya kesüm
Saña irmekdür döst hevâ vü
hevesüm

39. **irdi:-di**

Gazel 2137

Mısra: 11

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek.*

Rüz-ı hicrâna şükür irdi Muhibbî
pâyân
Hamdü-lillâh yüzini sag u selâmet
gördüm

40. **irdi:-di**

Gazel 2394

Mısra: 3

*Belli bir yere, bir noktaya
varmak, vasıl olmak, erişmek.*

İrdi çün devr-i çemen şevk-i
ruhuña güllerüñ
Kanlu yaşuñla kamu evrâkıñı ter
eyleyem

41. **irmez:-mez**

Gazel 2416

Mısra: 3

Gelmek, gelip çatmak, erişmek.

Gül gibi açılmayup irmez bahar-ı vaşluña
Âhını bād eyleyüben zār u giryân olmayan

42. **irmez:-e, -mez**

Gazel 2416

Mısra: 6

Gelmek, gelip çatmak, erişmek.

Ka'be'ye varmaz o kim çekmeye rāhuñ zaḥmetin
İyd-i vaşla irmez cān-ıla ḳurbān olmayan

43. **irdi:-di**

Gazel 2444

Mısra: 3

Belli bir zaman gelmek, gelip çatmak, ermek.

Eylemezsen 'iyd-i adḥā irdi ger ḳurbān beni
Hey yoluñda öldüğüm ölmek muḳarrerdür bugün

44. **irdügi:-düg, -i**

Gazel 2444

Mısra: 6

İstenen veya özlenen bir duruma, belli bir merhaleye ulaşmak, kavuşmak nail olmak.

Döstüm 'uşşâkı ko küyuñu itsünler tavāf
Ehl-i ḥac maḳşüdına irdügi demlerdür bugün

45. **irdi:-di**

Gazel 2444

Mısra: 7

Belli bir zaman gelmek, gelip çatmak, ermek.

İyde irdi her kişi şādān u ḥandān seyr ider
Ben seni gördüm benüm 'iydüm mükerrerdür bugün

46. **irüp:-üp**

Gazel 2463

Mısra: 5

İstenen veya özlenen bir duruma, belli bir merhaleye ulaşmak, kavuşmak, nail olmak.

Hüsn dükkānında ğayrılar irüp şeftāluya

Âh kim ancak irişdüm n'eyleyem ayvāya ben

47. **irmedüm:-me, -dü, -m**

Gazel 2469

Mısra: 8

İstenen veya özlenen bir duruma, belli bir merhaleye ulaşmak, kavuşmak, nail olmak.

Zerre-veş kıldı hevā-yı 'ışık sergerdān beni

İrmedüm derdā ki ol mihr-i cihan-ārāya ben

48. **irmez:-mez**

Gazel 2474

Mısra: 9

Belli bir yere, bir noktaya varmak, vasıl olmak, erişmek.

Senden irmez kimseneye çün ğübār
İy Muḥibbī ğubār imişsin sen

49. **irmeden:-meden**

Gazel 2489

Mısra: 7

İstenen veya özlenen bir duruma, belli bir merhaleye ulaşmak, kavuşmak, nail olmak.

İrmeden serv-ḳad-i yāra eger ölüri-
isem
Suyum ısıtmag-ıçun serv budağın yakasın

50. **irdüginde:-düg, -i, -n, -de**

Gazel 2052

Mısra: 8

Belli bir yere, bir noktaya varmak, vasıl olmak, erişmek.

Küy-ı yāra vardugumca gizlenür mühmel raḳīb
Nite kim şir irdüginde nā-bedīd olur şağal

51. **ırma:-ma**

Gazel 2079

Mısra: 8

Ayırmak, uzaklaştırmak.

Muḥammed ḥürmetine yā İlähī
Ṭarīḳ-i müstākīmden ırma rāhum

52. **irgürigör:-güri, -gör**

Gazel 2439

Mısra: 6

Ulaşmak.

İy bād-ı şubḥ büy-ı ser-i zülf-i dilberi

Ehl-i cünūna irgürigör bağlamag-ıçun

ir:

1. **iremedi:-e, -me, -di**

Gazel 2134

Mısra: 6

Belli bir yere, bir noktaya varmak, vasıl olmak, erişmek.

Benüm āhum irişdi nüh felege
İremedi saña iy yüzi māhum

irān:

1. **irān'a:-a**

Gazel 2336

Mısra: 6

İran.

Ḥāk-i pāyuñ var-iken bu çeşm-i ḥün-ālūduma
Sanma İrān'a varup kühl-ı Şifāhān isterem

irfān:

1. **irfāna:--a, -**

Gazel 2011

Mısra: 3

Bilme, anlama, kavrama, sezme || Rūhī tecrübe ve manevî yolla edinilen bilgi.

El salar dir turmadan 'irfāna ğülşende çınār
Fursatı fevt itmeñüz virmez şecer her bār ğül

irgür:-

1. **irgürmedün:-me, -dü, -ñ**

Gazel 2096

Mısra: 7

Ulaştırmak, eriştirmek.

Hicr-ile öldürmeyince vaşluña irgürmedün
Eyledün bu nev'-ile derdüme dermānum benüm

2. **irgür:**

Gazel 2242

Mısra: 14

Erişmek, ulaşmak, vasıl olmak.

İtdi saçı şeydā beni bilmem n'ider sevdā beni
'İşk itmeden rüsvā beni irgür merāma iy şanem

iriş:

1. **irişmez:-mez**

Gazel 2004

Mısra: 6
Değmek, ulaşmak.

‘İşk deryāsına ğarķ itdüm
vücüdüm ser-te-ser
Sâhil-i bahra irişmez anda
ğaltândur gönül

2. **irişecek:-ecek**
Gazel 2213
Mısra: 8
*Belli bir zaman gelmek, gelip
çatmak, ermek.*

Yüzünü gördüm ü dīvâne oldum
Bahâr irişecek artar cününüm

iriş-:

1. **irişmez:-mez**
Gazel 2004
Mısra: 6
Erişmek, ulaşmak, kavuşmak.

‘İşk deryāsına ğarķ itdüm
vücüdüm ser-te-ser
Sâhil-i bahra irişmez anda
ğaltândur gönül

2. **iriş:-e, -**
Gazel 2054
Mısra: 5
*Belli bir yere varmak,
ulaşmak. || Belli bir merhaleye
ulaşmak, istenen ve özlenen
olgunluğa gelmek, ihraz etmek.*

Ola kim ol boyı servüñ irişe ħāk-i
pâyine
Akıtdum gözlerüm yaşın yolunda
cüy-bâr itdüm

3. **irişsün:-sün**
Gazel 2079
Mısra: 6
*Belli bir yere varmak,
ulaşmak.*

Gözümün yaşı ğarķ itsün zemîni
İrişsün göklere feryâd u âhum

4. **irişdi:-di**
Gazel 2097
Mısra: 2
*Belli bir yere varmak,
ulaşmak. || Belli bir merhaleye
ulaşmak, istenen ve özlenen
olgunluğa gelmek, ihraz etmek.*

Kalması dilde kararım yandı
cânım n’eyleyem
Göklere irişdi âhumdan dumanım
n’eyleyem

5. **irişür:-ür**
Gazel 2101

Mısra: 4
*Belli bir yere varmak,
ulaşmak.*

Künc-i mescidde n’ola zâhid ola
mest-i semâ’
Der-i meyĥânede ol zevķ irişür
baña müdâm

6. **irişür:-ür**
Gazel 2399
Mısra: 2
*Belli bir yere varmak,
ulaşmak.*

Gelür senden baña luĥ u keremden
soĥra verhem hem
Nitekim şâdılık ardınca irişür belâ
ğam hem

7. **irişdi:-di**
Gazel 2111
Mısra: 1
*Belli bir zaman gelmek, gelip
çatmak, ermek.*

İrişdi mevsim-i gülde celîs-i bâde
olam
Ķadeĥ el üzre tutup gül gibi
küşâde olam

8. **irişdükke:-dük, -çe**
Gazel 2112
Mısra: 4
*Belli bir yere varmak,
ulaşmak.*

Ĥadeng-i ğâmzeñe karşı siper
kılısam n’ola sînem
Müjeñ tîri irişdükke anı kalkana
taşurdum

9. **irişür:-ür**
Gazel 2125
Mısra: 5
*Belli bir yere varmak,
ulaşmak. || Belli bir merhaleye
ulaşmak, istenen ve özlenen
olgunluğa gelmek, ihraz etmek.*

Saña irmez mi ‘âceb çarĥa irişür
nâlişüm
Çagurup âh eylesem disem perî-
nâzum benüm

10. **irişmeyüp:-me, -(y)üp**
Gazel 2127
Mısra: 1
*Belli bir yere varmak,
ulaşmak. || Belli bir merhaleye
ulaşmak, istenen ve özlenen
olgunluğa gelmek, ihraz etmek.*

Vişâlün gencine gerçi irişmeyüp
faķır oldum

Firâkuñ mülkine şâhum bi-
ĥamdi’ llâh emîr oldum

11. **irişdi:-di**
Gazel 2130
Mısra: 7
*Belli bir yere varmak,
ulaşmak. || Belli bir merhaleye
ulaşmak, istenen ve özlenen
olgunluğa gelmek, ihraz etmek.*

Ĥamdü-lillâh kim irişdi lebleri
tiryâkine
‘Akreb-i zülfi seminden iy gönül
saña ne ğam

12. **irişdi:-di**
Gazel 2134
Mısra: 5
*Belli bir yere varmak,
ulaşmak.*

Benüm âhum irişdi nüĥ felege
İremedi saña iy yüzi mâhum

13. **irişmez:-mez**
Gazel 2139
Mısra: 2
*Belli bir yere varmak,
ulaşmak.*

Göklere irişdi gerçi âh u efgânım
benüm
Saña irişmez n’idem iy mâĥ-ı
tâbânım benüm

14. **irişem:-em**
Gazel 2140
Mısra: 9
*Belli bir yere varmak,
ulaşmak.*

Muĥibbî vaşlı gencine irişem diyü
dildârûñ
Dili virân idüp âĥir yakup cânı
ĥarâb oldum

15. **irişmez:-mez**
Gazel 2145
Mısra: 2
*Belli bir yere varmak,
ulaşmak.*

Vefâ gelmez cihândan çün
ferâğım var gülünden hem
İrişmez ğuşuma herĝiz fiğânlar
bülbülünden hem

16. **irişür:-ür**
Gazel 2148
Mısra: 7
*Belli bir yere varmak,
ulaşmak.*

Rızķ için maķsüm olan elbette
saña irişür

Bes demek lâzım mıdır yok sım-ile zerdüm benüm

17. **irişem:-em**
Gazel 2153

Mısra: 2
Belli bir yere varmak, ulaşmak.

Eyledi çın seher çarha 'urücü âhum
Ola kim saña irişem diyüben iy mâhum

18. **irişdi:-di**
Gazel 2166

Mısra: 5
Belli bir yere varmak, ulaşmak.

Âteşüm câna irişdi kâr ide mi bilmezem
Yok-durur eşkümden özge dîdede âbum benüm

19. **irişüben:-üben**
Gazel 2179

Mısra: 6
Belli bir yere varmak, ulaşmak.

Gitdi didi şabr kıl gelem yine ferdâyâ dek
Bilmezem ki irişüben ben o ferdâyı görem

20. **irişdi:-di**
Gazel 2214

Mısra: 5
Belli bir yere varmak, ulaşmak.

Seylâb-ı yaşum irişdi nigârâ hâzer eyle
Nâgâh zarar eyleye ol âsitâna hem

21. **irişmek:-mek**
Gazel 2215

Mısra: 3
Belli bir yere varmak, ulaşmak.

Key sa'âdetdür vişâl ammâ ki irişmek muhâl
Olmasa fâli' müsâ'id baht-ı firûzum benüm

22. **irişilmez:-il, -mez**
Gazel 2237

Mısra: 9
Belli bir yere varmak, ulaşmak.

Muhibbî irişilmez küy-ı yâra
Meger ilte şabâ öldükte tozum

23. **irişür:-ür**
Gazel 2239
Mısra: 2
Yetişmek.

Ruñuñ luf ' arz ider hañtuñ sitem hem
İrişür şādılık ardınca ğam hem

24. **irişeydi:-e, -(y)di**
Gazel 2244

Mısra: 7
Belli bir yere varmak, ulaşmak.

Dil hasta yatur ger irişeydi cevâbuña
Şiḥhat bulup cümle gider-idi sekâmetüm

25. **irişe:-e**
Gazel 2273

Mısra: 2
Belli bir yere varmak, ulaşmak. || Belli bir merhaleye ulaşmak, istenen ve özlenen olgunluğa gelmek, ihraz etmek.

Sidreden yüce görünür baña kaşruñ güzelüm
Meger âhum eli ile aña irişe elüm

26. **irişdi:-di**
Gazel 2297

Mısra: 16
Belli bir zaman gelmek, gelip çatmak, ermek.

Yazdılar 'ışkuñ sicillini ezel Ferhâd u Kays
Baña çün irişdi nevbet ben imzâ eyledüm

27. **iriş:**
Gazel 2316

Mısra: 3
Belli bir yere varmak, ulaşmak. || Belli bir merhaleye ulaşmak, istenen ve özlenen olgunluğa gelmek, ihraz etmek.

İy Mesîhâ-dem iriş bālînûme kim hastayam
Gelmeseñ cân-ı za'îfi nâ-tüvân ısmarlaram

28. **irişdi:-di**
Gazel 2337

Mısra: 8
Belli bir zaman gelmek, gelip çatmak, ermek.

Gördüm belürdi hañtuñı haddüñde nâgehân
Vâ ḥasretâ ki geldi irişdi ecel didüm

29. **irişdüm:-dü, -m**
Gazel 2341

Mısra: 8
Belli bir yere varmak, ulaşmak. || Belli bir merhaleye ulaşmak, istenen ve özlenen olgunluğa gelmek, ihraz etmek.

Hîç kes deryâ-yı 'ışkuñ bulmadılar 'umkını
Ben irişdüm baña sor ol bañr içinde mâhîyem

30. **irişür:-ür**
Gazel 2344

Mısra: 7
Belli bir yere varmak, ulaşmak.

İşidelden cân virenler irişür mañlûbına
Baş u cân terkini urdum tâlîb-i cânâneyem

31. **irişen:-en**
Gazel 2399

Mısra: 7
Belli bir yere varmak, ulaşmak. || Belli bir merhaleye ulaşmak, istenen ve özlenen olgunluğa gelmek, ihraz etmek.

Lebüñ tiryâki olmasa irişen mâr-ı zülfünden
Beni bir laḥza komayup helâk iderdi ol sem hem

32. **irişen:-en**
Gazel 2401

Mısra: 7
Belli bir yere varmak, ulaşmak.

İrişen tîr-i ğamze yaraların 'Arz idelüm nigâra 'azm idelüm

33. **irişdi:-di**
Gazel 2444

Mısra: 1
Belli bir zaman gelmek, gelip çatmak, ermek.

'İyd irişdi çün tavâf-ı küy-ı dilberdür bugün
Ka'be'dür küy-i baña bil hacc-ı ekberdür bugün

34. **irişmeyem:-me, -(y)em**
Gazel 2463

Mısra: 4
Belli bir yere varmak, ulaşmak. || Belli bir merhaleye ulaşmak, istenen ve özlenen olgunluğa gelmek, ihraz etmek.

La'l-i nâbin istedikçe gösterür
ferdâ yüzün
Korkum oldur kim ölem
irişmeyem ferdâya ben

35. **irişdüm:-dü, -m**

Gazel 2463

Mısra: 6

*Belli bir yere varmak,
ulaşmak. || Belli bir merhaleye
ulaşmak, istenen ve özlenen
olgunluğa gelmek, ihraz etmek.*

Hüsn dükkânında gayrılar irüp
şeftâlûya
Âh kim ancak iriştüm n'eyleyem
ayvâya ben

36. **irişe:-e**

Gazel 2476

Mısra: 4

*Belli bir yere varmak,
ulaşmak.*

Çün küşte-i 'ışk ola dilüm hâk-i
derüñde
İrişe vefâ büyü dimâğuña kefenden

37. **irişen:-en**

Gazel 2481

Mısra: 1

*Belli bir yere varmak,
ulaşmak.*

İrişen dest-i cevruñden baña tîr-ile
taş olsun
Birisine siper sîne birine karşı baş
olsun

38. **irişdün:-dü, -ñ**

Gazel 2484

Mısra: 5

Şaşırmak, şaşıırıp kalmak.

İrişdün çünki küyü Ka'besine
Gerekdür idesin cânuñı kırbân

39. **irişdi:-di**

Gazel 2496

Mısra: 1

*Belli bir zaman gelmek, gelip
çatmak, ermek.*

İrdi eyyâm-ı bahâr irişdi vaqt-i
gülsitân
Lâle-ğad bir yâr bul olma sakın
bâr-ı girân

irsâd:

1. **irşâd:**

Gazel 2420

Mısra: 1

*Manen aydınlatma, hak
yolunu gösterme, gafletten
uyandırma, uyarma.*

Dil-i nâ-şaduma 'ışkuñ yolun irşâd
ideyin
Ya'nî gönlümü belâ vü gâma
mu'tâd ideyin

irşâd eyle:-

1. **irşâd eyle:-**

Gazel 2370

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Doğru yolu göstermek,
uyarmak.*

Hâneğâh-ı 'ışk içinde baña oldılar
mürîd
Tavr-ı 'ışkı Vâmîk u Mecnûn'a
irşâd eyledüm

irsâl eyle:-

1. **irsâl eyle:-**

Gazel 2102

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Göndermek, yollamak.

Yanmasun süz-ı dilümden elde
diyü nâmeyi
Ter idüp yaşumla andan yâra irsâl
eyledüm

irte:

1. **irteye:-ye**

Gazel 2244

Mısra: 13

Ertesi gün, yarın.

Bilmez kişi irteye çıkar mı ya ölür
Ğafletten uyan saña yiter bu
işâretüm

is:

1. **issi:-(s)i**

Gazel 2003

Mısra: 6

Sahip, malik.

Geh gamı yagma kılır dil mülkini
geh gamzesi
Bu hârâb-âbâdda zulm issi şâh
eksük degül

2. **işüm:-üm**

Gazel 2304

Mısra: 4

*Bir maksatla yapılan faaliyet,
çalışma, amel, eylem.*

Vaşl-ı cânân çün bulunmaz
itmeyince terk-i cân
Ben neden cân virmeyüp âsân
işüm müşkil kılam

3. **işdür:-dür**

Gazel 2256

Mısra: 9

*Bir maksatla yapılan faaliyet,
çalışma, amel, eylem.*

İy Muhibbî müşkil işdür gerçi kim
zühd ü vera'
Câm-ı mey elden koma tâ hall ola
bu müşkilüm

4. **işi:-i, -**

Gazel 2026

Mısra: 8

*Bir sonuç elde etmek,
herhangi bir şey ortaya koymak
için güç harçayarak yapılan
etkinlik, çalışma. || meşgale,
meşguliyet.*

Âşinâsından kaçır bigânelerle
hem-nişin

'Âşıkı yâd eylemez dimekdür işi
yâda gel

5. **işi:-i**

Gazel 2101

Mısra: 14

Davranış, hareket, fil.

Tiğünü çekme Muhibbî'ye dü-nîm
eylemege
Bilmiş ol gamzelerüñ eyledi ol işi
tamâm

6. **işümi:-üm, -i**

Gazel 2300

Mısra: 4

*Bir maksatla yapılan faaliyet,
çalışma, amel.*

Ger gamıyla cân virem gel iy
'ömür terk it beni

Niçeye dek uşbu âsân işümi müşkil
kılam

7. **işin:-i, -n**

Gazel 2407

Mısra: 3

*İsim tamlamasının ikinci
öğesi olarak üzerinde çalışılan
veya bir çalışma sonucunda ortaya
çıkan şey, eser, mahsul.*

'İşk işin Ferhâd ile Mecnûn'a kim
teslîm ider
Kalsalar bu devre dirler baña
üstâdum benüm

8. **işin:-i, -n**

Gazel 2477

Mısra: 5

*Bir amaca ulaşmak için
yapılan çalışma, faaliyet, amel.*

Bugün ser-bâz-ı 'ışk olmuş diler
ilte işin başa
Keser anuñ için Ferhâd cihânuñ
tag-ıla taşın

İsâr evle-:

1. **İsâr eyle-:**
Gazel 2178
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Saçmak, serpmek.

Eyler idüm cânımı ol dem İsâr
ayaguña
Baña gösterseñ cemâlün nürını
görse gözüm

2. **İsâr eyle-:**
Gazel 2443
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Dökmek, saçmak.

Tuhfe eyler küyuña varsa gözüm
gevherlerin
Ger qabülün var-ısa yoluña İsâr
eylesün

İsâr id-:

1. **İsâr id-:**
Gazel 2312
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Serpmek, dökmek.

Hayâlün gelse iy dilber bu çeşm-i
çeşmesârına
İdeler dîdeler İsâr yoluña sîm-ile
zer hem

İsâr it-:

1. **İsâr it-:**
Gazel 2301
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Dökmek, saçmak.

Sen güzeller şahınıñ pâyına İsâr
itmege
Dökerem bu gözlerümden dirhem
ü dînâr hem

İşâret:

1. **İşâretüm:-üm**
Gazel 2244
Mısra: 14
*Bir anlam yükletilen ve bir
şeyi bildirmeye, anlatmaya
yarayan şekil, anlam taşıyan iz, im.*

Bilmez kişi irteye çıkar mı ya ölür
Ğafletten uyan saña yiter bu
işâretüm

İşâret vir-:

1. **İşâret vir-:**
Gazel 2107
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Bir şeyi işâretle bildirmek. ||
Bir araç kullanarak bir şeyi belli
etmek.*

Sînede konmuş emânetdür ezelden
cân benüm
Vireyim tek bir işâret eylesün
cânân benüm

İse:

1. **İse:**
Gazel 2230
Mısra: 9
"-e rağmen" anlamında edat.

Elünden zehr ise içer Muhibbî
Şarabâ tevbeli perhîz-kâram

2. **İse:**
Gazel 2278
Mısra: 3
"-e rağmen" anlamında edat.

Gel bir nâzar eyle didüm ise
dilbere
Sanki hadeng-i cevr-ile bagrumı
del didüm

3. **İse:**
Gazel 2016
Mısra: 10
"İse" bağlacı.

Gizlü râzı bu Muhibbî'nün niçe fâş
olmasun
Dil ise dîvânedür dildâr-ısa
mağrem degül

4. **İse:**
Gazel 2057
Mısra: 7
"İse" bağlacı.

Bâr-ı ğamını çekmeye dil küh-ı
Kâf ise
Şabrum dükendi kalmadı bir zerre
tâkatüm

5. **İse:**
Gazel 2131
Mısra: 6
"İse" bağlacı.

Hayret aldı dilberi gördi cününüm
hâlini

Ol baña hayrân ise ben de anuñ
hayrânyam

6. **İse:**
Gazel 2162
Mısra: 10
Ek fülün şart eki almış çekimi.

Muhibbî ħubb-ı dünyâyı gönülden
çün trâş itdüñ
Kâlenderlik ise ancak olur 'ışk ehli
abdâlum

7. **İse:**
Gazel 2295
Mısra: 4
*"Dahi, de/da" anlamlarına
gelen edat.*

Fehm itmeye kimsene 'ışkuñ
rumüzını
Gelüp zebâna söyler ise anı her
kılum

İsî:

1. **İsî:**
Gazel 2464
Mısra: 5
Hız. İsa peygamber.

Her kim tecerrüd itdi çıkdı göge çü
'İsî
Her kim tîma'da kaldı geçti yire
çü Kârün

İsid-:

1. **İsidüp:-üp**
Gazel 2273
Mısra: 18
*Dinlemek, kulak yoluyla
duymak.*

İy Muhibbî Câmî Hüsrev bulsalar
tâze hayât
İşidüp taħsîn iderlerdi benüm bu
ğazelüm

2. **İşidüp:-üip**
Gazel 2365
Mısra: 9
*Dinlemek, kulak yoluyla
duymak.*

İy Muhibbî nâlemi küyında dildâr
işidüp
Didi güyâ bülbülümsin rind ü
kallâşum benüm

3. **İşidür:-ür, -**
Gazel 2068
Mısra: 3
Haber almak, öğrenmek.

İşidür yokdur sorar yokdur
derünüm hâlini
Dir-idüm bir kimse ger güş eyleye
derdüm benüm

4. **ışidilse:-il, -se**

Gazel 2093

Mısra: 9

Kulak yoluyla duymak.

İy Muhibbî şî 'r-i pür-süzum
ışidilse benüm
Her taraftan ire taḥsîn ile şâbâşum
benüm

5. **ışide:-e**

Gazel 2101

Mısra: 8

Haber almak, öğrenmek.

Müşkil-i 'ışkı sakın söyleme ehl-i
hırede
Nükte-i hâşî revâ mı işide her bir
'avâm

6. **ışidüp:-üp**

Gazel 2118

Mısra: 5

Kulak yoluyla duymak. //

Haber almak, öğrenmek.

Giceler vird ü du 'â-yı kudsîyânı
ışidüp
Şubḥa dek el kaldurup sıdık-ıla
âmîn eyledüm

7. **ışidüp:-üp**

Gazel 2125

Mısra: 9

Kulak yoluyla duymak. //

Haber almak, öğrenmek.

Yâr küyümda Muhibbî işidüp nâlem
dimiş
Bülbül-i pür-nâlišüm güyâ nevâ-
sâzum benüm

8. **ışidüp:-üp**

Gazel 2211

Mısra: 8

Kulak yoluyla duymak.

Perî-rûsın revâ mıdur yanuñda
Ehremen n'eyler
İşidüp görelî bunı dili dîvâne mî-
kerdem

9. **ışiden:-en**

Gazel 2226

Mısra: 10

Duymak, dinlemek.

Gülistânuñda eger nâle kılsam
İşiden sana bülbül eyler enîm

10. **ışide:-e**

Gazel 2229

Mısra: 1

Haber almak, öğrenmek.

Ter tâze olur vaşluñ işide dil ü
cânüm

Bir mürde iken zinde oluban dura
cânüm

11. **ışidmezsın:- mez, -sın**

Gazel 2241

Mısra: 4

Duymak, dinlemek.

Ruḥuñ şevkine gülşende iderem
nâleler her şeb
İşidmezsın bu feryādum seḥer
bülbül gibi zâram

12. **ışidüp:-üp**

Gazel 2241

Mısra: 9

Duymak, dinlemek.

Muhibbî işidüp âhum didi
küyümda bu kadar
Didüm 'ışkuñla iy bed-ḥü senüñ
çokdan giriftâram

13. **ışidelden:-el, -den**

Gazel 2281

Mısra: 2

Kulak yoluyla duymak.

Çünân dîvâne itmişdür beni âh ol
perî-zādum
Uyımaz oldu hem-sâyem işidelden
bu feryādum

14. **ışidelden:-el, -den**

Gazel 2344

Mısra: 7

*İşitmek, duymak, haber
almak.*

İşidelden cân virenler irişür
maṭlûbına

Baş u cân terkini urdum ṭâlib-i
cânâneym

15. **ışidüp:-üp**

Gazel 2418

Mısra: 9

Haber almak, öğrenmek.

İşidüp gülzâr-ı ḥüsn içre Muhibbî
nâleñi
Hoş edâ itmiş dimiş murğ-ı hoş
elhândur diyen

16. **ışidenler:-en, -ler**

Gazel 2431

Mısra: 4

*Duymak, haber almak,
öğrenmek.*

Her sözinde nâzük ü rengîn ma 'ânî
bulna
İşidenler diyeler bu söz degül dürr-
i semîn

17. **ışide:-e**

Gazel 2433

Mısra: 3

Duymak.

Ġam meclisinde her ki benüm
nâlem işide
Eydür ki nâlesini bunuñ nâya
virmezsin

18. **ışidüp:-üp**

Gazel 2439

Mısra: 7

Haber almak, öğrenmek.

Ġam meclisinde yandugımı şem'
ışidüp
Başum ucına geldi benüm
aglamag-ıçun

19. **ışide:-e**

Gazel 2442

Mısra: 1

Haber almak, öğrenmek.

Her kim benümle işide yârum
hikâyetin
Ferhâd birle añmaya Şîrîn
rivâyetin

İsî-dem:

1. **İsî-dem:**

Gazel 2419

Mısra: 9

Hz. İsa nefesli.

Egerçi katl ider çeşmi kılur ol 'İsî-
dem ihyâ
Cefâ vü cevr ider zâhir velî luṭf u
vefâ pinhân

ışig:

1. **ışigi:-i**

Gazel 2186

Mısra: 6

Eşik II Huzur, makam.

Anuñ içün baña dirler ehl-i 'ışık
devlet-penâh
İç işigi dilberüñ devlet-
penâhumdur benüm

2. **ışiginde:-i, -n, -de**

Gazel 2275

Mısra: 3

Eşik II Huzur, makam.

Beñi pā-māl kılma işiginde
Basar mı kaşd-ıla hiç mürri
merdüm

3. işiginde:-i, -n, -de

Gazel 2404

Mısra: 9

Eşik II Huzur, makam.

İtleriyle hemdem olmak işiginde ol
şehün
Key ulu devlet-durur hem
iftihârumdur benüm

4. işigin:-i, -n

Gazel 2477

Mısra: 7

Eşik II Huzur, makam.

Gözüm sakka olup her dem sular
dildaruñ işigin
Müjem cârub olup eydür o derde
ben de ferrâşın

5. işigüne:-üñ, -e

Gazel 2071

Mısra: 6

*Eşik. || Divan edebiyatında
aşık her zaman sevgilinin eşiğinde
yüz suyu ve gözyaşı döker, oraya
erişebilmek, yüz sürebilmek için
yalvarır durur.*

Zülfün hayali ile kalmadı uyhu
diyü
Yüz sürüp işigüne yaşum ider
tažallüm

6. işigünde:-üñ, -de

Gazel 2101

Mısra: 12

Kapı. || Huzur, makam.

Senden özge baña yok 'âlem
içinde bir şâh
Var işigünde benüm gibi senün
niçe gülâm

7. işigündür:-üñ, -dür

Gazel 2362

Mısra: 12

*Eşik. || Divan edebiyatında
aşık her zaman sevgilinin eşiğinde
yüz suyu ve gözyaşı döker, oraya
erişebilmek, yüz sürebilmek için
yalvarır durur.*

Ölürsem derd-ile ğamdan yüzüm
döndürmeyem senden
Cemâlün muşhafı hâkķı işigündür
baña kıblem

işit-:

1. işitmez:-mez

Gazel 2310

Mısra: 3

*Dinlemek, söylenen sözü
dikkate alıp ona göre davranmak,
kabul etmek, uymak, itaat etmek.*

Kimsenün pendin işitmez kendü
bildüğün ider
Bir yaña mecnü' -ı 'âlem bir yaña
gönlüm gözüm

2. işitmedün:--me, --dü, --ñ

Gazel 2023

Mısra: 8

*Haber almak. || Duymak. ||
Dinlemek.*

Zâhidâ gel buhlı ko dime
benümdür cenneti
Hiç bunı işitmedün mi cennete
girmez baħıl

3. işideli:

Gazel 2002

Mısra: 7

*Haber almak, öğrenmek. ||
Kulak yoluyla duymak. ||
Dinlemek.*

Ol perînün 'azm-i gülzâr itdüğün
işideli
Bir ayak üstüne durdu cümle
mecnü' -ı nihâl

4. işitmiş:--miş, -

Gazel 2040

Mısra: 13

*Haber almak, öğrenmek. ||
Kulak yoluyla duymak. ||
Dinlemek.*

Ruħlaruñ vaşfin işitmiş eylemiş
görmek heves
Tag u şahrâda anuñçün oldu
sergerdân gül

5. işitdün:--dü, --ñ

Gazel 2011

Mısra: 10

*Haber almak, öğrenmek. ||
Kulak yoluyla duymak. ||
Dinlemek.*

Bî-vefâdur dehrden umma
Muħibbî sen vefâ
Hiç işitdün mi bunı gülşen vire her
bâr gül

6. işit:

Gazel 2049

Mısra: 9

*Kulak yoluyla duymak. ||
Dinlemek.*

'İşkuñ evşâfını bir bir bu
Muħibbî'den işit

Diñle cāndan vaşfını vaşf eylesün
vaşşâfa gel

7. işitdüm:-dü, -m

Gazel 2205

Mısra: 3

Duymak.

Ol leb-i şîrîn-dehenden çün
işitdüm bir kelâm
İñdmetinde cān virüp kendümi
Ferhād eyledüm

8. işitdüm:-dü, -m

Gazel 2319

Mısra: 9

Duymak, haber almak.

Büsesin almış işitdüm yine sâğar
dîlberün
İçmeyince sâğaruñ kanını hergiz
kanmayam

9. işitmedün:- me, -dü, -ñ

Gazel 2449

Mısra: 8

Haber almak, öğrenmek.

Nây gibi ğıll u ğışdan ğalbünü eyle
tehî
Hiç işitmedün mi sen bu nükteyi
tanbürdan

10. işitdüm:-dü, -m

Gazel 2483

Mısra: 7

Duymak, haber almak.

İşitdüm cum'a gün vâ'iz şerâr-ı
dūzahı añmış
Olupdur dūzâhî kendü yakar odlar
zebānından

11. ısıtmag-ıçun:-mag, -ı, -çun

Gazel 2489

Mısra: 8

Sıcak duruma getirmek.

İrmeden serv-ğad-i yâra eger ölür-
isem
Suyum ısıtmag-ıçun serv budağın
yakasın

ışk:

1. 'ışkına:-ı, -n, -a

Gazel 2012

Mısra: 8

Aşk, tutku, aşırı sevgi.

Kim dir ki göñül kuçıla hergiz o
kuçılmaz
Bir taze civān 'ışkına taze heves ol
gel

2. 'ışk:

Gazel 2004

Mısra: 5

Aşk, aşırı sevgi, şiddetli istek ve tutku.

'Işk deryāsına ğark itdüm
vücüdüm ser-te-ser
Sâhil-i bahra irişmez anda
ğaltândur gönül

3. 'ışkı:-ı

Gazel 2009

Mısra: 3

Aşırı sevgi ve bağlılık duygusu.

Şabrumı az itdi 'ışkı lık şevkümü
ziyâd kıl
İy gönül murġı vişâli bâġına
pervâz kıl

4. 'ışkuñ:-uñ

Gazel 2010

Mısra: 5

Aşırı sevgi ve bağlılık duygusu.

Beni mest eyledi 'ışkuñ şarâbı
Beni sanur görenler içmişem mül

5. 'ışkuñ:--(u)ñ, --ı

Gazel 2000

Mısra: 7

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Sînem içre saklaram 'ışkuñı ben
cânım gibi
Uşbu cânım âteş-i hicrân-ıla
olursa kül

6. 'ışka:-a

Gazel 2008

Mısra: 1

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

'Aşık olup kim ki 'ışka bende-i
fermân degül
Aña âdem dimeñüz belki bile
hayvân degül

7. 'ışkuña:-uñ, -a

Gazel 2037

Mısra: 1

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Ben ezel 'ışkuña cânâ
bağlamışdum cânı bil
Urmamışken Ka'be bünyâdına el
dahı Hâlîl

8. 'ışk:

Gazel 2296

Mısra: 9

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Pâk cevherdür dimişler iy Muhibbî
'ışk için
Saklayam sînemde cânım gibi anı
pâk olam

9. 'ışkuñ:-uñ, -ı

Gazel 2296

Mısra: 5

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Niçeye dek saklayam 'ışkuñı iy
serv-i hırâm
Göz yaşıyla fâş idüp karşuñda
sîne-çâk olam

10. 'ışkuñla:-uñ, -la

Gazel 2296

Mısra: 4

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Tîġ-i cevruñle helâk itsen nigârâ lâ
dimem
'Aşıkam 'ışkuñla lâyıkdur ki ben
bî-bâk olam

11. 'ışkuñ:-uñ

Gazel 2297

Mısra: 11

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Ezber itdi hıfz idüp 'ışkuñ kitabın
ser-te-ser
Okuyup sanmañ mu'allimden elif-
bâ eyledüm

12. 'ışk:

Gazel 2302

Mısra: 7

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Yanalıdan berü 'ışk âtesine
Döner sîh üzere iñler bir kebâbam

13. 'ışkı:-ı

Gazel 2332

Mısra: 1

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Küh-ı ğamda ben ezel çün 'ışkı
bünyâd eyledüm
Anda tutdum ücrete Ferhâd'ı ırġâd
eyledüm

14. 'ışka:-a

Gazel 2376

Mısra: 1

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Oldı 'ışka çü hem-nefes n'idelüm
Gitmez ölince bu heves n'idelüm

15. 'ışk:

Gazel 2377

Mısra: 1

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Sîনে 'ışk ezel ben bilürem
Her ne cevr itse güzel ben bilürem

16. 'ışkuma:-um, -a

Gazel 2390

Mısra: 13

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

İy Muhibbî kim-durur 'ışkuma
inkâr eyleye
Rüy-ı zerdüm eşk-i çeşmüm çün
güvâhumdur benüm

17. 'ışk:

Gazel 2392

Mısra: 7

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Her kaçan 'ışk âtesini ben uyarsam
sîনে
Düd-ı âhumla cihân mülkin siyeh-
püş eyleyem

18. 'ışkdan:-dan

Gazel 2392

Mısra: 1

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Şabr u 'aklı tagıdup 'ışkdan şadâ
güş eyleyem
N'ola hâlüm ger maħabbetde
kadeh nüş eyleyem

19. 'ışkuñ:-uñ

Gazel 2394

Mısra: 7

Bir kimse veya bir şeye karşı

duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.

Gerçi 'ışkuñ rüyumu hâk itdi soñra
kıldı zer
Ben de iksîr-i vücüdüm hâkini zer
eyleyem

20. 'ışka:-a
Gazel 2396
Mısra: 8
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Ne māl u sīm ü zer ne tãc-ı devlet
Kul oldum 'ışka vardır çün
mezâğum

21. 'ışkuma:-um, -a
Gazel 2406
Mısra: 3
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Eşk-i surhüm rüy-ı zerdüm
'ışkuma şahid yiter
Kanda varsam ikisi hâzir
güvâhumdur benüm

22. 'ışk:
Gazel 2417
Mısra: 6
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Hüblar şahı geçer nite ki dilber
hüsn-ile
Sen de iy divâne dil 'ışk ehlinün
ser-bâzısın

23. 'ışkuñ:-uñ
Gazel 2420
Mısra: 1
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Dil-i nã-şāduma 'ışkuñ yolın irşād
ideyin
Ya nñ gönlümi belâ vü gâma
mu'tād ideyin

24. 'ışkuñ:-uñ
Gazel 2426
Mısra: 6
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Rumüz-ı 'ışkı benden sor ne bilsün
Kays u ya Ferhād
Okımadılar anlar okıdum 'ışkuñ
kitâbından

25. 'ışkuñ:-uñ
Gazel 2437
Mısra: 6
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Mürde iken bulsalar Ferhād u
Mecnün ger hayāt
Öğrenürlerdi gelüp benden bu
'ışkuñ şan'atin

26. 'ışk:
Gazel 2442
Mısra: 3
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Bilmez kişiye 'ışk nedür sorma
hâlini
Başumda var benüm baña sor 'ışk
hâletin

27. 'ışk:
Gazel 2442
Mısra: 4
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Bilmez kişiye 'ışk nedür sorma
hâlini
Başumda var benüm baña sor 'ışk
hâletin

28. 'ışk:
Gazel 2452
Mısra: 9
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Bu Muhibbî gibi var mı 'ışk ara
'ışk eri
Nağd-i cânı virüben derd ü gamı
bâzâr iden

29. 'ışk:
Gazel 2452
Mısra: 9
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Bu Muhibbî gibi var mı 'ışk ara
'ışk eri
Nağd-i cânı virüben derd ü gamı
bâzâr iden

30. 'ışk:
Gazel 2453
Mısra: 4
Bir kimse veya bir şeye karşı

duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.

Kalsaydı bu zamāna Ferhād u
Kays u Vāmık
Benden gelüp sorardı her biri 'ışk
zamîrin

31. 'ışk:
Gazel 2453
Mısra: 6
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Bu tende dâğum-ıla döndüm
peleng-i küha
Bu rüy-ı zerdüm-ile 'ışk bîşesinde
şîrin

32. 'ışkuñ:-uñ
Gazel 2469
Mısra: 3
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Çekmedi Ferhād u Mecnün gerçi
'ışkuñ yayını
Himmet eyleñ el urayın döstlar ol
yaya ben

33. 'ışk:
Gazel 2471
Mısra: 7
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Giceler tâ şubha dek 'ışk âteşiyle
yakuban
Çin şehir bu gözlerüm yaşını
bârân idesin

34. 'ışkuñ:-uñ
Gazel 2474
Mısra: 3
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Sordum 'ışkuñ bilinmedi kârı
Ben didüm özge kâr imişsin sen

35. 'ışk:
Gazel 2477
Mısra: 9
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Muhibbî 'ışk meydânın görüp eyle
dil-âverlik
Târîk-i 'ışkdadur 'aşık gerek terk
eylemek başın

36. 'işk:
Gazel 2482
Mısra: 2
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

řikāyet eyleme cevri ü sitemden
Olur mı kurtıla 'işk ehli ğamdan

37. 'işkdan:-dan
Gazel 2486
Mısra: 3
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Sorma her bir nā-kese ol 'işkdan
virmez ğaber
Sor baña kim ben saña 'iřkuñ
diyem māhiyyetin

38. 'iřkuñ:-uñ
Gazel 2489
Mısra: 5
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Dir-iseñ 'iřkuñ çerāđı yana
söyinmeye hiç
Süz-ıla yüregüñüñ her gice dağın
yakasın

39. 'işkdan:-dan
Gazel 2498
Mısra: 3
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Tā ebed fāriğ degül dil 'işkdan rüz-
ı ezel
'işk-ıla tađmīr itmişler meger āb u
gilin

40. 'iřkuñ:-uñ
Gazel 2500
Mısra: 10
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Açup bu sinem tağtasın döküdüm
sirişküm noğtasın
Bilmege 'iřkuñ nüktesin remmāl
olayın bir zamān

41. 'iřkuñla:-uñ, -la
Gazel 2303
Mısra: 1
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

'iřkuñla bī-ķarāram
Cān-ıla dil-ġiğāram

42. 'iřkuñla:-uñ, -la
Gazel 2500
Mısra: 7
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

'iřkuñla bir dīvāneyem sen şem' ü
ben pervāneyem
Yanmakda çün merdāneyem bī-bāl
olayın bir zamān

43. 'iřkuñ:-uñ
Gazel 2003
Mısra: 7
*Aşk, sevgi; şiddetli istek,
tutku.*

Yüzümü zer itdi 'iřkuñ gözlerüm
yaşını sīm
Pādiřāhum devletünde māl u cāh
eksük degül

44. 'işk:-ı
Gazel 2000
Mısra: 2
*Bir kimseye veya bir şeye
karşı aşırı sevgi ve bağlılık duyan,
vurgun,tutkun,kimse.*

Hicr ü ğam ger ben ġaribi ser-te-
ser iderse küil
'işkı yolında anuñ dönmeķ baña
mümkin degül

45. 'işkumla:-um, --la
Gazel 2008
Mısra: 6
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Tāli 'ümdendür nigārā gün yüzün
göstermeyen
Yoġsa 'işkumla şehāb u zülf-i
müřġ-eřřān degül

46. 'işk:
Gazel 2020
Mısra: 5
*Aşk. || Aşırı sevgi, şiddetli
istek, tutku.*

Ben senüñle 'işk şahrāsında
sergerdān idüm
Yaradılmamışdı 'ālem birle Ādem
iy gönül

47. 'işka:-a, -
Gazel 2020
Mısra: 9
*Aşk. || Aşırı sevgi, şiddetli
istek, tutku.*

'iřka dūřdı bu Muġibbī'nün belālar
başına
Sen getürdüñ āġir öldürseñ gerek
hem iy gönül

48. 'işka:-a, -
Gazel 2021
Mısra: 8
*Aşk. || Aşırı sevgi ve bağlılık
duygusu.*

'Āřık olma key sakın olmaz řifā
Ķānün-ıla
Çünkü 'işka mübtelā olduñ
devādan vāz gel

49. 'iřkumuñ:-um, --uñ
Gazel 2028
Mısra: 3
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet. || şiddetli
istek, tutku.*

Ķāfirī bünyāddur dilde esāsı
'iřkumuñ
Anuñ-içün seyl-i eşkümünden aña
gelmez ġalel

50. 'işkum:-um, -
Gazel 2033
Mısra: 6
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Bagrumuñ yağı ile bu gözlerümüñ
suyını
Yakmaga ķandil-i çarġı eyledüm
'işkum fitil

51. 'iřkuñ-ıla:-uñ, --ıla
Gazel 2001
Mısra: 4
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Ger yakarsañ āteř-i hicrāna iy
dilber beni
'iřkuñ-ıla cān virem dönmege
yokdur iġtimāl

52. 'işkuma:-um, --a
Gazel 2037
Mısra: 9
*Aşk. || Bir kimse veya bir şeye
karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

'işkuma kimdür Muġibbī benüm
inkār eyleyen
Eşk-i çeşmüm rüy-ı zerdüm aña
yitmez mi delil

53. 'işk-ıla:--ıla, -
Gazel 2036
Mısra: 5
*Aşk.|| Bir kimse veya bir şeye
karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

'Işk-ıla bu sīneme şol deñlü
yakdum dağlar
Dağ-ıla kaplana döndüm cismüm
oldı pul pul

54. 'işkı:--i, -
Gazel 2000
Mısra: 2
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Hicr ü ğam ger ben ğarībi ser-te-
ser iderse kül
'Işkı yolında anuñ dönmek baña
mümkün değül

55. 'işk:
Gazel 2004
Mısra: 5
*Bir kimseye veya bir şeye
karşı aşırı sevgi ve bağlılık
duygusu, tutkun olmak.*

'Işk deryāsına ğark itdüm
vücüdüm ser-te-ser
Sāhil-i bahra irişmez anda
ğaltāndur ğönül

56. 'işk:
Gazel 2329
Mısra: 6
*Bir kimseye veya bir şeye
karşı aşırı sevgi ve bağlılık
duygusu, tutkun olmak.*

Nağd-i cān virüp metā'-ı büseyi
almakadayım
'Işk bāzārında yokdur bundan
ayruk şan'atum

57. 'işk:
Gazel 2350
Mısra: 2
*Bir kimseye veya bir şeye
karşı aşırı sevgi ve bağlılık
duygusu, tutkun olmak.*

Tende cānum yog-iken tālib-i
cānān idüm
'Işk řahrāsına düşmiş zār u
sergerdān idüm

58. 'işk:
Gazel 2438
Mısra: 9
*Bir kimseye veya bir şeye
karşı aşırı sevgi ve bağlılık
duygusu, tutkun olmak.*

'Işk yayın iy Muhibbī hoş çeker
merdānesin
Kim-durur tākat getüre çeke bunuñ
şiddetin

59. 'işk:
Gazel 2004
Mısra: 18
*Bir kimseye veya bir şeye
karşı aşırı sevgi ve bağlılık
duygusu, tutkun olmak.*

Bir saçı leylaya virelden Muhibbī
cān u dil
'Iřk řahrāsında mecnūn gibi
řayrāndur ğönül

60. 'işk:
Gazel 2038
Mısra: 10
*Bir kimseye veya bir şeye
karşı aşırı sevgi ve bağlılık
duygusu, tutkun olmak.*

İy melek-simā Muhibbī başını top
eyledi
'Işk meydānında çevġān eyle
zülfüñ anı çal

61. 'işk-ıla:--ıla, -
Gazel 2045
Mısra: 4
*Bir kimseye veya bir şeye
karşı aşırı sevgi ve bağlılık
duygusu, tutkun olmak.*

Leyli zülfüñi kemend eyle gel iy
serv-i revān
Gerdenine 'iřk-ıla mecnūn olan
řeydāya sal

62. 'iřkıñı:--ı, --ı, --ı
Gazel 2046
Mısra: 7
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Dāyimā Hāķ'dan dilerdün bī-
vefālar 'iřkıñı
Hāmd kıl kim hācetüñ senüñ revā
oldı ğönül

63. 'iřkıñı:--uñ, -, -
Gazel 2049
Mısra: 9
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

'Iřkıñ evřāfımı bir bir bu
Muhibbī'den işit
Diñle cāndan vaşfımı vaşf eylesün
vařřāfa gel

64. 'işk:
Gazel 2054
Mısra: 9
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Muhibbī 'işk eri n'eyler dimişler
'ār u nāmūsı
Anunçün şişe-i nāmı uşadup
tārumār itdüm

65. 'iřkıñı:--uñ, -, -, -
Gazel 2061
Mısra: 9
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

'Iřkıñ Muhibbī yayımı kim çekmek
istese
Derd ü belāyı itmeye dāyım
kepāde kim

66. 'iřkıñıla:--uñ, --ıla
Gazel 2065
Mısra: 2
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Āfitābum ġün yüzüñ řevķıne
řayrān olmışam
Ġiceler tā řubħa dek 'iřkıñıla nālān
olmışam

67. 'iřkıñı:--uñ, -
Gazel 2066
Mısra: 3
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

'Iřkıñ içinde hālūmi bilmeñ
murād-ısa
Ġönlümde nār u başda hevādur
ġözümde nem

68. 'işk:
Gazel 2072
Mısra: 10
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Gevher-i eřķüm dūkenmez ne
kadar hārc eylesem
İy Muhibbī 'işk elinden çün ciger-
hūn olmışam

69. 'işk:
Gazel 2076
Mısra: 9
*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Dirler Muhibbî 'ışk yolu şa'bnâk
olur
Ben ol yoluñ zamānede bî-vehm ü
bâkiyem

70. **'ışkum-ıla:-um, -ıla**
Gazel 2077
Mısra: 3

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Dirseñ ki 'ışkum-ıla nedür hâlün iy
faķır
Derd ü belâ vü miñnet-ile toptolu
dilüm

71. **'ışkı:--**
Gazel 2080
Mısra: 7

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Komazam tâ ölince 'ışkı elden
Bi-ħamdi'llâh kim oldur togrı
râhum

72. **'ışkuñ-ıla:-uñ, -ıla**
Gazel 2086
Mısra: 1

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

'İşkuñ-ıla bu dil-i pür-derd-i bîmâr
añladum
İtmeyesin gibi bu derdüme timâr
añladum

73. **'ışkuma:-um, -a**
Gazel 2088
Mısra: 7

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Zâhidâ yitmez mi bilsem saña
'ışkuma delil
Leylî zülfi fikri ile kendümi
mecnün idem

74. **'ışkuñ:-uñ**
Gazel 2092
Mısra: 9

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

'İşkuñ yolında olsa Muhibbî eger
şehîd
'Uşşâka ola vâcib ideler ziyâretüm

75. **'ışk:**
Gazel 2095
Mısra: 6

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Nâm u nâmüs istemem yiter baña
bed-nâmlık
Añıla tâ 'ışk ara bu nev'-ile
nânum benüm

76. **'ışkuñ-ıla:-uñ, -ıla**
Gazel 2099
Mısra: 2

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Hicrûñ-ile yandum iy yâr-ı
cefakârum benüm
'İşkuñ-ıla n'olisardur 'âkıbet
kârum benüm

77. **'ışkuñ-ıla:-uñ, -ıla**
Gazel 2105
Mısra: 1

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Yüzüñi göreliden 'ışkuñ-ıla
ħayrânam
Düşüben vâdîlere derd-ile
sergerdânam

78. **'ışkuñ-ıla:-uñ, -ıla**
Gazel 2460
Mısra: 10

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Ġamuñ dilden degül bir laħza ħâlî
Olaldan 'ışkuñ-ıla ašinâ ben

79. **'ışk-ıla:-ıla**
Gazel 2114
Mısra: 6

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Gïceler tâ şubħa dek tañ mı
tutişsam şem'-veş
'İşk-ıla evvel yanan başdan
zebânumdur benüm

80. **'ışk-ıla:-ıla**
Gazel 2349
Mısra: 2

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Zâhidâ zühd ü şalâhı sanma
kârumdur benüm
'İşk-ıla olmak melâmet
iftihârumdur benüm

81. **'ışk-ıla:-ıla**
Gazel 2458
Mısra: 3

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

'İşk-ıla meydâna girsem iy faķih
itme 'aceb
Raķsa girür gird-bâd-ı âhi ile gerd
olan

82. **'ışk-ıla:-ıla**
Gazel 2492
Mısra: 9

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

'İşk-ıla âşüfte olsa bu Muhibbî tañ
degül
Gördü ħüsñüñ şüretin âyine-i
idrâkden

83. **'ışk-ıla:-ıla**
Gazel 2497
Mısra: 9

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

'İşk-ıla Maħmüduñ olsa bu
Muhibbî tañ midur
Ĥulk-ıla mümtâz olup ħüsñ-ile
Âyâz olasin

84. **'ışk-ıla:-ıla**
Gazel 2498
Mısra: 4

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Tâ ebed fariğ degül dil 'ışkdan rüz-
ı ezel
'İşk-ıla taħmîr itmişler meger âb u
gilin

85. **'ışkuñ:-uñ**
Gazel 2116
Mısra: 3

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Eyleme 'ışkuñ beyâbânında
sergerdân beni
Ka'be'dür küyüñ şehâ ben isterem
kurbân olam

86. **'ışkuñ:-uñ**
Gazel 2121
Mısra: 9

Bir kimse veya bir şeye karşı

duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.

‘İşkuñ rumüz u nüktesini sordılar
baña
Bunu cihānda itmedi bir kimse ħal
didüm

87. ‘İşka:-a
Gazel 2127
Mısra: 7

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Bu dehre sıgmaz-iken dil ki nāgāh
‘işka duş oldu
Maħabbet ħāksārında düşüp yavlak
ħākīr oldum

88. ‘İşk:
Gazel 2145
Mısra: 3

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Günāhumdan umaram kim beni
‘işk ābī pāk ide
Anuñçün togrılıp geldüm bugün
‘işkuñ yolından hem

89. ‘İşkuñ:-uñ
Gazel 2145
Mısra: 4

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Günāhumdan umaram kim beni
‘işk ābī pāk ide
Anuñçün togrılıp geldüm bugün
‘işkuñ yolından hem

90. ‘İşkıyla:-ı, -(y)la
Gazel 2149
Mısra: 9

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Kaçan ‘İşkıyla āħ itse Muħibbī
bīd-veş dītrer
‘Aceb ħālüm n’ olur āħir katı pūr
iztirāb oldum

91. ‘İşk:
Gazel 2152
Mısra: 8

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Dāğlar sīnemde güldür servler yir
yir elif

Kıl temāşā ‘İşk bāğīnuñ ħarāb-
ābādiyam

92. ‘İşkuñ:-uñ
Gazel 2154
Mısra: 3

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Bir kimse fehmi itmege ‘İşkuñ
rumüzünü
Söyler-ise zebāna gelüp anı her
kılum

93. ‘İşkuma:-um, -a
Gazel 2158
Mısra: 5

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Zāhidā inkārı ko gel ‘İşkuma
Eşk-ile āhum güvāhumdur benüm

94. ‘İşkuñ:-uñ
Gazel 2160
Mısra: 1

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

İy şanem ‘İşkuñ ħamına sanma
tedbīr eyleyem
Gīceler tā sūbh olunca āħ-ı şeb-gīr
eyleyem

95. ‘İşkuñ:-uñ
Gazel 2162
Mısra: 6

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Girelden pūte-i ‘İşka ben oldum
zer gibi ħālīş
Beni pāk itdi ‘İşkuñ ħıll u ħışdān iy
ruħı alım

96. ‘İşk:
Gazel 2162
Mısra: 10

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Muħibbī ħubb-ı dūnyāyı gönülden
çün tırāş itdūñ
Kālenderlik ise ancak olur ‘İşk ehli
abdālüm

97. ‘İşkuñla:-uñ, -la
Gazel 2163
Mısra: 4

Bir kimse veya bir şeye karşı

duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.

Eger olmaz-ısa senden bulunmaz
derdüme dermān
Niçe yıllar-durur derde düşüp
‘İşkuñla bīmāram

98. ‘İşk:
Gazel 2165
Mısra: 3

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Nāle kıldum ‘İşk elinden yaşımı
tār eyledüm
İñleyüp zārīlık itdüm kaddümi
çeng eyledüm

99. ‘İşkuñ:-uñ
Gazel 2167
Mısra: 6

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Koşup şeb-dīz-i zūlfıyle bugün
gülğün eşkümi
Baña pādāş olmadı bu ‘İşkuñ
öñdülün aldum

100. ‘İşkuñuñ:-uñ, -uñ
Gazel 2168
Mısra: 6

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Gāh derd ü gāh ħam gāhi elem
gāhī firāk
‘İşkuñuñ ben ħasta-dil bunca
belāsın bilmedüm

101. ‘İşk-ıla:-ıla
Gazel 2169
Mısra: 2

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Yüzine bakdukça yāruñ her dem
artar ħayretüm
‘Ālem içre tañ mıdur ‘İşk-ıla ola
şöhretüm

102. ‘İşk-ıla:-ıla
Gazel 2329
Mısra: 15

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Bir zamān idi ki Mecnūn ‘İşk-ıla
meşhūr idi

Geçdi devri dōstlar şimdi
benümdür nevbetüm

103. 'ışk-ıla:-ıla
Gazel 2386

Mısra: 3

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Bī-höd olursam 'ışk-ıla saçuñ
yüzüme āb
Ola ki gözüm açıla tā gide
yunmuşum

104. 'ışk-ıla:-ıla
Gazel 2461

Mısra: 3

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Hātırum hoşdur harābātī olaldan
'ışk-ıla
Olmışam rindane-meşreb nām u
'arı sevmezim

105. 'ışk-ıla:-ıla
Gazel 2488

Mısra: 4

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Sāğar-ı serden içerler ehl-i 'ışk
hün-ı ciğer
Yaluñuz bir ben degülem 'ışk-ıla
yā hū diyen

106. 'ışka:-a
Gazel 2169

Mısra: 3

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

'İşkā düşdüm bilmedüm anı
devāsuz derd-imiş
Dōstlar gündən güne artar cünün u
zilletüm

107. 'ışk:
Gazel 2172

Mısra: 2

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Hāk-i pāyuñı nigārā tütüyā olsun
direm

'İşk erinüñ hasta çeşmine devā
olsun direm

108. 'ışk:
Gazel 2172

Mısra: 2

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Hāk-i pāyuñı nigārā tütüyā olsun
direm

'İşk erinüñ hasta çeşmine devā
olsun direm

109. 'ışk-ıla:-ıla
Gazel 2182

Mısra: 7

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Nāya döndi 'ışk-ıla her üstühvān
Güceler tā şubh iniler ben neyem

110. 'ışkdur:-dur
Gazel 2182

Mısra: 10

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Söz anuñdur iy Muhibbī söz anuñ
Söyleden 'ışkdur arada ben neyem

111. 'ışka:-a
Gazel 2183

Mısra: 1

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Dōstum 'ışka düşelden vālih ü
hayrānuñam
Olmışam vaşluñ temennāsında
sergerdānuñam

112. 'ışkuñ:-uñ
Gazel 2187

Mısra: 1

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Her kaçan 'ışkuñ yolında terk-i cān
ser eyleyem
Cümleten 'ışk ehline serdar olam
ker eyleyem

113. 'ışk:
Gazel 2187

Mısra: 2

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Her kaçan 'ışkuñ yolında terk-i cān
ser eyleyem
Cümleten 'ışk ehline serdar olam
ker eyleyem

114. 'ışkuñ:-uñ
Gazel 2193

Mısra: 9

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Muhibbī'den gelüp 'ışkuñ rumūzın
sorsalar direm
Görüñ bu mülk-i hestiyi hemān zīr
ü zeber kıldum

115. 'ışkı:-ı
Gazel 2194

Mısra: 11

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Niçe yıllar bu göñül 'ışkı ile hasta
iken
Ol tabibe bu Muhibbī dimedi
bīmār oldum

116. 'ışkuñ:-uñ
Gazel 2196

Mısra: 8

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Ne için bīgāne-veş şimdi bakarsın
göñlüme
'İşkūñ ile çün ezelden āşinādur
sevdüğüm

117. 'ışkı:-ı
Gazel 2198

Mısra: 1

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Gül gibi sīnemde evvel 'ışkı
pinhān eyledüm
Soñra açılıns diyü yaşuñı bārān
eyledüm

118. 'ışk:
Gazel 2202

Mısra: 15

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Başumda var sevdā-yı hām 'ışk
içre itdüm ihtimām
Olmadı dilber baña rām ammā ki
kimdür dimezem

119. 'ışk:
Gazel 2203

Mısra: 3

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Çünkü virdi 'ışk mezrâ'ın baña
sultân-ı 'ışk
Gâmdan özge sanmañuz bir nesne
ben hâşıl kılam

120. 'ışkdan:-dan

Gazel 2205

Mısra: 6

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Hamdü-lillâh ki bugün oldum
ta'allukdan berî
'İşkdan gayrı kamusun cümle
berbâd eyledüm

121. 'ışkum:-um

Gazel 2220

Mısra: 7

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

'İşkum benim olmadada her gün
ziyâde
Hüsnuñ gibi olmadada her lahza
füzûn hem

122. 'ışkuñ:-uñ

Gazel 2225

Mısra: 7

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Gerçi kimse çekmedi dirler bu
'ışkuñ yayını
Umaram kuvvet Hudâ virüp
çeküben ben kılam

123. 'ışkuñ:-uñ

Gazel 2228

Mısra: 3

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Niçe bir saklayam sînemde 'ışkuñ
İdem hâlka anı âhumla fâşum

124. 'ışkum:-um

Gazel 2231

Mısra: 7

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Çü sensin hüsn ile benim Ayazum
Bülend olsa ne tañ 'ışkum çü
Maħmûd

125. 'ışkum:-um, -ı

Gazel 2234

Mısra: 5

Bir kimse veya bir şeye karşı

*duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Niçe bir pinhân idüp 'ışkumı zâhir
itmege
Göz yaşın sîm eyleyüp bu çehremi
de zer kılam

126. 'ışk:

Gazel 2239

Mısra: 5

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Bi-hâmdillâh ki oldum 'ışk şâhı
Yaşum leşker baña âhum 'alem
hem

127. 'ışkuñla:-uñ, -la

Gazel 2241

Mısra: 10

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Muħibbî işidüp âhum didi
küyumda bu kadar
Didüm 'ışkuñla iy bed-hû senüñ
çokdan giriftâram

128. 'ışk:

Gazel 2242

Mısra: 14

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

İtdi saçı şeydâ beni bilmem n'ider
sevdâ beni
'İşk itmeden rüsvâ beni ırgür
merâma iy şanem

129. 'ışk:

Gazel 2248

Mısra: 5

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Her kim ki ezel 'ışk iline pâdişâh
ola
Çekse 'aceb mi göklere ol âhdan
'alem

130. 'ışkuñ:-uñ

Gazel 2251

Mısra: 9

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

İy Muħibbî zâhir iken gün gibi
'ışkuñ senüñ
Bu 'acebdür sen olup rüsvâ nâmin
dimeyem

131. 'ışk:

Gazel 2254

Mısra: 4

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Bu gönüm âteşi ile gözüm yaşını
cem' itdüm
İder 'arz ehli 'ışk olan bu nev'-ile
kerâmet hem

132. 'ışkı:-ı

Gazel 2257

Mısra: 1

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Yapuban gönüm esâsın 'ışkı
muħkem eyledüm
Gâm ile cân-ı belâ fersüdi hem-
dem eyledüm

133. 'ışk:

Gazel 2257

Mısra: 4

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Leşker-i hicran egerçi itdi cân
şehrin harâb
'İşk şahına velî anı müselleme
eyledüm

134. 'ışkdan:-dan

Gazel 2259

Mısra: 8

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Egerçi dâr-ı dünyâda tetebbu'
eyledüm fenler
Kâbül-i cânum olurdu bu 'ışkdan
özge fen görsem

135. 'ışk:

Gazel 2261

Mısra: 2

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

'Aşıkam zülfe giriftâr olmuşam
Ya'ni 'ışk içre güneħkâr olmuşam

136. 'ışk:

Gazel 2261

Mısra: 11

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

‘İşk bazarında nakd-i cân-ıla
Büsefe iy döst harîdâr olmışam

137. ‘ışk-ıla:-ıla
Gazel 2263

Mısra: 1

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Nigârâ ‘ışk-ıla cân u dilümi hâsta
ter gördüm
Anuñçün zülfe dîvâne beste ter
gördüm

138. ‘ışkuñ:-uñ
Gazel 2265

Mısra: 2

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

‘Ayb itme küyuña iy meh eger
nâgeh varam
‘İşkuñ ile olmışam dîvâne vü
gümreh varam

139. ‘ışk:

Gazel 2266

Mısra: 1

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Niçeye dek ‘ışk bazarında gam
hâşıl kılam
Çend süzam çend nâlem çend
derd-i dil kılam

140. ‘ışkuñ:-uñ
Gazel 2270

Mısra: 6

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Kays’ı topraga vü Ferhâd’ı taşa
kullanup
‘İşkuñ şehri bu vech-ile bünyâd
eyleyem

141. ‘ışkuma:-um, -a
Gazel 2274

Mısra: 7

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Yitmez mi şehâ ‘ışkuma bu iki
şâhid
Bu çehre-i zerdüm-ile bu eşk-ile
alum

142. ‘ışkuñ:-uñ
Gazel 2278

Mısra: 6

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Mihnet gamı eylemedin zer gibi
zahm
‘İşkuñ odıyla anı erit eyle hâl
didüm

143. ‘ışk-ıla:-ıla
Gazel 2279

Mısra: 7

*: Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Eger ‘ışk-ıla bu devrân büküp
kaddümi ya itse
Ölüp dirilürem ammâ o kaşı yâdan
el çekmem

144. ‘ışk-ıla:-ıla
Gazel 2281

Mısra: 6

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Degülse ol saçı Leylâ çerâ ben
hem çü Mecnûnam
Ve’ger ne olmasa Şîrîn neden ‘ışk-
ıla Ferhâd’am

145. ‘ışkuñ:-uñ
Gazel 2287

Mısra: 13

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Didüm ‘ışkuñ yolında cân
virürsem
Mezârûña didi bu beyti yazam

146. ‘ışkuñ:-uñ
Gazel 2295

Mısra: 3

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Fehm itmeye kimsene ‘ışkuñ
rumüzümü
Gelüp zebâna söyler ise anı her
kılum

147. ‘ışk:
Gazel 2297

Mısra: 6

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Âhumı kıldum ‘alem çekdüm
sipâh-ı eşkümi

‘İşk tahtına geçüp kendümi Dârâ
eyledüm

148. ‘ışkuñuñ:-u, -ñuñ
Gazel 2297

Mısra: 9

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

İy Muhibbî ‘ışkuñuñ çün derd ü
mihnet hâşılı
Anuñ için ölmeği bu yolda ben râ
eyledüm

149. ‘ışkuñuñ:-u, -ñuñ
Gazel 2438

Mısra: 1

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Ben bilürem kimse bilmez
‘ışkuñuñ keyfiyetin
Baña sor takrîr ideyim saña bir bir
hâletin

150. ‘ışkuñ:-uñ
Gazel 2297

Mısra: 15

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Yazdılar ‘ışkuñ sicillini ezel
Ferhâd u Kays
Baña çün irişdi nevbet ben imzâ
eyledüm

151. ‘ışk:
Gazel 2300

Mısra: 12

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Şabr u ‘aql u hüşü bir yirden
ferâmüş eyleyüp
‘İşk şarâbin nüş idüp kendümi lâ-
ya’kıl kılam

152. ‘ışk:
Gazel 2305

Mısra: 7

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

‘İşk meydânında dikedüm sinemi
kıldum nişan
Ġamze okın atmaga ol kaşı yayı
isterem

153. ‘ışk-ıla:-ıla
Gazel 2306

Mısra: 5

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

‘İşk-ıla cān riştesin boynuma zencir eyleyüp
Mihrin ol nā-mihribānuñ dilde muhkem eyledüm

154. ‘**işkumı**:-um, -ı

Gazel 2307

Mısra: 2

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Derd-i dil bî-ḥaddür ammā āh-ıla zār eylemem
‘İşkumı ketm eyleyüp nā-ehle izhār eylemem

155. ‘**işkum**:-um

Gazel 2307

Mısra: 4

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Ölür-istem de taḫḫibe nabzumı göstermezem
Bilmesün ‘iškum diyü anı ḥaberdār eylemem

156. ‘**işkuñ**:-uñ

Gazel 2320

Mısra: 11

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Tā ezel ‘işkuñ meyinden bir ḳadeḫ nüş itmişem
Gitmeye tā rüz-ı maḫşerde benüm keyfiyetüm

157. ‘**işkuñ**:-uñ

Gazel 2338

Mısra: 8

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Nokta dökdi eşk-i çeşmüm yine sîne levhine
Tā ki ‘işkuñ ḫālini bilmekte remmāl olam

158. ‘**işk**:

Gazel 2347

Mısra: 10

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Naḳd-i cāna vaşl umarken oldı hicrān ḫāşilum

‘İşk bāzārına düşdüm bu-durur maḡbūnlıgum

159. ‘**işkına**:-i, -n, -a

Gazel 2348

Mısra: 1

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Cān-ıla bir sanemüñ ‘işkına çün pā-bendem
Baña düşünām-ı du ‘ā gelse ḡamı ḫorsendem

160. ‘**işk**:

Gazel 2351

Mısra: 2

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Şem’-i ḫüsne yanmaga pervāneyim
Yanmayup ‘işk āteşine yā neyim

161. ‘**işkuñ**:-uñ

Gazel 2351

Mısra: 8

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Nite kim ḫüsñ ile sen yektā-y-isañ
‘İşkuñ içre ben daḫı bir daneyim

162. ‘**işkuñı**:-uñ, -ı

Gazel 2357

Mısra: 12

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Yaradılmamış-ıdı daḫı Ādem
Gönülde ‘işkuñı peydā kılan kim

163. ‘**işkuñ**:-uñ

Gazel 2360

Mısra: 3

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Salup dil şāhinin yine bugün
‘işkuñ ḫümāsına
Degülken kimsenüñ şaydı ‘aceb a’lā şikār aldum

164. ‘**işk-ıla**:-ıla

Gazel 2360

Mısra: 6

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Yine ‘ummān-ı eşkümden çıkardum niçe gevherler

Olaldan ‘işk-ıla ḡavvāş belā deryāsına taldum

165. ‘**işk**:

Gazel 2365

Mısra: 3

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

‘İşk rāhına girüp düşdüm belā şahrāsına
Vādi-i miḫnetde Mecnūn’dur ayakdaşum benüm

166. ‘**işkuñ**:-uñ

Gazel 2366

Mısra: 3

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Mecnūn uyardı gerçi ki ‘işkuñ çerāḡını
Ḡam tekyesinde anuñ-ıla iştirākiyem

167. ‘**işk**:

Gazel 2368

Mısra: 6

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Ḫüsñ içinde saña beñzer şāh-ı zālīm görmedüm
‘İşk içinde baña beñzer nātüvānı bulmadum

168. ‘**işkında**:-ı, -n, -da

Gazel 2368

Mısra: 8

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Dāyimā olsun emān içinde ol çok sevdiğüm
Gerçi kim ‘işkında ben hergiz emānı bulmadum

169. ‘**işkuñuñ**:-u, -ñuñ

Gazel 2371

Mısra: 6

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Gāḫ ḫasret gāḫ ḫayret gāḫ miḫnet gāḫ āḫ
‘İşkuñuñ ben ḫasta-dil bunca belāsın bilmedüm

170. ‘**işkun**:-un

Gazel 2382

Mısra: 3

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Bâda virüt hüsn gibi 'uşşâkı' 'ışkun sarşarı
Anuñ için deşt-i ğamda ben de hâşâk olmışam

171. 'ışk:
Gazel 2382
Mısra: 8

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Noқта agzından virüp kılca miyânından haber
Hamdü-lillâh 'ışk içinde ehl-i idrâk olmışam

172. 'ışk-ıla:-ıla
Gazel 2402
Mısra: 15

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Gördi dilber bu Muhibbî 'ışk-ıla divânedür
Didi yokdur saña beñzer rind ü kallâşum benüm

173. 'ışk:
Gazel 2407
Mısra: 3

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

'İşk için Ferhâd ile Mecnûn'a kim teslim ider
Kalsalar bu devre dirler baña üstâdum benüm

174. 'ışk:
Gazel 2412
Mısra: 2

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Añlamaz-ıdum ezelden ben güzeller hey'etin
'Aşık oldum 'ışk öğretti baña mâhiyyetin

175. 'ışk:
Gazel 2412
Mısra: 11

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

İy Muhibbî 'ışk bir âteş bıraktı gönlüme

Kâbil-i takrîr olmadı diyem ben hurkatın

176. 'ışkuñla:-uñ, -la
Gazel 2413
Mısra: 1

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

'İşkuñla şehâ gül gibi geh çâk-i tenem ben
Geh lâle-şifat şevk-ile hünîn kefenem ben

177. 'ışk-ıla:-ıla
Gazel 2414
Mısra: 9

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Bilmem Muhibbî 'ışk-ıla âhir n' olur hâlüm benüm
Kalmadı şabr u tâğatum ğâyet zebûn oldum zebûn

178. 'ışkumuñ:-um, -uñ
Gazel 2417
Mısra: 4

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Zâhir olsa tañ midur sînemdeki esrâr-ı 'ışk
Âhum-ıla iy sirişk çün 'ışkumuñ gammâzısın

179. 'ışkuñ:-uñ
Gazel 2430
Mısra: 3

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Niçe pinhan itmeyem sînemde 'ışkuñ gencini
Almışam rüz-ı ezelde anı naqd-i câna ben

180. 'ışk:-ma
Gazel 2436
Mısra: 5

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

'İşk şâhı ikide birde bu gönlüm şehrine
Gönderüp ğam leşkerin yagma ider eyler akın

181. 'ışkı:-ı
Gazel 2442
Mısra: 10

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Çünkü ezelden her kişinüñ bir naşibi var
'İşkî ben aldum âbide virdüm 'ibâdetin

182. 'ışk-ıla:-ıla
Gazel 2442
Mısra: 11

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Şâd olmuş-iken 'ışk-ıla añma rakîbi gel
İy dil çekersin of ferahuñ bir kasâvetin

183. 'ışkı:-ı
Gazel 2442
Mısra: 13

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

'İşkî Muhibbî her niçe ketm itmek istese
Zâhir görür yüzine bakanlar 'alâmetin

184. 'ışk:
Gazel 2449
Mısra: 3

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

'İşk câmın nüş idüp düşdüm belâ şahrâsına
Dür olalıdan nigârum bu dil-i mehcürdan

185. 'ışk-ıla:-ıla
Gazel 2452
Mısra: 8

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Câm-ı derdüñ nüş idenler oldılar mest ü hârâb
Varsun ol bezme özini 'ışk-ıla bî-'âr iden

186. 'ışkuñ:-uñ
Gazel 2456
Mısra: 3

Bir kimse veya bir şeye karşı duyulan çok kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı muhabbet.

Bu 'ışkuñ kârı bir kâra cihânda beñzemez gördüm

Anuñçün döstlar geçdüm cihānuñ
cümle kārından

187. 'ışkuñ:-uñ
Gazel 2457

Mısra: 10

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

İy Muhibbī mest olursañ haşre dek
olmaz 'aceb
'İşkuñ içdün çün ezel bezminde
sen peymānesin

188. 'ışkı:-ı
Gazel 2458

Mısra: 9

*Bir kimseye duyulan çok
kuvvetli sevgi ve bağlılık, aşırı
muhabbet.*

İy Muhibbī saklamak mümkün
degüldür 'ışkı çün
Zāhir eyler çehresinüñ sebzegāhı
zerd olan

189. 'ışk-ıla:-ıla
Gazel 2461

Mısra: 5

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Şan 'atüm kesbüm benüm 'ışk-ıla
cānum bādedür
Anün-ıçun pür-hevāyam kār u bārı
sevmezim

190. 'ışka:-a
Gazel 2465

Mısra: 4

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

'Āşık oldum yine zūlfine giriftar
oldı dil
Döstlar düşmen dahı 'ışka giriftar
olmasun

191. 'ışk-ıla:-ıla
Gazel 2472

Mısra: 1

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

İy döst neler geçti bu 'ışk-ıla
serimden
Hūn-ı cigerüm akdı gelüp
dīdelerümden

192. 'ışk:
Gazel 2476

Mısra: 6

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Evlā görünür hāmūşī-i 'ışk ve likin
Ekşer bilinür 'ışk figān-ıla
suñenden

193. 'ışk:
Gazel 2485

Mısra: 8

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

'Āşık itdün boynuma tañduñ belā
zencīrini
El-amān iy pādīşahum 'ışk elūnden
el-amān

194. 'ışkuñ:-uñ
Gazel 2486

Mısra: 4

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Sorma her bir nā-kese ol 'ışkdan
virmez haber
Sor baña kim ben saña 'ışkuñ
diyem māhiyyetin

195. 'ışkıyla:-ı, -(y)la
Gazel 2487

Mısra: 5

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

'İşkıyla hep tıyūr u vuñūşa ider
hüküm
Mecnūn olalı başına murğ
āşiyānesin

196. 'ışk-ıla:-ıla
Gazel 2489

Mısra: 2

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Lāleler gibi dilā sīneñe dāğın
yakasın
Umaram 'ışk-ıla mecnūn çerāğın
yakasın

197. 'ışkuñ-ıla:-uñ, -ıla
Gazel 2001

Mısra: 4

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

Ger yakarsañ āteş-i hicrāna iy
dilber beni

'İşkuñ-ıla cān virem dönmege
yokdur ihtimāl

198. 'ışk:
Gazel 2035

Mısra: 5

*Bir kimse veya bir şeye karşı
duyulan çok kuvvetli sevgi ve
bağlılık, aşırı muhabbet.*

'İşk ara görse ger mecnūnlıgım
Ferhād u Kıays
Kūh u deşte düşübeni olalar her ān
hācıl

İskender:

1. **İskender:**
Gazel 2050

Mısra: 1

*Kumandanlık başarıları
nedeniyle Türkçe yazında da
"büyük" sanıyla anılan İskender,
Makedonya kralıdır.*

Gerek İskender ü Dārā gerek
sultān-ı devrān ol
Saña yigdüñ çamısından hemān
tek pāk-dāmān ol

2. **İskender:**
Gazel 2294

Mısra: 16

*Kur'an'da peygamber olduğu
bildirilen ulu kişi. Hızır ve İlyas'la
yola çıkıp ab-ı hayat ölümsüzlük
suyunu arayan kimse. Hızır ve
İlyas, bu suyu bulup içmişler, fakat
İskender yolunu kaybedip ülkesine
dönmüşdür.*

Kūy-ı dilberde geda olmak benüm
fañrum-durur
Gerçi İskender Ferīdün Hüsrev ü
Dārā benem

İslām:

1. **İslām:**
Gazel 2147

Mısra: 11

*Allah'ın Kur'an ile vahyettiği
ve esasları Hz. Muhammed
tarafından bildirilen din,
müslümanlık.*

Surh-serler kaşdın itdüm çekdüm
İslām 'askerin
'Avn-i Hağ'la 'āzim-i iklīm-i İrān
olmışam

2. **İslāma:-a**
Gazel 2358

Mısra: 7

*Allah'ın Kur'an ile vahyettiği
ve esasları Hz. Muhammed*

tarafından bildirilen din,
müslümanlık.

Bize farz olmuş-iken olmamız
İslâma zahîr
Niçe bir ortalum bunca günâhi
çekelim

3. islâm:

Gazel 2447

Mısra: 1

Allah'ın Kur'an ile vahyettiği
ve esasları Hz. Muhammed
tarafından bildirilen din,
müslümanlık.

Yüzine kılan nazar yâruñ görür
İslâm u dîn
Olmamak lâzım idi ebrûlarında
kibr ü kîn

‘işret:

1. ‘işretüm:--üm

Gazel 2317

Mısra: 9

İçki içme, içki.

Neşâtum ‘işretüm bezmüm
çerâğum neyyirüm şem ‘üm
Turuncum nâr u nârencüm benüm
şem ‘i şebistânüm

2. ‘işrete:-e

Gazel 2355

Mısra: 4

İçme, eğlenme.

Varalum güş idelüm bülbül ünin
Kılalum ‘işrete şitâb içelüm

‘işret-sâz:

1. ‘işret-sâz:

Gazel 2030

Mısra: 1

İçki içen. || Sarhoş.

Geldi çün şahn-ı çemende oldı
‘işret-sâz gül
Her ne yirden eyler-ise eylesün
koñ nâz gül

2. ‘işret-sâz:

Gazel 2030

Mısra: 10

İçki içen. || Sarhoş.

İy Muhibbî ‘iyş ü nüş eyyâmıdır
vaqt-i bahâr
Hâyme kurdı gör çemende oldı
‘işret-sâz gül

İstānbul-ı ābād:

1. İstānbul-ı ābād:

Gazel 2466

Mısra: 1

Kelime Tipi: -
İstānbul ili.

Nāmeler gelse kaçan İstānbul-ı
ābāddan
Büy-ı zülfüñi seçergeh aluram
Bağdād'dan

İste-:

1. İsteyeyin:--(y)eyin, -

Gazel 2022

Mısra: 6

Talep etmek. || Bir şeye
duyulan eğilim, arzu, şevk.

Cevrûñ-ile gel beni öldürme
hadden geçti āh
İsteyeyin luţfüñ-ıla rahm idüp
yaşumı sil

2. İster-iseñ:--r, --ise, --ñ

Gazel 2033

Mısra: 2

İstek duymak, arzulamak. ||
Bir şeyin kendisine verilmesini
veya yapılmasını söylemek,
dilemek.

Yüsuf-ı Mısrî'ye nisbet hüsn-ile
sensin cemil
İster-iseñ gün yüzün göster aña
rüşen delil

3. İstedüm:--dü, --m

Gazel 2036

Mısra: 3

Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek. ||
Dilemek, talep etmek.

İstedüm büse lebinden güldi dilber
gül gibi
Didi vaşla çare isterseñ bu yolda
yürü öl

4. İsterseñ:--r, --señ

Gazel 2044

Mısra: 3

Bir şeye karşı istek duymak,
(o şeyi) arzulamak, arzu etmek. ||
Bir şeyin yapılmasını veya kendine
verilmesini dilemek, talep etmek.

Bulmag isterseñ eger yâruñ vişâli
gencini
Gayrı yirde arama ancak dil-i
virâna gel

5. İster-iseñ:--r, --ise, --ñ

Gazel 2047

Mısra: 3

İstek duymak, arzulamak. ||
Dilemek.

İster-iseñ ki gelüp gül gibi açıla
niğâr
Derd-ile āh kılup dîdeñe di giryân
ol

6. İsterseñ:--r, --(i)se, --ñ

Gazel 2050

Mısra: 4

Bir şeyin yapılmasını veya
kendine verilmesini dilemek, talep
etmek.

Görüp alçaklaruñ hâlin elin tut
kaldur ayakdan
Hudâ'dan şefkat isterseñ rahîm-i
derdmendân ol

7. İstemem:--me, --m

Gazel 2056

Mısra: 1

İstek duymak, arzulamak.

İstemem cānâ ğamuñdan
kurtuluban şād olam
Bend-i zülfüñe esîrem dimezem
âzād olam

8. İstese:--se, -

Gazel 2061

Mısra: 9

Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.

‘İşkuñ Muhibbî yayımı kim çekmek
istese
Derd ü belâyı itmeye dâyim
kepâde kim

9. İstemem:--mem

Gazel 2088

Mısra: 1

Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.

İstemem hergiz gönülden mihrüñi
bîrûn idem
Ol sebebden isterem bagrumı her
dem hûn idem

10. İsterem:--r, --em

Gazel 2088

Mısra: 2

Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.

İstemem hergiz gönülden mihrüñi
bîrûn idem
Ol sebebden isterem bagrumı her
dem hûn idem

11. İsterem:--r, --em

Gazel 2232

Mısra: 8

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Kāha dönmiş zerd iken āhum
odından ruhlarum
İsterem kanlı yaşumla anı gül-reng
eyleyem

12. **isterem:-r, -em**

Gazel 2247

Mısra: 2

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Bend-i ğamda kaldum döstüm
rehāyı isterem
Dıdeme cānā yüzünden rüşenāyı
isterem

13. **isterem:-r, -em**

Gazel 2305

Mısra: 10

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Re'yüm oldur cān virem bu yolda
iy ārām-ı cān
'Ālem-i fānide sanma ğayrı re'yi
isterem

14. **isterem:-r, -em**

Gazel 2305

Mısra: 12

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Ħaste-i 'ışkām taḫbā eyleme baña
'ilāc
Bir meh-i nā-mihre olmak
mübtelāyı isterem

15. **isterem:-r, -em**

Gazel 2305

Mısra: 14

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Gül yüzinsüz bu Muḫibbī bağ u
beḫişt
Nāle kılur bülbülem zār u nevāyı
isterem

16. **ister:-r**

Gazel 2309

Mısra: 1

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Gönlüm ister sünbülün gibi perişan
hāl oldum
Başuma sevdā gelüp şüride vü pā-
māl olam

17. **isterem:-r, -em**

Gazel 2455

Mısra: 5

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

İsterem zülf-i siyehkārı için
cānum virem
İy şeb-i ğam n'ola ben bīmāra
imdād idesin

18. **isterler:-r, -ler**

Gazel 2088

Mısra: 3

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Bu 'acebdür ḫalk isterler benüm
dermānumı
Līk derdümi benüm fikrüm budur
efzün idem

19. **istedüğümce:-düg, -üm, -ce**

Gazel 2089

Mısra: 3

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Vefāsın istedüğümce cefāya
ugradum āḫir
Dili bir bī-vefāya bağladum bātıl
gümān itdüm

20. **istemem:-me, -m**

Gazel 2095

Mısra: 5

*Gerekli kılmak, icap ettirmek;
gerekli olmak.*

Nām u nāmūs istemem yiter baña
bed-nāmlık
Añıla tā 'ışk ara bu nev'-ile
nāmum benüm

21. **isteyü:-(y)ü**

Gazel 2096

Mısra: 3

*Bir şeyin yapılmasını veya
kendine verilmesini dilemek, talep
etmek.*

Ḫulm gördük kapuña geldük şehā
dād isteyü
Kullaruña 'adl kıl devletlü
sulḫānum benüm

22. **isterem:-r, -em**

Gazel 2097

Mısra: 5

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

İsterem yaşum revān idem gel iy
serv- i revān
Söyle aksun mı buyur rüh-ı
revānum n'eyleyem

23. **isterem:-r, -em**

Gazel 2172

Mısra: 5

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Ḫastayam hicrān şebinde rüz-ı
vaşluñ isterem
Yüzünü göster kamu 'ālem ziyā
olsun direm

24. **isterem:-r, -em**

Gazel 2268

Mısra: 1

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Ne taḫt u tāt u ne milket-i İskender
isterem
Bir pādīşāha bende olam ekşer
isterem

25. **isterem:-r, -em**

Gazel 2305

Mısra: 1

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Ārzü idüp ser-i zülf dü-tāyı isterem
Döstlar Mecnün-vār bend-i belāyı
isterem

26. **isterem:-r, -em**

Gazel 2305

Mısra: 2

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Ārzü idüp ser-i zülf dü-tāyı isterem
Döstlar Mecnün-vār bend-i belāyı
isterem

27. **isterem:-r, -em**

Gazel 2305

Mısra: 8

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

'İşk meydānında dıkdüm sīnemi
kıldum nişan
Gamze okın atmaga ol kaşı yayı
isterem

28. **istemez:-mez**

Gazel 2098

Mısra: 5

Gerek olmak.

Sözlerüm rüşen olur gün gibi
bürhān istemez
Āfītābum yüzüne mihr-i cihan-ārā
disem

29. **isteyü:-(y)ü**

Gazel 2106

Mısra: 8

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Derdün-ile güzelüm olalı me' nūs
gönül
Derdüni sanma koyup isteyü
dermāna varam

30. **isterem:-r, -em**

Gazel 2116

Mısra: 4

*Bir şeyin yapılmasını veya
kendine verilmesini dilemek, talep
etmek.*

Eyleme 'işkuñ beybānında
sergerdān beni
Ka'be' dür küyuñ şehā ben isterem
kurbān olam

31. **isterem:-r, -em**

Gazel 2265

Mısra: 5

*Bir şeyin yapılmasını veya
kendine verilmesini dilemek, talep
etmek.*

İsterem tal'at süheylinden ümīd-i
pertevi
Giceler bulam şerefler diyü pāy-ı
meh varam

32. **isterem:-r, -em**

Gazel 2305

Mısra: 4

*Bir şeyin yapılmasını veya
kendine verilmesini dilemek, talep
etmek.*

Yüzümü döndürmezem ben kıble-i
maḫsūdān
Rū-siyeh zāhid gibi sanmañ riyāyī
isterem

33. **isterem:-r, -em**

Gazel 2305

Mısra: 6

*Bir şeyin yapılmasını veya
kendine verilmesini dilemek, talep
etmek.*

Kana döndi aqlamakdan gözlerüm
āḫir benüm
Kuḫl için bu ḫasta çeşme ḫāk-i
pāyī isterem

34. **istemem:-me, -m**

Gazel 2166

Mısra: 2

*Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.*

Yiter 'ālemdē nigār-ıla mey-i
nābum benüm
Ḫūr u kevşer istemem çünkü degül
bābum benüm

35. **iste:**

Gazel 2171

Mısra: 3

*Bir şeyin yapılmasını veya
kendine verilmesini dilemek, talep
etmek.*

Leblerinden iste didüm iy gönül
gel bir cevāb
Didi kim agzuma almaga ne
cānum var benüm

36. **isterem:-r, -em**

Gazel 2172

Mısra: 5

*Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.*

Ḫastayam hicrān şebinde rüz-ı
vaşluñ isterem
Yüzüñi göster kamu 'ālem ziyā
olsun direm

37. **ister:-r**

Gazel 2172

Mısra: 11

*Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.*

Ummazam bir nesne cāna merḫabā
olsun direm Bu Muḫibbī vaşlın
ister bir yaña daḫı gönül

38. **ister:-r**

Gazel 2172

Mısra: 11

*Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.*

Bu Muḫibbī vaşlın ister bir yaña
daḫı gönül
Gel nizā' itme ne saña ne baña
olsun direm

39. **isteyem:-(y)em**

Gazel 2179

Mısra: 4

*Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.*

Şaf şaf olmuş 'āşikuñ keşf eylegil
yüzden niḫāb
Ben kimem ki isteyem yüzüñi
tenḫāyī görem

40. **isterem:-r, -em**

Gazel 2179

Mısra: 7

*Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.*

Ruḫlarıñ şevḫine yanmak isterem
pervāne-veş
Kandasın iy şem'-i ruşen kanda
arayığörem

41. **isterseñ:-r, -se, -ñ**

Gazel 2180

Mısra: 3

*Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.*

Görmek isterseñ maḫabbet görinür
miḫnet saña
Yazayım miḫnet maḫabbet farkı
yok imlā kılam

42. **istersen:-r, -se, -ñ**

Gazel 2272

Mısra: 2

*Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.*

Yād-ı la'lüñle nigārā ḫün-feşān
oldı gözüm
Hicrūñ-ile niçe istersen çünān oldı
gözüm

43. **istedüm:-dü, -m**

Gazel 2191

Mısra: 1

*Bir şeyin yapılmasını veya
kendine verilmesini dilemek, talep
etmek.*

Varup luḫf istedüm yār itdi düşnām
Cihān içinde buldı bu gönül kām

44. **istemez:-mez**

Gazel 2191

Mısra: 10

*Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.*

Yüri zāhid yüri ol sen selāmet
Melāmet 'āşık olan istemez nām

45. **istemez:-mez**

Gazel 2259

Mısra: 4

*Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.*

Var-iken ḫadd-ile zülḫ ü ruḫı ol
sīm-ten yāruñ
Bu gönülüm istemez sünbül gül ü
serv ü semen görsem

46. **isterem:-r, -em**

Gazel 2206

Mısra: 1

*Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.*

İsterem ki eyleyem bu
üstüḫvānumdan kalem
Şafḫa-i ruḫsāruma derd-i dilüm
kılam raḫam

47. **istedükçe:-dük, -çe**

Gazel 2225

Mısra: 3

*Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.*

İstedükçe egnüme dikmege miñnet
hîl' atin
Rište-i cân eyleyüp bu gönlümi
süzen kılam

48. **istedükçe**: -dük, -çe

Gazel 2308

Mısra: 10

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Eksük itme baħr-ı dilden dāyimā
söz gevherin
İstedükçe iy Muħibbī bulunur ol
kān benüm

49. **isterem**: -r, -em

Gazel 2247

Mısra: 1

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Bend-i ğamda kaldum dōstum
rehāyı isterem
Dideme cânā yüzüñden rüşenāyı
isterem

50. **isterem**: -r, -em

Gazel 2247

Mısra: 4

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Niçeye dek cân figār sīne mecrūh
ola
Merhem-i vaşluñla bu zaħma
devāyı isterem

51. **isterem**: -r, -em

Gazel 2247

Mısra: 6

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

İy şabā zülfini depret tā ola 'anber-
feşān
Büy-ı zülfinden dimāğa 'ıtr-sāyı
isterem

52. **isterem**: -r, -em

Gazel 2247

Mısra: 8

Bir şeye karşı İstek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Gerçi kim eyler baña cevr ü cefā
zulm ü sitem
Lık gönülden yine ol bī-vefāyı
isterem

53. **isterem**: -r, -em

Gazel 2247

Mısra: 10

Bir şeye karşı İstek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Taħt-ı şāhiden Muħibbī tēc-ı
Husrev' den n' olur
Kapusında ol şehūñ olmak gedāyı
isterem

54. **ister**: -r

Gazel 2249

Mısra: 11

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Genc-i hüsne sunmak ister bu
Muħibbī didüm el
Didi zülfüm her kılın biñ başlu
ejderhā kılam

55. **isterem**: -r, -em

Gazel 2268

Mısra: 2

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Ne taħt u tēc u ne milket-i İskender
isterem
Bir pādīşāha bende olam ekşer
isterem

56. **isterem**: -r, -em

Gazel 2268

Mısra: 4

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Şem' -i cemāl-i yāri görüp giceler
mūdām
Pervāne-şifāt yakmaga bāl ü per
isterem

57. **isterem**: -r, -em

Gazel 2268

Mısra: 6

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Mecnün gibi deşt-i ğamı eyleyüp
tavāf
Ferhād-vār kūh-ı belāda yir isterem

58. **isterem**: -r, -em

Gazel 2268

Mısra: 10

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Yiter baña hāk-i deri sengi
dilberüñ
Bālin idem birini birin bister
isterem

59. **isterem**: -r, -em

Gazel 2268

Mısra: 8

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

İy dīde akıt yaşuñı hūn-ı ciger ile
Senden hemişe dürr-ile ben gevher
isterem

60. **isterem**: -r, -em

Gazel 2268

Mısra: 12

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Çeşmi eline katlüm için tūĝ-ı tīz
alır
Ben de bu yolda virmege çokdan
ser isterem

61. **isterem**: -r, -em

Gazel 2268

Mısra: 14

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Dünyā Muħibbī istedi ben
itmedüm kabül
'Arz-ı cemāl eyledi didi er isterem

62. **istedi**: -di

Gazel 2268

Mısra: 13

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Dünyā Muħibbī istedi ben
itmedüm kabül
'Arz-ı cemāl eyledi didi er isterem

63. **istemez**: -mez

Gazel 2272

Mısra: 12

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Sensüzün gülzāra varsam gül
dikendür çeşmüme
Anuñ için bāga varup istemez
seyrān gözüm

64. **istedüm**: -dii, -m

Gazel 2280

Mısra: 2

Bir şeyin yapılmasını veya kendine verilmesini dilemek, talep etmek.

Geh derd ü belā vü ğam gehi hūn-ı
ciger çekdüm
Maħabbet istedüm miñnet bulup
gör ben neler çekdüm

65. **istemez**: -mez

Gazel 2282

Mısra: 3

Bir şeyin yapılmasını veya kendine verilmesini dilemek, talep etmek.

Vefâñi istemez bir zerre göñlüm
Hoşam derdüñle yiter baña gam
hem

66. **istemez:-mez**

Gazel 2310

Mısra: 7

*Bir şeyin yapılmasını veya
kendine verilmesini dilemek, talep
etmek.*

Tâc-ı Keykāvūs'a bakmaz mülk-i
Dārâ istemez
Sen güzeller şâhına oldı gedâ
göñlüm gözüm

67. **istedüm:-dü, -m**

Gazel 2328

Mısra: 7

*Bir şeyin yapılmasını veya
kendine verilmesini dilemek, talep
etmek.*

İstedüm 'arz eyleyem dildâra
yazup hâlümü
Sözlerümden şafhaya od düşdi
tutuşdı kalem

68. **isterem:-r, -em**

Gazel 2336

Mısra: 1

*Bir şeyin yapılmasını veya
kendine verilmesini dilemek, talep
etmek.*

Ruğlaruñı döstüm gül gibi handân
isterem
Anuñ-ıçun gözlerüm yaşını bārân
isterem

69. **isterem:-r, -em**

Gazel 2336

Mısra: 4

*Bir şeyin yapılmasını veya
kendine verilmesini dilemek, talep
etmek.*

Ġamzeñ oklarına her dem sînemi
terkeş kılup
Kaşlaruñ yasına cānâ cāni kurbān
isterem

70. **isterem:-r, -em**

Gazel 2336

Mısra: 6

*Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.*

Hāk-i pâyüñ var-iken bu çeşm-i
hün-âlüduma
Sanma İrân'a varup kühl-i Şifāhān
isterem

71. **isterem:-r, -em**

Gazel 2336

Mısra: 8

*Bir şeyin yapılmasını veya
kendine verilmesini dilemek, talep
etmek.*

Şi'r-i çevgān-ıla çalmaga ma'āni
topını
'Arşa-i 'aşr içre geldüm ya'nî
meydān isterem

72. **isterem:-r, -em**

Gazel 2336

Mısra: 10

*Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.*

Sînede çünkü Muhibbî bulunur
genc-i vişāl
Cān u dil mülkini şimden girü
vîrān isterem

73. **isterem:-r, -em**

Gazel 2336

Mısra: 2

*Bir şeye karşı İstek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.*

Ruğlaruñı döstüm gül gibi handân
isterem
Anuñ-ıçun gözlerüm yaşını bārân
isterem

74. **ister:-r**

Gazel 2338

Mısra: 1

*Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.*

Göñlüm ister zülf-i dilber-veş
perişan-hāl olam
Yollar üzre hāk-i pā olup düşüp
pā-māl olam

75. **ister:-r**

Gazel 2338

Mısra: 1

*Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.*

Göñlüm ister zülf-i dilber-veş
perişan-hāl olam
Yollar üzre hāk-i pā olup düşüp
pā-māl olam

76. **ister:-r**

Gazel 2342

Mısra: 1

*Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.*

Gül ruñuñ şevkine ister ki göñül
zāruñ olam
Tā ölince rāh-i 'ışk içre hevādaruñ
olam

77. **isteyüp:-(y)üp**

Gazel 2342

Mısra: 7

*Bir şeye karşı istek duymak, o
şeyi arzulamak, arzu etmek.*

İsteyüp cenneti zāhid gibi havrā
dilemem
Baña bu bes ki senüñ 'aşık-ı
dîdāruñ olam

78. **ister-iseñ:-r, -i, -se, -ñ**

Gazel 2344

Mısra: 5

*Bir şeyin yapılmasını veya
kendine verilmesini dilemek, talep
etmek.*

Genc-i vaşlın ister-iseñ anı dilde
iste kim
Niçe yıllardur harāb olmuş yatur
vîrāneyim

79. **iste:**

Gazel 2344

Mısra: 5

*Bir şeyin yapılmasını veya
kendine verilmesini dilemek, talep
etmek.*

Genc-i vaşlın ister-iseñ anı dilde
iste kim
Niçe yıllardur harāb olmuş yatur
vîrāneyim

80. **ister:-r**

Gazel 2351

Mısra: 9

*Bir şeyin yapılmasını veya
kendine verilmesini dilemek, talep
etmek.*

Zāhid ister cennet ü havrā müdām
Ben Muhibbî tālib-i cānāneyim

81. **ister:-r**

Gazel 2467

Mısra: 7

*Bir şeyin yapılmasını veya
kendine verilmesini dilemek, talep
etmek.*

Vefā ister egerçi cümle uşşāk
Velî cevri baña yigdür vefādan

82. **isterse:-r, -se**

Gazel 2354

Mısra: 13

*Bir şeyin yapılmasını veya
kendine verilmesini dilemek, talep
etmek.*

Çāre eyle çāre isterse Muhibbî
çāresüz
Dil tabîbisin meded derd-ile nā-çār
olmuşam

83. **istemez:-mez**
Gazel 2360
Mısra: 9
Bir şeyin yapılmasını veya kendine verilmesini dilemek, talep etmek.

Melâmet ihtiyâr itdüm selâmet
istememez gönülüm
Uşadup şîşe-i nâmı Muhibbî
taşlara çaldım

84. **istemem:-me, -m**
Gazel 2380
Mısra: 7
Bir şeyin yapılmasını veya kendine verilmesini dilemek, talep etmek.

Haşta oldum istemem hergiz
eşibbâdan 'ilâc
Derd sen virdüñ devâ sende İlâhi
isterem

85. **isterem:-r, -em**
Gazel 2380
Mısra: 8
Bir şeyin yapılmasını veya kendine verilmesini dilemek, talep etmek.

Haşta oldum istemem hergiz
eşibbâdan 'ilâc
Derd sen virdüñ devâ sende İlâhi
isterem

86. **ister:-r**
Gazel 2386
Mısra: 9
Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Def-i hümâr ister iseñ gel
Muhibbiyâ
Çâre budur ki aña bir iki kadeh-
keşüm

87. **istersin:-r, -sin**
Gazel 2399
Mısra: 9
Bir şeyin yapılmasını veya kendine verilmesini dilemek, talep etmek.

Muhibbî sen gedâ bende vişâlin
niçe istersin
Ne lâyıksın aña sen ol ola sultân-ı
'âlem hem

88. **istemez:-mez**
Gazel 2412
Mısra: 5
Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Hâk-i pâyın başına tâc itmegi kim
istememez
'Âlem içre istemez bir kimse var
mı devletin

89. **istemez:-mez**
Gazel 2412
Mısra: 6
Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Hâk-i pâyın başına tâc itmegi kim
istememez
'Âlem içre istemez bir kimse var
mı devletin

90. **istedün:-dü, -ñ**
Gazel 2427
Mısra: 3
Bir şeyin yapılmasını veya kendine verilmesini dilemek, talep etmek.

İstedün cân u dilüm itdüm fedâ
Ne buyursañ turmuşam fermâna
ben

91. **istemem:-me, -m**
Gazel 2428
Mısra: 6
Bir şeyin yapılmasını veya kendine verilmesini dilemek, talep etmek.

Gel mey ü maşbûbdan zâhid beni
men' eyleme
Sen diyebilür misin kim istemem
bâğ-ı cinân

92. **isteyen:-(y)en**
Gazel 2435
Mısra: 1
Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Vaşl-ı cânân isteyen itmek gerek
terk-i beden
Kim şehîd-i 'ışk ola lâ-büd olur ol
bî-kefen

93. **isteyen:-(y)en**
Gazel 2493
Mısra: 6
Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Ney gibi bagrum delindi kâmetüm
çeng oldı âh
Bezmi-i gamda nâlemi güş eylesün
saz isteyen

94. **isteyen:-(y)en**
Gazel 2493
Mısra: 8
Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

'Arz kıl sun yana yana şubha dek
dil derdini
Şem'-veş yaşın çoğ itsün uyhusın
az isteyen

95. **isterseñ:-r, -se, -ñ**
Gazel 2441
Mısra: 1
Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Görmek isterseñ nigârâ sinemüñ
sen yarasın
Uşta hançer uşta sîne hıdmete tek
yarasın

96. **istese:-se**
Gazel 2442
Mısra: 13
Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

'İşkî Muhibbî her niçe ketm itmek
istese
Zâhir görür yüzine bakanlar
'âlâmetin

97. **istedün:-dü, -ñ**
Gazel 2443
Mısra: 11
Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Gönlünü virdüñ vişâlin istedün
meh-rûlaruñ
Cânunu üstüne vir tek yâr ikrâr
eylesün

98. **istesem:-se, -m**
Gazel 2448
Mısra: 7
Bir şeyin yapılmasını veya kendine verilmesini dilemek, talep etmek.

Leblerinden istesem dermân beni
'ayb eylemeñ
Bu cihânda haşta mı var istemeye
şihhatin

99. **istemeye:-me, -(y)e**
Gazel 2448
Mısra: 8
Bir şeyin yapılmasını veya kendine verilmesini dilemek, talep etmek.

Leblerinden istesem dermân beni
'ayb eylemeñ
Bu cihânda haşta mı var istemeye
şihhatin

100. **istemeye:-me, -(y)e**
Gazel 2448
Mısra: 10
Bir şeyin yapılmasını veya

kendine verilmesini dilemek, talep etmek.

Pâdişâh-iken kapuñda bendenñ
olmaktur murâd
Kim ola istemeye ola ziyâde
devletin

101. **istemem:** -me, -m

Gazel 2460

Mısra: 6

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Lebinden özge yokdur baña
dermân
Tabîbâ istemem derde devâ ben

102. **ister:** -r

Gazel 2461

Mısra: 9

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

‘Aşıkam dîdârûña ister Muhibbî
vaşluñı
Senden artuk iy perî-rû nigârı
sevmezim

103. **istedükçe:** -dük, -çe

Gazel 2463

Mısra: 3

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

La‘i-nâbın istedükçe gösterür
ferdâ yüzün
Korkum oldur kim ölem
irişmeyem ferdâya ben

104. **isterseñ:** -r, -se, -ñ

Gazel 2477

Mısra: 1

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Nedendür bilmek isterseñ döner
hûna gözün yaşın
Arayup bul niçe kaynar ciğer
tagında gör başın

105. **iste:**

Gazel 2477

Mısra: 4

Bir şeyin yapılmasını veya kendine verilmesini dilemek, talep etmek.

Görüp aldanma dünyâya
müzeyyen nağş u taşvîrin
Bu fânîdür geçer fizcek arayup iste
nağkâşın

106. **istersem:** -r, -se, -m

Gazel 2482

Mısra: 8

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Baña derdün senün dermân gibidür
Ebed kurtılmayam istersem emden

107. **isteyen:** -(y)en

Gazel 2493

Mısra: 1

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

‘Ârız-ı cânâna baksun gülşen ü yaz
isteyen
Diñleşün cân bülbülün murğ-ı hõş-
âvâz isteyen

108. **isteyen:** -(y)en

Gazel 2493

Mısra: 2

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

‘Ârız-ı cânâna baksun gülşen ü yaz
isteyen
Diñleşün cân bülbülün murğ-ı hõş-
âvâz isteyen

109. **isteyen:** -(y)en

Gazel 2493

Mısra: 4

Bir şeyin yapılmasını veya kendine verilmesini dilemek, talep etmek.

İhtiyâr ider belâ vü derd ü miñnet
yüklerin
Dil virüp bir mâh-rûya şive vü nâz
isteyen

110. **isteyen:** -(y)en

Gazel 2493

Mısra: 10

Bir şeyin yapılmasını veya kendine verilmesini dilemek, talep etmek.

Ol hümâ-pervâzı gör ne vech-ile
kıldum şikâr
Gönlümün şahbâzına kılsun nazar
bâz isteyen

111. **isteyen:** -(y)en

Gazel 2493

Mısra: 12

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

Râz-ı ‘ışka vâkıf oldum şol kadar
‘âlemde kim
Sine gencinem tolu gelsün berü râz
isteyen

112. **isteyen:** -(y)en

Gazel 2493

Mısra: 14

Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek.

İy Muhibbî bu tarîk-ı ‘ışkda ‘aşık
degül
Gözleyüp mihr ü vefâ cevri ü cefâ
az isteyen

113. **istemegil:** -me, -gil

Gazel 2495

Mısra: 7

Bir şeyin yapılmasını veya kendine verilmesini dilemek, talep etmek.

Zülfi zencirine düşdüñse hâlâş
istemegil
Bu delûlikle dilâ niçesi güldan
çıkasın

isterseñ:

1. **isterseñ:** --r, --se, --ñ

Gazel 2036

Mısra: 4

*Bir şeye karşı istek duymak, o şeyi arzulamak, arzu etmek. ||
Dilemek, talep etmek.*

İstedüm büse lebinden güldi dilber
gül gibi
Didi vaşla çare isterseñ bu yolda
yüri öl

istiğnâ:

1. **istiğnâ:**

Gazel 2427

Mısra: 8

Bir şeye karşı nazlı davranma, tenezzül etmeme.

Bîñ sü‘âl itsem dönüp virmez
cevâb
Bu ne istiğnâ olur açmaz dehen

2. **istiğnâ-y-ıla:** -(y)ıla

Gazel 2445

Mısra: 7

*Elde olana kanaat edip başka
bir şeye ihtiyaç duymama, tok
gözlülük, gönül tokluğu.*

Olmuşamdur çünkü istiğnâ-y-ıla
‘Ankâ-yı Kâf
Baña ‘arz itmeñ semâ-y-ıla
zemînün minnetin

istirâk:

1. **istirâkiyem:** -i, -(y)em

Gazel 2366

Mısra: 4

*Ortak olma, birlikte bulunma,
ortaklık.*

Mecnûn uyardı gerçi ki 'ışkuñ
çerâgım
Ėam tekyesinde anuñ-ıla
iştirâkiyem

'iŖve:

1. **'iŖve:**

Gazel 2041

Mısra: 1

*Güzelin gönül çekici ve Ŗuh
hali, cilvesi, naz ve edası.*

GülŖen içre 'iŖve ile eyledükçe nâz
gül
Bülbül ider aña karŖu mest olup
âvâz gül

2. **'iŖvedür:-dür**

Gazel 2099

Mısra: 8

*Güzelin gönül çekici ve Ŗuh
hali, cilvesi, naz ve edası.*

Gösterüp evvel yüzüñi eyledüñ
âhır nihân
Bu ne Ŗive bu ne 'iŖvedür meded
yârum benüm

3. **'iŖveler:-ler**

Gazel 2189

Mısra: 3

*Güzelin gönül çekici ve Ŗuh
hali, cilvesi, naz ve edası.*

Ŗive-i Ŗirîn ü nâz u 'iŖveler kim
sende var
Ben dağı Ferhâd-veŖ 'âlemde bir
ad eyleyem

4. **'iŖve:**

Gazel 2195

Mısra: 11

*Güzelin gönül çekici ve Ŗuh
hali, cilvesi, naz ve edası.*

Didüm bu nâz u bu 'iŖve nedür gül
yüzüñi göster
'Acebdür dağı bilmezsin didi ben
Ŗivekâr oldum

'isvân:

1. **'isvânüñ:-uñ**

Gazel 2239

Mısra: 11

*Emre uymama, itaat etmeme,
itaatsizlik etme, baŖkaldırma.*

Añ 'isvânüñ Muhibbî zârılık kıl
Ėabül olur du 'âlar Ŗubh-dem hem

2. **'isvâna:-a**

Gazel 2163

Mısra: 1

*Allah'ın emirlerine uymamak,
itaat etmemek .*

Muğırram cürm ü 'isvâna egerçi
kim günâhkâram
Mürüvvet kânısın senden ve lîkin
rağmet umaram

3. **'iŖyânüm:--um, -**

Gazel 2059

Mısra: 7

*Emre uymama, itaat etmeme,
itaatsizlik etme, baŖkaldırma.*

Egerçi cürm ü 'iŖyânüm üküŖ
ammâ ümüdüm var
Ŗefâ'at kânımı añsam benüm bî-
bâkdür gönülüm

4. **'iŖyân-ıla:-ıla**

Gazel 2091

Mısra: 8

*KarŖı gelme, itaatsizlik etme,
baŖ kaldırma. || Kanun ve nizama
karŖı ayaklanma.*

Umaram rüz-ı cezâda olasın baña
Ŗefî'
Cürm ü 'iŖyân-ıla gerçi ki yüzi
kara benem

5. **'iŖyân:**

Gazel 2391

Mısra: 7

*KarŖı gelme, itaatsizlik etme,
baŖ kaldırma.*

Bu 'iŖyân u bu cürm-ile n'ola
ağvâlümü bilmem
Ferağ yüzini görem mi diyü
Ėamnâkdür gönülüm

it:

1. **itdi:-di**

Gazel 2005

Mısra: 6

*...gibi yapmak, ...haline
getirmek.*

Bezm-i Ėam içre dilüm nâya Ŗebîh
eyledi âh
İtdi mecnûn gibi dil vireli dildâra
gönül

2. **itden:-den**

Gazel 2006

Mısra: 5

Köpek. II Rakip.

Men ' idersin küyına varsam beni
itden beter
İy rağîb-i rû-siyeh n' içün olursın
böyle dâl

3. **it:**

Gazel 2326

Mısra: 8

Köpek. II Rakip.

Gülmedüm 'âlem içinde derd ü
Ėamdur çekdüğüm
Fitnesinden it raĖîbüñ zâr u bîmâr
iñlerem

4. **itdi:-di**

Gazel 2003

Mısra: 7

*Bir işi yapmak; neden olmak,
bir şeyin olmasına veya ortaya
çıkmasına yol açmak.*

Yüzümü zer itdi 'ışkuñ gözlerüm
yaşını sîm
PâdiŖâhüm devletünde mâl u câh
eksük degül

5. **itdi:-di**

Gazel 2009

Mısra: 3

Etme, eylemek, kılmak.

Ŗabrumı az itdi 'ışkı lîk Ŗevkümi
ziyâd kıl
İy gönül murĖı viŖâli bâğına
pervâz kıl

6. **itdün:-dü, -ñ**

Gazel 2177

Mısra: 8

*... gibi yapmak, ... haline
getirmek.*

Bu ne Ėikmetdür ki deryâda Ŗadef
Ėalk eyledüñ
Bu ne Ėudret mâdan itdün bî-bâhâ
dürr-i yetim

7. **itlerümdendür:-ler, -üm, -den,
-dür**

Gazel 2075

Mısra: 9

Köpek.

İtlerümdendür Muhibbî dise dilber
sehv-ile
Artar-ıd dem-be-dem devletle
iğbâlüm benüm

8. **itçe:-çe**

Gazel 2169

Mısra: 12

Köpek.

Yarı gördüm yine karŖumda rağîbe
oŖ didi
İtçe bildüm yog-ırmıŖ yanında
benüm rağbetüm

9. **itleri:-ler, -i**

Gazel 2190

Mısra: 6
Köpek. II Sevgilinin kapısında
bekleyenler, rakipler.

Üstühvānumdan ziyāfet itdüm iy
hünī yine
Geldi küyuñ itleri dirler baña
mihmānuñam

10. **itün:-üñ**
Gazel 2229
Mısra: 5
Köpek. || Rakip.

Küyuñ dikenini ger bata itün ayagına
Süzen-i müjmele çıkaram ola
nişānum

11. **itmezdi:-mez, -di**
Gazel 2244
Mısra: 15
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

İtmezdi benüm nazmumu hiç ehl-i
dil-pesend
Şi' rümde eger olmasa idi letāfetüm

12. **iti:-i**
Gazel 2260
Mısra: 11
Köpek. || Rakip.

Ne sa'ādet idi iti gibi şayda çıkıcak
Boynuma daka Muḥṛb zülfini itse
meresüm

13. **itleri:-ler, -i, -(y)le**
Gazel 2269
Mısra: 9
Köpek II Rakip.

İtleri karşı Muḥibbī gele olmaya
'aceb
Zira anlarda kamu büy-ı vefāyı
görürem

14. **itleriyle:-ler, -i, -(y)le**
Gazel 2404
Mısra: 9
Köpek I Sevgilinin kapısında
bekleyenler, rakip.

İtleriyle hemdem olmak işiginde ol
şehün
Key ulu devlet-durur hem
iftihārumdur benüm

15. **itlerüñe:-ler, -üñ, -e**
Gazel 2423
Mısra: 8
Köpek. || Rakip.

Fırkatüñle ger ölem cānā vaşiyet
eylerem

İtlerüñe ideler bu üstühvānum
armagan

it:-

1. **iderse:--er, --se**
Gazel 2000
Mısra: 1
Etmek, eylemek, yapmak.

Hicr ü ğam ger ben ğarībi ser-te-
ser iderse küll
'İşkī yolında anuñ dönmeke baña
mümkün degül

2. **ide:-e**
Gazel 2007
Mısra: 8
Etmek, eylemek, yapmak.

Daḥı beter anı oklara dike
ġanzeleri
Āh u feryād ide ger çağura yalvara
gönül

3. **itmedi:-me, -di**
Gazel 2018
Mısra: 11
Etmek, eylemek, yapmak.

İtmedi dehrün dimāġını hevā
'anber-şemīm
Açılıp bü virmeyince nāfe-i Tātār
gül

4. **iderse:--er, --se**
Gazel 2000
Mısra: 1
Yapmak, eylemek, etmek.

Hicr ü ğam ger ben ğarībi ser-te-
ser iderse küll
'İşkī yolında anuñ dönmeke baña
mümkün degül

5. **itmege:--mek, -, -**
Gazel 2004
Mısra: 9
Etmek, eylemek, yapmak.

Ney gibi bil bağlayaldan āh u
efġān itmege
Eşk-i çeşmümden nigārā toptolu
kandur gönül

6. **itdi:--di**
Gazel 2007
Mısra: 4
Bir işi yapmak. || Neden
olmak, bir şeyin olmasına veya
ortaya çıkmasına yol açmak.

Yüri cān naḡdini ḥarc eyle metā'-ı
ġamı al
Assı itdi niçeler uydı bu bāzāra
gönül

7. **iden:--en**
Gazel 2015
Mısra: 2
Etmek, eylemek, yapmak.

Zār iden ruḥsārdur dil bülbülünü
gül degül
'Aşıkı ser-mest iden zıkr-i lebidür
mül degül

8. **itdi:--di, -**
Gazel 2018
Mısra: 3
Etmek, eylemek, yapmak.

Naḡş-ı Çin itdi yine bāġı ser-ā-ser
Māñ-var
Yazdı yapraklar Hıṭā Rümī olup
zerkār gül

9. **itseñ:-señ**
Gazel 2025
Mısra: 5
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Servi gibi serverā itseñ gülistān
seyrini
Goncalar dem-beste güller ser-te-
ser olur ḥacil

10. **itsen:-señ**
Gazel 2296
Mısra: 7
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Küyuña vardukça itsen ger baña
cevr ü sitem
Rāh-ı 'ışkuñda daḥı ben cüst ü
çālāk olam

11. **itdi:--di, -**
Gazel 2027
Mısra: 3
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Sīne şahrāsını eşküm lālezār itdi
yine
Döstüm bir görmege degmez mi
seyrān eylegil

12. **itdi:--di, -**
Gazel 2176
Mısra: 2
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Dil seririn yine feth itdi gelüp
sulṭān-ı ğam
Miḥnet ü derdi vezīr itdi kılup
dīvān-ı ğam

13. **itdügin**:--dük, --in
Gazel 2002
Mısra: 7
"Etmek, eylemek" yardımcı
fiildir.

Ol perînin 'azm-i gülzâr itdügin
işideli
Bir ayak üstüne durdu cümle
mecmû'-ı nihâl

14. **itdiyse**:--di, --(y)se
Gazel 2003
Mısra: 9
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Büse itdiyse lebünden döstum kan
itmedi
Bu Muhibbî 'ye neden egri nigâh
eksük degül

15. **itmedi**:--me, --di
Gazel 2003
Mısra: 9
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Büse itdiyse lebünden döstum kan
itmedi
Bu Muhibbî 'ye neden egri nigâh
eksük degül

16. **itseler**:--se, --ler
Gazel 2006
Mısra: 10
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Bir gâzel didi Mûhibbî yine bir
meh -rûya kim
İtseler Hücend'e çabrinde diye
tahsîn Kemâl

17. **itdügince**:--dük, --ince
Gazel 2040
Mısra: 7
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Mürdeler bû itdügince bulsalar tañ
mı hayât
Fi'l-meşel olmuş-durur san çeşme-i
hayvân gül

18. **ider**:
Gazel 2010
Mısra: 15
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Ümîd-i vaşl ider dâyim Muhibbî
Anuñçün eyler ol hicre taħammül

19. **itdüm**:--dü, --m
Gazel 2044
Mısra: 7
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Gülşen itdüm bagrumuñ kanıyla
cânâ sînemi
Döstum rence çadem kıl seyr için
seyrâna gel

20. **idesin**:--e, --sin
Gazel 2050
Mısra: 7
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan.

Hañ geldi saña düşmez idesin
dañı ra'nâlık
Yüzüne kimseler bakmaz gerek
hürşid-i raşşân ol

21. **ider**:--er, -
Gazel 2052
Mısra: 5
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Lâle hâddin gördügince dil
vücüdün hâk ider
Gül ruñını gördügince güneşe irer
zevâl

22. **itdüm**:--dü, -
Gazel 2054
Mısra: 4
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Hâlel gelmiş-durur gördüm binâ-yı
'ışka ben dañı
Geçüp serden koyup bir taş
gedügin üstivâr itdüm

23. **itdüm**:--dü, --m
Gazel 2054
Mısra: 6
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Ola kim ol boyı servüñ irişe hâk-i
pâyine
Akıtdum gözlerüm yaşın yolunda
cüy-bâr itdüm

24. **itmeye**:--me, --(y)e
Gazel 2061
Mısra: 10
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

'İşkuñ Muhibbî yayını kim çekmek
istese

Derd ü belâyı itmeye dâyim
kepâde kim

25. **ider**:--er, -
Gazel 2062
Mısra: 2
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Dāduma dād itmedi ol pâdişâh-ı
muhteşem
Dâyimâ cevr ü cefa-y-ıla ider zulm
ü sitem

26. **itdüm**:--dü, --m
Gazel 2065
Mısra: 3
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Bezm-i gâmda göz yaşın yârân
içün itdüm şarâb
Âteş-i 'ışka yanup bir bagrı biryân
olmuşam

27. **itmeyem**:--me, -(y)em
Gazel 2073
Mısra: 2
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
eylemdir.

Büyını gülşene getirse nesîm
İtmeyem fikr-i huld u zıkr-i na'im

28. **itmeyem**:--me, -(y)em
Gazel 2475
Mısra: 1
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
eylemdir.

Seyr-i gülzâr itmeyem gül-ruh
cemâlün var-ken
Serve kılmayam nazâr nâzük
nihâlün var-iken

29. **itmeden**:--meden
Gazel 2074
Mısra: 8
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.
|| (Gark) etmek, suda boğmak.

Ĝarķ idiser beni gözüm yaşı
İtmeden ol bihâra yalvarayım

30. **itdüm**:--dü, --m
Gazel 2033
Mısra: 4
"Etmek, yapmak" anlamına
gelen yardımcı fiildir.

Himmetüm bâzını saldum sen
hümâyı sayd için

Baglayup ayagina bu gönüm
itdüm aña zil

31. **itdüm:-dü, -m**

Gazel 2110

Mısra: 6

"Etmek, yapmak" anlamına
gelen yardımcı fiildir.

Gülistân-ı cemâl içre görelden sen
boyı servi
Gözüm yaşını pâyüña akıtdum
cüybar itdüm

32. **itdüm:-dü, -m**

Gazel 2173

Mısra: 6

"Etmek, yapmak" anlamına
gelen yardımcı fiildir.

Miyânuña lebüñçün var mı yok mı
diyü bahş itdük
Eşer yok bildüm anlardan egerçi
kıl ü kâl itdüm

33. **itdüm:-dü, -m**

Gazel 2173

Mısra: 8

"Etmek, yapmak" anlamına
gelen yardımcı fiildir.

Ümîd itdüm didi evvel vişâline
irem yâruñ
Velî bildüm bunı âhir ki bir fikr-i
muñâl itdüm

34. **itme:-me**

Gazel 2128

Mısra: 11

"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Haştem iy Muhibbî itme 'ilâc
Çünkü ben yâr-ı bî-devâ sevdim

35. **itdi:-di**

Gazel 2142

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

İy Muhibbî inleyem derd-i dilüm
eş'âr-ıla
Bir iken derdüm biñ itdi defter ü
dîvân benüm

36. **itdügini:-düg, -i, -n, -i**

Gazel 2144

Mısra: 5

"Etmek, eylemek, yapmak."
yardımcı fiil.

Çeşmün itdügini itmez dîni yok
kâfir dağı
Öldürürseñ bari bildür suçum iy
merdüm benüm

37. **itmez:-mez**

Gazel 2144

Mısra: 5

"Etmek, eylemek, yapmak."
yardımcı fiil.

Çeşmün itdügini itmez dîni yok
kâfir dağı
Öldürürseñ bari bildür suçum iy
merdüm benüm

38. **itdügün:-düg, -üñ**

Gazel 2151

Mısra: 10

Kötülük yapmak, kötülükte
bulunmak.

Dâr-ı dünyâda güzellik kalur-ısa
pâyidâr
Baña itdügün helâl idem saña hoş
iy şanem

39. **itme:-me**

Gazel 2172

Mısra: 12

"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Bu Muhibbî vaşın ister bir yaña
dağı gönül
Gel nizâ' itme ne saña ne baña
olsun direm

40. **itdüm:-dü, -m**

Gazel 2173

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Şeb-i hicründe iy meh-rû dü ebrûñı
hayâl itdüm
Urup bu sîneme yara anı şekl-i
hilâl itdüm

41. **itdüm:-dü, -m**

Gazel 2173

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Hadengün sîneden geçüp bu
bagrum kana dönelden
Gözümden akıdup cûlar cihâni
cümle al itdüm

42. **it:**

Gazel 2178

Mısra: 3

"Etmek, yapmak" anlamında
yardımcı fiil.

Eyülerden eylik öğren sen de gayra
eylik it

Bu meşeldür kararur üzüme beñzer
çün üzüm

43. **it:**

Gazel 2181

Mısra: 3

"Etmek, eylemek, yağmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

İy gözüm yaşlar döküp merdümlük
it cûlar akıt
Kanda kim seyr eyler ol serv-i
hürâmânüm benüm

44. **it:**

Gazel 2284

Mısra: 14

"Etmek, eylemek, yağmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Bu Muhibbî'yi şeb-i hicründe
zulmetde koma
Rüşen it göster yüzün çün mâh-ı
tâbânsın begüm

45. **it:**

Gazel 2331

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yağmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Yine bezm-i gama kıldum
gözümün kâsesin sağar
Dilâ gel şöhet-i hâş ki ki zirâ nây-
veş nâlem

46. **itdi:-di**

Gazel 2191

Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Varup luğf istedüm yâr itdi düşnâm
Cihân içinde buldı bu gönül kâm

47. **itdi:-di**

Gazel 2191

Mısra: 12

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Gören şayyâd dil murğın Muhibbî
Dutar âhir çün itdi zülfini dâm

48. **itmegil:-me, -gil**

Gazel 2199

Mısra: 3

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında yardımcı fiil.

Ğamzesine didüm itmegil baña
cevr ü sitem
Ğamzesi didi ezelden zulm[1] ben
hü eyledüm

49. **itdüm**:-dū, -m

Gazel 2209

Mısra: 7

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı fiildir.

İtdüm niyâz u zârî tâ râm idem
niğârî
İtmedi âh te'şîr bu sihr ü bu
füsünüm

50. **itme**:-me

Gazel 2211

Mısra: 5

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı fiil.

'Azîz-i cân-ıla dilsin giriftârûñî ĥor
itme
Ki bir tâze gül-i tersin ĥazer kıl ez-
dem-i serdüm

51. **itme**:-me

Gazel 2260

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı fiil.

Sensin ġayr degül baña hevâ vü
hevesüm
İtme nevmîd beni yokdur ümîd-i
kesüm

52. **itme**:-me

Gazel 2282

Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı fiil.

Dimeñ cevr ü cefâ itme sitem hem
Gel inşâfa kanı lutf u kerem hem

53. **itme**:-me

Gazel 2437

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı fiil.

ġıybet itme sen sen ol dünyâda bir
kardaşuñî
Şöyle bil yimiş olursın cîfe vü
murdâr etin

54. **itdi**:-di

Gazel 2217

Mısra: 7

"Etmek" yardımcı fiili, "...
duruma getirmek" anlamı katar.

Dilde o perî çünkü maġâm u vatan
itdi
Virâneleri eyleyüp iden nişest kim

55. **itdi**:-di

Gazel 2396

Mısra: 9

"Etmek" yardımcı fiili, "...
duruma getirmek" anlamı katar.

Bugün 'âm itdi dilber ni'metin
Muĥibbî Kâys-veş sındı çanagum

56. **itsem**:-se, -m

Gazel 2232

Mısra: 3

Kendinden uzaklaştırmak.

Gün yüzüñi görmek itsem sâyem
arduma düşer
Buña kaldı kim dönüp sâyem ile
ceng eyleyem

57. **itdügi**:-düğ, -i

Gazel 2242

Mısra: 10

Yapmak, işlemek.

İtdüñ gülüñ seyrânını pür eyledüñ
dâmânuñî
Bu şevġkendür itdügi gül çäk-i
câme iy şanem

58. **itdi**:-di

Gazel 2242

Mısra: 13

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

İtdi saçî şeydâ beni bilmem n'ider
sevdâ beni
'İşk itmeden rüsvâ beni irgür
merâma iy şanem

59. **itdi**:-di

Gazel 2242

Mısra: 12

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Derd-i dilin cân levĥine yazdı
Muĥibbî kan-ıla
Göndermege dil murġını itdi
ĥamâme iy şanem

60. **itse**:-se

Gazel 2260

Mısra: 12

"Etmek, eylemek, yapmak."
anlamına gelen yardımcı fiil.

Ne sa'âdet idi iti gibi şayda çıkıcak
Boynuma daka Muĥîb zülfini itse
meresüm

61. **itse**:-se

Gazel 2279

Mısra: 7

"Etmek, eylemek, yapmak."
anlamına gelen yardımcı fiil.

Eger 'ışġ-ıla bu devrân büküp
ġaddümi ya itse
Ölüp dirilürem ammâ o kaşî yâdan
el çekmem

62. **itse**:-se

Gazel 2482

Mısra: 9

"Etmek, eylemek, yapmak."
anlamına gelen yardımcı fiil.

Muĥibbî yazmak itse derd-i ĥâlin
Yana kâğıd düşe âteş kalemden

63. **itseler**:-se, -ler

Gazel 2279

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Gözüm yaşlu yürek başlu denî
dünyâyı terk itdim
Beni biñ pâre itseler direm
'uġbâdan el çekmem

64. **itmişdür**:-miş, -dür

Gazel 2281

Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Çünân dîvâne itmişdür beni âh ol
perî-zâdum
Uyımaz oldu hem-sâyem işidelden
bu feryâdum

65. **itsem**:-se, -m

Gazel 2289

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Leylî saçuñ niğârâ boynuma olsa
zencîr
Mecnûñ gibi cihâna kendüm
melâmet itsem

66. **itsem**:-se, -m

Gazel 2289

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Çeksem sipâh-ı eşki dutsam cihânî
düpdüz
Diksem livâ-yı âhı ya'nî 'alâmet
itsem

67. **itsem**:-se, -m

Gazel 2289

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Açılsa bâğ-ı maġsüd görsem
cemâl-i yârî

Olsam hemîşe hürrem cāy-ı iķāmet
itsem

68. **itsem**: -se, -m

Gazel 2380

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Niçe tahrîr eylesem derd-i dilüm
ahvâlini
Yazmak itsem yanuma düşüp bile
aglar kalem

69. **itsem**: -se, -m

Gazel 2399

Mısra: 3

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Sipâh itsem n'ola yaşum yine
sulţân-ı 'ışk oldum
Şikâf-ı sîneden âhum 'alemdür
baña ol dem hem

70. **itdüm**: -dü, -m

Gazel 2290

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Maĥabbet kaşrına bānî olup
Mecnûn ile Ferhâd
Tamâm idemeyüp anlar gelüp ben
üstüvâr itdüm

71. **itdüm**: -dü, -m

Gazel 2290

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Muĥibbî eyledüm bāğ-ı dilümden
bir şecer peydâ
Kelâmum meyvesin andan
bitürdüm âbdâr itdüm

72. **itdüm**: -dü, -m

Gazel 2292

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Semendûn bu yüzüm üzre gelüp
bir gün basa diyü
Anuñçün yollaruñ üzre yüzümi
ĥâk-i râh itdüm

73. **itdüm**: -dü, -m

Gazel 2292

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"

anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Gezerken mescid-i ĥüsnüñ kaşuñ
mihrâbına irdüm
Kıyâma kalmadı kudret hemân-
dem secdegâh itdüm

74. **itdüm**: -dü, -m

Gazel 2292

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Ėam-ı 'ışkuñda göz yaşı geyürdi
çün baña ĥil'at
Münâsib ben de âhumdan başuma
bir külâh itdüm

75. **itdi**: -di

Gazel 2303

Mısra: 7

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Rüsvâ-yı 'âm itdi mey
Bu dîde-i eşk-bâram

76. **itmişem**: -miş, -em

Gazel 2347

Mısra: 7

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Ben derûn-ı ĥalvetinde şoĥbet-i
ĥâş itmişem
Döştlar bakmañ baña bu şimdilik
bîrûnluğum

77. **itmemişdi**: -me, -miş, -di

Gazel 2350

Mısra: 5

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

İtmemişdi Ka'benüñ bünyâdını
daĥı Ĥalîl
Ka'be-i ĥüsnüñe karşı ben senüñ
ķurbân idüm

78. **itdüm**: -dü, -m

Gazel 2363

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Güzeller içre iy servüm seni çün
iĥtiyâr itdüm
Akıtdum gözlerüm yaşın yoluñda
cüybâr itdüm

79. **itdüm**: -dü, -m

Gazel 2363

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında kullanılan yardımcı
fiildir.

Dilâ ĥavvâş olup çünki feşâhat
baĥrına taldum
Bulup dürler gibi ma'nî şî'rüm
âbdâr itdüm

80. **itdi**: -di

Gazel 2394

Mısra: 7

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Gerçi 'ışkuñ rüyumu ĥâk itdi soñra
kıldı zer
Ben de iksîr-i vücüdüm ĥâkini zer
eyleyem

81. **itmesün**: -me, -sün

Gazel 2403

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Nâgehân geldi ĥatuñ itdi visâlünü
ĥarâm
İtmesün kimse 'aceb aña ĥazâdur
dir-isem

82. **itmiş**: -miş

Gazel 2418

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

İşidüp gülzâr-ı ĥüsn içre Muĥibbî
nâleñi
Ĥoş edâ itmiş dimiş murğ-ı ĥoş
elhândur diyen

83. **itdüğü**: -düğ, -i

Gazel 2425

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Derûnum derdini tâze kılup iy nây
inilersin
Şeb-i ĥamda Muĥibbî itdüğü
feryâda beñzersin

84. **itdi**: -di

Gazel 2429

Mısra: 3

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Civân idüm ĥam-ı 'ışkuñ beni pîr
itdi ĥâyetde
Murâdum bu-durur Ĥâķ' dan
kemâl-i pîr olasin sen

85. **itdiler**: -di, -ler

Gazel 2432

Mısra: 6
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Kāmetüm halka olup eşküm
olaldan seng-i la'l
İtdiler ol hāteme ehl-i şafa anı
niğın

86. **itmek:-mek**
Gazel 2437
Mısra: 10
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Bu Muhibbî kâsd iderse n'ola şî'r-i
Hüsrev'e
Kişi 'ālemde bülend itmek
gerekdür himmetin

87. **itdi:-di**
Gazel 2442
Mısra: 6
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Ġam leşkerini cem' idüben geldi
üstüme
İtdi hārābe āh bu gönüm vilāyetin

88. **itdi:-di**
Gazel 2487
Mısra: 2
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Biñ kerre yıkdı bu dil-i maḥzün
hānesin
Āhîr belürsüz itdi bu hāne
nişānesin

89. **itsün:-sün**
Gazel 2493
Mısra: 8
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

'Arz kılsun yana yana şubḥa dek
dil derdini
Şem'-veş yaşın çoğ itsün uyḥusun
az isteyen

ittişāl ide:

1. **ittişāl ide:**
Gazel 2032
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Yakınlık kurmak. || Birleşmek.

Gün yüzün üstinde gördüm
kaşların iki hilal
Kim görüpdür kim güneş ide
kamerle ittişāl

iv:

1. **iy:**
Gazel 2001
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

Gözlerümden ger nihān olduñsa iy
zibā-cemāl
Sīneden naḫşuñ ḥayāli gitmek
olmuşdur muḥāl

2. **iy:**
Gazel 2001
Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

Ger yakarsañ āteş-i hicrāna iy
dilber beni
'İşkuñ-ıla cān virem dönmege
yokdur ihtimāl

3. **iy:**
Gazel 2001
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

Gözlerümden ger nihān olduñsa iy
zibā-cemāl
Sīneden naḫşuñ ḥayāli gitmek
olmuşdur muḥāl

4. **iy:**
Gazel 2001
Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

Ger yakarsañ āteş-i hicrāna iy
dilber beni
'İşkuñ-ıla cān virem dönmege
yokdur ihtimāl

5. **iy:**
Gazel 2002
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

Vaşl-ı dilber iy Muhibbî sa'y ile
girmez ele
Eylemegil 'ākil -iseñ yār vaşlıdur
muḥāl

6. **iy:**
Gazel 2006
Mısra: 6
"Ey" seslenme edati.

Men ' idersin küyına varsam beni
itden beter
İy rakīb-i rü-siyeh n' için olursın
böyle dāl

7. **iy:**
Gazel 2009
Mısra: 4
"Ey" seslenme edati.

Şabrumı az itdi 'ışkı lîk şevḳümi
ziyād kıl
İy gönül murḡı vişāli bāğına
pervāz kıl

8. **iy:**
Gazel 2009
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

Agzuñı mühr eyledüm iy nāme
yazdum rāzımı
Tā seni çāk ide dilber sen de keşf it
rāz kıl

9. **iy:**
Gazel 2009
Mısra: 7
"Ey" seslenme edati.

Ben niyāz itsem senüñ karşuñda iy
serv-i ḥırām
Sen daḫı refāra gel gülşende bir
dem nāz kıl

10. **iy:**
Gazel 2009
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî çekmeyen cevri ü cefā
görmez vefā
Anuñ-ıçun dimezem cevri ü cefāyı
az kıl

11. **iy:**
Gazel 2010
Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

Gülersin ḡayr-ıla iy yār-ı cānī
Beni gördükçe eylersin ta'allül

12. **iy:**
Gazel 2012
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

İy nāle şeb-i ḡamda baña hem-
nefes ol gel
İy dīde benüm ḥālüme raḥm it
Aras ol gel

13. **iy:**
Gazel 2012
Mısra: 2
"Ey" seslenme edati.

İy nāle şeb-i ḡamda baña hem-
nefes ol gel
İy dīde benüm ḥālüme raḥm it
Aras ol gel

14. **iy:**
Gazel 2012

Mısra: 4
"Ey" seslenme edati.

Basduñ çü qadem kâfile-i 'ışka sen
âhir
Feryâd-ıla ol maħmile iy dil ceres
ol gel

15. iy:
Gazel 2012
Mısra: 6
"Ey" seslenme edati.

Zencir olasin gâh kemend gâh
selâsil
İy zülf benüm gerdenüme des-res
ol gel

16. iy:
Gazel 2012
Mısra: 10
"Ey" seslenme edati.

Tenhâst dilüm hem çü Muħibbî be
ğam-ı yâr
İy nâle baña maħrem olup hem-
nefes ol gel

17. iy:
Gazel 2013
Mısra: 4
"Ey" seslenme edati.

Raṭb u yâbis her ne söylerse ko
zâhid söylesün
Güşa alma iy dil-i şürîde sen
deryâ-dil ol

18. iy:
Gazel 2013
Mısra: 11
"Ey" seslenme edati.

İy Muħibbî câmi'-i ħüsninde var
ser-maħfîl ol

19. iy:
Gazel 2017
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muħibbî 'âlem içre oldı miħnet
ĥâşılıñ
Ol sebebdendir ki cismi nâtüvân
eyler gönül

20. iy:
Gazel 2018
Mısra: 13
"Ey" seslenme edati.

İy Muħibbî göz açup her kes
temâşâ eylesün
Oldı çün bir vech-ile manzür ulu'l-
ebşâr gül

21. iy:
Gazel 2020
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

Tutdı ülfet câna beñzer ġuşşa vü
ğam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
ħurrem iy gönül

22. iy:
Gazel 2020
Mısra: 2
"Ey" seslenme edati.

Tutdı ülfet câna beñzer ġuşşa vü
ğam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
ħurrem iy gönül

23. iy:
Gazel 2020
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

Tutdı ülfet câna beñzer ġuşşa vü
ğam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
ħurrem iy gönül

24. iy:
Gazel 2020
Mısra: 2
"Ey" seslenme edati.

Tutdı ülfet câna beñzer ġuşşa vü
ğam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
ħurrem iy gönül

25. iy:
Gazel 2020
Mısra: 4
"Ey" seslenme edati.

Sırr-ı 'ışkı ben ne denlü sakladum
âhir beni
Eyledüñ bir âh-ıla rüsvâ-yı 'âlem
iy gönül

26. iy:
Gazel 2020
Mısra: 6
"Ey" seslenme edati.

Ben senüñle 'ışk şahrâsında
sergerdân idüm
Yaradılmamışdı 'âlem birle Âdem
iy gönül

27. iy:
Gazel 2020
Mısra: 8
"Ey" seslenme edati.

Dem-be-dem artar cerâħat sîne-i
bîmârede
Bulmayasın gibi sen 'âlemde
merhem iy gönül

28. iy:
Gazel 2020
Mısra: 10
"Ey" seslenme edati.

'İşka düşdi bu Muħibbî'nün belâlar
başına
Sen getürdün âhir öldürseñ gerek
hem iy gönül

29. iy:
Gazel 2021
Mısra: 2
"Ey" seslenme edati.

Virme dil sevdâ-yı zülfe bu
hevâdan vâz gel
İy gönül 'âlemde gel bu mâcerâdan
vâz gel

30. iy:
Gazel 2021
Mısra: 2
"Ey" seslenme edati.

Virme dil sevdâ-yı zülfe bu
hevâdan vâz gel
İy gönül 'âlemde gel bu mâcerâdan
vâz gel

31. iy:
Gazel 2022
Mısra: 7
"Ey" seslenme edati.

Kapuña tuħfe getürdüm cânı iy
ħürî-liķâ
Bî-bahâdur ger kabûl it gerçi
görinür kalîl

32. iy:
Gazel 2025
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muħibbî her ne denlü eyleseñ âh
u fiğân
Sanma kim saña teraħħüm eyleye
ol seng-dil

33. iy:
Gazel 2026
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muħibbî gülşen-i ħüsnine karşı
nâleler
İñleyüp tâ şubħa dek bülbül gibi
feryâda gel

34. iy:

Gazel 2027

Mısra: 1

"Ey" seslenme edati.

Çöz mu 'anber zülfünü iy dōst
çevgān eylegil
Başumı top eyledüm ben 'azm-i
meydān eylegil

35. iy:

Gazel 2027

Mısra: 10

"Ey" seslenme edati.

Aglasam dildāra karšu gül gibi
hāndān olur
İy gözüm merdūmleri yaşumı
bārān eylegil

36. iy:

Gazel 2029

Mısra: 1

"Ey" seslenme edati.

Leblerün iy hūr-peyker selsebīl
Cennet-i rüyūñ aña rüşen delil

37. iy:

Gazel 2029

Mısra: 3

"Ey" seslenme edati.

Mısr-ı hūsnūñ haqqı iy Yūsuf-
cemāl
Kūyuñ içre akdı yaşum hem çü Nīl

38. iy:

Gazel 2030

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbī 'iys ü nūş eyyāmıdır
vaqt-i bahār
Hayme kurdi gör çemende oldı
'işret-sāz gül

39. iy:

Gazel 2031

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbī baglama dünyā denīdür
dil aña
Çün bilürsin kimseye itmez
maḥabbet uşbu Zāl

40. iy:

Gazel 2033

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbī 'aşıq-ısañ kıl melāmet
ihtiyār
Fāriğ olsun ko ne dirlerse disünler
saña il

41. iy:

Gazel 2035

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbī derdümü görüp benüm
külli devā
Ol cihetdendür ki olmuşdur görüp
dermān hācīl

42. iy:

Gazel 2038

Mısra: 2

"Ey" seslenme edati.

Rūze çıkdı çün saña gösterdi
yüzini hilāl
Turma iy dil sākī-i Mehveş elinden
büse al

43. iy:

Gazel 2038

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy melek-simā Muhibbī başını top
eyledi
'İşk meydānında çevgān eyle
zülfün anı çal

44. iy:

Gazel 2040

Mısra: 18

"Ey" seslenme edati.

Ugradum bir 'ārifē gül mevsimin
sordum didi
İy Muhibbī tiz geçer bir haftadur
bir ān gül

45. iy:

Gazel 2043

Mısra: 1

"Ey" seslenme edati.

İy boyı servüm görelden saña
virdüm cāñ u dil
Ol sebebdendür akar kūyuñda
yaşum muttaşıl

46. iy:

Gazel 2044

Mısra: 13

"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbī ehl-i diller diñlesün
eş'āruñı
Şi' rüñi şirīn edālārda kılup rindāna
gel

47. iy:

Gazel 2045

Mısra: 3

"Ey" seslenme edati.

Leylī zülfünü kemend eyle gel iy
serv-i revān
Gerdenine 'ışk-ıla mecnūn olan
şeydāya sal

48. iy:

Gazel 2045

Mısra: 8

"Ey" seslenme edati.

Kanda olsa sal serv dirler hāke
salar sayesin
Sen de iy servüm gelüp bu hāke bir
dem saye sal

49. iy:

Gazel 2047

Mısra: 5

"Ey" seslenme edati.

Sen de iy dil sevūben cāñ-ıla bir
Leylī-veşi
Yüri Mecnūnlayın 'āleme sen
destān ol

50. iy:

Gazel 2051

Mısra: 1

"Ey" seslenme edati.

İy boyun serv ü yüzün gül
lebleründür selsebīl
Dōstum sünbül saçuñdan 'anber
olmuşdur hācīl

51. iy:

Gazel 2051

Mısra: 5

"Ey" seslenme edati.

Fürkatünden iy boyı serv-i
hıramānum benüm
Gözlerüm yaşı olupdur biri
Ceyhūñ biri Nīl

52. iy:

Gazel 2056

Mısra: 11

"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbī iledür kūyına ol vaqtin
şabā
Rāh-ı kūyında gubār olup meger
berbād olam

53. iy:

Gazel 2061

Mısra: 7

"Ey" seslenme edati.

İy şeyh-i şehri itme melāmet gel
'aşıka
Rāh-ı maḥabbet içre di olmaz
fütāde kim

54. iy:

Gazel 2067

Mısra: 5

"Ey" seslenme edati.

Sun baña iy säki-i devrân
maḥabbet câmını
Mest ü lâ-ya'kıl olup kendümi
rüsvä eyleyem

55. iy:

Gazel 2068

Mısra: 6

"Ey" seslenme edati.

Var mı bir mezhebde ben kanum
helâl itdüm saña
Vaşluñ itdüñ sen ḥarâm iy nâz-
perverdüm benüm

56. iy:

Gazel 2068

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muḥibbî merd-iseñ başuñ açup
meydâna gel
Tâ diyeler ehl-i 'ışk taḥsîn idüp
merdüm benüm

57. iy:

Gazel 2071

Mısra: 3

"Ey" seslenme edati.

Öldükde aña varam iy bî-vefâ
dimişsin
'Ahdüñe gel vefâ kıl hicr-ile çün
ben öldüm

58. iy:

Gazel 2071

Mısra: 8

"Ey" seslenme edati.

Ġamze okın atup yâr almak dilerse
cânüm
İrdüñ murâda iy dil itdi meger
terahḥum

59. iy:

Gazel 2072

Mısra: 5

"Ey" seslenme edati.

Mısr-ı ḥüsnüñ ḥaḳkıçün iy kâmeti
servüm benüm
Gözlerüm yaşına bak kim Nîl ü
Ceyḥün olmuşam

60. iy:

Gazel 2072

Mısra: 10

"Ey" seslenme edati.

Gevher-i eşküm dükenmez ne
kadar ḥarc eylesem
İy Muḥibbî 'ışk elinden çün ciger-
ḥün olmuşam

61. iy:

Gazel 2077

Mısra: 3

"Ey" seslenme edati.

Dirseñ ki 'ışkum-ıla nedür ḥälüñ iy
faḳîr
Derd ü belâ vü miḥnet-ile toptolu
dilüm

62. iy:

Gazel 2078

Mısra: 7

"Ey" seslenme edati.

Eylerem gelse ḥayälüñ iy meh-i
ḥargeh-nişin
Çeşümü ḥayme tınâb-ı ḥayme
müjgânüm benüm

63. iy:

Gazel 2081

Mısra: 5

"Ey" seslenme edati.

İy dil var eyle ḥazret-i yâra
şikâyeti
İrmedi dâmenine elüm kaldı
müşkîlüm

64. iy:

Gazel 2085

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muḥibbî ben ḳanâ'at Ḳaf' muñ
'Ankâ' sıyam
Sanma güncişk gibi meyl-i ḥürmen-
i erzen kılam

65. iy:

Gazel 2086

Mısra: 8

"Ey" seslenme edati.

Yañılıp göstermedüñ bir gün baña
mihrüñ yüzün
Sende yok bildüm terahḥum iy
cefâkâr añladum

66. iy:

Gazel 2086

Mısra: 12

"Ey" seslenme edati.

Âh u efgânüm dirîgâ eylemez
hergiz eğer
Saña âhen-dil didüm anuñçün iy
yâr añladum

67. iy:

Gazel 2086

Mısra: 14

"Ey" seslenme edati.

Fâriğ-iken geldi nâgeh başuma
sevda-yı 'ışk
Geñ cihâni iy Muḥibbî başuma tar
añladum

68. iy:

Gazel 2093

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muḥibbî şî'r-i pür-süzum
işidilse benüm
Her tarañdan ire taḥsîn ile şâbâşum
benüm

69. iy:

Gazel 2094

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muḥibbî Bî-sütün'ı kesdi
Ferḥâd añılur
Ben daḥı küh-ı ğamı kesmekle bir
ad eyleyem

70. iy:

Gazel 2095

Mısra: 1

"Ey" seslenme edati.

Olayım rüsvä-yı ḥalk' iy dil budur
kâmum benüm
Cânımı hicr odına yakdı dil-
ârânum benüm

71. iy:

Gazel 2095

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muḥibbî dâne-i ḥâlin görüp bu
murğ-ı dil
Bend oldı bilmedi zülfi imiş
dâmum benüm

72. iy:

Gazel 2097

Mısra: 5

"Ey" seslenme edati.

İsterem yaşum revân idem gel iy
serv- i revân
Söyle aksun mı buyur rûḥ-ı
revânüm n' eyleyem

73. iy:

Gazel 2098

Mısra: 7

"Ey" seslenme edati.

Olalı ok gibi gāmzeñ iy kemān-
ebrū senūñ
İtmezem sözde ḥaṭā ger kaşlaruñā
ya disem

74. iy:
Gazel 2098
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muḥibbī ḥāk-ile yeksān olur
āḥir bu ten
Yire yüz sürüp n'ola kendüme
ḥāk-i pā disem

75. iy:
Gazel 2099
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

Hicrūñ-ile yandum iy yār-ı
cefākārum benüm
'İşkuñ-ıla n' olısdardur 'ākıbet
kārum benüm

76. iy:
Gazel 2099
Mısra: 6
"Ey" seslenme edati.

Niçe diller bağlayup āḥir beni bend
eyledūñ
Hiç teraḥḥum itmedūñ iy zülfi
tarrārum benüm

77. iy:
Gazel 2113
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

Zār zār ol iy dil-i şürıde var
nālišler it
Ol gül açılmaz eger gülşende nālān
olmayam

78. iy:
Gazel 2113
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muḥibbī yār yagdursa eger
seng-i cefā
Ol cefāya baş açam hergiz gürzān
olmayam

79. iy:
Gazel 2114
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muḥibbī tañ mı görinse yüzi
çarḥuñ kebūd
Dem-be-dem aña 'urüc iden
duḥānumdur benüm

80. iy:
Gazel 2115
Mısra: 6
"Ey" seslenme edati.

'Akla tābi' her kişi dil bağlamaz
meh-rūlara
İy saçı leylā senūñ mecnūn u
sergerdānuñam

81. iy:
Gazel 2115
Mısra: 8
"Ey" seslenme edati.

Bir iken günden güne bu derdümü
on eyledūñ
Dimedūñ iy dil ṭabībi derdüñe
dermānuñam

82. iy:
Gazel 2116
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muḥibbī bezm-i gāmda ḥün-ı dil
nüş eyleyüp
Yaraşur tā şübḥ olunca ney gibi
nālān olam

83. iy:
Gazel 2117
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muḥibbī sormagil derdüm
idersin āşikār
Yüz cefā biñ cevri ol nā-
mihribāndan görmişem

84. iy:
Gazel 2118
Mısra: 10
"Ey" seslenme edati.

Mār zülfinūñ ḥayāli gitmese dilden
ne tañ
İy Muḥibbī sīnemi ben aña çün in
eyledüm

85. iy:
Gazel 2120
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

Her ne deñlü kaşruñ iy meh-rū
felekden yücedür
Çıkmaga āhum kemendiyle
fiğānum var benüm

86. iy:
Gazel 2120
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muḥibbī sīne saḥrāsında gel kıl
dil nişān
Çün atar gāmz okların kaş
kemānum var benüm

87. iy:
Gazel 2122
Mısra: 7
"Ey" seslenme edati.

Kanımı mestāne çeşmūñ
içdüğince iy şanem
Mā-ḥazar bu bagrumı ben saña
biryān eylesem

88. iy:
Gazel 2122
Mısra: 10
"Ey" seslenme edati.

Bir saçı leylāya bend idüp dil-i
dīvāneyi
İy Muḥibbī 'ışk ara Mecnūn'a
akrān eylesem

89. iy:
Gazel 2124
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muḥibbī gıll u gışdan niçesi kāl
olmayam
Püte-i hicri içre ben zer gibi nārı
görmüşem

90. iy:
Gazel 2125
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

Kandasın iy cevri çok yār-ı cefā-
sāzum benüm
Şīve vü nāzi ko hey pür-şīve pür-
nāzum benüm

91. iy:
Gazel 2126
Mısra: 7
"Ey" seslenme edati.

İy şabā āvāre göñlüm kanda gitdi
bilemezem
Bir ḥaber vir Tañrıçün ol nā-
tūvānumdan benüm

92. iy:
Gazel 2126
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muḥibbī gülşen-i ḥüsniñde
yāruñ şubḥa dek
Uyımaz bülbül gibi kimse
fiğānumdan benüm

93. iy:

Gazel 2128

Mısra: 11

"Ey" seslenme edati.

Ḥasteyem iy Muḥibbī itme 'ilāc
Çünkü ben yār-ı bī-devā sevdim

94. iy:

Gazel 2129

Mısra: 7

"Ey" seslenme edati.

Didügümce baña rahm eyle gel iy
āfet-i cān
Ḥaçer-i cevr-ile san yüregümi
yara didüm

95. iy:

Gazel 2129

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy ṭabīb-i dil ü cān ola ki tīmār
idesin
Bu Muḥibbī kuluñuñ derdine bir
pāre didüm

96. iy:

Gazel 2130

Mısra: 1

"Ey" seslenme edati.

Nār-ı āhuñ dikdi iy dil göklere
zerrīn 'alem
Pādişāhısın cihānuñ saña degdi
mülk-i ğam

97. iy:

Gazel 2130

Mısra: 8

"Ey" seslenme edati.

Ḥamdü-lillāh kim irişdi lebleri
tırākine
'Akreb-i zülfi seminden iy göñül
saña ne ğam

98. iy:

Gazel 2130

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muḥibbī çünkü 'āşıksın saña
eksük degül
Geh cefā vü gāh cevr ü geh belā
gāhī sitem

99. iy:

Gazel 2134

Mısra: 6

"Ey" seslenme edati.

Benüm āhum irişdi nüh felege
İremedi saña iy yüzi māhum

100. iy:

Gazel 2136

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muḥibbī ḥasretinden ol güln
bülbül gibi
Gıceler tā şubḥ olunca āh u feryād
eyleyem

101. iy:

Gazel 2138

Mısra: 10

"Ey" seslenme edati.

Zülfinün sevdāsına çünkü tolaşdı
cān u dil
İy Muḥibbī kurtuluş yokdur uzun
sevdādayam

102. iy:

Gazel 2139

Mısra: 2

"Ey" seslenme edati.

Göklere irişdi gerçi āh u efgānum
benüm
Saña irişmez n'idem iy mäh-ı
tābānum benüm

103. iy:

Gazel 2139

Mısra: 8

"Ey" seslenme edati.

Vād-i ğamda Sikender gibi bu dil
teşnedür
Hızır olup irgür lebün iy āb-ı
ḥayvānum benüm

104. iy:

Gazel 2139

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

Gözlerüm yaşı revān oldı gel iy
rüh-ı revān
Göreyim bir kez seni serv-i
ḥirāmānum benüm

105. iy:

Gazel 2139

Mısra: 11

"Ey" seslenme edati.

İy ṭabīb-i dil Muḥibbī hicrūñ-ile
ḥastadur
Gelmez-iseñ bir nefes kaldı çıkar
cānum benüm

106. iy:

Gazel 2141

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muḥibbī şem'-i ḥüsn-i yārı
ańsam gıceler
Şem' gibi dil yanar aglar olupdur
gözlerüm

107. iy:

Gazel 2142

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muḥibbī inleyem derd-i dilüm
eş'ār-ıla
Bir iken derdüm biñ itdi defter ü
dīvān benüm

108. iy:

Gazel 2144

Mısra: 2

"Ey" seslenme edati.

Bir nazar kıl hālūme iy nāz-
perverdüm benüm
Pāyuña yüz sürebilsem bu-durur
derdüm benüm

109. iy:

Gazel 2144

Mısra: 6

"Ey" seslenme edati.

Çeşmün itdüğini itmez dīni yok
kāfir daḥı
Öldürürseñ bāri bildür suçum iy
merdüm benüm

110. iy:

Gazel 2147

Mısra: 7

"Ey" seslenme edati.

Bāğ-ı ḥüsn içre görelen kaddün iy
serv-i ḥirām
Pāyuña cular akıtdum şöyle giryān
olmuşam

111. iy:

Gazel 2148

Mısra: 5

"Ey" seslenme edati.

Toprak oldum rāh-ı kūyında sakın
iy seyl-i eşk
İledüp bir yaña maḥrūm eyleme
gerdüm benüm

112. iy:

Gazel 2148

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muḥibbī çünkü oynar oynını
nerrād-ı çarḥ
Yok yire çekme elem gelmez dime
nerdüm benüm

113. iy:

Gazel 2149

Mısra: 7

"Ey" seslenme edati.

Humārum derd-i sevr virdi beni iy
muğbeçe kurtar
Anuñçün deyrüñe geldüm ki
muhtāc-ı şarāb oldum

114. iy:

Gazel 2150

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

Hāk-i rāhıyla tolaldan iy Muhibbī
gözlerüm
Hamdü-lillāh hoş geçer bu nev'-ile
her sâ'atüm

115. iy:

Gazel 2151

Mısra: 1

"Ey" seslenme edati.

Cām-ı 'ışkı çün ezelden eyledük
nüş iy şanem
Oluruz tā haşre dek sermest ü
medhüş iy şanem

116. iy:

Gazel 2151

Mısra: 2

"Ey" seslenme edati.

Cām-ı 'ışkı çün ezelden eyledük
nüş iy şanem
Oluruz tā haşre dek sermest ü
medhüş iy şanem

117. iy:

Gazel 2151

Mısra: 4

"Ey" seslenme edati.

Bezmi-i ğamda içertiz her dem
ciğer hūn-ābesin
Dürd-i derdüñ-ile olur vaqtümüz
hoş iy şanem

118. iy:

Gazel 2151

Mısra: 6

"Ey" seslenme edati.

Gel kabül eyle getürdüm tuhfe cān
dergāhuña
Çün varılmaz pādīşāhlar önine boş
iy şanem

119. iy:

Gazel 2151

Mısra: 8

"Ey" seslenme edati.

Fi'l-hākīka Hızr-veş bulurdu 'ömr-i
cāvidān
Leblerüñ öpüp iden seni derāğüş iy
şanem

120. iy:

Gazel 2151

Mısra: 10

"Ey" seslenme edati.

Dār-ı dünyāda güzellik kalur-ısa
pāyidār
Baña itdüğüñ helāl idem saña hoş
iy şanem

121. iy:

Gazel 2151

Mısra: 12

"Ey" seslenme edati.

Leblerüñ dārü'ş-şifāsından
Muhibbī hastadur
Niçe yıldur añmayup itdüñ
ferāmüş iy şanem

122. iy:

Gazel 2153

Mısra: 2

"Ey" seslenme edati.

Eyledi çın seher çarha 'urucı āhum
Ola kim saña irişem diyüben iy
māhum

123. iy:

Gazel 2154

Mısra: 5

"Ey" seslenme edati.

Sanma ki senden usanam iy bī-
vefā şanem
Tīg-ı cefāñ-ıla dilüm itseñ dilim
dilim

124. iy:

Gazel 2154

Mısra: 8

"Ey" seslenme edati.

Bülbül gibi fiğānlar iderdüm
şabāha dek
Küyuñ olaydı iy gül-i nev-reste
menzilüm

125. iy:

Gazel 2156

Mısra: 3

"Ey" seslenme edati.

Nāgehān gördüm senüñ ben iy perī
behcet yüzüñ
Ol zamāndan gitdi 'aqlum kalmadı
hergiz bilüm

126. iy:

Gazel 2160

Mısra: 1

"Ey" seslenme edati.

İy şanem 'ışkuñ ğamına sanma
tedbīr eyleyem
Giceler tā sübh olınca āh-ı şeb-gīr
eyleyem

127. iy:

Gazel 2160

Mısra: 7

"Ey" seslenme edati.

İy kemān ebrü eger atsañ baña
ğamzeñ okın
'İzzet idüp sīne şadırında aña yir
eyleyem

128. iy:

Gazel 2160

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbī cehd kılma ğamdan
olmazsın halāş
Böyledür taqdīr çün ben niçe
tedbīr eyleyem

129. iy:

Gazel 2162

Mısra: 6

"Ey" seslenme edati.

Girelden püte-i 'ışka ben oldum
zer gibi hālīş
Beni pāk itdi 'ışkuñ ğıll u ğışdān iy
ruhı alum

130. iy:

Gazel 2165

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbī ol hümā şāydına devlet
bāzını
Saldugumda ayagına nālemi jeng
eyledüm

131. iy:

Gazel 2168

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbī 'ālem içre mübtelālar
çok velī
Senden özge bir belā-keş
mübtelāsın bilmedüm

132. iy:

Gazel 2171

Mısra: 3

"Ey" seslenme edati.

Leblerinden iste didüm iy gönül
gel bir cevāb

Didi kim agzuma almaga ne
cānum var benüm

133. iy:
Gazel 2171
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî n'eylerem bāğ-ı cinān
u kevşeri
Bir lebi şîrîn yüzi gül gülsitānum
var benüm

134. iy:
Gazel 2173
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

Şeb-i hicrūñde iy meh-rū dü ebrūñı
hayāl itdüm
Urup bu sīneme yara anı şekl-i
hilāl itdüm

135. iy:
Gazel 2174
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî itmedüm bir kimseye
ifşā-yı rāz
Sırr-ı 'ışkı sīnem içre cāndan özge
sakladum

136. iy:
Gazel 2175
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

Muhibbî hastaya iy dil tabîbi
Meded eyle ki gāyet de buñaldum

137. iy:
Gazel 2176
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî gözlerüm yaşı müşābih
kevkebe
Olsa tañ mı oldı ol çarhuñ meh-i
tābānı ğam

138. iy:
Gazel 2177
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî şükr kıl bir pādīşahuñ
kulısın
Hem Sem' ü hem Başır ü hem
'Alīm ü hem Kerīm

139. iy:
Gazel 2179
Mısra: 8
"Ey" seslenme edati.

Ruħlaruñ şevķine yanmak isterem
pervāne-veş
Kandasın iy şem' -i rüşen kanda
arayıgörem

140. iy:
Gazel 2179
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî hīç dil-i şeydānā
beñzer bulmayam
'Alemler geşt eyleyüben niçe
şeydāyı görem

141. iy:
Gazel 2181
Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

İy gözüm yaşlar döküp merdümlük
it cūlar akıt
Kanda kim seyr eyle ol serv-i
hırāmānum benüm

142. iy:
Gazel 2181
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî dil kebāb eyle vü hem
yaşuñ şarāb
Olısar hun-ḥvār bed-mest çünki
mihmānum benüm

143. iy:
Gazel 2182
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

Söz anuñdur iy Muhibbî söz anuñ
Söyleden 'ışkđur arada ben neyem

144. iy:
Gazel 2184
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

Her şeb ki dāğ-ı firkatūñ iy māh
çekem
Yaşlar döküp nāle kılup dilden āh
çekem

145. iy:
Gazel 2184
Mısra: 4
"Ey" seslenme edati.

Sen pādīşāha tuḥfe idem cān u
başumı
Eger kabūl eyleyesin iy şāh çekem

146. iy:
Gazel 2187
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

Didi dilber iy Muhibbî yime ğam
raḥm eylerem
Didüm aña gel yemīn eyle ki bāver
eyleyem

147. iy:
Gazel 2188
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy dōst cefā itme Muhibbî' ye kıl
vefā
Cevrūñi çeker raḥm idesin gāhī
beklerem

148. iy:
Gazel 2189
Mısra: 7
"Ey" seslenme edati.

Cān u baş terk eyleyem yoluñda iy
ārām-ı cān
Bunuñ ile 'ālem içre göñlümi şād
eyleyem

149. iy:
Gazel 2190
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

Üstühvānumdan ziyāfet itdüm iy
ḥūñi yine
Geldi küyuñ itleri dirler baña
mihmānuñam

150. iy:
Gazel 2190
Mısra: 7
"Ey" seslenme edati.

Çünki ten zindān-ı cāndur sensüz
iy ārām-ı cān
Gel uzat raḥmet elin āzād kıl
zindānuñam

151. iy:
Gazel 2192
Mısra: 13
"Ey" seslenme edati.

Virmedüñ iy dil tabîbi bir cevāb
Niçe yıllardur Muhibbî hasteyem

152. iy:
Gazel 2193
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

Görüp şemşirūñ iy dilber beni
sanma ḥazer kıldum
Baş açup varuban karşu dil ü
cānum siper kıldum

153. iy:
Gazel 2194

Mısra: 7
"Ey" seslenme edati.

Baňa Őu deñlü cefâ eyledüñ iy kaŐı
kemân
Dünyeden belki bu cândan bile bî-
zâr oldum

154. iy:
Gazel 2195
Mısra: 7
"Ey" seslenme edati.

Şeb-i hicründe iy dilber komaz bir
dem beni tenha
Ferah-Őādîyi n'eyler dil gamuñla
çünkü yâr oldum

155. iy:
Gazel 2195
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

Niçe bir gâret eylersin didüm dil
Şehrini iy gam
Beni bilmez misin didi ki yağmacı
tatar oldum

156. iy:
Gazel 2197
Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

Yoluñu niçe yıllardur gelesin diyü
iy dilber
Oturdum görmedüm derdâ hemân
dîde-çehâr oldum

157. iy:
Gazel 2197
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

Göreliden seni iy servüm gezer
gülşende nâz-ıla
Gözümün yaşı pâyuña akıdup
cüybâr oldum

158. iy:
Gazel 2200
Mısra: 8
"Ey" seslenme edati.

Ferdâ Şarâb-ı kevşere meyl itmeye
gönül
İy döst eger cür'a-i câmuñ bugün
keşüm

159. iy:
Gazel 2201
Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

İy Hıtâ maħbûbı sensüz
gözlerümün yaşını

Akıdup her yana anı âb-ı âhü
eyledüm

160. iy:
Gazel 2201
Mısra: 13
"Ey" seslenme edati.

İy Muħibbî Şayd idem dildârı sîm ü
zer ile
Yaşımı sîm anuñ için yüzi saru
eyledüm

161. iy:
Gazel 2203
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

Geçdi 'ömrüm niçe bir iy dil seni
gâfil kılam
Çirk-i dünyâya mülevveş mest-i lâ-
ya 'kıl kılam

162. iy:
Gazel 2204
Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

Çünkü görmem kaddüñi yâduña iy
serv-i sehî
Varuban nazzâre-i serv ü sanavber
eyleyem

163. iy:
Gazel 2204
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

Eksük itme iy Muħibbî eşkün[ün]
bârânını
Ola ol sengîn dile te'Şir idüp yer
eyleyem

164. iy:
Gazel 2207
Mısra: 8
"Ey" seslenme edati.

Zülf-i leylâsını 'arz eyleyi
dîvânelere
Didüm iy döst aña lâyıķ dil-i
mecnünü görem

165. iy:
Gazel 2207
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy taħbüm nazar it ĥasta
Muħibbî'ye didüm
Didi n'ola ... ol ĥâl-i diger-günü
görem

166. iy:
Gazel 2213

Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

Elüm dut raħm kıl iy dil taħbî
Be-gâyet ĥastayam gâyet zebünüm

167. iy:
Gazel 2214
Mısra: 7
"Ey" seslenme edati.

İy döst benüm ğuşŞa vü kışŞam
ĥâķîķîdür
ĜuŐ eyle anı sanma füsün u fesâne
hem

168. iy:
Gazel 2217
Mısra: 6
"Ey" seslenme edati.

Râĥat gele tîĝına sayķal ola kanuñ
İy dil nazar it tîĝına bak ĝürz-i dest
kim

169. iy:
Gazel 2223
Mısra: 7
"Ey" seslenme edati.

Yitmez mi yitdi baňa cefâ cevruñ
iy perî
Bir yañadan neyler idüp bu
zemâne hem

170. iy:
Gazel 2229
Mısra: 7
"Ey" seslenme edati.

Cârüb idem küyuña kîrpüĝümü iy
döst
Bu dîde ola ĥâķ-i dere âb-feşânüm

171. iy:
Gazel 2230
Mısra: 4
"Ey" seslenme edati.

Binüben esb-i nâza cilve eyle
Göreym seni iy ümmîd-vâram

172. iy:
Gazel 2231
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

Ĥîrâm eyle benüm iy serv-i nâzum
Keremden dinle bu zâr u niyâzum

173. iy:
Gazel 2231
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

Hırām eyle benüm iy serv-i nâzum
Keremden dinle bu zâr u niyâzum

174. iy:
Gazel 2233
Mısra: 10
"Ey" seslenme edati.

İrişe nâleñ felekler güşına eflâke
İy Muhibbî inleyüp her şeb dili
teng eylesem

175. iy:
Gazel 2234
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî pâdişâh-ı âlem
olmaktan baña
Yig-durur kim kapusunda kendümi
kemter kılam

176. iy:
Gazel 2235
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî var iken hırka-i
peşmine-i fakr
Haşâ lillâh ki libâs ecline zer-bâfa
gelem

177. iy:
Gazel 2236
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

Şem'-i meclis olalıdan ruhuñ iy
döst senüñ
Yandı pervâne-şifat kalmadı perr ü
bälüm benüm

178. iy:
Gazel 2237
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

Sa'âdetdür vişälün devlet iy döst
Müsâ'id olsa bu baht-ı fûrûzum

179. iy:
Gazel 2239
Mısra: 7
"Ey" seslenme edati.

Firâkuñla senüñ iy yâr-ı cânî
Gözümden yaş dökilür bile dem
hem

180. iy:
Gazel 2240
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî virmişem dünyâ-yı
düna çün talâk

Tañ mı dirsem dilden mihrini bîrün
eyledüm

181. iy:
Gazel 2241
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

Didüm iy 'aql-ıla iy dil sizi terk
eyledüm küllî
Zi-sevdâ-yı perî rüyı ser-i dîvâneğî
dâram

182. iy:
Gazel 2241
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

Didüm iy 'aql-ıla iy dil sizi terk
eyledüm küllî
Zi-sevdâ-yı perî rüyı ser-i dîvâneğî
dâram

183. iy:
Gazel 2241
Mısra: 10
"Ey" seslenme edati.

Muhibbî işidüp âhum didi
küyumda bu kadar
Didüm 'ışkuñla iy bed-hû senüñ
çokdan giriftâram

184. iy:
Gazel 2242
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

Aldum ele kâğıd kalem yazmaga
nâme iy şanem
Yandı bu âhum odına kâğıdla
hâme iy şanem

185. iy:
Gazel 2242
Mısra: 2
"Ey" seslenme edati.

Aldum ele kâğıd kalem yazmaga
nâme iy şanem
Yandı bu âhum odına kâğıdla
hâme iy şanem

186. iy:
Gazel 2242
Mısra: 4
"Ey" seslenme edati.

Çün 'ayn-ı nûr-ı pâksin olmaya
sende ğill u ğış
Câmlar görüben gözüne girme
hâmmâma iy şanem

187. iy:
Gazel 2242

Mısra: 6
"Ey" seslenme edati.

Zülfün içinde hâller baña görindi
dâneler
Pervâz iderken murğ-ı dil dolaşdı
dâma iy şanem

188. iy:
Gazel 2242
Mısra: 8
"Ey" seslenme edati.

Leylî saçuñ zencîrini dak boynuma
mecnûnuñam
Rüsvâ olursam ğam degül ger hâş
ü 'âma iy şanem

189. iy:
Gazel 2242
Mısra: 10
"Ey" seslenme edati.

İtdün gülün seyrânımı pür eyledün
dâmânuñı
Bu şevkdendür itdüğü gül çäk-i
câme iy şanem

190. iy:
Gazel 2242
Mısra: 12
"Ey" seslenme edati.

Derd-i dilin cân levhine yazdı
Muhibbî kan-ıla
Göndermege dil murğını itdi
hamâme iy şanem

191. iy:
Gazel 2242
Mısra: 14
"Ey" seslenme edati.

İtdi saçı şeydâ beni bilmem n'ider
sevdâ beni
'İşk itmeden rüsvâ beni irgür
merâma iy şanem

192. iy:
Gazel 2244
Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

Ğamzeñ okın gönder sen iy kaşı
kemân
Râhat bula sînede olan cerâhatüm

193. iy:
Gazel 2244
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy dil düriş âhir ü yapdur 'imâreti
Dime sakın dünyede vardur
'imâretüm

194. iy:

Gazel 2246

Mısra: 3

"Ey" seslenme edati.

Hâk-i pâyüña nişâr itmege iy serv-i
hırâm

Toptolu didelerüm kâseleri dürr-ile
sîm

195. iy:

Gazel 2247

Mısra: 5

"Ey" seslenme edati.

İy şabâ zülfîni depret tâ ola 'anber-
feşân

Büy-ı zülfinden dimâğa 'ıtr-sâyı
isterem

196. iy:

Gazel 2248

Mısra: 2

"Ey" seslenme edati.

Aldum elüme şevkuñ ile kâğıd u
kâlem

Yazam edâ-yı medhüñi iy yâr-ı
muhterem

197. iy:

Gazel 2248

Mısra: 7

"Ey" seslenme edati.

İy dil anuñ vaşlını getürme hâtıra
Sen bir fakîr-i mübtezel ol şâh-ı
muhteşem

198. iy:

Gazel 2251

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî zâhir iken gün gibi
'ışkuñ senüñ

Bu 'acebdür sen olup rüsvâ nâmin
dimeyem

199. iy:

Gazel 2256

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî müşkil işdür gerçi kim
zühd ü vera'

Câm-ı mey elden koma tâ hâll ola
bu müşkilüm

200. iy:

Gazel 2261

Mısra: 12

"Ey" seslenme edati.

'İşk bazarında naqd-i cân-ıla
Büseñe iy döst harîdâr olmışam

201. iy:

Gazel 2264

Mısra: 5

"Ey" seslenme edati.

Gül yüzün medh eylesem gülşende
iy serv-i hırâm

'Andelîb-i gülsitâni cümle hâmüş
eyleyem

202. iy:

Gazel 2264

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

Ol şanavber kad kıyâmet iy Muhib
girmez ele

Bârî anuñ yirine servi der-âgüş
eyleyem

203. iy:

Gazel 2265

Mısra: 1

"Ey" seslenme edati.

'Ayb itme küyüña iy meh eger
nâgeh varam

'İşkuñ ile olmışam divâne vü
gümreh varam

204. iy:

Gazel 2265

Mısra: 3

"Ey" seslenme edati.

Râhı eger yañılam 'ayb eyleme iy
hem-nişîn

Yâd-ı pâ-büsü ile mecnûn olup bî-
reh varam

205. iy:

Gazel 2265

Mısra: 10

"Ey" seslenme edati.

İdesin 'ayn-ı 'inâyetle Muhibbî'ye
nazar

Kapuña kemter kulam yüz
sürmege iy şeh varam

206. iy:

Gazel 2266

Mısra: 7

"Ey" seslenme edati.

Baglama dünyâ-yı dūna iy
Muhibbî gönülünî

Hayf ola 'ömr-i 'azîzi yok yire
bâtl kılam

207. iy:

Gazel 2267

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî gâhî şād u gâh ğam
durmaz gelür
Dürlü dürlü görünür baña bu 'âlem
ne kılam

208. iy:

Gazel 2268

Mısra: 7

"Ey" seslenme edati.

İy dîde akıt yaşuñı hûn-ı ciger ile
Senden hemîşe dürr-ile ben gevher
isterem

209. iy:

Gazel 2269

Mısra: 5

"Ey" seslenme edati.

Bî-vefâyı meger iy meh sen idersin
ta'lim
Bu felek düşmen-i erbâb-ı vefâyı
görürüm

210. iy:

Gazel 2273

Mısra: 17

"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî Câmî Husrev bulsalar
tâze hayât
İşidüp taşsîn iderlerdi benüm bu
gazelüm

211. iy:

Gazel 2277

Mısra: 5

"Ey" seslenme edati.

Ben zerreye gün gibi nazar eylesen
iy döst
Eflâke çıkup ide idüm anda
menzilüm

212. iy:

Gazel 2280

Mısra: 3

"Ey" seslenme edati.

Hadengi geçmesün dilden diyüben
iy keman ebrü
Gelinece baña karşudan bu sînemi
siper çekdüm

213. iy:

Gazel 2285

Mısra: 1

"Ey" seslenme edati.

İy 'âlem-i cân u cân-ı 'âlem
Görmedi senüñ mişlün âdem

214. iy:

Gazel 2292

Mısra: 1

"Ey" seslenme edati.

Suçum budur ki iy dilber yüzüni
gördüm âh itdüm
Muķırram ben günâhuma bilürem
çok günâh itdüm

215. iy:
Gazel 2294
Mısra: 13
"Ey" seslenme edati.

Bükilüp kıddüm olaldan iy
Muķıbbı yâ benem
'Arşa-i 'ışık içre her dem ataram âh
okların

216. iy:
Gazel 2295
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

Sanma ki senden usanam iy bî-
vefâ şanem
Tığ-ı cefân-ıla dilüm itseñ dilim
dilim

217. iy:
Gazel 2295
Mısra: 8
"Ey" seslenme edati.

Bülbül gibi figânlar iderdüm
şabâha dek
Küyuñ olaydı iy gül-i nevreste
menzilüm

218. iy:
Gazel 2296
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

Niçeye dek saklayam 'ışkuñı iy
serv-i hırâm
Göz yaşıyla fâş idüp karşıñda
sîne-çâk olam

219. iy:
Gazel 2296
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

Pâk cevherdür dimişler iy Muķıbbı
'ışık için
Saklayam sînemde cânım gibi anı
pâk olam

220. iy:
Gazel 2297
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muķıbbı 'ışkuñı için derd ü
miñnet hâşılı
Anuñ için ölmegi bu yolda ben râ
eyledüm

221. iy:
Gazel 2297
Mısra: 17
"Ey" seslenme edati.

Ėafil olma iy felek geçür tokuz
kalkanuñı
Çünki ben âh oklarına kıddümi yâ
eyledüm

222. iy:
Gazel 2298
Mısra: 13
"Ey" seslenme edati.

İy Muķıbbı tañ mı 'aķlı ger
ferâmüş eyleyem
Zülfî zencürin görüp gönümi şeydâ
eyledüm

223. iy:
Gazel 2299
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy saçı leylî küyuñda her şeb tâ-
seher
Kıluram Mecnünlayın feryâd u âh
u zâr hem

224. iy:
Gazel 2299
Mısra: 13
"Ey" seslenme edati.

İy Muķıbbı ol nihâl-i serv-kad gül-
ruhsuzın
Hâr görünür çeşmüme cümle gül ü
gülzâr hem

225. iy:
Gazel 2300
Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

Ger Ėamıyla cân virem gel iy
'ömür terk it beni
Niçeye dek uşbu âsân işümi müşkil
kılam

226. iy:
Gazel 2300
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

Bend kıldıñ iy şeh-i hüban gönül
şahbâzımı
Nâlemi pâyına lâyıķ budur anuñ zil
kılam

227. iy:
Gazel 2301
Mısra: 8
"Ey" seslenme edati.

Seng-i hâra nerm olur ger derd-ile
âh eylesem
Ėalbüñe iy seng-dil itmedi hergiz
kâr hem

228. iy:
Gazel 2304
Mısra: 7
"Ey" seslenme edati.

Hâsretiyle Mısr-ı hüsnüñ yâdına iy
seng-dil
Şol kıadar kan ağlayam yaşımı
cüy-ı Nîl kılam

229. iy:
Gazel 2305
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

Re'yüm oldur cân virem bu yolda
iy arâm-ı cân
'Âlem-i fânide sanma Ėayrı re'yi
isterem

230. iy:
Gazel 2306
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muķıbbı ol kemân ebru
Ėamından 'âķıbet
Mâh-ı nev gibi büküüp bu kıddümi
ham eyledüm

231. iy:
Gazel 2307
Mısra: 6
"Ey" seslenme edati.

Bilmedüm kand-i mükerrer mi
lebün yâhüd nebât
Sanma la'lüñ zıkrını iy döst tekrâr
eylemem

232. iy:
Gazel 2307
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muķıbbı cün ezel bezminde
içdüm cân-ı 'ışık
Tâ kıyâmet mest olup kendümi
huşyâr eylemem

233. iy:
Gazel 2308
Mısra: 10
"Ey" seslenme edati.

Eksük itme baır-ı dilden dâyimâ
söz geverin
İstedükçe iy Muķıbbı bulunur ol
kân benüm

234. iy:

Gazel 2309

Mısra: 11

"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî şem'-i hüsn-i dilbere
vir cân u dil
Yanuban pervâne-veş ben dağı bî-
per bâl olam

235. iy:

Gazel 2312

Mısra: 5

"Ey" seslenme edati.

Hayâlün gelse iy dilber bu çeşm-i
çeşmesârına
İdeler dîdeler îşâr yoluña sîm-ile
zer hem

236. iy:

Gazel 2314

Mısra: 1

"Ey" seslenme edati.

İy perî bu dîde-i pür-hünü rüşen
eyledüm
Bir dem ârâm eylegil cāyuñ
mu'ayyen eyledüm

237. iy:

Gazel 2315

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî cām-ı mey nüş eyle
lâ'li yādına
Kim hayâliyle nigāruñ hoş
şafāmuz var bizüm

238. iy:

Gazel 2316

Mısra: 3

"Ey" seslenme edati.

İy Mesîhâ-dem iriş bālnüme kim
hastayam
Gelmeseñ cân-ı za'îfî nâ-tüvân
ismarlaram

239. iy:

Gazel 2316

Mısra: 5

"Ey" seslenme edati.

Serv kıddün tâzelensün diyü iy
ârâm-ı cân
Hâk-i payuña gözüm yaşın hemân
ismarlaram

240. iy:

Gazel 2317

Mısra: 4

"Ey" seslenme edati.

Hayâtum hâşılum 'ömrüm
şarâbum kevsertüm 'adnüm
Bağârüm behcetüm rüzüm gülüm
iy verd-i hândânüm

241. iy:

Gazel 2320

Mısra: 7

"Ey" seslenme edati.

İrmedin vaşl-ı nigāra ger ölem iy
döstlar
Ol cefākāruñ güzergāhında eyleñ
türbetüm

242. iy:

Gazel 2321

Mısra: 1

"Ey" seslenme edati.

Her kaçan zîbâ cemâlüne olam duş
iy şanem
Gözlerüm kanı ider deryālayın cüş
iy şanem

243. iy:

Gazel 2321

Mısra: 2

"Ey" seslenme edati.

Her kaçan zîbâ cemâlüne olam duş
iy şanem
Gözlerüm kanı ider deryālayın cüş
iy şanem

244. iy:

Gazel 2321

Mısra: 4

"Ey" seslenme edati.

Olalıdan bu cemâlün gülşeni
cennet mişâl
Bülbül-i bî-çāreñi itdün ferāmüş iy
şānem

245. iy:

Gazel 2321

Mısra: 6

"Ey" seslenme edati.

Gül yüzünsüz ney gibi efğān ider
cân bülbülü
Hiç olur mı bülbül-i bî-çāre hāmüş
iy şanem

246. iy:

Gazel 2321

Mısra: 8

"Ey" seslenme edati.

Derd ü ğamdan kurtıldurdum būs
kılısam leblerün
Ölmez-idüm haşre dek itsem lebüñ
nüş iy şanem

247. iy:

Gazel 2321

Mısra: 10

"Ey" seslenme edati.

Bu Muhibbî derdmendün
bülbülündür güyiyā
N'ola bir dem eyleseñ efğānumı
güş iy şanem

248. iy:

Gazel 2322

Mısra: 3

"Ey" seslenme edati.

Mülk-i dil yıkıldı sensüz iy şeh-i
hübān meded
Yakmadur pâyān 'aceb hicrāna
bilmen n'eyleyem

249. iy:

Gazel 2322

Mısra: 10

"Ey" seslenme edati.

Ğarķa virdi eşk-i çeşmüm 'ākıbet
dil mülkini
İy Muhibbî bu gözi giryāna bilmen
n'eyleyem

250. iy:

Gazel 2323

Mısra: 3

"Ey" seslenme edati.

Uzun uzun iy müselmānlar ser-i
zülf-i nigār
Bağladı bu gönlümü zünnāra
bilmen n'eyleyem

251. iy:

Gazel 2326

Mısra: 6

"Ey" seslenme edati.

Şol kara zülfün ucından bî-ķarār
oldı gönül
Yoluña yaşlar döküp derdünle iy
yār inlerem

252. iy:

Gazel 2327

Mısra: 3

"Ey" seslenme edati.

İy tabîbâ hastayam Kānün-ıla
kılma 'ilac
Şerbet-i la'linden özge def' kılmaz
'illetüm

253. iy:

Gazel 2327

Mısra: 5

"Ey" seslenme edati.

İy şabā merdümlik it dildāra ‘arz it
hālümü
Çün bilürsin bende yok hergiz
beyāna kudretüm

254. iy:
Gazel 2328
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

Ben helāk oldum gamuñdan sen
esen ol iy şanem
Şāh sag olsun hezārān bende kim
ölse ne gam

255. iy:
Gazel 2328
Mısra: 10
"Ey" seslenme edati.

Çaddi elf ü zülfi lām u agızı
mīmden ırak
İy Muhibbī hicr ara eksük degül
baña elem

256. iy:
Gazel 2329
Mısra: 14
"Ey" seslenme edati.

Penbe-i dāğum yiter çün ki gamuñ
sulṭānıyam
Vād-i miḥnet şebinde iy Muhibbī
hīl ‘atüm

257. iy:
Gazel 2330
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

Ruḥlaruñsuz iy güneş yüzlü bu
çeşm-i rüşenüm
Oldı mānend-i şafağ pür kenār-ı
dāmenüm

258. iy:
Gazel 2330
Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

İy gözüm merdümleri yaşlar
dökerseñ vaḫtidür
Tāb-i dilden sine tutışdı yanar
pirāhenüm

259. iy:
Gazel 2332
Mısra: 10
"Ey" seslenme edati.

Görmedümse mihrüñi gördüm besī
cevr ü sitem
Ol sebebden iy cefā-cü gönlümi
şād eyledüm

260. iy:
Gazel 2333
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

Açma şubḥuñ iy şabā luṭf eyle gel
dervāzesin
Var-durur zülfi ḥayāliyle bu şeb
ḥoş ‘ālemüm

261. iy:
Gazel 2337
Mısra: 4
"Ey" seslenme edati.

Danışmadan baña tolaşduñ bend-i
zülfine
İy dil belā vü miḥneti saña meḥel
didüm

262. iy:
Gazel 2339
Mısra: 10
"Ey" seslenme edati.

Bu Muhibbī yana-gelmişdür ezel
Yanayım iy pādīşāhum yanayım

263. iy:
Gazel 2340
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbī her sözüñ bir gevher-i
yek-dānedür
Ehl-i nazmuñ takuban gūşına
mengüş eyleyem

264. iy:
Gazel 2341
Mısra: 11
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbī āhuñ-ıla yile virdüñ
‘ālemi
Bilmedüñ mi ḥırmen-i gam içre
miḥnet kāhıyam

265. iy:
Gazel 2342
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

İy ṭabībüm di neden virmeyesin
baña cevāb
Ser-i küyuñda yatur derd-ile
bīmāruñ olam

266. iy:
Gazel 2344
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

Yanayım iy şem‘ i rüşen ben de bir
pervāneyim

Genc-i vaşlın ister-iseñ anı dilde
iste kim

267. iy:
Gazel 2344
Mısra: 4
"Ey" seslenme edati.

Şem‘ i gördüm dün gece turmaz
yakar pervāneyi
Yanayım iy şem‘ -i rüşen ben de bir
pervāneyim

268. iy:
Gazel 2344
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbī bezm-i gamda olalı
bagrum kebāb
Ḥün-ı dilden döñdi yaşum bir tolu
peymāneyem

269. iy:
Gazel 2350
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbī ḥaṭṭ-ı gam yazılmadan
cān levḥine
Ben belā bezminde geh nālān u
geh giryān idüm

270. iy:
Gazel 2352
Mısra: 7
"Ey" seslenme edati.

İy felek turmaz geçer sakın tokuz
kalkanuñı
Ahum oklarına bu ḫaddüm büküp
yā eylesem

271. iy:
Gazel 2353
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

İy felek çarḥuñ bozılsun olasıñ āḫir
ḫarāb
Nite kim odlara yakduñ bu içüm
taşum benüm

272. iy:
Gazel 2353
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbī tā ölince uşbu derde
çāre yok
Baḫr ola yiridür şimden girü
yaşum benüm

273. iy:
Gazel 2355

Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî giceyle şubha degin
Olalum mest ü hem harâb içelüm

274. iy:
Gazel 2356
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî yine eşk oldı çü
deryâya şebîh
Bâd-ı âh-ıla taşup kaynayalum cüş
idelüm

275. iy:
Gazel 2358
Mısra: 10
"Ey" seslenme edati.

Umaram rehber ola bize Ebübekr ü
'Ömer
İy Muhibbî yürüyüp şarka sipâhi
çekelüm

276. iy:
Gazel 2359
Mısra: 4
"Ey" seslenme edati.

'Âlem-i firdevse de girsem gönül
eglencesin
Bulmaz iy serv-i hırâmum sensin
eglencem benüm

277. iy:
Gazel 2363
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

Güzeller içre iy servüm seni çün
ih̄tiyâr itdüm
Akıtdum gözlerüm yaşın yoluñda
cüybâr itdüm

278. iy:
Gazel 2364
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî şükr kıl artur Hudâ'ya
hamdüñi
Çäre ne çünki gelür başa ne
yazdıysa kalem

279. iy:
Gazel 2365
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî nâlemi küyında dildâr
ışidüp
Didi güyâ bülbülümsin rind ü
kallâşum benüm

280. iy:
Gazel 2367
Mısra: 8
"Ey" seslenme edati.

Koluma dâğlar yakdum anı zeyn
eyledüm bir bir
Kuşan bilüñe iy meh-rû saña bir
zer kemer çekdüm

281. iy:
Gazel 2375
Mısra: 13
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî gülşen içre görinen
nergis degül
Muntazır dildâra çeşm-i
intizârumdur benüm

282. iy:
Gazel 2379
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

Bezm-i hüsnünde cemâlün şem'ine
iy muğbeçe
Yanuban pervâne gibi külli anda
nür olam

283. iy:
Gazel 2381
Mısra: 10
"Ey" seslenme edati.

Tağ-ı ebrûsın görüp kaldurma başı
scededen
Kıble haqqı iy Muhibbî
scedegâhumdur benüm

284. iy:
Gazel 2387
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî bu zamâna kalsa ger
Ferhâd u Qays
Ders-i 'ışkı virmede olur idüm
üstâd hem

285. iy:
Gazel 2390
Mısra: 13
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî kim-durur 'ışkuma
inkâr eyleye
Rüy-ı zerdüm eşk-i çeşmüm çün
güvâhumdur benüm

286. iy:
Gazel 2394
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî şükr kıl itdün şanemler
terkini
Hâşa-lillâh bir dağı ben kâr-ı Âzer
eyleyem

287. iy:
Gazel 2402
Mısra: 11
"Ey" seslenme edati.

Hâşre dek dilden hayâlün gitmez
iy arâm-ı cân
Levh-i dilde ideli nakşını
naqqâşum benüm

288. iy:
Gazel 2405
Mısra: 4
"Ey" seslenme edati.

Düd-ı âhumdan-durur olduğu
çarhuñ kebüd
Almagıl âhum sakın iy mâh-ı
tâbânüm benüm

289. iy:
Gazel 2405
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

Hicr ile oldı Muhibbî iy şanem
Mecnün-veş
Göklere çıksa ne tañ bu âh u
efgânüm benüm

290. iy:
Gazel 2406
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

Yakmaga bî-dîn raqîbi her gice iy
mehlikâ
Atılan yir yir felekden tîr-i
âhumdur benüm

291. iy:
Gazel 2412
Mısra: 11
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî 'ışk bir âteş bıraktı
gönlüme
Kâbil-i taqrîr olmadı diyem ben
hurqatin

292. iy:
Gazel 2413
Mısra: 7
"Ey" seslenme edati.

İy döst n'ola yüzüme ger bir güle
baksan
Bu cevri ü cefâ âteşine niçe yanam
ben

293. iy:

Gazel 2414

Mısra: 7

"Ey" seslenme edati.

Leylî saçuñ zencirini tak boynuma
iy serv-i nâz

Çün kim müsellemdür baña
dīvāneyem mülk-i cünün

294. iy:

Gazel 2415

Mısra: 1

"Ey" seslenme edati.

Perî dîrsem n'ola ben saña iy cān
Olursın bir nefes içinde pinhān

295. iy:

Gazel 2415

Mısra: 12

"Ey" seslenme edati.

Bu dil vīrānesi tārık olupdur
Togup şem' ol aña iy māh-ı tābān

296. iy:

Gazel 2416

Mısra: 7

"Ey" seslenme edati.

Şu' le virür gün gibi yüzünde iy
nūr-ı Hūdā
Kankı bī-dīndür seni görüp
müselmān olmayın

297. iy:

Gazel 2417

Mısra: 4

"Ey" seslenme edati.

Zāhir olsa tañ mīdur sīnemdeki
esrār-ı 'ışk
Āhum-ıla iy sirişk çün 'ışkumuñ
gammāzısın

298. iy:

Gazel 2417

Mısra: 6

"Ey" seslenme edati.

Hūblar şāhı geçer nite ki dilber
hūsn-ile
Sen de iy dīvāne dil 'ışk ehlinüñ
ser-bāzısın

299. iy:

Gazel 2417

Mısra: 7

"Ey" seslenme edati.

Tu'me diyü cīfe-i dünyāya iy dil
itme meyl
Kim kanā'at Kāf'ınuñ 'Ankā'sı ya
şahbāzısın

300. iy:

Gazel 2417

Mısra: 10

"Ey" seslenme edati.

Kūy-ı dilberde raq̄bī öldürüp bir
darb-ıla
'Arşa asdūn tīgūñı bil iy Muḥibbī
gāzısın

301. iy:

Gazel 2419

Mısra: 11

"Ey" seslenme edati.

Sorarsañ rāh-ı 'ışkuñda Muḥibbī
kimdür iy meh-rū
Ḥaḳīr ü derdmend ü bī-kes ü
hicrūñle sergerdān

302. iy:

Gazel 2420

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

İy Muḥibbī şu kadar yagdı cefā
sengi dile
Yeñiden yine o vīrānemi bünyād
ideyin

303. iy:

Gazel 2424

Mısra: 10

"Ey" seslenme edati.

Hālūme raḥm idiserdür yüregi
āhen-ise
İy Muḥibbī okıyan defter ü
dīvānumdan

304. iy:

Gazel 2425

Mısra: 3

"Ey" seslenme edati.

Meger kūy-ı dil-ārādan gelürsün iy
şabā dāyim
Ferahlar kesb olur senden mübārek
bāda beñzersin

305. iy:

Gazel 2425

Mısra: 7

"Ey" seslenme edati.

Didüm bildüñ mi iy dilber belā
kūhında ben zārı
Didi ol Ḥusrev-i Şīrīn-dehen
Ferhād' a beñzersin

306. iy:

Gazel 2425

Mısra: 9

"Ey" seslenme edati.

Derūnum derdini tāze kılup iy nāy
iñilersin
Şeb-i gāmda Muḥibbī itdügi
feryāda beñzersin

307. iy:

Gazel 2426

Mısra: 3

"Ey" seslenme edati.

Gel iy serv-i ḥīrāmānum beni
koyup revān olma
Ḥazer kıl seyl olur bir gün gārībūñ
çeşmi ābından

308. iy:

Gazel 2427

Mısra: 1

"Ey" seslenme edati.

Kāddūne beñzer senüñ iy sīm-ten
Gülşen içre görmedüm bir nār-ven

309. iy:

Gazel 2428

Mısra: 10

"Ey" seslenme edati.

Her gice biñ kez hilāl olur Muḥibbī
hicr-ile
Çāre-sāz oluñ aña iy hemdemān iy
dōstān

310. iy:

Gazel 2428

Mısra: 10

"Ey" seslenme edati.

Her gice biñ kez hilāl olur Muḥibbī
hicr-ile
Çāre-sāz oluñ aña iy hemdemān iy
dōstān

311. iy:

Gazel 2429

Mısra: 8

"Ey" seslenme edati.

Dilā cevri ü cefā sengi seni yıkdı
ḥarāb itdi
Umar mısın ki iy miskīn daḥı
ta'mūr olasın sen

312. iy:

Gazel 2430

Mısra: 5

"Ey" seslenme edati.

Naqş kıldum iy şanem dilde
ḥayālūñ naqşım
Tañ mīdur dîrsem eger bu sīneme
büthāne ben

313. iy:

Gazel 2430

Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî rāyegān zülfine bulur
dest-res
Kāşkî olsam şabā 'ālemde yāhūd
şāne ben

314. iy:
Gazel 2433
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

Didüm ki sāyeñe varup iy dōst hoş
geçem
Didi ki ben günüm saña hīç saya
virmezsin

315. iy:
Gazel 2436
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

Mār-girem diyü iy dil zülfine
varma yakın
Heft-ser bir ejdehā seni helāk eyler
sakın

316. iy:
Gazel 2436
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî baħr-ı eşküm taşıdı
başdan aşdı āh
Bād-ı āhum saldı engine yine dil
zevrağın

317. iy:
Gazel 2438
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İşk yayın iy Muhibbî hoş çeker
merdānesin
Kim-durur fākat getüre çeke bunun
şiddetin

318. iy:
Gazel 2439
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

İy bād-ı şubh bŷy-ı ser-i zŷlf-i
dilberi
Ehl-i cŷnŷna irgŷrigör bağlamag-
ıçun

319. iy:
Gazel 2440
Mısra: 6
"Ey" seslenme edati.

Zŷlfi zencirine tolaşduñ yine bir
dilberŷn

İy dil-i divāne bu 'ālemde
uslanmaz mısın

320. iy:
Gazel 2440
Mısra: 8
"Ey" seslenme edati.

Aldayup bir bŷsesin aldum virŷp
ben cān u dil
Didüm iy ārām-ı cān bir daħı
aldanmaz mısın

321. iy:
Gazel 2441
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

İy gönŷl ger dirse mihr idem saña
aldanma kim
Niçe kerre aldandup gördŷn anuñ
sen yaresin

322. iy:
Gazel 2442
Mısra: 12
"Ey" seslenme edati.

Şād olmuş-iken 'işk-ıla añma raķbŷi
gel
İy dil çekersin of feraħuñ bir
kaşāvetin

323. iy:
Gazel 2443
Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

Ėamzeñ-ile zŷlfŷne iy dōst ben
sundum boyın
Dilese katl eylesŷn dilerse ber-dār
eylesŷn

324. iy:
Gazel 2443
Mısra: 13
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbŷ gözlerŷn yaşın akıt
olsun revān
Serv gibi tek salınsun yār refār
eylesŷn

325. iy:
Gazel 2445
Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

İy şanem sŷnemde cā çŷn eyledi
mihrŷn odı
Çekmezem ben Ėayrı dāĖ-ı
āteşinŷn minnetin

326. iy:
Gazel 2446

Mısra: 7
"Ey" seslenme edati.

Tāze cān virdŷn getŷrdŷn bŷy-ı
zŷlfin iy şabā
Çok zamāndur özlemişdüm ol saçı
gül-bŷyŷ ben

327. iy:
Gazel 2447
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbŷ ş'r ara her kim göre
elfāzuñı
Rište-i cān ŷzre dizmiş dŷr gibidŷr
sözlerim

328. iy:
Gazel 2448
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

İy gönŷl bulmak dilerseñ uşbu
dŷnyā devletin
Devlet oldur kim bulasın ehl-i
diller şoħbetin

329. iy:
Gazel 2448
Mısra: 13
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbŷ kim içerse leblerinŷn
cŷr'āsın
Tā kıyāmet eyleye iz'ān anuñ
keyfiyyetin

330. iy:
Gazel 2450
Mısra: 2
"Ey" seslenme edati.

Tabla-i sŷnemde cānā kılmuşamdur
dil nişān
Tır-i mŷjĖanuñ atarsañ n'ola iy
kaşı kemān

331. iy:
Gazel 2450
Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

Ėāk-i pāyuña nişār itmek içŷn iy
serv-i kağ
Yŷzŷmi zer eyleyŷp kıldum gözŷm
gevher-feşān

332. iy:
Gazel 2451
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbŷ Ėār-ıla hem-dem görŷr
bŷlbŷl gŷli

Ol sebebdendir ider tā şubha dek
âh u fiğân

333. iy:
Gazel 2455
Mısra: 4
"Ey" seslenme edati.

Gâh geh sünbüllerüni ruğlaruña
tagıdup
Gâh iy serv-i revânum nâz-ı
şimşâd idesin

334. iy:
Gazel 2455
Mısra: 6
"Ey" seslenme edati.

İsterem zülf-i siyehkârı için
cânım virem
İy şeb-i gam n'ola ben bîmâra
imdad idesin

335. iy:
Gazel 2455
Mısra: 8
"Ey" seslenme edati.

Güşına almaz gül-i nev çün senüñ
efğânunu
Niçe bir iy bülbül-i şürîde feryâd
idesin

336. iy:
Gazel 2457
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

Bir saçı zencîre beñzer iy gönül
divânesin
Yanmaga şem'-i cemâline anuñ
pervânesin

337. iy:
Gazel 2457
Mısra: 6
"Ey" seslenme edati.

Niçeye dek idesin şürîde vü
divânelik
Olmadı mı iy gönül şimden girü
uslanasın

338. iy:
Gazel 2457
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî mest olursañ haşre dek
olmaz 'aceb
'İşkuñ içdüñ çün ezel bezminde
sen peymânesin

339. iy:
Gazel 2458

Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

'İşk-ıla meydâna girsem iy fakîh
itme 'aceb
Rağsa girür gird-bâd-ı âhi ile gerd
olan

340. iy:
Gazel 2458
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî saklamak mümkün
degüldür 'ışkı çün
Zâhir eyler çehresinüñ sebzeğâhi
zerd olan

341. iy:
Gazel 2460
Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

Yüzünü görelî iy yâr-ı cânî
Oluram günde yüz kez mübtelâ
ben

342. iy:
Gazel 2461
Mısra: 10
"Ey" seslenme edati.

'Âşıkam dîdârüña ister Muhibbî
vaşluñı
Senden artuk iy perî-rü nigârı
sevmezim

343. iy:
Gazel 2464
Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

İy dil kanâ'ât cyle 'Ankâ-yı küh-ı
Kâf ol
Olma sakın meges-veş dâyim
mülevves-i hün

344. iy:
Gazel 2464
Mısra: 11
"Ey" seslenme edati.

Dü mâh olupdur iy mâh görmez
yüzün Muhibbî
Ol bî-sitâre n'itsün devr itdi çarğ-ı
gerdün

345. iy:
Gazel 2466
Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

Mısr-ı hüsnün haqqı senden ayrı
iy Yüsuf-cemâl
Eşk-i çeşmüm Nîl'den eksük degül
hem Şât'dan

346. iy:
Gazel 2466
Mısra: 12
"Ey" seslenme edati.

Didiler su üzredür çün kim cihân
bünyâdını
Ne umarsın iy gönül bî-kâr u bî-
bünyâddan

347. iy:
Gazel 2470
Mısra: 10
"Ey" seslenme edati.

İçeliden şarâb-ı 'ışkı ezel
İy Muhibbî melâmet olmışsın

348. iy:
Gazel 2471
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

Bî-güneh 'aşıklarun kırduñ
kapuñda iy şanem
Nev-civânsın dostum lâyıq mıdur
kan idesin

349. iy:
Gazel 2471
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

Ruğları şevkine diyüp iy Muhibbî
ter gazel
Yaraşır bu nazmuñı solmaz
gülîstân idesin

350. iy:
Gazel 2472
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

İy döst neler geçti bu 'ışk-ıla
serimden
Hün-ı cigerüm akdı gelüp
dîdelerümden

351. iy:
Gazel 2473
Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

La'le dönsün bagrumuñ hünü
benüm iy seng-dil
Kıymeti olsun ziyâde dürr ü
mercân olmasun

352. iy:
Gazel 2473
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

Bâğ-ı hüsnün olmayınca hergiz iy
ârâm-ı cân

Läleler güller bitüp zeyn-i gülistân olmasun

353. **iy:**
Gazel 2474
Mısra: 6
"Ey" seslenme edati.

Gülşen-i hüsn içinde bülbül-veş
İy gönül gice zâr imişsin sen

354. **iy:**
Gazel 2474
Mısra: 7
"Ey" seslenme edati.

İy gönül sırr-ı 'ışkı fâş itdün
Dâra ümmîd-vâr imişsin sen

355. **iy:**
Gazel 2474
Mısra: 10
"Ey" seslenme edati.

Senden irmez kimseneye çün
ğübâr
İy Muhibbî ğübâr imişsin sen

356. **iy:**
Gazel 2475
Mısra: 4
"Ey" seslenme edati.

Kimseye bâkî degüldür çünki bu
hüsn ü cemâl
Kıl vefâ iy bî-vefâ hüsn ü cemâlün
var-iken

357. **iy:**
Gazel 2475
Mısra: 6
"Ey" seslenme edati.

Seyre çıksa her tarafdan cem' olur
'aşıkları
Sen de iy dil eksük olmagıl
mecâlün var-iken

358. **iy:**
Gazel 2475
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî atlas u dîbâ vü zer-baft
ü harîr
Bunlara meyl eyleme üstünde
şâluñ var-iken

359. **iy:**
Gazel 2478
Mısra: 6
"Ey" seslenme edati.

Dilümde kalmadı taķrîre kudret
Benim gör hâlümü iy baķt-ı
meymün

360. **iy:**
Gazel 2479
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

Rüşen itseñ iy kâmer-ţal'at n'ola
kâşânemi
Eksük olmaz bedr olıcak ay çün
virânenen

361. **iy:**
Gazel 2482
Mısra: 5
"Ey" seslenme edati.

Niçe vaşf ideyim ruşşaruñ iy döst
Baña yig görünür bağ-ı iremden

362. **iy:**
Gazel 2484
Mısra: 1
"Ey" seslenme edati.

Görinelden haţuñ haddünde iy cân
Ser-i zülfün gibi hâlüm perişân

363. **iy:**
Gazel 2485
Mısra: 8
"Ey" seslenme edati.

'Aşık itdün boynuma taķduñ belâ
zencîrini
El-amân iy pâdişâhum 'ışk elüñden
el-amân

364. **iy:**
Gazel 2485
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

Vaşlına niçe bulursın iy Muhibbî
dest-res
Olasın sen bir gedâ ol pâdişâh-ı
kâmrân

365. **iy:**
Gazel 2489
Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

Yâr küyında fiġân eyleme iy ġasta
gönül
Nâgehân âteş-i âhuñla otaġın
yakasın

366. **iy:**
Gazel 2489
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî yûri di bülbüle âh
eyleme kim
Nev-'arûs-ı gülün elvire tuvaġın
yakasın

367. **iy:**
Gazel 2490
Mısra: 6
"Ey" seslenme edati.

Mâh-ı nevdür görünür baña hilâlî
kaşlaruñ
Re'y-kecdür saña iy mâhum
kemân-ebri diyen

368. **iy:**
Gazel 2493
Mısra: 13
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî bu tarîk-ı 'ışkda 'aşık
degül
Gözleyüp mihr ü vefâ cevri ü cefâ
az isteyen

369. **iy:**
Gazel 2496
Mısra: 9
"Ey" seslenme edati.

İy Muhibbî ġvâbdan açup reyâhîn
gözlerin
Furşatı fevt itme dir her biri
açuban zebân

370. **iy:**
Gazel 2497
Mısra: 3
"Ey" seslenme edati.

Nâzuñ arturduñ yine günden güne
iy serv-i nâz
Dilegüm budur seni başdan başa
nâz olasın

371. **iy:**
Gazel 2291
Mısra: 10
"Ey" seslenme edati.

Mest-i 'ışk olup ferâmüş
eyledümse 'âlemi
İy Muhibbî şükr ġaķķ'a sırr-ı 'ışk
âġâhıyam

'ivd:

1. **'iyd:**
Gazel 2444
Mısra: 1
Bayram.

'İyd irişdi çün tavâf-ı küy-ı
dilberdür bugün
Ka'be'dür küyü baña bil hacc-ı
ekberdür bugün

2. **'iyde:-e**
Gazel 2444

Mısra: 7
Bayram.

‘İyde irdi her kişi řādān u ĥandān
seyr ider
Ben seni gördüm benüm ‘iydüm
mükerrerdür bugün

3. ‘iydüm:-üm
Gazel 2444
Mısra: 8
Bayram.

‘İyde irdi her kişi řādān u ĥandān
seyr ider
Ben seni gördüm benüm ‘iydüm
mükerrerdür bugün

‘iydgeh:

1. ‘iydgehde:-de
Gazel 2444
Mısra: 13
Bayram yeri.

‘İydgehde ol şehün päyına çün
sürdüñ yüzün
Devlet el virdi Muĥibbī baĥt
yāverdür bugün

‘iyd-i ađĥā:

1. ‘iyd-i ađĥā:
Gazel 2444
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Kurban bayramı.

Eylemezseñ ‘iyd-i ađĥā irdi ger
kurbān beni
Hey yoluñda öldüğüm ölmek
muĥarrerdür bugün

‘iyd-i kurbān:

1. ‘iyd-i kurbān:
Gazel 2147
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Kurban bayramı.

‘İyd-i kurbān oldı ben kurbān-ı
cānān olmuşam
Herkesün bir řuġlı var ben yāra
ĥayrān olmuşam

‘iyd-i vaşl:

1. ‘iyd-i vaşl:
Gazel 2345
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Vuslat bayramı.

Rūze-i hicrānda kaldum ‘iyd-i
vaşla irmedüm

Gıce gündüz ol meh-i tábānı
añdum aġladum

2. ‘iyd-i vaşl:
Gazel 2416
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Vuslat bayramı.

Ka‘be‘ye varmaz o kim çekmeye
rāhuñ zaĥmetin
‘İyd-i vaşla iremez cān-ıla kurbān
olmayan

‘iyş ü nüş:

1. ‘iyş ü nüş:
Gazel 2030
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Yiyip içme, zevk ve safa.

İy Muĥibbī ‘iyş ü nüş eyyāmidur
vaĥt-i bahār
Ĥayme kurdı gör çemende oldı
‘işret-sāz gül

‘iyş-i cihān:

1. ‘iyş-i cihān:
Gazel 2016
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Dünya hayatı.

Bī-vefā dünyāya her kim aldanur
ādem degül
Eyleseñ anca nazar ‘iyş-i cihān bir
dem degül

iz‘ān eyle:-

1. iz‘ān eyle:-
Gazel 2448
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
Anlayışlı davranmak,
düşünmek.

İy Muĥibbī kim içerse leblerinün
cür‘āsin
Tā kıyāmet eyleye iz‘ān anuñ
keyfiyyetin

‘izār-ı yārdan:

1. ‘izār-ı yārdan:--dan, -
Gazel 2030
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Sevgilinin gül yanaġı.

Gülşen içre ger ‘izār-ı yārdan reng
almasa
‘Ālem içre bulmaz-ıdı bu ġadar
i‘zāz gül

i‘zāz bulmaz-ıdı:

1. i‘zāz bulmaz-ıdı:--maz, --ıdı
Gazel 2030
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Aġırlanmak, ikram görmek,
sayġı gösterilmek.

Gülşen içre ger ‘izār-ı yārdan reng
almasa
‘Ālem içre bulmaz-ıdı bu ġadar
i‘zāz gül

izĥār eyle:-

1. izĥār eyle:-
Gazel 2068
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Açıġa vurmak, meydana
çıkarmak, göstermek, aşikar etmek.

Bulmuş-iken leblerün zikri ile
cānum řafā
Ĥaġtuñ izĥār eyleme alma dem-i
serdüm benüm

2. izĥār eyle:-
Gazel 2226
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Açıġa vurmak, meydana
çıkarmak, göstermek, aşikar etmek.

Muĥibbī durma dürler eyle izĥār
İder çün muĥtezā-yı taĥ‘ı selīm

3. izĥār eyle:-
Gazel 2307
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Açıġa vurmak, meydana
çıkarmak, göstermek, aşikar etmek.

Derd-i dil bī-ĥaddür ammā āĥ-ıla
zār eylemem
‘İşkumı ketm eyleyüp nā-ehle
izĥār eylemem

izĥār id:-

1. izĥār id:-
Gazel 2148
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Açıġa vurmak, meydana
çıkarmak, göstermek, aşikar etmek.

Ėam ĥazānın zāhir itdi çehre-i
zerdüm benüm
Ĥaġtın izĥār ideli ol ruĥları verdüm
benüm

2. izzâr id-:

Gazel 2256

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Açığa vurmak, meydana çıkarmak, göstermek, aşîkar etmek.

Hasretüñden sen gül-endâmuñ temâşâ eylegil
Sînem üzre lâleler izzâr ider dâğ-ı dilüm

'izz:

1. 'izz:

Gazel 2158

Mısra: 8

Kıymet, itibar, büyüklük, yücelik.

İncinür sanma zenañ çâhında dil
Turduñca 'izz ü câhumdur benüm

'izzet:

1. 'izzet:

Gazel 2085

Mısra: 6

Hürmet, saygı, ikram.

Gerçi ki tîğ-ı cefâ ğamzeñ bu
hünüm dökmege
Anı 'izzet ile alup yir aña gerden kılam

2. 'izzeti:-i

Gazel 2170

Mısra: 8

Hürmet, saygı, ikram.

Yârân geçürüp şadra baña bâde sunarlar
Bu 'izzeti bu hürmeti meyhânedâ buldum

'izzet id-:

1. 'izzet id-:

Gazel 2160

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Hürmet etmek, saygı göstermek.

İy kemân ebrü eger atsañ baña ğamzeñ okın
'İzzet idüp sîne şadrında aña yir eyleyem

J

jäle:

1. jäleler:--ler, -

Gazel 2040

Mısra: 5

Çiy tanesi. || Sabahleyin özellekle bahar mevsiminde bazı çiçekler üzerine düşer. Göz üzerinde bülbülün göz yaşına benzer. Lale üzerinde olunca inci, gonca üzerinde ise sevgilinin dişine benzer. Nergis üzerinde göz üzerindeki yaşı andırır.

Jäleler sanmañ sehergeh bil ki bülbül yaşıdur
Ağlasa 'aşîk olur mâ' şük-veş handân gül

2. jälelerden:--ler, --den

Gazel 2041

Mısra: 8

Çiy tanesi. || Sabahleyin özellekle bahar mevsiminde bazı çiçekler üzerine düşer. Göz üzerinde bülbülün göz yaşına benzer. Lale üzerinde olunca inci, gonca üzerinde ise sevgilinin dişine benzer. Nergis üzerinde göz üzerindeki yaşı andırır.

Hadd-i yâra gülşen içre beñzerem dimiş meger
Jälelerden çın seherde oldı seng-endâz gül

jende:

1. jende:

Gazel 2228

Mısra: 7

Yamalı, eski, yırtık hurka.

Dime 'âlemde taleb kıl jende faqrı
Bahâsı olımağ böyle kumaşum

jende-püş ol-:

1. jende-püş ol-:

Gazel 2196

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Yamalı eski hurka giyen derviş olmak.

Baña besdür ger müyesser ola olam jende-püş
Sanmañuz mâl u menâl yâhû kabâdur sevdüğüm

jeng:

1. jeng:

Gazel 2260

Mısra: 4

Pas, küf, zeng.

Hüsnuñ âyinesine karşı neden itmezem âh
Korkaram jeng ide ol âyineyi bu nefesüm

2. jeng:

Gazel 2372

Mısra: 11

Pas, küf, zeng.

Jeng olursa ğam degül ğamdan gönül âyinesi
Çün virür kalbe şafâ câm-ı muşaffâlar benüm

3. jeng:

Gazel 2165

Mısra: 10

Zil, çingirak.

İy Muhibbî ol hümâ şâyına devlet bâzını
Saldugumda ayagina nâlemi jeng eyledüm

jeng evle-:

1. jeng eyle-:

Gazel 2233

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Paslanmak.

Bir kadeh mey ile anı şâf ide pîr-i muğân
Âh-ıla dil âyinesin her kaçan jeng eylesem

jeng-i ğam:

1. jeng-i ğam:

Gazel 2293

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Keder pası.

Jeng-i ğam dutdı gönül âyinesin
Şaykal-ı meyle pür cilâ olalum

jülide- müy:

1. jülide- müy:-um

Gazel 2089

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Karışık, dağıtmak saç.

Gezüp taşra beyâbânı olup âvâre Mecnûn tek
Belâ kuşlarına jülide müyum aşiyân itdüm

K

kabā:

1. ka'bā:

Gazel 2447

Mısra: 5

Kaftan, elbise.

Dilbertüm nāzük bedendür yaraşur
güliden kabā
Pirahen olsa münāsib ana berg-i
yāsemīn

2. ka'bā:

Gazel 2421

Mısra: 6

Kaftan, libas, cübbe.

Sinem üzre penbe-i dāğum yiter
pirāhenüm
Fāriğam tāc u kabā vü kākum u
sincābdan

3. ka'bādan:--dan, -

Gazel 2021

Mısra: 12

*Üste giyilen elbise, cübbe,
kaftan.Divan şiirinde aşğın yaralı
bedeni gül işlemeli bir kabaya
benzetilir. || Tasavvufta dervişin
hırkasına kaba denir ve "varlık,
dünya süsü" yerine kullanılır.*

Çünkü bu dünyā metā' idur kamu
'āriyyeti
Ādeme bir hırka bes tāc u kabādan
vāz gel

4. ka'bāy:--(y)l, -

Gazel 2065

Mısra: 8

*Üste giyilen elbise, öni daima
açık duran kaftan, cüppe. ||
Tasavvufta dervişin hırkasına kaba
denir ve "varlık, dünya süsü"
yerine kullanılır.*

Leylī zūlfūne gönül bağlayalı

Mecnūn-vār

Terk idüp tāc u kabāyī cümle

'üryān olmışam

5. ka'bādur:--dur

Gazel 2196

Mısra: 14

*Üste giyilen elbise, öni daima
açık duran kaftan, cüppe.*

Baňa besdür ger müyesser ola

olam jende-püş

Sanmañuz māl u menāl yāhū

ka'bādur sevdüğüm

6. ka'bā:

Gazel 2310

Mısra: 6

*Üste giyilen elbise, öni daima
açık duran kaftan, cüppe.*

Lāle-veş dāğ-ı cefādan ğarķa-i hūn
olalı

Egnüme geydürdi bir la'lin kabā
gönülüm gözüm

ka'be:

1. ka'besine:--si, -n, -e

Gazel 2484

Mısra: 5

*Bütün müslümanların kiblesi
ve ziyaret yeri olan Mekke
şehirindeki mukaddes binā,
beytullah.*

İrişdüñ çünkü küyi Ka'besine
Gerekdür idesin cānuñı kurbān

2. ka'be:

Gazel 2037

Mısra: 2

*Bütün müslümanların kiblesi
ve ziyaret yeri olan Mekke
şehirindeki mukaddes bina. ||
Beytullah. || Tasavvufta göre asıl
Ka'be gönüldür.İlahi aşk gönülde
tecelli ettiği için, gönül de bir
Ka'be sayılır. Allah'ın evi olduğu
için de gönül ile benzerlik
kurulur.Edebiyatta aşk, sevgi,
güzellik, kavuşma vs. imajlar için
Ka'be adı çokça anılır. Sevgilinin
yüzü ve mahallesi de Ka'be'ye
benzetilir.*

Ben ezel 'işkuña cānā
bağlamışdum cānı bil
Urmamışken Ka'be bünyādına el
dağı Halil

3. ka'be:

Gazel 2051

Mısra: 9

*Bütün müslümanların kiblesi
ve ziyaret yeri olan Mekke
şehirindeki mukaddes bina. || Asıl
Ka'be, gönüldür.İlahi aşk gönülde
tecelli ettiği için , gönül de Ka'be
sayılır. Allah'ın evi olduğu için de
gönülle benzerlik
kurulur.Edebiyatta aşk, sevgi,
güzellik,kavuşma gibi imajlar için
Ka'be çok kullanılır.Sevgilinin
yüzü ve mahallesi Ka'be'ye
benzetilir.Aşık orada dolaşmakla
Ka'be'yi tavaf etmiş olur.*

Ka'be küyuñda Muhibbī kendüyi
kurbān ider

Key ulu devletdür aña ola yolunda
fitil

4. ka'be'dür:--dür, -

Gazel 2064

Mısra: 5

*Bütün müslümanların kiblesi
ve ziyaret yeri olan Mekke
şehirindeki mukaddes bina,
beytullah. || Ka'be bir semboldür.
Asıl Ka'be gönüldür.İlahi aşk
gönülde tecelli ettiği için , gönül
de bir Ka'be sayılır. Allah'ın evi
olduğu için de gönül ile benzerlik
kurulur.Sevgilinin yüzü ve
mahallesi de Ka'be'ye benzetilir.
Aşık orayı dolaşmakla Ka'be'yi
tavaf etmiş olur.*

Kā'be'dür küyuñ nigārā eyledüm
çünkü tavāf
Cānumı kurbāna al def' eyle
sergerdānlığım

5. ka'be:

Gazel 2090

Mısra: 9

*Bütün müslümanların kiblesi
ve ziyaret yeri olan Mekke
şehirindeki mukaddes bina,
beytullah. || Ka'be bir semboldür.
Asıl Ka'be gönüldür.İlahi aşk
gönülde tecelli ettiği için , gönül
de bir Ka'be sayılır. Allah'ın evi
olduğu için de gönül ile benzerlik
kurulur.Sevgilinin yüzü ve
mahallesi de Ka'be'ye benzetilir.
Aşık orayı dolaşmakla Ka'be'yi
tavaf etmiş olur.*

Geydi iħrāmı Muhibbī gitdi Ka'be
küyuña
Kıblegāhumsın saña togrıldı bu
rāhum benüm

6. ka'be'dür:--dür

Gazel 2116

Mısra: 4

*Bütün müslümanların kiblesi
ve ziyaret yeri olan Mekke
şehirindeki mukaddes bina,
beytullah. || Ka'be bir semboldür.
Asıl Ka'be gönüldür.İlahi aşk
gönülde tecelli ettiği için , gönül
de bir Ka'be sayılır. Allah'ın evi
olduğu için de gönül ile benzerlik
kurulur.Sevgilinin yüzü ve
mahallesi de Ka'be'ye benzetilir.
Aşık orayı dolaşmakla Ka'be'yi
tavaf etmiş olur.*

Eyleme 'işkuñ beyābānında
sergerdān beni
Ka'be'dür küyuñ şehā ben isterem
kurbān olam

7. ka'be:

Gazel 2183

Mısra: 6

Bütün müslümanların kıblesi ve ziyaret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes bina, beytullah. || Ka'be bir semboldür. Asıl Ka'be gönüldür. İlahi aşk gönülde tecelli ettiği için , gönül de bir Ka'be sayılır. Allah'ın evi olduğu için de gönül ile benzerlik kurulur. Sevgilinin yüzü ve mahallesi de Ka'be'ye benzetilir. Aşık orayı dolaşmakla Ka'be'yi tavaf etmiş olur.

Baňa ölmekden ise düşvâr hicran kıışsası
Niçe yıldır Ka'be küyuında senüñ kurbânüñam

8. ka'besin: -si, -n

Gazel 2198

Mısra: 3

Bütün müslümanların kıblesi ve ziyaret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes bina, beytullah. Ka'be bir semboldür. Asıl Ka'be gönüldür. İlahi aşk gönülde tecelli ettiği için , gönül de bir Ka'be sayılır. Allah'ın evi olduğu için de gönül ile benzerlik kurulur. Sevgilinin yüzü ve mahallesi de Ka'be'ye benzetilir. Aşık orayı dolaşmakla Ka'be'yi tavaf etmiş olur.

Ärzü itdüm görem diyü vişälün
Ka'besin
Hâne-i dilde belâ vü derdi mihmân eyledüm

9. ka'be'dür: -dür

Gazel 2224

Mısra: 9

Bütün müslümanların kıblesi ve ziyaret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes bina, beytullah. Ka'be bir semboldür. Asıl Ka'be gönüldür. İlahi aşk gönülde tecelli ettiği için , gönül de bir Ka'be sayılır. Allah'ın evi olduğu için de gönül ile benzerlik kurulur. Sevgilinin yüzü ve mahallesi de Ka'be'ye benzetilir. Aşık orayı dolaşmakla Ka'be'yi tavaf etmiş olur.

Ka'be'dür küyü varan 'uşşâkı katl itse ne tañ
Teşnedür çünkü Muhibbî kana ol riğ-i Harem

10. ka'be'dür: -dür

Gazel 2234

Mısra: 1

Bütün müslümanların kıblesi

ve ziyaret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes bina, beytullah. Ka'be bir semboldür. Asıl Ka'be gönüldür. İlahi aşk gönülde tecelli ettiği için , gönül de bir Ka'be sayılır. Allah'ın evi olduğu için de gönül ile benzerlik kurulur. Sevgilinin yüzü ve mahallesi de Ka'be'ye benzetilir. Aşık orayı dolaşmakla Ka'be'yi tavaf etmiş olur.

Ka'be'dür küyuñ nigârâ anı ger menzil kılam
Cânı kurbân eyleyüp şükrâne terk-i ser kılam

11. ka'be'dür: -dür

Gazel 2252

Mısra: 9

Bütün müslümanların kıblesi ve ziyaret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes bina, beytullah. Ka'be bir semboldür. Asıl Ka'be gönüldür. İlahi aşk gönülde tecelli ettiği için , gönül de bir Ka'be sayılır. Allah'ın evi olduğu için de gönül ile benzerlik kurulur. Sevgilinin yüzü ve mahallesi de Ka'be'ye benzetilir. Aşık orayı dolaşmakla Ka'be'yi tavaf etmiş olur.

Ka'be'dür küyuñ Muhibbî cânı kurbân eyledi
Zî sa'âdetdür ger kabûl olursa kurbânüm benüm

12. ka'benün: -nün

Gazel 2350

Mısra: 5

Bütün müslümanların kıblesi ve ziyaret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes bina, beytullah. Ka'be bir semboldür. Asıl Ka'be gönüldür. İlahi aşk gönülde tecelli ettiği için , gönül de bir Ka'be sayılır. Allah'ın evi olduğu için de gönül ile benzerlik kurulur. Sevgilinin yüzü ve mahallesi de Ka'be'ye benzetilir. Aşık orayı dolaşmakla Ka'be'yi tavaf etmiş olur.

İtmemişdi Ka'benün bünyâdını dağı Hâlîl
Ka'be-i hüsnüne karşı ben senüñ kurbân idüm

13. ka'be'm: -m

Gazel 2362

Mısra: 2

Bütün müslümanların kıblesi ve ziyaret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes bina, beytullah. Ka'be bir semboldür. Asıl Ka'be gönüldür. İlahi aşk

gönülde tecelli ettiği için , gönül de bir Ka'be sayılır. Allah'ın evi olduğu için de gönül ile benzerlik kurulur. Sevgilinin yüzü ve mahallesi de Ka'be'ye benzetilir. Aşık orayı dolaşmakla Ka'be'yi tavaf etmiş olur.

Yüzüm ger dönderem dönsün cefâdan bir yaña kıblem
Yoluñda togriyam vallâh benüm a Ka'be'm a kıblem

14. ka'be:

Gazel 2362

Mısra: 8

Bütün müslümanların kıblesi ve ziyaret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes bina, beytullah. Ka'be bir semboldür. Asıl Ka'be gönüldür. İlahi aşk gönülde tecelli ettiği için , gönül de bir Ka'be sayılır. Allah'ın evi olduğu için de gönül ile benzerlik kurulur. Sevgilinin yüzü ve mahallesi de Ka'be'ye benzetilir. Aşık orayı dolaşmakla Ka'be'yi tavaf etmiş olur.

Giderme zülfünü cânâ ko haddün üzre salımsun
Gidermek Ka'be örtüsün olur mı hiç revâ kıblem

15. kâ'be'dür: -dür

Gazel 2362

Mısra: 13

Bütün müslümanların kıblesi ve ziyaret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes bina, beytullah. Ka'be bir semboldür. Asıl Ka'be gönüldür. İlahi aşk gönülde tecelli ettiği için , gönül de bir Ka'be sayılır. Allah'ın evi olduğu için de gönül ile benzerlik kurulur. Sevgilinin yüzü ve mahallesi de Ka'be'ye benzetilir. Aşık orayı dolaşmakla Ka'be'yi tavaf etmiş olur.

Nigârâ Kâ'be'dür küyuñ olup hâlün aña esved
Asılmış halkadur güyâ san o zülf-i dü-tâ kıblem

16. ka'be'ye: -(y)e

Gazel 2416

Mısra: 5

Bütün müslümanların kıblesi ve ziyaret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes bina, beytullah. Ka'be bir semboldür. Asıl Ka'be gönüldür. İlahi aşk gönülde tecelli ettiği için , gönül de bir Ka'be sayılır. Allah'ın evi olduğu için de gönül ile benzerlik kurulur. Sevgilinin yüzü ve

mahallesi de Ka'be' ye benzetilir. Aşık orayı dolaşmakla Ka'be'yi tavaf etmiş olur.

Ka'be'ye varmaz o kim çekmeye rāhuñ zaḥmetin
'İyd-i vaşla iremez cān-ıla ḳurbān olmayan

17. ka'be'dür:-dür

Gazel 2444

Mısra: 2

Bütün müslümanların kiblesi ve ziyaret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes bina, beytullah. Ka'be bir semboldür. Asıl Ka'be gönüldür. İlahi aşk gönülde tecelli ettiği için , gönül de bir Ka'be sayılır. Allah'ın evi olduğu için de gönül ile benzerlik kurulur. Sevgilinin yüzü ve mahallesi de Ka'be' ye benzetilir. Aşık orayı dolaşmakla Ka'be'yi tavaf etmiş olur.

'İyd irişdi çün tavāf-ı ḳüy-ı dılberdür bugün
Ka'be'dür küyi baña bil ḥacc-ı ekberdür bugün

18. ka'be:

Gazel 2471

Mısra: 2

Bütün müslümanların kiblesi ve ziyaret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes bina, beytullah. Ka'be bir semboldür. Asıl Ka'be gönüldür. İlahi aşk gönülde tecelli ettiği için , gönül de bir Ka'be sayılır. Allah'ın evi olduğu için de gönül ile benzerlik kurulur. Sevgilinin yüzü ve mahallesi de Ka'be' ye benzetilir. Aşık orayı dolaşmakla Ka'be'yi tavaf etmiş olur.

Ben umardım ki seni derdüme dermān idesin
Ka'be küyuñda bu ben dervīşi ḳurbān idesin

ka'be-i gülşen:

1. ka'be-i gülşen:

Gazel 2040

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Gül bahçesindeki Ka'be.

Bülbül-i bî-çārenüñ kanını sürmüş alınna

Ka'be-i gülşende beñzer eylemiş ḳurbān gül

ka'be-i ḥüsn:

1. ka'be-i ḥüsn:

Gazel 2350

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Güzellik Ka'besi.

İtmemişdi Ka'benüñ bünyādını daḥı Ḥalīl

Ka'be-i ḥüsnüñe karşı ben senüñ ḳurbān idüm

ka'be-i küy:

1. ka'be-i küy:

Gazel 2115

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Sevgilinin memleketinin Ka'besi. || Aşık için sevgilinin memleketi kutsal sayılmaktadır. Bu yüzden bütün müslümanların kiblesi ve ziyaret yeri olan Ka'be anılmaktadır.

Ka'be-i küyuñ Muḥibbī'ye müyesser oldı çün
Gel ḳabül eyle kapuñda cān-ıla ḳurbānuñam

2. ka'be-i küy:

Gazel 2138

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Sevgilinin memleketinin Ka'besi. || Ka'be bir semboldür. Asıl Ka'be gönüldür. İlahi aşk gönülde tecelli ettiği için , gönül de bir Ka'be sayılır. Allah'ın evi olduğu için de gönül ile benzerlik kurulur. Sevgilinin yüzü ve mahallesi de Ka'be' ye benzetilir. Aşık orayı dolaşmakla Ka'be'yi tavaf etmiş olur.

Ka'be-i küyuñ nigārā mesken olmuşdur baña
Andan artuk bir yirüm yoktur ḡarīb üftādeyem

3. ka'be-i küy:

Gazel 2369

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Sevgilinin memleketinin Ka'besi.

Ne ḳadar cehdi derem Ka'be-i küyuña irem
Sa'y-ile olmaz imiş vaşla müyesser n'idelüm

4. ka'be-i küy:

Gazel 2397

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin memleketinin Ka'besi.

Ka'be-i küyuñ tavāfin itmege 'aşıklarūñ
Geldiler sürün sürün koyun gibi ḳurbāna hem

5. ka'be-i küy:

Gazel 2460

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin memleketinin Kabe'si.

Varaydım Ka'be-i küyuña yāruñ
Görürdüm Merve ḥāḳḳıyçün Şafā ben

ka'be-i 'ulyā:

1. ka'be-i 'ulyā:

Gazel 2056

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Büyük, ulu, şerefli Kābe. || Bütün müslümanların kiblesi ve ziyaret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes bina, beytullah.

Ger yaparsa bu yıkuk gönlüm benüm ol seng-dil
Tā ḳıyāmet Ka'be-i 'ulyā ḥaḳı ābād olam

ḳābil-i takrīr ol-:

1. ḳābil-i takrīr ol-:

Gazel 2412

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Anlatması mümkün olmak.

İy Muḥibbī 'ışḳ bir āteş bıraktı gönlüme
Ḳābil-i takrīr olmadı diyem ben ḡurḳatın

ḳābir:

1. ḳābrinde:--i, --n, --de

Gazel 2006

Mısra: 10

Mezar.

Bir ḡazel didi Mūḥibbī yine bir meh -rūya kim
İtseler Ḥüçend'e ḳābrinde diye taḥsīn Kemāl

2. ḳābrüm: -üm

Gazel 2126

Mısra: 3

Mezar.

Ḳabrüm üzre göresiz ger bite
hünin lüleler
Dāğı bagrumdan nişāndur rengi
kanumdan benüm

kabr:

1. **ḳabrümden:-üm, -den**

Gazel 2254

Mısra: 10

Kabir, mezar.

Muḥibbī tīg-ı cevrenden şehid-i
ışık olam āḫir
Bite gül lāle ḳabrümden ola niçe
‘alāmet hem

2. **ḳabrüme:-üm, -e**

Gazel 2255

Mısra: 7

Mezar.

Gelicek Münkür ü Nekir heybet ile
ḳabrüme
Eyle āsān baña virem cümle
sü’ālüm benüm

kabül:

1. **ḳabülün:-ün**

Gazel 2443

Mısra: 8

*Bir şeye isteyerek veya
istemeyerek peki deme, razı olma,
muvaafakat etme.*

Tuḥfe eyler küyuña varsa gözüm
gevherlerin
Ger ḳabülün var-ısa yoluña ṡsār
eylesün

kabül eyle-:

1. **ḳabül eyle-:**

Gazel 2036

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Bir armağanı almak,
onaylamak.*

Dest-büs olmasa cānā sun ayaguñ
öpelüm
Cānumı tuḥfe getürdüm dōstum
eyle ḳabül

2. **ḳabül eyle-:**

Gazel 2115

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*“Bundan dolayı, bu yüzden”
anlamında kullanılan bağlaç.*

Ka ‘be-i küyuñ Muḥibbī’ye
müyesser oldı çün
Gel ḳabül eyle kapuñda cān-ıla
ḳurbānuñam

3. **ḳabül eyle-:**

Gazel 2151

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Bir iş veya ziyaret için
gelenleri yanına, huzuruna almak.*

Gel ḳabül eyle getürdüm tuḥfe cān
dergāhuña
Çün varılmaz pādīşāhlar öñine boş
iy şanem

4. **ḳabül eyle-:**

Gazel 2157

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Bir şeye isteyerek veya
istemeyerek peki deme, razı olma,
muvaafakat etme.*

Dermān içinde derdi dilüm eyledi
ḳabül
Anuñ-ıçun ki yār diler derdmend
olam

5. **ḳabül eyle-:**

Gazel 2184

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Bir şeye isteyerek veya
istemeyerek peki deme, razı olma,
muvaafakat etme.*

Sen pādīşāha tuḥfe idem cān u
başumı
Eger ḳabül eylesesin iy şāh çekem

6. **ḳabül eyle-:**

Gazel 2185

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Verilen bir şeyi almak, geri
çevirmemek.*

Sen Süleymān’a eger pīşkeş çekem
pāy-ı cerād
Mürum eyle ḳabül tuḥfe
ḫāḳürümdür benüm

ḳabül id-:

1. **ḳabül id-:**

Gazel 2100

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Bir şeye isteyerek veya
istemeyerek razı olmak.*

Cān-ıla kim ki ide derdi ḳabül
Añlamazam diye devā sevdim

ḳabül it-:

1. **ḳabül it-:**

Gazel 2022

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Bir armağanı almak. || Bir
şeye isteyerek veya istemeyerek
razı olmak.*

Kapuña tuḥfe getürdüm cānı iy
ḫūrī-liḳā
Bī-bahādūr ger ḳabül it gerçi
görünür ḳalıl

2. **ḳabül it-:**

Gazel 2022

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Bir armağanı almak. || Bir
şeye isteyerek veya istemeyerek
razı olmak.*

Kapuña tuḥfe getürdüm cānı iy
ḫūrī-liḳā
Bī-bahādūr ger ḳabül it gerçi
görünür ḳalıl

3. **ḳabül it-:**

Gazel 2055

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

*Yanına, katına almak. || bir
şeye isteyerek veya istemeyerek
razı olmak.*

Cefā cevruñi gönder ḳabül ider
didüm cānā
Baña ol rāḫāt-ı cāndur cefa hergiz
dimem çekdüm

4. **ḳabül it-:**

Gazel 2076

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Bir şeye isteyerek veya
istemeyerek razı olmak.*

İtdüm ḳabül çünki ḫarābātī
meşrebin
Her ne ki diye mu’teḳid-i zāt-ı
pākiyem

5. **ḳabül it-:**

Gazel 2087

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bir armağanı almak.

Luḫf idüp anı ḳabülitse eger
cānānum
Çokdan eyler-idüm yolına terk
cānum

6. **ḳabül it-:**

Gazel 2268

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

*Şöyle veya böyle
değerlendirmek, telakki etmek.*

Dünyâ Muhibbî istedi ben
itmedüm kabûl
'Arz-ı cemâl eyledi didi er isterem

kabûl itmez:

1. **kabûl itmez:**--mez, -

Gazel 2004

Mısra: 16

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi isteyerek ya da
istemeyerek uygun bulmak, bir
şeye rıza göstermek, razı olmak. ||
Büyük görevdeki biri görüşmek ya
da iş için gelenleri yanına,
makamına almak.*

Gerçi sevmek sen güzeller şâhını
haddüm degül
Söz kabûl itmez n' idem başına
sulţândur gönül

kabûl ol-:

1. **kabûl ol-:**

Gazel 2239

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

*Allah katında makbul saymak,
beğenip karşılığını vermek.*

Añ 'isyânuñ Muhibbî zârılık kıl
Kabûl olur du'âlar şubh-dem hem

2. **kabûl ol-:**

Gazel 2239

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

*Allah katında makbul saymak,
beğenip karşılığını vermek.*

Añ 'isyânuñ Muhibbî zârılık kıl
Kabûl olur du'âlar şubh-dem hem

3. **kabûl ol-:**

Gazel 2252

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Allah katında makbul saymak,
beğenip karşılığını vermek.*

Ka'be' dür kûyuñ Muhibbî cânı
kurbân eyledi
Zî sa'âdetdür ger kabûl olursa
kurbânüm benüm

kabûl-i cânüm ol-:

1. **kabûl-i cânüm ol-:**

Gazel 2259

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Yapısı gereği bir şeyi
alabilecek, kendine mal edebilecek
yetenekte olmak, kabule elverişli
olmak.*

Egerçi dâr-ı dünyâda tettebbu'
eyledüm fenler
Kabûl-i cânüm olurdu bu 'ışkıdan
özge fen görsem

kaç-:

1. **kaçar:**--ar, -

Gazel 2026

Mısra: 7

*Birinden veya bir şeyden
kurtulmak için süratle uzaklaşmak.*

Âşinâsından kaçır bigânelerle
hem-nişîn

'Âşıkı yâd eylemez dimekdür işi
yâda gel

2. **kaçar:**--ar, -

Gazel 2046

Mısra: 3

*Bir şeyi yapmayı istememek,
geri durmak, kaçınmak.*

Ugrasa bigâne-veş Tañrı
selâmından kaçır
Bilmezem anuñla kıandan âşinâ
oldı gönül

3. **kaçar:**--ar

Gazel 2104

Mısra: 11

*Birinden veya bir şeyden
kurtulmak için süratle uzaklaşmak.*

Sulţân-ı 'ışk gelse kaçır pâdişâh-ı
'aql
Mümkün degül-durur ki ben anuñla
savaşam

4. **kaçmayuban:**--ma, -(y)uban

Gazel 2449

Mısra: 6

*Karşılaşmamaya çalışmak,
yüz yüze gelmek istememek,
uzaklaşmak istemek.*

Pâdişâh-ısañ bu pendüm güş kıl
zulm eyleme
Gör Süleymân kaçmayuban aldı
pendi mürdan

5. **kaçmaya:**--ma, -(y)a

Gazel 2492

Mısra: 4

*Birinden veya bir şeyden
kurtulmak için süratle uzaklaşmak.*

Bu kerâmet mi degül Mecnûn'a
kuşlar cem' olup
Kaçmaya şîr ü peleng ol 'âşık-ı bî-
bâkden

kaçan:

1. **kaçan:**

Gazel 2259

Mısra: 1

Ne zaman.

Bu dil sîm-âb-veş ditrer kaçan bir
sîm-ten görsem
Baña ölmek muqarrerdür eger çâk
pîrehan görsem

2. **kaçan:**

Gazel 2010

Mısra: 10

Ne vakit, ne zaman ki.

Gice tâ şubha dek bi-dâr oluram
Kaçan kim eylerem zülfüñ
tahayyül

3. **kaçan:**

Gazel 2018

Mısra: 6

Ne vakit, ne zaman ki.

Nergis-i zerrîn legende şebnem ile
yur yüzün
Her kaçan kim h'vâbdan olsa seher
bîdâr gül

4. **kaçan:**

Gazel 2024

Mısra: 10

Ne vakit, ne zaman ki.

Kayurur gözler o bâğuñ
bâğbânıdur gönül
Çarh yayından kaçan atılsa miñnet
okları

5. **kaçan:**

Gazel 2031

Mısra: 4

Ne vakit, ne zaman ki.

Hîç halâşa yir kalur mı döstüm dil
murgına
'Ârizuñ üzre kaçan dâm olsa
zülfüñ dâne hâl

6. **kaçan:**

Gazel 2031

Mısra: 8

Ne vakit, ne zaman ki.

Gözlerüm yaşı yeñilmez çehrem
üzre al olur
Her kaçan başdan başa görsem
geyersin seni al

7. **kaçan:**

Gazel 2055

Mısra: 4

Ne vakit, ne zaman ki.

Mağabbet sâğarı tolma-ıdı
deryâları korsañ

Ezel bezminde nüş itdüm kaçan
kim aña dem çekdüm

8. kaçan:
Gazel 2088

Mısra: 6
Ne vakit, ne zaman ki.

Ḥalk-ı 'âlem cümleten bî-höd
olalar hem çü 'üd
Meclis-i ğamda kaçan bu nâlemi
kânün idem

9. kaçan:
Gazel 2094

Mısra: 1
Ne vakit, ne zaman ki.

Sen mehi hicrân şebinde her kaçan
yâd eyleyem
Yaş döküp encüm mişâl âh-ıla
feryâd eyleyem

10. kaçan:
Gazel 2106

Mısra: 1
Ne vakit, ne zaman ki.

Her kaçan şem'-i cemâlünü görem
yana varam
Cân atup bâl ü peri yakmaga
pervâne varam

11. kaçan:
Gazel 2132

Mısra: 4
Ne vakit, ne zaman ki.

Cürm-ise eger cân u gönülden seni
sevmek
'Afv it ki kaçan ola haṭâ işlemez
âdem

12. kaçan:
Gazel 2149

Mısra: 9
Ne vakit, ne zaman ki.

Kaçan 'ışkıyla âh itse Muḥibbî
bîd-veş dîtrer
'Aceb hâlüm n' olur âḥîr katı pür
iztirâb oldum

13. kaçan:
Gazel 2180

Mısra: 1
Ne vakit, ne zaman ki.

Leylî zülfün mihrini dilde kaçan
peydâ kılam
Ser-bürehe kendümi mecnûnlayın
rüsâvâ kılam

14. kaçan:
Gazel 2219

Mısra: 4
Ne vakit, ne zaman ki.

İder şayd ol kemân ebrû nazar
benden yana kılmaz
İder mi ḥasretâ derdâ kaçan tîr ü
kemân görsem

15. kaçan:
Gazel 2249

Mısra: 1
Ne vakit, ne zaman ki.

Leylî zülfünüñ hevâsını kaçan
sevdâ kılam
Gönlümi Mecnûnlayın dîvâne bir
şeydâ kılam

16. kaçan:
Gazel 2249

Mısra: 6
Ne vakit, ne zaman ki.

Giçe yir yirden bu eflâküñ tokuz
kalkanımı
Âhum okına kaçan ḫaddümi büküp
ya kılam

17. kaçan:
Gazel 2388

Mısra: 7
Ne vakit, ne zaman ki.

Olur şikâf sîne kaçan nâle eylesem
Derd-i dilüm çıkar feleklere olur
'âlem

18. kaçan:
Gazel 2419

Mısra: 8
Ne vakit, ne zaman ki.

'Aceb mi âh kıldukça gözümüñ
yaşı dinmezse
Kaçan ebr-i siyâh olsa hemân
ardıncadur bârân

19. kaçan:
Gazel 2466

Mısra: 1
Ne vakit, ne zaman ki.

Nâmeler gelse kaçan İstânbül-ı
âbâddan
Büy-ı zülfünüñ seḫergeh aluram
Bağdâd'dan

kad:

1. **ḫadûñ:-üñ**
Gazel 2159

Mısra: 4
Boy, kamet, endam.

Naḥl-i ḫaddine gönül yir yir
asılmış göncadur

Ben ki ol bâlâ ḫadûñ vaşluñ dil-
âvîz eyleyem

2. **ḫadı:-i**
Gazel 2278

Mısra: 1
Boy, endam, kamet.

Bir serv ḫadı yâd idüben bir ḫazel
didüm
Bâlâ ḫâdini yâd idüp amma güzel
didüm

3. **ḫâdini:-i, -n, -i**
Gazel 2278

Mısra: 2
Boy, kamet, endam.

Bir serv ḫadı yâd idüben bir ḫazel
didüm
Bâlâ ḫâdini yâd idüp amma güzel
didüm

ḫad kıvâmet:

1. **ḫad kıyâmet:**
Gazel 2264

Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Boy bos.

Ol şanavber ḫad kıyâmet iy Muḥîb
girmez ele
Bâri anuñ yirine servi der-âgüş
eyleyem

ḫadar:

1. **ḫadar:**
Gazel 2215

Mısra: 8
*Bir şeyin, kıyaslandığı diğer
bir şey ölçüsünde, derecesinde
veya büyüklüğünde olduğunu
anlatır.*

Leylîdür çün zülfine dirler yüzine
"ve' d-ḫuhâ"
Saçı ḫadar olsa ne tañ yüzde nev-
rüzum benüm

ḫadd:

1. **ḫaddümüzi:-ü, -müz, -i**
Gazel 2293

Mısra: 12
Boy. II Bel.

Atalum yine bu âh oklarımı
Büküben ḫaddümüzi ya olalum

2. **ḫaddüñ:-üñ**
Gazel 2147

Mısra: 7
Boy, endam, kamet.

Bāğ-ı hüsn içre görelen kıddüñ iy
serv-i hırām
Pāyuña cūlar akıtdum şöyle giryān
olmuşam

3. **kıddini:-in, -i**

Gazel 2244

Mısra: 18

Boy, endam, kamet.

Çü kıldı yaşın itdi Muhibbī yine
revān
‘Arz eyleyeli kıddini ol serv-i
kāmētüm

4. **kıddi:-i**

Gazel 2245

Mısra: 7

Boy, endam, kamet.

Kıddi kāmēt getürdi uy kaşı
mihrābına
Mescid-i hüsninde çeşmi çünkü
olmuşdur imām

5. **kıddi:-i**

Gazel 2254

Mısra: 1

Boy, endam, kamet.

Gözi ser-fitne-i ‘ālem olup kıddi
kıyāmet hem
Belā-yı cān imiş baña ol çeşm ü
kāmēt hem

6. **kıddüñ:-üñ**

Gazel 2287

Mısra: 9

Boy, endam, kamet.

Didüm bālā midur kıddüñ ya tūbā
Didi andan yüce ben ser-firāzam

7. **kıddi:-i**

Gazel 2328

Mısra: 9

Boy, endam, kamet.

Kıddi elf ü zülfi lām u agızı
mīmden irak
İy Muhibbī hicr ara eksük degül
baña elem

8. **kıddüñ:-üñ**

Gazel 2387

Mısra: 2

Boy, endam, kamet.

Gül gibi dāyimā her lahza olgıl şād
hem
Serv kıddüñ bendesidür ‘ar’ar u
şimşād hem

9. **kıddüñ:-üñ**

Gazel 2418

Mısra: 1

Boy, endam, kamet.

Togrı dir kıddüñ görüp serv-i
hırāmāndur diyen
La’lūñe rengin dimiş la’l-i
Bedaşşān’dur diyen

10. **kıddüñ:-üñ**

Gazel 2439

Mısra: 10

Boy, endam, kamet.

Her dem Muhibbī su gibi akıtdı
gözüm yaşın
Ol serv kıddüñ ayagina çağlamag-
ıçun

11. **kıddüñ:-üñ**

Gazel 2459

Mısra: 5

Boy, endam, kamet.

Ol elif kıddüñ hevāsı hasretinden
dōstlar
Gāh kıddüm dāl olur hicrān
şebinde gāh nūn

12. **kıddi:-i**

Gazel 2463

Mısra: 2

Boy, endam, kamet.

Lebleri devrinde hergiz bakmayam
şahbāya ben
Serv kıddi var-iken meyl itmeyem
tūbāya ben

13. **kıddüm:--üm, -**

Gazel 2014

Mısra: 7

Boy, kamet, endam.

Sararup kıddüm gibi nesrīn ola
Ger göre ol ‘arız-ı hamrāyı gül

14. **kıddi:-i**

Gazel 2146

Mısra: 5

Boy, kamet, endam.

Agzı mīm ü zülfi lām u olalı kıddi
elif
Eksük olmaz dōstlar şimden girü
baña elem

15. **kıddüñ:-üñ, -**

Gazel 2056

Mısra: 9

Boy, kamet, endam.

Serv mi kıddüñ ü ya tūbā mı ‘ar’ar
didüm
Didi saña ne biter ya serv ü ya
şimşād olam

16. **kıdd-ile:--ile**

Gazel 2179

Mısra: 1

Boy, kamet, endam.

Çün hırāmān kıdd-ile sen serv-i
bālāyı görem
Niçe sirlara müzeyyen olmuş ol
cāyı görem

17. **kıddümi:--üm, -i**

Gazel 2180

Mısra: 6

Boy, kamet, endam.

Atmaga āh oklarını her şehir
eflāke çün
Miñnet ile bükilen bu kıddümi ben
ya kılam

18. **kıdd-ile:--ile**

Gazel 2259

Mısra: 3

Boy, kamet, endam.

Var-iken kıdd-ile zülf ü ruñı ol
sīm-ten yāruñ
Bu gönüm istemez sünbül gül ü
serv ü semen görsem

19. **kıddi:-i**

Gazel 2083

Mısra: 7

Boy, endam, kamet.

Kıddi hayāli gelse dile cūlar
akıdup
Āhır yolında cem’ olup ‘ummān
olan yaşum

20. **kıddüñe:--üñ, -e**

Gazel 2098

Mısra: 2

Boy, kamet, endam.

Egri olmaz kaşlarıña dōstum kec
rā disem
Togrı olur sözlerüm kıddüñe ger
bālā disem

21. **kıddüñe:--üñ, -e**

Gazel 2427

Mısra: 1

Boy, kamet, endam.

Kıddüñe beñzer senüñ iy sīm-ten
Gülşen içre görmedüm bir nār-ven

22. **kıddüñ:-üñ**

Gazel 2113

Mısra: 2

Boy, kamet, endam.

Kākülünden dem mi vardur kim
perişān olmayam

Serv addũn añılıp yā zār u giryān olmayam

23. **addini:-i, -n, -i**
Gazel 2132
Mısra: **10**
Boy, endam, kamet.

Görelî am-ı zũlfũnî cānā bu Muibbî
Zũlfũn gibi addini hemān eyledi ol am

24. **addine:-i, -n, -e**
Gazel 2137
Mısra: **2**
Boy, kamet, endam.

Çeşmini fitne anuñ amzesin āfet gördüm
Serv irmez addine anı kıyāmet gördüm

25. **addümi:-ü, -i**
Gazel 2165
Mısra: **4**
Boy, kamet, endam.

Nāle kıldum 'işk elinden yaşımu tār eyledüm
İnleyüp zārılık itdüm addümi çeng eyledüm

26. **addümi:-ü, -i**
Gazel 2232
Mısra: **10**
Boy, kamet, endam.

Meclis-i amda Muibbî yaşımu tār eyleyüp
İnleyüp zārılık idüp addümi çeng eyleyem

27. **addümi:-ü, -i**
Gazel 2279
Mısra: **7**
Boy, kamet, endam.

Eger 'işk-ıla bu devrān büküp addümi ya itse
Ölüp dirilürem ammā o kaşı yādan el çekmem

28. **addümi:-ü, -i**
Gazel 2306
Mısra: **10**
Boy, kamet, endam.

İy Muibbî ol kemān ebru amından 'āıbet
Māh-ı nev gibi büküp bu addümi am eyledüm

29. **addümi:-ü, -i**
Gazel 2372

Mısra: **4**
Boy, kamet, endam.

Åh kim tūr-i cefādan key ölümlü hastayam
addümi lām eyleyelden ol kaşı yalar benüm

30. **addüñ:-üñ**
Gazel 2187
Mısra: **5**
Boy, endam, kamet.

Serv addüñ görmezem amma ki anuñ yādına
Varuban nezzāre-i serv-i şanavber eyleyem

31. **addini:-i, -n, -i**
Gazel 2206
Mısra: **6**
Boy, kamet, endam.

Tāk-ı ebrũñı eger bir kez göre şeyh-i şehir
İdine mihrāb anı addini kıla dağı am

32. **addüm:-ü**
Gazel 2262
Mısra: **5**
Boy, kamet, endam.

Oldı bu addüm am-ı zũlfün gibi Zũlfũnı gördükçe pür am-dide'em

33. **addümi:-ü, -i**
Gazel 2297
Mısra: **18**
Boy, kamet, endam.

āfil olma iy felek geçür tokuz kalkanuñı
Çünkü ben āh oklarına addümi yā eyledüm

34. **addüñ:-üñ**
Gazel 2316
Mısra: **5**
Boy, kamet, endam.

Serv addüñ tazelensün diyü iy ārām-ı cān
āk-i payuña gözüm yaşın hemān ismarlaram

35. **addin:-i, -n**
Gazel 2331
Mısra: **9**
Boy, kamet, endam.

Muibbî pāyına düşmek diler āddin dũ-tā kıldı
Görenler yār ayagında sanurlar beni alālam

36. **addüm:-ü**
Gazel 2352
Mısra: **8**
Boy, kamet, endam.

İy felek turmaz geçer sakın tokuz kalkanuñı
Åhum oklarına bu addüm büküp yā eylesem

37. **addüñ:-üñ**
Gazel 2385
Mısra: **1**
Boy, kamet, endam.

Gözünden fitneler zāhir olur addüñ kıyāmet hem
Belā-yı cān u dil dirsem 'aceb mi çeşm ü kāmet hem

38. **addüni:-üñ, -i**
Gazel 2394
Mısra: **5**
Boy, kamet, endam.

Bāğ ara addüni görmem bārı varup yāduña
Gāh seyr-i serv idüp gāhı şanavber eyleyem

39. **addüm:-ü**
Gazel 2459
Mısra: **6**
Boy, kamet, endam.

Oı elif addüñ hevāsı haşretinden dōstlar
Gāh addüm dāl olur hicrān şebinde gāh nūn

40. **addüñle:-üñ, -le**
Gazel 2476
Mısra: **1**
Boy, endam.

addüñle ruhuñ hũb direm serv ü semenden
Dil-cü hauñı yig görürem bāğ u çemenden

addü bükül:-

1. **addü bükül:-**
Gazel 2249
Mısra: **6**
Kelime Tipi: -
Çok sıkıntıya uğrayıp çökmek.

Giçe yir yirden bu eflākũn tokuz kalkanını
Åhum okına kaçan addümi büküp ya kılam

2. **addü bükül:-**
Gazel 2249
Mısra: **6**

Kelime Tipi: -
Çok sıkıntıya uğrayıp çökmek.

Giçe yir yirden bu eflākūn tokuz
kalkanını
Ahum okına kaçan kıddūmi büküp
ya kılam

kaddüm:

1. **kaddüm:**
Gazel 2294
Mısra: 13
Boy. II Bel.

Bükilip kıddüm olaldan iy
Muhibbī yā benem
'Arşa-i 'ışk içre her dem ataram āh
okların

kaddün:

1. **kaddüni:-i**
Gazel 2204
Mısra: 3
Boy, kamet, endam.

Çünkü görmem kıddüni yāduña iy
serv-i sehī
Varuban nazzāre-i serv ü sanavber
eyleyem

kadeh:

1. **kadeh:**
Gazel 2385
Mısra: 7
*Bardak, küçük bardak, içki
bardağı.*

Dilā iç bir kadeh meyden kamu
müşkilleri hāl it
Diyeler kim göre ancak olur böyle
kerāmet hem

2. **kadeh:**
Gazel 2038
Mısra: 3
*Bardak, kase, su ve şarap
vesaire içmeye mahsus her nevi
kap, cam, piyale.*

Çün bahār eyyāmıdır al elüne
gülğün kadeh
Her ne deñlü var-ısa kalmaya
gönlünde melāl

3. **kadeh:**
Gazel 2233
Mısra: 7
*Bardak, kase, su ve şarap
vesaire içmeye mahsus her nevi
kap, cam, piyale.*

Bir kadeh mey ile anı şāf ide pīr-i
muğān

Āh-ıla dil āyinesin her kaçan jeng
eyleşem

4. **kadeh:**
Gazel 2298
Mısra: 2
*Bardak, kase, su ve şarap
vesaire içmeye mahsus her nevi
kap, cam, piyale.*

Rehne virdüm tācumı bāde
temennā eyledüm
Bir kadeh meyle cihan mülkin
temāşā eyledüm

5. **kadeh:**
Gazel 2320
Mısra: 11
*Bardak, kase, su ve şarap
vesaire içmeye mahsus her nevi
kap, cam, piyale.*

Tā ezel 'ışkuñ meyinden bir kadeh
nüş itmişem
Gitmeye tā rüz-ı maşşerde benüm
keyfiyyetüm

6. **kadeh:**
Gazel 2322
Mısra: 6
*Bardak, kase, su ve şarap
vesaire içmeye mahsus her nevi
kap, cam, piyale.*

İrmeden vaşluña cānā korkaram
bād-ı eccl
Suna baña bir kadeh peymāne
bilmen n' eyleyem

7. **kadeh:**
Gazel 2486
Mısra: 6
*Bardak, kase, su ve şarap
vesaire içmeye mahsus her nevi
kap, cam, piyale.*

Bilse idün rehne korduñ zāhidā
destāruñı
Bir kadeh nüş eyle gel zevk it
meyün keyfiyyetin

8. **kadeh:**
Gazel 2111
Mısra: 2
*Sırça, cam, şarap kadehi. ||
Cam, sevgilinin dudağıdır, ağzıdır.
Çünkü içi dolu sırça kadeh dudak
gibi görünür, buse de şarap kadar
insanı kendinden geçirir ve sarhoş
eder. Cam aynı zamanda gonca ve
güldür. Kırmızılığı yönünden ve
çekiciliği nedeni ile bu ilişki
kurulur. Cam bazen de renk ve
şekil yönünden laleye benzer.*

İrişdi mevsim-i gülde celis-i bāde
olam
Kadeh el üzre tutup gül gibi
küşāde olam

9. **kadeh:**
Gazel 2340
Mısra: 1
*Sırça, cam, şarap kadehi.
Cam, sevgilinin dudağıdır, ağzıdır.
Çünkü içi dolu sırça kadeh dudak
gibi görünür, buse de şarap kadar
insanı kendinden geçirir ve sarhoş
eder. Cam aynı zamanda gonca ve
güldür. Kırmızılığı yönünden ve
çekiciliği nedeni ile bu ilişki
kurulur. Cam bazen de renk ve
şekil yönünden laleye benzer.*

Her kaçan cām-ı lebūñden bir
kadeh nüş eyleyem
Tā kıyāmet kaynayup deryālayın
cüş eyleyem

10. **kadeh:**
Gazel 2392
Mısra: 2
*İçki içilen bardak, içki içmek
için kullanılan bardak.*

Şabr u 'aklı tagıdup 'ışkdan şadā
güş eyleyem
N'ola hālüm ger maħabbetde
kadeh nüş eyleyem

kadeh-i hūñ:

1. **kadeh-i hūñ:**
Gazel 2222
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Kanlı kadeh.

Gelse miħmān bu dil tekyesine
derd ü belā
Mā-ħazar çeşmüm ile kadeh-i hūñ
çekerem

kadeh-kes:

1. **kadeh-keşüm:-üm**
Gazel 2386
Mısra: 10
İçki içen kimse, sarhoş.

Def -i ħumār ister iseñ gel
Muħibbiyā
Çāre budur ki aña bir iki kadeh-
keşüm

kadem:

1. **kadem:**
Gazel 2012
Mısra: 3
Adım, ayak.

Basduñ çü kadem kâfile-i 'ışka sen
âhir
Feryâd-ıla ol maħmile iy dil ceres
ol gel

kadem bas-:

1. kadem bas-:

Gazel 2047

Mısra: **1**

Kelime Tipi: -

*Ayak basmak. // Bir yere
varmak, ulaşmak. || Girmek,
gelmek, uğramak.*

Bas kadem rāst reh-i 'ışka yine
merdān ol

Ya nī gel 'ahd-şiken olma dürüst
peymān ol

2. kadem bas-:

Gazel 2380

Mısra: **10**

Kelime Tipi: -

*Ayak basmak, bir yere
varmak, ulaşmak.*

Kıl Muħammed hürmetine yā
İlāhe'l-ālemīn
Bu Muħibbī'ye 'ināyet şıħhate
bassun kadem

3. kadem bas-:

Gazel 2398

Mısra: **3**

Kelime Tipi: -

*Ayak bakmak, bir yere
ulaşmak, erişmek.*

Ola ki bir kadem basa gelüp
ruħsāruma diyü
Düşüben yolları üzre ben anuñ
hāksār oldum

4. kadem bas-:

Gazel 2398

Mısra: **3**

Kelime Tipi: -

*Ayak bakmak, bir yere
ulaşmak, erişmek.*

Ola ki bir kadem basa gelüp
ruħsāruma diyü
Düşüben yolları üzre ben anuñ
hāksār oldum

5. kadem bas-:

Gazel 2398

Mısra: **3**

Kelime Tipi: -

*Ayak bakmak, bir yere
ulaşmak, erişmek.*

Ola ki bir kadem basa gelüp
ruħsāruma diyü

Düşüben yolları üzre ben anuñ
hāksār oldum

kadem kıl-:

1. kadem kıl-:

Gazel 2044

Mısra: **8**

Kelime Tipi: -

*Ayak basmak.// Girmek,
gelmek, uğramak.*

Gülşen itdüm bagrumuñ kaniyla
cānā sīnemi
Döstüm rence kadem kıl seyr için
seyrāna gel

2. kadem kıl-:

Gazel 2388

Mısra: **4**

Kelime Tipi: -

Ayak basmak, direnmek.

Bir kerre bārī hālümü gör rence kıl
kādēm
Eyler bu kalb-i ħasta temennā-yı
mağdemüñ

kad-i tübā:

1. kad-i tübā:

Gazel 2045

Mısra: **10**

Kelime Tipi: -

*Tuba ağacı gibi uzun boylu
sevgili.*

Girmesün kimse araya hālünü yaz
nāmeye
Peyk-i āhuñla Muħibbī ol kad-i
tübāya sal

kādir:

1. kādir'ün:--üñ, -

Gazel 2043

Mısra: **9**

*Allah'ın isimlerinden
biridir. Kudret sahibi, tükenmez
kudreti olan, istediğini dilediği
gibi yapmaya muktedir olan, gücü
yetendir. || Değer , kıymet.*

Māh-rūlarda Muħibbī Kādir'ün gör
kudretin
Bir yire cem' eylemiş āteş hevā vü
āb u gil

kādir ol-:

1. kādir ol-:

Gazel 2199

Mısra: **7**

Kelime Tipi: -

*Gücü yetmek, muktedir
olmak.*

Nuḫka kādir olmadum ki nokḫa
diyem agzına
Mūmiyānı fikri ile cismümi mū
eyledüm

2. kādir ol-:

Gazel 2286

Mısra: **6**

Kelime Tipi: -

*Gücü yetmek, muktedir
olmak.*

Şikāyet itmez idüm ğam yükünden
Eğer çekmege anı kādir olsam

3. kādir ol-:

Gazel 2469

Mısra: **6**

Kelime Tipi: -

*Gücü yetmek, muktedir
olmak.*

Sorma Mecnūn'a rumuz-ı 'ışkı gel
sen sor baña
Kādir olmadı cevāba sordum ol
şeydāya ben

kadrin bil-:

1. kadrin bil-:

Gazel 2498

Mısra: **5**

Kelime Tipi: -

*Gereken değeri vermek,
kıymetini bilmek, takdir etmek.*

Zülfnün sor kıymetini zerrece
kadrin bilen
Virmeye 'ālem tolu māl olsa anuñ
bir kılın

kadrini bil-:

1. kadrini bil-:

Gazel 2049

Mısra: **5**

Kelime Tipi: -

*Değerini bilmek,
yararlanmak. || Bir şey veya
kimseye taşıdığı değere yakışır
şekilde davranmak, davranışını
ona göre ayarlamak, takdir etmek.*

Söz güherdür degme kimse bilmez
anuñ kadrini
Kıymetin bilen alur göster hemān
şarrāfa gel

2. kadrini bil-:

Gazel 2416

Mısra: **10**

Kelime Tipi: -

*Gereken değeri vermek,
kıymetini bilmek, takdir etmek.*

Beñzedi nazmuñ Muhibbî yine şâfi
gevhere
Bilmez anuñ kadrini şarrâf-ı 'irfân
olmayan

kaf':

1. **ka'f'ını**:--i, --n, --i

Gazel 2024

Mısra: 12

*Kaf Dağı. || Dünyanın etrafını
çevrelediğine inanılan dağlar
zinciri. || Efsanevi Simurg kuşunun
yaşadığına inanılan dağdır.*

Sine meydanında dikilmiş
nişânıdır gönül
Ger ma'habbet Ka'f'ını gezse
Muhibbî tañ degül

kāf':

1. **ka'f' a**:--a, -

Gazel 2049

Mısra: 4

*Kaf dağı. Dünyanın etrafını
çevrelediğine ve aşılmasının
imkansızlığına inanılan dağlar
zinciri. Yüksekliğin, uzaklığın,
ihtişamın, kainatın sembolü olarak
şiirlerde Anka ile birlikte anılır.*

Konma dünyā cıfedür pervāz kıl
'Ankā gibi
Himmet-i bālāñ-ıla 'Ankā oluban
Ka'f' a gel

kaf:

1. **ka'f' inuñ**:--i, --nuñ

Gazel 2085

Mısra: 9

*Kaf dağı. || Dünyanın etrafını
çevrelediğine ve aşılmasının
imkansızlığına inanılan dağlar
zinciri. Yüksekliğin, uzaklığın,
ihtişamın, kainatın sembolü olarak
şiirlerde Anka ile birlikte anılır.*

İy Muhibbî ben kanā'at Ka'f' inuñ
'Ankā' sıyam
Sanma güncişk gibi meyl-i hırmen-
i erzen kılam

2. **ka'f' a**:--a

Gazel 2290

Mısra: 4

*Kaf dağı. Dünyanın etrafını
çevrelediğine ve aşılmasının
imkansızlığına inanılan dağlar
zinciri. Yüksekliğin, uzaklığın,
ihtişamın, kainatın sembolü olarak
şiirlerde Anka ile birlikte anılır.*

Bu dünya cıfedür gördüm meges-
veş kâni' olmadum

Varup Simurg olup Ka'f' a kanā'at
ihtiyar itdüm

3. **ka'f' inuñ**:--i, --nuñ

Gazel 2417

Mısra: 8

*Kaf dağı. || Dünyanın etrafını
çevrelediğine ve aşılmasının
imkansızlığına inanılan dağlar
zinciri. Yüksekliğin, uzaklığın,
ihtişamın, kainatın sembolü olarak
şiirlerde Anka ile birlikte anılır.*

Tu' me diyü cıfe-i dünyāya iy dil
itme meyl
Kim kanā'at Ka'f' inuñ 'Ankā' sı ya
şahbāzısın

ka'f' dan ka'f' a tut-:

1. **ka'f' dan ka'f' a tut-**:

Gazel 2329

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Dünyaya bir uça bir uca
hükmetmek.*

Sāye salsa ol hümā ger ben gedāya
devletüm
'Ālemi Ka'f' dan Ka'f' a tutmak
olurdı himmetüm

kafes:

1. **ka'fesden**:--den

Gazel 2313

Mısra: 5

*Beden, göğüs. || Hayvanlar
için aralıklı tel, metal veya ağaç
çubuklardan yapılmış taşınabilir
bölme.*

Ben ol murğ-ı hoş elhānam
ka'fesden eyleyüp pervāz
Bahār-ı devlete irdüm egerçi çok
hazān gördüm

ka'fes-i murğ:

1. **ka'fes-i murğ**:

Gazel 2214

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Kuş kafesi.

'Aqs-i ruhuñda göreliden hālūñi
gönül
Uşatdı ka'fes-i murğ görüp āb u
dāne hem

ka'f-ı istiğnā:

1. **ka'f-ı istiğnā**:

Gazel 2294

Mısra: 12

Kelime Tipi: -
Kanaat dağı.

Olmadum dünyā-yı dūna ben
meges gibi harîş
Ka'f-ı istiğnāyı menzil eyledüm
'Ankā benem

2. **ka'f-ı istiğnā**:

Gazel 2297

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Gönül tokluğu dağı.

Cıfe-i dünyāya māyil olmadum
hem çü meges
Ka'f-ı istiğnāda bu gönülümü 'Ankā
eyledüm

kāfile-i 'ışk:

1. **ka'file-i 'ışk**:

Gazel 2012

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Aşk kafilesi.

Basduñ çü kadem ka'file-i 'ışka sen
āhir
Feryād-ıla ol ma'hmile iy dil ceres
ol gel

kāfir:

1. **ka'fir**:--ī

Gazel 2028

Mısra: 3

*Allah'ın varlığına ve
birliğine, Hz. Muhammed'in
peygamberliğine ve Allah'tan
getirdiklerine inanmayan yahut
bunlardan birini inkar eden kimse.*

Kāfirī bünyāddur dilde esāsı
'ışkumuñ
Anuñ-ıçun seyl-i eşkümden aña
gelmez hālel

2. **ka'fir**:

Gazel 2108

Mısra: 5

*"Uğursuz, kahrolası"
anlamında küfür sözü olarak
kullanılır.*

Ne ğam ka'fir gözün alsa dil ü cān
Selāmet kala yiter baña dīnüm

3. **ka'fir**:

Gazel 2144

Mısra: 5

Allah'ın varlığını inkar eden.

Çeşmüñ itdüğünü itmez dīni yok
ka'fir dağı

Öldürürseñ bāri bildür suçum iy
merdüm benüm

kāfir-i fettān:

1. **kāfir-i fettān:**

Gazel 2419

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Fitneci kāfir.

Süvār-ı esb-i nāz olmuş yürür ol
hüsrev-i hūbān
Hat u hāli belā-yı dil dü çeşmi
kāfir-i fettān

kāfiristān:

1. **kāfiristāna:-a**

Gazel 2161

Mısra: 4

*Halkı müslüman olmayan
memleketler.*

Göricek bāğ-ı hüsniinde nigāruñ
zülf ü ruhsārın
Saçını kāfiristāna yüzün imāna
tapşurdum

kāğıd:

1. **kāğıda:--a, -**

Gazel 2066

Mısra: 2

Kağıt.

Derd-i dilümi yazmaga aldum ele
kalem
Evvel hürüfi kāğıda yazdum
görindi ğam

2. **kāğıd:**

Gazel 2242

Mısra: 1

*Üzerine yazı yazılan
sayfa,mektup.*

Aldum ele kāğıd kalem yazmaga
nāme iy şanem
Yandı bu āhum odına kāğıdla
hāme iy şanem

3. **kāğıd:**

Gazel 2248

Mısra: 1

*Üzerine yazı yazılan
sayfa,mektup.*

Aldum elüme şevkuñ ile kāğıd u
kalem
Yazam edā-yı medhüñi iy yār-ı
muhterem

4. **kāğıdla:-la**

Gazel 2242

Mısra: 2

*Üzerine yazı yazılan
sayfa,mektup.*

Aldum ele kāğıd kalem yazmaga
nāme iy şanem
Yandı bu āhum odına kāğıdla
hāme iy şanem

5. **kāğıdla:-la**

Gazel 2282

Mısra: 8

*Üzerine yazı yazılan
sayfa,mektup.*

Niçe tahrir idem ben süz-ı 'ışkı
Yanar destümde kāğıdla kalem
hem

6. **kāğıd:**

Gazel 2482

Mısra: 10

Kağıt.

Muhibbī yazmak itse derd-i hālin
Yana kāğıd düşe āteş kaleminden

kāh:

1. **kāha:-a**

Gazel 2232

Mısra: 7

Saman, saman çöpü.

Kāha dönmiş zerd iken āhum
odından ruhlarum
İsterem kanlu yaşumla anı gül-reng
eyleyem

2. **kāh:**

Gazel 2184

Mısra: 9

Saman çöpü, saman.

Kāh oldı Muhibbī teni bir kāha
dönüp āh
Takāt mı var bār-ı ğamı her gāh
çekem

3. **kāha:-a**

Gazel 2184

Mısra: 9

Saman çöpü, saman.

Kāh oldı Muhibbī teni bir kāha
dönüp āh
Takāt mı var bār-ı ğamı her gāh
çekem

4. **kāhiyam:-ı, -(y)am**

Gazel 2341

Mısra: 12

Saman çöpü.

İy Muhibbī āhuñ-ıla yile virdüñ
'ālemi

Bilmedüñ mi hürmen-i ğam içre
miñnet kāhiyam

kahkah:

1. **kahkah:**

Gazel 2265

Mısra: 8

*İki yana doğru sallana
sallana.*

Şād olur kühsār-ı ğamda añıcak
ruhsārını
Hemçü kebk-reftar ile her bir yaña
kahkah varam

kahr:

1. **kahr:**

Gazel 2117

Mısra: 2

*Galip gelip ezme, perişan
etme, mahv ve helak etme. //
İnsanın içine işleyen derin üzüntü,
sıkıntı, keder.*

Yüz cefā biñ cevri ol nā-
mihribāndan görmişem
Görmedi kahr u sitem bir kes ben
andan görmişem

2. **kahruñ:-uñ**

Gazel 2178

Mısra: 7

*İnsanın içine işleyen derin
üzüntü, sıkıntı, keder.*

Gerçi kim kahruñ kavirdür
rahmetüñ ğālib aña
Bir bölük üftāde budur içümüzde
söz bizüm

3. **kahr:**

Gazel 2383

Mısra: 9

Dert, keder, acı, gam, üzüntü.

Kahr u luftın eylemişdür bu
Muhibbī ihtiyār
Zira kim bir bendeyem ol
pādişāhumdur benüm

kahr-ı 'azim:

1. **kahr-ı 'azim:**

Gazel 2177

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Büyük üzüntü.

Kim tutar emrüñi luftuñ gösterüp
sensin Halim
Dutmayan fermānuñı ol da görür
kahr-ı 'azim

kākül:

1. **kâküllerin:**-ler, -i, -n

Gazel 2488

Mısra: 5

*Alna düşen kısa saç demeti,
perçem.*

Tagıdup kâküllerin gönlüm perişân
eyledi
Komadı şabr u qarârüm sünbül-i
gül-bü diyen

2. **kâkül:**

Gazel 2010

Mısra: 14

*Saç, zülf, yüzün iki yanına
sarkan saç.*

Dil-i dîvâneyi zabt idemezler
Meger zencîr ola boynuma kâkül

3. **kâkül:**

Gazel 2015

Mısra: 6

*Yüzün iki yanına sarkan saç,
perçem.*

Görinen sünbül midür yâhûd
didüm zülfün ucı
Didi hey dîvâne ol zencîrdür kâkül
degül

4. **kâkülinden:**--i, --n, --den

Gazel 2063

Mısra: 6

*Alna düşen kısa kesilmiş saç,
perçem.*

Saňa yitmez mi kim âhuñ duhânı
pîç pîç oldı
Niçe bir başda sevdâ dil-rübânun
kâkülinden hem

5. **kâkülünden:**-üñ, -den

Gazel 2113

Mısra: 1

*Alna dökülen saç, kahkül,
perçem. || Divan şiirinde zülf ile
aynı anlamdadır.*

Kâkülünden dem mi vardur kim
perişân olmayam
Serv kıddün añılıp yâ zâr u giryân
olmayam

6. **kâkülinden:**-i, -n, -den

Gazel 2145

Mısra: 6

*Alna düşen kısa saç demeti,
perçem.*

Dili fâriğ iden her dem bu halka
halka ahumdur
Perî yüzlüerün zülfî hamından
kâkülinden hem

7. **kâkül:**

Gazel 2429

Mısra: 1

*Alna düşen kısa saç demeti,
perçem.*

Bugün çün rîsmân kâkül saçı
zencîr olasin sen
Neden dîvâneler hakkında pür
taşîr olasin sen

kâkül-i müşgînüñi:

1. **kâkül-i müşgînüñi:**--üñ, --i

Gazel 2027

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Misk kokulu perçem.

Gün yüzünden dür olalı key perişân
olmuşam
Kâkül-i müşgînüñi yeter perişân
eylegil

kâkum:

1. **ķākum:**

Gazel 2421

Mısra: 6

Çok kıymetli bir kûrk.

Sînem üzre penbe-i dâğum yiter
pîrâhenüm
Fâriğam tâc u kabâ vü ķākum u
sincâbdan

ķāl:

1. **ķāl:**

Gazel 2309

Mısra: 10

Söz, laf.

Şâf kalb olmak dilersen nâr-ı 'ışka
yan gönül
Ğıll ü Ğışdan kurtulup Ğam
pütesinde ķāl olam

2. **ķāl:**

Gazel 2338

Mısra: 10

Söz, laf.

Âteş-i 'ışkı ezelden eyledüm ben
ihtiyâr
Ğıll ü Ğışdan şâf olup Ğam
pötasında ķāl olam

3. **ķāl:**

Gazel 2382

Mısra: 10

*Karışık durumdaki maden ve
maddeleri çeşitli özelliklerinden
faydalanarak birbirinden ayırma
işlemi.*

Tâ ki yakdum püte-i hicre Muhibbî
cân u dil
Ğıll ü Ğışdan zer gibi ķāl olmuşam
pâk olmuşam

ķal-:

1. **kaldum:**-du, -m

Gazel 2345

Mısra: 11

*Bir durumunda içinde olmak,
bulunmak.*

Rûze-i hicrânda kaldum 'iyd-i
vaşla irmedüm
Ğıce gündüz ol meh-i tâbânı
añdum agladum

2. **kalmışam:**-miş, -am

Gazel 2400

Mısra: 3

*Bir durumun içinde olmak,
kalmak.*

Kalmışam hicrân şebinde togmadı
şubh-ı vişâl
Şöyle beñzer Ğıceye tebdil olupdur
gündüzüm

3. **kalsa:**-sa

Gazel 2387

Mısra: 9

*Bulunmak, var olmak, mevcut
halde olmak.*

İy Muhibbî bu zamâna kalsa ger
Ferhâd u Ğays
Ders-i 'ışkı virmede olur idüm
üstâd hem

4. **kalurdı:**--ur, --dı

Gazel 2023

Mısra: 3

*Olduğu yerde ve olduğu halde
durmak. || Bir şey karşısında
etkisini üzerinde hissedecek kadar
uzun müddet durmak, o şeyin
etkisine maruz olmak.*

Zulmet içinde kalurdı cümle halk-ı
kâyinât
Anlara olmasa idi şer'üñ envârı
delîl

5. **kalur:**--ur, -

Gazel 2031

Mısra: 3

*Zaman, uzaklık veya nicelik
belirtilen miktarda bulunmak.*

Hiç halâşa yir kalur mı döstüm dil
murğına
'Arızuñ üzre kaçan dâm olsa
zülfün dâne hâl

6. **kalmaya:--ma, --(y)a**

Gazel 2038

Mısra: 4

*Var olmaya devam etmek,
bitmeden sürmek, sürüp gitmek.*

Çün bahār eyyāmıdur al elüñe
gülğün kadeh
Her ne deñlü var-ısa kalmaya
gönlünde melâl

7. **kaldı:--dı, -**

Gazel 2039

Mısra: 6

*Bir yerde olmak veya
bulunmak.*

Küyuña varmaga gönderdüm
levend-i göñlümi
Kaldı gelmedi anı bir yere salmalı
degül

8. **kaldı:--dı**

Gazel 2081

Mısra: 6

*Bir sebepten dolayı yapacağı
şeyi yapamamak, gideceği yere
gidememek, yapmaktan veya
gitmekten mahrum olmak.*

İy dil var eyle hâzret-i yāra
şikāyeti
İrmedi dāmenine elüm kaldı
müşkilüm

9. **kalmayısar:--ma, -(y)ısar**

Gazel 2093

Mısra: 2

*Olduğu yeri ve durumu
korumak, sürdürmek.*

Şem'-veş başum kesildükçe akar
yaşum benüm
Yana yana mahş olup kalmayısar
başum benüm

10. **kaldı:--dı**

Gazel 2105

Mısra: 3

Sadece ondan ibaret olmak.

Üstühvān kaldı tenümde ğam-ı
hicrūñle hemān
Emr kıl seglerüñe ola benüm
mihmānum

11. **kaldı:--dı**

Gazel 2132

Mısra: 6

*Var durumda olmak, mevcut
bulunmak.*

Bu hāsta göñül irmez-ise vaşluña
cānā
Cān virse gerek yoluna çün kaldı
hemān dem

12. **kaldı:--dı**

Gazel 2139

Mısra: 12

*Var durumda olmak, mevcut
bulunmak.*

İy tabīb-i dil Muḥibbī hicrūñ-ile
ḥastadur
Gelmez-iseñ bir nefes kaldı çıkar
cānum benüm

13. **kalur-ısa:--ur, -ısa**

Gazel 2151

Mısra: 9

*Var olmaya devam etmek,
bitmeden sürmek, sürüp gitmek.*

Dār-ı dünyāda güzellik kalur-ısa
pāyidār
Baña itdüğün ḥelâl idem saña ḥoş
iy şanem

14. **kalmadı:--ma, -dı**

Gazel 2156

Mısra: 4

*Var olmaya devam etmek,
bitmeden sürmek, sürüp gitmek.*

Nāgehān gördüm senüñ ben iy perī
behcet yüzün
Ol zamāndan gitdi 'aqlum kalmadı
hergiz bilüm

15. **kalmadı:--ma, -dı**

Gazel 2200

Mısra: 2

*Var durumda olmak, mevcut
bulunmak.*

Dāğ-ıla tolu sine ciger ğarḡa-i ḥūn
hem
'Aql-ıla fikr kalmadı şābr-ıla
sükūn hem

16. **kalmaya:--ma, -(y)a**

Gazel 2226

Mısra: 8

Olmak veya bulunmak.

Umaram idesin baña şefā'at
Ki kalmaya benüm ḡalbümde ḥiç
bīm

17. **kaldı:--dı**

Gazel 2232

Mısra: 4

*Bir işin olması birine veya bir
şeye bağlı olmak.*

Gün yüzüñi görmek itsem sāyem
arduma düşer
Buña kaldı kim dönüp sāyem ile
ceng eyleyem

18. **kalmadı:--ma, -dı**

Gazel 2236

Mısra: 6

Olmak veya bulunmak.

Şem'-i meclis olalıdan ruḡūñi iy
dōst senüñ
Yandı pervāne-şıfat kalmadı perr ü
bālüm benüm

19. **kaldum:--du, -m**

Gazel 2247

Mısra: 1

*Bir sebepten dolayı yapacağı
şeyi yapamamak, gideceği yere
gidememek, yapmaktan veya
gitmekten mahrum olmak.*

Bend-i ğamda kaldum dōstum
rehāyi isterem
Dideme cānā yüzüñden rüşenāyi
isterem

20. **kalmaya:--ma, -(y)a**

Gazel 2250

Mısra: 6

*Var olmaya devam etmek,
bitmeden sürmek, sürüp gitmek.*

Nişānın sormayıñ benden raḡībün
Nişānı kalmaya hergiz ola güm

21. **kalmaya:--ma, -(y)a**

Gazel 2255

Mısra: 6

*Var durumda olmak, mevcut
bulunmak.*

Dileğüm budur Ḥudāyā yuyasın
yüz karasın
Kalmaya mahşer gününde alacak
yālüm benüm

22. **kalmaya:--ma, -(y)a**

Gazel 2283

Mısra: 6

*Bir şey karşısında etkisini
üzerinde hissedecek kadar uzun
müddet durmak, o şeyin etkisine
maruz olmak.*

Dilā zer gibi yan ğam pütesinde
Olasın şāf sende kalmaya ḡām

23. **kalmadı:--ma, -dı**

Gazel 2310

Mısra: 9

*Geriye kalmamak, bitmek,
tükenmek, yok olmak, mevcut
olmamak.*

Kalmadı derd ü belā miḥnet
Muḥibbī görmedük
Olalıdan berü baña rehnümā
göñlüm gözüm

24. **kaldum:**-du, -m

Gazel 2323

Mısra: 5

Herhangi bir durumda kalmak, olmak.

Zerre-veş kaldum ayakda gün yüzünden dür olup
‘Alemler içinde olmuştum âvâre bilmen n’eyleyem

25. **kalmışam:**-muş, -am

Gazel 2325

Mısra: 5

Bir mekanda bulunmak, durmak, hareket etmemek.

Küh-1 gâmda kalmışam ölmek muşkarrerdür baña
Dostlar bu derdüme bir çâre bilmen n’eyleyem

26. **kalsa:**-sa

Gazel 2330

Mısra: 7

Durumunu korumak, bir halde bulunmaya devam etmek, sürmek.

Düşdi dil çâh-1 zenahtâna ebed kalsa gerek
Merhametle el eger sunmaya zülfi resenüm

27. **kâlam:**-am

Gazel 2331

Mısra: 2

Bir durumu, vaziyeti sürdürmek, durumunu korumak.

Mağabbet bâdesin içdüm yine sermest ü hoş hâlem
Tutuşdum âteş-i ‘ışka eridüm zer gibi kâlam

28. **kalan:**-an

Gazel 2481

Mısra: 8

Arta kalmak, geriye kalmak.

Lebinüñ cür‘asın içdüm birez fâş oldu bu derdüm
Tolu sun sâğârî sâkî kalan derdüm de fâş olsun

29. **kalur:**-ur

Gazel 2369

Mısra: 10

Geriye kalmak, geriye kalan şey.

Mümkün olmaz ki şehâ koyam elümden etegüñ
Ger elüm kat’ iderler kalur etegüñde elüm

30. **kalmadı:**-ma, -dı

Gazel 2401

Mısra: 9

Kalmamak, bitmek, tükenmek, yok olmak, mevcut olmamak.

Şabra çün kalmadı Muhibbî mecâl
Çâre yok bir diyâra ‘azm idelüm

31. **kalsalar:**-sa, -lar

Gazel 2407

Mısra: 4

Var olmaya devam etmek, bitmeden sürmek, sürüp gitmek.

‘İşk için Ferhâd ile Mecnûn’ a kim teslîm ider
Kalsalar bu devre dirler baña üstâdum benüm

32. **kalmadı:**-ma, -dı

Gazel 2414

Mısra: 10

Geriye kalmamak, bitmek, tükenmek, yok olmak, mevcut olmamak.

Bilmem Muhibbî ‘ışk-ıla âhîr n’ olur hâlüm benüm
Kalmadı şabr u tâkâtum gâyet zebün oldum zebün

33. **kalsaydı:**-sa, -(y)dı

Gazel 2453

Mısra: 3

Var olmaya devam etmek, bitmeden sürmek, sürüp gitmek.

Kalsaydı bu zamâna Ferhâd u Kays u Vâmîk
Benden gelüp sorardı her biri ‘ışk zamîrin

34. **kaldı:**-dı

Gazel 2464

Mısra: 6

Bir durum içerisinde olmak veya bulunmak.

Her kim tecerrüd itdi çıkdı göge çü ‘İsî
Her kim tîma‘da kaldı geçti yire çü Kârün

kâl eyle-:

1. **kâl eyle-:**

Gazel 2102

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Maden külçelerini eriterek içindeki maddeleri ayırmak. || Kullanılamaz duruma gelmiş makinelerin parçalarını ayırma işlemi.

Püte-i ‘ışk içre yakdum nâr-1 ‘ışka cân u dil
Güll u gışdan küllî cismüm zer gibi kâl eyledüm

kâl ol-:

1. **kâl ol-:**

Gazel 2124

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Yok ol-.

İy Muhibbî güll u gışdan niçesi kâl olmayam
Püte-i hicr içre ben zer gibi nârî görmüşem

2. **kâl ol-:**

Gazel 2500

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Bir süre bir yerde bulunmaya devam etmek.

Cânânı sevdim cân-ıla doldı derünüm kan-ıla
Koñ âteş-i hicrân-ıla ben kâl olayın bir zamân

kalb:

1. **kalbe:-e**

Gazel 2372

Mısra: 12

Kalp, gönül.

Jeng olursa gâm degül gâmdan gönül âyinesi
Çün virür kalbe şafâ câm-1 muşaffâlar benüm

2. **kalbüne:-üñ, -e**

Gazel 2098

Mısra: 3

Yürek, gönül.

Âhum-ıla göz yaşı kalbüne te’sîr eylemez
Katı gönülüne müsellemler âhen ü hârâ disem

3. **kalbümde:-üm, -de**

Gazel 2226

Mısra: 8

Yürek, gönül, kalp.

Umaram idesin baña şefâ‘at Ki kalmaya benüm kalbümde hiç bîm

4. **kalbüne:-üñ, -e**

Gazel 2301

Mısra: 8

Yürek, gönül, kalp.

Seng-i h ara nerm olur ger derd-ile
 h eylesem
K alb ne iy seng-dil itmedi hergiz
k r hem

5. ** albinde:-i, -n, -de**

Gazel 2464

Mısra: 8

Gönül, yürek, sine, kalp.

Gitmezdi h acca hergiz koyup
diyar-ı y arı
K albinde Merve h akkı olsa şaf -yı
Mecn n

6. ** albi:-i**

Gazel 2449

Mısra: 2

*Gönül. Aşığın aşkıyla ilgili
her türlü gelişmenin algılandığı
yerdir. Gönül bir hitap yeridir.
Aşık gönlüyle konuşur, dertleşir.
Gönül bir kuştur. Gam ve kederle
beslenir. Sevgilinin hayali ile
mutlu olur, nazıyla kendinden
geçer. Rakibe asla tahammülü
yoktur. Aşkın yağmasına uğramış,
sevgilideki güzellikler ile
darmadağın olmuştur. Geceler
boyu ızdırıp çektiği için hasta ve
yaralıdır. Gönül hastasının derdi
sevgilinin nazından dolaydır.
Sevgili süzgün bakışıyla onun
gönlünü yaralar.*

‘Aşık olan hiç şaf  almaz mey-i
engürdan
K lbi anu  ser-te-ser t  tolmayınca
n rdan

7. ** albi i:- n , -i**

Gazel 2449

Mısra: 7

* nsanın duygularını taşıyan i 
alemi, gönül, i , yürek.*

N y gibi g ll u gışdan  albi ni eyle
tehi
Hiç i itmed n mi sen bu nükteyi
tanbürdan

 alb-i hasta:

1. ** alb-i hasta:**

Gazel 2388

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Hasta kalpli.

Bir kerre b ri h l mi g r rence kıl
k dem
Eyler bu  alb-i hasta temenn -yı
ma dem n

 alb-i haz n:

1. ** alb-i haz n:**

Gazel 2108

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Hüzünlü kalp.

Uyaldan y ra bu  alb-i haz n m
Görinür yir yir  h-ı  teş n m

 albini k s de it-:

1. ** albini k s de it-:**

Gazel 2042

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Kalbini açmak, derdini
dökmek, içini dökmek, senli benli
konuşmak ve davranmak.*

B z r-ı ‘işka geldi  u şarr f-ı mey-
f r ş
İtdi k s de  albini meyle d kk n-ı
la‘l

 aldur-:

1. ** aldurdum:-du, -m**

Gazel 2185

Mısra: 5

*Bulunduğu yerden yukarıya
doğru hareket ettirmek.*

ş h-ı ‘işk oldum liv -yı  hı
kaldurdum yine
S ne  ablum çalınur n lem
nefirümdür benüm

2. ** aldurdum:-du, -m**

Gazel 2393

Mısra: 1

*Bulunduğu yerden yukarıya
doğru hareket ettirmek.*

Gelüp eşküm sip hını liv -yı  hı
kaldurdum
Bel  şahr sına vardum vef   ablını
 aldurdum

3. ** aldurup:-up**

Gazel 2381

Mısra: 5

*Yukarı doğru hareket
ettirmek, yükseltmek.*

ş h-ı ‘işk oldum yine  hum liv sın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklı
sip humdur benüm

4. ** aldurma:-ma**

Gazel 2381

Mısra: 9

*Bulunduğu yerden yukarıya
doğru hareket ettirmek.*

 ak-ı ebr sın görüp kaldurma başı
secdeden
K ible h akkı iy Muhibb 
secdeg humdur benüm

5. ** aldurup:-up**

Gazel 2485

Mısra: 5

*Bulunduğu yerden yukarıya
doğru hareket ettirmek.*

Servler baş kaldurup her ya a
bakar b ğda
Sen gelesin gülşene diyü seni
gözler hem n

 alem:

1. ** aleminden:-den**

Gazel 2482

Mısra: 10

Kalem.

Muhibb  yazmak itse derd-i h lin
Yana k ğid düşe  teş k lemden

2. ** alem:**

Gazel 2062

Mısra: 6

*Yazı yazmaya mahsus,
genellikle çubuk biçiminde alet.*

H re de nl  yazsalar yazılmaya
derd   elem
Olsa deryalar mürekkeb cümle
ağ lar k lem

3. ** alem:**

Gazel 2066

Mısra: 1

*Yazma,  izme vb. işlerde
kullanılan çeşitli biçimlerde araç.*

Derd-i dilümi yazmaga aldum ele
k lem
Evvel hur fi k ğıda yazdum
görindi ğam

4. ** alem:**

Gazel 2146

Mısra: 4

*Yazı yazmaya mahsus,
genellikle çubuk biçiminde alet.*

‘Arızum levhinde yazmaga
der num h lini
Gözlerüm tolu dev t u kirpügüm
kıldan k lem

5. ** alem:**

Gazel 2206

Mısra: 1

*Yazı yazmaya mahsus,
genellikle çubuk biçiminde alet.*

İsterem ki eyleyem bu
üstühvānumdan kalem
Şafha-i ruhsāruma derd-i dilüm
kılām raqām

6. kalem:

Gazel 2224

Mısra: 1

*Yazı yazmaya mahsus,
genellikle çubuk biçiminde alet.*

Eyleyem cevri ü cefāña
üstühvānumdan kalem
Tā kılām şerh-i ğamuñı levh-i hāk
üzre raqām

7. kalem:

Gazel 2239

Mısra: 4

*Yazı yazmaya mahsus,
genellikle çubuk biçiminde alet.*

Yaza levh-i dile ger hasb-i hālüm
Eñ evvel dutışa levh ü kalem hem

8. kalem:

Gazel 2242

Mısra: 1

*Yazı yazmaya mahsus,
genellikle çubuk biçiminde alet.*

Aldum ele kâğıd kalem yazmaga
nāme iy şanem
Yandı bu āhum odına kâğıdla
hāme iy şanem

9. kalem:

Gazel 2248

Mısra: 1

*Yazı yazmaya mahsus,
genellikle çubuk biçiminde alet.*

Aldum elüme şevkuñ ile kâğıd u
kalem
Yazam edā-yı medhūñı iy yār-ı
muhterem

10. kalem:

Gazel 2282

Mısra: 8

Yazı yazmaya mahsus araç.

Niçe tahrir idem ben süz-ı ışkı
Yanar destümde kâğıdla kalem
hem

11. kalem:

Gazel 2328

Mısra: 8

Yazı yazmaya mahsus araç.

İstedüm 'arz eyleyem dildāra
yazup hālümü
Sözlerümden şafhaya od düşdi
tutışdı kalem

12. kalem:

Gazel 2364

Mısra: 10

*Allah'ın kudret eli, Allah'ın
takdir etmesi.*

İy Muhibbī şükr kıl artur Hüdā'ya
hāmdüñi
Çäre ne çünki gelür başa ne
yazdıysa kalem

13. kalem:

Gazel 2486

Mısra: 1

*Yazı yazmaya mahsus,
genellikle çubuk biçiminde alet. ||
Yaratıcının ilahi sırları yazması.*

Katib-i dil destine alsa kalemden
āletin
Dürlü mā' nālar zühüra getürür gör
şan'atin

kalender:

1. kalenderlik:-lik

Gazel 2162

Mısra: 10

*Dünya malına önem
vermeyen, müsamahakar, yumuşak
huylu, alçak gönüllü, olur olmaz
şeyin üstünde durmayan kimse.*

Muhibbī hubb-ı dünyayı gönülden
çün trāş itdün
Kalenderlik ise ancak olur 'ışk ehli
abdālüm

kalender meşreb:

1. kalender meşreb:

Gazel 2102

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Kalender gibi yaşayan,
alçakgönüllü, gösterişsiz kimse.*

Tekye-i 'ışka girtip yidüm ğamuñ
esrarını
Bir kalender meşrebem kendümi
abdāl eyledüm

kalil görün-:

1. kalil görün-:

Gazel 2022

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Az görünmek.

Kapuña tuhfe getürdüm cāni iy
hür-likā
Bī-bahādur ger kabül it gerçi
görünür kalil

kalkan:

1. kalkan:

Gazel 2040

Mısra: 10

*Eski savaşlarda savaşçının
kılıç, kargı, mızrak ve ok
darbelerine karşı kendini korumak
için sol elinde tutarak kullandığı
siper. || Dıştan gelen zarar verici
özelliği olan her şeye karşı koruma
sağlayan maddi veya manevi
koruyucu.*

Nāvek-i hāri görüp vehm eyleyüp
almış ele
Anuñ için dutunur her bir yaña
kalkan ğül

2. kalkanını:-i, -n, -ı

Gazel 2249

Mısra: 5

*Eski savaşlarda savaşçının
kılıç, kargı, mızrak ve ok
darbelerine karşı kendini korumak
için sol elinde tutarak kullandığı
siper.*

Giçe yir yirden bu eflākün tokuz
kalkanını
Āhum okına kaçan kıddümi büküp
ya kılām

3. kalkanuñi:-uñ, -ı

Gazel 2297

Mısra: 17

*Arkasına sığınılacak şey,
siper.*

Ġāfil olma iy felek geçür tokuz
kalkanuñı
Çünki ben āh oklarına kıddümi yā
eyledüm

4. kalkanuñi:-uñ, -ı

Gazel 2352

Mısra: 7

*Arkasına sığınılacak şey,
siper.*

İy felek turmaz geçer sakın tokuz
kalkanuñı
Āhum oklarına bu kıddüm büküp
yā eylesem

kalkana:

1. kalkana:

Gazel 2112

Mısra: 4

*Eski savaşlarda savaşçının
kılıç, kargı, mızrak ve ok
darbelerine karşı kendini korumak
için sol elinde tutarak kullandığı
siper.*

Ġadeng-i ğāmzeñe karşı siper
kılām n'ola sīnem

Müjeñ tiri irişdükke anı kalkana tapşurdum

kallās:

1. **ķallāşum:-um**

Gazel 2365

Mısra: 10

Sözünde durmaz, iki yüzli, döneķ, hileķar kimse.

İy Muħibbī nālemi kūyında dildār işidüp

Didi gūyā bülbulümsin rind ü ķallāşum benüm

2. **ķallāşum:-um**

Gazel 2402

Mısra: 16

Sözünde durmaz, iki yüzli, döneķ, hileķar kimse.

Gördi dilber bu Muħibbī 'ışķ-ıla dīvānedür

Didi yokdur saña beñzer rind ü ķallāşum benüm

kalma-:

1. **kalmadı:-dı**

Gazel 2071

Mısra: 5

Var olmamak, yok olmak.

Zülfün hayāli ile kalmadı uyħu diyü
Yüz sürüp işigüñe yaşum ider tazallüm

2. **kalmadı:-dı**

Gazel 2081

Mısra: 10

Kalmamak, bitmek, tükenmek, yok olmak,mevcut olmamak.

Yāruñ Muħibbī görelı ħaṭṭı ğubārını

Ĥayrānam aña kalmadı herģiz benüm bilüm

3. **kalmadı:-dı**

Gazel 2164

Mısra: 1

Gerıye kalmamak, bitmek, tükenmek, yok olmak,mevcut olmamak.

Dil gitdi bende kalmadı şabr u ķarār hem

Bu sīne oldı ĥasreti-y-ile ĥārĥār hem

4. **kalmadı:-dı**

Gazel 2164

Mısra: 1

Gerıye kalmamak, bitmek,

tükenmek, yok olmak,mevcut olmamak.

Dil gitdi bende kalmadı şabr u ķarār hem
Bu sīne oldı ĥasreti-y-ile ĥārĥār hem

5. **kalmadı:-dı**

Gazel 2320

Mısra: 10

Bitmek, tükenmek, yok olmak,mevcut olmamak.

Urmayaldan sīne-i mecrūħuma ğamz okların
Kalmadı bu tende şıĥat gitdi cümle rāħatüm

6. **kalmadı:-dı**

Gazel 2347

Mısra: 3

Gerıye kalmamak, bitmek, tükenmek, yok olmak,mevcut olmamak.

Eşķ-i çeşmüm kalmadı ķarż itdüm ez-ħün-ı ciġer
'Ayb kılmañ döstlar bu nev'ile medyünligüm

kām:

1. **kām:**

Gazel 2283

Mısra: 12

Arzu, emel, istek.

Ne emr itseñ benüm oldur murādum
Dimişler gerekmez 'aşıķa kām

2. **kāmum:-um**

Gazel 2095

Mısra: 1

Arzu, meram, maksat.

Olayım rüsvā-yı ĥalķ iy dil budur kāmum benüm
Cānumı ĥicr odına yakdı dil-ārāmum benüm

3. **kām:**

Gazel 2191

Mısra: 2

Arzu, meram, maksat.

Varup luṭf istedüm yār itdi dūşnām
Cihān içinde buldı bu ğönül kām

kāma ir-:

1. **kāma ir-:**

Gazel 2258

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Umduĝuna ve istediĝine erişmek.

Virüp dil leylī zülfine dirēĝā irmeyüp kāma
Olup dīvāne Mecnūn-veş gezerem deşt ü ber oldum

kamer:

1. **ķamerle:--le, -, -**

Gazel 2032

Mısra: 2

Ay. || Güneşten aldığı ışığı yeryüzüne yansıtan ve dünyamızın tek uydusu olan gök cismi, kamer, mah.

Ĝün yüzün üstinde ğördüm kaşlaruñ iki hilal
Kim ğörüpdür kim güneş ide ķamerle ittişāl

2. **ķamer:**

Gazel 2061

Mısra: 2

Ay, bir ışık kaynağıdır. Işığı da güneş gibi ateş değil, nurdur. Bu nurlu yüzüyle ay sevgilidir. || Ay ve yıldızlar padişah ve askerlerini temsil eder.

Ol serv-i nāz ğül gibi dāyım küşade kim
Yāħūd ķamer gibi külehi kec nihāde kim

3. **ķamer:**

Gazel 2119

Mısra: 3

Ay, kamer.

Biri gelse biri gider aña şems ü ķamer dirler
Olupdur yüzüne 'aşıķ ğelürler şubħ u ĝāħ aħşām

4. **ķameri:-i**

Gazel 2123

Mısra: 6

Ay. || Güneş göklerin sultanı ise ay onun veziridir. Ay, sevgilinin gece renkli saçları arasında durur. Sevgili o kadar güzeldir ki ay ona ancak kul olabilir.

Zühreyi muṭrib-i meclis idelüm şoħbete ğel
Ķameri bende vü ĥurşīdi ğulām eyleyelüm

5. **ķamer:**

Gazel 2137

Mısra: 7

Ay, bir ışık kaynağıdır. Işığı

da güneş gibi ateş değil, nurdur.
Bu nurlu yüzüyle ay sevgilidir.

Görmedüm bir aña beñzer yüzi gül
alın kamer
Geşt idüp 'âlemi eṭrâfı tamâmet
gördüm

6. kamer:

Gazel 2202

Mısra: 7

*Ay. Işığđ güneş gibi ateş değil,
nurdur. Sevgilinin kendisi, yüzü,
alın da ay gibidir.*

Gündür yüzi alın kamer başına
geymiş tâc-ı zer
Bu nev'e olur mı beşer ammâ ki
kimdür dimezem

7. kamer:

Gazel 2291

Mısra: 5

*Ay, bir ışık kaynağıdır. Işığđ
da güneş gibi ateş değil, nurdur.
Bu nurlu yüzüyle ay sevgilidir.*

Görmedüm bir aña beñzer yüzi
gün alın kamer
Anuñ-ıçun ol şehûñ ben bende-i
dergâhiyam

8. kamer:

Gazel 2325

Mısra: 1

*Ay, bir ışık kaynağıdır. Işığđ
da güneş gibi ateş değil, nurdur.
Bu nurlu yüzüyle ay sevgilidir.*

Düşdi gönlüm bir kamer ruhsâra
bilmen n'eyleyem
Olmışam günden güne bî-çâre
bilmen n'eyleyem

9. kamer:

Gazel 2410

Mısra: 3

Ay.

Nür umarsa n'ola senden rûz u şeb
şems ü kamer
Hem ḥabîb-i Ḥaḳ'sın u hem
raḥmeten-lil'âlemîn

kamer-rûh:

1. kamer-rûh:

Gazel 2052

Mısra: 1

Ay yüzlü.

Her kaçan kim ol kamer-rûh 'arz
ider bir dem cemâl
Pertevinden gökde güneş görünür
hem çün ḥayâl

kamer-tal'at:

1. kâmer-ṭal'at:

Gazel 2479

Mısra: 5

Ay yüzlü.

Rüşen itseñ iy kâmer-ṭal'at n'ola
kâşânemi
Eksük olmaz bedr olıcak ay çün
vîrânenen

kâmet:

1. kâmet:

Gazel 2196

Mısra: 11

Boy, endam.

Serv kâmet ruḥları gül zülf sünbül
gonca leb
Çeşmi fitne ğamze âfet kaşı yadur
sevdiğüm

2. kâmet:

Gazel 2254

Mısra: 2

Boy, endam.

Gözi ser-fitne-i 'âlem olup ḳaddi
kıyâmet hem
Belâ-yı cân imiş baña ol çeşm ü
kâmet hem

3. kâmet:

Gazel 2385

Mısra: 2

Boy, endam.

Gözünüden fitneler zâhir olur
ḳaddüñ kıyâmet hem
Belâ-yı cân u dil dirsem 'aceb mi
çeşm ü kâmet hem

4. kâmetüm:--üm, -

Gazel 2057

Mısra: 1

Boy, endam.

Akıtdı gözümüñ yaşın ol serv
kâmetüm
Ḳâmet getürdi başuma kopdı
kıyâmetüm

5. kâmetin:-in

Gazel 2338

Mısra: 11

Boy, boybos, endam.

Derdüñ-ile bu Muḥibbî ḥalka kıldı
kâmetin
Bu ümîde kim varup ayaguña
ḥalḥâl olam

6. kâmetüm:--üm, -

Gazel 2055

Mısra: 5

Boy, endam.

Gözüm yaşını tār itdüm dönelden
kâmetüm çenge
Egilürsem 'aceb midür bela vü
derd ü ğam çekttüm

7. kâmeti:-i

Gazel 2072

Mısra: 5

Boy, endam.

Mısr-ı ḥüsünüñ ḥaḳḳıçün iy kâmeti
servüm benüm
Gözlerüm yaşına bak kim Nîl ü
Ceyḥün olmışam

8. kâmeti:-i

Gazel 2298

Mısra: 3

Boy, endam.

Görmege ol 'ârızı gül kâmeti servi
yine
Dâğlarla sînede biñ dîde peydâ
eyledüm

9. kâmetüm:-üm

Gazel 2312

Mısra: 2

Boy, endam.

Bu çarḥuñ cevri yitmez mi ider bir
yaña dilber hem
Bu ğamdan kâmetüm çünki
dönüpdür oldı çenber hem

10. kâmetüm:-üm

Gazel 2346

Mısra: 5

Boy, endam.

Bâr-ı ğamdan dâla döndi kâmetüm
oldı dü-tâ
Lîk feryâd itmege ol pür cefâdan
korkaram

11. kâmetüñ:-üñ

Gazel 2378

Mısra: 7

Sima, surat, çehre.

Görelen kâmetüñ cânâ anı teşbîḥ
idüp serve
Yaşum ol serv ayagında akan
enhâra beñzetdüm

12. kâmetüm:-üm

Gazel 2432

Mısra: 5

Boy, endam.

Ķāmetüm ħalka olup eşküm
olaldan seng-i la'l
İtdiler ol ħāteme ehl-i şafā anı
nigīn

13. **Ķāmetüm:-üm**

Gazel 2493

Mısra: 5

Boy, endam.

Ney gibi bagrum delindi Ķāmetüm
çeng oldı āh
Bezmi-i ğamda nālemi gūş eylesün
saz isteyem

Ķāmet getir:-

1. **Ķāmet getir:-**

Gazel 2057

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Bilhassa cemaatle kılınan farz
namazlardan önce, "namaz
başladı" anlamına gelen" Kad
kāmeti's-salā" cümlesi ilave
edilerek ezan okumak.*

Akıtdı gözümün yaşın ol serv
Ķāmetüm
Ķāmet getürdi başuma kopdı
kıyāmetüm

2. **Ķāmet getir:-**

Gazel 2245

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Namaz kalkılması için "kad
kāmeti's-sala" diyerek ezan
okumak.*

Ķaddi Ķāmet getürdi uy kaşı
mihrābına
Mescid-i ħüsninde çeşmi çünkü
olmuşdur imām

Ķāmet it:-

1. **Ķāmet it:-**

Gazel 2432

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Namaz kalkılması için "kad
kāmeti's-salā" diyerek ezan
okumak.*

Ķāmet itse cümle mescid ehli
iderler kıyām
Kaşları mihrābına olurlar anuñ
sācidin

kamu:

1. **kamu:**

Gazel 2393

Mısra: 6

Bütün, hep.

Didüm pervāne 'āşıkdur murādı
şem'e yanmakdur
Kināyetle bu dil derdin kamu
dildāra bildürdüm

2. **kamu:**

Gazel 2394

Mısra: 4

Bütün, hep.

İrdi çün devr-i çemen şevk-i
ruĥuñla güllerün
Kanlu yaşumla kamu evrāķını ter
eyleyem

3. **kamu:**

Gazel 2013

Mısra: 9

Bütün, bütünüyle, hep, hepsi.

Ĥutbe-i 'ışķı okı yārān kamu gūş
eylesün

4. **kamu:**

Gazel 2222

Mısra: 6

Baştan başa, büsbütün, bütün.

La'l-i şirīnūñe Ferĥād gibi cānum
virūben
Ehl-i 'ışķ içre kamu tālī'-i
meymün çekerem

5. **kamu:**

Gazel 2021

Mısra: 11

Bütün, hep. || Herkes.

Çünkü bu dünyā metā'idur kamu
'āriyyeti
Ādeme bir ĥırķa bes tāc u Ķābādan
vāz gel

6. **kamu:**

Gazel 2053

Mısra: 4

Baştan başa, büsbütün, bütün.

Tır-i müjgānını ol şeh kondurursa
sīneme
Ĥāne-i dilden sürilüp def' olur
kamu melāl

7. **Ķāmusından:-sı, --n, --dan**

Gazel 2050

Mısra: 2

*Bir memleketteki halkın
bütünü. || Herkes. || Bütün, hep.*

Gerek İskender ü Dārā gerek
sulĥān-ı devrān ol
Saña yigdür Ķāmusından hemān
tek pāk-dāmān ol

8. **kamu:**

Gazel 2094

Mısra: 3

*Bir memleketteki halkın
bütünü. || Herkes. || Bütün, hep.*

Ol şeh-i ĥübāna 'āşıkdur kamu
ħalk-ı cihān
Kime 'arz-ı ĥāl idüp kime varup
dād eyleyem

9. **kamu:**

Gazel 2112

Mısra: 2

*Bir memleketteki halkın
bütünü. || Herkes. || Bütün, hep.*

Cefālar eylese her dem dili
fermāna tapşurdum
Kula ne iĥtiyār olsun kamu sulĥāna
tapşurdum

10. **kamu:**

Gazel 2172

Mısra: 6

Baştan başa, büsbütün, bütün.

Ĥastayam hicrān şebinde rüz-ı
vaşluñ isterem
Yüzünü göster kamu 'ālem ziyā
olsun direm

11. **kamu:**

Gazel 2172

Mısra: 6

Bütün, hep.

Ĥastayam hicrān şebinde rüz-ı
vaşluñ isterem
Yüzünü göster kamu 'ālem ziyā
olsun direm

12. **Ķāmusın:-sı, -n**

Gazel 2205

Mısra: 6

Bütün, hep.

Ĥamdü-lillāĥ ki bugün oldum
ta'alluĥdan berī
'İşķdan ğayrı Ķāmusın cümle
berbād eyledüm

13. **kamu:**

Gazel 2212

Mısra: 7

Baştan başa, büsbütün, bütün.

Kamu ĥübları beñzetdüm nücūma
İçinde ben seni mehtāb kıldum

14. **Ķāmusına:-sı, -n, -a**

Gazel 2216

Mısra: 8

Büsbütün, tamamen, hep.

Olup bu cinn ü insün pādīşāhı
Ķāmusına özin ma'būd iden kim

15. **kamu:**

Gazel 2269

Mısra: 10

Baştan başa, büsbütün, bütün.

İtleri karşı Muhibbî gele olmaya
'aceb

Zira anlarda kamu büy-ı vefâyı
görürüm

16. **kamusı:-sı**

Gazel 2378

Mısra: 6

Herkes.

Lebûn dâr-ı şifâsından umanlar
şerbet-i la'lûn
Kamusı dermend olmuş yatur
bimâra beñzetdüm

17. **kamu:**

Gazel 2385

Mısra: 7

Baştan başa, büsbütün, bütün.

Dilâ iç bir kadeh meyden kamu
müşkilleri hâll it
Diyeler kim göre ancak olur böyle
kerâmet hem

18. **kamu:**

Gazel 2404

Mısra: 8

Bütün, hep.

Gönlümün tahtında kurdu haylini
sulţân-ı 'ışk
Hükmi nâfizdür kamu çün
şehriyârumdur benim

kan:-

1. **kanmayam:-ma, -(y)am**

Gazel 2319

Mısra: 10

*Bir arzusunu yeteri kadar
karşılıyıp tatmin olmak, yeterince
haz alarak bir şeye doymak.*

Büsesin almış işitdüm yine sâgar
dilbertün
İçmeyince sâgaruñ kanını hergiz
kanmayam

2. **kanayım:-ayım**

Gazel 2351

Mısra: 6

*Daha fazlasına ihtiyaç
hissettirmeyecek kadar yemek veya
içmek suretiyle doymak, yeme veya
içme isteğini doyasya karşılamak.*

Vaktidür Hızır ol bu ben dil-
teşneye

Âb-ı hâyvândur lebûn sun kanayım

3. **kanmaz:-maz**

Gazel 2440

Mısra: 2

*Bir arzusunu yeteri kadar
karşılıyıp tatmin olmak, yeterince
haz alarak bir şeye doymak.*

Döstüm cevri ü cefâdan dañı
usanmaz mısın
'Āşık-ı bî-çäreler kanına hiç
kanmaz mısın

4. **kanmadı:-ma, -dı**

Gazel 2457

Mısra: 7

*Bir yiyecek veya içecekten
daha fazlasına ihtiyaç
hissettirmeyecek kadar yemek veya
içmek suretiyle doymak, yeme veya
içme isteğini doyasya karşılamak.*

Niçe kanlar içdi hiç kanmadı hünî
gözlerün
Ola kim kanum içüp fi'l-cümle
bârî kanasın

5. **kanasın:-asın**

Gazel 2457

Mısra: 8

*Bir yiyecek veya içecekten
daha fazlasına ihtiyaç
hissettirmeyecek kadar yemek veya
içmek suretiyle doymak, yeme veya
içme isteğini doyasya karşılamak.*

Niçe kanlar içdi hiç kanmadı hünî
gözlerün
Ola kim kanum içüp fi'l-cümle
bârî kanasın

kan:

1. **kandur:-dur**

Gazel 2004

Mısra: 10

Kan, vücuttaki hayati sıvı.

Ney gibi bil bağlayaldan âh u
efğân itmege
Eşk-i çeşmümden nigârâ toptolu
kandur gönül

2. **kandur:-dur**

Gazel 2004

Mısra: 10

Kan, vücuttaki hayati sıvı.

Ney gibi bil bağlayaldan âh u
efğân itmege
Eşk-i çeşmümden nigârâ toptolu
kandur gönül

3. **kan:**

Gazel 2003

Mısra: 9

*Vücuttaki kırmızı renkli
sıvı,kan || Aşığın kanlı gözyaşları.*

Büse itdiyse lebûnden döstüm kan
itmedi
Bu Muhibbî 'ye neden egri nigâh
eksük degül

4. **kan:**

Gazel 2017

Mısra: 8

*Vücuttaki kırmızı renkli sıvı. ||
Aşığın yüreğindeki aşkın acısıyla
gözünden akattığı kanlı gözyaşı için
kullanılır.*

Göreliden gözlerüm ol bî-vefâ
ruhsârını
Hün-ı bagrumla gözüm yaşını kan
eyler gönül

5. **kânidur:--ı, --dur**

Gazel 2024

Mısra: 7

*Maden ocağı, bir şeyin
kaynağı.*

Var-ısa ger dostlar esrâr kânidur
gönül
Hün-ı dilden sinede güller bitürür
tâze ter

6. **kanum:--um**

Gazel 2025

Mısra: 8

*Damarlarda gezen kırmızı
renkli canlılık sıvısı.*

Katlıme olmuş peşimân bilmezem
yâ Râb neden
Çok zamân-ı ki kanum itmiş
idüm aña hîll

7. **kanını:--ı, --n, --ı**

Gazel 2040

Mısra: 3

*Damarların içinde dolaşarak
vücut dokularını besleyen kırmızı
renkli sıvı.*

Bülbül-i bî-çärenüñ kanını sürmüş
alnına
Ka'be-i gülşende beñzer eylemiş
kurbân gül

8. **kanıyla:--ı, --(y)la**

Gazel 2044

Mısra: 7

*Damarların içinde dolaşarak
vücut dokularını besleyen kırmızı
renkli sıvı.*

Gülşen itdüm bagrumuñ kanıyla
cânâ sinemi
Döstüm rence kadem kıl seyr için
seyrâna gel

9. **kān:**

Gazel 2050

Mısra: 6

*Maden yatağı, maden ocağı. ||
Bir şeyin çok bol bulunduğu yer
veya kimse, kaynak, memba.*

Uralar ger saña tışe taħammül
eyleyüp şabr it
Ko bulsunlar murādātu cevāhir
virici kān ol

10. **kanum:--um, -**

Gazel 2068

Mısra: 5

Kan. || Vücuttaki hayati sıvı.

Var mı bir mezhebde ben kanum
helâl itdüm saña
Vaşluñ itdün sen ħarām iy nāz-
perverdüm benüm

11. **kan:**

Gazel 2083

Mısra: 4

*Kan. || Divan şiirinde
sevgilinin birçok güzellik unsuru
kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve
kan dökücülük özelliğine sahiptir.
Aşığın ağlayan gözlerine kan
oturur ve artık kanlı yaşlar
dökmeye başlar.*

Lü'lü dişi firākı-y-ıla dür dökem
gözüm
Meygün lebi hayāli ile kan olan
yaşum

12. **kanum:-um**

Gazel 2087

Mısra: 10

Vücuttaki hayati sıvı. || Kan.

İtmedün ħasta Muħibbī'ye gelüp
çünkü devā
Döstüm ölü-istem boynuña düşer
kanum

13. **kanum:-um**

Gazel 2120

Mısra: 4

Kan.

Gör o zālīm kanımı dökdi yine
inkār ider
Bakatarsun ħançeri agzında kanum
var benüm

14. **kanumdan:-um, -dan**

Gazel 2126

Mısra: 4

Vücuttaki hayati sıvı.

Ķabrüm üzre göresiz ger bite
Ķünin lâleler

Dāğı bagrumdan nişāndur rengi
kanumdan benüm

15. **kāniyam:-ı, -(y)am**

Gazel 2131

Mısra: 8

*Maden yatağı, maden ocağı.
|| Bir şeyin çok bol bulunduğu yer
veya kimse, kaynak, memba.*

Merdüm-i çeşmüm doker pâyına
her dem gevherin
Hiç dükenmez niçe yıldur sanki
gevher kāniyam

16. **kana:-a**

Gazel 2142

Mısra: 1

*Kan, divan şiirinde sevgilinin
birçok güzellik unsuru kan ile
ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan
dökücülük özelliğine sahiptir.
Aşığın ağlayan gözlerine kan
oturur ve artık kanlı yaşlar
dökmeye başlar.*

Kana ħarĶ itsün vücudum dīde-i
giryān benüm
Gülmedi çünkim yüzüme ol gül-i
ħandān benüm

17. **kanını:-ı, -n, -**

Gazel 2142

Mısra: 7

*Kan, divan şiirinde sevgilinin
birçok güzellik unsuru kan ile
ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan
dökücülük özelliğine sahiptir.
Aşığın ağlayan gözlerine kan
oturur ve artık kanlı yaşlar
dökmeye başlar.*

Yaşumuñ eytāminuñ yirlere
dökdüm kanını
Korkaram maħşerde tuta dāmenüm
ol kan benüm

18. **kan:**

Gazel 2142

Mısra: 8

*Kan, divan şiirinde sevgilinin
birçok güzellik unsuru kan ile
ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan
dökücülük özelliğine sahiptir.
Aşığın ağlayan gözlerine kan
oturur ve artık kanlı yaşlar
dökmeye başlar.*

Yaşumuñ eytāminuñ yirlere
dökdüm kanını
Korkaram maħşerde tuta dāmenüm
ol kan benüm

19. **kānısın:-ı, -sın**

Gazel 2163

Mısra: 2

*Bir şeyin çok bol bulunduğu
yer veya kimse, kaynak, memba.*

MuĶırram cürm ü 'isyāna egerçi
kim günāhkāram
Mürüvvet kānısın senden ve lĶin
raħmet umaram

20. **kānısın:-ı, -sın**

Gazel 2178

Mısra: 2

*Bir şeyin çok bol bulunduğu
yer veya kimse, kaynak, memba.*

Ķāk-i pāya devlet el virse eger
sürsem yüzüm
Sen şefā'at kānısın ancak budur
virdüm sözüm

21. **kan-ıla:--ıla**

Gazel 2192

Mısra: 4

Kan, vücuttaki hayati sıvı.

Ķamzeñ okı geleliden sīneme
Mürde gibi kan-ıla ağışteyem

22. **kanı:-ı**

Gazel 2198

Mısra: 6

*"Hani, nerede" anlamlarında
soru zamiri.*

Cān fedā kıldum yoluñda itmedüm
Ķayrı günah
Ķanı yā luĶ u kerem ben dutalum
kan eyledüm

23. **kanuñ:-uñ**

Gazel 2217

Mısra: 5

*Kan, divan şiirinde sevgilinin
birçok güzellik unsuru kan ile
ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan
dökücülük özelliğine sahiptir.
Aşığın ağlayan gözlerine kan
oturur ve artık kanlı yaşlar
dökmeye başlar.*

Rāħat gele tıgına sayĶal ola kanuñ
İy dil nazar it tıgına bak ħürz-i dest
kim

24. **kanlu:-lu**

Gazel 2232

Mısra: 8

*Kan, aşığın yüreğindeki aşkın
acıyla gözünden aktığı yaş kanlı
olur.*

Ķāha dönmiş zerd iken āhum
odından ruħlarum
İsterem kanlu yaşumla anı ħül-reng
eyleyem

25. **kan-ıla:-ıla**
Gazel 2242
Mısra: 11
Kan, divan şiirinde sevgilinin birçok güzellik unsuru kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan dökücülük özelliğine sahiptir. Aşığın ağlayan gözlerine kan oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

Derd-i dilin cān levhine yazdı
Muhibbî kan-ıla
Göndermege dil murğını itdi
hamāme iy şanem

26. **kan-ıla:-ıla**
Gazel 2500
Mısra: 3
Kan, divan şiirinde sevgilinin birçok güzellik unsuru kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan dökücülük özelliğine sahiptir. Aşığın ağlayan gözlerine kan oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

Cānāni sevdüm cān-ıla doldı
derūnum kan-ıla
Koñ āteş-i hicrān-ıla ben kāl olayın
bir zamān

27. **kan:**
Gazel 2272
Mısra: 4
Kan, divan şiirinde sevgilinin birçok güzellik unsuru kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan dökücülük özelliğine sahiptir. Aşığın ağlayan gözlerine kan oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

Hasretiyle za'ferāna dönmiş iken
ruhlaram
Surh kıldı dīdelerden akıdalı kan
gözüm

28. **kānına:-ı, -n, -a**
Gazel 2288
Mısra: 9
Bir şeyin çok bol bulunduğu yer veya kimse, kaynak, memba.

Ma'ānī kānına irdüm çıkardum
niçe gevherler
Kimisin eyledüm mahzen kimin
yārāna tapşurdum

29. **kan:**
Gazel 2308
Mısra: 8
Kan, divan şiirinde sevgilinin birçok güzellik unsuru kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan dökücülük özelliğine sahiptir. Aşığın ağlayan gözlerine kan

oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

Āteşe 'ādet budur su sepseler
teskīn olur
Nār-ı dil artar 'aceb aksa
gözümden kan benüm

30. **kān:**
Gazel 2308
Mısra: 10
Maden ocağı, bir şeyin kaynağı.

Eksük itme baħr-ı dilden dāyimā
söz gevherin
İstedükçe iy Muhibbî bulunur ol
kān benüm

31. **kanını:-ı, -n, -ı**
Gazel 2319
Mısra: 10
Kan, divan şiirinde sevgilinin birçok güzellik unsuru kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan dökücülük özelliğine sahiptir. Aşığın ağlayan gözlerine kan oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

Büsesin almış işitdüm yine sāğar
dilberüñ
İçmeyince sāğaruñ kanını hergiz
kanmayam

32. **kanı:-ı**
Gazel 2321
Mısra: 2
Kan, divan şiirinde sevgilinin birçok güzellik unsuru kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan dökücülük özelliğine sahiptir. Aşığın ağlayan gözlerine kan oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

Her kaçan zībā cemālūne olam duş
iy şanem
Gözlerüm kanı ider deryālayın cüş
iy şanem

33. **kana:-a**
Gazel 2343
Mısra: 3
Kan, divan şiirinde sevgilinin birçok güzellik unsuru kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan dökücülük özelliğine sahiptir. Aşığın ağlayan gözlerine kan oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

Kana döndürsem gözümün yaşını
kılsam şefi'
Kanı ihsān u kerem ben tatalum
kan eylesem

34. **kan:**
Gazel 2343
Mısra: 4
Kan, divan şiirinde sevgilinin birçok güzellik unsuru kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan dökücülük özelliğine sahiptir. Aşığın ağlayan gözlerine kan oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

Kana döndürsem gözümün yaşını
kılsam şefi'
Kanı ihsān u kerem ben tatalum
kan eylesem

35. **kanum:-um**
Gazel 2405
Mısra: 8
Kan, divan şiirinde sevgilinin birçok güzellik unsuru kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan dökücülük özelliğine sahiptir. Aşığın ağlayan gözlerine kan oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

Tir-i müjgānuñ deleden sīnem ile
bagrumı
Su yirine akar oldu sīnede kanum
benüm

36. **kan:**
Gazel 2409
Mısra: 1
Kan, divan şiirinde sevgilinin birçok güzellik unsuru kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan dökücülük özelliğine sahiptir. Aşığın ağlayan gözlerine kan oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

Gözümden yaş yirine kan akıtdum
İdüben āh anı her ān akıtdum

37. **kan:**
Gazel 2415
Mısra: 4
Kan, divan şiirinde sevgilinin birçok güzellik unsuru kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan dökücülük özelliğine sahiptir. Aşığın ağlayan gözlerine kan oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

Nihān olalı gün yüzün gözümden
Akıdur dīdeler yaş yirine kan

38. **kana:-a**
Gazel 2436
Mısra: 7
Kan, divan şiirinde sevgilinin birçok güzellik unsuru kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan

dökücülük özelliğine sahiptir. Aşğın ağlayan gözlerine kan oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

Kana girmişsin yine beñzer geyüp al cämeler
Nev-civânsın döstüm gel kana girmekden sakın

39. **kanına:-ı, -n, -a**

Gazel 2440

Mısra: 2

Kan, divan şiirinde sevgilinin birçok güzellik unsuru kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan dökücülük özelliğine sahiptir. Aşğın ağlayan gözlerine kan oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

Döstüm cevri ü cefâdan dahı usanmaz mısın
‘Aşık-ı bî-çâreler kanına hiç kanmaz mısın

40. **kanlar:-lar**

Gazel 2457

Mısra: 7

Kan, divan şiirinde sevgilinin birçok güzellik unsuru kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan dökücülük özelliğine sahiptir. Aşğın ağlayan gözlerine kan oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

Niçe kanlar içdi hiç kanmadı hünî gözlerüñ
Ola kim kanum içüp fi’l-cümle bārī kanasın

41. **kanından:-ı, -n, -dan**

Gazel 2483

Mısra: 1

Kan, divan şiirinde sevgilinin birçok güzellik unsuru kan ile ilgilidir. Gözler, gamze, ve kan dökücülük özelliğine sahiptir. Aşğın ağlayan gözlerine kan oturur ve artık kanlı yaşlar dökmeye başlar.

Göñül teslîm-i cân eyler elin yur kendü kanından
Târîk-ı ‘ışka ki girse geçer nâm u nişânından

42. **kânını:-ı, -n, -ı**

Gazel 2059

Mısra: 8

Bir şeyin çok bol bulunduğu yer veya kimse, kaynak, momba.

Egerçi cürm ü ‘işyânım üküş ammâ ümîdüm var

Şefâ‘at kânını aňsam benüm bî-bâkdür gönlüm

kan ayla-:

1. **kan ayla-:**

Gazel 2023

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Büyük bir üzüntü içinde olmak.

Mısr-ı hüsnüni añup hier içre ger kan aglasam
Eşküme nisbet benüm kaatre olurdu cüy-ı Nîl

2. **kan ayla-:**

Gazel 2000

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşırı derecede üzölmek, çok müteessir olmak.

Yiridür kan aglasun ‘aşıklarauñ bülbül gibi
Sen vefâsuz dil-rübâya yine virürdü gönül

3. **kan ayla-:--r, --(a)m**

Gazel 2001

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşırı derecede üzölmek, çok müteessir olmak.

Dür olalı gül yüzüñden bülbülem kan aqlaram
Aqlamakdan kalmamışdur tende bir zerre mecâl

4. **kan ayla-:**

Gazel 2196

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Büyük bir üzüntü içinde olmak.

Dîdeler kan aqlamakdan kana dönse gam degül
Gözüme hâk-i derüñ çün tütüyâdur sevdügüm

5. **kan ayla-:**

Gazel 2251

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Büyük bir üzüntü içinde olmak.

Haşretiyle gîceler tâ şubha dek kan aqlaram
Şem‘veş başdan yanam tâ pâ nâmın dimeyem

6. **kan ayla-:**

Gazel 2272

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Büyük bir üzüntü içinde olmak.

Derd-ile âh eylesem bu dîde kan aqlar bile
Müstedâm olsun baña olmuş-durur fermân gözüm

7. **kan ayla-:**

Gazel 2300

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Büyük bir üzüntü içinde olmak.

Şol kadar kan aqlayam miñnet beyâbânında kim
Ser-te-ser vâdilere yaşumla küllî gîl kılam

8. **kan ayla-:**

Gazel 2304

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Büyük bir üzüntü içinde olmak.

Hasretiyle Mısr-ı hüsnüñ yâdına iy seng-dil
Şol kadar kan aqlayam yaşumı cüy-ı Nîl kılam

9. **kan ayla-:**

Gazel 2001

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Büyük bir üzüntü içinde olmak.

Dür olalı gül yüzüñden bülbülem kan aqlaram
Aqlamakdan kalmamışdur tende bir zerre mecâl

kan aqlaram:

1. **kan aqlaram:**

Gazel 2001

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Büyük bir üzüntü içinde olmak .

Dür olalı gül yüzüñden bülbülem kan aqlaram
Aqlamakdan kalmamışdur tende bir zerre mecâl

2. **kan aqlaram:**

Gazel 2001

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Büyük bir üzüntü içinde olmak .

Dür olalı gül yüzünden bülbülem kan aqlaram
Aglamaktan kalmamışdur tende bir zerre mecâl

3. kan aqlaram:

Gazel 2001

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Büyük bir üzüntü içinde olmak .

Dür olalı gül yüzünden bülbülem kan aqlaram
Aglamaktan kalmamışdur tende bir zerre mecâl

4. kan aqlaram:

Gazel 2001

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Büyük bir üzüntü içinde olmak .

Dür olalı gül yüzünden bülbülem kan aqlaram
Aglamaktan kalmamışdur tende bir zerre mecâl

5. kan aqlaram:

Gazel 2001

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Büyük bir üzüntü içinde olmak .

Dür olalı gül yüzünden bülbülem kan aqlaram
Aglamaktan kalmamışdur tende bir zerre mecâl

6. kan aqlaram:

Gazel 2001

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Büyük bir üzüntü içinde olmak .

Dür olalı gül yüzünden bülbülem kan aqlaram
Aglamaktan kalmamışdur tende bir zerre mecâl

kan aqlasun:

1. kan aqlasun:-sun

Gazel 2000

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Kanlı gözyaşı dökmek | çok üzölmek.

Yiridür kan aqlasun 'aşıklarun bülbül gibi
Sen vefâsuz dil-rübâya yine virürdü gönöl

kan dök-:

1. kan dök-:

Gazel 2120

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bir kimseyi yaralamak veya öldürmek.

Gör o zâlim kanımı dökdi yine inkâr ider
Bakatarsun hançeri agzında kanum var benüm

2. kan dök-:

Gazel 2152

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bir kimseyi yaralamak veya öldürmek.

Ğamzesine dökmegil kanın Muhibbî'nün didüm
Dökmege 'aşıklarun kanın didi cellâdiyam

3. kan dök-:

Gazel 2152

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Bir kimseyi yaralamak veya öldürmek.

Ğamzesine dökmegil kanın Muhibbî'nün didüm
Dökmege 'aşıklarun kanın didi cellâdiyam

4. kan dök-:

Gazel 2213

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Bir kimseyi yaralamak veya öldürmek.

Lebünden hâlümü sor yâ cevâb eyt
Ya tîğün ile dök bu yire kanum

5. kan dök-:

Gazel 2419

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Bir kimseyi yaralamak veya öldürmek.

Eline hançer almışdur yine cellâd-veş çeşmi
Kırup 'aşıkların nâ-ħak döker yok yirlere çok kan

6. kan dök-:

Gazel 2423

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Bir kimseyi yaralamak veya öldürmek.

Ya kaşı alup ele tûr yine dil kıldı nişân
Çeşm-i mesti tîğ ele aldı diler kim döke kan

kan eyle-:

1. kan eyle-:

Gazel 2198

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Öldürmek, kan dökmek.

Cân fedâ kıldum yoluñda itmedüm gayrı günah
Kanı yâ lutf u kerem ben dutalum kan eyledüm

kan evlegil:

1. kan evlegil:--gil, -

Gazel 2027

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Başkasının kanını dökmek, cinayet işlemek.

Hasbeten-lillâh cefâ vü cevri kânün eyleme
Bu meğeldür atalardan döstum kan evlegil

kan id-:

1. kan id-:

Gazel 2471

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Öldürmek, kan dökmek.

Bî-güneh 'aşıklarun kırduñ kapuñda iy şanem
Nev-civânsın döstum lâyıķ mıdur kan idesin

kan revân ol-:

1. kan revân ol-:

Gazel 2335

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Her tarafı kan içinde, kana bulanmış olarak.

Kirpügüm şaflar dizüp oldu arada kan revân
Heybet aldı ehl-i 'ışķ olan savaşumdan benüm

kana dön-:

1. kana dön-:

Gazel 2173

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Kan içinde kanmak.

Hadengün sineden geçüp bu
bagrum kana dönelden
Gözümden akıdıp cular cihāni
cümle al itdüm

2. kana dön-:

Gazel 2196

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Gözler ağlamaktan veya
başka bir sebeple kıpkırmızı
olmak, kanlanmak.*

Dideler kan ağlamakdan kana
dönse gam degül
Gözüme hāk-i derüñ çün tütiyādur
sevdüğüm

kana gir-:

1. kana gir-:

Gazel 2436

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Felakete düşmesine veya
ziyan olmasına yol açmak,
kandırmak. || Birini öldürmek veya
öldürtmek, ölümüne sebep olmak.*

Kana girmişsin yine beñzer geyüp
al cāmeler
Nev-civānsın döstüm gel kana
girmekden sakın

2. kana gir-:

Gazel 2495

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Kandırmak. || Bir şeyi boş
harcamak, ziyan etmek.*

Rāh-ı 'ışkuñda görüp 'aşıkı yoldan
çıkasın

Bir bu kim kana girüp bir bu
kuldan çıkasın

3. kana gir-:

Gazel 2495

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Kandırmak. || Bir şeyi boş
harcamak, ziyan etmek.*

Rāh-ı 'ışkuñda görüp 'aşıkı yoldan
çıkasın

Bir bu kim kana girüp bir bu
kuldan çıkasın

kana teşne-:

1. kana teşne-:

Gazel 2224

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Kan dökme hırsı içinde
olmak, öldürmek arzusu gözünü
büürmek.*

Ka'be' dür küyü varan 'uşşākı katl
itse ne tañ

Teşnedür çünkü Muḥibbī kana ol
rīg-i Ḥarem

kanā'at:

1. kanā'at:

Gazel 2417

Mısra: 8

*Az şeyle yetinme, çok
istememe, kanaat.*

Tu'me diyü cīfe-i dünyāya iy dil
itime meyl

Kim kanā'at Qāf' inuñ 'Ankā' sı ya
şahbāzısın

2. kanā'at:

Gazel 2085

Mısra: 9

*Elindekinden hoşnut olup
fazlasını istememe, kısmetine,
kendisine verilene razı olma. || Az
şeyle yetinme, iktisatlı davranma.*

İy Muḥibbī ben kanā'at Qāf' inuñ

'Ankā' sıyam

Sanma güncişk gibi meyl-i ḥürmen-
i erzen kılam

3. kanā'at:

Gazel 2290

Mısra: 4

*Katlanma, kabul etme, razı
olma.*

Bu dünya cīfedür gördüm meges-

veş kāni' olmadum

Varup Simurğ olup Qāf'a kanā'at
ihtiyār itdüm

kanā'at eyle-:

1. kanā'at eyle-:

Gazel 2063

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Yetinmek, kafî bulmak.

Palās-ı faqr-ıla her dem kanā'at
eylemek hoşdur

Bu dehrün atlas u zer beft olan
dībā şalından hem

2. kanā'at eyle-:

Gazel 2464

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Yetinmek, kafî bulmak.

İy dil kanā'at eyle 'Ankā-yı küh-ı
Qāf ol

Olma sakın meges-veş dāyim
mülevves-i ḥün

kanda:

1. kanda:

Gazel 2431

Mısra: 6

Nerede.

Şi'r-i pür-süzum benüm gül lāledür
eş'ar-ı ğayr
Şekker-i şirīn ile kanda bir ola
engübīn

2. kanda:

Gazel 2045

Mısra: 7

Nerede ?, nereye ?.

Kanda olsa sal serv dirler hāke

salar sayesinde

Sen de iy servüm gelüp bu hāke bir
dem saye sal

3. kanda:

Gazel 2062

Mısra: 4

Nerede, nereye.

Öpdi dirler baña la'lüñ yog-iken

andan nişāñ

Gerçek olur 'aşıq olan kanda ise
mütthem

4. kanda:

Gazel 2181

Mısra: 4

Nerede, nereye.

İy gözüm yaşlar döküp merdümlük

it cular akıt

Kanda kim seyr eyle ol serv-i
ḥürāmānum benüm

5. kanda:

Gazel 2075

Mısra: 6

Nerede, nereye.

İtmeyince naqş-ı dehrî levḥa-i

dilden tirāş

Dimedüñ kim kanda idüñ gel her
abdālüm benüm

6. kanda:

Gazel 2080

Mısra: 6
Nerede, nereye.

‘Aceb dīvāne-i ‘ışkam ki yaşum
Yazılır kanda döksem āh şāhum

7. **kanda:**
Gazel 2101
Mısra: 6
Nerede, nereye.

Bende düşsem ne ‘aceb hālını
zülfinde görüp
Kanda kim dāne göre murğ olur
beste-i dām

8. **kanda:**
Gazel 2109
Mısra: 10
Nerede, nereye.

Dil virmeğil Muhibbī cihāna vefāsi
yok
N’oldı Sikender’e nazar it kanda
girdi Cem

9. **kandasın:-sın**
Gazel 2125
Mısra: 1
Nerede, nereye.

Kandasın iy cevri çok yār-ı cefā-
sāzum benüm
Şive vü nāzı ko hey pür-şive pür-
nāzum benüm

10. **kanda:**
Gazel 2126
Mısra: 7
Nerede, nereye.

İy şabā āvāre gönlüm kanda gitdi
bilemezem
Bir haber vir Tañrıçün ol nā-
tūvānumdan benüm

11. **kanda:**
Gazel 2168
Mısra: 8
Nerede, nereye.

Sāyesin salsa gedā üstine ol sultān
olur
Geşt kıldum kanda var devlet
hümāsın bilmedüm

12. **kandasın:-sın**
Gazel 2179
Mısra: 8
Nerede, nereye.

Ruḥlarıñ şevkine yanmak isterem
pervāne-veş
Kandasın iy şem‘-i rüşen kanda
arayığörem

13. **kanda:**
Gazel 2179
Mısra: 8
Nerede, nereye.

Ruḥlarıñ şevkine yanmak isterem
pervāne-veş
Kandasın iy şem‘-i rüşen kanda
arayığörem

14. **kanda:**
Gazel 2406
Mısra: 4
Nerede, nereye.

Eşk-i surḥum rüy-ı zerdüm
‘ışkuma şahid yiter
Kanda varsam ikisi hāzır
güvāhumdur benüm

15. **kanda:**
Gazel 2488
Mısra: 10
Nerede, nereye.

Seyl-i eşküm birle māl-ā-māl
olaldan gözlerüm
Kanda gitmişdür Muhibbī bilsem
ol uyḫu diyen

kandan:

1. **kandan:**
Gazel 2046
Mısra: 4
Nereden?.

Ugrasa bigāne-veş Tañrı
selāmından kaçır
Bilmezem anuñla kandan āşinā
oldı gönül

kand-i mükerrer:

1. **kand-i mükerrer:**
Gazel 2307
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Büyük bir itina ile yapılmış
kelle şekeri.

Bilmedüm kand-i mükerrer mi
lebūñ yāḫūd nebāt
Sanma la’lūñ zikrini iy dōst tekrār
eylemem

kandil-i āh-ı pür-şerār:

1. **kandil-i āh-ı pür-şerār:**
Gazel 2058
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Ah meşalesinin kıvılcımı.

Dūd-ı zencir ile asılan felekler
şakfına

Görinen kandil-i āh-ı pür-
şerārumdur benüm

kandil-i çarḫı:

1. **kandil-i çarḫı:--ı, -**
Gazel 2033
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Dünya kandili. || Felek
kandili.

Bagrumuñ yağı ile bu gözlerümüñ
suyını
Yakmaga kandil-i çarḫı eyledüm
‘ışkum fitil

kanı:

1. **kanı:**
Gazel 2244
Mısra: 12
"Hani, nerede" anlamlarında
soru zarfı.

Sinüñde senüñ münisüñ ancak
kefen olur
Her gāh diyesin hāsret-ile kanı
dāretüm

2. **kanı:**
Gazel 2282
Mısra: 2
"Hani, nerede" anlamlarında
soru zarfı.

Dimeñ cevri ü cefā itme sitem hem
Gel inşāfa kanı luḫ u kerem hem

3. **kanı:**
Gazel 2224
Mısra: 3
Hani, nerede?.

Kanı ol gün ki keremden süresin
raḫş üstüme
Urasın bu dermdende sen leked-
küb-ı sitem

4. **kanı:**
Gazel 2343
Mısra: 4
Hani, nerede.

Kana döndürsem gözümüñ yaşını
kılısam şefi’
Kanı ihsān u kerem ben tatalum
kan eylessem

5. **kanı:**
Gazel 2362
Mısra: 6
Hani, nerede.

Didüñ yolunda ger ölseñ dirildem
lā’-i nābumla

Ölürüm günde yüz biñ kez kanı
'ahd ü vefâ kıblem

kân-ı la'l:

1. **kân-ı la'l:**
Gazel 2042

Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Lal maden yatağı.

Meyhâne oldı meyle Bedâhşân
mekân-ı la'l
Her hum görindi bâde ile sanki
kân-ı la'l

kâni' ol-:

1. **kâni' ol-:**
Gazel 2288

Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Kanaat etmek, yetinmek, yeter
bulmak.*

Ezelden 'âşıkam zâhid baña
dîdârdur maşşud
Ben aña olmuşam kâni' seni
Rızvân'a tapşurdum

2. **kâni' ol-:**
Gazel 2290

Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Kanaat etmek, yetinmek, yeter
bulmak.*

Bu dünya cîfedür gördüm meges-
veş kâni' olmadum
Varup Simurğ olup Kaf'a kanâ'at
ihtiyâr itdüm

kanku:

1. **kanku:**
Gazel 2137

Mısra: 10
Hangi.

Kaşı mihrâbına geçmiş ne âceb
çeşm-i nigâr
Kankı mezhebde bu vâre mest-ile
imâmet gördüm

2. **kanku:**
Gazel 2152

Mısra: 3
Hangi.

Kankı taş katıysa başın aña döğsün
kühken
Başa iltidüm san'at-ı 'ışkuñ bugün
üstâdiyam

3. **kanku:**
Gazel 2416

Mısra: 8
Hangi.

Şu'le virür gün gibi yüzünde iy
nür-ı Hudâ
Kankı bî-dîndür seni görüp
müselmân olmayan

kanlu vas:

1. **kanlu yaş:**
Gazel 2134

Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Kanlı gözyaşı, aşığın ağlayan
gözlerine kan oturur ve artık kanlı
yaşlar dökmeye başlar.*

Küyuñe varduguma dün gece âh
Kanlu yaşumla bellüdüdür râhum

2. **kanlu yaş:**
Gazel 2200

Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Aşığın yüreğindeki aşkın
acıyla gözünden akıttığı kanlı
gözyaşı.*

Gelse hayâl-i yâr bu gönüm
sarâyına
Kanlu yaşumla eylerem anı
münakkaşum

3. **kanlu yaş:**
Gazel 2335

Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Çok fazla ağlama sonunda
akıtılan ızdırap dolu gözyaşı.*

Varmaz oldı bu Muhibbî küyına
dildârınuñ
Bagludur yollar geçilmez kanlu
yaşumdan benüm

4. **kanlu yaş:**
Gazel 2335

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Çok fazla ağlama sonunda
akıtılan ızdırap dolu gözyaşı.*

Sanmañuz surh oldı sînem kanlu
yaşumdan benüm
Şu'le-i dildür görinen şimdi
taşumdan benüm

5. **kanlu yaş:**
Gazel 2394

Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Çok fazla ağlama sonunda
akıtılan ızdırap dolu gözyaşı.*

İrdi çün devr-i çemen şevk-i
ruhuñla güllerün
Kanlu yaşumla kamu evrâkıñı ter
eyleyem

kanum boynuña:

1. **kanum boynuña:**
Gazel 2317

Mısra: 16
Kelime Tipi: -
Ölümünden sorumlu olmak.

Saçı dârum kaşı yayum gözi pür-
fitne bîmârum
Ölürsem boynuña kanum meded
hey nâ-müselmânım

kânün:

1. **kânün-ıla:--ıla, -**
Gazel 2021

Mısra: 7
*İbn Sina'nın tıpla ilgili ünlü
yapıtı.*

'Âşık olma key sakın olmaz şifâ
Kânün-ıla
Çünkü 'ışka mübtelâ olduñ
devâdan vâz gel

2. **kânün:**
Gazel 2088

Mısra: 6
*Sol köşesi kesik dikkörtgen
biçimindeki tahta bir tabla üzerine
geçirilmiş tellerden meydana gelen
ve yatık durumda dizler üzerine
konarak iki elin işaret
parmağındaki yüksüklere
tutturulmuş birer mızrapla çalınan
çalgi.*

Halk-ı 'âlem cümleten bî-höd
olalar hem çü 'üd
Meclis-i gamda kaçan bu nâlemi
kânün idem

3. **kânün-ıla:--ıla**
Gazel 2327

Mısra: 3
*İbn Sina'nın tıpla ilgili ünlü
yapıtı.*

İy tabîbâ hastayam Kânün-ıla
kılma 'ilâc
Şerbet-i la'linden özge def' kılmaz
'illetüm

4. **kânün-ıla:--ıla**
Gazel 2441

Mısra: 7
*İbn Sina'nın tıpla ilgili ünlü
yapıtı.*

Derd-i 'ışka çün 'ilâc olmaz şifâ
Kânûn-ıla
Bulmazsın zahmete girme tabîbâ
çaresin

kânûn eyleme:

1. **kânûn eyleme:**--me--me, -
Gazel 2027
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Kural, zorunlu hale getirmek.

Hasbeten-lillâh cefâ vü cevri
kânûn eyleme
Bu meşeldür atalardan dōstum kan
eylegil

kanunî iç-:

1. **kanunî iç-:**
Gazel 2457
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Öldürmeye kastetmek, birini
büyük bir zevk ve hırsla vahşice
öldürmek.

Niçe kanlar içdi hiç kanmadı hünî
gözlerün
Ola kim kanum içüp fi'l-cümle
bârî kanasın

kanunu iç-:

1. **kanunu iç-:**
Gazel 2122
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Öldürmeye kastetmek, birini
büyük bir zevk ve hırsla vahşice
öldürmek.

Kanunî mestâne çeşmün
içdüğince iy şanem
Mâ-hazar bu bagrumı ben saña
biryan eylesem

kap:

1. **kapuñda:**-uñ, -da
Gazel 2115
Mısra: 10
Makam, huzur. || Sevgilinin
makamı.

Ka'be-i küyüñ Muhibbî'ye
müyesser oldı çün
Gel kabûl eyle kapuñda cân-ıla
kurbânunam

kapak:

1. **kapaklu:**-lu
Gazel 2439

Mısra: 3
Göz kapağı.

İki kapaklu bir eyü tölâbdur gözüm
Esbâb-ı hüsnüñi sanma saklamag-
ıçun

kaplan:

1. **kaplana:**-a
Gazel 2366
Mısra: 5
Kedigillerden çevik ve yırtıcı
bir hayvan.

Kaplana dönse dâğ-ıla cismüm
'aceb degül
Abdâl-ı 'ışk olalıdan sine-çâkiyem

2. **kaplanı:**-ı
Gazel 2422
Mısra: 3
Kedigillerden çevik ve yırtıcı
bir hayvan.

Olalı dâğ-ıla dil küh-ı belâ kaplanı
Tolanursam ne 'aceb deşt-i belâ
bişelerin

3. **kaplana:**--a, -
Gazel 2036
Mısra: 6
Kedigillerden, Afrika ve
Asya'nın sıcak bölgelerinde
yaşayan, sarımtırak kahve renkli
postu kendine has şekilli siyah
çizgilerle kaplı, karnı beyaz,
kuyruğu halka halka, çok kuvvetli,
iri, çevik, yırtıcı hayvan.

'İşk-ıla bu sineme şol deñlü
yakedum dâğlar
Dâğ-ıla kaplana döndüm cismüm
oldı pul pul

4. **kaplanıyam:**-ı, -(y)am
Gazel 2131
Mısra: 2

Kedigillerden, Afrika ve
Asya'nın sıcak bölgelerinde
yaşayan, sarımtırak kahverenkli
postu kendine has şekilli siyah
çizgilerle kaplı, karnı beyaz,
kuyruğu halka halka, çok kuvvetli,
iri, çevik, yırtıcı hayvan.

Ben ki şîrîn lebün Ferhâd-ı
sergerdânyam
Dâğlarla sanasın küh-ı belâ
kaplanıyam

5. **kaplamıdır:**-ı, -dur
Gazel 2359
Mısra: 9
Kedigillerden çevik ve yırtıcı
bir hayvan.

Bu Muhibbî dâğ-ıla küh-ı belâ
kaplanıdır
Döymese ger hamleme olmaz
'aceb zîkum benüm

kapu:

1. **kapuñda:**-ñ, -da
Gazel 2471
Mısra: 5
Eşik, huzur, makam.

Bî-güneh 'aşıkların kırduñ
kapuñda iy şanem
Nev-civânsın dōstum lâyıķ mıdır
kan idesin

2. **kapuñdan:**-ñ, -dan
Gazel 2466
Mısra: 9
Huzur, eşik, makam.

Tek beni sürme kapuñdan
öldürürseñ râzıyam
Ölme evlâdur kişiye bir yaramaz
addan

3. **kapuñda:**--ñ, --da
Gazel 2015
Mısra: 9
Makam, huzur. || Sevgilinin
eşiği.

Pâdişâh-ısañ n'ola çokdur kapuñda
kullarun
Şâdiķü'l-ķavl bu Muhibbî gibi biri
kul degül

4. **kapuña:**--ñ, --a
Gazel 2022
Mısra: 7
Sevgilinin makamı.

Kapuña tuhfe getürdüm cânı iy
hürî-liķâ
Bî-bahâdur ger kabûl it gerçi
görünür ķalil

5. **kapuñda:**--ñ, --da
Gazel 2036
Mısra: 10
Sevgilinin huzuru, eşiği,
makamı.

'Älem içre saña beñzer pâdişâhum
yok benüm
Var Muhibbî gibi kapuñda senün
biñ niçe kul

6. **kapuñ:**--ñ, -
Gazel 2046
Mısra: 6
Eşik, makam, huzur. ||
Sevgilinin eşiği.

Fāriğ iken t̄ac u tahtından ser-ā-ser
‘ālemūn
Olalı kapuñ gedāsı pādīšā oldu
gōñül

7. **kapusında**:--sı, --n, --da
Gazel 2064
Mısra: 4
Makam, huzur.

Şāh-ı ‘ālem olmadansa dōstlar
yigdür bana
Kapusında ol güzeller şāhınuñ
derbānıgum

8. **kapuñda**:--ñ, -da
Gazel 2075
Mısra: 1
Makam, huzur. // Sevgilinin
makamı.

Niçe yıldır bilmedūñ kapuñda
ahvālüm benüm
Ben perīšanam meger zūlfūñ bile
hālüm benüm

9. **kapuñdan**:--ñ, -dan
Gazel 2080
Mısra: 9
Makam, huzur. // Sevgilinin
makamı.

Muhibbī’ye kapuñdan itme
mahrūm
O bir kemter-durur sen pādīšāhum

10. **kapuña**:--ñ, -a
Gazel 2096
Mısra: 3
Makam, huzur. // Sevgilinin
makamı.

Zulm gördük kapuña geldük şehā
dād isteyū
Kullaruña ‘adl kıl devletlū
sulṭānum benüm

11. **kapuñda**:--ñ, -da
Gazel 2127
Mısra: 6
Makam, huzur. // Sevgilinin
makamı.

Cihāna pādīšāh-iken kul olmak
saña faḥrumdur
Kapuñda bende olaldan şeh-i
gerdūn-serfir oldum

12. **kapuña**:--ñ, -a
Gazel 2167
Mısra: 10
Makam, huzur. // Sevgilinin
makamı.

Günāhum çok yüzüm kara
Muhibbī oldum āvāre

Şefā’atle meger çāre idesin kapuña
geldüm

13. **kapuñda**:--ñ, -da
Gazel 2219
Mısra: 10
Makam, huzur. // Sevgilinin
makamı.

Didüm ‘aşıqlaruñ çokdur Muhibbī
gibi bir yokdur
Kapuñda zāhir olurdu eger bir
imtiḥān görsem

14. **kapuña**:--ñ, -a
Gazel 2228
Mısra: 9
Makam, huzur. // Sevgilinin
makamı.

Muhibbī görmege geldi kapuña
Bayā tā-ser-ḳadem pāy-ı tu başam

15. **kapusında**:--sı, -n, -da
Gazel 2234
Mısra: 10
Makam, huzur. // Sevgilinin
makamı.

İy Muhibbī pādīšāh-ı ‘ālem
olmakdan baña
Yig-durur kim kapusında kendümi
kemter kılam

16. **kapum**:--m
Gazel 2236
Mısra: 9
Makam, huzur. // Sevgilinin
makamı.

Luṭf-ıla didi Muhibbī ki kapum
bendesidür
Çarḥdan oldı yüce kevkeb-i
ıḳbālüm benüm

17. **kapuña**:--ñ, -a
Gazel 2238
Mısra: 9
Makam, huzur. // Sevgilinin
makamı.

Kapuña geldi Muhibbī key katı dil-
ḥastedür
Senden özge kim ola kim ide
tīmārı dilüm

18. **kapuña**:--ñ, -a
Gazel 2246
Mısra: 5
Makam, huzur. // Sevgilinin
makamı.

Ḥastayam kapuña geldüm uma
derdüme devā
Derdlüye dermān idersin sen
bugün ḥāzıḳ ḥekīm

19. **kapusında**:--sı, -n, -da
Gazel 2247
Mısra: 10
Makam, huzur. // Sevgilinin
makamı.

Taht-ı şāhiden Muhibbī t̄ac-ı
Ḥusrev’den n’olur
Kapusında ol şehūñ olmak gedāyı
isterem

20. **kapuña**:--ñ, -a
Gazel 2265
Mısra: 10
Makam, huzur. // Sevgilinin
makamı.

İdesin ‘ayn-ı ‘ināyetle Muhibbī’ye
nazar
Kapuña kemter kulam yüz
sürmege iy şeh varam

21. **kapuñda**:--ñ, -da
Gazel 2284
Mısra: 7
Makam, huzur. // Sevgilinin
makamı.

Kullaruñdur ḥūblar kapuñda durur
bende-vār
Bu cihāna ḥüsn-ile sen şāh-ı
ḥübānsın begüm

22. **kapuñda**:--ñ, -da
Gazel 2303
Mısra: 5
Makam, huzur. // Sevgilinin
makamı.

Her şeb şehā kapuñda
Tā şubḥ olunca zāram

23. **kapuñda**:--ñ, -da
Gazel 2312
Mısra: 10
Makam, huzur. // Sevgilinin
makamı.

Bu ḥüsn ü bu tarāvetle şeh-i
ḥübān-ı ‘ālemsin
Kapuñda kullaruñ çokdur Muhibbī
bende kemter hem

24. **kapuñda**:--ñ, -da
Gazel 2317
Mısra: 17
Makam, huzur. // Sevgilinin
makamı.

Kapuñda çünki meddāham seni
medḥ iderem her dem
Yürek pür-ḡam gözüm pür-nem
Muhibbī’yem ḥoş elḥānum

25. **kapuña:-ñ, -a**
Gazel 2348
Mısra: 7
Makam, huzur. // Sevgilinin makamı.
- Kapuña geldi gönül sā'ilini eyleme red
Vir baña hüsünün zekâtını ki hâcetmendem
26. **kapusunda:-sı, -n, -da**
Gazel 2386
Mısra: 7
Eşik, huzur, makam.
- Meyhâne kapusunda yüzüm topraga sürem
Bu nev'-ile ola ki lebi cür'asın çeşüm
27. **kapuñda:-ñ, -da**
Gazel 2389
Mısra: 9
Makam, huzur. // Sevgilinin makamı.
- Var kapuñda Muhibbî gibi biñ bendelerüñ
Senden özge benim 'âlemde bulunmaya kesüm
28. **kapuñdan:-ñ, -dan**
Gazel 2410
Mısra: 9
Makam, huzur. // Sevgilinin makamı.
- Hâşa lillâh kim kapuñdan anı mahrûm idesin
Bu Muhibbî'nün murâdı bu-durur senden hemîn
29. **kapuñda:-ñ, -da**
Gazel 2448
Mısra: 9
Makam, huzur. // Sevgilinin makamı.
- Pâdişâh-iken kapuñda bendeñ olmaktadır murâd
Kim ola istemeye ola ziyâde devletin
30. **kapusına:-sı, -n, -a**
Gazel 2026
Mısra: 5
Makam, huzur. // Sevgilinin makamı.
- Zulm elinden kapusına ol güzeller şahınıñ
Ola kim rahm eyleye bir kez dañı var dâda gel
- kapuvı dîvâr eyle:-**

1. **kapuvı dîvâr eyle:-**
Gazel 2307
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Çok çalındığı halde açılmayan kapı ya da kapısı çok çalındığı halde içerden ses gelmeyen, kimse bulunmayan yer haline getirmek.
- Her ne yañadan gelürse gam açık vîrâne dil
Aña ta'zîm eyleyüp kapuvı dîvâr eylemem
- ka'r:**
1. **ka'rına:-ı, -n, -a**
Gazel 2175
Mısra: 2
Deniz, kuyu vb. şeylerin dibi, dip.
- Olup gavvâş bañr-ı 'ışka taldum İrem ka'rına didüm yolda kaldum
- kâr:**
1. **kârumdur:-um, -dur**
Gazel 2349
Mısra: 1
Fayda, kazanç.
- Zâhidâ zühd ü şalâhı sanma kârumdur benim
'İşk-ıla olmak melâmet iftihârumdur benim
2. **kâr-ı:-ı**
Gazel 2394
Mısra: 10
Fayda, kazanç.
- İy Muhibbî şükr kıl itdün şanemler terkinî
Hâşa-lillâh bir dañı ben kâr-ı Āzer eyleyem
3. **kârı:-ı**
Gazel 2456
Mısra: 3
Fayda, çıkar, kazanç.
- Bu 'ışkuñ kârı bir kâra cihânda beñzemez gördüm
Anuñçün döstlar geçdüm cihânuñ cümle kârından
4. **kârına:-ı, -n, -a**
Gazel 2194
Mısra: 6
Aliş verişten elde edilen maddi kazanç, para kazancı. Bir iş sonucunda elde edilen fayda, çıkar. İş, fiil, amel.

- Zâr-şîfat yine felek geh aña gâh baña döner
Bilmedüm çäre felek kârına nâ-çâr oldum
5. **kârüm:-um**
Gazel 2099
Mısra: 2
Bir iş sonucunda elde edilen fayda, çıkar.
- Hicrûñ-ile yandum iy yâr-ı cefakârüm benim
'İşkuñ-ıla n'olisardur 'âkıbet kârüm benim
6. **kâr:**
Gazel 2474
Mısra: 4
Amel, davranış, iş, fiil, eylem.
- Sordum 'ışkuñ bilinmedi kârı Ben didüm özge kâr imişsin sen
7. **kârına:-ı, -n, -a**
Gazel 2414
Mısra: 2
İş, fiil, amel.
- 'Uşşâkı ma'sûk öldüre kosun fiğânı çarh-ı dñ
Ferhâd u Şîrîn kârına karışmasun hiç Bîsütün
8. **kâra:-a**
Gazel 2456
Mısra: 3
Fayda, çıkar, kazanç.
- Bu 'ışkuñ kârı bir kâra cihânda beñzemez gördüm
Anuñçün döstlar geçdüm cihânuñ cümle kârından
9. **kârından:-ı, -n, -dan**
Gazel 2456
Mısra: 4
Fayda, çıkar, kazanç.
- Bu 'ışkuñ kârı bir kâra cihânda beñzemez gördüm
Anuñçün döstlar geçdüm cihânuñ cümle kârından
10. **kârı:-ı**
Gazel 2474
Mısra: 3
Bir iş sonucunda elde edilen fayda, çıkar.
- Sordum 'ışkuñ bilinmedi kârı Ben didüm özge kâr imişsin sen
- kâr id:-**

1. **kār id-:**

Gazel 2166

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Tesir etmek, müessir olmak, fayda vermek.

Āteşüm cāna irişdi kār ide mi

bilmezem

Yok-durur eşkümünden özge dīdede
ābum benüm

kār it-:

1. **kār it-:** -me, -di

Gazel 2301

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Tesir etmek, müessir olmak, fayda vermek.

Seng-i hāra nerm olur ger derd-ile
āh eylesem

Qalbūne iy seng-dil itmedi hergiz
kār hem

kār u bār:

1. **kār u bār:**

Gazel 2206

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

İş güç.

Bunda hāzır kıl Muḥibbī cümle kār
u bāruñı

Tā saña zād ola yolda olıcak
menzil 'adem

2. **kār u bār:**

Gazel 2461

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

İş güç.

Şan'atüm kesbüm benüm 'ışk-ıla
cānum bādedür

Anün-ıçun pür-hevāyam kār u bārı
sevmezim

kara:

1. **kara:**

Gazel 2326

Mısra: 5

Siyah.

Şol kara zülfün ucından bī-қarār
oldı gönül

Yoluña yaşlar döküp derdünle iy
yār inlerem

2. **karasını:** -si, -, -i

Gazel 2129

Mısra: 5

*Kömür renginde olan rengin
adı.*

Gözümün karasını ḥall ideyim
eşküm-ile

Yārı bu nev'-ile görmege ola çäre
didüm

3. **karasını:** -si, -n

Gazel 2371

Mısra: 14

Ayıp, kusur. || Kötü.

Cür'a-i cām-ı maḥabbetden

Muḥibbī mest olup

'Ālemün niçe geçer ak u karasın
bilmedüm

4. **kara:**

Gazel 2398

Mısra: 1

Siyah.

Kara zülfün göreliden nigārā bī-
қarār oldum

Geleden başuma sevdā perişān
rūzigār oldum

kara vazu:

1. **kara yazu:**

Gazel 2113

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Kötü yazıldığına inanılan alın
yazısı, kara talih, kara baht.*

Bir kara yazu-y-ımiş geldi gubār-ı
ḥatt-ı dōst

Hıç olur mı kim añup ben anı
ḥayrān olmayam

karaman:

1. **karaman'um:** -um

Gazel 2317

Mısra: 13

*Karaman ili II Sevgilinin
atalarının bulunduğu yerdir.*

Sitanbul'um Karaman'um diyār-ı

milket-i Rüm'um

Bedāḥşān'um u Qıpcāğ'um

Ḥorāsān'um u Bağdād'um

karañu:

1. **karañu:**

Gazel 2236

Mısra: 7

Karanlık.

Gün yüzün görmeyeli oldı karañu
bu cihān

Bilmezem niçe geçer hafta vü meh
sālüm benüm

karār:

1. **karār:**

Gazel 2164

Mısra: 1

*Sebat ve devam üzere
olmamak.*

Dil gitdi bende kalmadı şabr u
қarār hem

Bu sīne oldı ḥasreti-y-ile ḥārḥār
hem

2. **қarār:**

Gazel 2164

Mısra: 1

*Bir yerde veya bir halde
durma, sebat üzere kalma, sakin
olma.*

Dil gitdi bende kalmadı şabr u
қarār hem

Bu sīne oldı ḥasreti-y-ile ḥārḥār
hem

3. **қarārum:** -um

Gazel 2488

Mısra: 6

*Rahat, huzur, dinlenme,
aram.*

Tagıdup kāküllerin gönüm perişān
eyledi

Komadı şabr u қarārum sünbül-i
gül-bü diyen

karar-:

1. **kararur:** -ur

Gazel 2178

Mısra: 4

*Kara bir renk almak, rengi
koyulaşp siyahlaşmak.*

Eyülerden eylik öğren sen de gayra
eylik it

Bu megeldür kararur üzüm beñzer
çün üzüm

karār it-:

1. **қarār it-:**

Gazel 2112

Mısra: 16

Kelime Tipi: -

Durmak.

Muḥibbī gözlerüm yaşın idüp cular
gibi āḥir

Қarār itsün diyü anı dil-i 'ummāna
tapşurdum

karār kalma-:

1. karar kalma:-

Gazel 2097

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Rahat, huzur, dinlenme, aram kalmamak, bulunmamak.

Kalmadı dilde kararum yandı
cānum n'eyleyem
Göklere irişdi āhumdan dumanum
n'eyleyem

karar tut:-

1. karar tut:-

Gazel 2113

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Dönüp dolaşp bir yerde durmak.

Bu dil-i divāne tutmaz vād-i
ğamda karar
Āh idüp tā derd-ile çāk-i giribān
olmayam

karāru yok:

1. karāru yok:

Gazel 2162

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sebat ve devam üzere olmamak.

Didüm bir dem gözümün
çeşmesārında kararum yok
Didi miskīn perī-zādam iki
zūlfüm-durur bālum

kardas:

1. kardaşuñ:-uñ, -ı

Gazel 2437

Mısra: 8

Aynı anne babadan

doğmuşçasına yakın tutulan kimse.

Ġybet itme sen sen ol dünyāda bir
kardaşuñı
Şöyle bil yimiş olursın cife vü
murdār etin

kār-ı dil:

1. kār-ı dil:

Gazel 2238

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Gönülün kazancı.

Zāhidüñ cennet murādı havrā vü
ğilmān-ıla
Āşıkam dīdāra ancak bu-durur
kār-ı dilüm

karin:

1. karin:

Gazel 2273

Mısra: 15

*Hısum, komşu, arkadaş, dost,
yaşıt gibi yakın kimselerden her
biri.*

Yār ağıyāra karin nite ki gül hāra
yakın
Bülbül-i şürīdeye tañ mı dönerse
meşelüm

karış-:

1. karışmasun:-ma, -sun

Gazel 2414

Mısra: 2

*Bir iş veya olayın kendi
düşüncesine göre olmasını isteyip
el atmak, fikir yürütmek, müdahale
etmek.*

'Uşşākı ma'sūk öldüre kosun
figānı çarḥ-ı dün
Ferhād u Şirīn kārına karışmasun
hiç Bīsütün

karsu:

1. karsudan:-dan

Gazel 2280

Mısra: 4

*Bir şeyin, bir yerin, bir
kimsenin, esas tutulan yüzünün
ilerisi.*

Ḥadengi geçmesün dilden diyüben
iy keman ebrü
Gelince baña karsudan bu sīnemi
siper çekdüm

2. karşu:

Gazel 2384

Mısra: 4

*Bir şeyin, bir yerin, bir
kimsenin, esas tutulan yüzünün
ilerisi.*

Bu dilden geçmesün diyü gönül
her dem figān eyler
Anuñçün tīrüne karşu bu sīnemi
siper çekdüm

3. karşu:

Gazel 2301

Mısra: 5

*Bir şey, yer veya kimsenin yüz
tarafının ilerisi.*

Gülşen-i hüsnüñe karşu gıceler tā
şubḥa dek
Nāle kılar murğ-ı cānum bülbül-i
gülzār hem

4. karşu:

Gazel 2375

Mısra: 2

*Yüzünü döndürmüş olarak,
yönelmiş olarak, doğru.*

Bāğ-ı hüsn içre boyuñ serv ü
çenārumdur benüm
Aña karşu göz yaşı akar
bīñarumdur benüm

5. karşu:

Gazel 2375

Mısra: 8

*Yüzünü döndürmüş olarak,
yönelmiş olarak, doğru.*

Aña şādām sordılar ben bülbülün ol
gül didi
Gülşen-i hüsnüme karşu zār u
zārumdur benüm

6. karşuñda:-ñ, -da

Gazel 2296

Mısra: 6

*Bir şey, yer veya kimsenin yüz
tarafının ilerisi.*

Niçeye dek saklayam 'ışkuñı iy
serv-i hırām
Göz yaşıyla fāş idüp karşuñda
sīne-çāk olam

7. karşuñda:-ñ, -da

Gazel 2009

Mısra: 7

Karşı. II Huzur.

Ben niyāz itsem senüñ karşuñda iy
serv-i hırām
Sen daḥı reftāra gel gülşende bir
dem nāz kıl

8. karşu:

Gazel 2017

Mısra: 4

"-e karşı, -e doğru"

*anlamında kullanılan edat. ||
Karşısında, önünde.*

Ben belā-keş bülbüle eydüñ ki
tīmār eylesün
Gül yüzine karşu yoksa kaşd-ı cān
eyler gönül

9. karşu:

Gazel 2026

Mısra: 9

*Karşılık olarak, karşılığında,
mukabil.*

İy Muḥibbī gülşen-i hüsnine karşu
nāleler
İñleyüp tā şubḥa dek bülbül gibi
feryāda gel

10. **karşu:**

Gazel 2027

Mısra: 9

*Yüzünü döndürmüş olarak,
yönelmiş olarak, doğru. || Karşılık
olarak, karşılığında, mukabil.*

Aglasam dildāra karşı gül gibi
ḥandān olur
İy gözüm merdümleri yaşımı
bārān eylegil

11. **karşusunda:--st, --n, --da**

Gazel 2030

Mısra: 4

*Ön, kat, huzur. || Yüzünü
döndürmüş olarak, yönelmiş
olarak, doğru.*

Gıceler inlerse tañ mı şubḥa deñlü
'andelib
Karşusunda ḥār-ıla her laḥza eyler
bāz gül

12. **karşu:**

Gazel 2041

Mısra: 2

*Ön, kat, huzur. || Yüzünü
döndürmüş olarak, yönelmiş
olarak, doğru.*

Gülşen içre 'işve ile eyledükçe nāz
gül
Bülbül ider aña karşı mest olup
āvāz gül

13. **karşu:**

Gazel 2071

Mısra: 9

*Bir şey, yer veya kimsenin yüz
tarafının ilerisi.*

Gülzār-ı ḥüsne karşı bülbül gibi
Muḥibbî
Tā şubḥ olunca zār ol kıl dem-be-
dem terennüm

14. **karşu:**

Gazel 2112

Mısra: 3

*Aykırı olarak, ters düşecek
şekilde.*

Ḥadeng-i ḡamzeñe karşı siper
kılsam n'ola sīnem
Müjeñ firi irişdükçe anı kalkana
taşurdum

15. **karşu:**

Gazel 2112

Mısra: 5

*Yüzünü döndürmüş olarak,
yönelmiş olarak, doğru.*

Bahār-ı ḥüsnüñe karşı hilāl
ebrülaruñ gördüm
Didüm kim ḡarra olmışdur yaşum
bārāna taşurdum

16. **karşu:**

Gazel 2114

Mısra: 3

*Yüzünü döndürmüş olarak,
yönelmiş olarak, doğru.*

Cān virürsem ḡamzesine karşı ben
olmaz 'aceb
Ol gözi cellād çün kim
dilsitānumdur benüm

17. **karşuña:--ñ, --a**

Gazel 2116

Mısra: 8

Ön, kat, huzur.

Ḥüsñ gülzārında tek sen ḥande
eyle gül gibi
Karşuña ben ebr-veş yaşlar döküp
bārān olam

18. **karşu:**

Gazel 2122

Mısra: 2

*Yüzünü döndürmüş olarak,
yönelmiş olarak, doğru.*

Bāḡ-ı ḥüsnüñe gözüm yaşımı bārān
eylesem
Gül yüzüne karşı bülbül gibi efḡān
eylesem

19. **karşumda:--m, --da**

Gazel 2169

Mısra: 11

Ön, kat, huzur.

Yārı gördüm yine karşımda raḡibe
oş didi
İtçe bildüm yog-ı mış yanında
benüm raḡbetüm

20. **karşu:**

Gazel 2183

Mısra: 3

Karşılık olarak.

Eşkü müñ bārānına karşı gül-i
ḥandān iseñ
Gülşen-i ḥüsñünde ben de bülbül-i
nālānuñam

21. **karşu:**

Gazel 2193

Mısra: 2

Karşılık olarak, mukabil.

Görüp şemşürüñ iy dilber beni
sanma ḥazer kıldum
Baş açup varuban karşı dil ü
cānum siper kıldum

22. **karşu:**

Gazel 2195

Mısra: 4

Ön, kat, huzur.

Bugün gül şevkine bülbül ider
feryād-ıla zārı
Göreliden gün yüzüñ cānā saña
karşı hezār oldum

23. **karşuñda:--ñ, --da**

Gazel 2197

Mısra: 2

*Bir şey, yer veya kimsenin yüz
tarafının ilerisi.*

Gelüp gül gibi ol dilber didi bil
gül 'izār oldum
Didüm karşıñda bülbül-veş ötüp
ben daḡı zār oldum

24. **karşu:**

Gazel 2231

Mısra: 5

Katında, yanında, nezdinde.

Yüzüñ mescid ne hoşdur aña karşı
Kılam mihrāb idüp kaşuñ
namāzum

25. **karşu:**

Gazel 2250

Mısra: 11

*Yüzünü döndürmüş olarak,
yönelmiş olarak, doğru.*

Muḥibbî zārılık it yāra karşı
İder bülbül güli görse terennüm

26. **karşu:**

Gazel 2254

Mısra: 5

*Bir şey, yer veya kimsenin yüz
tarafının ilerisi.*

Geçüp cāmi ' -i ḥüsñ içre kaşı
mihrābına karşı
Durup kirpükleri şaf şaf ider çeşmi
imāmet hem

27. **karşu:**

Gazel 2260

Mısra: 3

*Katında, yanında, nezdinde
bu kullanışta sadece söze kuvvet
katar.*

Ḥüsñüñ āyinesine karşı neden
itmezem āḥ
Korkaram jeng ide ol āyineyi bu
nefesüm

28. **karşu:**

Gazel 2263

Mısra: 9
Ön, kat, huzur.

Muhibbî sen sen ol yârı görüben
karşu âh itme
Zarar nâgâh ide aña gül-i nev-reste
ter gördüm

29. **karşu:**
Gazel 2275
Mısra: 9
Katında, yanında, nezdinde.

Muhibbî gül yüzüne karşı cānā
İder bülbül gibi her dem terennüm

30. **karşu:**
Gazel 2288
Mısra: 13
Katında, yanında, nezdinde.

Muhibbî yanmaga geldüñ cemāl-i
şem'ine karşı
Degülsin aña pervâne velî ben
yana tapşurdum

31. **karşu:**
Gazel 2311
Mısra: 2
Ön, kat, huzur.

Geldi o vaqt kim yine 'azm-i
gülîstān eyleyem
Bülbül-āsā ruhlarna karşı efgān
eyleyem

32. **karşu:**
Gazel 2311
Mısra: 6
Ön, kat, huzur.

Niçeye dek bağlanam ben zülfinüñ
zünnārına
Ruhlarna karşı yigdür dil
müselmān eyleyem

33. **karşu:**
Gazel 2312
Mısra: 3
Ön, kat, huzur.

Cemāl-i hüsnüne karşı derününden
yanar dālam
Benüm gibi meger 'āşık olupdur
saña micmer hem

34. **karşuña: -ñ, -a**
Gazel 2343
Mısra: 2
Ön, kat, huzur.

Bāğ-ı hüsnün döstüm el virse
seyrān eylesem
Karşuña cān bülbülün sermest ü
hayrān eylesem

35. **karşu:**
Gazel 2350
Mısra: 6
Ön, kat, huzur.

İtmemişdi Ka'benüñ bünyādını
dağı Hālil
Ka'be-i hüsnüne karşı ben senüñ
kurbān idüm

36. **karşu:**
Gazel 2371
Mısra: 7
*Yüzünü döndürmüş olarak,
yönelmiş olarak, doğru.*

Mescid-i hüsninde karşı kaşları
mihrābına
Baş açup el kaldurup ammā
du'āsın bilmedüm

37. **karşu:**
Gazel 2378
Mısra: 2
Ön, kat, huzur.

Nigārā bāğ-ı hüsnünde yüzün
gülzāra beñzetdüm
Aña karşı bu dil murğını murğ-ı
zāra beñzetdüm

38. **karşu:**
Gazel 2413
Mısra: 6
*Yüzünü döndürmüş olarak,
yönelmiş olarak, doğru.*

Yagdursa cefā sengin eger yār
tamāmet
Başumı açup karşı varan aña
benem ben

39. **karşu:**
Gazel 2428
Mısra: 2
Ön, kat, huzur.

Nāz-ıla refitāra gel geşt eyle bāğ u
büstān
Servler karşı gelüp bulsun şeref
gül gülsitān

40. **karşu:**
Gazel 2430
Mısra: 1
Ön, kat, huzur.

Şem'-i hüsnü karşı olup yanmaga
pervāne ben
Zülfî zencîrin göreliden olmışam
divāne ben

41. **karşuña: -ñ, -a**
Gazel 2465
Mısra: 2
Kat, ön, huzur, makam.

Döstüm haddüñ yiter gülşende
gülzār olmasun
Dilden özge karşıña bülbül gibi
zār olmasun

42. **karşu:**
Gazel 2481
Mısra: 2
*Bir şey, yer veya kimsenin yüz
tarafının ilerisi.*

İrişen dest-i cevruñden baña tîr-ile
taş olsun
Birisine siper sine birine karşı baş
olsun

karşu çık-:

1. **karşu çık-:**
Gazel 2142
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Bir düşünceye katılmayıp
cephe almak, muhalefet etmek.*

Haçneri kaşd eylese karşı çıkar
cānum aña
Cānumuñ sermāyesidür dildeki
peykān benüm

karşu gel-:

1. **karşu gel-:**
Gazel 2060
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Baş kaldırmak, itaatsizlik
etmek, boyun eğmeyip diklenmek.*

Boynı bağlı kuluñam zülfüne bend
eyle beni
Kendümi asmag-ıçun karşı gelen
dāra benem

2. **karşu gel-:**
Gazel 2269
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Baş kaldırmak, itaatsizlik
etmek, boyun eğmeyip diklenmek.*

İtleri karşı Muhibbî gele olmaya
'aceb
Zira anlarda kamu büy-ı vefāyı
görürem

kārün:

1. **kārün:**
Gazel 2464
Mısra: 6
*Hız. Musa zamanında
zenginliğiyle ün salmış, sonra da
malı ile birlikte helak olmuş bir
şahsiyet, ayrıca M.Ö. 540 ile 560
yılları arasında hükümdarlık*

yapmış Lidya kralı Kroisos da
Karun olarak bilinir.

Her kim tecerrüd itdi çıkdı göge çü
İsī
Her kim ʔama ʔ da kaldı geçti yire
çü Kārūn

karz it-:

1. karz it-:

Gazel 2347

Mısra: 3

Kelime Tipi: -
Ödünç vermek.

Eşk-i çeşmüm kalmadı karz itdüm
ez-hün-ı ciger
ʔayb kılmañ döstlar bu nev ʔ ile
medyūnlıgum

kaş:

1. kaş:-ı

Gazel 2021

Mısra: 4

Göz çukuru üzerinde bir yay
gibi uzanan, üzeri kıllarla kaplı
çıkıntı II Sevgilinin kaşları.

ʔĀkıbet eyler cefā fīrine cān u dil
nişān
Hiç terahhüm eylemez ol kaş
yadan vāz gel

2. kaşum:-(u)m

Gazel 2015

Mısra: 8

Göz çukuru üzerinde bir yay
gibi uzanan, üzeri kıllarla kaplı
çıkıntı.

Gönlümün Bağdād ʔ ina gel
gözümün yaşına bak
Köprüdür geçmege kaşum sanma
anı pül degül

3. kaş:-ı, -

Gazel 2021

Mısra: 4

Göz çukuru üzerinde bir yay
gibi uzanan, üzeri kıllarla kaplı
çıkıntı. II Sevgilinin kaşları.

ʔĀkıbet eyler cefā fīrine cān u dil
nişān
Hiç terahhüm eylemez ol kaş
yadan vāz gel

4. kaşlarıñ:--lar, --uñ

Gazel 2032

Mısra: 1

Göz çukuru üzerinde bir yay
gibi uzanan, üzeri kıllarla kaplı
çıkıntı. II Sevgilinin kaşları.

Gün yüzün üstinde gördüm
kaşlarıñ iki hilal
Kim görüpdür kim güneş ide
kamerle ittişāl

5. kaşları:-lar, -ı

Gazel 2070

Mısra: 10

Gözün üzerindeki siyah ve
kalın kemerli kallar.

Tañ degül geçse Muhibbī sineden
müjgān-ı döst
Kaşları gibi anuñ ben saht yayı
görmedüm

6. kaşlarıña:-lar, -uñ, -a

Gazel 2098

Mısra: 1

Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kallar.

Egri olmaz kaşlarıña döstüm kec
rā disem
Togru olur sözlerüm qađdūñe ger
bālā disem

7. kaşlarıña:-lar, -uñ, -a

Gazel 2098

Mısra: 8

Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kallar.

Olalı ok gibi gāmeñ iy kemān-
ebrū senūñ
İtmezem sözde haṫā ger kaşlarıña
ya disem

8. kaş:-ı

Gazel 2101

Mısra: 9

Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kallar.

Mescid-i hüsnüne bakdum kaş
mihrābında
Şaf olup gāmezisi mestāne gözi
olmuş imām

9. kaşım:-ı, -n

Gazel 2121

Mısra: 2

Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kallar.

Bir lāle hād hevāsına rengin gāzel
didüm
Medh eyleyüp göziyle kaşım bī-
bedel didüm

10. kaş:-ı

Gazel 2121

Mısra: 5

Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kallar.

Gel bir nazār eyā kaşı ya yanuma
benüm
Bağrum hādeng-i gāmezilerün birle
del didüm

11. kaş:-ı

Gazel 2128

Mısra: 10

Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kallar.

Yiridür oklara dikerse beni
Gāmezisi tūr ü kaşı ya sevdim

12. kaş:-ı

Gazel 2137

Mısra: 9

Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kallar.

Kaşı mihrābına geçmiş ne āceb
çeşm-i nigār
Kankı mezhebde bu vār mest-ile
imāmet gördüm

13. kaş:-ı

Gazel 2171

Mısra: 2

Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kallar.

Sīne şahrāsında dıkdüm dil
nişānum var benüm
Ok u yası elde bir kaş kemānum
var benüm

14. kaş:-ı

Gazel 2194

Mısra: 7

Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kallar.

Baña şu deñlü cefā eyledün iy kaş
kemān
Dünyeden belki bu cāndan bile bī-
zār oldum

15. kaş:-ı

Gazel 2196

Mısra: 12

Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kallar.

Serv kāmēt ruḫları gül zūlf sünbül
gonca leb

Çeşmi fitne gamze âfet kaşı yadur
sevdüğüm

16. **kaşları:**-lar, -uñ

Gazel 2212

Mısra: 3

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Görelen kaşlarıñ mihrâbın ol
Özümi güşe-i mihrâb kıldum

17. **kaşuñ:**-uñ

Gazel 2231

Mısra: 6

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Yüzün mescid ne hoşdur aña karşı
Kılam mihrâb idüp kaşuñ
namâzum

18. **kaşı:**-ı

Gazel 2244

Mısra: 3

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Ğamzeñ okın gönder sen iy kaşı
kemân
Râhat bula sinede olan cerâhatüm

19. **kaşı:**-ı

Gazel 2245

Mısra: 7

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Ğaddi kâmet getürdi uy kaşı
mihrâbına
Mescid-i hüsninde çeşmi çünki
olmuşdur imâm

20. **kaşlarını:**-lar, -ı, -n, -ı

Gazel 2253

Mısra: 7

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Ya kaşlarını aldum ele sîneme
çekem
Didüm didi o bu söz saht
kemânım

21. **kaşı:**-ı

Gazel 2254

Mısra: 5

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Geçüp câmi'-i hüsn içre kaşı
mihrâbına karşı
Durup kirpükleri şaf şaf ider çeşmi
imâmet hem

22. **kaşı:**-ı

Gazel 2279

Mısra: 8

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Eger 'ışk-ıla bu devrân büküp
kaddümi ya itse
Ölüp dirilürem ammâ o kaşı yâdan
el çekmem

23. **kaşuñ:**-uñ

Gazel 2292

Mısra: 5

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Gezerken mescid-i hüsnün kaşuñ
mihrâbına irdüm
Kıyâma kalmadı kudret hemân-
dem secdegâh itdüm

24. **kaşı:**-ı

Gazel 2305

Mısra: 8

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

'İşk meydânında dikedüm sînemi
kıldum nişan
Ğamze okın atmaga ol kaşı yayı
isterem

25. **kaşı:**-ı

Gazel 2317

Mısra: 15

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Saçı dârum kaşı yayum gözi pür-
fitne bîmârum
Ölürsem boynuña kanum meded
hey nâ-müselmânım

26. **kaşları:**-lar, -uñ

Gazel 2336

Mısra: 4

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Ğamzeñ oklarına her dem sînemi
terkeş kılup
Kaşlarıñ yasına cânâ cânı kurbân
isterem

27. **kaşları:**-lar, -uñ, -ı

Gazel 2357

Mısra: 6

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Siper kıldı müjeñ tîrine sînem
Mukavves kaşlarıñı ya kılan kim

28. **kaşları:**-lar, -ı

Gazel 2371

Mısra: 7

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Mescid-i hüsninde karşı kaşları
mihrâbına
Baş açup el kaldurup ammâ
du 'âsın bilmedüm

29. **kaşı:**-ı

Gazel 2372

Mısra: 4

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Âh kim tîr-i cefâdan key ölümlü
hastayam
Kaddümi lâm eyleyelden ol kaşı
yalar benüm

30. **kaşları:**-lar, -uñ

Gazel 2387

Mısra: 3

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Kaşlarıñ altında cânâ nergis
câdülarıñ

Şabr u 'aklüm aldı oldı zâlim ü bî-
dâd hem

31. **kaşuña:**-uñ, -a

Gazel 2403

Mısra: 8

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Bir nazâr eyledi bu sînemi bagrumı
delük
Yiridür gamzeñe ok kaşuña yadur
dir-isem

32. **kaşuñ:**-uñ

Gazel 2418

Mısra: 3

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Hüb teşbîh eylemiş cānā hilāle rā
kaşuñ
Haddüñe zîbā dimiş şems-i
dıraḥşāndur diyen

33. kaşı:-ı

Gazel 2423

Mısra: 1

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Ya kaşı alup ele tîr yine dil kıldı
nişān
Çeşm-i mesti tûğ ele aldı diler kim
döke kan

34. kaşı:-ı

Gazel 2429

Mısra: 10

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Yine şahrâ-yı sîneñde Muḥibbî dil
nişān eyle
Ola kim ol kaşı yaya nişān-ı tîr
olasın sen

35. kaşları:-lar, -ı

Gazel 2432

Mısra: 10

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Kāmet itse cümle mescid ehli
iderler kıyām
Kaşları miḥrābına olurlar anuñ
sācîdîn

36. kaşı:-ı

Gazel 2434

Mısra: 8

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Dem-be-dem mestāne çeşmüñ tîr
atar ben ḥastaya
Didi dil kûrbān olayın ben o kaşı
yay-ıçun

37. kaşı:-ı

Gazel 2450

Mısra: 2

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Tabla-i sînemde cānā kılmaşamdur
dil nişān
Tîr-i müjgānuñ atarsañ n'ola iy
kaşı kemān

38. kaşı:-ı

Gazel 2453

Mısra: 1

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Sînem nişāne kıldı ya kaşı atdı tîrin
Cānum ḥurūc idende teklîf itdi
yirin

39. kaşından:-ı, -n, -dan

Gazel 2480

Mısra: 2

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Katı mecrūḥ-dur dil bakışından
Gelür oklar dem-â-dem ya
kaşından

40. kaş:

Gazel 2481

Mısra: 10

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Muḥibbî virmeyem dirdüm didi
meh-rûlara hergiz
Beni yoldan çıkarın âh bu gözi ile
o kaş olsun

41. kaşlarıñ:-lar, -uñ

Gazel 2488

Mısra: 8

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Kim didiye hoş dimişdür gamzeñe
tîr-i każā
Kaşlarıñ görüp daḥı saña kemān-
ebrü diyen

42. kaşlarıñ:-lar, -uñ

Gazel 2490

Mısra: 5

*Gözlerin üzerinde kavisli bir
çizgi meydana getirecek biçimde
yer alan kısa kıllar.*

Māh-ı nevdür görünür baña hilālî
kaşlarıñ
Re'y-kecdür saña iy māhum
kemān-ebri diyen

kāşāne:

1. kāşānemi:-m, -i

Gazel 2479

Mısra: 5

Köşk, saray.

Rüşen itseñ iy kāmer-tal'at n'ola
kāşānemi
Eksük olmaz bedr olcık ay çün
vîrāneden

kasāvet:

1. kasāvetin:-i, -n

Gazel 2442

Mısra: 12

Üzüntü, gam, keder, tasa.

Şād olmuş-iken 'ışk-ıla aña raķîbi
gel
İy dil çekersin of feraḥuñ bir
kasāvetin

kaşd:

1. kaşd-ıla:-ıla

Gazel 2275

Mısra: 4

*Birine karşı bilerek kötü
davranma, kötü niyet.*

Beñi pā-māl kılma işiginde
Basar mı kaşd-ıla hiç mürî
merdüm

2. kaşdı:-ı

Gazel 2371

Mısra: 9

Niyet, istek, amaç, gaye.

'Ömrini 'aşıklarıñ kesmek degülse
kaşdı ger
Ya n' için her dem keser zülf-i dü-
tāsın bilmedüm

kaşd eyle:-

1. kaşd eyle:-

Gazel 2091

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Söylediği sözle bir kimse veya
şeyi söylemek istemek.*

Derd-i dil hālını kaşd eyleyüben
yaraları
Her biri ağız açup şerḥ ide dildāra
benem

2. kaşd eyle:-

Gazel 2142

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Kötülük etmek, zarar vermeye
niyet etmek, zarar vermek
maksadıyla harekete geçmek,
kıymak.*

Ḥançeri kaşd eylese karşı çıkar
cānum aña
Cānumuñ sermāyesidür dildeki
peykān benüm

3. **kaşd eyle-**

Gazel 2346

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bir amaç güderek bir işe girişmek, niyet etmek.

Sırr-ı 'ışkı saklamak kaşd eyledüm
cânım gibi
Âşikâr ide diyüben âh u vâdan
korkaram

kaşd id-:

1. **kaşd id-:**

Gazel 2356

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Kötülük etmek, zarar vermeye niyet etmek, zarar vermek maksadıyla harekete geçmek, kıymak.

Küfr-i zülfiyle eger kaşd ide imâna
hâti
Tiğlar alup ele 'azm-i Ferendüş
idelüm

2. **kaşd id-:**

Gazel 2437

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bilerek bir işe girişmek, niyetlenmek.

Bu Muhibbî kaşd iderse n'ola şî'r-i
Hüsrev'e
Kişi 'âlemde büend itmek
gerekdür himmetin

kaşd it-:

1. **kaşd it-:**

Gazel 2147

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Kötülük etmek, zarar vermeye niyet etmek, zarar vermek maksadıyla harekete geçmek, kıymak.

Surh-serler kaşdın itdüm çekdüm
İslâm 'askerin
'Avn-i Hâk'la 'âzim-i iklîm-i İrân
olmuşam

kaşd-ı cân evler:

1. **kaşd-ı cân eyler:--r, -**

Gazel 2017

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Birini öldürmeye hazırlanmak.

Ben belâ-keş bülbüle eydün ki
fimâr eylesün
Gül yüzine karşı yoksa kaşd-ı cân
eyler gönül

kâse:

1. **kâse:**

Gazel 2414

Mısra: 4

Çanak, tas.

Her dilde kim derd olmaya evlâdur
ol hâk oldugı
Her kâse kim hâlî ola 'âdetdür olur
ser-nigün

2. **kâse:**

Gazel 2199

Mısra: 10

Cam, çini, toprak vb.nden yapılmış derince çanak.

Âsitânuñda Muhibbî cân-ıla serden
geçüp
Başımı kâse sifâl âhir seg-i kû
eyledüm

3. **kâseleri: -ler, -i**

Gazel 2246

Mısra: 4

Göz çukuru.

Hâk-i pâyüña nişâr itmege iy serv-i
hıram
Toptolu dîdelerüm kâseleri dürr-ile
sîm

4. **kâsesin: -si, -n**

Gazel 2331

Mısra: 5

Kadeh.

Yine bezm-i gama kıldum
gözümün kâsesin sâgar
Dilâ gel şöhet-i hâş it ki zîrâ nây-
veş nâlem

5. **kâsesi: -si**

Gazel 2462

Mısra: 10

Kadeh. II Göz kapağı.

Muhibbî harc kıl göz yaşlarıñı
Gözünüñ kâsesi pürdür diremden

kâse-i çeşm:

1. **kâse-i çeşm:**

Gazel 2118

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gözyaşı kasesi. || Göz çukuru.

Toldurup hün-ı cigerle kâse-i
çeşmi müdâm

Sanmañuz dil âteşin âh-ıla teskîn
eyledüm

kâse-i ser:

1. **kâse-i ser:**

Gazel 2490

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Kafatası.

Ehl-i 'ışkuñ kâse-i serden-durur
peymânesi
Anı evvel ben idüm nüş eyleyüp yâ
hû diyen

kaşı kemân:

1. **kaşı kemân: -um**

Gazel 2120

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Kaşı çok düzgün ve keman yayı gibi kavisli olan güzel, keman kaşlı.

İy Muhibbî sîne sahrâsında gel kıl
dil nişân
Çün atar gamz okların kaşı
kemânım var benüm

kâşkî:

1. **kâşkî:**

Gazel 2430

Mısra: 10

Dilek cümlelerinin başına getirilen ve "ne olurdu" anlamında özlem veya esef bildiren temenni sözü.

İy Muhibbî râyegân zülfine bulur
dest-res
Kâşkî olsam şabâ 'âlemde yâhüd
şâne ben

kaşr:

1. **kaşruñ: -uñ**

Gazel 2273

Mısra: 1

Saray, köşk.

Sidreden yüce görünür baña kaşruñ
güzelüm
Meger âhum eli ile aña irişe elüm

2. **kaşrı: -ı**

Gazel 2236

Mısra: 2

Köşk, küçük saray.

Zâr zâram kimsenem yokdur
diyem hâlüm benüm
Yücedür kaşrı o mâhuñ irmeye
nâlüm benüm

3. **kaşruñ:-uñ**
Gazel 2089
Mısra: 7
Köşk, küçük saray.

Güneş gibi egerçi kim felekden
yücedür kaşruñ
Kemend-i āha yapışdum zararū
nerdübān itdüm

4. **kaşruñ:-uñ**
Gazel 2120
Mısra: 5
Köşk, küçük saray.

Her ne deñlü kaşruñ iy meh-rū
felekden yücedür
Çıkmaga āhum kemendiyle
fiğānum var benüm

5. **kaşrına:-ı, -n, -a**
Gazel 2290
Mısra: 7
Köşk, küçük saray.

Maħabbet kaşrına bānī olup
Mecnūn ile Ferhād
Tamām idemeyüp anlar gelüp ben
üstüvār itdüm

kassāb-vār:

1. **kaşşāb-vār:**
Gazel 2277
Mısra: 3
Kasap gibi.

Kaşşāb-vār gönümi evvel dü-nīm
ider
Āhīr idiser pāralayuban dilim dilim

kat:

1. **katuñda:---uñ, --da, -**
Gazel 2003
Mısra: 3
Huzur, makam || Kapı, eşik.

Hışm idersin āşıka dāyim katuñda
hoş rakīb
Hālūmi bed añladur bir rü-siyāh
eksük degül

kat' id:-

1. **kat' id:-**
Gazel 2369
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Kesmek.

Mümkin olmaz ki şehā koyam
elümden etegüñ
Ger elüm kat' iderler kalur
etegüñde elüm

kat' ā:

1. **kat' ā:**
Gazel 2251
Mısra: 2
Asla, hiçbir zaman, katiyen.

Aldı gönüm bir perī ammā ki
nāmın dimeyem
İtseler ser ten cüdā kat' ā nāmın
dimeyem

katār:

1. **kaşārı:-ı**
Gazel 2353
Mısra: 7
*Birbiri arkasına sıralanmış
hayvan veya taşıt dizisi.*

Çekdügüm bār-ı gamı çarhuñ
kaşārı çekmeye
Gelmedi bu vādī-i miħnetde
pādaşum benüm

katı:

1. **katı:**
Gazel 2049
Mısra: 7
Aşırı derecede.

Key katı mağrürsın kendüñi
gördüñ zāhidā
Saña ancak bu sunulmuşdur hemān
sen lāfa gel

2. **katı:**
Gazel 2263
Mısra: 6
Aşırı derecede.

Ziyāde germ olmuşdur benüm bu
eşk-i gülgünüm
Yanında zülf-i şeb-dizī katı āheste
ter gördüm

3. **katı:**
Gazel 2274
Mısra: 9
*Çok, çok fazla, oldukça,
gayet.*

Didüm Muħibbī katı dil teşne
olupdur
Lebleri didi gam yimesün āb-ı
zülālüm

4. **katı:**
Gazel 2149
Mısra: 10
*Aşırı derecede sert ve soğuk
bir şekilde.*

Kaçan āşıkiyla āh itse Muħibbī
bīd-veş dıtrer
'Aceb hālüm n' olur āhīr katı pür
iztirāb oldum

5. **katı:**
Gazel 2238
Mısra: 9
*Aşırı derecede sert ve soğuk
bir şekilde.*

Kapuña geldi Muħibbī key katı dil-
ħastedür
Senden özge kim ola kim ide
tīmārī dilüm

6. **katı:**
Gazel 2273
Mısra: 13
*Aşırı derecede sert ve soğuk
bir şekilde.*

Şi' r bünyādına el urduñ katı
muħkem gerek
Soñradan dimeyesin za' f üzre imiş
temelüm

7. **katı:**
Gazel 2098
Mısra: 4
*Hoşgörüsüz, acımasız,
merhametsiz, zalim.*

Āhum-ıla göz yaşı kalbüñe te' şīr
eylemez
Katı gönüñe müselleme āhen ü
hārā disem

8. **katıysa:-(y)sa**
Gazel 2152
Mısra: 3
Sert.

Kankı taş katıysa başın aña döğsün
kühken
Başa iltidüm san' at-ı āşıkuñ bugün
üstādıyam

9. **katı:**
Gazel 2423
Mısra: 4
Çok, pek, pek çok.

Cüybār-ı çeşmüme bakmazsa yār
olmaz āceb
Katı serkeşdür eger mi başın ol
serv-i revān

10. **katı:**
Gazel 2441
Mısra: 10
*Aşırı derecede, şiddetli, çok
fazla.*

Zülfī sevdāsı ile düşdüñ Muħibbī
vādīye

N' olısar hālūn katı Mecnūnlayın
āvāresin

11. **katı:**

Gazel 2480

Mısra: 1

Çok, pek, pek çok.

Katı mecrūh-durur dil bakişından
Gelür oklar dem-ā-dem ya
kaşından

12. **katı:**

Gazel 2494

Mısra: 7

*Aşırı derecede, şiddetli, çok
fazla.*

Teşne oldum leblerine derd-ile
za' fūm katı

Ol tabībe dīn meded virsün cevāb
eglenmestün

kat'-ı bevābān:

1. **kaṭ'-ı beyābān:**

Gazel 2395

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Çöl yolculuğu.

Çün ḥarīm-i dildedür gördüm
Muḥibbī maṭlabum
Ne sefer 'azmin ü ne kaṭ'-ı
beyābān eyledüm

kātib-i dil:

1. **kātib-i dil:**

Gazel 2486

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gönül katibi.

Kātib-i dil destine alsa qālemden
āletin
Dürlü mā'nalar zuhūra getürür gör
şan'atin

katl:

1. **kaṭlüm:-üm**

Gazel 2268

Mısra: 11

Katletmek, öldürmek.

Çeşmi eline kaṭlüm için tīg-ı tiz
alır

Ben de bu yolda virmege çokdan
ser isterem

2. **kaṭlüm:--üm, --e**

Gazel 2025

Mısra: 7

Öldürülmek, katledilmek.

Kaṭlüm olmuş peşimān bilmezem
yā Rāb neden
Çok zamān-ıdı ki kanum itmiş
idüm aña ḥill

katl eyle-:

1. **kaṭl eyle-:**

Gazel 2443

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Öldürmek.

Ġamzeñ-ile zülfüne iy dōst ben
sundum boyın

Dilese kaṭl eylesün dilerse ber-dār
eylesün

katl id-:

1. **kaṭl id-:**

Gazel 2314

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Öldürmek.

Şād günāh itdüm ki tā kaṭl ide tīg-ı
kīn beni
Rāh-ı 'ışk içre fenāma dōstlar fenn
eyledüm

2. **kaṭl id-:**

Gazel 2419

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Öldürmek.

Egerçi kaṭl ider çeşmi kılur ol 'İs-
dem ihyā

Cefā vü cevri ider zāhir veli luṭf u
vefā pinhān

katl it-:

1. **kaṭl it-:**

Gazel 2224

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Öldürmek.

Ka'be'dür küyü varan 'uşşākı kaṭl
itse ne tañ

Teşnedür çünkü Muḥibbī kana ol
rīg-i Ḥarem

katlan-:

1. **katlanur:-ur**

Gazel 2458

Mısra: 2

*Dayanılması güç bir duruma
ses çıkarmadan dayanmak,
tahammül etmek.*

Lezzet-i cevri ü cefā-yı anlamaz bī-
derd olan

Katlanur mı hiç belā vü zaḥmete
nā-merd olan

katre:

1. **kaṭredür:-dür**

Gazel 2180

Mısra: 7

Damla.

Gözlerüm yaşına nisbet kaṭredür
cūlar benüm
Korkaram cūş u ḥurūş ile anı deryā
kılām

2. **kaṭredür:-dür**

Gazel 2372

Mısra: 10

Damla.

Gözlerüm yaş ser-ā-ser 'ālemi
ğark eyledi
Kaṭredür yaşuma nisbet şimdi
deryālar benüm

3. **kaṭre:**

Gazel 2023

Mısra: 6

Damla. || Küçük bir parça.

Mısr-ı ḥüsnuñi añup hicr içre ger
kan aglasam
Eşküme nisbet benüm kaṭre olurdu
cüy-ı Nıl

4. **kaṭresini:--si, --ni**

Gazel 2042

Mısra: 7

Damla.

Eşk kaṭresini rişte-i cānuma
bağlayup
Gösterdi gözüm oldı 'ayān rismān-
ı la'ı

5. **kaṭreyem:-(y)em**

Gazel 2182

Mısra: 4

Damla.

Gerçi baḥr-ı dile 'ummān dinür
LİK görseñ ma'niden bir kaṭreyem

katre katre:

1. **kaṭre katre:**

Gazel 2067

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Damla damla.

Kaṭre katre cem' idüp baḥr
eyleyem bu eşkümi
Bir ḥabāb içre cihanı cümle ihfā
eyleyem

2. **kaṭre kaṭre:**
Gazel 2423
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Damlâ damla.

Beñzedürler kevkebe bu kaṭre
kaṭre eşkümi
Penbe-i dâgum gören dir aña mâh-ı
âsümân

katre-i esk:

1. **kaṭre-i eşk:**
Gazel 2375
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gözyaşı damlası.

Kaṭre-i eşk-ile gül gül biter anda
lâleler
Gülsitân-ı sîne bir hürrem
bahârumdur bentüm

kavî:

1. **kaṭvîdür:-dür**
Gazel 2178
Mısra: 7
Güçlü, kuvvetli.

Gerçi kim kaḥruñ kavîdür
raḥmetüñ gâlib aña
Bir bölük üftâde budur içümüzde
söz bizüm

kavl:

1. **kaṭvlünde:--iñ, --de**
Gazel 2037
Mısra: 5
Söz, kelam.

Şadık ol kaṭvlünde hergiz gelmesün
senden hilâf
Kimde kim kizb olsa âhîr olırsardur
ol zelîl

kavgu:

1. **kaṭgusıyla:--sı, --(y)ıla**
Gazel 2002
Mısra: 2
Üzücü bir şey olacak
korkusundan doğan endişe, gam,
keder, tasa.

Zâhidâ nuşuñ baña itmek eşer
oldı muhâl
Saña cennet kaṭgusıyla baña
dilber zülf ü hâl

2. **kaṭgulu:--lu, -**
Gazel 2051
Mısra: 8
Üzücü bir şey olacak

korkusundan doğan endişe, gam,
keder, tasa.

Vaşluña irmez bilürem çünkü
'uşşâkuñ eli
Va' de-i ferdâ ile kaygulu gönülüm
şâd kııl

kavğu çek:-

1. **kaṭyğu çek:-mez**
Gazel 2002
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Endişe, gam, keder, tasa
duymak.

Kayğu çekmez âdem olmaz
dünyede illâ ki ben
Çekerem gam bârını kim çekmeye
anı cibâl

kâvil:

1. **kaṭyîl:**
Gazel 2163
Mısra: 9
Razı olmuş, boyun eğmiş.

Degüldür hür ü gilmâna Muḥibbî
cennete kaṭyîl
Hudâyâ eylegil ihsân hemân
müştâk-ı dîdâram

kâvil kıl:-

1. **kaṭyîl kıl:-**
Gazel 2300
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Razi etmek.

Naḫd-i dil virüp metâ'-ı büseye
oldum ḥarîd
Üstine cân virmeg-ile ola kim
kaṭyîl kılam

kavna:-

1. **kaṭnayup:-(y)up**
Gazel 2264
Mısra: 2
Köpürmek, dalgalanmak,
çalkalanmak.

Her kaçan kim sırr-ı 'ışkuñdan
suhen güş eyleyem
Kaynayup derya gibi emvâc urup
cüş eyleyem

2. **kaṭnayup:-(y)up**
Gazel 2340
Mısra: 2
Köpürmek, dalgalanmak,
çalkalanmak.

Her kaçan câm-ı lebüñden bir
kaṭeh nüş eyleyem
Tâ kıyâmet kaynayup deryâlayın
cüş eyleyem

3. **kaṭnayalum:-(y)alum**
Gazel 2356
Mısra: 10
Yerden fıskırmak, nebean
etmek.

İy Muḥibbî yine eşk oldı çü
deryâya şebîh
Bâd-ı âh-ıla taşup kaynayalum cüş
idelüm

4. **kaṭnayup:-(y)up**
Gazel 2392
Mısra: 10
Köpürmek, dalgalanmak,
çalkalanmak.

Şevk-i 'ışk-ıla Muḥibbî yine
deryâlar gibi
Şarşar-ı âhumla her dem kaynayup
cüş eyleyem

5. **kaṭnar:-r**
Gazel 2477
Mısra: 2
Coşmak, coşup taşmak, çok
hareketli olmak.

Nedendür bilmek isterseñ döner
hûna gözün yaşın
Arayup bul niçe kaynar ciger
tagında gör başın

kavs:

1. **kaṭys:**
Gazel 2035
Mısra: 5
Leyla ile Mecnun
hikâyesindeki Mecnun'un gerçek
ismidir.

'İşk ara görse ger mecnûnlıgum
Ferhâd u Kaṭys
Küh u deşte düşübeni olalar her ân
hâcîl

2. **kaṭys:**
Gazel 2087
Mısra: 4
İslam edebiyatlarında
mesnevi konusu olan aşk hikâyesi
Leylâ ile Mecnan'daki erkek
kahramanın diğer adıdır.

Küh u şahrâda çalınsa yiridir
nevet-i gam
Geçdi Ferhâd-ıla Kaṭys irdi benüm
devrânüm

3. **ķays'ı:-ı**

Gazel 2175

Mısra: 3

Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Mecnun'un gerçek adıdır.

Binā-yı 'ışķa Ferhād-ıla Ķays'ı

Birin senge birini suya saldum

4. **ķays'ı:-ı**

Gazel 2270

Mısra: 5

Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Mecnun'un gerçek adıdır.

Ķays'ı topraga vü Ferhād'ı taşa
kullanup

'İşķuñ şehri bu vech-ile bünyād
eyleyem

5. **ķays:**

Gazel 2297

Mısra: 15

Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir.

Yazdılar 'ışķuñ sicillini ezel

Ferhād u Ķays

Baña çün irişdi nevbet ben imzā
eyledüm

6. **ķays:**

Gazel 2298

Mısra: 9

*Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir.
Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Mecnun'un adıdır.*

Gerçi yaptı tekye-i 'ışķı ezel

Ferhād u Ķays

Pest bünyādın görüp ben dağı bālā
eyledüm

7. **ķays:**

Gazel 2387

Mısra: 9

Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Mecnun'un lakabıdır.

İy Muħibbī bu zamāna kalsa ger
Ferhād u Ķays

Ders-i 'ışķı virmede olur idüm
üstād hem

8. **ķays:**

Gazel 2426

Mısra: 5

Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Mecnun'un gerçek adı.

Rumüz-ı 'ışķı benden sor ne bilsün
Ķays u ya Ferhād
Okımadılar anlar okıdum 'ışķuñ
kitābından

9. **ķays:**

Gazel 2453

Mısra: 3

Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Mecnun'un gerçek adı.

Kalsaydı bu zamāna Ferhād u

Ķays u Vāmıķ

Benden gelüp sorardı her biri 'ışķ
zamİRin

ķavs-ves:

1. **ķāys-ves:**

Gazel 2396

Mısra: 10

Leyla ve Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Mecnun gibi.

Bugün 'ām itdi dilber ni'metin

Muħibbī Ķāys-ves şındı çanagum

ķavur-:

1. **ķayurur:-ur, -**

Gazel 2024

Mısra: 9

*Koruyarak başarısını
sağlamak, elinden tutmak, himmet
etmek. || Birine haksız yere
kolaylıklar sağlamak, iltimas
etmek.*

Kayurur gözler o bāguñ

bāgbānidur gönül

Çarh yayından kaçan atılsa miħnet
okları

2. **ķayuran:-an**

Gazel 2486

Mısra: 10

*İlgilenip korumak, gözetmek,
himaye etmek.*

Başdan ayaga günāh-ısa Muħibbī

derd-mend

Senden umar şefķati sensin

kayuran ümmetin

ķazā:

1. **ķazādur:-dur**

Gazel 2403

Mısra: 4

*Allah'ın takdirinin oluşması,
kader, alın yazısı.*

Nāgehān geldi ħatuñ itdi visālūni
ħarām

İtmesün kimse 'aceb aña ķazādur
dir-isem

ķazı-:

1. **ķazısın:-sın**

Gazel 2417

Mısra: 1

*İzi kalmayacak şekilde
çıkarmak, ne varsa alıp atmak.*

Ĥaṭṭı geldi dilberüñ kosun gerekse
ķazısın

Men 'olunmaz ser-nüvişt āħir
görİser yazısın

ķāzı:

1. **ķāzı:**

Gazel 2203

Mısra: 7

*İslam hukukuyla yönetilen
devletlerde halk arasında çıkan
anlaşmazlıkları, her türlü davayı
halletmek üzere devlet tarafından
tayin edilen memur, kadı.*

Müftü vü ķāzı müderris zāhid ü

ehl-i vera'

Bilmeye biri sü'āl-i 'ışķ[ı] çün
müşkil kılam

ķazürāt:

1. **ķazürātına:-ı, -n, -a**

Gazel 2210

Mısra: 7

Dışķı.

Mülevves itmedüm dehrüñ basup

pā ķazürātına

Sıgındum ħamd-i bī-pāyān

Ĥudā'ya pāk dāmānam

ķebāb:

1. **ķebāb:**

Gazel 2176

Mısra: 7

*Ateşte alazlanarak veya
kavrularak pişirilen her türlü
nesne,doğrudan doğruya ateşte
veya kap içerisinde pişirilen et. II
Aşk derdiyle yanmak.*

Gözlerüm yaşı şarāb u mā-ħazar

bagrum ķebāb

Eyledüm dil tekyesine oldı çün

mihman-ı ħam

2. **ķebābam:-am**

Gazel 2302

Mısra: 8

Yanmış, yanık.

Yanalıdan berü 'ışk âteşine
Döner sıh üzere inler bir kebâbam

kebâb eyle:-

1. **kebâb eyle:-**

Gazel 2181

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Yakmak. || Çok acı çekmek,
çok üzölmek.*

İy Muhibbî dil kebâb eyle vü hem
yaşuñ şarâb
Olısar ħun-ħvâr bed-mest çünkü
mihmânum benüm

kebâb it:-

1. **kebâb it:-**

Gazel 2250

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Yanmak, yakmak.

Şarâb idüp yaşuñ bagruñ kebâb it
Gamı yârân idüp eyle tana'um

2. **kebâb it:-**

Gazel 2252

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Yanmak, yatmak.

Ĥün-ı dil itdüm şarabı daĥı bu
bagrum kebâb
Oldı ol ĥünî bed-mest çünkü
mihmânum benüm

kebâb ol:-

1. **kebâb ol:-**

Gazel 2149

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Yanmak.

Yine câm-ı maĥabbetden içüp mest
ü ĥarâb oldum
Tutişdum âteş-i 'ışka döne döne
kebâb oldum

2. **kebâb ol:-**

Gazel 2272

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Çok yanmak.

Âteşikle dil yine ola bu bagrumda
kebâb
Bir nazar mâh ruĥı görse nâgehân
gözüm

3. **kebâb ol:-**

Gazel 2344

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Çok yanmak.

İy Muhibbî bezm-i ġamda olalı
bagrum kebâb
Ĥün-ı dilden döndi yaşum bir tolu
peymâneyem

kebk-reftâr:

1. **kebk-reftâr:**

Gazel 2265

Mısra: 8

Keklik yürüyüşlü.

Şâd olur kühsâr-ı ġamda ańıcak
ruĥsârını
Hemçü kebk-reftâr ile her bir yaña
ĥahĥah varam

kebüd:

1. **kebüd:**

Gazel 2405

Mısra: 3

Mavi.

Düd-ı âhumdan-durur oldugı
çarĥuñ kebüd
Almagıl âhum sakın iy mâh-ı
tâbânum benüm

2. **kebüd:**

Gazel 2114

Mısra: 9

Mor-mavi arası sümbül rengi.

İy Muhibbî tañ mı görinse yüzi
çarĥuñ kebüd
Dem-be-dem aña 'urüc iden
duĥânımdur benüm

kec:

1. **kec:**

Gazel 2061

Mısra: 2

Eğri, çarpık.

Ol serv-i nâz gül gibi dâyim
küşade kim
Yâĥüd kamer gibi külehi kec
nihâde kim

2. **kec:**

Gazel 2098

Mısra: 1

Eğri, çarpık.

Egri olmaz kaşlaruña döstüm kec
râ disem
Togru olur sözlerüm ĥaddüñe ger
bâlâ disem

keder:

1. **keder:**

Gazel 2019

Mısra: 5

*Acı, üzüntü, dert, sıkıntı,
ızdırap, tasa.*

Geldi ġubâr-ı ĥattı virüp gönlüme
keder
Bu bir keder-durur ki göñülde
gider degül

2. **keder-durur:--durur, -**

Gazel 2019

Mısra: 6

*Acı, üzüntü, dert, sıkıntı,
ızdırap, tasa.*

Geldi ġubâr-ı ĥattı virüp gönlüme
keder
Bu bir keder-durur ki göñülde
gider degül

kefen:

1. **kefenden:-den**

Gazel 2476

Mısra: 4

Ölüye sarılan bez, kefen.

Çün küşte-i 'ışk ola dilüm ĥâk-ı
deründe
İrişe vefâ büyü dimâġuña kefenden

2. **kefen:**

Gazel 2244

Mısra: 11

*Ölünün gömülmeden önce
sarıldığı beyaz bez, kefen bezi.*

Sinünde senün münisün ancak
kefen olur
Her ġâh diyesin ĥâsret-ile kanı
dâretüm

3. **kefen:**

Gazel 2409

Mısra: 7

*Gömölmek için hazırlanan bir
müslüman ölüsünün kabre konmak
üzere yıkandıktan sonra sarıldığı
amerikan bezi, kefin.*

Olısar bir kefen didüm naşbüñ
Dilâ bu mülk ü mâlı hep bırakdum

4. **kefenem:-em**

Gazel 2413

Mısra: 2

*Gömölmek için hazırlanan bir
müslüman ölüsünün kabre konmak
üzere yıkandıktan sonra sarıldığı
amerikan bezi, kefin.*

'İşkuñla şehâ gül gibi geh çâk-ı
tenem ben

Geh lâle-şifâat şevk-ile hünîn
kefenem ben

kelâm:

1. kelâm:

Gazel 2205

Mısra: 3

Söyleyiş, söyleme.

Ol leb-i şîrîn-dehenden çün
işitdüm bir kelâm
Hüdmetinde cân virüp kendümi
Ferhâd eyledüm

2. kelâmum:-um

Gazel 2290

Mısra: 10

*Tek kelime veya kelimelerden
meydana gelmiş söz, ifade.*

Muhibbî eyledüm bâğ-ı dilümden
bir şecer peydâ
Kelâmum meyvesin andan
bitürdüm âbdâr itdüm

kelâm id-:

1. kelâm id-:

Gazel 2148

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Konuşmak.

Bu dil-i divânem ile iderem dâyim
kelâm
Bulımadum aradum yok böyle
hem-derdüm benüm

kelâm-ı pehlevî:

1. kelâm-ı pehlevî:

Gazel 2202

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

*İran tarafında konuşulan dille
yazılan şiir.*

Ol serv-quadler serveri başında tâc-ı
Hüsrevî
Söyler kelâm-ı Pehlevî ammâ ki
kimdür dimezem

kem:

1. kem:

Gazel 2421

Mısra: 1

Kötü, fena, değersiz, adi.

Kem degüldür gözlerüm yaşı
şarâb-ı nâbdan
Bezm-i gamda nâle-i dil nağme-i
tölâbdan

kemâl:

1. kemâl:

Gazel 2006

Mısra: 10

*Kemal. (Divân şairlerimizin
etkilendiği Kemâl isminde iki tane
İran Şâiri vardır. Biri Hucend'de
doğan ve 1390'da ölen Kemâl
Hucendî, İkincisi Hallak-ül Mâânî
(mânâlar yaratıcı) lakabı ile de
anılan Kemâl İsfehâni (Ölm. 1237)
dir.*

Bir gazel didi Mühibbî yine bir
meh -rûya kim
İtseler Hücend'e kabrinde diye
tahsîn Kemâl

kemâl'e ir-:

1. kemâl'e ir-:

Gazel 2127

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Olgunlaşmak.

Olaldan Hüsrev'i Rüm'un Kemâl'e
irdi eş'arum
Muhibbî lutf-ı tab'umla ne tañ
disem zâhîr oldum

kemâl-i pîr:

1. kemâl-i pîr:

Gazel 2429

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Yaşlıların en olgunu.

Civân idüm gam-ı 'ışkuñ beni pîr
itdi gâyetde
Murâdum bu-durur Hağ'dan
kemâl-i pîr olasin sen

2. kemâl-i pîr:

Gazel 2429

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Yaşlıların en olgunu.

Civân idüm gam-ı 'ışkuñ beni pîr
itdi gâyetde
Murâdum bu-durur Hağ'dan
kemâl-i pîr olasin sen

kemân:

1. kemân:

Gazel 2160

Mısra: 7

*Keman, yay, kavs. Bir savaş
aleti olmak yanında en çok
kullanımını,sevgilinin kaşı için
yapılan benzetmelerde
bulmuştur.Aşığın beli de bazen
dönebilir.*

İy kemân ebrü eger atsañ baña
gamzeñ okın
İzzet idüp sîne şadrında aña yir
eyleyem

2. kemânum:-um

Gazel 2171

Mısra: 2

*Keman, yay kavs. Bir savaş
aleti olmak yanında en çok
kullanımını, sevgilinin kaşı için
yapılan benzetmelerde bulmuştur.*

Sîne şahrâsında dikküm dil
nişânüm var benüm
Ok u yası elde bir kaşı kemânüm
var benüm

3. kemân:

Gazel 2194

Mısra: 7

*Keman, yay kavs. Bir savaş
aleti olmak yanında en çok
kullanımını, sevgilinin kaşı için
yapılan benzetmelerde bulmuştur.*

Baña şu deñlü cefâ eyledün iy kaşı
kemân
Dünyeden belki bu cândan bile bî-
zâr oldum

4. kemân:

Gazel 2450

Mısra: 2

*Keman, yay kavs. Bir savaş
aleti olmak yanında en çok
kullanımını, sevgilinin kaşı için
yapılan benzetmelerde bulmuştur.*

Tabla-i sînemde cânâ kılmuşamdur
dil nişân
Tîr-i müjgânuñ atarsañ n'ola iy
kaşı kemân

5. kemân:

Gazel 2219

Mısra: 4

*Keman, yay kavs. Bir savaş
aleti olmak yanında en çok
kullanımını, sevgilinin kaşı için
yapılan benzetmelerde bulmuştur.*

İder şayd ol kemân ebrü nazâr
benden yana kılmaz
İder mi hâsetâ derdâ kaçan tîr ü
kemân görsem

6. kemân:

Gazel 2244

Mısra: 3

*Keman, yay kavs. Bir savaş
aleti olmak yanında en çok
kullanımını, sevgilinin kaşı için
yapılan benzetmelerde bulmuştur.*

Ġamzeñ okın gönder sen iy kaşı
kemān
Rāḥat bula sīnede olan cerāḥatüm

7. **kemānum: -um**

Gazel 2253

Mısra: 8

Keman, yay kavs. Bir savaş aleti olmak yanında en çok kullanımını, sevgilinin kaşı için yapılan benzetmelerde bulmuştur.

Ya kaşlarını aldum ele sīneme çekem
Didüm didi o bu söz saḥt
kemānum

8. **kemāna: -a**

Gazel 2277

Mısra: 1

Keman, yay kavs. Bir savaş aleti olmak yanında aşğın beli de sıkıntidan ve çektiklerinden dolayı kemana dönebilir.

Bār-ı ğamdan bükilüp döndi
kemāna bu bilüm
Eyledüm sīnem rebāb tā inle ye her
bir kılum

9. **keman:**

Gazel 2280

Mısra: 3

Keman, yay kavs. Bir savaş aleti olmak yanında en çok kullanımını, sevgilinin kaşı için yapılan benzetmelerde bulmuştur.

Ḥadengi geçmesün dilden diyüben
iy keman ebrü
Gelince baña karşudan bu sīnemi
siper çekdüm

10. **kemān:**

Gazel 2306

Mısra: 9

Keman, yay kavs. Bir savaş aleti olmak yanında en çok kullanımını, sevgilinin kaşı için yapılan benzetmelerde bulmuştur.

İy Muḥibbī ol kemān ebru
ġamından ‘ākıbet
Māh-ı nev gibi büküp bu ḳaddümi
ḥam eyledüm

11. **kemān:**

Gazel 2419

Mısra: 3

Keman, yay kavs. Bir savaş aleti olmak yanında aşğın beli de sıkıntidan ve çektiklerinden dolayı kemana dönebilir.

Mu‘anber mü gül-i ḥöş-bü kemān
ebrü gözi cādū

Görelde kalmadı ṭākat gönül
aşüfte cān ḥayrān

kemān ebrü:

1. **kemān ebrü:**

Gazel 2219

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Kaşı yay gibi düzgün olan,
keman kaşlı.*

İder şayd ol kemān ebrü nazar
benden yana kılmaz
İder mi ḥasretā derdā kaçan tır ü
kemān görsem

kemānçe:

1. **kemānçeyle: -(y)le**

Gazel 2494

Mısra: 6

Kemençe.

Göz yaşı bezm-i belāda tār sīnem
sazına
Nāle kılsun ġam kemānçeyle rebāb
eglenmesün

kemān-ebürü:

1. **kemān-ebürü:**

Gazel 2098

Mısra: 7

*Kaşı yay gibi düzgün olan,
keman kaşlı.*

Olalı ok gibi ġamzeñ iy kemān-
ebrü senüñ
İtmezem sözde ḥaṭā ger kaşlarıña
ya disem

2. **kemān-ebürü:**

Gazel 2488

Mısra: 8

*Kaşı yay gibi düzgün olan,
keman kaşlı.*

Kim didiyse ḥoş dimişdür ġamzeñe
tır-i ḳazā
Kaşlarıñ görüp daḥı saña kemān-
ebrü diyen

3. **kemān-ebürü:**

Gazel 2490

Mısra: 6

*Kaşı yay gibi düzgün olan,
keman kaşlı.*

Māh-ı nevdür görünür baña hilāli
kaşlarıñ
Re’y-kecdür saña iy māhum
kemān-ebürü diyen

kemend:

1. **kemend:**

Gazel 2012

Mısra: 5

Hayvanları yakalamak için kullanılan, ucu ilmikli, kaygan uzun ip // Uzaktaki bir kimseyi veya şeyi çekip yakına getirmek için atılan ucu ilmikli ip Eskiden savaş aleti olarak kullanılırdı. // İdamlarda kullanılan ilmikli yağlı kayış. // Sevgilinin saç kıvrımı.

Zencir olasin ġāḥ kemend ġāḥ
selāsıl
İy zülf benüm gerdenüme des-res
ol gel

2. **kemendiyle: -i, -(y)le**

Gazel 2120

Mısra: 6

Kement. // Bir savaş aracı olmasının yanında sevgilinin saç, zülüf ve kakülü bazen kement olarak düşünülür. Bu durumda aşıkları avlamak ile yükümlü görünür.

Her ne deñlü kaşruñ iy meh-rü
felekden yücedür
Çıkmaga āhum kemendiyle
fiġānum var benüm

3. **kemendin: -i, -n**

Gazel 2499

Mısra: 2

Divan edebiyatında sevgilinin saç kıvrımı. // Eskiden idamlarda kullanılan ilmikli yağlı kayış.

Gör nice cevlan ider bu dil
semendin gözle sen
Ehl-i ‘ışka bend için zülfi
kemendin gözle sen

kemend eyle-:

1. **kemend eyle-:**

Gazel 2045

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Eskiden idamlarda kullanılan ilmikli yağlı kayış haline getirmek.

Leyli zülfüni kemend eyle gel iy
serv-i revān
Gerdenine ‘ışk-ıla mecnün olan
şeydāya sal

kemend-i āḥ:

1. **kemend-i āḥ:**

Gazel 2089

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Ah ipi. // Kemend hem uzaktaki bir kimseyi veya şeyi

çekip yakına getirmek için atılan
ipe hem de Eskiden idamlarda
kullanılan ilmikli yağlı kayışa
denir. Ayrıca divan şiirinde
sevgilinin saç kıvrımı anlamına da
gelir.

Güneş gibi egerçi kim felekden
yücedür kaşruñ
Kemend-i âha yapışdum żarūrī
nerdübān itdüm

2. **kemend-i âh:**
Gazel 2446
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ah oku.

Elüme aldum yine çün ben
kemend-i âhumi
Umaram şayd eyleyem ol gözleri
âhüyü ben

kemer:

1. **kemer:**
Gazel 2367
Mısra: 8
Bele bir kere dolandıktan
sonra bağlanan veya tokalanan bel
bağı.

Koluma dāğlar yakdum anı zeyn
eyledüm bir bir
Kuşan bilüñe iy meh-rü saña bir
zer kemer çekdüm

kemîne:

1. **kemîne:**
Gazel 2013
Mısra: 2
Az || Hakir, aciz, zavallı.

Fenn-i 'ışkı çünkü hıfz itdün anuñla
'âmil ol
Ya'ni varup şâh-ı 'ışka sen kemîne
muğbil ol

2. **kemîne:**
Gazel 2390
Mısra: 2
Hakir, aciz, zavallı.

Yazılan levh-i dil üzre âh
şâhumdur benüm
Ben kemîne bendeyem ol
pâdişâhumdur benüm

kemter:

1. **kemter:**
Gazel 2414
Mısra: 5
Çok değersiz, çok aşığı, pek
itibarsız, en hakir.

Tiğünla çal bu başımı tâ süz-ı dil
kemter ola
Keşf eyle sakf-ı hâneyi düşmişdür
âteş-i derün

2. **kemterem:-em**
Gazel 2079
Mısra: 9
Çok değersiz, çok aşığı, pek
itibarsız, en hakir.

Muhibbî kemterem ednâdan ednâ
Yüzini hâke sürmüş bir giyâhum

3. **kemter-durur:-durur**
Gazel 2080
Mısra: 10
Çok değersiz, çok aşığı, pek
itibarsız, en hakir.

Muhibbî'ye kapuñdan itme
mahrüm
O bir kemter-durur sen pâdişâhum

4. **kemter:**
Gazel 2210
Mısra: 5
Çok değersiz, çok aşığı, pek
itibarsız, en hakir.

Egerçi zerreden kemter hâkirem lik
mihrüñle
Vefâdan olmazam hâlî felekde
mihri-raşânam

5. **kemter:**
Gazel 2234
Mısra: 10
Çok değersiz, çok aşığı, pek
itibarsız, en hakir.

İy Muhibbî pâdişâh-ı 'âlem
olmaktan baña
Yiğ-durur kim kapusunda kendümi
kemter kılam

6. **kemter:**
Gazel 2265
Mısra: 10
Çok değersiz, çok aşığı, pek
itibarsız, en hakir.

İdesin 'ayn-ı 'inâyetle Muhibbî'ye
nazar
Kapuña kemter kulam yüz
sürmege iy şeh varam

7. **kemteri:-i**
Gazel 2281
Mısra: 13
Çok değersiz, çok aşığı, pek
itibarsız, en hakir.

Sorarsañ âsitânuñda Muhibbî
kemteri kimdür

Hâkîründür fakîründür ayakdan
düşmiş üftâdem

8. **kemter:**
Gazel 2312
Mısra: 10
Çok değersiz, çok aşığı, pek
itibarsız, en hakir.

Bu hüsn ü bu tarâvetle şeh-i
hübân-ı 'âlemsin
Kapuñda kullaruñ çokdur Muhibbî
bende kemter hem

9. **kemterin:-in**
Gazel 2432
Mısra: 12
Çok değersiz, çok aşığı, pek
itibarsız, en hakir.

Fahr kılmaz bu Muhibbî başı irse
göklere
Âsitânuñda murâdı budur ola
kemterin

kemterin:

1. **kemterin:**
Gazel 2453
Mısra: 10
Çok aciz, pek hakir, en küçük.

Zâhir göz-ile bakduñ sen beni şâh
sanduñ
Bâtin göz-ile baksañ bir kemterin
hâkîrin

kenâr:

1. **kenâra:-a**
Gazel 2109
Mısra: 8
Kucak, kucaklama.

İtdüm o serv ayagina gözüüm yaşın
revân
Gelmez kenâra n'eyleyem ol yâr-ı
muhterem

2. **kenârı:-ı**
Gazel 2124
Mısra: 6
Bir şeyin bitiş kısmı, bitiş
yeri, uçta kalan kısmı.

Bahr-ı 'ışka bād-ı âhumla bu
gönlüm zevrâkın
Salâlıdan döstlar sanmañ kenârı
görmüşem

3. **kenâra:-a**
Gazel 2401
Mısra: 4
Deniz kıyısı, sahil. II Kurtuluş
yeri.

Düşdi dil zevrağı çü baħr-ı ğama
Âh-ıla bir kenâra 'azm idelüm

kenâr-ı dâmen:

1. **kenâr-ı dâmen:**

Gazel 2330

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Eteğın kenarı.

Ruħlaruñsuz iy güneş yüzlü bu
çeşm-i rüşenüm
Oldı mánend-i şafağ pür kenâr-ı
dâmenüm

kendü:

1. **kendüzini:**-zi, -n, -i

Gazel 2007

Mısra: 6

Kendi, dönüştülük zamiri.

Dâm-ı zülfine anuñ çünki dolaşdı
dil ü cân
Ebedâ sanma ki kendüzini kurtara
gönül

2. **kendümi:**-m, -i

Gazel 2286

Mısra: 3

Kişilerin öz varlığı, öz, zat.

İderdüm bir meges kendümi dâyim
Lebüni öper idüm şâhir olsam

3. **kendüni:**--ñ, --i

Gazel 2049

Mısra: 7

Kişinin öz varlığı.

Key katı mağrürsın kendüni
gördüñ zâhidâ
Saña ancak bu sunılmışdır hemân
sen lâfa gel

4. **kendüyi:**--(y)i

Gazel 2051

Mısra: 9

Kişinin öz varlığı, zatı.

Ka'be küyuñda Muħıbbî kendüyi
ķurbân ider
Key ulu devletdür aña ola yolunda
fitil

5. **kendümi:**-m, -i

Gazel 2205

Mısra: 4

Kişinin kendisi, zatı.

Ol leb-i şîrîn-dehenden çün
işitdüm bir kelâm
Ĥımetinde cân virüp kendümi
Ferhâd eyledüm

6. **kendümi:**--m, --i

Gazel 2067

Mısra: 6

Kişinin öz varlığı, zatı.

Sun baña iy sâki-i devrân
maħabbet cāmını
Mest ü lâ-ya'ķıl olup kendümi
rüsivâ eyleyem

7. **kendümi:**-m, -i

Gazel 2060

Mısra: 4

Kişinin öz varlığı, zatı.

Boynı baglu ķuluñam zülfüne bend
eyle beni
Kendümi asmag-ıçun karşı gelen
dâra benem

8. **kendümi:**-m, -i

Gazel 2086

Mısra: 6

Kişinin öz varlığı.

Bulmadum bir çäre çäre çäre çäre
vaşluña
'Āķıbet bu yolda ben kendümi nâ-
çâr añladum

9. **kendümi:**-m, -i

Gazel 2088

Mısra: 8

Kişinin öz varlığı, zatı.

Zâhidâ yitmez mi bilsem saña
'ışkuma delil
Leylî zülfi fikri ile kendümi
mecnün idem

10. **kendüme:**-m, -e

Gazel 2098

Mısra: 10

Kişinin öz varlığı, zatı.

İy Muħıbbî ĥâk-ile yeksân olur
âħır bu ten
Yire yüz sürüp n'ola kendüme
ĥâk-i pâ disem

11. **kendümi:**-m, -i

Gazel 2102

Mısra: 4

Kişinin öz varlığı, zatı.

Tekye-i 'ışka girüp yidüm ğamuñ
esrarını
Bir ķalender meşrebem kendümi
abdâl eyledüm

12. **kendümi:**-m, -i

Gazel 2180

Mısra: 2

Kişinin öz varlığı, zatı.

Leylî zülfün mihriñi dilde kaçan
peydâ kılam
Ser-bürehne kendümi mecnünlayın
rüsivâ kılam

13. **kendümi:**-m, -i

Gazel 2198

Mısra: 8

Kişinin öz varlığı, zatı.

Cem' idüp eşküm sipâhın eyleyüp
âhum 'alem
Bu serir-i 'ışka ben kendümi sulţân
eyledüm

14. **kendüme:**-m, -e

Gazel 2225

Mısra: 10

Kişinin öz varlığı, zatı.

Baş indürmez Muħıbbî çünki ser-
keşdür cihân
Lâyık oldur ki anı kendüme ben
düşmen kılam

15. **kendüzimi:**-z, -im, -i

Gazel 2234

Mısra: 8

Kişinin öz varlığı, zatı.

Çekmek için döstlar dünyâda
miħnet bârını
Üştür-i ser-mest gibi kendüzimi bir
ner kılam

16. **kendümi:**-m, -i

Gazel 2234

Mısra: 10

Kişinin kendi öz zatı.

İy Muħıbbî pâdişâh-ı 'âlem
olmakdan baña
Yig-durur kim kapusunda kendümi
kemter kılam

17. **kendümi:**-m, -i

Gazel 2249

Mısra: 4

Kişinin kendi öz zatı.

'Āşıķuñ dirler melâmet iftilĥâr u
faħrıdur
Bu sebebden kendümi şüride bir
rüsivâ kılam

18. **kendümi:**-m, -i

Gazel 2257

Mısra: 10

Kişinin kendi öz zatı.

Bu Muħıbbî leyli zülfünün olup
dîvânesi
Kendümi Mecnünlayın rüsivâ-yı
'âlem eyledüm

19. **kendümi**: -m, -i

Gazel 2266

Mısra: 10

Kişinin kendi öz zati.

Çäre ancak bunı bildüm çäre bu
ğam derdine
Bâde içüp kendümi ser-mest ü lâ-
ya'kıl kılam

20. **kendümi**: -m, -i

Gazel 2297

Mısra: 6

Kişinin kendi öz zati.

Âhumı kıldum 'alem çekdüm
sipâh-ı eşkümi
'İşk tahtına geçüp kendümi Dârâ
eyledüm

21. **kendümi**: -m, -i

Gazel 2300

Mısra: 12

Kişinin kendi öz zati.

Şabr u 'aql u hüşü bir yirden
ferâmüş eyleyüp
'İşk şarâbın nüş idüp kendümi lâ-
ya'kıl kılam

22. **kendümi**: -m, -i

Gazel 2304

Mısra: 6

Kişinin kendi öz zati.

Çün bulunmaz ğam şebinde sâkiyâ
şubh-ı vişâl
Bâde sun nüş eyleyüp kendümi lâ-
ya'kıl kılam

23. **kendümi**: -m, -i

Gazel 2306

Mısra: 8

Kişinin kendi öz zati.

Oldılar âğâh hâlümde cihân
merdümleri
Âh kim kendümi ben rüsvâ-yı
'âlem eyledüm

24. **kendümi**: -m, -i

Gazel 2307

Mısra: 10

Kişinin kendi öz zati.

İy Muhibbî çün ezal bezminde
içdüm câm-ı 'ışk
Tâ kıyâmet mest olup kendümi
huşyâr eylemem

25. **kendüme**: -m, -e

Gazel 2271

Mısra: 2

Kişinin öz varlığı, zati.

Her kaçan cânâ hayâlünle senün
h'vâb eyleyem
Uyanup dîvâne-veş kendüme
cevâb eyleyem

26. **kendüm**: -m

Gazel 2289

Mısra: 4

Kişinin öz varlığı, zati.

Leylî saçuñ niğarâ boynuma olsa
zencîr
Mecnûñ gibi cihâna kendüm
melâmet itsem

27. **kendümi**: -m, -i

Gazel 2298

Mısra: 6

Kişinin öz varlığı, zati.

Bir saçı leylî firâkımdan bugün
Mecnûñ-var
Düşüben vâdîlere kendümi rüsvâ
eyledüm

28. **kendü**:

Gazel 2310

Mısra: 3

Kişinin öz varlığı, zati.

Kimsenün pendin işitmez kendü
bildüğün ider
Bir yaña mecnû'-ı 'âlem bir yaña
göñlüm gözüüm

29. **kendü**:

Gazel 2318

Mısra: 8

Kişinin öz varlığı, zati.

Cânımı cevriyle yıkdı eyledi
göñlüm harâb
Kendü mülkin yıkıcı bir
pâdişehdür gördüğüm

30. **kendümi**: -m, -i

Gazel 2352

Mısra: 6

Kişinin öz varlığı, zati .

Başuma gelse ser-i zülfünle
sevdâlar yine
'Âleme Mecnûnlayın kendümi
rüsvâ eylesem

31. **kendümi**: -m, -i

Gazel 2420

Mısra: 8

Kişinin öz varlığı, zati.

Tişe-i âh-ıla yap yap keseyim küh-
ı ğamı
Kühkenlikde bugün kendümi
Ferhâd ideyin

32. **kendüye**: -(y)e

Gazel 2437

Mısra: 3

Kişinin öz varlığı, zati.

Eyledi kendüye muğarreb beni
sultân-ı 'ışk
Eğnüme geydürdi teşriften baña
ğam hil'atin

33. **kendü**:

Gazel 2483

Mısra: 1

Kişilerin öz varlığı, öz, zati.

Göñül teslîm-i cân eyler elin yur
kendü kanından
Târîk-ı 'ışka ki girse geçer nâm u
nişânından

34. **kendü**:

Gazel 2483

Mısra: 6

Kişilerin öz varlığı, öz, zati.

Metâ'-ı büsesin alsañ virüp cân
assı iderdüñ
Dilâ cân çünkü anuñdur ne çıkar
kendü yanından

35. **kendü**:

Gazel 2483

Mısra: 8

Kişilerin öz varlığı, öz, zati.

İşitdüm cum'a gün vâ'iz şerâr-ı
düzahı añmış
Olupdur düzâhî kendü yakar odlar
zebânından

36. **kendü**:

Gazel 2483

Mısra: 10

Kişilerin öz varlığı, öz, zati.

Gözüm yaşımı dökdükçe ferehlar
kesb ider göñlüm
Muhibbî şem' olupdur san güler
kendü ziyânından

kendüzin bilmez:

1. **kendüzin bilmez:**

Gazel 2270

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

*Gerektiği gibi davranmayan,
yersiz ve yanlış hareket eden,
münasebetsiz.*

Kendüzin bilmez Muhibbî kalmaz
hiç 'aql u hüş
Her kaçan fikr-i hayâl-i ol perî-zâd
eyleyem

kendüzü:

1. **kendüzümi:-m, -i**

Gazel 2137

Mısra: 4

Kendisi, zâtı, şahsı, nefsi.

Hıvâbda nüş kılup la'l lebi
cür'asını

Uyarup kendüzümi mest ü
melâmet gördüm

2. **kendüzüme:-me**

Gazel 2260

Mısra: 10

Kişinin kendi zâtı.

Çeşm-i bîmârî uyur eylemeyem
derd-ile âh

Cebr idem kendüzüme çıkmaya bir
zerre sesüm

kepâde:

1. **kepâde:**

Gazel 2061

Mısra: 10

*Okçuluğa yeni başlayanların
sadece kol alıştırmak için
kullandıkları bol ve gevşek eğitim
yayı.*

'İşkuñ Muhibbî yayını kim çekmek
istese

Derd ü belâyı itmeye dâyim
kepâde kim

ker eyle-:

1. **ker eyle-:**

Gazel 2187

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Kuvvetli olmak.

Her kaçan 'işkuñ yolında terk-i cân
ser eyleyem

Cümleten 'işk ehline serdar olam
ker eyleyem

kerâmet:

1. **kerâmet:**

Gazel 2254

Mısra: 4

Bir ermişin, Allah'ın

*kendisine yakın kullarına lutfettiği
olağanüstü şeyler yapma gücü ile
ortaya koyduğu, akıl sınırlarını
aşan tabiat üstü iş, harikulade hal.*

Bu gönlüm âteşi ile gözüm yaşını
cem' itdüm

İder 'arz ehli 'ışk olan bu nev'-ile
kerâmet hem

2. **kerâmet:**

Gazel 2385

Mısra: 8

*Çok isabetli söz ve davranış,
ermişçesine söylenen söz veya
yapılan şey.*

Dilâ iç bir kadeh meyden kamu
müşkilleri hall it
Diyeler kim göre ancak olur böyle
kerâmet hem

3. **kerâmet:**

Gazel 2492

Mısra: 3

*Çok isabetli söz ve davranış,
ermişçesine söylenen söz veya
yapılan şey.*

Bu kerâmet mi degül Mecnûn'a
kuşlar cem' olup
Kaçmaya şîr ü peleng ol 'aşık-ı bî-
bâkden

kerem:

1. **keremden:-den**

Gazel 2224

Mısra: 3

Cömertlik, iyilik, bağış.

Kanı ol gün ki keremden süresin
rağş üstüme
Urasın bu derdmende sen leked-
küb-ı sitem

2. **kerem:**

Gazel 2066

Mısra: 10

Lutuf, iyilik, merhamet, ihsan.

Sevdiği seni bildi Muhibbî günâh
imiş
Afv it suçını senden umar luğf-ıla
kerem

3. **kerem:**

Gazel 2198

Mısra: 6

Lutuf, iyilik, merhamet, ihsan.

Cân fedâ kıldum yoluñda itmedüm
ğayrı günâh
Kañı yâ luğf u kerem ben dutalum
kan eyledüm

4. **keremden:-den**

Gazel 2231

Mısra: 2

Lutuf, iyilik, merhamet, ihsan.

Hıram eyle benüm iy serv-i nâzum
Keremden dinle bu zâr u niyâzum

5. **keremden:-den**

Gazel 2231

Mısra: 2

Lutuf, iyilik, merhamet, ihsan.

Hıram eyle benüm iy serv-i nâzum
Keremden dinle bu zâr u niyâzum

6. **keremden:-den**

Gazel 2250

Mısra: 4

*Ruh asaletinin gereği olan
cömertlik, alicenaplık.*

Çü bir mûram beni pâ-mâl kılma
Keremden luğf idüp eyle terağğum

7. **kerem:**

Gazel 2282

Mısra: 2

Lutuf, iyilik, merhamet, ihsan.

Dimeñ cevr ü cefâ itme sitem hem
Gel inşâfa kanı luğf u kerem hem

8. **kerem:**

Gazel 2328

Mısra: 4

Lutuf, iyilik, merhamet, ihsan.

Eksük olmaz dem-be-dem cevr ü
cefâ vü miğnetün
Müstedâm ol döstüm senden gelür
her dem kerem

9. **kerem:**

Gazel 2343

Mısra: 4

Lutuf, iyilik, merhamet, ihsan.

Kana döndürsem gözümüñ yaşını
kılısam şefi'
Kanı ihsân u kerem ben tutalum
kan eylesem

10. **keremden:-den**

Gazel 2399

Mısra: 1

Lutuf, iyilik, merhamet, ihsan.

Gelür senden baña luğf u keremden
soñra verhem hem
Nitekim şädilik ardınca irişür belâ
ğam hem

11. **keremden:-den**

Gazel 2462

Mısra: 4

Lutuf, iyilik, merhamet, ihsan.

Eger 'afv eylesen cürm ü günâhum
Ne eksile şehâ cüd u keremden

12. **keremden:-den**

Gazel 2455

Mısra: 10

Lutuf, iyilik, merhamet, ihsan.

Virilür sanki Muhibbî'ye cihan
sulţânlığı

Geh gehî lutf u keremden geh
kuluñ yâd idesin

kerem kıl-:

1. kerem kıl-:

Gazel 2456

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Lutufla muamelede bulunmak,
lutfetmek.*

Şümâra gelmeye cevri ü cefâ

âşîkuñ çokdur

Kerem kıl zahmete girme anuñ gel
geç şümârından

kerîm:

1. kerîm:

Gazel 2073

Mısra: 8

Kerem sahibi kimse, cömert.

Ne kadar görse suçı 'afv eyler
Hadd-i zâtında olsa kime kerîm

2. kerîm:

Gazel 2177

Mısra: 10

*"Vadini yerine getiren, çok
verici, lutuf ve ihsan bol,
kendisine sığınanı geri
çevirmeyen" anlamında Allah 'ın
en güzel isimlerindedir.*

İy Muhibbî şükr kıl bir pâdişahuñ
kulısın

Hem Semî' ü hem Başır ü hem

'Alîm ü hem Kerîm

kerre:

1. kerre:

Gazel 2441

Mısra: 6

Defa, kere, kez.

İy gönül ger dirse mihr idem saña

aldanma kim

Niçe kerre aldanup gördüñ anuñ

sen yaresin

kes:

1. kes:

Gazel 2117

Mısra: 2

Kimse, kişi, şahıs.

Yüz cefâ biñ cevri ol nâ-

mihribândan görmişem

Görmedi kahr u sitem bir kes ben

andan görmüşem

2. keşüm:-üm

Gazel 2200

Mısra: 8

*Bağımlılık yapıcı maddelere
müptela olan kimse.*

Ferdâ şarâb-ı kevgere meyl itmeye
gönül

İy döst eger cür'a-i câmuñ bugün
keşüm

3. kes:

Gazel 2262

Mısra: 2

Kimse, kişi, şahıs.

Gerçi çok hübân-ı 'âlem dîde'em
Saña beñzer kes men ne dîde'em

4. kes:

Gazel 2373

Mısra: 14

Kimse, kişi, şahıs.

Ġam gelürse Muhibbî ğam yime
kim

Ġamsuz olmaz cihânda kes

n'idelüm

5. kesde:-de

Gazel 2376

Mısra: 6

Kimse, kişi, şahıs.

Zâhîde kevşer ü baña leb-i yâr

Var her kesde bir heves n'idelüm

6. kesüm:-üm

Gazel 2389

Mısra: 1

Kimse, kişi, şahıs.

Senden özge benüm 'âlemdede

bulınmaya kesüm

Saña irmekdür döst hevâ vü

hevesüm

7. kesüm:-üm

Gazel 2389

Mısra: 10

Kimse, kişi, şahıs.

Var kapuñda Muhibbî gibi biñ

bendelerüñ

Senden özge benüm 'âlemdede

bulınmaya kesüm

8. kes:

Gazel 2447

Mısra: 8

Kimse, kişi, şahıs.

Noқта-i la'l-i lebiyle mü miyâni
farkını

Fehm idemez degme kes olmasa

'aql-ı hürdebîn

9. kes:

Gazel 2435

Mısra: 7

Kimse, kişi, şahıs.

Şân 'at-ı 'ışkı ne mümkün başa ilte
degme kes

Olmayınca bu belâ kühsârı içre
kühken

kes-:

1. kesse:--se, -

Gazel 2057

Mısra: 3

*Bıçak, makas vb. bir araçla
bir şeyi ikiye ayırmak, parçalamak,
doğramak.*

Mıkrağ-ı cevri kesse eger gelse
başımı

Aña dağı ziyâde olısar

maħabbetüm

2. kesmesün:-me, -sün

Gazel 2074

Mısra: 3

*Belli bir zaman için ara
vermek veya son vermek.*

Kesmesün nâlesini bir lağza

Yüz urup âh u zâra yalvarayım

3. kesdükde:-dük, -de

Gazel 2093

Mısra: 5

*Kesin olarak sona erdirmek,
bitirmek.*

Geldi Ferhâd yanuma kesdükde

ben küh-ı ğamı

Ancak olur kühkenlik içre

yoldaşum benüm

4. kesdi:-di

Gazel 2094

Mısra: 9

*Bıçak, makas, balta vb. bir
aletle ikiye ayırmak, kat'etmek.*

İy Muhibbî Bî-sütün'ı kesdi

Ferhâd añılır

Ben dağı küh-ı ğamı kesmekle bir

ad eyleyem

5. kesmekle:-mek, -le

Gazel 2094

Mısra: 10

*Bıçak, makas, balta vb. bir
aletle ikiye ayırmak, kat'etmek.*

İy Muhibbî Bî-sütün'ı kesdi

Ferhâd añılır

Ben dağı küh-ı ğamı kesmekle bir

ad eyleyem

6. kesmek:-mek

Gazel 2371

Mısra: 9

*Kesin olarak sona erdirmek,
bitirmek.*

‘Ömrini ‘aşıkların kesmek degülse
kaşdı ger
Ya n’ için her dem keser zülf-i dü-
tâsin bilmedüm

7. keser:-er

Gazel 2371

Mısra: 10

*Ucundan bir parçasını almak,
kısaltmak veya küçültmek.*

‘Ömrini ‘aşıkların kesmek degülse
kaşdı ger
Ya n’ için her dem keser zülf-i dü-
tâsin bilmedüm

8. keseyim:-eyim

Gazel 2420

Mısra: 7

Kesmek.

Tiçe-i âh-ıla yap yap keseyim küh-
ı ğamı
Kühkenlikde bugün kendümi
Fehâd ideyin

9. kesemez:-e, -mez

Gazel 2422

Mısra: 6

*Kesin olarak sona erdirmek,
bitirmek.*

Kimde kim zerresi hâşıl ola mihr-i
‘aşıkuñ
Tâ ölince kesemez zülfüñün
endîşelerin

10. keser:-er

Gazel 2477

Mısra: 6

*Bıçak, makas, balta vb. bir
aletle ikiye ayırmak, kat’etmek.*

Bugün ser-bâz-ı ‘ışk olmuş diler
ilte işin başa
Keser anuñ için Fehâd cihânuñ
tag-ıla taşın

kesb:

1. kesb:

Gazel 2425

Mısra: 4

*Edinmek, elde etmek,
kazanmak.*

Meger küy-ı dil-ârâdan gelürsin iy
şabâ dâyim

Ferahlar kesb olur senden mübârek
bâda beñzersin

2. kesbüm:-üm

Gazel 2461

Mısra: 5

*Geçim sağlamak için yapılan
çalışma ve sanat.*

Şan’atüm kesbüm benüm ‘ışk-ıla
cânüm bâdedür
Anün-içün pür-hevâyam kâr u bâri
sevmezim

kesb id-:

1. kesb id-:

Gazel 2483

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Kazanmak, edinmek.

Gözüm yaşımı dökdükçe ferahlar
kesb ider gönülüm
Muhibbî şem’ olupdur san güler
kendü ziyânından

kesb-i hâl evlesün:

1. kesb-i hâl evlesün:-sün

Gazel 2006

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Neşelenmek.

Sâkiyâ mey sun ki kılsun çehre-i
zerdümi al
Muṭribâ depret elüñ tâ evlesün dil
kesb-i hâl

kesf evle-:

1. keşf eyle:-üüp, -

Gazel 2018

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Gizli bir şeyi bulmak.

Bülbülün tâ kılmayınca yaşını âb-ı
revân
Burka’ın keşf eyleyüp göstermedi
dîdâr gül

2. keşf eyle-:

Gazel 2179

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Açmak, meydana çıkarmak.

Şaf şaf olmuş ‘aşıkuñ keşf eylegil
yüzden niğâb
Ben kimem ki isteyem yüzünü
tenhâyı görem

3. keşf eyle-:

Gazel 2398

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Gizli, bilinmeyen veya
tanınmayan bir şeyi anlamak,
tanımak, öğrenmek, ne olduğunu
anlayıp bilmek.*

Hezârân lutf-ıla dilber baña keşf
eyledi râzın
Ölürsem itmeyem ifşâ ben anı
râzdâr oldum

4. keşf eyle-:

Gazel 2414

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Açmak, meydana çıkarmak.

Tiğünla çal bu başımı tâ süz-ı dil
kemter ola
Keşf eyle saḳf-ı hâneyi düşmişdür
âteş-i derün

keşf it:

1. keşf it:

Gazel 2009

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Ortaya çıkarmak. || Anlamak,
tanımak, öğrenmek, ne olduğunu
anlayıp bilmek.*

Agzuñı mühr eyledüm iy nâme
yazdum râzımı
Tâ seni çâk ide dilber sen de keşf it
râz kıl

kesil-:

1. kesildükçe:-dük, -çe

Gazel 2093

Mısra: 1

*Kesici bir aletle bulunduğu
yerden ayrılmak, çıkarılmak.*

Şem’-veş başum kesildükçe akar
yaşum benüm
Yana yana maḥv olup kalmayısar
başum benüm

kesmeg:

1. kesmege:-e

Gazel 2370

Mısra: 4

*Bıçak, makas, balta vb. bir
aletle ikiye ayırmak, kat’etmek.*

Sen lebi şirini sevdim hızmete bil
baglayup
Kesmege küh-ı ğamı Fehâd
eyledüm

kesti:

1. keşfilere: -ler, -e

Gazel 2402

Mısra: 4

Suda yüzen insan ve yük taşımaya yarayan her türden taşıtın genel adı, gemi.

Baħr-ı eşkümde görenler bu iki ebrūlarum
Beñzedürler ser-nigün keşfilere başum benüm

keşti-i 'ışk:

1. keşti-i 'ışk:

Gazel 2316

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Aşk gemisi.

Kūy-ı yāra iltesin ölsem şabā
topragumu
Keşti-i 'ışkum Muħibbī' den hemān
ısmarlaram

ketm eyle-:

1. ketm eyle-:

Gazel 2307

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Saklamak, gizli tutmak.

Derd-i dil bī-haddür ammā āh-ıla
zār eylemem
'İşkumı ketm eyleyüp nā-ehle
izhār eylemem

ketm it-:

1. ketm it-:

Gazel 2442

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Saklamak, gizli tutmak.

'İşkī Muħibbī her niçe ketm itmek
istese
Zāhir görür yüzine bakanlar
'alāmetin

kevkebe:

1. kevkebi:--i, -

Gazel 2043

Mısra: 7

Yıldız.

Bilmezem yā Rab togar mı hīç
sa'ādet kevkebi
Görmezem gün yüzini yāruñ geçür
çün ay u yıl

2. kevkebe:-e

Gazel 2423

Mısra: 5

Yıldız.

Beñzedürler kevkebe bu kaçre
kaçre eşkümi
Penbe-i dāğum gören dir aña mäh-ı
āsümān

kevkebe:

1. kevkebe:

Gazel 2176

Mısra: 9

Bilhassa İran

*hükümdarlarının huzurunda
sancak gibi tutulan çevgan
şeklinde, ucu eğri, başında parlak
madeni bir top bulunan değnek.*

İy Muħibbī gözlerüm yaşı müşābih
kevkebe
Olsa tañ mı oldı ol çarħuñ meh-i
tābānı ğam

kevkeb-i ikbāl:

1. kevkeb-i ikbāl:

Gazel 2236

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Mutluluk yıldızı.

Luţf-ıla didi Muħibbī ki kapum
bendesidür
Çarħdan oldı yüce kevkeb-i
ikbālüm benüm

kevser:

1. kevser:

Gazel 2166

Mısra: 2

*Cennette bir nehir veya
havuz.Oradan içenin bir daha
susamadığı,baldan tatlı, kardan
soğuk, kaymaktan yumuşak,cana
can katan, hayat veren, saf, temiz,
tath sudur.Edebiyatta sevgilinin
dudağı için benzeyen olur.*

Yiter 'ālemde nigār-ıla mey-i
nābum benüm
Hür u kevser istemem çünki degül
bābum benüm

2. kevseri:-i

Gazel 2171

Mısra: 9

*Cennette bir nehir veya
havuz.Oradan içenin bir daha
susamadığı,baldan tatlı, kardan
soğuk, kaymaktan yumuşak,cana
can katan, hayat veren, saf, temiz,
tath sudur.Edebiyatta sevgilinin
dudağı için benzeyen olur.*

İy Muħibbī n'eylerem bāğ-ı cinān
u kevseri
Bir lebi şirīn yüzi gül gülsitānum
var benüm

3. kevser:

Gazel 2177

Mısra: 6

*Cennette bir nehir veya
havuz.Oradan içenin bir daha
susamadığı,baldan tatlı, kardan
soğuk, kaymaktan yumuşak,cana
can katan, hayat veren, saf, temiz,
tatlı sudur.Edebiyatta sevgilinin
dudağı için benzeyen olur.*

İtmese dīdāruñ ümmīdin eger
'aşıklarūñ
Gözine cennet cehennem görüne
kevser hāmim

4. kevserüm:-üm

Gazel 2317

Mısra: 3

*Cennette bir nehir veya
havuz.Oradan içenin bir daha
susamadığı,baldan tatlı, kardan
soğuk, kaymaktan yumuşak,cana
can katan, hayat veren, saf, temiz,
tatlı sudur.Edebiyatta sevgilinin
dudağı için benzeyen olur.*

Hayātum hāşilum 'ömrüm
şarābum kevserüm 'adnüm
Baħārum behcetüm rüzum gülüm
iy verd-i hāndanum

5. kevser:

Gazel 2376

Mısra: 5

*Cennette bir nehir veya
havuz. || Cana can katan, hayat
veren, saf, temiz, tatlı su.*

Zāhide kevser ü baña leb-i yār
Var her kesde bir heves n'idelüm

key:

1. key:

Gazel 2404

Mısra: 10

Çok, pek, gayet.

İtleriyle hemdem olmak işiginde ol
şehūñ
Key ulu devlet-durur hem
iftihārumdur benüm

2. key:

Gazel 2021

Mısra: 7

*Yarayı veya vücudun hasta
bir yerini tedavi maksadıyla kızgın
demirle yakma.*

‘Aşık olma key sakın olmaz şifâ
Kânün-ıla
Çünkü ‘ışka mübtelâ olduñ
devâdan vâz gel

3. key:

Gazel 2027

Mısra: 5

Gayet, oldukça, çok, pek çok.

Gün yüzünden dür olalı key perîşan
olmuşam
Kâkül-i müşgînüñi yeter perîşan
eylegil

4. key:

Gazel 2049

Mısra: 7

Çok, pek, gayet, pek çok.

Key katı mağrûrsın kendüñi
gördüñ zâhidâ
Saña ancak bu sunulmuşdur hemân
sen lâfa gel

5. key:

Gazel 2238

Mısra: 9

Çok, pek, gayet, pek çok.

Kapuña geldi Muhibbî key katı dil-
hastedür
Senden özge kim ola kim ide
tîmârî dilüm

6. key:

Gazel 2051

Mısra: 10

Çok, pek, gayet, pek çok.

Ka‘be küyuñda Muhibbî kendüyi
kurbân ider
Key ulu devletdür aña ola yolunda
fîtil

7. key:

Gazel 2215

Mısra: 3

Çok, pek, gayet, pek çok.

Key sa‘âdetdür vişâl ammâ ki
irişmek muhâl
Olmasa tâli‘ müsâ‘id baht-ı
firûzum benüm

8. key:

Gazel 2435

Mısra: 9

Asla, hiç bir zaman.

Zîver-i dünyâya meyl itme
Muhibbî key sakın
Kime kılmışdur vefâ saña kıla bu
pîre-zen

9. key:

Gazel 2372

Mısra: 3

Ne zaman, ne vakit.

Âh kim tîr-i cefâdan key ölümlü
hastayam
Kâddümi lâm eyleyelden ol kaşı
yalar benüm

kevfivet:

1. keyfiyyetin: -i, -n

Gazel 2438

Mısra: 1

*Bir şeyin taşıdığı şu veya bu
hal, nasıl ve ne türlü olduğu,
varlıklar arasındaki farkları
meydana getiren durum, vasıf,
nitelik.*

Ben bilirem kimse bilmez
‘ışkuñuñ keyfiyyetin
Baña sor takrîr ideyim saña bir bir
hâletin

kevfivet:

1. keyfiyyetin: -i, -n

Gazel 2486

Mısra: 6

*Bir şeyin niteliği ve insana
verdiği hoşluk hissi.*

Bilse idüñ rehne korduñ zâhidâ
destâruñı
Bir kadeh nüş eyle gel zevk it
meyüñ keyfiyyetin

2. keyfiyyetüm: -üm

Gazel 2169

Mısra: 8

*Bir şeyin taşıdığı şu veya bu
hal, nasıl ve ne türlü olduğu,
varlıklar arasındaki farkları
meydana getiren durum, vasıf,
nitelik.*

Cür‘a-i câmuñ içelden şöyle mest
itdüñ beni
Hey kıyâmet gitmeye tâ haşre dek
keyfiyyetüm

3. keyfiyyetüm: -üm

Gazel 2320

Mısra: 12

*Bir şeyin taşıdığı şu veya bu
hal, nasıl ve ne türlü olduğu,
varlıklar arasındaki farkları
meydana getiren durum, vasıf,
nitelik.*

Tâ ezel ‘ışkuñ meyinden bir kadeh
nüş itmişem
Gitmeye tâ rûz-ı maşşerde benüm
keyfiyyetüm

4. keyfiyyetin: -i, -n

Gazel 2448

Mısra: 14

*Bir şeyin taşıdığı şu veya bu
hal, nasıl ve ne türlü olduğu,
varlıklar arasındaki farkları
meydana getiren durum, vasıf,
nitelik.*

İy Muhibbî kim içerse leblerinüñ
cür‘âsın
Tâ kıyâmet eyleye iz‘ân anuñ
keyfiyyetin

kevhüsrev:

1. kevhüsrev:

Gazel 2210

Mısra: 3

*İran Keyaniyan sülalesinin
ilki olup Keykavus’un torunu,
Siyavuş’un oğludur. Mecazi olarak
derecesi pek yüksek padişah
manasına da kullanılmıştır.*

Gerekmez mülk-i Dârâ vü Ferîdün
tâc-ı Keyhüsrev
Bi-hamdillâh ki küyuñda senüñ
dâyim şütürbânam

kefvân:

1. keyvâna: -a

Gazel 2288

Mısra: 4

*Zuhal yıldızı, yedinci kat gökte
aleme nezaret ettiği için bekçi
olarak nitelendirilmiştir; kötülük,
kötü kimseler, zuhal yıldızı
cahillik, cimrilik, yalancılık gibi
kötü hasletleri temsil eder.*

Firâk-ı nâr-ıla yanup yakılıp
giryeler kıldum
Birin ‘ummâna gönderdüm birin
Keyvâna tapşurdum

kez:

1. kez:

Gazel 2273

Mısra: 5

Defa, kere.

Biñ kez öldür beni tek gel seni bir
kez göreyim
Hağ dimişler intizârdan yigdür biñ
kez ölüm

2. kez:

Gazel 2279

Mısra: 4

Defa, kere.

Ben ol Mecnûn-ı dehrem ki belâ
vü miñnet ü derdi
Eger gönderse yüz biñ kez ben ol
Leylâ' dan el çekmem

3. kez:

Gazel 2345

Mısra: 5

Defa, kere, sefer.

Günde bir kez görmesem hâlüm
n' olur dirken benüm
Bir yıl oldı görmez oldum anı
añdum agladum

4. kez:

Gazel 2428

Mısra: 9

Defa, kere, sefer.

Her gice biñ kez hilâl olur Muhibbî
hicr-ile
Çäre-sâz oluñ aña iy hemdemân iy
döstân

ki:

1. ki:

Gazel 2005

Mısra: 12

"Ki" bağlacı.

Beni biñ derde esîr eyledi âzâde-y-
iken
Göreym ki seni her lahzada biñ
pâre gönül

2. ki:

Gazel 2008

Mısra: 1

"Ki" bağlacı.

'Aşık olup kim ki 'ışka bende-i
fermân degül
Aña âdem dimeñüz belki bile
hayvân degül

3. ki:

Gazel 2017

Mısra: 2

"Ki" bağlacı.

Derd-i hicrûñi şehâ gerçi nihân
eyler gönül
İllâ vaşluñ añıcak vây ki figân
eyler gönül

4. ki:

Gazel 2044

Mısra: 1

"Ki" bağlacı.

Hîç reva midur sana ki diyesin
cânâna gel
Çünkü kuşın hâlûñi 'arz itmege
sultâna gel

5. ki:

Gazel 2025

Mısra: 8

*"Zira, çünkü" anlamında
bağlama edatı.*

Katlûme olmuş peşimân bilmezem
yâ Râb neden
Çok zamân-ıdı ki kanum itmiş
idüm aña hîll

6. ki:

Gazel 2032

Mısra: 5

*"Zira, çünkü" anlamında
bağlama edatı.*

Zülfûñi kim ki göre aña şeb-i yeldâ
diye
Yüzüñe kim ki nazâr ide diye
ferhunde fâl

7. ki:

Gazel 2006

Mısra: 1

"Ki" bağlacı.

Sâkiyâ mey sun ki kılşun çehre-i
zerdümi al
Muñribâ depret elüñ tâ eylesün dil
kesb-i hâl

8. ki:

Gazel 2012

Mısra: 7

"Ki" bağlacı.

Kim dir ki gönül kuçıla hergiz o
kuçılmaz
Bir tâze civân 'ışkına tâze heves ol
gel

9. ki:

Gazel 2017

Mısra: 10

"Ki" bağlacı.

İy Muhibbî 'âlem içre oldı miñnet
hâşılûñ
Ol sebeddendür ki cismi nâtüvân
eyler gönül

10. ki:

Gazel 2019

Mısra: 6

"Ki" bağlacı.

Geldi gubâr-ı hañtı virtüp gönülme
keder
Bu bir keder-durur ki gönülden
gider degül

11. ki:

Gazel 2017

Mısra: 3

"Ki" bağlacı.

Ben belâ-keş bülbüle eydüñ ki
tîmâr eylesün
Gül yüzine karşı yoksa çaşd-ı cân
eyler gönül

12. ki:

Gazel 2007

Mısra: 6

*"zira, çünkü" anlamlarında
bir bağlaç.*

Dâm-ı zülfine anuñ çünki dolaşdı
dil ü cân
Ebedâ sanma ki kendüzini kurtara
gönül

13. ki:

Gazel 2040

Mısra: 16

*"Zira, çünkü" anlamında
bağlaç.*

Vaqt-i gülde câme çâk terk eyler
idüm 'arı ben
Bilse idüm ki kalur bu nev'e
câvidân gül

14. ki:

Gazel 2226

Mısra: 8

*"Zira, çünkü" anlamında
bağlaç.*

Umaram idesin baña şefâ'at
Ki kalmaya benüm çalbümde hîç
bîm

15. ki:

Gazel 2163

Mısra: 8

*Anlam bakımından
birbirleriyle ilgili cümleleri
birbirine bağlayan ya da özneyi,
tümleci güçlendirerek cümlelerin
temel bölümüne bağlayan bir söz.*

Budur zikrüm budur fikrüm ki
dehri hâbbeye almam
Cihânûñ ziyetinden hem bî-
hamdı' llâh ki bizâram

16. ki:

Gazel 2023

Mısra: 2

*"Zira, çünkü" anlamında
bağlama edatı.*

Luñf u elfâzuña olmuş teşne dil mâ-
i sebîl
Hüsnuñe cennet dimişler bil ki
cennetden cemîl

17. ki:

Gazel 2032

Mısra: 6

"Zira, çünkü" anlamında
bağlama edatı.

Zülfünü kim ki göre aña şeb-i yeldâ
diye
Yüzüne kim ki nazâr ide diye
ferhunde fâl

18. ki:

Gazel 2040

Mısra: 5

Ki bağlacı.

Jäleler sanmañ sehergeh bil ki
bülbul yaşıdır
Aglasa 'aşık olur mâ'şük-veş
handân gül

19. ki:

Gazel 2035

Mısra: 10

"Ki bağlacı".

İy Muhibbî derdümi görüp benim
külli devâ
Ol cihetdendir ki olmışdur görüp
dermân hâcıl

20. ki:

Gazel 2047

Mısra: 3

"Ki bağlacı".

İster-iseñ ki gelüp gül gibi açıla
niğâr
Derd-ile âh kılup dideñe di giryân
ol

21. ki:

Gazel 2048

Mısra: 3

"Ki bağlacı".

Her söz ki gele senden anı bilmeye
kimse
Hall eyle olan nükteleri rind-i
cihân ol

22. ki:

Gazel 2053

Mısra: 6

"Ki bağlacı".

Ger femi vaşfım benden güş ideler
ehl-i dil
Zerre gibidür ki günde görünür
hem çün hayâl

23. ki:

Gazel 2055

Mısra: 11

"Ki bağlacı".

Bi-hamdi' llâh ki dîdârı müyesser
oldı dildârın
Velî ele götürünce niçe dürlü elem
çekdüm

24. ki:

Gazel 2061

Mısra: 3

"Ki bağlacı".

Her kim ki görse yüzini cândan
berî olur
Zülfi hamıyla boynına dakmaz
kılâde kim

25. ki:

Gazel 2072

Mısra: 2

"Ki bağlacı".

Leylî zülfünü görelen zâr u
meftûn olmuşam
Çek saçun zencirine zîrâ ki
mecnûn olmuşam

26. ki:

Gazel 2073

Mısra: 5

"Ki bağlacı".

Kim ki gördi lebüñ ile zülfün
Birine mîm didi birine cîm

27. ki:

Gazel 2074

Mısra: 2

"Ki bağlacı".

Niçe bir rûzigâra yalvarayım
Baña büyüñ ki yâra yalvarayım

28. ki:

Gazel 2076

Mısra: 8

"Ki bağlacı".

İtdüm kabûl çünkü harâbâtî
meşrebin
Her ne ki diye mu'tekid-i zât-ı
pâkiyem

29. ki:

Gazel 2077

Mısra: 3

"Ki bağlacı".

Dirseñ ki 'ışkum-ıla nedür hâlün iy
faķır
Derd ü belâ vü miñnet-ile toptolu
dilüm

30. ki:

Gazel 2080

Mısra: 5

"Ki bağlacı".

'Aceb dîvâne-i 'ışkam ki yaşum
Yazılır kanda döksem âh şâhum

31. ki:

Gazel 2084

Mısra: 7

"Ki bağlacı".

Bedende dâğlarum yarışur ki
gözler idüp
Niğâra her birisinden anuñ nezzâre
kılam

32. ki:

Gazel 2097

Mısra: 8

"Ki bağlacı".

Her kişi yârâ irür bulur tarîk-i
müstaķim
Ben ki gümrahâm gidüpdür
hânümânım n' eyleyem

33. ki:

Gazel 2100

Mısra: 5

"Ki bağlacı".

Cân-ıla kim ki ide derdi kabûl
Añlamazam diye devâ sevdim

34. ki:

Gazel 2104

Mısra: 2

"Ki bağlacı".

Derd ü belâ-yı 'ışk-ıla gâyet de dil-
hoşam
Ġamz oklarıyla ya'nî ki toptolu
terkeşem

35. ki:

Gazel 2104

Mısra: 4

"Ki bağlacı".

Cür'ân içeli leblerüne meyl ider
gönül
'Ayb olmasun yanuñda ki gâyetde
ser-hoşam

36. ki:

Gazel 2104

Mısra: 6

"Ki bağlacı".

Cevlânlar idüp eyleme 'uşşâkı pây-
mâl
Didüm didi ki olmaz 'aceb atı
serkeşem

37. ki:

Gazel 2104

Mısra: 9

"Ki bağlacı".

Zülfün şabâ yili ki perîşân idilince
âh
Gördükçe anı ben dağı gâyet
müşevveşem

38. ki:
Gazel 2104
Mısra: 12
" *Ki bağlacı*".

Sultân-ı 'ışk gelse kaçır pâdişâh-ı
'aql
Mümkün degül-durur ki ben anuñla
savaşam

39. ki:
Gazel 2111
Mısra: 4
" *Ki bağlacı*".

Didüm hayâlünü görem neden
görinmeyesin
Didi bu söze ne 'aceb ben ki perî-
zâde olam

40. ki:
Gazel 2111
Mısra: 10
" *Ki bağlacı*".

Ezelden cân-ıla cânân Muhibbî
bilîş imiş
Çün eyledür ya ne hacet ki ben
arada olam

41. ki:
Gazel 2117
Mısra: 4
" *Ki bağlacı*".

Biñ zebânüm olsa takrîr itmeye
derd-i dilüm
Ben ki ol hûn-rîz âşüb-ı zamândan
görmüşem

42. ki:
Gazel 2117
Mısra: 6
" *Ki bağlacı*".

Gayrılar luţfın görür cân niçe ârâm
eylesün
Cevr-i bî-dâdı ki ol ârâm-ı cândan
görmüşem

43. ki:
Gazel 2118
Mısra: 7
" *Ki bağlacı*".

Bu ümîd-ile ki mihr-i enverüm
menzil ide
Sîne burcın âteşin eşkümle pervîn
eyledüm

44. ki:
Gazel 2128
Mısra: 2
" *Ki bağlacı*".

N' eyleyem âh pür-cefâ sevdüm
Tâli 'ümdür ki bî-vefâ sevdüm

45. ki:
Gazel 2130
Mısra: 5
" *Ki bağlacı*".

Deyr içinde dilegüm budur ki anı
taş ola
Ger senüñle döstüm da 'vâ-yı hüsñ
ide şanem

46. ki:
Gazel 2131
Mısra: 12
" *Ki bağlacı*".

Levh-i dilde hûblar taşvîrini naķş
ideli
Kim ki gördiyse beni didi ki Mânî
şânîyem

47. ki:
Gazel 2131
Mısra: 12
" *Ki bağlacı*".

Levh-i dilde hûblar taşvîrini naķş
ideli
Kim ki gördiyse beni didi ki Mânî
şânîyem

48. ki:
Gazel 2143
Mısra: 10
" *Ki bağlacı*".

Muhibbî âsitânuñda özini pây-mâl
itdi
Bu ümmîde ki bir gün pâyüña yüz
süre dildârum

49. ki:
Gazel 2149
Mısra: 8
" *Ki bağlacı*".

Humârum derd-i sevr virdi beni iy
muğbeçe kurtar
Anuñçün deyrüñe geldüm ki
muhtâc-ı şarâb oldum

50. ki:
Gazel 2154
Mısra: 5
" *Ki bağlacı*".

Sanma ki senden usanam iy bî-
vefâ şanem

Tîg-ı cefâñ-ıla dilüm itseñ dilim
dilim

51. ki:
Gazel 2155
Mısra: 7
" *Ki bağlacı*".

Ravza-i Rızvân ki dirler küy-ı
dilberdür hemîn
Âteş-i düzağ tamâmı nâr-ı
âhumdur benüm

52. ki:
Gazel 2157
Mısra: 1
" *Ki bağlacı*".

Pendüñle nâşihâ beni sanma ki
bend olam
Göñlüm bunı diler ki varup bir
levend olam

53. ki:
Gazel 2157
Mısra: 2
" *Ki bağlacı*".

Pendüñle nâşihâ beni sanma ki
bend olam
Göñlüm bunı diler ki varup bir
levend olam

54. ki:
Gazel 2157
Mısra: 4
" *Ki bağlacı*".

İçdüm ezelde çünki maħabbet
şarabını
Sanur mısız ki haşre degin
hüşmend olam

55. ki:
Gazel 2157
Mısra: 6
" *Ki bağlacı*".

Dermân içinde derdi dilüm eyledi
kabûl
Anuñ-ıçun ki yâr diler derdmend
olam

56. ki:
Gazel 2157
Mısra: 8
" *Ki bağlacı*".

Öldürmek-ise 'aşığı küyuñda
niyyetüñ
Öldür beni ki cümle-i 'uşşâka pend
olam

57. ki:
Gazel 2157

Mısra: 10
" Ki bağlacı".

Düşdi Muhibbî başuma sevdâ-yı
zülfî âh
Anda diler ki bu dil-i dîvâne bend
olam

58. ki:
Gazel 2159
Mısra: 4
" Ki bağlacı".

Naḥl-i kıddine gönül yir yir
asılmış ḡoncadır
Ben ki ol bälâ kadûn vaşluñ dil-
âvîz eyleyem

59. ki:
Gazel 2163
Mısra: 7
" Ki bağlacı".

Budur zıkrüm budur fikrüm ki
dehri ḥabbeye almam
Cihānuñ ziyetinden hem bî-
ḥamdi'llāh ki bîzāram

60. ki:
Gazel 2164
Mısra: 11
" Ki bağlacı".

Sensüz günümü sorma ki ne nev'-
ile geçer
Hicrān deminde ya niçe şebḥā-yı
tār hem

61. ki:
Gazel 2164
Mısra: 15
" Ki bağlacı".

Uşbu ḡazel ki ḥüsn-ile bir
nāzenîndür
Ḥacet degül-durur aña naḡş u nigār
hem

62. ki:
Gazel 2175
Mısra: 10
" Ki bağlacı".

Muhibbî ḥastaya iy dil tabîbi
Meded eyle ki ḡāyet de buñaldum

63. ki:
Gazel 2177
Mısra: 4
" Ki bağlacı".

Oluban cürme muḡır senden
umaruz raḥmeti
Yüzi suyına ki var nām-ı şerîfnde
dü mîm

64. ki:
Gazel 2177
Mısra: 7
" Ki bağlacı".

Bu ne ḥikmetdür ki deryāda şadef
ḥalk eyledün
Bu ne ḡudret mādan itdün bî-bāḥā
dürr-i yetîm

65. ki:
Gazel 2179
Mısra: 4
" Ki bağlacı".

Şaf şaf olmuş 'āşıkun keşf eylegil
yüzden niḡāb
Ben kimem ki isteyem yüzünü
tenḥāyı görem

66. ki:
Gazel 2179
Mısra: 6
" Ki bağlacı".

Gitdi didi şabr kıl gelem yine
ferdāyā dek
Bilmezem ki irişüben ben o ferdāyı
görem

67. ki:
Gazel 2182
Mısra: 1
" Ki bağlacı".

Kimsene bilmez beni ki ben neyem
Ben beni yaḡşı bilürem ben neyem

68. ki:
Gazel 2184
Mısra: 1
" Ki bağlacı".

Her şeb ki dāḡ-ı firḡatün iy māḥ
çekem
Yaşlar döküp nāle kılup dilden āḥ
çekem

69. ki:
Gazel 2185
Mısra: 8
" Ki bağlacı".

Ḥāk-i pāyuñ döşenü bālin idüp
seng-i derün
Şöyle ḥoş-ḥālem ki ol bister
ḥarîründür benüm

70. ki:
Gazel 2187
Mısra: 10
" Ki bağlacı".

Didi dilber iy Muhibbî yime ḡam
raḥm eylerem

Didüm aña gel yemîn eyle ki bāver
eyleyem

71. ki:
Gazel 2189
Mısra: 10
" Ki bağlacı".

Murḡ-ı dil olmaz Muhibbî bend-i
zülfinden ḥalāş
Saña ol yigdür ki cānı rām-ı
şayyād eyleyem

72. ki:
Gazel 2192
Mısra: 12
" Ki bağlacı".

Başum üzredür didüm cānā yirün
Didi gerçeksın ki bir ḡül desteyem

73. ki:
Gazel 2195
Mısra: 6
" Ki bağlacı".

Baña sor miḡnet-i ḥvābı ne bilsün
anı her nā-kes
Kılup feryād-ıla nāle ki her şeb
zinde-dār oldum

74. ki:
Gazel 2195
Mısra: 10
" Ki bağlacı".

Niçe bir ḡāret eylersin didüm dil
şehrini iy ḡam
Beni bilmez misin didi ki yaḡmacı
tatar oldum

75. ki:
Gazel 2195
Mısra: 14
" Ki bağlacı".

Muhibbî fikr-i bıkürmden idüp bir
nev şecer peydā
Bitürdüm ma'niyi yir yir ki naḥl-ı
meyve-dār oldum

76. ki:
Gazel 2197
Mısra: 8
" Ki bağlacı".

El irmez ḥüsn-i gencine ḡılsım
olmuş meḡer zülfi
Hücüm idüp ider ḥamle ki dir her
kılı mār oldum

77. ki:
Gazel 2199
Mısra: 7
" Ki bağlacı".

Nuḫka kādir olmadum ki nokṭa
diyem agzına
Mūmiyāni fikri ile cismūmi mū
eyledüm

78. **ki:**
Gazel 2205
Mısra: 5
" *Ki bağlacı*".

Ḥamdü-lillāh ki bugün oldum
ta'allukdan berī
'Işkdan ğayrı kâmusın cümle
berbād eyledüm

79. **ki:**
Gazel 2206
Mısra: 1
" *Ki bağlacı*".

İsterem ki eyleyem bu
üstühvānumdan kalem
Şafḥa-i ruḥsārūma derd-i dilüm
kılām raqām

80. **ki:**
Gazel 2206
Mısra: 4
" *Ki bağlacı*".

Başumı top eyledüm ben zülfinüñ
çevġānına
Ḥāşa-lillāh ki ide dilber baña cevır
ü sitem

81. **ki:**
Gazel 2207
Mısra: 1
" *Ki bağlacı*".

Hıç olur mu ki 'aceb 'arız-ı
gülġünü görem
Ya boyı serv-i sehī tal'at u
mevzūni görem

82. **ki:**
Gazel 2210
Mısra: 4
" *Ki bağlacı*".

Gerekmez mülk-i Dārā vü Ferīdün
tāc-ı Keyḥusrev
Bi-ḥamdillāh ki küyuñda sentüñ
dāyim şütürbānam

83. **ki:**
Gazel 2211
Mısra: 6
" *Ki bağlacı*".

'Azīz-i cān-ıla dilsin giriftāruñı ḥor
itme
Ki bir tāze gül-i tersin ḥazer kıl ez-
dem-i serdüm

84. **ki:**
Gazel 2217
Mısra: 10
" *Ki bağlacı*".

Gördükde Muḥıbb secde ider 'arıza
zülfi
Bildük ki bir Hindü-yı āteş-perest
kim

85. **ki:**
Gazel 2218
Mısra: 10
" *Ki bağlacı*".

Gözümden nem gönülden ġam
Muḥıbbī eksük olmazsa
'Aceb olmaz ki bir bed-ḥū
sitemkārā giriftārem

86. **ki:**
Gazel 2224
Mısra: 3
" *Ki bağlacı*".

Kanı ol ġün ki keremden süresin
raḥş üstüme
Urasın bu derdmende sen leked-
küb-ı sitem

87. **ki:**
Gazel 2225
Mısra: 10
" *Ki bağlacı*".

Baş indürmez Muḥıbbī çünkü ser-
keşdür cihān
Lāyıq oldur ki anı kendüme ben
düşmen kılām

88. **ki:**
Gazel 2227
Mısra: 8
" *Ki bağlacı*".

Cān u başı vireyim yolına ben
cānānumuñ
Umaram ki diye taḥsīn eyleyüp
ferdüm benüm

89. **ki:**
Gazel 2232
Mısra: 1
" *Ki bağlacı*".

ġam şebinde her kaçan ki gönümi
teng eyleyem
Nāle kılām şubḥ olunca nāya āheng
eyleyem

90. **ki:**
Gazel 2235
Mısra: 6
" *Ki bağlacı*".

Pır-i meyḥāne döşer çünkü bisāt-ı
keremi
Baña yitmez mi ki ben ḥāne-i
evkāfa gelem

91. **ki:**
Gazel 2235
Mısra: 8
" *Ki bağlacı*".

'Ömri zāyi' geçürüp geçti ġünāh-
ıla ġünüñ
Vaḫt oldı ki dilā menzil-i inşāfa
gelem

92. **ki:**
Gazel 2235
Mısra: 10
" *Ki bağlacı*".

İy Muḥıbbī var iken ḥırka-i
peşmine-i faḫr
Ḥāşa lillāh ki libās ecline zer-bāfa
gelem

93. **ki:**
Gazel 2236
Mısra: 4
" *Ki bağlacı*".

Muşḥaf-i ḥüsnüñ açup vaşluñ
temennā eyledüm
Ḥamdü-lillāh ki murādumca-durur
fālum benüm

94. **ki:**
Gazel 2236
Mısra: 9
" *Ki bağlacı*".

Luṫf-ıla didi Muḥıbbī ki kapum
bendesidür
Çarḥdan oldı yüce kevkeb-i
iḳbālüm benüm

95. **ki:**
Gazel 2239
Mısra: 5
" *Ki bağlacı*".

Bi-ḥamdillāh ki oldum 'ışk şāhı
Yaşum leşker baña āhum 'alem
hem

96. **ki:**
Gazel 2244
Mısra: 1
" *Ki bağlacı*".

Beñzer ki senüñ vaşluña yokdur
liyākatüm
Bakdukça ġüneş yüzüne yok zerre
tākatüm

97. **ki:**
Gazel 2244

Mısra: 6
" *Ki bağlacı*".

Gözüm yaşına gârķ iken cism ü ten
müdâm
Budur 'aceb ki durmadan artar
hârâretüm

98. **ki:**
Gazel 2253
Mısra: 5
" *Ki bağlacı*".

Didi ki dilün hâlinde 'âşık-ı hâsta
Didüm ki dilüm bende degül saña
çi dânem

99. **ki:**
Gazel 2253
Mısra: 6
" *Ki bağlacı*".

Didi ki dilün hâlinde 'âşık-ı hâsta
Didüm ki dilüm bende degül saña
çi dânem

100. **ki:**
Gazel 2255
Mısra: 1
" *Ki bağlacı*".

Bilmezem ki n'olisar yâ Rabbenâ
hâlüm benüm
Âh derdâ vü dirîgâ n'ola aḥvâlüm
benüm

101. **ki:**
Gazel 2257
Mısra: 8
" *Ki bağlacı*".

Zaḥm-ı tîr-i ğamzeñ dokinsa cânâ
sîneme
Baña ol gelmez cerâḥat bil ki
merhem eyledüm

102. **ki:**
Gazel 2260
Mısra: 6
" *Ki bağlacı*".

Didi şabr eyler-iseñ yâr yüzüm
göstereyim
Tîg-i hicr öldüre didüm ki ferdâne
resüm

103. **ki:**
Gazel 2263
Mısra: 4
" *Ki bağlacı*".

'Înân-ı dil gider elden perîşân
eylese zülfün
Gülün evrâķı üstinde ki sünbül
deste ter gördüm

104. **ki:**
Gazel 2271
Mısra: 5
" *Ki bağlacı*".

Ziyet eyle gül gibi didüm gel ki
sünbülün
Didi senünçün buları pîç ü geh tâb
eyleyem

105. **ki:**
Gazel 2272
Mısra: 14
" *Ki bağlacı*".

Âh göstermez Muḥibbî gün yüzün
zülf-i şehâb
Mâni' olur ki yaşum içre olur
pinhân gözüm

106. **ki:**
Gazel 2273
Mısra: 9
" *Ki bağlacı*".

Kim ki cür'añı içe bula hayât-ı
ebedî
Sun berü cânuñ için biz de anı nüş
idelüm

107. **ki:**
Gazel 2274
Mısra: 3
" *Ki bağlacı*".

Derdâ ki nazar itmedi bu hâlüme
hergiz
Ebrûlarına ḥasret olup hem çü
hilâlüm

108. **ki:**
Gazel 2275
Mısra: 6
" *Ki bağlacı*".

Nişânın sormañuz benden raķıtbün
Dilegüm bu ki Ḥaķ'dan ola ol güm

109. **ki:**
Gazel 2277
Mısra: 12
" *Ki bağlacı*".

Didüm Muḥibbî nâle kılır
'andelîb-vâr
Nâz-ıla gülüp didi ki ben daḥı bir
gülüm

110. **ki:**
Gazel 2279
Mısra: 3
" *Ki bağlacı*".

Ben ol Mecnûn-ı dehrem ki belâ
vü miḥnet ü derdi

Eger gönderse yüz biñ kez ben ol
Leylâ'dan el çekmem

111. **ki:**
Gazel 2285
Mısra: 8
" *Ki bağlacı*".

Zâhir olur yüzinde 'arak
Beñzer ki düşe gül üzre şebnem

112. **ki:**
Gazel 2288
Mısra: 11
" *Ki bağlacı*".

Bi-ḥamdillâh ki cân virdüm vişâl
oldı baña ḥâşıl
Libâs-ı 'arıyetdür ten anı devrâna
taşşurdum

113. **ki:**
Gazel 2292
Mısra: 1
" *Ki bağlacı*".

Suçum budur ki iy dilber yüzüñi
gördüm âh itdüm
Muḥırram ben günâhuma bilürem
çok günâh itdüm

114. **ki:**
Gazel 2294
Mısra: 7
" *Ki bağlacı*".

Şöyle za'f oldum ki kalmadı
vücüdumdan eşer
Beni nâlemden bulurlar yoḥsa nâ-
peydâ benem

115. **ki:**
Gazel 2295
Mısra: 5
" *Ki bağlacı*".

Sanma ki senden usanam iy bî-
vefâ şanem
Tîg-i cefâñ-ıla dilüm itseñ dilim
dilim

116. **ki:**
Gazel 2296
Mısra: 4
" *Ki bağlacı*".

Tîg-i cevruñle helâk itsen nigârâ lâ
dimem
'Âşıkam 'ışkuñla lâyıķdur ki ben
bî-bâk olam

117. **ki:**
Gazel 2301
Mısra: 10
" *Ki bağlacı*".

Kūyuña vardı Muhibbî aña yüz
göstermedüñ
Veh ki mî-dārî dirîğ ez bî-dilân
dîdâr hem

118. ki:
Gazel 2302
Mısra: 2
" *Ki bağlacı*".

Nigārâ mest-i çeşmünden hārâbam
Beni sanma ki ben mest-i şarâbam

119. ki:
Gazel 2314
Mısra: 3
" *Ki bağlacı*".

Şād günâh itdüm ki tâ katl ide tiğ-i
kîn beni
Râh-ı 'ışk içre fenâma dōstlar fenn
eyledüm

120. ki:
Gazel 2329
Mısra: 13
" *Ki bağlacı*".

Penbe-i dāğum yiter çün ki ğamuñ
sultānıyam
Vādî-i miñnet şebinde iy Muhibbî
hîl'atüm

121. ki:
Gazel 2329
Mısra: 15
" *Ki bağlacı*".

Bir zamân idi ki Mecnûn 'ışk-ıla
meşhûr idi
Geçdi devri dōstlar şimdi
benümdür nevbetüm

122. ki:
Gazel 2331
Mısra: 6
" *Ki bağlacı*".

Yine bezm-i ğama kıldum
gözümün kâsesin sâğar
Dilâ gel şoñbet-i hâş it ki zîrâ nây-
veş nâlem

123. ki:
Gazel 2337
Mısra: 8
" *Ki bağlacı*".

Gördüm belürdi hañtuñı haddünde
nâgehân
Vâ hasretâ ki geldi irişi ecel
didüm

124. ki:
Gazel 2341

Mısra: 4
" *Ki bağlacı*".

Deşt-i 'ışka şîr olup küh-ı belâ içre
peleng
Hileger sanman ki dehrün zâhid-i
rübâhiyam

125. ki:
Gazel 2341
Mısra: 10
" *Ki bağlacı*".

Ger mañabbet sırrını sorsañ saña
şerh eyleyem
Hâmdü-lillâh ki tarîk-i 'ışkuñuñ
âğâhiyam

126. ki:
Gazel 2342
Mısra: 1
" *Ki bağlacı*".

Gül ruñuñ şevkine ister ki gönül
zâruñ olam
Tâ ölince râh-ı 'ışk içre hevâdaruñ
olam

127. ki:
Gazel 2342
Mısra: 8
" *Ki bağlacı*".

İsteyüp cenneti zâhid gibi havrâ
dilemem
Baña bu bes ki senün 'âşık-ı
dîdaruñ olam

128. ki:
Gazel 2344
Mısra: 1
" *Ki bağlacı*".

Göñlümi elden yitürdüm âh ki
dîvâneyim
Çek anı zencîr-i zülfe ola kim
uslanayım

129. ki:
Gazel 2344
Mısra: 1
" *Ki bağlacı*".

Göñlümi elden yitürdüm âh ki
dîvâneyim
Çek anı zencîr-i zülfe ola kim
uslanayım

130. ki:
Gazel 2346
Mısra: 12
" *Ki bağlacı*".

Görelî zencîr-i zülfin bir 'aceb
divâneyem

Dōstlar sanmañ ki ben dâm-ı
belâdan korkaram

131. ki:
Gazel 2348
Mısra: 8
" *Ki bağlacı*".

Kapuña geldi gönül sâ'ilini eyleme
red
Vir baña hüsnuñ zekâtını ki
hâcetmendem

132. ki:
Gazel 2348
Mısra: 10
" *Ki bağlacı*".

'Âşık-ı pāk-nazar olsa Muhibbî'ye
ne 'ayb
Bu hünere bes ki ne şüfî vü ne
dânişmendem

133. ki:
Gazel 2354
Mısra: 10
" *Ki bağlacı*".

İçeli rüz-ı ezel cām-ı mañabbet
cür'asım
Mest-i 'ışkam tâ ebed sanmañ ki
huşyâr olmışam

134. ki:
Gazel 2362
Mısra: 4
" *Ki bağlacı*".

Yüzün Beytül-harâm'ında imâm
olmuş meger çeşmün
Ki müjgânlar turup şaf şaf iderler
iqtidâ kıblem

135. ki:
Gazel 2366
Mısra: 8
" *Ki bağlacı*".

Bir cür'a ile eyledi ğamdan beni
halâş
Anuñ-ıçun ki muğbeçenün ben de
hâkiyem

136. ki:
Gazel 2366
Mısra: 10
" *Ki bağlacı*".

Derdi devâ vü miñneti râhât
Muhibbî'ye
Andan berü ki ol sanemün
derdnâkiyem

137. ki:
Gazel 2369

Mısra: 9
" *Ki bağlacı*".

Mümkün olmaz ki şehâ koyam
elümden etegün
Ger elüm kaç' iderler kalur
etegün'de elüm

138. **ki:**
Gazel 2369
Mısra: 12
" *Ki bağlacı*".

Mâh u sâl-ıla irem zülfine anuñ
dir-idüm
Fâyide itmedi veh ki baña bu tül-ı
emelüm

139. **ki:**
Gazel 2383
Mısra: 6
" *Ki bağlacı*".

Kim baka gökler yüzine halka
halka görinen
Bilmeyen bilsün ki ejder gibi
âhumdur benüm

140. **ki:**
Gazel 2386
Mısra: 2
" *Ki bağlacı*".

Tâb-ı ruhıyla yakdı beni şüh-ı
mehveşüm
Sâkî getür şarabı ki def' ide âteşüm

141. **ki:**
Gazel 2386
Mısra: 10
" *Ki bağlacı*".

Def' -i humâr ister iseñ gel
Muhibbiyâ
Çäre budur ki aña bir iki kadeç-
keşüm

142. **ki:**
Gazel 2390
Mısra: 6
" *Ki bağlacı*".

Çok cefâ vü cevri gördün gel usan
dirler baña
Anı bilmezler ki ol 'âlemde
dârumdur benüm

143. **ki:**
Gazel 2392
Mısra: 4
" *Ki bağlacı*".

Sîne zaħmına anuñcün acı yaşlar
dökerem
Dimesünler ki nemek hakkın
ferâmüş eyleyem

144. **ki:**
Gazel 2406
Mısra: 9
" *Ki bağlacı*".

Çok zamândur ki Muhibbî ayaguñ
topragıdur
Yañılup bir gün dimedün hâk-i
râhumdur benüm

145. **ki:**
Gazel 2426
Mısra: 8
" *Ki bağlacı*".

Sakin bu dâr-ı dünyâya gönül
virme hazer eyle
Nazar eyle ki rüşendür hatâsı çok
sevâbindan

146. **ki:**
Gazel 2429
Mısra: 8
" *Ki bağlacı*".

Dilâ cevri ü cefâ sengi seni yıkdı
harâb itdi
Umar mısın ki iy miskîn daħı
ta' mîr olasın sen

147. **ki:**
Gazel 2433
Mısra: 4
" *Ki bağlacı*".

Çam meclisinde her ki benüm
nâlem işide
Eydür ki nâlesini bunuñ nâya
virmezsin

148. **ki:**
Gazel 2433
Mısra: 5
" *Ki bağlacı*".

Didüm ki sâyeñe varup iy döst hoş
geçem
Didi ki ben günüm saña hiç saya
virmezsin

149. **ki:**
Gazel 2433
Mısra: 6
" *Ki bağlacı*".

Didüm ki sâyeñe varup iy döst hoş
geçem
Didi ki ben günüm saña hiç saya
virmezsin

150. **ki:**
Gazel 2448
Mısra: 4
" *Ki bağlacı*".

Müşkilât-ı 'ışkı müftî-i zamân
fehmi itmedi
'Âşık olup çekmedi zîrâ ki anuñ
şiddetin

151. **ki:**
Gazel 2448
Mısra: 6
" *Ki bağlacı*".

Dâğlarla kim göre şahrâ-yı gamda
cismimi
Zâğlar sanur ki üşmiş mürdenün
yirler etin

152. **ki:**
Gazel 2454
Mısra: 3
" *Ki bağlacı*".

Derdâ ki benüm hâlümü hiç
kimsene bilmez
Her derdi çeken var-ısa 'âlemde
benem ben

153. **ki:**
Gazel 2454
Mısra: 10
" *Ki bağlacı*".

Geşt itdi cihan mülkini bulmadı
Muhibbî
Bir yâr vefâ ehli ki hâlümü diyem
ben

154. **ki:**
Gazel 2463
Mısra: 8
" *Ki bağlacı*".

Nâleme dün gıce gam bezminde
âheng eyledi
Ol sebebdendür ki üstâd
olmuşamdur nâya ben

155. **ki:**
Gazel 2466
Mısra: 13
" *Ki bağlacı*".

Bu Muhibbî'yi 'aceb añmaz mı ki
ol seng-dil
Bir nefes hergiz anuñ gitmez
hayâli yâddan

156. **ki:**
Gazel 2468
Mısra: 8
" *Ki bağlacı*".

Gönül virdün çü ol zülf-i siyâha
Muhaqqâk bil ki başdan da
çıkarsın

157. **ki:**
Gazel 2469

Mısra: 8
"Ki bağlacı".

Zerre-veş kıldı hevâ-yı 'ışk
sergerdân beni
İrmedüm derdâ ki ol mihr-i cihan-
ârâya ben

158. ki:
Gazel 2471
Mısra: 1
"Ki bağlacı".

Ben umardum ki seni derdüme
dermân idesin
Ka'be küyuñda bu ben dervîşi
kurbân idesin

159. ki:
Gazel 2474
Mısra: 1
"Ki bağlacı".

Haţ degül bil ki hâr-ı mışsın sen
Şubh degül bil ki mâr imişsin sen

160. ki:
Gazel 2474
Mısra: 2
"Ki bağlacı".

Haţ degül bil ki hâr-ı mışsın sen
Şubh degül bil ki mâr imişsin sen

161. ki:
Gazel 2476
Mısra: 10
"Ki bağlacı".

Kim görse bu elfâz-ıla nazmuñı
Muhibbî
Taşınler idüp diye ki yig dürr-i
'Aden'den

162. ki:
Gazel 2483
Mısra: 2
"Ki bağlacı".

Gönül teslîm-i cân eyler elin yur
kendü kanından
Târiq-ı 'ışka ki girse geçer nâm u
nişânından

163. ki:
Gazel 2485
Mısra: 3
"Ki bağlacı".

Cüylar dîvâne olmuşdur ki zencîrin
sürür
Anı bu hâle bırakmadı meger serv-
i revân

164. ki:
Gazel 2495

Mısra: 4
"Ki bağlacı".

Döstim girmeyesin ele elüñden bu
gelür
Lîk bu gelmez elüñden ki
gönülden çıkasın

165. ki:
Gazel 2497
Mısra: 8
"Ki bağlacı".

Var-iken 'aşıklarun meyl eyleme
ağyâra gel
Zâğlar şaydın n'idersin sen ki
şahbâz olasın

166. ki:
Gazel 2119
Mısra: 2
*Özneyi, bazen da bir tümleci
kuvvetlendirerek cümlelerin temel
bölümüne bağlar.*

Gelem diyübüni gitdi baña ol yüzi
mâh aḡşâm
Ki hey bî-çâre tîz olsun dilüñden
eyle âh aḡşâm

167. ki:
Gazel 2267
Mısra: 6
*"Ki" bağlacı, kendisinden
önce gelen kavramın anlamını
kuvvetlendirir.*

Eylesem nâle vü bî-şabr fiğân
olmaz 'aceb
Ben ki âşüfte-i zülf ü haţ u hâlem
ne kılam

168. ki:
Gazel 2127
Mısra: 7
*"Ki bağlacı." || O kadar, öyle
vb.nden sonra kullanıldığında
cümleye güç katar.*

Bu dehre sızamaz-iken dil ki nâgâh
'ışka duş oldı
Maḡabbet hâksârında düşüp yavlak
ḡaḡir oldum

169. ki:
Gazel 2131
Mısra: 1
*Özneyi, bazan da bir tümleci
kuvvetlendirerek cümlelerin temel
bölümüne bağlar.*

Ben ki şîrin lebün Ferhâd-ı
sergerdânyam
Dâğlarla sanasın küñ-ı belâ
kaplamıyam

170. ki:
Gazel 2132
Mısra: 4
*Özneyi, bazan da bir tümleci
kuvvetlendirerek cümlelerin temel
bölümüne bağlar .*

Cürm-ise eger cân u gönülden seni
sevmek
'Afv it ki kaçan ola haţâ işlemez
âdem

171. ki:
Gazel 2173
Mısra: 8
Ki bağlacı.

Ümîd itdüm didi evvel vişâline
irem yârün
Velî bildüm bunı âḡir ki bir fikr-i
muḡâl itdüm

172. ki:
Gazel 2235
Mısra: 1
"Ki" bağlacı.

Vaḡt degül mi ki dilâ menzil-i
inşâfa gelem
Ġam ġubârını silüp bâde ile şafa
gelem

kible:

1. **kıbledür:--dür**
Gazel 2004
Mısra: 11
*Müslümanların namazda
yöneldikleri taraf, Kâbe II herkesin
teveccüh ederek başvurduğu yer;
sevgilinin bulunduğu yer.*

Muşhaf-ı hüsnün ḡaḡı kim kıbledür
küyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda
kurbândur gönül

2. **kıble:**
Gazel 2381
Mısra: 10
*Müslümanların namazda
yöneldikleri taraf, Kâbe.*

ḡaḡ-ı ebrûsın görüp kaldurma başı
secceden
Kıble ḡaḡkı iy Muhibbî
seccedegâhumdur benüm

3. **kıbledür:--dür, -**
Gazel 2004
Mısra: 11
*Müslümanların namazda
yöneldikleri taraf, Kâbe II
Herkesin teveccüh ederek
başvurduğu yer; sevgilinin
bulunduğu yer.*

Muşhaf-ı hüsnün haķı kim kıbledür
küyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda
kurbāndur göñül

4. **ķiblem:-m**

Gazel 2362

Mısra: 1

*Müslümanların namazda
yöneldiği cihet, Mekke şehrinin ve
Kabe'nin bulunduğu yön. ||
Sığınılan, baş vurulan, mukaddes
tutulan yer, şey veya makam.*

Yüzüm ger dönderem dönsün
cefādan bir yaña ķiblem
Yoluñda togrıyam vallāh benüm a
Ka'be'm a ķiblem

5. **ķiblem:-m**

Gazel 2362

Mısra: 2

*Müslümanların namazda
yöneldiği cihet, Mekke şehrinin ve
Kabe'nin bulunduğu yön. ||
Sığınılan, baş vurulan, mukaddes
tutulan yer, şey veya makam.*

Yüzüm ger dönderem dönsün
cefādan bir yaña ķiblem
Yoluñda togrıyam vallāh benüm a
Ka'be'm a ķiblem

6. **ķiblem:-m**

Gazel 2362

Mısra: 4

*Müslümanların namazda
yöneldiği cihet, Mekke şehrinin ve
Kabe'nin bulunduğu yön. ||
Sığınılan, baş vurulan, mukaddes
tutulan yer, şey veya makam.*

Yüzün Beytül-harām'ında imām
olmuş meger çeşmün
Ki müjgānlar turup şaf şaf iderler
iķtidā ķiblem

7. **ķiblem:-m**

Gazel 2362

Mısra: 6

*Sığınılan, baş vurulan,
mukaddes tutulan yer, şey veya
makam.*

Didün yolumda ger ölseñ dirildem
lā'l-i nābumla
Ölürem günde yüz biñ kez kanı
'ahd ü vefā ķiblem

8. **ķiblem:-m**

Gazel 2362

Mısra: 8

*Müslümanların namazda
yöneldiği cihet, Mekke şehrinin ve
Kabe'nin bulunduğu yön. ||
Sığınılan, baş vurulan, mukaddes
tutulan yer, şey veya makam.*

Giderme zülfünü cānā ko ĥaddün
üzre salınsun
Gidermek Ka'be örtüsin olur mı
hiç revā ķiblem

9. **ķiblem:-m**

Gazel 2362

Mısra: 10

*Müslümanların namazda
yöneldiği cihet, Mekke şehrinin ve
Kabe'nin bulunduğu yön. ||
Sığınılan, baş vurulan, mukaddes
tutulan yer, şey veya makam.*

İderdüm Merve haķkıyçün Şafā-y-
ıla özüm kurbān
Tavāf-ı Ka'be-i küyuñ naşib itse
Ĥudā ķiblem

10. **ķiblem:-m**

Gazel 2362

Mısra: 12

*Sığınılan, baş vurulan,
mukaddes tutulan yer, şey veya
makam.*

Ölürsem derd-ile ģamdan yüzüm
döndürmeyem senden
Cemālün muşhafı haķķı işigündür
baña ķiblem

11. **ķiblem:-m**

Gazel 2362

Mısra: 14

*Sığınılan, baş vurulan,
mukaddes tutulan yer, şey veya
makam.*

Nigārā Kā'be'dür küyuñ olup
ĥālün aña esved
Asılmış ĥalkadur ģüyā san o zülf-i
dü-tā ķiblem

12. **ķiblem:-m**

Gazel 2362

Mısra: 16

*Sığınılan, baş vurulan,
mukaddes tutulan yer, şey veya
makam.*

Muĥibbī derd-i 'ışķ-ıla düşelden
baĥr-ı hicrāna
Ĝamuñdan özge hiç yokdur anuñla
āşinā ķiblem

ķible kıl-:

1. **ķible kıl-:**

Gazel 2224

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Sığınılan, baş vurulan,
mukaddes tutulan yer, şey veya
makam etmek.*

Bir nazar miĥrāb-ı ebrūsın göre
zühhād-ı şehir
Yañılıp evrādını ķible kıla ebrü-yı
ĥam

2. **ķible kıl-:**

Gazel 2224

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Sığınılan, baş vurulan,
mukaddes tutulan yer, şey veya
makam etmek.*

Bir nazar miĥrāb-ı ebrūsın göre
zühhād-ı şehir
Yañılıp evrādını ķible kıla ebrü-yı
ĥam

3. **ķible kıl-:**

Gazel 2224

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Sığınılan, baş vurulan,
mukaddes tutulan yer, şey veya
makam etmek.*

Bir nazar miĥrāb-ı ebrūsın göre
zühhād-ı şehir
Yañılıp evrādını ķible kıla ebrü-yı
ĥam

4. **ķible kıl-:**

Gazel 2224

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Sığınılan, baş vurulan,
mukaddes tutulan yer, şey veya
makam etmek.*

Bir nazar miĥrāb-ı ebrūsın göre
zühhād-ı şehir
Yañılıp evrādını ķible kıla ebrü-yı
ĥam

5. **ķible kıl-:**

Gazel 2224

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Sığınılan, baş vurulan,
mukaddes tutulan yer, şey veya
makam etmek.*

Bir nazar miĥrāb-ı ebrūsın göre
zühhād-ı şehir
Yañılıp evrādını ķible kıla ebrü-yı
ĥam

ķiblegāh:

1. **ķiblegāhumsın:-um, -sın**

Gazel 2090

Mısra: 10

*Kabe'nin bulunduğu yer,
ķible yönü. || Sığınılan, baş
vurulan yer.*

Geydi iħrāmı Muħibbī gitdi Ka'be
küyüña
Kıblegāhumsın saña togrıldı bu
rāhum benüm

kible-i maksūd:

1. kible-i maksūd:

Gazel 2305

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Amaç kiblesi. || İsteklerin
gerçekleşmesi için başvuru
makam.*

Yüzümü döndürmezem ben kible-i
maksūdudan
Rü-siyeh zāhid gibi sanmañ riyâyı
isterem

kibr:

1. kibr:

Gazel 2447

Mısra: 2

*Büyüklük taslama, kendini
herkesten üstün görme, burun
büyüklüğü.*

Yüzüne kılan nazar yāruñ görür
İslām u dīn
Olmamak lāzım idi ebrūlarında
kibr ü kīn

kıl:

1. kılın:-ı, -n

Gazel 2249

Mısra: 12

Kıl, tüy.

Genc-i hüsne sunmak ister bu
Muħibbī didüm el
Didi zülfüm her kılın biñ başlu
ejderhā kılam

2. kılum:-um

Gazel 2277

Mısra: 2

Kıl, tüy.

Bār-ı ğamdan bükilüp döndi
kemāna bu bilüm
Eyledüm sīnem rebāb tā inleye her
bir kılum

3. kılum:-um

Gazel 2295

Mısra: 4

Kıl, tüy.

Fehm itmeye kimsene 'ışkuñ
rumüzünü
Gelüp zebāna söyler ise anı her
kılum

4. kılnda:-ı, -n, -da

Gazel 2371

Mısra: 2

Kıl, tüy.

Zülfine virdüm gönül dām-ı
belāsın bilmedüm
Her kılnda var-ı mış biñ
mübtelāsın bilmedüm

5. kılun:-suñ

Gazel 2006

Mısra: 1

Etmek, eylemek, yapmak.

Sākiyā mey sun ki kılun çehre-i
zerdümi al
Muñribā depret elün tā eylesün dil
kesb-i hāl

6. kıl:

Gazel 2009

Mısra: 2

*Yapmak, etmek, eylemek,
işlemek anlamına gelen yardımcı
fildir.*

Sīneye cān riştesini dak bu gönüm
sāz kıl
Gıceler tā şubh olunca nāleye āġāz
kıl

7. kıl:

Gazel 2009

Mısra: 10

*Yapmak, etmek, eylemek,
işlemek anlamına gelen yardımcı
fildir.*

İy Muħibbī çekmeyen cevr ü cefā
görmez vefā
Anuñ-ıçun dimezem cevr ü cefâyı
az kıl

8. kıl:

Gazel 2009

Mısra: 3

*Yapmak, etmek, eylemek,
işlemek anlamına gelen yardımcı
fildir.*

Şabrumı az itdi 'ışkı līk şevkümi
ziyād kıl
İy gönül murġı vişāli bāġına
pervāz kıl

9. kılum:-um

Gazel 2077

Mısra: 8

*İnsan ve hayvan vücudunda
biten sertçe ve kalınca tüy.*

Tā haşr olunca derd-i dilümüñ
hikāyeti
Olmaz tamām ağız açup dirse her
kılum

10. kılum:-um

Gazel 2154

Mısra: 4

*İnsan ve hayvan vücudunda
biten sertçe ve kalınca tüy.*

Bir kimse fehm itmeye 'ışkuñ
rumüzünü
Söyler-ise zebāna gelüp anı her
kılum

11. kıldan:-dan

Gazel 2146

Mısra: 4

İnce tüy, kıl.

'Arızum levhinde yazmaga
derünüm hālını
Gözlerüm tolu devāt u kirpügüm
kıldan kalem

12. kıl:-ı

Gazel 2197

Mısra: 8

Kıl, saç teli.

El irmez hüs-n-i gencine tılsım
olmuş meger zülfü
Hücüm idüp ider hamle ki dir her
kılı mār oldum

13. kıl:

Gazel 2243

Mısra: 7

Kıl kadar, ince.

Bu tārḥā-yı müyuñ kıl boynuma
selāsıl
Mecnün eger görürse hayrān ola
cününüm

14. kılca:-ca

Gazel 2382

Mısra: 7

Kıl kadar olan, incecik.

Noқта agzından virtüp kılca
miyānından haber
Ĥamdü-lillāh 'ışk içinde ehl-i idrāk
olmuşam

15. kılın:-ı, -n

Gazel 2498

Mısra: 6

Saç teli.

Zülfünüñ sor kıymetini zerrece
kadrin bilen
Virmeye 'ālem tolu māl olsa anuñ
bir kılın

16. kıldur:-dur

Gazel 2498

Mısra: 8

Kıl, tüy. || İnce, kıl kadar ince.

Agzına kim mîm dir kim noktaya teşbîh ider
Hıoş hayâl eyler velî kaldur diyen
ince bilin

kıl-:

1. kıl:

Gazel 2009

Mısra: 1

Yapmak, etmek, eylemek, işlemek anlamına gelen yardımcı fiildir.

Sineye cân riştesini dak bu gönlüm
sâz kıl
Giceler tâ şubh olunca nâleye âğâz
kıl

2. kıl:

Gazel 2009

Mısra: 6

Yapmak, etmek, eylemek, işlemek anlamına gelen yardımcı fiildir.

Agzuñı mühr eyledüm iy nâme
yazdum râzımı
Tâ seni çâk ide dilber sen de keşf it
râz kıl

3. kıl:

Gazel 2009

Mısra: 4

Yapmak, etmek, eylemek, işlemek anlamına gelen yardımcı fiildir.

Şabrumı az itdi 'ışkı lîk şevkümi
ziyâd kıl
İy gönül murğı vişâli bâğına
pervâz kıl

4. kılmayınca:--ma, --(y)onca

Gazel 2018

Mısra: 7

Yapmak, etmek, eylemek, işlemek. Yardımcı fiil olarak kullanılır.

Bülbülün tâ kılmayınca yaşımı âb-ı
revân
Burqa'ın keşf eyleyüp göstermedi
dîdâr gül

5. kılur:

Gazel 2010

Mısra: 8

"Yapmak, etmek, eylemek, işlemek" anlamında kullanılan yardımcı fiildir.

Giceler gün yüzünün hasretinden
Kılur bülbüleyin dil murğı gulğul

6. kılup:--up, -
Gazel 2044

Mısra: 14

Etmek, eylemek, yapmak.

İy Muhibbî ehl-i diller diñlesün
eş'aruñı
Şi' rüñi şîrîn edâlârdâ kılup rindâna
gel

7. kılam:-am

Gazel 2084

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.

Muhibbî olmaz-ımuş 'aşıkuñ
sitâresi çün
Şeb-i gam içre niçe bir yaşum
sitâre kılam

8. kılam:-am

Gazel 2180

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.

Atmaga âh oklarını her şehër
eflâke çün
Mihnet ile bükilen bu kıddümi ben
ya kılam

9. kılam:-am

Gazel 2180

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.

Gözlerüm yaşına nisbet kıtredür
cûlar benüm
Korkaram cüş u huruş ile anı deryâ
kılam

10. kılam:-am

Gazel 2180

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.

Bu Muhibbî göz şarâbın çün içër
yârân ile
Yaraşur ol meclise bu gönlümi ben
nâ kılam

11. kılam:-am

Gazel 2203

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.

Geçdi 'ömrüm niçe bir iy dil seni
ğâfil kılam

Çirk-i dünyâya mülevveş mest-i lâ-
ya'kıl kılam

12. kılam:-am
Gazel 2203

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.

Ola ki pâyuñ nişânını görem diyü
senün
Küyuñuñ etrâfını eşkümlü âb u gil
kılam

13. kılam:-am

Gazel 2203

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.

Müftü vü kızî müderris zâhid ü
ehl-i vera'
Bilmeye biri sü'âl-i 'ışk[ı] çün
müşkil kılam

14. kılam:-am

Gazel 2225

Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.

Gâh añup gül ruhlarıñı gönlümi
gülşen kılam
Geh gam u endüh-ıla dil hânesin
küllhen kılam

15. kılam:-am

Gazel 2225

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.

Gâh añup gül ruhlarıñı gönlümi
gülşen kılam
Geh gam u endüh-ıla dil hânesin
küllhen kılam

16. kılam:-am

Gazel 2225

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.

İstedükçe egnüme dikmege miñnet
hîl'atin
Rište-i cân eyleyüp bu gönlümi
süzen kılam

17. kılam:-am

Gazel 2225

Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak" anlamına gelen yardımcı fiildir.

Gerçi kimse çekmedi dirler bu
'ışkuñ yayını

Umaram kuvvet Hüdâ virtüp
çeküben ben kılam

18. **kılam:-am**
Gazel 2234
Mısra: 1
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Ka'be'dür küyuñ nigārâ anı ger
menzil kılam
Cânı kurbân eyleyüp şükrâne terk-i
ser kılam

19. **kılam:-am**
Gazel 2234
Mısra: 4
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Şem'-i hüsnuñ bir gice idem
temâşâ nürünü
Cân atup pervâne-veş yakmaga bâl
ü per kılam

20. **kılam:-am**
Gazel 2234
Mısra: 6
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Niçe bir pinhân idüp 'ışkumı zâhir
itmege
Göz yaşın sîm eyleyüp bu çehremi
de zer kılam

21. **kılam:-am**
Gazel 2234
Mısra: 8
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Çekmek için döştar dünyâda
mihnet bârını
Üştür-i ser-mest gibi kendüzimi bir
ner kılam

22. **kılam:-am**
Gazel 2234
Mısra: 10
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

İy Muhibbî pâdişâh-ı 'âlem
olmakdan baña
Yig-durur kim kapusunda kendümi
kemter kılam

23. **kılam:-am**
Gazel 2249
Mısra: 1
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Leylî zülfüñüñ hevâsını kaçan
sevdâ kılam

Göñlümi Mecnünlayın dîvâne bir
şeydâ kılam

24. **kılam:-am**
Gazel 2249
Mısra: 2
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Leylî zülfüñüñ hevâsını kaçan
sevdâ kılam
Göñlümi Mecnünlayın dîvâne bir
şeydâ kılam

25. **kılam:-am**
Gazel 2249
Mısra: 6
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Giçe yir yirden bu eflâkûñ tokuz
kalkanını
Âhum okına kaçan kıddümi büküp
ya kılam

26. **kılam:-am**
Gazel 2249
Mısra: 10
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Şimdilik gam meclisinde inlerem
şanbür-veş
Öldüğümden soñra da her
üstühvânüm nâ kılam

27. **kılam:-am**
Gazel 2249
Mısra: 12
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Genc-i hüsne sunmak ister bu
Muhibbî didüm el
Didi zülfüm her kılın biñ başlu
ejderhâ kılam

28. **kılam:-am**
Gazel 2266
Mısra: 2
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Niçeye dek 'ışk bazarında gam
hâşıl kılam
Çend süzam çend nâlem çend
derd-i dil kılam

29. **kılam:-am**
Gazel 2266
Mısra: 4
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Niçeye dek rüy-ı hübâna dil ü cân
bağlayam

Zindegânî 'ömrümi bu dehr ara
müşkil kılam

30. **kılam:-am**
Gazel 2266
Mısra: 8
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Bağlama dünyâ-yı dūna iy
Muhibbî göñlüñi
Hayf ola 'ömr-i 'azîzi yok yire
bâtil kılam

31. **kılam:-am**
Gazel 2266
Mısra: 10
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Çäre ancak bunu bildüm çäre bu
gam derdine
Bâde içüp kendümi ser-mest ü lâ-
ya'kıl kılam

32. **kılam:-am**
Gazel 2300
Mısra: 4
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Ger gamıyla cân virem gel iy
'ömür terk it beni
Niçeye dek uşbu âsân işümi müşkil
kılam

33. **kılam:-am**
Gazel 2300
Mısra: 6
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Şol kadar kan agrayam mihnet
beyâbânında kim
Ser-te-ser vâdîlere yaşumla küllî
gil kılam

34. **kılam:-am**
Gazel 2300
Mısra: 10
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Bend kılduñ iy şeh-i hübân göñül
şahbâzını
Nâlemi pâyına lâyıq budur anuñ zil
kılam

35. **kılam:-am**
Gazel 2300
Mısra: 12
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Şabr u 'aql u hüşî bir yirden
ferâmüş eyleyüp

‘İşk şarābın nūş idüp kendümi lâ-ya’kıl kılam

36. **kılam:-am**
Gazel 2300
Mısra: 14

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Gönderürse ğamze-i tîrin Muḥibbî
sîneme
Geçürüp şadra anuñ yirini cān u dil
kılam

37. **kılam:-am**
Gazel 2304
Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Vaşl-ı cānān çün bulunmaz
itmeyince terk-i cān
Ben neden cān virmeyüp āsān
işüm müşkil kılam

38. **kılam:-am**
Gazel 2304
Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Çün bulunmaz ğam şebinde sākiyā
şubḥ-ı vişāl
Bāde sun nūş eyleyüp kendümi lâ-ya’kıl kılam

39. **kılam:-am**
Gazel 2304
Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Ḥasretiyle Mısr-ı ḥüsnüñ yādına iy
seng-dil
Şol kadar kan agrayam yaşumi
cüy-ı Nîl kılam

40. **kılam:-am**
Gazel 2304
Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Uyma dünyā çün denidür gel
Muḥibbî fāriğ ol
Ḥayf degül mi ‘ömri şarf u dehri
bî-hāşıl kılam

41. **kılam:-am**
Gazel 2085
Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Gerçi ki tîğ-ı cefā ğamzeñ bu
ḥūnum dökmege

Anı ‘izzet ile alup yir aña gerden
kılam

42. **kılam:-am**
Gazel 2085
Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

İy Muḥibbî ben ḳanā‘at Ḳaf‘ muñ
‘Ankā‘ sıyam
Sanma güncişk gibi meyl-i ḥürmen-
i erzen kılam

43. **kılsa:-sa**
Gazel 2131
Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Öldürürse emr anuñdur dirgürürse
ḥükm anuñ
Her ne kim kılssa ben anuñ bende-i
fermānyam

44. **kıldum:-du, -m**
Gazel 2149
Mısra: 5

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Gözümü gözeler kıldum bu
çesmüm cüybarına
İñiler derd-ile sînem sanasın bir
tolāb oldum

45. **kıldum:-du, -m**
Gazel 2193
Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Görüp şem‘-i cemālūñi olup
pervāne raḳs itdüm
Yakup bu cān-ı şîrini kül itdüm bu
kadar kıldum

46. **kıldum:-du, -m**
Gazel 2193
Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Ḥikāyet ideli la‘l-i leb-i şîrini
dildāruñ
Melāḥat buldı eş‘ārum ḥadîş çün
şeker kıldum

47. **kıldum:-du, -m**
Gazel 2212
Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Gözümü tā şeh̄er bî-ḥvāb kıldum
Görür mi ḥvāb ol pür āb kıldum

48. **kıldum:-du, -m**
Gazel 2212

Mısra: 2
"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Gözümü tā şeh̄er bî-ḥvāb kıldum
Görür mi ḥvāb ol pür āb kıldum

49. **kıldum:-du, -m**
Gazel 2212
Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Görelen kaşlaruñ mihrābın ol
Özümi ğuşe-i mihrāb kıldum

50. **kıldum:-du, -m**
Gazel 2212
Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Gözüm gözeklerinden döküben āb
İñiler göñlümi dölāb kıldum

51. **kıldum:-du, -m**
Gazel 2212
Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Kamu ḥūbları beñzetdüm nücūma
İçinde ben seni mehtāb kıldum

52. **kıldum:-du, -m**
Gazel 2212
Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Şu deñlü agladum āh ḥasret-ile
Gözüm yaşın Muḥibbî ḥun-āb
kıldum

53. **kıldum:-du, -m**
Gazel 2297
Mısra: 5

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Āhumı kıldum ‘alem çekdüm
sipāh-ı eşkümi
‘İşk tahtına geçüp kendümi Dārā
eyledüm

54. **kıldum:-du, -m**
Gazel 2305
Mısra: 7

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

‘İşk meydānında dıkdüm sînemi
kıldum nişan

Ġamze okın atмага ol kaşı yayı
isterem

55. **kıldum:-du, -m**

Gazel 2314

Mısra: 5

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Päre kıldum yir yir bu sînemi
nâhun-ıla
Görmege sen bî-vefâyı sanki
revzen eyledüm

56. **kıldum:-du, -m**

Gazel 2331

Mısra: 5

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Yine bezm-i ğama kıldum
gözümün kâsesin sâgar
Dilâ gel şoĥbet-i ĥâş it ki zîrâ nây-
veş nâlem

57. **kıldum:-du, -m**

Gazel 2430

Mısra: 5

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Naķş kıldum iy şanem dilde
ĥayâlün naķşını
Tañ midur dirsem eger bu sîneme
büthâne ben

58. **kıldum:-du, -m**

Gazel 2446

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Meyli var gördüm Muĥibbî şî' rine
cânânenün
Sâĥirem teşĥir kıldum ol gözi
câdüyî ben

59. **kıldum:-du, -m**

Gazel 2450

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Ĥâķ-i pâyüña niġâr itmek için iy
serv-i kad
Yüzümi zer eyleyüp kıldum gözüm
gevher-feşân

60. **kılup:-up**

Gazel 2173

Mısra: 9

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiili.

Muĥibbî her sözüm gevher kılup
yârâna 'arż idüp

Gelün her birine kıymet koñuz
diyü sü'âl itdüm

61. **kılup:-up**

Gazel 2176

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiili.

Dil serîrin yine fetĥ itdi gelüp
sultân-ı ğam
Miĥnet ü derdi vezîr itdi kılup
dîvân-ı ğam

62. **kılup:-up**

Gazel 2336

Mısra: 3

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiili.

Ġamzeñ oklarına her dem sînemi
terkeş kılup
Kaşlaruñ yasına cânâ cânı ĥurbân
isterem

63. **kılup:-up**

Gazel 2367

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiili.

Muĥibbî gülşene varma temâşâ
eyle bu sînem
Kızıl güller kılup dâġum elifden
servler çekdüm

64. **kılup:-up**

Gazel 2425

Mısra: 9

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiili.

Derünüm derdini tâze kılup iy nây
inîlersin
Şeb-i ğamda Muĥibbî itdüġi
feryâda beñzersin

65. **kılup:-up**

Gazel 2455

Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
yardımcı fiili.

Ĥullarunuz niĥe bir zulm-ıla bî-dâd
idesin
Pâdişehsin demidür 'adl kılup dâd
idesin

66. **kılmañ:-ma, -ñ**

Gazel 2186

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Secde itsem tâķ-ı ebrûsına baş
kaldurmasam

Döstlar kılmañ 'aceb kim
secdegâhumdur benüm

67. **kıla:-a**

Gazel 2206

Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Tâķ-ı ebrûni eger bir kez göre
şeyĥ-i şehir
İdine miĥrâb anı ĥaddini kıla daĥı
ĥam

68. **kıla:-a**

Gazel 2245

Mısra: 3

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Zülfinün ĥalkasına ĥâlini gerdâne
kıla
Olsa dil murġı 'aceb olmaya ger
beste-i dâm

69. **kıla:-a**

Gazel 2435

Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Zîver-i dünyâya meyl itme
Muĥibbî key sakın
Kime kılmişdur vefâ saña kıla bu
pîre-zen

70. **kıldı:-dı**

Gazel 2209

Mısra: 9

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Kıldı ĥilâde zülfin boynuma çünkü
dilber
Artsa Muĥibbî tañ mı her dem-be-
dem cününüm

71. **kıldı:-dı**

Gazel 2244

Mısra: 17

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Ĥü kıldı yaşın itdi Muĥibbî yine
revân
'Arż eyleyeli ĥaddini ol serv-i
ĥâmetüm

72. **kıldı:-dı**

Gazel 2272

Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Ĥasretiyle za'ferâna dönmüş iken
ruĥlarum

Surh kıldı dıdelerden akıdalı kan
gözüm

73. **kıldı:-dı**
Gazel 2283
Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Dirğā olmadı dilber baña rām
Beni kıldı cihan halkına bed-nām

74. **kıldı:-dı**
Gazel 2331
Mısra: 9

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Muhibbī pâyına düşmek diler
kâddin dü-tā kıldı
Görenler yār ayagında sanurlar
beni hālhalam

75. **kıldı:-dı**
Gazel 2338
Mısra: 11

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Derdün-ile bu Muhibbī halka kıldı
kâmetin
Bu ümīde kim varup ayaguña
hālhal olam

76. **kıldı:-dı**
Gazel 2394
Mısra: 7

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Gerçi 'ışkuñ rüyümü hāk itdi soñra
kıldı zer
Ben de iksir-i vücudum hākini zer
eyleyem

77. **kıldı:-dı**
Gazel 2423
Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Ya kaşı alup ele tır yine dil kıldı
nişān
Çeşm-i mesti tığ ele aldı diler kim
döke kan

78. **kıldı:-dı**
Gazel 2453
Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Sinem nişāne kıldı ya kaşı atdı tırin
Cānum hurūc idende teklif itdi
yirin

79. **kılır:-ur**
Gazel 2283
Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Yüzün gerçi bu gönüm rüşen eyler
Velī zülfün kılır bu bahtımı şām

80. **kıloram:-ur, -am**
Gazel 2299
Mısra: 10

"Etmek, eylemek, yapmak."
anlamında kullanılan yardımcı fiil.

İy saçı leylī küyuñda her şeb tā-
seher
Kıloram Mecnūnlayın feryād u āh
u zār hem

81. **kılma:-ma**
Gazel 2327
Mısra: 3

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamında yardımcı fiil.

İy tabībā hastayam Kānūn-ıla
kılma 'ilāc
Şerbet-i la'linden özge def' kılmaz
'illetüm

82. **kılsam:-sa, -m**
Gazel 2343
Mısra: 3

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Kana döndürsem gözümün yaşını
kılsam şefi'
Kanı ihsān u kerem ben tualum
kan eylesem

83. **kılan:-an**
Gazel 2357
Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Ser-i zülfeynüñi leylā kılan kim
Beni Mecnūnlayın şeydā kılan kim

84. **kılan:-an**
Gazel 2357
Mısra: 2

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Ser-i zülfeynüñi leylā kılan kim
Beni Mecnūnlayın şeydā kılan kim

85. **kılan:-an**
Gazel 2357
Mısra: 4

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Lebüñ gönca olalı gül yañağuş
Aña dil bülbülün güyā kılan kim

86. **kılan:-an**
Gazel 2357
Mısra: 6

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Siper kıldı müjeñ tırine sinem
Muqavves kaşlaruñı ya kılan kim

87. **kılan:-an**
Gazel 2357
Mısra: 8

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiildir.

Yakarken āteş-i 'ışkum cihānı
'Aceb budur yaşum deryā kılan
kim

88. **kılmışamdur:-miş, -am, -dur**
Gazel 2450
Mısra: 1

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Tabla-i sinemde cānā kılmışamdur
dil nişān
Tır-i müjgānuñ atarsañ n'ola iy
kaşı kemān

89. **kılduñ:-du, -ñ**
Gazel 2471
Mısra: 3

"Etmek, eylemek, yapmak"
anlamına gelen yardımcı fiil.

Şāne urduñ zülfüne şad pāre kılduñ
göñlümi
Hāy zālīm niçe bir gönüm perişān
idesin

kıl ü kāl:

1. **kıl ü kāl:**
Gazel 2173
Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Dedikodu, boş söz.

Miyānuñla lebüñçün var mı yok mı
diyu baḡ itdük
Eğer yok bildüm anlardan egerçi
kıl ü kāl itdüm

kılāde:

1. **kılāde:**
Gazel 2209
Mısra: 9
Gerdanlık.

Kıldı kılāde zülfün boynuma çünkü
dilber

Artsa Muhibbî tañ mı her dem-be-
dem cününüm

kılâde dak-:

1. **kılâde dak-:**

Gazel 2061

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Gerdanlık takmak.

Her kim ki görse yüzini cāndan
berî olur
Zülfi hamiyla boynına dakmaz
kılâde kim

kılca:

1. **kılca:**

Gazel 2487

Mısra: 10

*Çok az, çok ufak, pek
önemsiz, kıl kadar.*

Yāruñ miyānı olmadığı bir
bahānedür
Ayrık Muhibbî görmedi kılca
bahānesin

kıldan ince:

1. **kıldan ince:**

Gazel 2171

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Çok ince, ipince.

Kıldan ince mi miyānı yoksa yok
andan nişan
Bilmedüm bu bahş ara kaldı
gümānum var benüm

kim:

1. **kimdür:-dür**

Gazel 2202

Mısra: 2

"Hangi kimse" anlamında

soru zamiri.

Aldı gönülüm bir perî ammā ki
kimdür dimezem
Eyledi cānumdan berî ammā ki
kimdür dimezem

2. **kimdür:-dür**

Gazel 2202

Mısra: 4

"Hangi kimse" anlamında

soru zamiri.

Hüsnine yok anuñ bahā güzeller
içre mübtelā
Kim göre olur mübtelā ammā ki
kimdür dimezem

3. **kimdür:-dür**

Gazel 2202

Mısra: 6

*"Hangi kimse" anlamında
soru zamiri.*

Zülfin görüp dīvāneyem hüsn ü
cemāle yanayım
Ol şem'e ben pervāneyem ammā
ki kimdür dimezem

4. **kimdür:-dür**

Gazel 2202

Mısra: 8

*"Hangi kimse" anlamında
soru zamiri.*

Gündür yüzi alnı kamer başına
geymiş tāt-ı zer
Bu nev'e olur mı beşer ammā ki
kimdür dimezem

5. **kimdür:-dür**

Gazel 2202

Mısra: 10

*"Hangi kimse" anlamında
soru zamiri.*

Başdan ayaga nāz-durur çok cevri
mihri az-durur
Nā-cinslere hem-rāz-durur ammā
ki kimdür dimezem

6. **kimdür:-dür**

Gazel 2202

Mısra: 12

*"Hangi kimse" anlamında
soru zamiri.*

Ol serv-quadler serveri başında tāt-ı
Husrevî
Söyler kelām-ı Pehlevî ammā ki
kimdür dimezem

7. **kimdür:-dür**

Gazel 2202

Mısra: 14

*"Hangi kimse" anlamında
soru zamiri.*

Yüzüme bir güle bakup zülfini
boynuma dakup
Dağı beter oda yakup ammā ki
kimdür dimezem

8. **kimdür:-dür**

Gazel 2202

Mısra: 16

*"Hangi kimse" anlamında
soru zamiri.*

Başumda var sevdā-yı hām 'ışk
içre itdüm ihtimām
Olmadı dilber baña rām ammā ki
kimdür dimezem

9. **kimdür:-dür**

Gazel 2202

Mısra: 18

*"Hangi kimse" anlamında
soru zamiri.*

Dāyim Muhibbî yāra bak kūyında
āh u zāra bak
Ko cenneti dīdāra bak ammā ki
kimdür dimezem

10. **kime:-e**

Gazel 2267

Mısra: 2

*"Hangi kimse" anlamında
soru zamiri.*

Ġam-ıla āh meded bed-şode hālem
ne kılam
Ġamdan kime şikāyet kime nālem
ne kılam

11. **kime:-e**

Gazel 2267

Mısra: 2

*"Hangi kimse" anlamında
soru zamiri.*

Ġam-ıla āh meded bed-şode hālem
ne kılam
Ġamdan kime şikāyet kime nālem
ne kılam

12. **kimde:--de, -**

Gazel 2037

Mısra: 6

*"Hangi kişi" anlamında soru
zamiri.*

Şādık ol kavlünde hergiz gelmesün
senden hilāf
Kimde kim kızb olsa āhır olırdur
ol zelil

13. **kim:**

Gazel 2012

Mısra: 7

*"Hangi kişi?" anlamında soru
zamiri.*

Kim dir ki gönül kuçıla hergiz o
kuçılmaz
Bir taze civān 'ışkına taze heves ol
gel

14. **kime:-e**

Gazel 2094

Mısra: 4

*"Hangi kimse" anlamında
soru zamiri.*

Ol şeh-i hūbāna 'āşıkdur kamu
halk-ı cihān
Kime 'arz-ı hāl idüp kime varup
dād eyleyem

15. **kimem:-em**
Gazel 2179
Mısra: 4
"Hangi kimse" anlamında soru zamiri.
- Şaf şaf olmuş 'aşıkun keşf eylegil yüzden niķāb
Ben kimem ki isteyem yüzünü tenhāyı görem
16. **kim:**
Gazel 2004
Mısra: 8
"Hangi kimse" anlamında soru zamiri.
- Bir gözi āhüy(ı) görse hā komaz yilter beni
Şimdi bildüm dōstlar kim düşmen-i cāndur gönül
17. **kim:**
Gazel 2008
Mısra: 1
"Hangi kimse" anlamında soru zamiri.
- 'Aşık olup kim ki 'ışka bende-i fermān degül
Aña ādem dimeñüz belki bile hayvān degül
18. **kim:**
Gazel 2008
Mısra: 4
"Hangi kimse" anlamında soru zamiri.
- Bād-ı āhum dōkdı şol deñlü yaşum yağmurını
Ġarķa virdi 'ālemi kim dir aña tūfān degül
19. **kim:**
Gazel 2013
Mısra: 6
"Hangi kimse" anlamında soru zamiri.
- Ya saçı zencīrine dak boynuña ya göz yaşın
Ġarķa-i baħr-ı cünün ol saña kim dir 'āķil ol
20. **kim:**
Gazel 2032
Mısra: 2
"Hangi kimse" anlamında soru zamiri.
- Gün yüzün üstinde gördüm kaşlaruñ iki hilal
Kim görüpdür kim güneş ide ķamerle ittışāl

21. **kim:**
Gazel 2181
Mısra: 4
"Hangi kimse" anlamında soru zamiri.
- İy gözüm yaşlar dōküp merdümlük it cūlar akıt
Kanda kim seyr eyler ol serv-i ħirāmānum benüm
22. **kim:**
Gazel 2202
Mısra: 4
"Hangi kimse" anlamında soru zamiri.
- Ĥüsine yok anuñ bahā güzeller içre mübtelā
Kim göre olur mübtelā ammā ki kimdür dimezem
23. **kindür:-dür**
Gazel 2202
Mısra: 1
"Hangi kimse" anlamında soru zamiri.
- Aldı gönülüm bir perī ammā ki kimdür dimezem
Eyledi cānumdan berī ammā ki kimdür dimezem
24. **kim:**
Gazel 2275
Mısra: 8
"Hangi kimse" anlamında soru zamiri.
- Ĥabībā saña yokdur iħtiyācum Virür dermān baña kim virdi derdüm
25. **kindür:-dür**
Gazel 2281
Mısra: 13
"Hangi kimse" anlamında soru zamiri.
- Sorarsañ āsitānuñda Muħibbī kemteri kimdür
Ĥaķrūñdür faķrūñdür ayakdan düşmiş üftādem
26. **kim:**
Gazel 2002
Mısra: 4
"Ki" bağlama edatı.
- Ķayġu çekmez ādem olmaz dünyede illā ki ben
Çekerem ġam bārını kim çekmeye anı cibāl
27. **kim:**
Gazel 2004

- Mısra: 8
"Ki" bağlama edatı.
- Bir gözi āhüy(ı) görse hā komaz yilter beni
Şimdi bildüm dōstlar kim düşmen-i cāndur gönül
28. **kim:**
Gazel 2004
Mısra: 11
"Ki" bağlacı.
- Muşhaf-ı ħüsnūñ ħaķı kim ķıbledür kūyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda ķurbāndur gönül
29. **kim:**
Gazel 2004
Mısra: 11
"Ki" bağlacı.
- Muşhaf-ı ħüsnūñ ħaķı kim ķıbledür kūyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda ķurbāndur gönül
30. **kim:**
Gazel 2006
Mısra: 9
"Ki" bağlacı.
- Bir ġazel didi Mūħibbī yine bir meh -rūya kim
İtseler Ĥüçend' e ķabrinde diye taħsīn Kemāl
31. **kim:**
Gazel 2010
Mısra: 10
"Ki" bağlacı.
- Gice tā şubħa dek bi-dār oluram
Kaçan kim eylerem zūlfūñ taħayyül
32. **kim:**
Gazel 2018
Mısra: 6
"Ki" bağlacı.
- Nergis-i zerrīn legende şebnem ile yur yüzün
Her kaçan kim ħVābdan olsa seher bīdār gül
33. **kim:**
Gazel 2024
Mısra: 3
"Ki" bağlacı.
- Şöyle beñzer kim ħaķāyık āsümāñdur gönül
Ġüş-ı deħri gevher-i nazm-ıla memlü eyledi

34. **kim:**

Gazel 2025

Mısra: 10

"Ki" bağlacı.

İy Muhibbî her ne deñlü eyleseñ âh
u figân
Sanma kim saña terahhüm eyleye
ol seng-dil

35. **kim:**

Gazel 2037

Mısra: 6

"Ki" bağlacı.

Şadık ol kavlüñde hergiz gelmesün
senden hilâf
Kimde kim kimzib olsa âhîr olırsardur
ol zelîl

36. **kim:**

Gazel 2039

Mısra: 10

"Ki" bağlacı.

Müstedâm olsun gelür dâyim
Muhib guşşayla ğam
Ħamdü-lillâh kim buları satun
almalı degül

37. **kim:**

Gazel 2046

Mısra: 8

"Ki" bağlacı.

Dâyimâ Ħak' dan dilerdün bî-
vefâlar 'ışkıñı
Ħamd kıl kim Ħacetün senün revâ
oldı gönül

38. **kim:**

Gazel 2052

Mısra: 1

"Ki" bağlacı.

Her kaçan kim ol kamer-rüh 'arz
ider bir dem cemâl
Pertevinden gökde güneş görünür
hem çün Ħayâl

39. **kim:**

Gazel 2052

Mısra: 10

"Ki" bağlacı.

Söz ile sanma Muhibbî şayd
iderler dilberi
Ħüblar aña meyl ider kim Ħarc ide
mâl u menâl

40. **kim:**

Gazel 2055

Mısra: 4

"Ki" bağlacı.

Maĥabbet sāġarı tolmaz-ıdı
deryâları korsañ
Ezel bezminde nüş itdüm kaçan
kim aña dem çekdüm

41. **kim:**

Gazel 2056

Mısra: 5

"Ki" bağlacı.

Meclis-i cānānede yâ Rab olur mı
kim 'aceb
Ehl-i 'ışk añıldugınca ben de anda
yâd olam

42. **kim:**

Gazel 2058

Mısra: 8

"Ki" bağlacı.

Bir Ħasan-ĥüsn u Ħüseyn-ĥü
şehün âbdâlıyam
Yaralar sînemde kim var Zü'l-
fikârumdur benüm

43. **kim:**

Gazel 2061

Mısra: 1

"Ki" bağlacı.

Ol serv-i nâz gül gibi dâyim
küşade kim
Yâĥüd kamer gibi külehi kec
nihâde kim

44. **kim:**

Gazel 2061

Mısra: 2

"Ki" bağlacı.

Ol serv-i nâz gül gibi dâyim
küşade kim
Yâĥüd kamer gibi külehi kec
nihâde kim

45. **kim:**

Gazel 2061

Mısra: 4

"Ki" bağlacı.

Her kim ki görse yüzini cāndan
berî olur
Zülfi ĥamıyla boynına dakmaz
kılâde kim

46. **kim:**

Gazel 2063

Mısra: 5

"Ki" bağlacı.

Saña yitmez mi kim âhuñ duhāni
pîç pîç oldı
Niçe bir başda sevdâ dil-rübānuñ
kākülinden hem

47. **kim:**

Gazel 2064

Mısra: 9

"Ki" bağlacı.

Bir boyı servün firâkıñdan
Muhibbî âh kim
Cûlar olmışdur yaşum gitmez
benüm giryāñlıgum

48. **kim:**

Gazel 2070

Mısra: 1

"Ki" bağlacı.

Geçdi 'ömrüm âh kim mihr ü
vefâyı görmedüm
Niçe yıldur ĥasta-ĥâl oldum devayı
görmedüm

49. **kim:**

Gazel 2072

Mısra: 6

"Ki" bağlacı.

Mısr-ı ĥüsnün ĥakķıçün iy kâmeti
servüm benüm
Gözlerüm yaşına bak kim Nîl ü
Ceyĥün olmışam

50. **kim:**

Gazel 2075

Mısra: 6

"Ki" bağlacı.

İtmeyince naķş-ı dehiri levĥa-i
dilden tirâş
Dimedün kim kanda idün gel her
abdâlum benüm

51. **kim:**

Gazel 2080

Mısra: 8

"Ki" bağlacı.

Komazam tâ ölince 'ışkı elden
Bi-ĥamdi'llâh kim oldur toġrı
râhum

52. **kim:**

Gazel 2084

Mısra: 5

"Ki" bağlacı.

Bu cevr u zulmî baña sorma kim
nihâyeti yok
Sayılmaz anı eger ĥaşre dek
şümâre kılam

53. **kim:**

Gazel 2085

Mısra: 2

"Ki" bağlacı.

Her kaçan yâd-ı ruĥuñla küyuñi
mesken kılam

Hâşâ li 'llâh kim varup seyr-i gül ü gülşen kılam

54. **kim:**
Gazel 2089
Mısra: 7
"Ki" bağlacı.

Güneş gibi egerçi kim felekden yücedür kaçruñ
Kemend-i âha yapışdum zârürî nerdübân itdüm

55. **kim:**
Gazel 2093
Mısra: 7
"Ki" bağlacı.

Çün vişâlin ârzü eyler gönül bilmez mi kim
Ni 'met-i şâhîye dir mi bir gedâ aşum benüm

56. **kim:**
Gazel 2101
Mısra: 6
"Ki" bağlacı.

Bende düşsem ne 'aceb hâlini zülfinde görüp
Kanda kim dâne göre murğ olur beste-i dâm

57. **kim:**
Gazel 2112
Mısra: 6
"Ki" bağlacı.

Bahâr-ı hüsnüñe karşı hilâl ebrûlaruñ gördüm
Didüm kim ğarra olmışdur yaşum bârâna tapşurdum

58. **kim:**
Gazel 2113
Mısra: 1
"Ki" bağlacı.

Kâkülünden dem mi vardur kim perîşân olmayam
Serv kıaddüñ añılup yâ zâr u giryân olmayam

59. **kim:**
Gazel 2113
Mısra: 8
"Ki" bağlacı.

Bir kara yazu-y-ımmış geldi ğubâr-ı haññ-ı döst
Hiç olur mı kim añup ben anı hayrân olmayam

60. **kim:**
Gazel 2114

Mısra: 4
"Ki" bağlacı.

Cân virürsem ğamzesine karşı ben olmaz 'aceb
Ol gözi cellâd çün kim dilsitânumdur benüm

61. **kim:**
Gazel 2120
Mısra: 8
"Ki" bağlacı.

Hafta olur görmezem gün yüzünü aylar geçür
Âh kim bir mihri yok nâ-mihribânım var benüm

62. **kim:**
Gazel 2130
Mısra: 7
"Ki" bağlacı.

Ħamdü-lillâh kim irişdi lebleri tiryâkine
'Akrab-i zülfi seminden iy gönül saña ne ğam

63. **kim:**
Gazel 2131
Mısra: 4
"Ki" bağlacı.

Öldürürse emr anuñdur dirgürürse ħüküm anuñ
Her ne kim kılsa ben anuñ bende-i fermânyam

64. **kim:**
Gazel 2144
Mısra: 3
"Ki" bağlacı.

Gözlerüm yaşı Kızılırmag'a döndi âh kim
Benzedi berg-i ħazâna çehre-i zerdüm benüm

65. **kim:**
Gazel 2145
Mısra: 3
"Ki" bağlacı.

Günâhumdan umaram kim beni 'ışk âbı pâk ide
Anuñçün togrılıp geldüm bugün 'ışkuñ yolından hem

66. **kim:**
Gazel 2152
Mısra: 6
"Ki" bağlacı.

Dil çeker hicrân ğamın derd ü belâdan aqlamaz

Anuñ-ıçun kim ezelden ben anuñ mu 'tâdiyam

67. **kim:**
Gazel 2154
Mısra: 1
"Ki" bağlacı.

Çün kim şarâb-ı 'ışk-ıla yogrıldı bu ğilüm
Âh u figanı çarĦa çıkarsa ne tañ dilüm

68. **kim:**
Gazel 2163
Mısra: 1
"Ki" bağlacı.

Mukırram cürm ü 'isyâna egerçi kim günâhkâram
Mürüvvet kânısın senden ve lîkin rahmet umaram

69. **kim:**
Gazel 2164
Mısra: 6
"Ki" bağlacı.

Dermândeyem kim oldı gözüm eşk-bâr hem
Derd ü belâ vü ğam ile bed-nâm-ı 'âlemem

70. **kim:**
Gazel 2165
Mısra: 1
"Ki" bağlacı.

Âh kim cânân ğamıyla gönülümü teng eyledüm
Ġiceler tâ şubĦ şeb-i murğâna âheng eyledüm

71. **kim:**
Gazel 2165
Mısra: 6
"Ki" bağlacı.

Ġülşen içre zâhidâ içdüm şarâb-ı lâle-reng
Sanma kim Ħalvetde senüñ gibi ben beng eyledüm

72. **kim:**
Gazel 2171
Mısra: 4
"Ki" bağlacı.

Leblerinden iste didüm iy gönül gel bir cevâb
Didi kim agzuma almaga ne cânım var benüm

73. **kim:**
Gazel 2181

Mısra: 1
"Ki" bağlacı.

Åh kim dil derdini bu çeşm-i
giryānum benüm
Zāhir itdi hālka bu 'ışk-ı pinhānum
benüm

74. kim:
Gazel 2183
Mısra: 10
"Ki" bağlacı.

Kullaruñdandır Muhibbî çün
senüñ bî-zer harîd
Her ne buyursañ buyur kim bende
vü fermānuñam

75. kim:
Gazel 2186
Mısra: 4
"Ki" bağlacı.

Secde itsem tâk-ı ebrūsına baş
kaldurmasam
Döstlar kılmañ 'aceb kim
secdegāhumdur benüm

76. kim:
Gazel 2189
Mısra: 3
"Ki" bağlacı.

Şive-i şürin ü nāz u 'işveler kim
sende var
Ben dañı Ferhād-veş 'ālemde bir
ad eyleyem

77. kim:
Gazel 2192
Mısra: 7
"Ki" bağlacı.

Çeşmüñ arar kim beni ide helāk
Anı bilmez hier elinden geşteyem

78. kim:
Gazel 2208
Mısra: 9
"Ki" bağlacı.

Gördüm 'āşıqları kim her biri bir
sevdādudur
Bu Muhibbî 'ışk ara rüsvā-yı 'ālem
bağladum

79. kim:
Gazel 2215
Mısra: 10
"Ki" bağlacı.

İremezsın ey Muhibbî yanına hāk
olmadan
Kim meger toprak olam ilte şabā
tozum benüm

80. kim:
Gazel 2232
Mısra: 4
"Ki" bağlacı.

Gün yüzüñi görmek itsem sāyem
arduma düşer
Buña kaldı kim dönüp sāyem ile
ceng eyleyem

81. kim:
Gazel 2234
Mısra: 10
"Ki" bağlacı.

İy Muhibbî pādīşāh-ı 'ālem
olmaktan baña
Yig-durur kim kapısında kendümi
kemter kılam

82. kim:
Gazel 2241
Mısra: 8
"Ki" bağlacı.

Lebüñ baña aşıl cāndur olan cān
tende 'āriyet
Lebüñ üzre lebüñ ko kim anı tā
saña bisyāram

83. kim:
Gazel 2287
Mısra: 6
"Ki" bağlacı.

Didüm neyçün sıduñ dil şisesin āh
Didi ğam yime kim ben şışe-
bāzam

84. kim:
Gazel 2287
Mısra: 8
"Ki" bağlacı.

Didüm dil murğını benden aparduñ
Didi bilmez misin kim şāhbāzam

85. kim:
Gazel 2300
Mısra: 5
"Ki" bağlacı.

Şol kadar kan agrayam miñnet
beyābānında kim
Ser-te-ser vādilere yaşumla küllî
gil kılam

86. kim:
Gazel 2306
Mısra: 8
"Ki" bağlacı.

Oldılar āġāh hālümnden cihān
merdümleri
Åh kim kendümi ben rüsvā-yı
'ālem eyledüm

87. kim:
Gazel 2311
Mısra: 1
"Ki" bağlacı.

Geldi o vakt kim yine 'azm-i
gülistān eyleyem
Bülbül-āsā ruñlarına karşı eġġān
eyleyem

88. kim:
Gazel 2314
Mısra: 9
"Ki" bağlacı.

Bu Muhibbî sīnesin cānā temāşā
eyle kim
Eşk-ile güller bitürdüm anı gülşen
eyle eyledüm

89. kim:
Gazel 2315
Mısra: 6
"Ki" bağlacı.

Årzü-yı vaşl umar gönül 'aceb
dīvānedür
Kim vefā resmin bilür bir pür-
cefāmuz var bizüm

90. kim:
Gazel 2315
Mısra: 10
"Ki" bağlacı.

İy Muhibbî cām-ı mey nüş eyle
lā'li yādına
Kim hayāliyle nigāruñ hoş
şafāmuz var bizüm

91. kim:
Gazel 2316
Mısra: 2
"Ki" bağlacı.

Bende oldum bir şehüñ yolına cān
ısmarlaram
Her ne kim emr itse ben anı hemān
ısmarlaram

92. kim:
Gazel 2316
Mısra: 3
"Ki" bağlacı.

İy Mesīhā-dem iriş bālīnūme kim
hastayam
Gelmeseñ cān-ı za'İfī nā-tüvān
ısmarlaram

93. kim:
Gazel 2320
Mısra: 13
"Ki" bağlacı.

Şol kadar gördi Muhibbî cevrünü
‘âlemde kim
Çekmedi Ferhâd u Vâmık belki
Mecnûn miñnetüm

94. **kim:**
Gazel 2328
Mısra: 2
" *Ki*" bağlacı.

Ben helâk oldum gamuñdan sen
esen ol iy şanem
Şâh sag olsun hezârân bende kim
ölse ne gam

95. **kim:**
Gazel 2329
Mısra: 7
" *Ki*" bağlacı.

Ben niçe mañbûb ile meyden
geçem kim zâhidâ
Âb-ı ‘ışk-ıla yogurdılar ezelden
tiynetüm

96. **kim:**
Gazel 2332
Mısra: 14
" *Ki*" bağlacı.

Eyledükçe bu Muhibbî’ye cefâ
râhat gelür
Anuñ-ıçun kim belâya cânı mu’tâd
eyledüm

97. **kim:**
Gazel 2338
Mısra: 12
" *Ki*" bağlacı.

Derdüñ-ile bu Muhibbî halka kıldı
kâmetin
Bu ümîde kim varup ayaguña
halhâl olam

98. **kim:**
Gazel 2340
Mısra: 4
" *Ki*" bağlacı.

Gülşen-i hüsnünde cânâ gıceler tâ
şubha dek
Sanma kim cân bülbülün medhinde
hâmüş eyleyem

99. **kim:**
Gazel 2344
Mısra: 2
" *Ki*" bağlacı.

Gönlümi elden yitürdüm âh ki
divâneyim
Çek anı zencîr-i zülfe ola kim
uslanayım

100. **kim:**
Gazel 2344
Mısra: 5
" *Ki*" bağlacı.

Genc-i vaşlın ister-iseñ anı dilde
iste kim
Niçe yıllardur harâb olmuş yatur
vîrâneyim

101. **kim:**
Gazel 2345
Mısra: 13
" *Ki*" bağlacı.

Geçdi ‘ömrüm âh kim bülbül gibi
efğân-ıla
Ol saçı sünbül gül-i handanı
añdum ağladum

102. **kim:**
Gazel 2346
Mısra: 14
" *Ki*" bağlacı.

Zâhidâ eyler Muhibbî hırdmetin
meyhânenün
Mescide varmam anuñçün kim
riyâdan korkaram

103. **kim:**
Gazel 2359
Mısra: 7
" *Ki*" bağlacı.

Bir boyı serv-i sehînüñ hâsretinden
âh kim
Gözlerüm yaşı yinilmez oldı
çeşmüm nem benüm

104. **kim:**
Gazel 2365
Mısra: 2
" *Ki*" bağlacı.

İki ‘aynumdan revân olup akar
yaşum benüm
Anuñ-ıçun kim belâ kühi-durur
başum benüm

105. **kim:**
Gazel 2372
Mısra: 3
" *Ki*" bağlacı.

Âh kim tîr-i cefâdan key ölümlü
hastayam
Kaddümi lâm eyleyelden ol kaşı
yalar benüm

106. **kim:**
Gazel 2373
Mısra: 13
" *Ki*" bağlacı.

Ġam gelürse Muhibbî Ġam yime
kim
Ġamsuz olmaz cihânda kes
n’idelüm

107. **kim:**
Gazel 2374
Mısra: 8
" *Ki*" bağlacı.

Döstlar rind olana hırka vü bir
loğma yiter
Sanmañuz kim heves-i manşib-ıla
câh çekem

108. **kim:**
Gazel 2380
Mısra: 1
" *Ki*" bağlacı.

Âh kim derdâ n’idem eksük degül
derd ü elem
Anuñ için hâlî olmaz tâ seher bu
gözde nem

109. **kim:**
Gazel 2383
Mısra: 10
" *Ki*" bağlacı.

Ġahr u luftın eylemişdür bu
Muhibbî ihtiyâr
Zira kim bir bendeyem ol
pâdişâhumdur benüm

110. **kim:**
Gazel 2385
Mısra: 8
" *Ki*" bağlacı.

Dilâ iç bir kadeh meyden kamu
müskilleri hall it
Diyeler kim göre ancak olur böyle
kerâmet hem

111. **kim:**
Gazel 2395
Mısra: 2
" *Ki*" bağlacı.

Gül gibi şevkuñ ile çäk-i girîbân
eyledüm
Şöyle çäk itdüm anı kim tâbe-
dâmân eyledüm

112. **kim:**
Gazel 2405
Mısra: 5
" *Ki*" bağlacı.

Âh kim derd-i derünüm irmez ol
meh güşına
Söylenür hep kışşadur dillerde
destânumdur benüm

113. **kim:**

Gazel 2407

Mısra: 1

"Ki" bağlacı.

Åh derdā kim dūkenmez āh u
feryādum benüm
Hālūme bir raħm ider 'ālemde
bulmadum benüm

114. **kim:**

Gazel 2408

Mısra: 4

"Ki" bağlacı.

Çünkü sen ŧeb-peresin nūrı görmez
gözlerüñ
Dutalum kim gözüñ ola
bakamazsın bilürem

115. **kim:**

Gazel 2410

Mısra: 9

"Ki" bağlacı.

Hāşa lillāh kim kapuñdan anı
maħrūm idesin
Bu Muħibbī' nūñ murādı bu-durur
senden hemīn

116. **kim:**

Gazel 2414

Mısra: 3

"Ki" bağlacı.

Her dilde kim derd olmaya evlādur
ol hāk olduğı
Her kāse kim hālī ola 'ādetdür olur
ser-nigün

117. **kim:**

Gazel 2414

Mısra: 4

"Ki" bağlacı.

Her dilde kim derd olmaya evlādur
ol hāk olduğı
Her kāse kim hālī ola 'ādetdür olur
ser-nigün

118. **kim:**

Gazel 2414

Mısra: 8

"Ki" bağlacı.

Leylī saçuñ zencīrini tak boynuma
iy serv-i nāz
Çün kim müsellemdür baña
dīvāneyem mülk-i cünün

119. **kim:**

Gazel 2416

Mısra: 5

"Ki" bağlacı.

Ka'be'ye varmaz o kim çekmeye
rāhuñ zaħmetin
'İyd-i vaşla iremez cān-ıla ħurbān
olmayan

120. **kim:**

Gazel 2417

Mısra: 8

"Ki" bağlacı.

Tu'me diyü cīfe-i dünyāya iy dil
itme meyl
Kim ħanā'at Kāf' inuñ 'Ankā'sı ya
şahbāzısın

121. **kim:**

Gazel 2422

Mısra: 1

"Ki" bağlacı.

Aldı dildār eline çün yine kim
pīşelerin
Uşadur seng-i cefā-y-ıla gönül
şīşelerin

122. **kim:**

Gazel 2422

Mısra: 5

"Ki" bağlacı.

Kimde kim zerresi hāşıl ola mihr-i
'āşıkuñ
Tā ölince kesemez zülfüñüñ
endīşelerin

123. **kim:**

Gazel 2423

Mısra: 2

"Ki" bağlacı.

Ya kaşı alup ele tır yine dil kıldı
nişān
Çeşm-i mesti tığ ele aldı diler kim
döke kan

124. **kim:**

Gazel 2428

Mısra: 6

"Ki" bağlacı.

Gel mey ü maħbūbdan zāhid beni
men' eyleme
Sen diyebilür misin kim istemem
bāğ-ı cinān

125. **kim:**

Gazel 2441

Mısra: 5

"Ki" bağlacı.

İy gönül ger dirse mihr idem saña
aldanma kim
Niçe kerre aldanup gördüñ anuñ
sen yaresin

126. **kim:**

Gazel 2442

Mısra: 8

"Ki" bağlacı.

Dirler cefā vü cevriñi terk eyledi
niğār
Didüm olur mı bir kişi kim koya
'ādetin

127. **kim:**

Gazel 2444

Mısra: 11

"Ki" bağlacı.

Hāller kim görünür rüyında sanki
hāl-i müşg
Toldı 'ālem bñ ile zülf-i
mu'anberdür bugün

128. **kim:**

Gazel 2448

Mısra: 2

"Ki" bağlacı.

İy gönül bulmak dilerseñ uşbu
dünyā devletin
Devlet oldur kim bulasın ehl-i
diller şoħbetin

129. **kim:**

Gazel 2450

Mısra: 8

"Ki" bağlacı.

Hicr elinden cān virüp olsam
şehīd-i 'ışk eger
Dilerem kim tā ħıyāmet olasın sen
cāvidān

130. **kim:**

Gazel 2451

Mısra: 8

"Ki" bağlacı.

Gülşene meşşāta olmışken bugün
bād-ı seħer
Hayfdur kim 'ākıbet berbād ider
rüz-ı ħazān

131. **kim:**

Gazel 2461

Mısra: 1

"Ki" bağlacı.

Hıç olur mı kim diyem ben gül'-
izārı sevmezın
Bu ħadar vardur diyem yanuñda
ħārı sevmezsin

132. **kim:**

Gazel 2463

Mısra: 4

"Ki" bağlacı.

La'î-nâbin istedikçe gösterür
ferdâ yüzün
Korkum oldur kim ölem
irişmeyem ferdâya ben

133. **kim:**
Gazel 2463
Mısra: 6
"Ki" bağlacı.

Hüsn dükkânında gayrılar irüp
şeftâlüya
Âh kim ancak iriştüm n'eyleyem
ayvâya ben

134. **kim:**
Gazel 2465
Mısra: 10
"Ki" bağlacı.

Çaresüz kaldı Muhibbî çäre bilmez
vaşlına
Âh kim âlemde kimse böyle nâ-
çâr olmasun

135. **kim:**
Gazel 2466
Mısra: 11
"Ki" bağlacı.

Didiler su üzredür çün kim cihân
bünyâdını
Ne umarsın iy gönül bî-kâr u bî-
bünyâddan

136. **kim:**
Gazel 2469
Mısra: 2
"Ki" bağlacı.

Bilmeden dil virmiş oldum zülfi
'anber-sâya ben
Âh kim düşdüm bir olmaz bir uzun
sevdâya ben

137. **kim:**
Gazel 2486
Mısra: 4
"Ki" bağlacı.

Sorma her bir nâ-kese ol 'ışkdan
virmez haber
Sor baña kim ben saña 'ışkuñ
diyem mâhiyyetin

138. **kim:**
Gazel 2489
Mısra: 9
"Ki" bağlacı.

İy Muhibbî yüri di bülbüle âh
eyleme kim
Nev-'arûs-ı gülün elvire tuvagın
yakasın

139. **kim:**
Gazel 2493
Mısra: 11
"Ki" bağlacı.

Râz-ı 'ışka vâkıf oldum şol kadar
'âlemde kim
Sîne gencinem tolu gelsün berü râz
isteyen

140. **kim:**
Gazel 2495
Mısra: 2
"Ki" bağlacı.

Râh-ı 'ışkuñda görüp 'âşıkı yoldan
çıkasın
Bir bu kim kana girüp bir bu
kuldan çıkasın

141. **kim:**
Gazel 2016
Mısra: 1
*Hangi kişi?` anlamında
cümlede, özne, tümleç, nesne,
yüklem görevinde kullanılan bir
söz.*

Bî-vefâ dünyâya her kim aldanur
âdem degül
Eyleseñ anca nazâr 'işt-i cihân bir
dem degül

142. **kim:**
Gazel 2061
Mısra: 9
*"Hangi kişi" anlamında
belgisiz zamir.*

'İşkuñ Muhibbî yayını kim çekmek
istese
Derd ü belâyı itmeye dâyim
kepâde kim

143. **kim:**
Gazel 2253
Mısra: 3
*"Hangi kişi" anlamında
belgisiz zamir.*

Dirler şabr kim ide irer o murâda
Şabr eylemege çäre ne tâkat
netüvânem

144. **kim:**
Gazel 2019
Mısra: 1
"Kimse" belgisiz zamir.

Yok agzuña bilüne disem kim
haber degül
Yüzüne mihr ü meh disem ekstük
nazâr degül

145. **kim:**
Gazel 2026

Mısra: 1
*"Hangi kimse" anlamında
soru zamiri.*

Saña kim didi dilâ kim bu harâb-
âbâda gel
Çünkü geldün gıce gündüz
turmayup feryâda gel

146. **kim:**
Gazel 2026
Mısra: 1
*"Hangi kimse" anlamında
soru zamiri.*

Saña kim didi dilâ kim bu harâb-
âbâda gel
Çünkü geldün gıce gündüz
turmayup feryâda gel

147. **kim:**
Gazel 2028
Mısra: 2
*"Hangi kişi? Hangi kimse?"
anlamında kullanılan soru zamiri.*

Hâşiye düşmiş haţuñ yazdukda
Haţtât-ı ezel
Metn-i hüsnüni velî kim görse dir
gâyet güzel

148. **kim:**
Gazel 2032
Mısra: 2
*"Hangi kimse" anlamında
soru zamiri.*

Gün yüzün üstinde gördüm
kaşlaruñ iki hilal
Kim görüpdür kim güneş ide
kamerle itişâl

149. **kim:**
Gazel 2032
Mısra: 5
*"Hangi kimse" anlamında
soru zamiri.*

Zülfünü kim ki göre aña şeb-i yeldâ
diye
Yüzüne kim ki nazâr ide diye
ferhunde fâl

150. **kim:**
Gazel 2032
Mısra: 6
*"Hangi kimse" anlamında
soru zamiri.*

Zülfünü kim ki göre aña şeb-i yeldâ
diye
Yüzüne kim ki nazâr ide diye
ferhunde fâl

151. **kim:**
Gazel 2033

Mısra: 7

"Hangi kişi?" anlamında
cümlede, özne, tümleç, nesne,
yüklem görevinde kullanılan bir
söz.

Şür u şer kim var cihānda cümle
hep dilden gelür
Ādemi başdan çıkarur zāyi' itmez
illā dil

152. **kime:** --e, -

Gazel 2034

Mısra: 3

"Hangi kimse" anlamında
soru zamiri.

Her kime bu dīl ğamın diyüp
hikāyet eyleyen
Anı dağı görürem benüm gibi pür-
ġam gönül

153. **kim:**

Gazel 2037

Mısra: 8

"Ki" bağlacı.

Yiter aglatduñ beni gel eyle
yaşumdan hāzer
Küyuña ola zarar kim aka aka ol
sebīl

154. **kimdür:** --dür, -

Gazel 2037

Mısra: 9

"Hangi kişi" anlamında soru
zamiri.

'İşkuma kimdür Muhibbī benüm
inkār eyleyen
Eşk-i çeşmüm rüy-ı zerdüm aña
yitmez mi delīl

155. **kim:**

Gazel 2039

Mısra: 7

"Hangi kişi?" anlamında
cümlede, özne, tümleç, nesne,
yüklem görevinde kullanılan bir
söz.

Rāyegāndur kim virüp varın ala bir
büseñi
Aña cān virmelüdür cümle ciñān
malı degül

156. **kim:**

Gazel 2044

Mısra: 10

"Hangi kimse" anlamında
soru zamiri.

Çün vefāsuzdur güzeller gelmez
anlardan vefā
Kim diyebilür cefa vü cevri çok
devrāna gel

157. **kim:**

Gazel 2061

Mısra: 6

"Hangi kimse" anlamında
soru zamiri.

Ol şehsüvār nāz-ıla esbe süvār ola
Atı önince olmayan anuñ piyāde
kim

158. **kim:**

Gazel 2061

Mısra: 8

Kimse. || Hiçbir şahıs, hiçbir
insan.

İy şeyh-i şehri itme melāmet gel
'āşıka
Rāh-ı mahabbet içre di olmaz
fütāde kim

159. **kim:**

Gazel 2061

Mısra: 10

Kimse. || Hiçbir şahıs, hiçbir
insan.

'İşkuñ Muhibbī yayını kim çekmek
istese
Derd ü belāyi itmeye dāyim
kepāde kim

160. **kim:**

Gazel 2073

Mısra: 5

Hangi kimse.

Kim ki gördi lebūñ ile zūlfūñ
Birine mīm didi birine cīm

161. **kime:** -e

Gazel 2073

Mısra: 8

"Hangi kişi." anlamında
belgisiz zamiri.

Ne kadar görse suçı 'afv eyler
Hadd-i zātında olsa kime kerīm

162. **kime:** -e

Gazel 2094

Mısra: 4

"Hangi kimse" anlamında
soru zamiri.

Ol şeh-i hūbāna 'āşıkdur kamu
halk-ı cihān
Kime 'arz-ı hāl idüp kime varup
dād eyleyem

163. **kim:**

Gazel 2100

Mısra: 5

Hangi kimse.

Cān-ıla kim ki ide derdi kabūl
Añlamazam diye devā sevduñ

164. **kim:**

Gazel 2109

Mısra: 3

Hangi kimse.

Ahvālūmi kim ola benüm yāra 'arz
ide
Döymez firāk āteşine defter ü
kalem

165. **kim:**

Gazel 2131

Mısra: 10

Özneyi, bazan da bir tümleci
kuvvetlendirerek cümlelerin temel
bölümüne bağlar.

Eşk-i çeşmümdür sipāhum sine
tabl āhum 'alem
Hāmdü-lillāh kim bugün mülk-i
ġamuñ sultānyam

166. **kim:**

Gazel 2131

Mısra: 12

Hangi kimse.

Levh-i dilde hūblar taşvīrini nakş
ideli
Kim ki gördiyse beni didi ki Mānī
şāniyem

167. **kim:**

Gazel 2135

Mısra: 9

Hangi kimse.

Hayret içre kim sorarsa bu
Muhibbī hālını
Ney gibi bağı delinmiş bir belā-
keş 'āşıkam

168. **kim:**

Gazel 2177

Mısra: 1

Hangi kimse.

Kim tutar emrūñi lutfūñ gösterüp
sensin Hālīm
Dutmayan fermānuñı ol da görür
kahr-ı 'azīm

169. **kim:**

Gazel 2216

Mısra: 1

Hangi kimse.

Cihānı yok iken mevcūd iden kim
Hātaşın kullarınuñ cūd iden kim

170. **kim:**

Gazel 2216

Mısra: 2
Hangi kimse.

Cihānı yok iken mevcūd iden kim
Hāṭāsm kullarınuñ cūd iden kim

171. **kim:**
Gazel 2216
Mısra: 4
Hangi kimse.

Anuñ emrini çünki dutmadılar
Helāk-i kavmi küllī Hūd iden kim

172. **kim:**
Gazel 2216
Mısra: 6
Hangi kimse.

Virür bu 'ālemi āḫir ḫarāba
Ser-ā-ser bu cihānı dūd iden kim

173. **kim:**
Gazel 2216
Mısra: 8
Hangi kimse.

Olup bu cinn ü insüñ pādīşāhı
Kamusına özin ma'būd iden kim

174. **kim:**
Gazel 2216
Mısra: 10
Hangi kimse.

Kime lāyık görüp bāğ-ı behiştı
Kiminüñ küllī yirin od iden kim

175. **kim:**
Gazel 2216
Mısra: 12
Hangi kimse.

Kimini ḫās ider virür taḫarrüb
Kimin sürübeni merdūd iden kim

176. **kim:**
Gazel 2216
Mısra: 14
Hangi kimse.

Cinān zāhıde vü 'ārifē dīdār
Muḫibbī bildi bunda sūd iden kim

177. **kim:**
Gazel 2217
Mısra: 1
Hangi kimse.

Ol 'ārızı gül gözleri ḫumār mest
kim
Ya seng-i cefā ile iden gönli şikest
kim

178. **kim:**
Gazel 2217

Mısra: 2
Hangi kimse.

Ol 'ārızı gül gözleri ḫumār mest
kim
Ya seng-i cefā ile iden gönli şikest
kim

179. **kim:**
Gazel 2217
Mısra: 6
Hangi kimse.

Rāḫat gele tığına sayḫal ola kanuñ
İy dil nazār it tığına bak gürz-i dest
kim

180. **kim:**
Gazel 2217
Mısra: 8
Hangi kimse.

Dilde o perī çünki maḫām u vaṭan
itdi
Virāneleri eyleyüp iden nişest kim

181. **kim:**
Gazel 2217
Mısra: 10
Hangi kimse.

Gördükde Muḫīb secde ider 'ārıza
zülfi
Bildük ki bir Hindü-yı āteş-perest
kim

182. **kim:**
Gazel 2222
Mısra: 8
Hangi kimse.

Şol kadar arkama yükletdi benüm
bār-ı ḡamı
Didi taḫsınler idüp kim göre
hāmün çekerem

183. **kim:**
Gazel 2227
Mısra: 1
Hangi kimse.

Kim temāşā eyler-ise yüzümi
zerdüm benüm
Añlar fi'l-cümle aḫvāl-i ḡam u
derdüm benüm

184. **kim:**
Gazel 2228
Mısra: 2
Hangi kimse.

Nigārā nāḫun ile dil-ḫırāşum
Ne kim var ḡayr-ı 'ışḫ anı tırāşum

185. **kim:**
Gazel 2238

Mısra: 10
*"Hangi kişi" anlamında
belgisiz zamir.*

Kapuña geldi Muḫibbī key katı dil-
ḫastedür
Senden özge kim ola kim ide
tīmārı dilüm

186. **kim:**
Gazel 2238
Mısra: 10
*"Hangi kişi" anlamında
belgisiz zamir.*

Kapuña geldi Muḫibbī key katı dil-
ḫastedür
Senden özge kim ola kim ide
tīmārı dilüm

187. **kim:**
Gazel 2273
Mısra: 9
*"Hangi kişi" anlamında
belgisiz zamir.*

Kim ki cür'añı içe bula ḫayāt-ı
ebedī
Sun berü cānuñ içün biz de anı nüş
idelüm

188. **kim:**
Gazel 2315
Mısra: 2
*"Hangi kişi" anlamında
belgisiz zamir.*

Bir lebi mül çeşmi āfet cān-
fezāmuz var bizüm
Kim bu şeb bir serv-ḫamet
mehliḫāmuz var bizüm

189. **kim:**
Gazel 2324
Mısra: 8
*"Hangi kişi" anlamında
belgisiz zamiri.*

Leşker-i ḡam ḡāret itdi uşbu gönül
şehrini
Ḥālümü kim 'arz ide sultāna
bilmen n'eyleyem

190. **kim:**
Gazel 2348
Mısra: 4
Hangi kimse.

'Aşık olman olanuñ derd ü belāsi
çoğ olur
Döstlar ḫālüme kim baksa aña ben
bendem

191. **kimdür:-dür**
Gazel 2349

Mısra: 3
Hangi kimse.

Geşt-gîr-i 'ışkam u kimdür gelen
meydânuma
Vâmîk u Ferhâd u Mecnûn
destyârumdur benüm

192. **kimdür:-dür**
Gazel 2390
Mısra: 3
Hangi kimse.

Pehlevân-ı 'ışkam çü kimdür gelen
meydânuma
Vâmîk u Ferhâd u Mecnun dest-
yârumdur benüm

193. **kim:**
Gazel 2357
Mısra: 1
Hangi kimse.

Ser-i zülfeynüni leylâ kılan kim
Beni Mecnûnlayın şeydâ kılan kim

194. **kim:**
Gazel 2357
Mısra: 2
Hangi kimse.

Ser-i zülfeynüni leylâ kılan kim
Beni Mecnûnlayın şeydâ kılan kim

195. **kim:**
Gazel 2357
Mısra: 4
Hangi kimse.

Lebüñ gönca olalı gül yañağuş
Aña dil bülbülün güyâ kılan kim

196. **kim:**
Gazel 2357
Mısra: 6
Hangi kimse.

Siper kıldı müjeñ tîrine sînem
Muqavves kaşlaruñı ya kılan kim

197. **kim:**
Gazel 2357
Mısra: 8
Hangi kimse.

Yakarken âteş-i 'ışkum cihânı
'Aceb budur yaşum deryâ kılan
kim

198. **kim:**
Gazel 2357
Mısra: 10
Hangi kimse.

Dem-â-dem gönderüp gam
leşkerini

Gelüp dil kişverin yağma kılan
kim

199. **kim:**
Gazel 2357
Mısra: 12
Hangi kimse.

Yaradılmamış-ıdı dağı Âdem
Gönülde 'ışkuñı peydâ kılan kim

200. **kim:**
Gazel 2357
Mısra: 14
Hangi kimse.

Muhibbî terk iderse n'ola 'arı
Anı bu vech-ile rüsvâ kılan kim

201. **kim:**
Gazel 2369
Mısra: 14
Hangi kimse.

Şi'rümün süzi-y-ıla yansa 'aceb mi
dil ü cân
Yana odlara Muhibbî kim okursa
gazelüm

202. **kim:**
Gazel 2383
Mısra: 5
Hangi kimse.

Kim baka gökler yüzine halka
halka görinen
Bilmeyen bilsün ki ejder gibi
âhumdur benüm

203. **kim-durur:-durur**
Gazel 2390
Mısra: 13
Hangi kimse.

İy Muhibbî kim-durur 'ışkuma
inkâr eyleye
Rüy-ı zerdüm eşk-i çeşmüm çün
güvâhumdur benüm

204. **kim:**
Gazel 2407
Mısra: 3
Hangi kimse.

'İşk işin Ferhâd ile Mecnûn'a kim
teslîm ider
Kalsalar bu devre dirler baña
üstâdum benüm

205. **kim:**
Gazel 2412
Mısra: 5
Hangi kimse.

Hâk-i pâyın başına tâc itmegi kim
istemez

'Âlem içre istemez bir kimse var
mı devletin

206. **kim:**
Gazel 2412
Mısra: 7
*"Söylemek, anlatmak, ifade
etmek" anlamına gelir.*

Kimi Naşrânî kimi didi Yahüdî
kim Mecûs
Ben raqîbüñ bilmedüm 'âlemde
nedür milletin

207. **kimdür:-dür**
Gazel 2418
Mısra: 6
Hangi kimse.

Muşhaf-ı hüsn üzre komış çün
çelîpâ zülfüñi
Gamzeñüñ küfrin görüp kimdür
müselmândur diyen

208. **kimdür:-dür**
Gazel 2419
Mısra: 11
Hangi kimse.

Sorarsañ râh-ı 'ışkuñda Muhibbî
kimdür iy meh-rü
Haķîr ü dermdend ü bî-kes ü
hicrûñle sergerdân

209. **kimde:-de**
Gazel 2422
Mısra: 5
Hangi kimse.

Kimde kim zerresi hâşıl ola mihr-i
'aşkuñ
Tâ ölince kesemez zülfüñüñ
endîşelerin

210. **kim:**
Gazel 2433
Mısra: 9
Hangi kimse.

Yârüñ Muhibbî gün yüzine kim
nazar ide
Eydür ben anı mâh-ı şeb-ârâya
virmezsin

211. **kim:**
Gazel 2435
Mısra: 2
Hangi kimse.

Vaşl-ı cânân isteyen itmek gerek
terk-i beden
Kim şehîd-i 'ışk ola lâ-büd olur ol
bî-kefen

212. **kimde:-e**
Gazel 2435

Mısra: 10
Hangi kimse.

Zîver-i dünyâya meyl itme
Muhibbî key sakın
Kime kılmışdur vefâ saña kıla bu
pîre-zen

213. **kim-durur:-durur**
Gazel 2438
Mısra: 10
Hangi kimse.

‘İşk yayın iy Muhibbî hoş çeker
merdânesin
Kim-durur t̄akat getüre çeke bunuñ
şiddetin

214. **kim:**
Gazel 2443
Mısra: 1
Hangi kimse.

Çeşm-i ser- mestüñe kim dir beni
bîmâr eylesün
Bârî girsün araya la’lün de tîmâr
eylesün

215. **kim:**
Gazel 2448
Mısra: 5
Hangi kimse.

Dâğlarla kim göre şahrâ-yı gamda
cismimi
Zâğlar sanur ki üşmiş mürdenüñ
yirler etin

216. **kim:**
Gazel 2448
Mısra: 10
Hangi kimse.

Pâdişâh-iken kapuñda bendeñ
olmaktır murâd
Kim ola istemeye ola ziyâde
devletin

217. **kim:**
Gazel 2448
Mısra: 13
Hangi kimse.

İy Muhibbî kim içerse leblerinüñ
cür’âsın
Tâ kıyâmet eyleye iz’ân anuñ
keyfiyyetin

218. **kim:**
Gazel 2456
Mısra: 2
Hangi kimse.

Sehergeh bülbülün dehşet alurlar
âh u zârından

Gîceler kim göre ‘ibret alur
pervâne nârından

219. **kim:**
Gazel 2476
Mısra: 9
Hangi kimse.

Kim görse bu elfâz-ıla nazmuñı
Muhibbî
Taşsınler idüp diye ki yig dürr-i
‘Aden’den

220. **kim:**
Gazel 2488
Mısra: 7
Hangi kimse.

Kim didiye hoş dimişdür gamzeñe
tîr-i kazâ
Kaşlaruñ görüp dağı saña kemân-
ebrü diyen

221. **kim:**
Gazel 2497
Mısra: 6
Hangi kimse.

Terk-i cân itdün tolaşduñ rîsmân-ı
zülfine
Saña kim didi dilâ ol ipde cânbâz
olasın

222. **kim:**
Gazel 2498
Mısra: 7
Hangi kimse.

Agzına kim mîm dir kim noqtaya
teşbîh ider
Hoş hayâl eyler velî kıldur diyen
ince bilin

223. **kim:**
Gazel 2498
Mısra: 7
Hangi kimse.

Agzına kim mîm dir kim noqtaya
teşbîh ider
Hoş hayâl eyler velî kıldur diyen
ince bilin

kim.:

1. **kim.:**
Gazel 2217
Mısra: 4
Hangi kimse.

Gitdi bu gönül gelmeye beñzer
baña dağı
Ol murğ ayagın bağlayup iden pest
kim.

kime:

1. **kime:**
Gazel 2087
Mısra: 5
*Olumsuz cümlelerde hiçbir
şahıs, hiçbir insan.*

Güş ider yok kime takrîr ideyim
derd-i dilüm
Şimdi başumdan aşupdur gam-ı bî-
pâyânım

2. **kime:**
Gazel 2205
Mısra: 9
*"Hangi kimse" anlamında
kullanılan soru zamiri.*

Kime dâd itsün Muhibbî sen şeh-i
bî-dâddan
Bir kez güş itmedün ben niçe kez
dâd eyledüm

3. **kime:**
Gazel 2318
Mısra: 3
*"Hangi kimse" anlamında
kullanılan soru zamiri.*

Bilmezem derd-i dilüm kime
diyem ben mübtelâ
Kime hâlüm disem aña mübtelâdur
gördüğüm

4. **kime:**
Gazel 2318
Mısra: 4
*"Hangi kimse" anlamında
kullanılan soru zamiri.*

Bilmezem derd-i dilüm kime
diyem ben mübtelâ
Kime hâlüm disem aña mübtelâdur
gördüğüm

5. **kime:**
Gazel 2444
Mısra: 10
*"Hangi kimse" anlamında
kullanılan soru zamiri.*

Geldiler bilsem kime devlet
müyesserdür bugün
Her yañadan ehl-i ‘işk küyına
kurbân olmağa

6. **kime:**
Gazel 2216
Mısra: 9
*Bahsedilen kimse veya
şeylerden yalnız bir kısmını
kastetmek için tekrar edilerek
kullanılır.*

Kime lâyıq görüp bağ-ı behiştî
Kiminüñ küllî yirin od iden kim

kimesne:

1. **kimesneye:-(y)e**

Gazel 2077

Mısra: 10

*Kimse. || Herhangi bir kişi,
kim olduğu belirtilmeyen bir şahıs.*

İtme Muḥibbī kuluña gel yok yire
ğazab
Sultān olan kimesneye lāyık-durur
hīlim

kimi:

1. **kiminūn:-nūñ**

Gazel 2216

Mısra: 10

*Bahsedilen kimse veya
şeylerden yalnız bir kısmını
kastetmek için tekrar edilerek
kullanılır.*

Kime lāyık görüp bāğ-ı behiştī
Kiminūñ küllī yirin od iden kim

2. **kimini:-n, -i**

Gazel 2216

Mısra: 11

*Bahsedilen kimse veya
şeylerden yalnız bir kısmını
kastetmek için tekrar edilerek
kullanılır.*

Kimini ḥās ider virtür taḳarrüb
Kimin sürübeni merdūd iden kim

3. **kimini:-n, -i**

Gazel 2395

Mısra: 8

*Bahsedilen kimse veya
şeylerden yalnız bir kısmını
kastetmek için tekrar edilerek
kullanılır.*

Hāk-i pāyuña niṣār için gözüm
gevherlerin
Kimini dūr kimi la'1 kimini mercān
eyledüm

4. **kimini:-n, -i**

Gazel 2395

Mısra: 8

*Bahsedilen kimse veya
şeylerden yalnız bir kısmını
kastetmek için tekrar edilerek
kullanılır.*

Hāk-i pāyuña niṣār için gözüm
gevherlerin
Kimini dūr kimi la'1 kimini mercān
eyledüm

5. **kimin:-n**

Gazel 2216

Mısra: 12

*Bahsedilen kimse veya
şeylerden yalnız bir kısmını
kastetmek için tekrar edilerek
kullanılır.*

Kimini ḥās ider virtür taḳarrüb
Kimin sürübeni merdūd iden kim

6. **kimin:-n**

Gazel 2288

Mısra: 10

Bazi.

Ma'ānī kānına irdüm çıkardım
niçe gevherler
Kimisin eyledüm maḥzen kimin
yārāna tapşurdum

7. **kimi:**

Gazel 2395

Mısra: 8

*Bahsedilen kimse veya
şeylerden yalnız bir kısmını
kastetmek için tekrar edilerek
kullanılır.*

Hāk-i pāyuña niṣār için gözüm
gevherlerin
Kimini dūr kimi la'1 kimini mercān
eyledüm

8. **kimi:**

Gazel 2412

Mısra: 7

*"Bazıları" anlamında belgisiz
zamir.*

Kimi Naşrānī kimi didi Yahūdī
kim Mecūs
Ben raḳībūñ bilmedüm 'ālemde
nedür milletin

9. **kimi:**

Gazel 2412

Mısra: 7

*"Bazıları" anlamında belgisiz
zamir.*

Kimi Naşrānī kimi didi Yahūdī
kim Mecūs
Ben raḳībūñ bilmedüm 'ālemde
nedür milletin

kimin:

1. **kimin:**

Gazel 2112

Mısra: 10

Bazısı, bazıları, kimi.

Gözüm yaşımı tesbīḥ itdi dil tekrār
ider zikrūñ
Kimisin dürre beñzetdüm kimin
mercāna tapşurdum

kimisi:

1. **kimisin:-n**

Gazel 2288

Mısra: 10

Bazısı, bazıları, kimi.

Ma'ānī kānına irdüm çıkardım
niçe gevherler
Kimisin eyledüm maḥzen kimin
yārāna tapşurdum

kimisin:

1. **kimisin:**

Gazel 2112

Mısra: 10

Bazısı, bazıları, kimi.

Gözüm yaşımı tesbīḥ itdi dil tekrār
ider zikrūñ
Kimisin dürre beñzetdüm kimin
mercāna tapşurdum

kimiyā:

1. **kimiyādur:-dur**

Gazel 2231

Mısra: 4

*Bakar, kurşun vb. adi
madenleri iksir denilen maddeyi
ilave ederek gümüş veya altına
dönüştürme ilmi, eski kimya.*

Bu ben ḥāki nazarla gel zer eyle
Nazar çün kimiyādur pāk-bāzum

kimse:

1. **kimsene:-ne**

Gazel 2008

Mısra: 8

Herhangi bir kişi.

Şöyle ḥayrān olmuşam cānā
cemālūñ ayına
Var midür bir kimsene bu ḥālūme
ḥayrān degül

2. **kimse:**

Gazel 2170

Mısra: 5

*"Hiç kimse" anlamında
belgisiz sıfat.*

İkdām idüben zülfüñe el sunmadı
kimse
Bu himmeti bu cür'eti ben şānede
buldum

3. **kimse:**

Gazel 2201

Mısra: 11

*"Hiç kimse" anlamında
belgisiz sıfat.*

Didiler hüsn-ile yokdur kimse
hürşide bedel
Yâr-ı sengin geldi bu çeşmüm
terâzû eyledüm

4. **kimseye:-(y)e**
Gazel 2174
Mısra: 9

"Hiç kimse" anlamında
belgisiz sıfat.

İy Muhibbî itmedüm bir kimseye
ifşâ-yı râz
Sırr-ı 'ışkı sînem içre cândan özge
sakladum

5. **kimse:**
Gazel 2225
Mısra: 7

"Her kimse; biri" anlamında
belgisiz zamir.

Gerçi kimse çekmedi dirler bu
'ışkuñ yayını
Umaram kuvvet Hudâ virtüp
çeküben ben kılam

6. **kimse:**
Gazel 2049
Mısra: 5

"Herhangi biri" belgisiz
zamidir.

Söz güherdür degme kimse bilmez
anuñ kadriñi
Kıymetin bilen alur göster hemân
şarrâfa gel

7. **kimse:**
Gazel 2238
Mısra: 2

"Herhangi biri" belgisiz
zamidir.

Yâr güş itmez egerçi nâle-i zâr-ı
dilüm
Görmedi bir kimse benüm gibi
bimârî dilüm

8. **kimseye:-(y)e, -**
Gazel 2031
Mısra: 10

"Herhangi bir kişi, kim olduğu
bilinmeyen kişi.

İy Muhibbî bağlama dünyâ denîdür
dil aña
Çün bilürsin kimseye itmez
maḥabbet uşbu Zâl

9. **kimse:**
Gazel 2045
Mısra: 9

Olumsuz cümlelerde hiçbir
şahıs, hiçbir insan. || Herhangi bir

kişi, kim olduğu belirtilmeyen bir
şahıs.

Girmesün kimse araya ḥâlünî yaz
nâmeye
Peşk-i âhuñla Muhibbî ol ḫad-i
tübâya sal

10. **kimse:**
Gazel 2048
Mısra: 3

"Herhangi bir kişi, kim olduğu
bilinmeyen kişi. || Olumsuz
cümlelerde hiçbir şahıs, hiçbir
insan.

Her söz ki gele senden anı bilmeye
kimse
Ḫall eyle olan nükteleri rind-i
cihân ol

11. **kimseler:--ler, -**
Gazel 2050
Mısra: 8

"Herhangi bir kişi, kim olduğu
bilinmeyen kişi. || Olumsuz
cümlelerde hiçbir şahıs, hiçbir
insan.

Ḫatun geldi saña düşmez idesin
daḫı ra nâlık
Yüzüñe kimseler bakmaz gerek
hürşid-i raḫşân ol

12. **kimse:**
Gazel 2068
Mısra: 4

"Herhangi bir kişi, kim olduğu
bilinmeyen kişi. || Olumsuz
cümlelerde hiçbir şahıs, hiçbir
insan.

İşidür yokdur sorar yokdur
derünüm ḫâlini
Dir-idüm bir kimse ger güş eyleye
derdüm benüm

13. **kimse:**
Gazel 2083
Mısra: 5

Olumsuz cümlelerde hiçbir
şahıs, hiçbir insan.

Dökse saçılsa hergiz aña kimse lâ
dimez
Şâh-ı maḥabbet emriyle tûfân olan
yaşum

14. **kimse:**
Gazel 2121
Mısra: 10

Olumsuz cümlelerde hiçbir
şahıs, hiçbir insan.

'İşkuñ rumüz u nüktelerini sordılar
baña

Bunı cihânda itmedi bir kimse ḫal
didüm

15. **kimse:**
Gazel 2126
Mısra: 10

"Herhangi bir kişi, kim olduğu
belirtilmeyen bir şahıs.

İy Muhibbî gülşen-i hüsninde
yârün şubḫa dek
Uyımaz bülbül gibi kimse
fiğânundan benüm

16. **kimseyi:-(y)i**
Gazel 2145
Mısra: 9

Olumsuz cümlelerde hiçbir
şahıs, hiçbir insan.

Muhibbî kimseyi ḡıybet idüp
uzatma hergiz dil
Dilindendür ne gelse kişiye sag u
solından hem

17. **kimsenem:-nem**
Gazel 2236
Mısra: 1

Olumsuz cümlelerde hiçbir
şahıs, hiçbir insan.

Zâr zâram kimsenem yokdur
diyem ḫâlüm benüm
Yücedür kaşrı o mâhuñ irmeye
nâlüm benüm

18. **kimsene:-n, -e**
Gazel 2295
Mısra: 3

"Hiçbir şahıs, hiçbir insan.

Fehm itmeye kimsene 'ışkuñ
rumüzünü
Gelüp zebâna söyler ise anı her
kılam

19. **kimsenün:-nüñ**
Gazel 2310
Mısra: 3

"Hiç kimse" anlamında
belgisiz zamir.

Kimsenün pendin işitmez kendü
bildüğün ider
Bir yaña mecnû '-ı 'âlem bir yaña
göñlüm gözüm

20. **kimseye:-(y)e**
Gazel 2327
Mısra: 2

"Hiç kimse, bir kişi bile"
anlamında bir belgisiz zamir.

Ḫâk-i pâyün olalı başumda tâc-ı
devletüm

Zerre deñlü kimseye 'âlemde
yokdur minnetüm

21. **kimse:**

Gazel 2333

Mısra: 3

Hiçbir şahıs, hiçbir insan.

Gözlerüm yaşından özge baña acır
kimse yok
Müstedâm olsun göreyim
artatarsun bu demüm

22. **kimse:**

Gazel 2350

Mısra: 7

*Herhangi bir kişi, kim olduğu
belirtilmeyen bir şahıs.*

Virmedin bir kimse dahı zülf-i
Leylâ'dan haber
Gelmedin Mecnûn cihâna ben
ğama sultân idüm

23. **kimsenün:-nüñ**

Gazel 2360

Mısra: 4

Hangi kimse.

Salup dil şahinin yine bugün
'ışkuñ hümâsına
Degülken kimsenün şaydı 'aceb
a'lâ şikâr aldum

24. **kimse:**

Gazel 2376

Mısra: 3

*Olumsuz cümlelerde hiçbir
şahıs, hiçbir insan.*

Bulmadı leblerine kimse anuñ
Câmeden ğayrı dest-res n'idelüm

25. **kimseye:-(y)e**

Gazel 2393

Mısra: 7

*Olumsuz cümlelerde hiçbir
şahıs, hiçbir insan.*

Degülken kimseye kudret hümâ
murğını şayd itmek
Çün aña himmetüm bâzın salup
ben anı aldurdum

26. **kimse:**

Gazel 2403

Mısra: 4

*Olumsuz cümlelerde hiçbir
şahıs, hiçbir insan.*

Nâgehân geldi hatuñ itdi visâlünü
harâm
İtmesün kimse 'aceb aña kaçâdur
dir-istem

27. **kimse:**

Gazel 2412

Mısra: 6

Hangi kimse.

Ûâk-i pâyın başına tâc itmegi kim
istememez
'Âlem içre istemez bir kimse var
mı devletin

28. **kimsene:-ne**

Gazel 2424

Mısra: 3

*Olumsuz cümlelerde hiçbir
şahıs, hiçbir insan.*

Yâra 'arz eylemege hâlümü bir
kimsene yok
Niçe râzî olayım gerdiş-i
devrânundan

29. **kimse:**

Gazel 2438

Mısra: 1

*Olumsuz cümlelerde hiçbir
şahıs, hiçbir insan.*

Ben bilürem kimse bilmez
'ışkuñuñ keyfiyetin
Baña sor taqrîr ideyim saña bir bir
hâletin

30. **kimse:**

Gazel 2449

Mısra: 10

*Olumsuz cümlelerde hiçbir
şahıs, hiçbir insan.*

Aldanup dünyâya dil virme
Muhibbî kıl hâzer
Kimse yok vire haber Behrâmşâh-ı
Gür'dân

31. **kimse:**

Gazel 2465

Mısra: 10

Hiçbir kişi.

Çâresüz kaldı Muhibbî çâre bilmez
vaşlına
Âh kim 'âlemde kimse böyle nâ-
çâr olmasun

32. **kimse:**

Gazel 2465

Mısra: 8

Hiçbir kişi.

Câna bey' ider yine virmez metâ'-ı
büseyi
Ûisn devrinde aña kimse harâdâr
olmasun

33. **kimse:**

Gazel 2473

Mısra: 1

*Olumsuz cümlelerde hiçbir
şahıs, hiçbir insan.*

Kimse dir mi derd olsun hîç
dermân olmasun
Vuşlat olsun dâyimâ endüh-ı
hicran olmasun

34. **kimseler:-ler**

Gazel 2473

Mısra: 10

*Olumsuz cümlelerde hiçbir
şahıs, hiçbir insan.*

Ûaţ u hâlini Muhibbî ańıcak san
bir ğubâr
Kimseler ancılayın 'âlemde hayrân
olmasun

35. **kimseneye:-ne, -(y)e**

Gazel 2474

Mısra: 9

*Olumsuz cümlelerde hiçbir
şahıs, hiçbir insan.*

Senden irmez kimseneye çün
ğubâr
İy Muhibbî ğubâr imişsin sen

36. **kimseye:-(y)e**

Gazel 2475

Mısra: 3

*Olumsuz cümlelerde hiçbir
şahıs, hiçbir insan.*

Kimseye bâķî degüldür çünki bu
hüsn ü cemâl
Kıl vefâ iy bî-vefâ hüsn ü cemâlün
var-iken

37. **kimse:**

Gazel 2480

Mısra: 5

*Olumsuz cümlelerde hiçbir
şahıs, hiçbir insan.*

Derünüm hâlini bir kimse bilmez
Degül-durur içi zâhir taşından

38. **kimse:**

Gazel 2498

Mısra: 10

*Olumsuz cümlelerde hiçbir
şahıs, hiçbir insan.*

Bu Muhibbî kuş dilin söyler
Süleymân devridür
Bilmez andan ğayrı kimse ehl-i
'irfânüñ dilin

39. **kimse:**

Gazel 2034

Mısra: 8

*Olumsuz cümlelerde hiçbir
şahıs, hiçbir insan.*

Ğuşşa vü ğamdan şikâyet bir
mutavvel kışşadur
İrmedi kimse anuñ ğavrına gel
epsem göñül

kimsene:

1. **kimsene:**

Gazel 2182

Mısra: 1

"Hiç kimse" anlamında
belgisiz zamir.

Kimsene bilmez beni ki ben neyem
Ben beni yahşı bilürem ben neyem

2. **kimsene:**

Gazel 2274

Mısra: 1

"Hiç kimse" anlamında
belgisiz zamir.

‘Älemde benüm bilmedi bir
kimsene hâlüm
Her demde vü her lahza ğam-ıla
dil-i nälüm

3. **kimsene:**

Gazel 2491

Mısra: 10

Olumsuz cümlelerde hiçbir
şahıs, hiçbir insan.

Şabr kıl cevri ü cefâsına Muhibbî
tañ degül
Bilmedi kimsene tuta gül-i bî-hâr
etegin

kîn:

1. **kîn:**

Gazel 2447

Mısra: 2

Kendisine yapılan bir şeyi
hazmedemekten doğan devamlı
ve gizli düşmanlık, garaz.

Yüzine kılan nazâr yârûñ görür
İslâm u dîn
Olmamak lâzım idi ebrûlarında
kibr ü kîn

kinâvet:

1. **kinâyetle:-le**

Gazel 2393

Mısra: 6

Sitemli, dokunaklı, üstü kapalı
söz.

Didüm pervâne ‘âşıkdur murâdı
şem‘e yanmakdur
Kinâyetle bu dil derdin kamu
dildâra bildürdüm

kıpcağ:

1. **kıpcağ‘um:-um**

Gazel 2317

Mısra: 14

Kıpçak. || Bilhassa

*Karadeniz’in kuzeyinde yurt
tutmuş olan belli başlı Türk
boylarından biri.*

Sitanbul‘um Karaman‘um diyâr-ı
milket-i Rüm‘um
Bedâhşân‘um u Kıpcağ‘um
Hôrâsân‘um u Bağdâd‘um

kır-:

1. **kırup:-up**

Gazel 2419

Mısra: 6

*Sert bir şeyi üzerine vurarak
veya bir kuvvet tatbik ederek
parçalamak. || İncitmek,
gücendirmek, rencide etmek.*

Eline hançer almışdır yine cellâd-
veş çeşmi
Kırup ‘âşıkların nâ-hağ döker yok
yirlere çok kan

2. **kırduñ:-du, -ñ**

Gazel 2471

Mısra: 5

*Sert bir şeyi üzerine vurarak
veya bir kuvvet tatbik ederek
parçalamak.*

Bî-güneh ‘âşıkların kırduñ
kapuñda iy şanem
Nev-civânsın döstüm lâyıq mıdur
kan idesin

kirâmen kâtibîn:

1. **kirâmen kâtibîn:**

Gazel 2486

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*İnsanın iki yanında
bulunduğu ve sağdakinin
sevapları, soldakinin günahları
yazdığı kabul edilen iki melek.*

Her ne eylerseñ yazar anı kirâmen
kâtibîn
Her kişi artura-tursun cehd kılson
tâ‘atin

kirpüg:

1. **kirpügüm:-üm**

Gazel 2146

Mısra: 4

*Kirpik, göz kapağındaki
killardan her biri.*

‘Arızum levhinde yazmaga
derünüm hâlîni

Gözlerüm tolu devât u kirpügüm
kıldan kâlem

2. **kirpügümi:-üm, -i**

Gazel 2229

Mısra: 7

*Kirpik okları da yaralayıcı ve
öldürücü vasıfları söylenir. Kirpik,
oklarını aşığın üzerine salar. K
irpikler göz kapaklarına saf saf
dizilirler. Saç ve kaş gibi karadır.
Aşık, kirpiğin saldığı oklara hedef
olmak ister. Kirpik yerine göre
kılıç ve hançer olabilir.*

Cârüb idem küyuña kirpügümi iy
döst
Bu dide ola hâk-i dere âb-feşânım

3. **kirpügüm:-üm**

Gazel 2335

Mısra: 5

*Kirpiğin yaralayıcı ve
öldürücü vasıfları söylenir. Kirpik,
oklarını aşığın üzerine
salar. Kirpikler göz kapaklarına saf
saf dizilirler. Saç ve kaş gibi
karadır. Aşık, kirpiğin saldığı
oklara hedef olmak ister. Kirpik
yerine göre kılıç ve hançer
olabilir.*

Kirpügüm şaflar dizüp oldı arada
kan revân
Heybet aldı ehl-i ‘ışk olan
savaşumdan benüm

4. **kirpügüm:-üm**

Gazel 2343

Mısra: 5

*Kirpiğin yaralayıcı ve
öldürücü vasıfları söylenir. Kirpik,
oklarını aşığın üzerine
salar. Kirpikler göz kapaklarına saf
saf dizilirler. Saç ve kaş gibi
karadır. Aşık, kirpiğin saldığı
oklara hedef olmak ister. Kirpik
yerine göre kılıç ve hançer
olabilir.*

Kirpügüm elmâs idüp delsem
yaşum cevherlerin
Dâne dâne her birin tesbîh-i
mercân eylesem

kirpük:

1. **kirpükleri:-ler, -i**

Gazel 2254

Mısra: 6

*Göz kapağının kenarlarında
sıralanmış olan kıllar ve bu
killardan her biri.*

Geçüp câmi‘-i hüsn içre kaşı
mihrâbına karşı

Durup kirpükleri şaf şaf ider çeşmi
imâmet hem

kişi:

1. **kişiye:-(y)e**

Gazel 2145

Mısra: 10

İnsan, kimse, şahıs.

Muhibbî kimseyi gıybet idüp
uzatma hergiz dil
Dilindendür ne gelse kişiye sag u
solından hem

2. **kişiye:-y, -e**

Gazel 2466

Mısra: 10

Adam, insan, kimse.

Tek beni sürme kapuñdan
öldürürseñ rāziyam
Ölmek evlâdur kişiye bir yaramaz
addan

3. **kişi:**

Gazel 2442

Mısra: 8

Adam, insan, kimse, şahıs.

Dirler cefâ vü cevriñi terk eyledi
niğâr
Didüm olur mı bir kişi kim koya
âdetin

4. **kişide:-de**

Gazel 2373

Mısra: 12

Adam, insan, kimse, şahıs.

Zâhide hür gerek baña niğâr
Her kişide var bu heves n'idelüm

5. **kişinün:-nüñ**

Gazel 2442

Mısra: 9

Adam, insan, kimse, şahıs.

Çünkü ezelden her kişinün bir
naşibi var
'İşkî ben aldum âbide virdüm
'ibâdetin

6. **kişiye:-y, -e**

Gazel 2442

Mısra: 3

Herhangi bir kimse, insan,

şahıs.

Bilmez kişiye 'ışk nedür sorma
hâlini
Başumda var benüm baña sor 'ışk
hâletin

7. **kişi:**

Gazel 2039

Mısra: 2

Herhangi bir kimse, insan,
şahıs.

Bir nefes dilden hayâl-i la'li hîç
hâli degül
Kişi yok nesne için guşşaya
talmalı degül

8. **kişi:**

Gazel 2244

Mısra: 13

Herhangi bir kimse, insan,
şahıs.

Bilmez kişi irteye çıkar mı ya ölür
Ğafletten uyan saña yiter bu
işâretüm

9. **kişi:**

Gazel 2437

Mısra: 10

Herhangi bir kimse, insan,
şahıs.

Bu Muhibbî kâsd iderse n'ola şî'r-i
Husrev'e
Kişi 'âlemde bülend itmek
gerekdür himmetin

10. **kişi:**

Gazel 2399

Mısra: 5

İnsan, kimse, şahıs.

Sifâl-i köhne tutsa bir kişi
meyhâne küncinde
Ferîdün bilse özini 'aceb mi
câminı Cem hem

11. **kişi:**

Gazel 2465

Mısra: 6

Hiç kimse.

Sırr-ı 'ışkı sakladukça rüşen oldı
gün gibi
Âh u eşkinden kişi böyle şermsâr
olmasun

12. **kişi:**

Gazel 2034

Mısra: 6

İnsan, kimse, şahıs.

Ğam ile tahmîr olunmuş hâk-i âdem
ğalibâ
Var-ısa ğamsuz kişi olmaya ol
âdem gönül

kısmet:

1. **kısmet:**

Gazel 2454

Mısra: 7

Takdir edilmiş olan şey,
nasip.

Kısmet bu-y-ıtmış çünkü dilâ rüz-ı
ezelde
Âh eyyelüm bir yaña sen bir
yaña hem ben

kıssa:

1. **kışşadur:--dur, -**

Gazel 2034

Mısra: 7

Ders çıkarılması gereken
anlatı, olay.

Guşşa vü ğamdan şikâyet bir
mutavvel kışşadur
İrmedi kimse anuñ ğavrına gel
epsem gönül

2. **kışşasın:-sı, -n**

Gazel 2078

Mısra: 3

Kısa hikaye, ibretli hikaye,
fıkra, rivayet.

Okumañ Ferhâd u Mecnûn kışşasın
bir şemmedür
Sıgmaya defterlere hâl-i perîşânım
benüm

3. **kışşası:-sı**

Gazel 2183

Mısra: 5

Hikaye.

Baña ölmekden ise düşvâr hicran
kışşası
Niçe yıldur Ka'be küyuñda sentüñ
kurbânuñam

4. **kışşam:-m**

Gazel 2214

Mısra: 7

Vak'a, macera, sergüzeşt.

İy döst benüm guşşa vü kışşam
hâkîkîdür
Güş eyle anı sanma füsün u fesâne
hem

5. **kışşâ-i:**

Gazel 2369

Mısra: 6

Kısa hikaye, ibretli hikaye,
fıkra, rivayet.

Heves-i fikr-i ruğ u la'lün ucından
şanemâ

Kışşâ-i Vâmîk u Ferhâd'a
dönüpdür meşelüm

6. **kışşadur:-dur**

Gazel 2405

Mısra: 6
Vak'a, macera, sergüzeşt.

Åh kim derd-i derûnum irmez ol
meh gûşına
Söylenür hep kışşadur dillerde
destânumdur benüm

kıssa-i hicrân:

1. **kışşa-i hicrân:**
Gazel 2190
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ayrılık hikayesi.

Kışşa-i hicrândan ise ölmek âsân
gelür
Dir baña imân ile ölmek senüñ
âsanuñam

kıssa-i 'ussâk:

1. **kışşa-i 'ussâk:**
Gazel 2238
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Aşıkların hikayesi.

Niyyet itdüm kışşa-i 'ussâkı takrîr
eyleyem
Mâh-rûlar cevriñi dañı vefâdarı
dilüm

kıssa-i zülf:

1. **kışşa-i zülf:**
Gazel 2028
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Saçımın hikayesi.

Bahr-ı 'ışkuñ nite kim yokdur
nihâyet tülma
'Arz kılmak kışşa-i zülfün dañı tül-
ı emel

kışver:

1. **kışverine:-i, -n, -e**
Gazel 2286
Mısra: 12
Memleket, ülke.

Alurdum nağd-i câna ğam metâ'ın
Mañabbet kışverine tâcir olsam

2. **kışverinüñ:-i, -nüñ**
Gazel 2291
Mısra: 4
Memleket, ülke.

İdinürler tütüñ her dem melâ'ik
çeşmine
Ol melâñhat kışverinüñ çün türâb-ı
râñyam

3. **kışverin:-i, -n**
Gazel 2357
Mısra: 10
Memleket, ülke.

Dem-â-dem gönderüp ğam
leşkerini
Gelüp dil kışverin yağma kılan
kim

4. **kışverini:-i, -n, -i**
Gazel 2358
Mısra: 5
Memleket, ülke.

Pâymañ eyleyelüm kışverini surh-
serüñ
Gözine sürme diyü düd-ı siyâñı
çekelüm

kitâb:

1. **kitâbın:-ı, -n**
Gazel 2297
Mısra: 11
*Herhangi bir konuda yazılmış
eser.*

Ezber itdi hıfz idüp 'ışkuñ kitâbın
ser-te-ser
Okuyup sanmañ mu'allimden elif-
bâ eyledüm

2. **kitâbından:-ı, -n, -dan**
Gazel 2426
Mısra: 6
*Herhangi bir konuda mensur
veya manzum olarak yazılmış ve
basılmış olan eser.*

Rumüz-ı 'ışkı benden sor ne bilsün
Kays u ya Ferhâd
Okımadılar anlar okıdum 'ışkuñ
kitâbından

kıyâm:

1. **kıyâma:-a**
Gazel 2292
Mısra: 6
Ayağ kalkma, ayakta durma.

Gezerken mescid-i hüsnüñ kaşuñ
mihrâbına irdüm
Kıyâma kalmadı kudret hemân-
dem secdegâh itdüm

kıyâm id:-

1. **kıyâm id:-**
Gazel 2432
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Ayağ kalkmak, ayakta
durmak.*

Kâmet itse cümle mescid ehli
iderler kıyâm
Kaşları mihrâbına olurlar anuñ
sâcidin

kıyâma gel:-

1. **kıyâma gel:-**
Gazel 2393
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Ayağ kalkmak, ayakta
durmak.*

Kıyâma gelüp ol servüm yüzünde
nür berķ urdı
Ne tâkat görmege anı hemân
'ağlumı aldurdum

kıyâmet:

1. **kıyâmet:**
Gazel 2056
Mısra: 8
*Semavi dinlerdeki ortak
inanışa göre takdir edilen zamanı
gelince bu alemin ve bu alemdeki
canlı cansız her şeyin bir anda
mahvolup yok olması, ölümlerin
dirilmesi, ahiret hayatının
başlaması olayı ve bu olayın
meydana geldiği zaman.*

Ger yaparsa bu yıkuk gönlüm
benüm ol seng-dil
Tâ kıyâmet Ka'be-i 'ulyâ ğaķı
âbâd olam

2. **kıyâmet:**
Gazel 2137
Mısra: 2
*Semavi dinlerdeki ortak
inanışa göre takdir edilen zamanı
gelince bu alemin ve bu alemdeki
canlı cansız her şeyin bir anda
mahvolup yok olması, ölümlerin
dirilmesi, ahiret hayatının
başlaması olayı ve bu olayın
meydana geldiği zaman.*

Çeşmini fitne anuñ ğamzesin âfet
gördüm
Serv irmez kıddine anı kıyâmet
gördüm

3. **kıyâmet:**
Gazel 2169
Mısra: 8
*Semavi dinlerdeki ortak
inanışa göre takdir edilen zamanı
gelince bu alemin ve bu alemdeki
canlı cansız her şeyin bir anda
mahvolup yok olması, ölümlerin
dirilmesi, ahiret hayatının
başlaması olayı ve bu olayın
meydana geldiği zaman.*

Cür'a-i cāmuñ içelden şöyle mest
itdün beni
Hey kıyâmet gitmeye tâ haşre dek
keyfiyetüm

4. kıyâmet:

Gazel 2254

Mısra: 1

*Felaket, büyük sıkıntı, bela ve
musibet, afet.*

Gözi ser-fitne-i 'âlem olup kıddi
kıyâmet hem
Belâ-yı cân imiş baña ol çeşm ü
kâmet hem

5. kıyâmet:

Gazel 2307

Mısra: 10

*Semavi dinlerdeki ortak
inanişâ göre takdir edilen zamanı
gelince bu âlemin ve bu âlemdeki
canlı cansız her şeyin bir anda
mahvolup yok olması, ölülerin
dirilmesi, ahiret hayatının
başlaması olayı ve bu olayın
meydana geldiği zaman.*

İy Muhibbî çün ez el bezminde
içdüm cām-ı 'ışk
Tâ kıyâmet mest olup kendümi
huşyâr eylemem

6. kıyâmet:

Gazel 2319

Mısra: 8

*Semavi dinlerdeki ortak
inanişâ göre takdir edilen zamanı
gelince bu âlemin ve bu âlemdeki
canlı cansız her şeyin bir anda
mahvolup yok olması, ölülerin
dirilmesi, ahiret hayatının
başlaması olayı ve bu olayın
meydana geldiği zaman.*

Dün gece düşümde gördüm yâr-ıla
haşr olmuşam
Tâ kıyâmet râziyam ol uyhudan
uyanmayam

7. kıyâmet:

Gazel 2340

Mısra: 2

*Semavi dinlerdeki ortak
inanişâ göre takdir edilen zamanı
gelince bu âlemin ve bu âlemdeki
canlı cansız her şeyin bir anda
mahvolup yok olması, ölülerin
dirilmesi, ahiret hayatının
başlaması olayı ve bu olayın
meydana geldiği zaman.*

Her kaçan cām-ı lebünden bir
kâdeh nüş eyleyem
Tâ kıyâmet kaynayup deryâlayın
cüş eyleyem

8. kıyâmet:

Gazel 2385

Mısra: 1

*Gürültü, patırtı. || Sevgilinin
uzun boyu anlamında
kullanılmıştır. Sevgili, boyu posu
ile, arz-ı endam eylediğinde
aşıklar arasında kıyâmet gibi
fitneye, kargaşaya sebep
olmaktadır.*

Gözünüden fitneler zâhir olur
kıddün kıyâmet hem
Belâ-yı cân u dil dirsem 'aceb mi
çeşm ü kâmet hem

9. kıyâmet:

Gazel 2448

Mısra: 14

*Tek tanrılı dinlerin inanişına
göre dünyanın sonu ve bütün
ölülerin dirilerek mahşerde
toplanacağı zaman, hesap günü,
kıyâmet günü, mahşer günü.*

İy Muhibbî kim içerse leblerinüñ
cür'âsın
Tâ kıyâmet eyleye iz'ân anuñ
keyfiyyetin

10. kıyâmet:

Gazel 2450

Mısra: 8

*Semavi dinlerdeki ortak
inanişâ göre takdir edilen zamanı
gelince bu âlemin ve bu âlemdeki
canlı cansız her şeyin bir anda
mahvolup yok olması, ölülerin
dirilmesi, ahiret hayatının
başlaması olayı ve bu olayın
meydana geldiği zaman.*

Hicr elinden cân virüp olsam
şehîd-i 'ışk eger
Dilerem kim tâ kıyâmet olasın sen
câvidân

11. kıyâmet:

Gazel 2470

Mısra: 2

*Felaket, büyük sıkıntı, bela ve
musibet, afet.*

Serverâ serv-kâmet olmuşsın
Togrusu bu kıyâmet olmuşsın

kıyâmet kop-:

1. kıyâmet kop-:

Gazel 2057

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Kıyâmet günü gelip bütün
yaratılmışların yok olması.*

Akıtdı gözümün yaşın ol serv
kâmetüm
Kâmet getürdi başuma kopdı
kıyâmetüm

kıyâmet:

1. kıyâmetin:-i, -n

Gazel 2412

Mısra: 4

*Bir şey veya kimsenin taşıdığı
üstün nitelik, yüksek vasıf ve
meziyet; değer.*

Gül'izârunda 'arağdan olduğuyçun
bir varak
Hürmet idüp göze sürerler bilenler
kıyâmetin

2. kıyâmeti:-i

Gazel 2473

Mısra: 4

*Bir şey veya kimsenin taşıdığı
üstün nitelik, yüksek vasıf ve
meziyet.*

La'le dönsün bagrumuñ hūnı
benüm iy seng-dil
Kıyâmeti olsun ziyâde dürr ü
mercân olmasun

3. kıyâmetini:-i, -n, -i

Gazel 2498

Mısra: 5

*Bir şey veya kimsenin taşıdığı
üstün nitelik, yüksek vasıf ve
meziyet.*

Zülfinüñ sor kıyâmetini zerrece
kâdrin bilen
Virmeye 'âlem tolu mâl olsa anuñ
bir kılın

kıyâmet ko-:

1. kıyâmet ko-:

Gazel 2173

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Bir şeyin kıymetli olduğunu
kabul etmek.*

Muhibbî her sözüme gevher kılup
yârâna 'arz idüp
Gelün her birine kıyâmet koñuz
diyü sü'âl itdüm

kıyâmet-i gevher-i 'ışk:

1. kıyâmet-i gevher-i 'ışk:

Gazel 2235

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Aşk mücevherinin kıymeti.

Kıymet-i gevher-i 'ışk ne idüğün
bilmek için
Naqd-i cân-ıla alan 'aşık-ı şarrâfa
gelem

kıymetin bil-:

1. kıymetin bil-:

Gazel 2049

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Değerini bilmek,

*yararlanmak. || Bir şey veya
kimseye taşıdığı değere yakışır
şekilde davranmak, davranışını
ona göre ayarlamak, takdir etmek.*

Söz güherdür degme kimse bilmez
anun kadri
Kıymetin bilen alur göster hemân
şarrâfa gel

2. kıymetin bil-:

Gazel 2245

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Bir şey veya kimseye taşıdığı
değere yakışır şekilde davranmak,
davranışını ona göre ayarlamak,
takdir etmek.*

Gel 'ayân itme rumuz-ı 'ışkı her
bir nâ-kese
Nükte-i hâşî ne bilsün kıymetin
bilmez 'avâm

kizb:

1. kizb:

Gazel 2037

Mısra: 6

Yalan.

Şâdık ol kavlünde hergiz gelmesün
senden hilâf
Kimde kim kizb olsa âhîr olırsardur
ol zelîl

kızıl:

1. kızıl:

Gazel 2367

Mısra: 10

Kırmızı, kızıl.

Muhibbî gülşene varma temâşâ
eyle bu sînem
Kızıl güller kılup dâğum elifden
servler çekdüm

kızıl altun:

1. kızıl altun:

Gazel 2170

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Parlak, sarı renkte,
paslanmayan, kolay işlenebilen,
ziynet eşyası olarak da kullanılan
maden, zer, zeheb.*

Her beyti Muhibbî'nün olur bir
kızıl altun
Ancak ben anuñ mislini dürdânedede
buldum

kızılırmag:

1. kızılırmag'a:-a

Gazel 2144

Mısra: 3

Kızılırmak II Kanlı

*gözyaşından dolayı rengi kırmızı
olan ırmak.*

Gözlerüm yaşı Kızılırmag'a döndü
âh kim
Benzedi berg-i hâzâna çehre-i
zerdüm benüm

ko:

1. komaz:-maz

Gazel 2004

Mısra: 7

*Bir şeyden geriye kalmak,
bırakmak.*

Bir gözi âhüy(ı) görse hâ komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döstlar kim düşmen-
i cândur gönül

2. komaz:-maz

Gazel 2004

Mısra: 7

*Bırakmak, koymak,
yerleştirmek.*

Bir gözi âhüy(ı) görse hâ komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döstlar kim düşmen-
i cândur gönül

3. ko:

Gazel 2013

Mısra: 3

*"Bırak! dursun! değme!"
anlamlarında seslenme ifade eder.*

Rağb u yâbis her ne söylerse ko
zâhid söylesün
Güşa alma iy dil-i şürîde sen
deryâ-dil ol

4. ko:

Gazel 2023

Mısra: 7

*"Bırak! dursun! değme!"
anlamlarında seslenme ifade eder.*

Zâhidâ gel buhlı ko dime
benümdür cenneti
Hiç bunı iştmedüñ mi cennete
girmez bañıl

5. ko:

Gazel 2049

Mısra: 2

*"Bırak ! Boşver!" anlamına
gelir.*

Tâc u hırkañ it girev şüfî şarâb-ı
safa gel
Ko 'inâd itme hârabât ehline inşâfa
gel

6. ko:

Gazel 2050

Mısra: 6

*"Bırak ! Boşver!" anlamına
gelir.*

Uralar ger saña tîşe taħammül
eyleyüp şabr it
Ko bulsunlar murâdâtı cevâhir
virici kâñ ol

7. ko:

Gazel 2125

Mısra: 2

*"Bırak ! Boşver!" anlamına
gelir.*

Kandasın iy cevri çok yâr-ı cefâ-
sâzum benüm
Şîve vü nâzî ko hey pür-şîve pür-
nâzum benüm

8. ko:

Gazel 2125

Mısra: 7

*"Bırak ! Boşver!" anlamına
gelir.*

Pâyüña ko yüzini sürsün yaşum
cûlar gibi
Kılma ser-keşlik aña serv-i ser-
efrâzum benüm

9. ko:

Gazel 2158

Mısra: 5

*"Bırak ! Boşver!" anlamına
gelir.*

Zâhidâ inkârı ko gel 'ışkuma
Eşk-ile âhum güvâhumdur benüm

10. ko:

Gazel 2362

Mısra: 7

*"Bırak ! Boşver!" anlamına
gelir.*

Giderme zülfünü cânâ ko haddüñ
üzre salınsun

Gidermek Ka'be örtüsün olur mı
hiç revâ kıblem

11. ko:

Gazel 2391

Mısra: 9

"Birak ! Boşver!" anlamına
gelir.

Yaşumuñ mevcı ko aksun Muhibbî
anı pāk itsün
Günâh-ıla olup memlû tolu
hâşâkdür gönlüm

12. ko:

Gazel 2434

Mısra: 9

"Birak ! Boşver!" anlamına
gelir.

Gülşen-i hüsnünde ko kılsun
Muhibbî nâleler
Böyle bir bülbül gerekdür sen gül-i
ra'nâ-y-ıçun

13. ko:

Gazel 2202

Mısra: 18

"Birak! Boş ver!"
anlamlarında kullanılan kelime.

Dâyim Muhibbî yâra bak küyında
âh u zâra bak
Ko cenneti didâra bak ammâ ki
kimdür dimezem

14. ko:

Gazel 2269

Mısra: 3

"Birak, izin ver, değme"
anlamlarına gelen teşvik sözü.

Zâhidâ men'î ko itsem nâzar
ruhlarına
Aña bakdukça 'ayân şun'-ı
Hudâ'yı görürem

15. ko:

Gazel 2282

Mısra: 12

"Birak ! Boşver!" anlamına
gelir.

'Îlâc olmaz tabîbâ derd-i 'ışka
Ko derdidür anuñ derdine em hem

ko-:

1. komaduñ:-ma, -du, -ñ

Gazel 2302

Mısra: 5

Birakmak, koymak.

Komaduñ dilde ârâm gözde hıvâbı
Görelen seni bî-ârâm-ı hıvâbâm

2. koma:-ma

Gazel 2284

Mısra: 13

Birakmak, izin vermek, fırsat
vermek.

Bu Muhibbî'yi şeb-i hicründe
zulmetde koma
Rüşen it göster yüzün çün mäh-ı
tâbânsın begüm

3. korsañ:--r, --sa, --ñ

Gazel 2055

Mısra: 3

Bir şeyi bir yere bırakmak,
belli bir yere yerleştirmek.

Mağabbet sâgarı tolma-ıdı
deryâları korsañ
Ezel bezminde nüş itdüm kaçan
kim aña dem çekdüm

4. komaz:--maz, -

Gazel 2058

Mısra: 2

Etkilemek, dokunmak.

Bir dem eksilmez yanumdan derd
yârumdur benüm
Olmazam tenhâ komaz gam gam-
güsârumdur benüm

5. kodum:-du, -m

Gazel 2175

Mısra: 6

Birakmak, vazgeçmek,
terketmek.

Satarlar derd-ile dermânı gördüm
Kodum dermânı ol dem derdi
aldum

6. kodum:-du, -m

Gazel 2208

Mısra: 8

Bir şeyi bir yere bırakmak,
belli bir yere yerleştirmek.

Yara urdı gerçi kim bu sîneme
peykân-ı döst
Yara üzre kodum anı yine merhem
bagladum

7. korsañ:--r, --sañ

Gazel 2218

Mısra: 6

Bir yere koymak,
yerleştirmek.

Bu cânüm 'âriyetdür çün lebüñ
göster beyâ cânâ
Lebüm üzre lebüñ korsañ bu cânı
saña sipârem

8. ko:

Gazel 2241

Mısra: 8

Bir şeyi bir yere bırakmak,
belli bir yere yerleştirmek.

Lebüñ baña aşıl cândur olan cân
tende 'âriyet
Lebüm üzre lebüñ ko kim anı tâ
saña bisyâram

9. koma:-ma

Gazel 2256

Mısra: 10

Birakmak.

İy Muhibbî müşkil işdür gerçi kim
zühd ü vera'
Câm-ı mey elden koma tâ hall ola
bu müşkilüm

10. komasam:-ma, -sa, -m

Gazel 2277

Mısra: 9

Bir yere bırakmak, bir yere
yerleştirmek.

Başum eger komasam ayagum
altına
Ol serv-quadde irmez idi hergiz
elüm

11. komayup:-ma, -(y)up

Gazel 2399

Mısra: 8

Birakmak, terketmek.

Lebüñ tiryâki olmasa irişen mâr-ı
zülfünden
Beni bir lahza komayup helâk
iderdi ol sem hem

12. kosun:-sun

Gazel 2417

Mısra: 1

Birakmak, terk etmek,
vazgeçmek.

Hattı geldi dilberün kosun gerekse
kazısın
Men' olunmaz ser-nüvişt âhır
göriser yazısın

13. komış:-muş

Gazel 2418

Mısra: 5

Bir şeyi bir yere bırakmak,
belli bir yere yerleştirmek.

Muşhaf-ı hüsn üzre komış çün
çelîpâ zülfünü
Gamzeñün küfrin görüp kimdür
müselmândur diyen

14. ko:

Gazel 2444

Mısra: 5

İzin vermek, serbest bırakmak, ellememek.

Döstüm 'uşşâkı ko kûyüñu itsünler tavâf
Ehl-i hac maşşûdına irdüğü demlerdür bugün

15. **koyup:-(y)up**
Gazel 2464
Mısra: 7
Bırakıp gitmek, terketmek.

Gitmezdi hacca hergiz koyup diyar-ı yârı
Kâlbinde Merve haqqı olsa şafâ-yı Mecnûn

16. **komadı:-ma, -dı**
Gazel 2487
Mısra: 4
Geriye herhangi bir şey bırakmak.

Yagmaya virdi şabr metâ'ını gözleri
Varumı aldı komadı bir zerre dânesin

17. **komadı:-ma, -dı**
Gazel 2488
Mısra: 6
Geriye herhangi bir şey bırakmak.

Tagıdup kâküllerin gönüm perîşân eyledi
Komadı şabr u qarârüm sünbül-i gül-bü diyen

18. **komayam:-ma, -(y)am**
Gazel 2491
Mısra: 4
Bırakmak, koymak.

Baş virem şem' gibi ger bakabilsem yüzine
Akıdam göz yaşını komayam ol yâr etegin

19. **komadı:-ma, -dı**
Gazel 2491
Mısra: 2
İzin vermek, serbest bırakmak, ellememek.

Açdı gülşende şabâ gönca-i ebkâr etegin
Lık gönca komadı lecc idüp inkâr etegin

20. **ko:**
Gazel 2494
Mısra: 10
Boşvermek.

Çün Muhibbî bulunur vîrânede genc-i vişâl
Ko gönül ma' müresi olsun harâb eglennesün

21. **koñ:-ñ**
Gazel 2500
Mısra: 4
Bırakmak, terk etmek, vazgeçmek.

Cânânı sevdim cân-ıla doldı derünüm kan-ıla
Koñ âteş-i hicrân-ıla ben kâl olayın bir zamân

22. **koñ:-ñ**
Gazel 2030
Mısra: 2
Birini bir işe yerleştirmek, tayin etmek.

Geldi çün şahñ-ı çemende oldu 'işret-sâz gül
Her ne yirden eyler-ise eylesün koñ nâz gül

23. **ko:**
Gazel 2033
Mısra: 10
Bırakmak, vazgeçmek, terketmek.

İy Muhibbî 'âşık-ısañ kıl melâmet ihtiyâr
Fâriğ olsun ko ne dirlerse disünler saña il

kol:

1. **koluma:-um, -a**
Gazel 2367
Mısra: 7
Kol.

Koluma dâğlar yakdum anı zeyn eyledüm bir bir
Kuşan bilüne iy meh-rû saña bir zer kemer çekdüm

2. **koluma:-um, -a**
Gazel 2384
Mısra: 7
Kol.

Koluma dâğlar urdum senün için durur cânâ
İdüp tuhfe miyânuñçün saña bir zer kemer çekdüm

kon-:

1. **konma:-ma, -**
Gazel 2049
Mısra: 3

Uçucu şeylerin uçuşmasına son verip bir yerde durmak.

Konma dünyâ cîfedür pervâz kıl 'Ankâ gibi
Himmet-i bâlâñ-ıla 'Ankâ oluban Kâf'a gel

2. **konmamış:--ma, --mı**
Gazel 2053
Mısra: 8
Koymak işi yapılmak, konulmak, bırakılmak, yerleştirilmek.

Gün yüzine teşbîh itmek olur idi güneşi
Lîkin anuñ konmamış buncılayın hâdinde hâl

3. **konmuş:-mı**
Gazel 2107
Mısra: 1
Bir yere bırakmak, bir yere yerleştirmek.

Sînede konmuş emânetdür ezelden cân benüm
Vireyim tek bir işaret eylesün cânân benüm

4. **kondr:-dı**
Gazel 2431
Mısra: 8
Bir yere konmak, yerleşmek.

Gülşen-i nazmumda her satrum olupdur nañl-bend
Kondı ma' nî kuşları üstine serv oldu hemîn

5. **kona:-a**
Gazel 2492
Mısra: 2
Koymak işi yapılmak, konulmak, bırakılmak, yerleştirilmek.

Çıksa âhum tañ mıdur bu sîne-i şâd-çâkden
Zâhir olur düdlar âteş kona hâşâkden

kondur-:

1. **kondurursa:--ur, --sa**
Gazel 2053
Mısra: 3
Konmasını sağlamak, konmasına sebep olmak. || Yerleştirmek.

Tîr-i müjgânını ol şeh kondurursa sîneme
Hâne-i dilden sürülüp def olur kamu melâl

köprü:

1. köprüdür:--dür, -

Gazel 2015

Mısra: 8

*Herhangi bir engelle ayrılmış
iki yakayı birbirine bağlayan veya
trafik akımının, başka bir trafik
akımını kesmeden üstten geçmesini
sağlayan ahşap, beton veya demir
yapı.*

Gönlümün Bağdād'ına gel
gözümün yaşına bak
Köprüdür geçmege kaşum sanma
anı pül degül

kork-:

1. korkaram:-ar, -am

Gazel 2136

Mısra: 7

*Bir şeyi yapmaya cesaret
edememek.*

Süz-ı dilden bezm-i ğamda
korkaram āh itmege
'Alemler oda yakup hākini berbād
eyleyem

2. korkaram:-ar, -am

Gazel 2142

Mısra: 8

*Herhangi bir kötülük gelmesi
ihtimalinden dolayı tedirginlik
duymak, endişelenmek, ürmek.*

Yaşumun eytāminuñ yirlere
dökdüm kanını
Korkaram maşşerde tuta dāmenüm
ol kan benüm

3. korkaram:-ar, -am

Gazel 2260

Mısra: 4

*Herhangi bir kötülük gelmesi
ihtimalinin oluşturduğu tedirginlik,
kaygı, üzüntü, endişe.*

Hüsnüñ āyinesine karşı neden
itmezem āh
Korkaram jeng ide ol āyineyi bu
nefesüm

4. korkaram:-ar, -am

Gazel 2322

Mısra: 5

*Endişe etmek, kaygı duymak,
tasalanmak.*

İrmeden vaşluña cānā korkaram
bād-ı eccl
Suna baña bir kadeh peymāne
bilmen n'eyleyem

5. korkaram:-ar, -am

Gazel 2324

Mısra: 4

*Endişe etmek, kaygı duymak,
tasalanmak.*

Nem olupdur niçe yıldır göz
yaşından şehir-i dil
Korkaram yıkıla bu vīrāne bilmen
n'eyleyem

6. korkaram:-ar, -am

Gazel 2346

Mısra: 1

*Korkuya kapılmak, korku
duymak, ürmek.*

La'line el sunmaga zülf-i dü-tādan
korkaram
Genc-i hüsnüñ māliki ol ejdehādan
korkaram

7. korkaram:-ar, -am

Gazel 2346

Mısra: 2

*Korkuya kapılmak, korku
duymak, ürmek.*

La'line el sunmaga zülf-i dü-tādan
korkaram
Genc-i hüsnüñ māliki ol ejdehādan
korkaram

8. korkaram:-ar, -am

Gazel 2346

Mısra: 4

*Korkuya kapılmak, korku
duymak, ürmek.*

Dāne-i hāle egerçi meyl ider
gönlüm kuşu
Çeşm-i şayyādı elinde ok u yadan
korkaram

9. korkaram:-ar, -am

Gazel 2346

Mısra: 6

*Korkuya kapılmak, korku
duymak, ürmek.*

Bār-ı ğamdan dāla döndi kāmētüm
oldı dü-tā
Līk feryād itmege ol pür cefādan
korkaram

10. korkaram:-ar, -am

Gazel 2346

Mısra: 8

*Korkuya kapılmak, korku
duymak, ürmek.*

Sırr-ı 'ışkı saklamak kaşd eyledüm
cānum gibi
Åşikār ide diyüben āh u vādan
korkaram

11. korkaram:-ar, -am

Gazel 2346

Mısra: 10

*Korkuya kapılmak, korku
duymak, ürmek.*

Åh kılsam bahr-ı eşküm mevc urur
deryālayın
'Alemler ğarķ ide diyü ol hevādan
korkaram

12. korkaram:-ar, -am

Gazel 2346

Mısra: 12

*Korkuya kapılmak, korku
duymak, ürmek.*

Göreliler zencir-i zülfün bir 'aceb
divāneyem
Döştlar sanmañ ki ben dām-ı
belādan korkaram

13. korkaram:-ar, -am

Gazel 2346

Mısra: 14

*Korkuya kapılmak, korku
duymak, ürmek.*

Zāhidā eyler Muhibbī hıdmetin
meyhānenüñ
Mescide varmam anuñçün kim
riyādan korkaram

14. korkum:-um

Gazel 2463

Mısra: 4

*Endişe etmek, kaygı duymak,
tasalanmak.*

La'ı-nābın istedikçe gösterür
ferdā yüzün
Korkum oldur kim ölem
irişmeyem ferdāya ben

korkaram:

1. korkaram:

Gazel 2180

Mısra: 8

*"Korkarım!" kaçınılmaz bir
son anlamı kastedilmektedir.*

Gözlerüm yaşına nisbet kaçredür
cūlar benüm
Korkaram cūş u hürüş ile anı deryā
kılam

2. korkaram:

Gazel 2224

Mısra: 7

*Endişe, şüpheler, tereddüt ve
ihtimal bildirir.*

Korkaram küyüña bir gün irgüre
yaşum zarar

Cüş idüp artmaddur seylâb-ı
eşküm dem-be-dem

kos-:

1. **koşup:-up**
Gazel 2167
Mısra: 5
*Yanına katmak, arkadaş
olarak vermek, terfik etmek.*

Koşup şeb-dîz-i zülfiyle bugün
gülğün eşkümi
Baña pādâş olmadı bu 'ışkuñ
öndülin aldum

koy-:

1. **koyup:--up, -**
Gazel 2054
Mısra: 4
*Bir yere bırakmak, bir yere
yerleştirmek.*

Hâlel gelmiş-durur gördüm binâ-yı
'ışka ben dağı
Geçüp serden koyup bir taş
gedügin üstüvâr itdüm

2. **koyup:-up**
Gazel 2106
Mısra: 8
Bırakmak, terketmek.

Derdün-ile güzelüm olalı me'nüs
gönül
Derdüni sanma koyup isteyü
dermâna varam

3. **koyup:-up**
Gazel 2201
Mısra: 9
*Bir yere bırakmak, bir yere
yerleştirmek.*

Baş koyup pâyüña bâde ele aldum
yâduña
Bir nefesde sâğâr-ı gerdüni yaru
eyledüm

4. **koyup:-up**
Gazel 2355
Mısra: 5
*Bir yere bırakmak, bir yere
yerleştirmek.*

Baş koyup ayagina muğbeçenüñ
Tek elinden şârâb-ı nâb içelüm

5. **koyam:-am**
Gazel 2369
Mısra: 9
Yerleştirmek, koymak.

Mümkün olmaz ki şehâ koyam
elümden etegüñ

Ger elüm kaç' iderler kalur
etegüñde elüm

6. **koyasın:-asın**
Gazel 2400
Mısra: 2
*Bir yere bırakmak, bir yere
yerleştirmek.*

Āsitānuñda şehâ hâk eyledüm yine
yüzüm
Bu ümîde koyasın üstine pā göre
gözüm

7. **koyup:-up**
Gazel 2426
Mısra: 3
Bırakmak, terketmek.

Gel iy serv-i hırāmānum beni
koyup revān olma
Hāzer kıl seyl olur bir gün garībūñ
çeşmi ābından

8. **koya:-a**
Gazel 2442
Mısra: 8
Bırakmak, terketmek.

Dirler cefā vü cevriñi terk eyledi
niğār
Didüm olur mı bir kişi kim koya
'âdetin

9. **koya:-a**
Gazel 2476
Mısra: 7
*İzin vermek, serbest
bırakmak, ellememek.*

Bir lahza koya ger ser-i küyına
beni yâr
Yig görünür ol ravza-i rızvân
vatenden

kovnuna gir-:

1. **koynuna gir-:**
Gazel 2142
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Biriyle yatağa girmek.

Sîne şevkden çak olup sıgmazdı
cānum cismüme
Girse ol meh koynuma bir şeb eger
'üryān benüm

kovun:

1. **kovun:**
Gazel 2397
Mısra: 8
Koyun.

Ka'be-i küyüñ tavafın itmege
'aşıklarūñ
Geldiler sürün sürün koyun gibi
kurbāna hem

kubād:

1. **kubādum:-um**
Gazel 2317
Mısra: 8
*Kubad adetli, töreli. Kubad,
İran'ın Pişdadiyan sülalesinden
sonra gelen şah sülalesi
Keyaniyan'ın ilk hükümdarıdır,
adaletiyle ün salmıştır.*

Hıredmendüm Hüdāvendüm
nihālüm zāhirüm pendüm
Kubādum hısvrevüm mürüm cihān
iğlimine şāhum

kubbe-i mīnā:

1. **kubbe-i mīnā:**
Gazel 2433
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Gök kubbesi. || Gökyüzü.

Dūd-ı dilümi kubbe-i mīnāya
virmezsın
Yaşum nücūma dāğumı da aya
virmezsın

küce-i bāzār:

1. **küce-i bāzār:**
Gazel 2299
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Pazarın dar yolu.

Sırr-ı 'ışkı niçe pinhān eyleyem
şimden girü
Olmuşam rüsvā-yı şehri küce-i
bāzār hem

kuçıl:

1. **kuçıla:--a**
Gazel 2012
Mısra: 7
Küçülmek.

Kim dir ki gönül kuçıla hergiz o
kuçılmaz
Bir taze civān 'ışkına taze heves ol
gel

kuçıl-:

1. **kuçılmaz:--maz, -**
Gazel 2012
Mısra: 7
Küçülmek.

Kim dir ki gönül kuçla hergiz o
kuçılmaz
Bir taze civân 'ışkına taze heves ol
gel

kudret:

1. **ḳudret:**

Gazel 2177

Mısra: 8

*Allah'ın sonsuz ve sınırsız
gücü.*

Bu ne hikmetdür ki deryâda şadef
halk eyledün
Bu ne ḳudret mâdan itdün bî-bâhâ
dürr-i yetim

2. **ḳudretüm:--üm**

Gazel 2327

Mısra: 6

Güç, kuvvet.

İy şabâ merdümlük it dildâra 'arz it
hâlümü
Çün bilürsin bende yok hergiz
beyâna ḳudretüm

3. **ḳudretin:--in, -**

Gazel 2043

Mısra: 9

*Kuvvet, güç, iktidar. ||
Yetenek, kabiliyet, ehliyet.*

Mâh-rûlarda Muḫibbî Ḳâdir'ün gör
ḳudretin
Bir yire cem' eylemiş âteş hevâ vü
âb u gil

4. **ḳudret:**

Gazel 2393

Mısra: 7

Kuvvet, güç, takat, iktidar.

Degülken kimseye ḳudret hümâ
murgını şayd itmek
Çün aña himmetüm bâzın salup
ben anı aldurdum

ḳudret kalma-:

1. **ḳudret kalma-:**

Gazel 2292

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Yeterli gücü olmamak, gücü
azalmak. || Sabrı tükenmek,
tahammülü kalmamak.*

Gezerken mescid-i hüsnün kaşuñ
mihrâbına irdüm
Kıyâma kalmadı ḳudret hemân-
dem secdegâh itdüm

2. **ḳudret kalma-:**

Gazel 2478

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Yeterli gücü olmamak, gücü
azalmak.*

Dilümde kalmadı taḳrîre ḳudret
Benim gör hâlümü iy baht-ı
meymün

ḳudsî:

1. **ḳudsîlerle:--ler, --le**

Gazel 2013

Mısra: 7

Kutsal, muazzez, mukaddes.

Ḳudsîlerle ger tavâf itmek dilersen
küyünü

Lâ-mekân şahrâsına 'azm eyleyüp
ser-maḫmil ol

ḳudsiyân:

1. **ḳudsiyân:--ı**

Gazel 2118

Mısra: 5

Melekler.

Göceler vird ü du 'â-yı ḳudsiyânı
işidüp
Şubḫa dek el kaldurup şıdḳ-ıla
âmîn eyledüm

küfr-i zülf:

1. **küfr-i zülf:**

Gazel 2139

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Saçlarının siyahı. ||
Arapça 'da "gece karanlığı"
manasına gelen küfür kelimesi aynı
zamanda manevi karanlık, zulmet
olarak da kabul edildiğinden divan
edebiyatında sevgilinin saçının
siyahlığını anlatmak için "zülf" ile
birlikte kullanılmıştır.*

Küfr-i zülfün ile artursun ruḫuñ
îmânını

Bu müselmân resmi mi hey nâ-
müselmânım benüm

2. **küfr-i zülf:**

Gazel 2356

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Günahkar saç.

Küfr-i züfîyle eger ḳaşd ide îmâna
ḫaṭı
Tîğlar alup ele 'azm-i Ferendüş
idelüm

küfür:

1. **küfrin:--i, --n**

Gazel 2418

Mısra: 6

*Arapça 'da "gece karanlığı"
manasına gelen küfür kelimesi aynı
zamanda manevî karanlık, zulmet
olarak da kabul edildiğinden divan
edebiyatında sevgilinin saçının
siyahlığını anlatmak için "zülf" ile
birlikte kullanılmıştır. || İslam
inanç esaslarına aykırı söz.*

Muşḫaf-ı hüsn üzre komış çün
çelîpâ zülfünü
Gamzeñün küfrin görüp kimdür
müselmândur diyen

küh:

1. **kühında:--ı, --n, --da**

Gazel 2385

Mısra: 4

Dağ, cebel.

Senün mihrün-ile mâhum olup
dem-beste rüsvâyî
Belâ kühında Ferhâd' a dönüp
oldum melâmet hem

2. **küh-i:**

Gazel 2003

Mısra: 1

Dağ.

Küh-i ğamda dilberâ her günde âh
eksük degül
Pâdişehsin 'afv kıl kuldan günâh
eksük degül

3. **küh:**

Gazel 2035

Mısra: 6

Dağ, cebel.

'İşk ara görse ger mecnûnlugum
Ferhâd u Ḳays
Küh u deşte düşübeni olalar her ân
ḫâcîl

4. **kühında:--ı, --n, --da**

Gazel 2055

Mısra: 7

Dağ.

Belâ kühında Ferhâd'ı idinürsem
n'ola ırgâd
Düşüp berr ü beyâbâna olup
Mecnûn sitem çekdüm

5. **küh:**

Gazel 2087

Mısra: 3

Dağ.

Küh u şahrâda çalınsa yiridir
nevbet-i ğam

Geçdi Ferhād-ıla Kays irdi benüm devrānum

6. **kūh-ı durur**: -ı, -durur

Gazel 2365

Mısra: 2

Dağ, cebel.

İki ‘aynumdan revān olup akar yaşum benüm
Anuñ-ıçun kim belā kūh-ı durur başum benüm

7. **kūhında**: -ı, -n, -da

Gazel 2425

Mısra: 7

Dağ, cebel.

Didüm bildüñ mi iy dilber belā kūhında ben zārı
Didi ol Hüsrev-i Şîrîn-dehen Ferhād’a beñzersin

kūh-ı belā:

1. **kūh-ı belā:**

Gazel 2131

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Bela dağı.

Ben ki şîrîn lebüñ Ferhād-ı sergerdānyam
Dāğlarla sanasın kūh-ı belā kaplanıyam

2. **kūh-ı belā:**

Gazel 2152

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Bela dağı.

Bir saçı leylā lebi şîrîn mehüñ nā-şādıyam
Deşt-i ğam Mecnūn’ıyam kūh-ı belā Ferhād’ıyam

3. **kūh-ı belā:**

Gazel 2268

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Bela dağı.

Mecnūn gibi deşt-i ğamı eyleyüp tavāf
Ferhād-vār kūh-ı belāda yir isterem

4. **kūh-ı belā:**

Gazel 2309

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bela dağı.

Düşeli kūh-ı belāya tañ mı dirlerse peleng

Dāğlarla başdan ayaga yanup çün hāl olam

5. **kūh-ı belā:**

Gazel 2341

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bela dağı.

Deşt-i ‘ışka şîr olup kūh-ı belā içre peleng
Hileger sanman ki dehrüñ zāhid-i rübāhiyam

6. **kūh-ı belā:**

Gazel 2359

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bela dağı.

Bu Muhibbî dāğ-ıla kūh-ı belā kaplanıdır
Döymese ger hamlame olmaz ‘aceb zîkum benüm

7. **kūh-ı belā:**

Gazel 2422

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bela dağı.

Olalı dāğ-ıla dil kūh-ı belā kaplanı Tolanursam ne ‘aceb deşt-i belā bîşelerin

kūh-ı ğam:

1. **kūh-ı ğam:**

Gazel 2056

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gam dağı.

Tañ degüldür kūh-ı ğamda eylesem Ferhād’a ta’n
Fenn-i ‘ışkı başa iltmiş ben de bir üstād olam

2. **kūh-ı ğam:**

Gazel 2093

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gam dağı.

Geldi Ferhād yanuma kesdükde ben kūh-ı ğamı
Ancak olur kūhkenlik içre yoldaşum benüm

3. **kūh-ı ğam:**

Gazel 2094

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Gam dağı.

İy Muhibbî Bî-sütün’ı kesdi Ferhād añılır
Ben dağı kūh-ı ğamı kesmekle bir ad eyleyem

4. **kūh-ı ğam:**

Gazel 2323

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gam dağı.

Kūh-ı ğamda cān feda kıldı Muhibbî irmedi
Ol leb-i şîrîn şeker-güftāra bilmen n’ eyleyem

5. **kūh-ı ğam:**

Gazel 2325

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gam dağı.

Kūh-ı ğamda kalmışam ölmek muqarrerdür baña
Döstar bu derdüme bir çäre bilmen n’ eyleyem

6. **kūh-ı ğam:**

Gazel 2329

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gam dağı.

Sen lebi şîrinden ayru düşeli kūh-ı ğama
Tañ mıdur Ferhād-veş tutsa cihānı şöretüm

7. **kūh-ı ğam:**

Gazel 2332

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gam dağı.

Kūh-ı ğamda ben ezel çün ‘ışkı bünyād eyledüm
Anda tutdum ücrete Ferhād’ı ırğād eyledüm

8. **kūh-ı ğam:**

Gazel 2370

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Gam dağı. || Bî-sütun.

Sen lebi şîrini sevdim hizmete bil bağlayup
Kesmege kūh-ı ğamı Ferhād eyledüm

9. **kūh-ı ğam:**

Gazel 2420

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gam dağı.

Tiše-i âh-ıla yap yap keseyim küh-
ı ğamı
Kühkenlikde bugün kendümi
Ferhâd ideyin

10. küh-ı ğam:

Gazel 2450

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Gam dağı.

Sen lebi vefâsuz ĥusrev-i ĥübân
içün
Küh-ı ğamda eyledüm Ferhâd gibi
terk-i cân

küh-ı ğamda:

1. küh-ı ğamda:--da

Gazel 2004

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

Gam dağı.

Bir lebi şîrîn yolına cân u dil
virmiş-durur
Küh-ı ğamda döstlar Ferhâd-ı bî-
cândur göñül

küh-ı hāmün:

1. küh-ı hāmün:

Gazel 2221

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Geniş dağlar.

Didüm kühsârına dür dökdüğün
göz yaşların
Didi Ferhâd añuban küh-ı hāmün
ağlaram

küh-ı işk:

1. küh-ı işk:

Gazel 2422

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Aşk dağı.

Küh-ı işkuñda ben olmışdum ezel
sergerdân
Kühken almamış-ıdı eline tîşelerin

küh-ı kâf:

1. küh-ı kâf:

Gazel 2057

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Kaf dağı. || Dünyanın etrafım
çevrelediğine ve aşılmasının
imkansızlığına inanılan dağlar
zinciri. Yüksekliğin, uzaklığın,
ihtişamın, kainatın sembolü olarak
şiiirlerde Anka ile birlikte anılır.*

Bâr-ı ğamını çekmeye dil küh-ı
Kâf ise
Şabrum dükendi kalmadı bir zerre
tâkâtüm

küh-ı mihnet:

1. küh-ı mihnet:

Gazel 2499

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Gam dağı.

Niçe pâ-mâl ola diñ yâra Muĥibbî
derdmend
Küh-ı mihnetde dil-i endühmendin
gözle sen

kühken:

1. kühkenlik:-lik

Gazel 2093

Mısra: 6

Dağı delen, dağı kazan

Ferhat için kullanılmıştır.

Geldi Ferhâd yanuma kesdükde
ben küh-ı ğamı
Ancak olur kühkenlik içre
yoldaşum benüm

2. kühken:

Gazel 2152

Mısra: 3

Dağı delen, dağı kazan

Ferhat için kullanılmıştır.

Kankı taş katıysa başın aña dögsün
kühken
Başa iltüdüm san'at-ı işkuñ bugün
üstâdıyam

3. kühken:

Gazel 2422

Mısra: 8

Dağı delen, dağı kazan

Ferhat için kullanılmıştır.

Küh-ı işkuñda ben olmışdum ezel
sergerdân
Kühken almamış-ıdı eline tîşelerin

4. kühken:

Gazel 2435

Mısra: 8

Dağı delen, dağı kazan

Ferhat için kullanılmıştır.

Şân'at-ı işkı ne mümkin başa ilte
degme kes
Olmayınca bu belâ kühsârı içre
kühken

5. kühkenem:-em

Gazel 2413

Mısra: 4

Dağı delen, dağı kazan
,Ferhat için kullanılır.

Başumı kodum tiše-i ğam yolına
âĥir
Kühsâr-ı belâ içre 'aceb kühkenem
ben

6. kühkenlikde:-lik, -de

Gazel 2420

Mısra: 8

Dağı delen, dağı kazan

,Ferhat için kullanılmıştır.

Tiše-i âh-ıla yap yap keseyim küh-
ı ğamı
Kühkenlikde bugün kendümi
Ferhâd ideyin

kühli:

1. kühli:-i

Gazel 2103

Mısra: 7

Sürme.

'Aynuma zerre kühli ekmek baña
gerekmez
Gözüm açup yumınca ol ĥâk-i küyü
sevdüm

2. kuĥl:

Gazel 2305

Mısra: 6

Göz ilacı.

Kana döndi ağlamakdan gözlerüm
âĥir benüm
Kuĥl için bu ĥasta çeşme ĥâk-i
pâyı isterem

kühli id:-

1. kühli id:-

Gazel 2106

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Sürme çekmek.

Gözüme kühli ideyim baña yiter
ĥâk-i deri
Tütiyâ ecli için sanma Şîfâhân'a
varam

kühli-ı şîfâhân:

1. kühli-ı şîfâhân:

Gazel 2336

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

İsfahan sürmesi.

ĥâk-i pâyüñ var-iken bu çeşm-i
ĥün-âlduma
Sanma İrân'a varup kühli-ı Şîfâhân
isterem

kühsâr:

1. kühsâr:

Gazel 2164
Mısra: 4
Dağ.

Mecnûn-vâr deşt ü beyâbânı geşt
idüp
Ferhâd gibi oldı yirüm kühsâr hem

2. kühsâr:

Gazel 2491
Mısra: 8
Dağ.

Yaralar açsa ne tañ sîneme seylâb-ı
sirişk
Olsa bârân nite kim çâk ide kühsâr
etegin

3. kühsârı:-ı

Gazel 2435
Mısra: 8
Dağ, dağ zirvesi.

Şân 'at-ı 'ışkı ne mümkün başa ilte
degme kes
Olmayınca bu belâ kühsârı içre
kühken

4. kühsâr:

Gazel 2164
Mısra: 4
Dağlık yer, dağ tepesi.

Mecnûn-vâr deşt ü beyâbânı geşt
idüp
Ferhâd gibi oldı yirüm kühsâr hem

5. kühsârına:-ı, -n, -a

Gazel 2221
Mısra: 7
Dağlık yer, dağ tepesi.

Didüm kühsârına dür dökdüğün
göz yaşların
Didi Ferhâd añuban küh-ı hāmün
aglamam

6. kühsâra:-a

Gazel 2325
Mısra: 8
Dağlık yer, dağ tepesi.

İrmedin şîrîn lebine bu Muhibbî
cân virüp
Düşdi dil Ferhâd-veş kühsâra
bilmen n'eyleyem

7. kühsâr:

Gazel 2456
Mısra: 5
Dağlık yer, dağ tepesi.

Ğamuñ bārını ursalar taħammül
itmeye kühsâr
Akıda gözleri yaşın iki yana
bınarından

kühsâr-ı belâ:

1. kühsâr-ı belâ:

Gazel 2413
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Bela dağı.

Başumı kodum fişe-i ğam yolına
âhîr
Kühsâr-ı belâ içre 'aceb kühkenem
ben

kühsâr-ı ğam:

1. kühsâr-ı ğam:

Gazel 2265
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gam dağı.

Şâd olur kühsâr-ı ğamda añıcak
ruhsârını
Hemçü kebke-refîtar ile her bir yaña
kaħkaħ varam

2. kühsâr-ı ğam:

Gazel 2428
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gam dağının tepesi.

Kühsâr-ı ğamda ben bî-çäre
sergerdân-ı dum
Ğarqa virdi eşk-i çeşmüm oldı
bahr-ı bî-kerân

kühsâr-ı hier:

1. kühsâr-ı hier:

Gazel 2042
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ayrılık dağı.

Şevk-i lebünle düşeli kühsâr-ı
hice âh
Her seng virdi hün-ı dil-ile nişân-ı
la'ı

kul-:

1. külsin:--sın, -

Gazel 2044
Mısra: 2
Hizmet için para ile satın
alınmış insan, hürriyetine sahip
olmayıp başkasının hükmü altında
olan kimse. || Allah tarafından
yaratılmış olan insan, abd.

Hîç reva mıdur sana ki diyessin
cânâna gel
Çünkü külsin hâlünü 'arz itmege
sulţâna gel

kül:

1. kulam:-am

Gazel 2265
Mısra: 10
Allah tarafından yaratılmış
olan insan, abd.

İdesin 'ayn-ı 'inâyetle Muhibbî'ye
nazar
Kapuña kemter kulam yüz
sürmege iy şeh varam

2. kulam:-am

Gazel 2381
Mısra: 8
Allah tarafından yaratılmış
olan insan, abd.

Cevr iderse hüküm anuñdur mihr
iderse luţf anuñ
Emri cārî kulam ol pâdişâhumdur
benüm

3. kuldân:-dan

Gazel 2495
Mısra: 2
Allah'a itaat ve ibadet eden,
hizmetkar, yaratılmış.

Râh-ı 'ışkuñda görüp 'aşıkı yoldan
çıkasın
Bir bu kim kana girüp bir bu
kuldân çıkasın

4. kullaruñ:-lar, -uñ

Gazel 2015
Mısra: 9
Allah tarafından yaratılmış
olan insan, abd.

Pâdişâh-ısañ n'ola çokdur kapuñda
kullaruñ
Şâdikü'l-kavl bu Muhibbî gibi biri
kul degül

5. kuluñ:-uñ, -ı

Gazel 2342
Mısra: 11
Bir padişahın emri altındaki
topluluk, halk, kişi.

Bilmeyesin ne 'aceb uşbu Muhibbî
kuluñı
Niçe yıllar ser-i zülfüñde giriftaruñ
olam

6. kül:

Gazel 2000
Mısra: 1

*Yanan şeylerden artakalan
toz , ateş tortusu.*

Hicr ü gam ger ben garîbi ser-te-
ser iderse kül
İşkî yolında anuñ dönmek baña
mümkün degül

7. kül:

Gazel 2000

Mısra: 8

*Yanan şeylerden artakalan
toz , ateş tortusu.*

Sînem içre saklaram 'ışkuñı ben
cānum gibi
Uşbu cānum âteş-i hicrân-ıla
olursa kül

8. kuldân:

Gazel 2003

Mısra: 2

*Allah'a itaat ve ibadet eden,
hizmetkar, yaratılmış || Sevgiliye
ye duyduğu aşk yüzünden tutsak
düşmüş , aşık.*

Küh-ı gâmda dilberâ her günde âh
eksük degül
Pâdişehsin 'afv kıl kuldân günâh
eksük degül

9. kul:

Gazel 2015

Mısra: 10

*Allah tarafından yaratılmış
olan insan, abd.*

Pâdişâh-ısañ n'ola çokdur kapuñda
kullaruñ
Şadıkü'l-kavl bu Muhibbî gibi biri
kul degül

10. kul:

Gazel 2036

Mısra: 10

*Kul, köle , hizmetkar. ||
Tanrı'ya göre insan.*

'Âlem içre saña beñizer pâdişâhum
yok benüm
Var Muhibbî gibi kapuñda senüñ
biñ niçe kul

11. kuluñam:--uñ, --am

Gazel 2060

Mısra: 3

*Hizmet için para ile satın
alınmış insan, hürriyetine sahip
olmayıp başkasının hükmü altında
olan kimse. || Başka ülkelerden
esir olarak alınan köle veya cariye.*

Boynı bağlı kuluñam zülfüñe bend
eyle beni

Kendümi asmag-ıçun karşı gelen
dâra benem

12. kuluña:-uñ, -a

Gazel 2077

Mısra: 9

*Hizmet için para ile satın
alınmış insan, hürriyetine sahip
olmayıp başkasının hükmü altında
olan kimse.*

İtme Muhibbî kuluña gel yok yire
ğazab
Sultân olan kimesneye lâyıq-durur
hilim

13. kuluñ:-uñ

Gazel 2079

Mısra: 3

*Hizmet için para ile satın
alınmış insan, hürriyetine sahip
olmayıp başkasının hükmü altında
olan kimse.*

Benüm gibi senüñ yüz biñ kuluñ
var
Senüñ gibi benüm yok pâdişâhum

14. kullaruñdan:-lar, -uñ, -dan

Gazel 2090

Mısra: 6

*Hizmet için para ile satın
alınmış insan, hürriyetine sahip
olmayıp başkasının hükmü altında
olan kimse.*

Ehl-i 'ışk küyuña varsa çağrışurlar
dâd dâd
Bî-ğabersin kullaruñdan hey güzel
şâhum benüm

15. kullaruñdan:-lar, -uñ, -dan

Gazel 2205

Mısra: 7

*Hizmet için para ile satın
alınmış insan, hürriyetine sahip
olmayıp başkasının hükmü altında
olan kimse.*

Kullaruñdan 'add kıl bî-zer-ğarîde
kuluñam
Kuluñam diyü dilümi gâmdan âzâd
eyledüm

16. kullaruña:-lar, -uñ, -a

Gazel 2096

Mısra: 4

*Hizmet için para ile satın
alınmış insan, hürriyetine sahip
olmayıp başkasının hükmü altında
olan kimse. || Allah tarafından
yaratılmış olan insan, abd.*

Zulm gördük kapuña geldük şehâ
dâd isteyü

Kullaruña 'adl kıl devletlü
sultânüm benüm

17. kula:-a

Gazel 2112

Mısra: 2

*Hizmet için para ile satın
alınmış insan, hürriyetine sahip
olmayıp başkasının hükmü altında
olan kimse. || Başka ülkelerden
esir olarak alınan köle veya cariye.
|| Allah tarafından yaratılmış olan
insan, abd.*

Cefâlar eylese her dem dili
fermâna tapşurdum
Kula ne ihtiyâr olsun kamu sultâna
tapşurdum

18. kulam:-am

Gazel 2158

Mısra: 4

*Hizmet için para ile satın
alınmış insan, hürriyetine sahip
olmayıp başkasının hükmü altında
olan kimse.*

Ben kulam ol pâdişâhumdur
benüm
Her ne hüküm itse revâdur cānuma

19. kulısın:-ı, -sın

Gazel 2177

Mısra: 9

*Allah tarafından yaratılmış
olan insan, abd.*

İy Muhibbî şükr kıl bir pâdişâhuñ
kulısın
Hem Semî' ü hem Başîr ü hem
'Alîm ü hem Kerîm

20. kullaruñdandır:-lar, -uñ, -dan, -dur

Gazel 2183

Mısra: 9

*Hizmet için para ile satın
alınmış insan, hürriyetine sahip
olmayıp başkasının hükmü altında
olan kimse.*

Kullaruñdandır Muhibbî çün
senüñ bî-zer ħarîd
Her ne buyursañ buyur kim bende
vü fermānuñam

21. kuluñam:-uñ, -am

Gazel 2205

Mısra: 7

*Hizmet için para ile satın
alınmış insan, hürriyetine sahip
olmayıp başkasının hükmü altında
olan kimse.*

Kullaruñdan 'add kıl bî-zer-ğarîde
kuluñam

Ḳuluñam diyü dilümi ğamdan āzād eyledüm

22. **Ḳuluñam:-uñ, -am**
Gazel 2205

Mısra: 8
Hizmet için para ile satın alınmış insan, hürriyetine sahip olmayıp başkasının hükmü altında olan kimse.

Kullaruñdan ‘add kıl bî-zer-ħarîde Ḳuluñam
Ḳuluñam diyü dilümi ğamdan āzād eyledüm

23. **kullaruñ:-lar, -i, -uñ**
Gazel 2216

Mısra: 2
Allah tarafından yaratılmış olan insan, abd.

Cihānı yok iken mevcūd iden kim
Ḳaḫāsın kullaruñ cūd iden kim

24. **kullaruñdur:-lar, -uñ, -dur**
Gazel 2284

Mısra: 7
Hizmet için para ile satın alınmış insan, hürriyetine sahip olmayıp başkasının hükmü altında olan kimse.

Kullaruñdur ħüblar kapuñda durur bende-vār
Bu cihāna ħüsn-ile sen şāh-ı ħübānsın begüm

25. **kullaruñ:-lar, -uñ**
Gazel 2312

Mısra: 10
Hizmet için para ile satın alınmış insan, hürriyetine sahip olmayıp başkasının hükmü altında olan kimse.

Bu ħüsn ü bu ḫarāvetle şeh-i ħübān-ı ‘ālemsin
Kapuñda kullaruñ çokdur Muħibbî bende kemter hem

26. **kullaruñ:-lar, -uñ, -ı**
Gazel 2397

Mısra: 3
Hizmet için para ile satın alınmış insan, hürriyetine sahip olmayıp başkasının hükmü altında olan kimse.

Kullaruñı bî-ħad öldürdün cefā vü zulm- ıla
‘Adl ü dād itmek sezā degül midür sulḫāna hem

27. **kullaruñuz:-lar, -uñuz**
Gazel 2455

Mısra: 1

Hizmet için para ile satın alınmış insan, hürriyetine sâhip olmayıp başkasının hükmü altında olan kimse.

Ḳullaruñuz niçe bir zulm-ıla bî-dād idesin
Pādişehsin demidür ‘adl kılup dād idesin

28. **kuluñ:-uñ**

Gazel 2455
Mısra: 10
Allah tarafından yaratılmış olan insan, abd.

Vîrilür sanki Muħibbî‘ye cihan sulḫānlığı
Geh gehî luḫf u keremden geh kuluñ yād idesin

kül it-:

1. **kül it-:**

Gazel 2193
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Varını yoğunu tüketmek, mahvetmek, helak etmek.

Görüp şem‘-i cemālünü olup pervāne raḫs itdüm
Yakup bu cān-ı şîrini kül itdüm bu kadar kıldum

kul ol-:

1. **kul ol-:**

Gazel 2127
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
O kimse veya şeyin hükmü altında olmak, ona kayıtsız şartsız bağlanmak.

Cihāna pādişāh-iken kul olmak saña faħrumdur
Kapuñda bende olaldan şeh-i gerdün-serîr oldum

2. **kül ol-:**

Gazel 2223
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Mahvolmak, helak olmak.

Görse cemāl-i şem‘ini pervāne-veş gönül
Cān terkin urup kül oluban külli hem

3. **kül ol-:**

Gazel 2368
Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Mahvolmak, helak olmak.

Geçdi ‘ömrüm āh-ıla bir ğamgüsârî görmedüm
Hicr-ile yandum kül oldum
ġülsitānı bulmadum

4. **kul ol-:**

Gazel 2396
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
O kimse veya şeyin hükmü altında olmak, ona kayıtsız şartsız bağlanmak.

Ne māl u sîm ü zer ne tēc-ı devlet
Kul oldum ‘işka vardur çün mezāğum

5. **kul ol-:**

Gazel 2050
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
O kimse veya şeyin hükmü altında olmak, ona kayıtsız şartsız bağlanmak.

Muħibbî çünki kul olduñ bugün çün u çerādan geç
Senüñ neñ vardur arada hemān emrine fermān ol

kulagun bur-:

1. **kulagun bur-:**

Gazel 2140
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Gizlice uyarmak, bir konuda dikkatli olunması için uyarıda bulunmak.

Zamāne desti buraldan kulagum meclis-i ğamda
Yakup bir dürrî sînemde iniler san rebāb oldum

külāh:

1. **külāhumdur:-um, -dur**

Gazel 2155
Mısra: 1
Başa giyilen şapka.

Şāh-ı ‘işkam şu‘le-i āhum külāhumdur benüm
Saglu sollu eşk-i bî-ħaddüm sipāhumdur benüm

2. **külāhumdur:-um, -dur**

Gazel 2158
Mısra: 10
Başa giyilen şapka.

Şu 'le-i āhum Muḥibbī dem-be-
dem
Başuma zerrīn külāhumdur benim

3. külāh:

Gazel 2184

Mısra: 8

*Askerler ve her tabakadan
halk tarafından asırlar boyunca
giyilmiş olan, genellikle tepesi
sivri, dikişsiz, tek parça keçeden
baş giyeceği.*

Zülfün şebinde küyuña varmaga
hususrevā
Başuma alup düd-ı siyāhı külāh
çekem

4. külāh:

Gazel 2292

Mısra: 8

*Askerler ve her tabakadan
halk tarafından asırlar boyunca
giyilmiş olan, genellikle tepesi
sivri, dikişsiz, tek parça keçeden
baş giyeceği.*

Ġam-ı 'iŝkuḡda göz yaşı geyürdi
çün baña ħil'at
Münāsib ben de āhumdan başuma
bir külāh itdüm

5. külāhumdur: -um, -dur

Gazel 2186

Mısra: 2

*Askerler ve her tabakadan
halk tarafından asırlar boyunca
giyilmiş olan, genellikle tepesi
sivri, dikişsiz, tek parça keçeden
baş giyeceği.*

Şāh-ı 'işk oldum gözüm yaşı
sipāhumdur benüm
Başuma āhum şu 'ā'ı zer
külāhumdur benüm

kulak:

1. kulakdan: -dan

Gazel 2128

Mısra: 3

*Sadece duyarak, işitme
yoluyla.*

'Aşık oldum hemān kulakdan aña
Olmadan daġı āşinā sevdim

külehi:

1. külehi: --i, -

Gazel 2061

Mısra: 2

*Askerler ve her tabakadan
halk tarafından asırlar boyunca
giyilmiş olan, genellikle tepesi*

*sivri, dikişsiz, tek parça keçeden
baş giyeceği.*

Ol serv-i nāz gül gibi dāyim
küşade kim
Yāḡūd kamer gibi külehi kec
nihāde kim

külhen:

1. külhen:

Gazel 2225

Mısra: 2

*Hamamlarda döşeme altında
bulunan ve ısınmayı sağlayan
kapalı büyük ocak.*

Gāh aḡup gül ruġlaruḡı gönlümi
gülşen kılam
Geh ġam u endüh-ıla dil ḡānesin
külhen kılam

kullan-:

1. kullanup: -up

Gazel 2270

Mısra: 5

*Bir kimseyi bir hizmette
çalıştırmak, bir hizmette
bulundurmak.*

Kays'ı topraga vü Ferhād'ı taşa
kullanup
'İŝkuḡ şehri bu vech-ile bünyād
eyleyem

küllü:

1. küllü:

Gazel 2379

Mısra: 6

Bütün, tam.

Bezm-i ḡüsñünde cemālün şem'ine
iy muġbeçe
Yanuban pervāne gibi küllü anda
nür olam

2. küllü:

Gazel 2035

Mısra: 9

Bütün, hep.

İy Muḥibbī derdümi görüp benim
küllü devā
Ol cihetdendür ki olmuşdur görüp
dermān ḡācıl

3. küllü:

Gazel 2216

Mısra: 4

Bütün, hep.

Anuñ emrini çünki dutmadılar
Helāġ-i çavmi küllü Hüğ iden kim

4. küllü:

Gazel 2216

Mısra: 10

Bütün, hep.

Kime lāyık görüp bāġ-ı behiŝti
Kiminün küllü yirin od iden kim

5. küllü:

Gazel 2241

Mısra: 5

Bütün, hep.

Didüm iy 'akl-ıla iy dil sizi terk
eyledüm küllü
Zi-sevdā-yı perī rūyı ser-i dīvānegī
dāram

6. küllü:

Gazel 2382

Mısra: 6

Bütün, hep.

Şehr-i 'iŝkuḡ āb u gil ḡācet degül
tā'mürine
Āb idüp çeşümü küllü cism-ile
ḡāk olmuşam

7. küllü:

Gazel 2102

Mısra: 6

Bütün, hep.

Püte-i 'işk içre yakdum nār-ı 'işka
cān u dil
Ġill u ġışdan küllü cismüm zer gibi
kāl eyledüm

8. küllü:

Gazel 2223

Mısra: 6

*Bütüne ait, bütünle ilgili,
bütünü kapsayan.*

Görse cemāl-i şem'ini pervāne-veş
gönül
Cān terkin urup kül oluban küllü
hem

9. küllü:

Gazel 2300

Mısra: 6

Bütün, hep.

Şol kadar kan agrayam miḡnet
beyābānında kim
Ser-te-ser vādilere yaşumla küllü
gil kılam

10. küllü:

Gazel 2354

Mısra: 4

Bütün, hep.

Görelü cānā cemālün şem'ini
pervāne-veş

Bāl ü perden geçmişem küllî
yanup nâr olmuşam

kuluñuñ:

1. **kuluñuñ:**-uñ, -uñ

Gazel 2129

Mısra: 10

*Hizmet için para ile satın
alınmış insan, hürriyetine sâhip
olmayıp başkasının hükmü altında
olan kimse. || Allah tarafından
yaratılmış olan insan, abd.*

İy tabîb-i dil ü cân ola ki tîmâr
idesin

Bu Muhibbî kuluñuñ derdine bir
pâre didüm

kum:

1. **kumî:**-ı

Gazel 2169

Mısra: 9

Kum.

Rehgüzâruñ kumî ile şîşe-i

çeşmüm tolu

Sâl ü mâh u hafta vü rûz-ıla geçer
sâ'atüm

kumaş:

1. **kumâş:**

Gazel 2481

Mısra: 4

*İpek, yün, keten vesairenden
yapılan ağır dokuma.*

Geyürdi dîdeler baña yine hil'at

ser-â-serler

Didüm pâyende ol her dem geyür
rengin kumâş olsun

2. **kumaşum:**-um

Gazel 2228

Mısra: 8

Kumaş.

Dime 'âlemde taleb kıl jende fakrı

Bahâsı olmaz böyle kumaşum

künc:

1. **küncinde:**-i, -n, -de

Gazel 2399

Mısra: 5

Köşe, bucak.

Sifâl-i köhne tutsa bir kişi

meyhâne küncinde

Ferîdün bilse özini 'aceb mi

câmını Cem hem

künc-i mescid:

1. **künc-i mescid:**

Gazel 2101

Mısra: 3

Kelime Tipi: -
Mescit köşesi.

Künc-i mescidde n'ola zâhid ola
mest-i semâ'

Der-i meyhânedede ol zevk irişür
baña müdâm

küp:

1. **küplerini:**-ler, -i, -n, -i

Gazel 2123

Mısra: 3

*İçine su, yağ, pekmez gibi
sıvılar ve buğday, un vb. erzak
konan, karnı geniş, dibi dar toprak
kap.*

İçüben boş idelüm felek küplerini

Dehr meyhânesine süciyi em

eyleyelüm

kur-:

1. **kurdi:**-dı

Gazel 2404

Mısra: 7

*Sürekli olacak bir şeyi
başlatıp ortaya koymak,
oluşturmak, tesis etme.*

Gönlümün tahtında kurdı haylini

sultân-ı 'ışk

Hükmi nâfizdür kamu çün

şehriyârumdur benüm

2. **kurdi:**-dı

Gazel 2457

Mısra: 3

*Bir şeyi işleyecek duruma
getirmek.*

Çeşmüñün şayyâdı kurdı yine

zülfüñ agına

Murğ-ı diller şaydına hâlünden

atduñ danesin

qurbân:

1. **qurbândur:**-dur

Gazel 2004

Mısra: 12

*Bir kimse ya da bir şey için
kendini feda etmek, kurban olmak.*

Muşhaf-ı hüsnüñ haqı kim kıbledür

küyuñ baña

Vaşluña irişmege yoluñda

qurbândur gönül

2. **qurbândur:**-dur

Gazel 2004

Mısra: 12

*Bir kimse ya da bir şey için
kendini feda etmek, kurban olmak.*

Muşhaf-ı hüsnüñ haqı kim kıbledür
küyuñ baña

Vaşluña irişmege yoluñda

qurbândur gönül

3. **qurbâna:**-a

Gazel 2064

Mısra: 6

*Bir kimse ya da bir şey için
kendini feda etmek, kurban olmak.*

Kâ'be' dür küyuñ nigârâ eyledüm

çünkü tavâf

Cânımı qurbâna al def' eyle

sergerdânlıgum

4. **qurbâna:**-a

Gazel 2397

Mısra: 8

*Bir kimse ya da bir şey için
kendini feda etmek, kurban olmak.*

Ka'be-i küyuñ tavâfin itmege

'aşıklarun

Geldiler sürün sürün koyun gibi

qurbâna hem

5. **qurbân:**

Gazel 2040

Mısra: 4

*Allah yolunda kesilen koyun,
dana, deve vb. hayvan. || Bir amaç
uğruna kendini feda eden veya
feda edilen kimse.*

Bülbül-i bî-çârenün kanını sürmüş
alnına

Ka'be-i gülşende beñzer eylemiş

qurbân gül

6. **qurbân:**

Gazel 2350

Mısra: 6

*Allah rızası için büyük ve
küçükbaş hayvan kesmek, kurban
etmek.*

İtmemişdi Ka'benün bünyâdını

dağı Halil

Ka'be-i hüsnüne karşı ben senün

qurbân idüm

7. **qurbânuñam:**-uñ, -am

Gazel 2115

Mısra: 10

*Bir amaç uğruna kendini feda
eden veya feda edilen kimse.*

Ka'be-i küyuñ Muhibbî'ye

müyesser oldı çün

Gel qabül eyle kapuñda cân-ıla

qurbânuñam

8. **kurbānuḥam:-uñ, -am**

Gazel 2183

Mısra: 6

*Allah yolunda kesilen koyun,
dana, deve vb. hayvan. || Bir amaç
uğruna kendini feda eden veya
feda edilen kimse.*

Baḥā ölmekten ise düşvār hicran
kıssası
Niçe yıldır Ka'be küyuñda senüñ
kurbānuḥam

9. **ḳurbānum:-um**

Gazel 2252

Mısra: 10

*Bir amaç uğruna kendini feda
eden veya feda edilen kimse.*

Ka'be'dür küyuñ Muḥibbī cānı
ḳurbān eyledi
Zī sa'ādetdür ger kabūl olursa
ḳurbānum benüm

10. **ḳurbān:**

Gazel 2336

Mısra: 4

*Bir amaç uğruna kendini feda
eden veya feda edilen kimse.*

Ġamzeñ oklarına her dem sīnemi
terkeş kılup
Kaşlarıñ yasına cānā cānı ḳurbān
isterem

kurbān eyle-:

1. **ḳurbān eyle-:**

Gazel 2234

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Bir kimse veya şeyi bir
uğurda feda etmek.*

Ka'be'dür küyuñ nigārā anı ger
menzıl kılam

Cānı ḳurbān eyleyüp şükrāne terk-i
ser kılam

2. **ḳurbān eyle-:**

Gazel 2444

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Bir hayvanı kurban niyetiyle
kesmek.*

Eylemezseñ 'ıyd-i aḥḥā irdi ger
ḳurbān beni
Hey yoluñda öldüğüm ölmek
muḳarrerdür bugün

kurbān id-:

1. **ḳurbān id-:**

Gazel 2362

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Bir kimse veya şeyi bir
uğurda feda etmek.*

İderdüm Merve ḥaḳkıyçün Safā-y-
ıla özüm ḳurbān
Ṭavāf-ı Ka'be-i ḳüyuñ naşib itse
Ḥudā ḳiblem

2. **ḳurbān id-:**

Gazel 2362

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Bir kimse veya şeyi bir
uğurda feda etmek.*

İderdüm Merve ḥaḳkıyçün Safā-y-
ıla özüm ḳurbān
Ṭavāf-ı Ka'be-i ḳüyuñ naşib itse
Ḥudā ḳiblem

3. **ḳurbān id-:**

Gazel 2471

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Bir kimse veya şeyi bir
uğurda feda etmek.*

Ben umardım ki seni derdüme
dermān idesin
Ka'be küyuñda bu ben dervīşi
ḳurbān idesin

kurbān it-:

1. **ḳurbān it-:**

Gazel 2051

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Bir kimse veya şeyi bir
uğurda feda etmek.*

Ka'be küyuñda Muḥibbī kendüyi
ḳurbān ider
Key ulu devletdür aña ola yolunda
fitil

kurbān ol-:

1. **ḳurbān ol-:**

Gazel 2116

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Bir amaç veya kimse için
kendini feda etmek.*

Eyleme 'ışkuñ beyābānında
sergerdān beni
Ka'be'dür küyuñ şehā ben isterem
ḳurbān olam

2. **ḳurbān ol-:**

Gazel 2416

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Bir amaç veya kimse için
kendini feda etmek.*

Ka'be'ye varmaz o kim çekmeye
rāhuñ zahmetin
'ıyd-i vaşla iremez cān-ıla ḳurbān
olmayan

3. **ḳurbān ol-:**

Gazel 2434

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Bir amaç veya kimse için
kendini feda etmek.*

Dem-be-dem mestāne çeşmüñ tır
atar ben ḥastaya
Didi dil ḳurbān olayın ben o kaşı
yay-ıçun

4. **ḳurbān ol-:**

Gazel 2444

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Bir amaç veya kimse için
kendini feda etmek.*

Geldiler bilsem kime devlet
müyesserdür bugün
Her yañadan ehl-i 'ışk küyına
ḳurbān olmağa

kurbān-ı cānān:

1. **ḳurbān-ı cānān:**

Gazel 2147

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Sevgilinin kurbanı.

'ıyd-i ḳurbān oldu ben ḳurbān-ı
cānān olmuşam
Herkesüñ bir şuğlı var ben yāra
ḥayrān olmuşam

kurı:

1. **kurı:**

Gazel 2168

Mısra: 2

*Boş, faydasız, abes, bihude,
nafile, değersiz.*

Saña dil virdüm bu gönümün
n'olasın bilmedüm
Bir kurı sevdā-y-ımuş lakin hevāsın
bilmedüm

2. **kurı:**

Gazel 2219

Mısra: 8

Çok zayıf, arık, sıksa.

Yirem derd ü belā vü ğam
dökerem gözlerümden dem

Añaram hālümü ol dem kurı bir
üstühvân görsem

kurı-:

1. **kurıdı:-dı**
Gazel 2363
Mısra: 3
Zayıflamak, cılızlaşmak.

Yanaldan âteş-i 'ışka kurıdı nâme-
veş bagrum
Çü gördüm şabr u tākāt yok hemān
terk-i diyar itdüm

kurıl-:

1. **kurıldı:-dı**
Gazel 2496
Mısra: 4
Hazırlanmak.

Sāyesin her bir ağaç gösterdi san
naṭ'-ı peleng
Üstine kurıldı bulıtlardan anuñ
sāyebān

kurtar-:

1. **kurtara:-a, -**
Gazel 2007
Mısra: 6
*İçinde bulunduğu güç
durumu, derdi üzerinden
kaldırmak, o halden arındırmak.*

Dām-ı zülfine anuñ çünki dolaşdı
dil ü cān
Ebedā sanma ki kendüzini kurtara
gönül

2. **kurtar:**
Gazel 2149
Mısra: 7
*Felaketten, tehlikeden veya
zor durumdan uzaklaştırmak;
kurtulmasını sağlamak.*

Humārum derd-i sevr virdi beni iy
muğbeçe kurtar
Anuñçün deyrüñe geldüm ki
muhtāc-ı şarāb oldum

3. **kurtar:**
Gazel 2462
Mısra: 6
*İçinde bulunduğu güç
durumu, derdi, ceza veya
sorumluluğu üzerinden kaldırmak,
o halden arındırmak.*

Haṭā kıldum ise luṭf it 'atā kıl
Beni kurtar belā vü derd ü ğamdan

kurtıl-:

1. **kurtıluban:--uban, -**
Gazel 2056
Mısra: 1
*İstenmeyen, sıkıntı veren,
hoşlanılmayan bir kimseden, bir
yerden, bir durumdan uzaklaşmak.*

İstemem cānā ğamuñdan
kurtıluban şād olam
Bend-i zülfüne esirem dimezem
āzād olam

2. **kurtılış:-ış**
Gazel 2138
Mısra: 10
*Kurtulmak işi, kurtulma,
halas, necat.*

Zülfinüñ sevdāsına çünki tolaşdı
cān u dil
İy Muḥibbī kurtılış yokdur uzun
sevdādayam

3. **kurtılış:-ış**
Gazel 2270
Mısra: 10
*İstenmeyen, sıkıntı veren,
hoşlanılmayan bir kimseden, bir
yerden, bir durumdan uzaklaşmak.*

Zevrāk-ı dil gireliden eşkümün
deryāsına
Kurtılış yok ğarķ olur çün āhumi
yād eyleyem

4. **kurtılmasam:-ma, -sa, -m**
Gazel 2286
Mısra: 8
*Bulunduğu veya bağlı olduğu
yerden çıkmak, ayrılmak.*

Dutılsam zülfünüñ bendine āḥir
Ebed kurtılmasam ben ya sır olsam

5. **kurtılup:-up**
Gazel 2309
Mısra: 10
*İstenmeyen, sıkıntı veren,
hoşlanılmayan bir kimseden, bir
yerden, bir durumdan uzaklaşmak.*

Şāf kalb olmak dilerseñ nār-ı 'ışka
yan gönül
Ġıll ü ğışdan kurtılup ğam
pütesinde kāl olam

6. **kurtıldum:-ur, -du, -m**
Gazel 2321
Mısra: 7
*Tehlikeli veya kötü bir
durumu atlatmak, istenmeyen,
sıkıntı veren, hoşlanılmayan bir
kimseden, bir yerden, bir
durumdan uzaklaşmak.*

Derd ü ğamdan kurtıldum būs
kılısam leblerüñ
Ölmez-idüm haşre dek itsem lebüñ
nüş iy şanem

7. **kurtılma:-sa**
Gazel 2322
Mısra: 7
*Bir tehlikeden, sıkıntılı bir
durumdan sıyrılmak, uzaklaşmak,
selamete çıkmak, halas olmak.*

Zülf-i ser-keşden gönül kurtılma
hāzır ğamzeler
Ol saçı sünbül gözi mestāne
bilmen n'eyleyem

8. **kurtılmayısar:-ma, -(y)ısar**
Gazel 2421
Mısra: 8
*İstenmeyen, sıkıntı veren,
hoşlanılmayan bir kimseden, bir
yerden, bir durumdan uzaklaşmak.*

Cüy-ı eşküm oldı çün girdāb-ı
'ışka muttaşıl
Fülk-i dil kurtılmayısar āḥir ol
girdābdan

9. **kurtıla:-a**
Gazel 2482
Mısra: 2
*Bir tehlikeden, sıkıntılı bir
durumdan sıyrılmak, uzaklaşmak,
selamete çıkmak, halas olmak.*

Şikāyet eyleme cevri ü sitemden
Olur mı kurtıla 'ışk ehli ğamdan

10. **kurtılmayam:-ma, -(y)am**
Gazel 2482
Mısra: 8
*Bir tehlikeden, sıkıntılı bir
durumdan sıyrılmak, uzaklaşmak,
selamete çıkmak, halas olmak.*

Baña derdüñ senüñ dermān ğibidür
Ebed kurtılmayam istersem emden

kuş:

1. **kuş:**
Gazel 2498
Mısra: 9
Kuş.

Bu Muḥibbī kuş dilin söyler
Süleymān devridür
Bilmez andan ğayrı kimse ehl-i
'irfānuñ dilin

2. **kuşları:-lar, -ı**
Gazel 2431
Mısra: 8
Kuş.

Gülşen-i nazmumda her satrum
olupdur naḥl-bend
Kondı ma'nî kuşları üstine serv
oldı hemîn

3. **kuşlarına:-lar, -i, -n, -a**

Gazel 2089

Mısra: 6

Kuş.

Gezüp taşra beyabânı olup âvâre
Mecnûn tek
Belâ kuşlarına jülide müyum
âşiyân itdüm

4. **kuş:-ı**

Gazel 2346

Mısra: 3

Kuş.

Dâne-i hâle egerçi meyl ider
gönlüm kuşu
Çeşm-i şayyâdı elinde ok u yadan
korkaram

5. **kuşlar:-lar**

Gazel 2492

Mısra: 3

Kuş.

Bu kerâmet mi degül Mecnûn'a
kuşlar cem' olup
Kaçmaya şîr ü peleng ol 'âşîk-ı bî-
bâkden

küşade:

1. **küşade:**

Gazel 2061

Mısra: 1

Açılmış, açık, ferah.

Ol serv-i nâz gül gibi dâyim
küşade kim
Yâhüd kâmer gibi külehi kec
nihâde kim

küşâde ol-:

1. **küşâde ol-:**

Gazel 2111

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Açılmak.

İrişdi mevsim-i gülde celîs-i bâde
olam
Kaḫeḫ el üzre tutup gül gibi
küşâde olam

kuşan-:

1. **kuşan:**

Gazel 2367

Mısra: 8

*Kılıç, kemer, kuşak vb. şeyleri
beline bağlama.*

Koluma dâğlar yakdum anı zeyn
eyledüm bir bir
Kuşan bilüne iy meh-rû saña bir
zer kemer çekdüm

küste-i 'ışk:

1. **küste-i 'ışk:**

Gazel 2476

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Aşk yüzünden ölmüş.

Çün küste-i 'ışk ola dilüm ḫâk-i
derûnde
İrişe vefâ büyü dimâğuna kefenden

kuvvet:

1. **kuvvetüne:--üñ, --e**

Gazel 2047

Mısra: 7

Fiziksel güç, takat.

Tayanup kuvvetüne tutma zamân-
ıla güreş
Basar âḫîr seni ger Rüstem ü
Nerimân ol

kuvvet vir-:

1. **kuvvet vir-:**

Gazel 2225

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Destek olmak, arka çıkıp
takviye etmek.*

Gerçi kimse çekmedi dirler bu
'ışkuñ yayını
Umaram kuvvet Ḥudâ virüp
çeküben ben kılam

kuy:

1. **küyina:-ı, --n, --a**

Gazel 2006

Mısra: 5

Köy, semt, mahalle II

*Sevgilinin bulunduğu ve yaşadığı
ortam.*

Men ' idersin küyına varsam beni
itden betar
İy rakîb-i rû-siyeh n' için olursın
böyle dâl

2. **küyim:-ı, -n, -ı**

Gazel 2013

Mısra: 7

Köy, semt, mahalle II

*Sevgilinin bulunduğu ve yaşadığı
ortam.*

Ḳudsilerle ger tavâf itmek dilerseñ
küyını
Lâ-mekân şahrasına 'azm eyleyüp
ser-maḫmil ol

3. **küyina:-ı, --n, --a**

Gazel 2022

Mısra: 3

Köy, semt, mahalle II

*Sevgilinin bulunduğu ve yaşadığı
ortam.*

Çok görür küyına varsam müdde'î
ben 'âşîk
Dilegüm budur Ḥudâ'dan çekile
gözine mîl

4. **küyün:-uñ**

Gazel 2004

Mısra: 11

*Köy, semt, mahalle; sevgilinin
bulunduğu ve yaşadığı ortam.*

Muşḫaf-ı ḫüsnüñ ḫaḫı kim kıbledür
küyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda
kurbândur göñül

5. **küyün:-(u)ñ**

Gazel 2004

Mısra: 11

Köy, semt, mahalle. II

*Sevgilinin bulunduğu ve yaşadığı
ortam.*

Muşḫaf-ı ḫüsnüñ ḫaḫı kim kıbledür
küyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda
kurbândur göñül

6. **küyün:-uñ, -**

Gazel 2029

Mısra: 4

Köy, mahalle, semt. ||

Sevgilinin bulunduğu yer:.

Mısr-ı ḫüsnüñ ḫaḫkı iy Yüsuf-
cemâl
Küyün içre akdı yaşum hem çü Nil

7. **küyün:-uñ, --a**

Gazel 2037

Mısra: 8

Köy, mahalle, semt. ||

*Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Yîter aglatduñ beni gel eyle
yaşumdan ḫazer
Küyüña ola zarar kim aka aka ol
sebîl

8. **küyün:-uñ, --a**

Gazel 2039

Mısra: 5

Sevgilinin semti, mahallesi.

Küyuña varmaga gönderdüm
levend-i gönlümü
Kaldı gelmedi anı bir yere salmalı
degül

9. **küyuña**:--uñ, --da

Gazel 2043

Mısra: 2

Köy, semt, mahalle II

Sevgilinin bulunduğu ve yaşadığı ortam.

İy boyı servüm görelen saña
virdüm cān u dil
Ol sebebdendir akar küyuña
yaşam muhtaşıl

10. **küyuña**:--uñ, --da

Gazel 2051

Mısra: 9

Köy, mahalle, semt. ||

Sevgilinin bulunduğu yer, sevgilinin mahallesini.

Ka'be küyuña Muhibbī kendüyi
kurbān ider
Key ulu devletdür aña ola yolunda
fitil

11. **küyuña**:--ı, --n, --a

Gazel 2056

Mısra: 11

Köy, mahalle, semt. ||

Sevgilinin bulunduğu yer, sevgilinin mahallesini.

İy Muhibbī iledür küyuña ol vaktin
şabā
Rāh-ı küyuña ğubār olup meger
berbād olam

12. **küyuñdan**:--ı, --n, --dan

Gazel 2057

Mısra: 5

Köy, mahalle, semt. ||

Sevgilinin bulunduğu yer, sevgilinin mahallesini.

Sürdiyse ben fütādeyi küyuñdan ol
nigār
Vardukça aña daħı beter ola
rağbetüm

13. **küyuñ**:--uñ, -

Gazel 2064

Mısra: 5

Köy, mahalle, semt. ||

Sevgilinin bulunduğu yer, sevgilinin mahallesini.

Kā'be' dür küyuñ nigārā eyledüm
çünkü tavāf
Cānumı kurbāna al def' eyle
sergerdānıgum

14. **küyuñ**:--uñ, -ı

Gazel 2085

Mısra: 1

Köy, mahalle, semt. ||

Sevgilinin bulunduğu yer, sevgilinin mahallesini.

Her kaçan yād-ı ruħuñla küyuñı
mesken kılam
Hāşā li' llāh kim varup seyr-i gül ü
gülşen kılam

15. **küyuña**:--uñ, -a

Gazel 2090

Mısra: 5

Köy, mahalle, semt. ||

Sevgilinin bulunduğu yer, sevgilinin mahallesini.

Ehl-i 'ışk küyuña varsa çağrışurlar
dād dād
Bī-ħabersin kullarūndan hey güzel
şāhum benüm

16. **küyuña**:--uñ, -a

Gazel 2090

Mısra: 9

Köy, mahalle, semt. ||

Sevgilinin bulunduğu yer, sevgilinin mahallesini.

Geydi ihrāmı Muhibbī gitdi Ka'be
küyuña
Kıblegāhumsın saña togrıldı bu
rāhum benüm

17. **küyuñda**:--ı, --n, --da

Gazel 2105

Mısra: 7

Köy, mahalle, semt. ||

Sevgilinin bulunduğu yer, sevgilinin mahallesini.

Gördi küyuñda gözüm yaşını rahm
itdi o dem
Gül-i ħandān gibi açıldı birez
cānānum

18. **küyuñ**:--uñ

Gazel 2116

Mısra: 4

Köy, mahalle, semt. ||

Sevgilinin bulunduğu yer, sevgilinin mahallesini.

Eyleme 'ışkuñ beyābānında
sergerdān beni
Ka'be' dür küyuñ şehā ben isterem
kurbān olam

19. **küyuñda**:--ı, --n, --da

Gazel 2125

Mısra: 9

Köy, mahalle, semt. ||

Sevgilinin bulunduğu yer, sevgilinin mahallesini.

Yār küyuñda Muhibbī işidüp nālem
dimiş
Bülbül-i pür-nālišüm güyā nevā-
sāzum benüm

20. **küyuñe**:--uñ, -e

Gazel 2134

Mısra: 7

Köy, mahalle, semt. ||

Sevgilinin bulunduğu yer, sevgilinin mahallesini.

Küyuñe varduguma dün gice āh
Kanlu yaşumla bellüdür rāhum

21. **küyuña**:--uñ, -a

Gazel 2146

Mısra: 9

Köy, mahalle, semt. ||

Sevgilinin bulunduğu yer, sevgilinin mahallesini.

Küyuña varup Muhibbī vasluñ itse
ārzū
Döstüm gelmez vefa senden meger
cevr ü sitem

22. **küyuñ**:--uñ

Gazel 2154

Mısra: 8

Köy, mahalle, semt. ||

Sevgilinin bulunduğu yer, sevgilinin mahallesini.

Bülbül gibi fiğānlar iderdüm
şabāħa dek
Küyuñ olaydı iy gül-i nev-reste
menzilüm

23. **küyuñdan**:--uñ, --dan

Gazel 2156

Mısra: 9

Köy, mahalle, semt. ||

Sevgilinin bulunduğu yer, sevgilinin mahallesini.

Bu Muhibbī yine küyuñdan yana
'azm eyledüm
Bilmezem beni çeken suyum
mıdır yāħūd gilüm

24. **küyuñda**:--uñ, --da

Gazel 2157

Mısra: 7

Köy, mahalle, semt. ||

Sevgilinin bulunduğu yer, sevgilinin mahallesini.

Öldürmek-ise 'aşıkı küyuñda
niyyetün
Öldür beni ki cümle-i 'uşşāħa pend
olam

25. **küyuñda**:--uñ, --da

Gazel 2183

Mısra: 6

*Köy, mahalle, semt. ||
Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Baňa ölmekden ise düşvâr hicran
kıssası
Niçe yıldır Ka'be küyuñda senüñ
kurbānuñam

26. **küyuña:-uñ, -a**

Gazel 2184

Mısra: 7

*Köy, mahalle, semt. ||
Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Zülfün şebinde küyuña varmaga
hususrevâ
Başuma alup düd-ı siyâhı külâh
çekem

27. **küyuña:-uñ, -a**

Gazel 2189

Mısra: 6

*Köy, mahalle, semt. ||
Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Kork Hudâ'dan güşuña al bu
benüm feryādumı
Küyuña ben varıcak çağırup hem
dâd eyleyem

28. **küyuñ:-uñ**

Gazel 2190

Mısra: 6

*Köy, mahalle, semt. ||
Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Üstülhvanumdan ziyâfet itdüm iy
hünî yine
Geldi küyuñ itleri dirler baňa
mihmānuñam

29. **küyuñda:-ı, -n, -da**

Gazel 2202

Mısra: 17

*Köy, mahalle, semt. ||
Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Dāyim Muhibbî yāra bak küyuñda
āh u zāra bak
Ko cenneti dīdāra bak ammā ki
kimdür dimezem

30. **küyuñuñ:-uñuñ**

Gazel 2203

Mısra: 6

*Köy, mahalle, semt. ||
Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Ola ki pāyuñ nişānını görem diyü
senüñ

Küyuñuñ etrāfını eşkümle āb u gil
kılām

31. **küyuñda:-uñ, -da**

Gazel 2210

Mısra: 4

*Köy, mahalle, semt. ||
Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Gerekmez mülk-i Dārā vü Ferīdün
tāc-ı Keyhüsrev
Bi-ḥamdillāh ki küyuñda senüñ
dāyim şütürbānam

32. **küyuña:-uñ, -a**

Gazel 2211

Mısra: 4

*Köy, mahalle, semt. ||
Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

İde her zerre ölürsem hezārān nāle
vü āhı
İletse küyuña cānā eger bād-ı şabā
gerdüm

33. **küyuña:-uñ, -a**

Gazel 2218

Mısra: 1

*Köy, mahalle, semt. ||
Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Egerçi küyuña vardum senüñ tālib-
i dīdāram
Seni āgyār-ıla līk görem tāḫat nemī
ārem

34. **küyuña:-uñ, -a**

Gazel 2224

Mısra: 7

*Köy, mahalle, semt. ||
Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Korkaram küyuña bir gün irgüre
yaşum zarar
Cüş idüp artmaktadır seylāb-ı
eşküm dem-be-dem

35. **küyuñ:-ı**

Gazel 2224

Mısra: 9

*Köy, mahalle, semt. ||
Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Ka'be'dür küyuñ varan 'uşşākı ḫatlı
itse ne tañ
Teşnedür çünkü Muhibbî ḫana ol
rīg-i Ḥarem

36. **küyuñdan:-uñ, -dan**

Gazel 2226

Mısra: 1

*Köy, mahalle, semt. ||
Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Ger getirse büyü küyuñdan nesīm
Gelmeye hiç yāduma ḫuld-ı na'im

37. **küyuña:-uñ, -a**

Gazel 2227

Mısra: 3

*Köy, mahalle, semt. ||
Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Hiç olur mı vara eşküm küyuña
cānā senüñ
Ölice ilte meger bād-ı şabā
gerdüm benüm

38. **küyuñ:-uñ**

Gazel 2229

Mısra: 5

*Köy, mahalle, semt. ||
Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Küyuñ dikenini ger bata itüñ ayagina
Süzen-i müjmele çıkaram ola
nişānum

39. **küyuña:-uñ, -a**

Gazel 2229

Mısra: 7

*Köy, mahalle, semt. ||
Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Cārüb idem küyuña kīrpügümü iy
dōst
Bu dīde ola ḫāk-i dere āb-feşānum

40. **küyuñ:-uñ**

Gazel 2234

Mısra: 1

*Köy, mahalle, semt. ||
Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Ka'be'dür küyuñ nigārā anı ger
menzil kılām
Cānı ḫurbān eyleyüp şükrāne terk-i
ser kılām

41. **küyuñda:-uñ, -da**

Gazel 2240

Mısra: 1

*Köy, mahalle, semt. ||
Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

İniler bu gönlümü küyuñda gerdüm
eyledüm
Anı döndürmege de yaşımı
Ceyḫun eyledüm

42. **küyuñ:-uñ**

Gazel 2240

Mısra: 8

Köy, mahalle, semt. ||

*Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Görmege vardum seni daşladılar
Mecnün-vār
Küyuñ eţfāline cismüm oñdurup
ün eyledüm

43. **küyumda:-um, -da**

Gazel 2241

Mısra: 9

Köy, mahalle, semt. ||

*Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Muhibbî işidüp āhum didi
küyumda bu kadar
Didüm 'işkuñla iy bed-ĥū senün
çokdan giriftāram

44. **küyuña:-uñ, -a**

Gazel 2246

Mısra: 1

Köy, mahalle, semt. ||

*Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Ugrayup küyuña büyuñ getüre
bād-ı nesīm
Ĥıldı yād eylemeyüp añmaya dil
ĥür-ı na 'īm

45. **küyuñ:-uñ**

Gazel 2252

Mısra: 9

Köy, mahalle, semt. ||

*Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Ka'be'dür küyuñ Muhibbî cānı
ķurbān eyledi
Zī sa 'ādetdür ger ķabūl olursa
ķurbānum benüm

46. **küyuña:-uñ, -a**

Gazel 2265

Mısra: 1

Köy, mahalle, semt. ||

*Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

'Ayb itme küyuña iy meh eger
nāgeh varam
'İşkuñ ile olmışam dīvāne vü
gümreh varam

47. **küyuñ:-uñ**

Gazel 2295

Mısra: 8

Köy, mahalle, semt. ||

*Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Bülbül gibi fiġānlar iderdüm
şabāĥa dek
Küyuñ olaydı iy gül-i nevrete
menzilüm

48. **küyuña:-uñ, -a**

Gazel 2296

Mısra: 7

Köy, mahalle, semt. ||

*Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Küyuña vardukça itsen ger baña
cevr ü sitem

Rāĥ-ı 'işkuñda daĥı ben cüst ü
ĉālāk olam

49. **küyuña:-uñ, -da**

Gazel 2299

Mısra: 9

Köy, mahalle, semt. ||

*Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

İy saçı leylī küyuña her şeb tā-
seher
Kıluram Mecnünlayın feryād u āĥ
u zār hem

50. **küyuña:-uñ, -a**

Gazel 2301

Mısra: 9

Köy, mahalle, semt. ||

*Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Küyuña vardı Muhibbî aña yüz
göstermedün
Veh ki mī-dārī dirġ ez bī-dilān
dīdār hem

51. **küyım:-ı, -n, -a**

Gazel 2335

Mısra: 9

Köy, mahalle, semt. ||

*Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Varmaz oldı bu Muhibbî küyım
dildārınū
Baġludur yollar geçilmez kanlu
yaşumdan benüm

52. **küyuñ:-uñ**

Gazel 2362

Mısra: 13

Köy, mahalle, semt. ||

*Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Nigārā Kā'be'dür küyuñ olup
ĥālūñ aña esved
Asılmış ĥalkādur güyā san o zülf-i
dū-tā ķiblem

53. **küyında:-ı, -n, -da**

Gazel 2365

Mısra: 9

Köy, mahalle, semt. ||

*Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

İy Muhibbî nālemi küyında dildār
işidüp
Didi güyā bülbülümsin rind ü
ķallāşum benüm

54. **küyım:-ı, -n, -a**

Gazel 2398

Mısra: 5

Köy, mahalle, semt. ||

*Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Ola kim bād-ı şubĥ ilte bu ĥāküm
küyına yārūñ
Bugün seng-i cefā-y-ıla döġilüben
ġubār oldum

55. **küyuña:-uñ, -a**

Gazel 2410

Mısra: 1

Köy, mahalle, semt. ||

*Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Reşk iderse tañ mīdur küyuña
firdevs-i berīn
Āsitānuñda ider cārüb zülfīn ĥür-ı
'īn

56. **küyuña:-uñ, -a**

Gazel 2443

Mısra: 7

Köy, mahalle, semt. ||

*Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Tuĥfe eyler küyuña varsa gözüm
gevherlerin
Ger ķabūlūñ var-ısa yoluña ĩşār
eylesün

57. **küyı:-ı**

Gazel 2444

Mısra: 2

Köy, mahalle, semt. ||

*Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

'İyd irişdi ĉün tavāf-ı küy-ı
dilberdür bugün
Ka'be'dür küyı baña bil ĥacc-ı
ekberdür bugün

58. **küyuñ:-uñ, -u**

Gazel 2444

Mısra: 5

Köy, mahalle, semt. ||

*Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Döstüm 'uşşâkı ko küyuñu itsünler
tavâf
Ehl-i hac maqşûdına irdügi
demlerdür bugün

59. **küyuñda:-uñ, -da**

Gazel 2471

Mısra: 2

*Köy, mahalle, semt; sevgilinin
bulunduğu yer.*

Ben umardum ki seni derdüme
dermân idesin
Ka 'be küyuñda bu ben dervîşi
qurbân idesin

60. **küyuñ:-ı**

Gazel 2484

Mısra: 5

*Köy, mahalle, semt. ||
Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

İrişdüñ çünki küyu Ka 'besine
Gerekdür idesin cânuñı qurbân

61. **küyuñda:-ı, -n, -da**

Gazel 2489

Mısra: 3

*Köy, mahalle, semt. ||
Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Yâr küyuñda fiğân eyleme iy hasta
göñül
Nâgehân âteş-i âhuñla otağın
yakasın

62. **küyuñ:-ı, -n, -a**

Gazel 2444

Mısra: 9

*Köy, semt, mahalle II
Sevgilinin bulunduğu yer.*

Geldiler bilsem kime devlet
müyesserdür bugün
Her yañadan ehl-i 'ışk küyuñ
qurbân olmaga

küv-ı belâ:

1. **küv-ı belâ:**

Gazel 2366

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Bela ülkesi.

Şirin lebine dil vereli derdnâkiyem
Ferhâd-vâr küv-ı belânuñ
helâkiyem

küv-ı dil-ârâ:

1. **küv-ı dil-ârâ:**

Gazel 2425

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Sevgilinin memleketi.

Meger küv-ı dil-ârâdan gelürsin iy
şabâ dâyim
Ferahlar kesb olur senden mübârek
bâda beñzersin

küv-ı dilber:

1. **küv-ı dilber:**

Gazel 2155

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin köyü, mahallesi.

Ravza-i Rızvân ki dirler küv-ı
dilberdür hemîn
Âteş-i düzağ tamamı nâr-ı
âhumdur benüm

2. **küv-ı dilber:**

Gazel 2204

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Sevgilinin köyü, mahallesi.

Yine bir tâze hevesdür küv-ı dilber
eyleyem
Yüze sürüp hâkin evvel soñradan
ser eyleyem

3. **küv-ı dilber:**

Gazel 2294

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Sevgilinin köyü, mahallesi.

'Âşıkam dîdâra zâhid añma bâğ-ı
cenneti
Küv-ı dilber var-iken neme yarar
dünyâ benüm

4. **küv-ı dilber:**

Gazel 2294

Mısra: 15

Kelime Tipi: -

Sevgilinin köyü, mahallesi.

Küv-ı dilberde geda olmak benüm
fağrum-durur
Gerçi İskender Ferîdün Hüsrev ü
Dârâ benem

5. **küv-ı dilber:**

Gazel 2417

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Sevgilinin köyü, mahallesi.

Küv-ı dilberde rakîbi öldürüp bir
darb-ıla
'Arşa asdün tîğüñi bil iy Muhibbî
gâzisin

6. **küv-ı dilber:**

Gazel 2293

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Sevgilinin köyü, mahallesi.

Küv-ı dilberde gel gedâ olalum
Yidi iklîme pâdişâ olalum

7. **küv-ı dilber:**

Gazel 2309

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Sevgilinin köyü, mahallesi.

Leyli zülfin bend idem boynuma
ben Mecnûn-vâr
Küv-ı dilberde yürür dîvâne bir
abdâl olam

küv-ı harâbât:

1. **küv-ı harâbât:**

Gazel 2422

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Meyhaneler şehri.

Bu Muhibbî olalı küv-ı harâbâtuñ
eri
Tutdı başdan yine âvâralığı
pîşelerin

küv-ı levlâ:

1. **küv-ı levlâ:**

Gazel 2221

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Leyla'nın, sevgilinin
memleketi. || "Leyla ile Mecnun"
mesnevisinin kadın kahramanı.*

Ol ne bârân küv-ı Leylâ'da yagar
didüm didi
Rûziğâr-ı senğ-dil ber hâl-i
Mecnûn aqlaram

küv-ı melâmet:

1. **küv-ı melâmet:**

Gazel 2254

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Knama memleketi.

Selâmet gözlemez 'âşık n'ider
nâmüs-ıla 'arı
Giriiftâr-ı gam-ı 'ışkam olup küv-ı
melâmet hem

küv-ı sükân:

1. **küv-ı sükân:**

Gazel 2229

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Memleketin sakinleri.

Lâyık degül saña ğulam ola
Muhibbî
Besdür diyeler benim için kûy-ı
sükânım

kûy-ı yâr:

1. **kûy-ı yâr:**
Gazel 2052
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Sevgilinin memleketi.

Kûy-ı yâra vardugumca gizlenür
mühmel raķıb
Nite kim şîr irdüğünde nâ-bedîd
olur şağal

2. **kûy-ı yâr:**
Gazel 2156
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Sevgilinin memleketi.

Kûy-ı yâra gitdi çün şevķ-i hezâr-
ıla dilüm
Bülbülem tañ mı ola bir ğice
gülşen menzilüm

3. **kûy-ı yâr:**
Gazel 2237
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Sevgilinin bulunduğu yer,
sevgilinin mahallesi.*

Muhibbî irişilmez kûy-ı yâra
Meger ilte şabâ öldükte tozum

4. **kûy-ı yâr:**
Gazel 2316
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Sevgilinin memleketi.

Kûy-ı yâra iltesin ölsem şabâ
topragımı
Keşti-i 'işķum Muhibbî'den hemân
ısmarlaram

kalem:

1. **kalem:**
Gazel 2380
Mısra: 4
Kalem, yazı yazma.

Niçe taħrîr eylesem derd-i dilüm
ahvâlini
Yazmak itsem yanuma düşüp bile
aglar kalem

L

lâ:

1. **lâ:**
Gazel 2083
Mısra: 5
"yok, hayır " ünlemi.

Dökse saçılsa hergiz aña kimse lâ
dimez
Şâh-ı mahabbet emriyle tûfân olan
yaşum

lâ di-:

1. **lâ di-:**
Gazel 2296
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Kabul etmemek, olumsuz
cevap vermek.*

Tîğ-i cevruñle helâk itsen nigârâ lâ
dimem
'Aşıkam 'işķuñla lâyıkdur ki ben
bî-bâk olam

lâ-büd:

1. **lâ-büd:**
Gazel 2285
Mısra: 13
Alakasız.

Bu şî'ri gören Muhibbî lâ-büd
Dir mülk-i nazm saña müselleme

2. **lâ-büd:**
Gazel 2435
Mısra: 2
*Gerekli, lazım, zaruri,
terkedilmesi mümkün olmayan.*

Vaşl-ı cānān isteyen itmek gerek
terk-i beden
Kim şehîd-i 'işķ ola lâ-büd olur ol
bî-kefen

3. **lâ-büd:**
Gazel 2447
Mısra: 4
Elbette, mutlaka, behemehal.

Ne kadar cevri ü cefâ gönderse
gelsün rāzıyam
Her ne yağarsa semādan götürür
lâ-büd zemîn

lâf:

1. **lâfa:-a**
Gazel 2049
Mısra: 8
Söz, lakırdı.

Key katı mağrûrsın kendüñi
gördüñ zâhidâ
Saña ancak bu sunılmışdur hemân
sen lâfa gel

lahza:

1. **lahza:**
Gazel 2274
Mısra: 2
An, vakit.

'Älemde benim bilmedi bir
kimsene hâlüm
Her demde vü her lahza ğam-ıla
dil-i nālüm

2. **lahza:**
Gazel 2387
Mısra: 1
An, dem.

Ĝül gibi dāyimâ her lahza olgıl şād
hem
Serv kaddüñ bendesidür 'ar'ar u
şimşād hem

3. **lahza:**
Gazel 2460
Mısra: 9
An, dem.

Ĝamuñ dilden degül bir lahza hâlî
Olaldan 'işķuñ-ıla aşınâ ben

4. **lahza:**
Gazel 2462
Mısra: 2
An, dem.

Degül hâlî bu dîde gerçi nemden
Ne ğam hâlî degül bir lahza
demden

5. **lahza:**
Gazel 2454
Mısra: 6
An, zaman.

Nālān oluban her ğice ben meclis-i
ğamda
Her lahza figān idici ol bezme
benem ben

6. **lahzada:--da, -**
Gazel 2005
Mısra: 12
*Ĝöz açıp kapayacak kadar
kısa zaman, an.*

Beni biñ derde esîr eyledi āzāde-y-
iken
Ĝöreyim ki seni her lahzada biñ
pāre ğöñül

7. laḥza:

Gazel 2030

Mısra: 4

*Zamanın göz açıp
kapayuncaya kadar geçen en kısa
parçası, an.*

Güceler inlerse tañ mı şubḥa deñlü
ʿandelib
Karşusunda ḥār-ıla her laḥza eyler
bāz gül

8. laḥza:

Gazel 2476

Mısra: 7

*Zamanın göz açıp
kapayuncaya kadar geçen en kısa
parçası, an.*

Bir laḥza koya ger ser-i kūyına
beni yār
Yig görünür ol ravza-i rızvān
vaṭenden

lāl:

1. lāla:-a

Gazel 2273

Mısra: 8

*Kırmızı ve değerli bir süs
taşı. Yakuta benzermiş. Rivayete
göre aslında ak bir taş olduğu
halde ciğer kanyıla boyanıp
güneşe bırakılır ve güneşin
etkisiyle kırmızı rengine
bürünürmüş. Bunların en güzeli
Bedahşan dağlarında
bulunurmuş. Edebiyatta en çok
sevgilinin dudağı için benzeyen
bulunur. Bazen aşığın gözü ve
gözyaşları da benzer. Kıymetli
oluşu nedeniyle şairler kendi
şiiirlerini de eşdeğerde gösterirler.*

Gün yüzünü göricek ʿaql u dili
ḥayret alur
Saña ḥālin diyümez lāla döner
uşbu dilüm

laʿl:

1. laʿl-i:

Gazel 2001

Mısra: 9

*Kırmızı değerli bir süs taşı . ||
Rivayete göre aslında ak bir taş
olduğu halde ciğer kanyıla
boyanıp güneşe bırakılır ve
güneşin etkisiyle kırmızı rengine
bürünürmüş. Edebiyatta en çok
sevgilinin dudağı için benzeyen
olur. Bazen aşığın gözü ve gözyaşı
da bu taşta benzetilir.*

Laʿl-i ruḥsaruñ ḥayāl itse Muḥibbī
derdemend

Göz yaşından sine vü dāmānı olur
cümle al

2. laʿl:

Gazel 2042

Mısra: 10

*Kırmızı değerli bir süs taşı. ||
Rivayete göre aslında ak bir taş
olduğu halde ciğer kanyıla
boyanıp güneşe bırakılır ve
güneşin etkisiyle kırmızı rengine
bürünürmüş. Edebiyatta en çok
sevgilinin dudağı için benzeyen
olur. Bazen aşığın gözü ve gözyaşı
da bu taşta benzetilir.*

Her kim ki ola ehl-i ḳanāʿat
Muḥibbīyā
Fark eylemez seng ile birdür
hemān laʿl

3. laʿlün:--üñ, -

Gazel 2062

Mısra: 3

*Kırmızı ve değerli bir süs
taşı. || Yakuta benzermiş. Rivayete
göre aslında ak bir taş olduğu
halde ciğer kanyıla boyanıp
güneşe bırakılır ve güneşin
etkisiyle kırmızı rengine
bürünürmüş. Bunların en güzeli
Bedahşan dağlarında
bulunurmuş. || Edebiyatta en çok
sevgilinin dudağı için benzeyen
bulunur. Bazen aşığın gözü ve
gözyaşları da benzer. Kıymetli
oluşu nedeniyle şairler kendi
şiiirlerini de eşdeğerde gösterirler.*

Öpdi dirler baña laʿlün yog-iken
andan nişān
Gerçek olur ʿaşık olan kanda ise
müttehem

4. laʿlün:--üñ

Gazel 2070

Mısra: 6

*Kırmızı ve değerli bir süs
taşı. || Yakuta benzermiş. Rivayete
göre aslında ak bir taş olduğu
halde ciğer kanyıla boyanıp
güneşe bırakılır ve güneşin
etkisiyle kırmızı rengine
bürünürmüş. Bunların en güzeli
Bedahşan dağlarında
bulunurmuş. || Edebiyatta en çok
sevgilinin dudağı için benzeyen
bulunur. Bazen aşığın gözü ve
gözyaşları da benzer. Kıymetli
oluşu nedeniyle şairler kendi
şiiirlerini de eşdeğerde gösterirler.*

Zinde eyler bir cevāb ile gönüller
mürdesin
Döstum laʿlün gibi dārüʿş-şifāyı
görmedüm

5. laʿlün:--üñ

Gazel 2132

Mısra: 8

*Kırmızı ve değerli bir süs
taşı. || Yakuta benzermiş. Rivayete
göre aslında ak bir taş olduğu
halde ciğer kanyıla boyanıp
güneşe bırakılır ve güneşin
etkisiyle kırmızı rengine
bürünürmüş. Bunların en güzeli
Bedahşan dağlarında
bulunurmuş. || Edebiyatta en çok
sevgilinin dudağı için benzeyen
bulunur. Bazen aşığın gözü ve
gözyaşları da benzer. Kıymetli
oluşu nedeniyle şairler kendi
şiiirlerini de eşdeğerde gösterirler.*

Dil hicr-i leb-i laʿlün ile ölse
gerekdür
Ger laʿlün aña zerre ḳadar itmez-
ise em

6. laʿli:-i

Gazel 2133

Mısra: 7

*Kırmızı ve değerli bir süs
taşı. || Yakuta benzermiş. Rivayete
göre aslında ak bir taş olduğu
halde ciğer kanyıla boyanıp
güneşe bırakılır ve güneşin
etkisiyle kırmızı rengine
bürünürmüş. Bunların en güzeli
Bedahşan dağlarında
bulunurmuş. || Edebiyatta en çok
sevgilinin dudağı için benzeyen
bulunur. Bazen aşığın gözü ve
gözyaşları da benzer. Kıymetli
oluşu nedeniyle şairler kendi
şiiirlerini de eşdeğerde gösterirler.*

Laʿli yādına gelün sāğar-ı ḥamrā
çekelüm
Rüz u şeb fikri ile cānı giriftār
idelüm

7. laʿl:

Gazel 2137

Mısra: 3

*Kırmızı ve değerli bir süs
taşı. || Yakuta benzermiş. Rivayete
göre aslında ak bir taş olduğu
halde ciğer kanyıla boyanıp
güneşe bırakılır ve güneşin
etkisiyle kırmızı rengine
bürünürmüş. Bunların en güzeli
Bedahşan dağlarında
bulunurmuş. || Edebiyatta en çok
sevgilinin dudağı için benzeyen
bulunur. Bazen aşığın gözü ve
gözyaşları da benzer. Kıymetli
oluşu nedeniyle şairler kendi
şiiirlerini de eşdeğerde gösterirler.*

Ḥvābda nüş kılup laʿl lebi
cürʿasını

Uyarup kendüzümü mest ü
melâmet gördüm

8. la'lüne:-üñ, -e

Gazel 2169

Mısra: 13

Kırmızı ve değerli bir süs taşı.Yakuta benzermiş. Rivayete göre aslında ak bir taş olduğu halde ciğer kanyıla boyanıp güneşe bırakılır ve güneşin etkisiyle kırmızı renge bürünürmüş. Bunların en güzeli Bedahşan dağlarında bulunurmuş.Edebiyatta en çok sevgilinin dudağı için benzeyen bulunur. Bazen aşğın gözü ve gözyaşları da benzer. Kıymetli oluşu nedeniyle şairler kendi şiirlerini de eşdeğerde gösterirler.

Bâde nisbet eylemiş la'lüne dimiş
beñzerem
Ölmez-istem çokdur anuñla
Muhibbî sohbetüm

9. la'lümi:-üm, -i

Gazel 2201

Mısra: 8

Kırmızı ve değerli bir süs taşı.Yakuta benzermiş. Rivayete göre aslında ak bir taş olduğu halde ciğer kanyıla boyanıp güneşe bırakılır ve güneşin etkisiyle kırmızı renge bürünürmüş. Bunların en güzeli Bedahşan dağlarında bulunurmuş.Edebiyatta en çok sevgilinin dudağı için benzeyen bulunur. Bazen aşğın gözü ve gözyaşları da benzer. Kıymetli oluşu nedeniyle şairler kendi şiirlerini de eşdeğerde gösterirler.

Mâr zülfi semmi didüm öldürür
âhir beni
Didi aña ğam yime la'lümi dârü
eyledüm

10. lâ'le:-e

Gazel 2222

Mısra: 14

Kırmızı ve değerli bir süs taşı.Yakuta benzermiş. Rivayete göre aslında ak bir taş olduğu halde ciğer kanyıla boyanıp güneşe bırakılır ve güneşin etkisiyle kırmızı renge bürünürmüş. Bunların en güzeli Bedahşan dağlarında bulunurmuş.Edebiyatta en çok sevgilinin dudağı için benzeyen bulunur. Bazen aşğın gözü ve gözyaşları da benzer. Kıymetli oluşu nedeniyle şairler kendi şiirlerini de eşdeğerde gösterirler.

Nev-'arūs-ı hüsne ziyet eylesün
Leylâ diyü
Güşına lâ'le müşabih eşk-i
Mecnün çekerem

11. la'l:

Gazel 2245

Mısra: 9

Kırmızı ve değerli bir süs taşı.Yakuta benzermiş. Rivayete göre aslında ak bir taş olduğu halde ciğer kanyıla boyanıp güneşe bırakılır ve güneşin etkisiyle kırmızı renge bürünürmüş. Bunların en güzeli Bedahşan dağlarında bulunurmuş.Edebiyatta en çok sevgilinin dudağı için benzeyen bulunur. Bazen aşğın gözü ve gözyaşları da benzer. Kıymetli oluşu nedeniyle şairler kendi şiirlerini de eşdeğerde gösterirler.

Sâġar almışdur Muhibbî la'l dirler
câm içere
Dikkat itdüm görmedüm didüm
'aceb ol leb-gedâm

12. la'l:

Gazel 2300

Mısra: 2

Kırmızı ve değerli bir süs taşı.Yakuta benzermiş. Rivayete göre aslında ak bir taş olduğu halde ciğer kanyıla boyanıp güneşe bırakılır ve güneşin etkisiyle kırmızı renge bürünürmüş. Bunların en güzeli Bedahşan dağlarında bulunurmuş.Edebiyatta en çok sevgilinin dudağı için benzeyen bulunur. Bazen aşğın gözü ve gözyaşları da benzer. Kıymetli oluşu nedeniyle şairler kendi şiirlerini de eşdeğerde gösterirler.

Leblerüñ yâd eyleyüp her yaña ben
menzil kılam
Hâke saçup eşk-i çeşmüm niçe la'l
hâşıl kılam

13. la'lün:-üñ

Gazel 2307

Mısra: 6

Kırmızı ve değerli bir süs taşı.Yakuta benzermiş. Rivayete göre aslında ak bir taş olduğu halde ciğer kanyıla boyanıp güneşe bırakılır ve güneşin etkisiyle kırmızı renge bürünürmüş. Bunların en güzeli Bedahşan dağlarında bulunurmuş.Edebiyatta en çok sevgilinin dudağı için benzeyen bulunur. Bazen aşğın gözü ve gözyaşları da benzer. Kıymetli

oluşu nedeniyle şairler kendi şiirlerini de eşdeğerde gösterirler.

Bilmedüm kand-i mükerrer mi
lebün yâhüd nebât
Sanma la'lün zikrini iy döst tekrâr
eylemem

14. la'lîn:-i, -n

Gazel 2310

Mısra: 6

Kırmızı ve değerli bir süs taşı.Yakuta benzermiş. Rivayete göre aslında ak bir taş olduğu halde ciğer kanyıla boyanıp güneşe bırakılır ve güneşin etkisiyle kırmızı renge bürünürmüş. Bunların en güzeli Bedahşan dağlarında bulunurmuş.Edebiyatta en çok sevgilinin dudağı için benzeyen bulunur. Bazen aşğın gözü ve gözyaşları da benzer. Kıymetli oluşu nedeniyle şairler kendi şiirlerini de eşdeğerde gösterirler.

Lâle-veş dâġ-ı cefâdan ġarka-i hün
olalı
Eġnûme geydürdü bir la'lîn kabâ
göñlüm gözüm

15. lâ'li:-i

Gazel 2315

Mısra: 9

Kırmızı ve değerli bir süs taşı.Yakuta benzermiş. Rivayete göre aslında ak bir taş olduğu halde ciğer kanyıla boyanıp güneşe bırakılır ve güneşin etkisiyle kırmızı renge bürünürmüş. Bunların en güzeli Bedahşan dağlarında bulunurmuş.Edebiyatta en çok sevgilinin dudağı için benzeyen bulunur. Bazen aşğın gözü ve gözyaşları da benzer. Kıymetli oluşu nedeniyle şairler kendi şiirlerini de eşdeğerde gösterirler.

İy Muhibbî câm-ı mey nüş eyle
lâ'li yâdına
Kim hayâliyle nigârûñ hoş
şafâmuz var bizüm

16. la'line:-i, -n, -e

Gazel 2346

Mısra: 1

Kırmızı ve değerli bir süs taşı.Yakuta benzermiş. Rivayete göre aslında ak bir taş olduğu halde ciğer kanyıla boyanıp güneşe bırakılır ve güneşin etkisiyle kırmızı renge bürünürmüş. Bunların en güzeli Bedahşan dağlarında bulunurmuş.Edebiyatta en çok sevgilinin dudağı için benzeyen

bulunur. Bazen aşğın gözü ve gözyaşları da benzer. Kıymetli oluşu nedeniyle şairler kendi şiirlerini de eşdeğerde gösterirler.

La'line el sunmaga zülf-i dü-tādan korkaram
Genc-i hüsnüñ māliki ol ejdehādan korkaram

17. la'lüñ:-üñ

Gazel 2369

Mısra: 5

Kırmızı ve değerli bir süs taşı. Yakuta benzermiş. Rivayete göre aslında ak bir taş olduğu halde ciğer kanyla boyanıp güneşe bırakılır ve güneşin etkisiyle kırmızı rene bürünürmüş. Bunların en güzeli Bedaḥşan dağlarında bulunurmuş. Edebiyatta en çok sevgilinin dudağı için benzeyen bulunur. Bazen aşğın gözü ve gözyaşları da benzer. Kıymetli oluşu nedeniyle şairler kendi şiirlerini de eşdeğerde gösterirler.

Heves-i fikr-i ruh u la'lüñ ucından şanemā
Kıssā-i Vāmīk u Ferhād'a dönüpdür meşlüm

18. la'l:

Gazel 2395

Mısra: 8

Kırmızı ve değerli bir süs taşı. Yakuta benzermiş. Rivayete göre aslında ak bir taş olduğu halde ciğer kanyla boyanıp güneşe bırakılır ve güneşin etkisiyle kırmızı rene bürünürmüş. Bunların en güzeli Bedaḥşan dağlarında bulunurmuş. Edebiyatta en çok sevgilinin dudağı için benzeyen bulunur. Bazen aşğın gözü ve gözyaşları da benzer. Kıymetli oluşu nedeniyle şairler kendi şiirlerini de eşdeğerde gösterirler.

Hāk-i pāyuña nişār için gözüm gevherlerin
Kimini dūr kimi la'l kimini mercān eyledüm

19. la'lüñe:-üñ, -e

Gazel 2418

Mısra: 2

Kırmızı ve değerli bir süs taşı. Yakuta benzermiş. Rivayete göre aslında ak bir taş olduğu halde ciğer kanyla boyanıp güneşe bırakılır ve güneşin etkisiyle kırmızı rene bürünürmüş. Bunların en güzeli Bedaḥşan dağlarında bulunurmuş.

Edebiyatta en çok sevgilinin dudağı için benzeyen bulunur. Bazen aşğın gözü ve gözyaşları da benzer. Kıymetli oluşu nedeniyle şairler kendi şiirlerini de eşdeğerde gösterirler.

Togrı dir ḳaddūñ görüp serv-i ḫırāmāndur diyen
La'lüñe rengin dimiş la'l-i Bedaḥşān'dur diyen

20. la'lin:-in

Gazel 2434

Mısra: 5

Kırmızı ve değerli bir süs taşı. Yakuta benzermiş. Rivayete göre aslında ak bir taş olduğu halde ciğer kanyla boyanıp güneşe bırakılır ve güneşin etkisiyle kırmızı rene bürünürmüş. Bunların en güzeli Bedaḥşan dağlarında bulunurmuş. Edebiyatta en çok sevgilinin dudağı için benzeyen bulunur. Bazen aşğın gözü ve gözyaşları da benzer. Kıymetli oluşu nedeniyle şairler kendi şiirlerini de eşdeğerde gösterirler.

Baḫr-ı 'ışka ḡarḳ olup la'lin temennā eyledüm
Nite kim tācir çeker deryā ḡamın sevda-y-içün

21. la'lüñ:-üñ

Gazel 2443

Mısra: 2

Kırmızı ve değerli bir süs taşı. Yakuta benzermiş. Rivayete göre aslında ak bir taş olduğu halde ciğer kanyla boyanıp güneşe bırakılır ve güneşin etkisiyle kırmızı rene bürünürmüş. Bunların en güzeli Bedaḥşan dağlarında bulunurmuş. Edebiyatta en çok sevgilinin dudağı için benzeyen bulunur. Bazen aşğın gözü ve gözyaşları da benzer. Kıymetli oluşu nedeniyle şairler kendi şiirlerini de eşdeğerde gösterirler.

Çeşm-i ser- mestüñe kim dir beni bīmār eylesün
Bārī girsün araya la'lüñ de tīmār eylesün

22. la'le:-e

Gazel 2472

Mısra: 7

Kırmızı ve değerli bir süs taşı. Yakuta benzermiş. Rivayete göre aslında ak bir taş olduğu halde ciğer kanyla boyanıp güneşe bırakılır ve güneşin etkisiyle kırmızı rene bürünürmüş.

Bunların en güzeli Bedaḥşan dağlarında bulunurmuş. Edebiyatta en çok sevgilinin dudağı için benzeyen bulunur. Bazen aşğın gözü ve gözyaşları da benzer. Kıymetli oluşu nedeniyle şairler kendi şiirlerini de eşdeğerde gösterirler.

Göz yaşı eger la'le dönerse 'aceb olmaz
Perverde kılup min anı ḫün-i ciğerümden

23. la'le:-e

Gazel 2473

Mısra: 3

Kırmızı ve değerli bir süs taşı. Yakuta benzermiş. Rivayete göre aslında ak bir taş olduğu halde ciğer kanyla boyanıp güneşe bırakılır ve güneşin etkisiyle kırmızı rene bürünürmüş. Bunların en güzeli Bedaḥşan dağlarında bulunurmuş. Edebiyatta en çok sevgilinin dudağı için benzeyen bulunur. Bazen aşğın gözü ve gözyaşları da benzer. Kıymetli oluşu nedeniyle şairler kendi şiirlerini de eşdeğerde gösterirler.

La'le dönsün bagrumuñ ḫūni benüm iy seng-dil
Kıymeti olsun ziyāde dürr ü mercān olmasun

lāl ol-:

1. lāl ol-:

Gazel 2229

Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Dilsiz olmak.

Bu derd-i ḡamı saña niçe 'arz ideyin āh
Yüzüñ göricek çünki olur lāl zebānum

lāle:

1. lāle:

Gazel 2000

Mısra: 4

Çiçekleri kadeh biçiminde olan, türlü renklerde süs bitkisi.

Dāmen-i şahrā pür oldı eşk-i çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lāle ile gül degül

2. lāle:

Gazel 2000

Mısra: 4

Çiçekleri kadeh biçiminde olan, türlü renklerde süs bitkisi. Klasik şiirde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağına ve aşığın gözyaşlarına benzetilir. Ortasındaki karalığı nedeniyle bazen benli bir yüze bazen de bu karalık dağ yarasına benzetilir.

Dâmen-i şahrâ pür oldı eşk-i çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lâle ile gül degül

3. lâlenüñ: --nüñ, -

Gazel 2041

Mısra: 5

Lale. || Divan şiirinde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağı ve aşığın gözyaşları laleye benzetilir. Lalenin ortasındaki siyahlık sevgilinin yanaklarına özenme ve onu kıskanma dolayısıyla bağrında meydana gelmiş bir yara, dağlama olur.

Sünbülün gönli perişan lâlenün
bağrında dağ
Hâlâk elden ele gezdürür olup
şebbâz gül

4. lâle:

Gazel 2052

Mısra: 5

Lale Divan şiirinde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağı ve aşığın gözyaşları laleye benzer. Lalenin ortasındaki siyahlık sevgilinin yanaklarına özenme ve onu kıskanma dolayısıyla bağrında meydana gelmiş bir yara , dağlama olur.

Lâle hâddin gördüğince dil
vücüdün hâk ider
Gül ruhumı gördüğince güneşe irer
zevâl

5. lâle-veş: --veş, -

Gazel 2063

Mısra: 3

Lale. || Divan şiirinde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağı ve aşığın gözyaşları laleye benzer. Lalenin ortasındaki siyahlık sevgilinin yanaklarına özenme ve onu kıskanma dolayısıyla bağrında meydana gelmiş bir yara , dağlama olur.

Niçe bir bu çemende lâle-veş pür
dağ ola sînem
Ferâgat eyledüm geçdüm şabâ gibi
gülünden hem

6. lâle:

Gazel 2076

Mısra: 4

Lale Divan şiirinde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağı ve aşığın gözyaşları laleye benzer. Lalenin ortasındaki siyahlık sevgilinin yanaklarına özenme ve onu kıskanma dolayısıyla bağrında meydana gelmiş bir yara , dağlama olur.

Başum hevâda su gibi yaşum
revânedür
Bir serv-kad ü lâle hâddün pâyî
hâkiyem

7. lâle:

Gazel 2087

Mısra: 8

Lale. || Divan şiirinde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağı ve aşığın gözyaşları laleye benzer. Lalenin ortasındaki siyahlık sevgilinin yanaklarına özenme ve onu kıskanma dolayısıyla bağrında meydana gelmiş bir yara , dağlama olur. || Aşığın gözyaşlarını döktüğü yerler birer lalezar olarak karşımıza çıkar.

Âh itdükçe gözümden dökülür hün-
ı ciger
Zeyn olur lâle vü güller ile her bir
yanum

8. lâleler: -ler

Gazel 2126

Mısra: 3

Lale Divan şiirinde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağı ve aşığın gözyaşları laleye benzer. Lalenin ortasındaki siyahlık sevgilinin yanaklarına özenme ve onu kıskanma dolayısıyla bağrında meydana gelmiş bir yara , dağlama olur.

Çabrüm üzre göresiz ger bite
hünin lâleler
Dâğı bagrumdan nişândur rengi
kanumdan benüm

9. lâle:

Gazel 2133

Mısra: 3

Lale. || Şekil yönünden kadehe benzeyen lale, şarap kan ,la'l, kase-i mercan olabilir.

Alalum lâle gibi sâgarı elden
komayup
Varalum gülşene biraz taze güli
yâr idelüm

10. lâle:

Gazel 2174

Mısra: 6

Lale Divan şiirinde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağı ve aşığın gözyaşları laleye benzer. Lalenin ortasındaki siyahlık sevgilinin yanaklarına özenme ve onu kıskanma dolayısıyla bağrında meydana gelmiş bir yara , dağlama olur.

Hâlünü gül ruhlarında câ-be-câ
cânâ görüp
Dağlarla sînem ben lâle gibi
dagladum

11. lâle:

Gazel 2254

Mısra: 10

Lale Divan şiirinde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağı ve aşığın gözyaşları laleye benzer. Lalenin ortasındaki siyahlık sevgilinin yanaklarına özenme ve onu kıskanma dolayısıyla bağrında meydana gelmiş bir yara , dağlama olur.

Muhibbî tîğ-ı cevrenden şehîd-i
'ışk olam âhir
Bite gül lâle çabrümünden ola niçe
'âlâmet hem

12. lâleler: -ler

Gazel 2256

Mısra: 6

Lale Divan şiirinde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağı ve aşığın gözyaşları laleye benzer. Lalenin ortasındaki siyahlık sevgilinin yanaklarına özenme ve onu kıskanma dolayısıyla bağrında meydana gelmiş bir yara , dağlama olur.

Hasretünden sen gül-endâmuñ
temâşâ eylegil
Sînem üzre lâleler izhâr ider dağ-ı
dilüm

13. lâle:

Gazel 2323

Mısra: 8

Lale, Divan şiirinde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağı ve aşığın gözyaşları laleye benzer. Lalenin ortasındaki siyahlık sevgilinin yanaklarına özenme ve onu kıskanma dolayısıyla bağrında meydana gelmiş bir yara , dağlama olur.

Hün-ı dildür gözlerümden döstlar
her dem gelen
Lâle gibi oldı bagrum kara bilmen
n'eyleyem

14. **lâleler:-ler**

Gazel 2375

Mısra: 5

Lale Divan şiirinde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağı ve aşığın gözyaşları laleye benzer. Lalenin ortasındaki siyahlık sevgilinin yanaklarına özenme ve onu kıskanma dolayısıyla bağrında meydana gelmiş bir yara , dağlama olur.

Katre-i eşk-ile gül gül biter anda
lâleler
Gülsitân-ı sîne bir hürrem
bahârumdur benüm

15. **lâle:**

Gazel 2385

Mısra: 10

Lale, divan şiirinde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağı ve aşığın gözyaşları laleye benzer. Lalenin ortasındaki siyahlık sevgilinin yanaklarına özenme ve onu kıskanma dolayısıyla bağrında meydana gelmiş bir yara , dağlama olur.

Muhibbî ger şehîd-i 'ışk olasın
râh-ı küyünda
Bitüre hûn-ı dil lâle ola çendân
'alâmet hem

16. **lâle:**

Gazel 2427

Mısra: 6

Lale, divan şiirinde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağı ve aşığın gözyaşları laleye benzer. Lalenin ortasındaki siyahlık sevgilinin yanaklarına özenme ve onu kıskanma dolayısıyla bağrında meydana gelmiş bir yara , dağlama olur.

Rûz-ı mahşerde şehâ 'âşıklarûñ
Lâle gibi sarıla hûnîn- kefen

17. **lâledür:-dür**

Gazel 2431

Mısra: 5

Lale, divan şiirinde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağı ve aşığın gözyaşları laleye benzer. Lalenin ortasındaki siyahlık sevgilinin yanaklarına özenme ve onu kıskanma dolayısıyla bağrında meydana gelmiş bir yara , dağlama olur.

Şi'r-i pür-süzüm benüm gül lâledür
eş'âr-ı gayr
Şekker-i şîrîn ile kanda bir ola
engübîn

18. **lâleden:-den**

Gazel 2435

Mısra: 6

Lale, divan şiirinde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağı ve aşığın gözyaşları laleye benzer. Lalenin ortasındaki siyahlık sevgilinin yanaklarına özenme ve onu kıskanma dolayısıyla bağrında meydana gelmiş bir yara , dağlama olur.

Sîne çäk ü dîde pür-hûn sînemün
üstinde dâğ
'İşk-ı şâhî devletinde eksügüm ne
lâleden

19. **lâleler:-ler**

Gazel 2473

Mısra: 6

Lale. || Şekil yönünden kadehe benzeyen lale, şarap kan ,la'l, kase-i mercan olabilir.

Bâğ-ı hüsniñ olmayınca hergiz iy
ârâm-ı cân
Lâleler güller bitüp zeyn-i gülistân
olmasun

20. **lâle:**

Gazel 2488

Mısra: 2

Lale, divan şiirinde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağı ve aşığın gözyaşları laleye benzer. Lalenin ortasındaki siyahlık sevgilinin yanaklarına özenme ve onu kıskanma dolayısıyla bağrında meydana gelmiş bir yara , dağlama olur.

Baglamışdur gönlümü zencire ol
gîsü diyen
Dağlamışdur lâle gibi bagrumı âh
o diyen

21. **lâleler:-ler**

Gazel 2489

Mısra: 1

Lale, divan şiirinde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağı ve aşığın gözyaşları laleye benzer. Lalenin ortasındaki siyahlık sevgilinin yanaklarına özenme ve onu kıskanma dolayısıyla bağrında meydana gelmiş bir yara , dağlama olur.

Lâleler gibi dilâ sîneñe dâğın
yakasın
Umaram 'ışk-ıla mecnûn çerâğın
yakasın

22. **lâle:**

Gazel 2496

Mısra: 6

Lale. || Şekil yönünden

kadehe benzeyen lale, şarap kan ,la'l, kase-i mercan olabilir.

Bu demi hoş gör benefşe geydi
gevher tâcını
Lâle almışdur ele tolu şarâb-ı
ergüvân

lâle hâd:

1. **lâle hâd:**

Gazel 2121

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Lale yanaklı. || Yanakları lale gibi pembe olan.

Bir lâle hâd hevâsına rengîn gâzel
didüm
Medh eyleyüp göziyle kaşın bî-
bedel didüm

lâle-gün:

1. **lâle-günüm:-um**

Gazel 2213

Mısra: 2

Lale renkli.

Çamuñdan gönca-veş hûn-ı
derünum
Yakup dâğ sînem tüzre lâle-günüm

lâle-had:

1. **lâle-had:**

Gazel 2496

Mısra: 2

Lale gibi al yanaklı.

İrdi eyyâm-ı bahâr irişdi vaqt-i
gülsitân
Lâle-had bir yâr bul olma sakın
bâr-ı girân

lâle-şifat:

1. **lâle-şifat:**

Gazel 2391

Mısra: 6

Lale gibi.

Geh olur göncağ gibi bu dil dem-
beste miñnetden
Gehî lâle-şifat her dem girîbân-
çâkdür göñlüm

2. **lâle-şifat:**

Gazel 2413

Mısra: 2

Lale gibi.

'İşkuñla şehâ gül gibi geh çäk-i
tenem ben
Geh lâle-şifat şevk-ile hûnîn
kefenem ben

lāle-ves:

1. lāle-veş:

Gazel 2059

Mısra: 4

Lale gibi. || Divan şiirinde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağı ve aşığın gözyaşları laleye benzetilir. Lalenin ortasındaki siyahlık sevgilinin yanaklarına özenme ve onu kıskanma dolayısıyla bağrında meydana gelmiş bir yara, dağlama olur. Ciğeri kan olmak, bağıryanmak, pürhun olmak bu nedenle kullanılır.

Geh olur gonca-veş bāğ u bahār içinde dem-beste
Geh olur lāle-veş pür hūn girībān – çākdür gön̄lüm

2. lāle-veş:

Gazel 2310

Mısra: 5

Lale gibi. || Divan şiirinde kırmızı rengi ile sevgilinin yanağı ve aşığın gözyaşları laleye benzetilir. Lalenin ortasındaki siyahlık sevgilinin yanaklarına özenme ve onu kıskanma dolayısıyla bağrında meydana gelmiş bir yara, dağlama olur. Ciğeri kan olmak, bağıryanmak, pürhun olmak bu nedenle kullanılır.

Lāle-veş dāğ-ı cefādan ğarka-i hūn olalı
Egnūme geydürdi bir la'lin kabā gön̄lüm gözüm

lālezār:

1. lālezār:

Gazel 2027

Mısra: 3

Lale bahçesi.

Sīne şahrāsını eşküm lālezār itdi yine
Döstum bir görmege degmez mi seyrān eyleḡil

2. lālezār:

Gazel 2195

Mısra: 2

Lale bahçesi.

Añup gül ruħlaruñ giryān olup ebr-i bahār oldum
Ĥayālūñ ĥāli fikriyle yakup dāğ lālezār oldum

3. lālezārumdur:-um, -dur

Gazel 2404

Mısra: 2

Lale bahçesi.

Tīr-i ğamzeñ sīnem üzre gül 'izārumdur bentüm
Dāğ-ı 'ışkuñ yir yir anda lālezārumdur bentüm

la'l-gün:

1. la'l-gün:

Gazel 2045

Mısra: 6

Kırmızı renkli.

Taşuban ğark itmedin gelüp beni bu bahr-ı ğam
Bāde-i keştiyi sākī la'l-gün deryāya sal

la'l-i bedahşān:

1. la'l-i bedahşān:

Gazel 2418

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Bedahşān'da çıkan la'l.

Togrı dir qaddūñ görüp serv-i ĥirāmāndur diyen
La'lūñe rengin dimiş la'l-i Bedahşān'dur diyen

la'l-i cān-bahş:

1. la'l-i cān-bahş:

Gazel 2452

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Can bağıslayan kırmızı dudak.

Çeşm-i ser-mestūñ midür her dem beni bīmār iden
La'l-i cān-bahşuñ midür bu derdüme fīmār iden

lā'l-i dilber:

1. lā'l-i dilber:

Gazel 2237

Mısra: 8

Kelime Tipi: -
Sevgilinin kırmızı dudağı.

Diyeler ş'i rüme ş'i r-i ĥasendür
Sözi çün lā'l-i dilberden āmūzum

2. la'l-i dilber:

Gazel 2333

Mısra: 8

Kelime Tipi: -
Sevgilinin dudağı.

Derdümi 'arz eyledüm Loqmān'a derdüm bilmedi
Bilürem derdüme ancak la'l-i dilberdür emüm

la'l-i leb:

1. la'l-i leb:

Gazel 2116

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Kırmızı dudak, sevgilinin dudağı kırmızı ve değerli bir taş olan la'l taşına benzetilmiştir.

Niçe bir zıkr eyleyüp la'l-i lebūñ sekrān olam
Ya niçe esrār-ı ĥaṭṭuñ zıkr idüp ĥayrān olam

2. la'l-i leb:

Gazel 2475

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Sevgilinin kırmızı dudağı.

Göz yumam zulmet suyından āb-ı keşer adını
Añmayam la'l-i lebūñ gibi zülālūñ var-iken

la'l-i leb-i şirini dildār:

1. la'l-i leb-i şirini dildār:

Gazel 2193

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin tatlı kırmızı dudağı.

Ĥikāyet ideli la'l-i leb-i şirini dildāruñ
Melāḥat buldı eş'ārum ĥadīṣ çün şeker kıldum

2. la'l-i leb-i şirini dildār:

Gazel 2193

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin tatlı kırmızı dudağı.

Ĥikāyet ideli la'l-i leb-i şirini dildāruñ
Melāḥat buldı eş'ārum ĥadīṣ çün şeker kıldum

3. la'l-i leb-i şirini dildār:

Gazel 2193

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin tatlı kırmızı dudağı.

Ĥikāyet ideli la'l-i leb-i şirini dildāruñ
Melāḥat buldı eş'ārum ĥadīṣ çün şeker kıldum

4. la' l-i le b-i şîrîni dildâr:

Gazel 2193

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin tatlı kırmızı dudağı.

Hikâyet ideli la' l-i le b-i şîrîni
dildârûñ

Melâhat buldı eş'arum hadîs çün
şeker kıldum

5. la' l-i le b-i şîrîni dildâr:

Gazel 2193

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin tatlı kırmızı dudağı.

Hikâyet ideli la' l-i le b-i şîrîni
dildârûñ

Melâhat buldı eş'arum hadîs çün
şeker kıldum

6. la' l-i le b-i şîrîni dildâr:

Gazel 2193

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin tatlı kırmızı dudağı.

Hikâyet ideli la' l-i le b-i şîrîni
dildârûñ

Melâhat buldı eş'arum hadîs çün
şeker kıldum

7. la' l-i le b-i şîrîni dildâr:

Gazel 2193

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin tatlı kırmızı dudağı.

Hikâyet ideli la' l-i le b-i şîrîni
dildârûñ

Melâhat buldı eş'arum hadîs çün
şeker kıldum

8. la' l-i le b-i şîrîni dildâr:

Gazel 2193

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin tatlı kırmızı dudağı.

Hikâyet ideli la' l-i le b-i şîrîni
dildârûñ

Melâhat buldı eş'arum hadîs çün
şeker kıldum

9. la' l-i le b-i şîrîni dildâr:

Gazel 2193

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin tatlı kırmızı dudağı.

Hikâyet ideli la' l-i le b-i şîrîni
dildârûñ

Melâhat buldı eş'arum hadîs çün
şeker kıldum

10. la' l-i le b-i şîrîni dildâr:

Gazel 2193

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin tatlı kırmızı dudağı.

Hikâyet ideli la' l-i le b-i şîrîni
dildârûñ

Melâhat buldı eş'arum hadîs çün
şeker kıldum

11. la' l-i le b-i şîrîni dildâr:

Gazel 2193

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin tatlı kırmızı dudağı.

Hikâyet ideli la' l-i le b-i şîrîni
dildârûñ

Melâhat buldı eş'arum hadîs çün
şeker kıldum

12. la' l-i le b-i şîrîni dildâr:

Gazel 2193

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin tatlı kırmızı dudağı.

Hikâyet ideli la' l-i le b-i şîrîni
dildârûñ

Melâhat buldı eş'arum hadîs çün
şeker kıldum

la' l-i nâb:

1. la' l-i nâb:

Gazel 2138

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Berrak ve katıksız kırmızı

şarap.

La' l-i nâbuñ cür'asından şöyle
mest itdün beni

Döstum aylmazam ben nite kim
dünyadayam

2. la' l-i nâb:

Gazel 2339

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Berrak ve katıksız kırmızı

şarap.

İçeliden la' l-i nâbuñ cür'asın
Ol sebebden tâlib-i meyhâneyim

3. lâ' l-i nâb:

Gazel 2362

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Berrak ve katıksız kırmızı

şarap. || Sevgilinin dudakları.

Didün yolunda ger ölseñ dirildem
lâ' l-i nâbumla

Ölürem günde yüz biñ kez kanı
'ahd ü vefâ kıblem

4. la' l-i nâb:

Gazel 2463

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Sevgilinin tertemiz dudağı.

La' l-i nâbın istedükçe gösterür
ferdâ yüzün

Korkum oldur kim ölem

irişmeyem ferdâya ben

5. la' l-i nâb:

Gazel 2039

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Berrak ve katıksız kırmızı

şarap.

Gerçi kim sağar u mül uşbu dili
râhat ider

La' l-i nâbuñsuz anı hîç ele almalı

degül

la' l-i nigâr:

1. la' l-i nigâr:

Gazel 2181

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Resim gibi güzel sevgilinin

kırmızı dudağı.

Büse aldum h'vâbda la' l-i nigâr-ı
dişledüm

Leblerinde görinendür zañm-ı

dendânüm benüm

la' l-i ruhsâr:

1. la' l-i ruhsâr:

Gazel 2001

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Yanağın kırmızılığı.

La' l-i ruhsârûñ hayâl itse Muhibbî
derdmend

Göz yaşından sine vü dâmânı olur

cümle al

la' l-i şeker-nâb:

1. la' l-i şeker-nâb:

Gazel 2166

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Katıksız şeker gibi dudak.

Tütî-i tab'um Muhibbî gösterür
güyâ nebât

Her kaçan vaşf itse ol la' l-i şeker-

nâbum benüm

la' l-i şîrîn:

1. la' l-i şîrîn:

Gazel 2222

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Şirin, tatlı dudak. || Şirin
"Ferhat ile Şirin" hikayesinin
kadın kahramanı.*

La' l-i şîrînüñe Ferhād gibi cānum
virüben

Ehl-i 'ışk içre kamu t̄ālî '-i
meymün çekerem

2. la' l-i şîrîn:

Gazel 2407

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Şirin dudak.

La' l-i şîrînüñe ger cān virmeyem
Ferhād-veş
Hüsrevā söylenmesün 'ālemd e hıç
adum benüm

3. la' l-i şîrîn:

Gazel 2466

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Şirin dudak.

La' l-i şîrînüñe cānā ben niçe cān
virmeyem

Bu t̄arîk-i 'ışkda eksük miyem
Ferhād' dan

lām:

1. lām:

Gazel 2146

Mısra: 5

*Osmanlı alfabesinde yirmi
altıncı harf. Lam harfine benzeyen
sevgilinin yanaklarına kadar
uzanan zülüfleri.*

Agzı mīm ü zülfi lām u olalı kıddi
elif
Eksük olmaz dōstlar şimden girü
baña elem

2. lām:

Gazel 2328

Mısra: 9

*Osmanlı alfabesinde yirmi
altıncı harf. Lam harfine benzeyen
sevgilinin yanaklarına kadar
uzanan zülüfleri.*

Kıddi elf ü zülfi lām u agzı
mīmden irak
İy Muhibbī hicr ara eksük degül
baña elem

3. lām:

Gazel 2372

Mısra: 4

*Osmanlı alfabesinin yirmi
altıncı harfi. || Sevgilinin boyunun
lam harfine benzemesi.*

Āh kim t̄ir-i cefādan key ölümlü
hastayam
Kıddümi lām eyleyelden ol kaşı
yalar benüm

lā-mekān:

1. lā-mekān:

Gazel 2013

Mısra: 8

*Belli bir yeri olmayan,
mekansız. || Zuhurdan önceki,
zaman ve mekanın bulunmadığı
alem.*

Kudsilerle ger t̄avāf itmek dilerseñ
küyünü
Lā-mekān şahrasına 'azm eyleyüp
ser-maḥmil ol

lā-ya' kıl:

1. lā-ya' kıl:

Gazel 2266

Mısra: 10

*Aklı başından gitmiş,
kendinden geçmiş.*

Çäre ancak bunı bildüm çäre bu
gam derdine
Bāde içüp kendümi ser-mest ü lā-
ya' kıl kılam

2. lā-ya' kıl:

Gazel 2300

Mısra: 12

*Aklı başında olmayan,
yaptığını bilmeyen, kendinden
geçmiş, sarhoş.*

Şabr u 'aql u ḥūşu bir yirden
ferāmüş eyleyüp
'İşk şarābın nūş idüp kendümi lā-
ya' kıl kılam

lā-ya' kıl:

1. lā-ya' kıl:

Gazel 2304

Mısra: 6

*Aklı başında olmayan,
yaptığını bilmeyen, kendinden
geçmiş, sarhoş.*

Çün bulunmaz gam şebinde sākıyā
şubḥ-i vişāl
Bāde sun nūş eyleyüp kendümi lā-
ya' kıl kılam

lā-ya' kıl ol-:

1. lā-ya' kıl ol-:

Gazel 2067

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Aklı başında olmamak ne
yaptığını bilmemek, kendinden
geçmek. || Sarhoş olmak.*

Sun baña iy sākı-i devrān
maḥabbet cāmını
Mest ü lā-ya' kıl olup kendümi
rüsivā eyleyem

lāyık:

1. lāyık:

Gazel 2225

Mısra: 10

Yakışan, uygun, münasip.

Baş indürmez Muhibbī çünkü ser-
keşdür cihān
Lāyık oldur ki anı kendüme ben
düşmen kılam

2. lāyıkdur:-dur

Gazel 2296

Mısra: 4

Layık, yaraşır, uygun.

Tiğ-i cevruñle helāk itsen nigārā lā
dimem
'Āşıkam 'ışkuñla lāyıkdur ki ben
bī-bāk olam

3. lāyık:

Gazel 2300

Mısra: 10

Layık, yaraşır, uygun.

Bend kılduñ iy şeh-i ḥübān gönül
şahbāzını
Nālemi pāyına lāyık budur anuñ zil
kılam

4. lāyık-durur:-durur

Gazel 2077

Mısra: 10

Uygun, yaraşır, münasip.

İtme Muhibbī kuluña gel yok yire
ğazab
Sultān olan kimesneye lāyık-durur
ḥilim

5. lāyıkam:-am

Gazel 2135

Mısra: 6

*Bir şey veya kimseye uygun
olan şey veya kimse.*

Dōstum cevru cefāñı sen baña
gördüñ meḥel

Ger vefâ kılup teraḥḥum eyleseñ
de lâıyıkam

6. lâıyık:

Gazel 2207

Mısra: 8

*Uygun, yaraşır,
münasip, nitelikleriyle bir şeye hak
kazanacak seviyede olan, bir şeyi
hak edecek nitelikte bulunan.*

Zülf-i leylâsını 'arz eyleyi
dîvânelere
Didüm iy döst aña lâıyık dil-i
mecnûnı görem

7. lâıyık:

Gazel 2229

Mısra: 9

*Nitelikleriyle bir şeye hak
kazanacak seviyede olan, bir şeyi
hak edecek nitelikte bulunan.*

Lâıyık degül saña ğulam ola
Muḥibbî
Besdür diyeler benim için kûy-ı
sükânım

8. lâıyık:

Gazel 2232

Mısra: 6

Uygun, yaraşır, münasip.

Var iken 'âlemde ğül gibi şarâb-ı
erguvân
Rind olam lâıyık mıdur zâhid gibi
beng eyleyem

9. lâıyık:-sın

Gazel 2399

Mısra: 10

*Nitelikleriyle bir şeye hak
kazanacak seviyede olan, bir şeyi
hak edecek nitelikte bulunan.*

Muḥibbî sen gedâ bende vişâlin
niçe istersin
Ne lâıyık aña sen ol ola sulṭân-ı
'âlem hem

10. lâıyık:

Gazel 2471

Mısra: 6

Uygun, yaraşır, münasip.

Bî-ğüneḥ 'aşıkkların kırduñ
kapuñda iy şanem
Nev-civânsın döstüm lâıyık mıdur
kan idesin

lâıyık gör-:

1. lâıyık gör-:

Gazel 2216

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi veya birini bir şeye
veya birin uygun bulmak, uygun
olduĝu kanaatinde olmak, münasip
görmek, yakıştırmak.*

Kime lâıyık görüp bâĝ-ı behiştî
Kiminüñ küllî yirin od iden kim

2. lâıyık gör-:

Gazel 2259

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi veya birini bir şeye
veya birine uygun bulmak, uygun
olduĝu kanaatinde olmak, münasip
görmek, yakıştırmak.*

Ğüneş ruḥsârûnı göster disem
zülfünde örtersin
Meger lâıyık görimezsın münevver
rüyî men görsem

lâıyık ol-:

1. lâıyık ol-:

Gazel 2233

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Uygun ve münasip olmak.

Zâhidâ ben olmuşam çünkü ḥarâbât-ı
ezel
Baña lâıyık olmaya ger nâm-ile
neng eyleyem

lâıyık-ı nâr-:

1. lâıyık-ı nâr-:

Gazel 2163

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Ateşe , yanmaya layık.

Hevâ-yı nefsüme uydum gidüpdür
iḥtiyâr elden
Eger olmaz -ısa luṭfuñ muḥarrer
lâıyık-ı nâram

lazım:

1. lazım-durur:--durur, -

Gazel 2043

Mısra: 4

Gerekli, lüzumlu.

Ḥasta dil bîmâr çeşmünden gider
meyḥâneye
Ḥastaya lazım-durur âb u hevâ-yı
mu'tedil

2. lazım:

Gazel 2094

Mısra: 8

Gerekli, lüzumlu.

Çün yaşum deryâsınuñ oldı
vücudum zevraķı
Baña lâzım âhumı şimden girü bâd
eyleyem

3. lâzım:

Gazel 2148

Mısra: 8

Gerekli, lüzumlu.

Rızk için maḥsûm olan elbette
saña irişür
Bes dimek lâzım mıdur yok sîm-ile
zerdüm bentüm

4. lâzım:

Gazel 2447

Mısra: 2

Gerekli, lüzumlu.

Yüzine kılan nazar yârûñ görür
İslâm u dîn
Olmamak lâzım idi ebrûlarında
kibr ü kîn

5. lâzım:

Gazel 2110

Mısra: 7

Gerekli, lüzumlu.

Didiler 'âşık şabr eylemek yâḥûd
sefer lâzım
Didüm çün sabra ṭâķat yok hemân
terk-i diyâr itdüm

leb:

1. lebi:-i

Gazel 2004

Mısra: 13

(Sevgilinin) dudaĝı.

Bir lebi şîrîn yolına cân u dil
virmiş-durur
Küh-ı ğamda döstlar Ferhâd-ı bî-
cândur gönül

2. lebidür:--i, --dür

Gazel 2015

Mısra: 2

Dudak.

Zâr iden ruḥsârıdur dil bülbülünü
ĝül degül
'Âşık ser-mest iden zıkr-i lebidür
mül degül

3. lebüne:--(ü)ñ, --e

Gazel 2019

Mısra: 3

*Dudak.Divan şiirinde en fazla
üzerinde durulan güzellik
unsurlarından biridir.Dudak bir
çok yönden teşbih ve mecazlara
konu olur.Renk ve şekil yönünden
şarap, kadeh, saki, meze, meyhane*

vs. olur.Şirinlik en belirgin özelliklerindedir.Renk bakımından la'le benzer.Şekil yönünden bir hokka, dür, mühr-i Süleyman'dır.Yine küçüklüğü ve rengi sebebiyle açılmamış goncaya benzetilir.

Beñzer lebüne gonca dimiş
'arızuña gül
Her kim dimişse bu sözi didüm
nazar degül

4. leblerün:--ler, --üñ, --den

Gazel 2029

Mısra: 1

Dudak. || Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Leblerün iy hür-peyker selsebî
Cennet-i rüyuñ aña rüşen delîl

5. leblerüne:--ler, --üñ, --e

Gazel 2029

Mısra: 5

Leb : Dudak. ||

Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Leblerüne dineli nüş-ı revân
Oldı zülfün ana zencir-i 'adîl

6. lebüñdür:--üñ, --dür

Gazel 2031

Mısra: 2

Dudak. || Görünüşündeki

güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Teşneyem hicrân şebinde
kalmamışdır bende hâl
Dil tabîbisin meded gönder
lebüñdür çün zülâl

7. lebi:--i

Gazel 2034

Mısra: 9

Dudak. || Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Çün lebi tiryâkine irdün Muhibbî
dilberün
Mâr-ı zülfinden irer gam degüldür
sem gönül

8. lebinden:--i, --n, --den

Gazel 2036

Mısra: 3

Dudak. || Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü

sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

İstedüm büse lebinden güldi dilber
gül gibi
Didi vaşla çare isterseñ bu yolda
yürü öl

9. lebüñden:--üñ, --den

Gazel 2003

Mısra: 9

Dudak. || Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Büse itdiyse lebüñden döstüm kan
itmedi
Bu Muhibbî 'ye neden egri nigâh
ekşük degül

10. lebine:--i, --n, --e

Gazel 2048

Mısra: 9

Dudak. || Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Cân vir lebine âl ile bir büse
Muhibbî
Al hem-dem olup mahrem-i esrâr-ı
nihân ol

11. leblerüñdür:--ler, --üñ, --dür

Gazel 2051

Mısra: 1

Dudak. || Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sāki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

İy boyun serv ü yüzün gül lebleründür selsebil Döstüm sünbül saçundan 'anber olmuşdur hâcîl

12. **lebleri:--ler, --i**

Gazel 2062

Mısra: 9

Dudak. || Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sāki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Lebleri tiryâkine irdi Muhibbî çün elüm Zehr-i gâmdan çekmeyem şimden girü hergiz elem

13. **leblerüñ:--ler, --üñ**

Gazel 2068

Mısra: 7

Dudak. || Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sāki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta

mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Bulmuş-iken leblerün zikri ile cānum şafā Hattūñ izhār eyleme alma dem-i serdüm benüm

14. **lebüñ:--üñ**

Gazel 2073

Mısra: 5

Dudak. || Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sāki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Kim ki gördi lebüñ ile zülfüñ Birine mîm didi birine cîm

15. **lebi:-i**

Gazel 2083

Mısra: 4

Dudak. || Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sāki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Lü' lü dişi firākı-y-ıla dūr dōken gözüm Meygün lebi hayâli ile kan olan yaşum

16. **leblerüñe:--ler, --üñ, --e**

Gazel 2104

Mısra: 3

Dudak. || Görünüşündeki

güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sāki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Cür' āñ içeli leblerüñe meyl ider gönül 'Ayb olmasun yanußda ki gāyetde ser- hoşam

17. **leblerinde:--ler, -i, -n, -de**

Gazel 2114

Mısra: 7

Dudak. || Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sāki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Leblerinde hattı sandum geldi cānum agzuma Sāye-i ebrü-y-ırmış bildüm gümānumdur benüm

18. **lebüñ:--üñ**

Gazel 2122

Mısra: 3

Dudak. || Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sāki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve

aşığî azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Geh lebûn zîkr eyleyüp mest eylesem bu gönlümü
Geh hayâl-i hattûn ile cânî hayrân eylesem

19. **lebleri**:-ler, -i

Gazel 2130

Mısra: 7

Dudak. || Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sâki, meze, meyhane olur. Aşığâ can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Hamdü-lillâh kim irişdi lebleri tiryâkine
Akreb-i zülfi seminden iy göñül saña ne gam

20. **lebûn**:-iñ

Gazel 2131

Mısra: 1

Dudak. || Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sâki, meze, meyhane olur. Aşığâ can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Ben ki şîrîn lebûn Ferhâd-ı sergerdânyam
Dağlarla sanasın küh-ı belâ kaplanıyam

21. **lebûnden**:-iñ, -den

Gazel 2135

Mısra: 7

Dudak. || Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sâki, meze, meyhane olur. Aşığâ can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Cür'a-i câmî lebûnden çün ezel nüş eyledüm
Ol zamândan dağî mestem beni sanmañ ayıkam

22. **leblerin**:-ler, -i, -n

Gazel 2136

Mısra: 1

Dudak. || Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sâki, meze, meyhane olur. Aşığâ can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Her kaçan eş'arum içre leblerin yâd eyleyem
Niçe şîrîn lebleri bu yolda Ferhâd eyleyem

23. **lebleri**:-ler, -i

Gazel 2136

Mısra: 2

Dudak. || Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sâki, meze, meyhane olur. Aşığâ can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur.

Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Her kaçan eş'arum içre leblerin yâd eyleyem
Niçe şîrîn lebleri bu yolda Ferhâd eyleyem

24. **lebi**:-i

Gazel 2137

Mısra: 3

Dudak. || Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sâki, meze, meyhane olur. Aşığâ can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Hvâbda nüş kılup la'l lebi cür'asını
Uyarup kendüzümü mest ü melâmet gördüm

25. **lebûn**:-iñ

Gazel 2139

Mısra: 8

Dudak. || Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sâki, meze, meyhane olur. Aşığâ can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Vâdî-i gamda Sikender gibi bu dil teşnedür
Hızr olup ırgür lebûn iy âb-ı hayvânüm benüm

26. **lebleri**:-ler, -iñ

Gazel 2151

Mısra: 8

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sāki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Fi'l-hakıka Hzır-veş bulurdu 'ömr-i cāvidān
Leblerüñ öpüp iden seni derāgüş iy şanem

27. **leblerüñ:-ler, -üñ**

Gazel 2151

Mısra: 11

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sāki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Leblerüñ dārü 'ş-şifāsından
Muhibbî hāstadur
Niçe yıldır aınmayup itdüñ
ferāmüş iy şanem

28. **lebi:-i**

Gazel 2152

Mısra: 1

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sāki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü

meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Bir saçı leylā lebi şîrîn mehûñ nā-
şādıyam
Deşt-i ğam Mecnûñ 'ıyam kûh-ı
bela Ferhād'ıyam

29. **lebinden:-i, -n, -den**

Gazel 2161

Mısra: 5

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sāki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Egerçi hāstā-dil idüm lebinden bir
cevāb aldum
Bi-ħamdi 'ilāh bu derdümi bugün
dermāna tapşurdum

30. **leblerinden:-ler, -i, -n, -den**

Gazel 2171

Mısra: 3

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sāki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

Leblerinden iste didüm iy göñül
gel bir cevāb
Didi kim agzuma almaga ne
cānum var benüm

31. **lebi:-i**

Gazel 2171

Mısra: 10

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sāki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır.

İy Muhibbî n'eylerem bāğ-ı cinān
u kevşeri
Bir lebi şîrîn yüzi gül gülsitānum
var benüm

32. **lebünçün:-üñ, -çün**

Gazel 2173

Mısra: 5

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, sāki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. A şık onu düşünebilir, asla erişemez.

Miyānuñla lebünçün var mı yok mı
diyü bahş itdük
Eğer yok bildüm anlardan egerçi
kıl ü kāl itdüm

33. **leblerinde:-ler, -i, -n, -de**

Gazel 2181

Mısra: 6

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden

dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Büse aldum hıvâbda la'1-i nigâr-ı dişledüm
Leblerinde görünendür zaḥm-ı dendānum benüm

34. **lebi:-i**

Gazel 2191

Mısra: 5

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Lebi yādına ele sāgar alsam
Tolar hün-ı cigerle eldeki cām

35. **lebi:-i**

Gazel 2329

Mısra: 3

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve

aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Sen lebi şîrinden ayrı düşeli küh-ı ğama
Tañ midur Ferhâd-veş tutsa cihâni şöhretüm

36. **lebi:-i**

Gazel 2450

Mısra: 5

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Sen lebi vefâsuz ḥusrev-i ḥübân için
Küh-ı ğamda eyledüm Ferhâd gibi terk-i cân

37. **leb:**

Gazel 2196

Mısra: 11

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç

görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Serv kâmet ruḥları gül zülf sünbül gonca leb
Çeşmi fitne ğamze âfet kaşı yadur sevdüğüm

38. **lebünden:-üñ, -den**

Gazel 2213

Mısra: 5

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Lebünden hâlûmi sor yâ cevâb eyt
Ya tîğuñ ile dök bu yire kanum

39. **lebün:-üñ**

Gazel 2218

Mısra: 3

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Lebün şevkine didemden dökerem
tâ şehër her şeb

‘Akîki geh Yemen-rîzem gehî
yâkût-ı mî bârem

40. **lebûn:-üñ**

Gazel 2218

Mısra: 5

*Dudak. Görünüşündeki
güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık,
kenarındaki ben, ayva tüyleriyle
çevrili divan şiirinde önemli bir
güzellik unsurudur. Canın son
çıkış noktası dudak olduğu için can
ile yakından ilgilidir. Bu yüzden
dudaktan dökülen can bağışlayıcı
kelimeler de önem kazanır. Dudak
renk ve şekil yönünden şarap,
kadeh, saki, meze, meyhane olur.
Aşığa can bağışlayan her türlü
meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur.
Bunun yanında kötü sözleri ve
aşığın azarlamalarıyla zehir de
olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i
can, Kevser ve Çeşme-i
Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar
küçüktür, bir noktadır, hatta hiç
görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır.
Aşık onu düşünebilir, asla
erişemez.*

Bu cânım ‘âriyetdür çün lebûn
göster beyâ cânâ
Lebüm üzre lebûn korsañ bu cânı
saña sipârem

41. **lebüm:-üm**

Gazel 2218

Mısra: 6

*Dudak. Görünüşündeki
güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık,
kenarındaki ben, ayva tüyleriyle
çevrili divan şiirinde önemli bir
güzellik unsurudur. Canın son
çıkış noktası dudak olduğu için can
ile yakından ilgilidir. Bu yüzden
dudaktan dökülen can bağışlayıcı
kelimeler de önem kazanır. Dudak
renk ve şekil yönünden şarap,
kadeh, saki, meze, meyhane olur.
Aşığa can bağışlayan her türlü
meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur.
Bunun yanında kötü sözleri ve
aşığın azarlamalarıyla zehir de
olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i
can, Kevser ve Çeşme-i
Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar
küçüktür, bir noktadır, hatta hiç
görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır.
Aşık onu düşünebilir, asla
erişemez.*

Bu cânım ‘âriyetdür çün lebûn
göster beyâ cânâ
Lebüm üzre lebûn korsañ bu cânı
saña sipârem

42. **lebûn:-üñ**

Gazel 2218

Mısra: 6

*Dudak. Görünüşündeki
güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık,
kenarındaki ben, ayva tüyleriyle
çevrili divan şiirinde önemli bir
güzellik unsurudur. Canın son
çıkış noktası dudak olduğu için can
ile yakından ilgilidir. Bu yüzden
dudaktan dökülen can bağışlayıcı
kelimeler de önem kazanır. Dudak
renk ve şekil yönünden şarap,
kadeh, saki, meze, meyhane olur.
Aşığa can bağışlayan her türlü
meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur.
Bunun yanında kötü sözleri ve
aşığın azarlamalarıyla zehir de
olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i
can, Kevser ve Çeşme-i
Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar
küçüktür, bir noktadır, hatta hiç
görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır.
Aşık onu düşünebilir, asla
erişemez.*

Bu cânım ‘âriyetdür çün lebûn
göster beyâ cânâ
Lebüm üzre lebûn korsañ bu cânı
saña sipârem

43. **leblerüñ:-ler, -üñ**

Gazel 2230

Mısra: 5

*Dudak. Görünüşündeki
güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık,
kenarındaki ben, ayva tüyleriyle
çevrili divan şiirinde önemli bir
güzellik unsurudur. Canın son
çıkış noktası dudak olduğu için can
ile yakından ilgilidir. Bu yüzden
dudaktan dökülen can bağışlayıcı
kelimeler de önem kazanır. Dudak
renk ve şekil yönünden şarap,
kadeh, saki, meze, meyhane olur.
Aşığa can bağışlayan her türlü
meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur.
Bunun yanında kötü sözleri ve
aşığın azarlamalarıyla zehir de
olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i
can, Kevser ve Çeşme-i
Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar
küçüktür, bir noktadır, hatta hiç
görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır.
Aşık onu düşünebilir, asla
erişemez.*

Yüzüñ gül saçuñ ‘anber leblerüñ
mül
Gülîstânuñda inler bir hezâram

44. **leblerüñ:-ler, -üñ**

Gazel 2416

Mısra: 1

*Dudak. Görünüşündeki
güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık,
kenarındaki ben, ayva tüyleriyle
çevrili divan şiirinde önemli bir
güzellik unsurudur. Canın son*

*çıkış noktası dudak olduğu için can
ile yakından ilgilidir. Bu yüzden
dudaktan dökülen can bağışlayıcı
kelimeler de önem kazanır. Dudak
renk ve şekil yönünden şarap,
kadeh, saki, meze, meyhane olur.
Aşığa can bağışlayan her türlü
meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur.
Bunun yanında kötü sözleri ve
aşığın azarlamalarıyla zehir de
olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i
can, Kevser ve Çeşme-i
Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar
küçüktür, bir noktadır, hatta hiç
görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır.
Aşık onu düşünebilir, asla
erişemez.*

Leblerüñ zıkr itmesün sermest ü
sekrân olmayan
Habb-ı hâlûñ almasun agzına
hayrân olmayan

45. **lebünden:-üñ, -den**

Gazel 2239

Mısra: 9

*Dudak. Görünüşündeki
güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık,
kenarındaki ben, ayva tüyleriyle
çevrili divan şiirinde önemli bir
güzellik unsurudur. Canın son
çıkış noktası dudak olduğu için can
ile yakından ilgilidir. Bu yüzden
dudaktan dökülen can bağışlayıcı
kelimeler de önem kazanır. Dudak
renk ve şekil yönünden şarap,
kadeh, saki, meze, meyhane olur.
Aşığa can bağışlayan her türlü
meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur.
Bunun yanında kötü sözleri ve
aşığın azarlamalarıyla zehir de
olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i
can, Kevser ve Çeşme-i
Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar
küçüktür, bir noktadır, hatta hiç
görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır.
Aşık onu düşünebilir, asla
erişemez.*

Dil-i telha lebünden şehd umarken
İçürür mâr-ı zülfüñ zehr ü sem
hem

46. **lebûn:-üñ**

Gazel 2241

Mısra: 7

*Dudak. Görünüşündeki
güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık,
kenarındaki ben, ayva tüyleriyle
çevrili divan şiirinde önemli bir
güzellik unsurudur. Canın son
çıkış noktası dudak olduğu için can
ile yakından ilgilidir. Bu yüzden
dudaktan dökülen can bağışlayıcı
kelimeler de önem kazanır. Dudak
renk ve şekil yönünden şarap,
kadeh, saki, meze, meyhane olur.*

Âşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Lebûn baña aşıl cāndur olan cān tende 'āriyet
Lebûm üzre lebûn ko kim anı tâ saña bisyāram

47. **lebûm:-üm**

Gazel 2241

Mısra: 8

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Âşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Lebûn baña aşıl cāndur olan cān tende 'āriyet
Lebûm üzre lebûn ko kim anı tâ saña bisyāram

48. **lebûn:-üñ**

Gazel 2241

Mısra: 8

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Âşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i

can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Lebûn baña aşıl cāndur olan cān tende 'āriyet
Lebûm üzre lebûn ko kim anı tâ saña bisyāram

49. **leblerinden:-ler, -i, -n, -den**

Gazel 2252

Mısra: 5

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Âşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Hvâbda buldum ısırdum
leblerinden dilberi
Görünen şimdi nişân-ı zaḥm-ı dendānum benüm

50. **lebûn:-üñ**

Gazel 2262

Mısra: 9

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Âşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır.

Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Sun Muḥibbî'ye lebûn tiryâkîni
Mâr-ı zülfünden niçe sem-dîde'em

51. **lebleri:-ler, -i**

Gazel 2274

Mısra: 10

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Âşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Didüm Muḥibbî katı dil teşne olupdur
Lebleri didi ḡam yimesün âb-ı zülâlüm

52. **lebûn:-üñ**

Gazel 2275

Mısra: 2

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Âşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Dehānuñ goncadur itsün tebessüm
Lebûn dürc-i ḡüher kılsun tekellüm

53. **lebin:-i, -n**

Gazel 2280

Mısra: 7

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Öper sağar lebin görmüş şürâhî
bağrı kan olmuş
Anuñ lu' b-ıla agzından haber
çekdüm haber çekdüm

54. **lebüni:-üñ, -i**

Gazel 2286

Mısra: 4

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

İderdüm bir meges kendümi dāyim
Lebüni öper idüm şāhîr olsam

55. **leblerüñ:-ler, -üñ**

Gazel 2300

Mısra: 1

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir

güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Leblerüñ yād eyleyüp her yaña ben
menzil kılam
Hāke saçup eşk-i çeşmüm niçe la' l
hāşıl kılam

56. **lebün:-üñ**

Gazel 2307

Mısra: 5

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Bilmedüm kand-i mükerrer mi
lebün yāhūd nebāt
Sanma la' lüñ zikrini iy dōst tekrār
eylemem

57. **lebi:-i**

Gazel 2313

Mısra: 10

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak

renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Muhibbî her yaña çeşmüm yine
cûlar revân itsün
Salnur bir lebi gönca boyı serv-i
revân gördüm

58. **lebi:-i**

Gazel 2315

Mısra: 1

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Bir lebi mül çeşmi âfet cân-
fezāmuz var bizüm
Kim bu şeb bir serv-ķamet
mehlikāmuz var bizüm

59. **lebi:-i**

Gazel 2320

Mısra: 3

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve

aşığın azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Sen saçın leylâ lebi şîrîne cân
virmek nedür
Bir iki dîvâne deñlü yok mı cânâ
ğayretüm

60. **leblerün:-ler, -iñ**

Gazel 2321

Mısra: 7

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Derd ü gamdan kurtulurdum būs
kılşam leblerün
Ölmez-idüm haşre dek itsem lebüñ
nüş iy şanem

61. **lebüñ:-iñ**

Gazel 2321

Mısra: 8

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç

görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Derd ü gamdan kurtulurdum būs
kılşam leblerün
Ölmez-idüm haşre dek itsem lebüñ
nüş iy şanem

62. **lebine:-i, -n, -e**

Gazel 2325

Mısra: 7

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

İrmedin şîrîñ lebine bu Muhibbî
cân vürüp
Düşdi dil Ferhâd-veş kühsâra
bilmen n'eyleyem

63. **lebinî:-i, -n, -i**

Gazel 2337

Mısra: 2

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Cânân cemâli vaşfına çün bir ğazel
didüm
Şîrîñ lebinî sorana ğâyet güzel
didüm

64. **lebleründen:-ler, -iñ, -den**

Gazel 2340

Mısra: 7

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Lebleründen ölmedin bir buse vir
didüm didi
Gam yime âhîr nefesde gönlüñi
hoş eyledüm

65. **leberi:-ler, -i**

Gazel 2345

Mısra: 4

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Gözlerüm yaşın başumdan aşdı
oldum ğark-ı lûñ
Ol dişî dür leberî mercânî añdum
agladum

66. **lebi:-i**

Gazel 2345

Mısra: 18

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Mest olup cām-ı maḥabbetten
Muḥibbî dōstlar
Ol lebi mül gözleri mestānı aḡdum
agladum

67. **lebūn:-i**

Gazel 2351

Mısra: 6

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Vaktidür Hızır ol bu ben dil-
teşneye
Āb-ı ḥāyvāndur lebūn sun kanayım

68. **lebūn:-i**

Gazel 2357

Mısra: 3

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle

çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Lebūn ḡonca olalı gül yaḡaḡuñ
Aña dil bülbülün ḡüyā kılan kim

69. **lebine:-i, -n, -e**

Gazel 2366

Mısra: 1

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Şirin lebine dil vereli derdnākiyem
Ferhād-vār kūy-ı belānuñ
helākiyem

70. **lebi:-i**

Gazel 2370

Mısra: 3

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur.

Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Sen lebi şirini sevdim hizmete bil
baglayup
Kesmege küh-ı ḡamı Ferhād
eyledüm

71. **leblerine:-ler, -i, -n, -e**

Gazel 2376

Mısra: 3

Dudak.

Bulmadı leblerine kimse anuñ
Cāmeden ḡayrı dest-res n'idelüm

72. **lebūn:-i**

Gazel 2378

Mısra: 5

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. Aşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Lebūn dār-ı şifāsından umanlar
şerbet-i la'lūn
Kamusu derdmend olmuş yatur
bīmāra beizetdüm

73. **lebi:-i**

Gazel 2379

Mısra: 3

Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı

kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. *Âşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.*

‘Ârızı gül bir lebi meygün nigârûñ yâdına
Giceler mest ü hârâb olup seher mahmûr olam

74. lebi:-i

Gazel 2386

Mısra: 8

*Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. *Âşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.**

Meyhâne kapusunda yüzüm topraga sürem
Bu nev’ -ile ola ki lebi cür’asın çeşüm

75. lebüñ:-üñ

Gazel 2399

Mısra: 7

*Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. *Âşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur.**

Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Lebüñ tiryâki olmasa irişen mâr-ı zülfünden
Beni bir lahza komayup helâk iderdi ol sem hem

76. lebüñüñ:-ü, -ñüñ

Gazel 2413

Mısra: 9

*Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. *Âşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.**

Şîrîn lebüñüñ midhâtinî ideli tekrâr
Ger dirse Muhibbî n'ola şîrîn suhenem ben

77. leblerinden:-ler, -i, -n, -den

Gazel 2448

Mısra: 7

*Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. *Âşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç**

görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.

Leblerinden istesem dermân beni
‘ayb eylemeñ
Bu cihânda hâsta mı var istemeye sıhhatin

78. leblerinüñ:-ler, -i, -ñüñ

Gazel 2448

Mısra: 13

*Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. *Âşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.**

İy Muhibbî kim içerse leblerinüñ cür’âsın
Tâ kıyâmet eyleye iz’ân anuñ keyfiyyetin

79. lebinden:-i, -n, -den

Gazel 2460

Mısra: 5

*Dudak. Görünüşündeki güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık, kenarındaki ben, ayva tüyleriyle çevrili divan şiirinde önemli bir güzellik unsurudur. Canın son çıkış noktası dudak olduğu için can ile yakından ilgilidir. Bu yüzden dudaktan dökülen can bağışlayıcı kelimeler de önem kazanır. Dudak renk ve şekil yönünden şarap, kadeh, saki, meze, meyhane olur. *Âşığa can bağışlayan her türlü meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur. Bunun yanında kötü sözleri ve aşığı azarlamalarıyla zehir de olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i can, Kevser ve Çeşme-i Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar küçüktür, bir noktadır, hatta hiç görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır. Aşık onu düşünebilir, asla erişemez.**

Lebinden özge yokdur baña
dermân
Tabîbâ istemem derde devâ ben

80. **lebleri:-ler, -i**

Gazel 2463

Mısra: 1

*Dudak Görünüşündeki
güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık,
kenarındaki ben, ayva tüyleriyle
çevrili divan şiirinde önemli bir
güzellik unsurudur. Canın son
çıkış noktası dudak olduğu için can
ile yakından ilgilidir. Bu yüzden
dudaktan dökülen can bağışlayıcı
kelimeler de önem kazanır. Dudak
renk ve şekil yönünden şarap,
kadeh, saki, meze, meyhane olur.
Aşığa can bağışlayan her türlü
meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur.
Bunun yanında kötü sözleri ve
aşığı azarlamalarıyla zehir de
olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i
can, Kevser ve Çeşme-i
Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar
küçüktür, bir noktadır, hatta hiç
görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır.
Aşık onu düşünebilir, asla
erişemez.*

Lebleri devrinde hergiz bakmayam
şahbâya ben
Serv qaddi var-iken meyl itmeyem
tübâya ben

81. **lebinün:-i, -nüñ**

Gazel 2481

Mısra: 7

*Dudak Görünüşündeki
güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık,
kenarındaki ben, ayva tüyleriyle
çevrili divan şiirinde önemli bir
güzellik unsurudur. Canın son
çıkış noktası dudak olduğu için can
ile yakından ilgilidir. Bu yüzden
dudaktan dökülen can bağışlayıcı
kelimeler de önem kazanır. Dudak
renk ve şekil yönünden şarap,
kadeh, saki, meze, meyhane olur.
Aşığa can bağışlayan her türlü
meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur.
Bunun yanında kötü sözleri ve
aşığı azarlamalarıyla zehir de
olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i
can, Kevser ve Çeşme-i
Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar
küçüktür, bir noktadır, hatta hiç
görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır.
Aşık onu düşünebilir, asla
erişemez.*

Lebinün cür'asın içdüm birez fâş
oldı bu derdüm
Tolu sun sâğarı sâkî kalan derdüm
de fâş olsun

82. **lebinden:-i, -n, -den**

Gazel 2483

Mısra: 4

*Dudak Görünüşündeki
güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık,
kenarındaki ben, ayva tüyleriyle
çevrili divan şiirinde önemli bir
güzellik unsurudur. Canın son
çıkış noktası dudak olduğu için can
ile yakından ilgilidir. Bu yüzden
dudaktan dökülen can bağışlayıcı
kelimeler de önem kazanır. Dudak
renk ve şekil yönünden şarap,
kadeh, saki, meze, meyhane olur.
Aşığa can bağışlayan her türlü
meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur.
Bunun yanında kötü sözleri ve
aşığı azarlamalarıyla zehir de
olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i
can, Kevser ve Çeşme-i
Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar
küçüktür, bir noktadır, hatta hiç
görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır.
Aşık onu düşünebilir, asla
erişemez.*

Bulurdı mürde cismüm cân
olurdum tâ ebed zinde
Lebinden cür'a nüş itsem ya râz
alsam dehânından

83. **leblerine:-ler, -i, -n, -e**

Gazel 2494

Mısra: 7

*Dudak Görünüşündeki
güzellik, renk, darlık, yuvarlaklık,
kenarındaki ben, ayva tüyleriyle
çevrili divan şiirinde önemli bir
güzellik unsurudur. Canın son
çıkış noktası dudak olduğu için can
ile yakından ilgilidir. Bu yüzden
dudaktan dökülen can bağışlayıcı
kelimeler de önem kazanır. Dudak
renk ve şekil yönünden şarap,
kadeh, saki, meze, meyhane olur.
Aşığa can bağışlayan her türlü
meziyet ve ilaç dudakta mevcuttur.
Bunun yanında kötü sözleri ve
aşığı azarlamalarıyla zehir de
olabilir. Dudak ab-ı hayat, çeşme-i
can, Kevser ve Çeşme-i
Hayvan'dır. Görünmeyecek kadar
küçüktür, bir noktadır, hatta hiç
görünmeyebilir, hayaldir. Rüyadır.
Aşık onu düşünebilir, asla
erişemez.*

Teşne oldum leblerine derd-ile
za'fum katı
Ol tabîbe dîñ meded vîrsün cevâb
eglenmesün

leb-gedâ:

1. **leb-gedâm:-m**

Gazel 2245

Mısra: 10

Dilenci dudak.

Sâgar almışdur Muhibbî la'1 dirler
câm içer
Diğkât itdüm görmedüm didüm
'aceb ol leb-gedâm

lebhâ-vı mevgün:

1. **lebhâ-yı mevgün:**

Gazel 2221

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Şarap renkli dudaklı sevgili.

Giryessin sordum şurâhîden baña
virdi cevâb
Yaduma geldi benüm lebhâ-yı
mevgün aqlaram

leb-i nigâr:

1. **leb-i nigâr:**

Gazel 2092

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Resim gibi güzel sevgilinin
dudağı.*

Açmaz şarâb gönlümü ancak leb-i
nigâr
Anuñla def' olur bu dilümden
melâletüm

leb-i şîrin:

1. **leb-i şîrin:**

Gazel 2323

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Tatlı dudak.

Küh-ı gamda cân feda kıldı
Muhibbî irmedi
Ol leb-i şîrin şeker-güftâra bilmen
n'eyleyem

2. **leb-i şîrin:**

Gazel 2420

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Tatlı dudak.

Leb-i şîrine virüp cânımı Ferhâd-
şîfat
Ben de 'aşıklar arasında eyü ad
ideyin

leb-i şîrin-dehen:

1. **leb-i şîrin-dehen:**

Gazel 2205

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Şirin dudaklı ağız.

Ol leb-i şîrîn-dehenden çün
iştîdüm bir kelâm
Hîdmetinde cân virüp kendümi
Ferhâd eyledüm

leb-i yâr:

1. leb-i yâr:

Gazel 2376

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Sevgilinin dudağı.

Zâhîde kevger ü baña leb-i yâr
Var her kesde bir heves n'idelüm

lecc id-:

1. lecc id-:

Gazel 2491

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Düşmanlıkta inat etmek, ayak
diremek, çekişmek.*

Açdı gülşende şabâ gönca-i ebkâr
etegin
Lîk gönca komadı lecc idüp inkâr
etegin

legen:

1. legende:--de, -

Gazel 2018

Mısra: 5

Yayvan kap.|| Leğen.

Nergis-i zerrîn legende şebnem ile
yur yüzin
Her kaçan kim h'vâbdan olsa seher
bîdâr gül

leked-küb-ı sitem ur-:

1. leked-küb-ı sitem ur-:

Gazel 2224

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Zulüm tekmesini vurmak.

Kanı ol gün ki keremden süresin
rağş üstüme
Urasın bu derdmende sen leked-
küb-ı sitem

leşker:

1. leşker:

Gazel 2239

Mısra: 6

Asker.

Bi-hamdillâh ki oldum 'ışk şâhı
Yaşum leşker baña âhum 'alem
hem

2. leşker:

Gazel 2328

Mısra: 6

Asker.

Şâh-ı 'ışk olsam 'aceb mi sîne tabl
oldı baña

Leşker oldı eşk-i çeşmüm şu 'le-i
âhum 'alem

3. leşker:

Gazel 2384

Mısra: 6

Asker.

Serîr-i 'ışka şâh oldum sipâhumdur
gözüm yaşı
Mağâbbet şehrin almaga çeküp
leşker sefer çekdüm

4. leşkerin:

Gazel 2436

Mısra: 6

Asker, ordu.

'İşk şâhı ikide birde bu gönüm
şehrîne
Gönderüp gam leşkerin yagma ider
eyler akın

5. leşkerini:-i, -n, -i

Gazel 2357

Mısra: 9

Asker.

Dem-â-dem gönderüp gam
leşkerini
Gelüp dil kişverin yağma kılan
kim

6. leşkerümdür:-üm, -dür

Gazel 2364

Mısra: 3

Asker, ordu.

Al bayraklı sipâhî leşkerümdür
eşk-i surh
Düd-ı âhum götürelden başum
üstine 'alem

7. leşkerini:-i, -n, -i

Gazel 2442

Mısra: 5

Asker, ordu.

Gam leşkerini cem' idüben geldi
üstüme
İtdi harâbe âh bu gönüm vilâyetin

8. leşkeri:-i

Gazel 2464

Mısra: 10

Asker, ordu.

Hîç dil halâş olur mı bir dem bu
derd ü gamdan

Gam leşkeri çün eyler her dem aña
şebîhün

leşker çek-:

1. leşker çek-:

Gazel 2164

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Asker göndermek,sevketmek.

'Älemde hüsnüñe senüñ olmaya
bir nazîr
Mazlûm 'âşıkı çü men-i hâksâr
hem

leşker-i gam:

1. leşker-i gam:

Gazel 2005

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Gam askeri.

Leşker-i gam yine dil şehrini
yagmaladı çün
Çäre bulmaya Muhibbî ola bî-çäre
gönül

2. leşker-i gam:

Gazel 2085

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gam askeri.

Her yañadan leşker-i gam gelse
tutsa 'âlemi
Gam degül baña varup meyhâneyi
me'men kılam

3. leşker-i gam:

Gazel 2324

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gam askeri.

Leşker-i gam gâret itdi uşbu gönül
şehrini
Hâlümü kim 'arz ide sultâna
bilmen n'eyleyem

leşker-i hicran:

1. leşker-i hicran:

Gazel 2257

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Ayrılık askeri.

Leşker-i hicran egerçi itdi cân
şehrîni harâb
'İşk şahına velî anı müsellemler
eyledüm

letâfet:

1. **leṭāfetüm:-üm**

Gazel 2244

Mısra: 16

*Hoşluk, güzellik, incelik. ||
Maddi varlığı gözle görülebilecek
gibi olmama.*

İtmezdi benim nazmumu hiç ehl-i
dil-pesend
Şi'rümde eger olmasa idi leṭāfetüm

levend:

1. **levend:**

Gazel 2157

Mısra: 2

*Kabadayı, cesur, yiğit,
hareketli kimse. || Osmanlı bahriye
teşkilatında donanmada ve
kıyılarda hizmet gören askeri sınıf.*

Pendüñle nāşihā beni sanma ki
bend olam
Gönülüm bunu diler ki varup bir
levend olam

levend-i gönül:

1. **levend-i gönül:**

Gazel 2039

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gönül askeri.

Küyuña varmaga gönderdüm
levend-i gönülümü
Kaldı gelmedi anı bir yere salmalı
degül

levh:

1. **levhine:-i, -n, -e**

Gazel 2338

Mısra: 7

*Allah tarafından takdir edilen
kutsal yazgı belgesi.*

Noқта dökdi eşk-i çeşmüm yine
sīne levhine
Tā ki 'ışkuñ hālını bilmekte bir
remmāl olam

2. **levhine:-i, -n, -e**

Gazel 2350

Mısra: 9

Levha, sayfa.

İy Muḥibbī ḥaṭṭ-ı ḡam yazılmadan
cān levhine
Ben belā bezminde geh nālān u
geh giryān idüm

3. **levhinde:-i, -n, -de**

Gazel 2146

Mısra: 3

Üzerine yazı yazılabilecek ve

*resim yapılabilecek yassı düz
nesne veya yüzey.*

'Arızum levhinde yazmaga
derünüm hālını
Gözlerüm tolu devāt u kirpügüm
kıldan kalem

4. **levh:**

Gazel 2239

Mısra: 4

*Üzerine yazı yazılabilecek ve
resim yapılabilecek yassı düz
nesne veya yüzey.*

Yaza levh-i dile ger ḥasb-i hālüm
Eñ evvel dutışa levh ü kalem hem

5. **levhine:-i, -n, -e**

Gazel 2242

Mısra: 11

*Üzerine yazı yazılabilecek ve
resim yapılabilecek yassı düz
nesne veya yüzey.*

Derd-i dilin cān levhine yazdı
Muḥibbī kan-ıla
Göndermege dil murğımı itdi
ḥamāme iy şanem

levha-i dil:

1. **levha-i dil:**

Gazel 2075

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gönül levhası.

İtmeyince naqş-ı dehri levha-i
dilden tırāş
Dimedüñ kim kanda idüñ gel her
abdālüm benim

levh-i dil:

1. **levh-i dil:**

Gazel 2131

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Gönül levhası.

Levh-i dilde ḥüblar taşvīrini naqş
ideli
Kim ki gördiyse beni didi ki Māñi
şāñiyem

2. **levh-i dil:**

Gazel 2239

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gönül levhası.

Yaza levh-i dile ger ḥasb-i hālüm
Eñ evvel dutışa levh ü kalem hem

3. **levh-i dil:**

Gazel 2390

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gönül levhası.

Yazılan levh-i dil üzere āh
şāhumdur benim
Ben kemīne bendeyem ol
pādişāhumdur benim

4. **levh-i dil:**

Gazel 2402

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Gönül levhası.

Ḥaşre dek dilden ḥayālün gitmez
iy ārām-ı cān
Levh-i dilde ideli naqşımı
naqḡāşum benim

levh-i ḥāk:

1. **levh-i ḥāk:**

Gazel 2224

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Toprak levha.

Eyleyem cevri ü cefāña
üstüḥvānumdan kalem
Tā kılam şerḥ-i ḡamuñı levh-i ḥāk
üzre raqam

levla:

1. **leylaya:--(y)a, -**

Gazel 2004

Mısra: 17

*Çok karanlık gece. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin kadın
kahramanı. Leylâ, geceye ait
anlamına da gönderme
yapılmaktadır.*

Bir saçı leylaya virelden Muḥibbī
cān u dil
'İşk şahrāsında mecnün gibi
ḥayrāndur gönül

2. **leylâ:**

Gazel 2115

Mısra: 6

*Geceye ait, geceyle ilgili. ||
Siyah. || "Leyla ile Mecnun"
mesnevisinin kadın kahramanı.
Leylî diye de bilinir.*

'Aqla tābi' her kişi dil bağlamaz
meh-rülara
İy saçı leylâ sentüñ mecnün u
sergerdānuñam

3. **leylāya:-(y)a**

Gazel 2122

Mısra: 9

Geceye ait, geceyle ilgili. // Siyah. || "Leyla ile Mecnun" mesnevisinin kadın kahramanı. Leylî diye de bilinir.

Bir saçı leylâya bend idüp dil-i dîvâneyi
İy Muhibbî 'ışk ara Mecnûn'a akrân eylesem

4. leylâ:

Gazel 2152

Mısra: 1

Çok karanlık gece, siyah. // : "Leyla ile Mecnun" mesnevisinin kadın kahramanı. Leylî diye de bilinir.

Bir saçı leylâ lebi şîrîn mehûn nâ-şâdıyam
Deşt-i gam Mecnûn'ıyam küh-ı bela Ferhâd'ıyam

5. leylâ:

Gazel 2222

Mısra: 13

"Leyla ile Mecnun" mesnevisinin kadın kahramanı. Leylî diye de bilinir.

Nev-'arûs-ı hûsne ziynet eylesün
Leylâ diyyü
Güşına lâ'le müşâbih eşk-i Mecnûn çekerem

6. leylâ'dan:-dan

Gazel 2279

Mısra: 4

"Leyla ile Mecnun" mesnevisinin kadın kahramanı. Leylî diye de bilinir.

Ben ol Mecnûn-ı dehrem ki belâ vü mihnet ü derdi
Eger gönderse yüz biñ kez ben ol Leylâ'dan el çekmem

7. leylâ:

Gazel 2281

Mısra: 5

"Leyla ile Mecnun" mesnevisinin kadın kahramanı. Leylî diye de bilinir. Gecenin rengi olan siyah renginden dolayı saç ile birlikte kullanılır.

Degülse ol saçı Leylâ çerâ ben hem çü Mecnûnam
Ve'ger ne olmasa Şîrîn neden 'ışk-ıla Ferhâd'am

8. leylâ:

Gazel 2320

Mısra: 3

Çok karanlık gece, siyah.

Sen saçı leylâ lebi şîrîne cân virmek nedür
Bir iki dîvâne deñlü yok mı cânâ gayretüm

9. leylâ:

Gazel 2357

Mısra: 1

Tatlı sarhoş.

Ser-i zülfeynüni leylâ kılan kim
Beni Mecnûnlayın şeydâ kılan kim

10. leylâ:

Gazel 2432

Mısra: 1

"Leyla ile Mecnun" mesnevisinin kadın kahramanı. Leylî diye de bilinir.

Her kaçan Leylâ çıkup olmak diler şahrâ-nişîn
Hayme eyler çeşm-i pür-hûnın o dem Mecnûn hemîn

levlî:

1. leylî:

Gazel 2045

Mısra: 3

Siyah.// Leyla ile Mecnun hikayesindeki Leyla.

Leylî zülfünü kemend eyle gel iy serv-i revân
Gerdenine 'ışk-ıla mecnûn olan şeydâya sal

2. leylî:

Gazel 2067

Mısra: 7

Geceye ait, geceyle ilgili. // Siyah. || "Leyla ile Mecnun" mesnevisinin kadın kahramanı. Leylî diye de bilinir.

Gösterüp leylî saçını itse ger 'arz-ı cemâl
Boynuma takup özüm mecnûn u şeydâ eyleyem

3. leylî:

Gazel 2065

Mısra: 7

Geceye ait, geceyle ilgili. //Siyah. || "Leyla ile Mecnun" mesnevisinin kadın kahramanı. Leylî diye de bilinir.

Leylî zülfüne gönül bağlayalı Mecnûn-vâr
Terk idüp tâc u kabâyı cümle 'üryân olmışam

4. leylî:

Gazel 2072

Mısra: 1

Geceye ait, geceyle ilgili. // Siyah. || "Leyla ile Mecnun" mesnevisinin kadın kahramanı. Leylî diye de bilinir.

Leylî zülfünü görelden zâr u meftûn olmuşam
Çek saçun zencîrine zîrâ ki mecnûn olmuşam

5. leylî:

Gazel 2088

Mısra: 8

Geceye ait, geceyle ilgili. // Siyah. || "Leyla ile Mecnun" mesnevisinin kadın kahramanı. Leylî diye de bilinir.

Zâhidâ yitmez mi bilsem saña 'ışkuma delîl
Leylî zülfî fikri ile kendümi mecnûn idem

6. leylî:

Gazel 2103

Mısra: 4

Geceye ait, geceyle ilgili. // Siyah. || "Leyla ile Mecnun" mesnevisinin kadın kahramanı. Leylî diye de bilinir.

Mecnûn'dan olsa tañ mı derdüm benüm ziyâde
Ol leylî zülf bakdı ben müşg-büyı sevdim

7. leylî:

Gazel 2180

Mısra: 1

Geceye ait, geceyle ilgili. // Siyah. || "Leyla ile Mecnun" mesnevisinin kadın kahramanı. Leylî diye de bilinir.

Leylî zülfün mihrini dilde kaçan peydâ kılam
Ser-bürehe kendümi mecnûnlayın rûsvâ kılam

8. leylî:

Gazel 2191

Mısra: 3

Geceye ait, geceyle ilgili. // Siyah. || "Leyla ile Mecnun" mesnevisinin kadın kahramanı. Leylî diye de bilinir.

Görüp leylî saçın divâne oldum Anuñçün kodılar mecnûn baña nâm

9. leylîdür:-dür

Gazel 2215

Mısra: 7

Geceye ait, geceyle ilgili.

Siyah. || “*Leyla ile Mecnun*”
mesnevisinin kadın kahramanı.
Leylî diye de bilinir.

Leylîdür çün zülfine dirler yüzine
“ve’ d-duḥā”
Saçı kadar olsa ne tañ yüzde nev-
rüzum benüm

10. **leylî:**
Gazel 2242
Mısra: 7

Geceye ait, geceyle ilgili.
Siyah. || “*Leyla ile Mecnun*”
mesnevisinin kadın kahramanı.
Leylî diye de bilinir.

Leylî saçuñ zencirini dak boynuma
mecnünüñam
Rüsvâ olursam gam degül ger ḥâş
ü ‘âma iy şanem

11. **leylî:**
Gazel 2249
Mısra: 1

Geceye ait, geceyle ilgili.
Siyah. || “*Leyla ile Mecnun*”
mesnevisinin kadın kahramanı.
Leylî diye de bilinir.

Leylî zülfünüñ hevâsını kaçan
sevdâ kılam
Göñlümi Mecnünlayın dîvâne bir
şeydâ kılam

12. **leylî:**
Gazel 2257
Mısra: 9

Geceye ait, geceyle ilgili.
Siyah. || “*Leyla ile Mecnun*”
mesnevisinin kadın kahramanı.
Leylî diye de bilinir.

Bu Muḥibbî leylî zülfünüñ olup
dîvânesi
Kendümi Mecnünlayın rüsvâ-yı
‘âlem eyledüm

13. **leylî:**
Gazel 2258
Mısra: 3

Geceye ait, geceyle ilgili.
Siyah. || “*Leyla ile Mecnun*”
mesnevisinin kadın kahramanı.
Leylî diye de bilinir.

Virüp dil leylî zülfine dirîgâ
irmeyüp kâma
Olup dîvâne Mecnün-veş gezerem
deşt ü ber oldum

14. **leylî:**
Gazel 2274
Mısra: 5

Geceye ait, geceyle ilgili.
Siyah. || “*Leyla ile Mecnun*”

mesnevisinin kadın kahramanı.
Leylî diye de bilinir.

Leylî saçını görelî mecnûna dönüp
dil
Âvâre olup vâdîde kalmadı
mecâlüm

15. **leylî:**
Gazel 2289
Mısra: 3

Geceye ait, geceyle ilgili. //
Siyah. || “*Leyla ile Mecnun*”
mesnevisinin kadın kahramanı.
Leylî diye de bilinir.

Leylî saçuñ nigârâ boynuma olsa
zencir
Mecnün gibi cihâna kendüm
melâmet itsem

16. **leylî:**
Gazel 2294
Mısra: 1

Geceye ait, geceyle ilgili. //
Siyah. || “*Leyla ile Mecnun*”
mesnevisinin kadın kahramanı.
Leylî diye de bilinir.

Leylî zülfine dolaşmış vâlih ü
şeydâ benem
Döştlar mecnün-ı ‘ışkam bî-ser ü
bî-pâ benem

17. **leylî:**
Gazel 2298
Mısra: 5

Geceye ait, geceyle ilgili. //
Siyah. || “*Leyla ile Mecnun*”
mesnevisinin kadın kahramanı.
Leylî diye de bilinir.

Bir saçı leylî firâkıñdan bugün
Mecnün-var
Düşüben vâdîlere kendümi rüsvâ
eyledüm

18. **leylî:**
Gazel 2299
Mısra: 9

Geceye ait, geceyle ilgili. //
Siyah. || “*Leyla ile Mecnun*”
mesnevisinin kadın kahramanı.
Leylî diye de bilinir.

İy saçı leylî küyuñda her şeb tâ-
seher
Kıluram Mecnünlayın feryâd u âh
u zâr hem

19. **leylî:**
Gazel 2309
Mısra: 3

Geceye ait, geceyle ilgili. //
Siyah. || “*Leyla ile Mecnun*”

mesnevisinin kadın kahramanı.
Leylî diye de bilinir.

Leylî zülfün bend idem boynuma
ben Mecnün-vâr
Küy-ı dilberde yürür dîvâne bir
abdâl olam

20. **leylî:**
Gazel 2325
Mısra: 3

Geceye ait, geceyle ilgili. //
Siyah. || “*Leyla ile Mecnun*”
mesnevisinin kadın kahramanı.
Leylî diye de bilinir.

Leylî zülfünüñ ḥayâliyle bugün
Mecnün gibi
Deşt-i gamda olmışam âvâre
bilmen n’eyleyem

21. **leylî:**
Gazel 2332
Mısra: 7

Geceye ait, geceyle ilgili. //
Siyah. || “*Leyla ile Mecnun*”
mesnevisinin kadın kahramanı.
Leylî diye de bilinir.

Leylî zülfünüñ sevâdımı görüp
Mecnünlayın
Suya saldum nâm u nengi ‘ârı
berbâd eyledüm

22. **leylî:**
Gazel 2354
Mısra: 5

Geceye ait, geceyle ilgili. //
Siyah. || “*Leyla ile Mecnun*”
mesnevisinin kadın kahramanı.
Leylî diye de bilinir.

Leylî zülfünüñ takaldan boynuma
Mecnün-vâr
Şişe-i nâmûsı çaldum yire bî-‘âr
olmuşam

23. **leylî-i:**
Gazel 2354
Mısra: 12

Geceye ait, geceyle ilgili. //
Siyah. || “*Leyla ile Mecnun*”
mesnevisinin kadın kahramanı.
Leylî diye de bilinir.

‘Akl u şabrı dagıdup dîvâne olsam
tañ midur
Leylî-i zülfine anuñ çün giriftâr
olmuşam

24. **leylî:**
Gazel 2414
Mısra: 7

Geceye ait, geceyle ilgili. //
Siyah. || “*Leyla ile Mecnun*”

mesnevisinin kadın kahramanı.
Leylî diye de bilinir.

Leylî saçun zencirini tak boynuma
iy serv-i nâz
Çün kim müsellemdür baña
dîvâneyem mülk-i cünün

levlî-ves:

1. **levlî-vesi:**
Gazel 2047
Mısra: 5
Leyla gibi. || Leyla, "Leyla ile
Mecnun" mesnevisinin kadın
kahramanı. Leylî diye de bilinir.

Sen de iy dil sevüben cân-ıla bir
Leylî-vesi
Yüri Mecnunlayın 'äleme sen
destân ol

2. **levlî-vesüñ: -üñ**
Gazel 2159
Mısra: 9
Leyla gibi. Geceye ait, geceyle
ilgili. Siyah. || "Leyla ile Mecnun"
mesnevisinin kadın kahramanı.
Leylî diye de bilinir.

Çün Muhibbî bir saçı leylî-vesüñ
mecnûniyam
Her yaña dîvânelik raşşın sürüp
hîz eyleyem

lezzet:

1. **lezzetin: -i, -n**
Gazel 2431
Mısra: 1
Herhangi bir şeyden alınan
zevk, haz, safa.

Şi'r oldur okıyanlar bula şeker
lezzetin
Lezzetin bilmez anuñ illâ ki 'aql-ı
hurde-bîn

2. **lezzetin: -i, -n**
Gazel 2431
Mısra: 2
Herhangi bir şeyden alınan
zevk, haz, safa.

Şi'r oldur okıyanlar bula şeker
lezzetin
Lezzetin bilmez anuñ illâ ki 'aql-ı
hurde-bîn

3. **lezzet-i: -i**
Gazel 2458
Mısra: 1
Tat, lezzet.

Lezzet-i cevr ü cefâ-yı anlamaz bî-
derd olan

Katlanur mı hiç belâ vü zaħmete
nâ-merd olan

libäs:

1. **libäsın: -ı, -n**
Gazel 2147
Mısra: 4
Elbise, giyecek şey.

Geydüm iħrâmı ħarîm-i küyına
vardum bugün
Terk idüp varlık libäsın cümle
'üryân olmışam

2. **libäs:**
Gazel 2235
Mısra: 10
Elbise, giyecek şey.

İy Muhibbî var iken ħırka-i
peşmîne-i fakr
Ħaşâ lillâh ki libäs ecline zer-bâfa
gelem

libäs-ı 'âriyet:

1. **libäs-ı 'âriyet:**
Gazel 2288
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Ödünç elbise.

Bi-ħamdillâh ki cân virdüm vişâl
oldı baña ħaşıl
Libäs-ı 'âriyetdür ten anı devrâna
taşurdum

lık:

1. **lık:**
Gazel 2006
Mısra: 8
Lâkin, ancak, ama.

Gerçi kim cânâ cemâlün
görmezem yıllar geçer
Lîk sinemden ħayâlün nakşı
gitmekdür muħâl

2. **lık:**
Gazel 2009
Mısra: 3
Lâkin, ancak.

Şabrumı az itdi 'ışkı lîk şevkümi
ziyâd kıl
İy gönül murğı vişâli bâğına
pervâz kıl

3. **lık:**
Gazel 2070
Mısra: 8
"Ama, fakat, lakin"
anlamlarında bağlaç.

İbtidâ-yı 'ışkdan virür bulunur çok
haber
Lîk ben hergiz bu yolda intihâyı
görmedüm

4. **lık:**
Gazel 2088
Mısra: 4
"Ama, fakat, lakin"
anlamlarında bağlaç.

Bu 'acebdür ħalk isterler benim
dermânımı
Lîk derdümi benim fikrüm budur
efzün idem

5. **lık:**
Gazel 2121
Mısra: 4
"Ama, fakat, lakin"
anlamlarında bağlaç.

Bâlâ kadini serve dehânımı
ğoncaya
Beñzetdüm anı lîk be-ğâyet güzel
didüm

6. **lık:**
Gazel 2182
Mısra: 4
Ama, ancak, fakat.

Gerçi baħr-ı dile 'ummân dindir
Lîk görseñ ma'niden bir kaçreyem

7. **lık:**
Gazel 2210
Mısra: 5
Ama, ancak, fakat.

Egerçi zerreden kemter ħaķirem lîk
mihrüñle
Vefâdan olmazam ħâlî felekde
mihri raşşanam

8. **lık:**
Gazel 2247
Mısra: 8
Ama, ancak, fakat.

Gerçi kim eyler baña cevr ü cefâ
zulm ü sitem
Lîk gönülden yine ol bî-vefâyı
isterem

9. **lık:**
Gazel 2196
Mısra: 16
Ama, ancak, fakat.

İñlerem bülbül gibi gâhî hicâz u
gâh 'ırâk
Lîk şavtlarda Muhibbî bil nevâdur
sevdüğüm

10. **lîk:**

Gazel 2218

Mısra: 2

Ama, fakat, lakin.

Egerçi küyuña vardum senün şalıb-
i dırdaram
Seni ağıyar-ıla lîk görem şakat nemı
ārem

11. **lîk:**

Gazel 2251

Mısra: 6

Ama, ancak, fakat.

Nîg-rüyān gerçi kim ‘ālemde bī-
haddür velī
Lîk dilde cānda iden cā nāmın
dimeyem

12. **lîk:**

Gazel 2346

Mısra: 6

Ama, ancak, fakat.

Bār-ı ğamdan dāla döndi řāmetüm
oldı dü-tā
Lîk feryād itmege ol pür cefādan
korkaram

13. **lîk:**

Gazel 2491

Mısra: 2

Ama, fakat, lakin.

Açdı gülşende řabā ğonca-i ebkār
etegin
Lîk ğonca komadı lecc idüp inkār
etegin

14. **lîk:**

Gazel 2495

Mısra: 4

Ama, fakat, lakin.

Döstim girmeyesin ele elüнден bu
gelür
Lîk bu gelmez elüнден ki
ĝönülünden çıkasın

lîkin:

1. **lîkin:**

Gazel 2053

Mısra: 8

Ama, fakat, ancak.

Gün yüzine teşbîh itmek olur idi
güneşi
Lîkin anuñ konmamış buncılayın
haddinde hāl

2. **lîkin:**

Gazel 2092

Mısra: 4

Ama, fakat, ancak.

Taşdı temevvüc itdi gözüm yaşı
baħr olup
Lîkin bunuñla gitmedi daħı
ħarāretüm

3. **lîkin:**

Gazel 2200

Mısra: 2

Ama, fakat, ancak.

Görmem yüzini gerçi ki o yār-ı
mehveşüm
Lîkin anuñ ħayālî ile dāyimā
ħoşum

4. **lîkin:**

Gazel 2246

Mısra: 7

Ama, fakat, ancak.

Gerçi kim cürmüm üküş
kesmezem lîkin ümüd
Umaram maħşer ğünü ide řefā‘at
ħādımim

5. **lîkin:**

Gazel 2425

Mısra: 5

Ama, fakat, ancak.

Gözümün çeşmesārına gelüp lîkin
görinmezsin
Enis olmazsın ādemle periden zāda
beñzersin

6. **lîkin:**

Gazel 2476

Mısra: 5

Ama, fakat, ancak.

Evlā görünür ħāmūşî-i ‘ışk ve lîkin
Ekşer bilinür ‘ışk fiĝān-ıla
suħenden

7. **lîkin:**

Gazel 2120

Mısra: 2

Ama, ancak, fakat.

Cāme-i sebz ile bir şîrîn zebānum
var benüm
Var mıdur agzı diyü lîkin
ĝümānum var benüm

8. **lîkin:**

Gazel 2163

Mısra: 2

Ama, fakat, ancak.

Muķırram cürm ü ‘isyāna egerçi
kim ğünāħkāram
Mürüvvet kāsın senden ve lîkin
raħmet umaram

9. **lîkin:**

Gazel 2168

Mısra: 2

Ama, ancak, fakat.

Saña dil virdüm bu ĝönlümün
n’olasın bilmedüm
Bir kurı sevdā-y-ıñı lîkin hevāsın
bilmedüm

livā:

1. **livā:**

Gazel 2374

Mısra: 4

Sancak, bayrak.

Varup diyār-ı ‘ışka yine řehriyār
olam
Āhum livā ğöz yaşın eger sipāh
çekem

2. **livāsın:** -sı, -n

Gazel 2381

Mısra: 5

Sancak, bayrak.

Şāh-ı ‘ışk oldum yine āhum livāsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

livā-yı āh:

1. **livā-yı āh:**

Gazel 2185

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Ah sancaĝı.

Şāh-ı ‘ışk oldum livā-yı āhı
kaldurdum yine
Sīne şablum çalınur nālem
nefirümdür benüm

2. **livā-yı āh:**

Gazel 2289

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Ah bayraĝı.

Çeksem sipāh-ı eşki dutsam cihānı
düpdüz
Diksem livā-yı āhı ya ‘nī ‘alāmet
itsem

3. **livā-yı āh:**

Gazel 2393

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Ah sancaĝı.

Gelüp eşküm sipāhını livā-yı āhı
kaldurdum
Belā řāhrāsına vardum vefā şablını
çaldurdum

livākat:

1. **liyâkatüm:-üm**

Gazel 2244

Mısra: 1

Layık, yarasır, uygun olmak.

Beñzer ki senüñ vaşluña yokdur
liyâkatüm
Bakdukça güneş yüzüne yok zerre
tâkatüm

lokma:

1. **loqma:**

Gazel 2374

Mısra: 7

*Bir defada ağza götürülen
yiyecek parçası, bir seferde
yutulacak miktardaki yiyecek.*

Döştlar rind olana hırka vü bir
loqma yiter
Sanmañuz kim heves-i manşib-ıla
câh çekem

lokmân:

1. **loqmân 'a:-a**

Gazel 2333

Mısra: 7

*Hikmetli sözleri ve hikayeleri
ile efsaneleşip her derdin devasını
bildiği rivayet edilen hekim.*

Derdümi 'arz eyledüm Loqmân'a
derdüm bilmedi
Bilürem derdüme ancak la'l-i
dilberdür emüm

lu 'b:

1. **lu 'b-ıla:-ıla**

Gazel 2280

Mısra: 8

Hile.

Öper sâgar lebin görmüş şürâhî
bağrı kan olmuş
Anuñ lu 'b-ıla agzından haber
çekdüm haber çekdüm

lü 'lü':

1. **lü 'lü':**

Gazel 2490

Mısra: 8

İnci.

Nazmumuñ her dânesi çün gevher-
i nâ-yâbdur
Rişte-i câna dizer anı görüp lü 'lü'
diyen

lü 'lü:

1. **lü 'lü:**

Gazel 2083

Mısra: 3

İnci.

Lü 'lü dişi firâkı-y-ıla dür döken
gözüm
Meygün lebi hayâli ile kan olan
yaşum

lu'f:

1. **lu'f-ıla:-uñ, --ıla**

Gazel 2022

Mısra: 6

*İyi muamele, iyilik,
yumuşaklık, hoşluk. || Bağış,
bağışlama, ihsan, kerem,
cömertlik.*

Cevrün-ile gel beni öldürme
hadden geçti âh
İsteyeyin lu'f-ıla rahm idüp
yaşumı sil

2. **lu'f:**

Gazel 2023

Mısra: 1

*İyi muamele, iyilik,
yumuşaklık, hoşluk. || Bağış,
bağışlama, ihsan, kerem,
cömertlik.*

Lu'f u elfâzuña olmuş teşne dil mâ-
i sebîl
Hüsünü cennet dimişler bil ki
cennetden cemîl

3. **lu'f-ıla:-uñ, --u**

Gazel 2029

Mısra: 7

*İyi muamele, iyilik,
yumuşaklık, hoşluk. || Bağış,
bağışlama, ihsan, kerem,
cömertlik.*

Gördi lu'f-ıla baña yandı raqîb
Görse mürvet âteşe yanar bañîl

4. **lu'f-ıla:-ıla**

Gazel 2066

Mısra: 10

*İyi muamele, iyilik,
yumuşaklık, hoşluk. || Bağış,
bağışlama, ihsan, kerem,
cömertlik.*

Sevdügi seni bildi Muhibbî günâh
imiş
Afv it suçını senden umar lu'f-ıla
kerem

5. **lu'f-ıla:-uñ**

Gazel 2163

Mısra: 6

*Bağış, bağışlama, ihsan,
kerem, cömertlik.*

Hevâ-yı nefsume uydum gidüpdür
iñtiyâr elden
Eger olmaz –ısa lu'f-ıla muqarrer
lâyık-ı nâram

6. **lu'f:**

Gazel 2191

Mısra: 1

*İyi muamele, iyilik,
yumuşaklık, hoşluk.*

Varup lu'f istedüm yâr itdi düşnâm
Cihân içinde buldı bu gönül kâm

7. **lu'f:**

Gazel 2198

Mısra: 6

*İyi muamele, iyilik,
yumuşaklık, hoşluk.*

Cân fedâ kıldum yoluñda itmedüm
ğayrı günâh
Kanı yâ lu'f u kerem ben dutalum
kan eyledüm

8. **lu'f-ıla:-ıla**

Gazel 2236

Mısra: 9

*Bağış, bağışlama, ihsan,
kerem, cömertlik.*

Lu'f-ıla didi Muhibbî ki kapum
bendesidür
Çarlıdan oldı yüce kevkeb-i
ikbâlüm benüm

9. **lu'f:**

Gazel 2239

Mısra: 1

*İyi muamele, iyilik,
yumuşaklık, hoşluk.*

Ruñuñ lu'f 'arz ider hañtuñ sitem
hem
İrişür şādılık ardınca gam hem

10. **lu'f-ıla:-uñ, -a**

Gazel 2276

Mısra: 2

*Bağış, bağışlama, ihsan,
kerem, cömertlik.*

Gel ihsân eyle cür'a hâksârum
Şehâ lu'f-ıla ben ümmîd-vârum

11. **lu'f:**

Gazel 2282

Mısra: 2

*İyi muamele, iyilik,
yumuşaklık, hoşluk.*

Dimeñ cevri ü cefâ itme sitem hem
Gel inşâfa kanı lu'f u kerem hem

12. **lu'f:**

Gazel 2381

Mısra: 7
*Bağış, bağışlama, ihsan,
kerem, cömertlik.*

Cevr iderse hüküm anuñdur mihr
iderse luğf anuñ
Emri cārī kulam ol pādīşāhumdur
benüm

13. **luğfı:-ı**
Gazel 2383
Mısra: 8
*Bağış, bağışlama, ihsan,
kerem, cömertlik.*

Umaram 'afv ide yuya uşbu yüzüm
karasın
Luğfı çok ihsānı cōmerd İlāhumdur
benüm

14. **luğfın:-ı, -n**
Gazel 2383
Mısra: 9
*Bağış, bağışlama, ihsan,
kerem, cömertlik.*

Qahr u luğfın eylemişdür bu
Muğbībī iğtiyār
Zira kim bir bendeyem ol
pādīşāhumdur benüm

15. **luğf-ıla:-ıla**
Gazel 2398
Mısra: 7
*Bağış, bağışlama, ihsan,
kerem, cömertlik.*

Hezārān luğf-ıla dilber baña keşf
eyledi rāzın
Ölürsem itmeyem ifşā ben anı
rāzdār oldum

16. **luğf:**
Gazel 2399
Mısra: 1
*İyi mamele, iyilik, yumuşaklık,
hoşluk.*

Gelür senden baña luğf u keremden
soñra verhem hem
Nitekim şādılık ardınca irişür belā
ğam hem

17. **luğfuñla:-uñ, -la**
Gazel 2415
Mısra: 5
*İyi muamele, iyilik,
yumuşaklık, hoşluk.*

Beni luğfuñla bir gün itmedüñ yād
Diriğā olmadı bu hirc pāyān

18. **luğf:**
Gazel 2419
Mısra: 10

*İyi muamele, iyilik,
yumuşaklık, hoşluk.*

Egerçi katl ider çeşmi kıtur ol 'İsī-
dem ihyā
Cefā vü cevri ider zāhir velī luğf u
vefā pinhān

19. **luğfı:-ı**
Gazel 2479
Mısra: 2
*İyi muamele, iyilik,
yumuşaklık, hoşluk.*

Gün gibi yine tulū ' itdi o meh-rū
hāneden
Ummaz-ıdum bu qadar luğfı ben ol
cānāneden

20. **luğf:**
Gazel 2455
Mısra: 10
*İyi muamele, iyilik,
yumuşaklık, hoşluk.*

Vīrilür sanki Muğbībī'ye cihan
sulṭānlığı
Geh gehī luğf u keremden geh
kuluñ yād idesin

luğf eyle:-

1. **luğf eyle:-**
Gazel 2043
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*İyi davranmak, hoş muamele
etmek, iyilikte bulunmak. ||
Bağışlamak, ihsan etmek. || Lütuğ
olarak yapmak, izin vermek,
müsāade etmek.*

Muğtaşıldur zülfüñ- ile rişte-i cān
çün ezel
Şāne idüp dōstum luğf eyle kılma
münfa 'il

2. **luğf eyle:-**
Gazel 2105
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*İyi davranmak, hoş muamele
etmek, iyilikte bulunmak.*

Eyle zindān-ı gamuñdan beni luğf
ile ḫalās
Çāre vaşl oldı baña eyle benüm
dermānum

3. **luğf eyle:-**
Gazel 2333
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Lutuğ olarak yapmak, izin
vermek, müsāade etmek.*

Açma şubhuñ iy şabā luğf eyle gel
dervāzesin
Var-durur zülfi ḫayāliyle bu şeb
ḫoş 'ālemüm

luğf gör:-

1. **luğf gör:-**
Gazel 2117
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Bağışlanmak, ihsan, kerem,
cömertlik görmek.*

Ğayrılar luğfın görür cān niçe ārām
eylesün
Cevr-i bī-dādı ki ol ārām-ı cāndan
görmüşem

luğf id:-

1. **luğf id:-**
Gazel 2087
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*İyi davranmak, hoş muamele
etmek, iyilikte bulunmak. || Lutuf
olarak yapmak, izin vermek,
müsāade etmek. || Bağışlamak,
ihsan etmek, lutuğta bulunmak.*

Luğf idüp anı kabūl itse eger
cānānum
Çokdan eyler-idüm yolına terk
cānum

2. **luğf id:-**
Gazel 2250
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*İyi davranmak, hoş muamele
etmek, iyilikte bulunmak.*

Çü bir mūram beni pā-māl kılma
Keremden luğf idüp eyle teraḫḫum

luğf it:-

1. **luğf it:-**
Gazel 2001
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*İyi davranmak, hoş muamele
etmek, iyilikte bulunmak. ||
Bağışlamak, ihsan etmek. || Lütuğ
olarak yapmak, izin vermek,
müsāade etmek.*

Niçeye dek agladursın hicr-ile bu
ḫastayı
Cevr-işe ḫadden geçüpüdür bāri luğf
it cānum al

2. **luğf it:-**
Gazel 2462
Mısra: 5

Kelime Tipi: -
*Bağışlamak, ihsan etmek,
lutufta bulunmak.*

Haṭā kıldum ise luṭf it 'atā kıl
Beni kurtar belā vü derd ü ğamdan

3. luṭf it:-

Gazel 2001

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Lutuf olarak yapmak, izin
vermek, müsaade etmek.*

Niçeye dek agladursın hicr-ile bu
ḥastayı
Cevr-ise ḥadden geçüpdür bārī luṭf
it cānum al

luṭf-ı tab':

1. luṭf-ı ṭab':

Gazel 2127

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

İyi huy.

Olaldan Ḥusrev'i Rüm'ün Kemāl'e
irdi eş'arum
Muḥibbī luṭf-ı ṭab'umla ne tañ
disem zāhīr oldum

lutuf:

1. luṭfuñ:-uñ

Gazel 2177

Mısra: 1

*İyi muamele, iyilik,
yumuşaklık, hoşluk.*

Kim tutar emrūñi luṭfuñ gösterüp
sensin Ḥalīm
Dutmayan fermānuñi ol da görür
ḳahr-ı 'azīm

M

mā:

1. mā:

Gazel 2293

Mısra: 14

Su.

Göz yaşını o servūñ ayagina
Akıdup yüz sürelüm mā olalum

2. mādan:-dan

Gazel 2177

Mısra: 8

Su.

Bu ne ḥikmetdür ki deryāda şadef
ḥalḳ eyledūñ

Bu ne ḳudret mādan itdūñ bī-bāḥā
dürr-i yetim

ma'ānī:

1. ma'ānī:

Gazel 2167

Mısra: 1

Manalar, anlamlar.

Yine ğavvāş-ı dehr oldum ma'ānī
baḥrına taldum
İdüp taḥşil-i gevherler yine
āvāzeler saldum

2. ma'ānī:

Gazel 2288

Mısra: 9

Anlamlar, manalar.

Ma'ānī kānına irdüm çıkardum
niçe gevherler
Kimisin eyledüm maḥzen kimin
yārāna taḥşurdum

3. ma'ānī:

Gazel 2298

Mısra: 11

Asıl, öz, gerçek, hakikat.

Döştlar ğavvās olup taldum ma'ānī
baḥrına
Niçe gevherler bulup bu nazmı
inşā eyledüm

4. ma'ānī:

Gazel 2336

Mısra: 7

Manalar, anlamlar.

Şi'r-i çevgān-ıla çalmaga ma'ānī
topını
'Arşa-i 'aşr içre geldüm ya'nī
meydān isterem

5. ma'ānī:

Gazel 2431

Mısra: 3

Manalar, anlamlar.

Her sözünde nāzük ü rengin ma'ānī
bulına
İşidenler diyeler bu söz degül dürr-
i şemīn

mā'āş:

1. mā'āşum:-um

Gazel 2228

Mısra: 6

*Yaşamak ve geçinmek için
gerekli olan şey, rızık.*

Yüzini gördigince 'aşum artar
Olalıdan benüm ḥüsn-i mā'āşum

ma'būd:

1. ma'būd:

Gazel 2216

Mısra: 8

*Kayıtsız şartsız kulluk
edilmeye layık olan, kendisine
ibadet olunan varlık, ilah, Allah.*

Olup bu cinn ü insūñ pādīşāḥı
Kamusına özin ma'būd iden kim

mācerā:

1. mācerādan:--dan, -

Gazel 2021

Mısra: 2

*Baştan geçen ilginç olay veya
olaylar zinciri, serüven.*

Virme dil sevdā-yı zülfe bu
hevādan vāz gel
İy gönül 'ālemde gel bu mācerādan
vāz gel

2. mācerādan:--dan, -

Gazel 2021

Mısra: 2

*Sonu belirsiz tehlikeli ve
heyecanlı yaşayış, sergützeşt,
serüven. || Alışılmışın dışında
cerayan eden, ilgi çekici olay. ||
Gelip geçici aşk ilişkisi.*

Virme dil sevdā-yı zülfe bu
hevādan vāz gel
İy gönül 'ālemde gel bu mācerādan
vāz gel

3. mācerāmuz:-muz

Gazel 2315

Mısra: 8

*Baştan geçen ilginç olay veya
olaylar zinciri, serüven.*

Çeşm-i ḥün-rizi ider her dem-be-
dem bagrumı ḥün
Zülf ü ḥāliyle daḥı çok mācerāmuz
var bizüm

mağbūn:

1. mağbūnlıgum:-lıg, -um

Gazel 2347

Mısra: 10

*Alış verişte aldatılmış, maddi
zarara uğramış, kandırılmış.*

Naḳd-i cāna vaşl umarken oldı
hicrān ḥāşılum
'Işḳ bāzārına düşdüm bu-durur
mağbūnlıgum

mağrūr:

1. **mağrürsın:-sın**

Gazel 2049

Mısra: 7

*Aldanmış, kendini beğenen,
böbürlenen, kibirli, gururlu.*

Key katı mağrürsın kendüni
gördün zâhidâ
Saña ancak bu sunulmuşdur hemân
sen lâfa gel

mağrür ol:-

1. **mağrür ol:-**

Gazel 2379

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Büyüklük taslamak.

Bâde içse dil olur elbette cürme
mu' terif
Zâhidâ sanma senün tek fi'lüme
mağrür olam

mâh:

1. **mâhum:-um**

Gazel 2385

Mısra: 3

Ay, kamer.

Senün mihrün-ile mâhum olup
dem-beste rüsvâyî
Belâ kühdâ Ferhâd'a dönüp
oldum melâmet hem

2. **mâh:**

Gazel 2272

Mısra: 8

Ay gibi güzel, sevgili.

Âteşleyle dil yine ola bu bagrumda
kebâb
Bir nazar mâh ruḥı görse nâgehân
gözüm

3. **mâh:**

Gazel 2002

Mısra: 6

Ay, kamer II Ay yüzlü sevgili.

Pertev-i ḥüsnüni gördüm gitdi 'aql
u şabr u dil
Görmeyelden ol perîyi baña oldı
mâh u sâl

4. **mâhum:-um**

Gazel 2090

Mısra: 2

Ay. || Ay gibi güzel, sevgili.

Hâ atar cevri okların ol yâr-ı bed-
hVâhum ben
Rüşen itmez gönlümün vîrânesin
mâhum benüm

5. **mâh:**

Gazel 2095

Mısra: 8

*Bir takvim yılının on ikide
biri, ay, şehr.*

'Âşık oldum başuma geldi belâ vü
derd ü gam
Mihnet-ile geçdi sâl u mâh u
eyyâmun benüm

6. **mâh:-ı**

Gazel 2110

Mısra: 3

Ay gibi güzel, sevgili.

Hümâ gibi uçar gördüm felek
sakfında ol mâhı
Salup himmetle dil bâzın anı alup
şikâr itdüm

7. **mâhum:-um**

Gazel 2134

Mısra: 1

Ay gibi güzel, sevgili.

Bildi çün sevdüğümü ol mâhum
Yu'refu'l-mücrimîne bî-sîmâhum

8. **mâhum:-um**

Gazel 2153

Mısra: 2

Ay gibi güzel, sevgili.

Eyledi çın seher çarḥa 'urücü âhum
Ola kim saña irişem diyüben iy
mâhum

9. **mâhumdur:-um, -dur**

Gazel 2155

Mısra: 4

Ay gibi güzel, sevgili.

Revzenümden dün gice togdukça
mâh-ı âsümân
Ḥaneme itdüm taşavvur geldi
mâhumdur benüm

10. **mâh:**

Gazel 2169

Mısra: 10

Ay.

Rehgüzârüñ kumu ile şîşe-i
çeşmüm tolu
Sâl ü mâh u hafta vü rüz-ıla geçer
sâ'atüm

11. **mâh:**

Gazel 2184

Mısra: 1

Ay gibi güzel, sevgili.

Her şeb ki dâğ-ı firkatün iy mâh
çekem

Yaşlar döküp nâle kılup dilden âh
çekem

12. **mâhuñ:-uñ**

Gazel 2236

Mısra: 2

Ay gibi güzel, sevgili.

Zâr zâram kimsenem yokdur
diyem ḥâlüm benüm
Yücedür kaşrı o mâhuñ irmeye
nâlüm benüm

13. **mâhıyam:-ı, -(y)am**

Gazel 2341

Mısra: 6

Ay.

Sîne eflâkinde eşküm olalı encüm
mişâl
Penbe-i dâğum görenler dirse tañ
mı mâhıyam

14. **mâh:**

Gazel 2369

Mısra: 11

Ay.

Mâh u sâl-ıla irem zülfine anuñ
dir-idüm
Fâyide itmedi veh ki baña bu tül-ı
emelüm

15. **mâha:-a**

Gazel 2374

Mısra: 2

Gökteki ay, kamer.

Gün yüzlüler firâkıyla eger âh
çekem
Evc-i felekde mihr-ile mâha sipâh
çekem

16. **mâhumdur:-um, -dur**

Gazel 2406

Mısra: 1

Ay gibi güzel, sevgili.

Seyr-i tenhâ eyleyen gün yüzlü
mâhumdur benüm
Göklere peyveste olan âh u
vâhumdur benüm

17. **mâh:**

Gazel 2464

Mısra: 11

Ay.

Dü mâh olupdur iy mâh görmez
yüzün Muḥibbî
Ol bî-sitâre n'itsün devr itdi çarḥ-ı
gerdün

18. **mâh:**

Gazel 2464

Mısra: 11
Ay gibi güzel sevgili.

Dü mäh olupdur iy mäh görmez
yüzün Muhibbî
Ol bî-sitäre n' itsün devr itdi çarh-ı
gerdün

19. **mâhum:-um**
Gazel 2490
Mısra: 6
Ay gibi güzel, sevgili.

Mäh-ı nevdür görünür baña hilâli
kaşlaruñ
Re'y-kecdür saña iy mâhum
kemân-ebürü diyen

mâh u sâl:

1. **mâh u sâl:**
Gazel 2032
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Ay ve yıl.

Bülbülem gül gibi almazsın
fiğânüm güşuña
Âsitânuñda Muhibbî nâle eyler
mâh u sâl

mahabbet:

1. **mahabbet:**
Gazel 2024
Mısra: 12
*Sevgi. ||Aşk, sevda. || Dostluk,
bağlılık, sohbet, yârenlik. ||.*

Sîne meydanında dikilmiş
nişânıdır gönül
Ger mahabbet Kaf'ını gezse
Muhibbî tañ degül

2. **mahabbet:**
Gazel 2055
Mısra: 3
*Sevgi, aşk || Dostluk, bağlılık,
sohbet, yârenlik.*

Mahabbet sāğarı tolma-ıdı
deryâları korsañ
Ezel bezminde nüş itdüm kaçan
kim aña dem çekdüm

3. **mahabbetüm:--üm, -**
Gazel 2057
Mısra: 4
*Sevgi, aşk || Dostluk, bağlılık,
sohbet, yârenlik.*

Mıkra-ı cevri kesse eger gelse
başumı
Aña dahı ziyâde olısar
mahabbetüm

4. **mahabbet:**
Gazel 2067
Mısra: 5
*Sevgi, aşk || Dostluk, bağlılık,
sohbet, yârenlik.*

Sun baña iy säki-i devrân
mahabbet cämını
Mest ü lâ-ya'kıl olup kendümi
rüsivâ eyleyem

5. **mahabbet:**
Gazel 2110
Mısra: 2
*Sevgi, aşk, sevda. || Dostluk,
bağlılık. || Sohbet, yârenlik.*

Uşatdum şîşe-i 'aqlı be-küllî tār u
mār itdüm
Mahabbet cämını içdüm melâmet
ihtiyâr itdüm

6. **mahabbet:**
Gazel 2127
Mısra: 8
*Sevgi, aşk || Dostluk, bağlılık,
sohbet, yârenlik.*

Bu dehre sızamaz-iken dil ki nâgâh
'ışka duş oldı
Mahabbet hâksârında düşüp yavlak
hâkîr oldum

7. **mahabbet:**
Gazel 2140
Mısra: 1
*Sevgi, aşk, dostluk, bağlılık,
sohbet, yârenlik.*

Mahabbet desti ile çün döğülübün
tûrâb oldum
Semâya çıkarup âhum yilin 'âlî-
cenâb oldum

8. **mahabbet:**
Gazel 2157
Mısra: 3
*Sevgi, aşk, dostluk, bağlılık,
sohbet, yârenlik.*

İçdüm ezelde çünki mahabbet
şarabını
Sanur mısız ki hâşre degin
hüşmend olam

9. **mahabbet:**
Gazel 2174
Mısra: 8
*Sevgi, aşk, dostluk, bağlılık,
sohbet, yârenlik.*

Doğmadan Sîmurğ-ıla evc-i semâ
içre hümâ
Bâz-ı himmetle mahabbet murğını
ben avladum

10. **mahabbet:**
Gazel 2180
Mısra: 3
*Sevgi, aşk, dostluk, bağlılık,
sohbet, yârenlik.*

Görmek isterseñ mahabbet görünür
miñnet saña
Yazayım miñnet mahabbet farkı
yok imlâ kılam

11. **mahabbet:**
Gazel 2180
Mısra: 4
*Sevgi, aşk, dostluk, bağlılık,
sohbet, yârenlik.*

Görmek isterseñ mahabbet görünür
miñnet saña
Yazayım miñnet mahabbet farkı
yok imlâ kılam

12. **mahabbet:**
Gazel 2249
Mısra: 7
Aşk, sevda.

Gördüm yazıda bir miñnet
mahabbet fark yok
Hayret aldı bilmedüm bunu niçe
imlâ kılam

13. **mahabbet:**
Gazel 2280
Mısra: 2
Dostluk, bağlılık. || Sevgi.

Geh derd ü belâ vü gam gehî hün-ı
ciger çekdüm
Mahabbet istedüm miñnet bulup
gör ben neler çekdüm

14. **mahabbetden:-den**
Gazel 2280
Mısra: 10
*Sevgi, aşk, dostluk, bağlılık,
sohbet, yârenlik.*

Bu dehrün şaydgâhında Muhibbî
şâhbâz oldum
Şikâr aldum mahabbetden anuñçün
başa per çekdüm

15. **mahabbet:**
Gazel 2286
Mısra: 12
*Sevgi, aşk, dostluk, bağlılık,
sohbet, yârenlik.*

Alurdum naqd-i câna gam metâ'ın
Mahabbet kişverine tâcir olsam

16. **mahabbet:**
Gazel 2288
Mısra: 5

Sevgi, aşk, dostluk, bağlılık, sohbet, yarenlik.

Maḥabbet cāmını içdüm elinden
sākī-i 'ışkuñ
Belā vü miḥnet ü derdi anuñçün
cāna tapşurdum

17. **maḥabbet:**
Gazel 2290

Mısra: 7

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Maḥabbet kaşrına bānī olup
Mecnūn ile Ferhād
Tamām idemeyüp anlar gelüp ben
üstüvār itdüm

18. **maḥabbet:**
Gazel 2331

Mısra: 1

Sevgi, aşk, dostluk, bağlılık, sohbet, yarenlik.

Maḥabbet bādesin içdüm yine ser-
mest ü hoş ḥālem
Tutuşdum āteş-i 'ışka eridüm zer
gibi kālam

19. **maḥabbet:**
Gazel 2341

Mısra: 9

Sevgi, aşk, dostluk, bağlılık, sohbet, yarenlik.

Ger maḥabbet sırrını sorsañ saña
şerḥ eyleyem
Ḥamdü-lillāh ki tarīk-i 'ışkuñuñ
āgāhıyam

20. **maḥabbet:**
Gazel 2360

Mısra: 2

Sevgi, aşk, dostluk, bağlılık, sohbet, yarenlik.

Ele mızrāb-ı ḡam alup gönül
tanbūrını çaldum
Maḥabbet bezmgāhında varup
āvāzeler saldum

21. **maḥabbet:**
Gazel 2367

Mısra: 1

Sevgi, aşk, dostluk, bağlılık, sohbet, yarenlik.

Maḥabbet cāmın içelden dilā ben
derd-i ser çekdüm
Yanaldan āteş-i 'ışka neler çekdüm
neler çekdüm

22. **maḥabbetle:-le**
Gazel 2384

Mısra: 2

Sevgi, aşk, dostluk, bağlılık, sohbet, yarenlik.

Gehī zehr-i ḡamı içdüm gehī ḥün –
ı ciger çekdüm
Maḥabbetle olup 'aşıq neler
çekdüm neler çekdüm

23. **maḥabbet:**
Gazel 2384

Mısra: 6

Sevgi, aşk, dostluk, bağlılık, sohbet, yarenlik.

Serīr-i 'ışka şāh oldum sipāhumdur
gözüm yaşı
Maḥabbet şehrin almaga çeküp
leşker sefer çekdüm

24. **maḥabbetle:-de**
Gazel 2392

Mısra: 2

Sevgi, aşk, dostluk, bağlılık, sohbet, yarenlik.

Şabr u 'aqlı taḡıdup 'ışkdan şadā
güş eyleyem
N'ola ḥālüm ger maḥabbetde
kaḡeḡ nüş eyleyem

25. **maḥabbet:**
Gazel 2469

Mısra: 9

Sevgi, aşk, dostluk, bağlılık, sohbet, yarenlik.

Ġarḡ-ı baḡr-ı 'ışk olup buldum
maḥabbet cevherin
Ḥamdü-lillāh virmedüm 'ālemde
dil dünyāya ben

26. **maḥabbet:**
Gazel 2500

Mısra: 1

Sevgi, aşk, dostluk, bağlılık, sohbet, yarenlik.

İçüp maḥabbet cāmını hoş-ḥāl
olayın bir zamān
Nāmūs u nengi terk idüp abdāl
olayın bir zamān

maḥabbet it:-

1. **maḥabbet it:-**
Gazel 2031

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Sevgi duymak, dostça davranmak.

İy Muḥibbī bağlama dünyā denīdür
dil āna
Çün bilürsin kimseye itmez
maḥabbet uşbu Zāl

mā-ḥazar:

1. **mā-ḥazar:**
Gazel 2122

Mısra: 8

Hazır olan şey, hazır olarak bulunan şey, her ne varsa. || Hali hazırda mevcut olan.

Kanımı mestāne çeşmūñ
içdüğince iy şanem
Mā-ḥazar bu bagrumı ben saña
biryān eylesem

2. **mā-ḥazar:**
Gazel 2176

Mısra: 7

Hazır olan şey, hazır olarak bulunan şey, her ne varsa.

Gözlerüm yaşı şarāb u mā-ḥazar
bagrum kebāb
Eyledüm dil tekyesine oldı çün
mihman-ı ḡam

3. **mā-ḥazar:**
Gazel 2222

Mısra: 4

Hali hazırda mevcut olan.

Gelse mihmān bu dil tekyesine
derd ü belā
Mā-ḥazar çeşmüm ile kaḡeḡ-i ḥūñ
çekerem

mahbüb:

1. **mahbüb:**
Gazel 2146

Mısra: 7

Muḥabbet duyulan, sevilen, dost.

Men' kılma zāhidā mahbüb u
meyden dönmezem
Dest-i kudret çünki alnuma ezel
kılmış raḡam

2. **mahbüb:**
Gazel 2126

Mısra: 5

Sevilen kimse, sevgili.

Çār ebrū tiri sīmīn-beden mahbüb
iken
Gelmedi pehlūma derdā çıkdı
yanumdan benüm

3. **mahbübü:-ı**
Gazel 2201

Mısra: 3

Sevilen kimse, sevgili.

İy Ḥıḡā mahbübü sensüz
gözlerümün yaşını

Akıdup her yana anı āb-ı āhū
eyledüm

4. **maḥbūb:**
Gazel 2329

Mısra: 7
Sevilen kimse, sevgili.

Ben niçe maḥbūb ile meyden
geçem kim zāhidā
Āb-ı 'ışk-ıla yogurdılar ezelden
tiynetüm

5. **maḥbūb:**
Gazel 2372

Mısra: 7
Sevilen kimse, sevgili.

Re' y idersin zāhidā maḥbūb u
meyden geç diyü
Togrısı hoş gelmemişdür baña bu
rā' lar benüm

6. **maḥbūbdan:-dan**

Gazel 2428
Mısra: 5
Sevilen kimse, sevgili.

Gel mey ü maḥbūbdan zāhid beni
men' eyleme
Sen diyebilür misin kim istemem
bāğ-ı cinān

7. **maḥbūb:**
Gazel 2467

Mısra: 5
Sevilen kimse, sevgili.

'Ömr oldur geçe maḥbūb u meyle
Ne ḥāşıl yoḥsa bu mülk-i fenādan

māhi:

1. **māhī:**
Gazel 2293

Mısra: 5
Balık.

Dalalum göz yaşına māhī gibi
Baḥr-ı eşk-ile āşinā olalum

2. **māhiyem:-(y)em**
Gazel 2291

Mısra: 8
Balık.

Eşk-i çeşmüm vara vara oldı
deryā-yı muḥīṭ
Gāḥ gāvvaşam o baḥr içinde gāhī
māhiyem

3. **māhiyem:-(y)em**
Gazel 2341

Mısra: 8
Balık.

Hİç kes deryā-yı 'ışkuñ bulmadılar
'umkıñı
Ben irişdüm baña sor ol baḥr
içinde māhiyem

māh-ı āsümān:

1. **māh-ı āsümān:**

Gazel 2155
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Gökyüzünün ayı.

Revzenümden dün gice togdukça
māh-ı āsümān
Ḥāneme itdüm taşavvur geldi
māhumdur benüm

2. **māh-ı āsümān:**

Gazel 2423
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gökyüzünün ayı.

Beñzedürler kevkebe bu kaṭre
kaṭre eşkümi
Penbe-i dāğum gören dir aña māh-ı
āsümān

māh-ı mihr-efrüz:

1. **māh-ı mihr-efrüz:**

Gazel 2189
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Ayı ve güneşi parlatan sevgili.

Her gice sen māh-ı mihr-efrüzü ger
yād eyleyem
Tā seḥer efgān u āh u nāle feryād
eyleyem

māh-ı mihr-i efrüz:

1. **māh-ı mihr-i efrüz:**

Gazel 2205
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Ayı ve güneşi aydınlatan.

Dün gice ol māh-ı mihr-i efrüzü
çün yād eyledüm
Şubḥ olunca nāle kıldum āḥ u
feryād eyledüm

māh-ı nev:

1. **māh-ı nev:**

Gazel 2306
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Yeni ay.

İy Muḥibbī ol kemān ebru
ğamından 'ākıbet

Māh-ı nev gibi büküp bu qaḍdümü
ham eyledüm

2. **māh-ı nev:**
Gazel 2490

Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Yeni ay, hilal. // Tarikata yeni
intisap etmiş kimse, müptedi
derviş.*

Māh-ı nevdür görünür baña hilālī
kaşlaruñ
Re' y-kecdür saña iy māhum
kemān-ebrü diyen

māh-ı şeb-ārā:

1. **māh-ı şeb-ārā:**

Gazel 2433
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Geceyi süsleyen ay.

Yāruñ Muḥibbī gün yüzine kim
nazar ide
Eydür ben anı māh-ı şeb-ārāya
virmezsin

māh-ı tābān:

1. **māh-ı tābān:**

Gazel 2139
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Yüzü ay gibi parlayan, ay gibi
parlak yüzlü.*

Göklere irişdi gerçi āh u efgānum
benüm
Saña irişmez n' idem iy māh-ı
tābānum benüm

2. **māh-ı tābān:**

Gazel 2284
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
*Yüzü ay gibi parlayan, ay gibi
parlak yüzlü.*

Bu Muḥibbī'yi şeb-i hicründe
zulmetde koma
Rüşen it göster yüzün çün māh-ı
tābānsın begüm

3. **māh-ı tābān:**

Gazel 2317
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Yüzü ay gibi parlayan, ay gibi
parlak yüzlü.*

'Abīrüm 'anberüm varum ḥabībüm
māh-ı tābānum
Enīsüm maḥremüm rāzum güzeller
şāhı sultānum

4. **māh-ı t̄abān:**

Gazel 2405

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Yüzü ay gibi parlayan, ay gibi parlak yüzlü.

Dūd-ı āhumdan-durur olduğu çarhuñ kebūd
Almağıl āhum sakın iy māh-ı t̄abānum benüm

5. **māh-ı t̄abān:**

Gazel 2415

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Parlak ay.

Bu dil vīrānesi t̄arik olupdur
Togup şem' ol aña iy māh-ı t̄abān

māhitāb:

1. **māhitāb:**

Gazel 2082

Mısra: 6

Ayn parlaklığı, ışıltısı. || Dolunay.

Gıceler şevk-ile t̄a şubha degin
Turmayup oldı māhitāb içelüm

māhiyyet:

1. **māhiyyetin:-i, -n**

Gazel 2412

Mısra: 2

Bir nesnenin varlığını veya cevherini meydana getiren şey, nesnenin hakikati, özü, kendilik, zatiyet.

Añlamaz-ıdum ezelden ben
güzeller hey'etin
'Aşık oldum 'ışk öğretdi baña māhiyyetin

2. **māhiyyetin:-i, -n**

Gazel 2486

Mısra: 4

Bir nesnenin varlığını veya cevherini meydana getiren şey, nesnenin hakikati, özü, kendilik, zatiyet.

Sorma her bir nā-kese ol 'ışkdan
virmez haber
Sor baña kim ben saña 'ışkuñ
diyem māhiyyetin

3. **māhiyyetin:-i, -n**

Gazel 2438

Mısra: 6

Bir nesnenin varlığını veya cevherini meydana getiren şey,

nesnenin hakikati, özü, kendilik, zatiyet.

Zāhid-i şādık degüldür baña
satmasun riyā
Bilmişemdür çünkü ben çokdan
anuñ māhiyyetin

mahmil:

1. **maḥmile:--e**

Gazel 2012

Mısra: 4

Deve, fil gibi hayvanların sırtına konan veya insanların omuzlarında taşınan, karşılıklı oturulacak şekilde yapılmış bir çeşit kapalı sepet, tahtrevan, mahfe.

Basduñ çü kadem k̄āfile-i 'ışka sen
āhir
Feryād-ıla ol maḥmile iy dil ceres
ol gel

mahmūd:

1. **maḥmūduñ:-uñ**

Gazel 2287

Mısra: 11

Gazneli Mahmud.

Didüm maḥmūduñ olmışıdur
Muḥibbī
Didi ḥüsn-ile ben daḥı Ayāzam

2. **maḥmūd:**

Gazel 2030

Mısra: 5

Gazneli Mahmud. Cömertliği, şairleri koruması ve kölesi Ayaz ile birlikte anılır.

Bülbüli Maḥmūd idinmişler olup
güller Ayāz
Bülbül artursa niyāzı nāz ider
turmaz gül

3. **maḥmūd:**

Gazel 2231

Mısra: 7

Gazneli Mahmud, "Sultan" lakabını ilk o almasıyla, cömertliği, şairleri koruması ve kölesi Ayaz ile birlikte anılır.

Çü sensin ḥüsn ile benüm Ayazum
Bülend olsa ne tañ 'ışkum çü
Maḥmūd

4. **maḥmūduñ:-uñ**

Gazel 2497

Mısra: 9

Gazneli Mahmud, sultan lakabının ilk o almasıyla,

cömertliği, şairleri koruması ve kölesi Ayaz ile birlikte anılır.

'İşk-ıla Maḥmūduñ olsa bu
Muḥibbī tañ mıdur
Ḥulḳ-ıla mümtāz olup ḥüsn-ile
Āyāz olasin

mahmūr:

1. **maḥmūr:**

Gazel 2379

Mısra: 4

İçkiden sersemlemiş, kendinden geçecek duruma gelmiş kimse.

'Arızı gül bir lebi meygün nigāruñ
yādına
Gıceler mest ü ḥarāb olup seḥer
maḥmūr olam

mahrem:

1. **maḥrem:**

Gazel 2188

Mısra: 7

Başkalarından saklanan, başkaları tarafından görülmesi, bilinmesi, duyulması istenmeyen, gizli.

'Ālemde benüm sırrıma maḥrem
bulınmadı
İfşā ider eşküm-ile āhı beklerem

2. **maḥrem:**

Gazel 2012

Mısra: 10

Başkalarından saklanan, başkaları tarafından görülmesi, bilinmesi, duyulması istenmeyen, gizli.

Tenhāst dilüm hem çü Muḥibbī be
ğam-ı yār
İy nāle baña maḥrem olup hem-
nefes ol gel

3. **maḥrem:**

Gazel 2016

Mısra: 10

Gizli, saklı. || Yasak, haram.

Gizlü rāzı bu Muḥibbī' nūñ niçe fāş
olmasun
Dil ise dīvānedür dildār-ısa
maḥrem degül

4. **maḥrem:**

Gazel 2257

Mısra: 6

Başkalarından saklanan, başkaları tarafından görülmesi, bilinmesi, duyulması istenmeyen, gizli.

Şem'-i hüsne yakmışam cân u dili
pervâne-vâr
Hâlvat-i hâşa girüp bu cânı
maḥrem eyledüm

5. **maḥremüm:-üm**

Gazel 2317

Mısra: 2

*Bir kimsenin sırlarını bilecek
derecede yakını ve samimi dostu
olan kimse, sırdaş.*

‘Abürüm ‘anberüm varum ḥabībüm
māh-ı tābānum
Enīsüm maḥremüm rāzum güzeller
şāhı sulṭānum

maḥrem-i esrār-ı nihān ol-:

1. **maḥrem-i esrār-ı nihān ol-:**

Gazel 2048

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Gizli sırların sırdaşı olmak.

Cân vir lebine âl ile bir büse
Muḥibbî
Al hem-dem olup maḥrem-i esrār-ı
nihān ol

māh-rû:

1. **māh-rûlarda:--lar, --da**

Gazel 2043

Mısra: 9

*“Ay yüzlü” yüzü ay gibi
parlayan güzel.*

Māh-rûlarda Muḥibbî Kâdir’ün gör
kudretin
Bir yire cem’ eylemiş âteş hevâ vü
âb u gil

2. **māh-rûlar:-lar**

Gazel 2075

Mısra: 7

*Ay yüzlü. || Yüzü ay gibi
parlayan güzel.*

Māh-rûlar yolına ben baş u cân
terk eyledüm
Var-ısa gelsün bu devr içinde
emşālüm benüm

3. **māh-rûlar:-lar**

Gazel 2238

Mısra: 6

*“Ay yüzlü” yüzü ay gibi
parlayan güzel.*

Niyyet itdüm kıssa-i ‘uşşâkı taḥrîr
eyleyem
Māh-rûlar cevriini daḥı vefādârı
dîlüm

4. **māh-rûlar:-lar**

Gazel 2304

Mısra: 1

*“Ay yüzlü” yüzü ay gibi
parlayan güzel.*

Māh-rûlar fikr idüp ger gönlümi
māyil kılam
Naḫd-i cân ḥarc eyleyüp bu yolda
gam ḥâşıl kılam

5. **māh-rûlar:-lar**

Gazel 2411

Mısra: 7

*Yüzü ay gibi parlayan güzel,
sevgili.*

Bî-vefâdur māh-rûlar didiler dünya
gibi
Ben ezel güş itmişem bu sözleri
aḥbâbdan

6. **māh-rûya:-(y)a**

Gazel 2493

Mısra: 4

*“Ay yüzlü” yüzü ay gibi
parlayan güzel.*

İhtiyâr ider belâ vü derd ü miḥnet
yüklerin
Dil virüp bir māh-rûya şîve vü nâz
isteyen

7. **māh-rûlar:-lar**

Gazel 2497

Mısra: 1

*“Ay yüzlü” yüzü ay gibi
parlayan güzel.*

Māh-rûlar içre sen ḥüsn-ile
mümtâz olasın
Hiç revâ mı döstüm aḡyâra hem-
râz olasın

mahrüm evle-:

1. **maḥrüm evle-:**

Gazel 2148

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Birinin istediği şeyi vermemek
veya istediğini elde etmesine engel
olmak, yoksun bırakmak.*

Toprak oldum rāh-ı kûyında sakın
iy seyl-i eşk
İledüp bir yaña maḥrüm eyleme
gerdüm benüm

mahrüm id-:

1. **maḥrüm id-:**

Gazel 2410

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Birinin istediği şeyi vermemek

*veya istediğini elde etmesine engel
olmak, yoksun bırakmak.*

Hâşa lillāh kim kapuñdan anı
maḥrüm idesin
Bu Muḥibbî’ nûñ murādı bu-durur
senden hemîn

mahrüm it-:

1. **maḥrüm it-:**

Gazel 2080

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Birinin istediği şeyi vermemek
veya istediğini elde etmesine engel
olmak, yoksun bırakmak.*

Muḥibbî’ ye kapuñdan itme
maḥrüm
O bir kemter-durur sen pâdişāhum

mahşer:

1. **maḥşerde:-de**

Gazel 2142

Mısra: 8

*Ahret hayatında bütün
insanların, dünyada yaptıklarının
hesabını Allah huzurunda vermek
üzere tekrar dirilip toplanacakları
yer.*

Yaşumuñ eytāminuñ yirlere
dökdüm kanımı
Korkaram maḥşerde tuta dāmenüm
ol kan benüm

2. **maḥşerde:-de**

Gazel 2226

Mısra: 6

*Ahret hayatında bütün
insanların, dünyada yaptıklarının
hesabını Allah huzurunda vermek
üzere tekrar dirilip toplanacakları
yer.*

Yüzüm kara velî ümmîd-vāram
Baña şefkat ide maḥşerde dü mîm

3. **maḥşere:-e**

Gazel 2106

Mısra: 10

*Ahret hayatında bütün
insanların, dünyada yaptıklarının
hesabını Allah huzurunda vermek
üzere tekrar dirilip toplanacakları
yer.*

Şöyle mest itdi Muḥibbî beni cām-
ı leb-i yâr
Böyle rüsvâ umaram maḥşere
mestâne varam

mahşer günü:

1. maḥşer günü:

Gazel 2246

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Ölülerin tekrar dirilip toplanacağı zaman, kıyamet.

Gerçi kim cürmüm üküş

kesmezem lîkin ümîd

Umaram maḥşer günü ide şefâ'at
hâdimim

2. maḥşer günü:

Gazel 2255

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Ölülerin tekrar dirilip toplanacağı zaman, kıyamet.

Dilegüm budur Ḥudâyâ yuyasın

yüz karasın

Kalmaya maḥşer güninde alacak
yâlüm benüm

maḥv it-:

1. maḥv it-:

Gazel 2302

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

*İyileşemeyecek ve eski haline
gelemeyecek derecede maddi,
manevi zarar görmesine yol
açmak, perişan etmek.*

Beni maḥv itdi şöyle âteş-i 'ışk
Ararsam bu vücudumu neyâbam

maḥv ol-:

1. maḥv ol-:

Gazel 2093

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Yok olmak, ortadan kalkmak.

*|| Uğradığı maddi veya manevi
zarar sebebiyle çok kötü bir
duruma düşmek, eski haline
gelemeyecek derecede yıkılmak,
çökmek, perişan olmak.*

Şem'-veş başum kesildükçe akar

yaşum benüm

Yana yana maḥv olup kalmayısar
başum benüm

2. maḥv ol-:

Gazel 2387

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Yok olmak, ortadan kalkmak.

Âteş-i 'ışk-ıla dilden her kaçan âh
eylesem

Maḥv ola seng irse âhen ile pülâd
hem

maḥzen evle-:

1. maḥzen evle-:

Gazel 2288

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Saklamak.

Ma'ânî kânına irdüm çıkardum
niçe gevherler
Kimisin eyledüm maḥzen kimin
yârâna taşşurdum

maḥzen-i dil:

1. maḥzen-i dil:

Gazel 2161

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gönül hazinesi, mahzeni.

Muḥibbî maḥzen-i dilden
çıkardum niçe cevherler
Eli nâdânuñ irmesün diyü yârâna
taşşurdum

maḥzenü'l-esrâr:

1. maḥzenü'l-esrâr:

Gazel 2018

Mısra: 10

*"Sırlar Hazinesi" anlamına
gelir. || Genceli Nizami'nin Farsça
mesnevi türünde yazmış olduğu
eserdir. Ahlak, erdem, adalet,
hayat hakkındaki görüşlerini
anlatır.*

Çonca eṭfâline güya Gülsitân

ta'lim ider

Büsitân gâh öğredür geh

Maḥzenü'l-Esrâr gül

maḥzün:

1. maḥzünlîgum:-lîg, -um

Gazel 2347

Mısra: 1

*Üzüntülü, gamlı, kederli,
hüzünlü.*

Görmezem cânâ yüzün budur

benüm maḥzünlîgum

Zülfüñüñ şeydâsıyam olmaz 'aceb
mecnûnlîgum

2. maḥzün:

Gazel 2464

Mısra: 1

*Üzüntülü, gamlı, kederli,
hüzünlü.*

Oldum ğamuñla cânâ geh şâd u
geh maḥzün

Bakdum cihânı gördüm anı daḥı
dîger-gün

mâ-i sebîl:

1. mâ-i sebîl:

Gazel 2023

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Çeşme.

Luṭf u elfâzuña olmuş teşne dil mâ-
i sebîl

Hüsnuñe cennet dimişler bil ki
cennetden cemil

maḳâm:

1. maḳâm:

Gazel 2123

Mısra: 2

*Durulacak yer, durak, mekan,
mahal.*

Sâkıyâ bâde getir 'ıyş(ı) müdâm
eyleyelüm
Gülşen içinde varup bağı maḳâm
eyleyelüm

2. maḳâm:

Gazel 2217

Mısra: 7

*Durulacak yer, durak, mekan,
mahal.*

Dilde o perî çünki maḳâm u vâtan
itdi

Virâneleri eyleyüp iden nişest kim

maḳsüd:

1. maḳsüdüna:-ı, -nı, -a

Gazel 2444

Mısra: 6

Amaç, niyet, gaye, hedef.

Döstüm 'uşşâkı ko küyuñu itsünler
tavâf

Ehl-i hac maḳsüdüna irdügi

demlerdür bugün

2. maḳsüd:

Gazel 2288

Mısra: 7

*İstenilen şey, amaç, gaye,
maksat.*

Ezelden 'aşîḳam zâhid baña

dîdârdur maḳsüd

Ben âña olmışam kânî' seni

Rızvân'a taşşurdum

maḳsüm ol-:

1. maḳsüm ol-:

Gazel 2148

Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Bölünmek, kısımlara
ayrılmak, taksim edilmek.*

Rızık için maşûm olan elbette
saña irişür
Bes demek lâzım mıdır yok sîm-ile
zerdüm benüm

mâl:

1. **mâl:**
Gazel 2003
Mısra: 8
*Bir kimsenin sâhip olduğu her
şey, mal mülk, servet.*

Yüzümü zer itdi 'ışkuñ gözlerüm
yaşını sîm
Pâdişâhum devletüñde mâl u câh
eksük degül

2. **mâl:**
Gazel 2396
Mısra: 7
*Bir kimse veya kurumun
mülkiyetinde bulunan, taşınır,
taşınmaz her çeşit değerli ve
gerekli şey, mülk, irat, varlık,
servet.*

Ne mâl u sîm ü zer ne tâc-ı devlet
Kul oldum 'ışka vardır çün
mezâğum

3. **mâl:**
Gazel 2498
Mısra: 6
*Bir kimse veya kurumun
mülkiyetinde bulunan, taşınır,
taşınmaz her çeşit değerli ve
gerekli şey, mülk, irat, varlık,
servet.*

Zülfinüñ sor kıymetini zerrece
kâdrin bilen
Virmeye 'âlem tolu mâl olsa anuñ
bir kılın

4. **mâl:-ı**
Gazel 2409
Mısra: 8
*Bir kimse veya kurumun
mülkiyetinde bulunan, taşınır,
taşınmaz her çeşit değerli ve
gerekli şey, mülk, irat, varlık,
servet.*

Olsar bir kefen didüm naşîbüñ
Dilâ bu mülk ü mâli hep bırakdum

5. **mâlum:-um**
Gazel 2162
Mısra: 4

*Bir kimsenin sahip olduğu her
şey, mal mülk, servet.*

Sipâhum derd ü miñnetdür gözüm
yaşı-durur mâlum
Gedâ-y-iken bi-ğamdi'llâh bugün
ben şâh-ı 'ışk oldum

mâl u menâl:

1. **mâl u menâl:**
Gazel 2052
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Bir kimsenin sahip olduğu her
şey, mal mülk, servet.*

Söz ile sanma Muhibbî şayd
iderler dilberi
Hüblar aña meyl ider kim harc ide
mâl u menâl

2. **mâl u menâl:**
Gazel 2196
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
*Bir kimsenin sahip olduğu her
şey, mal mülk, servet.*

Baňa besdür ger müyesser ola
olam jende-püş
Sanmañuz mâl u menâl yâhû
kâbâdur sevdüğüm

mâl-â-mâl:

1. **mâl-â-mâl:**
Gazel 2488
Mısra: 9
*Ağzına kadar dolu, dopdolu,
lebalep.*

Seyl-i eşküm birle mâl-â-mâl
olaldan gözlerüm
Kanda gitmişdür Muhibbî bilsen
ol uyhu diyen

mâlik:

1. **mâlikem:-em**
Gazel 2172
Mısra: 8
Sahip.

Cân virüp bir büseñe cânâ harîdâr
oldugum
Mâlikem bir cânâ ol dağı fedâ
olsun direm

2. **mâliki:-i**
Gazel 2346
Mısra: 2
*Bir şeye sahip olan kimse,
sahip.*

La'line el sunmaga zülfi dü-tâdan
korkaram
Genc-i hüsñüñ mâliki ol ejdehâdan
korkaram

3. **mâlik:**
Gazel 2443
Mısra: 6
*Bir şeye sahip olan kimse,
sahip.*

Çagurur dellâl-ı 'ışk bir büse yüz
biñ cânadır
Ehl-i dil bir cânâ mâlik niçe bâzâr
eylesün

mâlik ol-:

1. **mâlik ol-:**
Gazel 2055
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Sahip olmak.

Melâmet mülkine mâlik olup âhum
'âlem çekdüm
Harâbât ehlini yazup sipâh itdüm
haşem çekdüm

mâlik-i mülk-i suhen:

1. **mâlik-i mülk-i suhen:**
Gazel 2028
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Sözün, gerçek sahibi ve
mutasarrıfı olan.*

Bu Muhibbî olmasa ger mâlik-i
mülk-i suhen
Ânî gelmezdi dilinden böyle bir
rengin gâzel

2. **mâlik-i mülk-i suhen:**
Gazel 2427
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Mülkün sahibinin sözü.

N'ola Rüm'uñ Hüsrev'i olsa
Muhib
Çünküñ oldı mâlik-i mülk-i suhen

ma'lüm ol-:

1. **ma'lüm ol-:**
Gazel 2093
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
İçine doğmak. || Bilinmek.

Cânı teslîm eyledüm geçmezdi
hergiz minnete
Saña ma'lüm olmadı hergiz içüm
taşum benüm

ma' mür:

1. ma' mürlik:-lık

Gazel 2116

Mısra: 6

Gelişip güzelleşmiş, bayındır duruma gelmiş, şenlikli.

Bulmuşam gönülüm harâbında
vişâlûn gencini
N'eylerem ma' mürlik şimden girür
vîrân olam

2. ma' müresi:-e, -si

Gazel 2494

Mısra: 10

Bayındır, imar edilmiş.

Çün Muhibbî bulınur vîrânede
genc-i vişâl
Ko gönül ma' müresi olsun harâb
eglenmestün

mâ' nâ:

1. mâ' nâlar:-lar

Gazel 2486

Mısra: 2

Kelime, söz, hareket, davranış vb.nin ifade ettiği şey, anlatılmak istenen veya onlardan anlaşılan şey, anlam, medlul, meşhum.

Kâtib-i dil destine alsa kâlemden
âletin

Dürlü mâ' nâlar zühûra getürür gör
şan' atin

mânend-i şafak:

1. mânend-i şafak:

Gazel 2330

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Şafak gibi.

Ruĥlaruñsuz iy güneş yüzlü bu
çeşm-i rüşenüm
Oldı mânend-i şafak pür kenâr-ı
dâmenüm

2. mânend-i şafak:

Gazel 2330

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Şafak gibi.

Ruĥlaruñsuz iy güneş yüzlü bu
çeşm-i rüşenüm
Oldı mânend-i şafak pür kenâr-ı
dâmenüm

ma' nî:

1. ma' nî:

Gazel 2363

Mısra: 8

Mana, hakikat, öz.

Dilâ ğavvâş olup çünki feşâhat
baĥrına taldum
Bulup dürler gibi ma' nî şî' rüm
âbdâr itdüm

2. ma' nîden:-den

Gazel 2182

Mısra: 4

Asıl, öz, gerçek, hakikat.

Gerçi baĥr-ı dile 'ummân dinür
Lîk görseñ ma' nîden bir kaçreyem

3. ma' niyi:-(y)i

Gazel 2195

Mısra: 14

Türk halk şiirinde ekseriyetle hecenin yedili ölçüsü ile söylenen ve üçüncüsü serbest, diğerleri kafiyeli dört mısradan meydana gelen nazım şekli.

Muhibbî fikr-i bîkrümden idüp bir
nev seçer peydâ
Bitürdüm ma' niyi yir yir ki naĥl-ı
meyve-dâr oldum

4. ma' nî:

Gazel 2431

Mısra: 8

Asıl, öz, gerçek, hakikat.

Gülşen-i nazmumda her satrum
olupdur naĥl-bend
Kondı ma' nî kuşları üstüne serv
oldı hemîn

mânî:

1. mânî-var:--var

Gazel 2018

Mısra: 3

Mani dinin kurucusu olan Mani, Divan şairleri tarafından Çin'den İran'a gelen bir ressam olarak bilinir.|| Pers imparatoru I. Şapur'un saraylarının duvarlarını resimler ile süsleyen bir ressam ve peygamber.|| Büyüleyici resimler yapan bir ressam, sihir ve hüner sahibi bir nakkaş.

Naĥş-ı Çîn itdi yine baġı ser-â-ser
Mânî-var
Yazdı yapıpraklar Hıtâ Rümî olup
zerkâr gül

2. mânî:

Gazel 2131

Mısra: 12

Meşhur Çinli bir nakkaş ve

ressamın adıdır. Yaptığı resimler çok güzel olduğu için bu özelliğini müridlerine gökten inen bir mucize olarak göstermiştir.

Levh-i dilde hûblar taşvîrini naĥş
ideli
Kim ki gördiyse beni didi ki Mânî
şaniyem

mânî' ol-:

1. mânî' ol-:

Gazel 2272

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

Engel olmak, engellemek, önlemek.

Âĥ göstermez Muhibbî gün yüzün
zülfi-şehâb
Mânî' olur ki yaşum içre olur
pinhân gözüm

2. mânî' ol-:

Gazel 2376

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Engel olmak, engellemek, önlemek.

Mânî' oldı ruĥına irmege âĥ
Zülfi imiş anuñ 'ases n' idelüm

ma' nî-i himmet:

1. ma' nî-i himmet:

Gazel 2194

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Manevi güç özü.

Fikr-i bîkrümle yine ĥâne-i
nazmum düzedüp
Ma' nî-i himmet-ile yapmaga
mi' mâr oldum

mansür:

1. mansür'ı:-ı

Gazel 2378

Mısra: 3

Allah'ta eriyip yok olmak anlamında söylediği "Ene'l-Hak", yani "Ben Hakım" sözü sebebiyle 922 yılında asılarak öldürülen mutasavvıftır. Klasik edebiyatta Aşığa yapılan benzetme ve nitelendirmelerde kullanılmıştır.

Anuñçün sırr-ı 'ışkuñı gönül
Mansür'ı fâş itdi
Ser-i zülfeynüñi gördüm ben anı
dâra beñzetdüm

mansür-şifat:

1. manşür-şifât:

Gazel 2133

Mısra: 6

Mansur gibi. || Hallac-ı Mansur edebiyatça çokça anılan ünlü bir şüfidir. Hind ve Türk memleketlerinde dolaşarak İslam'ı yaymaya çalıştı. Tasavvuf yolunda ilerleyince fenafillah'a ulaştı ve Ene'l Hakk der, bu sözün batını manasını değil de zahiri manasını alanlar onu mümkir olarak kabul ettiler, sonra darağacına çekilerek teşhir edildi. || Edebiyatta darağacı ve Ene'l Hakk münasebetiyle sıkça anılan Mansur, inancı uğruna her şeye göğüs germe ve ölmenin sembolü olarak bilinir. Sevgilinin saçları darağacına benzetilince, Mansur da aşk şehidi olup bu dara asılır.

Niçe biz zülfî hevâsına yilüp şâm u seşer
Dili Manşür-şifât zülfine berdâr
idelüm

manzûr ol-:

1. manzûr ol-:

Gazel 2018

Mısra: 14

Kelime Tipi: -
Görölmek.

İy Muhibbî göz açup her kes
temâşâ eylesün
Oldı çün bir vech-ile manzûr ulu'l-
ebşâr gül

mâr:

1. mâr:

Gazel 2086

Mısra: 10

Yılan.

Niçe bulam genc-i hüsnüne senün
ben dest-res
Görinen zülfeynüni iki taraf mâr
añladum

2. mâr:

Gazel 2118

Mısra: 9

Yılan. || Divan şiiirinde sevgilinin saçı ve aşığın ahları şekil yönünden yılanı benzer. Uzunluğu, kıvrımlı oluşu, siyahlığı, zehiri vs. özellikleri ile ele alınır.

Mâr zülfünün hayâli gitmese dilden
ne tañ
İy Muhibbî sinemi ben aña çün in
eyledüm

3. mâr:

Gazel 2197

Mısra: 8

Yılan. Divan şiiirinde sevgilinin saçı ve aşığın ahları şekil yönünden yılanı benzer. Uzunluğu, kıvrımlı oluşu, siyahlığı, zehiri vs. özellikleri ile ele alınır.

El irmez hüsn-i gencine tılsım
olmuş meger zülfî
Hücüm idüp ider hâmler ki dir her
kılı mâr oldum

4. mâr:

Gazel 2201

Mısra: 7

Yılan. Divan şiiirinde sevgilinin saçı ve aşığın ahları şekil yönünden yılanı benzer. Uzunluğu, kıvrımlı oluşu, siyahlığı, zehiri vs. özellikleri ile ele alınır.

Mâr zülfî semmi didüm öldürür
âhîr beni
Didi aña gâmler yime la'lümi dârü
eyledüm

5. mâr-ı:

Gazel 2399

Mısra: 7

Yılan. Divan şiiirinde sevgilinin saçı ve aşığın ahları şekil yönünden yılanı benzer. Uzunluğu, kıvrımlı oluşu, siyahlığı, zehiri vs. özellikleri ile ele alınır.

Lebün tiryâki olmasa irişen mâr-ı
zülfünden
Beni bir lahza komayup helâk
iderdi ol sem hem

6. mâr:

Gazel 2474

Mısra: 2

Geçen, geçmiş.

Hağ degül bil ki hâr-ı mışsin sen
Şubh degül bil ki mâr imişsin sen

ma' reke-i 'ışk:

1. ma' reke-i 'ışk:

Gazel 2472

Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Aşkın savaşı alanı.

'Uşşâka didüm tehlikedür
ma' reke-i 'ışk
Çoklar güzereñ eylediler bu
haberümden

mâr-gîr:

1. mâr-gîrem:-em

Gazel 2436

Mısra: 1

Yılan tutucu, yılan tutan.

Mâr-gîrem diyü iy dil zülfine
varma yakın
Heft-ser bir ejdehâ seni helâk eyler
sakin

mâr-ı zülf:

1. mâr-ı zülf:

Gazel 2239

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Saçlarının yılanı.

Dil-i telhâ lebünden şehd umarken
İçürür mâr-ı zülfün zehr ü sem
hem

2. mâr-ı zülf:

Gazel 2262

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Saç yılanı.

Sun Muhibbî'ye lebün tiryâkini
Mâr-ı zülfünden niçe sem-dîde'em

3. mâr-ı zülf:

Gazel 2034

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Saç yılanı.

Çün lebi tiryâkine irdün Muhibbî
dilberün
Mâr-ı zülfinden irer gâmler degüldür
sem gönül

mâ' şük:

1. mâ' şük-ves:--veş

Gazel 2040

Mısra: 6

*Aşkla sevilen, aşık olunan
kimse.*

Jâleler sanmañ seşergeh bil ki
bülbül yaşıdur
Ağlasa 'âşık olur mâ' şük-ves
hândân gül

2. ma' şük:

Gazel 2414

Mısra: 1

*Aşkla sevilen, aşık olunan
kimse.*

'Uşşâkı ma' şük öldüre kosun
figânı çarh-ı dñ
Ferhâd u Şîrin kârına karışmasun
hiç Bîsütün

matbah-ı dil:

1. maṭbah-ı dil:

Gazel 2353

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Gönül mutfağı.

İçdüğüm hün-ı cigerdür yidüğüm
derd ü elem
Dürlü dürlü maṭbah-ı dilde bişer
aşum benüm

matlab:

1. maṭlabum:-um

Gazel 2395

Mısra: 9

*İstenilen, talep edilen şey,
istek, meram.*

Çün harım-i dildedür gördüm
Muḥibbî maṭlabum
Ne sefer 'azmin ü ne kaṭ'-ı
beybân eyledüm

maṭlûb:

1. maṭlûbına:-ı, -n, -a

Gazel 2344

Mısra: 7

*İstenilen, aranan, istek ve
arzu duyulan, talep edilen şey.*

İşidelden cân virenler irişür
maṭlûbına
Baş u cân terkini urdum ṭalib-i
cânaneyem

mâverâ-yı âferîniş:

1. mâverâ-yı âferîniş:

Gazel 2431

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Yaratılışın ötesi.

Mâverâ-yı âferîniş rinde olmuş
cilvegâh
Zâhîde virildi ancak ola şâhib-
erbâ'ın

mâyil kıl-:

1. mâyl kıl-:

Gazel 2266

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Bir kimseye veya bir şeye
yönelmek, sevgi, ilgi, alaka
göstermek, istek ve arzu duymak.*

Didiler çekme cefasın ara bul bir
mihribân

Hâşa-lillâh dil didi dil diğeri mâyl
kılâm

2. mâyl kıl-:

Gazel 2304

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Bir kimseye veya bir şeye
yönelmek, sevgi, ilgi, alaka
göstermek, istek ve arzu duymak.*

Mâh-rûlar fikr idüp ger gönülümü
mâyil kılâm
Naqd-i cân ḥarc eyleyüp bu yolda
gam hâşıl kılâm

mâyil ol-:

1. mâyl ol-:

Gazel 2297

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Bir kimseye veya bir şeye
yönelmek, sevgi, ilgi, alaka
göstermek, istek ve arzu duymak.*

Cîfe-i dünyâya mâyl olmadum
hem çü meges
Kaḫ-ı istiğnâda bu gönülümü 'Ankâ
eyledüm

mazlûm:

1. mazlûm:

Gazel 2164

Mısra: 8

*Haksızlığa uğramış, zulüm
görmüş kimse.*

'Âlemde ḥüsnüñe senüñ olmaya
bir nazîr
Mazlûm 'âşıkı çü men-i ḥâksâr
hem

mecâl:

1. mecâl:

Gazel 2401

Mısra: 9

Güç, kuvvet, derman, takat.

Şabra çün kalmadı Muḥibbî mecâl
Çäre yok bir diyâra 'azm idelüm

2. mecâlün:-üñ

Gazel 2475

Mısra: 6

İmkan, fırsat.

Seyre çıksa her taraftan cem' olur
'âşıkları
Sen de iy dil eksük olmagıl
mecâlün var-iken

mecâl kalma-:

1. mecâl kalma-:-ma, -mış, -dur

Gazel 2001

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Acı, keder, pişmanlık ve
sevinçten göz yaşı dökmek.*

Dür olalı gül yüzünden bülbülem
kan aqlaram
Aglamakdan kalmamışdur tende
bir zerre mecâl

2. mecâl kalma-:

Gazel 2069

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Gücü kalmamak,
güçsüzleşmek.*

Bu mest-i bî-ḥöda sâkî sun imdi
câm-ı şabûḫ
Mecâl kalmadı derd-i ser-i ḥumârı
çekem

3. mecâl kalma-:

Gazel 2001

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Yeterli gücü olmamak, gücü
azalmak.*

Dür olalı gül yüzünden bülbülem
kan aqlaram
Aglamakdan kalmamışdur tende
bir zerre mecâl

mecâlü kalma-:

1. mecâlü kalma-:

Gazel 2274

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Güç kalmamak,
güçsüzleşmek.*

Leylî saçını görelî mecnûna dönüp
dil
Âvâre olup vâdide kalmadı
mecâlüm

meclis:

1. meclis:-e

Gazel 2180

Mısra: 10

*Bezm, meclis, eğlence yeri,
zevk ve safa toplantısı.*

Bu Muḥibbî göz şarâbın çün içer
yârân ile
Yaraşur ol meclise bu gönülümü ben
nâ kılâm

2. meclis:-e

Gazel 2298

Mısra: 8

Bezm, meclis, eğlence yeri, zevk ve sefa toplantısı.

Bezm-i ğamda içereyim yārān ile
hūn-ı ciger
İñiler ol meclise bu gönülümü nā
eyledüm

3. **meclisde:-de**

Gazel 2363

Mısra: 5

Bezm, meclis, eğlence yeri, zevk ve sefa toplantısı.

Didüm meclisde dildāra yanar
gördüñ mi hīç şem' i
Zebān-ı hāl-ile derd-i derünüm
āşikār itdüm

4. **meclisde:-de**

Gazel 2397

Mısra: 5

Bezm, meclis, eğlence yeri, zevk ve sefa toplantısı.

Gördiler meclisde şem' üñ göz
yaşın dökdüğünü
Hātırın sormaga üşdi başına
pervāne hem

5. **meclise:-e**

Gazel 2123

Mısra: 9

İçkili, eğlenceli meclis.

Gel Muhibbī idelüm meclise meh-
rūları cem'
Şoĥbeti ya' nī bugün dār-ı selām
eyleyelüm

6. **meclisde:-de**

Gazel 2166

Mısra: 8

İçkili, eğlenceli meclis, toplantı, dernek. İlkbahar mevsiminde çemende, kırlarda veya bir gül bahçesinde gezip eğlenmek, içip coşmak, halen rağbet edilen bir eğlence şeklidir. Mecliste herkes daire şeklinde yan yana oturur, saki elindeki kadehle ortada döner, herkese aynı içki kadehinden sunar.

Dil şürāhī göz yaşı mey bu ciger
nuĥl-ı kebāb
Bu-durur meclisde hāzır ' iyşe
esbābum benüm

7. **meclisinde:-i, -n, -de**

Gazel 2249

Mısra: 9

Konuşmak veya bir işi müzakere etmek için bir araya gelmiş kişilerin tamamı, cemiyet, encümen. Bu kimselerin yaptığı

toplantının yeri, şura. || Eğlence yeri, zevk ve sefa toplantısı.

Şimdilik ğam meclisinde inlerem
tañbūr-veş
Öldüğümde sonra da her
üstüñvānum nā kılam

8. **meclisde:-de**

Gazel 2452

Mısra: 6

Bir konuyu konuşmak, görüşmek için yapılan toplantı, içtima. II Sohbet etmek, eğlenmek amacıyla bir araya gelen arkadaş topluluğu, aşıkların toplandığı aşk meclisi.

Bezm-i ğamda nāy gibi her
nefesde inlerem

Nāle vü zārumdur ol meclisde
çengi zār iden

9. **meclisinde:-i, -n, -de**

Gazel 2433

Mısra: 3

Bir konuyu konuşmak veya görüşmek için yapılan toplantı; toplanılacak yer; toplum. Sohbet etmek ve eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu. || Zevk ve sefa toplantısı.

Ĝam meclisinde her ki benüm
nālem işide
Eydür ki nālesini bunuñ nāya
virmezsin

10. **meclisinde:-i, -n, -de**

Gazel 2439

Mısra: 7

Bir konuyu konuşmak veya görüşmek için yapılan toplantı; toplanılacak yer; toplum. Sohbet etmek ve eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu. || Zevk ve sefa toplantısı.

Ĝam meclisinde yandugumı şem'
işidüp
Başum ucına geldi benüm
aglamag-ıçun

11. **meclis:**

Gazel 2469

Mısra: 12

Konuşmak veya bir işi müzakere etmek için bir araya gelmiş kişilerin tamamı, cemiyet, encümen. Bu kimselerin yaptığı toplantının yeri, şura. || Eğlence yeri, zevk ve sefa toplantısı.

Şi' r-i pür-süzum daĥı rengin
düşerdi döstlar
Meclis içre tutmasaydum güşümü
ger nāya ben

12. **meclisinde:-i, -n, -den**

Gazel 2482

Mısra: 3

Oturulacak, toplanılacak yer; eğlence yeri, zevk ve sefa toplantısı. II Mey bağlamında şarap içilen ve eğlenilen yer.

Gider ğam meclisinden çengi
muṭrib
Yiter dil nāle kılsun zār ü bamdan

meclis-i cānān:

1. **meclis-i cānān:**

Gazel 2056

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Sevgililer meclisi.

Meclis-i cānānede yā Rab olur mı
kim 'aceb
Ehl-i 'ışk añılduğınca ben de anda
yād olam

2. **meclis-i cānān:**

Gazel 2056

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Sevgililer meclisi.

Meclis-i cānānede yā Rab olur mı
kim 'aceb
Ehl-i 'ışk añılduğınca ben de anda
yād olam

meclis-i ğam:

1. **meclis-i ğam:**

Gazel 2088

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Keder, sıkıntı meclisi.

Hālk-ı 'ālem cümleten bī-hūd
olalar hem çü 'ūd
Meclis-i ğamda kaçan bu nālemi
kānün idem

2. **meclis-i ğam:**

Gazel 2140

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Zamāne desti buraldan kulagum
meclis-i ğamda
Yakup bir dürrü sīnemde iniler san
rebāb oldum

3. meclis-i ğam:

Gazel 2232

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Sıkıntı, eziyet meclisi.

Meclis-i ğamda Muhibbî yaşımı
târ eyleyüp
İnleyüp zârilik idüp kıddümi çeng
eyleyem

4. meclis-i ğam:

Gazel 2232

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Sıkıntı, eziyet meclisi.

Meclis-i ğamda Muhibbî yaşımı
târ eyleyüp
İnleyüp zârilik idüp kıddümi çeng
eyleyem

5. meclis-i ğam:

Gazel 2232

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Sıkıntı, eziyet meclisi.

Meclis-i ğamda Muhibbî yaşımı
târ eyleyüp
İnleyüp zârilik idüp kıddümi çeng
eyleyem

6. meclis-i ğam:

Gazel 2232

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Sıkıntı, eziyet meclisi.

Meclis-i ğamda Muhibbî yaşımı
târ eyleyüp
İnleyüp zârilik idüp kıddümi çeng
eyleyem

7. meclis-i ğam:

Gazel 2232

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Sıkıntı, eziyet meclisi.

Meclis-i ğamda Muhibbî yaşımı
târ eyleyüp
İnleyüp zârilik idüp kıddümi çeng
eyleyem

8. meclis-i ğam:

Gazel 2232

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Sıkıntı, eziyet meclisi.

Meclis-i ğamda Muhibbî yaşımı
târ eyleyüp
İnleyüp zârilik idüp kıddümi çeng
eyleyem

9. meclis-i ğam:

Gazel 2372

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Gam, keder meclisi.

Meclis-i ğamda Muhibbî nâle
kılısam inlesem
Baña âheng için inler tâ şehir
nâlar benüm

10. meclis-i ğam:

Gazel 2454

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gam, keder fasüyesi.

Nâlân oluban her gice ben meclis-i
ğamda
Her lahza figân idici ol bezme
benem ben

mecmû'-ı nihâl:

1. mecmû'-ı nihâl:

Gazel 2002

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Fidanların hepsi. || Güzel
sevgililerin tamamı.*

Ol perinün 'azm-i gülzâr itdügin
işideli
Bir ayak üstüne durdu cümle
mecnû'-ı nihâl

mecnû'-ı 'âlem:

1. mecnû'-ı 'âlem:

Gazel 2310

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Alemin delisi.

Kimsenün pendin işitmez kendü
bildügin ider
Bir yaña mecnû'-ı 'âlem bir yaña
gönlüm gözüm

mecnûn:

1. mecnûn:

Gazel 2004

Mısra: 18

*Aşk yüzünden deli divane
olmuş, akli başından gitmiş kimse.
II Leyla ile Mecnun hikayesinin
erkek kahramanı, Kays'ın lakabı.*

Bir saçı leylaya virelden Muhibbî
cân u dil
'İşk şahrâsında mecnûn gibi
hayrândur gönül

2. mecnûn:

Gazel 2005

Mısra: 6

*Aşk yüzünden deli divane
olmuş, akli başından gitmiş kimse.
II Leyla ile Mecnun hikayesinin
erkek kahramanı, Kays'ın lakabı.*

Bezm-i ğam içre dilüm nâya şebîh
eyledi âh
İtdi mecnûn gibi dil vireli dildâra
gönül

3. mecnûnluğum:--lıg, --um

Gazel 2035

Mısra: 5

*Çıldırılmış, deli, divane. || Aşk
yüzünden akli başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. || Leyla
ile Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.*

'İşk ara görse ger mecnûnluğum
Ferhâd u Kays
Küh u deşte düşübeni olalar her ân
hâcîl

4. mecnûn:

Gazel 2045

Mısra: 4

*Aşk yüzünden deli divane
olmuş, akli başından gitmiş kimse.
II Leyla ile Mecnun hikayesinin
erkek kahramanı, Kays'ın lakabı.*

Leylî zülfünü kemend eyle gel iy
serv-i revân
Gerdenine 'ışk-ıla mecnûn olan
şeydâya sal

5. mecnûnlayım:--layım, -

Gazel 2047

Mısra: 6

*Çıldırılmış, deli, divane. || Aşk
yüzünden akli başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. || Leyla
ile Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.*

Sen de iy dil sevüben cân-ıla bir
Leylî-veşi
Yüri Mecnûnlayım 'âleme sen
destân ol

6. mecnûn:

Gazel 2055

Mısra: 8

*Çıldırılmış, deli, divane. || Aşk
yüzünden akli başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. || Leyla*

ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Belâ kühında Ferhâd'ı idinürsem
n'ola ırğâd
Düşüp berr ü beyâbâna olup
Mecnün sitem çekdüm

7. mecnün:

Gazel 2067

Mısra: 8

Çıldırılmış, deli, divane. || Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Gösterüp leylî saçını itse ger 'arz-ı cemâl
Boynuma takup özüm mecnün u şeydâ eyleyem

8. mecnün:

Gazel 2078

Mısra: 3

Çıldırılmış, deli, divane. || Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Okumañ Ferhâd u Mecnün kışşasın
bir şemmedür
Sıgmaya defterlere hâl-i perîşânım
benüm

9. mecnün:

Gazel 2088

Mısra: 8

Çıldırılmış, deli, divane. || Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Zâhidâ yitmez mi bilsem saña
'ışkuma delîl
Leylî zülfi fikri ile kendümi
mecnün idem

10. mecnün:

Gazel 2089

Mısra: 5

Çıldırılmış, deli, divane. || Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek

kahramanı olarak bilinir. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Gezüp taşra beyâbâni olup âvâre
Mecnün tek
Belâ kuşlarına jülide müyum
âşiyân itdüm

11. mecnün-vâr:-vâr

Gazel 2090

Mısra: 7

Çıldırılmış, deli, divane. || Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Döştlar olsam melâmet tañlamañ
Mecnün-vâr
Yok özümden olmuşam dîvâne
âgâhum benüm

12. mecnün-vâr:-vâr

Gazel 2354

Mısra: 5

Çıldırılmış, deli, divane. || Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Leylî zülfünü takaldan boynuma
Mecnün-vâr
Şîşe-i nâmûsı çaldım yire bî-'âr
olmuşam

13. mecnün:

Gazel 2094

Mısra: 5

Çıldırılmış, deli, divane. || Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Oluban Mecnün gibi dîvâneler ser-
defteri
Tarz-ı 'ışkı ben dañı bir yüzden
âbâd eyleyem

14. mecnün'dan:-dan

Gazel 2103

Mısra: 3

Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır. ||

Çıldırılmış, deli, divane. || Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse.

Mecnün'dan olsa tañ mı derdüm
benüm ziyâde
Ol leyli zülfe bakdı ben müşg-büyü
sevdim

15. mecnün:

Gazel 2115

Mısra: 6

Çıldırılmış, deli, divane. || Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

'Akla tâbi' her kişi dil bağlamaz
meh-rûlara
İy saçı leylâ senüñ mecnün u
sergerdânuñam

16. mecnün'a:-a

Gazel 2122

Mısra: 10

Çıldırılmış, deli, divane. || Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Bir saçı leylâya bend idüp dil-i
dîvâneyi
İy Muhibbî 'ışk ara Mecnün'a
akrân eylesem

17. mecnün'a:-a

Gazel 2370

Mısra: 6

Çıldırılmış, deli, divane. || Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Hâneğâh-ı 'ışk içinde baña oldılar
mürîd
Tavr-ı 'ışkı Vâmîk u Mecnün'a
irşâd eyledüm

18. mecnün:

Gazel 2143

Mısra: 1

Çıldırılmış, deli, divane. || Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya

tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Ne Mecnün gördü derd ü mihnet
içre bu şeb-i tārūm
Ne Ferhād-ı belā-perver çeküpdür
bu benüm bārūm

19. mecnün:

Gazel 2150

Mısra: 1

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk yüzünden akli başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Vādī' i 'ışk içre Mecnün olalı hem-
kismetüm
Aşiyān-ı murğdur başumda tāt u
devletüm

20. mecnün:

Gazel 2150

Mısra: 5

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk yüzünden akli başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Gerçi kim Ferhād u Mecnün
çektiler derd ü belā
Şükr iderdi hālīne her biri görse
hāletüm

21. mecnün'iyam:-ı, -(y)am

Gazel 2152

Mısra: 2

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk yüzünden akli başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Bir saçı leylā lebi şīrīn mehūn nā-
şādiyām
Deşt-i gām Mecnün'iyām kūh-ı
bela Ferhād'iyām

22. mecnünüyam:-ı, -(y)am

Gazel 2159

Mısra: 9

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk yüzünden akli başından gitmiş,

delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Çün Muhibbī bir saçı leylī-veşūn
mecnūnyām
Her yaña divānelik raşşın sürüp
hīz eyleyem

23. mecnünlayın:-layın

Gazel 2180

Mısra: 2

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk yüzünden akli başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Leylī zūlfūn mihrini dilde kaçan
peydā kılam
Ser-bürehne kendümi mecnünlayın
rūsvā kılam

24. mecnün:

Gazel 2191

Mısra: 4

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk yüzünden akli başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Görüp leylī saçın divāne oldum
Anuñçün kodılar mecnün baña
nām

25. mecnün:

Gazel 2220

Mısra: 5

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk yüzünden akli başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Zūlf-i siyehūn derd-ile mecnün
olalıdan
Bī-ğayd baña oldu muñ' mülk-i
cünün hem

26. mecnünüñam:-uñ, -am

Gazel 2242

Mısra: 7

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk yüzünden akli başından gitmiş,

delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Leylī saçūn zencīrini dak boynuma
mecnünüñam
Rūsivā olursam gām degül ger hāş
ü 'āma iy şānem

27. mecnün:

Gazel 2243

Mısra: 8

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk yüzünden akli başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Bu tārāh-yı müyuñ kıl boynuma
selāsıl
Mecnün eger görürse hayrān ola
cününüm

28. mecnünlayın:-layın

Gazel 2249

Mısra: 2

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk yüzünden akli başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Leylī zūlfūñūñ hevāsını kaçan
sevdā kılam
Göñlümi Mecnünlayın dīvāne bir
şeydā kılam

29. mecnünlayın:-layın

Gazel 2256

Mısra: 3

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk yüzünden akli başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı olarak bilinir. Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Düşüben vādīlere Mecnünlayın
itdüm sefer
Hün-ı dilden bildiler ne yirde oldı
menzilüm

30. mecnünlayın:-layın

Gazel 2257

Mısra: 10

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk

yüzünden akli başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Bu Muhibbî leylî zülfünün olup
divânesi
Kendümi Mecnunlayın rüsvâ-yı
'âlem eyledüm

31. **mecnunlayın:-layın**

Gazel 2299

Mısra: 10

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden akli başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

İy saçı leylî küyünde her şeb tâ-
şehar
Kıluram Mecnunlayın feryâd u âh
u zâr hem

32. **mecnunlayın:-layın**

Gazel 2332

Mısra: 7

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden akli başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Leylî zülfünün sevâdını görüp
Mecnunlayın
Suya saldum nâm u nengi 'ârı
berbâd eyledüm

33. **mecnün:**

Gazel 2265

Mısra: 4

Delirmiş, çıldırılmış, aşk
yüzünden akli başından gitmiş
kimse.

Râhı eger yañılam 'ayb eyleme iy
hem-nişin
Yâd-ı pâ-bûsı ile mecnün olup bî-
reh varam

34. **mecnün:**

Gazel 2268

Mısra: 5

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden akli başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek

kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Mecnün gibi deşt-i gamı eyleyüp
tavâf
Ferhâd-vâr küh-ı belâda yir isterem

35. **mecnûna:-a**

Gazel 2274

Mısra: 5

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden akli başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Leylî saçını görelî mecnûna dönüp
dil
Âvâre olup vâdide kalmadı
mecâlüm

36. **mecnûnam:-am**

Gazel 2281

Mısra: 5

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden akli başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Degülse ol saçı Leylâ çerâ ben
hem çü Mecnûnam
Ve' ger ne olmasa Şîrîn neden 'ışk-
ıla Ferhâd' am

37. **mecnûn:**

Gazel 2289

Mısra: 4

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden akli başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Leylî saçun nigârâ boynuma olsa
zencîr
Mecnûn gibi cihâna kendüm
melâmet itsem

38. **mecnün:**

Gazel 2290

Mısra: 7

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden akli başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek

kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Maḥabbet kaşrına bânî olup
Mecnün ile Ferhâd
Tamâm idemeyüp anlar gelüp ben
üstüvâr itdüm

39. **mecnün:**

Gazel 2320

Mısra: 14

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden akli başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Şol kadar gördi Muhibbî cevruñi
'âlemde kim
Çekmedi Ferhâd u Vâmîk belki
Mecnün miñnetüm

40. **mecnün:**

Gazel 2324

Mısra: 2

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden akli başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Düşdi gönüm bir şeh-i hûbâna
bilmen n' eyleyem
Olmışam Mecnün gibi divâne
bilmen n' eyleyem

41. **mecnün:**

Gazel 2325

Mısra: 3

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden akli başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Leylî zülfünün hayâliyle bugün
Mecnün gibi
Deşt-i gamda olmuşam âvâre
bilmen n' eyleyem

42. **mecnün:**

Gazel 2329

Mısra: 15

Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.

Bir zamān idi ki Mecnūn 'ışk-ıla
meşhūr idi
Geçdi devri dōstlar şimdi
benümdür nevbetüm

43. **mecnūnlıgum:-lıg, -um**

Gazel 2347

Mısra: 2

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden aklı başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Görmezem cānā yüzün budur
benüm maḥzūnlıgum
Zülfünün şeydāsıyam olmaz 'aceb
mecnūnlıgum

44. **mecnūnlıgum:-lıg, -um**

Gazel 2347

Mısra: 12

Çıldırılmış, deli, divane.

Pā-bürehnedür Muḥibbī düşeli
deşt-i ğama
Zülfünün şeydāsıyam olmaz 'aceb
mecnūnlıgum

45. **mecnūn 'a:-a**

Gazel 2348

Mısra: 6

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden aklı başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Tekye-i 'ışkuñ çerāgını uyarsam ne
'aceb
Çünkü Mecnūn 'a çıkar silsilemüz
ferzendem

46. **mecnūn:**

Gazel 2349

Mısra: 4

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden aklı başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Geşt-gİR-i 'ışkam u kimdür gelen
meydānuma
Vāmık u Ferhād u Mecnūn
destyārumdur benüm

47. **mecnūn:**

Gazel 2350

Mısra: 8

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden aklı başından gitmiş,

delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Virmedin bir kimse daḥı zülf-i

Leylā'dan haber
Gelmedin Mecnūn cihāna ben
ğama sulṭān idüm

48. **mecnūnlayın:-layın**

Gazel 2352

Mısra: 6

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden aklı başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Başuma gelse ser-i zülfünle
sevdālar yine
'Āleme Mecnūnlayın kendümi
rüsivā eylesem

49. **mecnūnlayın:-layın**

Gazel 2357

Mısra: 2

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden aklı başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Ser-i zülfeynüñi leylā kılan kim
Beni Mecnūnlayın şeydā kılan kim

50. **mecnūn'dur:-dur**

Gazel 2365

Mısra: 4

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden aklı başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

'Işk rāhına girüp düşdüm belā
şahrāsına
Vādi-i miḥnetde Mecnūn'dur
ayakdaşum benüm

51. **mecnūn:**

Gazel 2365

Mısra: 7

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden aklı başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Okudum Ferhād u Mecnūn ile
miḥnet dersini

Mekteb-i 'ışk içre oldılar
sebağdaşum benüm

52. **mecnūn:**

Gazel 2366

Mısra: 3

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden aklı başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Mecnūn uyardı gerçi ki 'ışkuñ
çerāgını
Ĝam tekyesinde anuñ-ıla
iştirākiyem

53. **mecnūn:**

Gazel 2372

Mısra: 2

Leyla ile Mecnun hikayesinin
erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Boynuma zencİR olaldan zülf-i
leylālar benüm
Mesken olsa tañ mı Mecnūn gibi
şahrālar benüm

54. **mecnūn 'a:-a**

Gazel 2374

Mısra: 9

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden aklı başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Rüz-ı maḥşerde eger ugrasa
Mecnūn 'a yoluñ
Diyesin aña Muḥibbī seni hem-rāh
çekem

55. **mecnūn 'a:-a**

Gazel 2407

Mısra: 3

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden aklı başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

'Işk işin Ferhād ile Mecnūn 'a kim
teslīm ider
Kalsalar bu devre dirler baña
üstādum benüm

56. **mecnūn 'a:-a**

Gazel 2469

Mısra: 5

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden aklı başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile

Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Sorma Mecnun'a rumuz-ı işkı gel sen sor baña
Kâdir olmadı cevâba sordum ol şeydâya ben

57. **mecnun'a:-a**

Gazel 2492

Mısra: 3

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Bu kerâmet mi degül Mecnun'a kuşlar cem' olup
Kaçmaya şîr ü peleng ol 'âşık-ı bî-bâkden

58. **mecnun:**

Gazel 2390

Mısra: 4

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Pehlevân-ı işkâm çü kimdür gelen meydânuma
Vâmiğ u Ferhâd u Mecnun dest-yârumdur benüm

59. **mecnun:**

Gazel 2402

Mısra: 5

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Vadî-i miñnetde Mecnun baña pâdaş olmadı
Bulımadum dehr ara ğam içre yoldaşum benüm

60. **mecnun:**

Gazel 2402

Mısra: 9

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Okuduk Mecnun u Ferhâd-ıla miñnet dersini

Mektab-i işk içre bunlardur sebağdaşum benüm

61. **mecnun:**

Gazel 2432

Mısra: 2

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Her kaçan Leylâ çıkup olmak diler şahrâ-nişîn
Hayme eyler çeşm-i pür-hünün o dem Mecnun hemîn

62. **mecnun:**

Gazel 2437

Mısra: 5

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Mürde iken bulsalar Ferhâd u Mecnun ger hayât
Öğrenürlerdi gelüp benden bu işkuñ şan' atin

63. **mecnunlayın:-layın**

Gazel 2441

Mısra: 10

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Zülfî sevdâsı ile düşdüñ Muhibbî vâdiye
N'olısar hâlûñ katı Mecnunlayın âvâresin

64. **mecnunâ:-a**

Gazel 2459

Mısra: 10

Çıldırılmış, deli, divane.

Dil virelden bu Muhibbî zülfinüñ zencîrine
Dönmişem mecnunâ ammâ gün-be-gün artar cünün

65. **mecnunlayın:-layın**

Gazel 2468

Mısra: 3

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse. || Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Belâ zencîrini mecnunlayın âh Muqarrer boynufâ âhir takarsın

66. **mecnun:**

Gazel 2469

Mısra: 3

Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Çekmedi Ferhâd u Mecnun gerçi işkuñ yayını
Himmet eyleñ el urayın döstlar ol yaya ben

67. **mecnun:**

Gazel 2489

Mısra: 2

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdaya tutulmuş kimse.

Lâleler gibi dilâ sîneñe dâğın yakasın
Umaram işk-ıla mecnun çerâğın yakasın

mecnun evle:-

1. **mecnun eyle:-**

Gazel 2490

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Sevda yüzünden kendini yitirmiş kimse.

Eyledi mecnun beni ol gözleri âhü diyen
Boynum bend eyledi ol sünbül-i ğîsü diyen

mecnun ol:-

1. **mecnun ol:-**

Gazel 2072

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Sevda sebebiyle kendini kaybetmek. || Delirmek, çıldırılmak.

Leylî zülfünü görelen zâr u meftün olmuşam
Çek saçuñ zencîrine zirâ ki mecnun olmuşam

2. **mecnun ol:-**

Gazel 2487

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Sevda yüzünden kendini yitirmek. || Çıldırılmak, delirmek.

'İşkıyla hep tıyür u vuhûşa ider hüküm
Mecnun olalı başına murğ âşiyânesin

mecnün-ı dehr:

1. mecnün-ı dehr:

Gazel 2279

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Zamanın Mecnun'u.

Ben ol Mecnün-ı dehrem ki belâ
vü mihnet ü derdi
Eger gönderse yüz biñ kez ben ol
Leylâ'dan el çekmem

mecnün-ı 'ışk:

1. mecnün-ı 'ışk:

Gazel 2294

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Aşkın delisi.

Leylî zülfine dolaşmış vâlih ü
şeydâ benem
Döştlar mecnün-ı 'ışkam bî-ser ü
bî-pâ benem

mecnün-vâr:

1. mecnün-vâr:

Gazel 2065

Mısra: 7

*Mecnun gibi. || Çıldırılmış,
deli, divane. || Aşk yüzünden aklı
başından gitmiş, delice sevmiş,
kara sevdaya tutulmuş kimse. ||
Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. || Leyla
ile Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.*

Leylî zülfüne gönül bağlayalı
Mecnün-vâr
Terk idüp tâc u kabâyı cümle
'üryân olmışam

2. mecnün-vâr:

Gazel 2164

Mısra: 3

*Mecnun gibi. || Çıldırılmış,
deli, divane. || Aşk yüzünden aklı
başından gitmiş, delice sevmiş,
kara sevdaya tutulmuş kimse.
Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.*

Mecnün-vâr deşt ü beyâbânı geşt
idüp
Ferhâd gibi oldı yirüm kühsâr hem

3. mecnün-vâr:

Gazel 2305

Mısra: 2

Mecnun gibi. || Çıldırılmış,

*deli, divane. || Aşk yüzünden aklı
başından gitmiş, delice sevmiş,
kara sevdaya tutulmuş kimse.
Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.*

Ârzü idüp ser-i zülf dü-tâyı isterem
Döştlar Mecnün-vâr bend-i belâyı
isterem

4. mecnün-vâr:

Gazel 2164

Mısra: 3

*Mecnun gibi. || Çıldırılmış,
deli, divane. Aşk yüzünden aklı
başından gitmiş, delice sevmiş,
kara sevdaya tutulmuş kimse. ||
Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.*

Mecnün-vâr deşt ü beyâbânı geşt
idüp
Ferhâd gibi oldı yirüm kühsâr hem

5. mecnün-vâr:

Gazel 2240

Mısra: 7

*Mecnun gibi. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.*

Görmege vardum seni daşladılar
Mecnün-vâr
Küyuñ eñfâline cismüm oñdurup
ün eyledüm

6. mecnün-var:

Gazel 2298

Mısra: 5

*Mecnun gibi. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.*

Bir saçı leyli firâkıdan bugün
Mecnün-var
Düşüben vâdîlere kendümi rüsvâ
eyledüm

7. mecnün-vâr:

Gazel 2309

Mısra: 3

*Mecnun gibi. || Çıldırılmış, deli,
divane. Aşk yüzünden aklı
başından gitmiş, delice sevmiş,
kara sevdaya tutulmuş kimse. ||
Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.*

Leyli zülfün bend idem boynuma
ben Mecnün-vâr
Küy-ı dilberde yürür dîvâne bir
abdâl olam

mecnün-ves:

1. mecnün-ves:

Gazel 2258

Mısra: 4

*Mecnun gibi. || Çıldırılmış, deli,
divane. Aşk yüzünden aklı
başından gitmiş, delice sevmiş,
kara sevdaya tutulmuş kimse. ||
Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.*

Virüp dil leyli zülfine dirîgâ
irmeyüp kâma
Olup dîvâne Mecnün-ves gezerem
deşt ü ber oldum

2. mecnün-ves:

Gazel 2405

Mısra: 9

*Mecnun gibi. || Çıldırılmış, deli,
divane. Aşk yüzünden aklı
başından gitmiş, delice sevmiş,
kara sevdaya tutulmuş kimse. ||
Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı olarak bilinir. Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.*

Hicr ile oldı Muhibbî iy şanem
Mecnün-ves
Göklere çıksa ne tañ bu âh u
efğânüm benüm

mecrüh:

1. mecrüh:

Gazel 2247

Mısra: 3

Kırık, incinmiş, kırgın.

Niçeye dek cân figâr sîne mecrüh
ola
Merhem-i vaşluñla bu zağma
devâyı isterem

2. mecrüh-durur:-durur

Gazel 2480

Mısra: 1

*Gönül, kalp vb. için kırık,
incinmiş, kırgın.*

Katı mecrüh-durur dil bakışından
Gelür oklar dem-â-dem ya
kaşından

mecüs:

1. **mecūs:**

Gazel 2412

Mısra: 7

Ateşe tapan.

Kimi Naşrānī kimi didi Yahūdī
kim Mecūs
Ben raķībūn bilmedüm 'ālemde
nedür milletin

meddāh:

1. **meddāham:-am**

Gazel 2317

Mısra: 17

Çok öven, metheden kimse.

Kapuñda çünkü meddāham seni
medh iderem her dem
Yürek pür-ğam gözüm pür-nem
Muħibbī'yem hoş elhānum

meded:

1. **meded:**

Gazel 2267

Mısra: 1

*"İmdat, yetiş" anlamlarına
gelen söz.*

Ġam-ıla āh meded bed-şode hālem
ne kılam
Ġamdan kime şikāyet kime nālem
ne kılam

2. **meded:**

Gazel 2317

Mısra: 16

*"İmdat, yetiş" anlamlarına
gelen söz.*

Saçı dārum kaşı yayum gözi pür-
fitne bīmārum
Ölürsem boynuña kanum meded
hey nā-müselmānum

3. **meded:**

Gazel 2322

Mısra: 3

*"İmdat, yetiş" anlamlarına
gelen söz.*

Mülk-i dil yıkıldı sensüz iy şeh-i
hübān meded
Yakmadur pāyān 'aceb hicrāna
bilmen n' eyleyem

4. **meded:**

Gazel 2080

Mısra: 1

*Yardım et, imdat eyle, yetiş,
aman, evvah.*

Meded artmaktadır her gün
günāhum
Deñizler yumaya rüy-i siyāhum

5. **meded:**

Gazel 2099

Mısra: 8

*"Yardım et, imdat eyle, yetiş,
aman, evvah" ünlemi.*

Gösterüp evvel yüzünü eyledün
āhır nihān
Bu ne şive bu ne 'işvedür meded
yārum benüm

6. **meded:**

Gazel 2354

Mısra: 14

Yardım, imdat, nusret.

Çäre eyle çäre isterse Muħibbī
çārestüz
Dil taħbīsin meded derd-ile nā-çār
olmuşam

7. **meded:**

Gazel 2494

Mısra: 8

Yardım, imdat, nusret.

Teşne oldum leblerine derd-ile
za' füm katı
Ol taħibe diñ meded virsün cevāb
eglenmesün

meded eyle-:

1. **meded eyle-:**

Gazel 2175

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Yardım etmek.

Muħibbī hastaya iy dil taħbī
Meded eyle ki gāyet de buñaldum

meded gönder-:

1. **meded gönder-:**

Gazel 2031

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Yardım göndermek.

Teşneyem hicrān şebinde
kalmamışdur bende hāl
Dil taħbīsin meded gönder
lebündür çün zülāl

medh:

1. **medhūn:-üñ**

Gazel 2147

Mısra: 10

*Bir kimse veya bir şeyin
iyiliklerini, üstün niteliklerini
söyleyerek değerini yüceltme,
övme, övgü, sena.*

Çün Muħibbī gülşen-i hüsñünde
bülbüller gibi
Gāh medhūn okuyup gāhī genā-
h'vān olmuşam

2. **medhinde:-i, -n, -de**

Gazel 2340

Mısra: 4

*Bir kimse veya bir şeyin
iyiliklerini, üstün niteliklerini
söyleyerek değerini yüceltme,
övme, övgü, sena.*

Gülşen-i hüsñünde cānā gıceler tā
şubha dek
Sanma kim cān bülbülün medhinde
hāmūş eyleyem

medh eyle-:

1. **medh eyle-:**

Gazel 2121

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Övmek.

Bir lāle hād hevāsına rengin gāzel
didüm
Medh eyleyüp göziyle kaşın bī-
bedel didüm

2. **medh eyle-:**

Gazel 2264

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Övmek.

Gül yüzün medh eylesem gülşende
iy serv-i hırām
'Andelīb-i gülsitānı cümle hāmūş
eyleyem

medh id-:

1. **medh id-:**

Gazel 2317

Mısra: 17

Kelime Tipi: -

Övmek.

Kapuñda çünkü meddāham seni
medh iderem her dem
Yürek pür-ğam gözüm pür-nem
Muħibbī'yem hoş elhānum

medh it-:

1. **medh it-:**

Gazel 2297

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Övmek.

Gülşen-i hüsñünde cānā ruħlarıñ
medh itmege

Gıceler cân bülbülün tâ şubh gūyā
eyledüm

medhüs:

1. **medhüs:**

Gazel 2151

Mısra: 2

*Dehşete düşmüş, şaşkına
dönmüş.*

Cām-ı 'ışkı çün ezelden eyledük
nüş iy şanem
Oluruz tâ haşre dek sermest ü
medhüs iy şanem

2. **medhüs:**

Gazel 2264

Mısra: 8

*Ürkmüş, şaşkınlık ve korku
içinde kalmış, dehşete düşmüş.*

İçeliden cām-ı 'ışkı şevk ile mest
oluban
Sırr-ı 'ışkı fâş idüp 'uşşakı medhüs
eyleyem

3. **medhüs:**

Gazel 2356

Mısra: 2

*Ürkmüş, şaşkınlık ve korku
içinde kalmış, dehşete düşmüş.*

Dehr elinden niçe bir zehr-ile gam
nüş idelüm
Der-i meyhānede 'aql u dili
medhüs idelüm

medyün:

1. **medyünlüğü:-lig, -um**

Gazel 2347

Mısra: 4

Borcu, vereceği olan, borçlu.

Eşk-i çeşmüm kalmadı qarız itdüm
ez-hün-ı ciger
'Ayb kılmañ dōstlar bu nev'ile
medyünlüğü

medyün ol-:

1. **medyün ol-:**

Gazel 2072

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Kendini borçlu hissetmek.

Evvel ikrār eyledüm yoluña cân
terk itmegi
Gel beni öldür habībüm çünki
medyün olmışam

meftün:

1. **meftünlüğü:-lig, -um**

Gazel 2347

Mısra: 6

*Çok beğendiği bir şey önünde
şaşırp kalan, şaşkına dönen kimse,
şaşkın, hayran.*

Zülfî āfet fitne-i āhır zamāndur
gözleri
İhtiyār-ıla degüldür zülfine
meftünlüğü

meftün ol-:

1. **meftün ol-:**

Gazel 2072

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Gönül vermek, tutulmak,
vurulmak, hayran olmak.*

Leylî zülfünü göreliden zār u
meftün olmuşam
Çek saçuñ zencirine zīrā ki
mecnün olmuşam

meger:

1. **meger:**

Gazel 2146

Mısra: 10

*"Meğerse, oysa, oysaki"
anlamlarında bağlaç.*

Küyuña varup Muhibbî vaşluñ itse
ārzü
Dōstum gelmez vefa senden meger
cevr ü sitem

2. **meger:**

Gazel 2006

Mısra: 3

*"Meğerse, oysa, oysaki"
anlamlarında bağlaç. II Sanki.*

Çın sehergeh zülf-i dildāra meger
kıldı güzër
Cân dimāğını mu 'athtar eyledi bād-ı
şimāl

3. **meger:**

Gazel 2100

Mısra: 14

*Bilinmeyen, farkında
olunmayan bir durum için
kullanılan bir söz, meğerse, oysa,
oysaki.*

Dil-i divāneyi zābıt idemezler
Meger zencir ola boynuma kākül

4. **meger:**

Gazel 2041

Mısra: 7

*"Ancak, yalnız, fakat, şu
kadar ki, illa" gibi anlamlarla*

*istisna belirtir, meğerki. || "Oysa
ki, halbuki" anlamıyla önceden
farkına varılmayıp sonradan
anlaşılan bir durumu bildirir.*

Hadd-i yāra gülşen içre beizerem
dimiş meger
Jālelerden çın seherde oldı seng-
endāz gül

5. **meger:**

Gazel 2056

Mısra: 12

*"Ancak, yalnız, fakat, şu
kadar ki, illa || "Oysa ki, halbuki"
anlamıyla önceden farkına
varılmayıp sonradan anlaşılan bir
durumu bildirir.*

İy Muhibbî iledür küyına ol vaqtin
şabā
Rāh-ı küyında gubār olup meger
berbād olam

6. **meger:**

Gazel 2071

Mısra: 8

*"Ancak, yalnız, fakat, şu kadar
ki, illa" gibi anlamlarla istisna
belirtir.*

Gamze okın atup yār almak dilerse
cānum
İrdün murāda iy dil itdi meger
terahhüm

7. **meger:**

Gazel 2075

Mısra: 2

*"Oysa ki, halbuki" anlamıyla
önceden farkına varılmayıp
sonradan anlaşılan bir durumu
bildirir, meğerse.*

Niçe yıldur bilmedün kapuñda
ahvālüm benüm
Ben perişānam meger zülfün bile
hālüm benüm

8. **meger:**

Gazel 2134

Mısra: 10

*Ancak, yalnız, fakat, şu kadar
ki, illa.*

Geçdi hadden Muhibbî cevr-i nigār
Meger inşāf vire Allāh'um

9. **meger:**

Gazel 2141

Mısra: 7

*"Oysa ki, halbuki" anlamıyla
önceden farkına varılmayıp
sonradan anlaşılan bir durumu
bildirir, meğerse.*

Dür-r-i eşküm hıfzına olmuş meger
çeşmüm şadef
Âb-ı nîsân-ıla gevher-bâr olupdur
gözlerüm

10. meger:

Gazel 2167

Mısra: 10

"Ancak, yalnız, fakat, şu
kadar ki, illa" gibi anlamlarla
istisna belirtir, meğerki.

Günâhum çok yüzüm kara
Muhibbî oldum âvâre
Şefâ'atle meger çäre idesin kapuña
geldüm

11. meger:

Gazel 2191

Mısra: 7

"Oysa ki, halbuki" anlamıyla
önceden farkına varılmayıp
sonradan anlaşılan bir durumu
bildirir.

Meger gün yüzüne gün 'aşık olmuş
Yürür âvâre itmez bir dem ârâm

12. meger:

Gazel 2197

Mısra: 7

"Oysa ki, halbuki" anlamıyla
önceden farkına varılmayıp
sonradan anlaşılan bir durumu
bildirir, meğerse.

El irmez hüs-n-i gencine tılsım
olmuş meger zülfi
Hücüm idüp ider hamle ki dir her
kılı mâr oldum

13. meger:

Gazel 2215

Mısra: 10

"Ancak, yalnız, fakat, şu
kadar ki, illa" gibi anlamlarla
istisna belirtir, meğerki.

İremezsın ey Muhibbî yanına hâk
olmadan
Kim meger toprak olam ilte şabâ
tozum benüm

14. meger:

Gazel 2227

Mısra: 4

"Ancak, yalnız, fakat, şu
kadar ki, illa" gibi anlamlarla
istisna belirtir, meğerki.

Hîç olur mı vara eşküm küyuña
cânâ senüñ
Öliceğ ilte meger bād-ı şabâ
gerdüm benüm

15. meger:

Gazel 2237

Mısra: 10

"Ancak, yalnız, fakat, şu
kadar ki, illa" gibi anlamlarla
istisna belirtir, meğerki.

Muhibbî irişilmez küy-ı yâra
Meger ilte şabâ öldükte tozum

16. meger:

Gazel 2259

Mısra: 6

"Ancak, yalnız, fakat, şu
kadar ki, illa" gibi anlamlarla
istisna belirtir, meğerki.

Güneş ruhsârûñı göster disem
zülfüñde örtersin
Meger lâyığ görimezsın münevver
rüyü men görsem

17. meger:

Gazel 2269

Mısra: 5

"Ancak, yalnız, fakat, şu
kadar ki, illa" gibi anlamlarla
istisna belirtir, meğerki.

Bî-vefâyı meger iy meh sen idersin
ta'lim
Bu felek düşmen-i erbâb-ı vefâyı
görürem

18. meger:

Gazel 2273

Mısra: 2

"Ancak, yalnız, fakat, şu
kadar ki, illa" gibi anlamlarla
istisna belirtir, meğerki.

Sidreden yüce görinür baña kaşruñ
güzelüm
Meger âhum eli ile aña irişe elüm

19. meger:

Gazel 2312

Mısra: 4

"Oysa ki, halbuki" anlamıyla
önceden farkına varılmayıp
sonradan anlaşılan bir durumu
bildirir, meğerse.

Cemâl-i hüsnuñe karşı derününden
yanar dâlam
Benüm gibi meger 'aşık olupdur
saña micmer hem

20. meger:

Gazel 2331

Mısra: 7

"Oysa ki, halbuki" anlamıyla
önceden farkına varılmayıp
sonradan anlaşılan bir durumu
bildirir, meğerse.

Meger cevri ü cefâ destin dirâz itdi
yine devrân
Ayakdan düşdüm anuñçün reh-i
'ışkuñda pâmâlam

21. meger:

Gazel 2362

Mısra: 3

"Oysa ki, halbuki" anlamıyla
önceden farkına varılmayıp
sonradan anlaşılan bir durumu
bildirir, meğerse.

Yüzüñ Beytü'l-ħarâm'ında imâm
olmuş meger çeşmüñ
Ki müjgânlar turup şaf şaf iderler
iķtidâ kıblem

22. meger:

Gazel 2421

Mısra: 3

"Ancak, yalnız, fakat, şu
kadar ki, illa" gibi anlamlarla
istisna belirtir, meğerki.

Düşde görem uyhu yüzini meger
şimden girü
Hvâba varmak mı gele bu çeşm-i
pür-ħünâbdan

23. meger:

Gazel 2425

Mısra: 3

"Oysa ki, halbuki" anlamıyla
önceden farkına varılmayıp
sonradan anlaşılan bir durumu
bildirir, meğerse.

Meger küy-ı dil-ârâdan gelürsın iy
şabâ dâyim
Ferahlar kesb olur senden mübârek
bâda beñzersın

24. meger:

Gazel 2485

Mısra: 4

"Ancak, yalnız, fakat, şu
kadar ki, illa" gibi anlamlarla
istisna belirtir, meğerki.

Cüylar dîvâne olmuşdur ki zencirin
sürür
Anı bu hâle bırakmadı meger serv-
i revân

25. meger:

Gazel 2498

Mısra: 4

"Oysa ki, halbuki" anlamıyla
önceden farkına varılmayıp
sonradan anlaşılan bir durumu
bildirir, meğerse.

Tâ ebed fariğ degül dil 'ışkdan rüz-
ı ezel

‘İşk-ıla taḥmîr itmişler meger âb u gilin

meger ki:

1. meger ki:

Gazel 2104

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Ancak, yalnız, fakat, şu kadar ki, illa, meğer .

Cevr ü cefâna niçe taḥammül ider
bu dil
Âhen-dilem meger ki cihânda
yâḥûd taşam

meğer kim:

1. meğer kim:

Gazel 2038

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

"Ancak, yalnız, fakat, şu kadar ki, illâ, meğer", istek veya emir kipinde bir cümle ile kullanılır.

Her varak üstinde gördün ‘ibret al
ol yazıdan
Okumaz ol yazuyı illa meğer kim
ehl-i hâl

2. meger kim:

Gazel 2258

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Ancak, yalnız, fakat, şu kadar ki, illa, meğer.

Nedür bu hâlümü bilsem bu dilden
bî-ḥaber oldum
Meger kim bir perî-rüya kılup
nâgeh nazâr oldum

3. meger kim:

Gazel 2285

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Ancak, yalnız, fakat, şu kadar ki, illa, meğer .

Âhum okına hiç ḥâyil
Olmaz meger kim siper-i ğam

meges:

1. meges:

Gazel 2294

Mısra: 11

Sinek.

Olmadum dünyâ-yı dūna ben
meges gibi ḥarîş
Ḳaf-ı istiğnâyı menzil eyledüm
‘Ankâ benem

2. meges:

Gazel 2297

Mısra: 7

Sinek.

Cîfe-i dünyâya mâyil olmadum
hem çü meges
Ḳaf-ı istiğnâda bu gönülümü ‘Ankâ
eyledüm

3. meges:

Gazel 2286

Mısra: 3

*Sinek.Divan şiiirinde
sevgilinin beni sinek olarak ele
alınır,sevgilinin tatlı yanağı ve bal
dudağı üzerinde olur.*

İderdüm bir meges kendümi dâyim
Lebûni öper idüm şâhir olsam

4. meges-veş:-veş

Gazel 2290

Mısra: 3

Sinek.

Bu dünya cîfedür gördüm meges-
veş kâni ‘ olmadum
Varup Simurg olup Ḳaf’a kanâ ‘ at
iḥtiyâr itdüm

5. megesüm:-üm

Gazel 2389

Mısra: 6

Sinek.

Görmezem uyhu yüzün hâli ḥayâli
gelicek
Niçe rāḥat olayım ḥâne toludur
megesüm

meges-ves:

1. meges-veş:

Gazel 2464

Mısra: 4

Sinek şeklinde, sinek gibi.

İy dil kanâ ‘at eyle ‘Ankâ-yı küh-ı
Ḳâf ol
Olma sakın meges-veş dâyim
mülevves-i ḥûn

meh:

1. meh:

Gazel 2142

Mısra: 6

Ay gibi güzel, sevgili.

Sîne şevkden çâk olup sıgmazdı
cânım cismüme
Girse ol meh koynuma bir şeb eger
‘üryân benüm

2. mehûn:-ün

Gazel 2152

Mısra: 1

Ay gibi güzel, sevgili.

Bir saçı leylâ lebi şîrîn mehûn nâ-
şâdıyam
Deşt-i ğam Mecnûn ‘ıyam küh-ı
bela Ferhâd ‘ıyam

3. mehi:-i

Gazel 2094

Mısra: 1

Ay gibi güzel, sevgili.

Sen mehi hicrân şebinde her kaçan
yâd eyleyem
Yaş döküp encüm mişâl âh-ıla
feryâd eyleyem

4. meh:

Gazel 2197

Mısra: 9

Ay gibi güzel sevgili.

Muḥibbî sehv-ile ol meh göz
ucıyla nazâr kıldı
Egerçi odlara yakdı velî ümmîd-
vâr oldum

5. meh:

Gazel 2269

Mısra: 5

Ay gibi güzel sevgili.

Bî-vefâyı meger iy meh sen idersin
ta‘lîm
Bu felek düşmen-i erbâb-ı vefâyı
görürüm

6. meh:

Gazel 2236

Mısra: 8

*Yılın on iki parça bölümünden
her biri, ay.*

Gün yüzün görmeyeli oldı karañu
bu cihân
Bilmezem niçe geçer hafta vü meh
sâlüm benüm

7. meh:

Gazel 2265

Mısra: 1

Ay gibi güzel, sevgili.

‘Ayb itme küyuña iy meh eger
nâgeh varam
‘İşkuñ ile olmuşam dîvâne vü
gümreh varam

8. meh:

Gazel 2339

Mısra: 7

Ay, kamer.

Görmez oldum gün yüzün meh
alnuña
Gıce gündüz säkin-i gamhâneyim

9. meh:

Gazel 2405

Mısra: 5

Ay gibi güzel, sevgili.

Åh kim derd-i derünüm irmez ol
meh güşına
Söylenür hep kıışadur dillerde
destänumdur benüm

10. meh:

Gazel 2426

Mısra: 1

Ay gibi güzel, sevgili.

Giderse zülfini ol meh yüzün açsa
niķābından
Tulü ' itmese birkaç gün güneş tura
hiçābından

meh -rüya:

1. meh -rüya:--(y)a, -

Gazel 2006

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*"Ay yüzlü" yüzü ay gibi
parlayan güzel.*

Bir ğazel didi Mühıbbı yine bir
meh -rüya kim
İtseler Hücend'e kabrinde diye
tahsın Kemāl

mehel:

1. mehel:

Gazel 2337

Mısra: 4

*"Yerinde, uygun, layık,
münasip" anlamındaki mahal
sözünün halk ağzındaki bir
söylenişi.*

Danışmadan baña tolaşduñ bend-i
zülfine
İy dil belā vü miñneti saña mehel
didüm

2. mehel:

Gazel 2377

Mısra: 8

*"Yerinde, uygun, layık,
münasip" anlamındaki mahal
sözünün halk ağzındaki bir
söylenişi.*

Her ne cevri ü cefā gelür sende
Cümlesin baña mehel ben bilürem

mehel gör-:

1. mehel gör-:-dü, -ñ

Gazel 2135

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Uygun ve yerinde bulmak.

Döstüm cevri ü cefāñı sen baña
gördüñ mehel
Ger vefā kılup terahhum eyleseñ
de lāyıkam

meh-i bedr:

1. meh-i bedr:

Gazel 2330

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Dolunay.

Görmeyelden gün yüzünü dilberün
bir haftadur
Ol meh-i bedrün firākından hilāl
oldı tenüm

meh-i hargeh-nişin:

1. meh-i hargeh-nişin:

Gazel 2078

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Ayın etrafındaki haleye
oturan ay.*

Eylerem gelse hayālün iy meh-i
hargeh-nişin
Çeşümü hayme tınāb-ı hayme
müjgānum benüm

meh-i nā-mihr:

1. meh-i nā-mihr:

Gazel 2305

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Sevgisiz ay. // Sevgisiz sevgili.

Haste-i 'ışkam tabībā eyleme baña
'ilac

Bir meh-i nā-mihre olmak
mübtelāyı isterem

meh-i tábān:

1. meh-i tábān:

Gazel 2176

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Yüzü ay gibi parlayan, ay gibi
parlak yüzlü.*

İy Mühıbbı gözlerüm yaşı müşābih
kevkebe
Olsa tañ mı oldı ol çarhuñ meh-i
tábānı ğam

2. meh-i tábān:

Gazel 2345

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

*Yüzü ay gibi parlayan, ay gibi
parlak yüzlü.*

Rüze-i hicrānda kaldum 'iyd-i
vaşla irmedüm
Gıce gündüz ol meh-i tábānı
añdum agladum

mehlikā:

1. mehlikāmuz:-muz

Gazel 2315

Mısra: 2

Ay yüzlü sevgili.

Bir lebi mül çeşmi āfet cān-
fezāmuz var bizüm
Kim bu şeb bir serv-ķamet
mehlikāmuz var bizüm

2. mehlikādur:-dur

Gazel 2318

Mısra: 10

Ay yüzlü güzel, dilber.

'Akl u dil tagıtsa tañ mı bu
Mühıbbı hasta-dil
Çārdeh sāl içre çün bir mehlikādur
gördügüm

3. mehlikā:

Gazel 2406

Mısra: 5

*Yüzü ay gibi olan, ay yüzlü
güzel kadın.*

Yakmaga bī-dīn rakıbi her gıce iy
mehlikā
Atılan yir yir felekden tır-i
āhumdur benüm

meh-pāre:

1. meh-pārenün:-nüñ

Gazel 2329

Mısra: 9

*"Ay parçası" Yüzü ay gibi
parlak ve güzel olan kimse.*

Ger şehīd-i 'ışk olam yolında ol
meh-pārenün
Hāşre dek ola ziyāretgāh-ı 'uşşāk
türbetüm

2. meh-pāreler:-ler

Gazel 2431

Mısra: 11

*"Ay parçası" yüzü ay gibi
parlak ve güzel olan kimse.*

Vird idinmiş gülşen içre bu sözi
meh-pāreler

Hāzihi cennāti ‘adnin fādḥulūhā
ḥālīdīn

3. **meh-pāreler:-ler**

Gazel 2460

Mısra: 15

*Ay gibi parlak ve güzel yüzlü
sevgili.*

Niçe meh-pāreler sevdi Muḥibbī
Senūñ tek görmedüm bir pür cefā
ben

meh-rū:

1. **meh-rū:**

Gazel 2173

Mısra: 1

Ay yüzlü sevgili.

Şeb-i hicrūñde iy meh-rū dü ebrūñı
ḥayāl itdüm
Urup bu sīneme yara anı şekl-i
hilāl itdüm

2. **meh-rūlaruñ:-lar, -uñ**

Gazel 2306

Mısra: 3

Ay yüzlü güzel, sevgili.

Şol kadar çekdüm cefā vü cevriñi
meh-rūlaruñ
‘Aķıbet dil ḥānesin menzilgeh-i
gam eyledüm

3. **meh-rūlara:-lar, -a**

Gazel 2115

Mısra: 5

*“Ay yüzlü” yüzü ay gibi
parlayan güzel.*

‘Aķla tābī’ her ķişi dil bağlamaz
meh-rūlara
İy saçı leylā senūñ mecnūn u
sergerdānuñam

4. **meh-rū:**

Gazel 2120

Mısra: 5

*“Ay yüzlü” yüzü ay gibi
parlayan güzel.*

Her ne deñlü ķaşruñ iy meh-rū
felekden yūcedür
Çıkmaga āhum kemendiyle
fiğānum var benüm

5. **meh-rūları:-lar, -ı**

Gazel 2123

Mısra: 9

*“Ay yüzlü” Yüzü ay gibi
parlayan güzel.*

Gel Muḥibbī idelüm meclise meh-
rūları cem‘

Şoḥbeti ya ‘nī bugün dār-ı selām
eyleyelüm

6. **meh-rūyı:-(y)ı**

Gazel 2259

Mısra: 10

*“Ay yüzlü” yüzü ay gibi
parlayan güzel.*

Muḥibbī ḥōş-dil olmışın ḥayāl-i
yār-ıla her şeb
Diyemem āh o meh-rūyı arayup
encümen görsem

7. **meh-rū:**

Gazel 2367

Mısra: 8

*“Ay yüzlü” yüzü ay gibi
parlayan güzel.*

Koluma dāğlar yakdum anı zeyn
eyledüm bir bir
Kuşan bilūñe iy meh-rū saña bir
zer kemer çekdüm

8. **meh-rū:**

Gazel 2419

Mısra: 11

*“Ay yüzlü” Yüzü ay gibi
parlayan güzel.*

Sorarsañ rāh-ı ‘işkuñda Muḥibbī
kimdür iy meh-rū
Ḥaķır ü dermend ü bī-kes ü
hicrūñle sergerdān

9. **meh-rūlaruñ:-lar, -uñ**

Gazel 2443

Mısra: 11

*“Ay yüzlü” yüzü ay gibi
parlayan güzel.*

Göñlüñi virdüñ vişālīn istedüñ
meh-rūlaruñ
Cānuñı üstine vir tek yār iķrār
eylesün

10. **meh-rūyı:-(y)**

Gazel 2446

Mısra: 1

*“Ay yüzlü” yüzü ay gibi
parlayan güzel.*

Seyr iderken gün gibi gördüm çün
ol meh-rūyı ben
Daḥı ol demden berü itdüm ḥarām
uyḥuyı ben

11. **meh-rūları:-lar, -ı**

Gazel 2446

Mısra: 5

*“Ay yüzlü” yüzü ay gibi
parlayan güzel.*

Cevri çok meh-rūları sevmek çü
‘ādetdür baña

Ne olar terk-i cefā eyler ne ol bed-
ḥūyı ben

12. **meh-rū:**

Gazel 2479

Mısra: 1

*“Ay yüzlü” yüzü ay gibi
parlayan güzel.*

Gün gibi yine ṭulū ‘itdi o meh-rū
ḥāneden
Ummaz-ıdum bu kadar luṭfi ben ol
cānāneden

13. **meh-rūlara:-lar, -a**

Gazel 2481

Mısra: 9

*“Ay yüzlü” yüzü ay gibi
parlayan güzel.*

Muḥibbī virmeyem dirdüm didi
meh-rūlara hergiz
Beni yoldan çıkaran āh bu gözi ile
o kaş olsun

mehtāb:

1. **mehtāb:**

Gazel 2212

Mısra: 8

Dolunay, ay ışığı.

Kamu ḥūbları beñzetdüm nücūma
İçinde ben seni mehtāb kıldum

mehveş:

1. **mehveş:**

Gazel 2038

Mısra: 2

*Yüzü aya benzeyen, ay gibi
güzel kadın.*

Rūze çıkdı çün saña gösterdi
yüzini hilāl
Turma iy dil sāķī-i Mehveş elinden
büse al

mekān:

1. **mekāndur:--ı, --dur, -**

Gazel 2024

Mısra: 1

*Yer, mahal. || Durulan,
oturulan yer. || Ev, mesken,
ikametgah.*

Her nefes eyler ṭulū ‘ından ḥaķıķat
aḥteri
Gāh şādī gāh gam u miḥnet
mekāndur göñül

2. **mekānı:-ı**

Gazel 2243

Mısra: 9

Durulan, oturulan yer, ev, mesken, ikametgah.

Oldı hâbâb-ı hayme su üzredür mekânı
Dirse Muhibbî tañ mı ol hayme bî-sütünüm

mekân-ı la'î:

1. **mekân-ı la'î:**
Gazel 2042
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Lal taşının evi. || Yakut taşının çıkarıldığı yer.

Meyhâne oldı meyle Bedâhşân mekân-ı la'î
Her hum görindi bâde ile sanki kân-ı la'î

mekr:

1. **mekr-ile:--ile, -**
Gazel 2032
Mısra: 4
Hile, düzen, aldatma.

Âl-ıla gönlümi alduñ soñra kılmaduñ nazar
Gözlerüñde hatm olmışdur senüñ mekr-ile âl

mekteb-i 'ışk:

1. **mekteb-i 'ışk:**
Gazel 2365
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Aşk mektebi.

Okudum Ferhâd u Mecnûn ile miñnet dersini
Mekteb-i 'ışk içre oldılar sebağdaşum benüm

2. **mekteb-i 'ışk:**
Gazel 2402
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Aşk okulu.

Okuduk Mecnûn u Ferhâd-ıla miñnet dersini
Mekteb-i 'ışk içre bunlardur sebağdaşum benüm

melâhat:

1. **melâhat:**
Gazel 2193
Mısra: 8
Güzellik, şirinlik.

Hikâyet ideli la'î-i leb-i şîrni dildaruñ
Melâhat buldı eş'ârüm hadîs çün şeker kıldum

2. **melâhat:**
Gazel 2291
Mısra: 4
Güzellik, şirinlik.

İdinürler tütüyâ her dem melâ'ik çeşmine
Ol melâhat kişverinüñ çün türâb-ı râhıyam

melâ'ik:

1. **melâ'ik:**
Gazel 2391
Mısra: 3
Melekler.

İdinürler tütüyâ her dem melâ'ik çeşmine
Ol melâhat kişverinüñ çün türâb-ı râhıyam

2. **melâ'ik:**
Gazel 2291
Mısra: 3
Melekler.

İdinürler tütüyâ her dem melâ'ik çeşmine
Ol melâhat kişverinüñ çün türâb-ı râhıyam

melâl:

1. **melâl:**
Gazel 2038
Mısra: 4
Hüzün, keder. || Usanma, bıhma, usanç.

Çün bahâr eyyâmıdır al elüñe gülgün kadeh
Her ne deñlü var-ısa kalmaya gönlüñde melâl

2. **melâl:**
Gazel 2053
Mısra: 4
Hüzün, keder. || Usanma, bıhma, usanç.

Tîr-i müjgânımı ol şeh kondurursa sineme
Hâne-i dilden sürilüp def' olur kamu melâl

melâlet:

1. **melâletüm:-üm**
Gazel 2092

Mısra: 8
Bıkma, usanma, usanç.

Açmaz şarâb gönlümi ancak leb-i nigâr
Anuñla def' olur bu dilümden melâletüm

melâmet:

1. **melâmet:**
Gazel 2055
Mısra: 1
Azarlama, kınama, yerme, ayıplama, serzeniş.

Melâmet mülkine mâlik olup âhum 'alem çekdüm
Harâbât ehlini yazup sipâh itdüm haşem çekdüm

2. **melâmet:**
Gazel 2349
Mısra: 2
Azarlama, kınama, yerme, ayıplama, serzeniş.

Zâhidâ zühd ü şalâhı sanma kârumdur benüm
'İşk-ıla olmak melâmet iftihârumdur benüm

3. **melâmet:**
Gazel 2090
Mısra: 7
Azarlama, kınama, yerme, ayıplama, serzeniş. || Giyim kuşam, zikir, ayın gibi yerleşmiş adet ve törenlere önem vermeyip nefsi devamlı yermeyi, kınamayı, böylece halkın iltifatından uzaklaşarak Hakk'a yaklaşmayı esas alan anlayış.

Döştar olsam melâmet tañlamañ Mecnûn-vâr
Yok özümdeñ olmışam dîvâne âğâhum benüm

4. **melâmetüm:-üm**
Gazel 2092
Mısra: 1
Giyim kuşam, zikir, ayın gibi yerleşmiş adet ve törenlere önem vermeyip nefsi devamlı yermeyi, kınamayı, böylece halkın iltifatından uzaklaşarak Hakk'a yaklaşmayı esas alan anlayış.

Artdı şarâb-ı 'ışkı içelden melâmetüm
Tañ mı ziyâde oluban artarsa hâletüm

5. **melâmet:**
Gazel 2110

Mısra: 2
*Azarlama, kınama, yeme,
ayıplama, serzeniş.*

Uşatdum şîşe-i 'aklı be-küllî tār u
mār itdüm
Maḥabbet cāmını içdüm melāmet
ihtiyār itdüm

6. melāmet:
Gazel 2112
Mısra: 11

*Giyim kuşam, zikir, ayin gibi
yerleşmiş adet ve törenlere önem
vermeyip nefsi devamlı yermeyi,
kınamayı, böylece halkın
iltifatından uzaklaşarak Hakk'a
yaklaşmayı esas alan anlayış.*

Selāmet ol yūri zāhid melāmet
'āşıkūñ fahır
Yıkılmış gönlümü sanma ben ad u
sana tapşurdum

7. melāmet:
Gazel 2137
Mısra: 4
*Azarlama, kınama, yeme,
ayıplama, serzeniş.*

Hıvābda nūş kılup la' l lebi
cūr'asını
Uyarup kendüzümü mest ü
melāmet gördüm

8. melāmet:
Gazel 2175
Mısra: 7
*Giyim kuşam, zikir, ayin gibi
yerleşmiş adet ve törenlere önem
vermeyip nefsi devamlı yermeyi,
kınamayı, böylece halkın
iltifatından uzaklaşarak Hakk'a
yaklaşmayı esas alan anlayış.*

Melāmet ehli n'eyler 'ār u namus
Çün 'ārün şîşesini senge çaldım

9. melāmet:
Gazel 2191
Mısra: 10
*Azarlama, kınama, yeme,
ayıplama, serzeniş.*

Yūri zāhid yūri ol sen selāmet
Melāmet 'āşık olan istemez nām

10. melāmet:
Gazel 2249
Mısra: 3
*Azarlama, kınama, yeme,
ayıplama, serzeniş.*

'Āşıkūñ dirler melāmet iftiḥār u
fahırıdır

Bu sebebden kendümi şūrde bir
rüsivā kılam

11. melāmet:
Gazel 2289
Mısra: 4
*Azarlama, kınama, yeme,
ayıplama, serzeniş.*

Leylî saçūñ nigārā boynuma olsa
zencir
Mecnūñ gibi cihāna kendüm
melāmet itsem

12. melāmet:
Gazel 2360
Mısra: 9
*Giyim kuşam, zikir, ayin gibi
yerleşmiş Adet ve törenlere önem
vermeyip nefsi devamlı yermeyi,
kınamayı, böylece halkın
iltifatından uzaklaşarak Hakk'a
yaklaşmayı esas alan anlayış.*

Melāmet ihtiyār itdüm selāmet
istemez gönlüm
Uşadup şîşe-i nāmı Muḥibbī
taşlara çaldım

13. melāmet:
Gazel 2385
Mısra: 4
*Aşk yolunda ayıplanmayı,
kınanmayı göze alan kimse.*

Senūñ mihrūñ-ile māhum olup
dem-beste rüsvāyī
Belā kūhında Ferhād'a dönüp
oldum melāmet hem

14. melāmet:
Gazel 2470
Mısra: 10
*Giyim kuşam, zikir, ayin gibi
yerleşmiş adet ve törenlere önem
vermeyip nefsi devamlı yermeyi,
kınamayı, böylece halkın
iltifatından uzaklaşarak Hakk'a
yaklaşmayı esas alan anlayış.*

İçeliden şarāb-ı 'ışkı ezel
İy Muḥibbī melāmet olmuşsın

15. melāmet:
Gazel 2033
Mısra: 9
*Giyim kuşam, zikir, ayin gibi
yerleşmiş adet ve törenlere önem
vermeyip nefsi devamlı yermeyi,
kınamayı, böylece halkın
iltifatından uzaklaşarak Hakk'a
yaklaşmayı esas alan anlayış.*

İy Muḥibbī 'āşık-ısañ kıl melāmet
ihtiyār

Fāriğ olsun ko ne dirlerse disünler
saña il

melāmet ehli:

1. melāmet ehli:
Gazel 2470
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Tasavvufta melamet görüşünü
benimseyen kimse veya kimseler.*

İtme zāhid melāmet ehline ta'n
Saña yiter selāmet olmuşsın

melāmet it-:

1. melāmet it-:
Gazel 2061
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Azarlamak, kınamak, yermek,
ayıplamak, serzenişte bulunmak.*

İy şeyḫ-i şehri itme melāmet gel
'āşıkā
Rāh-ı maḥabbet içre di olmaz
fütāde kim

melāyik:

1. melāyik:
Gazel 2146
Mısra: 2
Melekler.

Şu 'le-i 'ışk āteşinden dil çeker her
dem 'alem
Oldı düdündan melāyik gözleri her
laḫza nem

melek:

1. melekler:-ler
Gazel 2375
Mısra: 9
*Allah katında bulunan ve nur
olarak yaratılan varlıklar II
Sevgili.*

Ölice sevda-yı zūlfūñle melekler
çeşmine
Tütüyā didükleri ḫāk-i ḡubārumdur
benüm

melek-simā:

1. melek-simā:
Gazel 2038
Mısra: 9
Melek yüzlü.

İy melek-simā Muḥibbī başını top
eyledi
'İşk meydānında çevgān eyle
zūlfūñ anı çal

2. **melek-simā-y-ıçun:-(y)ı, -çun**

Gazel 2434

Mısra: 2

Melek yüzü güzel.

Çäre eyleñ döştlar ben 'aşık-ı
şeydā-y-ıçun
Cān lebe geldi dirigā ol melek-
simā-y-ıçun

me'men kıl-:

1. **me'men kıl-:**

Gazel 2085

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Sığılacak, güven duyulacak,
emin ve emniyetli yer haline
getirmek.*

Her yañadan leşker-i ğam gelse
tutsa 'ālemi
Ğam degül baña varup meyhāneyi
me'men kılām

memlü evle-:

1. **memlü eyle-:**

Gazel 2024

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Doldurmak.

Şöyle beñzer kim haķāyık
āsümānidur göñül
Güş-ı dehri gevher-i nazm-ıla
memlü eyledi

memlü ol-:

1. **memlü ol-:**

Gazel 2391

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Dolmak.

Yaşumuñ mevci ko aksun Muħıbbı
anı pāk itsün
Günāh-ıla olup memlü tolu
hāşākdür göñlüm

2. **memlü ol-:**

Gazel 2391

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Dolmak.

Yaşumuñ mevci ko aksun Muħıbbı
anı pāk itsün
Günāh-ıla olup memlü tolu
hāşākdür göñlüm

3. **memlü ol-:**

Gazel 2391

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Dolmak.

Yaşumuñ mevci ko aksun Muħıbbı
anı pāk itsün
Günāh-ıla olup memlü tolu
hāşākdür göñlüm

men:

1. **men:**

Gazel 2259

Mısra: 6

*"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.*

Güneş ruħsāruñı göster disem
zülfünde örtersin
Meger lāyık görimezsın münevver
rūyı men görsem

2. **men:**

Gazel 2262

Mısra: 2

*"Ben" birinci tekil şahıs
zamiri.*

Gerçi çok hūbān-ı 'ālem dīde'em
Saña beñzer kes men ne dīde'em

men':

1. **men'i:-i**

Gazel 2269

Mısra: 3

*Yasaklama, engelleme,
önleme.*

Zāhidā men'i ko itsem nazar
ruħlarına
Aña bakdukça 'ayān şun'-ı
Hudā'yı görürüm

men'idersin:

1. **men'idersin:--er, --sin**

Gazel 2006

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Yasaklamak, engel olmak.

Men'idersin küyına varsam beni
itden beter
İy rakīb-i rū-siyeh n'ıçün olursın
böyle dāl

men'eyle-:

1. **men'eyle-:**

Gazel 2428

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Yasaklamak, engellemek,
önüne geçmek.*

Gel mey ü maħbūbdan zāhid beni
men'eyleme
Sen diyebilür misin kim istemem
bāğ-ı cinān

men'kıl-:

1. **men'kıl-:**

Gazel 2146

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Yasaklamak, engellemek,
önüne geçmek.*

Men'kılma zāhidā maħbūb u
meyden dönmezem
Dest-i kudret çünki alnuma ezel
kılmış raķam

men'olın-:

1. **men'olın-:**

Gazel 2417

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Yasaklanmak, önüne
geçilmek, engellenmek.*

Hattı geldi dilberün kosun gerekse
kazısın
Men'olınmaz ser-nüvişt āhir
göriser yazısın

mengüş eyle-:

1. **mengüş eyle-:**

Gazel 2361

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Olan bir şeyden
unutulamayacak bir ders almak,
söylenen bir sözü hiç unutmamak.*

Her ki 'aşıkdur didiler aña terk-i
ser gerek
Cān kulağına takup bu sözi
mengüş eyledüm

mengüş id-:

1. **mengüş id-:**

Gazel 2445

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Dinlemek.

Bu Muħıbbı sözleri gevher-durur
mengüş idin
Alma cānā boynuna dürr-i semīnün
minnetin

men-i hāksār:

1. **men-i hāksār:**

Gazel 2164

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Perişan, düşkün, hakir kimse.

‘Älemde hüsnüñe senüñ olmaya
bir nazîr
Mazlûm ‘âşıkı çü men-i hâksâr
hem

me'nûs ol-:

1. me'nûs ol-:

Gazel 2106

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Alışılmış olmak, alışkanlık
haline gelmek.*

Derdüñ-ile güzelüm olalı me'nûs
gönül
Derdüñi sanma koyup isteyü
dermâna varam

menzil:

1. menzilüm:-üm

Gazel 2154

Mısra: 8

Hedef, varılacak yer.

Bülbül gibi fiğânlar iderdüm
şabâha dek
Küyuñ olaydı iy gül-i nev-reste
menzilüm

2. menzilüm:-üm

Gazel 2156

Mısra: 2

Hedef, varılacak yer.

Küy-yı yâra gitdi çün şevk-i hezâr-
ıla dilüm
Bülbülem tañ mı ola bir gîce
gülşen menzilüm

3. menzilüm:-üm

Gazel 2277

Mısra: 6

Hedef, varılacak yer.

Ben zerreye gün gibi nazar eylesen
iy döst
Eflâke çıkup ide idüm anda
menzilüm

4. menzil:

Gazel 2167

Mısra: 8

Hedef, varılacak yer.

Hevâ-yı nefsüme uydum elüm
irişmedi yâra
Uzak menzil zavâde yok dirîga
râhda kaldum

5. menzilüm:-üm

Gazel 2256

Mısra: 4

Menzil, mesken, hedef.

Düşüben vâdilere Mecnûnlayın
itdüm sefer
Hün-ı dilden bildiler ne yirde oldı
menzilüm

6. menzilüm:--üñ

Gazel 2026

Mısra: 4

*Varılacak yer. || Rütbe,
mevki, makam. || Yolcuların
konakladıkları yer, konak yeri,
konak.*

Serv gibi ser çeküp her dem hevâyı
gözleme
Menzilüñ hâk olısar bilmez misin
üftâde gel

7. menzil:

Gazel 2206

Mısra: 10

Varılacak yer.

Bunda hâzır kıl Muhibbî cümle kâr
u bâruñı
Tâ saña zâd ola yolda olıcak
menzil 'adem

8. menzil:

Gazel 2234

Mısra: 1

Varılacak yer.

Ka'be'dür küyuñ nigârâ anı ger
menzil kılam
Cânı qurbân eyleyüp şükranê terk-i
ser kılam

9. menzil:

Gazel 2294

Mısra: 12

Varılacak yer.

Olmadum dünyâ-yı dūna ben
megeş gibi harîş
Kaf-ı istignâyı menzil eyledüm
'Ânkâ benem

10. menzilüm:-üm

Gazel 2295

Mısra: 8

Varılacak yer.

Bülbül gibi fiğânlar iderdüm
şabâha dek
Küyuñ olaydı iy gül-i nevreste
menzilüm

11. menzil:

Gazel 2118

Mısra: 7

*Oturulan, ikamet edilen yer,
ev, mesken, ikametgah.*

Bu ümîd-ile ki mihr-i enverüm
menzil ide
Sîne burcın âteşin eşkülme pervîn
eyledüm

menzil kıl-:

1. menzil kıl-:

Gazel 2300

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Yol almak.

Leblerüñ yâd eyleyüp her yaña ben
menzil kılam
Hâke saçup eşk-i çeşmüm niçe la'l
hâşıl kılam

menzilgeh-i ğam eyle-:

1. menzilgeh-i ğam eyle-:

Gazel 2306

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Kederin konak yeri yapmak.

Şol kadar çekdüm cefâ vü cevriñi
meh-rûlaruñ
'Âkıbet dil hânesin menzilgeh-i
ğam eyledüm

menzil-i inşâf:

1. menzil-i inşâf:

Gazel 2235

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Adalet makamı.

Vaqt degül mi ki dilâ menzil-i
inşâfa gelem
Ĝam ğubârımı silüp bâde ile şafâ
gelem

2. menzil-i inşâf:

Gazel 2235

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Adalet makamı.

'Ömri zâyi' geçürüp geçti günâh-
ıla günüñ
Vaqt oldı ki dilâ menzil-i inşâfa
gelem

merâm:

1. merâmum:-um

Gazel 2317

Mısra: 6

İstek, niyet, maksat.

Çenârum serv-i sîrâbum gülistan-
ıla büstânım
Merâmum dürr-i şehvârum
şabâhum şoğbetüm şâmum

2. **merāma:-a**
Gazel 2242

Mısra: 14
Istek, niyet, maksat.

İtdi saçı şeydā beni bilmem n'ider
sevdā beni
'Işk itmeden rüsvā beni irgür
merāma iy şanem

mercān:

1. **mercān:--i**
Gazel 2055
Mısra: 15

*Divan şiirinde daha çok bazı
eşyaya süs olması yönünden ele
alınır. Sevgilinin dudağı, ağzı,
aşığın kanlı gözü, gözyaşları mercana
benzetilir.*

Muhibbî sâgâr-ı çeşmüm tolu dürr
ile mercānı
Nigāruñ pâyına bir bir döküp
hâkka 'l-kaçem çekdüm

2. **mercān:**
Gazel 2083
Mısra: 2

*Denizden çıkan maruf kırmızı
cevher. || Divan şiirinde daha çok
bazı eşyaya süs olması yönünden
ele alınır. Sevgilinin dudağı, ağzı,
aşığın kanlı gözü ve gözyaşları
mercana benzetilir.*

Her dem şehāb-ı āh-ıla bārān olan
yaşum
Baħr-ı ğam içre niçe mercān olan
yaşum

3. **mercān:**
Gazel 2395
Mısra: 8

*Denizden çıkan maruf kırmızı
cevher. || Divan şiirinde daha çok
bazı eşyaya süs olması yönünden
ele alınır. Sevgilinin dudağı, ağzı,
aşığın kanlı gözü ve gözyaşları
mercana benzetilir.*

Hāk-i pāyuña nişār için gözüm
gevherlerin
Kimini dūr kimi la 'l kimini mercān
eyledüm

4. **mercāna:-a**
Gazel 2112
Mısra: 10

*Denizden çıkan maruf kırmızı
cevher. || Divan şiirinde daha çok
bazı eşyaya süs olması yönünden
ele alınır. Sevgilinin dudağı, ağzı,
aşığın kanlı gözü ve gözyaşları
mercana benzetilir.*

Gözüm yaşını tesbîh itdi dil tekrār
ider zikrūñ
Kimisin dürrü beñzetdüm kimin
mercāna tapşurdum

5. **mercān:--i**
Gazel 2345
Mısra: 4

*Denizden çıkan maruf kırmızı
cevher. || Divan şiirinde daha çok
bazı eşyaya süs olması yönünden
ele alınır. Sevgilinin dudağı, ağzı,
aşığın kanlı gözü ve gözyaşları
mercana benzetilir.*

Gözlerüm yaşı başumdan aşdı
oldum ğarğ-ı hūñ
Ol dişi dūr lebleri mercānı añdum
agladum

6. **mercān:**
Gazel 2473
Mısra: 4

*Denizden çıkan maruf kırmızı
cevher. || Divan şiirinde daha çok
bazı eşyaya süs olması yönünden
ele alınır. Sevgilinin dudağı, ağzı,
aşığın kanlı gözü ve gözyaşları
mercana benzetilir.*

La 'le dönsün bagrumuñ hūñı
benüm iy seng-dil
Kıymeti olsun ziyāde dürr ü
mercān olmasun

7. **mercān:**
Gazel 2484
Mısra: 8

*Denizden çıkan maruf kırmızı
cevher. || Divan şiirinde daha çok
bazı eşyaya süs olması yönünden
ele alınır. Sevgilinin dudağı, ağzı,
aşığın kanlı gözü ve gözyaşları
mercana benzetilir.*

Gözümüñ yaşına bakmaz dirigā
Neden bî-kıymet ola dürr ü mercān

merd:

1. **merd-iseñ:--ise, --ñ**
Gazel 2068
Mısra: 9

*Yiğit, cesur kimse, bahadır,
kahraman. || Güvenilir, sözünün
eri, mürüvvetli, hamiyetli kimse.*

İy Muhibbî merd-iseñ başuñ açup
meydāna gel
Tā diyeler ehl-i 'ışk tahsîn idüp
merdüm benüm

2. **merd:**
Gazel 2437
Mısra: 1

*Güvenilir, sözünün eri,
mürüvvetli, hamiyetli kimse.*

Hiç çekmez merd olan dünyā-yı
düñuñ minnetin
Görür-iken gün başında dürlü
dürlü 'illetin

merdān ol-:

1. **merdān ol-:**
Gazel 2047
Mısra: 1

*Kelime Tipi: -
Yiğit, cesur (kimse), bahadır,
kahraman olmak.*

Bas kaçem rāst reh-i 'ışka yine
merdān ol
Ya 'nî gel 'ahd-şiken olma dürrüst
peymān ol

merdāne:

1. **merdānesin:-sin**
Gazel 2438
Mısra: 9

*İnsan olana yakışır surette,
mertçe, yiğitçe.*

'Işk yayın iy Muhibbî hoş çeker
merdānesin
Kim-durur tākāt getüre çeke bunuñ
şiddetin

2. **merdāneyem:-(y)em**
Gazel 2500
Mısra: 8

*Mert bir insana yakışır
tarzda, mertçe, yiğitçe.*

'Işkuñla bir divāneyem sen şem ' ü
ben pervāneyem
Yanmakda çün merdāneyem bî-bāl
olayın bir zamān

merd-i meydān:

1. **merd-i meydān:**
Gazel 2227
Mısra: 9

*Kelime Tipi: -
Allah, vatan, millet uğrunda
kendini feda edebilen, yiğitçe
meydana atlabilen çok cesur ve
mert kimse.*

Merd-i meydān ol Muhibbî vir bu
dünyāya talāk
Tā ki yārān dimeyeler saña nā-
merdüm benüm

merdüd id-:

1. **merdüd id-:**
Gazel 2216

Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Geri çevrilmiş, kabul
edilmemiş, makbul sayılmamış,
kovulmuş, defedilmiş.

Kimini hâs ider virür taqarrüb
Kimin sürübeni merdūd iden kim

merdüm:

1. **merdümleri:-ler, -i**
Gazel 2330
Mısra: 3
Göz bebeği.

İy gözüm merdümleri yaşlar
dökerseñ vaqtidür
Tâb-ı dilden sine tutışdı yanar
pirâhenüm

2. **merdümleri:-ler, -i**
Gazel 2306
Mısra: 7
İnsan, şahıs.

Oldılar âgâh hâlümden cihân
merdümleri
Âh kim kendümi ben rüsvâ-yı
âlem eyledüm

3. **merdümleri:-leri, -**
Gazel 2027
Mısra: 10
Göz bebeği.

Aglasam dildâra karşı gül gibi
hândân olur
İy gözüm merdümleri yaşımı
bârân eylegil

4. **merdüm:**
Gazel 2068
Mısra: 10
Adam, insan.

İy Muhibbî merd-iseñ başuñ açup
meydâna gel
Tâ diyeler ehl-i 'ışk tahsîn idüp
merdüm benüm

5. **merdüm:**
Gazel 2250
Mısra: 14
Adam, insan.

Yiter mesken sükkânüñ arasında
Bile hoşdur cihânda ola merdüm

6. **merdüm:**
Gazel 2275
Mısra: 4
Adam, insan.

Beñi pâ-mâl kılma işiginde
Basar mı kaşd-ıla hiç mürî
merdüm

7. **merdüm:**
Gazel 2144
Mısra: 6
Göz bebeği.

Çeşmün itdüğünü itmez dîni yok
kâfir dağı
Öldürürseñ bâri bildür suçum iy
merdüm benüm

8. **merdümlük:-lük**
Gazel 2181
Mısra: 3
Göz bebeği.

İy gözüm yaşlar döküp merdümlük
it cûlar akıt
Kanda kim seyr eyler ol serv-i
hîrâmânüm benüm

9. **merdümleri:-ler**
Gazel 2490
Mısra: 9
Göz bebeği.

Ğarķ olupdur gözlerüm yaşına
merdümler Muhib
Bilmeye şimden girü gelse beni
uyhu diyen

merdüm-i çeşm:

1. **merdüm-i çeşm:**
Gazel 2131
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Göz bebeği.

Merdüm-i çeşmüm döker pâyına
her dem gevherin
Hiç dükenmez niçe yıldur sanki
gevher kânyam

merdümlük it-:

1. **merdümlük it-:**
Gazel 2327
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
İnsana yaraşır biçimde
davranmak.

İy şabâ merdümlük it dildâra 'arz it
hâlümü
Çün bilürsin bende yok hergiz
beyâna kudretüm

merdüm-zâde:

1. **merdüm-zâdeyem:-(y)em**
Gazel 2138

Mısra: 6
İnsan oğlu, adem oğlu.

Acıduğumdan gözüm yaşın
bırakdum yirlere
Dir beni h'vor eyleme ben dağı
merdüm-zâdeyem

meres:

1. **meresüm:-üm**
Gazel 2260
Mısra: 12
İp, kordon.

Ne sa'âdet idi iti gibi şayda çıkıcak
Boynuma daka Muhib zülfiniitse
meresüm

merhabâ ol-:

1. **merhabâ ol-:**
Gazel 2172
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Selamlaşacak kadar
tanışıklığı olmak.

Cân virüp bir büseñe cânâ haridâr
oldugum
Mâlikem bir cânâ ol dağı fedâ
olsun direm Cân virüp bir büseñe
cânâ haridâr olduğum

2. **merhabâ ol-:**
Gazel 2172
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Selamlaşacak kadar
tanışıklığı olmak.

Niçe yıldur beklerem yoluñı
virmezsin selâm
Ummazam bir nesne cânâ merhabâ
olsun direm

merhamet:

1. **merhametle:-le**
Gazel 2330
Mısra: 8
Herhangi bir canlının acısını,
kederini, mutsuzluğunu yüreğinde
hissedip üzüntü duyma ve ona
karşı yardım hisleriyle dolma,
acıma.

Düşdi dil çâh-ı zenağdâna ebed
kalsa gerek
Merhametle el eger sunmaya zülfî
resenüm

merhamet it-:

1. **merhamet it-:**
Gazel 2278

Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Acımak.

İtdi cemel-i 'arz-ıla 'uşşâka
merhamet
Olmaz güzeller içre pesend bu
'amel didüm

merhem:

1. **merhem:**
Gazel 2020
Mısra: 8
Çare, derman, ilaç.

Dem-be-dem artar cerâhat sîne-i
bimârede
Bulmayasın gibi sen 'âlemde
merhem iy göñül

2. **merhem:**
Gazel 2208
Mısra: 8
*Yara üzerine konulan
yumuşak ilaç.*

Yara urdı gerçi kim bu sîneme
peykân-ı döst
Yara üzre kodium anı yine merhem
bagladum

3. **merhem:**
Gazel 2257
Mısra: 8
*İçinde gerekli etkili maddeler
bulunan, yumuşak ve koyu
kıvamda, yağlı veya yağsız, deri
üzerine sürülerek kullanılan
ilaçların ortak adı, halk ağzı.
melhem.*

Zahm-ı tîr-i ğamzeñ dokinsa cānâ
sîneme
Baña ol gelmez cerâhat bil ki
merhem eyledüm

4. **merhem:**
Gazel 2306
Mısra: 2
*İçinde gerekli etkili maddeler
bulunan, yumuşak ve koyu
kıvamda, yağlı veya yağsız, deri
üzerine sürülerek kullanılan
ilaçların ortak adı, halk ağzı.
melhem. || Manevi bir acının, bir
üzüntünün şiddetini azaltacak,
ümit ve teselli kaynağı olacak şey,
çare.*

Hâk-i küyün eşk-i çeşmümle varup
nem eyledüm
Yarasına göñlümün ol hâki
merhem eyledüm

5. **merhem:**
Gazel 2312
Mısra: 8
*Yara üzerine konulan
yumuşak deva. || Çare, derman,
ilaç.*

Vefâyı eylemezsin çün cefâñı
eyleme eksük
Senüñ derdüñ baña dermân senüñ
zaħmuñ baña merhem

merhem-i vasl:

1. **merhem-i vasl:**
Gazel 2247
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Kavuşma merhemi, ilacı.

Niçeye dek cān figâr sîne mecrüh
ola
Merhem-i vaşluñla bu zaħma
devâyı isterem

merve:

1. **merve:**
Gazel 2362
Mısra: 9
*Mekke'de bir dağın adı olup,
hacılar bununla Safa ovasında sa'y
ederler, yani yedi defa gidip
gelirler ki, hac farizasının
rükünlerindedir.*

İderdüm Merve hâkkiyçün Şafâ-y-
ıla özüm kurbân
Tavâf-ı Ka'be-i küyüñ naşib itse
Hudâ kıblem

2. **merve:**
Gazel 2460
Mısra: 8
*Mekke'de bir dağın adı olup,
hacılar bununla Safa ovasında sa'y
ederler, yani yedi defa gidip
gelirler ki, hac farizasının
rükünlerindedir.*

Varaydum Ka'be-i küyına yâruñ
Görürdüm Merve hâkkiyçün Şafâ
ben

3. **merve:**
Gazel 2464
Mısra: 8
*Mekke'de bir dağın adı olup,
hacılar bununla Safa ovasında sa'y
ederler, yani yedi defa gidip
gelirler ki, hac farizasının
rükünlerindedir.*

Gitmezdi hacca hergiz koyup
diyar-ı yârı

Kalbinde Merve hâkki olsa şafâ-yı
Mecnün

mescid:

1. **mescid:-e**
Gazel 2346
Mısra: 14
Mescid, namaz kılınan yer.

Zâhidâ eyler Muhibbî hıdmetin
meyhânenüñ
Mescide varmam anuñçün kim
riyâdan korkaram

2. **mescid:**
Gazel 2231
Mısra: 5
*İbadet edilecek ve secdeye
varılacak yer.*

Yüzüñ mescid ne hoşdur aña karşu
Kılam mihrâb idüp kaşuñ
namâzum

3. **mescid:**
Gazel 2432
Mısra: 9
*İbadet edilecek ve secdeye
varılacak yer.*

Ķâmet itse cümle mescid ehli
iderler kıyâm
Kaşları mihrâbına olurlar anuñ
sâcidin

4. **mescid:-e**
Gazel 2166
Mısra: 3
*Müslümanların vakit
namazlarını kılmaları ve
ibadetlerini yerine getirmeleri için
yapılan, içinde cuma ve bayram
namazları kılınmayan minaresiz,
minbersiz küçük cami.*

Secde idelden nigârâ varmaz
oldum mescide
Tâk-ı ebrûsı olupdur çünkü
mihrâbum benüm

mescid-i hüsn:

1. **mescid-i hüsn:**
Gazel 2101
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Güzelliğinin ibadethanesi,
mesciti.*

Mescid-i hüsnüne bakdum kaşı
mihrâbında
Şaf olup ğamzesi mestâne gözi
olmuş imâm

2. **mescid-i hüsn:**

Gazel 2245

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Güzelliğinin mescidi.

Ƙaddi kâmet getürdi uy kaşı
mihrâbına

Mescid-i hüsninde çeşmi çünkü
olmuşdur imâm

3. **mescid-i hüsn:**

Gazel 2292

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Güzellik mescidi.

Gezerken mescid-i hüsnün kaşuñ
mihrâbına irdüm
Ƙıyâma kalmadı Ƙudret hemân-
dem secdegâh itdüm

4. **mescid-i hüsn:**

Gazel 2371

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Güzellik mescidi.

Mescid-i hüsninde karşı kaşları
mihrâbına
Baş açup el kaldurup ammâ
du‘âsın bilmedüm

mesel:

1. **meşeldür:--dür, -**

Gazel 2027

Mısra: 8

*Örnek, benzer, misal. || Ders
ve ibret alınacak küçük hikaye,
fıkra, kıssa. || Atasözü.*

Hasbeten-lillâh cefâ vü cevri

Ƙânün eyleme

Bu meşeldür atalardan dostum kan
eylegil

2. **meşeldür:--dür**

Gazel 2178

Mısra: 4

Atasözü.

Eyülerden eylik öğren sen de ğayra
eylik it
Bu meşeldür kararur tüzüme beñzer
çün üzüm

3. **meşelüm:--üm**

Gazel 2273

Mısra: 16

*Asıl anlamı dışında başka bir
şeyi anlatmak için dolaylı ve üstü
kapalı olarak söylenen ibret
alınacak söz.*

Yâr ağyâra Ƙarân nite ki gül hâra
yakın
Bülbül-i şürîdeye tañ mı dönerse
meşelüm

4. **meşelüm:--üm**

Gazel 2369

Mısra: 6

*Ders ve ibret alınacak küçük
hikaye, fıkra, kıssa.*

Heves-i fikr-i ruĥ u la‘lün ucından
şanemâ
Ƙışşâ-i Vâmıĥ u Ferhâd‘a
dönüpdür meşelüm

meşhur:

1. **meşhür:**

Gazel 2329

Mısra: 15

*Herkesçe bilinen, adı sanı her
tarafa yayılmış, ünlü, şöhretli.*

Bir zamân idi ki Mecnün ‘ışĥ-ıla
meşhür idi
Geçdi devri döstlar şimdi
benümdür nevbetüm

meşhür ol-:

1. **meşhür ol-:**

Gazel 2379

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Ün kazanmak, şöhret sahibi
olmak.*

Ol güneş yüzlüm neden bilmez
Muĥibbî zerresin
Mihri-y-ile gün gibi ‘âlemlere
meşhür olam

mesihâ-dem:

1. **mesihâ-dem:**

Gazel 2316

Mısra: 3

*İsa nefesli.Nefesi, mucize
olarak ölüye hayat veren
Hz.İsa’nunki gibi güçlü, etkili ve
şifa verici olan kimse.*

İy Mesihâ-dem iriş bālînüme kim
ĥastayam
Gelmeseñ cân-ı za‘îfî nâ-tüvân
ısmarlaram

mesken:

1. **mesken:**

Gazel 2138

Mısra: 3

*Oturulan, ikamet edilen yer,
ev, konut, ikametgah.*

Ƙa‘be-i küyuñ nigârâ mesken
olmuşdur baña
Andan artuk bir yirüm yokdur
ġarîb üftâdeyem

2. **mesken:**

Gazel 2250

Mısra: 13

*Oturulan, ikamet edilen yer,
ev, konut, ikametgah.*

Yiter mesken sükkânüñ arasında
Bile ĥöşdur cihânda ola merdüm

3. **mesken:**

Gazel 2372

Mısra: 2

*Oturulan, ikamet edilen yer,
ev, konut, ikametgah.*

Boynuma zencîr olaldan zülf-i
leylâlar benüm
Mesken olsa tañ mı Mecnün gibi
şahrâlar benüm

mesken evle-:

1. **mesken eyle-:**

Gazel 2314

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Bir yere yerleşmek, bir yerde
devamlı olarak oturmak.*

Âteş-i dūd-ı dilümden görmedüm
‘âlem yüzin
Gül yüzüñsüz her kaçan gülşende
mesken eyledüm

mesken idin-:

1. **mesken idin-:**

Gazel 2138

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Yerleşmek.

Ĥum dibin mesken idindüm çünkü
şâhib-bâdeyem
Ol sebebden ğuşşa vü ğamdan
bugün âzâdeyem

mesken kıl-:

1. **mesken kıl-:**

Gazel 2085

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Bir yere yerleşmek, bir yerde
devamlı olarak oturmak.*

Her kaçan yâd-ı ruĥuñla küyuñı
mesken kılam
Ĥâşâ li‘llâh kim varup seyr-i gül ü
gülşen kılam

mesned:

1. mesned:

Gazel 2292

Mısra: 10

*Dayanılan, güç ve destek
alınan şey, dayanak.*

Tayanursa n'ola zâhid bugün ger
zühd ü takvâya
Muhibbî buna mesned tevekkül
ben İlâh itdüm

mesreb:

1. meşrebin:-in

Gazel 2076

Mısra: 7

*Bir kimsenin yaratılışında
bulunan huy, yaratılış, tabiat,
mizaç, karakter.*

İtdüm kabûl çünkü hârebâfî
meşrebin
Her ne ki diye mu'tekid-i zât-ı
pâkiyem

mesrür ol:-

1. mesrür ol:-

Gazel 2379

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Sevinçli, mutlu olmak.

Hâşâ-lillâh devr-i gülde oturup
mestür olam
Nüş idüp sahn-ı çemende bâdeyi
mesrür olam

2. mesrür ol:-

Gazel 2379

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Sevinçli, mutlu olmak.

Hâşâ-lillâh devr-i gülde oturup
mestür olam
Nüş idüp sahn-ı çemende bâdeyi
mesrür olam

3. mesrür ol:-

Gazel 2379

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Sevinçli, mutlu olmak.

Hâşâ-lillâh devr-i gülde oturup
mestür olam
Nüş idüp sahn-ı çemende bâdeyi
mesrür olam

messâta:

1. meşşâta:

Gazel 2451

Mısra: 7

*Eskiden gelinleri giydirip
süsleyen, gelin başı yapan, düğün
evleri için süsler hazırlayan kadın
II Muhabbet tellah.*

Gülşene meşşâta olmuşken bugün
bâd-ı şehir
Hayfdur kim 'âkıbet berbâd ider
rüz-ı hâzân

mest:

1. mest:

Gazel 2149

Mısra: 1

*Allah aşkıdan dolayı mest
olmuş, kendinden geçmiş, akli
başında olmama durumu.*

Yine câm-ı maḥabbetden içüp mest
ü hâreb oldum
Tutuşdum âteş-i 'ışka döne döne
kebâb oldum

2. mest:

Gazel 2067

Mısra: 6

*İçki vb. sarhoşluk veren bir
şeyin etkisiyle şuuru zayıflamış,
kendinden geçmiş kimse, sarhoş. ||
Aşk, sevgi, zevk vb. bir duygudan
dolayı akli başından gitmiş, sarhoş
olmuş kimse.*

Sun baña iy sâki-i devrân
maḥabbet câmını
Mest ü lâ-ya'kıl olup kendümi
rüsâ eyleyem

3. mestem:-em

Gazel 2135

Mısra: 8

*İçki vb. sarhoşluk veren bir
şeyin etkisiyle şuuru zayıflamış,
kendinden geçmiş kimse, sarhoş. ||
Aşk, sevgi, zevk vb. bir duygudan
dolayı akli başından gitmiş, sarhoş
olmuş kimse.*

Cür'a-i câmı lebünden çün ezel
nüş eyledüm

Ol zamândan daḥı mestem beni
sanmañ ayıkam

4. mestem:-em

Gazel 2267

Mısra: 7

*İçki vb. sarhoşluk veren bir
şeyin etkisiyle şuuru zayıflamış,
kendinden geçmiş kimse, sarhoş. ||
Aşk, sevgi, zevk vb. bir duygudan
dolayı akli başından gitmiş, sarhoş
olmuş kimse.*

Mestem bâde ile bir nefes olmam
huşyâr
Bundan gayrı degül def'-i melâlem
ne kılam

5. mest:

Gazel 2137

Mısra: 4

*Aşk, sevgi, zevk vb. bir
duygudan dolayı akli başından
gitmiş, sarhoş olmuş kimse.*

Hvâbda nüş kılup la'l lebi
cür'asını
Uyarup kendüzümü mest ü
melâmet gördüm

6. mest-ile:-ile

Gazel 2137

Mısra: 10

*İçki vb. sarhoşluk veren bir
şeyin etkisiyle şuuru zayıflamış,
kendinden geçmiş kimse, sarhoş.*

Kaşı mihrâbına geçmiş ne âceb
çeşm-i nigâr
Kankı mezhebde bu vâr mest-ile
imâmet gördüm

7. mest:

Gazel 2217

Mısra: 1

*Aşk, sevgi, zevk vb. bir
duygudan dolayı akli başından
gitmiş, sarhoş olmuş kimse.*

Ol 'arızî gül gözleri ḥumâr mest
kim
Ya seng-i cefâ ile iden gönli şikest
kim

8. mest:

Gazel 2355

Mısra: 10

*İçki vb. sarhoşluk veren bir
şeyin etkisiyle şuuru zayıflamış,
kendinden geçmiş kimse, sarhoş.*

İy Muhibbî giceyle şubḥa degin
Olalum mest ü hem hâreb içelüm

mest eyle:-

1. mest eyle:-

Gazel 2122

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Kendinden geçirmek, aklını
başından almak, sarhoş etmek.*

Geh lebüñ zikr eyleyüp mest
eyleşem bu gönülümü
Geh ḥayâl-i ḥaṭṭuñ ile câmı ḥayrân
eyleşem

mest eyledi:

1. **mest eyledi:--di**

Gazel 2010

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Kendinden geçirmek, sarhoş etmek.

Beni mest eyledi 'ışkuñ şarābı
Beni sanur görenler içmişem mül

mest it-:

1. **mest it-:**

Gazel 2106

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Kendinden geçirmek, aklını başından almak, sarhoş etmek.

Şöyle mest itdi Muhibbī beni cām-
ı leb-i yār
Böyle rüsvā umaram maḥşere
mestāne varam

2. **mest it-:**

Gazel 2138

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Kendinden geçirmek, aklını başından almak, sarhoş etmek.

La 'l-i nābuñ cür'asından şöyle
mest itdün beni
Döstüm ayılmazam ben nite kim
dünyādayam

3. **mest it-:**

Gazel 2169

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Kendinden geçirmek, aklını başından almak, sarhoş etmek.

Cür'a-i cāmuñ içelden şöyle mest
itdün beni
Hey kıyāmet gitmeye tā ḥaşre dek
keyfiyetüm

mest ol-:

1. **mest ol-:**

Gazel 2041

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Kendinden geçmek, sarhoş olmak.

Gülşen içre 'işve ile eyledükçe nāz
gül
Bülbül ider aña karşı mest olup
āvāz gül

2. **mest ol-:**

Gazel 2264

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Kendinden geçmek, sarhoş olmak.

İçeliden cām-ı 'ışkı şevk ile mest
oluban
Sırr-ı 'ışkı fāş idüp 'uşşākı medhūs
eyleyem

3. **mest ol-:**

Gazel 2307

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Kendinden geçmek, sarhoş olmak.

İy Muhibbī çün ezel bezminde
içdüm cām-ı 'ışk
Tā kıyāmet mest olup kendümi
huşyār eylemem

4. **mest ol-:**

Gazel 2345

Mısra: 17

Kelime Tipi: -

Kendinden geçmek, sarhoş olmak.

Mest olup cām-ı maḥabbetten
Muhibbī döstlar
Ol lebi mül gözleri mestāni añdum
agladum

5. **mest ol-:**

Gazel 2371

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Kendinden geçmek, sarhoş olmak.

Cür'a-i cām-ı maḥabbetten
Muhibbī mest olup
'Ālemüñ niçe geçer ak u karasın
bilmedüm

6. **mest ol-:**

Gazel 2371

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Kendinden geçmek, sarhoş olmak.

Cür'a-i cām-ı maḥabbetten
Muhibbī mest olup
'Ālemüñ niçe geçer ak u karasın
bilmedüm

7. **mest ol-:**

Gazel 2457

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Kendinden geçmek, sarhoş olmak.

İy Muhibbī mest olursañ ḥaşre dek
olmaz 'aceb

'İşkuñ içdün çün ezel bezminde
sen peymānesin

mest ü harāb:

1. **mest ü harāb:**

Gazel 2452

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Aşırı derecede içmiş, çok sarhoş kimse.

Cām-ı derdün nüş idenler oldılar
mest ü harāb
Varsun ol bezme özini 'ışk-ıla bī-
'ār iden

mest ü harāb ol-:

1. **mest ü harāb ol-:**

Gazel 2379

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Çok sarhoş olmak.

'Ārızi gül bir lebi meygün nigāruñ
yādına
Gıceler mest ü harāb olup seḥer
maḥmūr olam

mestān:

1. **mestān:-i**

Gazel 2345

Mısra: 18

Sarhoş olmuş, kendinden geçmiş, mahmur.

Mest olup cām-ı maḥabbetten
Muhibbī döstlar
Ol lebi mül gözleri mestāni añdum
agladum

mestāne:

1. **mestāne:**

Gazel 2101

Mısra: 10

Sarhoş olan bir kimseye yakışır tarzda, mest olup kendinden geçmişçesine, sarhoşçasına.

Mescid-i ḥüsnüne bakdum kaşı
miḥrābında
Şaf olup ḡamzesi mestāne gözi
olmuş imām

2. **mestāne:**

Gazel 2106

Mısra: 10

Sarhoş olan bir kimseye yakışır tarzda, mest olup kendinden geçmişçesine, sarhoşçasına.

Şöyle mest itdi Muhibbî benî cām-
ı leb-i yâr
Böyle rüsvâ umaram maşşere
mestâne varam

3. mestâne:

Gazel 2122

Mısra: 7

*Sarhoş olan bir kimseye
yakışır tarzda, mest olup
kendinden geçmişçesine,
sarhoşçasına.*

Kanımı mestâne çeşmün
içdüğince iy şanem
Mâ-ħazar bu bagrumı ben saña
biryan eylesem

4. mestâne:

Gazel 2125

Mısra: 3

*Sarhoş olan bir kimseye
yakışır tarzda, mest olup
kendinden geçmişçesine,
sarhoşçasına.*

Esb-i nâz üzre yine mestâne
çeşmün tîğ alup
At salup 'aşıklarun çignetme
şahbâzum benüm

5. mestâne:

Gazel 2322

Mısra: 8

*Sarhoş olan bir kimseye
yakışır tarzda, mest olup
kendinden geçmişçesine,
sarhoşçasına.*

Zülf-i ser-keşden gönül kurtılsa
hâzır ğanzeler
Ol saçı sünbül gözi mestâne
bilmen n'eyleyem

6. mestâne:

Gazel 2434

Mısra: 7

*Sarhoş olan bir kimseye
yakışır tarzda, mest olup
kendinden geçmişçesine,
sarhoşçasına.*

Dem-be-dem mestâne çeşmün tîr
atar ben ħastaya
Didi dil kûrbân olayın ben o kaşı
yay-ıçun

mest-i bî-ħöd:

1. mest-i bî-ħöd:

Gazel 2069

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Kendinden geçmiş sarhoş.

Bu mest-i bî-ħöda sâkı sun imdi
cām-ı şabûh
Mecâl kalmadı derd-i ser-i ħumârı
çekem

mest-i çeşm:

1. mest-i çeşm:

Gazel 2302

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Sevgilinin gözlerinin sarhoşu.

Nigârâ mest-i çeşmünden ħarâbam
Beni sanma ki ben mest-i şarâbam

mest-i 'ışk:

1. mest-i 'ışk:

Gazel 2291

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Aşktan, sevgiden dolayı
kendinden geçmiş, sevgi sarhoşu,
aşık.*

Mest-i 'ışk olup ferâmüş
eyledümse 'âlemi
İy Muhibbî şükr Ĥakk'a sırr-ı 'ışk
âğâhıyam

2. mest-i 'ışk:

Gazel 2354

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Aşk sarhoşu.

İçeli rüz-ı ezel cām-ı maħabbet
cür'asın
Mest-i 'ışkam tâ ebed sanmañ ki
huşyâr olmışam

3. mest-i 'ışk:

Gazel 2354

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Aşk sarhoşu.

İçeli rüz-ı ezel cām-ı maħabbet
cür'asın
Mest-i 'ışkam tâ ebed sanmañ ki
huşyâr olmışam

mest-i 'ışk ol-:

1. mest-i 'ışk ol-:

Gazel 2097

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Aşktan, sevgiden dolayı
kendinden geçmek, sevgi sarhoşu
olmak, aşık olmak.*

'Arz-ı ħâl itmege yâra bende tākāt
kalmadı

Gitdi elden mest-i 'ışk oldum
zebânım n'eyleyem

mest-i lâ-ya'kıl:

1. mest-i lâ-ya'kıl:

Gazel 2203

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Düşünemeyecek, akıllıca
davranamayacak derecede sarhoş
olmuş, kendinden geçmiş.*

Geçdi 'ömrüm niçe bir iy dil seni
ğâfil kılam
Çirk-i dünyâyâ mülevveş mest-i lâ-
ya'kıl kılam

mest-i sarâb:

1. mest-i sarâb:

Gazel 2302

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Şarabın sarhoşu.

Nigârâ mest-i çeşmünden ħarâbam
Beni sanma ki ben mest-i şarâbam

mest-i semâ':

1. mest-i semâ':

Gazel 2101

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gökyüzü sarhoşu.

Künc-i mescidde n'ola zâhid ola
mest-i semâ'
Der-i meyħânedede ol zevk irişür
baña müdâm

mestür ol-:

1. mestür ol-:

Gazel 2379

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Kapalı kalmak, gizli kalmak.

Ĥâşâ-lillâh devr-i güldede oturup
mestür olam
Nüş idüp saħn-ı çemende bâdeyi
mesrür olam

metâ':

1. metâ'-ı:

Gazel 2007

Mısra: 3

*Kumaş, elbise vb. giyilen,
kullanılan veya herhangi bir
şekilde kendisinden faydalanılan
eşya, mal || Satılacak, kazanç
sağlanacak mal, ticaret malı. ||*

Maddi manevi sermaye, varlık, servet.

Yüri cân naqdini hârc eyle metâ'-ı gamı al
Assı itdi niçeler uydı bu bāzāra gönül

2. **metâ'idur**:--ı, --dur, -

Gazel 2021

Mısra: 11

Mal.// Elde bulunan

varlık,servet.

Çünkü bu dünyā metâ'idur kamu
'ariyyeti
Ädeme bir hırka bes tãc u kabādan
vãz gel

3. **metâ'in**:--ı, --n

Gazel 2286

Mısra: 11

Kumaş, elbise vb. giyilen,

kullanılan veya herhangi bir şekilde kendisinden faydalanılan eşya, mal.

Alurdum naqd-i cāna gam metâ'in
Maḥabbet kişverine tãcir olsam

4. **metâ'ını**:--ı, --n, --ı

Gazel 2487

Mısra: 3

Kumaş, elbise vb. giyilen,

kullanılan veya herhangi bir şekilde kendisinden faydalanılan eşya, mal.

Yagmaya virdi şabr metâ'ını
gözleri
Varumı aldı komadı bir zerre
dānesin

metâ'-ı büse:

1. **metâ'-ı büse:**

Gazel 2300

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Öpücük malı.

Naqd-i dil virüp metâ'-ı büseyi
oldum ḥarīd
Üstine cân virmeg-ile ola kim
kâyil kılām

2. **metâ'-ı büse:**

Gazel 2329

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Sevgilinin dudak serveti.

Naqd-i cân virüp metâ'-ı büseyi
almakadayım
'ışk bāzārında yokdur bundan
ayruk şan'atım

3. **metâ'-ı büse:**

Gazel 2465

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Öpücük sermayesi.

Cāna bey' ider yine virmez metâ'-ı
büseyi
Ḥüsın devrinde aña kimse ḥarīdār
olmasun

4. **metâ'-ı büse:**

Gazel 2483

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Öpücük sermayesi.

Metâ'-ı büsesin alsañ virüp cân
assı iderdün
Dilā cân çünkü anuñdur ne çıkar
kendü yanından

metâ'-ı vasl:

1. **metâ'-ı vasl:**

Gazel 2354

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Vuslat malı.

Görelı bāzār-ı 'ışk içre metâ'-ı
vaşluñı
Cân u dil naqdın virüp aña ḥarīdār
olmışam

2. **metâ'-ı vasl:**

Gazel 2354

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Vuslat malı.

Görelı bāzār-ı 'ışk içre metâ'-ı
vaşluñı
Cân u dil naqdın virüp aña ḥarīdār
olmışam

3. **metâ'-ı vasl:**

Gazel 2354

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Vuslat malı.

Görelı bāzār-ı 'ışk içre metâ'-ı
vaşluñı
Cân u dil naqdın virüp aña ḥarīdār
olmışam

4. **metâ'-ı vasl:**

Gazel 2354

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Vuslat malı.

Görelı bāzār-ı 'ışk içre metâ'-ı
vaşluñı

Cân u dil naqdın virüp aña ḥarīdār
olmışam

5. **metâ'-ı vasl:**

Gazel 2354

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Vuslat malı.

Görelı bāzār-ı 'ışk içre metâ'-ı
vaşluñı
Cân u dil naqdın virüp aña ḥarīdār
olmışam

6. **metâ'-ı vasl:**

Gazel 2354

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Vuslat malı.

Görelı bāzār-ı 'ışk içre metâ'-ı
vaşluñı
Cân u dil naqdın virüp aña ḥarīdār
olmışam

7. **metâ'-ı vasl:**

Gazel 2354

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Vuslat malı.

Görelı bāzār-ı 'ışk içre metâ'-ı
vaşluñı
Cân u dil naqdın virüp aña ḥarīdār
olmışam

8. **metâ'-ı vasl:**

Gazel 2354

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Vuslat malı.

Görelı bāzār-ı 'ışk içre metâ'-ı
vaşluñı
Cân u dil naqdın virüp aña ḥarīdār
olmışam

9. **metâ'-ı vasl:**

Gazel 2354

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Vuslat malı.

Görelı bāzār-ı 'ışk içre metâ'-ı
vaşluñı
Cân u dil naqdın virüp aña ḥarīdār
olmışam

metn-i hüsn:

1. **metn-i hüsn:**

Gazel 2429

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Güzellik yazmasının.

Degüldür metn-i hüsnüñi sentün
şerh eylemek mümkin
Olur 'aciz zebân anda niçe ta'bir
olasın sen

metn-i hüsnüñi:

1. **metn-i hüsnüñi:** --üñ, --i

Gazel 2028

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Güzelliğinin metni. ||

Güzelliğinin yazması.

Hâşiye düşmiş haţuñ yazdukda
Haţât-ı ezel
Metn-i hüsnüñi velî kim görse dir
gâyet güzel

mevc:

1. **mevc-i:**

Gazel 2335

Mısra: 7

Dalga.

Âh kılsam baħr-ı eşküm mevc
başumdan aşar
Gör neler geçdi bu 'âlem içre
başumdan benüm

2. **mevc-i:**

Gazel 2391

Mısra: 9

Dalga.

Yaşumuñ mevc ko aksun Muħibbî
anı pāk itsün
Günâh-ıla olup memlû tolu
hâşâkdür göñlüm

mevc ur-:

1. **mevc ur-:**

Gazel 2335

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Dalgalanmak.

Su içinde garķ olursam tañ mı
nîlüfer gibi
Mevc urup baħr oldı yaşum aşdı
başumdan benüm

2. **mevc ur-:**

Gazel 2346

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Dalgalanmak.

Âh kılsam baħr-ı eşküm mevc urur
deryâlayın
'Âlemi garķ ide diyü ol hevâdan
korkaram

mevcüd:

1. **mevcüd:**

Gazel 2216

Mısra: 1

*Var olan, bulunan şey veya
kimse.*

Cihânı yok iken mevcüd iden kim
Haţâsın kullarınuñ cüd iden kim

mevsim-i gül:

1. **mevsim-i gül:**

Gazel 2111

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Gül mevsimi. || İlkbahar
mevsimi, bahar mevsimi.*

İrişdi mevsim-i gülde celîs-i bāde
olam
Kadeh el üzre tutup gül gibi
küşāde olam

mevsim-i şahbâ-yı gül:

1. **mevsim-i şahbâ-yı gül:**

Gazel 2014

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Gülün şarap mevsimi.

Hoş gör eyyâmı Muħibbî yār-ıla
Tîz geçer çün mevsim-i şahbâ-yı
gül

mevzün:

1. **mevzun:**

Gazel 2222

Mısra: 10

Ahenkli, düzgün, biçimli.

Müdde'î añlamasa tañ mı Muħibbî
Her kaçan zâhir idüp şî'rümi
mevzun çekerem

2. **mevzünü:-i**

Gazel 2207

Mısra: 2

Ahenkli, düzgün, biçimli.

Hîç olur mu ki 'acib 'arız-ı
gülğünü görem
Ya boyı serv-i sehî tal'at u
mevzünü görem

3. **mevzünına:-ı, -n, -a**

Gazel 2423

Mısra: 10

*Biçimli, düzgün, ahenkli,
orantılı. || Vezinle yazılmış, vezinli,
ölçülü.*

Bu Muħibbî dem-be-dem şî'rini
rengin eyledi

Tab'ını mevzünına dinse n'ola
Selmân-ı zamân

mev:

1. **mevden:-den**

Gazel 2146

Mısra: 7

Şarap, bade, içki.

Men' kılma zâhidâ maħbûb u
meyden dönmezem
Dest-i kudret çünki alnuma ezel
kılmış raķam

2. **mevden:-den**

Gazel 2159

Mısra: 6

Şarap, bade, içki.

'Aşık-ı rindem bu günü virmezem
ben yarına
Zâhidâ şâhidle mevden sanma
perhîz eyleyem

3. **mev:**

Gazel 2006

Mısra: 1

*Şarap II kanlı gözyaşı dökme,
çok fazla ağlama.*

Sâkiyâ mey sun ki kılsun çehre-i
zerdümi al
Mutribâ depret elüñ tâ eylesün dil
kesb-i hâl

4. **meyle:-le, -**

Gazel 2042

Mısra: 1

Şarap. || İlahi aşk.

Meyhâne oldı meyle Bedâhşân
mekân-ı la'l
Her hüm görindi bāde ile sanki
kân-ı la'l

5. **meyle:-le, -**

Gazel 2042

Mısra: 6

Şarap. || İlahi aşk.

Bâzâr-ı 'ışka geldi çü şarrâf-ı mey-
fûrüş
İtdi küşāde kalbini meyle dükkân-ı
la'l

6. **mev:**

Gazel 2166

Mısra: 7

Şarap, bade.

Dil şürâhî göz yaşı mey bu ciger
nuķl-ı kebāb
Bu-durur meclisde hâzır 'iyye
esbābum benüm

7. mey:

Gazel 2207

Mısra: 4

Şarap, bade.

Bezm-i ğamda yine mihmānum
olup derd ü elem
İçmege mey yirine gözden akan
hūnı görem

8. mey:

Gazel 2233

Mısra: 7

Şarap. || *Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşkı Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.*

Bir kadeh mey ile anı şāf ide pīr-i
muġān
Āh-ıla dil āyinesin her kaçan jeng
eyleşem

9. mey:

Gazel 2402

Mısra: 7

Şarap. || *Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşkı Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.*

İçdüğü hūn-ı cigerdür 'āşıkūn mey
yirine
Dōstlar zehr-ile pürdür yimeñüz
aşum benüm

10. meyle:-le

Gazel 2298

Mısra: 2

Şarap. *Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşkı Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.*

Rehne virdüm tācumı bāde
temennā eyledüm
Bir kadeh meyle cihan mülkin
temāşā eyledüm

11. mey:

Gazel 2303

Mısra: 7

Şarap. *Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşkı Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.*

Rüsvā-yı 'ām itdi mey
Bu dīde-i eşk-bāram

12. meyinden:-i, -n, -den

Gazel 2320

Mısra: 11

Şarap. *Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşkı Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.*

Tā ezel 'ışkuñ meyinden bir kadeh
nūş itmişem
Gitmeye tā rüz-ı maşşerde benüm
keyfiyyetüm

13. meyden:-den

Gazel 2329

Mısra: 7

Şarap. *Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşkı Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.*

Ben niçe maħbūb ile meyden
geçem kim zāhidā
Āb-ı 'ışk-ıla yogurdılar ezelden
tīynetüm

14. mey:

Gazel 2356

Mısra: 3

Şarap. *Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşkı Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.*

Mey içüp şād idelüm rüh-ı revānım
Cem 'ūñ
Geşt-i gülşen kılalum bülbül ünün
güş idelüm

15. meyden:-den

Gazel 2372

Mısra: 7

Şarap. *Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşkı Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.*

Re'y idersin zāhidā maħbūb u
meyden geç diyü
Togrısı hoş gelmemişdür baña bu
rā'lar benüm

16. meyden:-den

Gazel 2385

Mısra: 7

Şarap. *Lezzeti ve sarhoş edici*

özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşkı Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.

Dilā iç bir kadeh meyden kamu
müşkileri hall it
Diyeler kim göre ancak olur böyle
kerāmet hem

17. mey:

Gazel 2428

Mısra: 5

Şarap. || *Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşkı Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.*

Gel mey ü maħbūbdan zāhid beni
men 'eyleme
Sen diyebilür misin kim istemem
bāġ-ı cinān

18. meyle:-le

Gazel 2467

Mısra: 5

Şarap. || *Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşkı Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.*

'Ömr oldur geçe maħbūb u meyle
Ne hāşıl yoħsa bu mülk-i fenādan

19. meyün:-üñ

Gazel 2486

Mısra: 6

Şarap. || *Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşkı Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.*

Bilse idüñ rehne korduñ zāhidā
destāruñ
Bir kadeh nūş eyle gel zevk it
meyüñ keyfiyyetin

mev hord:

1. mey hord:

Gazel 2211

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Şarap içen.

Dirīgā teşneyem gāyet degül
hadden birün derdüm
Sorarsañ içdüğüm hūn-ı ciger her
laħza mey hordem

mevdan:

1. meydânında:--ı, --n, --da

Gazel 2024

Mısra: 11

Düz, açık ve geniş yer, açıklık, alan, saha. || Pazar, panayır kurmaya, spor yarışmaları ve karşılaşmaları, askeri talim, tatbikat vb işler yapmaya elverişli yer.

Sîne meydanında dikilmiş nişândur gönül
Ger maḥabbet Kâf'ını gezse
Muḥibbî tañ degül

2. meydânında:--ı, --n, --da

Gazel 2038

Mısra: 10

Geniş yer, açıklık, saha. || Savaş alanı. || Yarışma, oyun yeri.

İy melek-sîmâ Muḥibbî başını top eyledi
'İşk meydânında çevgân eyle
zülfün anı çal

3. meydâna:--a, -

Gazel 2044

Mısra: 6

Pazar, panayır kurmaya, spor yarışmaları ve karşılaşmaları, askeri talim, tatbikat vb. işler yapmaya elverişli yer.

Didüm ey dilber dilersenî başımı top eyleyem
Didi zülf çevgânı hâzır sen hemân meydâna gel

4. meydâna:--a, -

Gazel 2068

Mısra: 9

Pazar, panayır kurmaya, spor yarışmaları ve karşılaşmaları, askeri talim, tatbikat vb. işler yapmaya elverişli yer.

İy Muḥibbî merd-iseñ başuñ açup meydâna gel
Tâ diyeler ehl-i 'ışk taḥsîn idüp merdüm benüm

5. meydânında:--ı, --n, --da

Gazel 2305

Mısra: 7

İsim tamlamasının ikinci ögesi olarak bir şeyin, bir hususun ortaya döküldüğü, cereyan ettiği yer.

'İşk meydânında dikdüm sînemi kıldum nişan

Ġamze okın atмага ol kaşı yayı isterem

6. meydân:

Gazel 2336

Mısra: 8

İmkan, fırsat, uygun zaman.

Şi'r-i çevgân-ıla çalmaga ma'ânî topını
'Arşa-i 'aşr içre geldüm ya'nî meydân isterem

7. meydanı:-ı

Gazel 2345

Mısra: 16

Geniş, açık yer,alan. Divan şiirinde felek, aşk, gam, yanak, yüz ve güzellik, çeşitli ilişkiler ile meydana benzetilmiştir.

Zülfî çevgânına 'uşşâkuñ serin top eyleyen
Ol semend-i nâz ile meydanı añdum ağladum

8. meydânuma:-um, -a

Gazel 2349

Mısra: 3

Aşıkların atıştığı yer.

Geşt-gîr-i 'ışkam u kimdür gelen meydânuma
Vâmık u Ferhâd u Mecnûn destyârumdur benüm

9. meydânuma:-um, -a

Gazel 2390

Mısra: 3

Pazar, panayır kurmaya, spor yarışmaları ve karşılaşmaları, askeri talim, tatbikat vb. işler yapmaya elverişli yer.

Pehlevân-ı 'ışkam çü kimdür gelen meydânuma
Vâmık u Ferhâd u Mecnun dest-yârumdur benüm

10. meydâna:-a

Gazel 2397

Mısra: 10

Pazar, panayır kurmaya, spor yarışmaları ve karşılaşmaları, askeri talim, tatbikat vb. işler yapmaya elverişli yer.

Esb-i nâz üzre binüp zülfüñi çevgân eyleseñ
Bu Muḥibbî top idüp başın gelür meydâna hem

11. meydân:

Gazel 2432

Mısra: 4

Pazar, panayır kurmaya, spor

yarışmaları ve karşılaşmaları, askeri talim, tatbikat vb. işler yapmaya elverişli yer.

Binse esb-i nâza zülfün yâr çevgân eylese
Top ider başını meydân içre 'uşşâk-ı hâzîn

12. meydâna:-a

Gazel 2458

Mısra: 3

İsim tamlamasının ikinci ögesi olarak pazar, panayır kurmaya, spor yarışmaları ve karşılaşmaları, askeri talim, tatbikat vb. işler yapmaya elverişli yer.

'İşk-ıla meydâna girsem iy fakîh itme 'aceb
Raḫsa gîrür gird-bâd-ı âhi ile gerd olan

13. meydânın:-ı, -n

Gazel 2477

Mısra: 9

İsim tamlamasının ikinci ögesi olarak bir şeyin, bir hususun ortaya döküldüğü, cereyan ettiği yer.

Muḥibbî 'ışk meydânın görüp eyle dil-âverlik
Târiḫ-i 'ışkdadur 'âşık gerek terk eylemek başın

mevdân-ı hüsni:

1. meydân-ı hüsni:

Gazel 2404

Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Güzellik meydanı.

Başımı top eyleyem ben zülfünüñ çevgânına
At salan meydân-ı hüsne şehsüvârumdur benüm

mevdân-ı 'ışk:

1. meydân-ı 'ışk:

Gazel 2367

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Aşk meydanı.

Semend-i nâz-ıla dildâr el ursa zülf-i çevgâna
Girüp meydân-ı 'ışk içre aña bir top ser çekdüm

2. meydân-ı 'ışk:

Gazel 2384

Mısra: 9

Kelime Tipi: -
Aşk meydanı.

Bugün meydân-ı 'ışk içre Muhib
dîvâne olmuşdur
Anuñçün başa âhumdan siyeh bir
dâne per çekdüm

mevgün:

1. **mevgün:**
Gazel 2379
Mısra: 3
Şarap renkli, kırmızı.

'Ârtızı gül bir lebi mevgün nigârûñ
yâdına
Giceler mest ü harâb olup seher
mahmûr olam

2. **mevgün:**
Gazel 2083
Mısra: 4
Şarap renginde olan,
kırmızıya çalan.

Lü'lü dişi firâkı-y-ıla dür dökem
gözüm
Meygün lebi hayâli ile kan olan
yaşum

mevhâne:

1. **mevhâne:**
Gazel 2042
Mısra: 1
İçki içilen yer. || Sevgilinin
kırmızı şarabı andıran dudakları
meyhanedir. Buranın toprağı
sevgilinin gözüne sürme olur.
Orada sırlar dökülür. Hayatın
zorluklarını , gamlarını ve
kederlerini unutturmak için
meyhane bir sığınaktır.
Mutasavvıflar burayı tekke olarak
görürler. Orada İlahi aşkın
şarabının içilip sarhoş olduğunu
söylerler. Meyhane bir can
kiblesidir. Oraya varanlar
üzüntülerini unuturlar. İçeri bir
defa giren çok zor çıkar.

Meyhâne oldı meyle Bedâhşân
mekân-ı la'l
Her hum görindi bâde ile sanki
kân-ı la'l

2. **mevhâneye:--(y)e, -**
Gazel 2043
Mısra: 3
İçki içilen yer. || Sevgilinin
kırmızı şarabı andıran dudakları
meyhanedir. Buranın toprağı
sevgilinin gözüne sürme olur.
Orada sırlar dökülür. Hayatın
zorluklarını , gamlarını ve

kederlerini unutturmak için
meyhane bir sığınaktır.
Mutasavvıflar burayı tekke olarak
görürler. Orada İlahi aşkın
şarabının içilip sarhoş olduğunu
söylerler. Meyhane bir can
kiblesidir. Oraya varanlar
üzüntülerini unuturlar. İçeri bir
defa giren çok zor çıkar.

Hasta dil bîmâr çeşmünden gider
meyhâneye
Hastaya lazım-durur âb u hevâ-yı
mu'tedil

3. **mevhâneyi:-(y)i**
Gazel 2085
Mısra: 8
Harabat. || Hayatın katı
gerçekleri karşısında rintlerin
teselli aradığı, neşe, zerafet, zevk
ve sanat mahalli olarak kabul
edilen içkili eğlence yeri. || Manevi
aşkın tadıldığı, ilahi aşk ile sarhoş
olunan yer, tekke.

Her yañadan leşker-i gam gelse
tutsa 'âlemi
Gam degül bâña varup mevhâneyi
me'men kılam

4. **mevhâne:**
Gazel 2118
Mısra: 1
İçki içilen yer. || Sevgilinin
kırmızı şarabı andıran dudakları
meyhanedir. Buranın toprağı
sevgilinin gözüne sürme olur.
Orada sırlar dökülür. Hayatın
zorluklarını , gamlarını ve
kederlerini unutturmak için
meyhane bir sığınaktır.
Mutasavvıflar burayı tekke olarak
görürler. Orada İlahi aşkın
şarabının içilip sarhoş olduğunu
söylerler. Meyhane bir can
kiblesidir. Oraya varanlar
üzüntülerini unuturlar. İçeri bir
defa giren çok zor çıkar.

Niçe yıl mevhâne hıştını bâlîn
eyledüm
Tâ ki tavr-ı rind-i mey-ḥvârî ben
âyîn eyledüm

5. **mevhânesine:--si, -n, -e**
Gazel 2123
Mısra: 4
Hayatın katı gerçekleri
karşısında rintlerin teselli aradığı,
neşe, zerafet, zevk ve sanat mahalli
olarak kabul edilen içkili eğlence
yeri. || Manevi aşkın tadıldığı,
ilahi aşk ile sarhoş olunan yer,
tekke.

İçüben boş idelüm felek küplerini
Dehr mevhânesine süciyi em
eyleyelüm

6. **mevhâne:-de**
Gazel 2170
Mısra: 8
İçki içilen yer. || Sevgilinin
kırmızı şarabı andıran dudakları
meyhanedir. Buranın toprağı
sevgilinin gözüne sürme olur.
Orada sırlar dökülür. Hayatın
zorluklarını , gamlarını ve
kederlerini unutturmak için
meyhane bir sığınaktır.
Mutasavvıflar burayı tekke olarak
görürler. Orada İlahi aşkın
şarabının içilip sarhoş olduğunu
söylerler. Meyhane bir can
kiblesidir. Oraya varanlar
üzüntülerini unuturlar. İçeri bir
defa giren çok zor çıkar.

Yârân geçürüp şadra bâña bâde
sunarlar
Bu 'izzeti bu hürmeti mevhânede
buldum

7. **mevhânenüñ:--nüñ**
Gazel 2346
Mısra: 13
İçki içilen yer. || Sevgilinin
kırmızı şarabı andıran dudakları
meyhanedir. Buranın toprağı
sevgilinin gözüne sürme olur.
Orada sırlar dökülür. Hayatın
zorluklarını , gamlarını ve
kederlerini unutturmak için
meyhane bir sığınaktır.
Mutasavvıflar burayı tekke olarak
görürler. Orada İlahi aşkın
şarabının içilip sarhoş olduğunu
söylerler. Meyhane bir can
kiblesidir. Oraya varanlar
üzüntülerini unuturlar. İçeri bir
defa giren çok zor çıkar.

Zâhidâ eyler Muhibbî hıdmetin
mevhânenüñ
Mescide varmam anuñçün kim
riyâdan korkaram

8. **mevhâne:**
Gazel 2386
Mısra: 7
İçki içilen yer. || Sevgilinin
kırmızı şarabı andıran dudakları
meyhanedir. Buranın toprağı
sevgilinin gözüne sürme olur.
Orada sırlar dökülür. Hayatın
zorluklarını , gamlarını ve
kederlerini unutturmak için
meyhane bir sığınaktır.
Mutasavvıflar burayı tekke olarak
görürler. Orada İlahi aşkın
şarabının içilip sarhoş olduğunu
söylerler. Meyhane bir can

kiblesidir. Oraya varanlar
üzüntülerini unurlar. İçeri bir
defa giren çok zor çıkar.

Meyhâne kapusunda yüzüm
topraga sürem
Bu nev'-ile ola ki lebi cür'asın
çeşüm

9. **meyhâne:**
Gazel 2399
Mısra: 5

*İçki içilen yer. || Sevgilinin
kırmızı şarabı andıran dudakları
meyhanedir. Buranın toprağı
sevgilinin gözüne sürme olur.
Orada surlar dökülür. Hayatın
zorluklarını , gamlarını ve
kederlerini unutturmak için
meyhane bir sığınaktır.
Mutasavvıflar burayı tekke olarak
görürler. Orada İlahi aşkın
şarabının içilip sarhoş olduğunu
söylerler. Meyhane bir can
kiblesidir. Oraya varanlar
üzüntülerini unurlar. İçeri bir
defa giren çok zor çıkar.*

Sifâl-i köhne tutsa bir kişi
meyhâne küncinde
Ferîdün bilse özünü 'aceb mi
câminı Cem hem

mey-i engür:

1. **mey-i engür:**
Gazel 2449
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Üzüm şarabı.

'Aşık olan hiç şafâ almaz mey-i
engürdan
Çalbi anuñ ser-te-ser tâ tolmayınca
nürdan

mey-i engür-ıla:

1. **mey-i engür-ıla:**
Gazel 2011
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Üzüm şarabı.

Çeng-ile 'üda hâlel virdi mey-i
engür-ıla
Eyledi zühd ü şalâhı cümle
târumâr gül

mey-i nâb:

1. **mey-i nâb:**
Gazel 2166
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Halis, arı duru, saf şarap.

Yiter 'âlemde nigâr-ıla mey-i
nâbum benüm
Hür u kevşer istemem çünkü degül
bâbum benüm

mey-i şahbâ:

1. **mey-i şahbâ:**
Gazel 2279
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Kırmızı şarap.

Humârı hoş gören rindem mey-i
şahbâdan el çekmem
Cefâsına bakup hâruñ gül-i
ra'nâdan el çekmem

mevl evle-:

1. **mevl eyle-:**
Gazel 2169
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Bir kimseye veya bir şeye
yönelmek, sevgi, ilgi, alaka
göstermek, istek ve arzu duymak.*

Bâğ-ı hüsnuñde görüp hâlûñ n'ola
meyl eylesem
Bu cihânda yok midür bir mür
deñlü gayretüm

2. **mevl eyle-:**
Gazel 2324
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Yönelmek, eğilimli olmak.

Serv-ğaddüñsüz Muhibbî 'âleme
kılmaz nazâr
Bu gönül meyl eylemez seyrâna
bilmen n'eyleyem

3. **mevl eyle-:**
Gazel 2475
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Bir kimseye veya bir şeye
yönelmek, sevgi, ilgi, alaka
göstermek, istek ve arzu duymak.*

İy Muhibbî atlas u dîbâ vü zer-baft
ü harîr
Bunlara meyl eyleme üstüñde
şâluñ var-iken

4. **mevl eyle-:**
Gazel 2497
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Bir kimseye veya bir şeye
yönelmek, sevgi, ilgi, alaka
göstermek, istek ve arzu duymak.*

Var-iken 'aşıklarun meyl eyleme
ağyâra gel
Zâğlar şaydın n'idersin sen ki
şahbâz olasın

mevl id-:

1. **mevl id-:**
Gazel 2104
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Gönül vermek. || Bir şeyi
sevmeye, istemeye veya yapmaya
içten yönelmek.*

Cür'ân içeli leblerüñe meyl ider
gönül
'Ayb olmasun yanuñda ki gâyetde
ser-hoşam

2. **mevl id-:**
Gazel 2346
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Bir kimseye veya bir şeye
yönelmek, sevgi, ilgi, alaka
göstermek, istek ve arzu duymak.*

Dâne-i hâle egerçi meyl ider
gönüm kuşu
Çeşm-i şayyâdı elinde ok u yadan
korkaram

mevl it-:

1. **mevl it-:**
Gazel 2052
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Gönül vermek. || Bir şeyi
sevmeye, istemeye veya yapmaya
içten yönelmek.*

Söz ile sanma Muhibbî şayd
iderler dilberi
Hüblar aña meyl ider kim harc ide
mâl u menâl

2. **mevl it-:**
Gazel 2200
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Bir kimseye veya bir şeye
yönelmek, sevgi, ilgi, alaka
göstermek, istek ve arzu duymak.*

Ferdâ şarâb-ı kevşere meyl itmeye
gönül
İy döst eger cür'a-i câmuñ bugün
keşüm

3. **mevl it-:**
Gazel 2435
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Bir kimseye veya bir şeye

yönelmek, sevgi, ilgi, alaka
göstermek, istek ve arzu duymak.

Zîver-i dünyâya meyl itme
Muhibbî key sakın
Kime kılmışdır vefâ saña kıla bu
pîre-zen

4. meyl it-:

Gazel 2463

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Bir kimseye veya bir şeye
yönelmek, sevgi, ilgi, alaka
göstermek, istek ve arzu duymak.*

Lebleri devrinde hergiz bakmayam
şahbâya ben
Serv kıddi var-iken meyl itmeyem
tübâya ben

5. meyl it-:

Gazel 2417

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Bir kimseye veya bir şeye
yönelmek, sevgi, ilgi, alaka
göstermek, istek ve arzu duymak.*

Tu'me diyü cîfe-i dünyâya iy dil
itme meyl
Kim kanâ'at Kâf'ınuñ 'Ankâ'sı ya
şahbâzısın

mevli:

1. meyli:

Gazel 2446

Mısra: 9

*Bir kimseye veya bir şeye
yönelmek, sevgi, ilgi, alaka
göstermek, istek ve arzu duyma.*

Meyli var gördüm Muhibbî şî'rine
cânânenüñ
Sâhirem teşhîr kıldum ol gözi
câdüyî ben

mevl-i hürmen-i erzen:

1. meyl-i hürmen-i erzen:

Gazel 2085

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Darı harmanına meyletmek.

İy Muhibbî ben kanâ'at Kâf'ınuñ
'Ankâ'sıyam
Sanma güncişğ gibi meyl-i hürmen-
i erzen kılam

mevve:

1. meyvesin:-si, -n

Gazel 2290

Mısra: 10

Meyve, mahsul.

Muhibbî eyledüm bâğ-ı dilümden
bir şecer peydâ
Kelâmun meyvesin andan
bitürdüm âbdâr itdüm

mevâl:

1. meyyâl:

Gazel 2309

Mısra: 6

*Çok eğik olan, eğilmiş şey
veya kimse.*

Serv-quadler pâyına yaşum revân
itsem ne tañ
Yüzümü su gibi sürüp yirlere
meyyâl olam

mevvit:

1. meyyit:

Gazel 2438

Mısra: 8

Ölü, ölmüş insan, mürde.

Sînemüñ üstünde yir yir dâğımı
eydür gören
Zağlar şahrâda yirler üşüben
meyyit etin

mezâğ:

1. mezâğum:-um

Gazel 2396

Mısra: 8

*Bir şeyin çıkarıldığı yer,
kaynak.*

Ne mâl u sîm ü zer ne tâc-ı devlet
Kul oldum 'ışka vardur çün
mezâğum

mezâr:

1. mezârûña:-uñ, -a

Gazel 2287

Mısra: 14

*Bir kimsenin öldükten sonra
gömüldüğü yer, kabir.*

Didüm 'ışkuñ yolında cân
virürsem
Mezârûña didi bu beyti yazam

mezellet-fütâde:

1. mezellet-fütâdeyem:-(y)em

Gazel 2188

Mısra: 3

Aşağılık biçare.

Hâk-i derinde gerçi mezellet-
fütâdeyem
Ammâ be-şadr-ı mesnedle câhı
beklerem

mezheb:

1. mezhebde:--de, -

Gazel 2068

Mısra: 5

*Bir dinde belirli görüş ve
anlayış farklılıklarından doğan
kollardan her biri. || Anlayış,
görüş.*

Var mı bir mezhebde ben kınam
helâl itdüm saña
Vaşluñ itdün sen haram iy nâz-
perverdüm benüm

2. mezhebde:-de

Gazel 2137

Mısra: 10

Din.

Kaşı mihrâbına geçmiş ne âceb
çüşm-i nigâr
Kankı mezhebde bu vâz mest-ile
imâmet gördüm

mezrâ':

1. mezrâ'in:-i, -n

Gazel 2203

Mısra: 3

*Tarım elverişli, ekilip
dikilecek toprak, geniş tarım
arazisi.*

Çünkü virdi 'ışk mezrâ'ın baña
sultân-ı 'ışk
Gamdan özge sanmañuz bir nesne
ben hâşıl kılam

mezra'-ı dil:

1. mezra'-ı dil:

Gazel 2176

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gönül tarlası.

Mezra'-ı dilde dirîğâ miñnet oldı
hâşılum
Bundan özge virmedi hâşıl baña
bârân-ı gam

2. mezra'-ı dil:

Gazel 2277

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gönül tarlası.

Ekdüm yine dâne-i eşki mezra'-ı
dilde

Ancak hemān derd-ile ğam oldı
hāşilum

mi:

1. **mi:**

Gazel 2004

Mısra: 3

"Mi" soru edati.

Āteş-i hicrāna cānā dem mi vardur
yanmayam
Sine sūzān u ciġer biryān u
giryāndur göñül

2. **mi:**

Gazel 2014

Mısra: 11

"Mi" soru edati.

Bu kadar raġbet mi bulurdu eger
Ger zamāni olmasa bir ay gül

3. **mi:**

Gazel 2019

Mısra: 10

"Mi" soru edati.

Nazm-ı gevher-nişārumı her kim ki
gūş ide
Aña Muħibbī diye-bilür mi gevher
degül

4. **misin:-sin**

Gazel 2195

Mısra: 10

"Mi" soru edati.

Niçe bir ġāret eylersin didüm dil
şehrini iy ğam
Beni bilmez misin didi ki yağmacı
tatar oldum

5. **misin:-sin**

Gazel 2287

Mısra: 8

"Mi" soru edati.

Didüm dil murġımı benden aparduñ
Didi bilmez misin kim şāhbāzam

6. **midur:-dur**

Gazel 2148

Mısra: 8

"Mi" soru edati.

Rızık için maķşüm olan elbette
saña irişür
Bes demek lāzım midur yok sīm-ile
zerdüm benüm

7. **midur:-dur**

Gazel 2391

Mısra: 2

"Mi" soru edati.

Ol güzeller şāhınuñ çün bende-i
derġāhıyam
Tañ midur dirsem cihānuñ ser-te-
ser ben şāhıyam

8. **midur:-dur**

Gazel 2471

Mısra: 6

"Mi" soru edati.

Bī-ġüneħ 'āşıkıların kırduñ
kapuñda iy şanem
Nev-civānsın dōstum lāyık midur
kan idesin

9. **mi:**

Gazel 2011

Mısra: 10

"Mi" soru edati.

Bī-vefādur dehrden umma
Muħibbī sen vefā
Hiç iştidüñ mi bunı ġülşen vire her
bār ġül

10. **mi:**

Gazel 2063

Mısra: 5

"Mi" soru edati.

Saña yitmez mi kim āhuñ duhāni
pīç pīç oldı
Niçe bir başda sevdā dil-rübānuñ
kākülinden hem

11. **misin:-sin**

Gazel 2428

Mısra: 6

"Mi" soru edati.

Gel mey ü maħbūbdan zāhid beni
men' eyleme
Sen diyebilür misin kim istemem
bāġ-ı cinān

12. **midür:-dür**

Gazel 2452

Mısra: 1

"Mi" soru edati.

Çeşm-i ser-mestüñ midür her dem
beni bīmār iden
La'l-i cān-baħşuñ midur bu
derdüme tīmār iden

13. **mi:**

Gazel 2004

Mısra: 3

*Cümleye soru anlamı veren
ek, soru edati.*

Āteş-i hicrāna cānā dem mi vardur
yanmayam
Sine sūzān u ciġer biryān u
giryāndur göñül

14. **mi:**

Gazel 2005

Mısra: 2

Soru edati.

Çün dolaşdı ser-i zūlf-i siyehkāra
göñül
Ĥaşre dek tañ mı eger bulmasa bir
çāre göñül

15. **mi:**

Gazel 2007

Mısra: 12

"Mi" soru edati.

Ol boyı serv(i) yüzi şem' i Muħibbī
seveli
Tañ mı pervāne gibi yansa eger
nāra göñül

16. **midur:-dur**

Gazel 2008

Mısra: 8

"Mi" soru edati.

Şöyle ġayrān olmışam cānā
cemālūñ ayına
Var midur bir kimsene bu ġālūme
ġayrān degül

17. **midür:-dür, -**

Gazel 2015

Mısra: 5

Soru edati.

Görinen sūnbül midür yāħūd
didüm zūlfūñ ucı
Didi hey dīvāne ol zencirdür kākül
degül

18. **mi:**

Gazel 2058

Mısra: 9

*Vurgu amacıyla kullanılan
sözde soru edati.*

Şāh-ı 'ışķ oldum Muħibbī baña
yitmez mi delil
Sinedür taḅlum nefrüm āh u
zārumdur benüm

19. **mi:**

Gazel 2031

Mısra: 3

*Cümleye olumsuzluk anlamı
veren "mi" soru eki.*

Hiç ġalāşa yir kalur mı dōstum dil
murġına
'Ārızuñ üzre kaçan dām olsa
zūlfūñ dāne ġāl

20. **mi:**

Gazel 2023

Mısra: 8

"Mi" soru edati.

Zāhidā gel buhlı ko dime
benümdür cenneti
Hiç bunu işitmedüñ mi cennete
girmez bahtıl

21. **misin:**--sin, -
Gazel 2026
Mısra: 4
"Mi" soru edati.

Serv gibi ser çeküp her dem hevâyı
gözleme
Menzilüñ hâk olısar bilmez misin
üftâde gel

22. **mi:**
Gazel 2027
Mısra: 4
"Mi" soru edati.

Sine şahrâsını eşküm lâlezâr itdi
yine
Döstüm bir görmege degmez mi
seyrân eylegil

23. **midur:**--dur, -
Gazel 2027
Mısra: 13
"Mi" soru edati.

Şi' r-i dil-süzüñ iderse tañ midur
Hassân'a ta'n
Şi' rüñi şimden girü üslüb-ı Selmân
eylegil

24. **mi:**
Gazel 2043
Mısra: 7
"Mi" soru edati.

Bilmezem yâ Rab togar mı hiç
sa'âdet kevkebi
Görmezem gün yüzini yâruñ geçer
çün ay u yıl

25. **mi:**
Gazel 2056
Mısra: 5
"Mi" soru edati.

Meclis-i cânânede yâ Rab olur mı
kim 'aceb
Ehl-i 'ışk añıldugınca ben de anda
yâd olam

26. **mi:**
Gazel 2068
Mısra: 5
"Mi" soru edati.

Var mı bir mezhebde ben kanum
helâl itdüm saña
Vaşluñ itdüñ sen harâm iy nâz-
perverdüm benüm

27. **mi:**
Gazel 2073
Mısra: 10
"Mi" soru edati.

Bu Muhibbî sözi gevherden yig
Olsa tañ mı çün oldı tab'ı selim

28. **mi:**
Gazel 2092
Mısra: 2
"Mi" soru edati.

Artdı şarâb-ı 'ışkı içelden
melâmetüm
Tañ mı ziyâde oluban artarsa
hâletüm

29. **mi:**
Gazel 2097
Mısra: 6
"Mi" soru edati.

İsterem yaşum revân idem gel iy
serv- i revân
Söyle aksun mı buyur rûh-ı
revânüm n' eyleyem

30. **mi:**
Gazel 2102
Mısra: 9
"Mi" soru edati.

Ola mı şeyyâd çeşminden gönül
murğı hâlâş
Dâm-ı zülfinde Muhibbî niyyet-i
hâl eyledüm

31. **mi:**
Gazel 2103
Mısra: 3
"Mi" soru edati.

Mecnün'dan olsa tañ mı derdüm
benüm ziyâde
Ol leyli zülfe bakdı ben müşg-büyü
sevdüm

32. **mi:**
Gazel 2113
Mısra: 8
"Mi" soru edati.

Bir kara yazu-y-ımuş geldi gubâr-ı
hañ-ı döst
Hiç olur mı kim añup ben anı
hayrân olmayam

33. **mi:**
Gazel 2114
Mısra: 5
"Mi" soru edati.

Güceler tâ şubha dek tañ mı
tutişsam şem-'veş

'İşk-ıla evvel yanan başdan
zebânumdur benüm

34. **mi:**
Gazel 2114
Mısra: 9
"Mi" soru edati.

İy Muhibbî tañ mı görünse yüzi
çarhuñ kebüd
Dem-be-dem aña 'urüc iden
duhânumdur benüm

35. **mi:**
Gazel 2160
Mısra: 6
"Mi" soru edati.

Niçe yıllardur çeker dil döstüm
hicrûñ yükün
Bir zebân-ıla olur mı takrîr
eyleyem

36. **mi:**
Gazel 2176
Mısra: 10
"Mi" soru edati.

İy Muhibbî gözlerüm yaşı müşâbih
kevkebe
Olsa tañ mı oldı ol çarhuñ meh-i
tâbânı gam

37. **mi:**
Gazel 2184
Mısra: 10
"Mi" soru edati.

Kâh oldı Muhibbî teni bir kâha
dönüp âh
Takât mı var bâr-ı gamı her gâh
çekem

38. **mi:**
Gazel 2202
Mısra: 8
"Mi" soru edati.

Gündür yüzi alnı kamer başına
geymiş tâc-ı zer
Bu nev'e olur mı beşer ammâ ki
kimdür dimezem

39. **mi:**
Gazel 2209
Mısra: 10
"Mi" soru edati.

Kıldı kılâde zülfin boynuma çünki
dilber
Artsa Muhibbî tañ mı her dem-be-
dem cününüm

40. **mi:**
Gazel 2222

Mısra: 9
" Mı" soru edati.

Müdde'î anılamasa tañ mı Muhibbî
Her kaçan zâhir idüp şî'rümi
mevzun çekerem

41. mı:
Gazel 2227
Mısra: 3
" Mı" soru edati.

Hîç olur mı vara eşkümi küyuña
cânâ senüñ
Ölicecek ilte meger bād-ı şabâ
gerdüm benüm

42. mı:
Gazel 2244
Mısra: 13
" Mı" soru edati.

Bilmez kişi irteye çıkar mı ya ölü
Gafletten uyan saña yiter bu
işâretüm

43. mı:
Gazel 2275
Mısra: 4
" Mı" soru edati.

Beñi pâ-mâl kılma işiginde
Basar mı kaçd-ıla hîç mürü
merdüm

44. mı:
Gazel 2320
Mısra: 4
" Mı" soru edati.

Sen saçı leylâ lebi şîrîne cân
virmek nedür
Bir iki dîvâne deñlü yok mı cânâ
gayretüm

45. mı:
Gazel 2321
Mısra: 6
" Mı" soru edati.

Gül yüzüñsüz ney gibi efgân ider
cân bülbülü
Hîç olur mı bülbül-i bî-çâre hâmûş
iy şanem

46. mı:
Gazel 2362
Mısra: 8
" Mı" soru edati.

Giderme zülfüñi cânâ ko haddün
üzre salınsun
Gidermek Ka'be örtüsün olur mı
hîç revâ kıblem

47. mı:
Gazel 2412
Mısra: 6
" Mı" soru edati.

Hâk-i pâyin başına tâc itmegi kim
istememez
'Âlem içre istemez bir kimse var
mı devletin

48. mı:
Gazel 2421
Mısra: 4
" Mı" soru edati.

Düşde görem uyhu yüzini meger
şimden girü
Hvâba varmak mı gele bu çeşm-i
pür-hünâbdan

49. mısın:-sın
Gazel 2429
Mısra: 8
" Mı" soru edati.

Dilâ cevri ü cefâ seni yıkdı
hârâb itdi
Umar mısın ki iy miskîn dağı
ta'mîr olasın sen

50. mısın:-sın
Gazel 2440
Mısra: 1
" Mı" soru edati.

Döstüm cevri ü cefâdan dağı
usanmaz mısın
'Âşık-ı bî-çâreler kanına hîç
kanmaz mısın

51. mısın:-sın
Gazel 2440
Mısra: 2
" Mı" soru edati.

Döstüm cevri ü cefâdan dağı
usanmaz mısın
'Âşık-ı bî-çâreler kanına hîç
kanmaz mısın

52. mısın:-sın
Gazel 2440
Mısra: 4
" Mı" soru edati.

Şem'-i hüsñüne yakup pervâne-veş
'âşıkları
Âteş-i 'ışk-ıla sen dağı 'aceb
yanmaz mısın

53. mısın:-sın
Gazel 2440
Mısra: 6
" Mı" soru edati.

Zülfî zencîrine tolaşduñ yine bir
dilberün
İy dil-i dîvâne bu 'âlemde
uslanmaz mısın

54. mısın:-sın
Gazel 2440
Mısra: 8
" Mı" soru edati.

Aldayup bir bûsesin aldum virüp
ben cân u dil
Didüm iy ârâm-ı cân bir dağı
aldanmaz mısın

55. mısın:-sın
Gazel 2440
Mısra: 10
" Mı" soru edati.

Bu Muhibbî gülşen-i hüsñün
temâşâ eylestün
Dilberâ hüsñün gülün âhîr sola
sanmaz mısın

56. mı:
Gazel 2442
Mısra: 8
" Mı" soru edati.

Dirler cefâ vü cevriñi terk eyledi
niğâr
Didüm olur mı bir kişi kim koya
'âdetin

57. mı:
Gazel 2448
Mısra: 8
" Mı" soru edati.

Leblerinden istesem dermân beni
'ayb eylemeñ
Bu cihânda hâsta mı var istemeye
şîhhatin

58. mı:
Gazel 2452
Mısra: 9
" Mı" soru edati.

Bu Muhibbî gibi var mı 'ışk ara
'ışk eri
Nağd-i cânı virüben derd ü gamı
bâzâr iden

59. mı:
Gazel 2457
Mısra: 6
" Mı" soru edati.

Niçeye dek idesin şürîde vü
dîvânelik
Olmadı mı iy gönül şimden girü
uslanasın

60. mi:

Gazel 2458

Mısra: 2

"Mi" soru edati.

Lezzet-i cevr ü cefâ-yı anlamaz bî-
derd olan

Katlanur mı hîç belâ vü zahmete
nâ-merd olan

61. mi:

Gazel 2461

Mısra: 1

"Mi" soru edati.

Hîç olur mı kim diyem ben gül'-
izârı sevmez
Bu kadar vardır diyem yanuñda
hârı sevmezsin

62. mi:

Gazel 2464

Mısra: 9

"Mi" soru edati.

Hîç dil hâlâş olur mı bir dem bu
derd ü ğamdan
Ğam leşkeri çün eyler her dem aña
şebîhün

63. mi:

Gazel 2466

Mısra: 13

"Mi" soru edati.

Bu Muhibbî'yi 'aceb añmaz mı ki
ol seng-dil
Bir nefes hergiz anuñ gitmez
hayâli yâddan

64. mi:

Gazel 2482

Mısra: 2

"Mi" soru edati.

Şikâyet eyleme cevr ü sitemden
Olur mı kurtıla 'ışk ehli ğamdan

65. mi:

Gazel 2037

Mısra: 10

*Vurgu ve kuvvetlendirme
anlamı katan soru edati.*

'İşkuma kimdür Muhibbî benüm
inkâr eyleyen
Eşk-i çeşmüm rüy-ı zerdüm aña
yitmez mi delîl

66. mi:

Gazel 2404

Mısra: 7

*Sonuna getirildiği cümleye
veya kelimeye, söyleyiş biçimine ve
tonlamaya göre soru, şaşma veya
inkar anlamı verir.*

Mürdeler bû itdügince bulsalar tañ
mî hayât
Fi'l-meşel olmış-durur san çeşme-i
hayvân gül

67. midür:--dür, -

Gazel 2051

Mısra: 4

"Mi" soru edati.

Zülfüni gördüm sehergeh gül
yüzünde bilmedüm
Döstüm sünbül midür yâhüd
periyy-i Cebra'il

68. midür:--dür

Gazel 2055

Mısra: 6

"Mi" soru edati.

Gözüm yaşını târ itdüm dönelden
kâmetüm çenge
Egilürsem 'aceb midür bela vü
derd ü ğam çektiüm

69. mi:

Gazel 2056

Mısra: 9

*Vurgu amacıyla kullanılan
sözde soru eki.*

Serv mi kıddüñ ü ya tûbâ mı 'ar'ar
didüm
Didi saña ne biter ya serv ü ya
şimşâd olam

70. mi:

Gazel 2056

Mısra: 9

*Vurgu amacıyla kullanılan
sözde soru eki.*

Serv mi kıddüñ ü ya tûbâ mı 'ar'ar
didüm
Didi saña ne biter ya serv ü ya
şimşâd olam

71. mi:

Gazel 2057

Mısra: 10

"Mi" soru edati.

Ğatı ğubârı eyledi ğayrân
Muhibbî'yi
Artsa 'aceb mi her şeb ü her rüz
ğayretüm

72. mi:

Gazel 2064

Mısra: 8

"Mi" soru edati.

Bezm-i ğamda şîşe-i çeşmüm tolu
hün-ı ciger
Nüş kıldum anı yitmez mi ciger
biryânligum

73. mi:

Gazel 2066

Mısra: 7

"Mi" soru edati.

Sulţân-ı 'ışk olmama yitmez mi bu
delîl
Yaşum sipâh u âteş-i âhum ola
'alem

74. mi:

Gazel 2076

Mısra: 2

"Mi" soru edati.

Âb-ı ğayât-ı la'l-i nigârüñ
helâkiyem
Dermân ide mi diyü anuñ
derdnâkiyem

75. mi:

Gazel 2088

Mısra: 7

"Mi" soru edati.

Zâhidâ yitmez mi bilsem saña
'ışkuma delîl
Leylî zülfi fikri ile kendümi
mecnün idem

76. mi:

Gazel 2089

Mısra: 2

"Mi" soru edati.

Yolına bir boyı servüñ gözüm
yaşın revân itdüm
Geçersem cümle varumdan 'aceb
mi terk-i cân itdüm

77. mi:

Gazel 2093

Mısra: 7

"Mi" soru edati.

Çün vişâlin ârzü eyler göñül
bilmez mi kim
Ni'met-i şâhîye dir mi bir gedâ
aşum benüm

78. mi:

Gazel 2093

Mısra: 8

"Mi" soru edati.

Çün vişâlin ârzü eyler göñül
bilmez mi kim
Ni'met-i şâhîye dir mi bir gedâ
aşum benüm

79. mi:

Gazel 2100

Mısra: 10

"Mi" soru edati.

Zülfî sevdâsı olmasa serde
Hiç dir mi idüm hevâ sevdüm

80. **mi:**
Gazel 2113
Mısra: 1
" Mi " soru edatı.

Kâkülünden dem mi vardur kim
perişân olmayam
Serv kıddün añılup yâ zâr u giryân
olmayam

81. **mi:**
Gazel 2125
Mısra: 5
" Mi " soru edatı.

Saňa irmez mi 'âceb çarħa iriřür
nâlişüm
Çagurup âh eylesem disem perî-
nâzum benüm

82. **mi:**
Gazel 2139
Mısra: 6
" Mi " soru edatı.

Küfr-i zülfün ile artursun ruħuñ
imânını
Bu müselmân resmi mi hey nâ-
müselmânum benüm

83. **mi:**
Gazel 2143
Mısra: 6
" Mi " soru edatı.

Güneş ruhsârına hâyil olur derdiyle
âh itsem
Ya teskîn mi bulur bir dem benüm
bu çeşm-i hün-bârum

84. **mi:**
Gazel 2166
Mısra: 5
" Mi " soru edatı.

Âteşüm câna irişdi kâr ide mi
bilmezem
Yok-durur eşkümden özge dîdede
âbum benüm

85. **mi:**
Gazel 2171
Mısra: 5
" Mi " soru edatı.

Kıldan ince mi miyânı yoksa yok
andan nişan
Bilmedüm bu baħř ara kaldı
gümânım var benüm

86. **mi:**
Gazel 2209

Mısra: 4
" Mi " soru edatı.

Âhum yili eselden eşküm
temevvüc itdi
Bâd olsa hiç dinür mi deryaya kıl
sükünüm

87. **mi:**
Gazel 2219
Mısra: 4
" Mi " soru edatı.

İder şayd ol kemân ebrü nazâr
benden yana kılmaz
İder mi hasretâ derdâ kaçan tîr ü
kemân görsem

88. **mi:**
Gazel 2223
Mısra: 7
" Mi " soru edatı.

Yitmez mi yitdi baňa cefâ cevruñ
iy perî
Bir yañadan neyler idüp bu
zemâne hem

89. **mi:**
Gazel 2235
Mısra: 1
" Mi " soru edatı.

Vaķt degül mi ki dilâ menzil-i
inşâfa gelem
Ėam Ėubârını silüp bâde ile şafâ
gelem

90. **mi:**
Gazel 2235
Mısra: 6
" Mi " soru edatı.

Pîr-i meyħâne döşer çünki bisât-ı
keremi
Baňa yitmez mi ki ben Ėâne-i
evķâfa gelem

91. **mi:**
Gazel 2274
Mısra: 7
" Mi " soru edatı.

Yitmez mi şehâ 'işkuma bu iki
şâhid
Bu çeħre-i zerdüm-ile bu eşk-ile
alum

92. **mi:**
Gazel 2282
Mısra: 13
" Mi " soru edatı.

Muħibbî saňa yitmez mi bu örnek
Ciger Ėün gitti Efrîdün u Cem
hem

93. **mi:**
Gazel 2283
Mısra: 14
" Mi " soru edatı.

Muħibbî 'âķil iseñ saňa örnek
Bu yitmez mi ne oldu Ėür u
Behrâm

94. **mi:**
Gazel 2304
Mısra: 10
" Mi " soru edatı.

Uyma dünyâ çün denîdür gel
Muħibbî fâriğ ol
Ėayf degül mi 'ömri şarf u dehri
bî-ħâřıl kılam

95. **mi:**
Gazel 2307
Mısra: 5
" Mi " soru edatı.

Bilmedüm kand-i mükerrer mi
lebün yâħüd nebât
Sanma la'lün zıkrını iy döst tekrâr
eylemem

96. **mi:**
Gazel 2319
Mısra: 1
" Mi " soru edatı.

Âteş-i 'iřkuñla cânâ dem mi vardur
yanmayam
Düd-i âhumdan felek gibi göğe
boyanmayam

97. **mi:**
Gazel 2319
Mısra: 12
" Mi " soru edatı.

Âteş-i řavķı yakarsa bu Muħibbî'yi
ne tañ
Dem mi vardur âteş-i 'işkıyla anuñ
yanmayam

98. **mi:**
Gazel 2334
Mısra: 6
" Mi " soru edatı.

Yandı firakıyla ciger kalmadı bu
tende eşer
Âteşe döyer mi beşer n'idem
n'idem âh ne-y-idem

99. **mi:**
Gazel 2341
Mısra: 12
" Mi " soru edatı.

İy Muhibbî âhuñ-ıla yile virdüñ
'âlemi
Bilmedüñ mi hürmen-i ğam içre
miñnet kâhiyam

100. **mi:**
Gazel 2363
Mısra: 5
" Mi " soru edati.

Didüm meclisde dildāra yanar
gördüñ mi hiç şem'i
Zebān-ı hāl-ile derd-i derünüm
âşikār itdüm

101. **mi:**
Gazel 2391
Mısra: 8
" Mi " soru edati.

Bu 'iştān u bu cürm-ile n'ola
ahvālümü bilmem
Ferah yüzini görem mi diyü
ġamnākdür gönülüm

102. **mi:**
Gazel 2411
Mısra: 4
" Mi " soru edati.

Eşk-i çeşmümden yıkılsa şehir-i ten
olmaz 'aceb
Hāne mi vardur harāb olmaya bu
seylābdan

103. **mi:**
Gazel 2423
Mısra: 4
" Mi " soru edati.

Cüybār-ı çeşmüme bakmazsa yār
olmaz 'aceb
Katu serkeşdür eger mi başın ol
serv-i revān

104. **mi:**
Gazel 2425
Mısra: 7
" Mi " soru edati.

Didüm bildüñ mi iy dilber belā
kühında ben zārı
Didi ol Hüsrev-i Şirīn-dehen
Ferahād'a beñzersin

105. **mi:**
Gazel 2449
Mısra: 8
" Mi " soru edati.

Nāy gibi ġıll u ġışdan ġalbüñi eyle
tehi
Hiç iştmedüñ mi sen bu nükteyi
tanbürdan

106. **mi:**
Gazel 2458
Mısra: 8
" Mi " soru edati.

Zāhidüñ biñ sözi te'sir itmeye
itmeñ 'aceb
Hiç eğer eyler mi bir söz dise anı
serd olan

107. **mi:**
Gazel 2462
Mısra: 8
" Mi " soru edati.

Gözün aç bak elüñdeki sebüya
Haber virür mi saña hāk-i
Cem'den

108. **mi:**
Gazel 2469
Mısra: 14
" Mi " soru edati.

Hāk-i rāh-ı 'ışk Muhibbî başa
devlet təcıdur
Raġbet itmezsem 'aceb mi efser-i
Dārā'ya ben

109. **mi:**
Gazel 2473
Mısra: 1
" Mi " soru edati.

Kimse dir mi derd olsun hiç
dermān olmasın
Vuşlat olsun dāyımā endüh-ı
hicran olmasın

110. **mi:**
Gazel 2478
Mısra: 2
" Mi " soru edati.

Olupdur hasretiyle eşk gülgün
'Aceb mi su yerine akıda hün

111. **mi:**
Gazel 2479
Mısra: 8
" Mi " soru edati.

Şāne ile zülfüñi yine perişān
eyledüñ
Ben perişān-dil şikāyet itmeye mi
şāneden

112. **mi:**
Gazel 2492
Mısra: 3
" Mi " soru edati.

Bu kerāmet mi degül Mecnün'a
kuşlar cem' olup
Kaçmaya şir ü peleng ol 'āşık-ı bī-
bākten

113. **midur:-dur**
Gazel 2115
Mısra: 3
" Mi " soru edati.

Her sehergeh gül gibi tañ midur
olsañ şādmān
Giryeye ile gülşen-i hüsñünde çün
nālānuñam

114. **midur:-dur**
Gazel 2120
Mısra: 2
" Mi " soru edati.

Cāme-i sebz ile bir şirīn zebānum
var benüm
Var midur agzı diyü lakin
gümānum var benüm

115. **midur:-dur**
Gazel 2126
Mısra: 1
" Mi " soru edati.

Var midur bilsem haber nā-
mihribānumdan benüm
Yakdı bagrum hic ara dāġ-ı
nihānumdan benüm

116. **mısın:-sın**
Gazel 2136
Mısra: 3
" Mi " soru edati.

Pādişāh olduñsa cānā Tañrı'dan
korkmaz mısın
Niçeye dek āsitānuña varup dād
eyleyem

117. **midür:-dür**
Gazel 2311
Mısra: 4
" Mi " soru edati.

Gün gibi çehremde zāhir oldı çün
āşār-ı 'ışk
Dōstlar mümkün midür ben anı
pinhān eyleyem

118. **midur:-dur**
Gazel 2150
Mısra: 8
" Mi " soru edati.

Tañlamañ gül ruġları yādına efġān
eylesem
Yok midur bir bülbül-i şüride
deñlü ġayretüm

119. **midur:-dur**
Gazel 2156
Mısra: 10
" Mi " soru edati.

Bu Muhibbî yine küyüñdan yana
‘azm eyledüm
Bilmezem beni çeken suyum
mıdur yâhüd gilüm

120. **mısız:-sız**
Gazel 2157
Mısra: 4
"Mı" soru edati.

İçdüm ezelde çünki maḥabbet
şarabını
Sanur mısız ki ḥaşre degin
hüşmend olam

121. **mıdur:-dur**
Gazel 2169
Mısra: 2
"Mı" soru edati.

Yüzine bakdukça yâruñ her dem
artar ḥayretüm
‘Alemlere tañ mıdur ‘ışk-ıla ola
şöhretüm

122. **mıdur:-dur**
Gazel 2169
Mısra: 6
"Mı" soru edati.

Bâğ-ı ḥüsnünde görüp ḥâlün n’ola
meyl eyleşem
Bu cihânda yok mıdur bir mür
deñlü gayretüm

123. **mı:**
Gazel 2173
Mısra: 5
"Mı" soru edati.

Miyânuñla lebüñçün var mı yok mı
diyü baḥş itdük
Eğer yok bildüm anlardan egerçi
kıl ü kâl itdüm

124. **mı:**
Gazel 2173
Mısra: 5
"Mı" soru edati.

Miyânuñla lebüñçün var mı yok mı
diyü baḥş itdük
Eğer yok bildüm anlardan egerçi
kıl ü kâl itdüm

125. **mıdur:-dur**
Gazel 2201
Mısra: 5
"Mı" soru edati.

Bâğ-ı ḥüsnünde görinen ḥaṭ mıdur
didüm didi
Yâd ayakdan sakınup ben anı bârü
eyledüm

126. **mı:**
Gazel 2212
Mısra: 2
"Mı" soru edati, eklendiği
olumsuz yapıdaki fiili olumlu
yapacak şekilde kullanılmış.

Gözümü tā seḥer bî-ḥvâb kıldum
Görür mi ḥvâb ol pür âb kıldum

127. **mıdur:-dur**
Gazel 2232
Mısra: 6
"Mı" soru edati.

Var iken ‘âlemlerde gül gibi şârâb-ı
erğuvân
Rind olam lâyıḳ mıdur zâhid gibi
beng eyleyem

128. **mıdur:-dur**
Gazel 2287
Mısra: 9
"Mı" soru edati.

Didüm bälâ mıdur kıddün ya tûbâ
Didi andan yüce ben ser-firâzam

129. **mıdur:-dur**
Gazel 2373
Mısra: 3
"Mı" soru edati.

Var mıdur hiç vişâl ‘âlemlerde
Bulmaduk aña dest-res n’idelüm

130. **mıdur:-dur**
Gazel 2452
Mısra: 2
"Mı" soru edati.

Çeşm-i ser-mestün midür her dem
beni bîmâr iden
La’l-i cân-baḥşuñ mıdur bu
derdüme fümâr iden

131. **mıdur:-dur**
Gazel 2459
Mısra: 3
"Mı" soru edati.

Gözlerüm yaş dökdüğince âhum
artsa tañ mıdur
Âteş üzere su dökilse ‘âlemi tutar
dütün

132. **miyem:-(y)em**
Gazel 2466
Mısra: 8
"Mı" soru edati.

La’l-i şîrinüñe cânâ ben niçe cân
virmeyem
Bu tārîḳ-i ‘ışkda eksük miyem
Ferhâd’dan

133. **mı:**
Gazel 2218
Mısra: 4
Farsçada kelime başlarına
gelen şimdiki zaman ekidir.

Lebüñ şevkine didemden dökerem
tâ seḥer her şeb
‘Aḳîḳi geh Yemen-rîzem gehî
yâḳût-ı mî bârem

micmer:

1. **micmer:**
Gazel 2312
Mısra: 4
İçinde tütsü yakılan kap, tütsü
kabı, buhurdan.

Cemâl-i ḥüsnüne karşı derününden
yanar dâlam
Benüm gibi meger ‘âşîḳ olupdur
saña micmer hem

mî-dârî:

1. **mî-dârî:**
Gazel 2301
Mısra: 10
Farsça masdar olan "daşten"
fülinin, geniş zaman kökü olan
"dar", ikinci tekil şahıs eki olan
"ye" ve ön ek olan "mi" ile
birleştirilerek "sahipsin" anlamına
getirilen bir sözcük.

Küyuña vardı Muhibbî aña yüz
göstermedün
Veh ki mî-dârî dirîḡ ez bî-dilân
dîdâr hem

midhat:

1. **midhatini:-i, -n, -i**
Gazel 2413
Mısra: 9
Övme, methetme.

Şîrin lebüñüñ midhatini ideli tekrâr
Ger dirse Muhibbî n’ola şîrin
suḥnem ben

mihir:

1. **mihrûñ:-üñ**
Gazel 2086
Mısra: 7
Güneş. || Sevgi, dostluk.

Yañılıp göstermedün bir gün baña
mihrûñ yüzün
Sende yok bildüm teraḥḥum iy
cefâkâr añladum

2. **mihrûñi:-üñ, -i**
Gazel 2088

Mısra: 1
Sevgi,dostluk.

İstemem hergiz gönülden mihrüñi
bîrûn idem
Ol sebebden isterem bagrumı her
dem hûn idem

mihmân:

1. **mihmānum:-um**
Gazel 2105
Mısra: 4
Misafir, konuk.

Üstühvân kaldı tenümde ğam-ı
hicrûñle hemân
Emr kıl seglerüñe ola benüm
mihmānum

2. **mihmānum:-um**
Gazel 2252
Mısra: 8
Misafir, konuk.

Hûn-ı dil itdüm şarabı dağı bu
bagrum kebâb
Oldı ol hûñi bed-mest çünkü
mihmānum benüm

3. **mihmānum:-um**
Gazel 2181
Mısra: 10
Misafir, konuk.

İy Muhibbî dil kebâb eyle vü hem
yaşuñ şarâb
Olısar hûn-hvâr bed-mest çünkü
mihmānum benüm

4. **mihmānuñam:-uñ, -am**
Gazel 2190
Mısra: 6
Misafir, konuk.

Üstühvānumdan ziyâfet itdüm iy
hûñi yine
Geldi küyuñ itleri dirler baña
mihmānuñam

5. **mihmân:**
Gazel 2198
Mısra: 4
Misafir, konuk.

Ārzü itdüm görem diyü vişâlûñ
Ka'besin
Hâne-i dilde belâ vü derdi mihmân
eyledüm

6. **mihmân:**
Gazel 2222
Mısra: 3
Konuk, misafir.

Gelse mihmân bu dil tekyesine
derd ü belâ
Mâ-ħazar çeşmüm ile kadeh-i hûñ
çekerem

mihmân ol-:

1. **mihmân ol-:**
Gazel 2047
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Misafir olmak.

Şabr kıl nefse Muhib eyleme rüsvâ
özünü
Sen de Yûsuf gibi zindâna varup
mihmân ol

2. **mihmân ol-:**
Gazel 2207
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Bir yerde konuk olarak
karşılanıp gerekli ilgiyi, izzet ve
ikramı görmek.*

Bez-m-i ğamda yine mihmānum
olup derd ü elem
İçmege mey yirine gözden akan
hûñi görem

mihman-ı ğam:

1. **mihman-ı ğam:**
Gazel 2176
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Kaygı, keder misafiri.

Gözlerüm yaşı şarâb u mâ-ħazar
bagrum kebâb
Eyledüm dil tekyesine oldı çün
mihman-ı ğam

mihnet:

1. **mihnet:**
Gazel 2017
Mısra: 9
*Üzüntü, dert, elem, keder,
gam, ıztrap.*

İy Muhibbî 'âlem içre oldı mihnet
hâşılûñ
Ol sebebdendür ki cismi nâtüvân
eyler gönül

2. **mihnet:**
Gazel 2024
Mısra: 1
*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat. || Üzüntü, dert, elem,
keder, gam, ıztrap.|| Bela, afet,
musibet.*

Her nefes eyler tülû'ından hâķıķat
aķteri
Ĝâh şâdi ĝâh ĝam u mihnet
mekânıdur gönül

3. **mihnet:**
Gazel 2024
Mısra: 10
*Üzüntü, dert, elem, keder,
gam, ıztrap. || Sıkıntı, zorluk,
eziyet, zahmet, meşakkat.*

Kayurur gözler o bāĝuñ
bāĝbāñıdur gönül
Çarĝ yayından kaçan atılsa mihnet
okları

4. **mihnet-ile:-ile**
Gazel 2077
Mısra: 4
*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat. || Üzüntü, dert, elem,
keder, gam, ıztrap.*

Dirseñ ki 'ışķum-ıla nedür hâlûñ iy
faķır
Derd ü belâ vü mihnet-ile toptolu
dilüm

5. **mihneti:-i**
Gazel 2081
Mısra: 1
*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat. || Üzüntü, dert, elem,
keder, gam, ıztrap.*

Cevr ü cefâ vü mihneti dāyım
çeker dilüm
İki bükildi çekeli ĝam bārını bilüm

6. **mihnet-ile:-ile**
Gazel 2095
Mısra: 8
*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat. || Üzüntü, dert, elem,
keder, gam, ıztrap.*

'Aşık oldum başuma geldi belâ vü
derd ü ĝam
Mihnet-ile geçdi sâl u mäh u
eyyāmum benüm

7. **mihnet:**
Gazel 2137
Mısra: 6
*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat.*

Ne kadar yagdursa dildâr cefâ
taşlarını
Baña mihnet sanur ol ben anı rāĝat
gördüm

8. **mihnet:**
Gazel 2143
Mısra: 1

Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet, meşakkat. || Üzüntü, dert, elem, keder, gam, ıztırap.

Ne Mecnûn gördü derd ü miñnet
içre bu şeb-i târum
Ne Ferhâd-ı belâ-perver çeküpdür
bu benüm bârum

9. miñnet:

Gazel 2154

Mısra: 10

Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet, meşakkat. || Üzüntü, dert, elem, keder, gam, ıztırap.

Ekdüm zemîn-i 'ışka Muhib dâne-i
sirişk
Derd ü belâ vü miñnet ü gam oldı
hâşılum

10. miñnetdür:-dür

Gazel 2162

Mısra: 4

Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet, meşakkat, üzüntü, dert, elem, keder, gam, ıztırap.

Sipâhum derd ü miñnetdür gözüm
yaşı-durur mâlum
Gedâ-y-iken bi-hamdi'llâh bugün
ben şâh-ı 'ışk oldum

11. miñnet:

Gazel 2176

Mısra: 2

Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet, meşakkat. || Üzüntü, dert, elem, keder, gam, ıztırap.

Dil serîrin yine feth itdi gelüp
sultân-ı ğam
Miñnet ü derdi vezîr itdi kılup
divân-ı ğam

12. miñnet:

Gazel 2176

Mısra: 5

Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet, meşakkat. || Üzüntü, dert, elem, keder, gam, ıztırap.

Mezra'-ı dilde dirîgâ miñnet oldı
hâşılum
Bundan özge virmedi hâşıl baña
bârân-ı ğam

13. miñnet:

Gazel 2180

Mısra: 3

Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet, meşakkat. || Üzüntü, dert, elem, keder, gam, ıztırap.

Görmek isterseñ mañabbet görünür
miñnet saña

Yazayım miñnet mañabbet farkı
yok imlâ kılam

14. miñnet:

Gazel 2180

Mısra: 4

Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet, meşakkat. || Üzüntü, dert, elem, keder, gam, ıztırap.

Görmek isterseñ mañabbet görünür
miñnet saña
Yazayım miñnet mañabbet farkı
yok imlâ kılam

15. miñnet:

Gazel 2180

Mısra: 6

Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet, meşakkat. || Üzüntü, dert, elem, keder, gam, ıztırap.

Atmaga âh oklarını her şehër
eflâke çün
Miñnet ile bükilen bu kıddümi ben
ya kılam

16. miñnetüm:-üm

Gazel 2219

Mısra: 2

Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet, meşakkat. || Üzüntü, dert, elem, keder, gam, ıztırap.

Giderdi şabr u hüş u dil nigârı bir
zamân görsem
Belâ vü miñnetüm artar anı ben her
zamân görsem

17. miñnet:

Gazel 2225

Mısra: 3

Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet, meşakkat.

İstedükçe egnüme dikmege miñnet
hîl'atin
Rişte-i cân eyleyüp bu gönlümi
süzen kılam

18. miñnet:

Gazel 2248

Mısra: 4

Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet, meşakkat. || Üzüntü, dert, elem, keder, gam, ıztırap.

Başum hevâ-yı zülf-ile toptolu
olalı
Eksük degül dilde belâ miñnet ü
elem

19. miñnet:

Gazel 2249

Mısra: 7

Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,

meşakkat. || Üzüntü, dert, elem, keder, gam, ıztırap.

Gördüm yazıda bir miñnet
mañabbet farkı yok
Hayret aldı bilmedüm bunu niçe
imlâ kılam

20. miñnet:

Gazel 2256

Mısra: 2

Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet, meşakkat. || Üzüntü, dert, elem, keder, gam, ıztırap.

'Ömrümi harc eyledüm yok yire
ğâyet gâfilüm
Miñnet ü endühdur ancak bu yolda
hâşılum

21. miñnet:

Gazel 2278

Mısra: 5

Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet, meşakkat. || Üzüntü, dert, elem, keder, gam, ıztırap.

Miñnet gamı eylemedin zer gibi
zañm
'İşkuñ odıyla anı erit eyle hâll
didüm

22. miñnet:

Gazel 2279

Mısra: 3

Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet, meşakkat. || Üzüntü, dert, elem, keder, gam, ıztırap.

Ben ol Mecnûn-ı dehrem ki belâ
vü miñnet ü derdi
Eger gönderse yüz biñ kez ben ol
Leylâ'dan el çekmem

23. miñnet:

Gazel 2280

Mısra: 2

Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet, meşakkat. || Üzüntü, dert, elem, keder, gam, ıztırap.

Geh derd ü belâ vü gam gehî hün-ı
ciğer çekdüm
Mañabbet istedüm miñnet bulup
gör ben neler çekdüm

24. miñnet:

Gazel 2288

Mısra: 6

Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet, meşakkat. || Üzüntü, dert, elem, keder, gam, ıztırap.

Mañabbet cāmını içdüm elinden
sâķī-i 'ışkuñ

Belâ vü miḥnet ü derdi anuñçün
câna tapşurdum

25. **miḥnet:**

Gazel 2295

Mısra: 10

*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat. || Üzüntü, dert, elem,
keder, gam, ıztrap.*

Ekdüm zemîn-i 'ışka Muḥib dâne-i
sirîşk
Derd ü belâ vü miḥnet ü ğam oldı
hâşılum

26. **miḥnet:**

Gazel 2297

Mısra: 9

*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat. || Üzüntü, dert, elem,
keder, gam, ıztrap.*

İy Muḥibbî 'ışkuñuñ çün derd ü
miḥnet hâşılı
Anuñ için ölmeği bu yolda ben râ
eyledüm

27. **miḥnet:**

Gazel 2300

Mısra: 5

*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat. || Üzüntü, dert, elem,
keder, gam, ıztrap.*

Şol kadar kan aghayam miḥnet
beyâbânında kim
Ser-te-ser vâdîlere yaşumla küllî
gil kılam

28. **miḥnet:**

Gazel 2310

Mısra: 9

*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat. || Üzüntü, dert, elem,
keder, gam, ıztrap.*

Kalmadı derd ü belâ miḥnet
Muḥibbî görmedük
Olalıdan bertü baña rehnümâ
göñlüm gözüm

29. **miḥnetler:-ler**

Gazel 2313

Mısra: 4

*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat. || Üzüntü, dert, elem,
keder, gam, ıztrap.*

Felek gerçi ki birkaç gün cüdâ
kıldı diyârımdan
Ferâmuş oldı miḥnetler çü yâr-ı
mihribân gördüm

30. **miḥnetüm:-üm**

Gazel 2320

Mısra: 14

*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat. || Üzüntü, dert, elem,
keder, gam, ıztrap.*

Şol kadar gördi Muḥibbî cevruñi
'âlemde kim
Çekmedi Ferhâd u Vâmîk belki
Mecnün miḥnetüm

31. **miḥnetün:-üñ**

Gazel 2328

Mısra: 3

*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat. || Üzüntü, dert, elem,
keder, gam, ıztrap.*

Eksük olmaz dem-be-dem cevri
cefâ vü miḥnetün
Müstedâm ol döstüm senden gelür
her dem kerem

32. **miḥnet:**

Gazel 2334

Mısra: 3

*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat. || Üzüntü, dert, elem,
keder, gam, ıztrap.*

Hicr ü cefâ cevri ü sitem miḥnet ü
ğam derd ü elem
Yazdı çün alnuma rağam n' idem
n' idem âh ne-y-idem

33. **miḥneti:-i**

Gazel 2337

Mısra: 4

*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat. || Üzüntü, dert, elem,
keder, gam, ıztrap.*

Danışmadan baña tolaşduñ bend-i
zülfine
İy dil belâ vü miḥneti saña mehel
didüm

34. **miḥnet:**

Gazel 2341

Mısra: 12

*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat. || Üzüntü, dert, elem,
keder, gam, ıztrap.*

İy Muḥibbî âhuñ-ıla yile virdüñ
'âlemi
Bilmedüñ mi hırmen-i ğam içre
miḥnet kâhiyam

35. **miḥnet:**

Gazel 2365

Mısra: 7

*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat. || Üzüntü, dert, elem,
keder, gam, ıztrap.*

Okudum Ferhâd u Mecnün ile
miḥnet dersini

Mekteb-i 'ışk içre oldılar
sebağdaşum benüm

36. **miḥneti:-i**

Gazel 2366

Mısra: 9

*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat. || Üzüntü, dert, elem,
keder, gam, ıztrap.*

Derdü devâ vü miḥneti râḥat
Muḥibbî'ye
Andan berü ki ol sanemüñ
derdnâkiyem

37. **miḥnet:**

Gazel 2371

Mısra: 5

*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat. || Üzüntü, dert, elem,
keder, gam, ıztrap.*

Gâh ḥasret gâh ḥayret gâh miḥnet
gâh âh
'İşkuñuñ ben ḥasta-dil bunca
belâsın bilmedüm

38. **miḥnetden:-den**

Gazel 2391

Mısra: 5

*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat. || Üzüntü, dert, elem,
keder, gam, ıztrap.*

Geh olur goncalar gibi bu dil dem-
beste miḥnetden
Gehî lâle-şîfat her dem girîbân-
çâkdür göñlüm

39. **miḥnet:**

Gazel 2402

Mısra: 9

*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat. || Üzüntü, dert, elem,
keder, gam, ıztrap.*

Okuduk Mecnün u Ferhâd-ıla
miḥnet dersini
Mekteb-i 'ışk içre bunlardan
sebağdaşum benüm

40. **miḥnetin:-i, -n**

Gazel 2412

Mısra: 10

*Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet,
meşakkat. || Üzüntü, dert, elem,
keder, gam, ıztrap.*

Dâr-ı dünyâ yüzüne gülse dilâ
aldanma gel
Gösterür âhir saña ol dürlü dürlü
miḥnetin

41. **miḥnet:**

Gazel 2493

Mısra: 3

Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet, meşakkat. || Üzüntü, derd, elem, keder, gam, ızdırap.

İhtiyâr ider belâ vü derd ü miñnet yüklerin
Dil virüp bir mâh-rüya şive vü nâz isteyen

miñnet çek-:

1. miñnet çek-:

Gazel 2453

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sıkıntıya, eziyete katlanmak, sıkıntı çekmek.

Rüz-ı ezelde 'aşık miñnet çekegelüpdür
Âb-ı mañabbet-ile yogurdılar hamîrin

miñnet-bâr:

1. miñnet-bâr:

Gazel 2234

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gam yüklü, üzüntü ve keder dolu.

Çekmek için döstlar dünyâda miñnet bârını
Üştür-i ser-mest gibi kendüzimi bir ner kılam

miñnet-i cân:

1. miñnet-i cân:

Gazel 2311

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Can sıkıntısı.

Tır-i gamzeñ gelse idem sînemi aña siper
Cân virem bu yolda sanmañ miñnet-i cân eyleyem

miñnet-i hicrân:

1. miñnet-i hicrân:

Gazel 2326

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Ayrılık sıkıntısı.

Ayru düşdüm ol periden hastayam zâr inlerem
Miñnet-i hicrân içinde çâr u nâ-çâr inlerem

miñnet-i hvâb:

1. miñnet-i hvâb:

Gazel 2195

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Zor uyku.

Baña sor miñnet-i hvâbı ne bilsün anı her nâ-kes
Kılup feryâd-ıla nâle ki her şeb zinde-dâr oldum

mihr:

1. mihrin:-in

Gazel 2306

Mısra: 6

Dostluk, sevgi.

'İşk-ıla cân riştesin boynuma zencir eyleyüp
Mihrin ol nâ-mihrübânüñ dilde muhkem eyledüm

2. mihründe:-iñ, -de

Gazel 2407

Mısra: 6

Sevgi, muhabbet.

Nite kim hüsnuñ güli dâyim terakķide-durur
Her gün eفزundur şehâ mihründe feryâdum benüm

3. mihr:

Gazel 2066

Mısra: 5

Dostluk, sevgi.

Mihr ü vefâña zerrece ben talib olmadum
Gönder cefa vü cevruñi tek baña dem-be-dem

4. mihr:

Gazel 2070

Mısra: 1

Sevgi, dostluk.

Geçdi 'ömrüm âh kim mihr ü vefâyı görmedüm
Niçe yıldur hasta-hâl oldum devayı görmedüm

5. mihr:

Gazel 2381

Mısra: 7

Sevgi, dostluk.

Cevr iderse hükm anuñdur mihr iderse luřf anuñ
Emri cârî kulam ol pâdişâhumdur benüm

6. mihr:-i

Gazel 2120

Mısra: 8

Sevgi, dostluk.

Hafta olur görmezem gün yüzünü aylar geçür
Âh kim bir mihrî yok nâ-mihrübânüm var benüm

7. mihrüñi:-iñ, -i

Gazel 2144

Mısra: 7

Aşk, sevgi, dostluk.

Gönlüme naķş eyleyelden mihrüñi zâr eyledüm
Dâğlar pul sînem oldı tahta-i nerdüm benüm

8. mihrini:-i, -n, -i

Gazel 2180

Mısra: 1

Güneş. || Sevgi, dostluk.

Leylî zülfün mihrini dilde kaçan peydâ kılam
Ser-bürehe kendümi mecnünlayın rüsvâ kılam

9. mihr:-i

Gazel 2196

Mısra: 2

Sevgi, dostluk.

Gitdi elden cân u dil bir bî-vefâdur sevdüğüm
Cevri bî-had mihrî yok bir pür-cefâdur sevdüğüm

10. mihr:-i

Gazel 2202

Mısra: 9

Sevgi, dostluk.

Başdan ayaga nâz-durur çok cevri mihrî az-durur
Nâ-cinslere hem-râz-durur ammâ ki kimdür dimezem

11. mihrüñle:-iñ, -le

Gazel 2210

Mısra: 5

Sevgi, dostluk.

Egerçi zerreden kemter haķirem lik mihrüñle
Vefâdan olmazam hâlî felekde mihr-i raşşanam

12. mihrini:-i, -n, -i

Gazel 2240

Mısra: 10

Sevgi, dostluk.

İy Muhibbî virmişem dünyâ-yı dūna çün talâķ

Taň mı dirsem dilden mihrini bîrûn eyledüm

13. **mihrüni:-üñ, -i**
Gazel 2332
Mısra: 9
Sevgi, dostluk.

Görmedümse mihrüni gördüm besî
cevr ü sitem
Ol sebebden iy cefâ-cü gönümi
şâd eyledüm

14. **mihr:**
Gazel 2345
Mısra: 9
Sevgi, dostluk.

Görmedüm mihr ü vefâ çekdüm
velî cevr ü cefâ
Hasret ü derd ü belâ hicrânı añdum
agladum

15. **mihr:-i**
Gazel 2371
Mısra: 11
Sevgi, dostluk.

Baňa mihrî olmayup cevr ü cefâsın
añladum
‘Âkıbet ammâ anı câna kıyasın
bilmedüm

16. **mihr-ile:-ile**
Gazel 2374
Mısra: 2
Güneş.

Gün yüzlüler fırâkıyla eger âh
çekem
Evc-i felekde mihr-ile mâha sipâh
çekem

17. **mihr-y-ile:-i, -(y)le**
Gazel 2379
Mısra: 10
Sevgi, dostluk. || Güneş.

Ol güneş yüzlüm neden bilmez
Muhibbî zerresin
Mihri-y-ile gün gibi ‘âlemlere
meşhûr olam

18. **mihrüñ-ile:-üñ, -ile**
Gazel 2385
Mısra: 3
Güneş, şems, afitab.

Senüñ mihrüñ-ile mâhum olup
dem-beste rüsvâyî
Belâ kühında Ferhâd’ a dönüp
oldum melâmet hem

19. **mihr:**
Gazel 2441
Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Sevgi, dostluk.

İy gönül ger dirse mihr idem saňa
aldanma kim
Niçe kerre aldanup gördüñ anuñ
sen yaresin

20. **mihrüñ:-üñ**
Gazel 2445
Mısra: 3
Sevgi, dostluk.

İy şanem sînemde câ çün eyledi
mihrüñ odı
Çekmezem ben gayrı dâğ-ı
âteşinüñ minnetin

21. **mihr:**
Gazel 2493
Mısra: 14
Sevgi, dostluk.

İy Muhibbî bu tarîk-ı ‘ışkda ‘âşık
degül
Gözleyüp mihr ü vefâ cevr ü cefâ
az isteyen

mihr evle:-

1. **mihr eyle:-**
Gazel 2065
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Sevgi, dostluk göstermek
,yakınlık kurmak, dost gibi candan
davranmak.

Bu Muhibbî’ye cefâ kılsañ yañud
mihr eyleseñ
Her ne hüküm itseñ buyur emrüne
fermân olmışam

mihr ile meh:

1. **mihr ile meh:**
Gazel 2053
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Güneş ile Ay.

Şîve vü nâz ile dilber ideli ‘arz-ı
cemâl
Mihr ile meh gökde buldı biri naqş
biri zevâl

mihr ü mâh:

1. **mihr ü mâh:**
Gazel 2158
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Güneş ve ay.

Rüy-ı dilber mihr ü mâhumdur
benüm
Târ-ı şeb zülf-i siyâhumdur benüm

mihr ü meh:

1. **mihr ü meh:**
Gazel 2019
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Ay ve Güneş.

Yok agzuña bilüñe disem kim
haber degül
Yüzüñe mihr ü meh disem eksük
nazar degül

mihr ü vefâ kıl:-

1. **mihr ü vefâ kıl:-**
Gazel 2495
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Sevgi ve dostluk göstermek.

Hüblük resmi budur eyle
Muhibbî’ye cefâ
Bu degül mihr ü vefâ kılup uşülden
çıkasın

mihrâb:

1. **mihrâbında:-ı, -n, -da**
Gazel 2101
Mısra: 9
Cami, mescit gibi ibadet
yerlerinde kible duvarında
bulunan, cemaatle namaz
kılınırken imamın önünde durduğu,
zeminden biraz yüksek girintili yer.
|| Yüceliğinden, güzelliğinden vb.
üstün niteliklerinden dolayı
kendisine yönelinen makam veya
kimse. || Sevgilinin kemer
şeklindeki kaşları ve kaşların
arasında kalan kısım.

Mescid-i hüsnüne bakdum kaşı
mihrâbında
Şaf olup gamzesi mestâne gözi
olmuş imâm

2. **mihrâbına:-ı, -n, -a**
Gazel 2137
Mısra: 9
Sevgilinin kemer şeklindeki
kaşları ve kaşların arasında kalan
kısım.

Kaşı mihrâbına geçmiş ne âceb
çeşm-i nigâr
Kankı mezhebde bu vâr mest-ile
imâmet gördüm

3. **mihrâbum:-um**
Gazel 2166

Mısra: 4

Cami, mescit gibi ibadet yerlerinde kible duvarında bulunan, cemaatle namaz kılınırken imamın önünde durduğu, zeminden biraz yüksek girintili yer. || Yüceliğinden, güzelliğinden vb. üstün niteliklerinden dolayı kendisine yönelinen makam veya kimse.

Secde idelden nigārā varmaz
oldum mescide
Tāk-ı ebrūsı olupdur çünkü
mihrābum benüm

4. mihrāb:

Gazel 2206

Mısra: 6

Sevgilinin kemer şeklindeki kaşları ve kaşların arasında kalan kısım. || Cami, mescit vb. yerlerde Kābe yönünü gösteren, duvarda bulunan ve imama ayrılmış olan oyuk veya girintili yer.

Tāk-ı ebrūnı eger bir kez göre
şeyh-i şehir
İdine mihrāb anı kıddini kıla dağı
ham

5. mihrābın:-ı, -n

Gazel 2212

Mısra: 3

Sevgilinin kemer şeklindeki kaşları ve kaşların arasında kalan kısım.

Göreliden kaşlarıñ mihrābın ol
Özümi gūşe-i mihrāb kıldım

6. mihrāb:

Gazel 2231

Mısra: 6

Sevgilinin kemer şeklindeki kaşları ve kaşların arasında kalan kısım. || Cami, mescit gibi ibadet yerlerinde kible duvarında bulunan, cemaatle namaz kılınırken imamın önünde durduğu, zeminden biraz yüksek girintili yer.

Yüzüñ mescid ne hoşdur aña karşı
Kılam mihrāb idüp kaşuñ
namāzum

7. mihrābına:-ı, -n, -a

Gazel 2245

Mısra: 7

Cami ve mescitlerin kible tarafındaki duvarına açılan oyuk, imamın durduğu yer II Kavisli yapısı dolayısıyla sevgilinin kaşları.

Kaddi kāmēt getürdi uy kaşı
mihrābına
Mescid-i hüsünde çeşmi çünkü
olmuşdur imām

8. mihrābına:-ı, -n, -a

Gazel 2371

Mısra: 7

Cami ve mescitlerin kible tarafındaki duvarına açılan oyuk, imamın durduğu yer II Kavisli yapısı dolayısıyla sevgilinin kaşları.

Mescid-i hüsünde karşı kaşları
mihrābına
Baş açup el kaldurup ammā
du ‘āsın bilmedüm

9. mihrābına:-ı, -n, -a

Gazel 2254

Mısra: 5

Cami ve mescitlerin kible tarafındaki duvarına açılan oyuk, imamın durduğu yer II Kavisli yapısı dolayısıyla sevgilinin kaşları.

Geçüp cāmi ‘-i hüsün içre kaşı
mihrābına karşı
Durup kirpükleri şaf şaf ider çeşmi
imāmet hem

10. mihrāb:

Gazel 2271

Mısra: 8

Cami, mescit gibi ibadet yerlerinde kible duvarında bulunan, cemaatle namaz kılınırken imamın önünde durduğu, zeminden biraz yüksek girintili yer. || Sevgilinin kemer şeklindeki kaşları ve kaşların arasında kalan kısım.

Cāmi ‘-i hüsünüñde gördüm çeşmüñ
olmuşdur imām
Secde idüp tāk-ı ebrūn ben de
mihrāb eyleyem

11. mihrābına:-ı, -n, -a

Gazel 2292

Mısra: 5

Sevgilinin kemer şeklindeki kaşları ve kaşların arasında kalan kısım.

Gezerken mescid-i hüsünüñ kaşuñ
mihrābına irdüm
Kıyāma kalmadı kudret hemān-
dem secdegāh itdüm

12. mihrābına:-ı, -n, -a

Gazel 2432

Mısra: 10

Sevgilinin kemer şeklindeki kaşları ve kaşların arasında kalan

kısım. || Seccadelerde ve bazı halılarda bulunan kemer şeklindeki motif.

Kāmēt itse cümle mescid ehli
iderler kıyām
Kaşları mihrābına olurlar anuñ
sācidin

mihrāb-ı ebrü:

1. mihrāb-ı ebrü:

Gazel 2224

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Kaşlarının mihrābı, sevgilinin kemer şeklindeki kaşları ve kaşların arasında kalan kısmı.

Bir nażar mihrāb-ı ebrūsın göre
zühhād-ı şehri
Yañılıp evrādım kıble kıla ebrü-yı
ham

mihr-i ālem:

1. mihr-i ālem:

Gazel 2421

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Alemin güneşi.

Mihr-i ālemden Muhibbī zerreler
yüz döndüre
Dönmeye yüzüm benüm ol mihr-i
‘ālem-tābdan

mihr-i ‘ālem-tāb:

1. mihr-i ‘ālem-tāb:

Gazel 2421

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Cihanı aydınlatan güneş

yüzlü sevgili.

Mihr-i ālemden Muhibbī zerreler
yüz döndüre
Dönmeye yüzüm benüm ol mihr-i
‘ālem-tābdan

mihr-i ‘āşık:

1. mihr-i ‘āşık:

Gazel 2422

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşığın sevgisi.

Kimde kim zerresi hāşıl ola mihr-i
‘āşıkun
Tā ölince kesemez zulfünüñ
endişelerin

mihr-i cihan-ārā:

1. **mıhr-i cıhan-ārā:**

Gazel 2098

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Cıhanı süsleyen güneş.

Sözlerüm rüşen olur gün gibi
bürhān istemez
Āfitābım yüzüne mıhr-i cıhan-ārā
disem

2. **mıhr-i cıhan-ārā:**

Gazel 2469

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Cıhanı süsleyen güneş.

Zerre-veş kıldı hevā-yı 'ışk
sergerdān beni
İrmedüm derdā ki ol mıhr-i cıhan-
ārāya ben

mıhr-i enver:

1. **mıhr-i enver:**

Gazel 2118

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Parlak güneş.

Bu ümīd-ile ki mıhr-i enverüm
menzil ide
Sine burcın āteşin eşkümle pervīn
eyledüm

mıhr-i rahşān:

1. **mıhr-i rahşān:**

Gazel 2210

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Parlak güneş.

Egerçi zerreden kemter hāķīrem lık
mıhrüñle
Vefādan olmazam hālī felekde
mıhr-i rahşānam

mıhr-i sa'ādet:

1. **mıhr-i sa'ādet:**

Gazel 2092

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Mutluluk güneşi.

Sa'd ola yıldızım toga devlet günü
başa
Yüz gösterürse baña o mıhr-i
sa'ādetüm

mıhribān:

1. **mıhribān:**

Gazel 2266

Mısra: 5

*Şefkatli, muhabbetli, güler
yüzlü kimse, dost.*

Didiler çekme cefasın ara bul bir
mıhribān
Hāşa-lillāh dil didi dil dıgeri māyıl
kılam

2. **mıhribān:-ı**

Gazel 2368

Mısra: 1

*Şefkatli, muhabbetli, güler
yüzlü kimse, dost.*

'Ālemi geşt eyledüm mıhribānı
bulmadum
Cānumı kıldum fedā ārām-ı cānı
bulmadum

mī-kerde:

1. **mī-kerdem:-m**

Gazel 2211

Mısra: 8

Halinde bulunmak, olmak.

Perī-rūsın revā mıdur yanuñda
Ehremen n'eyler
İşidüp görelı bunı dılı dīvāne mī-
kerdem

mıkraż-ı cevr:

1. **mıkraż-ı cevr:**

Gazel 2057

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Eziyet makası.

Mıkraż-ı cevrı kesse eger gelse
başumı
Aña dañı ziyāde olısar
maħabbetüm

mıl çek-:

1. **mıl çek-:**

Gazel 2022

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Cezalandırmak maksadıyla
bir kimsenin gözlerini kızgın bir
mille kör etmek.*

Çok görür küyına varsam müdde'ı
ben 'aşıkı
Dilegüm budur Hūdā'dan çekile
gözine mıl

milket-i iskender:

1. **milket-i iskender:**

Gazel 2268

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

İskender mülkü. İskender

*şürde dñyanın pek çok yerini
fethetmesi yönüyle ele alınır.*

Ne taħt u tāt u ne milket-i İskender
isterem
Bir pādīşāha bende olam ekşer
isterem

millet:

1. **milletin:-i, -n**

Gazel 2412

Mısra: 8

*Millet, bir dine, bir kavmiyete
mensup topluluk.*

Kimi Naşrānı kimi didi Yahūdī
kim Mecūs
Ben raķībūñ bilmedüm 'ālemde
nedür milletin

mīm:

1. **mīm:**

Gazel 2073

Mısra: 6

*Arap alfabesinin yirmi
dördüncü harfi. II Sevgilinin mim
harfi gibi küçük olan ağız.*

Kim ki gördi lebüñ ile zülfüñ
Birine mīm didi birine cīm

2. **mīm:**

Gazel 2177

Mısra: 4

"Mim" harfi.

Oluban cürme muķır senden
umaruz rahmeti
Yüzi suyına ki var nām-ı şerifinde
dü mīm

3. **mīm:**

Gazel 2146

Mısra: 5

*Osmanlı alfabesinde bir
harftir. Divan şiiirinde birçok harf
gibi kullanım alanı bulmuştur.
Sevgilinin ağız, mim harfinin
yuvarlağı kadar küçük kabul edilir.*

Ağız mīm ü zülfı lām u olalı ķaddı
elif
Eksük olmaz dōstlar şimden girü
baña elem

4. **mımden:-den**

Gazel 2328

Mısra: 9

*Osmanlı alfabesinde bir
harftir. Divan şiiirinde birçok harf
gibi kullanım alanı bulmuştur.
Sevgilinin ağız, mim harfinin
yuvarlağı kadar küçük kabul edilir.*

Ḳaddi elf ü zülfi lām u agızı
mînden ırak
İy Muḥibbî hicr ara eksük degül
baña elem

5. **mîm:**

Gazel 2498

Mısra: 7

*Osmanlı alfabesinde bir
harftir. Divan şiirinde birçok harf
gibi kullanım alanı bulmuştur.
Sevgilinin ağzı, mîm harfinin
yuvarlağı kadar küçük kabul edilir.*

Agzına kim mîm dir kim noḳtaya
teşbîh ider
Hoş hayâl eyler velî kaldur diyen
ince bilin

6. **mîm:**

Gazel 2226

Mısra: 6

*Osmanlı alfabesinde bir
harftir. Şiirde peygamber
efendimizin isminde iki tane mîm
harfi olmasından dolayı
kastedilmiştir.*

Yüzüm kara velî ümmîd-vâram
Baña şefkat ide maḥşerde dü mîm

mi' mâr:

1. **mi' mâr:**

Gazel 2194

Mısra: 10

*Yapıların planını hazırlayıp
bunların gerçekleşmesini sağlayan
kimse.*

Fikr-i bîkrümle yine ḥâne-i
nazmum düzedüp
Ma'nî-i himmet-ile yapmaga
mi' mâr oldum

2. **mi' mâr:**

Gazel 2289

Mısra: 10

*Yapıların planını hazırlayıp
bunların gerçekleşmesini sağlayan
kimse.*

Gönlüm gibi ḥarâbe eyvân-ı 'ışkı
gördüm
Mi' mâr olup Muḥibbî anı 'imâret
itsem

3. **mi' mâr:**

Gazel 2261

Mısra: 14

*Yapıların planını yapıp
bunların gerçekleşmesini sağlayan
kimse. II Birini hoşnut edecek,
sevindirecek kişi.*

Yâra didüm yap Muḥibbî gönlünü
N'ola didi aña mi' mâr olmuşam

min:

1. **min:**

Gazel 2472

Mısra: 8

*"Ben", birinci teklik şahıs
zamiri.*

Göz yaşı eger la'le dönerse 'aceb
olmaz
Perverde kılup min anı ḥün-ı
cigerümden

minnet:

1. **minnetüm:-üm**

Gazel 2327

Mısra: 2

*Yapılan bir iyiliğin yükü,
ağırlığı altında ezilme, iyilik
yapana karşı kendini daima borçlu
hissetme.*

Ḥâk-i pâyüñ olalı başumda tâc-ı
devletüm
Zerre deñlü kimseye 'âlemde
yokdur minnetüm

2. **minnetüm:-üm**

Gazel 2388

Mısra: 5

*İyilik, yardım, bağış, lutf,
kerem.*

Her ne ki gelse cânuma var saña
minnetüm
Ger nâvek-i cefâ vü eger ḥançer-i
sitem

3. **minnetin:-i, -n**

Gazel 2445

Mısra: 2

*Yapılan bir iyiliğin yükü,
ağırlığı altında ezilme, iyilik
yapana karşı kendini daima borçlu
hissetme.*

Çekeli bir zülfi-i hoş-bü nâzeninün
minnetin
Almazam 'aynuma misk ü
'anberinün minnetin

4. **minnetin:-i, -n**

Gazel 2445

Mısra: 8

*İyilik, yardım, bağış, lutf,
kerem.*

Olmuşamdur çünkü istiğnâ-y-ıla
'Ankâ-yı Kâf
Baña 'arz itmeñ semâ-y-ıla
zemînün minnetin

5. **minnetin:-i, -n**

Gazel 2445

Mısra: 10

*Yapılan bir iyiliğin yükü,
ağırlığı altında ezilme, iyilik
yapana karşı kendini daima borçlu
hissetme.*

Bu Muḥibbî sözleri gevher-durur
mengüş idin
Alma cânâ boynuna dürr-i semînün
minnetin

minnet çek-:

1. **minnet çek-:**

Gazel 2437

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Bir iyiliğin yükü altında
kalmak, ezilmek.*

Hiç çekmez merd olan dünyâ-yı
dünuñ minnetin
Görür-iken gün başında dürlü
dürlü 'illetin

2. **minnet çek-:**

Gazel 2445

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Bir iyiliğin yükü altında
kalmak, ezilmek.*

Çekeli bir zülfi-i hoş-bü nâzeninün
minnetin
Almazam 'aynuma misk ü
'anberinün minnetin

3. **minnet çek-:**

Gazel 2445

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Sıkıntılı bir duruma uzun süre
katlanmak.*

Yüzünü gördükde cân virmek
muḥarrerken baña
Hiç revâ midur çekem âh u enînün
minnetin

4. **minnet çek-:**

Gazel 2445

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Sıkıntılı bir duruma uzun süre
katlanmak.*

Çekeli bir zülfi-i hoş-bü nâzeninün
minnetin
Almazam 'aynuma misk ü
'anberinün minnetin

5. **minnet çek-:**

Gazel 2445

Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Sıkıntılı bir duruma uzun süre
katlanmak.

İy şanem sînemde cā çün eyledi
mihrûn odı
Çekmezem ben gayrı dâğ-ı
âteşinûn minnetin

minnet id-:

1. **minnet id-:**

Gazel 2111

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Borcu ve yükü altında
kalacağımı bile bile bir kimseden
kendisi için iyilikte bulunmasını
istemek, boyun eğip yalvarmak.*

Bir iki cām-ı şafâ bahş eyle huzûra
varam
Ne yâda minnet idüp ne hüd
âşinâda olam

minnet kıl-:

1. **minnet kıl-:**

Gazel 2140

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Borcu ve yükü altında
kalacağımı bile bile bir kimseden
kendisi için iyilikte bulunmasını
istemek, boyun eğip yalvarmak.*

Gözüm yaşını hün idüp gönülden
nâle idelden
Ne kıldum mutribe minnet ne
muhtâc-ı şarâb oldum

minnete geç-:

1. **minnete geç-:**

Gazel 2093

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Beğenilmek, hoşla gitmek,
makhbule geçmek, kendisine verilen
kimsenin işine çok yaramak.*

Cânı teslim eyledüm geçmezdi
hergiz minnete
Saña ma'lûm olmadı hergiz içüm
taşum benüm

mîr:

1. **mîrüm:-iim**

Gazel 2317

Mısra: 8

*Baş, başkan, reis, amir, emir,
bey.*

Hüredmendüm Hüdävendüm
nihâlüm zâhirüm pendüm

Kubādum husrevüm mîrüm cihân
iqlîmine şâhum

misâl:

1. **misâli:-i**

Gazel 2143

Mısra: 7

Benzer, gibi, andırır; örnek.

Ne deñlü iñleşem bülbül misâli ol
gülûn hergiz
'Acebdür güşına girmez benüm bu
âh-ıla zârum

2. **mişâl:**

Gazel 2321

Mısra: 3

Benzer, örnek, gibi.

Olahıdan bu cemâlûn gülşeni
cennet mişâl
Bülbül-i bî-çäreñi itdûn ferâmûş iy
şânem

3. **mişâl:**

Gazel 2094

Mısra: 2

Benzer, gibi, manend, nazir.

Sen mehi hicrân şebinde her kaçan
yâd eyleyem
Yaş döküp encüm mişâl âh-ıla
feryâd eyleyem

4. **mişâl:**

Gazel 2341

Mısra: 5

Benzer, gibi.

Sîne eflâkinde eşküm olalı encüm
mişâl
Penbe-i dâğum görenler dirse tañ
mî mâhiyam

misil:

1. **mislini:-i, -n, -i**

Gazel 2170

Mısra: 10

Eş, benzer, manend.

Her beyti Muhibbî'nün olur bir
kızıl altun
Ancak ben anuñ mislini dürdânedede
buldum

misk:

1. **misk:**

Gazel 2445

Mısra: 2

*Asya dağlarında yaşayan bir
ceylan cinsinin erkeğinde karın
derisi altında bulunan kese*

şeklindeki bir bezden elde edilen
güzel kokulu siyah madde.

Çekeli bir zülf-i hoş-bü nâzeninûn
minnetin
Almazam 'aynuma misk ü
'anberinûn minnetin

miskîn:

1. **miskîn:**

Gazel 2162

Mısra: 8

Aciz, zavallı kimse.

Didüm bir dem gözümün
çeşmesârında kararum yok
Didi miskîn perî-zâdam iki
zülfüm-durur bâlum

2. **miskîn:**

Gazel 2334

Mısra: 10

*Aciz, zavallı, beceriksiz,
hareketsiz.*

Ol serv-kağ nev-restedür zülfinde
göñlüm bestedür
Miskîn Muhibbî ğastadur n'idem
n'idem âh ne-y-idem

3. **miskîn:**

Gazel 2429

Mısra: 8

Aciz, zavallı kimse.

Dilâ cevri ü cefâ sengi seni yıkdı
harâb itdi
Umar mısın ki iy miskîn dağı
ta mîr olasın sen

4. **miskînler:-ler**

Gazel 2436

Mısra: 4

*Dinen zekat verilecek
derecede yoksul, muhtaç kimse.*

Aç yüzün gönder zekât-ı hüsünüñi
'aşıklara
Gir şevâba boynuña alma o
miskînler hağın

misl:

1. **mişlûn:-ün**

Gazel 2285

Mısra: 2

Benzer ve eş.

İy 'âlem-i cân u cân-ı 'âlem
Görmedi senün mişlûn âdem

mısr:

1. **mısr'ındaki:-i, -n, -da, -ki**
Gazel 2317

Mısra: 12

Mısır. || *Divan şiirinde Mısır'dan sıkça söz edilir. Yusuf ile Züleyha'nın maceraları burada geçmiştir. Nil nehri Mısır'a hayat vermektedir. Yusuf peygamberin güzelliğini telmihen sevgilinin yüzü Mısır'a, kendisi de sultana benzetilir.*

Nebâtum şekkerüm gencüm bu
'âlem içre bî-rencüm
'Azîzüm Yüsuf um varum gönül
Mısr'ındaki hanum

2. mısrındaki: -i, -n, -da, -ki

Gazel 2345

Mısra: 8

Divan şiirinde Mısır'dan sıkça söz edilir. Yusuf ile Züleyha'nın maceraları burada geçmiştir. Nil nehri Mısır'a hayat vermektedir. Yusuf peygamberin güzelliğini telmihen sevgilinin yüzü Mısır'a, kendisi de sultana benzetilir.

Muşhaf-ı hüsnün haqıçün Nıl'e
döndi gözlerüm
Gönlümün mısırındaki sultânı
aıdum akladum

mısr-ı hüsn:

1. mısr-ı hüsn:

Gazel 2022

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Güzelliği Mısır'tı. || Divan şiirinde Mısır'dan sıkça söz edilir. Yusuf ile Züleyha'nın maceraları burada geçmiştir. Nil nehri Mısır'a hayat vermektedir. Yusuf peygamberin güzelliğini telmihen sevgilinin yüzü Mısır'a, kendisi de sultana benzetilir.

Mısr-ı hüsn içre seni görsem eyâ
Yüsuf cemil
Tañ degüldür gözlerüm yaşına
dinse 'ayn-ı Nıl

2. mısr-ı hüsn:

Gazel 2023

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Güzelliği Mısır'tı. || Divan şiirinde Mısır'dan sıkça söz edilir. Yusuf ile Züleyha'nın maceraları burada geçmiştir. Nil nehri Mısır'a hayat vermektedir. Yusuf peygamberin güzelliğini telmihen sevgilinin yüzü Mısır'a, kendisi de sultana benzetilir.

Mısr-ı hüsnünü aıup hier içre ger
kan aglasam
Eşküme nisbet benüm kaçre olurdu
cüy-ı Nıl

3. mısr-ı hüsn:

Gazel 2022

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Güzelliği Mısır'tı. || Divan şiirinde Mısır'dan sıkça söz edilir. Yusuf ile Züleyha'nın maceraları burada geçmiştir. Nil nehri Mısır'a hayat vermektedir. Yusuf peygamberin güzelliğini telmihen sevgilinin yüzü Mısır'a, kendisi de sultana benzetilir.

Mısr-ı hüsn içre seni görsem eyâ
Yüsuf cemil
Tañ degüldür gözlerüm yaşına
dinse 'ayn-ı Nıl

4. mısr-ı hüsn:

Gazel 2072

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Güzelliği Mısır'tı. || Divan şiirinde Mısır'dan sıkça söz edilir. Yusuf ile Züleyha'nın maceraları burada geçmiştir. Nil nehri Mısır'a hayat vermektedir. Yusuf peygamberin güzelliğini telmihen sevgilinin yüzü Mısır'a, kendisi de sultana benzetilir.

Mısr-ı hüsnün haqıçün iy kâmeti
servüm benüm
Gözlerüm yaşına bak kim Nıl ü
Ceyhün olmuşam

5. mısr-ı hüsn:

Gazel 2304

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Güzellik ülkesi, güzellik Mısır'tı.

Hasretiyle Mısr-ı hüsnün yâdına iy
seng-dil
Şol kadar kan agrayam yaşımı
cüy-ı Nıl kılam

6. mısr-ı hüsn:

Gazel 2466

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Güzellik ülkesi Mısır.

Mısr-ı hüsnün haqıçü senden ayrı
iy Yüsuf-cemâl
Eşk-i çeşmüm Nıl'den eksük degül
hem Şât'dan

mısr-ı hüsnün:

1. mısr-ı hüsnün: -üñ, -

Gazel 2029

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Güzelliği Mısır'tı. || Divan şiirinde Mısır'dan sıkça söz edilir. Yusuf ile Züleyha'nın maceraları burada geçmiştir. Nil nehri Mısır'a hayat vermektedir. Yusuf peygamberin güzelliğini telmihen sevgilinin yüzü Mısır'a, kendisi de sultana benzetilir.

Mısr-ı hüsnün haqıçü iy Yüsuf-
cemâl
Küyuñ içre akdı yaşum hem çü Nıl

miyân:

1. miyânı: -i

Gazel 2140

Mısra: 5

Kemer bağlanacak yer, bel.

Miyânı fikrini kılup dehânı zıkrin
idelden
Baña siz 'âlem-i gaybdan soruñ
hâzır-cevâb oldum

2. miyânı: -i

Gazel 2171

Mısra: 5

Kemer bağlanacak yer, bel.

Kıldan ince mi miyânı yoksa yok
andan nişan
Bilmedüm bu bahş ara kaldı
gümânüm var benüm

3. miyânıñla: -uñ, -la

Gazel 2173

Mısra: 5

Kemer bağlanacak yer, bel.

Miyânıñla lebünçün var mı yok mı
diyü bahş itdük
Eşer yok bildüm anlardan egerçi
kıl ü kâl itdüm

4. miyânı: -i

Gazel 2233

Mısra: 5

Sevgilinin beli.

Geh dehânın zıkr idüp kılsam
miyânı fikrini
Gönlümü hayretde kosam 'aqlımı
deng eylesem

5. miyânından: -i, -n, -dan

Gazel 2382

Mısra: 7

Kemer bağlanacak yer, bel.

Noқта agzından virüp kılca
miyānından haber
Ḥamdü-lillāh 'ışk içinde ehl-i idrāk
olmışam

6. miyānuñçün: -uñ, -çün

Gazel 2384

Mısra: 8

Kemer bağlanacak yer, bel.

Koluma dāğlar urdum senüñ için
durur cānā
İdüp tuñfe miyānuñçün saña bir
zer kemer çekdüm

7. miyānı: -ı

Gazel 2447

Mısra: 7

Kemer bağlanacak yer, bel.

Noқта-i la'l-i lebiyle mü miyānı
farkını
Fehm idemez degme kes olmasa
'aql-ı ḥurdebîn

8. miyānı: -ı

Gazel 2487

Mısra: 9

Bel.

Yāruñ miyānı olmadığı bir
bahānedür
Ayrık Muḥibbī görmedi kılca
bahānesin

mızrāb-ı ğam:

1. mızrāb-ı ğam:

Gazel 2360

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gam, keder mızrabı.

Ele mızrāb-ı ğam alup gönül
ṭanbūrını çaldım
Maḥabbet bezmgāhında varup
āvāzeler saldım

2. mızrāb-ı ğam:

Gazel 2360

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gam, keder mızrabı.

Ele mızrāb-ı ğam alup gönül
ṭanbūrını çaldım
Maḥabbet bezmgāhında varup
āvāzeler saldım

3. mızrāb-ı ğam:

Gazel 2360

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gam, keder mızrabı.

Ele mızrāb-ı ğam alup gönül
ṭanbūrını çaldım
Maḥabbet bezmgāhında varup
āvāzeler saldım

4. mızrāb-ı ğam:

Gazel 2360

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gam, keder mızrabı.

Ele mızrāb-ı ğam alup gönül
ṭanbūrını çaldım
Maḥabbet bezmgāhında varup
āvāzeler saldım

5. mızrāb-ı ğam:

Gazel 2360

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gam, keder mızrabı.

Ele mızrāb-ı ğam alup gönül
ṭanbūrını çaldım
Maḥabbet bezmgāhında varup
āvāzeler saldım

mū:

1. mū:

Gazel 2199

Mısra: 8

Tüy, kıl, saç teli.

Nuṭka kādīr olmadım ki noқта
diyem agzına
Mūmiyānı fikri ile cismümi mü
eyledüm

2. mu:

Gazel 2207

Mısra: 1

"Mı" soru edatı.

Hîç olur mu ki 'aceb 'arız-ı
gülğünü görem
Ya boyı serv-i sehî ṭal'at u
mevzünü görem

3. mū:

Gazel 2419

Mısra: 3

Tüy, kıl, saç teli.

Mu'anber mü gül-i ḥoş-bü kemān
ebrü gözi cādū
Görelde kalmadı ṭākat gönül
āşüfte cān ḥayrān

4. mū:

Gazel 2447

Mısra: 7

Tüy, kıl, saç teli.

Noқта-i la'l-i lebiyle mü miyānı
farkını

Fehm idemez degme kes olmasa
'aql-ı ḥurdebîn

mu'allim:

1. mu'allimden: -den

Gazel 2297

Mısra: 12

Öğretmen, hoca.

Ezber itdi ḥıfz idüp 'ışkuñ kitabın
ser-te-ser
Okuyup sanmañ mu'allimden elif-
bā eyledüm

mu'anber:

1. mu'anber:

Gazel 2027

Mısra: 1

*Amber karıştırılmış,
sürülmüş, amber kokan, güzel
kokulu.*

Çöz mu'anber zülfünü iy dōst
çevgān eylegil
Başımı top eyledüm ben 'azm-i
meydān eylegil

2. mu'anber:

Gazel 2419

Mısra: 3

*Amber karıştırılmış, amber
sürülmüş, amber kokan, amberli,
güzel kokulu.*

Mu'anber mü gül-i ḥoş-bü kemān
ebrü gözi cādū
Görelde kalmadı ṭākat gönül
āşüfte cān ḥayrān

mu'attar evle-:

1. mu'attar evle-:

Gazel 2006

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Güzel kokulu yapmak. || Itir
gibi kokutmak.*

Çın sehergeh zülf-i dildāra meger
kıldı güzür
Cān dimāğımı mu'attar eyledi bād-ı
şimāl

mu'attar ol-:

1. mu'attar ol-:

Gazel 2112

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Itirlemek. || Güzel kokmak.

Diledüm ser-te-ser 'ālem mu'attar
ola bü ile

Didüm tār eyle gel zülfün
getürdüm şâne tapşurdum

mu'avven evle-:

1. mu'ayyen eyle-:

Gazel 2314

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Sınırlarını belirlemek.

İy perī bu dīde-i pūr-hūnı rūşen
eyledüm
Bir dem ārām eylegil cāyuñ
mu'ayyen eyledüm

mübarek:

1. mübarek:

Gazel 2425

Mısra: 4

Bereketli, uğurlu, mukaddes.

Meger kūy-ı dil-ārādan gelürsin iy
şabā dāyim
Ferahlar kesb olur senden mübarek
bāda befizersin

mübtelā:

1. mübtelā:

Gazel 2318

Mısra: 3

*Bir şeye kendini kaptırmuş
olan, tutulmuş, düşkün, tutkun,
giriftar.*

Bilmezem derd-i dilüm kime
diyem ben mübtelā
Kime hālüm disem aña mübtelādur
gördüğüm

2. mübtelāyı:-(y)ı

Gazel 2070

Mısra: 4

*Bir şeye kendini kaptırmuş
olan, tutulmuş, düşkün. || Aşık,
tutkun.*

Bend-i zülfünde didüm var niçe

biñ şeydālaruñ

Didi haqqā bir senüñ tek mübtelāyı
görmedüm

3. mübtelālar:-lar

Gazel 2168

Mısra: 9

*Bir şeye kendini kaptırmuş
olan, tutulmuş, düşkün.*

İy Muhibbī 'ālem içre mübtelālar
çok velī

Senden özge bir belā-keş
mübtelāsın bilmedüm

4. mübtelāsın:-sı, -n

Gazel 2168

Mısra: 10

*Bir şeye kendini kaptırılmış
olan, tutulmuş, düşkün.*

İy Muhibbī 'ālem içre mübtelālar
çok velī

Senden özge bir belā-keş
mübtelāsın bilmedüm

5. mübtelā:

Gazel 2202

Mısra: 3

Aşık, tutkun.

Hüsnine yok anuñ bahā güzeller
içre mübtelā
Kim göre olur mübtelā ammā ki
kindür dimezem

6. mübtelādur:-dur

Gazel 2318

Mısra: 4

*Bir şeye kendini kaptırılmış
olan, tutulmuş, düşkün, tutkun,
giriftar.*

Bilmezem derd-i dilüm kime
diyem ben mübtelā
Kime hālüm disem aña mübtelādur
gördüğüm

7. mübtelāsın:-sı, -n

Gazel 2371

Mısra: 2

Aşık, tutkun.

Zülfine virdüm gönül dām-ı

belāsın bilmedüm

Her kılnda var-ımuş biñ

mübtelāsın bilmedüm

mübtelā ol-:

1. mübtelā ol-:

Gazel 2021

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Düşkün olmak, alışmak.

'Aşık olma key sakın olmaz şifā

Ķānūn-ıla

Çünkü 'ışka mübtelā olduñ

devādan vāz gel

2. mübtelā ol-:

Gazel 2046

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Düşkün olmak, alışmak.//

Tutulmak.

Zülfî zencōrine yāruñ mübtelā oldu
gönül

Başdan ayaga belā üzre belā oldu
gönül

3. mübtelā ol-:

Gazel 2202

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Aşık olmak, tutulmak.

Hüsnine yok anuñ bahā güzeller
içre mübtelā

Kim göre olur mübtelā ammā ki
kindür dimezem

4. mübtelā ol-:

Gazel 2305

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Düşkün olmak, alışmak.

Haste-i 'ışkam tabībā eyleme baña
'ilāc

Bir meh-i nā-mihre olmak

mübtelāyı isterem

5. mübtelā ol-:

Gazel 2460

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Bir hastalığa yakalanmış
olmak, tutulmak.*

Yüzüñi görelı iy yār-ı cāñı

Oluram günde yüz kez mübtelā
ben

müdüām:

1. müdüām:

Gazel 2101

Mısra: 4

Devamlı olarak, ara

vermeden, her zaman, daima.

Künc-i mescidde n'ola zāhid ola

mest-i semā'

Der-i meyhānede ol zevk iriştir

baña müdüām

2. müdüām:

Gazel 2118

Mısra: 3

Devamlı olarak, ara

vermeden, her zaman, daima.

Toldurup hūn-ı cigerle kāse-i

çeşmi müdüām

Sanmañuz dil āteşin āh-ıla teskīn

eyledüm

3. müdüām:

Gazel 2123

Mısra: 1

Devamlı, sürekli.

Sākīyā bāde gettūr 'ıyş(1) müdām
eyleyelüm
Gülşen içinde varup bāğı maqām
eyleyelüm

4. müdām:

Gazel 2244

Mısra: 5

*Devamlı olarak, ara
vermeden, her zaman, daima.*

Gözüm yaşına gārķ iken cism ü ten
müdām
Budur 'aceb ki durmadan artar
hārāretüm

5. müdām:

Gazel 2245

Mısra: 2

*Devamlı olarak, ara
vermeden, her zaman, daima.*

Ṭavf-ı gülşen idelüm elde tatalum
yine cām
Sākīyā al elüne sun berü bu demde
müdām

6. müdām:

Gazel 2268

Mısra: 3

*Devamlı olarak, ara
vermeden, her zaman, daima.*

Şem'-i cemāl-i yārı görüp giceler
müdām
Pervāne-şıfat yakmaga bāl ü per
isterem

7. müdām:

Gazel 2329

Mısra: 11

*Devamlı olarak, ara
vermeden, her zaman, daima.*

Sen güneş ruhsārı görmekdür ciḥān
içre müdām
Zerre deñlü yok-durur dünyā-yı
düna rağbetüm

8. müdām:

Gazel 2351

Mısra: 9

Devamlı, süreklî.

Zāhid ister cennet ü havrā müdām
Ben Muḥibbī ṭālib-i cānāneyim

müdde'ī:

1. müdde'ī:

Gazel 2337

Mısra: 9

*Dava eden, iddia eyleyen,
davacı.*

İnkār iderse gün yüzüne tañ mı
müdde'ī
Vardur gözinde çünki ezelden
sebel didüm

2. müdde'ī:

Gazel 2022

Mısra: 3

*İstek ve iddiasında inatla
direnen kimse, iddiacı.*

Çok görür küyına varsam müdde'ī
ben 'āşıkı
Dileğim budur Ḥudā'dan çekile
gözine mīl

3. müdde'ī:

Gazel 2222

Mısra: 9

*İstek ve iddiasında inatla
direnen kimse, iddiacı.*

Müdde'ī añlamasa tañ mı Muḥibbī
Her kaçan zāhir idüp şī'rümi
mevzun çerkerem

müddet-i hicr:

1. müddet-i hicr:

Gazel 2238

Mısra: 3

*Kelime Tipi: -
Ayrılık süresi.*

Müddet-i hicr ḥadden aşdı şabr ile
geçti günüm
İtdi bu düşvārı ṭākat baña da yārı
dilüm

müderri:

1. müderri:

Gazel 2203

Mısra: 7

*Medrese ve büyük camilerde
yüksek seviyede ders okutan
icazetli alim, medrese hocası.*

Müfti vü kāzī müderri zāhid ü
ehl-i vera'
Bilmeye biri sü'āl-i 'ışķ[1] çün
müşkil kılam

müfti:

1. müfti:

Gazel 2203

Mısra: 7

*Dini hususlarla ilgili soruları
cevaplandırın ve meseleleri fetva
vermek suretiyle halleden fıkıh
alimi.*

Müfti vü kāzī müderri zāhid ü
ehl-i vera'

Bilmeye biri sü'āl-i 'ışķ[1] çün
müşkil kılam

müfti-i zamān:

1. müfti-i zamān:

Gazel 2448

Mısra: 3

*Kelime Tipi: -
Devrin müftüsü.*

Müşkilāt-ı 'ışķı müfti-i zamān
fehmi itmedi
'Āşık olup çekmedi zīrā ki anuñ
şiddetin

muğbece:

1. muğbeceñüñ:-nüñ

Gazel 2355

Mısra: 5

Meyhaneci çırağı.

Baş koyup ayagina muğbeceñüñ
Tek elinden şārāb-ı nāb içelüm

2. muğbeceñüñ:-nüñ

Gazel 2366

Mısra: 8

Meyhaneci çırağı.

Bir cür'a ile eyledi ğamdan beni
ḥalāş
Anuñ-ıçun ki muğbeceñüñ ben de
ḥākiyem

3. muğbece:

Gazel 2149

Mısra: 7

*Şarap dağıtan kimse,
meyhaneci çırağı.*

Ḥumārüm derd-i sevr virdi beni iy
muğbece kurtar
Anuñçün deyrüne geldüm ki
muḥtāc-ı şārāb oldum

4. muğbece:

Gazel 2379

Mısra: 5

*Şarap dağıtan kimse,
meyhaneci çırağı.*

Bezm-i ḥüsñünde cemālün şem'ine
iy muğbece
Yanuban pervāne gibi külli anda
nūr olam

muhakkak:

1. muḥakkak:

Gazel 2468

Mısra: 8

*Kesin olarak, kesinlikle,
şüphesiz.*

Gönül virdün çü ol zülf-i siyâha
Muhaqqak bil ki başdan da
çıkarsın

muḥāl:

1. muḥāl:

Gazel 2001

Mısra: 2

*Gerçekleşmesi mümkün
olmayan, imkansız.*

Gözlerümden ger nihân olduḡsa iy
zibâ-cemâl
Sîneden nakşuñ hayâli gitmek
olmuşdur muḥâl

2. muḥāl:

Gazel 2001

Mısra: 2

*Gerçekleşmesi mümkün
olmayan, imkansız.*

Gözlerümden ger nihân olduḡsa iy
zibâ-cemâl
Sîneden nakşuñ hayâli gitmek
olmuşdur muḥâl

3. muḥâl:

Gazel 2002

Mısra: 10

*Gerçekleşmesi mümkün
olmayan, imkansız.*

Vaşl-ı dilber iy Muḥibbî sa'y ile
girmez ele
Eylemegil 'âkil -iseñ yâr vaşlıdur
muḥâl

4. muḥâl:

Gazel 2006

Mısra: 8

*Olması, gerçekleşmesi,
yapılması mümkün olmayan,
imkansız.*

Gerçi kim cānâ cemâlün
görmezem yıllar geçer
Lîk sinemden hayâlün nakşu
gitmekdür muḥâl

5. muḥâl:

Gazel 2215

Mısra: 3

*Olması, gerçekleşmesi,
yapılması mümkün olmayan,
imkansız.*

Key sa'âdetdür vişâl ammâ ki
irişmek muḥâl
Olmasa tâli' müsâ'id baht-ı
firüzum benüm

muḥâl ol-:

1. muḥâl ol-:--dı

Gazel 2002

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Olması, gerçekleşmesi,
yapılması mümkün olmayan,
imkansız.*

Zâhidâ nuşuñ baña itmek eşer
oldı muḥâl
Saña cennet kaygusıyla baña
dilber zülf ü ḥâl

muḥâlefet kıl-:

1. muḥâlefet kıl-:

Gazel 2121

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Karşı çıkmak, karşı koymak,
aksini savunmak veya yapmak.*

'Uşşâka kıldı büselik içre
muḥâlefet
Uymaz uşüle eyleme böyle 'amel
didüm

muḥammed:

1. muḥammed:

Gazel 2380

Mısra: 9

*"Birçok defa hamd ü sena
olunmuş, defalarca övülmüş"
anlamında olup İslam'ın son
peygamberi Hz. Muhammed (sav).*

Kıl Muḥammed ḥürmetine yâ
İlâhe'l-âlemîn
Bu Muḥibbî'ye 'inâyet şîḥhate
bassun ḳadem

2. muḥammed:

Gazel 2041

Mısra: 9

*Peygamberlerin sonuncusu ve
en büyüğü olan İslam
peygamberinin adıdır.*

Çün 'arâk dökti Muḥammed anı
gül bitürdi Ḥâk
Anuñ-ıçundur Muḥibbî olduğu
mümtâz gül

3. muḥammed:

Gazel 2079

Mısra: 7

*"Birçok defa hamd ü sena
olunmuş, defalarca övülmüş"
anlamında olup İslam'ın son
peygamberi Hz. Muhammed (sav).
|| İslam peygamberi.*

Muḥammed ḥürmetine yâ İlâhî
Ṭarîḳ-i müstâḳîmden ırma râhum

muḥib:

1. muḥib:

Gazel 2178

Mısra: 9

Muhabbet edici, eden, dost.

Çün muḥib oldu Muḥibbî âline
evlâdına
Şadmânam togdı çün burc-ı
şerefden yılduzum

2. muḥib:

Gazel 2039

Mısra: 9

*Sevgi duyan, sevgi besleyen,
seven kimse. || Dost, yâr. || Kanûnî
Sultan Süleyman'ın mahlası.*

Müstedâm olsun gelür dâyim
Muḥib ḡuşşayla ḡam
Ḥamdü-lillâh kim buları satun
almalı degül

3. muḥib:

Gazel 2060

Mısra: 9

*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Sen boyı serv ayagina bu Muḥib
göz yaşını
İdeli âb-i revan ta'n iden enhâra
benem

4. muḥib:

Gazel 2100

Mısra: 11

*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Olmasa cevrine Muḥib râzî
Dimez-idi anı çerâ sevdüm

5. muḥib:

Gazel 2154

Mısra: 9

*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Ekdüm zemîn-i 'ışḳa Muḥib dâne-i
sirişk
Derd ü belâ vü miḥnet ü ḡam oldu
ḥâşılum

6. muḥib:

Gazel 2217

Mısra: 9

*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası. || Dost, yâr.*

Gördükde Muḥib secde ider 'arıza
zülfî
Bildük ki bir Hindü-yı âteş-perest
kim

7. **muhib:**

Gazel 2260

Mısra: 12

Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Ne sa'âdet idi iti gibi şayda çıkıcak
Boynuma daka Muhib zülfini itse
meresüm

8. **muhib:**

Gazel 2264

Mısra: 9

Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Ol şanavber kad kıyâmet iy Muhib
girmez ele
Bârî anuñ yirine servi der-âgüş
eyleyem

9. **muhib:**

Gazel 2295

Mısra: 9

Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası. || Sevgi duyan, sevgi besleyen, seven kimse.

Ekdüm zemîn-i 'ışka Muhib dâne-i
sirîşk
Derd ü belâ vü miñnet ü gam oldu
hâşilum

10. **muhib:**

Gazel 2384

Mısra: 9

Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Bugün meydân-ı 'ışk içre Muhib
dîvâne olmışdur
Anuñçün başa âhumdan siyeh bir
dâne per çekdüm

11. **muhib:**

Gazel 2403

Mısra: 10

Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Beni sevdalara saldı yine zülfî
hevesi
İrmez el aña Muhib bād-ı hevâdur
dir-isem

12. **muhib:**

Gazel 2427

Mısra: 9

Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

N'ola Rüm'ün Hüsrev'i olsa
Muhib
Çünkim oldu malik-i mülk-i suhen

13. **muhib:**

Gazel 2490

Mısra: 9

Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Ėarık olupdur gözlerüm yaşına
merdümler Muhib
Bilmeye şimden girü gelse beni
uyhu diyen

14. **muhib:**

Gazel 247

Mısra: 9

Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Şabr kıl nefse Muhib eyleme rüsvâ
özünü
Sen de Yüsuf gibi zindâna varup
mihmân ol

muhibbî:

1. **muhibbî'nün:--nün, -**

Gazel 2020

Mısra: 9

Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

'İşkâ düşdi bu Muhibbî'nün belâlar
başına
Sen getürdüñ âhîr öldürseñ gerek
hem iy gönül

2. **muhibbî'den:--den, -**

Gazel 2049

Mısra: 9

Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

'İşkuñ evşâfını bir bir bu
Muhibbî'den işit
Diñle cândan vaşfını vaşf eylesün
vaşşâfa gel

muhibbî:

1. **muhibbî:**

Gazel 2000

Mısra: 9

Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası. II Muhabbet edici, dost.

Bir kezin gülse Muhibbî yüzine ol
şüh gül

2. **muhibbî:**

Gazel 2000

Mısra: 10

Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Tali'-i naşsum olurdu sa'd-ı ekber
döstlar

Bir kezin gülse Muhibbî yüzine ol
şüh gül

3. **muhibbî:**

Gazel 2001

Mısra: 9

Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

La 'l-i ruhsârûñ hayâl itse Muhibbî
dermend

Göz yaşından sîne vü dâmânı olur
cümle al

4. **muhibbî:**

Gazel 2002

Mısra: 9

Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Vaşl-ı dilber iy Muhibbî sa'y ile
girmez ele
Eylemegil 'âkil -iseñ yâr vaşlıdur
muñâl

5. **muhibbî:**

Gazel 2004

Mısra: 17

Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Bir saçı leylaya virelden Muhibbî
cân u dil
'İşk şahrâsında mecnûn gibi
hayrândur gönül

6. **muhibbî:**

Gazel 2005

Mısra: 14

Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Leşker-i gam yine dil şehrini
yagmaladı çün
Çäre bulmaya Muhibbî ola bî-çäre
gönül

7. **muhibbî:**

Gazel 2006

Mısra: 9

Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Bir gazel didi Muhibbî yine bir
meh -rûya kim
İtseler Hücend'e kabrinde diye
tahsîn Kemâl

8. **muhibbî:**

Gazel 2007

Mısra: 11

Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Ol boyı serv(i) yüzi şem 'i Muhibbî
seveli

Ta'n mı pervâne gibi yansa eger
nâra gönül

9. **muhibbî:**
Gazel 2008
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Yârdan ayru nedür hâlûn Muhibbî
diseler
Cândan ayrılmak direm müşkil-
durur âsân degül

10. **muhibbî:**
Gazel 2009
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî çekmeyen cevri ü cefâ
görmez vefâ
Anuñ-ıçun dimezem cevri ü cefâyı
az kıl

11. **muhibbî:**
Gazel 2011
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bî-vefâdur dehrden umma
Muhibbî sen vefâ
Hiç işitdün mi bunı gülşen vire her
bâr gül

12. **muhibbî:**
Gazel 2012
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Tenhâst dilüm hem çü Muhibbî be
ğam-ı yâr
İy nâle baña mahrem olup hem-
nefes ol gel

13. **muhibbî:**
Gazel 2013
Mısra: 11
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî câmi'-i hüsninde var
ser-mahfîl ol

14. **muhibbî:**
Gazel 2014
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Hoş gör eyyâmı Muhibbî yâr-ıla
Tiz geçer çün mevsim-i şahbâ-yı
gül

15. **muhibbî:**
Gazel 2015
Mısra: 10
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Pâdişâh-ısañ n'ola çokdur kapuñda
kullaruñ
Şâdiķü'l-kavl bu Muhibbî gibi biri
kul degül

16. **muhibbî' nüñ:--nüñ**
Gazel 2016
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Gizlü râzı bu Muhibbî' nüñ niçe fâş
olmasun
Dil ise dîvânedür dildâr-ısa
maħrem degül

17. **muhibbî:**
Gazel 2017
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî 'âlem içre oldı miħnet
hâşılûñ
Ol sebebendür ki cismi nâtüvân
eyler gönül

18. **muhibbî:**
Gazel 2018
Mısra: 13
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî göz açup her kes
temâşâ eylesün
Oldı çün bir vech-ile manzûr ulu'l-
ebşâr gül

19. **muhibbî:**
Gazel 2019
Mısra: 10
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Naẓm-ı gevher-nişârumı her kim ki
güş ide
Aña Muhibbî diye-bilür mi gevher
degül

20. **muhibbî:**
Gazel 2021
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Yüzine bakup Muhibbî zülfine dil
baglama
Derd-i serdür hâşılûñ ak u karadan
vâz gel

21. **muhibbî:**
Gazel 2022
Mısra: 10
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Tekye-i 'ışkuñ çerâğı yağı bagrum
yağıdur
Ol çerâğa eylemişdür bu Muhibbî
dil fitil

22. **muhibbî:**
Gazel 2023
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bu Muhibbî aña cürmin gıceler âh
eylese
Uyumaz tâ şubha dek feryâd u
efğânından il

23. **muhibbî:**
Gazel 2024
Mısra: 12
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Sine meydanında dikilmiş
nişânıdur gönül
Ger maħabbet Kaf'ını gezse
Muhibbî tañ degül

24. **muhibbî:**
Gazel 2025
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî her ne deñlü eyleseñ âh
u fiğân
Sanma kim saña terahhüm eyleye
ol seng-dil

25. **muhibbî:**
Gazel 2026
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî gülşen-i hüsnine karşı
nâleler
İñleyüp tâ şubha dek bülbül gibi
feryâda gel

26. **muhibbî:**
Gazel 2027
Mısra: 11
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Ger günâh-ısa Muhibbî seni
cândan sevdüğü
Zülfüne bend it anı habs-i
zenahdân eylegil

27. **muhibbî:**
Gazel 2028
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Bu Muhibbî olmasa ger mâlik-i mülk-i suhen
Ânî gelmezdi dilinden böyle bir rengin gazel

28. **muhibbî:**
Gazel 2029
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Vādî-i 'ışka Muhibbî düşeli
Eylemişdür gözleri yaşın sebîl

29. **muhibbî:**
Gazel 2032
Mısra: 10
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Bülbülem gül gibi almazsın
fiğānum gūşuña
Āsitānuñda Muhibbî nāle eyler
māh u sāl

30. **muhibbî:**
Gazel 2035
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî derdümi görüp benim küllî devā
Ol cihetdendür ki olmuşdur görüp dermān hācîl

31. **muhibbî:**
Gazel 2036
Mısra: 10
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

'Ālem içre saña beñzer pādīşāhum yok benim
Var Muhibbî gibi kapuñda senüñ biñ niçe kul

32. **muhibbî:**
Gazel 2037
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

'İşkuma kimdür Muhibbî benim inkār eyleyen
Eşk-i çeşmüm rüy-ı zerdüm aña yitmez mi delîl

33. **muhibbî:**
Gazel 2038

Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy melek-simā Muhibbî başını top eyledi
'İşk meydanında çevgān eyle zülfüñ anı çal

34. **muhibbî:**
Gazel 2040
Mısra: 18
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Ugradum bir 'arife gül mevsimin sordum didi
İy Muhibbî tiz geçer bir haftadur bir ān gül

35. **muhibbî:**
Gazel 2041
Mısra: 10
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Çün 'arak dökdi Muhammed anı gül bitürdi Hāq
Anuñ-ıçundur Muhibbî olduğu mümtāz gül

36. **muhibbî:**
Gazel 2043
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Māh-rūlarda Muhibbî Kādir' üñ gör kudretin
Bir yire cem' eylemiş āteş hevā vü āb u gil

37. **muhibbî:**
Gazel 2044
Mısra: 13
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî ehl-i diller diñlesün eş'āruñ
Şi' rūñi şīrīn edālārda kılup rindāna gel

38. **muhibbî:**
Gazel 2045
Mısra: 10
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Girmesün kimse araya hālūñi yaz nāmeye
Peyk-i āhuñla Muhibbî ol kad-i tūbāya sal

39. **muhibbî:**
Gazel 2046

Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Pür-cefāya niye virürdüñ Muhibbî dil didüm
Didi pendüm tutmayup benden cüdā oldı gönül

40. **muhibbî:**
Gazel 2048
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Cān vir lebine āl ile bir buse Muhibbî
Al hem-dem olup maḥrem-i esrār-ı nihān ol

41. **muhibbî:**
Gazel 2050
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî çünki kul olduñ bugün çün u çerādan geç
Senüñ neñ vardur arada hemān emrine fermān ol

42. **muhibbî:**
Gazel 2051
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Ka'be küyuñda Muhibbî kendüyi kurbān ider
Key ulu devletdür aña ola yolunda fitîl

43. **muhibbî:**
Gazel 2052
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Söz ile sanma Muhibbî şayd iderler dilberi
Hūblar aña meyl ider kim ḥarc ide māl u menāl

44. **muhibbî:**
Gazel 2053
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Bu Muhibbî dün ü gün kılır tazarru' la niyāz
Tā ki dilber sinesinden sineñe ire zevāl

45. **muhibbî:**
Gazel 2054

Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî 'ışk eri n'eyler dimişler
'âr u nâmûsı
Anunçün şîşe-i nâmı uşadup
târumâr itdüm

46. **muhibbî:**
Gazel 2055
Mısra: 15
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî sâğâr-ı çeşmüm tolu dürr
ile mercânı
Nigârûn pâyına bir bir döküp
hâkka'l-kadem çekdüm

47. **muhibbî:**
Gazel 2056
Mısra: 11
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî iledür kûyına ol vaktin
şabâ
Râh-ı kûyında ğubâr olup meger
berbâd olam

48. **muhibbî:**
Gazel 2058
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Şâh-ı 'ışk oldum Muhibbî baña
yitmez mi delîl
Sinedür tablum nefrüm âh u
zârumdur benüm

49. **muhibbî:**
Gazel 2059
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî hicr ara her dem vişâlûn
fıkrile şādân
Velî vuşlat döne hicre diyü
ğamnâkdür gönülüm

50. **muhibbî:**
Gazel 2061
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

'İşkuñ Muhibbî yayını kim çekmek
istese
Derd ü belâyı itmeye dâyim
kepâde kim

51. **muhibbî:**
Gazel 2062

Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Lebleri tiryâkine irdi Muhibbî çün
elüm
Zehr-i ğamdan çekmeyem şimden
girü hergiz elem

52. **muhibbî:**
Gazel 2063
Mısra: 10
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî ağlayup gülmek gerek her
dem yolından hem
Günâhuñdan seni pâk eylemez illâ
gözün yaşı

53. **muhibbî:**
Gazel 2064
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bir boyı servûn firâkıñdan
Muhibbî âh kim
Cûlar olmışdur yaşum gitmez
benüm giryânligum

54. **muhibbî:**
Gazel 2322
Mısra: 10
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Ğarğa virdi eşk-i çeşmüm 'âkıbet
dil mülkini
İy Muhibbî bu gözi giryâna bilmen
n'eyleyem

55. **muhibbî:**
Gazel 2417
Mısra: 10
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Kûy-ı dilberde rakîbi öldürüp bir
darb-ıla
'Arşa asdün tîğûnı bil iy Muhibbî
ğâzisin

56. **muhibbî:**
Gazel 2010
Mısra: 15
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Ümîd-i vaşl ider dâyim Muhibbî
Anuñçün eyler ol hicre taħammül

57. **muhibbiyâ:--yâ, -**
Gazel 2042
Mısra: 9

*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Her kim ki ola ehl-i kanâ'at
Muhibbiyâ
Farq eylemez seng ile birdür
hemân la'l

58. **muhibbî'yi:--(y)î, -**
Gazel 2057
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Ğaṭṭı ğubârı eyledi hayrân
Muhibbî'yi
Artsa 'aceb mi her şeb ü her rüz
hayrettüm

59. **muhibbî'ye:--(y)e, -**
Gazel 2065
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bu Muhibbî'ye cefâ kılsañ yaḥûd
mihr eyleseñ
Her ne ḥûkm itseñ buyur emrûne
fermân olmışam

60. **muhibbî:**
Gazel 2066
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Sevdügi seni bildi Muhibbî günâh
imiş
Afv it suçını senden umar luṭf-ıla
kerem

61. **muhibbî:**
Gazel 2067
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Göz ucıyla senden umar bu
Muhibbî bir nazar
Bundan özge ḥâşa lillâh ben
temennâ eyleyem

62. **muhibbî:**
Gazel 2068
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî merd-iseñ başuñ açup
meydâna gel
Tâ diyeler ehl-i 'ışk taḥsîn idüp
merdüm benüm

63. **muhibbî:**
Gazel 2069
Mısra: 9

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî bülbül-i gūyā gibi
gülsitānda
Niçe bir inleyüben bu belā-yı hārī
çekem

64. **muhibbî:**
Gazel 2070
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Taň degül geçse Muhibbî sīneden
müjgān-ı dōst
Kaşları gibi anuñ ben saht yayı
görmedüm

65. **muhibbî:**
Gazel 2071
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Gülzār-ı hūsne karşı bülbül gibi
Muhibbî
Tā şubh olunca zār ol kıl dem-be-
dem terennüm

66. **muhibbî:**
Gazel 2072
Mısra: 10
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Gevher-i eşküm dükenmez ne
kadar harc eylesem
İy Muhibbî 'ışk elinden çün ciger-
hūn olmuşam

67. **muhibbî:**
Gazel 2073
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Bu Muhibbî sözi gevherden yig
Olsa taň mı çün oldı tab'ı selīm

68. **muhibbî:**
Gazel 2074
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Ola kim yār asa Muhibbî seni
Baş açup zülfi dāra yalvarayım

69. **muhibbî:**
Gazel 2075
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İtlerümdendür Muhibbî dise dilber
sehv-ile
Artar-ıdı dem-be-dem devletle
ıkbālüm benüm

70. **muhibbî:**
Gazel 2076
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Dirler Muhibbî 'ışk yolu şa'bnāk
olur
Ben ol yoluñ zamānede bī-vehm ü
bākiyem

71. **muhibbî:**
Gazel 2077
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İtme Muhibbî kuluña gel yok yire
ğazab
Sultān olan kimesneye lāyık-durur
hīlim

72. **muhibbî:**
Gazel 2078
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Eksük olmasun Muhibbî āteş-i dil
sīneden
Çün ol āteşdür çerāğ-ı şām-ı
hicrānum benüm

73. **muhibbî:**
Gazel 2079
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî kemterem ednādan ednā
Yüzini hāke sürmüş bir giyāhum

74. **muhibbî'ye:-(y)e**
Gazel 2080
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî'ye kapuñdan itme
maħrūm
O bir kemter-durur sen pādīşāhum

75. **muhibbî:**
Gazel 2081
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Yāruñ Muhibbî göreli hātṭı
gubārını

Hayrānam aña kalmadı hergiz
benüm bilüm

76. **muhibbî:**
Gazel 2082
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Almaz-ıdı Muhibbî bāde ele
İnleyüp dimese rebāb içelüm

77. **muhibbî:**
Gazel 2083
Mısra: 10
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

'İşk āteşi ola ki bir dem sükün ide
Aksun Muhibbî derd-ile dermān
olan yaşum

78. **muhibbî:**
Gazel 2084
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî olmaz-ı mış 'āşıkūñ
sitāresi çün
Şeb-i gam içre niçe bir yaşum
sitāre kılam

79. **muhibbî:**
Gazel 2085
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî ben kanā'at Kāf'ınuñ
'Ankā' sıyam
Sanma güncişk gibi meyl-i hırmen-
i erzen kılam

80. **muhibbî:**
Gazel 2086
Mısra: 14
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Fāriğ-iken geldi nāgeh başuma
sevda-yı 'ışk
Geñ cihānı iy Muhibbî başuma tar
añladum

81. **muhibbî'ye:-(y)e**
Gazel 2087
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İtmedüñ hāsta Muhibbî'ye gelüp
çünki devā
Dōstum ölü-r-isem boynuña düşer
kanum

82. **muhibbî:**
Gazel 2088
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Râm olur sanma Muhibbî fâriğ ol
efsânen
Şayd olunmaz ol perî biñ sihr-ile
efsün idem

83. **muhibbî:**
Gazel 2089
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî cân u dil her kim virüp
bir büsesin alur
Dimez bâzâr-ı 'ışk içre muqarrer
ben ziyân itdüm

84. **muhibbî:**
Gazel 2090
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Geydi ihrâmı Muhibbî gitdi Ka'be
küyuña
Kıblegâhumsın saña togrıldı bu
râhum benüm

85. **muhibbî:**
Gazel 2091
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Bu Muhibbî gibi 'ışk âteşi ile her
şeb
Tâ seher şem'-şifat tutuşan odlara
benem

86. **muhibbî:**
Gazel 2092
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

'İşkuñ yolında olsa Muhibbî eger
şehîd
'Uşşâka ola vâcib ideler ziyâretüm

87. **muhibbî:**
Gazel 2093
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî şî'r-i pür-süzüm
işdilse benüm
Her tarafdan ire taḥsîn ile şâbâşum
benüm

88. **muhibbî:**
Gazel 2094
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî Bî-sütün 'ı kesdi
Ferhâd añılır
Ben daḥî küh-ı ğamı kesmekle bir
ad eyleyem

89. **muhibbî:**
Gazel 2095
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî dâne-i ḥalîn görüp bu
murğ-ı dil
Bend oldı bilmedi zülfi imiş
dāmum benüm

90. **muhibbî:**
Gazel 2096
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Yâr gördi baḥr-ı 'ışk içre Muhibbî
ğarğ olur
Sundı destin didi elden koma
dāmānum benüm

91. **muhibbî:**
Gazel 2097
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Pend idüp dirler Muhibbî eyleme
dīvānelik
Ḥālūme komaz beni derd-i
nihānum n' eyleyem

92. **muhibbî:**
Gazel 2098
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî ḥāk-ile yeksân olur
āḥîr bu ten
Yire yüz sürüp n'ola kendüme
ḥāk-i pâ disem

93. **muhibbî:**
Gazel 2099
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Güşe-i ğamda Muhibbî olalı zâr u
za'îf
Naḫş-ı dīvâr-ıla fark olmaz ten-i
zârum benüm

94. **muhibbî'ye:-(y)e**
Gazel 2101
Mısra: 13
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Tiğuiñ çekme Muhibbî'ye dü-nim
eylemege
Bilmiş ol ğamzelerüñ eyledi ol işi
tamām

95. **muhibbî:**
Gazel 2102
Mısra: 10
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Ola mı şeyyâd çeşminden gönül
murğı ḥalâş
Dām-ı zülfinde Muhibbî niyyet-i
ḥâl eyledüm

96. **muhibbî:**
Gazel 2103
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Dil derdine Muhibbî gördüm deva
bulunmaz
Nüş itmege anuñçün cām u sebüyü
sevdüm

97. **muhibbî'ye:-(y)e**
Gazel 2105
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Cür'añı sun bu Muhibbî'ye
düşürme ḥāke
Teşne-dildür aña raḥm eyle benüm
sulṭānum

98. **muhibbî:**
Gazel 2106
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Şöyle mest itdi Muhibbî beni cām-
ı leb-i yâr
Böyle rüsvâ umaram maḥşere
mestāne varam

99. **muhibbî:**
Gazel 2107
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Şî'r-i pür-süzümle tutuşdı Muhibbî
cân u dil
Raḥt u baḥtum oda yakdı defter ü
dīvān benüm

100. **muhibbî:**
Gazel 2108
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî dâ'imâ artur niyâzuñ
Görürsin nâz ider çün nâzenînum

101. **muhibbî:**
Gazel 2109
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Dil virmegil Muhibbî cihâna vefâsı
yok
N'oldı Sikender'e nazâr it kanda
gıtdi Cem

102. **muhibbî:**
Gazel 2110
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî sakladum gerçi bu sırr-ı
'ışkı sînemde
Anı âhîr bu âhumla cihâna âşikâr
İtdüm

103. **muhibbî:**
Gazel 2111
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Ezelden cân-ıla cânân Muhibbî
bilîş imiş
Çün eyledür ya ne hacet ki ben
arada olam

104. **muhibbî:**
Gazel 2112
Mısra: 15
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî gözlerüm yaşın idüp cûlar
gibi âhîr
Karâr itsün diyü anı dil-i 'ummâna
tapşurdum

105. **muhibbî:**
Gazel 2113
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî yâr yagdursa eger
seng-i cefâ
Ol cefâyâ baş açam hergiz gürîzân
olmayam

106. **muhibbî:**
Gazel 2114

Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî tañ mı görinse yûzi
çarhuñ kebûd
Dem-be-dem aña 'urüc iden
duñânumdur benüm

107. **muhibbî'ye:-(y)e**
Gazel 2115
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Ka'be-i küyuñ Muhibbî'ye
müyesser oldı çün
Gel kabûl eyle kapuñda cân-ıla
kurbânûñam

108. **muhibbî:**
Gazel 2116
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî bezm-i gamda hûn-ı dil
nüş eyleyüp
Yaraşur tâ şübh olınca ney gibi
nâlân olam

109. **muhibbî:**
Gazel 2117
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî sormagil derdüm
idersin âşikâr
Yüz cefâ biñ cevri ol nâ-
mihribândan görmişem

110. **muhibbî:**
Gazel 2118
Mısra: 11
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Rüz-ı hicrâna şükür irdi Muhibbî
pâyân
Hamdü-lillâh yüzini sag u selâmet
gördüm

111. **muhibbî:**
Gazel 2138
Mısra: 10
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Zülfinûñ sevdâsına çünki tolaşdı
cân u dil
İy Muhibbî kurtılış yokdur uzun
sevdâdayam

112. **muhibbî:**
Gazel 2141

Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî şem'-i hüsn-i yârı
añsam gıceler
Şem' gibi dil yanar aglar olupdur
gözlerüm

113. **muhibbî:**
Gazel 2424
Mısra: 10
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Hâlûme rahm idiserdür yüregi
âhen-ise
İy Muhibbî okıyan defter ü
dîvânundan

114. **muhibbî:**
Gazel 2118
Mısra: 10
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Mâr zülfinûñ hayâli gitmese dilden
ne tañ
İy Muhibbî sînemi ben aña çün in
eyledüm

115. **muhibbî:**
Gazel 2119
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Güneş ruhsarını yârûñ Muhibbî
görmege varsa
Sîtârem baña göstermez olur ol
dem siyâh aışşâm

116. **muhibbî:**
Gazel 2120
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî sîne sahrâsında gel kıl
dil nişân
Çün atar gamz okların kaşı
kemânüm var benüm

117. **muhibbî:**
Gazel 2121
Mısra: 13
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Görüp Muhibbî hattını haddinde
dilberün
Uşbu cemâl-i hüsn viriser hâlel
didüm

118. **muhibbî:**
Gazel 2122

Mısra: 10
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Bir saçı leylāya bend idüp dil-i divāneyi
İy Muhibbī 'ışk ara Mecnūn'a akrān eylesem

119. **muhibbī:**
Gazel 2123
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Gel Muhibbī idelüm meclise meh-rūları cem'
Şoḥbeti ya'nī bugün dār-ı selām eyleyelüm

120. **muhibbī:**
Gazel 2124
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbī gīll u gīşdan niçesi kāl olmayam
Püte-i hier içre ben zer gibi nārī görmişem

121. **muhibbī:**
Gazel 2125
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Yār kūyında Muhibbī işidüp nālem dimiş
Bülbül-i pür-nālišüm gūyā nevā-sāzum benüm

122. **muhibbī:**
Gazel 2126
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbī gülşen-i ḥüsninde yāruñ şubḥa dek
Uyılmaz bülbül gibi kimse fiğānumdan benüm

123. **muhibbī:**
Gazel 2127
Mısra: 10
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Olaldan Ḥusrev'i Rüm'uñ Kemāl'e irdi eş'arum
Muhibbī luṭf-ı tab'umla ne tañ disem zāhīr oldum

124. **muhibbī:**
Gazel 2128

Mısra: 11
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Ḥasteyem iy Muhibbī itme 'ilāc
Çünkü ben yār-ı bī-devā sevdim

125. **muhibbī:**
Gazel 2129
Mısra: 10
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy ṭabīb-i dil ü cān ola ki tīmār idesin
Bu Muhibbī kuluñuñ derdine bir pāre didüm

126. **muhibbī:**
Gazel 2130
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbī çünkü 'āşıksın saña eksük degül
Geh cefā vü gāh cevır ü geh belā gāhī sitem

127. **muhibbī:**
Gazel 2131
Mısra: 14
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Ḥasretinden inlerem bir gül-ruḥuñ şām u seḥer
Şimdiki 'aşruñ Muhibbī bülbül-i nālānyam

128. **muhibbī:**
Gazel 2132
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Görelī ḥam-ı zülfüñi cānā bu Muhibbī
Zülfüñ gibi ḳaddini hemān eyledi ol ḥam

129. **muhibbī:**
Gazel 2133
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Çün Muhibbī ele girmez n'idelüm sa'y-ile yār
Gele dervīş olalum niçeye dek 'ār idelüm

130. **muhibbī:**
Gazel 2134
Mısra: 9

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Geçdi ḥadden Muhibbī cevır-i nigār
Meger inşāf vire Allāh'um

131. **muhibbī:**
Gazel 2135
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Ḥayret içre kim sorarsa bu Muhibbī ḥālını
Ney gibi baḡrı delinmiş bir belā-keş 'āşıkam

132. **muhibbī:**
Gazel 2136
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbī ḥasretinden ol gülün bülbül gibi
Gıceler tā şubḥ olunca āh u feryād eyleyem

133. **muhibbī:**
Gazel 2139
Mısra: 11
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy ṭabīb-i dil Muhibbī hicrütüñ-ile ḥastadur
Gelmez-iseñ bir nefes kaldı çıkar cānum benüm

134. **muhibbī:**
Gazel 2140
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbī vaşlı gencine irişem diydi dildāruñ
Dili virān idüp āḫir yakup cāni ḥarāb oldum

135. **muhibbī:**
Gazel 2142
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbī inleyem derd-i dilüm eş'ār-ıla
Bir iken derdüm biñ itdi defter ü dīvān benüm

136. **muhibbī:**
Gazel 2143
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî âsitânuñda özini pây-mâl
itdi
Bu ümmide ki bir gün pâyüña yüz
süre dildârum

137. **muhibbî:**
Gazel 2144
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bulmuş-iken cām-ı la'lüñden
Muhibbî bir şafâ
Aldı hâttuñdan gider bu tab'ı pür-
gerdüm benüm

138. **muhibbî:**
Gazel 2145
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî kimseyi gıybet idüp
uzatma hergiz dil
Dilindendür ne gelse kişiye sag u
solından hem

139. **muhibbî:**
Gazel 2146
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Küyuña varup Muhibbî vaşluñ itse
ârzü
Döstüm gelmez vefa senden meger
cevr ü sitem

140. **muhibbî:**
Gazel 2147
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Çün Muhibbî gülşen-i hüşnünde
bülbüller gibi
Gâh medhüñ okuyup gâhî şenâ-
hVân olmuşam

141. **muhibbî:**
Gazel 2148
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî çünki oynar oynını
nerrâd-ı çarh
Yok yire çekme elem gelmez dime
nerdüm benüm

142. **muhibbî:**
Gazel 2149
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Kaçan 'ışkıyla âh itse Muhibbî
bîd-veş dîtrer
'Aceb hâlüm n' olur âhîr katı pür
iztîrâb oldum

143. **muhibbî:**
Gazel 2150
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Hâk-i rāhıyla tolaldan iy Muhibbî
gözlerüm
Hāmdü-lillāh hoş geçer bu nev'-ile
her sâ'atüm

144. **muhibbî:**
Gazel 2151
Mısra: 11
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Leblerüñ dārü'ş-şifāsından
Muhibbî hāstadur
Niçe yıldur añmayup itdüñ
ferāmüş iy şanem

145. **muhibbî nüñ:-nüñ**
Gazel 2152
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Ġamzesine dökmeĠil kanın
Muhibbî nüñ didüm
DökmeĠe 'āşıklañ kanın didi
cellādıyam

146. **muhibbî:**
Gazel 2153
Mısra: 10
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Eger el virse süre hâk-i derine
yüzini
Bu Muhibbî diye yok bundan ulu
dergāhum

147. **muhibbî:**
Gazel 2155
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bu Muhibbî anuñ-ıçun yollaruñda
hâk olur
Ola kim bir gün diyesin hâk-i
rāhumdur benüm

148. **muhibbî:**
Gazel 2156
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bu Muhibbî yine küyuñdan yana
'azm eyledüm
Bilmezem beni çeken suyum
midur yāhūd Ġilüm

149. **muhibbî:**
Gazel 2157
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Düşdi Muhibbî başuma sevdā-yı
zülfi āh
Anda diler ki bu dil-i dīvāne bend
olam

150. **muhibbî:**
Gazel 2158
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Şu 'le-i āhum Muhibbî dem-be-
dem
Başuma zerrīn külāhumdur benim

151. **muhibbî:**
Gazel 2159
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Çün Muhibbî bir saçı leyli-veşüñ
mecnünıyam
Her yaña dīvānelik rahşın sürüp
hız eyleyem

152. **muhibbî:**
Gazel 2160
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî cehd kılma Ġamdan
olmazsın hālāş
Böyledür taĠdîr çün ben niçe
tedbîr eyleyem

153. **muhibbî:**
Gazel 2161
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî maĠzen-i dilden
çıkardum niçe cevherler
Eli nādānuñ irmesün diyü yārāna
tapşurdum

154. **muhibbî:**
Gazel 2162
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî hubb-ı dünyâyı gönülden
çün tırâş itdün
Kâlerlerlik ise ancak olur 'ışk ehli
abdâlum

155. **muhibbî:**
Gazel 2163
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Degüldür hür u gılmâna Muhibbî
cennete kâyil
Hudâyâ eylegil ihsân hemân
müştâk-ı dîdâram

156. **muhibbî'yi:-(y)i**
Gazel 2164
Mısra: 13
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Çün güft ü güy hoş dil idermeş
Muhibbî'yi
Açar dilini bu gazel-i âbdâr hem

157. **muhibbî:**
Gazel 2165
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî ol hümâ şâyına devlet
bâzını
Saldugumda ayagina nâlemi jeng
eyledüm

158. **muhibbî:**
Gazel 2166
Mısra: 11
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Tûfî-i tab'um Muhibbî gösterür
güyâ nebât
Her kaçan vaşfitse ol la'l-i şeker-
nâbum benüm

159. **muhibbî:**
Gazel 2167
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Günâhum çok yüzüm kara
Muhibbî oldum âvâre
Şefâ'atle meger çâre idesin kapuña
geldüm

160. **muhibbî:**
Gazel 2168
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî 'âlem içre mübtelâlar
çok velî
Senden özge bir belâ-keş
mübtelâsın bilmedüm

161. **muhibbî:**
Gazel 2169
Mısra: 14
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bâde nisbet eylemiş la'lüfe dimiş
beñzerem
Ölmez-isem çokdur anuñla
Muhibbî soñbetüm

162. **muhibbî'nün:-nüñ**
Gazel 2170
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Her beyti Muhibbî'nün olur bir
kızıl altun
Ancak ben anuñ mislini dürdânedede
buldum

163. **muhibbî:**
Gazel 2171
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî n'eylerem bâğ-ı cinân
u kevşeri
Bir lebi şîrîn yüzi gül gülsitânum
var benüm

164. **muhibbî:**
Gazel 2172
Mısra: 11
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Ummazam bir nesne câna merhabâ
olsun direm Bu Muhibbî vaşlın
ister bir yaña dañı gönül

165. **muhibbî:**
Gazel 2173
Mısra: 11
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bu Muhibbî vaşlın ister bir yaña
dañı gönül
Gel nizâ' itme ne saña ne baña
olsun direm

166. **muhibbî:**
Gazel 2174
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî her sözüme gevher kılup
yârâna 'arz idüp
Gelün her birine kıymet koñuz
diyü sü'âl itdüm

167. **muhibbî:**
Gazel 2174
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî itmedüm bir kimseye
iñşâ-yı râz
Sırr-ı 'ışkı sinem içre cândan özge
sakladum

168. **muhibbî:**
Gazel 2175
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî hastaya iy dil tabîbi
Meded eyle ki gâyet de buñaldum

169. **muhibbî:**
Gazel 2176
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî gözlerüm yaşı müşâbih
kevkebe
Olsa tañ mı oldu ol çarñuñ meh-i
tâbânı ğam

170. **muhibbî:**
Gazel 2177
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî şükr kıl bir pâdişâhuñ
kulısın
Hem Sem' ü hem Başır ü hem
'Alim ü hem Kerim

171. **muhibbî:**
Gazel 2178
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Çün muhibbî oldu Muhibbî âline
evlâdına
Şadmânam togdı çün burc-ı
şerefden yılduzum

172. **muhibbî:**
Gazel 2179
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî hiç dil-i şeydânâ
beñzer bulmayam

‘Ālemi geşt eyleyüben niçe
şeydāyî görem

173. **muḥibbî:**
Gazel 2180
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bu Muḥibbî göz şarābın çün içe
yārān ile
Yaraşur ol meclise bu gönlümü ben
nā kılam

174. **muḥibbî:**
Gazel 2181
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muḥibbî dil kebāb eyle vü hem
yaşuñ şarāb
Olısar ḥun-ḥvār bed-mest çünki
mihmānum benüm

175. **muḥibbî:**
Gazel 2182
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Söz anuñdur iy Muḥibbî söz anuñ
Söyleden ‘ışkđur arada ben neyem

176. **muḥibbî:**
Gazel 2183
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Kullaruñdandır Muḥibbî çün
senüñ bî-zer ḥarīd
Her ne buyursañ buyur kim bende
vü fermānuñam

177. **muḥibbî:**
Gazel 2184
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Kāh oldu Muḥibbî teni bir kāha
dönüp āh
Ṭakāt mı var bār-ı ḡamı her ḡah
çekem

178. **muḥibbî'ye:-(y)e**
Gazel 2185
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bu sa ‘ādet besdür dilber
Muḥibbî'ye diye
Dermendümdür faḡrüm hem
esirümdür benüm

179. **muḥibbî:**
Gazel 2186
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Zülf-i müşḡāne Muḥibbî yañılup
‘anber didi
Görinen boynında yāruñ öñ
günāhumdur benüm

180. **muḥibbî:**
Gazel 2187
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Didi dilber iy Muḥibbî yime ḡam
raḡm eylerem
Didüm aña gel yemīn eyle ki bāver
eyleyem

181. **muḥibbî'ye:-(y)e**
Gazel 2188
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy dōst cefā itme Muḥibbî'ye kıl
vefā
Cevrūñi çeker raḡm idesin ḡahī
beklerem

182. **muḥibbî:**
Gazel 2189
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Murḡ-ı dil olmaz Muḥibbî bend-i
zülfinden ḡalāş
Saña ol yigdür ki cāmī rām-ı
şayyād eyleyem

183. **muḥibbî:**
Gazel 2190
Mısra: 10
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Dökmesem bārān-ı eşki yār
açılmaz gül gibi
Dir Muḥibbî girye kıl ben çün gül-i
ḡandānuñam

184. **muḥibbî:**
Gazel 2191
Mısra: 11
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Gören şayyād dil murḡın Muḥibbî
Dutar āḡir çün itdi zülfini dām

185. **muḥibbî:**
Gazel 2192
Mısra: 14
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Virmedüñ iy dil ṭabībi bir cevāb
Niçe yıllardur Muḥibbî ḡasteyem

186. **muḥibbî' den:-den**
Gazel 2193
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muḥibbî' den gelüp ‘ışkuñ rumūzın
sorsalar direm
Görüñ bu mülk-i hestīyi hemān zīr
ü zeber kıldum

187. **muḥibbî:**
Gazel 2194
Mısra: 12
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Niçe yıllar bu göñül ‘ışkı ile ḡasta
iken
Ol ṭabībe bu Muḥibbî dımedi
bīmār oldum

188. **muḥibbî:**
Gazel 2195
Mısra: 13
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muḥibbî fikr-i bikrümdeñ idüp bir
nev şecer peydā
Bitürdüm ma'niyi yir yir ki naḡl-ı
meyve-dār oldum

189. **muḥibbî:**
Gazel 2196
Mısra: 16
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İñlerem bülbül gibi ḡahī ḡicāz u
ḡah ‘ırāḡ
Līk şavtlarda Muḥibbî bil nevādur
sevdüḡüm

190. **muḥibbî:**
Gazel 2197
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muḥibbî sehv-ile ol meh göz
ucıyla naḡar kıldı
Egerçi odlara yakdı veli ümmid-
vār oldum

191. **muḥibbî:**
Gazel 2198

Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Basa bir gün bu Muhibbî yüzine
pâyüñ diyü
Yollaruñda yüzümi hâk-ile yeksân
eyledüm

192. **muhibbî:**
Gazel 2199
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Āsitānuñda Muhibbî cān-ıla serden
geçüp
Başumı kâse sifāl āhîr seg-i kü
eyledüm

193. **muhibbî:**
Gazel 2200
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Oldı Muhibbî her sözi çün dürr-i
şāhvār
Assun zamāne gūşına bu nazm-ı
dil-keşüm

194. **muhibbî:**
Gazel 2201
Mısra: 13
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî şayd idem dildarı sîm ü
zer ile
Yaşumı sîm anuñ için yüzi saru
eyledüm

195. **muhibbî:**
Gazel 2202
Mısra: 17
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Dāyim Muhibbî yāra bak küyünda
āh u zāra bak
Ko cenneti dīdāra bak ammā ki
kimdür dimezem

196. **muhibbî:**
Gazel 2203
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Çün degül mümkin Muhibbî setr
ola esrār-ı 'ışk
Sîne çāk zāhirde vü bātında dāğ-ı
dil kılam

197. **muhibbî:**
Gazel 2204

Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Eksük itme iy Muhibbî eşkün[üñ]
bārānını
Ola ol sengin dile te'sir idüp yer
eyleyem

198. **muhibbî:**
Gazel 2205
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Kime dād itsün Muhibbî sen şeh-i
bī-dāddan
Bir kez gūş itmedün ben niçe kez
dād eyledüm

199. **muhibbî:**
Gazel 2206
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bunda hāzır kıl Muhibbî cümle kār
u bārūñı
Tā saña zād ola yolda olıcak
menzil 'adem

200. **muhibbî'ye:-(y)e**
Gazel 2207
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy tabībüm nazar it hasta
Muhibbî'ye didüm
Didi n'ola ... ol hāl-i dige-gūmı
görem

201. **muhibbî:**
Gazel 2208
Mısra: 10
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Gördüm 'aşıkları kim her biri bir
sevdādādur
Bu Muhibbî 'ışk ara rüsvā-yı 'ālem
bagladum

202. **muhibbî:**
Gazel 2209
Mısra: 10
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Kıldı kılāde zülfin boynuma çünkü
dilber
Artsa Muhibbî tañ mı her dem-be-
dem cününüm

203. **muhibbî:**
Gazel 2210

Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî ravza-i hüsnuñ temāşā
eyler dāyim
Sanasın bāğbān olmuş yā sakin-i
hıyābānum

204. **muhibbî:**
Gazel 2211
Mısra: 10
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Elümde sāğar-ı gülgün dilümde
şi'r-i ter mevzün
Be-қallāşı vü evbāşı Muhibbî ser
ber-āverdem

205. **muhibbî:**
Gazel 2212
Mısra: 10
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Şu deñlü agladum āh hasret-ile
Gözüm yaşın Muhibbî hun-āb
kıldum

206. **muhibbî:**
Gazel 2213
Mısra: 10
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Giceler tā seher hicrān ğamıyla
İñiler san Muhibbî erğanūnam

207. **muhibbî'ye:-(y)e**
Gazel 2214
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Öldürmege itme bahāne
Muhibbî'ye
Öldür hemān sevdüğü yiter bahāne
hem

208. **muhibbî:**
Gazel 2215
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İremezsın ey Muhibbî yanına hâk
olmadan
Kim meger toprak olam ilte şabā
tozum benüm

209. **muhibbî:**
Gazel 2216
Mısra: 14
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Cinān zāhide vü 'ārifē dīdār
Muḥibbī bildi bunda sūd iden kim

210. **muḥibbī:**
Gazel 2218
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Gözümden nem gönülde ğam
Muḥibbī eksük olmazsa
'Aceb olmaz ki bir bed-ḥū
sitemkārā giriftārem

211. **muḥibbī:**
Gazel 2219
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Didüm 'āşıklarūñ çokdur Muḥibbī
gibi bir yokdur
Kapuñda zāhir olurdu eger bir
imtiḥān görsem

212. **muḥibbī:**
Gazel 2220
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Saḥḥāre gözi aldı dil ü cān
Muḥibbī
Ta 'vīz ile itmez aña çāre füsün
hem

213. **muḥibbī:**
Gazel 2221
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İki çeşmüm de Muḥibbī ğīceler tā
şubḥa dek
Birisi Seyḥūn olupdur biri Ceyḥūn
ağlaram

214. **muḥibbī:**
Gazel 2222
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Müdde 'ī añlamasa tañ mı Muḥibbī
Her kaçan zāhir idüp şī 'rūmi
mevzun çekerem

215. **muḥibbī:**
Gazel 2223
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Yiter Muḥibbī sevdügi seni
bahānedür

Öldür anı eyleme ğayrı bahāne
hem

216. **muḥibbī:**
Gazel 2224
Mısra: 10
Sevgi, aşk, dostluk, baĝlılık, sohbet, yarenlik.

Ka 'be' dür küyi varan 'uşşākı katl
itse ne tañ
Teşnedür çünki Muḥibbī kana ol
riĝ-i Ḥarem

217. **muḥibbī:**
Gazel 2225
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Baş indürmez Muḥibbī çünki ser-
keşdür cihān
Lāyık oldur ki anı kendüme ben
düşmen kılam

218. **muḥibbī:**
Gazel 2226
Mısra: 11
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muḥibbī durma dürler eyle izhār
İder çün muḥtezā-yı tab 'ı selim

219. **muḥibbī:**
Gazel 2227
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Merd-i meydān ol Muḥibbī vir bu
dünyāya talāk
Tā ki yārān dimeyeler saña nā-
merdüm benüm

220. **muḥibbī:**
Gazel 2228
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muḥibbī görmege geldi kapuña
Bayā tā-ser-ḳadem pāy-ı tu başam

221. **muḥibbī:**
Gazel 2229
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Lāyık degül saña ğulam ola
Muḥibbī
Besdür diyeler benüm için küy-ı
sükānum

222. **muḥibbī:**
Gazel 2230
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Elüñden zehr ise içer Muḥibbī
Şarabā tevbeli perhīz-kāram

223. **muḥibbī:**
Gazel 2231
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muḥibbī ḥasta-dil derdini ğuş it
Disün bir bir saña ḥāl-i dirāzum

224. **muḥibbī:**
Gazel 2232
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Meclis-i ğamda Muḥibbī yaşımı
tār eyleyüp
İñleyüp zārlik idüp ḳaddümi çeng
eyleyem

225. **muḥibbī:**
Gazel 2233
Mısra: 10
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İrişe nāleñ felekler ğuşına eflāke
İy Muḥibbī inleyüp her şeb dili
teng eylesem

226. **muḥibbī:**
Gazel 2234
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muḥibbī pādişāh-ı 'ālem
olmakdan baña
Yiĝ-durur kim kapusunda kendümi
kemter kılam

227. **muḥibbī:**
Gazel 2235
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muḥibbī var iken ḥırka-i
peşmine-i faḳr
Ḥaşā lillāh ki libās ecline zer-bāfa
gelem

228. **muḥibbī:**
Gazel 2236
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Luṭf-ıla didi Muḥibbî ki kapum
bendesidür
Çarḥdan oldı yüce kevkeb-i
iḳbālüm benüm

229. **muḥibbî:**
Gazel 2237
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muḥibbî irişilmez küy-ı yāra
Meger ilte şabā öldükte tozum

230. **muḥibbî:**
Gazel 2238
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Kapuña geldi Muḥibbî key katı dil-
ḥastedür
Senden özge kim ola kim ide
tımārı dilüm

231. **muḥibbî:**
Gazel 2239
Mısra: 11
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Añ 'isyānuñ Muḥibbî zārılık kıl
Ḳabül olur du'ālar şubḥ-dem hem

232. **muḥibbî:**
Gazel 2240
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muḥibbî irişmişem dünyā-yı
düna çün talāk
Tañ mı dirsem dilden mihrini bürün
eyledüm

233. **muḥibbî:**
Gazel 2241
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muḥibbî işidüp āhum didi
küyumda bu kadar
Didüm 'ışḳuñla iy bed-ḥü senüñ
çokdan giriftāram

234. **muḥibbî:**
Gazel 2242
Mısra: 11
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Derd-i dilin cān levḥine yazdı
Muḥibbî kan-ıla
Göndermege dil murḡını itdi
ḥamāme iy şanem

235. **muḥibbî:**
Gazel 2243
Mısra: 10
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Oldı ḥabāb-ı ḥayme su üzredür
mekānı
Dirse Muḥibbî tañ mı ol ḥayme bî-
sütünüm

236. **muḥibbî:**
Gazel 2244
Mısra: 17
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Çü kıldı yaşın itdi Muḥibbî yine
revān
'Arz eyleyeli ḳaddini ol serv-i
ḳāmetüm

237. **muḥibbî:**
Gazel 2245
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Sāḡar almışdur Muḥibbî la'l dirlir
cām iḳer
Diḳḳat itdüm görmedüm didüm
'aceb ol leb-gedām

238. **muḥibbî:**
Gazel 2246
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Rişte-i cānā Muḥibbî dizse ger söz
dürlerin
Eylemeñ anı ta'accüb olıcak ṭab'-ı
selīm

239. **muḥibbî:**
Gazel 2247
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Taḥt-ı şāḥiden Muḥibbî tāt-ı
Ḥusrev'den n' olur
Kapusında ol şehūñ olmak gedāyı
isterem

240. **muḥibbî:**
Gazel 2248
Mısra: 11
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Gördüm cemālini şevḳine yāruñ
Muḥibbî şem'
Yanup döker gözleri tā şubḥ olunca
dem

241. **muḥibbî:**
Gazel 2249
Mısra: 11
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Genc-i ḥüsne sunmak ister bu
Muḥibbî didüm el
Didi zülüm her kılın biñ başlu
ejderhā kılam

242. **muḥibbî:**
Gazel 2250
Mısra: 11
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muḥibbî zārılık it yāra karşı
İder bülbül güli görse terennüm

243. **muḥibbî:**
Gazel 2251
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muḥibbî zāhir iken gün gibi
'ışḳuñ senüñ
Bu 'acebdür sen olup rüsvā nāmın
dimeyem

244. **muḥibbî:**
Gazel 2252
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Ka'be' dür küyuñ Muḥibbî cānı
ḳurbān eyledi
Zi sa'ādetdür ger ḳabül olursa
ḳurbānum benüm

245. **muḥibbî:**
Gazel 2253
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Sehl ola eger göz yaşını dōke
Muḥibbî
Ben çāk idüben sīnemi bu cān-
feşānum

246. **muḥibbî:**
Gazel 2254
Mısra: 9
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muḥibbî tiḡ-ı cevrenden şehīd-i
'ışḳ olam āḥir
Bite gül lāle ḳabrümden ola niç
'alāmet hem

247. **muhibbî:**
Gazel 2255
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Pâdişâhum bu Muhibbî yok idi var
eyledüñ
Kesmezem senden ümîdi hoş ola
hâlüm benim

248. **muhibbî:**
Gazel 2256
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî müşkil işdür gerçi kim
zühd ü vera
Câm-ı mey elden koma tâ hâl ola
bu müşkilüm

249. **muhibbî:**
Gazel 2257
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Bu Muhibbî leylî zülfünüñ olup
divânesi
Kendümi Mecnûnlayın rüsvâ-yı
âlem eyledüm

250. **muhibbî:**
Gazel 2258
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Nigârüñ şem'-i hüsnine Muhibbî
cân u dil yakdum
Düşüp pervâne-veş pâyâ yanup bî-
bâl ü per oldum

251. **muhibbî:**
Gazel 2259
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî hoş-dil olmuşsın hayâl-i
yâr-ıla her şeb
Diyemem âh o meh-rûyı arayup
encümen görsem

252. **muhibbî:**
Gazel 2261
Mısra: 13
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Yâra didüm yap Muhibbî gönlini
N'ola didi aña mi'mâr olmuşam

253. **muhibbî'ye:-(y)e**
Gazel 2262

Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Sun Muhibbî'ye lebüñ tiryâkîni
Mâr-ı zülfünden niçe sem-dîde'em

254. **muhibbî:**
Gazel 2263
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî sen sen ol yârı görüben
karşu âh itme
Žarar nâgâh ide aña gül-i nev-reste
ter gördüm

255. **muhibbî'ye:-(y)e**
Gazel 2265
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İdesin 'ayn-ı 'inâyetle Muhibbî'ye
nazar
Kapuña kemter kulam yüz
sürmege iy şeh varam

256. **muhibbî:**
Gazel 2266
Mısra: 7
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Baglama dünyâ-yı dūna iy
Muhibbî gönülünü
Hayf ola 'ömr-i 'azîzi yok yire
bâtlı kılam

257. **muhibbî:**
Gazel 2267
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî gâhî şād u gâh gam
durmaz gelür
Dürlü dürlü görünür baña bu 'âlem
ne kılam

258. **muhibbî:**
Gazel 2268
Mısra: 13
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Dünyâ Muhibbî istedi ben
itmedüm qabül
'Arz-ı cemâl eyledi didi er isterem

259. **muhibbî:**
Gazel 2269
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İtleri karşı Muhibbî gele olmaya
'aceb
Zîra anlarda kamu bü-yı vefâyı
görürem

260. **muhibbî:**
Gazel 2270
Mısra: 11
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Kendüzin bilmez Muhibbî kalmaz
hîç 'aql u hüş
Her kaçan fikr-i hayâl-i ol perî-zâd
eyleyem

261. **muhibbî:**
Gazel 2271
Mısra: 10
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Ger semend-i nâza bindüñse n'ola
gel çek 'inân
Ben dağı hem çü Muhibbî büse
der-kâb eyleyem

262. **muhibbî:**
Gazel 2272
Mısra: 13
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Âh göstermez Muhibbî gün yüzün
zülf-i şehâb
Mâni' olur ki yaşum içre olur
pinhân gözüm

263. **muhibbî:**
Gazel 2273
Mısra: 17
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî Câmî Hüsrev bulsalar
tâze hayât
İşidüp taşsın iderlerdi benim bu
gazelüm

264. **muhibbî:**
Gazel 2274
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Didüm Muhibbî katı dil teşne
olupdur
Lebleri didi gam yimesün âb-ı
zülâlüm

265. **muhibbî:**
Gazel 2275
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî gül yüzüne karşı cānā
İder bülbül gibi her dem terennüm

266. **muhibbî:**
Gazel 2276
Mısra: **9**
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî bulmadı bir yār-ı şādık
Hemān ancak ğam oldı ğam-
güsārum

267. **muhibbî:**
Gazel 2277
Mısra: **11**
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Didüm Muhibbî nāle kılır
ʿandelīb-vār
Nāz-ıla gülp didi ki ben daḥı bir
gülüm

268. **muhibbî:**
Gazel 2278
Mısra: **9**
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Yüzinde ḥatın gördi Muhibbî āh
idüp
Āḥir viriser āyineyi yāra ḥalel
didüm

269. **muhibbî:**
Gazel 2279
Mısra: **9**
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî bahra ğavvāş ol bulasın
dürr-i yektā
Egerçi pür ḥaṭar dirler direm
deryādan el çekmem

270. **muhibbî:**
Gazel 2280
Mısra: **9**
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bu dehrün şaydgāhında Muhibbî
şāhbāz oldum
Şikār aldum maḥabbetden anuñçün
başa per çekdüm

271. **muhibbî:**
Gazel 2281
Mısra: **13**
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Sorarsañ āsitānuñda Muhibbî
kemteri kimdür

Ḥaḳrūndür faḳrūndür ayakdan
düşmiş üftādem

272. **muhibbî:**
Gazel 2282
Mısra: **13**
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî saña yitmez mi bu örnek
Ciger ḥūn gitdi Efrīdūn u Cem
hem

273. **muhibbî:**
Gazel 2283
Mısra: **13**
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî ʿākīl iseñ saña örnek
Bu yitmez mi ne oldı Gür u
Behrām

274. **muhibbî'yi:-(y)i**
Gazel 2284
Mısra: **13**
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bu Muhibbî'yi şeb-i hicründe
zulmetde koma
Rūşen it göster yüzün çün mäh-i
tābānsın begüm

275. **muhibbî:**
Gazel 2285
Mısra: **13**
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bu şî'ri gören Muhibbî lā-būd
Dir mülk-i nazm saña müsellellem

276. **muhibbî:**
Gazel 2286
Mısra: **9**
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî bir nazar görsem niġarı
Yitürmişem özümü şābir olsam

277. **muhibbî:**
Gazel 2287
Mısra: **11**
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Didüm maḥmūduñ olmuşdur
Muhibbî
Didi ḥūsn-ile ben daḥı Ayāzam

278. **muhibbî:**
Gazel 2288
Mısra: **13**

*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî yanmaga geldün cemāl-i
şem 'ine karşı
Degülsin aña pervāne velī ben
yana tapşurdum

279. **muhibbî:**
Gazel 2289
Mısra: **10**
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Gönlüm gibi ḥarābe eyvān-ı 'ışkı
gördüm
Mi'mār olup Muhibbî anı 'imāret
itsem

280. **muhibbî:**
Gazel 2290
Mısra: **9**
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî eyledüm bağ-ı dilümden
bir şecer peydā
Kelāmum meyvesin andan
bitürdüm ābdār itdüm

281. **muhibbî:**
Gazel 2291
Mısra: **10**
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Mest-i 'ışk olup ferāmüş
eyledümse 'ālemi
İy Muhibbî şükr Ḥaḳḳ'a sırr-ı 'ışk
āgāḥıyam

282. **muhibbî:**
Gazel 2292
Mısra: **10**
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Tayanursa n'ola zāhid bugün ger
zūhd ü taḳvāya
Muhibbî buna mesned tevekkül
ben İlāh itdüm

283. **muhibbî:**
Gazel 2293
Mısra: **17**
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Derd-i 'ışkı Muhibbî hoş görelüm
Ya'ni 'ālemde bī-devā olalum

284. **muhibbî:**
Gazel 2294
Mısra: **13**
*Kanūnī Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bükilüp kıddüm olaldan iy
Muhibbî yâ benem
'Arşa-i 'ışk içre her dem ataram âh
okların

285. **muhibbî:**
Gazel 2296
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Pâk cevherdür dimişler iy Muhibbî
'ışk için
Saklayam sînemde cânım gibi anı
pâk olam

286. **muhibbî:**
Gazel 2297
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî 'ışkuñuñ çün derd ü
miñnet hâşılı
Anuñ için ölmeği bu yolda ben râ
eyledüm

287. **muhibbî:**
Gazel 2298
Mısra: 13
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî tañ mı 'aklı ger
ferâmüş eyleyem
Zülfî zencîrin görüp göñlümi şeydâ
eyledüm

288. **muhibbî:**
Gazel 2299
Mısra: 13
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî ol nihâl-i serv-şad gül-
ruhsuzın
Hâr görünür çeşmüme cümle gül ü
gülzâr hem

289. **muhibbî:**
Gazel 2300
Mısra: 13
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Gönderürse şamze-i tîrin Muhibbî
sîneme
Geçürüp şadra anuñ yirini cân u dil
kılam

290. **muhibbî:**
Gazel 2301
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Küyuña vardı Muhibbî aña yüz
göstermedün
Veh ki mî-dârî dirîğ ez bî-dilân
dîdâr hem

291. **muhibbî:**
Gazel 2302
Mısra: 17
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Gözüm yaşına garğ iken Muhibbî
Velî budur 'aceb dil-teşne âbam

292. **muhibbî:-am**
Gazel 2303
Mısra: 11
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Yokdur Muhibbî tâkat
Cân-râ be-tû sipârem

293. **muhibbî:**
Gazel 2304
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Uyma dünyâ çün denîdür gel
Muhibbî fâriğ ol
Hayf degül mi 'ömri şarf u dehri
bî-hâşıl kılam

294. **muhibbî:**
Gazel 2305
Mısra: 13
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Gül yüzinsüz bu Muhibbî bağ u
behişt
Nâle kılar bülbülem zâr u nevâyı
isterem

295. **muhibbî:**
Gazel 2306
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî ol kemân ebru
şamından 'âkıbet
Mâh-ı nev gibi büküp bu kıddümi
ham eyledüm

296. **muhibbî:**
Gazel 2307
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî çün ezel bezminde
içdüm câm-ı 'ışk
Tâ kıyâmet mest olup kendümi
huşyâr eylemem

297. **muhibbî:**
Gazel 2308
Mısra: 10
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Eksük itme bañr-ı dilden dâyimâ
söz gevherin
İstedükçe iy Muhibbî bulunur ol
kân benüm

298. **muhibbî:**
Gazel 2309
Mısra: 11
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî şem '-i hüsni dilbere
vir cân u dil
Yanuban pervâne-veş ben dañı bî-
per bâl olam

299. **muhibbî:**
Gazel 2310
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Kalmadı derd ü belâ miñnet
Muhibbî görmedük
Olalıdan berü baña rehnümâ
göñlüm gözüm

300. **muhibbî:**
Gazel 2311
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Çün perîşandur Muhibbî zülfî her
dem dilberün
Tañ degül bende ola bu dil perîşân
eyleyem

301. **muhibbî:**
Gazel 2312
Mısra: 10
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bu hüsni ü bu şarâvetle şeh-i
hübân-ı 'âlemsin
Kapuñda kullaruñ çokdur Muhibbî
bende kemter hem

302. **muhibbî:**
Gazel 2313
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî her yaña çeşmüm yine
cûlar revân itsün
Salınur bir lebi gönca boyı serv-i
revân gördüm

303. **muhibbî:**
Gazel 2314
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bu Muhibbî sînesin cânâ temâşâ
eyle kim
Eşk-ile güller bitürdüm anı gülşen
eyle eyledüm

304. **muhibbî:**
Gazel 2315
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî cām-ı mey nüş eyle
lâ'li yādına
Kim hayâliyle nigāruñ hoş
şafāmuz var bizüm

305. **muhibbî' den:-den**
Gazel 2316
Mısra: 8
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Küy-ı yāra iltessin ölsem şabā
topragımı
Keştî-i 'ışkum Muhibbî' den hemān
ismarlaram

306. **muhibbî' yem:-(y)em**
Gazel 2317
Mısra: 18
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Kapuñda çünkü meddāham seni
medh iderem her dem
Yürek pür-ğam gözüm pür-nem
Muhibbî' yem hoş elhānum

307. **muhibbî:**
Gazel 2318
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

'Akl u dil tagıtsa tañ mı bu
Muhibbî hasta-dil
Çārdeh sāl içre çün bir mehlikādur
gördüğüm

308. **muhibbî' yi:-(y)i**
Gazel 2319
Mısra: 11
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Āteş-i şavkı yakarsa bu Muhibbî' yi
ne tañ
Dem mi vardur āteş-i 'ışkıyla anuñ
yanmayam

309. **muhibbî:**
Gazel 2320
Mısra: 13
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Şol kadar gördi Muhibbî cevruñi
'ālemdede kim
Çekmedi Ferhād u Vāmıķ belki
Mecnün miñnetüm

310. **muhibbî:**
Gazel 2321
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bu Muhibbî dermendüñ
bülbülündür güyiyā
N'ola bir dem eyleseñ efgānumı
güş iy şanem

311. **muhibbî:**
Gazel 2323
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Küh-ı ğamda cân feda kıldı
Muhibbî irmedi
Ol leb-i şirîn şeker-ğüftāra bilmen
n' eyleyem

312. **muhibbî:**
Gazel 2324
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Serv-kaddüñsüz Muhibbî 'āleme
kılmaz nazār
Bu gönül meyl eylemez seyrāna
bilmen n' eyleyem

313. **muhibbî:**
Gazel 2325
Mısra: 7
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İrmedin şirîn lebine bu Muhibbî
cān virüp
Düşdi dil Ferhād-veş kühsāra
bilmen n' eyleyem

314. **muhibbî:**
Gazel 2326
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Hüsün bāğında Muhibbî şubha dek
zārı kılur
Nitekim bülbül gibi her ğice bî-dār
iñlerem

315. **muhibbî:**
Gazel 2327
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Sanma cevruñden Muhibbî
bendeñi yüz döndüre
Çekerem cev ü cefāñı tāk olunca
tākātüm

316. **muhibbî:**
Gazel 2328
Mısra: 10
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Ķaddi elf ü zülfi lām u ağızı
mīmden irak
İy Muhibbî hicr ara eksük degül
baña elem

317. **muhibbî:**
Gazel 2329
Mısra: 14
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Penbe-i dāğum yiter çün ki ğamuñ
sulţānyam
Vādî-i miñnet şebinde iy Muhibbî
hıl'atüm

318. **muhibbî:**
Gazel 2331
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî pāyına düşmek diler
Ķaddin dü-tā kıldı
Görenler yār ayagında sanurlar
beni hālĶālam

319. **muhibbî' ye:-(y)e**
Gazel 2332
Mısra: 13
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Eyledükçe bu Muhibbî' ye cefā
rāĶat gelür
Anuñ-içün kim belāya cānı mu' tād
eyledüm

320. **muhibbî' ye:-(y)e**
Gazel 2333
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Pādişāh-ı 'ışk dinse bu Muhibbî' ye
ne tañ
Çün vezir olmış-durur iki taraf
derd ü ğamum

321. **muhibbî:**
Gazel 2334
Mısra: 10
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Ol serv-kağ nev-restedür zülfinde
gönlüm bestedür
Miskîn Muhibbî hastadur n' idem
n' idem âh ne-y-idem

322. **muhibbî:**
Gazel 2335
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Varmaz oldu bu Muhibbî kûyına
dildârımuñ
Bagludur yollar geçilmez kanlu
yaşumdan benüm

323. **muhibbî:**
Gazel 2336
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Sînede çünki Muhibbî bulmur
genc-i vişâl
Cân u dil mülkini şimden girü
virân isterem

324. **muhibbî:**
Gazel 2337
Mısra: 11
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Girmez Muhibbî sa'y-ile vaşl-ı
niğâr ele
Pes ben anuñ-ıçun aña tül-ı emel
didüm

325. **muhibbî:**
Gazel 2338
Mısra: 11
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Derdüñ-ile bu Muhibbî halka kıldı
kâmetin
Bu ümîde kim varup ayaguña
halhâl olam

326. **muhibbî:**
Gazel 2339
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Bu Muhibbî yana-gelmişdür ezel
Yanayım iy pâdişâhum yanayım

327. **muhibbî:**
Gazel 2340
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî her sözüñ bir gevher-i
yek-dânedür
Ehl-i nazmuñ takuban güşına
mengüş eyleyem

328. **muhibbî:**
Gazel 2341
Mısra: 11
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî âhuñ-ıla yile virdüñ
'âlemi
Bilmedüñ mi hürmen-i gam içre
miñnet kâhiyam

329. **muhibbî:**
Gazel 2342
Mısra: 11
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Bilmeyesin ne 'aceb uşbu Muhibbî
kuluñı
Niçe yıllar ser-i zülfüñde giriftaruñ
olam

330. **muhibbî:**
Gazel 2343
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Gül yüzüñ vaşfin Muhibbî
yazmaga gül bergine
Devr-i gülde yaraşur bir taze dîvân
eylesem

331. **muhibbî:**
Gazel 2347
Mısra: 11
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Pâ-bürehnedür Muhibbî düşeli
deşt-i gama
Zülfinüñ şeydâsıyam olmaz 'aceb
mecnûnlıgum

332. **muhibbî'ye:-(y)e**
Gazel 2348
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

'Aşık-ı pâk-nazar olsa Muhibbî'ye
ne 'ayb
Bu hüner bes ki ne şüfî vü ne
dânişmendem

333. **muhibbî:**
Gazel 2344
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî bezm-i gamda olalı
bagrum kebâb
Hün-ı dilden döñdi yaşum bir tolu
peymaneyem

334. **muhibbî:**
Gazel 2345
Mısra: 17
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Mest olup cām-ı maħabbetten
Muhibbî döstlar
Ol lebi mül gözleri mestâmı añdum
agladum

335. **muhibbî:**
Gazel 2346
Mısra: 13
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Zâhidâ eyler Muhibbî hıdmetin
meyhânenüñ
Mescide varmam anuñçün kim
riyâdan korkaram

336. **muhibbî' nûñ:-nüñ**
Gazel 2349
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Hâşıl olurdu Muhibbî' nûñ murâdı
ser-be-ser
Sehv-ile bir kez diseñ
ümmîdvârumdur benüm

337. **muhibbî:**
Gazel 2350
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî haţ-ı gam yazılmadan
cân levhine
Ben belâ bezminde geh nâlân u
geh giryân idüm

338. **muhibbî:**
Gazel 2351
Mısra: 10
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Zâhid ister cennet ü havrâ müdâm
Ben Muhibbî tâlib-i cânaneyim

339. **muhibbî:**
Gazel 2352

Mısra: 10
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Gül ruḥı şevkine yāruñ gıceler tā
şubḥa dek
Bülbül-i cānı Muḥibbī anda güyā
eyleşem

340. **muḥibbī:**
Gazel 2354
Mısra: 13

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Çāre eyle çāre isterse Muḥibbī
çāresüz
Dil ṭabibisin meded derd-ile nā-çār
olmışam

341. **muḥibbī:**
Gazel 2353
Mısra: 9

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muḥibbī tā ölince uşbu derde
çāre yok
Baḥr ola yiridür şimden girtü
yaşum benüm

342. **muḥibbī:**
Gazel 2355
Mısra: 9

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muḥibbī giceyle şubḥa degin
Olalum mest ü hem ḥarāb içelüm

343. **muḥibbī:**
Gazel 2356
Mısra: 9

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muḥibbī yine eşk oldı çü
deryāya şebīh
Bād-ı āh-ıla taşup kaynayaalum cüş
idelüm

344. **muḥibbī:**
Gazel 2357
Mısra: 13

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muḥibbī terk iderse n'ola 'arı
Anı bu vech-ile rüsvā kılan kim

345. **muḥibbī:**
Gazel 2358
Mısra: 10

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Umaram rehber ola bize Ebübekr ü
'Ömer
İy Muḥibbī yürüyüp şarka sipāhı
çekelüm

346. **muḥibbī:**
Gazel 2359
Mısra: 9

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Bu Muḥibbī dāğ-ıla küh-ı belā
kaplanıdur
Döymese ger ḥamleme olmaz
'aceb zīḳum benüm

347. **muḥibbī:**
Gazel 2360
Mısra: 10

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Melāmet ihtiyār itdüm selāmet
istememez gönülüm
Uşadup şişe-i nāmı Muḥibbī
taşlara çaldum

348. **muḥibbī:**
Gazel 2361
Mısra: 9

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Didüm añmazsın neden cānā
Muḥibbī bendeñi
Didi bilmezsın bil anı ben ferāmüş
eyledüm

349. **muḥibbī:**
Gazel 2362
Mısra: 15

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muḥibbī derd-i 'ışk-ıla düşelden
baḥr-ı hicrāna
Ġamuñdan özge hiç yokdur anuñla
aşınā kıblem

350. **muḥibbī:**
Gazel 2363
Mısra: 10

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Nigāri seyr ider gördüm yine
gülzār-ı ḥüsn içre
Olup bülbül gibi güyā Muḥibbī āh
u zār itdüm

351. **muḥibbī:**
Gazel 2364
Mısra: 9

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muḥibbī şükr kıl artur Ḥudā'ya
ḥamdüñi
Çāre ne çünki gelür başa ne
yazdıysa kalem

352. **muḥibbī:**
Gazel 2365
Mısra: 9

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muḥibbī nālemi küyında dildār
işidüp
Didi güyā bülbülümün rind ü
kallāşum benüm

353. **muḥibbī' ye:-(y)e**
Gazel 2366
Mısra: 9

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Derdi devā vü miḥneti rāḥat
Muḥibbī' ye
Andan berü ki ol sanemüñ
derdnākiyem

354. **muḥibbī:**
Gazel 2367
Mısra: 9

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muḥibbī gülşene varma temāşā
eyle bu sīnem
Kızıl güller kılup dāğum elifden
servler çekdüm

355. **muḥibbī:**
Gazel 2368
Mısra: 9

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Ḥāk-i pāyına Muḥibbī genc-i
ṭab' uñ kıl nişār
Aña beñzer 'ālem içre ḥurdedānı
bulmadum

356. **muḥibbī:**
Gazel 2369
Mısra: 14

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Şi' rümün süzi-y-ıla yansa 'aceb mi
dil ü cān
Yana odlara Muḥibbī kim okursa
gazelüm

357. **muḥibbī:**
Gazel 2370
Mısra: 9

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Çünkü hâk oldı Muhibbî hicr ara
gördüm gönül
Yile virdüm âhum ile anı berbâd
eyledüm

358. **muhibbî:**
Gazel 2371
Mısra: 13
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Cür'a-i cām-ı maḥabbetden
Muhibbî mest olup
'Âlemün niçe geçer ak u karasın
bilmedüm

359. **muhibbî:**
Gazel 2372
Mısra: 13
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Meclis-i gamda Muhibbî nâle
kılsam inlesem
Baña âheng için inler tâ seher
nâlar benüm

360. **muhibbî:**
Gazel 2373
Mısra: 13
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Çam gelürse Muhibbî çam yime
kim
Gamsuz olmaz cihânda kes
n'idelüm

361. **muhibbî:**
Gazel 2374
Mısra: 10
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Rüz-ı maḥşerde eger ugrasa
Mecnün'a yoluñ
Diyesin aña Muhibbî seni hem-râh
çekem

362. **muhibbî:**
Gazel 2375
Mısra: 13
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî gülşen içre görinen
nergis degül
Muntazır dildâra çeşm-i
intizârumdur benüm

363. **muhibbî:**
Gazel 2376
Mısra: 11
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Çün Muhibbî figâna bağladı dil
Ney gibi inlemeyüp pes n'idelüm

364. **muhibbî:**
Gazel 2377
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Zülfî sevdâsı Muhibbî yârûñ
Didiler tül-ı emel ben bilürem

365. **muhibbî:**
Gazel 2378
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî ol elâ gözler ider dil
mülkini târâc
Anuñ yağmaçı çeşmini görüp
Tâtâr'a beñzetdüm

366. **muhibbî:**
Gazel 2379
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Ol güneş yüzlüm neden bilmez
Muhibbî zerresin
Mihri-y-ile gün gibi 'âlemlere
meşhür olam

367. **muhibbî'ye:-(y)e**
Gazel 2380
Mısra: 10
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Kıl Muhammed hürmetine yâ
İlâhe'l-âlemîn
Bu Muhibbî'ye 'inâyet şîḫhate
bassun kâdem

368. **muhibbî:**
Gazel 2381
Mısra: 10
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Çak-ı ebrûsın görüp kaldurma başı
secededen
Kıble ḫaḫkı iy Muhibbî
secdegâhumdur benüm

369. **muhibbî:**
Gazel 2382
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Tâ ki yakdum püte-i hicre Muhibbî
cân u dil
Çıll ü ğışdan zer gibi kâl olmışam
pâk olmışam

370. **muhibbî:**
Gazel 2383
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Çahr u luḫfin eylemişdür bu
Muhibbî ihtiyâr
Zira kim bir bendeyem ol
pâdişâhumdur benüm

371. **muhibbî:**
Gazel 2385
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî ger şehîd-i 'ışk olasın
râh-ı küyında
Bitüre ḫün-ı dil lâle ola çendân
'âlâmet hem

372. **muhibbiyâ:-(y)â**
Gazel 2386
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Def'-i ḫumâr ister iseñ gel
Muhibbiyâ
Çare budur ki aña bir iki kadeḫ-
keşüm

373. **muhibbî:**
Gazel 2387
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî bu zamâna kalsa ger
Ferhâd u Kaş
Ders-i 'ışkı virmeye olur idüm
üstâd hem

374. **muhibbî:**
Gazel 2388
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Çünkü Muhibbî 'aşıka besdür sıruk
sifâl
Ḥâcet degül aña şarâb olıcak cām-ı
Cem

375. **muhibbî:**
Gazel 2389
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Var kapuñda Muhibbî gibi biñ
bendelerün
Senden özge benüm 'âlemdede
bulınmaya kesüm

376. **muhibbî:**
Gazel 2390
Mısra: 13
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî kim-durur 'ışkuma
inkâr eyleye
Rüy-ı zerdüm eşk-i çeşmüm çün
güvâhumdur benüm

377. **muhibbî:**
Gazel 2391
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Yaşumuñ mevci ko aksun Muhibbî
anı pāk itsün
Günâh-ıla olup memlû tolu
hâşâkdür gönüm

378. **muhibbî:**
Gazel 2392
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Şevk-i 'ışk-ıla Muhibbî yine
deryâlar gibi
Şarşar-ı âhumla her dem kaynayup
cüş eyleyem

379. **muhibbî:**
Gazel 2393
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî sözlerüñ gevher olaldan
eşk-i çeşmümde
Çıkarmaga dili gavvâş idüp ol
bahra taldurdum

380. **muhibbî:**
Gazel 2394
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî şükr kıl itdün şanemler
terkini
Hâşa-lillâh bir dağı ben kâr-ı Äzer
eyleyem

381. **muhibbî:**
Gazel 2395
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Çün harîm-i dildedür gördüm
Muhibbî maţlabum
Ne sefer 'azmin ü ne kaç'-ı
beyâbân eyledüm

382. **muhibbî:**
Gazel 2396
Mısra: 10
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Bugün 'âm itdi dilber ni'metin
Muhibbî Kâys-veş sindi çanagum

383. **muhibbî:**
Gazel 2397
Mısra: 10
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Esb-i nâz üzre binüp zülfüñi
çevgân eyleseñ
Bu Muhibbî top idüp başın gelür
meydâna hem

384. **muhibbî:**
Gazel 2398
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî sînemün dâğın temâşâ
eylemez dilber
Ciger hûnın saçup yir yir bitürdüm
gül 'izâr oldum

385. **muhibbî:**
Gazel 2399
Mısra: 9
*Sevgi, aşk, dostluk, bağlılık,
sohbet, yarenlik.*

Muhibbî sen gedâ bende vişâlin
niçe istersin
Ne lâyıkısın aña sen ol ola sultân-ı
'âlem hem

386. **muhibbî:**
Gazel 2400
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Gerçi cürm-ile Muhibbî olduñ
evvel rû-siyâh
Äb-ı rahmetle umaram pāk ola
yuna yüzüm

387. **muhibbî:**
Gazel 2401
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Şabra çün kalmadı Muhibbî mecâl
Çäre yok bir diyâra 'azm idelüm

388. **muhibbî:**
Gazel 2402
Mısra: 15

Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Gördi dilber bu Muhibbî 'ışk-ıla
dîvânedür
Didi yokdur saña beñzer rind ü
kallâşum benüm

389. **muhibbî:**
Gazel 2404
Mısra: 11
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Bu Muhibbî gül yüzünsüz gîceler
tâ şubha dek
Bülbülü bî-hvâb iden bu âh u
zârumdur benüm

390. **muhibbî:**
Gazel 2405
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Hicr ile oldı Muhibbî iy şanem
Mecnûn-veş
Göklere çıksa ne tañ bu âh u
efğânum benüm

391. **muhibbî:**
Gazel 2406
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Çok zamândur ki Muhibbî ayaguñ
topragıdur
Yañılıp bir gün dimedüñ hâk-i
râhumdur benüm

392. **muhibbî:**
Gazel 2407
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Pertev-i hüsnün yakar uşbu
Muhibbî bendeni
Sâye salmaz iseñ eger boyı
şimşâdum benüm

393. **muhibbî nüñ:-nüñ**
Gazel 2410
Mısra: 10
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Hâşa lillâh kim kapuñdan anı
mahrûm idesin
Bu Muhibbî nüñ muradı bu-durur
senden hemîn

394. **muhibbî:**
Gazel 2411
Mısra: 10

Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Dilberüm nâz uyhusında ben
yanında muntazır
Devlet el vîrse Muhibbî baht
uyansa hâbdan

395. **muhibbî:**
Gazel 2412
Mısra: 11
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî 'ışk bir âteş bıraktı
gönlüme
Kâbil-i takrîr olmadı diyem ben
hurqatin

396. **muhibbî:**
Gazel 2413
Mısra: 10
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Şîrîn lebüñün midhatini ideli tekrâr
Ger dirse Muhibbî n'ola şîrîn
suhenem ben

397. **muhibbî:**
Gazel 2414
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Bilmem Muhibbî 'ışk-ıla âhîr
n'olur hâlüm benüm
Kalmadı şabr u tākatum gâyet
zebün oldum zebün

398. **muhibbî:**
Gazel 2415
Mısra: 13
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî olalı hicriyle münis
Fîrâkıyla görünür vaşl yeksân

399. **muhibbî:**
Gazel 2416
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Beñzedi nazmuñ Muhibbî yine şâfî
gevhere
Bilmez anuñ kadrini şarrâf-ı 'irfân
olmayan

400. **muhibbî:**
Gazel 2418
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İşidüp güzlâr-ı hüsñ içre Muhibbî
nâleñi
Hoş edâ itmiş dimiş murğ-ı hoş
elhândur diyen

401. **muhibbî:**
Gazel 2419
Mısra: 11
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Sorarsañ râh-ı 'ışkuñda Muhibbî
kimdür iy meh-rû
Haķîr ü derdmend ü bî-kes ü
hicrûñle sergerdân

402. **muhibbî:**
Gazel 2420
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî şu kadar yagdı cefâ
sengi dile
Yeñiden yine o vîrânemi bünyâd
ideyin

403. **muhibbî:**
Gazel 2421
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Mîhr-i âlemden Muhibbî zerreler
yüz döndüre
Dönmeye yüzüm benüm ol mihr-i
'âlem-tâbdan

404. **muhibbî:**
Gazel 2422
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Bu Muhibbî olalı küy-ı harâbâtuñ
eri
Tutdı başdan yine âvâralıgı
pîşelerin

405. **muhibbî:**
Gazel 2423
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Bu Muhibbî dem-be-dem şî'rini
rengin eyledi
Tab'ını mevzûnına dinse n'ola
Selmân-ı zamân

406. **muhibbî:**
Gazel 2425
Mısra: 10
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Derünüm derdini tâze kılup iy nây
iñilersin
Şeb-i gâmda Muhibbî itdügi
feryâda beñzersin

407. **muhibbî'ye:-(y)e**
Gazel 2426
Mısra: 10
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Nazar eyle şeb ü rûza biri gelse
biri gider
Muhibbî'ye haber virür bu dehrün
inķilâbından

408. **muhibbî:**
Gazel 2428
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Her gice biñ kez hilâl olur Muhibbî
hicr-ile
Çâre-sâz oluñ aña iy hemdemân iy
döstân

409. **muhibbî:**
Gazel 2429
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Yine şahrâ-yı sineñde Muhibbî dil
nişân eyle
Ola kim ol kaşı yaya nişân-ı tîr
olasın sen

410. **muhibbî:**
Gazel 2430
Mısra: 9
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî râyegân zülfine bulur
dest-res
Kâşkî olsam şabâ 'âlemde yâhûd
şâne ben

411. **muhibbî:**
Gazel 2431
Mısra: 13
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Okıdı bu beyti gülşende Muhibbî
subh-dem
Eyledi bülbüller âhengi velî savt-ı
hazîn

412. **muhibbî:**
Gazel 2432
Mısra: 11
Kanūnī Sultan Süleyman'ın mahlası.

Fahr kılmaz bu Muhibbî başı irse
göklere
Asitânuñda murâdı budur ola
kemterin

413. **muhibbî:**
Gazel 2433
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Yâruñ Muhibbî gün yüzine kim
nazar ide
Eydür ben anı mâh-ı şeb-ârâya
virmezsin

414. **muhibbî:**
Gazel 2434
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Gülşen-i hüsnünde ko kılsun
Muhibbî nâleler
Böyle bir bülbül gerekdür sen gül-i
ra'nâ-y-ıçun

415. **muhibbî:**
Gazel 2435
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Zîver-i dünyâya meyl itme
Muhibbî key sakın
Kime kılmışdur vefâ saña kıla bu
pire-zen

416. **muhibbî:**
Gazel 2436
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî baħr-ı eşküm taşıdı
başdan aşdı âh
Bâd-ı âhum saldı engine yine dil
zevrağın

417. **muhibbî:**
Gazel 2437
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bu Muhibbî kasd iderse n'ola şî'r-i
Hüsrev'e
Kişi 'âlemde bülend itmek
gerekdür himmetin

418. **muhibbî:**
Gazel 2438
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

'İşk yayın iy Muhibbî hoş çeker
merdânesin
Kim-durur tâkat getüre çeke bunuñ
şiddetin

419. **muhibbî:**
Gazel 2439
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Her dem Muhibbî su gibi akıtdı
gözüm yaşın
Ol serv kıddüñ ayagina çağlamag-
ıçun

420. **muhibbî:**
Gazel 2440
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bu Muhibbî gülşen-i hüsnüñ
temâşâ eylesün
Dilberâ hüsnüñ gülün âħir sola
sanmaz mısın

421. **muhibbî:**
Gazel 2441
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Zülfî sevdâsı ile düşdüñ Muhibbî
vâdıye
N'olısar hâlüñ katı Mecnünlayın
âvâresin

422. **muhibbî:**
Gazel 2442
Mısra: 13
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

'İşkî Muhibbî her niçe ketm itmek
istese
Zâħir görür yüzine bakanlar
'alâmetin

423. **muhibbî:**
Gazel 2443
Mısra: 13
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî gözlerüñ yaşın akıt
olsun revân
Serv gibi tek salınsun yâr ref'târ
eylesün

424. **muhibbî:**
Gazel 2444
Mısra: 14
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

'İydehde ol şehüñ pâyına çün
sürdüñ yüzüñ
Devlet el virdi Muhibbî baħt
yâverdür bugün

425. **muhibbî:**
Gazel 2445
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bu Muhibbî sözleri gevher-durur
mengüş idin
Alma cânâ boynuna dürr-i semîñüñ
minnetin

426. **muhibbî:**
Gazel 2446
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Meyli var gördüm Muhibbî şî'rine
cânânenüñ
Sâħirem teşħir kıldum ol gözi
câdüyi ben

427. **muhibbî:**
Gazel 2447
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî şî'r ara her kim göre
elfâzuñı
Rište-i cân üzre dizmiş dür gibidür
sözlerim

428. **muhibbî:**
Gazel 2448
Mısra: 13
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî kim içerse leblerinüñ
cür'âsın
Tâ kıyâmet eyleye iz'ân anuñ
keyfiyyetin

429. **muhibbî:**
Gazel 2449
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Aldanup dünyâya dil virme
Muhibbî kıl hâzer
Kimse yok vire haber Behrâmşâh-ı
Gür'dân

430. **muhibbî:**
Gazel 2450
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Dür olalı gün yüzünden bu
Muhibbî döstüm
Gıceler bülbül gibi turmaz kılur âh
u figân

431. **muhibbî:**
Gazel 2451
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî hâr-ıla hem-dem görür
bülbül güli
Ol sebebdenür ider tâ şubha dek
âh u figân

432. **muhibbî:**
Gazel 2452
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bu Muhibbî gibi var mı 'ışk ara
'ışk eri
Nağd-i cânı virüben derd ü gamı
bâzâr iden

433. **muhibbî:**
Gazel 2453
Mısra: 11
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Görüp Muhibbî şî'rin nazm ehli
egdiler baş
Taḥsîn idüp didiler hiç görmedik
naẓîrin

434. **muhibbî:**
Gazel 2454
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Geşt itdi cihan mülkini bulmadı
Muhibbî
Bir yâr vefâ ehli ki hâlümü diyem
ben

435. **muhibbî:**
Gazel 2456
Mısra: 11
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî her ki 'âşıkdur gerekdür
ol ola cömerd
Yanında bir ola anuñ geçe yog-ıla
varından

436. **muhibbî:**
Gazel 2457
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî mest olursañ haşre dek
olmaz 'aceb
'İşkuñ içdüñ çün ezel bezminde
sen peymânesin

437. **muhibbî:**
Gazel 2458
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

İy Muhibbî saklamak mümkün
degüldür 'ışkı çün
Zâhir eyler çehresinüñ sebzegâhı
zerd olan

438. **muhibbî:**
Gazel 2459
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Dil virelden bu Muhibbî zülfinüñ
zencîrine
Dönmişem mecnûna ammâ gün-
be-gün artar cünün

439. **muhibbî:**
Gazel 2460
Mısra: 15
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Niçe meh-pâreler sevdi Muhibbî
Senüñ tek görmedüm bir pür cefâ
ben

440. **muhibbî:**
Gazel 2461
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

'Âşıqam dîdârüña ister Muhibbî
vaşluñı
Senden artuk iy perî-rü nigârı
sevmezim

441. **muhibbî:**
Gazel 2462
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî harc kıl göz yaşlaruñı
Gözünüñ kâsesi pürdür diremden

442. **muhibbî:**
Gazel 2463
Mısra: 10
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Başuma sevdâ-yı zülfi bir uzun
sevdâ imiş

Virmeseydüm dil Muhibbî zülfi
'anber-sâya ben

443. **muhibbî:**
Gazel 2464
Mısra: 11
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Dü mâh olupdur iy mâh görmez
yüzüñ Muhibbî
Ol bî-sitâre n'itsün devr itdi çarḥ-ı
gerdün

444. **muhibbî:**
Gazel 2465
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Çâresüz kaldı Muhibbî çâre bilmez
vaşlına
Âh kim 'âlemde kimse böyle nâ-
çâr olmasun

445. **muhibbî'yi:-(y)i**
Gazel 2466
Mısra: 13
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Bu Muhibbî'yi 'aceb añmaz mı ki
ol seng-dil
Bir nefes hergiz anuñ gitmez
ḥayâli yâddan

446. **muhibbî:**
Gazel 2467
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî öldügince acımadı
Eger bir büse alsa ḥün-bahâdan

447. **muhibbî:**
Gazel 2468
Mısra: 9
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Muhibbî ḥastanuñ göñli evini
Şabî-veş hem yaparsın hem
yıkarsın

448. **muhibbî:**
Gazel 2469
Mısra: 13
*Kanûnî Sultan Süleyman'ın
mahlası.*

Ḥâk-i râh-ı 'ışk Muhibbî başa
devlet tâcîdur
Rağbet itmezsem 'aceb mi efser-i
Dârâ'ya ben

449. **muhibbî:**
Gazel 2470
Mısra: 10
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İçeliden şarâb-ı 'ışkı ezel
İy Muhibbî melâmet olmuşsun

450. **muhibbî:**
Gazel 2471
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Ruĥları şevkine diyüp iy Muhibbî
ter gazel
Yaraşır bu nazmuñı solmaz
gülistân idesin

451. **muhibbî:**
Gazel 2472
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Pervâne gibi şem'-i ruĥ-ı yâra
Muhibbî
Yakdum dil ü cân geçübün bâl ü
perümden

452. **muhibbî:**
Gazel 2473
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Ĥaṭṭ u ĥâlini Muhibbî añıcak san
bir ġubâr
Kimseler ancılayın 'âlemde ĥayrân
olmasun

453. **muhibbî:**
Gazel 2474
Mısra: 10
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Senden irmez kimseneye çün
ġubâr
İy Muhibbî ġubâr imişsin sen

454. **muhibbî:**
Gazel 2475
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî atlas u dîbâ vü zer-baft
ü ĥarîr
Bunlara meyl eyleme üstüñde
şâluñ var-iken

455. **muhibbî:**
Gazel 2476
Mısra: 9

Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Kim görse bu elfâz-ıla nazmuñı
Muhibbî
Taĥsînler idüp diye ki yig dürr-i
'Aden' den

456. **muhibbî:**
Gazel 2477
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî 'ışk meydânın görüp eyle
dil-âverlik
Ṭârîk-i 'ışkdadur 'aşık gerek terk
eylemek başın

457. **muhibbî:**
Gazel 2478
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî dest-i 'ışka el sunaldan
Olur ġünden ġüne ĥâli diger-ġün

458. **muhibbî:**
Gazel 2479
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Ĥâneġâĥ içre Muhibbî ĥüy u ĥâyâ
bakmaġil
Gör şadâlar niçe çıkar ġüşe-i
meyĥâneden

459. **muhibbî:**
Gazel 2480
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî derde şabr eyle ne çäre
Eyü yavuz geçer âdem başından

460. **muhibbî:**
Gazel 2481
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî virmeyem dirdüm didi
meh-rûlara hergiz
Beni yoldan çıkarın âĥ bu gözi ile
o kaş olsun

461. **muhibbî:**
Gazel 2482
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî yazmak itse derd-i ĥâlin
Yana kâġid düşe âteş kâlemden

462. **muhibbî:**
Gazel 2483
Mısra: 10
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Gözüm yaşını dökdükçe feraĥlar
kesb ider ġöñlüm
Muhibbî şem' olupdur san güler
kendü ziyânından

463. **muhibbî:**
Gazel 2484
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Muhibbî basma dünyâ cîfesine
Diler-iseñ olasın pâk-dâmân

464. **muhibbî:**
Gazel 2485
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Vaşlına niçe bulursın iy Muhibbî
dest-res
Olasın sen bir gedâ ol pâdişâĥ-ı
kâmrân

465. **muhibbî:**
Gazel 2486
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Başdan ayaga ġünâĥ-ısa Muhibbî
dird-mend
Senden umar şefġati sensin
kayuran ümmetin

466. **muhibbî:**
Gazel 2487
Mısra: 10
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Yâruñ miyânı olmaduġı bir
bahânedür
Ayruk Muhibbî görmedi kılca
bahânesin

467. **muhibbî:**
Gazel 2488
Mısra: 10
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Seyl-i eşġüm birle mâl-â-mâl
olaldan gözlerüm
Kanda ġitmişdür Muhibbî bilsem
ol uyĥu diyen

468. **muhibbî:**
Gazel 2489
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî yürü di bülbüle âh
eyleme kim
Nev- 'arûs-ı gülün elvire tuvagın
yakasın

469. **muhibbî:**
Gazel 2491
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Şabr kıl cevri ü cefasına Muhibbî
tañ degül
Bilmedi kimsene tuta gül-i bî-hâr
etegin

470. **muhibbî:**
Gazel 2492
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

'İşk-ıla âşüfte olsa bu Muhibbî tañ
degül
Gördü hüsnün şüretin âyine-i
idrâkden

471. **muhibbî:**
Gazel 2493
Mısra: 13
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî bu tarîk-ı 'ışkda 'âşık
degül
Gözleyüp mihr ü vefâ cevri ü cefâ
az isteyen

472. **muhibbî:**
Gazel 2494
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Çün Muhibbî bulmur vîrânedede
genc-i vişâl
Ko gönül ma 'müresi olsun harâb
eglenmesün

473. **muhibbî' ye:-(y)e**
Gazel 2495
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Hüblük resmi budur eyle
Muhibbî' ye cefâ
Bu degül mihr ü vefâ kılup uşûlden
çıkasın

474. **muhibbî:**
Gazel 2496
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî h'vâbdan açup reyâhîn
gözlerin
Furşatı fevt itme dir her biri
açuban zebân

475. **muhibbî:**
Gazel 2497
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

'İşk-ıla Maḥmûduñ olsa bu
Muhibbî tañ midur
Hulḳ-ıla mümtâz olup ḥüsn-ile
Âyâz olasın

476. **muhibbî:**
Gazel 2498
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Bu Muhibbî kuş dilin söyler
Süleymân devridür
Bilmez andan gayrı kimse ehl-i
'irfânun dilin

477. **muhibbî:**
Gazel 2499
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Niçe pâ-mâl ola diñ yâra Muhibbî
derdmend
Küh-ı mihnette dil-i endühmendin
gözle sen

478. **muhibbî:**
Gazel 2500
Mısra: 11
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Nüş it Muhibbî gül gibi cüş idesin
tâ Nil gibi
Feryâd idüp bülbül gibi hoş-ḥâl
olayın bir zamân

479. **muhibbî:**
Gazel 2001
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

La'l-i ruḥsârûñ ḥayâl itse Muhibbî
derdmend
Göz yaşından sine vü dâmânı olur
cümle al

480. **muhibbî:**
Gazel 2030
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî 'iys ü nüş eyyâmıdur
vaqt-i bahâr
Ḥayme kurdı gör çemende oldı
'işret-sâz gül

481. **muhibbî:**
Gazel 2031
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî bağlama dünyâ denidür
dil aña
Çün bilürsin kimseye itmez
maḥabbet uşbu Zâl

482. **muhibbî:**
Gazel 2033
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

İy Muhibbî 'âşık-ısañ kıl melâmet
ihtiyâr
Fâriğ olsun ko ne dirlerse disünler
saña il

483. **muhibbî:**
Gazel 2034
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Çün lebi tiryâkine irdün Muhibbî
dilberün
Mâr-ı zülfinden irer gam degüldür
sem gönül

484. **muhibbî' ye:-(y)e**
Gazel 2455
Mısra: 9
Kanûnî Sultan Süleyman'ın mahlası.

Virilür sanki Muhibbî' ye cihan
sulṭânlığı
Geh gehî lutf u keremden geh
kuluñ yâd idesin

muhibbî 've:

1. **muhibbî ' ye:--e**
Gazel 2003
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Kanuni Sultan Süleyman'ın mahlası.

Büse itdiyse lebünden döstüm kan
itmedi
Bu Muhibbî 'ye neden egri nigâh
eksük degül

muhkem:

1. muhkem:

Gazel 2208

Mısra: 1

*Dayanıklı, güçlü duruma
getirilmiş, sağlamaştırılmış,
sağlam, kuvvetli.*

Dilden evvel ben esâs-ı 'ışkı
muhkem bağladım
Soñradan cāna ğam u endühi hem-
dem bağladım

2. muhkem:

Gazel 2306

Mısra: 6

*Dayanıklı, güçlü duruma
getirilmiş, sağlamaştırılmış,
sağlam, kuvvetli.*

'İşk-ıla cān riştesin boynuma
zencir eyleyüp
Mihrin ol nā-mihribānuñ dilde
muhkem eyledüm

3. muhkem:

Gazel 2257

Mısra: 1

*Dayanıklı, güçlü duruma
getirilmiş, sağlamaştırılmış,
sağlam, kuvvetli, metin.*

Yapuban göñlüm esâsın 'ışkı
muhkem eyledüm
Ĝam ile cān-ı belā fersüdi hem-
dem eyledüm

4. muhkem:

Gazel 2273

Mısra: 13

*Dayanıklı, güçlü duruma
getirilmiş, sağlamaştırılmış,
sağlam, kuvvetli, metin.*

Şi'r bünyādına el urduñ katı
muhkem gerek
Soñradan dimeyesin za'f üzre imiş
temelüm

mühmel:

1. mühmel:

Gazel 2052

Mısra: 7

*Kendi haline bırakılmış, boş
verilmiş, önemsenmemiş, ihmal
edilmiş.*

Küy-yāra vardugumca gizlenür
mühmel raķīb

Nite kim şir irdüginde nā-bedīd
olur şağal

mühr evle-:

1. mühr eyle-:

Gazel 2009

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Açılmaması gerektiğini
belirtmek veya açılırsa fark
edebilmek için bir şeyi kapatıp
üzerine mühür basmak. ||
Konuşmamak, susmak.*

Agzuñı mühr eyledüm iy nāme
yazdum rāzumı
Tā seni çāk ide dilber sen de keşf it
rāz kıl

2. mühr eyle-:

Gazel 2009

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Açılmaması gerektiğini
belirtmek veya açılırsa fark
edebilmek için bir şeyi kapatıp
üzerine mühür basmak. ||
Konuşmamak, susmak.*

Agzuñı mühr eyledüm iy nāme
yazdum rāzumı
Tā seni çāk ide dilber sen de keşf it
rāz kıl

3. mühr eyle-:

Gazel 2009

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Açılmaması gerektiğini
belirtmek veya açılırsa
farkedebilmek için bir şeyi kapatıp
üzerine mühür basmak. ||
Konuşmamak, susmak.*

Agzuñı mühr eyledüm iy nāme
yazdum rāzumı
Tā seni çāk ide dilber sen de keşf it
rāz kıl

muhtâc-ı şarâb:

1. muhtâc-ı şarâb:

Gazel 2149

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Şaraba muhtaç.

Ĝumārüm derd-i sevr virdi beni iy
muğbeçe kurtar
Anuñçün deyrüñe geldüm ki
muhtâc-ı şarâb oldum

muhtâc-ı şarâb ol-:

1. muhtâc-ı şarâb ol-:

Gazel 2140

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Şaraba muhtaç olmak.

Gözüm yaşımı ħün idüp göñülde
nāle idelden
Ne kıldum muṭribe minnet ne
muhtâc-ı şarâb oldum

müje:

1. müjem:-m

Gazel 2477

Mısra: 8

Kirpik.

Gözüm saķķā olup her dem sular
dildāruñ ışigin
Müjem cārüb olup eydür o derde
ben de ferrāşın

müje tiri:

1. müje tiri:

Gazel 2112

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Kirpik oku. || Kirpik okları da
yaralayıcı ve öldürücü vasıfları
söylenir. Kirpik, oklarını aşığın
üzerine salar. Kirpikler göz
kapaklarına saf saf dızilirler. Saç
ve kaş gibi karadır. Aşık, kirpiğin
saldığı oklara hedef olmak
ister. Kirpik yerine göre kılıç ve
hançer olabilir.*

Ĝadeng-i ğamzeñe karşı siper
kılısam n'ola sīnem
Müjeñ tiri irişdükke anı kalkana
taşurdum

2. müje tiri:

Gazel 2357

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Kirpik oku. || Kirpik okları
da yaralayıcı ve öldürücü vasıfları
söylenir. Kirpik, oklarını aşığın
üzerine salar. Kirpikler göz
kapaklarına saf saf dızilirler. Saç
ve kaş gibi karadır. Aşık, kirpiğin
saldığı oklara hedef olmak
ister. Kirpik yerine göre kılıç ve
hançer olabilir.*

Siper kıldı müjeñ tiri sine
Muṭavves kaşlaruñı ya kılan kim

müjeñ tır:

1. müjeñ tır:

Gazel 2263

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Kirpik oku. || Kirpik okları da yaralayıcı ve öldürücü vasıfları söylenir. Kirpik, oklarını aşığın üzerine salar. Kirpikler göz kapaklarına saf saf dizilirler. Saç ve kaş gibi karadır. Aşık, kirpiğin saldığı oklara hedef olmak ister. Kirpik yerine göre kılıç ve hançer olabilir.

Müjeñ tır-ile akıtdı gözümden hün-
1 dil āhir
Ciger çāk ü dil-rîş ü bu cānum
hāsta ter gördüm

müjgān:

1. müjgānum:-um

Gazel 2078

Mısra: 8

Kirpikler.

Eylerem gelse hayālün iy meh-i
hargeh-nişîn
Çeşümü hayme tınāb-ı hayme
müjgānum benüm

2. müjgānlar:-lar

Gazel 2362

Mısra: 4

Kirpik, kirpik okları yaralayıcı ve öldürücü vasıfları söylenir. Kirpik, oklarını aşığın üzerine salar. Kirpikler göz kapaklarına saf saf dizilirler. Saç ve kaş gibi karadır. Aşık, kirpiğin saldığı oklara hedef olmak ister. Kirpik yerine göre kılıç ve hançer olabilir.

Yüzün Beytü'l-harām'ında imām
olmuş meger çeşmün
Ki müjgānlar turup şaf şaf iderler
içtidā kıblem

müjgān-ı döst:

1. müjgān-ı döst:

Gazel 2060

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Sevgilinin kirpikleri.

Sen boyı serv ayagına bu Muhib
göz yaşını
İdeli āb-ı revan ta'n iden enhāra
benem

2. müjgān-ı döst:

Gazel 2070

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Sevgilinin kirpikleri.

Tañ degül geçse Muhibbī sineden
müjgān-ı döst
Kaşları gibi anuñ ben saht yayı
görmedüm

mukarreb:

1. mukarreb:

Gazel 2437

Mısra: 3

Padişah tarafından huzuruna
teklifsizce girip çıkmasına izin
verilen, padişaha yakın olan kimse.
|| Her an Allah'ın huzurunda
olduğunu idrak etme seviyesine
erişen, Allah'a yakın olan kimse
veya melek.

Eyledi kendüye mukarreb beni
sultān-ı 'ışk
Egnüme geydürdi teşrifēn baña
ğam hil'atin

mukarrer:

1. mukarrerdür:-dür

Gazel 2325

Mısra: 5

Kararlaştırılmış, kesin,
kuşkusuz.

Küh-ı gāmda kalmışam ölmek
mukarrerdür baña
Döstlar bu derdüme bir çäre
bilmen n'eyleyem

2. mukarrer:

Gazel 2089

Mısra: 10

Olacağı veya yapılacağı
şüpheye yer bırakmayacak şekilde
kesinleşmiş, kesin, şüphesiz,
muhakkak.

Muhibbī cān u dil her kim virüp
bir büsesin alur
Dimez bāzār-ı 'ışk içre mukarrer
ben ziyān itdüm

3. mukarrer:

Gazel 2163

Mısra: 6

Olacağı veya yapılacağı
şüpheye yer bırakmayacak şekilde
kesinleşmiş, kesin, şüphesiz,
muhakkak.

Hevā-yı nefsüme uydum gidüpdür
ih̄tiyār elden
Eger olmaz -ısa luţfün mukarrer
lāyık-ı nāram

4. mukarrerdür:-dür

Gazel 2259

Mısra: 2

Olacağı veya yapılacağı

şüpheye yer bırakmayacak şekilde
kesinleşmiş, kesin, şüphesiz,
muhakkak.

Bu dil sīm-āb-veş ditrer kaçan bir
sīm-ten görsem
Baña ölmek mukarrerdür eger çāk
pīrehen görsem

5. mukarrerdür:-dür

Gazel 2444

Mısra: 4

Olacağı veya yapılacağı
şüpheye yer bırakmayacak şekilde
kesinleşmiş, kesin, şüphesiz,
muhakkak.

Eylemezseñ 'ıyd-i adhā irdi ger
kurbān beni
Hey yoluñda öldüğüm ölmek
mukarrerdür bugün

6. mukarrerken:-ken

Gazel 2445

Mısra: 5

Olacağı veya yapılacağı
şüpheye yer bırakmayacak şekilde
kesinleşmiş, kesin, şüphesiz,
muhakkak.

Yüzünü gördükde cān virmek
mukarrerken baña
Hiç revā midur çekem āh u enīnün
minnetin

7. mukarrerdür:-dür

Gazel 2456

Mısra: 9

Olacağı veya yapılacağı
şüpheye yer bırakmayacak şekilde
kesinleşmiş, kesin, şüphesiz,
muhakkak.

Bahār u büstāni çün hāzān olmak
mukarrerdür
Dilā geç bu cihānuñ gülsitānından
baharından

8. mukarrer:

Gazel 2468

Mısra: 4

Çıldırılmış, deli, divane. Aşk
yüzünden akli başından gitmiş,
delice sevmiş, kara sevdaya
tutulmuş kimse. || Leyla ile
Mecnun hikayesinin erkek
kahramanı Kays'ın lakabıdır.

Belā zencirini mecnūnlayın āh
Mukarrer boynuña āhır takarsın

mukavves:

1. mukavves:

Gazel 2357

Mısra: 6

Yay şeklinde olan, yay gibi
bükülmüş, kemerli, kavisli, eğri.

Siper kıldı müjeñ türine sînem
Muqavves kaşlaruñı ya kılan kim

mukbil ol-:

1. mukbil ol-:

Gazel 2013

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Bahtı açık ve talihli, yüce
mevki ve makamlara erişmiş olan,
ikbal sahibi, bahtiyar olmak.*

Fenn-i 'ışkı çünkü hıfz itdüñ anuñla
'âmil ol

Ya'ni varup şâh-ı 'ışka sen kemîne
mukbil ol

mükerrer:

1. mükerrerdür:-dür

Gazel 2444

Mısra: 8

Tekrar edilmiş, tekrarlanmış.

'İyde irdi her kişi şādān u ħandān
seyr ider

Ben seni gördüm benüm 'iydüm
mükerrerdür bugün

mukim-i ğam:

1. mukim-i ğam:

Gazel 2281

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Kederin ikamet edenî.

Oluram geh mukim-i ğam ve gāhî
şādümānî hem
Ne şādān u ğamgînem gehî vîrān
geh ābādām

mukır:

1. mukır:

Gazel 2177

Mısra: 3

*Gerçeği yahut suçunu bütün
açıklığıyla dosdoğru söyleyen,
ikrar ve itiraf eden kimse.*

Oluban cürme mukır senden
umaruz rahmeti
Yüzi suyına ki var nām-ı şerîfnde
dū mîm

mukırr:

1. mukırram:-am

Gazel 2080

Mısra: 3

Gerçeği yahut suçunu bütün

*açıklığıyla dosdoğru söyleyen,
ikrar ve itiraf eden kimse.*

Mukırram cürmüme inkâr kılmam
Günāhuma inen çokdur güvāhum

2. mukırram:-am

Gazel 2163

Mısra: 1

*Gerçeği yahut suçunu bütün
açıklığıyla dosdoğru söyleyen,
ikrar ve itiraf eden kimse.*

Mukırram cürm ü 'isyāna egerçi
kim günāhkāram
Mürüvvet kânısın senden ve lîkin
rahmet umaram

3. mukırram:-am

Gazel 2292

Mısra: 2

*Gerçeği yahut suçunu bütün
açıklığıyla dosdoğru söyleyen,
ikrar ve itiraf eden kimse.*

Suçum budur ki iy dilber yüzüñi
gördüm āh itdüm
Mukırram ben günāhuma bilürem
çok günāh itdüm

muktezâ-yı tab'ı selim:

1. muktezâ-yı tab'ı selim:

Gazel 2226

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Kusursuz huyunun gereği.

Muĥibbî durma dürler eyle izhār
İder çün muktezâ-yı tab'ı selim

mül:

1. mül:

Gazel 2230

Mısra: 5

Şarap.

Yüzüñ gül saçuñ 'anber leblerüñ
mül
Gülistānuñda inler bir hezāram

2. mül:

Gazel 2010

Mısra: 6

*Şarap (Sevgilinin dudakları
bağlamında).*

Beni mest eyledi 'ışkuñ şarābı
Beni sanur görenler içmişem mül

3. mül:

Gazel 2015

Mısra: 2

*Şarap. || Sevgilinin
dudaklarının kırmızılığına ve aşığı*

*sarhoş etmesine atfen
kullanılabilir.*

Zār iden ruḥsārdur dil bülbülünü
gül degül
'Aşıkı ser-mest iden zıkr-i lebidür
mül degül

4. mül:

Gazel 2039

Mısra: 3

Şarap, mey.

Gerçi kim sāğar u mül uşbu dili
rāḥat ider
La 'l-i nābuñsuz anı hîç ele almalı
degül

5. mül:

Gazel 2315

Mısra: 1

*Şarap, mey, şirde dudakların
şarhoş edici özelliği ile anılır.*

Bir lebi mül çeşmi āfet cān-
fezāmuz var bizüm
Kim bu şeb bir serv-ķamet
mehliķāmuz var bizüm

6. mül:

Gazel 2345

Mısra: 18

*Şarap. Lezzeti ve sarhoş edici
özelliği ile de teşbihe konu
olur. Aşkı Allah'a ulaşma yolu
olarak kabul eden tasavvuf ehli
şarabı da ruh coşkunluğu için araç
olarak kullanır.*

Mest olup cām-ı maḥabbetten
Muĥibbî dōstlar
Ol lebi mül gözleri mestānı añdum
agladum

mülevves:

1. mülevves:

Gazel 2203

Mısra: 2

Pis, kirli, iğrenç.

Geçdi 'ömrüm niçe bir iy dil seni
gāfil kılam
Çirk-i dünyāya mülevves mest-i lā-
ya 'kıl kılam

mülevves it-:

1. mülevves it-:

Gazel 2210

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Kirletmek, pisletmek.

Mülevves itmedüm dehrüñ basup
pā ķazürātına

Sıgındum h̄amd-i bī-pāyān
H̄udā'ya pāk dāmānam

mülevves-i h̄un:

1. mülevves-i h̄un:

Gazel 2464

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Pis, kirlî, iğrenç kanlı.

İy dil kanā'āt eyle 'Ankā-yı küh-ı
Kāf ol
Olma sakın meges-veş dāyim
mülevves-i h̄un

mülk:

1. mülk-i:-i

Gazel 2210

Mısra: 3

Memleket, ülke.

Gerekmez mülk-i Dārā vü Ferīdün
tāc-ı Keyh̄usrev
Bi-h̄amdillāh ki küyuñda senüñ
dāyim şütürbānam

2. mülk-i:-i, -n, -i

Gazel 2378

Mısra: 9

Memleket, ülke.

Muhibbī ol elā gözler ider dil
mülkini tārāc
Anuñ yağmaçı çeşmini görüp
Tātār'a beñzetdüm

3. mülk-i:-i, -n, -i

Gazel 2336

Mısra: 10

Memleket, diyar.

Sīnede çünki Muhibbī bulunur
genc-i vişāl
Cān u dil mülkini şimden girü
virān isterem

4. mülk-i:--i, --n, --i

Gazel 2003

Mısra: 5

Memleket, ülke, yurt. ||

Varlık, mevcudiyet, sahip olunan şey.

Geh ğamı yağma kılır dil mülkini
geh ğamzesi
Bu h̄arāb-ābādda zulm issi şāh
eksük degül

5. mülk-i:--i, --n, --e

Gazel 2055

Mısra: 1

Bir hükümdar veya devletin hüküm ve idaresi altında bulunan toprakların tamamı, memleket.

Melāmet mülkine mālîk olup āhum
'alem çekdüm
H̄arābāt ehlini yazup sipāh itdüm
h̄aşem çekdüm

6. mülk-i:-i, -n, -e

Gazel 2127

Mısra: 2

Ülke, alem, diyar, dünya.

Vişālūñ gencine gerçi irişmeyüp
faķır oldum
Firākuñ mülkine şāhum bi-
h̄amdi' llāh emīr oldum

7. mülk-i:-i, -n

Gazel 2208

Mısra: 3

Bir hükümdar veya devletin hüküm ve idaresi altında bulunan toprakların tamamı, memleket.

Eyledi hicran sipāhı gerçi dil
mülkin h̄arāb
Şāh-ı 'işka ben anı çokdan
müsellem bağladum

8. mülk-i:-i, -n

Gazel 2298

Mısra: 2

Varlık, mal, eşya.

Rehne virdüm tācumı bāde
temennā eyledüm
Bir kadeh meyle cihan mülkin
temāşā eyledüm

9. mülk-i:-i, -n

Gazel 2318

Mısra: 8

Memleket, ülke.

Cānumı cevriyle yıkdı eyledi
gönlüm h̄arāb
Kendü mülkin yıkıcı bir
pādişehdür gördüğüm

10. mülk-i:-i, -n, -i

Gazel 2322

Mısra: 9

Memleket, ülke.

Ġarka virdi eşk-i çeşmüm 'ākıbet
dil mülkini
İy Muhibbī bu gözi giryāna bilmen
n'eyleyem

11. mülk-i:-i, -n

Gazel 2392

Mısra: 8

Ülke, alem, diyar, dünya.

Her kaçan 'işk āteşini ben uyarsam
sīnede
Dūd-ı āhumla cihān mülkin siyeh-
püş eyleyem

12. mülk:

Gazel 2409

Mısra: 8

Bir hükümdar veya devletin hüküm ve idaresi altında bulunan toprakların tamamı, memleket.

Olısar bir kefen didüm naşībūñ
Dilā bu mülk ü mālî hep bırakdum

13. mülk-i:-i, -n, -i

Gazel 2454

Mısra: 9

*Memleket, ülke, yurt. ||
Varlık, mevcudiyet, sahip olunan şey.*

Geşt itdi cihan mülkini bulmadı
Muhibbī
Bir yār vefā ehli ki h̄ālümü diyem
ben

mülk-i cünün:

1. mülk-i cünün:

Gazel 2220

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Delilik memleketi.

Zülf-i siyehūñ derd-ile mecnūn
olalıdan
Bī-kayd baña oldı muṭī' mülk-i
cünün hem

2. mülk-i cünün:

Gazel 2414

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Delilik memleketi.

Leylî saçuñ zencīrini tak boynuma
iy serv-i nāz
Çün kim müsellemdür baña
dīvāneyem mülk-i cünün

mülk-i dārā:

1. mülk-i dārā:

Gazel 2310

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Dara mülkü. ||[İran hükümdarı
Dara yönetimdeki gücüyle
meşhurdur.*

Tāc-ı Keykāvūs'a bakmaz mülk-i

Dārā istemez

Sen güzeller şāhına oldı gedā
gönlüm gözüm

mülk-i dil:

1. mülk-i dil:

Gazel 2322

Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Gönül mülkü.

Mülk-i dil yıkıldı sensüz iy şeh-i
hübân meded
Yakmadur pâyân ‘aceb hicrâna
bilmen n’eyleyem

mülk-i fenâ:

1. mülk-i fenâ:

Gazel 2467
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gelip geçici alem, dünya.

‘Ömr oldur geçe maḥbûb u meyle
Ne ḥâşıl yoḥsa bu mülk-i fenâdan

mülk-i ğam:

1. mülk-i ğam:

Gazel 2130
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Gam ülkesi.

Nâr-ı âhuñ dikdi iy dil göklere
zerrîn ‘alem
Pâdişâhısın cihânuñ saña degdi
mülk-i ğam

2. mülk-i ğam:

Gazel 2131
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Gam memleketi.

Eşk-i çeşmümdür sipâhum sîne
taḥl âhum ‘alem
Ḥamdü-lillâh kim bugün mülk-i
ġamuñ sultânıyam

mülk-i hestî:

1. mülk-i hestî:

Gazel 2193
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Varlık mülkü.

Muḥibbî’den gelüp ‘ışkuñ rumûzın
sorsalar direm
Görün bu mülk-i hestîyi hemân zîr
ü zeber kıldum

mülk-i nazm:

1. mülk-i nazm:

Gazel 2285
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
Nazım mülkü.

Bu şî’ri gören Muḥibbî lâ-bûd
Dir mülk-i nazm saña müselleme

mültemes:

1. mültemes:

Gazel 2376
Mısra: 10

*Kayırlan, iltimas gören,
iltimaslı.*

Hele büseñ biz iltimâs idelüm
Olmaz-ısa da mültemes n’idelüm

mümiyânı fikr:

1. mümiyânı fikr:

Gazel 2199
Mısra: 8

*Kelime Tipi: -
Beli kıl gibi denecek kadar
ince olan, çok ince belli güzel
sevgilinin hayali.*

Nuṭṭa kâdir olmadum ki noṭṭa
diyem agzına
Mümiyânı fikri ile cismümi mü
eyledüm

mümkîn:

1. mümkîn:

Gazel 2000
Mısra: 2

Mümkün, olabilir, olabilen.

Hicr ü ğam ger ben ġarîbi ser-te-
ser iderse küll
‘İşkî yolında anuñ dönmeḳ baña
mümkîn degül

2. mümkîn:

Gazel 2000
Mısra: 2

Mümkün, olabilir, olabilen.

Hicr ü ğam ger ben ġarîbi ser-te-
ser iderse küll
‘İşkî yolında anuñ dönmeḳ baña
mümkîn degül

3. mümkîn:

Gazel 2104
Mısra: 12

*Olmaz, gerçekleşmesi imkan
dahilinde olan, olabilir, muhtemel.*

Sultân-ı ‘ışk gelse kaçır pâdişâh-ı
‘aḳl

Mümkîn degül-durur ki ben anuñla
savaşam

4. mümkîn:

Gazel 2203
Mısra: 9

Olmaz, gerçekleşmesi imkan

*dahilinde olan, olabilir, kabil,
muhtemel.*

Çün degül mümkîn Muḥibbî setr
ola esrâr-ı ‘ışk
Sîne çâk zâhirde vü bâṭında dâġ-ı
dil kılam

5. mümkîn:

Gazel 2249
Mısra: 13

*Olmaz, gerçekleşmesi imkan
dahilinde olan, olabilir, kabil,
muhtemel.*

Āşiyânı yücedür irmek aña
mümkîn degül
Niçeye dek inleyüp ḥasretle âh u
vâ kılam

6. mümkîn:

Gazel 2255
Mısra: 3

*Olmaz, gerçekleşmesi imkan
dahilinde olan, olabilir, kabil,
muhtemel.*

Çok günâhum var degül mümkîn
taḥrîr eylemek
Yâ İllâhî ḥayra döndür cümle
a’ mâlüm benüm

7. mümkîn:

Gazel 2311
Mısra: 4

*Olmaz, gerçekleşmesi imkan
dahilinde olan, olabilir, kabil,
muhtemel.*

Gün gibi çehremde zâhir oldı çün
âşâr-ı ‘ışk
Döstar mümkîn midür ben anı
pinhân eyleyem

8. mümkîn:

Gazel 2435
Mısra: 7

*Olmaz, gerçekleşmesi imkan
dahilinde olan, olabilir, kabil,
muhtemel.*

Şân’at-ı ‘ışkı ne mümkîn başa ilte
degme kes
Olmayınca bu belâ kühsârı içre
kühken

9. mümkîn:

Gazel 2458
Mısra: 9

*Olmaz, gerçekleşmesi imkan
dahilinde olan, olabilir, kabil,
muhtemel.*

İy Muḥibbî saklamak mümkîn
degüldür ‘ışkı çün

Zâhir eyler çehresinün sebzegâhı zerd olan

mümkün degül-:

1. **mümkün degül-:**

Gazel 2429

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gerçekleşmesi mümkün olmayan, kesin biçimde olamayacak olan, olanaksız.

Degüldür metn-i hüsnünü sentün şerh eylemek mümkün
Olur 'âciz zebân anda niçe ta'bir olası sen

mümkün ol-:

1. **mümkün ol-:**

Gazel 2299

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Olabilmek, yapılabilmek, gerçekleşebilmek.

Âb u âteş cem' mümkün olmaz
iken döstler
Bu ne hikmet aqlaram sînemde
vardur nâr hem

2. **mümkün ol-:**

Gazel 2369

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Olabilmek, yapılabilmek, gerçekleşebilmek.

Mümkün olmaz ki şehâ koyam
elümden etegüñ
Ger elüm kağ' iderler kalur
etegüñde elüm

mümtâz:

1. **mümtâz:**

Gazel 2041

Mısra: 10

Seçilmiş, seçkin. || İmtiyazlı.

Çün 'arâk dökdi Muhammed anı
gül bitürdi Hâk
Anuñ-ıçundur Muhibbî oldugı
mümtâz gül

mümtâz ol-:

1. **mümtâz ol-:**

Gazel 2497

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Ayrı tutulmak, üstün tutulmak.

Mâh-rûlar içre sen hüsn-ile
mümtâz olası sen

Hîç revâ mı döstüm ağıyâra hem-
râz olası sen

2. **mümtâz ol-:**

Gazel 2497

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Ayrı tutulmak, üstün tutulmak.

'İşk-ıla Maḥmûduñ olsa bu
Muhibbî tañ midür
Hulq-ıla mümtâz olup hüsn-ile
Âyâz olası sen

münakkaş eyle-:

1. **münakkaş eyle-:**

Gazel 2200

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

İşlemek, nakşetmek.

Gelse ḥayâl-i yâr bu gönüm
sarâyına
Kanlu yaşumla eylerem anı
münakkaşum

münâsib:

1. **münâsib:**

Gazel 2292

Mısra: 8

Layık, yaraşır, uygun.

Ġam-ı 'ışkuñda göz yaşı geyürdi
çün baña ḥil'at
Münâsib ben de âhumdan başuma
bir külâh itdüm

münâsib ol-:

1. **münâsib ol-:**

Gazel 2447

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Uygun olmak.

Dilberüm nâzük bedendür yaraşur
gül den kabâ
Pîrehen olsa münâsib ana berg-i
yâsemîn

münevver:

1. **münevver:**

Gazel 2259

Mısra: 6

*Aydınlatılmış, aydınlık, ışıklı,
nurlu.*

Güneş ruḥsârünü göster disem
zülfünde örtersin
Meger lâyıq görimezsın münevver
rüyı men görsem

münfa' il kıl-:

1. **münfa' il kıl-:**

Gazel 2043

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Alınmak, gücünmek,
içerlemek.*

Muttâşıldur zülfüñ- ile rişte-i cân
çün ezal
Şâne idüp döstüm luḥf eyle kılma
münfa' il

münis:

1. **münisün:-üñ**

Gazel 2244

Mısra: 11

*Kolayca dostluk kurabilen,
sokulgan, sıcakkanlı, cana yakın.*

Sinüñde senüñ münisün ancak
kefen olur
Her gâh diyessin ḥâsret-ile kanı
dâretüm

2. **münis:**

Gazel 2415

Mısra: 13

*Kolayca dostluk kurabilen,
sokulgan, sıcakkanlı, cana yakın. ||
Alışılmış, yadırganmayan.*

Muhibbî olalı hicriyle münis
Fırâkıyla görünür vaşl yeksân

münkir:

1. **münkir:**

Gazel 2255

Mısra: 7

*İnsanı ölümünden sonra
sorguya çeken iki melekten biri,
Münker.*

Gelicek Münkir ü Nekir heybet ile
kabrüme
Eyle âsân baña virem cümle
sü'âlüm benüm

muntazır:

1. **muntazır:**

Gazel 2375

Mısra: 14

*Bekleyen, gözleyen, intizar
eden.*

İy Muhibbî gülşen içre görinen
nergis degül
Muntazır dildâra çeşm-i
intizârumdur benüm

2. **muntazır:**

Gazel 2411

Mısra: 9

Bekleyen, gözleyen, intizar eden.

Dilberüm nâz uyhusında ben yanında muntazır Devlet el virse Muhibbî baht uyansa hâbdan

3. **muntazir:**
Gazel 2494
Mısra: 3
Bekleyen, gözleyen, intizar eden.

Zerre gibi muntazır dîdârına 'âşıkları Şubh-dem itsün tülü' ol âfitâb eglenmesün

mür:

1. **müram:-am**
Gazel 2250
Mısra: 3
Karınca.

Çü bir müram beni pâ-mâl kılma Keremden luft idüp eyle terahhüm

2. **mür:**
Gazel 2169
Mısra: 6
Karınca.

Bâg-ı hüsnünde görüp hâlün n'ola meyl eylesem Bu cihânda yok mıdur bir mür deñlü ğayrettüm

3. **mürî:-ı**
Gazel 2275
Mısra: 4
Karınca.

Beñi pâ-mâl kılma işiginde Basar mı kaçd-ıla hîç mürî merdüm

4. **mürdan:-dan**
Gazel 2449
Mısra: 6
Karınca.

Pâdişâh-ısañ bu pendüm güş kıl zülm eyleme Gör Süleymân kaçmayuban aldı pendi mürdan

5. **mürum:-um**
Gazel 2185
Mısra: 4
Karınca. || Aciz, fakirlik.

Sen Süleymân'a eger pîşkeş çekem pây-ı cerâd

Mürum eyle kabûl tuhfê hâkürümdür benüm

murâd:

1. **murâduñ:--uñ**
Gazel 2048
Mısra: 7
İstek, dilek. || Amaç, gaye.

Hicrân ğamını çekmek ise çü murâduñ Var cür'a-keş-i hâk-i der-i pîr-i muğân ol

2. **murâd-ısa:--ısa, -**
Gazel 2066
Mısra: 3
İstek, dilek.

'İşkuñ içinde hâlümü bilmeñ murâd-ısa Gönlümdede nâr u başda hevâdur gözümde nem

3. **murâdumca-durur:-um, -ca, -dur**

Gazel 2236
Mısra: 4
Erişilmek istenen, olması, gerçekleşmesi arzu edilen şey, istek, dilek, amaç.

Muşhaf-i hüsnüñ açup vaşluñ temennâ eyledüm Hamdü-lillâh ki murâdumca-durur fâlum benüm

4. **murâdı:-ı**
Gazel 2238
Mısra: 7
Erişilmek istenen, olması, gerçekleşmesi arzu edilen şey, istek, dilek, amaç.

Zâhidüñ cennet murâdı havrâ vü ğilmân-ıla 'Âşıkam dîdâra ancak bu-durur kâr-ı dilüm

5. **murâdum:-um**
Gazel 2283
Mısra: 11
Erişilmek istenen, olması, gerçekleşmesi arzu edilen şey, istek, dilek, amaç.

Ne emr itseñ benüm oldur murâdum Dimişler gerekmez 'âşıkâ kâm

6. **murâdı:-ı**
Gazel 2349
Mısra: 9
Erişilmek istenen, olması,

gerçekleşmesi arzu edilen şey, istek, dilek, amaç.

Hâşıl olurdu Muhibbî'nün murâdı ser-be-ser Sehv-ile bir kez diseñ ümmîdvârumdur benüm

7. **murâdı:-ı**
Gazel 2393
Mısra: 5
Erişilmek istenen, olması, gerçekleşmesi arzu edilen şey, istek, dilek, amaç.

Didüm pervâne 'âşıkdur murâdı şem'e yanmakdur Kinâyetle bu dil derdin kamu dildâra bildürdüm

8. **murâdı:-ı**
Gazel 2410
Mısra: 10
Erişilmek istenen, olması, gerçekleşmesi arzu edilen şey, istek, dilek, amaç.

Hâşa lillâh kim kapuñdan anı mahrûm idesin Bu Muhibbî'nün murâdı bu-durur senden hemîn

9. **murâdum:-um**
Gazel 2429
Mısra: 4
Erişilmek istenen, olması, gerçekleşmesi arzu edilen şey, istek, dilek, amaç.

Civân idüm ğam-ı 'işkuñ beni pîr itdi ğâyetde Murâdum bu-durur Hâk'dan kemâl-i pîr olasın sen

10. **murâdı:-ı**
Gazel 2432
Mısra: 12
Erişilmek istenen, olması, gerçekleşmesi arzu edilen şey, istek, dilek, amaç.

Fağr kılmaz bu Muhibbî başı irse göklere Âsitânuñda murâdı budur ola kemterîn

11. **murâd:**
Gazel 2448
Mısra: 9
Erişilmek istenen, olması, gerçekleşmesi arzu edilen şey, istek, dilek, amaç.

Pâdişâh-iken kapuñda bendeñ olmaktadır murâd

Kim ola istemeye ola ziyâde
devletin

murâda ir:-

1. **murâda ir:-**

Gazel 2071

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*İsteğine, dileğine veya
amacına ulaşmak.*

Ğamze okın atup yâr almak dilerse
cânım
İrdüñ murâda iy dil itdi meger
terahhüm

2. **murâda ir:-**

Gazel 2253

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*İsteğine, dileğine veya
amacına ulaşmak.*

Dirler şabr kim ide irer o murâda
Şabr eylemege çäre ne tãkat
netüvânem

murâdât:-

1. **murâdât:-i, -**

Gazel 2050

Mısra: 6

*Erişilmek istenen, olması,
gerçekleşmesi arzu edilen şeyler,
istekler, dilekler, amaçlar.*

Uralar ger saña tîşe taħammül
eyleyüp şabr it
Ko bulsunlar murâdâtı cevâhir
virici kâñ ol

murâduna ir:-

1. **murâduna ir:-**

Gazel 2184

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*İsteğine, dileğine veya
amacına ulaşmak.*

Öldür bu ben ‘aşığı ırgür
murâduma

Pes niçeye dek ta‘nâ bed-ḥvâha
çekem

murdâr:

1. **murdâr:**

Gazel 2437

Mısra: 7

*İslam dinince yenmesi
yasaklanmış yahut temiz ve
yenilebilir kabul edilmeyecek
şekilde ölmüş veya öldürülmüş
hayvan.*

Ğıybet itme sen sen ol dünyâda bir
kardaşuñı
Şöyle bil yimiş olursın cîfe vü
murdâr etin

mürde:

1. **mürdeler:-ler, -**

Gazel 2040

Mısra: 7

Ölü, ölmüş kimse.

Mürdeler bû itdügince bulsalar tañ
mı hayât
Fi'l-megel olmuş-durur san çeşme-i
ḥayvân gül

2. **mürdesin:-si, -n**

Gazel 2070

Mısra: 5

Ölü, ölmüş kimse.

Zinde eyler bir cevâb ile gönüller
mürdesin
Döstum la'lüñ gibi dâru'ş-şifâyı
görmedüm

3. **mürde:**

Gazel 2192

Mısra: 4

Ölü, ölmüş kimse.

Ğamzeñ okı geleliden sîneme
Mürde gibi kan-ıla âğıştayem

4. **mürde:**

Gazel 2229

Mısra: 2

Cansız, bitkin, yorgun. || Ölü.

Ter tâze olur vaşluñ işide dil ü
cânım
Bir mürde iken zinde oluban dura
cânım

5. **mürdeye:-(y)e**

Gazel 2373

Mısra: 5

Ölü, ölmüş kimse.

Mürdeye cân virtürdi her nefesi
Bize irmedi ol nefes n'idelüm

6. **mürde:**

Gazel 2437

Mısra: 5

Ölü, ölmüş kimse.

Mürde iken bulsalar Ferhâd u
Mecnün ger hayât
Ögrenürlerdi gelüp benden bu
'ışkuñ şan'atın

7. **mürdenüñ:-nüñ**

Gazel 2448

Mısra: 6

Ölü, ölmüş kimse.

Dâğlarla kim göre şahrâ-yı ğamda
cismimi
Zâğlar sanur ki üşmiş mürdenüñ
yirler etin

8. **mürde:**

Gazel 2483

Mısra: 3

Ölü, ölmüş kimse.

Bulurdı mürde cismüm cân
olurdum tâ ebed zinde
Lebinden cür'a nüş itsem ya râz
alsam dehânından

mürde-i 'ışk:

1. **mürde-i 'ışk:**

Gazel 2150

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Aşktan ölmüş kimse.

Dâğlarla mürde-i 'ışkam gören
sanur beni
Zâğlardur her yañadan üşüben
yirler etüm

mürekkeb:

1. **mürekkeb:**

Gazel 2062

Mısra: 6

*Yazı yazmakta, desen
çizmekte, baskı işlerinde
kullanılan, çeşitli renk ve kıvamda
sıvı halindeki birleşik.*

Ḥaşre deñlü yazsalar yazılmaya
derd ü elem
Olsa deryalar mürekkeb cümle
agaçlar kalem

murğ:

1. **murğ:-ı**

Gazel 2010

Mısra: 8

Kuş.

Giceler gün yüzüñüñ ḥasretinden
Kılır bülbüleyin dil murğı ğulğul

2. **murğ:**

Gazel 2487

Mısra: 6

Kuş.

'İşkıyla hep tıyūr u vuḥūşa ider
ḥüküm
Mecnün olalı başına murğ
âşiyânesin

3. **murğı:-i**

Gazel 2500

Mısra: 5

Kuş.

Dil murğı düşdi ağına bağlandı
zülfı bağına
Âhır düşüp ayagına hâl hâl olayın
bir zamân

4. **murğı:-i, -**

Gazel 2009

Mısra: 4

Kuş.

Şabrumı az itdi 'ışkı lîk şevkümü
ziyâd kıl
İy gönül murğı vişâli bāğına
pervâz kıl

5. **murğ:**

Gazel 2101

Mısra: 6

Kuş.

Bende düşsem ne 'aceb hâlini
zülfinde görüp
Kanda kim dâne göre murğ olur
beste-i dâm

6. **murğı:-i**

Gazel 2102

Mısra: 9

Kuş.

Ola mı şeyyâd çeşminden gönül
murğı hâlâş
Dâm-ı zülfinde Muhibbî niyyet-i
hâl eyledüm

7. **murğını:-i, -n, -i**

Gazel 2174

Mısra: 8

Kuş.

Doğmadan Sîmurğ-ıla evc-i semâ
içre hümâ
Bâz-ı himmetle maḥabbet murğını
ben avladum

8. **murğın:-i, -n**

Gazel 2191

Mısra: 11

Kuş.

Gören şayyâd dil murğın Muhibbî
Dutar âhır çün itdi zülfini dâm

9. **murğ:**

Gazel 2217

Mısra: 4

Kuş, gönül kuşu.

Gitdi bu gönül gelmeye beñzer
baña daḥı

Ol murğ ayagın bağlayup iden pest
kim.

10. **murğını:-i, -n, -i**

Gazel 2281

Mısra: 9

*Kuş. || Şiirde sevgiliye, Âşığa
ait bazı özellikler kuş ile ilgili
gösterilir. Ötüşü, uçmaları, tuzağa
düşmesi, yuva yapması avlanması,
yeşilliklerde bulunması kafese
konulması yönüyle şiire konu olur.*

Didüm dil murğını dutup ser-i
zülfinde bend itdüm
Didi hey derdmend diller alur
'âlemde şayyâdam

11. **murğını:-i, -n, -i**

Gazel 2287

Mısra: 7

*Kuş. || Şiirde sevgiliye, Âşığa
ait bazı özellikler kuş ile ilgili
gösterilir. Ötüşü, uçmaları, tuzağa
düşmesi, yuva yapması avlanması,
yeşilliklerde bulunması kafese
konulması yönüyle şiire konu olur.*

Didüm dil murğını benden aparduñ
Didi bilmez misin kim şâhbâzam

12. **murğını:-i, -n, -i**

Gazel 2378

Mısra: 2

*Kuş. || Şiirde sevgiliye, Âşığa
ait bazı özellikler kuş ile ilgili
gösterilir. Ötüşü, uçmaları, tuzağa
düşmesi, yuva yapması avlanması,
yeşilliklerde bulunması kafese
konulması yönüyle şiire konu olur.*

Nigârâ bāğ-ı hüsnünde yüzün
gülzâra beñzetdüm
Aña karşı bu dil murğını murğ-ı
zâra beñzetdüm

13. **murğını:-i, -n, -i**

Gazel 2393

Mısra: 7

*Kuş, şiirde sevgiliye, Âşığa ait
bazı özellikler kuş ile ilgili
gösterilir. Ötüşü, uçmaları, tuzağa
düşmesi, yuva yapması avlanması,
yeşilliklerde bulunması kafese
konulması yönüyle şiire konu olur.*

Degülken kimseye kudret hümâ
murğını şayd itmek
Çün aña himmetüm bâzın salup
ben anı aldurdum

murğ-ı cân:

1. **murğ-ı cân:**

Gazel 2301

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Gönül kuşu.

Gülşen-i hüsnüne karşı gıceler tâ
subḥa dek
Nâle kılur murğ-ı cânım bülbül-i
gülzâr hem

murğ-ı dil:

1. **murğ-ı dil:**

Gazel 2242

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Gönül kuşu.

Zülfün içinde hâller baña görindi
dâneler
Pervâz iderken murğ-ı dil dolaşdı
dâma iy şanem

2. **murğ-ı dil:**

Gazel 2052

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Gönül kuşu. || Korkak,
yüreksiz, ödle.*

Murğ-ı diller şaydı için dâne vü
dâm olмага
'Ârızında vaz' olinmiş zülf-i
müştğîn ile hâl

3. **murğ-ı dil:**

Gazel 2095

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Gönül kuşu. || Korkak,
yüreksiz, ödle.*

İy Muhibbî dâne-i hâlin görüp bu
murğ-ı dil
Bend oldı bilmedi zülfı imiş
dâmum benüm

4. **murğ-ı dil:**

Gazel 2189

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Gönül kuşu. || Korkak,
yüreksiz, ödle.*

Murğ-ı dil olmaz Muhibbî bend-i
zülfinden hâlâş
Saña ol yigdür ki cânı râm-ı
şayyâd eyleyem

5. **murğ-ı dil:**

Gazel 2457

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Gönül kuşu. || Korkak,
yüreksiz, ödle.*

Çeşmüñün şayyâdı kurdı yine
zülfün ağına

Murğ-ı diller şaydına hâlünden
atduñ danesin

6. murğ-ı dil:

Gazel 2487

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Gönül kuşu.

Dām-ı belā-yı zülfine bağlandı
murğ-ı dil
Gördi içinde hâli gibi fitne dānesin

murğ-ı hoş:

1. murğ-ı hoş:

Gazel 2418

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Hoş sesli kuş.

İşidüp gülzār-ı hüsni içre Muhibbî
nâleñi

Hoş edā itmiş dimiş murğ-ı hoş
elhândur diyen

murğ-ı hoş elhân:

1. murğ-ı hoş elhân:-am

Gazel 2313

Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Güzel sesli kuş. || Gönül.

Ben ol murğ-ı hoş elhānam
kafeşden eyleyüp pervāz
Bahār-ı devlete irdüm egerçi çok
hazān gördüm

murğ-ı hoş-āvāz:

1. murğ-ı hoş-āvāz:

Gazel 2493

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Hoş sesli kuş.

‘Ārız-ı cānāna baksun gülşen ü yaz
isteyen
Diñlesün cān bülbülin murğ-ı hoş-
āvāz isteyen

murğ-ı zār:

1. murğ-ı zār:

Gazel 2378

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Ağlayan kuş.

Nigārā bāğ-ı hüsniñde yüzün
güzlāra beñzetdüm
Aña karşı bu dil murğımı murğ-ı
zāra beñzetdüm

mürîd:

1. mürîd:

Gazel 2370

Mısra: 5

*Bir tarikat şeyhine
bağlanarak ondan tasavvufun
yollarını öğrenen, onun
doğrultusunda ilerleyen kimse.*

Hānekāh-ı ‘ışık içinde baña oldılar
mürîd
Tavr-ı ‘ışıkı Vāmîk u Mecnün’a
irşād eyledüm

mürüvvet:

1. mürüvvet:

Gazel 2163

Mısra: 2

*İyilik ve ihsanda bulunma,
cömertlik, lutufkarlık.*

Mukırram cürm ü ‘isyāna egerçi
kim günāhkāram
Mürüvvet kânısın senden ve lîkin
rahmet umaram

mürvet:

1. mürvet:

Gazel 2029

Mısra: 8

*İnsanca davranma, insanlık.
|| İyilik ve ihsanda bulunma,
cömertlik, lutufkarlık. || Yiğitlik,
mertlik.*

Gördi luftuñı baña yandı rakîb
Görse mürvet āteşe yanar bañıl

müşābih:

1. müşābih:

Gazel 2176

Mısra: 9

Benzeyen, benzer, mümasil.

İy Muhibbî gözlerüm yaşı müşābih
kevkebe
Olsa tañ mı oldu ol çarhuñ meh-i
tābānı ğam

2. müşābih:

Gazel 2222

Mısra: 14

Benzeyen, benzer, mümasil.

Nev-‘arūs-ı hüsne ziyet eylesün
Leylā diyü
Güşına lā’le müşābih eşk-i
Mecnün çerkerem

müşābih ol-:

1. müşābih ol-:

Gazel 2478

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Benzemek.

Bu dil gerdüna olaldan müşābih
İñiler nāle eyler hem çü gerdün

müsā’id ol-:

1. müsā’id ol-:

Gazel 2215

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Yardım etmek, yardımcı
olmak.*

Key sa’ādetdür vişāl ammā ki
irişmek muhāl
Olmasa tālî’ müsā’id baht-ı
firüzüm benüm

2. müsā’id ol-:

Gazel 2237

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Yardımcı olmak.

Sa’ādetdür vişālün devlet iy döst
Müsā’id olsa bu baht-ı firüzüm

müsellem:

1. müsellem:

Gazel 2098

Mısra: 4

*Ağızdan çıkan, bir veya daha
çok heceden meydana gelen kelime
veya kelime dizisi.*

Āhum-ıla göz yaşı kalbüñe te’şîr
eylemez
Katı gönülüne müsellem āhen ü
hārā disem

2. müsellem:

Gazel 2208

Mısra: 4

*Verilmiş, teslim edilmiş, tevdi
olunmuş.*

Eyledi hicran sipāhı gerçi dil
mülkin hārāb
Şāh-ı ‘ışka ben anı çokdan
müsellem bağladum

3. müsellem:

Gazel 2285

Mısra: 14

*Doğruluğu, gerçekliği
ispatlanmış, herkes tarafından
kabul edilmiş, şüphe götürmez,
inkar edilemez.*

Bu şi’ri gören Muhibbî lā-büd
Dir mülk-i nazm saña müsellem

4. **müsellemdür:-dür**

Gazel 2414

Mısra: 8

Verilmiş, teslim edilmiş, tevdi olunmuş.

Leylî saçuñ zencirini tak boynuma
iy serv-i nâz
Çün kim müsellemdür baña
divaneyem mülk-i cünün

müsellem evle:-

1. **müsellem eyle:-**

Gazel 2257

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Vermek, teslim etmek, tevdi olmak.

Leşker-i hicran egerçi itdi cân
şehrin hârâb
'Işk şahına velî anı müsellem
eyledüm

müselmân:

1. **müselmânlar:-lar**

Gazel 2323

Mısra: 3

İslam dininden olan kimse, müslüman.

Uzun uzun iy müselmânlar ser-i
zülf-i nigâr
Bağladı bu gönümi zünnâra
bilmen n'eyleyem

2. **müselmân:**

Gazel 2139

Mısra: 6

Müslüman sözünün eski metinlerde geçen şekli. || İslam dininden olan kimse, müslim.

Küfr-i zülfün ile artursun ruhuñ
imânını
Bu müselmân resmi mi hey nâ-
müselmânım benüm

3. **müselmân:**

Gazel 2311

Mısra: 6

Müslüman, İslam dininden olan kimse.

Niçeye dek bağlanam ben zülfün
zünnârına
Ruğlarına karşı yigdür dil
müselmân eyleyem

4. **müselmân:**

Gazel 2416

Mısra: 8

İslam dininden olan kimse, müslim, Muhammedi.

Şu'le virür gün gibi yüzünde iy
nür-ı Hüdâ
Kankı bî-dindür seni görüp
müselmân olmayan

5. **müselmândur:-dur**

Gazel 2418

Mısra: 6

İslam dininden olan kimse, müslim, Muhammedi. || İslam dinine yürekten bağlı, dindar.

Muşhaf-ı hüsn üzre komış çün
çelipâ zülfünü
Ğamzeñüñ küfrin görüp kimdür
müselmândur diyen

müserref:

1. **müserreftür:-tür**

Gazel 2451

Mısra: 6

Şeref kazanmış, şereflenmiş, şerefli.

Her taraf serv ü gül ü nergis
benefşe yâsemem
Şimdilik gâyet müserreftür zemîn
ü âsümân

müserref it:-

1. **müserref it:-**

Gazel 2451

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Şeref kazandırmak, şereflendirmek.

Yine ezhâr-ıla zeyn oldı ser-â-ser
büsitân
Yir yirin itdi müserref gülsitâni
gül-ruhân

2. **müserref it:-**

Gazel 2467

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Şereflendirmek.

Bahâr eyyâmı geldi devr-i güldür
Müserref itdi bizi sâkî şafâdan

müşevveş:

1. **müşevveşem:-em**

Gazel 2104

Mısra: 10

Düzensiz, karışık, karmakarışık.

Zülfün şabâ yili ki perişân idilince
âh
Gördükçe anı ben dağı gâyet
müşevveşem

2. **müşevveş:**

Gazel 2364

Mısra: 11

Belirsiz, karışık, düzensiz.

Şi' rümi görüp müşevveş
itmesünler beni 'ayb
Çün degül hâtır-küşâde toptolu
derd ü elem

müşg-bü:

1. **müşg-büyü:-(y)i**

Gazel 2103

Mısra: 4

Misk kokulu.

Mecnûn'dan olsa tañ mı derdüm
benüm ziyâde
Ol leyli zülf bakdı ben müşg-büyü
sevdim

müşg-i hıtâ:

1. **müşg-i hıtâ:**

Gazel 2403

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Mısır ülkesinin miski.

Yaraşur sünbülüne 'anber-sâdur
dir-isem
'Arızuñda beñüne müşg-i Hıtâ'dur
dir-isem

müşg-i tatâr:

1. **müşg-i tatâr:**

Gazel 2375

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Tatar miski.

Noktaldur müşhaf-ı rüyuñda yir
yir hâller
Târ-ı zülfün her biri müşg-i
Tatâr'umdur benüm

müşaf:

1. **müşaf-ı:**

Gazel 2004

Mısra: 11

Sayfa halinde meydana getirilmiş şey, kitap || Kur'an-ı Kerim.

Müşhaf-ı hüsnüñi hâkı kim kıbledür
küyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda
kurbândur gönül

2. **müşaf-ı:**

Gazel 2004

Mısra: 11

Sayfa halinde meydana

getirilmiş şey, kitap || Kur'an-ı Kerim.

Muşhaf-ı hüsnüñ haķı kim kıbledür küyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda
ķurbāndur göñül

3. muşhafı:-ı
Gazel 2362

Mısra: 12
Kitap. || *Güzellik kitabı, sevgilinin yüzü.*

Ölürsem derd-ile ğamdan yüzüm döndürmeyem senden
Cemālūñ muşhafı haķķı işigüñdür baña kıblem

mushaf-ı hüsn:

1. muşhaf-ı hüsn:
Gazel 2102

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Güzelliğinin kitabı.

Dün gice çün muşhaf-ı hüsnüñ açup fāl eyledüm
Cim-i zülfüñ geldi anı devlete dāl eyledüm

2. muşhaf-ı hüsn:
Gazel 2236

Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Güzellik kitabı.

Muşhaf-ı hüsnüñ açup vaşluñ temennā eyledüm
Ħamdü-lillāh ki murādumca-durur fālum benüm

3. muşhaf-ı hüsn:
Gazel 2236

Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Güzellik kitabı.

Muşhaf-ı hüsnüñ açup vaşluñ temennā eyledüm
Ħamdü-lillāh ki murādumca-durur fālum benüm

4. muşhaf-ı hüsn:
Gazel 2345

Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Güzellik mushafı.

Muşhaf-ı hüsnüñ haķıyçün Nıl'e döndi gözlerüm
Göñlümün mısrındaki sultānı añdum agladum

5. muşhaf-ı hüsn:

Gazel 2418
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Güzelliğinin kitabı.

Muşhaf-ı hüsn üzre komış çün çelipā zülfüñi
Ħamzeñüñ küfrin görüp kimdür müselmändur diyen

6. muşhaf-ı hüsn:

Gazel 2438
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Kur'an-ı Kerim.

Ehl-i diller baktılar cānā cemālūñde senüñ
Okıdılar Muşhaf-ı hüsnüñdeki Nür ayetin

mushaf-ı hüsnüñ:

1. muşhaf-ı hüsnüñ:--üñ

Gazel 2010
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Güzellik kitabı.|| Kur'an-ı Kerim.

Ħabībüm muşhaf-ı hüsnüñ haķıyçün
Mutı'em emrüne itme te'emmül

mushaf-ı rüy:

1. muşhaf-ı rüy:

Gazel 2375
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Güzel yüzünün kitabı.

Noķtalar dur muşhaf-ı rüyüñde yir yir hāller
Tār-ı zülfüñ her biri müşg-i Tatār'umdur benüm

müşkil:

1. müşkilleri:-ler, -i

Gazel 2385
Mısra: 7
Halledilmesi, çözüme kavuşturulması güç iş veya mesele, zorluk, güçlük.

Dilā iç bir ķadeh meyden kamu müşkilleri hāl it
Diyeler kim göre ancak olur böyle kerāmet hem

2. müşkil:

Gazel 2243
Mısra: 4
Güç, zor, çetin.

Bār-ı ğumūmla bu ten sengin iken nihāyet
Yirden götürdi yaşum müşkil olup sükünüm

3. müşkil-durur:--durur, -

Gazel 2008
Mısra: 10

Halledilmesi, çözüme kavuşturulması güç iş veya mesele, zorluk, güçlük, zor.

Yārdan ayru nedür hālūñ Muħibbī diseler
Cāndan ayrılmak direm müşkil-durur āsān degil

4. müşkilüm:-iim

Gazel 2077
Mısra: 2

Halledilmesi, çözüme kavuşturulması güç iş veya mesele, zorluk, güçlük.

Ħamdan hilāle döndi bükildi yine bilüm
Ay oldı görmedüm seni bu şimdi müşkilüm

5. müşkilüm:-iim

Gazel 2081
Mısra: 6

Halledilmesi, çözüme kavuşturulması güç iş veya mesele, zorluk, güçlük.

İy dil var eyle ħazret-i yāra şikāyeti
İrmedi dāmenine elüm kaldı müşkilüm

6. müşkilüm:-iim

Gazel 2156
Mısra: 6

Halledilmesi, çözüme kavuşturulması güç iş veya mesele, zorluk, güçlük.

'Ālemi ğeşt eyledüm sordum

dehānuñ sırrını
İrdi 'ömrüm āhire hāl olmadı bu müşkilüm

7. müşkil:

Gazel 2256
Mısra: 9

Güç, zor, müşkil.

İy Muħibbī müşkil işdür gerçi kim zühd ü vera
Cām-ı mey elden koma tā hāl ola bu müşkilüm

8. müşkil:

Gazel 2203
Mısra: 8

Halledilmesi, çözüme kavuşturulması güç iş veya mesele, zorluk, güçlük.

Müftî vü kâzî müderris zâhid ü ehl-i vera'
Bilmeye biri sü'âl-i 'ışk[ı] çün müşkil kılam

9. **müşkilüm:-üm**

Gazel 2256

Mısra: 10

Halledilmesi, çözüme kavuşturulması güç iş veya mesele, zorluk, güçlük.

İy Muhibbî müşkil işdür gerçi kim zühd ü vera'
Câm-ı mey elden koma tâ hâll ola bu müşkilüm

10. **müşkil:**

Gazel 2266

Mısra: 4

Zor, güç, çetin.

Niçeye dek rüy-ı hûbâna dil ü cân bağlayam
Zindegânî 'ömrümü bu dehr ara müşkil kılam

11. **müşkil:**

Gazel 2300

Mısra: 4

Zor, güç, çetin.

Ger gamıyla cân virem gel iy 'ömür terk it beni
Niçeye dek uşbu âsân işümi müşkil kılam

12. **müşkil:**

Gazel 2304

Mısra: 4

Zor, güç, çetin.

Vaşl-ı cânân çün bulunmaz itmeyince terk-i cân
Ben neden cân virmeyüp âsân işüm müşkil kılam

13. **müşkilin:-i, -n**

Gazel 2498

Mısra: 2

Halledilmesi, çözüme kavuşturulması güç iş veya mesele, zorluk, güçlük.

Tâb-ı mülden gül gül itmişsin ruhuñ bārî salın
Nâz-ıla hâll eylegil dil bülbülünüş müşkilin

müşkilât-ı fenn-i 'ışk:

1. **müşkilât-ı fenn-i 'ışk:**

Gazel 2028

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşk ilminin zorluğu.

Müşkilât-ı fenn-i 'ışkî 'aşık sor 'aşık
Eylemez 'allâme-i 'aşr olsa dağı anı hâll

müşkilât-ı 'ışk:

1. **müşkilât-ı 'ışk:**

Gazel 2448

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Aşkın zorlukları.

Müşkilât-ı 'ışkî müftî-i zamân fehm itmedi
'Aşık olup çekmedi zîrâ ki anuñ şiddetin

müşkil-i 'ışk:

1. **müşkil-i 'ışk:**

Gazel 2101

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Aşkın zorluğu.

Müşkil-i 'ışkî sakın söyleme ehl-i hîrede
Nükte-i hâşî revâ mı işide her bir 'avâm

müştâk:

1. **müştâk-ı:**

Gazel 2163

Mısra: 10

Şiddetle arzu eden, özleyen, hasretini çeken, gönülden isteyen.

Degüldür hür u gılmâna Muhibbî cennete kâyıl
Hudâyâ eylegil ihsân hemân müştâk-ı didâram

müstedâm:

1. **müstedâm:**

Gazel 2039

Mısra: 9

Sürüp gitmesi istenilen, sürekli, devamlı.

Müstedâm olsun gelür dâyim Muhib guşşayla gam
Hâmdu-lillâh kim buları satun almalı degül

2. **müstedâm:**

Gazel 2272

Mısra: 10

Sürüp gitmesi istenilen, sürekli, devamlı, daim, baki.

Derd-ile âh eylesem bu dîde kan aklar bile
Müstedâm olsun baña olmuş-durur fermân gözüm

3. **müstedâm:**

Gazel 2328

Mısra: 4

Sürüp gitmesi istenilen, sürekli, devamlı.

Eksük olmaz dem-be-dem cevri ü cefâ vü miñnetüñ
Müstedâm ol döstüm senden gelür her dem kerem

4. **müstedâm:**

Gazel 2333

Mısra: 4

Sürüp gitmesi istenilen, sürekli, devamlı, daim.

Gözlerüm yaşından özge baña acır kimse yok
Müstedâm olsun göreyim artatarsun bu demüm

müstedâm ol-:

1. **müstedâm ol-:**

Gazel 2107

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Sürüp gitmesi istenilmek. // Sürekli, devamlı olmak.

Müstedâm olsun gözümün yaş egler gönülümü
Hâlüme rahm idüp aklar dîde-i giryân benüm

müsteħak ol-:

1. **müsteħak ol-:**

Gazel 2342

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Hak etmiş olmak.

Yañılıp sırr-ı gam-ı 'ışkî gönül fâş eyledi
Müsteħak oldu ser-i zülfüne ber-dârûn olam

mu' tād:

1. **mu' tādıyam:-ı, -(y)am**

Gazel 2152

Mısra: 6

Alışılmış, adet edinilmiş şey, alışkanlık, adet.

Dil çeker hicrân gâmin derd ü belâdan aqlamaz
Anuñ-ıçun kim ezelden ben anuñ mu'tâdıyam

2. mu'tâd:

Gazel 2420

Mısra: 2

Alışkanlık haline gelmiş, adet edinilmiş, alışılmış.

Dil-i nâ-şâduma 'ışkuñ yolın irşâd ideyin
Ya nî gönülümü belâ vü gâma mu'tâd ideyin

mu'tâd eyle-:

1. mu'tâd eyle-:

Gazel 2332

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

Alışkanlık haline getirmek.

Eyledükçe bu Muhibbî'ye cefâ râhat gelür

Anuñ-ıçun kim belâya cânı mu'tâd eyledüm

mu'tavvel:

1. mu'tavvel:

Gazel 2034

Mısra: 7

Uzatılmış.

Guşsa vü gâmdan şikâyet bir mu'tavvel kışşadur
İrmedi kimse anuñ gâvrına gel epsem gönül

mu'tekid-i zât-ı pâk:

1. mu'tekid-i zât-ı pâk:

Gazel 2076

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

İnançlı temiz huylu.

İtdüm kabûl çünki harâbâtî meşrebin
Her ne ki diye mu'tekid-i zât-ı pâkiyem

mu'terif:

1. mu'terif:

Gazel 2379

Mısra: 7

Bir suçlu veya gerçeği saklamaktan vazgeçip açıklayan, açıkça söyleyen, itiraf eden kimse.

Bâde içse dil olur elbette cürme mu'terif

Zâhidâ sanma senüñ tek fi'lüme mağrür olam

mutî':

1. mutî'em:-em

Gazel 2010

Mısra: 12

Boyun eğen, itaat eden, itaatkâr.

Ḥabîbüm muşhaf-i ḥüsnüñ ḥakrıçün

Mutî'em emrüne itme te'emmül

2. mutî':

Gazel 2220

Mısra: 6

Uyan, itaat eden, boyun eğen, tabi olan kimse.

Zülf-i siyehüñ derd-ile mecnün olalıdan

Bî-ḳayd baña oldu mutî' mülk-i cünün hem

mutrib:

1. mutribe:-e

Gazel 2140

Mısra: 8

Bir musiki aleti çalan kimse, sazende.

Gözüm yaşını ḥün idüp gönülden nâle idelden
Ne kıldum mutribe minnet ne muhtâc-ı şarâb oldum

2. mutrib:

Gazel 2482

Mısra: 3

Bir musiki aleti çalan kimse, sazende.

Gider gam meclisinden çengi mutrib

Yiter dil nâle kılsun zir ü bamdan

mutribâ:

1. mutribâ:

Gazel 2006

Mısra: 2

Bir müsikî âleti çalan kimse, sazende // İlâhî, gazel, şarkı vb. okuyan kimse, hânende.

Sâkiyâ mey sun ki kılsun çehre-i zerdümi al
Mutribâ deprete elüñ tâ eylesün dil kesb-i ḥâl

mutrib-i meclis:

1. mutrib-i meclis:

Gazel 2123

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Meclis çalgıcısı.

Zühreyi mutrib-i meclis idelüm şohbete gel
Ḳameri bende vü ḥurşîdi ḡulâm eyleyelüm

muttaşıl:

1. muttaşıl:

Gazel 2025

Mısra: 4

Bitişik, aralıksız. || Devamlı, sürekli.

Dönmişem ebr-i bahâra serverâ senden cüdâ
Eşk-i çeşmüm yagdurur bārân turmaz muttaşıl

2. muttaşıl:

Gazel 2043

Mısra: 2

Ara vermeksizin, devamlı olarak, aralıksız, biteviye.

İy boyı servüm göreliden saña virdüm cân u dil
Ol sebebdendür akar ḳüyuñda yaşum muttaşıl

3. muttaşıldur:--dur, -

Gazel 2043

Mısra: 5

Aralıksız ve yan yana olan, bitişmiş durumda bulunan, bitişik.

Muttaşıldur zülfüñ- ile rişte-i cân çün ezel
Şâne idüp döstüm luḡ eyle kılma münfa'il

muttaşıl ol-:

1. muttaşıl ol-:

Gazel 2421

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Ara vermeden devam etmek.

Cüy-ı eşküm oldu çün girdâb-ı 'ışka muttaşıl
Fülk-i dil kurtılmıyısar âḫir ol girdâbdan

müttehem:

1. müttehem:

Gazel 2055

Mısra: 10

Kabahatli, suçlu.

Ser-i kuyını dildaruñ varuban
görmedüm aşlā
Niçe kez hufyeten geldi didiler
müttehem çekdüm

müttehem ol-:

1. **müttehem ol-:**

Gazel 2062

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Kabahatli, suçlu olmak.

Öpdi dirler baña la'lüñ yog-iken
andan nişāñ
Gerçek olur 'aşık olan kanda ise
müttehem

muvāfik:

1. **muvāfik:**

Gazel 2034

Mısra: 2

Münasip, uygun.

Saña uydum olmadum ben bir
nefes hurrem gönül
Bulmadum bir muvāfik yār ola
hem-dem gönül

müv:

1. **müya:-a**

Gazel 2182

Mısra: 5

Tüy, kıl, saç teli.

Müya döndüm nāle kıldum
nāleden
Bir giyāham nāle kılır ya neyem

müvesser:

1. **müvesserdür:-dür**

Gazel 2444

Mısra: 10

Nasip olan.

Geldiler bilsem kime devlet
müvesserdür bugün
Her yañadan ehl-i 'işk küyına
kurbān olmaga

müvesser ol-:

1. **müvesser ol-:**

Gazel 2055

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Nasip olmak.

Bi-ħamdi'llāh ki didārı müvesser
oldı dildaruñ
Velī ele getirünce niçe dürlü elem
çekdüm

2. **müvesser ol-:**

Gazel 2115

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Nasip olmak.

Ka'be-i küyuñ Muhibbī'ye
müvesser oldı çün
Gel kabül eyle kapuñda cān-ıla
kurbānuñam

3. **müvesser ol-:**

Gazel 2196

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Nasip olmak.

Baña besdür ger müvesser ola
olam jende-püş
Sanmañuz māl u menāl yāhū
kabādur sevdiğüm

4. **müvesser ol-:**

Gazel 2258

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Nasip olmak.

Müvesser oldı pā-büsuñ irişdüm
devlete nāgeh
Başumdan derd-i ser gitdi şükür
kim hāk-i der oldum

5. **müvesser ol-:**

Gazel 2369

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Nasip olmak.

Ne kadar cehdi derem Ka'be-i
küyuña irem
Sa'y-ile olmaz imiş vaşla müvesser
n'idelüm

müzevven:

1. **müzevven:**

Gazel 2477

Mısra: 3

*Süslenmiş, bezenmiş, süslü,
zinetli.*

Görüp aldanma dünyāya
müzevven naqş u taşvīrin
Bu fānīdür geçer tizcek arayup iste
naqqāşın

müzevven ol-:

1. **müzevven ol-:**

Gazel 2179

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Süslenmek, bezenmek.

Çün hīrāmāñ kadd-ile sen serv-i
bālāyı görem
Niçe sırlara müzevven olmuş ol
cāyı görem

N

nā:

1. **nā:**

Gazel 2180

Mısra: 10

*Ney, kamaştan yapılmış, bir
arşın uzunluğunda nefesli bir
çalğıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk
çığlıdır. Ney tasavvufi bir terim
olarak, sevgiliden haber, sevgilinin
sunduğu kadeh vs. gibi manaları
da ifade eder.*

Bu Muhibbī göz şarābın çün içer
yārāñ ile
Yaraşur ol meclise bu gönümi ben
nā kılam

2. **nā:**

Gazel 2249

Mısra: 10

*Ney, kamaştan yapılmış, bir
arşın uzunluğunda nefesli bir
çalğıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk
çığlıdır. Ney tasavvufi bir terim
olarak, sevgiliden haber, sevgilinin
sunduğu kadeh vs. gibi manaları
da ifade eder.*

Şimdilik gam meclisinde inlerem
tanbūr-veş
Öldüğümden soñra da her
üstühvānum nā kılam

3. **nā:**

Gazel 2273

Mısra: 3

*Ney, kamaştan yapılmış, bir
arşın uzunluğunda nefesli bir
çalğıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk
çığlıdır. Ney tasavvufi bir terim
olarak, sevgiliden haber, sevgilinin
sunduğu kadeh vs. gibi manaları
da ifade eder.*

İñlerem nā gibi bagrum deleliden
bu felek
Tār idelden yaşumı çenge
dönüpdür bu bilüm

4. **nā:**

Gazel 2293

Mısra: 10

*Ney, kamaştan yapılmış, bir
arşın uzunluğunda nefesli bir
çalğıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk
çığlıdır. Ney tasavvufi bir terim
olarak, sevgiliden haber, sevgilinin*

sunduğu kadeh vs. gibi manaları da ifade eder.

Bezm-i ğamda içelüm hün-ı ciger
Näleler eyleyelüm nâ olalım

5. nâ:

Gazel 2294

Mısra: 4

Ney, kamıştan yapılmış, bir arşın uzunluğunda nefesli bir çalgıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk çığlığıdır. Ney tasavvufi bir terim olarak, sevgiliden haber, sevgilinin sunduğu kadeh vs. gibi manaları da ifade eder.

Bezm-i ğamda sâğar-ı çeşmüm
benüm peymânedür
İçerem hün-ı ciger iñler gönül san
nâ benem

6. nâ:

Gazel 2298

Mısra: 8

Ney, kamıştan yapılmış, bir arşın uzunluğunda nefesli bir çalgıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk çığlığıdır. Ney tasavvufi bir terim olarak, sevgiliden haber, sevgilinin sunduğu kadeh vs. gibi manaları da ifade eder.

Bezm-i ğamda içerem yârân ile
hün-ı ciger
İñiler ol meclise bu gönülümü nâ
eyledüm

7. nâ:

Gazel 2352

Mısra: 4

Ney, kamıştan yapılmış, bir arşın uzunluğunda nefesli bir çalgıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk çığlığıdır. Ney tasavvufi bir terim olarak, sevgiliden haber, sevgilinin sunduğu kadeh vs. gibi manaları da ifade eder.

Âteş-i 'ışka yakup cân u dili
pervâne-veş
İñleşem bezm-i ğam içre gönülümü
nâ eyleyem

8. nâlar:-lar

Gazel 2372

Mısra: 14

Ney, kamıştan yapılmış, bir arşın uzunluğunda nefesli bir çalgıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk çığlığıdır. Ney tasavvufi bir terim olarak, sevgiliden haber, sevgilinin sunduğu kadeh vs. gibi manaları da ifade eder.

Meclis-i ğamda Muhibbî nâle
kılısam iñleşem
Baña âheng için iñler tâ şehir
nâlar benüm

nâ- müselmân:

1. nâ- müselmân:

Gazel 2139

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Müslüman olmayan, kafir.

Küfr-i zülfün ile artursun ruhuñ
îmânını

Bu müselmân resmi mi hey nâ-
müselmânüm benüm

nâ-bedîd ol-:

1. nâ-bedîd ol-:

Gazel 2052

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Görünmez olmak, yok olmak,
kaybolmak.*

Küy-ı yâra vardugumca gizlenür
mühmel rakîb

Nite kim şîr irdüğünde nâ-bedîd
olur şağal

nabz:

1. nabzumu:-um, -ı

Gazel 2307

Mısra: 3

Kalbin dakikadaki atış sayısı.

Ölür-isem de tabîbe nabzumu
göstermezem

Bilmesün 'ışkum diyü anı haberdâr
eylemem

nâ-çâr:

1. nâ-çâr:

Gazel 2086

Mısra: 6

Çaresiz.

Bulmadum bir çäre çäre çäre çäre
vaşluña

'Âkıbet bu yolda ben kendümi nâ-
çâr añladum

2. nâ-çâr:

Gazel 2354

Mısra: 14

Çaresiz.

Çäre eyle çäre isterse Muhibbî
çâresüz
Dil tabîbisin meded derd-ile nâ-çâr
olmuşam

nâ-çâr ol-:

1. nâ-çâr ol-:

Gazel 2194

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Çaresiz kalmak, başka çıkar
yol bulamamak.*

Zâr-şifât yine felek geh aña gâh
baña döner
Bilmedüm çäre felek kârına nâ-çâr
oldum

2. nâ-çâr ol-:

Gazel 2465

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Çaresiz olmak.

Çâresüz kaldı Muhibbî çäre bilmez
vaşlına

Âh kim 'âlemdede kimse böyle nâ-
çâr olmasun

nâ-cins:

1. nâ-cinslere:-ler, -e

Gazel 2202

Mısra: 10

Cinci bozuk, soysuz.

Başdan ayaga nâz-durur çok cevri
mihri az-durur
Nâ-cinslere hem-râz-durur ammâ
ki kimdür dimezem

nâdân:

1. nâdânıñ:-uñ

Gazel 2161

Mısra: 10

*Sert ve gönül kırıcı, kaba
kimse, nobran.*

Muhibbî mañzen-i dilden
çıkardum niçe cevherler
Eli nâdânıñ irmesün diyü yârâna
tapşurdum

nâ-ehli:

1. nâ-ehli:-e

Gazel 2307

Mısra: 2

*Bir işin ehli olmayan, o işten
anlamayan.*

Derd-i dil bî-haddür ammâ âh-ıla
zâr eylemem

'İşkümü ketm eyleyüp nâ-ehle
izhâr eylemem

nâfe-i tâtâr:

1. nāfe-i tātār:

Gazel 2018

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Nāfe, misk ahusu denilen hayvanın göbeğinden çıkarılan bir çeşit urdur ki miskin ham maddesi olarak bilinir. Kelime Tatar ile birlikte kullanılır.

İtmedi dehrüñ dimāğını hevā

‘anber-şemīm

Açılup bñ virmeyince nāfe-i Tātār
gül

nāfiz:

1. nāfizdür: -dür

Gazel 2404

Mısra: 8

Etkili, nüfuzlu.

Gönlümün tahtında kurdu haylini

sultān-ı ‘ışk

Hükmi nāfizdür kamu çün
şehriyārumdur benüm

nāgāh:

1. nāgāh:

Gazel 2127

Mısra: 7

Ansızın, birdenbire, nagehan.

Bu dehre sıgımaz-iken dil ki nāgāh

‘ışka duş oldı

Maḥabbet ḥāksārında düşüp yavlak
ḥākīr oldum

2. nāgāh:

Gazel 2214

Mısra: 6

Ansızın, birdenbire, nagehan.

Seylāb-ı yaşum irişdi nigārā ḥazer

eyle

Nāgāh zarar eyleye ol āsitāna hem

3. nāgāh:

Gazel 2263

Mısra: 10

Aniden, birdenbire.

Muḥibbī sen sen ol yārı görüben

karşu āh itme

Żarar nāgāh ide aña gül-i nev-reste
ter gördüm

nāgeh:

1. nāgeh:

Gazel 2258

Mısra: 7

Ansızın, birdendire.

Müyesser oldı pā-būsūñ irişdüm

devlete nāgeh

Başumdan derd-i ser gitdi şükür

kim ḥāk-i der oldum

2. nāgeh:

Gazel 2258

Mısra: 2

Ansızın, birdenbire.

Nedür bu ḥālümü bilsem bu dilden

bī-ḥaber oldum

Meger kim bir perī-rūya kılup
nāgeh nazar oldum

3. nāgeh:

Gazel 2265

Mısra: 1

Ansızın, birdenbire.

‘Ayb itme küyuña iy meh eger

nāgeh varam

‘İşkuñ ile olmuşam dīvāne vü

gümreh varam

4. nāgeh:

Gazel 2086

Mısra: 13

Ansızın, birdenbire.

Fāriğ-iken geldi nāgeh başuma

sevda-yı ‘ışk

Geñ cihāmı iy Muḥibbī başuma tar

añladum

nāgehān:

1. nāgehān:

Gazel 2156

Mısra: 3

Ansızın, birdendire.

Nāgehān gördüm senüñ ben iy perī

behcet yüzün

Ol zamāndan gitdi ‘aqlum kalmadı

hergiz bilüm

2. nāgehān:

Gazel 2337

Mısra: 7

Ansızın, birdendire.

Gördüm belürdi ḥaṭṭuñı ḥaddüñde

nāgehān

Vā ḥasretā ki geldi irişdi ecel

didüm

3. nāgehān:

Gazel 2489

Mısra: 4

Aniden, zamansız.

Yār küyında fiğān eyleme iy ḥasta
göñül

Nāgehān āteş-i āhuñla otağın

yakasin

4. nāgehān:

Gazel 2272

Mısra: 8

Birdenbire, ansızın.

Āteşiyile dil yine ola bu bagrumda
kebāb

Bir nazar māh ruḥı görse nāgehān
gözüm

5. nāgehān:

Gazel 2403

Mısra: 3

Birdenbire, ansızın.

Nāgehān geldi ḥatuñ itdi visālünü

ḥarām

İtmesün kimse ‘aceb aña każādur
dir-istem

6. nāgehān:

Gazel 2192

Mısra: 9

Ansızın, birdendire.

Nāgehān gördüm senüñ cānā

yüzün

Daḥı ol demden berü dem-

besteyem

nağme-i tölāb:

1. nağme-i tölāb:

Gazel 2421

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Feleğın ezgisi.

Kem degüldür gözlerüm yaşı

şarāb-ı nābdan

Bezm-i ğamda nāle-i dil nağme-i

tölābdan

nā-güzir:

1. nā-güzirümdür: -üm, -dür

Gazel 2185

Mısra: 1

Zorunlu, lazım, ister istemez.

Eyler cevr ü cefā yār nā-

güzirümdür benüm

Her ne kim anda gele ol dil-

pezirümdür benüm

nā-ḥak:

1. nā-ḥak:

Gazel 2419

Mısra: 6

Hakka ve adalete uygun

olmayan, haksız.

Eline ḥançer almışdur yine cellād-
veş çeşmi

Kırup 'aşıkların nâ-ḥaḳ döker yok
yirlere çok kan

nahl-bend:

1. **nahl-bend:**

Gazel 2431

Mısra: 7

*Bal mumundan nahl denen
süs ağacı yapan kimse.*

Gülşen-i nazmumda her satrum
olupdur nahl-bend
Kondı ma'nî kuşları üstine serv
oldı hemîn

nahl-i kadd:

1. **nahl-i kadd:**

Gazel 2159

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Fidan gibi uzun ve ince boy.

Naḥl-i ḳaddine göñül yir yir
asılmış ḡoncadur
Ben ki ol bālā ḳadūñ vaşluñ dil-
āvız eyleyem

nahl-ı mevve-dâr:

1. **nahl-ı mevve-dâr:**

Gazel 2195

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

*Meyve veren, meyveli hurma
ağacı.*

Muḥibbî fikr-i bıkırdımden idüp bir
nev şecer peydā
Bitürdüm ma'niyi yir yir ki naḥl-ı
meyve-dâr oldum

naḥs:

1. **naḥs:**

Gazel 2327

Mısra: 7

Uğursuz.

Naḥs ṭālî' dür beni her dem kılan
andan cüdā
Görmezem gün yüzini beñzer
gidüpdür devletüm

nāḥun:

1. **nāḥun:**

Gazel 2228

Mısra: 1

Tırnak.

Nigārā nāḥun ile dil-ḥırāşum
Ne kim var ḡayr-ı 'ışḳ anı tırāşum

2. **nāḥun:**

Gazel 2058

Mısra: 3

Tırnak.

Nāḥun ile ḡülsitān itsem n'ola bu
sînemi

Eşḳ-i çeşmüm turmaz akar
çeşmesārumdur benüm

3. **nāḥun-ıla:-ıla**

Gazel 2314

Mısra: 5

Tırnak.

Pāre kıldum yir yir bu sînemi
nāḥun-ıla
Görmege sen bî-vefāyı sanki
revzen eyledüm

nakd:

1. **naḳdin:-in**

Gazel 2194

Mısra: 3

*Dünyada kazanılıp ahirette
geçerli olan sevap, iyilik
sermayesi.*

Ḥarc kıldum dil ü cān naḳdin irem
vaşla diyü
İrmedüm vaşla hemān özüme
ḡaddār

2. **naḳdin:-in**

Gazel 2225

Mısra: 6

*Dünyada kazanılıp ahirette
geçerli olan sevap, iyilik
sermayesi.*

Tevsen-i esb ile ger ḳaşd ide dilber
cānuma
Ben de cān naḳdin nişār-ı sümm-i
ṭavsen kılam

3. **naḳdini:--i, --n, --i**

Gazel 2007

Mısra: 3

*Bir şeyi almak için verilen
peşin para, elde bulunan geçerli
para.*

Yüri cān naḳdini ḥarc eyle metā'-ı
ḡamı al
Assı itdi niçeler uydı bu bāzāra
göñül

4. **naḳdin:-i, -n**

Gazel 2354

Mısra: 8

Sermaye.

Görelî bāzār-ı 'ışḳ içre metā'-ı
vaşluñı

Cān u dil naḳdin virüp aña ḥarīdār
olmuşam

nakd-i cān:

1. **naḳd-i cān:**

Gazel 2235

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Can sermayesi. || En kıymetli
şey.*

Ḳıymet-i gevher-i 'ışḳ ne idügin
bilmek için
Naḳd-i cān-ıla alan 'aşḳ-ı şarrāfa
gelem

2. **naḳd-i cān:**

Gazel 2261

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Can sermayesi.

'İşḳ bāzārında naḳd-i cān-ıla
Büseñe iy dōst ḥarīdār olmuşam

3. **naḳd-i cān:**

Gazel 2284

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Can sermayesi.

Naḳd-i cāna büseñi sen evvel iḳrār
eyledüñ
Soñradan döndüñ neden bilsem
peşimānsın begüm

4. **naḳd-i cān:**

Gazel 2286

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

*En değerli şey olan can
sermayesi, can varlığı.*

Alurdum naḳd-i cāna ḡam metā'ın
Maḥabbet kişverine tācir olsam

5. **naḳd-i cān:**

Gazel 2304

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Can sermayesi.

Māḥ-rūlar fikr idüp ger göñlümi
māyil kılam
Naḳd-i cān ḥarc eyleyüp bu yolda
ḡam ḥāşıl kılam

6. **naḳd-i cān:**

Gazel 2329

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Can sermayesi.

Naḳd-i cān virüp metā'-ı büseyi
almakadayım

‘Işk bazarında yokdur bundan
ayruk şan’atım

7. naqd-i cân:

Gazel 2347

Mısra: 9

Kelime Tipi: -
Can sermayesi.

Naqd-i cânâ vaşl umarken oldı
hicrân hâşilum
‘Işk bazarına düşdüm bu-durur
mağbûnlıgum

8. naqd-i cân:

Gazel 2430

Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Can sermayesi.

Niçe pinhan itmeyem sînemde
‘ışkuñ gencini
Almışam rûz-ı ezelde anı naqd-i
câna ben

9. naqd-i cân:

Gazel 2452

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Can sermayesi.

Bu Muhibbî gibi var mı ‘ışk ara
‘ışk eri
Naqd-i cânı virûben derd ü gamı
bazar iden

naqd-i dil:

1. naqd-i dil:

Gazel 2300

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Gönül sermayesi.

Naqd-i dil virüp metâ’-ı büseye
oldum harîd
Üstine cân virmeg-ile ola kim
kâyil kılam

nâ-kes:

1. nâ-kes:

Gazel 2195

Mısra: 5

*İnsaniyetsiz, aşağılık, bayağı,
alçak kimse.*

Baňa sor miñnet-i hıvâbı ne bilsün
anı her nâ-kes
Kılup feryâd-ıla nâle ki her şeb
zinde-dâr oldum

2. nâ-kese:-e

Gazel 2245

Mısra: 5

Alçak, soysuz, düzenbaz.

Gel ‘ayân itme rumuz-ı ‘ışkı her
bir nâ-kese
Nükte-i hâşı ne bilsün kıymetin
bilmez ‘avâm

3. nâ-kese:-e

Gazel 2486

Mısra: 3

*İnsaniyetsiz, aşağılık, bayağı,
alçak kimse.*

Sorma her bir nâ-kese ol ‘ışkdan
virmez haber
Sor baňa kim ben saňa ‘ışkuñ
diyem mâhiyyetin

naqqâş:

1. naqqâşın:-ın

Gazel 2477

Mısra: 4

Süsleme ustası.

Görüp aldanma dünyâya
müzeyyen naqş u taşvîrin
Bu fânîdür geçer fizcek arayup iste
naqqâşın

2. naqqâşum:-um

Gazel 2402

Mısra: 12

*Renkli resim ve tezyinat
yapan sanatkar, kitapları
resimleyen, kap ve sayfalarını
süsleyen, mimari eserlerin tavan
ve duvarlarını, çinileri, toprak
kapları vb.lerini resim ve şekillerle
bezeyen süsleme ustası.*

Haşre dek dilden hayâlûñ gitmez
iy ârâm-ı cân
Levh-i dilde ideli naqşını
naqqâşum benüm

naqs:

1. naqs:-ı, -

Gazel 2006

Mısra: 8

Görünüş, suret, resmedilmiş.

Gerçi kim cânâ cemâlûñ
görmezem yıllar geçer
Lîk sînemden hayâlûñ naqsı
gitmekdür muhâl

2. naqsûñ:--uñ, -

Gazel 2001

Mısra: 2

Resim,tasvir,suret.//

*Duvarlara, tavanlara yapılan yağlı
veya sulu boya resim, süsleme
sanatı. || İpekle, sırma ile işleme. ||
Görünüş.*

Gözlerümden ger nihân olduña iy
zîbâ-cemâl
Sîneden naqsuñ hayâli gitmek
olmuşdur muhâl

3. naqs:

Gazel 2053

Mısra: 2

*Resim, süsleme sanatı. ||
Divan şiirinde sevgilinin saçtı, ayva
tüyü, benlerle dolu yüzü bir naqs
sayılır. Gökyüzü, cennet, dünyanın
görünüümü, birer naqsıdır. || Hile.*

Şîve vü nâz ile dilber ideli ‘arz-ı
cemâl
Mihr ile meh gökde buldı biri naqs
biri zevâl

4. naqs:

Gazel 2164

Mısra: 16

Görünüş, suret.

Uşbu gazel ki hüsn-ile bir
nâzenîndür
Hâcet degül-durur aña naqs u nigâr
hem

5. naqs:

Gazel 2237

Mısra: 4

*Kumaş üzerine renkli iplikler,
sırma veya simle el veya makinede
yapılan işleme.*

Beni sanmañ şi’rde büriyâ-bâf
İdüp pür naqs anı zer-baft-düz

6. naqsım:-ı, -n, -ı

Gazel 2402

Mısra: 12

Görünüş, suret.

Haşre dek dilden hayâlûñ gitmez
iy ârâm-ı cân
Levh-i dilde ideli naqsımı
naqqâşum benüm

7. naqs:

Gazel 2430

Mısra: 5

Akis, görüntü, suret.

Naqs kıldum iy şanem dilde
hayâlûñ naqsını
Tañ midur dirsem eger bu sîneme
büthâne ben

8. naqsım:-ı, -n, -ı

Gazel 2430

Mısra: 5

Akis, görüntü, suret.

Naqs kıldum iy şanem dilde
hayâlûñ naqsını

Taň mıdur dirsem eger bu sîneme
büthâne ben

9. **naqş:**
Gazel 2477
Mısra: 3
Resim, tasvir.

Görüp aldanma dünyaya
müzeyyen naqş u taşvîrin
Bu fânîdür geçer tızcek arayup iste
naqqâşın

10. **naqşuñ:-uñ**
Gazel 2001
Mısra: 2
Görüñüş, suret.

Gözlerümden ger nihân olduñsa iy
zibâ-cemâl
Sîneden naqşuñ hayâli gitmek
olmuşdur muhâl

naqs eyle-:

1. **naqş eyle-:**
Gazel 2144
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Resmini, tasvirini yapmak,
resmini çizmek.*

Gönlüme naqş eyleyelden mihrüñi
zâr eyledüm
Dağlar pul sînem oldı tahta-i
nerdüm benüm

naqs id-:

1. **naqş id-:**
Gazel 2131
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Resmedilmek, resmi çizilmek.

Levh-i dilde hüblar taşvîrini naqş
ideli
Kim ki gördiye beni didi ki Mânî
şânîyem

naqs-ı çin:

1. **naqs-ı çin:**
Gazel 2018
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Çin nakışı.

Naqs-ı Çin itdi yine bağı ser-â-ser
Mânî-var
Yazdı yapıklar Hıta Rümî olup
zerkâr gül

naqs-ı dehr:

1. **naqs-ı dehr:**
Gazel 2075
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Dünya resmi.

İtmeyince naqs-ı dehr-i levha-i
dilden tirâş
Dimedün kim kanda idün gel her
abdalum benüm

naqs-ı dîvâr:

1. **naqs-ı dîvâr:**
Gazel 2099
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Duvar resmi.

Güşe-i gamda Muhibbî olalı zâr u
za'îf
Naqs-ı dîvâr-ıla fark olmaz ten-i
zârum benüm

nâl:

1. **nâlüm:-üm**
Gazel 2236
Mısra: 2
Kamıştan yapılmış düdük.

Zâr zâram kimsenem yokdur
diyem hâlüm benüm
Yücedür kaşrı o mâhuñ irmeye
nâlüm benüm

na'l kes-:

1. **na'l kes-:**
Gazel 2338
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Vücutuna nal şeklinde dövme
yaptırmak.*

Sîneme ser-tâ-ka-dem kesdüm
anuñçün na'ller
Derd-i 'işkuñla sentün başdan
ayaga dâl olam

2. **na'l kes-:**
Gazel 2338
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Vücutuna nal şeklinde dövme
yaptırmak.*

Sîneme ser-tâ-ka-dem kesdüm
anuñçün na'ller
Derd-i 'işkuñla sentün başdan
ayaga dâl olam

nâlân:

1. **nâlân:**
Gazel 2350

Mısra: 10
İnleyen.

İy Muhibbî hañt-ı gam yazılmadan
cân levhine
Ben belâ bezminde geh nâlân u
geh giryân idüm

2. **nâlândur:-dur**
Gazel 2004
Mısra: 2
İnleyen, feryat ve figan eden.

Bir gül-i ra'nâ gamından bülbül-i
cândur göñül
Giceler tâ şubha dek ney gibi
nâlândur göñül

3. **nâlândur:-dur, -**
Gazel 2004
Mısra: 2
İnleyen, feryat ve figan eden.

Bir gül-i ra'nâ gamından bülbül-i
cândur göñül
Giceler tâ şubha dek ney gibi
nâlândur göñül

4. **nâlânüñam:-uñ, -am**
Gazel 2115
Mısra: 4
İnleyen.

Her sehergeh gül gibi tañ mıdur
olsañ şadmân
Girye ile gülşen-i hüsnünde çün
nâlânüñam

5. **nâlân:**
Gazel 2454
Mısra: 5
İnleyen.

Nâlân oluban her gice ben meclis-i
gamda
Her lahza figân idici ol bezme
benem ben

nâlân ol-:

1. **nâlân ol-:**
Gazel 2054
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
İnlemek.

Dirîgâ gül gibi yâruñ figânım
güşına girmez
Olup bülbül gibi nâlân niçe kim âh
u zâr itdüm

2. **nâlân ol-:**
Gazel 2065
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
İnlemek.

Āfitābum gün yüzüñ şevkine
hayrān olmışam
Gıceler tā şubħa dek 'ışkuñla nālān
olmışam

3. nālān ol-:

Gazel 2113

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

İnlemek, sızlanmak.

Zār zār ol iy dil-i şūrīde var
nālīşler it
Ol gül açılmaz eger gülşende nālān
olmayam

4. nālān ol-:

Gazel 2116

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

İnlemek, sızlamak.

İy Muħibbī bezm-i ğamda hūn-ı dil
nūş eyleyüp
Yaraşur tā şubħ olınca ney gibi
nālān olam

5. nālān ol-:

Gazel 2147

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

İnlemek, sızlamak.

Bezm-i ğamda sāġar-ı çeşmümle
tolular içüp
İñleyüp tā şubħa dek ney gibi
nālān olmışam

6. nālān ol-:

Gazel 2272

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

İnlemek.

Gül bulunmaz hārsuz dilber de yok
aġyārsuz
Dil niçe nālān olup kan dökmesün
her an gözüm

7. nālān ol-:

Gazel 2302

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

İnlemek, sızlamak.

Gehī nālān olup san çarħ-ı gerdün
Gehī ser-geşte hem çü āsiyābam

nāle:

1. nālem:-m

Gazel 2331

Mısra: 6

İnleme, inilti.

Yine bezm-i ğama kıldum
gözümüñ kasesin sāġar
Dilā gel şoħbet-i hāş it ki zīrā nāy-
veş nālem

2. nālemden:-m, -den

Gazel 2294

Mısra: 8

İnleme, feryat.

Şöyle za'f oldum ki kalmadı
vücüdumdan eşer
Beni nālemden bulurlar yoħsa nā-
peydā benim

3. nālemi:-m, -i

Gazel 2165

Mısra: 10

İnilti, feryat.

İy Muħibbī ol hümā şāydına devlet
bāzını
Saldugumda ayagina nālemi jeng
eyledüm

4. nāle:

Gazel 2270

Mısra: 2

İnilti, inleme.

Dōstum hicran şebinde ger seni
yād eyleyem
Tā seħer āh u fiġān u nāle feryād
eyleyem

5. nāle:

Gazel 2012

Mısra: 10

İnilti, inleme, feryat.

Tenhāst dilüm hem çü Muħibbī be
ġam-ı yār
İy nāle baña maħrem olup hem-
nefes ol gel

6. nāleye:--(y)e, -

Gazel 2009

Mısra: 2

İnilti, feryat.

Sīneye cān riştesini dak bu gönüm
sāz kıl
Gıceler tā şubħ olınca nāleye āġāz
kıl

7. nāle:

Gazel 2012

Mısra: 1

İnilti, inleme, feryat, fiġan.

İy nāle şeb-i ğamda baña hem-
nefes ol gel
İy dīde benim hālūme raħm it
Aras ol gel

8. nāleler:--ler, -

Gazel 2026

Mısra: 9

İnleme, inilti.

İy Muħibbī gülşen-i ħüsnine karşı
nāleler

İñleyüp tā şubħa dek bülbül gibi
feryāda gel

9. nāle:

Gazel 2069

Mısra: 2

İnleme, inilti.

Niçeye dek şeb-i ğamda firāk-ı
yāri çekem
Şabāħa zinde çıkup nāle ile zārı
çekem

10. nālesini:-si, -n, -i

Gazel 2074

Mısra: 3

İnleme, inilti.

Kesmesün nālesini bir laħza
Yüz urup āh u zāra yalvarayım

11. nālesini:-si, -n, -i

Gazel 2433

Mısra: 4

İnleme, inilti.

Ġam meclisinde her ki benim
nālem işide
Eydür ki nālesini bunuñ nāya
virmezsin

12. nālemi:-m, -i

Gazel 2088

Mısra: 6

İnleme, inilti.

Ĥalk-ı 'ālem cümleten bī-ħōd
olalar hem çü 'ūd
Meclis-i ğamda kaçan bu nālemi
kātün idem

13. nālem:-m

Gazel 2125

Mısra: 9

İnleme, inilti.

Yār kūyında Muħibbī işidüp nālem
dimiş
Bülbül-i pür-nālīşüm güyā nevā-
sāzum benim

14. nāleden:-den

Gazel 2182

Mısra: 5

İnleme, inilti.

Mūya döndüm nāle kıldum
nāleden
Bir giyāham nāle kılur ya neyem

15. **nâlem:-m**
Gazel 2185
Mısra: 6
İnleme, inilti.

Şâh-ı 'ışk oldum livâ-yı âhı
kaldurdum yine
Sine tablum çalmur nâlem
nefrümdür benim

16. **nâlemi:-m, -i**
Gazel 2186
Mısra: 7
İnleme, inilti.

Eylesem sensüz figân u nâlemi
'ayb eyleme
Fırkatüñle rûz u şeb eglence
âhumdur benim

17. **nâle:**
Gazel 2189
Mısra: 2
İnleme, inilti.

Her gice sen mâh-ı mihr-efrûzı ger
yâd eyleyem
Tâ seher efgân u âh u nâle feryâd
eyleyem

18. **nâle:**
Gazel 2211
Mısra: 3
İnleme, inilti.

İde her zerre ölüsem hezârân nâle
vü âhı
İletse küyüña cânâ eger bād-ı şabâ
gerdüm

19. **nâlem:-m**
Gazel 2233
Mısra: 2
İnleme, inilti.

Her kaçan hicrân şebinde gönlümü
teng eyleyem
Nâlem eflâke ire feryâd-ı âheng
eylesem

20. **nâleñ:-ñ**
Gazel 2233
Mısra: 9
İnleme, inilti.

İrişe nâleñ felekler güşına eflâke
İy Muhibbî inleyüp her şeb dili
teng eylesem

21. **nâlemi:-m, -i**
Gazel 2264
Mısra: 3
İnleme, inilti.

Bezm-i gamda uyduram bu nâlemi
ben nâlede
Bagrumı biryân idüp hûn-ı ciger
nüş eyleyem

22. **nâlede:-de**
Gazel 2264
Mısra: 3
İnleme, inilti.

Bezm-i gamda uyduram bu nâlemi
ben nâlede
Bagrumı biryân idüp hûn-ı ciger
nüş eyleyem

23. **nâlem:-m**
Gazel 2266
Mısra: 2
İnleme, inilti.

Niçeye dek 'ışk bāzârında gam
hâşıl kılam
Çend sūzam çend nâlem çend
derd-i dil kılam

24. **nâlem:-m**
Gazel 2267
Mısra: 2
İnleme, inilti.

Ğam-ıla âh meded bed-şode hâlem
ne kılam
Ğamdan kime şikâyet kime nâlem
ne kılam

25. **nâlemi:-m, -i**
Gazel 2300
Mısra: 10
Feryat, inilti.

Bend kılduñ iy şeh-i hûbân gönül
şahbâzını
Nâlemi pâyına lâyıq budur anuñ zil
kılam

26. **nâlemi:-m, -i**
Gazel 2493
Mısra: 6
Feryat, inilti.

Ney gibi bagrum delindi kâmetüm
çeng oldı âh
Bezm-i gamda nâlemi güş eylesün
saz isteyen

27. **nâlemi:-m, -i**
Gazel 2365
Mısra: 9
İnleme, inilti.

İy Muhibbî nâlemi küyında dildâr
ışidüp
Didi güyâ bülbülümün rind ü
kallâşum benim

28. **nâle:**
Gazel 2387
Mısra: 6
İnleme, inilti.

Hey ne sengin-dil olur itmedi
hergiz eger
Giryê vü âh u figân u nâle vü
feryâd hem

29. **nâleñi:-ñ, -i**
Gazel 2418
Mısra: 9
İnleme, inilti.

İşidüp gülzâr-ı hüsn içre Muhibbî
nâleñi
Hoş edâ itmiş dimiş murg-ı hoş
elhândur diyen

30. **nâle:**
Gazel 2420
Mısra: 6
İnleme, inilti.

Gül ruhuñ şevkı ile her gice bülbül
gibi âh
Turmayup şubha degin nâle vü
feryâd ideyin

31. **nâlem:-m**
Gazel 2433
Mısra: 3
İnleme, inilti.

Ğam meclisinde her ki benim
nâlem işide
Eydür ki nâlesini bunuñ nâya
virmezsin

32. **nâle:**
Gazel 2452
Mısra: 6
İnleme, inilti.

Bezm-i gamda nâye gibi her
nefesde inlerem
Nâle vü zârumdur ol meclisde
çengi zâr iden

33. **nâleme:-m, -e**
Gazel 2463
Mısra: 7
İnleme, inilti.

Nâleme dün gice gam bezminde
âheng eyledi
Ol sebebdendür ki üstâd
olmuşamdur nâya ben

nâle evle:-

1. **nâle evle:-**
Gazel 2267
Mısra: 5

Kelime Tipi: -
İnlemek.

Eylesem nâle vü bî-şabr fiğân
olmaz 'aceb
Ben ki aşüfte-i zülf ü haṭṭ u hâlem
ne kılam

2. **nâle eyle-:**
Gazel 2293
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
İnlemek.

Bezm-i ğamda içelüm hün-ı ciger
Nâleler eyleyelüm nâ olalım

3. **nâle eyle-:**
Gazel 2388
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
İnlemek.

Olur şikâf sîne kaçan nâle eylesem
Derd-i dilüm çıkar feleklerle olur
'alem

4. **nâle eyle-:**
Gazel 2478
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
İnlemek.

Bu dil gerdüna olaldan müşabih
İniler nâle eyler hem çü gerdün

nâle evler:

1. **nâle eyler:--r, -**
Gazel 2032
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
İnlemek.

Bülbülem gül gibi almazsın
fiğânım gūşuña
Âsitanuñda Muḥibbî nâle eyler
mâḥ u sâl

nâle id-:

1. **nâle id-:**
Gazel 2140
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
İnlemek.

Gözüm yaşını hün idüp gönülden
nâle idelden
Ne kıldum mutribe minnet ne
muḥtâc-ı şarâb oldum

2. **nâle id-:**
Gazel 2241
Mısra: 3

Kelime Tipi: -
İnlemek.

Ruḥuñ şevkıne gülşende iderem
nâleler her şeb
İşidmezsin bu feryâdum seḥer
bülbül gibi zâram

nâle ile zâra iriş-:

1. **nâle ile zâra iriş-:**
Gazel 2060
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Ağlamak ve inlemek.

Bülbül-âsâ n'ola gül şevkı ile
inler-isem
Hâr elinden irişen nâle ile zâra
benem

nâle kıl-:

1. **nâle kıl-:**
Gazel 2165
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*İnim inim inlemek, feryat
etmek.*

Nâle kıldum 'ışk elinden yaşımı
târ eyledüm
İñleyüp zârılık itdüm kıddümi
çeng eyledüm

2. **nâle kıl-:**
Gazel 2181
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
İnlemek.

Nâle kılsam inlesem hicrân
şebinde derd-ile
Göklere eyler 'urüc bu âh u
efğânım benüm

3. **nâle kıl-:**
Gazel 2182
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
İnlemek.

Müya döndüm nâle kıldum
nâleden
Bir giyâham nâle kılar ya neyem

4. **nâle kıl-:**
Gazel 2182
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
İnlemek.

Müya döndüm nâle kıldum
nâleden
Bir giyâham nâle kılar ya neyem

5. **nâle kıl-:**
Gazel 2184
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
İnlemek.

Her şeb ki dâğ-ı firḫatüñ iy mâḥ
çekem
Yaşlar döküp nâle kırup dilden âh
çekem

6. **nâle kıl-:**
Gazel 2205
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*İnim inim inlemek, feryat
etmek.*

Dün gece ol mâḥ-ı mihr-i efrûzi
çün yâd eyledüm
Şubḥ olunca nâle kıldum âḥ u
feryâd eyledüm

7. **nâle kıl-:**
Gazel 2226
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
İnlemek.

Gülistânuñda eger nâle kılsam
İşiden sana bülbül eyler enîm

8. **nâle kıl-:**
Gazel 2232
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
İnleme, inilti.

Ğam şebinde her kaçan ki gönülümü
teng eyleyem
Nâle kılam şubḥ olunca nâya âheng
eyleyem

9. **nâle kıl-:**
Gazel 2277
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
İnlemek.

Didüm Muḥibbî nâle kılar
'andelîb-vâr
Nâz-ıla gülüp didi ki ben daḥı bir
gülüm

10. **nâle kıl-:**
Gazel 2301
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
İnlemek.

Gülşen-i hüsnüñe karşı gıceler tâ
şubḥa dek
Nâle kılar murğ-ı cânum bülbül-i
gülzâr hem

11. **nāle kıl:-**
Gazel 2305
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
İnlemek.

Gül yüzinsüz bu Muhibbî bağ u
behişt
Nāle kılar bülbülüm zār u nevāyı
isterem

12. **nāle kıl:-**
Gazel 2372
Mısra: 13
Kelime Tipi: -
İnlemek.

Meclis-i ğamda Muhibbî nāle
kılsam iñleşem
Baña āheng için iñler tā şeh̄er
nālar benüm

13. **nāle kıl:-**
Gazel 2392
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
İnlemek.

Nāle kılsam sen gül-i nev-resteyi
yād eylesem
Nevḥa-i bülbülleri gülşende ḥāmūş
eyleyem

14. **nāle kıl:-**
Gazel 2411
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Inim inim inlemek, feryat
etmek.*

Gözlerüm gözeklerinden eşk-i
çeşmüm her taraf
Nāle kılsam saçılır gönlümdeki
tölābdan

15. **nāle kıl:-**
Gazel 2434
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
İnlemek.

Gülşen-i ḥüsnünde ko kılsun
Muhibbî nāleler
Böyle bir bülbül gerekdür sen gül-i
ra'nā-y-ıçun

16. **nāle kıl:-**
Gazel 2482
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
İnlemek.

Gider ğam meclisinden çengi
mutḥrib
Yiter dil nāle kılsun zār ü bamdan

17. **nāle kıl:-**
Gazel 2494
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
İnlemek.

Göz yaşı bezm-i belāda tār sīnem
sazına
Nāle kılsun ğam kemānçeyle rebāb
eglenmesün

nāle-i dil:

1. **nāle-i dil:**
Gazel 2421
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Gönülden gelen inleme.

Kem degüldür gözlerüm yaşı
şarāb-ı nābdan
Bezm-i ğamda nāle-i dil nağme-i
tölābdan

nāle-i gerdün:

1. **nāle-i gerdün:**
Gazel 2222
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Feleğin inlemesi.

Giceler ḥasret-ile nāle-i gerdün
çekerem
Tā şeh̄er inleyü derd-i dili bīrūn
çekerem

nāle-i zār-ı dil:

1. **nāle-i zār-ı dil:**
Gazel 2238
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Gönülün ağlayıp inlemesi.

Yār gūş itmez egerçi nāle-i zār-ı
dilüm
Görmedi bir kimse benüm gibi
bīmārı dilüm

nālis:

1. **nālišüm:-üm**
Gazel 2125
Mısra: 5
İnleme, inilti, feryat, nale.

Saña irmez mi 'āceb çarḥa irişür
nālišüm
Çagurup āh eylesem disem perī-
nāzum benüm

nālis it:-

1. **nāliš it:-**
Gazel 2113

Mısra: 5
Kelime Tipi: -
İnlemek, feryat etmek.

Zār zār ol iy dil-i şūrde var
nālišler it
Ol gül açılmaz eger gülşende nālān
olmayam

nām:

1. **nāmın:-i, -n**
Gazel 2251
Mısra: 1
Ad.

Aldı gönlüm bir perī ammā ki
nāmın dimeyem
İtseler ser ten cüdā kat'ā nāmın
dimeyem

2. **nāmın:-i, -n**
Gazel 2251
Mısra: 2
Ad.

Aldı gönlüm bir perī ammā ki
nāmın dimeyem
İtseler ser ten cüdā kat'ā nāmın
dimeyem

3. **nāmın:-i, -n**
Gazel 2251
Mısra: 4
Ad.

Ḥaşretiyle giceler tā şubḥa dek kan
ağlaram
Şem' veş başdan yanam tā pā
nāmın dimeyem

4. **nāmın:-i, -n**
Gazel 2251
Mısra: 6
Ad.

Nīg-rūyān gerçi kim 'ālemde bī-
ḥaddür velī
Līk dilde cānda iden cā nāmın
dimeyem

5. **nāmın:-i, -n**
Gazel 2251
Mısra: 8
Ad.

Tāze güldür gülşen içre nāz-ıla
refār ider
Ol boyı serv-i sehī bālā nāmın
dimeyem

6. **nāmın:-i, -n**
Gazel 2251
Mısra: 10
Ad.

İy Muhibbî zâhir iken gün gibi
'ışkuñ senüñ
Bu 'acebdür sen olup rüsvâ nâmın
dimeyem

7. **nām:**

Gazel 2095

Mısra: 5

Ad. || Ün, şöhet, şan.

Nām u nāmūs istemem yiter baña
bed-nāmlık
Añıla tã 'ışk ara bu nev'-ile
nāmum benüm

8. **nāmum:-um**

Gazel 2095

Mısra: 6

Ad. || Ün, şöhet, şan.

Nām u nāmūs istemem yiter baña
bed-nāmlık
Añıla tã 'ışk ara bu nev'-ile
nāmum benüm

9. **nām:**

Gazel 2191

Mısra: 10

Ün, şöhet, şan.

Yüri zâhid yüri ol sen selâmet
Melâmet 'âşık olan istemez nām

10. **nām:**

Gazel 2461

Mısra: 4

Ün, şöhet, şan.

Hâtırum hoşdur harâbâtı olaldan
'ışk-ıla
Olmuşam rindane-meşreb nām u
'arı sevmezim

11. **nām:**

Gazel 2483

Mısra: 2

Ün, şöhet, şan.

Göñül teslîm-i cãn eyler elin yur
kendü kanından
Târik-i 'ışka ki girse geçer nām u
nişânından

nām ko-:

1. **nām ko-:-di, -lar**

Gazel 2191

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Bir kimse veya nesneyi bir
adla adlandırmak, ad koymak.*

Görüp leylî saçın divâne oldum
Anuñçün kodılar mecnün baña
nām

nām u neng:

1. **nām u neng:**

Gazel 2332

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Nam ve şan, ün ve şöhet.

Leylî zülfinün sevâdını görüp
Mecnünlayın
Suya saldum nām u nengi 'arı
berbâd eyledüm

namâz kıl-:

1. **namâz kıl-:**

Gazel 2231

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*İslam dinince belli kurallara
göre günde beş vakit yapılması
müslümanlar üzerine farz kılınmış
olan ve İslam'ın beş şartından
birini teşkil eden ibadet.*

Yüzün mescid ne hoşdur aña karşı
Kılam mihrâb idüp kaşuñ
namâzum

2. **namâz kıl-:**

Gazel 2231

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*İslam dinince belli kurallara
göre günde beş vakit yapılması
müslümanlar üzerine farz kılınmış
olan ve İslam'ın beş şartından
birini teşkil eden ibadet.*

Yüzün mescid ne hoşdur aña karşı
Kılam mihrâb idüp kaşuñ
namâzum

nâme:

1. **nâme:**

Gazel 2009

Mısra: 5

Mektup.

Agzuñı mühr eyledüm iy nâme
yazdum rāzumı
Tã seni çäk ide dilber sen de keşf it
rāz kıl

2. **nâme:--(y)e, -**

Gazel 2045

Mısra: 9

*Mektup. || Sevgiliye yazılan
mektup, aşk mektubu.*

Girmesün kimse araya hālünü yaz
nāmeye
Peyk-i âhuñla Muhibbî ol kad-i
tübâya sal

3. **nâme:-(y)i**

Gazel 2102

Mısra: 7

*Mektup. || Sevgiliye yazılan
mektup, aşk mektubu.*

Yanmasun süz-ı dilümden elde
diyü nâmeyi
Ter idüp yaşumla andan yâra irsâl
eyledüm

4. **nâme:**

Gazel 2242

Mısra: 1

*Mektup, sevgiliye yazılan
mektup, aşk mektubu.*

Aldum ele kâğıd kalem yazmaga
nâme iy şanem
Yandı bu âhum odına kâğıdla
hâme iy şanem

5. **nâme-veş:-veş**

Gazel 2363

Mısra: 3

Mektup.

Yanaldan âteş-i 'ışka kurıdı nâme-
veş bagrum
Çü gördüm sabr u tākāt yok hemân
terk-i diyar itdüm

6. **nâmeler:-ler**

Gazel 2466

Mısra: 1

*Mektup, sevgiliye yazılan
mektup, aşk mektubu.*

Nâmeler gelse kaçan İstānbul-ı
âbâddan
Büy-ı zülfüni sehergeh aluram
Bağdād'dan

nâ-merd:

1. **nâ-merdüm:-iim**

Gazel 2227

Mısra: 10

*Sözünün eri olmayan,
insanlıktan mahrum,
güvenilmeyen, korkak, alçak kimse.*

Merd-i meydān ol Muhibbî vir bu
dünyāya tälāk
Tã ki yārān dimeyeler saña nâ-
merdüm benüm

2. **nâ-merd:**

Gazel 2588

Mısra: 2

*Sözünün eri olmayan,
insanlıktan mahrum,
güvenilmeyen, korkak, alçak kimse.*

Lezzet-i cevr ü cefâ-yı anlamaz bî-
derd olan
Katlanur mı hiç belâ vü zahmete
nâ-merd olan

nâm-ı şerîf:

1. **nâm-ı şerîf:**
Gazel 2177
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Şerefli isim.

Oluban cürme mu kır senden
umaruz rahmeti
Yüzi suyına ki var nâm-ı şerîfnde
dü mîm

nâ-mihribân:

1. **nâ-mihribândan:-dan**
Gazel 2117
Mısra: 1
Zalim, merhametsiz.

Yüz cefâ biñ cevr ol nâ-
mihribândan görmişem
Görmedi kahr u sitem bir kes ben
andan görmişem

2. **nâ-mihribândan:-dan**
Gazel 2117
Mısra: 10
Zalim, merhametsiz.

İy Muhibbî sormagil derdüm
idersin aşikâr
Yüz cefâ biñ cevr ol nâ-
mihribândan görmişem

3. **nâ-mihribânüm:-um**
Gazel 2120
Mısra: 8
*Merhametsiz, acıması
olmayan.*

Hafta olur görmezem gün yüzünü
aylar geçer
Âh kim bir mihrî yok nâ-
mihribânüm var benüm

4. **nâ-mihribânümdan:-um, -dan**
Gazel 2126
Mısra: 1
*Merhametsiz, acıması
olmayan. || Zalim.*

Var mıdur bilsem haber nâ-
mihribânümdan benüm
Yakdı bagrum hic ara dâğ-ı
nihânümdan benüm

5. **nâ-mihribânüñ:-uñ**
Gazel 2306
Mısra: 6
Zalim.

‘İşk-ıla cân riştesin boynuma
zencîr eyleyüp
Mihrin ol nâ-mihribânüñ dilde
muhkem eyledüm

nâm-ile neng:

1. **nâm-ile neng:-ile**
Gazel 2233
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Ün, şöret, şan.

Zâhidâ ben olmuşam çünkü harâbât-
ı ezel
Baña lâyıq olmaya ger nâm-ile
neng eyleyem

nâmüs:

1. **nâmüsü:--ı, -**
Gazel 2054
Mısra: 9
*İnsanın ahlak kurallarına
uymasını sağlayan, onu şerefli
kılan manevi duygu.*

Muhibbî ‘ışk eri n’eyler dimişler
‘âr u nâmüsü
Anunçün şîşe-i nâmî uşadup
târümâr itdüm

2. **nâmüs:**
Gazel 2095
Mısra: 5
*İnsanın ahlak kurallarına
uymasını sağlayan, onu şerefli
kılan manevi duygu. || Dürüstlük,
doğruluk.*

Nâm u nâmüs istemem yiter baña
bed-nâmlık
Añıla tâ ‘ışk ara bu nev’-ile
nânum benüm

3. **namus:**
Gazel 2175
Mısra: 7
*İnsanın ahlak kurallarına
uymasını sağlayan, onu şerefli
kılan manevi duygu, güzel haslet.*

Melâmet ehli n’eyler ‘âr u namus
Çün ‘ârün şîşesini senge çaldım

4. **nâmüs-ıla:--ıla**
Gazel 2254
Mısra: 7
Irz, iffet, hayal.

Selâmet gözlemez ‘aşık n’ider
nâmüs-ıla ‘arı
Giriftâr-ı gam-ı ‘ışkam olup küy-ı
melâmet hem

5. **nâmüs:**
Gazel 2500
Mısra: 2
Irz, iffet, haya.

İçüp maḥabbet cāmını hoş-ḥâl
olayın bir zamân
Nâmüs u nengi terk idüp abdâl
olayın bir zamân

nâ-müselmân:

1. **nâ-müselmânüm:-um**
Gazel 2317
Mısra: 16
*Müslüman olmayan | Kafir
güzel, sevgili, dinsiz-imansız
sevgili.*

Saçı dârum kaşı yayum gözi pür-
fitne bîmârum
Ölürsem boynuña kanum meded
hey nâ-müselmânüm

nâ-pevdâ:

1. **nâ-peydâ:**
Gazel 2294
Mısra: 8
*Görünmeyen, belli ve aşikâr
olmayan, gizli.*

Şöyle za‘f oldum ki kalmadı
vücüdümde eğer
Beni nâlemden bulurlar yoḥsa nâ-
peydâ benem

nâr:

1. **nâra:-a**
Gazel 2007
Mısra: 12
*Ateş II Yoğun aşk, güçlü
sevgi, bağ.*

Ol boyı serv(i) yüzi şem‘i Muhibbî
seveli
Tañ mı pervâne gibi yansa eger
nâra göñül

2. **nâr:**
Gazel 2066
Mısra: 4
Ateş, cehennem.

‘İşkuñ içinde ḥâlümü bilmeñ
murâd-ısa
Göñlümde nâr u başda hevâdur
gözümde nem

3. **nâr:**
Gazel 2299
Mısra: 8
Ateş.

Âb u âteş cem' mümkün olmaz
iken döstlar
Bu ne hikmet aqlaram sînemde
vardur nâr hem

4. nâr:

Gazel 2301

Mısra: 1

*Ateş, od. || Ateş gibi yakan
duygu.*

Âteş ile dil yanar sînemde vardur
nâr hem
İnlerem tâ şubh olunca olmuşam
bîmâr hem

5. nâr:

Gazel 2317

Mısra: 10

*Nargillerden, yaprakları
karşılıklı, çiçekleri büyük, koyu
kırmızı renkte, küçük bir ağaç. ||
Bu ağacın kırmızımtırak sarı sert
bir kabukla örtülü, içinde çok
sayıda kırmızımtırak, sulu taneler
bulunduran yuvarlak yemişi.*

Neşâtum 'işretüm bezmüm
çerâğum neyyirüm şem 'üm
Turuncum nâr u nârencüm benüm
şem '-i şebistânum

6. nâr:

Gazel 2354

Mısra: 4

Ateş, od.

Görelî cânâ cemâlûñ şem 'ini
pervâne-veş
Bâl ü perden geçmişem küllî
yanup nâr olmuşam

7. nârından: -i, -n, -dan

Gazel 2456

Mısra: 2

Ateş. || Ateş gibi yakan duygu.

Sehergeh bülbülün dehşet alurlar
âh u zârından
Gîceler kim göre 'ibret alur
pervâne nârından

nârenc:

1. nârencüm: -üm

Gazel 2317

Mısra: 10

*Portakala benzeyen bir
meyve, turunç.*

Neşâtum 'işretüm bezmüm
çerâğum neyyirüm şem 'üm
Turuncum nâr u nârencüm benüm
şem '-i şebistânum

nârı:

1. nârı:

Gazel 2124

Mısra: 10

Ateş, od. || Cehennem.

İy Muhibbî gıll u gışdan niçesi kâl
olmayam
Püte-i hicr içre ben zer gibi nârı
görmüşem

nâr-ı âh:

1. nâr-ı âh:

Gazel 2130

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Ah ateşi.

Nâr-ı âhuñ dikdi iy dil göklere
zerrin 'alem
Pâdişâhısın cihânuñ saña degdi
mülk-i gam

2. nâr-ı âh:

Gazel 2155

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Ah ateşi.

Ravza-i Rıdvân ki dirler küy-ı
dilberdür hemîn
Âteş-i düzağ tamâmı nâr-ı
âhumdur benüm

nâr-ı dil:

1. nâr-ı dil:

Gazel 2308

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Gönül ateşi.

Âteşe 'âdet budur su sepseler
teskîn olur
Nâr-ı dil artar 'aceb aksa
gözümde kan benüm

nâr-ı gam:

1. nâr-ı gam:

Gazel 2454

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gam, keder ateşi.

Nâr-ı gam ile niçeye dek böyle
yanam ben
Olmaya 'aceb tatlu cânımdan
usanam ben

nâr-ı hasret:

1. nâr-ı hasret:

Gazel 2385

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Özlem ateşi.

Dökerem nâr-ı hasretle dönüp
şem 'e ciger hünm
Dükenmez dîdeden her dem gelüp
eşk-i nedâmet hem

nâr-ı hicr:

1. nâr-ı hicr:

Gazel 2282

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Ayrılık ateşi.

Yakar bir yaña beni nâr-ı hicrûñ
İder bir yaña gârğ bu eşk-i dem
hem

nâr-ı 'ışk:

1. nâr-ı 'ışk:

Gazel 2102

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşk madeni.

Püte-i 'ışk içre yakdum nâr-ı 'ışka
cân u dil
Gıll u gışdan küllî cismüm zer gibi
kâl eyledüm

2. nâr-ı 'ışk:

Gazel 2309

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Aşk ateşi.

Şâf kalb olmak dilersen nâr-ı 'ışka
yan gönül
Gıll ü gışdan kurtulup gam
pütesinde kâl olam

3. nâr-ı 'ışk:

Gazel 2365

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşk ateşi.

Dâğ-ı hasret sînede gönümde
vardur nâr-ı 'ışk
Âteşe yanmakda birdür bu içüm
taşum benüm

nâr-ven:

1. nâr-ven:

Gazel 2427

Mısra: 2

Kara ağaç.

Ûaddüñe beñzer senüñ iy sîm-ten
Gülşen içre görmedüm bir nâr-ven

nâ-sâd:

1. **nā-şādiyam:** -i, -(y)am

Gazel 2152

Mısra: 1

Üzüntülü, gamlı, kederli,
mahzun, mükedder.

Bir saçı leylâ lebi şîrîn mehtûn nâ-
şādiyam

Deşt-i gam Mecnûn'ıyam küh-ı
bela Ferhâd'ıyam

nasīb:

1. **naşîbüñ:-üñ**

Gazel 2409

Mısra: 7

Bir kimsenin elde edebildiği,
sahip olabildiği şey, behre.

Olırsar bir kefen didüm naşîbüñ
Dilâ bu mülk ü mâlı hep bırakdum

2. **naşîbi:-i**

Gazel 2442

Mısra: 9

Allah'ın bir kimseye tayin ve
kısmet ettiği şey, talih, baht.

Çünkü ezelden her kişinüñ bir
naşîbi var
'İşkî ben aldum âbide virdüm
'îbâdetin

3. **naşîbüñ:-üñ**

Gazel 2467

Mısra: 1

Bir kimsenin elde edebildiği,
sahip olabildiği şey, behre.

Naşîbüñ yog-ımuş zâhid şafâdan
Anuñçün geçmedüñ bir dem
riyâdan

nasīb it-:

1. **naşîb it-:**

Gazel 2362

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Allah birine bir şeyi kader
olarak belirlemiş olmak, birini bir
şeye eriştirmek, kısmet etmek.

İderdüm Merve hakkıyçün Şafâ-y-
ıla özüm kurbân
Tavâf-ı Ka'be-i küyuñ naşîb itse
Hudâ kıblem

nâsih:

1. **nâşîh:**

Gazel 2243

Mısra: 5

Nasihât eden, öğüt veren kişi.

'İyşüm çerâğı nâsih söyünmeye
demünden
Deryâya düşem arta bu âteş-i
derünüm

nâsihâ:

1. **nâşîhâ:**

Gazel 2157

Mısra: 1

Ey nasihat eden, öğüt veren!

Pendüñle nâsihâ beni sanma ki
bend olam
Göñlüm bunı diler ki varup bir
levend olam

nasrânî:

1. **naşrânî:**

Gazel 2412

Mısra: 7

Hristiyan.

Kimi Naşrânî kimi didi Yahūdî
kim Mecûs
Ben raķîbüñ bilmedüm 'âlemde
nedür milletin

naţ'-ı peleng:

1. **naţ'-ı peleng:**

Gazel 2496

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Kaplan örtüsü.

Sâyesin her bir ağaç gösterdi san
naţ'-ı peleng
Üstine kurıldı bulıtlardan anuñ
sâye bân

nâ-tüvân:

1. **nâ-tüvânımdan:-um, -dan**

Gazel 2126

Mısra: 8

Kuvvetsiz, güçsüz, zayıf.

'İy şabâ âvâre göñlüm kanda gitdi
bilemezem
Bir haber vir Tañrıçün ol nâ-
tüvânımdan benüm

2. **nâ-tüvân:**

Gazel 2316

Mısra: 4

Zayıf, güçsüz çaresiz.

'İy Mesîhâ-dem iriş bālîñüme kim
hastayam
Gelmeseñ cân-ı za'îfî nâ-tüvân
ısmarlaram

nâtuvân:

1. **nâtüvân:**

Gazel 2017

Mısra: 10

Zayıf, güçsüz, çaresiz.

'İy Muħibbî 'âlem içre oldı miñnet
hâşılun

Ol sebebdendür ki cismi nâtüvân
eyler göñül

2. **nâtüvânı:-ı**

Gazel 2368

Mısra: 6

Kuvvetsiz, güçsüz, zayıf.

Hüsn içinde saña beñzer şâh-ı
zâlim görmedüm
'İşk içinde baña beñzer nâtüvânı
bulmadum

nâvek:

1. **nâveklerüñ:-ler, -üñ**

Gazel 2075

Mısra: 4

Ok. || Sevğilinin bakışları,
kirpik okları.

Ğamzeñ okı gelmeyince cân
pervâz eylemez
Döstüm nâveklerüñ oldı per ü
bâlüm benüm

nâvek-efgen:

1. **nâvek-efgen:**

Gazel 2164

Mısra: 10

Ok atıcı.

Şâhâne çekse leşkerini ğamzeñüñ
olur
Her biri nâvek-efgen ü hançer-
güzâr hem

nâvek-i cefâ:

1. **nâvek-i cefâ:**

Gazel 2388

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Cefa oku.

Her ne ki gelse cânıma var saña
minnetüm

Ger nâvek-i cefâ vü eger hançer-i
sitem

nâvek-i hâr:

1. **nâvek-i hâr:**

Gazel 2040

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Diken oku.

Nâvek-i hârî görüp vehm eyleyüp
almış ele
Anuñ için dutunur her bir yaña
kalkan gül

nây:

1. **nâya:-a**

Gazel 2005
Mısra: 5
Kamış, ney.

Bezm-i gam içre dilüm nâya şebüh
eyledi âh
İtdi mecnûn gibi dil vireli dildâra
gönül

2. **nâya:-a**

Gazel 2182
Mısra: 7

*Ney, kamıştan yapılmış, bir
arşın uzunluğunda nefesli bir
çalğıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk
çığlığıdır. Ney tasavvufi bir terim
olarak, sevgiliden haber, sevgilinin
sunduğu kadeh vs. gibi manaları
da ifade eder.*

Nâya döndi 'ışk-ıla her üstühvân
Giceler tâ şubh iniler ben neyem

3. **nâya:-a**

Gazel 2232
Mısra: 2

*Ney, kamıştan yapılmış, bir
arşın uzunluğunda nefesli bir
çalğıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk
çığlığıdır. Ney tasavvufi bir terim
olarak, sevgiliden haber, sevgilinin
sunduğu kadeh vs. gibi manaları
da ifade eder.*

Gam şebinde her kaçan ki gönlümi
teğ eyleyem
Nâle kılâm şubh olunca nâya âheng
eyleyem

4. **nây-veş:-veş**

Gazel 2331
Mısra: 6

*Ney, kamıştan yapılmış, bir
arşın uzunluğunda nefesli bir
çalğıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk
çığlığıdır. Ney tasavvufi bir terim
olarak, sevgiliden haber, sevgilinin
sunduğu kadeh vs. gibi manaları
da ifade eder.*

Yine bezm-i gama kıldum
gözümün kâsesin sâgar
Dilâ gel şöhet-i hâş it ki zîrâ nây-
veş nâlem

5. **nây:**

Gazel 2355
Mısra: 7

*Ney, kamıştan yapılmış, bir
arşın uzunluğunda nefesli bir
çalğıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk
çığlığıdır. Ney tasavvufi bir terim
olarak, sevgiliden haber, sevgilinin
sunduğu kadeh vs. gibi manaları
da ifade eder.*

Sînesin def döger ü nây iniler
Çagurup çeng dir rebâb içelüm

6. **nây:**

Gazel 2425
Mısra: 9

*Ney, kamıştan yapılmış, bir
arşın uzunluğunda nefesli bir
çalğıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk
çığlığıdır. Ney tasavvufi bir terim
olarak, sevgiliden haber, sevgilinin
sunduğu kadeh vs. gibi manaları
da ifade eder.*

Derünüm derdini tâze kılup iy nây
inilersin
Şeb-i gamda Muhibbî itdügi
feryâda beñzersin

7. **nâya:-a**

Gazel 2433
Mısra: 4

*Ney, kamıştan yapılmış, bir
arşın uzunluğunda nefesli bir
çalğıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk
çığlığıdır. Ney tasavvufi bir terim
olarak, sevgiliden haber, sevgilinin
sunduğu kadeh vs. gibi manaları
da ifade eder.*

Gam meclisinde her ki benüm
nâlem işide
Eydür ki nâlesini bunuñ nâya
virmezsin

8. **nây:**

Gazel 2449
Mısra: 7

*Ney, kamıştan yapılmış, bir
arşın uzunluğunda nefesli bir
çalğıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk
çığlığıdır. Ney tasavvufi bir terim
olarak, sevgiliden haber, sevgilinin
sunduğu kadeh vs. gibi manaları
da ifade eder.*

Nây gibi gill u gışdan kalbünü eyle
tehî
Hiç iştmedüñ mi sen bu nükteyi
tanbürdan

9. **nây:**

Gazel 2452
Mısra: 5

*Ney, kamıştan yapılmış, bir
arşın uzunluğunda nefesli bir
çalğıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk
çığlığıdır. Ney tasavvufi bir terim
olarak, sevgiliden haber, sevgilinin*

*sunduğu kadeh vs. gibi manaları
da ifade eder.*

Bezm-i gamda nây gibi her
nefesde inlerem
Nâle vü zârûmdur ol meclisde
çengi zâr iden

10. **nâya:-a**

Gazel 2463
Mısra: 8

*Ney, kamıştan yapılmış, bir
arşın uzunluğunda nefesli bir
çalğıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk
çığlığıdır. Ney tasavvufi bir terim
olarak, sevgiliden haber, sevgilinin
sunduğu kadeh vs. gibi manaları
da ifade eder.*

Nâleme dün gîce gam bezminde
âheng eyledi
Ol sebebdendür ki üstâd
olmuşamdur nâya ben

11. **nâya:-a**

Gazel 2469
Mısra: 12

*Ney, kamıştan yapılmış, bir
arşın uzunluğunda nefesli bir
çalğıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk
çığlığıdır. Ney tasavvufi bir terim
olarak, sevgiliden haber, sevgilinin
sunduğu kadeh vs. gibi manaları
da ifade eder.*

Şi'r-i pür-süzum dañı rengin
düşerdi döstlar
Meclis içre tutmasaydum güşımı
ger nâya ben

nâz:

1. **nâz:**

Gazel 2030
Mısra: 2

*Kendini beğendirmek
amacıyla takınılan edalı tavr,
cilve. || Bir şeyi istediği halde
kendini ağıra satmak için hemen
kabul etmeyip istemiyormuş gibi
davranma.*

Geldi çün şahn-ı çemende oldı
'işret-sâz gül
Her ne yirden eyler-ise eylesün
koñ nâz gül

2. **nâz-ıla:--ıla, -**

Gazel 2040
Mısra: 11

*Bir şeyi istediği halde kendini
ağıra satmak için hemen kabul
etmeyip istemiyormuş gibi
davranma. || Kendini beğendirmek
amacıyla takınılan edalı tavr,
cilve. || Şımarıklık.*

Döstüm nâz-ıla gel bir lahza
gülşenden yaña
Dökeyim haqka'l-kadem pâyüña
bir dâmân gül

3. nâz:

Gazel 2053

Mısra: 1

*Kendini beğendirmek
amacıyla yapılan davranış, cilve,
eda. || İsteksiz gibi görünerek
yalvartmak amacıyla yapılan
davranış. || Şımarık davranış.*

Şîve vü nâz ile dilber ideli 'arz-ı
cemâl
Mîhr ile meh gökde buldı biri nakş
biri zevâl

4. nâz-ıla:--ıla, -

Gazel 2061

Mısra: 5

*Kendini beğendirmek
amacıyla yapılan davranış, cilve,
eda. || İsteksiz gibi görünerek
yalvartmak amacıyla yapılan
davranış. || Şımarık davranış.*

Ol şehsivâr nâz-ıla esbe süvâr ola
Atı önince olmayan anuñ piyâde
kim

5. nâz-ıla:-ıla

Gazel 2071

Mısra: 2

*Kendini beğendirmek
amacıyla yapılan davranış, cilve,
eda. || İsteksiz gibi görünerek
yalvartmak amacıyla yapılan
davranış. || Şımarık davranış.*

Gitsün gümânüm eyle didükde bir
tekellüm
Gül gibi itdi ol dem nâz-ıla bir
tebessüm

6. nâz-ıla:-ıla

Gazel 2073

Mısra: 3

*Kendini beğendirmek
amacıyla yapılan davranış, cilve,
eda. || İsteksiz gibi görünerek
yalvartmak amacıyla yapılan
davranış. || Şımarık davranış.*

Gelesin nâz-ıla eyâ servüm
Pâyüña döke gözlerüm dür ü sîm

7. nâz-ıla:-ıla

Gazel 2078

Mısra: 1

*Kendini beğendirmek
amacıyla yapılan davranış, cilve,
eda. || İsteksiz gibi görünerek
yalvartmak amacıyla yapılan
davranış. || Şımarık davranış.*

Seyre çıksa nâz-ıla serv-i
hîrâmânüm benüm
Cûlar olur her yana bu çeşm-i
giryânüm benüm

8. nâzı:-ı

Gazel 2125

Mısra: 2

*Kendini beğendirmek
amacıyla yapılan davranış, cilve,
eda. || İsteksiz gibi görünerek
yalvartmak amacıyla yapılan
davranış. || Şımarık davranış.*

Kandasın iy cevri çok yâr-ı cefâ-
sâzum benüm
Şîve vü nâzı ko hey pür-şîve pür-
nâzum benüm

9. nâz:

Gazel 2189

Mısra: 3

*Kendini beğendirmek
amacıyla takınılan edalı tavır,
cilve.*

Şîve-i şîrîn ü nâz u 'işveler kim
sende var
Ben dağı Ferhâd-veş 'âlemde bir
ad eyleyem

10. nâz:

Gazel 2195

Mısra: 11

*Kendini beğendirmek
amacıyla yapılan davranış, cilve,
eda. || İsteksiz gibi görünerek
yalvartmak amacıyla yapılan
davranış.Şımarık davranış.*

Didüm bu nâz u bu 'işve nedür gül
yüzüñi göster
'Acebdür dağı bilmezsin didi ben
şîvekâr oldum

11. nâz-ıla:-ıla

Gazel 2197

Mısra: 5

*Kendini beğendirmek
amacıyla yapılan davranış, cilve,
eda. || İsteksiz gibi görünerek
yalvartmak amacıyla yapılan
davranış.Şımarık davranış.*

Görelde seni iy servüm gezer
gülşende nâz-ıla
Gözümün yaşı pâyüña akıdup
cüybâr oldum

12. nâz-durur:-durur

Gazel 2202

Mısra: 9

*Kendini beğendirmek
amacıyla yapılan davranış, cilve,
eda. || İsteksiz gibi görünerek
yalvartmak amacıyla yapılan
davranış.Şımarık davranış.*

Başdan ayaga nâz-durur çok cevri
mihri az-durur
Nâ-cinslere hem-râz-durur ammâ
ki kimdür dimezem

13. nâz-ıla:-ıla

Gazel 2250

Mısra: 2

*Kendini beğendirmek
amacıyla yapılan davranış, cilve,
eda. || İsteksiz gibi görünerek
yalvartmak amacıyla yapılan
davranış.Şımarık davranış.*

Gel eyle gül gibi cânâ tebessüm
Dağı nâz-ıla gönca-veş tekellüm

14. nâz-ıla:--ıla

Gazel 2251

Mısra: 7

*Kendini beğendirmek
amacıyla yapılan davranış, cilve,
eda. || İsteksiz gibi görünerek
yalvartmak amacıyla yapılan
davranış.Şımarık davranış.*

Tâze güldür gülşen içre nâz-ıla
refâr ider
Ol boyı serv-i sehî bâlâ nâmin
dimeyem

15. nâz-ıla:-ıla

Gazel 2277

Mısra: 12

*Kendini beğendirmek
amacıyla yapılan davranış, cilve,
eda. || İsteksiz gibi görünerek
yalvartmak amacıyla yapılan
davranış.Şımarık davranış.*

Didüm Muhibbî nâle kılır
'andelîb-vâr
Nâz-ıla gülp didi ki ben dağı bir
gültüm

16. nâzam:-am

Gazel 2287

Mısra: 2

Şımarıklık.

Didüm 'ışkuña düşdüm pür
niyâzam
Didi başdan başa ben dağı nâzam

17. nâz:

Gazel 2405

Mısra: 1

*Kendini beğendirmek
amacıyla yapılan davranış, cilve,
eda || İsteksiz gibi görünerek
yalvartmak amacıyla yapılan
davranış.*

Nâz ile gitdi çün ol gül yüzlü
cânânüm benüm

Gidiserdür hasret ile sîmeden
cânüm benüm

18. **nâz:**

Gazel 2411

Mısra: 9

*Kendini beğendirmek
amacıyla yapılan davranış, cilve,
eda || İsteksiz gibi görünerek
yalvartmak amacıyla yapılan
davranış.*

Dilberüm nâz uyhusında ben
yanında muntazır
Devlet el virse Muhibbî baht
uyansa hâbdan

19. **nâz-ıla:-ıla**

Gazel 2428

Mısra: 1

*Bir şeyi istediği halde kendini
ağıra satmak için hemen kabul
etmeyip istemiyormuş gibi
davranma. || Kendini beğendirmek
amacıyla takınılan edalı tavır,
cilve. || Şımarıklık.*

Nâz-ıla refîara gel geşt eyle bâğ u
büstân
Servler karşı gelüp bulsun şeref
gül gülsitân

20. **nâz-ıla:-ıla**

Gazel 2491

Mısra: 6

*Kendini beğendirmek
amacıyla yapılan davranış, cilve,
eda. || İsteksiz gibi görünerek
yalvartmak amacıyla
yapılan,şımarık davranış.*

Sidre tāvusu gibi nâz-ıla refîara
gelür
Her kaçan nâz-ıla ala ele dildâr
etegin

21. **nâz-ıla:-ıla**

Gazel 2491

Mısra: 5

*Kendini beğendirmek
amacıyla yapılan davranış, cilve,
eda. || İsteksiz gibi görünerek
yalvartmak amacıyla
yapılan,şımarık davranış.*

Sidre tāvusu gibi nâz-ıla refîara
gelür
Her kaçan nâz-ıla ala ele dildâr
etegin

22. **nâz:**

Gazel 2493

Mısra: 4

*Kendini beğendirmek
amacıyla yapılan davranış, cilve,
eda. || İsteksiz gibi görünerek*

*yalvartmak amacıyla yapılan,
şımarık davranış.*

İhtiyâr ider belâ vü derd ü mihnet
yüklerin
Dil virüp bir mâh-rüya şive vü nâz
isteyen

23. **nâzuñ:-uñ**

Gazel 2497

Mısra: 3

*Kendini beğendirmek
amacıyla yapılan davranış, cilve,
eda. || İsteksiz gibi görünerek
yalvartmak amacıyla yapılan,
şımarık davranış.*

Nâzuñ arturduñ yine günden güne
iy serv-i nâz
Dilegüm budur seni başdan başa
nâz olasın

24. **nâz:**

Gazel 2497

Mısra: 4

*Kendini beğendirmek
amacıyla yapılan davranış, cilve,
eda. || İsteksiz gibi görünerek
yalvartmak amacıyla yapılan,
şımarık davranış.*

Nâzuñ arturduñ yine günden güne
iy serv-i nâz
Dilegüm budur seni başdan başa
nâz olasın

25. **nâz-ıla:-ıla**

Gazel 2498

Mısra: 2

*Kendini beğendirmek
amacıyla yapılan davranış, cilve,
eda. || İsteksiz gibi görünerek
yalvartmak amacıyla yapılan,
şımarık davranış.*

Tâb-ı mülden gül gül itmişsin
ruhuñ bârî salın
Nâz-ıla hâll eylegil dil bülbülinüñ
müşkilin

nâz eyle:-

1. **nâz eyle:-**

Gazel 2041

Mısra: 1

Kelime Tipi: -
Nazlanmak.

Gülşen içre 'işve ile eyledükçe nâz
gül
Bülbül ider aña karşı mest olup
âvâz gül

2. **nâz eyle:-**

Gazel 2041

Mısra: 1

Kelime Tipi: -
Nazlanmak.

Gülşen içre 'işve ile eyledükçe nâz
gül
Bülbül ider aña karşı mest olup
âvâz gül

nâz id:-

1. **nâz id:-**

Gazel 2108

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
*Kendini ağıra satmak için
edalı bir tavır takınmak. || Bir şeyi
istediği halde istemiyormuş gibi
davranmak, ısrar beklemek.*

Muhibbî dâ'imâ artur niyâzuñ
Görürsin nâz ider çün nâzeninüm

2. **nâz id:-er, -**

Gazel 2030

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Nazlanmak.

Bülbülü Mahmüd idinmişler olup
güller Ayâz
Bülbül artursa niyâzı nâz ider
turmaz gül

3. **nâz id:-**

Gazel 2455

Mısra: 4

Kelime Tipi: -
*Kendini ağıra satmak için
edalı bir tavır takınmak. || Bir şeyi
istediği halde istemiyormuş gibi
davranmak, ısrar beklemek.*

Gâh geh sünbüllerüñi ruhlarıña
tagıdup
Gâh iy serv-i revânüm nâz-ı
şimşâd idesin

nâz kıl:

1. **nâz kıl:**

Gazel 2009

Mısra: 8

Kelime Tipi: -
*Kendini ağıra satmak için
edalı bir tavır takınmak,bir şeyi
istediği halde istemiyormuş gibi
davranmak, ısrar beklemek.*

Ben niyâz itsem sentüñ karşıñda iy
serv-i hırâm
Sen dañı refîara gel gülşende bir
dem nâz kıl

nazar:

1. **nażar:**

Gazel 2019

Mısra: 2

Bakma, bakış.

Yok agzuña bilüne disem kim
haber degül
Yüzüne mihr ü meh disem eksük
nażar degül

2. **nażar:**

Gazel 2019

Mısra: 4

Bakış, bakma. || İlgı gösterme.

Beñzer lebüne gonca dimiş
arızuña gül
Her kim dimişse bu sözi didüm
nażar degül

3. **nażar:**

Gazel 2067

Mısra: 9

Bakış, bakma, göz atma.

Göz ucuyla senden umar bu
Muhibbî bir nażar
Bundan özge hâşa lillâh ben
temennâ eyleyem

4. **nażar:**

Gazel 2121

Mısra: 5

Bakış, bakma, göz atma.

Gel bir nażar eyâ kaşı ya yanuma
benüm
Bagrum hadeng-i gamzelerün birle
del didüm

5. **nażar:**

Gazel 2224

Mısra: 5

Bakış, bakma, göz atma.

Bir nażar mihrâb-ı ebrûsın göre
zühhâd-ı şehîr
Yañılıp evrâdını kıble kıla ebrû-yı
ham

6. **nażarla:-la**

Gazel 2231

Mısra: 3

*Bazı kimselerin bakışlarının
bir şey veya kimse üzerinde
meydana getirdiği etkiye yorulan
ve kötü hadiselerle sebep olan
terslik, uğursuzluk, göz, göz
değmesi kelime bu anlamı
Türkçe'de kazanmıştır.*

Bu ben hâki nażarla gel zer eyle
Nażar çün kîmiyâdur pâk-bâzum

7. **nażar:**

Gazel 2231

Mısra: 4

Bakış, bakma, göz atma.

Bu ben hâki nażarla gel zer eyle
Nażar çün kîmiyâdur pâk-bâzum

8. **nażar:**

Gazel 2272

Mısra: 8

Bakış.

Âteşiyle dil yine ola bu bagrumda
kebab
Bir nażar mâh ruhı görse nâgehân
gözüm

nażar eyle-:

1. **nażar eyle-:**

Gazel 2016

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Dikkate almak, bakmak.

Bî-vefâ dünyâya her kim aldanur
âdem degül
Eyleseñ anca nażar 'iys-i cihân bir
dem degül

2. **nażar eyle-:**

Gazel 2277

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Bakmak.

Ben zerreye gün gibi nażar eylesen
iy döst
Eflâke çıkup ide idüm anda
menzilüm

3. **nażar eyle-:**

Gazel 2278

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bakmak.

Gel bir nażar eyle didüm ise
dilbere
Sanki hadeng-i cevr-ile bagrumı
del didüm

4. **nażar eyle-:**

Gazel 2403

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bakmak.

Bir nażar eyledi bu sinemi bagrumı
delük
Yiridür gamzeñe ok kaşuña yadur
dir-isem

5. **nażar eyle-:**

Gazel 2426

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*İncelemek amacıyla bakmak,
düşünerek bakmak.*

Sakın bu dâr-ı dünyâya gönül
virme hazer eyle
Nażar eyle ki rüşendür hañası çok
sevâbından

6. **nażar eyle-:**

Gazel 2426

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*İncelemek amacıyla bakmak,
düşünerek bakmak.*

Nażar eyle şeb ü rûza biri gelse
biri gider
Muhibbî'ye haber virür bu dehrün
inķilâbından

nażar id-:

1. **nażar id-:**

Gazel 2265

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bakmak.

İdesin 'ayn-ı 'inâyetle Muhibbî'ye
nażar
Kapuña kemter kulam yüz
sürmege iy şeh varam

2. **nażar id-:**

Gazel 2433

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bakmak.

Yâruñ Muhibbî gün yüzine kim
nażar ide
Eydür ben anı mâh-ı şeb-ârâya
virmezsin

nażar ide:

1. **nażar ide:--e, -**

Gazel 2032

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Bakmak. || Lutuf ve keremle
bakmak.*

Zülfünü kim ki göre aña şeb-i yeldâ
diye
Yüzüne kim ki nazâr ide diye
ferhunde fâl

nażar it-:

1. **nażar it-:**

Gazel 2261

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bakmak.

Sen dururken ğayrıya itmeme nazar
Cân u dilden saña çün yâr olmışam

2. nazar it-:

Gazel 2109

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*İncelemek amacıyla bakmak,
düşünerek bakmak.*

Dil virmegil Muhibbî cihâna vefâsı
yok
N'oldı Sikender'e nazar it kanda
gitdi Cem

3. nazar it-:

Gazel 2207

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*İncelemek amacıyla bakmak,
düşünerek bakmak.*

İy tabîbüm nazar it hasta
Muhibbî'ye didüm
Didi n'ola ... ol hâl-i diger-günü
görem

4. nazar it-:

Gazel 2217

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*İncelemek amacıyla bakmak,
düşünerek bakmak.*

Râhat gele tîğına saykal ola kanuñ
İy dil nazar it tîğına bak gürz-i dest
kim

5. nazar it-:

Gazel 2269

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bakmak.

Zâhidâ men 'i ko itsem nazar
ruĥlarına
Aña bakdukça 'ayân şun '-ı
Ĥudâ'yı görürem

6. nazar it-:

Gazel 2274

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*İncelemek amacıyla bakmak,
düşünerek bakmak.*

Derdâ ki nazar itmedi bu hâlüme
hergiz
Ebrûlarına hasret olup hem çü
hilâlüm

nazar kıl-:

1. nazar kıl-:

Gazel 2103

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bakmak.

Kılmaz baña nazar âh bir tünd-
hüyı sevdüm
Tîğ-i sitem elinde bir ceng-cüyı
sevdüm

2. nazar kıl-:

Gazel 2144

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Bakmak.

Bir nazar kıl hâlüme iy nâz-
perverdüm benüm
Pâyüña yüz sürebilsem bu-durur
derdüm benüm

3. nazar kıl-:

Gazel 2219

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bakmak.

İder şayd ol kemân ebrû nazar
benden yana kılmaz
İder mi hasretâ derdâ kaçan tîr ü
kemân görsem

4. nazar kıl-:-up

Gazel 2258

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Bakmak.

Nedür bu hâlümü bilsem bu dilden
bî-ĥaber oldum
Meger kim bir perî-rüya kılup
nâgeh nazar oldum

5. nazar kıl-:

Gazel 2318

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*İncelemek amacıyla bakmak,
düşünerek bakmak.*

Şüret-i naĥsına çün kıldum nazar
büt-ĥânedede
Sanasın âyîne-i ğitî-nümâdur
gördüğüm

6. nazar kıl-:

Gazel 2324

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bakmak.

Serv-ĥaddüñsüz Muhibbî 'âleme
kılmaz nazar
Bu gönül meyl eylemez seyrâna
bilmen n'eyleyem

7. nazar kıl-:

Gazel 2447

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bakmak.

Yüzine kılan nazar yârüñ görür
İslâm u dîn
Olmamak lâzım idi ebrûlarında
kibr ü kîn

8. nazar kıl-:

Gazel 2475

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Bakmak.

Seyr-i gülzâr itmeyem gül-ruĥ
cemâlün var-ken
Serve kılmayam nazar nâzük
nihâlün var-iken

9. nazar kıl-:

Gazel 2493

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Bakmak.

Ol hümâ-pervâzi gör ne vech-ile
kıldum şikâr
Gönlümün şahbâzına kılsun nazar
bâz isteyen

10. nazar kıl-:

Gazel 2499

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Bakmak.

Güş iden ben bülbül-i şüridenün
feryâdını
Bir nazar kılsun gülün hâr-ıla
bendin gözle sen

nazar kılmađuñ:

1. nazar kılmađuñ:--ma, --du, --ñ

Gazel 2032

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Bakmak. || Lutuf ve keremle
bakmak.*

Âl-ıla gönlümü alduñ soñra

kılmađuñ nazar

Gözlerüñde ĥatm olmışdur senün
mekr-ile âl

nâzenîn:

1. nâzenînüm:--üm

Gazel 2108

Mısra: 10

*Nazlı, cilveli, genç ve güzel
kadın. || İşveli, cilveli, nazlı
sevgili.*

Muhibbî dâ'imâ artur niyâzûn
Görürsin nâz ider çün nâzeninüm

2. **nâzenîndür:-dür**

Gazel 2164

Mısra: 15

Nazlı, cilveli, genç ve güzel kadın.

Uşbu gazel ki hüsn-ile bir
nâzenîndür
Hâcet degül-durur aña nakş u nigâr
hem

nâzır:

1. **nâzır:**

Gazel 2286

Mısra: 2

Bakan, nazar eden, gören.

Yüzünü görmege ger hâzır olsam
Ölince gitmez idüm nâzır olsam

2. **nâzırin:-i, -n**

Gazel 2453

Mısra: 12

Benzer, eş.

Görüp Muhibbî şî'rin nazm ehli
egdiler baş
Taḥsîn idüp didiler hiç görmedik
nazırin

nazır ol-:

1. **nazır ol-:**

Gazel 2164

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Benzemek, iki kimse veya şey arasında birbirine uygun ve ortak taraflar bulunmak.

Dermândeyem kim oldı gözüm
eşk-bâr hem
Derd ü belâ vü ḡam ile bed-nâm-ı
'âlemem

nazm:

1. **nazm-ı:**

Gazel 2019

Mısra: 9

Şiir, nazım.

Nazm-ı gevher-nişarımı her kim ki
güş ide
Aña Muhibbî diye-bilür mi gevher
degül

2. **nazmuñ:-uñ**

Gazel 2416

Mısra: 9

*Vezinli, kafiyeli söz, şiir,
nazım.*

Beñzedi nazmuñ Muhibbî yine şâfi
gevhere
Bilmez anuñ kadrini şarrâf-ı 'irfân
olmayan

3. **nazm:**

Gazel 2453

Mısra: 11

*Vezinli, kafiyeli söz, şiir,
nazım.*

Görüp Muhibbî şî'rin nazm ehli
egdiler baş
Taḥsîn idüp didiler hiç görmedik
nazırin

4. **nazmuñi:-uñ, -ı**

Gazel 2471

Mısra: 10

*Vezinli, kafiyeli söz, şiir,
nazım.*

Ruḥları şevkine diyüp iy Muhibbî
ter gazel
Yaraşır bu nazmuñi solmaz
gülistân idesin

5. **nazmuñi:-uñ, -ı**

Gazel 2476

Mısra: 9

*Vezinli, kafiyeli söz, şiir,
nazım.*

Kim görse bu elfâz-ıla nazmuñi
Muhibbî
Taḥsînler idüp diye ki yig dürr-i
'Aden'den

6. **nazmumuñ:-um, -ı**

Gazel 2244

Mısra: 15

*Vezinli, kafiyeli söz dizisi,
şiir.*

İtmezdi benüm nazmumuñ hiç ehl-i
dil-pesend
Şî'rümde eger olmasa idi leḡâfetüm

7. **nazmumuñ:-um, -uñ**

Gazel 2490

Mısra: 7

*Vezinli, kafiyeli söz, şiir,
nazım.*

Nazmumuñ her dânesi çün gevher-
i nâ-yâbdur
Rişte-i câna dizer anı görüp lü'lü'
diyen

nazmı:

1. **nazmı:**

Gazel 2298

Mısra: 12

*Vezinli ve kafiyeli söz,
manzume.*

Döstlar ḡavvâs olup taldum ma'ânî
bahırna
Niçe gevherler bulup bu nazmı
inşâ eyledüm

nazm-ı dil-keş:

1. **nazm-ı dil-keş:**

Gazel 2200

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Gönül çekici, gönül cezbedici
şiir.*

Oldı Muhibbî her sözi çün dürr-i
şâhvâr
Assun zamâne ḡuşına bu nazm-ı
dil-keşüm

nazm-ı hasen:

1. **nazm-ı hasen:**

Gazel 2330

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

Güzel şiir.

Hüsrev ü Hâfiz ider şî'r-i
Muhibbî'yi pesend
Câmî taḥsîn ide ger görse bu
nazm-ı ḡasenüm

nâz-perverd:

1. **nâz-perverdüm:-üm**

Gazel 2144

Mısra: 2

*Naz ile beslenmiş ve
büyütülmüş. || Sevgili.*

Bir nazâr kıl hâlûme iy nâz-
perverdüm benüm
Pâyûña yüz sürebilsem bu-durur
derdüm benüm

2. **nâz-perverdüm:-üm, -ı**

Gazel 2068

Mısra: 6

Naz içinde büyütülmüş, nazlı.

Var mı bir mezhebde ben ḡanum
helâl itdüm saña
Vaşluñ itdün sen ḡarâm iy nâz-
perverdüm benüm

3. **nâz-perverdüm:-üm**

Gazel 2227

Mısra: 6

Naz içinde büyütülmüş, nazlı.

Gözlerüm yaşımı cular eyleyüp
itdüm revân
Tek salınsun serv-veş ol nâz-
perverdüm benüm

nâzük:

1. nâzûk:

Gazel 2447

Mısra: 5

İnce yapılı, narin, zarif.

Dilberüm nâzûk bedendür yaraşur
gülden kabâ
Pirehen olsa münâsib ana berg-i
yâsemîn

2. nâzûk:

Gazel 2431

Mısra: 3

İnce, latif, zarif, ölçülü.

Her sözinde nâzûk ü rengîn ma'ânî
bulına
İşidenler diyeler bu söz degül dürr-
i gemîn

3. nâzûk:

Gazel 2475

Mısra: 2

*İnce yapılı, kaba olmayan,
narin.*

Seyr-i gülzâr itmeyem gül-ruğ
cemâlûn var-ken
Serve kılmayam nazar nâzûk
nihâlûn var-iken

nazzâre-i serv ü sanavber eyle-

1. nazzâre-i serv ü sanavber eyle-:
-(y)em

Gazel 2204

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Servi gibi uzun boylu sevgiliyi
seyretmek.*

Çünkü görmem kıddüni yâduña iy
serv-i sehî
Varuban nazzâre-i serv ü sanavber
eyleyem

ne:

1. neler:-ler

Gazel 2335

Mısra: 8

Çok, çok fazla.

Âh kılsam baħr-ı eşküm mevci
başumdan aşar
Gör neler geçdi bu 'âlem içre
başumdan benüm

2. ne:

Gazel 2033

Mısra: 10

*"Hangi şey" anlamında soru
zamiri.*

İy Muħibbî 'âşık-ısañ kıl melâmet
ihtiyâr

Fârîğ olsun ko ne dilerse disünler
saña il

3. ne:

Gazel 2177

Mısra: 7

*"Hangi, nasıl?" anlamında
soru sıfatı.*

Bu ne hikmetdür ki deryâda şâdef
halk eyledüñ
Bu ne kudret mâdan itdüñ bî-bâhâ
dürr-i yetim

4. ne:

Gazel 2013

Mısra: 3

*"Hangi şey?" anlamında soru
zamiri.*

Raḫ u yâbis her ne söylerse ko
zâhid söylesün
Gûşa alma iy dil-i şürîde sen
deryâ-dil ol

5. ne:

Gazel 2283

Mısra: 11

*"Hangi şey?" anlamında soru
zamiri.*

Ne emr itseñ benüm oldur
murâdum
Dimişler gerekmez 'âşıkâ kâm

6. neler:-ler

Gazel 2145

Mısra: 8

*"Bir çok şey" anlamında soru
zamiri.*

Günüm târ eyledi ğâyetde ol ḫaṭṭ-ı
siyehkârı
Neler çekdüm şeb-i ğamda perîşân
sünbülinden hem

7. ne:

Gazel 2256

Mısra: 4

*"Hangi" anlamında soru
sıfatı.*

Düşüben vâdîlere Mecnûnlayın
itdüm sefer
Ḥün-ı dilden bildiler ne yirde oldı
menzilüm

8. ne:

Gazel 2307

Mısra: 7

*"Hangi" anlamında soru
sıfatı.*

Her ne yañadan gelürse ğam açuk
virâne dil

Aña ta'zîm eyleyüp kapuyı dîvâr
eylemem

9. ne:

Gazel 2164

Mısra: 11

*"Hangi şey" anlamında
belgisiz zamir.*

Sensüz günümü sorma ki ne nev'-
ile geçer
Hicrân deminde ya niçe şebhâ-yı
târ hem

10. neñ:--ñ

Gazel 2050

Mısra: 10

*"Hangi şey" anlamında soru
zamiri.*

Muħibbî çünki kul olduñ bugün
çün u çerâdan geç
Senüñ neñ vardur arada hemân
emrine fermân ol

11. nedür:-dür

Gazel 2077

Mısra: 3

*"Nasıl?" anlamında soru
sıfatı.*

Dirseñ ki 'ışkum-ıla nedür hâlûñ iy
faķır
Derd ü belâ vü miḫnet-ile toptolu
dilüm

12. ne:

Gazel 2112

Mısra: 2

Niçin.

Cefâlar eylese her dem dili
fermâna tapşurdum
Kula ne ihtiyâr olsun kamu sultâna
tapşurdum

13. ne:

Gazel 2115

Mısra: 2

Hangi şey.

Yiyeli esrâr-ı 'ışkı ben senüñ
ḫayrânüñam
Her ne emr itseñ şehâ ben bende-i
fermânuñam

14. ne:

Gazel 2118

Mısra: 9

*Bazı kelimelerle
kullanıldığında onların
gereksizliğini ve yokluğunu
bildirir.*

Mâr zülfinüñ ḫayâli gitmese dilden
ne tañ

İy Muhibbî sînemî ben aña çün in
eyledüm

15. ne:

Gazel 2127

Mısra: 10

*Bazı kelimelerle
kullanıldığında bunlara aşırılık
kavramı katar ve kelimenin
anlamına göre şaşma, yakınma,
memnuniyet, beğenme, takdir vb.
ifade eder, bu anlamda ne
kadar'ın kısaltılmış şekli olup
tekrar edilerek de kullanılır.*

Olaldan Hüsrev'i Rüm'ün Kemâl'e
irdi eş'arum
Muhibbî lutf-ı tab'umla ne tañ
disem zahir oldum

16. ne:

Gazel 2130

Mısra: 8

*Bazı kelimelerle
kullanıldığında onların
gereksizliğini ve yokluğunu
bildirir.*

Hamdü-illâh kim irişdi lebleri
tiryâkine
'Akreb-i zülfi seminden iy gönül
saña ne gam

17. ne:

Gazel 2145

Mısra: 10

Hangi şey.

Muhibbî kimseyi gıybet idüp
uzatma hergiz dil
Dilindendür ne gelse kişiye sag u
solından hem

18. nem:-m

Gazel 2359

Mısra: 1

*"Hangi şey?" anlamında soru
zamiri.*

Bir dem ayrılmaz yanumdan nem
begendi nem benüm
Tâ togaldan gitmedi bir dem
yanumdan gam benüm

19. ne:

Gazel 2171

Mısra: 4

*"Her ne, ne kadar"
anlamında soru sıfatı.*

Leblerinden iste didüm iy gönül
gel bir cevâb
Didi kim agzuma almaga ne
cânım var benüm

20. ne:

Gazel 2177

Mısra: 8

*"Hangi, nasıl?" anlamında
soru sıfatı.*

Bu ne hikmetdür ki deryâda şadef
halk eyledün
Bu ne kudret mâdan itdün bî-bâhâ
dür-i yetim

21. neyem:-(y)em

Gazel 2182

Mısra: 1

Hangi şey.

Kimsene bilmez beni ki ben neyem
Ben beni yahşi bilürem ben neyem

22. neyem:-(y)em

Gazel 2182

Mısra: 6

Hangi şey.

Müya döndüm nâle kıldum
nâleden
Bir giyaham nâle kılır ya neyem

23. neyem:-(y)em

Gazel 2182

Mısra: 2

Hangi şey.

Kimsene bilmez beni ki ben neyem
Ben beni yahşi bilürem ben neyem

24. neyem:-(y)em

Gazel 2182

Mısra: 10

Hangi şey.

Söz anuñdur iy Muhibbî söz anuñ
Söyleden 'ışkdur arada ben neyem

25. ne:

Gazel 2195

Mısra: 5

Nasıl.

Baña sor miñnet-i h'vâbî ne bilsün
anı her nâ-kes
Kılup feryâd-ıla nâle ki her şeb
zinde-dâr oldum

26. ne:

Gazel 2283

Mısra: 14

*"Nasıl, ne biçim?" anlamında
soru ifadesi.*

Muhibbî 'âkıl iseñ saña örnek
Bu yitmez mi ne oldı Gür u
Behrâm

27. ne:

Gazel 2215

Mısra: 8

*Bazı kelimelerle
kullanıldığında onların
gereksizliğini ve yokluğunu
bildirir.*

Leylîdür çün zülfine dirler yüzine
"ve' d-đuhâ"
Saçı kadar olsa ne tañ yüzde nev-
rüzum benüm

28. ne:

Gazel 2221

Mısra: 5

*Bazı kelimelerle
kullanıldığında bunlara aşırılık
kavramı katar ve kelimenin
anlamına göre şaşma, yakınma,
memnuniyet, beğenme, takdir vb.
ifade eder.*

Ol ne bārān küy-ı Leylâ'da yagar
didüm didi
Rüzigâr-ı senğ-dil ber hâl-i
Mecnün ağlaram

29. ne:

Gazel 2224

Mısra: 9

*Bazı kelimelerle
kullanıldığında bunlara aşırılık
kavramı katar ve kelimenin
anlamına göre şaşma, yakınma,
memnuniyet, beğenme, takdir vb.
ifade eder.*

Ka'be'dür küyü varan 'uşşakı katlı
itse ne tañ
Teşnedür çünkü Muhibbî kana ol
rîg-i Harem

30. ne:

Gazel 2228

Mısra: 2

*"Aşırılık, çok, oldukça fazla"
anlamı katmıştır.*

Nigārā nâhun ile dil-hırâşum
Ne kim var gayr-ı 'ışk anı trârşum

31. ne:

Gazel 2231

Mısra: 5

*Bazı kelimelerle
kullanıldığında bunlara aşırılık
kavramı katar ve kelimenin
anlamına göre şaşma, yakınma,
memnuniyet, beğenme, takdir vb.
ifade eder.*

Yüzün mescid ne hoşdur aña karşı
Kılam mihrâb idüp kaşuñ
namâzum

32. ne:

Gazel 2235

Mısra: 3
Hangi şey.

Kıymet-i gevher-i 'ışk ne idügin
bilmek için
Naqd-i cân-ıla alan 'aşık-ı şarrâfa
gelem

33. ne:

Gazel 2245

Mısra: 6

Bazı kelimelerle

*kullanıldığında bunlara aşırılık
kavramı katar ve kelimenin
anlamına göre şaşma, yakınma,
memnuniyet, beğenme, takdir vb.
ifade eder.*

Gel 'ayân itme rumuz-ı 'ışkı her
bir nâ-kese
Nükte-i hâşî ne bilsün kıymetin
bilmez 'avâm

34. ne:

Gazel 2260

Mısra: 11

Bazı kelimelerle

*kullanıldığında bunlara aşırılık
kavramı katar ve kelimenin
anlamına göre şaşma, yakınma,
memnuniyet, beğenme, takdir vb.
ifade eder.*

Ne sa'âdet idi iti gibi şayda çıkıcak
Boynuma daka Muhibb zülfini itse
meresüm

35. ne:

Gazel 2268

Mısra: 1

Bazı kelimelerle

*kullanıldığında onların
gereksizliğini ve yokluğunu
bildirir.*

Ne taht u tãc u ne milket-i İskender
isterem
Bir pâdişâha bende olam ekşer
isterem

36. ne:

Gazel 2268

Mısra: 1

Bazı kelimelerle

*kullanıldığında onların
gereksizliğini ve yokluğunu
bildirir.*

Ne taht u tãc u ne milket-i İskender
isterem
Bir pâdişâha bende olam ekşer
isterem

37. ne:

Gazel 2281

Mısra: 12

*Bazı kelimelerle
kullanıldığında onların
gereksizliğini ve yokluğunu
bildirir.*

Oluram geh muķim-i ğam ve ğahî
şâdümânî hem
Ne şâdân u ğamġinem gehî vîrân
geh âbâdam

38. ne:

Gazel 2328

Mısra: 2

Bazı kelimelerle

*kullanıldığında onların
gereksizliğini ve yokluğunu
bildirir.*

Ben helâk oldum ğamuñdan sen
esen ol iy şanem
Şâh sag olsun hezârân bende kim
ölse ne ğam

39. ne:

Gazel 2342

Mısra: 11

Nasıl.

Bilmeyesin ne 'aceb uşbu Muhibbî
kuluñu
Niçe yıllar ser-i zülfünde giriftaruñ
olam

40. ne:

Gazel 2348

Mısra: 10

*Bağlaç olarak ve tekrar
edilerek cümlede yer alan aynı
değerdeki öğelerin başına
getirildiğinde bunları red ve inkar
etmek için kullanılır.*

'Aşık-ı pâķ-nazar olsa Muhibbî'ye
ne 'ayb

Bu hüner bes ki ne şüfî vü ne
dânişmendem

41. ne:

Gazel 2348

Mısra: 10

*Bağlaç olarak ve tekrar
edilerek cümlede yer alan aynı
değerdeki öğelerin başına
getirildiğinde bunları red ve inkar
etmek için kullanılır.*

'Aşık-ı pâķ-nazar olsa Muhibbî'ye
ne 'ayb

Bu hüner bes ki ne şüfî vü ne
dânişmendem

42. ne:

Gazel 2364

Mısra: 10

*Bazı kelimelerle
kullanıldığında onların*

*gereksizliğini ve yokluğunu
bildirir.*

İy Muhibbî şükr kıl artur Hüdâ'ya
hamdüñi
Çâre ne çünkü gelür başa ne
yazdıysa kalem

43. ne:

Gazel 2364

Mısra: 10

Hangi şey.

İy Muhibbî şükr kıl artur Hüdâ'ya
hamdüñi
Çâre ne çünkü gelür başa ne
yazdıysa kalem

44. neler:-ler

Gazel 2367

Mısra: 2

*Çok ve çeşitli şeyler, abartma
amacıyla söylenen söz.*

Maḥabbet cãmın içelden dilâ ben
derd-i ser çekdüm
Yanaldan âteş-i 'ışka neler çekdüm
neler çekdüm

45. ne:

Gazel 2387

Mısra: 5

Bazı kelimelerle

*kullanıldığında bunlara aşırılık
kavramı katar ve kelimenin
anlamına göre şaşma, yakınma,
memnuniyet, beğenme, takdir vb.
ifade eder.*

Hey ne sengîn-dil olur itmedi
hergiz eşer
Giryeye vü âh u figân u nâle vü
feryâd hem

46. ne:

Gazel 2388

Mısra: 2

Bazı kelimelerle

*kullanıldığında bunlara aşırılık
kavramı katar ve kelimenin
anlamına göre şaşma, yakınma,
memnuniyet, beğenme, takdir vb.
ifade eder.*

Ben bir gedâ vü sen olasın şâh-ı
muhteşem
Derd ü ğamuñla ger ölür isem saña
ne ğam

47. ne:

Gazel 2399

Mısra: 10

Bazı kelimelerle

*kullanıldığında onların
gereksizliğini ve yokluğunu
bildirir.*

Muhibbî sen gedâ bende vişâlin
niçe istersin
Ne lâyıksın aña sen ol ola sultân-ı
'âlem hem

48. **ne:**
Gazel 2405
Mısra: 10

*Bazı kelimelerle
kullanıldığında onların
gereksizliğini ve yokluğunu
bildirir.*

Hicr ile oldu Muhibbî iy şanem
Mecnûn-veş
Göklere çıksa ne tañ bu âh u
efğânım benüm

49. **ne:**
Gazel 2411
Mısra: 1

*Bazı kelimelerle
kullanıldığında onların
gereksizliğini ve yokluğunu
bildirir.*

Cân u dil yansa ne tañ ol tığ-ı âteş-
tâbdan
Gösterür cādū gözi sihriyle âteş
âbdan

50. **nedür:-dür**
Gazel 2412
Mısra: 8
Hangi.

Kimi Naşrânî kimi didi Yahūdî
kim Mecûs
Ben raķībūñ bilmedüm 'âlemde
nedür milletin

51. **ne:**
Gazel 2422
Mısra: 4

*Bazı kelimelerle
kullanıldığında onların
gereksizliğini ve yokluğunu
bildirir.*

Olalı dâğ-ıla dil küh-ı belâ kaplanı
Tolanursam ne 'aceb deşt-i belâ
bişelerin

52. **ne:**
Gazel 2426
Mısra: 5

*Bazı kelimelerle
kullanıldığında onların
gereksizliğini ve yokluğunu
bildirir.*

Rumûz-ı 'ışkı benden sor ne bilsün
Kaş u ya Ferhâd
Okımadılar anlar okıdum 'ışkuñ
kitâbından

53. **ne:**
Gazel 2427
Mısra: 4
Hangi şey.

İstedüñ cân u dilüm itdüm fedâ
Ne buyursañ turmuşam fermâna
ben

54. **ne:**
Gazel 2427
Mısra: 8

*Bazı kelimelerle
kullanıldığında bunlara aşırılık
kavramı katar ve kelimenin
anlamına göre şaşma, yakınma,
memnuniyet, beğenme, takdir vb.
ifade eder.*

Biñ sü 'âl itsem dönüp virmez
cevâb
Bu ne istiğnâ olur açmaz dehen

55. **ne:**
Gazel 2435
Mısra: 6
Hangi şey.

Sîne çāk ü dide pür-hün sînemüñ
üstinde dâğ
'İşk-ı şâhî devletinde eksügüm ne
lâleden

56. **ne:**
Gazel 2435
Mısra: 7

*Bazı kelimelerle
kullanıldığında onların
gereksizliğini ve yokluğunu
bildirir.*

Şân 'at-ı 'ışkı ne mümkün başa ilte
degme kes
Olmayınca bu belâ kühsârı içre
kühken

57. **nedür:-dür**
Gazel 2442
Mısra: 3

Hangi şey.

Bilmez kişiye 'ışk nedür sorma
hâlini
Başumda var benüm baña sor 'ışk
hâletin

58. **ne:**
Gazel 2462
Mısra: 2

"Ne ... ne ..." bağlacı.

Degül hâlî bu dide gerçi nemden
Ne gam hâlî degül bir lahza
demden

59. **ne:**
Gazel 2462
Mısra: 4
Hangi şey.

Eger 'afv eylesen cürm ü günâhum
Ne eksile şehâ cüd u keremden

60. **ne:**
Gazel 2466
Mısra: 12
Hangi şey.

Didiler su üzredür çün kim cihân
bünyâdım
Ne umarsın iy gönül bî-kâr u bî-
bünyâddan

61. **ne:**
Gazel 2467
Mısra: 6
Hangi şey.

'Ömr oldur geçe maħbûb u meyle
Ne hâşıl yoħsa bu mülk-i fenâdan

62. **neler:-ler**
Gazel 2472
Mısra: 1
Çok şeyler, birçok şeyler.

İy döst neler geçti bu 'ışk-ıla
serimden
Hün-ı cigerüm akdı gelüp
dîdelerümden

63. **ne:**
Gazel 2480
Mısra: 9
Bazı kelimelerle

*kullanıldığında onların
gereksizliğini ve yokluğunu
bildirir.*

Muhibbî derde şabr eyle ne çäre
Eyü yavuz geçer âdem başından

64. **ne:**
Gazel 2492
Mısra: 8
Nasıl.

Bitürür dürlü şükûfe her biri bir
nev'de
Bu ne hikmet cümlesi bir su-y-ıla
bir hâkden

65. **ne:**
Gazel 2493
Mısra: 9
Hangi.

Ol hümâ-pervâzı gör ne vech-ile
kıldum şikâr
Gönlümün şahbâzına kılsun nazar
bâz isteyen

66. ne:

Gazel 2308
Mısra: 2
Hangi şey.

Eylemez cevri ü cefâ terkini âh
cânân benüm
Bilmedüm ne virdi baña alımaz
hicrân benüm

67. ne:

Gazel 2393
Mısra: 4
*Bazı kelimelerle
kullanıldığında onların
gereksizliğini ve yokluğunu
bildirir.*

Kıyâma gelüp ol servüm yüzinde
nür berķ urdı
Ne tākāt görmege anı hemân
‘âklümü aldurdum

68. ne:

Gazel 2303
Mısra: 4
*Olumsuzluk bildiren Farsça
nâ- ekinin eski şiiirlerde rastlanan
şekli.*

Yüzünü çünkü görmem
Pervây-i keşî ne dârem

ne âceb:

1. ne âceb:

Gazel 2137
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Ne olmuş, şaşılacak ne var.

Kaşı mihrâbına geçmiş ne âceb
çeşm-i nigâr
Kankı mezhebde bu vār mest-ile
imâmet gördüm

ne ‘aceb:

1. ne ‘aceb:

Gazel 2111
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Ne olmuş, şaşılacak ne var.

Didüm hayâlünü görem neden
görinmeyesin
Didi bu söze ne ‘aceb ben ki perî-
zâde olam

2. ne ‘aceb:

Gazel 2139
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Ne olmuş, şaşılacak ne var.

Bilmedün âh u figânımdan bu dil
ahvâlini
Ne ‘aceb bî-raħmsın devletlü
sultânım benüm

3. ne ‘aceb:

Gazel 2348
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Ne olmuş, şaşılacak ne var.

Tekye-i ‘ışkuñ çerâgını uyarsam ne
‘aceb
Çünkü Mecnûn ‘a çıkar silsilemüz
ferzendem

4. ne ‘aceb:

Gazel 2101
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Ne olmuş, şaşılacak ne var.

Bende düşsem ne ‘aceb hâlîni
zülfinde görüp
Kanda kim dâne göre murğ olur
beste-i dâm

ne ‘ayb:

1. ne ‘ayb:

Gazel 2348
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Ayıp m.

‘Āşık-ı pāk-nazar olsa Muħibbî‘ye
ne ‘ayb
Bu hünere bes ki ne şüfî vü ne
dânişmendem

ne bilem:

1. ne bilem:

Gazel 2330
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Kararsızlık, tereddüt ifade
eder.*

Dest-i hicr-ile çeküp câmeyi cân
çâk iderem
N’ola hâlüm ne bilem uşbu firâķ-
ıla benüm

ne çäre:

1. ne çäre:

Gazel 2253
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Elden ne gelir.

Dirler şabr kim ide irer o murâda
Şabr eylemege çäre ne tākāt
netüvânem

2. ne çäre:

Gazel 2369
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Elden ne gelir.

Gele başladı ħatuñ aña ne çäre
güzelüm
Gıceyi güne katup sanki irişür
ecelüm

ne çıkar:

1. ne çıkar:

Gazel 2483
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Bir fayda, bir sonuç vermez.

Metâ‘-i büsesin alsañ virtüp cân
assı iderdün
Dilâ cân çünkü anuñdur ne çıkar
kendü yanından

ne denlü:

1. ne denlü:

Gazel 2143
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Ne kadar, ne ölçüde.

Ne denlü inlesem bülbül misâli ol
gülün hergiz
‘Acebdür güşına girmez benüm bu
âh-ıla zârüm

2. ne denlü:

Gazel 2020
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ne kadar.

Sırr-ı ‘ışkı ben ne denlü sakladım
âħir beni
Eyledün bir âh-ıla rüsvâ-yı ‘âlem
iy gönül

3. ne denlü:

Gazel 2020
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ne kadar.

Sırr-ı ‘ışkı ben ne denlü sakladım
âħir beni
Eyledün bir âh-ıla rüsvâ-yı ‘âlem
iy gönül

4. ne denlü:

Gazel 2038
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Ne kadar, ne ölçüde.

Çün bahār eyyāmidur al elüfe
gülün kadeh
Her ne deñlü var-ısa kalmaya
gönlünde melāl

5. ne deñlü:

Gazel 2241

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Ne kadar.

Ne deñlü eyleseñ cevır ü cefālar
ben saña yāram
Velī ağıyar-ıla görsem seni tākāt
nemī āram

6. ne deñlü:

Gazel 2343

Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Ne kadar.

Ol semend-i nāz-ıla bakmaz gelüp
ruhsāruma
Ben ne deñlü yüzümü hāk-ile
yeksān eylesem

ne dide:

1. ne dide:

Gazel 2262

Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Görmemek.

Gerçi çok hūbān-ı 'ālem dide'em
Saña beñzer kes men ne dide'em

ne ğam:

1. ne ğam:

Gazel 2108

Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gam değil, dert değil.

Ne ğam kāfir gözün alsa dil ü cān
Selāmet kala yiter baña dīnüm

ne hacet:

1. ne hacet:

Gazel 2111

Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Hoş karşılanmayan,
saygısızca yapılan işler karşısında
sitem yollu kullanılır.*

Ezelden cān-ıla cānān Muhibbī
biliş imiş
Çün eyledür ya ne hacet ki ben
arada olam

ne hikmet:

1. ne hikmet:

Gazel 2299

Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Bilinmeyen bir sebepten
dolayı, nedense.*

Āb u āteş cem' mümkün olmaz
iken dōstlar
Bu ne hikmet aĝlaram sīnemde
vardur nār hem

ne için:

1. ne için:

Gazel 2196

Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Ne sebepten, neden.

Ne için bīĝāne-veş şimdi bakarsın
gönlüme
'İşkuñ ile çün ezelden āşinādur
sevdüğüm

2. ne için:

Gazel 2353

Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Neden, hangi sebeple, hangi
sebepten ötürü.*

Gözlerümden akatarsun turmasun
yaşum benüm
Yā ne için saklaram şimden girtü
başum benüm

3. ne için:

Gazel 2353

Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Neden, hangi sebeple, hangi
sebepten ötürü.*

Gözlerümden akatarsun turmasun
yaşum benüm
Yā ne için saklaram şimden girtü
başum benüm

ne kadar:

1. ne kadar:

Gazel 2072

Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Hangi miktarda, ne ölçüde. ||
Aşırılık anlatır, çok, aşırı
derecede.*

Gevher-i eşküm dūkenmez ne
kadar hārc eylesem
İy Muhibbī 'ışk elinden çün ciger-
hūn olmuşam

2. ne kadar:

Gazel 2073

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
*Hangi miktarda, ne ölçüde. ||
Aşırılık anlatır, çok, aşırı
derecede.*

Ne kadar görse suçı 'afv eyler
Hādd-i zātında olsa kime kerīm

3. ne kadar:

Gazel 2137

Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Aşırılık anlatır, çok, aşırı
derecede.*

Ne kadar yagdursa dildār cefā
taşlarını
Baña miñnet sanur ol ben anı rāhāt
gördüm

4. ne kadar:

Gazel 2369

Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Hangi miktarda, ne ölçüde.

Ne kadar cehdi derem Ka'be-i
küyüña irem
Sa'y-ile olmaz imiş vaşla müyesser
n'idelüm

5. ne kadar:

Gazel 2447

Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Hangi miktarda, ne ölçüde.

Ne kadar cevır ü cefā gönderse
gelsün rāziyam
Her ne yagarsa semādan götürür
lā-büd zemīn

ne kılam:

1. ne kılam:-am

Gazel 2267

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Çaresiz durumlar karşısında,
"Olan olmuş, artık elden bir şey
gelmez" anlamında kullanılan
teslimiyet sözü.*

Ġam-ıla āh meded bed-şode hālem
ne kılam
Ġamdan kime şikāyet kime nālem
ne kılam

2. ne kılam:

Gazel 2267

Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Çaresiz durumlar karşısında,
"Olan olmuş, artık elden bir şey*

gelmez” anlamında kullanılan teslimiyet sözü.

Ġam-ıla āh meded bed-şode hālem
ne kılam
Ġamdan kime şikāyet kime nālem
ne kılam

3. ne kılam:

Gazel 2267

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Çaresiz durumlar karşısında,
“Olan olmuş, artık elden bir şey
gelmez” anlamında kullanılan
teslimiyet sözü.

Ağla dīvāne gönül hasret-ile gel
şeb ü rüz
Geşte-i serv-i kad ü tāze nihālem
ne kılam

4. ne kılam:

Gazel 2267

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Çaresiz durumlar karşısında,
“Olan olmuş, artık elden bir şey
gelmez” anlamında kullanılan
teslimiyet sözü.

Eylesem nāle vü bī-şabr figān
olmaz ‘aceb
Ben ki āşüfte-i zülf ü hātt u hālem
ne kılam

5. ne kılam:

Gazel 2267

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Çaresiz durumlar karşısında,
“Olan olmuş, artık elden bir şey
gelmez” anlamında kullanılan
teslimiyet sözü.

Mestem bāde ile bir nefes olmam
huşyār
Bundan ğayrı degül def -i melālem
ne kılam

6. ne kılam:

Gazel 2267

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Çaresiz durumlar karşısında,
“Olan olmuş, artık elden bir şey
gelmez” anlamında kullanılan
teslimiyet sözü.

İy Muhibbī gāhī şād u gāh ğam
durmaz gelür
Dürlü dürlü görünür baña bu ‘ālem
ne kılam

ne... ne...:

1. ne... ne...:

Gazel 2099

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Bazı kelimelerle

kullanıldığında bunlara aşırılık
kavramı katar ve kelimenin
anlamına göre şaşma, yakınma,
memnuniyet, beğenme, takdir vb.
ifade eder.

Gösterüp evvel yüzünü eyledün
āhır nihān
Bu ne şive bu ne işvedür meded
yārum benüm

2. ne... ne...:

Gazel 2111

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

"ne... ne..." bağlacı.

Bir iki cām-ı şafā bahş eyle huzūra
varam
Ne yāda minnet idüp ne hōd
āşināda olam

3. ne... ne...:

Gazel 2140

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Çoğunlukla karşılaştırma
anlamı sağlayan bağlaçlar
olmakla birlikte cümlede değişik
anlam ilgileri oluştururlar.

Gözüm yaşını hūn idüp gönülden
nāle idelden
Ne kıldum mutrıbe minnet ne
muhtāc-ı şarāb oldum

4. ne... ne...:

Gazel 2143

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Ne... ne... bağlacı.

Ne Mecnūn gördi derd ü miñnet
içre bu şeb-i tārüm
Ne Ferhād-ı belā-perver çeküpdür
bu benüm bārüm

5. ne... ne...:

Gazel 2172

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Bağlaç olarak ve tekrar
edilerek cümlede yer alan aynı
değerdeki öğelerin başına
getirildiğinde bunları red ve inkar
etmek için kullanılır.

Bu Muhibbī vaşlın ister bir yaña
dağı gönül
Gel nizā‘ itme ne saña ne baña
olsun direm

6. ne... ne...:

Gazel 2396

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

"ne... ne..." bağlacı. || Karşıt
kavramların arasına girerek,
cümleye “ikisinin arasında,
yaklaşıklık” anlamını katar.

Ne māl u sīm ü zer ne tāt-ı devlet
Kul oldum ‘ışka vardur çün
mezāğüm

7. ne... ne...:

Gazel 2395

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

"ne... ne..." bağlacı. || Karşıt
kavramların arasına girerek,
cümleye “ikisinin arasında,
yaklaşıklık” anlamını katar.

Çün hārīm-i dildedür gördüm
Muhibbī maṭlabum
Ne sefer ‘azmin ü ne kaṭ‘-ı
beyābān eyledüm

8. ne... ne...:

Gazel 2446

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

"ne... ne..." bağlacı. || Karşıt
kavramların arasına girerek,
cümleye “ikisinin arasında,
yaklaşıklık” anlamını katar.

Cevri çok meh-rūları sevmek çü
‘ādetdür baña
Ne olar terk-i cefā eyler ne ol bed-
hūyı ben

ne tañ:

1. ne tañ:

Gazel 2154

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Şaşılır mı, tuhaf mı.

Çün kim şarāb-ı ‘ışk-ıla yogrıldı
bu gیلüm
Āh u figanı çarha çıkarsa ne tañ
dilüm

2. ne tañ:

Gazel 2309

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Şaşılır mı, tuhaf mı.

Serv-kadler pāyına yaşum revān
itsem ne tañ
Yüzümü su gibi sürüp yirlere
meyyāl olam

3. ne tañ:

Gazel 2319

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Şaşılır mı, tuhaf mı.

Āteş-i şavkı yakarsa bu Muhibbî'yi
ne tañ

Dem mi vardur âteş-i 'ışkıyla anuñ
yanmayam

4. ne tañ:

Gazel 2333

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Şaşılır mı, tuhaf mı.

Pâdişâh-ı 'ışk dînse bu Muhibbî'ye
ne tañ

Çün vezîr olmuş-durur iki taraf
derd ü gamum

5. ne tañ:

Gazel 2231

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Şaşılır mı, tuhaf mı.

Çü sensin hüsn ile benüm Ayazum
Bülend olsa ne tañ 'ışkum çü
Maħmūd

6. ne tañ:

Gazel 2295

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Şaşılır mı, tuhaf mı.

Çünkü şarâb-ı 'ışk-ıla yogrıldı bu
gîlüm
Āh u figâni çarħa çıkarsa ne tañ
dilüm

7. ne tañ:

Gazel 2337

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Şaşılır mı, tuhaf mı.

Ġarq eyler-ise 'âlemi bu göz yaşı
ne tañ
Bārân-ı eşk yagalıdan aña seyl
didüm

8. ne tañ:

Gazel 2491

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Şaşılır mı, tuhaf mı.

Yaralar açsa ne tañ sîneme seylâb-ı
sirişk
Olsa bārân nite kim çäk ide kühsâr
etegin

ne yüz-ile:

1. ne yüz-ile:

Gazel 2069

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Hangi cesaretle, nasıl olup
da.*

Ruħ-ı nigârı görüp gel didüm aña
sehven
Ne yüz-ile 'acabâ ben bu şermsârı
çekem

nebât:

1. nebât:

Gazel 2166

Mısra: 11

Bitki.

Tütî-i tab'um Muhibbî gösterür
güyâ nebât
Her kaçan vaşf itse ol la'l-i şeker-
nâbum benüm

2. nebât:

Gazel 2307

Mısra: 5

Nöbet şekeri.

Bilmedüm kand-i mükerrer mi
lebün yâhüd nebât
Sanma la'lün zikrini iy döst tekrâr
eylemem

3. nebâtum:-um

Gazel 2317

Mısra: 11

Nöbet şekeri.

Nebâtum şekerüm gencüm bu
'âlem içre bî-rencüm
'Azîzüm Yûsuf'um varum gönül
Mısr'ındaki hanum

nedен:

1. neden:

Gazel 2260

Mısra: 3

*"Niçin, hangi sebepten"
anlamında soru zarfı.*

Hüsnün âyînesine karşı neden
itmezem âh
Korkaram jeng ide ol âyîneyi bu
nefesüm

2. neden:

Gazel 2271

Mısra: 4

*"Niçin, hangi sebepten"
anlamında soru zarfı.*

Hem-nişîn olsam gelür zaħmet
benüm yârânuma

Pes neden sükkân-ı küy-ı yâra
'azâb eyleyem

3. neden:

Gazel 2281

Mısra: 6

*"Niçin, hangi sebepten"
anlamında soru zarfı.*

Degülse ol saçı Leylâ çerâ ben
hem çü Mecnûnam
Ve'ger ne olmasa Şîrîn neden 'ışk-
ıla Ferhâd'am

4. neden:

Gazel 2284

Mısra: 10

*"Niçin, hangi sebepten"
anlamında soru zarfı.*

Nağd-i cânâ büseñi sen evvel ikrâr
eyledün
Soñradan döndün neden bilsem
peşimânsın begüm

5. neden:

Gazel 2304

Mısra: 4

*"Niçin, hangi sebepten"
anlamında soru zarfı.*

Vaşl-ı cânân çün bulunmaz
itmeyince terk-i cân
Ben neden cân virmeyüp âsân
işüm müşkil kılam

6. neden:

Gazel 2379

Mısra: 9

*"Niçin, hangi sebepten"
anlamında soru zarfı.*

Ol güneş yüzlüm neden bilmez
Muhibbî zerresin
Mihri-y-ile gün gibi 'âlemlere
meşhür olam

7. neden:

Gazel 2003

Mısra: 10

*"Niçin, hangi sebepten"
anlamında soru sıfatı.*

Büse itdiyse lebünden döstüm kan
itmedi
Bu Muhibbî'ye neden egri nigâh
eksük degül

8. neden:

Gazel 2025

Mısra: 7

*Bir olayı ve durumu
gerektiren, doğuran başka olay
veya durum, sebep.*

Kahtlme olmiş peşmn bilmezem
y Rb neden
Çok zamn-ıdı ki kanum itmiş
ıdm ana hll

9. **neden:-em**
Gazel 2111
Mısra: 3
Ne sebepten, niçin.

Didüm haylni görem neden
görinmeyesin
Didi bu söze ne 'aceb ben ki per-
zde olam

10. **neden:**
Gazel 2119
Mısra: 5
Ne sebepten, niçin.

Didüm şem'-i cemlne neden b-
dilleri yakdu
Yakar pervnesin didi olıcak şem'
gh aşm

11. **neden:**
Gazel 2342
Mısra: 5
Niçin, hangi sebepten.

y tabbm di neden virmeyesin
bana cevb
Ser-i kyunda yatur derd-ile
bmarn olam

12. **neden:**
Gazel 2361
Mısra: 9
Hangi sebeple, niçin.

Didüm anmazsın neden cn
Muhibb bendeni
Didi bilmezsin bil anı ben fermş
eyledüm

13. **neden:**
Gazel 2429
Mısra: 2
Niçin, hangi sebepten.

Bugün çn rsmn kkl saçı
zencr olasın sen
Neden dvneler haıında pr
tasr olasın sen

14. **nedendür:-dr**
Gazel 2477
Mısra: 1
Ne sebepten, niçin.

Nedendür bilmek isterse döner
hna gözün yaşın
Arayup bul niçe kaynar ciger
tağında gr başın

15. **neden:**
Gazel 2484
Mısra: 8
Ne sebepten, niçin.

Gözümün yaşına bakmaz diriğ
Neden b-kıymet ola dürr  mercn

nedür:

1. **nedür:**
Gazel 2008
Mısra: 9
Nasıl ?.

Yrdn ayru nedür hln Muhibb
diseler
Cndan ayrılmak direm müşkil-
durur aşn degül

2. **nedür:**
Gazel 2195
Mısra: 11
Hangi nedenle.

Didüm bu nz u bu 'işve nedür gl
yüzüni göster
'Acebdür dağı bilmezsin didi ben
şvekr oldum

3. **nedür:**
Gazel 2258
Mısra: 1
Ne oluyor, ne var.

Nedür bu hlmi bilsem bu dilden
b-haber oldum
Meger kim bir per-rya kılup
ngeh nazar oldum

4. **nedür:**
Gazel 2320
Mısra: 3
*"Nedir, nasıl bir şeydir"
anlamlarında soru zamiri.*

Sen saçı leyl lebi şrine cn
virmek nedür
Bir iki dvne denl yok mı cn
ğayretüm

nefes:

1. **nefes:**
Gazel 2373
Mısra: 6
Nefes, soluk.

Mürdeye cn virürdi her nefesi
Bize irmedi ol nefes n`idelüm

2. **nefes:**
Gazel 2139
Mısra: 12
Nefes. II An.

y tabb-i dil Muhibb hicrn-ile
haşadur
Gelmez-ise bir nefes kaldı çıkar
cnum benüm

3. **nefesde:-de**
Gazel 2452
Mısra: 5
Nefes, soluk.

Bezm-i ğamda ny gibi her
nefesde inlerem
Nle v zrmdur ol meclisde
çengi zr iden

4. **nefes:**
Gazel 2024
Mısra: 2
Nefes, soluk II. An, dem.

Her nefes eyler tl'ımdan hakkat
ateri
Gh şdi gh ğam u minet
meknidur gönül

5. **nefes:**
Gazel 2034
Mısra: 1
*Suluk alacak kadar geçen
zaman, an.*

Sna uydum olmadum ben bir
nefes hürrem gönül
Bulmadum bir muvfik yr ola
hem-dem gönül

6. **nefes:**
Gazel 2039
Mısra: 1
*Suluk alacak kadar geçen
zaman, an.*

Bir nefes dölden hayl-i la'li hiç
hli degül
Kişi yok nesne içün ğuşşaya
talmalı degül

7. **nefesüm:-m**
Gazel 2260
Mısra: 4
Nefes, soluk.

Hüsnün ynesine karşu neden
itmezem h
Korkaram jeng ide ol yneyi bu
nefesüm

8. **nefesüm:-m**
Gazel 2389
Mısra: 4
Nefes, soluk.

Eger inanmaz ise yoluna cn
virdgmi
Yüzün ynesini agzuma tut gr
nefesüm

9. nefesi:-i

Gazel 2373

Mısra: 5

*Akciğerlere hava alıp verme
ve bu yolla alınıp verilen hava,
soluk.*

Mürdeye cân virürdi her nefesi
Bize irmedi ol nefes n`idelüm

10. nefes:

Gazel 2415

Mısra: 2

Soluk. // An.

Perî dirsem n`ola ben saña iy cân
Olursın bir nefes içinde pinhân

11. nefes:

Gazel 2466

Mısra: 14

An, vakit.

Bu Muhibbî'yi 'aceb aınmaz mı ki
ol seng-dil
Bir nefes hergiz anuñ gitmez
hayâli yâddan

nefir-:

1. nefirüm:--üm, -

Gazel 2058

Mısra: 10

*Boru şeklindeki nefesli musiki
aleti. Üzerinde parmak basacak
delikleri bulunmayan, pirinç,
fildişi ve boynuzdan uzun bir boru
şeklindeki nefir savaşlarda uyarı,
işaret ve hücum borusu olarak
çalınırdı, aynı zamanda bir mehter
musikisi sazı idi.*

Şâh-ı 'ışk oldum Muhibbî baña
yitmez mi delil
Sinedür tablum nefirüm âh u
zârumdur benüm

nefir:

1. nefirümdür:-üm, -dür

Gazel 2185

Mısra: 6

*Boru şeklindeki nefesli musiki
aleti. Üzerinde parmak basacak
delikleri bulunmayan, pirinç,
fildişi ve boynuzdan uzun bir boru
şeklindeki nefir savaşlarda uyarı,
işaret ve hücum borusu olarak
çalınırdı, aynı zamanda bir mehter
musikisi sazı idi.*

Şâh-ı 'ışk oldum livâ-yı âhi
kaldurdum yine
Sine tablum çalınur nâlem
nefirümdür benüm

nefis:

1. nefse:--e, -

Gazel 2047

Mısra: 9

*Bir kimsenin kendi öz varlığı,
öz benliği, kişiliği. || Kulun kötü,
beğenilmeyen, bayağı ve hayvani
arzuları, huy ve filleri, kibir
gazap, kin, haset, hırs,
tahammülsüzlük, hasislik,
dedikodu, şehvet, ihtiras, heves
gibi zaaflarının merkezi.*

Şabr kıl nefse Muhib eyleme rüsvâ
özünü
Sen de Yüsun gibi zindâna varup
mihmân ol

nefis-i şüm:

1. nefis-i şüm:

Gazel 2165

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Uğursuz nefis.

Hamdü-lillâh gâlib olup nefis-i
şüma 'âkıbet

Niçe yıllar gerçi kim anuñ-ıla ceng
eyledüm

nekir:

1. nekir:

Gazel 2255

Mısra: 7

*İnsanları ölümden sonra
sorguya çeken iki melekten biri.*

Gelecek Münkir ü Nekir heybet ile
kabrüme
Eyle âsân baña virem cümle
sü'âlüm benüm

neler:

1. neler:

Gazel 2280

Mısra: 2

Çok ve çeşitli şeyler.

Geh derd ü belâ vü gam gehî hün-ı
ciger çekdüm
Mağabbet istedüm miñnet bulup
gör ben neler çekdüm

2. neler:

Gazel 2367

Mısra: 2

*Çok ve çeşitli şeyler, abartma
amacıyla söylenen söz.*

Mağabbet câmın içelden dilâ ben
derd-i ser çekdüm

Yanaldan âteş-i 'ışka neler çekdüm
neler çekdüm

3. neler:

Gazel 2384

Mısra: 2

Çok şeyler, birçok şeyler.

Gehî zehr-i gamı içdüm gehî hün –
ı ciger çekdüm
Mağabbetle olup 'âşık neler
çekdüm neler çekdüm

4. neler:

Gazel 2384

Mısra: 2

Çok şeyler, birçok şeyler.

Gehî zehr-i gamı içdüm gehî hün –
ı ciger çekdüm
Mağabbetle olup 'âşık neler
çekdüm neler çekdüm

nem:

1. nem:

Gazel 2218

Mısra: 9

Gözyaşı.

Gözümde nem gönülden gam
Muhibbî eksük olmazsa
'Aceb olmaz ki bir bed-hü
sitemkârâ giriftârem

2. nemî:-i

Gazel 2241

Mısra: 2

Gözyaşı.

Ne deñlü eyleseñ cevri ü cefâlar
ben saña yâram
Velî ağyar-ıla görsem seni tākāt
nemî âram

3. nem:

Gazel 2380

Mısra: 2

Gözyaşı.

Âh kim derdâ n`idem eksük degül
derd ü elem
Anuñ için hâlî olmaz tâ seher bu
gözde nem

4. nem:

Gazel 2066

Mısra: 4

Hafif ıslaklık, hafif yaşlık.

'İşkuñ içinde hâlümü bilmeñ
murâd-ısa
Gönülümde nâr u başda hevâdur
gözümde nem

5. **nem:**

Gazel 2324

Mısra: 3

Hafif ıslaklık, hafif yaşlık.

Nem olupdur niçe yıldur göz
yaşından şehri dil
Korkaram yıkıla bu vîrâne bilmen
n'eylerem

6. **nem:**

Gazel 2364

Mısra: 1

Hafif ıslaklık, hafif yaşlık.

Döştlar şimden girü eksük
degüldür gözde nem
Anuñ-ıçun hâne-i dil toludur derd ü
elem

7. **nem:**

Gazel 2196

Mısra: 4

Hafif ıslaklık, hafif yaşlık.

'İşka düşdüm zülfünüñ sevdâsıla
toldı dimâğ
Dilde âteş gözde nem başda
hevâdur sevdüğüm

8. **nemî:-î**

Gazel 2218

Mısra: 2

Gözyaşı.

Egerçi küyuña vardum senüñ tâlib-
i dîdâram
Seni agyâr-ıla lîk görem tâkat nemî
ârem

9. **nemden:-den**

Gazel 2262

Mısra: 3

Gözyaşı. || Islaklık.

Gözlerüm hâlî degül nemden
benüm
Çeşmüñi gördükde bî-nem-
dîde'em

10. **nem:**

Gazel 2306

Mısra: 1

Hafif ıslaklık, hafif yaşlık.

Hâk-i küym eşk-i çeşmümle varup
nem eyledüm
Yarasına gönümün ol hâki
merhem eyledüm

11. **nem:**

Gazel 2359

Mısra: 1

Hafif ıslaklık, hafif yaşlık.

Bir dem ayrılmaz yanumdan nem
begendi nem benüm
Tâ togaldan gitmedi bir dem
yanumdan gam benüm

12. **nem:**

Gazel 2359

Mısra: 8

Hafif ıslaklık, hafif yaşlık.

Bir boyı serv-i sehînüñ hâsretinden
âh kim
Gözlerüm yaşı yîñilmez oldı
çeşmüm nem benüm

13. **nemden:-den**

Gazel 2462

Mısra: 1

Gözyaşı.

Degül hâlî bu dîde gerçi nemden
Ne gam hâlî degül bir lahza
demden

nem ol:-

1. **nem ol:-**

Gazel 2146

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Hafif ıslaklık, hafif yaşlık
olması.*

Şu'le-i 'ışk âteşinden dil çeker her
dem 'alem
Oldı dūdından melâyik gözleri her
lahza nem

neme varar:-

1. **neme varar:-**

Gazel 2294

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Bana lazım değil, gerekmez.

'Âşıkam dîdâra zâhid añma bâğ-ı
cenneti
Küy-ı dilber var-iken neme yarar
dünyâ benüm

nemek:-

1. **nemek:-**

Gazel 2392

Mısra: 4

Lezzet, tat.

Sîne zahmına anuñçün acı yaşlar
dökerem
Dimesünler ki nemek haqqın
ferâmüş eyleyem

neng:-

1. **nengi:-i**

Gazel 2500

Mısra: 2

Ar, utanma, utanç, ayıp.

İçüp mahabbet câmını hoş-hâl
olayın bir zamân
Nâmüs u nengi terk idüp abdâl
olayın bir zamân

ner:-

1. **ner:-**

Gazel 2234

Mısra: 8

Erkek.

Çekmek için döştlar dünyâda
miñnet barmı
Üştür-i ser-mest gibi kendüzimi bir
ner kılam

nerd:-

1. **nerdüm:-üm**

Gazel 2148

Mısra: 10

Tavla oyunu.

İy Muhibbî çünki oynar oynunu
nerrâd-ı çarh
Yok yire çekme elem gelmez dime
nerdüm benüm

nerdübân it:-

1. **nerdübân it:-**

Gazel 2089

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Merdiven etmek.

Güneş gibi egerçi kim felekden
yücedür kaşruñ
Kemend-i âha yapışdum zarürî
nerdübân itdüm

nergis:-

1. **nergis:-**

Gazel 2375

Mısra: 13

*İri papatya biçiminde ortası
yeşil veya sarı, yaprakları gri ve
sarı bir çiçek. Suyu,
uyuşturucudur. Mahmur bakışı
andırır.*

İy Muhibbî gülşen içre görinen
nergis degül
Muntazır dildâra çeşm-i
intizârumdur benüm

2. **nergis-i:-**

Gazel 2018

Mısra: 5

Nergis. || Mitolojiye göre Narsis, çok güzel ve aşktan anlamaz bir delikanlı imiş. Onu sevip de derdinden perişan olan kızlar bu genci tanrılara şikayet etmişler. Tanrıların verdiği ceza sonucu Narsis birgün dereye kendi aksini görüp aşık olur. Kendini seyrederken suya atlar ve boğulur. Vücudu çürüyüp yerinde göze benzer bir çiçek biter ve bütün güzellere hayran hayran, baygın şekilde bakar. Başka bir efsaneye göre bir ırmak ile perinin oğludur. İnsanlar ve periler buna aşıktır. Hatta Ses adlı peri onun aşkından ölmüş ve bir taşta dönmüş. Şarkta bir efsaneye göre de Gül ile Nergis arasında bir aşk yaşanmış. Bu iki sevgiliden Nergis göz şeklinde bir çiçek haline sokulmuş ve kıyamete dek hicran ve intizar çekmeye mahkum edilmiştir. Bütün bu efsanelerde nergis ile göz arasında yakın bir ilişki vardır. Sevgilinin gözü nergistir. Baygın ve şehla bakar.

Nergis-i zerrin legende şebnem ile yur yüzin
Her kaçan kim h'vâbdan olsa şehir bîdâr gül

3. nergis:

Gazel 2273

Mısra: 11

Bir çenekliler sınıfının nergisgiller familyasından, lale gibi soğanla üretilen, beyaz veya sarı çiçekli, soğanı zehirli süs bitkisi. Sevgilinin gözü nergise benzetilir, baygın ve şehla bakar.

N'eylerem sünbül ü gül nergis ü reyhân u çemen
Çün yiter dide saçı vü hâtt u 'ârızı gülüm

4. nergis:

Gazel 2387

Mısra: 3

Bir çenekliler sınıfının nergisgiller familyasından, lale gibi soğanla üretilen, beyaz veya sarı çiçekli, soğanı zehirli süs bitkisi. Sevgilinin gözü nergise benzetilir, baygın ve şehla bakar.

Kaşlaruñ altında cânâ nergis cädülaruñ
Şabr u 'aklum aldı oldı zâlim ü bî-dâd hem

5. nergis:

Gazel 2451

Mısra: 5

Bir çenekliler sınıfının

nergisgiller familyasından, lale gibi soğanla üretilen, beyaz veya sarı çiçekli, soğanı zehirli süs bitkisi. Sevgilinin gözü nergise benzetilir, baygın ve şehla bakar.

Her taraf serv ü gül ü nergis
benefşe yâsemem
Şimdilik gâyet müşerrefür zemîn
ü âsümân

nergis-i cesm:

1. nergis-i çeşm:

Gazel 2261

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gözümün nergisi, sevgilinin gözü.

Göreliden nergis-i çeşmüñ şehâ
Vâlih ü âşüfte bîmâr olmışam

nerîmân:

1. nerîmân:

Gazel 2047

Mısra: 8

Rüstem'in dedesi olan Sam'ın babasıdır. İran mitolojisinde adı oğlu Sam'ın yitildiği ile anılır. Özellikle kasidelerde övülen kişi Neriman'a benzetilir.

Tayanup kuvvetüñe tutma zamân-
ıla güreş
Basar âhîr seni ger Rüstem ü
Nerîmân ol

nerm:

1. nerm:

Gazel 2301

Mısra: 7

Yumuşak.

Seng-i hâra nerm olur ger derd-ile
âh eylesem
Kalbûñe iy seng-dil itmedi hergiz
kâr hem

nerrâd-ı çarh:

1. nerrâd-ı çarh:

Gazel 2148

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Tavla ustası felek.

İy Muhibbî çünki oynar oynımı
nerrâd-ı çarh
Yok yire çekme elem gelmez dime
nerdüm benüm

neşât:

1. neşâtum:-um

Gazel 2317

Mısra: 9

Sevinç, neşe, sürür.

Neşâtum 'işretüm bezmüm
çerâğum neyyirüm şem 'üm
Turuncum nâr u nârencüm benüm
şem ' -i şebistânüm

nesîm:

1. nesîm:

Gazel 2073

Mısra: 1

Hafif hafif esen, hoş ve latif Rüzgâr.

Büyümü gülşene getirse nesîm
İtmeyem fikr-i huld u zikr-i na'îm

2. nesîm:

Gazel 2226

Mısra: 1

Hafif hafif esen, hoş ve latif Rüzgâr.

Ger getirse bûyî küyüñdan nesîm
Gelmeye hiç yâduma huld-ı na'îm

nesne:

1. nesne:

Gazel 2039

Mısra: 2

Hiçbir şey.

Bir nefes dilden hayâl-i la'li hiç
hâli degül
Kişi yok nesne için guşşaya
talmalı degül

2. nesne:

Gazel 2172

Mısra: 11

Bir şey, hiçbir şey.

Ummazam bir nesne câna merhabâ
olsun direm Bu Muhibbî vaşlın
ister bir yaña dağı gönül

3. nesne:

Gazel 2172

Mısra: 10

Bir şey, hiçbir şey.

Niçe yıldur beklerem yoluñı
virmezsın selâm
Ummazam bir nesne câna merhabâ
olsun direm

nesrîn:

1. nesrîn:

Gazel 2014

Mısra: 7

*Yaban gülü, ağustos gülü,
Mısır gülü, Van gülü gibi isimler
alan bir cins gül.*

Sararup kıddüm gibi nesrîn ola
Ger göre ol 'ârız-ı hamrâyı gül

netüvân:

1. **netüvânem:-em**

Gazel 2253

Mısra: 4

Kuvvetsiz, güçsüz, zayıf.

Dirler şabr kim ide irer o murâda
Şabr eylemege çäre ne tãkat
netüvânem

nev:

1. **nev:**

Gazel 2195

Mısra: 13

Yeni, taze.

Muhibbî fikr-i bîkrümden idüp bir
nev seçer peydâ
Bitürdüm ma'niyi yir yir ki nahl-ı
meyve-dâr oldum

nev':

1. **nev'-ile:-i, -le**

Gazel 2096

Mısra: 8

Şekil, tarz, biçim.

Hicr-ile öldürmeyince vaşluña
irgürmedüñ
Eyledüñ bu nev'-ile derdüme
dermânüm benüm

2. **nev'-ile:-i, -le**

Gazel 2150

Mısra: 10

Şekil, tarz, biçim.

Hâk-i râhiyla tolaldan iy Muhibbî
gözlerüm
Hamdü-lillâh hoş geçer bu nev'-ile
her sâ'atüm

3. **nev'-ile:-i, -le**

Gazel 2164

Mısra: 11

Şekil, tarz, biçim.

Sensüz günümi sorma ki ne nev'-
ile geçer
Hicrân deminde ya niçe şebhâ-yı
târ hem

4. **nev':-e**

Gazel 2202

Mısra: 8

Şekil, tarz, biçim.

Gündür yüzi alnı kamer başına
geymiş tãc-ı zer
Bu nev' e olur mı beşer ammâ ki
kindür dimezem

5. **nev'-ile:-ile**

Gazel 2347

Mısra: 4

Şekil, tarz, biçim.

Eşk-i çeşmüm kalmadı qarz itdüm
ez-hün-ı ciger
'Ayb kılmañ döstlar bu nev' ile
medyünlügüm

6. **nev'-ile:-i, -le**

Gazel 2386

Mısra: 8

Şekil, tarz, biçim.

Meyhâne kapusunda yüzüm
topraga sürem
Bu nev'-ile ola ki lebi cür'asın
çeşüm

7. **nev'-ile:-ile**

Gazel 2254

Mısra: 4

Cins, tür.

Bu gönlüm âteşi ile gözüm yaşını
cem' itdüm
İder 'arz ehli 'ışk olan bu nev'-ile
kerâmet hem

8. **nev':-e**

Gazel 2040

Mısra: 16

Çeşit, cins, tür.

Vaqt-i güde câme çâk terk eyler
idüm 'ârı ben
Bilse idüm ki kalur bu nev' e
câvidân gül

9. **nev'-ile:-ile**

Gazel 2095

Mısra: 6

Tür, cins.

Nâm u nâmüs istemem yiter baña
bed-nâmlık
Añıla tâ 'ışk ara bu nev'-ile
nânum benüm

10. **nev'-ile:-ile**

Gazel 2129

Mısra: 6

Çeşit, tür.

Gözümün karasını hâll ideyim
eşküm-ile
Yarı bu nev'-ile görmege ola çäre
didüm

11. **nev' de:-de**

Gazel 2492

Mısra: 7

Cins, tür.

Bitürür dürlü şüküfe her biri bir
nev' de
Bu ne hikmet cümlesi bir su-y-ıla
bir hâkden

nevâ:

1. **nevâdur:-dur**

Gazel 2196

Mısra: 16

Nağme, ahenk, ses.

İñlerem bülbül gibi gâhî hicâz u
gâh 'ırâk
Lîk şavtlarda Muhibbî bil nevâdur
sevdüğüm

2. **nevâyı:-(y)ı**

Gazel 2305

Mısra: 14

Nağme, ahenk, ses.

Gül yüzinsüz bu Muhibbî bâğ u
behişt
Nâle kılur bülbülem zâr u nevâyı
isterem

3. **nevâda:-da**

Gazel 2372

Mısra: 5

Nağme, ahenk, ses.

İñlerem bülbül gibi her dem
nevâda râstı
Gözüme duş olalı gül yüzlü
ra'nâlar benüm

nevâl:

1. **nevâl:**

Gazel 2031

Mısra: 6

Talih, kısmet. || Bağış, ihsan.

Ben fedâ kıldum yoluñda çün
senüñ cân u seri
Döstüm göndermedüñ bir büseñi
baña nevâl

nev'-arüs-ı gül:

1. **nev'-arüs-ı gül:**

Gazel 2489

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Yeni gelin olan gül.

İy Muhibbî yüri di bülbüle âh
eyleme kim
Nev'-arüs-ı gülün elvire tuvagın
yakasın

nev- 'arūs-ı hüsn:

1. nev- 'arūs-ı hüsn:

Gazel 2222

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Güzelliğinin gelini.

Nev- 'arūs-ı hüsn'e ziyet eylesün

Leylâ diyü

Güşına lâ'le müşabih eşk-i

Mecnün çekerem

nevā-sāz:

1. nevā-sāzum:-um

Gazel 2125

Mısra: 10

*Nağme düzücü, hanende,
mutrip.*

Yâr küyünda Muhibbî işidüp nâlem
dimiş

Bülbül-i pür-nâlişüm güyâ nevā-
sāzum benüm

nev-bahār-ı hüsn:

1. nev-bahār-ı hüsn:

Gazel 2370

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Güzelliğinin ilkbaharı.

Nev-bahār-ı hüsnün añup gül

yüzün yâd eyledüm

Bülbül-i şürîde gibi âh u feryâd
eyledüm

nevbet:

1. nevbet:

Gazel 2297

Mısra: 16

*Nöbet, sıra ile eda olunan
hizmet.*

Yazdılar 'ışkuñ sicillini ezel

Ferhād u Kaıys

Baña çün irişdi nevbet ben imzâ
eyledüm

2. nevbetüm:-üm

Gazel 2329

Mısra: 16

Sıra, devir.

Bir zamāñ idi ki Mecnün 'ışk-ıla

meşhür idi

Geçdi devri döstlar şimdi

benümdür nevbetüm

nevbet-i ğam:

1. nevbet-i ğam:

Gazel 2087

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Saray veya konaklarda günün
belli zamanlarında, seferlerde,
konak yerlerinde ve padişahın
otağı önünde çalınan askeri
mızıka.*

Küh u şahrâda çalınsa yiridir

nevbet-i ğam

Geçdi Ferhād-ıla Kaıys irdi benüm
devrānum

nev-civān:

1. nev-civānsın:-sın

Gazel 2436

Mısra: 8

Delikanlı, genç.

Kana girmişsin yine beñzer geyüp
al cāmeler

Nev-civānsın döstum gel kana
girmekten sakın

2. nev-civānsın:-sın

Gazel 2471

Mısra: 6

Delikanlı, genç.

Bî-güneh 'aşıklarun kırduñ

kapuñda iy şanem

Nev-civānsın döstum lâyıķ mıdur
kan idesin

nevha-i bülbül:

1. nevha-i bülbül:

Gazel 2392

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Bülbüllerin ağıtları.

Näle kılsam sen gül-i nev-resteyi

yâd eylesem

Nevha-i bülbülleri gülşende hāmūs
eyleyem

nevmid:

1. nevmid:

Gazel 2260

Mısra: 2

*Ümitsiz olma durumu,
ümitsizlik.*

Sensin ğayr degül baña hevâ vü

hevestüm

İtme nevmid beni yokdur ümîd-i
kesüm

nev-reste:

1. nev-restedür:-dür

Gazel 2334

Mısra: 9

Genç, yeni yetişmiş.

Ol serv-ķad nev-restedür zülfinde
göñlüm bestedür

Miskîn Muhibbî ğastadur n'idem
n'idem âh ne-y-ıdem

nev-rüz:

1. nev-rüzum:-um

Gazel 2215

Mısra: 8

Baharın ilk günü.

Leylîdür çün zülfine dirler yüzine
"ve-đ-đuĥâ"

Saçı ķadar olsa ne tañ yüzde nev-
rüzum benüm

ney:

1. ney:

Gazel 2004

Mısra: 9

*Kamıştan yapılmış bir arşın
uzunluğunda nefesli çalgı, ney.*

Ney gibi bil bağlayaldan âh u

efġān itmege

Eşk-i çeşmümden nigārâ toptolu
kandur göñül

2. ney:

Gazel 2004

Mısra: 2

*Kamıştan yapılmış, bir arşın
uzunluğunda nefesli bir çalgıdır.
Ney sesi, aşk çıġlıġıdır || tasavvufi
bir terim olarak; mürşid-i kâmil,
sevgiliden haber, sevgilinin
sunduğu kadeh vs. gibi manaları
da ifade eder.*

Bir gül-i ra' nâ ġamından bülbül-i

cāndur göñül

ġiceler tâ şubĥa dek ney gibi
nālāndur göñül

3. ney:

Gazel 2004

Mısra: 9

*Kamıştan yapılmış, bir arşın
uzunluğunda nefesli bir çalgıdır.
Ney sesi, aşk çıġlıġıdır. Ney
tasavvufi bir terim olarak; mürşid-
i kâmil, sevgiliden haber,
sevgilinin sunduğu kadeh vs. gibi
manaları da ifade eder.*

Ney gibi bil bağlayaldan âh u

efġān itmege

Eşk-i çeşmümden nigārâ toptolu
kandur göñül

4. ney:

Gazel 2004

Mısra: 2

Kamıştan yapılmış, bir arşın uzunluğunda nefesli bir çalgıdır. || Ney sesi, aşk çılgılığıdır. Ney tasavvufi bir terim olarak, manevi yönden Hz. Muhammed'in hakikatine varis olma seviyesine erişmiş mürşit, sevgiliden haber, sevgilinin sunduğu kadeh vs. gibi manaları da ifade eder.

Bir gül-i ra'nā gamından bülbül-i cāndur göñül
Giceler tā şubḥa dek ney gibi nālāndur göñül

5. ney:

Gazel 2116

Mısra: 10

Ney, kamıştan yapılmış, bir arşın uzunluğunda nefesli bir çalgıdır, sesi yanıktır. || Ney sesi, aşk çılgılığıdır. Ney tasavvufi bir terim olarak, sevgiliden haber, sevgilinin sunduğu kadeh vs. gibi manaları da ifade eder.

İy Muḥibbī bezm-i gamda ḥün-ı dil nüş eyleyüp
Yaraşur tā şubḥ olunca ney gibi nālān olam

6. ney:

Gazel 2135

Mısra: 1

Ney, kamıştan yapılmış, bir arşın uzunluğunda nefesli bir çalgıdır, sesi yanıktır. || Ney sesi, aşk çılgılığıdır. Ney tasavvufi bir terim olarak, sevgiliden haber, sevgilinin sunduğu kadeh vs. gibi manaları da ifade eder.

Ney gibi bağı delinmiş bir belā-keş 'āşıkam
Cān-ıla dilberlerüñ yolında ammā sādıqam

7. ney:

Gazel 2135

Mısra: 10

Ney, kamıştan yapılmış, bir arşın uzunluğunda üzerinde delikleri bulunan nefesli bir çalgıdır, sesi yanıktır. || Ney sesi, aşk çılgılığıdır. Ney tasavvufi bir terim olarak, sevgiliden haber, sevgilinin sunduğu kadeh vs. gibi manaları da ifade eder.

Ḥayret içre kim sorarsa bu Muḥibbī ḥālini
Ney gibi bağı delinmiş bir belā-keş 'āşıkam

8. ney:

Gazel 2147

Mısra: 6

Ney, kamıştan yapılmış, bir arşın uzunluğunda nefesli bir çalgıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk çılgılığıdır. Ney tasavvufi bir terim olarak, sevgiliden haber, sevgilinin sunduğu kadeh vs. gibi manaları da ifade eder.

Bezm-i gamda sāgar-ı çeşmümle tolular içüp
İñleyüp tā şubḥa dek ney gibi nālān olmışam

9. neyem:-em

Gazel 2182

Mısra: 8

Ney, kamıştan yapılmış, bir arşın uzunluğunda nefesli bir çalgıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk çılgılığıdır. Ney tasavvufi bir terim olarak, sevgiliden haber, sevgilinin sunduğu kadeh vs. gibi manaları da ifade eder.

Nāya döndi 'ışk-ıla her üstüñvān
Giceler tā şubḥ iniler ben neyem

10. ney:

Gazel 2321

Mısra: 5

Ney, kamıştan yapılmış, bir arşın uzunluğunda nefesli bir çalgıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk çılgılığıdır. Ney tasavvufi bir terim olarak, sevgiliden haber, sevgilinin sunduğu kadeh vs. gibi manaları da ifade eder.

Gül yüzünsüz ney gibi efgān ider cān bülbülü
Hiç olur mı bülbül-i bī-çāre ḥāmūs iy şanem

11. neyim:-im

Gazel 2351

Mısra: 2

Ney, kamıştan yapılmış, bir arşın uzunluğunda nefesli bir çalgıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk çılgılığıdır. Ney tasavvufi bir terim olarak, sevgiliden haber, sevgilinin sunduğu kadeh vs. gibi manaları da ifade eder.

Şem'-i ḥüsne yanmaga pervāneyim
Yanmayup 'ışk āteşine yā neyim

12. neyler:-ler

Gazel 2361

Mısra: 5

Ney, kamıştan yapılmış, bir arşın uzunluğunda nefesli bir çalgıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk

çılgılığıdır. Ney tasavvufi bir terim olarak, sevgiliden haber, sevgilinin sunduğu kadeh vs. gibi manaları da ifade eder.

Bezm-i gamda giceler efgān idüp neyler gibi
Sāgar-ı çeşmümle dem dem ḥün-ı dil nüş eyledüm

13. ney:

Gazel 2376

Mısra: 12

Ney, kamıştan yapılmış, bir arşın uzunluğunda nefesli bir çalgıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk çılgılığıdır. Ney tasavvufi bir terim olarak, sevgiliden haber, sevgilinin sunduğu kadeh vs. gibi manaları da ifade eder.

Çün Muḥibbī figāna bağladı dil
Ney gibi inlemeyüp pes n'idelüm

14. ney:

Gazel 2377

Mısra: 5

Ney, kamıştan yapılmış, bir arşın uzunluğunda nefesli bir çalgıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk çılgılığıdır. Ney tasavvufi bir terim olarak, sevgiliden haber, sevgilinin sunduğu kadeh vs. gibi manaları da ifade eder.

Ney gibi bezm içinde inlemege
Niçe taşnif-i 'amel ben bilürem

15. ney:

Gazel 2493

Mısra: 5

Ney, kamıştan yapılmış, bir arşın uzunluğunda nefesli bir çalgıdır, sesi yanıktır. Ney sesi, aşk çılgılığıdır. Ney tasavvufi bir terim olarak, sevgiliden haber, sevgilinin sunduğu kadeh vs. gibi manaları da ifade eder.

Ney gibi bagrum delindi kāmētüm ceng oldı āh
Bezm-i gamda nālemi güş eylesün saz isteyen

nevāb:

1. neyābam:-am

Gazel 2302

Mısra: 12

Bulamamak.

Beni maḥv itdi şöyle āteş-i 'ışk
Ararsam bu vücūdumı neyābam

nevçün:

1. neyçün:

Gazel 2287

Mısra: 5

Ne için, neden, hangi sebeple.

Didüm neyçün sıduñ dil şisesin āh
Didi ğam yime kim ben şişe-
bāzam

ne-v-idem:

1. ne-y-idem:

Gazel 2234

Mısra: 1

Ne yapayım, elden ne gelir.

Yakdı beni hicr ile ğam n'idem
n'idem āh ne-y-idem
Bulmadum bu derde em n'idem
n'idem āh ne-y-idem

2. ne-y-idem:

Gazel 2334

Mısra: 2

Ne yapayım, elden ne gelir.

Yakdı beni hicr ile ğam n'idem
n'idem āh ne-y-idem
Bulmadum bu derde em n'idem
n'idem āh ne-y-idem

3. ne-y-idem:

Gazel 2334

Mısra: 4

Ne yapayım, elden ne gelir.

Hicr ü cefā cevri sitem miñnet ü
ğam derd ü elem
Yazdı çün alnuma raqam n'idem
n'idem āh ne-y-idem

4. ne-y-idem:

Gazel 2334

Mısra: 6

Ne yapayım, elden ne gelir.

Yandı firakıyla ciger kalmadı bu
tende eğer
Āteşe döyer mi beşer n'idem
n'idem āh ne-y-idem

5. ne-y-idem:

Gazel 2334

Mısra: 8

Ne yapayım, elden ne gelir.

İklīm-i hüsnün hanısın sinemde
cānum cānısın
Derdli gönül dermānısın n'idem
n'idem āh ne-y-idem

6. ne-y-idem:

Gazel 2334

Mısra: 10

Ne yapayım, elden ne gelir.

Ol serv-quad nev-restedür zülfinde
gönlüm bestedür
Miskīn Muħibbī ĥastadur n'idem
n'idem āh ne-y-idem

n'evle-:

1. n'eylerem:-r, -em

Gazel 2171

Mısra: 9

Ne yapayım, elden ne gelir.

İy Muħibbī n'eylerem bāğ-ı cinān
u kevşeri
Bir lebi şirīn yüzi gül gülsitānum
var benüm

2. n'eylerem:-r, -em

Gazel 2273

Mısra: 11

Ne yapayım, elden ne gelir.

N'eylerem sünbül ü gül nergis ü
reyhān u çemen
Çün yiter dīde saçı vü ĥatt u 'ārızı
gülüm

n'evler:

1. n'eyler:

Gazel 2054

Mısra: 9

*"Ne yapar? Elinden ne
gelir?" anlamına gelir.*

Muħibbī 'ışk eri n'eyler dimişler
'ār u nāmūsı
Anuñçün şişe-i nāmı uşadup
tārumār itdüm

nevler:

1. neyler:

Gazel 2223

Mısra: 8

Çok ve çeşitli şeyler.

Yitmez mi yitdi baña cefā cevriñ
iy perī
Bir yañadan neyler idüp bu
zemāne hem

n'evler:

1. n'eyler:

Gazel 2175

Mısra: 7

Ne yapar.

Melāmet ehli n'eyler 'ār u namus
Çün 'ārün şişesini senge çaldum

2. n'eyler:

Gazel 2195

Mısra: 8

Ne yapar.

Şeb-i hicriñde iy dilber komaz bir
dem beni tenha
Ferah-şādīyi n'eyler dil ğamuñla
çünkü yār oldum

3. n'eyler:

Gazel 2211

Mısra: 7

Ne yapar, elinden ne gelir.

Perī-rūsın revā mıdur yanuñda
Ehremen n'eyler
İşidüp görelı bunı dili dīvāne mī-
kerdem

n'evlerem:

1. n'eylerem:

Gazel 2116

Mısra: 6

Ne yapayım, elimden ne gelir.

Bulmışam gönlüm ĥarābında
vişālūñ gencini
N'eylerem ma'mürlik şimden girü
virān olam

2. n'eylerem:

Gazel 2261

Mısra: 9

Ne yapar, ne ederim.

Sensüzün ben bu cihānı n'eylerem
Öz cānumdan bile bizār olmuşam

3. n'eylerem:

Gazel 2324

Mısra: 4

Ne yapayım, elden ne gelir.

Nem olupdur niçe yıldur göz
yaşından şehr-i dil
Korkaram yıkıla bu virāne bilmen
n'eylerem

n'evletem:

1. n'evletem:

Gazel 2322

Mısra: 10

Ne yapayım, elden ne gelir.

Ĝarkā virdi eşk-i çeşmüm 'ākıbet
dil mülkini
İy Muħibbī bu gözi giryāna bilmen
n'evletem

2. n'evletem:

Gazel 2325

Mısra: 8

Ne yapayım, elden ne gelir.

İrmedin şirīn lebine bu Muħibbī
cān virüp
Düşdi dil Ferhād-veş kühsāra
bilmen n'evletem

n'evleyem:

1. n'evleyem:

Gazel 2017

Mısra: 6

Ne yapayım, ne çare?.

Sırr-ı 'ışkı saklar-ıdum sinede
cânım gibi

N'evleyem bu âh u zâr- ıla 'ayân
eyler göñül

2. n'evleyem:

Gazel 2097

Mısra: 1

Ne yapayım, elden ne gelir.

Kalmadı dilde kararum yandı
cânım n'evleyem
Göklere irişdi âhumdan dumanum
n'evleyem

3. n'evleyem:

Gazel 2322

Mısra: 1

Ne yapayım, elden ne gelir.

Düşdi göñlüm bir saçı reyhâna
bilmen n'evleyem
Ol sebebden olmışam dîvâne
bilmen n'evleyem

4. n'evleyem:

Gazel 2322

Mısra: 2

Ne yapayım, elden ne gelir.

Düşdi göñlüm bir saçı reyhâna
bilmen n'evleyem
Ol sebebden olmışam dîvâne
bilmen n'evleyem

5. n'evleyem:

Gazel 2330

Mısra: 11

Ne yapayım, elden ne gelir.

N'evleyem bir çäre bu bî-çäre
bulmaz vaşlına
Dem-be-dem aña taqarrübde
rakîbe düşmenüm

6. n'evleyem:

Gazel 2463

Mısra: 6

Ne yapayım, elden ne gelir.

Hüsn dükkânında gayrılar irüp
şeftâlûya
Âh kim ancak irişdüm n'evleyem
ayvâya ben

7. n'evleyem:

Gazel 2097

Mısra: 2

Ne yapayım, elden ne gelir.

Kalmadı dilde kararum yandı
cânım n'evleyem
Göklere irişdi âhumdan dumanum
n'evleyem

8. n'evleyem:

Gazel 2097

Mısra: 4

Ne yapayım, elden ne gelir.

'Arz-ı hâl itmege yâra bende tākāt
kalmadı
Gitdi elden mest-i 'ışk oldum
zebânım n'evleyem

9. n'evleyem:

Gazel 2097

Mısra: 6

Ne yapayım, elden ne gelir.

İsterem yaşum revân idem gel iy
serv- i revân
Söyle aksun mı buyur rûh-ı
revânım n'evleyem

10. n'evleyem:

Gazel 2097

Mısra: 8

Ne yapayım, elden ne gelir.

Her kişi yâra irtür bulur tarîk-i
müstakîm
Ben ki gümrâham gidüpdür
hânümânım n'evleyem

11. n'evleyem:

Gazel 2097

Mısra: 10

Ne yapayım, elden ne gelir.

Pend idüp dirler Muhibbî eyleme
dîvânelik
Hâlüme komaz beni derd-i
nihânım n'evleyem

12. n'evleyem:

Gazel 2109

Mısra: 8

Ne yapayım, elden ne gelir.

İtdüm o serv ayagina gözüm yaşın
revân
Gelmez kenâra n'evleyem ol yâr-ı
muhterem

13. n'evleyem:

Gazel 2128

Mısra: 1

Ne yapayım, elden ne gelir.

N'evleyem âh pür-cefâ sevdüm
Tâli'ümdür ki bî-vefâ sevdüm

14. n'evleyem:

Gazel 2322

Mısra: 4

Ne yapayım, elden ne gelir.

Mülk-i dil yıkıldı sensüz iy şeh-i
hübân meded
Yakmadur pâyân 'aceb hicrâna
bilmen n'evleyem

15. n'evleyem:

Gazel 2322

Mısra: 8

Ne yapayım, elden ne gelir.

Zülf-i ser-keşden göñül kurtılsa
hâzır gamzeler
Ol saçı sünbül gözi mestâne
bilmen n'evleyem

16. n'evleyem:

Gazel 2322

Mısra: 6

Ne yapayım, elden ne gelir.

İrmeden vaşluña cânâ korkaram
bâd-ı ecel
Suna baña bir kadeç peymâne
bilmen n'evleyem

17. n'evleyem:

Gazel 2323

Mısra: 1

Ne yapayım, elden ne gelir.

Düşdi göñlüm bir gözi bîmârâ
bilmen n'evleyem
Bilmedüm bir çäre ben bî-çäre
bilmen n'evleyem

18. n'evleyem:

Gazel 2323

Mısra: 2

Ne yapayım, elden ne gelir.

Düşdi göñlüm bir gözi bîmârâ
bilmen n'evleyem
Bilmedüm bir çäre ben bî-çäre
bilmen n'evleyem

19. n'evleyem:

Gazel 2323

Mısra: 4

Ne yapayım, elden ne gelir.

Uzun uzun iy müselmânlar ser-i
zülf-i nigâr
Bağladı bu göñlümi zünnâra
bilmen n'evleyem

20. n'evleyem:

Gazel 2323

Mısra: 6

Ne yapayım, elden ne gelir.

Zerre-veş kaldum ayakda gün
yüzünden dür olup
‘Alemlere içre olmuşam âvâre bilmen
n’eyleyem

21. n’eyleyem:
Gazel 2323
Mısra: 8
Ne yapayım, elden ne gelir.

Hûn-ı dildür gözlerümden döstlar
her dem gelen
Lâle gibi oldu bagrum kara bilmen
n’eyleyem

22. n’eyleyem:
Gazel 2323
Mısra: 10
Ne yapayım, elden ne gelir.

Küh-ı ğamda cân feda kıldı
Muhibbi irmedi
Ol leb-i şîrîn şeker-güftâra bilmen
n’eyleyem

23. n’eyleyem:
Gazel 2324
Mısra: 1
Ne yapayım, elden ne gelir.

Düşdi gönlüm bir şeh-i hûbâna
bilmen n’eyleyem
Olmuşam Mecnûn gibi dîvâne
bilmen n’eyleyem

24. n’eyleyem:
Gazel 2324
Mısra: 2
Ne yapayım, elden ne gelir.

Düşdi gönlüm bir şeh-i hûbâna
bilmen n’eyleyem
Olmuşam Mecnûn gibi dîvâne
bilmen n’eyleyem

25. n’eyleyem:
Gazel 2324
Mısra: 6
Ne yapayım, elden ne gelir.

Hâr elinden bagrı hûn olmuş belâlu
bûlbûlem
Ol saçı sünbül gül-i hândâna
bilmen n’eyleyem

26. n’eyleyem:
Gazel 2324
Mısra: 8
Ne yapayım, elden ne gelir.

Leşker-i ğam ğâret itdi uşbu gönül
şehrini
Hâlümü kim ‘arz ide sultâna
bilmen n’eyleyem

27. n’eyleyem:
Gazel 2324
Mısra: 10
Ne yapayım, elden ne gelir.

Serv-kaddünsüz Muhibbî ‘âleme
kılmaz nazar
Bu gönül meyl eylemez seyrâna
bilmen n’eyleyem

28. n’eyleyem:
Gazel 2325
Mısra: 1
Ne yapayım, elden ne gelir.

Düşdi gönlüm bir kamer ruhsâra
bilmen n’eyleyem
Olmuşam gündün güne bî-çâre
bilmen n’eyleyem

29. n’eyleyem:
Gazel 2325
Mısra: 6
Ne yapayım, elden ne gelir.

Küh-ı ğamda kalmışam ölmek
muğarrerdür baña
Döstlar bu derdüme bir çâre
bilmen n’eyleyem

30. n’eyleyem:
Gazel 2325
Mısra: 4
Ne yapayım, elden ne gelir.

Leylî zülfünüñ hayâliyle bugün
Mecnûn gibi
Deşt-i ğamda olmuşam âvâre
bilmen n’eyleyem

31. n’eyleyem:
Gazel 2325
Mısra: 2
Ne yapayım, elden ne gelir.

Düşdi gönlüm bir kamer ruhsâra
bilmen n’eyleyem
Olmuşam gündün güne bî-çâre
bilmen n’eyleyem

nevir:

1. neyyirüm:-üm
Gazel 2317
Mısra: 9
*Cisim haline gelmiş nur,
güneş ve ay.*

Neşâtum ‘işretüm bezmüm
çerâğüm neyyirüm şem ‘üm
Turuncum nâr u nârencüm benüm
şem’-i şebistânüm

nezzâre kıl-:

1. nezzâre kıl-:
Gazel 2084
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Bakmak, seyretmek.

Bedende dâğlarum yarışur ki
gözler idüp
Nigâra her birisinden anuñ nezzâre
kılam

nezzâre-i rû eyle-:

1. nezzâre-i rû eyle-:
Gazel 2199
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Sevgilinin yüzünü seyretmek.

Her kaçan çeşmüm açup nezzâre-i
rû eyledüm
Akıdup serv ayasına yaşımı cû
eyledüm

2. nezzâre-i rû eyle-:
Gazel 2201
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Yüzünü seyretmek.

Gülşen içre dün gece nezzâre-i rû
eyledüm
Şubha dek feryâd idüp bûlbülleyin
gü eyledüm

nezzâre-i serv-i şanavber eyle-:

1. nezzâre-i serv-i şanavber eyle-:
Gazel 2187
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Selvi boylu sevgiliyi
seyretmek.*

Serv kaddüñ görmezem amma ki
anuñ yâdına
Varuban nezzâre-i serv-i şanavber
eyleyem

niçe:

1. niçeye:-(y)e
Gazel 2001
Mısra: 7
*Daha ne kadar, ne vakte
kadar.*

Niçeye dek agladursın hicr-ile bu
hastayı
Cevr-ise hâdden geçüpdür bâri luft
it cânüm al

2. niçe:
Gazel 2016
Mısra: 9

"Bir çok, hayli." anlamlarını taşıyan miktar zarfı.

Gizlü rāzı bu Muḥibbī'nün niçe fāş olmasun
Dil ise dīvānedür dildār-ısa
maḥrem degül

3. niçe:

Gazel 2272

Mısra: 6

"Bir çok, hayli." anlamlarını taşıyan miktar zarfı.

Gül bulunmaz ḥārsuz dilber de yok
ağyārsuz
Dil niçe nālān olup kan dökmesün
her an gözüm

4. niçe:

Gazel 2070

Mısra: 2

"Bir çok, hayli." anlamlarını taşıyan sıfat.

Geçdi 'ömrüm āh kim mihr ü
vefāyı görmedüm
Niçe yıldur ḥasta-ḥāl oldum devayı
görmedüm

5. niçe:

Gazel 2075

Mısra: 1

"Bir çok, hayli." anlamlarını taşıyan sıfat.

Niçe yıldur bilmedün kapuḍa
aḥvālüm benüm
Ben perişānam meger zülfün bile
ḥālüm benüm

6. niçe:

Gazel 2131

Mısra: 8

"Bir çok, hayli." anlamlarını taşıyan sıfat.

Merdüm-i çeşmüm döker pāyına
her dem gevherin
Hiç dükenmez niçe yıldur sanki
gevher kāniyam

7. niçe:

Gazel 2062

Mısra: 7

"Nasıl" anlamında soru zarfı.

Bilse idi niçe olurmuş gedalık
zevkini
Tagıdup dārātını derviş olurdu şāh
Cem

8. niçe:

Gazel 2236

Mısra: 8

"Nasıl" anlamında soru zarfı.

Gün yüzün görmeyeli oldı karañu
bu cihān
Bilmezem niçe geçer hafta vü meh
sālüm benüm

9. niçe:

Gazel 2249

Mısra: 8

"Nasıl" anlamında soru zarfı.

Gördüm yazıda bir miḥnet
maḥabbet fark yok
Ḥayret aldı bilmedüm bunu niçe
imlā kılam

10. niçe:

Gazel 2262

Mısra: 8

"Nasıl" anlamında soru zarfı.

Raḥmet eyle bu dil-i ḡam- dīdeme
Niçe dürlü dürlü ḡam-dīde'em

11. niçe:

Gazel 2024

Mısra: 6

"Bir çok, hayli" anlamlarında sıfat.

Dürr ü cevherle tolu baḥr-ı
ma'ānīdür gönül
Bī-nihāyet niçe sırlar olur andan
āşikār

12. niçe:

Gazel 2179

Mısra: 2

"Bir çok, hayli" anlamlarında sıfat.

Çün ḥırāmān ḡadd-ile sen serv-i
bālāyı görem
Niçe sırlara müzeyyen olmuş ol
cāyı görem

13. niçe:

Gazel 2262

Mısra: 10

"Bir çok, hayli" anlamlarında sıfat.

Sun Muḥibbī'ye lebün tiryākini
Mār-ı zülfünden niçe sem-dīde'em

14. niçe:

Gazel 2297

Mısra: 3

"Bir çok, hayli" anlamlarında sıfat.

Niçe yıllar sırr-ı 'ışkı sīnem içre
saklayup
Gözlerüm yaşını döküm āḥir ifşā
eyledüm

15. niçe:

Gazel 2298

Mısra: 12

"Bir çok, hayli" anlamlarında sıfat.

Dōstlar ḡavvās olup taldum ma'ānī
baḥrına
Niçe gevherler bulup bu nazmı
inşā eyledüm

16. niçe:

Gazel 2300

Mısra: 2

"Bir çok, hayli" anlamlarında sıfat.

Leblerün yād eyleyüp her yaña ben
menzil kılam
Ḥāke saçup eşk-i çeşmüm niçe la'l
ḥāşıl kılam

17. niçe:

Gazel 2324

Mısra: 3

"Bir çok, hayli" anlamlarında sıfat.

Nem olupdur niçe yıldur göz
yaşından şeh-r-i dil
Korkaram yıkıla bu vīrāne bilmen
n'eylerem

18. niçe:

Gazel 2329

Mısra: 7

"Bir çok, hayli" anlamlarında sıfat.

Ben niçe maḥbūb ile meyden
geçem kim zāhidā
Āb-ı 'ışk-ıla yogurdılar ezelden
tiynetüm

19. niçe:

Gazel 2036

Mısra: 1

Çok, pek çok, birçok.

Gerçi kim kaḡ' eyledüm hicran
ilinde niçe yol
Bāb-ı vaşl-ı dil-rübāya bulmadum
hergiz vuşul

20. niçe:

Gazel 2036

Mısra: 10

Çok, pek çok, birçok.

'Ālem içre saña beñzer pādīşāhum
yok benüm
Var Muḥibbī gibi kapuḍa senün
biñ niçe kul

21. niçe:

Gazel 2254

Mısra: 10
"Bir çok, hayli" anlamlarında
kullanılan kelime.

Muhibbî tîğ-ı cevrenden şehîd-i
'ışk olam âhîr
Bite gül lüle kabrümden ola niçe
'alâmet hem

22. niçe:

Gazel 2055

Mısra: 12

"Bir çok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan kelime.

Bi-hamdi'llâh ki dîdârı müyesser
oldı dildârûñ
Velî ele getirünce niçe dürlü elem
çekdüm

23. niçe:

Gazel 2099

Mısra: 5

"Bir çok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan kelime.

Niçe diller bağlayup âhîr beni bend
eyledüñ
Hiç terahhum itmedüñ iy zülfî
tarrârum benüm

24. niçe:

Gazel 2101

Mısra: 12

"Bir çok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan kelime.

Senden özge baña yok 'âlem
içinde bir şâh
Var işigüñde benüm gibi senüñ
niçe gülâm

25. niçe:

Gazel 2124

Mısra: 4

"Bir çok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan kelime.

Gülşen-i hüsnünde cânâ gıceler
bülbül-şifât
Şubh olınca anda niçe âh u zârı
görmüşem

26. niçe:

Gazel 2133

Mısra: 5

"Bir çok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan kelime.

Niçe biz zülfî hevâsına yilüp şâm u
seher
Dili Manşür-şifât zülfine berdâr
idelüm

27. niçe:

Gazel 2136

Mısra: 2

"Bir çok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan kelime.

Her kaçan eş'ârum içre leblerin
yâd eyleyem
Niçe şîrîn lebleri bu yolda Ferhâd
eyleyem

28. niçe:

Gazel 2141

Mısra: 3

"Bir çok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan kelime.

'Ahd kılduñ niçe yıldur varayım
bir gün diyü
Ol deme irdüm diyü âh çâr olupdur
gözlerüm

29. niçe:

Gazel 2160

Mısra: 5

"Bir çok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan kelime.

Niçe yıllardur çeker dil döstüm
hicrûñ yükün
Biraz zebân-ıla olur mı takrîr
eyleyem

30. niçe:

Gazel 2160

Mısra: 10

"Bir çok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan kelime.

İy Muhibbî cehd kılma gamdan
olmazsın hâlâş
Böyledür taqdîr çün ben niçe
tedbîr eyleyem

31. niçe:

Gazel 2161

Mısra: 9

"Bir çok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan kelime.

Muhibbî mahzen-i dilden
çıkardum niçe cevherler
Eli nâdânuñ irmesün diyü yârâna
taşşurdum

32. niçe:

Gazel 2163

Mısra: 4

"Bir çok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan kelime.

Eger olmaz-isa senden bulunmaz
derdüme dermân
Niçe yıllar-durur derde düşüp
'ışkuñla bîmâram

33. niçe:

Gazel 2164

Mısra: 12

"Bir çok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan kelime.

Sensüz günümü sorma ki ne nev'-
ile geçer
Hicrân deminde ya niçe şebhâ-yı
târ hem

34. niçe:

Gazel 2165

Mısra: 8

"Bir çok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan kelime.

Hamdü-lillâh gâlib olup nefsi-
şüma 'âkıbet
Niçe yıllar gerçi kim anuñ-ıla ceng
eyledüm

35. niçe:

Gazel 2172

Mısra: 9

"Bir çok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan kelime.

Niçe yıldur beklerem yoluñı
virmezsin selâm
Ummazam bir nesne cânâ merhâbâ
olsun direm

36. niçe:

Gazel 2179

Mısra: 10

"Bir çok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan kelime.

İy Muhibbî hiç dil-i şeydânâ
beñzer bulmayam
'Âlemi geşt eyleyüben niçe
şeydâyı görem

37. niçe:

Gazel 2183

Mısra: 6

"Bir çok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan kelime.

Baña ölmekden ise düşvâr hicran
kışşası
Niçe yıldur Ka'be küyuñda senüñ
kurbânuñam

38. niçe:

Gazel 2192

Mısra: 14

"Bir çok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan kelime.

Virmedüñ iy dil tabîbi bir cevâb
Niçe yıllardur Muhibbî hasteyem

39. niçe:

Gazel 2194

Mısra: 11

"Bir çok, bir hayli"
anlamlarında kullanılan kelime.

Niçe yıllar bu gönül 'ışkı ile hasta
iken
Ol tabîbe bu Muhibbî dimedi
bîmâr oldum

40. niçe:
Gazel 2197
Mısra: 3

"Bir çok, bir hayli"
anlamlarında kullanılan kelime.

Yoluñi niçe yıllardur gelesin diyü
iy dilber
Oturdum görmedüm derdâ hemân
dîde-çehâr oldum

41. niçe:
Gazel 2203
Mısra: 1

"Bir çok, bir hayli"
anlamlarında kullanılan kelime.

Geçdi 'ömrüm niçe bir iy dil seni
gâfil kılam
Çirk-i dünyâya mülevves mest-i lâ-
ya'kıl kılam

42. niçe:
Gazel 2230
Mısra: 7

"Bir çok, bir hayli"
anlamlarında kullanılan kelime.

Niçe görem seni ben h'vâb içinde
Giceyi şubha degin zinde-dâram

43. niçe:
Gazel 2280
Mısra: 6

"Bir çok, bir hayli"
anlamlarında kullanılan kelime.

Serîr-i hüsne şâh olmuş görüp ol
şâh-ı devrânı
Ayagına yüzüm sürüp niçe biñ
bedre zer çekdüm

44. niçe:
Gazel 2282
Mısra: 7

"Bir çok, bir hayli"
anlamlarında kullanılan kelime.

Niçe tahrîr idem ben süz-ı 'ışkı
Yanar destümde kâğıdla kalem
hem

45. niçe:
Gazel 2288
Mısra: 9

"Bir çok, bir hayli"
anlamlarında kullanılan kelime.

Ma'ânî kânına irdüm çıkardum
niçe gevherler
Kimisin eyledüm mahzen kimin
yârâna taşurdum

46. niçe:
Gazel 2290
Mısra: 2

"Bir çok, bir hayli"
anlamlarında kullanılan kelime.

Feşâhat bahrına gâvvâş olup
daldum güzâr itdüm
O deryâdan niçe dürler çıkardum
âşikâr itdüm

47. niçe:
Gazel 2299
Mısra: 5

"Bir çok, bir hayli"
anlamlarında kullanılan kelime.

Sırr-ı 'ışkı niçe pinhân eyleyem
şimden girü
Olmuşam rüsvâ-yı şehri küçe-i
bâzâr hem

48. niçe:
Gazel 2342
Mısra: 12

"Bir çok, bir hayli"
anlamlarında kullanılan kelime.

Bilmeyesin ne 'aceb uşbu Muhibbî
kuluñi
Niçe yıllar ser-i zülfünde giriftârüñ
olam

49. niçe:
Gazel 2344
Mısra: 6

"Bir çok, bir hayli"
anlamlarında kullanılan kelime.

Genc-i vaşlın ister-iseñ anı dilde
iste kim
Niçe yıllardur harâb olmuş yatur
virâneyim

50. niçe:
Gazel 2377
Mısra: 6

"Bir çok, bir hayli"
anlamlarında kullanılan kelime.

Ney gibi bezm içinde inlemege
Niçe taşnîf-i 'amel ben bilürem

51. niçe:
Gazel 2070
Mısra: 3

"Bir çok, hayli." anlamlarını
taşıyan zarf.

Bend-i zülfünde didüm var niçe
biñ şeydâlaruñ

Didi haqqâ bir senüñ tek mübtelâyı
görmedüm

52. niçe:
Gazel 2083
Mısra: 2

"Bir çok, hayli." anlamlarını
taşıyan sıfat.

Her dem şehâb-ı âh-ıla bārân olan
yaşum
Bahır-ı gam içre niçe mercân olan
yaşum

53. niçe:
Gazel 2086
Mısra: 9

Nasıl.

Niçe bulam genc-i hüsnuñe senüñ
ben dest-res
Görinen zülfeynüñi iki taraf mâr
añladum

54. niçe:
Gazel 2104
Mısra: 7

"Nasıl, ne şekilde"
anlamlarına gelen soru zarfı.

Cevr ü cefâña niçe taħammül ider
bu dil
Âhen-dilem meger ki cihânda
yâhüd taşam

55. niçe:
Gazel 2424
Mısra: 4

"Nasıl, ne şekilde, hangi
surette" anlamlarına gelen ifade.

Yâra 'arz eylemege hâlümü bir
kimsene yok
Niçe râzî olayım gerdiş-i
devrânımdan

56. niçe:
Gazel 2116
Mısra: 2

Çok, pek çok, birçok.

Niçe bir zikr eyleyüp la'l-i lebüñ
sekrân olam
Ya niçe esrâr-ı haţtuñ zikr idüp
hayrân olam

57. niçe:
Gazel 2117
Mısra: 5

Nasıl. || Fiilin önüne gelerek
anlatılan hareketin olmasına,
yapılmasına imkan bulunmadığını
anlatır.

Gayrılar lutfin görür cân niçe ârâm
eylesün

Cevr-i bî-dâdı ki ol ârâm-ı cāndan
görmüşem

58. niçe:

Gazel 2118

Mısra: 1

"Bir çok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan kelime.

Niçe yıl meyhâne hıştımı bâlîn
eyledüm
Tâ ki tavr-ı rind-i mey-ıvârı ben
âyîn eyledüm

59. niçesi: -si

Gazel 2124

Mısra: 9

"Bir çok, bir hayli"

anlamlarında kullanılan kelime.

İy Muhibbî gîll u gışdan niçesi kâl
olmayam
Püte-i hicr içre ben zer gibi nârı
görmüşem

60. niçe:

Gazel 2229

Mısra: 3

Nasıl.

Bu derd-i gamı saña niçe 'arz
ideyin âh
Yüzün göricek çünkü olur lâl
zebānum

61. niçe:

Gazel 2272

Mısra: 2

O yüzden, o sebeple, ondan
ötürü.

Yād-ı la'lüñle nigārâ hün-feşân
oldı gözüm
Hicrûñ-ile niçe istersen çünân oldı
gözüm

62. niçe:

Gazel 2151

Mısra: 12

"Bir çok, hayli" anlamlarında

kullanılan sıfat.

Leblerün dârü 'ş-şifāsından
Muhibbî hastadır
Niçe yıldur aınmayup itdün
ferâmüş iy şanem

63. niçe:

Gazel 2360

Mısra: 5

"Bir çok, hayli" anlamlarında

kullanılan sıfat.

Yine 'ummân-ı eşkümden
çıkardum niçe gevherler

Olaldan 'ışk-ıla gāvvaş belâ
deryāsına taldum

64. niçe:

Gazel 2457

Mısra: 7

"Bir çok, hayli" anlamlarında

kullanılan sıfat.

Niçe kanlar içdi hiç kanmadı hünî
gözlerün
Ola kim kanum içüp fi'l-cümle
bārî kanasın

65. niçe:

Gazel 2460

Mısra: 15

"Bir çok, hayli" anlamlarında

kullanılan sıfat.

Niçe meh-pâreler sevdi Muhibbî
Sentün tek görmedüm bir pür cefâ
ben

66. niçe:

Gazel 2483

Mısra: 12

"Bir çok, hayli" anlamlarında

kullanılan sıfat.

Saña beg dirse birkaç gün sakın
dünyāya aldanma
Senün gibi niçe yavru uçurmuş
aşyanından

67. niçe:

Gazel 2371

Mısra: 14

Evren, kainat, dünya. ||

İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Cür'a-i cām-ı maḥabbetden
Muhibbî mest olup
'Älemün niçe geçer ak u karasın
bilmedüm

68. niçe:

Gazel 2380

Mısra: 3

Nasıl, ne şekilde.

Niçe tahrîr eylesem derd-i dilüm
ahvâlini
Yazmak itsem yanuma düşüp bile
aglar kalem

69. niçe:

Gazel 2389

Mısra: 6

Nasıl.

Görmezem uyhu yüzün hâli hayâli
gelicek
Niçe rāḥat olayım hâne toludur
megeşüm

70. niçe:

Gazel 2399

Mısra: 9

Nasıl.

Muhibbî sen gedâ bende vişâlin
niçe istersin
Ne lâyıksın aña sen ol ola sultân-ı
'âlem hem

71. niçe:

Gazel 2413

Mısra: 8

Nasıl.

İy döst n'ola yüzüme ger bir güle
baksan
Bu cevri ü cefâ âtesine niçe yanam
ben

72. niçe:

Gazel 2429

Mısra: 6

Nasıl.

Degüldür metn-i hüsnünî sentün
şerḥ eylemek mümkün
Olur 'âciz zebân anda niçe ta'bir
olasın sen

73. niçe:

Gazel 2430

Mısra: 3

Nasıl.

Niçe pinhan itmeyem sînemde
'ışkuñ gencini
Almışam rüz-ı ezelde anı naqd-i
cāna ben

74. niçe:

Gazel 2441

Mısra: 6

Çok, pek çok, birçok.

İy gönül ger dirse mihr idem saña
aldanma kim
Niçe kerre aldanup gördün anuñ
sen yaresin

75. niçe:

Gazel 2443

Mısra: 6

Nasıl.

Çagurur dellâl-ı 'ışk bir büse yüz
biñ cānadur
Ehl-i dil bir cāna mâlik niçe bāzâr
eylesün

76. niçe:

Gazel 2466

Mısra: 7

Nasıl, ne şekilde.

La'l-i şîrîntüne cānā ben niçe cān
virmeyem
Bu tārîk-i 'ışkda eksük miyem
Ferhād'dan

77. **niçe:**
Gazel 2473
Mısra: 8
Nasıl.

Şāne ile zülfüñi yine perīşān
eyledüñ
Bu sebebden ehl-i dil niçe perīşān
olmasun

78. **niçe:**
Gazel 2477
Mısra: 2
Nasıl.

Nedendür bilmek isterseñ döner
hūna gözüñ yaşın
Arayup bul niçe kaynar ciger
tagında gör başın

79. **niçe:**
Gazel 2479
Mısra: 10
Nasıl.

Hānekāh içre Muḥibbī hūy u hāya
bakmagil
Gör şadālar niçe çıkar güşe-i
meyhāneden

80. **niçe:**
Gazel 2482
Mısra: 5
Nasıl.

Niçe vaşf ideyim ruḥşāruñ iy dōst
Baña yig görünüñr bāğ-ı iremden

81. **niçe:**
Gazel 2485
Mısra: 9
Nasıl.

Vaşlına niçe bulursın iy Muḥibbī
dest-res
Olasın sen bir gedā ol pādīşāh-ı
kāmrān

82. **niçesi:-si**
Gazel 2495
Mısra: 8
Nasıl.

Zülfî zencîrine düşdüñse ḥalās
istemegil
Bu delülikle dilā niçesi ḡuldan
çıkasın

83. **niçe:**
Gazel 2499

Mısra: 1
Nasıl.

Gör nice cevlān ider bu dil
semendin gözle sen
Ehl-i 'ışka bend için zülfî
kemendin gözle sen

84. **niçe:**
Gazel 2499
Mısra: 9
Nasıl.

Niçe pā-māl ola diñ yāra Muḥibbī
derdmen
Kūh-ı mihnetde dil-i endühmendin
gözle sen

niçe bir:

1. **niçe bir:**
Gazel 2063
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Daha ne kadar, ne vakte
kadar.*

Saña yitmez mi kim āhuñ duhānı
pîç pîç oldı
Niçe bir başda sevdā dil-rübānuñ
kākülinden hem

2. **niçe bir:**
Gazel 2063
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Daha ne kadar, ne vakte
kadar.*

Niçe bir bu çemende lāle-veş pür
dāğ ola sinem
Ferāgat eyledüm geçdüm şabā gibi
gülinden hem

3. **niçe bir:**
Gazel 2069
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Ne vakte kadar, daha ne
kadar.*

Niçeye dek yakayım dāğ-ı hicri
sinemde
Ümîd-i vaşl-ıla niçe bir intizārı
çekem

4. **niçe bir:**
Gazel 2069
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Ne vakte kadar, daha ne
kadar.*

Muḥibbī bülbül-i güyā gibi
gülsitānda

Niçe bir inleyüben bu belā-yı ḥārî
çekem

5. **niçe bir:**
Gazel 2074
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Ne vakte kadar, daha ne
kadar.*

Niçe bir rüzigāra yalvarayım
Baña büyuñ ki yāra yalvarayım

6. **niçe bir:**
Gazel 2082
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Ne vakte kadar, daha ne
kadar.*

Niçe bir şüfî āb içelüm
Sākīyā sun berü şarāb içelüm

7. **niçe bir:**
Gazel 2084
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Ne vakte kadar, daha ne
kadar.*

Muḥibbī olmaz-ı mış 'āşıkuñ
sitāresi çün
Şeb-i ḡam içre niçe bir yaşum
sitāre kılam

8. **niçe bir:**
Gazel 2116
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Ne vakte kadar, daha ne
kadar.*

Niçe bir zıkr eyleyüp la'l-i lebüñ
sekrān olam
Ya niçe esrār-ı ḥaṭṭuñ zıkr idüp
ḥayrān olam

9. **niçe bir:**
Gazel 2195
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Ne vakte kadar, daha ne
kadar.*

Niçe bir gāret eylesin didüm dil
şehrini iy ḡam
Beni bilmez misin didi ki yağmacı
tatar oldum

10. **niçe bir:**
Gazel 2228
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Ne vakte kadar, daha ne
kadar.*

Niçe bir saklayam sînemde 'ışkuñ
İdem halka anı âhumla fâşum

11. **niçe bir:**
Gazel 2234

Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Ne vakte kadar, daha ne
kadar.*

Niçe bir pinhân idüp 'ışkumı zâhir
itmege
Göz yaşın sîm eyleyüp bu çehremi
de zer kılam

12. **niçe bir:**
Gazel 2283

Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Ne vakte kadar, daha ne
kadar.*

Niçe bir rûze-i hicrûñ dutalum
Hilâl ebrûñı göster ola bayram

13. **niçe bir:**
Gazel 2299

Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Ne vakte kadar, daha ne
kadar.*

Gel yiter kıldıñ beni vaşluñ
hârîminden cüdâ
Niçe bir cevri ü cefâlar kıl vefâ
yek-bâr hem

14. **niçe bir:**
Gazel 2355

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Ne vakte kadar, daha ne
kadar.*

Niçe bir gam yiyüben âb içelüm
Devri-i güldür gelüñ şarâb içelüm

15. **niçe bir:**
Gazel 2356

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Ne vakte kadar, daha ne
kadar.*

Dehr elinden niçe bir zehr-ile gam
nüş idelüm
Der-i meyhânede 'aql u dili
medhûş idelüm

16. **niçe bir:**
Gazel 2358

Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Ne vakte kadar, daha ne
kadar.*

Bize farz olmuş-iken olmamız
İslâma zahir
Niçe bir oturalum bunca günâhı
çekelüm

17. **niçe bir:**
Gazel 2471

Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Daha ne kadar, ne vakte
kadar.*

Şâne urduñ zülfüñe şad pâre kıldıñ
göñlümi
Hây zâlim niçe bir göñlüm perîşân
idesin

18. **niçe bir:**
Gazel 2455

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Ne vakte kadar, daha ne
kadar.*

Qullaruñuz niçe bir zulm-ıla bî-dâd
idesin
Pâdişehsin demidür 'adl kılup dâd
idesin

19. **niçe bir:**
Gazel 2455

Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Ne vakte kadar, daha ne
kadar.*

Güşına almaz gül-i nev çün senüñ
efğânuñı
Niçe bir iy bülbül-i şürîde feryâd
idesin

niçe kez:

1. **niçe kez:**
Gazel 2055

Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Birçok defa, çok kere.

Ser-i küymü dildârüñ varuban
görmedüm aşlâ
Niçe kez hufyeten geldi didiler
müttehem çekdüm

2. **niçe kez:**

Gazel 2205
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Çok kere, pek çok defa.

Kime dâd itsün Muhibbî sen şeh-i
bî-dâddan
Bir kez güş itmedüñ ben niçe kez
dâd eyledüm

niçe kim:

1. **niçe kim:**

Gazel 2054
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*... Olduğu gibi anlamıyla iki
cümleyi birbirine bağlar.*

Dirîgâ gül gibi yârüñ fiğânım
güşına girmez
Olup bülbül gibi nâlân niçe kim âh
u zâr itdüm

niceler:

1. **niceler:**

Gazel 2007
Mısra: 4
Birçokları, nice kimseler.

Yürî cân nakdini harc eyle metâ'-ı
gamı al
Assı itdi niceler uydı bu bâzâra
göñül

niçeye dek:

1. **niçeye dek:**

Gazel 2069
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Ne zamana kadar .

Niçeye dek şeb-i gamda firâk-ı
yârî çekem
Şabâha zinde çıkup nâle ile zârî
çekem

2. **niçeye dek:**

Gazel 2069
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ne zamana kadar .

Niçeye dek yakayım dâğ-ı hicri
sînemde
Ümîd-i vaşl-ıla niçe bir intizârî
çekem

3. **niçeye dek:**

Gazel 2133
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Ne vakte kadar, daha ne
kadar.*

Çün Muhibbî ele girmez n'idelüm
sa'y-ile yâr
Gele dervîş olalum niçeye dek 'âr
idelüm

4. **niçeye dek:**

Gazel 2136
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Daha ne kadar, ne vakte
kadar.*

Pādīşāh olduŋsa cānā Tañrı' dan
korkmaz mısın
Niçeye dek āsītānuña varup dād
eyleyem

5. niçeye dek:-(y)e

Gazel 2184

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Ne vakte kadar, daha ne
kadar.*

Öldür bu ben 'āşıkı ırgür
murāduma
Pes niçeye dek ta' nā bed-ḥvāha
çekem

6. niçeye dek:

Gazel 2247

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Ne zamana kadar.

Niçeye dek cān figār sīne mecrūḥ
ola
Merhem-i vaşluñla bu zaḥma
devāyı isterem

7. niçeye dek:

Gazel 2247

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Ne zamana kadar.

Niçeye dek cān figār sīne mecrūḥ
ola
Merhem-i vaşluñla bu zaḥma
devāyı isterem

8. niçeye dek:

Gazel 2247

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Ne zamana kadar.

Niçeye dek cān figār sīne mecrūḥ
ola
Merhem-i vaşluñla bu zaḥma
devāyı isterem

9. niçeye dek:

Gazel 2249

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

Ne zamana kadar.

Āşiyānı yücedür irmek aña
mümkün degül
Niçeye dek inleyüp ḥasretle āh u
vā kılām

10. niçeye dek:

Gazel 2266

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Ne zamana kadar.

Niçeye dek 'ışk bāzārında ğam
ḥāşıl kılām
Çend sūzam çend nālem çend
derd-i dil kılām

11. niçeye dek:

Gazel 2266

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Ne zamana kadar.

Niçeye dek rüy-ı ḥübāna dil ü cān
bağlayam
Zindegānī 'ömrümi bu dehr ara
müşkil kılām

12. niçeye dek:

Gazel 2296

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Ne zamana kadar.

Niçeye dek saklayam 'ışkuñı iy
serv-i ḥrām
Göz yaşıyla faş idüp karşuñda
sīne-çäk olām

13. niçeye dek:

Gazel 2300

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Ne zamana kadar.

Ger ğamıyla cān virem gel iy
'ömür terk it beni
Niçeye dek uşbu āsān işümi müşkil
kılām

14. niçeye dek:

Gazel 2311

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Ne zamana kadar.

Niçeye dek bağlanam ben zülfinüñ
zünnārına
Ruḥlarına karşı yigdür dil
müselmān eyleyem

15. niçeye dek:

Gazel 2454

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Ne zamana kadar.

Nār-ı ğam ile niçeye dek böyle
yanam ben
Olmaya 'aceb tatlu cānumdan
usanam ben

16. niçeye dek:

Gazel 2457

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Ne zamana kadar.

Niçeye dek idesin şürde vü
dīvānelik
Olmadı mı iy gönül şimden girü
uslanasın

17. niçeye dek:

Gazel 2001

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Na zamana kadar.

Niçeye dek agladursın hicr-ile bu
ḥastayı
Cevr-ise ḥadden geçüpdür bārī lutf
it cānum al

n' için:

1. n' için:

Gazel 2006

Mısra: 6

Neden, niçin, hangi sebeble.

Men ' idersin kūyına varsam beni
itden beter
İy rakīb-i rü-siyeh n' için olursın
böyle dāl

2. n' için:

Gazel 2371

Mısra: 10

Neden, niçin, hangi sebeble.

'Ömrini 'aşıklarun kesmek degülse
kaşdı ger
Ya n' için her dem keser zülf-i dü-
tāsın bilmedüm

n' id-:

1. n' iderler:-er, -ler

Gazel 2415

Mısra: 9

Ne yapmak, neyine yarar.

Bulanlar derdi dermānı n' iderler
Çün anuñ derd olur derdine
dermān

n' id-:

1. n' idersin:-er, -sin

Gazel 2497

Mısra: 8

Ne yaparsın, elinden ne gelir.

Var-iken 'aşıklarun meyl eyleme
ağyāra gel
Zāğlar şaydın n' idersin sen ki
şahbāz olasın

n' idelim:

1. n' idelim:

Gazel 2373

Mısra: 2

*Elinden bir şey gelmemek,
başa gelen durumu kabullenmek
anlamında bir söz.*

İdelüm vaşfuñı heves n'idelüm
Cân virelüm bu yolda pes n'idelim

n'idelüm:

1. n'idelüm:
Gazel 2376

Mısra: 2
*Elinden bir şey gelmemek,
başa gelen durumu kabullenmek
anlamında bir söz.*

Oldı 'ışka çü hem-nefes n'idelüm
Gitmez ölince bu heves n'idelüm

2. n'idelüm:
Gazel 2133

Mısra: 9
Ne yapayım, elden ne gelir.

Çün Muhibbî ele girmez n'idelüm
sa'y-ile yâr
Gele dervîş olalum niçeye dek 'âr
idelüm

3. n'idelüm:
Gazel 2369

Mısra: 4
Ne yapayım, elden ne gelir.

Ne kadar cehdi derem Ka'be-i
küyüña irem
Sa'y-ile olmaz imiş vaşla müyesser
n'idelüm

4. n'idelüm:
Gazel 2373

Mısra: 1
*Elinden bir şey gelmemek,
başa gelen durumu kabullenmek
anlamında bir söz.*

İdelüm vaşfuñı heves n'idelüm
Cân virelüm bu yolda pes n'idelim

5. n'idelüm:
Gazel 2373

Mısra: 4
*Elinden bir şey gelmemek,
başa gelen durumu kabullenmek
anlamında bir söz.*

Var mıdur hîç vişâl 'âlemde
Bulmaduk aña dest-res n'idelüm

6. n'idelüm:
Gazel 2373

Mısra: 6
*Elinden bir şey gelmemek,
başa gelen durumu kabullenmek
anlamında bir söz.*

Mürdeye cân virürdi her nefesi
Bize irmedi ol nefes n'idelüm

7. n'idelüm:
Gazel 2373

Mısra: 8
*Elinden bir şey gelmemek,
başa gelen durumu kabullenmek
anlamında bir söz.*

Gül yüzi şevkı-y-ile şubha degin
Olalum bülbüle hem-nefs n'idelüm

8. n'idelüm:
Gazel 2373

Mısra: 10
*Elinden bir şey gelmemek,
başa gelen durumu kabullenmek
anlamında bir söz.*

Çignedür bir bölük fütâdeleri
Sürer üstümüze feres n'idelüm

9. n'idelüm:
Gazel 2373

Mısra: 12
*Elinden bir şey gelmemek,
başa gelen durumu kabullenmek
anlamında bir söz.*

Zâhîde hür gerek baña nigâr
Her kişide var bu heves n'idelüm

10. n'idelüm:
Gazel 2373

Mısra: 14
*Elinden bir şey gelmemek,
başa gelen durumu kabullenmek
anlamında bir söz.*

Ğam gelürse Muhibbî ğam yime
kim
Ğamsuz olmaz cihânda kes
n'idelüm

11. n'idelüm:
Gazel 2376

Mısra: 1
*Elinden bir şey gelmemek,
başa gelen durumu kabullenmek
anlamında bir söz.*

Oldı 'ışka çü hem-nefes n'idelüm
Gitmez ölince bu heves n'idelüm

12. n'idelüm:
Gazel 2376

Mısra: 8
*Elinden bir şey gelmemek,
başa gelen durumu kabullenmek
anlamında bir söz.*

Mânî' oldı ruñına irmege âh
Zülfî imiş anuñ 'ases n'idelüm

13. n'idelüm:
Gazel 2376

Mısra: 12
*Elinden bir şey gelmemek,
başa gelen durumu kabullenmek
anlamında bir söz.*

Çün Muhibbî figâna bağladı dil
Ney gibi inlemeyüp pes n'idelüm

14. n'idelüm:
Gazel 2376

Mısra: 10
*Elinden bir şey gelmemek,
başa gelen durumu kabullenmek
anlamında bir söz.*

Hele büseñ biz iltimâs idelüm
Olmaz-ısa da mültemes n'idelüm

15. n'idelüm:
Gazel 2376

Mısra: 6
*Elinden bir şey gelmemek,
başa gelen durumu kabullenmek
anlamında bir söz.*

Zâhîde kevşer ü baña leb-i yâr
Var her kesde bir heves n'idelüm

16. n'idelüm:
Gazel 2376

Mısra: 4
*Elinden bir şey gelmemek,
başa gelen durumu kabullenmek
anlamında bir söz.*

Bulmadı leblerine kimse anuñ
Câmeden ğâyır dest-res n'idelüm

n'idem:

1. n'idem:
Gazel 2004

Mısra: 16
*Ne yapayım, elden bir şey
gelmediği durumlarda kullanılan
bir söz.*

Gerçi sevmek sen güzeller şâhını
haddüm degül
Söz kabül itmez n'idem başına
sultândur gönül

2. n'idem:
Gazel 2380

Mısra: 1
*Ne yapayım, elden bir şey
gelmediği durumlarda kullanılan
bir söz.*

Âh kim derdâ n'idem eksük degül
derd ü elem
Anuñ için hâlî olmaz tâ seher bu
gözde nem

3. n' idem:

Gazel 2139

Mısra: 2

Ne yapayım, elden ne gelir.

Göklere irişdi gerçi âh u efgânum
benüm

Saňa irişmez n' idem iy mâh-ı
tâbânüm benüm

4. n' idem:

Gazel 2334

Mısra: 1

Ne yapayım, elden ne gelir.

Yakdı beni hicr ile ğam n' idem
n' idem âh ne-y-idem
Bulmadum bu derde em n' idem
n' idem âh ne-y-idem

5. n' idem:

Gazel 2334

Mısra: 1

Ne yapayım, elden ne gelir.

Yakdı beni hicr ile ğam n' idem
n' idem âh ne-y-idem
Bulmadum bu derde em n' idem
n' idem âh ne-y-idem

6. n' idem:

Gazel 2334

Mısra: 2

Ne yapayım, elden ne gelir.

Yakdı beni hicr ile ğam n' idem
n' idem âh ne-y-idem
Bulmadum bu derde em n' idem
n' idem âh ne-y-idem

7. n' idem:

Gazel 2334

Mısra: 2

Ne yapayım, elden ne gelir.

Yakdı beni hicr ile ğam n' idem
n' idem âh ne-y-idem
Bulmadum bu derde em n' idem
n' idem âh ne-y-idem

8. n' idem:

Gazel 2334

Mısra: 4

Ne yapayım, elden ne gelir.

Hicr ü cefâ cevri ü sitem miñnet ü
ğam derd ü elem
Yazdı çün alnuma raqam n' idem
n' idem âh ne-y-idem

9. n' idem:

Gazel 2334

Mısra: 4

Ne yapayım, elden ne gelir.

Hicr ü cefâ cevri ü sitem miñnet ü
ğam derd ü elem
Yazdı çün alnuma raqam n' idem
n' idem âh ne-y-idem

10. n' idem:

Gazel 2334

Mısra: 6

Ne yapayım, elden ne gelir.

Yandı firakıyla cigir kalmadı bu
tende eşer
Âteşe döyer mi beşer n' idem
n' idem âh ne-y-idem

11. n' idem:

Gazel 2334

Mısra: 6

Ne yapayım, elden ne gelir.

Yandı firakıyla cigir kalmadı bu
tende eşer
Âteşe döyer mi beşer n' idem
n' idem âh ne-y-idem

12. n' idem:

Gazel 2334

Mısra: 8

Ne yapayım, elden ne gelir.

İqlim-i hüsünüñ hanısın sînemde
cânüm cânısın
Derdlü gönül dermânısın n' idem
n' idem âh ne-y-idem

13. n' idem:

Gazel 2334

Mısra: 8

Ne yapayım, elden ne gelir.

İqlim-i hüsünüñ hanısın sînemde
cânüm cânısın
Derdlü gönül dermânısın n' idem
n' idem âh ne-y-idem

14. n' idem:

Gazel 2334

Mısra: 10

Ne yapayım, elden ne gelir.

Ol serv-quad nev-restedür zülfinde
gönlüm bestedür
Miskîn Muhibbî hastadur n' idem
n' idem âh ne-y-idem

15. n' idem:

Gazel 2334

Mısra: 10

Ne yapayım, elden ne gelir.

Ol serv-quad nev-restedür zülfinde
gönlüm bestedür
Miskîn Muhibbî hastadur n' idem
n' idem âh ne-y-idem

n' ider:

1. n' ider:

Gazel 2242

Mısra: 13

Ne yapar, ne eder, neylemek.

İtdi saçı şeydâ beni bilmem n' ider
sevdâ beni

'İşk itmeden rüsvâ beni irgür
merâma iy şanem

2. n' ider:

Gazel 2254

Mısra: 7

Ne yapar, ne eder.

Selâmet gözlemez 'âşık n' ider
nâmüs-ıla 'ârî
Giriftâr-ı ğam-ı 'ışqam olup küy-ı
melâmet hem

3. n' iderem:-em

Gazel 2281

Mısra: 3

Ne etmek, ne yapmak.

Baňa büyüñ yite cânâ n' iderem
fâriğam gülden
Gözüme almazam servi çü sensin
serv-i âzâdum

niğâh:

1. niğâh:

Gazel 2003

Mısra: 10

Bakış, bakma, nazar.

Büse itdiyse lebüñden döstüm kan
itmedi

Bu Muhibbî 'ye neden egri niğâh
eksük degül

niğâr:

1. niğârı:-ı

Gazel 2167

Mısra: 3

Resim gibi güzel sevgili.

Niğârı seyr ider gördüm başında
turna telleri
Anı şâyid itmege elden gönül
şahbâzını saldum

2. niğârı:-ı

Gazel 2286

Mısra: 9

Resim gibi güzel sevgili.

Muhibbî bir nazar görsem niğârı
Yitürmişem özümü şâbir olsam

3. niğârâ:-a

Gazel 2004

Mısra: 10

*Resmedilmiş, resmi yapılmış;
put II put gibi güzel sevgili.*

Ney gibi bil bağlayaldan āh u
efgān itmege
Eşk-i çeşmümden nigārā toptolu
kandur gönül

4. **nigārā:--ā**
Gazel 2004
Mısra: 10
Resim gibi güzel sevgili.

Ney gibi bil bağlayaldan āh u
efgān itmege
Eşk-i çeşmümden nigārā toptolu
kandur gönül

5. **nigārā:--ā**
Gazel 2008
Mısra: 5
Resim gibi güzel sevgili.

Ṭālī 'ümdendür nigārā gün yüzüñ
göstermeyen
Yoḥsa 'ışkumla şehāb u zülf-i
müşg-efşān degül

6. **nigār:-, -, -**
Gazel 2047
Mısra: 3
*Resim. || Resim gibi güzel
sevgili.*

İster-iseñ ki gelüp gül gibi açıla
nigār
Derd-ile āh kılup dīdeñe di giryān
ol

7. **nigāruñ:--uñ**
Gazel 2055
Mısra: 16
Resim gibi güzel sevgili.

Muḥibbī sāğār-ı çeşmüm tolu dürr
ile mercānı
Nigāruñ pāyına bir bir döküp
ḥaḳḳa'l-ḳadem çekdüm

8. **nigār:**
Gazel 2057
Mısra: 5
*Nakiş, resim, suret. || Resim
gibi güzel sevgili.*

Sürdiyse ben fütādeyi kūyından ol
nigār
Vardukça aña daḥı beter ola
rağbetüm

9. **nigārā:--ā, -**
Gazel 2064
Mısra: 5
*Resim, nakiş. || Resim gibi
güzel sevgili.*

Kā'be'dür kūyuñ nigārā eyledüm
çünkü tavāf
Cānumı ḳurbāna al def' eyle
sergerdānıgum

10. **nigārā:-a**
Gazel 2084
Mısra: 8
Resim gibi güzel sevgili.

Bedende dāğlarum yarışur ki
gözler idüp
Nigārā her birisinden anuñ nezzāre
kılam

11. **nigārı:-ı**
Gazel 2124
Mısra: 1
Resim gibi güzel sevgili.

Cāme-i zer-baft-ile dün ol nigārı
görmüşem
Serv gibi salınur-iken ben o yārı
görmüşem

12. **nigārā:-ā**
Gazel 2138
Mısra: 3
Resim gibi güzel sevgili.

Ka'be-i kūyuñ nigārā mesken
olmuşdur baña
Andan artuk bir yirüm yokdur
ğarīb üftādeyem

13. **nigārā:-ā**
Gazel 2156
Mısra: 7
Resim gibi güzel sevgili.

Tiğ-ı cevruñden nigārā yüzümi
döndürmezem
Eyler-iseñ günde yüz biñ bagrumı
dilim dilim

14. **nigāruñ:-uñ**
Gazel 2161
Mısra: 3
Resim gibi güzel sevgili.

Göricek bāğ-ı ḥüsninde nigāruñ
zülf ü ruḥsārın
Saçımı kāfiristāna yüzün imāna
tapşurdum

15. **nigār:**
Gazel 2164
Mısra: 16
Resim gibi güzel sevgili.

Uşbu gazel ki ḥüsn-ile bir
nāzenindür
Ḥācet degül-durur aña nakiş u nigār
hem

16. **nigār-ıla:--ıla**
Gazel 2166
Mısra: 1
Resim gibi güzel sevgili.

Yiter 'ālemde nigār-ıla mey-i
nābum benüm
Ḥūr u kevşer istemem çünkü degül
bābum benüm

17. **nigārā:-ā**
Gazel 2166
Mısra: 3
Resim gibi güzel sevgili.

Secde idelden nigārā varmaz
oldum mescide
Ṭāḳ-ı ebrūsı olupdur çünkü
miḥrābum benüm

18. **nigārı:-ı**
Gazel 2166
Mısra: 9
Resim gibi güzel sevgili.

Düşde görelde nigārı olmuşam
āşüftesi
Ḥaşr olunca dilerem gitmeye bu
ḥvābum benüm

19. **nigārā:-ā**
Gazel 2172
Mısra: 1
Resim gibi güzel sevgili.

Ḥāk-i pāyuñı nigārā tütüyā olsun
direm
'İşk erinüñ ḥasta çeşmine devā
olsun direm

20. **nigārā:-ā**
Gazel 2172
Mısra: 1
Resim gibi güzel sevgili.

Ḥāk-i pāyuñı nigārā tütüyā olsun
direm
'İşk erinüñ ḥasta çeşmine devā
olsun direm

21. **nigārā:-ā**
Gazel 2190
Mısra: 1
Resim gibi güzel sevgili.

Her kaçan görsem nigārā yüzüñi
ḥayrānuñam
Derd-i 'ışk-ıla veli 'ālemde
sergerdānunam

22. **nigārı:-ı**
Gazel 2209
Mısra: 7
Resim gibi güzel sevgili.

İtdüm niyâz u zârî tâ râm idem
nigârî
İtmedi âh te'şîr bu sihr ü bu
füsünüm

23. **nigârâ:-â**
Gazel 2214
Mısra: 5
Resim gibi güzel sevgili.

Seylâb-ı yaşum irişdi nigârâ hâzer
eyle
Nâgâh zarar eyleye ol âsitâna hem

24. **nigârî:-ı**
Gazel 2219
Mısra: 1
Resim gibi güzel sevgili.

Giderdi şabr u hüş u dil nigârî bir
zamân görsem
Belâ vü mihnetüm artar anı ben her
zamân görsem

25. **nigârî:-ı**
Gazel 2219
Mısra: 5
Resim gibi güzel sevgili.

Nigârî bir gice h'vâbda görüp
gâyetde hayrânâm
N'olurdu bilemezem hâlüm eger
yârî 'ayân görsem

26. **nigârâ:-â**
Gazel 2228
Mısra: 1
Resim gibi güzel sevgili.

Nigârâ nâhun ile dil-hırâşum
Ne kim var ğayr-ı 'ışk anı tırâşum

27. **nigârâ:-â**
Gazel 2234
Mısra: 1
Resim gibi güzel sevgili.

Ka'be'dür küyuñ nigârâ anı ger
menzil kılam
Cânı kurbân eyleyüp şükrâne terk-i
ser kılam

28. **nigârûñ:-uñ**
Gazel 2258
Mısra: 9
Resim gibi güzel sevgili.

Nigârûñ şem'-i hüsnine Muhibbî
cân u dil yakdum
Düşüp pervâne-veş pâya yanup bî-
bâl ü per oldum

29. **nigârâ:-â**
Gazel 2263
Mısra: 1
Resim gibi güzel sevgili.

Nigârâ 'ışk-ıla cân u dilümi hâsta
ter gördüm
Anuñçün zülfe dîvâne beste ter
gördüm

30. **nigârâ:-â**
Gazel 2272
Mısra: 1
Resim gibi güzel sevgili.

Yâd-ı la'lüñle nigârâ hün-feşân
oldı gözüm
Hicrûñ-ile niçe istersen çünân oldı
gözüm

31. **nigârâ:-â**
Gazel 2289
Mısra: 3
Resim gibi güzel sevgili.

Leylî saçuñ nigârâ boynuma olsa
zencîr
Mecnûñ gibi cihâna kendüm
melâmet itsem

32. **nigârâ:-â**
Gazel 2296
Mısra: 3
Resim gibi güzel sevgili.

Tîğ-i cevruñle helâk itsen nigârâ lâ
dimem
'Aşıkam 'ışkuñla lâyıkdur ki ben
bî-bâk olam

33. **nigârâ:-â**
Gazel 2302
Mısra: 1
Resim gibi güzel sevgili.

Nigârâ mest-i çeşmünden hârâbam
Beni sanma ki ben mest-i şarâbam

34. **nigârûñ:-uñ**
Gazel 2315
Mısra: 10
Resim gibi güzel sevgili.

İy Muhibbî câm-ı mey nüş eyle
lâ'li yâdına
Kim hayâliyle nigârûñ hoş
şafâmuz var bizüm

35. **nigârâ:-â**
Gazel 2362
Mısra: 13
Resim gibi güzel sevgili.

Nigârâ Kâ'be'dür küyuñ olup
hâlûñ aña esved
Asılmış halkadur güyâ san o zülf-i
dü-tâ kıblem

36. **nigârî:-ı**
Gazel 2363

Mısra: 9
Resim gibi güzel sevgili.

Nigârî seyr ider gördüm yine
gülzâr-ı hüsn içre
Olup bülbül gibi güyâ Muhibbî âh
u zâr itdüm

37. **nigâr:**
Gazel 2373
Mısra: 11
Resim gibi güzel sevgili.

Zâhide hür gerek baña nigâr
Her kişide var bu heves n'idelüm

38. **nigârâ:-â**
Gazel 2378
Mısra: 1
Resim gibi güzel sevgili.

Nigârâ bâğ-ı hüsnünde yüzüñ
gülzâra beñzetdüm
Aña karşu bu dil murğımı murğ-ı
zâra beñzetdüm

39. **nigârûñ:-uñ**
Gazel 2379
Mısra: 3
Resim gibi güzel sevgili.

'Arızı gül bir lebi meygün nigârûñ
yâdına
Giceler mest ü hârâb olup şehër
mañmür olam

40. **nigârâ:-â**
Gazel 2398
Mısra: 1
Resim gibi güzel sevgili.

Kara zülfüñi görelen nigârâ bî-
karâr oldum
Geleden başuma sevdâ perîşân
rüzigâr oldum

41. **nigârâ:-a**
Gazel 2401
Mısra: 8
Resim gibi güzel sevgili.

İrişen tîr-i gamze yaraların
'Arz idelüm nigârâ 'azm idelüm

42. **nigârâ:-â**
Gazel 2441
Mısra: 1
Resim gibi güzel sevgili.

Görmek isterseñ nigârâ sinemüñ
sen yarasın
Uşta hançer uşta sine hıdmete tek
yarasın

43. **nigâr:**
Gazel 2442

Mısra: 7
Resim gibi güzel sevgili.

Dirler cefâ vü cevri ni terk eyledi
niğâr
Didüm olur mı bir kişi kim koya
‘âdetin

44. **niğârum:-um**
Gazel 2449
Mısra: 4
Resim gibi güzel sevgili.

‘İşk câmın nûş idüp düşdüm belâ
şahrâsına
Dür olalıdan niğârum bu dil-i
mehcûrdan

45. **niğârâ:-â**
Gazel 2460
Mısra: 1
Resim gibi güzel sevgili.

Niğârâ görmedüm senden vefâ ben
Anuñçün saña direm pür-cefâ ben

46. **niğârûn:-uñ**
Gazel 2460
Mısra: 11
Resim gibi güzel sevgili.

Niğârûn zülfi çevgânına başum
Dimişdüm top idem itdüm edâ ben

47. **niğârı:-ı**
Gazel 2461
Mısra: 10
Resim gibi güzel sevgili.

‘Âşıkam dîdârûna ister Muhibbî
vaşluñı
Senden artuk iy perî-rû niğârı
sevmezim

niğîn:

1. **niğîn:**
Gazel 2432
Mısra: 6
*Yüzük, yüzük kaşı. || Yüzük
şeklinde mühür, mühür.*

Kâmetüm halka olup eşküm
olaldan seng-i la‘l
İtdiler ol hâteme ehl-i şafâ anı
niğîn

niğ-rû:

1. **niğ-rüyân:-(y)an**
Gazel 2251
Mısra: 5
Güç, kuvvet.

Niğ-rüyân gerçi kim ‘âlemde bî-
haddür velî

Lîk dilde cânda iden câ nâmın
dimeyem

nihâde:

1. **nihâde:**
Gazel 2061
Mısra: 2
*Sonuna geldiği kelimelere
“koymuş, konulmuş” anlamları
katarak Farsça usulüyle birleşik
sıfatlar yapar.*

Ol serv-i nâz gül gibi dâyim
küşade kim
Yâhûd kamer gibi külehi kec
nihâde kim

nihâl:

1. **nihâlem:-em**
Gazel 2267
Mısra: 4
*Fidan. || Fidan gibi taze ve
düzgün vücutlu sevgili.*

Ağla dîvâne gönül hâşret-ile gel
şeb ü rûz
Geşte-i serv-i kad ü taze nihâlem
ne kılam

2. **nihâlüm:-üm**
Gazel 2317
Mısra: 7
Fidan.

Hîredmendüm Hüdâvendüm
nihâlüm zâhirüm pendüm
Kubâdum husrevüm mîrüm cihân
iklîmine şâhum

3. **nihâlûn:-üñ**
Gazel 2475
Mısra: 2
*Fidan gibi taze ve düzgün
vücutlu sevgili.*

Seyr-i gülzâr itmeyem gül-ruğ
cemâlûñ var-ken
Serve kılmayam nazar nâzûk
nihâlûñ var-iken

nihâl-i serv-kad:

1. **nihâl-i serv-kağ:**
Gazel 2299
Mısra: 13
Kelime Tipi: -
Servi boylu fidan.

İy Muhibbî ol nihâl-i serv-kağ gül-
ruhsuzım
Hâr görünür çeşmüme cümle gül ü
gülrâr hem

nihân:

1. **nihân:**
Gazel 2001
Mısra: 1
*Gizlenmiş, saklı. ||
Bilinmeyen, görünmeyen,
seçilemeyen. || Giz,sır.*

Gözlerümden ger nihân olduñsa iy
zîbâ-cemâl
Sîneden nağşuñ hayâlî gitmek
olmuşdur muhâl

nihân evle-:

1. **nihân eyle-:**
Gazel 2099
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gizlemek, saklamak.

Gösterüp evvel yüzüñi eyledüñ
âhîr nihân
Bu ne şive bu ne ‘işvedür meded
yârum benüm

nihân evler:

1. **nihân eyler:--r, -**
Gazel 2017
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Gizlemek, saklamak.

Derd-i hicrûñi şehâ gerçi nihân
eyler gönül
İllâ vaşluñ añıcak vây ki fiğân
eyler gönül

nihân ol-:

1. **nihân ol-:**
Gazel 2048
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Gizlenmek.

Görmeye seni her kişi cân gibi
nihân ol
İllâ ki bu ben ‘âşıka gün gibi ‘ayân
ol

2. **nihân ol-:**
Gazel 2415
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Görünmez olmak, gizlenmek.

Nihân olalı gün yüzüñ gözümden
Akıdur dîdeler yaş yirine kan

3. **nihân ol-:**
Gazel 2001
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Görünmez olmak, gizlenmek.

Gözlerümden ger nihān olduñsa iy zibā-cemāl
Sīneden nakşuñ hayālī gitmek olmuşdur muhāl

nihāyet:

1. nihāyet:

Gazel 2243

Mısra: 3

Sonunda, en sonunda.

Bār-ı gümümla bu ten sengīn iken nihāyet
Yirden götürdi yaşum müşkil olup sükūnum

2. nihāyet:

Gazel 2028

Mısra: 7

Son. || Sınır.

Bahr-ı 'ışkuñ nite kim yokdur nihāyet tūlına
'Arz kılmak kışsa-i zūlfūñ dağı tūl-ı emel

nihāyeti yok:

1. nihāyeti yok:

Gazel 2084

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Sonu yok.

Bu cevri u zulmı baña sorma kim nihāyeti yok
Sayılmaz anı eger haşre dek şümāre kılam

nikāb:

1. nikāb:

Gazel 2179

Mısra: 3

Yüz örtüsü, peçe.

Şaf şaf olmuş 'aşıkuñ keşf eylegil yüzden nikāb
Ben kimem ki isteyem yüzüñi tenhāyī görem

2. nikāb:

Gazel 2215

Mısra: 5

Örtü, perde, sevgilinin kendi iradesiyle aşığı arasına koyduğu engel, hicap.

Dutmasun zulmet cihāmı gel götür yüzden nikāb
Dehri rüşen eyle gün gibi budur sözüm benüm

3. nikābından:-ı, -n, -dan

Gazel 2426

Mısra: 1

Yüz örtüsü, peçe.

Giderse zūlfini ol meh yüzün açsa niķābından
Tūlū' itmese birkaç gün güneş tura hicābından

nıl:

1. nıl:

Gazel 2029

Mısra: 4

Nil Nehri. || Mısır'ın hayat kaynağı olarak bilinen nehirdir ki ülkeyi baştan başa geçerek Akdeniz'e dökülür. Mısır'a sağladığı bereket ve feyiz ile ele alınır. Eski Mısırlılar nehrin taşmaması için her yıl bir kızı nehre atarak kurban ederlermiş. Hz. Ömer döneminde bu adet kaldırılmıştır. Nil kuruma veya donma tehlikesi gösterince Hz. Ömer bir kağıt yazar ve Mısırlılar kağıdı nehre atınca nehir durulur.

Mısr-ı hüsñüñ haķķı iy Yūsuf-cemāl

Kūyuñ içre akdı yaşum hem çü Nıl

2. nıl:

Gazel 2051

Mısra: 6

Nil nehri. || Divan edebiyatında aşğın gözyaşları nehirler gibi akar. Dicle, Nil bu nehirlerdendir.

Fürkatünden iy boyı serv-i hürāmānum benüm
Gözlerüm yaşı olupdur biri Ceyhūñ biri Nıl

3. nıl:

Gazel 2500

Mısra: 11

Nil nehri. || Divan edebiyatında aşğın gözyaşları nehirler gibi akar. Dicle, Nil bu nehirlerdendir.

Nüş it Muħibbī gül gibi cūş idesin tā Nil gibi
Feryād idüp bülbül gibi hoş-hāl olayın bir zamān

4. nıl'e:-e

Gazel 2345

Mısra: 7

Nil nehri.

Muşhaf-ı hüsñüñ haķıyçün Nıl'e döndi gözlerüm

Gönlümün mısrındaki sultānı andım agladım

5. nıl'den:-den

Gazel 2466

Mısra: 4

Nil nehri, Divan edebiyatında aşğın gözyaşları nehirler gibi akar, Nil bu nehirlerdendir.

Mısr-ı hüsñüñ haķķı senden ayrı iy Yūsuf-cemāl
Eşk-i çeşmüm Nıl'den eksük degül hem Şāt'dan

nıl ü cevñün:

1. nıl ü cevñün:

Gazel 2072

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Nil Nehri ve Ceyhun Nehri.

Mısr-ı hüsñüñ haķķıçün iy kāmēti servüm benüm
Gözlerüm yaşına bak kim Nıl ü Ceyhūñ olmuşam

nılüfer:

1. nılüferdür:--dür, -

Gazel 2068

Mısra: 1

Nilüfergiller familyasından, durgun sular ve havuzlarda yetişen, uzun saplı, yuvarlak ve geniş yaprakları su üzerinde yüzen, beyaz, pembe, mavi ve sarı büyük çiçekli su bitkisi.

Başum içre nılüferdür çehre-i zerdüm benüm
Hākdē berg-i hāzāndur rüy-ı pürgerdüm benüm

2. nılüfer:

Gazel 2335

Mısra: 3

Nilüfergiller familyasından, durgun sular ve havuzlarda yetişen, uzun saplı, yuvarlak ve geniş yaprakları su üzerinde yüzen, beyaz, pembe, mavi ve sarı büyük çiçekli su bitkisi.

Su içinde ğarķ olursam tañ mı nılüfer gibi
Mevc urup baħr oldı yaşum aşdı başumdan benüm

ni'met:

1. ni'metin:-i, -n

Gazel 2396

Mısra: 9

*Lutuf eseri olan iyilik, ihsan,
bağış.*

Bugün 'âm itdi dilber ni'metin
Muhibbî Kâys-ves sindi çanagum

ni'met-i şahî:

1. **ni'met-i şahî:**

Gazel 2093

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Padişah nimeti.

Çün vişâlin ârzü eyler gönül
bilmez mi kim
Ni'met-i şâhîye dir mi bir gedâ
aşum benüm

nişân:

1. **nişânnum:-um**

Gazel 2229

Mısra: 6

Belirti, iz, işaret.

Küyuñ dikenini ger bata itün ayagına
Süzen-i müjmele çıkaram ola
nişânnum

2. **nişânidur:--i, --dur**

Gazel 2024

Mısra: 11

İşaret, belirti, iz, alâmet. ||

*İşaret olarak dikilen taş vb. şey. ||
Ateş edilmek istenen hedef,
nişangah.*

Sîne meydanında dikilmiş
nişânidur gönül
Ger maḥabbet Kaf'ını gezse
Muhibbî tañ degül

3. **nişân:**

Gazel 2062

Mısra: 3

İşaret, belirti, iz, alâmet. ||

Ayırıcı işaret, alâmet-i farika.

Öpdi dirler baña la'lün yog-iken
andan nişân
Gerçek olur 'aşık olan kanda ise
müttehem

4. **nişândur:-dur**

Gazel 2126

Mısra: 4

İşaret, belirti, iz, alâmet. ||

Ayırıcı işaret, alâmet-i farika.

Ḳabrüm üzre göresiz ger bite
ḥünün lâleler
Dâğı bagrumdan nişândur rengi
kanumdan benüm

5. **nişânnum:-um**

Gazel 2171

Mısra: 1

İşaret, belirti, iz, alâmet.

Sîne şahrâsında dikküm dil
nişânnum var benüm
Ok u yası elde bir kaşı kemânnum
var benüm

6. **nişân:**

Gazel 2171

Mısra: 5

İşaret, belirti, iz, alâmet.

Kıldan ince mi miyânı yoksa yok
andan nişân
Bilmedüm bu baḥş ara kaldı
gümânnum var benüm

7. **nişânımı:-i, -n, -i**

Gazel 2203

Mısra: 5

İşaret, belirti, iz, alâmet.

Ola ki pâyûñ nişânımı görem diyü
senüñ
Küyuñuñ etrâfını eşkülme âb u gil
kılâm

8. **nişânım:-i, -n**

Gazel 2250

Mısra: 5

İşaret, belirti, iz, alâmet.

Nişânım sormayñ benden raḳîbüñ
Nişânı kalmaya hergiz ola güm

9. **nişânı:-i**

Gazel 2250

Mısra: 6

İşaret, belirti, iz, alâmet.

Nişânım sormayñ benden raḳîbüñ
Nişânı kalmaya hergiz ola güm

10. **nişânım:-i, -n**

Gazel 2275

Mısra: 5

İşaret, belirti, iz, alâmet.

Nişânım sormañuz benden raḳîbüñ
Dilegüm bu ki Ḥaḳ'dan ola ol güm

11. **nişân:**

Gazel 2305

Mısra: 7

*Ateş edilmek istenen hedef,
nişangah.*

'İşk meydânında dikküm sînemi
kıldum nişân
Ġamze okın atmaga ol kaşı yayı
isterem

12. **nişân:**

Gazel 2423

Mısra: 1

*Ateş edilmek istenen hedef,
nişangah.*

Ya kaşı alup ele tîr yine dil kıldı
nişân
Çeşm-i mesti tîğ ele aldı diler kim
döke kan

13. **nişân:**

Gazel 2429

Mısra: 9

*Ateş edilmek istenen hedef,
nişangah.*

Yine şahrâ-yı sîneñde Muhibbî dil
nişân eyle
Ola kim ol kaşı yaya nişân-ı tîr
olasın sen

14. **nişân:**

Gazel 2450

Mısra: 1

*Ateş edilmek istenen hedef,
nişangah.*

Ṭabla-i sînemde cânâ kılmuşamdur
dil nişân
Tîr-i müjgânunuñ atarsañ n'ola iy
kaşı kemân

15. **nişânından:-i, -n, -dan**

Gazel 2483

Mısra: 2

İşaret, belirti, iz, alâmet.

Gönül teslim-i cân eyler elin yur
kendü kanından
Ṭârîḳ-ı 'ışka ki girse geçer nâm u
nişânından

16. **nişân:**

Gazel 2492

Mısra: 6

İşaret, belirti, iz, alâmet.

Sînem üzre çekmiş-idüm ben
elifler şevkuñe
Yoğ-iken gülşende gül daḥı nişân
hem tâkden

nişân eyle:-

1. **nişân eyle:-r, -**

Gazel 2021

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Bir hedefi vurmak için ateşli
silahlara gerekli doğrultuyu
vermek, gezlemek.*

'Âḳıbet eyler cefâ tîrine cân u dil
nişân

Hıç terahhüm eylemez ol kaşı yadan vâz gel

2. **nişân eyle:-r, -**

Gazel 2021

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bir silahın doğrultusunu, atıldığı zaman hedefi vuracak şekilde ayarlamak. .

‘Âkıbet eyler cefâ türine cân u dil nişân

Hıç terahhüm eylemez ol kaşı yadan vâz gel

nişân kıl:-

1. **nişân kıl:-**

Gazel 2120

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bir silahın doğrultusunu, atıldığı zaman hedefi vuracak şekilde ayarlamak.

İy Muhibbî sine sahrasında gel kıl dil nişân

Çün atar gamz okların kaşı kemânım var benüm

nişâne:

1. **nişâne:**

Gazel 2453

Mısra: 1

İşaret, alamet, belirti.

Sinem nişâne kıldı ya kaşı atdı türin Cânım hürüc idende teklîf itdi yirin

2. **nişânesin:-si, -n**

Gazel 2487

Mısra: 2

İşaret, alamet, belirti.

Bin kerre yıkdı bu dil-i mahzûn hânesin
Âhîr belürsüz itdi bu hâne nişânesin

nişân-ı la’l:

1. **nişân-ı la’l:**

Gazel 2042

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Lal taşının izi, lal taşının hatırası.

Şevk-i lebûnle düşeli kühsâr-ı hicre âh

Her seng virdi hûn-ı dil-ile nişân-ı la’l

nişân-ı tîr:

1. **nişân-ı tîr:**

Gazel 2429

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Nişan oku.

Yine şahrâ-yı sineñde Muhibbî dil nişân eyle
Ola kim ol kaşı yaya nişân-ı tîr olasin sen

nişân-ı zahm-ı dendân:

1. **nişân-ı zahm-ı dendân:**

Gazel 2252

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Diş yarasının izi.

Hvâbda buldum ısırdum leblerinden dilberî
Görinen şimdi nişân-ı zahm-ı dendânım benüm

nişâr:

1. **nişâr:**

Gazel 2367

Mısra: 4

Saçma, saçılma, serpme, serpilme.

Cülüs itmege şâh-ı gam gönül tahtına geldükçe
Ayagına nişâr için gözümünden sîm ü zer çekdüm

2. **nişâr:**

Gazel 2395

Mısra: 7

Saçma, saçılma, serpme, serpilme.

Hâk-i pâyûña nişâr için gözüm gevherlerin
Kimini dür kimi la’l kimini mercân eyledüm

nişâr it:-

1. **nişâr it:-**

Gazel 2239

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Saçmak, serpmek, dağıtmak.

Nişâr itmege cânâ ayaguña
Yüzüm zer eyledüm yaşum direm hem

2. **nişâr it:-**

Gazel 2246

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Saçmak, serpmek, dağıtmak.

Hâk-i pâyûña nişâr itmege iy serv-i hürâm
Toptolu dîdelerüm kâseleri dürr-ile sîm

3. **nişâr it:-**

Gazel 2320

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Saçmak, serpmek, dağıtmak.

Kalmadı hicrûnle cânâ tāk olupdur tākātüm
Yoluña cânım nişâr itmekdür âhîr niyyetüm

4. **nişâr it:-**

Gazel 2450

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Saçmak, serpmek, dağıtmak.

Hâk-i pâyûña nişâr itmek için iy serv-i kad
Yüzümü zer eyleyüp kıldum gözüm gevher-feşân

nişâr kıl:-

1. **nişâr kıl:-**

Gazel 2368

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Saçmak, serpmek, dağıtmak.

Hâk-i pâyûña Muhibbî genc-i tab‘uñ kıl nişâr
Aña beñzer ‘âlem içre hürdedânı bulmadum

nişâr-ı sümm-i tavsên kıl:-

1. **nişâr-ı sümm-i tavsên kıl:-am**

Gazel 2225

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Dik başlı atın ayak uçlarına saç-.

Tevsen-i esb ile ger kaşd ide dilber cânuma
Ben de cân nağdin nişâr-ı sümm-i tavsên kılam

nisbet:

1. **nisbet:**

Gazel 2023

Mısra: 6

İnat olsun diye, kıskandırmak ve üzme için. || Kıyas edilirse, göre, nazaran, nispetle.

Mısr-ı hüsnüni aıup hicr içre ger
kan aglasam
Eşküme nisbet benüm kaçre olurdu
cüy-ı Nıl

2. nisbet:

Gazel 2033

Mısra: 1

*Kıyaslama, ölçü. || Bağlılık ,
ilgi.*

Yüsf-ı Mısrı'ye nisbet hüsn-ile
sensin cemil
İster-iseñ gün yüzün göster aña
rüşen delil

3. nisbet:

Gazel 2035

Mısra: 1

*İki şeyin veya parça ile
bütünün nitelik veya nicelik
bakımından birbirine göre olan
durumu, oran. || Kıyas edilirse,
göre, nazaran, nispetle. || İnat
olsun diye, kıskandırmak ve üzmek
için. || İlgi, bağ.*

Gülşen-i küyuña nisbet ravza-i
Rıdvân hacil
Hadd-i gülgünüña zülfünden gül ü
reyhân hacil

4. nisbet:

Gazel 2180

Mısra: 7

*Kıyas edilirse, göre, nazaran,
nispetle.*

Gözlerüm yaşına nisbet kaçredür
cüler benüm
Korkaram cüş u hürüş ile anı deryâ
kılam

5. nisbet:

Gazel 2372

Mısra: 10

*Kıyas edilirse, göre, nazaran,
nispetle.*

Gözlerüm yaşı ser-â-ser 'âlemi
ğark eyledi
Kaçredür yaşuma nisbet şimdi
deryâlar benüm

nisbet evle-:

1. nisbet eyle-:

Gazel 2169

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

*Oranlamak, kıyaslamak,
karşılaştırmak.*

Bâde nisbet eylemiş la'lüne dimiş
beñzerem

Ölmez-isem çokdur anuñla
Muhibbî sohbettüm

nişest:

1. nişest:

Gazel 2217

Mısra: 8

Oturun, oturmuş.

Dilde o perî çünki maķâm u vañan
itdi
Virâneleri eyleyüp iden nişest kim

n'it:

1. n'itsün:-sün

Gazel 2464

Mısra: 12

Ne etmek, ne yapmak.

Dü mâh olupdur iy mâh görmez
yüzün Muhibbî
Ol bî-sitâre n'itsün devr itdi çarĥ-ı
gerdün

nite ki:

1. nite ki:

Gazel 2248

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Cümle başında kendisinden
önce gelen cümledeki hükmü
doğrulamak için "gerçekten,
hakikaten, nasıl ki ... olduğu gibi"
anlamlarında kullanılır.*

Vaşla iren hicri de dilden
gidermesün
Her şadîñün nite ki var âhirinde
ğam

2. nite ki:

Gazel 2273

Mısra: 15

Kelime Tipi: -

*"... Olduğu gibi" anlamıya
iki cümleyi birbirine bağlar.*

Yâr ağıyâra kaçrın nite ki gül hâra
yakın
Bülbül-i şürîdeye tañ mı dönerse
meşelüm

3. nite ki:

Gazel 2273

Mısra: 15

Kelime Tipi: -

*"... Olduğu gibi" anlamıya
iki cümleyi birbirine bağlar.*

Yâr ağıyâra kaçrın nite ki gül hâra
yakın
Bülbül-i şürîdeye tañ mı dönerse
meşelüm

4. nite ki:

Gazel 2417

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*"... Olduğu gibi" anlamıyla
iki cümleyi birbirine bağlar.*

Hüblar şâhı geçer nite ki dilber
hüsn-ile
Sen de iy dîvâne dil 'ışk ehlinüñ
ser-bâzısın

nite kim:

1. nite kim:

Gazel 2028

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Cümle başında kendisinden
önce gelen cümledeki hükmü
doğrulamak için "gerçekten,
hakikaten, nasıl ki ... olduğu gibi"
anlamlarında kullanılır.*

Bahr-ı 'ışkuñ nite kim yokdur
nihâyet tülina
'Arz kılmak kışsa-i zülfün dahı tül-
ı emel

2. nite kim:

Gazel 2052

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Sonuç olarak.

Küy-ı yâra vardugumca gizlenür
mühmel rakıb
Nite kim şir irdüğinde nâ-bedid
olur şağal

3. nite kim:

Gazel 2138

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Cümle başında kendisinden
önce gelen cümledeki hükmü
doğrulamak için "gerçekten,
hakikaten, nasıl ki ... olduğu gibi"
anlamlarında kullanılır.*

La'l-i nâbuñ cür'asından şöyle
mest itdün beni
Döstüm ayılmazam ben nite kim
dünyâdayam

4. nite kim:

Gazel 2351

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Cümle başında kendisinden
önce gelen cümledeki hükmü
doğrulamak için "gerçekten,
hakikaten, nasıl ki ... olduğu gibi"
anlamlarında kullanılır.*

Nite kim hüsn ile sen yektâ-y-isañ
'İşkuñ içre ben dağı bir daneyim

5. nite kim:

Gazel 2353

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Gerçekten, hakikaten, nasıl ki ... olduğu gibi.

İy felek çarhuñ bozılsun olasın ālır
ħarāb

Nite kim odlara yakduñ bu içüm
taşum benüm

6. nite kim:

Gazel 2369

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Cümle başında kendisinden önce gelen cümledeki hükmü doğrulamak için "gerçekten, hakikaten, nasıl ki ... olduğu gibi" anlamlarında kullanılır.

Nite kim olmadı hemtâ saña hüsn
içre begüm
Yok-durur derd ü belâ içre benüm
de bedelüm

7. nite kim:

Gazel 2407

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Cümle başında kendisinden önce gelen cümledeki hükmü doğrulamak için "gerçekten, hakikaten, nasıl ki ... olduğu gibi" anlamlarında kullanılır.

Nite kim hüsnüñ güli dāyim
terakķide-durur
Her gün efzündür şehā mihrüñde
feryādum benüm

8. nite kim:

Gazel 2434

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Cümle başında kendisinden önce gelen cümledeki hükmü doğrulamak için "gerçekten, hakikaten, nasıl ki ... olduğu gibi" anlamlarında kullanılır.

Bahr-ı 'ışka ğarķ olup la'fın
temennâ eyledüm
Nite kim tācir çeker deryā ğamın
sevdā-y-ıçun

9. nite kim:

Gazel 2479

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Cümle başında kendisinden önce gelen cümledeki hükmü doğrulamak için "gerçekten,

hakikaten, nasıl ki ... olduğu gibi" anlamlarında kullanılır.

Ruħlaruñ şevķine sırsam n'ola ben
peymāneyi
Devr-i gülde tevbe sınır nite kim
peymāneden

10. nite kim:

Gazel 2491

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Cümle başında kendisinden önce gelen cümledeki hükmü doğrulamak için "gerçekten, hakikaten, nasıl ki ... olduğu gibi" anlamlarında kullanılır.

Yaralar açsa ne tañ sīneme seylāb-ı
sirişk
Olsa bārān nite kim çāk ide kühsār
etegin

nitekim:

1. nitekim:

Gazel 2326

Mısra: 10

*Gerçekten, hakikaten. ||
Sonuç olarak.*

Hüsn bāğında Muħibbī şubħa dek
zārī kılır
Nitekim bülbül gibi her ğice bī-dār
iñlerem

2. nitekim:

Gazel 2399

Mısra: 2

Cümle başında kendisinden önce gelen cümledeki hükmü doğrulamak için "gerçekten, hakikaten, nasıl ki ... olduğu gibi" anlamlarında kullanılır.

Gelür senden baña luř u keremden
soñra verhem hem
Nitekim şādılık ardınca irişür belā
ğam hem

niyāz:

1. niyāz:--ı, -

Gazel 2030

Mısra: 6

*Bir dileğın yerine getirilmesi için yalvarma, yakarma, rica. ||
Dua.*

Bülbüli Maħmūd idinmiřler olup
güller Ayāz
Bülbül artursa niyāzı nāz ider
turmaz gül

2. niyāzuñ:-uñ

Gazel 2108

Mısra: 9

Dua, tazarru. || Bir dileğın yerine getirilmesi için yalvarma, yakarma, rica.

Muħibbī dā'ımā artur niyāzuñ
Görürsin nāz ider çün nāzeninüm

3. niyāz:

Gazel 2209

Mısra: 7

Dua etmek, dilemek.

İtdüm niyāz u zārī tā rām idem
niğārı
İtmedi āh te'sīr bu siħr ü bu
füsünüm

4. niyāzum:-um

Gazel 2231

Mısra: 2

Bir dileğın yerine getirilmesi için yalvarma, yakarma, rica.

Hırām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

5. niyāzam:-am

Gazel 2287

Mısra: 1

Bir dileğın yerine getirilmesi için yalvarma, yakarma, rica.

Didüm 'ışkuña düşdüm pür
niyāzam
Didi başdan başa ben dağı nāzam

niyāz it-:

1. niyāz it:--se, --m

Gazel 2009

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bir dileğın yerine getirilmesi için yalvarmak, yakarmak, rica etmek.

Ben niyāz itsem senüñ karřuñda iy
serv-i hırām
Sen dağı reftāra gel gülşende bir
dem nāz kıl

niyāz kıl-:

1. niyāz kıl-:

Gazel 2053

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Dua etmek, dilemek. ||
Hürmet ve bağlılığını gösteren bir hareket yapmak.*

Bu Muħibbī dün ü gün kılır
tazarru'la niyāz
Tā ki dilber sīnesinden sīneñe ire
zevāl

nive:

1. niye:

Gazel 2046

Mısra: 9

Niçin, neden?

Pür-cefâya niye virürdüñ Muhibbî
dil didüm
Didi pendüm tutmayup benden
cüdâ oldı gönül

nivvet:

1. niyyet-i-i

Gazel 2102

Mısra: 10

Niyet, maksat.

Ola mı şeyyâd çeşminden gönül
murğı halâş
Dâm-ı zülfinde Muhibbî niyyet-i
hâl eyledüm

2. niyyetüñ:-üñ

Gazel 2157

Mısra: 7

*Bir şeyi yapmayı önceden
kurma, zihinde tasarlama, yapmayı
aklına koyma, yapmaya karar
verme.*

Öldürmek-ise 'aşıkı küyünde
niyyetüñ

Öldür beni ki cümle-i 'uşşâka pend
olam

3. niyyetüm:-üm

Gazel 2320

Mısra: 2

*Bir şeyi yapmayı önceden
kurma, zihinde tasarlama, yapmayı
aklına koyma, yapmaya karar
verme.*

Kalmadı hicrüne cânâ tāk olupdur
tākātüm
Yoluña cānum nişār itmekdür âhîr
niyyetüm

nivvet it-:

1. niyyet it-:

Gazel 2238

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi yapmayı zihinde
tasarlamak, aklına koymak,
yapmaya karar vermek,
niyetlenmek.*

Niyyet itdüm kışsa-i 'uşşâkı taqrîr
eyleyem
Mâh-rûlar cevriñi dağı vefâdarı
dilüm

niyyet-i güzâr id-:

1. niyyet-i güzâr id-:

Gazel 2133

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Gül bahçesine gitmeye karar
vermek.*

Vaqt-i gül irdi yine niyyet-i güzâr
idelüm
Âh u feryâd-ıla bülbülleri hem zâr
idelüm

nizâ':

1. nizâ':

Gazel 2172

Mısra: 12

Çekişme, kavga, anlaşmazlık.

Bu Muhibbî vaşlın ister bir yaña
dağı gönül
Gel nizâ' itme ne saña ne baña
olsun direm

nokta:

1. nokta:

Gazel 2382

Mısra: 7

*Nokta, nokta kadar küçük. II
Yok denecek kadar küçük hayal
edilmesi yönüyle sevgilinin dudağı.*

Nokta agzından virüp kılca
miyânından haber
Hâmdü-lillâh 'ışk içinde ehl-i idrâk
olmuşam

2. nokta:

Gazel 2199

Mısra: 7

*Nokta, nokta kadar küçük, yok
denecek kadar küçük hayal
edilmesi yönüyle sevgilinin dudağı.*

Nuţka kâdir olmadum ki nokta
diyem agzına
Mümiyânı fikri ile cismümi mü
eyledüm

3. nokta:

Gazel 2338

Mısra: 7

*Nokta II Aşğın gönlündeki
yara.*

Nokta dökdi eşk-i çeşmüm yine
sîne levhine
Tâ ki 'ışkuñ hâlini bilmekte bir
remmâl olam

4. noktaldur:-lar, -dur

Gazel 2375

Mısra: 3

*Nokta , şiirde sevgilinin
yüzündeki ben bağlamında
kullanılır.*

Noktaldur muşhaf-ı rüyunda yir
yir hâller
Târ-ı zülfüñ her biri müşg-i
Tatâr'umdur benüm

5. noktaya:-(y)a

Gazel 2498

Mısra: 7

*Kalemin kağıda bir defa
dokunması ile meydana gelen ufak
şekil. II Gözle görülemeyecek
kadar küçük parça, zerre.*

Agzına kim mîm dir kim noktaya
teşbîh ider
Hoş hayâl eyler velî kıldur diyen
ince bilin

6. noktasın:-sı, -n

Gazel 2500

Mısra: 9

Belli bir yer.

Açup bu sînem tahtasın döküdüm
sirişküm noktasın
Bilmege 'ışkuñ nüktesin remmâl
olayın bir zamân

nokta-i la 'l-i lebi:

1. nokta-i la 'l-i lebi:

Gazel 2447

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Sevgilinin nokta gibi kırmızı
dudağı.*

Nokta-i la 'l-i lebiyle mü miyânı
farkını
Fehm idemez degme kes olmasa
'aql-ı hürdebîn

n'ol-:

1. n'olasın:-asın

Gazel 2168

Mısra: 1

Ne olmak, ne hale gelmek.

Saña dil virdüm bu gönlümün
n'olasın bilmedüm
Bir kurı sevdâ-y-ımuş lîkin hevâsın
bilmedüm

n'ola:

1. n'ola:

Gazel 2015

Mısra: 9

"Ne çıkar , ne fayda sağlar "
anlamına gelir.

Pâdişâh-ısañ n'ola çokdur kapuñda
kullaruñ
Şâdıkü'l-kavl bu Muhibbî gibi biri
kul degül

2. n'ola:

Gazel 2055

Mısra: 7

"Ne çıkar , ne fayda sağlar "
anlamına gelir.

Belâ kühnda Ferhâd'ı idinürsem
n'ola ırğâd
Düşüp berr ü beyâbâna olup
Mecnün sitem çekdüm

3. n'ola:

Gazel 2060

Mısra: 7

"Ne çıkar , ne fayda sağlar "
anlamına gelir.

Bülbül-âsâ n'ola gül şevki ile
iñler-iseñ
Hâr elinden irişen nâle ile zâra
benem

4. n'ola:

Gazel 2098

Mısra: 10

"Ne çıkar , ne fayda sağlar "
anlamına gelir.

İy Muhibbî hâk-ile yeksân olur
âhir bu ten
Yire yüz sürüp n'ola kendüme
hâk-i pâ disem

5. n'ola:

Gazel 2101

Mısra: 3

"Ne çıkar , ne fayda sağlar "
anlamına gelir.

Künc-i mescidde n'ola zâhid ola
mest-i semâ'
Der-i meyhânedede ol zevk irişür
baña müdâm

6. n'ola:

Gazel 2169

Mısra: 5

"Ne çıkar , ne fayda sağlar "
anlamına gelir.

Bâğ-ı hüsnünde görüp hâlün n'ola
meyl eylesem
Bu cihânda yok mıdır bir mür
deñlü gayretüm

7. n'ola:

Gazel 2207

Mısra: 10

"Ne çıkar , ne fayda sağlar "
anlamına gelir.

İy tabībüm nazar it hasta
Muhibbî'ye didüm
Didi n'ola ... ol hâl-i diger-gümü
görem

8. n'ola:

Gazel 2222

Mısra: 11

"Ne çıkar , ne fayda sağlar "
anlamına gelir.

Cismüm üzre pül görünürse n'ola
ebrülaruñ
Akıdup gözlerümüñ yaşını Ceyhün
çekerem

9. n'ola:

Gazel 2271

Mısra: 9

"Ne çıkar , ne fayda sağlar "
anlamına gelir.

Ger semend-i nâza bindünse n'ola
gel çek 'inân
Ben dañı hem çü Muhibbî büse
der-kâb eyleyem

10. n'ola:

Gazel 2284

Mısra: 3

"Ne çıkar , ne fayda sağlar "
anlamına gelir.

Çün tabīb-i dilsin umsam n'ola
senden bir cevâb
Hasta gönlüme şifâ derdüme
dermânsın begüm

11. n'ola:

Gazel 2321

Mısra: 10

"Ne çıkar , ne fayda sağlar "
anlamına gelir.

Bu Muhibbî derdmendün
bülbülündür güyiyâ
N'ola bir dem eyleseñ efgânımı
güş iy şanem

12. n'ola:

Gazel 2058

Mısra: 3

Ne olur, ne çıkar?.

Nâhun ile gülsitân itsem n'ola bu
sînemi
Eşk-i çeşmüm turmaz akar
çeşmesârumdur benüm

13. n'ola:

Gazel 2112

Mısra: 3

Ne olur, ne çıkar?.

Hadeng-i gâmzeñe karşu siper
kılsam n'ola sînem

Müjeñ tîri irişdükçe anı kalkana
taşurdum

14. n'ola:

Gazel 2255

Mısra: 2

Ne olur.

Bilmezem ki n'olısar yâ Rabbenâ
hâlüm benüm
Âh derdâ vü dirîgâ n'ola aĥvâlüm
benüm

15. n'ola:

Gazel 2261

Mısra: 14

Ne olur, ne çıkar.

Yâra didüm yap Muhibbî göñlini
N'ola didi âña mi'mâr olmuşam

16. n'ola:

Gazel 2292

Mısra: 9

Ne çıkar , ne fayda sağlar.

Tayanursa n'ola zâhid bugün ger
zühd ü taĥvâya
Muhibbî buna mesned tevekkül
ben İlah itdüm

17. n'ola:

Gazel 2330

Mısra: 10

Nasıl olur, içine düşeceği
durumun vaziyeti üzerine şüphe,
tereddüt, üzüntü belirtirken
kullanılan bir söz.

Dest-i hicr-ile çeküp câmeyi cân
çâk iderem
N'ola hâlüm ne bilem uşbu firâk-
ıla benüm

18. n'ola:

Gazel 2391

Mısra: 7

Nasıl olur, içine düşeceği
durumun vaziyeti üzerine şüphe,
tereddüt, üzüntü belirtirken
kullanılan bir söz.

Bu 'işyân u bu cürm-ile n'ola
aĥvâlümü bilmem
Ferah yüzini görem mi diyü
ğamnâkdür göñlüm

19. n'ola:

Gazel 2392

Mısra: 2

Nasıl olur, içine düşeceği
durumun vaziyeti üzerine şüphe,
tereddüt, üzüntü belirtirken
kullanılan bir söz.

Şabr u 'aklı tagıdup 'ışkdan şadā
güş eyleyem
N'ola hālüm ger maḥabbetde
kaḏeḥ nüş eyleyem

20. n'ola:
Gazel 2357
Mısra: 13
Ne olur .

Muḥibbī terk iderse n'ola 'arı
Anı bu vech-ile rüsvā kılan kim

21. n'ola:
Gazel 2399
Mısra: 3
Ne çıkar , ne fayda sağlar.

Sipāh itsem n'ola yaşum yine
sulṭān-ı 'ışk oldum
Şikāf-ı sineden āhum 'alemdür
baña ol dem hem

22. n'ola:
Gazel 2410
Mısra: 3
Ne olur, şaşılır mı.

Nūr umarsa n'ola senden rüz u şeb
şems ü kamer
Hem ḥabīb-i Ḥaḳ'sın u hem
raḥmeten-lil'ālemīn

23. n'ola:
Gazel 2413
Mısra: 7
Ne çıkar , ne fayda sağlar.

İy dōst n'ola yüzüme ger bir güle
baksañ
Bu cevri ü cefā āteşine niçe yanam
ben

24. n'ola:
Gazel 2413
Mısra: 10
Ne çıkar , ne fayda sağlar.

Şīrīn lebüññ midḥatini ideli tekrār
Ger dirse Muḥibbī n'ola şīrīn
suḥnenem ben

25. n'ola:
Gazel 2415
Mısra: 1
Ne çıkar , ne fayda sağlar.

Perī dirsem n'ola ben saña iy cān
Olursın bir nefes içinde pinhān

26. n'ola:
Gazel 2423
Mısra: 10
Ne olur, ne çıkar?.

Bu Muḥibbī dem-be-dem şī'rini
rengīn eyledi
Ṭab'ını mevzūnına dinse n'ola
Selmān-ı zamān

27. n'ola:
Gazel 2427
Mısra: 9
Ne çıkar , ne olur.

N'ola Rūm'uñ Ḥusrev'i olsa
Muḥib
Çünkü oldı malik-i mülk-i suḥen

28. n'ola:
Gazel 2479
Mısra: 5
Ne çıkar , ne olur.

Rūşen itseñ iy kāmer-ṭal'at n'ola
kāşānemi
Eksük olmaz bedr olıcak ay çün
vīrāneden

29. n'ola:
Gazel 2437
Mısra: 9
Ne çıkar , ne fayda sağlar.

Bu Muḥibbī ḳasd iderse n'ola şī'r-i
Ḥusrev'e
Kişi 'ālemde bülend itmek
gerekdür himmetin

30. n'ola:
Gazel 2450
Mısra: 2
Ne olur, ne çıkar?.

Ṭabla-i sīnemde cānā kılmışamdur
dil nişān
Tīr-i müjgānuñ atarsañ n'ola iy
kaşī kemān

31. n'ola:
Gazel 2479
Mısra: 3
Ne olur, ne çıkar.

Ruḥlarıñ şevḳine sırsam n'ola ben
peymāneyi
Devr-i güldē tevbe sınır nite kim
peymāneden

32. n'ola:
Gazel 2455
Mısra: 6
Ne olur, ne çıkar.

İsterem zülfi siyehkārī için
cānum virem
İy şeb-i ḡam n'ola ben bīmāra
imdād idesin

n'oldı:

1. n'oldı:
Gazel 2332
Mısra: 4
Ne oldu.

Gıtdı 'aqlum yirine geldi anuñ
dīvānelik
Ol perīyi bilmezem n'oldı yine yād
eyledüm

2. n'oldı:
Gazel 2109
Mısra: 10
*Ne oldu. // Ne halde
bulunmak.*

Dil virmegil Muḥibbī cihāna vefāsi
yok
N'oldı Sikender'e nazar it kanda
gıtdı Cem

n'olısar:

1. n'olısardur:-dur
Gazel 2095
Mısra: 4
Ne olıcak.

Bir yañadan ḡam çeker bir
yañadan derd ü belā
Bilmezem āḫīr n'olısardur
serencāmum benüm

2. n'olısardur:-dur
Gazel 2099
Mısra: 2
Ne olıcak.

Hicrūñ-ile yandım iy yār-ı
cefākārum benüm
'İşkuñ-ıla n'olısardur 'āḳıbet
kārum benüm

3. n'olısar:
Gazel 2162
Mısra: 2
Ne olıcak.

Yine ben bülbülinden 'ār ider ol
gülüm balum
N'olısar bilmezem yā Rab anuñla
uşbu aḫvālum

4. n'olısar:
Gazel 2255
Mısra: 1
Ne olıcak.

Bilmezem ki n'olısar yā Rabbenā
hālüm benüm
Āḫ derdā vü dirīḡā n'ola aḫvālüm
benüm

5. n'olısar:
Gazel 2360

Mısra: 8
Ne olacak.

Be-küllî tākāt u şabrum gidüpdür
'aql u dil benden
Dirîgâ n'olısar hālüm ğarîbem
yaluñuz kaldum

6. n'olısar:
Gazel 2441
Mısra: 10
Ne olacak.

Zülfi sevdâsı ile düşdüñ Muhibbî
vādîye
N'olısar hālüm katı Mecnūnlayın
āvaresin

n'olur:

1. n'olur:
Gazel 2149
Mısra: 10
Nasıl olur, ümitsiz, sıkıntılı
bir durumun oluşabileceğini
belirten bir söz.

Kaçan 'ışkıyla âh itse Muhibbî
bîd-veş ditrer
'Aceb hālüm n'olur âhîr katı pür
iztirâb oldum

2. n'olur:
Gazel 2247
Mısra: 9
Ne olur, ne çıkar?.

Taht-ı şâhîden Muhibbî tâc-ı
Hüsrev'den n'olur
Kapusında ol şehûn olmak gedâyı
isterem

3. n'olur:
Gazel 2345
Mısra: 5
"Nasıl olur" ümitsiz, sıkıntılı
bir durumun oluşabileceğini
belirten bir söz.

Günde bir kez görmesem hālüm
n'olur dirken benüm
Bir yıl oldı görmez oldum anı
añdum akladum

4. n'olur:
Gazel 2414
Mısra: 9
"Nasıl olur" ümitsiz, sıkıntılı
bir durumun oluşabileceğini
belirten bir söz.

Bilmem Muhibbî 'ışk-ıla âhîr
n'olur hālüm benüm
Kalmadı şabr u tākātum ğâyet
zebün oldum zebün

5. n'olur:
Gazel 2409
Mısra: 3
Ne olur, nasıl olur.

Didüm n'olur 'aceb hâli diger-gün
Açup 'ibret gözün hālüm bakdum

n'olurdı hālüm:

1. n'olurdı hālüm:
Gazel 2219
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Ne durumda olurdum,
vaziyetim ne olurdu.

Nigârî bir gece h'vâbda görüp
ğâyetde hayrânam
N'olurdı bilemezem hālüm eger
yârî 'ayân görsem

nücüm:

1. nücüm:
Gazel 2200
Mısra: 3
Yıldızlar.

Yir yir felekde sanma görinen
nücüm ola
Çıkar şerâr-ı âh-ı düddur dilden
âteşüm

2. nücüma:-a
Gazel 2212
Mısra: 7
Yıldızlar.

Kamu hūbları beñzetdüm nücüma
İçinde ben seni mehtâb kıldum

3. nücüma:-a
Gazel 2433
Mısra: 2
Yıldızlar.

Düd-ı dilümi kubb-e-i mînâya
virmezsin
Yaşum nücüma dâğımı da aya
virmezsin

nüh:

1. nüh:
Gazel 2134
Mısra: 5
Dokuz, sayı sıfatı.

Benüm âhum irişdi nüh felege
İremedi saña iy yüzi mâhum

nukl-ı kebâb:

1. nukl-ı kebâb:
Gazel 2166

Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Kebap mezesi.

Dil şürâhî göz yaşı mey bu ciger
nuql-ı kebâb
Bu-durur meclisde hâzır 'iyye
esbâbum benüm

nükte:

1. nükte:--ler, --i
Gazel 2048
Mısra: 4
İnce anlamlı, düşündürücü ve
şakalı söz, espri.

Her söz ki gele senden anı bilmeye
kimse
Hâl eyle olan nükte:leri rind-i
cihân ol

2. nüktesini:-si, -n, -i
Gazel 2121
Mısra: 9
Söz, yazı, resim vb.nde ilk
bakışta herkesin göremediği,
ancak dikkat edilince çıkarılabilen
ince mana.

'İşkuñ rumüz u nüktesini sordılar
baña
Bunu cihânda itmedi bir kimse hâl
didüm

3. nükteyi:-(y)i
Gazel 2449
Mısra: 8
İnce bir anlam taşıyan, zeka
eseri olduğu için hoş giden zarif
ve düşündürücü söz.

Nây gibi gill u ğışdan kâlbüni eyle
tehî
Hiç işitmedüñ mi sen bu nükteyi
tanbürdan

4. nüktesin:-si, -n
Gazel 2500
Mısra: 10
Söz, yazı, resim vb.nde ilk
bakışta herkesin göremediği,
ancak dikkat edilince çıkarılabilen
ince mana.

Açup bu sînem tahtasın döküdüm
sirişküm noktasın
Bilmege 'ışkuñ nüktesin remmâl
olayın bir zamân

nükte-i hâs:

1. nükte-i hâs:
Gazel 2101
Mısra: 8

Kelime Tipi: -
Seçkin, seçilmiş, özel söz.

Müşkil-i 'ışkı sakın söyleme ehl-i
hırede
Nükte-i hâşî revâ mı işide her bir
'avâm

2. **nükte-i hâş:**
Gazel 2245
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Seçkin söz.

Gel 'ayân itme rumuz-ı 'ışkı her
bir nâ-kese
Nükte-i hâşî ne bilsün kıymetin
bilmez 'avâm

nün:

1. **nün:**
Gazel 2459
Mısra: 6
Arap alfabesinin yirmi
sekizinci harfi, şîrde insanoğlumun
boyunun bükülmesi anlamında.

Ol elif kıddüñ hevâsı hâşretinden
dostlar
Gâh kıddüm dâl olur hicrân
şebinde gâh nün

nür:

1. **nür:** -i, -
Gazel 2059
Mısra: 5
Aydınlık, ışık, parıltı, ziya.

Yüzünüñ nürü 'aqsinden bu cânım
şu 'ledâr oldı
Gör anda hüsünüñi âyine-şüret
pâkdür gönüm

2. **nürü:** -i, -n, -i
Gazel 2178
Mısra: 6
Kalp gözüyle his ve idrak
edilen gönül açıcı aydınlık, maddi
olmayan hususlarda basiret
gözüyle görülen ve gerçeği
görmeyi sağlayan manevi ışık.

Eyler idüm cânımı ol dem îşâr
ayağuna
Baña gösterseñ cemâlün nürünü
görse gözüm

3. **nürü:** -i, -n, -i
Gazel 2234
Mısra: 3
Gözle görülen aydınlık, maddi
şeyleri görmeye yarayan ışık, ziya.

Şem'-i hüsünüñ bir gice idem
temâşâ nürünü
Cân atup pervâne-veş yakmaga bâl
ü per kılam

4. **nür:**
Gazel 2379
Mısra: 6
Gözle görülen aydınlık, maddi
şeyleri görmeye yarayan ışık, ziya.

Bezm-i hüsünüñde cemâlün şem'ine
iy muğbeçe
Yanuban pervâne gibi külli anda
nür olam

5. **nür:**
Gazel 2393
Mısra: 3
Işık, ziya, aydınlık, nur.

Kıyâma gelüp ol servüm yüzünde
nür berk urdı
Ne tâkât görmege anı hemân
'âqlımı aldurdum

6. **nürü:** -i
Gazel 2408
Mısra: 3
Allah'ın tecellisi, nuru. ||
Parlaklık, nur, ışıltı.

Çünkü sen şeb-peresin nürü görmez
gözlerün
Dutalum kim gözün ola
bakamazsın bilürem

7. **nür:**
Gazel 2410
Mısra: 3
Işık, ziya, aydınlık, nur.

Nür umarsa n'ola senden rüz u şeb
şems ü kamer
Hem habîb-i Haq'sın u hem
rahmeten-lil'âlemîn

8. **nür:**
Gazel 2438
Mısra: 4
Kalp gözüyle his ve idrak
edilen gönül açıcı aydınlık, maddi
olmayan hususlarda basiret
gözüyle görülen ve gerçeği
görmeyi sağlayan manevi ışık. ||
Nur ayeti Nur suresinin 35.
ayetidir ve Allah'ın nurundan
bahseder.

Ehl-i diller baktılar cânâ
cemâlünde senün
Okıdılar Muşhaf-ı hüsünüñdeki Nür
ayetin

9. **nürdan:** -dan
Gazel 2449

Mısra: 2
Kalp gözüyle his ve idrak
edilen gönül açıcı aydınlık, maddi
olmayan hususlarda basiret
gözüyle görülen ve gerçeği
görmeyi sağlayan manevi ışık.

'Aşık olan hiç şafâ almaz mey-i
engürdan
Kalbi anuñ ser-te-ser tâ tolmayınca
nürdan

nür-i basar:

1. **nür-i basar:**
Gazel 2196
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Göz nuru.

Zâhidâ ta'n ile dime hûba virdüm
ben gönül
Sendе yok nür-ı basar şun'-ı
Hudâ'dur sevdüğüm

nür-i hudâ:

1. **nür-i hudâ:**
Gazel 2416
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Allah'ın nuru.

Şu 'le virür gün gibi yüzünde iy
nür-ı Hudâ
Kankı bî-dîndür seni görüp
müselmân olmayan

nüş eyle:

1. **nüş eyle:**
Gazel 2116
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
İçmek.

İy Muhibbî bezm-i gamda hün-ı dil
nüş eyleyüp
Yaraşur tâ şübḥ olunca ney gibi
nālân olam

2. **nüş eyle:**
Gazel 2135
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
İçmek.

Cür'a-i cāmı lebüñden çün ezel
nüş eyledüm
Ol zamândan daḥı mestem beni
sanmañ ayıkam

3. **nüş eyle:**
Gazel 2151
Mısra: 1

Kelime Tipi: -
İçmek.

Cām-ı 'ışkı çün ezelden eyledük
nüş iy şanem
Oluruz tā haşre dek sermest ü
medhüş iy şanem

4. nüş eyle-:
Gazel 2264
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
İçmek.

Bezm-i ğamda uyduram bu nālemi
ben nālede
Bagrumı biryān idüp hūn-ı ciger
nüş eyleyem

5. nüş eyle-:
Gazel 2304
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
İçmek.

Çün bulunmaz ğam şebinde sākiyā
şubh-ı vişāl
Bāde sun nüş eyleyüp kendümi lā-
ya'kil kılam

6. nüş eyle-:
Gazel 2315
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
İçmek.

İy Muhibbī cām-ı mey nüş eyle
lā'li yādına
Kim hayāliyle nigāruñ hoş
şafāmuz var bizüm

7. nüş eyle-:
Gazel 2340
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
İçmek.

Her kaçan cām-ı lebūnden bir
kadeh nüş eyleyem
Tā kıyāmet kaynayup deryālayın
cüş eyleyem

8. nüş eyle-:
Gazel 2361
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
İçmek.

Bezm-i ğamda ğiceler efgān idüp
neyler gibi
Sāġar-ı çeşmümle dem dem hūn-ı
dil nüş eyledüm

9. nüş eyle-:
Gazel 2392
Mısra: 2

Kelime Tipi: -
İçmek.

Şabr u 'aqlı tagıdup 'ışkıdan şadā
güş eyleyem
N'ola hālüm ger maħabbetde
kadeh nüş eyleyem

10. nüş eyle-:
Gazel 2486
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
İçmek.

Bilse idüñ rehne korduñ zāhidā
destāruñı
Bir kadeh nüş eyle gel zevk it
meyüñ keyfiyyetin

11. nüş eyle-:
Gazel 2490
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
İçmek.

Ehl-i 'ışkuñ kāse-i serden-durur
peymānesi
Anı evvel ben idüm nüş eyleyüp yā
hū diyen

nüş evler:

1. nüş eyler:--r, -
Gazel 2025
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
İçmek.

Yādlarla cām-ı mey nüş eyler ol
peymān-kesel
Ġayretinden sāġar-ı çeşmüm pür
olur hūn-ı dil

nüş id-:

1. nüş id-:
Gazel 2273
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
İçmek, yudumlamak.

Kim ki cür 'añı içe bula hayāt-ı
ebedi
Sun berü cānuñ için biz de anı nüş
idelüm

2. nüş id-:
Gazel 2300
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
İçmek, yudumlamak.

Şabr u 'aql u hüşü bir yirden
ferāmüş eyleyüp
'İşk şarābım nüş idüp kendümi lā-
ya'kil kılam

3. nüş id-:
Gazel 2356
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
İçmek.

Dehr elinden niçe bir zehr-ile ğam
nüş idelüm
Der-i meyhānede 'aql u dili
medhüş idelüm

4. nüş id-:
Gazel 2379
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
İçmek.

Hāşā-lillāh devr-i gülde oturup
mestür olam
Nüş idüp sahn-ı çemende bādeyi
mesrür olam

5. nüş id-:
Gazel 2449
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
İçmek.

'İşk cāmın nüş idüp düşdüm belā
şahrāsına
Dür olalıdan nigārum bu dil-i
mehcürdan

6. nüş id-:
Gazel 2452
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
İçmek.

Cām-ı derdüñ nüş idenler oldılar
mest ü harāb
Varsun ol bezme özini 'ışk-ıla bī-
'ār iden

nüş it-:

1. nüş it-:
Gazel 2055
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
İçmek.

Maħabbet sāġarı tolma-ıdı
deryāları korsañ
Ezel bezminde nüş itdüm kaçan
kim aña dem çekdüm

2. nüş it-:
Gazel 2103
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
İçmek.

Dil derdine Muhibbī gördüm deva
bulunmaz

Nüş itmege anuñçün cām u sebūyı
sevdüm

3. **nüş it-:**
Gazel 2320
Mısra: **11**
Kelime Tipi: -
İçmek.

Tā ezal 'ışkuñ meyinden bir kadeh
nüş itmişem
Gitmeye tā rüz-ı maşerde benüm
keyfiyetüm

4. **nüş it-:**
Gazel 2321
Mısra: **8**
Kelime Tipi: -
İçmek.

Derd ü ğamdan kurtıldum būs
kılsam leblerüñ
Ölmez-idüm haşre dek itsem lebüñ
nüş iy şanem

5. **nüş it-:**
Gazel 2395
Mısra: **4**
Kelime Tipi: -
İçmek.

Sākiyā sundum elüm sen daħı sun
peymāneyi
Yāduña nüş itmege ben 'ahd ü
peymān eyledüm

6. **nüş it-:**
Gazel 2395
Mısra: **4**
Kelime Tipi: -
İçmek.

Sākiyā sundum elüm sen daħı sun
peymāneyi
Yāduña nüş itmege ben 'ahd ü
peymān eyledüm

7. **nüş it-:**
Gazel 2395
Mısra: **4**
Kelime Tipi: -
İçmek.

Sākiyā sundum elüm sen daħı sun
peymāneyi
Yāduña nüş itmege ben 'ahd ü
peymān eyledüm

8. **nüş it-:**
Gazel 2483
Mısra: **4**
Kelime Tipi: -
İçmek.

Bulurdı mürde cismüm cān
olurdum tā ebed zinde

Lebinden cür'a nüş itsem ya rāz
alsam dehānından

9. **nüş it-:**
Gazel 2500
Mısra: **11**
Kelime Tipi: -
İçmek.

Nüş it Muħibbī gül gibi cüş idesin
tā Nil gibi
Feryād idüp bülbül gibi hoş-ħāl
olayın bir zamān

nüş kıl-:

1. **nüş kıl-:**
Gazel 2064
Mısra: **8**
Kelime Tipi: -
İçmek.

Bezmi-i ğamda şışe-i çeşmüm tolu
hün-ı ciger
Nüş kıldum anı yitmez mi ciger
biryānlıgum

2. **nüş kıl-:**
Gazel 2137
Mısra: **3**
Kelime Tipi: -
İçmek.

Ĥvābda nüş kılup la'l lebi
cür'asını
Uyarup kendüzümü mest ü
melāmet gördüm

nüş:

1. **nüşuñ:--(u)ñ**
Gazel 2002
Mısra: **1**
Nasihāt verme, öğüt.

Zāhidā nüşuñ baña itmek eşer
oldı muħāl
Saña cennet kaygusıyla baña
dilber zülf ü ħāl

nüş-ı revān:

1. **nüş-ı revān:**
Gazel 2029
Mısra: **5**
Kelime Tipi: -
Su gibi akan bal. ||
*Nuşirevan.İran'da adaletiyle ün
salmış hükümdar..*

Leblerüñe dineli nüş-ı revān
Oldı zülfüñ ana zencir-i 'adil

nuḡk:

1. **nuḡka:-a**
Gazel 2199
Mısra: **7**
*Söz söyleme hassası, söyleme
yeteneği.*

Nuḡka kâdir olmadum ki nuḡka
diyem agzına
Mümüyāni fikri ile cismümi mü
eyledüm

O

o:

1. **o:**
Gazel 2236
Mısra: **2**
"O" işaret sıfatı.

Zār zāram kimsenem yokdur
diyem ħālüm benüm
Yücedür kaşrı o māhuñ irmeye
nālüm benüm

2. **o:**
Gazel 2012
Mısra: **7**
"O" üçüncü tekil şahıs zamiri.

Kim dir ki gönül kuçıla hergiz o
kuçılmaz
Bir taze civān 'ışkına fāze heves ol
gel

3. **onı:-n, -ı**
Gazel 2207
Mısra: **6**
"O" işaret zamiri.

Sinede bir idi dāgum çeküp üstine
elif
Derd-i dil bir idi şimden girü ben
onı görem

4. **o:**
Gazel 2024
Mısra: **9**
"O" işaret sıfatı .

Kayurur gözler o bāguñ
bāgbānidur gönül
Çarḡ yayından kaçan atılsa miḡnet
okları

5. **o:**
Gazel 2105
Mısra: **7**
"O" işaret sıfatı.

Gördi küyında gözüm yaşını raḡm
itdi o dem

Gül-i handân gibi açıldı birez
cânânım

6. o:
Gazel 2279
Mısra: 8
"O" işaret sıfatı.

Eger 'ışk-ıla bu devrân büküp
kaddümi ya itse
Ölüp dirilürem ammâ o kaşı yâdan
el çekmem

7. o:
Gazel 2080
Mısra: 10
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Muhibbî'ye kapuñdan itme
mahrûm
O bir kemter-durur sen pâdişâhum

8. o:
Gazel 2092
Mısra: 6
"O" işaret sıfatı.

Sa'd ola yılduzum toga devlet günü
başa
Yüz gösterürse baña o mihr-i
sa'âdetüm

9. o:
Gazel 2103
Mısra: 6
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Sinemde serv elifdür dâğum baña
gül oldı
Gördüm o serv-i kaddi gül gibi
rûyü sevdüm

10. o:
Gazel 2109
Mısra: 7
"O" üçüncü şahıs zamiri.

İtdüm o serv ayagina gözüm yaşın
revân
Gelmez kenâra n'eyleyem ol yâr-ı
muhterem

11. o:
Gazel 2120
Mısra: 3
"O" işaret zamiri.

Gör o zâlim kanımı dökdi yine
inkâr ider
Bakatarsun hançeri agzında kanım
var benüm

12. o:
Gazel 2124

Mısra: 2
"O" işaret sıfatı.

Câme-i zer-baft-ile dün ol nigârı
görmüşem
Serv gibi salınur-iken ben o yârı
görmüşem

13. o:
Gazel 2143
Mısra: 3
"O" işaret sıfatı.

O sâhir çeşmi şihriyle dili dîvâne
itmişdür
Dükendi şabr-ıla 'aklum dağı
yanumda yok varum

14. o:
Gazel 2179
Mısra: 6
"O" işaret zamiri.

Gitdi didi şabr kıl gelem yine
ferdâyâ dek
Bilmezem ki irişüben ben o ferdâyı
görem

15. o:
Gazel 2188
Mısra: 6
"O" işaret zamiri.

Öldür beni çün seni sevmek
günâh-ımış
Öldürsün diyü o dergâhı beklerem

16. o:
Gazel 2200
Mısra: 1
"O" işaret sıfatı.

Görmem yüzini gerçi ki o yâr-ı
mehveşüm
Lîkin anuñ hayâli ile dâyimâ
hoşum

17. o:
Gazel 2217
Mısra: 7
"O" işaret sıfatı.

Dilde o perî çünki maķâm u vatan
itdi
Virâneleri eyleyüp iden nişest kim

18. o:
Gazel 2253
Mısra: 3
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Dirler şabr kim ide irer o murâda
Şabr eylemege çäre ne tâķat
netüvânem

19. o:
Gazel 2253
Mısra: 8
"O" üçüncü teklik kişi zamiri.

Ya kaşlarını aldum ele sîneme
çekem
Didüm didi o bu söz saht
kemânım

20. o:
Gazel 2432
Mısra: 2
"O" üçüncü teklik kişi zamiri.

Her kaçan Leylâ çıkup olmak diler
şahrâ-nişîn
Hayme eyler çeşm-i pür-hünin o
dem Mecnün hemîn

21. o:
Gazel 2259
Mısra: 10
"O" işaret zamiri.

Muhibbî hoş-dil olmuşsın hayâl-i
yâr-ıla her şeb
Diyemem âh o meh-rûyı arayup
encümen görsem

22. o:
Gazel 2290
Mısra: 2
"O" işaret sıfatı.

Feşâhat bahırına gavvâş olup
daldum güzâr itdüm
O deryâdan niçe dürler çıkardum
âşikâr itdüm

23. o:
Gazel 2291
Mısra: 8
"O" işaret sıfatı.

Eşk-i çeşmüm vara vara oldı
deryâ-yı muhtî
Gâh gavvâşam o bahr içinde gâhî
mâhiyem

24. o:
Gazel 2293
Mısra: 13
"O" işaret sıfatı.

Göz yaşını o servüñ ayagina
Akıdup yüz sürelüm mâ olalum

25. o:
Gazel 2311
Mısra: 1
"O" işaret sıfatı.

Geldi o vakt kim yine 'azm-i
gülîstân eyleyem

Bülbül-âsâ ruhlarna karşı efgân
eyleyem

26. o:
Gazel 2362
Mısra: 14
"O" işaret sıfatı.

Nigârâ Kâ'be'dür küyuñ olup
hâlûñ aña esved
Asılmış halkadur güyâ san o zülf-i
dü-tâ kıblem

27. o:
Gazel 2416
Mısra: 5
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Ka'be'ye varmaz o kim çekmeye
râhuñ zaħmetin
İyd-i vaşla iremez cân-ıla kurbân
olmayan

28. o:
Gazel 2420
Mısra: 10
"O" işaret sıfatı.

İy Muhibbî şu kadar yağdı cefâ
sengi dile
Yeñiden yine o vîrânemi bünyâd
ideyin

29. o:
Gazel 2434
Mısra: 8
"O" işaret sıfatı.

Dem-be-dem mestâne çeşmüñ tîr
atar ben hâstaya
Didi dil kurbân olayın ben o kaşı
yay-ıçun

30. o:
Gazel 2436
Mısra: 4
"O" işaret sıfatı.

Aç yüzüñ gönder zekât-ı hüsnüñi
'âşıklara
Gir şevâba boynuña alma o
miskînler hâkân

31. o:
Gazel 2477
Mısra: 8
"O" işaret sıfatı.

Gözüm sakķâ olup her dem sular
dildaruñ işigin
Müjem cârub olup eydür o derde
ben de ferrâşın

32. o:
Gazel 2479

Mısra: 1
"O" işaret sıfatı.

Gün gibi yine tulü' itdi o meh-rû
hânedan
Ummaz-ıdum bu kadar luñfi ben ol
cânânedan

33. o:
Gazel 2481
Mısra: 10
"O" kişi sıfatı.

Muhibbî virmeyem dirdüm didi
meh-rûlara hergiz
Beni yoldan çıkarın âh bu gözi ile
o kaş olsun

34. o:
Gazel 2488
Mısra: 2
"O" işaret sıfatı.

Baglamışdur gönlümi zencîre ol
gîsü diyen
Dâğlamışdur lâle gibi bagrumı âh
o diyen

od:

1. **odıyla:-i, -(y)la**
Gazel 2278
Mısra: 6
Aşk, ayrılık, hasret, azap,
hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı
etkisi.

Mihnet ğamı eylemedin zer gibi
zaħm
'İşkuñ odıyla anı erit eyle hâl
didüm

2. **od:**
Gazel 2328
Mısra: 8
Aşk, ayrılık, hasret, azap,
hiddet, öfke vb. duyguların yakıcı
etkisi.

İstedüm 'arz eyleyem dildâra
yazup hâlûmi
Sözlerümden şafhaya od düşdi
tutışdı kalem

3. **od:**
Gazel 2216
Mısra: 10
Ateş, alev.

Kime lâyıķ görüp bāğ-ı behiştî
Kiminüñ küllî yirin od iden kim

4. **odlara:-lar, -a**
Gazel 2091
Mısra: 10
Ateş.

Bu Muhibbî gibi 'ışk âteşi ile her
şeb
Tâ şehir şem'-sıfat tutuşan odlara
benem

5. **odına:-ı, -n, -a**
Gazel 2095
Mısra: 2
Ateş. || Aşk, ayrılık, hasret,
azap, hırs vb. duyguların yakıcı
etkisi.

Olayım rüsvâ-yı halk iy dil budur
kâmum benüm
Cânımı hier odına yakdı dil-
ârâmum benüm

6. **odından:-ı, -n, -dan**
Gazel 2232
Mısra: 7
Ateş.

Kâha dönmiş zerd iken âhum
odından ruhlaram
İsterem kanlu yaşumla anı gül-reng
eyleyem

7. **odına:-ı, -n, -a**
Gazel 2242
Mısra: 2
Ateş, alev.

Aldum ele kâğid kalem yazmaga
nâme iy şanem
Yandı bu âhum odına kâğıdla
hâme iy şanem

8. **odi:-ı**
Gazel 2445
Mısra: 3
At. || Aşk, ayrılık, hasret,
azap, hırs vb. duyguların yakıcı
etkisi.

İy şanem sînemde câ çün eyledi
mihruñ odi
Çekmezem ben ğayrı dâğ-ı
âteşinüñ minnetin

9. **odlar:-lar**
Gazel 2483
Mısra: 8
Ateş.

İştdüm cum'a gün vâ'iz şerâr-ı
düzahı añmış
Olupdur düzâhî kendü yakar odlar
zebânından

oda yak-:

1. **oda yak-:**
Gazel 2107
Mısra: 10
Kelime Tipi: -

Ateşe yakmak, ateşe vermek, yakmak.

Şi'r-i pür-süzumla tutuşdı Muhibbî
cân u dil
Raht u bahtum oda yakdı defter ü
divân benüm

2. oda yak:-

Gazel 2136

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Ateşe yakmak, ateşe vermek, yakmak.

Süz-ı dilden bezm-i gamda

korkaram âh itmege

‘Âlemi oda yakup hâkini berbâd
eyleyem

3. oda yak:-

Gazel 2197

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Ateşe yakmak, ateşe vermek, yakmak.

Muhibbî sehv-ile ol meh göz

ucıyla nazar kıldı

Egerçi odlara yakdı velî ümmîd-
vâr oldum

4. oda yak:-

Gazel 2202

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

Ateşe yakmak, ateşe vermek, yakmak.

Yüzüme bir güle bakup zülfini

boynuma dakup

Dağı beter oda yakup ammâ ki
kimdür dimezem

5. oda yak:-

Gazel 2353

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Ateşe yakmak, ateşe vermek, yakmak.

İy felek çarhuñ bozılsun olasın âhir

harâb

Nite kim odlara yakduñ bu içüm
taşum benüm

6. oda yak:-

Gazel 2353

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Ateşe yakmak, ateşe vermek, yakmak.

İy felek çarhuñ bozılsun olasın âhir
harâb

Nite kim odlara yakduñ bu içüm
taşum benüm

7. oda yak:-

Gazel 2353

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Ateşe yakmak, ateşe vermek, yakmak.

İy felek çarhuñ bozılsun olasın âhir
harâb

Nite kim odlara yakduñ bu içüm
taşum benüm

oda vakar:

1. oda vakar:-ar

Gazel 2005

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Ateşe vermek, yakmak.

Yaşını göz yiñemez dil dutuşur

şabr idemez

Cânımı oda yakar ara gözüm ara
gönül

oda van:-

1. oda van:-

Gazel 2374

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Ateşe yakmak, ateşe vermek, yakmak.

Yana odlara felek tutuşa pervâne

gibi

Her kaçan derd-ile ben âh-ı

şehergâh çekem

2. oda van:-

Gazel 2472

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Ateşe yakmak, ateşe vermek, yakmak.

Dil âteşini itmedi teskîn sirişküm

Odlara cihân yandı tutuşdı

şererümden

odlara van:-

1. odlara van:-

Gazel 2369

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

İztrap çekmek, derde düşmek.

Şi'rümün süzi-y-ıla yansa ‘aceb mi

dil ü cân

Yana odlara Muhibbî kim okursa

gazelüm

of çek:-

1. of çek:-

Gazel 2442

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Sıkıntı, üzüntü, yorgunluk vb. duygularını of puf diyerek açığa vurmak, şikâyet etmek, sızlanmak.

Şād olmış-iken ‘ışk-ıla añma rakîbi

gel

İy dil çekersin of ferahuñ bir

kaşâvetin

oglan:

1. oglan:

Gazel 2480

Mısra: 4

Delikanlı, genç kimse.

Anadan doğmadın ‘ışka tolaşdum

Giriftâr oldı dil oglan yaşından

ok:

1. oklara:--lar, --a

Gazel 2007

Mısra: 7

Savaş aleti || Divan şiirinde sevgiliye ait birçok güzellik unsuru oka benzetilmiştir. Bunların hemen hepsinde benzetme yönü aşkın yaralanma halidir. Sevgilinin aşkı, boyu, kirpiği, gamzesi ve gözü ok özelliği gösterir. Ok, her halde aşkın bağrına ve dolayısıyla gönlüne saplanır. Aşk bu okun gönlünden çıkarılmasını istemez.

Dağı beter anı oklara dike

gamzeleri

Âh u feryâd ide ger çağura yalvara
gönül

2. okların:--lar, --ı, --n

Gazel 2016

Mısra: 7

Yay denilen aletle fırlatılan ve ucunda sivri bir demir bulunan ince kısa değnek. || Divan şiirinde gamze ile birlikte çok kullanılır. Gamze ok olunca yaralamak, delmek, öldürmek, avlamak gibi eylemleri üstlenir. Bir ok olan gamzenin hedefi ise can, gönül, sine, ciğer ve yürektir.

Sinemün şandūkasına ursa ger

gamz okların

Cânuma rahmet gelür derdüme

sanmañ em degül

3. okları:--lar, --ı

Gazel 2024

Mısra: 10

Yay denilen aletle fırlatılan ve ucunda sivri bir demir bulunan ince kısa değnek. || Divan şiirinde sevgiliye ait birçok güzellik unsuru oka benzetilmiştir. Sevgilinin aşkı, boyu, kirpiği, gamzesi ve gözü ok özelliği gösterirler. Aşığın ahı, ayrılık acısı ve çekilen cevr ü cefada ok özellikleri vardır.

Kayurur gözler o bağuñ
bāğbānidur gönñül
Çarḥ yayından kaçan atılsa miñnet okları

4. okların:--lar, -ı, -n

Gazel 2090

Mısra: 1

Yay denilen aletle fırlatılan ve ucunda sivri bir demir bulunan ince kısa değnek, tir, sehim, navek.

Hā atar cevr okların ol yār-ı bed-
ḥvāhum ben
Rüşen itmez gönñlümñ vīrānesin
māhum benñm

5. ok:

Gazel 2098

Mısra: 7

Yay denilen aletle fırlatılan ve ucunda sivri bir demir bulunan ince kısa değnek, tir, sehim, navek. || Sevgilinin kirpikleri veya yan bakışı.

Olalı ok gibi ğamzeñ iy kemān-
ebrū senññ
İtmezem sözde ḥaṭā ger kaşlarıña
ya disem

6. oklara:--lar, -a

Gazel 2128

Mısra: 9

Divan şiirinde sevgiliye ait birçok güzellik unsuru oka benzetilmiştir. Bunların hemen hepsinde benzetme yönü aşığın yaralanma halidir. Sevgilinin aşkı, boyu, kirpiği, gamzesi ve gözü ok özelliği gösterirler. Ok, her halde aşığın bağına ve dolayısıyla gönline saplanır. Aşık bu oku gönlünden çıkarmak istemez. Onun için bu ok adeta sevgiliden gelen bir armağandır.

Yiridür oklara dikerse beni
Gamzesi tır ü kaşı ya sevdüm

7. ok:

Gazel 2171

Mısra: 2

Yay denilen aletle fırlatılan ve

ucunda sivri bir demir bulunan ince kısa değnek, tir, sehim, navek. || Sevgilinin kirpikleri veya yan bakışı.

Sīne şahrāsında dikküm dil
nişānum var benñm
Ok u yası elde bir kaşı kemānum
var benñm

8. oklarını:--lar, -ı, -n, -ı

Gazel 2180

Mısra: 5

Yay denilen aletle fırlatılan ve ucunda sivri bir demir bulunan ince kısa değnek, tir, sehim, navek.

Atmaga āh oklarını her seşer
eflāke çñn
Miñnet ile bükilen bu kaddümi ben
ya kılam

9. okına:--ı, -n, -a

Gazel 2249

Mısra: 6

Divan şiirinde sevgiliye ait birçok güzellik unsuru oka benzetilmiştir. Bunların hemen hepsinde benzetme yönü aşığın yaralanma halidir. Sevgilinin aşkı, boyu, kirpiği, gamzesi ve gözü ok özelliği gösterirler. Ok, her halde aşığın bağına ve dolayısıyla gönline saplanır. Aşık bu oku gönlünden çıkarmak istemez. Onun için bu ok adeta sevgiliden gelen bir armağandır.

Giçe yir yirden bu eflākñ tokuz
kalkanım
Āhum okına kaçan kaddümi büküp
ya kılam

10. okına:--ı, -n, -a

Gazel 2285

Mısra: 5

Divan şiirinde sevgiliye ait birçok güzellik unsuru oka benzetilmiştir. Bunların hemen hepsinde benzetme yönü aşığın yaralanma halidir. Sevgilinin aşkı, boyu, kirpiği, gamzesi ve gözü ok özelliği gösterirler. Ok, her halde aşığın bağına ve dolayısıyla gönline saplanır. Aşık bu oku gönlünden çıkarmak istemez. Onun için bu ok adeta sevgiliden gelen bir armağandır.

Āhum okına hiç ḥāyil
Olmaz meger kim siper-i ğam

11. oklarını:--lar, -ı, -n, -ı

Gazel 2293

Mısra: 11

Divan şiirinde sevgiliye ait birçok güzellik unsuru oka

benzetilmiştir. Bunların hemen hepsinde benzetme yönü aşığın yaralanma halidir. Sevgilinin aşkı, boyu, kirpiği, gamzesi ve gözü ok özelliği gösterirler. Ok, her halde aşığın bağına ve dolayısıyla gönline saplanır. Aşık bu oku gönlünden çıkarmak istemez. Onun için bu ok adeta sevgiliden gelen bir armağandır.

Atalum yine bu āh oklarını
Büküben kaddümüzi ya olalum

12. oklarını:--lar, -ı, -n

Gazel 2294

Mısra: 14

Divan şiirinde sevgiliye ait birçok güzellik unsuru oka benzetilmiştir. Bunların hemen hepsinde benzetme yönü aşığın yaralanma halidir. Sevgilinin aşkı, boyu, kirpiği, gamzesi ve gözü ok özelliği gösterirler. Ok, her halde aşığın bağına ve dolayısıyla gönline saplanır. Aşık bu oku gönlünden çıkarmak istemez. Onun için bu ok adeta sevgiliden gelen bir armağandır.

Bükilüp kaddüm olaldan iy
Muḥibbi yā benem
'Arşa-i 'ışk içre her dem ataram āh
okların

13. oklarına:--lar, -ı, -n, -a

Gazel 2297

Mısra: 18

Divan şiirinde sevgiliye ait birçok güzellik unsuru oka benzetilmiştir. Bunların hemen hepsinde benzetme yönü aşığın yaralanma halidir. Sevgilinin aşkı, boyu, kirpiği, gamzesi ve gözü ok özelliği gösterirler. Ok, her halde aşığın bağına ve dolayısıyla gönline saplanır. Aşık bu oku gönlünden çıkarmak istemez. Onun için bu ok adeta sevgiliden gelen bir armağandır.

Ġāfil olma iy felek geçür tokuz
kalkanuñı
Çñki ben āh oklarına kaddümi yā
eyledüm

14. oklarına:--lar, -ı, -n, -a

Gazel 2336

Mısra: 3

Divan şiirinde sevgiliye ait birçok güzellik unsuru oka benzetilmiştir. Bunların hemen hepsinde benzetme yönü aşığın yaralanma halidir. Sevgilinin aşkı, boyu, kirpiği, gamzesi ve gözü ok özelliği gösterirler. Ok, her halde aşığın bağına ve dolayısıyla

gönlüne saplanır. Aşık bu oku gönlünden çıkarmak istemez. Onun için bu ok adeta sevgiliden gelen bir armağandır.

Ğamzeñi oklarına her dem sînemi terkeş kılup
Kaşlaruñ yasına cânâ cânî kurbân isterem

15. ok:

Gazel 2346

Mısra: 4

Divan şiirinde sevgiliye ait birçok güzellik unsuru oka benzetilmiştir. Bunların hemen hepsinde benzetme yönü aşığın yaralanma halidir. Sevgilinin aşkı, boyu, kirpiği, gamzesi ve gözü ok özelliği gösterirler. Ok, her halde aşığın bağına ve dolayısıyla gönlüne saplanır. Aşık bu oku gönlünden çıkarmak istemez. Onun için bu ok adeta sevgiliden gelen bir armağandır.

Dâne-i hâle egerçi meyl ider gönlüm kuşu
Çeşm-i şâyâdi elinde ok u yadan korkaram

16. oklarına: -lar, -i, -n, -a

Gazel 2352

Mısra: 8

Divan şiirinde sevgiliye ait birçok güzellik unsuru oka benzetilmiştir. Bunların hemen hepsinde benzetme yönü aşığın yaralanma halidir. Sevgilinin aşkı, boyu, kirpiği, gamzesi ve gözü ok özelliği gösterirler. Ok, her halde aşığın bağına ve dolayısıyla gönlüne saplanır. Aşık bu oku gönlünden çıkarmak istemez. Onun için bu ok adeta sevgiliden gelen bir armağandır.

İy felek turmaz geçer sakın tokuz kalkanuñı
Âhum oklarına bu kıddüm büküp yâ eylesem

17. ok:

Gazel 2403

Mısra: 8

Yay denilen aletle fırlatılan ve ucunda sivri bir demir bulunan ince kısa değnek, tir, sehim, navek. // Sevgilinin kirpikleri veya yan bakışı.

Bir nazar eyledi bu sînemi bagrumı delük
Yiridür ğamzeñe ok kaşuña yadur dir-isem

18. oklar: -lar

Gazel 2480

Mısra: 2

Divan şiirinde sevgiliye ait birçok güzellik unsuru oka benzetilmiştir. Bunların hemen hepsinde benzetme yönü aşığın yaralanma halidir. Sevgilinin aşkı, boyu, kirpiği, gamzesi ve gözü ok özelliği gösterirler. Ok, her halde aşığın bağına ve dolayısıyla gönlüne saplanır. Aşık bu oku gönlünden çıkarmak istemez. Onun için bu ok adeta sevgiliden gelen bir armağandır.

Katı mecrûh-durur dil bakışından
Gelür oklar dem-â-dem ya kaşından

oku:-

1. okı:

Gazel 2013

Mısra: 9

Bir metni seslendirmek, yüksek sesle kıraat etmek.

Hutbe-i 'ışkı okı yârân kamu güş eylesün

2. okıdum: -du, -m

Gazel 2426

Mısra: 6

Okumak, talim etmek, öğrenmek.

Rumüz-ı 'ışkı benden sor ne bilsün
Kays u ya Ferhâd
Okımadılar anlar okıdum 'ışkuñ kitabından

3. okımadılar: -ma, -dı, -lar

Gazel 2426

Mısra: 6

Okumak, talim etmek, öğrenmek.

Rumüz-ı 'ışkı benden sor ne bilsün
Kays u ya Ferhâd
Okımadılar anlar okıdum 'ışkuñ kitabından

4. okıyanlar: -(y)an, -lar

Gazel 2431

Mısra: 1

Bir metinde anlatılanları kavramaya çalışmak.

Şi'r oldur okıyanlar bula şekker lezzetin
Lezzetin bilmez anuñ illâ ki 'aql-ı ħurde-bîn

5. okıdı: -dı

Gazel 2431

Mısra: 13

Bir metni seslendirmek, yüksek sesle kıraat etmek.

Okıdı bu beyti gülşende Muhibbî subh-dem
Eyledi bülbüller âhengi velî şavt-ı ħazîn

6. okıdılar: -dı, -lar

Gazel 2438

Mısra: 4

Bir yazıda anlatılmak istenen manayı anlamak, öğrenmek.

Ehl-i diller bakdılar cânâ cemâlünde senüñ
Okıdılar Muşĥaf-ı ħüsnünde ki Nür ayetin

7. okıyan: -(y)an

Gazel 2424

Mısra: 10

Yazılmış bir şeyi gözden geçirip anlamaya çalışmak // İdrak etmek, kavramak.

Hâlûme rahm idiserdür yüregi âhen-ise
İy Muhibbî okıyan defter ü dîvânundan

oku:-

1. okumaz: --maz, -

Gazel 2038

Mısra: 8

Okumak. // Bir şeyin söylenmemiş gizli tarafını anlamak, mana çıkarmak.

Her varak üstinde gördüñ 'ibret al ol yazıdan
Okumaz ol yazuyı illa meğer kim ehl-i hâl

2. okumañ: -ma, -ñ

Gazel 2078

Mısra: 3

Bir yazıda anlatılmak istenen manayı anlamak, öğrenmek.

Okumañ Ferhâd u Mecnûn kışşasın bir şemmedür
Sıgmaya defterlere hâl-i perişânım benüm

3. okuyup: -(y)up

Gazel 2121

Mısra: 12

Çağırarak, davet etmek.

Dil tekyesine derd-ile ğam geldi añsuzın
Yanuma anları okuyup sanki gel didüm

4. okuyup:-(y)up

Gazel 2147

Mısra: 10

*Şarkı, türkü vb.ni sesli olarak
nağme ile söylemek.*

Çün Muhibbî gülşen-i hüsnünde
bülbüller gibi
Gâh medhûn okuyup gâhî senâ-
hVân olmuşam

5. okuyup:-(y)up

Gazel 2297

Mısra: 12

*Okumak, talim etmek,
öğrenmek, tahsil yapmak.*

Ezber itdi hıfz idüp 'ışkuñ kitâbın
ser-te-ser
Okuyup sanmañ mu'allimden elif-
bâ eyledüm

6. okudum:-du, -m

Gazel 2365

Mısra: 7

*Öğrenim görmek, tahsil
yapmak.*

Okudum Ferhâd u Mecnûn ile
miñnet dersini
Mekteb-i 'ışk içre oldılar
sebakdaşum benüm

7. okursa:-r, -sa

Gazel 2369

Mısra: 14

*Bir yazıyı meydana getiren
harf ve işaretlere bakıp bunları
çözümlmek veya seslendirmek.*

Şi'rümün süzi-y-ıla yansa 'aceb mi
dil ü cân
Yana odlara Muhibbî kim okursa
gazelüm

8. okuduk:-du, -k

Gazel 2402

Mısra: 9

*Öğrenim görmek, tahsil
yapmak.*

Okuduk Mecnûn u Ferhâd-ıla
miñnet dersini
Mekteb-i 'ışk içre bunlardur
sebakdaşum benüm

ol:

1. ol:

Gazel 2000

Mısra: 9

"O" işaret zamiri.

Bir kezin gülse Muhibbî yüzine ol
şüh gül

2. oldu:-dı

Gazel 2000

Mısra: 3

"Olmak" yardımcı fiili.

Dâmen-i şahrâ pür oldu eşk-i
çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lâlâ ile gül
degül

3. oldu:-dı

Gazel 2002

Mısra: 6

"Olmak" yardımcı fiili.

Pertev-i hüsnüñi gördüm gitdi 'aql
u şabr u dil
Görmeyelden ol perîyi baña oldu
mâh u sâl

4. olur:-ur

Gazel 2001

Mısra: 10

"Olmak" yardımcı fiili.

La'l-i ruhsârûñ hayâl itse Muhibbî
dermend
Göz yaşından sine vü dâmânı olur
cümle al

5. olursa:-ur, -sa

Gazel 2000

Mısra: 7

*Meydana gelmek,
gerçekleşmek, ortaya çıkmak.*

Uşbu cânüm âteş-i hicrân-ıla
olursa kül
Tali'-i nañsum olurdu sa'd-ı ekber
döstlar

6. olurdu:-ur, -dı

Gazel 2000

Mısra: 8

*Meydana gelmek,
gerçekleşmek, ortaya çıkmak.*

Uşbu cânüm âteş-i hicrân-ıla
olursa kül
Tali'-i nañsum olurdu sa'd-ı ekber
döstlar

7. olurdu:-ur, -dı

Gazel 2000

Mısra: 9

*Meydana gelmek,
gerçekleşmek, ortaya çıkmak.*

Tali'-i nañsum olurdu sa'd-ı ekber
döstlar
Bir kezin gülse Muhibbî yüzine ol
şüh gül

8. olmuşdur:-mış, -dur

Gazel 2001

Mısra: 2

*... hale gelmek, meydana
gelmek, vücut bulmak.*

Gözlerümden ger nihân olduña iy
zibâ-cemâl
Sineden nañşuñ hayâli gitmek
olmuşdur muhâl

9. olmaz:-maz

Gazel 2002

Mısra: 3

"Ol" yardımcı fiil.

Kaygu çekmez âdem olmaz
dünyede illâ ki ben
Çekerem gam bârını kim çekmeye
anı cibâl

10. ol:

Gazel 2002

Mısra: 6

"O" işaret sıfatı.

Pertev-i hüsnüñi gördüm gitdi 'aql
u şabr u dil
Görmeyelden ol perîyi baña oldu
mâh u sâl

11. ol:

Gazel 2002

Mısra: 7

"O" işaret sıfatı.

Ol perîñün 'azm-i gülzâr itdüğün
işideli
Bir ayak üstüne durdı cümle
mecnû'-ı nihâl

12. ol:

Gazel 2007

Mısra: 11

"O" işaret sıfatı.

Ol boyı serv(i) yüzi şem'i Muhibbî
seveli
Tañ mı pervâne gibi yansa eger
nâra gönül

13. ol:

Gazel 2013

Mısra: 11

"O" işaret sıfatı.

İy Muhibbî câmi'-i hüsninde var
ser-mahfil ol

14. ol:

Gazel 2016

Mısra: 4

"O" işaret sıfatı.

'Arız-ı güldê sehergeh görinen
şebnem gibi
Bülbul-i dil-ñstenüñ yaşıdır ol
şebnem degül

15. ol:

Gazel 2016

Mısra: 5

"O" işaret sıfatı.

Vaşlı bağından irag olalı ol
dildarumuñ
Gonca-veş teng oldı gönüm
hâtrum hurrem degül

16. ol:

Gazel 2017

Mısra: 7

"O" işaret sıfatı.

Göreliden gözlerüm ol bî-vefâ
ruhsârını
Hûn-ı bagrumla gözüm yaşımı kan
eyler gönül

17. ola:-a

Gazel 2063

Mısra: 3

"Ol" yardımcı fiil.

Niçe bir bu çemende lüle-veş pür
dâğ ola sînem
Ferâgat eyledüm geçdüm şabâ gibi
gülinden hem

18. olmuş:-muş

Gazel 2141

Mısra: 7

"Ol-" yardımcı fiil.

Dürr-i eşküm hıfzına olmuş meger
çeşmüm şadef
Âb-ı nîsân-ıla gevher-bâr olupdur
gözlerüm

19. oldu:-dı

Gazel 2147

Mısra: 1

"Ol-" yardımcı fiil.

İyd-i kurbân oldı ben kurbân-ı
cânân olmuşam
Herkesün bir şughı var ben yâra
hayrân olmuşam

20. oldum:-dum

Gazel 2149

Mısra: 1

"Ol-" yardımcı fiil.

Yine câm-ı mahabbetden içüp mest
ü hârâb oldum
Tutışdum âteş-i işka döne döne
kebâb oldum

21. olalı:-alı

Gazel 2150

Mısra: 1

"Ol-" yardımcı fiil.

Vādî-i işk içre Mecnûn olalı hem-
kisvetüm
Âşiyân-ı murğdur başumda tâc u
devletüm

22. olsun:-sun

Gazel 2172

Mısra: 12

"Ol-" yardımcı fiil.

Bu Muhibbî vaşlın ister bir yaña
dahı gönül
Gel nizâ' itme ne saña ne baña
olsun direm

23. olur:-ur

Gazel 2244

Mısra: 11

"Ol-" yardımcı fiil.

Sinünde senün münisün ancak
kefen olur
Her gâh diyesin hâsret-ile kanı
dâretüm

24. olmaya:-ma, -ya

Gazel 2269

Mısra: 9

"Ol-" yardımcı fiil.

İtleri karşı Muhibbî gele olmaya
'aceb
Zîra anlarda kamu bü-yı vefâyı
görürem

25. olam:-am

Gazel 2374

Mısra: 3

"Ol-" yardımcı fiil.

Varup diyâr-ı işka yine şehriyâr
olam
Âhum livâ göz yaşın eger sipâh
çekem

26. ola:-a

Gazel 2484

Mısra: 8

"Ol-" yardımcı fiil.

Gözümüñ yaşına bakmaz dirigâ
Neden bî-kıymet ola dürr ü mercân

27. ol:

Gazel 2010

Mısra: 16

"O" işaret sıfatı.

Ümîd-i vaşl ider dâyim Muhibbî
Anuñçün eyler ol hicre taħammül

28. ol:

Gazel 2012

Mısra: 4

"O" işaret sıfatı.

Basduñ çü kadem kâfile-i işka sen
âhir
Feryâd-ıla ol mahmile iy dil ceres
ol gel

29. ol:

Gazel 2017

Mısra: 10

"O" işaret zamiri.

İy Muhibbî 'âlem içre oldı miñnet
hâşılıñ
Ol sebebdendür ki cismi nâtüvân
eyler gönül

30. ol:

Gazel 2014

Mısra: 8

"O" işaret sıfatı.

Sararup kaddüm gibi nesrîn ola
Ger göre ol 'arız-ı hamrâyı gül

31. ol:

Gazel 2015

Mısra: 6

"O" işaret sıfatı.

Görinen sünbül midür yâhüd
didüm zülfün ucı
Didi hey dîvâne ol zencirdür kâkül
degül

32. olmaz:-maz

Gazel 2061

Mısra: 8

"Ol-" yardımcı fiil.

İy şeyh-i şehir itme melâmet gel
'aşığa
Râh-ı mahabbet içre di olmaz
fütâde kim

33. oldu:-dı

Gazel 2082

Mısra: 6

"Ol-" yardımcı fiil.

Giceler şevk-ile tâ şubha degin
Turmayup oldı mâhitâb içelüm

34. ol:

Gazel 2021

Mısra: 4

"O" işaret sıfatı.

'Aķıbet eyler cefâ fîrine cân u dil
nişân
Hiç teraħħum eylemez ol kaşı
yadan vâz gel

35. ol:

Gazel 2021

Mısra: 4

"O" işaret sıfatı.

‘Ākıbet eyler cefā fırine cān u dil
nişān
Hiç terahhüm eylemez ol kaşı
yadan vāz gel

36. ol:
Gazel 2022
Mısra: 10
"O" işaret sıfatı.

Tekye-i ‘ışkuñ çerāğı yağı bagrum
yağıdır
Ol çerāga eylemişdür bu Muhibbī
dil fitil

37. ol:
Gazel 2025
Mısra: 1
"O" işaret sıfatı.

Yādlarla cām-ı mey nüş eyler ol
peymān-kesel
Gayretinden sāgar-ı çeşmüm pür
olur hūn-ı dil

38. ol:
Gazel 2025
Mısra: 10
İşaret sıfatı.

İy Muhibbī her ne deñlü eyleseñ āh
u figān
Sanma kim saña terahhüm eyleye
ol seng-dil

39. ol:
Gazel 2026
Mısra: 5
"O" işaret sıfatı.

Zulm elinden kapusına ol güzeller
şāhnuñ
Ola kim raħm eyleye bir kez daħı
var dāda gel

40. ol:
Gazel 2034
Mısra: 6
"O" işaret sıfatı.

Ām ile taħmīr olınmış hāk-i ādem
gālibā
Var-ısa ġamsuz kişi olmaya ol
ādem gönül

41. ol:
Gazel 2035
Mısra: 10
"O" işaret sıfatı.

İy Muhibbī derdümi görüp benüm
külli devā
Ol cihetdendür ki olmuşdur görüp
dermān hācıl

42. ol:
Gazel 2037
Mısra: 5
"Olmak" yardımcı fiili.

Şādık ol kavlüñde hergiz gelmesün
senden hilāf
Kimde kim kiżb olsa āħir olırsardur
ol zelil

43. ol:
Gazel 2037
Mısra: 6
"O" işaret zamiri.

Şādık ol kavlüñde hergiz gelmesün
senden hilāf
Kimde kim kiżb olsa āħir olırsardur
ol zelil

44. ol:
Gazel 2000
Mısra: 10
"O" işaret sıfatı.

Ṭali‘-i naħsum olurdu sa‘d-ı ekber
dōstlar
Bir kezin ġülse Muhibbī yüzine ol
şūh ġül

45. ol:
Gazel 2038
Mısra: 7
"O" işaret sıfatı.

Her varaħ üstinde gördüñ ‘ibret al
ol yazıdan
Okumaz ol yazuyı illa meġer kim
ehl-i hāl

46. ol:
Gazel 2038
Mısra: 8
"O" işaret sıfatı.

Her varaħ üstinde gördüñ ‘ibret al
ol yazıdan
Okumaz ol yazuyı illa meġer kim
ehl-i hāl

47. ol:
Gazel 2043
Mısra: 2
"O" işaret sıfatı.

İy boyı servüm göreldeñ saña
virdüm cān u dil
Ol sebeddendür akar kıyuñda
yaşum muṭṭaşıl

48. olsa:--sa, -
Gazel 2045
Mısra: 7
"Olmak" yardımcı fiili.

Kanda olsa sal serv dirler hāke
salar sayesin
Sen de iy servüm gelüp bu hāke bir
dem saye sal

49. ol:
Gazel 2045
Mısra: 10
"O" işaret zamiri.

Girmesün kimse araya hālūñi yaz
nāmeye
Peyk-i āhuñla Muhibbī ol kad-i
tübāya sal

50. ol:
Gazel 2047
Mısra: 6
"Olmak" yardımcı fiili.

Sen de iy dil sevüben cān-ıla bir
Leylī-veşi
Yüri Mecnūnlayın ‘āleme sen
destān ol

51. ol:
Gazel 2048
Mısra: 6
"O" işaret sıfatı.

Su ġibi akıt gözlerüñüñ suyunı her
dem
Ol serv-i sehī ayagına āb-ı revān ol

52. ol:
Gazel 2048
Mısra: 6
"Olmak" yardımcı fiili.

Su ġibi akıt gözlerüñüñ suyunı her
dem
Ol serv-i sehī ayagına āb-ı revān ol

53. ol:
Gazel 2050
Mısra: 1
"Olmak" yardımcı fiili.

Gerek İskender ü Dārā gerek
sultān-ı devrān ol
Saña yıgdür kımusından hemān
tek pāk-dāmān ol

54. ol:
Gazel 2050
Mısra: 6
"Olmak" yardımcı fiili.

Uralar ger saña tişe taħammül
eyleyüp sabr it
Ko bulsunlar murādātu cevāhir
virici kāñ ol

55. ola:--a, -
Gazel 2051

Mısra: 10
"Olmak" yardımcı fiili.

Ka'be küyünde Muhibbî kendüyi
kurbân ider
Key ulu devletdür aña ola yolunda
fitil

56. ol:
Gazel 2052
Mısra: 1
"O" işaret sıfatı.

Her kaçan kim ol kamer-rüh 'arz
ider bir dem cemâl
Pertevinden gökde güneş görünür
hem çün hayâl

57. ol:
Gazel 2053
Mısra: 3
"O" işaret sıfatı.

Tir-i müjgânını ol şeh kondurursa
sîneme
Hâne-i dilden sürilüp def' olur
kamu melâl

58. ol:
Gazel 2054
Mısra: 5
"O" işaret sıfatı.

Ola kim ol boyı servüñ irişe hâk-i
pâyine
Akıtdum gözlerüm yaşın yolunda
cüy-bâr itdüm

59. ol:
Gazel 2055
Mısra: 14
"O" işaret zamiri.

Cefâ cevruñi gönider kabûl ider
didüm cânâ
Baña ol râhât-ı cändur cefa hergiz
dimem çekdüm

60. ol:
Gazel 2056
Mısra: 7
"O" işaret sıfatı.

Ger yaparsa bu yıkuk gönlüm
benüm ol seng-dil
Tâ kıyâmet Ka'be-i 'ulyâ haqı
âbâd olam

61. ol:
Gazel 2056
Mısra: 11
"O" işaret sıfatı.

İy Muhibbî iledür küyına ol vaqtin
şabâ

Râh-ı küyında gubâr olup meger
berbâd olam

62. ol:
Gazel 2057
Mısra: 1
"O" işaret sıfatı.

Akıtdı gözümün yaşın ol serv
kâmetüm
Kâmet getürdi başuma kopdı
kıyâmetüm

63. ol:
Gazel 2057
Mısra: 5
"O" işaret sıfatı.

Sürdiyse ben fütâdeyi küyından ol
niğâr
Vardukça aña dahı beter ola
rağbetüm

64. ol:
Gazel 2061
Mısra: 1
"O" işaret sıfatı.

Ol serv-i nâz gül gibi dâyim
küşade kim
Yâhûd kamer gibi külehi kec
nihâde kim

65. ol:
Gazel 2061
Mısra: 5
"O" işaret sıfatı.

Ol şehsüvâr nâz-ıla esbe süvâr ola
Atı önince olmayan anuñ piyâde
kim

66. ol:
Gazel 2062
Mısra: 1
"O" işaret sıfatı.

Dāduma dād itmedi ol pâdişâh-ı
muhteşem
Dâyimâ cevri ü cefa-y-ıla ider zulm
ü sitem

67. ol:
Gazel 2064
Mısra: 4
"O" işaret sıfatı.

Şâh-ı 'âlem olmadansa döstlar
yigdür bana
Kapusında ol güzeller şâhınuñ
derbânlıgum

68. ol:
Gazel 2074
Mısra: 8
"O" işaret zamiri.

Garğ idiser beni gözüm yaşı
İtmeden ol bihâra yalvarayım

69. ol:
Gazel 2076
Mısra: 5
"O" işaret sıfatı.

Göreliden ol semen-berî bî-ihtiyâr
olup
Tig-ı cefa-yı 'ışkı ile sîne-çâkiyem

70. ol:
Gazel 2076
Mısra: 10
"O" işaret sıfatı.

Dirler Muhibbî 'ışk yolu şa'bnâk
olur
Ben ol yoluñ zamânede bî-vehm ü
bâkiyem

71. ol:
Gazel 2373
Mısra: 6
"O" işaret sıfatı.

Mürdeye cân virürdi her nefesi
Bize irmedi ol nefes n' idelüm

72. ol:
Gazel 2078
Mısra: 10
"O" işaret zamiri.

Eksük olmasun Muhibbî âteş-i dil
sînedin
Çün ol âteşdür çerâğ-ı şâm-ı
hicrânım benüm

73. oldur:-dur
Gazel 2080
Mısra: 8
"O" işaret zamiri.

Komazam tâ ölince 'ışkı elden
Bî-hamdi'llâh kim oldur togrı
râhum

74. ol:
Gazel 2088
Mısra: 2
"O" işaret sıfatı.

İstemem hergiz gönülden mihrüñi
bîrün idem
Ol sebebdin isterem bagrumı her
dem hün idem

75. ol:
Gazel 2088
Mısra: 10
"O" işaret sıfatı.

Râm olur sanma Muhibbî fâriğ ol
efsânedin

Şayd olunmaz ol perî biñ sihr-ile
efsün idem

76. ol:

Gazel 2090

Mısra: 1

"O" işaret sıfatı.

Hâ atar cevri okların ol yâr-ı bed-
hVâhum ben
Rüşen itmez gönlümüñ vîrânesin
mâhum benüm

77. ol:

Gazel 2094

Mısra: 3

"O" işaret sıfatı.

Ol şeh-i hûbâna 'aşıkdur kamu
halk-ı cihân
Kime 'arz-ı hâl idüp kime varup
dâd eyleyem

78. olayım:-ayım

Gazel 2095

Mısra: 1

"Ol-" yardımcı fiili.

Olayım rüsvâ-yı halk iy dil budur
kâmum benüm
Cânımı hicr odına yakdı dil-
ârâmum benüm

79. ol:

Gazel 2101

Mısra: 2

"O" işaret sıfatı.

Tarf-ı bağ u çemen ü âb-ı revân
bâde vü câm
Sâkı-i gül-ruh olursa olur ol 'ıyş
tamâm

80. ol:

Gazel 2101

Mısra: 4

"O" işaret sıfatı.

Künc-i mescidde n'ola zâhid ola
mest-i semâ'
Der-i meyhânede ol zevk irişür
baña müdâm

81. ol:

Gazel 2101

Mısra: 14

"O" işaret zamiri.

Tığuñ çekme Muhibbî'ye dü-nîm
eylemege
Bilmiş ol gâmezlerüñ eyledi ol işi
tamâm

82. ol:

Gazel 2103

Mısra: 4

"O" işaret zamiri.

Mecnûn'dan olsa tañ mı derdüm
benüm ziyâde
Ol leyli zülfe bakdı ben müşg-büyü
sevdüm

83. ol:

Gazel 2103

Mısra: 8

"O" işaret sıfatı.

'Aynuma zerre kühli ekmek baña
gerekmez
Gözüm açup yumınca ol hâk-i küyü
sevdüm

84. ol:

Gazel 2107

Mısra: 6

"O" işaret zamiri.

Gülşen-i hüsninde zâr itdi bu
gönlüm murğını
Gül gibi güldü yüzüme ol gül-i
handân benüm

85. ol:

Gazel 2109

Mısra: 8

"O" işaret sıfatı.

İtdüm o serv ayagına gözüm yaşın
revân
Gelmez kenâra n'eyleyem ol yâr-ı
muhterem

86. ol:

Gazel 2110

Mısra: 3

"O" işaret sıfatı.

Hümâ gibi uçar gördüm felek
sakfında ol mâhı
Salup himmetle dil bâzın anı alup
şikâr itdüm

87. ol:

Gazel 2113

Mısra: 5

"O" işaret sıfatı.

Zâr zâr ol iy dil-i şürîde var
nâlişler it
Ol gül açılmaz eger gülşende nâlân
olmayam

88. ol:

Gazel 2113

Mısra: 6

"O" işaret sıfatı.

Zâr zâr ol iy dil-i şürîde var
nâlişler it

Ol gül açılmaz eger gülşende nâlân
olmayam

89. ol:

Gazel 2113

Mısra: 10

"O" işaret sıfatı.

İy Muhibbî yâr yagdursa eger
seng-i cefâ
Ol cefâya baş açam hergiz gürizân
olmayam

90. ol:

Gazel 2114

Mısra: 4

"O" işaret sıfatı.

Cân virürsem gâmzesine karşı ben
olmaz 'aceb
Ol gözi cellâd çün kim
dilsitânumdur benüm

91. ol:

Gazel 2117

Mısra: 1

"O" işaret sıfatı.

Yüz cefâ biñ cevri ol nâ-
mihribândan görmişem
Görmedi kahr u sitem bir kes ben
andan görmişem

92. ol:

Gazel 2117

Mısra: 4

"O" işaret sıfatı.

Biñ zebânım olsa taqrîr itmeye
derd-i dilüm
Ben ki ol hün-rîz âşüb-ı zamândan
görmüşem

93. ol:

Gazel 2117

Mısra: 6

"O" işaret sıfatı.

Gayrılar lutfın görür cân niçe ârâm
eylesün
Cevri-bî-dâdı ki ol ârâm-ı cândan
görmüşem

94. ol:

Gazel 2117

Mısra: 8

"O" işaret sıfatı.

Arzı eşküm garğ idüp eflâki âhum
hark ider
Bu belâ vü derdi ol iki yamandan
görmüşem

95. ol:

Gazel 2117

Mısra: 10
" O" işaret sıfatı.

İy Muhibbî sormagil derdüm
idersin aşikâr
Yüz cefâ biñ cevri ol nâ-
mihribândan görmişem

96. ol:
Gazel 2119
Mısra: 1
" O" işaret sıfatı.

Gelem diyübeni gitdi baña ol yüzi
mâh aḥşâm
Ki hey bî-çâre tîz olsun dilüñden
eyle âh aḥşâm

97. olcak:-ıcak
Gazel 2119
Mısra: 6
İsimlerden sonra geldiğinde
... haline gelmek.

Didüm şem'-i cemâlüne neden bî-
dilleri yakduñ
Yakar pervânesin didi olıcak şem'
gâh aḥşâm

98. ol:
Gazel 2124
Mısra: 1
" O" işaret sıfatı.

Câme-i zer-baft-ile dün ol nigârı
görmüşem
Serv gibi salınur-iken ben o yârı
görmüşem

99. ol:
Gazel 2126
Mısra: 8
" O" işaret zamiri.

İy şabâ âvâre gönlüm kanda gitdi
bilemezem
Bir haber vir Tañrıçün ol nâ-
tûvânumdan benüm

100. ol:
Gazel 2128
Mısra: 6
" O" işaret sıfatı.

Var günâhum beni ger öldürmege
Evvel ol şâhı ben gedâ sevdim

101. ol:
Gazel 2131
Mısra: 6
" O" işaret zamiri.

Hayret aldı dilberi gördi cününüm
hâlini
Ol baña hayrân ise ben de anuñ
hayrânyam

102. ol:
Gazel 2132
Mısra: 1
" O" işaret sıfatı.

Ol şâh-ı cihân oldı çü ben bendeye
hem-dem
Dağı yine ben 'âlem içinde
çekerem ğam

103. ol:
Gazel 2132
Mısra: 10
" O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Görelî ğam-ı zülfüñi cânâ bu
Muhibbî
Zülfüñ gibi kıddini hemân eyledi
ol ğam

104. ol:
Gazel 2134
Mısra: 1
" O" işaret zamiri.

Bildi çün sevdiğümi ol mâhum
Yu'refu'l-mücrimîne bî-sîmâhum

105. ol:
Gazel 2135
Mısra: 8
" O" işaret sıfatı.

Cür'a-i câmi lebüñden çün ezel
nüş eyledüm
Ol zamândan dağı mestem beni
sanmañ ayıkam

106. ol:
Gazel 2136
Mısra: 9
" O" işaret sıfatı.

İy Muhibbî ḥasretinden ol gülün
bülbul gibi
Gıceler tâ şubh olunca âh u feryâd
eyleyem

107. ol:
Gazel 2137
Mısra: 6
" O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Ne kadar yagdursa dildâr cefâ
taşlarını
Baña miḥnet sanur ol ben anı râḥat
gördüm

108. ol:
Gazel 2138
Mısra: 2
" O" işaret sıfatı.

Ḥum dibin mesken idindüm çünki
şâhib-bâdeyem
Ol sebebden ğuşşa vü ğamdan
bugün âzâdeyem

109. ol:
Gazel 2141
Mısra: 4
" O" işaret sıfatı.

'Ahd kıldıñ niçe yıldur varayım
bir gün diyü
Ol deme irdüm diyü âh çâr olupdur
gözlerüm

110. ol:
Gazel 2142
Mısra: 2
" O" işaret zamiri.

Kana ğarkı tsün vücüdüm dîde-i
giryân benüm
Gülmedi çünkim yüzüme ol gül-i
ḥandân benüm

111. ol:
Gazel 2142
Mısra: 6
" O" işaret sıfatı.

Sîne şevkden çâk olup sıgımadı
cânüm cismüme
Girse ol meh koynuma bir şeb eger
'üryân benüm

112. ol:
Gazel 2142
Mısra: 8
" O" işaret sıfatı.

Yaşumuñ eytâminuñ yirlere
dökdüm kanını
Korkaram maḥşerde tuta dâmenüm
ol kan benüm

113. ol:
Gazel 2143
Mısra: 7
" O" işaret sıfatı.

Ne deñlü inlesem bülbul misâli ol
gülün hergiz
'Acebdür ğuşşına girmez benüm bu
âh-ıla zârum

114. ol:
Gazel 2145
Mısra: 7
" O" işaret sıfatı.

Günüm târ eyledi ğâyetde ol ḥaṭṭ-ı
siyehkârı
Neler çekdüm şeb-i ğamda perîşân
sünbülinden hem

115. **ola:-a**

Gazel 2250

Mısra: 14

Bulunmak, görünmek.

Yiter mesken sükkānuñ arasında
Bile hoşdur cihānda ola merdüm

116. **ol:**

Gazel 2148

Mısra: 2

"O" işaret sıfatı.

Ġam hāzānın zāhir itdi çehre-i
zerdüm benüm
Ĥattın izhār ideli ol ruĥları verdüm
benüm

117. **ol:**

Gazel 2156

Mısra: 4

"O" işaret sıfatı.

Nāgehān gördüm senüñ ben iy perī
behcet yüzüñ
Ol zamāndan gitdi 'aĥlum kalmadı
hergiz bilüm

118. **ol:**

Gazel 2158

Mısra: 4

"O" işaret zamiri.

Ben kulam ol pādīşāhumdur
benüm
Her ne ĥükm itse revādur cāñuma

119. **ol:**

Gazel 2159

Mısra: 4

"O" işaret sıfatı.

Naĥl-i ħaddine gönül yir yir
asılmış ğoncadır
Ben ki ol bālā ħadüñ vaşluñ dil-
āvız eyleyem

120. **ol:**

Gazel 2162

Mısra: 1

"O" işaret zamiri.

Yine ben bülbülinden 'ār ider ol
gülüm balum
N'olisar bilmezem yā Rab anuñla
uşbu aĥvālum

121. **ol:**

Gazel 2165

Mısra: 9

"O" işaret sıfatı.

İy Muĥibbī ol ĥümā şāydına devlet
bāzını
Saldugumda ayagina nālemi jeng
eyledüm

122. **ol:**

Gazel 2166

Mısra: 12

"O" işaret sıfatı.

Tütī-i taḅ'um Muĥibbī gösterür
ġüyā nebāt
Her kaçan vaşf itse ol la'l-i şeker-
nābum benüm

123. **ol:**

Gazel 2168

Mısra: 7

"O" işaret sıfatı.

Sāyesin salsa gedā üstine ol sultān
olur
Geşt kıldum kanda var devlet
ĥümāsın bilmedüm

124. **ol:**

Gazel 2172

Mısra: 8

"O" işaret zamiri.

Cāñ virüp bir büseñe cānā ĥarīdār
oldugum
Mālikem bir cāna ol daĥı fedā
olsun direm

125. **ol:**

Gazel 2176

Mısra: 10

"O" işaret sıfatı.

İy Muĥibbī gözlerüm yaşı müşābih
kevkebe
Olsa tañ mı oldı ol çarĥuñ meh-i
tābānı ğam

126. **ol:**

Gazel 2177

Mısra: 2

*"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.*

Kim tutar emrünü luĥfuñ gösterüp
sensin Ĥalīm
Dutmayan fermānuñı ol da görür
ħahr-ı 'azīm

127. **ol:**

Gazel 2179

Mısra: 2

"O" işaret sıfatı.

Çün ĥırāmān ħadd-ile sen serv-i
bālāyı görem
Niçe sirlara müzeyyen olmuş ol
cāyı görem

128. **ol:**

Gazel 2180

Mısra: 10

"O" işaret sıfatı.

Bu Muĥibbī göz şarābın çün içer
yārān ile
Yaraşur ol meclise bu gönümi ben
nā kılam

129. **ol:**

Gazel 2181

Mısra: 4

"O" işaret sıfatı.

İy gözüm yaşlar döküp merdümlük
it cūlar akıt
Kanda kim seyr eyler ol serv-i
ĥırāmānum benüm

130. **ol:**

Gazel 2185

Mısra: 2

"O" üçüncü teklik kişi zamiri.

Eyler cevr ü ceḫā yār nā-
ġüzürümdür benüm
Her ne kim anda gele ol dil-
peżürümdür benüm

131. **ol:**

Gazel 2185

Mısra: 8

"O" işaret sıfatı.

Ĥāk-i pāyuñ döşenü bālin idüp
seng-i derüñ
Şöyle hoş-ĥālem ki ol bister
ĥarīrümdür benüm

132. **ol:**

Gazel 2188

Mısra: 2

"O" işaret sıfatı.

Cānān ġüzer eylediği rāhı
beklerem
Ola ki gele diyüben ol şāhı
beklerem

133. **ol:**

Gazel 2189

Mısra: 10

"O" işaret sıfatı.

Murġ-ı dil olmaz Muĥibbī bend-i
zülfinden ĥalās
Saña ol yigdür ki cānı rām-ı
şayyād eyleyem

134. **ol:**

Gazel 2192

Mısra: 10

"O" işaret sıfatı.

Nāgehān gördüm senüñ cānā
yüzüñ
Daĥı ol demden berü dem-
besteyem

135. ol:

Gazel 2194

Mısra: 12

"O" işaret sıfatı.

Niçe yıllar bu gönül 'ışkı ile hasta
iken

Ol tabîbe bu Muhibbî dimedi
bîmâr oldum

136. ol:

Gazel 2197

Mısra: 1

"O" işaret sıfatı.

Gelüp gül gibi ol dilber didi bil
gül' izâr oldum
Didüm karşında bülbül-veş ötüp
ben dağı zâr oldum

137. ol:

Gazel 2197

Mısra: 9

"O" işaret sıfatı.

Muhibbî sehv-ile ol meh göz
ucıyla nazâr kıldı
Egerçi odlara yakdı velî ümmîd-
vâr oldum

138. ol:

Gazel 2202

Mısra: 6

"O" işaret sıfatı.

Zülfün görüp divaneyem hüsn ü
cemâle yanayım
Ol şem'e ben pervaneyem ammâ
ki kimdür dimezem

139. ol:

Gazel 2202

Mısra: 11

"O" işaret sıfatı.

Ol serv-quadler serveri başında tâc-ı
Hüsrevî
Söyler kelâm-ı Pehlevî ammâ ki
kimdür dimezem

140. ol:

Gazel 2204

Mısra: 10

"O" işaret sıfatı.

Eksük itme iy Muhibbî eşkûn[ûn]
bârânını
Ola ol sengin dile te'sîr idüp yer
eyleyem

141. ol:

Gazel 2205

Mısra: 1

"O" işaret sıfatı.

Dün gice ol mâh-ı mihr-i efrûzı
çün yâd eyledüm
Şubh olunca nâle kıldum âh u
feryâd eyledüm

142. ol:

Gazel 2205

Mısra: 3

"O" işaret sıfatı.

Ol leb-i şîrîn-dehenden çün
ışitdüm bir kelâm
Hidmetinde cân virüp kendümi
Ferhâd eyledüm

143. ol:

Gazel 2207

Mısra: 10

"O" işaret sıfatı.

İy tabîbüm nazâr it hasta
Muhibbî'ye didüm
Didi n'ola ... ol hâl-i diger-gümü
görem

144. ol:

Gazel 2212

Mısra: 2

"O" üçüncü teklik kişi zamiri.

Gözümü tâ şehër bî-hvâb kıldum
Görür mi hvâb ol pür âb kıldum

145. ol:

Gazel 2212

Mısra: 3

"O" işaret sıfatı.

Görelde kaşlaruñ mihrâbın ol
Özümi güşe-i mihrâb kıldum

146. ol:

Gazel 2214

Mısra: 6

"O" işaret sıfatı.

Seylâb-ı yaşum irişdi nigârâ hâzer
eyle
Nâgâh zarar eyleye ol âsitâna hem

147. ol:

Gazel 2217

Mısra: 1

"O" işaret sıfatı.

Ol 'arızı gül gözleri humâr mest
kim
Ya seng-i cefâ ile iden gönli şikest
kim

148. ol:

Gazel 2217

Mısra: 4

"Ol" işaret sıfatı.

Gitdi bu gönül gelmeye beñzer
baña dağı
Ol murğ ayagın bağlayup iden pest
kim.

149. ol:

Gazel 2219

Mısra: 3

"O" üçüncü teklik şahıs

zamiri.

İder şayd ol kemân ebrû nazâr
benden yana kılmaz
İder mi hâsetâ derdâ kaçan tür ü
kemân görsem

150. ol:

Gazel 2221

Mısra: 5

"O" işaret sıfatı.

Ol ne bârân küy-ı Leylâ'da yagar
didüm didi
Rüzîgâr-ı seng-dil ber hâl-i
Mecnûn ağlaram

151. ol:

Gazel 2224

Mısra: 3

"O" işaret sıfatı.

Kanı ol gün ki keremden süresin
rağş üstüme
Urasın bu derdmende sen leked-
küb-ı sitem

152. ol:

Gazel 2224

Mısra: 10

"O" işaret sıfatı.

Ka'be'dür küyü varan 'uşşâkı katl
itse ne tañ
Teşnedür çünkü Muhibbî kana ol
rîg-i Harem

153. ol:

Gazel 2227

Mısra: 6

"O" işaret sıfatı.

Gözlerüm yaşını cular eyleyüp
itdüm revân
Tek salınsun serv-veş ol nâz-
perverdüm benüm

154. ol:

Gazel 2227

Mısra: 9

... haline gelmek, ... halinde
bulunmak.

Merd-i meydân ol Muhibbî vir bu
dünyâya talâk
Tâ ki yârân dimeyeler saña nâ-
merdüm benüm

155. ol:

Gazel 2243

Mısra: 10

"O" işaret sıfatı.

Oldı habâb-ı hayme su üzredür
mekânı
Dirse Muhibbî tañ mı ol hayme bî-
sütünüm

156. ol:

Gazel 2244

Mısra: 18

"O" işaret sıfatı.

Çü kıldı yaşım itdi Muhibbî yine
revân
'Arz eyleyeli kıddini ol serv-i
kâmetüm

157. ol:

Gazel 2245

Mısra: 10

"O" üçüncü teklik şahıs

zamiri.

Sâgar almışdur Muhibbî la'l dirler
câm içer
Diğkat itdüm görmedüm didüm
'aceb ol leb-gedâm

158. ol:

Gazel 2247

Mısra: 8

"Ol-" yardımcı fiili.

Gerçi kim eyler baña cevr ü cefâ
zulm ü sitem
Lik gönülden yine ol bî-vefâyı
isterem

159. ol:

Gazel 2247

Mısra: 10

"O" işaret sıfatı.

Taht-ı şâhiden Muhibbî tâc-ı
Hüsrev'den n' olur
Kapusında ol şehûn olmak gedâyı
isterem

160. ol:

Gazel 2248

Mısra: 6

"O" işaret sıfatı.

Her kim ki ezel 'ışk iline pâdişâh
ola
Çekse 'aceb mi göklere ol âhdan
'alem

161. ol:

Gazel 2248

Mısra: 8

"O" işaret sıfatı.

İy dil anuñ vaşlını getürme hâtırâ
Sen bir fakîr-i mübtezel ol şâh-ı
muhteşem

162. ol:

Gazel 2251

Mısra: 8

"O" işaret sıfatı.

Tâze güldür gülşen içre nâz-ıla
reftâr ider
Ol boyı serv-i sehî bâlâ nâmin
dimeyem

163. ol:

Gazel 2252

Mısra: 1

"O" işaret sıfatı.

Her kaçan salına ol serv-i
hıramânüm benüm
Cûlar ol pâyına bu çeşm-i
giryânüm benüm

164. ol:

Gazel 2252

Mısra: 2

"O" işaret sıfatı.

Her kaçan salına ol serv-i
hıramânüm benüm
Cûlar ol pâyına bu çeşm-i
giryânüm benüm

165. ol:

Gazel 2252

Mısra: 8

"O" işaret sıfatı.

Hün-ı dil itdüm şarabı dağı bu
bagrum kebâb
Oldı ol hünî bed-mest çünkü
mihmânüm benüm

166. ol:

Gazel 2254

Mısra: 2

"O" işaret sıfatı.

Gözi ser-fitne-i 'âlem olup kıddi
kıyâmet hem
Belâ-yı cân imiş baña ol çeşm ü
kâmet hem

167. ol:

Gazel 2257

Mısra: 8

"O" işaret zamiri.

Zahm-ı tîr-i gamzeñ dokınsa cânâ
sıneme
Baña ol gelmez cerâhat bil ki
merhem eyledüm

168. ol:

Gazel 2259

Mısra: 3

"O" işaret sıfatı.

Var-iken kıdd-ile zülfi ruhu ol
sîm-ten yârûñ
Bu gönüm istemez sünbül gül ü
serv ü semen görsem

169. ol:

Gazel 2260

Mısra: 4

"O" işaret sıfatı.

Hüsnün âyinesine karşı neden
itmezem âh
Korkaram jeng ide ol âyineyi bu
nefesüm

170. ol:

Gazel 2264

Mısra: 9

"O" işaret sıfatı.

Ol şanavber kad kıyâmet iy Muhib
girmez ele
Bârî anuñ yerine servi der-âgüş
eyleyem

171. ol:

Gazel 2270

Mısra: 12

"O" işaret sıfatı.

Kendüzin bilmez Muhibbî kalmaz
hiç 'aql u hüş
Her kaçan fikr-i hayâl-i ol perî-zâd
eyleyem

172. olsun:-sun

Gazel 2308

Mısra: 3

"Ol" yardımcı fiili.

Göreyim yaşı çok olsun bir demi
eksilmesün
Halûme rahm idüp aglar dîde-i
giryân benüm

173. ol:

Gazel 2277

Mısra: 10

"O" işaret sıfatı.

Başum eger komasam ayagum
altına
Ol serv-kadde irmez idi hergiz
elüm

174. ol:

Gazel 2279

Mısra: 3

"O" işaret sıfatı.

Ben ol Mecnûn-ı dehrem ki belâ
vü miñnet ü derdi

Eger gönderse yüz biñ kez ben ol
Leylâ' dan el çekmem

175. **ol:**

Gazel 2279

Mısra: 4

"O" işaret sıfatı.

Ben ol Mecnûn-ı dehrem ki belâ
vü miñnet ü derdi
Eger gönderse yüz biñ kez ben ol
Leylâ' dan el çekmem

176. **ol:**

Gazel 2279

Mısra: 9

... haline gelmek.

Muhibbî bahra ğavvâş ol bulasın
dürr-i yektâ
Egerçi pür haţar dirler direm
deryâdan el çekmem

177. **ol:**

Gazel 2280

Mısra: 5

"O" işaret sıfatı.

Serîr-i hüsne şâh olmuş görüp ol
şâh-ı devrâm
Ayagına yüzüm sürüp niçe biñ
bedre zer çekdüm

178. **ol:**

Gazel 2281

Mısra: 1

"O" işaret sıfatı.

Çünân dîvâne itmişdür beni âh ol
perî-zâdum
Uyuzmaz oldu hem-sâyem işidelden
bu feryâdum

179. **ol:**

Gazel 2281

Mısra: 5

"O" işaret sıfatı.

Degülse ol saçı Leylâ çerâ ben
hem çü Mecnûnam
Ve' ger ne olmasa Şîrîn neden 'ışk-
ıla Ferhâd'am

180. **oldur:-dur**

Gazel 2283

Mısra: 11

"O" işaret zamiri.

Ne emr itseñ benim oldur
murâdum
Dimişler gerekmez 'aşıkâ kâm

181. **ol:**

Gazel 2290

Mısra: 5

"O" işaret sıfatı.

Felek evcinde uçardı egerçi ol
hümâ-pervâz
Ben aña himmetüm bâzın salup anı
şikâr itdüm

182. **ol:**

Gazel 2291

Mısra: 1

"O" işaret sıfatı.

Ol güzeller şâhınıñ çün bende-i
dergâhıyam
Tañ mîdur dirsem cihânuñ ser-te-
ser ben şâhıyam

183. **ol:**

Gazel 2291

Mısra: 4

"O" işaret sıfatı.

İdinürler tütüyâ her dem melâ' ik
çeşmine
Ol melâhat kişverinüñ çün türâb-ı
râhıyam

184. **ol:**

Gazel 2291

Mısra: 6

"O" işaret sıfatı.

Görmedüm bir aña beñzer yüzi
gün almı kamer
Anuñ-ıçun ol şehüñ ben bende-i
dergâhıyam

185. **ol:**

Gazel 2298

Mısra: 3

"O" işaret sıfatı.

Görmege ol 'arızı gül kâmeti servi
yine
Dâğlarla sînede biñ dîde peydâ
eyledüm

186. **oldur:-dur**

Gazel 2305

Mısra: 9

"O" işaret zamiri.

Re'yüm oldur cân virem bu yolda
iy ârâm-ı cân
'Âlem-i fânîde sanma ğayrı re'yi
isterem

187. **oldur:-dur**

Gazel 2431

Mısra: 1

"O" işaret zamiri.

Şî'r oldur okıyanlar bula şekker
lezzetin
Lezzetin bilmez anuñ illâ ki 'aql-ı
hurde-bîn

188. **oldur:-dur**

Gazel 2448

Mısra: 2

"O" işaret zamiri.

İy gönül bulmak dilerseñ uşbu
dünyâ devletin
Devlet oldur kim bulasın ehl-i
diller şöhetin

189. **oldur:-dur**

Gazel 2467

Mısra: 5

"O" işaret zamiri.

'Ömr oldur geçe mañbûb u meyle
Ne hâşıl yoğsa bu mülk-i fenâdan

190. **ol:**

Gazel 2298

Mısra: 8

"O" işaret sıfatı.

Bezm-i ğamda içerem yârân ile
hün-ı ciger
İñiler ol meclise bu gönlümi nâ
eyledüm

191. **ol:**

Gazel 2299

Mısra: 13

"O" işaret sıfatı.

İy Muhibbî ol nihâl-i serv-ğad gül-
ruhsuzın
Hâr görünür çeşmüme cümle gül ü
gülzâr hem

192. **ol:**

Gazel 2305

Mısra: 8

"O" işaret sıfatı.

'İşk meydânında dikdüm sînemi
kıldum nişan
Ğamze okın atмага ol kaşı yayı
isterem

193. **ol:**

Gazel 2306

Mısra: 2

"O" işaret sıfatı.

Hâk-i küyün eşk-i çeşmümle varup
nem eyledüm
Yarasına gönlümüñ ol hâki
merhem eyledüm

194. **ol:**

Gazel 2306

Mısra: 6

"O" işaret sıfatı.

'İşk-ıla cân riştesin boynuma
zencîr eyleyüp

Mihrin ol nā-mihribānuñ dilde
muhkem eyledüm

195. ol:
Gazel 2306
Mısra: 9
" O" işaret sıfatı.

İy Muhibbî ol kemān ebru
ğamından 'ākıbet
Māh-ı nev gibi büküp bu kıddümi
ham eyledüm

196. ol:
Gazel 2308
Mısra: 10
" O" işaret sıfatı.

Eksük itme baħr-ı dilden dāyimā
söz gevherin
İstedükçe iy Muhibbî bulunur ol
kān benüm

197. ol:
Gazel 2313
Mısra: 5
" O" işaret sıfatı.

Ben ol murğ-ı hoş elhānam
kafesden eyleyüp pervāz
Bahār-ı devlete irdüm egerçi çok
hazān gördüm

198. ol:
Gazel 2313
Mısra: 8
" O" işaret sıfatı.

Gice sermest-i 'ışk iken görindi
h'vāb-ı nīgūyı
Şehergeh ol perî-rūyı hemîn
gördüm hemān gördüm

199. ol:
Gazel 2319
Mısra: 8
" O" işaret sıfatı.

Dün gice düşümde gördüm yār-ıla
haşr olmuşam
Tā kıyāmet rāzıyam ol uyħudan
uyanmayam

200. ol:
Gazel 2320
Mısra: 8
" O" işaret sıfatı.

İrmedin vaşl-ı nigāra ger ölem iy
döstlar
Ol cefākāruñ güzergāhında eyleñ
türbetüm

201. ol:
Gazel 2322

Mısra: 2
" O" işaret sıfatı.

Düşdi gönlüm bir saçı reyhāna
bilmen n' eyleyem
Ol sebebden olmuşam dīvāne
bilmen n' eyleyem

202. ol:
Gazel 2322
Mısra: 8
" O" işaret sıfatı.

Zülf-i ser-keşden göñül kurtılrsa
hāzır ğamzeler
Ol saçı sünbül gözi mestāne
bilmen n' eyleyem

203. ol:
Gazel 2323
Mısra: 10
" O" işaret sıfatı.

Kūh-ı ğamda cān feda kıldı
Muhibbî irmedi
Ol leb-i şirîn şeker-ğüftāra bilmen
n' eyleyem

204. ol:
Gazel 2324
Mısra: 6
" Ol" işaret sıfatı.

Hār elinden bağrı hūn olmuş belālu
būlbūlem
Ol saçı sünbül gül-i hāndāna
bilmen n' eyleyem

205. ol:
Gazel 2326
Mısra: 1
" O" işaret sıfatı.

Ayrı düşdüm ol periden hāstayam
zār inlerem
Miħnet-i hicrān içinde çār u nā-çār
inlerem

206. ol:
Gazel 2328
Mısra: 4
" Ol-" yardımcı fiili.

Eksük olmaz dem-be-dem cevri ü
cefā vü miħnetün
Müstedām ol dōstum senden gelür
her dem kerem

207. ol:
Gazel 2329
Mısra: 1
" O" işaret sıfatı.

Sāye salsa ol hümā ger ben gedāya
devletüm

'Alemler Kaf'dan Kaf'a tutmak
olurdu himmetüm

208. ol:
Gazel 2329
Mısra: 9
" O" işaret sıfatı.

Ger şehid-i 'ışk olam yolında ol
meh-pārenün
Haşre dek ola ziyāretgāh-ı 'uşşāk
türbetüm

209. ol:
Gazel 2330
Mısra: 6
" O" işaret sıfatı.

Görmeyelden gün yüzünü dilberün
bir haftadur
Ol meh-i bedrün firākıdan hilāl
oldı tenüm

210. ol:
Gazel 2332
Mısra: 4
" O" işaret sıfatı.

Gitdi 'aklum yerine geldi anuñ
dīvānelik
Ol periyi bilmezem n' oldı yine yād
eyledüm

211. ol:
Gazel 2332
Mısra: 11
" Ol" işaret sıfatı.

Ol cefākāruñ yolunda terk-i cān
itdüm yine
Guşsa vü derd ü belādan cānı āzād
eyledüm

212. ol:
Gazel 2334
Mısra: 9
" O" işaret sıfatı.

Ol serv-kad nev-restedür zülfinde
göñlüm bestedür
Miskīn Muhibbî hāstadur n' idem
n' idem āh ne-y-idem

213. ol:
Gazel 2339
Mısra: 6
" O" işaret sıfatı.

İçeliden la'l-i nābuñ cür'asın
Ol sebebden tālib-i meyħaneyim

214. ol:
Gazel 2341
Mısra: 8
" O" işaret sıfatı.

Hîç kes deryâ-yı 'ışkuñ bulmadılar
'umkını
Ben irişdüm baña sor ol bañr
içinde mâhiyem

215. **ol:**
Gazel 2343
Mısra: 7
"O" işaret sıfatı.

Ol semend-i nâz-ıla bakmaz gelüp
ruhsâruma
Ben ne deñlü yüzümü hâk-ile
yeksân eylesem

216. **ol:**
Gazel 2345
Mısra: 4
"O" işaret sıfatı.

Gözlerüm yaşı başumdan aşdı
oldum ğarķ-ı hûn
Ol dişi dür lebleri mercânı añdum
agladum

217. **ol:**
Gazel 2345
Mısra: 12
"O" işaret sıfatı.

Rûze-i hicrânda kaldum 'iyd-i
vaşla irmedüm
Gice gündüz ol meh-i tâbânı
añdum agladum

218. **ol:**
Gazel 2345
Mısra: 14
"O" işaret sıfatı.

Geçdi 'ömrüm âh kim bülbül gibi
efġân-ıla
Ol saçı sünbül gül-i hândânı
añdum agladum

219. **ol:**
Gazel 2345
Mısra: 16
"O" işaret sıfatı.

Zülfi çevġânına 'uşşâkuñ serin top
eyleyen
Ol semend-i nâz ile meydanı
añdum agladum

220. **ol:**
Gazel 2345
Mısra: 18
"O" işaret sıfatı.

Mest olup cām-ı maħabbetten
Muħibbî döstlar
Ol lebi mül gözleri mestânı añdum
agladum

221. **ol:**
Gazel 2346
Mısra: 2
"O" işaret sıfatı.

La'line el sunmaga zülf-i dü-tâdan
korkaram
Genc-i hüsnuñ mâliki ol ejdehâdan
korkaram

222. **ol:**
Gazel 2346
Mısra: 10
"O" işaret sıfatı.

Âh kılsam bahr-ı eşküm mevc urur
deryâlayın
'Âlemi ġarķ ide diyü ol hevâdan
korkaram

223. **ol:**
Gazel 2349
Mısra: 8
"O" işaret sıfatı.

Tañ mıdur efġân idüp bî-hvâb
olursam şubha dek
Bülbül-i şürıdeyem ol gül-
'izârumdur benüm

224. **ol:**
Gazel 2364
Mısra: 6
"O" işaret zamiri.

Balına el sunma dehrüñ vardur
içinde belâ
Bisler evvel şehd-ile âħir virür ol
saña sem

225. **ol:**
Gazel 2366
Mısra: 10
"O" işaret sıfatı.

Derdı devâ vü miħneti râħat
Muħibbî'ye
Andan berü ki ol sanemüñ
derdnâkiyem

226. **ol:**
Gazel 2368
Mısra: 7
"O" üçüncü teklık şahıs
zamiri.

Dâyimâ olsun emân içinde ol çok
sevdüğüm
Gerçi kim 'ışkında ben hergiz
emânı bulmadum

227. **ol:**
Gazel 2375
Mısra: 7
"O" işaret sıfatı.

Aña şâdam sordılar ben bülbülün ol
gül didi
Gülşen-i hüsnume karşu zâr u
zârumdur benüm

228. **ol:**
Gazel 2378
Mısra: 8
"O" işaret sıfatı.

Göreliden kâmetüñ cânâ anı teşbîh
idüp serve
Yaşum ol serv ayagında akan
enhâra beñzetdüm

229. **ol:**
Gazel 2378
Mısra: 9
"O" işaret sıfatı.

Muħibbî ol elâ gözler ider dil
mülkini târâc
Anuñ yagmaçı çeşmini görüp
Tâtâr'a beñzetdüm

230. **ol:**
Gazel 2379
Mısra: 9
"O" işaret sıfatı.

Ol güneş yüzlüm neden bilmez
Muħibbî zerresin
Mihri-y-ile gün gibi 'âlemlere
meşhür olam

231. **ol:**
Gazel 2381
Mısra: 8
"O" işaret sıfatı.

Cevr iderse hûkm anuñdur mihr
iderse luř anuñ
Emri cārı kulam ol pâdişâhumdur
benüm

232. **ol:**
Gazel 2383
Mısra: 10
"O" işaret sıfatı.

Ķahr u luşın eylemişdür bu
Muħibbî ihtiyâr
Zira kim bir bendeyem ol
pâdişâhumdur benüm

233. **ol:**
Gazel 2390
Mısra: 2
"O" işaret sıfatı.

Yazılan levh-i dil üzre âh
şâhumdur benüm
Ben kemîne bendeyem ol
pâdişâhumdur benüm

234. ol:

Gazel 2390

Mısra: 6

"O" işaret sıfatı.

Çok cefâ vü cevri gördün gel usan
dirler baña

Anı bilmezler ki ol 'âlemde
dârumdur benüm

235. ol:

Gazel 2391

Mısra: 1

"O" işaret sıfatı.

Ol güzeller şâhınıñ çün bende-i
dergâhiyam
Tañ midur dirsem cihânuñ ser-te-
ser ben şâhiyam

236. ol:

Gazel 2393

Mısra: 3

"O" işaret sıfatı.

Kıyâma gelüp ol servüm yüzünde
nür berķ urdı
Ne tākāt görmege anı hemān
'âklumı aldurdum

237. ol:

Gazel 2393

Mısra: 10

"O" işaret sıfatı.

Muhibbî sözlerün gevher olaldan
eşk-i çeşmümde
Çıkarmaga dili ğavvāş idüp ol
bahra taldurdum

238. ol:

Gazel 2395

Mısra: 6

"O" işaret sıfatı.

Umaram gülşende ħande idesin sen
gül gibi
Ol sebebden bu gözüm yaşımı
bārān eyledüm

239. ol:

Gazel 2399

Mısra: 4

"O" işaret sıfatı.

Sipāh itsem n'ola yaşum yine
sultān-ı 'ışķ oldum
Şikāf-ı sineden āhum 'alemdür
baña ol dem hem

240. ol:

Gazel 2399

Mısra: 8

"O" işaret sıfatı.

Lebün tiryāki olmasa irişen mār-ı
zülfünden
Beni bir lahza komayup helāk
iderdi ol sem hem

241. ol:

Gazel 2399

Mısra: 10

"O" üçüncü teklik şahıs

zamiri.

Muhibbî sen gedā bende vişālin
niçe istersin
Ne lāyıkısın aña sen ol ola sultān-ı
'ālem hem

242. ol:

Gazel 2400

Mısra: 7

"O" işaret zamiri.

Gelmişüzdür ol ulu dergāha 'arz-ı
ĥāl için
Andan özge varacak bir yirümüz
yokdur bizüm

243. ol:

Gazel 2404

Mısra: 9

"O" işaret sıfatı.

İtleriyle hemdem olmak işiginde ol
şehün
Key ulu devlet-durur hem
iftihārumdur benüm

244. ol:

Gazel 2405

Mısra: 1

"O" işaret sıfatı.

Nāz ile gitdi çün ol gül yüzlü
cānānum benüm
Gidiserdür ħasret ile sineden
cānum benüm

245. ol:

Gazel 2405

Mısra: 5

"O" işaret sıfatı.

Āh kim derd-i derūnum irmez ol
meh gūşına
Söylenür hep kışşadur dillerde
destānumdur benüm

246. olası:-a, -sın

Gazel 2497

Mısra: 8

"Ol-" yardımcı fiili.

Var-iken 'āşıkıların meyl eyleme
āgyāra gel
Zāğlar şaydın n'idersin sen ki
şahbāz olası

247. ol:

Gazel 2411

Mısra: 1

"O" işaret sıfatı.

Cān u dil yansa ne tañ ol tığ-ı āteş-
tābdan
Gösterür cādū gözi sihriyle āteş
ābdan

248. ol:

Gazel 2412

Mısra: 10

"O" üçüncü teklik şahıs

zamiri.

Dār-ı dünyā yüzüne gülse dilā
aldanma gel
Gösterür āhir saña ol dürlü dürlü
miñnetin

249. ol:

Gazel 2414

Mısra: 3

"O" üçüncü teklik şahıs

zamiri.

Her dilde kim derd olmaya evlādur
ol ĥāk olduĝı
Her kāse kim ĥālî ola 'ādetdür olur
ser-niĝün

250. ol:

Gazel 2418

Mısra: 7

"O" işaret sıfatı.

Her ne deñlü cevri iderse ol
vefādan yig baña
'Āşık-ı dil-ĥastedür derdüñe
dermāndur diyen

251. ol:

Gazel 2419

Mısra: 1

"O" işaret sıfatı.

Süvār-ı esb-i nāz olmış yürür ol
ĥusrev-i ĥübān
Ĥať u ĥālî belā-yı dil dü çeşmi
kāfir-i fettān

252. ol:

Gazel 2419

Mısra: 9

"O" üçüncü teklik şahıs

zamiri.

Egerçi katlı ider çeşmi kılur ol 'İsī-
dem ihyā
Cefā vü cevri ider zāhir velī luť u
vefā pinhān

253. ol:

Gazel 2421

Mısra: 8
"O" işaret sıfatı.

Cüy-ı eşküm oldı çün girdâb-ı
'ışka muttaşıl
Fülk-i dil kurtılmayısar âhir ol
girdâbdan

254. ol:
Gazel 2421
Mısra: 10
"O" işaret sıfatı.

Mihr-i âlemden Muhibbî zerreler
yüz döndüre
Dönmeye yüzüm benim ol mihr-i
'âlem-tâbdan

255. ol:
Gazel 2423
Mısra: 4
"O" işaret sıfatı.

Cüybâr-ı çeşmüme bakmazsa yâr
olmaz 'aceb
Kati serkeşdür eger mi başın ol
serv-i revân

256. ol:
Gazel 2425
Mısra: 8
"O" işaret sıfatı.

Didüm bildüñ mi iy dilber belâ
kühında ben zârı
Didi ol Hüsrev-i Şîrîn-dehen
Ferhâd'a beñzersin

257. ol:
Gazel 2426
Mısra: 1
"O" işaret sıfatı.

Giderse zülfini ol meh yüzün açsa
niķâbından
Tûlû' itmesde birkaç gün güneş tura
hiçâbından

258. ol:
Gazel 2429
Mısra: 10
"O" işaret sıfatı.

Yine şahrâ-yı sîneñde Muhibbî dil
nişân eyle
Ola kim ol kaşu yaya nişân-ı tîr
olasın sen

259. ol:
Gazel 2432
Mısra: 6
"O" işaret sıfatı.

Kâmetüm halka olup eşküm
olaldan seng-i la'l

İtdiler ol hâteme chl-i şafâ anı
niğın

260. ol:
Gazel 2434
Mısra: 2
"O" işaret sıfatı.

Çäre eyleñ döstlar ben 'aşık-ı
şeydâ-y-ıçun
Cân lebe geldi dirîgâ ol melek-
sîmâ-y-ıçun

261. ol:
Gazel 2435
Mısra: 2
"O" üçüncü teklîk şahıs
zamiri.

Vaşl-ı cânân isteyen itmek gerek
terk-i beden
Kim şehîd-i 'ışk ola lâ-büd olur ol
bî-kefen

262. ol:
Gazel 2439
Mısra: 10
"O" işaret sıfatı.

Her dem Muhibbî su gibi akıtdı
gözüm yaşın
Ol serv kıddüñ ayagina çağlamag-
ıçun

263. ol:
Gazel 2444
Mısra: 13
"O" işaret sıfatı.

'İydgehde ol şehün pâyına çün
sürdüñ yüzüñ
Devlet el virdi Muhibbî baht
yâverdür bugün

264. ol:
Gazel 2446
Mısra: 1
"O" işaret sıfatı.

Seyr iderken gün gibi gördüm çün
ol meh-rüyü ben
Dağı ol demden berü itdüm harâm
uyhuyı ben

265. ol:
Gazel 2446
Mısra: 2
"O" işaret sıfatı.

Seyr iderken gün gibi gördüm çün
ol meh-rüyü ben
Dağı ol demden berü itdüm harâm
uyhuyı ben

266. ol:
Gazel 2446

Mısra: 10
"O" işaret sıfatı.

Meyli var gördüm Muhibbî şî'rine
cânänenüñ
Sâhirem teşhîr kıldum ol gözi
cädüyü ben

267. ol:
Gazel 2446
Mısra: 4
"O" işaret sıfatı.

Elüme aldum yine çün ben
kemend-i âhumı
Umaram şayd eyleyem ol gözleri
âhüyü ben

268. ol:
Gazel 2446
Mısra: 6
"O" işaret sıfatı.

Cevri çok meh-rûları sevmek çü
'âdetdür baña
Ne olar terk-i cefâ eyley ne ol bed-
hüyü ben

269. ol:
Gazel 2446
Mısra: 8
"O" işaret sıfatı.

Tâze cân virdüñ getürdüñ bü-yü
zülfin iy şabâ
Çok zamândur özlemişdüm ol saçı
gül-büyü ben

270. ol:
Gazel 2451
Mısra: 10
"O" işaret sıfatı.

İy Muhibbî hâr-ıla hem-dem görür
bülbül güli
Ol sebebdendür ider tâ şubha dek
âh u fiğân

271. ol:
Gazel 2452
Mısra: 6
"O" işaret sıfatı.

Bezm-i gamda nây gibi her
nefesde inlerem
Nâle vü zârumdur ol meclisde
çengi zâr iden

272. ol:
Gazel 2452
Mısra: 8
"O" işaret sıfatı.

Câm-ı derdüñ nüş idenler oldılar
mest ü harâb

Varsun ol bezme özini 'ışk-ıla bî-
'âr iden

273. ol:
Gazel 2454
Mısra: 6
"O" işaret sıfatı.

Nālân oluban her gice ben meclis-i
ğamda
Her lahza figân idici ol bezme
benem ben

274. ol:
Gazel 2456
Mısra: 11
"O" işaret zamiri.

Muhibbî her ki 'âşıkdur gerekdür
ol ola cömerd
Yanımda bir ola anuñ geçe yog-ıla
varından

275. ol:
Gazel 2459
Mısra: 5
"O" işaret sıfatı.

Ol elif kıddüñ hevâsı hasretinden
döstlar
Gâh kıddüm dâl olur hicrân
şebinde gâh nün

276. ol:
Gazel 2461
Mısra: 7
"O" işaret sıfatı.

Şâhbâz-ı himmetümle şaydum olsa
ol hümâ
Dün himmet olmazın ğayrı şikârı
sevmezin

277. oldur:-dur
Gazel 2463
Mısra: 4
"O" işaret zamiri.

La'l-i nâbin istedikçe gösterür
ferdâ yüzün
Korkum oldur kim ölem
irişmeyem ferdâya ben

278. ol:
Gazel 2463
Mısra: 8
"O" işaret sıfatı.

Näleme dün ğıce ğam bezminde
âheng eyledi
Ol sebeddendir ki üstâd
olmuşamdur nâya ben

279. ol:
Gazel 2464

Mısra: 12
"O" işaret sıfatı.

Dü mâh olupdur iy mâh görmez
yüzün Muhibbî
Ol bî-sitâre n'itsün devr itdi çarğ-ı
gerdün

280. ol:
Gazel 2466
Mısra: 13
"O" işaret sıfatı.

Bu Muhibbî'yi 'aceb añmaz mı ki
ol seng-dil
Bir nefes hergiz anuñ gitmez
hayâli yâddan

281. ol:
Gazel 2468
Mısra: 7
"O" işaret sıfatı.

Göñül virdün çü ol zülf-i siyâha
Muḥakkaḳ bil ki başdan da
çıkarsın

282. ol:
Gazel 2469
Mısra: 4
"O" işaret sıfatı.

Çekmedi Ferhâd u Mecnûn gerçi
'ışkuñ yayını
Himmet eyleñ el urayın döstlar ol
yaya ben

283. ol:
Gazel 2469
Mısra: 6
"O" işaret sıfatı.

Sorma Mecnûn'a rumuz-ı 'ışkı gel
sen sor baña
Kâdir olmadı cevâba sordum ol
şeydâya ben

284. ol:
Gazel 2469
Mısra: 8
"O" işaret sıfatı.

Zerre-veş kıldı hevâ-yı 'ışk
sergerdân beni
İrmedüm derdâ ki ol mihr-i cihan-
ârâya ben

285. ol:
Gazel 2476
Mısra: 8
"O" işaret sıfatı.

Bir lahza koya ger ser-i küyına
beni yâr
Yiğ görünür ol ravza-i rızvân
vatenden

286. ol:
Gazel 2479
Mısra: 2
"O" işaret sıfatı.

Gün gibi yine tulû' itdi o meh-rü
hânedan
Ummaz-ı dum bu kadar luḫfi ben ol
cânânedan

287. ol:
Gazel 2481
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Geyürdi dideler baña yine hil'at
ser-â-serler
Didüm pâyende ol her dem geyür
rengin kumâş olsun

288. ol:
Gazel 2485
Mısra: 10
"O" işaret sıfatı.

Vaşlına niçe bulursın iy Muhibbî
dest-res
Olasın sen bir gedâ ol pâdişâh-ı
kâmrân

289. ol:
Gazel 2486
Mısra: 3
"O" üçüncü teklik şahıs
zamiri.

Sorma her bir nâ-kese ol 'ışkdan
virmez haber
Sor baña kim ben saña 'ışkuñ
diyem mâhiyyetin

290. ol:
Gazel 2488
Mısra: 1
"O" işaret sıfatı.

Bağlamışdur gönlümü zencire ol
ġisü diyen
Dağlamışdur lâle gibi bagrumı âh
o diyen

291. ol:
Gazel 2488
Mısra: 10
"O" işaret sıfatı.

Seyl-i eşküm birle mâl-â-mâl
olaldan gözlerüm
Kanda gitmişdür Muhibbî bilsem
ol uyhu diyen

292. ol:
Gazel 2490
Mısra: 1
"O" işaret sıfatı.

Eyledi mecnûn beni ol gözleri âhû
diyen
Boynumı bend eyledi ol sünbül-i
gîsû diyen

293. **ol:**
Gazel 2490
Mısra: 2
" O " işaret sıfatı.

Eyledi mecnûn beni ol gözleri âhû
diyen
Boynumı bend eyledi ol sünbül-i
gîsû diyen

294. **ol:**
Gazel 2491
Mısra: 4
" O " işaret sıfatı.

Baş virem şem' gibi ger
bakabilsem yüzine
Akıdam göz yaşını komayam ol
yâr etegin

295. **ol:**
Gazel 2492
Mısra: 4
" O " işaret sıfatı.

Bu kerâmet mi degül Mecnûn' a
kuşlar cem' olup
Kaçmaya şîr ü peleng ol ' aşîk-ı bî-
bâkden

296. **ol:**
Gazel 2493
Mısra: 9
" O " işaret sıfatı.

Ol hümâ-pervâzı gör ne vech-ile
kıldum şîkâr
Gönlümün şahbâzına kılsun nazar
bâz isteyen

297. **ol:**
Gazel 2494
Mısra: 4
" O " işaret sıfatı.

Zerre gibi muntazır didârına
' aşîkleri
Şubh-dem itsün tülû' ol âfitâb
eglenmesün

298. **ol:**
Gazel 2494
Mısra: 8
" O " işaret sıfatı.

Teşne oldum leblerine derd-ile
za' füm katı
Ol tabîbe dîñ meded virsün cevâb
eglenmesün

299. **ol:**
Gazel 2497
Mısra: 6
" O " işaret sıfatı.

Terk-i cân itdûñ tolaşduñ rîsmân-ı
zülfine
Saña kim didi dilâ ol ipde cânbâz
olasın

300. **ol:**
Gazel 2372
Mısra: 4
" O " işaret sıfatı.

Âh kim tîr-i cefâdan key ölümlü
hastayam
Kâddümi lâm eyleyelden ol kaşî
yalar benüm

301. **ol:**
Gazel 2013
Mısra: 8
" Ol- " yardımcı fiili.

Kudsîlerle ger tavâf itmek dilerseñ
küyün
Lâ-mekân şahrasına 'azm eyleyüp
ser-mahmil ol

302. **ol:**
Gazel 2013
Mısra: 4
" Ol- " yardımcı fiili.

Raḥb u yâbis her ne söylerse ko
zâhid söylesün
Güşa alma iy dil-i şürîde sen
deryâ-dil ol

ol-:

1. **olal:-alı**
Gazel 2016
Mısra: 5
Olmak eylemi, şeklini almak,
haline gelmek.

Vaşlı bağından irag olalı ol
dildârumuñ
Gonca-veş teng oldı gönlüm
hâtîrum hürrem degül

2. **olup:-up**
Gazel 2289
Mısra: 10
... haline gelmek.

Gönlüm gibi hârâbe evvân-ı 'ışkı
gördüm
Mî' mâr olup Muhibbî anı 'imâret
item

3. **olduğu:-duğ, -ı**
Gazel 2405
Mısra: 3

*Haline gelmek, bir vasfa
sahip olmak.*

Dûd-ı âhumdan-durur olduğı
çarhuñ kebûd
Almagil âhum sakın iy mâh-ı
tâbanum benüm

4. **ölmek:-mek**
Gazel 2190
Mısra: 3
Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.

Kışsa-i hicrândan ise ölmek âsân
gelür
Dir baña îmân ile ölmek senüñ
âsanuñam

5. **ölice:-icek**
Gazel 2227
Mısra: 4
Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.

Hiç olur mı vara eşküñ küyuña
cânâ senüñ
Ölicek ilte meger bād-ı şabâ
gerdüm benüm

6. **ölmek:-mek**
Gazel 2259
Mısra: 2
Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.

Bu dil sîm-âb-veş ditrer kaçan bir
sîm-ten görsem
Baña ölmek muqarrerdür eger çâk
pîreñen görsem

7. **ölsem:-se, -m**
Gazel 2316
Mısra: 7
Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.

Küy-ı yâra iltesin ölsem şabâ
topragumı
Keştî-i 'ışkıñ Muhibbî' den hemân
ısmarlaram

8. **ölem:-em**
Gazel 2320
Mısra: 7
Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.

İrmedin vaşl-ı nigâra ger ölem iy
döstlar
Ol cefâkaruñ güzergâhında eyleñ
türbetüm

9. **ölmek:-mek**
Gazel 2325
Mısra: 5

Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek.

Küh-ı gâmda kalmışam ölmek muqarrerdür baña
Döştlar bu derdüme bir çäre bilmen n'eyleyem

10. **ölse:-se**

Gazel 2328

Mısra: 2

Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek.

Ben helâk oldum gamuñdan sen esen ol iy şanem
Şâh sag olsun hezârân bende kim ölse ne gam

11. **ölince:-ince**

Gazel 2342

Mısra: 2

Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek.

Gül ruhuñ şevkıne ister ki gönül zâruñ olam
Tâ ölince râh-ı 'ışk içre hevâdârûñ olam

12. **ölmek:-mek**

Gazel 2349

Mısra: 6

Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek.

Öldürseñ gel beni öldür günâhum aña hiç
Döştum yoluñda ölmek ihtiyârumdur benüm

13. **ölürem:-ür, -em**

Gazel 2362

Mısra: 6

Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek.

Didüñ yolunda ger ölseñ dirildem lâ'-i nâbumla
Ölürem günde yüz biñ kez kanı 'ahd ü vefâ kıblem

14. **ölmedin:-me, -din**

Gazel 2371

Mısra: 4

Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek.

Cân u dil derdini 'arz itdüm tabîbe dir baña
Ölmedin artuk bu derdüñ ben devâsın bilmedüm

15. **ölince:-ince**

Gazel 2376

Mısra: 2

Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek.

Oldı 'ışka çü hem-nefes n'idelüm
Gitmez ölince bu heves n'idelüm

16. **ölince:-ince**

Gazel 2415

Mısra: 8

Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek.

Bu bahtum gibi âhir düşmen olduñ İdeyim tâ ölince âh u efgân

17. **ölince:-ince**

Gazel 2422

Mısra: 6

Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek.

Kimde kim zerresi hâşıl ola mihr-i 'âşıkûñ
Tâ ölince kesemez zülfüñüñ endişelerin

18. **ölem:-em**

Gazel 2423

Mısra: 7

Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek.

Fırkatüñle ger ölem cânâ vaşıyyet eylerem
İtlerüñe ideler bu üstüñvânım armağan

19. **öldüğüm:-düg, -üm**

Gazel 2444

Mısra: 4

Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek.

Eylemezseñ 'iyd-i adhâ irdi ger kurbân beni
Hey yoluñda öldüğüm ölmek muqarrerdür bugün

20. **ölmek:-mek**

Gazel 2444

Mısra: 4

Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek.

Eylemezseñ 'iyd-i adhâ irdi ger kurbân beni
Hey yoluñda öldüğüm ölmek muqarrerdür bugün

21. **ölem:-em**

Gazel 2463

Mısra: 4

Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek.

La'-i nâbın istedikçe gösterür ferdâ yüzün
Korkum oldur kim ölem irişmeyem ferdâya ben

22. **ölmek:-mek**

Gazel 2466

Mısra: 10

Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek.

Tek beni sürme kapuñdan öldürseñ râzıyam
Ölmek evlâdur kişiye bir yaramaz addan

23. **öldi:-di**

Gazel 2270

Mısra: 7

Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek.

Virdi cân öldi anuñçün gün gibi serdar-ı 'ışk
Cân u ser terkin kılup ben dağı bir ad eyleyem

24. **olur:-ur**

Gazel 2202

Mısra: 8

Bulunmak, mevcut olmak, var olmak.

Gündür yüzi alnı kamer başına geymiş tâc-ı zer
Bu nev'e olur mı beşer ammâ ki kimdür dimezem

25. **ola:-a**

Gazel 2238

Mısra: 10

Bulunmak, mevcut olmak, var olmak.

Kapuña geldi Muhibbî key katı dil-ğastedür
Senden özge kim ola kim ide timârı dilüm

26. **ölürsem:-ür, -se, -m**

Gazel 2317

Mısra: 16

Can vermek, hayatını kaybetmek.

Saçı dârum kaşı yayum gözi pür-fitne bîmârum
Ölürsem boynuña kanum meded hey nâ-müselmânım

27. **olup:-up**

Gazel 2008

Mısra: 1

"Olmak" yardımcı fiili.

‘Aşık olup kim ki ‘ışka bende-i
fermân degül
Aña âdem dimeñüz belki bile
hayvân degül

28. **olup:-up**
Gazel 2012
Mısra: 10
"Olmak" yardımcı fiili.

Tenhâst dilüm hem çü Muhibbî be
ğam-ı yâr
İy nâle baña mahrem olup hem-
nefes ol gel

29. **olup:-up**
Gazel 2018
Mısra: 4
"Olmak" yardımcı fiili.

Nakş-ı Çîn itdi yine bâğı ser-â-ser
Mâni-var
Yazdı yapraklar Hıtâ Rümî olup
zerkâr gül

30. **olıcak:-ıcağ**
Gazel 2479
Mısra: 6
... vasfını taşımak.

Rüşen itseñ iy kâmer-çal‘at n’ola
kâşânemi
Eksük olmaz bedr olıcak ay çün
virânedan

31. **olınca:-ınca**
Gazel 2009
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.

Sineye cân riştesini dak bu gönülüm
sâz kıl
Gıceler tâ şubh olunca nâleyle ağâz
kıl

32. **olınca:-ınca**
Gazel 2205
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.

Dün gice ol mâh-ı mihr-i efrûzı
çün yâd eyledüm
Şubh olunca nâle kıldum âh u
feryâd eyledüm

33. **olur:-ur**
Gazel 2284
Mısra: 11
"Ol-" yardımcı fiili.

Gün yüzüne gâh zülflün geh yaşum
olur hicâb
Anuñ için dâdeden her lahza
pinhânsın begüm

34. **olur:-ur**
Gazel 2388
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.

Olur şikâf sîne kaçan nâle eylesem
Derd-i dilüm çıkar feleklerle olur
‘alem

35. **olur:-ur**
Gazel 2391
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiili.

Geh olur goncalar gibi bu dil dem-
beste miñnetden
Gehî lâle-şifât her dem girîbân-
çâkdür gönülüm

36. **olur:-ur**
Gazel 2415
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Bulanlar derdi dermânı n’iderler
Çün anuñ derd olur derdine
dermân

37. **olur:-ur**
Gazel 2428
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiili.

Her gice biñ kez hilâl olur Muhibbî
hicr-ile
Çäre-sâz oluñ aña iy hemdemân iy
döstân

38. **olur:-ur**
Gazel 2459
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Ol elif kıddüñ hevâsı hasretinden
döstlar
Gâh kıddüm dâl olur hicrân
şebinde gâh nün

39. **ola:-a**
Gazel 2005
Mısra: 14
"Ol-" yardımcı fiili.

Leşker-i ğam yine dil şehri
yagmaladı çün
Çäre bulmaya Muhibbî ola bî-çäre
gönül

40. **ola:-a**
Gazel 2169
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.

Yüzine bakdukça yârüñ her dem
artar hayretüm

‘Alem içre tañ midür ‘ışk-ıla ola
şöhretüm

41. **ola:-a**
Gazel 2229
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Küyuñ dikenî ger bata itüñ ayagina
Süzen-i müjmele çıkaram ola
nişânım

42. **ola:-a**
Gazel 2247
Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiili.

Niçeye dek cân figâr sîne mecrûh
ola
Merhem-i vaşluñla bu zağma
devâyı isterem

43. **ola:-a**
Gazel 2250
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiili.

Gerekmez baña bâlin ola zer-baft
Ola bâlin baña yigdür ser-i ğum

44. **ola:-a**
Gazel 2250
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.

Gerekmez baña bâlin ola zer-baft
Ola bâlin baña yigdür ser-i ğum

45. **ola:-a**
Gazel 2254
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Muhibbî tîğ-i cevrenden şehîd-i
‘ışk olam âhîr
Bite gül lâle kabründen ola niç
‘alâmet hem

46. **ola:-a**
Gazel 2329
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Ger şehîd-i ‘ışk olam yolında ol
meh-pârenüñ
Haşre dek ola ziyâretgâh-ı ‘uşşâk
türbetüm

47. **ola:-a**
Gazel 2344
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.

Gönülümü elden yitürdüm âh ki
dîvâneyim

Çek anı zencîr-i zülfe ola kim
uslanayım

48. **ola:-a**
Gazel 2385
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Muhibbî ger şehîd-i 'ışk olasın
râh-ı küyında
Bitüre hûn-ı dil lâle ola çendân
'alâmet hem

49. **ola:-a**
Gazel 2400
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Gerçi cürm-ile Muhibbî olduñ
evvel rû-siyâh
Âb-ı rahmetle umaram pâk ola
yuna yüzüm

50. **ola:-a**
Gazel 2414
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Her dilde kim derd olmaya evlâdur
ol hâk olduğı
Her kâse kim hâlî ola 'âdetdür olur
ser-nigün

51. **ola:-a**
Gazel 2414
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiili.

Tiğünla çal bu başımı tâ süz-ı dil
kemter ola
Keşf eyle sakf-ı hâneyi düşmişdür
âteş-i derün

52. **ola:-a**
Gazel 2448
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Pâdişâh-iken kapuñda bendeñ
olmaktır murâd
Kim ola istemeye ola ziyâde
devletin

53. **ola:-a**
Gazel 2476
Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiili.

Çün küşte-i 'ışk ola dilüm hâk-i
derüñde
İrişe vefâ büyü dimâğuña kefenden

54. **öldürem:--dür, --em**
Gazel 2005
Mısra: 9

*Yaşamaz olmak, hayatı sona
ermek, can vermek.*

Öldürem diyü seni va'de ider
gamze-i yâr
Ola kim 'ahde dura şabr ide bir
pâre gönül

55. **olursın:--ur, --sın**
Gazel 2006
Mısra: 6
... halinde bulunmak, ...
haline gelmek.

Men ' idersin küyına varsam beni
itden beter
İy rakîb-i rû-siyeh n' için olursın
böyle dâl

56. **ölmeden:--me, --den**
Gazel 2007
Mısra: 2
*Yaşamaz olmak, hayatı sona
ermek, can vermek.*

Zülfine çünki dolaşduñ yine âvâre
gönül
Ölmeden gayrı senüñ derdüñe yok
çâre gönül

57. **olmuşam:--muş, --am**
Gazel 2008
Mısra: 7
"Olmak" yardımcı fiili.

Şöyle hayrân olmuşam cânâ
cemâlün ayına
Var mıdur bir kimsene bu hâlüme
hayrân degül

58. **oluram:--ur, --am**
Gazel 2010
Mısra: 9
"Olmak" yardımcı fiili.

Gice tâ şubha dek bi-dâr oluram
Kaçan kim eylerem zülfün
tahayyül

59. **ol:**
Gazel 2012
Mısra: 1
"Ol" yardımcı fiili.

İy nâle şeb-i gamda baña hem-
nefes ol gel
İy dide benüm hâlüme rahm it
Aras ol gel

60. **ol:**
Gazel 2012
Mısra: 2
"Ol" yardımcı fiili.

İy nâle şeb-i gamda baña hem-
nefes ol gel

İy dide benüm hâlüme rahm it
Aras ol gel

61. **ol:**
Gazel 2012
Mısra: 4
"Ol" yardımcı fiili.

Basduñ çü kâdem kâfile-i 'ışka sen
âhir
Feryâd-ıla ol maħmile iy dil ceres
ol gel

62. **ol:**
Gazel 2012
Mısra: 8
"Ol" yardımcı fiili.

Kim dir ki gönül kuçıla hergiz o
kuçılmaz
Bir tâze civân 'ışkına tâze heves ol
gel

63. **ol:**
Gazel 2012
Mısra: 10
"Ol" yardımcı fiili.

Tenhâst dilüm hem çü Muhibbî be
gam-ı yâr
İy nâle baña maħrem olup hem-
nefes ol gel

64. **olasın:--a, --sın**
Gazel 2012
Mısra: 5
"Ol" yardımcı fiili.

Zencîr olasın gâh kemend gâh
selâsil
İy zülf benüm gerdenüme des-res
ol gel

65. **ol:**
Gazel 2013
Mısra: 6
"Ol" yardımcı fiili.

Ya saçı zencîrine dak boynuña ya
göz yaşın
Garğa-i baħr-ı cünün ol saña kim
dir 'âkil ol

66. **olmasa:--ma, --sa, -**
Gazel 2014
Mısra: 2
"Olmak" yardımcı fiili.

Cennet-âsâ zeyn ider her câyı gül
Hüb idi ger olmasa hercâyı gül

67. **ola:--a, -**
Gazel 2014
Mısra: 7
"Ol" yardımcı fiili.

Sararup kıddüm gibi nesrîn ola
Ger göre ol 'ârîz-ı hâmrâyı gül

68. **olmasa:--ma, --sa**
Gazel 2014

Mısra: 12
"Olmak" yardımcı fiili.

Bu kıadar râğbet mi bulurdu eger
Ger zamânı olmasa bir ay gül

69. **olup:-up**
Gazel 2030
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiili.

Bülbüli Maħmüd idinmişler olup
güller Ayâz
Bülbül artursa niyâzı nâz ider
turmaz gül

70. **olan:-an**
Gazel 2063
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.

Palâs-ı fakr-ıla her dem kıanâ'at
eylemek hoşdur
Bu dehrüñ aţlas u zer beft olan
dîbâ şalından hem

71. **olup:-up**
Gazel 2076
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiili.

Göreliden ol semen-berî bî-ihtiyâr
olup
Tiğ-ı cefa-yı 'ışkı ile sîne-çâkiyem

72. **olup:-up**
Gazel 2175
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.

Olup ğavvâş baħr-ı 'ışka taldum
İrem ka'rina didüm yolda kaldum

73. **olup:-up**
Gazel 2216
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiili.

Olup bu cinn ü insüñ pâdişâhı
Kamusına özin ma'büd iden kim

74. **olup:-up**
Gazel 2243
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Bâr-ı ğumûmla bu ten sengîn iken
nihâyet
Yirden götürdi yaşum müşkil olup
sükünüm

75. **olan:-an**
Gazel 2254
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Bu gönlüm âteşi ile gözüm yaşını
cem' itdüm
İder 'arz ehli 'ışk olan bu nev'-ile
kerâmet hem

76. **olup:-up**
Gazel 2254
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.

Gözi ser-fitne-i 'âlem olup kıaddi
kıyâmet hem
Belâ-yı cân imiş baña ol çeşm ü
kamet hem

77. **olup:-up**
Gazel 2254
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.

Selâmet gözlemez 'âşık n'ider
nâmûs-ıla 'ârı
Giriftâr-ı ğam-ı 'ışkam olup küy-ı
melâmet hem

78. **olup:-up**
Gazel 2257
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiili.

Bu Muħibbî leylî zülfünün olup
dîvânesi
Kendümi Mecnûnlayın rüsvâ-yı
'âlem eyledüm

79. **olup:-up**
Gazel 2265
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Râhi eger yañılam 'ayb eyleme iy
hem-nişîn
Yâd-ı pâ-büsü ile mecnûn olup bî-
reh varam

80. **olup:-up**
Gazel 2290
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.

Feşâhat baħrına ğavvâş olup
daldum ğüzâr itdüm
O deryâdan niçe dürler çıkardum
âşikâr itdüm

81. **olup:-up**
Gazel 2290
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Bu dünya cîfedür gördüm meges-
veş kıanı' olmadum
Varup Simurğ olup Kıaf'a kıanâ'at
ihtiyâr itdüm

82. **olup:-up**
Gazel 2290
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiili.

Maħabbet kıaşrına bânî olup
Mecnûn ile Ferhâd
Tamâm idemeyüp anlar ğelüp ben
üstüvâr itdüm

83. **olup:-up**
Gazel 2291
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiili.

Mest-i 'ışk olup ferâmüş
eyledümse 'âlemi
İy Muħibbî şükr Hâkk'a sırr-ı 'ışk
âğâhıyam

84. **olup:-up**
Gazel 2298
Mısra: 11
"Ol-" yardımcı fiili.

Döstlar ğavvâş olup taldum ma'ânî
baħrına
Niçe gevhler bulup bu nazmı
inşâ eyledüm

85. **olup:-up**
Gazel 2313
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.

Ġidüp hicrân bi-ħamdillâh cemâl-i
düstân gördüm
Olup bülbülleyin sermest bahâr u
ğülsitân gördüm

86. **olan:-an**
Gazel 2335
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Kırpüğüm şaflar dizüp oldu arada
kan revân
Heybet aldı ehl-i 'ışk olan
savaşumdan benim

87. **olup:-up**
Gazel 2338
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Âteş-i 'ışkı ezelden eyledüm ben
ihtiyâr
Ġill ü ğışdan şâf olup ğam
pötasında kıâl olam

88. **olup:-up**
Gazel 2341
Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiili.
- Deşt-i 'ışka şîr olup küh-ı belâ içre
peleng
Hileger sanman ki dehrüñ zâhid-i
rübâhiyam
89. **olup:-up**
Gazel 2362
Mısra: 13
"Ol-" yardımcı fiili.
- Nigârâ Kâ'be'dür küyuñ olup
hâlûñ aña esved
Asılmış halkadur güyâ san o zülf-i
dü-tâ kıblem
90. **olup:-up**
Gazel 2363
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiili.
- Dilâ gavvâş olup çünki feşâhat
bahırına taldum
Bulup dürler gibi ma'nî şî'rüm
âbdâr itdüm
91. **olup:-up**
Gazel 2363
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.
- Nigârî seyr ider gördüm yine
gülzâr-ı hüsn içre
Olup bülbül gibi güyâ Muhibbî âh
u zâr itdüm
92. **olup:-up**
Gazel 2384
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.
- Gehî zehr-i ğamı içdüm gehî hün –
ı ciğer çekdüm
Maḥabbetle olup 'âşık neler
çekdüm neler çekdüm
93. **olup:-up**
Gazel 2432
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiili.
- Kâmetüm halka olup eşküm
olaldan seng-i la'l
İtdiler ol hâteme ehl-i şafâ anı
nigîn
94. **olan:-an**
Gazel 2437
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.

- Hîç çekmez merd olan dünyâ-yı
dünuñ minnetin
Görür-iken gün başında dürlü
dürlü 'illetin
95. **olan:-an**
Gazel 2458
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.
- Lezzet-i cevr ü cefâ-yı anlamaz bî-
derd olan
Katlanur mı hîç belâ vü zaḥmete
nâ-merd olan
96. **olan:-an**
Gazel 2458
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.
- 'İşk-ıla meydâna girsem iy fakîh
itme 'aceb
Raḫsa girür gird-bâd-ı âhî ile gerd
olan
97. **olan:-an**
Gazel 2458
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.
- Hem-cenâh olur bugün 'Ankâ-yı
küh-ı Kâf-ıla
Âşiyân-ı vâdî-i dehre girüben ferd
olan
98. **olan:-an**
Gazel 2458
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.
- Zâhidüñ biñ sözi te'sir itmeye
itmeñ 'aceb
Hîç eşer eyler mi bir söz dise anı
serd olan
99. **olan:-an**
Gazel 2458
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.
- Ïy Muhibbî saklamak mümkün
degüldür 'ışkı çün
Zâhir eyler çehresinüñ sebzegâhı
zerd olan
100. **olup:-up**
Gazel 2477
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiili.
- Gözüm saḫkâ olup her dem sular
dildaruñ işigin
Müjem cârub olup eydür o derde
ben de ferrâşın

101. **olup:-up**
Gazel 2477
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.
- Gözüm saḫkâ olup her dem sular
dildaruñ işigin
Müjem cârub olup eydür o derde
ben de ferrâşın
102. **olmasa:--ma, --sa**
Gazel 2023
Mısra: 4
"Olmak" yardımcı fiili.
- Zulmet içinde kalurdu cümle halk-ı
kâyinât
Anlara olmasa idi şer'üñ envârı
delil
103. **olurdu:--ur, --dı**
Gazel 2023
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.
- Mısr-ı hüsnüñi añup hicr içre ger
kan aglasam
Eşküme nisbet benüm katre olurdu
cüy-ı Nîl
104. **olsa:--sa, -**
Gazel 2028
Mısra: 6
"Olmak" yardımcı fiili.
- Müşkilât-ı fenn-i 'ışkı 'âşık sor
'âşık
Eylemez 'allâme-i 'aşr olsa daḫı
anı hâl
105. **oldı:--dı, -**
Gazel 2030
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiil.
- Geldi çün şahñ-ı çemende oldı
'işret-sâz gül
Her ne yirden eyler-ise eylesün
koñ nâz gül
106. **olmadum:--ma, --du, --m**
Gazel 2034
Mısra: 1
"Olmak" yardımcı fiili.
- Saña uydum olmadum ben bir
nefes ḫurrem gönül
Bulmadum bir muvâfiḫ yâr ola
hem-dem gönül
107. **olmaya:--ma, --(y)a**
Gazel 2034
Mısra: 6
Mevcut olmak, bulunmak.

Ġam ile taĥmîr olunmuş ĥāk-i âdem
ġālibā
Var-ısa ġamsuz kişi olmaya ol
âdem gönül

108. **oldılar**:--dı, --lar

Gazel 2035

Mısra: 4

"Olmak" yardımcı fiili.

Şol kadar dökdüm belâ şahrâsına
bu eşkümi
Cûlar oldılar revân u baĥr-ıla
'ummân ĥacîl

109. **öl**:

Gazel 2036

Mısra: 4

*Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek. //
Yok olmak, mahvolmak,
hayâtiyetini kaybetmek.*

İstedüm büse lebinden güldi dilber
gül gibi
Didi vaşla çare isterseñ bu yolda
yüri öl

110. **olsa**:--sa, -

Gazel 2037

Mısra: 6

"Olmak" yardımcı fiili.

Şadıĥ ol ĥavlûnde hergiz gelmesün
senden ĥilâf
Kimde kim kızb olsa âĥir olısardur
ol zelîl

111. **ola**:--a, -

Gazel 2037

Mısra: 8

"Olmak" yardımcı fiili.

Yiter aglatduñ beni gel eyle
yaşumdan ĥazer
Küyuña ola zarar kim aka aka ol
sebîl

112. **olursa**:--ur, --sa

Gazel 2000

Mısra: 8

"Olmak" yardımcı fiili.

Sînem içre saklaram 'ışķuñı ben
cânum gibi
Uşbu cânum âteş-i hicrân-ıla
olursa kül

113. **olduñsa**:--du, --ñ, --sa, -

Gazel 2001

Mısra: 1

"Olmak" yardımcı fiili.

Gözlerümden ger nihân olduñsa iy
zibâ-cemâl

Sîneden nakşuñ ĥayâli gitmek
olmuşdur muĥâl

114. **olmuş-durur**:--muş, --durur

Gazel 2040

Mısra: 8

"Olmak" yardımcı fiili.

Mürdeler bû itdüğince bulsalar tañ
mı ĥayât
Fi'l-meşel olmuş-durur san çeşme-i
ĥayvân gül

115. **ola**:

Gazel 2010

Mısra: 14

"Olmak" yardımcı fiili.

Dil-i dîvâneyi zabıt idemezler
Meger zencîr ola boynuma kâkûl

116. **olup**:

Gazel 2041

Mısra: 6

"Olmak" yardımcı fiili.

Sünbülün gönli perişan lâlenün
bagrında dâĥ
Ĥâlķ elden ele gezdürür olup
şehbâz gül

117. **oldı**:--dı, -

Gazel 2041

Mısra: 8

"Olmak" yardımcı fiili.

Ĥadd-i yâra gülşen içre beñzerem
dimiş meger
Jâlelerden çın şeherde oldı seng-
endâz gül

118. **olduĥı**:--duĥ, --ı

Gazel 2041

Mısra: 10

"Olmak" yardımcı fiili.

Çün 'araĥ dökdi Muĥammed anı
gül bitürdi Ĥaĥ
Anuñ-ıçundur Muĥibbî olduĥı
mümtâz gül

119. **oldı**:--dı, -

Gazel 2042

Mısra: 1

"Olmak" yardımcı fiili.

Meyĥâne oldı meyle Bedâĥşân
mekân-ı la'l
Her ĥum görindi bâde ile sanki
kân-ı la'l

120. **ola**:--a, -

Gazel 2042

Mısra: 9

"Olmak" yardımcı fiili.

Her kim ki ola ehl-i ĥanâ'at
Muĥibbîyâ
Farĥ eylemez seng ile birdür
hemân la'l

121. **olan**:--an, -

Gazel 2045

Mısra: 4

"Olmak" yardımcı fiili.

Leylî zülfüñi kemend eyle gel iy
serv-i revân
Gerdenine 'ışķ-ıla mecnûn olan
şeydâya sal

122. **oldı**:--dı, -

Gazel 2046

Mısra: 2

"Olmak" yardımcı fiili.

Zülfî zencîrine yâruñ mübtelâ oldı
gönül
Başdan ayaga belâ üzre belâ oldı
gönül

123. **olalı**:--alı, -

Gazel 2046

Mısra: 6

"Ol-" yardımcı fiili.

Fâriĥ iken tâc u taĥtından ser-â-ser
'âlemün
Olalı kapuñ gedâsı pâdişâ oldı
gönül

124. **oldı**:--dı

Gazel 2046

Mısra: 8

"Ol-" yardımcı fiili.

Dâyimâ Ĥaĥ'dan dilerdün bî-
vefâlar 'ışķını
Ĥamd kıl kim ĥâcetün senün revâ
oldı gönül

125. **olma**:--ma, -

Gazel 2047

Mısra: 2

"Ol" yardımcı fiili.

Bas ĥadem râst reh-i 'ışķa yine
merdân ol
Ya'nî gel 'ahd-şiken olma dürüst
peymân ol

126. **ol**:

Gazel 2047

Mısra: 8

"Olmak" yardımcı fiili.

Tayanup ĥuvvetüne tutma zamân-
ıla güreş
Basar âĥir seni ger Rüstem ü
Nerîmân ol

127. **olup:--up, -**
Gazel 2048
Mısra: 10
"Olmak-" yardımcı fiili.

Cân vir lebine âl ile bir bûse
Muhibbî
Al hem-dem olup mahrem-i esrâr-ı
nihân ol

128. **ol:**
Gazel 2048
Mısra: 4
"Olmak" yardımcı fiili.

Her söz ki gele senden anı bilmeye
kimse
Hâl eyle olan nükteleri rind-i
cihân ol

129. **oluban:--uban**
Gazel 2049
Mısra: 4
Bir ad veya sıfatın belirttiği
durumu almak.

Konma dünyâ cîfedür pervâz kıl
'Ankâ gibi
Himmet-i bâlâñ-ıla 'Ankâ oluban
Kâf a gel

130. **ol:**
Gazel 2050
Mısra: 10
"Olmak" yardımcı fiili.

Muhibbî çünkü kul olduñ bugün
çün u çerâdan geç
Senüñ neñ vardur arada hemân
emrine fermân ol

131. **ol:**
Gazel 2050
Mısra: 8
"Olmak" yardımcı fiili.

Hañ geldi saña düşmez idesin
dağı ra 'nâlık
Yüzüne kimseler bakmaz gerek
hürşid-i raşşân ol

132. **olupdur:--up, --dur**
Gazel 2051
Mısra: 6
"Olmak" yardımcı fiili.

Fürkatüñden iy boyı serv-i
hürâmânüm benüm
Gözlerüm yaş olupdur biri
Ceyhûñ biri Nîl

133. **olmaga:--mak, --a**
Gazel 2052
Mısra: 3
"Olmak" yardımcı fiili.

Murğ-ı diller şaydı için dâne vü
dâm olmağa
'Arızında vaz' olunmuş zülf-i
müştgin ile hâl

134. **olur:--ur, -**
Gazel 2053
Mısra: 7
Uygun düşmek.

Gün yüzine teşbîh itmek olur idi
güneşi
Likin anuñ konmamış buncılayın
haddinde hâl

135. **olup:--up**
Gazel 2055
Mısra: 8
"Olmak" yardımcı fiili.

Belâ kühında Ferhâd'ı idinürsem
n'ola ırğâd
Düşüp berr ü beyâbâna olup
Mecnün sitem çekdüm

136. **olur:--ur, -**
Gazel 2056
Mısra: 5
Bulunmak.

Meclis-i cânânede yâ Rab olur mı
kim 'aceb
Ehl-i 'ışk añıldugınca ben de anda
yâd olam

137. **olam:--am, -**
Gazel 2056
Mısra: 10
"Olmak" yardımcı fiilidir.

Serv mi kıddüñ ü ya tûbâ mı 'ar'ar
didüm
Didi saña ne biter ya serv ü ya
şimşâd olam

138. **oldum:--du, --m**
Gazel 2058
Mısra: 9
"Olmak" yardımcı fiili.

Şâh-ı 'ışk oldum Muhibbî baña
yitmez mi delîl
Sinedür taqlum nefrüm âh u
zârumdur benüm

139. **olmayan:--ma, --(y)an**
Gazel 2061
Mısra: 6
Bulunmak, var olmak.

Ol şehsüvâr nâz-ıla esbe süvâr ola
Atı önince olmayan anuñ piyâde
kim

140. **olsa:--sa, -, -**
Gazel 2062

Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Haşre deñlü yazsalar yazılmaya
derd ü elem
Olsa deryalar mürekkebe cümle
agaçlar kalem

141. **olurmuş:--ur, --mış**
Gazel 2062
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiili.

Bilse idi niçe olurmuş gedâlık
zevkını
Tagıdup dârâtını dervîş olurdu şâh
Cem

142. **olurdu:--ur, --dı**
Gazel 2062
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.

Bilse idi niçe olurmuş gedâlık
zevkını
Tagıdup dârâtını dervîş olurdu şâh
Cem

143. **olmadansa:--ma, --dan, --sa**
Gazel 2064
Mısra: 3
İsimlerden sonra geldiğinde
... haline gelmek.

Şâh-ı 'âlem olmadansa döstlar
yigdüñ bana
Kapusında ol güzeller şâhmuñ
derbânlıgum

144. **olmuşdur:--mış, --dur**
Gazel 2064
Mısra: 10
İsimlerden sonra geldiğinde
... haline gelmek.

Bir boyı servüñ firâkıñdan
Muhibbî âh kim
Cûlar olmuşdur yaşum gitmez
benüm giryânlıgum

145. **olmuşam:--mış, --am**
Gazel 2065
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Bezm-i gamda göz yaşın yârân
içün itdüm şarâb
Âteş-i 'ışka yanup bir bagrı biryân
olmuşam

146. **olmuşam:--mış, --am**
Gazel 2065
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Bu Muhibbî'ye cefâ kılsañ yahüd
mihir eyleseñ
Her ne hüküm itseñ buyur emrüne
fermân olmuşam

147. **olmuşam**:--miş, --am
Gazel 2065
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Eylerüz Hakk' a tevekkül yimezüz
ferdâ gamın
Zahidâ sanma senün tek tâlib-i nân
olmuşam

148. **olmama**:--ma, --ma
Gazel 2066
Mısra: 7
*Bir görev, makam, san veya
nitelik kazanmak.*

Sultân-ı 'ışk olmama yitmez mi bu
delîl
Yaşum sipâh u âteş-i âhum ola
'alem

149. **öldükde**:--dük, --de
Gazel 2071
Mısra: 3
*Yaşamaz olmak, hayatı sona
ermek, can vermek.*

Öldükde aña varam iy bî-vefâ
dimişsin
'Ahdüne gel vefâ kıl hicr-ile çün
ben öldüm

150. **öldüm**:--dü, --m
Gazel 2071
Mısra: 4
*Yaşamaz olmak, hayatı sona
ermek, can vermek.*

Öldükde aña varam iy bî-vefâ
dimişsin
'Ahdüne gel vefâ kıl hicr-ile çün
ben öldüm

151. **ol**:
Gazel 2071
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Gülzâr-ı hüsne karşı bülbül gibi
Muhibbî
Tâ şubh olunca zâr ol kıl dem-be-
dem terennüm

152. **olmuşam**:--miş, --am
Gazel 2072
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Başuma sevdâ-yı zülfünün hevâsı
tolalı

Düşüben vâdilere rüsvâ-yı hâmün
olmuşam

153. **olmuşam**:--miş, --am
Gazel 2072
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Mısr-ı hüsnün hakkıçün iy kâmeti
servüm benüm
Gözlerüm yaşına bak kim Nîl ü
Ceyhün olmuşam

154. **olmuşam**:--miş, --am
Gazel 2072
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Gevher-i eşküm dükenmez ne
kadar harc eylesem
İy Muhibbî 'ışk elinden çün ciger-
hün olmuşam

155. **olsa**:--sa
Gazel 2073
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.

Ne kadar görse suçı 'afv eyler
Hadd-i zâtında olsa kime kerim

156. **oldı**:--dı
Gazel 2075
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Ğamzeñ okı gelmeyince cân
pervâz eylemez
Döstüm nâveklerün oldı per ü
bâlüm benüm

157. **olur**:--ur
Gazel 2076
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiili.

Dirler Muhibbî 'ışk yolu şa'bnâk
olur
Ben ol yoluñ zamânede bî-vehm ü
bâkiyem

158. **olan**:--an
Gazel 2077
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

İtme Muhibbî kuluña gel yok yire
ğazab
Sultân olan kimesneye lâyıq-durur
hilim

159. **olur**:--ur
Gazel 2078
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.

Seyre çıksa nâz-ıla serv-i
hürâmânüm benüm
Cûlar olur her yana bu çeşm-i
giryânüm benüm

160. **ölince**:--ince
Gazel 2080
Mısra: 7
*Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.*

Komazam tâ ölince 'ışkı elden
Bi-ğamdî'llâh kim oldur togrı
râhum

161. **olmasa**:--ma, --sa
Gazel 2081
Mısra: 8
"Olmak" yardımcı fiili.

Berbâd olurdu âhum ile hâk-i ten
eger
Yaş dökdüğümce tâze-ter olmasa
bu gülüm

162. **oldık**:--dı, --k
Gazel 2082
Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiili.

Çün harâbâtı oldık 'âlemde
Âşikâr anı bî-hicâb içelüm

163. **olan**:--an
Gazel 2083
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.

Her dem şehâb-ı âh-ıla bârân olan
yaşum
Bağr-ı gam içre niçe mercân olan
yaşum

164. **olan**:--an
Gazel 2083
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.

Her dem şehâb-ı âh-ıla bârân olan
yaşum
Bağr-ı gam içre niçe mercân olan
yaşum

165. **olan**:--an
Gazel 2083
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Lü'lü dişi firâkı-y-ıla dür döken
gözüm
Meygün lebi hayâli ile kan olan
yaşum

166. **olan**:--an
Gazel 2083

Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Dökse saçılrsa hergiz aña kimse lâ dimez
Şâh-ı maḥabbet emriyle tūfân olan yaşum

167. olan:-an
Gazel 2083
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.

Ḳaddi ḥayâli gelse dile cûlar akıdup
Âḥir yolında cem' olup 'ummân olan yaşum

168. olan:-an
Gazel 2083
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

'İşk âteşi ola ki bir dem sükûn ide
Aksun Muḥibbî derd-ile dermân olan yaşum

169. olan:-an
Gazel 2084
Mısra: 1
Bulunmak, var olmak.

Derûn-ı dilde olan dâḡı âşikâre kılam
Ola ki derd-i dil-i bî-ḳarâra çare kılam

170. olmaz-ımiş:-maz, -i, -miş
Gazel 2084
Mısra: 9
Bulunmak, var olmak.

Muḥibbî olmaz-ımiş 'âşıkun sitâresi çün
Şeb-i ḡam içre niçe bir yaşum sitâre kılam

171. olsam:-sa, -m
Gazel 2286
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.

Yüzünü görmege ger hâzır olsam
Ölince gitmez idüm nâzır olsam

172. olsam:-sa, -m
Gazel 2286
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

İderdüm bir meges kendümi dâyim
Lebünü öper idüm şâḥir olsam

173. olsam:-sa, -m
Gazel 2286

Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Muḥibbî bir nazâr görsem niḡârı
Yitürmişem özümü şâbir olsam

174. olsam:-sa, -m
Gazel 2286
Mısra: 12
"Ol-" yardımcı fiili.

Alurdum naḳd-i cāna ḡam metā'ın
Maḥabbet kişverine tācir olsam

175. olsam:-sa, -m
Gazel 2450
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiili.

Hicr elinden cān virtüp olsam
şehîd-i 'ışk eger
Dilerem kim tā kıyâmet olasın sen cavidân

176. olsam:-a, -sın
Gazel 2091
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiili.

Umaram rûz-ı cezâda olasın baña şefî
Cürm ü 'işyân-ıla gerçi ki yüzi kara benem

177. olup:-up
Gazel 2092
Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiili.

Taşdı temevvüc itdi gözüm yaşı baḥr olup
Likin bunuñla gitmedi daḡı ḥarâretüm

178. olur:-ur
Gazel 2093
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Geldi Ferhâd yanuma kesdükde ben küh-ı ḡamı
Ancak olur kühkenlik içre yoldaşum benüm

179. oluban:-uban
Gazel 2094
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiili.

Oluban Mecnûn gibi dīvâneler ser-defteri
Ṭarz-ı 'ışkı ben daḡı bir yüzden âbâd eyleyem

180. oluban:-uban
Gazel 2177

Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiili.

Oluban cürme muḳır senden umaruz rahmeti
Yüzi suyına ki var nâm-ı şerîfnde dü mîm

181. oluban:-uban
Gazel 2454
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiili.

Nālân oluban her gice ben meclis-i ḡamda
Her laḡza fiḡân idici ol bezme benem ben

182. oldı:-dı
Gazel 2094
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiil.

Çün yaşum deryâsınuñ oldı vücudum zevraḳı
Baña lâzım âhumı şimden girü bād eyleyem

183. olmaz:-maz
Gazel 2096
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiili.

Zaḡm-ı tîrin sînem içre saklasam olmaz 'aceb
Cān yirine geldi öldür fi'l-meşel cānum benüm

184. olmaz:-maz
Gazel 2098
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.

Egri olmaz kaşlaruña döstum kec rā disem
Togru olur sözlerüm ḳaddüñe ger bālâ disem

185. olur:-ur
Gazel 2098
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.

Egri olmaz kaşlaruña döstum kec rā disem
Togru olur sözlerüm ḳaddüñe ger bālâ disem

186. olalı:-alı
Gazel 2098
Mısra: 7
Bir durumdan başka bir duruma geçmek. || -e dönüşmek, haline gelmek.

Olalı ok gibi ğamzeñ iy kemān-
ebrū senūñ
İtmezem sözde ħaṭā ger kaşlaruña
ya disem

187. **olah:-alı**
Gazel 2099
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiili.

Güşe-i ğamda Muḥibbī olalı zār u
za'if
Naḫş-ı dīvār-ıla fark olmaz ten-i
zārum benüm

188. **olmaz:-maz**
Gazel 2099
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Güşe-i ğamda Muḥibbī olalı zār u
za'if
Naḫş-ı dīvār-ıla fark olmaz ten-i
zārum benüm

189. **olmasa:-ma, -sa**
Gazel 2100
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiili.

Zülfi sevdāsı olmasa serde
Hiç dir mi idüm hevā sevdüm

190. **olursa:-ur, -sa**
Gazel 2101
Mısra: 2
Bulunmak, var olmak.

Ṭarf-ı bağ u çemen ü āb-ı revān
bāde vü cām
Sākī-i gül-ruh olursa olur ol 'ıyş
tamām

191. **ola:-a**
Gazel 2101
Mısra: 3
Bulunmak, var olmak.

Künc-i mescidde n'ola zāhid ola
mest-i semā'
Der-i meyḥānede ol zevk irişür
baña müdām

192. **olur:-ur**
Gazel 2101
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Bende düşsem ne 'aceb ḫālını
zülfinde görüp
Kanda kim dāne göre murğ olur
beste-i dām

193. **olmuş:-miş**
Gazel 2101

Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiil.

Mescid-i ḫüsnüne bakdum kaş
miḥrābında
Şaf olup ğamzesi mestāne gözi
olmuş imām

194. **olmaz:-maz**
Gazel 2104
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Cevlānlar idüp eyleme 'uşşākı pāy-
māl
Didüm didi ki olmaz 'aceb atı
serkeşem

195. **oldı:-dı**
Gazel 2105
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Eyle zindān-ı ğamuñdan beni luṭf
ile ḫalās
Çāre vaşl oldı baña eyle benüm
dermānum

196. **ola:-a**
Gazel 2105
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Üstühvān kaldı tenümde ğam-ı
hicrūñle hemān
Emr kıl seglerüñe ola benüm
mihmānum

197. **olmaga:-mag, -a**
Gazel 2106
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Umaram zülfüñ-ile cān u dili bend
idesin
Olmaga ḫabs-i ebed çāh-ı
zenaḫdāna varam

198. **ola:-a**
Gazel 2109
Mısra: 3
Bulunmak, var olmak.

Aḫvālümü kim ola benüm yāra 'arz
ide
Döymez firāk āteşine defter ü
kalem

199. **olam:-am**
Gazel 2111
Mısra: 1
"Olmak" yardımcı fiili.

İrişdi mevsim-i gülde celīs-i bāde
olam

Ḳadeḫ el üzre tutup gül gibi
küşāde olam

200. **olam:-am**
Gazel 2111
Mısra: 4
"Olmak" yardımcı fiili.

Didüm ḫayālünü görem neden
görinmeyesin
Didi bu söze ne 'aceb ben ki per-
zāde olam

201. **olam:-am**
Gazel 2111
Mısra: 8
"Olmak" yardımcı fiili.

Gönül züccācesine cām-ıla şafā
virüben
Ḥurūş u cüş ile deryā gibi şafāda
olam

202. **olam:-am**
Gazel 2111
Mısra: 10
Bulunmak, var olmak.

Ezelden cān-ıla cānān Muḥibbī
bilış imiş
Çün eyledür ya ne ḫacet ki ben
arada olam

203. **olur:-ur**
Gazel 2113
Mısra: 8
Olmak, gerçekleşmek.

Bir kara yazu-y-ımiş geldi ğubār-ı
ḫaṭṭ-ı dōst
Hiç olur mı kim aḫup ben anı
ḫayrān olmayam

204. **olmaz:-maz**
Gazel 2114
Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiili.

Cān virürsem ğamzesine karşı ben
olmaz 'aceb
Ol gözi cellād çün kim
dilsitānumdur benüm

205. **olsa:-sa**
Gazel 2117
Mısra: 3
Bulunmak, var olmak.

Biñ zebānum olsa taḫrīr itmeye
derd-i dilüm
Ben ki ol ḫün-rīz āşub-ı zamāndan
görmişem

206. **olsun:-sun**
Gazel 2119

Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiil.

Gelem diyübene gitdi baña ol yüzi
mâh aḥşâm
Ki hey bî-çäre fîz olsun dilünden
eyle âh aḥşâm

207. **olur:-ur**
Gazel 2119
Mısra: 10
"Ol" yardımcı fiil.

Güneş ruḥsârını yâruñ Muḥibbî
görmege varsa
Sitârem baña göstermez olur ol
dem siyâh aḥşâm

208. **olur:-ur**
Gazel 2426
Mısra: 4
"Ol" yardımcı fiil.

Gel iy serv-i ḥırâmânüm beni
koyup revân olma
Ḥazer kıl seyl olur bir gün ğarîbün
çeşmi âbindan

209. **olur:-ur**
Gazel 2120
Mısra: 7
Geçmek, tamamlanmak.

Hafta olur görmezem gün yüzünü
aylar geçer
Âh kim bir mihri yok nâ-
mihribânüm var benüm

210. **oldum:-du, -m**
Gazel 2127
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiil.

Vişâlün gencine gerçi irişmeyüp
faḳîr oldum
Fırâkuñ mülkine şâhum bi-
ḥamdi'llâh emîr oldum

211. **oldum:-du, -m**
Gazel 2127
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiil.

Vişâlün gencine gerçi irişmeyüp
faḳîr oldum
Fırâkuñ mülkine şâhum bi-
ḥamdi'llâh emîr oldum

212. **olaldan:-al, -dan**
Gazel 2127
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiil.

Cihâna pâdişâh-iken kul olmak
saña faḥrumdur

Kapuñda bende olaldan şeh-i
gerdün-serîr oldum

213. **olaldan:-al, -dan**
Gazel 2294
Mısra: 13
"Ol-" yardımcı fiil.

Bükilüp kıddüm olaldan iy
Muḥibbî yâ benem
'Arşa-i 'ışk içre her dem ataram âh
okların

214. **oldum:-du, -m**
Gazel 2127
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiil.

Cihâna pâdişâh-iken kul olmak
saña faḥrumdur
Kapuñda bende olaldan şeh-i
gerdün-serîr oldum

215. **olaldan:-al, -dan**
Gazel 2127
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiil.

Olaldan Ḥusrev'i Rüm'un Kemâl'e
irdi eş'ârum
Muḥibbî luṭf-ı ṭab'umla ne tañ
disem zâhîr oldum

216. **ola:-a**
Gazel 2129
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiil.

Gözümün karasını ḥall ideyim
eşküm-ile
Yârî bu nev'-ile görmege ola çäre
didüm

217. **ola:-a**
Gazel 2229
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiil.

Cârüb idem küyuña kirpügümü iy
döst
Bu dîde ola ḥâk-i dere âb-feşânüm

218. **ola:-a**
Gazel 2248
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiil.

Her kim ki ezel 'ışk iline pâdişâh
ola
Çekse 'aceb mi göklere ol âhdan
'alem

219. **ola:-a**
Gazel 2253
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiil.

Sehl ola eger göz yaşını döke
Muḥibbî
Ben çâk idüben sînemi bu cân-
feşânüm

220. **ola:-a**
Gazel 2255
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiil.

Pâdişâhum bu Muḥibbî yok idi var
eyledün
Kesmezem senden ümîdi hoş ola
ḥâlüm benüm

221. **ola:-a**
Gazel 2311
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiil.

Çün perîşândur Muḥibbî zülfi her
dem dilbertün
Tañ degül bende ola bu dil perîşân
eyleyem

222. **ola:-a**
Gazel 2353
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiil.

İy Muḥibbî tâ ölince uşbu derde
çäre yok
Baḥr ola yiridür şimden girü
yaşum benüm

223. **ola:-a**
Gazel 2435
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiil.

Vaşl-ı cânân isteyen itmek gerek
terk-i beden
Kim şehîd-i 'ışk ola lâ-büd olur ol
bî-kefen

224. **ola:-a**
Gazel 2448
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiil.

Pâdişâh-iken kapuñda bendeñ
olmaktur murâd
Kim ola istemeye ola ziyâde
devletin

225. **oldı:-dı**
Gazel 2132
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiil.

Ol şâh-ı cihân oldı çü ben bendeye
hem-dem
Daḥı yine ben 'âlem içinde
çekerem gam

226. **ola:-a**
Gazel 2132
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.
- Cürm-ise eger cân u gönülden seni sevmek
'Afv it ki kaçan ola hatâ işlemez âdem
227. **ölse:-se**
Gazel 2132
Mısra: 7
Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek.
- Dil hicr-i leb-i la'lûñ ile ölse gerekdür
Ger la'lûñ aña zerre kadar itmez-ise em
228. **olalum:-alum**
Gazel 2133
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.
- Çün Muhibbî ele girmez n'idelüm sa'y-ile yâr
Gele dervîş olalum niçeye dek 'âr idelüm
229. **olalum:-alum**
Gazel 2293
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.
- Küy-ı dilberde gel gedâ olalum
Yidi iqlîme pâdişâ olalum
230. **olalum:-alum**
Gazel 2293
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.
- Küy-ı dilberde gel gedâ olalum
Yidi iqlîme pâdişâ olalum
231. **olalum:-alum**
Gazel 2293
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.
- Añlasam ruħlarınıñ güllerini
İñleyüp bülbül-i güyâ olalum
232. **olalum:-alum**
Gazel 2293
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.
- Dalalum göz yaşına mâhî gibi
Baħr-ı eşk-ile âşinâ olalum
233. **olalum:-alum**
Gazel 2293

- Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.
- Jeng-i ğam dutdı gönül âyînesin
Şaykal-ı meyle pür cilâ olalum
234. **olalum:-alum**
Gazel 2293
Mısra: 12
"Ol-" yardımcı fiili.
- Atalum yine bu âh oklarını
Büküben kıddümüzi ya olalum
235. **olalum:-alum**
Gazel 2293
Mısra: 14
"Ol-" yardımcı fiili.
- Göz yaşını o servüñ ayagina
Akıdup yüz sürelüm mâ olalum
236. **olalum:-alum**
Gazel 2293
Mısra: 16
"Ol-" yardımcı fiili.
- Ola kim yâr yüzüm üzre basa
Ser-i küyında ħâk-i pâ olalum
237. **olalum:-alum**
Gazel 2293
Mısra: 18
"Ol-" yardımcı fiili.
- Derd-i 'ışkı Muhibbî hoş görelüm
Ya'ni 'âlemde bî-devâ olalum
238. **olalum:-alum**
Gazel 2355
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.
- İy Muhibbî giceyle şubħa deĝin
Olalum mest ü hem ħarâb içelüm
239. **olalum:-alum**
Gazel 2373
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.
- Gül yüzi şevkı-y-ile şubħa deĝin
Olalum bülbüle hem-nefs n'idelüm
240. **olduñsa:-du, -ñ, -sa**
Gazel 2136
Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiili.
- Pâdişâh olduñsa cânâ Tañrı'dan korkmaz mısın
Niçeye dek âsitânuña varup dâd eyleyem
241. **olmuşdur:-miş, -dur**
Gazel 2138

- Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiili.
- Ka'be-i küyüñ nigârâ mesken olmuşdur baña
Andan artuk bir yirüm yokdur ĝarîb üftâdeyem
242. **olup:-up**
Gazel 2139
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.
- Vâdî-i ğamda Sikender gibi bu dil teşnedür
Ĥızr olup ırgür lebüñ iy âb-ı ħayvânum benüm
243. **oldum:-du, -m**
Gazel 2140
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.
- Maħabbet desti ile çün döğüluben türâb oldum
Semâya çıkarup âhum yilin 'âlî-cenâb oldum
244. **oldum:-du, -m**
Gazel 2140
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.
- Zamâne desti buraldan kulagum meclis-i ğamda
Yakup bir dürrî sînemde iniler san rebâb oldum
245. **oldum:-du, -m**
Gazel 2140
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.
- Miyânı fikrini kılup dehânı zikrin idelden
Baña siz 'âlem-i ĝaybdan soruñ ħazır-cevâb oldum
246. **olupdur:-up, -dur**
Gazel 2141
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.
- Gün yüzüñi görmeyelden târ olupdur gözlerüm
Togasın bir gün diyü bîdâr olupdur gözlerüm
247. **olupdur:-up, -dur**
Gazel 2141
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.
- Göreliden yüzüñi yiñilmedi gözüm yaşı

Bâğ-ı hüsnünde senüñ enhâr
olupdur gözlerüm

248. **olupdur:**-up, -dur
Gazel 2141
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiil.

Dür-r-i eşküñ hıfzına olmuş meger
çüşmüm şadef
Âb-ı nîsân-ıla gevher-bâr olupdur
gözlerüm

249. **olupdur:**-up, -dur
Gazel 2141
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiil.

İy Muhibbî şem'-i hüsn-i yârı
aısam gıceler
Şem' gibi dil yanar aklar olupdur
gözlerüm

250. **olur:**-ur
Gazel 2143
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiil.

Güneş ruhsârına hâyil olur derdiyle
âh itsem
Ya teskîn mi bulur bir dem benüm
bu çüşm-i hün-bârum

251. **olah:**-alı
Gazel 2146
Mısra: 5
İsimlerden sonra geldiğinde
... haline gelmek.

Agzı mîm ü zülfî lām u olalı kıddi
elif
Eksük olmaz döstlar şimden girü
baña elem

252. **olmuşam:**-muş, -am
Gazel 2147
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiil.

İyd-i kurbân oldı ben kurbân-ı
cânân olmuşam
Herkesün bir şughı var ben yâra
hayrân olmuşam

253. **olmuşam:**-muş, -am
Gazel 2183
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiil.

Döstüm 'ışka düşelden vâlih ü
hayrânuñam
Olmuşam vaşluñ temennâsında
sergerdânuñam

254. **olmuşam:**-muş, -am
Gazel 2261

Mısra: 14
"Ol-" yardımcı fiil.

Yâra didüm yap Muhibbî göñlini
N'ola didi aña mi'mâr olmuşam

255. **olmuşam:**-muş, -am
Gazel 2299
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiil.

Sırr-ı 'ışkı niçe pinhân eyleyem
şimden girü
Olmuşam rüsvâ-yı şeh'r ü küçe-i
bâzâr hem

256. **olmuşam:**-muş, -am
Gazel 2325
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiil.

Düşdi göñlüm bir kamer ruhsâra
bilmen n'eyleyem
Olmuşam günden güne bî-çâre
bilmen n'eyleyem

257. **olmuşam:**-muş, -am
Gazel 2354
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiil.

Gülşen-i küyuñdan ayru bülbül-i
zâr olmuşam
İñlerem tâ şubha dek derd-ile
bîmâr olmuşam

258. **olmuşam:**-muş, -am
Gazel 2354
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiil.

Görelî cânâ cemâlûñ şem'ini
pervâne-veş
Bâl ü perden geçmişem küllî
yanup nâr olmuşam

259. **olmuşam:**-muş, -am
Gazel 2354
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiil.

Leylî zülfüñi takaldan boynuma
Mecnün-vâr
Şişe-i nâmüsü çaldum yire bî-âr
olmuşam

260. **olmuşam:**-muş, -am
Gazel 2354
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiil.

Görelî bâzâr-ı 'ışk içre metâ'-ı
vaşluñı
Cân u dil nağdin virüp aña harîdâr
olmuşam

261. **olmuşam:**-muş, -am
Gazel 2354
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiil.

İçeli rüz-ı ezel câm-ı maħabbet
cür'asın
Mest-i 'ışkam tâ ebed sanmañ ki
huşyâr olmuşam

262. **olmuşam:**-muş, -am
Gazel 2354
Mısra: 14
"Ol-" yardımcı fiil.

Çâre eyle çâre isterse Muhibbî
çâresüz
Dil tabîbisin meded derd-ile nâ-çâr
olmuşam

263. **olmuşam:**-muş, -am
Gazel 2382
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiil.

'Aşıkam vuşlat deminde çüst ü
çâlâk olmuşam
Ez-girbân tâ be-dâmen pîreñen
çâk olmuşam

264. **olmuşam:**-muş, -am
Gazel 2382
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiil.

Bâda virür hüsn gibi 'uşşâkı 'ışkun
şarşarı
Anuñ için deşt-i ğamda ben de
hâşâk olmuşam

265. **olmuşam:**-muş, -am
Gazel 2382
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiil.

Şehr-i 'ışkuñ âb u gil hâcet degül
tâ' mîrine
Âb idüp çüşmümi küllî cism-ile
hâk olmuşam

266. **olmuşam:**-muş, -am
Gazel 2382
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiil.

Noқта agzından virüp kılca
miyânından haber
Ĥamdü-lillâh 'ışk içinde ehl-i idrâk
olmuşam

267. **olmuşam:**-muş, -am
Gazel 2382
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiil.

Tā ki yakdum pūte-i hicre Muḥibbī
cān u dil
Gill ü ğışdan zer gibi kāl olmuşam
pāk olmuşam

268. **olmuşam:-miş, -am**
Gazel 2382
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiil.

Tā ki yakdum pūte-i hicre Muḥibbī
cān u dil
Gill ü ğışdan zer gibi kāl olmuşam
pāk olmuşam

269. **olmuşam:-miş, -am**
Gazel 2461
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiil.

Hātirum hoşdur ḥarābātī olaldan
'ışk-ıla
Olmuşam rindane-meşreb nām u
'arı sevmezim

270. **olmuşam:-miş, -am**
Gazel 2147
Mısra: 12
"Ol-" yardımcı fiil.

Surḥ-serler kaşdın itdüm çekdüm
İslām 'askerin
'Avn-i Ḥaḳ'la 'āzim-i iḳlīm-i İrān
olmuşam

271. **oldum:-du, -m**
Gazel 2149
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiil.

Gözümü gözeler kıldum bu
çeşmüm cūybārına
İñiler derd-ile sīnem sanasın bir
tolāb oldum

272. **oldum:-du, -m**
Gazel 2149
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiil.

Ḥumārüm derd-i sevr virdi beni iy
muğbeçe kurtar
Anuñçün deyrüñe geldüm ki
muhtāc-ı şarāb oldum

273. **oluruz:-ur, -uz**
Gazel 2151
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiil.

Cām-ı 'ışkı çün ezelden eyledük
nüş iy şanem
Oluruz tā ḥaşre dek sermest ü
medhüş iy şanem

274. **olur:-ur**
Gazel 2151
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiil.

Bezm-i ğamda içerez her dem
ciger ḥün-ābesin
Dürd-i derdün-ile olur vaqtümüz
hoş iy şanem

275. **olaydı:-a, -(y)di**
Gazel 2154
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiil.

Bülbül gibi fiğānlar iderdüm
şabāḥa dek
Kūyuñ olaydı iy gül-i nev-reste
menzilüm

276. **oldı:-dı**
Gazel 2154
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiil.

Ekdüm zemīn-i 'ışka Muḥib dāne-i
sirişk
Derd ü belā vü miḥnet ü ğam oldı
ḥāşilum

277. **olurmuş:-ur, -muş**
Gazel 2155
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiil.

Bilmedüm āh eylemek yanuñda
olurmuş günāḥ
Baña bu ḥışma sebep bildüm
günāhumdur bentüm

278. **ola:-a**
Gazel 2156
Mısra: 2
Yaşamak, hayat sürmek,
bulunmak.

Kūy-ı yāra gitdi çün şevḳ-i hezār-
ıla dilüm
Bülbülem tañ mı ola bir ğıce
gülşen menzilüm

279. **olam:-am**
Gazel 2157
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiil.

Pendünle nāşihā beni sanma ki
bend olam
Göñlüm bunı diler ki varup bir
levend olam

280. **olam:-am**
Gazel 2157
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiil.

Öldürmek-ise 'aşığı kūyuñda
niyyetün
Öldür beni ki cümle-i 'uşşāka pend
olam

281. **olam:-am**
Gazel 2269
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiil.

Ger gedā-yı der-i meyḥāne olam
'ayb degül
Götüri şehleri ben anda gedāyı
götürem

282. **olam:-am**
Gazel 2296
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiil.

Ger hevā-yı ḳadd-i bālān-ıla cānā
ḥāk olam
Tañ mıdur bulup şeref ger tārem-i
eflāk olam

283. **olam:-am**
Gazel 2296
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiil.

Tiğ-i cevruñle helāk itsen nigārā lā
dimem
'Aşıkam 'ışkuñla lāyıkdur ki ben
bī-bāk olam

284. **olam:-am**
Gazel 2296
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiil.

Niçeye dek saklayam 'ışkuñı iy
serv-i ḥırām
Göz yaşıyla fāş idüp karşuñda
sīne-çāk olam

285. **olam:-am**
Gazel 2296
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiil.

Kūyuña vardukça itsen ger baña
cevr ü sitem
Rāh-ı 'ışkuñda daḥı ben cüst ü
çālāk olam

286. **olam:-am**
Gazel 2296
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiil.

Pāk cevherdür dimişler iy Muḥibbī
'ışk için
Saklayam sīnemde cānum gibi anı
pāk olam

287. **olam:-am**
Gazel 2309

Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.

Gönlüm ister sünbülün gibi perişan
hâl oldum
Başuma sevdâ gelüp şürîde vü pâ-
mâl olam

288. **olam:-am**
Gazel 2309

Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Serv-kağler pâyına yaşum revân
itsem ne tañ
Yüzümü su gibi sürüp yirlere
meyyâl olam

289. **olam:-am**
Gazel 2309

Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.

Düşeli küh-ı belâya tañ mı dilerse
peleng
Dâğlarla başdan ayaga yanup çün
hâl olam

290. **olam:-am**
Gazel 2309

Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Şâf kalb olmak dilerseñ nâr-ı 'ışka
yan gönül
Gill ü gışdan kurtılup ğam
pütesinde kâl olam

291. **olam:-am**
Gazel 2309

Mısra: 12
"Ol-" yardımcı fiili.

İy Muhibbî şem'-i hüsn-i dilbere
vir cân u dil
Yanuban pervâne-veş ben dağı bî-
per bâl olam

292. **olam:-am**
Gazel 2321

Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.

Her kaçan zîbâ cemâlüne olam duş
iy şanem
Gözlerüm kanı ider deryâlayın cüş
iy şanem

293. **olam:-am**
Gazel 2329

Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiili.

Ger şehîd-i 'ışk olam yolında ol
meh-pârenün
Hâşre dek ola ziyâretgâh-ı 'uşşâk
türbetüm

294. **olam:-am**
Gazel 2338

Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Baglayup dil zülfine geh hâttına
hayrân olup
Gâh dîvâne vü geh şürîde geh
abdâl olam

295. **olam:-am**
Gazel 2338

Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Sîneme ser-tâ-kaçem kesdüm
anuñçün na'ller
Derd-i 'ışkuñla senüñ başdan
ayaga dâl olam

296. **olam:-am**
Gazel 2338

Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.

Gönlüm ister zülf-i dilber-veş
perişan-hâl olam
Yollar üzre hâk-i pâ olup düşüp
pâ-mâl olam

297. **olam:-am**
Gazel 2338

Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Baglayup dil zülfine geh hâttına
hayrân olup
Gâh dîvâne vü geh şürîde geh
abdâl olam

298. **olam:-am**
Gazel 2338

Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Sîneme ser-tâ-kaçem kesdüm
anuñçün na'ller
Derd-i 'ışkuñla senüñ başdan
ayaga dâl olam

299. **olam:-am**
Gazel 2338

Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.

Noқта dökdî eşk-i çeşmüm yine
sîne levhine
Tâ ki 'ışkuñ hâlini bilmekde bir
remmâl olam

300. **olam:-am**
Gazel 2338

Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Âteş-i 'ışkı ezelden eyledüm ben
ihtiyâr
Gill ü gışdan şâf olup ğam
pötasında kâl olam

301. **olam:-am**
Gazel 2338

Mısra: 12
"Ol-" yardımcı fiili.

Derdün-ile bu Muhibbî halka kıldı
kâmetin
Bu ümîde kim varup ayaguña
halhâl olam

302. **olam:-am**
Gazel 2342

Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.

Gül ruhuñ şevkine ister ki gönül
zâruñ olam
Tâ ölince râh-ı 'ışk içre hevâdâruñ
olam

303. **olam:-am**
Gazel 2342

Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.

Gül ruhuñ şevkine ister ki gönül
zâruñ olam
Tâ ölince râh-ı 'ışk içre hevâdâruñ
olam

304. **olam:-am**
Gazel 2342

Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

İy tağbîbüm di neden virmeyesin
baña cevâb
Ser-i küyuñda yatur derd-ile
bîmâruñ olam

305. **olam:-am**
Gazel 2342

Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.

İsteyüp cenneti zâhid gibi havrâ
dilemem
Baña bu bes ki senüñ 'aşık-ı
dîdâruñ olam

306. **olam:-am**
Gazel 2342

Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Seni çok sevdüceğim olur-ımuş ulu
günah
Sorma öldür suçumu çünkü
günehkârın olam

307. **olam:-am**
Gazel 2342
Mısra: 12
"Ol-" yardımcı fiili.

Bilmeyesin ne 'aceb uşbu Muhibbî
kuluñı
Niçe yıllar ser-i zülfünde giriftârın
olam

308. **olam:-am**
Gazel 2379
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

'Ârızî gül bir lebi meygün nigârın
yâdına
Güceler mest ü harâb olup seher
mahmûr olam

309. **olam:-am**
Gazel 2379
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Bezm-i hüsnünde cemâlün şem'ine
iy muğbeçe
Yanuban pervâne gibi külli anda
nür olam

310. **olam:-am**
Gazel 2157
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

İçdüm ezelde çünkü maḥabbet
şarabını
Sanur mısız ki ḥaşre degin
hüşmend olam

311. **olam:-am**
Gazel 2232
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Var iken 'âlemde gül gibi şârâb-ı
erguvân
Rind olam lâyıq mıdur zâhid gibi
beng eyleyem

312. **olam:-am**
Gazel 2254
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiili.

Muhibbî tîg-ı cevrenden şehîd-i
'ışk olam âḥir
Bite gül lâle kabrümde ola niçe
'alâmet hem

313. **olam:-am**
Gazel 2309
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Leyli zülfün bend idem boynuma
ben Mecnûn-vâr
Kûy-ı dilberde yürür dîvâne bir
abdâl olam

314. **olam:-am**
Gazel 2338
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.

Gönlüm ister zülf-i dilber-veş
perişan-hâl olam
Yollar üzre ḥâk-i pâ olup düşüp
pâ-mâl olam

315. **olur:-ur**
Gazel 2160
Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiili.

Bu dil-i dîvâneme ol dem benim
dermân olur
Boynuma takup ser-i zülfünü zencîr
eyleyem

316. **olur:-ur**
Gazel 2160
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Niçe yıllardır çeker dil döstüm
hicrûñ yükün
Bir zebân-ıla olur mı taḥrîr
eyleyem

317. **oldum:-du, -m**
Gazel 2162
Mısra: 3
Dilenci, yoksul, fakir.

Sipâhüm derd ü miḥnetdür gözüm
yaşı-durur mâlum
Gedâ-y-iken bi-ḥamdî'llâh bugün
ben şâh-ı 'ışk oldum

318. **olur:-ur**
Gazel 2162
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiil.

Muhibbî ḥubb-ı dünyâyı gönülde
çün trâş itdün
Kalendarlık ise ancak olur 'ışk ehlî
abdâlüm

319. **olmaz-ısa:-maz, -ı, -sa**
Gazel 2163
Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiili.

Eger olmaz-ısa senden bulunmaz
derdüme dermân
Niçe yıllar-durur derde düşüp
'ışkuñla bîmâram

320. **olmaz-ısa:-maz, -ı, -sa**
Gazel 2376
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Hele büseñ biz iltimâs idelüm
Olmaz-ısa da mültemes n'idelüm

321. **oldı:-dı**
Gazel 2164
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.

Dil gitdi bende kalmadı şabr u
karâr hem
Bu sîne oldı ḥasreti-y-ile ḥârḥâr
hem

322. **oldı:-dı**
Gazel 2164
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Mecnûn-vâr deşt ü beyâbânı geşt
idüp
Ferhâd gibi oldı yirüm kühsâr hem

323. **oldı:-dı**
Gazel 2164
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.

Dil gitdi bende kalmadı şabr u
karâr hem
Bu sîne oldı ḥasreti-y-ile ḥârḥâr
hem

324. **oldı:-dı**
Gazel 2164
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiil.

Mecnûn-vâr deşt ü beyâbânı geşt
idüp
Ferhâd gibi oldı yirüm kühsâr hem

325. **oldı:-dı**
Gazel 2164
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Dermândeyem kim oldı gözüm
eşk-bâr hem
Derd ü belâ vü gam ile bed-nâm-ı
'âlemem

326. **olur:-ur**
Gazel 2164
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiili.

Şāhāne çekse leşkerini ğamzeñüñ
olur
Her biri nāvek-efgen ü hañçer-
güzār hem

327. **oldum:-du, -m**
Gazel 2166
Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiili.

Secde idelden nigārā varmaz
oldum mescide
Ṭāḳ-ı ebrūsı olupdur çünki
mihrābum benüm

328. **olupdur:-up, -dur**
Gazel 2166
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Secde idelden nigārā varmaz
oldum mescide
Ṭāḳ-ı ebrūsı olupdur çünki
mihrābum benüm

329. **olmuşam:-muş, -am**
Gazel 2166
Mısra: 9
... haline gelmek.

Düşde göreliden nigārı olmuşam
aşūftesi
Haşr olunca dilerem gitmeye bu
hıvābum benüm

330. **oldum:-du, -m**
Gazel 2167
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.

Yine ğavvāş-ı dehr oldum ma`ānī
baḥrına taldum
İdüp taḥşīl-i gevherler yine
āvāzeler saldum

331. **olur:-ur**
Gazel 2168
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiili.

Sāyesin salsa gedā üstine ol sultān
olur
Geşt kıldum kanda var devlet
hümāsın bilmedüm

332. **olur:-ur**
Gazel 2170
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiili.

Her beyti Muḥibbī`nün olur bir
kızıl altun
Ancak ben anuñ mislini dürdānede
buldum

333. **olsun:-sun**
Gazel 2039
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiili.

Müstedām olsun gelür dāyim
Muḥib ğuşşayla ğam
Ḥamdü-lillāh kim buları satun
almalı degül

334. **olsun:-sun**
Gazel 2172
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.

Ḥāk-i pāyuñı nigārā tütüyā olsun
direm
'İşğ erinüñ ḥasta çeşmine devā
olsun direm

335. **olsun:-sun**
Gazel 2172
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.

Ḥāk-i pāyuñı nigārā tütüyā olsun
direm
'İşğ erinüñ ḥasta çeşmine devā
olsun direm

336. **olsun:-sun**
Gazel 2172
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Ehl-i 'işka 'arz eyle vir zekāt-ı
ḥüsnüñi
Gir ğevāba döstüm saña du`ā olsun
direm

337. **olsun:-sun**
Gazel 2172
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Hastayam hicrān şebinde rüz-ı
vaşluñ isterem
Yüzüñi göster kamu `ālem ziyā
olsun direm

338. **olsun:-sun**
Gazel 2272
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Derd-ile āh eylesem bu dāde kan
ağlar bile
Müstedām olsun baña olmuş-durur
fermān gözüm

339. **olsun:-sun**
Gazel 2333
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Gözlerüm yaşından özge baña acır
kimse yok
Müstedām olsun göreyim
artatarsun bu demüm

340. **olsun:-sun**
Gazel 2473
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.

Kimse dir mi derd olsun hiç
dermān olmasun
Vuşlat olsun dāyimā endüh-ı
hicran olmasun

341. **olsun:-sun**
Gazel 2473
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.

Kimse dir mi derd olsun hiç
dermān olmasun
Vuşlat olsun dāyimā endüh-ı
hicran olmasun

342. **olsun:-sun**
Gazel 2473
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

La`le dönsün bagrumuñ ḥūñı
benüm iy seng-dil
Kıymeti olsun ziyāde dürr ü
mercān olmasun

343. **olsun:-sun**
Gazel 2481
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.

İrişen dest-i cevrüñden baña tır-ile
taş olsun
Birisine siper sīne birine karşı baş
olsun

344. **olsun:-sun**
Gazel 2481
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.

İrişen dest-i cevrüñden baña tır-ile
taş olsun
Birisine siper sīne birine karşı baş
olsun

345. **olsun:-sun**
Gazel 2481
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Geyürdi dīdeler baña yine ḥil`at
ser-ā-serler
Didüm pāyende ol her dem geyür
rengin kumāş olsun

346. **olsun:-sun**

Gazel 2481

Mısra: 6

"Ol-" yardımcı fiili.

Ölürsem âsitânünda nigârâ derd ü
hasretle

Yidür bu üstühvânımı seg-i

küyuña aş olsun

347. **olsun:-sun**

Gazel 2481

Mısra: 10

"Ol-" yardımcı fiili.

Muhibbî virmeyem dirdüm didi

meh-rûlara hergiz

Beni yoldan çıkarın âh bu gözi ile

o kaş olsun

348. **olsun:-sun**

Gazel 2172

Mısra: 4

"Ol-" yardımcı fiili.

Ehl-i 'ışka 'arz eyle vir zekât-ı

hüsünü

Gir şevâba döstüm saña du'â olsun

direm

349. **olsun:-sun**

Gazel 2172

Mısra: 6

"Ol-" yardımcı fiili.

Hastayam hicrân şebinde rûz-ı

vaşluñ isterem

Yüzünü göster kamu 'âlem ziyâ

olsun direm

350. **oldugum:-dug, -um**

Gazel 2172

Mısra: 7

"Ol-" yardımcı fiili.

Cañ virtüp bir büseñe cânâ harîdar
oldugum

Mâlikem bir cânâ ol dağı fedâ

olsun direm

351. **oldı:-dı**

Gazel 2176

Mısra: 8

"Ol-" yardımcı fiili.

Gözlerüm yaşı şarâb u mâ-ħazar

bağrum kebâb

Eyledüm dil tekyesine oldı çün

mihman-ı ğam

352. **olsa:-sa**

Gazel 2176

Mısra: 10

"Ol-" yardımcı fiili.

İy Muhibbî gözlerüm yaşı müşâbih
kevkebe

Olsa tañ mı oldı ol çarhuñ meh-i

tâbânı ğam

353. **oldı:-dı**

Gazel 2176

Mısra: 10

"Ol-" yardımcı fiili.

İy Muhibbî gözlerüm yaşı müşâbih
kevkebe

Olsa tañ mı oldı ol çarhuñ meh-i

tâbânı ğam

354. **oldı:-dı**

Gazel 2176

Mısra: 5

"Ol-" yardımcı fiili.

Mezra'-ı dilde dirîgâ miñnet oldı
hâşılum

Bundan özge virmedi hâşıl baña

bârân-ı ğam

355. **oldı:-dı**

Gazel 2178

Mısra: 9

... halinde bulunmak, ...

haline gelmek.

Çün muhib oldı Muhibbî âline

evlâdına

Şadmânâm togdı çün burc-ı

şerefden yılduzum

356. **ölmekden:-mek, -den**

Gazel 2183

Mısra: 5

Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.

Baña ölmekden ise düşvâr hicran

kışşası

Niçe yıldur Ka'be küyuñda senüñ

kurbânüñam

357. **oldı:-dı**

Gazel 2184

Mısra: 9

... halinde bulunmak, ...

haline gelmek.

Kâh oldı Muhibbî teni bir kâha

dönüp âh

Çakât mı var bâr-ı ğamı her gâh

çekem

358. **oldum:-du, -m**

Gazel 2185

Mısra: 5

... halinde bulunmak, ...

haline gelmek.

Şâh-ı 'ışk oldum livâ-yı âhı

kaldurdum yine

Sine tablum çalınur nâlem
nefrümdür benüm

359. **oldum:-du, -m**

Gazel 2186

Mısra: 1

... halinde bulunmak, ...

haline gelmek.

Şâh-ı 'ışk oldum gözüm yaşı

sipâhumdur benüm

Başuma âhum şu 'â'ı zer

külâhumdur benüm

360. **olam:-am**

Gazel 2187

Mısra: 2

... halinde bulunmak, ...

haline gelmek.

Her kaçan 'ışkuñ yolında terk-i cân
ser eyleyem

Cümleten 'ışk ehline serdar olam

ker eyleyem

361. **ölmek:-mek**

Gazel 2190

Mısra: 4

Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.

Kışşa-i hicrândan ise ölmek âsân

gelür

Dir baña imân ile ölmek senüñ

âsânüñam

362. **oldum:-du, -m**

Gazel 2194

Mısra: 10

... halinde bulunmak, ...

haline gelmek.

Fikr-i bikrümle yine hâne-i

nażmum düzedüp

Ma'nî-i himmet-ile yapmaga

mi'mâr oldum

363. **oldum:-du, -m**

Gazel 2195

Mısra: 1

... halinde bulunmak, ...

haline gelmek.

Añup gül ruħlaruñ giryân olup ebr-

i bahâr oldum

Hayâlün hâli fikriyle yakup dâğ

lâlezâr oldum

364. **oldum:-du, -m**

Gazel 2195

Mısra: 2

... halinde bulunmak, ...

haline gelmek.

Añup gül ruħlaruñ giryân olup ebr-

i bahâr oldum

Ḥayālūn ḥālī fikriyle yakup dāğ
lālezār oldum

365. **oldum:-du, -m**

Gazel 2195

Mısra: 4

"Ol-" yardımcı fiili.

Bugün gül şevkine bülbül ider
feryād-ıla zārī
Görelen gün yüzün cānā saña
karşu hezār oldum

366. **oldum:-du, -m**

Gazel 2195

Mısra: 6

"Ol-" yardımcı fiili.

Baňa sor miḥnet-i ḥvābī ne bilsün
anı her nā-kes
Kılıp feryād-ıla nāle ki her şeb
zinde-dār oldum

367. **oldum:-du, -m**

Gazel 2195

Mısra: 10

"Ol-" yardımcı fiil.

Niçe bir ġāret eylersin didüm dil
şehrini iy ġam
Beni bilmez misin didi ki yağmacı
tatar oldum

368. **oldum:-du, -m**

Gazel 2195

Mısra: 12

"Ol-" yardımcı fiili.

Didüm bu nāz u bu işve nedür gül
yüzünü göster
Acebdür daḥī bilmezsin didi ben
şivekār oldum

369. **oldum:-du, -m**

Gazel 2195

Mısra: 14

"Ol-" yardımcı fiili.

Muḥibbī fikr-i biktürmeden idüp bir
nev şecer peydā
Bitürdüm ma'niyi yir yir ki naḥl-ı
meyve-dār oldum

370. **oldum:-du, -m**

Gazel 2195

Mısra: 16

"Ol-" yardımcı fiili.

Yüzüne "ve' d-ḡuḥā" didüm saçuňa
daḥī "ve'l-leyl"
Anuñçün āteş-i işqa gice gündüz
yanar oldum

371. **oldum:-du, -m**

Gazel 2197

Mısra: 1

"Ol-" yardımcı fiili.

Gelüp gül gibi ol dilber didi bil
gül'izār oldum
Didüm karşıuňa bülbül-veş ötüp
ben daḥī zār oldum

372. **oldum:-du, -m**

Gazel 2197

Mısra: 2

"Ol-" yardımcı fiili.

Gelüp gül gibi ol dilber didi bil
gül'izār oldum
Didüm karşıuňa bülbül-veş ötüp
ben daḥī zār oldum

373. **oldum:-du, -m**

Gazel 2197

Mısra: 4

"Ol-" yardımcı fiili.

Yoluñi niçe yıllardur gelesin diyü
iy dilber
Oturdum görmedüm derdā hemān
dide-çehār oldum

374. **oldum:-du, -m**

Gazel 2197

Mısra: 6

"Ol-" yardımcı fiili.

Görelen seni iy servüm gezer
gülşende nāz-ıla
Gözümüñ yaşı pāyuña akıdup
cüybār oldum

375. **olmuş:-muş**

Gazel 2197

Mısra: 7

... halinde bulunmak, ...

haline gelmek.

El irmez ḥüsn-i gencine tılsım
olmuş meger zülfī
Hücüm idüp ider ḥamle ki dir her
kılı mār oldum

376. **oldum:-du, -m**

Gazel 2197

Mısra: 8

... halinde bulunmak, ...

haline gelmek.

El irmez ḥüsn-i gencine tılsım
olmuş meger zülfī
Hücüm idüp ider ḥamle ki dir her
kılı mār oldum

377. **ola:-a**

Gazel 2200

Mısra: 3

Bulunmak, var olmak.

Yir yir felekde sanma görinen
nücum ola
Çıkar şerār-ı āh-ı düddur dilden
āteşüm

378. **oldı:-dı**

Gazel 2200

Mısra: 9

... halinde bulunmak, ...

haline gelmek.

Oldı Muḥibbī her sözi çün dürr-i
şāhvār
Assun zamāne ġuşına bu nazm-ı
dil-keşüm

379. **ola:-a**

Gazel 2204

Mısra: 10

"Ol-" yardımcı fiili.

Eksük itme iy Muḥibbī eşküñ[üñ]
bārānını
Ola ol sengin dile te'sir idüp yer
eyleyem

380. **ola:-a**

Gazel 2206

Mısra: 10

Hazır duruma gelmek.

Bunda ḥāzır kıl Muḥibbī cümle kār
u bāruñı
Tā saña zād ola yolda olıcak
menzil 'adem

381. **olıcak:-ıcak**

Gazel 2206

Mısra: 10

Bulunmak, var olmak.

Bunda ḥāzır kıl Muḥibbī cümle kār
u bāruñı
Tā saña zād ola yolda olıcak
menzil 'adem

382. **olur:-ur**

Gazel 2207

Mısra: 1

"Ol-" yardımcı fiili.

Hİç olur mu ki aceb 'arız-ı
gülğünü görem
Ya boyı serv-i seḥī ṭal'at u
mevzünü görem

383. **olsa:-sa**

Gazel 2209

Mısra: 4

"Ol-" yardımcı fiili.

Āhum yili eselden eşküñ
temevvüc itdi
Bād olsa hİç dinür mi deryaya kıl
sükünüm

384. **oldı:-dı**
Gazel 2209
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.
- Yaş dökdükçe dide dil âteş[i]
ziyâde
Oldı 'âceb söyünmez bu âteş-i
derünüm
385. **olmuş:-muş**
Gazel 2210
Mısra: 10
... halinde bulunmak, ...
haline gelmek.
- Muhibbî ravza-i hüsnüñ temâşâ
eyler dâyim
Sanasın bâğbân olmuş yâ sâkin-i
hıyâbânüm
386. **ölürsem:-ür, -se, -m**
Gazel 2211
Mısra: 3
Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.
- İde her zerre ölürsem hezârân nâle
vü âhı
İletse küyüña cânâ eger bād-ı şabâ
gerdüm
387. **olsa:-sa**
Gazel 2215
Mısra: 8
Gerçekleşmek, tahakkuk
etmek.
- Leylîdür çün zülfine dirler yüzine
"ve' d-đuhâ"
Saçı kadar olsa ne tañ yüzde nev-
rüzüm benüm
388. **olmadan:-ma, -dan**
Gazel 2215
Mısra: 9
... haline gelmek, ... halinde
bulunmak.
- İremezsın ey Muhibbî yanına hâk
olmadan
Kim meger toprak olam ilte şabâ
tozum benüm
389. **ola:-a**
Gazel 2217
Mısra: 5
... haline gelmek, ... halinde
bulunmak.
- Râhat gele tığına saykal ola kanuñ
İy dil nazâr it tığına bak gürz-i dest
kim
390. **olalıdan:-alı, -dan**
Gazel 2220

- Mısra: 5
... haline gelmek, ... halinde
bulunmak.
- Zülf-i siyehüñ derd-ile mecnün
olalıdan
Bî-ğayd baña oldu muñ' mülk-i
cünün hem
391. **olalıdan:-alı, -dan**
Gazel 2236
Mısra: 5
... haline gelmek, ... halinde
bulunmak.
- Şem'-i meclis olalıdan ruñuñ iy
döst senüñ
Yandı pervâne-şifat kalmadı perr ü
bälüm benüm
392. **oldı:-dı**
Gazel 2220
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiil.
- Zülf-i siyehüñ derd-ile mecnün
olalıdan
Bî-ğayd baña oldu muñ' mülk-i
cünün hem
393. **olupdur:-up, -dur**
Gazel 2221
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.
- İki çeşmüm de Muhibbî gıceler tâ
şubha dek
Birisı Seyhün olupdur biri Ceyhün
aglamam
394. **oldur:-dur**
Gazel 2225
Mısra: 10
"O" işaret zamiri.
- Baş indürmez Muhibbî çünkü ser-
keşdür cihân
Lâyık oldur ki amı kendüme ben
düşmen kılam
395. **olur:-ur**
Gazel 2227
Mısra: 3
Gerçekleşmek, tahakkuk
etmek.
- Hîç olur mı vara eşküm küyüña
cânâ senüñ
Öliceğ ilte meger bād-ı şabâ
gerdüm benüm
396. **olalıdan:-alı, -dan**
Gazel 2228
Mısra: 6
Meydana gelmek, vuku
bulmak.

- Yüzini gördüğünce 'ayşum artar
Olalıdan benüm hüsn-i mâ 'aşum
397. **olmaz:-ı, -maz**
Gazel 2228
Mısra: 8
Bir hali, bir vasfı kazanmak.
- Dime 'âlemde taleb kıl jende fakrı
Bahâsı olmaz böyle kumaşum
398. **olur:-ur**
Gazel 2229
Mısra: 1
... haline gelmek, ... halinde
bulunmak.
- Ter tâze olur vaşluñ işide dil ü
cânüm
Bir mürde iken zinde oluban dura
cânüm
399. **oluban:-uban**
Gazel 2229
Mısra: 2
...haline gelmek, ...halinde
bulunmak.
- Ter tâze olur vaşluñ işide dil ü
cânüm
Bir mürde iken zinde oluban dura
cânüm
400. **ola:-a**
Gazel 2229
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiili.
- Lâyık degül saña ğulam ola
Muhibbî
Besdür diyeler benüm için küy-ı
sükânüm
401. **olsa:-sa**
Gazel 2231
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiili.
- Çü sensin hüsn ile benüm Ayazum
Bülend olsa ne tañ 'ışkum çü
Mañmüd
402. **olmuşam:-mış, -am**
Gazel 2233
Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiili.
- Zâhidâ ben olmuşam çünkü hârâbât-
ı ezel
Baña lâyığ olmaya ger nâm-ile
neng eyleyem
403. **olmakdan:-mak, -dan**
Gazel 2234
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiili.

İy Muhibbî pâdişâh-ı 'âlem
olmaktan baña
Yig-durur kim kapusunda kendümi
kemter kılam

404. **oldı:-dı**
Gazel 2235
Mısra: 8

*Zaman bildiren kelimelerle
gelip çatmak, yaklaşmak.*

'Ömri zâyi' geçürüp geçti günâh-
ıla günün
Vaqt oldu ki dilâ menzil-i inşâfa
gelem

405. **oldı:-dı**
Gazel 2030
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fii.

İy Muhibbî 'iys ü nüş eyyâmıdır
vaqt-i bahâr
Hayme kurdı gör cemende oldu
'işret-sâz gül

406. **oldı:-dı**
Gazel 2236
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fii.

Gün yüzün görmeyeli oldu karañu
bu cihân
Bilmezem niçe geçer hafta vü meh
sâlüm benüm

407. **oldı:-dı**
Gazel 2236
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fii.

Luţf-ıla didi Muhibbî ki kapum
bendesidür
Çarhdan oldu yüce kevkeb-i
iķbâlüm benüm

408. **oldı:-dı**
Gazel 2243
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fii.

Oldı habâb-ı hayme su üzredür
mekânı
Dirse Muhibbî tañ mı ol hayme bî-
sütünüm

409. **oldı:-dı**
Gazel 2252
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fii.

Hün-ı dil itdüm şarabı dañı bu
bagrum kebâb
Oldı ol hünî bed-mest çünkü
mihmânüm benüm

410. **oldı:-dı**
Gazel 2262
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fii.

Oldı bu kıddüm ham-ı zülfün gibi
Zülfünü gördükçe pür ham-dîde'em

411. **oldı:-dı**
Gazel 2272
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fii.

Yâd-ı la'lüñle nigârâ hün-feşân
oldı gözüm
Hicrün-ile niçe istersen çünân oldu
gözüm

412. **oldı:-dı**
Gazel 2272
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fii.

Yâd-ı la'lüñle nigârâ hün-feşân
oldı gözüm
Hicrün-ile niçe istersen çünân oldu
gözüm

413. **oldı:-dı**
Gazel 2276
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fii.

Didüm zer oldu rüyum hasretiyle
Didi göster baña şâhib-'ayarum

414. **oldı:-dı**
Gazel 2276
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fii.

Muhibbî bulmadı bir yâr-ı şâdıķ
Hemân ancak gam oldu gam-
güsürüm

415. **oldı:-dı**
Gazel 2277
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fii.

Ekdüm yine dâne-i eşki mezra'-ı
dilde
Ancak hemân derd-ile gam oldu
hâşılum

416. **oldı:-dı**
Gazel 2281
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fii.

Çünân dîvâne itmişdür beni âh ol
perî-zâdum
Uyılmaz oldu hem-sâyem işidelden
bu feryâdum

417. **oldı:-dı**
Gazel 2295
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fii.

Ekdüm zemîn-i 'ışķa Muhib dâne-i
sirişķ
Derd ü belâ vü miñnet ü gam oldu
hâşılum

418. **oldı:-dı**
Gazel 2310
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fii.

Tâc-ı Keykävüs'a bakmaz mülk-i
Dârâ istemez
Sen güzeller şâhına oldu gedâ
göñlüm gözüm

419. **oldı:-dı**
Gazel 2312
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fii.

Bu çarhuñ cevri yitmez mi ider bir
yaña dilber hem
Bu gamdan kâmetüm çünkü
dönüpdür oldu çenber hem

420. **oldı:-dı**
Gazel 2326
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fii.

Şol kara zülfün ucından bî-ķarâr
oldı göñül
Yoluña yaşlar döküp derdüñle iy
yâr inlerem

421. **oldı:-dı**
Gazel 2328
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fii.

Şâh-ı 'ışķ olsam 'aceb mi sine tañlı
oldı baña
Leşker oldu eşķ-i çeşmüm şu'le-i
âhum 'alem

422. **oldı:-dı**
Gazel 2330
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fii.

Ruħlaruñsuz iy güneş yüzlü bu
çeşm-i rüşenüm
Oldı mânend-i şafaķ pür kenâr-ı
dâmenüm

423. **oldı:-dı**
Gazel 2330
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fii.

Görmeyelden gün yüzünü dilberün
bir haftadur
Ol meh-i bedrün firâkından hilâl
oldı tenüm

424. **oldı:-dı**
Gazel 2335
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiil.

Sanmañuz surhı oldı sînem kanlu
yaşumdan benüm
Şu'le-i dildür görinen şimdi
taşumdan benüm

425. **oldı:-dı**
Gazel 2335
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiil.

Su içinde ğarğ olursam tañ mı
nîlüfer gibi
Mevc urup bañr oldı yaşum aşdı
başumdan benüm

426. **oldı:-dı**
Gazel 2335
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiil.

Varmaz oldı bu Muhibbî küyına
dildârımuñ
Bağludur yollar geçilmez kanlu
yaşumdan benüm

427. **oldı:-dı**
Gazel 2359
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiil.

Bir boyı serv-i sehînuñ hâsretinden
âh kim
Gözlerüm yaşı yîñilmez oldı
çeşmüm nem benüm

428. **oldı:-dı**
Gazel 2405
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiil.

Tir-i müjgânuñ delelden sînem ile
bagrumı
Su yirine akar oldı sînede kanum
benüm

429. **oldı:-dı**
Gazel 2405
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiil.

Hicr ile oldı Muhibbî iy şanem
Mecnün-veş
Göklere çıksa ne tañ bu âh u
efgânum benüm

430. **oldı:-dı**
Gazel 2428
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiil.

Kühsâr-ı ğamda ben bî-çäre
sergerdân-ıdum
Ğarğa virdi eşk-i çeşmüm oldı
bahr-ı bî-kerân

431. **oldı:-dı**
Gazel 2431
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiil.

Gülşen-i nazmumda her satrum
olupdur nañl-bend
Kondı ma'nî kuşları üstine serv
oldı hemîn

432. **oldı:-dı**
Gazel 2493
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiil.

Ney gibi bagrum delindi kâmetüm
çeng oldı âh
Bezm-i ğamda nâlemi güş cylesün
saz isteyen

433. **öldükte:-dük, -te**
Gazel 2237
Mısra: 10
Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.

Muhibbî irişilmez küy-ı yâra
Meger ilte şabâ öldükte tozum

434. **oldum:-du, -m**
Gazel 2239
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiil.

Bi-ğamdillâh ki oldum 'ışk şâhı
Yaşum leşker baña âhum 'alem
hem

435. **olan:-an**
Gazel 2241
Mısra: 7
Bulunmak, mevcut olmak..

Lebün baña aşıl cändur olan cân
tende 'ariyet
Lebüm üzre lebün ko kim anı tâ
saña bisyâram

436. **olmaya:-ma, -(y)a**
Gazel 2242
Mısra: 3
Bulunmak, mevcut olmak.

Çün 'ayn-ı nür-ı pâksin olmaya
sende ğill u ğış

Câmlar görüben gözüne girme
hammâma iy şanem

437. **olan:-an**
Gazel 2244
Mısra: 4
Bulunmak, mevcut olmak.

Ğamzeñ okın gönder sen iy kaşı
kemân
Râhat bula sînede olan cerâhatüm

438. **olsa:-sa**
Gazel 2245
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiil.

Zülfünüñ halkasına hâlini gerdâne
kıla
Olsa dil murğı 'aceb olmaya ger
beste-i dâm

439. **ola:-a**
Gazel 2247
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiil.

İy şabâ zülfini depret tâ ola 'anber-
feşân
Büy-ı zülfinden dimâğa 'ıtr-sâyı
isterem

440. **olmak:-mak**
Gazel 2247
Mısra: 10
... haline gelmek,...halinde
bulunmak.

Taht-ı şâhiden Muhibbî tâc-ı
Husrev'den n'olur
Kapusında ol şehün olmak gedâyı
isterem

441. **olalı:-alı**
Gazel 2248
Mısra: 3
... halinde bulunmak, ...
haline gelmek.

Başum hevâ-yı zülf-ile toptolu
olalı
Eksük degül dilde belâ miñnet ü
elem

442. **öldüğümden:-dük, -üm, -den**
Gazel 2249
Mısra: 10
Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.

Şimdilik ğam meclisinde iñlerem
tanbür-veş
Öldüğümden soñra da her
üstühvânum nâ kılam

443. **oldı:-dı**
Gazel 2256
Mısra: 4
Yaşamak, hayat sürmek,
bulunmak.
- Düşüben vādilere Mecnūnlayın
itdüm sefer
Hūn-ı dilden bildiler ne yirde oldı
menzilüm
444. **oldum:-du, -m**
Gazel 2258
Mısra: 8
"Olmak" yardımcı fiili.
- Müyesser oldı pā-būsuñ iriştüm
devlete nāgeh
Başumdan derd-i ser gitdi şükür
kim hāk-i der oldum
445. **oldum:-du, -m**
Gazel 2258
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.
- Nedür bu hālümü bilsem bu dilden
bī-haber oldum
Meger kim bir perī-rüya kılup
nāgeh naẓar oldum
446. **oldum:-du, -m**
Gazel 2258
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.
- Virüp dil leylī zūlfine dirīgā
irmeyüp kāma
Olup dīvāne Mecnūn-veş gezerem
deşt ü ber oldum
447. **olmuşsin:-miş, -sın**
Gazel 2259
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiili.
- Muhibbī hōş-dil olmuşsın hayāl-i
yār-ıla her şeb
Diyemem āh o meh-rūyı arayup
encümen görsem
448. **olmuşsin:-miş, -sın**
Gazel 2470
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.
- Serverā serv-kāmet olmuşsın
Togrusı bu kıyāmet olmuşsın
449. **olmuşsin:-miş, -sın**
Gazel 2470
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.
- Serverā serv-kāmet olmuşsın
Togrusı bu kıyāmet olmuşsın

450. **olmuşsin:-miş, -sın**
Gazel 2470
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.
- Ġamzelerle cihāna fitne iken
İki zūlf-ile āfet olmuşsın
451. **olmuşsin:-miş, -sın**
Gazel 2470
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.
- Tiğ-ı hicr ile yine hasta gönül
Şerha şerha cerāhat olmuşsın
452. **olmuşsin:-miş, -sın**
Gazel 2470
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.
- İtme zāhid melāmet ehline ta'n
Saña yiter selāmet olmuşsın
453. **olmuşsin:-miş, -sın**
Gazel 2470
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.
- İçeliden şarāb-ı 'ışkı ezel
İy Muhibbī melāmet olmuşsın
454. **olmam:-ma, -m**
Gazel 2267
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiili.
- Mestem bāde ile bir nefes olmam
huşyār
Bundan ğayrı degül def'-i melālem
ne kılam
455. **olsam:-sa, -m**
Gazel 2271
Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiili.
- Hem-nişin olsam gelür zaḥmet
benüm yārānuma
Pes neden sükkān-ı kūy-ı yāra
'azāb eyleyem
456. **olsam:-sa, -m**
Gazel 2289
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.
- Açılsa bāğ-ı maḥsūd görsem
cemāl-i yārı
Olsam hemişe ḥurrem cāy-ı ikāmet
itsem
457. **olsam:-sa, -m**
Gazel 2328

- Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiili.
- Şāh-ı 'ışk olsam 'aceb mi sīne ṭabl
oldı baña
Leşker oldı eşk-i çeşmüm şu'le-i
āhum 'alem
458. **olmuşdur:-miş, -dur**
Gazel 2271
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiil.
- Cāmi'-i ḥüsñünde gördüm çeşmüñ
olmuşdur imām
Secde idüp ṭāk-ı ebrūñ ben de
mihrāb eyleyem
459. **olmuş-durur:-miş, -durur**
Gazel 2272
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiil.
- Derd-ile āh eylesem bu dīde kan
aglar bile
Müstedām olsun baña olmuş-durur
fermān gözüm
460. **olupdur:-up, -dur**
Gazel 2274
Mısra: 9
"Olmak" yardımcı fiili.
- Didüm Muhibbī katı dil teşne
olupdur
Lebleri didi ğam yimesün āb-ı
zülālüm
461. **ola:-a**
Gazel 2275
Mısra: 6
Gerçekleşmek veya yapılmak.
- Nişānın sormañuz benden raḳībūñ
Dilegüm bu ki Ḥāk'dan ola ol güm
462. **olmaz:-maz**
Gazel 2278
Mısra: 8
Bulunma durumu, mevcut
olma.
- İtdi cemal-i 'arz-ıla 'uşşāka
merḥamet
Olmaz güzeller içre pesend bu
'amel didüm
463. **olmuş:-muş**
Gazel 2280
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiili.
- Serir-i ḥüsne şāh olmuş görüp ol
şāh-ı devrānı
Ayagna yüzüm sürüp niçe biñ
bedre zer çekdüm

464. **olmuş:-muş**
Gazel 2362
Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiili.

Yüzün Beytül-harâm'ında imâm
olmuş meger çeşmün
Ki müjgânlar turup şaf şaf iderler
içtidâ kıblem

465. **olmuş:-muş**
Gazel 2378
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Lebün dâr-ı şifâsından umanlar
şerbet-i la'lûn
Kamusı dermend olmuş yatur
bimâra beñzetdüm

466. **olmuş:-muş**
Gazel 2419
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.

Süvâr-ı esb-i nâz olmuş yürür ol
hususrev-i hûbân
Haş u hâli belâ-yı dil dü çeşmi
kâfir-i fettân

467. **olmuş:-muş**
Gazel 2477
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiili.

Bugün ser-bâz-ı işk olmuş diler
ilte işin başa
Keser anuñ için Ferhâd cihânun
tag-ıla taşın

468. **oldum:-du, -m**
Gazel 2280
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiil.

Bu dehrün şaydgâhında Muhibbî
şâhbâz oldum
Şikâr aldum mahabbetden anuñçün
başta per çekdüm

469. **olmasa:-ma, -sa**
Gazel 2281
Mısra: 6
... halinde bulunmak, ...
haline gelmek.

Degülse ol saçı Leylâ çerâ ben
hem çü Mecnûnam
Ve'ger ne olmasa Şîrîn neden işk-
ıla Ferhâd'am

470. **oluram:-ur, -am**
Gazel 2281
Mısra: 11
... haline gelmek.

Oluram geh mukîm-i gam ve gâhî
şâdümânî hem
Ne şâdân u gamgînem gehî vîrân
geh âbâdam

471. **olmaz:-maz**
Gazel 2282
Mısra: 11
"Ol-" yardımcı fiili.

İlâc olmaz tabîbâ derd-i işka
Ko derdidür anuñ derdine em hem

472. **olasın:-asın**
Gazel 2283
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Dilâ zer gibi yan gam pütesinde
Olasın şâf sende kalmaya hâm

473. **ola:-a**
Gazel 2283
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Niçe bir rûze-i hicrûn dutalum
Hilâl ebrûnî göster ola bayram

474. **oldı:-dı**
Gazel 2283
Mısra: 14
Gerçekleşmek.

Muhibbî âkîl iseñ saña örnek
Bu yitmez mi ne oldı Gür u
Behrâm

475. **olmaz:-maz**
Gazel 2284
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiili.

Pâyemâl itsen beni zülfün gibi
olmaz aceb
Görürem her dem seni zülf-i
perişânsın begüm

476. **olmadı:-ma, -dı**
Gazel 2285
Mısra: 11
Bulunma duruma, mevcut
olma.

Olmadı bu âlem içre hergiz
Hiç gamdan özge baña hem-dem

477. **olmadı:-ma, -dı**
Gazel 2369
Mısra: 7
Bulunma duruma, mevcut
olma.

Nite kim olmadı hemtâ saña hüsün
içre begüm

Yok-durur derd ü belâ içre benim
de bedelüm

478. **ölince:-ince**
Gazel 2286
Mısra: 2
Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.

Yüzünü görmege ger hâzır olsam
Ölince gitmez idüm nâzır olsam

479. **olmuşdur:-muş, -dur**
Gazel 2287
Mısra: 11
... halinde bulunmak, ...
haline gelmek.

Didüm maḥmûduñ olmuşdur
Muhibbî
Didi hüsün-ile ben daḥı Ayâzam

480. **olsa:-sa**
Gazel 2289
Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiili.

Leylî saçuñ nigârâ boynuma olsa
zencîr
Mecnûñ gibi cihâna kendüm
melâmet itsem

481. **olalım:-alım**
Gazel 2293
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Bezm-i gamda içelüm hün-ı ciger
Nâleler eyleyelüm nâ olalım

482. **olmadum:-ma, -du, -m**
Gazel 2294
Mısra: 11
"Ol-" yardımcı fiili.

Olmadum dünyâ-yı dūna ben
meges gibi ḥarîş
Kaḫ-ı istîgnâyı menzil eyledüm
'Ankâ benim

483. **olmak:-mak**
Gazel 2294
Mısra: 15
"Ol-" yardımcı fiili.

Kūy-ı dilberde geda olmak benim
faḫrım-durur
Gerçi İskender Ferîdün Ḥusrev ü
Dârâ benim

484. **olmak:-mak**
Gazel 2309
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiili.

Şâf kalb olmak dilerseñ nâr-ı 'ışka
yan gönül
Gill ü gışdan kurtılup gam
pütesinde kâl olam

485. **olaydı:-a, -(y)dı**

Gazel 2295

Mısra: 8

*Bir durumda bulunmak, bir
vasfî taşımak veya bir vasfî
kazanmak, hâlîne gelmek, bir
durumdan başka bir duruma
geçmek.*

Bülbül gibi figânlar iderdüm
şabâha dek
Küyuñ olaydı iy gül-i nevreste
menzilüm

486. **ölmeği:-meg, -i**

Gazel 2297

Mısra: 10

*Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.*

İy Muhibbî 'ışkuñuñ çün derd ü
miñnet hâşılı
Anuñ için ölmeği bu yolda ben râ
eyledüm

487. **oldum:-du, -m**

Gazel 2300

Mısra: 7

"Ol-" yardımcı fiilleri.

Naqd-i dil virüp metâ'-ı büseye
oldum hârîd
Üstine cân virmeg-ile ola kim
kâyil kılam

488. **oldum:-du, -m**

Gazel 2309

Mısra: 1

"Ol-" yardımcı fiilleri.

Gönlüm ister sünbülün gibi perîşan
hâl oldum
Başuma sevdâ gelüp şürîde vü pâ-
mâl olam

489. **oldum:-du, -m**

Gazel 2464

Mısra: 1

"Ol-" yardımcı fiilleri.

Oldum gamuñla cânâ geh şâd u
geh mañzûn
Bakdum cihânı gördüm anı dañı
diğer-gün

490. **olur:-ur**

Gazel 2301

Mısra: 7

"Ol-" yardımcı fiili.

Seng-i hâra nerm olur ger derd-ile
âh eyleşem
Kalbüne iy seng-dil itmedi hergiz
kâr hem

491. **oldı:-dı**

Gazel 2303

Mısra: 9

*Zaman bildiren kelimelerle
gelip çatmak, yaklaşmak.*

Vaqt oldı yanup hevâya
Berbâd u bed-ğubâram

492. **olahdan:-alı, -dan**

Gazel 2310

Mısra: 1

"Ol-" yardımcı fiil.

Olahdan zülfün-ile âşinâ gönülüm
gözüm
Başuma biñ dürlü getürdi belâ
gönlüm gözüm

493. **olaldan:-alı, -dan**

Gazel 2310

Mısra: 10

"Ol-" yardımcı fiil.

Kalmadı derd ü belâ miñnet
Muhibbî görmedük
Olahıdan berü baña rehnümâ
gönlüm gözüm

494. **oldum:-du, -m**

Gazel 2316

Mısra: 1

"Ol-" yardımcı fiili.

Bende oldum bir şehün yolına cân
ısmarlaram
Her ne kim emr itse ben anı hemân
ısmarlaram

495. **olmak:-mak**

Gazel 2320

Mısra: 5

Bulunmak.

Vâdî-yi miñnet gamında olmak
içün hil' atum
Sînemi dâğ-ı siyehlerle yine zeyn
eyledüm

496. **olahdan:-alı, -dan**

Gazel 2321

Mısra: 3

"Ol-" yardımcı fiili.

Olahıdan bu cemâlün gülşeni
cennet mişâl
Bülbül-i bî-çäreñi itdün ferâmüş iy
şânem

497. **olaldan:-alı, -dan**

Gazel 2366

Mısra: 6

"Ol-" yardımcı fiili.

Kaplana dönse dâğ-ıla cismüm
'aceb degül
Abdâl-ı 'ışk olalıdan sîne-çâkiyem

498. **olaldan:-alı, -dan**

Gazel 2383

Mısra: 3

"Ol-" yardımcı fiili.

Şâh-ı 'ışkam şu'le-i âhum olalıdan
'alem
Gözlerüm yaşımı cem' itdüm
sipâhumdur benüm

499. **olur:-ur**

Gazel 2321

Mısra: 6

Mümkün olmak.

Gül yüzüñsüz ney gibi efgân ider
cân bülbüli
Hiç olur mı bülbül-i bî-çäre hâmüş
iy şanem

500. **ölmez-idüm:-mez, -i, -dü, -m**

Gazel 2321

Mısra: 8

*Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.*

Derd ü gâmdan kurtıldum büs
kılsam leblerün
Ölmez-idüm haşre dek itsem lebüñ
nüş iy şanem

501. **oldı:-dı**

Gazel 2323

Mısra: 8

*... halinde bulunmak, ...
hâlîne gelmek.*

Hün-ı dildür gözlerümden döstlar
her dem gelen
Lâle gibi oldu bagrum kara bilmen
n'eyleyem

502. **olupdur:-up, -dur**

Gazel 2324

Mısra: 3

"Ol-" yardımcı fiil.

Nem olupdur niçe yıldur göz
yaşından şehri dil
Korkaram yıkıla bu vîrâne bilmen
n'eylerem

503. **olalı:-alı**

Gazel 2327

Mısra: 1

Bulunmak.

Hâk-i pâyüñ olalı başumda tâc-ı
devletüm

Zerre deñlü kimseye 'âlemde
yokdur minnetüm

504. **oldı:-dı**
Gazel 2328

Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiil.

Şâh-ı 'ışk olsam 'aceb mi sîne tabl
oldı baña
Leşker oldı eşk-i çeşmüm şu 'le-i
âhum 'alem

505. **olurdu:-ur, -dı**
Gazel 2329

Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiil.

Sâye salsa ol hümâ ger ben gedâya
devletüm
'Âlemi Kaf'dan Kaf'a tutmak
olurdu himmetüm

506. **olmuş-durur:-muş, -durur**
Gazel 2333

Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiil.

Pâdişâh-ı 'ışk dinse bu Muhibbî'ye
ne tañ
Çün vezîr olmuş-durur iki taraf
derd ü gamum

507. **oldum:-du, -m**
Gazel 2339

Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiil.

Görmez oldum gün yüzüñ meh
alnuña
Gıce gündüz säkin-i gamhāneyim

508. **ölmecin:-me, -din**
Gazel 2340

Mısra: 7
*Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.*

Leblerüñden ölmecin bir büse vir
didüm didi
Gam yime âhîr nefesde göñlüñi
hoş eyledüm

509. **olah:-alı**
Gazel 2341

Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiil.

Sîne eflâkinde eşküm olalı encüm
mişâl
Penbe-i dâğum görenler dirse tañ
mı mâhiyam

510. **olur-ımsı:-ur, -ı, -mış**
Gazel 2342

Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiil.

Seni çok sevdüceğüm olur-ımsı ulu
günah
Sorma öldür suçumı çünkü
günehkârıñ olam

511. **olmaz:-maz**
Gazel 2347

Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiil.

Görmezem cānâ yüzün budur
benüm mahzūnlugum
Zülfüñüñ şeydāsıyam olmaz 'aceb
mecnūnlugum

512. **oldı:-dı**
Gazel 2347

Mısra: 9
Bir şeye sahip olma.

Nağd-i cāna vaşl umarken oldı
hicrān hāşilum
'İşk bāzārına düşdüm bu-durur
mağbūnlugum

513. **olmaz:-maz**
Gazel 2347

Mısra: 12
Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı.

Pā-bürehnedür Muhibbî düşeli
deşt-i gama
Zülfüñüñ şeydāsıyam olmaz 'aceb
mecnūnlugum

514. **olanuñ:-an, -uñ**
Gazel 2348

Mısra: 3
... haline gelmek.

'Āşık olman olanuñ derd ü belāsı
çoğ olur
Döştlar hālūme kim baksa aña ben
bendem

515. **olur:-ur**
Gazel 2348

Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiil.

'Āşık olman olanuñ derd ü belāsı
çoğ olur
Döştlar hālūme kim baksa aña ben
bendem

516. **olsa:-sa**
Gazel 2348

Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiil.

'Āşık-ı pāk-nazar olsa Muhibbî'ye
ne 'ayb

Bu hüner bes ki ne şüfî vü ne
dānişmendem

517. **oldı:-dı**
Gazel 2345

Mısra: 6
*Zaman bildiren kelimelerle
geçmek, tamamlanmak.*

Günde bir kez görmesem hālüm
n' olur dirken benüm
Bir yıl oldı görmez oldum anı
añdum agladum

518. **oldum:-du, -m**
Gazel 2345

Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiil.

Günde bir kez görmesem hālüm
n' olur dirken benüm
Bir yıl oldı görmez oldum anı
añdum agladum

519. **ol:**
Gazel 2346

Mısra: 6
"O" işaret sıfatı.

Bār-ı gamdan dāla döndi kāmētüm
oldı dü-tā
Lîk feryād itmege ol pür cefādan
korkaram

520. **olmak:-mak**
Gazel 2349

Mısra: 2
*Yaşamak, hayat sürmek,
bulunmak.*

Zāhidā zühd ü şalāhı sanma
kārumdur benüm
'İşk-ıla olmak melāmet
iftihārumdur benüm

521. **olursam:-ur, -sa, -m**
Gazel 2349

Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiil.

Tañ mıdur efğān idüp bî-ḥvāb
olursam şubḥa dek
Bülbül-i şürideyem ol gül-
'izārumdur benüm

522. **ol:**
Gazel 2351

Mısra: 5
... haline gelmek.

Vaktidür Hızır ol bu ben dil-
teşneye
Āb-ı hāyvändür lebüñ sun kanayım

523. **olmuşam:-mış, -am**
Gazel 2354

Mısra: 1
... haline gelmek.

Gülşen-i küyüñdan ayru bülbül-i
zâr olmışam
İñlerem tâ şubha dek derd-ile
bîmâr olmışam

524. **ölince:-i, -n, -ce**

Gazel 2353

Mısra: 9

*Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.*

İy Muhibbî tâ ölince uşbu derde
çäre yok
Baħr ola yiridür şimden girü
yaşum benüm

525. **oldı:-dı**

Gazel 2356

Mısra: 9

"Ol-" yardımcı fiili.

İy Muhibbî yine eşk oldı çü
deryaya şebîh
Bād-ı āh-ıla taşup kaynaya lum cüş
idelüm

526. **olalı:-alı**

Gazel 2357

Mısra: 3

"Ol-" yardımcı fiil.

Lebüñ ğonca olalı gül yañağuş
Aña dil bülbülün güyâ kılan kim

527. **ola:-a**

Gazel 2358

Mısra: 9

"Ol-" yardımcı fiili.

Umaram rehber ola bize Ebübekr ü
‘Ömer
İy Muhibbî yürüyüp şarka sipâhı
çekelüm

528. **olalı:-alı**

Gazel 2359

Mısra: 5

"Ol-" yardımcı fiili.

Zerre gibi gün yüzünüñ olalı
āvâresi
Gözüme görünmez oldı bu iki
‘âlem benüm

529. **olmaz:-maz**

Gazel 2359

Mısra: 10

"Ol-" yardımcı fiili.

Bu Muhibbî dâğ-ıla küh-ı belâ
kaplanıdur
Döymese ger ħamleme olmaz
‘aceb zîķum benüm

530. **olaldan:-alı, -dan**

Gazel 2360

Mısra: 6

"Ol-" yardımcı fiili.

Yine ‘ummân-ı eşkümden
çıkardum niçe gevherler
Olaldan ‘ışk-ıla ğavvâş belâ
deryâsına taldum

531. **olur:-ur**

Gazel 2362

Mısra: 8

"Ol-" yardımcı fiil.

Giderme zülfünü cänä ko ħaddün
üzre salınsun
Gidermek Ka‘be örtüsin olur mı
hiç revâ kıblem

532. **oldılar:-dı, -lar**

Gazel 2365

Mısra: 8

"Ol-" yardımcı fiil.

Okudum Ferhâd u Mecnün ile
miñnet dersini
Mekteb-i ‘ışk içre oldılar
sebaķdaşum benüm

533. **olsun:-sun**

Gazel 2368

Mısra: 7

*Yaşamak, hayat sürmek,
bulunmak.*

Dâyimâ olsun emân içinde ol çok
sevdüğüm
Gerçi kim ‘ışkında ben hergiz
emânı bulmadum

534. **oldılar:-dı, -lar**

Gazel 2370

Mısra: 5

"Ol-" yardımcı fiili.

Ħâneķāh-ı ‘ışk içinde baña oldılar
mürîd
Ṭavr-ı ‘ışkı Vâmıķ u Mecnün ‘a
irşâd eyledüm

535. **oldı:-dı**

Gazel 2370

Mısra: 9

"Ol-" yardımcı fiili.

Çünkü ħâk oldı Muhibbî hier ara
gördüm göñül
Yile virdüm āhum ile anı berbâd
eyledüm

536. **olmayup:-ma, -y, -up**

Gazel 2371

Mısra: 11

*Sıfatlardan sonra geldiğinde
... vasfını taşımak.*

Baña miħri olmayup cevri ü cefâsın
añladum
‘Āķıbet ammâ anı câna kıyasın
bilmedüm

537. **olmaz:-maz**

Gazel 2373

Mısra: 14

*Yaşamak, hayat sürmek,
bulunmak.*

Ġam gelürse Muhibbî ğam yime
kim
Ġamsuz olmaz cihânda kes
n’idelüm

538. **olana:-an, -a**

Gazel 2374

Mısra: 7

*Sıfatlardan sonra geldiğinde
... vasfını taşımak.*

Döştlar rind olana ħırķa vü bir
loķma yiter
Sanmañuz kim heves-i manşıb-ıla
câh çekem

539. **ölicek:-icek**

Gazel 2375

Mısra: 9

*Çok acı veya sıkıntı çekmek,
acı, sıkıntı veya yorgunluktan
bitkin duruma gelmek. // Yok
olmak, mahvolmak, hayatini
kaybetmek.*

Ölicek sevda-yı zülfünüle melekler
çesmine
Tütiyâ didükleri ħâk-i ğubârumdur
benüm

540. **olur:-ur**

Gazel 2379

Mısra: 7

... haline gelmek.

Bâde içse dil olur elbette cürme
mu‘terif
Zâhidâ sanma senüñ tek fi‘lûme
mağrûr olam

541. **oldum:-du, -m**

Gazel 2381

Mısra: 5

... haline gelmek.

Şâh-ı ‘ışk oldum yine āhum livâsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

542. **oldum:-du, -m**

Gazel 2384

Mısra: 5
... haline gelmek.

Serîr-i 'ışka şâh oldum sipâhumdur
gözüm yaşı
Mağâbbet şehrin almaga çeküp
leşker sefer çekdüm

543. **olup:-up**
Gazel 2385
Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiili.

Senûñ mihrûñ-ile mâhum olup
dem-beste rüsvâyî
Belâ kühında Ferhâd' a dönüp
oldum melâmet hem

544. **oldum:-du, -m**
Gazel 2385
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Senûñ mihrûñ-ile mâhum olup
dem-beste rüsvâyî
Belâ kühında Ferhâd' a dönüp
oldum melâmet hem

545. **olasın:-a, -sın**
Gazel 2385
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiil.

Muhibbî ger şehîd-i 'ışk olasın
râh-ı küyında
Bitüre hûn-ı dil lâle ola çendân
'alâmet hem

546. **olur:-ur**
Gazel 2385
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.

Dilâ iç bir kadeh meyden kamu
müşkilleri hâl it
Diyeler kim göre ancak olur böyle
kerâmet hem

547. **oldı:-dı**
Gazel 2387
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiili.

Kaşlarıñ altında cânâ nergis
câdülarıñ
Şabr u 'aqlım aldı oldı zâlim ü bî-
dâd hem

548. **olur:-ur**
Gazel 2387
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiili.

Hey ne sengîn-dil olur itmedi
hergiz eşer

Girye vü âh u figân u nâle vü
feryâd hem

549. **olur:-ur**
Gazel 2387
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

İy Muhibbî bu zamâna kalsa ger
Ferhâd u Kaşs
Ders-i 'ışkı virmede olur idüm
üstâd hem

550. **olasın:-asın**
Gazel 2388
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiil.

Ben bir gedâ vü sen olasın şâh-ı
muhteşem
Derd ü gamuñla ger ölür isem saña
ne gam

551. **ölür:-ür**
Gazel 2388
Mısra: 2
Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.

Ben bir gedâ vü sen olasın şâh-ı
muhteşem
Derd ü gamuñla ger ölür isem saña
ne gam

552. **olur:-ur**
Gazel 2388
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiili.

Olur şikâf sîne kaçan nâle eylesem
Derd-i dilüm çıkar feleklere olur
'alem

553. **olıcak:-ıcak**
Gazel 2388
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiil.

Çünkü Muhibbî 'aşıka besdür sinuk
sifâl
Hâcet degül aña şarâb olıcak câm-ı
Cem

554. **olayım:-ayım**
Gazel 2389
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Görmezem uyhu yüzün hâlî hayâli
gelicek
Niçe râhat olayım hâne toludur
megesüm

555. **olaldan:-al, -dan**
Gazel 2393

Mısra: 9
... halinde bulunmak.

Muhibbî sözlerüñ gevher olaldan
eşk-i çeşmümde
Çıkmaya dili gavvâş idüp ol
bahra taldurdum

556. **olaldan:-al, -dan**
Gazel 2461
Mısra: 3
... halinde bulunmak.

Hâtrum hoşdur harâbâti olaldan
'ışk-ıla
Olmışam rindane-meşreb nâm u
'arı sevmezim

557. **oldum:-du, -m**
Gazel 2398
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.

Kara zülfüñi görelde nigârâ bî-
karâr oldum
Geleden başuma sevdâ perîşân
rûzigâr oldum

558. **oldum:-du, -m**
Gazel 2398
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Ola kim bād-ı şubh ilte bu hâküm
küyma yârüñ
Bugün seng-i cefâ-y-ıla dögilüben
gubâr oldum

559. **oldum:-du, -m**
Gazel 2398
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiil.

Hezârân luţf-ıla dilber baña keşf
eyledi râzın
Ölürsem itmeyem ifşâ ben anı
râzdâr oldum

560. **ölürsem:-ür, -se, -m**
Gazel 2398
Mısra: 8
Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.

Hezârân luţf-ıla dilber baña keşf
eyledi râzın
Ölürsem itmeyem ifşâ ben anı
râzdâr oldum

561. **oldum:-du, -m**
Gazel 2398
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiil.

Muhibbî sinemüñ dağın temâşâ
eylemez dilber

Ciger hūnın saçup yir yir bitürdüm
gül 'izār oldum

562. **oldum:-du, -m**
Gazel 2399

Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiil.

Sipāh itsem n'ola yaşum yine
sultān-ı 'ışk oldum
Şikāf-ı sīneden āhum 'alemdür
baña ol dem hem

563. **ola:-a**
Gazel 2399

Mısra: 10
"Ol" yardımcı fiili.

Muhibbī sen gedā bende vişālin
niçe istersin
Ne lāyıkın aña sen ol ola sultān-ı
'ālem hem

564. **olduñ:-du, -ñ**
Gazel 2400

Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiili.

Gerçi cürm-ile Muhibbī olduñ
evvel rü-siyāh
Āb-ı rahmetle umaram pāk ola
yuna yüzüm

565. **olduñ:-du, -ñ**
Gazel 2415

Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiili.

Bu bahtım gibi āhir düşmen olduñ
İdeyim tā ölince āh u efğān

566. **olupdur:-up, -dur**
Gazel 2402

Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiil.

Su terāzūsı olupdur oñmaduk
başum benüm
Anuñ-ıçun her taraf turmaz akar
yaşum benüm

567. **olmadı:-ma, -dı**
Gazel 2402

Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiil.

Vadī-i miñnetde Mecnūn baña
pādaş olmadı
Bulmadum dehr ara ğam içre
yoldaşum benüm

568. **ola:-a**
Gazel 2408

Mısra: 4
Bulunmak, var olmak.

Çünkü sen şeb-peresin nūri görmez
gözlerüñ
Dutalum kim gözüñ ola
bakamazsın bilürem

569. **olısar:-ısar**
Gazel 2409

Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiil.

Olısar bir kefen didüm naşībūñ
Dilā bu mülk ü mālī hep bırakdum

570. **olmasayduñ:-ma, -sa, -(y)du, -ñ**

Gazel 2410
Mısra: 5
Yaratmak.

Olmasayduñ sen Hūdā halk itmez-
idi 'ālemi
Oldı yüzüñ suyına cümle semā-y-
ıla zemīn

571. **oldı:-dı**
Gazel 2410

Mısra: 6
Yaratmak.

Olmasayduñ sen Hūdā halk itmez-
idi 'ālemi
Oldı yüzüñ suyına cümle semā-y-
ıla zemīn

572. **olasıñ:-asıñ**
Gazel 2410

Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiil.

Umaram yüzüm karasına olasıñ
sen şefī'
Senden umarlar şefā'at evvelīn ü
āhırīn

573. **olmaz:-maz**
Gazel 2411

Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiil.

Eşk-i çeşmümden yıkılsa şeh-r-i ten
olmaz 'aceb
Hāne mi vardur harāb olmaya bu
seylābdan

574. **olduğuyçun:-duğ, -ı, -(y)çün**
Gazel 2412

Mısra: 3
Yapılmak.

Gül 'izāruñda 'arağdan olduğuyçun
bir varak
Hürmet idüp göze sürerler bilenler
kıymetin

575. **olmaya:-ma, -(y)a**
Gazel 2414

Mısra: 3
... haline gelmek.

Her dilde kim derd olmaya evlādur
ol hāk olduğı
Her kase kim hālī ola 'ādetdür olur
ser-nigün

576. **olmadı:-ma, -dı**
Gazel 2415

Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiil.

Beni luţfuñla bir gün itmedüñ yād
Diriğā olmadı bu hicre pāyān

577. **olupdur:-up, -dur**
Gazel 2415

Mısra: 11
"Ol-" yardımcı fiili.

Bu dil vīrānesi tārik olupdur
Togup şem'ol aña iy mäh-ı tābān

578. **ol:**
Gazel 2415

Mısra: 12
"Ol-" yardımcı fiili.

Bu dil vīrānesi tārik olupdur
Togup şem'ol aña iy mäh-ı tābān

579. **olalı:-alı**
Gazel 2415

Mısra: 13
"Ol-" yardımcı fiili.

Muhibbī olalı hicriyle mūnis
Fırākiyla görünür vaşl yeksān

580. **olmayan:-ma, -(y)a, -n**
Gazel 2416

Mısra: 1
... haline gelmek.

Leblerüñ zıkr itmesün sermest ü
sekrān olmayan
Hāb-ı hālūñ almasun agzına
hayrān olmayan

581. **olmayan:-ma, -(y)an**
Gazel 2416

Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiil.

Şu 'le virür gün gibi yüzüñde iy
nūr-ı Hūdā
Kankı bī-dīndür seni görüp
müselmān olmayan

582. **olmayan:-ma, -(y)an**
Gazel 2416

Mısra: 10
... vashfını taşımak.

Beñzedi nazmuñ Muhibbî yine şâfi
gevhere
Bilmez anuñ qadrini şarrâf-ı 'irfân
olmayan

583. **olsa:-sa**
Gazel 2419
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.

'Aceb mi âh kıldukça gözümüñ
yaşı dinmezse
Kaçan ebr-i siyâh olsa hemân
ardıncadır bârân

584. **olalı:-alı**
Gazel 2422
Mısra: 3
... haline gelmek.

Olalı dâğ-ıla dil küh-ı belâ kaplamı
Tolanursam ne 'aceb deşt-i belâ
bişelerin

585. **olalı:-alı**
Gazel 2422
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiil.

Bu Muhibbî olalı küy-ı harâbâtuñ
eri
Tutdı başdan yine âvârahıgı
pişelerin

586. **olmaz:-maz**
Gazel 2423
Mısra: 3
"Ol-" yardımcı fiil.

Cüybâr-ı çeşmüme bakmazsa yâr
olmaz 'aceb
Kadı serkeşdür eger mi başın ol
serv-i revân

587. **ölür-istem:-ür, -i, -se, -m**
Gazel 2087
Mısra: 10
Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.

İtmedüñ hasta Muhibbî'ye gelüp
çünkü devâ
Döstüm ölür-istem boynuña düşer
kanum

588. **ölür-istem:-ür, -i, -se, -m**
Gazel 2307
Mısra: 3
Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.

Ölür-istem de tabîbe nabzımı
göstermezem
Bilmesün 'ışkum diyü anı haberdâr
eylemem

589. **ölür-istem:-ür, -i, -se, -m**
Gazel 2424
Mısra: 1
Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.

Vâz gelmem ölür-istem yine
cânânımdan
Gâh olur usanuram gerçi ki bu
cânımdan

590. **ölür-istem:-ür, -i, -se, -m**
Gazel 2489
Mısra: 7
Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.

İrmeden serv-şad-i yâra eger ölür-
istem
Suyum ısıtmag-ıçun serv budağın
yakasın

591. **olur:-ur**
Gazel 2424
Mısra: 2
Meydana gelmek, vuku
bulmak.

Vâz gelmem ölür-istem yine
cânânımdan
Gâh olur usanuram gerçi ki bu
cânımdan

592. **olur:-ur**
Gazel 2425
Mısra: 4
"Ol-" yardımcı fiil.

Meger küy-ı dil-ârâdan gelürsin iy
şabâ dâyim
Ferahlar kesb olur senden mübârek
bâda beñzersin

593. **olmazsın:-maz, -sın**
Gazel 2425
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiil.

Gözümüñ çeşmesârına gelüp lîkin
görünmezsin
Enîs olmazsın âdemle perîden zâda
beñzersin

594. **olur:-ur**
Gazel 2427
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiil.

Biñ sü'âl itsem dönüp virmez
cevâb
Bu ne istîgnâ olur açmaz dehen

595. **olsa:-sa**
Gazel 2427
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiili.

N'ola Rüm'uñ Hüsrev'i olsa
Muhib
Çünkü oldı malik-i mülk-i şuhen

596. **oldı:-dı**
Gazel 2427
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

N'ola Rüm'uñ Hüsrev'i olsa
Muhib
Çünkü oldı malik-i mülk-i şuhen

597. **oluñ:-uñ**
Gazel 2428
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Her gice biñ kez hilâl olur Muhibbî
hicr-ile
Çâre-sâz oluñ aña iy hemdemân iy
döstân

598. **olasm:-a, -sın**
Gazel 2429
Mısra: 1
... haline gelmek.

Bugün çün rîsmân kâkül saçı
zencîr olasm sen
Neden dîvâneler haqqında pür
taksîr olasm sen

599. **olasm:-asın**
Gazel 2429
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.

Bugün çün rîsmân kâkül saçı
zencîr olasm sen
Neden dîvâneler haqqında pür
taksîr olasm sen

600. **olasm:-asın**
Gazel 2429
Mısra: 4
... haline gelemek.

Civân idüm gam-ı 'ışkuñ beni pîr
itdi gâyetde
Murâdum bu-durur Hağ'dan
kemâl-i pîr olasm sen

601. **olasm:-asın**
Gazel 2497
Mısra: 2
... haline gelemek.

Mâh-rûlar içre sen hüsn-ile
mümtâz olasm
Hiç revâ mı döstüm ağıyâra hem-
râz olasm

602. **olasm:-asın**
Gazel 2497

Mısra: 6
... haline gelmek.

Terk-i cān itdūñ tolaşduñ rīsmān-ı
zūlfine
Saña kim didi dilā ol ipde cānbāz
olasın

603. **olur:-ur**
Gazel 2429
Mısra: 6
... haline gelmek.

Degüldür metn-i hüsünüñi senüñ
şerh eylemek mümkün
Olur 'āciz zebān anda niçe ta'bir
olasın sen

604. **olasın:-asın**
Gazel 2429
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiili.

Degüldür metn-i hüsünüñi senüñ
şerh eylemek mümkün
Olur 'āciz zebān anda niçe ta'bir
olasın sen

605. **olasın:-asın**
Gazel 2429
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiil.

Dilā cevri ü cefā sengi seni yıkdı
harāb itdi
Umar mısın ki iy miskīn dağı
ta'mir olasın sen

606. **olasın:-asın**
Gazel 2429
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiil.

Yine şahrā-yı sīneñde Muhibbī dil
nişān eyle
Ola kim ol kaşı yaya nişān-ı tır
olasın sen

607. **olup:-up**
Gazel 2430
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiil.

Şem'-i hüsne karşı olup yanmaga
pervāne ben
Zülfü zencirin görelden olmuşam
divāne ben

608. **olsam:-sa, -m**
Gazel 2430
Mısra: 10
... haline gelmek.

İy Muhibbī rāyegān zūlfine bulur
dest-res

Kāşkī olsam şabā 'ālemde yāhūd
şāne ben

609. **olupdur:-up, -dur**
Gazel 2431
Mısra: 7
... haline gelmek.

Gülşen-i nazmumda her satrum
olupdur naḥl-bend
Kondı ma'nī kuşları üstine serv
oldı hemīn

610. **olmuş:-muş**
Gazel 2431
Mısra: 9
... haline gelmek.

Māverā-yı āferīniş rinde olmuş
cilvegāh
Zāhīde virildi ancak ola şāhib-
erbā'ın

611. **ola:-a**
Gazel 2431
Mısra: 10
... haline gelmek.

Māverā-yı āferīniş rinde olmuş
cilvegāh
Zāhīde virildi ancak ola şāhib-
erbā'ın

612. **olmak:-mak**
Gazel 2432
Mısra: 1
... haline gelmek.

Her kaçan Leylā çıkup olmak diler
şahrā-nişīn
Ḥayme eyler çeşm-i pür-hūnın o
dem Mecnūn hemīn

613. **olaldan:-al, -dan**
Gazel 2432
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiili.

Ḳāmetüm halkā olup eşküm
olaldan seng-i la'l
İtdiler ol ḥāteme ehl-i şafā anı
niğīn

614. **olurlar:-ur, -lar**
Gazel 2432
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Ḳāmet itse cümle mescid ehli
iderler kıyām
Kaşları mihrābına olurlar anuñ
sācidīn

615. **ola:-a**
Gazel 2432

Mısra: 12
"Ol-" yardımcı fiili.

Faḥr kılmaz bu Muhibbī başı irse
göklere
Asitānuñda murādı budur ola
kemterīn

616. **oldum:-du, -m**
Gazel 2433
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiili.

Oldum hemīn cān-ıla dīdār 'āşıkı
Zūhhād gibi gönlümü havrāya
virmezsin

617. **ölmeden:-me, -den**
Gazel 2434
Mısra: 3
Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.

Sākiyā hicrān gamından ölmeden
gel bāde sun
Didiler zehr-i gāma tiryākdür
şāhbā-y-ıçun

618. **olur:-ur**
Gazel 2435
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiil.

Vaşl-ı cānān isteyen itmek gerek
terk-i beden
Kim şehīd-i 'ışk ola lā-būd olur ol
bī-kefen

619. **olmayınca:-ma, -(y)ınca**
Gazel 2435
Mısra: 8
... vafasını taşımak.

Şān'at-ı 'ışkı ne mümkün başa ilte
degme kes
Olmayınca bu belā kühsarı içre
kühken

620. **olursın:-ur, -sın**
Gazel 2437
Mısra: 7
İsim-füllerden sonra anlamı
kuvvetlendirmek, değişik bir ifade
sağlamak için bir üslup özelliği
olarak kullanılır.

Ġybet itme sen sen ol dünyāda bir
kardaşuñı
Şöyle bil yimiş olursın cīfe vü
murdār etin

621. **olmaz:-maz**
Gazel 2441
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiili.

Derd-i 'işka çün 'ilâc olmaz şifâ
Kânün-ıla
Bulmazsın zahmete girme tabîbâ
çaresin

622. **olur:-ur**
Gazel 2442
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.

Dirler cefâ vü cevri ni terk eyledi
niğâr
Didüm olur mı bir kişi kim koya
'âdetin

623. **olmuşamdur:-ma, -mış, -am, -dur**
Gazel 2445
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiili.

Olmuşamdur çünki istignâ-y-ıla
'Ankâ-yı Kâf
Baña 'arz itmeñ semâ-y-ıla
zemînuñ minnetin

624. **olmuşamdur:-ma, -mış, -am, -dur**
Gazel 2463
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.

Nâleme dün gîce ğam bezminde
âheng eyledi
Ol sebebdendür ki üstâd
olmuşamdur nâya ben

625. **olmamak:-ma, -mak**
Gazel 2447
Mısra: 2
Bulunmak, var olmak.

Yüzine kılan nazar yâruñ görür
İslâm u dîn
Olmamak lâzım idi ebrûlarında
kibr ü kîn

626. **olmasa:-ma, -sa**
Gazel 2447
Mısra: 8
... vaşfını taşımak.

Noğta-i la'l-i lebiyle mü miyânı
farkını
Fehm idemez degme kes olmasa
'aql-ı ğurdebîn

627. **olasın:-asın**
Gazel 2450
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.

Hicr elinden cân virüp olsam
şehîd-i 'işğ eger
Dilerem kim tâ kıyâmet olasın sen
câvidân

628. **olmuşken:-mış, -ken**
Gazel 2451
Mısra: 7
... haline gelmek.

Gülşene meşşâta olmuşken bugün
bâd-ı şehir
Ğayfdur kim 'âkıbet berbâd ider
rüz-ı Ğazân

629. **oldılar:-dı, -lar**
Gazel 2452
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiili.

Câm-ı derdüñ nüş idenler oldılar
mest ü Ğarâb
Varsun ol bezme özünü 'işğ-ıla bî-
'âr iden

630. **olmaya:-ma, -(y)a**
Gazel 2454
Mısra: 2
"Ol-" yardımcı fiili.

Nâr-ı ğam ile niçeye dek böyle
yanam ben
Olmaya 'aceb tatlu cânımdan
usanam ben

631. **olmak:-mak**
Gazel 2456
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiili.

Bahâr u büstânı çün Ğazân olmak
muğarrerdür
Dilâ geç bu cihânüñ gülsitânından
baharından

632. **ola:-a**
Gazel 2456
Mısra: 11
"Ol-" yardımcı fiili.

MuĞıbbî her ki 'âşığdur gerekdür
ol ola cömerd
Yanında bir ola anuñ geçe yog-ıla
varından

633. **olmadı:-ma, -dı**
Gazel 2457
Mısra: 6
Hazır duruma gelmek.

Niçeye dek idesin şürîde vü
dîvânelik
Olmadı mı iy göñül şimden girü
uslanasın

634. **olmaz:-maz**
Gazel 2457
Mısra: 9
"Ol-" yardımcı fiili.

İy MuĞıbbî mest olursañ Ğaşre dek
olmaz 'aceb
'iřkuñ içdüñ çün ezel bezminde
sen peymânesin

635. **olan:-an**
Gazel 2458
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiili.

Lezzet-i cevr ü cefâ-yı anlamaz bî-
derd olan
Katlanur mı hiç belâ vü zahmete
nâ-merd olan

636. **olur:-ur**
Gazel 2458
Mısra: 5
"Ol-" yardımcı fiil.

Hem-cenâh olur bugün 'Ankâ-yı
küh-ı Kâf-ıla
Âşiyân-ı vâdî-i dehre girüben ferd
olan

637. **olmuşdur:-mış, -dur**
Gazel 2459
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiil.

Baş u cân terkin urur 'âşık hemân
pervânedür
Gülşen içre bülbül olmuşdur hemân
efsâne Ğün

638. **olur:-ur**
Gazel 2461
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fiil.

Hiç olur mı kim diyem ben gül'-
izârı sevmez
Bu kadar vardur diyem yanuñda
Ğârı sevmezsin

639. **olsa:-sa**
Gazel 2461
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiili.

Şâhbâz-ı himmetümle şaydum olsa
ol hü mâ
Dün himmet olmazın Ğayrı şikârı
sevmezsin

640. **olmazın:-maz, -ın**
Gazel 2461
Mısra: 8
"Ol-" yardımcı fiili.

Şâhbâz-ı himmetümle şaydum olsa
ol hü mâ
Dün himmet olmazın Ğayrı şikârı
sevmezsin

641. **ol:**

Gazel 2464

Mısra: 3

... *haline gelmek.*

İy dil kanā'āt eyle 'Ankâ-yı küh-ı
Kâf ol

Olma sakın meges-veş dâyim
mülevves-i hûn

642. **olma:-ma**

Gazel 2464

Mısra: 4

"Ol-" *yardımcı fiil.*

İy dil kanā'āt eyle 'Ankâ-yı küh-ı
Kâf ol

Olma sakın meges-veş dâyim
mülevves-i hûn

643. **olupdur:-up, -dur**

Gazel 2464

Mısra: 11

"Ol-" *yardımcı fiili.*

Dü mâh olupdur iy mâh görmez
yüzüñ Muhibbî
Ol bî-sitâre n'itsün devr itdi çarh-ı
gerdün

644. **olmasun:-ma, -sun**

Gazel 2465

Mısra: 1

*Bulunmak, mevcut olmak, var
olmak.*

Döstüm haddün yiter gülşende
gülzâr olmasun
Dilden özge karşıña bülbül gibi
zâr olmasun

645. **öldügince:-dük, -ince**

Gazel 2467

Mısra: 9

*Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etme.*

Muhibbî öldügince acımadı
Eger bir büse alsa hûn-bahâdan

646. **oldum:-du, -m**

Gazel 2469

Mısra: 1

*İsim-fiillerden sonra anlamı
kuvvetlendirmek, değişik bir ifade
sağlamak için bir üslup özelliği
olarak kullanılır.*

Bilmeden dil virmiş oldum zülfî
'anber-sâya ben
Ah kim düşdüm bir olmaz bir uzun
sevdâya ben

647. **olmaz:-maz**

Gazel 2472

Mısra: 7

"Ol-" *yardımcı fiili.*

Göz yaşı eger la'le dönerse 'aceb
olmaz
Perverde kılup min anı hûn-ı
cigertümden

648. **olmasun:-ma, -sun**

Gazel 2473

Mısra: 1

*Bulunmak, mevcut olmak, var
olmak.*

Kimse dir mi derd olsun hîç
dermân olmasun
Vuşlat olsun dâyimâ endüh-ı
hicran olmasun

649. **olmasun:-ma, -sun**

Gazel 2473

Mısra: 2

"Ol-" *yardımcı fiili.*

Kimse dir mi derd olsun hîç
dermân olmasun
Vuşlat olsun dâyimâ endüh-ı
hicran olmasun

650. **olmasun:-ma, -sun**

Gazel 2473

Mısra: 4

"Ol-" *yardımcı fiili.*

La'le dönsün bagrumuñ hûnı
benüm iy seng-dil
Kıymeti olsun ziyâde dürr ü
mercân olmasun

651. **olmayınca:-ma, -(y)ınca**

Gazel 2473

Mısra: 5

*Bulunmak, mevcut olmak, var
olmak.*

Bâğ-ı hüsnuñ olmayınca hergiz iy
ârâm-ı cân
Lâleler güller bitüp zeyn-i gülistân
olmasun

652. **olmasun:-ma, -sun**

Gazel 2473

Mısra: 6

"Ol-" *yardımcı fiil.*

Bâğ-ı hüsnuñ olmayınca hergiz iy
ârâm-ı cân
Lâleler güller bitüp zeyn-i gülistân
olmasun

653. **olupdur:-up, -dur**

Gazel 2478

Mısra: 1

"Ol-" *yardımcı fiili.*

O olupdur hasretiyle eşk gülgün
'Aceb mi su yerine akıda hûn

654. **olur:-ur**

Gazel 2478

Mısra: 10

"Ol-" *yardımcı fiili.*

Muhibbî dest-i 'ışka el sunaldan
Olur gündün güne hâli dige-gün

655. **nigârâ:-ür, -se, -m**

Gazel 2481

Mısra: 5

*Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.*

Ölürsem âsitânüñda nigârâ derd ü
hasretle

Yidür bu üstühVânumı seg-i
küyuña aş olsun

656. **ölürsem:-ür, -se, -m**

Gazel 2481

Mısra: 5

*Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.*

Ölürsem âsitânüñda nigârâ derd ü
hasretle

Yidür bu üstühVânumı seg-i
küyuña aş olsun

657. **olur:-ur**

Gazel 2482

Mısra: 2

*Gerçekleşmek, tahakkuk
etmek.*

Şikâyet eyleme cevri ü sitemden
Olur mı kurtıla 'ışk ehli gamdan

658. **olurdum:-ur, -du, -m**

Gazel 2483

Mısra: 3

"Ol-" *yardımcı fiili.*

Bulurdı mürde cismüm cân
olurdum tâ ebed zinde
Lebinden cür'a nüş itsem ya râz
alsam dehânından

659. **olupdur:-up, -dur**

Gazel 2483

Mısra: 8

"Ol-" *yardımcı fiili.*

İşitdüm cum'a gün vâ'iz şerâr-ı
düzahı añmış
O olupdur düzâhî kendü yakar odlar
zebânından

660. **olasm:-asın**

Gazel 2484

Mısra: 10

"Ol-" *yardımcı fiil.*

Muhibbî basma dünyâ cîfesine
Diler-iseñ olasin pāk-dāmān

661. **olmaduğı**:-*ma, -duk, -ı*
Gazel 2487
Mısra: **9**
Olma durumu, mevcut olma, bulunma durumu.

Yāruñ miyāni olmaduğı bir
bahānedür
Ayrık Muhibbî görmedi kılca
bahānesin

662. **olaldan**:-*al(i), -dan*
Gazel 2488
Mısra: **9**
"Ol-" yardımcı fiili.

Seyl-i eşküm birle māl-ā-māl
olaldan gözlerüm
Kanda gitmişdür Muhibbî bilsem
ol uyhu diyen

663. **olsa**:-*sa*
Gazel 2491
Mısra: **8**
"Ol-" yardımcı fiil.

Yaralar açsa ne tañ sīneme seylāb-ı
sirişk
Olsa bārān nite kim çāk ide kühsār
etegin

664. **olma**:-*ma*
Gazel 2496
Mısra: **2**
... haline gelmek.

İrdi eyyām-ı bahār irişdi vaqt-i
gülsitān
Lāle-ħad bir yār bul olma sakın
bār-ı girān

665. **olasın**:-*a, -sın*
Gazel 2497
Mısra: **4**
"Ol-" yardımcı fiili.

Nāzuñ arturduñ yine günden güne
iy serv-i nāz
Dilegüm budur seni başdan başa
nāz olasin

666. **olsa**:-*sa*
Gazel 2497
Mısra: **9**
"Ol-" yardımcı fiili.

‘Işk-ıla Maħmūduñ olsa bu
Muhibbî tañ mıdur
Ĥulq-ıla mümtāz olup ĥüsñ-ile
Āyāz olasin

667. **olasın**:-*a, -sın*
Gazel 2497

Mısra: **10**
"Ol-" yardımcı fiili.

‘Işk-ıla Maħmūduñ olsa bu
Muhibbî tañ mıdur
Ĥulq-ıla mümtāz olup ĥüsñ-ile
Āyāz olasin

668. **olsa**:-*sa*
Gazel 2498
Mısra: **6**
Bulunma durumu, mevcut olma.

Zülfinüñ sor kıymetini zerrece
kadrin bilen
Virmeye ‘ālem tolu māl olsa anuñ
bir kılın

669. **olayın**:-*ayın*
Gazel 2500
Mısra: **2**
... haline gelmek.

İçüp maħabbet cāmını hoş-ħāl
olayın bir zamān
Nāmūs u nengi terk idüp abdāl
olayın bir zamān

670. **olayın**:-*ayın*
Gazel 2500
Mısra: **6**
Kadınların, özellikle Arap kadınlarının ayaklarına taktıkları gümüş veya altın halka, ayak bileziği.

Dil murđı düşdi ağına bağlandı
zülfi bağına
Āħir düşüp ayagına ĥalħāl olayın
bir zamān

671. **olayın**:-*ayın*
Gazel 2500
Mısra: **8**
... hale gelmek.

‘Işkuñla bir dīvāneyem sen şem‘ ü
ben pervāneyem
Yanmakda çün merdāneyem bī-bāl
olayın bir zamān

672. **olayın**:-*ayın*
Gazel 2500
Mısra: **10**
"Ol-" yardımcı fiili.

Açup bu sīnem taħtasın döküdüm
sirişküm noĥtasın
Bilmege ‘ışkuñ nüktesin remmāl
olayın bir zamān

673. **olayın**:-*ayın*
Gazel 2500
Mısra: **12**
"Ol-" yardımcı fiili.

Nüş it Muhibbî gül gibi cüş idesin
tā Nil gibi
Feryād idüp bülbül gibi hoş-ħāl
olayın bir zamān

674. **olmuşdur**:-*mış, -dur*
Gazel 2001
Mısra: **2**
"Ol-" yardımcı fiili.

Gözlerümden ger nihān olduñsa iy
zibā-cemāl
Sīneden naĥsuñ ĥayālî gitmek
olmuşdur muħāl

675. **olur**:-*ur*
Gazel 2001
Mısra: **10**
"Ol-" yardımcı fiili.

La ‘l-i ruħsāruñ ĥayāl itse Muhibbî
dermend
Göz yaşından sīne vü dāmānı olur
cümle al

676. **olısar**:-*ısar*
Gazel 2026
Mısra: **4**
"Ol-" yardımcı fiili.

Serv gibi ser çeküp her dem hevāyı
gözleme
Menzilüñ ĥāk olısar bilmez misin
üftāde gel

677. **olmasa**:-*ma, -sa*
Gazel 2028
Mısra: **9**
"Ol-" yardımcı fiili.

Bu Muhibbî olmasa ger mālîk-i
mülk-i suħen
Ānī gelmezdi dilinden böyle bir
rengin ĥazel

678. **olsa**:-*sa*
Gazel 2031
Mısra: **4**
"Ol-" yardımcı fiili.

Hiç ĥalāşa yir kalur mı dōstum dil
murgına
‘Ārızuñ üzre kaçan dām olsa
zülfüñ dāne ĥāl

679. **olan**:-*an*
Gazel 2048
Mısra: **4**
Olgunlaşmak, kemale ermek.

Her söz ki gele senden anı bilmeye
kimse
Ĥall eyle olan nüktelemi rind-i
cihān ol

680. **olsa:-sa**
Gazel 2073
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiili.

Bu Muhibbî sözi gevherden yig
Olsa tañ mı çün oldı tañ 'ı selim

681. **olsam:-sa, -m**
Gazel 2090
Mısra: 7
"Ol-" yardımcı fiili.

Döstlar olsam melâmet tañlamañ
Mecnûn-vâr
Yok özümden olmışam dîvâne
âgâhum benüm

682. **ölür:-ür**
Gazel 2244
Mısra: 13
*Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.*

Bilmez kişi irteye çıkar mı ya ölür
Gafletten uyan saña yiter bu
işâretüm

683. **olmasa:-ma, -sa**
Gazel 2244
Mısra: 16
*Bulunmak, mevcut olmak, var
olmak.*

İtmezdi benüm nazmumu hiç ehl-i
dil-pesend
Şi'rümde eger olmasa idi le'âfetüm

684. **olmuşdur:-mış, -dur**
Gazel 2245
Mısra: 8
...haline gelmek.

Qaddi kâmet getürdi uy kaşı
mihrâbına
Mescid-i hüsninde çeşmi çünki
olmuşdur imâm

685. **olıcak:-ıcak**
Gazel 2246
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiil.

Rişte-i cânâ Muhibbî dizse ger söz
dürlerin
Eylemeñ anı ta'accüb olıcak tañ 'ı
selim

686. **ölürsem:-ür, -se, -m**
Gazel 2362
Mısra: 11
*Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.*

Ölürsem derd-ile gamdan yüzüm
döndürmeyem senden

Cemâlün muşafı haqqı işigündür
baña kıblem

687. **olaldan:-alı, -dan**
Gazel 2372
Mısra: 1
... haline gelmek.

Boynuma zencîr olaldan zülf-i
leylâlar benüm
Mesken olsa tañ mı Mecnûn gibi
şahrâlar benüm

688. **olursa:-ur, -sa**
Gazel 2372
Mısra: 11
... haline gelmek.

Jeng olursa gam degül gamdan
gönül âyinesi
Çün virür kalbe şafâ câm-ı
muşaffâlar benüm

689. **olsa:-sa**
Gazel 2372
Mısra: 2
...haline gelmek.

Boynuma zencîr olaldan zülf-i
leylâlar benüm
Mesken olsa tañ mı Mecnûn gibi
şahrâlar benüm

690. **öldür:-dür**
Gazel 2096
Mısra: 6
*Bir canlının hayatına son
vermek, ölümüne sebep olmak, yok
etmek.*

Zahm-ı tîrin sinem içre saklasam
olmaz 'aceb
Cân yirine geldi öldür fi'l-meşel
cânım benüm

691. **ölmez-isem:-mez, -i, -se, -m**
Gazel 2169
Mısra: 14
*Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.*

Bâde nisbet eylemiş la'lüfe dimiş
beñzerem
Ölmez-isem çokdur anuñla
Muhibbî soñbetüm

692. **ölseñ:-se, -ñ**
Gazel 2362
Mısra: 5
*Hayatı sona ermek, yaşamaz
olmak, can vermek, vefat etmek.*

Didün yolunda ger ölseñ dirildem
lâ'l-i nâbumla
Ölürsem günde yüz biñ kez kanı
'ahd ü vefâ kıblem

693. **olduğu:-dug, -ı**
Gazel 2414
Mısra: 3
*Bir ad veya sıfatın belirttiği
durumu almak.*

Her dilde kim derd olmaya evlâdur
ol hâk olduğu
Her kâse kim hâfî ola 'âdetdür olur
ser-nigün

694. **olupdur:-up, -dur**
Gazel 2483
Mısra: 10
"Ol-" yardımcı fiil.

Gözüm yaşını dökdükçe feraflar
kesb ider gönülüm
Muhibbî şem' olupdur san güler
kendü ziyânından

ol dem:

1. **ol dem:**
Gazel 2160
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
O zaman.

Bu dil-i dîvâneme ol dem benüm
dermân olur
Boynuma takup ser-i zülfünü zencîr
eyleyem

2. **ol dem:**
Gazel 2175
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
O zaman.

Satarlar derd-ile dermânı gördüm
Kodum dermânı ol dem derdi
aldum

3. **ol dem:**
Gazel 2071
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
O an.

Gitsün gümânım eyle didükde bir
tekellüm
Gül gibi itdi ol dem nâz-ıla bir
tebessüm

4. **ol dem:**
Gazel 2112
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
O zaman, o an.

İder esrâr-ı 'ışkı fâş gördüm bu
gözüm yaşı
Gözümde redd idüp ol dem
döküp dâmâna tapşurdum

5. ol dem:

Gazel 2119

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Hemen, anında, tam o sırada.

Güneş ruhsârını yâruñ Muhibbî
görmege varsa
Sitârem baña göstermez olur ol
dem siyâh aḥşâm

6. ol dem:

Gazel 2178

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

O zaman.

Eyler idüm cânımı ol dem îşâr
ayaguña
Baña gösterseñ cemâlûñ nûrını
görse gözüm

7. ol dem:

Gazel 2178

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

O zaman.

Eyler idüm cânımı ol dem îşâr
ayaguña
Baña gösterseñ cemâlûñ nûrını
görse gözüm

8. ol dem:

Gazel 2219

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

O zaman.

Yirem derd ü belâ vü ğam
dökerem gözlerümden dem
Añaram hâlümi ol dem kurı bir
üstüñvân görsem

ol sebebden:

1. ol sebebden:

Gazel 2332

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*O yüzle, onun için, ondan
dolayı.*

Görmedümse mihrüñi gördüm besî
cevr ü sitem
Ol sebebden iy cefâ-cü gönülümü
şâd eyledüm

ola ki:

1. ola ki:

Gazel 2083

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Olabilir ki, belki.

‘İşk âteşi ola ki bir dem sükûn ide
Aksun Muhibbî derd-ile dermân
olan yaşum

2. ola ki:

Gazel 2084

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Olabilir ki, belki.

Derûn-ı dilde olan dâğı âşikâre
kılâm
Ola ki derd-i dil-i bî-çarâra çare
kılâm

3. ola ki:

Gazel 2129

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Olabilir ki, belki.

İy tabîb-i dil ü cân ola ki tîmâr
idesin
Bu Muhibbî kuluñuñ derdine bir
pâre didüm

4. ola ki:

Gazel 2188

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Olabilir ki, belki.

Cânân güzër eyledüğü râhı
beklerem
Ola ki gele diyüben ol şâhı
beklerem

5. ola ki:

Gazel 2203

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Olabilir ki, belki.

Ola ki pâyuñ nişânını görem diyü
senüñ
Küyuñuñ etrâfını eşkülme âb u gil
kılâm

6. ola ki:

Gazel 2344

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Olabilir ki, belki.

Göñlümi elden yitürdüm âh ki
dîvâneyim
Çek anı zencîr-i zülfe ola kim
uslanayım

7. ola ki:

Gazel 2386

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Olabilir ki, belki.

Bî-höd olursam ‘ışk-ıla saçuñ
yüzüme âb
Ola ki gözüm açıla tâ gide
yunmışum

8. ola ki:

Gazel 2398

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Olabilir ki, belki.

Ola ki bir kâdem basa gelüp
ruḥsâruma diyü
Düşüben yolları üzre ben anuñ
ḥâksâr oldum

9. ola ki:

Gazel 2398

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Olabilir ki, belki.

Ola ki bir kâdem basa gelüp
ruḥsâruma diyü
Düşüben yolları üzre ben anuñ
ḥâksâr oldum

10. ola ki:

Gazel 2398

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Olabilir ki, belki.

Ola ki bir kâdem basa gelüp
ruḥsâruma diyü
Düşüben yolları üzre ben anuñ
ḥâksâr oldum

11. ola ki:

Gazel 2386

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Olabilir ki, belki.

Meyhâne kapusunda yüzüm
topraga sürem
Bu nev’-ile ola ki lebi cür’asın
çeşüm

ola kim:

1. ola kim:

Gazel 2005

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Olabilir ki, belki.

Öldürem diyü seni va’de ider
gamze-i yâr
Ola kim ‘ahde dura şabr ide bir
pâre gönül

2. ola kim:

Gazel 2026

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Olabilir ki, belki olur ya.

Zulm elinden kapusına ol güzeller
şâhnuñ
Ola kim raħm eyleye bir kez daħı
var dâda gel

3. **ola kim:**
Gazel 2054
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Olabilir ki, belki.

Ola kim ol boyı servüñ iriše ħāk-i
pâyine
Akıtdum gözlerüm yaşın yolunda
cüy-bâr itdüm

4. **ola kim:**
Gazel 2074
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Belki olur ya, olabilir ki.

Ola kim yâr asa Muħibbî seni
Baş açup zülfî dâra yalvarayım

5. **ola kim:**
Gazel 2129
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Olabilir ki, belki.

Ĥün-ı dilden yazayım ħâlümü
dildâra didüm
Ola kim derd-i dilüme ola bir çäre
didüm

6. **ola kim:**
Gazel 2153
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Olabilir ki, belki.

Eyledi çın seher çarħa ‘urücü âhum
Ola kim saña irişem diyüben iy
mâhum

7. **ola kim:**
Gazel 2155
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Olabilir, belki.

Bu Muħibbî anuñ-ıçun yollaruñda
ħāk olur
Ola kim bir gün diyesin ħāk-i
râhumdur benim

8. **ola kim:**
Gazel 2293
Mısra: 15
Kelime Tipi: -
Olabilir ki, belki.

Ola kim yâr yüzüm üzre basa
Ser-i küyünda ħāk-i pâ olalum

9. **ola kim:**
Gazel 2300
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Olabilir, belki.

Nağd-i dil virüp metâ‘-ı büseye
oldum ħarîd
Üstine cân virmeg-ile ola kim
kâyil kılam

10. **ola kim:**
Gazel 2302
Mısra: 13
Kelime Tipi: -
Olabilir, belki.

Ola kim basasın diyü yüzüme
Reh-i küyuña düşmiş bir türâbam

11. **ola kim:**
Gazel 2457
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Olabilir ki, belki.

Niçe kanlar içdi hiç kanmadı ħünî
gözlerüñ
Ola kim kanum içüp fi‘l-cümle
bârî kanasın

12. **ola kim:**
Gazel 2398
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Olabilir ki, belki.

Ola kim bād-ı şubħ ilte bu ħāküm
küyüna yârüñ
Bugün seng-i cefâ-y-ıla döğilüben
ğubâr oldum

13. **ola kim:**
Gazel 2429
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Ola ki, olabilir ki, belki.

Yine şahrâ-yı sîneñde Muħibbî dil
nişân eyle
Ola kim ol kaşı yaya nişân-ı tîr
olasın sen

olar:

1. **olar:**
Gazel 2446
Mısra: 6
*"Onlar" çokluk üçüncü şahıs
zamiri.*

Cevri çok meh-rûları sevmek çü
‘âdetdür baña

Ne olar terk-i cefâ eyler ne ol bed-
ħüyî ben

oldı:

1. **oldı:**
Gazel 2029
Mısra: 6
"Ol-" yardımcı fiil.

Leblerüñe dineli nüş-ı revân
Oldı zülfüñ ana zencîr-i ‘adîl

olma-:

1. **olmasa:--sa, -**
Gazel 2036
Mısra: 7
*"Olmak" yardımcı fiilinin
olumsuzu.*

Dest-büs olmasa cânâ sun ayaguñ
öpelüm
Cânımı tuħfe getürdüm döstüm
eyle kabül

2. **olmaya:-(y)a**
Gazel 2168
Mısra: 3
*Bulunmamak, mevcut
olmamak.*

Añladum cevri ü cefâdan baña
raħmı olmaya
Öldürüp âħir velî cânâ kıyasın
bilmedüm

olmaz:

1. **olmaz:**
Gazel 2218
Mısra: 10
Değil, değildir.

Gözümden nem gönüldeñ gam
Muħibbî eksük olmazsa
‘Aceb olmaz ki bir bed-ħü
sitemkârâ giriftârem

2. **olmaz:**
Gazel 2469
Mısra: 2
Olması imkansız, muhal.

Bilmeden dil virmiş oldum zülfî
‘anber-sâya ben
Âħ kim düşdüm bir olmaz bir uzun
sevdâya ben

olmaz –isa:

1. **olmaz –isa:--maz, -i, -sa-ol-, -**
maz, -i, -sa
Gazel 2163
Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Bulunmak, var olmak.

Hevā-yı nefsüme uydum gidüpdür
ihtiyâr elden
Eger olmaz –ısa lutfuñ muqarrer
lâyık-ı nâram

oñ-:

1. **oñmaduk:**-ma, -duk
Gazel 2402
Mısra: 1
"Ol-" yardımcı fil.

Su terazûsı olupdur oñmaduk
başum benüm
Anuñ-ıçun her taraf turmaz akar
yaşum benüm

oñdur-:

1. **oñdurup:**-up
Gazel 2240
Mısra: 8
İyileştirmek, şifa vermek.

Görmege vardum seni daşladılar
Mecnün-vâr
Küyuñ etfâline cismüm oñdurup
ün eyledüm

onunçün:

1. **anuñçün:**
Gazel 2040
Mısra: 14
Bu sebepten dolayı, bu
nedenle.

Ruĥlaruñ vaşfın iştmiş eylemiş
görmek heves
Tag u şahrâda anuñçün oldı
sergerdân gül

2. **anunçün:**
Gazel 2054
Mısra: 10
Bu sebepten dolayı, bu
nedenle.

Muĥibbî 'ışk eri n'eyler dimişler
'âr u nâmüsi
Anunçün şîşe-i nâmı uşadup
târumâr itdüm

oş:

1. **oş:**
Gazel 2169
Mısra: 11
Hoşt.Köpekleri kovmak,
korkutup kaçırarak için çıkarılan
ses.

Yârı gördüm yine karşımda rakıbe
oş didi
İtçe bildüm yog-ırmış yanında
benüm raĥbetüm

otağ:

1. **otağın:**-ı, -n
Gazel 2489
Mısra: 4
Büyük çadır, büyüklere
mahsus yüksek etekli geniş ve süslü
çadır.

Yâr küyında fiġân eyleme iy ĥasta
göñül
Nâgehân âteş-i âhuñla otağın
yakasın

otur-:

1. **oturup:**--up, -
Gazel 2040
Mısra: 1
Bir mevkiye geçmek, orada
yer almak.

Oturup taĥt-ı zümürüdde olup
sultân gül
Cem 'idip cümle reyâhîni kılur
dîvân gül

2. **oturdum:**-du, -m
Gazel 2197
Mısra: 4
Durmak, beklemek.

Yoluñı niçe yıllardur gelesin diyü
iy dilber
Oturdum görmedüm derdâ hemân
dîde-çehâr oldum

3. **oturalum:**-alum
Gazel 2358
Mısra: 8
Durmak, beklemek.

Bize farz olmuş-iken olmamuz
İslâma zahîr
Niçe bir oturalum bunca günâhı
çekelüm

4. **oturup:**-up
Gazel 2379
Mısra: 1
Durmak, beklemek. || Hiçbir
iş yapmadan durmak, boş oturmak.

Ĥaşâ-lillâh devr-i gülde oturup
mestür olam
Nüş idüp sahn-ı çemende bâdeyi
mesrür olam

ovna:

1. **oynar:-r**
Gazel 2011
Mısra: 6
Vakit geçirmek, eğlenmek,
oylanmak.

Ėonca gibi baġrı pür-hün ĥâr
elinden bülbülün
Salınur bād-ı şabâ-y-ıla güler
oynar gül

ovun ovna-:

1. **ovun oyna-:**
Gazel 2148
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Birini aldatmak, ona hile
yapmak, düzen kurmak.

İy Muĥibbî çünki oynar oynını
nerrâd-ı çarĥ
Yok yire çekme elem gelmez dime
nerdüm benüm

ö

öğren-:

1. **öğren:**
Gazel 2178
Mısra: 3
Bir şeyi yapma hususunda
alışkanlık kazanmak, yetenek
sahibi olacak duruma gelmek.

Eyülerden eylik öğren sen de gayra
eylik it
Bu meşeldür kararur üzüme beñzer
çün üzüm

2. **öğrenürlerdi:**-ür, -ler, -di
Gazel 2437
Mısra: 6
Bir husus hakkında bilgi
sahibi olmak, bilgi edinmek.

Mürde iken bulsalar Ferhâd u
Mecnün ger ĥayât
Öğrenürlerdi gelüp benden bu
'ışkuñ şan'atin

öğret-:

1. **öğredür:**--ür, -
Gazel 2018
Mısra: 10
Bir şeyi yapmak hususunda
alışkanlık kazandırmak, yetenek
sahibi etmek, talim etmek.

Ėonca etfâline güya Gülsitân
ta'lim ider
Büsitân gâh öğredür geh
Maĥzenü'l-Esrâr gül

2. **öğretti:-di**

Gazel 2412

Mısra: 2

Bir konu hakkında bilgi sahibi etmek.

Añlamaz-ıdum ezelden ben
güzeller hey'etin
'Aşık oldum 'ışık öğretti baña
māhiyyetin

öldür:-

1. **öldürseñ:--se, --ñ**

Gazel 2020

Mısra: 10

Bir canlının hayatına son vermek.

'İşka düşdi bu Muhibbî'nün belâlar
başına
Sen getürdün āhir öldürseñ gerek
hem iy gönül

2. **öldürme:--me, -**

Gazel 2022

Mısra: 5

Bir canlının hayatına son vermek.

Cevrũn-ile gel beni öldürme
hadden geçti āh
İsteyeyin luftũn-ıla rahm idüp
yaşumı sil

3. **öldür:**

Gazel 2072

Mısra: 8

Bir canlının hayatına son vermek.

Evvel ikrār eyledüm yoluña cān
terk itmegi
Gel beni öldür ḥabībũm çünki
medyũn olmışam

4. **öldürmeyince:-me, -(y)ince**

Gazel 2096

Mısra: 7

Bir canlının hayatına son vermek. || Çok acı ve sıkıntı vermek, çok üzme veya yormak.

Hicr-ile öldürmeyince vaşluña
irgürmedũn
Eyledũn bu nev'-ile derdüme
dermānum benũm

5. **öldürmege:-meg, -e**

Gazel 2128

Mısra: 5

Bir canlının hayatına son vermek. || Ölümüne sebep olmak.

Var günāhum beni ger öldürmege
Evvel ol şāhi ben gedā sevdũm

6. **öldürürse:-ür, -se**

Gazel 2131

Mısra: 3

Bir canlının hayatına son vermek. || Ölümüne sebep olmak.

Öldürürse emr anuñdur dirgürürse
ḥükm anuñ
Her ne kim kılsa ben anuñ bende-i
fermānyam

7. **öldürürseñ:-ür, -señ**

Gazel 2144

Mısra: 6

Bir canlının hayatına son vermek.

Çeşmũn itdũgini itmez dīni yok
kāfir daḥı
Öldürürseñ bāri bildür suçum iy
merdũm benũm

8. **öldürmek-ise:-mek, -ise**

Gazel 2157

Mısra: 7

Bir canlının hayatına son vermek.

Öldürmek-ise 'aşıkı kũyuñda
niyyetũn
Öldür beni ki cümle-i 'uşşāka pend
olam

9. **öldür:**

Gazel 2157

Mısra: 8

Bir canlının hayatına son vermek.

Öldürmek-ise 'aşıkı kũyuñda
niyyetũn
Öldür beni ki cümle-i 'uşşāka pend
olam

10. **öldürüp:-üp**

Gazel 2168

Mısra: 4

Bir canlının hayatına son vermek.

Añladum cevru cefādan baña
rahmı olmaya
Öldürüp āhir velĩ cāna kıyasın
bilmedũm

11. **öldür:**

Gazel 2184

Mısra: 5

Bir canlının hayatına son vermek.

Öldür bu ben 'aşıkı irgür
murāduma

Pes niçeye dek ta'nā bed-ḥvāha
çekem

12. **öldür:**

Gazel 2188

Mısra: 5

Bir canlının hayatına son vermek.

Öldür beni çün seni sevmek
günāh-ımış
Öldürsün diyü o dergāhi beklerem

13. **öldürsün:--sün**

Gazel 2188

Mısra: 6

Bir canlının hayatına son vermek.

Öldür beni çün seni sevmek
günāh-ımış
Öldürsün diyü o dergāhi beklerem

14. **öldürür:-ür**

Gazel 2201

Mısra: 7

Bir canlının hayatına son vermek, ölümüne sebep olmak.

Mār zũlfı semmi didũm öldürür
āḥir beni
Didi aña ğam yime la'lũmi dārũ
eyledũm

15. **öldürmege:-meg, -e**

Gazel 2214

Mısra: 9

Bir canlının hayatına son vermek.

Öldürmege itme bahāne
Muhibbĩ'ye
Öldür hemān sevdũgü yiter bahāne
hem

16. **öldür:**

Gazel 2214

Mısra: 10

Bir canlının hayatına son vermek.

Öldürmege itme bahāne
Muhibbĩ'ye
Öldür hemān sevdũgü yiter bahāne
hem

17. **öldür:**

Gazel 2223

Mısra: 10

Bir canlının hayatına son vermek.

Yiter Muhibbĩ sevdũgü seni
bahānedür
Öldür anı eyleme ğayrı bahāne
hem

18. **öldüre:-e**
Gazel 2260
Mısra: 6
Bir canlının hayatına son vermek.

Didi şabr eyler-iseñ yâr yüzüm göstereyim
Tiğ-i hicr öldüre didüm ki ferdâne resüm

19. **öldür:**
Gazel 2273
Mısra: 5
Bir canlının hayatına son vermek.

Biñ kez öldür beni tek gel seni bir kez göreyim
Hağ dimişler intizârdan yigdür biñ kez ölüm

20. **öldür:**
Gazel 2342
Mısra: 10
Bir canlının hayatına son vermek.

Seni çok sevdüceğim olur-ı mış ulu günah
Sorma öldür suçumu çünkü günehkârûn olam

21. **öldürürseñ:-ür, -se, -ñ**
Gazel 2349
Mısra: 5
Bir canlının hayatına son vermek.

Öldürürseñ gel beni öldür günâhum añma hiç
Döstüm yoluñda ölmek ihtiyârumdur benüm

22. **öldür:**
Gazel 2349
Mısra: 5
Bir canlının hayatına son vermek.

Öldürürseñ gel beni öldür günâhum añma hiç
Döstüm yoluñda ölmek ihtiyârumdur benüm

23. **öldürdün:-dü, -ñ**
Gazel 2397
Mısra: 3
Bir canlının hayatına son vermek.

Kullarunı bî-had öldürdün cefâ vü zulm- ıla
‘Adl ü dâd itmek sezâ degül midür sulţâna hem

24. **öldüre:-e**
Gazel 2414
Mısra: 1
Bir canlının hayatına son vermek.

‘Uşşâkı ma ‘şük öldüre kosun fiğânı çarh-ı dūn
Ferhâd u Şîrîn kârına karışmasun hiç Bîsütūn

25. **öldürürseñ:-se, -ñ**
Gazel 2466
Mısra: 9
Bir canlının hayatına son vermek.

Tek beni sürme kapuñdan öldürürseñ râziyam
Ölmek evlâdın kişiye bir yaramaz addan

öldürüp:

1. **öldürüp:**
Gazel 2417
Mısra: 9
Bir canlının hayatına son vermek.

Küy-ı dilberde rakîbi öldürüp bir çarb-ıla
‘Arşın asdūn tiğünı bil iy Muhibbî gâzisin

ölüm:

1. **ölüm:**
Gazel 2273
Mısra: 6
Bir canlıda hayati fonksiyonların tam ve kesin bir şekilde sona ermesi durumu, vefat.

Biñ kez öldür beni tek gel seni bir kez göreyim
Hağ dimişler intizârdan yigdür biñ kez ölüm

ölümlü:

1. **ölümlü:**
Gazel 2372
Mısra: 3
Ölmek üzere olan, ölmeye mahkum olan.

‘Ah kim tîr-i cefâdan key ölümlü hastayam
Kaddümi lâm eyleyelden ol kaşı yalar benüm

ölüp diril-:

1. **ölüp diril-:**
Gazel 2279
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Bir şey oluncaya kadar çok sıkıntı çekmek, çok üzülme.

Eger ‘ışk-ıla bu devrân büktüp kaddümi ya itse
Ölüp dirilürem ammâ o kaşı yâdan el çekmem

ömer:

1. **ömer:**
Gazel 2358
Mısra: 9
İlk müslümanlardan ve Hz. Peygamberin ikinci halifesi.

Umaram rehber ola bize Ebübekr ü ‘Ömer
İy Muhibbî yüriyüp şarka sipâhı çekelüm

ömr:

1. **ömrüm:-üm**
Gazel 2156
Mısra: 6
Hayat, yaşam, ömür.

‘Alemler geç eyledüm sordum dehânuñ sırrını
İrdi ‘ömrüm âhire hâll olmadı bu müşkilüm

2. **ömrümi:-üm, -i**
Gazel 2256
Mısra: 1
Hayat, yaşam, ömür.

‘Ömrümi harc eyledüm yok yire gâyet gâfilüm
Miñnet ü endühdur ancak bu yolda hâşılum

3. **ömrüm:-üm**
Gazel 2317
Mısra: 3
Hayat, yaşam, ömür.

Hayâtum hâşılum ‘ömrüm şarâbum keşerüm ‘adnüm
Bağârüm behcetüm rüzum gülüm iy verd-i hândânüm

4. **ömrü:-i**
Gazel 2235
Mısra: 7
Yaşama veya var olma süresi, bir şeyin yaşadığı müddet, hayat.

‘Ömrü zâyı‘ geçürüp geçti günâh-ıla günün

Vaht oldı ki dilā menzil-i inşāfa
gelem

5. 'ömrümi:-üm, -i

Gazel 2266

Mısra: 4

*Yaşama veya var olma süresi,
bir şeyin yaşadığı müddet, hayat.*

Niçeye dek rüy-ı hübāna dil ü cān
bağlayam
Zindegānī 'ömrümi bu dehr ara
müşkil kılam

6. 'ömrü:-i

Gazel 2304

Mısra: 10

*Yaşama veya var olma süresi,
bir şeyin yaşadığı müddet, hayat.*

Uyma dünyā çün denīdür gel
Muhibbī fariğ ol
Hayf degül mi 'ömrü şarf u dehri
bī-hāşıl kılam

7. 'ömrüni:-i, -n, -i

Gazel 2371

Mısra: 9

*Yaşama veya var olma süresi,
bir şeyin yaşadığı müddet, hayat.*

'Ömrüni 'aşıklaruñ kesmek degülse
kaşdı ger
Ya n' için her dem keser zülf-i dü-
tāsın bilmedüm

'ömr-i 'aziz:

1. 'ömr-i 'aziz:

Gazel 2266

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Kıymetli ömür.

Baglama dünyā-yı dūna iy
Muhibbī gönlüñi
Hayf ola 'ömr-i 'azizi yok yire
bātıl kılam

'ömr-i cāvidān:

1. 'ömr-i cāvidān:

Gazel 2151

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sonsuz ömür.

Fi'l-haķıka Hızr-veş bulurđı 'ömr-i
cāvidān
Leblerüñ öpüp iden seni derāgüş iy
şanem

'ömrü:

1. 'ömrü:

Gazel 2300

Mısra: 3

Hayat, yaşam, ömür.

Ger ğamıyla cān virem gel iy
'ömür terk it beni
Niçeye dek uşbu āsān işümi müşkil
kılam

2. 'ömrü:-i, -

Gazel 2037

Mısra: 3

*Yaşama veya var olma süresi,
bir şeyin yaşadığı müddet, hayat.*

'Ömrü zāyi' eyleyüp yok yirlere
harc eyleme
Zirā ārām eylemez geçmekde-
durur ay u yil

3. 'ömrüm:-üm

Gazel 2070

Mısra: 1

Yaşamak.

Geçdi 'ömrüm āh kim mihr ü
vefāyı görmedüm
Niçe yıldur hāsta-hāl oldum devayı
görmedüm

4. 'ömrüm:-üm

Gazel 2203

Mısra: 1

*Yaşama veya var olma süresi,
bir şeyin yaşadığı müddet, hayat.*

Geçdi 'ömrüm niçe bir iy dil seni
ġāfil kılam
Çirk-i dünyāya mülevveş mest-i lā-
ya kıl kılam

5. 'ömrüm:-üm

Gazel 2345

Mısra: 13

*Yaşama veya var olma süresi,
bir şeyin yaşadığı müddet, hayat.*

Geçdi 'ömrüm āh kim bülbül gibi
efġān-ıla
Ol saçı sünbül gül-i hāndānı
añdum ağladum

6. 'ömrüm:-üm

Gazel 2368

Mısra: 3

*Yaşama veya var olma süresi,
bir şeyin yaşadığı müddet, hayat.*

Geçdi 'ömrüm āh-ıla bir ğamġüsārı
görmedüm
Hicr-ile yandum kül oldum
ġülsitānı bulmadum

7. 'ömrü:

Gazel 2467

Mısra: 5

*Yaşama veya var olma süresi,
bir şeyin yaşadığı müddet, hayat.*

'Ömr oldur geçe maħbūb u meyle
Ne hāşıl yohsa bu mülk-i fenādan

ön:

1. on:

Gazel 2240

Mısra: 4

"On" sayı sıfatı.

Derdüñ ile sīnemüñ üstine çekdüm
bir elif
Yanına bir dāğ yakdum derdümi
on eyledüm

2. öñince:--ince, -

Gazel 2061

Mısra: 6

*Arka, sağ ve soldan başka
dördüncü yön, görünen ileri taraf.*

Ol şehsüvār nāz-ıla esbe süvār ola
Atı öñince olmayan anuñ piyāde
kim

3. öñine:-i, -n, -e

Gazel 2151

Mısra: 6

Karşı, huzur.

Gel kabül eyle getürdüm tuhfē cān
derġāhuña
Çün varılmaz pādīşāhlar öñine boş
iy şanem

4. ön:

Gazel 2186

Mısra: 10

Önce, evvel.

Zülf-i müşġine Muhibbī yañılup
'anber didi
Görinen boynında yāruñ ön
günāhumdur benüm

öñdül:

1. öñdülün:-i, -n

Gazel 2167

Mısra: 6

*Armağan, hediye, mükafat,
ödül.*

Koşup şeb-diz-i zülfīyle bugün
gülgün eşkümi
Baña pādāş olmadı bu 'ışkuñ
öñdülün aldum

öp-:

1. öpelüm:--elim, -, -

Gazel 2036

Mısra: 7
Öpmek.

Dest-büs olmasa cānā sun ayaguñ
öpelüm
Cānumı tuhfe getürdüm döstüm
eyle kabül

2. **öpdî:--di, -**
Gazel 2062
Mısra: 3
Öpmek.

Öpdî dirler baña la 'lūñ yog-iken
andan nişāñ
Gerçek olur 'āşık olan kanda ise
müttehem

3. **öper:-er**
Gazel 2280
Mısra: 7
Öpmek,sevgi, saygı, bağlılık
duygusunu belirtmek amacıyla
dudaklarını değdirmek.

Öper sāęar lebin görmiş şürāhī
bağrı kan olmuş
Anuñ lu 'b-ıla agzından haber
çekdüm haber çekdüm

4. **öper:-er**
Gazel 2286
Mısra: 4
Öpmek,sevgi, saygı, bağlılık
duygusunu belirtmek amacıyla
dudaklarını değdirmek.

İderdüm bir meges kendümi dāyim
Lebūñi öper idüm şāhır olsam

öp:

1. **öpüp:-üp**
Gazel 2151
Mısra: 8
Öpmek.

Fi 'l-haķıķa Hızr-veş bulurđı 'ömr-i
cāvidāñ
Leblerūñ öpüp iden seni derāęüş iy
şanem

örnek:

1. **örnek:**
Gazel 2282
Mısra: 13
Bir fikir, görüş veya iddiaya
delil olmak üzere öne sürülen şey,
misal.

Muhibbī saña yitmez mi bu örnek
Ciger hūñ gitdi Efrīdün u Cem
hem

2. **örnek:**

Gazel 2283
Mısra: 13

Bir fikir, görüş veya iddiaya
delil olmak üzere öne sürülen şey,
misal.

Muhibbī 'ākīl iseñ saña örnek
Bu yitmez mi ne oldu Gür u
Behrām

ört-:

1. **örtersin:-er, -sin**

Gazel 2259
Mısra: 5

Gizlemek, saklamak.

Güneş ruhsāruñı göster disem
zülfünde örtersin
Meger lāyık görimezsın münevver
rüyı men görsem

örtü:

1. **örtüsün:-si, -n**

Gazel 2362
Mısra: 8

Üstüne bir şey konmak
suretiyle kapatılmak, bir şeyle
kaplanmak.

Giderme zülfüñi cānā ko haddün
üzre salınsun
Gidermek Ka 'be örtüsün olur mı
hiç revā kıblem

öt-:

1. **ötüp:-üp**

Gazel 2197
Mısra: 2

Kuş ve böcek değişik tonlarda
nağmeli sesler çıkarmak.

Gelüp gül gibi ol dilber didi bil
gül 'izār oldum
Didüm karşıñda bülbül-veş ötüp
ben dağı zār oldum

öz:

1. **özüm:-üm**

Gazel 2067
Mısra: 8

Bir kimsenin kendi manevi
varlığı, zati, kendisi.

Gösterüp leylī saçımı itse ger 'arz-ı
cemāl
Boynuma takup özüm mecnūñ u
şeydā eyleyem

2. **özünü:-in, -i**

Gazel 2143
Mısra: 9

Bir kimsenin kendi manevi
varlığı, zati, kendisi.

Muhibbī āsitānuñda özünü pāy-māl
itdi
Bu ümmide ki bir gün pāyuña yüz
süre dildārum

3. **özün:-in**

Gazel 2216
Mısra: 8

Bir kimsenin kendi manevi
varlığı, zati, kendisi.

Olup bu cinn ü insūñ pādīşāhı
Kamusına özün ma 'būd iden kim

4. **özüm:-üm**

Gazel 2362
Mısra: 9

Bir kimsenin kendi manevi
varlığı, zati, kendisi.

İderdüm Merve haķkıyçün Şafā-y-
ıla özüm kurbāñ
Tavāf-ı Ka 'be-i kuyuñ naşib itse
Hudā kıblem

5. **özünü:-in, -i**

Gazel 2452
Mısra: 8

Bir kimsenin kendi manevi
varlığı, zati, kendisi.

Cām-ı derdün nüş idenler oldılar
mest ü hārāb
Varsun ol bezme özünü 'işk-ıla bī-
'ār iden

6. **özüm:-üm, -e**

Gazel 2194
Mısra: 4

Bir kimsenin zati, kendisi.

Harc kıldum dil ü cāñ naķdın irem
vaşla diyü
İrmedüm vaşla hemāñ özüm
gaddār

7. **özümü:-üm, -i**

Gazel 2212
Mısra: 4

Bir kimsenin kendi manevi
varlığı, zati, kendisi.

Göreldeñ kaşlaruñ mihrābın ol
Özümi güşe-i mihrāb kıldum

8. **özünü:-üñ, --i**

Gazel 2047
Mısra: 9

Bir kimsenin kendi manevi
varlığı, zati, kendisi.

Şabr kıl nefse Muhib eyleme rüsvā
özünü

Sen de Yūsuf gibi zindāna varup
mihmān ol

9. **özüm**den:-üm, -den

Gazel 2090

Mısra: 8

*Bir kimsenin kendi manevi
varlığı, zati, kendisi.*

Dōstlar olsam melāmet tañlamañ
Mecnūn-vār
Yok özümden olmuşam dīvāne
āgāhum benüm

10. **öz**:

Gazel 2261

Mısra: 10

*Bir kimsenin kendi manevi
varlığı, zati, kendisi.*

Sensüzün ben bu cihānı n'eylerem
Öz cānumdan bile bīzār olmuşam

11. **özüm**:-üm

Gazel 2394

Mısra: 2

*Bir kimsenin kendi manevi
varlığı, zati, kendisi.*

Gül yüzünden ayru her şeb hāk-
ber-ser eyleyem
Göz yaşın döküp özüm hāke
berāber eyleyem

12. **özini**:-i, -n, -i

Gazel 2399

Mısra: 6

*Bir şeyin temel unsuru, aslı ve
maksadı olan ana nokta, esas,
zübde.*

Sifāl-i köhne tutsa bir kişi
meyhāne küncinde
Ferīdūn bilse özini 'aceb mi
cāmını Cem hem

özge:

1. **özge**:

Gazel 2238

Mısra: 10

Başka, diğer.

Kapuña geldi Muhibbī key katı dil-
hastedür
Senden özge kim ola kim ide
tīmārı dilüm

2. **özge**:

Gazel 2259

Mısra: 8

Başka, diğer.

Egerçi dār-ı dünyāda tettebbu'
eyledüm fenler

Ḳabūl-i cānum olurdu bu 'ışkdan
özge fen görsem

3. **özge**:

Gazel 2285

Mısra: 12

Başka, diğer.

Olmadı bu 'ālem içre hergiz
Hiç ğamdan özge baña hem-dem

4. **özge**:

Gazel 2327

Mısra: 4

Başka, diğer.

İy tabībā hastayam Ḳānūn-ıla
kılma 'ilāc
Şerbet-i la'linden özge def' kılmaz
'illetüm

5. **özge**:

Gazel 2362

Mısra: 16

Başka, diğer.

Muhibbī derd-i 'ışk-ıla düşelden
bañr-ı hicrāna
Ğamuñdan özge hiç yokdur anuñla
aşınā kıblem

6. **özge**:

Gazel 2400

Mısra: 8

Başka, diğer.

Gelmişüzdür ol ulu dergāha 'arż-ı
hāl için
Andan özge varacak bir yirümüz
yokdur bizüm

7. **özge**:

Gazel 2460

Mısra: 5

Başka, diğer.

Lebinden özge yokdur baña
dermān
Ṭabībā istemem derde devā ben

8. **özge**:

Gazel 2465

Mısra: 2

Başka, diğer.

Dōstum haddūñ yiter gülşende
gülzār olmasun
Dilden özge karşuña bülbül gibi
zār olmasun

9. **özge**:

Gazel 2168

Mısra: 10

Başkası, gayri.

İy Muhibbī 'ālem içre mübtelālar
çok velī
Senden özge bir belā-keş
mübtelāsın bilmedüm

10. **özge**:

Gazel 2333

Mısra: 3

Başka.

Gözlerüm yaşından özge baña acır
kimse yok
Müstedām olsun göreyim
artatarsun bu demüm

11. **özge**:

Gazel 2389

Mısra: 10

Başka, gayri.

Var kapuñda Muhibbī gibi biñ
bendelerün
Senden özge benüm 'ālemde
bulunmaya kesüm

12. **özge**:

Gazel 2101

Mısra: 11

Başka, gayri.

Senden özge baña yok 'ālem
içinde bir şāh
Var işigünde benüm gibi senün
niçe gulām

13. **özge**:

Gazel 2166

Mısra: 6

Başka, gayri.

Āteşüm cāna irişdi kār ide mi
bilmezem
Yok-durur eşkümden özge dīdede
ābum benüm

14. **özge**:

Gazel 2174

Mısra: 10

Başka, gayri.

İy Muhibbī itmedüm bir kimseye
ifşā-yı rāz
Sırr-ı 'ışkı sīnem içre cāndan özge
sakladum

15. **özge**:

Gazel 2203

Mısra: 4

Başka, gayri.

Çünkü virdi 'ışk mezzā'ın baña
sultān-ı 'ışk
Ğamdan özge sanmañuz bir nesne
ben hāşıl kılam

16. **özge:**

Gazel 2315

Mısra: 4

Bir başkalığı olan, değişik, kendine has.

Zāhidā 'aşıklaruz cennet hevāsı bizde yok
Tālibüz didāra bir özge hevāmuz var bizüm

17. **özge:**

Gazel 2389

Mısra: 1

Başka, gayrı.

Senden özge benüm 'ālemde bulunmaya kesüm
Saña irmekdür dōst hevā vü hevesüm

18. **özge:**

Gazel 2474

Mısra: 4

Bir başkalığı olan, değişik, kendine has.

Sordum 'ışkuñ bilinmedi kārı Ben didüm özge kār imişsin sen

özle-:

1. **özlemişdüm:-miş, -düm**

Gazel 2446

Mısra: 8

Görmek istenen bir kimse, şey veya yeri görememenin verdiği eksikliği içinde hissetmek, görme isteği duymak, göreceği gelmek, hasret duymak.

Tāze cān virdüñ getürdüñ bü-yü zülfin iy şabā
Çok zamāndur özlemişdüm ol saçı gül-büyü ben

özünü yitür-:

1. **özünü yitür-:**

Gazel 2286

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Aşırı duygulanma dolayısıyla çevrede olup bitenin farkına varamamak.

Muhibbī bir nazar görsem nigārı Yitürmişem özümü şābir olsam

P

pā:

1. **pā:**

Gazel 2400

Mısra: 2

Ayak.

Āsitānuñda şehā hāk eyledüm yine yüzüm
Bu ümide koyasın üstine pā göre gözüm

2. **pā:**

Gazel 2210

Mısra: 7

Ayak.

Mülevveş itmedüm dehrüñ basup pā kāzürātına
Sıgındum hāmd-i bī-pāyān Hūdā'ya pāk dāmānam

pā-bend:

1. **pā-bendem:-em**

Gazel 2348

Mısra: 1

Ayağı bağlı olan kimse, esir.

Cān-ıla bir sanemüñ 'ışkına çün pā-bendem
Baña düşnām-ı du 'ā gelse ğamı hōrsendem

pā-bürehne:

1. **pā-bürehnedür:-dür**

Gazel 2347

Mısra: 11

Yalın ayak.

Pā-bürehnedür Muhibbī düşeli deşt-i ğama
Zülfinüñ şeydāsıyam olmaz 'aceb mecnūnlıgum

pā-büsüñ:

1. **pā-büsüñ:**

Gazel 2258

Mısra: 7

Ayak öpme.

Müyesser oldı pā-büsüñ irişdüm devlete nāgeh
Başumdan derd-i ser gitdi şükür kim hāk-i der oldum

pādas:

1. **pādaşum:-um**

Gazel 2353

Mısra: 8

Ayaktaş, yoldaş, arkadaş, refik.

Çekdüğüm bār-ı ğamı çarhuñ kaţarı çekmeye
Gelmedi bu vādī-i miḥnetde pādaşum benüm

2. **pādaş:**

Gazel 2402

Mısra: 5

Ayaktaş, yoldaş, arkadaş, refik.

Vādī-i miḥnetde Mecnūn baña pādaş olmadı
Bulmadum dehr ara ğam içre yoldaşum benüm

pādāş ol-:

1. **pādāş ol-:**

Gazel 2167

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Ayaktaş, yoldaş, arkadaş olmak.

Koşup şeb-dīz-i zülfiyle bugün gülgün eşkümi
Baña pādāş olmadı bu 'ışkuñ öndülin aldum

pādişā:

1. **pādişā:**

Gazel 2293

Mısra: 2

Hükümdar, sultan.

Küy-ı dilberde gel gedā olalum Yidi iklīme pādişā olalum

pādişā ol-:

1. **pādişā ol-:**

Gazel 2046

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Hükümdar olmak, sultan olmak. || Gönülde hüküm süren sevgili olmak.

Fāriğ iken tāc u tahtından ser-ā-ser 'ālemüñ
Olalı kapuñ gedāsı pādişā oldı gönül

pādişāh:

1. **pādişāhum:-um**

Gazel 2485

Mısra: 8

Hükümdar, sultan.

'Āşık itdün boynuma taķduñ belā zencīrini
El-amān iy pādişāhum 'ışk eltünden el-amān

2. **pādişāhum:-um**

Gazel 2003

Mısra: 8

Bir devletin başkanı olan ve hükmetme, emretme hakkını elinde bulunduran kimse; hükümdar, sultan.

Yüzümi zer itdi 'ışkuñ gözlerüm yaşını sım
Pādişāhum devletünde māl u cāh eksük degül

3. **pādişāh-isañ:--isa, --ñ**
Gazel 2015
Mısra: 9
Hükümdar, sultan.

Pādişāh-isañ n'ola çokdur kapuñda kullaruñ
Şādıķı'l-ķavl bu Muħıbbī gibi biri kul degül

4. **pādişāhum:--um, -**
Gazel 2036
Mısra: 9

Hükümdar. || Gazellerde padişahın bahsedildiği zaman çoğunlukla sevgili kastedilmektedir. Bu durumda sevgili denen padişahın, kulları, ordusu, ülkesi, tacı, tahtı vardır. Padişahın özelliği adaletidir. Aşık sevgiliden bunu ister.

'Ālem içre saña beñzer pādişāhum yok benüm
Var Muħıbbī gibi kapuñda senüñ biñ niçe kul

5. **pādişāhum:--um**
Gazel 2079
Mısra: 4
Hükümdar, sultan. || Sevgili.

Benüm gibi senüñ yüz biñ kuluñ var
Senüñ gibi benüm yok pādişāhum

6. **pādişāhum:--um**
Gazel 2080
Mısra: 10
Hükümdar, sultan. || Sevgili.

Muħıbbī'ye kapuñdan itme maħrūm
O bir kemter-durur sen pādişāhum

7. **pādişāh-iken:-i, -ken**
Gazel 2127
Mısra: 5
Padişah, hükümdar. || Gönülde hüküm süren sevgili.

Cihāna pādişāh-iken kul olmak saña faħrumdur
Kapuñda bende olaldan şeh-i gerdün-serfir oldum

8. **pādişāhısın:-ı, -sın**
Gazel 2130

Mısra: 2
Padişah, hükümdar. || Gönülde hüküm süren sevgili.

Nār-ı āhuñ dikdi iy dil göklere zerrin 'alem
Pādişāhısın cihānuñ saña degdi mülk-i ğam

9. **pādişāh:**
Gazel 2136
Mısra: 3
Sultan, hükümdar. || Gönülde hüküm süren sevgili.

Pādişāh olduñsa cānā Tañrı'dan korkmaz mısın
Niçeye dek āsitānuña varup dād eyleyem

10. **pādişāhlar:-lar**
Gazel 2151
Mısra: 6
Hükümdar, sultan. || Sevgili.

Gel kabül eyle getürdüm tuħfe cān dergāhuña
Çün varılmaz pādişāhlar öñine boş iy şanem

11. **pādişāhumdur:--um, -dur**
Gazel 2158
Mısra: 4
Padişah, hükümdar. || Gönülde hüküm süren sevgili.

Ben kulam ol pādişāhumdur benüm
Her ne hüküm itse revādur cāñuma

12. **pādişāhuñ:-uñ**
Gazel 2177
Mısra: 9
Padişah, hükümdar. || Gönülde hüküm süren sevgili.

İy Muħıbbī şükür kıl bir pādişāhuñ kulısın
Hem Semī' ü hem Başır ü hem 'Alīm ü hem Kerīm

13. **pādişāha:-a**
Gazel 2184
Mısra: 3
Sultan, hükümdar. || Gönülde hüküm süren sevgili.

Sen pādişāha tuħfe idem cān u başumı
Eger kabül eylesin iy şāh çekem

14. **pādişāhı:-ı**
Gazel 2216

Mısra: 7
Sultan, hükümdar.

Olup bu cinn ü insün pādişāhı
Kamusına özin ma'būd iden kim

15. **pādişāh:**
Gazel 2248
Mısra: 5
Hükümdar, sultan.

Her kim ki ezel 'ışk iline pādişāh ola
Çekse 'aceb mi göklere ol āhdan 'alem

16. **pādişāhum:--um**
Gazel 2255
Mısra: 9
Hükümdar, sultan. || Allah.

Pādişāhum bu Muħıbbī yok idi var eyledüñ
Kesmezem senden ümīdi hoş ola hālüm benüm

17. **pādişāha:-a**
Gazel 2268
Mısra: 2
Hükümdar, sultan.

Ne taht u tēc u ne milket-i İskender isterem
Bir pādişāha bende olam ekşer isterem

18. **pādişāhum:--um**
Gazel 2339
Mısra: 10
Hükümdar, sultan. || Sevgili.

Bu Muħıbbī yana-gelmişdür ezel Yanayım iy pādişāhum yanayım

19. **pādişāhumdur:--um, -dur**
Gazel 2381
Mısra: 8
Sultan, hükümdar.

Cevr iderse hüküm anuñdur mihr iderse luft anuñ
Emri cārī kulam ol pādişāhumdur benüm

20. **pādişāhumdur:--um, -dur**
Gazel 2383
Mısra: 10
Sultan, hükümdar.

Ķahr u luftın eylemişdür bu Muħıbbī iħtiyār
Zira kim bir bendeyem ol pādişāhumdur benüm

21. **pādişāhumdur:--um, -dur**
Gazel 2390

Mısra: 2
Sultan, hükümdar.

Yazılan levh-i dil üzre âh
şâhumdur benüm
Ben kemîne bendeyem ol
pâdişâhumdur benüm

22. **pâdişâh-iken**: -i, -ken
Gazel 2448
Mısra: 9
Padişah, hükümdar.

Pâdişâh-iken kapuñda bendeñ
olmaktur murâd
Kim ola istemeye ola ziyâde
devletin

23. **pâdişâh-isañ**: -i, -sa, -ñ
Gazel 2449
Mısra: 5
Hükümdar, sultan.

Pâdişâh-isañ bu pendüm güş kıl
zulm eyleme
Gör Süleymân kaçmayuban aldı
pendi mürdan

pâdişâh-ı 'akl:

1. **pâdişâh-ı 'akl:**
Gazel 2104
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Akln padişahi.

Sultân-ı 'ışk gelse kaçar pâdişâh-ı
'akl
Mümkün degül-durur ki ben anuñla
savaşam

pâdişâh-ı 'âlem:

1. **pâdişâh-ı 'âlem:**
Gazel 2234
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Alemin padişahi.

İy Muhibbî pâdişâh-ı 'âlem
olmaktan baña
Yig-durur kim kapusunda kendümi
kemter kılam

pâdişâh-ı 'gam:

1. **pâdişâh-ı 'gam:**
Gazel 2109
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Gam, keder padişahi.

Dikdüm fezâ-yı sîneme çün âhdan
'âlem
Çekdi sipâh-ı eşki yine pâdişâh-ı
gam

pâdişâh-ı 'ışk:

1. **pâdişâh-ı 'ışk:**
Gazel 2333
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Aşkın padişahi.

Pâdişâh-ı 'ışk dinse bu Muhibbî'ye
ne tañ
Çün vezîr olmuş-durur iki taraf
derd ü gamum

2. **pâdişâh-ı 'ışk:**
Gazel 2390
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Aşkın padişahi.

Pâdişâh-ı 'ışkam u âhum 'alemdür
başuma
Eşk-i çeşmüm saglu ve sollu da
sipâhumdur benüm

pâdişâh-ı kâmrân:

1. **pâdişâh-ı kâmrân:**
Gazel 2485
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Muradına ermiş sultan.

Vaşlına niçe bulursın iy Muhibbî
dest-res
Olasın sen bir gedâ ol pâdişâh-ı
kâmrân

pâdişâh-ı muhteşem:

1. **pâdişâh-ı muhteşem:**
Gazel 2062
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Muhteşem padişah.

Dāduma dād itmedi ol pâdişâh-ı
muhteşem
Dāyimā cevri ü cefa-y-ıla ider zulm
ü sitem

pâdişeh:

1. **pâdişehsin**: -sin
Gazel 2003
Mısra: 2
Hükümdar, padişah.

Küh-ı gamda dilberâ her günde âh
eksük degül
Pâdişehsin 'afv kıl kuldan günâh
eksük degül

2. **pâdişehdür**: -dür
Gazel 2318

Mısra: 8
Padişah, hükümdar.

Cānumı cevriyle yıkdı eyledi
göñlüm harâb
Kendü mülkin yıkıcı bir
pâdişehdür gördüğüm

3. **pâdişehsin**: -sin
Gazel 2455
Mısra: 2
Padişah, hükümdar.

Kullaruñuz niçe bir zulm-ıla bî-dād
idesin
Pâdişehsin demidür 'adl kılup dād
idesin

pâk:

1. **pâk:**
Gazel 2400
Mısra: 10
Arınmış, temiz.

Gerçi cürm-ile Muhibbî olduñ
evvel rû-siyâh
Âb-ı rahmetle umaram pâk ola
yuna yüzüm

2. **pâkdür**: -dür, -
Gazel 2059
Mısra: 1
*Temiz. || Halis, saf, katıksız.
|| Mübarek, kusursuz, günahsız.*

Bi-hamdi'llâh tekebbürden riyâdan
pâkdür göñlüm
Ve lîkin dest-i 'ışk-ıla döğilmiş
hâkdür göñlüm

3. **pâk:**
Gazel 2296
Mısra: 10
Halis, saf, katıksız.

Pâk cevherdür dimişler iy Muhibbî
'ışk için
Saklayam sînemde cānum gibi anı
pâk olam

4. **pâk:**
Gazel 2382
Mısra: 10
Halis, saf, katıksız.

Tâ ki yakdum püte-i hicie Muhibbî
cân u dil
Ğill ü gışdan zer gibi kâl olmuşam
pâk olmuşam

5. **pâk:**
Gazel 2210
Mısra: 8
Temiz, saf.

Mülevveş itmedüm dehrün basup
pâ kâzürâtına
Sıgındum hâmd-i bî-pâyân
Hudâ'ya pāk dāmānam

6. pāk:

Gazel 2296

Mısra: 9

Halis, saf, katışıksız.

Pāk cevherdür dimişler iy Muhibbî
'ışk için
Saklayam sînemde cânım gibi anı
pāk olam

7. pākdür:-dür

Gazel 2391

Mısra: 1

Temiz, saf, arınmış.

Tekebbür itmeyüp hergiz riyādan
pākdür gönlüm
Başum eflāke de irse yüzümle
hākdür gönlüm

pāk-:

1. pākdür:-dür, -

Gazel 2059

Mısra: 6

Temiz. || Halis, saf, katışıksız.

|| Mübarek, kusursuz, günahsız.

Yüzünüñ nürü 'aqsinden bu cânım
şu 'ledār oldı
Gör anda hüsnüñi āyîne-şüret
pākdür gönlüm

pāk evle-:

1. pāk eyle-:

Gazel 2063

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Temizlemek.

Muhibbî ağlayup gülmek gerek her
dem yolından hem
Günāhuñdan seni pāk eylemez illā
gözün yaşı

2. pāk eyle-:

Gazel 2192

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Temizlemek.

Gill ü gışdan sînemî pāk eyledüm
Gözlerüm yaşıyla dāyım şüsteyem

pāk id-:

1. pāk id-:

Gazel 2145

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Arındırmak, temizlemek.

Günāhumdan umaram kim beni
'ışk ābî pāk ide
Anuñçün togrulup geldüm bugün
'ışkuñ yolından hem

pāk it-:

1. pāk it-:

Gazel 2162

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Temizlemek, arındırmak.

Girelden püte-i 'ışka ben oldum
zer gibi hālîş
Beni pāk itdi 'ışkuñ gıll u gışdān iy
ruhı alum

2. pāk it-:

Gazel 2391

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Temizlemek, arındırmak.

Yaşumuñ mevcî ko aksun Muhibbî
anı pāk itsün
Günāh-ıla olup memlü tolu
hāşākdür gönlüm

pāk-bāz:

1. pāk-bāzum:-um

Gazel 2231

Mısra: 4

Sadık, vefalı kimse.

Bu ben hāki nazarla gel zer eyle
Nazar çün kîmiyādur pāk-bāzum

pāk-dāmān:

1. pāk-dāmān:

Gazel 2484

Mısra: 10

*"Eteği temiz" namuslu, iffetli,
masum.*

Muhibbî basma dünyā cîfesine
Diler-iseñ olasın pāk-dāmān

pāk-dāmān ol-:

1. pāk-dāmān ol-:

Gazel 2050

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Namuslu, iffetli, masum
olmak.*

Gerek İskender ü Dārā gerek
sulţān-ı devrān ol
Saña yigdür kāmusından hemān
tek pāk-dāmān ol

palās-ı fakr:

1. palās-ı fakr:

Gazel 2063

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Fakirlik abası. || Bu
benzetmede dervişlerin palas
giymelerine işaret vardır.*

Palās-ı fakr-ıla her dem kanā'at
eylemek hoşdur
Bu dehrün atlas u zer beft olan
dībā şalından hem

pāmāl:

1. pāmālam:-am

Gazel 2331

Mısra: 8

*Ayak altında kalmış,
çiğnenmiş.*

Meger cevri ü cefā destin dirāz itdi
yine devrān
Ayakdan düşdüm anuñçün reh-i
'ışkuñda pāmālam

pā-māl:

1. pā-māl:

Gazel 2309

Mısra: 2

*Ayaklar altına alınmış,
çiğnenmiş, hakir duruma
düşürülmüş, perişan edilmiş.*

Gönlüm ister sünbülün gibi perişan
hāl oldum
Başuma sevdā gelüp şürîde vü pā-
māl olam

pā-māl kıl-:

1. pā-māl kıl-:

Gazel 2250

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Ayaklar altına almak, hakir
ve perişan etmek.*

Çü bir mürām beni pā-māl kılma
Keremden luţf idüp eyle terahhüm

2. pā-māl kıl-:

Gazel 2275

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Ayaklar altına almak, hakir
ve perişan etmek.*

Beñi pā-māl kılma işiginde
Basar mı kaçd-ıla hiç mürî
merdüm

pā-māl ol-:

1. pā-māl ol-:

Gazel 2338

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Ayaklar altında kalmak, çiğnenmek.

Gönlüm ister zülf-i dilber-veş
perişan-hâl olam
Yollar üzere hâk-i pā olup düşüp
pā-māl olam

2. pā-māl ol-:

Gazel 2338

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Ayaklar altında kalmak, çiğnenmek.

Gönlüm ister zülf-i dilber-veş
perişan-hâl olam
Yollar üzere hâk-i pā olup düşüp
pā-māl olam

3. pā-māl ol-:

Gazel 2499

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Ayaklar altında kalmak, çiğnenmek.

Niçe pā-māl ola diñ yāra Muhibbī
derdmen
Kūh-ı miñnetde dil-i endūhmen
gözle sen

pārāla-:

1. pārālayuban:-(y)uban

Gazel 2277

Mısra: 4

Parçalamak, parça parça etmek.

Kaşşāb-vār gönlümü evvel dü-nīm
ider
Āhīr idiser pārālayuban dilim dilim

pāre:

1. pāre:

Gazel 2007

Mısra: 10

Parça.

Sırr-ı 'ışkını sakın eyleme
'ālemlere fāş
Bir degül eyleseler ger seni biñ
pāre göñül

2. pāredür:-dür

Gazel 2014

Mısra: 4

Parça.

Derd-ile inledüğü budur hezār
Hār elinden pāredür a'zā-yı gül

3. pāre:

Gazel 2314

Mısra: 5

Parça.

Pāre kıldum yir yir bu sīnemi
nāhun-ıla
Görmege sen bī-vefāyı sanki
revzen eyledüm

4. pāredür:-dür

Gazel 2340

Mısra: 5

Parça.

Şākirem ben gamzelerden gerçi
bagrum pāredür
Haşā lillāh hāqkını anuñ ferāmūş
eyleyem

5. pāre:

Gazel 2005

Mısra: 10

Parça, kısım.

Öldürem diyü seni va'de ider
gamze-i yār
Ola kim 'ahde dura şabr ide bir
pāre göñül

6. pāre:

Gazel 2005

Mısra: 12

Parça, kısım.

Beni biñ derde esir eyledi āzāde-y-
iken
Göreym ki seni her lahzada biñ
pāre göñül

7. pāre:

Gazel 2279

Mısra: 6

Parça, ayrılmış, bölünmüş, parçalanmış.

Gözüm yaşlu yürek başlu denī
dünyāyı terk itdim
Beni biñ pāre itseler direm
'uqbādan el çekmem

8. pāresin:-si, -n

Gazel 2441

Mısra: 4

Parça.

Tiğ-ı hicrūñle şehā şād ol pāre
olmuşken yürek
Bād-ı āhum geldi tagıtdı anuñ her
pāresin

pare kıl-:

1. pare kıl-:

Gazel 2091

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Parçalamak.

Zülfine tolaşup olan dili āvāre
benem
Bagrını tiğ-ı cefā -y-ıla kılan pare
benem

pāy:

1. pāya:-a

Gazel 2045

Mısra: 2

Ayak.

İki zülf-i 'anberīnūñ çöz ruḥ-ı
zībāya sal
Bend olan 'aşıqları cem' eyle bir
pāya sal

2. pāyuña:--uñ, --a

Gazel 2040

Mısra: 12

Ayak, kadem.

Döstüm nāz-ıla gel bir lahza
gülşenden yaña
Dökeyim hāqka'l-kadem pāyuña
bir dāmān gül

3. pāyına:--ı, --n, --a

Gazel 2055

Mısra: 16

Ayak.

Muhibbī sāğār-ı çeşmüm tolu dürr
ile mercānı
Nigāruñ pāyına bir bir döküp
hāqka'l-kadem çekdüm

4. pāyuña:-uñ, -a

Gazel 2073

Mısra: 4

Ayak.

Gelesin nāz-ıla eyā servüm
Pāyuña dōke gözlerüm dür ü sīm

5. pāyi:-i

Gazel 2076

Mısra: 4

Ayak.

Başum hevāda su gibi yaşum
revānedür
Bir serv-kad ü lāle ḥaddūñ pāyi
hākiyem

6. pāyuña:-uñ, -a

Gazel 2110

Mısra: 6
Ayak. // Sevgilinin yolu.

Gülistân-ı cemâl içre göreliden sen
boyı servî
Gözüm yaşını pâyüña akıtdum
cüybâr itdüm

7. pâyüña:-uñ, -a
Gazel 2125
Mısra: 7
Sevgilinin ayağı.

Pâyüña ko yüzini sürsün yaşum
cûlar gibi
Kılma ser-keşlik aña serv-i ser-
efrâzum benüm

8. pâyıma:-ı, -n, -a
Gazel 2131
Mısra: 7
Ayak.

Merdüm-i çeşmüm döker pâyına
her dem gevherin
Hiç dükenmez niçe yıldur sanki
gevher kâniyam

9. pâyüña:-uñ, -a
Gazel 2143
Mısra: 10
Ayak.

Muhibbî âsitânuñda özini pây-mâl
itdi
Bu ümmide ki bir gün pâyüña yüz
süre dildârum

10. pâyüña:-uñ, -a
Gazel 2144
Mısra: 1
Ayak.

Bir nazar kıl hâlûme iy nâz-
perverdüm benüm
Pâyüña yüz sürebilsem bu-durur
derdüm benüm

11. pâyüña:-uñ, -a
Gazel 2147
Mısra: 8
Ayak.

Bâğ-ı hüsn içre göreliden kıddüñ iy
serv-i hırâm
Pâyüña cûlar akıtdum şöyle giryân
olmuşam

12. pâyıma:-ı, -n, -a
Gazel 2187
Mısra: 3
Ayak.

Bâğa vardum şevk-i ruhsârûñla
güller pâyına

Ağlayup hün-ı cigerle dâmenin ter
eyleyem

13. pâyüña:-uñ, -a
Gazel 2197
Mısra: 6
Ayak.

Göreliden seni iy servüm gezer
gülşende nâz-ıla
Gözümün yaşı pâyüña akıdup
cüybâr oldum

14. pâyüña:-uñ, -a
Gazel 2201
Mısra: 9
Ayak.

Baş koyup pâyüña bâde ele aldum
yâduña
Bir nefesde sâğâr-ı gerdünü yaru
eyledüm

15. pâyüñ:-uñ
Gazel 2203
Mısra: 5
Ayak.

Ola ki pâyüñ nişânını görem diyü
senüñ
Küyuñun etrafını eşkümlle âb u gil
kılam

16. pâyüña:-uñ, -a
Gazel 2204
Mısra: 7
Ayak.

Şevk-i ruhsârûñla şol deñlü dökem
gül pâyüña
Eşk-i çeşmümden gülün dâmânını
ter eyleyem

17. pâyıma:-ı, -n, -a
Gazel 2252
Mısra: 2
Ayak.

Her kaçan salına ol serv-i
hırâmânım benüm
Cûlar ol pâyına bu çeşm-i
giryânım benüm

18. pâyıma:-ı, -n, -a
Gazel 2300
Mısra: 10
Ayak.

Bend kılduñ iy şeh-i hübân gönül
şahbâzımı
Nâlemi pâyına lâyıq budur anuñ zil
kılam

19. pâyıma:-ı, -n, -a
Gazel 2301

Mısra: 3
Ayak.

Sen güzeller şâhınıñ pâyına İsrâr
itmege
Dökerem bu gözlerümden dirhem
ü dînâr hem

20. pâyıma:-ı, -n, -a
Gazel 2309
Mısra: 5
Ayak ll Eşik, huzur.

Serv-kadler pâyına yaşum revân
itsem ne tañ
Yüzümü su gibi sürtüp yirlere
meyyâl olam

21. pâyıma:-ı, -n, -a
Gazel 2499
Mısra: 4
Ayak ll Eşik, huzur.

Dideler cüy eylesün her dem revân
itsün yaşın
Pâyına yüz sürmege serv-i
bülendin gözle sen

22. pâyıma:-ı, -n, -a
Gazel 2331
Mısra: 9
Ayak.

Muhibbî pâyına düşmek diler
kıddin dü-tâ kıldı
Görenler yâr ayagında sanurlar
beni halhâlam

23. pâyıma:-ı, -n, -a
Gazel 2435
Mısra: 3
Ayak ll Eşik, huzur.

Pâyına bir serv-i kıddüñ göz yaşın
eyle revân
Gül gibi bir gül-ruhuñ yâdına çak
it pîrehen

24. pâyıma:-ı, -n, -a
Gazel 2444
Mısra: 13
Ayak ll Eşik, huzur.

İydgehde ol şehün pâyına çün
sürdüñ yüzün
Devlet el virdi Muhibbî baht
yâverdür bugün

25. pâyıma:-ı, -n, -a
Gazel 2468
Mısra: 2
Ayak ll Eşik, huzur.

Dilâ bir serv-i dil-cüya bakarsın
Hemân pâyına su gibi akarsın

pāv bas-:

1. pāv bas-:
Gazel 2198
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Direnmek.

Basa bir gün bu Muhibbî yüzine
pâyüñ diyü
Yollaruñda yüzümi hâk-ile yeksân
eyledüm

pāva dūs-:

1. pāva dūs-:
Gazel 2258
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Kıymetini, itibarını
kaybetmek, olur olmaz kimselerin
eline düşmek.

Nigāruñ şem'-i hüsnine Muhibbî
cân u dil yakdum
Düşüp pervâne-veş pāya yanup bî-
bâl ü per oldum

pāvān:

1. pāvān:
Gazel 2322
Mısra: 4
Sınır, son, nihayet.

Mülk-i dil yıkıldı sensüz iy şeh-i
hübân meded
Yakmadur pāvān 'aceb hicrāna
bilmen n' eyleyem

2. pāvān:
Gazel 2415
Mısra: 6
Nihayet, son.

Beni luftuñla bir gün itmedüñ yād
Diriğā olmadı bu hie pāvān

3. pāvān:
Gazel 2137
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Nihayet, son.

Rüz-ı hicrāna şükür irdi Muhibbî
pāvān
Hāmdü-lillāh yüzini sag u selāmet
gördüm

pāvān ir-:

1. pāvān ir-:
Gazel 2137
Mısra: 11

Kelime Tipi: -
Bitmek, tükenmek.

Rüz-ı hicrāna şükür irdi Muhibbî
pāvān
Hāmdü-lillāh yüzini sag u selāmet
gördüm

pāvende:

1. pāvende:
Gazel 2481
Mısra: 4
Yerinde duran, kalıcı, süreklî,
daim, payidar.

Geyürdi dīdeler baña yine hil'at
ser-ā-serler
Didüm pāvende ol her dem geyür
rengin kumâş olsun

pāv-ı cerād:

1. pāv-ı cerād:
Gazel 2185
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Çekirge ayağı.

Sen Süleymān'a eger pīşkeş çekem
pāv-ı cerād
Mürum eyle kabül tuhfe
hākīrūmdür benüm

pāv-ı meh:

1. pāv-ı meh:
Gazel 2265
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Ay yüzlü sevgilinin ayağı.

İsterem tal'at süheylinden ümīd-i
pertevi
Gīceler bulam şerefler diyü pāv-ı
meh varam

pāv-ı tu baş:

1. pāv-ı tu baş:
Gazel 2228
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Bir baş iki ayak.

Muhibbî görmege geldi kapuña
Bayā tā-ser-kaçem pāv-ı tu başam

pāvidār:

1. pāvidār:
Gazel 2151
Mısra: 9
Kalıcı, devamlı, sabit.

Dār-ı dünyāda güzellik kalur-ısa
pāvidār
Baña itdügün helāl idem saña hoş
iy şanem

pāv-māl evle-:

1. pāv-māl eyle-:
Gazel 2104
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Ayaklar altına almak, hakir
ve perişan etmek.

Cevlānlar idüp eyleme 'uşşākı pāv-
māl
Didüm didi ki olmaz 'aceb atı
serkeşem

pāvmāl evle-:

1. pāvmāl eyle-:
Gazel 2358
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Ayaklar altına almak, hakir
ve perişan etmek.

Pāvmāl eyleyelüm kişverini surh-
serūñ
Gözine sürme diyü dūd-ı siyāhı
çekelüm

pāv-māl it-:

1. pāv-māl it-:
Gazel 2143
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Ayaklar altına almak, hakir
ve perişan etmek.

Muhibbî āsitānuñda özini pāv-māl
itdi
Bu ümmīde ki bir gün pāvūña yüz
süre dildārum

pāvmāl it-:

1. pāvmāl it-:
Gazel 2284
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Ayaklar altına almak, hakir
ve perişan etmek.

Pāvmāl itsen beni zülfūñ gibi
olmaz 'aceb
Görürem her dem seni zülf-i
perişānsın begüm

pehlevān-ı 'ışk:

1. pehlevān-ı 'ışk:
Gazel 2390
Mısra: 3

Kelime Tipi: -
Aşkın pehlivanı.

Pehlevân-ı 'ışkam çü kimdür gelen
meydânuma
Vâmîk u Ferhâd u Mecnun dest-
yârumdur benim

pehlü:

1. **pehlüma:-m, -a**
Gazel 2126
Mısra: 6
Yan, yan taraf.

Çâr ebrû tîri sîmîn-beden maḥbûb
iken
Gelmedi pehlüma derdâ çıkıdı
yanumdan benim

peleng:

1. **peleng:**
Gazel 2309
Mısra: 7
Kaplan.

Düşeli küh-ı belâya tañ mı dirlerse
peleng
Dâğlarla başdan ayaga yanup çün
ḥâl olam

2. **peleng:**
Gazel 2341
Mısra: 3
Kaplan.

Deşt-i 'ışka şîr olup küh-ı belâ içre
peleng
Ḥileger sanman ki dehrûñ zâhid-i
rübâhıyam

3. **peleng:**
Gazel 2396
Mısra: 2
Kaplan.

Olup dîvâne-veş taglar turagum
Peleng şeklini gösterdi bu dâğum

4. **peleng:**
Gazel 2492
Mısra: 4
Kaplan.

Bu kerâmet mi degül Mecnûn'a
kuşlar cem' olup
Kaçmaya şîr ü peleng ol 'âşık-ı bî-
bâkden

peleng-i küh:

1. **peleng-i küh:**
Gazel 2453
Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Dağ kaplanı.

Bu tende dâğum-ıla döndüm
peleng-i kûha
Bu rüy-ı zerdüm-ile 'ışk bîşesinde
şîrin

penâh:

1. **penâhum:-um**
Gazel 2079
Mısra: 2
Sığınacak yer.

Egerçi başdan ayaga günâhum
Degül gam çün benim sensin
penâhum

penbe-i dâğ:

1. **penbe-i dâğ:**
Gazel 2329
Mısra: 13
Kelime Tipi: -
Yaramın pamuğu.

Penbe-i dâğum yiter çün ki gamuñ
sulṭânıyam
Vâdî-i miḥnet şebinde iy Muḥibbî
ḥil'atüm

2. **penbe-i dâğ:**
Gazel 2341
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Yara pamuğu.

Sîne eflâkinde eşküm olalı encüm
mişâl
Penbe-i dâğum görenler dirse tañ
mı mâhıyam

3. **penbe-i dâğ:**
Gazel 2421
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Yara pamuğu.

Sînem üzre penbe-i dâğum yiter
pîrâhenüm
Fâriğam tâc u kabâ vü kâkum u
sincâbdan

4. **penbe-i dâğ:**
Gazel 2423
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Yara pamuğu.

Beñzedürler kevkebe bu kaçre
kaçre eşkümi
Penbe-i dâğum gören dir aña mâh-ı
âsümân

pend:

1. **pend:**
Gazel 2157
Mısra: 8
Nasihat, öğüt.

Öldürmek-ise 'âşıkı küyüñda
niyyetüñ
Öldür beni ki cümle-i 'uşşâka pend
olam

2. **pendin:-in**
Gazel 2310
Mısra: 3
Nasihat, öğüt.

Kimsenüñ pendin işitmez kendü
bildügin ider
Bir yaña mecnû'-ı 'âlem bir yaña
göñlüm gözüm

3. **pendüm:--üm, -**
Gazel 2046
Mısra: 10
Nasihat öğüt.

Pür-cefâya niye virürdüñ Muḥibbî
dil didüm
Didi pendüm tutmayup benden
cüdâ oldı göñül

4. **pendüñle:-üñ, -le**
Gazel 2157
Mısra: 1
Nasihat, öğüt.

Pendüñle nâşihâ beni sanma ki
bend olam
Göñlüm bunı diler ki varup bir
levend olam

5. **pendüm:-üm**
Gazel 2317
Mısra: 7
Nasihat, öğüt.

Ḥiredmendüm Ḥudâvendüm
nihâlüm zâhirüm pendüm
Ḥubâdum ḥusrevüm mürüm cihân
iḳlîmine şâhum

6. **pendüm:-üm**
Gazel 2449
Mısra: 5
Nasihat, öğüt.

Pâdişâh-ısañ bu pendüm güş kıl
zulm eyleme
Gör Süleymân kaçmayuban aldı
pendi mürdan

7. **pendi:-i**
Gazel 2449
Mısra: 6
Nasihat, öğüt.

Pâdişâh-ısañ bu pendüm güş kıl
zulm eyleme
Gör Süleymân kaçmayuban aldı
pendi mürdan

pend id-:

1. pend id-:

Gazel 2097

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Öğüt, nasihat etmek.

Pend idüp dirler Muhibbî eyleme
divânelik
Hâlûme komaz beni derd-i
nihânum n'eyleyem

per:

1. per:

Gazel 2384

Mısra: 10

Kanat.

Bugün meydân-ı 'ışk içre Muhib
divâne olmuşdur
Anuñçün başa âhumdan siyeh bir
dâne per çekdüm

per çek-:

1. per çek-:

Gazel 2280

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Kanat germek. || Koruma
altına almak, tehlikelerden
korumak, kol kanat germek.*

Bu dehrün şaydgâhında Muhibbî
şâhbâz oldum
Şikâr aldum mahabbetden anuñçün
baş a per çekdüm

per ü bâl:

1. per ü bâl:

Gazel 2075

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Kanat.

Ğamzeñ okı gelmeyince cân
pervâz eylemez
Döstüm nâveklerün oldı per ü
bâlüm benüm

perde-dâr:

1. perde-dârum:-um

Gazel 2276

Mısra: 4

*Eskiden büyük bir kimsenin
kapısında bekleyen ve içeri*

*gireceklere kapı perdesini açan
kimse, kapıcı, perdecı.*

Hicâb itme didüm gün yüze zülfi
Didi bilmez-iseñ bil perde-dârum

perde-i râz-ı dil:

1. perde-i râz-ı dil:

Gazel 2252

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gönül sırrının perdesi.

Perde-i râz-ı dilüm açıldı san bir
ğonçadur
Şevkden gül gibi çäk oldı
girbânum benüm

perhîz evle-:

1. perhîz evle-:

Gazel 2159

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Manen yasaklanan şeylerden
kendini çekmek.*

'Aşık-ı rindem bu günü virmezem
ben yarına
Zâhidâ şahidle meyden sanma
perhîz eyleyem

perhîz-kâr:

1. perhîz-kâram:-am

Gazel 2230

Mısra: 10

*Haram ve yasak olan
şeylerden kaçınan, bunlara karşı
kendini tutan kimse.*

Elünden zehr ise içre Muhibbî
Şarabâ tevbeli perhîz-kâram

perî:

1. perîden:-den

Gazel 2326

Mısra: 1

*Peri gibi çok güzel olan
sevgili.*

Ayru düşdüm ol perîden hastayam
zâr inlerem
Miñnet-i hicrân içinde çâr u nâ-çâr
inlerem

2. perîyi:--(y), --i

Gazel 2002

Mısra: 6

*Çekici güzelliği olan çok
alımlı kız veya kadın, sevgili.*

Pertev-i hüsnüni gördüm gitdi 'aql
u şabr u dil

Görmeyelden ol perîyi baña oldı
mâh u sâl

3. perînün:--nün

Gazel 2002

Mısra: 7

*Çekici güzelliği olan çok
alımlı kız veya kadın, sevgili.*

Ol perînün 'azm-i gülzâr itdügin
işideli
Bir ayak üstüne durdı cümle
mecmü'-i nihâl

4. perî:

Gazel 2156

Mısra: 3

*Çekici güzelliği olan çok
alımlı kız II Sevgili.*

Nâgehân gördüm senün ben iy perî
behcet yüzün
Ol zamândan gitdi 'aqlum kalmadı
hergiz bilüm

5. perî:

Gazel 2088

Mısra: 10

*Çekici güzelliği olan çok
alımlı kız veya kadın, sevgili.*

Râm olur sanma Muhibbî fâriğ ol
efsânenen
Şayd olunmaz ol perî biñ sihr-ile
efsün idem

6. perî:

Gazel 2202

Mısra: 1

*Çekici güzelliği olan çok
alımlı kız veya kadın, sevgili.*

Aldı gönülüm bir perî ammâ ki
kimdür dimezem
Eyledi cânumdan berî ammâ ki
kimdür dimezem

7. perî:

Gazel 2217

Mısra: 7

*Çekici güzelliği olan çok
alımlı kız veya kadın, sevgili.*

Dilde o perî çünki mağâm u vañan
itdi
Virâneleri eyleyüp iden nişest kim

8. perî:

Gazel 2223

Mısra: 7

*Çekici güzelliği olan çok
alımlı kız veya kadın, sevgili.*

Yitmez mi yitdi baña cefâ cevruñ
iy perî

Bir yañadan neyler idüp bu zemâne hem

9. **perî:**

Gazel 2251

Mısra: 1

Çekici güzelliği olan çok alımlı kız veya kadın, sevgili.

Aldı gönlüm bir perî ammâ ki nâmin dimeyem
İtseler ser ten cüdâ kat'â nâmin dimeyem

10. **perî:**

Gazel 2314

Mısra: 1

Çekici güzelliği olan çok alımlı kız.

İy perî bu dîde-i pür-hûmı rüşen eyledüm
Bir dem ârâm eylegil câyüñ mu'ayyen eyledüm

11. **perîyi:-(y)i**

Gazel 2332

Mısra: 4

Çekici güzelliği olan çok alımlı kız veya kadın, sevgili.

Gitdi 'aqlum yirine geldi anuñ divânelik
Ol perîyi bilmezem n'oldı yine yâd eyledüm

12. **perî:**

Gazel 2415

Mısra: 1

Tabiat üstü bir güce sahip bulunduğuna inanılan cin taifesinin çok alımlı ve çok güzel olanlarına verilen isim.

Perî dirsem n'ola ben saña iy cân
Olursın bir nefes içinde pinhân

13. **perîden:-den**

Gazel 2425

Mısra: 6

Çekici güzelliği olan çok alımlı kız veya kadın, sevgili.

Gözümün çeşmesârına gelüp lîkin görünmezsin
Enîs olmazsın âdemle perîden zâda beñzersin

perî yüzlü:

1. **perî yüzlü:**

Gazel 2145

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Güzel yüzlü, çok güzel kimse.

Dili fâriğ iden her dem bu halka halka ahumdur
Perî yüzülürün zülfi hamından kâkülünden hem

perî-nâz:

1. **perî-nâzum:-um**

Gazel 2125

Mısra: 6

Nazlı ve peri gibi güzel sevgili.

Saña irmez mi 'âceb çarha irişür nâlişüm
Çagurup âh eylesem disem perî-nâzum benüm

perî-rû:

1. **perî-rûyi:-(y)ı**

Gazel 2313

Mısra: 8

Peri yüzlü.

Gice sermest-i 'ışık iken görindi h'vâb-ı nîgüyı
Sehergeh ol perî-rûyı hemîn gördüm hemân gördüm

2. **perî-rûsın:-sın**

Gazel 2211

Mısra: 7

Güzel yüzlü, çok güzel kimse.

Perî-rûsın revâ midur yanuñda Ehremen n'eyler
İşidüp görelî bunı dili divâne mî-kerdem

3. **perî-rûya:-(y)a**

Gazel 2258

Mısra: 2

Güzel yüzlü, çok güzel kimse.

Nedür bu hâlümü bilsem bu dilden bî-haber oldum
Meger kim bir perî-rûya kılup nâgeh nazar oldum

4. **perî-rû:**

Gazel 2461

Mısra: 10

Güzel yüzlü, çok güzel kimse.

'Aşıkam didârûña ister Muhibbî vaşluñı
Senden artuk iy perî-rû nigârî sevmezsin

perişan:

1. **perişan:**

Gazel 2041

Mısra: 5

Acınacak durumda, zavallı,

kederli, muztarip. || Dağınık, düzensiz, karmakarışık.

Sünbülün gönli perişan lâlenün bagırnda dâğ
Hâlk elden ele gezdürür olup şebbâz gül

2. **perişanam:-am**

Gazel 2075

Mısra: 2

Acınacak durumda, zavallı, kederli.

Niçe yıldur bilmedün kapuñda aḥvâlüm benüm
Ben perişanam meger zülfüñ bile hâlüm benüm

3. **perişân:**

Gazel 2145

Mısra: 8

Dağınık, düzensiz, karmakarışık.

Günüm târ eyledi gâyetde ol hatt-ı siyehkârı
Neler çekdüm şeb-i gamda perişân sünbülünden hem

4. **perişan:**

Gazel 2309

Mısra: 1

Dağınık, düzensiz, karmakarışık.

Gönlüm ister sünbülün gibi perişan hâl oldum
Başuma sevdâ gelüp şürîde vü pâ-mâl olam

5. **perişândur:-dur**

Gazel 2311

Mısra: 9

Dağınık, düzensiz, karmakarışık.

Çün perişândur Muhibbî zülfi her dem dilberün
Tañ degül bende ola bu dil perişân eyleyem

6. **perişân:**

Gazel 2484

Mısra: 2

Acınacak durumda, zavallı, kederli, muztarip.

Görinelden haṭuñ haddüñde iy cân Ser-i zülfüñ gibi hâlüm perişân

perişân evle:-

1. **perişân eyle:-**

Gazel 2263

Mısra: 3

Kelime Tipi: -
Dağıtmak, karmakarışık duruma getirmek, düzenini bozmak.

İnân-ı dil gider elden perîşân eylese zülfün
Gülün evrâkı üstinde ki sünbül deste ter gördüm

2. perîşân eyle-:

Gazel 2311

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Acınacak duruma getirmek, altüst etmek.

Çün perîşândur Muhibbî zülfi her dem dilbertün
Tañ degül bende ola bu dil perîşân eyleyem

3. perîşân eyle-:

Gazel 2473

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Dağıtmak, karmakarışık duruma getirmek, düzenini bozmak.

Şâne ile zülfünü yine perîşân eyledün

Bu sebebden ehl-i dil niçe perîşân olmasun

4. perîşân eyle-:

Gazel 2479

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Dağıtmak, karmakarışık duruma getirmek, düzenini bozmak.

Şâne ile zülfünü yine perîşân eyledün

Ben perîşân-dil şikâyet itmeye mi şânedan

5. perîşân eyle-:

Gazel 2488

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Acınacak duruma getirmek, altüst etmek.

Tagıdup kâküllerin gönlüm perîşân eyledi

Komadı şabr u kararum sünbül-i gül-bü diyen

perîşân evlegil:

1. perîşân evlegil:--gil

Gazel 2027

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Dağıtmak, karmakarışık duruma getirmek, düzenini bozmak.

Gün yüzünden dür olalı key perîşân olmuşam
Kâkül-i müşğününi yeter perîşân eylegil

perîşân id-:

1. perîşân id-:

Gazel 2104

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Dağıtmak, karmakarışık duruma getirmek, düzenini bozmak.

Zülfün şabâ yili ki perîşân idilince âh
Gördükçe anı ben dağı gâyet müşevveşem

2. perîşân id-:

Gazel 2471

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Acınacak duruma getirmek, altüst etmek.

Şâne urduñ zülfüne şad pâre kılduñ gönlümü
Hây zâlim niçe bir gönlüm perîşân idesin

perîşân ol-:

1. perîşân ol-:

Gazel 2113

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Dağılmak, karmakarışık duruma gelmek, düzeni bozulmak. || Acınacak duruma gelmek.

Kâkülünden dem mi vardur kim perîşân olmayam

Serv kıddün añılup yâ zâr u giryân olmayam

2. perîşân ol-:

Gazel 2308

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Acınacak duruma gelmek.

Görelî zülf-i perîşânun perîşân olmuşam

Saña hayrân halk-ı âlem hâlüme hayrân benüm

3. perîşân ol-:

Gazel 2398

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Acınacak duruma gelmek.

Kara zülfünü göreliden nigârâ bî-
karâr oldum
Geleden başuma sevdâ perîşân rüzigâr oldum

4. perîşân ol-:

Gazel 2398

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Acınacak duruma gelmek.

Kara zülfünü göreliden nigârâ bî-
karâr oldum
Geleden başuma sevdâ perîşân rüzigâr oldum

5. perîşân ol-:

Gazel 2473

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Dağılmak, karmakarışık duruma gelmek, düzeni bozulmak.

Şâne ile zülfünü yine perîşân eyledün

Bu sebebden ehl-i dil niçe perîşân olmasun

perîşân olmuşam:

1. perîşân olmuşam:--mış, --am

Gazel 2027

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Dağılmak, karmakarışık duruma gelmek, düzeni bozulmak.

Gün yüzünden dür olalı key perîşân olmuşam
Kâkül-i müşğününi yeter perîşân eylegil

2. perîşân olmuşam:--mış, --am

Gazel 2027

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Dağılmak, karmakarışık duruma gelmek, düzeni bozulmak.

Gün yüzünden dür olalı key perîşân olmuşam
Kâkül-i müşğününi yeter perîşân eylegil

perîşân-dil:

1. perîşân-dil:

Gazel 2479

Mısra: 8

Perîşân gönüllü.

Şâne ile zülfünü yine perîşân eyledün

Ben perîşân-dil şikâyet itmeye mi şânedan

perîşan-hâl:

1. **perîşan-hâl:**

Gazel 2338

Mısra: 1

Perîşan halli, acınacak durumda bulunan, gamlı, kederli.

Gönlüm ister zülf-i dilber-veş perîşan-hâl olam
Yollar üzere hâk-i pâ olup düşüp pâ-mâl olam

2. **perîşan-hâl:**

Gazel 2338

Mısra: 1

Perîşan halli, acınacak durumda bulunan, gamlı, kederli.

Gönlüm ister zülf-i dilber-veş perîşan-hâl olam
Yollar üzere hâk-i pâ olup düşüp pâ-mâl olam

perivv-i cebra'il:

1. **periyv-i cebra'il:**

Gazel 2051

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Cebra'il meleği. || Allah'ın vahiylerini peygamberimizin kalbine indiren ve bazen insan suretinde görünen Cebra'il, minyatürlerde iki kanatlı olarak tasvir olunur. Edebiyatta en çok anılan melektir. Kanatları vasıtasıyla uçuşu, Sidre'de makam edinmesi, vahiy getirmesi, Hz. İbrahim'e ateşe atılacağı zaman yardım teklif etmesi, Meryem'i nefesiyle gebe bırakması ve Cennet varlığı oluşu, kanatlarıyla sevgilinin güzelliğine bir gölgelik olması yönleriyle anılır. Bazen aşığın canı Cebra'il, sevgilisinin boyu da Sidre olarak anılır.

Zülfünü gördüm şehgerh gül yüzünde bilmedüm
Döstim sünbül midür yâhüd periyv-i Cebra'il

perî-zâd:

1. **perî-zâdum:-um**

Gazel 2281

Mısra: 1

Periden doğmuş, peri gibi güzel.

Çünân dîvâne itmişdür beni âh ol perî-zâdum
Uyumsuz oldu hem-sâyem işidelden bu feryâdum

2. **perî-zâdam:-am**

Gazel 2162

Mısra: 8

"Periden doğmuş" peri gibi güzel kadın.

Didüm bir dem gözümüň çeşmesârında kararum yok
Didi miskîn perî-zâdam iki zülfüm-durur bâlum

perî-zâde:

1. **perî-zâde:**

Gazel 2111

Mısra: 4

Peri soyulu. || Peri gibi güzel (kadın).

Didüm hayâlünü görem neden görünmeyesin
Didi bu söze ne 'aceb ben ki perî-zâde olam

perr ü bâlum:

1. **perr ü bâlum:**

Gazel 2236

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Kanat.

Şem'-i meclis olalıdan ruhuñ iy döst senüñ
Yandı pervâne-şifâta kalmadı perr ü bâlum benüm

pertev:

1. **pertevinden:--i, --n, --den**

Gazel 2052

Mısra: 2

Işık, parlaklık.

Her kaçan kim ol kamer-rûh 'arz ider bir dem cemâl
Pertevinden gökde güneş görünür hem çün hayâl

pertev-i hüsn:

1. **pertev-i hüsn:-i, -**

Gazel 2002

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Güzelliğin ışıltısı.

Pertev-i hüsnünü gördüm gitdi 'aql u şabr u dil
Görmeyelden ol perîyi baña oldu mâh u sâl

2. **pertev-i hüsn:**

Gazel 2407

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Güzelliğin ışığı.

Pertev-i hüsnünü yakar uşbu Muhibbî bendeni
Şâye salmaz iseñ eger boyı şimşâdum benüm

pervâne:

1. **pervâne:**

Gazel 2007

Mısra: 12

Geceleyin ışığın çevresinde görülen küçük kelebek. Divan şiirinde aşık temsil eder. Pervane muma (şem) aşık olarak kabul edilir. Pervane, mum ışığının çevresinde döner döner ve öyle bir an gelir ki kendisini mumun alevine bırakmış. Hatta sevgilinin beni de bu alev ile yanmış bir pervaneye benzetilir. Şair sevgilisini mum ışığına; kendisini de pervaneye benzeterek onun uğruna can vermeye hazır olduğunu söyler. Pervane sessizce ve gürültü etmeden can veren sadık bir âşıktır. Tek bir ışık etrafında döner ve kendini yakıp yok eder.*

Ol boyı serv(i) yüzi şem 'i Muhibbî seveli
Tañ mı pervâne gibi yansa eger nâra gönül

2. **pervânesin:--sin, -**

Gazel 2044

Mısra: 12

Geceleyin ışığın çevresinde görülen küçük kelebek. || Divan şiirinde aşık temsil eder. Pervane muma aşık kabul edilmiştir. Pervane, mum ışığının çevresinde döner döner ve öyle bir an gelir ki kendini mumun alevine bırakmış. Şair sevgilisini mum ışığına, kendisini de pervaneye benzeterek onun aşkının uğruna can vermeye hazır olduğunu söyler.

'Aşık iseñ şem '-i hüsn yak yüri cân u seri

Çünkü sen pervânesin yanmaga sen pervâne gel

3. **pervânesin:-sin**

Gazel 2119

Mısra: 6

Pervane gibi. || Pervane geceleyin ışığın çevresinde görülen

küçük kelebek. Şiirde aşığı temsil eder. Pervane muma aşıktır, mum ışığının çevresinde döner döner ve öyle bir an gelir ki kendini mumun alevine bırakmış. Şair de sevgilisini muma , kendisini de pervaneye benzeterek onun uğruna can vermeye hazır olduğunu söyler.

Didüm şem' -i cemâlüne neden bî-dilleri yakduñ
Yakar pervânesin didi olıcak şem' gâh aḥşâm

4. pervânede:-de

Gazel 2170

Mısra: 2

Pervane gibi.Pervane

geceleyin ışığın çevresinde görülen küçük kelebek. Şiirde aşığı temsil eder. Pervane muma aşıktır, mum ışığının çevresinde döner döner ve öyle bir an gelir ki kendini mumun alevine bırakmış.Şair de sevgilisini muma , kendisini de pervaneye benzeterek onun uğruna can vermeye hazır olduğunu söyler.

Zencîr-i ser-i zülfünü dîvânede buldum

Şem' -i ruḥunuñ şevkîni pervânede buldum

5. pervâneym:-(y)em

Gazel 2202

Mısra: 6

Geceleyin ışığın çevresinde görülen küçük kelebek. || Divan şiirinde aşığı temsil eder. Pervane muma aşık olarak kabul edilir. Pervane, mum ışığının çevresinde döner döner öyle bir an gelir ki kendini mumun alevine bırakmış. Hatta sevgilinin beni de bu alev ile yanmış pervaneye benzetilir. Şair sevgilisine mum ışığına, kendisini de pervaneye benzeterek onun uğruna can vermeye hazır olduğunu söyler.

Zülfün görüp dîvâneym ḥüsn ü cemâle yanayım
Ol şem' e ben pervâneym amma ki kimdür dimezem

6. pervâne:

Gazel 2288

Mısra: 14

Geceleyin ışığın çevresinde görülen küçük kelebek. || Divan şiirinde aşığı temsil eder. Pervane muma aşık olarak kabul edilir. Pervane, mum ışığının çevresinde döner döner öyle bir an gelir ki kendini mumun alevine bırakmış.

Hatta sevgilinin beni de bu alev ile yanmış pervaneye benzetilir. Şair sevgilisine mum ışığına, kendisini de pervaneye benzeterek onun uğruna can vermeye hazır olduğunu söyler.

Muḥibbî yanmaga geldün cemâl-i şem' ine karşı
Degülsin aña pervâne velî ben yana tapşurdum

7. pervâneym:-(y)im

Gazel 2339

Mısra: 4

Geceleyin ışığın çevresinde görülen küçük kelebek. || Divan şiirinde aşığı temsil eder. Pervane muma aşık olarak kabul edilir. Pervane, mum ışığının çevresinde döner döner öyle bir an gelir ki kendini mumun alevine bırakmış. Hatta sevgilinin beni de bu alev ile yanmış pervaneye benzetilir. Şair sevgilisine mum ışığına, kendisini de pervaneye benzeterek onun uğruna can vermeye hazır olduğunu söyler.

Tâ ki gördüm ben cemâlün şem' ini
Cân u dilden yanmaga pervâneym

8. pervâneyi:-(y)i

Gazel 2344

Mısra: 3

Geceleyin ışığın çevresinde görülen küçük kelebek. || Divan şiirinde aşığı temsil eder. Pervane muma aşık olarak kabul edilir. Pervane, mum ışığının çevresinde döner döner öyle bir an gelir ki kendini mumun alevine bırakmış. Hatta sevgilinin beni de bu alev ile yanmış pervaneye benzetilir. Şair sevgilisine mum ışığına, kendisini de pervaneye benzeterek onun uğruna can vermeye hazır olduğunu söyler.

Şem' i gördüm dün gece turmaz yakar pervâneyi

9. pervâneyi:-(y)i

Gazel 2344

Mısra: 3

Geceleyin ışığın çevresinde görülen küçük kelebek. || Divan şiirinde aşığı temsil eder. Pervane muma aşık olarak kabul edilir. Pervane, mum ışığının çevresinde döner döner öyle bir an gelir ki kendini mumun alevine bırakmış. Hatta sevgilinin beni de bu alev ile yanmış pervaneye benzetilir. Şair sevgilisine mum ışığına, kendisini de pervaneye benzeterek onun

uğruna can vermeye hazır olduğunu söyler.

Şem' i gördüm dün gece turmaz yakar pervâneyi
Yanayım iy şem' -i rüşen ben de bir pervâneyim

10. pervâneym:-(y)im

Gazel 2344

Mısra: 4

Geceleyin ışığın çevresinde görülen küçük kelebek. || Divan şiirinde aşığı temsil eder. Pervane muma aşık olarak kabul edilir. Pervane, mum ışığının çevresinde döner döner öyle bir an gelir ki kendini mumun alevine bırakmış. Hatta sevgilinin beni de bu alev ile yanmış pervaneye benzetilir. Şair sevgilisine mum ışığına, kendisini de pervaneye benzeterek onun uğruna can vermeye hazır olduğunu söyler.

Şem' i gördüm dün gece turmaz yakar pervâneyi
Yanayım iy şem' -i rüşen ben de bir pervâneyim

11. pervâneym:-(y)im

Gazel 2351

Mısra: 1

Geceleyin ışığın çevresinde görülen küçük kelebek. || Divan şiirinde aşığı temsil eder. Pervane muma aşık olarak kabul edilir. Pervane, mum ışığının çevresinde döner döner öyle bir an gelir ki kendini mumun alevine bırakmış. Hatta sevgilinin beni de bu alev ile yanmış pervaneye benzetilir. Şair sevgilisine mum ışığına, kendisini de pervaneye benzeterek onun uğruna can vermeye hazır olduğunu söyler.

Şem' -i ḥüsne yanmaga pervâneym
Yanmayup 'ışk âteşine yâ neyim

12. pervâne-ves:-veş

Gazel 2352

Mısra: 3

Geceleyin ışığın çevresinde görülen küçük kelebek. || Divan şiirinde aşığı temsil eder. Pervane muma aşık olarak kabul edilir. Pervane, mum ışığının çevresinde döner döner öyle bir an gelir ki kendini mumun alevine bırakmış. Hatta sevgilinin beni de bu alev ile yanmış pervaneye benzetilir. Şair sevgilisine mum ışığına, kendisini de pervaneye benzeterek onun uğruna can vermeye hazır olduğunu söyler.

Āteş-i 'ışka yakup cān u dili
pervāne-veş
İnleşem bezm-i ğam içre gönlümü
nā eyleyem

13. **pervāne-veş:-veş**

Gazel 2354

Mısra: 3

*Geceleyin ışığın çevresinde
görülen küçük kelebek. || Divan
şiiirinde aşığı temsil eder. Pervane
muma aşık olarak kabul edilir.
Pervane, mum ışığının çevresinde
döner döner öyle bir an gelir ki
kendini mumun alevine bırakmış.
Hatta sevgilinin beni de bu alev ile
yanmış pervaneye benzetilir. Şair
sevgilisine mum ışığına, kendisini
de pervaneye benzeterek onun
uğruna can vermeye hazır
olduğunu söyler.*

Görelî cānā cemālūñ şem'ini
pervāne-veş
Bāl ü perden geçmişem küllî
yanup nār olmuşam

14. **pervāne:**

Gazel 2374

Mısra: 5

*Geceleyin ışığın çevresinde
görülen küçük kelebek. || Divan
şiiirinde aşığı temsil eder. Pervane
muma aşık olarak kabul edilir.
Pervane, mum ışığının çevresinde
döner döner öyle bir an gelir ki
kendini mumun alevine bırakmış.
Hatta sevgilinin beni de bu alev ile
yanmış pervaneye benzetilir. Şair
sevgilisine mum ışığına, kendisini
de pervaneye benzeterek onun
uğruna can vermeye hazır
olduğunu söyler.*

Yana odlara felek tutışa pervāne
gibi
Her kaçan derd-ile ben āh-ı
şehergāh çekem

15. **pervāne:**

Gazel 2379

Mısra: 6

*Geceleyin ışığın çevresinde
görülen küçük kelebek. || Divan
şiiirinde aşığı temsil eder. Pervane
muma aşık olarak kabul edilir.
Pervane, mum ışığının çevresinde
döner döner öyle bir an gelir ki
kendini mumun alevine bırakmış.
Hatta sevgilinin beni de bu alev ile
yanmış pervaneye benzetilir. Şair
sevgilisine mum ışığına, kendisini
de pervaneye benzeterek onun
uğruna can vermeye hazır
olduğunu söyler.*

Bezm-i hüsnünde cemālūñ şem'ine
iy muğbeçe
Yanuban pervāne gibi küllî anda
nūr olam

16. **pervāne:**

Gazel 2393

Mısra: 5

*Geceleyin ışığın çevresinde
görülen küçük kelebek. || Divan
şiiirinde aşığı temsil eder. Pervane
muma aşık olarak kabul edilir.
Pervane, mum ışığının çevresinde
döner döner öyle bir an gelir ki
kendini mumun alevine bırakmış.
Hatta sevgilinin beni de bu alev ile
yanmış pervaneye benzetilir. Şair
sevgilisine mum ışığına, kendisini
de pervaneye benzeterek onun
uğruna can vermeye hazır
olduğunu söyler.*

Didüm pervāne 'āşıkdur murādı
şem'e yanmakdur
Kināyetle bu dil derdin kamu
dildāra bildürdüm

17. **pervāne:**

Gazel 2397

Mısra: 6

*Geceleyin ışığın çevresinde
görülen küçük kelebek. || Divan
şiiirinde aşığı temsil eder. Pervane
muma aşık olarak kabul edilir.
Pervane, mum ışığının çevresinde
döner döner öyle bir an gelir ki
kendini mumun alevine bırakmış.
Hatta sevgilinin beni de bu alev ile
yanmış pervaneye benzetilir. Şair
sevgilisine mum ışığına, kendisini
de pervaneye benzeterek onun
uğruna can vermeye hazır
olduğunu söyler.*

Gördiler meclisde şem'ün göz
yaşın dökdüğünü
Hâtırın sormaga üşdi başına
pervāne hem

18. **pervāne:**

Gazel 2430

Mısra: 1

*Geceleyin ışığın çevresinde
görülen küçük kelebek. || Divan
şiiirinde aşığı temsil eder. Pervane
muma aşık olarak kabul edilir.
Pervane, mum ışığının çevresinde
döner döner öyle bir an gelir ki
kendini mumun alevine bırakmış.
Hatta sevgilinin beni de bu alev ile
yanmış pervaneye benzetilir. Şair
sevgilisine mum ışığına, kendisini
de pervaneye benzeterek onun
uğruna can vermeye hazır
olduğunu söyler.*

Şem'-i hüсне karşı olup yanmaga
pervāne ben
Zülfi zencirîn göreliden olmuşam
dīvāne ben

19. **pervāne-veş:-veş**

Gazel 2440

Mısra: 3

*Geceleyin ışığın çevresinde
görülen küçük kelebek. || Divan
şiiirinde aşığı temsil eder. Pervane
muma aşık olarak kabul edilir.
Pervane, mum ışığının çevresinde
döner döner öyle bir an gelir ki
kendini mumun alevine bırakmış.
Hatta sevgilinin beni de bu alev ile
yanmış pervaneye benzetilir. Şair
sevgilisine mum ışığına, kendisini
de pervaneye benzeterek onun
uğruna can vermeye hazır
olduğunu söyler.*

Şem'-i hüsnüne yakup pervāne-veş
'āşıkları
Āteş-i 'ışk-ıla sen daḥı 'aceb
yanmaz mısın

20. **pervāne:**

Gazel 2456

Mısra: 2

*Geceleyin ışığın çevresinde
görülen küçük kelebek. || Divan
şiiirinde aşığı temsil eder. Pervane
muma aşık olarak kabul edilir.
Pervane, mum ışığının çevresinde
döner döner öyle bir an gelir ki
kendini mumun alevine bırakmış.
Hatta sevgilinin beni de bu alev ile
yanmış pervaneye benzetilir. Şair
sevgilisine mum ışığına, kendisini
de pervaneye benzeterek onun
uğruna can vermeye hazır
olduğunu söyler.*

Şehergeh bülbülün dehşet alurlar
āh u zārından
Giceler kim göre 'ibret alur
pervāne nārından

21. **pervānesin:-sin**

Gazel 2457

Mısra: 2

*Geceleyin ışığın çevresinde
görülen küçük kelebek. || Divan
şiiirinde aşığı temsil eder. Pervane
muma aşık olarak kabul edilir.
Pervane, mum ışığının çevresinde
döner döner öyle bir an gelir ki
kendini mumun alevine bırakmış.
Hatta sevgilinin beni de bu alev ile
yanmış pervaneye benzetilir. Şair
sevgilisine mum ışığına, kendisini
de pervaneye benzeterek onun
uğruna can vermeye hazır
olduğunu söyler.*

Bir saç zencire beñzer iy gönül
dīvānesin
Yanmaga şem‘-i cemāline anuñ
pervānesin

22. **pervānedür:-dür**

Gazel 2459

Mısra: 7

*Geceleyin ışığın çevresinde
görülen küçük kelebek. || Divan
şiiirinde aşığı temsil eder. Pervane
muma aşık olarak kabul edilir.
Pervane, mum ışığının çevresinde
döner döner öyle bir an gelir ki
kendini mumun alevine bırakmış.
Hatta sevgilinin beni de bu alev ile
yanmış pervaneye benzetilir. Şair
sevgilisine mum ışığına, kendisini
de pervaneye benzeterek onun
uğruna can vermeye hazır
olduğunu söyler.*

Baş u cān terkin urur ‘āşık hemān
pervānedür
Gülşen içre bülbül olmuşdur hemān
efsāne hūn

23. **pervāne:**

Gazel 2468

Mısra: 6

*Geceleyin ışığın çevresinde
görülen küçük kelebek. || Divan
şiiirinde aşığı temsil eder. Pervane
muma aşık olarak kabul edilir.
Pervane, mum ışığının çevresinde
döner döner öyle bir an gelir ki
kendini mumun alevine bırakmış.
Hatta sevgilinin beni de bu alev ile
yanmış pervaneye benzetilir.*

Görüp şem‘-i cemāl-i cān-fezāyı
Aña pervāne gibi cān yakarsın

24. **pervāne:**

Gazel 2472

Mısra: 9

*Geceleyin ışığın çevresinde
görülen küçük kelebek. || Divan
şiiirinde aşığı temsil eder. Pervane
muma aşık olarak kabul edilir.
Pervane, mum ışığının çevresinde
döner döner öyle bir an gelir ki
kendini mumun alevine bırakmış.
Hatta sevgilinin beni de bu alev ile
yanmış pervaneye benzetilir.*

Pervāne gibi şem‘-i ruh-ı yāra
Muħibbī
Yakdum dil ü cān geçūben bāl ü
perūmden

25. **pervāneyem:-(y)em**

Gazel 2500

Mısra: 7

*Geceleyin ışığın çevresinde
görülen küçük kelebek. || Divan
şiiirinde aşığı temsil eder. Pervane*

*muma aşık olarak kabul edilir.
Pervane, mum ışığının çevresinde
döner döner öyle bir an gelir ki
kendini mumun alevine bırakmış.
Hatta sevgilinin beni de bu alev ile
yanmış pervaneye benzetilir.*

‘Işkuñla bir dīvāneyem sen şem‘ ü
ben pervāneyem
Yanmakda çün merdāneyem bī-bāl
olayın bir zamān

pervāne gel:-

1. **pervāne gel:-**

Gazel 2044

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Dönerek gelmek.

‘Āşık iseñ şem‘-i hüsne yak yūri
cān u seri
Çünkü sen pervānesin yanmaga sen
pervāne gel

pervāne ol:-

1. **pervāne ol:-**

Gazel 2193

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Büyük bir bağılılıkla yanından
hiç ayrılmamak, her isteğini
yapmaya hazır olmak.*

Görüp şem‘-i cemālūñi olup
pervāne raqs itdüm
Yakup bu cān-ı şirñi kül itdüm bu
kadar kıldum

pervāne -var:-

1. **pervāne -var:-**

Gazel 2106

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Pervane gibi. || Pervane
geceleyin ışığın çevresinde görülen
küçük kelebek. Şiirde aşığı temsil
eder. Pervane muma aşıktır, mum
ışığının çevresinde döner döner ve
öyle bir an gelir ki kendini mumun
alevine bırakmış.Şair de
sevgilisini muma, kendisini de
pervaneye benzeterek onun uğruna
can vermeye hazır olduğunu
söyler.*

Her kaçan şem‘-i cemālūñi görem
yana varam
Cān atup bāl ü peri yakmaga
pervāne varam

pervāne-şifāt:-

1. **pervāne-şifāt:**

Gazel 2236

Mısra: 6

*Pervane gibi. || Geceleyin
ışığın çevresinde görülen küçük
kelebek. || Divan şiiirinde aşığı
temsil eder. Pervane muma aşık
olarak kabul edilir. Pervane, mum
ışığının çevresinde döner döner
öyle bir an gelir ki kendini mumun
alevine bırakmış. Hatta
sevgilinin beni de bu alev ile
yanmış pervaneye benzetilir. Şair
sevgilisine mum ışığına, kendisini
de pervaneye benzeterek onun
uğruna can vermeye hazır
olduğunu söyler.*

Şem‘-i meclis olalıdan ruħuñ iy
dōst senūñ
Yandı pervāne-şifāt kalmadı perr ü
bālüm benüm

2. **pervāne-şifāt:**

Gazel 2268

Mısra: 4

*Pervane gibi. || Geceleyin
ışığın çevresinde görülen küçük
kelebek. || Divan şiiirinde aşığı
temsil eder. Pervane muma aşık
olarak kabul edilir. Pervane, mum
ışığının çevresinde döner döner
öyle bir an gelir ki kendini mumun
alevine bırakmış. Hatta
sevgilinin beni de bu alev ile
yanmış pervaneye benzetilir. Şair
sevgilisine mum ışığına, kendisini
de pervaneye benzeterek onun
uğruna can vermeye hazır
olduğunu söyler.*

Şem‘-i cemāl-i yāri görüp giceler
mūdām
Pervāne-şifāt yakmaga bāl ü per
isterem

pervāne-vār:-

1. **pervāne-vār:-**

Gazel 2257

Mısra: 5

*Pervane gibi. Geceleyin ışığın
çevresinde görülen küçük kelebek.
|| Divan şiiirinde aşığı temsil eder.
Pervane muma aşık olarak kabul
edilir. Pervane, mum ışığının
çevresinde döner döner öyle bir an
gelir ki kendini mumun alevine
bırakmış. Hatta sevgilinin beni
de bu alev ile yanmış pervaneye
benzetilir. Şair sevgilisine mum
ışığına, kendisini de pervaneye
benzeterek onun uğruna can
vermeye hazır olduğunu söyler.*

Şem‘-i hüsne yakmışam cān u dili
pervāne-vār

Halvet-i hâşa girüp bu cânı
maḥrem eyledüm

pervâne-ves:

1. pervâne-ves:

Gazel 2136

Mısra: 5

*Pervane gibi. // Pervane
geceleyn ışığın çevresinde görülen
küçük kelebek. Şiirde aşığı temsil
eder. Pervane muma aşıktır, mum
ışığının çevresinde döner döner ve
öyle bir an gelir ki kendini mumun
alevine bırakmış. Şair de
sevgilisini muma , kendisini de
pervaneye benzeterek onun uğruna
can vermeye hazır olduğunu
söyler.*

Yanayım pervâne-ves şem'-i
cemâlün nürına

Cân virüp 'uşşak ara ben dahı bi ad
eyleyem

2. pervâne-ves:

Gazel 2179

Mısra: 7

*Pervane gibi. Pervane
geceleyn ışığın çevresinde görülen
küçük kelebek. Şiirde aşığı temsil
eder. Pervane muma aşıktır, mum
ışığının çevresinde döner döner ve
öyle bir an gelir ki kendini mumun
alevine bırakmış. Şair de
sevgilisini muma , kendisini de
pervaneye benzeterek onun uğruna
can vermeye hazır olduğunu
söyler.*

Ruḥların şevkine yanmak isterem
pervâne-ves
Kandasın iy şem'-i rüşen kanda
arayığörem

3. pervâne-ves:

Gazel 2223

Mısra: 5

*Pervane gibi. Geceleyn ışığın
çevresinde görülen küçük kelebek.
|| Divan şiirinde aşığı temsil eder.
Pervane muma aşık olarak kabul
edilir. Pervane, mum ışığının
çevresinde döner döner öyle bir an
gelir ki kendini mumun alevine
bırakmış. Hatta sevgilinin beni
de bu alev ile yanmış pervaneye
benzetilir. Şair sevgilisine mum
ışığına, kendisini de pervaneye
benzeterek onun uğruna can
vermeye hazır olduğunu söyler.*

Görse cemâl-i şem'ni pervâne-ves
gönül
Cân terkin urup kül oluban küllî
hem

4. pervâne-ves:

Gazel 2234

Mısra: 4

*Pervane gibi. Geceleyn ışığın
çevresinde görülen küçük
kelebek. Divan şiirinde aşığı temsil
eder. Pervane muma aşık olarak
kabul edilir. Pervane, mum ışığının
çevresinde döner döner öyle bir an
gelir ki kendini mumun alevine
bırakmış. Hatta sevgilinin beni
de bu alev ile yanmış pervaneye
benzetilir. Şair sevgilisine mum
ışığına, kendisini de pervaneye
benzeterek onun uğruna can
vermeye hazır olduğunu söyler.*

Şem'-i hüsnün bir gice idem
temâşâ nürını

Cân atup pervâne-ves yakmaga bâl
ü per kılam

5. pervâne-ves:

Gazel 2258

Mısra: 10

*Kelebek gibi. Geceleyn ışığın
çevresinde görülen küçük kelebek.
|| Divan şiirinde aşığı temsil eder.
Pervane muma aşık olarak kabul
edilir. Pervane, mum ışığının
çevresinde döner döner öyle bir an
gelir ki kendini mumun alevine
bırakmış. Hatta sevgilinin beni
de bu alev ile yanmış pervaneye
benzetilir. Şair sevgilisine mum
ışığına, kendisini de pervaneye
benzeterek onun uğruna can
vermeye hazır olduğunu söyler.*

Nigârün şem'-i hüsnine Muḥibbî
cân u dil yakdum

Düşüp pervâne-ves pāya yanup bî-
bâl ü per oldum

6. pervâne-ves:

Gazel 2309

Mısra: 12

*Pervane gibi. // Geceleyn
ışığın çevresinde görülen küçük
kelebek. || Divan şiirinde aşığı
temsil eder. Pervane muma aşık
olarak kabul edilir. Pervane, mum
ışığının çevresinde döner döner
öyle bir an gelir ki kendini mumun
alevine bırakmış. Hatta
sevgilinin beni de bu alev ile
yanmış pervaneye benzetilir. Şair
sevgilisine mum ışığına, kendisini
de pervaneye benzeterek onun
uğruna can vermeye hazır
olduğunu söyler.*

İy Muḥibbî şem'-i hüsn-i dilbere
vir cân u dil

Yanuban pervâne-ves ben dahı bî-
per bâl olam

pervây-i kes:

1. pervây-i kes:

Gazel 2303

Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Korkak kişi.

Yüzünü çünkü görmem
Pervây-i kesî ne dârem

pervâz:

1. pervâz:

Gazel 2009

Mısra: 4

Uçma, uçuş.

Şabrımı az itdi 'ışkı lîk şevkümü
ziyâd kıl
İy gönül murğı vişâli bâğına
pervâz kıl

pervâz eyle-:

1. pervâz eyle-:

Gazel 2075

Mısra: 3

Kelime Tipi: -
Uçmak.

Ğamzeñ okı gelmeyince cân
pervâz eylemez
Döstim nâveklerün oldı per ü
bâlüm benüm

2. pervâz eyle-:

Gazel 2313

Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Uçmak.

Ben ol murğ-ı hoş elḥānam
kafeşden eyleyüp pervâz
Bahâr-ı devlete irdüm egerçi çok
ḥazân gördüm

pervâz id-:

1. pervâz id-:

Gazel 2242

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Uçmak.

Zülfün içinde ḥâller baña görindi
dâneler
Pervâz iderken murğ-ı dil dolaşdı
dâma iy şanem

pervâz kıl-:

1. pervâz kıl-:

Gazel 2049

Mısra: 3

Kelime Tipi: -
Uçmak.

Konma dünyā cīfedür pervāz kıl
‘Ankā gibi
Himmat-i bālān-ıla ‘Ankā oluban
Kāf a gel

perverde kıl-:

1. **perverde kıl-:**

Gazel 2472

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Beslemek, büyütmek,
yetiştirmek.*

Göz yaşı eger la‘le dönerse ‘aceb
olmaz
Perverde kılup min anı hūn-ı
cigerümden

pervîn:

1. **pervîn:**

Gazel 2118

Mısra: 8

Ülker takım yıldızı, Süreyya.

*// Kamer menziline olup
sevgilinin benlerine
benzetilir. Sevgilinin yüzü ay
olunca benleri de Pervin olur. Yine
aşığın gözyaşları da Pervin'e
benzer. Şair sevgilisinin asuman
olan eşliğini gözyaşı pervinleriyle
süsler.*

Bu ümîd-ile ki mihr-i enverüm
menzil ide
Sîne burcın âteşin eşkümle pervîn
eyledüm

pes:

1. **pes:**

Gazel 2184

Mısra: 6

Yeter, kafi.

Öldür bu ben ‘aşığı irgür
murāduma
Pes niçeye dek ta‘nā bed-ḥvāha
çekem

2. **pes:**

Gazel 2271

Mısra: 4

Şu halde, öyleyse, imdi.

Hem-nişin olsam gelür zaḥmet
benüm yārānuma
Pes neden sükkān-ı küy-ı yāra
‘azāb eyleyem

3. **pes:**

Gazel 2337

Mısra: 12
Yeter, kafi.

Gırmez Muḥibbī sa‘y-ile vaşl-ı
nigār ele
Pes ben anuñ-ıçun aña tül-ı emel
didüm

4. **pes:**

Gazel 2373

Mısra: 2

İmdi, o halde, öyle ise.

İdelüm vaşfuñi heves n’idelüm
Cân virelüm bu yolda pes n’idelim

5. **pes:**

Gazel 2376

Mısra: 12

Şu halde, öyleyse, imdi.

Çün Muḥibbī fiğāna bağladı dil
Ney gibi inlemeyüp pes n’idelüm

pesend:

1. **pesend:**

Gazel 2278

Mısra: 8

Beğenme, seçme, takdir.

İtdi cemal-i ‘arz-ıla ‘uşşāka
merḥamet
Olmaz güzeller içre pesend bu
‘amel didüm

pesend id-:

1. **pesend id-:**

Gazel 2330

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Beğenmek.

Ḥusrev ü Ḥafız ider şî‘r-i
Muḥibbî‘yi pesend
Cāmî taḥsîn ide ger görse bu
nazm-ı ḥaşenüm

peşimân:

1. **peşimânsın:-sın**

Gazel 2284

Mısra: 10

*Pişman, yaptığına üzüлüp
hayıflanana, esef eden.*

Naqd-i cāna büseñi sen evvel ikrār
eyledün
Soñradan döndün neden bilsem
peşimânsın begüm

peşimân ol-:

1. **peşimân ol-:**

Gazel 2025

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Yaptığı bir işin yanlış veya
uygunsuz sonuç verdiğini
anlayarak üzülme.*

Katlüme olmuş peşimân bilmezem
yā Rāb neden
Çok zamān-ıdı ki kanum itmiş
idüm aña ḥill

pest:

1. **pest:**

Gazel 2298

Mısra: 10

Aşağı, alçak.

Gerçi yapıdı tekye-i ‘ışkı ezel
Ferhād u Kays
Pest bünyādın görüp ben daḥı bālā
eyledüm

pest id-:

1. **pest id-:**

Gazel 2217

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Aşağı duruma getirmek,
değerini düşürmek, alçaltmak.*

Gitdi bu gönül gelmeye beñzer
baña daḥı
Ol murğ ayagın bağlayup iden pest
kim.

pevdā evle-:

1. **pevdā eyle-:**

Gazel 2067

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Meydana getirmek.

Fırkat içre gözlerüm yaşını deryā
eyleyem
Garḥa vürüp ‘ālemi tūfānı pevdā
eyleyem

2. **pevdā eyle-:**

Gazel 2290

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Edinmek, elde etmek.

Muḥibbî eyledüm bağ-ı dilümden
bir şecer pevdā
Kelāmum meyvesin andan
bitürdüm ābdār itdüm

3. **pevdā eyle-:**

Gazel 2298

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Meydana getirmek.

Görmege ol 'arızı gül kâmeti servi
yine
Dâğlarla sinede biñ dide peydâ
eyledüm

4. **peydâ eyle-:**

Gazel 2352

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Meydana getirmek.

Sinem üzre dâğ-ıla biñ dide peydâ
eyleyem
Gülşen-i hüsnüni doymca temâşâ
eyleyem

pevdâ id-:

1. **peydâ id-:**

Gazel 2122

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Meydana getirmek.

Dâğlardan sinem üzre dîdeler
peydâ idüp
Gîce gündüz gülşen-i hüsnüni
seyrân eylesem

2. **peydâ id-:**

Gazel 2195

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Meydana getirmek.

Muhibbî fikr-i bîkrümden idüp bir
nev şecer peydâ
Bitürdüm ma'niyi yir yir ki nahl-ı
meyve-dâr oldum

pevdâ kıl-:

1. **peydâ kıl-:**

Gazel 2180

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Ortaya çıkarmak.

Leylî zülfün mihrini dilde kaçan
peydâ kılam
Ser-bürehne kendümi mecnünlayın
rüsivâ kılam

2. **peydâ kıl-:**

Gazel 2357

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Meydana getirmek.

Yaradılmamış-ıdı dağı Ādem
Göñülde 'ışkuñi peydâ kılan kim

pevkân:

1. **pevkân:**

Gazel 2142

Mısra: 4

*Okun ucundaki sivri demir,
temren. || Sevgilinin kirpiği.*

Hañçeri kaşd eylese karşı çıkar
cânım aña
Cânumuñ sermâyesidür dildeki
pevkân benüm

pevkân-ı döst:

1. **pevkân-ı döst:**

Gazel 2208

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin kirpiği.

Yara urdı gerçi kim bu sîneme
pevkân-ı döst
Yara üzre kodum anı yine merhem
bağladum

pevk-i âh:

1. **pevk-i âh:**

Gazel 2045

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Ah (eden) haberci.

Girmesün kimse araya hâlünü yaz
nâmeye
Peyk-i âhuñla Muhibbî ol kad-i
tübâya sal

pevmâne:

1. **pevmânesi:-si**

Gazel 2490

Mısra: 3

Kadeh.

Ehl-i 'ışkuñ kâse-i serden-durur
pevmânesi
Anı evvel ben idüm nüş eyleyüp yâ
hü diyen

2. **pevmânesin:-si, -n**

Gazel 2319

Mısra: 5

Büyük kadeh, şarap bardağı.

Hüblar 'ahd gibi sıyar bu gönül
pevmânesin
Şimdiden girü dağı ben hüblara
inanmayam

3. **pevmânedür:-dür**

Gazel 2294

Mısra: 3

*İçki kadehi, özellikle şarap
kadehi.*

Bezm-i ğamda sāğar-ı çeşmüm
benüm pevmânedür

İçerem hün-ı ciger inler gönül san
nâ benem

4. **peymâne:**

Gazel 2322

Mısra: 6

*İçki kadehi, özellikle şarap
kadehi.*

İrmeden vaşluña cānā korkaram
bād-ı ecel

Suna baña bir kadeh peymâne
bilmen n'eyleyem

5. **peymâneyem:-(y)em**

Gazel 2344

Mısra: 10

*İçki kadehi, özellikle şarap
kadehi.*

İy Muhibbî bezm-i ğamda olalı
bagrum kebâb
Hün-ı dilden döndi yaşum bir tolu
peymâneyem

6. **peymâneyi:-(y)i**

Gazel 2395

Mısra: 3

*İçki kadehi, özellikle şarap
kadehi.*

Sâkiyâ sundum elüm sen dağı sun
peymâneyi
Yâduña nüş itmege ben 'ahd ü
peymân eyledüm

7. **pevmânesin:-sin**

Gazel 2457

Mısra: 10

Şarap.

İy Muhibbî mest olursañ haşre dek
olmaz 'aceb
'İşkuñ içdüñ çün ezel bezminde
sen pevmânesin

8. **peymâneyi:-(y)i**

Gazel 2479

Mısra: 3

*Şarap kadehi. II Sevgilinin
aşıkları sarhoş eden dudağı.*

Ruğların şevkine sırsam n'ola ben
peymâneyi
Devr-i gülde tevbe sınır nite kim
peymânedem

9. **peymânedem:-den**

Gazel 2479

Mısra: 4

*Şarap kadehi. II Sevgilinin
aşıkları sarhoş eden dudağı.*

Ruğların şevkine sırsam n'ola ben
peymâneyi

Devr-i gülde tevbe sınırlı nite kim peymāneden

peymān-kesel:

1. **peymān-kesel:**

Gazel 2025

Mısra: 1

Sözünde durmayan.

Yādlarla cām-ı mey nüş eyler ol peymān-kesel
Gayretinden sāgar-ı çeşmüm pür olur hūn-ı dil

pevveste ol-:

1. **pevveste ol-:**

Gazel 2406

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Ulaşmak, erişmek.

Seyr-i tenhā eyleyen gün yüzü mähumdur benüm
Göklere pevveste olan āh u vāhumdur benüm

pîç pîç ol-:

1. **pîç pîç ol-:**

Gazel 2063

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Büklüm büklüm, kıvrım kıvrım, dolaşık, karmakarışık.

Saňa yitmez mi kim āhuñ duhānı pîç pîç oldu
Niçe bir başda sevdā dil-rübānuñ kākülinden hem

pîç ü táb:

1. **pîç ü táb:**

Gazel 2271

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

İç sıkıntısı, endişe, ızdırap.

Ziynet eyle gül gibi didüm gel ki sünbülün
Didi senünçün buları pîç ü geh táb eyleyem

2. **pîç ü táb:**

Gazel 2302

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

İç sıkıntısı, endişe, ızdırap.

Göreliden berü ben táb-ı rüyuñ Giceler zülf gibi pîç ü tábam

pinhān:

1. **pinhānsın:-sın**

Gazel 2284

Mısra: 12

Saklı, gizli.

Gün yüzüne gāh zülfün geh yaşum olur hicāb
Anuñ için dīdeden her lahza pinhānsın begüm

2. **pinhān:**

Gazel 2419

Mısra: 10

Gizli.

Egerçi katlı ider çeşmi kılar ol 'İsī-dem ihyā
Cefā vü cevri ider zāhir velī luṭf u vefā pinhān

pinhān evle-:

1. **pinhān evle-:**

Gazel 2311

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Saklamak, gizlemek.

Gün gibi çeşremde zāhir oldu çün āşār-ı 'ışık
Dōstlar mümkün midür ben anı pinhān eyleyem

2. **pinhān evle-:**

Gazel 2198

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Saklamak, gizlemek.

Gül gibi sīnemde evvel 'ışkı pinhān eyledüm
Soñra açıl sun diyü yaşumı bārān eyledüm

3. **pinhān evle-:**

Gazel 2299

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Saklamak, gizlemek.

Sırr-ı 'ışkı niçe pinhān eyleyem şimden girü
Olmuşam rüsvā-yı şehri küçe-i bāzār hem

pinhān id-:

1. **pinhān id-:**

Gazel 2234

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Saklamak, gizlemek.

Niçe bir pinhān idüp 'ışkı zāhir itmege

Göz yaşın sīm eyleyüp bu çeşremi de zer kılam

pinhan itm-:

1. **pinhan itm-:**

Gazel 2430

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Saklamak, gizlemek.

Niçe pinhan itmeyem sīnemde 'ışkı gencini
Almışam rüz-ı ezelde anı nakd-i cāna ben

pinhān ol-:

1. **pinhān ol-:**

Gazel 2272

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

Saklanmak, gizlenmek.

Āh göstermez Muhibbī gün yüzün zülf-i şehāb
Mānī' olur ki yaşum içre olur pinhān gözüm

2. **pinhān ol-:**

Gazel 2415

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Saklanmak, gizlenmek.

Perī dirsem n'ola ben saña iy cān Olursın bir nefes içinde pinhān

pîr:

1. **pîr:**

Gazel 2429

Mısra: 3

Yaşlı, ihtiyar kimse.

Civān idüm gam-ı 'ışkı beni pîr itdi gāyetde
Murādum bu-durur Hāḳ' dan kemāl-i pîr olası sen

pîrāhen:

1. **pîrāhenüm:-üm**

Gazel 2330

Mısra: 4

Gömlek.

İy gözüm merdümeleri yaşlar dökersen vaktidür
Tāb-ı dilden sīne tutuşdı yanar pîrāhenüm

2. **pîrāhenüm:-üm**

Gazel 2421

Mısra: 5

İç gömleği, gömlek.

Sinem üzre penbe-i dāğum yiter
pīrahēnüm
Fāriğam t̄ac u kabā vü kākum u
sincābdan

pīrehen:

1. **pīrehen:**

Gazel 2259

Mısra: 2

İç gömleği, gömlek.

Bu dil sīm-āb-veş ditrer kaçan bir
sīm-ten görsem
Baña ölmek muğarrerdür eger çäk
pīrehen görsem

2. **pīrehen:**

Gazel 2382

Mısra: 2

İç gömleği, gömlek.

‘Āşıkam vuşlat deminde çüst ü
çālāk olmışam
Ez-girībān tā be-dāmen pīrehen
çäk olmışam

3. **pīrehen:**

Gazel 2435

Mısra: 4

İç gömleği, gömlek.

Pāyına bir serv-i kaddūn göz yaşın
eyle revān
Gül gibi bir gül-ruhuñ yādına çäk
it pīrehen

4. **pīrehen:**

Gazel 2447

Mısra: 6

İç gömleği, gömlek.

Dilbertüm nāzük bedendür yaraşur
gülden kabā
Pīrehen olsa münāsib ana berg-i
yāsemīn

pīre-zen:

1. **pīre-zen:**

Gazel 2435

Mısra: 10

*İhtiyar kadın, kocakarı. ||
Dünya.*

Zīver-i dünyāya meyl itme
Muğibbī key sakın
Kime kılmışdır vefā saña kıla bu
pīre-zen

pīr-i meyhāne:

1. **pīr-i meyhāne:**

Gazel 2235

Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Meyhaneci.

Pīr-i meyhāne döşer çünki bisāt-ı
keremi
Baña yitmez mi ki ben hāne-i
evkāfa gelem

pīr-i muğān:

1. **pīr-i muğān:**

Gazel 2233

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Meyhaneci.

Bir kadeh mey ile anı şāf ide pīr-i
muğān
Āh-ıla dil āyinesin her kaçan jeng
eylesem

pīşe:

1. **pīşelerin:-ler, -i, -n**

Gazel 2422

Mısra: 1

*Boyu bir karışla bir karış iki
parmak arasında olan, kamıştan
yapılma, yedi veya dokuz delikli
nefesli saz, bir nevi kaval.*

Aldı dildār eline çün yine kim
pīşelerin
Uşadur seng-i cefā-y-ıla gönül
şişelerin

2. **pīşelerin:-ler, -i, -n**

Gazel 2422

Mısra: 10

*Boyu bir karışla bir karış iki
parmak arasında olan, kamıştan
yapılma, yedi veya dokuz delikli
nefesli saz, bir nevi kaval.*

Bu Muğibbī olalı küy-ı ħarābātuñ
eri
Tutdı başdan yine āvāralığı
pīşelerin

pīşkes çek-:

1. **pīşkes çek-:**

Gazel 2185

Mısra: 3

Kelime Tipi: -
*Bir şeyi pek dürüst olmayan
bir şekilde başkasına sunmak.*

Sen Süleymān’a eger pīşkes çekem
pāy-ı cerād
Mūrum eyle kabūl tuħfe
ħākīrūmdür benüm

pivāde:

1. **piyāde:**

Gazel 2061

Mısra: 6

Yaya savaşan asker.

Ol şehsüvār nāz-ıla esbe süvār ola
Atı önince olmayan anuñ piyāde
kim

pōta:

1. **pōtasında:-sı, -n, -da**

Gazel 2338

Mısra: 10

*İçinde maden eritilen, ateş
tuğlası toprağı, grafit, porselen,
platin gibi ısıya dayanıklı
maddelerden yapılmış kap.*

Āteş-i ‘ışkı ezelden eyledüm ben
ihtiyār
Gül ü ğışdan şāf olup ğam
pōtasında kāl olam

pül:

1. **puldan:-dan**

Gazel 2495

Mısra: 6

Para, pul, akçe.

Varuñ ħarc ideğör yolına
cānānelerüñ
Ele girmezse daħı akça vü puldan
çıkasin

2. **pül:**

Gazel 2015

Mısra: 8

Köprü.

Gönülümün Bağdād’ına gel
gözümün yaşına bak
Köprüdür geçmege kaşum sanma
anı pül degül

3. **pül:**

Gazel 2222

Mısra: 11

Küçük ve ince tabakacıklar.

Cismüm üzre pül görünürse n’ola
ebrūlaruñ
Akıdup gözlerümün yaşını Ceyhün
çekerem

pul ol-:

1. **pul ol-:**

Gazel 2144

Mısra: 8

Kelime Tipi: -
*Küçük ve ince tabakalar
halinde olmak.*

Gönlüme nakş eyleyelden mihrüni
zâr eyledüm
Dâğlar pul sînem oldu tahta-i
nerdüm benüm

pul pul ol-:

1. pul pul ol-:

Gazel 2036

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Küçük ve ince tabakalar

halinde olmak.

‘Işk-ıla bu sîneme şol deñlü
yakdum dâğlar
Dâğ-ıla kaplana döndüm cismüm
oldı pul pul

pülâd:

1. pülâd:

Gazel 2387

Mısra: 8

Çelik. || Çelik gibi sert.

Âteş-i ‘ışk-ıla dilden her kaçan âh
eylesem
Mañv ola seng irse âhen ile pülâd
hem

pür:

1. pür:

Gazel 2237

Mısra: 4

Dolu.

Beni sanmañ şî’rde büriyâ-bâf
İdüp pür nakş anı zer-baft-düz

2. pür:

Gazel 2000

Mısra: 3

Çok, dolu, pek çok.

Dâmen-i şahrâ pür oldu eşk-i
çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lâle ile gül
degül

3. pür:

Gazel 2000

Mısra: 3

Çok, dolu, pek çok.

Dâmen-i şahrâ pür oldu eşk-i
çeşmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lâle ile gül
degül

4. pür:

Gazel 2287

Mısra: 1

Çok, dolu, pek çok.

Didüm ‘ışkuña düşdüm pür
niyâzam
Didi başdan başa ben dañı nâzam

5. pür:

Gazel 2293

Mısra: 8

Çok, pek çok.

Jeng-i ğam dutdı gönül âyinesin
Şaykal-ı meyle pür cilâ olalım

6. pür:

Gazel 2330

Mısra: 2

Bütün.

Ruğlaruñsuz iy güneş yüzlü bu
çeşm-i rüşenüm
Oldı mænend-i şafak pür kenâr-ı
dâmenüm

7. pür:

Gazel 2279

Mısra: 10

Bir yerde sayıca çok, dolu.

Muhibbî bahra ğavvâş ol bulasın
dürr-i yektâ
Egerçi pür haţar dirler direm
deryâdan el çekmem

8. pür:

Gazel 2212

Mısra: 2

Dolu.

Gözümü tâ seher bî-hvâb kıldım
Görür mi hvâb ol pür âb kıldım

9. pür:

Gazel 2346

Mısra: 6

Çok fazla, dolu.

Bâr-ı ğamdan dâla döndi kâmetüm
oldı dü-tâ
Lîk feryâd itmege ol pür cefâdan
korkaram

10. pürdür:-dür

Gazel 2402

Mısra: 8

Çok fazla, dolu.

İçdügi hün-ı cigerdür ‘âşkuñ mey
yirine
Döştlar zehr-ile pürdür yimeñüz
aşum benüm

11. pürdür:-dür

Gazel 2462

Mısra: 10

Çok fazla, dolu.

Muhibbî ğarc kıl göz yaşlaruñı
Gözünüñ kâsesi pürdür direnden

12. pür:

Gazel 2429

Mısra: 2

Çok, dolu, fazla, epey.

Bugün çün rîsmân kâkül saçı
zencîr olasın sen
Neden divâneler ğağkında pür
tağsîr olasın sen

13. pür:

Gazel 2262

Mısra: 6

Dolu.

Oldı bu ğaddüm ğam-ı zülfün gibi
Zülfünüñ gördükçe pür ğam-dîde’em

pür cefâ:

1. pür cefâ:

Gazel 2460

Mısra: 16

Kelime Tipi: -

Dertli.

Niçe meh-pâreler sevdi Muhibbî
Senün tek görmedüm bir pür cefâ
ben

pür dâğ:

1. pür dâğ:

Gazel 2063

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Yaralı.

Niçe bir bu çemende lâle-veş pür
dâğ ola sînem
Ferâgat eyledüm geçdüm şabâ gibi
gülinden hem

pür evle-:

1. pür evle-:

Gazel 2242

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Doldurmak.

İtdün gülün seyrânını pür eyledün
dâmanuñı
Bu şevkdendür itdügi gül çäk-i
câme iy şanem

pür hün ol-:

1. pür hün ol-:

Gazel 2059

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Kanla dolmak, kan dolu olmak.

Geh olur gonca-veş bāğ u bahār içinde dem-beste
Geh olur lāle-veş pür hūn giribān –
çākdür gönülüm

pür iztirāb ol-:

1. **pür iztirāb ol-:**

Gazel 2149

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Sıkıntı ve eziyet içinde olmak.

Kaçan 'ışkıyla āh itse Muhibbī
bīd-veş dītrer
'Aceb hālüm n'olur āhır katı pür
iztirāb oldum

pür ol-:

1. **pür ol-:**

Gazel 2401

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Dolmak.

Oldılar sevdālar-ıla pür çü dimāğ
Def'-içün cūybāra 'azm idelüm

pür olur:

1. **pür olur:--ur, -**

Gazel 2025

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Dolmak.

Yādlarla cām-ı mey nūş eyler ol
peymān-kesel
Gayretinden sāğar-ı çeşmüm pür
olur hūn-ı dil

pür-cefā:

1. **pür-cefāya:--(y)a, -**

Gazel 2046

Mısra: 9

Cefası çok.

Pür-cefāya niye virürdün Muhibbī
dil didüm
Didi pendüm tutmayup benden
cüdā oldı gönül

2. **pür-cefā:**

Gazel 2100

Mısra: 2

Cefa dolu, çok eziyet eden,

üzen.

Yine 'ālemde bī-vefā sevdüm
Cevri çok ya'nī pür-cefā sevdüm

3. **pür-cefā:**

Gazel 2460

Mısra: 2

Cefa dolu, çok eziyet eden,
üzen.

Nigārā görmedüm senden vefā ben
Anuñçün saña direm pür-cefā ben

4. **pür-cefā:**

Gazel 2128

Mısra: 1

Cefa dolu, çok eziyet eden,
üzen.

N'eyleyem āh pür-cefā sevdüm
Tālī'ümdür ki bī-vefā sevdüm

5. **pür-cefādur:-dur**

Gazel 2196

Mısra: 2

Cefa dolu.

Gitdi elden cān u dil bir bī-vefādur
sevdüğüm
Cevri bī-had mihrı yok bir pür-
cefādur sevdüğüm

6. **pür-cefāmuz:-muz**

Gazel 2315

Mısra: 6

Cefa dolu.

Ārzü-yı vaşl umar gönül 'aceb
dīvānedür
Kim vefā resmin bilür bir pür-
cefāmuz var bizüm

pür-fitne:

1. **pür-fitne:**

Gazel 2317

Mısra: 15

Fitne dolu.

Saçı dārum kaşı yayum gözi pür-
fitne bīmārum
Ölürsem boynuña kanum meded
hey nā-müselmānum

pür-ğam:

1. **pür-ğam:**

Gazel 2034

Mısra: 4

Çok dertli.

Her kime bu dīl ğamın diyüp
hikāyet eyleyem
Anı dağı görürem benüm gibi pür-
ğam gönül

2. **pür-ğam:**

Gazel 2317

Mısra: 18

Çok dertli.

Kapuñda çünki meddāham seni
medh iderem her dem
Yürek pür-ğam gözüm pür-nem
Muhibbī yem hoş elhānum

pür-gerd:

1. **pür-gerdüm:-üm**

Gazel 2144

Mısra: 10

Tozlu. II. Sıkıntı, eziyet dolu.

Bulmuş-iken cām-ı la'lüñden
Muhibbī bir şafā
Aldı hattuñdan gider bu tab'ı pür-
gerdüm benüm

pür-hevā:

1. **pür-hevāyam:-(y)am**

Gazel 2461

Mısra: 6

Kendinden geçmiş. II Mest.

Şan'atüm kesbüm benüm 'ışk-ıla
cānum bādedür
Anün-içün pür-hevāyam kār u bārı
sevmezin

pür-hün:

1. **pür-hün:**

Gazel 2011

Mısra: 5

Kanlı, kan dolu, kan içinde.

Gonca gibi bagrı pür-hün hār
elinden bülbülün
Salmur bād-ı şabā-y-ıla güler
oynar gül

2. **pür-hün:**

Gazel 2435

Mısra: 5

Kanlı, kan dolu.

Sine çāk ü dīde pür-hün sīnemün
üstinde dāğ
'İşk-ı şāhī devletinde eksügüm ne
lāleden

pür-nāliš:

1. **pür-nālišüm:-üm**

Gazel 2125

Mısra: 10

Feryat dolu.

Yār küyında Muhibbī işidüp nālem
dimiş
Bülbül-i pür-nālišüm güyā nevā-
sāzum benüm

pür-nāz:

1. **pür-nâzum:-um**
Gazel 2125
Mısra: 2
Çok nazlı.

Kandasın iy cevri çok yâr-ı cefâ-
sâzum benüm
Şîve vü nâzı ko hey pür-şîve pür-
nâzum benüm

pür-nem:

1. **pür-nem:**
Gazel 2317
Mısra: 18
Nemli, yaş dolu.

Kapuñda çünkü meddâham seni
medh iderem her dem
Yürek pür-ğam gözüm pür-nem
Muhibbî' yem hoş elhânum

pür-sevk:

1. **pür-şevkdür:-dür**
Gazel 2391
Mısra: 3
Neşe dolu, mutlu, hevesli.

İnâyet yüzini gördüm diyü pür-
şevkdür gönlüm
Vişâlûñ fikrile şeb-tâ-seher
idrâkdür gönlüm

püte:

1. **pütesinde:-si, -n, -de**
Gazel 2283
Mısra: 5
*İçinde maden eritilen kap
anlamındaki pota kelimesinin eski
metinlerde rastlanan asıl şekli.*

Dilâ zer gibi yan ğam pütesinde
Olasın şâf sende kalmaya hâam

2. **pütesinde:-si, -n, -de**
Gazel 2309
Mısra: 10
*"İçinde mâden eritilen kap"
anlamındaki pota kelimesinin eski
metinlerde rastlanan asıl şekli.*

Şâf kalb olmak dilerseñ nâr-ı 'ışka
yan göñül
Ğıll ü ğışdan kurtulup ğam
pütesinde kâl olam

püte-i hicr:

1. **püte-i hicr:**
Gazel 2124
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Ayrılık madenin eritildiği
kap.*

İy Muhibbî ğıll u ğışdan niçesi kâl
olmayam
Püte-i hicr içre ben zer gibi nârı
görmişem

2. **püte-i hicr:**
Gazel 2382
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Ayrılık kabı.

Tâ ki yakdum püte-i hicre Muhibbî
cân u dil
Ğıll ü ğışdan zer gibi kâl olmuşam
pâk olmuşam

püte-i 'ışk:

1. **püte-i 'ışk:**
Gazel 2102
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Aşk madenin yapıldığı kap.

Püte-i 'ışk içre yakdum nâr-ı 'ışka
cân u dil
Ğıll u ğışdan küllî cismüm zer gibi
kâl eyledüm

2. **püte-i 'ışk:**
Gazel 2162
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Aşk madenin kabı.

Girelden püte-i 'ışka ben oldum
zer gibi hâliš
Beni pâk itdi 'ışkuñ ğıll u ğışdân iy
ruġı alum

R

râ:

1. **râ:**
Gazel 2098
Mısra: 1
*Arap alfabesinin onuncu (□)
harfi.*

Egri olmaz kaşlaruña döstüm kec
râ disem
Togru olur sözlerüm kıddüñe ger
bâlâ disem

2. **râ:**
Gazel 2418
Mısra: 3
*Arapçada "ra" harfi.II.
Sevgilinin kaşı.*

Hüb teşbîh eylemiş cânâ hilâle râ
kaşuñ
Hâddüñe zîbâ dimiş şems-i
dirağşândur diyen

3. **râ'lar:-lar**
Gazel 2372
Mısra: 8
Fikir, görüş, düşünce, ray.

Re'y idersin zâhidâ maġbûb u
meyden geç diyü
Togrusu hoş gelmemişdür baña bu
râ'lar benüm

râ evle:-

1. **râ eyle:-**
Gazel 2297
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Yol eylemek, tek çıkar yol
olarak görmek.*

İy Muhibbî 'ışkuñ çün derd ü
miġnet hâşılı
Anuñ için ölmeği bu yolda ben râ
eyledüm

rab:

1. **râb:**
Gazel 2025
Mısra: 7
Allah.

Katlüme olmuş peşimân bilmezem
yâ Râb neden
Çok zamân-ıdı ki kanum itmiş
idüm aña ħıll

2. **rab:**
Gazel 2043
Mısra: 7
Allah.

Bilmezem yâ Rab togar mı hiç
sa'âdet kevkebi
Görmezem gün yüzini yârûñ geçer
çün ay u yıl

3. **rab:**
Gazel 2056
Mısra: 5
*Bütün mahlukatı yetiştiren,
kayıran, besleyen, terbiye eden
Cenâbıhak, Allah, Tanrı.*

Meclis-i cânâñede yâ Rab olur mı
kim 'aceb
Ehl-i 'ışk añılduğınca ben de anda
yâd olam

4. **rab:**
Gazel 2162
Mısra: 2
*Bütün mahlukatı yetiştiren,
kayıran, besleyen, terbiye eden
Cenâbıhak, Allah, Tanrı.*

Yine ben bülbülinden ‘ār ider ol
gülüm balum
N’ olısar bilmezem yā Rab anuñla
uşbu aḥvālum

rabbenā:

1. **rabbenā:**
Gazel 2255
Mısra: 1
Ey Allah, Allah'ım.

Bilmezem ki n’ olısar yā Rabbenā
ḥālüm benüm
Āh derdā vü dirīgā n’ ola aḥvālüm
benüm

rāğ:

1. **rāğından:-i, -n, -dan**
Gazel 2127
Mısra: 3
*Dağ eteği. || Çayırılık,
çimenlik, güllük gülistanlık bahçe.*

Cihānuñ bāğ u rāğından ferāğat
eyledüm düpdüz
Velī sen serv-i ra’ nāya dil ü
cāndan esīr oldum

rağbet:

1. **rağbetüm:--üm, -**
Gazel 2057
Mısra: 6
*İstek, arzu, alaka, meyil,
teveccüh.*

Sürdiyse ben fütādeyi küyından ol
niğār
Vardukça aña daḥı beter ola
rağbetüm

2. **rağbetüm:-üm**
Gazel 2169
Mısra: 12
İtibar, kabul, hüsnükabul.

Yāri gördüm yine karşımda rağibe
oş didi
İtçe bildüm yog-ımsı yanında
benüm rağbetüm

3. **rağbetüm:-üm**
Gazel 2329
Mısra: 12
*İstek, arzu, alaka, meyil,
teveccüh.*

Sen güneş ruhsārı görmekdür ciḥān
içre müdām
Zerre deñlü yok-durur dünyā-yı
düna rağbetüm

rağbet bul-:

1. **rağbet bul-:**
Gazel 2014
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Değer, kıymet, ilgi, görmek.

Bu kadar rağbet mi bulurdı eger
Ger zamāni olmasa bir ay gül

rağbet it-:

1. **rağbet it-:**
Gazel 2469
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
*İsteyip alaka göstermek,
itibar etmek, meyletmek, teveccüh
etmek.*

Ḥāk-i rāh-ı ‘ışk Muḥibbī başa
devlet təcīdur
Rağbet itmezsem ‘aceb mi efser-i
Dārā’ya ben

rāh:

1. **rāhuñ:-uñ**
Gazel 2416
Mısra: 5
*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir.*

Ka’be’ye varmaz o kim çekmeye
rāhuñ zahmetin
‘İyd-i vaşla iremez cān-ıla kurbān
olmayan

2. **rāhum:-um**
Gazel 2079
Mısra: 8
Yol.

Muḥammed ḥürmetine yā İlahī
Ṭarīk-i müstākīmden ırma rāhum

3. **rāhum:-um**
Gazel 2080
Mısra: 8
Yol.

Komazam tā ölince ‘ışkı elden
Bi-ḥamdi’ llāh kim oldur togrı
rāhum

4. **rāhum:-um**
Gazel 2090
Mısra: 10
Yol.

Geydi iḥrāmı Muḥibbī gitdi Ka’be
küyuña
Kıblegāhımsın saña togrıldı bu
rāhum benüm

5. **rāhum:-um**
Gazel 2134

Mısra: 8
Yol.

Küyuñe varduguma dün gice āh
Kanlu yaşumla bellüdür rāhum

6. **rāhı:-ı**
Gazel 2188
Mısra: 1
Yol.

Cānān güzer eylediği rāhı
beklerem
Ola ki gele diyüben ol şāhı
beklerem

7. **rāhı:-ı**
Gazel 2358
Mısra: 4
Yol.

İki yirden kuşanalum yine ğayret
kuşağın
Bulaşup toz-ıla topraga bu rāhı
çekelüm

8. **rāhına:-ı, -n, -a**
Gazel 2365
Mısra: 3
*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

‘İşk rāhına girüp düşdüüm belā
şahrāsına
Vādi-i miḥnetde Mecnūn’ dur
ayakdaşum benüm

rāhat:

1. **rāhat:**
Gazel 2332
Mısra: 13
*İç huzuru, gönül ferahlığı.
rahat. huzur.*

Eyledükçe bu Muḥibbī’ye cefā
rāhat gelür
Anuñ-içün kim belāya cāni mu’ tād
eyledüm

2. **rāhat:**
Gazel 2137
Mısra: 6
*Üzüntüsüz ve sıkıntısız olma
durumu, huzur.*

Ne kadar yagdursa dildār cefā
taşlarını
Baña miḥnet sanur ol ben anı rāhat
gördüm

3. **rāhat:**
Gazel 2244
Mısra: 4

Üzüntüsüz ve sıkıntısız olma durumu, huzur.

Ğamzeñ okın gönder sen iy kaşı kemān
Rāhat bula sīnede olan cerāhatüm

4. **rāhatüm:-üm**

Gazel 2320

Mısra: 10

Üzüntüsüz ve sıkıntısız olma durumu, huzur.

Urmayaldan sīne-i mecrūhuma
ğamz oklarını
Kalmadı bu tende şıhhat gitdi
cümle rāhatüm

5. **rāhat:**

Gazel 2366

Mısra: 9

Üzüntüsüz ve sıkıntısız olma durumu, huzu.

Derdi devā vü mihneti rāhat
Muhibbī'ye
Andan berü ki ol sanemün
derdnākiyem

6. **rāhat:**

Gazel 2389

Mısra: 6

Üzüntüsüz ve sıkıntısız olma durumu, huzur.

Görmezem uyhu yüzün hāli hayāli
gelicek
Niçe rāhat olayım hāne toludur
megesüm

rāhat gele:

1. **rāhat gele:**

Gazel 2217

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Bir iş yapmakta olana söylenen, "Yaptığın işte bir zorluğa uğrama, işin rast gitsin" anlamında iyi dilek sözü.

Rāhat gele tīgına saykal ola kanuñ
İy dil naazar it tīgına bak gürz-i dest
kim

rāhat it-:

1. **rāhat it-:**

Gazel 2039

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

İçinde bulunduğu durum kendisine sıkıntı vermemek, o durumdan memnun olmak, rahatlık duymak.

Gerçi kim sāgar u mül uşbu dili
rāhat ider
La'l-i nābuñsuz anı hīç ele almalı
degül

rāhāt-ı cān:

1. **rāhāt-ı cān:**

Gazel 2055

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

Gönül rahatlığı.

Cefā cevruñi gönder kabül ider
didüm cānā
Baña ol rāhāt-ı cāndur cefa hergiz
dimem çekdüm

rāhda kal-:

1. **rāhda kal-:**

Gazel 2167

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Gittiği yolda ilerleyememek, gideceği yere varamamak veya geç kalmak.

Hevā-yı nefşüme uydum elüm
irışmedi yāra
Uzak menzil zavāde yok dirīga
rāhda kaldum

rāh-ı 'ışk:

1. **rāh-ı 'ışk:**

Gazel 2296

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Aşkın yolu.

Küyuña vardukça itsen ger baña
cevr ü sitem
Rāh-ı 'ışkuñda dañı ben cüst ü
çālāk olam

2. **rāh-ı 'ışk:**

Gazel 2314

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Aşkın yolu.

Şād günāh itdüm ki tā katl ide tīg-ı
kīn beni
Rāh-ı 'ışk içre fenāma dōstlar fenn
eyledüm

3. **rāh-ı 'ışk:**

Gazel 2342

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Aşkın yolu.

Gül ruñuñ şevkine ister ki gönül
zāruñ olam

Tā ölince rāh-ı 'ışk içre hevādāruñ
olam

4. **rāh-ı 'ışk:**

Gazel 2419

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Aşk yolu.

Sorarsañ rāh-ı 'ışkuñda Muhibbī
kimdür iy meh-rü
Haķır ü dermend ü bī-kes ü
hicrūñle sergerdān

5. **rāh-ı 'ışk:**

Gazel 2495

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Aşk yolu.

Rāh-ı 'ışkuñda görüp 'aşkı yoldan
çıkasın
Bir bu kim kana girüp bir bu
kuldān çıkasın

rāh-ı küy:

1. **rāh-ı küy:**

Gazel 2056

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Sevgilinin memleketinin yolu.

İy Muhibbī iledür küyına ol vaķtın
şabā
Rāh-ı küyında ğubār olup meger
berbād olam

2. **rāh-ı küy:**

Gazel 2148

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Sevgilinin memleketinin yolu.

Toprak oldum rāh-ı küyında sakın
iy seyl-i eşk
İledüp bir yaña maħrūm eyleme
gerdüm benüm

3. **rāh-ı küy:**

Gazel 2385

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Sevgilinin memleketinin yolu.

Muhibbī ger şehīd-i 'ışk olasın
rāh-ı küyında
Bitüre hūn-ı dil lāle ola çendān
'alāmet hem

rāh-ı mahabbet:

1. **rāh-ı mahabbet:**

Gazel 2061

Mısra: 8

Kelime Tipi: -
Sevgi, aşk yolu.

İy şeyh-i şehri itme melâmet gel
'aşıkça
Râh-ı maḥabbet içre di olmaz
fütâde kim

râhı yañıl-:

1. **râhı yañıl-:**
Gazel 2265
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Yanlış yola sapmak, gideceği
yolu bilememek.*

Râhı eger yañılam 'ayb eyleme iy
hem-nişin
Yâd-ı pâ-bûsı ile mecnûn olup bî-
reh varam

2. **râhı yañıl-:**
Gazel 2265
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Yanlış yola sapmak, gideceği
yolu bilememek.*

Râhı eger yañılam 'ayb eyleme iy
hem-nişin
Yâd-ı pâ-bûsı ile mecnûn olup bî-
reh varam

rahîm-i derdmendân ol-:

1. **rahîm-i derdmendân ol-:**
Gazel 2050
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Dertli, üzüntülü insanlara
merhamet etmek.*

Görüp alçakların hâlin elin tut
kaldur ayakdan
Hudâ'dan şefkat isterseñ rahîm-i
derdmendân ol

rahm:

1. **rahm:-ı**
Gazel 2168
Mısra: 3
Merhamet, acıma.

Añladum cevr ü cefâdan baña
rahmı olmaya
Öldürüp âhîr velî câna kıyasın
bilmedüm

2. **rahm:**
Gazel 2424
Mısra: 9
Çok merhametli kimse.

Hâlûme rahm idiserdür yüregi
âhen-ise
İy Muḥibbî okıyan defter ü
dîvânundan

rahm eyle-:

1. **rahm eyle-:**
Gazel 2026
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Merhamet etmek, acımak,
esirgemek.*

Zulm elinden kapusına ol güzeller
şâhınun
Ola kim rahm eyleye bir kez dañı
var dâda gel

2. **rahm eyle-:**
Gazel 2105
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Merhamet etmek, acımak.

Cür'añı sun bu Muḥibbî'ye
düşürme hâke
Teşne-dildür aña rahm eyle benüm
sulṭânun

3. **rahm eyle-:**
Gazel 2129
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Merhamet etmek , acımak.

Didügümce baña rahm eyle gel iy
âfet-i cân
Hañçer-i cevr-ile san yüregümi
yara didüm

4. **rahm eyle-:**
Gazel 2187
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Merhamet etmek, acımak.

Didi dilber iy Muḥibbî yime ğam
rahm eyleyem
Didüm aña gel yemîn eyle ki bâver
eyleyem

rahm id-:

1. **rahm id-:**
Gazel 2100
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Acımak, merhamet göstermek.

Rahm ide diyü eyledüm ümmîd
Bilmedüm eyleyüp ḥatâ sevdim

2. **rahm id-:**
Gazel 2107
Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Acımak, merhamet göstermek.

Müstedâm olsun gözümüñ yaşı
egler gönümi
Hâlûme rahm idüp ağlar dîde-i
giryân benüm

3. **rahm id-:**
Gazel 2188
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Merhamet etmek, acımak.

İy döst cefâ itme Muḥibbî'ye kıl
vefâ
Cevrüñi çeker rahm idesin ğâhî
beklerem

4. **rahm id-:**
Gazel 2308
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Merhamet etmek, acımak.

Göreym yaşı çok olsun bir demi
eksilmesün
Hâlûme rahm idüp ağlar dîde-i
giryân benüm

5. **rahm id-:**
Gazel 2407
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Merhamet etmek, acımak.

Âh derdâ kim dükemz âh u
feryâdum benüm
Hâlûme bir rahm ider 'âlemde
bulmadum benüm

rahm it-:

1. **rahm it-:**
Gazel 2012
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Merhamet etmek , acımak.

İy nâle şeb-i ğamda baña hem-
nefes ol gel
İy dîde benüm hâlûme rahm it
Aras ol gel

2. **rahm it-:**
Gazel 2022
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Merhamet etmek, acımak.

Cevrûñ-ile gel beni öldürme
hadden geçti âh
İsteyeyin luṭfuñ-ıla rahm idüp
yaşımı sil

3. **rahm it-:**

Gazel 2105

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Merhamet etmek, acımak.

Gördi küyında gözüm yaşını rahm
itdi o dem
Gül-i handân gibi açıldı birez
cânânım

rahm kıl-:

1. **rahm kıl-:**

Gazel 2213

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Merhamet etmek.

Elüm dut rahm kıl iy dil tabîbi
Be-gâyet hastayam gâyet zebünüm

rahmet:

1. **rahmet:**

Gazel 2016

Mısra: 8

*Allah'ın yaratıklarına olan
merhameti, acıma ve esirgemesi.*

Sinemün şandūkasına ursa ger
ğamz okların
Cânuma rahmet gelür derdüme
sanmañ em degül

2. **rahmet:**

Gazel 2163

Mısra: 2

*Allah'ın yaratıklarına olan
merhameti, acıma ve esirgemesi.*

Mukırram cürm ü 'isyâna egerçi
kim günâhkâram
Mürüvvet kânısın senden ve lîkin
rahmet umaram

3. **rahmeti:-i**

Gazel 2177

Mısra: 3

*Allah'ın yaratıklarına olan
merhameti, acıma ve esirgemesi.*

Oluban cürme mukır senden
umaruz rahmeti
Yüzi suyına ki var nâm-ı şerîfnde
dü mîm

4. **rahmetün:-iñ**

Gazel 2178

Mısra: 7

*Allah'ın yaratıklarına olan
merhameti, acıma ve esirgemesi.*

Gerçi kim qahrûñ kavîdür
rahmetün gâlib aña

Bir bölük üftâde budur içümüzde
söz bizüm

5. **rahmet:**

Gazel 2190

Mısra: 8

*Allah'ın yaratıklarına olan
merhameti, acıma ve esirgemesi.*

Çünkü ten zindân-ı cândur sensüz
iy ârâm-ı cân
Gel uzat rahmet elin âzâd kıl
zindânüñam

rahmet evle-:

1. **rahmet eyle-:**

Gazel 2262

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Merhamet etmek, acımak.

Rahmet eyle bu dil-i ğam- dîdeme
Niçe dürlü dürlü ğam-dîde'em

rahmeten-lil'âlemîn:

1. **rahmeten-lil'âlemîn:**

Gazel 2410

Mısra: 4

*"Alemlere rahmet" manasında
peygamber efendimizin mübarek
isimlerinden.*

Nür umarsa n'ola senden rüz u şeb
şems ü kamer
Hem habîb-i Hâk'sın u hem
rahmeten-lil'âlemîn

rahş:

1. **rahşin:-ı, -n**

Gazel 2159

Mısra: 10

*Gösterişli, yürük at. Zaloğlu
Rüstem'in atına da Rahş denir.*

Çün Muhibbî bir saçı leylî-veşüñ
mecnûniyam
Her yaña dîvânelik rahşın sürtüp
hîz eyleyem

2. **rahş:**

Gazel 2224

Mısra: 3

Gösterişli, güzel at.

Kanı ol gün ki keremden süresin
rahş üstüme
Urasın bu derdmende sen leked-
küb-ı sitem

raht:

1. **raht:**

Gazel 2107

Mısra: 10

*Her türlü ev eşyası, elbise ve
süs malzemesi.*

Şi'r-i pür-süzumla tutuşdı Muhibbî
cân u dil
Raht u bahtum oda yakdı defter ü
dîvân benüm

râhu düş-:

1. **râhu düş-:**

Gazel 2153

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Giderken uğramak, rastgele
önünden geçmek.*

Görmezem h'âb yüzün iki gözüm
yol gözedür
Diye her bâr görelüm düşer-ise
râhum

rakam:

1. **rakam:**

Gazel 2334

Mısra: 4

Yazı yazma.

Hicr ü cefâ cevri ü sitem miñnet ü
ğam derd ü elem
Yazdı çün alnuma rakam n'idem
n'idem âh ne-y-idem

rakam kıl-:

1. **rakam kıl-:**

Gazel 2206

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Yazı yazmak.

İsterem ki eyleyem bu
üstühvânımdan kalem
Şafha-i ruhsâruma derd-i dilüm
kılam rakam

2. **rakam kıl-:**

Gazel 2224

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Yazı yazmak.

Eyleyem cevri ü cefâña
üstühvânımdan kalem
Tâ kılam şerh-i ğamuñı levh-i hâk
üzre rakam

3. **rakam kıl-:**

Gazel 2224

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Yazı yazmak.

Eyleyem cevri ü cefâna
üstühvânundan kalem
Tâ kılam şerh-i gamuñı levh-i hâk
üzre rakam

rakûb:

1. **rakûbe:-e**

Gazel 2169

Mısra: 11

Şiirde sevgiliyi aşık kadar
sevmediği halde ona yani sevgiliye
sözünü geçiren ve onu aşıktan
soğutmaya çalışan kimse.

Yârı gördüm yine karşımda rakûbe
oş didi
İtçe bildüm yog-ımsı yanında
benüm rağbetüm

2. **rakûbün:-iñ**

Gazel 2275

Mısra: 5

Klasik şiirde sevgiliyi aşıktan
uzaklaştırmaya çalışan, sevgili ile
aşığın kavuşmasına engel olan
kimse, şey, rakip.

Nişânın sormañuz benden rakûbün
Dilegüm bu ki Hâk' dan ola ol güm

3. **rakûb:**

Gazel 2029

Mısra: 7

Divan şiirinde aşık ile yarışan
ve ona ortak olan kişidir. Rakip
aşığın nazarında kötü olan kişidir.
Aşığa sevgili kadar eziyet eder.

Gördi lutfuñı baña yandı rakûb
Görse mürvet âteşe yanar bahîl

4. **rakûb:**

Gazel 2003

Mısra: 3

Klasik şiirde sevgiliyi aşıktan
uzaklaştırmaya çalışan, sevgili ile
aşığın kavuşmasına engel olan
kimse.

Hışm idersin 'aşıkâ dâyim katuñda
hoş rakûb
Hâlümü bed añladur bir rû-siyâh
eksük degül

5. **rakûb:**

Gazel 2052

Mısra: 7

Rakip. Herhangi bir işte
birbirinden üstün olmaya
çalışanlardan her biri. Divan
şiirinde aşık-maşuk ikilisi arasında
aşık ile yarışan ve ona ortak olan
kişidir. Rakip, aşığın nazarında
kötü olan kişidir. Aşığa sevgili
kadar eziyet eder.

Küy-ı yâra vardugumca gizlenür
mühmel rakûb
Nite kim şir irdüğünde nâ-bedîd
olur şağal

6. **rakûbün:-iñ**

Gazel 2250

Mısra: 5

Rakip. Herhangi bir işte
birbirinden üstün olmaya
çalışanlardan her biri. Divan
şiirinde aşık-maşuk ikilisi arasında
aşık ile yarışan ve ona ortak olan
kişidir. Rakip, aşığın nazarında
kötü olan kişidir. Aşığa sevgili
kadar eziyet eder.

Nişânın sormañıñ benden rakûbün
Nişanı kalmaya hergiz ola güm

7. **rakûbün:-iñ**

Gazel 2326

Mısra: 8

Rakip. Herhangi bir işte
birbirinden üstün olmaya
çalışanlardan her biri. Divan
şiirinde aşık-maşuk ikilisi arasında
aşık ile yarışan ve ona ortak olan
kişidir. Rakip, aşığın nazarında
kötü olan kişidir. Aşığa sevgili
kadar eziyet eder.

Gülmedüm 'âlem içinde derd ü
ğamdur çekdügüm
Fitnesinden it rakûbün zâr u bîmâr
iñlerem

8. **rakûbe:-e**

Gazel 2330

Mısra: 12

Rakip. Herhangi bir işte
birbirinden üstün olmaya
çalışanlardan her biri. Divan
şiirinde aşık-maşuk ikilisi arasında
aşık ile yarışan ve ona ortak olan
kişidir. Rakip, aşığın nazarında
kötü olan kişidir. Aşığa sevgili
kadar eziyet eder.

N'eyleyem bir çâre bu bî-çâre
bulmaz vaşlına
Dem-be-dem aña taqarrübde
rakûbe düşmenüm

9. **rakûbi:-i**

Gazel 2406

Mısra: 5

Rakip. Herhangi bir işte
birbirinden üstün olmaya
çalışanlardan her biri. Divan
şiirinde aşık-maşuk ikilisi arasında
aşık ile yarışan ve ona ortak olan
kişidir. Rakip, aşığın nazarında
kötü olan kişidir. Aşığa sevgili
kadar eziyet eder.

Yakmaga bî-dîn rakûbi her gice iy
mehlikâ
Atılan yir yir felekden tîr-i
âhumdur benüm

10. **rakûbün:-iñ**

Gazel 2412

Mısra: 8

Rakip. Herhangi bir işte
birbirinden üstün olmaya
çalışanlardan her biri. Divan
şiirinde aşık-maşuk ikilisi arasında
aşık ile yarışan ve ona ortak olan
kişidir. Rakip, aşığın nazarında
kötü olan kişidir. Aşığa sevgili
kadar eziyet eder.

Kimi Naşrânî kimi didi Yahūdî
kim Mecûs
Ben rakûbün bilmedüm 'âlemde
nedür milletin

11. **rakûbi:-i**

Gazel 2442

Mısra: 11

Rakip. Herhangi bir işte
birbirinden üstün olmaya
çalışanlardan her biri. Divan
şiirinde aşık-maşuk ikilisi arasında
aşık ile yarışan ve ona ortak olan
kişidir. Rakip, aşığın nazarında
kötü olan kişidir. Aşığa sevgili
kadar eziyet eder.

Şâd olmuş-iken 'ışk-ıla aña rakûbi
gel
İy dil çekersin of ferahuñ bir
kasâvetin

12. **rakûbi:-i**

Gazel 2417

Mısra: 9

Aşığın kendisine rakip olarak
gördüğü, sevgilinin mahallesinde
dolaşan ve ona aşıktan daha yakın
olan kişi.

Küy-ı dilberde rakûbi öldürüp bir
darb-ıla
'Arşa asdün tığuñı bil iy Muhibbî
gâzisin

rakûb-i rû-siyeh:

1. **rakûb-i rû-siyeh:**

Gazel 2006

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Kara yüzülü rakip.

Men ' idersin küyına varsam beni
itden beter
İy rakûb-i rû-siyeh n' için olursın
böyle dâl

raks:

1. **raksa:-a**

Gazel 2458

Mısra: 4

*Genellikle musiki eşliğinde
ayakta yapılan, çeşitli ahenkli
hareketler dizisi, oyun, dans.*

‘İşk-ıla meydāna girsem iy fakīh
itme ‘aceb
Raksa girür gird-bād-ı āhı ile gerd
olan

raks it:-

1. **raks it:-**

Gazel 2193

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Ahenkli hareketler yaparak
oynamak, dans etmek.*

Görüp şem‘-i cemālūni olup
pervāne raks itdüm
Yakup bu cān-ı şīrini kül itdüm bu
kadar kıldum

rām id:-

1. **rām id:-**

Gazel 2209

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

İtaat etmek, boyun eğmek.

İtdüm niyāz u zārī tā rām idem
niğārī
İtmedi āh te ‘şīr bu sihr ü bu
fūsūnum

rām ol:-

1. **rām ol:-**

Gazel 2088

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

İtaat etmek, boyun eğmek.

Rām olur sanma Muḥibbī fāriğ ol
efsāneden
Şayd olunmaz ol perī biñ sihr-ile
efsūn idem

2. **rām ol:-**

Gazel 2202

Mısra: 16

Kelime Tipi: -

Uymak, boyun eğmek.

Başumda var sevdā-yı hām ‘ışk
içre itdüm ihtimām
Olmadı dilber baña rām ammā ki
kimdür dimezem

3. **rām ol:-**

Gazel 2283

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

İtaat etmek, boyun eğmek.

Dirīgā olmadı dilber baña rām
Beni kıldı cihan ḥalkına bed-nām

rām-ı sayyād eyle:-

1. **rām-ı sayyād eyle:-**

Gazel 2189

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*İtaat eden avcı haline
getirmek.*

Murğ-ı dil olmaz Muḥibbī bend-i
zülfinden ḥalāş
Saña ol yigdür ki cānı rām-ı
sayyād eyleyem

ra‘nā:-

1. **ra‘nālik:-lik**

Gazel 2050

Mısra: 7

*Güzel, hoş, latif, parlak,göz
alıcı güzellikte.*

Ḥaṭuñ geldi saña düşmez idesin
dahı ra‘nālik
Yüzüne kimseler bakmaz gerek
ḥürşid-i raḥşān ol

ra‘nā:

1. **ra‘nālar:-lar**

Gazel 2372

Mısra: 6

*Güzel, hoş, latif, parlak,
revnaklı.*

İnlerem bülbül gibi her dem
nevāda rāstı
Gözüme duş olalı gül yüzlü
ra‘nālar benüm

ra‘nā-yı gül:

1. **ra‘nā-yı gül:**

Gazel 2014

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Yarısı sarı, yarısı kırmızı çok
güzel gül.*

Bülbülün āhı yilinden her seḥer
Servî gibi salınur ra‘nā-yı gül

rāst:

1. **rāst:**

Gazel 2047

Mısra: 1

*Doğru, doğrudan, doğru bir
şekilde.*

Bas kadem rāst reh-i ‘ışka yine
merdān ol
Ya‘nī gel ‘ahd-şiken olma dürist
peymān ol

2. **rāstı:-ı**

Gazel 2372

Mısra: 5

*Hakka ve hakikate uygun,
doğru, gerçek.*

İnlerem bülbül gibi her dem
nevāda rāstı
Gözüme duş olalı gül yüzlü
ra‘nālar benüm

raṭb u yābis:

1. **raṭb u yābis:**

Gazel 2013

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Münasebetli münasebetsiz,
yerli yersiz söz .*

Raṭb u yābis her ne söylerse ko
zāhid söylesün
Gūşa alma iy dil-i şūrīde sen
deryā-dil ol

ravza-i hüsn:

1. **ravza-i hüsn:**

Gazel 2210

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Sevgilinin güzelliğinin
bahçesi.*

Muḥibbī ravza-i hüsnün temāşā
eyler dāyim
Sanasın bağbān olmuş yā sākin-i
ḥıyābānum

ravza-i rıdvān:

1. **ravza-i rıdvān:**

Gazel 2035

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Cennet. || Cennet bahçesi.

Gülşen-i kūyuña nisbet ravza-i
Rıdvān ḥacīl
Ḥadd-i gülgünüñla zülfünden gül ü
reyhān ḥacīl

ravza-i rızvān:

1. **ravza-i rızvān:**

Gazel 2155

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Cennet.

Ravza-i Rıdvân ki dirler küy-ı
dilberdür hemîn
Âteş-i düzağ tamâmı nâr-ı
âhumdur benüm

2. ravza-i rıdvân:

Gazel 2476

Mısra: 8

Kelime Tipi: -
Cennet.

Bir lahza koya ger ser-i küyına
beni yâr
Yig görünür ol ravza-i rıdvân
vahtenden

râvegân:

1. râvegândur:--dur, -

Gazel 2039

Mısra: 7

Karşılıksız, bedelsiz, bedava.

Râvegândur kim virüp varın ala bir
büseñi
Aña cân virmelüdür cümle ciğân
malı degül

2. râvegân:

Gazel 2430

Mısra: 9

Karşılıksız, bedelsiz, bedava.

İy Muhibbî râvegân zülfine bulur
dest-res
Kâşkî olsam şabâ 'âlemde yâhûd
şâne ben

râz:

1. râz:

Gazel 2009

Mısra: 6

Gizlenen şey, sır.

Agzuñı mühr eyledüm iy nâme
yazdum râzumu
Tâ seni çâk ide dilber sen de keşf it
râz kıl

2. râzi:-ı

Gazel 2016

Mısra: 9

Gizlenen şey, sır.

Gizlü râzi bu Muhibbî'nün niçe fâş
olmasun
Dil ise divânedür dildâr-ısa
mağrem degül

3. râzın:-ı, -n

Gazel 2398

Mısra: 7

Gizlenen şey, sır.

Hezârân luğf-ıla dilber baña keşf
eyledi râzın
Ölürsem itmeyem ifşâ ben anı
râzdâr oldum

4. râzımı:-um, -ı

Gazel 2009

Mısra: 5

Gizlenen şey, sır.

Agzuñı mühr eyledüm iy nâme
yazdum râzımı
Tâ seni çâk ide dilber sen de keşf it
râz kıl

5. râzum:-um

Gazel 2317

Mısra: 2

Gizlenen şey, sır.

'Abürüm 'anberüm varum ħabîbüm
mâh-ı tâbânüm
Enîsüm mağremüm râzum güzeller
şâhı sultânüm

6. râz:--duk, --ıyçün

Gazel 2041

Mısra: 4

Gizlenen şey, sır.

Sırr-ı 'ışkı gönca gibi sakla açma
agzuñı
Ĥânesini terk kıldı açduğıyçün râz
gül

7. râz:

Gazel 2493

Mısra: 12

Gizlenen şey, sır.

Râz-ı 'ışka vâkıf oldum şol kadar
'âlemde kim
Sîne gencinem tolu gelsün berü râz
isteyen

râzdâr:

1. râzdâr:

Gazel 2398

Mısra: 8

Sır tutan.

Hezârân luğf-ıla dilber baña keşf
eyledi râzın
Ölürsem itmeyem ifşâ ben anı
râzdâr oldum

râzi:

1. râziyam:-(y)am

Gazel 2319

Mısra: 8

*Kabul eden, uygun bulup
benimseyen, olana boyun eğip rıza
gösteren.*

Dün gice düşümde gördüm yâr-ıla
haşr olmışam
Tâ kıyâmet râziyam ol uyğudan
uyanmayam

2. râziyam:-(y)am

Gazel 2466

Mısra: 9

*Kabul eden, uygun bulup
benimseyen, olana boyun eğip rıza
gösteren.*

Tek beni sürme kapuñdan
öldürürseñ râziyam
Ölmek evlâdur kişiye bir yaramaz
addan

3. râziyam:-(y)am

Gazel 2447

Mısra: 3

*Kabul eden, uygun bulup
benimseyen, olana boyun eğip rıza
gösteren.*

Ne kadar cevri ü cefâ gönderse
gelsün râziyam
Her ne yagarsa semâdan götürür
lâ-büd zemîn

râz-ı 'ışk:

1. râz-ı 'ışk:

Gazel 2493

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Aşkın sırrı.

Râz-ı 'ışka vâkıf oldum şol kadar
'âlemde kim
Sîne gencinem tolu gelsün berü râz
isteyen

râzi ol-:

1. râzi ol-:

Gazel 2100

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

*Kabul etmek, uygun bulmak,
istemek. || Hoşnut ve memnun
olmak.*

Olmasa cevriye Muhib râzi
Dimez-idi anı çerâ sevdim

2. râzi ol-:

Gazel 2424

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Hoşnut ve memnun olmak.

Yâra 'arz eylemege ħâlümü bir
kimsene yok
Niçe râzi olayım gerdiş-i
devrânımdan

rebâb:

1. rebâb:

Gazel 2277

Mısra: 2

Gövdesi Hindistan cevizi kabuğundan yapılmış uzun saplı saz.

Bâr-ı ğamdan bükilüp döndi
kemâna bu bilüm
Eyledüm sînem rebâb tâ inleye her
bir kılum

2. rebâb:

Gazel 2082

Mısra: 10

Sap kısmının ucunda Hindistan cevizinden yapılmış basık, yuvarlak, küçük bir kâsesi bulunan, dize veya bir yere dayanarak çalınan saz.

Almaz-ıdı Muhibbî bâde ele
İnleyüp dimese rebâb içelüm

3. rebâb:

Gazel 2140

Mısra: 4

Sap kısmının ucunda Hindistan cevizinden yapılmış basık, yuvarlak, küçük bir kâsesi bulunan, dize veya bir yere dayanarak çalınan saz.

Zamâne desti buraldan kulagum
meclis-i ğamda
Yakup bir dürri sînemde iniler san
rebâb oldum

4. rebâb:

Gazel 2355

Mısra: 8

Sap kısmının ucunda Hindistan cevizinden yapılmış basık, yuvarlak, küçük bir kâsesi bulunan, dize veya bir yere dayanarak çalınan saz.

Sînesin def döger ü nây iniler
Çagurup çeng dir rebâb içelüm

5. rebâb:

Gazel 2494

Mısra: 6

Sap kısmının ucunda Hindistan cevizinden yapılmış basık, yuvarlak, küçük bir kâsesi bulunan, dize veya bir yere dayanarak çalınan saz.

Göz yaşı bezm-i belâda târ sînem
sazına
Nâle kılusun ğam kemânçeyle rebâb
eglenmesün

red evle-:

1. red evle-:

Gazel 2348

Mısra: 7

Kelime Tipi: - Kabul etmemek, geri çevirmek.

Kapuña geldi gönül sâ'ilini eyleme
red
Vir baña hüsünü zekâtını ki
hâcetmendem

redd id-:

1. redd id-:

Gazel 2112

Mısra: 14

Kelime Tipi: - Verilen veya yapılması istenen bir şeyi kabul etmemek, geri çevirmek.

İder esrâr-ı 'ışkı fâş gördüm bu
gözüm yaşı
Gözümden redd idüp ol dem
döküp dâmâna tapşurdum

reftâr:

1. reftâr:

Gazel 2443

Mısra: 14

Salınarak yürüme, güzel yürüyüş.

İy Muhibbî gözlerün yaşın akıt
olsun revân
Serv gibi tek salınsun yâr reftâr
eylesün

reftâr id-:

1. reftâr id-:

Gazel 2251

Mısra: 7

Kelime Tipi: - Yürüme.

Tâze güldür gülşen içre nâz-ıla
reftâr ider
Ol boyı serv-i sehî bâlâ nâmın
dimeyem

reftâra gel:

1. reftâra gel:

Gazel 2009

Mısra: 8

Kelime Tipi: - Salınmak, yürüme.

Ben niyâz itsem sentün karşıfında iy
serv-i hîrâm

Sen dağı reftâra gel gülşende bir
dem nâz kıl

reftâra gel-:

1. reftâra gel-:

Gazel 2428

Mısra: 1

Kelime Tipi: - Yürüme.

Nâz-ıla reftâra gel geşt eyle bâğ u
büstân
Servler karşı gelüp bulsun şeref
gül gülsitân

2. reftâra gel-:

Gazel 2491

Mısra: 5

Kelime Tipi: - Yürüme.

Sidre tāvusu gibi nâz-ıla reftâra
gelür
Her kaçan nâz-ıla ala ele dildâr
etegin

rehâ:

1. rehâ: -yı

Gazel 2247

Mısra: 1

Kurtulma, kurtuluş.

Bend-i ğamda kaldum döstüm
rehâyi isterem
Dideme cânâ yüzünden rüşenâyı
isterem

rehber:

1. rehber:

Gazel 2358

Mısra: 9

Bir kimseye, bir topluma takip edeceği fikri yolda veya hareket tarzında önder olan kimse veya şey.

Umaram rehber ola bize Ebübekr ü
'Ömer
İy Muhibbî yürüyüp şarka sipâhı
çekelüm

rehgüzâr:

1. rehgüzârüñ: -uñ

Gazel 2169

Mısra: 9

Geçilen yol.

Rehgüzârüñ kumu ile şîşe-i
çeşmüm tolu
Sâl ü mâh u hafta vü rûz-ıla geçür
sâ'atüm

reh-i 'ışk:

1. **reh-i 'ışk:**
Gazel 2047
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Aşk yolu.

Bas kadem rāst reh-i 'ışka yine
merdān ol
Ya'nī gel 'ahd-şiken olma dürüst
peymān ol

2. **reh-i 'ışk:**
Gazel 2331
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Aşk yolu.

Meger cevri ü cefā destin dirāz itdi
yine devrān
Ayakdan düşdüm anuñçün reh-i
'ışkuñda pāmālam

reh-i küy:

1. **reh-i küy:**
Gazel 2302
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
Sevgilinin köyünün yolu.

Ola kim basasın diyü yüzüme
Reh-i küyuña düşmiş bir türābam

rehne ko-:

1. **rehne ko-:**
Gazel 2486
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Bir mal vb. rehin olarak bırakmak.

Bilse idüñ rehne korduñ zāhidā
destāruñ
Bir kadeh nüş eyle gel zevk it
meyüñ keyfiyyetin

rehne vir-:

1. **rehne vir-:**
Gazel 2298
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Bir mal vb. rehin olarak bırakmak.

Rehne virdüm tādumi bāde
temennā eyledüm
Bir kadeh meyle cihan mülkin
temāşā eyledüm

reh-nümā:

1. **reh-nümā:**
Gazel 2310
Mısra: 10
Yol gösteren, rehber.

Kalmadı derd ü belā miñnet
Muñibbī görmedük
Olahıdan berü baña rehnümā
göñlüm gözüm

remmāl:

1. **remmāl:**
Gazel 2338
Mısra: 8
*Remil yoluyla gelecekten
haber veren falcı, remilci.*

Noқта dökdi eşk-i çeşmüm yine
sīne levhine
Tā ki 'ışkuñ hālını bilmekte bir
remmāl olam

2. **remmāl:**
Gazel 2500
Mısra: 10
*Remil yoluyla gelecekten
haber veren falcı, remilci.*

Açup bu sīnem tahtasın döküdüm
sirişküm noqtasın
Bilmege 'ışkuñ nüktesin remmāl
olayın bir zamān

rence:

1. **rence:-e**
Gazel 2388
Mısra: 4
*Ağrı, sızi, eziyet, ıstırap, dert,
mihnet.*

Bir kerre bārī hālümü gör rence kıl
kādēm
Eyler bu kalb-i hısta temennā-yı
mağdemüñ

rence:

1. **rence:**
Gazel 2044
Mısra: 8
*Ağrı, sızi. || Zahmet, eziyet,
ıstırap.*

Gülşen itdüm bagrumuñ kanyıla
cānā sīnemi
Döstüm rence kadem kıl seyr için
seyrāna gel

reng:

1. **rengi:-i**
Gazel 2126
Mısra: 4
Cisimler tarafından

*aksettirilen ışığın gözde yaptığı
etki sonucu meydana gelen duyum.*

Kağbrüm üzre göresiz ger bite
hünin lāleler
Dağı bagrumdan nişāndur rengi
kanumdan bentüm

reng al-:

1. **reng al-:--ma, --sa**
Gazel 2030
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Yeni bir renk kazanmak.

Gülşen içre ger 'izār-ı yārdan reng
almasa
'Ālem içre bulmaz-ıdı bu kadar
i'zār gül

rengin:

1. **rengin:**
Gazel 2481
Mısra: 4
*Değişik renkli, güzel, hoş,
süslü.*

Geyürdi dideler baña yine hil'at
ser-ā-serler
Didüm pāyende ol her dem geyür
rengin kumāş olsun

2. **rengin:**
Gazel 2028
Mısra: 10
Güzel, hoş, latif. || Renkli.

Bu Muñibbī olmasa ger mālīk-i
mülk-i suñen
Ānī gelmezdi dilinden böyle bir
rengin gazel

3. **rengin:**
Gazel 2121
Mısra: 1
Güzel, hoş, latif.

Bir lāle hād hevāsına rengin gazel
didüm
Medh eyleyüp göziyle kaşın bī-
bedel didüm

4. **rengin:**
Gazel 2431
Mısra: 3
Güzel, hoş, latif. || Renkli.

Her sözinde nāzük ü rengin ma'ānī
bulına
İşidenler diyeler bu söz degül dürr-
i şemīn

5. **rengin:**
Gazel 2418

Mısra: 2
Güzel, hoş, latif. || Parlak
renkli.

Togrı dir kıddüñ görüp serv-i
hürâmândur diyen
La 'lüñe rengin dimiş la 'l-i
Bedaşşân 'dur diyen

6. rengin:
Gazel 2423
Mısra: 9
Güzel, hoş, latif.

Bu Muhibbî dem-be-dem şî 'rini
rengin eyledi
Tab 'ını mevzûnına dinse n'ola
Selmân-ı zamân

7. rengin:
Gazel 2469
Mısra: 11
Güzel, hoş, latif.

Şî 'r-i pür-süzum dağı rengin
düşerdi döstler
Meclis içre tutmasaydum güşümü
ger nâya ben

resen:

1. resenüm: -üm
Gazel 2330
Mısra: 8
İp.

Düşdi dil çâh-ı zenağdâna ebed
kalsa gerek
Merhametle el eger sunmaya zülfi
resenüm

resim:

1. resmi: -i
Gazel 2139
Mısra: 6
Adet, usul.

Küfr-i zülfün ile artursun ruhuñ
imânını
Bu müselmân resmi mi hey nâ-
müselmânüm benüm

2. resmin: -i, -n
Gazel 2315
Mısra: 6
Usul, tarz, şekil.

Ârzü-yı vaşl umar göñül 'aceb
divânedür
Kim vefâ resmin bilür bir pür-
cefâmuz var bizüm

3. resmi: -i
Gazel 2495

Mısra: 9
Adet, üslup.

Hübhlık resmi budur eyle
Muhibbî 'ye cefâ
Bu degül mihr ü vefâ kılup uşülden
çıkasın

resk id-:

1. resk id-:
Gazel 2410
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Kıskanmak.

Reşk iderse tañ mıdur küyuña
firdevs-i berin
Âsitânunda ider cârüb zülfin hür-ı
'in

revâ:

1. revâ:
Gazel 2046
Mısra: 8
Layık, uygun, yerinde,
münasip.

Dâyimâ Hâk 'dan dilerdün bî-
vefâlar 'ışkıñı
Hamd kıl kim hâcetün senün revâ
oldı gönül

2. revâdur: -dur
Gazel 2158
Mısra: 3
Layık, uygun, yerinde,
münasip.

Ben kulam ol pâdişâhumdur
benüm
Her ne hüküm itse revâdur cânüma

3. revâ:
Gazel 2362
Mısra: 8
Layık, uygun, yerinde,
münasip.

Giderme zülfünü cânâ ko haddün
üzre salınsun
Gidermek Ka 'be örtüsin olur mı
hiç revâ kıblem

4. revâ:
Gazel 2403
Mısra: 6
Layık, uygun, yerinde,
münasip.

Hüsni etrâfına yazdı hattı tezviriyle
hat
Döstler aña revâ yüzü karadur dir-
isem

revâ mı:

1. revâ mı:
Gazel 2101
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Yerinde olmayan, uygun
görülmeleyen şeyler karşısında,
"Layık mı, bu da olur mu?"
anlamında kullanılır.

Müşkil-i 'ışkı sakın söyleme ehl-i
hürede
Nükte-i hâşî revâ mı işide her bir
'avâm

2. revâ mı:
Gazel 2211
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Yerinde olmayan, uygun
görülmeleyen şeyler karşısında,
"Layık mı, bu da olur mu?"
anlamında kullanılır.

Perî-rûsın revâ mıdur yanunda
Ehremen n'eyler
İşidüp görelî bunı dili divâne mî-
kerdem

3. revâ mı:
Gazel 2445
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Yerinde olmayan, uygun
görülmeleyen şeyler karşısında,
"Layık mı, bu da olur mu?"
anlamında kullanılır.

Yüzünü gördükde cân virmek
mukarrerken baña
Hiç revâ mıdur çekem âh u enîñ
minnetin

4. revâ mı:
Gazel 2497
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Yerinde olmayan, uygun
görülmeleyen şeyler karşısında,
"layık mı, bu da olur mu"
anlamında kullanılır.

Mâh-rûlar içre sen hüsn-ile
mümtâz olasın
Hiç revâ mı dostum ağıyâra hem-
râz olasın

revâ mı ?:

1. revâ mı ?:
Gazel 2044
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Yerinde olmayan, uygun

*görülmeven şeyler karşısında,
"Layık mı, bu da olur mu?"
anlamında kullanılır.*

Hiç reva midur sana ki diyesin
cânâna gel
Çünkü kuşlın hâlünü 'arz itmege
sulţâna gel

revân:

1. **revân:**
Gazel 2035
Mısra: 4
Akan, akıcı.

Şol kadar döküdüm belâ şahrâsına
bu eşkümi
Cûlar oldılar revân u baħr-ıla
'ummân hacil

revân evle-:

1. **revân eyle-:**
Gazel 2435
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Akıtmak.

Pâyına bir serv-i kıddüñ göz yaşın
eyle revân
Gül gibi bir gül-ruħuñ yâdına çäk
it pîreħen

revân id-:

1. **revân id-:**
Gazel 2097
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Akıtmak.

İsterem yaşum revân idem gel iy
serv- i revân
Söyle aksun mı buyur rûħ-ı
revânüm n' eyleyem

revân it-:

1. **revân it-:**
Gazel 2089
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Akıtmak.

Yolına bir boyı servüñ gözüm
yaşın revân itdüm
Geçersem cümle varumdan 'aceb
mi terk-i cân itdüm

2. **revân it-:**
Gazel 2109
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Akıtmak.

İtdüm o serv ayagına gözüm yaşın
revân
Gelmez kenâra n' eyleyem ol yâr-ı
muħterem

3. **revân it-:**
Gazel 2227
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Akıtmak.

Gözlerüm yaşını cûlar eyleyüp
itdüm revân
Tek salınsun serv-veş ol nâz-
perverdüm benüm

4. **revân it-:**
Gazel 2244
Mısra: 17
Kelime Tipi: -
Akıtmak.

Çü kıldı yaşın itdi Muħibbî yine
revân
'Arz eyleyeli kıddini ol serv-i
kâmetüm

5. **revân it-:**
Gazel 2309
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Akıtmak.

Serv-kadler pâyına yaşum revân
itsem ne tañ
Yüzümi su gibi sürüp yirlere
meyyâl olam

6. **revân it-:**
Gazel 2313
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Akıtmak.

Muħibbî her yaña çeşmüm yine
cûlar revân itsün
Salınur bir lebi gönca boyı serv-i
revân gördüm

7. **revân it-:**
Gazel 2499
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Akıtmak.

Dîdeler cüy eylesün her dem revân
itsün yaşın
Pâyına yüz sürmege serv-i
bülendin gözle sen

revân ol-:

1. **revân ol-:**
Gazel 2139
Mısra: 9

Kelime Tipi: -
Akımak.

Gözlerüm yaşı revân oldı gel iy
rûħ-ı revân
Göreyim bir kez seni serv-i
ħıramânüm benüm

2. **revân ol-:**
Gazel 2365
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Akımak.

İki 'aynumdan revân olup akar
yaşum benüm
Anuñ-ıçun kim belâ küħi-durur
başum benüm

3. **revân ol-:**
Gazel 2426
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Yola koyulmak, gitmek.

Gel iy serv-i ħıramânüm beni
koyup revân olma
Ĥazer kıl seyl olur bir gün ġarîbüñ
çeşmi âbindan

4. **revân ol-:**
Gazel 2443
Mısra: 13
Kelime Tipi: -
Akımak.

İy Muħibbî gözlerüñ yaşın akıt
olsun revân
Serv gibi tek salınsun yâr reftâr
eylesün

5. **revân ol-:**
Gazel 2496
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Akımak.

Câme-i sebzın geyüben salınur
serv-i sehî
Cüylar her bir yaña olmuş ayagına
revân

revâne:

1. **revânedür:-dür**
Gazel 2076
Mısra: 3
Akımak.

Başum hevâda su gibi yaşum
revânedür
Bir serv-kad ü lâle ħaddüñ pâyı
ħâkiyem

revzen:

1. revzenümden:-üm, -den

Gazel 2155

Mısra: 3

Pencere.

Revzenümden dün gece togdukça
mâh-ı âsümân

Ĥâneme itdüm taşavvur geldi
mâhumdur benüm

2. revzen:

Gazel 2314

Mısra: 6

Pencere.

Pâre kıldum yir yir bu sînemi
nâhun-ıla
Görmege sen bî-vefâyi sanki
revzen eyledüm

re'y:

1. re'yi:-i

Gazel 2305

Mısra: 10

Fikir, düşünce, görüş.

Re'yüm oldur cân virem bu yolda
iy ârâm-ı cân
'Âlem-i fânide sanma ġayrı re'yi
isterem

2. re'yüm:-üm

Gazel 2305

Mısra: 9

Fikir, görüş, düşünce.

Re'yüm oldur cân virem bu yolda
iy ârâm-ı cân
'Âlem-i fânide sanma ġayrı re'yi
isterem

re'v id-:

1. re'y id-:

Gazel 2372

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Öne sürmek, düşünmek.

Re'y idersin zâhidâ maġbüb u
meyden geç diyü
Togrısı hoş gelmemişdür baña bu
râ'lar benüm

revâhîn:

1. reyâhîn:

Gazel 2496

Mısra: 9

*Fesleġen denilen güzel kokulu
bir bitki.*

İy Muġibbî Ĥvâbdan açup reyâhîn
gözlerin

Furşatı fevt itme dir her biri
açuban zebân

2. reyâhînî:-i, -

Gazel 2040

Mısra: 2

*Fesleġen. || Sevgilinin saç ve
ayva tüyleri reyhana benzer. ||
Koklaması uyku getirir, kalbe iyi
gelir.*

Oturup taġt-ı zümürüde olup
sulġân gül
Cem 'idip cümle reyâhînî kılar
dîvân gül

revhân:

1. reyhân:

Gazel 2035

Mısra: 2

*Fesleġen. || Divan şiirinde
kokusu ve şekli itibariyle ele
alınır.Sevgilinin saç ve ayva
tüyleri reyhana benzer. || Eski tıpta
birinci derecede kuru ve sıcak
kabul edilir.Koklanması uyku
getirir.Kalbi kuvvetlendirir.*

Gülşen-i küyuña nisbet ravza-i
Rıdvân hacîl
Ĥadd-i gülgünüña zülfünden gül ü
reyhân hacîl

2. reyhân:

Gazel 2273

Mısra: 11

*Fesleġen.Divan şiirinde
kokusu ve şekil itibariyle ele
alınır,sevgilinin saç ve ayva tüyleri
reyhana benzer.*

N'eylerem sünbül ü gül nergis ü
reyhân u çemen
Çün yiter dîde saçı vü ġaġt u 'arızı
gülüm

3. reyhâna:-a

Gazel 2322

Mısra: 1

*Fesleġen denilen, sevgilinin
ayva tüylerine benzetilen, hoş
kokulu bir bitki.*

Düşdi gönlüm bir saçı reyhâna
bilmen n'eyleyem

Ol sebebden olmuşam dîvâne
bilmen n'eyleyem

re'y-kec:

1. re'y-kecdür:-dür

Gazel 2490

Mısra: 6

*Düşüncesi, görüşü sakat ve
ters olan.*

Mâh-ı nevdür görünür baña hilâli
kaşlaruñ
Re'y-kecdür saña iy mâhum
kemân-ebürü diyen

riġ:

1. riġ-i:-i

Gazel 2224

Mısra: 10

Kum.

Ka'be'dür küyü varan 'uşşâkı katl
itse ne tañ
Teşnedür çünki Muġibbî kana ol
riġ-i Ĥarem

rind:

1. rind:

Gazel 2232

Mısra: 6

*Görünüşe ve dünya işlerine
kıymet vermeyen, kurallardan
uzak, bütün varlığı kendi iç
dünyasına göre değerlendiren,
gönül gözüyle gören, hoş görülü,
kalender, içkiye düşkün ve
derbeder görünüşünün aksine arif,
hakim, gönül ehli kimse.*

Var iken 'âlemde gül gibi şârâb-ı
erġuvân
Rind olam lâyıġ mıdur zâhid gibi
beng eyleyem

2. rindem:-em

Gazel 2279

Mısra: 1

*Görünüşe ve dünya işlerine
kıymet vermeyen, kurallardan
uzak, bütün varlığı kendi iç
dünyasına göre değerlendiren,
gönül gözüyle gören, hoş görülü,
kalender, içkiye düşkün ve
derbeder görünüşünün aksine arif,
hakim, gönül ehli kimse.*

Ĥumârı hoş gören rindem mey-i
şahbâdan el çekmem
Cefâsına bakup ġârûñ gül-i
ra'nâdan el çekmem

3. rind:

Gazel 2365

Mısra: 10

*Görünüşe ve dünya işlerine
kıymet vermeyen, kurallardan
uzak, bütün varlığı kendi iç
dünyasına göre değerlendiren,
gönül gözüyle gören, hoş görülü,
kalender, içkiye düşkün ve
derbeder görünüşünün aksine arif,
hakim, gönül ehli kimse.*

İy Muhibbî nâlemi küyında dildâr
işidüp
Didi güyâ bülbülümsin rind ü
kallâşum benüm

4. rind:

Gazel 2374

Mısra: 7

*Görünüşe ve dünya işlerine
kıymet vermeyen, kurallardan
uzak, bütün varlığı kendi iç
dünyasına göre değerlendiren,
gönül gözüyle gören, hoş görülü,
kalender, içkiye düşkün ve
derbeder görünüşünün aksine arif,
hakim, gönül ehli kimse.*

Döştlar rind olana hırka vü bir
loğma yiter
Sanmañuz kim heves-i manşib-ıla
câh çekem

5. rind:

Gazel 2402

Mısra: 16

*Görünüşe ve dünya işlerine
kıymet vermeyen, kurallardan
uzak, bütün varlığı kendi iç
dünyasına göre değerlendiren,
gönül gözüyle gören, hoş görülü,
kalender, içkiye düşkün ve
derbeder görünüşünün aksine arif,
hakim, gönül ehli kimse.*

Gördi dilber bu Muhibbî 'ışk-ıla
dîvânedür
Didi yokdur saña beñzer rind ü
kallâşum benüm

6. rinde:-e

Gazel 2431

Mısra: 9

*Görünüşe ve dünya işlerine
kıymet vermeyen, kurallardan
uzak, bütün varlığı kendi iç
dünyasına göre değerlendiren,
gönül gözüyle gören, hoş görülü,
kalender, içkiye düşkün ve
derbeder görünüşünün aksine arif,
hakim, gönül ehli kimse.*

Mâverâ-yı âferîniş rinde olmuş
cilvegâh
Zâhîde virildi ancak ola şâhib-
erbâ'in

rindâna gel-:

1. rindâna gel-:

Gazel 2044

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

*Rint olan kimseye yakışır
şekilde davranmak.*

İy Muhibbî ehl-i diller diñlesün
eş'ârûñı
Şi' rûñi şîrîn edâlârda kılup rindâna
gel

rindâne-meşreb:

1. rindane-meşreb:

Gazel 2461

Mısra: 4

Eğlenceye düşkün mizaçlı.

Hâtırum hoşdur harâbâtî olaldan
'ışk-ıla
Olmışam rindane-meşreb nâm u
'ârî sevmezim

rind-i cihân:

1. rind-i cihân:

Gazel 2048

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Alemin arifi. || Gönül adamı.

Her söz ki gele senden anı bilmeye
kimse
Hall eyle olan nükteleri rind-i
cihân ol

rind-i rivâ:

1. rind-i riyâ:

Gazel 2408

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

İki yüzlü rind.

Zâhidâ rind-i riyâdan geçemezsin
bilürem
Hvâb-ı gâflet yumdı gözün
açamazsın bilürem

rîsmân:

1. rîsmân:

Gazel 2429

Mısra: 1

İp, halat.

Bugün çün rîsmân kâkül saçı
zencîr olasın sen
Neden dîvâneler hakkında pür
tağsîr olasın sen

rîsmân-ı la'l:

1. rîsmân-ı la'l:

Gazel 2042

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Lal ipi.

Eşk katresini rişte-i cânuma
bağlayup

Gösterdi gözüm oldı 'ayân rîsmân-
ı la'l

rîsmân-ı zülf:

1. rîsmân-ı zülf:

Gazel 2497

Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Saçının ipi.

Terk-i cân itdün tolaşduñ rîsmân-ı
zülfine
Saña kim didi dilâ ol ipde cânbâz
olasın

rişte:

1. riştesin:-si, -n

Gazel 2306

Mısra: 5

İp, iplik.

'İşk-ıla cân riştesin boynuma
zencîr eyleyüp
Mihrin ol nâ-mihribânun dilde
muğkem eyledüm

2. riştesini:--si, --n, --i

Gazel 2009

Mısra: 1

İplik, bağ.

Sîneye cân riştesini dak bu gönüm
sâz kıl
Gîceler tâ şubh olunca nâleye âğâz
kıl

rişte-i cân:

1. rişte-i cân:

Gazel 2042

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Can ipliği, can bağı.

Eşk katresini rişte-i cânuma
bağlayup
Gösterdi gözüm oldı 'ayân rîsmân-
ı la'l

2. rişte-i cân:

Gazel 2043

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Can ipliği.

Muttaşıldur zülfün- ile rişte-i cân
çün ezel
Şâne idüp döşüm luğ eyle kılma
münfa'il

3. rişte-i cân:

Gazel 2225

Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Can ipliği, can bağı.

İstedükçe egnüme dikmege miñnet
hîl' atin
Rište-i cân eyleyüp bu gönümü
süzen kılam

4. rište-i cân:
Gazel 2246
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Can ipliği.

Rište-i cânā Muhibbî dizse ger söz
dürlerin
Eylemeñ anı ta' accüb olıcak tab'-ı
selim

5. rište-i cân:
Gazel 2247
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Can ipliği.

İy Muhibbî şî'r ara her kim göre
elfāzuñı
Rište-i cân üzre dizmiş dür gibidür
sözlerim

6. rište-i cân:
Gazel 2490
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Can ipliği.

Nazmumuñ her dānesi çün gevher-
i nā-yābdur
Rište-i cânā dizer anı görüp lü'lü'
diyen

rivāvet:

1. rivāyetin:-i, -n
Gazel 2442
Mısra: 2
Hikaye edilen hadise veya
söz.

Her kim benümle işide yārum
hikāyetin
Ferhād birle añmaya Şîrîn
rivāyetin

rivā:

1. rişādan:-dan
Gazel 2391
Mısra: 1
İki yüzlülük, gösteriş yapma.

Tekebbür itmeyüp hergiz rişādan
pākdür gönüm
Başum eflāke de irse yüzümle
hākdür gönüm

2. rişādan:-dan, -
Gazel 2059
Mısra: 1
Olduğundan başka türlü
görünme, özü sözü bir olmama, iki
yüzlülük || Bir ibadet veya iyiliğin
Allah rızası için değil gösteriş için
yapılması.

Bi-ħamdî'llāh tekebbürden rişādan
pākdür gönüm
Ve likin dest-i 'ışk-ıla dögilmiş
hākdür gönüm

3. rişāy:-(y)
Gazel 2305
Mısra: 4
Özü sözü bir olmama,
ikiyüzlülük, yalandan gösteriş; sırf
Allah rızası için yapılması gereken
ibadetleri ve güzel davranışları
kendini beğendirmek ve insanlara
göstermek amacıyla yapma, ihlası
terk etme.

Yüzümü döndürmezem ben kıble-i
mağsüddan
Rū-siyeh zāhid gibi sanmañ rişāyı
isterem

4. rişādan:-dan
Gazel 2346
Mısra: 14
Olduğundan başka türlü
görünme, özü sözü bir olmama, iki
yüzlülü.

Zāhidā eyler Muhibbî hıdmetin
meyhānenüñ
Mescide varmam anuñçün kim
rişādan korkaram

5. rişā:
Gazel 2408
Mısra: 5
Bir ibadet veya iyiliğin Allah
rızası için değil gösteriş için
yapılması. || Olduğundan başka
türlü görünme, özü sözü bir
olmama, iki yüzlülük.

Ger rişā vü zerğden geçseñ eyā
zāhid bugün
Defter-i 'irfāna aduñ yazamazsın
bilürem

6. rişā:
Gazel 2438
Mısra: 5
Bir ibadet veya iyiliğin Allah
rızası için değil gösteriş için
yapılması. || Olduğundan başka
türlü görünme, özü sözü bir
olmama, iki yüzlülük.

Zāhid-i şādık degüldür baña
satmasun rişā
Bilmişemdür çünki ben çokdan
anuñ māhiyyetin

7. rişādan:-dan
Gazel 2467
Mısra: 2
Olduğundan başka türlü
görünme, özü sözü bir olmama, iki
yüzlülük.

Naşībün yog-ırmış zāhid şafādan
Anuñçün geçmedüñ bir dem
rişādan

rızk:

1. rızk:
Gazel 2148
Mısra: 7
Allah'ın bütün yarattıklarına
verdiği nimet.

Rızk için mağsüm olan elbette
saña irişür
Bes dimek lāzım mıdır yok sım-ile
zerdüm benüm

rızvān:

1. rızvān'a:-a
Gazel 2288
Mısra: 8
Cennetin kaptıcısı olan büyük
meleğin adı.

Ezelden 'aşıkam zāhid baña
dīdārdur mağsūd
Ben aña olmışam kāni' seni
Rızvān'a tapşurdum

ruh:

1. ruħ:-ı
Gazel 2272
Mısra: 8
Yanak.

Āteşiyile dil yine ola bu bagrumda
kebāb
Bir nazar māh ruħı görse nāgehān
gözüm

2. ruħlaruña:-lar, -uñ, -a
Gazel 2455
Mısra: 3
Yanak.

Gāh geh sünbüllerüñi ruħlaruña
tagıdup
Gāh iy serv-i revānum nāz-ı
şimşād idesin

3. ruħlaruñi:-lar, -uñ, -ı
Gazel 2336

Mısra: 1
Yanak, yüz.

Ruĥlarıñı döştüm gül gibi ĥandān
isterem
Anuñ-ıçun gözlerüm yaşını bārān
isterem

4. ruĥını:--i, --n, --i
Gazel 2052
Mısra: 6
Yanak.

Lāle ĥaddin gördüğince dil
vücüdün ĥāk ider
Gül ruĥını gördüğince güneşe irer
zevāl

5. ruĥuñ:-uñ
Gazel 2139
Mısra: 5
*Allah tarafından yaratıldıktan
sonra insan bedenine üflenen,
ölümünden sonra da varlığı devam
eden ve mahiyeti tam olarak
bilinemeyen ilahi ve manevi
cevher.*

Küfr-i zülfüñ ile artursun ruĥuñ
imānını
Bu müselmān resmi mi hey nā-
müselmānum benüm

6. ruĥları:-lar, -i
Gazel 2150
Mısra: 7
Yanak.

Tañlamañ gül ruĥları yādına efgān
eyleşem
Yok mıdur bir bülbül-i şūrīde
deñlü ĥayretüm

7. ruĥı:-i
Gazel 2162
Mısra: 6
Yanak.

Girelden püte-i 'ışka ben oldum
zer gibi ĥāliş
Beni pāk itdi 'ışkuñ ĥıll u ĥışdān iy
ruĥı alım

8. ruĥlarıñda:-lar, -uñ, -da
Gazel 2174
Mısra: 5
Yanak.

Ĥālūñi gül ruĥlarıñda cā-be-cā
cānā görüp
Dāğlarla sinemi ben lāle gibi
dagladım

9. ruĥlarıñ:-lar, -uñ
Gazel 2179

Mısra: 7
Yanak.

Ruĥlarıñ şevkine yanmak isterem
pervāne-veş
Kandasın iy şem'-i rüşen kanda
arayıgörem

10. ruĥlarıñ:-lar, -uñ
Gazel 2195
Mısra: 1
Yanak.

Añup gül ruĥlarıñ giryān olup ebr-
i bahār oldum
Ĥayālūñ ĥāli fikriyle yakup dāğ
lālezār oldum

11. ruĥları:-lar, -i
Gazel 2196
Mısra: 11
Yanak.

Serv kāmēt ruĥları gül zülf sünbül
gonca leb
Çeşmi fitne ĥamze āfet kaşı yadur
sevdüğüm

12. ruĥlarıñ:-lar, -uñ, -i
Gazel 2225
Mısra: 1
Yanak.

Gāñ añup gül ruĥlarıñı gönlümi
gülşen kılām
Geh ĥam u endüh-ıla dil ĥānesin
külĥen kılām

13. ruĥlarım:-lar, -um
Gazel 2232
Mısra: 7
Yanak.

Kāñha dönmiş zerd iken āhum
odından ruĥlarım
İsterem kanlı yaşumla anı gül-reng
eyleyem

14. ruĥlarım:-lar, -um
Gazel 2272
Mısra: 3
Yanak.

Ĥasretiyle za'ferāna dönmiş iken
ruĥlarım
Surĥ kıldı dīdelerden akıdalı kan
gözüm

15. ruĥuñ:-uñ
Gazel 2236
Mısra: 5
Yanak.

Şem'-i meclis olalıdan ruĥuñ iy
döŝt senüñ

Yandı pervāne-şıfat kalmadı perr ü
bālüm benüm

16. ruĥuñ:-uñ
Gazel 2239
Mısra: 1
Sevgilinin yanağı.

Ruĥuñ luţf 'arz ider ĥattuñ sitem
hem
İrişür şādılık ardınca ĥam hem

17. ruĥuñ:-uñ
Gazel 2241
Mısra: 3
Sevgilinin yanağı.

Ruĥuñ şevkine gülşende iderem
nāleler her şeb
İşidmezsin bu feryādum şeĥr
bülbül gibi zāram

18. ruĥı:-i
Gazel 2259
Mısra: 3
Yanak.

Var-iken kadd-ile zülf ü ruĥı ol
sīm-ten yāruñ
Bu gönlüm istemez sünbül gül ü
serv ü semen görsem

19. ruĥlarına:-lar, -i, -n, -a
Gazel 2269
Mısra: 3
Yanak.

Zāhidā men'ı ko itsem nazār
ruĥlarına
Añā bakdukça 'ayāñ şun'-i
Ĥudā'yı görürem

20. ruĥlarıñuñ:-lar, -i, -nuñ
Gazel 2293
Mısra: 3
Yanak.

Añlasam ruĥlarıñuñ güllerini
İñleyüp bülbül-i güyā olalum

21. ruĥlarıñ:-lar, -uñ
Gazel 2297
Mısra: 13
Yanak.

Gülşen-i ĥüsnünde cānā ruĥlarıñı
medĥ itmege
Ĥiceler cān bülbülin tā şubĥ güyā
eyledüm

22. ruĥlarına:-lar, -i, -n, -a
Gazel 2311
Mısra: 2
Yanak.

Geldi o vakt kim yine 'azm-i
gülîstân eyleyem
Bülbül-âsâ ruhlarına karşı efgân
eyleyem

23. **ruhlarına**:-lar, -i, -n, -a
Gazel 2311
Mısra: 6
Yanak.

Niçeye dek bağlanam ben zülfinüñ
zünnârına
Ruhlarına karşı yigdür dil
müselmân eyleyem

24. **ruhlaruñsuz**:-lar, -uñ, -suz
Gazel 2330
Mısra: 1
Yanak, yüz.

Ruhlaruñsuz iy güneş yüzlü bu
çeşm-i rüşenüm
Oldı mânend-i şafağ pür kenâr-ı
dâmenüm

25. **ruhuñ**:-uñ
Gazel 2342
Mısra: 1
Yanak.

Gül ruhuñ şevkine ister ki gönül
zâruñ olam
Tâ ölince râh-ı 'ışk içre hevâdaruñ
olam

26. **ruhı**:-ı
Gazel 2352
Mısra: 9
Yanak.

Gül ruhu şevkine yâruñ gıceler tâ
şubha dek
Bülbül-i cânı Muhibbî anda gūyâ
eylesem

27. **ruhına**:-ı, -n, -a
Gazel 2376
Mısra: 7
Yanak.

Mânî' oldı ruhuına irmege âh
Zülfî imiş anuñ 'ases n'idelüm

28. **ruhuñ**:-uñ
Gazel 2420
Mısra: 5
Yanak.

Gül ruhuñ şevki ile her gıce bülbül
gibi âh
Turmayup şubha degin nâle vü
feryâd ideyin

29. **ruhları**:-lar, -ı
Gazel 2471

Mısra: 9
Yanak.

Ruhları şevkine diyüp iy Muhibbî
ter gazel
Yaraşır bu nazmuñı solmaz
gülîstân idesin

30. **ruhuñ**:-uñ
Gazel 2476
Mısra: 1
Yanak.

Ğaddüñle ruhuñ hûb direm serv ü
semenden
Dil-cü hañuñı yig görürem bâğ u
çemenden

31. **ruhlarıuñ**:-lar, -uñ
Gazel 2479
Mısra: 3
Yanak.

Ruhlarıuñ şevkine sırsam n'ola ben
peymâneyi
Devr-i gülde tevbe sınır nite kim
peymânenen

32. **ruhuñ**:-uñ
Gazel 2498
Mısra: 1
Yanak.

Tâb-ı mülden gül gül itmişsin
ruhuñ bârî salın
Nâz-ıla hâll eylegil dil bülbülinüñ
müşkilin

33. **ruhları**:-lar, -ı
Gazel 2148
Mısra: 2
Yanak.

Ğam hazânın zâhir itdi çehre-i
zerdüm benüm
Hañtın izhâr ideli ol ruhları verdüm
benüm

ruh-ı nigâr:

1. **ruh-ı nigâr:**
Gazel 2069
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Sevgilinin yanağı.

Ruh-ı nigârı görüp gel didüm aña
sehven
Ne yüz-ile 'acabâ ben bu şermsârı
çekem

ruh-ı revân:

1. **ruh-ı revân:**
Gazel 2097
Mısra: 6

Kelime Tipi: -
*Divan edebiyatında yürüyen
latif bir ruha benzetilen güzel,
sevgili.*

İsterem yaşum revân idem gel iy
serv- i revân
Söyle aksun mı buyur ruh-ı
revânüm n'eyleyem

2. **ruh-ı revân:**
Gazel 2139
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Divan edebiyatında yürüyen
latif bir ruha benzetilen güzel,
sevgili.*

Gözlerüm yaşı revân oldı gel iy
ruh-ı revân
Göreym bir kez seni serv-i
hıramânüm benüm

3. **ruh-ı revân:**
Gazel 2356
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*İnsan varlığına Allah
tarafından üfürülmüş olan, idrak
eden, sezgi gücüne sahip ruh.*

Mey içüp şâd idelüm ruh-ı revânımı
Cem' ün
Geşt-i gülşen kılalum bülbül ünin
güş idelüm

ruh-ı zibâ:

1. **ruh-ı zibâ:**
Gazel 2045
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Güzel yüz.

İki zülf-i 'anberîñün çöz ruh-ı
zîbâya sal
Bend olan 'aşıkları cem' eyle bir
pâya sal

2. **ruh-ı zibâ:**
Gazel 2045
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Güzel yüz.

İki zülf-i 'anberîñün çöz ruh-ı
zîbâya sal
Bend olan 'aşıkları cem' eyle bir
pâya sal

ruhsâr:

1. **ruhsârıuñ**:-uñ
Gazel 2001
Mısra: 9
Yanak, ruh, yüz, çehre.

La'î-i ruhsârûñ hâyâl itse Muhibbî
dermdend
Göz yaşından sîne vü dâmânı olur
cümle al

2. ruhsârını:-i, -n, -i

Gazel 2017

Mısra: 7

Yanak, ruh, yüz, çehre.

Göreliden gözlerüm ol bî-vefâ
ruhsârını
Hün-ı bagrumla gözüm yaşını kan
eyler gönül

3. ruhsârını:-i, -n, -i

Gazel 2204

Mısra: 5

Yanak, ruh, yüz, çehre.

Derd-i 'ışkuñ zer kılur çün 'aşıkuñ
ruhsârını
Ben de iksîr-i vücüdüm hâkini zer
eyleyem

4. ruhsârı:-i

Gazel 2329

Mısra: 11

Yanak, yüz.

Sen güneş ruhsârı görmekdür cihân
içre müdâm
Zerre deñlü yok-durur dünyâ-yı
düna rağbetüm

5. ruhsârıdur:--i, --dur

Gazel 2015

Mısra: 1

Yanak, ruh, yüz, çehre.

Zâr iden ruhsârıdur dil bülbülini
gül degül
'Aşıkı ser-mest iden zıkr-i lebidür
mül degül

6. ruhsârını:-i, -n, -i

Gazel 2119

Mısra: 9

Yanak, yüz.

Güneş ruhsârını yârûñ Muhibbî
görmege varsa
Sitârem baña göstermez olur ol
dem siyâh aḥşâm

7. ruhsârına:-i, -n, -a

Gazel 2143

Mısra: 5

Yanak, ruh, yüz, çehre.

Güneş ruhsârına hâyil olur derdiyle
âh itsem
Ya teskîn mi bulur bir dem benüm
bu çeşm-i hün-bârum

8. ruhsârın:-i, -n

Gazel 2161

Mısra: 3

Yanak, yüz.

Göricek bağ-ı hüsünde nigârûñ
zülf ü ruhsârın
Saçını kâfiristâna yüzün îmâna
taşurdum

9. ruhsârûñ:-uñ, -i

Gazel 2259

Mısra: 5

Yanak.

Güneş ruhsârûñı göster disem
zülfünde örtersin
Meger lâyıḡ görimezsın münevver
rûyî men görsem

10. ruhsârını:-i, -n, -i

Gazel 2265

Mısra: 7

Yanak.

Şâd olur kühsâr-ı ğamda añıcak
ruhsârını
Hemçü keb-k-reftâr ile her bir yaña
kaḡkaḡ varam

11. ruhsârâ:-a

Gazel 2325

Mısra: 1

Yanak, yüz.

Düşdi gönlüm bir kamer ruhsârâ
bilmen n' eyleyem
Olmuşam günden güne bî-çâre
bilmen n' eyleyem

12. ruhsâruma:-um, -a

Gazel 2343

Mısra: 7

Yanak, yüz.

Ol semend-i nâz-ıla bakmaz gelüp
ruhsâruma
Ben ne deñlü yüzümü hâk-ile
yeksân eylesem

13. ruhsâruma:-um, -a

Gazel 2398

Mısra: 3

Yanak, yüz.

Ola ki bir qadem basa gelüp
ruhsâruma diyü
Düşüben yolları üzre ben anuñ
hâksâr oldum

14. ruhsârûñ:-uñ

Gazel 2482

Mısra: 5

Yanak.

Niçe vaşf ideyim ruhsârûñ iy döst
Baña yig görünür bağ-ı iremden

rüm:

1. rüm' uñ:

Gazel 2127

Mısra: 9

Anadolu.

Olaldan Hüsrev' i Rüm' uñ Kemâl' e
irdi eş' arum
Muhibbî luḡf-ı tab' umla ne tañ
disem zahîr oldum

2. rüm' uñ:-uñ

Gazel 2427

Mısra: 9

Anadolu.

N' ola Rüm' uñ Hüsrev' i olsa
Muhib
Çünküñ oldu malik-i mülk-i suḡen

rümî:

1. rümî:

Gazel 2018

Mısra: 4

*Bizans İmparatorluğu ile ve
orada yaşayanlarla ilgili. ||
Anadolu ile ilgili, Anadolu' da
yaşayan, Anadolulu. || Tarihi Orta
Asya' ya kadar dayanmakla birlikte
ismini "Anadolu" manasındaki
Rum kelimesinden alan, hayvânî
veya nebâtî oluşu tartışmalı,
kullanılma alanı çok geniş bir
süsleme motifi.*

Naḡş-ı Çîn itdi yine bağı ser-â-ser
Mânî-var
Yazdı yapraklar Hıḡâ Rümî olup
zerkâr gül

rumüz:

1. rumüzin:-i, -n

Gazel 2193

Mısra: 9

*İşaretler, remizler, ince
nükteler, manası gizli olan
işaretler.*

Muhibbî' den gelüp 'ışkuñ rumüzün
sorsalar direm
Görün bu mülk-i hestîyi hemân zir
ü zeber kıldum

2. rumüz:

Gazel 2121

Mısra: 9

*Remizler, işaretler, gizli
anlamları olan imalı sözler.*

‘İşkuñ rumüz u nüktesini sordılar
baña
Bunı cihānda itmedi bir kimse ħal
didüm

3. **rumüzini**:-*l, -n, -t*

Gazel 2154

Mısra: 3

*Remizler, işaretler, gizli
anlamları olan imalı sözler.*

Bir kimse fehm itmege ‘işkuñ
rumüzünü
Söyler-ise zebāna gelüp anı her
kılum

4. **rumüzini**:-*l, -n, -t*

Gazel 2295

Mısra: 3

*Remizler, işaretler, gizli
anlamları olan imalı sözler.*

Fehm itmeye kimsene ‘işkuñ
rumüzünü
Gelüp zebāna söyler ise anı her
kılum

rumuz-ı ‘ışk:

1. **rumuz-ı ‘ışk:**

Gazel 2245

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşkın gizli manaları.

Gel ‘ayān itme rumuz-ı ‘ışkı her
bir nā-kese
Nükte-i ħāşī ne bilsün kıymetin
bilmez ‘avām

2. **rumuz-ı ‘ışk:**

Gazel 2426

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşkın gizli anlamları.

Rumüz-ı ‘ışkı benden sor ne bilsün
Kaş u ya Ferhād
Okımadılar anlar okıdum ‘işkuñ
kitābından

3. **rumuz-ı ‘ışk:**

Gazel 2469

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşkın işaretleri.

Sorma Mecnūn’a rumuz-ı ‘ışkı gel
sen sor baña
Kādir olmadı cevāba sordum ol
şeydāya ben

rüşen:

1. **rüşen:**

Gazel 2029

Mısra: 2

*Aşkar, meydanda, apaçık,
açık bir şekilde. || Parlak, aydın,
aydınlık.*

Leblerün iy hür-pekter selsebıl
Cennet-i rüyüñ aña rüşen delıl

2. **rüşen:**

Gazel 2033

Mısra: 2

*Parlak, aydın, aydınlık. ||
Aşkar, meydanda.*

Yūsuf-ı Mışrı’ye nisbet ħüs-n-ile
sensin cemıl
İster-iseñ gün yüzün göster aña
rüşen delıl

3. **rüşen:**

Gazel 2284

Mısra: 14

Parlak, aydın, aydınlık.

Bu Muħıbbı’yi şeb-i hicründe
zulmetde koma
Rüşen it göster yüzün çün mäh-ı
tābānsın begüm

4. **rüşendür**:-*dür*

Gazel 2426

Mısra: 8

Aşkar, meydanda.

Sakın bu dār-ı dünyāya gönül
virme ħazer eyle
Nazar eyle ki rüşendür ħatāşı çok
şevābından

rüşen evle-

1. **rüşen eyle-**

Gazel 2215

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Aydınlatmak.

Dutmasun zulmet cihānı gel götür
yüzden niķāb
Dehri rüşen eyle gün gibi budur
sözüm benüm

2. **rüşen eyle-**

Gazel 2283

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Aydınlatmak.

Yüzün gerçi bu gönüm rüşen eyler
Velı zülfün kılur bu baħtumı şām

3. **rüşen eyle-**

Gazel 2314

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Açmak, göstermek.

İy perı bu dıde-i pür-ħünü rüşen
eyledüm
Bir dem ārām eylegil cāyuñ
mu‘ayyen eyledüm

rüşen it-:

1. **rüşen it-:**

Gazel 2090

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Aydınlatmak.

Hā atar cevır okların ol yār-ı bed-
ħvāhum ben
Rüşen itmez gönümün vırānesin
māhum benüm

2. **rüşen it-:**

Gazel 2479

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aydınlatmak.

Rüşen itseñ iy kām-ı tal‘at n’ola
kāşānemi
Eksük olmaz bedr olıcak ay çün
vırāneden

rüşen kıl-:

1. **rüşen kıl-:**

Gazel 2085

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Aşkar etmek. || Meydana
çıkarmak.*

Dıdeler rüşen olurlar göreler zıbā
yüzün
Her kimün inkārı vardur ben aña
rüşen kılum

rüşen ol-:

1. **rüşen ol-:**

Gazel 2098

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Aşkar olmak, meydanda
olmak.*

Sözlerüm rüşen olur gün gibi
bürhān istemez
Āfitābum yüzüne mihr-i cihan-ārā
disem

2. **rüşen ol-:**

Gazel 2465

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşkar olmak, açığa çıkmak.

Sırr-ı ‘ışkı sakladukça rüşen oldı
gün gibi

Âh u eşkinden kişi böyle şermsâr olmasun

rüşenâ:

1. **rüşenâyî:-(y)î**

Gazel 2247

Mısra: 2

Aydın, ışıklı, münevver.

Bend-i ğamda kaldum döstüm rehâyı isterem
Dîdeme cânâ yüzünden rüşenâyı isterem

rû-siyâh:

1. **rû-siyâh:**

Gazel 2003

Mısra: 4

Yüzü kara, utanılacak bir şey yapmış kimse || Günahkar.

Hışm idersin ‘âşıka dâyim katuñda hoş rakîb
Hâlümü bed añladur bir rû-siyâh eksük degül

2. **rû-siyâh:**

Gazel 2400

Mısra: 9

Yüzü kara, utanılacak bir şey yapmış kimse .

Gerçi cürm-ile Muhibbî olduñ evvel rû-siyâh
Âb-ı rahmetle umaram pāk ola yuna yüzüm

rû-siyeh:

1. **rû-siyeh:**

Gazel 2305

Mısra: 4

Kara yüzlü. || Ayıbı olan kimse.

Yüzümü döndürmezem ben kıble-i maşsüddan
Rû-siyeh zâhid gibi sanmañ riyâyı isterem

rüstem:

1. **rüstem:**

Gazel 2047

Mısra: 8

İran'ın ünlü kahramanı. Adı Şehname'de övgüyle anılır.Eski şiirimizde kahramanlık, acı kuvvet ve yenilmezlik sembolü olarak özellikle kasidelerde anılır.Daha delikanlılığında birçok devleri öldürmüş ve olağanüstü başarılar göstermiştir.

Tayanup kuvvetüne tutma zamân-ıla güreş
Basar âhîr seni ger Rüstem ü Nerimân ol

rüsvâ:

1. **rüsvâ:**

Gazel 2106

Mısra: 10

Kötülükle şöhret bulmuş, rezil, kepaze kimse.

Şöyle mest itdi Muhibbî beni cām-ı leb-i yār
Böyle rüsvâ umaram maşşere mestâne varam

2. **rüsvâyî:-(y)î**

Gazel 2385

Mısra: 3

Kötülükle şöhret bulmuş, rezil, kepaze kimse.

Senün mihrün-ile mähum olup dem-beste rüsvâyî
Belâ kühında Ferhâd'a dönüp oldum melâmet hem

rüsvâ eyle-:

1. **rüsvâ eyle-:**

Gazel 2047

Mısra: 9

*Kelime Tipi: -
Rezil etmek, rezil kepaze etmek.*

Şabr kıl nefse Muhib eyleme rüsvâ özüñi
Sen de Yüsuf gibi zindâna varup mihmân ol

2. **rüsvâ eyle-:**

Gazel 2067

Mısra: 6

*Kelime Tipi: -
Rezil etmek, rezil kepaze etmek.*

Sun baña iy säki-i devrân maşabbet cāmını
Mest ü lâ-ya'kıl olup kendümi rüsvâ eyleyem

3. **rüsvâ eyle-:**

Gazel 2298

Mısra: 6

*Kelime Tipi: -
Rezil etmek, rezil kepaze etmek.*

Bir saçı leylî firâkıñdan bugün Mecnün-var
Düşüben vâdîlere kendümi rüsvâ eyledüm

4. **rüsvâ eyle-:**

Gazel 2352

Mısra: 6

*Kelime Tipi: -
Rezil etmek, rezil kepaze etmek.*

Başuma gelse ser-i zülfünle sevdâlar yine
‘Âleme Mecnünlayın kendümi rüsvâ eylesem

5. **rüsvâ eyle-:**

Gazel 2352

Mısra: 6

*Kelime Tipi: -
Rezil etmek, rezil kepaze etmek.*

Başuma gelse ser-i zülfünle sevdâlar yine
‘Âleme Mecnünlayın kendümi rüsvâ eylesem

rüsvâ it-:

1. **rüsvâ it-:**

Gazel 2242

Mısra: 14

*Kelime Tipi: -
Rezil etmek, rezil kepaze etmek.*

İtdi saçı şeydâ beni bilmem n'ider sevdâ beni
‘Işk itmeden rüsvâ beni ırgür merâma iy şanem

rüsvâ kıl-:

1. **rüsvâ kıl-:**

Gazel 2180

Mısra: 2

*Kelime Tipi: -
Rezil etmek, rezil kepaze etmek.*

Leylî zülfün mihrini dilde kaçan peydâ kılam
Ser-bürehe kendümi mecnünlayın rüsvâ kılam

2. **rüsvâ kıl-:**

Gazel 2249

Mısra: 4

*Kelime Tipi: -
Rezil etmek, rezil kepaze etmek.*

‘Âşıkuñ dirler melâmet iftîhâr u fahrıdur
Bu sebebden kendümi şürîde bir rüsvâ kılam

3. rüsvâ kıl:-

Gazel 2249

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Rezil etmek, rezil kepaze etmek.

‘Âşıkun dirlir melâmet iftîhâr u fahrıdır
Bu sebebden kendümi şürîde bir rüsvâ kılam

4. rüsvâ kıl:-

Gazel 2357

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

Rezil etmek, rezil kepaze etmek.

Muhibbî terk iderse n’ola ‘arı
Anı bu vech-ile rüsvâ kılan kim

rüsvâ ol:-

1. rüsvâ ol:-

Gazel 2251

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Rezil olmak.

İy Muhibbî zâhir iken gün gibi
‘ışkuñ senün
Bu ‘acebdür sen olup rüsvâ nâmin
dimeyem

2. rüsvâ ol:-

Gazel 2242

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Rezil olmak.

Leylî saçuñ zencîrini dak boynuma
mecnûnuñam
Rüsvâ olursam gam degül ger hâş
ü ‘âma iy şanem

rüsvâ-yı ‘âlem:

1. rüsvâ-yı ‘âlem:

Gazel 2020

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Herkesin ayıpladığı aşâğılık kimse.

Sırr-ı ‘ışkı ben ne denlü sakladum
âhîr beni
Eyledün bir âh-ıla rüsvâ-yı ‘âlem
iy gönül

2. rüsvâ-yı ‘âlem:

Gazel 2257

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Herkesin ayıpladığı aşâğılık kimse.

Bu Muhibbî leylî zülfünün olup
dīvānesi
Kendümi Mecnūnlayın rüsvâ-yı
‘âlem eyledüm

3. rüsvâ-yı ‘âlem:

Gazel 2306

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Herkesin ayıpladığı aşâğılık kimse.

Oldılar âgâh hâlümnden cihân
merdümleri
Âh kim kendümi ben rüsvâ-yı
‘âlem eyledüm

rüsvâ-yı ‘âlem bagla:-

1. rüsvâ-yı ‘âlem bagla:-

Gazel 2208

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Herkesin ayıpladığı aşâğılık kimse olmak.

Gördüm ‘aşıkları kim her biri bir
sevdâdadur
Bu Muhibbî ‘ışk ara rüsvâ-yı ‘âlem
bagladum

rüsvâ-yı ‘âm:

1. rüsvâ-yı ‘âm:

Gazel 2303

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Herkesin ayıpladığı aşâğılık kimse.

Rüsvâ-yı ‘âm itdi mey
Bu dîde-i eşk-bâram

rüsvâ-yı halk:

1. rüsvâ-yı halk:

Gazel 2095

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Yaratılmışların rezili.

Olayım rüsvâ-yı halk iy dil budur
kāmum benüm
Cānumı hicr odına yakdı dil-
ārāmum benüm

rüsvâ-yı hāmün:

1. rüsvâ-yı hāmün:

Gazel 2072

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Çöllerin rezili.

Başuma sevdâ-yı zülfünün hevâsı
tolalı

Düşüben vādilere rüsvâ-yı hāmün
olmuşam

rüsvâ-yı şehri:

1. rüsvâ-yı şehri:

Gazel 2299

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Şehrin ayıpladığı aşâğılık kimse.

Sırr-ı ‘ışkı niçe pinhân eyleyem
şimden girü
Olmuşam rüsvâ-yı şehri ü küçe-i
bâzâr hem

rüy:

1. rüy:-ı

Gazel 2259

Mısra: 6

Yüz, surat, çehre.

Güneş ruhsârünü göster disem
zülfünde örtersin
Meger lâyıq görimezsin münevver
rüyü men görsem

2. rüy:-ı

Gazel 2103

Mısra: 6

Yüz, çehre.

Sinemde serv elifdür dağum baña
gül oldı
Gördüm o serv-i kaddi gül gibi
rüyü sevdim

3. rüyum:-um

Gazel 2276

Mısra: 7

Yüz, çehre.

Didüm zer oldı rüyum hasretiyle
Didi göster baña şahib-‘ayârum

4. rüyümü:-um, -ı

Gazel 2394

Mısra: 7

Yüz.

Gerçi ‘ışkuñ rüyümü hâk itdi soñra
kıldı zer
Ben de iksîr-i vücüdüm hâkini zer
eyleyem

5. rüyümda:-ı, -n, -da

Gazel 2444

Mısra: 11

Yüz, çehre.

Hâller kim görünür rüyümda sanki
hâl-i müşğ
Toldı ‘âlem bû ile zülf-i
mu‘anberdür bugün

rüy-ı dilber:

1. rüy-ı dilber:

Gazel 2158

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gönlü kendine çeken, güzel sevgilinin yüzü.

Rüy-ı dilber mihr ü mâhumdur

benüm

Târ-ı şeb zülf-i siyâhumdur benüm

rüy-ı hübân:

1. rüy-ı hübân:

Gazel 2266

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Güzellerin yüzü.

Niçeye dek rüy-ı hübâna dil ü cân

bağlayam

Zindegânî 'ömrümi bu dehr ara

müşkil kılam

rüy-ı pür-gerd:

1. rüy-ı pür-gerd:

Gazel 2068

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Tozlu yüz.

Başum içre nîlüferdür çehre-i

zerdüm benüm

Ĥâkde berg-i ĥazândur rüy-ı pür-

gerdüm benüm

rüy-ı siyâh:

1. rüy-ı siyâh:

Gazel 2080

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Kara yüzlü, yüzü kara. || Ayıbı olan.

Meded artmaktadır her gün

günâhum

Deñizler yumaya rüy-ı siyâhum

rüy-ı zerd:

1. rüy-ı zerd:

Gazel 2037

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Sararmış yüz.

'İşkuma kimdür Muĥibbî benüm

inkâr eyleyen

Eşk-i çeşmüm rüy-ı zerdüm aña

yitmez mi delîl

2. rüy-ı zerd:

Gazel 2078

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Sararmış yüz.

Eşk-i surĥ ü rüy-ı zerdüm eyledi

sırrum 'ayân

Žâhir itdi âh ĥalkâ 'ışk-ı pinĥânüm

benüm

3. rüy-ı zerd:

Gazel 2390

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

Sararmış yüz.

İy Muĥibbî kim-durur 'ışkuma

inkâr eyleye

Rüy-ı zerdüm eşk-i çeşmüm çün

güvâhumdur benüm

4. rüy-ı zerd:

Gazel 2406

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Sararmış yüz.

Eşk-i surĥüm rüy-ı zerdüm

'ışkuma şahid yiter

Kanda varsam ikisi ĥâžır

güvâhumdur benüm

5. rüy-ı zerd:

Gazel 2453

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Sararmış yüz.

Bu tende dâğum-ıla döndüm

peleng-i küha

Bu rüy-ı zerdüm-ile 'ışk bîşesinde

şîrin

rüz:

1. rüzum:-um

Gazel 2317

Mısra: 4

Gün, gündüz.

Ĥayâtum ĥâşılum 'ömrüm

şarâbum kevşerüm 'adnüm

Baĥârüm behcetüm rüzum gülüm

iy verd-i ĥandânüm

2. rüz:

Gazel 2057

Mısra: 10

Gün.

Ĥattı ĥübârı eyledi ĥayrân

Muĥibbî'yi

Artsa 'aceb mi her şeb ü her rüz

ĥayretüm

3. rüzum:-um

Gazel 2237

Mısra: 1

Gün.

Seni görmem geçer her hafta

rüzum

Velî ben intizâr içinde süzum

4. rüze:--e, -

Gazel 2038

Mısra: 1

Gün, gündüz.

Rüze çıkdı çün saña gösterdi

yüzini hilâl

Turma iy dil sâķî-i Mehveş elinden

büse al

5. rüz-ıla:-ıla

Gazel 2169

Mısra: 10

Gün.

Reĥgüzâruñ kumu ile şîşe-i

çeşmüm tolu

Sâl ü mâh u hafta vü rüz-ıla geçer

sâ'atüm

6. rüzını:-ı, -n, -ı

Gazel 2270

Mısra: 3

Gün, gündüz.

Gîceler ĥamgîn iken añup vişâlüñ

rüzını

Bu ümid-ile feraĥ bulup dili şâd

eyleyem

rüz u şeb:

1. rüz u şeb:

Gazel 2133

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Gece gündüz. || Her zaman, ara vermeden, aralıksız.

La'li yâdına gelüñ sâğar-ı ĥamrâ

çekelüm

Rüz u şeb fikri ile cânı giriftâr

idelüm

2. rüz u şeb:

Gazel 2186

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Gündüz ve gece. Her zaman, ara vermeden, durmadan, devamlı olarak.

Eylesem sensüz fiğân u nâlemi

'ayb eyleme

Firĥatünle rüz u şeb eglence

âhumdur benüm

3. rüz u şeb:

Gazel 2410

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gündüz ve gece. || Her zaman, ara vermeden, durmadan, devamlı olarak.

Nür umarsa n'ola sende rüz u şeb
şems ü kamer
Hem habîb-i Hâk'sın u hem
rahmeten-lil'âlemîn

rüze-i hicr:

1. rüze-i hicr:

Gazel 2283

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Ayrılık orucu.

Niçe bir rüze-i hicrûn dutalum
Hilâl ebrûnî göster ola bayram

rüze-i hicrân:

1. rüze-i hicrân:

Gazel 2345

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Ayrılık orucu.

Rüze-i hicrânda kaldum 'iyd-i
vaşla irmedüm
Gice gündüz ol meh-i tâbânı
ağdum ağladum

rüz-ı cezâ:

1. rüz-ı cezâ:

Gazel 2091

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Kıyametten sonra insanların
hesaba çekileceği gün.*

Umaram rüz-ı cezâda olasın baña
şefî'
Cürm ü 'işyân-ıla gerçi ki yüzi
kara benem

rüz-ı ezel:

1. rüz-ı ezel:

Gazel 2354

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Allah'ın ezelde ruhları
yaratıp bir araya topladığı gün.*

İçeli rüz-ı ezel cām-ı maḥabbet
cür'asın
Mest-i 'ışkam tâ ebed sanmañ ki
huşyâr olmuşam

2. rüz-ı ezel:

Gazel 2430

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Allah'ın ezelde ruhları
yaratıp bir araya topladığı gün.*

Niçe pinhan itmeyem sînemde
'ışkuñ gencini
Almışam rüz-ı ezelde anı naḡd-i
câna ben

3. rüz-ı ezel:

Gazel 2453

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Allah'ın ezelde ruhları
yaratıp bir araya topladığı gün.*

Rüz-ı ezelde 'aşık miḥnet
çekegelüpdür
Âb-ı maḥabbet-ile yogurdılar
ḥamîrin

4. rüz-ı ezel:

Gazel 2454

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Allah'ın ezelde ruhları
yaratıp bir araya topladığı gün.*

Kısmet bu-y-ımış çünki dilâ rüz-ı
ezelde
Âh eyleyelüm bir yaña sen bir
yaña hem ben

5. rüz-ı ezel:

Gazel 2498

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Allah'ın ezelde ruhları
yaratıp bir araya topladığı gün.*

Tâ ebed fâriğ degül dil 'ışkdan rüz-
ı ezel
'ışk-ıla taḥmîr itmişler meger âb u
gilin

rüz-ı hazân:

1. rüz-ı hazân:

Gazel 2451

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Sonbahar günü.

Gülşene meşşâta olmışken bugün
bâd-ı seḥer
Ḥayfdur kim 'âkıbet berbâd ider
rüz-ı hazân

rüz-ı hicrân:

1. rüz-ı hicrân:

Gazel 2137

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Ayrılık günü.

Rüz-ı hicrâna şükür irdi Muḥibbî
pâyân
Ḥamdü-lillâh yüzini sag u selâmet
gördüm

2. rüz-ı hicrân:

Gazel 2137

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Ayrılık günü.

Rüz-ı hicrâna şükür irdi Muḥibbî
pâyân
Ḥamdü-lillâh yüzini sag u selâmet
gördüm

rüz-ı mahşer:

1. rüz-ı mahşer:

Gazel 2320

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Mahşer günü.

Tâ ezel 'ışkuñ meyinden bir kadeḥ
nüş itmişem
Gitmeye tâ rüz-ı mahşerde benüm
keyfiyyetüm

2. rüz-ı mahşer:

Gazel 2374

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Kıyametten sonra insanların
hesaba çekileceği gün.*

Rüz-ı mahşerde eger uğrasa
Mecnûn'a yoluñ
Diyesin aña Muḥibbî seni hem-râh
çekem

3. rüz-ı mahşer:

Gazel 2427

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Mahşer günü, kıyametten
sonra insanların hesaba çekileceği
gün.*

Rüz-ı mahşerde şehâ 'aşıklarunñ
Lâle gibi sarıla ḥünîn- kefen

rüz-ı vaşl:

1. rüz-ı vaşl:

Gazel 2172

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Vuslat günü.

Ḥastayam hicrân şebinde rüz-ı
vaşluñ isterem

Yüzünü göster kamu 'âlem ziyâ
olsun direm

2. rûz-ı vaşl:
Gazel 2172

Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Vuslat günü.

Hastayam hicrân şebinde rûz-ı
vaşluñ isterem
Yüzünü göster kamu 'âlem ziyâ
olsun direm

rûzigâr:

1. rûzigâra:-a
Gazel 2074

Mısra: 1
*Rûzgâr. || Dünyanın içinde
bulunduğu devir, zaman, vakit,
dehr.*

Niçe bir rûzigâra yalvarayım
Baña büyüñ ki yâra yalvarayım

2. rûzigâr:
Gazel 2164

Mısra: 18
*Dünyanın içinde bulunduğu
devir, zaman, vakit, dehr.*

Her kim görse bu beytümü taḥsîn
idüp hezâr
İnşâf diye bilesine rûzigâr hem

3. rûzigâr:
Gazel 2398

Mısra: 2
*Dünyanın içinde bulunduğu
devir, zaman, vakit, dehr.*

Kara zülfünü görelen nigârâ bî-
karâr oldum
Geleden başuma sevdâ perîşân
rûzigâr oldum

rûzigâr-ı senğ-dil:

1. rûzigâr-ı senğ-dil:
Gazel 2221

Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Acımasız devir.

Ol ne bārân küy-ı Leylâ'da yagar
didüm didi
Rûzigâr-ı senğ-dil ber hâl-i
Mecnûn aqlaram

S

sa'âdet:

1. sa'âdet:
Gazel 2185

Mısra: 9

*Mutlu olma, mutlu ve mesut
yaşama, mutluluk, bahtiyarlık.*

Bu sa'âdet besdür dilber
Muḥibbî'ye diye
Derdmendümdür faḳrüm hem
esürümdür benüm

2. sa'âdetdür:-dür

Gazel 2215

Mısra: 3
*Mutlu olma, mutlu ve mesut
yaşama, mutluluk, bahtiyarlık.*

Key sa'âdetdür vişâl ammâ ki
irişmek muḥâl
Olmasa ḫâlî' müsâ'id baḫt-ı
firûzum benüm

3. sa'âdetdür:-dür

Gazel 2237

Mısra: 5
*Mutlu olma, mutlu ve mesut
yaşama, mutluluk, bahtiyarlık.*

Sa'âdetdür vişâlün devlet iy döst
Müsâ'id olsa bu baḫt-ı firûzum

4. sa'âdet:

Gazel 2043

Mısra: 7
*Mutlu olma, mutlu ve mesut
yaşama, mutluluk, bahtiyarlık.*

Bilmezem yâ Rab togar mı hiç
sa'âdet kevkebi
Görmezem gün yüzini yârûñ geçer
çün ay u yıl

5. sa'âdetdür:-dür

Gazel 2252

Mısra: 10
*Mutlu olma, mutlu ve mesut
yaşama, mutluluk, bahtiyarlık.*

Ka'be'dür küyuñ Muḥibbî cânı
kurbân eyledi
Zî sa'âdetdür ger қаbül olursa
kurbânüm benüm

6. sa'âdet:

Gazel 2260

Mısra: 11
*Mutlu olma, mutlu ve mesut
yaşama, mutluluk, bahtiyarlık.*

Ne sa'âdet idi iti gibi şayda çıkıcak
Boynuma daka Muḫîb zülfini itse
meresüm

sâ'at:

1. sâ'atüm:-üm
Gazel 2150

Mısra: 10

Vakit, zaman, an.

Hâk-i râhıyla tolaldan iy Muḥibbî
gözlerüm
Ḥamdü-lillâh hoş geçer bu nev'-ile
her sâ'atüm

2. sâ'atüm:-üm

Gazel 2169

Mısra: 10
Saat, vakit, zaman.

Rehgüzârûñ kumu ile şîşe-i
çeşmüm tolu
Sâl ü mâh u hafta vü rûz-ıla geçer
sâ'atüm

sabâ:

1. şabâ:

Gazel 2054

Mısra: 1
*Sabaha doğru kuzeydoğudan
hafif hafif esen serin, hoş, latif
bahar Rûzgârı.*

Dilâ gülzâr-ı 'âlemden şabâ gibi
güzâr itdüm

Gülinden görmedüm büy-ı vefa ḫâr
iḫtiyâr itdüm

2. şabâ:

Gazel 2063

Mısra: 4
*Sabaha doğru kuzeydoğudan
hafif hafif esen serin, hoş, latif
bahar Rûzgârı, tan yeli.*

Niçe bir bu çemende lâle-veş pür
dâğ ola sînem
Ferâgat eyledüm geçdüm şabâ gibi
gülünden hem

3. şabâ:

Gazel 2126

Mısra: 7
*Sabaha doğru kuzeydoğudan
hafif hafif esen serin, hoş, latif
bahar Rûzgârı, tan yeli.*

İy şabâ âvâre gönülüm kanda gitdi
bilemezem
Bir ḫaber vir Tañrıçün ol nâ-
tûvânümdan benüm

4. şabâ:

Gazel 2215

Mısra: 10
*Sabaha doğru kuzeydoğudan
hafif hafif esen serin, hoş, latif
bahar Rûzgârı, tan yeli.*

İremezsın ey Muḥibbî yanına ḫâk
olmadan

Kim meger toprak olam ilte şabā
tozum benüm

5. şabā:

Gazel 2237

Mısra: 10

*Sabaha doğru kuzeydoğudan
hafif hafif esen serin, hoş, latif
bahar Rüzgârı, tan yeli.*

Muhibbî irişilmez küy-ı yāra
Meger ilte şabā öldükte tozum

6. şabā:

Gazel 2247

Mısra: 5

*Sabaha doğru kuzeydoğudan
hafif hafif esen serin, hoş, latif
bahar Rüzgârı, tan yeli.*

İy şabā zülfini depret tā ola ‘anber-
feşān
Büy-ı zülfinden dimāğa ‘ıtr-sāyı
isterem

7. şabā:

Gazel 2316

Mısra: 7

*Sabaha doğru kuzeydoğudan
hafif hafif esen serin, hoş, latif
bahar Rüzgârı, tan yeli.*

Küy-ı yāra iltesin ölssem şabā
topragımı
Keştî-i ‘ışkım Muhibbî’den hemān
ismarlaram

8. şabā:

Gazel 2327

Mısra: 5

*Sabaha doğru kuzeydoğudan
hafif hafif esen serin, hoş, latif
bahar Rüzgârı, tan yeli.*

İy şabā merdümlük it dildāra ‘arz it
hālümü
Çün bilürsin bende yok hergiz
beyāna kudretüm

9. şabā:

Gazel 2333

Mısra: 5

*Sabaha doğru kuzeydoğudan
hafif hafif esen serin, hoş, latif
bahar Rüzgârı, tan yeli.*

Açma şubhuñ iy şabā luft eyle gel
dervāzesin
Var-durur zülfi hayāliyle bu şeb
hoş ‘ālemüm

10. şabā:

Gazel 2425

Mısra: 3

Sabaha doğru kuzeydoğudan

*hafif hafif esen serin, hoş, latif
bahar Rüzgârı, tan yeli.*

Meger küy-ı dil-ārādan gelürsin iy
şabā dāyım
Ferahlar kesb olur senden mübārek
bāda beñzersin

11. şabā:

Gazel 2430

Mısra: 10

*Sabaha doğru kuzeydoğudan
hafif hafif esen serin, hoş, latif
bahar Rüzgârı.*

İy Muhibbî rāyegān zülfine bulur
dest-res
Kāşkî olsam şabā ‘ālemde yāhūd
şāne ben

12. şabā:

Gazel 2446

Mısra: 7

*Sabaha doğru kuzeydoğudan
hafif hafif esen serin, hoş, latif
bahar Rüzgârı, tan yeli.*

Tāze cān virdüñ getürdüñ büy-ı
zülfin iy şabā
Çok zamāndur özlemişdüm ol saçı
gül-büyü ben

13. şabā:

Gazel 2491

Mısra: 1

*Sabaha doğru kuzeydoğudan
hafif hafif esen serin, hoş, latif
bahar Rüzgârı, tan yeli.*

Açdı gülşende şabā gonca-i ebkār
etegin
Līk gonca komadı lecc idüp inkār
etegin

sabā vakti:

1. şabā vakti:

Gazel 2056

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

*Saba Rüzgârı vakti. || Sabaha
doğru kuzeydoğudan hafif hafif
esen serin, hoş, latif bahar
Rüzgârı, tan yeli vakti.*

İy Muhibbî iledür küyına ol vaktin
şabā
Rāh-ı küyında gubār olup meger
berbād olam

sabā vili:

1. şabā yili:

Gazel 2104

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Sabaha doğru kuzeydoğudan
hafif hafif esen serin, hoş, latif
bahar Rüzgârı, tan yeli.*

Zülfün şabā yili ki perîşān idilince
āh
Gördükçe anı ben daḥı gāyet
müşevveşem

sabāh:

1. şabāhüm:-um

Gazel 2317

Mısra: 6

*Günün başlangıcı, gündüzün
ilk saatleri.*

Çenārüm serv-i sīrābüm gülistan-
ıla büstānum
Merāmüm dürr-i şehvārüm
şabāhüm soḥbetüm şāmum

sabāha çık-:

1. sabāha çık-:-a

Gazel 2069

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Ölmeden sabah uyanabilmek.

Niçeye dek şeb-i gāmda firāk-ı
yāri çekem
Şabāha zinde çıkup nāle ile zārı
çekem

sabāha dek:

1. şabāha dek:

Gazel 2154

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bütün gece boyunca.

Bülbül gibi fiğānlar iderdüm
şabāha dek
Küyüñ olaydı iy gül-i nev-reste
menzilüm

2. şabāha dek:

Gazel 2295

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bütün gece boyunca.

Bülbül gibi fiğānlar iderdüm
şabāha dek
Küyüñ olaydı iy gül-i nevreste
menzilüm

sabır:

1. şabra:-a

Gazel 2110

Mısra: 8

*Acı, yoksulluk, haksızlık vb.
üzücü durumlar karşısında ses*

çıkarmadan onların geçmesini
bekleme erdemi, dayanç.

Didiler 'aşıka şabr eylemek yâhûd
sefer lâzım
Didüm çün şabra tākāt yok hemān
terk-i diyār itdüm

2. şābir:

Gazel 2286

Mısra: 10

Sabreden, sabırlı kimse.

Muhibbî bir nazar görsem nigārı
Yitürmişem özümü şābir olsam

şabi-ves:

1. şabi-ves:

Gazel 2468

Mısra: 10

Çocuk gibi.

Muhibbî hāstanuñ göñli evini
Şabî-ves hem yaparsın hem
yıkarsın

şa'bnāk:

1. şa'bnāk:

Gazel 2076

Mısra: 9

*Güçlüklerle dolu, zorlu,
çetin,müşkül.*

Dirler Muhibbî 'ışk yolu şa'bnāk
olur
Ben ol yoluñ zamānede bî-vehm ü
bākiyem

şabr:

1. şabr:

Gazel 2219

Mısra: 1

*Katlanılması zor olan
haksızlık, sıkıntı, acı, hastalık,
yoksulluk, felaket vb. durumlar
karşısında umutsuzluğa kapılmayıp
şikayet etmeden, sızlanmadan
dayanma, tahammül gösterme.*

Giderdi şabr u hüş u dil nigārı bir
zamān görsem
Belā vü miñnetüm artar anı ben her
zamān görsem

2. şabrı:-ı

Gazel 2354

Mısra: 11

*Katlanılması zor olan
haksızlık, sıkıntı, acı, hastalık,
yoksulluk, felaket vb. durumlar
karşısında umutsuzluğa kapılmayıp
şikayet etmeden, sızlanmadan
dayanma, tahammül gösterme.*

'Aql u şabrı dağıdup dīvāne olsam
tañ midur
Leylî-i zūlfine anuñ çün giriftār
olmuşam

3. şabr:

Gazel 2387

Mısra: 4

*Katlanılması zor olan
haksızlık, sıkıntı, acı, hastalık,
yoksulluk, felaket vb. durumlar
karşısında umutsuzluğa kapılmayıp
şikayet etmeden, sızlanmadan
dayanma, tahammül gösterme.*

Kaşlaruñ altında cānā nergis
cādūlaruñ
Şabr u 'aqlum aldı oldu zālīm ü bî-
dād hem

4. şabr:

Gazel 2392

Mısra: 1

*Katlanılması zor olan
haksızlık, sıkıntı, acı, hastalık,
yoksulluk, felaket vb. durumlar
karşısında umutsuzluğa kapılmayıp
şikayet etmeden, sızlanmadan
dayanma, tahammül gösterme.*

Şabr u 'aklı tagıdup 'ışkdan sadā
güş eyleyem
N'ola hālüm ger maħabbetde
kadeh nüş eyleyem

5. şabra:-a

Gazel 2401

Mısra: 9

*Katlanılması zor olan
haksızlık, sıkıntı, acı, hastalık,
yoksulluk, felaket vb. durumlar
karşısında umutsuzluğa kapılmayıp
şikayet etmeden, sızlanmadan
dayanma, tahammül gösterme.*

Şabra çün kalmadı Muhibbî mecāl
Çāre yok bir diyāra 'azm idelüm

6. şabr:

Gazel 2002

Mısra: 5

*Acı, yoksulluk, haksızlık vb.
üzücü durumlar karşısında ses
çıkarmadan onların geçmesini
bekleme erdemi, dayanç.*

Pertev-i hüşnüñi gördüm gitdi 'aql
u şabr u dil
Görmeyden ol perîyi baña oldu
māh u sāl

7. şabr:

Gazel 2300

Mısra: 11

*Acı, yoksulluk, haksızlık vb.
üzücü durumlar karşısında ses*

çıkarmadan onların geçmesini
bekleme erdemi, dayanç.

Şabr u 'aql u hüşü bir yirden
ferāmüş eyleyüp
'İşk şarābın nüş idüp kendümi lā-
ya'kil kılam

8. şabr:

Gazel 2487

Mısra: 3

*Acı, yoksulluk, haksızlık vb.
üzücü durumlar karşısında ses
çıkarmadan onların geçmesini
bekleme erdemi, dayanç.*

Yagmaya virdi şabr metā'ını
gözleri
Varumı aldı komadı bir zerre
dānesin

9. şabr:

Gazel 2488

Mısra: 6

*Acı, yoksulluk, haksızlık vb.
üzücü durumlar karşısında ses
çıkarmadan onların geçmesini
bekleme erdemi, dayanç.*

Tagıdup kāküllerin gönüm perîşān
eyledi
Komadı şabr u kararüm sünbül-i
gül-bü diyen

10. şabrımı:-um, -ı

Gazel 2009

Mısra: 3

Sabır, dayanma gücü.

Şabrımı az itdi 'ışkı lîk şevkümü
ziyād kıl
İy gönül murğı vişāli bağına
pervāz kıl

11. şabr-ıla:-ıla

Gazel 2143

Mısra: 4

*Acı, yoksulluk, haksızlık vb.
üzücü durumlar karşısında ses
çıkarmadan onların geçmesini
bekleme erdemi, dayanç.*

O sāhir çeşmi sihrîyle dili dīvāne
itmişdür
Dükendi şabr-ıla 'aqlum daħı
yanumda yok varum

12. şabr:

Gazel 2164

Mısra: 1

*Acı, yoksulluk, haksızlık vb.
üzücü durumlar karşısında ses
çıkarmadan onların geçmesini
bekleme erdemi, dayanç.*

Dil gitdi bende kalmadı şabr u
karâr hem
Bu sîne oldı hâsreti-y-ile hârâhâr
hem

13. **şabr:**

Gazel 2164

Mısra: 1

*Acı, yoksulluk, haksızlık vb.
üzücü durumlar karşısında ses
çıkarmadan onların geçmesini
bekleme erdemi, dayanç.*

Dil gitdi bende kalmadı şabr u
karâr hem
Bu sîne oldı hâsreti-y-ile hârâhâr
hem

14. **şabr-ıla:-ıla**

Gazel 2220

Mısra: 2

*Katlanılması zor olan
haksızlık, sıkıntı, acı, hastalık,
yoksulluk, felaket vb. durumlar
karşısında umutsuzluğa kapılmayıp
şikayet etmeden, sızlanmadan
dayanma, tahammül gösterme.*

Dâğ-ıla tolu sîne ciger gârka-i hûn
hem
‘Akl-ıla fikr kalmadı şabr-ıla
sükûn hem

15. **şabr:**

Gazel 2238

Mısra: 3

*Katlanılması zor olan
haksızlık, sıkıntı, acı, hastalık,
yoksulluk, felaket vb. durumlar
karşısında umutsuzluğa kapılmayıp
şikayet etmeden, sızlanmadan
dayanma, tahammül gösterme.*

Müddet-i hicr hâdden aşdı şabr ile
geçti günüm
İtdi bu düşvârî tākāt baña da yârî
dilüm

16. **şabrum:-um**

Gazel 2360

Mısra: 7

*Katlanılması zor olan
haksızlık, sıkıntı, acı, hastalık,
yoksulluk, felaket vb. durumlar
karşısında umutsuzluğa kapılmayıp
şikayet etmeden, sızlanmadan
dayanma, tahammül gösterme.*

Be-küllî tākāt u şabrum gidüpdür
‘aql u dil benden
Dirîgâ n’ olısar hâlüm gârîbem
yaluñuz kaldum

17. **şabr:**

Gazel 2363

Mısra: 4

Katlanılması zor olan

*haksızlık, sıkıntı, acı, hastalık,
yoksulluk, felaket vb. durumlar
karşısında umutsuzluğa kapılmayıp
şikayet etmeden, sızlanmadan
dayanma, tahammül gösterme.*

Yanaldan âteş-i ‘ışka kurıdı nâme-
veş bagrum
Çü gördüm şabr u tākāt yok hemân
terk-i diyâr itdüm

18. **şabr:**

Gazel 2414

Mısra: 10

*Katlanılması zor olan
haksızlık, sıkıntı, acı, hastalık,
yoksulluk, felaket vb. durumlar
karşısında umutsuzluğa kapılmayıp
şikayet etmeden, sızlanmadan
dayanma, tahammül gösterme.*

Bilmem Muhibbî ‘ışk-ıla âhîr
n’ olur hâlüm benüm
Kalmadı şabr u tākātum gâyet
zebûn oldum zebûn

şabr evle-:

1. **şabr eyle-:**

Gazel 2110

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Sabırlı davranmak, sabır ve
tahammül göstermek.*

Didiler ‘aşıkâ şabr eylemek yâhûd
sefer lâzım
Didüm çün şabra tākāt yok hemân
terk-i diyâr itdüm

2. **şabr eyle-:**

Gazel 2253

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Sabırlı davranmak, sabır ve
tahammül göstermek.*

Dirler şabr kim ide irer o murâda
Şabr eylemege çäre ne tākāt
netüvânem

3. **şabr eyle-:**

Gazel 2260

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Sabırlı davranmak, sabır ve
tahammül göstermek.*

Didi şabr eyler-iseñ yâr yüzüm
göstereyim
Tîg-i hicr öldüre didüm ki ferdâne
resüm

4. **şabr eyle-:**

Gazel 2480

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Sabırlı davranmak, sabır ve
tahammül göstermek.*

Muhibbî derde şabr eyle ne çäre
Eyü yavuz geçer âdem başından

şabr id-:

1. **şabr id-:**

Gazel 2253

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Sabırlı davranmak, sabır ve
tahammül göstermek.*

Dirler şabr kim ide irer o murâda
Şabr eylemege çäre ne tākāt
netüvânem

şabr ide:

1. **şabr ide:--e, -**

Gazel 2005

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Tahammül etmek, dayanmak.

Öldürem diyü seni va‘de ider
ğamze-i yâr
Ola kim ‘ahde dura şabr ide bir
päre gönül

şabr idemez:

1. **şabr idemez:--e, --mez**

Gazel 2005

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Tahammül etmek, dayanmak.

Yaşımı göz yiñemez dil dutışur
şabr idemez
Cânımı oda yakar ara göztüm ara
gönül

şabr it-:

1. **şabr it-:**

Gazel 2050

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Sabır göstermek, sabırlı
davranmak.*

Uralar ger saña tîşe tahammül
eyleyüp şabr it
Ko bulsunlar murâdâti cevâhir
virici kân ol

şabr kıl-:

1. **şabr kıl-:**

Gazel 2047

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Sabırlı davranmak, sabır ve tahammül göstermek.

Şabr kıl nefse Muhib eyleme rüsvâ
özünü
Sen de Yüsuf gibi zindâna varup
mihmân ol

2. şabr kıl-:

Gazel 2179

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Sabırlı davranmak, sabır ve tahammül göstermek.

Gitdi didi şabr kıl gelem yine
ferdâyâ dek
Bilmezem ki irişüben ben o ferdâyı
görem

3. şabr kıl-:

Gazel 2491

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Sabırlı davranmak, sabır ve tahammül göstermek.

Şabr kıl cevr ü cefâsına Muhibbî
tañ degül
Bilmedi kimsene tuta gül-i bî-hâr
etegin

şabru düken-:

1. şabru düken-:

Gazel 2057

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Artık katlanamaz, dayanamaz duruma gelmek, sabrı kalmamak.

Bâr-ı ğamını çekmeye dil küh-ı
Kâf ise
Şabrum dükendi kalmadı bir zerre
tâkâtüm

şabru kalma-:

1. şabru kalma-:

Gazel 2258

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Artık dayanamaz, katlanamaz duruma gelmek, sabrı tükenmek.

Dükendi kalmadı şabrum elinden
yâr-ı bed-hünüñ
Degül çün durmaga tâkat çıkuban
hem-sefer oldum

sac-:

1. saçılma:-ıl, -sa

Gazel 2083

Mısra: 5

Bir şeyi ortalığa dağıtmak, etrafa serpmek, dökmek.

Dökse saçılma hergiz aña kimse lâ
dimez
Şâh-ı maḥabbet emriyle tûfân olan
yaşum

2. saçup:-up

Gazel 2300

Mısra: 2

Bir şeyi Ortalığa dağıtmak, etrafa serpmek, dökmek.

Leblerüñ yâd eyleyüp her yaña ben
menzil kılam
Hâke saçup eşk-i çeşmüm niçe la'l
hâşıl kılam

3. saçup:-up

Gazel 2398

Mısra: 10

Yaymak, dağıtmak.

Muhibbî sînemüñ dâğın temâşâ
eylemez dilber
Çiger hûnın saçup yir yir bitürdüm
gül'izâr oldum

sac:

1. saçını:-ı, -n, -ı

Gazel 2161

Mısra: 4

Saç, zülüf.

Göricek bâğ-ı hüsninde nigâruñ
zülf ü ruhsârın
Saçını kâfiristâna yüzün imâna
tapşurdum

2. saçını:-ı, -n, -ı

Gazel 2274

Mısra: 5

Saç, zülüf.

Leylî saçını görelî mecnûna dönüp
dil
Âvâre olup vâdide kalmadı
mecâlüm

3. saçuñ:-uñ

Gazel 2414

Mısra: 7

Saç, zülüf.

Leylî saçuñ zencîrini tak boynuma
iy serv-i nâz
Çün kim müsellemdür baña
dîvâneyem mülk-i cünün

4. saçı:-ı

Gazel 2004

Mısra: 17

Zülf, sevgilinin saçı.

Bir saçı leylaya virelden Muhibbî
cân u dil
'İşk şahrâsında mecnûn gibi
hayrândur gönül

5. saçı:

Gazel 2013

Mısra: 5

Saç.

Ya saçı zencîrine dak boynuña ya
göz yaşın
Garğa-i baḥr-ı cünün ol saña kim
dir 'âkil ol

6. saçuñdan:-uñ, --dan

Gazel 2051

Mısra: 2

Zülf.

İy boyun serv ü yüzün gül
leblerüñdür selsebil
Döstüm sünbül saçuñdan 'anber
olmuşdur hâcîl

7. saçını:-ı, --n, --ı

Gazel 2067

Mısra: 7

Saç. || Zülüf.

Gösterüp leylî saçını itse ger 'arz-ı
cemâl
Boynuma takup özüm mecnûn u
seydâ eyleyem

8. saçuñ:-uñ

Gazel 2072

Mısra: 2

Saç. || Zülüf.

Leylî zülfünü göreden zâr u
meftûn olmuşam
Çek saçuñ zencîrine zîrâ ki
mecnûn olmuşam

9. saçı:-ı

Gazel 2115

Mısra: 6

Saç. || Zülf.

'Aqla tâbi' her kişi dil bağlamaz
meh-rûlara
İy saçı leylâ sentüñ mecnûn u
sergerdânuñam

10. saçı:-ı

Gazel 2122

Mısra: 9

Saç. || Zülüf.

Bir saçı leylâyâ bend idüp dil-i
dîvâneyi
İy Muhibbî 'ışk ara Mecnûn'a
akrân eylesem

11. saçı:--

Gazel 2152

Mısra: 1

Saç, zülûf.

Bir saçı leylâ lebi şîrîn mehûn nâ-
şâdıyam

Deşt-i gam Mecnûn'ıyam küh-ı
bela Ferhâd'ıyam

12. saçı:-ı

Gazel 2159

Mısra: 9

Saç, zülûf.

Çün Muhibbî bir saçı leylî-veşûn
mecnûniyam
Her yaña dîvânelik rahşın sürüp
hîz eyleyem

13. saçı:-ı, -n

Gazel 2191

Mısra: 3

Saç. || Zülûf.

Görüp leylî saçıñ dîvâne oldum
Anuñçün kodılar mecnûn baña
nâm

14. saçıña:-uñ, -a

Gazel 2195

Mısra: 15

Saç, zülûf.

Yüzüne “ve’ d-đuĥâ” didüm saçıña
daĥı “ve’ l-leyl”
Anuñçün âteş-i ‘ışka gice gündüz
yanar oldum

15. saçı:-ı

Gazel 2215

Mısra: 8

Saç, zülûf.

Leylîdür çün zülûfine dirler yüzine
“ve’ d-đuĥâ”
Saçı kadar olsa ne tañ yüzde nev-
rûzum benüm

16. saçıñ:-uñ

Gazel 2230

Mısra: 5

Saç, zülûf.

Yüzün gül saçıñ ‘anber leblerün
mül
Gülîstânuñda iñler bir hezâram

17. saçıñ:-uñ

Gazel 2242

Mısra: 7

Saç, zülûf.

Leylî saçıñ zencîrini dak boynuma
mecnûnuñam

Rüsvâ olursam gam degül ger hâş
ü ‘âma iy şanem

18. saçı:-ı

Gazel 2242

Mısra: 13

Saç, zülûf.

İtdi saçı şeydâ beni bilmem n’ider
sevdâ beni
‘İşk itmeden rüsvâ beni irgür
merâma iy şanem

19. saçı:-ı

Gazel 2273

Mısra: 12

Saç, zülûf.

N’eylerem sünbül ü gül nergis ü
reyhân u çemen
Çün yiter dîde saçı vü ĥatt u ‘ârızı
gülüm

20. saçı:-ı

Gazel 2281

Mısra: 5

Saç, zülûf.

Degülse ol saçı Leylâ çerâ ben
hem çü Mecnûnam
Ve’ ger ne olmasa Şîrîn neden ‘ışk-
ıla Ferhâd’ am

21. saçı:-ı

Gazel 2298

Mısra: 5

Saç, zülûf.

Bir saçı leylî firâkıñdan bugün
Mecnûñ-var
Düşüben vâdîlere kendümi rüsvâ
eyledüm

22. saçı:-ı

Gazel 2299

Mısra: 9

Saç, zülûf.

İy saçı leylî küyuñda her şeb tâ-
seher
Kıluram Mecnûnlayın feryâd u âh
u zâr hem

23. saçı:-ı

Gazel 2317

Mısra: 15

Saç, zülûf.

Saçı dârum kaşı yayum gözi pür-
fitne bîmârum
Ölürsem boynuña kanum meded
hey nâ-müselmânım

24. saçı:-ı

Gazel 2320

Mısra: 3

Saç, zülûf.

Sen saçı leylâ lebi şîrîne cân
virmek nedür
Bir iki dîvâne deñlü yok mı cânâ
gayretüm

25. saçı:-ı

Gazel 2429

Mısra: 1

Saç, zülûf.

Bugün çün rîsmân kâkül saçı
zencîr olasın sen
Neden dîvâneler ĥaĥkıñda pür
taĥsîr olasın sen

26. saçı:-ı

Gazel 2446

Mısra: 8

Saç, zülûf.

Tâze cân virdün getürdün bûy-ı
zülfin iy şabâ
Çok zamândur özlemişdüm ol saçı
gül-bûyı ben

27. saçı:-ı

Gazel 2457

Mısra: 1

Saç, zülûf.

Bir saçı zencîre beñzer iy gönül
dîvânesin
Yanmaga şem’-i cemâline anuñ
pervânesin

28. saçımdur:-um, -dur

Gazel 2276

Mısra: 5

Saç, zülûf.

Didi dilber şeb-i yeldâ saçımdur
Yüzümden soralar tâze bahârum

29. saçıñ:-uñ

Gazel 2289

Mısra: 3

Saç, zülûf.

Leylî saçıñ nigârâ boynuma olsa
zencîr
Mecnûñ gibi cihâna kendüm
melâmet itsem

30. saçı:-ı

Gazel 2322

Mısra: 1

Saç, zülûf.

Düşdi gönülüm bir saçı reyĥâna
bilmen n’eyleyem
Ol sebebden olmışam dîvâne
bilmen n’eyleyem

31. saçı:-ı

Gazel 2322

Mısra: 8

Saç, zülf.

Zülf-i ser-keşden gönül kurtılsa
hâzır ğamzeler
Ol saçı sümbül gözi mestâne
bilmen n'eyleyem

32. saçı:-ı

Gazel 2324

Mısra: 6

Saç, zülf.

Hâr elinden bahrî hün olmuş belâlu
bülbülem
Ol saçı sümbül gül-i hândâna
bilmen n'eyleyem

33. saçı:-ı

Gazel 2345

Mısra: 14

Saç, zülûf.

Geçdi 'ömrüm âh kim bülbül gibi
efġân-ıla
Ol saçı sümbül gül-i hândâni
aırdum aġladum

34. saçı:-uñ

Gazel 2386

Mısra: 3

Saç, zülf.

Bî-höd olursam 'ışk-ıla saçıñ
yüzüme âb
Ola ki gözüm açıla tâ gide
yunmuşum

35. saçı:-ıl, -ur

Gazel 2411

Mısra: 6

*Bir şeyi ortalığa dağıtmak,
etrafa serpmek, dökmek.*

Gözlerüm gözeklerinden eşk-i
çeşmüm her taraf
Nâle kılsam saçıñur gönülümdeki
tölâbdan

sâcid:

1. sâcidin:-în

Gazel 2432

Mısra: 10

*Secde eden, secdeye varan,
secdeye kapanan.*

Kâmet itse cümle mescid ehli
iderler kıyâm
Kaşları mihrâbına olurlar anuñ
sâcidin

sa'd ol:-

1. sa'd ol:-

Gazel 2092

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Kutlu, bahtiyar, uğurlu
olmak.*

Sa'd ola yılduzum toga devlet günü
başa
Yüz gösterürse baña o mihr-i
sa'âdetüm

sad pâre:

1. şad pâre:

Gazel 2471

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Yüz parça, parça parça,
paramparça.*

Şâne urduñ zülfüne şad pâre kılduñ
gönlümü
Hây zâlim niçe bir gönüm perîşân
idesin

sad pâre evle:-

1. şad pâre eyle:-

Gazel 2091

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Yüz parçaya bölmek.

Yine dîvâne gibi şevk-ile yanup
yakılıp
Eyleyen cübbe vü destârını şad
pâre benim

sadâ:

1. şadâlar:-lar

Gazel 2479

Mısra: 10

Ses, avaz.

Hânekâh içre Muhibbî hüy u hâya
bakmaġil
Gör şadâlar niçe çıkar güşe-i
meyhânedan

2. şadâ:

Gazel 2392

Mısra: 1

Ses, avaz.

Şabr u 'aklı taġıdup 'ışkdan şadâ
güş eyleyem
N'ola hâlüm ger maġabbetde
kadeh nüş eyleyem

sadef:

1. şadef:

Gazel 2141

Mısra: 7

*Midye, istiridye gibi içinde
inci bulunan deniz hayvanı.*

Dürr-i eşküm hıfzına olmuş meger
çeşmüm şadef
Âb-ı nîsân-ıla gevher-bâr olupdur
gözlerüm

2. şadef:

Gazel 2177

Mısra: 7

*Sedef, midye, istiridye gibi
içinde inci bulunan deniz hayvanı
anlamındadır. Bu hayvan daha çok
Çin ve Hint denizlerinde
bulunurmuş. Eski inanışa göre bu
hayvan nisan ayında 18 Nisan
denizin yüzüne veya sahile çıkarak
aġzını açar ve yağmur tanesini
yutarmış, bu yağmur tanesi de
inciye dönüşürmüş.*

Bu ne hikmetdür ki deryâda şadef
halk eyledüñ
Bu ne kudret mâdan itdüñ bî-bâhâ
dürr-i yetim

sa'd-ı ekber:

1. sa'd-ı ekber:

Gazel 2000

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Jüpiter (Müşteri) gezegeni. Bu
yıldızın etkisi altında doğmuş
olanlar, terbiyeli, utangaç, iyi ve
yumuşak huylu, alçak gönüllü,
cömert olurlar. Düzgün ve güzel
söz söylerler, Feleğin kadısı ve
hatibi olarak bilinir. Mavi renk,
Müşteri yıldızına aittir. Özellikle
medhiyelerde bahsedilen kişiler
düşüncelerinde ve işlerindeki
isabetten dolayı Müşteri yıldızına
benzetirler.*

Uşbu cânım âteş-i hicrân-ıla
olursa küñ
Tali'-i naşsum olurdu sa'd-ı ekber
döstlar

2. sa'd-ı ekber:

Gazel 2000

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Jüpiter gezegeni. || Müşteri
yıldızı da denilir. Bu yıldızın
altında doğanlar, terbiyeli,
utangaç, iyi ve yumuşak huylu
, alçak gönüllü, cömert
olurlar. Düzgün ve güzel söz
söylerler. Feleğin kadısı ve hatibi
olarak bilinirler. Özellikle
methiyelerde bahsedilen kişiler
düşüncelerinde ve işlerindeki
isabetten dolayı bu yıldızla
benzetilirler.*

Ṭali'-i naḥsum olurdu sa'd-ı ekber
döştlar
Bir kezın gülse Muḥibbī yüzine ol
şūḥ gül

sādık:

1. şādık:

Gazel 2037

Mısra: 5

*Dostluğunda samimi ve vefalı
olan, dostluk bağlarının
gerekirdiği vefayı gösteren,
sadatli kimse.*

Şādık ol kavluñde hergiz gelmesün
senden ḥilāf
Kimde kim kiḏb olsa āḥir olırsardur
ol zelil

2. şādık:

Gazel 2438

Mısra: 5

*Dostluğunda samimi ve vefalı
olan, dostluk bağlarının
gerekirdiği vefayı gösteren,
sadatli kimse.*

Zāhid-i şādık degüldür baña
satmasun riḳā
Bilmişemdir çünki ben çokdan
anuñ māhiyyetin

3. şādıkam: -am

Gazel 2135

Mısra: 2

*Dostluğunda samimi ve vefalı
olan, dostluk bağlarının
gerekirdiği vefayı gösteren,
sadatli kimse.*

Ney gibi bagrı delinmiş bir belā-
keş 'āşıkam
Cān-ıla dilberlerüñ yolında ammā
şādıkam

şādıkü'l-kavl:

1. şādıkü'l-kavl:

Gazel 2015

Mısra: 10

Doğru sözlü, güvenilir.

Pādişāh-ısañ n'ola çokdur kapuñda
kullaruñ
Şādıkü'l-kavl bu Muḥibbī gibi biri
kul degül

sadr:

1. şadrında: -ı, -n, -da

Gazel 2160

Mısra: 8

*Bir şeyin başı, baş tarafı, en
yüksek yeri.*

İy kemān ebrü eger atsañ baña
ğamzeñ okın
İzzet idüp sine şadrında aña yir
eyleyem

sadra geçür-:

1. şadra geçür-:

Gazel 2170

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Başa geçirmek, baş köşeye
geçip oturtmak.*

Yārān geçürüp şadra baña bāde
sunarlar
Bu 'izzeti bu ḥürmeti meyhānede
buldum

2. şadra geçür-: -a

Gazel 2300

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

*Başa geçmek, baş köşeye
geçip oturmak.*

Gönderürse ğamze-i tīrin Muḥibbī
sīneme
Geçürüp şadra anuñ yirini cān u dil
kılām

sāf:

1. şaflar: -lar

Gazel 2335

Mısra: 5

Yan yana dizilmek, sıra.

Kirpügüm şaflar dizüp oldı arada
kan revān
Heybet aldı ehl-i 'ışk olan
savaşumdan benüm

2. şāf:

Gazel 2233

Mısra: 7

*İçine temizliğini bozacak bir
şey karışmamış olan, temiz, duru,
arı, berrak, halis.*

Bir kadeḥ mey ile anı şāf ide pīr-i
muğān
Āh-ıla dil āyinesin her kaçan jeng
eylesem

3. şāf:

Gazel 2283

Mısra: 6

Arı, katışksız, halis, has.

Dilā zer gibi yan ğam pütesinde
Olasın şāf sende kalmaya ḥām

4. şāf:

Gazel 2338

Mısra: 10

*Kurnazlığa akli ermeyen,
içinde fesatlık olmadığı için
kolayca aldatılabilen kimse,
saftirik.*

Āteş-i 'ışkı ezelden eyledüm ben
ihtiyār

Ġill ü ğışdan şāf olup ğam
pötasında kāl olam

sāf kalb:

1. şāf kalb:

Gazel 2309

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Kötü düşünce, kötü niyeti
olmayan, kötülük düşünmeyen,
kalbi temiz.*

Şāf kalb olmak dilersen nār-ı 'ışka
yan gönül
Ġill ü ğışdan kurtulup ğam
pütesinde kāl olam

saf ol-:

1. saf ol-:

Gazel 2101

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Yan yana düzgün bir şekilde
sıralanan kimselerin meydana
getirdiği dizi, sıra. || Cemaatle
namaz kılanların yan yana
dizilmek suretiyle meydana
getirdikleri sıralardan her biri.*

Mescid-i ḥüsnüne bakdum kaşı
miḥrābında
Şāf olup ğamzesi mestāne gözi
olmuş imām

saf saf:

1. saf saf:

Gazel 2254

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Saflar meydana getirecek
şekilde, dizi dizi, sıra sıra.*

Geçüp cāmi'-i ḥüsn içre kaşı
miḥrābına karşı
Durup kirpükleri şāf şāf ider çeşmi
imāmet hem

2. şaf şaf:

Gazel 2362

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Saflar meydana getirecek
şekilde, dizi dizi, sıra sıra.*

Yüzün Beytü'l-ḥarām'ında imām
olmuş meger çeşmüñ

Ki müjgânlar turup şaf şaf iderler
içtidâ kıblem

saf saf ol-:

1. şaf şaf ol-:

Gazel 2179

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Saflar meydana getirecek
şekilde dizilmek, yan yana
dizilmek.*

Şaf şaf olmuş 'âşıkun keşf eylegil
yüzden nişkâb
Ben kimem ki isteyem yüzünü
tenhâyî görem

şafâ:

1. şafâda:-da

Gazel 2111

Mısra: 8

*Gönül şenliği, rahat, huzur,
kedersizlik. || Eğlence, neşe, zevk.*

Gönül züccâcesine câm-ıla şafâ
virüben
Hürüş u cüş ile deryâ gibi şafâda
olam

2. şafâ:

Gazel 2235

Mısra: 2

Eğlence, neşe, zevk.

Vaqt degül mi ki dilâ menzil-i
inşâfa gelem
Gam gübârını silüp bâde ile şafâ
gelem

3. şafâmuz:-muz

Gazel 2315

Mısra: 10

Eğlence, neşe, zevk.

İy Muhibbî câm-ı mey nüş eyle
lâ'li yâdına
Kim hayâliyle nigârûn hoş
şafâmuz var bizüm

4. şafâ-y-ıla:-(y), -ıla

Gazel 2362

Mısra: 9

*Mekke dolaylarında hac
ibadetinin yapıldığı yerlerden biri
olup hacıların burası ile Merve adı
verilen yer arasında Hz. Hacer'in
o dönemde yapmış olduğu gidiş ve
geliş hareketini dört gidiş, üç geliş
olarak aynen uygulanan yer.*

İderdüm Merve hakkıyçün Şafâ-y-
ıla özüm kurbân
Tavâf-ı Ka'be-i küyüñ naşib itse
Hudâ kıblem

5. şafâ:

Gazel 2372

Mısra: 12

*Gönül şenliği, rahat, huzur,
kedersizlik.*

Jeng olursa gam degül gamdan
gönül âyinesi
Çün virür kalbe şafâ câm-ı
muşaffâlar benüm

6. şafâ:

Gazel 2460

Mısra: 8

*Gönül huzuru. II Mekke
dolaylarında hac ibadetinin
yapıldığı yerlerden biri olup
hacıların burası ile Merve adı
verilen yer arasında Hz. Hacer'in
o dönemde yapmış olduğu gidiş ve
geliş hareketini dört gidiş, üç geliş
olarak aynen uygulanan yer.*

Varaydum Ka'be-i küyına yârûñ
Görürdüm Merve hakkıyçün Şafâ
ben

7. şafâ:

Gazel 2449

Mısra: 1

*Gönül şenliği, rahat, huzur,
kedersizlik. || Eğlence, neşe, zevk.*

'Âşık olan hiç şafâ almaz mey-i
engürdan
Kalbi anuñ ser-te-ser tâ tolmayınca
nürdan

8. şafâdan:-dan

Gazel 2467

Mısra: 1

*Gönül şenliği, rahat, huzur,
kedersizlik.*

Naşibüñ yog-ımuş zâhid şafâdan
Anuñçün geçmedüñ bir dem
riyâdan

9. şafâdan:-dan

Gazel 2467

Mısra: 4

Eğlence, neşe, zevk.

Bahâr eyyâmı geldi devr-i güldür
Müşerref itdi bizi sâkı şafâdan

şafâ bul-:

1. şafâ bul-:

Gazel 2068

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Rahat ve huzurlu olmak. ||
Kedersiz olmak.*

Bulmuş-iken leblerün zikri ile
cânüm şafâ
Haţtuñ izhâr eyleme alma dem-i
serdüm benüm

2. şafâ bul-:

Gazel 2144

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Gönül şenliği, rahat, huzur
bulmak.*

Bulmuş-iken câm-ı la'lünden
Muhibbî bir şafâ
Aldı haţtuñdan gider bu şab'ı pür-
gerdüm benüm

şafâ vir-:

1. şafâ vir-:

Gazel 2111

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Rahatlatmak, mutlu etmek.

Gönül züccâcesine câm-ıla şafâ
virüben
Hürüş u cüş ile deryâ gibi şafâda
olam

şafâ-yı mecnûn:

1. şafâ-yı mecnûn:

Gazel 2464

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Mecnunun gönül huzuru.

Gitmezdi hacca hergiz koyup
diyar-ı yârı
Kalbinde Merve hakkı olsa şafâ-yı
Mecnûn

şafha:

1. şafhaya:-(y)a

Gazel 2328

Mısra: 8

*Üzerine yazı yazılmış veya
yazılmaya uygun sayfa.*

İstedüm 'arz eyleyem dildâra
yazup hâlümü
Sözlerümden şafhaya od düşdi
tutuşdı kâlem

şafha-i ruhsâr:

1. şafha-i ruhsâr:

Gazel 2206

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Yanak sayfası.

İsterem ki eyleyem bu
üstühvânümdan kâlem

Şafha-i ruhsaruma derd-i dilüm
kılam raqam

sâfi:

1. şâfi:

Gazel 2416

Mısra: 9

Saf, duru, temiz, katıksız.

Beñzedi nazmuñ Muhibbî yine şâfi
gevhere
Bilmez anuñ kadrini şarrâf-ı 'irfân
olmayan

sag ol-:

1. sag ol-:

Gazel 2328

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Birinin, aslında tenkit
edilecek bir halini mazur gören bir
hoşgörü ifadesi olarak veya bir
sitemi yumuşatmak için kullanılır.*

Ben helâk oldum gamuñdan sen
esen ol iy şanem
Şâh sag olsun hezârân bende kim
ölse ne gam

sag u selâmet:

1. sag u selâmet:

Gazel 2137

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

*Sağ ve sağlam bir şekilde,
başına kötü bir şey gelmeden,
hiçbir zarara uğramadan.*

Rüz-ı hicrâna şükür irdi Muhibbî
pâyân
Hamdü-lillâh yüzini sag u selâmet
gördüm

sag u sol:

1. sag u sol:

Gazel 2145

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Her taraf.

Muhibbî kimseyi gıybet idüp
uzatma hergiz dil
Dilindendir ne gelse kişiye sag u
solından hem

sâgar:

1. sâgar:

Gazel 2331

Mısra: 5

İçki bardağı, kadeh.

Yine bezm-i gama kıldum
gözümüñ kâsesin sâgar
Dilâ gel şohbet-i hâş it ki zîrâ nây-
veş nâlem

2. sâgar:

Gazel 2039

Mısra: 3

Kadeh, içki bardağı.

Gerçi kim sâgar u mül uşbu dili
râhat ider
La'l-i nâbuñsuz anı hîç ele almalı
degül

3. sâgarı:--t, -

Gazel 2055

Mısra: 3

*İçki kadehi. || Arif kimsenin
gönlü.*

Mağabbet sâgarı tolma-ıd-ı
deryâları korsañ
Ezel bezminde nüş itdüm kaçan
kim aña dem çekdüm

4. sâgarı:--t

Gazel 2133

Mısra: 3

Kadeh, şarap kadehi.

Alalum lâle gibi sâgarı elden
komayup
Varalum gülşene biraz tâze güli
yâr idelüm

5. sâgar:

Gazel 2191

Mısra: 5

*İçki kadehi, sırça, cam, şarap
kadehi. Cam, sevgilinin dudağıdır,
ağzıdır. Çünkü içi dolu sırça kadeh
dudak gibi görünür, buse de şarap
kadar insanı kendinden geçirir ve
sarhoş eder. Cam aynı zamanda
gonca ve güldür. Kırmızılığı
yönünden ve çekiciliği nedeni ile
bu ilişki kurulur. Cam bazen de
renk ve şekil yönünden laleye
benzer.*

Lebi yâdına ele sâgar alsam
Tolar hün-ı cigerle eldeki câm

6. sâgar:

Gazel 2280

Mısra: 7

*İçki kadehi, sırça, cam, şarap
kadehi. Cam, sevgilinin dudağıdır,
ağzıdır. Çünkü içi dolu sırça kadeh
dudak gibi görünür, buse de şarap
kadar insanı kendinden geçirir ve
sarhoş eder. Cam aynı zamanda
gonca ve güldür. Kırmızılığı
yönünden ve çekiciliği nedeni ile
bu ilişki kurulur. Cam bazen de*

*renk ve şekil yönünden laleye
benzer.*

Öper sâgar lebin görmüş şürâhî
bağrı kan olmuş
Anuñ lu'b-ıla agzından haber
çekdüm haber çekdüm

7. sâgar:

Gazel 2319

Mısra: 9

*İçki kadehi, sırça, cam, şarap
kadehi. Cam, sevgilinin dudağıdır,
ağzıdır. Çünkü içi dolu sırça kadeh
dudak gibi görünür, buse de şarap
kadar insanı kendinden geçirir ve
sarhoş eder. Cam aynı zamanda
gonca ve güldür. Kırmızılığı
yönünden ve çekiciliği nedeni ile
bu ilişki kurulur. Cam bazen de
renk ve şekil yönünden laleye
benzer.*

Büsesin almış işitdüm yine sâgar
dilbertün
İçmeyince sâgaruñ kanını hergiz
kanmayam

8. sâgar:

Gazel 2245

Mısra: 9

*Sırça, cam, şarap kadehi.
Cam, sevgilinin dudağıdır, ağzıdır.
Çünkü içi dolu sırça kadeh dudak
gibi görünür, buse de şarap kadar
insanı kendinden geçirir ve sarhoş
eder. Cam aynı zamanda gonca ve
güldür. Kırmızılığı yönünden ve
çekiciliği nedeni ile bu ilişki
kurulur. Cam bazen de renk ve
şekil yönünden laleye benzer.*

Sâgar almışdır Muhibbî la'l dirler
câm içir
Diğkat itdüm görmedüm didüm
'aceb ol leb-gedâm

9. sâgaruñ:--uñ

Gazel 2319

Mısra: 10

*İçki kadehi, sırça, cam, şarap
kadehi. Cam, sevgilinin dudağıdır,
ağzıdır. Çünkü içi dolu sırça kadeh
dudak gibi görünür, buse de şarap
kadar insanı kendinden geçirir ve
sarhoş eder. Cam aynı zamanda
gonca ve güldür. Kırmızılığı
yönünden ve çekiciliği nedeni ile
bu ilişki kurulur. Cam bazen de
renk ve şekil yönünden laleye
benzer. Lebi yâdına ele sâgar
alsam Sâgar Sırça, cam, şarap
kadehi. Cam, sevgilinin dudağıdır,
ağzıdır. Çünkü içi dolu sırça kadeh
dudak gibi görünür, buse de şarap
kadar insanı kendinden geçirir ve
sarhoş eder. Cam aynı zamanda*

gonca ve güldür. Kırmızılığı yönünden ve çekiciliği nedeni ile bu ilişki kurulur. Cam bazen de renk ve şekil yönünden laleye benzer.

Büsesin almış işitdüm yine sāgar dılberüñ
İçmeyince sāgaruñ kanını hergiz kanmayam

10. **sāğarı:-ı**
Gazel 2481
Mısra: 8
Sırça, cam, şarap kadehi.

Cam, sevgilinin dudağıdır, ağzıdır. Çünkü içi dolu sırça kadeh dudak gibi görünür, buse de şarap kadar insanı kendinden geçirir ve sarhoş eder. Cam aynı zamanda gonca ve güldür. Kırmızılığı yönünden ve çekiciliği nedeni ile bu ilişki kurulur. Cam bazen de renk ve şekil yönünden laleye benzer.

Lebinüñ cür'asın içdüm birez fâş oldı bu derdüm
Tolu sun sāğarı sākī kalan derdüm de fâş olsun

sāğar-ı ceşm:

1. **sāğar-ı ceşm:**
Gazel 2055
Mısra: 15
Kelime Tipi: -
Gözyaşı kadehi.

Muhibbī sāğar-ı ceşmüm tolu dürr ile mercānı
Nigāruñ pāyına bir bir döküp haqka'l-kadem çekdüm

2. **şāğar-ı ceşm:**
Gazel 2130
Mısra: 4
Kelime Tipi: -

Göz kadehi. || Aşığın gözü kızıl kan ağlayarak bir kadehe dönüşür. Göz, sevgilinin hayali ile süslenmiştir, tıpkı kadehlerin süslenmesi gibi.

Bezm-i ğamda firqatıyla ğiceler tā şubha dek
İçerem ben şāğar-ı ceşmümle hūnı dem-be-dem

3. **sāğar-ı ceşm:**
Gazel 2147
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gözyaşı kadehi.

Bezm-i ğamda sāğar-ı ceşmümle tolular içüp

İñleyüp tā şubha dek ney gibi nālān olmışam

4. **sāğar-ı ceşm:**
Gazel 2294
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Göz kadehi.

Bezm-i ğamda sāğar-ı ceşmüm benüm peymānedür
İçerem hūn-ı ciger inler gönül san nā benem

5. **sāğar-ı ceşm:**
Gazel 2361
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Göz kadehi.

Bezm-i ğamda ğiceler efgān idüp neyler gibi
Sāğar-ı ceşmümle dem dem hūn-ı dil nüş eyledüm

sāğar-ı ceşmüm:

1. **sāğar-ı ceşmüm:--üm, -**
Gazel 2025
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Göz kadehi.

Yādlarla cām-ı mey nüş eyler ol peymān-kesel
Ġayretinden sāğar-ı ceşmüm pür olur hūn-ı dil

sāğar-ı gerdün:

1. **sāğar-ı gerdün:**
Gazel 2201
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Elden ele dönen kadeh.

Baş koyup pāyuña bāde ele aldum yāduña
Bir nefesde sāğar-ı gerdünü yaru eyledüm

sāğar-ı gülgün:

1. **sāğar-ı gülgün:**
Gazel 2211
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Gül renkli kadeh.

Elümde sāğar-ı gülgün dilümde şī'r-i ter mevzūn
Be-ķallāşī vü evbāşī Muhibbī ser ber-āverdem

sāğar-ı hamrā:

1. **sāğar-ı hamrā:**
Gazel 2133
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Kırmızı içki kadehi.

La'li yādına gelüñ sāğar-ı hamrā çekelüm
Rüz u şeb fikri ile cānı giriftār idelüm

sāğar-ı ser:

1. **sāğar-ı ser:**
Gazel 2488
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Kadehin ucu.

Sāğar-ı serden içerler ehl-i 'ışk hūn-ı ciger
Yaluñuz bir ben degülem 'ışk-ıla yā hū diyen

saglu sollu:

1. **saglu sollu:**
Gazel 2155
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Sağda ve solda olan.

Şāh-ı 'ışkam şu'le-i āhum külāhumdur benüm
Saglu sollu eşk-i bī-ħaddüm sipāhumdur benüm

saglu ve sollu:

1. **saglu ve sollu:**
Gazel 2390
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Her iki tarafta bulunan, iki tarafta sıralanmış olan.

Pādişāh-ı 'ışkam u āhum 'alemdür başuma
Eşk-i ceşmüm saglu ve sollu da sipāhumdur benüm

sahbā:

1. **şahbā-y-ıçun:-(y)ı, -çun**
Gazel 2434
Mısra: 4
Şarap.

Sākiyā hicrān ğamından ölmeden gel bāde sun
Didiler zehr-i ğāma tiryākdür şahbā-y-ıçun

2. **şahbāya:-(y)a**
Gazel 2463

Mısra: 1
Şarap.

Lebleri devrinde hergiz bakmayam
şahbāya ben
Serv kıaddı var-iken meyl itmeyem
tübāya ben

sahhāre:

1. **şahhāre:**
Gazel 2220
Mısra: 9
*Büyüleyici bir güzelliğe sahip
kadın.*

Sahhāre gözi aldı dil ü cān
Muhibbī
Ta'viz ile itmez aña çāre füsūn
hem

şahib:

1. **şahib-:**
Gazel 2431
Mısra: 10
*Bahsedilen şeyi meydana
getiren, yapan, düzenleyen kimse.*

Māverā-yı āferinīş rinde olmuş
cilvegāh
Zāhīde virildi ancak ola şahib-
erbā'ın

şahib-avār:

1. **şahib-avār:**
Gazel 2276
Mısra: 8
*Eskiden darphanede kesilen
paraların ayarını tespit ve kontrol
eden görevli.*

Didüm zer oldu rüyum hasretiyle
Didi göster baña şahib-avārım

şahib-bāde:

1. **şahib-bādeyem:-(y)em**
Gazel 2138
Mısra: 1
Şarap, içki sahibiyim.

Hūm dibin mesken idindüm çünkü
şahib-bādeyem
Ol sebebden gūşşa vü gāmdan
bugün āzādeyem

sāhil:

1. **sāhil-i: i**
Gazel 2004
Mısra: 6
Deniz, nehir, göl kenarı.

İşk deryāsına gark itdüm
vücüdüm ser-te-ser
Sāhil-i bahra irişmez anda
galtāndur gönül

sāhil-i bahra:

1. **sāhil-i bahra:--a**
Gazel 2004
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Deniz kıyısı.

İşk deryāsına gark itdüm
vücüdüm ser-te-ser
Sāhil-i bahra irişmez anda
galtāndur gönül

sāhir:

1. **sāhir:**
Gazel 2143
Mısra: 3
*Büyü yapan, efsun ve sihirle
uğraşan kimse, büyücü, sihirbaz.*

O sāhir çeşmi sihriyle dili dīvāne
itmişdür
Dükendi şabr-ıla 'aqlum dağı
yanumda yok varum

2. **sāhir:**
Gazel 2286
Mısra: 4
*Büyü yapan, efsun ve sihirle
uğraşan kimse, büyücü, sihirbaz.*

İderdüm bir meges kendümi dāyim
Lebüni öper idüm sāhir olsam

3. **sāhirem:-em**
Gazel 2446
Mısra: 10
*Büyü yapan, efsun ve sihirle
uğraşan kimse, büyücü, sihirbaz. ||
Büyü yapmışçasına tesir eden,
karşısındakini etkisi altına alan,
büyüleyici kimse veya şey.*

Meyli var gördüm Muhibbī şî'rine
cānānenüñ
Sāhirem teşhîr kıldum ol gözi
cādüyü ben

sahn-ı cemen:

1. **sahn-ı cemen:**
Gazel 2379
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Çimenlik, bahçe.

Hāşā-lillāh devr-i gülde oturup
mestür olam
Nüş idüp sahn-ı cemde bādeyi
mesrür olam

sahn-ı cemende:

1. **şahn-ı cemende:--de, -**
Gazel 2030
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Bahçenin ortası, meydanı.

Geldi çün sahn-ı cemde oldu
'işret-sāz gül
Her ne yirden eyler-ise eylesün
koñ nāz gül

sahn-ı hāk:

1. **şahn-ı hāk:**
Gazel 2451
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Dünyanın ortası.

Sahn-ı hāke eşk-i gerdüni
dökeliden şehāb
Dürlü dürlü güller-ile cennete
döndü cihān

sahrā:

1. **şahrāsında:-sı, -n, -da**
Gazel 2004
Mısra: 18
Çöl, kır, ova.

Bir saçı leylaya virelden Muhibbī
cān u dil
'İşk şahrāsında mecnūn gibi
hayrāndur gönül

2. **şahrāsında:-sı, -n, -da**
Gazel 2020
Mısra: 5
Çöl, kır, ova.

Ben senüñle 'İşk şahrāsında
sergerdān idüm
Yaradılmamışdı 'ālem birle Ādem
iy gönül

3. **şahrāda:-da**
Gazel 2040
Mısra: 14
Çöl, kır, ova.

Ruħlaruñ vaşfın işitmiş eylemiş
görmek heves
Tag u şahrāda anuñçün oldu
sergerdān gül

4. **şahrāsında:-sı, -n, -da**
Gazel 2171
Mısra: 1
Çöl, kır, ova.

Sīne şahrāsında dıkdüm dil
nişānum var benüm

Ok u yası elde bir kaşı kemānum
var benüm

5. **şahrāsına**: -sı, -n, -a

Gazel 2365

Mısra: 3

Çöl, kır, ova.

‘Işk rāhına girüp düşdüm belā
şahrāsına
Vādi-i miḥnetde Mecnūn’ dur
ayakdaşum benüm

6. **şahrāda**: -da

Gazel 2438

Mısra: 8

Çöl, kır, ova.

Sīnemūñ üstinde yir yir dāğımı
eydür gören
Zağlar şahrāda yirler üşüben
meyyit etin

7. **şahrāsına**: -sı, -n, -a

Gazel 2449

Mısra: 3

Çöl, kır, ova.

‘Işk cāmın nūş idüp düşdüm belā
şahrāsına
Dūr olalıdan nigārum bu dil-i
mehcūrdan

8. **şahrālar**: -lar

Gazel 2372

Mısra: 2

Çöl, sahra.

Boynuma zencīr olaldan zülfi
leylālar benüm
Mesken olsa tañ mı Mecnūn gibi
şahrālar benüm

9. **şahrāsına**: -sı, --n, --a

Gazel 2013

Mısra: 8

Çöl, susuz ve ıssız geniş arazi.

Ḳudsīlerle ger tavāf itmek dilersen
küyımı
Lā-mekān şahrāsına ‘azm eyleyüp
ser-maḥmil ol

10. **şahrāsım**: -sı, --n, --ı

Gazel 2027

Mısra: 3

Çöl, susuz ve ıssız geniş arazi.

Sīne şahrāsını eşküm lālezār itdi
yine
Döstum bir görmege degmez mi
seyrān eylegil

11. **şahrāsına**: -sı, --n, --a

Gazel 2035

Mısra: 3

Çöl. || *Kasaba, köylerin
dışında kalan boş ve geniş yer, kır,
ova.*

Şol kaçard döküdüm belā şahrāsına
bu eşkümü
Cūlar oldılar revān u baḥr-ıla
‘ummān ḥacil

12. **şahrālara**: -lar, --a

Gazel 2060

Mısra: 2

Çöl. || *Kasaba, köylerin
dışında kalan boş ve geniş yer, kır,
ova.*

Bulmadum çare bu dil derdine bī-
çāre benem
Tag u şahrālara düşmiş yürür āvāre
benem

13. **şahrāda**: -da

Gazel 2087

Mısra: 3

Çöl, kır, ova.

Kūh u şahrāda çalınsa yiridir
nevbet-i ğam
Geçdi Ferhād-ıla Ḳays irdi benüm
devrānum

14. **şahrāsına**: -sı, -n, -a

Gazel 2350

Mısra: 2

Çöl, susuz ve ıssız geniş arazi.

Tende cānum yog-iken ṭālib-i
cānān idüm
‘Işk şahrāsına düşmiş zār u
sergerdān idüm

15. **şahrāsına**: -sı, -n, -a

Gazel 2393

Mısra: 2

Çöl, susuz ve ıssız geniş arazi.

Gelüp eşküm sipāhını livā-yı āhı
kaldurdum
Belā şahrāsına vardum vefā ṭablını
çaldurdum

16. **şahrāsında**: -sı, -n, -da

Gazel 2120

Mısra: 9

Çöl, kır, ova.

İy Muḥibbī sīne şahrāsında gel kıl
dil nişān
Çün atar ğamz okların kaşı
kemānum var benüm

şahrā-nişin:

1. **şahrā-nişin**:

Gazel 2432

Mısra: 1

*Sahrada, çölde oturan, çölde
yaşayan kimse, bedevi.*

Her kaçan Leylā çıkup olmak diler
şahrā-nişin
Ḥayme eyler çeşm-i pūr-ḥünin o
dem Mecnūn hemin

şahrā-vı ğam:

1. **şahrā-yı ğam**:

Gazel 2448

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gam çölü.

Dāğlarla kim göre şahrā-yı ğamda
cismimi
Zāğlar sanur ki üşmiş mürdenün
yirler etin

şahrā-vı sīne:

1. **şahrā-yı sīne**:

Gazel 2429

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Sine çölü.

Yine şahrā-yı sīneñde Muḥibbī dil
nişān eyle
Ola kim ol kaşı yaya nişān-ı tır
olasın sen

saht:

1. **saht**:

Gazel 2253

Mısra: 8

*Güçlü kuvvetli, sağlam,
muhkem.*

Ya kaşlarını aldum ele sīneme
çekem
Didüm didi o bu söz saht
kemānum

saht yay:

1. **saht yay**:

Gazel 2070

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Gergin yay.

Tañ degül geçse Muḥibbī sīneden
müjgān-ı döst
Kaşları gibi anuñ ben saht yayı
görmedüm

sā’il:

1. **sā’ilini**: -i, -n, -i

Gazel 2348

Mısra: 7

Dilenen kimse, dilenci.

Kapuña geldi gönül sā'ilini eyleme red
Vir baña hüsnüñ zekâtını ki
hâcetmendem

sakf:

1. **sakfına**:-i, -n, -a

Gazel 2090

Mısra: 3

Tavan, çatı, dam. || Kubbe.

Sine gârından 'urüc itse felekler
sakfına
Gösterür biñ başlu ejder şeklini
âhum benüm

2. **sakfında**:-i, -n, -da

Gazel 2110

Mısra: 3

Dam, çatı, tavan, kubbe.

Hümâ gibi uçar gördüm felek
sakfında ol mâhı
Salup himmetle dil bâzın anı alup
şikâr itdüm

sakf-ı hâne:

1. **sakf-ı hâne:**

Gazel 2414

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Evin damı.

Tiğünla çal bu başımı tâ süz-1 dil
kemter ola
Keşf eyle sakf-ı hâneyi düşmişdür
âteş-i derün

sâki:

1. **sâkiyâ**:-:(y)â, -

Gazel 2006

Mısra: 1

*İçki meclisinde içki dağıtan,
kadehlere içki koyan kimse.
Meclise neşe ve canlılık veren
odur. Ortada dolaşarak içki
dağıtmak onun görevidir. Şairin
gözünde sevgili, bir saki sayılır.
Sakiden içki dışında dilekte de
bulunabilir. Mesela şair ondan
vuslat veya dudağının içkisini
sunmasını isteyebilir.*

Sâkiyâ mey sun ki kıl sun çehre-i
zerdümi al
Mutribâ depret elüñ tâ eylesün dil
kesb-i hâl

2. **sâki-i:**

Gazel 2038

Mısra: 2

İçki meclisinde içki dağıtan,

*kadehlere içki koyan kimse. || Su
dağıtan kimse.*

Rüze çıkdı çün saña gösterdi
yüzini hilâl
Turma iy dil sâki-i Mehveş elinden
büse al

3. **sâki:**

Gazel 2045

Mısra: 6

*İçki meclisinde içki dağıtan,
kadehlere içki koyan kimse. || Su
dağıtan kimse.*

Taşuban gârç itmedin gelüp beni
bu bañr-1 gam
Bâde-i keştiyi sâki la'l-gün
deryâya sal

4. **sâki:**

Gazel 2069

Mısra: 5

*İçki meclisinde içki dağıtan,
kadehlere içki koyan kimse. ||
İnsanda Allah aşkını uyandıran,
gönüle Allah sevgisi sunan kimse.*

Bu mest-i bî-höda sâki sun imdi
câm-1 şabûh
Mecâl kalmadı derd-i ser-i humârı
çekem

5. **sâkiyâ**:-:(y)â

Gazel 2082

Mısra: 2

*İçki meclisinde içki dağıtan,
kadehlere içki koyan kimse. ||
İnsanda Allah aşkını uyandıran,
gönüle Allah sevgisi sunan kimse.*

Niçe bir şüfi âb içelüm
Sâkiyâ sun berü şarâb içelüm

6. **sâkiyâ**:-:(y)â

Gazel 2123

Mısra: 1

*İçki meclisinde içki dağıtan,
kadehlere içki koyan kimse.*

Sâkiyâ bâde getir 'ıyş(1) müdâm
eyleyelüm
Gülşen içinde varup bâğı mağâm
eyleyelüm

7. **sâkiyâ**:-yâ

Gazel 2245

Mısra: 2

*İçki meclisinde içki dağıtan,
kadehlere içki koyan kimse. ||
İnsanda Allah aşkını uyandıran,
gönüle Allah sevgisi sunan kimse.*

Ṭavf-1 gülşen idelüm elde tatalum
yine câm

Sâkiyâ al elüñe sun berü bu demde
müdâm

8. **sâkiyâ**:-:(y)â

Gazel 2304

Mısra: 5

*İçki meclisinde içki dağıtan,
kadehlere içki koyan kimse. ||
İnsanda Allah aşkını uyandıran,
gönüle Allah sevgisi sunan kimse.*

Çün bulunmaz gam şebinde sâkiyâ
şubh-1 vişâl
Bâde sun nüş eyleyüp kendümi lâ-
ya'kil kılam

9. **sâki:**

Gazel 2386

Mısra: 2

*İçki meclisinde içki dağıtan,
kadehlere içki koyan kimse. ||
İnsanda Allah aşkını uyandıran,
gönüle Allah sevgisi sunan kimse.*

Tâb-1 ruñıyla yakdı beni şüh-1
mehveşüm
Sâki getir şarabı ki def' ide âteşüm

10. **sâkiyâ**:-:(y)â

Gazel 2395

Mısra: 3

*İçki meclisinde içki dağıtan,
kadehlere içki koyan kimse. ||
İnsanda Allah aşkını uyandıran,
gönüle Allah sevgisi sunan kimse.*

Sâkiyâ sundum elüm sen dañı sun
peymâneyi
Yâduña nüş itmege ben 'ahd ü
peymân eyledüm

11. **sâkiyâ**:-yâ

Gazel 2434

Mısra: 3

*İçki meclisinde içki dağıtan,
kadehlere içki koyan kimse. ||
İnsanda Allah aşkını uyandıran,
gönüle Allah sevgisi sunan kimse.*

Sâkiyâ hicrân gamından ölmeden
gel bâde sun
Didiler zehr-i gâma tiryâkdür
şahbâ-y-ıçun

12. **sâki:**

Gazel 2467

Mısra: 4

*İçki meclisinde içki dağıtan,
kadehlere içki koyan kimse. ||
İnsanda Allah aşkını uyandıran,
gönüle Allah sevgisi sunan kimse.*

Bahâr eyyâmı geldi devr-i güldür
Müşerref itdi bizi sâki şafâdan

13. **sākī:**

Gazel 2481

Mısra: 8

*İçki meclisinde içki dağıtan,
kadehlere içki koyan kimse. ||
İnsanda Allah aşkını uyandıran,
gönüle Allah sevgisi sunan kimse.*

Lebinūn cür'asın içdüm birez fāş
oldı bu derdüm
Tolu sun sığarı sākī kalan derdüm
de fāş olsun

14. **sākīyā:-(y)ā**

Gazel 2494

Mısra: 1

*İçki meclisinde içki dağıtan,
kadehlere içki koyan kimse. ||
İnsanda Allah aşkını uyandıran,
gönüle Allah sevgisi sunan kimse.*

Sākīyā def'-i hūmār itsün şarāb
eglenmesün
Derd-i serden var bu dilde ıztırāb
eglenmesün

sakıf:

1. **şakfına:--i, --n, --a**

Gazel 2058

Mısra: 5

Dam, çatı. || Tavan.

Dūd-ı zencir ile asılan felekler
şakfına
Görinen kandil-i āh-ı pür-
şerārumdur benüm

sākī-i devrān:

1. **sākī-i devrān:**

Gazel 2067

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Feleğin sakisi. || Divan
edebiyatında bezmede içki
kadehinin ortada dönüşümünü
anlatır. Saki, ilk kadehi meclisin
ulusuna sunar ve kadeh artık elden
ele devretmeye başlar. Herkes bir
yudum alıp yanındakine uzatır.*

Sun baña iy sākī-i devrān
maḥabbet cāmını
Mest ü lā-ya kıl olup kendümi
rüsivā eyleyem

sākī-i gül-ruh:

1. **sākī-i gül-ruh:**

Gazel 2101

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gül yanaklı saki.

Ṭarf-ı bāğ u çemen ü āb-ı revān
bāde vü cām
Sākī-i gül-ruh olursa olur ol 'ıyş
tamām

sākī-i 'ışk:

1. **sākī-i 'ışk:**

Gazel 2288

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Aşk sakisi. || İçki meclisinde
içki dağıtan, kadehlere içki koyan
kimse.*

Maḥabbet cāmını içdüm elinden
sākī-i 'ışkuñ
Belā vü miñnet ü derdi anuñçün
cāna tapşurdum

sakın:

1. **sakın:**

Gazel 2007

Mısra: 9

"Dikkat et, dikkatli ol"

anlamında uyarı sözü.

Sırr-ı 'ışkını sakın eyleme
'ālemlere fāş
Bir degül eyleseler ger seni biñ
pāre gönül

2. **sakın:**

Gazel 2021

Mısra: 7

"Asla" anlamında bir ünlem.

'Āşık olma key sakın olmaz şifa
Kānūn-ıla
Çünkü 'ışka mübtelā olduñ
devādan vāz gel

3. **sakın:**

Gazel 2101

Mısra: 7

"Asla" anlamında bir ünlem.

Müşkil-i 'ışkı sakın söyleme ehl-i
hırede
Nükte-i ḥāşı revā mı işide her bir
'avām

4. **sakın:**

Gazel 2244

Mısra: 10

"Asla" anlamında bir ünlem.

İy dil düriş āhir ü yapdur 'imāreti
Dime sakın dünyede vardur
'imāretüm

5. **sakın:**

Gazel 2435

Mısra: 9

"Asla, hiçbir zaman"
anlamlarında bir ünlem.

Zīver-i dünyāya meyl itme
Muḥibbī key sakın
Kime kalmışdur vefā saña kıla bu
pīre-zen

6. **sakın:**

Gazel 2405

Mısra: 4

*Bir davranışın yapılmaması,
bir şeyin düşünülmemesi gereken
durumlarda söylenen uyarı sözü.*

Dūd-ı āhumdan-durur olduğu
çarhuñ kebūd
Almagıl āhum sakın iy mäh-ı
tābānum benüm

7. **sakın:**

Gazel 2426

Mısra: 7

*Yapılması kesinlikle
istenmeyen bir harekete engel
olmak için söylenir.*

Sakın bu dār-ı dünyāya gönül
virme hāzer eyle
Nazar eyle ki rüşendür ḥaḫāsı çok
şevābından

8. **sakın:**

Gazel 2496

Mısra: 2

*Olacağından korkulan,
şüphelenilen bir şey karşısında
söylenir.*

İrdi eyyām-ı bahār irişdi vaqt-i
gülsitān
Lāle-ḥad bir yār bul olma sakın
bār-ı girān

sakın-:

1. **sakınup:-up**

Gazel 2201

Mısra: 6

*Çekinmek, kendini gözetmek,
korumak.*

Bāğ-ı ḥüsnuñde görinen ḥaḫ midur
didüm didi
Yād ayakdan sakınup ben anı bārū
eyledüm

2. **sakın:**

Gazel 2352

Mısra: 7

*Olabilecek şeyleri düşünerek
kendini korumak için tedbirli
olmak, tedbir almak.*

İy felek turmaz geçer sakın tokuz
kalkanuñı

Åhum oklarına bu kaddüm büküp
yâ eylesem

3. **sakin:**

Gazel 2436

Mısra: 2

*Uzak durmak, çekinmek,
kaçınmak, içtinap etmek.*

Mār-girem diyü iy dil zülfine
varma yakın
Heft-ser bir ejdehâ seni helâk eyler
sakin

4. **sakin:**

Gazel 2436

Mısra: 8

*Uzak durmak, çekinmek,
kaçınmak, içtinap etmek.*

Kana girmişsin yine beñzer geyüp
al cämeler
Nev-civânsın döstüm gel kana
girmekden sakın

5. **sakin:**

Gazel 2464

Mısra: 4

*Bir davranışın yapılmaması,
bir şeyin düşünülmemesi gereken
durumlarda söylenen uyarı sözü.*

İy dil kanâ'ât eyle 'Ankâ-yı küh-ı
Kâf ol
Olma sakın meges-veş dāyim
mülevves-i hün

6. **sakin:**

Gazel 2483

Mısra: 11

*Bir davranışın yapılmaması,
bir şeyin düşünülmemesi gereken
durumlarda söylenen uyarı sözü.*

Saňa beg dirse birkaç gün sakın
dünyāya aldanma
Senüñ gibi niçe yavrı uçurmuş
aşıyanından

7. **sakin:**

Gazel 2148

Mısra: 5

*Bir amaç uğruna savaşmak
üzere bir araya gelme çağrısında
bulunmak, o yolda savaşmak.*

Toprak oldum rāh-ı küyında sakın
iy seyl-i eşk
İledüp bir yaña mahrüm eyleme
gerdüm benüm

sākin-i ğamhāne:

1. **sākin-i ğamhāne:**

Gazel 2339

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Gam, keder evinin sakini.

Görmez oldum gün yüzüñ meh
alnuña
Gıce gündüz sākin-i ğamhāneyim

sākin-i hıyābān:

1. **sākin-i hıyābān:**

Gazel 2210

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

İki taraftı ağaçlı yol sakini.

Muhibbî ravza-i hüsñün temāşā
eyler dāyim
Sanasın bāġbān olmuş yâ sākin-i
hıyābānum

sakkā:

1. **sakkā:**

Gazel 2477

Mısra: 7

*Eski zamanlarda çeşmeden su
alarak evlere taşıyan ve bunu
meslek haline getiren kimse, sucu.*

Gözüm sakkā olup her dem sular
dildāruñ işigin
Müjem cārub olup eydür o derde
ben de ferrāşın

sakla-:

1. **saklar-ıdum:--r, --i, --dü, --m**

Gazel 2017

Mısra: 5

*Gizlemek // Korumak,
muhafaza etmek.*

Sırr-ı 'ışkı saklar-ıdum sinede
cānum gibi
N'eyleyem bu āh u zār- ıla 'ayān
eyler gönül

2. **sakladum:--du, --m**

Gazel 2020

Mısra: 3

*Gizlemek. // Korumak,
muhafaza etmek.*

Sırr-ı 'ışkı ben ne denlü sakladum
āhır beni
Eyledün bir āh-ıla rüsvā-yı 'ālem
iy gönül

3. **sakladum:--du, --m**

Gazel 2020

Mısra: 3

*Gizlemek. // Korumak,
muhafaza etmek.*

Sırr-ı 'ışkı ben ne denlü sakladum
āhır beni

Eyledün bir āh-ıla rüsvā-yı 'ālem
iy gönül

4. **saklaram:--r, --am**

Gazel 2000

Mısra: 7

*Gizlemek. // Muhafaza etmek,
korumak.*

Sinem içre saklaram 'ışkuñı ben
cānum gibi
Uşbu cānum āteş-i hicrān-ıla
olursa kül

5. **sakla:**

Gazel 2041

Mısra: 3

*Bir şeyi başkasına
göstermemek için kapamak, örtmek
veya bir yere, bir şeyin içine
koymak, gizlemek. // Bir şeyi
söylememek, bilgi ve haber
vermemek suretiyle başkalarından
gizli tutmak.*

Sırr-ı 'ışkı ğonca gibi sakla açma
agzuñı
Hānesini terk kıldı açduğıyün rāz
gül

6. **saklasam:--sa, --m**

Gazel 2096

Mısra: 5

*Bir şeyi söylememek, bilgi ve
haber vermemek suretiyle
başkalarından gizli tutmak,
gizlemek. // Gözetmek, esirgemek,
korumak, himaye etmek.*

Zahm-ı tīrin sīnem içre saklasam
olmaz 'aceb
Cān yirine geldi öldür fi'l-meşel
cānum benüm

7. **sakladum:--du, --m**

Gazel 2110

Mısra: 9

*Bir şeyi söylememek, bilgi ve
haber vermemek suretiyle
başkalarından gizli tutmak,
gizlemek. // Gözetmek, esirgemek,
korumak, himaye etmek.*

Muhibbî sakladum gerçi bu sırr-ı
'ışkı sīnemde
Anı āhır bu āhumla cihāna āşikār
itdüm

8. **sakladum:--du, --m**

Gazel 2174

Mısra: 10

*Bir şeyi söylememek, bilgi ve
haber vermemek suretiyle
başkalarından gizli tutmak,
gizlemek. // Gözetmek, esirgemek,
korumak, himaye etmek.*

İy Muhibbî itmedüm bir kimseye
ifşâ-yı râz
Sırr-ı 'ışkı sînem içre cāndan özge
sakladum

9. **saklayam:-(y)am**

Gazel 2228

Mısra: 3

*Bir şeyi başkasına
göstermemek için kapamak, örtmek
veya bir yere, bir şeyin içine
koymak, gizlemek.*

Niçe bir saklayam sînemde 'ışkuñ
İdem hālka anı āhumla fāşum

10. **saklayam:-(y)am**

Gazel 2296

Mısra: 5

*Bir şeyi başkasına
göstermemek için kapamak, örtmek
veya bir yere, bir şeyin içine
koymak, gizlemek.*

Niçeye dek saklayam 'ışkuñı iy
serv-i hırām
Göz yaşıyla fāş idüp karşıñda
sîne-çāk olam

11. **saklayam:-(y)am**

Gazel 2296

Mısra: 10

*Bir şeyi başkasına
göstermemek için kapamak, örtmek
veya bir yere, bir şeyin içine
koymak, gizlemek.*

Pāk cevherdür dimişler iy Muhibbî
'ışk için
Saklayam sînemde cānum gibi anı
pāk olam

12. **saklayup:-(y)up**

Gazel 2297

Mısra: 3

*Bir şeyi söylememek, bilgi ve
haber vermemek suretiyle
başkalarından gizli tutmak,
gizlemek.*

Niçe yıllar sırr-ı 'ışkı sînem içre
saklayup
Gözlerüm yaşını dökdüm āhir ifşâ
eyledüm

13. **saklamak:-mak**

Gazel 2346

Mısra: 7

*Bir şeyi söylememek, bilgi ve
haber vermemek suretiyle
başkalarından gizli tutmak,
gizlemek.*

Sırr-ı 'ışkı saklamak kaşd eyledüm
cānum gibi

Āşikār ide diyüben āh u vādan
korkaram

14. **saklaram:-r, -am**

Gazel 2353

Mısra: 2

*Bir şeyi başkasına
göstermemek için kapamak, örtmek
veya bir yere, bir şeyin içine
koymak, gizlemek.*

Gözlerümden akatarsun turmasun
yaşum benüm
Yā ne için saklaram şimden girtü
başum benüm

15. **saklamag-içun:-mag, -i, -çun**

Gazel 2439

Mısra: 4

*Bir şeyi başkasına
göstermemek için kapamak, örtmek
veya bir yere, bir şeyin içine
koymak, gizlemek.*

İki kapaklı bir eyü tölābdur gözüm
Esbāb-ı hüsnüñi sanma saklamag-
içun

16. **saklamak:-mak**

Gazel 2458

Mısra: 9

*Bir şeyi başkasına
göstermemek için kapamak, örtmek
veya bir yere, bir şeyin içine
koymak, gizlemek.*

İy Muhibbî saklamak mümkün
degüldür 'ışkı çün
Zāhir eyler çehresinüñ sebzegāhı
zerd olan

17. **sakladukça:-duk, -ça**

Gazel 2465

Mısra: 5

*Bir şeyi söylememek, bilgi ve
haber vermemek suretiyle
başkalarından gizli tutmak,
gizlemek.*

Sırr-ı 'ışkı sakladukça rüşen oldı
gün gibi
Āh u eşkinden kişi böyle şermsār
olmasun

sāl:

1. **sāl:**

Gazel 2002

Mısra: 6

Yıl, sene.

Pertev-i hüsnüñi gördüm gitdi 'aql
u şabr u dil
Görmeyelden ol per'iyi baña oldı
māh u sāl

2. **sāl:**

Gazel 2045

Mısra: 7

Sallamak.

Kanda olsa sal serv dirler hāke
salar sayesin
Sen de iy servüm gelüp bu hāke bir
dem saye sal

3. **şalından:--i, --n, --dan**

Gazel 2063

Mısra: 8

*Kadınların omuzlarına
örttüikleri geniş atkı. || Bele sarılan
kuşak.*

Palās-ı fakr-ıla her dem kanā'at

eylemek hoşdur

Bu dehrüñ atlas u zer beft olan
dībā şalından hem

4. **sāl:**

Gazel 2095

Mısra: 8

Yıl, sene.

'Āşik oldum başuma geldi belā vü
derd ü ğam
Mihnet-ile geçdi sāl u māh u
eyyāmum benüm

5. **sāl:**

Gazel 2169

Mısra: 10

Yıl, sene.

Rehgüzāruñ kumu ile şîşe-i
çeşmüm tolu
Sāl ü māh u hafta vü rüz-ıla geçer
sā'atüm

6. **sālüm:-üm**

Gazel 2236

Mısra: 8

Yıl, sene.

Gün yüzüñ görmeyeli oldı karañu
bu cihān
Bilmezem niçe geçer hafta vü meh
sālüm benüm

7. **sāl-ıla:-ıla**

Gazel 2369

Mısra: 11

Yıl, sene.

Māh u sāl-ıla irem zülfine anuñ

dir-idüm

Fāyide itmedi veh ki baña bu tül-ı
emelüm

8. **şālūñ:-uñ**

Gazel 2475

Mısra: 10

Hırka, aba.

İy Muhibbî atlas u dîbâ vü zer-baft
ü harîr
Bunlara meyl eyleme üstünde
şâluñ var-iken

sal-:

1. **salar:--ar**

Gazel 2011

Mısra: 3

*Koyvermek, serbest bırakmak,
bırakmak || Yaymak, sermek.*

El salar dir turmadan 'irfâna
gülşende cınâr
Furşatı fevt itmeñüz virmez şecer
her bâr gül

2. **saldum:--du, --m**

Gazel 2033

Mısra: 3

*Serbest kılmak, bırakmak,
koyuvermek.*

Himmetüm bâzını saldum sen
hümâyı şayd için
Bağlayup ayagina bu gönülüm
itdüm aña zîl

3. **salmalı:--malı, -**

Gazel 2039

Mısra: 6

Göndermek, yollamak.

Küyuña varmaga gönderdüm
levend-i gönülümü
Kaldı gelmedi anı bir yere salmalı
degül

4. **sal:**

Gazel 2045

Mısra: 1

*Bağımlılığına, tutukluluğuna
veya baskı altındaki durumuna son
vererek serbest kılmak, bırakmak,
koyuvermek.*

İki zülf-i 'anberinün çözü ruḥ-ı
zîbâya sal
Bend olan 'aşıkıların cem' eyle bir
pâya sal

5. **sal:**

Gazel 2045

Mısra: 4

*Bağımlılığına, tutukluluğuna
veya baskı altındaki durumuna son
vererek serbest kılmak, bırakmak,
koyuvermek.*

Leylî zülfünü kemend eyle gel iy
serv-i revân
Gerdenine 'ışk-ıla mecnûn olan
şeydâya sal

6. **sal:**

Gazel 2045

Mısra: 10

Göndermek, yollamak.

Girmesün kimse araya ḥâlünü yaz
nâmeyle
Peyk-i âhuñla Muhibbî ol ḫad-i
tübâya sal

7. **salup:-up**

Gazel 2110

Mısra: 4

*Koyvermek, serbest bırakmak,
bırakmak.*

Hümâ gibi uçar gördüm felek
sakfında ol mâhı
Salup himmetle dil bâzın anı alup
şikâr itdüm

8. **salalıdan:-alı, -dan**

Gazel 2124

Mısra: 6

İleriye doğru göndermek.

Baḫr-ı 'ışka bād-ı âhumla bu
gönülüm zevrâkıñ
Salalıdan döstler sanmañ kenârı
görmişem

9. **salup:-up**

Gazel 2125

Mısra: 4

*Üstüne hücum ettirmek,
saldırtmak.*

Esb-i nâz üzere yine mestâne
çeşmüñ tiğ alup
At salup 'aşıkıların çignetme
şahbâzum benüm

10. **saldugumda:-duk, -um, -da**

Gazel 2165

Mısra: 10

*Koyvermek, serbest bırakmak,
bırakmak.*

İy Muhibbî ol hümâ şaydına devlet
bâzını
Saldugumda ayagina nâlemi jeng
eyledüm

11. **saldum:-du, -m**

Gazel 2167

Mısra: 4

*Koyvermek, serbest bırakmak,
bırakmak.*

Nigârı seyr ider gördüm başında
turna telleri
Anı şayd itmege elden gönül
şahbâzını saldum

12. **salsa:-sa**

Gazel 2168

Mısra: 7

*Bırakmak, göndermek,
salmak.*

Sâyesin salsa gedâ üstine ol sultân
olur
Geşt kıldum kanda var devlet
hümâsın bilmedüm

13. **saldum:-du, -m**

Gazel 2175

Mısra: 4

Koymak, bırakmak, atmak.

Binâ-yı 'ışka Ferhâd-ıla Kays'ı
Birin senge birini suya saldum

14. **salup:-up**

Gazel 2290

Mısra: 6

Göndermek, yollamak.

Felek evcinde uçardı egerçi ol
hümâ-pervâz
Ben aña himmetüm bâzın salup anı
şikâr itdüm

15. **sâl:**

Gazel 2318

Mısra: 10

Vermek, düşürmek, koymak.

'Aql u dil tağıtsa tañ mı bu
Muhibbî ḫasta-dil
Çârdeh sâl içre çün bir mehlikâdur
gördüğüm

16. **saldum:-du, -m**

Gazel 2360

Mısra: 2

Göndermek, yollamak.

Ele mızrâb-ı gam alup gönül
tanbürını çaldum
Maḫabbet bezmgâhında varup
âvâzeler saldum

17. **salup:-up**

Gazel 2360

Mısra: 3

*Koyvermek, serbest bırakmak,
bırakmak.*

Salup dil şâhinin yine bugün
'ışkuñ hümâsına

Degülken kimsenüñ şaydı 'aceb
a'lâ şikâr aldum

18. **salup:-up**

Gazel 2393

Mısra: 8

Göndermek, yollamak.

Degülken kimseye ḫudret hümâ
murgını şayd itmek

Çün aña himmetüm bâzın salup
ben anı aldurdum

19. **salan:-an**
Gazel 2404
Mısra: 4
İleriye doğru göndermek.

Başumı top eylerem ben zülfünüñ
çevgânına
At salan meydân-ı hüsne
şehsüvârumdur benüm

20. **saldı:-dı**
Gazel 2436
Mısra: 10
İleriye doğru göndermek.

İy Muhibbî bahr-ı eşküm taşıdı
başdan aşdı âh
Bâd-ı âhum saldı engine yine dil
zevrağın

21. **sal:**
Gazel 2045
Mısra: 2
Yollamak, göndermek.

İki zülf-i 'anberünüñ çözü ruğ-ı
zîbâya sal
Bend olan 'âşıkları cem' eyle bir
pâya sal

salâh:

1. **şalâhı:-ı**
Gazel 2011
Mısra: 8
*Doğruluktan, dürüstlükten
ayrılmama, dinin yasakladığı
şeylerden kaçınma.*

Çeng-ile 'üda hâlel virdi mey-i
engür-ıla
Eyledi zühd ü şalâhı cümle
târumâr gül

2. **şalâhı:-ı**
Gazel 2349
Mısra: 1
*İyi duruma gelme, düzelme,
iyileşme, iyi olma.*

Zâhidâ zühd ü şalâhı sanma
kârumdur benüm
'Işık-ıla olmak melâmet
iftihârumdur benüm

salâh-ı 'akl:

1. **şalâh-ı 'akl:**
Gazel 2218
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Düzgün akıl.

Şalâh-ı 'akl-ıla hüşı yönin
dîvânededen sormañ
Başum sevdâ-yı zülfîyle ser-i
dîvâneğî dârem

sâlhâ:

1. **sâlhâ:**
Gazel 2199
Mısra: 6
Yillarca.

Cidd ü cehd-ile vişâle bulmadum
hiç dest-res
Sâlhâ gerçi bu yolda ben tekâpü
eyledüm

salın-:

1. **salınur:--ur, -**
Gazel 2011
Mısra: 6
*Bir sağa, bir sola hafifçe
meylederek naz ve eda ile
yürümek.*

Çonca gibi bagrı pür-hün hâr
elinden bülbülün
Salınur bâd-ı şabâ-y-ıla güler
oynar gül

2. **salınur:--ur**
Gazel 2014
Mısra: 6
*Bir sağa, bir sola hafifçe
meylederek naz ve eda ile
yürümek.*

Bülbülün âhı yilinden her şehir
Servi gibi salınur ra'nâ-yı gül

3. **salınur-iken:--ur, -i, -ken**
Gazel 2124
Mısra: 2
*Bir sağa, bir sola hafifçe
meylederek naz ve eda ile
yürümek.*

Câme-i zer-baft-ile dün ol nigârî
görmüşem
Serv gibi salınur-iken ben o yârî
görmüşem

4. **salınsun:-sun**
Gazel 2227
Mısra: 6
*Bir sağa, bir sola hafifçe
meylederek naz ve eda ile
yürümek.*

Gözlerüm yaşını cûlar eyleyüp
itdüm revân
Tek salınsun serv-veş ol nâz-
perverdüm benüm

5. **salına:-a**
Gazel 2252
Mısra: 1
*Bir sağa, bir sola hafifçe
meylederek naz ve eda ile
yürümek.*

Her kaçan salına ol serv-i
hürâmânüm benüm
Cûlar ol pâyına bu çeşm-i
giryânüm benüm

6. **salınur:--ur**
Gazel 2313
Mısra: 10
*Bir sağa, bir sola hafifçe
meylederek naz ve eda ile
yürümek.*

Muhibbî her yaña çeşmüm yine
cûlar revân itsün
Salınur bir lebi gönca boyı serv-i
revân gördüm

7. **salınsun:-sun**
Gazel 2362
Mısra: 7
Salıvermek, serbest bırakmak.

Giderme zülfünü cânâ ko haddün
üzre salınsun
Gidermek Ka'be örtüsün olur mı
hiç revâ kıblem

8. **salınan:-an**
Gazel 2381
Mısra: 1
*Sallanmak, sarkmak,
uzanmak.*

Salınan boynunda zülfün sanma
âhumdur benüm
'Arızuñda hat degül baht-ı
siyâhumdur benüm

9. **salınsun:-sun**
Gazel 2443
Mısra: 14
*Bir sağa, bir sola hafifçe
meylederek naz ve eda ile
yürümek.*

İy Muhibbî gözlerün yaşın akıt
olsun revân
Serv gibi tek salınsun yâr refâtâr
eylesün

10. **salınur:--ur**
Gazel 2496
Mısra: 7
*Bir sağa, bir sola hafifçe
meylederek naz ve eda ile
yürümek.*

Câme-i sebzın geyüben salınur
serv-i sehî

Cüylar her bir yaña olmış ayagina revân

11. **salın:**

Gazel 2498

Mısra: 1

Bir sağa, bir sola hafifçe meylederek naz ve eda ile yürümek.

Tâb-1 mülden gül gül itmişsin ruhuñ bārī salın
Nâz-ıla hall eylegil dil bülbülünüñ müşkilin

san-:

1. **sanmañ:--ma, -ñ**

Gazel 2016

Mısra: 8

Bir şeyin olma veya olmama ihtimalini kabul etmekle birlikte, olabileceğine daha çok inanmak, zannetmek, zanneylemek.

Sinemüñ şandūkasına ursa ger gâmez okların
Cânuma rahmet gelür derdüme sanmañ em degül

2. **sanmañ:--ma, -ñ**

Gazel 2383

Mısra: 1

Bir şeyin olma veya olmama ihtimalini kabul etmekle birlikte, olabileceğine daha çok inanmak, zannetmek.

Görinen boynumda sanmañ düd-ı âhumdur benüm
Cürm-i 'ișyân-ıla cem' olmış günâhumdur benüm

3. **sanur:--ur, -**

Gazel 2010

Mısra: 6

Bir şeyin olma veya olmama ihtimalini kabul etmekle birlikte, olabileceğine daha çok inanmak, zannetmek, zanneylemek.

Beni mest eyledi 'ișkuñ şarâbı
Beni sanur görenler içmişem mül

4. **sanma:--ma, -**

Gazel 2015

Mısra: 8

Sanmak, zannetmek, düşünmek.

Gönlümün Bağdâd'ına gel gözümün yaşına bak
Köprüdür geçmege kaşum sanma anı pül degül

5. **sanma:--ma, -**

Gazel 2025

Mısra: 10

Zannetmek.

İy Muhibbî her ne deñlü eyleseñ āh u fiğān

Sanma kim saña terahhüm eyleye ol seng-dil

6. **sanmañ:--ma, -ñ**

Gazel 2040

Mısra: 5

Bir şeyin olma veya olmama ihtimalini kabul etmekle birlikte, olabileceğine daha çok inanmak, zannetmek, zanneylemek.

Jäleler sanmañ sehergeh bil ki bülbül yaşıdur

Ağlasa 'aşıq olur mā'şük-veş handān gül

7. **sanma:--ma**

Gazel 2052

Mısra: 9

Bir şeyin olma veya olmama ihtimalini kabul etmekle birlikte, olabileceğine daha çok inanmak, zannetmek, zanneylemek.

Söz ile sanma Muhibbî şayd iderler dilberi

Hüblar aña meyl ider kim harc ide māl u menāl

8. **sanma:--ma, -**

Gazel 2065

Mısra: 6

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Eylertüz Haqq'a tevekkül yimezüz ferdā gâmin

Zâhidā sanma senüñ tek tãlib-i nân olmışam

9. **sanma:--ma**

Gazel 2085

Mısra: 10

Kesin olarak bilmediği bir şey hakkında tahmine dayanarak hüküm vermek, zan ve kıyasla hükmetmek, tahmin etmek.

İy Muhibbî ben kanā'at Kaf'ınuñ

'Ankā'sıyam

Sanma güncişk gibi meyl-i hürmen-i erzen kılam

10. **sanma:--ma**

Gazel 2157

Mısra: 1

Kesin olarak bilmediği bir şey hakkında tahmine dayanarak hüküm vermek, zan ve kıyasla hükmetmek, tahmin etmek.

Pendüñle nâşihâ beni sanma ki bend olam

Gönlüm bunı diler ki varup bir levend olam

11. **sanma:--ma**

Gazel 2088

Mısra: 9

... olduğunu düşünmek, addetmek, farzetmek.

Râm olur sanma Muhibbî fâriğ ol efsâneden

Şayd olınmaz ol perî biñ sihr-ile efsün idem

12. **sanma:--ma**

Gazel 2106

Mısra: 6

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Gözüme kühl ideyim baña yiter hâk-i deri

Tütiyâ ecli için sanma Şifâhân'a varam

13. **sanma:--ma**

Gazel 2106

Mısra: 8

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Derdün-ile güzelüm olalı me'nūs göñül

Derdüñi sanma koyup isteyü dermâna varam

14. **sanma:--ma**

Gazel 2112

Mısra: 12

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Selâmet ol yüri zâhid melâmet 'aşıkuñ fahrı

Yıkılmış göñlümi sanma ben ad u sana tapşurdum

15. **sandum:--du, -m**

Gazel 2114

Mısra: 7

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Leblerinde hattı sandum geldi
cānum agzuma
Sāye-i ebrū-y-ımlı bildüm
gümānumdur benüm

16. **sanmañuz:-ma, -ñuz**

Gazel 2118

Mısra: 4

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Toldurup hūn-ı ciğerle kâse-i
çeşmi müdām
Sanmañuz dil āteşin āh-ıla teskīn
eyledüm

17. **sanmañuz:-ma, -ñuz**

Gazel 2430

Mısra: 8

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Yanuma düşmüş gider derd ü belā
sāyem gibi
Sanmañuz tenhā varam bu vād-i
hicrāna ben

18. **sanmañ:-ma, -ñ**

Gazel 2124

Mısra: 6

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Bahr-ı 'ışka bād-ı āhumla bu
gönlüm zevrākın
Salalıdan dōstlar sanmañ kenāri
görmüşem

19. **sanasın:-a, -sın**

Gazel 2131

Mısra: 2

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Ben ki şīrīn lebüñ Ferhād-ı
sergerdānyam
Dāğlarla sanasın kūh-ı belā
kaplanıyam

20. **sanur:-ur**

Gazel 2137

Mısra: 6

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Ne kadar yagdursa dildār cefā
taşlarını
Baña miñnet sanur ol ben anı rāhat
gördüm

21. **sanasın:-a, -sın**

Gazel 2149

Mısra: 6

Bir şeyin olma veya olmama ihtimalini kabul etmekle birlikte, olabileceğine daha çok inanmak, zannetmek.

Gözümü gözeler kıldum bu
çeşmüm cüybārına
İñiler derd-ile sīnem sanasın bir
tōlāb oldum

22. **sanur:-ur**

Gazel 2150

Mısra: 3

Bir şeyin olma veya olmama ihtimalini kabul etmekle birlikte, olabileceğine daha çok inanmak, zannetmek, zannelemek.

Dāğlarla mürde-i 'ışkam gören
sanur beni
Zāğlardur her yañadan üşüben
yirler etüm

23. **sanur:-ur**

Gazel 2157

Mısra: 4

Bir şeyin olma veya olmama ihtimalini kabul etmekle birlikte, olabileceğine daha çok inanmak, zannetmek, zannelemek.

İçdüm ezelde çünkü maħabbet
şarabını
Sanur mısız ki haşre degin
hūşmend olam

24. **sanma:-ma**

Gazel 2158

Mısra: 7

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

İncinür sanma zenaħ çāhında dil
Turdugınca 'izz ü cāhumdur
benüm

25. **sanma:-ma**

Gazel 2159

Mısra: 6

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

'Aşık-ı rindem bu günü virmezem
ben yarına
Zāhidā şahidle meyden sanma
perhīz eyleyem

26. **sanma:-ma**

Gazel 2160

Mısra: 1

Kesin olarak bilmediği bir şey hakkında tahmine dayanarak hüküm vermek, zan ve kıyasla hükmetmek, tahmin etmek.

İy şanem 'ışkuñ ğamına sanma
tedbīr eyleyem
Gīceler tā sūbh olunca āh-ı şeb-gīr
eyleyem

27. **sanma:-ma**

Gazel 2193

Mısra: 1

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Görüp şemşīrūñ iy dilber beni
sanma hāzer kıldum
Baş açup varuban karşı dil ü
cānum siper kıldum

28. **sanmañuz:-ma, -ñuz**

Gazel 2196

Mısra: 14

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Baña besdür ger müyesser ola
olam jende-püş
Sanmañuz māl u menāl yāhū
kabādur sevdügüm

29. **sanma:-ma**

Gazel 2200

Mısra: 3

... olduğunu düşünmek, addetmek, farzetmek.

Yir yir felekde sanma görinen
nücüm ola
Çıkar şerār-ı āh-ı düddur dilden
āteşüm

30. **sanmañuz:-ma, -ñuz**

Gazel 2203

Mısra: 4

Bir şeyin olma veya olmama ihtimalini kabul etmekle birlikte, olabileceğine daha çok inanmak, zannetmek.

Çünkü virdi 'ışk mezrâ'ın baña sulţân-ı 'ışk
Ėamdan özge sanmañuz bir nesne ben hâşıl kılam

31. **sanasın:-a, -sın**

Gazel 2210

Mısra: 10

... olduğunu düşünmek, addetmek, farketmek.

Muhibbî ravza-i hüsnüñ temâşâ eyler dâyim
Sanasın bâğbân olmuş yâ sâkin-i hıyâbânüm

32. **san:**

Gazel 2213

Mısra: 10

... olduğunu düşünmek, addetmek, farketmek.

Ėiceler tâ seher hicrân Ėamıyla İñiler san Muhibbî ergânünam

33. **sanma:-ma**

Gazel 2214

Mısra: 8

... olduğunu düşünmek, addetmek, farketmek.

İy döst benim Ėuşşa vü kışşam hâķķîdür
Ėuş eyle anı sanma füsün u fesâne hem

34. **sanmañ:-ma, -ñ**

Gazel 2237

Mısra: 3

... olduğunu düşünmek, addetmek, farketmek.

Beni sanmañ şî'rde büriyâ-bâf İdüp pür naķş anı zer-baft-düz

35. **san:**

Gazel 2252

Mısra: 3

Anlatılan şeyin gerçekte var olmadığını, fakat öyle sanıldığını gösterir, söztüm ona, sözde, Ėüya.

Perde-i râz-ı dilüm açıldı san bir Ėonçadur
Şevķden Ėül gibi çâķ oldu Ėirbânüm benim

36. **san:**

Gazel 2285

Mısra: 4

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Seyl-i sirişķüm içre 'aks-i hâlûñ Hindü-beçedür san Ėarķ-ı zemzem

37. **sanduñ:-du, -ñ**

Gazel 2287

Mısra: 4

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Didüm gönlümi gel yıkma hâbîbüm
Didi sanduñ beni ben dil-nüvâzam

38. **sanma:-ma**

Gazel 2295

Mısra: 5

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Sanma ki senden usanam iy bî-vefâ şanem
Tîğ-ı cefâñ-ıla dilüm itseñ dilim dilim

39. **sanmañ:-ma, -ñ**

Gazel 2297

Mısra: 12

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Ezber itdi hıfz idüp 'ışķuñ kitâbın ser-te-ser
Okuyup sanmañ mu'allimden elif-bâ eyledüm

40. **sanma:-ma**

Gazel 2302

Mısra: 2

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Niğârâ mest-i çeşmünden hârâbam
Beni sanma ki ben mest-i şarâbam

41. **san:**

Gazel 2302

Mısra: 9

Bir şeyin olma veya olmama ihtimalini kabul etmekle birlikte, olabileceğine daha çok inanmak, zannetmek, zanneylemek.

Gehî nâlân olup san çarĖ-ı Ėerdün
Gehî ser-Ėeşte hem çü âsiyâbam

42. **san:**

Gazel 2302

Mısra: 16

Bir şeyin olma veya olmama ihtimalini kabul etmekle birlikte, olabileceğine daha çok inanmak, zannetmek, zanneylemek.

Düşeliden berü deryâ-yı 'ışķa
Başum tolı hevâ san bir hâbâbam

43. **sanmañ:-ma, -ñ**

Gazel 2305

Mısra: 4

Kesin olarak bilmediği bir şey hakkında tahmine dayanarak hüküm vermek, zan ve kıyasla hükmetmek, tahmin etmek.

Yüzümi döndürmezem ben kıble-i maķsüddan
Rü-siyeh zâhid Ėibi sanmañ riyâyı isterem

44. **sanma:-ma**

Gazel 2305

Mısra: 10

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Re'yüm oldur cân virem bu yolda
İy ârâm-ı cân
'Âlem-i fânide sanma Ėayrı re'yi isterem

45. **sanma:-ma**

Gazel 2307

Mısra: 6

Bir şeyin olma veya olmama ihtimalini kabul etmekle birlikte, olabileceğine daha çok inanmak, zannetmek, zanneylemek.

Bilmedüm kand-i mükerrer mi lebüñ yâhüd nebât
Sanma la'lüñ zikrini iy döst tekrâr eylemem

46. **sanmañ:-ma, -ñ**

Gazel 2311

Mısra: 8

Şöyle veya böyle olabilecek

bir şeyin zihninde kurduğu gibi
olduğuna inanmak, öyle
olabileceğini düşünmek,
zannetmek.

Tir-i ğamzeñ gelse idem sînemi
aña siper
Cân virem bu yolda sanmañ
mihnet-i cân eyleyem

47. **sanasın:-a, -sın**

Gazel 2318

Mısra: 6

Şöyle veya böyle olabilecek
bir şeyin zihninde kurduğu gibi
olduğuna inanmak, öyle
olabileceğini düşünmek,
zannetmek.

Şüret-i nakşına çün kıldum nazar
büt-hânede
Sanasın âyîne-i gütî-nümâdur
gördüğüm

48. **sanma:-ma**

Gazel 2327

Mısra: 9

Bir şeyin olma veya olmama
ihtimalini kabul etmekle birlikte,
olabileceğine daha çok inanmak,
zannetmek, zanneylemek.

Sanma cevruñden Muhibbî
bendeñi yüz döndüre
Çekerem cevr ü cefâñı tāk olunca
tākatüm

49. **sanurlar:-ur, -lar**

Gazel 2331

Mısra: 10

Kesin olarak bilmediği bir şey
hakkında tahmine dayanarak
hüküm vermek, zan ve kıyasla
hükmetmek, tahmin etmek.

Muhibbî pâyına düşmek diler
kâddin dü-tā kıldı
Görenler yâr ayagında sanurlar
beni hālhalam

50. **sanmañuz:-ma, -ñuz**

Gazel 2335

Mısra: 1

Şöyle veya böyle olabilecek
bir şeyin zihninde kurduğu gibi
olduğuna inanmak, öyle
olabileceğini düşünmek,
zannetmek.

Sanmañuz surh oldu sînem kanlu
yaşumdan benüm
Şu 'le-i dildür görinen şimdi
taşumdan benüm

51. **sanma:-ma**

Gazel 2336

Mısra: 6

Şöyle veya böyle olabilecek
bir şeyin zihninde kurduğu gibi
olduğuna inanmak, öyle
olabileceğini düşünmek,
zannetmek.

Hāk-i pâyüñ var-iken bu çeşm-i
hün-âlüduma
Sanma İrân'a varup kühl-ı Şifāhān
isterem

52. **sanma:-ma**

Gazel 2340

Mısra: 4

Bir şeyin olma veya olmama
ihtimalini kabul etmekle birlikte,
olabileceğine daha çok inanmak,
zannetmek.

Gülşen-i hüsñünde cânā ğiceler tā
şubha dek
Sanma kim cân bülbülün medhinde
hāmüş eyleyem

53. **sanman:-ma, -n**

Gazel 2341

Mısra: 4

... olduğunu düşünmek,
addetmek, farzetmek.

Deşt-i 'ışka şir olup küh-ı belā içre
peleng
Hileger sanman ki dehrüñ zāhid-i
rübāhiyam

54. **sanmañ:-ma, -ñ**

Gazel 2346

Mısra: 12

Kesin olarak bilmediği bir şey
hakkında tahmine dayanarak
hüküm vermek, zan ve kıyasla
hükmetmek, tahmin etmek.

Görelî zencir-i zülfin bir 'aceb
divāneyem
Döstar sanmañ ki ben dām-ı
belādan korkaram

55. **sanma:-ma**

Gazel 2349

Mısra: 1

Şöyle veya böyle olabilecek
bir şeyin zihninde kurduğu gibi
olduğuna inanmak, öyle
olabileceğini düşünmek,
zannetmek.

Zāhidā zühd ü şalāhı sanma
kārumdur benüm
'Işk-ıla olmak melāmet
iftihārumdur benüm

56. **sanmañ:-ma, -ñ**

Gazel 2354

Mısra: 10

Şöyle veya böyle olabilecek
bir şeyin zihninde kurduğu gibi
olduğuna inanmak, öyle
olabileceğini düşünmek,
zannetmek.

İçeli rüz-ı ezel cām-ı maħabbet
cür'asın
Mest-i 'ışkam tā ebed sanmañ ki
huşyar olmışam

57. **san:**

Gazel 2362

Mısra: 14

Şöyle veya böyle olabilecek
bir şeyin zihninde kurduğu gibi
olduğuna inanmak, öyle
olabileceğini düşünmek,
zannetmek.

Nigārā Kā'be'dür küyuñ olup
hālün aña esved
Asılmış hālqadur güyā san o zülfi
dü-tā kıblem

58. **sanmañuz:-ma, -ñuz**

Gazel 2374

Mısra: 8

Şöyle veya böyle olabilecek
bir şeyin zihninde kurduğu gibi
olduğuna inanmak, öyle
olabileceğini düşünmek,
zannetmek.

Döstar rind olana hırka vü bir
loğma yiter
Sanmañuz kim heves-i manşib-ıla
cāh çekem

59. **sanma:-ma**

Gazel 2379

Mısra: 8

Bir şeyin olma veya olmama
ihtimalini kabul etmekle birlikte,
olabileceğine daha çok inanmak,
zannetmek, zanneylemek.

Bāde işe dil olur elbette cürme
mu'terif
Zāhidā sanma senüñ tek fi'lüme
mağrur olam

60. **sanma:-ma**

Gazel 2381

Mısra: 1

Bir şeyin olma veya olmama
ihtimalini kabul etmekle birlikte,
olabileceğine daha çok inanmak,
zannetmek.

Salınan boynuñda zülfüñ sanma
āhumdur benüm
'Arızuñda hağ degül baht-ı
siyāhumdur benüm

61. **sanma:-ma**

Gazel 2439

Mısra: 4

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

İki kapaklu bir eyü tölâbdur gözüm
Esbâb-ı hüsnüni sanma saklamag-
ıçun

62. **sanmaz:-maz**

Gazel 2440

Mısra: 10

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Bu Muhibbî gülşen-i hüsnüñ
temâşâ eylesün
Dilberâ hüsnüñ gülün âhîr sola
sanmaz mısın

63. **sanur:-ur**

Gazel 2448

Mısra: 6

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Dâğlarla kim göre şahrâ-yı gamda
cismimi
Zâğlar sanur ki üşmiş mürdenüñ
yirler etin

64. **sanduñ:-du, -ñ**

Gazel 2453

Mısra: 9

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Zâhir göz-ile bakduñ sen beni şâh
sanduñ
Bâtin göz-ile baksañ bir kemterin
haķirin

65. **san:**

Gazel 2473

Mısra: 9

*... olduğunu düşünmek,
addetmek, farketmek.*

Haṭṭ u hâlini Muhibbî añıcak san
bir gubâr
Kimseler ancılayın 'âlemde hayrân
olmasun

66. **sanma:-ma**

Gazel 2165

Mısra: 6

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Gülşen içre zâhidâ içdüm şarâb-ı
lâle-reng
Sanma kim hâlvette senüñ gibi
ben beng eyledüm

san:

1. **sanma:-ma**

Gazel 2007

Mısra: 6

Bir şeyin olma veya olmama ihtimalini kabul etmekle birlikte, olabileceğine daha çok inanmak, zannetmek, zanneylemek.

Dâm-ı zülfine anuñ çünkü dolaşdı
dil ü cân
Ebedâ sanma ki kendüzini kurtara
gönül

2. **san:**

Gazel 2040

Mısra: 8

Sanki, güya.

Mürdeler bû itdügince bulsalar tañ
mı hayât
Fi'l-meşel olmuş-durur san çeşme-i
hayvân gül

3. **sana:-a**

Gazel 2112

Mısra: 12

Ün, şan, şöhret anlamında olup daha çok ad kelimesiyle birlikte kullanılır.

Selâmet ol yüri zâhid melâmet
'âşikuñ fahrı
Yıkılmış gönülümü sanma ben ad u
sana tapşurdum

4. **san:**

Gazel 2129

Mısra: 8

Sanki. || Anlatılan şeyin gerçekte var olmadığını, fakat öyle sanıldığını gösterir, sözüm ona, sözde, güya.

Didügümce baña rahm eyle gel iy
âfet-i cân
Hañçer-i cevr-ile san yüregümü
yara didüm

5. **sanmañ:-ma, -ñ**

Gazel 2135

Mısra: 8

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Cür'a-i câmı lebüñden çün ezel
nüş eyledüm
Ol zamândan dañı mestem beni
sanmañ ayıkam

6. **san:**

Gazel 2140

Mısra: 4

Anlatılan şeyin gerçekte var olmadığını, fakat öyle sanıldığını gösterir, sözüm ona, sözde, güya.

Zamâne desti buraldan kulagum
meclis-i gamda
Yakup bir dürrü sînemde iniler san
rebâb oldum

7. **san:**

Gazel 2294

Mısra: 4

Sanki, güya, adeta.

Bezm-i gamda sağar-ı çeşmüm
benüm peymânedür
İçerem hûn-ı ciger iniler gönül san
nâ benem

8. **san:**

Gazel 2483

Mısra: 10

Anlatılan şeyin gerçekte var olmadığını, fakat öyle sanıldığını gösterir, sözüm ona, sözde, güya.

Gözüm yaşını dökdükçe feraḥlar
kesb ider gönülüm
Muhibbî şem' olupdur san güler
kendü ziyânından

9. **san:**

Gazel 2496

Mısra: 3

Anlatılan şeyin gerçekte var olmadığını, fakat öyle sanıldığını gösterir, sözüm ona, sözde, güya.

Sâyesin her bir ağaç gösterdi san
naṭ'-ı peleng
Üstine kurıldı bulıtlardan anuñ
sâyeبان

10. **san:**

Gazel 2499

Mısra: 5

Anlatılan şeyin gerçekte var olmadığını, fakat öyle sanıldığını gösterir, sözüm ona, sözde, güya.

Çeşm-i bedden hâlidür san âteş
üstinde sipend
Haft-i müşğîn ger duzağ düd-ı
sipendin gözle sen

saña ne:

1. **saña ne:** --a, -

Gazel 2056

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

"Seni ilgilendirmez" manası taşır.

Serv mi kaddün ü ya tûbâ mı 'ar' ar
didüm

Didi saña ne biter ya serv ü ya
şimşad olam

2. **saña ne:**

Gazel 2128

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Senin için değil, sen karışma.

Baňa ta'n itme zâhidâ saña ne
Anı ben sevmedüm veyâ sevdüm

san'at:

1. **san'atum:** -um

Gazel 2329

Mısra: 6

İsim tamlamasının ikinci
ögesi olarak bir şeyi gerektiği gibi
tam ve güzel yapmak için sahip
olunması gereken bilgi ve ustalık.

Naqd-i cân virüp metâ'-ı büseyi
almakadayım

'İşk bazarında yokdur bundan
ayruk san'atum

2. **san'atin:** -i, -n

Gazel 2437

Mısra: 6

Bir şeyi gerektiği gibi tam ve
güzel yapmak için sahip olunması
gereken bilgi ve ustalık.

Mürde iken bulsalar Ferhâd u

Mecnûn ger hayât

Öğrenürlerdi gelüp benden bu

'işkuñ san'atin

3. **san'atin:** -i, -n

Gazel 2486

Mısra: 2

Bir şeyi gerektiği gibi tam ve
güzel yapmak için sahip olunması
gereken bilgi ve ustalık.

Kâtib-i dil destine alsa kaleminden
âletin

Dürlü mâ'nâlar zühûra getirür gör
san'atin

4. **san'atüm:** -üm

Gazel 2461

Mısra: 5

Bir şeyi gerektiği gibi tam ve
güzel yapmak için sahip olunması
gereken bilgi ve ustalık.

San'atüm kesbüm benüm 'ışk-ıla

cânüm bâdedür

Anûn-ıçun pür-hevâyam kâr u bâri

sevmezim

san'at-ı 'ışk:

1. **san'at-ı 'ışk:**

Gazel 2152

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Aşk sanatı.

Kankı taş katıysa başın aña dögsün
kühken

Başa iltüm san'at-ı 'ışkuñ bugün

üstâdiyam

sân'at-ı 'ışk:

1. **sân'at-ı 'ışk:**

Gazel 2435

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Aşk sanatı.

Şân'at-ı 'ışkı ne mümkün başa ilte

degme kes

Olmayınca bu belâ kühsârı içre

kühken

san'at-ı nazm:

1. **san'at-ı nazm:**

Gazel 2104

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

Nazım sanatı.

Altun suyuyla şî'r-i Muhibbî'yi

yazalar

Zer-düz-vâr san'at-ı nazm içre zer-

keşem

şanavber:

1. **şanavber:**

Gazel 2264

Mısra: 9

Çam fıstığı ağacı. ||

Sevgilinin boyu.

Ol şanavber kad kıyâmet iy Muhib

girmez ele

Bârî anuñ yirine servi der-âgüş

eyleyem

2. **şanavber:**

Gazel 2394

Mısra: 6

Çam fıstığı ağacı, servi ve
şimşad cinsinden bir ağaç olup
edebiyatımızda sevgilinin boyu
yerine kullanılır.

Bâğ ara kaddüñi görmem bârî

varup yâduña

Gâh seyr-i serv idüp gâhî şanavber

eyleyem

sancak-ı şâh:

1. **sancak-ı şâh:**

Gazel 2358

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Sultanlık bayrağı.

Allâh Allâh diyelüm sancak-ı şâhî
çekelüm

Yürüyüp her yañadan şarka sipâhî

çekelüm

sandal-âmiz:

1. **sandal-âmiz:**

Gazel 2159

Mısra: 8

Sandal ağacı ile karıştırmak.

Âsitânına baş urmaktan eger gelse
şudâ'

Eşk-ile hâk-i derini şandal-âmiz

eyleyem

sandüka:

1. **sandükaşına:** --sı, --n, --a

Gazel 2016

Mısra: 7

İçine çeşitli şeyler koyulan,
genellikle tahtadan yapılmış kutu.
|| Sandık.

Sinemün sandükaşına ursa ger

ğanz okların

Cânuma rahmet gelür derdüme

sanmañ em degül

şanem:

1. **şanem:**

Gazel 2151

Mısra: 1

Put gibi çok güzel olan
sevgili.

Câm-ı 'ışkı çün ezelden eyledük

nüş iy şanem

Oluruz tâ haşre dek sermest ü

medhüş iy şanem

2. **şanem:**

Gazel 2160

Mısra: 1

*Put gibi çok güzel olan
sevgili.*

İy şanem 'ışkuñ ğamına sanma
tedbîr eyleyem
Giceler tâ sübh olunca âh-ı şeb-ğîr
eyleyem

3. **şanem:**

Gazel 2242

Mısra: 1

*Put gibi çok güzel olan
sevgili.*

Aldum ele kâğıd kalem yazmaga
nâme iy şanem
Yandı bu âhum odına kâğıdla
hâme iy şanem

4. **şanem:**

Gazel 2242

Mısra: 2

*Put gibi çok güzel olan
sevgili.*

Aldum ele kâğıd kalem yazmaga
nâme iy şanem
Yandı bu âhum odına kâğıdla
hâme iy şanem

5. **şanem:**

Gazel 2242

Mısra: 4

*Put gibi çok güzel olan
sevgili.*

Çün 'ayn-ı nûr-ı pâksin olmaya
sende ğill u ğış
Câmlar görüben gözüñe girme
hâmmâma iy şanem

6. **şanem:**

Gazel 2321

Mısra: 1

*Put gibi çok güzel olan
sevgili.*

Her kaçan zîbâ cemâlüne olam duş
iy şanem
Gözlerüm kanı ider deryâlayın cüş
iy şanem

7. **şanem:**

Gazel 2405

Mısra: 9

*Put gibi çok güzel olan
sevgili.*

Hicr ile oldu Muhibbî iy şanem
Mecnûn-veş
Göklere çıksa ne tañ bu âh u
efġânım benüm

8. **şanem:**

Gazel 2122

Mısra: 7

Çok güzel kimse, dilber.

Kanımı mestâne çeşmüñ
içdüğince iy şanem
Mâ-ħazar bu bagrumı ben saña
biryan eylesem

9. **şanem:**

Gazel 2130

Mısra: 6

Put. || Put gibi güzel sevgili.

Deyr içinde dilegüm budur ki anı
taş ola
Ger senüñle döstüm da 'vâ-yı hüsn
ide şanem

10. **şanem:**

Gazel 2151

Mısra: 2

*Put gibi çok güzel olan
sevgili.*

Câm-ı 'ışkı çün ezelden eyledük
nüş iy şanem
Oluruz tâ ħaşre dek sermest ü
medhüş iy şanem

11. **şanem:**

Gazel 2151

Mısra: 4

*Put gibi çok güzel olan
sevgili.*

Bezm-i ğamda içertüz her dem
ciger hün-âbesin
Dürd-i derdüñ-ile olur vaqtümüz
hoş iy şanem

12. **şanem:**

Gazel 2151

Mısra: 6

*Put gibi çok güzel olan
sevgili.*

Gel kabûl eyle getürdüm tuhfе cân
derġahuña
Çün varılmaz pâdişâhlar önine boş
iy şanem

13. **şanem:**

Gazel 2151

Mısra: 8

*Put gibi çok güzel olan
sevgili.*

Fi'l-ħakîka Hızr-veş bulurdu 'ömr-i
câvidân
Leblerüñ öpüp iden seni derâġüş iy
şanem

14. **şanem:**

Gazel 2151

Mısra: 10

*Put gibi çok güzel olan
sevgili.*

Dâr-ı dünyâda güzellik kalur-ısa
pâyidâr
Baña itdüğün ħelâl idem saña hoş
iy şanem

15. **şanem:**

Gazel 2151

Mısra: 12

*Put gibi çok güzel olan
sevgili.*

Leblerüñ dâru'ş-şifâsından
Muhibbî ħastadur
Niçe yıldur aňmayup itdüñ
ferâmüş iy şanem

16. **şanem:**

Gazel 2154

Mısra: 5

Put gibi güzel sevgili.

Sanma ki senden usanam iy bî-
vefâ şanem
Tîġ-ı cefâñ-ıla dilüm itseñ dilim
dilim

17. **şanem:**

Gazel 2321

Mısra: 2

Put gibi güzel sevgili.

Her kaçan zîbâ cemâlüne olam duş
iy şanem
Gözlerüm kanı ider deryâlayın cüş
iy şanem

18. **şanem:**

Gazel 2321

Mısra: 4

Put gibi güzel sevgili.

Olalıdan bu cemâlün gülşeni
cennet mişâl
Bülbül-i bî-çäreñi itdüñ ferâmüş iy
şanem

19. **şanem:**

Gazel 2321

Mısra: 6

Put gibi güzel sevgili.

Gül yüzünsüz ney gibi efġân ider
cân bülbülü
Hiç olur mı bülbül-i bî-çäre ħâmüş
iy şanem

20. **şanem:**

Gazel 2321

Mısra: 8

Put gibi güzel sevgili.

Derd ü ğamdan kurtulurdum būs
kılısam leblertüñ
Ölmez-idüm ħaşre dek itsem lebüñ
nüş iy şanem

21. **şanem:**
Gazel 2321
Mısra: 10
Put gibi güzel sevgili.

Bu Muĥibbī derdmendüñ
bülbülündür güyiyā
N'ola bir dem eyleseñ efġānumı
güş iy şanem

22. **şanem:**
Gazel 2445
Mısra: 3
Put gibi güzel sevgili.

İy şanem sīnemde cā çün eyledi
mihrüñ odı
Çekmezem ben ġayrı dāġ-ı
āteşinüñ minnetin

23. **şanem:**
Gazel 2242
Mısra: 6
Put gibi çok güzel olan sevgili.

Zülfün içinde ħāller baña görindi
dāneler
Pervāz iderken murġ-ı dil dolaşdı
dāma iy şanem

24. **şanem:**
Gazel 2242
Mısra: 8
Put gibi çok güzel olan sevgili.

Leylī saçuñ zencirini dak boynuma
mecnūnuñam
Rüsvā olursam ġam degül ger ħaş
ü 'āma iy şanem

25. **şanem:**
Gazel 2242
Mısra: 10
Put gibi çok güzel olan sevgili.

İtdüñ gülün seyrānını pür eyledüñ
dāmānuñı
Bu şevġdendür itdüġi gül çāk-i
cāme iy şanem

26. **şanem:**
Gazel 2242
Mısra: 12
Put gibi çok güzel olan sevgili.

Derd-i dilin cān levĥine yazdı
Muĥibbī kan-ıla

Göndermege dil murġını itdi
ĥamāme iy şanem

27. **şanem:**
Gazel 2242
Mısra: 14
Put gibi çok güzel olan sevgili.

İtdi saçı şeydā beni bilmem n'ider
sevdā beni
'İşk itmeden rüsvā beni irgür
merāma iy şanem

28. **şanem:**
Gazel 2295
Mısra: 5
Çok güzel kimse, dilber, mahbube.

Sanma ki senden usanam iy bī-
vefā şanem
Tīġ-ı cefāñ-ıla dilüm itseñ dilim
dilim

29. **şanem:**
Gazel 2328
Mısra: 1
Put gibi güzel sevgili.

Ben helāk oldum ġamuñdan sen
esen ol iy şanem
Şāh sag olsun hezārān bende kim
ölse ne ġam

30. **sanemün:-üñ**
Gazel 2348
Mısra: 1
Put gibi güzel sevgili.

Cān-ıla bir sanemün 'ışķına çün
pā-bendem
Baña düşnām-ı du 'ā gelse ġamı
ĥorsendem

31. **sanemün:-üñ**
Gazel 2366
Mısra: 10
Put gibi güzel olan sevgili.

Derd-i devā vü miĥneti rāĥat
Muĥibbī'ye
Andan berü ki ol sanemün
derdnākiyem

32. **şanemā:-ā**
Gazel 2369
Mısra: 5
Put gibi güzel olan sevgili.

Heves-i fikr-i ruĥ u la 'lün ucından
şanemā
Kıışā-i Vāmık u Ferĥād'a
dönüpdür meşelüm

33. **şanemler:-ler**
Gazel 2394
Mısra: 9
Put gibi güzel sevgili.

İy Muĥibbī şükr kıl itdüñ şanemler
terkini
Ĥāşa-lillāh bir daĥı ben kār-ı Āzer
eyleyem

34. **şanem:**
Gazel 2430
Mısra: 5
Put gibi güzel sevgili.

Naķş kıldum iy şanem dilde
ĥayālün naķşını
Tañ midür dirsem eger bu sīneme
büthāne ben

35. **şanem:**
Gazel 2471
Mısra: 5
Put gibi güzel sevgili.

Bī-güneh 'āşıkıların kırdüñ
kapuñda iy şanem
Nev-civānsın dōstum lāyık midür
kan idesin

sāni:

1. **sāniyem:-(y)em**
Gazel 2131
Mısra: 12
İkinci.

Levh-i dilde ĥublar taşvīrini naķş
ideli
Kim ki gördiyse beni didi ki Māni
sāniyem

sanki:

1. **sanki:**
Gazel 2455
Mısra: 9
Adeta, gibi, tıpkı.

Vīrilür sanki Muĥibbī'ye cihan
sulţānlıġı
Geh geĥi luţ u keremden geh
kuluñ yād idesin

2. **sanki:**
Gazel 2042
Mısra: 2
Anlatılan şeyin gerçekte var olmadığını, fakat öyle sanıldığını gösterir, sözüm ona, sözde, güya.

Meyĥāne oldı meyle Bedāĥşān
mekān-ı la 'l
Her ĥum görindi bāde ile sanki
kān-ı la 'l

3. **sanki:**

Gazel 2121

Mısra: 12

Anlatılan şeyin gerçekte var olmadığını, fakat öyle sanıldığını gösterir, sözüm ona, sözde, güya.

Dil tekyesine derd-ile gam geldi
aınsuzın
Yanuma anları okuyup sanki gel
didüm

4. **sanki:**

Gazel 2131

Mısra: 8

Adeta. II Gibi, tıpkı.

Merdüm-i çeşmüm döker pâyına
her dem gevherin
Hiç dükenmez niçe yıldur sanki
gevher kâniyam

5. **sanki:**

Gazel 2278

Mısra: 4

Anlatılan şeyin gerçekte var olmadığını, fakat öyle sanıldığını gösterir, sözüm ona, sözde, güya.

Gel bir nazâr eyle didüm ise
dîlber
Sanki hadeng-i cevri-ile bagrum
del didüm

6. **sanki:**

Gazel 2314

Mısra: 6

Anlatılan şeyin gerçekte var olmadığını, fakat öyle sanıldığını gösterir, sözüm ona, sözde, güya.

Pâre kıldum yir yir bu sînemi
nâhün-ıla
Görmege sen bî-vefâyı sanki
revzen eyledüm

7. **sanki:**

Gazel 2369

Mısra: 2

Anlatılan şeyin gerçekte var olmadığını, fakat öyle sanıldığını gösterir, sözüm ona, sözde, güya.

Gele başladı hatuñ aña ne çâre
güzelüm
Giceyi güne katup sanki irişür
ecelüm

8. **sanki:**

Gazel 2444

Mısra: 11

Adeta, gibi, tıpkı.

Hâller kim görünür rüyunda sanki
hâl-i müşğ

Toldı 'âlem bü ile zülfi
mu 'anberdür bugün

sanma:

1. **sanma:**

Gazel 2154

Mısra: 5

Şöyle veya böyle olabilecek bir şeyin zihninde kurduğu gibi olduğuna inanmak, öyle olabileceğini düşünmek, zannetmek.

Sanma ki senden usanam iy bî-
vefâ şanem
Tîğ-ı cefân-ıla dilüm itseñ dilim
dilim

sarar-:

1. **sararup:--up, -**

Gazel 2014

Mısra: 7

Sarı olmak, rengi sarıya dönmek. ||Korku, üzüntü vb. sebeplerle yüzün rengi solmak.

Sararup kıddüm gibi nesrîn ola
Ger göre ol 'arız-ı hamrâyı gül

sarây:

1. **sarâyıma:-ı, -n, -a**

Gazel 2200

Mısra: 5

Hükümdar ve ailesinin yaşadığı görkemli mekan.

Gelse hayâl-i yâr bu gönülüm
sarâyıma
Kanlu yaşumla eylerem anı
münakkaşum

sarf:

1. **şarf:**

Gazel 2304

Mısra: 10

Harcama, masraf etme.

Uyma dünyâ çün denîdür gel
Muhibbî fâriğ ol
Hayf degül mi 'ömri şarf u dehri
bî-hâşıl kılam

sarıl-:

1. **sarıla:-a**

Gazel 2427

Mısra: 6

Bir şey diğer bir şeyle kaplanmak, örtülmek.

Rüz-ı mahşerde şehâ 'aşıklarun
Lâle gibi sarıla hünin- kefen

sarrâf:

1. **şarrâfa:--a, -**

Gazel 2049

Mısra: 6

Altın, madeni ve kağıt paraları birbiriyle değiştirmeyi, bozmayı, tahvil alış verişini yapmayı meslek edinmiş kimse. || Bir şeyden iyi anlayan, o şeyin ehli olan kimse.

Söz güherdür degme kimse bilmez
anuñ kadrini
Kıymetin bilen alur göster hemân
şarrâfa gel

sarrâf-ı 'irfân:

1. **şarrâf-ı 'irfân:**

Gazel 2416

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Anlayış sarrafi.

Beñzedi nazmuñ Muhibbî yine şâfi
gevhre
Bilmez anuñ kadrini şarrâf-ı 'irfân
olmayan

sarrâf-ı mey-fürûs:

1. **şarrâf-ı mey-fürûs:**

Gazel 2042

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Meyhanecilerin ehli.

Bâzâr-ı 'ışka geldi çü şarrâf-ı mey-
fürûş
İtdi küşâde kalbini meyle dükkân-ı
la'l

sarsar:

1. **şarşarı:-ı**

Gazel 2382

Mısra: 3

Şiddetli ve soğuk esen

Rüzgâr.

Bâda virür hüsn gibi 'uşşâkı 'ışkun
şarşarı
Anuñ için deşt-i gamda ben de
hâşâk olmuşam

sarsar-ı âh:

1. **şarşar-ı âh:**

Gazel 2392

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Ah fırtınası.

Şevk-i 'ışk-ıla Muhibbî yine
deryâlar gibi
Şarşar-ı âhumla her dem kaynayup
cüş eyleyem

saru:

1. **saru:**

Gazel 2201
Mısra: 14
Sarı.

İy Muhibbî şayd idem dildârı sîm ü
zer ile
Yaşumı sîm anuñ için yüzi saru
eyledüm

sat-:

1. **satarlar:-ar, -lar**

Gazel 2175
Mısra: 5
*Bir malı veya mülkü para
karşılığı elden çıkarmak.*

Satarlar derd-ile dermâni gördüm
Kodum dermâni ol dem derdi
aldum

2. **satmasun:-ma, -sun**

Gazel 2438
Mısra: 5
*Övünmek maksadıyla
kendinde olmayan bir şeyi var gibi
göstermek, gösteriş yapma.*

Zâhid-i şâdik degüldür baña
satmasun riyâ
Bilmişemdür çünkü ben çokdan
anuñ mâhiyyetin

satır:

1. **satrum:-um**

Gazel 2431
Mısra: 7
*Bir sayfa üzerine enine
yazılan veya dizilen kelimelerin
meydana getirdiği yazı
sıralarından her biri.*

Gülşen-i nazmumda her satrum
olupdur nañl-bend
Kondı ma'nî kuşları üstine serv
oldı hemîn

satun al-:

1. **satun al-:**

Gazel 2039
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Parasını ödeyerek bir şeyi
almak, bedelini ödeyip o şeye
sahip olmak.*

Müstedâm olsun gelür dâyim
Muhib güşşayla gam
Hamdü-lillâh kim buları satun
almalı degül

savas:

1. **savaşam:-am**

Gazel 2104
Mısra: 12
Mücadele etmek, uğraşmak.

Sultân-ı 'ışk gelse kaçar pâdişâh-ı
'aql
Mümkün degül-durur ki ben anuñla
savaşam

2. **savaşumdan:-um, -dan**

Gazel 2335
Mısra: 6
Mücadele, uğraşma, kavga.

Kirpügüm şaflar dizüp oldı arada
kan revân
Heybet aldı ehl-i 'ışk olan
savaşumdan benüm

savt:

1. **şavtlarda:-lar, -da**

Gazel 2196
Mısra: 16
*Eskiden musikimizde bir form
adı iken sonraları tekkelerde zikir
sırasında okunan, güftesi daima
tekrarlanan birkaç cümleden
ibaret besteli parçalar hakkında
kullanılmıştır.*

İñlerem bülbül gibi gâhî hicâz u
gâh 'ırâk
Lîk şavtlarda Muhibbî bil nevâdur
sevdiğüm

savt-ı hazîn:

1. **şavt-ı hazîn:**

Gazel 2431
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
Hüzünlü, acıklı ses.

Okıdı bu beyti gülşende Muhibbî
subh-dem
Eyledi bülbüller âhengi velî şavt-ı
hazîn

sa'y:

1. **sa'y:**

Gazel 2002
Mısra: 9
*Çalışma, çalışıp çabalama,
emek sarfetme, ceht || Hacda Safâ
ile Merve arasında süratle gidip
gelme.*

Vaşl-ı dilber iy Muhibbî sa'y ile
girmez ele
Eylemegil 'âkil -iseñ yâr vaşlıdur
muñâl

2. **sa'y-ile:-ile**

Gazel 2369
Mısra: 4
*Çalışma, çalışıp çabalama,
emek sarfetme, ceht.*

Ne kadar cehdi derem Ka'be-i
küyuña irem
Sa'y-ile olmaz imiş vaşla müyesser
n'idelüm

3. **sa'y-ile:-ile**

Gazel 2133
Mısra: 9
*Çalışma, çalışıp çabalama,
emek sarfetme, ceht.*

Çün Muhibbî ele girmez n'idelüm
sa'y-ile yâr
Gele dervîş olalum niçeye dek 'âr
idelüm

4. **sa'y-ile:-ile**

Gazel 2337
Mısra: 11
*Çalışma, çalışıp çabalama,
emek sarfetme, ceht.*

Girmez Muhibbî sa'y-ile vaşl-ı
niğâr ele
Pes ben anuñ-ıçun aña tül-ı emel
didüm

sav-:

1. **sayılmaz:-ıl, -maz**

Gazel 2084
Mısra: 6
*Bir şeyin kaç tane olduğunu
anlamak için bunları birer birer
elden veya gözden geçirmek,
sayısını bulmak.*

Bu cevri u zulmî baña sorma kim
nihâyeti yok
Sayılmaz anı eger haşre dek
şümâre kılam

sava vir-:

1. **saya vir-:**

Gazel 2433
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Varlığı rahatsız etmek,
yapılacak şeye bir engel teşkil
etmek.*

Didüm ki säyeñe varup iy döst hoş
geçem

Didi ki ben gntm sana hç saya
virmezsin

savd:

1. **aydum:-um**
Gazel 2461
Mısra: 7
Av.

ahbz-ı himmetümle aydum olsa
ol hm
Dn himmet olmazın gayrı ikrı
sevmezsin

2. **ayd:**
Gazel 2033
Mısra: 3
Av,avlanan hayvan. //
Avlama, avlanma.

Himmetüm bzını saldum sen
hmyı ayd in
Bağlayup ayagina bu gönlüm
itdüm ana zl

3. **aydı:--ı**
Gazel 2052
Mısra: 3
Av. // Avlama, avlanma.

Murğ-ı diller aydı in dne v
dm olmaga
'rızında vağ' olunmuş zülf-i
mgn ile hl

4. **ydına:-ı, -n, -a**
Gazel 2165
Mısra: 9
Av.

y Muibb ol hm ydına devlet
bzını
Saldugumda ayagina nlemi jeng
eyledüm

5. **aydı:-ı**
Gazel 2360
Mısra: 4
Av, ikar.

Salup dil hinin yine bugün
'ikun hmsına
Degülken kimsenün aydı 'aceb
a'l ikr aldum

6. **ydına:-ı, -n, -a**
Gazel 2457
Mısra: 4
Av, avlama.

emnn ayydı kurdı yine
zülfün agına
Murğ-ı diller aydına hlnden
atdun danesin

7. **aydın:-ı, -n**
Gazel 2497
Mısra: 8
Av, ikar.

Var-iken 'ııklarn meyl eyleme
ağyra gel
Zğlar aydın n'idersin sen ki
ahbz olasın

savd evle-:

1. **ayd eyle-:**
Gazel 2446
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Avlamak.

Elüme aldum yine n ben
kemend-i hm
Umaram ayd eyleyem ol gözleri
hy ben

savd id-:

1. **ayd id-:**
Gazel 2123
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Avlamak.

Bu gönlü murğını ger dilersen ayd
idesin
Hlni dne dizp zlfni dm
eyleyelüm

2. **ayd id-:**
Gazel 2201
Mısra: 13
Kelime Tipi: -
Avlamak.

y Muibb ayd idem dildrı sm 
zer ile
Yaum sm anun in yüzi saru
eyledüm

3. **ayd id-:**
Gazel 2219
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Avlamak.

der ayd ol kemn ebr nazar
benden yana kılmaz
der mi asret derd kaan tr 
kemn görsem

savd it-:

1. **ayd it-:**
Gazel 2052
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Avlamak.

Söz ile sanma Muibb ayd
iderler dilberi
Hblar ana meyl ider kim harc ide
ml u menl

2. **yd it-:**
Gazel 2167
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Avlamak.

Nigrı seyr ider gördüm baında
turna telleri
Anı yd itmege elden gönlü
ahbzını saldum

3. **ayd it-:**
Gazel 2393
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Avlamak.

Degülken kimseye kdret hm
murğını ayd itmek
n ana himmetüm bzın salup
ben anı aldurdum

4. **ayd it-:**
Gazel 2393
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Avlamak.

Degülken kimseye kdret hm
murğını ayd itmek
n ana himmetüm bzın salup
ben anı aldurdum

5. **ayd it-:**
Gazel 2393
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Avlamak.

Degülken kimseye kdret hm
murğını ayd itmek
n ana himmetüm bzın salup
ben anı aldurdum

6. **ayd it-:**
Gazel 2393
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Avlamak.

Degülken kimseye kdret hm
murğını ayd itmek
n ana himmetüm bzın salup
ben anı aldurdum

7. **ayd it-:**
Gazel 2393
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Avlamak.

Degülken kimseye kudret hüma
murgını şayd itmek
Çün aña himmetüm bāzın salup
ben anı aldurdum

8. şayd it:-

Gazel 2393
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Avlamak.

Degülken kimseye kudret hüma
murgını şayd itmek
Çün aña himmetüm bāzın salup
ben anı aldurdum

9. şayd it:-

Gazel 2393
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Avlamak.

Degülken kimseye kudret hüma
murgını şayd itmek
Çün aña himmetüm bāzın salup
ben anı aldurdum

şavd ol:-

1. şayd ol:-

Gazel 2088
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Av olmak, avlanmak.

Rām olur sanma Muḥibbī fāriğ ol
efsāneden
Şayd olmmaz ol perī biñ sihr-ile
efsün idem

şavda çık:-

1. şayda çık:-

Gazel 2260
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Avlanmaya gitmek.

Ne sa'ādet idi iti gibi şayda çıkıcak
Boynuma daka Muḥīb zūlfini itse
meresüm

şavdgāh:

1. şaydgāhında:-i, -n, -da

Gazel 2280
Mısra: 9
Av yeri, avlak.

Bu dehrün şaydgāhında Muḥibbī
şāhbāz oldum
Şikār aldum maḥabbetden anuñçün
başa per çekdüm

şavd-ı zahm-dār:

1. şayd-ı zahm-dār:

Gazel 2375
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Yaralı av.

Gitdi elden cān u dil didüm gülüp
gamzeñ didi
Varırmaz bir yire şayd-ı zahm-
dārumdur benüm

sāve:

1. sāyesin:-si, -n

Gazel 2168
Mısra: 7
Gölge.

Sāyesin salsa gedā üstine ol sultān
olur
Geşt kıldum kanda var devlet
hümāsın bilmedüm

2. sāyesin:-si, -n

Gazel 2496
Mısra: 3
Gölge.

Sāyesin her bir ağaç gösterdi san
naṭ'ı peleng
Üstine kurıldı bulıtlardan anuñ
sāyebān

3. sāyem:-m

Gazel 2232
Mısra: 3
Gölge.

Gün yüzüni görmek itsem sāyem
arduma düşer
Buña kaldı kim dönüp sāyem ile
ceng eyleyem

4. sāyem:-m

Gazel 2232
Mısra: 4
Gölge.

Gün yüzüni görmek itsem sāyem
arduma düşer
Buña kaldı kim dönüp sāyem ile
ceng eyleyem

5. sāyem:-m

Gazel 2404
Mısra: 5
Gölge.

Vādī-i ğamda hemān sāyem baña
hem-rāhdur
Ger sorarsañ göz yaşından eski
yārumdur benüm

6. sāyem:-m

Gazel 2430

Mısra: 7
Gölge.

Yanuma düşmiş gider derd ü belā
sāyem gibi
Sanmañuz tenhā varam bu vādī-i
hicrāna ben

7. sāyeñe:-ñ, -e

Gazel 2433
Mısra: 5

*Yardım etmek, destek olmak
suretiyle kayırma, koruyup
gözetme, himaye.*

Didüm ki sāyeñe varup iy dōst hoş
geçem
Didi ki ben günüm saña hiç saya
virmezsin

şave sal:-

1. şave sal:-

Gazel 2045
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Gölge yapmak,
gölgelendirmek.*

Kanda olsa sal serv dirler ḥāke
salar sayesin
Sen de iy servüm gelüp bu ḥāke bir
dem saye sal

2. şave sal:-

Gazel 2045
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Gölge yapmak,
gölgelendirmek.*

Kanda olsa sal serv dirler ḥāke
salar sayesin
Sen de iy servüm gelüp bu ḥāke bir
dem saye sal

3. sāye sal:-

Gazel 2329
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Gölge yapmak,
gölgelendirmek. || Koruyup
gözetmek, himayesi altına almak.*

Sāye salsa ol hümā ger ben gedāya
devletüm
'Alemler Kaf'dan Kaf'a tutmak
olurdu himmetüm

4. sāye sal:-

Gazel 2407
Mısra: 10
Kelime Tipi: -

*Gölge etmek, duruşu ile ışığın
geçmesine engel olmak. ||
Korumak, sahip çıkmak.*

Pertev-i hüsnün yakar uşbu
Muhibbî bendeni
Sāye salmaz iseñ eger boyı
şimşādum benüm

sāyebān:

1. **sāyebān:**

Gazel 2496

Mısra: 4

Gölgelik. || Büyük çadır, otağ.

Sāyesin her bir ağaç gösterdi san
naṭ'-ı peleng
Üstine kuruldı bulıtlardan anuñ
sāyebān

sāve-i ebrü:

1. **sāve-i ebrü:**

Gazel 2114

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Kaşlarının gölgesi.

Leblerinde haṭṭı sandum geldi
cānum agzuma
Sāve-i ebrü-y-ımuş bildüm
gümānumdur benüm

savesin sal-:

1. **savesin sal-:**

Gazel 2045

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gölge yapmak,

gölgelendirmek.

Kanda olsa sal serv dirler hāke
salar sayesin
Sen de iy servüm gelüp bu hāke bir
dem saye sal

saykal:

1. **saykal:**

Gazel 2217

Mısra: 5

Cıla.

Rāhat gele tığına saykal ola kanuñ
İy dil nazār it tığına bak gürz-i dest
kim

saykal-ı mey:

1. **saykal-ı mey:**

Gazel 2293

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Şarap cilası.

Jeng-i gam dutdı gönül āyinesin
Şaykal-ı meyle pür cilā olalum

savvād:

1. **şayyād:**

Gazel 2191

Mısra: 11

Avcı.

Gören şayyād dil murğın Muhibbî
Dutar āhır çün itdi zülfini dām

2. **şayyādam:-am**

Gazel 2281

Mısra: 10

Avcı.

Didüm dil murğını dutup ser-i
zülfinde bend itdüm
Didi hey derdmend diller alur
'ālemdede şayyādam

3. **şayyādı:-ı**

Gazel 2457

Mısra: 3

Avcı.

Çeşmüñ şayyādı kurdı yine
zülfüñ agına
Murğ-ı diller şaydına hālünden
atduñ danesin

sāz:

1. **sāz:**

Gazel 2009

Mısra: 1

*Genellikle su kıyılarında,
bataklık yerlerde yetişen ince, açık
sarı renkli kamış.*

Sīneye cān riştesini dak bu gönüm
sāz kıl
Gīceler tā şubh olunca nāleye āğāz
kıl

2. **saz:**

Gazel 2493

Mısra: 6

*Her çeşit musiki aletine
verilen isim, çalgı.*

Ney gibi bagrum delindi kāmētüm
çeng oldı āh
Bezm-i gamda nālemi güş eylesün
saz isteyen

3. **sazına:-ı, -n, -a**

Gazel 2494

Mısra: 5

*Her çeşit musiki aletine
verilen isim, çalgı.*

Göz yaşı bezm-i belāda tār sīnem
sazına
Nāle kılsun gam kemānçeyle rebāb
eglenmesün

sebakdās:

1. **sebakdaşum:-um**

Gazel 2365

Mısra: 8

Okul arkadaşı.

Okudum Ferhād u Mecnün ile
miñnet dersini
Mekteb-i 'ışk içre oldılar
sebakdaşum benüm

2. **sebakdaşum:-um**

Gazel 2402

Mısra: 10

Okul arkadaşı.

Okuduk Mecnün u Ferhād-ıla
miñnet dersini
Mekteb-i 'ışk içre bunlardur
sebakdaşum benüm

sebeb:

1. **sebeb:**

Gazel 2155

Mısra: 6

*Bir durumun ortaya
çıkmasına neden olan şey.*

Bilmedüm āh eylemek yanūnda
olurmuş günāh
Baña bu hışma sebeb bildüm
günāhumdur benüm

2. **sebebdendür:-den, -dür**

Gazel 2451

Mısra: 10

Sebeb, neden, gerekçe.

İy Muhibbî hār-ıla hem-dem görür
bülbül güli
Ol sebebdendür ider tā şubha dek
āh u fiğān

3. **sebebdendür:-den, -dür**

Gazel 2463

Mısra: 8

Sebeb, neden, gerekçe.

Nāleme dün gīce gam bezminde
āheng eyledi
Ol sebebdendür ki üstād
olmuşamdur nāya ben

4. **sebebden:-den**

Gazel 2473

Mısra: 8

Sebeb, neden, gerekçe.

Şāne ile zülfüni yine perişān
eyledüñ
Bu sebebden ehl-i dil niçe perişān
olmasun

5. **sebebdendir:**--den, --dür
Gazel 2017
Mısra: 10
Sebeb, gerekçe, bir olayın meydana gelmesine neden olan şey, neden.

İy Muhibbî 'âlem içre oldı miñnet hâşılun
Ol sebebdendir ki cismi nâtüvân eyler gönül

6. **sebebdendir:**-den
Gazel 2395
Mısra: 6
Sebeb, gerekçe, bir olayın meydana gelmesine neden olan şey, neden.

Umaram gülşende hânde idesin sen gül gibi
Ol sebebden bu gözüm yaşını bārân eyledüm

7. **sebebdendir:**--den, --dür
Gazel 2043
Mısra: 2
Neden, gerekçe.

İy boyı servüm görelde saña virdüm cān u dil
Ol sebebdendir akar küyuñda yaşum muñtaşıl

8. **sebebdendir:**-den
Gazel 2088
Mısra: 2
Bir şeyin yapılmasını gerektiren şey, gerekçe.

İstemem hergiz gönülden mihrüñi bürün idem
Ol sebebden isterem bagrumı her dem hün idem

9. **sebebdendir:**-den
Gazel 2322
Mısra: 2
Bir şeyin yapılmasını gerektiren şey, gerekçe.

Düşdi gönüm bir saçı reyhâna bilmen n'eyleyem
Ol sebebden olmuşam dīvâne bilmen n'eyleyem

10. **sebebdendir:**-den
Gazel 2138
Mısra: 2
Neden, gerekçe.

Hüm dibin mesken idindüm çünkü şahib-bâdeyem
Ol sebebden güşsa vü gamdan bugün âzâdeyem

11. **sebebdendir:**-den
Gazel 2249
Mısra: 4
Bir şeyin yapılmasını gerektiren şey, gerekçe.

'Āşıkun dirler melâmet iftiḥâr u fâhrıdur
Bu sebebden kendümi şürde bir rüsvâ kılam

12. **sebebdendir:**-den
Gazel 2339
Mısra: 6
Bir olayın meydana gelmesine neden olan şey, neden.

İçeliden la 'l-i nâbuñ cür 'asın
Ol sebebden t̄alib-i meyḥaneyim

sebel:

1. **sebel:**
Gazel 2337
Mısra: 10
Göze inen, görüşü dumanlı ve bulanık hale getiren perde, dumanlı ve bulanık görme hastalığı.

İnkâr iderse gün yüzüne tañ mı müdde'î
Vardur gözinde çünkü ezelden sebel didüm

sebîl eylemişdür:

1. **sebîl eylemişdür:**--miş, --dür
Gazel 2029
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Karşılık beklemeden bol bol vermek, bol bol dağıtmak.

Vādî-i 'ışka Muhibbî düşeli
Eylemişdür gözleri yaşın sebîl

sebîl ol-:

1. **sebîl ol-:**
Gazel 2037
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Çok bol olmak. || Bolluğu sebebiyle değersiz duruma gelmek.

Yiter ağlatduñ beni gel eyle yaşumdan hâzer
Küyuña ola zarar kim aka aka ol sebîl

sebü:

1. **sebüyü:**-(y)ı
Gazel 2103
Mısra: 10

Şarap kadehi. || Eskiden şarap, küp veya testilerde saklanırdı. Yaz mevsiminde içkinin soğuk kalması da böylece sağlanmış olurdu. Bazı ev ve meyhanelerin izbe köşelerinde su testisi gibi şarap testileri de saklı dururdu.

Dil derdine Muhibbî gördüm deva bulunmaz
Nüş itmege anuñcün cām u sebüyü sevdim

2. **sebüya:**-(y)a
Gazel 2462
Mısra: 7
Şarap kabı, şarap testisi.

Gözün aç bak elündeki sebüya
Haber virtür mi saña ḥāk-i Cem'den

sebzegāh:

1. **sebzegāhı:**-ı
Gazel 2458
Mısra: 10
Yeşillik, çimenlik || Bahçe.

İy Muhibbî saklamak mümkün degüldür 'ışkı çün
Zâhir eyler çehresinün sebzegāhı zerd olan

secde:

1. **secdeden:**-den
Gazel 2381
Mısra: 9
Allah'ın büyüklüğü önünde hiçliğini göstermek için vücudu alın, burun, el ayakları, dizler ve ayak parmakları yere değecek duruma getirme, bu durumda yere kapanma.

Tağ-ı ebrüsün görüp kaldurma başı secdeden
Kıble ḥaqqı iy Muhibbî secdegāhumdur benüm

secde id-:

1. **secde id-:**
Gazel 2166
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Secde durumuna gelmek, secde vaziyeti almak, secdeye kapanmak.

Secde idelden nigārâ varmaz oldum mescide
Tâğ-ı ebrüsü olupdur çünkü mihrâbum benüm

2. **secde id-:**

Gazel 2217

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Secde durumuna gelmek, secde vaziyeti almak, secdeye kapanmak.

Gördükde Muhtb secde ider 'arıza zülfü

Bildük ki bir Hindü-yı âteş-perest kim

3. **secde id-:**

Gazel 2271

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Secde durumuna gelmek, secde vaziyeti almak, secdeye kapanmak.

Câmi '-i hüsnünde gördüm çeşmün olmuştur imâm

Secde idüp tāk-ı ebrün ben de mihrâb eyleyem

secde it-:

1. **secde it-:**

Gazel 2186

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Secde durumuna gelmek, secde vaziyeti almak, secdeye kapanmak.

Secde itsem tāk-ı ebrüsüne baş kaldurmasam

Döştlar kılmañ 'aceb kim secdegâhumdur benüm

secdegâh:

1. **secdegâhumdur:-um, -dur**

Gazel 2186

Mısra: 4

Secde edilecek, secdeye varılacak yer, ibadet yeri.

Secde itsem tāk-ı ebrüsüne baş kaldurmasam

Döştlar kılmañ 'aceb kim secdegâhumdur benüm

2. **secdegâhumdur:-um, -dur**

Gazel 2381

Mısra: 10

Secde edilecek, secdeye varılacak yer, ibadet yeri.

Tāk-ı ebrüsün görüp kaldurma başı secdeden

Qıble haqqı iy Muhibbî secdegâhumdur benüm

3. **secdegâh:**

Gazel 2292

Mısra: 6

Secde edilecek, secdeye varılacak yer, ibadet yeri.

Gezerken mescid-i hüsnün kaşuñ mihrâbına irdüm

Qıyâma kalmadı kudret hemân-dem secdegâh itdüm

sefer:

1. **sefer:**

Gazel 2110

Mısra: 7

Yolculuk, seyahat.

Didiler 'aşıka şabr eylemek yâhüd sefer lâzım

Didüm çün şabra tākāt yok hemân terk-i diyâr itdüm

2. **sefer:**

Gazel 2384

Mısra: 6

Savaş için yapılan yolculuk, savaşa gidiş ve yapılan savaş.

Sefir-i 'ışka şâh oldum sipâhumdur gözüm yaşı

Mağâbbet şehrin almaga çeküp leşker sefer çekdüm

3. **sefer:**

Gazel 2395

Mısra: 10

Yolculuk, seyahat.

Çün harîm-i dildedür gördüm Muhibbî maţlabum

Ne sefer 'azmin ü ne kaç'-ı beybân eyledüm

sefer it-:

1. **sefer it-:**

Gazel 2256

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Yolculuğa çıkmak, yolculuk yapmak.

Düşüben vâdilere Mecnünlayın itdüm sefer

Hün-ı dilden bildiler ne yirde oldı menzilüm

seg:

1. **seglerüne:-ler, -üñ, -e**

Gazel 2105

Mısra: 4

Köpek. || Kul.

Üstühvân kaldı tenümde gam-ı hicrûñle hemân
Emr kıl seglerüne ola benüm mihmânüm

seg-i kü:

1. **seg-i kü:**

Gazel 2199

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Senin mahallenin köpeği.

Âsitânuñda Muhibbî cân-ıla serden geçüp

Başumı kâse sifâl âhîr seg-i kü eyledüm

seg-i küy:

1. **seg-i küy:**

Gazel 2481

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Sevgilinin memleketinin köpeği.

Ölürsem âsitânuñda nigârâ derd ü hasretle

Yidür bu üstühvânüm seg-i küyuña aş olsun

sehâb:

1. **sehâb:**

Gazel 2451

Mısra: 3

Bulut.

Sahn-ı hâke eşk-i gerdünü dökelden sehâb
Dürlü dürlü güller-ile cennete döndi cihân

2. **sehâb:**

Gazel 2008

Mısra: 6

Bulut II Sevgilinin saçı.

Tâli 'ümdendür nigârâ gün yüzüñ göstermeyen

Yoħsa 'ışkımla sehâb u zülf-i müşg-eşşân degül

sehâb-ı âh:

1. **sehâb-ı âh:**

Gazel 2083

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Ah bulutu.

Her dem sehâb-ı âh-ıla bārân olan yaşum

Bahr-ı gam içre niçe mercân olan yaşum

seher:

1. **seher:**

Gazel 2372

Mısra: 14

*Tan yerinin ağarmasından
biraz önceki zaman veya şafağın
sökmek üzere olduğu vakit.*

Meclis-i ğamda Muhibbî nâle
kılсам inlesem
Baña âheng için inler tâ seher
nâlar benüm

2. **seher:**

Gazel 2014

Mısra: 5

Sabah vakti.

Bülbülün âhı yilinden her seher
Servi gibi salınur ra'nâ-yı gül

3. **seher:**

Gazel 2270

Mısra: 2

*Tan yerinin ağarmasından
biraz önceki zaman veya şafağın
sökmek üzere olduğu vakit, sabah
vakti.*

Döstüm hicran şebinde ger seni
yâd eyleyem
Tâ seher âh u figân u nâle feryâd
eyleyem

4. **seher:**

Gazel 2018

Mısra: 6

*Tan yeri ağarmadan biraz
önceki vakit, sabah vakti.*

Nergis-i zerrîn legende şebnem ile
yur yüzün
Her kaçan kim h'vâbdan olsa seher
bidâr gül

5. **seher:**

Gazel 2091

Mısra: 10

*Tan yerinin ağarmasından
biraz önceki zaman veya şafağın
sökmek üzere olduğu vakit.*

Bu Muhibbî gibi 'ışk âteşi ile her
şeb
Tâ seher şem'-şifat tutuşan odlara
benem

6. **seher:**

Gazel 2180

Mısra: 5

*Tan yerinin ağarmasından
biraz önceki zaman veya şafağın
sökmek üzere olduğu vakit.*

Atmaga âh oklarını her seher
eflâke çün
Miñnet ile bükilen bu kıddümi ben
ya kılam

7. **seher:**

Gazel 2189

Mısra: 2

*Tan yerinin ağarmasından
biraz önceki zaman veya şafağın
sökmek üzere olduğu vakit.*

Her gice sen mâh-ı mihr-efrûzı ger
yâd eyleyem
Tâ seher efgân u âh u nâle feryâd
eyleyem

8. **seher:**

Gazel 2213

Mısra: 9

*Tan yerinin ağarmasından
biraz önceki zaman veya şafağın
sökmek üzere olduğu vakit.*

Gıceler tâ seher hicrân ğamıyla
İñiler san Muhibbî erğanünam

9. **seher:**

Gazel 2218

Mısra: 3

*Tan yerinin ağarmasından
biraz önceki zaman veya şafağın
sökmek üzere olduğu vakit.*

Lebüñ şevkine dîdemden dökerem
tâ seher her şeb
'Aķîķi geh Yemen-rîzem gehî
yâķüt-ı mî bârem

10. **seher:**

Gazel 2222

Mısra: 2

*Tan yerinin ağarmasından
biraz önceki zaman veya şafağın
sökmek üzere olduğu vakit.*

Gıceler ğasret-ile nâle-i gerdün
çekerem
Tâ seher inleyü derd-i dili bîrün
çekerem

11. **seher:**

Gazel 2241

Mısra: 4

*Tan yerinin ağarmasından
biraz önceki zaman veya şafağın
sökmek üzere olduğu vakit.*

Ruğuñ şevkine gülşende iderem
nâleler her şeb
İşidmezsin bu feryâdum seher
bülbül gibi zâram

12. **seher:**

Gazel 2332

Mısra: 6

*Tan yerinin ağarmasından
biraz önceki zaman veya şafağın
sökmek üzere olduğu vakit.*

Gülşen-i ğüsninde her şeb bülbül-i
ğüyâ gibi
Tâ seher zârîlık itdüm âh u feryâd
eyledüm

13. **seher:**

Gazel 2379

Mısra: 4

*Tan yerinin ağarmasından
biraz önceki zaman veya şafağın
sökmek üzere olduğu vakit.*

'Arızı gül bir lebi meygün nigârüñ
yâdına
Gıceler mest ü ğarâb olup seher
maĥmür olam

14. **seher:**

Gazel 2380

Mısra: 2

*Tan yerinin ağarmasından
biraz önceki zaman veya şafağın
sökmek üzere olduğu vakit.*

Âh kim derdâ n'idem eksük degül
derd ü elem
Anuñ için ğâlî olmaz tâ seher bu
gözde nem

seherĝâh:

1. **seherĝâh:**

Gazel 2374

Mısra: 6

Seher zamanı, seher vakti.

Yana odlara felek tutuşa pervâne
gibi
Her kaçan derd-ile ben âh-ı
seherĝâh çekem

seherĝeh:

1. **seherĝeh:**

Gazel 2016

Mısra: 3

*Seher vakti, sabahın erken
vakti.*

'Arız-ı gülde seherĝeh görinen
şebnem gibi
Bülbül-i dil-ĝastenüñ yaşıdır ol
şebnem degül

2. **seherĝeh:**

Gazel 2313

Mısra: 8

*Seher vakti, sabahın erken
vakti.*

Gice sermest-i 'ışk iken görindi
ĝvâb-ı nigüyı

Sehergeh ol perî-rüyı hemîn
gördüm hemân gördüm

3. **sehergeh:**
Gazel 2040
Mısra: 5
Seher zamanı, seher vakti.

Jäleler sanmañ sehergeh bil ki
bülbül yaşıdur
Aglasa ‘âşık olur mâ‘şük-veş
handân gül

4. **sehergeh:**
Gazel 2051
Mısra: 3
Seher zamanı, seher vakti.

Zülfüni gördüm sehergeh gül
yüzünde bilmedüm
Döstüm sünbül midür yâhüd
periyy-i Cebra’îl

5. **sehergeh:**
Gazel 2115
Mısra: 3
Seher zamanı, seher vakti.

Her sehergeh gül gibi tañ midür
olsañ şâdmân
Girye ile gülşen-i hüsnuñde çün
nälânuñam

6. **sehergeh:**
Gazel 2456
Mısra: 1
Seher zamanı, seher vakti.

Sehergeh bülbülün dehşet alurlar
âh u zârından
Giceler kim göre ‘ibret alur
pervâne nârından

7. **sehergeh:**
Gazel 2466
Mısra: 2
Seher zamanı, seher vakti.

Nâmeler gelse kaçan İstâbul-ı
âbâddan
Büy-ı zülfüni sehergeh aluram
Bağdâd’ dan

sehl:

1. **sehl:**
Gazel 2253
Mısra: 9
Kolay.

Sehl ola eger göz yaşını döke
Muhibbî
Ben çâk idüben sînemi bu cân-
feşânım

sehv:

1. **sehv-ile:-ile**
Gazel 2075
Mısra: 9
*Kasten yapılmayan,
yanılmaktan doğan yanlış, hata.*

İtlerümdendür Muhibbî dise dilber
sehv-ile
Artar-ıdı dem-be-dem devletle
ıkbâlüm benüm

2. **sehv-ile:-ile**
Gazel 2197
Mısra: 9
*Kasten yapılmayan,
yanılmaktan doğan yanlış, hata.*

Muhibbî sehv-ile ol meh göz
uciyla nazar kıldı
Egerçi odlara yakdı velî ümmîd-
vâr oldum

3. **sehv-ile:-ile**
Gazel 2349
Mısra: 10
*Kasten yapılmayan,
yanılmaktan doğan yanlış, hata.*

Hâşıl olurdı Muhibbî’ nün murâdı
ser-be-ser
Sehv-ile bir kez diseñ
ümmîdvârumdur benüm

sehven:

1. **sehven:**
Gazel 2069
Mısra: 7
Yanlışlıkla, hata ile.

Ruğ-ı nigârı görüp gel didüm aña
sehven
Ne yüz-ile ‘acabâ ben bu şermsârı
çekem

sekâmet:

1. **sekâmetüm:-üm**
Gazel 2244
Mısra: 8
Yanlışlık, bozukluk, sakatlık.

Dil hasta yatur ger irişeydi
cevâbuña
Şıhhat bulup cümle gider-idi
sekâmetüm

sekrân:

1. **sekrân:**
Gazel 2416
Mısra: 1
Sarhoş.

Leblerün zıkr itmesün sermest ü
sekrân olmayan

Habb-ı hâlün almasun agzına
hayrân olmayan

sekrân ol-:

1. **sekrân ol-:**
Gazel 2116
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Sarhoş olmak.

Niçe bir zıkr eyleyüp la’l-i lebün
sekrân olam
Ya niçe esrâr-ı hañtuñ zıkr idüp
hayrân olam

selâm:

1. **selâmın:-ı, -n**
Gazel 2015
Mısra: 4
*Bir kimseye veya bir
topluluğa yakınlık, sevgi ve
nezaket göstermek, sağlık, esenlik
ve başarı dilemek için söylenen
söz.*

Bakmadı benden yaña dildâra
virdüm dün selâm
Almamak Tañrı selâmın didüm aña
yol degül

2. **selâmından:--ı, --n, --dan, -**
Gazel 2046
Mısra: 3
*Bir kimseye
karşılaştığında, birinin yanına
gidildiğinde veya yanından
uzaklaştığında kendisine söz ve
işaretle bir nezaket gösterisi
yapma. [|Esenleme.]] Merhaba.*

Ugrasa bigâne-veş Tañrı
selâmından kaçır
Bilmezem anuñla kandan âşinâ
oldı gönül

selâm vir-:

1. **selâm vir-:**
Gazel 2172
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Birini selamlamak.

Cân vîrüp bir büseñe cânâ harîdâr
oldugum
Mâlikem bir cânâ ol dağı fedâ
olsun direm Cân vîrüp bir büseñe
cânâ harîdâr oldugum

2. **selâm vir-:**
Gazel 2172
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Birini selamlamak.

Niçe yıldır beklerem yoluñ
virmezsin selâm
Ummazam bir nesne cāna merhabā
olsun direm

selâm virdüm:

1. selâm virdüm:--dü, --m

Gazel 2015

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bir kimseye veya bir topluluğa yakınlık, sevgi ve neaket göstermek, sağlık, esenlik ve başarı dilemek için "selâmün aleyküm, merhaba, hayırlı işler" gibi sözlerden birini söyleme yahut aynı dileği taşıyan bir işaret veya harekette bulunma.

Bakmadı benden yaña dildāra
virdüm dün selâm
Almamak Tañrı selâmın didüm aña
yol degül

selâmet:

1. selâmet:

Gazel 2254

Mısra: 7

Esenliğe kavuşma, huzura erme, her türlü korku, tasa ve tehlikeden uzak, güvende olma durumu.

Selâmet gözlemez 'âşık n'ider
nâmüs-ıla 'arı
Giriftâr-ı ğam-ı 'ışkam olup küy-ı
melâmet hem

2. selâmet:

Gazel 2360

Mısra: 9

Ruh ve beden yönünden sağlıklı olma, esenlik.

Melâmet ihtiyâr itdüm selâmet
istemez gönülüm
Uşadup şîşe-i nâmi Muhibbî
taşlara çaldum

3. selâmet:

Gazel 2470

Mısra: 8

Ruh ve beden yönünden sağlıklı olma, esenlik.

İtme zâhid melâmet ehline ta'n
Saña yiter selâmet olmuşsın

selâmet kal-:

1. selâmet kal-:

Gazel 2108

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Sağlıcakla kalmak. || "Hoşça kal" anlamında veda sözü.

Ne ğam kâfir gözün alsa dil ü cān
Selâmet kala yiter baña dñüm

selâmet ol-:

1. selâmet ol-:

Gazel 2191

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Kurtulmak.

Yüri zâhid yüri ol sen selâmet
Melâmet 'âşık olan istemez nām

selâmet ol:

1. selâmet ol:

Gazel 2112

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Rahat ol! || Huzurlu ol!.

Selâmet ol yüri zâhid melâmet
'âşıkun fâhırı
Yıkılmış gönülümü sanma ben ad u
sana tapşurdum

selâsil:

1. selâsil:

Gazel 2012

Mısra: 5

Zincirler.

Zencir olasin gâh kemend gâh
selâsil
İy zülf benüm gerdenüme des-res
ol gel

2. selâsil:

Gazel 2243

Mısra: 7

Zincirler.

Bu târhâ-yı müyuñ kıl boynuma
selâsil
Mecnün eger görürse hayrân ola
cününüm

selmân:

1. selmân:

Gazel 2027

Mısra: 14

İran'ın kasideleriyle ünlü şairidir.

Şi'r-i dil-süzüñ iderse tañ mıdur
Hassân'a ta'n
Şi'rüñi şimden girü üslüb-ı Selmân
eylegil

2. selmân-ı:

Gazel 2423

Mısra: 10

Selman ünlü İran şairi olup kasideleriyle ünlüdür.

Bu Muhibbî dem-be-dem şî'rini
rengin eyledi
Tab'ımı mevzünıma dinse n'ola
Selmân-ı zamân

selsebil:

1. selsebil:

Gazel 2029

Mısra: 1

İçimi çok hoş ve hafif su. || Cennette bir çeşmenin adı.

Leblerün iy hür-peyker selsebil
Cennet-i rüyün aña rüşen delil

2. selsebil:

Gazel 2051

Mısra: 1

Cennette tatlı bir suyun adıdır. Daha çok dudak ile birlikte anılır.

İy boyun serv ü yüzün gül
lebleründür selsebil
Döstim sünbül saçundan 'anber
olmuşdur hâcıl

sem:

1. sem:

Gazel 2034

Mısra: 10

Zehir.

Çün lebi tiryâkine irdün Muhibbî
dilberün
Mâr-ı zülfinden irer ğam degüldür
sem gönül

2. şem'e:-e

Gazel 2202

Mısra: 6

Mum.

Zülfin görüp dīvāneyem hüsn ü
cemâle yanayım
Ol şem'e ben pervāneyem ammā
ki kimdür dimezem

3. sem:

Gazel 2239

Mısra: 10

Zehir, ağu.

Dil-i telha lebünden şehd umarken
İçürür mâr-ı zülfün zehr ü sem
hem

4. **şem'ini:-i, -n, -i**

Gazel 2354

Mısra: 3

Mum.

Görelî cānā cemālūñ şem'ini
pervāne-veş
Bāl ü perden geçmişem küllî
yanup nār olmuşam

5. **sem:**

Gazel 2364

Mısra: 6

Zehir.

Balına el sunma dehrūñ vardur
içinde belā
Bisler evvel şehd-ile āhir virür ol
saña sem

6. **şem'ine:-i, -n, -e**

Gazel 2379

Mısra: 5

Mum.

Bezm-i hüsnünde cemālūñ şem'ine
iy muğbeçe
Yanuban pervāne gibi külli anda
nūr olam

7. **sem:**

Gazel 2399

Mısra: 8

Zehir, ağu.

Lebūñ tiryāki olmasa irişen mār-ı
zūlfūñden
Beni bir lahza komayup helāk
iderdi ol sem hem

semā:

1. **semādan:-dan**

Gazel 2447

Mısra: 4

Gök, gökyüzü.

Ne kadar cevr ü cefā gönderse
gelsün rāzıyam
Her ne yagarsa semādan götürür
lā-büd zemīn

2. **semāya:-(y)a**

Gazel 2140

Mısra: 2

*Göğün görünen yüzeyi,
gökyüzü.*

Maḥabbet desti ile çün dögülüben
türāb oldum
Semāya çıkarup āhum yilin 'ālī-
cenāb oldum

3. **semā-y-ıla:-(y)ıla**

Gazel 2410

Mısra: 6

Gökyüzü.

Olmasayduñ sen Ḥudā ḥalk itmez-
idi 'ālemi
Oldı yüzüñ suyına cümle semā-y-
ıla zemīn

4. **semā-y-ıla:-(y)ıla**

Gazel 2445

Mısra: 8

Gökyüzü.

Olmuşamdur çünki istiğnā-y-ıla
'Ankā-yı Kāf
Baña 'arz itmeñ semā-y-ıla
zemīnūñ minnetin

sem-dīde:

1. **sem-dīde'em:-em**

Gazel 2262

Mısra: 10

Zehirli.

Sun Muḥibbī'ye lebūñ tiryāqini
Mār-ı zūlfūñden niçe sem-dīde'em

semen:

1. **semen:**

Gazel 2259

Mısra: 4

*Güzel kokulu, beyaz ve güzel
çiçekler açan sarmaşık cinsinden
bir ağaç.*

Var-iken ḳadd-ile zūlf ü ruḥı ol
sīm-ten yāruñ
Bu göñlüm istemez sünbül gül ü
serv ü semen görsem

2. **semenden:-den**

Gazel 2476

Mısra: 1

*Güzel kokulu, beyaz ve güzel
çiçekler açan sarmaşık cinsinden
bir ağaç.,şiirde sevgilinin teni
yasemine benzetilir.*

Ḳaddūñle ruḥūñ ḥüb direm serv ü
semenden
Dil-cū ḥaṭuñı yig görürem bāğ u
çemenden

semen-ber:

1. **semen-berī:-ī**

Gazel 2076

Mısra: 5

Yasemin gibi beyaz göğüslü.

Göreliden ol semen-berī bī-iḥtiyār
olup
Tīg-ı cefa-yı 'ışkı ile sīne-çākiyem

semend:

1. **semendin:-i, -n**

Gazel 2499

Mısra: 1

Çevik ve gösterişli at.

Gör nice cevlan ider bu dil
semendin gözle sen
Ehl-i 'ışka bend için zūlfi
kemendin gözle sen

2. **semendūñ:-ūñ**

Gazel 2292

Mısra: 3

Güzel, süratli ve çevik at.

Semendūñ bu yüzüm üzre gelüp
bir gün basa diyü
Anuñçün yollaruñ üzre yüzümü
ḥāk-i rāh itdüm

semend-i nāz:

1. **semend-i nāz:**

Gazel 2271

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Güzel, süratli, nazlı at.

Ger semend-i nāza bindūñse n'ola
gel çek 'inān
Ben daḥı hem çü Muḥibbī büse
der-kāb eyleyem

2. **semend-i nāz:**

Gazel 2343

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Nazlı güzel at.

Ol semend-i nāz-ıla bakmaz gelüp
ruḥsāruma
Ben ne deñlü yüzümü ḥāk-ile
yeksan eylesem

3. **semend-i nāz:**

Gazel 2345

Mısra: 16

Kelime Tipi: -

Nazlı çevik at.

Zūlfi çevgānıma 'uşşākuñ serin top
eyleyen
Ol semend-i nāz ile meydanı
añdum agladum

4. **semend-i nāz:**

Gazel 2367

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Nazlı at.

Semend-i nāz-ıla dildār el ursa
zūlf-i çevgāna

Girüp meydân-ı işk içre aña bir
top ser çekdüm

semî:

1. semî:

Gazel 2177

Mısra: 10

*Her sözü duyan, her sesi
işiten anlamında Allah'ın en güzel
isimlerindedir.*

İy Muhibbî şükr kıl bir pâdişahuñ
kulısın

Hem Semî ü hem Başır ü hem
'Alîm ü hem Kerîm

semm:

1. semmi:-i

Gazel 2201

Mısra: 7

Zehir, ağu.

Mâr zülfi semmi didüm öldürür
âhîr beni
Didi aña ğam yime la'lümi dârü
eyledüm

sen:

1. saña:--a

Gazel 2002

Mısra: 2

İkinci tekil şahıs zamiri.

Zâhidâ nuşhuñ baña itmek eşer
oldı muhâl
Saña cennet kaygusıyla baña
dilber zülf ü hâl

2. seni:--i, -

Gazel 2005

Mısra: 12

*İkinci teklik şahıs zamiri,
sevgili.*

Beni biñ derde esîr eyledi âzâde-y-
iken

Göreyim ki seni her lahzada biñ
pâre gönül

3. saña:-a

Gazel 2013

Mısra: 6

"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

Ya saçı zencîrine dak boynuña ya
göz yaşım
Garğa-i bañr-ı cünün ol saña kim
dir 'âkil ol

4. sensüz:-süz

Gazel 2164

Mısra: 11

"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

Sensüz günümü sorma ki ne nev'-
ile geçer
Hicrân deminde ya niçe şebhâ-yı
târ hem

5. sensüz:-süz

Gazel 2190

Mısra: 7

"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

Çünkü ten zindân-ı cândur sensüz
iy ârâm-ı cân
Gel uzat rahmet elin âzâd kıl
zindânuñam

6. sensüz:-süz

Gazel 2201

Mısra: 3

"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

İy Hıtâ mañbûbî sensüz
gözlerümüñ yaşını
Akıdup her yana anı âb-ı âhû
eyledüm

7. sensüz:-süz

Gazel 2253

Mısra: 1

"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

Ger sorar iseñ hâlümü sensüz
cenânüm
Agzuma gelüpdür hemân çıkmaga
cânüm

8. senüñ:-üñ

Gazel 2007

Mısra: 2

"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

Zülfine çünkü dolaşduñ yine âvâre
gönül
Ölmeden ğayrı senüñ derdüñe yok
çâre gönül

9. senüñ:-üñ

Gazel 2009

Mısra: 7

"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

Ben niyâz itsem senüñ karşıñda iy
serv-i hırâm
Sen dañı refîâra gel gülşende bir
dem nâz kıl

10. senden:-den

Gazel 2284

Mısra: 3

"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

Çün tabîb-i dilsin umsam n'ola
senden bir cevâb
Hasta gönülüm şifâ derdüme
dermânsın begüm

11. sen:

Gazel 2000

Mısra: 6

"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

Yiridür kan aglasun 'âşıkıların
bülbül gibi
Sen vefâsuz dil-rübâya yine
virürdü gönül

12. sensüz:-süz

Gazel 2186

Mısra: 7

*"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.*

Eylesem sensüz figân u nâlemi
'ayb eyleme
Fırkatüñle rûz u şeb eglence
âhumdur benüm

13. sensüz:-süz

Gazel 2322

Mısra: 3

*"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.*

Mülk-i dil yıkıldı sensüz iy şeh-i
hübân meded
Yakmadur pâyân 'aceb hicrâna
bilmen n' eyleyem

14. sen:

Gazel 2004

Mısra: 15

*"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.*

Gerçi sevmek sen güzeller şâhını
haddüm degül
Söz kabül itmez n' idem başına
sultândur gönül

15. sen:

Gazel 2009

Mısra: 6

*"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.*

Agzuñı mühr eyledüm iy nâme
yazdum râzumı
Tâ seni çâk ide dilber sen de keşf it
râz kıl

16. sen:

Gazel 2009

Mısra: 8

*"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.*

Ben niyâz itsem senüñ karşıñda iy
serv-i hırâm
Sen dañı refîâra gel gülşende bir
dem nâz kıl

17. sen:

Gazel 2011

Mısra: 9

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Bî-vefâdur dehrden umma
Muhibbî sen vefâ
Hiç işitdün mi bunı gülşen vire her
bâr gül

18. sen:

Gazel 2012

Mısra: 3

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Basduñ çü kadem kâfile-i 'ışka sen
âhir
Feryâd-ıla ol maħmile iy dil ceres
ol gel

19. sen:

Gazel 2013

Mısra: 2

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Fenn-i 'ışkı çünki hıfz itdün anuñla
'âmil ol
Ya'ni varup şâh-ı 'ışka sen kemîne
muğbil ol

20. sen:

Gazel 2013

Mısra: 4

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Raṭb u yâbis her ne söylerse ko
zâhid söylesün
Gûşa alma iy dil-i şürîde sen
deryâ-dil ol

21. sen:

Gazel 2020

Mısra: 8

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Dem-be-dem artar cerâhat sîne-i
bîmârede
Bulmayasın gibi sen 'âlemdе
merhem iy gönül

22. senden:-den

Gazel 2025

Mısra: 3

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Dönmişem ebr-i bahâra serverâ
senden cüdâ
Eşk-i çeşmüm yagdurur bârân
turmaz muṭṭaşıl

23. senden:-den

Gazel 2032

Mısra: 8

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Döstum senden vefâ gelmek baña
emr-i ba'îd
Ben dahı senden vişâl ummak
'aceb fikr-i muḥâl

24. senden:-den

Gazel 2037

Mısra: 5

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Şâdık ol kavlünde hergiz gelmesün
senden hîlâf
Kimde kim kizb olsa âhîr olırsardur
ol zelîl

25. senden:-den

Gazel 2048

Mısra: 3

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Her söz ki gele senden anı bilmeye
kimse
Ḥall eyle olan nükteleri rind-i
cihân ol

26. senden:-den

Gazel 2146

Mısra: 10

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Küyuña varup Muhibbî vaşluñ itse
ârzü
Döstum gelmez vefa senden meger
cevr ü sitem

27. senden:-den

Gazel 2154

Mısra: 5

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Sanma ki senden usanam iy bî-
vefâ şanem
Tîğ-i cefâñ-ıla dilüm itseñ dilim
dilim

28. senden:-den

Gazel 2177

Mısra: 3

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Oluban cürme muğır senden
umaruz rahmeti
Yüzi suyına ki var nâm-ı şerîfnde
dü mîm

29. sensin:-sin

Gazel 2177

Mısra: 1

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Kim tutar emrünü lutfuñ gösterüp
sensin Ḥalîm
Dutmayan fermânuñı ol da görür
kahr-ı 'azîm

30. sensin:-sin

Gazel 2231

Mısra: 8

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Çü sensin ḥüsn ile benüm Ayazum
Bülend olsa ne tañ 'ışkum çü
Maḥmüd

31. senden:-den

Gazel 2238

Mısra: 10

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Kapuña geldi Muhibbî key katı dil-
ḥastedür
Senden özge kim ola kim ide
tîmârî dilüm

32. senden:-den

Gazel 2255

Mısra: 10

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Pâdişâhum bu Muhibbî yok idi var
eyledün
Kesmezem senden ümîdi hoş ola
ḥâlüm benüm

33. saña:-a

Gazel 2261

Mısra: 8

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Sen dururken ğayrıya itmem nazar
Cân u dilden saña çün yâr olmışam

34. senden:-den

Gazel 2268

Mısra: 8

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

İy dîde akıt yaşuñı ḥûn-ı ciğer ile
Senden hemîşe dürr-ile ben gevher
isterem

35. saña:-a

Gazel 2273

Mısra: 8

" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Gün yüzünü göricek 'aql u dili
hayret alur
Saña hâlin diyümez lâla döner
uşbu dilüm

36. **saña:-a**
Gazel 2275
Mısra: 7
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Tabîbâ saña yokdur ihtiyâcum
Virür dermân baña kim virdi
derdüm

37. **sensin:-sin**
Gazel 2281
Mısra: 4
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Baña büyuñ yite cānā n' iderem
fāriğam gülden
Gözüme almazam servi çü sensin
serv-i āzādum

38. **saña:-a**
Gazel 2282
Mısra: 13
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Muhibbî saña yitmez mi bu örnek
Ciger hün gitdi Efirîdün u Cem
hem

39. **senden:-den**
Gazel 2328
Mısra: 4
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Eksük olmaz dem-be-dem cevri ü
cefâ vü miñnetüñ
Müstedâm ol döstüm senden gelür
her dem kerem

40. **sensin:-sin**
Gazel 2359
Mısra: 4
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

' Âlem-i firdevse de girsem gönül
eglencesin
Bulmaz iy serv-i hırâmum sensin
eglencem benüm

41. **senden:-den**
Gazel 2389
Mısra: 10
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Var kapuñda Muhibbî gibi biñ
bendelerüñ
Senden özge benüm ' âlemde
bulnmaya kesüm

42. **senden:-den**
Gazel 2399
Mısra: 1
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Gelür senden baña lutf u keremden
soñra verhem hem
Nitekim şādılık ardınca irişür belâ
gam hem

43. **senden:-den**
Gazel 2410
Mısra: 3
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Nür umarsa n' ola senden rüz u şeb
şems ü kâmer
Hem habîb-i Haq' sın u hem
rahmeten-lil' âlemîn

44. **senden:-den**
Gazel 2410
Mısra: 10
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Hâşa lillâh kim kapuñdan anı
mañrüm idesin
Bu Muhibbî'nün murâdı bu-durur
senden hemîn

45. **senden:-den**
Gazel 2460
Mısra: 1
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Nigārâ görmedüm senden vefâ ben
Anuñçün saña direm pür-cefâ ben

46. **sensin:-sin**
Gazel 2486
Mısra: 10
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Başdan ayaga günâh-ısa Muhibbî
derd-mend
Senden umar şefkati sensin
kayuran ümmetin

47. **saña:-a**
Gazel 2497
Mısra: 6
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Terk-i cān itdün tolaşduñ rîsmân-ı
zülfine

Saña kim didi dilâ ol ipde cānbâz
olasın

48. **sen:**
Gazel 2497
Mısra: 1
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Mâh-rûlar içre sen hüsñ-ile
mümtâz olasın
Hiç revâ mı döstüm ağıyara hem-
râz olasın

49. **seni:-i**
Gazel 2005
Mısra: 9
" Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Öldürem diyü seni va' de ider
gamze-i yâr
Ola kim ' ahde dura şabr ide bir
pâre gönül

50. **seni:-i**
Gazel 2007
Mısra: 10
" Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Sırr-ı ' ışkını sakın eyleme
' âlemlere fâş
Bir degül eyleseler ger seni biñ
pâre gönül

51. **seni:-i**
Gazel 2009
Mısra: 6
" Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Agzuñı mühr eyledüm iy nâme
yazdum râzumu
Tâ seni çâk ide dilber sen de keşf it
râz kıl

52. **senüñçün:-üñ, -çün**
Gazel 2271
Mısra: 6
" Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Ziyet eyle gül gibi didüm gel ki
sünbülün
Didi senüñçün buları pîç ü geh tâb
eyleyem

53. **seni:-i**
Gazel 2197
Mısra: 5
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Görelde seni iy servüm gezer
gülşende nâz-ıla
Gözümün yaşı pâyüña akıdıp
cüybâr oldum

54. **seni:-i**

Gazel 2210

Mısra: 2

"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Yürür ser-geşte dil hasta tekāpu-yı
beyābānum
Arayup baħr u ber içre seni dāyim
şitābānam

55. **seni:-i**

Gazel 2223

Mısra: 9

"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Yiter Muħibbī sevdiğü seni
bahānedür
Öldür anı eyleme ğayrı bahāne
hem

56. **seni:-i**

Gazel 2237

Mısra: 1

"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Seni görmem geçer her hafta
rūzum
Velī ben intizār içinde sūzum

57. **seni:-i**

Gazel 2302

Mısra: 6

"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Komaduñ dilde ārām gözde ħvābı
Göreliden seni bī-ārām-ı ħvābām

58. **seni:-i**

Gazel 2342

Mısra: 9

"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Seni çok sevdiğüm olur-ımuş ulu
günah
Sorma öldür suçumu çünkü
günehkārūñ olam

59. **seni:-i**

Gazel 2471

Mısra: 1

"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Ben umardum ki seni derdüme
dermān idesin
Ka'be küyuñda bu ben dervşi
kurbān idesin

60. **seni:--i, -**

Gazel 2020

Mısra: 2

"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Tutdı ülfet cāna beñzer ğuşşa vü
ġam iy göñül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
ħurrem iy göñül

61. **seni:--i, -**

Gazel 2020

Mısra: 2

"Sen" İkinci teklik kişi zamiri.

Tutdı ülfet cāna beñzer ğuşşa vü
ġam iy göñül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
ħurrem iy göñül

62. **senüñle:--üñ, --(i)le**

Gazel 2020

Mısra: 5

"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

Ben senüñle 'ışk şahrāsında
sergerdān idüm
Yaradılmamışdı 'ālem birle Ādem
iy göñül

63. **sen:**

Gazel 2020

Mısra: 10

"Sen" ikinci teklik kişi zamiri.

'İşka düşdü bu Muħibbī'nün belālar
başına
Sen getürdüñ āħir öldürseñ gerek
hem iy göñül

64. **seni:--i, -**

Gazel 2022

Mısra: 1

"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Mışr-ı ħüsn içre seni görsem eyā
Yūsuf cemil
Tañ degüldür gözlerüm yaşına
dinse 'ayn-ı Nıl

65. **saña:--a, -**

Gazel 2026

Mısra: 1

"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Saña kim didi dilā kim bu ħarāb-
ābāda gel
Çünkü geldüñ ğice gündüz
turmayup feryāda gel

66. **saña:--a, -**

Gazel 2025

Mısra: 10

"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

İy Muħibbī her ne deñlü eyleseñ āh
u fiġān
Sanma kim saña teraħħüm eyleye
ol seng-dil

67. **seni:--i, -**

Gazel 2027

Mısra: 11

"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

Ger günāh-ısa Muħibbī seni
cāndan sevdiğü
Zülfüne bend it anı ħabs-i
zenaħdān eylegil

68. **senüñ:--üñ**

Gazel 2031

Mısra: 5

"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.q.

Ben fedā kıldum yoluñda çün
senüñ cān u seri
Döstüm göndermedüñ bir büseñi
baña nevāl

69. **seni:--i, -**

Gazel 2031

Mısra: 8

"Sen" ikinci teklik kişi zamiri.

Gözlerüm yaşı yeñilmez çehrem
üzre al olur
Her kaçan başdan başa görsem
geyersin seni al

70. **senüñ:--üñ**

Gazel 2032

Mısra: 4

"Sen" ikinci teklik kişi zamiri.

Āl-ıla göñlümi alduñ soñra
kılmaduñ nazār
Gözlerüñde ħatm olmışdur senüñ
mekr-ile āl

71. **senden:--den, -**

Gazel 2032

Mısra: 7

"Sen" ikinci teklik kişi zamiri.

Döstüm senden vefā gelmek baña
emr-i ba'īd
Ben daħı senden vişāl ummak
'aceb fikr-i muħāl

72. **senin:--sin, -**

Gazel 2033

Mısra: 1

"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

Yūsuf-ı Mışrī'ye nisbet ħüsn-ile
sensin cemil
İster-iseñ gün yüzün göster aña
rüşen delil

73. sen:

Gazel 2033

Mısra: 3

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Himmetüm bâzını saldum sen
hümâyı şayd için
Bağlayup ayagina bu gönülüm
itdüm aña zîl

74. sen:

Gazel 2184

Mısra: 3

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Sen padişâha tuhfe idem cân u
başumı
Eger kabûl eylesesin iy şâh çekem

75. sen:

Gazel 2244

Mısra: 3

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Ğamzeñ okın gönder sen iy kaşı
kemân
Râhat bula sinede olan cerâhatüm

76. sen:

Gazel 2256

Mısra: 5

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Hasretünden sen gül-endâmuñ
temâşâ eylegil
Sinem üzre lâleler izhâr ider dâğ-ı
dilüm

77. sen:

Gazel 2261

Mısra: 7

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Sen dururken ğayrıya itmey nazar
Cân u dilden saña çün yâr olmışam

78. sen:

Gazel 2269

Mısra: 5

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Bî-vefâyı meger iy meh sen idersin
ta'lim
Bu felek düşmen-i erbâb-ı vefâyı
görürem

79. sen:

Gazel 2284

Mısra: 1

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Gülşen-i hüsn içre sen serv-i
hırâmânsın begüm
Ağlayup âh eyleyem gül gibi
handânsın begüm

80. sen:

Gazel 2284

Mısra: 8

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Kullaruñdur hûblar kapuñda durur
bende-vâr
Bu cihâna hüsn-ile sen şâh-ı
hûbânsın begüm

81. sen:

Gazel 2301

Mısra: 3

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Sen güzeller şâhımuñ pâyına işâr
itmege
Dökerem bu gözlerümden dirhem
ü dîmâr hem

82. saña:--a

Gazel 2033

Mısra: 10

"Sen" ikinci tekil şahıs.

İy Muhibbî 'aşık-ısañ kıl melâmet
ihtiyâr
Fârîğ olsun ko ne dirlerse disünler
saña il

83. sende:-de

Gazel 2189

Mısra: 3

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Şîve-i şîrîn ü nâz u işveler kim
sende var
Ben dağı Ferhâd-veş 'âlemde bir
ad eyleyem

84. sende:-de

Gazel 2196

Mısra: 10

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Zâhidâ ta'n ile dime hûba virdüm
ben gönül
Sende yok nür-ı başâr şun'-ı
Hudâ' dur sevdüğüm

85. sende:-de

Gazel 2242

Mısra: 3

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Çün 'ayn-ı nür-ı pâksin olmaya
sende gıll u ğış
Câmlar görüben gözüne girme
hammâma iy şanem

86. saña:--a

Gazel 2034

Mısra: 1

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Saña uydum olmadum ben bir
nefes hürrem gönül
Bulmadum bir muvâfık yâr ola
hem-dem gönül

87. senüñ:-üñ

Gazel 2190

Mısra: 4

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Kıssa-i hicrândan ise ölmek âsân
gelür
Dir baña imân ile ölmek senüñ
âsanuñam

88. senüñ:-üñ

Gazel 2192

Mısra: 9

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Nâgehân gördüm senüñ cânâ
yüzüñ
Dağı ol demden berü dem-
besteyem

89. senüñ:-üñ

Gazel 2203

Mısra: 5

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Ola ki pâyüñ nişânını görem diyü
senüñ
Küyuñuñ etrâfını eşkümlü âb u gil
kılâm

90. senüñ:-üñ

Gazel 2244

Mısra: 1

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Beñzer ki senüñ vaşluña yokdur
liyâkatüm
Bakdukça güneş yüzüne yok zerre
taşkatüm

91. senüñ:-üñ

Gazel 2244

Mısra: 11

" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Sinüñde senüñ münisün ancak
kefen olur
Her gâh diyessin hâsret-ile kanı
dâretüm

92. **senüñ:--üñ**
Gazel 2342
Mısra: 8
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

İsteyüp cenneti zâhid gibi havrâ
dilemem
Baña bu bes ki senüñ 'âşık-ı
dîdârûn olam

93. **senüñ:--üñ**
Gazel 2379
Mısra: 8
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Bâde içse dil olur elbette cürme
mu 'terif
Zâhidâ sanma senüñ tek fi 'lûme
mağrûr olam

94. **sen:**
Gazel 2205
Mısra: 9
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri .

Kime dâd itsün Muhibbî sen şeh-i
bî-dâddan
Bir kez güş itmedün ben niçe kez
dâd eyledüm

95. **sen:**
Gazel 2314
Mısra: 6
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri .

Pâre kıldum yir yir bu sînemi
nâhün-ıla
Görmege sen bî-vefâyı sanki
revzen eyledüm

96. **sen:**
Gazel 2329
Mısra: 3
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri .

Sen lebi şîrinden ayru düşeli küh-ı
ğama
Tañ mîdur Ferhâd-veş tutsa cihânı
şöhretüm

97. **sen:**
Gazel 2329
Mısra: 11

" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri .

Sen güneş ruhsârı görmekdür cihân
içre müdâm
Zerre deñlü yok-durur dünyâ-yı
düña rağbetüm

98. **sen:**
Gazel 2370
Mısra: 3
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri .

Sen lebi şîrini sevdim hizmete bil
baglayup
Kesmege küh-ı ğamı Ferhâd
eyledüm

99. **sen:**
Gazel 2469
Mısra: 5
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri .

Sorma Mecnûn 'a rumuz-ı 'ışkı gel
sen sor baña
Kâdir olmadı cevâba sordum ol
şeydâya ben

100. **saña:--a, -**
Gazel 2036
Mısra: 9
" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

'Älem içre saña beñzer pâdişâhum
yok benüm
Var Muhibbî gibi kapuñda senüñ
biñ niçe kul

101. **senüñ:--üñ**
Gazel 2036
Mısra: 10
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

'Älem içre saña beñzer pâdişâhum
yok benüm
Var Muhibbî gibi kapuñda senüñ
biñ niçe kul

102. **sen:**
Gazel 2000
Mısra: 6
" Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

Yiridür kan aglasun 'âşıklarûn
bûlbûl gibi
Sen vefâsuz dil-rübâya yine
virürdü gönül

103. **saña:--a, -**
Gazel 2038
Mısra: 1
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Rûze çıkdı çün saña gösterdi
yüzini hilâl
Turma iy dil sâķî-i Mehveş elinden
büse al

104. **saña:--a, -**
Gazel 2010
Mısra: 1
" Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Saña beñzer cihân içinde yok gül
Benüm tek dağı yok bî-çâre bûlbûl

105. **saña:--a, -**
Gazel 2043
Mısra: 1
" Sen" ikinci teklik zamiri.

İy boyı servüm görelen saña
virdüm cân u dil
Ol sebebdendür akar kûyuñda
yaşum muţtaşıl

106. **sana:--a, -**
Gazel 2044
Mısra: 1
" Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Hîç reva mîdur sana ki diyessin
cânâna gel
Çünkü kûlsın hâlûñi 'arz itmege
sultâna gel

107. **sen:**
Gazel 2044
Mısra: 6
" Sen" ikinci teklik zamiri.

Didüm ey dilber dilersen başumı
top eyleyem
Didi zülf çevġanı hâzır sen hemân
meydâna gel

108. **sen:**
Gazel 2044
Mısra: 12
" Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

'Äşık iseñ şem 'i hüsne yak yüri
cân u seri
Çünkü sen pervânesin yanmaga sen
pervâne gel

109. **sen:**
Gazel 2044
Mısra: 12
" Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

'Äşık iseñ şem 'i hüsne yak yüri
cân u seri
Çünkü sen pervânesin yanmaga sen
pervâne gel

110. **sen:**
Gazel 2045
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklîk kişî zamiri.
- Kanda olsa sal serv dirler hâke
salar sayesin
Sen de iy servüm gelüp bu hâke bir
dem saye sal
111. **sen:**
Gazel 2284
Mısra: 9
"Sen" ikinci teklî şahıs zamiri.
- Naqd-i cāna büseñi sen evvel ikrār
eyledüñ
Soñradan döndüñ neden bilsen
peşimānsın begüm
112. **senüñ:--üñ, -**
Gazel 2046
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklîk zamiri.
- Dāyimā Haḡ'dan dilerdüñ bī-
vefālar 'ışḡını
Ḥamd kıl kim ḥacetüñ senüñ revā
oldı gönül
113. **sen:**
Gazel 2047
Mısra: 5
"Sen" ikinci teklî şahıs zamiri.
- Sen de iy dil sevüben cān-ıla bir
Leylî-veşi
Yüri Mecnünlayın 'āleme sen
destān ol
114. **sen:**
Gazel 2047
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklî şahıs zamiri.
- Sen de iy dil sevüben cān-ıla bir
Leylî-veşi
Yüri Mecnünlayın 'āleme sen
destān ol
115. **seni:--i, -**
Gazel 2047
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklîk zamiri.
- Tayanup kuvvetüñe tutma zamān-
ıla güreş
Basar āḡir seni ger Rüstem ü
Nerimān ol
116. **sen:**
Gazel 2047
Mısra: 10

- "Sen" ikinci teklîk şahıs zamiri.*
- Şabr kıl nefse Muḡib eyleme rüsvā
özüñi
Sen de Yūsuf gibi zindāna varup
mihmān ol
117. **seni:--i, -**
Gazel 2048
Mısra: 1
"Sen" ikinci teklîk zamiri.
- Görmeye seni her kişî cān gibi
nihān ol
İllā ki bu ben 'āşıḡa gün gibi 'ayān
ol
118. **saña:--a**
Gazel 2049
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklîk şahıs zamiri.
- Key katı maḡrürsın kendüñi
gördüñ zāhidā
Saña ancak bu sunılmışdur hemān
sen lâfa gel
119. **sen:**
Gazel 2049
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklîk şahıs zamiri.
- Key katı maḡrürsın kendüñi
gördüñ zāhidā
Saña ancak bu sunılmışdur hemān
sen lâfa gel
120. **saña:--a, -**
Gazel 2050
Mısra: 2
"Sen" ikinci teklîk şahıs zamiri.
- Gerek İskender ü Dārā gerek
sultān-ı devrān ol
Saña yigdür ḡamusından hemān
tek pāk-dāmān ol
121. **saña:--a, -**
Gazel 2050
Mısra: 5
"Sen" ikinci teklîk şahıs zamiri.
- Uralar ger saña fişe taḡammül
eyleyüp şabr it
Ko bulsunlar murādātı cevāhir
virici kāñ ol
122. **saña:--a, -**
Gazel 2050
Mısra: 7
"Sen" ikinci teklîk kişî zamiri.

- Ḥaḡuñ geldi saña düşmez idesin
daḡı ra'nālîk
Yüzüñe kimseler bakmaz gerek
ḡürşîd-i raḡşān ol
123. **senüñ:--üñ, -**
Gazel 2050
Mısra: 10
"Sen" ikinci teklîk şahıs zamiri.
- Muḡibbî çünki kul olduñ bugün
çün u çerādan geç
Senüñ neñ vardur arada hemān
emrine fermān ol
124. **saña:--a, -**
Gazel 2063
Mısra: 5
"Sen" ikinci teklîk zamiri.
- Saña yitmez mi kim āhuñ duhāmı
pîç pîç oldı
Niçe bir başda sevdā dil-rübānuñ
kākülinden hem
125. **senüñ:--üñ, -**
Gazel 2065
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklîk şahıs zamiri.
- Eylerüz Ḥaḡḡ'a tevekkül yimezüz
ferdā ḡamın
Zāhidā sanma senüñ tek ḡalîb-i nān
olmuşam
126. **seni:--i, -**
Gazel 2066
Mısra: 9
"Sen" ikinci teklîk şahıs zamiri.
- Sevdüḡi seni bildi Muḡibbî günāḡ
imîş
Afv it suçını senden umar luḡf-ıla
kerem
127. **senden:--den, -**
Gazel 2067
Mısra: 9
"Sen" ikinci teklîk şahıs zamiri.
- Göz ucıyla senden umar bu
Muḡibbî bir nazar
Bundan özge ḡāşa lillāḡ ben
temennā eyleyem
128. **saña:--a, -**
Gazel 2068
Mısra: 5
"Sen" ikinci teklîk zamiri.
- Var mı bir mezhebde ben ḡanum
helāl itdüm saña

Vaşluñ itdüñ sen ħarām iy nāz-
perverdüm benüm

129. **sen:**
Gazel 2068
Mısra: 6
"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Var mı bir mezhebde ben ħanum
helāl itdüm saña
Vaşluñ itdüñ sen ħarām iy nāz-
perverdüm benüm

130. **seni:-i**
Gazel 2060
Mısra: 5
"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Başdan ayaga günah-ıla yüzi kara
benem
Seni cān-ıla eger sevmek ise baña
günāh

131. **sen:**
Gazel 2060
Mısra: 9
"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Sen boyı serv ayagına bu Muħib
göz yaşımı
İdeli āb-ı revan ta'n iden enhāra
benem

132. **senüñ:-üñ**
Gazel 2070
Mısra: 4
"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Bend-i zülfünde didüm var niçe
biñ şeydālaruñ
Didi ħaħķā bir senüñ tek mübtelāyı
görmedüm

133. **seni:-i**
Gazel 2074
Mısra: 9
"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Ola kim yār asa Muħibbī seni
Baş açup zülfī dāra yalvarayım

134. **seni:-i**
Gazel 2077
Mısra: 2
"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Ġamdan hilāle döndi bükildi yine
bilüm
Ay oldı görmedüm seni bu şimdi
müşkilüm

135. **sensin:-sin**
Gazel 2079
Mısra: 2
"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Egerçi başdan ayaga günāhum
Degül ğam çün benüm sensin
penāhum

136. **senüñ:-üñ**
Gazel 2079
Mısra: 3
"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Benüm gibi senüñ yüz biñ kuluñ
var
Senüñ gibi benüm yok pādişāhum

137. **senüñ:-üñ**
Gazel 2079
Mısra: 4
"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Benüm gibi senüñ yüz biñ kuluñ
var
Senüñ gibi benüm yok pādişāhum

138. **sen:**
Gazel 2080
Mısra: 10
"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Muħibbī'ye kapuñdan itme
maħrüm
O bir kemter-durur sen pādişāhum

139. **sende:-de**
Gazel 2086
Mısra: 8
"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Yañılup göstermedüñ bir gün baña
mihrüñ yüzün
Sende yok bildüm teraħħum iy
cefākār añladum

140. **senüñ:-üñ**
Gazel 2086
Mısra: 9
"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

Niçe bulam genc-i ħüsnüne senüñ
ben dest-res
Görinen zülfeynüñi iki taraf mār
añladum

141. **saña:-a**
Gazel 2086
Mısra: 12
"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

Āh u eġānum dirġā eylemez
hergiz eşer
Saña āhen-dil didüm anuñçün iy
yār añladum

142. **saña:-a**
Gazel 2088
Mısra: 7
"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Zāhidā yitmez mi bilsem saña
'ışķuma delil
Leylī zülfī fikri ile kendümi
mecnün idem

143. **saña:-a**
Gazel 2090
Mısra: 10
"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Geydi iħrāmı Muħibbī gitdi Ka'be
küyuña
Kıbleġāhumsın saña toġrıldı bu
rāhum benüm

144. **saña:-a**
Gazel 2093
Mısra: 4
"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Cānı teslim eyledüm geçmezdi
hergiz minnete
Saña ma'lüm olmadı hergiz içüm
taşum benüm

145. **sen:**
Gazel 2094
Mısra: 1
"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Sen mehi hicrān şebinde her kaçan
yād eyleyem
Yaş döküp encüm mişāl āh-ıla
feryād eyleyem

146. **senüñ:-üñ**
Gazel 2098
Mısra: 7
"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Olalı ok gibi ġamzeñ iy kemān-
ebrü senüñ
İtmezem sözde ħaġā ger kaşlaruña
ya disem

147. **senden:-den**
Gazel 2101
Mısra: 11
"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Senden özge baña yok 'âlem
içinde bir şâh
Var işigünde benüm gibi senüñ
niçe gülâm

148. **senüñ:-üñ**
Gazel 2101
Mısra: 12
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Senden özge baña yok 'âlem
içinde bir şâh
Var işigünde benüm gibi senüñ
niçe gülâm

149. **sen:**
Gazel 2110
Mısra: 5
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Gülistân-ı cemâl içre görelden sen
boyı servî
Gözüm yaşını pâyüña akıtdum
cüybâr itdüm

150. **senüñ:-üñ**
Gazel 2115
Mısra: 1
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Yiyeli esrâr-ı 'ışkı ben senüñ
hayrânuñam
Her ne emr itseñ şehâ ben bende-i
fermânuñam

151. **senüñ:-üñ**
Gazel 2115
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

'Akla tâbi' her kişi dil bağlamaz
meh-rûlara
İy saçı leylâ senüñ mecnûn u
sergerdânuñam

152. **sen:**
Gazel 2116
Mısra: 7
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Hüsn gülzârında tek sen hânde
eyle gül gibi
Karşuña ben ebr-veş yaşlar döküp
bârân olam

153. **saña:-a**
Gazel 2122
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Kanımı mestâne çeşmüñ
içdüğince iy şanem
Mâ-ħazar bu bagrumı ben saña
biryan eylesem

154. **saña:-a**
Gazel 2125
Mısra: 5
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Saña irmez mi 'âceb çarħa irişür
nâlišüm
Çagurup âh eylesem disem perî-
nâzum benüm

155. **sen:**
Gazel 2127
Mısra: 4
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Cihânuñ bæg u râğından ferâğat
eyledüm düpdüz
Velî sen serv-i ra'nâya dil ü
cândan esîr oldum

156. **saña:-a**
Gazel 2127
Mısra: 5
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Cihâna pâdişâh-iken kul olmak
saña faħrumdur
Kapuñda bende olaldan şeh-i
gerdün-serîr oldum

157. **saña:-a**
Gazel 2130
Mısra: 2
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Nâr-ı âhuñ dikdi iy dil göklere
zerrîn 'âlem
Pâdişâhısın cihânuñ saña degdi
mülk-i ğam

158. **senüñle:-üñ, -le**
Gazel 2130
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Deyr içinde dilegüm budur ki anı
taş ola
Ger senüñle döstüm da 'vâ-yı hüsn
ide şanem

159. **saña:-a**
Gazel 2130
Mısra: 9
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

İy Muħibbî çünki 'aşıksın saña
eksük degül
Geh cefâ vü gâh cevr ü geh belâ
gâhî sitem

160. **saña:-a**
Gazel 2130
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Hamdü-lillâh kim irişdi lebleri
tiryâkine
'Akreb-i zülfi seminden iy gönül
saña ne ğam

161. **seni:-i**
Gazel 2132
Mısra: 3
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Cürm-ise eger cân u gönülden seni
sevmeğ
'Afv it ki kaçan ola ħaħâ işlemeğ
âdem

162. **saña:-a**
Gazel 2134
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Benüm âhum irişdi nüħ felege
İremedi saña iy yüzi mâhum

163. **sen:**
Gazel 2135
Mısra: 5
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Döstüm cevr ü cefâñı sen baña
gördüñ meħel
Ger vefâ kılup teraħħum eyleseñ
de lâyıqam

164. **saña:-a**
Gazel 2139
Mısra: 2
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Göklere irişdi gerçi âh u efgânum
benüm
Saña irişmez n'idem iy mâh-ı
tâbânım benüm

165. **seni:-i**
Gazel 2139
Mısra: 10
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Gözlerüm yaş revân oldı gel iy
rûh-ı revân

Göreyim bir kez seni serv-i
hürāmānum benüm

166. **senüñ:-üñ**
Gazel 2141
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Göreliden yüzüni yinilmedi gözüm
yaşı
Bâg-ı hüsnuñde senüñ enhâr
olupdur gözlerüm

167. **saña:-a**
Gazel 2148
Mısra: 7
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Rızık için maşşüm olan elbette
saña irişür
Bes demek lâzım mıdur yok sîm-ile
zerdüm benüm

168. **seni:-i**
Gazel 2151
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Fi'l-hakîka Hızr-veş bulurdu 'ömr-i
cavidân
Leblerüñ öpüp iden seni derâgüş iy
şanem

169. **saña:-a**
Gazel 2151
Mısra: 10
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Dâr-ı dünyâda güzellik kalur-ısa
pâyidâr
Baña itdügün helâl idem saña hoş
iy şanem

170. **saña:-a**
Gazel 2153
Mısra: 2
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Eyledi çin seher çarha 'urücü âhum
Ola kim saña irişem diyüben iy
mâhum

171. **senüñ:-üñ**
Gazel 2156
Mısra: 3
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Nâgehân gördüm senüñ ben iy perî
behcet yüzüñ

Ol zamāndan gitdi 'aqlum kalmadı
hergiz bilüm

172. **senüñ:-üñ**
Gazel 2239
Mısra: 7
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Firâkuñla senüñ iy yâr-ı cānî
Gözümde yaş dökilür bile dem
hem

173. **senden:-den**
Gazel 2163
Mısra: 2
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Muqırram cürm ü 'isyāna egerçi
kim günâhkāram
Mürüvvet kânısın senden ve lîkin
rahmet umaram

174. **senden:-den**
Gazel 2163
Mısra: 3
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Eger olmaz-ısa senden bulunmaz
derdüme dermân
Niçe yıllar-durur derde düşüp
'ışkuñla bîmāram

175. **senüñ:-üñ**
Gazel 2164
Mısra: 7
"Sen" ikinci teklîk şahıs zamiri.

'Älemde hüsnuñe senüñ olmaya
bir nazîr
Mazlüm 'aşığı çü men-i hâksâr
hem

176. **senüñ:-üñ**
Gazel 2165
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Gülşen içre zâhidâ içdüm şarâb-ı
lâle-reng
Sanma kim halvetde senüñ gibi
ben beng eyledüm

177. **saña:-a**
Gazel 2168
Mısra: 1
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Saña dil virdüm bu gönlümün
n'olasın bilmedüm
Bir kuru sevdâ-y-ımış lîkin hevâsın
bilmedüm

178. **senden:-den**
Gazel 2168
Mısra: 10
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

İy Muhibbî 'âlem içre mübtelâlar
çok velî
Senden özge bir belâ-keş
mübtelâsın bilmedüm

179. **saña:-a**
Gazel 2172
Mısra: 4
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Ehl-i 'ışka 'arz eyle vir zekât-ı
hüsnuñi
Gir şevâba döstüm saña du'â olsun
direm

180. **saña:-a**
Gazel 2172
Mısra: 4
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Ehl-i 'ışka 'arz eyle vir zekât-ı
hüsnuñi
Gir şevâba döstüm saña du'â olsun
direm

181. **saña:-a**
Gazel 2172
Mısra: 12
"Sen" ikinci teklîk kişî zamiri.

Bu Muhibbî vaşlın ister bir yaña
dahı gönül
Gel nizâ 'itme ne saña ne baña
olsun direm

182. **sen:**
Gazel 2174
Mısra: 4
"Sen" ikinci teklîk şahıs
zamiri.

Yog-iken dahı gülîstân u çemen
bâg u bahâr
Sen boyı serv ayagına yüz sürüp
dil bağladum

183. **sen:**
Gazel 2178
Mısra: 2
"Sen" ikinci teklîk şahıs zamiri.

Hâk-i pâya devlet el virse eger
sürsem yüzüm
Sen şefâ'at kânısın ancak budur
virdüm sözüm

184. **sen:**

Gazel 2178

Mısra: 3

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Eyülerden eylik öğren sen de gayra
eylik it
Bu meşeldür kararur üzümüne beñzer
çün üzüm

185. **sen:**

Gazel 2179

Mısra: 1

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Çün hıramân kıdd-ile sen serv-i
bälâyı görem
Niçe sırlara müzeyyen olmuş ol
câyı görem

186. **saña:-a**

Gazel 2180

Mısra: 3

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Görmek isterseñ maħabbet görünür
miñnet saña
Yazayım miñnet maħabbet farkı
yok imlâ kılam

187. **senüñ:-üñ**

Gazel 2183

Mısra: 6

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Baña ölmekden ise düşvâr hicran
kışşası
Niçe yıldır Ka'be küyuñda senüñ
kurbānuñam

188. **senüñ:-üñ**

Gazel 2183

Mısra: 9

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Kullaruñdandır Muħibbî çün
senüñ bî-zer ħarîd
Her ne buyursañ buyur kim bende
vü fermānuñam

189. **sen:**

Gazel 2185

Mısra: 3

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Sen Süleymân'a eger pîşkeş çekem
pây-ı cerād
Mürüm eyle kabül tuħfe
ħākîrümdür benüm

190. **seni:-i**

Gazel 2188

Mısra: 5

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Öldür beni çün seni sevmek
günāh-ı mış
Öldürsün diyü o dergāhı beklerem

191. **sen:**

Gazel 2189

Mısra: 1

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Her gice sen mäh-ı mihr-efrüzü ger
yād eyleyem
Tā seħer efgān u āh u nāle feryād
eyleyem

192. **saña:-a**

Gazel 2189

Mısra: 10

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Murğ-ı dil olmaz Muħibbî bend-i
zülfinden ħalāş
Saña ol yigdüñ ki cāmı rām-ı
şayyād eyleyem

193. **sen:**

Gazel 2191

Mısra: 9

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Yüri zāhid yüri ol sen selāmet
Melāmet 'āşık olan istemez nām

194. **saña:-a**

Gazel 2195

Mısra: 4

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Bugün gül şevkine bülbül ider
feryād-ıla zārı
Görelen gün yüzüñ cānā saña
karşu hezār oldum

195. **seni:-i**

Gazel 2203

Mısra: 1

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Geçdi 'ömrüm niçe bir iy dil seni
ğāfil kılam
Çirk-i dünyāya mülevveş mest-i lā-
ya 'kıl kılam

196. **saña:-a**

Gazel 2206

Mısra: 10

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Bunda ħāzır kıl Muħibbî cümle kār
u bāruñı
Tā saña zād ola yolda olıcak
menzil 'adem

197. **senüñ:-üñ**

Gazel 2210

Mısra: 4

"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

Gerekmez mülk-i Dārā vü Ferîdün
tāc-ı Keyħusrev
Bi-ħamdillāh ki küyuñda senüñ
dāyim şütürbānam

198. **seni:-i**

Gazel 2212

Mısra: 8

"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

Kamu ħübları beñzetdüm nücūma
İçinde ben seni mehtāb kıldum

199. **senüñ:-üñ**

Gazel 2218

Mısra: 1

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Egerçi küyuña vardum senüñ tālīb-
i dīdāram
Seni ağyar-ıla lık görem tākāt nemî
ārem

200. **seni:-i**

Gazel 2218

Mısra: 2

"Sen" ikinci tekil şahıs.

Egerçi küyuña vardum senüñ tālīb-
i dīdāram
Seni ağyar-ıla lık görem tākāt nemî
ārem

201. **seni:-i**

Gazel 2221

Mısra: 1

"Sen" ikinci tekil şahıs.

Yād idüp cānā seni tā şubħa dek
ħün aqlaram
Gerçi şem' aqlar gice ben daħı
efzün aqlaram

202. **saña:-a**

Gazel 2218

Mısra: 6

"Sen" ikinci tekil şahıs
zamiri.

Bu cānum 'āriyetdür çün lebün
göster beyā cānā

Lebüm üzre lebün korsañ bu cāni
saña sipārem

203. **seni:**
Gazel 2224
Mısra: 4
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Kanı ol gün ki keremden süresin
rağış üstüme
Urasın bu derdmende sen leked-
küb-ı sitem

204. **sana:-a**
Gazel 2226
Mısra: 10
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Gülüstānuñda eger nāle kılsam
İşiden sana bülbül eyler enīm

205. **senün:-ün**
Gazel 2227
Mısra: 3
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Hİç olur mı vara eşküm küyuña
cānā senün
Ölice ilte meger bād-ı şabā
gerdüm benüm

206. **saña:-a**
Gazel 2227
Mısra: 10
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Merd-i meydān ol Muhibbī vir bu
dünyāya talāk
Tā ki yārān dimeyeler saña nā-
merdüm benüm

207. **saña:-a**
Gazel 2229
Mısra: 3
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Bu derd-i ğamı saña niçe 'arz
ideyin āh
Yüzün göricek çünkü olur lāl
zebānum

208. **saña:-a**
Gazel 2229
Mısra: 9
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Lāyık degül saña ğulam ola
Muhibbī
Besdür diyeler benüm için küy-ı
sükānum

209. **seni:-i**
Gazel 2230
Mısra: 4
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Binüben esb-i nāza cilve eyle
Göreym seni iy ümmid-vāram

210. **seni:-i**
Gazel 2230
Mısra: 7
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Niçe görem seni ben h̄vāb içinde
Gıceyi şubha degin zinde-dāram

211. **saña:-a**
Gazel 2231
Mısra: 10
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Muhibbī hasta-dil derdini güş it
Disün bir bir saña hāl-i dırāzum

212. **senün:-ün**
Gazel 2236
Mısra: 5
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Şem'-i meclis olalıdan ruhuñ iy
dōst senün
Yandı pervāne-şıfat kalmadı perr ü
bālüm benüm

213. **seni:-i**
Gazel 2240
Mısra: 7
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Görmege vardum seni daşladılar
Mecnün-vār
Küyuñ eṭfālne cismüm oñdurup
ün eyledüm

214. **seni:-i**
Gazel 2241
Mısra: 2
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Ne deñlü eyleseñ cevr ü cefālar
ben saña yāram
Velī aġyār-ıla görsem seni tākat
nemī āram

215. **seni:-i**
Gazel 2270
Mısra: 1
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Dōstum hicran şebinde ger seni
yād eyleyem
Tā seher āh u figān u nāle feryād
eyleyem

216. **seni:-i**
Gazel 2273
Mısra: 5
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Biñ kez öldür beni tek gel seni bir
kez göreym
Hağ dimişler intizārdan yigdür biñ
kez ölüm

217. **seni:-i**
Gazel 2284
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Pāymāl itsen beni zülfün gibi
olmaz 'aceb
Görüm her dem seni zülf-i
perişānsın begüm

218. **seni:-i**
Gazel 2288
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Ezelden 'aşıqam zāhid baña
dīdārdur maqsūd
Ben āna olmışam kani' seni
Rızvān'a tapşurdum

219. **seni:-i**
Gazel 2299
Mısra: 11
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Her ne yire bakar isem görüm
şāhum seni
Āh şāhum yazılıpdur her der ü
dīvār hem

220. **seni:-i**
Gazel 2429
Mısra: 7
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Dilā cevr ü cefā sengi seni yıkdı
harāb itdi
Umar mısın ki iy miskīn dağ
ta'mir olasın sen

221. **saña:-a**
Gazel 2241
Mısra: 1
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Ne deñlü eyleseñ cevır ü cefâlar
ben saña yâram
Velî ağyâr-ıla görsem seni tākāt
nemî âram

222. **saña:-a**
Gazel 2241
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri .

Lebûñ baña aşıl cândur olan cân
tende 'arıyet
Lebüm üzre lebûñ ko kim anı tã
saña bisyâram

223. **senûñ:-üñ**
Gazel 2241
Mısra: 10
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Muhibbî işidüp âhum didi
küyumda bu kadar
Didüm 'ışkuñla iy bed-hû senûñ
çokdan giriftâram

224. **saña:-a**
Gazel 2244
Mısra: 14
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri .

Bilmez kişi irteye çıkar mı ya ölü
Gafletden uyan saña yiter bu
işâretüm

225. **sen:**
Gazel 2246
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Haşayam kapuña geldüm uma
derdüme devâ
Derdlüye dermân idersin sen
bugün hâzık hekîm

226. **sen:**
Gazel 2248
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

İy dil anuñ vaşlını getürme hâtırâ
Sen bir fakîr-i mübtezel ol şâh-ı
muhteşem

227. **senûñ:-üñ**
Gazel 2251
Mısra: 9
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

İy Muhibbî zâhir iken gün gibi
'ışkuñ senûñ

Bu 'acebdür sen olup rüsvâ nâmin
dimeyem

228. **senûñ:-üñ**
Gazel 2271
Mısra: 1
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Her kaçan cânâ hayâlünle senûñ
hüvâb eyleyem
Uyanup dîvâne-veş kendüme
cevâb eyleyem

229. **senûñ:-üñ**
Gazel 2285
Mısra: 2
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

İy 'âlem-i cân u cân-ı 'âlem
Görmedi senûñ mişlûñ âdem

230. **senûñ:-üñ**
Gazel 2429
Mısra: 5
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Degüldür metn-i hüsnüñi senûñ
şerh eylemek mümkün
Olur 'aciz zebân anda niçe ta'bîr
olasın sen

231. **senûñ:-üñ**
Gazel 2455
Mısra: 7
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Güşına almaz gül-i nev çün senûñ
efğânuñı
Niçe bir iy bülbül-i şürîde feryâd
idesin

232. **sen:**
Gazel 2251
Mısra: 10
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

İy Muhibbî zâhir iken gün gibi
'ışkuñ senûñ
Bu 'acebdür sen olup rüsvâ nâmin
dimeyem

233. **saña:-a**
Gazel 2253
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri .

Didi ki dilûñ hâlinde 'aşık-ı hasta
Didüm ki dilüm bende degül saña
çi dânem

234. **sensin:-sin**
Gazel 2260
Mısra: 1
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Sensin ğayr degül baña hevâ vü
hevesüm
İtme nevmîd beni yokdur ümîd-i
kesüm

235. **sensüzün:-süz, -in**
Gazel 2261
Mısra: 9
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Sensüzün ben bu cihânı n'eylerem
Öz cânumdan bile bizâr olmuşam

236. **sensüzün:-süz, -in**
Gazel 2272
Mısra: 11
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Sensüzün gülzâra varsam gül
dikendür çeşmüme
Anuñ için bâğa varup istemez
seyrân gözüm

237. **saña:-a**
Gazel 2262
Mısra: 2
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Gerçi çok hübn-ı 'âlem dîde'em
Saña beñzer kes men ne dîde'em

238. **sende:-de**
Gazel 2283
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Dilâ zer gibi yan ğam pütesinde
Olasın şâf sende kalmaya hâm

239. **saña:-a**
Gazel 2283
Mısra: 13
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri .

Muhibbî 'âkîl iseñ saña örnek
Bu yitmez mi ne oldı Gür u
Behrâm

240. **saña:-a**
Gazel 2285
Mısra: 14
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri

Bu şi'ri gören Muhibbî lâ-büd
Dir mülk-i nazm saña müsellemler

241. **saña:-a**
Gazel 2289
Mısra: 2
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Cânâ derûn-ı hâlüm bir bir hikâyet
itsem
Hicrân şebinde derdüm saña
şikâyet itsem

242. **senden:-den**
Gazel 2295
Mısra: 5
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Sanma ki senden usanam iy bî-
vefâ şanem
Tig-ı cefâñ-ıla dilüm itseñ dilim
dilim

243. **saña:-a**
Gazel 2308
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Görelî zülf-i perîşânüñ perîşân
olmuşam
Saña hayrân halk-ı 'âlem hâlüme
hayrân benüm

244. **sen:**
Gazel 2310
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Tâc-ı Keykāvüs'a bakmaz mülk-i
Dârâ istemez
Sen güzeller şâhına oldu gedâ
gönlüm gözüm

245. **saña:-a**
Gazel 2312
Mısra: 4
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Cemâl-i hüsnüñe karşı derûnından
yanar dâlam
Benüm gibi meger 'âşik olupdur
saña micmer hem

246. **senüñ:-üñ**
Gazel 2312
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Vefâyı eylemezsin çün cefâñı
eyleme eksük
Senüñ derdüñ baña dermân senüñ
zahmuñ baña merhem

247. **senüñ:-üñ**
Gazel 2312
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Vefâyı eylemezsin çün cefâñı
eyleme eksük
Senüñ derdüñ baña dermân senüñ
zahmuñ baña merhem

248. **seni:-i**
Gazel 2317
Mısra: 17
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Kapuñda çünki meddâham seni
medh iderem her dem
Yürek pür-ğam gözüm pür-nem
Muhibbî'yem hoş elhânüm

249. **sen:**
Gazel 2320
Mısra: 3
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Sen saçı leylâ lebi şîrîne cân
virme nedür
Bir iki dîvâne deñlü yok mı cânâ
gayretüm

250. **sen:**
Gazel 2326
Mısra: 3
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

'Âlem içinde yüri sen şâd u hândân
gül gibi
Hâr elinden baña yiter zâr u her
bâr inlerem

251. **sen:**
Gazel 2328
Mısra: 1
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Ben helâk oldum gamuñdan sen
esen ol iy şanem
Şâh sag olsun hezârân bende kim
ölse ne gam

252. **saña:-a**
Gazel 2337
Mısra: 4
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Danışmadan baña tolaşduñ bend-i
zülfine
İy dil belâ vü miñneti saña mehel
didüm

253. **senüñ:-üñ**
Gazel 2338
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Sîneme ser-tâ-ğadem kesdüm
anuñçün na'ller
Derd-i 'ışkuñla senüñ başdan
ayaga dâl olam

254. **senüñ:-üñ**
Gazel 2338
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Sîneme ser-tâ-ğadem kesdüm
anuñçün na'ller
Derd-i 'ışkuñla senüñ başdan
ayaga dâl olam

255. **senüñ:-üñ**
Gazel 2339
Mısra: 1
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Şevk-i rüyuñla senüñ dîvâne
Aşınadan hıvışden biganeyim

256. **saña:-a**
Gazel 2341
Mısra: 9
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Ger mağabbet sırrımı sorsañ saña
şerh eyleyem
Hamdü-lillâh ki tarîk-i 'ışkuñuñ
âğahıyam

257. **senüñ:-üñ**
Gazel 2350
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

İtmemişdi Ka'benüñ bünyâdını
dağı Halâl
Ka'be-i hüsnüñe karşı ben senüñ
kurbân idüm

258. **sen:**
Gazel 2351
Mısra: 7
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Nite kim hüsn ile sen yektâ-y-ısañ
'ışkuñ içre ben dağı bir daneyim

259. **senden:-den**
Gazel 2362
Mısra: 11

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Ölürsem derd-ile ğamdan yüzüm
döndürmeyem senden
Cemâlûñ muşhafı haqqı işigüñdür
baña kıblem

260. **seni:-i**
Gazel 2363
Mısra: 1
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Güzeller içre iy servüm seni çün
ihtiyâr itdüm
Akıtdum gözlerüm yaşın yoluñda
cüybâr itdüm

261. **saña:-a**
Gazel 2364
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Balına el sunma dehrûñ vardur
içinde belâ
Bisler evvel şehd-ile âhir virür ol
saña sem

262. **saña:-a**
Gazel 2367
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Koluma dâğlar yakdum anı zeyn
eyledüm bir bir
Kuşan bilüñe iy meh-rû saña bir
zer kemer çekdüm

263. **saña:-a**
Gazel 2368
Mısra: 5
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Hüsn içinde saña beñzer şâh-ı
zâlim görmedüm
İşk içinde baña beñzer nâtivânı
bulmadum

264. **saña:-a**
Gazel 2369
Mısra: 7
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Nite kim olmadı hemtâ saña hüsn
içre begüm
Yok-durur derd ü belâ içre benüm
de bedelüm

265. **seni:-i**
Gazel 2374
Mısra: 10

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Rüz-ı mahşerde eger ugrasa
Mecnûñ'a yoluñ
Diyessin aña Muhibbî seni hem-râh
çekem

266. **senden:-den**
Gazel 2377
Mısra: 7
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Her ne cevr ü cefâ gelür senden
Cümlesin baña mehel ben bilürem

267. **sen:**
Gazel 2380
Mısra: 8
"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

Hasta oldum istemem hergiz
eñbbâdan 'ilâc
Derd sen virdüñ devâ senden İlähi
isterem

268. **senden:-den**
Gazel 2380
Mısra: 8
"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

Hasta oldum istemem hergiz
eñbbâdan 'ilâc
Derd sen virdüñ devâ senden İlähi
isterem

269. **seni:-i**
Gazel 2381
Mısra: 3
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Seni sevdüğüm günâh ise günâhum
haddi yok
Bakmaduğuñ yüzüme bildüm
günâhumdur benim

270. **senden:-den**
Gazel 2461
Mısra: 10
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

'Aşıkam dîdârûña ister Muhibbî
vaşluñı
Senden artuk iy perî-rû nigârı
sevmezim

271. **senüñ:-üñ**
Gazel 2384
Mısra: 7
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Koluma dâğlar urdum senüñ için
durur cânâ
İdüp tuhfe miyânuñçün saña bir
zer kemer çekdüm

272. **saña:-a**
Gazel 2384
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Koluma dâğlar urdum senüñ için
durur cânâ
İdüp tuhfe miyânuñçün saña bir
zer kemer çekdüm

273. **senüñ:-üñ**
Gazel 2385
Mısra: 3
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Senüñ mihrûñ-ile mâhum olup
dem-beste rüsvâyî
Belâ kühında Ferhâd'a dönüp
oldum melâmet hem

274. **sen:**
Gazel 2388
Mısra: 1
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Ben bir gedâ vü sen olasın şâh-ı
muhteşem
Derd ü gamuñla ger ölür isem saña
ne ğam

275. **saña:-a**
Gazel 2388
Mısra: 2
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Ben bir gedâ vü sen olasın şâh-ı
muhteşem
Derd ü gamuñla ger ölür isem saña
ne ğam

276. **saña:-a**
Gazel 2388
Mısra: 5
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Her ne ki gelse cânuma var saña
minnetüm
Ger nâvek-i cefâ vü eger hançer-i
sitem

277. **senden:-den**
Gazel 2389
Mısra: 1
"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri.

Senden özge benim 'âlemde
bulunmaya kesüm
Saña irmekdür dōst hevā vü
hevesüm

278. **saña:-a**
Gazel 2389
Mısra: 2
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Senden özge benim 'âlemde
bulunmaya kesüm
Saña irmekdür dōst hevā vü
hevesüm

279. **sen:**
Gazel 2392
Mısra: 5
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Nāle kılsam sen gül-i nev-resteyi
yād eylesem
Nevḥa-i bülbülleri gülşende ḥāmūş
eyleyem

280. **sen:**
Gazel 2395
Mısra: 3
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Sākiyā sundum elüm sen daḥı sun
peymāneyi
Yāduña nūş itmege ben 'ahd ü
peymān eyledüm

281. **sen:**
Gazel 2395
Mısra: 5
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Umaram gülşende ḥande idesin sen
gül gibi
Ol sebebden bu gözüm yaşımı
bārān eyledüm

282. **sen:**
Gazel 2399
Mısra: 9
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Muḥibbī sen gedā bende vişālin
niçe istersin
Ne lāyıkısın aña sen ol ola sultān-ı
'âlem hem

283. **sen:**
Gazel 2399
Mısra: 10
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Muḥibbī sen gedā bende vişālin
niçe istersin
Ne lāyıkısın aña sen ol ola sultān-ı
'âlem hem

284. **saña:-a**
Gazel 2402
Mısra: 16
"Sen" ikinci tekil şahıs zamiri

Gördi dilber bu Muḥibbī 'ışk-ıla
dīvānedür
Didi yokdur saña beñzer rind ü
kallāşum benim

285. **seni:-i**
Gazel 2406
Mısra: 7
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Seni sevdüğüm günāḥ ise günāhum
çok benim
Yüzüme bakmaduğūñ bildüm
günāhumdur benim

286. **sen:**
Gazel 2408
Mısra: 3
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Çünkü sen şeb-peresin nūrı görmez
gözlerüñ
Dutalum kim gözüñ ola
bakamazsın bilürem

287. **sen:**
Gazel 2410
Mısra: 5
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Olmasayduñ sen Ḥudā ḥalk itmez-
idi 'âlemi
Oldı yüzüñ suyına cümle semā-y-
ıla zemīn

288. **sen:**
Gazel 2410
Mısra: 7
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Umaram yüzüm karasına olasın
sen şefī'
Senden umarlar şefā'at evvelīn ü
āḥirīn

289. **senden:-den**
Gazel 2410
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Umaram yüzüm karasına olasın
sen şefī'
Senden umarlar şefā'at evvelīn ü
āḥirīn

290. **saña:-a**
Gazel 2412
Mısra: 10
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Dār-ı dünyā yüzüñe gülse dilā
aldanma gel
Gösterür āḥir saña ol dürlü dürlü
miḥnetin

291. **saña:-a**
Gazel 2415
Mısra: 1
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Perī dirsem n'ola ben saña iy cān
Olursın bir nefes içinde pinhān

292. **seni:-i**
Gazel 2416
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Şu 'le virür gün gibi yüzüñde iy
nūr-ı Ḥudā
Kankı bī-dīndür seni görüp
müselmān olmayan

293. **sen:**
Gazel 2417
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Ḥüblar şāḥı geçer nite ki dilber
ḥüsn-ile
Sen de iy dīvāne dil 'ışk ehlinüñ
ser-bāzısın

294. **senden:-den**
Gazel 2425
Mısra: 4
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Meger küy-ı dil-ārādan gelürsün iy
şabā dāyim
Ferahlar kesb olur senden mübārek
bāda beñzersin

295. **senüñ:-üñ**
Gazel 2427
Mısra: 1
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Ḳaddüñe beñzer senüñ iy sīm-ten
Gülşen içre görmedüm bir nār-ven

296. **sen:**

Gazel 2428

Mısra: 6

"Sen" ikinci teklif şahıs

zamiri.

Gel mey ü mahbûbdan zâhid beni
men' eyleme
Sen diyebilür misin kim istemem
bâğ-ı cinân

297. **sen:**

Gazel 2429

Mısra: 1

"Sen" ikinci teklif şahıs

zamiri.

Bugün çün rîsmân kâkûl saçı
zencîr olasın sen
Neden dîvâneler hakkında pür
taksîr olasın sen

298. **sen:**

Gazel 2429

Mısra: 2

"Sen" ikinci teklif şahıs

zamiri.

Bugün çün rîsmân kâkûl saçı
zencîr olasın sen
Neden dîvâneler hakkında pür
taksîr olasın sen

299. **sen:**

Gazel 2429

Mısra: 4

"Sen" ikinci teklif şahıs

zamiri.

Civân idüm ğam-ı 'ışkuñ beni pîr
itdi ğayetde
Murâdum bu-durur Hâk'dan
kemâl-i pîr olasın sen

300. **sen:**

Gazel 2429

Mısra: 6

"Sen" ikinci teklif şahıs

zamiri.

Degüldür metn-i hüsnuñi senüñ
şerh eylemek mümkün
Olur 'âciz zebân anda niçe ta'bir
olasın sen

301. **sen:**

Gazel 2429

Mısra: 8

"Sen" ikinci teklif şahıs

zamiri.

Dilâ cevr ü cefâ sengi seni yıkdı
hârâb itdi
Umar mısın ki iy miskîn dağı
ta'mîr olasın sen

302. **sen:**

Gazel 2429

Mısra: 10

"Sen" ikinci teklif şahıs

zamiri.

Yine şahrâ-yı sîneñde Muhibbî dil
nişân eyle
Ola kim ol kaşı yaya nişân-ı tîr
olasın sen

303. **saña:-a**

Gazel 2433

Mısra: 6

"Sen" ikinci teklif şahıs

zamiri.

Didüm ki sâyeñe varup iy döst hoş
geçem
Neden dîvâneler hakkında pür
virmezsin

304. **sen:**

Gazel 2434

Mısra: 10

"Sen" ikinci teklif şahıs

zamiri.

Gülşen-i hüsnuñde ko kılsun
Muhibbî nâleler
Böyle bir bülbül gerekdür sen gül-i
ra'nâ-y-ıçun

305. **saña:-a**

Gazel 2435

Mısra: 10

"Sen" ikinci teklif şahıs

zamiri.

Zîver-i dünyâya meyl itme
Muhibbî key sakın
Kime kılmışdur vefâ saña kıla bu
pîre-zen

306. **seni:-i**

Gazel 2436

Mısra: 2

"Sen" ikinci teklif şahıs

zamiri.

Mâr-gîrem diyü iy dil zülfine
varma yakın
Heft-ser bir ejdehâ seni helâk eyler
sakın

307. **saña:-a**

Gazel 2438

Mısra: 2

"Sen" ikinci teklif şahıs

zamiri.

Ben bilürem kimse bilmez
'ışkuñuñ keyfiyetin
Baña sor taqrîr ideyim saña bir bir
hâletin

308. **senüñ:-üñ**

Gazel 2438

Mısra: 3

"Sen" ikinci teklif şahıs

zamiri.

Ehl-i diller bakdılar cânâ
cemâlünde senüñ
Okıdılar Muşhaf-ı hüsnuñdeki Nür
ayetin

309. **sen:**

Gazel 2440

Mısra: 4

"Sen" ikinci teklif şahıs

zamiri.

Şem'-i hüsnuñe yakup pervâne-veş
'aşıkları
Âteş-i 'ışk-ıla sen dağı 'aceb
yanmaz mısın

310. **sen:**

Gazel 2441

Mısra: 1

"Sen" ikinci teklif şahıs

zamiri.

Görmek isterseñ nigârâ sinemüñ
sen yarasın
Uşta hançer uşta sîne hıdmete tek
yarasın

311. **saña:-a**

Gazel 2441

Mısra: 5

"Sen" ikinci teklif şahıs

zamiri.

İy gönül ger dirse mihr idem saña
aldanma kim
Niçe kerre aldanup gördüñ anuñ
sen yaresin

312. **sen:**

Gazel 2441

Mısra: 6

"Sen" ikinci teklif şahıs

zamiri.

İy gönül ger dirse mihr idem saña
aldanma kim
Niçe kerre aldanup gördüñ anuñ
sen yaresin

313. **senden:-den**

Gazel 2443

Mısra: 9

"Sen" ikinci teklif şahıs

zamiri.

Almadı gül gibi senden zerrece
büy-ı cefâ
Turmasun dil bülbülü feryâd-ıla zâr
eylesün

314. **seni:-i**
Gazel 2444
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

‘İyde irdi her kişi şādān u ḥandān seyr ider
Ben seni gördüm benüm ‘iydüm mükerrerdür bugün

315. **sen:**
Gazel 2449
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Nāy gibi ğıll u ğışdan ḳalbūni eyle teḥi
Hiç iṣitmedüñ mi sen bu nükteyi tanbürdan

316. **sen:**
Gazel 2450
Mısra: 5
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Sen lebi vefāsuz ḥusrev-i ḥübān içün
Kūh-ı ğamda eyledüm Ferhād gibi terk-i cān

317. **sen:**
Gazel 2450
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Hicr elinden cān virüp olsam şehīd-i ‘iṣk eger
Dilerem kim tā kıyāmet olasın sen cāvidān

318. **sen:**
Gazel 2452
Mısra: 3
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Sen gül-i ra‘nāyı gördüm seyr iderken gülşeni
Āh idüp didüm budur dil bülbülünü zār iden

319. **sen:**
Gazel 2453
Mısra: 9
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Zāhir göz-ile baḳduñ sen beni şāh sanduñ
Bāṭın göz-ile baksañ bir kemterin ḥaḳırin

320. **sen:**
Gazel 2454
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Ḳısmet bu-y-ımiş çünki dilā rüz-ı ezelde
Āh eyleyelüm bir yaña sen bir yaña hem ben

321. **sen:**
Gazel 2457
Mısra: 10
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

İy Muḥibbī mest olursañ ḥaşre dek olmaz ‘aceb
‘İṣkuñ içdüñ çün ezel bezminde sen peymānesin

322. **saña:-a**
Gazel 2460
Mısra: 2
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Nigārā görmedüm senden vefā ben Anuñçün saña direm pür-cefā ben

323. **senüñ:-üñ**
Gazel 2460
Mısra: 16
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Niçe meh-pāreler sevdi Muḥibbī Senüñ tek görmedüm bir pür cefā ben

324. **saña:-a**
Gazel 2462
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Gözün aç bak elündeki sebūya Ḥaber virür mi saña ḥāk-i Cem`den

325. **senden:-den**
Gazel 2466
Mısra: 3
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Mısr-ı ḥüsünüñ ḥaḳkı senden ayru iy Yūsuf-cemāl
Eşk-i çeşmüm Nıl`den eksük degül hem Şāt`dan

326. **saña:-a**
Gazel 2470
Mısra: 8

"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

İtme zāhid melāmet ehline ta‘n Saña yiter selāmet olmışsın

327. **sen:**
Gazel 2474
Mısra: 1
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Ḥaṭ degül bil ki ḥār-ımişsın sen Şubḥ degül bil ki mār imişsın sen

328. **sen:**
Gazel 2474
Mısra: 2
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Ḥaṭ degül bil ki ḥār-ımişsın sen Şubḥ degül bil ki mār imişsın sen

329. **sen:**
Gazel 2474
Mısra: 4
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Sordum ‘iṣkuñ bilinmedi kārı Ben didüm özge kār imişsın sen

330. **sen:**
Gazel 2474
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Gülşen-i ḥüsn içinde bülbül-veş İy gönül gice zār imişsın sen

331. **sen:**
Gazel 2474
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

İy gönül sırr-ı ‘iṣkı fāş itdüñ Dāra ümmīd-vār imişsın sen

332. **sen:**
Gazel 2474
Mısra: 10
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Senden irmez kimseneye çün gübār
İy Muḥibbī gübār imişsın sen

333. **senden:-den**
Gazel 2474
Mısra: 9
"Sen" ikinci teklik şahıs zamiri.

Senden irmez kimseneye çün
gübâr
İy Muhibbî gübâr imişsin sen

334. **sen:**
Gazel 2475
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Seyre çıksa her tarafından cem' olur
'aşıkları
Sen de iy dil eksük olmağıl
mecâlün var-iken

335. **senüñ:-üñ**
Gazel 2482
Mısra: 7
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Baňa derdüñ senüñ dermân gibidür
Ebed kurtılmayam istersem emden

336. **saña:-a**
Gazel 2483
Mısra: 11
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Saňa beg dirse birkaç gün sakın
dünyâya aldanma
Senüñ gibi niçe yavrı uçurmuş
aşıyanından

337. **senüñ:-üñ**
Gazel 2483
Mısra: 12
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Saňa beg dirse birkaç gün sakın
dünyâya aldanma
Senüñ gibi niçe yavrı uçurmuş
aşıyanından

338. **sen:**
Gazel 2485
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Servler baş kaldurup her yaňa
bakar bağda
Sen gelesin gülşene diyü seni
gözler hemân

339. **seni:-i**
Gazel 2485
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Servler baş kaldurup her yaňa
bakar bağda

Sen gelesin gülşene diyü seni
gözler hemân

340. **sen:**
Gazel 2485
Mısra: 10
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Vaşlına niçe bulursın iy Muhibbî
dest-res
Olasın sen bir gedâ ol pâdişâh-ı
kâmrân

341. **saña:-a**
Gazel 2486
Mısra: 4
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Sorma her bir nâ-kese ol 'ışkıdan
virmez haber
Sor baňa kim ben saňa 'ışkuñ
diyem mâhiyyetin

342. **senden:-den**
Gazel 2486
Mısra: 10
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Başdan ayaga günâh-ısa Muhibbî
derd-mend
Senden umar şefkati sensin
kayuran ümmetin

343. **saña:-a**
Gazel 2488
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Kim didiyse hoş dimişdür gamzeñe
tır-i kaçâ
Kaşlarıñ görüp dahı saňa kemân-
ebrü diyen

344. **saña:-a**
Gazel 2490
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Mâh-ı nevdür görünür baňa hilâli
kaşlarıñ
Re'y-kecdür saňa iy mâhum
kemân-ebrü diyen

345. **seni:-i**
Gazel 2497
Mısra: 4
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Nâzuñ arturduñ yine günden güne
iy serv-i nâz

Dilegüm budur seni başdan başa
nâz olasıñ

346. **sen:**
Gazel 2497
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Var-iken 'aşıklarıñ meyl eyleme
ağyâra gel
Zâğlar şaydın n' idersin sen ki
şahbâz olasıñ

347. **sen:**
Gazel 2499
Mısra: 1
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Gör nice cevlan ider bu dil
semendin gözle sen
Ehl-i 'ışka bend için zülfi
kemendin gözle sen

348. **sen:**
Gazel 2499
Mısra: 2
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Gör nice cevlan ider bu dil
semendin gözle sen
Ehl-i 'ışka bend için zülfi
kemendin gözle sen

349. **sen:**
Gazel 2499
Mısra: 4
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Dîdeler cüy eylesün her dem revân
itsün yaşın
Pâyına yüz sürmege serv-i
bülendin gözle sen

350. **sen:**
Gazel 2499
Mısra: 6
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Çeşm-i bedden hâlidür san âteş
üstinde sipend
Haft-i müşğın ger duzağ düd-ı
sipendin gözle sen

351. **sen:**
Gazel 2499
Mısra: 8
"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Güş iden ben bülbül-i şüridenün
feryâdını

Bir nazar kılsun gülün hâr-ıla
bendin gözle sen

352. **sen:**

Gazel 2499

Mısra: 10

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

Niçe pâ-mâl ola diñ yâra Muhibbî
derdmend

Küh-ı mihnetde dil-i endühmendin
gözle sen

353. **sen:**

Gazel 2500

Mısra: 7

"Sen" ikinci teklik şahıs
zamiri.

İşkuñla bir dīvāneyem sen şem' ü
ben pervāneyem
Yanmakda çün merdāneyem bî-bâl
olayın bir zamân

sen-:

1. **senden:--den, -**

Gazel 2066

Mısra: 10

"Sen" ikinci teklik kişi zamiri.

Sevdüğü seni bildi Muhibbî günâh
imiş
Afv it suçını senden umar luğf-ıla
kerem

sen sen ol:

1. **sen sen ol:**

Gazel 2263

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Kesinlikle, asla, hiçbir zaman.

Muhibbî sen sen ol yârı görüben
karşu âh itme
Zarar nâgâh ide aña gül-i nev-reste
ter gördüm

2. **sen sen ol:**

Gazel 2437

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Kesinlikle, asla, hiçbir zaman.

Ğıybet itme sen sen ol dünyâda bir
kardaşuñı
Şöyle bil yimiş olursın cife vü
murdâr etin

senâ-hvân ol-:

1. **senâ-hvân ol-:**

Gazel 2147

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
*Sena okumak, övmek,
methetmek.*

Çün Muhibbî gülşen-i hüsnünde
bülbüller gibi
Gâh medhün okuyup gâhî senâ-
hvân olmuşam

seng:

1. **seng:**

Gazel 2042

Mısra: 4

Taş.

Şevk-i lebünle düşeli kühsâr-ı
hicre âh
Her seng virdi hün-ı dil-ile nişân-ı
la'l

2. **seng:**

Gazel 2042

Mısra: 10

Taş.

Her kim ki ola ehl-i kanâ'at
Muhibbîyâ
Farq eylemez seng ile birdür
hemân la'l

3. **senge:-e**

Gazel 2175

Mısra: 4

Taş.

Binâ-yı 'ışka Ferhâd-ıla Kays'ı
Birin senge birini suya saldum

4. **senge:-e**

Gazel 2175

Mısra: 8

Taş.

Melâmet ehli n'eyler 'âr u namus
Çün 'ârün şîşesini senge çaldum

5. **sengi:-i**

Gazel 2268

Mısra: 9

Taş.

Yiter baña hâk-i deri sengi
dilberün
Bâlin idem birini birin bister
isterem

6. **sengi:-i**

Gazel 2420

Mısra: 9

Taş.

İy Muhibbî şu kadar yagdı cefâ
sengi dile
Yeñiden yine o vîrânemi bünyâd
ideyin

7. **sengi:-i**

Gazel 2429

Mısra: 7

Taş.

Dilâ cevri ü cefâ sengi seni yıkdı
harâb itdi
Umar mısın ki iy miskîn dağı
ta'mir olasın sen

8. **seng:**

Gazel 2387

Mısra: 8

Taş.

Âteş-i 'ışk-ıla dilden her kaçan âh
eylesem
Mağv ola seng irse âhen ile pülâd
hem

9. **sengin:-i, -n**

Gazel 2413

Mısra: 5

Taş.

Yagdursa cefâ sengin eger yâr
tamâmet
Başumı açup karşı varan aña
benem ben

seng-dil:

1. **seng-dil:**

Gazel 2301

Mısra: 8

Taş kalp, katı kalp, acımasız.

Seng-i hâra nerm olur ger derd-ile
âh eylesem
Kalbüne iy seng-dil itmedi hergiz
kâr hem

2. **seng-dil:**

Gazel 2473

Mısra: 3

Taş kalpli, acımasız.

La'le dönsün bagrumuñ hümü
benüm iy seng-dil
Kıymeti olsun ziyâde dürr ü
mercân olmasun

3. **seng-dil:**

Gazel 2025

Mısra: 10

Taş kalp, katı kalp. ||

Acımasız.

İy Muhibbî her ne deñlü eyleseñ âh
u fiğân
Sanma kim saña terahhüm eyleye
ol seng-dil

4. **seng-dil:**

Gazel 2466

Mısra: 13

*Taş kalp, katı kalp. ||
Acımasız.*

Bu Muhibbî'yi 'aceb añmaz mı ki
ol seng-dil
Bir nefes hergiz anuñ gitmez
hayâli yâddan

5. seng-dil:

Gazel 2056

Mısra: 7

*Taş yürekli, katı kalpli,
acımasız.*

Ger yaparsa bu yıkuk gönlüm
benüm ol seng-dil
Tâ kıyâmet Ka'be-i 'ulyâ haķı
âbâd olam

6. seng-dil:

Gazel 2304

Mısra: 7

*Taş yürekli, katı kalpli,
acımasız, vicdansız kimse.*

Hasretiyle Mısr-ı hüsnüñ yâdına iy
seng-dil
Şol kadar kan agrayam yaşumı
cüy-i Nîl kılam

seng-endâz:

1. seng-endâz:

Gazel 2041

Mısra: 8

*Eskiden kale dibine sokulan
düşmana yukarıdan ağır taşlar
atabilmek için kale kapısı ve
duvarları üzerine altı açık bir
cumba şeklinde yapılan çıkma. ||
Taş atan, taş fırlatan. || İncitici,
dokunaklı söz söyleyen.*

Ĥadd-i yâra gülşen içre beñzerem
dimiş meger
Jâlelerden çın şehirde oldu seng-
endâz gül

seng-i cefâ:

1. seng-i cefâ:

Gazel 2217

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Eziyet taşı.

Ol 'arızı gül gözleri ĥumâr mest
kim

Ya seng-i cefâ ile iden gönli şikest
kim

2. seng-i cefâ:

Gazel 2398

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Eziyet taşı.

Ola kim bād-ı şubĥ ilte bu ĥāküm
küyına yârün
Bugün seng-i cefâ-y-ıla döğilüben
ğübâr oldum

3. seng-i cefâ:

Gazel 2422

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Eziyet taşı.

Aldı dildâr eline çün yine kim
pİşelerin
Uşadur seng-i cefâ-y-ıla göñül
şişelerin

seng-i cefâ yag-:

1. seng-i cefâ yag-:

Gazel 2113

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Cefa, eziyet taşı yağmak. ||
Büyük bir felakete maruz kalmak.*

İy Muhibbî yâr yagdursa eger
seng-i cefâ
Ol cefâya baş açam hergiz gürizân
olmayam

seng-i der:

1. seng-i der:

Gazel 2185

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Taş kapı.

Ĥāk-i pāyuñ döşenü bālin idüp
seng-i derün
Şöyle hoş-ĥālem ki ol bister
ĥarîrümdür benüm

2. seng-i der:

Gazel 2185

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Kapının taşı.

Ĥāk-i pāyuñ döşenü bālin idüp
seng-i derün
Şöyle hoş-ĥālem ki ol bister
ĥarîrümdür benüm

seng-i ĥāra:

1. seng-i ĥāra:

Gazel 2301

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Çok sert taş, mermer taşı.

Seng-i ĥāra nerm olur ger derd-ile
âĥ eylesem
Ĥalbüñe iy seng-dil itmedi hergiz
kâr hem

seng-i la'l:

1. seng-i la'l:

Gazel 2432

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Lal taşı.

Kāmetüm ĥalka olup eşküm
olaldan seng-i la'l
İtdiler ol ĥāteme ehl-i şafâ anı
niğın

seng-i miĥnet:

1. seng-i miĥnet:

Gazel 2370

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Eziyet taşı.

Seyl-i eşkümünden zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miĥnetle der ü dīvārın âbâd
eyledüm

2. seng-i miĥnet:

Gazel 2370

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Eziyet taşı.

Seyl-i eşkümünden zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miĥnetle der ü dīvārın âbâd
eyledüm

3. seng-i miĥnet:

Gazel 2370

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Eziyet taşı.

Seyl-i eşkümünden zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miĥnetle der ü dīvārın âbâd
eyledüm

4. seng-i miĥnet:

Gazel 2370

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Eziyet taşı.

Seyl-i eşkümünden zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miĥnetle der ü dīvārın âbâd
eyledüm

5. seng-i miĥnet:

Gazel 2370

Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Eziyet taşı.

Seyl-i eşkümden zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miñnetle der ü dīvārın ābād
eyledüm

6. **seng-i miñnet:**
Gazel 2370
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Eziyet taşı.

Seyl-i eşkümden zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miñnetle der ü dīvārın ābād
eyledüm

7. **seng-i miñnet:**
Gazel 2370
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Eziyet taşı.

Seyl-i eşkümden zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miñnetle der ü dīvārın ābād
eyledüm

8. **seng-i miñnet:**
Gazel 2370
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Eziyet taşı.

Seyl-i eşkümden zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miñnetle der ü dīvārın ābād
eyledüm

9. **seng-i miñnet:**
Gazel 2370
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Eziyet taşı.

Seyl-i eşkümden zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miñnetle der ü dīvārın ābād
eyledüm

sengin:

1. **sengin:**
Gazel 2243
Mısra: 3
Taştan yapılmış, taştan.

Bār-ı gümümle bu ten sengin iken
nihāyet
Yirden götürdi yaşum müşkil olup
sükünüm

sengin dil:

1. **sengin dil:**
Gazel 2204
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Taş gibi katı yürekli, zalim,
gaddar.*

Eksük itme iy Muhibbī eşküñ[ün]
bārānını
Ola ol sengin dile te'sir idüp yer
eyleyem

sengin-dil:

1. **sengin-dil:**
Gazel 2387
Mısra: 5
*Taş kalpli, acımasız,
merhametsiz.*

Hey ne sengin-dil olur itmedi
hergiz eşer
Giryeye vü āh u figān u nāle vü
feryād hem

seni:

1. **seni:**
Gazel 2063
Mısra: 9
"Sen" ikinci teklik zamiri.

Muhibbī agrayup gülmek gerek her
dem yolından hem
Günāhuñdan seni pāk eylemez illā
gözün yaşı

sep-:

1. **sepseler:-se, -ler**
Gazel 2308
Mısra: 7
*Serpmek, saçmak, atmak,
dökmek.*

Āteşe 'ādet budur su sepseler
teskīn olur
Nār-ı dil artar 'aceb aksa
gözümde kan benüm

ser:

1. **ser:**
Gazel 2204
Mısra: 2
Baş, kafa.

Yine bir taze hevesdür küy-ı dilber
eyleyem
Yüze sürüp hākin evvel soñradan
ser eyleyem

2. **ser:**
Gazel 2251
Mısra: 2
Baş, kafa.

Aldı gönüm bir perī ammā ki
nāmin dimeyem
İtseler ser ten cüdā kat'ā nāmin
dimeyem

3. **ser-i:-i**

Gazel 2005
Mısra: 1
*Baş, başlangıç. || Doruk,
zirve, tepe.*

Çün dolaşdı ser-i zülf-i siyehkāra
gönül
Haşre dek tañ mı eger bulmasa bir
çāre gönül

4. **şer:**

Gazel 2033
Mısra: 7
Kötülük, fenalık.

Şür u şer kim var cihānda cümle
hep dilden gelür
Ādemi başdan çıkarur zāyi' itmez
illā dil

5. **seri:-i, -**

Gazel 2044
Mısra: 11
Baş, kafa.

'Aşık iseñ şem'-i hüsne yak yüri
cān u seri
Çünkü sen pervānesin yanmaga sen
pervāne gel

6. **ser:**

Gazel 2187
Mısra: 1
*Baş, kafa. II Kişinin kendi
şahsı, zati.*

Her kaçan 'ışkuñ yolında terk-i cān
ser eyleyem
Cümleten 'ışk ehline serdar olam
ker eyleyem

7. **ser:**

Gazel 2270
Mısra: 8
Kişinin kendi şahsı, zati.

Virdi cān öldi anuñçün gün gibi
serdar-ı 'ışk
Cān u ser terkin kılup ben dañı bir
ad eyleyem

8. **serin:-i, -n**

Gazel 2345
Mısra: 15
Baş, kafa.

Zülf-i çevgānına 'uşşakuñ serin top
eyleyem
Ol semend-i nāz ile meydanı
añdum agladum

9. ser:

Gazel 2367

Mısra: 6

Baş, kafa, ser.

Semend-i nâz-ıla dildâr el ursa
zülfi-i çevgâna
Girüp meydân-ı 'ışk içre aña bir
top ser çekdüm

10. seri:-i

Gazel 2031

Mısra: 5

Kafa, baş.

Ben fedâ kıldum yoluñda çün
senüñ cân u seri
Döstüm göndermedüñ bir büseñi
baña nevâl

11. serde:-de

Gazel 2100

Mısra: 9

Kişinin kendi şahsı, zati.

Zülfi sevdâsi olmasa serde
Hiç dir mi idüm hevâ sevdüm

ser ber-âverde:

1. ser ber-âverde:

Gazel 2211

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Başta getirilmiş.

Elümde sāğar-ı gülgün dilümde
şi'r-i ter mevzün
Be-ğallâşî vü evbâşî Muhibbî ser
ber-âverdem

ser çek-:

1. ser çek-:--üüp, -

Gazel 2026

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Yükselmek.

Serv gibi ser çeküp her dem hevâyı
gözleme
Menzilüñ hâk olısar bilmez misin
üftâde gel

ser vir-:

1. ser vir-:

Gazel 2268

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

*Bir ideal, bir amaç uğrunda
ölümü göze almak, ölmeye razı ve
hazır olmak.*

Çeşmi eline katlüm için tığ-ı tiz
alur
Ben de bu yolda virmege çokdan
ser isterem

ser-â-ser:

1. ser-â-ser:

Gazel 2018

Mısra: 3

Baştan başa, tamamen.

Nağş-ı Çın itdi yine bâğı ser-â-ser
Mânî-var
Yazdı yapraklar Hıttâ Rümî olup
zerkâr gül

2. ser-â-ser:

Gazel 2046

Mısra: 5

Baştan başa, tamamen.

Fâriğ iken tâc u tahtından ser-â-ser
'âlemüñ
Olalı kapuñ gedâsı pâdişâ oldı
gönül

3. ser-â-ser:

Gazel 2372

Mısra: 9

Baştan başa, büsbütün.

Gözlerüm yaşı ser-â-ser 'âlemi
ğarğ eyledi
Katredür yaşuma nisbet şimdi
deryâlar benüm

4. ser-â-ser:

Gazel 2216

Mısra: 6

Baştan başa, tamamıyla.

Virtür bu 'âlemi âhîr harâba
Ser-â-ser bu cihâmî düd iden kim

5. ser-â-ser:

Gazel 2451

Mısra: 1

*Baştan başa, tamamen,
büsbütün.*

Yine ezhâr-ıla zeyn oldı ser-â-ser
büsitân
Yir yirin itdi müşerref gülsitâni
gül-ruhân

6. ser-â-serler:-ler

Gazel 2481

Mısra: 3

*İpek, altın ve gümüşle
dokunan çok kıymetli eski bir
kumaş çeşidi.*

Geyürdi dâdeler baña yine hil'at
ser-â-serler

Didüm pâyende ol her dem geyür
rengin kumâş olsun

ser-bâz:

1. ser-bâzısın:-i, -sın

Gazel 2417

Mısra: 6

*Korkusuz, cesur, yiğit,
serdengeçti.*

Hüblar şâhı geçer nite ki dilber
hüsn-ile
Sen de iy dîvâne dil 'ışk ehlinüñ
ser-bâzısın

ser-bâz-ı 'ışk:

1. ser-bâz-ı 'ışk:

Gazel 2477

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşkın yığıdı.

Bugün ser-bâz-ı 'ışk olmuş diler
ilte işin başa
Keser anuñ için Ferhâd cihânuñ
tag-ıla taşın

ser-be-ser:

1. ser-be-ser:

Gazel 2349

Mısra: 9

Baştan başa, büsbütün.

Hâşıl olurdu Muhibbî'nüñ murâdı
ser-be-ser
Sehv-ile bir kez diseñ
ümmîdvârumdur benüm

ser-bürehne:

1. ser-bürehne:

Gazel 2180

Mısra: 2

Başta açık.

Leylî zülfüñ mihrini dilde kaçan
peydâ kılam
Ser-bürehne kendümi mecnûnlayın
rûsvâ kılam

serd:

1. serd:

Gazel 2458

Mısra: 8

Haşin, çirkin, hoyrat.

Zâhidüñ biñ sözi te'sir itmeye
itmeñ 'aceb
Hiç eğer eyler mi bir söz dise anı
serd olan

serdar:

1. serdar:

Gazel 2187

Mısra: 2

Kumandan, başkumandan.

Her kaçan 'ışkuñ yolında terk-i cân
ser eyleyem

Cümleten 'ışk ehline serdar olam
ker eyleyem

serdar ol-:

1. serdar ol-:

Gazel 2018

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Kumandan, başkumandan
olmak.*

Câme-i sebz ile geydi tãc-ı gevher-
bâr gül

Gülşen içre oldı ezhâra bugün
serdar gül

serdar-ı 'ışk:

1. serdar-ı 'ışk:

Gazel 2270

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Aşkın kumandanı.

Virdi cân öldi anuñçün gün gibi
serdar-ı 'ışk

Cân u ser terkin kılup ben dañı bir
ad eyleyem

ser-defter:

1. ser-defteri:-i

Gazel 2094

Mısra: 5

*Önder, reis. || Defterin en
başına yazılan kimse.*

Oluban Mecnûn gibi dîvâneler ser-
defteri

Tarz-ı 'ışkı ben dañı bir yüzden
âbâd eyleyem

serden geç-:

1. serden geç-:

Gazel 2054

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Bir ideal, bir amaç uğrunda
ölümü göze almak, ölmeye razı ve
hazır olmak.*

Hâlel gelmiş-durur gördüm binâ-yı
'ışka ben dañı

Geçüp serden koyup bir taş
gedüğün üstüvâr itdüm

2. serden geç-:

Gazel 2199

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Bir ideal, bir amaç uğrunda
ölümü göze almak, ölmeye razı ve
hazır olmak.*

Âsitânuñda Muhibbî cân-ıla serden
geçüp

Başumı kâse sifâl âhîr seg-i kû
eyledüm

serencâm:

1. serencâmum:-um

Gazel 2095

Mısra: 4

*Bir iş, bir durum veya olayın
iyi veya kötü sonu, akıbeti.*

Bir yañadan ğam çeker bir
yañadan derd ü belâ

Bilmezem âhîr n'olisardur
serencâmum benüm

ser-firâz:

1. ser-firâzam:-am

Gazel 2287

Mısra: 10

*Benzerlerinden üstün olan
kimse, seçkin, mümtaz.*

Didüm bâlâ mîdur kaddûn ya tûbâ
Didi andan yüce ben ser-firâzam

ser-fitne-i 'âlem:

1. ser-fitne-i 'âlem:

Gazel 2254

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bütün dünyanın fitne başı.

Gözi ser-fitne-i 'âlem olup kaddi
kıyâmet hem

Belâ-yı cân imiş baña ol çeşm ü
kamet hem

sergerdân:

1. sergerdân:

Gazel 2020

Mısra: 5

Başı dönmüş, sersem, şaşkın.

|| Perişan.

Ben senüñle 'ışk şahrâsında
sergerdân idüm

Yaradılmamışdı 'âlem birle Âdem
iy gönül

2. sergerdânligum:--lık, --um

Gazel 2064

Mısra: 6

*Başı dönen, ne yapacağımı
bilmeyen, şaşırılmış, sersemlemiş
bir durumda olan kimse, şaşkın,
perişan.*

Kâ'be' dür küyuñ nigârâ eyledüm
çünkü tavâf

Cânımı kırbâna al def' eyle
sergerdânligum

3. sergerdânâm:-am

Gazel 2105

Mısra: 2

*Başı dönen, ne yapacağımı
bilmeyen, şaşırılmış, sersemlemiş
bir durumda olan kimse, şaşkın,
perişan.*

Yüzüñi göreliden 'ışkuñ-ıla
hayrânâm

Düşüben vâdîlere derd-ile
sergerdânâm

4. sergerdânüñâm:-uñ, -am

Gazel 2115

Mısra: 6

*Başı dönen, ne yapacağımı
bilmeyen, şaşırılmış, sersemlemiş
bir durumda olan kimse, şaşkın,
perişan.*

'Akla tâbî' her kişi dil bağlamaz
meh-rûlara
İy saçı leylâ senüñ mecnûn u
sergerdânüñâm

5. sergerdânüñâm:-uñ, -am

Gazel 2183

Mısra: 2

*Başı dönen, ne yapacağımı
bilmeyen, şaşırılmış, sersemlemiş
bir durumda olan kimse, şaşkın,
perişan.*

Döstüm 'ışka düşelden vâlih ü
hayrânüñâm

Olmuşam vaşluñ temennâsında
sergerdânüñâm

6. sergerdânunam:-un, -am

Gazel 2190

Mısra: 2

*Başı dönen, ne yapacağımı
bilmeyen, şaşırılmış, sersemlemiş
bir durumda olan kimse, şaşkın,
perişan.*

Her kaçan görsem nigârâ yüzüñi
hayrânüñâm

Derd-i 'ışk-ıla velî 'âlemde
sergerdânunam

7. sergerdân:

Gazel 2350

Mısra: 2

Başı dönen, ne yapacağımı

bilmeyen, şaşırmış, sersemlemiş bir durumda olan kimse, şaşkın, perişan.

Tende cânım yog-iken tâlib-i cânân idüm
‘İşk şahrâsına düşmüş zâr u sergerdân idüm

8. sergerdân:
Gazel 2419
Mısra: 12

Başını dönen, ne yapacağını bilmeyen, şaşırmış, sersemlemiş bir durumda olan kimse, şaşkın, perişan.

Sorarsañ rāh-ı ‘ışkuñda Muhibbî kimdür iy meh-rû
Haķır ü dermend ü bî-kes ü hicrûñle sergerdân

9. sergerdân-ıdum:-ı, -du, -m
Gazel 2428
Mısra: 7

Başını dönen, ne yapacağını bilmeyen, şaşırmış, sersemlemiş bir durumda olan kimse, şaşkın, perişan.

Kûhsâr-ı ğamda ben bî-çäre sergerdân-ıdum
Garğa virdi eşk-i çeşmüm oldu bahr-ı bî-kerân

sergerdân evle-:

1. sergerdân eyle-:
Gazel 2116
Mısra: 3
Kelime Tipi: -

Başını döndürmek, sersem, şaşkın ve perişan bir duruma getirmek.

Eyleme ‘ışkuñ beybânında sergerdân beni
Ka‘be’dür küyuñ şehâ ben isterem kurbân olam

2. sergerdân eyle-:
Gazel 2135
Mısra: 3
Kelime Tipi: -

Başını döndürmek, sersem, şaşkın ve perişan bir duruma getirmek.

Gerçi hicrân eyledi ‘âlemde sergerdân beni
Döştlar ‘Azrâ ğamın çekmekte güyâ Vâmik’am

sergerdân kıl-:

1. sergerdân kıl-:
Gazel 2469

Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Başını döndürmek, sersem, şaşkın ve perişan bir duruma getirmek.

Zerre-veş kıldı hevâ-yı ‘ışk sergerdân beni
İrmedüm derdâ ki ol mihr-i cihan-ârâya ben

sergerdân ol-:

1. sergerdân ol-:
Gazel 2040
Mısra: 14
Kelime Tipi: -

Başını dönmek, ne yapacağını bilememek, şaşırarak, sersemlemiş bir durumda olmak. || Perişan olmak.

Ruğlaruñ vaşfın işitmiş eylemiş görmek heves
Tag u şahrâda anuñçün oldu sergerdân ğül

2. sergerdân ol-:
Gazel 2422
Mısra: 7
Kelime Tipi: -

Başını dönmek, sersem, şaşkın ve perişan bir duruma gelmek.

Kûh-ı ‘ışkuñda ben olmuşdum ezal sergerdân
Kûhken almamış-ıdı eline tüşelerin

ser-geşte:

1. ser-geşte:
Gazel 2210
Mısra: 1
Kelime Tipi: -

Başını dönmüş, kafası karışmış kimse, şaşkın.

Yürür ser-geşte dil ğasta tekâpu-yı beybânım
Arayup bağr u ber içre seni dâyim şitâbânım

2. ser-geşte:
Gazel 2302
Mısra: 10
Kelime Tipi: -

Başını dönmüş, kafası karışmış kimse, şaşkın.

Gehî nālân olup san çarğ-ı gerdün
Gehî ser-geşte hem çü âsiyâbam

ser-hos:

1. ser-ĥoşam:-am
Gazel 2104
Mısra: 4

Sarĥoş. II Kendinden geçmiş, perişan. || Bir şeyden çok fazla mutluluk duyan.

Cür‘ân içeli leblerüñe meyl ider gönül
‘Ayb olmasun yanuñda ki ğâyette ser-ĥoşam

ser-i divâne:

1. ser-i divâne:
Gazel 2241
Mısra: 6
Kelime Tipi: -

Deli olmuşların başı.

Didüm iy ‘ağl-ıla iy dil sizi terk eyledüm küllî
Zi-sevdâ-yı perî rüyî ser-i divâneĝî dâram

2. ser-i divâne:
Gazel 2218
Mısra: 8
Kelime Tipi: -

Delirmiş, mecnun olmuş baş.

Şalâĥ-ı ‘ağl-ıla hûşî yönin divâñeden sormañ
Başum sevdâ-yı zülfiyle ser-i divâneĝî dârem

ser-i hum:

1. ser-i hum:
Gazel 2250
Mısra: 8
Kelime Tipi: -

Küpün ucu.

Gerekmez baña bâlin ola zer-baft
Ola bâlin baña yıĝdür ser-i ĥum

ser-i küy:

1. ser-i küy:
Gazel 2055
Mısra: 9
Kelime Tipi: -

Mahalle başı, sokak başı, yol.

Ser-i küyünü dildârûñ varuban görmedüm aşlâ
Niçe kez ĥufyeten geldi didiler mütthem çekdüm

2. ser-i küy:
Gazel 2293
Mısra: 16
Kelime Tipi: -

Mahalle başı, sokak başı, yol.

Ola kim yâr yüzüm üzre basa
Ser-i küyünda hâk-i pâ olalam

3. ser-i küy:

Gazel 2342

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Sevgilinin yaşadığı semt. ||
Mahalle başı, sokak başı, yol.*

İy tabībüm di neden virmeyesin
baña cevâb
Ser-i küyuında yatur derd-ile
bimârûn olam

4. ser-i küy:

Gazel 2476

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin yaşadığı semt.

Bir lahza koya ger ser-i küyına
beni yâr
Yig görünür ol ravza-i rızvân
vaţenden

ser-i zülf:

1. ser-i zülf:

Gazel 2160

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Sevgilinin saçlarının ucu.

Bu dil-i divâneme ol dem benüm
dermân olur
Boynuma takup ser-i zülfünü zencîr
eyleyem

2. ser-i zülf:

Gazel 2281

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Sevgilinin saçının ucu.

Didüm dil murğını dutup ser-i
zülfünde bend itdüm
Didi hey derdmend diller alur
âlemde şayyâdam

3. ser-i zülf:

Gazel 2305

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Sevgilinin saçının ucu.

Ârzü idüp ser-i zülf dü-tâyı isterem
Döştar Mecnûn-vâr bend-i belâyı
isterem

4. ser-i zülf:

Gazel 2342

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Saçının kıvrımı.

Yañılup sırr-ı ğam-ı 'ışkı gönül fâş
eyledi
Müsteħağ oldı ser-i zülfüne ber-
dârûn olam

5. ser-i zülf:

Gazel 2342

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Saçın kıvrımı.

Bilmeyesin ne 'aceb uşbu Muħibbî
kuluñı
Niçe yıllar ser-i zülfünde giriftârûn
olam

6. ser-i zülf:

Gazel 2352

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Sevgilinin saçının ucu.

Başuma gelse ser-i zülfünle
sevdâlar yine
'Âleme Mecnûnlayın kendümi
rüsâ eylesen

7. ser-i zülf:

Gazel 2484

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Sevgilinin saçının ucu.

Görinelden ğaţuñ haddünde iy cân
Ser-i zülfün gibi hâlüm perîşân

ser-i zülfeyn:

1. ser-i zülfeyn:

Gazel 2357

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

İki yanlı saçlarının ucu.

Ser-i zülfeynüñi leylâ kılan kim
Beni Mecnûnlayın şeydâ kılan kim

2. ser-i zülfeyn:

Gazel 2378

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Saçlarının iki ucu.

Anuñçün sırr-ı 'ışkuñı gönül
Manşür'ı fâş itdi
Ser-i zülfeynüñi gördüm ben anı
dâra beñzetdüm

ser-i zülf-i nigâr:

1. ser-i zülf-i nigâr:

Gazel 2323

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Sevgilinin saçının ucu.

Uzun uzun iy müselmânlar ser-i
zülf-i nigâr
Bağladı bu gönülümü zünnâra
bilmen n'eyleyem

serinden geç-:

1. serinden geç-:

Gazel 2472

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Bir hali, bir hadiseyi yaşamaş
olmak.*

İy döst neler geçti bu 'ışk-ıla
serimden
Ħün-ı ciğerüm akdı gelüp
dîdelerümden

serîr:

1. serîrin:-in

Gazel 2176

Mısra: 1

Taht.

Dil serîrin yine fetĥ itdi gelüp
sultân-ı ğam
Miĥnet ü derdi vezîr itdi kılup
dîvân-ı ğam

serîr-i hüsn:

1. serîr-i hüsn:

Gazel 2280

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Güzellik tahtı.

Serîr-i hüsnê şâh olmuş görüp ol
şâh-ı devrânı
Ayagina yüzüm sürüp niçe biñ
bedre zer çekdüm

serîr-i 'ışk:

1. serîr-i 'ışk:

Gazel 2198

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Aşk tahtı.

Cem' idüp eşküm sipâhın eyleyüp
âhum 'alem
Bu serîr-i 'ışka ben kendümi sultân
eyledüm

2. serîr-i 'ışk:

Gazel 2384

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşk tahtı.

Serîr-i 'ışka şâh oldum sipâhumdur
gözüm yaşı

Maḥābbet şehrin almaga çeküp
leşker sefer çekdüm

ser-kes:

1. **ser-keşdür:-dür**

Gazel 2225

Mısra: 9

*Dik başlı, dik kafalı, inatçı,
itaatsiz kimse, isyankar.*

Baş indürmez Muḥibbî çünkü ser-
keşdür cihân
Lâyık olur ki anı kendüme ben
düşmen kılam

serkes:

1. **serkeşem:-em**

Gazel 2104

Mısra: 6

*Dik başlı, dik kafalı, inatçı,
itaatsiz kimse, isyankar.*

Cevlânlar idüp eyleme 'uşşâkı pây-
mâl
Didüm didi ki olmaz 'aceb atı
serkeşem

2. **serkeşdür:-dür**

Gazel 2423

Mısra: 4

*Dik başlı, dik kafalı, inatçı,
itaatsiz kimse, isyankar.*

Cüybâr-ı çeşmüme bakmazsa yâr
olmaz 'aceb
Kati serkeşdür eger mi başın ol
serv-i revân

ser-keşlik kıl:-

1. **ser-keşlik kıl:-**

Gazel 2125

Mısra: 8

*Kelime Tipi: -
Dik başlı, dik kafalı olmak. ||
İnatçılık yapmak.*

Pâyüña ko yüzini sürsün yaşum
cûlar gibi
Kılma ser-keşlik aña serv-i ser-
efrâzum benüm

ser-mahfil:

1. **ser-mahfil:**

Gazel 2013

Mısra: 11

*Meclis, toplantı başkanı. ||
Müezzinbaşının yardımcısı ||
Camilerde vakfedenin şartı olarak
okunacak cüzleri, temcit vb.nin
okunuşunu yöneten kimse.*

İy Muḥibbî câmi '-i hüsninde var
ser-mahfil ol

ser-mahmil:

1. **ser-mahmil:**

Gazel 2013

Mısra: 8

*Deve üzerine konulan sepet.
II Osmanlı halifesinden her hac
mevsiminde Ka'be'ye gönderilen
armağan takımı.*

Kudsilerle ger tavâf itmek dilerseñ
küyını
Lâ-mekân şahrasına 'azm eyleyüp
ser-mahmil ol

sermâve:

1. **sermâyesidür:-si, -dür**

Gazel 2142

Mısra: 4

*İsim tamlamalarında
bahsedilen şeye ait elde bulunan
değer.*

Ḥançeri kaşd eylese karşı çıkar
cânım aña
Cânumuñ sermâyesidür dildeki
peykân benüm

ser-mest:

1. **ser-mest:**

Gazel 2015

Mısra: 2

*Sarhoş, kendinden geçmiş,
mest olmuş.*

Zâr iden ruḥsâridur dil bülbülünü
gül degül
'Aşıkı ser-mest iden zıkr-i lebidür
mül degül

2. **ser-mest:**

Gazel 2331

Mısra: 1

*Sarhoş, kendinden geçmiş,
mest olmuş.*

Maḥabbet bâdesin içdüm yine ser-
mest ü hoş hâlem
Tutuşdum âteş-i 'ışka eridüm zer
gibi kâlam

3. **ser-mest:**

Gazel 2266

Mısra: 10

*Sarhoş, kendinden geçmiş,
aklı başından gitmiş.*

Çäre ancak bunu bildüm çäre bu
ğam derdine
Bâde içüp kendümi ser-mest ü lâ-
ya'kıl kılam

sermest:

1. **sermest:**

Gazel 2151

Mısra: 2

Sarhoş, kendinden geçmiş.

Câm-ı 'ışkı çün ezelden eyledük
nüş iy şanem
Oluruz tâ ḥaşre dek sermest ü
medhüş iy şanem

2. **sermest:**

Gazel 2313

Mısra: 2

Sarhoş, kendinden geçmiş.

Gidüp hicrân bi-ḥamdillâh cemâl-i
düstân gördüm
Olup bülbülüyün sermest bahâr u
gülsitân gördüm

3. **sermest:**

Gazel 2416

Mısra: 1

Sarhoş, kendinden geçmiş.

Leblerün zıkr itmesün sermest ü
sekrân olmayan
Ḥabb-ı ḥâlûñ almasun agzına
ḥayrân olmayan

4. **sermest:**

Gazel 2343

Mısra: 2

Sarhoş.

Bâğ-ı hüsnün döstüm el virse
seyrân eylesem
Karşuña cân bülbülün sermest ü
ḥayrân eylesem

sermest-i 'ışk:

1. **sermest-i 'ışk:**

Gazel 2313

Mısra: 7

*Kelime Tipi: -
Aşk sarhoşu.*

Gice sermest-i 'ışk iken görindi
ḥvâb-ı nîgüyü
Şeḫgeḫ ol perî-rüyü hemîn
gördüm hemân gördüm

ser-nigün:

1. **ser-nigün:**

Gazel 2402

Mısra: 4

*Baş aşağı, çevrilmiş, ters
dönmüş.*

Bahr-ı eşkümde görenler bu iki
ebrûlarum

Beñzedürler ser-nigün keşfilere
başum benüm

2. **ser-nigün:**
Gazel 2459
Mısra: 2

*Ters dönmüş, baş aşağı,
tepetaklak. || Talihsiz, bahtsız.*

Bār-ı gâmdan kalmadı tākāt zebün
oldum zebün
‘Aşıkun bahtı için dirler ezelden
ser-nigün

ser-nigün ol-:

1. **ser-nigün ol-:**
Gazel 2414

Mısra: 4

Kelime Tipi: -
*Ters dönmek, baş aşağı,
tepetaklak olmak.*

Her dilde kim derd olmaya evlâdur
ol hâk olduğu
Her kâse kim hâlî ola ‘âdetdür olur
ser-nigün

ser-nüvişt:

1. **ser-nüvişt:**
Gazel 2417
Mısra: 2
Alın yazısı, yazgı, kader.

Haṭṭı geldi dilberün kosun gerekse
kazısın
Men’ olunmaz ser-nüvişt âhîr
göriser yazısın

ser-tâ-kadem:

1. **ser-tâ-kadem:**
Gazel 2338
Mısra: 5
*Baştan ayağa, baştan aşağı,
tamamen.*

Sîneme ser-tâ-kadem kesdüm
anuñçün na’İler
Derd-i ‘ışkuñla senün başdan
ayağa dâl olam

2. **ser-tâ-kadem:**
Gazel 2338
Mısra: 5
*Baştan ayağa, baştan aşağı,
tamamen.*

Sîneme ser-tâ-kadem kesdüm
anuñçün na’İler
Derd-i ‘ışkuñla senün başdan
ayağa dâl olam

ser-te-ser:

1. **ser-te-ser:**

Gazel 2004

Mısra: 5

*Baştan başa, bütünüyle,
tamamen.*

‘Işk deryâsına ğarķ itdüm
vücüdüm ser-te-ser
Sâhîl-i bahra irişmez anda
ğaltândur göñül

2. **ser-te-ser:**

Gazel 2004

Mısra: 5

*Baştan başa, bütünüyle,
tamamen.*

‘Işk deryâsına ğarķ itdüm
vücüdüm ser-te-ser
Sâhîl-i bahra irişmez anda
ğaltândur göñül

3. **ser-te-ser:**

Gazel 2291

Mısra: 2

*Baştan başa, bütünüyle,
tamamen.*

Ol güzeller şâhınuñ çün bende-i
dergâhıyam
Tañ mıdur dirsem cihânuñ ser-te-
ser ben şâhıyam

4. **ser-te-ser:**

Gazel 2297

Mısra: 11

*Baştan başa, bütünüyle,
tamamen.*

Ezber itdi hıfz idüp ‘ışkuñ kitabın
ser-te-ser
Okuyup sanmañ mu‘allimden elif-
bâ eyledüm

5. **ser-te-ser:**

Gazel 2300

Mısra: 6

*Baştan başa, bütünüyle,
tamamen.*

Şol kadar kan agrayam miñnet
beyâbânında kim
Ser-te-ser vâdilere yaşumla küllî
gil kılam

6. **ser-te-ser:**

Gazel 2391

Mısra: 2

*Baştan başa, bütünüyle,
tamamen.*

Ol güzeller şâhınuñ çün bende-i
dergâhıyam
Tañ mıdur dirsem cihânuñ ser-te-
ser ben şâhıyam

7. **ser-te-ser:**

Gazel 2449

Mısra: 2

*Baştan başa, bütünüyle,
tamamen.*

‘Aşık olan hiç şafâ almaz mey-i
engürdan
Kâlbi anuñ ser-te-ser tâ tolmayınca
nürdan

8. **ser-te-ser:**

Gazel 2000

Mısra: 1

Baştan başa, hep, bütün.

Hicr ü ğam ger ben ğarîbi ser-te-
ser iderse kül
‘Işkı yolında anuñ dönmek baña
mümkün degül

9. **ser-te-ser:**

Gazel 2000

Mısra: 1

Baştan başa, hep, bütün.

Hicr ü ğam ger ben ğarîbi ser-te-
ser iderse kül
‘Işkı yolında anuñ dönmek baña
mümkün degül

10. **ser-te-ser:**

Gazel 2025

Mısra: 6

Baştan başa, büsbütün.

Servi gibi serverâ itseñ gülistân
seyrini
Goncalar dem-beste güller ser-te-
ser olur hacil

11. **ser-te-ser:**

Gazel 2112

Mısra: 7

Baştan başa, büsbütün.

Diledüm ser-te-ser ‘âlem mu‘attar
ola bü ile
Didüm târ eyle gel zülfün
getürdüm şâne tapşurdum

serv:

1. **servi:--i**

Gazel 2014

Mısra: 6

*Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem benzetilendir. Selvinin su
kenarında düşünülmesi halinde bir
ırmak, çemen, bezm gibi unsurlar
kendini gösterir. O bir süs
ağacıdır. Yaz-kış yeşil kalır.
Sonbahar Rüzgârları dahi ona etki*

edemez. Hafif Rüzgârla salınışı
sevgilinin yürüyüşünü andırır.

Bülbülün âhı yilinden her seher
Servî gibi salınur ra'nâ-yı gül

2. serv:

Gazel 2026

Mısra: 3

Selvi. || Sevgilinin hem boyu
hem benzeyen hem benzetilendir.
Sevgilinin hafif Rüzgârla salınışı
sevgilinin yürüyüşünü andırır.

Serv gibi ser çeküp her dem hevâyı
gözleme
Menzilûn hâk olısar bilmez misin
tüfâde gel

3. serv:

Gazel 2045

Mısra: 7

Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem benzetilendir. Selvinin su
kenarında düşünülmesi halinde bir
irmak, çemen, bezm gibi unsurlar
kendini gösterir. O bir süs
ağacıdır. Yaz-kış yeşil kalır.
Sonbahar Rüzgârları dahi ona etki
edemez. Hafif Rüzgârla salınışı
sevgilinin yürüyüşünü andırır.

Kanda olsa sal serv dirler hâke
salar sayesinde
Sen de iy servüm gelüp bu hâke bir
dem saye sal

4. servüm:--üm, -

Gazel 2045

Mısra: 8

Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem benzetilendir. Selvinin su
kenarında düşünülmesi halinde bir
irmak, çemen, bezm gibi unsurlar
kendini gösterir. O bir süs
ağacıdır. Yaz-kış yeşil kalır.
Sonbahar Rüzgârları dahi ona etki
edemez. Hafif Rüzgârla salınışı
sevgilinin yürüyüşünü andırır.

Kanda olsa sal serv dirler hâke
salar sayesinde
Sen de iy servüm gelüp bu hâke bir
dem saye sal

5. serv:

Gazel 2051

Mısra: 1

Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif

Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.

İy boyun serv ü yüzün gül
lebleründür selsebîl
Döstüm sünbül saçufdan 'anber
olmuşdur hâcîl

6. servüm:--üñ, -

Gazel 2054

Mısra: 5

Selvi. || Divan şiirinde
adından en çok söz edilen ağaç
selvidir. Sevgilinin boyu için hem
benzeyen hem de benzetilendir.
Selvinin hafif Rüzgârla salınışı,
sevgilinin yürüyüşünü
andırmaktadır.

Ola kim ol boyı servün irişe hâk-i
pâyine
Akıtdum gözlerüm yaşın yolunda
cüy-bâr itdüm

7. serv:

Gazel 2056

Mısra: 9

Selvi. || Divan şiirinde
adından en çok söz edilen ağaç
selvidir. Sevgilinin boyu için hem
benzeyen hem de benzetilendir.
Selvinin hafif Rüzgârla salınışı,
sevgilinin yürüyüşünü
andırmaktadır.

Serv mi kıddün ü ya tûbâ mı 'ar'ar
didüm
Didi saña ne biter ya serv ü ya
şimşâd olam

8. serv:

Gazel 2056

Mısra: 10

Selvi. || Divan şiirinde
adından en çok söz edilen ağaç
selvidir. Sevgilinin boyu için hem
benzeyen hem de benzetilendir.
Selvinin hafif Rüzgârla salınışı,
sevgilinin yürüyüşünü
andırmaktadır.

Serv mi kıddün ü ya tûbâ mı 'ar'ar
didüm
Didi saña ne biter ya serv ü ya
şimşâd olam

9. serv:

Gazel 2057

Mısra: 1

Selvi. || Divan şiirinde
adından en çok söz edilen ağaç
selvidir. Sevgilinin boyu için hem
benzeyen hem de benzetilendir.
Selvinin hafif Rüzgârla salınışı,
sevgilinin yürüyüşünü
andırmaktadır.

Akıtdı gözümün yaşın ol serv
kâmetüm
Kâmet getürdi başuma kopdı
kıyâmetüm

10. servüm:--üñ, -

Gazel 2064

Mısra: 9

Selvi. || Divan şiirinde
adından en çok söz edilen ağaç
selvidir. Sevgilinin boyu için hem
benzeyen hem de benzetilendir.
Selvinin hafif Rüzgârla salınışı,
sevgilinin yürüyüşünü
andırmaktadır.

Bir boyı servün firâkıdan
Muhibbî âh kim
Cûlar olmuşdur yaşum gitmez
benüm giryânlığum

11. serv:

Gazel 2060

Mısra: 9

Selvi. || Divan şiirinde
adından en çok söz edilen ağaç
selvidir. Sevgilinin boyu için hem
benzeyen hem de benzetilendir.
Selvinin hafif Rüzgârla salınışı,
sevgilinin yürüyüşünü
andırmaktadır.

Sen boyı serv ayasına bu Muhib
göz yaşımı
İdeli âb-ı revan ta'n iden enhâra
benem

12. servüm:--üm

Gazel 2072

Mısra: 5

Selvi. || Divan şiirinde
adından en çok söz edilen ağaç
selvidir. Sevgilinin boyu için hem
benzeyen hem de benzetilendir.
Selvinin hafif Rüzgârla salınışı,
sevgilinin yürüyüşünü
andırmaktadır.

Mısr-ı hüsnün hâkîçün iy kâmeti
servüm benüm
Gözlerüm yaşına bak kim Nîl ü
Ceyhün olmuşam

13. servüm:--üm

Gazel 2073

Mısra: 3

Selvi. || Divan şiirinde
adından en çok söz edilen ağaç
selvidir. Sevgilinin boyu için hem
benzeyen hem de benzetilendir.
Selvinin hafif Rüzgârla salınışı,
sevgilinin yürüyüşünü
andırmaktadır.

Gelesin nâz-ıla eyâ servüm
Pâyüña döke gözlerüm dür ü sîm

14. **servi**:-i

Gazel 2089

Mısra: 1

*Selvi. || Divan şiiirinde
adından en çok söz edilen ağaç
selvidir. Sevgilinin boyu için hem
benzeyen hem de benzetilendir.
Selvinin hafif Rüzgârla salınışı,
sevgilinin yürüyüşünü
andırmaktadır.*

Yolına bir boyu servi gözüm
yaşın revân itdüm
Geçersem cümle varumdan 'aceb
mi terk-i cân itdüm

15. **servi**:

Gazel 2103

Mısra: 5

*Selvi. || Divan şiiirinde
adından en çok söz edilen ağaç
selvidir. Sevgilinin boyu için hem
benzeyen hem de benzetilendir.
Selvinin hafif Rüzgârla salınışı,
sevgilinin yürüyüşünü
andırmaktadır.*

Sinemde serv elifdür dağum baña
gül oldu
Gördüm o serv-i kıddi gül gibi
rüyü sevdim

16. **servi**:

Gazel 2109

Mısra: 7

*Selvi. || Divan şiiirinde
adından en çok söz edilen ağaç
selvidir. Sevgilinin boyu için hem
benzeyen hem de benzetilendir.
Selvinin hafif Rüzgârla salınışı,
sevgilinin yürüyüşünü
andırmaktadır.*

İtdüm o serv ayagina gözüm yaşın
revân
Gelmez kenâra n'eyleyem ol yâr-ı
muhterem

17. **servi**:-i

Gazel 2110

Mısra: 5

*Selvi. || Divan şiiirinde
adından en çok söz edilen ağaç
selvidir. Sevgilinin boyu için hem
benzeyen hem de benzetilendir.
Selvinin hafif Rüzgârla salınışı,
sevgilinin yürüyüşünü
andırmaktadır.*

Gülistân-ı cemâl içre görelden sen
boyı servi
Gözüm yaşını pâyüña akıtdum
cübâr itdüm

18. **servi**:

Gazel 2113

Mısra: 2

*Selvi. || Divan şiiirinde
adından en çok söz edilen ağaç
selvidir. Sevgilinin boyu için hem
benzeyen hem de benzetilendir.
Selvinin hafif Rüzgârla salınışı,
sevgilinin yürüyüşünü
andırmaktadır.*

Käkülünden dem mi vardur kim
perîşân olmayam
Serv kıddüñ añılup yâ zâr u giryân
olmayam

19. **servi**:-e

Gazel 2121

Mısra: 3

*Selvi. || Divan şiiirinde
adından en çok söz edilen ağaç
selvidir. Sevgilinin boyu için hem
benzeyen hem de benzetilendir.
Selvinin hafif Rüzgârla salınışı,
sevgilinin yürüyüşünü
andırmaktadır.*

Bâlâ kadini serve dehânını
ğoncaya
Beñzetdüm anı lîk be-ğâyet güzel
didüm

20. **servi**:

Gazel 2124

Mısra: 2

*Selvi. || Divan şiiirinde
adından en çok söz edilen ağaç
selvidir. Sevgilinin boyu için hem
benzeyen hem de benzetilendir.
Selvinin hafif Rüzgârla salınışı,
sevgilinin yürüyüşünü
andırmaktadır.*

Câme-i zer-baft-ile dün ol nigârı
görmişem
Serv gibi salınur-iken ben o yârı
görmişem

21. **servi**:

Gazel 2137

Mısra: 2

*Selvi. || Divan şiiirinde
adından en çok söz edilen ağaç
selvidir. Sevgilinin boyu için hem
benzeyen hem de benzetilendir.
Selvinin hafif Rüzgârla salınışı,
sevgilinin yürüyüşünü
andırmaktadır.*

Çeşmini fitne anuñ ğamzesin âfet
gördüm
Serv irmez kıddine anı kıyâmet
gördüm

22. **servi**:-ler

Gazel 2152

Mısra: 7

*Selvi. Divan şiiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen*

*hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.*

Dâğlar sinemde güldür servler yir
yir elif
Kıl temâşâ 'ışk bāğınuñ ħarâb-
âbâdıyam

23. **servi**:-ler

Gazel 2428

Mısra: 2

*Selvi. Divan şiiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.*

Nâz-ıla refîâra gel geşt eyle bāğ u
büstân
Servler karşı gelüp bulsun şeref
gül gülsitân

24. **servi**:

Gazel 2174

Mısra: 4

*Selvi. Divan şiiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.*

Yog-iken dağı gülistân u çemen
bāğ u bahâr
Sen boyı serv ayagina yüz sürüp
dil bağladum

25. **servi**:

Gazel 2187

Mısra: 5

*Selvi. Divan şiiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.*

Serv kıddüñ görmezem amma ki
anuñ yâdına
Varuban nezzâre-i serv-i şanavber
eyleyem

26. **servi**:

Gazel 2196

Mısra: 11

*Selvi. Divan şiiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.*

Serv kâmet ruĥları gül zülf sünbül
ğonca leb

Çeşmi fitne ğamze âfet kaşı yadur
sevdüğüm

27. **servüm:-üm**

Gazel 2197

Mısra: 5

*Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.*

Göreliden seni iy servüm gezer
gülşende nâz-ıla
Gözümün yaşı payuña akıdup
cüybâr oldum

28. **serv:**

Gazel 2199

Mısra: 2

*Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.*

Her kaçan çeşmüm açup nezzâre-i
rû eyledüm
Akıdup serv ayagina yaşımı cû
eyledüm

29. **serv:**

Gazel 2259

Mısra: 4

*Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.*

Var-iken kadd-ile zülf ü ruhı ol
sîm-ten yârûn
Bu gönülüm istemez sünbül gül ü
serv ü semen görsem

30. **servi:-i**

Gazel 2264

Mısra: 10

*Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.*

Ol şanavber kad kıyâmet iy Muhib
girmez ele
Bârî anuñ yirine servi der-âğûş
eyleyem

31. **serv:**

Gazel 2278

Mısra: 1

Selvi. Divan şiirinde adından

*en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.*

Bir serv qadi yâd idüben bir ğazel
didüm
Bâlâ kâdini yâd idüp amma güzel
didüm

32. **servi:-i**

Gazel 2281

Mısra: 4

*Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.*

Baňa büyüñ yite cānā n'iderem
fâriğam gülden
Gözüme almazam servi çü sensin
serv-i âzâdum

33. **servün:-üñ**

Gazel 2293

Mısra: 13

*Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.*

Göz yaşımı o servüñ ayagina
Akıdup yüz sürelüm mâ olalum

34. **servi:-i**

Gazel 2298

Mısra: 3

*Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.*

Görmege ol 'ârızı gül kâmeti servi
yine
Dâğlarla sînede biñ dîde peydâ
eyledüm

35. **serv:**

Gazel 2316

Mısra: 5

*Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.*

Serv qaddüñ tazelensün diyü iy
ârām-ı cān

Hâk-i payuña gözüm yaşın hemân
ısmarlaram

36. **servüm:-üm**

Gazel 2363

Mısra: 1

*Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.*

Güzeller içre iy servüm seni çün
ihtiyâr itdüm
Akıtdum gözlerüm yaşın yoluñda
cüybâr itdüm

37. **servler:-ler**

Gazel 2367

Mısra: 10

*Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.*

Muhibbî gülşene varma temâşâ
eyle bu sînem
Kızıl güller kılup dâğum elifden
servler çekdüm

38. **serv:**

Gazel 2375

Mısra: 1

*Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.*

Bâğ-ı hüsn içre boyuñ serv ü
çenârumdur benüm
Aña karşı göz yaşı akar
biñarumdur benüm

39. **serve:-e**

Gazel 2378

Mısra: 7

*Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.*

Göreliden kâmetüñ cānā anı teşbîh
idüp serve
Yaşum ol serv ayagina akan
enhâra beñzetdüm

40. **serv:**

Gazel 2378

Mısra: 8

Selvi. Divan şiirinde adından

en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.

Göreliden kâmetün cānā anı teşbîh
idüp serve
Yaşam ol serv ayagında akan
enhāra beñzetdüm

41. serv:

Gazel 2387

Mısra: 2

Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.

Gül gibi dāyimā her lahza olgıl şād
hem
Serv kaddūn bendesidür 'ar'ar u
şimşād hem

42. servüm:-üm

Gazel 2393

Mısra: 3

Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.

Kıyāma gelüp ol servüm yüzinde
nūr berķ urdı
Ne tākat görmege anı hemān
'āklumı aldurdum

43. serv:

Gazel 2431

Mısra: 8

Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.

Gülşen-i nazmumda her satrum
olupdur naḥl-bend
Kondı ma'nī kuşları üstine serv
oldı hemīn

44. serv:

Gazel 2439

Mısra: 10

Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.

Her dem Muḥibbī su gibi akıtdı
gözüm yaşın
Ol serv kaddūn ayagina çağlamag-
ıçun

45. serv:

Gazel 2443

Mısra: 14

Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.

İy Muḥibbī gözlerūn yaşın akıt
olsun revān
Serv gibi tek salınsun yār refṭār
eylesün

46. serv:

Gazel 2451

Mısra: 5

Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.

Her taraf serv ü gül ü nergis
benefşe yāsemen
Şimdilik gāyet müşerreffür zemīn
ü āsümān

47. serv:

Gazel 2463

Mısra: 2

Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.

Lebleri devrinde hergiz bakmayam
şahbāya ben
Serv kaddi var-iken meyl itmeyem
tübāya ben

48. serve:-e

Gazel 2475

Mısra: 2

Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.

Seyr-i gülzār itmeyem gül-ruḥ
cemālūn var-ken
Serve kılmayam nāzar nāzūk
nihālūn var-iken

49. serv:

Gazel 2476

Mısra: 1

Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.

Ḳaddūle ruḥuñ ḥüb direm serv ü
semenden
Dil-cū ḥaṭuñı yig görürem bāğ u
çemenden

50. servler:-ler

Gazel 2485

Mısra: 5

Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.

Servler baş kaldurup her yaña
bakar bāğda
Sen gelesin gülsene diyü seni
gözler hemān

51. serv:

Gazel 2489

Mısra: 8

Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem de benzetilendir. Selvinin hafif
Rüzgârla salınışı, sevgilinin
yürüyüşünü andırmaktadır.

İrmeden serv-ḳad-i yāra eger ölür-
isem
Suyum ısıtmag-ıçun serv budağın
yakasın

serv:-

1. servüm:-üm, -

Gazel 2043

Mısra: 1

Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir.
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem benzetilendir. Selvinin su
kenarında düşünülmesi halinde bir
ırmak, çemen, bezm gibi unsurlar
kendini gösterir. O bir süs
ağacıdır. Yaz-kış yeşil kalır.
Sonbahar Rüzgârları dahi ona etki
edemez. Hafif Rüzgârla salınışı
sevgilinin yürüyüşünü andırır.

İy boyı servüm göreliden saña
virdüm cān u dil
Ol sebebdendür akar ḳüyuñda
yaşam mutṭaşıl

serv- i revān:

1. **serv-i revân:**

Gazel 2097

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Salına salına yürüyen uzun
boylu, endamlı sevgili.*

İsterem yaşum revân idem gel iy

serv- i revân

Söyle aksun mı buyur rûh-ı

revânım n' eyleyem

server:

1. **serverâ:--â**

Gazel 2025

Mısra: 3

Başkan, reis. II Sevgili.

Dönmişem ebr-i bahâra serverâ

senden cüdâ

Eşk-i çeşmüm yagdurur bārân

turmaz muţtaşıl

2. **serverâ:--â**

Gazel 2025

Mısra: 5

Başkan, reis. II Sevgili.

Servi gibi serverâ itseñ gülistân

seyrini

Ğoncalar dem-beste güller ser-te-

ser olur hacil

3. **serveri: -i**

Gazel 2202

Mısra: 11

*Bir topluluğun en ileri geleni,
başkan, reis.*

Ol serv-kadler serveri başında tâc-ı

Hüsrevî

Söyler kelâm-ı Pehlevî ammâ ki

kindür dimezem

serverâ:

1. **serverâ:**

Gazel 2470

Mısra: 1

Ey hükümdar. II Ey Sevgili.

Serverâ serv-kâmet olmuşsın

Togrusı bu kıyâmet olmuşsın

servi:

1. **servi:**

Gazel 2025

Mısra: 5

*Selvi. || Sevgilinin hem boyu
hem benzeyen hem benzetilendir.
Sevgilinin hafif Rüzgârla salmış
sevgilinin yürüyüşünü andırır.*

Servi gibi serverâ itseñ gülistân

seyrini

Ğoncalar dem-beste güller ser-te-

ser olur hacil

serv(i):

1. **serv(i):**

Gazel 2007

Mısra: 11

*Selvi. Divan şiirinde adından
en çok söz edilen ağaç selvidir. ||
Sevgilinin boyu için hem benzeyen
hem benzetilendir.*

Ol boyı serv(i) yüzi şem'i Muhibbî

seveli

Tañ mı pervâne gibi yansa eger

nâra gönül

serv-i âzâd:

1. **serv-i âzâd:**

Gazel 2281

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Boyu, endamı böyle bir
serviyi andıran sevgili.*

Baňa büyüñ yite cānâ n' iderem

fâriğam gülden

Gözüme almazam servi çü sensin

serv-i âzâdum

serv-i bālâ:

1. **serv-i bālâ:**

Gazel 2179

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Selvi boylu sevgili.

Çün hırâmân kadd-ile sen serv-i

bālâyı görem

Niçe sirlara müzeyyen olmuş ol

câyı görem

serv-i bülend:

1. **serv-i bülend:**

Gazel 2499

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Uzun boylu sevgili.

Dîdeler cüy eylesün her dem revân

itsün yaşın

Pâyına yüz sürmege serv-i

bülendin gözle sen

serv-i dil-cü:

1. **serv-i dil-cü:**

Gazel 2468

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Gönül çeken selvi boylu
sevgili.*

Dilâ bir serv-i dil-cüya bakarsın

Hemân pâyına su gibi akarsın

serv-i hırâm:

1. **serv-i hırâm:**

Gazel 2009

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Nazlı sallanan selvi. || Naz ve
eda ile salına salına yürüyen
sevgili.*

Ben niyâz itsem senün karşuñda iy

serv-i hırâm

Sen dahı reftâra gel gülşende bir

dem nâz kıl

2. **serv-i hırâm:**

Gazel 2147

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Servi gibi salınan, naz ve eda
ile salınarak yürüyen sevgili.*

Bâğ-ı hüsñ içre göreliden kaddün iy

serv-i hırâm

Pâyuna cular akıtdum şöyle giryân

olmuşam

3. **serv-i hırâm:**

Gazel 2246

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Servi gibi salınan, naz ve eda
ile salınarak yürüyen sevgili.*

Hâk-i pâyuna nişâr itmege iy serv-i

hırâm

Toptolu dîdelerüm kâseleri dürr-ile

sîm

4. **serv-i hırâm:**

Gazel 2264

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Servi gibi salınan, naz ve eda
ile salınarak yürüyen sevgili.*

Gül yüzün medh eylesem gülşende

iy serv-i hırâm

'Andelîb-i gülsitâni cümle hāmüş

eyleyem

5. **serv-i hırâm:**

Gazel 2296

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Servi gibi salınan, naz ve eda
ile salınarak yürüyen sevgili.*

Niçeye dek saklayam 'ışkuñı iy

serv-i hırâm

Göz yaşıyla fâş idüp karşında
sîne-çâk olam

6. serv-i hırâm:
Gazel 2359

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Servi gibi salınan, naz ve eda
ile salınarak yürüyen sevgili.*

‘Âlem-i firdevse de girsem gönül
eglencesin
Bulmaz iy serv-i hırâmum sensin
eglençem benüm

serv-i hırâmân:

1. serv-i hırâmân:

Gazel 2051

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Nazlı nazlı salınan servi. ||
Servi gibi salınan, naz ve eda ile
salınarak yürüyen sevgili.*

Fürkatünden iy boyı serv-i
hırâmânüm benüm
Gözlerüm yaşı olupdur biri
Ceyhûn biri Nil

2. serv-i hırâmân:

Gazel 2078

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Nazlı nazlı salınan servi. ||
Servi gibi salınan, naz ve eda ile
salınarak yürüyen sevgili.*

Seyre çıksa nâz-ıla serv-i
hırâmânüm benüm
Cûlar olur her yana bu çeşm-i
giryânüm benüm

3. serv-i hırâmân:

Gazel 2139

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Servi gibi salınan, naz ve edâ
ile salınarak yürüyen sevgili.*

Gözlerüm yaşı revân oldu gel iy
rûh-ı revân
Göreym bir kez seni serv-i
hırâmânüm benüm

4. serv-i hırâmân:

Gazel 2181

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Servi gibi salınan, naz ve eda
ile salınarak yürüyen sevgili.*

İy gözüm yaşlar döküp merdümlük
it cûlar akıt
Kanda kim seyr eyler ol serv-i
hırâmânüm benüm

5. serv-i hırâmân:

Gazel 2252

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Servi gibi salınan, naz ve eda
ile salınarak yürüyen sevgili.*

Her kaçan salına ol serv-i
hırâmânüm benüm
Cûlar ol pâyına bu çeşm-i
giryânüm benüm

6. serv-i hırâmân:

Gazel 2284

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Servi gibi salınan, naz ve eda
ile salınarak yürüyen sevgili.*

Gülşen-i hûsn içre sen serv-i
hırâmânsın begüm
Aglayup âh eyleyem gül gibi
handânsın begüm

7. serv-i hırâmân:

Gazel 2418

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Servi gibi salınan, naz ve eda
ile salınarak yürüyen sevgili.*

Togrı dir kıddün görüp serv-i
hırâmândur diyen
La‘lûne rengin dimiş la‘l-i
Bedağşân’ dur diyen

8. serv-i hırâmân:

Gazel 2426

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Servi gibi salınan, naz ve eda
ile salınarak yürüyen sevgili.*

Gel iy serv-i hırâmânüm beni
koyup revân olma
Hâzer kıl seyl olur bir gün garîbün
çeşmi âbindan

serv-i kad:

1. serv-i kad:

Gazel 2450

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Servi gibi boyu olan, servi
boyu sevgili.*

Hâk-i pâyûna nişâr itmek için iy
serv-i kad
Yüzümü zer eyleyüp kıldum gözüm
gevher-feşân

serv-i kıdd:

1. serv-i kıdd:

Gazel 2103

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Selvi boylu.

Sinemde serv elifdür dâğum baña
gül oldu
Gördüm o serv-i kıddi gül gibi
rûyü sevdim

2. serv-i kıdd:

Gazel 2435

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Selvi boylu sevgili.

Pâyına bir serv-i kıddün göz yaşın
eyle revân
Gül gibi bir gül-ruhuñ yâdına çâk
it pîrehen

serv-i kâmet:

1. serv-i kâmet:

Gazel 2244

Mısra: 18

Kelime Tipi: -

Selvi boylu sevgili.

Çü kıldı yaşın itdi Muhibbî yine
revân
‘Arz eyleyeli kıddini ol serv-i
kâmetüm

serv-i nâz:

1. serv-i nâz:

Gazel 2061

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Yeni yetişmiş servi. || Nazlı,
işveli sevgili.*

Ol serv-i nâz gül gibi dâyim
küşade kim
Yâhüd şamer gibi külehi kec
nihâde kim

2. serv-i nâz:

Gazel 2231

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Nazlı sevgili.

Hırâm eyle benüm iy serv-i nâzum
Keremden dinle bu zâr u niyâzum

3. serv-i nâz:

Gazel 2231

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Nazlı sevgili.

Hırâm eyle benüm iy serv-i nâzum
Keremden dinle bu zâr u niyâzum

4. serv-i nâz:

Gazel 2231

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Nazlı sevgili.

Ĥırâm eyle benüm iy serv-i nâzum
Keremden dinle bu zâr u niyâzum

5. serv-i nâz:

Gazel 2231

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Nazlı sevgili.

Ĥırâm eyle benüm iy serv-i nâzum
Keremden dinle bu zâr u niyâzum

6. serv-i nâz:

Gazel 2231

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Nazlı sevgili.

Ĥırâm eyle benüm iy serv-i nâzum
Keremden dinle bu zâr u niyâzum

7. serv-i nâz:

Gazel 2231

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Nazlı sevgili.

Ĥırâm eyle benüm iy serv-i nâzum
Keremden dinle bu zâr u niyâzum

8. serv-i nâz:

Gazel 2231

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Nazlı sevgili.

Ĥırâm eyle benüm iy serv-i nâzum
Keremden dinle bu zâr u niyâzum

9. serv-i nâz:

Gazel 2231

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Nazlı sevgili.

Ĥırâm eyle benüm iy serv-i nâzum
Keremden dinle bu zâr u niyâzum

10. serv-i nâz:

Gazel 2414

Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Sevgili.

Leylî saçuñ zencîrini tak boynuma
iy serv-i nâz
Çün kim müsellemdür baña
dîvâneyem mülk-i cünün

11. serv-i nâz:

Gazel 2497

Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Nazlı sevgili.

Nâzuñ arturduñ yine günden güne
iy serv-i nâz
Dilegüm budur seni başdan başa
nâz olasın

serv-i ra'nâ:

1. serv-i ra'nâ:

Gazel 2127

Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Servi gibi uzun boylu güzel sevgili.

Cihânuñ bâğ u râğından ferâgat
eyledüm düpdüz
Velî sen serv-i ra'nâyâ dil ü
cândan esîr oldum

serv-i revân:

1. serv-i revân:

Gazel 2045

Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Uzun boylu sevgili.

Leylî zülfünü kemend eyle gel iy
serv-i revân
Gerdenine 'ışk-ıla mecnûn olan
şeydâya sal

2. serv-i revân:

Gazel 2313

Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Salına salına yürüyen uzun boylu, endamlı sevgili.

Muhibbî her yaña çeşmüm yine
cûlar revân itsün
Salınur bir lebi gönca boyı serv-i
revân gördüm

3. serv-i revân:

Gazel 2423

Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Salına salına yürüyen uzun boylu, endamlı sevgili.

Cüybâr-ı çeşmüme bakmazsa yâr
olmaz 'aceb
Katı serkeşdür eger mi başın ol
serv-i revân

4. serv-i revân:

Gazel 2485

Mısra: 4
Kelime Tipi: -

Salına salına yürüyen uzun boylu, endamlı sevgili.

Cüylar dîvâne olmışdur ki zencîrin
sürür
Anı bu hâle bırakmadı meger serv-
i revân

5. serv-i revân:

Gazel 2455

Mısra: 4
Kelime Tipi: -

Salına salına yürüyen uzun boylu, endamlı sevgili.

Gâh geh sünbüllerünü ruĥlarına
tagıdup
Gâh iy serv-i revânüm nâz-ı
şimşâd idesin

serv-i sehî:

1. serv-i sehî:

Gazel 2048

Mısra: 6
Kelime Tipi: -

Düz, doğru servi. || Endamı düzgün, fidan gibi sevgili.

Su gibi akıt gözlerünüñ suyunı her
dem
Ol serv-i sehî ayagına âb-ı revân ol

2. serv-i sehî:

Gazel 2204

Mısra: 3
Kelime Tipi: -

Düz, doğru servi, endamı düzgün, fidan gibi sevgili.

Çünkü görmem kaddünü yâduña iy
serv-i sehî
Varuban nazzâre-i serv ü sanavber
eyleyem

3. serv-i sehî:

Gazel 2207

Mısra: 2
Kelime Tipi: -

"Düz, doğru servi", endamı düzgün, fidan gibi sevgili.

Hîç olur mu ki 'aceb 'arız-ı
gülgünü görem
Ya boyı serv-i sehî tal'at u
mevzünü görem

4. serv-i sehî:

Gazel 2251

Mısra: 8
Kelime Tipi: -

"Düz, doğru servi". || Endamı düzgün, fidan gibi sevgili.

Tâze güldür gülşen içre nâz-ıla
reftâr ider

Ol boyı serv-i sehî bālā nāmın dimeyem

5. serv-i sehî:

Gazel 2359

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Endamı düzgün, fidan gibi sevgili.

Bir boyı serv-i sehînüñ hâsretinden âh kim
Gözlerüm yaşı yinilmez oldu
Çeşmüm nem benüm

6. serv-i sehî:

Gazel 2496

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Düz, doğru servi endamı düzgün, fidan gibi sevgili.

Câme-i sebzın geyüben salınur
serv-i sehî
Cüylar her bir yaña olmuş ayagina revân

serv-i ser-efrâz:

1. serv-i ser-efrâz:

Gazel 2125

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Başını kaldıran, yücelere, yükseklere uzanan servi. || Boyu herkesten yüce olan sevgili.

Pâyüña ko yüzini sürsün yaşum cülar gibi
Kılma ser-keşlik aña serv-i ser-efrâzum benüm

serv-i sîrâb:

1. serv-i sîrâb:

Gazel 2317

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Taze servi.

Çenârum serv-i sîrâbum gülistan-ıla büstânum
Merâmum dürr-i şehvârum
şabâhüm şöhetüm şânum

serv-kad:

1. serv-kad:

Gazel 2076

Mısra: 4

Servi boylu sevgili.

Başum hevâda su gibi yaşum revânedür
Bir serv-kad ü lâlâ haddüñ pâyî hâkiyem

2. serv-ğad:

Gazel 2174

Mısra: 1

Selvi boylu.Selvi. Divan şiiirinde adından en çok söz edilen ağaç selvidir. Sevgilinin boyu için hem benzeyen hem de benzetilendir. Selvinin hafif Rüzgârla salmış, sevgilinin yürüyüşünü andırmaktadır.

Serv-ğad dildârı gördüm bğ içinde agladum
Gözlerüm yaşını döküdüm ayagina çağladum

3. serv-ğadler:-ler

Gazel 2202

Mısra: 11

Boyu servi gibi uzun olan sevgili.

Ol serv-ğadler serveri başında tãc-ı Hüsrevî
Söyler kelâm-ı Pehlevî ammâ ki kindür dimezem

4. serv-ğadler:-ler

Gazel 2309

Mısra: 5

Boyu servi gibi uzun olan sevgili.

Serv-ğadler pâyına yaşum revân itsem ne tañ
Yüzümü su gibi sürip yirlere meyyâl olam

5. serv-ğad:

Gazel 2334

Mısra: 9

Servi ağacı gibi uzun boylu sevgili.

Ol serv-ğad nev-restedür zülfinde gönlüm bestedür
Miskîn Muhibbî hâstadur n'idem n'idem âh ne-y-idem

6. serv-ğadler:-ler

Gazel 2356

Mısra: 6

Servi gibi boylu olan, servi boylu sevgili.

Hasretiyle çekelüm sînemüze bir bir elif
Serv-ğadler yirine anı derâğüş idelüm

7. serv-ğadler:-ler

Gazel 2361

Mısra: 8

Servi gibi boylu olan, servi boylu sevgili.

Hasretiyle ğam şebinde sîneme çekdüm elif
Serv-ğadler yirine anı derâğüş eyledüm

serv-kadd:

1. serv-ğadde:-e

Gazel 2277

Mısra: 10

Selvi boylu sevgili.

Başum eger komasam ayagum altına
Ol serv-ğadde irmez idi herğiz elüm

2. serv-ğaddüñsüz:-üñ, -süz

Gazel 2324

Mısra: 9

Servi boylu.

Serv-ğaddüñsüz Muhibbî 'âleme kılmaz nazar
Bu gönül meyl eylemez seyrâna bilmen n'eyleyem

serv-kad-i vâ:

1. serv-ğad-i vâ:

Gazel 2489

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Selvi boylu sevgili.

İrmeden serv-ğad-i yâra eger ölür isem
Suyum ısıtmag-ıçun serv budağın yakasın

serv-kamet:

1. serv-ğamet:

Gazel 2315

Mısra: 2

Selvi gibi uzun ve düzgün boylu sevgili.

Bir lebi mül çeşmi âfet cân-fezâmuz var bizüm
Kim bu şeb bir serv-ğamet mehlikâmuz var bizüm

2. serv-ğamet:

Gazel 2470

Mısra: 1

Servi boylu.

Serverâ serv-ğamet olmuşsın
Togrısı bu kıyâmet olmuşsın

serv-ves:

1. serv-ves:

Gazel 2227

Mısra: 6

*Servi gibi .Divan şiirinde
adından en çok söz edilen ağaç
selvidir. Sevgilinin boyu için hem
benzeyen hem de benzetilendir.
Selvinin hafif Rüzgârla salınışı,
sevgilinin yürüyüşünü
andırmaktadır.*

Gözlerüm yaşımı cûlar eyleyüp
itdüm revân
Tek salınsun serv-veş ol nâz-
perverdüm benüm

sesü çıkma-:

1. sesü çıkma-:

Gazel 2260

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Susmak, herhangi bir tepki
vermemek.*

Çeşm-i bîmârı uyur eylemeyem
derd-ile âh
Cebr idem kendüzüme çıkmaya bir
zerre sesüm

setr ol-:

1. setr ol-:

Gazel 2203

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gizlenmek, örtülmek.

Çün degül mümkün Muhibbî setr
ola esrâr-ı 'ışk
Sine çâk zâhirde vü bātında dâğ-ı
dil kılam

sev-:

1. sevmek:-mek

Gazel 2004

Mısra: 15

*(Bir şey veya kimseye) Sevgi
duymak, gönlünde (ona karşı) bir
muhabbet beslemek.*

Gerçi sevmek sen güzeller şâhını
haddüm degül
Söz kabûl itmez n`idem başına
sulţândur gönül

2. sevmek:-mek

Gazel 2188

Mısra: 5

*Bir kimseye karşı aşk, sevgi,
muhabbet beslemek.*

Öldür beni çün seni sevmek
günâh-ımış
Öldürsün diyü o dergâhı beklerem

3. seveli:-eli

Gazel 2007

Mısra: 11

*Aşık olmak, gönül vermek,
sevmek.*

Ol boyı serv(i) yüzi şem`i Muhibbî
seveli
Tañ mı pervâne gibi yansa eger
nâra gönül

4. sevdüğü:-dük, --i

Gazel 2027

Mısra: 11

*Sevgi duymak, gönlünde bir
muhabbet beslemek. || Beğenmek,
arzu göstermek.*

Ger günâh-ısa Muhibbî seni
cândan sevdüğü
Zülfüne bend it anı habs-i
zenaḥdân eylegil

5. seväben:-üben, -

Gazel 2047

Mısra: 5

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Sen de iy dil seväben cân-ıla bir
Leylî-veşi
Yüri Mecnûnlayın `äleme sen
destân ol

6. sevdüm:-dü, -m

Gazel 2100

Mısra: 1

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Yine `âlemde bî-vefâ sevdüm
Cevri çok ya`nî pür-cefâ sevdüm

7. sevdüm:-dü, -m

Gazel 2100

Mısra: 2

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Yine `âlemde bî-vefâ sevdüm
Cevri çok ya`nî pür-cefâ sevdüm

8. sevdüm:-dü, -m

Gazel 2100

Mısra: 4

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Raḥm ide diyü eyledüm ümmîd
Bilmedüm eyleyüp ḥaḫâ sevdüm

9. sevdüm:-dü, -m

Gazel 2100

Mısra: 6

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Cân-ıla kim ki ide derdi kabûl
Añlamazam diye devâ sevdüm

10. sevdüm:-dü, -m

Gazel 2100

Mısra: 8

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Zülfî zencîrine virüp gönlüm
Ben baña eyledüm belâ sevdüm

11. sevdüm:-dü, -m

Gazel 2100

Mısra: 10

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Zülfî sevdâsı olmasa serde
Hiç dir mi idüm hevâ sevdüm

12. sevdüm:-dü, -m

Gazel 2100

Mısra: 12

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Olmasa cevrine Muhib rāzî
Dimez-idi anı çerâ sevdüm

13. sevdüm:-dü, -m

Gazel 2103

Mısra: 1

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Kılmaz baña nazar âh bir tünd-
ḥüyı sevdüm
Tîğ-i sitem elinde bir ceng-cüyü
sevdüm

14. sevdüm:-dü, -m

Gazel 2103

Mısra: 2

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Kılmaz baña nazar âh bir tünd-
hüyü sevdim
Tig-i sitem elinde bir ceng-cüyü
sevdim

15. **sevdim:-dü, -m**

Gazel 2103

Mısra: 4

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Mecnün'dan olsa tañ mı derdüm
benüm ziyâde
Ol leyli zülfe bakdı ben müşg-büyü
sevdim

16. **sevdim:-dü, -m**

Gazel 2103

Mısra: 6

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Sinemde serv elifdür dâğum baña
gül oldı
Gördüm o serv-i çaddi gül gibi
rüyü sevdim

17. **sevdim:-dü, -m**

Gazel 2103

Mısra: 8

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

'Aynuma zerre kühli ekmek baña
gerekmez
Gözüm açup yumınca ol hâk-i küyü
sevdim

18. **sevdim:-dü, -m**

Gazel 2103

Mısra: 10

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Dil derdine Muhibbî gördüm deva
bulunmaz
Nüş itmege anuñçün cām u sebüyü
sevdim

19. **sevdim:-dü, -m**

Gazel 2128

Mısra: 1

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

N'eyleyem âh pür-cefâ sevdim
Tâli' ümdür ki bî-vefâ sevdim

20. **sevdim:-dü, -m**

Gazel 2128

Mısra: 2

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

N'eyleyem âh pür-cefâ sevdim
Tâli' ümdür ki bî-vefâ sevdim

21. **sevdim:-dü, -m**

Gazel 2128

Mısra: 4

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

'Aşık oldum hemân kulakdan aña
Olmadan dañı aşınâ sevdim

22. **sevdim:-dü, -m**

Gazel 2128

Mısra: 6

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Var günâhum beni ger öldürmege
Evvel ol şâhı ben gedâ sevdim

23. **sevdim:-dü, -m**

Gazel 2128

Mısra: 10

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Yiridür oklara dikerse beni
Çamzesi tîr ü kaşı ya sevdim

24. **sevdim:-dü, -m**

Gazel 2128

Mısra: 8

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Baña ta'n itme zâhidâ saña ne
Anı ben sevmedüm veyâ sevdim

25. **sevdim:-dü, -m**

Gazel 2128

Mısra: 12

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Hasteyem iy Muhibbî itme 'ilâc
Çünkü ben yâr-ı bî-devâ sevdim

26. **sevmedüm:-me, -dü, -m**

Gazel 2128

Mısra: 8

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Baña ta'n itme zâhidâ saña ne
Anı ben sevmedüm veyâ sevdim

27. **sevme:-mek**

Gazel 2132

Mısra: 3

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Cürm-ise eger cân u gönülden seni
sevme

'Afv it ki kaçan ola hañâ işlemez
âdem

28. **sevme:-mek**

Gazel 2446

Mısra: 5

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Cevri çok meh-rûları sevme çü
'âdetdür baña
Ne olar terk-i cefâ eyler ne ol bed-
hüyü ben

29. **sevdiğümi:-dik, -üm, -i**

Gazel 2134

Mısra: 1

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek. || Aşık olmak,
gönül vermek.*

Bildi çün sevdiğümi ol mâhum
Yu'refu'l-mücrimîne bî-sîmâhum

30. **sevdiğü:-diğ, -i**

Gazel 2223

Mısra: 9

*Bir şey veya kimseye sevgi
duymak, gönlünde ona karşı bir
muhabbet beslemek.*

Yiter Muhibbî sevdiğü seni
bahânedür
Öldür anı eyleme gayrı bahâne
hem

31. **sevdiğüm:-dü, -cek, -üm**

Gazel 2342

Mısra: 9

Bir şey veya kimseye sevgi duymak, gönlünde ona karşı bir muhabbet beslemek.

Seni çok sevdüceğim olur-ımuş ulu günah
Sorma öldür suçumu çünkü günehkârın olam

32. **sevdüğüm:-düg, -üm**
Gazel 2368
Mısra: 7

Bir şey veya kimseye sevgi duymak, gönlünde ona karşı bir muhabbet beslemek.

Dâyimâ olsun emân içinde ol çok sevdüğüm
Gerçi kim 'ışkında ben hergiz emâni bulmadum

33. **sevdüm:-dü, -m**
Gazel 2370
Mısra: 3

Bir şey veya kimseye sevgi duymak, gönlünde ona karşı bir muhabbet beslemek, aşık olmak.

Sen lebi şîrini sevdüm hizmete bil bağlayup
Kesmege küh-ı ğamı Ferhâd eyledüm

34. **sevdüğüm:-düg, -üm**
Gazel 2381
Mısra: 3

Bir şey veya kimseye sevgi duymak, gönlünde ona karşı bir muhabbet beslemek.

Seni sevdüğüm günâh ise günâhum haddi yok
Bakmaduğın yüzüme bildüm günâhumdur benüm

35. **sevdüğüm:-düg, -üm, -i**
Gazel 2406
Mısra: 7

Aşık olmak, gönül vermek.

Seni sevdüğüm günâh ise günâhum çok benüm
Yüzüme bakmaduğın bildüm günâhumdur benüm

36. **sevdi:-di**
Gazel 2460
Mısra: 15

Aşık olmak, gönül vermek.

Niçe meh-pâreler sevdi Muhibbî
Senün tek görmedüm bir pür cefâ ben

37. **sevmez:-mez, -in**
Gazel 2461

Mısra: 1
Aşık olmak, gönül vermek.

Hîç olur mı kim diyem ben gül 'izârı sevmez
Bu kadar vardur diyem yanuñda hârı sevmezsin

38. **sevmezsin:-mez, -in**
Gazel 2461
Mısra: 2
Aşık olmak, gönül vermek.

Hîç olur mı kim diyem ben gül 'izârı sevmez
Bu kadar vardur diyem yanuñda hârı sevmezsin

39. **sevmez:-mez, -sin**
Gazel 2461
Mısra: 4
Hoşlanmak.

Hâtırum hoşdur harâbâti olaldan 'ışk-ıla
Olmışam rindane-meşreb nâm u 'ârı sevmez

40. **sevmez:-mez, -sin**
Gazel 2461
Mısra: 6
Hoşlanmak.

Şan 'atüm kesbüm benüm 'ışk-ıla cânım bâdedür
Anün-ıçun pür-hevâyam kâr u bâri sevmez

41. **sevmez:-mez, -sin**
Gazel 2461
Mısra: 8
Hoşlanmak.

Şâhbâz-ı himmetümle şaydum olsa ol hümâ
Dün himmet olmazın ğayrı şikârı sevmez

42. **sevmez:-mez, -in**
Gazel 2461
Mısra: 10
Aşık olmak, gönül vermek.

'Âşıkam dîdârüña ister Muhibbî vaşluñı
Senden artuk iy perî-rü nigârı sevmez

43. **sevdüm:-dü, -m**
Gazel 2500
Mısra: 3
Bir şey veya kimseye sevgi duymak, gönlünde ona karşı bir muhabbet beslemek.

Cânânı sevdüm cân-ıla doldu derünüm kan-ıla
Koñ âteş-i hicrân-ıla ben kâl olayın bir zamân

sevâb:

1. **sevâbından:-i, -n, -dan**

Gazel 2426

Mısra: 8

Allah tarafından

mükafatlandırılacak doğruluk ve iyilik karşılığı. Allah'ın rızasını kazanmaya mahsus iyi amel ve hayırlı işler.

Sakin bu dâr-ı dünyâya gönül verme hâzer eyle
Nazar eyle ki rüşendür hañası çok sevâbından

sevâba gir:-

1. **sevâba gir:-**

Gazel 2172

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Allah'ın mükafatlandırmayı vadettiği bir iş yapmak, bir davranışta bulunmak.

Ehl-i 'ışka 'arz eyle vir zekât-ı hüsünü
Gir sevâba döstüm saña du 'â olsun direm

2. **sevâba gir:-**

Gazel 2172

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Allah'ın mükafatlandırmayı vadettiği bir iş yapmak, bir davranışta bulunmak.

Ehl-i 'ışka 'arz eyle vir zekât-ı hüsünü
Gir sevâba döstüm saña du 'â olsun direm

3. **sevâba gir:-**

Gazel 2436

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Allah'ın mükafatlandırmayı vadettiği bir iş yapmak, bir davranışta bulunmak.

Aç yüzün gönder zekât-ı hüsünü 'âşıklara
Gir sevâba boynuña alma o miskînler hañın

sevâd:

1. **sevâdını:-i, -n, -i**

Gazel 2332

Mısra: 7
Karanlık.

Leylî zülfünün sevdiğini görüp
Mecnûnlayın
Suya saldum nâm u nengi 'ârî
berbâd eyledüm

sevdâ:

1. **sevdâsı:-sı**
Gazel 2441
Mısra: 9
Aşk, tutku, şiddetli sevgi.

Zülfî sevdâsı ile düşdün Muhibbî
vâdîye
N'olısar hâlün katı Mecnûnlayın
âvâresin

2. **sevdâsı-y-ıla:-sı, -y, -ıla**
Gazel 2424
Mısra: 5
*Heves, arzu, şiddetli eğilim,
aşk, muhabbet.*

Zülfî sevdâsı-y-ıla hâlümü gel
sorma benim
Göricek anlaysın çâk-i
gırbânımdan

3. **sevdâ:**
Gazel 2063
Mısra: 6
Güçlü sevgi, aşk.

Saňa yitmez mi kim âhuñ duhânı
pîç pîç oldu
Niçe bir başda sevdâ dil-rübânıñ
kâkülinden hem

4. **sevdâsı:-sı**
Gazel 2100
Mısra: 9
*Bir şeyi yapmak, elde etmek,
o şeye kavuşmak için dayanılmaz
bir istek duymak. || . Kuvvetli
sevgi, aşk, muhabbet.*

Zülfî sevdâsı olmasa serde
Hiç dir mi idüm hevâ sevdüm

5. **sevdâsına:-sı, -n, -a**
Gazel 2138
Mısra: 9
Aşırı istek, tutku, arzu, heves.

Zülfünün sevdâsına çünkü tolaştı
cân u dil
İy Muhibbî kurtuluş yokdur uzun
sevdâdayam

6. **sevdâdayam:-da, -(y)am**
Gazel 2138
Mısra: 10

*Kuvvetli sevgi, aşk,
muhabbet.|| Kara sevda.*

Zülfünün sevdâsına çünkü tolaştı
cân u dil
İy Muhibbî kurtuluş yokdur uzun
sevdâdayam

7. **sevdâ-y-ımsı:-y, -ımsı**
Gazel 2168

Mısra: 2
*Kuvvetli sevgi, aşk,
muhabbet,aşırı istek, tutku, arzu,
heves.*

Saňa dil virdüm bu gönlümüñ
n'olısın bilmedüm
Bir kuru sevdâ-y-ımsı lîkin hevâsın
bilmedüm

8. **sevdâsıla:-sı, --ile**
Gazel 2196
Mısra: 3
*Kuvvetli sevgi, aşk, muhabbet.
|| Aşırı istek, tutku, arzu, heves.*

'İşka düşdüm zülfünün sevdâsıla
toldı dimâğ
Dilde âteş gözde nem başda
hevâdur sevdüğüm

9. **sevdâdadur:-da, -dur**
Gazel 2208
Mısra: 9
Kuvvetli sevgi, aşk, muhabbet.

Gördüm 'âşıkları kim her biri bir
sevdâdadur
Bu Muhibbî 'ışk ara rüsvâ-yı 'âlem
bağladum

10. **sevdâ:**
Gazel 2242
Mısra: 13
Kuvvetli sevgi, aşk, muhabbet.

İtdi saçı şeydâ beni bilmem n'ider
sevdâ beni
'İşk itmeden rüsvâ beni ırgür
merâma iy şanem

11. **sevdâ:**
Gazel 2249
Mısra: 1
*Aşırı istek, tutku, arzu, heves.
|| Kuvvetli sevgi, aşk, muhabbet.*

Leylî zülfünün hevâsını kaçan
sevdâ kılam
Gönlümü Mecnûnlayın dîvâne bir
şeydâ kılam

12. **sevdâ:**
Gazel 2309
Mısra: 2
Kuvvetli sevgi, aşk, muhabbet.

Gönlüm ister sünbülün gibi perîşan
hâl oldum
Başuma sevdâ gelüp şürîde vü pâ-
mâl olam

13. **sevdâlar:-lar**
Gazel 2352
Mısra: 5
Kuvvetli sevgi, aşk, muhabbet.

Başuma gelse ser-i zülfünle
sevdâlar yine
'Âleme Mecnûnlayın kendümü
rüsvâ eylesem

14. **sevdâsı:-sı**
Gazel 2377
Mısra: 9
Aşırı istek, tutku, arzu, heves.

Zülfî sevdâsı Muhibbî yârün
Dîdiler tül-ı emel ben bilürem

15. **sevdâ:**
Gazel 2398
Mısra: 2
Kuvvetli sevgi, aşk, muhabbet.

Kara zülfünü göreliden nigârâ bî-
karâr oldum
Geleden başuma sevdâ perîşan
rûzigâr oldum

16. **sevdâlar-ıla:-lar, -ıla**
Gazel 2401
Mısra: 5
*Kuvvetli sevgi, aşk, muhabbet.
|| Aşırı istek, tutku, arzu, heves.*

Oldılar sevdâlar-ıla pür çü dimâğ
Def' -içün cüybâra 'azm idelüm

17. **sevdâ-y-ıçun:-(y)ı, -çun**
Gazel 2434
Mısra: 6
Aşırı istek, tutku, arzu, heves.

Bahr-ı 'ışka garç olup la'lîn
temennâ eyledüm
Nite kim tâcir çeker deryâ gâmin
sevdâ-y-ıçun

18. **sevdâ:**
Gazel 2463
Mısra: 9
Kara sevda, malihulya.

Başuma sevdâ-yı zülfî bir uzun
sevdâ imiş
Virmeseydüm dil Muhibbî zülf-i
'anber-sâya ben

sevdâlara sal:-

1. **sevdâlara sal:-**
Gazel 2403

Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Birini kendisine aşık etmek.

Beni sevdalara saldı yine zülfü
hevesi
İrmez el aña Muhib bād-ı hevâdur
dir-isem

sevdâya düş-:

1. **sevdâya düş-:**
Gazel 2469
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Sevmek, aşık olmak.

Bilmeden dil virmiş oldum zülfü
‘anber-sâya ben
Âh kim düşdüm bir olmaz bir uzun
sevdâya ben

sevdâ-vı hām:

1. **sevdâ-yı hām:**
Gazel 2202
Mısra: 15
Kelime Tipi: -
Yeterince olgunlaşmamış aşk.

Başumda var sevdâ-yı hām ‘ışk
içre itdüm ihtimâm
Olmadı dilber baña rām ammâ ki
kimdür dimezem

sevda-vı ‘ışk:

1. **sevda-yı ‘ışk:**
Gazel 2086
Mısra: 13
Kelime Tipi: -
Aşk sevdası.

Fâriğ-iken geldi nâgeh başuma
sevda-yı ‘ışk
Geñ cihâmı iy Muhibbî başuma tar
añladum

sevdâ-vı zülf:

1. **sevdâ-yı zülf:--e**
Gazel 2021
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Zülfün aşkı. || Divan şiirinde
sevgilinin saçına aşık olunur, saç
tuzak olur aşık ona kapılır.*

Virme dil sevdâ-yı zülfe bu
hevâdan vâz gel
İy gönül ‘âlemde gel bu mâcerâdan
vâz gel

2. **sevdâ-yı zülf:**
Gazel 2072
Mısra: 3

Kelime Tipi: -
*Zülfün sevdası. || Sevgilinin
saçlarına duyulan aşk.*

Başuma sevdâ-yı zülfünün hevâsı
tolalı
Düşüben vâdilere rüsvâ-yı hāmün
olmuşam

3. **sevdâ-yı zülf:**
Gazel 2157
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Sevgilinin saçının sevdası.

Düşdi Muhibbî başuma sevdâ-yı
zülfü âh
Anda diler ki bu dil-i dīvâne bend
olam

4. **sevdâ-yı zülf:**
Gazel 2218
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Sevgilinin saçının sevdası.

Şalâh-ı ‘aql-ıla hüşı yönin
dīvânedan sormañ
Başum sevdâ-yı zülfiyle ser-i
dīvâneğî dârem

5. **sevda-yı zülf:**
Gazel 2375
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Zülfünün hevesi.

Ölicev sevdâ-yı zülfünle melekler
çerşmine
Tütüyâ didükleri hâk-i gubârumdur
benüm

6. **sevdâ-yı zülf:**
Gazel 2463
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Saçlarının aşkı.

Başuma sevdâ-yı zülfü bir uzun
sevdâ imiş
Virmeseydüm dil Muhibbî zülf-i
‘anber-sâya ben

sevdâ-vı zülfe:

1. **sevdâ-yı zülfe:--e, -**
Gazel 2021
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Zülfün, sevgilinin saçının
sevdası.*

Virme dil sevdâ-yı zülfe bu
hevâdan vâz gel
İy gönül ‘âlemde gel bu mâcerâdan
vâz gel

sevdüğü:

1. **sevdüğü:**
Gazel 2066
Mısra: 9
Sevdiği kişi.

Sevdüğü seni bildi Muhibbî günâh
imiş
Afv it suçını senden umar lutf-ıla
kerem

2. **sevdüğü:**
Gazel 2214
Mısra: 10
*Sevdiği, sevilen kişi, maşuk,
sevgili.*

Öldürmege itme bahâne
Muhibbî’ye
Öldür hemân sevdüğü yiter bahâne
hem

sevdüğüm:

1. **sevdüğüm:**
Gazel 2196
Mısra: 1
Sevgilim, sevdiceğim.

Gitdi elden cân u dil bir bî-vefâdur
sevdüğüm
Cevri bî-had mihrî yok bir pür-
cefâdur sevdüğüm

2. **sevdüğüm:**
Gazel 2196
Mısra: 2
Sevgilim, sevdiceğim.

Gitdi elden cân u dil bir bî-vefâdur
sevdüğüm
Cevri bî-had mihrî yok bir pür-
cefâdur sevdüğüm

3. **sevdüğüm:**
Gazel 2196
Mısra: 4
Sevgilim, sevdiceğim.

‘İşka düşdüm zülfünün sevdâsıla
toldı dimâğ
Dilde âteş gözde nem başda
hevâdur sevdüğüm

4. **sevdüğüm:**
Gazel 2196
Mısra: 6
Sevgilim, sevdiceğim.

Dideler kan aklamaktan kana
dönse gam degül
Gözümde hâk-i derün çün tütüyâdur
sevdüğüm

5. sevdüğüm:

Gazel 2196

Mısra: 8

Sevgilim, sevdiceğim.

Ne için bigâne-veş şimdi bakarsın
gönlüme

‘İşkuñ ile çün ezelden aşınadır
sevdüğüm

6. sevdüğüm:

Gazel 2196

Mısra: 12

Sevgilim, sevdiceğim.

Serv kâmet ruhları gül zülf sünbül
gonca leb
Çeşmi fitne gamze âfet kaşı yadur
sevdüğüm

7. sevdüğüm:

Gazel 2196

Mısra: 14

Sevgilim, sevdiceğim.

Baňa besdür ger müyesser ola
olam jende-püş
Sanmañuz māl u menāl yāhū
kabādur sevdüğüm

8. sevdüğüm:

Gazel 2196

Mısra: 16

Sevgilim, sevdiceğim.

İnlerem bülbül gibi gāhī hicāz u
gāh ‘ırāk
LİK şavtlarda Muhibbī bil nevādur
sevdüğüm

9. sevdüğüm:

Gazel 2196

Mısra: 10

Sevgilim, sevdiceğim.

Zāhidā ta‘n ile dime hūba virdüm
ben gönül
Sende yok nūr-ı başar şun‘-ı
Hudā‘dur sevdüğüm

sevf-i cefā:

1. seyf-i cefā:

Gazel 2084

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Cefa kılıcı.

Tenümi seyf-i cefā-y-ıla şerha
şerha kılup
Dilümi tiğ-ı gam-ıla hezār pare
kılam

sevhün:

1. seyhün:

Gazel 2221

Mısra: 10

Seyhun nehri.

İki çeşmüm de Muhibbī gıceler tā
şubha dek
Birisı Seyhün olupdur biri Ceyhün
aglaram

sey-i esk:

1. sey-i esk:

Gazel 2256

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gözyaşı seli.

Sey-i eşküm aşdı başumdan beni
ğark eyledi
Şiddetine döymeyüp buldı hālel āb
u gılüm

sevir:

1. seyrini: --i, --n, --i

Gazel 2025

Mısra: 5

Bakma, izleme, temâşâ. ||

*Seyir edilen yer, manzara izlenen
yer, mekan..*

Servi gibi serverā itseñ gülistān
seyrini
Çoncalar dem-beste güller ser-ter-
ser olur hācil

seyl:

1. seyl:

Gazel 2337

Mısra: 6

Sel.

Ğark eyler-ise ‘ālemi bu göz yaşı
ne tañ
Bārān-ı eşk yagalıdan aña seyl
didüm

2. seyl:

Gazel 2426

Mısra: 4

Sel.

Gel iy serv-i hürāmānum beni
koyup revān olma
Hāzer kıl seyl olur bir gün ğarībūñ
çeşmi ābından

seylāb:

1. seylābdan: -dan

Gazel 2411

Mısra: 4

Sel.

Eşk-i çeşmümden yıkılsa şehri ten
olmaz ‘aceb
Hāne mi vardur hārāb olmaya bu
seylābdan

seylāb-ı esk:

1. seylāb-ı esk:

Gazel 2224

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Gözyaşı seli.

Korkaram küyüña bir gün irgüre
yaşum żarar
Cüş idüp artmakdadur seylāb-ı
eşküm dem-be-dem

seylāb-ı sirişk:

1. seylāb-ı sirişk:

Gazel 2491

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gözyaşı seli.

Yaralar açsa ne tañ sīneme seylāb-ı
sirişk
Olsa bārān nite kim çāk ide kühsār
etegin

seylāb-ı vaş:

1. seylāb-ı vaş:

Gazel 2214

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gözyaşı seli.

Seylāb-ı yaşum irişdi nigārā hāzer
eyle
Nāgāh żarar eyleye ol āsitāna hem

seyl-i esk:

1. seyl-i esk:

Gazel 2148

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gözyaşı seli.

Toprak oldum rāh-ı küyında sakın
iy seyl-i eşk
İledüp bir yaña maħrūm eyleme
gerdüm benüm

2. seyl-i esk:

Gazel 2206

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gözyaşı seli.

Seyl-i eşkümdür hālel viren bu dil
bünyādına
Ğarka virtür başdan aşdukça dem-
ā-dem dem-be-dem

3. **seyl-i eşk:**
Gazel 2370
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gözyaşı seli.

Seyl-i eşkümden zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miñnetle der ü dīvārın ābād
eyledüm

4. **seyl-i eşk:**
Gazel 2381
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı seli.

Şāh-ı 'ışk oldum yine āhum livāsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

5. **seyl-i eşk:**
Gazel 2381
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı seli.

Şāh-ı 'ışk oldum yine āhum livāsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

6. **seyl-i eşk:**
Gazel 2381
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı seli.

Şāh-ı 'ışk oldum yine āhum livāsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

7. **seyl-i eşk:**
Gazel 2381
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı seli.

Şāh-ı 'ışk oldum yine āhum livāsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

8. **seyl-i eşk:**
Gazel 2381
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı seli.

Şāh-ı 'ışk oldum yine āhum livāsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

9. **seyl-i eşk:**
Gazel 2381
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı seli.

Şāh-ı 'ışk oldum yine āhum livāsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

10. **seyl-i eşk:**
Gazel 2381
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı seli.

Şāh-ı 'ışk oldum yine āhum livāsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

11. **seyl-i eşk:**
Gazel 2381
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı seli.

Şāh-ı 'ışk oldum yine āhum livāsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

12. **seyl-i eşk:**
Gazel 2381
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı seli.

Şāh-ı 'ışk oldum yine āhum livāsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

13. **seyl-i eşk:**
Gazel 2381
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı seli.

Şāh-ı 'ışk oldum yine āhum livāsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

14. **seyl-i eşk:**
Gazel 2381
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı seli.

Şāh-ı 'ışk oldum yine āhum livāsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

15. **seyl-i eşk:**
Gazel 2381
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı seli.

Şāh-ı 'ışk oldum yine āhum livāsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

16. **seyl-i eşk:**
Gazel 2381
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı seli.

Şāh-ı 'ışk oldum yine āhum livāsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

17. **seyl-i eşk:**
Gazel 2381
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı seli.

Şāh-ı 'ışk oldum yine āhum livāsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

18. **seyl-i eşk:**
Gazel 2381
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gözyaşı seli.

Şāh-ı 'ışk oldum yine āhum livāsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

19. **seyl-i eşk:**
Gazel 2488
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Gözyaşı seli.

Seyl-i eşküm birle māl-ā-māl
olaldan gözlerüm
Kanda gitmişdür Muñibbī bilsem
ol uyhu diyen

20. **seyl-i eşk:--üm, --den**
Gazel 2028
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Gözyaşı seli.

Kāfirī bünyāddur dilde esāsı
'ışkumuñ
Anuñ-ıçun seyl-i eşkümden āña
gelmez hālel

sevl-i sirisk:

1. seyl-i sirışk:

Gazel 2285

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gözyaşı seli.

Seyl-i sirışküm içre 'aks-i hâlün
Hindü-beçedür san ğark-ı zemzem

sevr:

1. seyr:

Gazel 2044

Mısra: 8

Bir şeyi zevk alarak gözle

tAkıp etme, bakma, izleme, temaşa.

Gülşen itdüm bagrumuñ kanıyla
cânâ sînemi
Döstum rence kadem kıl seyr için
seyrâna gel

sevr evle-:

1. seyr eyle-:

Gazel 2181

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Seyretmek, karşıdan bakmak.

İy gözüm yaşlar döküp merdümlük
it cular akıt
Kanda kim seyr eyler ol serv-i
hırâmânüm benüm

2. seyr eyle-:

Gazel 2390

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bakmak, temaşa etmek.

Giceler zülfi hayâli ile ger seyr
eylesem
Düd-ı âhum başum üzre şeb-
külâhumdur benüm

sevr id-:

1. seyr id-:

Gazel 2167

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gezmek, dolaşmak.

Nigârı seyr ider gördüm başında
turna telleri
Anı şâyd itmege elden gönül
şahbâzımı saldum

2. seyr id-:

Gazel 2363

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gezmek, gezinmek, izlemek.

Nigârı seyr ider gördüm yine
gülzâr-ı hüsn içre
Olup bülbül gibi güyâ Muhibbî âh
u zâr itdüm

3. seyr id-:

Gazel 2444

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gezip dolaşmak, gezmek.

İyde irdi her kişi şādân u hândân
seyr ider
Ben seni gördüm benüm 'iydüm
mükerrerdür bugün

4. seyr id-:

Gazel 2446

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gezip dolaşmak, gezmek.

Seyr iderken gün gibi gördüm çün
ol meh-rüyı ben
Dağı ol demden berü itdüm haram
uyhuuyı ben

5. seyr id-:

Gazel 2452

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Gezip dolaşma, gezmek,
gezinme, teferrüh, tenezzüh.*

Sen gül-i ra'nâyı gördüm seyr
iderken gülşeni
Âh idüp didüm budur dil bülbülünü
zâr iden

sevrân:

1. sevrân:

Gazel 2027

Mısra: 4

*Gezip dolaşma, gezmek,
gezinti.*

Sîne şahrâsımı eşküm lâlezâr itdi
yine
Döstum bir görmege degmez mi
seyrân eylegil

2. sevrâna:--a, -

Gazel 2044

Mısra: 8

*Gezip dolaşma, gezmek,
gezinti.*

Gülşen itdüm bagrumuñ kanıyla
cânâ sînemi
Döstum rence kadem kıl seyr için
seyrâna gel

3. sevrânını:-i, -n, -i

Gazel 2242

Mısra: 9

Bakıp seyretme, temaşa.

İtdün gülün sevrânını pür eyledün
dâmânunuñ

Bu şevkdendir itdüğü gül çäk-i
câme iy şanem

4. sevrân:

Gazel 2272

Mısra: 12

Bakıp seyretme, temaşa.

Sensüzün gülzâra varsam gül
dikendür çeşmüme
Anuñ için bağa varup istemez
seyrân gözüm

5. sevrâna:-a

Gazel 2324

Mısra: 10

*Gezip dolaşma, gezmek,
gezinti.*

Serv-ğaddüñsüz Muhibbî 'äleme
kılmaz nazar
Bu gönül meyl eylemez sevrâna
bilmen n'eyleyem

sevrân evle-:

1. sevrân eyle-:

Gazel 2122

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Seyretmek, temaşa etmek.

Dâğlardan sînem üzre dideler
peydâ idüp
Gice gündüz gülşen-i hüsnünü
seyrân eylesem

2. sevrân eyle-:

Gazel 2343

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Gezinti yapmak, gezmek,
dolaşmak.*

Bâğ-ı hüsnün döstum el virse
seyrân eylesem
Karşuñ cân bülbülün sermest ü
hayrân eylesem

sevre çık-:

1. seyre çık-:

Gazel 2078

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Gezintiye çıkmak, alay,
merasim vb. görülecek şeyleri
görmeye gitmek.*

Seyre çıksa nâz-ıla serv-i
hürâmânüm benüm
Cûlar olur her yana bu çeşm-i
giryânüm benüm

2. seyre çık-:

Gazel 2475

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Gezintiye çıkmak, alay,
merasim vb. görülecek şeyleri
görmeye gitmek.*

Seyre çıksa her taraftan cem' olur
'aşıklar
Sen de iy dil eksük olmagıl
mecâlün var-iken

sevr-i gül ü gülşen kıl-:

1. seyr-i gül ü gülşen kıl-:

Gazel 2085

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Gül bahçesindeki gülleri
seyretmek.*

Her kaçan yâd-ı ruhuñla küyuñı
mesken kılam
Hâşâ li' llâh kim varup seyr-i gül ü
gülşen kılam

sevr-i gülzâr:

1. seyr-i gülzâr:

Gazel 2475

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gülbahçesi gezintisi.

Seyr-i gülzâr itmeyem gül-ruh
cemâlün var-ken
Serve kılmayam nazar nâzük
nihâlün var-iken

sevr-i serv id-:

1. seyr-i serv id-:

Gazel 2394

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Servileri seyretmek.

Bâğ ara kıddüñi görmem bârî
varup yâduña
Gâh seyr-i serv idüp gâhî şanavber
eyleyem

2. seyr-i serv id-:

Gazel 2394

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Servileri seyretmek.

Bâğ ara kıddüñi görmem bârî
varup yâduña

Gâh seyr-i serv idüp gâhî şanavber
eyleyem

3. seyr-i serv id-:

Gazel 2394

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Servileri seyretmek.

Bâğ ara kıddüñi görmem bârî
varup yâduña
Gâh seyr-i serv idüp gâhî şanavber
eyleyem

4. seyr-i serv id-:

Gazel 2394

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Servileri seyretmek.

Bâğ ara kıddüñi görmem bârî
varup yâduña
Gâh seyr-i serv idüp gâhî şanavber
eyleyem

5. seyr-i serv id-:

Gazel 2394

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Servileri seyretmek.

Bâğ ara kıddüñi görmem bârî
varup yâduña
Gâh seyr-i serv idüp gâhî şanavber
eyleyem

6. seyr-i serv id-:

Gazel 2394

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Servileri seyretmek.

Bâğ ara kıddüñi görmem bârî
varup yâduña
Gâh seyr-i serv idüp gâhî şanavber
eyleyem

sevr-i tenhâ evle-:

1. seyr-i tenhâ evle-:

Gazel 2406

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Tek başına yürümek.

Seyr-i tenhâ eyleyen gün yüzlü
mâhumdur benüm
Göklere peyveste olan âh u
vâhumdur benüm

sevvâd:

1. şeyyâd:

Gazel 2102

Mısra: 9

Avcı.

Ola mı şeyyâd çeşminden gönül
murgı halâş
Dâm-ı zülfinde Muhibbî niyyet-i
hâl eyledüm

sezâ:

1. sezâ:

Gazel 2397

Mısra: 4

*Yaraşır, uygun, layık,
sezavar.*

Kullaruñı bî-had öldürdün cefâ vü
zulm- ıla
'Adl ü dâd itmek sezâ degül midür
sultâna hem

sı-:

1. sıduñ:-du, -ñ

Gazel 2287

Mısra: 5

Kırmak.

Didüm neyçün sıduñ dil şşesin âh
Didi gam yime kim ben şşe-
bâzam

2. sıyar:-(y)ar

Gazel 2319

Mısra: 5

Kırmak.

Hüblar 'ahd gibi sıyar bu gönül
peymânesin
Şimdiden girü dañı ben hüblara
inanmayam

3. sırsam:-r, -sa, -m

Gazel 2479

Mısra: 3

Kırmak.

Ruğlaruñ şevkine sırsam n'ola ben
peymâneyi
Devr-i gülde tevbe sınır nite kim
peymânedan

sicil:

1. sicillini:-li, -n, -i

Gazel 2297

Mısra: 15

Kayıt, amel defteri.

Yazdılar 'ışkuñ sicilini ezel
Ferhâd u Kays
Baña çün irişdi nevbet ben imzâ
eyledüm

sıdk:

1. sıdk-ıla:-ıla

Gazel 2118

Mısra: 6

İçten, yürekte bağlanma,
bağlılık, sadakat.

Güceler vird ü du 'â-yı kudsîyânı
işidüp
Şubha dek el kaldurup sıdık-ıla
âmin eyledüm

sidre:

1. **sidreden:-den**

Gazel 2273

Mısra: 1

*Arabistan kirazı.Hadislere
göre altıncı kat göktedir,gökyüzüne
yükselenler ancak buraya kadar
yükselirlermiş ayrıca Hz.
Muhammed'in Miraç gecesinde
Cebrail'i gördüğü makam olarak
bilinir.*

Sidreden yüce görünür baña kaşruñ
güzelüm
Meger âhum eli ile aña irişe elüm

2. **sidre:**

Gazel 2491

Mısra: 5

*Sevgilinin erişilmesi güç çok
uzun boyu.*

Sidre tāvusu gibi nâz-ıla refâra
gelür
Her kaçan nâz-ıla ala ele dildâr
etegin

sıfâhân:

1. **sıfâhân' a:-a**

Gazel 2106

Mısra: 6

*İsfahan, İran'da İsfahan
eyaletinin yönetim merkezi olan
şehir aynı zamanda ülkenin üçüncü
büyük şehridir, sürmesi ile meşhur.*

Gözüme kühl ideyim baña yiter
hâk-i deri
Tütiyâ ecli için sanma Şıfâhân'a
varam

sifâl:

1. **sifâl:**

Gazel 2199

Mısra: 10

*Çanak çömlek, testi vb. toprak
kap.*

Âsitânünda Muhibbî cân-ıla serden
geçüp
Başumı kâse sıfâl âhir seg-i kü
eyledüm

2. **sifâl:**

Gazel 2388

Mısra: 9

*Çanak çömlek, testi vb. toprak
kap.*

Çünkü Muhibbî 'âşıka besdür sinuk
sifâl
Hâcet degül aña şarâb olıcak cām-ı
Cem

sifâl-i köhne:

1. **sifâl-i köhne:**

Gazel 2399

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Eskimiş çömlek.

Sifâl-i köhne tutsa bir kişi
meyhâne küncinde
Ferîdün bilse özini 'aceb mi
cāmını Cem hem

sig:-

1. **sıgmaya:-ma, -(y)a**

Gazel 2078

Mısra: 4

*Bir husus bir şeyin sınırları
içine girebilmek.*

Okumañ Ferhâd u Mecnûn kışşasın
bir şemmedür
Sıgmaya defterlere hâl-i perîşânum
benüm

2. **sıgmaz-iken:-maz, -i, -ken**

Gazel 2127

Mısra: 7

*Bir husus bir şeyin sınırları
içine girebilmek.*

Bu dehre sıgmaz-iken dil ki nâgâh
'ışka duş oldı
Mağabbet hâksârında düşüp yavlak
hâkîr oldum

sıgın:-

1. **sıgındum:-du, -m**

Gazel 2210

Mısra: 8

*Birinin veya bir makamın
himayesine, kolu kanadı altına
girmek.*

Mülevveş itmedüm dehrûñ basup
pâ kâzûrâtına
Sıgındum hamd-i bî-pâyân
Hudâ'ya pâk dāmānam

sih:

1. **sih:**

Gazel 2302

Mısra: 8

Demir şiş, kebab şişi.

Yanalıdan berü 'ışk âteşine
Döner sıh üzre inler bir kebâbam

sıhhat:

1. **sıhhat:**

Gazel 2320

Mısra: 10

Sağlam, sağlıklı.

Urmayaldan sîne-i mecrûhuma
gamz okların
Kalmadı bu tende sıhhat gitdi
cümle râhatüm

2. **sıhhat:-e**

Gazel 2380

Mısra: 10

Sağlık, esenlik, afiyet.

Kıl Muğammed hürmetine yâ
İlähe'l-âlemîn
Bu Muhibbî'ye 'ınâyet sıhhat
bassun kadem

3. **sıhhatin:-i, -n**

Gazel 2448

Mısra: 8

Sağlık, esenlik, afiyet.

Leblerinden istesem dermân beni
'ayb eylemeñ
Bu cihânda hasta mı var istemeye
sıhhatin

sıhhat bul:-

1. **sıhhat bul:-**

Gazel 2244

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Sağlıklı olmak, afiyette olmak.

Dil hasta yatur ger irişeydi
cevâbuña
Sıhhat bulup cümle gider-idi
sekâmetüm

sihr:

1. **sihr-ile:-ile**

Gazel 2088

Mısra: 10

*Büyü efsun. || Karşı konulmaz
çekicilik, güçlü etki, kuvvetli
cazibe.*

Râm olur sanma Muhibbî fâriğ ol
efsâneden
Şayd olınmaz ol perî biñ sihr-ile
efsün idem

2. **sihriyle:-i, -(y)le**

Gazel 2143

Mısra: 3

Büyü efsun. || Karşı konulmaz

çekicilik, güçlü etki, kuvvetli cazibe.

O sâhîr çeşmi sihriyle dili dîvâne itmişdür
Dükendi şabr-ıla 'aqlum dağı yanumda yok varum

3. sihr:

Gazel 2209

Mısra: 8

Büyü, efsun. || Bir şeyin insan üzerinde bıraktığı, onu şiddetle hükümü altına alacak kadar kuvvetli etki, sihir.

İtdüm niyâz u zârî tâ râm idem nigârî
İtmedi âh te'şîr bu sihr ü bu füsünüm

4. sihriyle:-i, -(y)le

Gazel 2411

Mısra: 2

Büyü, efsun.

Cân u dil yansa ne tañ ol tîğ-î âteş-tâbdan
Gösterür cādü gözi sihriyle âteş âbdan

sikender:

1. sikender'e:-e

Gazel 2109

Mısra: 10

Büyük İskender, adı Doğu efsanelerinde yaşayan, o zamanki dünyanın yarısını 13 yılda fethetmiş, Pers İmparatorluğu'nun güçlü ordularını yenmiş, M.Ö. 336-323 yılları arasında Makedonya kralı ve tarihteki en büyük komutanlardan biri.

Dil virmegil Muhibbî cihâna vefâsi yok
N'oldı Sikender'e nazar it kanda gitdi Cem

2. sikender:

Gazel 2139

Mısra: 7

İskender-i Zülkarneyn, Karanlık Ülkesi'nde bulunan hayat suyunu içitip aramaya karar verir. Hızır diye anılan halazadesi Elyesa'nın refakatinde ordusu ile yola çıkar. Yolda fırtına yüzünden ordudan ayrı düşerler. Karanlık ülkesine gelince Zülkarneyn sağa, Hızır sola giderek yollarını tayine çalışırlar. Günlerce yol aldıktan sonra, Hızır ilahi bir ses duyar ve bir nur görür. Orada ab-ı hayatı bulur. Bu sudan içer ve yıkanır.

Böylece hem sonsuz bir hayata kavuşur ve hem de fevkalade güçler kazanır. Sonra Zülkarneyn'le karşılaşır. O da, ab-ı hayatı ararsa da bulamaz ve bir müddet sonra vefat eder.

Vādî-i ğamda Sikender gibi bu dil teşnedür
Hızır olup irgür lebün iy âb-ı hayvânüm benüm

sil:-

1. silmek:-mek

Gazel 2108

Mısra: 3

Bir şeyin ıslaklığını gidererek kuru duruma getirmek.

Gözüm yaşını bir dem silmek ile Olupdur ğarq-ı hün bu âsifnüm

2. silüp:-üp

Gazel 2235

Mısra: 2

Ortadan kaldırmak, yok etmek veya gidermek.

Vaqt degül mi ki dilâ menzil-i inşâfa gelem
Ğam ğubârını silüp bâde ile şafâ gelem

sil:

1. sil:

Gazel 2022

Mısra: 6

Bir şeyin ıslaklığını gidererek kuru duruma getirmek.

Cevrûn-ile gel beni öldürme hâdden geçti âh
İsteyeyin luţfuñ-ıla rahm idüp yaşumı sil

silsile:

1. silsilemüz:-müz

Gazel 2348

Mısra: 6

Soy, sop, hanedan, ocak.

Tekye-i 'ışkuñ çerâğını uyarsam ne 'aceb
Çünkü Mecnûn'a çıkar silsilemüz ferzendem

sîm:

1. sîm:

Gazel 2234

Mısra: 6

Gümüş.

Niçe bir pinhân idüp 'ışkumî zâhir itmege
Göz yaşın sîm eyleyüp bu çehremi de zer kılam

2. sîm:

Gazel 2396

Mısra: 7

Gümüş.

Ne mâl u sîm ü zer ne tâc-ı devlet
Kul oldum 'ışka vardur çün mezâğum

3. sîm-ile:-ile

Gazel 2148

Mısra: 8

Gümüş. Klasik edebiyatta sevgilinin vücudu renk ve parlaklık dolayısıyla gümüşe teşbih edilir.

Rızk için maksûm olan elbette saña irişür
Bes dimek lâzım midür yok sîm-ile zerdüm benüm

4. sîm-ile:-ile

Gazel 2312

Mısra: 6

Gümüş. Klasik edebiyatta sevgilinin vücudu renk ve parlaklık dolayısıyla gümüşe teşbih edilir.

Hayâlün gelse iy dilber bu çeşm-i çeşmesârına
İdeler dîdeler işâr yoluña sîm-ile zer hem

5. sîm:

Gazel 2201

Mısra: 13

Gümüş II Sevgilinin bedeninin beyazlığı.

İy Muhibbî şayd idem dildârî sîm ü zer ile
Yaşumı sîm anuñ için yüzi saru eyledüm

6. sîm:

Gazel 2003

Mısra: 7

Gümüş || gümüşten yapmışmış, sırmadan.

Yüzümü zer itdi 'ışkuñ gözlerüm yaşını sîm
Pâdişâhum devletüñde mâl u câh eksük degül

7. sîm:

Gazel 2187

Mısra: 7

Gümüş. Divan şiirinde daha çok rengi ile ele alınır. Öncelikle ayı, hilali ve ay ışıklarını temsil

eder. Sevgilinin bedeni, çenesi,
kolu, eli, burnu, yüzü, de sime
benzetilir.

Derd-i 'ışkuñ yaş u sım ü yüzümü
zer eyledi
Ben de iksir ü vücudum hâkini zer
eyleyem

8. sım:

Gazel 2201

Mısra: 14

*Gümüş II Sevgilinin
bedeninin beyazlığı.*

İy Muhibbî şayd idem dildârı sım ü
zer ile
Yaşamı sım anuñ için yüzü saru
eyledüm

9. sım:

Gazel 2226

Mısra: 4

Gümüş. || Aşığın gözyaşı.

Günâhum añalı derdâ dirgâ
Yüzüm zer oldı gözüm yaşı da sım

10. sım:

Gazel 2246

Mısra: 4

Gümüş, aşığın göz yaşları.

Hâk-i pâyüña nişâr itmege iy serv-i
hırâm
Toptolu didelerüm kâseleri dürr-ile
sım

11. sım:

Gazel 2367

Mısra: 4

*Gümüş, sevgilinin gözyaşı
gümüşe benzetilir.*

Cülüs itmege şâh-ı gam gönül
tahtına geldükçe
Ayagına nişâr için gözümden sım
ü zer çekdüm

sım-âb:

1. sım-âb-veş:--veş

Gazel 2259

Mısra: 1

Gümüş suyu, civa.

Bu dil sım-âb-veş ditrer kaçan bir
sım-ten görsem
Baña ölmek muqarrerdür eger çäk
pirehen görsem

sımın-beden:

1. sımın-beden:

Gazel 2126

Mısra: 5

Çok beyaz vücudu.

Çâr ebrû tîri sımın-beden mañbûb
iken
Gelmedi pehlûma derdâ çıkdı
yanumdan benim

sım-ten:

1. sım-ten:

Gazel 2259

Mısra: 1

Gümüş tenli.

Bu dil sım-âb-veş ditrer kaçan bir
sım-ten görsem
Baña ölmek muqarrerdür eger çäk
pirehen görsem

2. sım-ten:

Gazel 2259

Mısra: 3

Gümüş tenli.

Var-iken qadd-ile zülf ü ruñı ol
sım-ten yârûñ
Bu gönülüm istemez sünbül gül ü
serv ü semen görsem

3. sım-ten:

Gazel 2427

Mısra: 1

Gümüş tenli.

Qaddüne beñzer sentün iy sım-ten
Gülşen içre görmedüm bir nâr-ven

sımurğ:

1. sımurğ-ıla:

Gazel 2174

Mısra: 7

*Anka. Kaf dağında yaşadığı
varsayılan , tüyleri renkli, yüzü
insana benzer. Asla yere konmayıp
daima yükseklerde uçan ve
kendisine her kuştan bir alamet
bulunduran , adı var kendi yok bir
kuştur.*

Doğmadan Sımurğ-ıla evc-i semâ
içre hümâ
Bâz-ı himmetle mañabbet murğını
ben avladum

2. sımurğ:

Gazel 2290

Mısra: 4

*Anka. Kaf dağında yaşadığı
varsayılan , tüyleri renkli, yüzü
insana benzer. Asla yere konmayıp
daima yükseklerde uçan ve
kendisine her kuştan bir alamet
bulunduran , adı var kendi yok bir
kuştur.*

Bu dünya cıfedür gördüm meges-
veş kâni' olmadum
Varup Sımurğ olup Kaf'a kânâ'at
ihtiyâr itdüm

sımurğ-ı 'ışkuñ:

1. sımurğ-ı 'ışkuñ:--uñ

Gazel 2024

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Aşkın Sımurğ'u.

Çün ezel Sımurğ-ı 'ışkuñ
âşiyânıdur gönül

sin:

1. sinünde:--üñ, -de

Gazel 2244

Mısra: 11

Mezar, kabir.

Sinünde senün münisün ancak
kefen olur
Her gâh diyesin hâsret-ile kanı
dâretüm

sin-:

1. sinuk:--uk

Gazel 2388

Mısra: 9

Kırılmak, parçalanmak.

Çünkü Muhibbî 'âşık besdür sinuk
sifâl
Hâcet degül aña şarâb olıcak câm-ı
Cem

2. sindı:--dı

Gazel 2396

Mısra: 10

Kırılmak, parçalanmak.

Bugün 'âm itdi dilber ni' metin
Muhibbî Kâys-veş sindı çanagum

3. sinur:--ur

Gazel 2479

Mısra: 4

Kırılmak, parçalanmak.

Ruñlarıñ şevkine sırsam n'ola ben
peymâneyi
Devr-i gülde tevbe sinur nite kim
peymânen

sincâb:

1. sincâbdan:--dan

Gazel 2421

Mısra: 6

*Ağaçta yaşayan, meyveyle
beslenen, uzun kıvruklu, iri tüylü,
derisinden kürk yapılan bir tür*

hayvan II Dünya nimetlerini
simgeler.

Sinem üzre penbe-i dāğum yiter
pīrāhenüm
Fāriğam t̄ac u kabā vü k̄ākum u
sincābdan

sīne:

1. **sīne:**

Gazel 2001

Mısra: 10

Göğüs, bağır, sadr; gönül,
kalp, yürek.

La 'l-i ruhsāruñ hayāl itse Muhibbī
derdmend
Göz yaşından sīne vü dāmāni olur
cümle al

2. **sīne:**

Gazel 2004

Mısra: 4

Göğüs, bağır; gönül, yürek ||
derun, iç.

Āteş-i hicrāna cānā dem mi vardur
yanmayam
Sine sūzān u ciğer biryān u
giryāndur gönül

3. **sīnede:--de, -**

Gazel 2017

Mısra: 5

Göğüs, bağır. || Gönül, yürek.

Sırr-ı 'ışkı saklar-ıdum sīnede
cānum gibi
N' eyleyem bu āh u zār- ıla 'ayān
eyler gönül

4. **sīneñi:--ñi, -**

Gazel 2019

Mısra: 7

Göğüs, bağır, sadr. || Gönül,
kalp, yürek. || İç, derinlik.

Tir-i müjmele sīneñi deldüm didi
didüm
Ger turmaz-ısa anda gönülden
geçer degül

5. **sīnede:--de**

Gazel 2024

Mısra: 8

Göğüs, bağır, sadr. || Gönül,
kalp, yürek. || İç, derinlik.

Var-ısa ger dostlar esrār kāmıdur
gönül
Hün-ı dilden sīnede güller bitürür
tāze ter

6. **sīne:**

Gazel 2024

Mısra: 11

Göğüs, bağır, sadr. || Gönül,
kalp, yürek. || İç, derinlik.

Sīne meydanında dikilmiş
nişānıdur gönül
Ger maḥabbet Kaf'ını gezse
Muhibbī tañ degül

7. **sīne:**

Gazel 2027

Mısra: 3

Göğüs, sadr. || Gönül, kalp. ||
İç, derinlik.

Sīne şahrāsını eşküm lālezār itdi
yine
Döstüm bir görmege degmez mi
seyrān eylegil

8. **sīneme:--m, --e, -**

Gazel 2036

Mısra: 5

Göğüs, bağır, kalp, bağır.
Divan şiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak
düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan
burada hissedilir. Dağlama
yağları, diken ve taş yaraları
orada açılır. Sine kanlı ve yaralı
olur. Aşık sinesinde sevgilinin
okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıқта
ki sine bazen bir mum, bazen
tennur, bazen de micmer
olabilir. Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen de davul olur
aşığın dövünmesini, saray olur,
sevgilinin hayal yurdunu, mushaf
olur, içinde ayetler yazıldığını
anlatır.

'İşk-ıla bu sīneme şol deñlü
yakdum dāğlar
Dāğ-ıla kaplına döndüm cismüm
oldı pul pul

9. **sīnem:--m, -**

Gazel 2000

Mısra: 7

Göğüs, bağır, kalp, bağır. ||
Divan şiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak
düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan
burada hissedilir. Dağlama
yağları, diken ve taş yaraları
orada açılır. Sine kanlı ve yaralı
olur. Aşık sinesinde sevgilinin
okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıқта
ki sine bazen bir mum, bazen
tennur, bazen de micmer
olabilir. Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen de davul olur
aşığın dövünmesini, saray olur,
sevgilinin hayal yurdunu, mushaf

olur, içinde ayetler yazıldığını
anlatır.

Sinem içre saklaram 'ışkuñı ben
cānum gibi
Uşbu cānum āteş-i hicrān-ıla
olursa kül

10. **sīneden:--den, -**

Gazel 2001

Mısra: 2

Göğüs, koyun, kalp, bağır. ||

Divan şiirinde duyguların
algılandığı yer olarak
düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan vs.
burada hissedilir. Sevgilinin göz ve
gamze okları orayı yaralar.
Dağlama yaraları, diken ve taş
yaraları orada açılır. Aşık
sinesinde sevgilinin okunu, aşkını,
saçını saklar. Aşıktaki sīne bazen
bir mum, bazen ocak, bazen
micmer olur. Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen saray olur, bazen
sevgilinin hayal yurdunu, bazen de
mushaf olur içinde ayetler
yazıldığını anlatır.

Gözlerümden ger nihān olduñsa iy
zībā-cemāl
Sīneden nakşuñı hayālî gitmek
olmuşdur muḥāl

11. **sīne:**

Gazel 2004

Mısra: 4

Göğüs, bağır, kalp, bağır. ||

Divan şiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak
düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan
burada hissedilir. Dağlama
yağları, diken ve taş yaraları
orada açılır. Sine kanlı ve yaralı
olur. Aşık sinesinde sevgilinin
okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıқта
ki sine bazen bir mum, bazen
tennur, bazen de micmer
olabilir. Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen de davul olur
aşığın dövünmesini, saray olur,
sevgilinin hayal yurdunu, mushaf
olur, içinde ayetler yazıldığını
anlatır.

Āteş-i hicrāna cānā dem mi vardur
yanmayam
Sīne sūzān u ciğer biryān u
giryāndur gönül

12. **sīne:**

Gazel 2435

Mısra: 5

Göğüs, bağır, kalp, bağır. ||

Divan şiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak

düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkı, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşkın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşkın dövmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Sine çāk ü dīde pūr-hūn sīnemūn üstünde dāğ
'İşk-ı şāhī devletinde eksügüm ne lāleden

13. **sīnemden:--m, --den**

Gazel 2006

Mısra: 8

Göğüs, bağı, kalp, bağı. ||
Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkı, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşkın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşkın dövmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Gerçi kim cānā cemālūn
görmezem yıllar geçer
Līk sīnemden hayālūnı naqşı
gitmekdür muhāl

14. **sīnemi:--m, --i**

Gazel 2044

Mısra: 7

Göğüs, bağı, kalp, bağı. ||
Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkı, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşkın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşkın dövmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf

olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Gülşen itdüm bagrumuñ kanıyla
cānā sīnemi
Dōstum rence kaçem kıl seyr içün
seyrāna gel

15. **sīneme:--m, --e**

Gazel 2053

Mısra: 3

Göğüs, bağı, kalp. ||
Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkı, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşkın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşkın dövmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Tīr-i müjgānını ol şeh kondurursa
sīneme
Hāne-i dilden sürilüp def' olur
kamu melāl

16. **sīneye:--(y)e, -**

Gazel 2009

Mısra: 1

Göğüs, bağı, kalp, bağı. ||
Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkı, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşkın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşkın dövmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Sīneye cān rīştesini dak bu gönlüm
sāz kıl
Güceler tā şubh olunca nāleye āgāz
kıl

17. **sīnesinden:--sī, --n, --den**

Gazel 2053

Mısra: 10

Göğüs, bağı, kalp, bağı. ||
Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak

düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkı, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşkın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşkın dövmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Bu Muhibbī dün ü gün kılur
tažarru'la niyāz
Tā ki dilber sīnesinden sīneñe ire
zevāl

18. **sīneñe:--ñ, --e**

Gazel 2053

Mısra: 10

Göğüs, bağı, kalp, bağı. ||
Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkı, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşkın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşkın dövmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Bu Muhibbī dün ü gün kılur
tažarru'la niyāz
Tā ki dilber sīnesinden sīneñe ire
zevāl

19. **sīnemi:--m, --i**

Gazel 2058

Mısra: 3

Göğüs, bağı, kalp, bağı. ||
Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkı, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşkın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşkın dövmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf

olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Nâhûn ile gülsitân itsem n'ola bu sînemi
Eşk-i çeşmüm turmaz akar
çeşmesârumdur benüm

20. **sînemde**:--m, --de

Gazel 2058

Mısra: 8

Göğüs, bağır, kalp. || Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıkta ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Bir Hasan-hüsn u Hüseyin-hü
şehün âbdâliyam
Yaralar sînemde kim var Zü'l-
fikârumdur benüm

21. **sînedür**:--dür, -

Gazel 2058

Mısra: 10

Göğüs, bağır, kalp, bağır. || Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıkta ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Şâh-ı 'ışk oldum Muhibbî baña
yıtmez mi delil
Sînedür tablum nefirüm âh u
zârumdur benüm

22. **sînem**:--m, -

Gazel 2063

Mısra: 3

Göğüs, bağır, kalp, bağır. || Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür.

Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıkta ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Niçe bir bu çemende lâle-veş pür
dağ ola sînem
Ferâgat eyledüm geçdüm şabâ gibi
gülinden hem

23. **sînemde**:--m, --de

Gazel 2069

Mısra: 3

Göğüs, bağır, kalp, bağır. || Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıkta ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Niçeye dek yakayım dağ-ı hicri
sînemde
Ümîd-i vaşl-ıla niçe bir intizârı
çekem

24. **sîneden**:--den

Gazel 2070

Mısra: 9

Göğüs, bağır, kalp, bağır. || Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıkta ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Taî degül geçse Muhibbî sîneden
müjgân-ı döst
Kaşları gibi anuñ ben saht yayı
görmedüm

25. **sîneden**:--den

Gazel 2078

Mısra: 9

Göğüs, bağır, kalp. || Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıkta ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Eksük olmasun Muhibbî âtes-i dil
sîneden
Çün ol âtesdür çerâğ-ı şâm-ı
hicrânüm benüm

26. **sîne**:

Gazel 2090

Mısra: 3

Göğüs, bağır, kalp. || Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıkta ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Sine gârından 'urüc itse felekler
sakfına
Gösterür biñ başlu ejder şeklini
âhum benüm

27. **sînem**:--m

Gazel 2096

Mısra: 5

Göğüs, bağır, kalp. || Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde

sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Zahm-ı tîrin sînem içre saklasam olmaz 'aceb
Cân yirine geldi öldür fi'l-megel
cânüm benüm

28. sînemde:-m, -de

Gazel 2103

Mısra: 5

Göğüs, bağır, kalp. || Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Sînemde serv elifdür dâğüm baña gül oldı
Gördüm o serv-i kıddi gül gibi rüyâ sevdim

29. sînede:-de

Gazel 2107

Mısra: 1

Göğüs, bağır, kalp. || Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Sînede konmuş emânetdür ezelden cân benüm
Vireyim tek bir işâret eylesün cânân benüm

30. sînemde:-m, -de

Gazel 2110

Mısra: 9

Göğüs, bağır, kalp. || Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Muhibbî sakladum gerçi bu sırr-ı 'ışkı sînemde
Anı âhîr bu âhumla cihâna âşikâr itdüm

31. sînem:-m

Gazel 2112

Mısra: 3

Göğüs, bağır, kalp. || Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Hadeng-i gâmzeñe karşu siper kılsam n'ola sînem
Müjeñ tîri irişdükçe anı kalkana tapşurdum

32. sînemi:-m, -i

Gazel 2118

Mısra: 10

Göğüs, bağır, kalp. || Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın

bağında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Mâr zülfinüñ hayâli gitmese dilden ne tañ
İy Muhibbî sînemi ben aña çün in eyledüm

33. sîne:

Gazel 2120

Mısra: 9

Göğüs, bağır, kalp. || Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

İy Muhibbî sîne sahrâsında gel kıl dil nişân
Çün atar gâmez okların kaşı kemânum var benüm

34. sînem:-m

Gazel 2122

Mısra: 5

Göğüs, bağır, kalp. || Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Dâğlardan sînem üzre dîdeler peydâ idüp
Gice gündüz gülşen-i hîsnünü seyrân eylesem

35. sîne:

Gazel 2131

Mısra: 9

Göğüs, bağır, kalp. || *Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.*

Eşk-i çeşmümdür sipâhum sîne
tabl âhum 'alem
Hamdü-lillâh kim bugün mülk-i
gamuñ sultânıyam

36. **sinem:-m**

Gazel 2134

Mısra: 3

: Göğüs, bağır, kalp. || *Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.*

Yanalı sînem içre âteş-i 'ışk
Çıkar oldı depemden âh âhum

37. **sinemde:-m, -de**

Gazel 2140

Mısra: 4

Göğüs, bağır, kalp. *Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.*

Zamâne desti buraldan kulagum
meclis-i gamda
Yakup bir dürrî sinemde iniler san
rebâb oldum

38. **sine:**

Gazel 2142

Mısra: 5

Göğüs, bağır, kalp. *Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.*

Sîne şevkden çâk olup sığmazdı
cânım cismüme
Girse ol meh koynuma bir şeb eger
'üryan benüm

39. **sinem:-m**

Gazel 2144

Mısra: 8

Göğüs, bağır, kalp. *Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.*

Gönlüme nakş eyleyelden mihrüñi
zâr eyledüm
Dağlar pul sînem oldı tahta-i
nerdüm benüm

40. **sinem:-m**

Gazel 2149

Mısra: 6

Göğüs, bağır, kalp. *Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde*

sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Gözümü gözeler kıldum bu
çeşmüm cüybârına
İniler derd-ile sînem sanasın bir
tolâb oldum

41. **sinemde:-m, -de**

Gazel 2152

Mısra: 7

Göğüs, bağır, kalp. *Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.*

Dağlar sînemde güldür servler yir
yir elif
Kıl temâşâ 'ışk bāğınuñ harâb-
âbâdıyam

42. **sine:**

Gazel 2160

Mısra: 8

: Göğüs, bağır, kalp. *Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.*

İy kemân ebrü eger atsañ baña
gamzeñ okın
'İzzet idüp sîne şadrında aña yir
eyleyem

43. **sîne:**

Gazel 2164

Mısra: 2

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Dil gitdi bende kalmadı şabr u karar hem
Bu sine oldı hasreti-y-ile hâr hâr hem

44. **sîne:**

Gazel 2164

Mısra: 2

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Dil gitdi bende kalmadı şabr u karar hem
Bu sine oldı hasreti-y-ile hâr hâr hem

45. **sîne:**

Gazel 2171

Mısra: 1

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın

bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Sîne şahrâsında dikedüm dil nişânüm var benüm
Ok u yası elde bir kaşı kemânüm var benüm

46. **sîneme:-m, -e**

Gazel 2173

Mısra: 2

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Şeb-i hicründe iy meh-rû dü ebrûni hayâl itdüm
Urup bu sîneme yara anı şekl-i hilâl itdüm

47. **sînedin:-den**

Gazel 2173

Mısra: 3

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Hadengün sînedin geçüp bu bagrum kana dönelden
Gözümde akıdıp cûlar cihânı cümle al itdüm

48. **sînedin:-den**

Gazel 2405

Mısra: 2

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Nâz ile gitdi çün ol gül yüzlü cânânüm benüm
Gidiserdür hasret ile sînedin cânüm benüm

49. **sînem:-m, -i**

Gazel 2174

Mısra: 6

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Hâlûni gül ruhlarında cā-be-cā cânâ görüp
Dağlarla sînem ben lāle gibi dağladum

50. **sînem:-m**

Gazel 2174

Mısra: 10

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf

olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

İy Muhibbî itmedüm bir kimseye
ifşâ-yı râz
Sırr-ı 'ışkı sînem içre cândan özge
sakladum

51. **sîne:**

Gazel 2185

Mısra: 6

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Şâh-ı 'ışk oldum livâ-yı âhı
kaldurdum yine
Sine tablum çalınur nâlem
nefirümdür benüm

52. **sînemi: -m, -i**

Gazel 2192

Mısra: 5

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Ğill ü ğışdan sînemi pâk eyledüm
Gözlerüm yaşıyla dâyim şüsteyem

53. **sîneme: -m, -e**

Gazel 2192

Mısra: 3

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine

kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Ğamzeñ okı geleliden sîneme
Mürde gibi kan-ıla âğışteyem

54. **sînemde: -m, -de**

Gazel 2198

Mısra: 1

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Ğül gibi sînemde evvel 'ışkı
pinhân eyledüm
Soñra açıl sun diyü yaşımı bārān
eyledüm

55. **sîne:**

Gazel 2203

Mısra: 10

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Çün degül mümkün Muhibbî setr
ola esrâr-ı 'ışk
Sîne çâk zâhirde vü bātında dâğ-ı
dil kılam

56. **sînedede: -de**

Gazel 2207

Mısra: 5

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Sînedede bir idi dâğüm çeküp üstine
elif
Derd-i dil bir idi şimden gürü ben
onı görem

57. **sîneme: -m, -e**

Gazel 2208

Mısra: 7

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Yara urdı gerçi kim bu sîneme
peykân-ı döst
Yara üzre kodum anı yine merhem
bagladum

58. **sînem: -m**

Gazel 2213

Mısra: 2

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini

belli eder. Bazen de davul olur
aşığın dövünmesini, saray olur,
sevgilinin hayal yurdunu, mushaf
olur, içinde ayetler yazıldığını
anlatır.

Ġamuñdan gonca-veş hün-ı
derünüm
Yakup dâğ sînem üzre lâle-günüm

59. sîne:

Gazel 2220

Mısra: 1

Göğüs, bağır, kalp. Divan
şiiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak düşünülür.
Acı, ızdırıp, heyecan burada
hissedilir. Dağlama yağları, diken
ve taş yaraları orada açılır. Sine
kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde
sevgilinin okunu, aşkını, saçını
saklar. Aşıktaki sine bazen bir
mum, bazen tennur, bazen de
micmer olabilir. Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen de davul olur
aşığın dövünmesini, saray olur,
sevgilinin hayal yurdunu, mushaf
olur, içinde ayetler yazıldığını
anlatır.

Dâğ-ıla tolu sîne ciger ğarğa-i hün
hem
'Aql-ıla fikr kalmadı şâbr-ıla
sükün hem

60. sînemde:-m, -de

Gazel 2228

Mısra: 3

Göğüs, bağır, kalp. Divan
şiiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak düşünülür.
Acı, ızdırıp, heyecan burada
hissedilir. Dağlama yağları, diken
ve taş yaraları orada açılır. Sine
kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde
sevgilinin okunu, aşkını, saçını
saklar. Aşıktaki sine bazen bir
mum, bazen tennur, bazen de
micmer olabilir. Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen de davul olur
aşığın dövünmesini, saray olur,
sevgilinin hayal yurdunu, mushaf
olur, içinde ayetler yazıldığını
anlatır.

Niçe bir saklayam sînemde 'ışkuñ
İdem halka anı âhumla fâşum

61. sînemde:-de

Gazel 2244

Mısra: 4

Göğüs, bağır, kalp. Divan
şiiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak düşünülür.
Acı, ızdırıp, heyecan burada

hissedilir. Dağlama yağları, diken
ve taş yaraları orada açılır. Sine
kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde
sevgilinin okunu, aşkını, saçını
saklar. Aşıktaki sine bazen bir
mum, bazen tennur, bazen de
micmer olabilir. Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen de davul olur
aşığın dövünmesini, saray olur,
sevgilinin hayal yurdunu, mushaf
olur, içinde ayetler yazıldığını
anlatır.

Ġamzeñ okın gönder sen iy kaşı
kemân
Râhat bula sînede olan cerâhatüm

62. sîne:

Gazel 2247

Mısra: 3

Göğüs, bağır, kalp. Divan
şiiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak düşünülür.
Acı, ızdırıp, heyecan burada
hissedilir. Dağlama yağları, diken
ve taş yaraları orada açılır. Sine
kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde
sevgilinin okunu, aşkını, saçını
saklar. Aşıktaki sine bazen bir
mum, bazen tennur, bazen de
micmer olabilir. Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen de davul olur
aşığın dövünmesini, saray olur,
sevgilinin hayal yurdunu, mushaf
olur, içinde ayetler yazıldığını
anlatır.

Niçeye dek cân figâr sîne mecrûh
ola
Merhem-i vaşluñla bu zaħma
devâyı isterem

63. sînemde:-m, -e

Gazel 2253

Mısra: 7

Göğüs, bağır, kalp. Divan
şiiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak düşünülür.
Acı, ızdırıp, heyecan burada
hissedilir. Dağlama yağları, diken
ve taş yaraları orada açılır. Sine
kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde
sevgilinin okunu, aşkını, saçını
saklar. Aşıktaki sine bazen bir
mum, bazen tennur, bazen de
micmer olabilir. Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen de davul olur
aşığın dövünmesini, saray olur,
sevgilinin hayal yurdunu, mushaf
olur, içinde ayetler yazıldığını
anlatır.

Ya kaşlarını aldum ele sînemde
çekem

Didüm didi o bu söz saht
kemânüm

64. sînem:-m, -i

Gazel 2253

Mısra: 10

Göğüs, bağır, kalp. Divan
şiiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak düşünülür.
Acı, ızdırıp, heyecan burada
hissedilir. Dağlama yağları, diken
ve taş yaraları orada açılır. Sine
kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde
sevgilinin okunu, aşkını, saçını
saklar. Aşıktaki sine bazen bir
mum, bazen tennur, bazen de
micmer olabilir. Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen de davul olur
aşığın dövünmesini, saray olur,
sevgilinin hayal yurdunu, mushaf
olur, içinde ayetler yazıldığını
anlatır.

Sehl ola eger göz yaşını döke
Muhibbî
Ben çäk idüben sînemi bu cân-
feşânüm

65. sînem:-m

Gazel 2256

Mısra: 6

Göğüs, bağır, kalp. Divan
şiiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak düşünülür.
Acı, ızdırıp, heyecan burada
hissedilir. Dağlama yağları, diken
ve taş yaraları orada açılır. Sine
kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde
sevgilinin okunu, aşkını, saçını
saklar. Aşıktaki sine bazen bir
mum, bazen tennur, bazen de
micmer olabilir. Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen de davul olur
aşığın dövünmesini, saray olur,
sevgilinin hayal yurdunu, mushaf
olur, içinde ayetler yazıldığını
anlatır.

Hasretüñden sen gül-endâmuñ
temâşâ eylegil
Sînem üzre lâleler izhâr ider dâğ-ı
dilüm

66. sînem:-m

Gazel 2277

Mısra: 2

Göğüs, bağır, kalp. Divan
şiiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak düşünülür.
Acı, ızdırıp, heyecan burada
hissedilir. Dağlama yağları, diken
ve taş yaraları orada açılır. Sine
kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde
sevgilinin okunu, aşkını, saçını
saklar. Aşıktaki sine bazen bir

mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir.Bu durumda aşığın bağırlarında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Bār-ı ğamdan bükilüp döndi
kemāna bu bilüm
Eyledüm sînem rebâb tâ inleye her
bir kılum

67. **sînemi:-m, -i**

Gazel 2280

Mısra: 4

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir.Bu durumda aşığın bağırlarında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Hadengi geçmesün dilden diyüben
iy keman ebrü
Gelince baña karşudan bu sînemi
siper çekdüm

68. **sîneden:-den**

Gazel 2288

Mısra: 1

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir.Bu durumda aşığın bağırlarında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Alup bu sîneden fir-i nigârî cāna
tapşurdum
Emānet idi cān anda yine cānāna
tapşurdum

69. **sînemde:-m, -de**

Gazel 2296

Mısra: 10

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir.Bu durumda aşığın bağırlarında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Pāk cevherdür dimişler iy Muhibbî
'ışk için
Saklayam sînemde cānum gibi anı
pāk olam

70. **sînem:-m**

Gazel 2297

Mısra: 3

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir.Bu durumda aşığın bağırlarında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Niçe yıllar sırr-ı 'ışkı sînem içre
saklayup
Gözlerüm yaşını dökdüm āhîr ifşā
eyledüm

71. **sînede:-de**

Gazel 2298

Mısra: 4

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir.Bu durumda aşığın bağırlarında yanan aşk ateşi kendini

belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Görmege ol 'arızı gül kāmeti servi
yine
Dağlarla sînede biñ dîde peydā
eyledüm

72. **sînemde:-m, -de**

Gazel 2299

Mısra: 8

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir.Bu durumda aşığın bağırlarında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Āb u ātes cem' mümkün olmaz
iken dōstlar
Bu ne hikmet aqlaram sînemde
vardur nār hem

73. **sîneme:-m, -e**

Gazel 2300

Mısra: 13

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir.Bu durumda aşığın bağırlarında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Gönderirse ğamze-i tirin Muhibbî
sîneme
Geçürüp şadra anuñ yirini cān u dil
kılam

74. **sînemde:-m, -de**

Gazel 2301

Mısra: 1

Göğüs, bağır, kalp. Divan

şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Âteş ile dil yanar sînemde vardur nâr hem
İnlerem tâ şubh olunca olmişam bimâr hem

75. sînemi: -m, -i

Gazel 2305

Mısra: 7

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

‘İşk meydânında dikedüm sînemî
kıldum nişan
Gamze okın atmaga ol kaşı yayı
isterem

76. sînemi: -m, -i

Gazel 2311

Mısra: 7

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf

olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Tîr-i ğamzeñ gelse idem sînemî
aña siper
Cân virem bu yolda sanmañ
mihnet-i cân eyleyem

77. sînemi: -m, -i

Gazel 2314

Mısra: 5

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Pâre kıldum yir yir bu sînemî
nâhün-ıla
Görmege sen bî-vefâyı sanki
revzen eyledüm

78. sînesin: -sî, -n

Gazel 2314

Mısra: 9

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Bu Muhibbî sînesin cânâ temâşâ
eyle kim
Eşk-ile güller bitürdüm anı gülşen
eyle eyledüm

79. sînemi: -m, -i

Gazel 2320

Mısra: 6

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada

hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Vādî-yi mihnet ğamında olmak
içün hil’atüm
Sînemî dâğ-ı sıyehlerle yine zeyn
eyledüm

80. sîne:

Gazel 2328

Mısra: 5

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Şâh-ı ‘ışk olsam ‘aceb mi sîne tañl
oldı baña
Leşker oldı eşk-i çeşmüm şu’le-i
âhum ‘alem

81. sîne:

Gazel 2330

Mısra: 4

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

İy gözüm merdümleri yaşlar
dökerseñi vaqtidür
Tâb-ı dilden sine tutışdı yanar
pirâhenüm

82. **sinemde:-m, -de**

Gazel 2334

Mısra: 7

Göğüs, bağır, kalp. Divan
şiiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak düşünülür.
Acı, ızdırap, heyecan burada
hissedilir. Dağlama yağları, diken
ve taş yaraları orada açılır. Sine
kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde
sevgilinin okunu, aşkını, saçını
saklar. Aşıkta ki sine bazen bir
mum, bazen tennur , bazen de
micmer olabilir.Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen de davul olur
aşığın dövünmesini, saray olur,
sevgilinin hayal yurdunu, mushaf
olur, içinde ayetler yazıldığını
anlatır.

İklîm-i hüsniñ hanısın sinemde
cânım cânısın
Derdlü gönül dermânısın n'idem
n'idem âh ne-y-idem

83. **sinem:-m**

Gazel 2335

Mısra: 1

Göğüs, bağır, kalp. Divan
şiiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak düşünülür.
Acı, ızdırap, heyecan burada
hissedilir. Dağlama yağları, diken
ve taş yaraları orada açılır. Sine
kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde
sevgilinin okunu, aşkını, saçını
saklar. Aşıkta ki sine bazen bir
mum, bazen tennur , bazen de
micmer olabilir.Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen de davul olur
aşığın dövünmesini, saray olur,
sevgilinin hayal yurdunu, mushaf
olur, içinde ayetler yazıldığını
anlatır.

Sanmañuz surh oldı sinem kanlu
yaşumdan benüm
Şu'le-i dildür görinen şimdi
taşumdan benüm

84. **sinemi:-m, -i**

Gazel 2336

Mısra: 3

Göğüs, bağır, kalp. Divan
şiiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak düşünülür.
Acı, ızdırap, heyecan burada
hissedilir. Dağlama yağları, diken
ve taş yaraları orada açılır. Sine
kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde

sevgilinin okunu, aşkını, saçını
saklar. Aşıkta ki sine bazen bir
mum, bazen tennur , bazen de
micmer olabilir.Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen de davul olur
aşığın dövünmesini, saray olur,
sevgilinin hayal yurdunu, mushaf
olur, içinde ayetler yazıldığını
anlatır.

Çamzeñ oklarına her dem sinemi
terkeş kılup
Kaşlaruñ yasına cânâ cânî kurbân
isterem

85. **sinede:-de**

Gazel 2336

Mısra: 9

Göğüs, bağır, kalp. Divan
şiiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak düşünülür.
Acı, ızdırap, heyecan burada
hissedilir. Dağlama yağları, diken
ve taş yaraları orada açılır. Sine
kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde
sevgilinin okunu, aşkını, saçını
saklar. Aşıkta ki sine bazen bir
mum, bazen tennur , bazen de
micmer olabilir.Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen de davul olur
aşığın dövünmesini, saray olur,
sevgilinin hayal yurdunu, mushaf
olur, içinde ayetler yazıldığını
anlatır.

Sinede çünkü Muhibbî bulunur
genc-i vişâl
Cân u dil mülkini şimden girü
vîrân isterem

86. **sinem:-m, -e**

Gazel 2338

Mısra: 5

Göğüs, bağır, kalp. Divan
şiiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak düşünülür.
Acı, ızdırap, heyecan burada
hissedilir. Dağlama yağları, diken
ve taş yaraları orada açılır. Sine
kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde
sevgilinin okunu, aşkını, saçını
saklar. Aşıkta ki sine bazen bir
mum, bazen tennur , bazen de
micmer olabilir.Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen de davul olur
aşığın dövünmesini, saray olur,
sevgilinin hayal yurdunu, mushaf
olur, içinde ayetler yazıldığını
anlatır.

Sineme ser-tâ-kaçem kesdüm
anuñçün na'ller
Derd-i 'ışkuñla senüñ başdan
ayağa dâl olam

87. **sineme:-m, -e**

Gazel 2338

Mısra: 5

Göğüs, bağır, kalp. Divan
şiiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak düşünülür.
Acı, ızdırap, heyecan burada
hissedilir. Dağlama yağları, diken
ve taş yaraları orada açılır. Sine
kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde
sevgilinin okunu, aşkını, saçını
saklar. Aşıkta ki sine bazen bir
mum, bazen tennur , bazen de
micmer olabilir.Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen de davul olur
aşığın dövünmesini, saray olur,
sevgilinin hayal yurdunu, mushaf
olur, içinde ayetler yazıldığını
anlatır.

Sineme ser-tâ-kaçem kesdüm
anuñçün na'ller
Derd-i 'ışkuñla senüñ başdan
ayağa dâl olam

88. **sine:**

Gazel 2338

Mısra: 7

Göğüs, bağır, kalp. Divan
şiiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak düşünülür.
Acı, ızdırap, heyecan burada
hissedilir. Dağlama yağları, diken
ve taş yaraları orada açılır. Sine
kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde
sevgilinin okunu, aşkını, saçını
saklar. Aşıkta ki sine bazen bir
mum, bazen tennur , bazen de
micmer olabilir.Bu durumda aşığın
bağrında yanan aşk ateşi kendini
belli eder. Bazen de davul olur
aşığın dövünmesini, saray olur,
sevgilinin hayal yurdunu, mushaf
olur, içinde ayetler yazıldığını
anlatır.

Nokta dökdi eşk-i çeşmüm yine
sine levhine
Tâ ki 'ışkuñ hâlini bilmekte bir
remmâl olam

89. **sine:**

Gazel 2341

Mısra: 5

Göğüs, bağır, kalp. Divan
şiiirinde sine, duyguların
algılandığı yer olarak düşünülür.
Acı, ızdırap, heyecan burada
hissedilir. Dağlama yağları, diken
ve taş yaraları orada açılır. Sine
kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde
sevgilinin okunu, aşkını, saçını
saklar. Aşıkta ki sine bazen bir
mum, bazen tennur , bazen de
micmer olabilir.Bu durumda aşığın

bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Sine eflâkinde eşküm olalı encüm mişâl
Penbe-i dâğum görenler dirse tañ
mı mâhiyam

90. **sinem:-m**

Gazel 2352

Mısra: 1

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Sinem üzre dâğ-ıla biñ dide peydâ
eyleyem
Gülşen-i hüsnüni doynca temâşâ
eyleyem

91. **sinesin:-si, -n**

Gazel 2355

Mısra: 7

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Sinesin def döger ü nây iniler
Çagurup çeng dir rebâb içelüm

92. **sinemüze:-müz, -e**

Gazel 2356

Mısra: 5

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların

algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Hasretiyle çekelüm sinemüze bir
bir elif
Serv-kâdler yirine anı derâğüş
idelüm

93. **sinem:-m**

Gazel 2357

Mısra: 5

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Siper kıldı müjeñ fırine sinem
Muqavves kaşlaruñı ya kılan kim

94. **sineme:-m, -e**

Gazel 2361

Mısra: 7

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Hasretiyle gam şebinde sineme
çekdüm elif
Serv-kâdler yirine anı derâğüş
eyledüm

95. **sinede:-de**

Gazel 2365

Mısra: 5

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Dâğ-ı hasret sinede gönümde
vardur nâr-ı ışk
Âteşe yanmakta birdür bu içüm
taşum benüm

96. **sinem:-m**

Gazel 2367

Mısra: 9

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Muhibbî gülşene varma temâşâ
eyle bu sinem
Kızıl güller kılıp dâğum elifden
servler çekdüm

97. **sinede:-de**

Gazel 2377

Mısra: 1

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde

sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Sinede 'ışk ezel ben bilürem
Her ne cevri itse güzel ben bilürem

98. **sînemî:-m, -i**

Gazel 2384

Mısra: 4

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Bu dilden geçmesün diyü gönül
her dem fiğân eyler
Anuñçün tûrüne karşı bu sînemî
siper çekdüüm

99. **sîne:**

Gazel 2388

Mısra: 7

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Olur şikâf sîne kaçan nâle eylesem
Derd-i dilüm çıkar feleklerle olur
'alem

100. **sîne:**

Gazel 2392

Mısra: 3

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Sîne zahmına anuñçün acı yaşlar
dökerem
Dimesünler ki nemek hakkın
ferâmüş eyleyem

101. **sîmede:-de**

Gazel 2392

Mısra: 7

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Her kaçan 'ışk âteşini ben uyarsam
sîmede
Dûd-ı âhümle cihân mülkin siyeh-
püş eyleyem

102. **sînemûn:-m, -üñ**

Gazel 2398

Mısra: 9

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur,

sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Muhibbî sînemûñ dağın temâşâ
eylemez dilber
Ciger hûnın saçup yir yir bitürdüm
gül' izâr oldum

103. **sînemî:-m, -i**

Gazel 2403

Mısra: 7

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Bir nazar eyledi bu sînemî bagrumî
delük
Yiridür gamzeñe ok kaşuña yadur
dir-isem

104. **sînem:-m**

Gazel 2404

Mısra: 1

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Tîr-i gamzeñ sînem üzre
gül' izârumdur benüm
Dağ-ı 'ışkuñ yir yir anda
lâlezârumdur benüm

105. **sînem:-m**

Gazel 2405

Mısra: 7

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür.

Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Tir-i müjgānuñ delelden sinem ile bagrumı
Su yirine akar oldu sinede kanum benüm

106. **sinede:-de**

Gazel 2405

Mısra: 8

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Tir-i müjgānuñ delelden sinem ile bagrumı
Su yirine akar oldu sinede kanum benüm

107. **sinemdeki:-m, -de, -ki**

Gazel 2417

Mısra: 3

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Zāhir olsa tañ mıdur sinemdeki esrār-ı 'ışk
Āhum-ıla iy sirişk çün 'ışkumuñ gammāzısın

108. **sinem:-m**

Gazel 2421

Mısra: 5

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Sinem üzre penbe-i dāğum yiter pīrahentüm
Fāriğam tāc u kabā vü kākum u sincābdan

109. **sinemde:-m, -de**

Gazel 2430

Mısra: 3

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Niçe pinhan itmeyem sinemde 'ışkuñ gencini
Almışam rüz-ı ezelde anı naqd-i cāna ben

110. **sineme:-m, -e**

Gazel 2430

Mısra: 6

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde

sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Nağş kıldum iy şanem dilde hayālūñ nağşını
Tañ mıdur dirsem eger bu sineme bütñāne ben

111. **sinemüñ:-m, -üñ**

Gazel 2435

Mısra: 5

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Sine çāk ü dīde pūr-ñün sinemüñ üstinde dāğ
'İşk-ı şāhī devletinde eksügüm ne lāleden

112. **sinemüñ:-m, -üñ**

Gazel 2438

Mısra: 7

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur , bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Sinemüñ üstinde yir yir dāğumu eydür gören
Zağlar şahrāda yirler tüşben meyyit etin

113. **sinemüñ:-m, -üñ**

Gazel 2441

Mısra: 1

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Görmek isterseñ nigārā sinemüñ sen yarasın
Uşta hānçer uşta sine hıdmete tek yarasın

114. **sine:**

Gazel 2441

Mısra: 2

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Görmek isterseñ nigārā sinemüñ sen yarasın
Uşta hānçer uşta sine hıdmete tek yarasın

115. **sinemde:-m, -de**

Gazel 2445

Mısra: 3

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın

bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

İy şanem sinemde cā çün eyledi mihrüñ odı
Çekmezem ben ğayrı dāğ-ı āteşinüñ minnetin

116. **sinem:-m**

Gazel 2453

Mısra: 1

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Sinem nişāne kıldı ya kaşı atdı türin
Cānum hüruc idende teklif idti yirin

117. **sine:**

Gazel 2481

Mısra: 2

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

İrişen dest-i cevvründen baña tür-ile taş olsun
Birisine siper sine birine karşı baş olsun

118. **sineñe:-ñ, -e**

Gazel 2489

Mısra: 1

Göğüs, bağır, kalp. Divan

şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Lāleler gibi dilā sineñe dāğın yakasın
Umaram 'ışk-ıla mecnün çerāğın yakasın

119. **sineme:-m, -e**

Gazel 2491

Mısra: 7

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Yaralar açsa ne tañ sine me seylāb-ı sirişk
Olsa bārān nite kim çāk ide kühsār etegin

120. **sinem:-m**

Gazel 2492

Mısra: 5

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırap, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf

olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Sinem üzere çekmiş-idüm ben elifler şevkuñe
Yoğ-iken gülşende gül dağı nişân
hem tãkden

121. **sine:**

Gazel 2493

Mısra: 12

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Râz-ı 'ışka vâkıf oldum şol kadar 'âlemde kim
Sine gencinem tolu gelstün berü râz isteyen

122. **sinem:-m**

Gazel 2494

Mısra: 5

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Göz yaşı bezm-i belâda târ sinem sazına
Nâle kılsun gam kemânçeyle rebâb eglenmestün

123. **sinem:-m**

Gazel 2500

Mısra: 9

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada

hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Açup bu sinem tahtasın döküdüm sirişküm noktasın
Bilmege 'ışkuñ nüktesin remmâl olayın bir zamân

124. **sineden:-den**

Gazel 2001

Mısra: 2

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Gözlerümden ger nihân olduñsa iy zibâ-cemâl
Sineden naşuñ hayâli gitmek olmışdur muhâl

125. **sine:**

Gazel 2001

Mısra: 10

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

La 'l-i ruhsârũñ hayâl itse Muhibbî derdmen
Göz yaşından sine vü dãmânı olur cümle al

126. **sine:**

Gazel 2118

Mısra: 8

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıktaki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşığın bağırında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşığın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Bu ümîd-ile ki mihr-i enverüm menzil ide
Sine burcın âteşin eşkülme pervîn eyledüm

sine-çak:

1. **sine-çak:**

Gazel 2296

Mısra: 6

Yüreği yaralı.

Niçeye dek saklayam 'ışkuñ iy serv-i hırâm
Göz yaşıyla fâş idüp karşuñda sine-çak olam

2. **sine-çakıyem:--i, -(y)em**

Gazel 2076

Mısra: 6

Yüreği yaralı.

Göreliden ol semen-berî bî-ihtiyâr olup
Tîğ-i cefa-yı 'ışkı ile sine-çakıyem

3. **sine-çakıyem:-i, -(y)em**

Gazel 2366

Mısra: 6

Yüreği yaralı.

Kaplana dönse dâğ-ıla cismüm 'aceb degül
Abdâl-ı 'ışk olalıdan sine-çakıyem

sine-i bîmâr:

1. **sine-i bîmâr:--e, --de**

Gazel 2020

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Hasta gönül. || *Divan edebiyatında aşık bir aşk hastasıdır. Aşğın sinesi kanlı ve yaralı olur. Sevgilinin yüreği kan ile doludur.*

Dem-be-dem artar cerāhat sîne-i bîmārede
Bulmayasın gibi sen 'ālemde merhem iy gönül

sîne-i mecrüh:

1. **sîne-i mecrüh:**

Gazel 2320

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Yaralı göğüs.

Urmayaldan sîne-i mecrühuma
ğamz okların
Kalmadı bu tende şîhhat gitdi
cümle rāhatüm

sîne-i şād-çäk:

1. **sîne-i şād-çäk:**

Gazel 2492

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Yüz parça, paramparça olmuş sine.

Çıksa āhum tañ mîdur bu sîne-i şād-çäkden
Zāhir olur düdlar āteş kona
hāşākden

sîne-i sūzān:

1. **sîne-i sūzān:**

Gazel 2424

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Yürek yakan, acı veren.

Vādî-i ğamda yine sūz-ıla āhum 'alemi
Dikilür göklere bu sîne-i sūzānumdan

sinem:

1. **sinemüñ:--üñ, -**

Gazel 2016

Mısra: 7

Gönül, yürek, bağır.

Sinemüñ şandūkasıma ursa ger
ğamz okların
Cānuma rahmet gelür derdüme
sanmañ em degül

2. **sinemüñ:--üñ**

Gazel 2240

Mısra: 3

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıkta ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşğın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşğın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Derdüñ ile sinemüñ üstüne çekdüm
bir elif
Yanına bir dāğ yakdum derdümi
on eyledüm

3. **sineme:-e**

Gazel 2257

Mısra: 7

Göğüs, bağır, kalp. Divan şiirinde sine, duyguların algılandığı yer olarak düşünülür. Acı, ızdırıp, heyecan burada hissedilir. Dağlama yağları, diken ve taş yaraları orada açılır. Sine kanlı ve yaralı olur. Aşık sinesinde sevgilinin okunu, aşkını, saçını saklar. Aşıkta ki sine bazen bir mum, bazen tennur, bazen de micmer olabilir. Bu durumda aşğın bağrında yanan aşk ateşi kendini belli eder. Bazen de davul olur aşğın dövünmesini, saray olur, sevgilinin hayal yurdunu, mushaf olur, içinde ayetler yazıldığını anlatır.

Zahm-ı tîr-i ğamzeñ dokınsa cānā
sineme
Baña ol gelmez cerāhat bil ki
merhem eyledüm

sipāh:

1. **sipāhum:-um**

Gazel 2162

Mısra: 4

Asker, ordu.

Sipāhum derd ü miñnetdür gözüm
yaşı-durur mālüm
Gedā-y-iken bi-ħamdi'llāh bugün
ben şāh-ı 'ışk oldum

2. **sipāhı:-ı**

Gazel 2358

Mısra: 2

Asker, ordu.

Allāh Allāh diyelüm sancak-ı şāhī
çekelüm
Yürüyüp her yañadan şarka sipāhī
çekelüm

3. **sipāh:**

Gazel 2374

Mısra: 2

Asker, ordu.

Gün yüzlüler firākıyla eger āh
çekem
Evc-i felekde mihr-ile māha sipāh
çekem

4. **sipāh:**

Gazel 2374

Mısra: 4

Asker, ordu.

Varup diyār-ı 'ışka yine şehriyār
olam
Āhum livā göz yaşın eger sipāh
çekem

5. **sipāh:**

Gazel 2399

Mısra: 3

Asker, ordu.

Sipāh itsem n'ola yaşum yine
sultān-ı 'ışk oldum
Şikāf-ı sineden āhum 'alemdür
baña ol dem hem

6. **sipāh:**

Gazel 2066

Mısra: 8

Asker, ordu.

Sultān-ı 'ışk olmama yitmez mi bu
delil
Yaşum sipāh u āteş-i āhum ola
'alem

7. **sipāhum:-um**

Gazel 2131

Mısra: 9

Asker, ordu.

Eşk-i çeşmümdür sipāhum sîne
tabl āhum 'alem
Ĥamdü-lillāh kim bugün mülk-i
ġamuñ sultānıyam

8. **sipāhumdur:-um, -dur**

Gazel 2155

Mısra: 2

Asker, ordu.

Şāh-ı 'ışkam şu'le-i āhum
külāhumdur benüm
Saglu sollu eşk-i bî-ħaddüm
sipāhumdur benüm

9. sipāhumdur:-um, -dur

Gazel 2186

Mısra: 1

Asker, ordu.

Şāh-ı 'ışk oldum gözüm yaşı
sipāhumdur benüm
Başuma āhum şu 'ā'ı zer
külāhumdur benüm

10. sipāhın:-ı, -n

Gazel 2198

Mısra: 7

Asker, ordu.

Cem' idüp eşküm sipāhın eyleyüp
āhum 'alem
Bu serir-i 'ışka ben kendümi sultān
eyledüm

11. sipāhı:-ı

Gazel 2208

Mısra: 3

Asker, ordu.

Eyledi hicran sipāhı gerçi dil
mülkin hārāb
Şāh-ı 'ışka ben anı çokdan
müsellem bağladım

12. sipāhın:-ı, -n

Gazel 2282

Mısra: 5

Asker, ordu.

Çekelden şāh-ı gam eşküm sipāhın
Götürür dūd-ı āhumdan 'alem hem

13. sipāhı:-ı

Gazel 2358

Mısra: 10

Asker, ordu.

Umaram rehber ola bize Ebübekr ü
'Ömer
İy Muhibbī yürüyüp şarka sipāhı
çekelim

14. sipāhumdur:-um, -dur

Gazel 2381

Mısra: 6

Asker, ordu.

Şāh-ı 'ışk oldum yine āhum livāsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

15. sipāhumdur:-um, -dur

Gazel 2383

Mısra: 4

Asker, ordu.

Şāh-ı 'ışkam şu 'le-i āhum olalıdan
'alem

Gözlerüm yaşını cem' itdüm
sipāhumdur benüm

16. sipāhumdur:-um, -dur

Gazel 2384

Mısra: 5

Asker, ordu.

Serir-i 'ışka şāh oldum sipāhumdur
gözüm yaşı
Maḥābbet şehrin almaga çeküp
leşker sefer çekdüm

17. sipāhumdur:-um, -dur

Gazel 2390

Mısra: 10

Asker, ordu.

Pādişāh-ı 'ışkam u āhum 'alemdür
başuma
Eşk-i çeşmüm saglu ve sollu da
sipāhumdur benüm

18. sipāhını:-ı, -n, -ı

Gazel 2393

Mısra: 1

Asker, ordu.

Gelüp eşküm sipāhını livā-yı āhı
kaldurdum
Belā şahrāsına vardum vefā tablını
çaldurdum

sipāh it:-

1. sipāh it:-

Gazel 2055

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Askere göndermek.

Melāmet mülkine mālīk olup āhum
'alem çekdüm
Hārābāt ehlini yazup sipāh itdüm
ḥaşem çekdüm

sipāhı:

1. sipāhı:

Gazel 2364

Mısra: 3

Asker, ordu.

Al bayraklu sipāhı leşkerümdür
eşk-i surḥ
Dūd-ı āhum götürelden başum
üstüne 'alem

sipāh-ı eşk:

1. sipāh-ı eşk:

Gazel 2297

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gözyaşı askerleri.

Āhumı kıldum 'alem çekdüm
sipāh-ı eşkümi
'Işk tahtına geçüp kendümi Dārā
eyledüm

sipāh-ı eşki çek:-

1. sipāh-ı eşki çek:-

Gazel 2109

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gözyaşı askerini göndermek,
sevketmek.

Dikdüm fezā-yı sīneme çün āhdan
'alem
Çekdi sipāh-ı eşki yine pādişāh-ı
gam

2. sipāh-ı eşki çek:-

Gazel 2289

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gözyaşı askerlerini
göndermek.

Çeksem sipāh-ı eşki dutsam cihāmı
düpdüz
Diksem livā-yı āhı ya 'nī 'alāmet
itsem

sipāre:

1. sipārem:-m

Gazel 2218

Mısra: 6

Kur'an-ı Kerim'i meydana
getiren otuz cüzden her biri. ||
Otuz parça.

Bu cānum 'āriyetdür çün lebūn
göster beyā cānā
Lebūm üzre lebūn korsañ bu cānı
saña sipārem

2. sipārem:-m

Gazel 2303

Mısra: 12

Kur'an-ı Kerim'i meydana
getiren otuz cüzden her biri. ||
Otuz parça.

Yokdur Muhibbī tākat
Cān-rā be-tū sipārem

sipeh-i eşk:

1. sipeh-i eşk:

Gazel 2220

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gözyaşı askeri.

Çeküp sipeh-i eşkümi āhum 'alem
ile

Aldum ğamuñ şehrini bîrûn u
derûn hem

sipend:

1. sipend:

Gazel 2499

Mısra: 5

*Tütsü olarak kullanılmak için
tohumları ateşe atılan üzerlik
tohumu.*

Çeşm-i bedden hâlidür san âteş
üstinde sipend
Hatt-i müşğîn ger duzağ düd-ı
sipendin gözle sen

siper:

1. siper:

Gazel 2481

Mısra: 2

*Ardına gizlenecek, ardına
sığınacak şey, kalkan.*

İrişen dest-i cevründen baña tîr-ile
taş olsun
Birisine siper sîne birine karşı baş
olsun

siper çek-:

1. siper çek-:

Gazel 2280

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Korunmak veya gizlenmek
için bir şeyi siper gibi kullanmak.*

Hadengi geçmesün dilden diyüben
iy keman ebrü
Gelince baña karşıdan bu sînemi
siper çekdüm

2. siper çek-:

Gazel 2384

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Korunmak veya gizlenmek
için bir şeyi siper gibi kullanmak.*

Bu dilden geçmesün diyü gönül
her dem figân eyler
Anuñçün tîrüne karşı bu sînemi
siper çekdüm

siper id-:

1. siper id-:

Gazel 2311

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Korunmak veya gizlenmek
için bir şeyi siper gibi kullanmak.*

Tîr-i ğamzeñ gelse idem sînemi
aña siper
Cân virem bu yolda sanmañ
mihnet-i cân eyleyem

siper kıl-:

1. siper kıl-:

Gazel 2112

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Kendini veya bir şeyi
korumak amacıyla bir başka şeyi
siper olarak kullanmak.*

Hadeng-i ğamzeñe karşı siper
kılısam n'ola sînem
Müjeñ tîri irişdükçe anı kalkana
tapşurdum

2. siper kıl-:

Gazel 2193

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Korunmak veya gizlenmek
için bir şeyi siper gibi kullanmak.*

Görüp şemşürün iy dilber beni
sanma hazer kıldum
Baş açup varuban karşı dil ü
cânım siper kıldum

3. siper kıl-:

Gazel 2357

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Korunmak veya gizlenmek
için bir şeyi siper gibi kullanmak.*

Siper kıldı müjeñ tîrine sînem
Muğavves kaşlaruñı ya kılan kim

siper-i ğam:

1. siper-i ğam:

Gazel 2285

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Gam kalkanı.

Âhum okına hiç hâyil
Olmaz meger kim siper-i ğam

sır:

1. sırlara:--lar, -a

Gazel 2179

Mısra: 2

*Bilinmesi, duyulması, açığa
vurulması istenmeyen, gizli tutulan
şey.*

Çün hırāmān kadd-ile sen serv-i
bālâyı görem
Niçe sırlara müzeyyen olmuş ol
câyı görem

2. şîr:

Gazel 2052

Mısra: 8

Arslan.

Küy-ı yâra vardugumca gizlenür
mühmel rakîb
Nite kim şîr irdüğünde nâ-bedîd
olur şağal

3. şîr:

Gazel 2341

Mısra: 3

Arslan.

Deşt-i 'işka şîr olup küh-ı belâ içre
peleng
Hileger sanman ki dehrün zâhid-i
rübâhiyam

4. şîr:

Gazel 2492

Mısra: 4

Arslan.

Bu kerâmet mi degül Mecnûn 'a
kuşlar cem' olup
Kaçmaya şîr ü peleng ol 'aşık-ı bî-
bâkden

5. sırlar:--lar, -

Gazel 2024

Mısra: 6

*Bilinmesi, duyulması, açığa
vurulması istenmeyen, gizli tutulan
şey.*

Dürr ü cevherle tolu bañr-ı
ma'ânîdür gönül
Bî-nihâyet niçe sırlar olur andan
âşikâr

sır ol-:

1. sır ol-:

Gazel 2286

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Hiçbir iz bırakmadan gözden
kaybolmak, ortadan yok
oluvermek.*

Dutılsam zülfünün bendine âhir
Ebed kurtılmasam ben ya sır olsam

sirişk:

1. sirişk:

Gazel 2417

Mısra: 4

Gözyaşı.

Zâhir olsa tañ midür sînemdeki
esrâr-ı 'ışk

Âhum-ıla iy sirişk çün 'ışkumuñ
gammâzısın

2. **sirişküm:-üm**
Gazel 2472
Mısra: 3
Gözyaşı.

Dil âteşini itmedi teskîn sirişküm
Odlara cihân yandı tutuşdı
şererümden

3. **sirişküm:-üm**
Gazel 2500
Mısra: 9
Gözyaşı.

Açup bu sînem tahtasın döküdüm
sirişküm noqtasın
Bilmege 'ışkuñ nüktesin remmâl
olayn bir zamân

sırr:

1. **sırrını:-i, -n, -i**
Gazel 2156
Mısra: 5
*Açığa vurulması istenmeyen,
gizli tutulan şey.*

'Âlemi geşt eyledüm sordum
dehânuñ sırrını
İrdi 'ömrüm âhire hall olmadı bu
müşkilüm

2. **sırrum:-um**
Gazel 2078
Mısra: 5
*Bilinmesi, duyulması, açığa
vurulması istenmeyen, gizli tutulan
şey.*

Eşk-i surh u rüy-ı zerdüm eyledi
sırrum 'ayân
Zâhir itdi âh halka 'ışk-ı pinhânım
benüm

3. **sırrıma:-i, -m, -a**
Gazel 2188
Mısra: 7
*Bilinmesi, duyulması, açığa
vurulması istenmeyen, gizli tutulan
şey.*

'Âlemde benüm sırrıma mahrem
bulınmadı
İfşâ ider eşküm-ile âhi beklerem

4. **sırrını:-i, -n, -i**
Gazel 2341
Mısra: 9
*Bir iş veya şeyin yeterli bilgi,
tecrübe, yetenek, bazen da sezgi
gerektiren en zor yanı, inceliği, püf
noktası.*

Ger mahabbet sırrını sorsañ saña
şerh eyleyem
Hâmdü-lillâh ki tarîk-i 'ışkuñuñ
âgâhıyam

sırr-ı ğam-ı 'ışk:

1. **sırr-ı ğam-ı 'ışk:**
Gazel 2342
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşk derdinin sırrı.

Yañılup sırr-ı ğam-ı 'ışkı gönül fâş
eyledi
Müsteħak oldı ser-i zülfüne ber-
dâruñ olam

sırr-ı 'ışk:

1. **sırr-ı 'ışk:**
Gazel 2020
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşkın sırrı.

Sırr-ı 'ışkı ben ne denlü sakladum
âhir beni
Eyledün bir âh-ıla rüsvâ-yı 'âlem
iy gönül

2. **sırr-ı 'ışk:**
Gazel 2041
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşkın sırrı.

Sırr-ı 'ışkı gönca gibi sakla açma
agzuñı
Hânesini terk kıldı açduğyçün râz
gül

3. **sırr-ı 'ışk:**
Gazel 2110
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Aşkın sırrı.

Muhibbî sakladum gerçi bu sırr-ı
'ışkı sînemde
Anı âhir bu âhumla cihâna âşikâr
itdüm

4. **sırr-ı 'ışk:**
Gazel 2174
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Aşkın sırrı.

İy Muhibbî itmedüm bir kimseye
ifşâ-yı râz
Sırr-ı 'ışkı sînem içre cândan özge
sakladum

5. **sırr-ı 'ışk:**
Gazel 2264

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Aşkın sırrı.

Her kaçan kim sırr-ı 'ışkuñdan
suhen güş eyleyem
Kaynayup derya gibi emvâc urup
cüş eyleyem

6. **sırr-ı 'ışk:**
Gazel 2264
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Aşkın sırrı.

İçeliden câm-ı 'ışkı şevk ile mest
oluban
Sırr-ı 'ışkı fâş idüp 'uşşâkı medhüş
eyleyem

7. **sırr-ı 'ışk:**
Gazel 2291
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Aşkın sırrı.

Mest-i 'ışk olup ferâmüş
eyledümse 'âlemi
İy Muhibbî şükr Hakk'a sırr-ı 'ışk
âgâhıyam

8. **sırr-ı 'ışk:**
Gazel 2297
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşkın sırrı.

Niçe yıllar sırr-ı 'ışkı sînem içre
saklayup
Gözlerüm yaşını döküdüm âhir ifşâ
eyledüm

9. **sırr-ı 'ışk:**
Gazel 2299
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Aşkın sırrı.

Sırr-ı 'ışkı niçe pinhân eyleyem
şimden girü
Olmışam rüsvâ-yı şehri küçe-i
bâzâr hem

10. **sırr-ı 'ışk:**
Gazel 2346
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Aşkın sırrı.

Sırr-ı 'ışkı saklamak kaçd eyledüm
cânım gibi
Âşikâr ide diyüben âh u vâdan
korkaram

11. **sırr-ı 'ışk:**
Gazel 2378

Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşkın sırrı.

Anuñçün sırr-ı 'ışkuñı gönül
Manşür'ı fâş itdi
Ser-i zülfeynüñi gördüm ben anı
dâra beñzetdüm

12. **sırr-ı 'ışk:**
Gazel 2465
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Aşkın sırrı.

Sırr-ı 'ışkı sakladukça rüşen oldı
gün gibi
Âh u eşkinden kişi böyle şermsâr
olmasun

13. **sırr-ı 'ışk:**
Gazel 2474
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Aşkın sırrı.

İy gönül sırr-ı 'ışkı fâş itdüñ
Dâra ümmîd-vâr imişsin sen

sırr-ı 'ışkı:

1. **sırr-ı 'ışkı:--i, -**
Gazel 2017
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Aşkın sırrı.

Sırr-ı 'ışkı saklar-ıdum sinede
cânum gibi
N'eyleyem bu âh u zâr- ıla 'ayân
eyler gönül

2. **sırr-ı 'ışkı:--i, -**
Gazel 2020
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşkın sırrı.

Sırr-ı 'ışkı ben ne denlü sakladum
âhır beni
Eyledüñ bir âh-ıla rüsvâ-yı 'âlem
iy gönül

sırr-ı 'ışkı:

1. **sırr-ı 'ışkı:--i, --n, --i**
Gazel 2007
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Aşkın sırrı.

Sırr-ı 'ışkıñı sakın eyleme
'âlemlere fâş
Bir degül eyleseler ger seni biñ
pâre gönül

sitanbul:

1. **sitanbul'um:-um**
Gazel 2317
Mısra: 13
İstanbul.

Sitanbul'um Karaman'um diyâr-ı
milket-i Rûm'um
Bedâhşân'um u Kıpcag'um
Horâsân'um u Bağdâd'um

sitäre:

1. **sitâresi:-si**
Gazel 2084
Mısra: 9
Yıldız.

Muhibbî olmaz-ımuş 'âşkuñ
sitâresi çün
Şeb-i gam içre niçe bir yaşum
sitäre kılam

2. **sitäre:**
Gazel 2084
Mısra: 10
Yıldız.

Muhibbî olmaz-ımuş 'âşkuñ
sitâresi çün
Şeb-i gam içre niçe bir yaşum
sitäre kılam

3. **sitârem:-m**
Gazel 2119
Mısra: 10
Yıldız.

Güneş ruhsârını yârûñ Muhibbî
görmege varsa
Sitârem baña göstermez olur ol
dem siyâh aışşâm

sitem:

1. **sitem:**
Gazel 2199
Mısra: 3
*Bir kimseye herhangi bir
davranışından dolayı üzöldüğünü,
kırıldığını, alındığını öfkelenmeden
belirtme, dostça çıkışma.*

Ğamzesine didüm itmegil baña
cevr ü sitem
Ğamzesi didi ezelden zulm[1] ben
hû eyledüm

2. **sitem:**
Gazel 2062
Mısra: 2
*Bir kimseye herhangi bir
davranışından dolayı üzöldüğünü,
kırıldığını, alındığını öfkelenmeden*

*belirtme, dostça çıkışma.|| Eziyet,
cefa zulüm, haksızlık.*

Dāduma dād itmedi ol pādişāh-ı
muhteşem
Dāyimā cevr ü cefa-y-ıla ider zulm
ü sitem

3. **sitem:**
Gazel 2117
Mısra: 2
Eziyet, cefa, zulüm, haksızlık.

Yüz cefā biñ cevr ol nā-
mihribāndan görmişem
Görmedi qahr u sitem bir kes ben
andan görmişem

4. **sitem:**
Gazel 2130
Mısra: 10
Eziyet, cefa, zulüm, haksızlık.

İy Muhibbî çünki 'âşkıñın saña
eksük degül
Geh cefā vü gāh cevr ü geh belā
gāhī sitem

5. **sitem:**
Gazel 2146
Mısra: 10
Eziyet, cefa, zulüm, haksızlık.

Küyuña varup Muhibbî vaşluñ itse
arzü
Döstüm gelmez vefa senden meger
cevr ü sitem

6. **sitem:**
Gazel 2206
Mısra: 4
Eziyet, cefa, zulüm, haksızlık.

Başumı top eyledüm ben zülfinüñ
çevgānına
Hāşa-lillāh ki ide dilber baña cevr
ü sitem

7. **sitem:**
Gazel 2239
Mısra: 1
*Bir kimseye herhangi bir
davranışından dolayı üzöldüğünü,
kırıldığını, alındığını öfkelenmeden
belirtme, dostça çıkışma.*

Ruñuñ lutf 'arz ider hañtuñ sitem
hem
İrişür şādılık ardınca ğam hem

8. **sitem:**
Gazel 2247
Mısra: 7
Eziyet, cefa, zulüm, haksızlık.

Gerçi kim eyler baña cevr ü cefâ
zulm ü sitem
Lık gönülden yine ol bî-vefâyı
isterem

9. **sitem:**

Gazel 2282

Mısra: 1

Eziyet, ceфа, zulüm, haksızlık.

Dimeñ cevr ü cefâ itme sitem hem
Gel inşâfa kanı luţf u kerem hem

10. **sitem:**

Gazel 2296

Mısra: 7

Eziyet, ceфа, zulüm, haksızlık.

Küyuña vardukça itsen ger baña
cevr ü sitem
Râh-ı 'ışkuñda dahı ben cüst ü
çälâk olam

11. **sitem:**

Gazel 2332

Mısra: 9

Eziyet, ceфа, zulüm, haksızlık.

Görmedümse mihrüñi gördüm besî
cevr ü sitem
Ol sebebden iy cefâ-cü gönlümi
şâd eyledüm

12. **sitem:**

Gazel 2334

Mısra: 3

Eziyet, ceфа, zulüm, haksızlık.

Hicr ü cefâ cevr ü sitem miñnet ü
ğam derd ü elem
Yazdı çün alnuma raqam n'idem
n'idem âh ne-y-idem

13. **sitemden:-den**

Gazel 2482

Mısra: 1

Eziyet, ceфа, zulüm, haksızlık.

Şikâyet eyleme cevr ü sitemden
Olur mı kurtıla 'ışk ehli ğamdan

14. **sitem:**

Gazel 2055

Mısra: 8

Eziyet, ceфа, zulüm, haksızlık.

Belâ kühında Ferhâd'ı idinürsem
n'ola ırğâd
Düşüp berr ü beyâbâna olup
Mecnün sitem çekdüm

sitemkâr:

1. **sitemkârâ:-â**

Gazel 2218

Mısra: 10

*Zulüm ve haksızlık eden,
zalim, sitemger.*

Gözümden nem gönülden ğam
Muhibbî eksük olmazsa
'Aceb olmaz ki bir bed-hü
sitemkârâ giriftärem

sivâh:

1. **siyâh:**

Gazel 2119

Mısra: 10

Kara renkte olan. || Karanlık.

Güneş ruhsârını yârûñ Muhibbî
görmege varsa
Sitârem baña göstermez olur ol
dem siyâh aĥşâm

siveh:

1. **siyeh:**

Gazel 2384

Mısra: 10

Siyah.

Bugün meydân-ı 'ışk içre Muhib
dîvâne olmışdur
Anuñçün başa âhumdan siyeh bir
dâne per çekdüm

sivehkâr:

1. **siyehkârâ:-a, -**

Gazel 2005

Mısra: 1

Günah işlemiş, suçlu ll

Kötülük yapan.

Çün dolaşdı ser-i zülfi-i siyehkârâ
gönül
Ĥaşre dek tañ mı eger bulmasa bir
çäre gönül

siveh-püş:

1. **siyeh-püş:**

Gazel 2392

Mısra: 8

Ülke, alem, diyar, dünya.

Her kaçan 'ışk âteşini ben uyarsam
sinede
Düd-ı âhumla cihân mülkin siyeh-
püş eyleyem

siz:

1. **siz:**

Gazel 2140

Mısra: 6

"Siz" ikinci çoğul şahıs

zamiri.

Miyâni fikrini kılup dehâni zikrin
idelden
Baña siz 'âlem-i ğaybdan soruñ
hâzır-cevâb oldum

2. **sizi:-i**

Gazel 2241

Mısra: 5

"Siz" ikinci çokluk şahıs

zamiri.

Didüm iy 'aql-ıla iy dil sizi terk
eyledüm küllî
Zi-sevdâ-yı perî rüyı ser-i dîvâneğî
dâram

sohbet:

1. **şohbeti:-i**

Gazel 2123

Mısra: 10

Görüşüp konuşma. ||

*Tasavvufta aşkın meydana
gelebilmesi ve cezbe hali için
vahdetle ilgili sohbet yapmak
gerekirdi. Sohbet zamanın uygun
oluşu, mekanın başkalarına kapalı
oluşu ve sohbet edebilecek kişilerin
bulunabilmesi şartı aranır. ||
Bektaşilerin sazlı ve içkili
sohbetlerine denir.*

Gel Muhibbî idelüm meclise meh-
rûları cem'
Şohbeti ya'nî bugün dâr-ı selâm
eyleyelüm

2. **şohbete:-e**

Gazel 2123

Mısra: 5

Görüşüp konuşma. ||

*Tasavvufta aşkın meydana
gelebilmesi ve cezbe hali için
vahdetle ilgili sohbet yapmak
gerekirdi. Sohbet zamanın uygun
oluşu, mekanın başkalarına kapalı
oluşu ve sohbet edebilecek kişilerin
bulunabilmesi şartı aranır. ||
Bektaşilerin sazlı ve içkili
sohbetlerine denir.*

Zühreyi mutrib-i meclis idelüm
şohbete gel
Kameri bende vü ĥurşîdi ğulâm
eyleyelüm

3. **sohbetüm:-üm**

Gazel 2169

Mısra: 14

*Arkadaşlık etme, birlikte
bulunma, arkadaşlık.*

Bâde nisbet eylemiş la'lüne dimiş
beñzerem
Ölmez-isem çokdur anuñla
Muhibbî sohbetüm

4. **şoĥbetüm:-üm**

Gazel 2317

Mısra: 6

Arkadaşlık etme, birlikte bulunma, arkadaşlık.

Çenârum serv-i sîrâbum gülîstan-
ıla büstânüm
Merâmum dürr-i şehvârum
şabâĥum şoĥbetüm şâmum

5. **şoĥbetin:-i, -n**

Gazel 2448

Mısra: 2

Allah'a gönül veren insanların bir araya gelip her an O'nunla beraber olduklarını bilmenin edebi ve huzuru içinde, şeyhlerinin veya aralarından ehil birinin yönlendirmesiyle yaptıkları arifane söyleşme ve halleşme.

İy gönül bulmak dilerseñ uşbu
dünyâ devletin
Devlet oldur kim bulasın ehl-i
diller şoĥbetin

şoĥbet-i hâş:

1. **şoĥbet-i hâş:**

Gazel 2331

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Özel sohbet ve yakınlık.

Yine bezm-i ğama kıldum
gözümün kâsesin sağâr
Dilâ gel şoĥbet-i hâş it ki zîrâ nây-
veş nâlem

2. **şoĥbet-i hâş:**

Gazel 2347

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Özel sohbet ve yakınlık.

Ben derûn-ı ĥalvetinde şoĥbet-i
hâş itmişem
Döştar bakmañ baña bu şimdilik
bîrûnlıgum

sol:-

1. **sola:-a**

Gazel 2440

Mısra: 10

Diriliğini, tazeliğini, taravetini yitirmek, pörsümek.

Bu Muĥibbî gülşen-i ĥüsnüñ
temâşâ eylesün
Dilberâ ĥüsnüñ gülün âĥir sola
sanmaz mısın

2. **solmaz:-maz**

Gazel 2471

Mısra: 10

Rengi uçmak, rengi atmak, parlaklığını kaybetmek.

Ruĥları şevĥine diyüp iy Muĥibbî
ter ğazel
Yaraşır bu nazmuñ solmaz
gülîstân idesin

soñra:

1. **soñradan:-dan**

Gazel 2273

Mısra: 14

Daha ileri bir zamanda, müteakiben, ardından.

Şi'r bünyâdına el urduñ katı
muĥkem gerek
Soñradan dimeyesin za'f üzre imiş
temelüm

2. **soñra:**

Gazel 2032

Mısra: 3

İçinde bulunulan veya bahsedilen anın daha ilerisindeki bir zamanda. // -nin ardından, ... arkasından.

Âl-ıla gönülümü alduñ soñra
kılmaduñ nazar
Gözleründe ĥatm olmuşdur senüñ
mekr-ile âl

3. **soñra:**

Gazel 2161

Mısra: 2

İçinde bulunulan veya bahsedilen anın daha ilerisindeki bir zamanda.

Olup 'aşık belâ vü derdi evvel cânâ
taşurdum
Velî soñra dil ü cânı der-i cânâna
taşurdum

4. **soñra:**

Gazel 2198

Mısra: 2

-nin ardından, ... arkasından.

Gül gibi sînemde evvel 'ışkı
pinhân eyledüm
Soñra açılsun diyü yaşumı bārân
eyledüm

5. **soñradan:-dan**

Gazel 2204

Mısra: 2

İçinde bulunulan veya bahsedilen anın daha ilerisindeki bir zamanda, bilahare.

Yine bir tâze hevesdür küy-ı dilber
eyleyem
Yüze sürüp ĥâkin evvel soñradan
ser eyleyem

6. **soñradan:-dan**

Gazel 2208

Mısra: 2

İçinde bulunulan veya bahsedilen anın daha ilerisindeki bir zamanda, bilahare.

Dilden evvel ben esâs-ı 'ışkı
muĥkem bagladum
Soñradan cânâ ğam u endühi hem-
dem bagladum

7. **soñra:**

Gazel 2249

Mısra: 10

-nin ardından, ... arkasından.

Şimdilik ğam meclisinde inlerem
tanbûr-veş
Öldüğümden soñra da her
üstüĥvânüm nâ kılam

8. **soñradan:-dan**

Gazel 2284

Mısra: 10

-nin ardından, ... arkasından.

Naĥd-i cânâ büseñi sen evvel ikrâr
eyledüñ
Soñradan döndüñ neden bilsem
peşimânsın begüm

9. **soñra:**

Gazel 2394

Mısra: 7

-nin ardından, ... arkasından.

Gerçi 'ışkuñ rüyumu ĥâk itdi soñra
kıldı zer
Ben de iksîr-i vücüdüm ĥâkini zer
eyleyem

10. **soñra:**

Gazel 2399

Mısra: 1

-nin ardından, ... arkasından.

Gelür senden baña luĥ u keremden
soñra verhem hem
Nitekim şâdılık ardınca irişür belâ
ğam hem

sor:-

1. **sorana:-an, -a**

Gazel 2337

Mısra: 2

Soru yönelterek bilgi istemek, sual etmek.

Cānān cemālī vaşfına çün bir ğazel didüm
Şîrîn lebinî sorana ğāyet güzel didüm

2. **sorma:-ma**

Gazel 2424

Mısra: 5

Birine soru yönelterek herhangi bir konuda bilgi istemek, sual etmek.

Zülfi sevdāsi-y-ıla hālümü gel sorma benüm
Göricek añlayasın çāk-i girîbānumdan

3. **sorma:-ma**

Gazel 2442

Mısra: 3

Birine soru yönelterek herhangi bir konuda bilgi istemek, sual etmek.

Bilmez kişiye 'ışk nedür sorma hālîni
Başumda var benüm baña sor 'ışk hāletîni

4. **sorma:-ma**

Gazel 2469

Mısra: 5

Birine soru yönelterek herhangi bir konuda bilgi istemek, sual etmek.

Sorma Mecnūn'a rumuz-ı 'ışkı gel sen sor baña
Kādir olmadı cevāba sordum ol şeydāya ben

5. **sordum:--du, --m**

Gazel 2040

Mısra: 17

Birine soru yönelterek herhangi bir konuda bilgi istemek, sual etmek.

Ugradum bir 'āriife gül mevsimîni sordum didi
İy Muhibbî tîz geçer bir haftadır bir ān gül

6. **sorma:-ma**

Gazel 2084

Mısra: 5

Soru yönelterek bilgi istemek, sual etmek. || Bir şeyin hesabını bir kimseden istemek, onu sorumlu tutmak.

Bu cevır u zulmî baña sorma kim nihāyeti yok
Sayılmaz anı eger hāşre dek şümāre kılam

7. **sormagil:-ma, -gil**

Gazel 2117

Mısra: 9

Soru yönelterek bilgi istemek, sual etmek.

İy Muhibbî sormagil derdüm idersin āşikār
Yüz cefā biñ cevır ol nā-mihribāndan görmişem

8. **sordılar:-dı, -lar**

Gazel 2121

Mısra: 9

Soru yönelterek bilgi istemek, sual etmek.

'İşkuñ rumüz u nüktesini sordılar baña
Bunı cihānda itmedi bir kimse hāl didüm

9. **soruñ:-uñ**

Gazel 2140

Mısra: 6

Soru yönelterek bilgi istemek, sual etmek.

Miyānı fikrini kılup dehānı zikrin idelden
Baña siz 'ālem-i ğaybdan soruñ hāzır-cevāb oldum

10. **sorma:-ma**

Gazel 2164

Mısra: 11

Soru yönelterek bilgi istemek, sual etmek.

Sensüz günümü sorma ki ne nev'-ile geçer
Hicrān deminde ya niçe şebhā-yı tār hem

11. **sorsalar:-sa, -lar**

Gazel 2193

Mısra: 9

Soru yönelterek bilgi istemek, sual etmek.

Muhibbî'den gelüp 'ışkuñ rumüzün sorsalar direm
Görüñ bu mülk-i hestîyi hemān zîr ü zeber kıldum

12. **sor:**

Gazel 2195

Mısra: 5

Soru yönelterek bilgi istemek, sual etmek.

Baña sor miñnet-i hıvābı ne bilsün anı her nā-kes
Kılup feryād-ıla nāle ki her şeb zinde-dār oldum

13. **sorarsañ:-ar, -sañ**

Gazel 2211

Mısra: 2

Soru yönelterek bilgi istemek, sual etmek.

Dirîgā teşneyem ğāyet degül hādden birün derdüm
Sorarsañ içdügüm hün-ı ciger her lahza mey hordem

14. **sormañ:-ma, -ñ**

Gazel 2218

Mısra: 7

Soru yönelterek bilgi istemek, sual etmek.

Şalāh-ı 'aql-ıla hūşı yönin dîvāneden sormañ
Başum sevdā-yı zülfiyle ser-i dîvānegî dārem

15. **sordum:-du, -m**

Gazel 2221

Mısra: 3

Bir şeyin hesabını bir kimseden istemek, onu sorumlu tutmak.

Gıryesin sordum şurāhîden baña virdi cevāb
Yāduma geldi benüm lebhā-yı meygün aqlaram

16. **sormayıñ:-ma, -(y)ıñ**

Gazel 2250

Mısra: 5

Bir şeyin hesabını bir kimseden istemek, onu sorumlu tutmak.

Nişānın sormayıñ benden rakîbüñ
Nişānı kalmaya hergiz ola güm

17. **sormañuz:-ma, -ñuz**

Gazel 2275

Mısra: 5

Bir şeyin hesabını bir kimseden istemek, onu sorumlu tutmak.

Nişānın sormañuz benden rakîbüñ
Dilegüm bu ki Hāk'dan ola ol güm

18. **soralar:-a, -lar**

Gazel 2276

Mısra: 6

Bir şeyin hesabını bir kimseden istemek, sorgulamak, aramak.

Didi dilber şeb-i yeldā saçumdur
Yüzümden soralar taze bahārum

19. **sorarsañ:-ar, -sa, -ñ**

Gazel 2281

Mısra: 13
Birine soru yönelterek
herhangi bir konuda bilgi istemek,
sual etmek.

Sorarsaň äsitänuňda Muhibbî
kemteri kimdür
Haķırüñdür faķırüñdür ayakdan
düşmiş üftädem

20. **sor:**
Gazel 2341
Mısra: 8
Birine soru yönelterek
herhangi bir konuda bilgi istemek,
sual etmek.

Hîç kes deryä-yı 'ışķuñ bulmadılar
'umķını
Ben irişdüm baña sor ol baħr
içinde mâhiyem

21. **sorsaň:-sa, -ñ**
Gazel 2341
Mısra: 9
Birine soru yönelterek
herhangi bir konuda bilgi istemek,
sual etmek.

Ger maħabbet sırrını sorsaň saña
şerħ eyleyem
Ĥamdü-lillāħ ki tarîķ-i 'ışķuñuñ
ägāhiyam

22. **sorma:-ma**
Gazel 2342
Mısra: 10
Bir durumu öğrenmek için
cevap almak amacıyla karşısındaki
kişiyeye soru yöneltmek, sormak.

Seni çok sevdüceğüm olur-ımiş ulu
günah
Sorma öldür suçumu çünkü
günehkârıñ olam

23. **sordılar:-dı, -lar**
Gazel 2375
Mısra: 7
Birine soru yönelterek
herhangi bir konuda bilgi istemek,
sual etmek.

Aña şadam sordılar ben bülbülin ol
gül didi
Gülşen-i ĥüsnüme karşı zâr u
zârumdur benüm

24. **sor:**
Gazel 2377
Mısra: 3
Birine soru yönelterek
herhangi bir konuda bilgi istemek,
sual etmek.

Ėuşsa-i derd ü ġamı gel baña sor
Bir bir idem anı ĥall ben bilürem

25. **sorarsaň:-ar, -sa, -ñ**
Gazel 2404
Mısra: 6
Birine soru yönelterek
herhangi bir konuda bilgi istemek,
sual etmek.

Vādî-i ġamda hemân sâyem baña
hem-râhdur
Ger sorarsaň göz yaşından eski
yârumdur benüm

26. **sorarsaň:-ar, -sa, -ñ**
Gazel 2419
Mısra: 11
Birine soru yönelterek
herhangi bir konuda bilgi istemek,
sual etmek.

Sorarsaň rāh-ı 'ışķuñda Muhibbî
kindür iy meh-rü
Ĥaķır ü derdmend ü bî-kes ü
hicrünüle sergerdān

27. **sor:**
Gazel 2426
Mısra: 5
Birine soru yönelterek
herhangi bir konuda bilgi istemek,
sual etmek.

Rumüz-ı 'ışķı benden sor ne bilsün
Ėays u ya Ferĥād
Okımadılar anlar okıdum 'ışķuñ
kitābından

28. **sor:**
Gazel 2438
Mısra: 2
Birine soru yönelterek
herhangi bir konuda bilgi istemek,
sual etmek.

Ben bilürem kimse bilmez
'ışķuñuñ keyfiyetin
Baña sor taķrîr ideyim saña bir bir
ĥāletin

29. **sor:**
Gazel 2442
Mısra: 4
Birine soru yönelterek
herhangi bir konuda bilgi istemek,
sual etmek.

Bilmez kişiyeye 'ışķ nedür sorma
ĥālını
Başumda var benüm baña sor 'ışķ
ĥāletin

30. **sorardı:-ar, -dı**
Gazel 2453
Mısra: 4

Birine soru yönelterek
herhangi bir konuda bilgi istemek,
sual etmek.

Kalsaydı bu zamāna Ferĥād u
Ėays u Vāmıķ
Benden gelüp sorardı her biri 'ışķ
zamîrin

31. **sordum:-du, -m**
Gazel 2469
Mısra: 6
Birine soru yönelterek
herhangi bir konuda bilgi istemek,
sual etmek.

Sorma Mecnün'a rumuz-ı 'ışķı gel
sen sor baña
Ėādir olmadı cevāba sordum ol
şeydāya ben

32. **sordum:-du, -m**
Gazel 2474
Mısra: 3
Birine soru yönelterek
herhangi bir konuda bilgi istemek,
sual etmek.

Sordum 'ışķuñ bilinmedi kârı
Ben didüm özge kâr imişsin sen

33. **sorma:-ma**
Gazel 2486
Mısra: 3
Birine soru yönelterek
herhangi bir konuda bilgi istemek,
sual etmek.

Sorma her bir nā-kese ol 'ışķdan
virmez ĥaber
Sor baña kim ben saña 'ışķuñ
diyem mâhiyyetin

34. **sor:**
Gazel 2486
Mısra: 4
Birine soru yönelterek
herhangi bir konuda bilgi istemek,
sual etmek.

Sorma her bir nā-kese ol 'ışķdan
virmez ĥaber
Sor baña kim ben saña 'ışķuñ
diyem mâhiyyetin

35. **sor:**
Gazel 2498
Mısra: 5
Bir durumu öğrenmek için
cevap almak amacıyla karşısındaki
kişiyeye soru yöneltmek, sormak.

Zülfinün sor kıymetini zerrece
ĥadrin bilen
Virmeye 'ālem tolu māl olsa anuñ
bir kılın

36. sor:

Gazel 2028

Mısra: 5

*Birine soru yönelterek
herhangi bir konuda bilgi istemek,
sual etmek.*

Müşkilât-ı fenn-i 'ışkı 'aşık sor
'aşık
Eylemez 'allâme-i 'aşr olsa dağı
anı hall

sor:

1. sordum:-du, -m

Gazel 2156

Mısra: 5

*Birine soru yönelterek
herhangi bir konuda bilgi istemek,
sual etmek.*

'Ālemi geşt eyledüm sordum
dehānuñ sırrını
İrdi 'ömrüm āhire hall olmadı bu
müşkilüm

2. sor:

Gazel 2469

Mısra: 5

*Birine soru yönelterek
herhangi bir konuda bilgi istemek,
sual etmek.*

Sorma Mecnūn'a rumuz-ı 'ışkı gel
sen sor baña
Kādir olmadı cevāba sordum ol
seydāya ben

sövin-:

1. söyünmez:-mez

Gazel 2209

Mısra: 6

Sönmek, yanmaz olmak.

Yaş dökdükçe dide dil āteş[i]
ziyāde
Oldı 'āceb söyünmez bu āteş-i
derūnum

2. söyünmeye:-me, -(y)e

Gazel 2243

Mısra: 5

Sönmek.

'İyşüm çerāğı nāşih söyünmeye
demūñden
Deryāya düşem arta bu āteş-i
derūnum

3. söyünmişken:-miş, -ken

Gazel 2331

Mısra: 3

Sönmek, yanmaz olmak.

Uyardum tekye-i 'ışkuñ
söyünmişken çerāğını
Gice gündüz ciger yağın yakar
anda bir abdālam

4. söyünmeye:-me, -(y)e

Gazel 2489

Mısra: 5

Sönmek.

Dir-iseñ 'ışkuñ çerāğı yana
söyünmeye hiç
Süz-ıla yüregüñüñ her gice dağın
yakasın

söyle-:

1. söylerse:-r, -se

Gazel 2013

Mısra: 3

Demek, söylemek.

Raṭb u yābis her ne söylerse ko
zāhid söylesün
Güşa alma iy dil-i şürde sen
deryā-dil ol

2. söyler:-r

Gazel 2295

Mısra: 4

*Anlatmak istediği şeyi sözle
bildirmek.*

Fehm itmeye kimsene 'ışkuñ
rumūzını
Gelüp zebāna söyler ise anı her
kılum

3. söylesün:--sün

Gazel 2013

Mısra: 3

Demek, söylemek.

Raṭb u yābis her ne söylerse ko
zāhid söylesün
Güşa alma iy dil-i şürde sen
deryā-dil ol

4. söyle:

Gazel 2097

Mısra: 6

*Bir şeyin yapılmasını sözle
istemek.*

İsterem yaşum revān idem gel iy
serv- i revān
Söyle aksun mı buyur rūh-ı
revānum n'eyleyem

5. söyleme:-me

Gazel 2101

Mısra: 7

Haber vermek, bildirmek.

Müşkil-i 'ışkı sakın söyleme ehl-i
hırede

Nükte-i ḥāşı revā mı işide her bir
'avām

6. söyler-ise:-r, -ise

Gazel 2154

Mısra: 4

Haber vermek, bildirmek.

Bir kimse fehm itmege 'ışkuñ
rumūzını
Söyler-ise zebāna gelüp anı her
kılum

7. söyler:-r

Gazel 2202

Mısra: 12

*Şiir vb. şeyler için
düzenlemek, tanzim etmek.*

Ol serv-ḳadler serveri başında tāc-ı
Ḥusrevī
Söyler kelām-ı Pehlevī ammā ki
kindür dimezem

8. söylenmesün:-n, -me, -sün

Gazel 2407

Mısra: 8

*Herhangi bir şeyi haliyle
bildirmek, ifade etmek.*

La 'l-i şirñüñe ger cān virmeyem
Fehād-veş
Ḥusrevā söylenmesün 'ālemde hiç
adum benüm

9. söyler:-r

Gazel 2498

Mısra: 9

Konuşmak.

Bu Muḥibbī kuş dilin söyler
Süleymān devridür
Bilmez andan ḡayrı kimse ehl-i
'irfānuñ dilin

söyled-:

1. söyleden:-en

Gazel 2182

Mısra: 10

*Söylemesine, konuşmasına
sebeup olmak veya imkan vermek,
müsaade etmek.*

Söz anuñdur iy Muḥibbī söz anuñ
Söyleden 'ışkdu arada ben neyem

söylen-:

1. söylenür:-ür

Gazel 2405

Mısra: 6

*Ağızdan ağza dolaşmak,
bahsedilmek.*

Åh kim derd-i derûnum irmez ol
meh gûşına
Söylenür hep kışşadur dillerde
destânumdur benüm

söz:

1. **sözlerim:-ler, -im**

Gazel 2447

Mısra: 10

*Bir düşünceyi eksiksiz olarak
anlatan kelime dizisi, kelim, laf,
kavil.*

İy Muhibbî şî'r ara her kim göre
elfâzuñı
Rište-i cân üzre dizmiş dür gibidür
sözlerim

2. **söz:**

Gazel 2004

Mısra: 16

*Bir düşünceyi eksiksiz olarak
anlatan kelime dizisi, kelim, laf,
kavil, konuşma.*

Gerçi sevmek sen güzeller şâhını
haddüm degül
Söz kabûl itmez n'idem başına
sultândur gönül

3. **söz:**

Gazel 2178

Mısra: 8

*Bir düşünceyi eksiksiz olarak
anlatan kelime dizisi, kelim, laf,
kavil, konuşma.*

Gerçi kim qahruñ kavîdür
rahmetüñ gâlib aña
Bir bölük üftâde budur içümüzde
söz bizüm

4. **sözleri:-ler, -i**

Gazel 2411

Mısra: 8

*Bir düşünceyi eksiksiz olarak
anlatan kelime dizisi, kelim, laf,
kavil, konuşma.*

Bî-vefâdur mâh-rûlar didiler dünya
gibi
Ben ezel gûş itmişem bu sözleri
ağbâbdan

5. **sözleri:-ler, -i**

Gazel 2445

Mısra: 9

*Bir düşünceyi eksiksiz olarak
anlatan kelime dizisi, kelim, laf,
kavil, konuşma.*

Bu Muhibbî sözleri gevher-durur
mengüş idin
Alma cânâ boynuna dürr-i semînüñ
minnetin

6. **sözün:-ü, -n**

Gazel 2340

Mısra: 9

*Söz, bir düşünceyi eksiksiz
olarak anlatan kelime dizisi.*

İy Muhibbî her sözün bir gevher-i
yek-dânedür
Ehl-i nazmuñ takuban gûşına
mengüş eyleyem

7. **sözlerün:-ler, -üñ**

Gazel 2393

Mısra: 9

*Bir düşünceyi eksiksiz olarak
anlatan kelime dizisi, kelim, laf,
kavil, konuşma.*

Muhibbî sözlerün gevher olaldan
eşk-i çeşmümdü
Çıkarmaga dili gavvâş idüp ol
bahra taldurdum

8. **söz:**

Gazel 2458

Mısra: 8

*Bir düşünceyi eksiksiz olarak
anlatan kelime dizisi, kelim, laf,
kavil. Beyitte bu kelime tavsiye,
akıl anlamında kullanılmıştır.*

Zâhidüñ biñ sözi te'sir itmeye
itmeñ 'aceb

Hîç eşer eyler mi bir söz dise anı
serd olan

9. **sözi:-i**

Gazel 2019

Mısra: 4

*Ağızdan çıkan bir veya daha
fazla heceden meydana gelen,
mana ifade eden kelime veya
kelime topluluğu, laf, lafiz, kelim.*

Beñzer lebüñe gonca dimiş

'arîzuña gül

Her kim dimişse bu sözi didüm
nazar degül

10. **sözi:-i**

Gazel 2200

Mısra: 9

*Ağızdan çıkan bir veya daha
fazla heceden meydana gelen,
mana ifade eden kelime veya
kelime topluluğu, laf, lafiz, kelim.*

Oldı Muhibbî her sözi çün dürr-i
şâhvâr
Assun zamâne gûşına bu nazm-ı
dil-keşüm

11. **sözi:-i**

Gazel 2237

Mısra: 8

*Ağızdan çıkan bir veya daha
fazla heceden meydana gelen,
mana ifade eden kelime veya
kelime topluluğu, laf, lafiz, kelim.*

Diyeler şî'rüme şî'r-i hasendür
Sözi çün lâ'l-i dilberden âmüzum

12. **sözi:-i**

Gazel 2431

Mısra: 11

*Ağızdan çıkan bir veya daha
fazla heceden meydana gelen,
mana ifade eden kelime veya
kelime topluluğu, laf, lafiz, kelim.*

Vird idinmiş gülşen içre bu sözi
meh-pâreler
Hâzihi cennâti 'adnin fâdhlulühâ
hâlidin

13. **söz:**

Gazel 2048

Mısra: 3

*Bir düşünceyi eksiksiz olarak
anlatan kelime dizisi, lakırtı,
kelim, laf, kavil.*

Her söz ki gele senden anı bilmeye
kimse
Hâll eyle olan nükteleri rind-i
cihân ol

14. **söz:**

Gazel 2049

Mısra: 5

*Bir fikri, bir isteği yazılı veya
sözlü olarak anlatmaya,
açıklamaya yarayan kelimeler
yahut cümleler dizisi, kelim, kavil,
lakırtı.*

Söz güherdür degme kimse bilmez
anuñ qadrini
Kıymetin bilen alur göster hemân
şarrâfa gel

15. **söz:**

Gazel 2052

Mısra: 9

*Bir veya birkaç heceden
oluşan ve anlamı olan ses birliği,
kelime, sözcük.*

Söz ile sanma Muhibbî şayd
iderler dilberi
Hübolar aña meyl ider kim harc ide
mâl u menâl

16. **sözi:-i**

Gazel 2073

Mısra: 9

*Bir fikri, bir isteği yazılı veya
sözlü olarak anlatmaya,
açıklamaya yarayan kelimeler*

yahut cümleler dizisi, kelim, kavi,
lakırdı.

Bu Muhibbî sözi gevherden yig
Olsa tañ mı çün oldu tab'ı selîm

17. **sözlerüm:-ler, -üm**

Gazel 2098

Mısra: 2

*Ağızdan çıkan, bir veya daha
çok heceden meydana gelen kelime
veya kelime dizisi.*

Egri olmaz kaşlarına döstüm kec
râ disem

Togru olur sözlerüm kıddüne ger
bâlâ disem

18. **sözlerüm:-ler, -üm**

Gazel 2098

Mısra: 5

*Ağızdan çıkan, bir veya daha
çok heceden meydana gelen kelime
veya kelime dizisi.*

Sözlerüm rüşen olur gün gibi
bürhân istemez
Āfitâbum yüzüne mihr-i cihan-ārâ
disem

19. **sözde:-de**

Gazel 2098

Mısra: 8

*Ağızdan çıkan, bir veya daha
çok heceden meydana gelen kelime
veya kelime dizisi.*

Olalı ok gibi ğamzeñ iy kemân-
ebrü senüñ
İtmezem sözde ħaṭâ ger kaşlarına
ya disem

20. **söze:-e**

Gazel 2111

Mısra: 4

*Bir fikri, bir isteği yazılı veya
sözlü olarak anlatmaya,
açıklamaya yarayan kelimeler
yahut cümleler dizisi, kelim, kavi,
lakırdı.*

Didüm hayâlünü görem neden
görünmeyesin
Didi bu söze ne 'aceb ben ki perî-
zâde olam

21. **sözüm:-üm**

Gazel 2173

Mısra: 9

*Ağızdan çıkan, bir veya daha
çok heceden meydana gelen kelime
veya kelime dizisi.*

Muhibbî her sözüm gevher kılup
yârâna 'arz idüp

Gelün her birine kıymet koñuz
diyü sü 'âl itdüm

22. **söz:**

Gazel 2182

Mısra: 9

*Bir fikri, bir isteği yazılı veya
sözlü olarak anlatmaya,
açıklamaya yarayan kelimeler
yahut cümleler dizisi, kelim, kavi,
lakırdı.*

Söz anuñdur iy Muhibbî söz anuñ
Söyleden 'ışkıdur arada ben neyem

23. **söz:**

Gazel 2182

Mısra: 9

*Bir fikri, bir isteği yazılı veya
sözlü olarak anlatmaya,
açıklamaya yarayan kelimeler
yahut cümleler dizisi, kelim, kavi,
lakırdı.*

Söz anuñdur iy Muhibbî söz anuñ
Söyleden 'ışkıdur arada ben neyem

24. **sözüm:-üm**

Gazel 2215

Mısra: 6

*Bir fikri, bir isteği yazılı veya
sözlü olarak anlatmaya,
açıklamaya yarayan kelimeler
yahut cümleler dizisi, kelim, kavi,
lakırdı.*

Dutmasun zulmet cihâni gel götür
yüzden niķâb
Dehri rüşen eyle gün gibi budur
sözüm benüm

25. **sözlerümi:-ler, -üm, -i**

Gazel 2240

Mısra: 6

*Bir fikri, bir isteği yazılı veya
sözlü olarak anlatmaya,
açıklamaya yarayan kelimeler
yahut cümleler dizisi, kelim, kavi,
lakırdı.*

Dişlerüni yâd idüp añdum şeker
güftârüñ
Anuñ için sözlerümi dürr-i
meknün eyledüm

26. **söz:**

Gazel 2246

Mısra: 9

*Bir düşünceyi eksiksiz olarak
anlatan kelime dizisi, kelim, laf,
kavi, şiir.*

Rişte-i cânâ Muhibbî dizse ger söz
dürlerin
Eylemeñ anı ta'acçüb olıcak tab'-ı
selîm

27. **söz:**

Gazel 2431

Mısra: 4

*Bir düşünceyi eksiksiz olarak
anlatan kelime dizisi, kelim, laf,
kavi, şiir.*

Her sözinde nâzük ü rengin ma'ânî
bulna
İşidenler diyeler bu söz degül dürr-
i semin

28. **söz:**

Gazel 2253

Mısra: 8

*Bir düşünceyi anlatan kelime
dizisi, kelim.*

Ya kaşlarını aldum ele sîneme
çekem
Didüm didi o bu söz saḫt
kemânüm

29. **söz:**

Gazel 2308

Mısra: 9

*Bir düşünceyi eksiksiz olarak
anlatan kelime dizisi, kelim.*

Eksük itme bañr-ı dilden dâyimâ
söz gevherin
İstedükçe iy Muhibbî bulunur ol
kân benüm

30. **sözlerümden:-ler, -üm, -den**

Gazel 2328

Mısra: 8

*Bir düşünceyi eksiksiz olarak
anlatan kelime dizisi, kelim, laf,
kavi. || Şiir.*

İstedüm 'arz eyleyem dildâra
yazup hâlümü
Sözlerümden şafḫaya od düşdi
tutuşdı kılem

31. **sözi:-i**

Gazel 2361

Mısra: 4

*Bir fikri, bir isteği yazılı veya
sözlü olarak anlatmaya,
açıklamaya yarayan kelimeler
yahut cümleler dizisi, kelim, kavi,
lakırdı.*

Her ki 'aşkıdur didiler aña terk-i
ser gerek
Cân kulağına takup bu sözi
mengüş eyledüm

32. **sözüm:-üm**

Gazel 2400

Mısra: 6

Bir işi yapacağını veya

yapmayacağını kesin olarak bildirme, vaat, taahhüt.

Dimiş idüm eylesem yoluña cānumı fedā
Dönüşüm yokdur bu sözden bir-
durur benüm sözüm

33. **sözinde:-i, -n, -de**

Gazel 2431

Mısra: 3

Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, kelimeler, laf, kavi.

Her sözünde nāzük ü rengīn ma'ānī bulına
İşidenler diyeler bu söz degül dürr-i gemīn

34. **sözi:-i**

Gazel 2458

Mısra: 7

Bir fikri, bir isteği yazılı veya sözlü olarak anlatmaya, açıklamaya yarayan kelimeler yahut cümleler dizisi, kelimeler, kavi, lakırdı.

Zāhidūn biñ sözi te'şir itmeye itmeñ 'aceb
Hiç eşer eyler mi bir söz dise anı serd olan

söz vir:-

1. **söz vir:-**

Gazel 2178

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Kesin vaatte bulunmak.

Hāk-i pāya devlet el virse eger sürsem yüzüm
Sen şefā'at kânısın ancak budur virdüm sözüm

sözden dön:-

1. **sözden dön:-**

Gazel 2400

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Söz verdiği halde sözünü yerine getirmemek.

Dimiş idüm eylesem yoluña cānumı fedā
Dönüşüm yokdur bu sözden bir-
durur benüm sözüm

söz-i 'ışk:

1. **söz-i 'ışk:**

Gazel 2361

Mısra: 1

Kelime Tipi: -
Aşk sözü.

Söz-i 'ışkı gūş idüp deryālayın cūş eyledüm
Bunuñ-ıla bu fenā dünyāda dil hoş eyledüm

su:

1. **su:**

Gazel 2243

Mısra: 9

Akarsu, nehir, dere.

Oldı hābāb-ı hayme su üzredür mekānı
Dirse Muhibbī tañ mı ol hayme bī-sütünüm

2. **su:**

Gazel 2048

Mısra: 5

Su.

Su gibi akıt gözlerünün suyunı her dem
Ol serv-i sehī ayagina āb-ı revān ol

3. **suyını:-(y)ı, --n, --ı**

Gazel 2048

Mısra: 5

Su.

Su gibi akıt gözlerünün suyunı her dem
Ol serv-i sehī ayagina āb-ı revān ol

4. **su:**

Gazel 2076

Mısra: 3

Su.

Başum hevāda su gibi yaşum revānedür
Bir serv-kad ü lāle hāddūn pāyi hākiyem

5. **suyıyla:-(y)ı, -(y)la**

Gazel 2104

Mısra: 13

Su.

Altun suyıyla şī'r-i Muhibbī'yi yazalar
Zer-düz-vār şan'at-ı nazm içre zer-keşem

6. **suya:-(y)a**

Gazel 2175

Mısra: 4

Su.

Binā-yı 'ışka Ferhād-ıla Qays'ı Birin senge birini suya saldum

7. **su:**

Gazel 2194

Mısra: 1

Bu sıvıdan oluşan kitle, deniz, akarsu.

Su gibi hāke sürüp yüzümü ben zār oldum
Baña devlet bu yiter tālib-i dīzār oldum

8. **su:**

Gazel 2405

Mısra: 8

Ab,su.

Tir-i müjgānuñ delelden sīnem ile bagrumı
Su yirine akar oldı sīnede kanum benüm

9. **su:**

Gazel 2308

Mısra: 7

Su.

Āteşe 'ādet budur su sepseler teskīn olur
Nār-ı dil artar 'aceb aksa gözümünden kan benüm

10. **su:**

Gazel 2309

Mısra: 6

Su.

Serv-kadler pāyına yaşum revān itsem ne tañ
Yüzümü su gibi sürüp yirlere meyyāl olam

11. **su:**

Gazel 2335

Mısra: 3

Akarsu, nehir, ırmak, göl.

Su içinde garķ olursam tañ mı nīlūfer gibi
Mevc urup baħr oldı yaşum aşdı başumdan benüm

12. **su:**

Gazel 2402

Mısra: 1

Ab,su.

Su terāzūsı olupdur oñmaduk başum benüm
Anuñ-içun her taraf turmaz akar yaşum benüm

13. **su:**

Gazel 2439

Mısra: 9

Akarsu, su.

Her dem Muhibbî su gibi akıtdı
gözüm yaşın
Ol serv kıddün ayagına çağlamag-
ıçun

14. su:
Gazel 2459
Mısra: 4
Su.

Gözlerüm yaş dökdüğince âhum
artsa tañ midur
Âteş üze su dökilse 'âlemi tutar
dütün

15. su:
Gazel 2466
Mısra: 11
Su.

Didiler su üzredür çün kim cihân
bünyâdını
Ne umarsın iy gönül bî-kâr u bî-
bünyâddan

16. su:
Gazel 2468
Mısra: 2
Su.

Dilâ bir serv-i dil-cüya bakarsın
Hemân pâyına su gibi akarsın

17. suyundan:-(y)i, -n, -dan
Gazel 2475
Mısra: 7
Su.

Göz yumam zulmet suyundan âb-ı
kevşer adını
Añmayam la'l-i lebün gibi zülâlün
var-iken

18. su:
Gazel 2478
Mısra: 2
Su.

Olupdur hasretiyle eşk gülgün
'Aceb mi su yirine akıda hün

19. suyum:-(y)um
Gazel 2489
Mısra: 8
Su.

İrmeden serv-kad-i yâra eger ölür-
isem
Suyum ısıtmag-ıçun serv budağın
yakasın

20. su-y-ıla:-(y), -ıla
Gazel 2492
Mısra: 8
Su.

Bitürür dürlü şüküfe her biri bir
nev' de
Bu ne hikmet cümlesi bir su-y-ıla
bir hâkden

21. suyını:-(y)i, -n, -i
Gazel 2033
Mısra: 5
Gözyaşı.

Bagrumuñ yağı ile bu gözlerümüñ
suyını
Yakmaga kândil-i çarhı eyledüm
'ışkum fitil

22. suyum:-(y)um
Gazel 2156
Mısra: 10
Su.

Bu Muhibbî yine küyuñdan yana
'azm eyledüm
Bilmezem beni çeken suyum
midur yâhüd gilüm

sü'âl:

1. sü'âlüm:-üm
Gazel 2255
Mısra: 8
Sorulan şey, soru.

Gelicek Münkir ü Nekir heybet ile
kabrüme
Eyle âsân baña virem cümle
sü'âlüm benüm

sü'âl it:-

1. sü'âl it:-
Gazel 2173
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Sormak.

Muhibbî her sözüm gevher kılup
yârâna 'arz idüp
Gelün her birine kıymet koñuz
diyü sü'âl itdüm

2. sü'âl it:-
Gazel 2427
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Soru sormak.

Biñ sü'âl itsem dönüp virmez
cevâb
Bu ne istigñâ olur açmaz dehen

sü'âl ol:-

1. sü'âl ol:-
Gazel 2193
Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Sormak.

Cüvân-merdî sü'âl olsa cevâbum
bu talebkârân
Diraht-ı bağ-ı 'irfançün be-hikmet
bâr-ver kıldum

sü'âl-i 'ışk[ı]:

1. sü'âl-i 'ışk[ı]:
Gazel 2203
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Aşkın sorusu.

Müftü vü kâzî müderris zâhid ü
ehl-i vera'
Bilmeye biri sü'âl-i 'ışk[ı] çün
müşkil kılam

subh:

1. subh:
Gazel 2009
Mısra: 2
Sabah vakti, sabah.

Sîneye cân riştesini dak bu gönülüm
sâz kıl
Giceler tâ şubh olunca nâleye âgâz
kıl

2. subh:-a
Gazel 2004
Mısra: 2
Günün başlangıcı, gündüzün
ilk saatleri, sabah vakti.

Bir gül-i ra'nâ gamından bülbül-i
cândur gönül
Giceler tâ şubha dek ney gibi
nâlândur gönül

3. subh:-a
Gazel 2004
Mısra: 2
Günün başlangıcı, gündüzün
ilk saatleri, sabah vakti.

Bir gül-i ra'nâ gamından bülbül-i
cândur gönül
Giceler tâ şubha dek ney gibi
nâlândur gönül

4. subh:-a
Gazel 2010
Mısra: 9
Günün başlangıcı, gündüzün
ilk saatleri, sabah vakti.

Gice tâ şubha dek bi-dâr oluram
Kaçan kim eylerem zülfün
tahayyül

5. **şubha:-a**

Gazel 2171

Mısra: 8

Günün başlangıcı, gündüzün ilk saatleri, sabah vakti.

Halk-ı 'âlem görmesün dildârımı
düşde diyü
Şubha dek uyıtmazam halkı
fiğânım var benüm

6. **şubh:**

Gazel 2205

Mısra: 2

Günün başlangıcı, gündüzün ilk saatleri, sabah vakti.

Dün gice ol mâh-ı mihr-i efrûzi
çün yâd eyledüm
Şubh olunca nâle kıldum âh u
feryâd eyledüm

7. **şubhuñ:-uñ**

Gazel 2333

Mısra: 5

Günün başlangıcı, gündüzün ilk saatleri, sabah vakti.

Açma şubhuñ iy şabâ luţf eyle gel
dervâzesin
Var-durur zülfi hayâliyle bu şeb
hoş 'âlemüm

8. **şubh:**

Gazel 2297

Mısra: 14

Sabah, sabah vakti.

Gülşen-i hüsnünde cānâ ruhlaruñ
medh itmege
Giceler cān bülbülün tâ şubh gūyâ
eyledüm

9. **şubha:-a, -**

Gazel 2021

Mısra: 6

Sabah vakti, sabah. // Tan yerinin ağardığı zaman, tan vakti, fecir.

Gül gibi güş eylemez bülbülleyin
âh u fiğân
Giceler tâ şubha dek bu âh u vâdan
vâz gel

10. **şubha:-a, -**

Gazel 2023

Mısra: 10

Sabah vakti, sabah. // Tan yerinin ağardığı zaman, tan vakti, fecir.

Bu Muhibbî aña cürmin giceler âh
eylese
Uyumaz tâ şubha dek feryâd u
efğânından il

11. **şubha:-a**

Gazel 2026

Mısra: 10

Günün başlangıcı, gündüzün ilk saatleri, sabah vakti. // Tan yerinin ağardığı zaman, tan vakti, fecir.

İy Muhibbî gülşen-i hüsnine karşı
nâleler
İñleyüp tâ şubha dek bülbül gibi
feryâda gel

12. **şubha:-a, -**

Gazel 2030

Mısra: 3

Sabah vakti, sabah. // Tan yerinin ağardığı zaman, tan vakti, fecir.

Giceler inlerse tañ mı şubha deñlü
'andelib
Karşusunda hâr-ıla her lahza eyler
bâz gül

13. **şubh:**

Gazel 2165

Mısra: 2

Günün başlangıcı, gündüzün ilk saatleri, sabah vakti. Tan yerinin ağardığı zaman, tan vakti, fecir.

Âh kim cānān gamıyla göñlümi
teng eyledüm
Giceler tâ şubh şeb-i murğāna
âheng eyledüm

14. **şubh:**

Gazel 2182

Mısra: 8

Sabah vakti, sabah.

Nāya döndi 'ışk-ıla her üstühvān
Giceler tâ şubh iniler ben neyem

15. **şubh:**

Gazel 2474

Mısra: 2

Günün başlangıcı, gündüzün ilk saatleri, sabah vakti. // Tan yerinin ağardığı zaman, tan vakti, fecir.

Haţ degül bil ki hâr-ımsın sen
Şubh degül bil ki mâr imişsin sen

subh ol-:

1. **şubh ol-:**

Gazel 2071

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Güneş doğup ortalık aydınlanmak.

Gülzâr-ı hüsnine karşı bülbül gibi
Muhibbî
Tâ şubh olunca zâr ol kıl dem-be-
dem terennüm

2. **şubh ol-:**

Gazel 2116

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Güneş doğup ortalık aydınlanmak.

İy Muhibbî bezm-i gamda hün-ı dil
nüş eyleyüp
Yaraşur tâ şubh olunca ney gibi
nālân olam

3. **şubh ol-:**

Gazel 2124

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Güneş doğup ortalık aydınlanmak.

Gülşen-i hüsnünde cānâ giceler
bülbül-şifât
Şubh olunca anda niçe âh u zârı
görmüşem

4. **şubh ol-:**

Gazel 2136

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Güneş doğup ortalık aydınlanmak.

İy Muhibbî hasretinden ol gülün
bülbül gibi
Giceler tâ şubh olunca âh u feryâd
eyleyem

5. **sübh ol-:**

Gazel 2160

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Güneş doğup ortalık aydınlanmak.

İy şanem 'ışkuñ gamına sanma
tedbîr eyleyem
Giceler tâ sübh olunca âh-ı şeb-gîr
eyleyem

6. **şubh ol-:**

Gazel 2232

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Güneş doğup ortalık aydınlanmak.

Ğam şebinde her kaçan ki göñlümi
teng eyleyem
Nâle kılam şubh olunca nāya âheng
eyleyem

7. **şubh ol-:**

Gazel 2232

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Güneş doğup ortalık
aydınlanmak.*

Ğam şebinde her kaçan ki gönlümü
teng eyleyem
Nâle kılam şubh olunca nâya âheng
eyleyem

8. **şubh ol-:**

Gazel 2248

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

*Güneş doğup ortalık
aydınlanmak.*

Gördüm cemâlini şevkine yârûñ
Muhibbî şem'
Yanup döker gözleri tâ şubh olunca
dem

9. **şubh ol-:**

Gazel 2301

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Güneş doğup ortalık
aydınlanmak.*

Âteş ile dil yanar sînemde vardur
nâr hem
İnlerem tâ şubh olunca olmuşam
bîmâr hem

10. **şubh ol-:**

Gazel 2303

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Güneş doğup ortalık
aydınlanmak.*

Her şeb şehâ kapuñda
Tâ şubh olunca zâram

11. **şubh ol-:**

Gazel 2319

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Güneş doğup ortalık
aydınlanmak.*

Gîceler bülbül gibi gülzâr-ı hüsnüñ
yâdına
Şubh olunca âh u efgân itmeden
usanmayam

subh u ahşâm:

1. **şubh u ahşâm:**

Gazel 2119

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Her vakit, daima, sürekli,
devamlı.*

Biri gelse biri gider aña şems ü
kamer dirlir
Olupdur yüzüne 'aşık gelürler şubh
u gâh ahşâm

subha degin:

1. **şubha degin:**

Gazel 2082

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Bütün gece boyunca.

Gîceler şevk-ile tâ şubha degin
Turmayup oldu mâhitâb içelüm

2. **şubha degin:**

Gazel 2230

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Bütün gece boyunca.

Niçe görem seni ben h'vâb içinde
Giceyi şubha degin zinde-dâram

3. **şubha degin:**

Gazel 2355

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Sabaha kadar., bütün gece
boyunca.*

İy Muhibbî giceyle şubha degin
Olalum mest ü hem harâb içelüm

4. **şubha degin:**

Gazel 2373

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Sabaha kadar, bütün gece
boyunca.*

Gül yüzi şevkı-y-ile şubha degin
Olalum bülbüle hem-nefs n'idelüm

5. **şubha degin:**

Gazel 2420

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Sabaha kadar, bütün gece
boyunca.*

Gül ruhuñ şevkı ile her gîce bülbül
gibi âh
Turmayup şubha degin nâle vü
feryâd ideyin

subha dek:

1. **şubha dek:**

Gazel 2065

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Bütün gece boyunca.

Âfîtabum gün yüzüñ şevkine
hayrân olmuşam
Gîceler tâ şubha dek 'ışkuñla nâlân
olmuşam

2. **şubha dek:**

Gazel 2086

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Bütün gece boyunca.

Gül yüzüñ şevkine cânâ bu dil-i
şürideyi
Gîceler tâ şubha dek bülbül gibi
zâr añladum

3. **şubha dek:**

Gazel 2114

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Sabaha kadar. || Bütün gece
boyunca.*

Gîceler tâ şubha dek tañ mı
tutışsam şem-'veş
'İşk-ıla evvel yanan başdan
zebânumdur benüm

4. **şubha dek:**

Gazel 2118

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Bütün gece boyunca.

Gîceler vird ü du'â-yı kudsîyânı
işidüp
Şubha dek el kaldurup şıdğ-ıla
âmîn eyledüm

5. **şubha dek:**

Gazel 2126

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bütün gece boyunca.

İy Muhibbî gülşen-i hüsninde
yârûñ şubha dek
Uymaz bülbül gibi kimse
figânımdan benüm

6. **şubha dek:**

Gazel 2130

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bütün gece boyunca.

Bezm-i ğamda fırkatıyla gîceler tâ
şubha dek
İçerem ben şağar-ı çeşmümle hûnı
dem-be-dem

7. **şubha dek:**

Gazel 2147

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Sabaha kadar.

Bezm-i ğamda sâġar-ı çeşmümle
tolular içüp
İnleyüp tâ şubha dek ney gibi
nālân olmışam

8. şubha dek:

Gazel 2201

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Sabah vaktine kadar.

Gülşen içre dün gice nezzâre-i rû
eyledüm
Şubha dek feryâd idüp bülbülleyin
gü eyledüm

9. şubha dek:

Gazel 2202

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Sabaha kadar, bütün gece
boyunca.*

Yâd idüp cânâ seni tâ şubha dek
hün aqlaram
Gerçi şem' aqlar gice ben dağı
efzün aqlaram

10. şubha dek:

Gazel 2221

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Sabaha kadar, bütün gece
boyunca.*

İki çeşmüm de Muhibbî gıceler tâ
şubha dek
Birisi Seyhün olupdur biri Ceyhün
aqlaram

11. şubha dek:

Gazel 2251

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bütün gece boyunca.

Haşretiyle gıceler tâ şubha dek kan
aqlaram
Şem'veş başdan yanam tâ pâ
nâmin dimeyem

12. şubha dek:

Gazel 2301

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Bütün gece boyunca.

Gülşen-i hüsniñe karşı gıceler tâ
şubha dek
Nâle kılur murğ-ı cânım bülbül-i
gülzâr hem

13. şubha dek:

Gazel 2326

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Sabaha kadar, bütün gece
boyunca.*

Hüsniñde Muhibbî şubha dek
zârî kılur
Nitekim bülbül gibi her gice bî-dâr
inlerem

14. şubha dek:

Gazel 2340

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Sabaha kadar, bütün gece
boyunca.*

Gülşen-i hüsniñde cânâ gıceler tâ
şubha dek
Sanma kim cân bülbülün medhinde
hâmüş eyleyem

15. şubha dek:

Gazel 2349

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Sabaha kadar, bütün gece
boyunca.*

Taň mıdur efgân idüp bî-hvâb
olursam şubha dek
Bülbül-i şürıdeyem ol gül-
'izârumdur benüm

16. şubha dek:

Gazel 2352

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Sabaha kadar, bütün gece
boyunca.*

Gül ruhı şevkine yârûñ gıceler tâ
şubha dek
Bülbül-i cânı Muhibbî anda güyâ
eylesem

17. şubha dek:

Gazel 2352

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Sabaha kadar, bütün gece
boyunca.*

Gül ruhı şevkine yârûñ gıceler tâ
şubha dek
Bülbül-i cânı Muhibbî anda güyâ
eylesem

18. şubha dek:

Gazel 2354

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Sabaha kadar, bütün gece
boyunca.*

Gülşen-i küyuñdan ayru bülbül-i
zâr olmışam

İnlerem tâ şubha dek derd-ile
bîmâr olmışam

19. şubha dek:

Gazel 2354

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Sabaha kadar, bütün gece
boyunca.*

Gülşen-i küyuñdan ayru bülbül-i
zâr olmışam
İnlerem tâ şubha dek derd-ile
bîmâr olmışam

20. şubha dek:

Gazel 2396

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Sabaha kadar, bütün gece
boyunca.*

Gıceler şubha dek hicrân şebinde
Yanar bagrum yağı turmaz
çerâğum

21. şubha dek:

Gazel 2396

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Sabaha kadar, bütün gece
boyunca.*

Gıceler şubha dek hicrân şebinde
Yanar bagrum yağı turmaz
çerâğum

22. şubha dek:

Gazel 2404

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Sabaha kadar.

Bu Muhibbî gül yüzüñsüz gıceler
tâ şubha dek
Bülbülü bî-hvâb iden bu âh u
zârumdur benüm

23. şubha dek:

Gazel 2451

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Sabaha kadar, bütün gece
boyunca.*

İy Muhibbî hâr-ıla hem-dem görür
bülbül güli
Ol sebebdendür ider tâ şubha dek
âh u figân

24. şubha dek:

Gazel 2451

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Sabaha kadar, bütün gece
boyunca.*

İy Muhibbî hâr-ıla hem-dem görür
bülbül gülü
Ol sebebdendir ider tâ şubha dek
âh u figân

25. **şubha dek:**

Gazel 2466

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Sabaha kadar, bütün gece boyunca.

Gül yüzünden dür olalı bu gönül
bülbül gibi
Gıceler tâ şubha dek hâlî degül
feryâddan

26. **şubha dek:**

Gazel 2471

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sabaha kadar, bütün gece boyunca.

Gıceler tâ şubha dek 'ışk âteşiyle
yakuban
Çın seher bu gözlerüm yaşını
bârân idesin

27. **şubha dek:**

Gazel 2493

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sabaha kadar, bütün gece boyunca.

'Arz kılsun yana yana şubha dek
dil derdini
Şem'-veş yaşın çoğ itsün uyhusın
az isteyen

subh-dem:

1. **şubh-dem:**

Gazel 2239

Mısra: 12

Sabah vakti, sabahın güneş doğmadan önceki zamanı, seher vakti.

Añ 'isyânuñ Muhibbî zârılık kıl
Kabûl olur du'âlar şubh-dem hem

2. **subh-dem:**

Gazel 2431

Mısra: 13

Sabah vaktinde, sabahleyin.

Okıdı bu beyti gülşende Muhibbî
subh-dem
Eyledi bülbüller âhengi velî şavt-ı
hazîn

3. **şubh-dem:**

Gazel 2494

Mısra: 4

Sabah vakti, sabahleyin.

Zerre gibi muntazır dîdârına
'âşıkları
Şubh-dem itsün şulü' ol âfîtab
eglenmesün

subh-ı visâl:

1. **şubh-ı visâl:**

Gazel 2400

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Vuslat sabahı.

Kalmışam hicrân şebinde toğmadı
şubh-ı visâl
Şöyle beñzer gîceye tebdil olupdur
gündüzüm

suc:

1. **suçum:-um**

Gazel 2144

Mısra: 6

Bir kimse veya topluluğun isteyerek ve bilerek yaptığı, töre ve ahlaka aykırı davranış, kabahat.

Çeşmüñ itdüğünü itmez dîni yok
kâfir dağı
Öldürürseñ bâri bildür suçum iy
merdüm benüm

2. **suçum:-um**

Gazel 2292

Mısra: 1

Bir kimse veya topluluğun isteyerek ve bilerek yaptığı, töre ve ahlaka aykırı davranış, kabahat.

Suçum budur ki iy dilber yüzüñi
gördüm âh itdüm
Muķırram ben günâhuma bilürem
çok günâh itdüm

3. **suçımı:--ı, --n, --ı**

Gazel 2066

Mısra: 10

Bir kimse veya topluluğun isteyerek ve bilerek yaptığı, töre ve ahlaka aykırı davranış, kabahat. || Kanunca yasaklanan ve yine kanunca konulmuş bir cezayı gerektiren davranış, cürüm.

Sevdiği seni bildi Muhibbî günâh
imiş
Afv it suçımı senden umar luğf-ıla
kerem

4. **suçı:-ı**

Gazel 2073

Mısra: 7

Bir kimse veya topluluğun

isteyerek ve bilerek yaptığı, töre ve ahlaka aykırı davranış, kabahat. || Günah.

Ne kadar görse suçı 'afv eyler
Hadd-i zâtında olsa kime kerîm

5. **suçumu:-um, -ı**

Gazel 2342

Mısra: 10

Kabahat, hata.

Seni çok sevdiğüm olur-ımuş ulu
günah
Sorma öldür suçumu çünkü
günehkârıñ olam

süci:

1. **süciyi:-(y)i**

Gazel 2123

Mısra: 4

Şarap.

İçüben boş idelüm felek küplerini
Dehr meyhanesine süciyi em
eyleyelüm

süd:

1. **süd:**

Gazel 2216

Mısra: 14

Fayda, kazanç.

Cinân zâhîde vü 'ârife dîdâr
Muhibbî bildi bunda sūd iden kim

sudâ':

1. **şudâ':**

Gazel 2159

Mısra: 7

Baş ağrısı.

Âsitânına baş urmakdan eger gelse
şudâ'
Eşk-ile hâk-i derini şandal-âmîz
eyleyem

şüfi:

1. **şüfi:**

Gazel 2049

Mısra: 1

Dinin ibadet kısmına diğer yönlere daha çok önem veren, şer'i emir ve yasakları derinlemesine tefsir ve tefekküre lüzum görmeden uygulamaya çalışmış kimse.

Tâc u hırkañ it girev şüfi şarâb-ı
safa gel
Ko 'inâd itme hârâbât ehline inşâfa
gel

2. **şüfi:**

Gazel 2082

Mısra: 1

Dinin ibadet kısmına diğer yönlerinden daha çok önem veren, şer'i emir ve yasakları derinlemesine tefsir ve tefekküre lüzum görmeden uygulamaya çalışan kimse.

Niçe bir şüfi âb içelüm
Sâkiyâ sun berü şarâb içelüm

3. **şüfi:**

Gazel 2348

Mısra: 10

Dinin ibadet kısmına diğer yönlerinden daha çok önem veren, şer'i emir ve yasakları derinlemesine tefsir ve tefekküre lüzum görmeden uygulamaya çalışan kimse.

‘Âşık-ı pâk-nazar olsa Muhibbî’ye
ne ‘ayb
Bu hüner bes ki ne şüfi vü ne
dânişmendem

suhen:

1. **suhen:**

Gazel 2264

Mısra: 1

Söz, lakırdı, kelim.

Her kaçan kim sırr-ı ‘ışkuñdan
suhen güş eyleyem
Kaynayup derya gibi emvâc urup
cüş eyleyem

2. **suhenem:-em**

Gazel 2413

Mısra: 10

Söz.

Şîrîn lebüññün midhatini ideli tekrâr
Ger dirse Muhibbî n’ola şîrîn
suhenem ben

3. **suheden:-den**

Gazel 2476

Mısra: 6

Söz.

Evlâ görünür hāmūşî-i ‘ışk ve lîkin
Ekşer bilinür ‘ışk fiğân-ıla
suheden

süheyl:

1. **süheylinden:-i, -n, -den**

Gazel 2265

Mısra: 5

*Güney yarım kürede yer alan
büyük ve parlak bir yıldız.*

*Efsaneye göre akik taşı rengini,
Yemen’den çok iyi görülebildiği
için Süheyl-i Yemânî “Yemen
yıldızı” da denilen bu yıldızdan
almış.*

İsterem tal’at süheylinden ümîd-i
pertevi
Güceler bulam şerefler diyü pây-ı
meh varam

sükkân:

1. **sükkânüñ:-uñ**

Gazel 2250

Mısra: 13

*Bir yerde oturanlar, ikamet
edenler, o yerin sakinleri.*

Yiter mesken sükkânüñ arasında
Bile hoşdur cihânda ola merdüm

sükkân-ı küv-ı yâr:

1. **sükkân-ı küv-ı yâr:**

Gazel 2271

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Sevgilinin memleketinin
sakinleri.*

Hem-nişîn olsam gelür zaḥmet
benüm yârânuma
Pes neden sükkân-ı küv-ı yâra
‘azâb eyleyem

sükün:

1. **sükün:**

Gazel 2220

Mısra: 2

Rahat, iç huzuru.

Dağ-ıla tolu sine ciger ğarḳa-i ḥün
hem
‘Aql-ıla fikr kalmadı şâbr-ıla
sükün hem

2. **sükünüm:-um**

Gazel 2243

Mısra: 4

Rahat, iç huzuru.

Bâr-ı ğümümla bu ten sengîn iken
nihâyet
Yirden götürdi yaşum müşkil olup
sükünüm

sükün id-:

1. **sükün id-:**

Gazel 2083

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Durmak, hareketsiz kalmak,
durgunluk göstermek.*

‘Işk âteşi ola ki bir dem sükün ide
Aksun Muhibbî derd-ile dermân
olan yaşum

sükün kıl-:

1. **sükün kıl-:**

Gazel 2209

Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Sakinleşmek.

Âhum yili eselden eşküm
temevvüc itdi
Bâd olsa hiç dindir mi deryaya kıl
sükünüm

sula-:

1. **sular:-r**

Gazel 2477

Mısra: 7

*Sulamak, akıtmak, ıslatmak,
yıkamak.*

Gözüm saḳkâ olup her dem sular
dildârüñ işigin
Müjem cârub olup eydür o derde
ben de ferrâşın

süleymân:

1. **süleymân:**

Gazel 2449

Mısra: 6

*Davut peygamberin oğludur.
Babası gibi hem peygamber hem
de padişah olmuştur. Hz.
Süleyman’ın kuvvet ve şevketi çok
büyüktür. İns ve cin, dev ve peri,
vahşi, yabani hayvanlar ve tuyur
kuşlar, yılan ve karınca, Rüzgâr
onun hükmüne uymuş ve boyun
eğmişlerdir. Ayrıca Hz.
Süleyman’ın birçok kıssası
bulunmaktadır.*

Pâdişâh-ısañ bu pendüm güş kıl
zulm eyleme
Gör Süleymân kaçmayuban aldı
pendi mürdan

2. **süleymân:**

Gazel 2498

Mısra: 9

*Davut peygamberin oğludur.
Babası gibi hem peygamber hem
de padişah olmuştur. Hz.
Süleyman’ın kuvvet ve şevketi çok
büyüktür. İns ve cin, dev ve peri,
vahşi, yabani hayvanlar ve tuyur
kuşlar, yılan ve karınca, Rüzgâr
onun hükmüne uymuş ve boyun
eğmişlerdir. Ayrıca Hz.
Süleyman’ın birçok kıssası
bulunmaktadır.*

Bu Muhibbî kuş dilin söyler
Süleymân devridür
Bilmez andan gayrı kimse ehl-i
'irfânüñ dilin

3. **süleymân'a:-a**

Gazel 2185

Mısra: 3

*Sultan Süleyman. || Hazreti
Süleyman. İsrailoğlu
peygamberlerinden, Davut
peygamberin oğlu, on iki
yaşındayken tahta çıkıp hem
padişahlık hem peygamberlik
yapmıştır.*

Sen Süleymân'a eger pişkeş çekem
pây-ı cerâd
Mürüm eyle kabül tuhfe
hâkîrümdür benüm

sultân:

1. **sultândur:-dur**

Gazel 2004

Mısra: 16

Hükümdar, melik, padişah.

Gerçi sevmek sen güzeller şâhını
haddüm degül
Söz kabül itmez n'idem başına
sultândur gönül

2. **sultâna:-a, -**

Gazel 2044

Mısra: 2

*Hükümdar. || Sevgili, gönül
sultanı.*

Hîç reva mıdur sana ki diyesin
cânâna gel
Çünkü kulısın hâlünü 'arz itmege
sultâna gel

3. **sultânüm:-um**

Gazel 2317

Mısra: 2

Hükümdar, padişah.

'Abîrüm 'anbertüm varum habîbüm
mâh-ı tâbânüm
Enîsüm mahremüm râzum güzeller
şâhı sultânüm

4. **sultân:**

Gazel 2077

Mısra: 10

Padişah, hükümdar. || Sevgili.

İtme Muhibbî kuluña gel yok yire
ğazab
Sultân olan kimesneye lâyıq-durur
hîlim

5. **sultânüm:-um**

Gazel 2096

Mısra: 4

Padişah, hükümdar. || Sevgili.

Zulm gördük kapuña geldük şehâ
dâd isteyü
Kullaruña 'adl kıl devletlü
sultânüm benüm

6. **sultânüm:-um**

Gazel 2105

Mısra: 10

Padişah, hükümdar. || Sevgili.

Cür'añı sun bu Muhibbî'ye
düşürme hâke
Teşne-dildür aña rahm eyle benüm
sultânüm

7. **sultâna:-a**

Gazel 2112

Mısra: 2

Padişah, hükümdar. || Sevgili.

Cefâlar eylese her dem dili
fermâna tapşurdum
Kula ne ihtiyâr olsun kamu sultâna
tapşurdum

8. **sultânyam:-ı, -(y)am**

Gazel 2131

Mısra: 10

Padişah, hükümdar. ||

Gönülde hüküm süren sevgili.

Eşk-i çeşmümdür sipâhum sine
tañl âhum 'alem
Hamdû-lillâh kim bugün mülk-i
gamuñ sultânyam

9. **sultânüm:-um**

Gazel 2139

Mısra: 4

Padişah, hükümdar. ||

Gönülde hüküm süren sevgili.

Bilmedüñ âh u fiğânümdan bu dil
ahvâlini
Ne 'aceb bî-rahmsın devletlü
sultânüm benüm

10. **sultân:**

Gazel 2168

Mısra: 7

Padişah, hükümdar. ||

Gönülde hüküm süren sevgili.

Sâyesin salsa gedâ üstine ol sultân
olur
Geşt kıldum kanda var devlet
hümâsın bilmedüm

11. **sultân:**

Gazel 2198

Mısra: 8

Padişah, hükümdar. ||

Gönülde hüküm süren sevgili.

Cem' idüp eşküm sipâhın eyleyüp
âhum 'alem
Bu serîr-i 'ışka ben kendümi sultân
eyledüm

12. **sultâna:-a**

Gazel 2324

Mısra: 8

*Padişah, hükümdar. ||
Gönülde hüküm süren sevgili.*

Leşker-i gam gâret itdi uşbu gönül
şehrini
Hâlümü kim 'arz ide sultâna
bilmen n'eyleyem

13. **sultânyam:-ı, -(y)am**

Gazel 2329

Mısra: 13

Padişah, sultan.

Penbe-i dağum yiter çün ki gamuñ
sultânyam
Vâdî-i miñnet şebinde iy Muhibbî
hîl'atüm

14. **sultân:-ı**

Gazel 2345

Mısra: 8

*Padişah, hükümdar. ||
Gönülde hüküm süren sevgili.*

Muşhaf-ı hüsnüñ haqıyçün Nîl'e
döndi gözlerüm
Gönülümüñ mışrındaki sultânı
añdum agladum

15. **sultân:**

Gazel 2350

Mısra: 8

Padişah, hükümdar.

Virmedin bir kimse dañı zülf-i
Leylâ'dan haber
Gelmedin Mecnûn cihâna ben
gama sultân idüm

16. **sultâna:-a**

Gazel 2397

Mısra: 4

*Hükümdar, sultan, padişah. ||
Sevgili.*

Kullaruñı bî-had öldürdüñ cefâ vü
zulm- ıla
'Adl ü dâd itmek sezâ degül midür
sultâna hem

17. **sultânlığı:-lığı, -ı**

Gazel 2455

Mısra: 9

Hükümdar.

Virilür sanki Muhibbî'ye cihan
sultânlığı

Geh gehî lutf u keremden geh
kuluñ yâd idesin

sultân ol-:

1. **sultân ol-:**
Gazel 2040
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Hükümdar olmak. || Nevruz bereketi ve bağıştta bulunmasıyla sultana benzetilir.

Oturup taht-ı zümürüdde olup
sultân gül
Cem 'idip cümle reyâhîni kılur
divân gül

sultân-ı 'âlem:

1. **sultân-ı 'âlem:**
Gazel 2399
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Alemin sultanı.

Muhibbî sen gedâ bende vişâlin
niçe istersin
Ne lâyıksın aña sen ol ola sultân-ı
'âlem hem

sultân-ı devrân:

1. **sultân-ı devrân:**
Gazel 2050
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Zamanın sultanı.

Gerek İskender ü Dārâ gerek
sultân-ı devrân ol
Saña yigdür kâmusından hemân
tek pâk-dâmân ol

sultân-ı ğam:

1. **sultân-ı ğam:**
Gazel 2176
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Gam, keder sultanı.

Dil serîrin yine feth itdi gelüp
sultân-ı ğam
Miñnet ü derdi vezîr itdi kılup
divân-ı ğam

sultân-ı 'ışk:

1. **sultân-ı 'ışk:**
Gazel 2066
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Aşkın sultanı.

Sultân-ı 'ışk olmama yitmez mi bu
delîl
Yaşum sipâh u âteş-i âhum ola
'âlem

2. **sultân-ı 'ışk:**
Gazel 2081
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşkın sultanı.

Sultân-ı 'ışk vireli tîmâr-ı miñneti
Derd-ile gözlerüm yaşıdur yine
hâşılum

3. **sultân-ı 'ışk:**
Gazel 2104
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Aşkın sultanı.

Sultân-ı 'ışk gelse kaçar pâdişâh-ı
'âkl
Mümkün degül-durur ki ben anuñla
savaşam

4. **sultân-ı 'ışk:**
Gazel 2203
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşkın sultanı.

Çünkü virdi 'ışk mevrâ'ın baña
sultân-ı 'ışk
Ġamdan özge sanmañuz bir nesne
ben hâşıl kılam

5. **sultân-ı 'ışk:**
Gazel 2399
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşkın sultanı.

Sipâh itsem n'ola yaşum yine
sultân-ı 'ışk oldum
Şikâf-ı sîneden âhum 'alemdür
baña ol dem hem

6. **sultân-ı 'ışk:**
Gazel 2404
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Aşk sultanı.

Gönlümün tahtında kurdi haylini
sultân-ı 'ışk
Hükmi nâfîzdür kamu çün
şehriyârumdur benüm

7. **sultân-ı 'ışk:**
Gazel 2437
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşkın sultanı.

Eyledi kendüye muğarreb beni
sultân-ı 'ışk
Egnüme geydürdi teşrîfen baña
gam hil'atin

sun-:

1. **sun:**
Gazel 2036
Mısra: 7
Bir büyüğe veya nezaket gereğince bir kimseye bir şeyi vermek, arz etmek, yollamak, göndermek, takdim etmek.

Dest-büs olmasa cânâ sun ayaguñ
öpelüm
Cânımı tuhfe getürdüm dostum
eyle kabül

2. **sun:**
Gazel 2245
Mısra: 2
Bir büyüğe veya nezaket gereğince bir kimseye bir şeyi vermek, arz etmek, yollamak, göndermek, takdim etmek.

Ṭavf-ı gülşen idelüm elde tutalum
yine câm
Sâkiyâ al elüñe sun berü bu demde
müdmâm

3. **sun:**
Gazel 2262
Mısra: 9
Bir büyüğe veya nezaket gereğince bir kimseye bir şeyi vermek, arz etmek, yollamak, göndermek, takdim etmek.

Sun Muhibbî'ye lebün tiryâkini
Mâr-ı zülfüñden niçe sem-dîde'em

4. **sun:**
Gazel 2273
Mısra: 10
Bir büyüğe veya nezaket gereğince bir kimseye bir şeyi vermek, arz etmek, yollamak, göndermek, takdim etmek.

Kim ki cür'añı içe bula hayât-ı
ebedî
Sun berü cânuñ için biz de anı nüş
idelüm

5. **sun:**
Gazel 2351
Mısra: 6
Bir büyüğe veya nezaket gereğince bir kimseye bir şeyi vermek, arz etmek, yollamak, göndermek, takdim etmek.

Vaktidür Hızır ol bu ben dil-
teşneye
Âb-ı hâyvândur lebûn sun kanayım

6. sunılmışdur:--ıl, --mış, --dur

Gazel 2049

Mısra: 8

*Bir şeyi büyük veya saygı
duyduğu bir kimse, topluluk yahut
makama nezaket kurallarına
uyarak vermek, göndermek,
yollamak, arzetmek, takdim etmek.*

Key katı mağrûrsın kendüni
gördün zâhidâ
Saña ancak bu sunılmışdur hemân
sen lâfa gel

7. sun:

Gazel 2067

Mısra: 5

*Bir büyüğe veya nezaket
gereğince bir kimseye bir şeyi
vermek, arz etmek, yollamak,
göndermek, takdim etmek.*

Sun baña iy sâki-i devrân
maḥabbet cāmını
Mest ü lâ-ya' kıl olup kendümi
rûsvâ eyleyem

8. sun:

Gazel 2069

Mısra: 5

*Bir şeyi büyük veya saygı
duyduğu bir kimse, topluluk yahut
makama nezaket kurallarına
uyarak vermek, göndermek,
yollamak, arzetmek, takdim etmek.*

Bu mest-i bî-hōda sâkî sun imdi
cām-ı şabûḥ
Mecâl kalmadı derd-i ser-i ḥumârı
çekem

9. sun:

Gazel 2082

Mısra: 2

*Bir şeyi büyük veya saygı
duyduğu bir kimse, topluluk yahut
makama nezaket kurallarına
uyarak vermek, göndermek,
yollamak, arzetmek, takdim etmek.*

Niçe bir şüfî âb içelüm
Sâkiyâ sun berü şarâb içelüm

10. sundı:-dı

Gazel 2096

Mısra: 10

*Bir şeyi büyük veya saygı
duyduğu bir kimse, topluluk yahut
makama nezaket kurallarına
uyarak vermek, göndermek,
yollamak, arzetmek, takdim etmek.*

Yâr gördi baḥr-ı 'ışk içre Muḥibbî
ğark olur
Sundı destin didi elden koma
dāmānum benüm

11. sun:

Gazel 2105

Mısra: 9

*Bir şeyi büyük veya saygı
duyduğu bir kimse, topluluk yahut
makama nezaket kurallarına
uyarak vermek, göndermek,
yollamak, arzetmek, takdim etmek.*

Cür'añı sun bu Muḥibbî'ye
düşürme ḥâke
Teşne-dildür aña raḥm eyle benüm
sulṭānum

12. sunarlar:-ar, -lar

Gazel 2170

Mısra: 7

*Takdim etmek, ikram etmek,
uzatmak.*

Yārân geçürüp şadra baña bâde
sunarlar
Bu 'izzeti bu ḥürmeti meyhānede
buldum

13. sunmak:-mak

Gazel 2249

Mısra: 11

*Bir şeyi büyük veya saygı
duyduğu bir kimse, topluluk yahut
makama nezaket kurallarına
uyarak vermek, göndermek,
yollamak, arzetmek, takdim etmek.*

Genc-i ḥüsne sunmak ister bu
Muḥibbî didüm el
Didi zülfüm her kılın biñ başlu
ejderhâ kılam

14. sun:

Gazel 2304

Mısra: 6

*Bir şeyi büyük veya saygı
duyduğu bir kimse, topluluk yahut
makama nezaket kurallarına
uyarak vermek, göndermek,
yollamak, arzetmek, takdim etmek.*

Çün bulunmaz ḡam şebinde sâkiyâ
şubḥ-ı vişâl
Bâde sun nûş eyleyüp kendümi lâ-
ya' kıl kılam

15. suna:-a

Gazel 2322

Mısra: 6

*Bir şeyi büyük veya saygı
duyduğu bir kimse, topluluk yahut
makama nezaket kurallarına
uyarak vermek, göndermek,
yollamak, arzetmek, takdim etmek.*

İrmeden vaşluña cānâ korkaram
bād-ı eccl
Suna baña bir çadeḥ peymāne
bilmen n'eyleyem

16. sunmaya:-ma, -(y)a

Gazel 2330

Mısra: 8

*Bir şeyi büyük veya saygı
duyduğu bir kimse, topluluk yahut
makama nezaket kurallarına
uyarak vermek, göndermek,
yollamak, arzetmek, takdim etmek.*

Düşdi dil çāh-ı zenaḥdāna ebed
kalsa gerek
Merḥamtle el eger sunmaya zülfî
resenüm

17. sunalar:-a, -lar

Gazel 2364

Mısra: 8

*Bir şeyi büyük veya saygı
duyduğu bir kimse, topluluk yahut
makama nezaket kurallarına
uyarak vermek, göndermek,
yollamak, arzetmek, takdim etmek.*

Görünür şimden girü gülşen
gözüme ḥâr u ḥes
Sunalar âb-ı ḥayât-ıla gerekmez
cām-ı Cem

18. sundum:-du, -m

Gazel 2395

Mısra: 3

*Bir şeyi büyük veya saygı
duyduğu bir kimse, topluluk yahut
makama nezaket kurallarına
uyarak vermek, göndermek,
yollamak, arzetmek, takdim etmek.*

Sâkiyâ sundum elüm sen daḥî sun
peymāneyi
Yāduña nûş itmege ben 'ahd ü
peymān eyledüm

19. sun:

Gazel 2395

Mısra: 3

*Bir şeyi büyük veya saygı
duyduğu bir kimse, topluluk yahut
makama nezaket kurallarına
uyarak vermek, göndermek,
yollamak, arzetmek, takdim etmek.*

Sâkiyâ sundum elüm sen daḥî sun
peymāneyi
Yāduña nûş itmege ben 'ahd ü
peymān eyledüm

20. sun:

Gazel 2434

Mısra: 3

*Bir şeyi büyük veya saygı
duyduğu bir kimse, topluluk yahut
makama nezaket kurallarına*

uyarak vermek, göndermek,
yollamak, arzetmek, takdim etmek.

Sâkiyâ hicrân gamından ölmeden
gel bâde sun
Didiler zehr-i gâma tiryâkdür
şahbâ-y-ıçun

21. **sundum:** -du, -m

Gazel 2443

Mısra: 3

Takdim etmek, ikram etmek,
uzatmak.

Ġamzeñ-ile zülfüne iy döst ben
sundum boyın
Dilese katl eylesün dilerse ber-dâr
eylesün

22. **sun:**

Gazel 2481

Mısra: 8

Bir şeyi büyük veya saygı
duyduğu bir kimse, topluluk yahut
makama nezaket kurallarına
uyarak vermek, göndermek,
yollamak, arzetmek, takdim etmek.

Lebinün cür'asın içdüm birez fâş
oldı bu derdüm
Tolu sun sâgârı sâkî kalan derdüm
de fâş olsun

sun:

1. **sun:**

Gazel 2006

Mısra: 1

İkram etmek, uzatmak.

Sâkiyâ mey sun ki kılsun çehre-i
zerdümi al
Muṭribâ depret elün tâ eylesün dil
kesb-i hâl

sünbül:

1. **sünbül:**

Gazel 2015

Mısra: 5

Zambakgillerden, ilkbaharda
basit salkım şeklinde, daha çok
açık mor renkli, keskin ve güzel
kokulu çiçekler açan soğanlı ve
otsu süs bitkisi. || Sevgilinin sünbül
gibi kıvrım kıvrım dolanan saçı.

Görünen sünbül midür yâhüd
didüm zülfün ucu
Didi hey dîvâne ol zencirdür kâkül
degül

2. **sünbülün:** --üñ, -

Gazel 2041

Mısra: 5

Sünbül. || Şekli ve kokusu

itibariyle sevgilinin saçına
benzer.Hatta sevgilinin saçını
kiskanır ve ona özenir.Sünbül ile
gül hemen çok zaman birlikte
bulunur.Bunun nedeni sünbül
saçların, gül yanaklar üzerine
dökülmesidir.Şekilce dağınık ve
kıvrımlı olan sünbül, bazen
süpürge veya gölgelik de
olabilir.Deste deste oluşu, tazeliği
de sık anılan özellikleridir.Ayrıca
sarık kenarına ve kulak arkasına
takılma adeti hayli yaygındır.

Sünbülün gönli perişan lâlenün
bağrında dağ
Hâlk elden ele gezdürür olup
şehbâz gül

3. **sünbül:**

Gazel 2051

Mısra: 2

Sünbül. || Sevgilinin

saçlarıyla ilgili olarak ele alınır.
Şekil ve kokusu itibariyle sevgilinin
saçına benzer. Hatta sevgilinin
saçını kiskanır ve ona özenir.
Sünbül ile gül çok zaman birlikte
bulunur. Bunun nedeni sünbül
saçların, gül yanaklar üzerine
dökülmesidir. Şekilce dağınık,
kıvrımlı olan sünbül, bazen
süpürge veya gölgelik de olabilir.
Deste deste oluşu, tazeliği de sık
sık geçer. Sarık kenarına takılma
ve kulak arkasına takılma adeti
hayli yaygındır.

İy boyun serv ü yüzün gül
leblerüdüdür selsebîl
Döstüm sünbül saçundan 'anber
olmuşdur hâcîl

4. **sünbül:**

Gazel 2051

Mısra: 4

Sünbül. || Sevgilinin

saçlarıyla ilgili olarak ele alınır.
Şekil ve kokusu itibariyle sevgilinin
saçına benzer. Hatta sevgilinin
saçını kiskanır ve ona özenir.
Sünbül ile gül çok zaman birlikte
bulunur. Bunun nedeni sünbül
saçların, gül yanaklar üzerine
dökülmesidir. Şekilce dağınık,
kıvrımlı olan sünbül, bazen
süpürge veya gölgelik de olabilir.
Deste deste oluşu, tazeliği de sık
sık geçer. Sarık kenarına takılma
ve kulak arkasına takılma adeti
hayli yaygındır.

Zülfünü gördüm sehergeh gül
yüzünde bilmedüm
Döstüm sünbül midür yâhüd
periyy-i Cebra' il

5. **sünbülinden:** -i, --n, --den

Gazel 2063

Mısra: 1

Sünbül. || Sevgilinin

saçlarıyla ilgili olarak ele alınır.
Divan şiirinin sık rastlanan çiçek
adlarından biridir. Şekli ve kokusu
itibariyle sevgilinin saçına benzer.
Hatta sevgilinin saçını kiskanır
ona özenir. Sünbül ile gül çoğu
zaman birlikte anılır. Bunun sebebi
sünbül saçların, gül yanaklar
üzerine dökülmesidir.

Ferâğum var yine dehrün gülinden
sünbülinden hem
Uşandum bülbülün dâyim
cemende gülğulından hem

6. **sünbülinden:** -i, -n, -den

Gazel 2145

Mısra: 8

Sünbül. Sevgilinin saçlarıyla

ilgili olarak ele alınır. Divan
şiirinin sık rastlanan çiçek
adlarından biridir. Şekli ve kokusu
itibariyle sevgilinin saçına benzer.
Hatta sevgilinin saçını kiskanır
ona özenir. Sünbül ile gül çoğu
zaman birlikte anılır. Bunun sebebi
sünbül saçların, gül yanaklar
üzerine dökülmesidir.

Günüm târ eyledi gâyetde ol hâtt-ı
siyehkârı
Neler çekdüm şeb-i gamda perişân
sünbülinden hem

7. **sünbül:**

Gazel 2196

Mısra: 11

Sünbül. Sevgilinin saçlarıyla

ilgili olarak ele alınır.Divan
şiirinden sık geçen çiçek
adlarından biridir.Şekil ve kokusu
itibariyle sevgilinin saçına
benzer.Hatta sevgilinin saçını
kiskanır ve ona özenir. Sünbül
saçlar, gül yanaklar üzerine
dökülür.

Serv kâmet ruḥları gül zülf sünbül
gonca leb
Çeşmi fitne gamze âfet kaşı yadur
sevdiğüm

8. **sünbül:**

Gazel 2259

Mısra: 4

Sünbül. Sevgilinin saçlarıyla

ilgili olarak ele alınır.Divan
şiirinden sık geçen çiçek
adlarından biridir.Şekil ve kokusu
itibariyle sevgilinin saçına
benzer.Hatta sevgilinin saçını
kiskanır ve ona özenir. Sünbül

saçlar, gül yanaklar üzerine
dökülür.

Var-iken kıdd-ile zülf ü ruḥı ol
sım-ten yârũñ
Bu gönlüm istemez sünbül gül ü
serv ü semen görsem

9. sünbül:

Gazel 2263

Mısra: 4

Sümbül. Sevgilinin saçlarıyla ilgili olarak ele alınır.Divan şüirinden sık geçen çiçek adlarından biridir.Şekil ve kokusu itibariyle sevgilinin saçına benzer.Hatta sevgilinin saçını kiskanır ve ona özenir. Sünbül saçlar, gül yanaklar üzerine dökülür.

‘İnân-ı dil gider elden perîşân
eylese zülfin
Gülün evrâkı üstinde ki sünbül
deste ter gördüm

10. sünbülün:-üñ

Gazel 2271

Mısra: 5

Sümbül. Sevgilinin saçlarıyla ilgili olarak ele alınır.Divan şüirinden sık geçen çiçek adlarından biridir.Şekil ve kokusu itibariyle sevgilinin saçına benzer.Hatta sevgilinin saçını kiskanır ve ona özenir. Sünbül saçlar, gül yanaklar üzerine dökülür.

Ziynet eyle gül gibi didüm gel ki
sünbülün
Didi senüñçün buları pîç ü geh tâb
eyleyem

11. sünbül:

Gazel 2273

Mısra: 11

Sümbül. Sevgilinin saçlarıyla ilgili olarak ele alınır.Divan şüirinden sık geçen çiçek adlarından biridir.Şekil ve kokusu itibariyle sevgilinin saçına benzer.Hatta sevgilinin saçını kiskanır ve ona özenir. Sünbül saçlar, gül yanaklar üzerine dökülür.

N’eylerem sünbül ü gül nergis ü
reyhân u çemen
Çün yiter dide saçı vü ḥatt u ‘ârızı
gülüm

12. sünbülün:-üñ

Gazel 2309

Mısra: 1

Sümbül. Sevgilinin saçlarıyla ilgili olarak ele alınır.Divan

şüirinden sık geçen çiçek adlarından biridir.Şekil ve kokusu itibariyle sevgilinin saçına benzer.Hatta sevgilinin saçını kiskanır ve ona özenir. Sünbül saçlar, gül yanaklar üzerine dökülür.

Gönlüm ister sünbülün gibi perîşân
ḥâl oldum
Başuma sevdâ gelüp şürîde vü pā-
māl olam

13. sünbül:

Gazel 2322

Mısra: 8

Sümbül. Sevgilinin saçlarıyla ilgili olarak ele alınır.Divan şüirinden sık geçen çiçek adlarından biridir.Şekil ve kokusu itibariyle sevgilinin saçına benzer.Hatta sevgilinin saçını kiskanır ve ona özenir. Sünbül saçlar, gül yanaklar üzerine dökülür.

Zülf-i ser-keşden göñül kurtılsa
ḥâzır ğamzeler
Ol saçı sünbül gözi mestâne
bilmen n’ eyleyem

14. sünbül:

Gazel 2324

Mısra: 6

Sümbül. Sevgilinin saçlarıyla ilgili olarak ele alınır.Divan şüirinden sık geçen çiçek adlarından biridir.Şekil ve kokusu itibariyle sevgilinin saçına benzer.Hatta sevgilinin saçını kiskanır ve ona özenir. Sünbül saçlar, gül yanaklar üzerine dökülür.

Hâr elinden bagrı ḥün olmuş belâlu
bülbülem
Ol saçı sünbül gül-i ḥandâna
bilmen n’ eyleyem

15. sünbül:

Gazel 2345

Mısra: 14

Sümbül. Sevgilinin saçlarıyla ilgili olarak ele alınır.Divan şüirinden sık geçen çiçek adlarından biridir.Şekil ve kokusu itibariyle sevgilinin saçına benzer.Hatta sevgilinin saçını kiskanır ve ona özenir. Sünbül saçlar, gül yanaklar üzerine dökülür.

Geçdi ‘ömrüm âh kim bülbül gibi
efġân-ıla
Ol saçı sünbül gül-i ḥandâna
añdum ağladum

16. sünbülüne:-üñ, -e

Gazel 2403

Mısra: 1

Sümbül. Sevgilinin saçlarıyla ilgili olarak ele alınır.Divan şüirinden sık geçen çiçek adlarından biridir.Şekil ve kokusu itibariyle sevgilinin saçına benzer.Hatta sevgilinin saçını kiskanır ve ona özenir. Sünbül saçlar, gül yanaklar üzerine dökülür.

Yaraşur sünbülüne ‘anber-sâdur
dir-isem
‘Arızuñda beñüne müşg-i Ḥıṭâ’ dur
dir-isem

17. sünbül-i:-i

Gazel 2488

Mısra: 6

Sümbül. Sevgilinin saçlarıyla ilgili olarak ele alınır.Divan şüirinden sık geçen çiçek adlarından biridir.Şekil ve kokusu itibariyle sevgilinin saçına benzer.Hatta sevgilinin saçını kiskanır ve ona özenir. Sünbül saçlar, gül yanaklar üzerine dökülür.

Tagıdup kâküllerin göñlüm perîşân
eyledi
Komadı şabr u qarârum sünbül-i
gül-bü diyen

18. sünbüllerüñi:-ler, -üñ, -i

Gazel 2455

Mısra: 3

Sümbül. Sevgilinin saçlarıyla ilgili olarak ele alınır. Divan şüirinden sık geçen çiçek adlarından biridir. Şekil ve kokusu itibariyle sevgilinin saçına benzer. Hatta sevgilinin saçını kiskanır ve ona özenir. Sümbül saçlar, gül yanaklar üzerine dökülür.

Gâh geh sünbüllerüñi ruḥlaruñâ
tagıdup
Gâh iy serv-i revânüm nâz-ı
şimşâd idesin

sünbül-i ġisü:

1. sünbül-i ġisü:

Gazel 2490

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Omuza dökülen sümbül saçlar.

Eyledi mecnün beni ol gözleri âhü
diyem
Boynumu bend eyledi ol sünbül-i
ġisü diyem

şun '-i hudâ:

1. şun '-i hudâ:

Gazel 2196

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Yaratan Allah.

Zâhidâ ta'n ile dime hûba virdüm
ben gönül
Sende yok nûr-ı başar şun '-i
Hudâ'dur sevdüğüm

2. şun '-i hudâ:

Gazel 2269

Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Allah'ın kudreti.

Zâhidâ men'i ko itsem nazar
ruhlarna
Aña bakdukça 'ayân şun '-i
Hudâ'yı görürüm

sür-:

1. süresin:-e, -sin

Gazel 2224

Mısra: 3

*Yürümek, ilerlemek, mesafe
katetmek.*

Kanı ol gün ki keremden süresin
rağş üstüme
Urasın bu derdmende sen leked-
küb-ı sitem

2. sürmiş:--miş, -

Gazel 2040

Mısra: 3

*Bir maddeyi bir yüzey üzerine
ince bir tabaka olarak yaymak,
dökmek, serpmek.*

Bülbül-i bî-çârenün kanını sürmüş
alnına
Ka'be-i gülşende beñzer eylemiş
kurbân gül

3. sürdiyse:--di, --(y)se

Gazel 2057

Mısra: 5

*Oturduğu, bulunduğu yerden,
ülkeden ceza olarak başka bir yer
veya ülkeye göndermek, nefyetmek.*

Sürdiyse ben fütâdeyi küyından ol
niğâr
Vardukça aña dahı beter ola
rağbetüm

4. sürmiş:-miş

Gazel 2079

Mısra: 10

Değdirmek, dokundurmak.

Muhibbî kemterem ednâdan ednâ
Yüzini hâke sürmüş bir giyâhum

5. sürüp:-üp

Gazel 2159

Mısra: 10

*Yönetip yürütmek, kullanıp
gitmesini sağlamak, sevmek.*

Çün Muhibbî bir saçı leylî-veşün
mecnûniyam
Her yaña divânelik rağşın sürüp
hız eyleyem

6. sürübeni:-übeni

Gazel 2216

Mısra: 12

*Ceza olarak ülkesinden veya
yerinden başka bir ülkeye veya
yere göndermek, nefyetmek.*

Kimini hâs ider virür tağarrüb
Kimin sürübeni merdûd iden kim

7. sürüp:-üp

Gazel 2309

Mısra: 6

Aktmak.

Serv-kadler pâyına yaşum revân
itsem ne tañ
Yüzümü su gibi sürüp yirlere
meyyâl olam

8. sürer:-er

Gazel 2373

Mısra: 10

*At gibi hayvanlara binip hızla
sürmek.*

Çignedür bir bölük fütâdeleri
Sürer üstümüze feres n'idelüm

9. sürerler:-er, -ler

Gazel 2412

Mısra: 4

*Bir şeyi bir yüzey üzerine
tabaka halinde yaymak, sıvama.*

Gül'izârunda 'araktan oldugıyçun
bir varak
Hürmet idüp göze sürerler bilenler
kıymetin

10. sürme:-me

Gazel 2466

Mısra: 9

*Ceza olarak ülkesinden veya
yerinden başka bir ülkeye veya
yere göndermek, nefyetmek.*

Tek beni sürme kapuñdan
öldürürseñ râziyam
Ölmek evlâdur kişiye bir yaramaz
addan

sürâhi:

1. şurâhiden:-den

Gazel 2221

Mısra: 3

*İçine şarap konan uzun
boyunlu kap.*

Gıryesin sordum şurâhiden baña
virdi cevâb
Yāduma geldi benüm lebhâ-yı
meygün aqlaram

2. şurâhi:

Gazel 2166

Mısra: 7

*İçine içki, su konan uzun
boyunlu kap.*

Dil şurâhi göz yaşı mey bu ciger
nuğl-ı kebâb
Bu-durur meclisde hâzır 'iyye
esbâbum benüm

3. şurâhi:

Gazel 2280

Mısra: 7

*İçerisini su, şarap gibi
içeceklerin konulduğu derin kap.*

Öper sağâr lebin görmüş şurâhi
bagrı kan olmuş
Anuñ lu'b-ıla agzından haber
çekdüm haber çekdüm

süret:

1. şüretin:-i, -n

Gazel 2492

Mısra: 10

*Gözün ilk bakışta gördüğü
şey, dış görünüş, şekil, biçim.*

'Işk-ıla âşüfte olsa bu Muhibbî tañ
degül
Gördü hüsünü şüretin âyine-i
idrâkden

süret-i nakş:

1. şüret-i nakş:

Gazel 2318

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Yüzünün nakışı.

Süret-i nakşına çün kıldum nazar
büt-hâned
Sanasın âyine-i gîti-nümâdur
gördüğüm

surh:

1. surh:

Gazel 2272

Mısra: 4
Kırmızı, al.

Hasretiyle za'ferāna dönmiş iken
ruhlarum
Surh kıldı dıdelerden akıdalı kan
gözüm

2. surh:
Gazel 2335
Mısra: 1
Kırmızı, al.

Sanmañuz surh oldu sīnem kanlu
yaşumdan benüm
Şu 'le-i dildür görinen şimdi
taşumdan benüm

surh-ser:

1. surh-serler:
Gazel 2147
Mısra: 11
Kızılbaş, Safevi
ordusu.Başlarına kırmızı başlık
giydikleri için bu ad verilmişse de
daha sonra kelime "dinsiz" anlamı
yüklenmiştir.

Surh-serler kaçdın itdüm çekdüm
İslām 'askerin
'Avn-i Hāk'la 'āzim-i iklīm-i İrān
olmuşam

2. surh-serüñ: -üñ
Gazel 2358
Mısra: 5
Kızılbaş.

Pāymāl eyleyelüm kişverini surh-
serüñ
Gözine sürme diyü dūd-ı siyāhı
çekelüm

süril-:

1. sürilüp: -üp, -
Gazel 2053
Mısra: 4
Ülkesinden veya yerinden
başka bir ülkeye veya yere
gönderilmek, sürgün edilmek.

Tir-i müjgānını ol şeh kondurursa
sīneme
Hāne-i dilden sürilüp def olur
kamu melāl

sürme:

1. sürme:
Gazel 2358
Mısra: 6
Göze çekilen maruf siyah
madde, kuhl.

Pāymāl eyleyelüm kişverini surh-
serüñ
Gözine sürme diyü dūd-ı siyāhı
çekelüm

sürü-:

1. sürür: -r
Gazel 2485
Mısra: 3
Sürüklemek, bir şeyi yerden
kaldırmaksızın götürmek.

Cūylar dīvāne olmuşdur ki zencirin
sürür
Anı bu hāle bırakmadı meger serv-
i revān

sürün sürün:

1. sürün sürün:
Gazel 2397
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Sürü halinde, pek çok.

Ka'be-i kūyuñ tavāfın itmege
'āşıkıların
Geldiler sürün sürün koyun gibi
kurbāna hem

sürür:

1. sürür:
Gazel 2109
Mısra: 5
Sevinç.

Cānān yolında her ne gelürse gelür
sürür
Ger tığ-ı kahr u cevr ü ger hançer-i
sitem

süvār-ı esb-i nāz:

1. süvār-ı esb-i nāz:
Gazel 2419
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Nazlı atlı süvari.

Süvār-ı esb-i nāz olmuş yürür ol
husrev-i hūbān
Hāt u hālī belā-yı dil dü çeşmi
kāfir-i fettān

suva sal-:

1. suya sal: -du, -m
Gazel 2332
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Bir şeyi boşuna harcamak.

Leylī zülfinüñ sevādını görüp
Mecnūnlayın

Suya saldum nām u nengi 'arı
berbād eyledüm

süz:

1. sūzum: -um
Gazel 2237
Mısra: 2
Yanma, yanık, ateş.

Seni görmem geçer her hafta
rūzum
Velī ben intizār içinde sūzum

2. sūzam: -am
Gazel 2266
Mısra: 2
Yanma, yanık, ateş.

Niçeye dek 'ışk bāzārında ğam
hāşıl kılām
Çend sūzam çend nālem çend
derd-i dil kılām

3. sūzi-y-ıla: -ı, -(y)ıla
Gazel 2369
Mısra: 13
Yanma, yanık, ateş.

Şi' rümün sūzi-y-ıla yansa 'aceb mi
dil ü cān
Yana odlara Muḥibbī kim okursa
gazelüm

4. sūz-ıla: -ıla
Gazel 2489
Mısra: 6
Iztrap, acı.

Dir-iseñ 'ışkuñ çerāğı yana
söyünmeye hıç
Süz-ıla yüregüñüñ her gice dağın
yakasın

5. sūz-ıla: -ıla
Gazel 2424
Mısra: 7
Yanma, yanık, ateş. || Iztrap,
acı.

Vādī-i ğamda yine sūz-ıla āhum
'alemi
Dikilür göklere bu sīne-i
sūzānumdan

sūzān:

1. sūzān:
Gazel 2004
Mısra: 4
Yakan, yakıcı. II Yanan,
yanıcı.

Āteş-i hicrāna cānā dem mi vardur
yanmayam

Sine sūzān u ciġer biryān u
giryāndur göñül

2. **sūzān:**

Gazel 2004

Mısra: 4

*Yakan, yakıcı II yanar,
yanıcı.*

Āteş-i hicrāna cānā dem mi vardur
yanmayam
Sine sūzān u ciġer biryān u
giryāndur göñül

sūzen:

1. **sūzen:**

Gazel 2225

Mısra: 4

İġne.

İstedükçe egnüme dikmege miñnet
hîl'atin
Rište-i cān eyleyüp bu göñlümi
sūzen kılam

sūzen-i müjem:

1. **sūzen-i müjem:**

Gazel 2229

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Kirpik iġnesi.

Küyuñ dikenini ger bata itüñ ayagina
Sūzen-i müjemle çıkaram ola
nişānum

sūz-ı dil:

1. **sūz-ı dil:**

Gazel 2102

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Göñül ateşi.

Yanmasun sūz-ı dilümden elde
diyü nāmeyi
Ter idüp yaşumla andan yāra irsāl
eyledüm

2. **sūz-ı dil:**

Gazel 2136

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Göñül yangını.

Sūz-ı dilden bezm-i ġamda
korkaram āh itmege
'Ālemi oda yakup hākini berbād
eyleyem

3. **sūz-ı dil:**

Gazel 2414

Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Göñül ateşi.

Tiġuñla çal bu başumı tā sūz-ı dil
kemter ola
Keşf eyle saķf-ı hāneyi düşmişdür
āteş-i derün

sūz-ı 'ışk:

1. **sūz-ı 'ışk:**

Gazel 2282

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Aşk ateşi.

Niçe tahrîr idem ben sūz-ı 'ışkı
Yanar destümde kâğıdla kalem
hem

sābās:

1. **sābāşum:-um**

Gazel 2093

Mısra: 10

Takdir ve beġenme ifade eder.

// *Aferin, bravo.*

İy Muħibbî şî'r-i pür-sūzum
işidilse benüm
Her tarañdan ire taħşin ile sēbāşum
benüm

Ş

sād:

1. **sād:**

Gazel 2267

Mısra: 9

Mutluluk, sevinç, neşe.

İy Muħibbî ġāhî sād u ġāh ġam
durmaz gelür
Dürlü dürlü görünür baña bu 'ālem
ne kılam

2. **sāddur:-dur**

Gazel 2107

Mısra: 7

Sevinçli, memnun, mesrur.

Döstüm vaşluñ ümidine bu göñlüm
sāddur
Zerre deñlü 'aynuma gelmez
bugün hicrān benüm

3. **sād:**

Gazel 2314

Mısra: 3

Yüzlerce, pek çok.

Sād ġunāh itdüm ki tā katlı ide tiġ-ı
kīn beni

Rāh-ı 'ışk içre fenāma dōstlar fenn
eyledüm

4. **sād:**

Gazel 2326

Mısra: 3

Sevinçli, memnun, mesrur.

'Ālem içinde yūri sen sād u hāndān
gül gibi
Hār elinden baña yiter zār u her
bār inlerem

5. **sādam:-am**

Gazel 2375

Mısra: 7

Sevinçli, memnun, mesrur.

Aña sādān sordılar ben bülbülin ol
gül didi
Gülşen-i hūsnüme karşu zār u
zārumdur benüm

6. **sād:**

Gazel 2464

Mısra: 1

Sevinçli, memnun, mesrur.

Oldum ġamuñla cānā geh sād u
geh maħzūn
Bakdum cihānı gördüm anı dañı
dīġer-ġün

sād eyle:-

1. **sād eyle:-**

Gazel 2189

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Sevindirmek, memnun etmek.

Cān u baş terk eyleyem yoluñda iy
ārām-ı cān
Bunuñ ile 'ālem içre göñlümi sād
eyleyem

2. **sād eyle:-**

Gazel 2270

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Sevindirmek, memnun etmek.

ġiceler ġamġin iken añup vişālün
rūzını
Bu ümid-ile feraħ bulup dili sād
eyleyem

3. **sād eyle:-**

Gazel 2332

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Sevindirmek, memnun etmek.

Görmedümse mihrüñi gördüm besī
cevr ü sitem

Ol sebebden iy cefâ-cû gönülümü
şâd eyledüm

şâd id-:

1. şâd id-:

Gazel 2356

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Sevindirmek, memnun etmek.

Mey içüp şâd idelüm rûh-ı revânını
Cem'ün
Geşt-i gülşen kılalum bülbül ünün
güş idelüm

şâd kıl-:

1. şâd kıl-:

Gazel 2051

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Sevindirmek, memnun etmek.

Vaşluña irmez bilürem çünkü
'uşşâkuñ eli
Va'de-i ferdâ ile kaygulu gönülüm
şâd kıl

şâd ol-:

1. şâd ol-:

Gazel 2056

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Sevinmek, memnun ve mesrur
olmak.*

İstemem cānā gamuñdan
kurtuluban şâd olam
Bend-i zülfüñe esîrem dimezem
âzâd olam

2. şâd ol-:

Gazel 2265

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Sevinmek, memnun ve mesrur
olmak.*

Şâd olur kühsâr-ı gamda añıcak
ruhsârını
Hemçü kebk-refîâr ile her bir yaña
kâhkah varam

3. şâd ol-:

Gazel 2387

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Mutlu ve huzurlu olmak.

Gül gibi dāyimā her lahza olgıl şâd
hem
Serv kaddün bendesidir 'ar'ar u
şimşâd hem

4. şâd ol-:

Gazel 2441

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Sevinmek, memnun olmak.

Tîğ-ı hicrûñle şehâ şâd ol pâre
olmuşken yürek
Bâd-ı âhum geldi tagıtdı anuñ her
pâresin

5. şâd ol-:

Gazel 2442

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Sevinmek, memnun olmak.

Şâd olmuş-iken 'ışk-ıla añma raqîbi
gel
İy dil çekersin of ferahuñ bir
kasâvetin

şâdân:

1. şâdân:

Gazel 2281

Mısra: 12

Sevinçli, mutlu, bahtiyar.

Oluram geh muqîm-i gam ve gâhî
şâdümânî hem
Ne şâdân u gamgînem gehî vîrân
geh âbâdam

2. şâdân:

Gazel 2059

Mısra: 9

Sevinçli, mesrur.

Muhibbî hicr ara her dem vişâlûñ
fikrile şâdân
Velî vuşlat döne hircere diyü
gamnâkdür gönülüm

3. şâdân:

Gazel 2444

Mısra: 7

Sevinçli, mesrur, şad.

'İyde irdi her kişi şâdân u hândân
seyr ider
Ben seni gördüm benüm 'iydüm
mükerrerdür bugün

şâdr:

1. şâdr:

Gazel 2024

Mısra: 1

*Sevinç, mutluluk. || Memnun,
mesrur.*

Her nefes eyler tülû'ından hakîkat
ahteri
Gâh şâdr gâh gam u miñnet
mekânıdur gönül

2. şâdîñün:-nüñ

Gazel 2248

Mısra: 10

*Mutluluk, saadet, huzur,
sevinç.*

Vaşla iren hicri de dilden
gidermesün
Her şâdîñün nite ki var âhîrinde
gam

şâdılk:

1. şâdılk:

Gazel 2239

Mısra: 2

Sevinç, mutluluk.

Ruñuñ luţf 'arz ider haţtuñ sitem
hem
İrişür şâdılk ardınca gam hem

2. şâdılk:

Gazel 2399

Mısra: 2

*Sevinçli olma durumu,
sevinçlilik.*

Gelür senden baña luţf u keremden
soñra verhem hem
Nitekim şâdılk ardınca irişür belâ
gam hem

şadmân:

1. şadmân:-am

Gazel 2178

Mısra: 10

Memnun, mesrur, sevinçli.

Çün muhibt oldu Muhibbî âline
evlâdına
Şadmânâm togdı çün burc-ı
şerefden yılduzum

şadmân ol-:

1. şadmân ol-:

Gazel 2115

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Sevinçli, şad, mesrur olmak.

Her sehergeh gül gibi tañ midur
olsañ şadmân
Giryeye ile gülşen-i hüsnüñde çün
nâlânuñam

şâdümânî:

1. şâdümânî:

Gazel 2281

Mısra: 11

Sevinç.

Oluram geh muķīm-i ğam ve ğāhī
şādūmānī hem
Ne şādān u ğamġīnem gehī vīrān
geh ābādām

şaġal:

1. şaġal:

Gazel 2052
Mısra: 8
Çakal.

Kūy-ı yāra vardugumca gizlenür
mühmel raķīb
Nite kim şīr irdüğinde nā-bedīd
olur şaġal

şāh:

1. şāh:

Gazel 2280
Mısra: 5
Hükümdar, padişah, sultan.

Serīr-i hūsne şāh olmuş görüp ol
şāh-ı devrānı
Ayagına yüzüm sürüp niçe biñ
bedre zer çekdüm

2. şāhı:-ı

Gazel 2317
Mısra: 2
Hükümdar, padişah, sultan.

‘Abīrüm ‘anberüm varum ḥabībüm
māh-ı tābānum
Enīsüm maḥremüm rāzum güzeller
şāhı sulţānum

3. şāh:

Gazel 2384
Mısra: 5
Hükümdar, padişah, sultan.

Serīr-i ‘işka şāh oldum sipāhumdur
gözüm yaşı
Maḥābbet şehrin almaga çeküp
leşker sefer çekdüm

4. şāhı:-ı

Gazel 2436
Mısra: 5
Padişah, sultan.

‘İşk şāhı ikide birde bu gönüm
şehrine
Gönderüp ğam leşkerin yagma ider
eyler akın

5. şāhınuñ:-ı, -nuñ

Gazel 2301
Mısra: 3
Padişah, hükümdar.

Sen güzeller şāhınuñ pāyına ĩşār
itmege

Dökerem bu gözlerümden dirhem
ü dīnār hem

6. şāhınuñ:-ı, -nuñ

Gazel 2026
Mısra: 5
Hükümdar, padişah.

Zulm elinden kapusına ol güzeller
şāhınuñ
Ola kim raḥm eyleye bir kez daḥı
var dāda gel

7. şāhına:-ı, -na

Gazel 2310
Mısra: 8
Hükümdar, padişah.

Tāc-ı Keykāvūs ‘a bakmaz mülk-i
Dārā istemez
Sen güzeller şāhına oldı gedā
gönüm gözüm

8. şāhınuñ:-ı, -nuñ

Gazel 2391
Mısra: 1
Hükümdar, padişah.

Ol güzeller şāhınuñ çün bende-i
derġāhıyam
Tañ mıdur dirsem cihānuñ ser-te-
ser ben şāhıyam

9. şāhıyam:-ı, -(y)am

Gazel 2291
Mısra: 2
Padişah, hükümdar.

Ol güzeller şāhınuñ çün bende-i
derġāhıyam
Tañ mıdur dirsem cihānuñ ser-te-
ser ben şāhıyam

10. şāhıyam:-ı, -(y)am

Gazel 2341
Mısra: 1
Padişah, hükümdar.

Zāhirā baksāñ egerçi berr ü baḥruñ
şāhıyam
Bir ulu derġāhuñ ammā ben ġubār-
ı rāhıyam

11. şāhıyam:-ı, -(y)am

Gazel 2391
Mısra: 2
Padişah, hükümdar.

Ol güzeller şāhınuñ çün bende-i
derġāhıyam
Tañ mıdur dirsem cihānuñ ser-te-
ser ben şāhıyam

12. şāhını:-ı, --n, --ı

Gazel 2004

Mısra: 15
Padişah.

Gerçi sevmek sen güzeller şāhını
ḥaddüm degül
Söz ḳabül itmez n’idem başına
sulţāndur gönül

13. şāh:

Gazel 2003
Mısra: 6
Hükümdar, padişah || Sevgili.

Geh ğamı yağma kılur dil mülkini
geh ğamzesi
Bu ḥarāb-ābādda zulm issi şāh
ekşük degül

14. şāh:

Gazel 2062
Mısra: 8
Padişah, hükümdar.

Bilse idi niçe olurmuş gedālık
zevķını
Taġıdup dārātını derviş olurdı şāh
Cem

15. şāhınuñ:-ı, --nuñ

Gazel 2064
Mısra: 4
Padişah, hükümdar.

Şāh-ı ‘ālem olmadansa dōstlar
yīgdür bana
Kapusında ol güzeller şāhınuñ
derbānlıgum

16. şāhum:-um

Gazel 2080
Mısra: 6
Padişah, hükümdar | Sevgili.

‘Aceb dīvāne-i ‘işkam ki yaşum
Yazılır kanda dōksem āh şāhum

17. şāhum:-um

Gazel 2090
Mısra: 6
Padişah, hükümdar.

Ehl-i ‘işk kūyuña varsa çağrışurlar
dād dād
Bī-ḥabersin kullaruñdan hey güzel
şāhum benüm

18. şāh:

Gazel 2101
Mısra: 11
Padişah, hükümdar. | Sevgili.

Senden özge baña yok ‘ālem
içinde bir şāh
Var işiğünde benüm gibi senüñ
niçe ġulām

19. **şahum:-um**
Gazel 2127
Mısra: 2
Padişah, hükümdar. || Sevgili.

Vişālūñ gencine gerçi irişmeyüp
faķır oldum
Firākuñ mülkine şahum bi-
hamdi'llāh emir oldum

20. **şāhı:-ı**
Gazel 2128
Mısra: 6
Padişah, hükümdar. || Sevgili.

Var günāhum beni ger öldürmege
Evvel ol şāhı ben gedā sevdim

21. **şahum:-um**
Gazel 2153
Mısra: 4
Padişah, hükümdar, sultan. || Sevgili.

Geşt kıldum bu cihan tekyesinūñ
her tarafın
Çār dīvārına gördüm yazulu āh
şahum

22. **şāh:**
Gazel 2184
Mısra: 4
Padişah, hükümdar.

Sen padişāha tuhfe idem cān u
başumı
Eger kabül eylesesin iy şāh çekem

23. **şāhı:--**
Gazel 2188
Mısra: 2
Padişah, hükümdar. || Sevgili.

Cānān güzer eyledügi rāhı
beklerem
Ola ki gele diyüben ol şāhı
beklerem

24. **şāhı:-ı**
Gazel 2239
Mısra: 5
Padişah, hükümdar.

Bi-hamdillāh ki oldum 'ışk şāhı
Yaşum leşker baña āhum 'alem
hem

25. **şāh:**
Gazel 2453
Mısra: 9
Hükümdar, sultan.

Zāhir göz-ile bakduñ sen beni şāh
sanduñ
Bātin göz-ile baksañ bir kemterin
haķirin

26. **şahına:-ı, -n, -a**
Gazel 2257
Mısra: 4
Hükümdar, padişah, sultan.

Leşker-i hicran egerçi itdi cān
şehrin harāb
'İşk şahına veli anı müsellem
eyledüm

27. **şahunuñ:-ı, -nuñ**
Gazel 2291
Mısra: 1
Padişah, hükümdar.

Ol güzeller şahınuñ çün bende-i
dergāhıyam
Tañ mıdur dirsem cihānuñ ser-te-
ser ben şāhıyam

28. **şahum:-um**
Gazel 2299
Mısra: 11
Padişah, hükümdar.

Her ne yire bakar isem görürem
şahum seni
Āh şahum yazılıpdu her der ü
dīvār hem

29. **şahum:-um**
Gazel 2299
Mısra: 12
Padişah, hükümdar.

Her ne yire bakar isem görürem
şahum seni
Āh şahum yazılıpdu her der ü
dīvār hem

30. **şahum:-um**
Gazel 2317
Mısra: 8
Padişah, hükümdar, sultan.

Hiredmendüm Hüdāvendüm
nihālüm zāhirüm pendüm
Kubādum husrevüm mīrüm cihān
iķlimine şahum

31. **şāh:**
Gazel 2328
Mısra: 2
Hükümdar, padişah. || Sevgili.

Ben helāk oldum ğamuñdan sen
esen ol iy şanem
Şāh sag olsun hezārān bende kim
ölse ne ğam

32. **şahumdur:-um, -dur**
Gazel 2390
Mısra: 1
Padişah, hükümdar. || Sevgili.

Yazılan levh-i dil üzre āh
şahumdur benüm
Ben kemine bendeyem ol
padişahumdur benüm

33. **şāhı:-ı**
Gazel 2417
Mısra: 5
Padişah, hükümdar.

Hübılar şāhı gezer nite ki dilber
hüsn-ile
Sen de iy dīvāne dil 'ışk ehlinūñ
ser-bāzısın

şāhāne:

1. **şāhāne:**
Gazel 2164
Mısra: 9
*Şahlara yakışacak şekilde
olan, şahlara layık mükemmellikte,
çok mükemmel.*

Şāhāne çekse leşkerini ğamzeñūñ
olur
Her biri nāvek-efgen ü hañçer-
güzār hem

şahbāz:

1. **şahbāzum:-um**
Gazel 2125
Mısra: 4
*İri ve beyaz bir doğan cinsi. ||
Yiğit, gösterişli ve şanlı kimse.*

Esb-i nāz üzre yine mestāne
çeşmūñ tığ alup
At salup 'aşıklarūñ çignetme
şahbāzum benüm

2. **şahbāzını:-ı, -n, -ı**
Gazel 2167
Mısra: 4
*Şahin.Divan şiirinde
sevgilinin saçları şahine
benzetilir.Benzetme yönü ise
avcılıktır. Şahin bir av
kuşudur.Sevgilinin saçı aşığın
gönül kuşunu avlar.Şahin elde
taşınır ve bilekten salınır.Bazen bu
kuşun boynuna küçük bir çingirak
da asılabilir.Yükseklere uçar, bazı
zamanlarda gözü bağlanır.*

Nigāri seyr ider gördüm başında
turna telleri
Anı şāyd itmege elden gönül
şahbāzını saldum

3. **şahbāzını:-ı, -n, -ı**
Gazel 2300
Mısra: 9
*Şahin.Divan şiirinde
sevgilinin saçları şahine*

benzetilir. Benzetme yöntü ise avcılıktır. Şahin bir av kuşudur. Sevgilinin saçı aşığın gönül kuşunu avlar. Şahin elde taşınır ve bilekten salınır. Bazen bu kuşun boynuna küçük bir çingirak da asılabilir. Yükseklerle uçar, bazı zamanlarda gözü bağlanır.

Bend kılduñ iy şeh-i hübân gönül şahbâzını
Nâlemi pâyına lâyıķ budur anuñ zil kılam

4. **şāhbāz:**
Gazel 2280
Mısra: 9
İri ve beyaz bir doğan cinsi.

Bu dehrüñ şaydgāhında Muhibbî şāhbāz oldum
Şikār aldum maħabbetden anuñçün başa per çekdüm

5. **şāhbāzam: -am**
Gazel 2287
Mısra: 8
İri ve beyaz bir doğan cins.

Didüm dil murğını benden aparduñ
Didi bilmez misin kim şāhbāzam

6. **şāhbāzına: -ı, -n, -a**
Gazel 2493
Mısra: 10
*İri ve beyaz bir doğan cinsi. ||
Yiğit, gösterişli ve şanlı kimse.*

Ol hümā-pervāzı gör ne vech-ile
kıldum şikār
Göñlümüñ şāhbāzına kılsun nazar
bāz isteyen

7. **şāhbāz:**
Gazel 2497
Mısra: 8
İri ve beyaz bir doğan cinsi.

Var-iken 'aşıklañ meyl eyleme
ağyāra gel
Zāğlar şaydın n'idersin sen ki
şāhbāz olasın

8. **şāhbāzısın: -ı, -sın**
Gazel 2417
Mısra: 8
*İri ve beyaz bir doğan cinsi,
doğan.*

Tu'me diyü cife-i dünyāya iy dil
itme meyl
Kim kanā'at Kāf' muñ 'Ankā'sı ya
şāhbāzısın

şāhbāz-ı himmet:

1. **şāhbāz-ı himmet:**
Gazel 2461
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Himmet kuşu.

Şāhbāz-ı himmetümle şaydum olsa
ol hümā
Dün himmet olmazın gayrı şikārı
sevmezın

şāh-ı 'ālem:

1. **şāh-ı 'ālem:**
Gazel 2064
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Alemlerin şahı. || Maneviyat
alemlerinin şahı ise dervişlerdir.*

Şāh-ı 'ālem olmadansa dōstlar
yigdüñ bana
Kapusında ol güzeller şāhınuñ
derbānlıgum

şāh-ı cihān:

1. **şāh-ı cihān:**
Gazel 2132
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Cihan padişahı.

Ol şāh-ı cihān oldı çü ben bendeye
hem-dem
Dağı yine ben 'ālem içinde
çekerem ğam

şāh-ı devrān:

1. **şāh-ı devrān:**
Gazel 2280
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Zamanın padişahı.

Serir-i hüsne şāh olmış görüp ol
şāh-ı devrānı
Ayagina yüzüm sürüp niçe biñ
bedre zer çekdüm

şāh-ı ğam:

1. **şāh-ı ğam:**
Gazel 2382
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gam padişahı.

Çekelden şāh-ı ğam eşküm sipāhın
Götürür dūd-ı āhumdan 'ālem hem

2. **şāh-ı ğam:**
Gazel 2367
Mısra: 3

Kelime Tipi: -
Gam, keder padişahı.

Cülüs itmege şāh-ı ğam gönül
tahtına geldükçe
Ayagina nişār için gözümden sım
ü zer çekdüm

3. **şāh-ı ğam:**
Gazel 2380
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gam padişahı.

Dōstlar cem' eyledüm bir yire
eşküm 'askerin
Şāh-ı ğam kaldurdu āhdan ejdehā-
peyker 'ālem

4. **şāh-ı ğam:**
Gazel 2380
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gam padişahı.

Dōstlar cem' eyledüm bir yire
eşküm 'askerin
Şāh-ı ğam kaldurdu āhdan ejdehā-
peyker 'ālem

şāh-ı hübān:

1. **şāh-ı hübān:**
Gazel 2284
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Güzeller padişahı.

Kullaruñdur hūblar kapuñda durur
bende-vār
Bu cihāna hüsñ-ile sen şāh-ı
hübānsın begüm

şāh-ı 'ışk:

1. **şāh-ı 'ışk:**
Gazel 2013
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Aşkın padişahı.

Fenn-i 'ışkı çünki hıfz itdüñ anuñla
'āmil ol
Ya'ni varup şāh-ı 'ışka sen kemine
muķbil ol

2. **şāh-ı 'ışk:**
Gazel 2058
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Aşkın padişahı.

Şāh-ı 'ışk oldum Muhibbî baña
yitmez mi delil
Sinedür taḅlum nefirüm āh u
zārumdur benüm

3. **şâh-ı 'ışk:**
Gazel 2155
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Aşk padişahi.

Şâh-ı 'ışkam şu 'le-i âhum
külâhumdur benüm
Saglu sollu eşk-i bî-ḥaddüm
sipâhumdur benüm

4. **şâh-ı 'ışk:**
Gazel 2162
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşkın sultani.

Sipâhum derd ü miḥnetdür gözüm
yaşı-durur mâlum
Gedâ-y-iken bi-ḥamdi'llâh bugün
ben şâh-ı 'ışk oldum

5. **şâh-ı 'ışk:**
Gazel 2185
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Aşkın padişahi.

Şâh-ı 'ışk oldum livâ-yı âhi
kaldurdum yine
Sine ṭablum çalmur nâlem
nefrümdür benüm

6. **şâh-ı 'ışk:**
Gazel 2186
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Aşk padişahi.

Şâh-ı 'ışk oldum gözüm yaşı
sipâhumdur benüm
Başuma âhum şu 'â'ı zer
külâhumdur benüm

7. **şâh-ı 'ışk:**
Gazel 2208
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Aşk padişahi.

Eyledi hicran sipâhı gerçi dil
mülkin ḥarâb
Şâh-ı 'ışka ben anı çokdan
müsellem bağladım

8. **şâh-ı 'ışk:**
Gazel 2328
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Aşkın padişahi.

Şâh-ı 'ışk olsam 'aceb mi sîne ṭabl
oldı baña
Leşker oldı eşk-i çeşmüm şu 'le-i
âhum 'alem

9. **şâh-ı 'ışk:**
Gazel 2381
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Aşk padişahi.

Şâh-ı 'ışk oldum yine âhum livâsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipâhumdur benüm

10. **şâh-ı 'ışk:**
Gazel 2381
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Aşkın padişahi.

Şâh-ı 'ışk oldum yine âhum livâsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipâhumdur benüm

11. **şâh-ı 'ışk:**
Gazel 2383
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Aşk padişahi.

Şâh-ı 'ışkam şu 'le-i âhum olalıdan
'alem
Gözlerüm yaşını cem 'itdüm
sipâhumdur benüm

şâh-ı maḥabbet:

1. **şâh-ı maḥabbet:**
Gazel 2083
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Sevgi padişahi.

Dökse saçılrsa hergiz aña kimse lâ
dimez
Şâh-ı maḥabbet emriyle tûfân olan
yaşum

şâh-ı muḥteşem:

1. **şâh-ı muḥteşem:**
Gazel 2248
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Muḥteşem padişah.

İy dil anuñ vaşlını getürme ḥâṭıra
Sen bir faḳîr-i mübtezel ol şâh-ı
muḥteşem

2. **şâh-ı muḥteşem:**
Gazel 2388
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Muḥteşem padişah.

Ben bir gedâ vü sen olasın şâh-ı
muḥteşem
Derd ü gamuñla ger ölür isem saña
ne gam

şâh-ı zâlim:

1. **şâh-ı zâlim:**
Gazel 2368
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Zalim padişah.

Hüsn içinde saña beñzer şâh-ı
zâlim görmedüm
'İşk içinde baña beñzer nâtüvânı
bulmadım

şâhid:

1. **şâhid:**
Gazel 2406
Mısra: 3
Şahit, tanık.

Eşk-i surḥum rüy-ı zerdüm
'ışkuma şâhid yiter
Kanda varsam ikisi ḥâzır
güvâhumdur benüm

2. **şâhidle:-le**
Gazel 2159
Mısra: 6
Güzel, dilber, sevgili.

'Aşık-ı rindem bu günü virmezem
ben yarına
Zâhidâ şâhidle meyden sanma
perhîz eyleyem

3. **şâhid:**
Gazel 2274
Mısra: 7
Delil, hüccet.

Yitmez mi şehâ 'ışkuma bu iki
şâhid
Bu çehre-i zerdüm-ile bu eşk-ile
alum

şâhin:

1. **şâhinin:-i, -n**
Gazel 2360
Mısra: 3
Maruf avcı kuş.

Salup dil şâhinin yine bugün
'ışkuñ hümâsına
Degülken kimsenüñ şaydı 'aceb
a'lâ şikâr aldım

şâkir:

1. **şâkirem:-em**
Gazel 2340

Mısra: 5
Şükür ve hamd edici, eden.

Şakirem ben gamzelerden gerçi
bagrum pãredür
Haşâ lillâh haqqını anuñ ferâmüş
eyleyem

şâm:

1. **şânum:-um**
Gazel 2317
Mısra: 6
Akşam.

Çenârum serv-i sîrâbum gülistan-
ıla büstânüm
Merâmum dürr-i şehvârum
sabâhüm şöhetüm şânum

2. **şâm:**
Gazel 2283
Mısra: 4
Akşam. || Karanlık,siyah.

Yüzüñ gerçi bu gönüm rüşen eyler
Velî zülfüñ kilur bu bahtımı şâm

şâm u seher:

1. **şâm u seher:**
Gazel 2131
Mısra: 13
Kelime Tipi: -
Her vakit, daima, sürekli,
devamlı.

Hasretinden inlerem bir gül-ruhuñ
şâm u seher
Şimdiki 'aşruñ Muhibbî bülbül-i
nâlânıyam

2. **şâm u seher:**
Gazel 2133
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Her vakit, daima, sürekli,
devamlı.

Niçe biz zülfi hevâsına yilüp şâm u
seher
Dili Manşür-şifat zülfine berdâr
idelüm

şâne:

1. **şâne:**
Gazel 2112
Mısra: 8
Tarak.

Diledüm ser-te-ser 'âlem mu 'aţtar
ola bü ile
Didüm târ eyle gel zülfüñ
getürdüm şâne tapşurdum

2. **şâne:**
Gazel 2430
Mısra: 10
Tarak.

İy Muhibbî râyegân zülfine bulur
dest-res
Kâşkî olsam şabâ 'âlemde yâhüd
şâne ben

3. **şâned:-den**
Gazel 2479
Mısra: 8
Tarak.

Şâne ile zülfüñi yine perîşân
eyledüñ
Ben perîşân-dil şikâyet itmeye mi
şânedden

4. **şâned:-de**
Gazel 2170
Mısra: 6
Tarak.

İkdâm idüben zülfüne el sunmadı
kimse
Bu himmeti bu cür'eti ben şânedde
buldum

5. **şâne:**
Gazel 2473
Mısra: 7
Tarak.

Şâne ile zülfüñi yine perîşân
eyledüñ
Bu sebebden ehl-i dil niçe perîşân
olmasun

6. **şâne:**
Gazel 2479
Mısra: 7
Tarak.

Şâne ile zülfüñi yine perîşân
eyledüñ
Ben perîşân-dil şikâyet itmeye mi
şânedden

şâne it-:

1. **şâne it-:**
Gazel 2043
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Güçlükleri halleden, çözen
kimse. || Saç tarayan kimse.

Muţtaşıldur zülfüñ- ile rişte-i cân
çün ezel
Şâne idüp döstüm luţ eyle kılma
münfa' il

şâne ur-:

1. **şâne ur-:**
Gazel 2471
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Taramak.

Şâne urduñ zülfüne şad pãre kılduñ
göñlümi
Hây zâlim niçe bir gönüm perîşân
idesin

sarâb:

1. **şarâb:**
Gazel 2176
Mısra: 7
Bade, mey, sarhoşluk veren
içecek.

Gözlerüm yaşı şarâb u mâ-ğazar
bagrum kebâb
Eyledüm dil tekyesine oldı çün
mihman-ı gam

2. **şarâbın:-ın**
Gazel 2180
Mısra: 9
Bade, mey, sarhoşluk veren
içecek.

Bu Muhibbî göz şarâbın çün içer
yârân ile
Yaraşur ol meclise bu gönümü ben
nâ kılam

3. **şarâb:**
Gazel 2181
Mısra: 9
Bade, mey, sarhoşluk veren
içecek.

İy Muhibbî dil kebâb eyle vü hem
yaşuñ şarâb
Olısar hun-ğvâr bed-mest çünki
mihmânüm benüm

4. **şarâb:**
Gazel 2355
Mısra: 2
Bade, mey, sarhoşluk veren
içecek.

Niçe bir gam yiyüben âb içelüm
Devr-i güldür gelüñ şarâb içelüm

5. **şarâbı:-ı**
Gazel 2010
Mısra: 5
Sarhoşluk veren sıvı ||
Sevgilinin dudakları.

Beni mest eyledi 'ışkuñ şarâbı
Beni sanur görenler içmişem mül

6. **şarâb:**
Gazel 2065

Mısra: 3
İçki, mey. || Maddi ve manevi sarhoşluk veren, kendinden geçiren, mest eden şey.

Bezm-i gamda göz yaşın yārān için itdüm şarāb
Āteş-i 'ışka yanup bir bagrı biryān olmuşam

7. şarāb:
Gazel 2082
Mısra: 2
Sarhoşluk veren içecek. || İlahi aşk.

Niçe bir şūfī āb içelüm
Sākīyā sun berū şarāb içelüm

8. şarāb:
Gazel 2092
Mısra: 7
Şarap. || Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşk Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.

Açmaz şarāb gönülümü ancak leb-i nigār
Anuñla def' olur bu dilümden melāletüm

9. şarabını:-i, -n, -i
Gazel 2157
Mısra: 3
Meyve sularının ve özellikle üzüm suyunun belli usullerde mayalandırılmasından elde edilen alkollü içki. || İlahi aşk.

İçdüm ezelde çünkü maḥabbet şarabını
Sanur mısız ki ḥaşre degin hüşmend olam

10. şarabā:-ā
Gazel 2230
Mısra: 10
Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşk Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.

Elüñden zehr ise içer Muḥibbī
Şarabā tevbeli perhiz-kāram

11. şarāb:
Gazel 2250
Mısra: 9
Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşk Allah'a ulaşma yolu

olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.

Şarāb idüp yaşuñ bagruñ kebāb it
Gamı yārān idüp eyle tana'um

12. şarabı:-ı
Gazel 2252
Mısra: 7
Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşk Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.

Hün-ı dil itdüm şarabı daḥı bu bagrum kebāb
Oldı ol hūnī bed-mest çünkü mihmānum benüm

13. şarabın:-ı, -n
Gazel 2300
Mısra: 12
Şarap. Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşk Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.

Şabr u 'aql u hūşı bir yirden ferāmūş eyleyüp
'İşk şarabın nūş idüp kendümi lā-ya'kil kılam

14. şarābum:-um
Gazel 2317
Mısra: 3
Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşk Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.

Ḥayātum ḥāşılıum 'ömrüm şarābum kevsertüm 'adnüm
Baḥārum behcetüm rüzum gülüm iy verd-i ḥandānum

15. şarabı:-ı
Gazel 2386
Mısra: 2
Bade, mey, sarhoşluk veren içecek, lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşk Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.

Tāb-ı ruḥıyla yakdı beni şūḥ-ı mehveşüm
Sākī getir şarabı ki def' ide āteşüm

16. şarāb:
Gazel 2388
Mısra: 10
Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşk Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.

Çünkü Muḥibbī 'āşika besdür smuk sifāl
Ḥācet degül aña şarāb olıcak cām-ı Cem

17. şarāb:
Gazel 2494
Mısra: 1
Lezzeti ve sarhoş edici özelliği ile de teşbihe konu olur. Aşk Allah'a ulaşma yolu olarak kabul eden tasavvuf ehli şarabı da ruh coşkunuğu için araç olarak kullanır.

Sākīyā def' -i ḥumār itsün şarāb eglenmesün
Derd-i serden var bu dilde iztirāb eglenmesün

şarāb-ı ergüvān:

1. şarāb-ı ergüvān:
Gazel 2232
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Erguvan renginde şarap.

Var iken 'ālemde gül gibi şarāb-ı ergüvān
Rind olam lāyık mıdur zāhid gibi beng eyleyem

2. şarāb-ı ergüvān:
Gazel 2232
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Erguvan renginde şarap.

Var iken 'ālemde gül gibi şarāb-ı ergüvān
Rind olam lāyık mıdur zāhid gibi beng eyleyem

3. şarāb-ı ergüvān:
Gazel 2232
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Erguvan renginde şarap.

Var iken 'ālemde gül gibi şarāb-ı ergüvān
Rind olam lāyık mıdur zāhid gibi beng eyleyem

4. **şarâb-ı ergüvân:**

Gazel 2496

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Erguvan şarabı.

Bu demi hōş gör benefşe geydi
gevher tâcını
Lâle almışdur ele tolu şarâb-ı
ergüvân

şarâb-ı 'ışk:

1. **şarâb-ı 'ışk:**

Gazel 2092

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Aşk şarabı.

Artdı şarâb-ı 'ışkı içelden
melâmetüm
Tañ mı ziyâde oluban artarsa
hâletüm

2. **şarâb-ı 'ışk:**

Gazel 2154

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Aşk şarabı.

Çün kim şarâb-ı 'ışk-ıla yogrıldı
bu gîlüm
Âh u figanı çarha çıkarsa ne tañ
dilüm

3. **şarâb-ı 'ışk:**

Gazel 2295

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Aşkın şarabı.

Çünkü şarâb-ı 'ışk-ıla yogrıldı bu
gîlüm
Âh u figânı çarha çıkarsa ne tañ
dilüm

4. **şarâb-ı 'ışk:**

Gazel 2470

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Aşk şarabı.

İçeliden şarâb-ı 'ışkı ezel
İy Muhibbî melâmet olmuşsın

şarâb-ı kevser:

1. **şarâb-ı kevser:**

Gazel 2200

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Kevsar şarabı. Cennette bir
nehir veya havuz. Oradan içenin
bir daha susamadığı, baldan tatlı,
kardan soğuk, kaymaktan
yumuşak, cana can katan, hayat*

*veren, saf, temiz, tatlı
sudur. Edebiyatta sevgilinin dudağı
için benzeyen olur.*

Ferdâ şarâb-ı kevser meyl itmeye
gönül
İy dōst eger cür 'a-i câmuñ bugün
keşüm

şarâb-ı lâle-reng:

1. **şarâb-ı lâle-reng:**

Gazel 2165

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Lale renkli şarap, kırmızı
şarap.*

Gülşen içre zâhidâ içdüm şarâb-ı
lâle-reng
Sanma kim hâlvette senüñ gibi
ben beng eyledüm

şarâb-ı nâb:

1. **şarâb-ı nâb:**

Gazel 2355

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Katıksız, halis şarap.

Baş koyup ayagına muğbeçentün
Tek elinden şarâb-ı nâb içelüm

2. **şarâb-ı nâb:**

Gazel 2421

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Katıksız, halis şarap.

Kem degüldür gözlerüm yaşı
şarâb-ı nâbdan
Bezm-i gamda nâle-i dil nağme-i
tölâbdan

şarâb-ı safa:

1. **şarâb-ı safa:**

Gazel 2049

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Eğlence, neşe, zevk şarabı.

Tâc u hırkañ it girev şüfî şarâb-ı
safa gel
Ko 'inâd itme harâbât ehline inşâfa
gel

sark:

1. **şarğa:-a**

Gazel 2358

Mısra: 2

Doğu, İnan .

Allâh Allâh diyelüm sancak-ı şâhî
çekelüm
Yürüyüp her yañadan şarğa sipâhî
çekelüm

2. **şarğa:-a**

Gazel 2358

Mısra: 10

Doğu, İnan.

Umaram rehber ola bize Ebübekr ü
'Ömer
İy Muhibbî yürüyüp şarğa sipâhî
çekelüm

şât:

1. **şât' dan:-dan**

Gazel 2466

Mısra: 4

*Dicle ve Fırat'ın
birleşmesinden meydana gelen
büyük nehir.*

Mısr-ı hüsnün hakkı senden ayrı
iy Yüsuf-cemâl
Eşk-i çeşmüm Nil'den eksük degül
hem Şât'dan

şeb:

1. **şeb:**

Gazel 2184

Mısra: 1

Gece.

Her şeb ki dâğ-ı fırkatün iy mâh
çekem
Yaşlar döküp nâle kılup dilden âh
çekem

2. **şeb:**

Gazel 2259

Mısra: 9

Gece.

Muhibbî hōş-dil olmuşsın hayâl-i
yâr-ıla her şeb
Diyemem âh o meh-rüyı arayup
encümen görsem

3. **şeb:**

Gazel 2299

Mısra: 9

Gece.

İy saçı leylî küyuñda her şeb tâ-
şeher
Kıluram Mecnünlaym feryâd u âh
u zâr hem

4. **şeb:**

Gazel 2303

Mısra: 5

Gece.

Her ŧeb ŧeħā kapuñda
Tā ŧubħ olunca zāram

5. ŧeb:

Gazel 2332
Mısra: 5
Gece.

Gülŧen-i ħüsünde her ŧeb bülbül-i
güyā gibi
Tā ŧeħer zārılık itdüm āħ u feryād
eyledüm

6. ŧeb:

Gazel 2333
Mısra: 6
Gece.

Aħma ŧubħuñ iy ŧabā luħf eyle gel
dervāzesin
Var-durur zülfi ħayāliyle bu ŧeb
ħoŧ 'ālemüm

7. ŧeb:

Gazel 2394
Mısra: 1
Gece.

Gül yüzüñden ayru her ŧeb ħāk-
ber-ser eyleyem
Göz yaŧın döküp özüñ ħāke
berāber eyleyem

8. ŧebinde:--i, --n, --de

Gazel 2031
Mısra: 1
Gece. || *Aŧık ızırabından
dolayı geceler boyu inler.*

Teŧneyem hicrān ŧebinde
kalmamıŧdur bende ħāl
Dil ŧabībisin meded gönder
lebüñdür ħün zülāl

9. ŧeb:

Gazel 2057
Mısra: 10
Gece.

Ĥaħħı ħubārı eyledi ħayrān
Muħıbbı'yi
Artsa 'aceb mi her ŧeb ü her rüz
ħayretüm

10. ŧeb:

Gazel 2091
Mısra: 9
Gece.

Bu Muħıbbı gibi 'ıŧħ āteŧi ile her
ŧeb
Tā ŧeħer ŧem'-ŧıfat tutıŧan odlara
benem

11. ŧebinde:-i, -n, -de

Gazel 2094

Mısra: 1
Gece.

Sen mehi hicrān ŧebinde her kaçan
yād eyleyem
Yaŧ döküp encüm miŧāl āħ-ıla
feryād eyleyem

12. ŧebinde:-i, -n, -de

Gazel 2172
Mısra: 5
Gece.

Ĥastayam hicrān ŧebinde rüz-ı
vaŧluñ isterem
Yüzüñi göster kamu 'ālem zıyā
olsun direm

13. ŧebinde:-i, -n, -de

Gazel 2172
Mısra: 5
Gece.

Ĥastayam hicrān ŧebinde rüz-ı
vaŧluñ isterem
Yüzüñi göster kamu 'ālem zıyā
olsun direm

14. ŧebinde:-i, -n, -de

Gazel 2181
Mısra: 7
Gece.

Nāle kılsam inlesem hicrān
ŧebinde derd-ile
Göklere eyler 'urüc bu āħ u
efġānum benüm

15. ŧebinde:-i, -n, -de

Gazel 2184
Mısra: 7
Gece, gece karanlıħı.

Zülfüñ ŧebinde küyuña varmaga
ħusrevā
Baŧuma alup düd-ı siyāħı külāħ
ħekem

16. ŧeb:

Gazel 2195
Mısra: 6
Gece.

Baña sor miħnet-i ħıvābı ne bilsün
anı her nā-kes
Kılup feryād-ıla nāle ki her ŧeb
zinde-dār oldum

17. ŧeb:

Gazel 2218
Mısra: 3
Gece.

Lebüñ ŧevħkine dīdemden dokerem
tā ŧeħer her ŧeb

'Akıħı ħeħ Yemen-rīzem ħeħı
yāküt-ı mī bārem

18. ŧebinde:-i, -n, -de

Gazel 2232
Mısra: 1
Gece.

Ĥam ŧebinde her kaçan ki göñlümi
teng eyleyem
Nāle kılam ŧubħ olunca nāya āheng
eyleyem

19. ŧebinde:-i, -n, -de

Gazel 2233
Mısra: 1
Gece.

Her kaçan hicrān ŧebinde göñlümi
teng eyleyem
Nālem eflāke ire feryād-ı āheng
eyleşem

20. ŧeb:

Gazel 2233
Mısra: 10
Gece.

İriŧe nāleñ felekler güŧına eflāke
İy Muħıbbı inleyüp her ŧeb dili
teng eylesem

21. ŧeb:

Gazel 2241
Mısra: 3
Gece.

Ruħuñ ŧevħkine gülŧende iderem
nāleler her ŧeb
İŧidmezsin bu feryādum ŧeħer
bülbül gibi zāram

22. ŧebinde:-i, -n, -de

Gazel 2270
Mısra: 1
Gece.

Döŧtüm hicran ŧebinde ger seni
yād eyleyem
Tā ŧeħer āħ u fiġān u nāle feryād
eyleyem

23. ŧebinde:-i, -n, -de

Gazel 2289
Mısra: 2
Gece.

Cānā derün-ı ħālüm bir bir ħikāyet
itsem
Hicrān ŧebinde derdüm saña
ŧikāyet itsem

24. ŧebinde:-i, -n, -de

Gazel 2304
Mısra: 5
Gece.

Çün bulunmaz ğam ŧebinde sâkiyâ
ŧubh-ı viŧâl
Bâde sun nûŧ eyleyüp kendümi lâ-
ya'kil kılam

25. **ŧeb:**

Gazel 2315

Mısra: 2

Gece.

Bir lebi mül çeŧmi âfet cân-
fezâmuz var bizüm
Kim bu ŧeb bir serv-ŧamet
mehlikâmuz var bizüm

26. **ŧebinde:-i, -n, -de**

Gazel 2329

Mısra: 14

Gece.

Penbe-i dâğum yiter çün ki ğamuñ
sultânıyam
Vâdî-i miñnet ŧebinde iy Muñibbî
ñil'atüm

27. **ŧebinde:-i, -n, -de**

Gazel 2361

Mısra: 7

Gece.

Ħasretiyle ğam ŧebinde sîneme
çekdüm elif
Serv-ŧadler yirine anı derâğuş
eyledüm

28. **ŧebinde:-i, -n, -de**

Gazel 2396

Mısra: 5

Gece.

Giceler ŧubha dek hicrân ŧebinde
Yanar bagrum yağı turmaz
çerâğum

29. **ŧebinde:-i, -n, -de**

Gazel 2400

Mısra: 3

Gece.

Kalmıŧam hicrân ŧebinde toğmadı
ŧubh-ı viŧâl
ŧöyle beñzer ğıceye tebdil olupdur
gündüzüm

30. **ŧebinde:-i, -n, -de**

Gazel 2459

Mısra: 6

Gece.

Ol elif ħaddün hevâsı ħasretinden
döŧlar
Ġâh ħaddüm dâl olur hicrân
ŧebinde ğâh nün

seb ü rüz:

1. **ŧeb ü rüz:**

Gazel 2215

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Gece ve gündüz. || Her
zaman, ara vermeden, durmadan,
devamlı olarak.*

Zülf ü yüzi fikrile geçer ŧeb ü
rüzum benüm
Âteŧ-i 'ıŧk-ıla da yanar dil-süzum
benüm

2. **ŧeb ü rüz:**

Gazel 2267

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Gece gündüz. || Her zaman,
ara vermeden, durmadan, devamlı
olarak.*

Agla dîvâne gönül ħasret-ile gel
ŧeb ü rüz
Geŧe-i serv-i ħad ü tâze nihâlem
ne kılam

3. **ŧeb ü rüz:**

Gazel 2426

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Gece ve gündüz, her zaman,
ara vermeden, durmadan, devamlı
olarak.*

Nazar eyle ŧeb ü rüza biri gelse
biri gider
Muñibbî'ye ħaber virür bu dehrün
inħilâbından

ŧeb-dîz-i zülf:

1. **ŧeb-dîz-i zülf:**

Gazel 2167

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gece rengi saç.

Koŧup ŧeb-dîz-i zülfıyle bugün
gülğün eŧkümi
Baña pādâŧ olmadı bu 'ıŧkuñ
öñdülün aldum

ŧebhâ-yı târ:

1. **ŧebhâ-yı târ:**

Gazel 2164

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Karanlık gece.

Sensüz ğünümi sorma ki ne nev'-
ile geçer
Hicrân deminde ya niçe ŧebhâ-yı
târ hem

ŧeb-i ğam:

1. **ŧeb-i ğam:**

Gazel 2012

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gam gecesi.

İy nâle ŧeb-i ğamda baña hem-
nefes ol gel
İy dîde benüm ħâlüme rahm it
Aras ol gel

2. **ŧeb-i ğam:**

Gazel 2069

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gam gecesi.

Niçeye dek ŧeb-i ğamda firâħ-ı
yârı çekem
ŧabâha zinde çıkup nâle ile zârı
çekem

3. **ŧeb-i ğam:**

Gazel 2084

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Keder, üzüntü gecesi.

Muñibbî olmaz-ımıŧ 'âŧıkuñ
sitâresi çün
ŧeb-i ğam içre niçe bir yaŧum
sitâre kılam

4. **ŧeb-i ğam:**

Gazel 2145

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Gam gecesi.

Ġünüm târ eyledi ğâyetde ol ħaħ-ı
siyehkârı
Neler çekdüm ŧeb-i ğamda perîŧân
sünbülünden hem

5. **ŧeb-i ğam:**

Gazel 2425

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Gam gecesi.

Derünüm derdini tâze kılup iy nây
inilersin
ŧeb-i ğamda Muñibbî itdüği
feryâda beñzersin

6. **ŧeb-i ğam:**

Gazel 2455

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Gam, keder gecesi.

İsterem zülf-i siyehkârı için
cânüm virem
İy ŧeb-i ğam n'ola ben bîmâra
imdâd idesin

seb-i hicr:

1. seb-i hicr:

Gazel 2173

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Ayrılık gecesi.

Şeb-i hicründe iy meh-rü dü ebrûnı
hayâl itdüm
Urup bu sîneme yara anı şekl-i
hilâl itdüm

2. seb-i hicr:

Gazel 2195

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Ayrılık gecesi.

Şeb-i hicründe iy dilber komaz bir
dem beni تنها
Ferah-şadıyi n'eyler dil gamuñla
çünkü yâr oldum

3. seb-i hicr:

Gazel 2284

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Ayrılık gecesi.

Bu Muhibbî'yi şeb-i hicründe
zulmetde koma
Rüşen it göster yüzün çün mäh-1
tâbânsın begüm

seb-i murğân:

1. seb-i murğân:

Gazel 2165

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gece kuşları.

Âh kim cânân gamıyla gönlümü
teng eyledüm
Giceler tâ şubh şeb-i murğâna
âheng eyledüm

seb-i târ:

1. seb-i târ:

Gazel 2143

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Karanlık gece.

Ne Mecnûn gördi derd ü miñnet
içre bu şeb-i târum
Ne Ferhâd-1 belâ-perver çeküpdür
bu benüm bârum

seb-i yeldâ:

1. seb-i yeldâ:

Gazel 2032

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Senenin en uzun gecesi.

Zülfünü kim ki göre aña şeb-i yeldâ
diye
Yüzüne kim ki nazâr ide diye
ferhunde fâl

2. seb-i yeldâ:

Gazel 2276

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Senenin en uzun gecesi.

Didi dilber şeb-i yeldâ saçumdur
Yüzümden soralar tâze bahârum

seb-i zülf:

1. seb-i zülf:

Gazel 2119

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gece gibi siyah saç.

Cemâlünü görem diyüp şeb-i
zülfüne dil virdi
Başında düd-1 âhından geyüp bir
şeb-külâh aḥşâm

sebîh:

1. sebîh:

Gazel 2356

Mısra: 9

Benzer, denk.

İy Muhibbî yine eşk oldı çü
deryâya şebîh
Bâd-1 âh-ıla taşup kaynayalum cüş
idelüm

2. sebîhün: -üñ

Gazel 2464

Mısra: 10

Benzer, denk.

Hiç dil halâş olur mı bir dem bu
derd ü gamdan
Gam leşkeri çün eyler her dem aña
şebîhün

sebîh evledi:

1. sebîh eyledi:--di, -

Gazel 2005

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Benzemek.

Bezmi-i gam içre dilüm nâya şebîh
eyledi âh
İtdi mecnûn gibi dil vireli dildâra
göñül

seb-külâh:

1. seb-külâh:

Gazel 2119

Mısra: 8

*Gece külâhı. || Cebecilerin
giydiği, tepesi altından biraz daha
geniş olan, üstü düz, kalın
kordonları bulunan, törenlerde ön
tarafına bir tüy takılan bir çeşit
başlık.*

Cemâlünü görem diyüp şeb-i
zülfüne dil virdi
Başında düd-1 âhından geyüp bir
şeb-külâh aḥşâm

2. seb-külâhumdur: -um, -dur

Gazel 2390

Mısra: 8

*Gece külâhı, geceleyin
bilhassa yatarken giyilen dövme
yünden yapılmı, yekpare, bir karış
uzunluğunda, yahut biraz daha
kısa, tek katlı, başı üşütmeyen, teri
emen bir tür başlık.*

Giceler zülfî hayâli ile ger seyr
eyleşem
Düd-1 âhum başum üzre şeb-
külâhumdur benüm

sebnem:

1. sebnem:

Gazel 2016

Mısra: 4

Çiğ tanesi.

‘Arız-ı gülde seḥgergeh görinen
şebnem gibi
Bülbül-i dil-ḥastenün yaşıdır ol
şebnem degül

2. sebnem:

Gazel 2285

Mısra: 8

Çiğ tanesi.

Zâhir olur yüzinde ‘arak
Beñzer ki düşe gül üzre şebnem

3. sebnem:

Gazel 2016

Mısra: 3

Çiğ tanesi.

‘Arız-ı gülde seḥgergeh görinen
şebnem gibi
Bülbül-i dil-ḥastenün yaşıdır ol
şebnem degül

4. sebnem:

Gazel 2018

Mısra: 5

*Havada buğu durumundayken
akşamın ve gecenin serinliğiyle
yerde veya bitkilerde toplanan
küçük su damlaları. || Gözyaşı.*

Nergis-i zerrin legende şebnem ile
yur yüzün
Her kaçan kim hıvâbdan olsa şehir
bîdâr gül

seb-pere:

1. **şeb-peresin:-sîn**
Gazel 2408
Mısra: 3
Yarasa.

Çünkü sen şeb-peresin nûrı görmez
gözlerün
Dutalum kim gözüñ ola
bakamazsın bilürem

seb-tâ-seher:

1. **şeb-tâ-seher:**
Gazel 2391
Mısra: 4
Geceden sabaha kadar.

İnâyet yüzini gördüm diyü pür-
şevkdür gönlüm
Vişâlûñ fikrile şeb-tâ-seher
idrâkdür gönlüm

secer:

1. **şecer:**
Gazel 2011
Mısra: 4
Ağaç.

El salar dir turmadan ʿirfâna
gülşende çınâr
Fursatı fevt itmeñüz virmez şecer
her bâr gül

2. **şecer:**
Gazel 2195
Mısra: 13
Ağaç.

Muhibbî fikr-i bîkrümden idüp bir
nev şecer peydâ
Bitürdüm maʿniyi yir yir ki naḥl-ı
meyve-dâr oldum

3. **şecer:**
Gazel 2290
Mısra: 9
Ağaç.

Muhibbî eyledüm bāğ-ı dilümden
bir şecer peydâ
Kelânum meyvesin andan
bitürdüm âbdâr itdüm

şefâʿat:

1. **şefâʿat:**
Gazel 2178
Mısra: 2
Allah'ın izin vereceği
kimselerin, kulların suçlarının
bağışlanması için aracılık
etmeleri.

Hâk-i pâya devlet el virse eger
sürsem yüzüm
Sen şefâʿat kânısın ancak budur
virdüm sözüm

2. **şefâʿat:**
Gazel 2059
Mısra: 8
Peygamberlerin ve Allah'ın
izin vereceği kimselerin, kulların
suçlarının bağışlanması için
Cenâbîhak katında aracılık
etmeleri. || Bir suçun bağışlanması
veya bir isteğin yerine getirilmesi
için aracı olma.

Egerçi cürm ü ʿişyânum üküş
ammâ ümîdüm var
Şefâʿat kânımı ańsam benüm bî-
bâkdür gönlüm

3. **şefâʿat:**
Gazel 2410
Mısra: 8
Peygamberlerin ve Allah'ın
izin vereceği kimselerin, kulların
suçlarının bağışlanması için
Cenâbîhak katında aracılık
etmeleri.

Umaram yüzüm karasına olasın
sen şefîʿ
Senden umarlar şefâʿat evvelin ü
âhirin

şefâʿat id-:

1. **şefâʿat id-:-le**
Gazel 2167
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Şefaatte bulunmak. Bir suçun
bağışlanması veya bir isteğin
yerine getirilmesi için aracı olma.

Günâhum çok yüzüm kara
Muhibbî oldum âvâre
Şefâʿatle meger çäre idesin kapuña
geldüm

2. **şefâʿat id-:**
Gazel 2226
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Şefaatte bulunmak.

Umaram idesin baña şefâʿat
Ki kalmaya benim kalbümde hiç
bîm

3. **şefâʿat id-:**
Gazel 2246
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Bir suçun bağışlanması veya
bir isteğin yerine getirilmesi için
aracı olmak.

Gerçi kim cürmüm üküş
kesmezem lîkin ümîd
Umaram maḥşer günü ide şefâʿat
hâdimim

şefîʿ:

1. **şefîʿ:**
Gazel 2091
Mısra: 7
Şefaate eden, bir kimsenin affa
uğraması için aracılık eden kimse.

Umaram rüz-ı cezâda olasın baña
şefîʿ
Cürm ü ʿişyân-ıla gerçi ki yüzi
kara benim

2. **şefîʿ:**
Gazel 2343
Mısra: 3
Şefaate eden, bir kimsenin affa
uğraması için aracılık eden kimse.

Kana döndürsem gözümün yaşını
kılısam şefîʿ
Kanı iḥsân u kerem ben tutalum
kan eylesem

3. **şefîʿ:**
Gazel 2410
Mısra: 7
Şefaate eden, bir kimsenin affa
uğraması için aracılık eden kimse,
şefaateçi.

Umaram yüzüm karasına olasın
sen şefîʿ
Senden umarlar şefâʿat evvelin ü
âhirin

şefkat:

1. **şefkat:**
Gazel 2050
Mısra: 4
Koruma, acıma ve esirgeme
duygusu ile karışık olan sevgi.

Görüp alçakların hâlin elin tut
kaldur ayakdan
Ḥudâ'dan şefkat isterseñ rahîm-i
derdmendân ol

2. **şefkati:-i**

Gazel 2486

Mısra: 10

Koruma, acıma ve esirgeme duygusu ile karışık olan sevgi.

Başdan ayaga günâh-ısa Muhibbî
derd-mend
Senden umar şefkati sensin
kayuran ümmetin

şefkat id:-

1. **şefkat id:-**

Gazel 2226

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Bir kimseyle esirgeyici bir sevgi göstererek ilgilenmek.

Yüzüm kara velî ümmîd-vâram
Baña şefkat ide mahşerde dü mîm

şeftâlû:

1. **şeftâlûya:-(y)a**

Gazel 2463

Mısra: 5

Şeftali II Sevgillinin şeftaliye benzetilen dudağı.

Hüsn dükkânında ğayrılar irüp
şeftâlûya
Âh kim ancak irişdüm n'eyleyem
ayvâya ben

şeh:-

1. **şehleri:-ler, -i**

Gazel 2269

Mısra: 8

Sultan, padişah.

Ger gedâ-yı der-i meyhâne olam
'ayb degül
Götürî şehleri ben anda gedâyı
görürem

seh:

1. **seh:**

Gazel 2053

Mısra: 3

Sultan, padişah II Sevgili.

Tîr-i müjgânını ol şeh kondurursa
sîneme
Hâne-i dilden sürülüp def' olur
kamu melâl

2. **şehâ:-â**

Gazel 2400

Mısra: 1

Sultan, padişah.

Âsitânunda şehâ hâk eyledüm yine
yüzüm
Bu ümîde koyasın üstine pâ göre
gözüm

3. **şehâ:-â**

Gazel 2413

Mısra: 1

Sultan, padişah.

'İşkuñla şehâ gül gibi geh çäk-i
tenem ben
Geh lâle-şîfat şevk-ile hünîn
kefenem ben

4. **şehûn:-üñ**

Gazel 2247

Mısra: 10

Hükümdar, padişah.

Taht-ı şâhîden Muhibbî tâc-ı
Husrev' den n' olur
Kapusında ol şehûn olmak gedâyı
isterem

5. **şehûn:-üñ**

Gazel 2291

Mısra: 6

Hükümdar, padişah.

Görmedüm bir aña beñzer yüzi
gün alnı kamer
Anuñ-ıçun ol şehûn ben bende-i
dergâhıyam

6. **şehûn:-üñ**

Gazel 2444

Mısra: 13

Hükümdar, padişah.

'İydgehde ol şehûn pâyına çün
sürdüñ yüzün
Devlet el virdi Muhibbî baht
yâverdür bugün

7. **şehûn:-(ü)ñ**

Gazel 2316

Mısra: 1

Padişah, hükümdar. II Sevgili.

Bende oldum bir şehûn yolına cân
ismarlaram
Her ne kim emr itse ben anı hemân
ismarlaram

8. **şehûn:-üñ, -**

Gazel 2058

Mısra: 7

Padişah, hükümdar.

Bir Hasan-hüsn u Hüseyin-hü
şehûn âbdâhıyam
Yaralar sînemde kim var Zü'l-
fiğârumdur benüm

9. **şeh:**

Gazel 2265

Mısra: 10

Padişah, hükümdar.

İdesin 'ayn-ı 'inâyetle Muhibbî'ye
nazar
Kapuña kemter kulam yüz
sürmege iy şeh varam

10. **şehâ:-â**

Gazel 2369

Mısra: 9

Padişah, sultan.

Mümkün olmaz ki şehâ koyam
elümden etegüñ
Ger elüm kaç' iderler kalur
etegüñde elüm

11. **şehâ:-â**

Gazel 2407

Mısra: 6

Padişah, sultan.

Nite kim hüsnüñ güli dâyim
terakķide-durur
Her gün efzûndur şehâ mihrüñde
feryâdum benüm

12. **şehâ:-â**

Gazel 2427

Mısra: 5

Padişah, sultan.

Rûz-ı mahşerde şehâ 'aşıklarun
Lâle gibi sarıla hünîn- kefen

13. **şehûn:-üñ**

Gazel 2404

Mısra: 9

Sultan, padişah II Sevgili.

İtleriyle hemdem olmak işiginde ol
şehûn
Key ulu devlet-durur hem
iftihârumdur benüm

14. **şehâ:-â**

Gazel 2441

Mısra: 3

Padişah, sultan.

Tîğ-ı hicrûñle şehâ şâd ol pâre
olmuşken yürek
Bâd-ı âhum geldi tağıtdı anuñ her
pâresin

15. **şehâ:-â**

Gazel 2462

Mısra: 4

Padişah, sultan.

Eger 'avf eylesen cürm ü günâhum
Ne eksile şehâ cüd u keremden

sehâ:

1. **şehâ:**

Gazel 2274

Mısra: 7

Ey padişah, ey sevgili.

Yitmez mi şehâ 'ışkuma bu iki şâhid
Bu çehre-i zerdüm-ile bu eşk-ile alum

2. **şehâ:**

Gazel 2017

Mısra: 1

Ey şah, ey padişah.

Derd-i hicrünü şehâ gerçi nihân eyler gönül
İllâ vaşluñ añıcak vâyi ki figân eyler gönül

3. **şehâ:**

Gazel 2115

Mısra: 2

"Ey padişah, ey sevgili!"

anlamında sevgiliye bir hitap sözü.

Yiyeli esrâr-ı 'ışkı ben senün hayrânunam
Her ne emr itseñ şehâ ben bende-i fermânunam

4. **şehâ:**

Gazel 2116

Mısra: 4

"Ey padişah, ey sevgili!"

anlamında sevgiliye bir hitap sözü.

Eyleme 'ışkuñ beybânında sergerdân beni
Ka'be'dür küyuñ şehâ ben isterem kurbân olam

5. **şehâ:**

Gazel 2261

Mısra: 3

"Ey padişah, ey sevgili!"

anlamında sevgiliye bir hitap sözü.

Göreliden nergis-i çeşmün şehâ Vâlih ü aşüfte bîmâr olmışam

6. **şehâ:**

Gazel 2276

Mısra: 2

"Ey padişah, ey sevgili!"

anlamında sevgiliye bir hitap sözü.

Gel ihsân eyle cür'a hâksârüm Şehâ luftuñ ben ümmîd-vârüm

7. **şehâ:**

Gazel 2303

Mısra: 5

"Ey padişah, ey sevgili!"
anlamında sevgiliye bir hitap sözü.

Her şeb şehâ kapuñda Tâ şubh olunca zâram

8. **şehâ:**

Gazel 2096

Mısra: 3

Ey şah, ey padişah, ey sevgili.

Zulm gördük kapuñda geldük şehâ dâd isteyü
Kullaruñ'a 'adl kıl devletlü sultânüm benüm

sehbâz:

1. **şehbâz:**

Gazel 2041

Mısra: 6

İri ve beyaz bir doğan cinsi. ||
Yiğit, gösterişli ve şanlı kimse.

Sünbülün gönli perişan lâlenün bagrında dâğ
Hâlk elden ele gezdürür olup şehbâz gül

sehd:

1. **şehd:**

Gazel 2239

Mısra: 9

Bal.

Dil-i telha lebünden şehd umarken İçürür mâr-ı zülfün zehr ü sem hem

2. **şehd-ile:-ile**

Gazel 2364

Mısra: 6

Bal.

Balına el sunma dehrün vardur içinde belâ
Bisler evvel şehd-ile âhir virür ol saña sem

seh-i bî-dâd:

1. **seh-i bî-dâd:**

Gazel 2205

Mısra: 9

Kelime Tipi: -
Acımasız padişah, sevgili.

Kime dâd itsün Muhibbî sen şeh-i bî-dâddan
Bir kez güş itmedün ben niçe kez dâd eyledüm

seh-i gerdün-serir:

1. **şeh-i gerdün-serir:**

Gazel 2127

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Felek tahtının padişahı.

Cihâna pâdişâh-iken kul olmak saña fâhrumdur
Kapuñda bende olaldan şeh-i gerdün-serir oldum

seh-i hübân:

1. **şeh-i hübân:**

Gazel 2300

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Güzeller padişahı.

Bend kılduñ iy şeh-i hübân gönül şahbâzını
Nâlemi pâyına lâyiğ budur anuñ zil kılam

2. **şeh-i hübân:**

Gazel 2094

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Güzeller padişahı.

Ol şeh-i hübâna 'aşıkdur kamu halk-ı cihân
Kime 'arz-ı hâl idüp kime varup dâd eyleyem

3. **şeh-i hübân:**

Gazel 2322

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Güzeller padişahı.

Mülk-i dil yıkıldı sensüz iy şeh-i hübân meded
Yakmadur pâyân 'aceb hicrâna bilmen n'eyleyem

4. **şeh-i hübân:**

Gazel 2324

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Güzeller padişahı.

Düşdi gönüm bir şeh-i hübâna bilmen n'eyleyem
Olmuşam Mecnûn gibi dîvâne bilmen n'eyleyem

seh-i hübân-ı 'âlem:

1. **şeh-i hübân-ı 'âlem:**

Gazel 2312

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Dünya güzellerinin sultanı.

Bu hüsn ü bu tarāvetle şeh-i
hübān-ı 'ālemsin
Kapuñda kullaruñ çokdur Muhibbī
bende kemter hem

shēd ol-:

1. shēd ol-:

Gazel 2092

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*İmanı, vatani ve kutsal bir
amacı uğrunda savaşırken ölmek.*

'İşkuñ yolında olsa Muhibbī eger
shēd
'Uşşāka ola vācib ideler ziyāretüm

shēd-i 'ışk:

1. shēd-i 'ışk:

Gazel 2254

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Aşkan şehidi, aşk yolunda
shēd dūşmuş.*

Muhibbī tīg-ı cevrenden shēd-i
'ışk olam āhir
Bite gül lāle kabrümde ola niçe
'alāmet hem

2. shēd-i 'ışk:

Gazel 2329

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Aşk şehidi.

Ger shēd-i 'ışk olam yolında ol
meh-pārenüñ
Haşre dek ola ziyāretgāh-ı 'uşşāk
türbettüm

3. shēd-i 'ışk:

Gazel 2385

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Aşk şehidi.

Muhibbī ger shēd-i 'ışk olasın
rāh-ı küyünda
Bitüre hūn-ı dil lāle ola çendān
'alāmet hem

4. shēd-i 'ışk:

Gazel 2435

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Aşk şehidi.

Vaşl-ı cānān isteyen itmek gerek
terk-i beden
Kim shēd-i 'ışk ola lā-büd olur ol
bī-kefen

5. shēd-i 'ışk:

Gazel 2450

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Aşk şehidi.

Hicr elinden cān virtüp olsam
shēd-i 'ışk eger
Dilerem kim tā kıyāmet olasın sen
cāvidān

sehir:

1. şehri:-i, --n, --i

Gazel 2005

Mısra: 13

*Mekan, yer, şehir || Sevgilinin
kalbi, gönlü.*

Leşker-i gam yine dil şehri
yağmaladı çün
Çäre bulmaya Muhibbī ola bī-çäre
gönlü

2. şehri:-i, -n, -i

Gazel 2195

Mısra: 9

Mekan, yer, şehir.

Niçe bir gāret eylersin didüm dil
şehrini iy gam
Beni bilmez misin didi ki yağmacı
tatar oldum

3. şehri:-i, -n, -i

Gazel 2220

Mısra: 4

Mekan, yer, şehir.

Çektüp sipeh-i eşkümi āhum 'alem
ile
Aldum gamuñ şehri birün u
derün hem

4. şehri:-i, -n

Gazel 2257

Mısra: 3

*İnsanların toplu olarak
yaşadığı yerleşim yeri, kent.*

Leşker-i hicran egerçi itdi cān
şehrini hārāb
'İşk şahına veli anı müselleme
eyledüm

5. şehri:-i, -n, -i

Gazel 2270

Mısra: 6

*Mekan, yer, şehir || Sevgilinin
kalbi, gönlü.*

Kays'ı topraga vü Ferhād'ı taşa
kullanup
'İşkuñ şehri bu vech-ile bünyād
eyleyem

6. şehri:-i, -n, -i

Gazel 2324

Mısra: 7

Kent, şehir.

Leşker-i gam gāret itdi uşbu gönlü
şehrini
Hālümü kim 'arz ide sultāna
bilmen n'eyleyem

7. şehri:-i, -n, -e

Gazel 2370

Mısra: 7

Şehir.

Seyl-i eşkümden zarar geldükçe bu
dil şehri
Seng-i miñnetle der ü dīvārın ābād
eyledüm

sehr:

1. şehri:-i, -n

Gazel 2384

Mısra: 6

Şehir. || Gönlü.

Serir-i 'ışka şah oldum sipāhumdur
gözüm yaşı
Maḥābbet şehri almaga çeküp
leşker sefer çekdüm

2. şehri:-i, -n, -e

Gazel 2436

Mısra: 5

Şehir, kent.

'İşk şahı ikide birde bu gönlüm
şehrini
Gönderüp gam leşkerin yağma ider
eyler akın

sehr-i dil:

1. şehri dil:

Gazel 2324

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gönlü şehri.

Nem olupdur niçe yıldur göz
yaşından şehri dil
Korkaram yıkıla bu vīrāne bilmen
n'eylerem

sehr-i 'ışk:

1. şehri 'ışk:

Gazel 2382

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşkan şehri.

Şehr-i 'işkuñ āb u gil hācet degül
tā'mirine

Âb idüp çeşmümi küllî cism-ile
hâk olmuşam

2. **şehr-i 'ışk:**
Gazel 2382

Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Aşkın şehri.

Şehr-i 'ışkuñ âb u gil hâcet degül
tâ' mürine
Âb idüp çeşmümi küllî cism-ile
hâk olmuşam

şehr-i ten:

1. **şehr-i ten:**
Gazel 2411
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ten şehri.

Eşk-i çeşmümden yıkılsa şehr-i ten
olmaz 'aceb
Hâne mi vardur harâb olmaya bu
seylâbdan

şehriyâr:

1. **şehriyârumdur:-um, -dur**
Gazel 2404
Mısra: 8
Padişah.

Gönlümüñ tahtında kurdu haylini
sultân-ı 'ışk
Hükmi nâfizdür kamu çün
şehriyârumdur benüm

2. **şehriyâr:**
Gazel 2374
Mısra: 3
Hükümdar, padişah.

Varup diyâr-ı 'ışka yine şehriyâr
olam
Âhum livâ göz yaşım eger sipâh
çekem

şehsüvâr:

1. **şehsüvâr:**
Gazel 2061
Mısra: 5
Çok usta binici.

Ol şehsüvâr nâz-ıla esbe süvâr ola
Atı önince olmayan anuñ piyâde
kim

2. **şehsüvârumdur:-um, -dur**
Gazel 2404
Mısra: 4
Çok usta binici.

Başımı top eylerem ben zülfünüñ
çevgânına
At salan meydân-ı hüsne
şehsüvârumdur benüm

şeker:

1. **şeker:**
Gazel 2240
Mısra: 5
Şeker.

Dişlerüni yâd idüp añdum şeker
güftârünü
Anuñ için sözlerümi dürr-i
meknün eyledüm

2. **şeker:**
Gazel 2193
Mısra: 8
*Sevimli, tatlı dilli, cana yakın
ve güzel.*

Hikâyet ideli la'l-i leb-i şîrini
dildârünü
Melâhat buldı eş'ârum hadîs çün
şeker kıldum

şeker-güftâr:

1. **şeker-güftâra:-a**
Gazel 2323
Mısra: 10
Sözü şeker gibi olan.

Küh-ı gâmda cân feda kıldı
Muhibbî irmedi
Ol leb-i şîrin şeker-güftâra bilmen
n' eyleyem

şekil:

1. **şeklini:-i, -n, -i**
Gazel 2090
Mısra: 4
*Dış görünüş, dış çizgiler,
biçim.*

Sîne gârından 'urüc itse felekler
sağfına
Gösterür biñ başlu ejder şeklini
âhum benüm

2. **şeklini:-i, -n, -i**
Gazel 2396
Mısra: 2
Şekil, biçim, görünüş.

Olup dîvâne-veş taglar turagum
Peleng şeklini gösterdi bu dâgum

şekker:

1. **şekkerüm:-üm**
Gazel 2317

Mısra: 11
Şeker.

Nebâtum şekkerüm gencüm bu
'âlem içre bî-rencüm
'Azizüm Yüsuf' um varum göñül
Mısr'ındaki hanum

2. **şekker:**
Gazel 2431
Mısra: 1
*Şeker,söz bağlamında tatlılık,
latiflik, güzellik.*

Şi'r oldur okıyanlar bula şekker
lezzetin
Lezzetin bilmez anuñ illâ ki 'aql-ı
hurde-bîn

şekker-i şîrin:

1. **şekker-i şîrin:**
Gazel 2431
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Tatlı şeker.

Şi'r-i pür-süzum benüm gül lâledür
eş'âr-ı gayr
Şekker-i şîrin ile kanda bir ola
engübîn

şekl-i hilâl:

1. **şekl-i hilâl:**
Gazel 2173
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Hilal şekli.

Şeb-i hicründe iy meh-rü dü ebrüñi
hayâl itdüm
Urup bu sineme yara anı şekl-i
hilâl itdüm

şem':

1. **şem'ini:-i, -n, -i**
Gazel 2339
Mısra: 3
Mum, çerağ.

Tâ ki gördüm ben cemâlün şem'ini
Cân u dilden yanmaga pervâneyim

2. **şem':**
Gazel 2483
Mısra: 10
Mum.

Gözüm yaşını dökdükçe ferahlar
kesb ider göñlüm
Muhibbî şem' olupdur san güler
kendü ziyânından

3. **şem´:**

Gazel 2491
Mısra: 3
Mum.

Baş virem şem´ gibi ger
bakabilsem yüzine
Akıdam göz yaşını komayam ol
yâr etegin

4. **şem´i:--i**

Gazel 2007
Mısra: 11
Mum. *Divan şiirinde mum,*

*çok zaman yanması ve ışık kaynağı
olması ile işlenir, sık sık pervane*
ile birlikte anılır. Aşık pervane
olunca sevgilinin yüzü ve yanağı
mum olur. Aşık yanarken mum gibi
yanıp erir.*

Ol boyı serv(i) yüzi şem´i Muhibbî
seveli

Taň mı pervâne gibi yansa eger
nâra gönül

5. **şem´:**

Gazel 2141
Mısra: 10
Mum.

İy Muhibbî şem´-i hüsn-i yârı
aısam giceler
Şem´ gibi dil yanar aklar olupdur
gözlerüm

6. **şem´:**

Gazel 2221
Mısra: 2
Mum.

Yâd idüp cânâ seni tâ şubha dek
hün aqlaram
Gerçi şem´ aqlar gice ben dağı
efzün aqlaram

7. **şem´:**

Gazel 2248
Mısra: 11
Mum.

Gördüm cemâlini şevkine yârûñ
Muhibbî şem´
Yanup döker gözleri tâ şubh olınca
dem

8. **şem´i:-i**

Gazel 2344
Mısra: 3
Mum. *Divan şiirinde mum,*

*çok zaman yanması ve ışık kaynağı
olması ile işlenir, sık sık pervane*
ile birlikte anılır. Aşık pervane
olunca sevgilinin yüzü ve yanağı
mum olur. Aşık yanarken mum gibi
yanıp erir.*

Şem´i gördüm dün gice turmaz
yakar pervâneyi

9. **şem´i:-i**

Gazel 2344
Mısra: 3

*Mum. Divan şiirinde mum,
çok zaman yanması ve ışık kaynağı
olması ile işlenir, sık sık pervane
ile birlikte anılır. Aşık pervane
olunca sevgilinin yüzü ve yanağı
mum olur. Aşık yanarken mum gibi
yanıp erir.*

Şem´i gördüm dün gice turmaz
yakar pervâneyi
Yanayım iy şem´-i rüşen ben de bir
pervâneyim

10. **şem´i:-i**

Gazel 2363
Mısra: 5

*Mum. Divan şiirinde mum,
çok zaman yanması ve ışık kaynağı
olması ile işlenir, sık sık pervane
ile birlikte anılır. Aşık pervane
olunca sevgilinin yüzü ve yanağı
mum olur. Aşık yanarken mum gibi
yanıp erir.*

Didüm meclisde dildâra yanar
gördün mi hiç şem´i
Zebân-ı hâl-ile derd-i derünüm
âşikâr itdüm

11. **şem´e:-e**

Gazel 2385
Mısra: 5
Mum.

Dökerem nâr-ı hasretle dönüp
şem´e ciğer hünün
Dükenmez dîdeden her dem gelüp
eşk-i nedâmet hem

12. **şem´e:-e**

Gazel 2393
Mısra: 5
Mum.

Didüm pervâne ‘âşikdur murâdı
şem´e yanmakdur
Kinâyetle bu dil derdin kamu
dildâra bildürdüm

13. **şem´ün:-ün**

Gazel 2397
Mısra: 5

*Mum, şiirde aşık için
kullanılır.*

Gördiler meclisde şem´ün göz
yaşın dökdüğünü
Hâtırın sormaga üşdi başına
pervâne hem

14. **şem´:**

Gazel 2415
Mısra: 12
Mum.

Bu dil virânesi târik olupdur
Togup şem´ ol aña iy mâh-ı tâbân

15. **şem´:**

Gazel 2439
Mısra: 7
Mum.

Ğam meclisinde yandugumı şem´
işidüp
Başum ucına geldi benüm
aglamag-ıçun

16. **şem´:**

Gazel 2500
Mısra: 7
Mum.

‘İşkuñla bir dîvâneym sen şem´ ü
ben pervâneym
Yanmakta çün merdâneym bî-bâl
olayın bir zamân

şem´ gâh:

1. **şem´ gâh:**

Gazel 2119
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Mum yeri.

Didüm şem´-i cemâlüne neden bî-
dilleri yakduñ
Yakar pervânesin didi olıcak şem´
gâh aışşâm

şem´ üm:

1. **şem´ üm:-üm**

Gazel 2317
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Mum.

Neşâtum ‘işretüm bezmüm
çerâğum neyyirüm şem´ üm
Turuncum nâr u nârencüm benüm
şem´-i şebistânüm

şem´-i cemâl:

1. **şem´-i cemâl:**

Gazel 2106
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Yüzünün nuru.

Her kaçan şem´-i cemâlünü görem
yana varam
Cân atup bâl ü peri yakmaga
pervâne varam

2. **şem'-i cemâl:**

Gazel 2119

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Güzelliğinin nuru. ||

Güzelliğinin mumu.

Didüm şem'-i cemâlüne neden bî-
dilleri yakduñ
Yakar pervânesin didi olıcak şem'
gâh aḥşâm

3. **şem'-i cemâl:**

Gazel 2193

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Yüzünün güzelliğinin nuru,

mumu.

Görüp şem'-i cemâlünü olup
pervâne raḥs itdüm
Yakup bu cân-ı şîrini kül itdüm bu
kadar kıldum

4. **şem'-i cemâl:**

Gazel 2457

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Güzellik mumu.

Bir saç zencire beñzer iy gönül
divânesin
Yanmaga şem'-i cemâline anuñ
pervânesin

şem'-i cemâl-i cân-fezâ:

1. **şem'-i cemâl-i cân-fezâ:**

Gazel 2468

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Sevgilinin gönül açan güzel

yüzünün mumu.

Görüp şem'-i cemâl-i cân-fezâyı
Aña pervâne gibi cân yakarsın

şem'-i cemâl-i vār:

1. **şem'-i cemâl-i yār:**

Gazel 2268

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Sevgilinin güzel yüzünün

mumu.

Şem'-i cemâl-i yârı görüp giceler
müdâm
Pervâne-şîfat yakmaga bâl ü per
isterem

şem'-i cemâlün nûrı:

1. **şem'-i cemâlün nûrı:**

Gazel 2136

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Güzel yüzünün nuru.

Yanayım pervâne-veş şem'-i
cemâlün nûrına
Cân virüp 'uşşâk ara ben daḥı bi ad
eyleyem

şem'-i hüsn:

1. **şem'-i hüsn:**

Gazel 2351

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Güzellik mumu.

Şem'-i hüsn'e yanmaga pervâneyim
Yanmayup 'ışk âteşine yâ neyim

2. **şem'-i hüsn:**

Gazel 2351

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Güzellik mumu.

Şem'-i hüsn'e yanmaga pervâneyim
Yanmayup 'ışk âteşine yâ neyim

3. **şem'-i hüsn:**

Gazel 2351

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Güzellik mumu.

Şem'-i hüsn'e yanmaga pervâneyim
Yanmayup 'ışk âteşine yâ neyim

şem'-i hüsn:

1. **şem'-i hüsn:**

Gazel 2044

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Güzelliğinin mumu. ||

Güzelliğinin nuru.

'Aşık iseñ şem'-i hüsn'e yak yüri
cân u seri

Çünkü sen pervânesin yanmaga sen
pervâne gel

2. **şem'-i hüsn:**

Gazel 2234

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Güzelliğinin mumu.

Şem'-i hüsnün bir gice idem
temâşâ nûrını
Cân atup pervâne-veş yakmaga bâl
ü per kılam

3. **şem'-i hüsn:**

Gazel 2257

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Güzelliğinin mumu.

Şem'-i hüsn'e yakmışam cân u dili
pervâne-vâr
Ḥalvet-i ḥâşa girüp bu cânı
maḥrem eyledüm

4. **şem'-i hüsn:**

Gazel 2258

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Güzellik mumu.

Nigârüñ şem'-i hüsnine Muḥibbî
cân u dil yakdum
Düşüp pervâne-veş pâyâ yanup bî-
bâl ü per oldum

5. **şem'-i hüsn:**

Gazel 2430

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Güzellik mumu.

Şem'-i hüsn'e karşı olup yanmaga
pervâne ben
Zülfî zencîrin göreliden olmuşam
dîvâne ben

6. **şem'-i hüsn:**

Gazel 2440

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Güzellik mumu.

Şem'-i hüsnüne yakup pervâne-veş
'aşıkları
Âteş-i 'ışk-ıla sen daḥı 'aceb
yanmaz mısın

şem'-i hüsn-i dilber:

1. **şem'-i hüsn-i dilber:**

Gazel 2309

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Sevgilinin güzellik mumu.

İy Muḥibbî şem'-i hüsn-i dilbere
vir cân u dil
Yanuban pervâne-veş ben daḥı bî-
per bâl olam

şem'-i hüsn-i vār:

1. **şem'-i hüsn-i yār:**

Gazel 2141

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Sevgilinin güzelliğinin nuru.

İy Muḥibbî şem'-i hüsn-i yârı
ańsam giceler
Şem' gibi dil yanar aglar olupdur
gözlerüm

sem'-i meclis:

1. sem'-i meclis:

Gazel 2236

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Meclisin mumu.

Şem'-i meclis olalıdan ruhuñ iy
döst sentüñ
Yandı pervâne-şifat kalmadı perr ü
bälüm benüm

sem'-i ruh-ı vār:

1. sem'-i ruh-ı yār:

Gazel 2472

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Sevgilinin yanağının mumu.

Pervâne gibi şem'-i ruh-ı yāra
Muhibbī
Yakdum dil ü cān geçübēn bāl ü
perümden

sem'-i ruhuñuñ şevkı:

1. sem'-i ruhuñuñ şevkı:

Gazel 2170

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Yanağının mumunun hevesi.

Zencir-i ser-i zülfüñi divānede
buldum
Şem'-i ruhuñuñ şevkını pervānede
buldum

sem'-i rüßen:

1. sem'-i rüßen:

Gazel 2179

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Parlayan mum.

Ruñlarıñ şevkıne yanmak isterem
pervāne-veş
Kandasın iy şem'-i rüßen kanda
arayığörem

2. sem'-i rüßen:

Gazel 2344

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Parlayan mum.

Şem'î gördüm dün gice turmaz
yakar pervāneyi
Yanayım iy şem'-i rüßen ben de bir
pervāneyim

sem'-i şebistān:

1. sem'-i şebistān:

Gazel 2317

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Yatak odası mumu, gece
mumu.*

Neşātüm 'işretüm bezmüm
çerāğüm neyyirüm şem'üm
Turuncum nār u nārencüm benüm
şem'-i şebistānum

semme:

1. şemmedür:-dür

Gazel 2078

Mısra: 3

Çok az miktar, zerre miktar.

Okumañ Ferhād u Mecnūn kışşasın
bir şemmedür
Sıgmaya defterlere hāl-i perīşānum
benüm

sems:

1. sems:

Gazel 2119

Mısra: 3

Güneş.

Biri gelse biri gider aña sems ü
kamer dirler
Olupdur yüzüne 'āşık gelürler şubh
u gāh aḫşām

2. sems:

Gazel 2410

Mısra: 3

Güneş.

Nūr umarsa n'ola senden rüz u şeb
şems ü kamer
Hem habīb-i Ḥaḫ'sın u hem
raḫmeten-lil'ālemīn

sems-i dirāḫşān:

1. sems-i dirāḫşān:

Gazel 2418

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Parlayan, parlak, ışıklı,
aydınlık güneş.*

Ḥüb teşbīh eylemiş cānā hilāle rā
kaşuñ
Ḥaddüñe zibā dimiş sems-i
dirāḫşāndur diyen

sem'-şifat:

1. sem'-şifat:

Gazel 2091

Mısra: 10

Mum gibi.

Bu Muhibbī gibi 'ışk āteşi ile her
şeb
Tā şehir şem'-şifat tutuşan odlara
benem

semsir:

1. şemsirüñ:-üñ

Gazel 2193

Mısra: 1

Kılıç.

Görüp şemsirüñ iy dilber beni
sanma ḥazer kıldum
Baş açup varuban karşı dil ü
cānum siper kıldum

sem'-ves:

1. sem'-ves:

Gazel 2114

Mısra: 5

Mum gibi.

Giceler tā şubḫa dek tañ mı
tutuşsam şem'-veş
'İşk-ıla evvel yanın başdan
zebānumdur benüm

sem'-ves:

1. sem'-ves:

Gazel 2093

Mısra: 1

Mum gibi.

Şem'-veş başum kesildükçe akar
yaşum benüm
Yana yana maḫv olup kalmayısar
başum benüm

2. sem'-ves:

Gazel 2493

Mısra: 8

Mum gibi.

'Arz kılsun yana şubḫa dek
dil derdini
Şem'-veş yaşın çoğ itsün uyḫusın
az isteyen

sem' ves:

1. sem' ves:

Gazel 2251

Mısra: 4

Mum gibi.

Ḥaşretiyle giceler tā şubḫa dek kan
aglamam
Şem' veş başdan yanam tā pā
nāmın dimeyem

ser':

1. **şer' üñ:-üñ**

Gazel 2023

Mısra: 4

Allah'ın emri doğrultusunda dini inançlara göre belirlenmiş kurallar, şeriat.

Zulmet içinde kalırdı cümle halk-ı
kâyinât
Anlara olmasa idi şer' üñ envârı
delîl

şerâr:

1. **şerâra:-a**

Gazel 2074

Mısra: 6

Kıvılcım. || Ateş.

Beni yakmaya diyü âteş-i ğam
Göz yaşıyla şerâra yalvarayım

şerâr-ı âh-ı düd:

1. **şerâr-ı âh-ı düd:**

Gazel 2200

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Ah kıvılcımının dumanı.

Yir yir felekde sanma görinen
nücüm ola
Çıkar şerâr-ı âh-ı düddür dilden
âteşüm

şerâr-ı düzah:

1. **şerâr-ı düzah:**

Gazel 2483

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Cehennem ateşi.

İşitdüm cum'a gün vâ'iz şerâr-ı
düzahı aınmış
Olupdur düzâhî kendü yakar odlar
zebânından

şerbet:

1. **şerbetin:-i, -n**

Gazel 2448

Mısra: 12

*Tathl içecek II Sevgilinin tathl
dudakları.*

Bu cihâna bir kez aldandım yine
aldanmazam
İçmişem ben hasta anuñ döne döne
şerbetin

şerbet-i la'l:

1. **şerbet-i la'l:**

Gazel 2327

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Sevgilinin dudağının şerbeti.

İy tabîbâ hastayam Kânün-ıla
kılma 'ilâc
Şerbet-i la'linden özge def kalmaz
'illetüm

2. **şerbet-i la'l:**

Gazel 2378

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Dudağının şerbeti.

Lebün dâr-ı şifâsından umanlar
şerbet-i la'lün
Kamusu derdmend olmuş yatur
bimâra beñzetdüm

şeref bul:

1. **şeref bul:**

Gazel 2265

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Şeref kazanmak.

İsterem tal'at süheylinden ümîd-i
pertevi
Gîceler bulam şerefler diyü pây-ı
meh varam

2. **şeref bul:**

Gazel 2296

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Şeref kazanmak.

Ger hevâ-yı kadd-i bālân-ıla cânâ
hâk olam
Tañ midur bulup şeref ger tãrem-i
eflâk olam

3. **şeref bul:**

Gazel 2428

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Şeref kazanmak.

Nâz-ıla reftâra gel geşt eyle bâğ u
büstân
Servler karşu gelüp bulsun şeref
gül gülsitân

şerer:

1. **şererümden:-üm, -den**

Gazel 2472

Mısra: 4

Kıvılcımlar, kıvılcım.

Dil âteşini itmedi teskîn sirişküm
Odlara cihân yandı tutuşdı
şererümden

şerh eyle:

1. **şerh eyle:**

Gazel 2341

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Açıklamak, ayrıntısına inerek
açıklamak.*

Ger maħabbet sırrını sorsañ saña
şerh eyleyem
Ĥamdü-lillâh ki tarîk-i 'işkuñuñ
âğâhıyam

2. **şerh eyle:**

Gazel 2429

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Açıklamak, ayrıntısına inerek
açıklamak.*

Degüldür metn-i hüsnüñi senüñ
şerh eylemek mümkün
Olur 'âciz zebân anda niçe ta'bir
olasın sen

şerh id:

1. **şerh id:**

Gazel 2091

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Açıklamak, ayrıntısına inerek
açıklamak.*

Derd-i dil hâlini kaşd eyleyüben
yaraları
Her biri agız açup şerh ide dildâra
benem

şerha şerha:

1. **şerha şerha:**

Gazel 2470

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Dilim dilim, parça parça,
şahrem şahrem.*

Tiğ-i hicr ile yine hasta gönül
Şerha şerha cerâhat olmışsın

şerha şerha kıl:

1. **şerha şerha kıl:**

Gazel 2084

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Dilim dilim etmek, parça,
parça yapmak.*

Tenümi seyf-i cefâ-y-ıla şerha
şerha kılup
Dilümi tiğ-i ğam-ıla hezâr pare
kılam

şerh-i ğam:

1. **şerh-i gam:**
Gazel 2224
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Gam, keder izni.

Eyleyem cevri ü cefâña
üstühvânumdan kalem
Tâ kılâm şerh-i gamuñı levh-i hâk
üzre raşam

şermsâr çek-:

1. **şermsâr çek-:**
Gazel 2069
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Utannmak , mahcup olmak.

Ruñ-ı nigârı görüp gel didüm aña
sehven
Ne yüz-ile ‘acabâ ben bu şermsârı
çekem

şermsâr ol-:

1. **şermsâr ol-:**
Gazel 2465
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Utannmak.

Sırr-ı ‘ışkı sakladukça rüşen oldı
gün gibi
Ah u eşkinden kişi böyle şermsâr
olmasun

şevk:

1. **şevk-ile:-ile**
Gazel 2413
Mısra: 2
*Şiddetli arzu, istek, aşırı
heves.*

‘İşkuñla şehâ gül gibi geh çäk-i
tenem ben
Geh lâle-şıfat şevk-ile hünin
kefenem ben

2. **şevkine:-i, -n, -e**
Gazel 2479
Mısra: 3
İstek, heves, arzu.

Ruñlarıñ şevkine sırsam n’ola ben
peymaneyi
Devr-i gülde tevbe sınırlar nite kim
peymânenen

3. **şevkuñ:-uñ**
Gazel 2395
Mısra: 1
Arzu, heves, istek.

Gül gibi şevkuñ ile çäk-i girbân
eyledüm
Şöyle çäk itdüm anı kim tâbe-
dâmân eyledüm

4. **şevkuñ:-uñ**
Gazel 2248
Mısra: 1
Arzu, istek, heves, neşe.

Aldum elüme şevkuñ ile kâğıd u
kalem
Yazam edâ-yı medhüñi iy yâr-ı
muhterem

5. **şevkümi:-üm, --i**
Gazel 2009
Mısra: 3
İstek, heves, arzu.

Şabrumı az itdi ‘ışkı lîk şevkümi
ziyâd kıl
İy gönül murğı vişâli bâğına
pervâz kıl

6. **şevkine:-i, --n, --e**
Gazel 2065
Mısra: 1
İşık, parıltı, şavk.

Âfitâbum gün yüzüñ şevkine
hayrân olmışam
Güceler tâ şubha dek ‘ışkuñla nâlân
olmışam

7. **şevki:-i**
Gazel 2060
Mısra: 7
*Şiddetli arzu, istek, aşırı
heves.*

Bülbül-âsâ n’ola gül şevki ile
iñler-isem
Hâr elinden irişen nâle ile zâra
benem

8. **şevk-ile:-ile**
Gazel 2082
Mısra: 5
*Şiddetli arzu, istek, aşırı
heves. || Sevinç, neşe, keyif.*

Güceler şevk-ile tâ şubha degin
Turmayup oldı mâhitâb içelüm

9. **şevkine:-i, -n, -e**
Gazel 2086
Mısra: 3
*Şiddetli arzu, istek, aşırı
heves.*

Gül yüzüñ şevkine cânâ bu dil-i
şürideyi
Güceler tâ şubha dek bülbül gibi
zâr añladum

10. **şevk-ile:-ile**
Gazel 2091
Mısra: 5
*Şiddetli arzu, istek, aşırı
heves. || Sevinç, neşe, keyif.*

Yine dîvâne gibi şevk-ile yanup
yakılup
Eyleyen cübbe vü destârını şad
pâre benem

11. **şevkden:-den**
Gazel 2142
Mısra: 5
*Şiddetli arzu, istek, aşırı
heves.*

Sine şevkden çäk olup sıgmazdı
cânım cismüme
Girse ol meh koynuma bir şeb eger
‘üryân benüm

12. **şevkine:-i, -n, -e**
Gazel 2179
Mısra: 7
*Şiddetli arzu, istek, aşırı
heves.*

Ruñlarıñ şevkine yanmak isterem
pervâne-veş
Kandasın iy şem ‘i rüşen kanda
arayığörem

13. **şevkine:-i, -n, -e**
Gazel 2195
Mısra: 3
*Şiddetli arzu, istek, aşırı
heves.*

Bugün gül şevkine bülbül ider
feryâd-ıla zârı
Görelen gün yüzüñ cânâ saña
karşu hezâr oldum

14. **şevkine:-i, -n, -e**
Gazel 2218
Mısra: 3
*Şiddetli arzu, istek, aşırı
heves.*

Lebüñ şevkine dîdemden dökerem
tâ şehir her şeb
‘Akîki geh Yemen-rîzem gehî
yâküt-ı mî bârem

15. **şevkine:-i, -n, -e**
Gazel 2241
Mısra: 3
*Şiddetli arzu, istek, aşırı
heves.*

Ruñ şevkine gülşende iderem
nâleler her şeb
İşidmezsin bu feryâdum şehir
bülbül gibi zâram

16. **şevkdendir:-den, -dür**

Gazel 2242

Mısra: 10

Şiddetli arzu, istek, aşırı heves.

İtdün gülün seyrânını pür eyledün
dâmânunı

Bu şevkdendir itdügi gül çäk-i
câme iy şanem

17. **şevkine:-i, -n, -e**

Gazel 2248

Mısra: 11

Şiddetli arzu, istek, aşırı heves.

Gördüm cemâlini şevkine yârûn
Muhibbî şem'
Yanup döker gözleri tâ şubh olunca
dem

18. **şevkden:-den**

Gazel 2252

Mısra: 4

Şiddetli arzu, istek, aşırı heves.

Perde-i râz-ı dilüm açıldı san bir
gönçadur
Şevkden gül gibi çäk oldı
gürbânüm benüm

19. **şevk:**

Gazel 2264

Mısra: 7

Şiddetli arzu, istek, aşırı heves.

İçeliden câm-ı 'ışkı şevk ile mest
oluban
Sırr-ı 'ışkı fâş idüp 'uşşâkı medhüş
eyleyem

20. **şevkine:-i, -n, -e**

Gazel 2342

Mısra: 1

İşık, parlıtı, şavk.

Gül ruhuñ şevkine ister ki gönül
zârûn olam
Tâ ölince râh-ı 'ışk içre hevâdârûn
olam

21. **şevkine:-i, -n, -e**

Gazel 2352

Mısra: 9

Şiddetli arzu, istek, aşırı heves.

Gül ruhu şevkine yârûn gîceler tâ
şubha dek
Bülbül-i câmı Muhibbî anda güyâ
eylesem

22. **şevkı-y-ile:-i, -(y)le**

Gazel 2373

Mısra: 7

Şiddetli arzu, istek, aşırı heves.

Gül yüzi şevkı-y-ile şubha degin
Olalum bülbüle hem-nefs n'idelüm

23. **şevkı:-i**

Gazel 2420

Mısra: 5

Şiddetli arzu, istek, aşırı heves.

Gül ruhuñ şevkı ile her gîce bülbül
gibi âh
Turmayup şubha degin nâle vü
feryâd ideyin

24. **şevkine:-i, -n, -e**

Gazel 2471

Mısra: 9

İşık, parlıtı, şavk.

Ruğları şevkine diyüp iy Muhibbî
ter gâzel
Yaraşır bu nazmuñı solmaz
gülîstân idesin

25. **şevkuñe:-uñ, -e**

Gazel 2492

Mısra: 5

İşık, parlıtı, şavk.

Sînem üzre çekmiş-idüm ben
elifler şevkuñe
Yoğ-iken gülşende gül dahı nişân
hem tâkden

şevk-engîz:

1. **şevk-engîz:**

Gazel 2159

Mısra: 1

Neşe veren, şevk veren.

Âteş-i 'ışkuñ dilümde şevk-engîz
eyleyem
Cân-ıla yanup tutuşdum şu 'lesin tîz
eyleyem

şevk-i hezâr:

1. **şevk-i hezâr:**

Gazel 2156

Mısra: 1

*Kelime Tipi: -
Bülbülün aşkı.*

Küy-ı yâra gitdi çün şevk-i hezâr-
ıla dilüm
Bülbülem tañ mı ola bir gîce
gülşen menzilüm

şevk-i 'ışk:

1. **şevk-i 'ışk:**

Gazel 2392

Mısra: 9

*Kelime Tipi: -
Aşk hevesiyle.*

Şevk-i 'ışk-ıla Muhibbî yine
deryâlar gibi
Şarşar-ı âhumla her dem kaynayup
cüş eyleyem

şevk-i leb:

1. **şevk-i leb:**

Gazel 2042

Mısra: 3

*Kelime Tipi: -
Sevgilinin dudağına ulaşma
arzusu.*

Şevk-i lebüñle düşeli kühsâr-ı
hicre âh
Her seng virdi hün-ı dil-ile nişân-ı
la'1

şevk-i ruh:

1. **şevk-i ruh:**

Gazel 2394

Mısra: 3

*Kelime Tipi: -
Yanağın parlaklığı.*

İrdi çün devr-i çemen şevk-i
ruhuñla güllerün
Kanlu yaşumla kamu evrâkıñı ter
eyleyem

şevk-i ruhsâr:

1. **şevk-i ruhsâr:**

Gazel 2187

Mısra: 3

*Kelime Tipi: -
Sevgilinin yanağının hevesi.*

Bâga vardum şevk-i ruhsârûñla
güller pâyına
Ağlayup hün-ı cigerle dâmenin ter
eyleyem

2. **şevk-i ruhsâr:**

Gazel 2204

Mısra: 7

*Kelime Tipi: -
Sevgilinin yanağına duyulan
arzu.*

Şevk-i ruhsârûñla şol deñlü dökem
gül pâyûña
Eşk-i çeşmümden gülün dâmânını
ter eyleyem

şevk-i rüy:

1. **şevk-i rüy:**

Gazel 2339

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Yüzünün arzusuyla.

Şevk-i rüyüñla senüñ dīvāne
Aşinādan hıvışden bīgāneyim

sevdā:

1. **şeydāya:--(y)a, -**

Gazel 2045

Mısra: 4

*Aşkın çokluğundan akli
başından gitmiş, kendini
duygularının coşkunluğuna
bırakmış kimse, çilgin, divane,
mezczup.*

Leyli zülfüñi kemend eyle gel iy
serv-i revān
Gerdenine 'ışk-ıla mecnün olan
şeydāya sal

2. **şeydā:**

Gazel 2067

Mısra: 8

*Aşkın çokluğundan akli
başından gitmiş, kendini
duygularının coşkunluğuna
bırakmış kimse, çilgin, divane,
mezczup.*

Gösterüp leylī saçını itse ger 'arz-ı
cemāl
Boynuma takup özüm mecnün u
şeydā eyleyem

3. **şeydā:**

Gazel 2294

Mısra: 1

*Aşkın çokluğundan akli
başından gitmiş, kendini
duygularının coşkunluğuna
bırakmış kimse, çilgin, divane,
mezczup.*

Leyli zülfine dolaşmış vālih ü
şeydā benem
Dōstlar mecnün-ı 'ışkam bī-ser ü
bī-pā benem

4. **şeydā:**

Gazel 2357

Mısra: 2

*Aşkın çokluğundan akli
başından gitmiş, kendini
duygularının coşkunluğuna
bırakmış kimse, çilgin, divane,
mezczup.*

Ser-i zülfeynüñi leylā kılan kim
Beni Mecnünlayın şeydā kılan kim

5. **şeydalaruñ:-lar, -uñ**

Gazel 2070

Mısra: 3

*Aşkın çokluğundan akli
başından gitmiş, kendini
duygularının coşkunluğuna
bırakmış kimse, çilgin, divane,
mezczup.*

Bend-i zülfünde didüm var niçe
biñ şeydalaruñ
Didi hākkā bir senüñ tek mübtelāyı
görmedüm

6. **şeydāyı:-(y)ı**

Gazel 2179

Mısra: 10

*Aşkın çokluğundan akli
başından gitmiş, kendini
duygularının coşkunluğuna
bırakmış kimse, çilgin, divane,
mezczup.*

İy Muhibbī hīç dil-i şeydānā
beñzer bulmayam
'Alemler geşt eyleyüben niçe
şeydāyı görem

7. **şeydā:**

Gazel 2242

Mısra: 13

*Aşkın çokluğundan akli
başından gitmiş, kendini
duygularının coşkunluğuna
bırakmış kimse, çilgin, divane,
mezczup.*

İtdi saçı şeydā beni bilmem n'ider
sevdā beni
'İşk itmeden rüsvā beni irgür
merāma iy şanem

8. **şeydā:**

Gazel 2249

Mısra: 2

*Aşkın çokluğundan akli
başından gitmiş, kendini
duygularının coşkunluğuna
bırakmış kimse, çilgin, divane,
mezczup.*

Leyli zülfüñüñ hevāsını kaçan
sevdā kılam
Göñlümi Mecnünlayın dīvāne bir
şeydā kılam

9. **şeydā:**

Gazel 2298

Mısra: 14

*Aşkın çokluğundan akli
başından gitmiş, kendini
duygularının coşkunluğuna
bırakmış kimse, çilgin, divane,
mezczup.*

İy Muhibbī tañ mı 'aklı ger
ferāmüş eyleyem
Zülfü zencirün görüp göñlümi şeydā
eyledüm

10. **şeydāsiyam:-sı, -(y)am**

Gazel 2347

Mısra: 2

*Aşkın çokluğundan akli
başından gitmiş, kendini
duygularının coşkunluğuna
bırakmış kimse, çilgin, divane,
mezczup.*

Görmezem cānā yüzün budur
benüm mahzūnlıgım
Zülfüñüñ şeydāsiyam olmaz 'aceb
mecnūnlıgım

11. **şeydāsiyam:-sı, -(y)am**

Gazel 2347

Mısra: 12

*Aşkın çokluğundan akli
başından gitmiş, kendini
duygularının coşkunluğuna
bırakmış kimse, çilgin, divane,
mezczup.*

Pā-bürehnedür Muhibbī düşeli
deşt-i ğama
Zülfüñüñ şeydāsiyam olmaz 'aceb
mecnūnlıgım

12. **şeydāya:-(y)a**

Gazel 2469

Mısra: 6

*Aşkın çokluğundan akli
başından gitmiş, kendini
duygularının coşkunluğuna
bırakmış kimse, çilgin, divane,
mezczup.*

Sorma Mecnün'a rumuz-ı 'ışkı gel
sen sor baña
Kādir olmadı cevāba sordum ol
şeydāya ben

sev̄h-i şehir:

1. **şeyh-i şehir:**

Gazel 2206

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Şehir şeyhi.

Tāk-ı ebrūñi eger bir kez göre
şeyh-i şehir
İdine mihrāb anı kaddini kıla dañı
ham

sev̄h-i şehir:

1. **şeyh-i şehir:**

Gazel 2061

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Şehrin şeyhi. || Şehri yöneten kimse.

İy şeyh-i şehri itme melâmet gel
‘aşıkā
Râh-ı maḥabbet içre di olmaz
fütâde kim

şiddet:

1. **şiddetin:-i, -n**

Gazel 2438

Mısra: 10

Sıkıntı, zorluk, mihnet, meşakkat.

‘İşk yaym iy Muḥibbî hoş çeker
merdânesin
Kim-durur fâkat getüre çeke bunun
şiddetin

2. **şiddetine:-i, -n, -e**

Gazel 2256

Mısra: 8

Tabii halinden daha fazla olma, aşırılık, fazlalık.

Sey-i eşküm aşdı başumdan beni
ğarç eyledi
Şiddetine döymeyüp buldı ḥalel âb
u gülüm

3. **şiddetin:-i, -n**

Gazel 2448

Mısra: 4

Sıkıntı, zorluk, mihnet, meşakkat.

Müşkilât-ı ‘ışkı müftî-i zamân
fehmi itmedi
‘Aşık olup çekmedi zîrâ ki anuñ
şiddetin

şifâ:

1. **şifâ:**

Gazel 2284

Mısra: 4

Derman, ilaç, deva.

Çün tabîb-i dilsin umsam n’ola
senden bir cevâb
Ḥasta gönlüme şifâ derdüme
dermânsın begüm

2. **şifâ:**

Gazel 2441

Mısra: 7

Derman, ilaç, deva.

Derd-i ‘ışka çün ‘ilâc olmaz şifâ
Kânûn-ıla
Bulmazsın zahmete girme tabîbâ
çaresin

şifâ ol-:

1. **şifâ ol-:**

Gazel 2021

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Derman olmak. || Sıkıntısına çare bulmak.

‘Aşık olma key sakın olmaz şifâ
Kânûn-ıla
Çünkü ‘ışka mübtelâ olduñ
devâdan vâz gel

şikâf:

1. **şikâf:**

Gazel 2388

Mısra: 7

Yarık, yarık.

Olur şikâf sîne kaçan nâle eylesem
Derd-i dilüm çıkar feleklere olur
‘alem

şikâf-ı sîne:

1. **şikâf-ı sîne:**

Gazel 2399

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Sinenin yurtuğı.

Sipâh itsem n’ola yaşum yine
sulṭân-ı ‘ışk oldum
Şikâf-ı sîmeden âhum ‘alemdür
baña ol dem hem

şikâr:

1. **şikâr:-ı**

Gazel 2461

Mısra: 8

Av, avlama.

Şâhbâz-ı himmetümle şaydum olsa
ol hümâ
Dün himmet olmazın gayrı şikârı
sevmezim

2. **şikâr:**

Gazel 2280

Mısra: 10

Düşmandan ele geçirilen mal, kılıç hakkı, ganimet.

Bu dehrün şaydgâhında Muḥibbî
şâhbâz oldum
Şikâr aldum maḥabbetden anuñçün
başa per çekdüm

3. **şikâr:**

Gazel 2360

Mısra: 4

Av.

Salup dil şâhinin yine bugün
‘ışkuñ hümâsına

Degülken kimsenüñ şaydı ‘aceb
a’lâ şikâr aldum

şikâr it-:

1. **şikâr it-:**

Gazel 2110

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Avlamak.

Hümâ gibi uçar gördüm felek
sağfında ol mâhi
Salup himmetle dil bâzın anı alup
şikâr itdüm

2. **şikâr it-:**

Gazel 2290

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Avlamak.

Felek evcinde uçardı egerçi ol
hümâ-pervâz
Ben aña himmetüm bâzın salup anı
şikâr itdüm

şikâr kıl-:

1. **şikâr kıl-:**

Gazel 2493

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Avlamak.

Ol hümâ-pervâzı gör ne vech-ile
kıldum şikâr
Gönlümün şâhbâzına kılsun nazar
bâz isteyen

şikâvet:

1. **şikâyet:**

Gazel 2034

Mısra: 7

Hoşnutsuzluk belirten söz veya yazı, sızlanma, yakınma.

Guşsa vü ğamdan şikâyet bir
muṭavvel kışşadur
İrmedi kimse anuñ ğavrına gel
epssem gönlül

2. **şikâyeti:-i**

Gazel 2081

Mısra: 5

Durumundan memnun olmayıp yakınma veya başına gelen bir dertten sızlanmak. || Bir kimsenin yaptığı haksız veya kötü işleri yazılı veya sözlü olarak bildirip çaresine bakılmasını istemek.

İy dil var eyle ḥazret-i yâra
şikâyeti

İrmedi dāmenine elüm kaldı
müşkilüm

3. **şikâyet:**

Gazel 2267

Mısra: 2

*Bir kimseden veya bir şeyden
hoşnut olmadığımı dile getirmek,
yakınmak, söylenmek.*

Ġam-ıla āh meded bed-şode hālem
ne kılam
Gamdan kime şikâyet kime nālem
ne kılam

şikâyet evle-:

1. **şikâyet eyle-:**

Gazel 2482

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Durumundan yakınmak,
sızlanmak, memnuniyetsizliğini
ifade etmek.*

Şikâyet eyleme cev̄ ü sitemden
Olur mı kurtıla 'ışk ehlî gamdan

şikâyet it-:

1. **şikâyet it-:**

Gazel 2286

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Durumundan yakınmak,
sızlanmak, memnuniyetsizliğini
ifade etmek.*

Şikâyet itmez idüm ğam yükünden
Eger çekmege anı kâdir olsam

2. **şikâyet it-:**

Gazel 2289

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Durumundan yakınmak,
sızlanmak, memnuniyetsizliğini
ifade etmek.*

Cānā derün-ı hālüm bir bir hikâyet
itsem

Hicrān şebinde derdüm saña
şikâyet itsem

3. **şikâyet it-:**

Gazel 2479

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Durumundan yakınmak,
sızlanmak, memnuniyetsizliğini
ifade etmek.*

Şāne ile zülfünü yine perîşān
eyledün

Ben perîşān-dil şikâyet itmeye mi
şāneden

sikest id-:

1. **şikâyet id-:**

Gazel 2217

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Kırmak.

Ol 'ārızı gül gözleri hūmār mest
kim
Ya seng-i cefā ile iden gönlü şikest
kim

şimden girü:

1. **şimden girü:**

Gazel 2027

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

Artık, bundan sonra.

Şi'r-i dil-süzüñ iderse tañ mıdır
Hassān'a ta'n
Şi'rünü şimden girü üslüb-ı Selmān
eylegil

2. **şimden girü:**

Gazel 2062

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Artık, bundan böyle, bundan
sonra.*

Lebleri tiryākine irdi Muḥibbī çün
elüm
Zehr-i ğamdan çekmeyem şimden
girü hergiz elem

3. **şimden girü:**

Gazel 2094

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Bundan sonra, şu andan
itibaren.*

Çün yaşum deryāsınuñ oldı
vücudum zevrakı
Baña lāzım āhumı şimden girü bād
eyleyem

4. **şimden girü:**

Gazel 2116

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Bundan sonra, şu andan
itibaren.*

Bulmuşam gönlüm hārābında
vişālūñ gencini
N'eylerem ma'mürlük şimden girü
vīrān olam

5. **şimden girü:**

Gazel 2146

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Bundan sonra, bundan böyle.

Agzı mīm ü zülfî lām u olalı kıddi
elif
Eksük olmaz dōstlar şimden girü
baña elem

6. **şimden girü:**

Gazel 2207

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Bundan sonra, şu andan
itibaren.*

Sīnede bir idi dāğum çeküp üstine
elif
Derd-i dil bir idi şimden girü ben
onı görem

7. **şimden girü:**

Gazel 2299

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Bundan sonra, şu andan
itibaren.*

Sırr-ı 'ışkı niçe pinhān eyleyem
şimden girü
Olmuşam rüsvā-yı şeh̄r ü küçe-i
bāzār hem

8. **şimden girü:**

Gazel 2336

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Bundan sonra, şu andan
itibaren.*

Sīnede çünki Muḥibbī bulunur
genc-i vişāl
Cān u dil mülkini şimden girü
vīrān isterem

9. **şimden girü:**

Gazel 2353

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Bundan sonra, şu andan
itibaren.*

Gözlerümden akatarsun turmasun
yaşum benüm
Yā ne için saklaram şimden girü
başum benüm

10. **şimden girü:**

Gazel 2364

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Artık, bundan sonra.

Dōstlar şimden girü eksük
degüldür gözde nem
Anuñ-ıçun hāne-i dil toldur derd ü
elem

11. **şimden girü:**

Gazel 2364

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Artık, bundan sonra.

Görinür şimden girü gülşen
gözüme hâr u hes
Sunalar âb-ı hayât-ıla gerekmez
câm-ı Cem

12. **şimden girü:**

Gazel 2364

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Artık, bundan sonra.

Görinür şimden girü gülşen
gözüme hâr u hes
Sunalar âb-ı hayât-ıla gerekmez
câm-ı Cem

13. **şimden girü:**

Gazel 2421

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bundan sonra, bundan böyle.

Düşde görem uyhu yüzini meger
şimden girü
Hvâba varmak mı gele bu çeşm-i
pür-hünâbdan

14. **şimden girü:**

Gazel 2457

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Bundan sonra, şu andan

itibaren.

Niçeye dek idesin şürîde vü

dîvânelik

Olmadı mı iy gönül şimden girü

uslanasın

15. **şimden girü:**

Gazel 2490

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Bundan sonra, bundan böyle.

ĠarĠ olupdur gözlerüm yaşına
merdümler MuĠhib
Bilmeye şimden girü gelse beni
uyĠu diyen

16. **şimden girü:**

Gazel 2353

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Artık, bundan sonra.

İy MuĠibbî tâ ölince uşbu derde
çäre yok

BaĠır ola yiridür şimden girü
yaşum benüm

şimdi:

1. **şimdi:**

Gazel 2004

Mısra: 8

*"İçinde bulunulan zaman
dilimi, şu an" anlamlarında zaman
zarfı.*

Bir gözi âhüy(ı) görse hâ komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döstlar kim düşmen-
i cändur gönül

2. **şimdi:**

Gazel 2004

Mısra: 8

*"İçinde bulunulan zaman
dilimi, şu an" anlamlarında zaman
zarfı.*

Bir gözi âhüy(ı) görse hâ komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döstlar kim düşmen-
i cändur gönül

3. **şimdi:**

Gazel 2005

Mısra: 3

*"İçinde bulunulan zaman
dilimi, şu an" anlamlarında zaman
zarfı.*

İle ben güler-iken şimdi güler il
baña âh
Beni biñ derd-ile çün eyledi âväre
gönül

4. **şimdi:**

Gazel 2196

Mısra: 7

Artık, bundan böyle.

Ne için biĠâne-veş şimdi bakarsın
gönlüme
'İşkuñ ile çün ezelden âşinâdur
sevdüğüm

5. **şimdi:**

Gazel 2372

Mısra: 10

Artık, bundan böyle.

Gözlerüm yaş ser-â-ser 'âlemi
ĠarĠ eyledi
Ġatredür yaşuma nisbet şimdi
deryâlar benüm

6. **şimdi:**

Gazel 2077

Mısra: 2

*İçinde bulunduğumuz
zamanda, şu anda.*

Ġamdan hilâle döndü bükildi yine
bilüm
Ay oldı görmedüm seni bu şimdi
müşkilüm

7. **şimdi:**

Gazel 2087

Mısra: 6

*Şu anda, içinde
bulduğumuz zamanda.*

Güş ider yok kime taĠrîr ideyim
derd-i dilüm
Şimdi başumdan aşupdur Ġam-ı bî-
pâyânüm

8. **şimdi:**

Gazel 2252

Mısra: 6

*"İçinde bulunulan zaman
dilimi, şu an" anlamlarında
kullanılan zaman zarfı.*

Hvâbda buldum ısırdum
leblerinden dilberi
Görinen şimdi nişân-ı zaĠm-ı
dendânüm benüm

9. **şimdi:**

Gazel 2114

Mısra: 2

*İçinde bulunduğumuz
zamanda, şu anda.*

Toptolu güş-ı cihân âh u
fiĠânumdur benüm
Söylenen dillerde şimdi
dâsitânumdur benüm

10. **şimdi:**

Gazel 2329

Mısra: 16

*Yaşamakta olduğumuz zaman
diliminde, bu devirde.*

Bir zamân idi ki Mecnûn 'işĠ-ıla
meşhür idi
Geçdi devri döstlar şimdi
benümdür nevbetüm

11. **şimdi:**

Gazel 2335

Mısra: 2

*Buna göre, bu duruma göre,
artık.*

Sanmañuz surĠ oldı sinem kanlu
yaşumdan benüm
Şu 'le-i dildür görinen şimdi
taşumdan benüm

şimdiden girü:

1. **şimdiden girü:**

Gazel 2319

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Bundan sonra, şu andan
itibaren.

Hüblar 'ahd gibi sıyar bu gönül
peymânesin
Şimdiden girü dağı ben hüblara
inanmayam

şimdiki:

1. **şimdiki:**

Gazel 2131

Mısra: 14

*İçinde bulunulan anda olan
veya yapılan, bu andaki, bu
zamandaki.*

Hasretinden iñlerem bir gül-ruhuñ
şâm u şehër
Şimdiki 'aşruñ Muhibbî bülbül-i
nālânıyam

şimdilik:

1. **şimdilik:**

Gazel 2249

Mısra: 9

*Belirli bir süre için, geçici
olarak, muvakkaten.*

Şimdilik gam meclisinde iñlerem
tanbür-veş
Öldüğümden soñra da her
üstühvânüm nâ kılâm

2. **şimdilik:**

Gazel 2451

Mısra: 6

*Belirli bir süre için, geçici
olarak, muvakkaten.*

Her taraf serv ü gül ü nergis
benefşe yâsemen
Şimdilik gâyet müşerrefür zemîn
ü âsümân

3. **şimdilik:**

Gazel 2347

Mısra: 8

Geçici olarak.

Ben derün-ı hâlvetinde şöhet-i
hâş itmişem
Döştlar bakmañ baña bu şimdilik
bîrûnlıgum

şimsâd:

1. **şimsâd:**

Gazel 2056

Mısra: 10

*Şimşir ağacı, servi. || Divan
şuurinde sevgilinin boyu şimsâda
benzetilir.*

Serv mi kıddün ü ya tûbâ mı 'ar' ar
didüm
Didi saña ne biter ya serv ü ya
şimsâd olam

2. **şimsâd:**

Gazel 2387

Mısra: 2

*Şimşir ağacı, şuurde sevgilinin
boyu.*

Gül gibi dâyimâ her lahza olgıl şâd
hem
Serv kıddün bendesidür 'ar' ar u
şimsâd hem

3. **şimsâdum:-um**

Gazel 2407

Mısra: 10

*Şimşir ağacı, servi. Divan
şuurinde sevgilinin boyu şimsâda
benzetilir.*

Pertev-i hüsnün yakar uşbu
Muhibbî bendeni
Sâye salmaz iseñ eger boyı
şimsâdum benüm

4. **şimsâd:**

Gazel 2455

Mısra: 4

*Şimşir ağacı, sevgilinin boyu
bu ağaca benzetilmiştir.*

Gâh geh sünbüllerüñi ruhlarıña
tağıdup
Gâh iy serv-i revânüm nâz-ı
şimsâd idesin

şî'r:

1. **şî'r-i:-i**

Gazel 2336

Mısra: 7

*Edebi değeri olan nazımlı ve
kafiyeli söz.*

Şî'r-i çevgân-ıla çalmaga ma'ânî
topım
'Arşa-i 'aşr içre geldüm ya'nî
meydân isterem

2. **şî'r:**

Gazel 2431

Mısra: 1

*Edebi değeri olan nazımlı ve
kafiyeli söz, şiir.*

Şî'r oldur okıyanlar bula şeker
lezzetin
Lezzetin bilmez anuñ illâ ki 'aql-ı
hurde-bîn

3. **şî'r:**

Gazel 2447

Mısra: 9

*Edebi değeri olan nazımlı ve
kafiyeli söz, şiir.*

İy Muhibbî şî'r ara her kim göre
elfâzuñı
Rişte-i cân üzre dizmiş dür gibidür
sözlerim

4. **şî'rümde:-üm, -de**

Gazel 2244

Mısra: 16

*Şür, edebi değeri olan nazımlı,
kafiyeli söz.*

İtmezdi benüm nazmumı hiç ehl-i
dil-pesend
Şî'rümde eger olmasa idi leñâfetüm

5. **şî'rüñi:--üñ, --i**

Gazel 2027

Mısra: 14

*Edebi değeri olan nazımlı ve
kafiyeli söz, şiir.*

Şî'r-i dil-süzüñ iderse tañ mıdur
Hassân'a ta'n
Şî'rüñi şimden girü üslüb-ı Selmân
eylegil

6. **şî'rüñi:--üñ, --i**

Gazel 2044

Mısra: 14

*Duygu ve heyecanları,
güzellikleri, seslerin uyumundan ve
ahenginden faydalanarak etkili bir
şekilde anlatma sanatı ve bu sanat
yoluyla verilen edebi eser.*

İy Muhibbî ehl-i diller diñlesün
eş'aruñı
Şî'rüñi şî'rîn edâlârda kılup rindâna
gel

7. **şî'rümi:-üm, -i**

Gazel 2222

Mısra: 10

*Edebi değeri olan nazımlı ve
kafiyeli söz, şiir.*

Müdde'î añlamasa tañ mı Muhibbî
Her kaçan zâhir idüp şî'rümi
mevzun çekerem

8. **şî'rde:-de**

Gazel 2237

Mısra: 3

*Edebi değeri olan ölçülü ve
kafiyeli söz.*

Beni sanmañ şî'rde büriyâ-bâf
İdüp pür nakş anı zer-baft-düz

9. **şî'rüme:-üm, -e**

Gazel 2237

Mısra: 7

Edebi değeri olan nazımlı ve kaftiyeli söz.

Diyeler şî'rüme şî'r-i hasendür
Sözi çün lâ'l-i dilberden âmüzüm

10. **şî'r:**

Gazel 2273

Mısra: 13

Şiir, edebi değeri olan vezinli ve kaftiyeli söz.

Şî'r bünyâdına el urduñ katı
muhkem gerek
Soñradan dimeyesin za'f üzre imiş
temelüm

11. **şî'ri:-i**

Gazel 2285

Mısra: 13

Edebi değeri olan nazımlı ve kaftiyeli söz, şiir.

Bu şî'ri gören Muhibbî lâ-büd
Dir mülk-i nazm saña müsellem

12. **şî'rümün:-üm, -üñ**

Gazel 2369

Mısra: 13

Edebi değeri olan nazımlı ve kaftiyeli söz, şiir.

Şî'rümün süzi-y-ıla yansa 'aceb mi
dil ü cân
Yana odlara Muhibbî kim okursa
ğazelüm

13. **şî'rini:-i, -n, -i**

Gazel 2423

Mısra: 9

Edebi ve estetik değeri olan, belli şekillere göre düzenlenmiş bulunan, vezinli ve kaftiyeli söz.

Bu Muhibbî dem-be-dem şî'rini
rengin eyledi
Tab'ını mevzûnına dinse n'ola
Selmân-ı zamân

14. **şî'rine:-i, -n, -e**

Gazel 2446

Mısra: 9

Edebi değeri olan nazımlı ve kaftiyeli söz.

Meyli var gördüm Muhibbî şî'rine
cânänenüñ
Sâhirem teşhîr kıldum ol gözi
câdüyî ben

15. **şî'rin:-i, -n**

Gazel 2453

Mısra: 11

Edebi ve estetik değeri olan, belli şekillere göre düzenlenmiş bulunan, vezinli ve kaftiyeli söz.

Görüp Muhibbî şî'rin nazm ehli
egdiler baş
Taḥsîn idüp didiler hîç görmedik
nazîrin

şî'r:

1. **şî'rüm:-üm**

Gazel 2363

Mısra: 8

Şiir.

Dilâ gavvâş olup çünki feşâhat
baḥrına taldum
Bulup dürler gibi ma'nî şî'rüm
âbdâr itdüm

2. **şî'rümi:-üm, -i**

Gazel 2364

Mısra: 11

Şiir.

Şî'rümi görüp müşevveş
itmesünler beni 'ayb
Çün degül hâḫır-küşâde toptolu
derd ü elem

şî'r-i dil-süzüñ:

1. **şî'r-i dil-süzüñ:-uñ, -**

Gazel 2027

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Gönül yakan , yürek yakıcı

şiir.

Şî'r-i dil-süzüñ iderse tañ midur

Ḥassân'a ṭa'n

Şî'rüni şimden girü üslûb-ı Selmân

eylegil

şî'r-i hasen:

1. **şî'r-i hasen:**

Gazel 2227

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Güzel şiir.

Diyeler şî'rüme şî'r-i hasendür
Sözi çün lâ'l-i dilberden âmüzüm

şî'r-i husrev:

1. **şî'r-i husrev:**

Gazel 2437

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Hüsrev'in şiiri.

Bu Muhibbî kâsd iderse n'ola şî'r-i

Ḥusrev'e

Kişi 'âlemd e bülend itmek

gerekdür himmetin

şî'r-i muhibbî:

1. **şî'r-i muhibbî:**

Gazel 2104

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Muhibbî'nin şiiri.

Altun suyıyla şî'r-i Muhibbî'yi
yazalar
Zer-düz-vâr şan'at-ı nazm içre zer-
keşem

2. **şî'r-i muhibbî:**

Gazel 2330

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Muhibbî şiiri.

Ḥusrev ü Ḥâfız ider şî'r-i
Muhibbî'yi pesend
Câmî taḥsîn ide ger görse bu
nazm-ı ḥasenüm

şî'r-i pür-süz:

1. **şî'r-i pür-süz:**

Gazel 2093

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Yakıcı şiir.

İy Muhibbî şî'r-i pür-süzüm
işidilse benüm
Her taraftan ire taḥsîn ile şâbâşum
benüm

2. **şî'r-i pür-süz:**

Gazel 2107

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Çok yakıcı şiir. || Kalbi

derinden etkileyen şiir.

Şî'r-i pür-süzümle tutuşdı Muhibbî
cân u dil

Raḫt u baḫtum oda yakdı defter ü
dîvân benüm

3. **şî'r-i pür-süz:**

Gazel 2431

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Çok yakıcı şiir.

Şî'r-i pür-süzüm benüm gül lâledür
eş'âr-ı gayr
Şekker-i şîrîn ile kanda bir ola
engübîn

4. **şî'r-i pür-süz:**

Gazel 2469

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Yakıcı şiir.

Şî'r-i pür-süzüm daḫı rengin
düşerdi döstlar

Meclis içre tutmasaydum güşımı
ger nâya ben

şi' r-i ter mevzûn:

1. **şi' r-i ter mevzûn:**

Gazel 2211

Mısra: 9

Kelime Tipi: -
Ölçülü taze şiir.

Elümde sāğar-ı gülgün dilümde
şi' r-i ter mevzûn
Be-ğallâşî vü evbaşî Muhibbî ser
ber-âverdem

şîrîn:

1. **şîrîn:**

Gazel 2325

Mısra: 7

Tatlı.

İrmedin şîrîn lebine bu Muhibbî
cân virüp
Düşdi dil Ferhâd-veş kühsâra
bilmen n' eyleyem

2. **şîrîn:**

Gazel 2152

Mısra: 1

Hoş, tatlı.

Bir saçı leylâ lebi şîrîn mehûn nâ-
şâdıyam
Deşt-i gam Mecnûn' ıyam küh-ı
bela Ferhâd' ıyam

3. **şîrîn:**

Gazel 2004

Mısra: 13

Güzel, şirin, tatlı.

Bir lebi şîrîn yolına cân u dil
virmiş-durur
Küh-ı gamda döstlar Ferhâd-ı bî-
cândur gönül

4. **şîrîn:**

Gazel 2413

Mısra: 9

Güzel, hoş, tatlı.

Şîrîn lebüññüñ midhatını ideli tekrâr
Ger dirse Muhibbî n' ola şîrîn
suhenem ben

5. **şîrîn:**

Gazel 2044

Mısra: 14

Tatlı. || Hoşa gidecek
niteliklere sahip, sevimli, iç açıcı,
cana yakın.

İy Muhibbî ehl-i diller diñlesün
eş' aruñı

Şi' rüñi şîrîn edälârdâ kılup rindâna
gel

6. **şîrîn:**

Gazel 2131

Mısra: 1

Tatlı. || "Ferhat ile Şirin"
hikayesinin kadın kahramanı.
Ermen melikesi Mehin Banu'nun
yeğeni olup yaşadıkları lirik ve
dramatik aşktan sonra Hüsrev'in
mezarı başında canına kıymıştır. ||
Divan edebiyatında kelimenin tatlı,
sevimli anlamıda genellikle
tevriyelere mesned teşkil eder.

Ben ki şîrîn lebün Ferhâd-ı
sergerdânyam
Dâğlarla sanasın küh-ı belâ
kaplanıyam

7. **şîrîn:**

Gazel 2136

Mısra: 2

Tatlı.

Her kaçan eş' arum içre leblerin
yâd eyleyem
Niçe şîrîn lebleri bu yolda Ferhâd
eyleyem

8. **şîrîn:**

Gazel 2171

Mısra: 10

Tatlı. Hoşa gidecek niteliklere
sahip, sevimli, iç açıcı, cana yakın.

İy Muhibbî n' eyleyem bāğ-ı cinân
u kevşeri
Bir lebi şîrîn yüzi gül gülsitânım
var bentüm

9. **şîrîn:**

Gazel 2189

Mısra: 3

Hoşa gidecek niteliklere
sahip, sevimli, iç açıcı, cana yakın.

Şîve-i şîrîn ü nâz u 'işveler kim
sende var
Ben dağı Ferhâd-veş 'âlemde bir
ad eyleyem

10. **şîrîn:**

Gazel 2281

Mısra: 6

"Ferhat ile Şirin" hikayesinin
kadın kahramanı. Ermen melikesi
Mehin Banu'nun yeğeni olup
yaşadıkları lirik ve dramatik
aşktan sonra Hüsrev'in mezarı
başında canına kıymıştır. || Divan
edebiyatında kelimenin tatlı,
sevimli anlamıda genellikle
tevriyelere mesned teşkil eder.

Degülse ol saçı Leylâ çerâ ben
hem çü Mecnûnam
Ve' ger ne olmasa Şîrîn neden 'ışk-
ıla Ferhâd' am

11. **şîrîne:-e**

Gazel 2320

Mısra: 3

Tatlı.

Sen saçı leylâ lebi şîrîne cân
virmek nedür
Bir iki divâne deñlü yok mı cânâ
gayretüm

12. **şîrinden:-den**

Gazel 2329

Mısra: 3

Tatlı. || "Ferhat ile Şirin"
hikayesinin kadın kahramanı.
Ermen melikesi Mehin Banu'nun
yeğeni olup yaşadıkları lirik ve
dramatik aşktan sonra Hüsrev'in
mezarı başında canına kıymıştır.

Sen lebi şîrinden ayru düşeli küh-ı
ğama
Tañ midur Ferhâd-veş tutsa cihânı
şöhretüm

13. **şîrîn:**

Gazel 2337

Mısra: 2

Tatlı, hoş, güzel.

Cânân cemâli vaşfına çün bir gazel
didüm
Şîrîn lebinî sorana gâyet güzel
didüm

14. **şîrîn:**

Gazel 2366

Mısra: 1

"Ferhat ile Şirin" hikayesinin
kadın kahramanı. Ermen melikesi
Mehin Banu'nun yeğeni olup
yaşadıkları lirik ve dramatik
aşktan sonra Hüsrev'in mezarı
başında canına kıymıştır. || Divan
edebiyatında kelimenin tatlı,
sevimli anlamıda genellikle
tevriyelere mesned teşkil eder.

Şîrîn lebine dil vereli derdnâkiyem
Ferhâd-vâr küy-ı belânüñ
helâkiyem

15. **şîrîni:-i**

Gazel 2370

Mısra: 3

Divan edebiyatında kelimenin
tatlı, sevimli anlamıda genellikle
tevriyelere mesned teşkil eder. ||
"Ferhat ile Şirin" hikayesinin
kadın kahramanı. Ermen melikesi
Mehin Banu'nun yeğeni olup
yaşadıkları lirik ve dramatik

aşktan sonra Hüsrev'in mezarı
başında canına kıymıştır.

Sen lebi şîrini sevdüm hizmete bil
bağlayup
Kesmege küh-ı gamı Ferhâd
eyledüm

16. şîrîn:

Gazel 2413

Mısra: 10

Güzel, hoş, tatlı.

Şîrîn lebüñün midhâtinî ideli tekrâr
Ger dirse Muhibbî n'ola şîrîn
suhenem ben

17. şîrîn:

Gazel 2414

Mısra: 2

"Ferhat ile Şirin" hikayesinin
kadın kahramanı. Ermen melikesi
Mehin Banu'nun yeğeni olup
yaşadıkları lirik ve dramatik
aşktan sonra Hüsrev'in mezarı
başında canına kıymıştır. || Divan
edebiyatında kelimenin tatlı,
sevimli anlamı da genellikle
tevriyelere mesned teşkil eder.

'Uşşâkı ma'şûk öldüre kosun
fiğânı çarh-ı dñ
Ferhâd u Şîrîn kârına karışmasun
hiç Bîsütün

18. şîrîn:

Gazel 2442

Mısra: 2

"Ferhat ile Şirin" hikayesinin
kadın kahramanı. Ermen melikesi
Mehin Banu'nun yeğeni olup
yaşadıkları lirik ve dramatik
aşktan sonra Hüsrev'in mezarı
başında canına kıymıştır. || Divan
edebiyatında kelimenin tatlı,
sevimli anlamı da genellikle
tevriyelere mesned teşkil eder.

Her kim benümle işide yârum
hikâyetin
Ferhâd birle añmaya Şîrîn
rivâyetin

19. şîrîn:

Gazel 2453

Mısra: 6

"Ferhat ile Şirin" hikayesinin
kadın kahramanı. Ermen melikesi
Mehin Banu'nun yeğeni olup
yaşadıkları lirik ve dramatik
aşktan sonra Hüsrev'in mezarı
başında canına kıymıştır. || Divan
edebiyatında kelimenin tatlı,
sevimli anlamı da genellikle
tevriyelere mesned teşkil eder.

Bu tende dâğum-ıla döndüm
peleng-i kûha
Bu rûy-ı zerdüm-ile 'ışk bîşesinde
şîrîn

şîrîn- zebân:

1. şîrîn- zebân:

Gazel 2120

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Tatlı dil.

Câme-i sebz ile bir şîrîn zebânüm
var benüm
Var mîdur agzı diyü lîkin
gümânüm var benüm

şîse:

1. şîsesini: -si, -n, -i

Gazel 2175

Mısra: 8

Şîşe, cam.

Melâmet ehli n'eyler 'âr u namus
Çün 'ârün şîsesini senge çaldım

2. şîsesin: -si, -n

Gazel 2287

Mısra: 5

Camdan yapılmış, ağzı dar
uzunca kap. || Dil bağlamında cam
gibi kırılğan ve hassas kalp.

Didüm neyçün sıduñ dil şîsesin âh
Didi gam yime kim ben şîşe-
bâzam

3. şîşelerin: -ler, -i, -n

Gazel 2422

Mısra: 2

Şîşe. || Dil bağlamında cam
gibi kırılğan ve hassas kalp.

Aldı dildâr eline çün yine kim
pişelerin
Uşadur seng-i cefâ-y-ıla gönül
şîşelerin

şîşe-bâz:

1. şîşe-bâzam: -am

Gazel 2287

Mısra: 6

Şîşelerle hüner gösteren,
oyunlar yapan kimse.

Didüm neyçün sıduñ dil şîsesin âh
Didi gam yime kim ben şîşe-
bâzam

şîse-i 'aklı be-küllî:

1. şîse-i 'aklı be-küllî:

Gazel 2110

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bütün akıl şîşelerini.

Uşatdım şîşe-i 'aklı be-küllî târ u
mâr itdüm
Maḥabbet câmnı içdüm melâmet
ihtiyâr itdüm

şîse-i cesm:

1. şîşe-i çeşm:

Gazel 2064

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gözyaşı şîşesi.

Bezm-i gamda şîşe-i çeşmüm tolu
hün-ı ciger
Nüş kıldım anı yitmez mi ciger
biryânıgum

2. şîşe-i çeşm:

Gazel 2169

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gözyaşı şîşesi.

Rehgüzâruñ kumı ile şîşe-i
çeşmüm tolu
Sâl ü mâh u hafta vü rûz-ıla geçer
sâ' atüm

şîse-i nâm:

1. şîşe-i nâm:

Gazel 2054

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Şöhret şîşesi.

Muhibbî 'ışk eri n'eyler dimişler
'âr u nâmüsü
Anunçün şîşe-i nâmı uşadup
târumâr itdüm

2. şîşe-i nâm:

Gazel 2360

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Ün kadehi.

Melâmet ihtiyâr itdüm selâmet
istememez gönüm
Uşadup şîşe-i nâmı Muhibbî
taşlara çaldım

şîse-i nâmüs:

1. şîşe-i nâmüs:

Gazel 2354

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Namus kadehi.

Leylî zülfünü takaldan boynuma
Mecnûn-vâr
Şiçe-i nâmûsı çaldım yire bî-‘âr
olmuşam

2. şiçe-i nâmûs:

Gazel 2354

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Namus kadehi.

Leylî zülfünü takaldan boynuma
Mecnûn-vâr
Şiçe-i nâmûsı çaldım yire bî-‘âr
olmuşam

şitâb kıl-:

1. şitâb kıl-:

Gazel 2355

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Acele etmek.

Varalum güş idelüm bülbül ünün
Kılalum ‘işrete şitâb içelüm

şitâbân:

1. şitâbânâm:-am

Gazel 2210

Mısra: 2

Koşan, acele ile giden,

seğirten.

Yürür ser-geşte dil hasta tekâpu-yı
beyâbânüm
Arayup bahır u ber içre seni dâyim
şitâbânâm

şive:

1. pür-şive:

Gazel 2125

Mısra: 2

Naz ve işve dolu.

Kandasın iy cevri çok yâr-ı cefâ-
sâzum benüm
Şive vü nâzı ko hey pür-şive pür-
nâzum benüm

2. şive:

Gazel 2053

Mısra: 1

*Kadınların ilgi çekmek, gönül
çelmek için takındıkları hoş,
aldatıcı tavır, kırıtma, naz, cilve,
eda.*

Şive vü nâz ile dilber ideli ‘arz-ı
cemâl
Mihir ile meh gökde buldı biri nakş
biri zevâl

3. şive:

Gazel 2099

Mısra: 8

*Güzellerin insana hoş gelen
ve gönül fetheden tavrı, naz, eda,
işve.*

Gösterüp evvel yüzünü cyledün
âhîr nihân
Bu ne şive bu ne ‘işvedür meded
yârum benüm

4. şive:

Gazel 2125

Mısra: 2

*Kadınların ilgi çekmek, gönül
çelmek için takındıkları hoş,
aldatıcı tavır, kırıtma, naz, cilve,
eda.*

Kandasın iy cevri çok yâr-ı cefâ-
sâzum benüm
Şive vü nâzı ko hey pür-şive pür-
nâzum benüm

5. şive:

Gazel 2189

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Güzellerin insana hoş gelen
ve gönül fetheden tavrı, naz, eda,
işve.*

Şive-i şîrîn ü nâz u ‘işveler kim
sende var
Ben dağı Ferhâd-veş ‘âlemde bir
ad eyleyem

6. şive:

Gazel 2493

Mısra: 4

*Kadınların ilgi çekmek, gönül
çelmek için takındıkları hoş,
aldatıcı tavır, kırıtma, naz, cilve,
eda.*

İhtiyâr ider belâ vü derd ü miñnet
yüklerin
Dil virüp bir mâh-rûya şive vü nâz
isteyen

şivekâr:

1. şivekâr:

Gazel 2195

Mısra: 12

Nazlı, cilveli, edalı.

Didüm bu nâz u bu ‘işve nedür gül
yüzünü göster
‘Acebdür dağı bilmezsin didi ben
şivekâr oldum

şöhret:

1. şöhretüm:-üm

Gazel 2169

Mısra: 2

*Her yerde herkesçe tanınma,
meşhurluk, ün, san, nam.*

Yüzine bakdukça yârûñ her dem
artar hayretüm
‘Âlem içre tañ midur ‘ışk-ıla ola
şöhretüm

2. şöhretüm:-üm

Gazel 2329

Mısra: 4

*Her yerde herkesçe tanınma,
meşhurluk, ün, san, nam.*

Sen lebi şîrinden ayru düşeli küh-ı
ğama
Tañ midur Ferhâd-veş tutsa cihânı
şöhretüm

sol:

1. sol:

Gazel 2326

Mısra: 5

"Şu " işaret sıfatı.

Şol kara zülfün ucından bî-çarâr
oldı gönül
Yoluña yaşlar döküp derdüñle iy
yâr inlerem

sol deñlü:

1. şol deñlü:

Gazel 2008

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Çok, fazla. || O denli, şu
kadar.*

Bâd-ı âhum dökdi şol deñlü yaşum
yagmurını
Garğa virdi ‘âlemi kim dir aña
tûfan degül

2. şol deñlü:

Gazel 2036

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Şu kadar, şu kadar. || Çok,
fazla.*

‘İşk-ıla bu sîneme şol deñlü
yakdum dâğlar
Dâğ-ıla kaplana döndüm cismüm
oldı pul pul

3. şol deñlü:

Gazel 2204

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

O denli, o kadar.

Şevk-i ruhsârûnla şol deñlü dökem
gül pâyûña
Eşk-i çeşmümden gülün dâmânını
ter eyleyem

şol kadar:

1. **şol kadar:**

Gazel 2222

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Şu kadar, pek çok.

Şol kadar arkama yükletdi benim
bâr-ı ğamı
Didi taşınlar idüp kim göre
hâmün çekerem

2. **şol kadar:**

Gazel 2300

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

O denli, öyle.

Şol kadar kan agrayam miñnet
beyâbânında kim
Ser-te-ser vâdilere yaşumla külli
gil kılam

3. **şol kadar:**

Gazel 2304

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

O denli, pek çok.

Hasretiyle Mısr-ı hüsnün yâdına iy
seng-dil
Şol kadar kan agrayam yaşumı
cüy-ı Nîl kılam

4. **şol kadar:**

Gazel 2306

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

O denli, pek çok.

Şol kadar çekdüm cefâ vü cevri
meh-rûlaruñ
'Âkıbet dil hânesin menzilgeh-i
ġam eyledüm

5. **şol kadar:**

Gazel 2320

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Şu kadar, o denli.

Şol kadar gördi Muhibbî cevri
'âlemde kim
Çekmedi Ferhâd u Vâmık belki
Mecnün miñnettüm

6. **şol kadar:**

Gazel 2493

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

*Tam olarak bilinmeyen bir
zaman, miktar veya mesafeyi
bildirir.*

Râz-ı 'ışka vâkıf oldum şol kadar
'âlemde kim
Sîne gencinem tolu gelsün berü râz
isteyen

7. **şol kadar:**

Gazel 2035

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Tam olarak bilinmeyen bir
zaman, miktar veya mesafeyi
bildirir.*

Şol kadar dökdüm belâ şahrâsına
bu eşkümi
Cûlar oldılar revân u bañr-ıla
'ummân hacil

şöyle:

1. **şöyle:**

Gazel 2147

Mısra: 8

Öyle bir, o kadar çok.

Bâġ-ı hüsn içre görelden kaddün iy
serv-i hırâm
Pâyûña cûlar akıtdum şöyle giryan
olmuşam

2. **şöyle:**

Gazel 2302

Mısra: 11

Öyle, o kadar çok.

Beni mañv itdi şöyle âteş-i 'ışk
Ararsam bu vücudumu neyâbam

3. **şöyle:**

Gazel 2400

Mısra: 4

Şu şekilde, şu biçimde.

Kalmışam hicrân şebinde togmadı
şubh-ı vişâl
Şöyle beñzer ġiceye tebdil olupdur
gündüzüm

4. **şöyle:**

Gazel 2294

Mısra: 7

Öyle bir, o kadar çok, o denli.

Şöyle za'f oldum ki kalmadı
vücüdumdan eşer
Beni nâlemden bulurlar yoñsa nâ-
peydâ benem

5. **şöyle:**

Gazel 2008

Mısra: 7

*Şuna benzer, şunun gibi || Şu
şekilde, şu yolda.*

Şöyle hayrân olmuşam cânâ
cemâlün ayına
Var midür bir kimsene bu hâlûme
hayrân degül

6. **şöyle:**

Gazel 2024

Mısra: 3

*"Şunun gibi, şuna benzer
biçimde." anlamlarında zarf.*

Şöyle beñzer kim hakâyık
âsümânıdur gönül
Güş-ı dehri gevher-i nazm-ıla
memlü eyledi

7. **şöyle:**

Gazel 2169

Mısra: 7

*"Şunun gibi, şuna benzer
biçimde" anlamlarında zarf.*

Cür'a-i cânuñ içelden şöyle mest
itdün beni
Hey kıyâmet gitmeye tâ haşre dek
keyfiyettüm

8. **şöyle:**

Gazel 2106

Mısra: 9

Şu şekilde, şu yolda.

Şöyle mest itdi Muhibbî beni cân-
ı leb-i yâr
Böyle rüsvâ umaram mañşere
mestâne varam

9. **şöyle:**

Gazel 2138

Mısra: 7

Öyle bir, o kadar çok.

La'1-i nâbuñ cür'asından şöyle
mest itdün beni
Döstüm ayılmazam ben nite kim
dünyâdayam

10. **şöyle:**

Gazel 2185

Mısra: 8

Şu şekilde, şu yolda.

Hâk-i pâyûñ döşenü bâlin idüp
seng-i derün
Şöyle hoş-ğâlem ki ol bister
harîrîmdür benim

11. **şöyle:**

Gazel 2395

Mısra: 2

Şuna benzer, şunun gibi.

Gül gibi şevkuñ ile çäk-i giribân
eyledüm
Şöyle çäk itdüm anı kim tâbe-
dâmân eyledüm

12. şöyle:

Gazel 2437

Mısra: 7

Şuna benzer, şunun gibi.

Ğıybet itme sen sen ol dünyâda bir
kardaşuñı
Şöyle bil yimiş olursın cife vü
murdâr etin

su deñlü:

1. şu deñlü:

Gazel 2194

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Şu kadar.

Baña şu deñlü cefâ eyledüñ iy kaşı
kemân
Dünyeden belki bu cândan bile bî-
zâr oldum

2. şu deñlü:

Gazel 2212

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Şu kadar, o kadar.

Şu deñlü agladum âh hasret-ile
Gözüm yaşın Muhibbî ħun-âb
kıldum

şu kadar:

1. şu kadar:

Gazel 2420

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Tam olarak bilinmeyen bir
zaman, miktar veya mesafeyi
bildirir.*

İy Muhibbî şu kadar yagdı cefâ
sengi dile
Yeniiden yine o vîrânemi bünyâd
ideyin

şu 'â'ı zer:

1. şu 'â'ı zer:

Gazel 2186

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Altın ışıklı.

Şâh-ı 'ışk oldum gözüm yaşı
sipâhumdur benüm
Başuma âhum şu 'â'ı zer
külâhumdur benüm

şuğl:

1. şuğl:-ı

Gazel 2147

Mısra: 2

*İş, meşgul olunacak şey,
meşgale.*

'İyd-i kurbân oldı ben kurbân-ı
cânân olmışam
Herkesüñ bir şuğlı var ben yâra
hayrân olmışam

şüh:

1. şüh:

Gazel 2000

Mısra: 9

*Açık meşrepli, şen ve
hareketinde serbest, oynak, nazlı;
neşeli (sevgili).*

Bir kezin gülse Muhibbî yüzine ol
şüh gül

2. şüh:

Gazel 2000

Mısra: 10

*Açık meşrepli, şen ve
hareketinde serbest, oynak, nazlı;
neşeli (sevgili).*

Ṭali'-i naḥsum olurdu sa'd-ı ekber
döstlar
Bir kezin gülse Muhibbî yüzine ol
şüh gül

şüh-ı mehves:

1. şüh-ı mehves:

Gazel 2386

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Yüzü ay gibi güzel, cilveli
sevgili.*

Tâb-ı ruḥıyla yakdı beni şüh-ı
mehveşüm
Sâkî getir şarabı ki def'ide âteşüm

şükr hakk'a:

1. şükr hakk'a:

Gazel 2291

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Allah'ın verdiklerine karşı
teşekkür olarak söylenen ve
söyleyenin halinden memnun
olduğunu bildiren bir söz.*

Mest-i 'ışk olup ferâmüş
eyledümse 'âlemi
İy Muhibbî şükr Ḥakk'a sırr-ı 'ışk
âgâhıyam

şükr id:-

1. şükr id:-

Gazel 2150

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Eriştiği nimetin, gördüğü
iyiliğin değerini bilip memnuniyet
duymak, minnettar olmak, teşekkür
etmek.*

Gerçi kim Ferhâd u Mecnûn
çektiler derd ü belâ
Şükr iderdi hâline her biri görse
hâletüm

şükr it:-

1. şükr it:-

Gazel 2394

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Eriştiği nimetin, gördüğü
iyiliğin değerini bilip memnuniyet
duymak, minnettar olmak, teşekkür
etmek.*

İy Muhibbî şükr kıl itdün şanemler
terkini
Hâşa-lillâh bir dahı ben kâr-ı Âzer
eyleyem

şükr kıl:-

1. şükr kıl:-

Gazel 2177

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Eriştiği nimetin, gördüğü
iyiliğin değerini bilip memnuniyet
duymak, minnettar olmak, teşekkür
etmek.*

İy Muhibbî şükr kıl bir pâdişâhuñ
kulısın
Hem Sem' ü hem Başîr ü hem
'Alîm ü hem Kerîm

2. şükr kıl:-

Gazel 2364

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Tanrı'ya duyulan minneti dile
getirme.*

İy Muhibbî şükr kıl artur Ḥudâ'ya
hamdüñi
Çâre ne çünki gelür başa ne
yazdıysa kâlem

şükrâne:

1. şükrâne:

Gazel 2234

Mısra: 2

Teşekkür alameti, iyilik bilme nişanesi.

Ka'be'dür kuyuñ niğarâ anı ger
menzil kılam
Cânı kırbân eyleyüp şükrâne terk-i
ser kılam

şükûfe:

1. **şükûfe:**
Gazel 2492
Mısra: 7
Çiçek.

Bitürür dürlü şükûfe her biri bir
nev'de
Bu ne hikmet cümlesi bir su-y-ıla
bir hâkden

şükür:

1. **şükür:**
Gazel 2137
Mısra: 11
Allah'a şükürler olsun.

Rûz-ı hicrâna şükür irdi Muhibbî
pâyân
Hamdü-lillâh yüzini sag u selâmet
gördüm

şükür kim:

1. **şükür kim:**
Gazel 2258
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Şükürler olsun ki.

Müyesser oldu pâ-büsuñ irişdüm
devlete nâgeh
Başumdan derd-i ser gitdi şükür
kim hâk-i der oldum

şu'le:

1. **şu'lesin:-sin**
Gazel 2159
Mısra: 2
Alev, ateş alevi.

Âteş-i 'ışkuñ dilümde şevk-engîz
eyleyem
Cân-ıla yanup tutışdum şu'lesin tîz
eyleyem

2. **şu'le:**
Gazel 2416
Mısra: 7
Işık, parlaklık.

Şu'le virür gün gibi yüzünde iy
nür-ı Hudâ
Kankı bî-dîndür seni görüp
müselmân olmayan

şu'ledâr ol-:

1. **şu'ledâr ol-:**
Gazel 2059
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Alevli olmak, alevlenmek,
ışıklı olmak.*

Yüzünüñ nürü 'aqsinden bu cânüm
şu'ledâr oldı
Gör anda hüsünüñi âyîne-şüret
pâkdür gönülüm

şu'le-i âh:

1. **şu'le-i âh:**
Gazel 2155
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Ah alevi.

Şâh-ı 'ışkam şu'le-i âhum
külâhumdur benüm
Sağlu sollu eşk-i bî-haddüm
sipâhumdur benüm

2. **şu'le-i âh:**
Gazel 2158
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Ah ateşinin alevi.

Şu'le-i âhum Muhibbî dem-be-
dem
Başuma zerrîn külâhumdur benim

3. **şu'le-i âh:**
Gazel 2328
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Ah ateşinin alevi.

Şâh-ı 'ışk olsam 'aceb mi sine tabl
oldı baña
Leşker oldı eşk-i çeşmüm şu'le-i
âhum 'alem

4. **şu'le-i âh:**
Gazel 2383
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ahın alevi.

Şâh-ı 'ışkam şu'le-i âhum olalıdan
'alem
Gözlerüm yaşını cem' itdüm
sipâhumdur benüm

şu'le-i dil:

1. **şu'le-i dil:**
Gazel 2335
Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Gönül ateşinin alevi.

Sanmañuz surh oldı sinem kanlu
yaşumdan benüm
Şu'le-i dildür görinen şimdi
taşumdan benüm

şu'le-i 'ışk âteşi:

1. **şu'le-i 'ışk âteşi:**
Gazel 2146
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Aşk ateşinin alevi.

Şu'le-i 'ışk âteşinden dil çeker her
dem 'alem
Oldı düdündan melâyik gözleri her
lahza nem

şümâr:

1. **şümâra:-a**
Gazel 2456
Mısra: 7
Hesap, sayı.

Şümâra gelmeye cevr ü cefâ
'aşkuñ çokdur
Kerem kıl zahmete girme anuñ gel
geç şümârından

2. **şümârından:-ı, -n, -dan**
Gazel 2456
Mısra: 8
Hesap, sayı.

Şümâra gelmeye cevr ü cefâ
'aşkuñ çokdur
Kerem kıl zahmete girme anuñ gel
geç şümârından

şümâre kıl-:

1. **şümâre kıl-:**
Gazel 2084
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Saymak.

Bu cevr u zulmı baña sorma kim
nihâyeti yok
Sayılmaz anı eger haşre dek
şümâre kılam

şür:

1. **şür:**
Gazel 2033
Mısra: 7
*Karışıklık, gürültü, kavga,
fitne.*

Şür u şer kim var cihânda cümle
hep dilden gelür

Âdemi başdan çıkarur zâyi' itmez
illâ dil

şürîde:

1. **şürîde:**

Gazel 2249

Mısra: 4

Aşık, tutkun, şeyda.

‘Aşıkun dirlir melâmet iftihâr u
fağrıdur
Bu sebebden kendümi şürîde bir
rûsvâ kılam

2. **şürîde:**

Gazel 2457

Mısra: 5

Aşık, tutkun, şeyda.

Niçeye dek idesin şürîde vü
divânelik
Olmadı mı iy gönül şimden girü
uslanasın

3. **şürîde:**

Gazel 2309

Mısra: 2

Perişan, karışık.

Gönlüm ister sünbülün gibi perişan
hâl oldum
Başuma sevdâ gelüp şürîde vü pâ-
mâl olam

4. **şürîde:**

Gazel 2338

Mısra: 4

Aşık, tutkun, şeyda.

Baglayup dil zülfine geh hâttına
hayrân olup
Gâh divâne vü geh şürîde geh
abdâl olam

5. **şürîde:**

Gazel 2338

Mısra: 4

Aşık, tutkun, şeyda.

Baglayup dil zülfine geh hâttına
hayrân olup
Gâh divâne vü geh şürîde geh
abdâl olam

süste:

1. **şüsteyem:-(y)em**

Gazel 2192

Mısra: 6

Yıkanmış.

Gill ü gışdan sînemi pâk eyledüm
Gözlerüm yaşıyla dâyim şüsteyem

şütürbân:

1. **şütürbân:-am**

Gazel 2210

Mısra: 4

Deveci, deve sürücüsü.

Gerekmez mülk-i Dârâ vü Ferîdün
tâc-ı Keyhüsrev
Bi-ğamdillâh ki küyünde senün
dâyim şütürbân

T

tâ:

1. **tâ:**

Gazel 2301

Mısra: 5

*Bir şeyin başladığı veya sona
erdiği noktayı, zaman ve uzaklık
bakımından abartmalı bir biçimde
anlatan bir söz.*

Gülşen-i hüsnüne karşı gıceler tâ
şubha dek
Nâle kılur murğ-ı cânım bülbül-i
gülzâr hem

2. **tâ:**

Gazel 2004

Mısra: 2

"-e kadar" anlamında edat.

Bir gül-i ra' nâ gamından bülbül-i
cândur gönül
Gıceler tâ şubha dek ney gibi
nâlândur gönül

3. **tâ:**

Gazel 2018

Mısra: 7

"-e kadar" anlamında edat.

Bülbülün tâ kılmayınca yaşını âb-ı
revân
Burka'ın keşf eyleyüp göstermedi
dîdâr gül

4. **tâ:**

Gazel 2026

Mısra: 10

"-e kadar" anlamında edat.

İy Muhibbî gülşen-i hüsnine karşı
nâleler
İnleyüp tâ şubha dek bülbül gibi
feryâda gel

5. **tâ:**

Gazel 2004

Mısra: 2

"-e kadar, -den beri"

*anlamlarında, bir şeyin başladığı
veya sona erdiği noktayı, zaman ve
uzaklık bakımından abartarak
anlatan bir söz.*

Bir gül-i ra' nâ gamından bülbül-i
cândur gönül
Gıceler tâ şubha dek ney gibi
nâlândur gönül

6. **tâ:**

Gazel 2009

Mısra: 2

"-e kadar, -den beri"

*anlamlarında, bir şeyin başladığı
veya sona erdiği noktayı, zaman ve
uzaklık bakımından abartarak
anlatan bir söz.*

Sîneye cân riştesini dak bu gönlüm
sâz kıl
Gıceler tâ şubh olunca nâleye âğâz
kıl

7. **tâ:**

Gazel 2009

Mısra: 6

"-e kadar, -den beri"

*anlamlarında, bir şeyin başladığı
veya sona erdiği noktayı, zaman ve
uzaklık bakımından abartarak
anlatan bir söz.*

Agzuñı mühr eyledüm iy nâme
yazdum râzımı
Tâ seni çâk ide dilber sen de keşf it
râz kıl

8. **tâ:**

Gazel 2010

Mısra: 9

"-e kadar, -den beri"

*anlamlarında, bir şeyin başladığı
veya sona erdiği noktayı, zaman ve
uzaklık bakımından abartarak
anlatan bir söz.*

Gice tâ şubha dek bi-dâr oluram
Kaçan kim eylerem zülfün
tahayyül

9. **tâ:**

Gazel 2011

Mısra: 2

"-e kadar, -den beri"

*anlamlarında, bir şeyin başladığı
veya sona erdiği noktayı, zaman ve
uzaklık bakımından abartarak
anlatan bir söz.*

Hamdülillâh tâze bitürdi yine
gülzâr gül
‘Andelîb-i hastaya tâ göstere dîdâr
gül

10. **tâ:**

Gazel 2056

Mısra: 8

"-e kadar, -den beri"

*anlamlarında, bir şeyin başladığı
veya sona erdiği noktayı, zaman ve*

uzaklık bakımından abartarak anlatan bir söz.

Ger yaparsa bu yıkuk gönlüm benüm ol seng-dil
Tâ kıyâmet Ka'be-i 'ulyâ haķı âbâd olam

11. tâ:

Gazel 2065

Mısra: 2

"-e kadar, -den beri"

anlamlarında, bir şeyin başladığı veya sona erdiği noktayı, zaman ve uzaklık bakımından abartarak anlatan bir söz.

Âfitâbum gün yüzün şevkine hayrân olmışam
Gıceler tâ şubha dek 'ışkuñla nâlân olmışam

12. tâ:

Gazel 2021

Mısra: 6

Bir şeyin bulunduğu,

başladığı veya sona erdiği yeri veya zamanı anlatırken söze mübalağa katar. Genellikle dek, değin, kadar, beri vb. ile kullanılır.

Gül gibi güş eylemez bülbülleyin âh u figân
Gıceler tâ şubha dek bu âh u vâdan vâz gel

13. tâ:

Gazel 2023

Mısra: 10

"-e kadar" anlamında edat.

Bu Muhibbî aña cürmin gıceler âh eylese
Uyumaz tâ şubha dek feryâd u efgânından il

14. tâ:

Gazel 2006

Mısra: 2

"-e kadar" anlamı veren kelime.

Sâkiyâ mey sun ki kılson çehre-i zerdümi al
Muṭribâ depret elün tâ eylesün dil kesb-i hâl

15. tâ:

Gazel 2068

Mısra: 10

"-e kadar, -den beri"

anlamlarında, bir şeyin başladığı veya sona erdiği noktayı, zaman ve uzaklık bakımından abartarak anlatan bir söz.

İy Muhibbî merd-iseñ başuñ açup meydâna gel
Tâ diyeler ehl-i 'ışk taḥsîn idüp merdüm benüm

16. tâ:

Gazel 2071

Mısra: 10

Bir şeyin bulunduğu,

başladığı veya sona erdiği yeri yahut zamanı anlatırken söze mübalağa katar.

Gülzâr-ı hüsne karşı bülbül gibi Muhibbî
Tâ şubh olunca zâr ol kıl dem-be-dem terennüm

17. tâ:

Gazel 2077

Mısra: 7

Bir şeyin bulunduğu,

başladığı veya sona erdiği yeri yahut zamanı anlatırken söze mübalağa katar.

Tâ ḥaşr olunca derd-i dilümün ḥikâyeti
Olmaz tamâm ağız açup dirse her kılum

18. tâ:

Gazel 2080

Mısra: 7

Bir şeyin bulunduğu,

başladığı veya sona erdiği yeri yahut zamanı anlatırken söze mübalağa katar.

Komazam tâ ölince 'ışkı elden Bi-ḥamdi' llâh kim oldur togrı râhum

19. tâ:

Gazel 2082

Mısra: 5

Bir şeyin bulunduğu,

başladığı veya sona erdiği yeri yahut zamanı anlatırken söze mübalağa katar.

Gıceler şevk-ile tâ şubha degin Turmayup oldı mâhitâb içelüm

20. tâ:

Gazel 2086

Mısra: 4

Bir şeyin bulunduğu,

başladığı veya sona erdiği yeri yahut zamanı anlatırken söze mübalağa katar.

Gül yüzün şevkine cânâ bu dil-i şürdeyi
Gıceler tâ şubha dek bülbül gibi zâr añladum

21. tâ:

Gazel 2091

Mısra: 10

Bir şeyin bulunduğu,

başladığı veya sona erdiği yeri yahut zamanı anlatırken söze mübalağa katar.

Bu Muhibbî gibi 'ışk âteşi ile her şeb
Tâ seḥer şem'-şifat tutuşan odlara benem

22. tâ:

Gazel 2095

Mısra: 6

Bir şeyin bulunduğu,

başladığı veya sona erdiği yeri yahut zamanı anlatırken söze mübalağa katar.

Nâm u nâmüs istemem yiter baña bed-nâmlık
Añıla tâ 'ışk ara bu nev'-ile nâmum benüm

23. tâ:

Gazel 2113

Mısra: 4

Sonunda.

Bu dil-i dîvâne tutmaz vâdî-i ğamda karar
Âh idüp tâ derd-ile çâk-i giribân olmayam

24. tâ:

Gazel 2114

Mısra: 5

Bir şeyin bulunduğu,

başladığı veya sona erdiği yeri yahut zamanı anlatırken söze mübalağa katar.

Gıceler tâ şubha dek tañ mı tutuşsam şem-'veş
'ışk-ıla evvel yanan başdan zebânumdur benüm

25. tâ:

Gazel 2116

Mısra: 10

Bir şeyin bulunduğu,

başladığı veya sona erdiği yeri yahut zamanı anlatırken söze mübalağa katar.

İy Muhibbî bezm-i ğamda hün-ı dil nüş eyleyüp
Yaraşur tâ şubh olunca ney gibi nâlân olam

26. tâ:

Gazel 2130

Mısra: 3

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Bezm-i gamda firka tiyle gıceler tā
şubha dek
İçerem ben şağar-ı çeşmümle hūnı
dem-be-dem

27. tā:

Gazel 2136

Mısra: 10

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

İy Muhibbî hasretinden ol gülün
bülbül gibi
Gıceler tā şubh olınca āh u feryād
eyleyem

28. tā:

Gazel 2147

Mısra: 6

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Bezm-i gamda sāğar-ı çeşmümle
tolular içüp
İnleyüp tā şubha dek ney gibi
nālān olmışam

29. tā:

Gazel 2151

Mısra: 2

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Cām-ı 'ışkı çün ezelden eyledük
nüş iy şanem
Oluruz tā haşre dek sermest ü
medhūs iy şanem

30. tā:

Gazel 2160

Mısra: 2

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

İy şanem 'ışkuñ gamına sanma
tedbîr eyleyem
Gıceler tā sübh olınca āh-ı şeb-gîr
eyleyem

31. tā:

Gazel 2165

Mısra: 2

Bir şeyin bulunduğu,

*başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Āh kim cānān gamıyla gönlümü
teng eyledüm
Gıceler tā şubh şeb-i murğāna
āheng eyledüm

32. tā:

Gazel 2169

Mısra: 8

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Cür'a-i cāmuñ içelden şöyle mest
itdūñ beni
Hey kıyāmet gitmeye tā haşre dek
keyfiyyetüm

33. tā:

Gazel 2182

Mısra: 8

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Nāya döndi 'ışk-ıla her üstühvān
Gıceler tā şubh iniler ben neyem

34. tā:

Gazel 2189

Mısra: 2

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Her gice sen māh-ı mihr-efrūzı ger
yād eyleyem
Tā seher efgān u āh u nāle feryād
eyleyem

35. tā:

Gazel 2206

Mısra: 10

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Bunda hāzır kıl Muhibbî cümle kār
u bāruñı
Tā saña zād ola yolda olicak
menzil 'adem

36. tā:

Gazel 2209

Mısra: 7

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

İtdüm niyāz u zārı tā rām idem
niğārı
İtmedi āh te'sîr bu sihr ü bu
füsünüm

37. tā:

Gazel 2213

Mısra: 9

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Gıceler tā seher hicrān gamıyla
İniler san Muhibbî erğānūnam

38. tā:

Gazel 2218

Mısra: 3

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Lebüñ şevkine dîdemden dökerem
tā seher her şeb
'Aķiki geh Yemen-rîzem gehi
yāķüt-ı mî bârem

39. tā:

Gazel 2221

Mısra: 1

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Yād idüp cānā seni tā şubha dek
hūn aqlaram
Gerçi şem' aqlar gice ben daħı
efzūn aqlaram

40. tā:

Gazel 2221

Mısra: 9

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

İki çeşmüm de Muhibbî gıceler tā
şubha dek
Birisî Seyhūn olupdur biri Ceyhūn
aqlaram

41. tā:

Gazel 2222

Mısra: 2

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Gıceler hasret-ile nāle-i gerdūn
çekerem

Tâ şeh̄er inleyü derd-i dili birün
çekerem

42. **tâ:**

Gazel 2224

Mısra: 2

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Eyleyem cev̄r ü cefāna
üstühvānumdan kalem
Tâ kılām şerh-i ğamuñı levh-i hāk
üzre raqam

43. **tâ:**

Gazel 2241

Mısra: 8

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Lebūñ baña aşıl cāndur olan cān
tende 'āriyet
Lebūm üzre lebūñ ko kim anı tâ
saña bisyāram

44. **tâ:**

Gazel 2247

Mısra: 5

Yeter ki, öyle ki.

İy şabā zūlfini depret tâ ola 'anber-
feşān
Büy-ı zūlfinden dimāğa 'ıtr-sāyı
isterem

45. **tâ:**

Gazel 2248

Mısra: 12

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Gördüm cemālini şevkine yāruñ
Muhibbī şem'
Yanup döker gözleri tâ şubh olunca
dem

46. **tâ:**

Gazel 2251

Mısra: 3

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Haşretiyle ğiceler tâ şubha dek kan
ağlaram
Şem'veş başdan yanam tâ pā
nāmn dimeyem

47. **tâ:**

Gazel 2256

Mısra: 10

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

İy Muhibbī müşkil işdür gerçi kim
zühd ü vera'
Cām-ı mey elden koma tâ hāl ola
bu müşkilüm

48. **tâ:**

Gazel 2270

Mısra: 2

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Döstüm hicran şebinde ger seni
yād eyleyem
Tâ şeh̄er āh u fiġān u nāle feryād
eyleyem

49. **tâ:**

Gazel 2277

Mısra: 2

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Bār-ı ğamdan бүkilüp döndi
kemāna bu bilüm
Eyledüm sinem rebāb tâ inleye her
bir kılum

50. **tâ:**

Gazel 2297

Mısra: 14

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Gülşen-i hüsñünde cānā ruhlaruñ
medh itmege
Ğiceler cān bülbülün tâ şubh ğüyā
eyledüm

51. **tâ:**

Gazel 2301

Mısra: 2

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Āteş ile dil yanar sinemde vardur
nār hem
İñlerem tâ şubh olunca olmuşam
bimār hem

52. **tâ:**

Gazel 2303

Mısra: 6

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Her şeb şehā kapuñda
Tā şubh olunca zāram

53. **tâ:**

Gazel 2307

Mısra: 10

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

İy Muhibbī çün ezel bezminde
içdüm cām-ı 'ışk
Tā kıyāmet mest olup kendümü
huşyār eylemem

54. **tâ:**

Gazel 2314

Mısra: 3

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Şād ğunāh itdüm ki tâ katl ide tıġ-ı
kīn beni
Rāh-ı 'ışk içre fenāma döstlar fenn
eyledüm

55. **tâ:**

Gazel 2319

Mısra: 8

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Dün ğice düşümde gördüm yār-ıla
haşr olmuşam
Tā kıyāmet rāziyam ol uyhudan
uyanmayam

56. **tâ:**

Gazel 2320

Mısra: 11

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Tā ezel 'ışkuñ meyinden bir kadeh
nūş itmişem
Ğitmeye tâ rüz-ı maşşerde benim
keyfiyyetüm

57. **tâ:**

Gazel 2320

Mısra: 12

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Tâ ezel 'ışkuñ meyinden bir kadeh
nüş itmîsem
Gitmeye tâ rüz-ı mahşerde benüm
keyfiyyetüm

58. **tâ:**

Gazel 2332

Mısra: 6

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Gülşen-i hüsninde her şeb bülbül-i
güya gibi
Tâ şehër zârılık itdüm âh u feryâd
eyledüm

59. **tâ:**

Gazel 2340

Mısra: 2

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Her kaçan cām-ı lebünden bir
kadeh nüş eyleyem
Tâ kıyâmet kaynayup deryâlayın
cüş eyleyem

60. **tâ:**

Gazel 2340

Mısra: 3

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Gülşen-i hüsnünde cānā gıceler tâ
şubha dek
Sanma kim cān bülbülün medhinde
hāmüş eyleyem

61. **tâ:**

Gazel 2342

Mısra: 2

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Gül ruhuñ şevkine ister ki gönül
zârûñ olam
Tâ ölince rāh-ı 'ışk içre hevādârûñ
olam

62. **tâ:**

Gazel 2352

Mısra: 9

Bir şeyin bulunduğu,

*başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Gül ruhı şevkine yârûñ gıceler tâ
şubha dek
Bülbül-i cānı Muhibbî anda gūyā
eylesem

63. **tâ:**

Gazel 2354

Mısra: 2

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Gülşen-i küyünden ayru bülbül-i
zâr olmışam
İñlerem tâ şubha dek derd-ile
bîmār olmışam

64. **tâ:**

Gazel 2354

Mısra: 10

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

İçeli rüz-ı ezel cām-ı maḥabbet
cür'asın
Mest-i 'ışkam tâ ebed sanmañ ki
huşyār olmışam

65. **tâ:**

Gazel 2353

Mısra: 9

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

İy Muhibbî tâ ölince uşbu derde
çäre yok
Baḥr ola yiridür şimden girü
yaşum benüm

66. **tâ:**

Gazel 2359

Mısra: 2

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Bir dem ayrılmaz yanumdan nem
begendi nem benüm
Tâ togaldan gitmedi bir dem
yanumdan gam benüm

67. **tâ:**

Gazel 2372

Mısra: 14

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri*

*yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Meclis-i gamda Muhibbî nāle
kılısam inlesem
Baña āheng için inler tâ şehër
nālar benüm

68. **tâ:**

Gazel 2380

Mısra: 2

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Āh kim derdā n' idem eksük degül
derd ü elem
Anuñ için ḥālî olmaz tâ şehër bu
gözde nem

69. **tâ:**

Gazel 2382

Mısra: 2

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

'Āşıkam vuşlat deminde çüst ü
çālāk olmışam
Ez-girbān tâ be-dāmen pîrehan
çāk olmışam

70. **tâ:**

Gazel 2386

Mısra: 4

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Bî-ḥöd olursam 'ışk-ıla saçuñ
yüzüme āb
Ola ki gözüm açıla tâ gide
yunmışum

71. **tâ:**

Gazel 2404

Mısra: 11

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Bu Muhibbî gül yüzünsüz gıceler
tā şubha dek
Bülbüli bî-ḥvāb iden bu āh u
zārumdur benüm

72. **tâ:**

Gazel 2414

Mısra: 5

Böylece, bu şekilde.

Tiğünla çal bu başımı tā sūz-ı dil
kemter ola
Keşf eyle sakf-ı hāneyi düşmişdür
āteş-i derün

73. tā:

Gazel 2415

Mısra: 8

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Bu bahtım gibi aḥir düşmen olduñ
İdeyim tā ölince āh u efgān

74. tā:

Gazel 2422

Mısra: 6

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Kimde kim zerresi ḥāşıl ola mihr-i
‘āşıkun
Tā ölince kesemez zülfünün
endişelerin

75. tā:

Gazel 2448

Mısra: 14

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

İy Muḥibbī kim içerse leblerinün
cür‘āsın
Tā kıyāmet eyleye iz‘ān anuñ
keyfiyyetin

76. tā:

Gazel 2449

Mısra: 2

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

‘Āşık olan hīç şafā almaz mey-i
engürdan
Ḳalbi anuñ ser-te-ser tā tolmayınca
nürdan

77. tā:

Gazel 2450

Mısra: 8

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Hicr elinden cān virüp olsam
şehīd-i ‘ışk eger

Dilerem kim tā kıyāmet olasın sen
cāvidān

78. tā:

Gazel 2451

Mısra: 10

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

İy Muḥibbī ḥār-ıla hem-dem görür
bülbul güli
Ol sebebdendir ider tā şubḥa dek
āh u fiğān

79. tā:

Gazel 2466

Mısra: 6

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Gül yüzünden dūr olalı bu gönül
bülbul gibi
Gıceler tā şubḥa dek ḥālī degül
feryāddan

80. tā:

Gazel 2471

Mısra: 7

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Giceler tā şubḥa dek ‘ışk āteşiyle
yakuban
Çın seḥer bu gözlerüm yaşını
bārān idesin

81. tā:

Gazel 2500

Mısra: 11

*Bir şeyin bulunduğu,
başladığı veya sona erdiği yeri
yahut zamanı anlatırken söze
mübalağa katar.*

Nüş it Muḥibbī gül gibi cüş idesin
tā Nil gibi
Feryād idüp bülbul gibi hoş-ḥāl
olayın bir zamān

tā ebed:

1. tā ebed:

Gazel 2483

Mısra: 3

Kelime Tipi: -
Ebediyete kadar.

Bulurdı mürde cismüm cān
olurdum tā ebed zinde

Lebinden cür‘a nüş itsem ya rāz
alsam dehānıdan

2. tā ebed:

Gazel 2498

Mısra: 3

Kelime Tipi: -
Ebediyete kadar.

Tā ebed fariğ degül dil ‘ışkdan rüz-
ı ezel
‘İşk-ıla taḥmür itmişler meger āb u
gilin

tā ki:

1. tā ki:

Gazel 2053

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Yeter ki, öyle ki. || Sonunda.

Bu Muḥibbī dün ü gün kılır
tażarru‘la niyāz
Tā ki dilber sinesinden sineñe ire
zevāl

2. tā ki:

Gazel 2118

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Yeter ki, sonunda. || Öyle ki.

Niçe yıl meyhāne ḥıştını bālın
eyledüm
Tā ki taḥv-ı rind-i mey-ḥvārī ben
āyın eyledüm

3. tā ki:

Gazel 2227

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Yeter ki, öyle ki.

Merd-i meydān ol Muḥibbī vir bu
dünyāya ḫālāk
Tā ki yārān dimeyeler saña nā-
merdüm benüm

4. tā ki:

Gazel 2338

Mısra: 8

Kelime Tipi: -
Yeter ki, öyle ki.

Noḫta dökdi eşk-i çeşmüm yine
sīne levḫine
Tā ki ‘ışkuñ ḥālını bilmekte bir
remmāl olam

5. tā ki:

Gazel 2339

Mısra: 3

Kelime Tipi: -
Yeter ki, öyle ki.

Tā ki gördüm ben cemālūñ şem'ini
Cān u dilden yanmaga pervāneyim

6. tā ki:

Gazel 2382

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Ne zaman ki.

Tā ki yakdum pūte-i hirci Muhibbī
cān u dil

Ğill ü ğışdan zer gibi kāl olmışam
pāk olmışam

tā seher:

1. tā seher:

Gazel 2212

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bütün gece boyunca.

Gözümü tā seher bī-ḥvāb kıldum
Görür mi ḥvāb ol pūr āb kıldum

ta' accüb evle-:

1. ta' accüb eyle-:

Gazel 2246

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Şaşmak, hayret etmek.

Rişte-i cānā Muhibbī dizse ger söz
dürlerin

Eylemeñ anı ta' accüb olıcak ṭab' -ı
selīm

ta' alluk:

1. ta' allukdan:-dan

Gazel 2205

Mısra: 5

*Dünyaya bağıllık veya
düşkünlük.*

Ḥamdü-lillāh ki bugün oldum
ta' allukdan berī

İşğdan ğayrı ḳamusın cümle
berbād eyledüm

ta' allül evlersin:

1. ta' allül evlersin:--r, --sin

Gazel 2010

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Yalandan bahanelerle bir
işten kaçınmak.*

Ğülersin ğayr-ıla iy yār-ı cānī
Beni gördükçe evlersin ta' allül

tā' at:

1. tā' atin:-i, -n

Gazel 2486

Mısra: 8

*Allah'ın emirlerine uyma,
emredileni yapma.*

Her ne eylerseñ yazar anı kirāmen
kātībīn

Her kişi artura-tursun ceḥd kılısun
tā' atin

tab' :

1. ṭab' ır:-ı, -n, -ı

Gazel 2423

Mısra: 10

*Huy, mizaç, karakter,
yaratılış.*

Bu Muhibbī dem-be-dem şı' rini
rengīn eyledi

Ṭab' ırnı mevzūnına dınse n'ola
Selmān-ı zamān

2. ṭab' ır:-ı

Gazel 2144

Mısra: 10

Tabiat, huy, yaratılış.

Bulmuş-iken cām-ı la' lünden
Muhibbī bir şafā
Aldı ḥaṭṭūndan gider bu ṭab' ır pūr-
gerdüm benüm

tābe-dāmān:

1. tābe-dāmān:

Gazel 2395

Mısra: 2

Eteğe kadar.

Ğül gibi şevḳuñ ile çāk-i ğirībān
eyledüm

Şöyle çāk itdüm anı kim tābe-
dāmān eyledüm

tābi' :

1. tābi' :

Gazel 2115

Mısra: 5

*Birine veya bir şeye uyan,
onun arkası sıra giden. || Bağı.*

'Aḳla tābi' her kişi dil bağlamaz
meh-rülara

İy saçı leylā senüñ mecnūn u
sergerdānuñam

tāb-ı dil:

1. tāb-ı dil:

Gazel 2330

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Gönül ateşi.

İy gözüm merdümleri yaşlar
dökerseñ vaḳtidür
Tāb-ı dilden sīne tutışdı yanar
pīrāhenüm

tāb-ı mül:

1. tāb-ı mül:

Gazel 2498

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Şarabın kuvveti.

Tāb-ı mül den gül gül itmişsin
ruḥuñ bārī salın
Nāz-ıla ḥall eyleğil dil bülbülün
müşkilin

tāb-ı ruḥ:

1. tāb-ı ruḥ:

Gazel 2386

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Yanağının sıcaklığı.

Tāb-ı ruḥıyla yakdı beni şūḥ-ı
mehveşüm
Sākī getir şarabı ki def' ide āteşüm

tāb-ı rüy:

1. tāb-ı rüy:

Gazel 2302

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Sevgilinin yüzünün parlutusu.

Göreliden berü ben tāb-ı rüyüñ
Giceler zülf gibi piç ü tābam

tab' -ı selīm:

1. ṭab' -ı selīm:

Gazel 2246

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Doğru tabiatlı.

Rişte-i cānā Muhibbī dizse ger söz
dürlerin
Eylemeñ anı ta' accüb olıcak ṭab' -ı
selīm

tab' ı selīm ol-:

1. ṭab' ı selīm ol-:

Gazel 2073

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Sağlam mizaçlı olmak.

Bu Muhibbī sözi gevhenden yig
Olsa tañ mı çün oldı ṭab' ı selīm

tabīb:

1. **ṭabībisin:** --i, --sin

Gazel 2031

Mısra: 2

Hekim, doktor. // Divan şiiirinde aşk derdine ilaç bulamayan bir kişilikte ele alınır. Zaten bu derde ilaç bulsa dahi aşık o ilacı istemez. Aşk hastasının can ve gönül derdine en iyi hekim hiç şüphesiz sevgilinin dudağı veya kendisidir. Sevgilinin aşkı ise hem derttir, hem de o derdin çaresini bulan hekimdir. Ayrıca sevgilinin gamzesi bir cerrah gibi aşığın bağırını yakar.

Teşneyem hicrân şebinde
kalmamışdur bende hâl
Dil ṭabībisin meded gönder
lebüdüdür çün zülâl

2. **ṭabībi:** -i

Gazel 2115

Mısra: 8

Hekim, doktor. // Divan şiiirinde tabip aşk derdine çare bulamayan bir kişilikle ele alınır. Zaten bu derde ilaç bulsa dahi aşık o ilacı istemez. Aşk hastasının can ve gönül derdine en iyi tabip hiç şüphesiz sevgilinin dudağı ve kendisidir.

Bir iken günden güne bu derdümi
on eyledüñ
Dimedüñ iy dil ṭabībi derdüñe
dermānuñam

3. **ṭabībi:** -i

Gazel 2175

Mısra: 9

Hekim, doktor. Divan şiiirinde tabip aşk derdine ilaç bulamayan bir kişiliktedir. Zaten bu derde ilaç bulsa da aşık o ilacı istemez. Aşk hastasının can ve gönül derdine en iyi tabip hiç şüphesiz sevgilinin kalın dudağı veya kendisidir. Sevgilinin aşkı ise hem derttir, hem de o derdin çaresini bulan tabibdir. Tabipler yaraları iyi ederler, yanlarında ilaç taşırlar, bazende yalnızca tavsiyede bulunurlar. Bunun yanına sevgilinin gamzesi bir cerrah gibi aşığın bağırını yakar.

Muḥibbī ḥastaya iy dil ṭabībi
Meded eyle ki ḡāyet de buñaldum

4. **ṭabībi:** -i

Gazel 2192

Mısra: 13

Hekim, doktor. // Divan şiiirinde tabip aşk derdine ilaç bulamayan bir kişiliktedir. Zaten

bu derde ilaç bulsa da aşık o ilacı istemez. Aşk hastasının can ve gönül derdine en iyi tabip hiç şüphesiz sevgilinin kalın dudağı veya kendisidir. Sevgilinin aşkı ise hem derttir, hem de o derdin çaresini bulan tabibdir. Tabipler yaraları iyi ederler, yanlarında ilaç taşırlar, bazende yalnızca tavsiyede bulunurlar. Bunun yanına sevgilinin gamzesi bir cerrah gibi aşığın bağırını yakar.

Virmedüñ iy dil ṭabībi bir cevāb
Niçe yıllardur Muḥibbī ḥasteyem

5. **ṭabībe:** -e

Gazel 2194

Mısra: 12

Hekim, doktor. // Divan şiiirinde tabip aşk derdine ilaç bulamayan bir kişiliktedir. Zaten bu derde ilaç bulsa da aşık o ilacı istemez. Aşk hastasının can ve gönül derdine en iyi tabip hiç şüphesiz sevgilinin kalın dudağı veya kendisidir. Sevgilinin aşkı ise hem derttir, hem de o derdin çaresini bulan tabibdir. Tabipler yaraları iyi ederler, yanlarında ilaç taşırlar, bazende yalnızca tavsiyede bulunurlar. Bunun yanına sevgilinin gamzesi bir cerrah gibi aşığın bağırını yakar.

Niçe yıllar bu gönül 'ışkı ile ḥasta
iken
Ol ṭabībe bu Muḥibbī dimedi
bīmār oldum

6. **ṭabībüm:** -üm

Gazel 2207

Mısra: 9

Hekim, doktor. // Divan şiiirinde tabip aşk derdine ilaç bulamayan bir kişiliktedir. Zaten bu derde ilaç bulsa da aşık o ilacı istemez. Aşk hastasının can ve gönül derdine en iyi tabip hiç şüphesiz sevgilinin kalın dudağı veya kendisidir. Sevgilinin aşkı ise hem derttir, hem de o derdin çaresini bulan tabibdir. Tabipler yaraları iyi ederler, yanlarında ilaç taşırlar, bazende yalnızca tavsiyede bulunurlar. Bunun yanına sevgilinin gamzesi bir cerrah gibi aşığın bağırını yakar.

İy ṭabībüm nazar it ḥasta
Muḥibbī'ye didüm
Didi n'ola ... ol ḥāl-i diğēr-gümü
görem

7. **ṭabībi:** -i

Gazel 2213

Mısra: 3

Hekim, doktor. // Divan şiiirinde tabip aşk derdine ilaç bulamayan bir kişiliktedir. Zaten bu derde ilaç bulsa da aşık o ilacı istemez. Aşk hastasının can ve gönül derdine en iyi tabip hiç şüphesiz sevgilinin kalın dudağı veya kendisidir. Sevgilinin aşkı ise hem derttir, hem de o derdin çaresini bulan tabibdir. Tabipler yaraları iyi ederler, yanlarında ilaç taşırlar, bazende yalnızca tavsiyede bulunurlar. Bunun yanına sevgilinin gamzesi bir cerrah gibi aşığın bağırını yakar.

Elüm dut raḥm kıl iy dil ṭabībi
Be-ḡāyet ḥastayam ḡāyet zebünüm

8. **ṭabībā:** -ā

Gazel 2282

Mısra: 11

Hekim, doktor. // Divan şiiirinde tabip aşk derdine ilaç bulamayan bir kişiliktedir. Zaten bu derde ilaç bulsa da aşık o ilacı istemez. Aşk hastasının can ve gönül derdine en iyi tabip hiç şüphesiz sevgilinin kalın dudağı veya kendisidir. Sevgilinin aşkı ise hem derttir, hem de o derdin çaresini bulan tabibdir. Tabipler yaraları iyi ederler, yanlarında ilaç taşırlar, bazende yalnızca tavsiyede bulunurlar. Bunun yanına sevgilinin gamzesi bir cerrah gibi aşığın bağırını yakar.

'İlāc olmaz ṭabībā derd-i 'ışka
Ko derdidür anuñ derdine em hem

9. **ṭabībā:** -ā

Gazel 2305

Mısra: 11

Hekim, doktor. // Divan şiiirinde tabip aşk derdine ilaç bulamayan bir kişiliktedir. Zaten bu derde ilaç bulsa da aşık o ilacı istemez. Aşk hastasının can ve gönül derdine en iyi tabip hiç şüphesiz sevgilinin kalın dudağı veya kendisidir. Sevgilinin aşkı ise hem derttir, hem de o derdin çaresini bulan tabibdir. Tabipler yaraları iyi ederler, yanlarında ilaç taşırlar, bazende yalnızca tavsiyede bulunurlar. Bunun yanına sevgilinin gamzesi bir cerrah gibi aşığın bağırını yakar.

Ḥaste-i 'ışkam ṭabībā eyleme baña
'ilāc
Bir meh-i nā-mihre olmak
mübtelāyī isterem

10. **ṭabībe:** -e

Gazel 2307

Mısra: 3

*Hekim, doktor. // Divan
şuurinde tabib aşk derdine ilaç
bulamayan bir kişiliktir. Zaten
bu derde ilaç bulsa da aşık o ilacı
istememez. Aşk hastasının can ve
gönül derdine en iyi tabib hiç
şüphesiz sevgilinin kalın dudağı
veya kendisidir. Sevgilinin aşkı ise
hem derttir, hem de o derdin
çaresini bulan tabibdir. Tabipler
yaraları iyi ederler, yanlarında
ilaç taşırlar, bazende yalnızca
tavsiyede bulunurlar. Bunun
yanına sevgilinin gamzesi bir
cerrah gibi aşığın bağırnı yakar.*

Ölür-istem de tabibe nabzumı
göstermezem
Bilmesün 'işkum diyü anı haberdâr
eylemem

11. **tabîbâ:-â**

Gazel 2327

Mısra: 3

*Hekim, doktor. // Divan
şuurinde tabib aşk derdine ilaç
bulamayan bir kişiliktir. Zaten
bu derde ilaç bulsa da aşık o ilacı
istememez. Aşk hastasının can ve
gönül derdine en iyi tabib hiç
şüphesiz sevgilinin kalın dudağı
veya kendisidir. Sevgilinin aşkı ise
hem derttir, hem de o derdin
çaresini bulan tabibdir. Tabipler
yaraları iyi ederler, yanlarında
ilaç taşırlar, bazende yalnızca
tavsiyede bulunurlar. Bunun
yanına sevgilinin gamzesi bir
cerrah gibi aşığın bağırnı yakar.*

İy tabîbâ hastayam Kânûn-ıla
kılma 'ilâc
Şerbet-i la'linden özge def' kılmaz
'illetüm

12. **tabîbüm:-üm**

Gazel 2342

Mısra: 5

*Hekim, doktor. // Divan
şuurinde tabib aşk derdine ilaç
bulamayan bir kişiliktir. Zaten
bu derde ilaç bulsa da aşık o ilacı
istememez. Aşk hastasının can ve
gönül derdine en iyi tabib hiç
şüphesiz sevgilinin kalın dudağı
veya kendisidir. Sevgilinin aşkı ise
hem derttir, hem de o derdin
çaresini bulan tabibdir. Tabipler
yaraları iyi ederler, yanlarında
ilaç taşırlar, bazende yalnızca
tavsiyede bulunurlar. Bunun
yanına sevgilinin gamzesi bir
cerrah gibi aşığın bağırnı yakar.*

İy tabîbüm di neden virmeyesin
baña cevâb

Ser-i küyüfda yatur derd-ile
bîmârûñ olam

13. **tabîbisin:-i, -sin**

Gazel 2354

Mısra: 14

*Hekim, doktor. // Divan
şuurinde tabip aşk derdine ilaç
bulamayan bir kişiliktir. Zaten
bu derde ilaç bulsa da aşık o ilacı
istememez. Aşk hastasının can ve
gönül derdine en iyi tabip hiç
şüphesiz sevgilinin kalın dudağı
veya kendisidir. Sevgilinin aşkı ise
hem derttir, hem de o derdin
çaresini bulan tabiptir. Tabipler
yaraları iyi ederler, yanlarında
ilaç taşırlar, bazen de yalnızca
tavsiyede bulunurlar. Bunun
yanına sevgilinin gamzesi bir
cerrah gibi aşığın bağırnı yakar.*

Çäre eyle çäre isterse Muhibbî
çârestüz
Dil tabîbisin meded derd-ile nâ-çâr
olmışam

14. **tabibe:-e**

Gazel 2371

Mısra: 3

*Hekim, doktor. // Divan
şuurinde tabip aşk derdine ilaç
bulamayan bir kişiliktir. Zaten
bu derde ilaç bulsa da aşık o ilacı
istememez. Aşk hastasının can ve
gönül derdine en iyi tabip hiç
şüphesiz sevgilinin kalın dudağı
veya kendisidir. Sevgilinin aşkı ise
hem derttir, hem de o derdin
çaresini bulan tabiptir. Tabipler
yaraları iyi ederler, yanlarında
ilaç taşırlar, bazen de yalnızca
tavsiyede bulunurlar. Bunun
yanına sevgilinin gamzesi bir
cerrah gibi aşığın bağırnı yakar.*

Cân u dil derdini 'arz itdüm tabibe
dir baña
Ölmedin artuk bu derdüñ ben
devâsın bilmedüm

15. **tabîbâ:-â**

Gazel 2441

Mısra: 8

*Hekim, doktor. // Divan
şuurinde tabip aşk derdine ilaç
bulamayan bir kişiliktir. Zaten
bu derde ilaç bulsa da aşık o ilacı
istememez. Aşk hastasının can ve
gönül derdine en iyi tabip hiç
şüphesiz sevgilinin kalın dudağı
veya kendisidir. Sevgilinin aşkı ise
hem derttir, hem de o derdin
çaresini bulan tabiptir. Tabipler
yaraları iyi ederler, yanlarında
ilaç taşırlar, bazen de yalnızca
tavsiyede bulunurlar. Bunun*

yanına sevgilinin gamzesi bir
cerrah gibi aşığın bağırnı yakar.

Derd-i 'işka çün 'ilâc olmaz şifâ
Kânûn-ıla
Bulmazsın zahmete girme tabîbâ
çaresin

16. **tabîbâ:-â**

Gazel 2460

Mısra: 6

*Hekim, doktor. // Divan
şuurinde tabip aşk derdine ilaç
bulamayan bir kişiliktir. Zaten
bu derde ilaç bulsa da aşık o ilacı
istememez. Aşk hastasının can ve
gönül derdine en iyi tabip hiç
şüphesiz sevgilinin kalın dudağı
veya kendisidir. Sevgilinin aşkı ise
hem derttir, hem de o derdin
çaresini bulan tabiptir. Tabipler
yaraları iyi ederler, yanlarında
ilaç taşırlar, bazen de yalnızca
tavsiyede bulunurlar. Bunun
yanına sevgilinin gamzesi bir
cerrah gibi aşığın bağırnı yakar.*

Lebinden özge yokdur baña
dermân
Tabîbâ istemem derde devâ ben

17. **tabibe:-e**

Gazel 2494

Mısra: 8

*Hekim, doktor. // Divan
şuurinde tabip aşk derdine ilaç
bulamayan bir kişiliktir. Zaten
bu derde ilaç bulsa da aşık o ilacı
istememez. Aşk hastasının can ve
gönül derdine en iyi tabip hiç
şüphesiz sevgilinin kalın dudağı
veya kendisidir. Sevgilinin aşkı ise
hem derttir, hem de o derdin
çaresini bulan tabiptir. Tabipler
yaraları iyi ederler, yanlarında
ilaç taşırlar, bazen de yalnızca
tavsiyede bulunurlar. Bunun
yanına sevgilinin gamzesi bir
cerrah gibi aşığın bağırnı yakar.*

Teşne oldum leblerine derd-ile
za'fum katı
Ol tabibe diñ meded vîrsün cevâb
eglenmesün

tabîbâ:

1. **tabîbâ:**

Gazel 2275

Mısra: 7

Ey doktor, ey hekim.

Tabîbâ saña yokdur ihtiyâcum
Virür dermân baña kim virdi
derdüm

tabīb-i dil:

1. **tabīb-i dil:**

Gazel 2139

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Gönül doktoru.

İy tabīb-i dil Muhibbī hicrūn-ile
hastadur
Gelmez-iseñ bir nefes kaldı çıkar
cānum benüm

2. **tabīb-i dil:**

Gazel 2284

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gönül doktoru.

Çün tabīb-i dilsin umsam n'ola
senden bir cevāb
Hasta gönülüne şifā derdüme
dermānsın begüm

tabīb-i dil ü cān:

1. **tabīb-i dil ü cān:**

Gazel 2129

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Ruh ve gönül doktoru.

İy tabīb-i dil ü cān ola ki tīmār
idesin
Bu Muhibbī kuluñuñ derdine bir
pāre didüm

ta'bir:

1. **ta'bir:**

Gazel 2429

Mısra: 6

Açıklama, izah.

Degüldür metn-i hüsnüñi senüñ
şerh eylemek mümkin
Olur 'aciz zebān anda niçe ta'bir
olasın sen

tabl:

1. **tablını:-i, -n, -i**

Gazel 2393

Mısra: 2

Davul.

Gelüp eşküm sipāhımı livā-yı āhı
kaldurdum
Belā şahrāsına vardum vefā tablını
çaldurdum

2. **tablum:--um, -**

Gazel 2058

Mısra: 10

Davul.

Şāh-ı 'ışk oldum Muhibbī baña
yitmez mi delil
Sinedür tablum nefirüm āh u
zārumdur benüm

3. **tabl:**

Gazel 2131

Mısra: 9

*Davul. || Sancak ile beraber
davul padişahlık
alametlerindedir.*

Eşk-i çeşmümdür sipāhım sīne
tabl āhum 'alem
Hāmdü-lillāh kim bugün mülk-i
gamuñ sulṭānıyam

4. **tabl:**

Gazel 2328

Mısra: 5

*Davul. || Sancak ile beraber
davul padişahlık
alametlerindedir.*

Şāh-ı 'ışk olsam 'aceb mi sīne tabl
oldı baña
Leşker oldı eşk-i çeşmüm şu'le-i
āhum 'alem

5. **tablum:-um**

Gazel 2185

Mısra: 6

Davul.

Şāh-ı 'ışk oldum livā-yı āhı
kaldurdum yine
Sīne tablum çalınur nālem
nefirümdür benüm

tabla-i sīne:

1. **tabla-i sīne:**

Gazel 2450

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Sine levhası.

Tabla-i sīnemde cānā kılışamdur
dil nişān
Tır-i müjgānuñ atarsañ n'ola iy
kaşı kemān

tāc:

1. **tācum:-um, -i**

Gazel 2298

Mısra: 1

*Taç, hükümdarların başlarına
giydikleri mücevherli ve kıymetli
taşlarla süslü başlık.*

Rehne virdüm tācumı bāde
temennā eyledüm
Bir kadeh meyle cihan mülkin
temāşā eyledüm

2. **tāc:**

Gazel 2268

Mısra: 1

*Hükümdarların başlarına
giydikleri aynı zamanda da
hükümdarlık alameti olan başlık.*

Ne taht u tāt u ne milket-i İskender
isterem
Bir padişāha bende olam ekşer
isterem

3. **tāc:**

Gazel 2421

Mısra: 6

*Hükümdarların başlarına
giydikleri aynı zamanda da
hükümdarlık alameti olan başlık.*

Sīnem üzre penbe-i dāğum yiter
pürāhenüm
Fāriğam tāt u kabā vü kākum u
sincābdan

4. **tācum:-i, -n, -i**

Gazel 2496

Mısra: 5

*Hükümdarların başlarına
giydikleri aynı zamanda da
hükümdarlık alameti olan başlık.*

Bu demi hōş gör benefşe geydi
gevher tācını
Lāle almışdur ele tolu şarāb-ı
erguvān

5. **tāc:**

Gazel 2021

Mısra: 12

*Hükümdarlık alameti olarak
giyilen, genellikle kıymetli taşlarla
süslü baş kisvesi. || Tarikat
şeyhlerinin giydikleri, mensup
oldukları tarikata göre değişik
şekilleri olan serpuş.*

Çünkü bu dünyā metā'idur kamu
'ariyyeti
Ādeme bir hırka bes tāt u kabādan
vāz gel

6. **tāc:**

Gazel 2046

Mısra: 5

*Hükümdarlık alameti olarak
giyilen, genellikle kıymetli taşlarla
süslü baş kisvesi.*

Fāriğ iken tāt u tahtından ser-ā-ser
'ālemün
Olalı kapuñ gedası padişā oldı
gönül

7. **tāc:**

Gazel 2049

Mısra: 1

*Hükümdarlık alameti olarak
giyilen, genellikle kıymetli taşlarla
süslü baş kisvesi.*

Tâc u hırkañ it girev şüfi şarâb-ı
safa gel
Ko 'inâd itme hârabât ehline inşâfa
gel

8. **tâc:**

Gazel 2065

Mısra: 8

*Hükümdarlık alameti olarak
giyilen, genellikle kıymetli taşlarla
süslü baş kisvesi. || Üstünlük,
kudret ve kuvvet alameti olarak
başa konan başlık.*

Leylî zülfüne gönül bağlayalı
Mecnûn-vâr
Terk idüp tâc u kabâyı cümle
'üryan olmuşam

9. **tâc:**

Gazel 2150

Mısra: 2

*Hükümdarlık alameti olarak
giyilen, genellikle kıymetli taşlarla
süslü baş kisvesi.*

Vâdî' i 'ışk içre Mecnûn olalı hem-
kismetüm
Aşiyân-ı murğdur başumda tâc u
devletüm

10. **tâc-ı-ı**

Gazel 2210

Mısra: 3

*Hükümdarların başlarına
giydikleri mücevherli ve kıymetli
taşlarla süslü başlık.*

Gerekmez mülk-i Dârâ vü Ferîdün
tâc-ı Keyhüsrev
Bi-hamdillâh ki küyünda sentün
dâyim şütürbânam

tâc-ı devlet:

1. **tâc-ı devlet:**

Gazel 2327

Mısra: 1

Kelime Tipi: -
Devlet taci.

Hâk-i pâyuñ olalı başumda tâc-ı
devletüm
Zerre deñlü kimseye 'âlemde
yokdur minnetüm

2. **tâc-ı devlet:**

Gazel 2396

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Devlet taci.

Ne mâl u sîm ü zer ne tâc-ı devlet
Kul oldum 'ışka vardır çün
mezâğum

tâc-ı gevher-bâr:

1. **tâc-ı gevher-bâr:**

Gazel 2018

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Cevher saçan taç ||

*Hükümdarların başlarına
giydikleri cevahirli başlık.*

Câme-i sebz ile geydi tâc-ı gevher-
bâr gül
Gülşen içre oldı ezhâra bugün
serdar gül

tâc-ı husrev:

1. **tâc-ı husrev:**

Gazel 2247

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Hüsrev'in taci.

Taht-ı şâhiden Muhibbî tâc-ı
Hüsrev' den n' olur
Kapusında ol şehüñ olmak gedâyı
isterem

2. **tâc-ı husrev:**

Gazel 2247

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Hüsrev'in taci.

Taht-ı şâhiden Muhibbî tâc-ı
Hüsrev' den n' olur
Kapusında ol şehüñ olmak gedâyı
isterem

tâc-ı husrevî:

1. **tâc-ı husrevî:**

Gazel 2202

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

*Hüsrevi'nin taci. Hüsrev,
tarihi olayları mesnevi şeklinde
yazmasıyla bilinen ünlü şairdir.*

Ol serv-quadler serveri başında tâc-ı
Hüsrevî
Söyler kelâm-ı Pehlevî ammâ ki
kindür dimezem

tâc-ı kevkävüs:

1. **tâc-ı kevkävüs:**

Gazel 2310

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Keykuvas taci. || I. İzzeddin
Keykavus, Türkiye Selçuklu*

*Sultan'dır, saltanatı döneminde
ülkesini dünyaya ve denizlere açan
sahil ve limanlara
kavuşturmuş, ticaretin gelişmesini
sağlamış, Haçlıların İstanbul'u
işgaliyle ortaya çıkan durumdan
çok iyi istifade ederek; Komnenos
Hanedanı'nı, Kilikya Ermeni
Krallığı'nı, Eyyubiler ve
Artukluları Selçuklu Devleti'ne
tabi kılmıştır. Sivas'ı Devletinin
başkenti yapmış; Anadolu'daki
Selçuklu tıp eğitim yeri ve
hastanelerinin en büyüklerinden
olan Sivas Darüşşifası'nı
yaptırmıştır.*

Tâc-ı Keykävüs'a bakmaz mülk-i
Dârâ istemez
Sen güzeller şâhına oldı gedâ
gönülüm gözüm

tâc-ı zer gev-:

1. **tâc-ı zer gev-:**

Gazel 2202

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Altın taç giymek.

Gündür yüzi alnı kamer başına
geymiş tâc-ı zer
Bu nev'e olur mı beşer ammâ ki
kindür dimezem

tâcir:

1. **tâcir:**

Gazel 2286

Mısra: 12

*Ticaretle uğraşan kimse,
tüccar.*

Alurdum naqd-i câna gam metâ' in
Mağabbet kişverine tâcir olsam

2. **tâcir:**

Gazel 2434

Mısra: 6

*Ticaretle uğraşan kimse,
tüccar.*

Bahr-ı 'ışka garq olup la'lin
temennâ eyledüm
Nite kim tâcir çeker deryâ gamın
sevdâ-y-ıçun

tag:

1. **taglar:-lar**

Gazel 2396

Mısra: 1

Dağ.

Olup dîvâne-veş taglar turagum
Peleng şeklini gösterdi bu dağum

2. **tagında:-i, -(n)da**

Gazel 2477

Mısra: 2

Dağ.

Nedendür bilmek isterseñ döner
hûna gözün yaşın
Arayup bul niçe kaynar ciğer
tagında gör başın

3. **tag:**

Gazel 2040

Mısra: 14

Dağ.

Ruğların vaşfin iştmiş eylemiş
görmek heves
Tag u şahrâda anuñçün oldı
sergerdân gül

4. **tag:**

Gazel 2060

Mısra: 2

Dağ.

Bulmadum çare bu dil derdine bî-
çâre benem
Tag u şahrâlara düşmiş yürür âvâre
benem

5. **tag-ıla:-ıla**

Gazel 2477

Mısra: 6

Dağ.

Bugün ser-bâz-ı 'ışk olmuş diler
ilte işin başa
Keser anuñ için Ferhâd cihânun
tag-ıla taşın

tagıd:-

1. **tagıdup:-up**

Gazel 2392

Mısra: 1

*Bölmek, parçalamak, gücünü
kaybetmesine sebep olma.*

Şabr u 'aklı tagıdup 'ışkdan şadâ
güş eyleyem
N'ola hâlüm ger mağabbetde
kadeh nüş eyleyem

2. **tagıdup:-up**

Gazel 2488

Mısra: 5

*Düzenini, nizamını bozmak,
toplulu ve tertipli durumdan
çıkarmak, karıştırmak.*

Tagıdup kâküllerin gönlüm perişân
eyledi
Komadı şabr u kararum sünbül-i
gül-bü diyen

3. **tagıdup:-up**

Gazel 2455

Mısra: 3

*Yanağın üzerine saçları
dökmek.*

Gâh geh sünbüllerüni ruğlarına
tagıdup
Gâh iy serv-i revânüm nâz-ı
şimşâd idesin

tagıt:-

1. **tagıdup:--ip, -**

Gazel 2062

Mısra: 8

*Ayrı ayrı yerlere veya
kimselelere vermek veya göndermek,
paylaşımak. || Savurmak,
saçmak.*

Bilse idi niçe olurmuş gedâlık
zevkimi

Tagıdup dârâtını dervîş olurdu şâh
Cem

2. **tagıtısa:-sa**

Gazel 2318

Mısra: 9

*Bölmek, parçalamak, gücünü
kaybetmesine sebep olmak.*

'Akl u dil tagıtısa tañ mı bu
Muğıbbî hasta-dil
Çârdeh sâl içre çün bir mehlikâdur
gördüğüm

3. **tagıtdı:-dı**

Gazel 2441

Mısra: 4

Gidermek, izale etmek.

Tiğ-ı hicrûñle şehâ şâd ol pâre
olmuşken yürek
Bâd-ı âhum geldi tagıtdı anuñ her
pâresin

tahammül eyle:-

1. **tahammül eyle:-**

Gazel 2050

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*İnsanın kötü, güç durumlara
karşı koyabilme gücü, kaldırmak,
katlanmak.*

Uralar ger saña tîşe tahammül
eyleyüp şabr it
Ko bulsunlar murâdâtı cevâhir
virici kâñ ol

tahammül evler:-

1. **tahammül evler:--r**

Gazel 2010

Mısra: 16

Kelime Tipi: -

*Dayanmak, katlanmak,
kaldırmak.*

Ümîd-i vaşl ider dâyim Muğıbbî
Anuñçün eyler ol hicre tahammül

tahammül id:-

1. **tahammül id:-**

Gazel 2104

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Ses çıkarmadan katlanmak,
dayanmak.*

Cevr ü cefâña niçe tahammül ider
bu dil
Âhen-dilem meger ki cihânda
yâhûd taşam

tahammül it:-

1. **tahammül it:-**

Gazel 2456

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Ses çıkarmadan katlanmak,
dayanmak.*

Ğamuñ bârını ursalar tahammül
itmeye kühsâr
Akıda gözleri yaşın iki yana
bîñarından

tahayyül:-

1. **tahayyül:-**

Gazel 2010

Mısra: 10

*Hayale getirme, hayalde
canlandırma, canlandırılma..*

Gice tâ şubha dek bi-dâr oluram
Kaçan kim eylerem zülfün
tahayyül

tahmîr it:-

1. **tahmîr it:-**

Gazel 2498

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Yoğurmak.

Tâ ebed fâriğ degül dil 'ışkdan rüz-
ı ezel
'İşk-ıla tahmîr itmîşler meger âb u
gîlin

tahmîr ol:-

1. **tahmîr ol:-in, --mîş**

Gazel 2034

Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Yoğurmak, mayalandırmak.

Çam ile tahmîr olunmuş hâk-i âdem
gâlibâ
Var-ısa gamsuz kişi olmaya ol
âdem gönül

tahrîr eyle-:

1. **tahrîr eyle-:**
Gazel 2255
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Kaleme almak, yazmak.

Çok günâhum var degül mümkün
tahrîr eylemek
Yâ İlahî hayra döndür cümle
a' mâlüm benüm

2. **tahrîr eyle-:**
Gazel 2380
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Kaleme almak, yazmak.

Niçe tahrîr eylesem derd-i dilüm
ahvâlini
Yazmak itsem yanuma düşüp bile
aglar kalem

tahrîr id-:

1. **tahrîr id-:**
Gazel 2282
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Kaleme almak, yazmak.

Niçe tahrîr idem ben süz-ı 'ışkı
Yanar destümde kâğıdla kalem
hem

tahsîl-i gevher id-:

1. **tahsîl-i gevher id-:**
Gazel 2167
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Mücevher ilmini okumak.

Yine gavvâş-ı dehr oldum ma'ânî
bahırına taldum
İdüp tahşîl-i gevherler yine
âvâzeler saldum

tahsîn:

1. **tahsîn:**
Gazel 2006
Mısra: 10
*Güzel bulup takdir etme,
beğenip alkışlama.*

Bir gazel didi Mühibbî yine bir
meh -rûya kim
İtseler Hücend'e kabrinde diye
tahsîn Kemâl

2. **tahsîn:**
Gazel 2093
Mısra: 10
*Güzel bulup takdir etme,
övme, alkışlama.*

İy Muhibbî şî'r-i pür-süzüm
ışidilse benüm
Her taraftan ire tahşîn ile şâbâşum
benüm

tahsîn eyle-:

1. **tahsîn eyle-:**
Gazel 2227
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Beğenmek, takdir etmek.

Cân u başı vireyim yolına ben
cânânümüñ
Umaram ki diye tahşîn eyleyüp
ferdüm benüm

tahsîn id-:

1. **tahsîn id-:**
Gazel 2068
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Beğenmek, takdir etmek.

İy Muhibbî merd-iseñ başuñ açup
meydâna gel
Tâ diyeler ehl-i 'ışk tahşîn idüp
merdüm benüm

2. **tahsîn id-:**
Gazel 2164
Mısra: 17
Kelime Tipi: -
Beğenmek, takdir etmek.

Her kim görse bu beytümi tahşîn
idüp hezâr
İnşâf diye bilesine rüzigâr hem

3. **tahsîn id-:**
Gazel 2222
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Beğenmek, takdir etmek.

Şol kadar arkama yükletdi benüm
bâr-ı ğamı
Didi tahşînler idüp kim göre
hâmün çekerem

4. **tahsîn id-:**
Gazel 2273
Mısra: 18

Kelime Tipi: -
Beğenmek, takdir etmek.

İy Muhibbî Câmî Hüsrev bulsalar
tâze hayât
İşidüp tahşîn iderlerdi benüm bu
gazelüm

5. **tahsîn id-:**
Gazel 2330
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
Beğenmek, takdir etmek.

Hüsrev ü Hâfız ider şî'r-i
Muhibbî'yi pesend
Câmî tahşîn ide ger görse bu
nazm-ı hasenüm

6. **tahsîn id-:**
Gazel 2453
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Beğenmek, takdir etmek.

Görüp Muhibbî şî'rin nazm ehli
egdiler baş
Tahşîn idüp didiler hiç görmedik
nazîrin

7. **tahsîn id-:**
Gazel 2476
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Beğenmek, takdir etmek.

Kim görse bu elfâz-ıla nazmuñ
Muhibbî
Tahşînler idüp diye ki yiğ dürr-i
'Aden'den

taht:

1. **tahtına: -ı, -n, -a**
Gazel 2297
Mısra: 6
*Hükümdarların üzerine
oturdukları koltuk.*

Âhumı kıldum 'alem çekdüm
sipâh-ı eşkümi
'İşk tahtına geçüp kendümi Dârâ
eyledüm

2. **taht:**
Gazel 2268
Mısra: 1
*Hükümdarların üzerine
oturdukları koltuk, hükümdarlık
makamı.*

Ne taht u tâc u ne milket-i İskender
isterem
Bir pâdişâha bende olam ekşer
isterem

3. **tahtından**:-i, --n, --dan

Gazel 2046

Mısra: 5

*Hükümdarlık makamı,
hükümdarlık.*

Fâriğ iken tâc u tahtından ser-â-ser
‘âlemün

Olalı kapuñ gedâsı pâdişâ oldu
gönül

4. **tahtına**:-i, -n, -a

Gazel 2367

Mısra: 3

*Hükümdarların üzerine
oturdukları koltuk, hükümdarlık
makamı.*

Cülüs itmege şâh-ı gam gönül
tahtına geldükçe
Ayagına nişâr için gözümden sîm
ü zer çekdüm

5. **tahtında**:-i, -n, -da

Gazel 2404

Mısra: 7

*Hükümdarların oturduğu
büyük, süslü koltuk.*

Gönlümün tahtında kurdu haylini
sulţân-ı ‘ışk
Hükmi nâfizdür kamu çün
şehriyârumdur benim

tahta:

1. **tahtasın**:-sı, -n

Gazel 2500

Mısra: 9

Gögüs, bağır, sadr.

Açup bu sînem tahtasın dökdüm
sirişküm noqtasın
Bilmege ‘ışkuñ nüktesin remmâl
olayın bir zamân

tahta-i nerd:

1. **tahta-i nerd**:

Gazel 2144

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Tavla tahtası.

Gönlüme nakş eyleyelden mihrüni
zâr eyledüm
Dâğlar pul sînem oldu tahta-i
nerdüm benim

taht-ı şâh:

1. **taht-ı şâh**:

Gazel 2247

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Padişah tahtı.

Taht-ı şâhiden Muhibbî tâc-ı
Husrev’den n’olur
Kapusında ol şehün olmak gedâyı
isterem

2. **taht-ı şâh**:

Gazel 2247

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Padişah tahtı.

Taht-ı şâhiden Muhibbî tâc-ı
Husrev’den n’olur
Kapusında ol şehün olmak gedâyı
isterem

3. **taht-ı şâh**:

Gazel 2247

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Padişah tahtı.

Taht-ı şâhiden Muhibbî tâc-ı
Husrev’den n’olur
Kapusında ol şehün olmak gedâyı
isterem

taht-ı zümürüd:

1. **taht-ı zümürüd**:

Gazel 2040

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Zümürüt taht. || Nevruz zamanı
gökyüzünün durumu zümürüt tahta
benzetilir.*

Oturup taht-ı zümürüdde olup
sulţân gül
Cem ‘idip cümle reyâhîni kılır
dîvân gül

tâk:

1. **tâkden**:-den

Gazel 2492

Mısra: 6

Asma, üzüm kütüğü.

Sînem üzre çekmiş-idüm ben
elifler şevkuñe
Yoğ-iken gülşende gül dağı nişân
hem tâkden

tak:

1. **takup**:-up, -

Gazel 2067

Mısra: 8

*Bir şeyi başka bir yere uygun
bir biçimde tutturmak, iliştiirmek,
geçirmek.*

Gösterüp leylî saçını itse ger ‘arz-ı
cemâl

Boynuma takup özüm mecnûn u
şeydâ eyleyem

2. **takup**:-up

Gazel 2160

Mısra: 4

*Bir şeyi başka bir şey üzerine
iliştirmek, tutturmak veya
geçirmek, asmak.*

Bu dil-i dîvâneme ol dem benim
dermân olur
Boynuma takup ser-i zülfünü zencîr
eyleyem

3. **takuban**:-uban

Gazel 2340

Mısra: 10

*Zihninden atamayacak şekilde
ısrarla üzerinde durmak.*

İy Muhibbî her sözüñ bir gevher-i
yek-dânedür
Ehl-i nazmuñ takuban güşına
mengüş eyleyem

4. **takaldan**:-aldan

Gazel 2354

Mısra: 5

*Bir şeyi başka bir şey üzerine
iliştirmek, tutturmak veya
geçirmek, asmak.*

Leylî zülfünü takaldan boynuma
Mecnûn-vâr
Şişe-i nâmûsı çaldum yire bî-‘âr
olmuşam

5. **tak**:

Gazel 2414

Mısra: 7

*Bir şeyi başka bir şey üzerine
iliştirmek, tutturmak veya
geçirmek, asmak.*

Leylî saçuñ zencîrini tak boynuma
iy serv-i nâz
Çün kim müsellemdür baña
dîvâneym mülk-i cünün

6. **takarsın**:-ar, -sın

Gazel 2468

Mısra: 4

Asmak, iliştiirmek.

Belâ zencîrini mecnûnlayın âh
Muqarrer boynuña âhir takarsın

7. **tağduñ**:-du, -ñ

Gazel 2485

Mısra: 7

Asmak, iliştiirmek.

‘Aşık itdüñ boynuma tağduñ belâ
zencîrini

El-amān iy pādīṣāhum 'ışk elūnden
el-amān

takarrüb:

1. takarrüb:

Gazel 2216

Mısra: 11

*Birbirine yakın olma durumu,
birbirine yaklaşma, yakın gelme.*

Kimini hās ider virür takarrüb
Kimin sürübeni merdūd iden kim

2. takarrübde:-de

Gazel 2330

Mısra: 12

*Birbirine yakın olma durumu,
birbirine yaklaşma, yakın gelme.*

N'eyleyem bir çäre bu bī-çäre
bulmaz vaşlma
Dem-be-dem aña takarrübde
rakıbe düşmenüm

takat:

1. takat:

Gazel 2363

Mısra: 4

*Bir şeyi yapabilmek için
gerekten güç, kuvvet, derman.*

Yanaldan āteş-i 'ışka kurıdı nāme-
veş bagrum
Çü gördüm şabr u takat yok hemān
terk-i diyar itdüm

2. takatüm:-üm

Gazel 2244

Mısra: 2

*Bir şeyi yapabilmek için
gerekten güç, kuvvet, derman.*

Beñzer ki senüñ vaşluña yokdur
liyākatüm
Bakdukça güneş yüzüne yok zerre
takatüm

3. takat:

Gazel 2253

Mısra: 4

*Bir şeyi yapabilmek için
gerekten güç, kuvvet, derman.*

Dirler şabr kim ide irer o murāda
Şabr eylemege çäre ne takat
netüvānem

4. takat:

Gazel 2258

Mısra: 6

*Bir şeyi yapabilmek için
gerekten güç, kuvvet, derman.*

Dükendi kalmadı şabrum elinden
yār-ı bed-hūnuñ
Degül çün durmaga takat çıkuban
hem-sefer oldum

5. takat:

Gazel 2360

Mısra: 7

*Bir şeyi yapabilmek için
gerekten güç, kuvvet, derman.*

Be-küllī takat u şabrum gidüpdür
'aql u dil benden
Diriğā n' olısar hālüm ğaribem
yaluñuz kaldum

6. takatüm:-üm

Gazel 2414

Mısra: 10

*Bir şeyi yapabilmek için
gerekten güç, kuvvet, derman.*

Bilmem Muhibbī 'ışk-ıla āhir
n' olur hālüm benüm
Kalmadı şabr u takatüm ğāyet
zebün oldum zebün

7. takat:

Gazel 2184

Mısra: 10

*Bir şeyi yapabilmek için
gerekten güç, kuvvet, derman.*

Kāh oldı Muhibbī teni bir kāha
dönüp āh
Takat mı var bār-ı ğamı her ğāh
çekem

8. takat:

Gazel 2218

Mısra: 2

*Bir şeyi yapabilmek için
gerekten güç, kuvvet, derman.*

Egerçi küyuña vardum senüñ tälīb-
i dīdāram
Seni āğyār-ıla līk görem takat nemī
ārem

9. takat:

Gazel 2241

Mısra: 2

*Bir şeyi yapabilmek için
gerekten güç, kuvvet, derman.*

Ne deñlü eyleseñ cevri ü cefālar
ben saña yāram
Velī āğyār-ıla görsem seni takat
nemī āram

10. takat:

Gazel 2393

Mısra: 4

*Bir şeyi yapabilmek için
gerekten güç, kuvvet, derman.*

Qıyāma gelüp ol servüm yüzünde
nür berķ urdı
Ne takat görmege anı hemān
'āklumı aldurdum

takat getir-:

1. takat getir-:

Gazel 2438

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Dayanmaya gücü yetmek,
dayanmak.*

'İşk yayın iy Muhibbī hoş çeker
merdānesin
Kim-durur takat getüre çeke bunuñ
şiddetin

takat it-:

1. takat it-:

Gazel 2238

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Dayanmak.

Müddet-i hicr hādden aşdı şabr ile
geçti günüm
İtdi bu düşvārī takat baña da yārı
dilüm

takat kalma-:

1. takat kalma-:

Gazel 2097

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Yeterli gücü olmamak, gücü
azalmak. || Sabrı tükenmek,
tahammülü kalmamak.*

'Arz-ı hāl itmege yāra bende takat
kalmadı
Gitdi elden mest-i 'ışk oldum
zebānum n'eyleyem

2. takat kalma-:

Gazel 2320

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Sabrı tükenmek, tahammülü
kalmamak.*

Kalmadı hicrūñle cānā tak olupdur
takatüm
Yoluña cānum nişār itmekdür āhir
niyyetüm

3. takat kalma-:

Gazel 2419

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Yeterli gücü olmamak, gücü
azalmak. || Sabrı tükenmek,
tahammülü kalmamak.*

Mu'anber mü gül-i hōş-bū kemān
ebrū gözi cādū
Göreliden kalmadı tākat gönül
āşüfte cān hayrān

4. tākat kalma-:

Gazel 2459

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Yeterli gücü olmamak, gücü
azalmak. || Sabrı tükenmek,
tahammülü kalmamak.*

Bār-ı ğamdan kalmadı tākat zebūn
oldum zebūn
'Aşıkūn bahtı için dirler ezelden
ser-nigūn

tākat yok:

1. tākat yok:

Gazel 2110

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Gücü dermanı olmamak.

Didiler 'āşika şabr eylemek yāhūd
sefer lāzım
Didüm çün şabra tākat yok hemān
terk-i diyār itdüm

tākat yok-:

1. tākat yok-:

Gazel 2303

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Gücü dermanı olmamak.

Yokdur Muhibbī tākat
Cān-rā be-tū sipārem

tākatü kalma-:

1. tākatü kalma-:

Gazel 2057

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Sabrı tükenmek, tahammülü
kalmamak. || Yeterli gücü
olmamak, gücü azalmak.*

Bār-ı ğamını çekmeye dil kūh-ı
Kāf ise
Şabrum dükendi kalmadı bir zerre
tākatüm

tākatü tāk ol-:

1. tākatü tāk ol-:

Gazel 2327

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Bir şey artık çekilmez duruma
gelmek, tahammül gücünü aşmak,
canına yetmek.*

Sanma cevründen Muhibbī
bendeñi yüz döndüre
Çekerem cevr ü cefañı tāk olınca
tākatüm

takdir:

1. taqdir:

Gazel 2160

Mısra: 10

*Ezelde Cenab-ı Hakk'ın
olmasını dilediği şeyler, her şey
hakkında vermiş olduğu ezeli
karar, alın yazısı, kader.*

İy Muhibbī cehd kılma ğamdan
olmazsın hālāş
Böyledür taqdir çün ben niçe
tedbir eyleyem

tāk-ı ebrü:

1. tāk-ı ebrü:

Gazel 2166

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*"Kaş takı" Kemer
biçimindeki kaş.*

Secde idelden nigārā varmaz
oldum mescide
Tāk-ı ebrüsü olupdur çünkü
mihrābum benüm

2. tāk-ı ebrü:

Gazel 2186

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*"Kaş takı" kemer biçimindeki
kaş.*

Secde itsem tāk-ı ebrüsüne baş
kaldurmasam
Döstlar kılmañ 'aceb kim
secdegāhumdur benüm

3. tāk-ı ebrü:

Gazel 2206

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*"Kaş takı" Kemer
biçimindeki kaş.*

Tāk-ı ebrüñi eger bir kez göre
şeyh-i şehir
İdine mihrāb anı qaddini kıla dağı
ham

4. tāk-ı ebrü:

Gazel 2206

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*"Kaş takı" kemer biçimindeki
kaş.*

Tāk-ı ebrüñi eger bir kez göre
şeyh-i şehir
İdine mihrāb anı qaddini kıla dağı
ham

5. tāk-ı ebrü:

Gazel 2271

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*"Kaş takı" kemer biçimindeki
kaş.*

Cāmi'-i hüsñünde gördüm çeşmüñ
olmuşdur imām
Secde idüp tāk-ı ebrüñ ben de
mihrāb eyleyem

6. tāk-ı ebrü:

Gazel 2381

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*"Kaş takı" kemer biçimindeki
kaş.*

Tāk-ı ebrüsün görüp kaldurma başı
secdeden
Kıble hākkı iy Muhibbī
secdegāhumdur benüm

7. tāk-ı ebrü:

Gazel 2381

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*"Kaş takı" kemer biçimindeki
kaş.*

Tāk-ı ebrüsün görüp kaldurma başı
secdeden
Kıble hākkı iy Muhibbī
secdegāhumdur benüm

8. tāk-ı ebrü:

Gazel 2381

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*"Kaş takı" kemer biçimindeki
kaş.*

Tāk-ı ebrüsün görüp kaldurma başı
secdeden
Kıble hākkı iy Muhibbī
secdegāhumdur benüm

takrîr:

1. takrîre:-e

Gazel 2478

Mısra: 5

Anlatmak, ifade etmek.

Dilümde kalmadı takrîre kudret
Benim gör hālümü iy baht-ı
meymün

takrîr evle-:

1. **takrir eyle-:**

Gazel 2160

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Anlatmak, ifade etmek.

Niçe yıllardur çeker dil döstüm
hicrũn yükün
Bir zebân-ıla olur mı takrîr
eyleyem

2. **takrir eyle-:**

Gazel 2238

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Anlatmak, ifade etmek.

Niyet itdüm kıssa-i 'uşşâkı takrîr
eyleyem
Mâh-rûlar cevri ni dahı vefâdârı
dilüm

takrir id-:

1. **takrir id-:**

Gazel 2087

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Anlatmak, ifade etmek.

Güş ider yok kime takrîr ideyim
derd-i dilüm
Şimdi başumdan aşupdur gam-ı bî-
pâyânüm

2. **takrir id-:**

Gazel 2438

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Anlatmak, ifade etmek.

Ben bilürem kimse bilmez
'işkuñun keyfiyetin
Baña sor takrîr ideyim saña bir bir
hâletin

takrir it-:

1. **takrir it-:**

Gazel 2117

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Anlatmak, ifade etmek.

Biñ zebânüm olsa takrîr itmeye
derd-i dilüm
Ben ki ol hün-rîz aşüb-ı zamândan
görmüşem

takrir kıl-:

1. **takrir kıl-:**

Gazel 2396

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Anlatmak, ifade etmek.

Derünüm hâlini takrîr kıl sun
Diyü bildürmege dildür ulugum

taksir:

1. **taqsir:**

Gazel 2429

Mısra: 2

*Bir işte kusurlu davranma,
eksik yapma, kusur etme,
yapabilecekken yapmama.*

Bugün çün rîsmân kâkül saçı
zencir olasin sen
Neden dîvâneler hakkında pür
taqsir olasin sen

takvâ:

1. **taqvâya:-(y)a**

Gazel 2292

Mısra: 9

*Allah korkusu ile Allah'ın
yasakladığı şeylerden, önce
şirkten, sonra da günahattan, günah
ve haram olması ihtimali bulunan
şüpheli durumlardan, gereksiz
şeylerden korunma, sakınma.*

Tayanursa n'ola zâhid bugün ger
zühd ü takvâya
Muhibbî buna mesned tevekkül
ben ilâh itdüm

tal-:

1. **talmalı:--malı**

Gazel 2039

Mısra: 2

*Başka bir şeyle
ilgilenmeyecek şekilde kendini bir
şeye vermek, yalnız o şeyle
ilgilenmek, kendini ona kapturmak.*

Bir nefes dilden hayâl-i la'li hîç
hâli degül
Kişi yok nesne için guşşaya
talmalı degül

2. **taldum:-du, -m**

Gazel 2167

Mısra: 1

*Dalgıç için belli bir amaçla
denizin dibine inmek.*

Yine gavvâş-ı dehr oldum ma'ânî
bahırına taldum
İdüp taşıl-i gevherler yine
âvâzeler saldum

3. **taldum:-du, -m**

Gazel 2175

Mısra: 1

*Bir şeyin dibine doğru gitmek,
içine doğru sokulmak, gömülmek.*

Olup gavvâş bahr-ı 'işka taldum
İrem ka' rına didüm yolda kaldum

4. **taldum:-du, -m**

Gazel 2298

Mısra: 11

*Başka bir şeyle
ilgilenmeyecek şekilde kendini bir
şeye vermek, yalnız o şeyle
ilgilenmek, kendini ona kapturmak.*

Döstlar gavvâş olup taldum ma'ânî
bahırına
Niçe gevherler bulup bu nazmı
inşâ eyledüm

5. **taldum:-du, -m**

Gazel 2360

Mısra: 6

*Bir şeyin dibine doğru gitmek,
içine doğru sokulmak, gömülmek.*

Yine 'ummân-ı eşkümden
çıkardum niçe gevherler
Olaldan 'işk-ıla gavvâş belâ
deryâsına taldum

6. **taldum:-du, -m**

Gazel 2363

Mısra: 7

*Başka bir şeyle
ilgilenmeyecek şekilde kendini bir
şeye vermek, yalnız o şeyle
ilgilenmek, kendini ona kapturmak.*

Dilâ gavvâş olup çünki feşâhat
bahırına taldum
Bulup dürler gibi ma'nî şî'rüm
âbdâr itdüm

7. **taldurdum:-dur, -du, -m**

Gazel 2393

Mısra: 10

*Bir şeyin dibine doğru gitmek,
içine doğru sokulmak, gömülmek.*

Muhibbî sözlerün gevher olaldan
eşk-i çeşmümde
Çıkarmaga dili gavvâş idüp ol
bahra taldurdum

talâk vir-:

1. **talâk vir-:**

Gazel 2227

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Serbest bırakmak, bağından
kurtarmak,bağını çözmek.*

Merd-i meydân ol Muhibbî vir bu
dünyâya talâk
Tâ ki yârân dimeyeler saña nâ-
merdüm benüm

2. **ṭalāk vir-:**
Gazel 2240
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Boşamak.

İy Muhibbî virmişem dünyâ-yı
düna çün ṭalāk
Tañ mı dirsem dilden mihrini bîrûn
eyledüm

ṭal'at:

1. **ṭal'at:**
Gazel 2207
Mısra: 2
Yüz, çehre, güzel yüz.

Hiç olur mu ki 'aceb 'arız-ı
gülğünü görem
Ya boyı serv-i sehî ṭal'at u
mevzûni görem

2. **ṭal'at:**
Gazel 2265
Mısra: 5
Yüz, çehre, güzel yüz.

İsterem ṭal'at süheylinden ümîd-i
pertevi
Güceler bulam şerefler diyü pây-ı
meh varam

taleb kıl-:

1. **ṭaleb kıl-:**
Gazel 2228
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
İstemek, dilemek.

Dime 'âlemde ṭaleb kıl jende faqrı
Bahâsı olmaz böyle kumaşum

talebkâr:

1. **ṭalebkârân:-ân**
Gazel 2193
Mısra: 5
İstekli, arzulu.

Cüvân-merdî sü'âl olsa cevâbum
bu ṭalebkârân
Dıraht-ı bağ-ı 'irfânçün be-ḥikmet
bâr-ver kıldum

ṭalî':

1. **ṭalî'ümdendür:-üm, -den, -dir**
Gazel 2008
Mısra: 5
Kısmet, baht.

Ṭalî'ümdendür nigârâ gün yüzün
göstermeyen

Yoḥsa 'ışkımla şehâb u zülf-i
müştg-eşân degül

2. **ṭalî'dür:-dür**
Gazel 2327
Mısra: 7
Talih, baht, almyazısı.

Naḥs ṭalî'dür beni her dem kılan
andan cüdâ
Görmezem gün yüzünü beñzer
gidüpdür devletüm

3. **ṭalî'ümdür:-üm, -dür**
Gazel 2128
Mısra: 2
Baht, talih.

N'eyleyem âh pür-cefâ sevdim
Ṭalî'ümdür ki bî-vefâ sevdim

4. **ṭalî':**
Gazel 2215
Mısra: 4
Baht, talih.

Key sa'âdetdür vişâl ammâ ki
irişmek muḥâl
Olmasa ṭalî' müsâ'id baht-ı
firüzum benüm

ṭalib:

1. **ṭalibüz:-üz**
Gazel 2315
Mısra: 4
*İsteyen, talep eden, istekli
olan kimse.*

Zâhidâ 'aşkırlaruz cennet hevâsı
bizde yok
Ṭalibüz didâra bir özge hevâmuz
var bizüm

ṭalib ol-:

1. **ṭalib ol-:**
Gazel 2066
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
İstemek, istediğini bildirmek.

Mihr ü vefâña zerrece ben ṭalib
olmadum
Gönder cefa vü cevruñi tek baña
dem-be-dem

ṭalib-i cānān:

1. **ṭalib-i cānān:**
Gazel 2344
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Sevgilinin talibi.

İşidelden cān virenler iriştir
maṭlûbına
Baş u cān terkini urdum ṭalib-i
cānāneyem

2. **ṭalib-i cānān:**
Gazel 2350
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Sevgilinin talibi.

Tende cānum yog-iken ṭalib-i
cānān idüm
'İşk şahrâsına düşmiş zâr u
sergerdân idüm

3. **ṭalib-i cānān:**
Gazel 2351
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Sevgilinin talibi.

Zâhid ister cennet ü havrâ müdâm
Ben Muhibbî ṭalib-i cānāneyim

ṭalib-i didâr:

1. **ṭalib-i didâr:**
Gazel 2218
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Sevgilinin yüzünün talibi.

Egerçi küyuña vardum senüñ ṭalib-i
didâram
Seni ağıyar-ıla lik görem ṭâkat nemî
ârem

ṭalib-i dîzâr ol-:

1. **ṭalib-i dîzâr ol-:**
Gazel 2194
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Yüzünün taliplisi olmak.

Su gibi ḥâke sürüp yüzümü ben zâr
oldum
Baña devlet bu yiter ṭalib-i dîzâr
oldum

ṭalib-i mevhāne:

1. **ṭalib-i mevhāne:**
Gazel 2339
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Meyhanenin taliplisi.

İçeliden la'l-i nâbuñ cür'asın
Ol sebebden ṭalib-i mevhāneyim

ṭalib-i nān:

1. **ṭalib-i nān:**
Gazel 2065

Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Ekmek arzusu.

Eylerüz Hakk'a tevekkül yimezüz
ferdâ gâmin
Zâhidâ sanma senüñ tek tâlib-i nân
olmuşam

tâli'-i meymün:

1. **tâli'-i meymün:**
Gazel 2222
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Uğurlu baht.

La'l-i şîrînüñe Ferhâd gibi cānum
virüben
Ehl-i 'ışk içre kamu tâli'-i
meymün çekerem

tali'-i naḥs:

1. **tali'-i naḥs:**
Gazel 2000
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Uğursuz talih.

Tâli'-i naḥsum olurdu sa'd-ı ekber
döştar
Bir kezin gülse Muḥibbî yüzine ol
şüh gül

tali'-i naḥsum:

1. **tali'-i naḥsum:-um, -**
Gazel 2000
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Uğursuz talih,bahtsız talih,
kötü talih.*

Uşbu cānum âteş-i hicrân-ıla
olursa kül
Tâli'-i naḥsum olurdu sa'd-ı ekber
döştar

ta'lim id-:

1. **ta'lim id-:**
Gazel 2269
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Bir şeyi birine öğretmek.

Bî-vefâyı meger iy meh sen idersin
ta'lim
Bu felek düşmen-i erbâb-ı vefâyı
görürüm

ta'lim ider:

1. **ta'lim ider:-er, -**
Gazel 2018

Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Öğretmek, öğrenmek.

Çonca eḫfâline güya Gülsitân
ta'lim ider
Büsitân gâh öğredür geh
Maḫzenü'l-Esrâr gül

tama':

1. **tama'da:-da**
Gazel 2464
Mısra: 6
Aç gözlülük, tamah.

Her kim tecerrüd itdi çıkdı göge çü
'İsî
Her kim tama'da kaldı geçti yire
çü Kârün

tamām:

1. **tamāmu:-ı**
Gazel 2155
Mısra: 8
Bütün, hepsi, tamamiyle.

Ravza-i Rızvân ki dirler küy-ı
dilberdür hemîn
Âteş-i düzaḫ tamāmı nâr-ı
âhumdur benüm

tamām eyle-:

1. **tamām eyle-:**
Gazel 2101
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
Tamamlamak.

Tiḡuñı çekme Muḥibbî'ye dü-nîm
eylemege
Bilmiş ol gânzelerüñ eyledi ol işi
tamām

tamām id-:

1. **tamām id-:**
Gazel 2290
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Tamamlamak.

Maḫabbet kaşrına bânî olup
Mecnün ile Ferhâd
Tamām idemeyüp anlar gelüp ben
üstüvâr itdüm

tamām ol-:

1. **tamām ol-:**
Gazel 2077
Mısra: 8
Kelime Tipi: -

*Sona ermek, bitmek,
tamamlanmak.*

Tâ ḫaşr olunca derd-i dilümüñ
hikâyeti
Olmaz tamām ağız açup dirse her
kılum

2. tamām ol-:

Gazel 2101
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Tam hale gelmek, eksikleri
tamamlanmak.*

Tarf-ı bāğ u çemen ü âb-ı revân
bâde vü cām
Sâkı-i gül-ruḫ olursa olur ol 'ıyş
tamām

tamāmet:

1. **tamāmet:**
Gazel 2413
Mısra: 5
Bütün, hepsi, tamamiyle.

Yagdursa cefâ sengin eger yâr
tamāmet
Başumı açup karşı varan aña
benem ben

2. tamāmet:

Gazel 2137
Mısra: 8
Tamamiyle.

Görmedüm bir aña beñzer yüzi gül
alnı kamer
Geşt idüp 'âlemi eḫrâfi tamāmet
gördüm

ta'mir:

1. **tâ'mirine:-i, -n, -e**
Gazel 2382
Mısra: 5
*Bozuk şeyi düzeltmek, eski
şeyi düzeltip yeni haline getirmek,
onarım.*

Şehr-i 'ışkuñ âb u gil ḫâcet degül
tâ'mirine
Âb idüp çeşümü küllî cism-ile
ḫâk olmuşam

2. ta'mir:

Gazel 2429
Mısra: 8
*İşlenen bir hata veya
yanlışlığı düzeltmek davranışlarda
bulunma, düzeltmeye çalışma.*

Dilâ cevri ü cefâ sengi seni yıkdı
ḫarâb itdi

Umar mısın ki iy miskîn dağı
ta'mîr olasın sen

tañ:

1. tañ:

Gazel 2405

Mısra: 10

Ayıp, tuhaf, acayip.

Hicr ile oldu Muhibbî iy şanem
Mecnûn-veş
Göklere çıksa ne tañ bu âh u
efgânüm benüm

2. tañ:

Gazel 2005

Mısra: 2

*Şaşılacak, hayret, tuhaf.
(Şaşılmaz, hayret edilmez, tuhaf
karşılanmaz anlamlarına da
duruma göre gelebilir.)*

Çün dolaşdı ser-i zülf-i siyehkâra
gönül
Haşre dek tañ mı eger bulmasa bir
çâre gönül

3. tañ:

Gazel 2007

Mısra: 12

Ayıp.|| Tuhaf, acayip.

Ol boyı serv(i) yüzi şem'i Muhibbî
seveli
Tañ mı pervâne gibi yansa eger
nâra gönül

4. tañ:

Gazel 2022

Mısra: 2

Ayıp.|| Tuhaf, acayip.

Mısr-ı hüsn içre seni görsem eyâ
Yüsuf cemîl
Tañ degüldür gözlerüm yaşına
dinse 'ayn-ı Nîl

5. tañ:

Gazel 2024

Mısra: 12

Ayıp.|| Tuhaf, acayip.

Sîne meydanında dikilmiş
nişânıdır gönül
Ger maḥabbet Kâf'ını gezse
Muhibbî tañ degül

6. tañ:

Gazel 2411

Mısra: 1

Ayıp.|| Tuhaf, acayip.

Cân u dil yansa ne tañ ol tîğ-ı âteş-
tâbdan

Gösterür cādū gözi siḥriyle âteş
âbdan

7. tañ:

Gazel 2027

Mısra: 13

Ayıp. || Tuhaf, acayip.

Şi'r-i dil-süzüñ iderse tañ mıdur
Ḥassân'a ta'n
Şi'rüñi şimden girü üslüb-ı Selmân
eylegil

8. tañ:

Gazel 2040

Mısra: 7

Ayıp. || Tuhaf, acayip.

Mürdeler bû itdügince bulsalar tañ
mı ḥayât
Fi'l-meşel olmuş-durur san çeşme-i
ḥayvân gül

9. tañ:

Gazel 2056

Mısra: 3

Ayıp.|| Tuhaf, acayip.

Tañ degüldür küñ-ı ğamda eylesem
Ferḥâd'a ta'n
Fenn-i 'ışkı başa iltmiş ben de bir
üstâd olam

10. tañ:

Gazel 2070

Mısra: 9

Ayıp.|| Tuhaf, acayip.

Tañ degül geçse Muhibbî sineden
müjgân-ı döst
Kaşları gibi anuñ ben saḥt yayı
görmedüm

11. tañ:

Gazel 2073

Mısra: 10

Ayıp.|| Tuhaf, acayip.

Bu Muhibbî sözi gevherden yig
Olsa tañ mı çün oldu tab'ı selim

12. tañ:

Gazel 2092

Mısra: 2

Ayıp.|| Tuhaf, acayip.

Artdı şarâb-ı 'ışkı içelden
melâmetüm
Tañ mı ziyâde oluban artarsa
ḥâletüm

13. tañ:

Gazel 2103

Mısra: 3

Ayıp.|| Tuhaf, acayip.

Mecnûn'dan olsa tañ mı derdüm
benüm ziyâde
Ol leyli zülfe bakdı ben müşğ-büyi
sevdüm

14. tañ:

Gazel 2114

Mısra: 5

Ayıp.|| Tuhaf, acayip.

Güceler tâ şubḥa dek tañ mı
tutışsam şem-'veş
'İşk-ıla evvel yanar başdan
zebânımdur benüm

15. tañ:

Gazel 2114

Mısra: 9

Ayıp.|| Tuhaf, acayip.

İy Muhibbî tañ mı görinse yüzi
çarḥuñ kebüd
Dem-be-dem aña 'uruc iden
duḥânımdur benüm

16. tañ:

Gazel 2115

Mısra: 3

Ayıp.|| Tuhaf, acayip.

Her sehergeh gül gibi tañ mıdur
olsa şadmân
Giryeye ile gülşen-i ḥüsünüñde çün
nâlânıñam

17. tañ:

Gazel 2118

Mısra: 9

Ayıp.|| Tuhaf, acayip.

Mâr zülfinüñ ḥayâli gitmese dilden
ne tañ
İy Muhibbî sînemi ben aña çün in
eyledüm

18. tañ:

Gazel 2127

Mısra: 10

Ayıp.|| Tuhaf, acayip.

Olaldan Ḥusrev'i Rüm'ün Kemâl'e
irdi eş'arum
Muhibbî luḥf-ı tab'umla ne tañ
disem zahîr oldum

19. tañ:

Gazel 2169

Mısra: 2

Ayıp.|| Tuhaf, acayip.

Yüzine bakdukça yârüñ her dem
artar ḥayretüm
'Âlem içre tañ mıdur 'ışk-ıla ola
şöhretüm

20. tañ:

Gazel 2176

Mısra: 10

Ayıp. || Tuhaf, acayip.

İy Muhibbî gözlerüm yaşı müşâbih
kevkebe

Olsa tañ mı oldı ol çarhuñ meh-i
tâbânı gam

21. tañ:

Gazel 2209

Mısra: 10

Ayıp. || Tuhaf, acayip.

Kıldı kılâde zülfin boynuma çünki
dilber

Artsa Muhibbî tañ mı her dem-be-
dem cününüm

22. tañ:

Gazel 2215

Mısra: 8

Ayıp. || Tuhaf, acayip.

Leylîdür çün zülfine dirler yüzine
“ve’ d-đuħâ”

Saçı kadar olsa ne tañ yüzde nev-
rüzüm benüm

23. tañ:

Gazel 2222

Mısra: 9

*Kınama, ayıplama, yeme,
zemmetme.*

Müdde’î añlamasa tañ mı Muhibbî
Her kaçan zâhir idüp şî’rümü
mevzun çekerem

24. tañ:

Gazel 2224

Mısra: 9

*Kınama, ayıplama, yeme,
zemmetme.*

Ka’be’dür kûyı varan ‘uşşâkı katı
itse ne tañ

Teşnedür çünki Muhibbî kana ol
rîg-i Harem

25. tañ:

Gazel 2311

Mısra: 10

Ayıp, tuhaf, acayip.

Çün perîşândur Muhibbî zülfî her
dem dilbertün

Tañ degül bende ola bu dil perîşân
eyleyem

26. tañ:

Gazel 2391

Mısra: 2

Ayıp. || Tuhaf, acayip.

Ol güzeller şâhmuñ çün bende-i
dergâhıyam
Tañ mıdur dirsem cihânuñ ser-te-
ser ben şâhıyam

27. tañ:

Gazel 2459

Mısra: 3

Ayıp, utamlacak şey.

Gözlerüm yaş dökdüğince âhum
artsa tañ mıdur
Âteş üzre su dökilse ‘âlemi tutar
dütün

28. tañ:

Gazel 2491

Mısra: 9

*Kınama, ayıplama, yeme,
zemmetme.*

Şabr kıl cevri ü cefâsına Muhibbî
tañ degül
Bilmedi kimsene tuta gül-i bî-hâr
etegin

29. tañ:

Gazel 2492

Mısra: 9

Ayıp, tuhaf, acayip.

‘İşk-ıla âşüfte olsa bu Muhibbî tañ
degül
Gördü hüsnüñ şüretin âyîne-i
idrâkden

ta’ n:

1. ta’ n:

Gazel 2196

Mısra: 9

*Kınama, ayıplama, yeme,
zemmetme.*

Zâhidâ ta’ n ile dime hûba virdüm
ben gönül
Sende yok nûr-ı başar şun’-ı
Hudâ’ dur sevdüğüm

ta’ n evle-:

1. ta’ n evle-:

Gazel 2056

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Kınamak, yermek, ayıplamak,
zemmetmek.*

Tañ degüldür küh-ı gamda eylesem
Ferhâd’ a ta’ n
Fenn-i ‘ışkı başa iltmiş ben de bir
üstâd olam

ta’ n id-:

1. ta’ n id-:

Gazel 2060

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Kınamak, yermek, ayıplamak,
zemmetmek.*

Sen boyı serv ayagına bu Muhib
göz yaşımı
İdeli âb-ı revan ta’ n iden enhâra
benem

ta’ n iderse:

1. ta’ n iderse:--er, --(i)se

Gazel 2027

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Ayıp etmek.

Şî’r-i dil-süzüñ iderse tañ mıdur
Hassân’ a ta’ n
Şî’rünü şimden girü üslüb-ı Selmân
eylegil

ta’ n it-:

1. ta’ n it-:

Gazel 2128

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Kınamak, yermek, ayıplamak,
zemmetmek.*

Baña ta’ n itme zâhidâ saña ne
Anı ben sevmedüm veyâ sevdüm

2. ta’ n it-:

Gazel 2470

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Kınamak, yermek, ayıplamak,
zemmetmek.*

İtme zâhid melâmet ehline ta’ n
Saña yiter selâmet olmışın

tañ mı:

1. tañ mı:

Gazel 2273

Mısra: 16

Kelime Tipi: -

Tuhaf mı, acayip mi.

Yâr ağyâra karîn nite ki gül hâra
yakın
Bülbül-i şürîdeye tañ mı dönerse
meşelüm

2. tañ mı:

Gazel 2294

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Tuhaf mı, acayip mi.

Ġarġ olursa tañ mîdur dil fülki
eşküm bahrına
Bād-ı âhumla telâtuımlar urur deryâ
benem

3. tañ mı:

Gazel 2296
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Tuhaf mı, acayip mi.

Ger hevâ-yı kıadd-i bālân-ıla cānâ
hâk olam
Tañ mîdur bulup şeref ger târem-i
eflâk olam

4. tañ mı:

Gazel 2349
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Tuhaf mı, acayip mi.

Tañ mîdur efġân idüp bî-hvâb
olursam şubha dek
Bülbül-i şürdeyem ol gül-
'izârumdur benüm

5. tañ mı:

Gazel 2243
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Şaşılır mı.

Oldı habâb-ı hayme su üzredür
mekânı
Dirse Muhibbî tañ mı ol hayme bî-
sütünüm

6. tañ mı:

Gazel 2156
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Tuhaf mı, şaşılır mı.

Küy-ı yâra gitdi çün şevk-i hezâr-
ıla dilüm
Bülbülem tañ mı ola bir ġice
gülşen menzilüm

7. tañ mı:

Gazel 2240
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Şaşılır mı.

İy Muhibbî virmişem dünyâ-yı
düna çün talâk
Tañ mı dirsem dilden mihrini bîrûn
eyledüm

8. tañ mı:

Gazel 2291
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Tuhaf mı, acayip mi.

Ol güzeller şâhınuñ çün bende-i
derġahıyam
Tañ mîdur dirsem cihânuñ ser-te-
ser ben şâhıyam

9. tañ mı:

Gazel 2298
Mısra: 13
Kelime Tipi: -
Tuhaf mı, acayip mi.

İy Muhibbî tañ mı 'aqlı ger
ferâmüş eyleyem
Zülfî zencürin görüp gönlümi şeydâ
eyledüm

10. tañ mı:

Gazel 2309
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Tuhaf mı, şaşılır mı.

Düşeli küh-ı belâya tañ mı dirlerse
peleng
Dâġlarla başdan ayaga yanup çün
hâl olam

11. tañ mı:

Gazel 2318
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Tuhaf mı, acayip mi.

'Aql u dil taġıtsa tañ mı bu
Muhibbî hasta-dil
Çârdeh sâl içre çün bir mehlikâdur
gördüğüm

12. tañ mı:

Gazel 2329
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Tuhaf mı, acayip mi.

Sen lebi şîrinden ayru düşeli küh-ı
ġama
Tañ mîdur Ferhâd-veş tutsa cihânı
şöhretüm

13. tañ mı:

Gazel 2335
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Tuhaf mı, acayip mi.

Su içinde ġarġ olursam tañ mı
nîlüfer ġibi
Mevc urup baġr oldı yaşum aşdı
başumdan benüm

14. tañ mı:

Gazel 2337
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Tuhaf mı, acayip mi.

İnkâr iderse gün yüzüne tañ mı
müdde'î
Vardur gözinde çünki ezelden
sebel didüm

15. tañ mı:

Gazel 2341
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Tuhaf mı, acayip mi.

Sîne eflâkinde eşküm olalı encüm
mişâl
Penbe-i dâġum görenler dirse tañ
mı mâhıyam

16. tañ mı:

Gazel 2354
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Tuhaf mı, acayip mi.

'Aql u şabrı daġıdup dîvâne olsam
tañ mîdur
Leylî-i zülfine anuñ çün giriftâr
olmuşam

17. tañ mı:

Gazel 2372
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Tuhaf mı, acayip mi.

Boynuma zencir olaldan zülf-i
leylâlar benüm
Mesken olsa tañ mı Mecnûn ġibi
şahrâlar benüm

18. tañ mı:

Gazel 2410
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Şaşılır mı.

Reşk iderse tañ mîdur küyuña
firdevs-i berîn
Âsitânuñda ider cârüb zülfin hür-ı
'în

19. tañ mı:

Gazel 2417
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Tuhaf mı, acayip mi.

Zâhir olsa tañ mîdur sînemdeki
esrâr-ı 'ışk
Âhum-ıla iy sirişk çün 'ışkımuñ
gammâzısın

20. tañ mı:

Gazel 2430
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Tuhaf mı, acayip mi.

Nağş kıldum iy şanem dilde
hayālün nağşını
Tañ midur dirsem eger bu sîneme
büthâne ben

21. tañ mı:

Gazel 2492

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Tuhaf mı, acayip mi.

Çıksa âhum tañ midur bu sîne-i
şād-çâkden
Zâhir olur düdlar âteş kona
hâşâkden

22. tañ mı:

Gazel 2497

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Tuhaf mı, acayip mi.

‘İşk-ıla Maḥmüduñ olsa bu
Muḥibbî tañ midur
Ḥulḳ-ıla mümtâz olup ḥüsñ-ile
Âyâz olasın

23. tañ mı:

Gazel 2030

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Tuhaf mı, acayip mi.

Giceler inlerse tañ mı şubḥa deñlü
‘andelib
Karşusunda ḥâr-ıla her laḥza eyler
bâz gül

ta‘nâ:

1. ta‘nâ:

Gazel 2184

Mısra: 6

Ey utanmaz "Ey utanmaz"

anlamında ayıplama ifadesi.

Öldür bu ben ‘aşıḳı ırgür
murâduma
Pes niçeye dek ta‘nâ bed-ḥvâha
çekem

tana‘um eyle-:

1. tana‘um eyle-:

Gazel 2250

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Nimet ve bolluk içinde

bulunmak.

Şarâb idüp yaşuñ bagruñ kebâb it
Gamı yârân idüp eyle tana‘um

tanbür:

1. tanbürim:-i, -n, -i

Gazel 2360

Mısra: 1

*Klasik musikimizin başlıca
çalgılarından biri olan, yay ve
mızrapla çalınan, ince uzun sapı
perdeli, yuvarlak karınlı, telli
çalgı.*

Ele mızrâb-ı ğam alup gönül
tanbürünü çaldım
Maḥabbet bezmgâhında varup
âvâzeler saldım

2. tanbürdan:-dan

Gazel 2449

Mısra: 8

*Klasik musikimizin başlıca
çalgılarından biri olan, yay ve
mızrapla çalınan, ince uzun sapı
perdeli, yuvarlak karınlı, telli
çalgı.*

Nây gibi ğill u ğışdan kalbünü eyle
tehî
Hiç iştmedüñ mi sen bu nükteyi
tanbürdan

tanbür-ves:

1. tanbür-ves:

Gazel 2249

Mısra: 9

Tambur gibi, tambur misali.

Şimdilik ğam meclisinde inlerem
tanbür-ves
Öldüğümde sonra da her
üstüḥvânum nâ kılam

tañla-:

1. tañlamañ:-ma, -ñ

Gazel 2090

Mısra: 7

*Bir durum, söz veya davranışı
kusurlu bulup beğenmemek, ayıp
saymak.*

Döştlar olsam melâmet tañlamañ
Mecnün-vâr
Yok özümde olmuşam dîvâne
âgâhum benüm

2. tañlamañ:-ma, -ñ

Gazel 2150

Mısra: 7

*Bir durum, söz veya davranışı
kusurlu bulup beğenmemek, ayıp
saymak.*

Tañlamañ gül ruḥları yâdına efgân
eylesem
Yok midur bir bülbül-i şürîde
deñlü gayretüm

tañrı:

1. tañrı:

Gazel 2046

Mısra: 3

Allah.

Ugrasa bigâne-ves Tañrı
selâmından kaçır
Bilmezem anuñla kandan aşıñâ
oldı gönül

2. tañrı:

Gazel 2015

Mısra: 4

Allah, ilah.

Bakmadı benden yaña dildâra
virdüm dün selâm
Almamak Tañrı selâmın didüm aña
yol degül

tañrıçün:

1. tañrıçün:

Gazel 2126

Mısra: 8

"Ne olursun, ne olursunuz"
anlamlarında kullanılan bir söz.

İy şabâ âvâre gönülüm kanda gitdi
bilemezem
Bir haber vir Tañrıçün ol nâ-
tütânımdan benüm

tañrı'dan korkmaz:

1. tañrı'dan korkmaz:-dan

Gazel 2136

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Zalim, insafsız, merhametsiz.

Pâdişâh olduñsa cânâ Tañrı'dan
korkmaz mısın
Niçeye dek âsitânuña varup dâd
eyleyem

taşur-:

1. taşurdum:-du, -m

Gazel 2112

Mısra: 1

Emanet etmek, teslim etmek.

Cefâlar eylese her dem dili
fermâna taşurdum
Kula ne ihtiyâr olsun kamu sultâna
taşurdum

2. taşurdum:-du, -m

Gazel 2112

Mısra: 2

Emanet etmek, teslim etmek.

Cefâlar eylese her dem dili
fermâna tapşurdum
Kula ne ihtiyâr olsun kamu sultâna
tapşurdum

3. **tapşurdum:-du, -m**

Gazel 2112

Mısra: 4

Emanet etmek, teslim etmek.

Hadeng-i gämzeñe karşı siper
kılısam n'ola sînem
Müjeñ tîri irişdükçe anı kalkana
tapşurdum

4. **tapşurdum:-du, -m**

Gazel 2112

Mısra: 6

Emanet etmek, teslim etmek.

Bahâr-ı hüsnuñe karşı hilâl
ebrûların gördüm
Didüm kim garra olmuşdur yaşum
bârâna tapşurdum

5. **tapşurdum:-du, -m**

Gazel 2112

Mısra: 12

Emanet etmek, teslim etmek.

Selâmet ol yüri zâhid melâmet
'aşıkun fâhri
Yıkılmış gönlümü sanma ben ad u
sana tapşurdum

6. **tapşurdum:-du, -m**

Gazel 2112

Mısra: 8

*Vermek, ulaştırmak,
yetiştirmek.*

Diledüm ser-te-ser 'âlem mu'atâr
ola bû ile
Didüm târ eyle gel zülfün
getürdüm şâne tapşurdum

7. **tapşurdum:-du, -m**

Gazel 2112

Mısra: 14

*Vermek, ulaştırmak,
yetiştirmek.*

İder esrâr-ı 'ışkı fâş gördüm bu
gözüm yaşı
Gözümden redd idüp ol dem
döküp dâmâna tapşurdum

8. **tapşurdum:-du, -m**

Gazel 2161

Mısra: 1

Emanet etmek, teslim etmek.

Olup 'aşık belâ vü derdi evvel cāna
tapşurdum
Velî soñra dil ü cānı der-i cānāna
tapşurdum

9. **tapşurdum:-du, -m**

Gazel 2161

Mısra: 2

Emanet etmek, teslim etmek.

Olup 'aşık belâ vü derdi evvel cāna
tapşurdum
Velî soñra dil ü cānı der-i cānāna
tapşurdum

10. **tapşurdum:-du, -m**

Gazel 2112

Mısra: 10

Benzetmek.

Gözüm yaşını tesbîh itdi dil tekrâr
ider zikrûñ
Kimisin dürre beñzetdüm kimin
mercāna tapşurdum

11. **tapşurdum:-du, -m**

Gazel 2112

Mısra: 16

Benzetmek.

Muhibbî gözlerüm yaşın idüp cûlar
gibi âhîr
Karâr itsün diyü anı dil-i 'ummāna
tapşurdum

12. **tapşurdum:-du, -m**

Gazel 2161

Mısra: 4

Benzetmek.

Göricek bağ-ı hüsünde nigāruñ
zülf ü ruhsārın
Saçını kâfiristāna yüzün imāna
tapşurdum

13. **tapşurdum:-du, -m**

Gazel 2288

Mısra: 14

Benzetmek.

Muhibbî yanmaga geldün cemâl-i
şem'ine karşı
Degülsin aña pervāne velî ben
yana tapşurdum

14. **tapşurdum:-du, -m**

Gazel 2161

Mısra: 6

Emanet etmek, teslim etmek.

Egerçi hastâ-dil idüm lebinden bir
cevâb aldum
Bi-ħamdi' ilâh bu derdümü bugün
dermāna tapşurdum

15. **tapşurdum:-dum**

Gazel 2161

Mısra: 8

Emanet etmek, teslim etmek.

Gönül yağmasınun ħallin fetāvāda
arar çeşmün
Ĥārāmîdür anuñ ħükmini Tātār
ĥana tapşurdum

16. **tapşurdum:-du, -m**

Gazel 2161

Mısra: 10

Emanet etmek, teslim etmek.

Muhibbî maĥzen-i dilden
çıkardum niçe cevherler
Eli nādānuñ irmesün diyü yārāna
tapşurdum

17. **tapşurdum:-du, -m**

Gazel 2288

Mısra: 1

Emanet etmek, teslim etmek.

Alup bu sîneden tîr-i nigāri cāna
tapşurdum
Emānet idi cān anda yine cānāna
tapşurdum

18. **tapşurdum:-du, -m**

Gazel 2288

Mısra: 2

Emanet etmek, teslim etmek.

Alup bu sîneden tîr-i nigāri cāna
tapşurdum
Emānet idi cān anda yine cānāna
tapşurdum

19. **tapşurdum:-du, -m**

Gazel 2288

Mısra: 4

*Vermek, ulaştırmak,
yetiştirmek.*

Firāk-ı nâr-ıla yanup yakılıp
giryeler kıldum
Birin 'ummāna gönderdüm birin
Keyvāna tapşurdum

20. **tapşurdum:-du, -m**

Gazel 2288

Mısra: 6

Emanet etmek, teslim etmek.

Maĥabbet cāmını içdüm elinden
sākî-i 'ışkuñ
Belâ vü miĥnet ü derdi anuñçün
cāna tapşurdum

21. **tapşurdum:-du, -m**

Gazel 2288

Mısra: 8

Emanet etmek, teslim etmek.

Ezelden 'aşıkam zâhid baña
dîdârdur maĥsûd
Ben aña olmuşam kâni' seni
Rîzvân'a tapşurdum

22. **taşşurdum**:-du, -m

Gazel 2288

Mısra: 10

Emanet etmek, teslim etmek.

Ma'ânî kânına irdüm çıkardum
niçe gevherler
Kimisin eyledüm mahzen kimin
yârâna taşşurdum

23. **taşşurdum**:-du, -m

Gazel 2288

Mısra: 12

Emanet etmek, teslim etmek.

Bi-ğamdillâh ki cân virdüm vişâl
oldı baña hâşıl
Libâs-ı 'ariyetdür ten anı devrâna
taşşurdum

tar:

1. **târ:**

Gazel 2141

Mısra: 1

Karanlık.

Gün yüzünü görmeyelden târ
olupdur gözlerüm
Togasın bir gün diyü bîdâr olupdur
gözlerüm

2. **tar:**

Gazel 2086

Mısra: 14

İp, iplik.

Fâriğ-iken geldi nâgeh başuma
sevda-yı 'ışk
Geñ cihâni iy Muhibbî başuma tar
añladum

3. **târ:**

Gazel 2145

Mısra: 7

Karanlık.

Günüm târ eyledi gâyetde ol hâtt-ı
siyehkârı
Neler çekdüm şeb-i ğamda perîşân
sünbülinden hem

4. **târ:**

Gazel 2165

Mısra: 3

İp, iplik.

Nâle kıldum 'ışk elinden yaşımı
târ eyledüm
İñleyüp zârılık itdüm kıddümi
çeng eyledüm

5. **târ:**

Gazel 2232

Mısra: 9

İp, iplik.

Meclis-i ğamda Muhibbî yaşımı
târ eyleyüp
İñleyüp zârılık idüp kıddümi çeng
eyleyem

6. **târ:**

Gazel 2273

Mısra: 4

İp, iplik.

İñlerem nâ gibi bagrum deleliden
bu felek
Târ idelden yaşımı çenge
dönüpdür bu bilüm

7. **târ:**

Gazel 2494

Mısra: 5

Tel.

Göz yaşı bezm-i belâda târ sînem
sazına
Nâle kılsun ğam kemânçeyle rebâb
eglenmesün

târ eyle-:

1. **târ eyle-:**

Gazel 2112

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

İp haline getirmek.

Diledüm ser-te-ser 'âlem mu'atâr
ola bû ile
Didüm târ eyle gel zülfün
getürdüm şâne taşşurdum

târ it-:

1. **târ it-:**

Gazel 2055

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

İp, iplik haline gelmek.

Gözüm yaşımı târ itdüm dönelden
kâmetüm çenge
Egilürsem 'aceb midür bela vü
derd ü ğam çektüüm

târ u mâr it-:

1. **târ u mâr it-:**

Gazel 2110

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Perişan, darmadağınık,
karmakarışık bir duruma getirmek.
|| Dağutmak, karıştırmak.*

Uşatdum şîşe-i 'aklı be-küllî târ u
mâr itdüm
Mağabbet câmını içdüm melâmet
ihtiyâr itdüm

târâc id-:

1. **târâc id-:**

Gazel 2378

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Yağmalamak, talan etmek.

Muhibbî ol elâ gözler ider dil
mülkini târâc
Anuñ yağmaçı çeşmini görüp
Tâtâr'a beñzetdüm

taraf:

1. **taraf:**

Gazel 2402

Mısra: 2

Cihet, canip, semt, yan.

Su terâzûsı olupdur oñmaduk
başum benüm
Anuñ-ıçun her taraf turmaz akar
yaşum benüm

2. **taraf:**

Gazel 2451

Mısra: 5

Cihet, canip, semt, yan.

Her taraf serv ü gül ü nergis
benefşe yâsemem
Şimdilik gâyet müşerrefdür zemîn
ü âsümân

3. **tarafdan:-dan**

Gazel 2475

Mısra: 5

Cihet, yön.

Seyre çıksa her tarafdan cem' olur
'aşıkları
Sen de iy dil ekstük olmagıl
mecâlün var-iken

4. **taraf:**

Gazel 2333

Mısra: 10

Taraf, yer, yan.

Pâdişâh-ı 'ışk dinse bu Muhibbî'ye
ne tañ
Çün vezîr olmuş-durur iki taraf
derd ü ğamum

5. **taraf:**

Gazel 2411

Mısra: 5

Taraf, yer, yan.

Gözlerüm gözleklerinden eşk-i
çeşmüm her taraf
Nâle kılsam saçılır gönülmdeki
tölâbdan

6. **taraf:**

Gazel 2086

Mısra: 10

*Ön, arka, sağ, sol, üst ve alt
yanlardan her biri, cihet, yön.*

Niçe bulam genc-i hüsnüñe senüñ
ben dest-res
Görinen zülfeynüñi iki taraf mâr
afladum

7. **tarafdan:-dan**

Gazel 2093

Mısra: 10

*Ön, arka, sağ, sol, üst ve alt
yanlardan her biri, cihet, yön. ||
Yöre, yer, bölge.*

İy Muhibbî şî'r-i pür-süzum
işidilse benüm

Her tarafdan ire taşsîn ile şabâşum
benüm

8. **tarafın:-ı, -n**

Gazel 2153

Mısra: 3

Yöre, yer, bölge.

Geşt kıldum bu cihan tekyesinüñ
her tarafın
Çâr dîvârına gördüm yazulu âh
şâhum

tarâvet:

1. **tarâvetle:-le**

Gazel 2312

Mısra: 9

Tazelik, körpelik.

Bu hüsn ü bu tarâvetle şeh-i
hübân-ı âlemsin
Kapuñda kullaruñ çokdur Muhibbî
bende kemter hem

târem-i eflâk:

1. **târem-i eflâk:**

Gazel 2296

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Feleğîn kubbesi.

Ger hevâ-yı kıdd-i bälân-ıla cânâ
hâk olam
Tañ midur bulup şeref ger târem-i
eflâk olam

tarf-ı bağ:

1. **tarf-ı bağ:**

Gazel 2101

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bağın kenarı.

Tarf-ı bağ u çemen ü âb-ı revân
bâde vü câm
Sâkî-i gül-ruh olursa olur ol 'ıyş
tamâm

târhâ-yı müy:

1. **târhâ-yı müy:**

Gazel 2243

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Karanlık saç.

Bu târhâ-yı müyuñ kıl boynuma
selâsil
Mecnün eger görürse hayrân ola
cününüm

târ-ı seb:

1. **târ-ı seb:**

Gazel 2158

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gece karanlığı.

Rüy-ı dilber mihr ü mâhumdur
benüm
Târ-ı seb zülf-i siyâhumdur benüm

târ-ı zülf:

1. **târ-ı zülf:**

Gazel 2375

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Saç teli.

Noğtalardur muşhaf-ı rüyüñde yir
yir hâller
Târ-ı zülfüñ her biri müşg-i
Tatâr'umdur benüm

târik:

1. **târik:**

Gazel 2415

Mısra: 11

Takip edilen yol, usul.

Bu dil vîrânesi târik olupdur
Togup şem' ol aña iy mâh-ı tâbân

tarîk-i 'ışk:

1. **tarîk-i 'ışk:**

Gazel 2341

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Aşk yolu.

Ger mağabbet sırrımı sorsañ saña
şerh eyleyem
Hamdü-lillâh ki tarîk-i 'ışkuñuñ
âgâhıyam

2. **tarîk-i 'ışk:**

Gazel 2466

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Aşk yolu.

La 'l-i şîrinüñe cânâ ben niçe cân
virmeyem
Bu tarîk-i 'ışkda eksük miyem
Ferhâd'dan

3. **tarîk-i 'ışk:**

Gazel 2477

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Aşk yolu.

Muhibbî 'ışk meydanın görüp eyle
dil-âverlik
Tarîk-i 'ışkdadur 'âşık gerek terk
eylemek başın

4. **tarîk-i 'ışk:**

Gazel 2483

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Aşk yolu.

Gönül teslîm-i cân eyler elin yur
kendü kanından
Tarîk-i 'ışka ki girse geçer nâm u
nişânından

5. **tarîk-i 'ışk:**

Gazel 2493

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Aşk yolu.

İy Muhibbî bu tarîk-i 'ışkda 'âşık
degül
Gözleyüp mihr ü vefâ cevri ü cefâ
az isteyen

tarîk-i müstâkîm:

1. **tarîk-i müstâkîm:**

Gazel 2079

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Dine göre doğru olan,

Allah'a ulaştırılan yol.

Muhammed hürmetine yâ İlâhî
Tarîk-i müstâkîmden ırma râhum

2. **tarîk-i müstâkîm:**

Gazel 2097

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Dine göre doğru olan,

Allah'a ulaştırılan yol.

Her kişi yârâ irür bulur tarîk-i
müstâkîm

Ben ki gümrahım gidüpdür
hânümânım n'eyleyem

tarrâr:

1. **tarrârüm:-um**

Gazel 2099

Mısra: 6

*Hilekar, hırsız. || Gönül
çalan, insanın aklını başından
alan.*

Niçe diller bağlayup âhir beni bend
eyledün
Hiç terahhüm itmedün iy zülfi
tarrârüm benüm

târumâr eyle:-

1. **târumâr eyle:-di, -**

Gazel 2011

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Dağıtmak, karıştırmak,
perişan etmek.*

Çeng-ile 'üda hâlel virdi mey-i
engür-ıla
Eyledi zühd ü şalâhı cümle
târumâr gül

târumâr it:-

1. **târumâr it:-**

Gazel 2054

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Dağıtmak, perişan etmek.

Muhibbî 'ışk eri n'eyler dimişler
'âr u nâmüsi
Anunçün şîşe-i nâmı uşadup
târumâr itdüm

tarz-ı 'ışk:

1. **tarz-ı 'ışk:**

Gazel 2094

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Aşkının tarzı, üslubu, biçimi.

Oluban Mecnün gibi dîvâneler ser-
defteri
Tarz-ı 'ışkı ben dağı bir yüzden
âbâd eyleyem

tas:-

1. **taşuban:--uban, -**

Gazel 2045

Mısra: 5

*Bulunduğu yere sığmayarak
dışarıya doğru akmak.*

Taşuban ğark itmedin gelüp beni
bu baħr-ı ğam
Bâde-i keştiyi sâkî la'l-ğün
deryâya sal

2. **taşdı:-dı**

Gazel 2092

Mısra: 3

*Akarsu, yatağından çıkarak
çevresini kaplamak.*

Taşdı temevvüc itdi gözüm yaşı
baħr olup
Lâkin bunuñla gitmedi dağı
ħarâretüm

3. **taşup:-up**

Gazel 2356

Mısra: 10

*Bulunduğu yere sığmayarak
dışarıya doğru akmak.*

İy Muhibbî yine eşk oldı çü
deryâya şebîh
Bâd-ı âh-ıla taşup kaynayalum cüş
idelüm

4. **taşdı:-dı**

Gazel 2436

Mısra: 9

*Bulunduğu yere sığmayarak
dışarıya doğru akmak. II Aşığın
gözyaşlarının ırmak olup taşması.*

İy Muhibbî baħr-ı eşküm taşdı
başdan aşdı âh
Bâd-ı âhum saldı engine yine dil
zevrağın

taş:

1. **taşa:-a**

Gazel 2270

Mısra: 5

Taş, kaya, sert cisim.

Kays'ı topraga vü Ferhâd'ı taşa
kullanup
'İşkuñ şehriñi bu vech-ile bünyâd
eyleyem

2. **taş:**

Gazel 2054

Mısra: 4

*Yapı işlerinde kullanılmak
için bu maddeden hazırlanmış
malzeme.*

Hâlel gelmiş-durur gördüm binâ-yı
'ışka ben dağı
Geçüp serden koyup bir taş
gedüğün üstüvâr itdüm

3. **taşum:-um**

Gazel 2093

Mısra: 4

*Bir kimsenin gözle görünen
cephesi, görünüşü, sureti.*

Cânı teslîm eyledüm geçmezdi
hergiz minnete
Saña ma'lûm olmadı hergiz içüm
taşum benüm

4. **taşam:-am**

Gazel 2104

Mısra: 8

Taş. || Taş yürekli.

Cevr ü cefâña niçe tahammül ider
bu dil
Âhen-dilem meger ki cihânda
yâhüd taşam

5. **taş:**

Gazel 2152

Mısra: 3

Taş.

Kankı taş katırsa başın aña dögsün
kühken
Başa iltüdüm san'at-ı 'ışkuñ bugün
üstâdıyam

6. **taşumdan:-um, -dan**

Gazel 2335

Mısra: 2

Mezar taşı.

Sanmañuz surh oldı sinem kanlu
yaşumdan benüm
Şu 'le-i dildür görinen şimdi
taşumdan benüm

7. **taşum:-um**

Gazel 2353

Mısra: 6

Dış.

İy felek çarhuñ bozılsun olasın âhir
ħarâb
Nite kim odlara yakduñ bu içüm
taşum benüm

8. **taşum:-um**

Gazel 2365

Mısra: 6

Dış, vücut beden.

Dâğ-ı ğasret sinede gönlümdede
vardur nâr-ı 'ışk
Âteşe yanmakda birdür bu içüm
taşum benüm

9. **taşum:-um**

Gazel 2402

Mısra: 14

Dış, vücut beden.

Bî-ħabersin zâhidâ aħvâl-i 'ışk
ğâyet ğaflı

Aflamadın içümi bilmeyesin
taşum benüm

10. taşın:-ı, -n
Gazel 2477
Mısra: 6
Taş.

Bugün ser-bâz-ı 'ışk olmuş diler
ilte için başa
Keser anuñ için Ferhâd cihānuñ
tag-ıla taşın

11. taş:
Gazel 2481
Mısra: 1
Taş.

İrişen dest-i cevruñden baña tır-ile
taş olsun
Birisine siper sîne birine karşı baş
olsun

taş ol-:

1. taş ol-:
Gazel 2130
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*İşlediği bir günahdan dolayı
insanın taş hâline geleceğini
bildiren uyarıcı bir söz olup
bilhassa çocuklara söylenir.*

Deyr içinde dileğim budur ki anı
taş ola
Ger senüñle döstüm da'vâ-yı hüsün
ide şanem

2. taş ol-:
Gazel 2130
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*İşlediği bir günahdan dolayı
insanın taş hâline geleceğini
bildiren uyarıcı bir söz olup
bilhassa çocuklara söylenir.*

Deyr içinde dileğim budur ki anı
taş ola
Ger senüñle döstüm da'vâ-yı hüsün
ide şanem

taş vag-:

1. taş vag-:
Gazel 2137
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*O yer büyük bir felakete
maruz kalmak.*

Ne kadar yagdursa dildâr cefâ
taşlarını
Baña miñnet sanur ol ben anı râhat
gördüm

taşa çal-:

1. taş çal-:
Gazel 2360
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Yere fırlatmak, fırlatıp atmak,
gözden çıkarmak.*

Melâmet ihtiyâr itdüm selâmet
istemez gönlüm
Uşadup şîşe-i nâmı Muhibbî
taşlara çaldım

taşavvur it-:

1. taşavvur it-:
Gazel 2155
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Zihinde canlandırma,
tahayyül etme.*

Revzenümden dün gice togdukça
mâh-ı âsümân
Hâneme itdüm taşavvur geldi
mâhumdur benüm

tâ-seher:

1. tâ-seher:
Gazel 2299
Mısra: 9
Sabaha kadar.

İy saçı leylî küyuñda her şeb tâ-
seher
Kıluram Mecnünlayın feryâd u âh
u zâr hem

tâ-ser-kadem:

1. tâ-ser-kadem:
Gazel 2228
Mısra: 10
*Baştan sona kadar, tepeden
turnağa kadar.*

Muhibbî görmege geldi kapuña
Bayâ tâ-ser-kadem pây-ı tu başam

taşından:

1. taşından:
Gazel 2480
Mısra: 6
Dış.

Derünüm hâlini bir kimse bilmez
Degül-durur içi zâhir taşından

taşnif-i 'amel:

1. taşnif-i 'amel:
Gazel 2377
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Amel kitabı yazmak.

Ney gibi bezm içinde inlemege
Niçe taşnif-i 'amel ben bilürem

taşra:

1. taşra:
Gazel 2089
Mısra: 5
*Bir ülkede başşehir veya
diğer önemli şehirler dışında kalan
yerler, dışarlık.*

Gezüp taşra beyabânı olup âvâre
Mecnün tek
Belâ kuşlarına jülide müyum
âşiyân itdüm

taşvîr:

1. taşvîrini:-i, -n, -i
Gazel 2131
Mısra: 11
Resim.

Levh-i dilde hüblar taşvîrini nakş
ideli
Kim ki gördiyse beni didi ki Mânî
şaniyem

2. taşvîrin:-i, -n
Gazel 2477
Mısra: 3
Resim.

Görüp aldanma dünyâya
müzeyyen nakş u taşvîrin
Bu fânîdür geçer fizcek arayup iste
nakşâşın

tâtâr:

1. tâtâr:
Gazel 2161
Mısra: 8
*Tatar ırkı.Daha çok misk ile
birlikte anılır.Anadolu illerine
tatarlar tarafından ve uzak
diyarlardan getirilmesidir.Misk'in
tatar diyarında elde edilmesini de
bu arada zikretmeliyiz.Kelime
mecazen zalim, gaddar,
merhametsiz anlamına gelir.Bu
sebeple daha çok gamze ve saç ile
birlikte bulunur.*

Gönül yağmasınun hallin fetâvâda
arar çeşmün
Hârâmîdür anuñ hükmini Tâtâr
hâna tapşurdum

2. tatar:

Gazel 2195

Mısra: 10

Eskiden Türk ve Moğol kavimlerine genel olarak verilen isim.

Niçe bir gâret eylersin didüm dil şehrinin iy gam Beni bilmez misin didi ki yağmacı tatar oldum

3. tātār'a:-a

Gazel 2378

Mısra: 10

Tatar ırkı.Daha çok misk ile birlikte anılır.Anadolu illerine tatarlar tarafından ve uzak diyarlardan getirilmesidir.Misk'in tatar diyarında elde edilmesini de bu arada zikretmeliyiz.Kelime mecazen zalim, gaddar, merhametsiz anlamına gelir.Bu sebeple daha çok gamze ve saç ile birlikte bulunur.

Muhibbî ol elâ gözler ider dil mülkini tārâc Anuñ yağmaçı çeşmini görüp Tātār'a beñzetdüm

tatlu cān:

1. tatlu cān:

Gazel 2454

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

İnsana her şeyden daha tatlı gelen kendi canı, kendi varlığı.

Nār-ı gam ile niçeye dek böyle yanam ben Olmaya 'aceb tatlu cānumdan usanam ben

tavāf eyle:-

1. tavāf eyle:-

Gazel 2064

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Kutsal sayarak etrafında dolaşmak.

Kā'be'dür küyuñ nigārâ eyledüm çünkü tavāf Cānumı kırbāna al def' eyle sergerdānlığım

2. tavāf eyle:-

Gazel 2268

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Kutsal sayarak etrafında dolaşmak.

Mecnūn gibi deşt-i gamı eyleyüp tavāf Ferhād-vār kūh-ı belāda yir isterem

tavaf id:-

1. tavaf id:-

Gazel 2245

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Kutsal sayarak etrafında dolaşmak.

Tavf-ı gülşen idelüm elde tatalum yine cām Sākīyâ al elüñe sun berü bu demde müdām

tavaf it:-

1. tavaf it:-

Gazel 2397

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Kutsal sayarak etrafında dolaşmak.

Ka'be-i küyuñ tavāfin itmege 'aşıqların Geldiler sürün sürün koyun gibi kırbāna hem

2. tavaf it:-

Gazel 2444

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Kutsal sayarak etrafında dolaşmak.

Döstüm 'uşşâkı ko küyuñu itsünler tavāf Ehl-i hac maqşüdına irdügi demlerdür bugün

tavaf itmek:

1. tavaf itmek:

Gazel 2013

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Hac veya umre sırasında Ka'be'nin etrafını yedi defa dolaşmaya denir. Tavaf esnasında "Lebbeyk, Lâ şerike lek" diye tesbih okunur. || Divan şiirinde de aşık sevgilisinin mahallesini tavaf eder.

Kudsilerle ger tavaf itmek dilerseñ küyını Lâ-mekân şahrasına 'azm eyleyüp ser-mahmil ol

tavaf-ı ka'be-i küv:

1. tavaf-ı ka'be-i küv:

Gazel 2362

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Sevgilinin memleketinin Kabe'sinin tavafi.

İderdüm Merve haqqıyçün Şafâ-y-ıla özüm kırbān Tavāf-ı Ka'be-i küyuñ naşib itse Hudâ kıblem

tavaf-ı küv-ı dilber:

1. tavaf-ı küv-ı dilber:

Gazel 2444

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Sevgilinin memleketinin etrafını dönme zamanı.

'İyd irişdi çün tavaf-ı küv-ı dilberdür bugün Ka'be'dür küyü baña bil hacc-ı ekberdür bugün

ta'viz:

1. ta'viz:

Gazel 2220

Mısra: 10

Nazara ve kötülüklere karşı takılan muska.

Sahhâre gözi aldı dil ü cān Muhibbî Ta'viz ile itmez aña çäre füsün hem

tavr-ı 'ışk:

1. tavr-ı 'ışk:

Gazel 2370

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Aşk edası, davranışı.

Hânekâh-ı 'ışk içinde baña oldılar mürid Tavır-ı 'ışkı Vâmık u Mecnūn'a irşâd eyledüm

2. tavr-ı 'ışk:

Gazel 2370

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Aşk edası, davranışı.

Hânekâh-ı 'ışk içinde baña oldılar mürid Tavır-ı 'ışkı Vâmık u Mecnūn'a irşâd eyledüm

tavr-ı rind-i mev-hVār:

1. **ṭavr-ı rind-i mey-ḥvār:**

Gazel 2118

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Sarhoş rindin davranışı.

Niçe yıl meyḥāne hıştımı bālın
eyledüm
Tā ki ṭavr-ı rind-i mey-ḥvārı ben
āyın eyledüm

tāvus:

1. **tāvusu:-ı**

Gazel 2491

Mısra: 5

*Sülüngiller familyasından, tiz
sesli, erkeğinin kuyruğu çok uzun,
süslü, parlak ve güzel renkli çok
büyük kuş.*

Sidre tāvusu gibi nāz-ıla refṭāra
gelür
Her kaçan nāz-ıla ala ele dildār
etegin

tayan-:

1. **tayanup:--up, -**

Gazel 2047

Mısra: 7

*Birinden, bir şeyden güç
almak, güvenmek, istinat etmek.*

Tayanup kuvvetüne tutma zamān-
ıla güreş
Basar āḥir seni ger Rüstem ü
Nerīmān ol

2. **tayanursa:-ur, -sa**

Gazel 2292

Mısra: 9

*Birinden, bir şeyden güç ve
kuvvet almak, ona güvenmek,
istinat etmek.*

Tayanursa n'ola zāhid bugün ger
zühd ü taḳvāya
Muḥibbī buna mesned tevekkül
ben İlāh itdüm

tazallüm id-:

1. **tazallüm id-:**

Gazel 2071

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Sızlanma, yakınma, şikayet
etme.*

Zülfün ḥayālī ile kalmadı uyḥu
diyü
Yüz sürüp işiğüne yaşum ider
tazallüm

tażarru':

1. **tażarru'la:--la, -**

Gazel 2053

Mısra: 9

Yalvarma, yakarma.

Bu Muḥibbī dün ü gün kılır
tażarru'la niyāz
Tā ki dilber sīnesinden sīneñe ire
zevāl

tāze:

1. **tāze:**

Gazel 2273

Mısra: 17

Canlı, yeni.

İy Muḥibbī Cāmī Ḥusrev bulsalar
tāze ḥayāt
İşidüp tahsīn iderlerdi benüm bu
gazelüm

2. **tāze:**

Gazel 2012

Mısra: 8

Canlı, yeni, körpe.

Kim dir ki gönül kuçıla hergiz o
kuçılmaz
Bir tāze civān 'ışkına tāze heves ol
gel

3. **tāze:**

Gazel 2204

Mısra: 1

Canlı, yeni, körpe.

Yine bir tāze hevesdür küy-ı dilber
eyleyem
Yüze sürüp ḥākin evvel soñradan
ser eyleyem

4. **tāze:**

Gazel 2211

Mısra: 6

Canlı, yeni, körpe.

'Aziz-i cān-ıla dilsin giriftāruñı ḥor
itme
Ki bir tāze gül-i tersin ḥazer kıl ez-
dem-i serdüm

5. **tāze:**

Gazel 2343

Mısra: 10

Canlı, yeni, körpe.

Gül yüzün vaşfin Muḥibbī
yazmaga gül bergine
Devr-i güldə yaraşur bir tāze dīvān
eylesem

6. **tāze:**

Gazel 2012

Mısra: 8

Genç, körpe.

Kim dir ki gönül kuçıla hergiz o
kuçılmaz
Bir tāze civān 'ışkına tāze heves ol
gel

7. **tāze:**

Gazel 2251

Mısra: 7

Genç, körpe.

Tāze güldür gülşen içre nāz-ıla
refṭār ider
Ol boyı serv-i sehī bālā nāmın
dimeyem

8. **tāze:**

Gazel 2011

Mısra: 1

Henüz, yeni.

Ḥamdülillāh tāze bitürdi yine
gülzār gül
'Andelīb-i ḥastaya tā göstere dīdār
gül

9. **tāze:**

Gazel 2024

Mısra: 8

*Dinç görünüşlü,
yıpranmamış, körpe. ||
Bozulmamış, bayatlamamış olan.*

Var-ısa ger dostlar esrār kändür
gönül
Ḥün-ı dilden sīnede güller bitürür
tāze ter

10. **tāze:**

Gazel 2133

Mısra: 4

*Dinç görünüşlü,
yıpranmamış, körpe.*

Alalum lāle gibi sāğarı elden
komayup
Varalum gülşene biraz tāze gülü
yār idelüm

11. **tāze:**

Gazel 2267

Mısra: 4

*Dinç görünüşlü,
yıpranmamış, körpe. || Genç kadın.*

Agla dīvāne gönül ḥasret-ile gel
şeb ü rüz
Geşte-i serv-i ḥad ü tāze nihālem
ne kılam

12. **tāze:**

Gazel 2276

Mısra: 6

Yeni, zamanı geçmemiş.

Didi dilber şeb-i yeldā saçumdur
Yüzümden soralar tāze bahārum

13. **tāze:**

Gazel 2425

Mısra: 9

Yeni, zamanı geçmemiş.

Derūnum derdini tāze kılup iy nāy
iñilersin

Şeb-i ğamda Muḥibbī itdügi
feryāda beñzersin

14. **tāze:**

Gazel 2446

Mısra: 7

Canlı, yeni, körpe.

Tāze cān virdüñ getürdüñ bü-yü
zülfün iy şabā
Çok zamāndur özlemişdüm ol saçı
gül-büyü ben

tāzelen:-

1. **tāzelen-sün:-sün**

Gazel 2316

Mısra: 5

Yenilenmek.

Serv kaddüñ tāzelen-sün diyü iy
ārām-ı cān
Ḥāk-i payuñā gözüm yaşın hemān
ismarlaram

tāze-ter:

1. **tāze-ter:**

Gazel 2081

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Çok taze.

Berbād olurdu āhum ile ḥāk-i ten
eger
Yaş dökdüğümce tāze-ter olmasa
bu gilüm

ta'zīm:

1. **ta'zīm:**

Gazel 2307

Mısra: 8

*Hürmet etme, saygı gösterme,
büyük sayıldığını belli edecek
şekilde güzel muamelede bulunma.*

Her ne yañadan gelürse ğam açuk
vīrāne dil
Aña ta'zīm eyleyüp kapuyı dīvār
eylemem

tebdil ol:-

1. **tebdil ol:-**

Gazel 2400

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Değişmek, değiştirilmek.

Kalmışam hicrān şebinde toĝmadı
şubḥ-ı vişāl
Şöyle beñzer gīceye tebdil olupdur
gündüzüm

tebessüm eyle:-

1. **tebessüm eyle:-**

Gazel 2250

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gülümsemek.

Gel eyle gül gibi cānā tebessüm
Daḥı nāz-ıla ğonca-veş tekellüm

tebessüm it:-

1. **tebessüm it:-**

Gazel 2071

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Gülümsemek.

Gitsün gümānum eyle didükde bir
tekellüm
Gül gibi itdi ol dem nāz-ıla bir
tebessüm

2. **tebessüm it:-**

Gazel 2275

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gülümsemek.

Dehānuñ ğoncadur itsün tebessüm
Lebüñ dürc-i güher kılsun tekellüm

tecerrüd it:-

1. **tecerrüd it:-**

Gazel 2464

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Her şeyden uzaklaşmak,
soyutlanmak.*

Her kim tecerrüd itdi çıkdı göge çü
'İsī
Her kim tama'da kaldı geçti yire
çü Kārūn

tebdil eyle:-

1. **tebdil eyle:-**

Gazel 2160

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Bir işi önlemek veya
yapılmasını sağlamak için gereken
hazırlıkları yapmak, gerekli
çarelere başvurmak.*

İy şanem 'ışkuñ ğamına sanma
tebdil eyleyem
Gīceler tā şubḥ olunca āḥ-ı şeb-gīr
eyleyem

2. **tebdil eyle:-**

Gazel 2160

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Bir işi önlemek veya

*yapılmasını sağlamak için gereken
hazırlıkları yapmak, gerekli
çarelere başvurmak.*

İy Muḥibbī cehd kılma ğamdan
olmazsın ḥalāş
Böyledür taqḍir çün ben niçe
tebdil eyleyem

te'emmül itme:

1. **te'emmül itme:--me, -**

Gazel 2010

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

İyice , etraflıca düşünmek.

Ḥabībüm muşḥaf-i ḥüsnuñ
ḥakıyçün
Mutī'em emrüne itme te'emmül

teḥi:

1. **teḥi:**

Gazel 2449

Mısra: 7

Boş.

Nāy gibi ğıll u ğışdan ḳalbünü eyle
teḥi
Hiç işitmedüñ mi sen bu nükteyi
tanbürdan

teḥlike:

1. **teḥlikedür:-dür**

Gazel 2472

Mısra: 5

*Bir kimse veya şeyin varlığını
tehdit eden, helak olmasına sebep
olabilecek durum.*

'Uşşāka didüm teḥlikedür
ma'reke-i 'ışk
Çoklar güzerān eylediler bu
ḥaberümden

tek:

1. **tek:**

Gazel 2379

Mısra: 8

Gibi.

Bāde içse dil olur elbette cürme
mu'terif

Zāhidā sanma senūñ tek fī 'lūme mağrūr olam

2. tek:

Gazel 2066

Mısra: 6

"Sadece, bir " anlamlarında sıfat.

Mihr ü vefāna zerrece ben t̄alib olmadum
Gönder cefa vü cevruñi tek baña dem-be-dem

3. tek:

Gazel 2010

Mısra: 2

"Gibi" edatı.

Saña beñzer cihān içinde yok gül
Benüm tek dağı yok bī-çāre bülbül

4. tek:

Gazel 2050

Mısra: 2

"Gibi" edatı.

Gerek İskender ü Dārā gerek
sulṭān-ı devrān ol
Saña yigdür kamusından hemān
tek pāk-dāmān ol

5. tek:

Gazel 2065

Mısra: 6

"Gibi" edatı.

Eylerüz Haqq' a tevekkül yimezüz
ferdā ğamın
Zāhidā sanma senūñ tek t̄alib-i nān
olmuşam

6. tek:

Gazel 2070

Mısra: 4

"Gibi" edatı.

Bend-i zūlfünde didüm var niçe
biñ şeydālaruñ
Didi haqqā bir senūñ tek mübtelāyı
görmedüm

7. tek:

Gazel 2089

Mısra: 5

"Gibi" edatı.

Gezüp taşra beyābāni olup āvāre
Mecnūn tek
Belā kuşlarına jülide müyum
aşıyān itdüm

8. tek:

Gazel 2227

Mısra: 6

"Gibi" edatı.

Gözlerüm yaşını cular eyleyüp
itdüm revān
Tek salınsun serv-veş ol nāz-
perverdüm benüm

9. tek:

Gazel 2460

Mısra: 16

"Gibi" edatı.

Niçe meh-pāreler sevdi Muḥibbī
Senūñ tek görmedüm bir pür cefā
ben

10. tek:

Gazel 2116

Mısra: 7

"Sadece, bir, bir tek " anlamlarında zarf.

Hüsn gülzārında tek sen ḥande
eyle gül gibi
Karşuña ben ebr-veş yaşlar döküp
bārān olam

11. tek:

Gazel 2273

Mısra: 5

"Sadece, bir, bir tek " anlamlarında zarf.

Biñ kez öldür beni tek gel seni bir
kez göreyim
Ḥaqq dimişler intizārdan yigdür biñ
kez ölüm

12. tek:

Gazel 2355

Mısra: 6

Bir.

Baş koyup ayagina muğbeçenūñ
Tek elinden şārāb-ı nāb içelüm

13. tek:

Gazel 2441

Mısra: 2

Sadece, bir, bir tek.

Görmek isterseñ nigārā sīnemūñ
sen yarasın
Uşta ḥançer uşta sīne ḥıdmete tek
yarasın

14. tek:

Gazel 2443

Mısra: 12

Sadece, bir, bir tek.

Gönlüni virdüñ vişālin istedüñ
meh-rūlaruñ
Cānuñi üstine vir tek yār ikrār
eylesün

15. tek:

Gazel 2443

Mısra: 14

Sadece, bir, bir tek.

İy Muḥibbī gözlerüñ yaşın akıt
olsun revān
Serv gibi tek salınsun yār refitār
eylesün

16. tek:

Gazel 2466

Mısra: 9

Sadece, bir, bir tek.

Tek beni sürme kapuñdan
öldürseñ rāzıyam
Ölmek evlādur kişiye bir yaramaz
addan

tek bir:

1. tek bir:

Gazel 2107

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Olumlu cümlelerde yalnız bir,
bir tek.

Sīnede konmuş emānetdür ezelden
cān benüm
Vireyim tek bir işāret eylesün
cānān benüm

tekāpu:

1. tekāpu-yı:

Gazel 2210

Mısra: 1

Öteye beriye koşarak
araştırma, koşuşturma.

Yürür ser-geşte dil ḥasta tekāpu-yı
beyābānum
Arayup baḥr u ber içre seni dāyım
şitābānam

tekāpü eyle-:

1. tekāpü eyle-:

Gazel 2199

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Öteye beriye koşarak
araştırmak, koşuşturmak.

Cidd ü ceḥd-ile vişāle bulmadum
hiç dest-res
Sālhā gerçi bu yolda ben tekāpü
eyledüm

tekebbür:

1. tekebbürden:--den, -

Gazel 2059

Mısra: 1

Kibirleme, büyüklük satma.

Bi-ḥamdi'llāh tekebbürden riyādan
pākdür gönüm
Ve līkin dest-i 'ışk-ıla döğilmiş
ḥākdür gönüm

tekebbür it-:

1. tekebbür it-:

Gazel 2391

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Kibirlemek, büyüklük
satmak.*

Tekebbür itmeyüp hergiz riyādan
pākdür gönüm
Başum eflāke de irse yüzümle
ḥākdür gönüm

tekellüm:

1. tekellüm:

Gazel 2250

Mısra: 2

*Söyleme, lakırdı etme,
konuşma.*

Gel eyle gül gibi cānā tebeşüm
Daḥı nāz-ıla gönca-veş tekellüm

tekellüm evle-:

1. tekellüm evle-:

Gazel 2071

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Söylemek, lakırdı etmek,
konuşmak.*

Gitsün gümānum eyle didükde bir
tekellüm
Gül gibi itdi ol dem nāz-ıla bir
tebeşüm

tekellüm kıl-:

1. tekellüm kıl-:

Gazel 2275

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Söylemek, konuşmak.

Dehānuñ göncahur itsün tebeşüm
Lebün dürc-i güher kılsun tekellüm

teklif it-:

1. teklif it-:

Gazel 2453

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Bir kimseye bir şeyin olması
veya bir şeyi yapması için öneride
bulunmak.*

Sīnem nişāne kıldı ya kaşı atdı tīrin
Cānum ḥurūc idende teklif itdi
yirin

tekrār evle-:

1. tekrār evle-:

Gazel 2307

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi yeniden yapmak veya
söylemek.*

Bilmedüm kand-i mükerrer mi
lebün yāḥūd nebāt
Sanma la'lūñ zikrini iy dōst tekrār
eylemem

tekrār id-:

1. tekrār id-:

Gazel 2112

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi yeniden yapmak veya
söylemek.*

Gözüm yaşımı tesbīḥ itdi dil tekrār
ider zikrūñ
Kimisin dürrü beñzetdüm kimin
mercāna tapşurdum

2. tekrār id-:

Gazel 2413

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi yeniden yapmak veya
söylemek.*

Şīrīn lebūññūñ midḥatini ideli tekrār
Ger dirse Muḥibbī n'ola şīrīn
suḥnem ben

tekye:

1. tekyesinde:-si, -n, -de

Gazel 2366

Mısra: 4

Dergah, tekke.

Mecnūn uyardı gerçi ki 'ışkuñ
çerāḡını
Ġam tekyesinde anuñ-ıla
iştirākiyem

2. tekyesine:-si, -n, -e

Gazel 2121

Mısra: 11

Tekke.

Dil tekyesine derd-ile ġam geldi
añsuzın
Yanuma anları okuyup sanki gel
didüm

3. tekyesinüñ:-si, -nüñ

Gazel 2153

Mısra: 3

Dergah, tekke.

Geşt kıldum bu cihan tekyesinüñ
her tarafın

Çār dīvārına gördüm yazulu āḥ
şāhum

4. tekyesine:-si, -n, -e

Gazel 2176

Mısra: 8

*Tekke.sim tamlamasının ikinci
öğesi olarak belli meslek veya
nitelikteki kimselerin toplandıḡı
yer.*

Gözlerüm yaşı şarāb u mā-ḥazar
bagrum kebāb

Eyledüm dil tekyesine oldı çün
miḥman-ı ġam

5. tekyesine:-si, -n, -e

Gazel 2222

Mısra: 3

Tekke.

Gelse miḥmān bu dil tekyesine
derd ü belā
Mā-ḥazar çeşmüm ile ḳadeḥ-i ḥūñ
çekerem

tekye-i 'ışk:

1. tekye-i 'ışk:

Gazel 2064

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Aşk tekkesi.

Turmaz artar ġam ġubārın yiyeli
ḥayrānlıḡum
Tekye-i 'ışk içre abdālam budur
'üryānlıḡum

2. tekye-i 'ışk:

Gazel 2102

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Aşk tekkesi.

Tekye-i 'ışka girüp yidüm ġamuñ
esrarını
Bir ḳalender meşrebem kendümi
abdāl eyledüm

3. tekye-i 'ışk:

Gazel 2298

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Aşk tekkesi.

Gerçi yapıdı tekye-i 'ışkı ezel
Ferḥād u Ḳays

Pest bünyädım görüp ben dağı bälâ eyledüm

4. tekye-i 'ışk:

Gazel 2331

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Aşk tekkesi.

Uyardım tekye-i 'ışkuñ söyünmişken çerāđımı
Gice gündüz ciger yağın yakar
anda bir abdâlam

5. tekye-i 'ışk:

Gazel 2348

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Aşk tekkesi.

Tekye-i 'ışkuñ çerāđımı uyarsam ne
'aceb

Çünkü Mecnûn'a çıkar silsilemüz
ferzendem

tekye-i 'ışkuñ çerāđı yağı:

1. tekye-i 'ışkuñ çerāđı yağı:

Gazel 2022

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Aşkın tekkesinin mumunun

yağı.

Tekye-i 'ışkuñ çerāđı yağı bagrum
yağıdır
Ol çerāđa eylemişdür bu Muhibbî
dil fitil

telâtum:

1. telâtumlar:-lar

Gazel 2294

Mısra: 6

Dalga için birbirine çarpma.

Garç olursa tañ mıdur dil fülki
eşkümlü bahırına
Bād-ı âhumla telâtumlar urur deryâ
benem

temâşâ eyle:-

1. temâşâ eyle:-

Gazel 2018

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

*Bakıp seyretmek, zevkle,
hayranlıkla seyretmek, izlemek.*

İy Muhibbî göz açup her kes
temâşâ eylesün
Oldı çün bir vech-ile manzûr ulu'l-
ebşâr gül

2. temâşâ eyle:-

Gazel 2210

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Seyretmek, bakmak.

Muhibbî ravza-i hüsnün temâşâ
eyler dâyim
Sanasın bāgbân olmuş yâ sâkin-i
hıyâbânım

3. temâşâ eyle:-

Gazel 2227

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Seyretmek, bakmak.

Kim temâşâ eyler-ise yüzümü
zerdüm benüm
Añlar fi'l-cümle aĥvâl-i ğam u
derdüm benüm

4. temâşâ eyle:-

Gazel 2256

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Seyretmek, bakmak.

Ĥasretünden sen gül-endâmuñ
temâşâ eylegil
Sînem üzre lâleler izhâr ider dâğ-ı
dilüm

5. temâşâ eyle:-

Gazel 2298

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Seyretmek, bakmak.

Rehne virdüm tâcumı bâde
temennâ eyledüm
Bir kadeĥ meyle cihan mülkin
temâşâ eyledüm

6. temâşâ eyle:-

Gazel 2314

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Seyretmek, bakmak.

Bu Muhibbî sînesin cânâ temâşâ
eyle kim
Eşk-ile güller bitürdüm anı gülşen
eyle eyledüm

7. temâşâ eyle:-

Gazel 2352

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Seyretmek, bakmak.

Sînem üzre dâğ-ıla biñ dîde peydâ
eyleyem
Gülşen-i hüsnüñi doynca temâşâ
eyleyem

8. temâşâ eyle:-

Gazel 2367

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Seyretmek, bakmak.

Muhibbî gülşene varma temâşâ
eyle bu sînem
Kızıl güller kılup dâğım elifden
servler çekdüm

9. temâşâ eyle:-

Gazel 2398

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Seyretmek, bakmak.

Muhibbî sînemün dâğın temâşâ
eylemez dilber
Ciger hûnın saçup yir yir bitürdüm
gül'izâr oldum

10. temâşâ eyle:-

Gazel 2440

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Seyretmek, bakmak.

Bu Muhibbî gülşen-i hüsnün
temâşâ eylesün
Dilberâ hüsnün gülin aĥir sola
sanmaz mısın

11. temâşâ eyle:-

Gazel 2298

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Seyretmek, bakmak.

Rehne virdüm tâcumı bâde
temennâ eyledüm
Bir kadeĥ meyle cihan mülkin
temâşâ eyledüm

12. temâşâ eyle:-

Gazel 2298

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Seyretmek, bakmak.

Rehne virdüm tâcumı bâde
temennâ eyledüm
Bir kadeĥ meyle cihan mülkin
temâşâ eyledüm

temâşâ id:-

1. temâşâ id:-

Gazel 2234

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Seyretmek, bakmak.

Şem'-i hüsnün bir gice idem
temâşâ nürünü

Cân atup pervâne-veş yakmaga bâl
ü per kılam

temâşâ kıl-:

1. **temâşâ kıl-:**

Gazel 2152

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Seyretmek, bakmak.

Dâğlar sînemde güldür servler yir
yir elif
Kıl temâşâ 'ışk bâğınınûñ harâb-
âbâdıyam

temel:

1. **temelüm:-üm**

Gazel 2273

Mısra: 14

*Bir şeyin üzerine kurulduğu
ilk ve en önemli unsur, asıl, kök.*

Şi'r bünyâdına el urduñ katı
muhkem gerek
Soñradan dimeyesin za'f üzre imiş
temelüm

temennâ:

1. **temennâsında:-sı, -n, -da**

Gazel 2183

Mısra: 2

Arzu, istek, temenni.

Döstüm 'ışka düşelden vâlih ü
hayrânuñam
Olmuşam vaşluñ temennâsında
sergerdânuñam

temennâ eyle-:

1. **temennâ eyle-:**

Gazel 2067

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Hürmet ve aşinalık göstermek
veya teşekkür bildirmek için sağ eli
dizden aşağıya indirip sonra
yukarı doğru kaldırarak ağza ve
başa götürmek suretiyle selam
vermek.*

Göz ucıyla senden umar bu
Muğıbbî bir nazar
Bundan özge hâşa lillâh ben
temennâ eyleyem

2. **temennâ eyle-:**

Gazel 2236

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Dilemek, istekte bulunmak.

Muşhaf-i hüsnüñ açup vaşluñ
temennâ eyledüm
Hâmdü-lillâh ki murâdumca-durur
fâlum benüm

3. **temennâ eyle-:**

Gazel 2298

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Temenna hareketi yaparak
selam vermek.*

Rehne virdüm tâcumı bâde
temennâ eyledüm
Bir kadeh meyle cihan mülkin
temâşâ eyledüm

4. **temennâ eyle-:**

Gazel 2434

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Temenna hareketi yaparak
selam vermek.*

Baħr-ı 'ışka ğark olup la'lin
temennâ eyledüm
Nite kim tâcir çeker deryâ ğamın
sevdâ-y-içün

temennâ-vı makdem:

1. **temennâ-yı makdem:**

Gazel 2388

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Dönüp gelme selamı.

Bir kerre bārî hâlümü gör rence kıl
kâdem
Eyler bu kalb-i hasta temennâ-yı
mağdemüñ

temevvüc eyle-:

1. **temevvüc eyle-:**

Gazel 2176

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Dalgalanmak.

'Älemi ide ihâta gözlerüm yaşı
gibi
Bâd-ı ahumdan temevvüc eylese
'ummân-ı ğam

temevvüc it-:

1. **temevvüc it-:**

Gazel 2092

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Dalgalanmak.

Taşdı temevvüc itdi gözüm yaşı
baħr olup

Lîkin bunuñla gitmedi daħı
harâretüm

2. **temevvüc it-:**

Gazel 2209

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Dalgalanmak.

Ähum yili eselden eşküm
temevvüc itdi
Bâd olsa hiç dinür mi deryaya kıl
sükünüm

ten:

1. **tende:-de**

Gazel 2001

Mısra: 6

Beden, cisim, gövde, vücut.

Dür olalı gül yüzüñden bülbülem
kan aqlaram
Aglamakdan kalmamışdur tende
bir zerre mecâl

2. **tende:-de**

Gazel 2001

Mısra: 6

Beden, cisim, gövde, vücut.

Dür olalı gül yüzüñden bülbülem
kan aqlaram
Aglamakdan kalmamışdur tende
bir zerre mecâl

3. **tende:-de**

Gazel 2241

Mısra: 7

Beden, cisim, gövde, vücut.

Lebün baña aşıl cändür olan cân
tende 'ariyet
Lebüm üzre lebün ko kim anı tã
saña bisyâram

4. **tende:-de**

Gazel 2320

Mısra: 10

Beden, cisim, gövde, vücut.

Urmayaldan sîne-i mecrûhuma
ğamz okların
Kalmadı bu tende şihhat gitdi
cümle râhatüm

5. **tenüm:-üm**

Gazel 2330

Mısra: 6

Beden, cisim, gövde, vücut.

Görmeyelden gün yüzini dilberün
bir haftadur
Ol meh-i bedrün firâkıñdan hilâl
oldı tenüm

6. **tende:-de**

Gazel 2334

Mısra: 5

Beden, cisim, gövde, vücut.

Yandı firakıyla ciger kalmadı bu
tende eşer

Âteşe döyer mi beşer n' idem
n' idem âh ne-y-idem

7. **tende:-de**

Gazel 2350

Mısra: 1

Beden, cisim, gövde, vücut.

Tende cânım yog-iken tâlib-i
cânân idüm

İşk şahrâsına düşmiş zâr u
sergerdân idüm

8. **tende:-de**

Gazel 2453

Mısra: 5

Beden, cisim, gövde, vücut.

Bu tende dağum-ıla döndüm
peleng-i kûha

Bu rüy-ı zerdüm-ile 'ışk bîşesinde
şîrin

9. **tenüm:-üm**

Gazel 2223

Mısra: 1

Beden, cisim, gövde.

Dil âteş-ile yandı tenüm bile câme
hem

Düd-ı dilüm çıkmaga geldi zebâne
hem

10. **ten:**

Gazel 2243

Mısra: 3

Beden, cisim, gövde.

Bâr-ı gumûmla bu ten sengîn iken
nihâyet

Yirden götürdü yaşum müşkil olup
sükûnum

11. **ten:**

Gazel 2251

Mısra: 2

Beden, cisim, gövde.

Aldı gönüm bir perî ammâ ki
nâmn dimeyem
İtseler ser ten cüdâ kat'â nâmn
dimeyem

12. **ten:**

Gazel 2288

Mısra: 12

Beden, cisim, gövde.

Bi-ḥamdillâh ki cân virdüm vişâl
oldı baña ḥaşıl
Libâs-ı 'âriyetdür ten anı devrâna
taşırdum

13. **ten:**

Gazel 2214

Mısra: 1

Beden, vücut.

Dil âteşine cân ile ten yandı câme
hem
Düd-ı dilüm çıkmaga geldi zebâne
hem

14. **tenümi:-üm, -i**

Gazel 2084

Mısra: 3

*Vücut, beden. || İnsan
vücudunun dış yüzü, cilt.*

Tenümi seyf-i cefâ-y-ıla şerḥa
şerḥa kılup
Dilümi tîğ-ı gam-ıla hezâr pare
kılâm

15. **ten:**

Gazel 2098

Mısra: 9

*İnsan vücudunun dış yüzü,
cilt. || Vücut, beden.*

İy Muḥibbî ḥâk-ile yeksân olur
âḫir bu ten
Yire yüz sürüp n'ola kendüme
ḥâk-i pâ disem

16. **tenümde:-üm, -de**

Gazel 2105

Mısra: 3

*İnsan vücudunun dış yüzü,
cilt. || Vücut, beden.*

Üstühvân kaldı tenümde gam-ı
hicrûnle hemân
Emr kıl seglerüñe ola benüm
mihmânüm

17. **ten:**

Gazel 2183

Mısra: 7

Vücut, beden.

Çünkü ten zindân-ı cândur eyle
tîğüñla ḥalâş
Ḥayra gir âzâde eyle bend-ile
zindânüñam

18. **ten:**

Gazel 2190

Mısra: 7

Vücut, beden.

Çünkü ten zindân-ı cândur sensüz
iy ârâm-ı cân

Gel uzat rahmet elin âzâd kıl
zindânüñam

19. **teni:-i**

Gazel 2184

Mısra: 9

Vücut, beden.

Kâh oldı Muḥibbî teni bir kâha
dönüp âh
Takât mı var bâr-ı gamı her gâh
çekem

20. **ten:**

Gazel 2244

Mısra: 5

Beden, cisim, gövde, vücut.

Gözüm yaşına gârķ iken cism ü ten
müdüñ
Budur 'aceb ki durmadan artar
ḥarâretüm

teng:

1. **teng:**

Gazel 2232

Mısra: 1

Sıkıntılı.

Ġam şebinde her kaçan ki gönülümü
teng eyleyem
Nâle kılâm şubḥ olunca nâya âheng
eyleyem

teng eyle:-

1. **teng eyle:-**

Gazel 2233

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Huzursuzluk verip bulunduğ
yeri içinde zor yaşanılır duruma
getirmek.*

Her kaçan hicrân şebinde gönülümü
teng eyleyem
Nâlem eflâke ire feryâd-ı âheng
eylesem

2. **teng eyle:-**

Gazel 2233

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Huzursuzluk verip bulunduğ
yeri içinde zor yaşanılır duruma
getirmek.*

İrişe nâleñ felekler güşına eflâke
İy Muḥibbî inleyüp her şeb dili
teng eylesem

teng ol:-

1. **teng ol:-**

Gazel 2016

Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Kederli olmak.

Vaşlı bāğından irag olalı ol
dildarumuñ
Gonca-veş teng oldı gönlüm
hātırum hurrem degül

tenhā:

1. **tenhā:**
Gazel 2430
Mısra: 8
Tek başına, yalnız.

Yanuma düşmiş gider derd ü belā
sāyem gibi
Sanmañuz tenhā varam bu vād-i
hicrāna ben

2. **tenhāyī:-(y)ı**
Gazel 2179
Mısra: 4
Tek başına, yalnız.

Şaf şaf olmuş 'āşıkun keşf eylegil
yüzden niķāb
Ben kimem ki isteyem yüzünü
tenhāyī görem

tenha ko-:

1. **tenha ko-:**
Gazel 2195
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Tek başına bırakmak.

Şeb-i hicründe iy dilber komaz bir
dem beni tenha
Ferah-şādīyi n'eyler dil gamuñla
çünki yār oldum

tenhā ol-:

1. **tenhā ol-:**
Gazel 2058
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Tek başına, yalnız olmak.

Bir dem eksilmez yanumdan derd
yārumdur benüm
Olmazam tenhā komaz gam gam-
güsārumdur benüm

tenhāst:

1. **tenhāst:**
Gazel 2012
Mısra: 9
Tenha.

Tenhāst dilüm hem çü Muħibbī be
gam-ı yār

İy nāle baña maħrem olup hem-
nefes ol gel

ten-i zār:

1. **ten-i zār:**
Gazel 2099
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Zayıf, dermansız beden.

Güşe-i gamda Muħibbī olalı zār u
za'ıf
Naķş-ı dīvār-ıla fark olmaz ten-i
zārum benüm

ter:

1. **ter:**
Gazel 2263
Mısra: 4
Islak, yağ, nemli.

'İnān-ı dil gider elden perīşān
eylese zülfin
Gülün evrāķı üstinde ki sünbül
deste ter gördüm

2. **ter:**
Gazel 2471
Mısra: 9
Taze.

Ruħları şevķine diyüp iy Muħibbī
ter gazel
Yaraşır bu nazmuñı solmaz
gülistān idesin

3. **ter:**
Gazel 2024
Mısra: 8
Taze.

Var-ısa ger dostlar esrār kânıdur
göñül
Hün-ı dilden sinede güller bitürür
tāze ter

4. **ter:**
Gazel 2204
Mısra: 8
Islak, yağ.

Şevķ-i ruħsāruñla şol deñlü dökem
gül pāyuña
Eşķ-i çeşmümden gülün dāmānını
ter eyleyem

ter eyle-:

1. **ter eyle-:**
Gazel 2187
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Tazelendirmek.

Bāğa vardum şevķ-i ruħsāruñla
güller pāyuña
Ağlayup hün-ı cigerle dāmenin ter
eyleyem

2. **ter eyle-:**
Gazel 2394
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Islatmak.

İrdi çün devr-i çemen şevķ-i
ruħuñla güllerün
Kanlu yağumla kamu evrāķını ter
eyleyem

ter id-:

1. **ter id-:**
Gazel 2102
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Çok çalışıp gayret sarfetmek,
zahmet çekmek.*

Yanmasun süz-ı dilümden elde
diyü nāmeyi
Ter idüp yağumla andan yāra irsāl
eyledüm

ter tāze:

1. **ter tāze:**
Gazel 2229
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Tap taze.

Ter tāze olur vaşluñ işide dil ü
cānum
Bir mürde iken zinde oluban dura
cānum

terahhum:

1. **terahhum:**
Gazel 2086
Mısra: 8
Acıma, merhamet etme.

Yañılıp göstermedün bir gün baña
mihrün yüzün
Sende yok bildüm terahhum iy
cefākār añladum

terahhum eyle-:

1. **terahhum eyle-:**
Gazel 2021
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Acımak, merhamet etmek.

'Āķıbet eyler cefā fırine cān u dil
nişān

Hîç teraḥḥum eylemez ol kaşı
yadan vâz gel

2. **teraḥḥum eyle:-mez**

Gazel 2021

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Acımak, merhamet etmek.

‘Âkıbet eyler cefâ fırine cân u dil
nişân

Hîç teraḥḥum eylemez ol kaşı
yadan vâz gel

3. **teraḥḥum eyle:-**

Gazel 2025

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Merhamet etmek, acımak.

İy Muḥibbî her ne deñlü eyleseñ âh
u fiğân

Sanma kim saña teraḥḥum eyleye
ol seng-dil

4. **teraḥḥum eyle:-**

Gazel 2135

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Acımak, merhamet etmek.

Döstüm cevr ü cefâñı sen baña
gördüñ mehel
Ger vefâ kılup teraḥḥum eyleseñ
de lâyıqam

5. **teraḥḥum eyle:-**

Gazel 2250

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Acımak, merhamet etmek.

Çü bir mûram beni pâ-mâl kılma
Keremden luṭf idüp eyle teraḥḥum

teraḥḥum it:-

1. **teraḥḥum it:-**

Gazel 2071

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Acımak, merhamet etmek.

Ġamze okın atup yâr almak dilerse
cânım

İrdüñ murâda iy dil itdi meger
teraḥḥum

2. **teraḥḥum it:-**

Gazel 2099

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Acımak, merhamet etmek.

Niçe diller bağlayup âḥir beni bend
eyledüñ

Hîç teraḥḥum itmedüñ iy zülfi
tarrârum benüm

terakkî:

1. **teraḥḥide-durur:-de, -durur**

Gazel 2407

Mısra: 5

Artma, çoğalma.

Nite kim ḥüsnüñ güli dâyim
teraḥḥide-durur
Her gün efzündür şehâ mihründe
feryâdum benüm

terâzû:

1. **terâzû:**

Gazel 2201

Mısra: 12

Terazi.

Didiler ḥüsn-ile yokdur kimse
ḥurşide bedel
Yâr-ı sengin geldi bu çeşmüm
terâzû eyledüm

2. **terâzûsı:-sı**

Gazel 2402

Mısra: 1

Terazi.

Su terâzûsı olupdur oñmaduk
başum benüm
Anuñ-ıçun her taraf turmaz akar
yaşum benüm

terennüm id:-

1. **terennüm id:-**

Gazel 2250

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

*Güzel bir sesle hafif hafif
şarkı söylemek.*

Muḥibbî zârılık it yâra karşı
İder bülbül güli görse terennüm

2. **terennüm id:-**

Gazel 2275

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Güzel bir sesle hafif hafif
şarkı söylemek.*

Muḥibbî gül yüzüñe karşı cânâ
İder bülbül gibi her dem terennüm

terennüm kıl:-

1. **terennüm kıl:-**

Gazel 2071

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Güzel bir sesle hafif hafif
şarkı söylemek.*

Gülzâr-ı ḥüsne karşı bülbül gibi
Muḥibbî
Tâ şubḥ olunca zâr ol kıl dem-be-
dem terennüm

terk:

1. **terkini:-i, -n, -i**

Gazel 2308

Mısra: 1

*Bir yerden veya kimseden
uzaklaşma, bırakıp gitme.*

Eylemez cevr ü cefâ terkini âh
cânân benüm
Bilmedüm ne virdi baña alımadım
hicrân benüm

terk eyle:-

1. **terk eyle:-**

Gazel 2040

Mısra: 15

Kelime Tipi: -

*Bırakmak. || Bir yer veya
kimseyi bırakıp gitmek, ondan
uzaklaşmak, vazgeçmek.*

Vaḥt-i güldü câme çâk terk eyler
idüm ‘arı ben
Bilse idüm ki kalur bu nev’e
câvidân gül

2. **terk eyle:-**

Gazel 2075

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bırakmak, vazgeçmek.

Mâḥ-rûlar yolına ben baş u cân
terk eyledüm
Var-ısa gelsün bu devr içinde
emşâlüm benüm

3. **terk eyle:-**

Gazel 2189

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Bir yer veya kimseyi bırakıp
gitmek, ondan uzaklaşmak,
vazgeçmek.*

Cân u baş terk eyleyem yoluñda iy
ârâm-ı cân
Bunuñ ile ‘âlem içre göñlümi şâd
eyleyem

4. **terk eyle:-**

Gazel 2241

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Bir yer veya kimseyi bırakıp

gitmek, ondan uzaklaşmak,
vazgeçmek.

Didüm iy 'aql-ıla iy dil sizi terk
eyledüm küllî
Zi-sevdâ-yı perî rüyî ser-i divâneğî
dâram

5. terk eyle-:

Gazel 2389

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bırakmak, vaz geçmek.

Câni terk eyleyeyin yolına
cânânelerüñ
Ola uşşâk ara vaşlına anuñ dest-
resüm

6. terk eyle-:

Gazel 2442

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bırakmak.

Dirler cefâ vü cevriñi terk eyledi
niğâr
Didüm olur mı bir kişi kim koya
'âdetin

terk id-:

1. terk id-:

Gazel 2147

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Bırakmak, vazgeçmek.

Geydüm ihrâmı harîm-i küyına
vardum bugün
Terk idüp varlık libâsın cümle
'üryân olmuşam

2. terk id-:

Gazel 2357

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Bırakmak.

Muhibbî terk iderse n'ola 'ârî
Anı bu vech-ile rüsvâ kılan kim

3. terk id-:

Gazel 2500

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Bırakmak, vazgeçmek.

İçüp maḥabbet câmını hoş-ḥâl
olayın bir zamân
Nâmüs u nengi terk idüp abdâl
olayın bir zamân

terk it-:

1. terk it-:

Gazel 2065

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Bırakmak. || Bir yer veya
kimseyi bırakıp gitmek, ondan
uzaklaşmak, vazgeçmek.*

Leylî zülfüne gönül bağlayalı
Mecnûn-vâr
Terk idüp tâc u ḳabâyı cümle
'üryân olmuşam

2. terk it-:

Gazel 2279

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Bir yer veya kimseyi bırakıp
gitmek, ondan uzaklaşmak,
vazgeçmek.*

Gözüm yaşlı yürek başlu denî
dünyâyı terk itdim
Beni biñ päre itseler direm
'uḳbâdan el çekmem

3. terk it-:

Gazel 2300

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Bir yer veya kimseyi bırakıp
gitmek, ondan uzaklaşmak,
vazgeçmek.*

Ger gamıyla cân virem gel iy
'ömür terk it beni
Niçeye dek uşbu âsân işümi müşkil
kılam

terk kıl-:

1. terk kıl-:

Gazel 2041

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Bırakmak. || Bir yer veya
kimseyi bırakıp gitmek, ondan
uzaklaşmak, vazgeçmek.*

Sırr-ı 'ışkı gönca gibi sakla açma
agzuñı
Ḥânesini terk kıldı açduğıçün râz
gül

terkes:

1. terkeşem:-em

Gazel 2104

Mısra: 2

*Ok mahfazası, ok kuburu,
sadak. || Okluk.*

Derd ü belâ-yı 'ışk-ıla gâyet de dil-
hoşam
Ġamz oklarıyla ya'nî ki toptolu
terkeşem

2. terkeş:

Gazel 2336

Mısra: 3

*Sırtta taşınan ok çantası, ok
kuburu, tirkeş.*

Ġamzeñ oklarına her dem sînemi
terkeş kılup
Kaşlarıñ yasına cânâ cânı ḳurbân
isterem

terk-i beden it-:

1. terk-i beden it-:

Gazel 2435

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Bedenini terk etmek.

Vaşl-ı cânân isteyen itmek gerek
terk-i beden
Kim şehid-i 'ışk ola lâ-büd olur ol
bî-kefen

terk-i cân eyle-:

1. terk-i cân eyle-:

Gazel 2187

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Canından vaz geçmek.

Her kaçan 'ışkuñ yolında terk-i cân
ser eyleyem
Cümleten 'ışk ehline serdar olam
ker eyleyem

2. terk-i cân eyle-:-dü, -m

Gazel 2450

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Canından vazgeçmek.

Sen lebi vefâsuz ḥusrev-i ḥübân
içün
Küh-ı gamda eyledüm Ferhâd gibi
terk-i cân

terk-i cân it-:

1. terk-i cân it-:

Gazel 2089

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Canını terk etmek. || Kendini
feda etmek, her şeyini feda edecek
kadar düşkün olmak.*

Yolına bir boyı servüñ gözüm
yaşın revân itdüm
Geçersem cümle varumdan 'aceb
mi terk-i cân itdüm

2. terk-i cân it-:

Gazel 2304

Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Canını terk etmek. || Canının gözünde hiçbir değeri kalmamak, kendi varlığını silmek, yok etmek.

Vaşl-ı cānān çün bulunmaz
itmeyince terk-i cān
Ben neden cān virmeyüp āsān
işüm müşkil kılam

3. **terk-i cān it-:**
Gazel 2332
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Canını feda etmek.

Ol cefākāruñ yolında terk-i cān
itdüm yine
Guşsa vü derd ü belādan cānı āzād
eyledüm

4. **terk-i cān it-:**
Gazel 2497
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Canından vaz geçmek.

Terk-i cān itdün tolaşduñ rīsmān-ı
zūlfine
Saña kim didi dilā ol ipde cānbāz
olasın

terk-i cefā evle-:

1. **terk-i cefā eyle-:**
Gazel 2446
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Üzüntüyü terk eylemek.

Cevri çok meh-rūları sevmek çü
‘ādetdür baña
Ne olar terk-i cefā eyler ne ol bed-
hūyü ben

terk-i diyār it-:

1. **terk-i diyār it-:**
Gazel 2110
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Memleketini bırakıp gitmek.

Didiler ‘āşika şabr eylemek yāhūd
sefer lāzım
Didüm çün şabra tākāt yok hemān
terk-i diyār itdüm

2. **terk-i diyār it-:**
Gazel 2363
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Memleketini bırakıp gitmek.

Yanaldan āteş-i ‘ışka kurıdı nāme-
veş bagrum
Çü gördüm şabr u tākāt yok hemān
terk-i diyār itdüm

terk-i ser:

1. **terk-i ser:**
Gazel 2361
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Başını ortaya
koyma, kendinden vazgeçme.*

Her ki ‘āşıkdur didiler aña terk-i
ser gerek
Cān kulağına takup bu sözi
mengüş eyledüm

terk-i ser kıl-:

1. **terk-i ser kıl-:**
Gazel 2234
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Bir amaç uğruna kendini feda
etmek.*

Ka‘be‘dür küyuñ nigārā anı ger
menzil kılam
Cānı kurbān eyleyüp şükrañe terk-i
ser kılam

terkin kıl-:

1. **terkin kıl-:**
Gazel 2270
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Bir yer veya kimseyi bırakıp
gitmek, ondan uzaklaşmak,
vazgeçmek.*

Virdi cān öldi anuñçün gün gibi
serdar-ı ‘ışk
Cān u ser terkin kılup ben dağı bir
ad eyleyem

terkin ur-:

1. **terkin ur-: -i, -n, -i**
Gazel 2344
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Terketmek, vazgeçmek.

İşidelden cān virenler irişür
mañlūbına
Baş u cān terkin urdum tālīb-i
cānāneyem

2. **terkin ur-:**
Gazel 2459
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Terketmek, vazgeçmek.

Baş u cān terkin urur ‘āşık hemān
pervānedür
Gülşen içre bülbül olmışdur hemān
efsāne hūn

terkini kıl-:

1. **terkini kıl-:**
Gazel 2394
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Terketmek.

İy Muhibbī şükr kıl itdün şanemler
terkini
Hāşa-lillāh bir dağı ben kār-ı Āzer
eyleyem

teşbīh evle-:

1. **teşbīh eyle-:**
Gazel 2418
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Benzetmek, benzetilmek.

Hüb teşbīh eylemiş cānā hilāle rā
kaşuñ
Hāddüñe zībā dimiş şems-i
dırāşāndur diyen

teşbīh id-:

1. **teşbīh id-:**
Gazel 2378
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Benzetmek, benzetilmek.

Göreliden kāmētūñ cānā anı teşbīh
idüp serve
Yaşum ol serv ayagında akan
enhāra beñzetdüñ

2. **teşbīh id-:**
Gazel 2498
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Benzetmek.

Agzına kim mīm dir kim noqtaya
teşbīh ider
Hoş hayāl eyler velī kıldur diyen
ince bilin

teşbīh it-:

1. **teşbīh it-:**
Gazel 2053
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Benzetmek.

Gün yüzine teşbīh itmek olur idi
güneşi

Likin anuñ konmamış buncılayın
haddinde hâl

2. tesbîh it-:

Gazel 2112

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Devamlı söylemek, vird haline
getirmek.*

Gözüm yaşını tesbîh itdi dil tekrâr
ider zikrûñ
Kimisin dürr beñzetdüm kimin
mercâna tapşurdum

tesbîh-i mercân:

1. tesbîh-i mercân:

Gazel 2343

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Mercan tesbihi.

Kirpügüm elmâs idüp delsem
yaşum cevherlerin
Dâne dâne her birin tesbîh-i
mercân eylesem

teshîr:

1. teshîr:

Gazel 2446

Mısra: 10

*Sihir yapma, büyü yapma. ||
Kuvvetli bir tesirle kendine
bağlama, büyülenmiş duruma
getirme.*

Meyli var gördüm Muhibbî şî'rine
cânänenüñ
Sâhirem teshîr kıldum ol gözi
câdüyi ben

te'sîr eyle-:

1. te'sîr eyle-:

Gazel 2098

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Bir şey diğer bir şey üzerine
etki yapmak, etkilemek.*

Âhum-ıla göz yaşı kalbüne te'sîr
eylemez
Katu gönülüne müselleme âhen ü
hârâ disem

te'sîr id-:

1. te'sîr id-:

Gazel 2204

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Bir şey diğer bir şey üzerine
etki yapmak, etkilemek.*

Eksük itme iy Muhibbî eşkün[ün]
bârânını
Ola ol sengin dile te'sîr idüp yer
eyleyem

te'sîr it-:

1. te'sîr it-:

Gazel 2458

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Bir şey diğer bir şey üzerine
etki yapmak, etkilemek.*

Zâhidün biñ sözi te'sîr itmeye
itmeñ 'aceb
Hiç eşer eyler mi bir söz dise anı
serd olan

te'sîr it-:

1. te'sîr it-:

Gazel 2209

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Bir şey diğer bir şey üzerine
etki yapmak, etkilemek.*

İtdüm niyâz u zârı tâ râm idem
niğârı
İtmedi âh te'sîr bu sihr ü bu
füsünüm

teskîn:

1. teskîn:

Gazel 2149

Mısra: 3

Yatıştırma, sükunete erdirmek.

'Aceb bu âteş-i sînem şerârı
bulmadı teskîn
Gözümün yaşı içinde egerçi garğ-ı
âb oldum

teskîn bul-:

1. teskîn bul-:

Gazel 2143

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Yatıştırılmak, sükunete ermek.

Güneş ruhsârına hâyil olur derdiyle
âh itsem
Ya teskîn mi bulur bir dem benim
bu çeşm-i hün-bârum

teskîn eyle-:

1. teskîn eyle-:

Gazel 2118

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Yatıştırmak, sükunete
erdirmek.*

Toldurup hün-ı cigerle kâse-i
çeşmi müdâm
Sanmañuz dil âteşin âh-ıla teskîn
eyledüm

teskîn it-:

1. teskîn it-:

Gazel 2472

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Yatıştırmak, sükunete
erdirmek.*

Dil âteşini itmedi teskîn sirişküm
Odlara cihân yandı tutuşdı
şererümden

teskîn ol-:

1. teskîn ol-:

Gazel 2308

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Yatıştırmak, sükunete
erdirmek.*

Âteşe 'âdet budur su sepseler
teskîn olur
Nâr-ı dil artar 'aceb akşa
gözümünden kan benim

teslîm id-:

1. teslîm id-:

Gazel 2407

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Bir şeyi verilmesi gereken
yere vermek, bırakmak.*

'Işık için Ferhâd ile Mecnûn'a kim
teslîm ider
Kalsalar bu devre dirler baña
üstâdum benim

teslîm-i cân eyle-:

1. teslîm-i cân eyle-:

Gazel 2483

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Canını vermek, ölmek.

Gönül teslîm-i cân eyler elin yur
kendü kanından
Târiğ-ı 'ışka ki girse geçer nâm u
nişânından

teşne:

1. teşneyem:--y, --em

Gazel 2031

Mısra: 1

Susamış. || Çok istekli.

Teşneyem hicrân şebinde
kalmamışdır bende hâl
Dil tabîbisin meded gönder
lebündür çün zülâl

2. **teşnedür:-dür**

Gazel 2139

Mısra: 7

*Susamış. || Çok istekli, çok
hevesli, çok arzulu.*

Vâdî-i gamda Sikender gibi bu dil
teşnedür
Hızır olup ırgür lebün iy âb-ı
hayvânüm benüm

3. **teşneyem:-(y)em**

Gazel 2211

Mısra: 1

Susamış.

Dirîgâ teşneyem gâyet degül
hâdden birün derdüm
Sorarsañ içdügüm hün-ı ciger her
laḫza mey ḫordem

4. **teşne:**

Gazel 2274

Mısra: 9

*Çok istekli, çok hevesli, çok
arzulu.*

Didüm Muḫibbî katı dil teşne
olupdur
Lebleri didi gam yimesün âb-ı
zülâlüm

teşne ol-:

1. **teşne ol-:**

Gazel 2494

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Susamak.

Teşne oldum leblerine derd-ile
za'fım katı
Ol tabîbe diñ meded virsün cevâb
eglenmesün

2. **teşne ol-:**

Gazel 2023

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Susamak.

Luṭf u elfâzuña olmuş teşne dil mâ-
i sebîl
Hüsnüñe cennet dimişler bil ki
cennetden cemîl

teşne-dil:

1. **teşne-dildür:-dür**

Gazel 2105

Mısra: 10

*Gönlü susamış, gönülden
isteyen, çok istekli.*

Cür'añı sun bu Muḫibbî'ye
düşürme ḫâke
Teşne-dildür aña raḫım eyle benüm
sulṭânüm

teşrif:

1. **teşrifin:-en**

Gazel 2437

Mısra: 4

Şeref verme, şereflendirme.

Eyledi kendüye muḫarreb beni
sulṭân-ı 'ışk
Egnüme geydürdi teşrifin baña
gam ḫil' atın

tetebbu' evle-:

1. **tetebbu' evle-:**

Gazel 2259

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Etraflıca inceleyip
araştırmak.*

Egerçi dâr-ı dünyâda tetebbu'
eyledüm fenler
Ḳabül-i cânüm olurdu bu 'ışkdan
özge fen görsem

tevbe:

1. **tevbe:**

Gazel 2479

Mısra: 4

*Günah ve kabahatten Cenab-ı
Hakk'a sığınmak.*

Ruḫlarıñ şevḫine sırsam n'ola ben
peymâneyi
Devr-i güilde tevbe sınır nite kim
peymânenen

tevbeli:

1. **tevbeli:**

Gazel 2230

Mısra: 10

*Tövbe etmiş olan, bir şeye
karşı kendini yeminli kabul eden.*

Elünden zehr ise içer Muḫibbî
Şarabâ tevbeli perḫîz-kâram

tevekkül evle-:

1. **tevekkül evle-:**

Gazel 2065

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Her türlü gerekli sebebe baş
vurduktan sonra kadere razı olup*

*sonucu Allah'tan bekleme, işlerini
Allah'a bırakma, yeis ve kederden
kurtulma, Allah'a güvenme.*

Eylerüz Haḫḫ'a tevekkül yimezüz
ferdâ ḡamın
Zâhidâ sanma senüñ tek tâlib-i nân
olmuşam

tevekkül it-:

1. **tevekkül it-:**

Gazel 2292

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Her türlü gerekli sebebe baş
vurduktan sonra kadere razı olup
sonucu Allah'tan bekleme, işlerini
Allah'a bırakmak, yeis ve kederden
kurtulmak, Allah'a güvenmek.*

Tayanursa n'ola zâhid bugün ger
zühd ü taḫvâya
Muḫibbî buna mesned tevekkül
ben İlah itdüm

tevsen-i esb:

1. **tevsen-i esb:**

Gazel 2225

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Dikbaşlı at.

Tevsen-i esb ile ger ḫaşd ide dilber
cânuma
Ben de cân naḫdin nişâr-ı sümm-i
ṭavsên kılam

tezvîr:

1. **tezvîriyle:-i, -(y)le**

Gazel 2403

Mısra: 5

*Ara bozuculuk,
dedikoduculuk.*

Hüsni etrâfına yazdı ḫatṭı tezvîriyle
ḫaṭ
Döştlar aña revâ yüzi karadur dir-
isem

tîḡ:

1. **tîḡ:**

Gazel 2125

Mısra: 3

*Kılıç. || Bir savaş aleti olarak
sevgili ile aşık arasında önemli bir
unsurdur. Öncelikle sevgilinin
kirpiği, gamzesi, cevr ü cefası, aşık
üzerinde kılıç etkisi yapar, onu
yaralar. Yine aşığın gamı,
sevgilinin hasreti ve rakipte de
kılıç özellikler vardır.*

Esb-i nâz üzere yine mestâne
çeşmüñ tîğ alup
At salup 'âşıkларуñ çîğnetme
şahbâzum benüm

2. **tîğ:**

Gazel 2423

Mısra: 2

Kılıç. || Bir savaş aleti olarak sevgili ile aşık arasında önemli bir unsurdur. Öncelikle sevgilinin kirpiği, gamzesi, cevr ü cefası, aşık üzerinde kılıç etkisi yapar, onu yaralar. Yine aşığın gamı, sevgilinin hasreti ve rakipte de kılıç özellikler vardır.

Ya kaşı alup ele tîr yine dil kıldı
nişân

Çeşm-i mesti tîğ ele aldı diler kim
döke kan

3. **tîğüñla:-uñ, -la**

Gazel 2183

Mısra: 7

Kılıç. Bir savaş aleti olarak sevgili ile aşık arasında önemli bir unsurdur. Öncelikle sevgilinin kirpiği, gamzesi, cevr ü cefası, aşık üzerinde kılıç etkisi yapar, onu yaralar. Yine aşığın gamı, sevgilinin hasreti ve rakipte de kılıç özellikler vardır.

Çünkü ten zindân-ı cândur eyle
tîğüñla halâş
Hâyra gir âzâde eyle bend-ile
zindânuñam

4. **tîğüñla:-uñ, -la**

Gazel 2414

Mısra: 5

Kılıç. Bir savaş aleti olarak sevgili ile aşık arasında önemli bir unsurdur. Öncelikle sevgilinin kirpiği, gamzesi, cevr ü cefası, aşık üzerinde kılıç etkisi yapar, onu yaralar. Yine aşığın gamı, sevgilinin hasreti ve rakipte de kılıç özellikler vardır.

Tîğüñla çal bu başumı tâ süz-1 dil
kemter ola
Keşf eyle sakf-ı hâneyi düşmişdür
âteş-i derün

5. **tîğüñ:-uñ**

Gazel 2213

Mısra: 6

Kılıç. Bir savaş aleti olarak sevgili ile aşık arasında önemli bir unsurdur. Öncelikle sevgilinin kirpiği, gamzesi, cevr ü cefası, aşık üzerinde kılıç etkisi yapar, onu yaralar. Yine aşığın gamı, sevgilinin hasreti ve rakipte de kılıç özellikler vardır.

Lebünden hâlümü sor yâ cevâb eyt
Ya tîğüñ ile dök bu yire kanum

6. **tîğına:-ı, -n, -a**

Gazel 2217

Mısra: 5

Kılıç. Bir savaş aleti olarak sevgili ile aşık arasında önemli bir unsurdur. Öncelikle sevgilinin kirpiği, gamzesi, cevr ü cefası, aşık üzerinde kılıç etkisi yapar, onu yaralar. Yine aşığın gamı, sevgilinin hasreti ve rakipte de kılıç özellikler vardır.

Râhat gele tîğına saykal ola kanuñ
İy dil nazar it tîğına bak gürz-i dest
kim

7. **tîğına:-ı, -n, -a**

Gazel 2217

Mısra: 6

Kılıç. Bir savaş aleti olarak sevgili ile aşık arasında önemli bir unsurdur. Öncelikle sevgilinin kirpiği, gamzesi, cevr ü cefası, aşık üzerinde kılıç etkisi yapar, onu yaralar. Yine aşığın gamı, sevgilinin hasreti ve rakipte de kılıç özellikler vardır.

Râhat gele tîğına saykal ola kanuñ
İy dil nazar it tîğına bak gürz-i dest
kim

8. **tîğlar:-lar**

Gazel 2356

Mısra: 8

Kılıç.

Küfr-i zülfiyle eger kaşd ide imâna
hâtı
Tîğlar alup ele 'azm-i Ferendüş
idelüm

tîğ çek:-

1. **tîğ çek:-ı, -uñ, -ı**

Gazel 2101

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Kılıcı kınından çekip çıkarmak, hücumla kalkmak. || Sevgilinin kirpiği, gamzesi, cevr ü cefası, aşık üzerinde kılıç etkisi yapar, onu yaralar.

Tîğüñı çekme Muhibbî'ye dü-nîm
eylemege
Bilmiş ol gamzelerüñ eyledi ol işi
tamâm

tîğ-ı âteş-tâb:

1. **tîğ-ı âteş-tâb:**

Gazel 2411

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Ateş gibi yakıcı ve parlak

kılıç.

Cân u dil yansa ne tañ ol tîğ-ı âteş-
tâbdan

Gösterür cādü gözi sihriyle âteş
âbdan

tîğ-ı cefâ:

1. **tîğ-ı cefâ:**

Gazel 2091

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Cefa oku.

Zülfine tolaşup olan dili âvâre
benem

Bagrım tîğ-ı cefâ -y-ıla kılan pare
benem

2. **tîğ-ı cefâ:**

Gazel 2154

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Cefa oku.

Sanma ki senden usanam iy bî-
vefâ şanem

Tîğ-ı cefâñ-ıla dilüm itseñ dilim
dilim

3. **tîğ-ı cefâ:**

Gazel 2295

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Cefa kılıcı.

Sanma ki senden usanam iy bî-
vefâ şanem

Tîğ-ı cefâñ-ıla dilüm itseñ dilim
dilim

tîğ-ı cefâ gamze:

1. **tîğ-ı cefâ gamze:**

Gazel 2085

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Sevgilinin yan bakışının oku.

Gerçi ki tîğ-ı cefâ gamzeñ bu
hünüm dökmege
Anı 'izzet ile alup yir aña gerden
kılam

tîğ-ı cefa-vı 'ısk:

1. **tîğ-ı cefa-yı 'ışk:**

Gazel 2076

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Aşkın cefa oku.

Göreliden ol semen-berī bī-ihtiyār olup
Tîğ-ı cefa-yı 'ışkı ile sîne-çâkiyem

tîğ-ı cevır:

1. **tîğ-ı cevır:**
Gazel 2077
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Eziyet oku.

Evvel vefâlar eyledün âhir cefa kılup
İtdün çü tîğ-ı cevır-ile bağrum dilim dilim

2. **tîğ-ı cevır:**
Gazel 2156
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Eziyet kılıcı.

Tîğ-ı cevıründen nigārâ yüzümi döndürmezem
Eyler-iseñ günde yüz biñ bağrum dilim dilim

3. **tîğ-ı cevır:**
Gazel 2254
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Eziyet kılıcı.

Muhibbî tîğ-ı cevırinden şehid-i 'ışk olam âhir
Bite gül lâlê kabrümünden ola niç 'alâmet hem

4. **tîğ-ı cevır:**
Gazel 2296
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Eziyet kılıcı.

Tîğ-ı cevırüñle helâk itsen nigārâ lâ dimem
'Aşıkam 'ışkuñla lâyıkdur ki ben bî-bâk olam

tîğ-ı ğam:

1. **tîğ-ı ğam:**
Gazel 2084
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Keder, üzüntü oku.

Tenümi seyf-i cefâ-y-ıla şerha şerha kılup
Dilümi tîğ-ı ğam-ıla hezâr pare kılam

tîğ-ı hicr:

1. **tîğ-ı hicr:**
Gazel 2260
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Ayrılık kılıcı.

Didi şabr eyler-iseñ yâr yüzüm göstereyim
Tîğ-ı hicr öldüre didüm ki ferdâne resüm

2. **tîğ-ı hicr:**
Gazel 2441
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ayrılık kılıcı.

Tîğ-ı hicrünüñle şehâ şād ol pâre olmuşken yürek
Bād-ı âhum geldi tağıtdı anuñ her pâresin

3. **tîğ-ı hicr:**
Gazel 2470
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Ayrılık kılıcı.

Tîğ-ı hicr ile yine hasta gönül Şerha şerha cerâhat olmuşım

tîğ-ı kahr u cevır:

1. **tîğ-ı kahr u cevır:**
Gazel 2109
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Kahr ve eziyet kılıcı.

Cânân yolında her ne gelürse gelür sürür
Ger tîğ-ı kahr u cevır ü ger hançer-i sitem

tîğ-ı kîn:

1. **tîğ-ı kîn:**
Gazel 2314
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Kîn kılıcı.

Şād günâh itdüm ki tâ katl ide tîğ-ı kîn beni
Râh-ı 'ışk içre fenâma döstlar fenn eyledüm

tîğ-ı sitem:

1. **tîğ-ı sitem:**
Gazel 2103
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Sitem kılıcı.

Kılmaz baña nazâr âh bir tünd-hüyü sevdim
Tîğ-ı sitem elinde bir ceng-cüyü sevdim

tîğ-ı tîz:

1. **tîğ-ı tîz:**
Gazel 2268
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Keskin kılıç.

Çeşmi eline katlüm için tîğ-ı tîz alur
Ben de bu yolda virmege çokdan ser isterem

tîğ-üñü arşa as-:

1. **tîğ-üñü arşa as-:**
Gazel 2417
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Yarıştığı kimselere karşı kazandığı başarıyla istediği gibi övünmeyi hak etmek.

Küy-ı dilberde rakîbi öldürüp bir çarb-ıla
'Arşa asdün tîğ-üñü bil iy Muhibbî ğâzisîn

tılsım:

1. **tılsım:**
Gazel 2197
Mısra: 7
Afetlerden korunmak, hastalıkların geçmesine engel olmak, definelerin bulunmasını önlemek gibi hususlar için yapılan ve üzerinde yıldızların, unsurların, sayıların hassalarından faydalanılarak düzenlenen birtakım şekiller ve yazılar bulunan şey, muska.

El irmez hüsn-i gencine tılsım olmuş meger zülfi
Hücüm idüp ider hamle ki dir her kılı mâr oldum

tîmâr:

1. **tîmâr:-ı**
Gazel 2238
Mısra: 10
Hastaya veya yaraya bakma, tedavi etme.

Kapuña geldi Muhibbî key katı dil-hastedür
Senden özge kim ola kim ide tîmârı dilüm

2. **tîmâr:**

Gazel 2443

Mısra: 2

*Hastaya, hayvana, yaraya,
bağa, nebatata bakmak, hizmet
etmek.*

Çeşm-i ser- mestûne kim dir beni
bîmâr eylesün
Bârî girsün araya la'lûn de tîmâr
eylesün

3. **tîmâr:**

Gazel 2452

Mısra: 2

*Hastaya veya yaraya bakma,
tedavi etme.*

Çeşm-i ser-mestûn midür her dem
beni bîmâr iden
La'l-i cân-bağşuñ mıdır bu
derdüme tîmâr iden

tîmâr eylesün:

1. **tîmâr eylesün:--sün, -**

Gazel 2017

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Hastaya veya yaraya bakmak,
tedavi etmek || Bakım yapmak,
bakmak.*

Ben belâ-keş bülbüle eydüñ ki
tîmâr eylesün
Gül yüzine karşı yoksa kaçd-ı cân
eyler gönül

tîmâr id-:

1. **tîmâr id-:**

Gazel 2129

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Hastaya veya yaraya bakmak,
tedavi etmek.*

İy tabîb-i dil ü cân ola ki tîmâr
idesin

Bu Muğıbbî kuluñuñ derdine bir
pâre didüm

tîmâr it-:

1. **tîmâr it-:**

Gazel 2086

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Hastaya veya yaraya bakmak,
tedavi etmek.*

İşkûñ-ıla bu dil-i pür-derd-i bîmâr
añladum
İtmeyesin gibi bu derdüme tîmâr
añladum

tîmâr-ı mihneti:

1. **tîmâr-ı mihneti:**

Gazel 2081

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Eziyet toprağı.

Sultân-ı 'ışk vireli tîmâr-ı mihneti
Derd-ile gözlerüm yaşıdır yine
hâşılum

tînâb-ı hayme:

1. **tînâb-ı hayme:**

Gazel 2078

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Çadırı kazığa bağlayan ip.

Eylerem gelse hayâlûñ iy meh-i
hargeh-nişîn
Çeşümü hayme tînâb-ı hayme
müjgânum benüm

tîr:

1. **tîrine: -ine**

Gazel 2021

Mısra: 3

Ok II ok gibi bakış.

'Âkıbet eyler cefâ tîrine cân u dil
nişân
Hiç terahhüm eylemez ol kaşı
yadan vâz gel

2. **tîri: -i**

Gazel 2126

Mısra: 5

*Ok. || Sevgilinin kirpik okları
, aşğın bağrına yani gönlüne
batar. Onun için bu oklar adeta
sevgiliden gelen bir armağandır.*

Çâr ebrû tîri sîmîn-beden mağbûb
iken

Gelmedi pehlüma derdâ çıkdı
yanumdan benüm

3. **tîr:**

Gazel 2128

Mısra: 10

*Divan şiirinde sevgiliye ait
birçok güzellik unsuru oka
benzetilmiştir. Bunların hemen
hepsinde benzetme yönü aşğın
yaralanma halidir. Sevgilinin aşkı,
boyu, kirpiğı, gamzesi ve gözü ok
özelliğı gösterirler. Ok, her halde
aşğın bağrına ve dolayısıyla
gönlüne saptır. Aşık bu oku
gönlünden çıkarmak istemez. Onun
için bu ok adeta sevgiliden gelen
bir armağandır.*

Yiridür oklara dikerse beni
Ėamzesi tîr ü kaşı ya sevdüm

4. **tîr:**

Gazel 2219

Mısra: 4

Sevgilinin kirpiğı ve kaşı.

İder şayd ol kemân ebrû nazar
benden yana kılmaz
İder mi hâsetâ derdâ kaçan tîr ü
kemân görsem

5. **tîrüne: -üñ, -e**

Gazel 2384

Mısra: 4

*Ok, şiirde sevgilinin
kirpikleri, sevgilinin yan bakışı
yerine kullanılır.*

Bu dilden geçmesün diyü gönül
her dem fiğân eyler
Anuñçün tîrüne karşı bu sînemi
siper çekdüm

6. **tîr:**

Gazel 2423

Mısra: 1

*Ok, şiirde sevgilinin
kirpikleri, sevgilinin yan bakışı
yerine kullanılır.*

Ya kaşı alup ele tîr yine dil kaldı
nişân
Çeşm-i mesti tîğ ele aldı diler kim
döke kan

7. **tîr:**

Gazel 2434

Mısra: 7

*Ok, şiirde sevgilinin
kirpikleri, sevgilinin yan bakışı
yerine kullanılır.*

Dem-be-dem mestâne çeşmüñ tîr
atar ben hastaya
Didi dil kürbân olayın ben o kaşı
yay-ıçun

8. **tîrin: -i, -n**

Gazel 2453

Mısra: 1

*Ok, şiirde sevgilinin
kirpikleri, sevgilinin yan bakışı
yerine kullanılır.*

Sînem nişâne kıldı ya kaşı atdı tîrin
Cânum hüruc idende teklif itdi
yirin

9. **tîr-ile: -ile**

Gazel 2481

Mısra: 1

*Ok, şiirde sevgilinin
kirpikleri, sevgilinin yan bakışı
yerine kullanılır.*

İrişen dest-i cevruñden baña tîr-ile
taş olsun
Birisine siper sîne birine karşı baş
olsun

tîrâs:

1. **tîrâşum:-um**
Gazel 2228
Mısra: 2
Yontma, kesim atma.

Nigârâ nâhûn ile dil-hırâşum
Ne kim var gayr-ı 'ışk anı tîrâşum

tîrâş it:-

1. **tîrâş it:-**
Gazel 2075
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Kazımak, yontmak, düzeltmek.

İtmeyince nakş-ı dehri levha-i
dilden tîrâş
Dimedûñ kim kanda idûñ gel her
abdâlum benüm

2. **tîrâş it:-**
Gazel 2162
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Kesip atmak.

Muhibbî hubb-ı dünyâyı gönülünden
çün tîrâş itdûñ
Kalendarlık ise ancak olur 'ışk ehli
abdâlum

tîr-i âh:

1. **tîr-i âh:**
Gazel 2406
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Ah oku.

Yakmaga bî-dîn rakîbi her gice iy
mehlikâ
Atılan yir yir felekden tîr-i
âhumdur benüm

tîr-i cefâ:

1. **tîr-i cefâ:**
Gazel 2372
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Cefa kılıcı.

Âh kim tîr-i cefâdan key ölümlü
hastayam
Kaddümi lâm eyleyelden ol kaşı
yalar benüm

tîr-i ğamze:

1. **tîr-i ğamze:**
Gazel 2311
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Bakış oku. Gamze oku gözden
çıkarak ve Aşığa ızdırıp verir.
Gamze okunu hedefi can, gönül,
sine, ciğer ve yürektir.

Tîr-i ğamzeñ gelse idem sînemi
aña siper
Cân virem bu yolda sanmañ
mihnet-i cân eyleyem

2. **tîr-i ğamze:**
Gazel 2401
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Bakış oku. Gamze oku gözden
çıkarak ve Aşığa ızdırıp verir.
Gamze okunu hedefi can, gönül,
sine, ciğer ve yürektir.

İrişen tîr-i ğamze yaraların
'Arz idelüm nigâra 'azm idelüm

3. **tîr-i ğamze:**
Gazel 2404
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Bakış oku. Gamze oku gözden
çıkarak ve Aşığa ızdırıp verir.
Gamze okunu hedefi can, gönül,
sine, ciğer ve yürektir.

Tîr-i ğamzeñ sînem üzre
gül 'izârumdur benüm
Dâğ-ı 'ışkuñ yir yir anda
lâlezârumdur benüm

tîr-i kazâ:

1. **tîr-i kazâ:**
Gazel 2488
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Kaza oku, kader.

Kim didiyse hoş dimişdür gamzeñe
tîr-i kazâ
Kaşlarıñ görüp dağı saña kemân-
ebrü diyen

tîr-i müje:

1. **tîr-i müje:--m, --le**
Gazel 2019
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Kırpık oku.

Tîr-i müjemle sîneñi deldüm didi
didüm
Ger turmaz-ısa anda gönülünden
geçer degül

tîr-i müjgân:

1. **tîr-i müjgân:**
Gazel 2053
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Kırpık okları. || Sevgilinin
kırpık okları , aşığın bağına yani
gönlüne batar.Onun için bu oklar
adeta sevgiliden gelen bir
armağandır.

Tîr-i müjgânını ol şeh kondurursa
sîneme
Hâne-i dilden sürülüp def olur
kamu melâl

2. **tîr-i müjgân:**
Gazel 2405
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Kırpık okları. || Sevgilinin
kırpık okları , aşığın bağına yani
gönlüne batar.Onun için bu oklar
adeta sevgiliden gelen bir
armağandır.

Tîr-i müjgânıñ deleden sînem ile
bagrumı
Su yirine akar oldu sînede kanum
benüm

3. **tîr-i müjgân:**
Gazel 2450
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Kırpık okları. || Sevgilinin
kırpık okları , aşığın bağına yani
gönlüne batar.Onun için bu oklar
adeta sevgiliden gelen bir
armağandır.

Tabla-i sînemde cânâ kılmışamdur
dil nişân
Tîr-i müjgânıñ atarsañ n'ola iy
kaşı kemân

tîr-i nigâr:

1. **tîr-i nigâr:**
Gazel 2288
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Sevgilinin attığı ok.

Alup bu sîneden tîr-i nigârî cânâ
taşırdım
Emânet idi cân anda yine cânâna
taşırdım

tîrvâk:

1. **tîrvâkdür:--dur**
Gazel 2434

Mısra: 4
İlaç, panzehir.

Sâkiyâ hicrân gamından ölmeden
gel bâde sun
Didiler zehr-i gâma tiryâkdür
şahbâ-y-ıçun

tiryâki:

1. **tiryâkine:** -n, -e

Gazel 2062

Mısra: 9

*Bir şeye çok alışmış, kendine
huy edinmiş.*

Lebleri tiryâkine irdi Muhibbî çün
elüm
Zehr-i gamdan çekmeyem şimden
girü hergiz elem

2. **tiryâkine:** -n, -e

Gazel 2130

Mısra: 7

*Vazgeçemeyecek kadar
düşkünü olmak.*

Hamdü-lillâh kim irişdi lebleri
tiryâkine
Akreb-i zülfi seminden iy gönül
saña ne gam

3. **tiryâkini:** -n, -i

Gazel 2262

Mısra: 9

*Keyif veren maddelere alışmış
olan kimse.*

Sun Muhibbî'ye lebüñ tiryâkini
Mâr-ı zülfünden niçe sem-dide'em

4. **tiryâkine:** -n, -e

Gazel 2034

Mısra: 9

*İsim tamlamasının ikinci
öğesi olarak bir şeye çok alışmış
olup vazgeçemeyen kimse.*

Çün lebi tiryâkine irdüñ Muhibbî
dilberüñ
Mâr-ı zülfünden irer gam degüldür
sem gönül

tiryâki ol-:

1. **tiryâki ol-:**

Gazel 2399

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Vazgeçemeyecek kadar
düşkünü olmak.*

Lebüñ tiryâki olmasa irişen mâr-ı
zülfünden
Beni bir lahza komayup helâk
iderdi ol sem hem

tîse:

1. **tîselerin:** -ler, -i, -n

Gazel 2422

Mısra: 8

Balta, nacak, küllük.

Küh-ı 'ışkuñda ben olmışdum ezel
sergerdân
Kühken almamış-ıdı eline tîselerin

tîse ur-:

1. **tîse ur-:**

Gazel 2050

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Balta ile kesmek, parçalamak.

Uralar ger saña tîse tahammül
eyleyüp sabr it
Ko bulsunlar murâdâtı cevâhir
virici kâñ ol

tîse-i âh:

1. **tîse-i âh:**

Gazel 2420

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Ah baltası.

Tîşe-i âh-ıla yap yap keseyim küh-
ı gamı
Kühkenlikde bugün kendümi
Ferhâd ideyin

tîse-i gam:

1. **tîse-i gam:**

Gazel 2413

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gam baltası.

Başumı kodum tîşe-i gam yolına
âhîr
Kühsâr-ı belâ içre 'aceb kühkenem
ben

tivnet:

1. **tivnetüm:** -üm

Gazel 2329

Mısra: 8

Yaratılış, maya, fıtrat, hilkat.

Ben niçe maḥbûb ile meyden
geçem kim zâhidâ
Âb-ı 'ışk-ıla yogurdılar ezelden
tivnetüm

tiz:

1. **tiz:**

Gazel 2014

Mısra: 10

*Çabucak, hızlıca, derhal,
hemen.*

Hoş gör eyyâmı Muhibbî yâr-ıla
Tiz geçer çün mevsim-i şahbâ-yı
gül

2. **tiz:**

Gazel 2040

Mısra: 18

Çabuk, seri, tez.

Ugradum bir 'ârife gül mevsimin
sordum didi
İy Muhibbî tiz geçer bir haftadır
bir ân gül

3. **tiz:**

Gazel 2159

Mısra: 2

*Beklenenden daha erken
sürede, tez, çabuk.*

Âteş-i 'ışkuñ dilümde şevk-engîz
eyleyem
Cân-ıla yanup tutuşdum şu'lesin tiz
eyleyem

4. **tiz:**

Gazel 2119

Mısra: 2

Keskin.

Gelem diyübeni gitdi baña ol yüzi
mâh aḥşâm
Ki hey bî-çâre tiz olsun dilüñden
eyle âh aḥşâm

tizcek:

1. **tizcek:**

Gazel 2477

Mısra: 4

Çabucak, hemen.

Görüp aldanma dünyâya
müzeyyen naḥş u taşvîrin
Bu fânîdür geçer tizcek arayup iste
naḥkâşın

togar:

1. **togar:** --ar, -

Gazel 2043

Mısra: 7

*Ufuktan yükselerek
gökyüzünde görünmek.*

Bilmezem yâ Rab togar mı hîç
sa'âdet kevkebi
Görmezem gün yüzünü yârüñ geçer
çün ay u yıl

2. **toga:-a**

Gazel 2092

Mısra: 5

*Güneş, ay, yıldızlar ufuktan
yükselecek gökyüzünde görünmek.*

Sa'd ola yıldızum toga devlet günü
başa

Yüz gösterürse baña o mihr-i
sa'âdetüm

3. **togasin:-asın**

Gazel 2141

Mısra: 2

*Var olup ortaya çıkmak,
zuhur etmek.*

Gün yüzünü görmeyelden tār
olupdur gözlerüm
Togasin bir gün diyü bîdār olupdur
gözlerüm

4. **togdukça:-duk, -ça**

Gazel 2155

Mısra: 3

*Ufuktan yükselecek
gökyüzünde görünmek, tulu etme.*

Revzenümden dün gice togdukça
māh-ı āsümān
Hāneme itdüm taşavvur geldi
māhumdur benüm

5. **togdı:-dı**

Gazel 2178

Mısra: 10

*Güneş, ay, yıldızlar ufuktan
yükselecek gökyüzünde görünmek,
tulu etmek.*

Çün muhîb oldı Muhibbî āline
evlādına
Şadmānam togdı çün burc-ı
şerefden yıldızum

6. **togaldan:-al, -dan**

Gazel 2359

Mısra: 2

Dünyaya gelmek.

Bir dem ayrılmaz yanumdan nem
begendi nem benüm
Tā togaldan gitmedi bir dem
yanumdan ğam benüm

7. **togmadı:-ma, -dı**

Gazel 2400

Mısra: 3

*Güneş, ay, yıldızlar ufuktan
yükselecek gökyüzünde görünmek,
tulu etmek.*

Kalmışam hierān şebinde togmadı
şubh-ı vişāl
Şöyle beñzer ğiceye tebdil olupdur
gündüzüm

8. **togup:-up**

Gazel 2415

Mısra: 12

*Güneş, ay, yıldızlar ufuktan
yükselecek gökyüzünde görünmek,
tulu etmek.*

Bu dil vīrānesi tārık olupdur
Togup şem' ol aña iy māh-ı tābān

togru:

1. **togru:**

Gazel 2080

Mısra: 8

*Doğru. || Hak ölçülerine
uygun olan şey, gerçek, hakikat.*

Komazam tā ölince 'ışkı elden
Bi-ħamdi' llāh kim oldur togrı
rāhum

2. **togru:**

Gazel 2418

Mısra: 1

*"Evet" anlamında tasdik
sözü.*

Togrı dir ħaddün görüp serv-i
hıramāndur diyen
La'lüne rengin dimiş la'l-i
Bedaħşān'dur diyen

togru:-

1. **togrıyam:-(y)am**

Gazel 2362

Mısra: 2

*Hak ölçülerine uygun olan
şey, gerçek, hakikat. || Yönünü
değiştirmeden, aynı doğrultuda.*

Yüzüm ger dönderem dönsün
cefādan bir yaña kıblem
Yoluñda togrıyam vallāh benüm a
Ka'be' m a kıblem

togrıl-:

1. **togrıldı:-dı**

Gazel 2090

Mısra: 10

*Bir yere doğru yönelmek,
teveccüh etmek.*

Geydi iħrāmı Muhibbî gitdi Ka'be
kūyuña
Kıblegāhumsın saña togrıldı bu
rāhum benüm

2. **togrılıp:-up**

Gazel 2145

Mısra: 4

*Bir yere doğru yönelmek,
teveccüh etmek.*

Günāhumdan umaram kim beni
'ışk ābı pāk ide
Anuñçün togrılıp geldüm bugün
'ışkuñ yolından hem

togru:

1. **togru:**

Gazel 2098

Mısra: 2

Gerçek, yalan olmayan.

Egri olmaz kaşlarıña dōstum kec
rā disem
Togru olur sözlerüm ħaddüne ger
bālā disem

togrusı:

1. **togrusı:**

Gazel 2372

Mısra: 8

*Doğruyu söylemek gerekirse,
gerçek şu ki.*

Re'y idersin zāhidā maħbūb u
meyden geç diyü
Togrusı hoş gelmemişdür baña bu
rā'lar benüm

2. **togrusı:**

Gazel 2470

Mısra: 2

*Doğru olanı şudur ki, gerçeği
söylemek gerekirse, gerçekten,
hakikaten, filhakika.*

Serverā serv-ħāmet olmuşsın
Togrusı bu kıyāmet olmuşsın

tokuz:

1. **tokuz:**

Gazel 2249

Mısra: 5

Dokuz.

Ğiçe yir yirden bu eflākūñ tokuz
kalkanını
Āhum okına kaçan ħaddümi büküp
ya kılam

2. **tokuz:**

Gazel 2297

Mısra: 17

Dokuz.

Ğāfil olma iy felek geçür tokuz
kalkanuñı
Çünkü ben āh oklarına ħaddümi yā
eyledüm

3. **tokuz:**

Gazel 2352

Mısra: 7

Dokuz.

İy felek turmaz geçer sakın tokuz
kalkanuñ
Âhum oklarına bu kıddüm büküp
yâ eylesem

tol-:

1. **tolmaz-ıdı:--maz, --i, --di**

Gazel 2055

Mısra: 3

Dolu duruma gelmek.

Maḥabbet sāğarı tolmaz-ıdı
deryâları korsañ
Ezel bezminde nüş itdüm kaçan
kim aña dem çekdüm

2. **tolalı:-alı**

Gazel 2072

Mısra: 3

*Bir duygu insanın içini,
gönlünü kaplamak, sarmak.*

Başuma sevdâ-yı zülfünün hevâsı
tolalı
Düşüben vâdilere rüsvâ-yı hāmün
olmuşam

3. **tolular:-u, -lar**

Gazel 2147

Mısra: 5

*Boş bir şey veya yer içine
giren bir şeyle dolu hale gelmek,
boş olmaktan çıkmak.*

Bezm-i ğamda sāğar-ı çeşmümle
tolular içüp
İñleyüp tā subḥa dek ney gibi
nālân olmuşam

4. **tolaldan:-al, -dan**

Gazel 2150

Mısra: 9

*Bir yere girip orada
toplanmak, bir şey bir yeri
kaplamak.*

Hāk-i rāhıyla tolaldan iy Muḥibbî
gözlerüm
Ḥamdü-lillāh hoş geçer bu nev'-ile
her sā'atüm

5. **tolar:-ar**

Gazel 2191

Mısra: 6

*Boş bir şey veya yer içine
giren bir şeyle dolu hale gelmek,
boş olmaktan çıkmak.*

Lebi yādına ele sāğar alsam
Tolar hün-ı cigerle eldeki cām

6. **toldı:-dı**

Gazel 2196

Mısra: 3

*Bir duygu insanın içini,
gönlünü kaplamak, sarmak.*

‘Işka düşdüm zülfünün sevdâsıla
toldı dimāğ
Dilde âteş gözde nem başda
hevâdur sevdiğüm

7. **tolı:-ı**

Gazel 2302

Mısra: 16

*Bir duygu insanın içini,
gönlünü...kaplamak, sarmak.*

Düşeliden bertü deryâ-yı ‘ışka
Başum tolı hevâ san bir ḥabâbam

8. **toldı:-dı**

Gazel 2444

Mısra: 12

*Boş bir şey veya yer içine
giren bir şeyle dolu hale gelmek,
boş olmaktan çıkmak.*

Hâller kim görünür rüyında sanki
ḥâl-i müşğ
Toldı ‘âlem bü ile zülf-i
mu‘anberdür bugün

9. **tolmayınca:-ma, -(y)ınca**

Gazel 2449

Mısra: 2

*Bir duygu insanın içini,
gönlünü... kaplamak, sarmak.*

‘Aşık olan hiç şafâ almaz mey-i
engürdan
Ḳalbi anuñ ser-te-ser tā tolmayınca
nürdan

tolâb:

1. **tolâb:**

Gazel 2149

Mısra: 6

Su değirmeni.

Gözümü gözeler kıldum bu
çeşmüm cüybârına
İñiler derd-ile sînem sanasın bir
tolâb oldum

2. **tolâbdan:-dan**

Gazel 2411

Mısra: 6

*Kuyu veya dereden su
çıkartma aparatı. Divan
edebiyatında daha çok bu son
anlamıyla kullanılır. Aşık döktüğü
gözyaşlarıyla dönüp dururken bir
dolabı andırır. Gönül ise inlemesi
dolayısıyla dolaba benzer.*

Gözlerüm gözeklerinden eşk-i
çeşmüm her taraf

Nâle kılsam saçılır gönlümdeki
tolâbdan

3. **tolâbdur:-dur**

Gazel 2439

Mısra: 3

*İçine eşya, giyecek ve öteberi
konmak üzere yapılmış raftı,
çekmeceli, kapaklı mobilya veya
duvara oyulmuş raftı, kapaklı göz.*

İki kapaklı bir eyü tolâbdur gözüm
Esbâb-ı ḥüsnuñi sanma saklamag-
ıçun

tolanu-:

1. **tolanursam:-ur, -sa, -m**

Gazel 2422

Mısra: 4

Gezmek, dolaşmak.

Olalı dâğ-ıla dil küh-ı belâ kaplanı
Tolanursam ne ‘aceb deşt-i belâ
bîşelerin

tolaş-:

1. **tolaşup:-up**

Gazel 2091

Mısra: 1

*Saç, iplik vb. şeyler birbirine
karışarak güç çözümlür duruma
gelmek.*

Zülfine tolaşup olan dili âvâre
benem
Bagrını tîğ-ı cefâ -y-ıla kılan pare
benem

2. **tolaşdı:-dı**

Gazel 2138

Mısra: 9

*Saç, iplik vb. şeyler birbirine
geçip karışmak, güç çözülecek
duruma gelmek.*

Zülfünün sevdâsına çünkü tolaşdı
cân u dil
İy Muḥibbî kurtuluş yokdur uzun
sevdâdayam

3. **tolaşduñ:-du, -ñ**

Gazel 2337

Mısra: 3

*Birbirine geçip karışmak, güç
çözülecek duruma gelmek.*

Danışmadan baña tolaşduñ bend-i
zülfine
İy dil belâ vü miḥneti saña meḥel
didüm

4. **tolaşduñ:-du, -ñ**

Gazel 2497

Mısra: 5

Birbirine geçip karışmak, güç çözülecek duruma gelmek.

Terk-i cân itdün tolaşduñ rîsmân-ı zülfine
Saña kim didi dilâ ol ipde cânbâz olasın

tolas:

1. **tolaşduñ:** -du, -ñ

Gazel 2440

Mısra: 5

Birbirine geçip karışmak, güç çözülecek duruma gelmek.

Zülfi zencîrine tolaşduñ yine bir dilberüñ
İy dil-i divâne bu 'âlemde uslanmaz mısın

tolu:

1. **toludur:** -dur

Gazel 2364

Mısra: 2

Bir şey ile dolmuş olma.

Döştlar şimden girü eksük degüldür gözde nem
Anuñ-ıçun hâne-i dil tolıdur derd ü elem

tolu:

1. **tolu:**

Gazel 2220

Mısra: 1

Bir yerde bahsedilen şeyin çok bulunduğunu, çok olduğunu anlatır, çok, pek çok.

Dâğ-ıla tolu sîne ciger gârka-i hün hem
'Aql-ıla fikr kalmadı şâbr-ıla sükün hem

2. **tolu:**

Gazel 2024

Mısra: 5

İçi boş olmayan, dolmuş, meşbu, pür. || Var olan bir şeyin özü, esası, varlığındaki maya, gevher.

Dürr ü cevherle tolu bañr-ı ma 'ânîdür gönül
Bî-nihâyet niçe sırlar olur andan aşikâr

3. **tolu:**

Gazel 2055

Mısra: 15

İçi boş olmayan, dolmuş, meşbu, pür, boş karşıtı.

Muhibbî sâğâr-ı çeşmüm tolu dürr ile mercânı
Niğârüñ pâyına bir bir döküp haqqâ'l-kadem çekdüm

4. **tolu:** -, -

Gazel 2064

Mısra: 7

İçinde, alabileceği kadar veya ona yakın derecede kimse veya şey bulunan, dolmuş olan, boş yeri bulunmayan.

Bezm-i gâmda şîşe-i çeşmüm tolu hün-ı ciger
Nüş kıldum anı yitmez mi ciger biryânligum

5. **tolu:**

Gazel 2169

Mısra: 9

Boş bir şey veya yer, içine giren bir şeyle dolu hale gelmek, boş olmaktan çıkmak, dolup taşmak.

Rehgüzârüñ kumu ile şîşe-i çeşmüm tolu
Sâl ü mâh u hafta vü rüz-ıla geçer sâ 'atüm

6. **tolu:**

Gazel 2299

Mısra: 2

Bir yerde bahsedilen şeyin çok bulunduğunu, çok olduğunu anlatır, çok, pek çok.

Cân giriftâr-ı gâmda yâr oldu dil-efgâr hem
Dil firâkıyla tolu hün çeşm-i gevher-bâr hem

7. **tolu:**

Gazel 2344

Mısra: 10

Bir şey ile dolu olan.

İy Muhibbî bezm-i gâmda olalı bagrum kebâb
Hün-ı dilden döndü yaşum bir tolu peymâneym

8. **tolu:**

Gazel 2391

Mısra: 10

Bir şey ile dolu olan.

Yaşumuñ mevcî ko aksun Muhibbî anı pâk itsün
Günâh-ıla olup memlü tolu hâşâkdür gönülüm

9. **toludur:** -dur

Gazel 2389

Mısra: 6

Bir yerde bahsedilen şeyin çok bulunduğunu, çok olduğunu anlatır, çok, pek çok.

Görmezem uyhu yüzün hâli hayâli gelicek
Niçe râhat olayım hâne toludur megesüm

10. **tolu:**

Gazel 2481

Mısra: 8

Dolu.

Lebinüñ cür 'asın içdüm birez fâş oldu bu derdüm
Tolu sun sâğârı sâkî kalan derdüm de fâş olsun

11. **tolu:**

Gazel 2493

Mısra: 12

Bir yerde bahsedilen şeyin çok bulunduğunu, çok olduğunu anlatır, çok, pek çok.

Râz-ı 'ışka vâkıf oldum şol kadar 'âlemde kim
Sîne gencinem tolu gelsün berü râz isteyen

12. **tolu:**

Gazel 2496

Mısra: 6

İçinde, alabileceği kadar veya ona yakın derecede kimse veya şey bulunan, dolmuş olan, boş yeri bulunmayan, memlü.

Bu demi hōş gör benefşe geydi gevher tâcinı
Lâle almışdur ele tolu şarâb-ı ergüvân

13. **tolu:**

Gazel 2498

Mısra: 6

Bir yerde bahsedilen şeyin çok bulunduğunu, çok olduğunu anlatır, çok, pek çok.

Zülfinüñ sor kıymetini zerrece kâdrin bilen
Virmeye 'âlem tolu mâl olsa anuñ bir kılın

top:

1. **top:**

Gazel 2044

Mısra: 5

Çevgan oyununda kullanılan top, guy.

Didüm ey dilber dilerseñ başumı top eyleyem

Didi zülf çevgāni hāzır sen hemān
meydāna gel

2. **top:**

Gazel 2206

Mısra: 3

*Çevgan oyununda kullanılan
top, guy.*

Başımı top eyledüm ben zülfinüñ
çevgānına
Hāşa-lillāh ki ide dilber baña cevır
ü sitem

3. **top:**

Gazel 2345

Mısra: 15

*Çevgan oyununda kullanılan
top, guy.*

Zülfi çevgānına ‘uşşākuñ serin top
eyleyen
Ol semend-i nāz ile meydanı
añdum agladum

4. **top:**

Gazel 2367

Mısra: 6

*Çevgan oyununda kullanılan
top, guy.*

Semend-i nāz-ıla dildār el ursa
zülfi çevgāna
Girüp meydān-ı ‘ışk içre aña bir
top ser çekdüm

5. **top:**

Gazel 2397

Mısra: 10

*Çevgan oyununda kullanılan
top, guy.*

Esb-i nāz üzre binüp zülfinüñ
çevgān eyleseñ
Bu Muhibbī top idüp başın gelür
meydāna hem

6. **top:**

Gazel 2404

Mısra: 3

*Çevgan oyununda kullanılan
top, guy.*

Başımı top eylerem ben zülfinüñ
çevgānına
At salan meydān-ı hüsne
şehsüvārumdur benüm

7. **top:**

Gazel 2432

Mısra: 4

*Çevgan oyununda kullanılan
top, guy.*

Binse esb-i nāza zülfin yār çevgān
eylese

Top ider başını meydān içre
‘uşşāk-ı hāzır

8. **top:**

Gazel 2460

Mısra: 12

*Çevgan oyununda kullanılan
top, guy.*

Nigāruñ zülfi çevgānına başım
Dimişdüm top idem itdüm edā ben

9. **topını:-ı, -n, -ı**

Gazel 2336

Mısra: 7

Top, çevgan topu.

Şi‘r-i çevgān-ıla çalmaga ma‘ānī
topını
‘Arşa-i ‘aşr içre geldüm ya‘nī
meydān isterem

10. **top:**

Gazel 2027

Mısra: 2

*Çevgān oyununda kullanılan
top.*

Çöz mu‘anber zülfinüñ iy dōst
çevgān eylegil
Başımı top eyledüm ben ‘azm-i
meydān eylegil

11. **top:**

Gazel 2038

Mısra: 9

*Çevgan oyununda kullanılan
top, guy. || Yuvarlak nesne, küre.*

İy melek-simā Muhibbī başını top
eyledi
‘İşk meydānında çevgān eyle
zülfinüñ anı çal

toprag:

1. **topraga:-a**

Gazel 2358

Mısra: 4

Toprak.

İki yirden kuşanalum yine gayret
kuşağın
Bulaşup toz-ıla topraga bu rāhı
çekelüm

2. **topraga:-a**

Gazel 2270

Mısra: 5

Toprak, zemin, yer.

Kays‘ı topraga vü Ferhād‘ı taşa
kullanup
‘İşkuñ şehrinde bu vech-ile bünyād
eyleyem

3. **topragum:-um, -ı**

Gazel 2316

Mısra: 7

Toprak. || Mezar.

Küy-ı yāra iltesin ölsem şabā
topragumı
Keştī-i ‘ışkum Muhibbī‘den hemān
ismarlaram

4. **topraga:-a**

Gazel 2386

Mısra: 7

*Toprak. || Sultanın ayağını
bastığı yer.*

Meyhāne kapusunda yüzüm
topraga sürem
Bu nev‘-ile ola ki lebi cür‘asın
çüşüm

toprak ol-:

1. **toprak ol-:**

Gazel 2148

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Ölmek, toprağa karışmak.

Toprak oldum rāh-ı küyünde sakın
iy seyl-i eşk
İledüp bir yaña mahrūm eyleme
gerdüm benüm

2. **toprak ol-:**

Gazel 2215

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Ölmek, toprağa karışmak.

İremezsın ey Muhibbī yanına hāk
olmadan
Kim meger toprak olam ilte şabā
tozum benüm

toptolu:

1. **toptolu:**

Gazel 2004

Mısra: 10

Dopdolu, tamamen dolu.

Ney gibi bil bağlayaldan āh u
efgān itmege
Eşk-i çeşmümden nigārā toptolu
kandır gönül

2. **toptolu:**

Gazel 2004

Mısra: 10

Dopdolu, tamamen dolu.

Ney gibi bil bağlayaldan āh u
efgān itmege
Eşk-i çeşmümden nigārā toptolu
kandır gönül

3. toptolu:

Gazel 2077

Mısra: 4

Çok dolu, tamamen dolu.

Dirseñ ki 'ışkum-ıla nedür hâlün iy fakır

Derd ü belâ vü miñnet-ile toptolu dilüm

4. toptolu:

Gazel 2246

Mısra: 4

Çok dolu, tamamen dolu.

Hâk-i pâyüña nişâr itmege iy serv-i hırâm

Toptolu didelerüm kâseleri dürr-ile sîm

5. toptolu:

Gazel 2248

Mısra: 3

Çok dolu, tamamen dolu.

Başum hevâ-yı zülf-ile toptolu olalı

Eksük degül dilde belâ miñnet ü elem

6. toptolu:

Gazel 2364

Mısra: 12

Çok dolu, tamamen dolu.

Şi'rümi görüp müşevveş itmesünler beni 'ayb

Çün degül hâtır-küşâde toptolu derd ü elem

7. toptolu:

Gazel 2104

Mısra: 2

Büsbütün dolu.

Derd ü belâ-yı 'ışk-ıla gâyet de dil- hoşam

Gamz oklarıyla ya'nî ki toptolu terkeşem

8. toptolu:

Gazel 2114

Mısra: 1

Çok dolu, tamamen dolu.

Toptolu güş-1 cihân âh u

fiğânumdur benüm

Söylenen dillerde şimdi

dâsitânumdur benüm

toz:

1. tozum:-um

Gazel 2215

Mısra: 10

Çok hafif ve küçük parçalara bölünmüş çok ince toprak. || Aşığın bedeni.

İremezsın ey Muhibbî yanına hâk olmadan

Kim meger toprak olam ilte şabâ tozum benüm

2. tozum:-um

Gazel 2237

Mısra: 10

Çok hafif ve küçük parçalara bölünmüş çok ince toprak, zerre.

Muhibbî irişilmez küy-1 yâra Meger ilte şabâ öldükte tozum

3. toz-ıla:-ıla

Gazel 2358

Mısra: 4

Çok hafif ve küçük parçalara bölünmüş çok ince toprak.

İki yirden kuşanalum yine gayret kuşağın

Bulaşup toz-ıla topraga bu râhı çekelüm

tübâ:

1. tübâ:

Gazel 2287

Mısra: 9

Bütün cennete gölge saldığına inanılan, kökü yukarıda dalları aşağıda bulunan ağaç. || Sevgilinin boyu.

Didüm bâlâ mıdır kıddün ya tübâ Didi andan yüce ben ser-firâzam

2. tübâ:

Gazel 2056

Mısra: 9

Sidre'de bulunan ve kökü yukarıda, dalları aşağıda olmak üzere bütün cenneti gölgeleyen ilahi bir ağaçtır. || Divan şiirinde Tuba ağacı, gölgesi ve boyu nedeniyle anılır. Sevgilinin boyu bu ağaca benzetilir.

Serv mi kıddün ü ya tübâ mı 'ar'ar didüm

Didi saña ne biter ya serv ü ya şimşâd olam

3. tübâyâ:-(y)a

Gazel 2463

Mısra: 2

Bütün cennete gölge saldığına inanılan, kökü yukarıda dalları aşağıda bulunan, uzun boylu sevgiliye benzetilen boyu uzun ağaç.

Lebleri devrinde hergiz bakmayam şabhâya ben Serv kıddi var-iken meyl itmeyem tübâyâ ben

tüfân:

1. tüfân:

Gazel 2008

Mısra: 4

Çok şiddetli şekilde yağarak her yeri sular altında bırakan yağmur.

Bâd-1 âhum dökdi şol deñlü yaşum yağmurını

Ğarkâ virdi 'âlemi kim dir aña tufân degül

2. tüfân:--ı, -

Gazel 2067

Mısra: 2

Nuh peygamber zamanında dünyayı kaplayacak şekilde yağan çok şiddetli yağmur. || Çok şiddetli yağmur ve fırtına.

Fırkat içre gözlerüm yaşımı deryâ eyleyem

Ğarkâ virtüp 'âlemi tufânı peydâ eyleyem

3. tufân:

Gazel 2083

Mısra: 6

Çok şiddetli yağmur ve fırtına.

Dökse saçılssa hergiz aña kimse lâ dimez

Şâh-1 maħabbet emriyle tufân olan yaşum

tuhfe:

1. tuhfe:

Gazel 2185

Mısra: 4

Hediye, armağan.

Sen Süleymân'a eger pişkeş çekem pây-1 cerâd

Mürum eyle kabül tuhfe hâkîrûmdür benüm

2. tuhfe:

Gazel 2443

Mısra: 7

Hediye, armağan.

Tuhfe eyler küyuña varsa gözüm gevherlerin

Ger kabülün var-ısa yoluña işâr eylesün

3. tuhfe:

Gazel 2022
Mısra: 7
Hediye.

Kapuña tuhfe getürdüm cânı iy
hürî-likâ
Bî-bahâdur ger kabûl it gerçi
görinür kalîl

tuhfe getir-:

1. tuhfe getir-:--dü, --m

Gazel 2036
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Armağan, hediyeye getirmek.

Dest-büs olmasa cânâ sun ayaguñ
öpelüm
Cânımı tuhfe getürdüm döstüm
eyle kabûl

2. tuhfe getir-:

Gazel 2151
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Hediye getirmek.

Gel kabûl eyle getürdüm tuhfe cân
dergâhuña
Çün varılmaz pâdişâhlar önine boş
iy şanem

tuhfe id-:

1. tuhfe id-:

Gazel 2184
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Hediye etmek.

Sen padişâha tuhfe idem cân u
başımı
Eger kabûl eylesesin iy şâh çekem

2. tuhfe id-:

Gazel 2384
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Bir şeyi bir bedel almadan
bağışlamak, vermek.*

Koluma dağlar urdum senüñ için
durur cânâ
İdüp tuhfe miyânuñçün saña bir
zer kemer çekdüm

tül:

1. tülhna:--l, --n, --a

Gazel 2028
Mısra: 7
Uzunluk, boy.

Bahr-ı 'ışkuñ nite kim yokdur
nihâyet tülina
'Arz kılmak kıssa-i zülfüñ dağı tül-
ı emel

tül-ı emel:

1. tül-ı emel:

Gazel 2028
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Sonu gelmez arzu. //
Tükenmez hürs, tamah.

Bahr-ı 'ışkuñ nite kim yokdur
nihâyet tülina
'Arz kılmak kıssa-i zülfüñ dağı tül-
ı emel

2. tül-ı emel:

Gazel 2337
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
*Sonu gelmez arzu, tükenmez
hürs, tamah.*

Girmez Muhibbî sa'y-ile vaşl-ı
niğâr ele
Pes ben anuñ-ıçun aña tül-ı emel
didüm

3. tül-ı emel:

Gazel 2369
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
*Sonu gelmez arzu, tükenmez
hürs, tamah.*

Mâh u sâl-ıla irem zülfine anuñ
dir-idüm
Fâyide itmedi veh ki baña bu tül-ı
emelüm

4. tül-ı emel:

Gazel 2369
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
*Sonu gelmez arzu, tükenmez
hürs, tamah.*

Mâh u sâl-ıla irem zülfine anuñ
dir-idüm
Fâyide itmedi veh ki baña bu tül-ı
emelüm

5. tül-ı emel:

Gazel 2377
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Sonu gelmez arzu, tükenmez
hürs, tamah.*

Zülfî sevdâsı Muhibbî yârûñ
Didiler tül-ı emel ben bilürem

tülü':

1. tülü'ndan:--ın, --dan

Gazel 2024
Mısra: 2
Doğma, doğuş.

Her nefes eyler tülü'ndan haqîkat
ağteri
Gâh şâdî gâh gam u miñnet
mekândur gönül

tülü' it-:

1. tülü' it-:

Gazel 2426
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Doğmak.

Giderse zülfini ol meh yüzün açsa
niğâbindan
Tülü' itmese birkaç gün güneş tura
hiçâbindan

2. tülü' it-:

Gazel 2479
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Doğmak.

Gün gibi yine tülü' itdi o meh-rû
hânedan
Ummaz-ıdum bu kadar luftı ben ol
cânânedan

3. tülü' it-:

Gazel 2494
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Doğmak.

Zerre gibi muntazır dîdârına
'âşıkları
Şubh-dem itsün tülü' ol âfîtab
eglenmesün

tu'me:

1. tu'me:

Gazel 2417
Mısra: 7
Lokma.

Tu'me diyü cife-i dünyâya iy dil
itme meyl
Kim kanâ'at Kâf'ınuñ 'Ankâ'sı ya
şahbâzısın

tünd-hüy:

1. tünd-hüyı:--ı

Gazel 2103
Mısra: 1
Sert huylu, huysuz.

Kılmaz baña nazâr âh bir tünd-
hüyü sevdüm

Tig-i sitem elinde bir ceng-cüyi
sevdim

tur-:

1. **turmadan:--ma, --dan**

Gazel 2011

Mısra: 3

*Durmak, kalmak, devamlı
olmak.*

El salar dir turmadan 'irfāna
gülşende çınār
Furşatı fevt itmeñüz virmez şecer
her bār gül

2. **turmaz-isa:--maz, --isa**

Gazel 2019

Mısra: 8

*Bir yerde olmak veya
bulunmak. || Varlığını sürdürmek.*

Tir-i müjmele sineñi deldüm didi
didüm
Ger turmaz-isa anda gönülden
geçer degül

3. **turmaz:--maz, -**

Gazel 2025

Mısra: 4

*Kesilmek. || Devam eden
durumun sona ermesi.*

Dönmişem ebr-i bahāra serverā
senden cüdā
Eşk-i çeşmüm yagdurur bārān
turmaz muṭṭaşıl

4. **turmayup:--ma, --y, --up**

Gazel 2026

Mısra: 2

*Ara vermek, dinlenmek,
soluklanmak. || Durmak, kalmak,
devamlı olmak.*

Saņa kim didi dilā kim bu hārāb-
ābāda gel
Çünkü geldüñ gice gündüz
turmayup feryāda gel

5. **turmaz:--maz, -**

Gazel 2030

Mısra: 6

*Yapmakta olduğu hareketi
kesmek, hareketsiz kalmak. || Sona
ermek, kesilmek.*

Bülbüli Maḥmūd idinmişler olup
güller Ayāz
Bülbül artursa niyāzi nāz ider
turmaz gül

6. **turmaz:--maz, -**

Gazel 2058

Mısra: 4

Sona ermek, kesilmek.

Nāhun ile gülsitān itsem n'ola bu
sinemi
Eşk-i çeşmüm turmaz akar
çeşmesārumdur benüm

7. **turmaz:--maz, -**

Gazel 2064

Mısra: 1

*Var olmakta devam etmek,
varlığını sürdürmek, berdevam
olmak.*

Turmaz artar gam ğubārın yiyeli
ḥayrānlıgum
Tekye-i 'ışk içre abdālam budur
'üryānlıgum

8. **turmayup:--ma, -(y)up**

Gazel 2082

Mısra: 6

*Yapmakta olduğu hareketi
kesmek, hareketsiz kalmak.*

Giceler şevk-ile tā şubḥa degin
Turmayup oldı māhitāb içelüm

9. **turdugınca:-dug, -ınca**

Gazel 2158

Mısra: 8

*Durmak, kalmak, devamlı
olmak, var olmaya devam etmek.*

İncinür sanma zenaḥ çāhında dil
Turdugınca 'izz ü cāhumdur
benüm

10. **turmaz:--maz**

Gazel 2344

Mısra: 3

*Yapmakta olduğu hareketi
kesmek, hareketsiz kalmak.*

Şem'i gördüm dün gice turmaz
yakar pervāneyi

11. **turmaz:--ma, -z**

Gazel 2344

Mısra: 3

Sona ermek, kesilmek.

Şem'i gördüm dün gice turmaz
yakar pervāneyi
Yanayım iy şem'-i rüşen ben de bir
pervāneyim

12. **turmaz:--maz**

Gazel 2352

Mısra: 7

Hareketi kesilmek.

İy felek turmaz geçer sakın tokuz
kalkanuñ
Āhum oklarına bu ḳaddüm бүktüp
yā eylesem

13. **turmasun:--ma, -sun**

Gazel 2353

Mısra: 1

*Bir işe ara vermek, devam
etmemek.*

Gözlerümden akatursun turmasun
yaşum benüm
Yā ne için saklaram şimden girü
başum benüm

14. **turup:-up**

Gazel 2362

Mısra: 4

*Ayağa kalkmak, ayakta
durmak, dikilmek, beklemek.*

Yüzüñ Beytü 'l-ḥarām'ında imām
olmuş meger çeşmüñ
Ki müjgānlar turup şaf şaf iderler
iḳtidā kıblem

15. **turmaz:--maz**

Gazel 2396

Mısra: 6

Beklemek, bir yerde kalmak.

Giceler şubḥa dek hicrān şebinde
Yanar bagrum yagı turmaz
çerāgum

16. **turmaz:--maz**

Gazel 2402

Mısra: 2

*Durmak, beklemek, ara
vermek.*

Su terāzısı olupdur oñmaduk

başum benüm
Anuñ-içün her taraf turmaz akar
yaşum benüm

17. **turmayup:--ma, -(y)up**

Gazel 2420

Mısra: 6

Sona ermek, kesilmek.

Gül ruḥuñ şevkı ile her gice bülbül
gibi āh
Turmayup şubḥa degin nāle vü
feryād ideyin

18. **tura:-a**

Gazel 2426

Mısra: 2

*Yapmakta olduğu hareketi
kesmek, hareketsiz kalmak.*

Giderse zülfini ol meh yüzün açsa
niḳābından
Tulū' itmese birkaç gün güneş tura
ḥicābından

19. **turmışam:--mış, -am**

Gazel 2427

Mısra: 4
Beklemek, sabretmek.

İstedün cân u dilüm itdüm fedâ
Ne buyursañ turmuşam fermâna
ben

20. **turmasun:-ma, -sun**
Gazel 2443
Mısra: 10
*Bir işe ara vermek, devam
etmemek.*

Almadı gül gibi senden zerrece
büy-ı cefâ
Turmasun dil bülbülü feryâd-ıla zâr
eylesün

21. **turmaz:-maz**
Gazel 2450
Mısra: 10
Sona ermek, kesilmek.

Dür olalı gün yüzünden bu
Muhibbî döstüm
Giceler bülbül gibi turmaz kılur âh
u figân

türâb:

1. **türâbam:-am**
Gazel 2302
Mısra: 14
Toprak.

Ola kim basasın diyü yüzüme
Reh-i küyuña düşmiş bir türâbam

türâb ol-:

1. **türâb ol-:**
Gazel 2140
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Toprak olmak. || Ölmek.

Maḥabbet desti ile çün dögülüben
türâb oldum
Semâya çıkarup âhum yilin 'âlî-
cenâb oldum

türâb-ı râh:

1. **türâb-ı râh:**
Gazel 2291
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Yolunun toprağı.

İdinürler tütiyâ her dem melâ'ik
çeşmine
Ol melâḥat kişverinüñ çün türâb-ı
râhıyam

turag:

1. **turagum:-um**
Gazel 2396
Mısra: 1
Durulan, karar kılınan yer.

Olup dīvâne-veş taglar turagum
Peleng şeklini gösterdi bu dâğum

türbet:

1. **türbetüm:-üm**
Gazel 2320
Mısra: 8
Türbe.

İrmedin vaşl-ı nigâra ger ölem iy
döstlar
Ol cefâkârüñ güzergâhında eyleñ
türbetüm

2. **türbetüm:-üm**
Gazel 2329
Mısra: 10
Türbe.

Ger şehîd-i 'ışık olam yolında ol
meh-pârenüñ
Ḥaşre dek ola ziyâretgâh-ı 'uşşâk
türbetüm

turma-:

1. **turma:**
Gazel 2038
Mısra: 2
*Durma! || Bir an olsun
beklemeden devam et!*

Rüze çıkdı çün saña gösterdi
yüzini hilâl
Turma iy dil sâķî-i Mehveş elinden
büse al

turna teli:

1. **turna teli:**
Gazel 2167
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Turna kuşunun çok güzel olan
ve yeniçeri zabîtelerinin, Rumeli
sınırlarındaki akıncı gazilerin
serpuşlarına, miğferlerine süs
olarak takılan uzun kıyruk tüyü.*

Nigârî seyr ider gördüm başında
turna telleri
Anı şâyid itmege elden gönül
şahbâzımı saldum

turunc:

1. **turuncum:-um**
Gazel 2317
Mısra: 10
Turunçgiller familyasından,

kışın yaprağını dökmeyen, güzel
kokulu beyaz çiçekler açan
Akdeniz bölgesi ağacı. || Bu ağacın
buruk lezzetli, portakala benzer,
sarı turuncu renkli, reçeli ve
şerbeti yapılan, sinirleri yatıştırıcı,
spazm giderici, hazmı
kolaylaştırıcı hassalara sahip
meyvesi.

Neşâtum 'işretüm bezmüm
çerâğum neyyirüm şem 'üm
Turuncum nâr u nârençüm benüm
şem 'i şebistânüm

tut-:

1. **tutarsın:-ar, -sın**
Gazel 2425
Mısra: 1
*Elle kavramak, elde
bulundurmak, eline almak.*

Elünde bezm-i gülşende tutarsın
bâde beñzersin
Anuñçün guşsa vü ğamdan bugün
âzâda beñzersin

2. **tutdı:--dı, -**
Gazel 2020
Mısra: 1
*Etkisi altına almak. || Uygun
gelmek, denk düşmek. || Bir kimseyi
bir maksatla ayırmak veya
ayırtmak, kendine tahsis etmek,
ettirmek || Benzemek. || Bürünmek.*

Tutdı ülfet cânâ beñzer guşsa vü
ğam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
ḥurrem iy gönül

3. **tutdı:--dı, -**
Gazel 2020
Mısra: 1
*Etkisi altına almak, musallat
olmak, yakalamak. ||*

Tutdı ülfet cânâ beñzer guşsa vü
ğam iy gönül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
ḥurrem iy gönül

4. **tutmayup:--ma, --(y)up, -**
Gazel 2046
Mısra: 10
*Gereğini yapmak, yerine
getirmek.*

Pür-cefâya niye virürdüñ Muhibbî
dil didüm
Didi pendüm tutmayup benden
cüdâ oldu gönül

5. **tutsa:-sa**
Gazel 2085

Mısra: 7

*Elindeki kuvvetlerle bir yeri
hüküm altında bulundurmak,
savunmak, müdafaa etmek.*

Her yañadan leşker-i ğam gelse
tutsa 'alemi
Ğam degül baña varup meyhāneyi
me'men kılam

6. **tuta:-a**

Gazel 2142

Mısra: 8

*Gitmeye bırakmamak, bir
yere koyup gitmesini önlemek,
alikoymak.*

Yaşumuñ eytāminuñ yirlere
dökdüm kanını
Korkkaram mahşerde tuta dāmenüm
ol kan benüm

7. **tutar:-ar**

Gazel 2177

Mısra: 1

*Gereğini yapmak, gereğini
yerine getirmek.*

Kim tutar emrünü luţfuñ gösterüp
sensin Ğalim
Dutmayan fermānuñ ol da görür
kahr-ı 'azim

8. **tutalum:-alum**

Gazel 2245

Mısra: 1

*Elle kavramak, elde
bulundurmak, eline almak.*

Ṭavf-ı gülşen idelüm elde tutalum
yine cām
Sākīyā al elüñe sun berü bu demde
müdām

9. **tutsa:-sa**

Gazel 2329

Mısra: 4

*Doldurmak, istila etmek,
duyulacak veya görülecek şekilde
etrafi kaplamak.*

Sen lebi şirinden ayru düşeli küh-ı
ğama
Tañ midur Ferhād-veş tutsa cihām
şöhretüm

10. **tut:**

Gazel 2389

Mısra: 4

*Karşısına getirmek,
yaklaştııp göstermek.*

Eger inanmaz iseñ yoluña cān
virdüğümi
Yüzüñ āyinesini agzuma tut gör
nefesüm

11. **tutsa:-sa**

Gazel 2399

Mısra: 5

*Elle kavramak, elde
bulundurmak, eline almak.*

Sifāl-i köhne tutsa bir kişi
meyhāne küncinde
Feridün bilse özini 'aceb mi
cāmını Cem hem

12. **tutdı:-dı**

Gazel 2422

Mısra: 10

*Etkisi altına almak, musallat
olmak, yakalamak.*

Bu Muhibbī olalı küy-ı Ğarābātuñ
eri
Tutdı başdan yine āvāralığı
pışelerin

13. **tutar:-ar**

Gazel 2459

Mısra: 4

*Doldurmak, istila etmek,
duyulacak veya görülecek şekilde
etrafi kaplamak.*

Gözlerüm yaş dökdüğünce āhum
artsa tañ midur
Āteş üzre su dökilse 'alemi tutar
dütün

14. **tuta:-a**

Gazel 2491

Mısra: 10

*Elle kavramak, elde
bulundurmak, eline almak.*

Şabr kıl cevri ü cefāsına Muhibbī
tañ degül
Bilmedi kimsene tuta gül-i bī-Ğār
etegin

tutalum:

1. **tutalum:**

Gazel 2343

Mısra: 4

Farzedelim.

Kana döndürsem gözümüñ yaşını
kılısam şefi'
Kanı ihsān u kerem ben tutalum
kan eylesem

tütü:

1. **tütüyā:-(y)ā**

Gazel 2106

Mısra: 6

*İşittiği sesleri taklit eden, bazı
kelimeleri söyleyebilen papağan
türünden bir kuş, dudu, dudu kuşu.*

Gözüme kühl ideyim baña yiter
Ğāk-i deri
Tütüyā ecli için sanma Şifāhān'a
varam

tütü-i tab:

1. **tütü-i tab:**

Gazel 2166

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

*Papağan tabiatlı. Güzel
sözler söyleyen kimse.*

Tütü-i tab 'um Muhibbī gösterür
ğüyā nebāt
Her kaçan vaşf itse ol la'l-i şeker-
nābum benüm

tutuş-:

1. **tutuşan:-an**

Gazel 2091

Mısra: 10

*Yanmaya başlamak, ateş
almak.*

Bu Muhibbī gibi 'ışk āteşi ile her
şeb
Tā seher şem'-şifāt tutuşan odlara
benem

2. **tutuşdı:-dı**

Gazel 2107

Mısra: 9

Alev almış gibi olmak.

Şi'r-i pür-süzumla tutuşdı Muhibbī
cān u dil
Raĥt u baĥtum oda yakdı defter ü
dīvān benüm

3. **tutuşsam:-sa, -m**

Gazel 2114

Mısra: 5

*Alevlenmeye, yanmaya
başlamak, alev almak. || Alev
almış gibi olmak.*

Ğiceler tā şubĥa dek tañ mı
tutuşsam şem'-veş
'İşk-ıla evvel yanan başdan
zebānumdur benüm

4. **tutuşdum:-du, -m**

Gazel 2149

Mısra: 2

*Alevlenmeye, yanmaya
başlamak, alev almak.*

Yine cām-ı maĥabbetden içüp mest
ü Ğarāb oldum
Tutuşdum āteş-i 'ışka döne döne
kebab oldum

5. **tutışdı:-dı**
Gazel 2328

Mısra: 8
*Alevlenmeye, yanmaya
başlamak, alev almak.*

İstedüm 'arz eyleyem dildāra
yazup hālümü
Sözlerümden şafhaya od düşdi
tutışdı kalem

6. **tutışdı:-dı**
Gazel 2330

Mısra: 4
*Alevlenmeye, yanmaya
başlamak, alev almak.*

İy gözüm merdümeleri yaşlar
dökerseñ vahtidür
Tāb-ı dilden sīne tutışdı yanar
pīrāhenüm

7. **tutışa:-a**
Gazel 2374

Mısra: 5
*Alevlenmeye, yanmaya
başlamak, alev almak. || Alev
almış gibi olmak.*

Yana odlara felek tutışa pervāne
gibi
Her kaçan derd-ile ben āh-ı
şeḡgāh çekem

8. **tutışdı:-dı**
Gazel 2472

Mısra: 4
Alev almış gibi olmak.

Dil āteşini itmedi teskīn sirişküm
Odlara cihān yandı tutışdı
şererümden

tütüyā:

1. **tütüyā:**
Gazel 2291

Mısra: 3
*Göze parlaklık ve kuvvet
veren sürme taşı tozu | Güzelin
ayak tozu.*

İdinürler tütüyā her dem melā'ik
çeşmine
Ol melāḡat kişverinüñ çün türāb-ı
rāḡyam

2. **tütüyā:**
Gazel 2172

Mısra: 1
*Sürme taşının göze sürülen
tozu, tutyā.*

Hāk-i pāyuñı nigārā tütüyā olsun
direm

'Işk erinüñ ḡasta çeşmine devā
olsun direm

3. **tütüyā:**
Gazel 2172

Mısra: 1
*Sürme taşının göze sürülen
tozu, tutyā.*

Hāk-i pāyuñı nigārā tütüyā olsun
direm

'Işk erinüñ ḡasta çeşmine devā
olsun direm

4. **tütüyādur:-dur**
Gazel 2196

Mısra: 6
*Sürme taşının göze sürülen
tozu, tutyā.*

Dīdeler kan ağlamakdan kana
dönse ḡam degül
Gözüme hāk-i derüñ çün tütüyādur
sevdüğüm

5. **tütüyā:**
Gazel 2375

Mısra: 10
*Sürme taşının göze sürülen
tozu, tutyā.*

Ölicev sevda-yı zülfünle melekler
çeşmine
Tütüyā didükleri hāk-i ḡubārumdur
benüm

6. **tütüyāyı:-(y)ı**
Gazel 2460

Mısra: 13
*Sürme taşının göze sürülen
tozu, tutyā.*

Gözüme almayam ben tütüyāyı
İdelden hāk-i pāyın tütüyā ben

7. **tütüyā:**
Gazel 2460

Mısra: 14
*Sürme taşının göze sürülen
tozu, tutyā.*

Gözüme almayam ben tütüyāyı
İdelden hāk-i pāyın tütüyā ben

tutuş-:

1. **tutuşdum:-du, -m**
Gazel 2331

Mısra: 2
Alev almış gibi olmak.

Maḡabbet bādesin içdüm yine ser-
mest ü ḡoş ḡālem
Tutuşdum āteş-i 'ışka eridüm zer
gibi kālam

tuvag:

1. **tuvagin:-ı, -n**
Gazel 2489

Mısra: 10
*Gelinlerin başlarına
tutturulup yüzlerini örtecek şekilde
aşağıya sarkıtılan kumaş veya
tülden bol örtü.*

İy Muḡıbbī yüri di bülbüle āh
eyleme kim
Nev-'arūs-ı ḡülün elvire tuvagin
yakasın

tuvür:

1. **tuğür:**
Gazel 2487

Mısra: 5
Kuşlar.

'Işkıyla hep tuğür u vuhūşa ider
ḡüküm
Mecnün olalı başına murḡ
āşiyānesin

U

uc:

1. **ucından:-ı, -n, -dan**
Gazel 2326

Mısra: 5
*Genellikle uzun bir nesnenin
incelerek biten son ve sivri
noktası. Uzun bir şeyin baş veya
son noktası.*

Şol kara zülfün ucından bī-ḡarār
oldı ḡönül
Yoluña yaşlar döküp derdünle iy
yār inlerem

2. **uci:-ı**
Gazel 2015

Mısra: 5
Bir şeyin baş veya son kısmı.

Görinen sünbül midür yāḡūd
didüm zülfün ucu
Didi hey dīvāne ol zencirdür kākül
degül

3. **ucından:-ı, -n, -dan**
Gazel 2369

Mısra: 5
Bir şeyin kenarı, kıyası.

Heves-i fikr-i ruḡ u la'lün ucından
şanemā
Kıışşā-i Vāmık u Ferḡād'a
dönüpdür meşelüm

uc-:

1. uçar:-ar

Gazel 2110

Mısra: 3

*Kuş, böcek gibi kanatlı
hayvanların havada yol alması,
havada gitmesi.*

Hümā gibi uçar gördüm felek
sağfında ol māhı
Salup himmetle dil bāzın anı alup
şikār itdüm

2. uçardı:-ar, -dı

Gazel 2290

Mısra: 5

*Kuş, böcek gibi kanatlı
hayvanlar havada yol almak,
havada gitmek.*

Felek evcinde uçardı egerçi ol
hümā-pervāz
Ben aña himmetüm bāzın salup anı
şikār itdüm

3. uçurmuş:-ur, -muş

Gazel 2483

Mısra: 12

*Uçmasına sebep olmak,
uçmasına yol açmak.*

Saňa beg dirse birkaç gün sakın
dünyāya aldanma
Senüñ gibi niçe yavrı uçurmuş
aşıyanından

uçmag:

1. uçmagadur:--a, --dur

Gazel 2038

Mısra: 5

Cennet.

Zāhidüñ fikriyle zikri dāyimā
uçmagadur
‘Aşıkun amma dilinden gitmez
ümmid-i vişāl

‘ūd:

1. ‘ūda:--a, -

Gazel 2011

Mısra: 7

*Klasik Türk müziği
araçlarından, iri karınlı, kirişli,
mızrapla çalınan bir çalgı.*

Çeng-ile ‘ūda hālel virdi mey-i
engūr-ıla
Eyledi zühd ü şalāhı cümle
tārümār gül

2. ‘ūd:

Gazel 2088

Mısra: 5

*Öd ağacı. Ateşte yandıği
zaman güzel bir koku yayan küçük*

*ve ince çubuklar halinde bulunur.
Öd yanınca kıvrım kıvrım olur. ||
Divan şiirinde yanışı ateş ile olan
münasebeti ve güzel kokusu ile ele
alınır. Sevgilinin yanağı ateş
olunca beni de ud olur. Aşığın
çektığı gam da ud olur. || Teknesi
yarım armudu andıran, göğsü
ladinden, perdesiz, kısa saplı, beşi
çift, biri tek on bir telli, mızraplı
çalgı.*

Halk-ı ‘ālem cümleten bī-höd
olalar hem çü ‘ūd
Meclis-i ğamda kaçan bu nālemi
kânün idem

ugra-:

1. ugradum:--du, --m

Gazel 2040

Mısra: 17

*Bir yere kısa bir süre kalmak
üzere gitmek, gidip kısa süre
kalmak.*

Ugradum bir ‘ārifeye gül mevsimin
sordum didi
İy Muhibbî tiz geçer bir haftadur
bir ān gül

2. ugrasa:--sa, -

Gazel 2046

Mısra: 3

*Bir yere kısa bir süre kalmak
üzere gitmek, gidip kısa süre
kalmak.*

Ugrasa bigāne-veş Tañrı
selāmından kaçır
Bilmezem anuñla kandan āşinā
oldı gönül

3. ugradum:-du, -m

Gazel 2089

Mısra: 3

*Kötü bir duruma başına
gelmek, hoş olmayan bir şeye
duçar olmak, maruz kalmak.*

Vefāsın istediğümce cefāya
ugradum āhır
Dili bir bī-vefāya bağladum bātıl
gümān itdüm

4. ugrayup:-(y)up

Gazel 2246

Mısra: 1

*Bir yere kısa bir süre kalmak
üzere gitmek, gidip kısa süre
kalmak.*

Ugrayup küyuña büyüñ getüre
bād-ı nesim
Huldı yād eylemeyüp añmaya dil
hür-ı na‘im

5. ugrasa:-sa

Gazel 2374

Mısra: 9

*Bir yere kısa bir süre kalmak
üzere gitmek, gidip kısa süre
kalmak.*

Rüz-ı maşşerde eger ugrasa
Mecnün’a yoluñ
Diyesin aña Muhibbî seni hem-rāh
çekem

‘ukbā:

1. ‘ukbādan:--dan

Gazel 2279

Mısra: 6

Ahiret, öbür dünya.

Gözüm yaşlu yürek başlu deni
dünyāyı terk itdüm
Beni biñ pāre itseler direm
‘ukbādan el çekmem

ulağ:

1. ulagum:-um

Gazel 2396

Mısra: 4

Haberci, elçi.

Derünüm hālını takrİR kılsun
Diyü bildürmege dildür ulagum

ulu:

1. ulu:

Gazel 2051

Mısra: 10

*Çok üstün niteliklere sahip,
çok büyük, yüce.*

Ka‘be küyuñda Muhibbî kendüyi
kurbān ider
Key ulu devletdür aña ola yolunda
fitil

2. ulu:

Gazel 2153

Mısra: 10

Büyük, ulu, ihtişamlı.

Eger el virse süre hāk-i derine
yüzini
Bu Muhibbî diye yok bundan ulu
dergāhum

3. ulu:

Gazel 2341

Mısra: 2

*Çok üstün niteliklere sahip,
çok büyük, yüce.*

Zāhirā baksāñ egerçi berr ü bahruñ
şāhiyam

Bir ulu dergâhuñ ammâ ben ğubâr-ı râhiyam

4. ulu:

Gazel 2342

Mısra: 9

Büyük, çok.

Seni çok sevdüceğim olur-ımuş ulu günah
Sorma öldür suçumu çünkü günehkârûñ olam

5. ulu:

Gazel 2400

Mısra: 7

Çok üstün niteliklere sahip, çok büyük, yüce.

Gelmişüzdür ol ulu dergâha 'arz-ı hâl için
Andan özge varacak bir yirtimiz yokdur bizüm

6. ulu:

Gazel 2404

Mısra: 10

Çok üstün niteliklere sahip, çok büyük, yüce.

İtleriyle hemdem olmak işiginde ol şehûñ
Key ulu devlet-durur hem iftihârumdur benüm

ulu'l-ebşâr:

1. ulu'l-ebşâr:

Gazel 2018

Mısra: 14

Basiret sahipleri, görüş ve idrak kabiliyeti yüksek olan kişiler.

İy Muhibbî göz açup her kes temâşâ eylesün
Oldı çün bir vech-ile manzûr ulu'l-ebşâr gül

um-:

1. umma:--ma

Gazel 2011

Mısra: 9

İçinde, istediği ve beklediği şeyin gerçekleşeceğine dâir bir duygu taşıyarak o şeyin olmasını beklemek, ümitle beklemek, ümit etmek // Dilemek, temenni etmek II Sanmak, zannetmek, tahmin etmek.

Bî-vefâdur dehrden umma
Muhibbî sen vefâ
Hiç işitdün mi bunı gülşen vire her bâr gül

2. ummak:--mak, -

Gazel 2032

Mısra: 8

İçinde, istediği ve beklediği şeyin gerçekleşeceğine dair bir duygu taşıyarak o şeyin olmasını beklemek, ümitle beklemek, ümit etmek. // Sanmak, zannetmek, tahmin etmek.

Döstum senden vefâ gelmek baña emr-i ba'id
Ben dağı senden vişâl ummak 'aceb fikr-i muhâl

3. umar:--ar, -

Gazel 2066

Mısra: 10

Bir şeyin olmasını istemek, beklemek.

Sevdiği seni bildi Muhibbî günah imiş
Afv it suçunu senden umar lutf-ıla kerem

4. umar:--ar, -

Gazel 2067

Mısra: 9

İçinde, istediği ve beklediği şeyin gerçekleşeceğine dair bir duygu taşıyarak o şeyin olmasını beklemek, ümitle beklemek, ümit etmek.

Göz ucuyla senden umar bu Muhibbî bir nazar
Bundan özge hâşa lillâh ben temennâ eyleyem

5. umaram:--ar, -am

Gazel 2091

Mısra: 7

İçinde, istediği ve beklediği şeyin gerçekleşeceğine dair bir duygu taşıyarak o şeyin olmasını beklemek, ümitle beklemek, ümit etmek. // Dilemek, temenni etmek.

Umaram rüz-ı cezâda olasın baña şefi'
Cürm ü 'işyân-ıla gerçi ki yüzi kara benem

6. umaram:--ar, -am

Gazel 2106

Mısra: 3

İçinde, istediği ve beklediği şeyin gerçekleşeceğine dair bir duygu taşıyarak o şeyin olmasını beklemek, ümitle beklemek, ümit etmek.

Umaram zülfûñ-ile cân u dili bend idesin

Olmaga habs-i ebed çâh-ı zenahtâna varam

7. umaram:--ar, -am

Gazel 2106

Mısra: 10

Dilemek, temenni etmek.

Şöyle mest itdi Muhibbî beni câm-ı leb-i yâr
Böyle rüsvâ umaram maşşere mestâne varam

8. umaram:--ar, -am

Gazel 2145

Mısra: 3

İçinde, istediği ve beklediği şeyin gerçekleşeceğine dair bir duygu taşıyarak o şeyin olmasını beklemek, ümitle beklemek, ümit etmek.

Günâhumdan umaram kim beni 'ışk âbı pāk ide
Anuñçün togrılıp geldüm bugün 'ışkuñ yolundan hem

9. umaram:--ar, -am

Gazel 2163

Mısra: 2

İçinde, istediği ve beklediği şeyin gerçekleşeceğine dair bir duygu taşıyarak o şeyin olmasını beklemek, ümitle beklemek, ümit etmek.

Mukırram cürm ü 'isyâna egerçi kim günâhkâram
Mürüvvet kânısın senden ve lîkin rahmet umaram

10. ummazam:--maz, -am

Gazel 2172

Mısra: 11

İçinde, istediği ve beklediği şeyin gerçekleşeceğine dair bir duygu taşıyarak o şeyin olmasını beklemek, ümitle beklemek, ümit etmek.

Ummazam bir nesne cânâ merhabâ olsun direm Bu Muhibbî vaşlın ister bir yaña dağı gönül

11. ummazam:--maz, -am

Gazel 2172

Mısra: 10

İçinde, istediği ve beklediği şeyin gerçekleşeceğine dair bir duygu taşıyarak o şeyin olmasını beklemek, ümitle beklemek, ümit etmek.

Niçe yıldur beklerem yoluñı virmezsin selâm

Ummazam bir nesne cāna merḥabā
olsun direm

12. **umaruz:**-ar, -uz

Gazel 2177

Mısra: 3

İçinde, istediği ve beklediği
şeyin gerçekleşeceğine dâir bir
duygu taşıyarak o şeyin olmasını
beklemek, ümitle beklemek, ümit
etmek.

Oluban cürme muḳır senden
umaruz rahmeti
Yüzi suyına ki var nām-ı şerīfnde
dü mīm

13. **umaram:**-ar, -am

Gazel 2225

Mısra: 8

İçinde, istediği ve beklediği
şeyin gerçekleşeceğine dâir bir
duygu taşıyarak o şeyin olmasını
beklemek, ümitle beklemek, ümit
etmek.

Gerçi kimse çekmedi dirler bu
'işkuñ yayını
Umaram kuvvet Ḥudā virtüp
çeküben ben kılam

14. **umaram:**-ar, -am

Gazel 2226

Mısra: 7

İçinde, istediği ve beklediği
şeyin gerçekleşeceğine dâir bir
duygu taşıyarak o şeyin olmasını
beklemek, ümitle beklemek, ümit
etmek.

Umaram idesin baña şefā'at
Ki kalmaya benüm ḳalbümde hiç
bim

15. **umaram:**-ar, -am

Gazel 2227

Mısra: 8

İçinde, istediği ve beklediği
şeyin gerçekleşeceğine dâir bir
duygu taşıyarak o şeyin olmasını
beklemek, ümitle beklemek, ümit
etmek.

Cān u başı vireyim yolına ben
cānānumuñ
Umaram ki diye taḥsīn eyleyüp
ferdüm benüm

16. **umarken:**-ar, -ken

Gazel 2239

Mısra: 9

İçinde, istediği ve beklediği
şeyin gerçekleşeceğine dâir bir
duygu taşıyarak o şeyin olmasını
beklemek, ümitle beklemek, ümit
etme.

Dil-i telḥa lebūnden şehd umarken
İçürür mār-ı zülfüñ zehr ü sem
hem

17. **uma:**-a

Gazel 2246

Mısra: 5

İçinde, istediği ve beklediği
şeyin gerçekleşeceğine dâir bir
duygu taşıyarak o şeyin olmasını
beklemek, ümitle beklemek, ümit
etmek.

Ḥastayam kapuña geldüm ama
derdüme devā
Derdlüye dermān idersin sen
bugün ḥāzīḳ ḥekīm

18. **umaram:**-ar, -am

Gazel 2246

Mısra: 8

İçinde, istediği ve beklediği
şeyin gerçekleşeceğine dâir bir
duygu taşıyarak o şeyin olmasını
beklemek, ümitle beklemek, ümit
etmek.

Gerçi kim cürmüm üküş
kesmezem līkin ümīd
Umaram maḥşer günü ide şefā'at
ḥādımim

19. **umsam:**-sa, -m

Gazel 2284

Mısra: 3

İçinde, istediği ve beklediği
şeyin gerçekleşeceğine dâir bir
duygu taşıyarak o şeyin olmasını
beklemek, ümitle beklemek, ümit
etmek.

Çün ṭabīb-i dilsin umsam n'ola
senden bir cevāb
Ḥasta gönlüme şifā derdüme
dermānsın begüm

20. **umar:**-ar

Gazel 2315

Mısra: 5

İçinde, istediği ve beklediği
şeyin gerçekleşeceğine dâir bir
duygu taşıyarak o şeyin olmasını
beklemek, ümitle beklemek, ümit
etmek.

Ārzū-yı vaşl umar gönül 'aceb
dīvānedür
Kim vefā resmin bilür bir pür-
cefāmuz var bizüm

21. **umarken:**-ar, -ken

Gazel 2347

Mısra: 9

İçinde, istediği ve beklediği
şeyin gerçekleşeceğine dâir bir
duygu taşıyarak o şeyin olmasını

beklemek, ümitle beklemek, ümit
etmek.

Naḳd-i cāna vaşl umarken oldı
hicrān ḥāşılum
'Işḳ bāzārına düşdüm bu-durur
maḡbūnlıgum

22. **umaram:**-ar, -am

Gazel 2358

Mısra: 9

İçinde, istediği ve beklediği
şeyin gerçekleşeceğine dâir bir
duygu taşıyarak o şeyin olmasını
beklemek, ümitle beklemek, ümit
etmek.

Umaram rehber ola bize Ebübekr ü
'Ömer
İy Muḥibbī yürüyüp şarka sipāḥı
çekelüm

23. **umanlar:**-an, -lar

Gazel 2378

Mısra: 5

İçinde, istediği ve beklediği
şeyin gerçekleşeceğine dâir bir
duygu taşıyarak o şeyin olmasını
beklemek, ümitle beklemek, ümit
etmek.

Lebūñ dār-ı şifāsından umanlar
şerbet-i la'lūñ
Kamusu derdmend olmuş yatur
bīmāra beñzetdüm

24. **umaram:**-ar, -am

Gazel 2383

Mısra: 7

İçinde, istediği ve beklediği
şeyin gerçekleşeceğine dâir bir
duygu taşıyarak o şeyin olmasını
beklemek, ümitle beklemek, ümit
etmek.

Umaram 'afv ide yuya uşbu yüzüm
karasın
Luṭfi çok iḥsānı cömerd İlähumdur
benüm

25. **umaram:**-ar, -am

Gazel 2395

Mısra: 5

İçinde, istediği ve beklediği
şeyin gerçekleşeceğine dâir bir
duygu taşıyarak o şeyin olmasını
beklemek, ümitle beklemek, ümit
etmek.

Umaram gülşende ḥande idesin sen
gül gibi
Ol sebebden bu gözüm yaşımı
bārān eyledüm

26. **umaram:**-ar, -am

Gazel 2400

Mısra: 10
Dilemek, temenni etmek.

Gerçi cürm-ile Muhibbî olduñ
evvel rû-siyâh
Âb-ı rahmetle umaram pâk ola
yuna yüzüm

27. **umarsa:-ar, -sa**
Gazel 2410
Mısra: 3
İçinde, istediği ve beklediği
şeyin gerçekleşeceğine dair bir
duygu taşıyarak o şeyin olmasını
beklemek, ümitle beklemek, ümit
etmek.

Nür umarsa n'ola senden rûz u şeb
sems ü kamer
Hem habîb-i Hâk'sın u hem
rahmeten-lil'âlemîn

28. **umaram:-ar, -am**
Gazel 2410
Mısra: 7
İçinde, istediği ve beklediği
şeyin gerçekleşeceğine dair bir
duygu taşıyarak o şeyin olmasını
beklemek, ümitle beklemek, ümit
etmek.

Umaram yüzüm karasına olasın
sen şefî
Senden umarlar şefâ'at evvelîn ü
âhîrîn

29. **umarlar:-ar, -lar**
Gazel 2410
Mısra: 8
İçinde, istediği ve beklediği
şeyin gerçekleşeceğine dair bir
duygu taşıyarak o şeyin olmasını
beklemek, ümitle beklemek, ümit
etmek.

Umaram yüzüm karasına olasın
sen şefî
Senden umarlar şefâ'at evvelîn ü
âhîrîn

30. **umar:-ar**
Gazel 2429
Mısra: 8
Dilemek, temenni etmek.

Dilâ cevri ü cefâ sengi seni yıkdı
harâb itdi
Umar mısın ki iy miskîn dağı
ta'mîr olasın sen

31. **umaram:-ar, -am**
Gazel 2446
Mısra: 4
Dilemek, temenni etmek.

Elüme aldum yine çün ben
kemend-i âhumı
Umaram şayd eyleyem ol gözleri
âhüyü ben

32. **umarsın:-ar, -sın**
Gazel 2466
Mısra: 12
İçinde, istediği ve beklediği
şeyin gerçekleşeceğine dair bir
duygu taşıyarak o şeyin olmasını
beklemek, ümitle beklemek, ümit
etme.

Didiler su üzredür çün kim cihân
bünyâdını
Ne umarsın iy gönül bî-kâr u bî-
bünyâddan

33. **umardum:-ar, -du, -m**
Gazel 2471
Mısra: 1
İçinde, istediği ve beklediği
şeyin gerçekleşeceğine dair bir
duygu taşıyarak o şeyin olmasını
beklemek, ümitle beklemek, ümit
etmek.

Ben umardum ki seni derdüme
dermân idesin
Ka'be küyünde bu ben dervîşi
kurbân idesin

34. **ummaz-ıdum:-maz, -ı, -du, -m**
Gazel 2479
Mısra: 2
İçinde, istediği ve beklediği
şeyin gerçekleşeceğine dair bir
duygu taşıyarak o şeyin olmasını
beklemek, ümitle beklemek, ümit
etmek.

Gün gibi yine tulü' itdi o meh-rû
hânedan
Ummaz-ıdum bu kadar lutfi ben ol
cânânedan

35. **umar:-ar**
Gazel 2486
Mısra: 10
Dilemek, temenni etmek.

Başdan ayaga günâh-ısa Muhibbî
derd-mend
Senden umar şefkati sensin
kayuran ümmetin

36. **umaram:-ar, -am**
Gazel 2489
Mısra: 2
Dilemek, temenni etmek.

Lâleler gibi dilâ sîneñe dağın
yakasın
Umaram 'ışk-ıla mecnûn çerâğın
yakasın

'umk:

1. 'umkını:-ı, -n, -ı
Gazel 2341
Mısra: 7
Derinlik.

Hîç kes deryâ-yı 'ışkuñ bulmadılar
'umkını
Ben irîşdüm baña sor ol bañr
içinde mâhîyem

'ummân:

1. 'ummân:
Gazel 2182
Mısra: 3
Büyük, engin deniz, okyanus.

Gerçi bañr-ı dile 'ummân dinür
Lîk görseñ ma'niden bir katreyem

2. 'ummâna:-a
Gazel 2288
Mısra: 4
Büyük, engin deniz, okyanus.

Firâk-ı nâr-ıla yanup yakılıp
giryeler kıldum
Birin 'ummâna gönderdüm birin
Keyvâna tapşurdum

3. 'ummân:
Gazel 2035
Mısra: 4
Okyanus.

Şol kadar döküdüm belâ şahrâsına
bu eşkümi
Cûlar oldılar revân u bañr-ıla
'ummân hacîl

4. 'ummân:
Gazel 2083
Mısra: 8
Çok büyük engin deniz,
okyanus.

Çaddi hayâli gelse dile cûlar
akıdup
Âhîr yolında cem' olup 'ummân
olan yaşum

'ummân-ı eşk:

1. 'ummân-ı eşk:
Gazel 2360
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Gözyaşı okyanusu.

Yine 'ummân-ı eşkümden
çıkardum niçe gevherler
Olaldan 'ışk-ıla gavvâş belâ
deryâsına taldum

‘ummān-ı ğam:

1. **‘ummān-ı ğam:**

Gazel 2176

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Gam, keder denizi.

‘Ālemi ide ihāta gözlerüm yaşı
gibi
Bād-ı ahumdan temevvüc eylese
‘ummān-ı ğam

ur-:

1. **ursa:-sa**

Gazel 2016

Mısra: 7

Vurmak, yaralamak.

Sinemün şandūkasına ursa ger
ġamz okların
Cānuma rahmet gelür derdüme
sanmañ em degül

2. **urup:-up**

Gazel 2264

Mısra: 2

Çarpmak.

Her kaçan kim sırr-ı ‘ışkuñdan
suñen ġüş eyleyem
Kaynayup derya gibi emvāc urup
cüş eyleyem

3. **urur:-ur**

Gazel 2294

Mısra: 6

Vurmak, çarpmak.

Ġarğ olursa tañ midur dil fülki
eşküñ bahrına
Bād-ı āhumla telātumlar urur deryā
benem

4. **urmayaldan:-ma, -(y)al, -dan**

Gazel 2320

Mısra: 9

Vurmak, yaralamak.

Urmayaldan sīne-i mecrūhuma
ġamz okların
Kalmadı bu tende şihhat gitdi
cümle rāhatüm

5. **ursalar:-sa, -lar**

Gazel 2456

Mısra: 5

*Belli bir yerde tesirini
hissettirmek, oraya kadar
aksetmek.*

Ġamuñ bārını ursalar taħammül
itmeye kühsār

Akıda gözleri yaşın iki yana
biñarından

‘urüc eyle-:

1. **‘urüc eyle-:**

Gazel 2181

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Yukarı çıkmak, yükselmek.

Nāle kılsam inlesem hicrān
şebinde derd-ile
Göklere eyler ‘urüc bu āh u
eġānum benüm

2. **‘urüc eyle-:**

Gazel 2153

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Yukarı çıkmak, yükselmek.

Eyledi çın seher çarħa ‘urücü āhum
Ola kim saña irişem diyüben iy
māhum

‘urüc id-:

1. **‘urüc id-:**

Gazel 2114

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Yukarı çıkmak, yükselmek.

İy Muħibbī tañ mı görinse yüzi
çarħuñ kebūd
Dem-be-dem aña ‘urüc iden
duħānumdur benüm

‘urüc it-:

1. **‘urüc it-:**

Gazel 2090

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Yukarı çıkmak, yükselmek.

Sīne ġarından ‘urüc itse felekler
sakfına
Gösterür biñ başlu ejder şeklini
āhum benüm

uşad-:

1. **uşadup:-up**

Gazel 2360

Mısra: 10

Parçalamak, kırmak.

Melāmet ihtiyār itdüm selāmet
istememez göñlüm
Uşadup şīşe-i nāmı Muħibbī
taşlara çaldım

2. **uşadur:-ur**

Gazel 2422

Mısra: 2

Parçalamak, kırmak.

Aldı dildār eline çün yine kim
pīşelerin
Uşadur seng-i cefā-y-ıla göñül
şīşelerin

3. **uşadup:-up**

Gazel 2054

Mısra: 10

Parçalamak, kırmak.

Muħibbī ‘ışk eri n’eyler dimişler
‘ār u nāmūsı
Anunçün şīşe-i nāmı uşadup
tārumār itdüm

usan-:

1. **uşandum:-du, --m**

Gazel 2063

Mısra: 2

Sıkılıp artık ondan

*hoşlanmaz, onu istemez duruma
gelmek, bıkmak, bezmek.*

Ferāġum var yine dehrüñ gülinden
sünbülinden hem

Uşandum bülbülün dāyim

çemende ġulgulından hem

2. **usanam:-am**

Gazel 2154

Mısra: 5

Bir kimse veya şeyden Sıkılıp

*artık ondan hoşlanmaz, onu
istememez duruma gelmek, bıkmak,
bezmek.*

Sanma ki senden usanam iy bī-

vefā şanem

Tiġ-ı cefāñ-ıla dilüm itseñ dilim

dilim

3. **usanam:-am**

Gazel 2295

Mısra: 5

Bir kimse veya şeyden sıkılıp

*artık ondan hoşlanmaz, onu
istememez duruma gelmek, bıkmak,
bezmek.*

Sanma ki senden usanam iy bī-

vefā şanem

Tiġ-ı cefāñ-ıla dilüm itseñ dilim

dilim

4. **usanmayam:-ma, -(y)am**

Gazel 2319

Mısra: 4

Bir kimse veya şeyden sıkılıp

*artık ondan hoşlanmaz, onu
istememez duruma gelmek, bıkmak,
bezmek.*

Gıceler bülbül gibi gülzâr-ı hüsnün
yâdına
Şubh olınca âh u efgân itmeden
usanmayam

5. **usan:**

Gazel 2390

Mısra: 5

*Sıkılıp artık ondan
hoşlanmaz, onu istemez duruma
gelmek, bıkmak, bezmek.*

Çok cefâ vü cevr gördün gel usan
dirler baña
Anı bilmezler ki ol 'âlemde
dârumdur benim

6. **usanmaz:-maz**

Gazel 2440

Mısra: 1

*Bir kimse veya şeyden sıkılıp
artık ondan hoşlanmaz, onu
istemez duruma gelmek, bıkmak,
bezmek.*

Döstüm cevr ü cefâdan dağı
usanmaz mısın
'Aşık-ı bî-çâreler kanına hiç
kanmaz mısın

7. **usanam:-am**

Gazel 2454

Mısra: 2

*Bir kimse veya şeyden sıkılıp
artık ondan hoşlanmaz, onu
istemez duruma gelmek, bıkmak,
bezmek.*

Nâr-ı gam ile niçeye dek böyle
yanam ben
Olmaya 'aceb tatlı cânımdan
usanam ben

8. **uşanur:-ur**

Gazel 2480

Mısra: 8

*Bir kimse veya şeyden sıkılıp
artık ondan hoşlanmaz, onu
istemez duruma gelmek, bıkmak,
bezmek.*

Çıkar ejderleyn eflâke âhum
Halâyık uşanur gözüm yaşından

usat:-i

1. **uşatdı:-dı**

Gazel 2214

Mısra: 4

Kırmak, parçalamak.

'Aks-i ruhuında göreliden hâlünü
gönül
Uşatdı kafes-i murğ görüp âb u
dâne hem

2. **uşatdum:-du, -m**

Gazel 2110

Mısra: 1

Ufalamak, parçalamak.

Uşatdum şîşe-i 'aqlı be-küllî târ u
mâr itdüm
Maḥabbet cāmını içdüm melâmet
ihtiyâr itdüm

uşbu:

1. **uşbu:**

Gazel 2000

Mısra: 8

Bu, işte bu.

Sînem içre saklaram 'ışkuñı ben
cânım gibi
Uşbu cânım âteş-i hicrân-ıla
olursa kül

2. **uşbu:**

Gazel 2039

Mısra: 3

Bu, işte bu.

Gerçi kim sāğar u mül uşbu dili
râhat ider
La'l-i nâbuñsuz anı hiç ele almalı
degül

3. **uşbu:**

Gazel 2300

Mısra: 4

Bu, işte bu.

Ger gamıyla cân virem gel iy
'ömür terk it beni
Niçeye dek uşbu âsân işümi müşkil
kılam

4. **uşbu:**

Gazel 2407

Mısra: 9

Bu, işte bu.

Pertev-i hüsnün yakar uşbu
Muḥibbî bendeni
Sâye salmaz iseñ eger boyı
şimşâdum benim

5. **uşbu:**

Gazel 2448

Mısra: 1

Bu, işte bu.

İy gönül bulmak dilerseñ uşbu
dünyâ devletin
Devlet oldur kim bulasın ehl-i
diller şoḥbetin

6. **uşbu:**

Gazel 2000

Mısra: 7

Bu, işte bu.

Uşbu cânım âteş-i hicrân-ıla
olursa kül
Tali'-i naḥsum olurdu sa'd-ı ekber
döstlar

7. **uşbu:**

Gazel 2031

Mısra: 10

*"Bu, işte bu" şeklinde işaret
sıfatı.*

İy Muḥibbî bağlama dünyâ denîdür
dil aña
Çün bilirsin kimseye itmez
maḥabbet uşbu Zâl

8. **uşbu:**

Gazel 2162

Mısra: 2

*"Bu, işte bu" şeklinde işaret
zamiri.*

Yine ben bülbülünden 'âr ider ol
gülüm balum
N'olısar bilmezem yâ Rab anuñla
uşbu aḥvâlüm

9. **uşbu:**

Gazel 2353

Mısra: 9

*"Bu, işte bu" şeklinde işaret
zamiri.*

İy Muḥibbî tâ ölince uşbu derde
çâre yok
Baḥr ola yiridür şimden girü
yaşum benim

10. **uşbu:**

Gazel 2121

Mısra: 14

Bu, işte bu.

Görüp Muḥibbî ḥattını ḥaddinde
dilberün
Uşbu cemâl-i hüсне viriser ḥalel
didüm

11. **uşbu:**

Gazel 2164

Mısra: 15

*"Bu, işte bu" şeklinde işaret
sıfatı.*

Uşbu gazel ki hüsn-ile bir
nâzenîndür
Ḥâcet degül-durur aña naqş u nigâr
hem

12. **uşbu:**

Gazel 2273

Mısra: 8

*Bu işaret sıfatının yazıda
kullanılan eski bir şekli, işte bu.*

Gün yüzünü göricek 'aql u dili
hayret alur
Saña hâlin diyümez lâla döner
uşbu dilüm

13. **uşbu:**

Gazel 2324

Mısra: 7

"Bu, işte bu" şeklinde işaret
sıfatı.

Leşker-i gam gâret itdi uşbu gönül
şehrini
Hâlümü kim 'arz ide sultâna
bilmen n' eyleyem

14. **uşbu:**

Gazel 2330

Mısra: 10

"Bu, işte bu" şeklinde işaret
sıfatı.

Dest-i hicr-ile çeküp câmeyi cân
çâk iderem
N'ola hâlüm ne bilem uşbu firâk-
ıla benüm

15. **uşbu:**

Gazel 2342

Mısra: 11

"Bu, işte bu" şeklinde işaret
sıfatı.

Bilmeyesin ne 'aceb uşbu Muhibbî
kuluñı
Niçe yıllar ser-i zülfünde giriftaruñ
olam

16. **uşbu:**

Gazel 2383

Mısra: 7

Bu, işte bu.

Umaram 'afv ide yuya uşbu yüzüm
karasın
Luţfi çok ihsânı cömerd İlähumdur
benüm

uslan-:

1. **uslanmaduñ:-ma, -duñ**

Gazel 2124

Mısra: 7

*Aklı başına gelmek,
akıllanmak.*

Didi cevritdüm cefâ kıldum dañı
uslanmaduñ
Her ne diduñ haq buyurduñ didüm
arı görmişem

2. **uslanayım:-ayım**

Gazel 2344

Mısra: 2

*Aklı başına gelmek,
akıllanmak.*

Gönlümü elden yitürdüm âh ki
dīvāneyim
Çek anı zencir-i zülfe ola kim
uslanayım

3. **uslanayım:-ayım**

Gazel 2344

Mısra: 2

*Aklı başına gelmek,
akıllanmak.*

Gönlümü elden yitürdüm âh ki
dīvāneyim
Çek anı zencir-i zülfe ola kim
uslanayım

4. **uslanmaz:-maz**

Gazel 2440

Mısra: 6

*Aklı başına gelmek,
akıllanmak.*

Zülfî zencirine tolaşduñ yine bir
dilberuñ
İy dil-i divâne bu 'âlemdede
uslanmaz mısın

5. **uslanasın:-asın**

Gazel 2457

Mısra: 6

*Aklı başına gelmek,
akıllanmak.*

Niçeye dek idesin şürîde vü
dīvānelik
Olmadı mı iy gönül şimden girü
uslanasın

uşşâk:

1. **uşşâka:-a**

Gazel 2278

Mısra: 7

Aşıklar.

İtdi cemal-i 'arz-ıla 'uşşâka
merhamet
Olmaz güzeller içre pesend bu
'amel didüm

2. **uşşâkı:-ı**

Gazel 2444

Mısra: 5

Aşıklar.

Döstüm 'uşşâkı ko küyuñu itsünler
tavâf
Ehl-i hac maqşüdına irdügi
demlerdür bugün

3. **uşşâkuñ:--uñ, -**

Gazel 2051

Mısra: 7

Aşıklar.

Vaşluña irmez bilirem çünkü
'uşşâkuñ eli
Va'de-i ferdâ ile kaygulu gönlüm
şâd kıl

4. **uşşâka:-a**

Gazel 2092

Mısra: 10

Aşıklar.

'İşkuñ yolında olsa Muhibbî eger
şehîd
'Uşşâka ola vâcib ideler ziyâretüm

5. **uşşâkı:-ı**

Gazel 2104

Mısra: 5

Aşıklar.

Cevlânlar idüp eyleme 'uşşâkı pây-
mâl
Didüm didi ki olmaz 'aceb atı
serkeşem

6. **uşşâka:-a**

Gazel 2121

Mısra: 7

Aşıklar.

'Uşşâka kıldı büselik içre
muhâlefet
Uymaz uşule eyleme böyle 'amel
didüm

7. **uşşâkı:-ı**

Gazel 2224

Mısra: 9

Aşıklar.

Ka'be'dür küyü varan 'uşşâkı katlı
itse ne tañ
Teşnedür çünkü Muhibbî kana ol
rîg-i Harem

8. **uşşâkı:-ı**

Gazel 2264

Mısra: 8

Aşıklar.

İçeliden cām-ı 'ışkı şevk ile mest
oluban
Sırr-ı 'ışkı fâş idüp 'uşşâkı medhüş
eyleyem

9. **uşşâkuñ:-uñ**

Gazel 2345

Mısra: 15

Aşıklar.

Zülfî çevgânma 'uşşâkuñ serin top
eyleyen
Ol semend-i nâz ile meydanı
añdum agladum

10. **uşşâkı:-ı**

Gazel 2382

Mısra: 3
Aşıklar.

Bāda virür hüsn gibi 'uşşâkı' 'ışkun
şarşarı
Anuñ için deşt-i ğamda ben de
hâşâk olmışam

11. 'uşşâkı:-ı
Gazel 2414
Mısra: 1
Aşıklar.

'Uşşâkı ma'şük öldüre kosun
fiğānı çarh-ı dūn
Ferhād u Şīrīn kārına karışmasun
hiç Bīsūtūn

12. 'uşşâka:-a
Gazel 2472
Mısra: 5
Aşıklar.

'Uşşâka didüm tehlikedür
ma'reke-i 'ışk
Çoklar güzerān eylediler bu
haberümden

ussâk:

1. uşşâk:
Gazel 2389
Mısra: 8
Aşıklar.

Cānı terk eyleyeyin yolına
cānānelerüñ
Ola uşşâk ara vaşlına anuñ dest-
resüm

2. uşşâk:
Gazel 2467
Mısra: 7
Aşıklar.

Vefā ister egerçi cümle uşşâk
Velī cevri baña yigdür vefādan

'uşşâk ara:

1. 'uşşâk ara:
Gazel 2136
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Aşıklar gibi.

Yanayım pervāne-veş şem'-i
cemālūñ nūrına
Cān virüp 'uşşâk ara ben dahı bi ad
eyleyem

'ussâk-ı hazîn:

1. 'uşşâk-ı hazîn:
Gazel 2432
Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Hüzünlü aşıklar.

Binse esb-i nāza zülfin yār çevgān
eylese
Top ider başını meydān içre
'uşşâk-ı hazîn

ušta:

1. ušta:
Gazel 2441
Mısra: 2
İşte, işte bu.

Görmek isterseñ nigārā sīnemūñ
sen yarasın
Ušta hançer ušta sīne hıdmete tek
yarasın

2. ušta:
Gazel 2441
Mısra: 2
İşte, işte bu.

Görmek isterseñ nigārā sīnemūñ
sen yarasın
Ušta hançer ušta sīne hıdmete tek
yarasın

usül:

1. uşüle:-e
Gazel 2121
Mısra: 8
Musikimizde belli
düzümlerden yapılarak kalıp
halinde tespit edilmiş ölçülere
verilen isim.

'Uşşâka kıldı büselik içre
muḥālefet
Uymaz uşüle eyleme böyle 'amel
didüm

2. uşülden:-den
Gazel 2495
Mısra: 10
Takip edilmesi gereken ve
alışılmış olan davranış tarzı, adet,
kaide.

Hüblik resmi budur eyle
Muḥibbī'ye cefā
Bu degül mihr ü vefā kılup uşülden
çıkasın

uy:-

1. uydum:-du, -m
Gazel 2034
Mısra: 1
Bir inanca, bir anlayışa, bir
duruma veya egemen bir güce
uygun davranışta bulunmak, riayet
etmek.

Saña uydum olmadum ben bir
nefes hürrem gönül
Bulımadum bir muvâfiğ yār ola
hem-dem gönül

2. uyaldan:-aldan
Gazel 2108
Mısra: 1
Davranışlarını, hareket, fikir
vb.ni karşısında mevcut kimse veya
şeye göre ayarlamak, ona tabi
olmak, ittiba etmek, ayak
uydurmak.

Uyaldan yāra bu kalb-i hazīnüm
Görinür yir yir āh-ı āteşinüm

3. uymaz:-maz
Gazel 2121
Mısra: 8
Bir şey neyi gerektiriyorsa
ona göre hareket etmek, gereğini
yapmak, riayet etmek.

'Uşşâka kıldı büselik içre
muḥālefet
Uymaz uşüle eyleme böyle 'amel
didüm

4. uydum:-du, -m
Gazel 2163
Mısra: 5
Davranışlarını, hareket, fikir
vb.ni karşısında mevcut kimse veya
şeye göre ayarlamak, ona tâbi
olmak, ittiba etmek, ayak
uydurmak.

Hevā-yı nefsüme uydum gidüpdür
ihtiyār elden
Eger olmaz -ısa luṭfuñ muḥarrer
lāyık-ı nāram

5. uyma:-ma
Gazel 2304
Mısra: 9
Aynı şekilde hareket etmemek,
aldanmamak.

Uyma dünyā çün denīdür gel
Muḥibbī fāriğ ol
Hayf degül mi 'ömri şarf u dehri
bī-hāşıl kılām

uy:

1. uydı:-dı
Gazel 2007
Mısra: 4
Aynı şekilde hareket etmek II
benzemek.

Yüri cān naḳdini harc eyle metā'-ı
ğamı al
Assı itdi niçeler uydı bu bāzāra
gönül

2. uy:

Gazel 2245

Mısra: 7

Davranışlarını, hareket, fikir vb.ni karşısında mevcut kimse veya şeye göre ayarlamak, ona tâbi olmak, ittiba etmek, ayak uydurmak.

Çaddi kâmet getürdi uy kaşı
mihrâbına
Mescid-i hüsninde çeşmi çünkü
olmuşdur imâm

uvar-:

1. uyan:

Gazel 2244

Mısra: 14

Gaflet içinde ve olup bitenden habersiz durumda iken gerçeklerin farkına varmaya başlamak, hakikati görmek, gözü açılmak.

Bilmez kişi irteye çıkar mı ya ölü
Gafletten uyan saña yiter bu
işâretüm

2. uyanup:-up

Gazel 2271

Mısra: 2

Uyku durumundan çıkmak.

Her kaçan cânâ hayâlünle senün
hVâb eyleyem
Uyanup divâne-veş kendüme
cevâb eyleyem

3. uyanmayam:-ma, -(y)am

Gazel 2319

Mısra: 8

Uyku durumundan çıkmak.

Dün gece düşümde gördüm yâr-ıla
haşr olmuşam
Tâ kıyâmet râzıyam ol uyhudan
uyanmayam

4. uyansa:-sa

Gazel 2411

Mısra: 10

Bahtın açılması.

Dilberüm nâz uyhusında ben
yanında muntazır
Devlet el virse Muhibbî baht
uyansa hâbdan

uvar-:

1. uyarup:-up

Gazel 2137

Mısra: 4

Uyandırmak.

Hvâbda nüş kılup la'l lebi
cür'asını
Uyarup kendüzümü mest ü
melâmet gördüm

2. uyardum:-du, -m

Gazel 2331

Mısra: 3

Harlamak, alevlendirmek.

Uyardum tekye-i 'ışkuñ
söyinmişen çerâgını
Gice gündüz ciger yağın yakar
anda bir abdâlam

3. uyarsam:-sa, -m

Gazel 2348

Mısra: 5

Işık için yakmak.

Tekye-i 'ışkuñ çerâgını uyarsam ne
'aceb
Çünkü Mecnün'a çıkar silsilemüz
ferzendem

4. uyardı:-dı

Gazel 2366

Mısra: 3

Ateş ile tutuşturup ışık yaymasını sağlamak.

Mecnün uyardı gerçi ki 'ışkuñ
çerâgını
Çam tekyesinde anuñ-ıla
iştirâkiyem

5. uyarsam:-sa, -m

Gazel 2392

Mısra: 7

Yakmak.

Her kaçan 'ışk âteşini ben uyarsam
sînedem
Düd-ı âhumla cihân mülkin siyeh-
püş eyleyem

uydur-:

1. uyduram:-am

Gazel 2264

Mısra: 3

Uymasını sağlamak, uygun düşürmek, ayarlayıp denk getirmek.

Bezm-i gâmda uyduram bu nâlemi
ben nâlede
Bagrumı biryân idüp hün-ı ciger
nüş eyleyem

uyhu:

1. uyhudan:-dan

Gazel 2319

Mısra: 8

Uyku.

Dün gece düşümde gördüm yâr-ıla
haşr olmuşam
Tâ kıyâmet râzıyam ol uyhudan
uyanmayam

2. uyhu:

Gazel 2389

Mısra: 5

Uyku.

Görmezem uyhu yüzün hâli hayâli
gelicek
Niçe râhat olayım hâne toludur
meğesüm

3. uyhu:

Gazel 2488

Mısra: 10

Uyku.

Seyl-i eşküm birle mâl-â-mâl
olaldan gözlerüm
Kanda gitmişdür Muhibbî bilsem
ol uyhu diyen

4. uyhu:

Gazel 2490

Mısra: 10

Uyku.

Çark olupdur gözlerüm yaşına
merdümle Muhib
Bilmeye şimden girü gelse beni
uyhu diyen

5. uyhu:

Gazel 2071

Mısra: 5

Uyku. || Sükunet hali, hareketsizlik, durgunluk.

Zülfün hayâli ile kalmadı uyhu
diyü
Yüz sürüp işigüne yaşum ider
tazallüm

6. uyhu:

Gazel 2421

Mısra: 3

Uyku. || Sükunet hali, hareketsizlik, durgunluk.

Düşde görem uyhu yüzünü meger
şimden girü
Hvâba varmak mı gele bu çeşm-i
pür-hünâbdan

7. uyhusında:-sı, -n, -da

Gazel 2411

Mısra: 9

Uyku.

Dilberüm nâz uyhusında ben
yanında muntazır
Devlet el virse Muhibbî baht
uyansa hâbdan

8. uyhuyı:-(y)ı
Gazel 2446
Mısra: 2
Uyku.

Seyr iderken gün gibi gördüm çün
ol meh-rüyı ben
Dağı ol demden berü itdüm haram
uyhuyı ben

9. uyhusın:-sı, -n
Gazel 2493
Mısra: 8
Uyku.

'Arz kıl sun yana yana şubha dek
dil derdini
Şem'-veş yaşın çoğ itsün uyhusın
az isteyen

uyı:-

1. uyımaz:-maz
Gazel 2126
Mısra: 10
Uyku halinde olmak.

İy Muhibbî gülşen-i hüsninde
yârûñ şubha dek
Uyımaz bülbül gibi kimse
fiğānumdan benüm

2. uyıtmazam:-t, -maz, -am
Gazel 2171
Mısra: 8
Uyumak, uyku halinde olmak.

Halk-ı 'ālem görmesün dildarımı
düşde diyü
Şubha dek uyıtmazam halkı
fiğānum var benüm

3. uyımaz:-maz
Gazel 2281
Mısra: 2
Uyku halinde olmak.

Çünān dīvāne itmışdür beni āh ol
perī-zādum
Uyımaz oldu hem-sāyem işidelden
bu feryādum

uyu:-

1. uyumaz:--maz, -
Gazel 2023
Mısra: 10
Uyku halinde olmak.

Bu Muhibbî aña cürmin gıceler āh
eylese
Uyumaz tā şubha dek feryād u
efğānından il

2. uyur:-r
Gazel 2260
Mısra: 9
Uyku halinde olmak.

Çeşm-i bīmāri uyur eylemeyem
derd-ile āh
Cebr idem kendüzüme çıkmaya bir
zerre sesüm

uzak:

1. uzak:
Gazel 2167
Mısra: 8
Gidilmesi çok süren, çok
ötelede bulunan, irak, yakın
karşıtı.

Hevā-yı nefsüme uydum elüm
irişmedi yāra
Uzak menzil zavāde yok dirīğa
rāhda kaldum

uzun:

1. uzun:
Gazel 2469
Mısra: 2
Başlangıcı ile bitişi arasında
fazla zaman bulunan, çok süren,
çok zaman alan.

Bilmeden dil virmiş oldum zülfi
'anber-sāya ben
Āh kim düşdüm bir olmaz bir uzun
sevdāya ben

2. uzun:
Gazel 2138
Mısra: 10
Uzun süre devam edecek
şekilde, uzun müddet, uzun uzun.

Zülfinün sevdāsına çünki tolaşdı
cān u dil
İy Muhibbî kurtuluş yokdur uzun
sevdādayam

3. uzun:
Gazel 2463
Mısra: 9
Uzun süre devam edecek
şekilde, uzun müddet, uzun uzun.

Başuma sevdā-yı zülfi bir uzun
sevdā imiş
Virmeseydüm dil Muhibbî zülfi
'anber-sāya ben

uzun uzun:

1. uzun uzun:
Gazel 2323
Mısra: 3
Kelime Tipi: -

Uzun müddet devam edecek
şekilde, uzun zaman.

Uzun uzun iy müselmānlar ser-i
zülfi-nigār
Bağladı bu gönlümü zunnāra
bilmen n'eyleyem

Ü

1. ü:
Gazel 2002
Mısra: 2
"Ve" bağlacı.

Zāhidā nuşhuñ baña itmek eşer
oldı muhāl
Saña cennet kaygusıyla baña
dilber zülfi ü hāl

2. u:
Gazel 2002
Mısra: 5
"Ve" bağlacı.

Pertev-i hüsnünü gördüm gitdi 'aql
u şabr u dil
Görmeyelden ol periyi baña oldu
māh u sāl

3. u:
Gazel 2002
Mısra: 6
"Ve" bağlacı.

Pertev-i hüsnünü gördüm gitdi 'aql
u şabr u dil
Görmeyelden ol periyi baña oldu
māh u sāl

4. ü:
Gazel 2108
Mısra: 5
"Ve" bağlacı.

Ne gam kâfir gözün alsa dil ü cān
Selāmet kala yiter baña dīnüm

5. ü:
Gazel 2201
Mısra: 13
"Ve" bağlacı.

İy Muhibbî şayd idem dildarı sīm ü
zer ile
Yaşımı sīm anuñ için yüzi saru
eyledüm

6. ü:
Gazel 2202
Mısra: 5
"Ve" bağlacı.

Zülfin görüp dīvāneyem hüsn ü
cemāle yanayım

Ol ŧem'e ben pervāneyem ammā
ki kimdür dimezem

7. ü:
Gazel 2203
Mısra: 7
"Ve" bağlacı.

Müfti vü kâzi müderris zāhid ü
ehl-i vera'
Bilmeye biri sü'āl-i 'ışk[ı] çün
müŧkil kılam

8. ü:
Gazel 2206
Mısra: 4
"Ve" bağlacı.

Başumı top eyledüm ben zülfinüñ
çevgānına
Hāşa-lillāh ki ide dilber baña cevri
ü sitem

9. ü:
Gazel 2207
Mısra: 3
"Ve" bağlacı.

Bezm-i ğamda yine mihmānum
olup derd ü elem
İçmege mey yirine gözden akan
hūnı görem

10. u:
Gazel 2210
Mısra: 2
"Ve" bağlacı.

Yürür ser-geŧte dil hasta tekāpu-yı
beyābānum
Arayup baħr u ber içre seni dāyim
ŧitābānam

11. ü:
Gazel 2000
Mısra: 1
"ve" bağlacının nazımda
sessiz harfle biten Arapça ve
Farsça kelimelerden sonraki
okunuŧu [Aynı bağlaç sesliyle
biten bir kelimededen sonra vü
okunur].

Hicr ü ğam ger ben ğaribi ser-te-
ser iderse kül
'İŧkı yolında anuñ dönmek baña
mümkün degül

12. ü:
Gazel 2000
Mısra: 1
"Ve" bağlacı.

Hicr ü ğam ger ben ğaribi ser-te-
ser iderse kül

'İŧkı yolında anuñ dönmek baña
mümkün degül

13. u:
Gazel 2002
Mısra: 5
"Ve" bağlacı.

Pertev-i hüsnüñi gördüm gitdi 'aql
u ŧabr u dil
Görmeyelden ol per'yi baña oldu
māh u sāl

14. u:
Gazel 2004
Mısra: 4
"Ve" bağlacı.

Āteŧ-i hicrāna cānā dem mi vardur
yanmayam
Sine sūzān u ciĝer biryān u
giryāndur göñül

15. u:
Gazel 2004
Mısra: 4
"Ve" bağlacı.

Āteŧ-i hicrāna cānā dem mi vardur
yanmayam
Sine sūzān u ciĝer biryān u
giryāndur göñül

16. u:
Gazel 2004
Mısra: 9
"Ve" bağlacı.

Ney gibi bil bağlayaldan āh u
efĝān itmege
Eŧk-i çeŧmümden nigārā toptolu
kandur göñül

17. u:
Gazel 2004
Mısra: 13
"Ve" bağlacı.

Bir lebi ŧir'in yolına cān u dil
virmiŧ-durur
Kūh-ı ğamda dōstlar Ferhād-ı bī-
cāndur göñül

18. u:
Gazel 2004
Mısra: 17
"Ve" bağlacı.

Bir saçı leylaya virelden Muħibbī
cān u dil
'İŧk ŧāhrāsında mecnūn gibi
ħayrāndur göñül

19. u:
Gazel 2007

Mısra: 8
"Ve" bağlacı.

Daħı beter anı oklara dike
ĝamzeleri
Āh u feryād ide ger çagura yalvara
göñül

20. u:
Gazel 2008
Mısra: 6
"Ve" bağlacı.

Tāli' ümdendür nigārā gün yüzüñ
göstermeyen
Yoħsa 'ışkımla ŧehāb u zülf-i
müŧŧ-eŧŧān degül

21. ü:
Gazel 2011
Mısra: 8
"Ve" bağlacı.

Çeng-ile 'üda ħalel virdi mey-i
engür-ıla
Eyledi zühd ü ŧalāħı cümle
tārumār gül

22. u:
Gazel 2021
Mısra: 6
"Ve" bağlacı.

Gül gibi ĝuŧ eylemez bülbülleyin
āh u fiĝān
ĝiceler tā ŧubħa dek bu āh u vādan
vāz gel

23. u:
Gazel 2021
Mısra: 12
"Ve" bağlacı.

Çünkü bu dünyā metā'idur kamu
'āriyyeti
Ādeme bir ħırķa bes tāc u ħabādan
vāz gel

24. u:
Gazel 2023
Mısra: 1
"Ve" bağlacı.

Luťf u elfāzuña olmuŧ teŧne dil mā-
i sebīl
Hüsnüñe cennet dimiŧler bil ki
cennetden cemīl

25. u:
Gazel 2024
Mısra: 1
"Ve" bağlacı.

Her nefes eyler tūlū'ından ħāķīķat
aħteri

Gāh şādī gāh ğam u miḥnet
mekānidur göñül

26. ü:
Gazel 2024
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Dürr ü cevherle tolu baḥr-ı
ma'ānidür göñül
Bī-nihāyet niçe sırlar olur andan
āşikār

27. u:
Gazel 2031
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Ben fedā kıldum yoluñda çün
senüñ cān u seri
Döstüm göndermedüñ bir büseñi
baña nevāl

28. u:
Gazel 2033
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Şūr u şer kim var cihānda cümle
hep dilden gelür
Ādemi başdan çıkarur zāyi' itmez
illā dil

29. ü:
Gazel 2035
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Gülşen-i küyuña nisbet ravza-i
Rıdvān ḥacıl
Ḥadd-i gülgünüñla zülfünden gül ü
reyḥān ḥacıl

30. u:
Gazel 2035
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Şol kadar dökdüm belā şahrāsına
bu eşkümi
Cūlar oldılar revān u baḥr-ıla
'ummān ḥacıl

31. u:
Gazel 2035
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

'İşk ara görse ger mecnūnlıgum
Ferhād u Kays
Kūh u deşte düşübeni olalar her ān
ḥacıl

32. u:
Gazel 2035

Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

'İşk ara görse ger mecnūnlıgum
Ferhād u Kays
Kūh u deşte düşübeni olalar her ān
ḥacıl

33. u:
Gazel 2039
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Gerçi kim sāğar u mül uşbu dili
rāhat ider
La'l-i nābuñsuz anı hīç ele almalı
degül

34. u:
Gazel 2040
Mısra: 14
" *Ve*" bağlacı.

Ruḥlarıñ vaşfin işitmiş eylemiş
görmek heves
Tag u şahrāda anuñçün oldı
sergerdān gül

35. u:
Gazel 2043
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Ḥasta dil bīmār çeşmünden gider
meyḥāneye
Ḥastaya lazım-durur āb u hevā-yı
mu'tedil

36. u:
Gazel 2043
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Māh-rūlarda Muḥibbī Qādir'ün gör
küdetin
Bir yire cem' eylemiş āteş hevā vü
āb u gil

37. u:
Gazel 2044
Mısra: 11
" *Ve*" bağlacı.

'Āşik iseñ şem'-i ḥüsne yak yüri
cān u seri
Çünkü sen pervānesin yanmaga sen
pervāne gel

38. u:
Gazel 2046
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Fāriğ iken tāc u taḥtından ser-ā-ser
'ālemüñ

Olalı kapuñ gedası pādişā oldı
göñül

39. ü:
Gazel 2047
Mısra: 8
" *Ve*" bağlacı.

Tayanup kuvvetüne tutma zamān-
ıla güreş
Basar āḥir seni ger Rüstem ü
Nerīmān ol

40. u:
Gazel 2049
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Tāc u ḥırkañ it girev şüfi şarāb-ı
safa gel
Ko 'inād itme ḥarābāt ehline inşāfa
gel

41. ü:
Gazel 2050
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Gerek İskender ü Dārā gerek
sultān-ı devrān ol
Saña yigdür ḳamusından hemān
tek pāk-dāmān ol

42. ü:
Gazel 2051
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

İy boyun serv ü yüzüñ gül
leblerüñdür selsebil
Döstüm süñbül saçuñdan 'anber
olmuşdur ḥacıl

43. u:
Gazel 2054
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Muḥibbī 'ışk eri n'eyler dimişler
'ār u nāmūsı
Anuñçün şīşe-i nāmı uşadup
tārumār itdüm

44. ü:
Gazel 2055
Mısra: 8
" *Ve*" bağlacı.

Belā kūhında Ferhād'ı idinürsem
n'ola irğād
Düşüp berr ü beyābāna olup
Mecnūn sitem çekdüm

45. ü:
Gazel 2056

Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Serv mi kıddün ü ya tûbâ mı 'ar'ar
didüm
Didi saña ne biter ya serv ü ya
şimşâd olam

46. ü:
Gazel 2056
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Serv mi kıddün ü ya tûbâ mı 'ar'ar
didüm
Didi saña ne biter ya serv ü ya
şimşâd olam

47. ü:
Gazel 2057
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Hattı gubârı eyledi hayrân
Muhibbî'yi
Artsa 'aceb mi her şeb ü her rûz
hayretüm

48. u:
Gazel 2058
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Bir Hasan-hüsn u Hüseyn-hü
şehûn âbdâlyam
Yaralar sînemde kim var Zü'l-
fikârumdur benüm

49. u:
Gazel 2059
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Geh olur gönca-veş bâğ u bahâr
içinde dem-beste
Geh olur lâle-veş pür hûn giribân –
çâkdür gönüm

50. ü:
Gazel 2059
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Egerçi cürm ü 'işyânum üktüş
ammâ ümidüm var
Şefâ'at kânını aınsam benüm bî-
bâkdür gönüm

51. u:
Gazel 2060
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Bulmadum çare bu dil derdine bî-
çâre benem

Tag u şahrâlara düşmiş yürür âvâre
benem

52. ü:
Gazel 2062
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Dāduma dād itmedi ol pādişāh-ı
muhteşem
Dāyimā cevri ü cefa-y-ıla ider zulm
ü sitem

53. ü:
Gazel 2062
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Dāduma dād itmedi ol pādişāh-ı
muhteşem
Dāyimā cevri ü cefa-y-ıla ider zulm
ü sitem

54. ü:
Gazel 2062
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Haşre deñlü yazsalar yazılmaya
derd ü elem
Olsa deryalar mürekkeb cümle
agaçlar kalem

55. u:
Gazel 2063
Mısra: 8
" *Ve*" bağlacı.

Palās-ı fakr-ıla her dem kanā'at
eylemek hoşdur
Bu dehrün atlas u zer beft olan
dîbâ şalından hem

56. u:
Gazel 2065
Mısra: 8
" *Ve*" bağlacı.

Leylî zülfüne gönül bağlayalı
Mecnün-vār
Terk idüp tâc u kabâyı cümle
'üryân olmuşam

57. u:
Gazel 2066
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

'İşkuñ içinde hālümü bilmeñ
murād-ısa
Gönümde nâr u başda hevâdur
gözümde nem

58. ü:
Gazel 2066

Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Mihr ü vefâña zerrece ben tâlib
olmadum
Gönder cefa vü cevriñi tek baña
dem-be-dem

59. u:
Gazel 2066
Mısra: 8
" *Ve*" bağlacı.

Sultân-ı 'ışk olmama yitmez mi bu
delîl
Yaşum sipâh u âteş-i âhum ola
'alem

60. ü:
Gazel 2067
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Sun baña iy sâki-i devrân
mahabbet cāmını
Mest ü lâ-ya 'kıl olup kendümi
rüsivâ eyleyem

61. u:
Gazel 2067
Mısra: 8
" *Ve*" bağlacı.

Gösterüp leylî saçını itse ger 'arz-ı
cemâl
Boynuma takup özüm mecnün u
şeydâ eyleyem

62. ü:
Gazel 2070
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Geçdi 'ömrüm âh kim mihr ü
vefâyı görmedüm
Niçe yıldur hasta-hâl oldum devayı
görmedüm

63. u:
Gazel 2072
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Leylî zülfünü göreliden zâr u
meftün olmuşam
Çek saçun zencirine zirâ ki
mecnün olmuşam

64. u:
Gazel 2073
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Büyümü gülşene getürse nesim
İtmeyem fikr-i huld u zikr-i na'im

65. ü:

Gazel 2076

Mısra: 4

"Ve" bağlacı.

Başum hevâda su gibi yaşum
revânedür

Bir serv-kad ü lâle haddûn pâyi
hâkiyem

66. ü:

Gazel 2076

Mısra: 10

"Ve" bağlacı.

Dirler Muhibbî 'ışk yolu şa'bnâk
olur

Ben ol yolun zamânede bî-vehm ü
bâkiyem

67. ü:

Gazel 2077

Mısra: 4

"Ve" bağlacı.

Dirseñ ki 'ışkum-ıla nedür hâlün iy
faķır

Derd ü belâ vü miñnet-ile toptolu
dilüm

68. u:

Gazel 2078

Mısra: 3

"Ve" bağlacı.

Okumañ Ferhâd u Mecnün kışşasın
bir şemmedür
Sıgmaya defterlere hâl-i perîşânım
benüm

69. u:

Gazel 2078

Mısra: 5

"Ve" bağlacı.

Eşk-i surh u rüy-ı zerdüm eyledi
sırrum 'ayân

Zâhir itdi âh halka 'ışk-ı pinhânım
benüm

70. ü:

Gazel 2081

Mısra: 1

"Ve" bağlacı.

Cevr ü cefâ vü miñneti dâyim
çeker dilüm

İki bükildi çekeli gam barmı bilüm

71. u:

Gazel 2084

Mısra: 5

"Ve" bağlacı.

Bu cevri ü zulmı baña sorma kim
nihâyeti yok

Sayılmaz anı eger haşre dek
şümâre kılam

72. u:

Gazel 2086

Mısra: 11

"Ve" bağlacı.

Âh u efgânım dirîgâ eylemez
hergiz eşer

Saña âhen-dil didüm anuñçün iy
yâr añladım

73. u:

Gazel 2087

Mısra: 3

"Ve" bağlacı.

Küh u şahrâda çalınsa yiridir
nevbet-i gam

Geçdi Ferhâd-ıla Kays irdi benüm
devrânım

74. u:

Gazel 2089

Mısra: 9

"Ve" bağlacı.

Muhibbî cân u dil her kim virüp
bir büsesin alur
Dimez bâzâr-ı 'ışk içre muķarrer
ben ziyân itdüm

75. ü:

Gazel 2091

Mısra: 8

"Ve" bağlacı.

Umaram rüz-ı cezâda olasın baña
şefi'

Cürm ü 'ișyân-ıla gerçi ki yüzi
kara benem

76. ü:

Gazel 2095

Mısra: 3

"Ve" bağlacı.

Bir yañadan gam çeker bir
yañadan derd ü belâ
Bilmezem âhîr n'olısardur
serencâmım benüm

77. u:

Gazel 2095

Mısra: 5

"Ve" bağlacı.

Nâm u nâmûs istemem yiter baña
bed-nâmlık

Añıla tâ 'ışk ara bu nev'-ile
nânum benüm

78. ü:

Gazel 2095

Mısra: 7

"Ve" bağlacı.

'Âşık oldum başuma geldi belâ vü
derd ü gam
Miñnet-ile geçdi sâl u mâh u
eyyâmım benüm

79. u:

Gazel 2095

Mısra: 8

"Ve" bağlacı.

'Âşık oldum başuma geldi belâ vü
derd ü gam
Miñnet-ile geçdi sâl u mâh u
eyyâmım benüm

80. u:

Gazel 2095

Mısra: 8

"Ve" bağlacı.

'Âşık oldum başuma geldi belâ vü
derd ü gam
Miñnet-ile geçdi sâl u mâh u
eyyâmım benüm

81. ü:

Gazel 2098

Mısra: 4

"Ve" bağlacı.

Âhum-ıla göz yaşı kalbüne te'sîr
eylemez
Katı gön'lüne müselleme âhen ü
hârâ disem

82. u:

Gazel 2099

Mısra: 9

"Ve" bağlacı.

Güşe-i gamda Muhibbî olalı zâr u
za'îf
Naķş-ı dîvâr-ıla farķ olmaz ten-i
zârım benüm

83. u:

Gazel 2101

Mısra: 1

"Ve" bağlacı.

Tarf-ı bağ u çemen ü âb-ı revân
bâde vü câm
Sâķî-i gül-ruķ olursa olur ol 'ıyş
tamâm

84. ü:

Gazel 2101

Mısra: 1

"Ve" bağlacı.

Tarf-ı bağ u çemen ü âb-ı revân
bâde vü câm

Sākī-i gül-ruḥ olursa olur ol 'ıyş tamām

85. u:
Gazel 2102
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Püte-i 'ışk içre yakdum nār-ı 'ışka cān u dil
Ğıll u ğışdan küllī cismüm zer gibi kāl eyledüm

86. u:
Gazel 2103
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Dil derdine Muḥibbī gördüm deva bulunmaz
Nüş itmege anuñçün cām u sebūyı sevdim

87. ü:
Gazel 2104
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Derd ü belā-yı 'ışk-ıla ğāyet de dil-ḥoşam
Ġamz oklarıyla ya'nī ki toptolu terkeşem

88. ü:
Gazel 2104
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Cevr ü cefāna niçe taḥammül ider bu dil
Āhen-dilem meger ki cihānda yāḥūd taşam

89. u:
Gazel 2106
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Umaram zülfün-ile cān u dili bend idesin
Olmaga ḥabs-i ebed çāh-ı zenaḥdāna varam

90. u:
Gazel 2107
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Şi'r-i pür-süzumla tutışdı Muḥibbī cān u dil
Raḥt u baḥtum oda yakdı defter ü divān benüm

91. u:
Gazel 2107

Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Şi'r-i pür-süzumla tutışdı Muḥibbī cān u dil
Raḥt u baḥtum oda yakdı defter ü divān benüm

92. ü:
Gazel 2107
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Şi'r-i pür-süzumla tutışdı Muḥibbī cān u dil
Raḥt u baḥtum oda yakdı defter ü divān benüm

93. ü:
Gazel 2109
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Cānān yolında her ne gelürse gelür sürür
Ger tığ-ı kahr u cevır ü ger ḥançer-i sitem

94. u:
Gazel 2112
Mısra: 12
" *Ve*" bağlacı.

Selāmet ol yūri zāhid melāmet 'āşıkūñ faḥrı
Yıkılmış gönülümü sanma ben ad u sana tapşurdum

95. u:
Gazel 2115
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

'Aqla tābi' her kişi dil bağlamaz meh-rūlara
İy saçı leylā senüñ mecnūn u sergerdānuñam

96. u:
Gazel 2117
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Yüz cefā biñ cevır ol nā-mihribāndan görmişem
Görmedi kahr u sitem bir kes ben andan görmişem

97. ü:
Gazel 2118
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Ġöceler vird ü du'ā-yı kudsiyānı işidüp

Şubḥa dek el kaldurup şıdık-ıla amīn eyledüm

98. u:
Gazel 2121
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

'İşkuñ rumüz u nüktesini sordılar baña
Bumı cihānda itmedi bir kimse ḥal didüm

99. u:
Gazel 2127
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Cihānuñ bağ u rāğından ferāğat eyledüm düpdüz
Velī sen serv-i ra'nāya dil ü cāndan esir oldum

100. ü:
Gazel 2127
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Cihānuñ bağ u rāğından ferāğat eyledüm düpdüz
Velī sen serv-i ra'nāya dil ü cāndan esir oldum

101. ü:
Gazel 2128
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Yiridür oklara dikerse beni Ġamzesi tır ü kaşı ya sevdim

102. ü:
Gazel 2130
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

İy Muḥibbī çünki 'āşıkısın saña eksük degül
Geh cefā vü gāḥ cevır ü geh belā gāḥi sitem

103. ü:
Gazel 2135
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Döstüm cevır ü cefāñı sen baña gördüñ meḥel
Ger vefā kilup teraḥḥum eyleseñ de lāyıkam

104. ü:
Gazel 2137
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Hvābda nūş kılup la'l lebi
cür'asını
Uyarup kendüzümü mest ü
melāmet gördüm

105. u:
Gazel 2138
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Zülfinūñ sevdāsına çünki tolaşdı
cān u dil
İy Muhibbī kurtuluş yokdur uzun
sevdādayam

106. ü:
Gazel 2142
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

İy Muhibbī inleyem derd-i dilüm
eş'ār-ıla
Bir iken derdüm biñ itdi defter ü
divān benüm

107. ü:
Gazel 2143
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Ne Mecnūn gördi derd ü miñnet
içre bu şeb-i tārüm
Ne Ferhād-ı belā-perver çeküpdür
bu benüm bārüm

108. u:
Gazel 2146
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

ʿArzūm levhinde yazmaga
derūnūm hālını
Gözlerüm tolu devāt u kirpügüm
kıldan qalem

109. ü:
Gazel 2146
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Agzı mīm ü zülfī lām u olalı qaddi
elif
Eksük olmaz dōstlar şimden girü
baña elem

110. u:
Gazel 2146
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Agzı mīm ü zülfī lām u olalı qaddi
elif
Eksük olmaz dōstlar şimden girü
baña elem

111. u:
Gazel 2146
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Men' kılma zāhidā mañbūb u
meyden dönmezem
Dest-i kudret çünki alnuma ezel
kılmış raqam

112. ü:
Gazel 2146
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Kūyuña varup Muhibbī vaşluñ itse
ārzū
Dōstum gelmez vefa senden meger
cevr ü sitem

113. ü:
Gazel 2149
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Yine cām-ı mañabbetden içüp mest
ü harāb oldum
Tutışdum āteş-i 'ışka dōne dōne
kebāb oldum

114. u:
Gazel 2150
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Vādī' i 'ışk içre Mecnūn olalı hem-
kisvetüm
Āşiyāñ-ı murğdur başumda tāt u
devletüm

115. u:
Gazel 2150
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Gerçi kim Ferhād u Mecnūn
çektiler derd ü belā
Şükr iderdi hālını her biri görse
hāletüm

116. ü:
Gazel 2150
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Gerçi kim Ferhād u Mecnūn
çektiler derd ü belā
Şükr iderdi hālını her biri görse
hāletüm

117. ü:
Gazel 2151
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Cām-ı 'ışkı çün ezelden eyledük
nūş iy şanem
Oluruz tā haşre dek sermest ü
medhūş iy şanem

118. ü:
Gazel 2152
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Dil çeker hicrān ğamın derd ü
belādan aqlamaz
Anuñ-ıçun kim ezelden ben anuñ
mu'tādiyam

119. ü:
Gazel 2154
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Ekdüm zemīn-i 'ışka Muhib dāne-i
sirişk
Derd ü belā vü miñnet ü ğam oldı
hāşılum

120. ü:
Gazel 2154
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Ekdüm zemīn-i 'ışka Muhib dāne-i
sirişk
Derd ü belā vü miñnet ü ğam oldı
hāşılum

121. ü:
Gazel 2158
Mısra: 8
" *Ve*" bağlacı.

İncinür sanma zenañ çāhında dil
Turduñca 'izz ü cāhumdur
benüm

122. ü:
Gazel 2161
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Olup 'aşık belā vü derdi evvel cāna
taşurdum
Velī soñra dil ü cānı der-i cānāna
taşurdum

123. ü:
Gazel 2161
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Göricek bāğ-ı hūsıninde nigāruñ
zülf ü ruhsārın
Saçını kāfiristāna yüzün imāna
taşurdum

124. ü:
Gazel 2162

Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Sîpâhum derd ü miñnetdür gözüm
yaşı-durur mâlum
Gedâ-y-iken bi-ğamdi' llâh bugün
ben şâh-ı 'ışk oldum

125. ü:
Gazel 2163
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Mukırram cürm ü 'isyâna egerçi
kim günâhkâram
Mürüvvet kânısın senden ve likin
rahmet umaram

126. u:
Gazel 2163
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Degüldür hür u ğılmâna Muhibbî
cennete kâyil
Hudâyâ eylegil ihsân hemân
müştâk-ı didâram

127. u:
Gazel 2164
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Dil gitdi bende kalmadı şabr u
karâr hem
Bu sîne oldı hasreti-y-ile hâr hâr
hem

128. ü:
Gazel 2164
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Mecnûn-vâr deşt ü beyâbânı geşt
idüp
Ferhâd gibi oldı yirüm kühsâr hem

129. u:
Gazel 2164
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Dil gitdi bende kalmadı şabr u
karâr hem
Bu sîne oldı hasreti-y-ile hâr hâr
hem

130. ü:
Gazel 2164
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Mecnûn-vâr deşt ü beyâbânı geşt
idüp
Ferhâd gibi oldı yirüm kühsâr hem

131. ü:
Gazel 2164
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Dermândeyem kim oldı gözüm
eşk-bâr hem
Derd ü belâ vü ğam ile bed-nâm-ı
'âlemem

132. ü:
Gazel 2164
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Şâhâne çekse leşkerini ğamzeñüñ
olur
Her biri nâvek-efgen ü hançer-
güzâr hem

133. u:
Gazel 2164
Mısra: 16
" *Ve*" bağlacı.

Uşbu ğazel ki hüsni-ile bir
nâzenindür
Hâcet degül-durur aña naş u nigâr
hem

134. u:
Gazel 2166
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Yiter 'âlemde nigâr-ıla mey-i
nâbum benüm
Hür u kevşer istemem çünki degül
bâbum benüm

135. ü:
Gazel 2168
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Añladum cevri ü cefâdan baña
rahmı olmaya
Öldürüp âhir velî câna kıyasın
bilmedüm

136. ü:
Gazel 2168
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Gâh derd ü gâh ğam gâhi elem
gâhî firâk
'İşkuñuñ ben hasta-dil bunca
belâsın bilmedüm

137. u:
Gazel 2169
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

'İşka düşdüm bilmedüm anı
devâsuz derd-imiş
Döstar günden güne artar cünün u
zilletüm

138. ü:
Gazel 2169
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Rehgüzârüñ kumu ile şîşe-i
çeşmüm tolu
Sâl ü mâh u hafta vü rüz-ıla geçer
sâ' atüm

139. u:
Gazel 2169
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Rehgüzârüñ kumu ile şîşe-i
çeşmüm tolu
Sâl ü mâh u hafta vü rüz-ıla geçer
sâ' atüm

140. u:
Gazel 2171
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Sîne şahrâsında dikedüm dil
nişânım var benüm
Ok u yası elde bir kaşı kemânım
var benüm

141. u:
Gazel 2171
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

İy Muhibbî n'eylerem bâğ-ı cinân
u kevşeri
Bir lebi şîrin yüzi gül gülsitânım
var benüm

142. u:
Gazel 2174
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Yog-iken dağı gülistân u çemen
bâğ u bahâr
Sen boyı serv ayagina yüz sürüp
dil bagladum

143. u:
Gazel 2174
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Yog-iken dağı gülistân u çemen
bâğ u bahâr
Sen boyı serv ayagina yüz sürüp
dil bagladum

144. u:

Gazel 2175

Mısra: 7

"Ve" bağlacı.

Melâmet ehli n'eyler 'âr u namus
Çün 'ârün şîşesini senge çaldım

145. ü:

Gazel 2176

Mısra: 2

"Ve" bağlacı.

Dil serîrin yine feth itdi gelüp
sultân-ı ğam
Miñnet ü derdi vezîr itdi kılup
divân-ı ğam

146. u:

Gazel 2176

Mısra: 7

"Ve" bağlacı.

Gözlerüm yaşı şarâb u mâ-ħazar
bagrum kebâb
Eyledüm dil tekyesine oldı çün
mihman-ı ğam

147. ü:

Gazel 2177

Mısra: 10

"Ve" bağlacı.

İy Muħibbî şükr kıl bir pâdişahuñ
kulısın
Hem Semî' ü hem Başîr ü hem
'Alîm ü hem Kerîm

148. ü:

Gazel 2177

Mısra: 10

"Ve" bağlacı.

İy Muħibbî şükr kıl bir pâdişahuñ
kulısın
Hem Semî' ü hem Başîr ü hem
'Alîm ü hem Kerîm

149. ü:

Gazel 2177

Mısra: 10

"Ve" bağlacı.

İy Muħibbî şükr kıl bir pâdişahuñ
kulısın
Hem Semî' ü hem Başîr ü hem
'Alîm ü hem Kerîm

150. ü:

Gazel 2183

Mısra: 1

"Ve" bağlacı.

Döstüm 'ışka düşelden vâlih ü
ħayrânuñam

Olmuşam vaşluñ temennâsında
sergerdânuñam

151. u:

Gazel 2184

Mısra: 3

"Ve" bağlacı.

Sen pâdişaha tuħfe idem cân u
başumı
Eger ħabûl eyleyesin iy şâh çekem

152. ü:

Gazel 2185

Mısra: 1

"Ve" bağlacı.

Eyler cevr ü cefâ yâr nâ-
güzürümdür benüm
Her ne kim anda gele ol dil-
peźürümdür benüm

153. u:

Gazel 2186

Mısra: 7

"Ve" bağlacı.

Eylesem sensüz figân u nâlemi
'ayb eyleme
Firħatüñle rüz u şeb eglence
âhumdur benüm

154. u:

Gazel 2187

Mısra: 7

"Ve" bağlacı.

Derd-i 'ışkuñ yaş u sîm ü yüzümi
zer eyledi
Ben de iksîr ü vücüdüm ħâkini zer
eyleyem

155. ü:

Gazel 2187

Mısra: 7

"Ve" bağlacı.

Derd-i 'ışkuñ yaş u sîm ü yüzümi
zer eyledi
Ben de iksîr ü vücüdüm ħâkini zer
eyleyem

156. ü:

Gazel 2187

Mısra: 8

"Ve" bağlacı.

Derd-i 'ışkuñ yaş u sîm ü yüzümi
zer eyledi
Ben de iksîr ü vücüdüm ħâkini zer
eyleyem

157. u:

Gazel 2189

Mısra: 2

"Ve" bağlacı.

Her gice sen mâh-ı mihr-efrûzı ger
yâd eyleyem
Tâ seħer efġân u âh u nâle feryâd
eyleyem

158. u:

Gazel 2189

Mısra: 2

"Ve" bağlacı.

Her gice sen mâh-ı mihr-efrûzı ger
yâd eyleyem
Tâ seħer efġân u âh u nâle feryâd
eyleyem

159. ü:

Gazel 2189

Mısra: 3

"Ve" bağlacı.

Şîve-i şîrîn ü nâz u 'ışveler kim
sende var
Ben daħı Ferħâd-veş 'âlemde bir
ad eyleyem

160. u:

Gazel 2189

Mısra: 3

"Ve" bağlacı.

Şîve-i şîrîn ü nâz u 'ışveler kim
sende var
Ben daħı Ferħâd-veş 'âlemde bir
ad eyleyem

161. u:

Gazel 2189

Mısra: 7

"Ve" bağlacı.

Cân u baş terk eyleyem yoluñda iy
ârâm-ı cân
Bunuñ ile 'âlem içre göñlümi şâd
eyleyem

162. ü:

Gazel 2193

Mısra: 2

"Ve" bağlacı.

Görüp şemşîrûñ iy dilber beni
sanma ħazer kıldım
Baş açup varuban karşıu dil ü
cânım siper kıldım

163. ü:

Gazel 2194

Mısra: 3

"Ve" bağlacı.

Ĥarc kıldım dil ü cân naħdın irem
vaşla diyü
İrmedüm vaşla hemân özüme
gaddâr

164. u:

Gazel 2195

Mısra: 11

"Ve" bağlacı.

Didüm bu nâz u bu işve nedür gül
yüzünü göster
'Acebdür dağı bilmezsin didi ben
şivekâr oldum

165. u:

Gazel 2196

Mısra: 1

"Ve" bağlacı.

Gitdi elden cân u dil bir bî-vefâdur
sevdüğüm
Cevri bî-ḥad mihri yok bir pür-
cefâdur sevdüğüm

166. u:

Gazel 2196

Mısra: 15

"Ve" bağlacı.

İnlerem bülbül gibi gâhî hicâz u
gâh 'irāk
Lîk şavtlarda Muḥibbî bil nevâdur
sevdüğüm

167. u:

Gazel 2198

Mısra: 6

"Ve" bağlacı.

Cân fedâ kıldum yoluḡda itmedüm
ğayrı günah
Kaḡı yâ luḡ u kerem ben dutalum
kan eyledüm

168. u:

Gazel 2207

Mısra: 2

"Ve" bağlacı.

Hiç olur mu ki 'aceb 'arîz-ı
gülğünü görem
Ya boyı serv-i sehî tal'at u
mevzünü görem

169. u:

Gazel 2208

Mısra: 2

"Ve" bağlacı.

Dilden evvel ben esâs-ı 'ışkı
muḡkem bağladum
Soḡradan cânâ gam u endühi hem-
dem bağladum

170. u:

Gazel 2209

Mısra: 7

"Ve" bağlacı.

İtdüm niyâz u zârî tâ râm idem
niğârî
İtmedi âh te'sîr bu siḡr ü bu
füsünüm

171. ü:

Gazel 2209

Mısra: 8

"Ve" bağlacı.

İtdüm niyâz u zârî tâ râm idem
niğârî
İtmedi âh te'sîr bu siḡr ü bu
füsünüm

172. ü:

Gazel 2213

Mısra: 7

"Ve" bağlacı.

Yüzünü gördüm ü dîvâne oldum
Bahâr irişecek artar cününüm

173. u:

Gazel 2214

Mısra: 8

"Ve" bağlacı.

İy döst benim ḡuşsa vü kışşam
ḡâkîkidür
ḡuş eyle anı sanma füsün u fesâne
hem

174. ü:

Gazel 2215

Mısra: 1

"Ve" bağlacı.

Zülf ü yüzi fikrile geçer şeb ü
rüzum benim
Âteş-i 'ışk-ıla da yanar dil-süzum
benüm

175. ü:

Gazel 2216

Mısra: 7

"Ve" bağlacı.

Olup bu cinn ü insün pâdişâhı
Kamusına özin ma'bûd iden kim

176. u:

Gazel 2217

Mısra: 7

"Ve" bağlacı.

Dilde o perî çünki maḡâm u vaḡan
itdi
Virâneleri eyleyüp iden nişest kim

177. u:

Gazel 2219

Mısra: 1

"Ve" bağlacı.

Giderdi şabr u hüş u dil niğârî bir
zamân görsem
Belâ vü miḡnetüm artar anı ben her
zamân görsem

178. u:

Gazel 2219

Mısra: 1

"Ve" bağlacı.

Giderdi şabr u hüş u dil niğârî bir
zamân görsem
Belâ vü miḡnetüm artar anı ben her
zamân görsem

179. ü:

Gazel 2219

Mısra: 4

"Ve" bağlacı.

İder şayd ol kemân ebrü nazâr
benden yana kılmaz
İder mi ḡasretâ derdâ kaçan tîr ü
kemân görsem

180. ü:

Gazel 2219

Mısra: 7

"Ve" bağlacı.

Yirem derd ü belâ vü gam
dökerem gözlerümden dem
Aḡaram ḡâlümü ol dem kurı bir
üstüḡvân görsem

181. u:

Gazel 2220

Mısra: 4

"Ve" bağlacı.

Çeküp sipeh-i eşkümi âhum 'alem
ile
Aldum gamuḡ şehrinî bîrûn u
derûn hem

182. ü:

Gazel 2220

Mısra: 9

"Ve" bağlacı.

Saḡḡâre gözi aldı dil ü cân
Muḡibbî
Ta'vîz ile itmez aḡa çâre füsün
hem

183. ü:

Gazel 2222

Mısra: 3

"Ve" bağlacı.

Gelse miḡmân bu dil tekyesine
derd ü belâ
Mâ-ḡazar çeşmüm ile kaḡeḡ-i ḡüñ
çekerem

184. ü:

Gazel 2224

Mısra: 1

" *Ve*" bağlacı.

Eyleyem cevri ü cefâna
üstühvānumdan kalem
Tā kılam şerh-i gamuñı levh-i hāk
üzre raqam

185. u:

Gazel 2225

Mısra: 2

" *Ve*" bağlacı.

Gāh añup gül ruhlaruñı göñlümi
gülşen kılam
Geh gam u endüh-ıla dil hānesin
külhen kılam

186. u:

Gazel 2227

Mısra: 2

" *Ve*" bağlacı.

Kim temāşā eyler-ise yüzümi
zerdüm benüm
Añlar fi'l-cümle ahvāl-i gam u
derdüm benüm

187. ü:

Gazel 2229

Mısra: 1

" *Ve*" bağlacı.

Ter taze olur vaşluñ işide dil ü
cānum
Bir mürde iken zinde oluban dura
cānum

188. u:

Gazel 2230

Mısra: 1

" *Ve*" bağlacı.

Geçüp hadden bu āh u girye zāram
Bilinmez derd-i dāğ-ı dil-figāram

189. u:

Gazel 2231

Mısra: 2

" *Ve*" bağlacı.

Hırām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

190. ü:

Gazel 2239

Mısra: 4

" *Ve*" bağlacı.

Yaza levh-i dile ger hasb-i hālüm
Eñ evvel dutışa levh ü kalem hem

191. ü:

Gazel 2239

Mısra: 10

" *Ve*" bağlacı.

Dil-i telha lebūnden şehd umarken
İçürür mār-ı zūlfūñ zehr ü sem
hem

192. ü:

Gazel 2241

Mısra: 1

" *Ve*" bağlacı.

Ne deñlü eyleseñ cevri ü cefālar
ben saña yāram
Velī ağıyar-ıla görsem seni tākat
nemī āram

193. ü:

Gazel 2244

Mısra: 5

" *Ve*" bağlacı.

Gözüm yaşına gārķ iken cism ü ten
mūdām
Budur 'aceb ki durmadan artar
harāretüm

194. ü:

Gazel 2244

Mısra: 9

" *Ve*" bağlacı.

İy dil düriş āhır ü yapdur 'imāreti
Dime sakın dünyede vardur
'imāretüm

195. ü:

Gazel 2247

Mısra: 7

" *Ve*" bağlacı.

Gerçi kim eyler baña cevri ü cefā
zūlm ü sitem
Līk gönülden yine ol bī-vefāyı
isterem

196. ü:

Gazel 2247

Mısra: 7

" *Ve*" bağlacı.

Gerçi kim eyler baña cevri ü cefā
zūlm ü sitem
Līk gönülden yine ol bī-vefāyı
isterem

197. u:

Gazel 2248

Mısra: 1

" *Ve*" bağlacı.

Aldum elüme şevkuñ ile kāğıd u
kalem
Yazam edā-yı medhūñi iy yār-ı
muhterem

198. ü:

Gazel 2248

Mısra: 4

" *Ve*" bağlacı.

Başum hevā-yı zūlf-ile toptolu
olalı
Eksük degül dilde belā miñnet ü
elem

199. u:

Gazel 2249

Mısra: 3

" *Ve*" bağlacı.

'Āşıkuñ dirler melāmet iftiḥār u
faḥrıdur
Bu sebebden kendümi şūrde bir
rūsvā kılam

200. ü:

Gazel 2254

Mısra: 2

" *Ve*" bağlacı.

Gözi ser-fitne-i 'ālem olup kıddi
kıyāmet hem
Belā-yı cān imiş baña ol çeşm ü
kamet hem

201. ü:

Gazel 2255

Mısra: 7

" *Ve*" bağlacı.

Gelicek Münkir ü Nekir heybet ile
kabrüme
Eyle āsān baña virem cümle
sü'ālüm benüm

202. ü:

Gazel 2256

Mısra: 2

" *Ve*" bağlacı.

'Ömrümi harc eyledüm yok yire
gāyet gāfilüm
Miñnet ü endühdur ancak bu yolda
hāşılum

203. ü:

Gazel 2256

Mısra: 9

" *Ve*" bağlacı.

İy Muḥibbī müşkil işdür gerçi kim
zūhd ü vera'
Cām-ı mey elden koma tā ḥall ola
bu müşkilüm

204. u:

Gazel 2257

Mısra: 5

" *Ve*" bağlacı.

Şem'-i hüsne yakmışam cân u dili
pervâne-vâr
Hâlvat-i hâşa girüp bu cânı
mahrem eyledüm

205. ü:
Gazel 2258
Mısra: 4
" *Ve*" bağlaci.

Virüp dil leylî zülfine dirîgâ
irmeyüp kâma
Olup dîvâne Mecnûn-veş gezerem
deşt ü ber oldum

206. u:
Gazel 2258
Mısra: 9
" *Ve*" bağlaci.

Nigârûñ şem'-i hüsne Muhibbî
cân u dil yakdum
Düşüp pervâne-veş pâyâ yanup bî-
bâl ü per oldum

207. ü:
Gazel 2259
Mısra: 3
" *Ve*" bağlaci.

Var-iken kadd-ile zülf ü ruhı ol
sîm-ten yâruñ
Bu gönülüm istemez sünbül gül ü
serv ü semen görsem

208. ü:
Gazel 2259
Mısra: 4
" *Ve*" bağlaci.

Var-iken kadd-ile zülf ü ruhı ol
sîm-ten yâruñ
Bu gönülüm istemez sünbül gül ü
serv ü semen görsem

209. ü:
Gazel 2259
Mısra: 4
" *Ve*" bağlaci.

Var-iken kadd-ile zülf ü ruhı ol
sîm-ten yâruñ
Bu gönülüm istemez sünbül gül ü
serv ü semen görsem

210. u:
Gazel 2260
Mısra: 7
" *Ve*" bağlaci.

Ğam u derd-ile belâ her yañadan
itdi hücum
Bağladı yollarımı ceş-i sitem-i
pîş ü pesüm

211. ü:
Gazel 2261
Mısra: 4
" *Ve*" bağlaci.

Göreliden nergis-i çeşmüñ şehâ
Vâlih ü âşüfte bîmâr olmışam

212. u:
Gazel 2263
Mısra: 1
" *Ve*" bağlaci.

Nigârâ 'ışk-ıla cân u dilümi hâsta
ter gördüm
Anuñçün zülfe dîvâne beste ter
gördüm

213. ü:
Gazel 2263
Mısra: 8
" *Ve*" bağlaci.

Müjeñ tîr-ile akıtdı gözümden hün-
ı dil âhîr
Ciger çâk ü dil-rîş ü bu cânum
hâsta ter gördüm

214. ü:
Gazel 2263
Mısra: 8
" *Ve*" bağlaci.

Müjeñ tîr-ile akıtdı gözümden hün-
ı dil âhîr
Ciger çâk ü dil-rîş ü bu cânum
hâsta ter gördüm

215. ü:
Gazel 2266
Mısra: 3
" *Ve*" bağlaci.

Niçeye dek rûy-ı hûbâna dil ü cân
bağlayam
Zindegânî 'ömrümi bu dehr ara
müşkil kılam

216. ü:
Gazel 2266
Mısra: 10
" *Ve*" bağlaci.

Çäre ancak bunu bildüm çäre bu
ğam derdine
Bâde içüp kendümi ser-mest ü lâ-
ya'kıl kılam

217. ü:
Gazel 2267
Mısra: 4
" *Ve*" bağlaci.

Ağla dîvâne gönül hasret-ile gel
şeb ü rüz

Geşte-i serv-i kad ü tâze nihâlem
ne kılam

218. ü:
Gazel 2267
Mısra: 6
" *Ve*" bağlaci.

Eylesem nâle vü bî-şabr figân
olmaz 'aceb
Ben ki âşüfte-i zülf ü hâtt u hâlem
ne kılam

219. u:
Gazel 2267
Mısra: 6
" *Ve*" bağlaci.

Eylesem nâle vü bî-şabr figân
olmaz 'aceb
Ben ki âşüfte-i zülf ü hâtt u hâlem
ne kılam

220. u:
Gazel 2267
Mısra: 9
" *Ve*" bağlaci.

İy Muhibbî gâhî şad u gâh ğam
durmaz gelür
Dürlü dürlü görünür baña bu 'âlem
ne kılam

221. u:
Gazel 2268
Mısra: 1
" *Ve*" bağlaci.

Ne taht u tâc u ne milket-i İskender
isterem
Bir pâdişâha bende olam ekşer
isterem

222. u:
Gazel 2268
Mısra: 1
" *Ve*" bağlaci.

Ne taht u tâc u ne milket-i İskender
isterem
Bir pâdişâha bende olam ekşer
isterem

223. u:
Gazel 2269
Mısra: 2
" *Ve*" bağlaci.

Yine deyr içre büt-i 'işve-nümâyı
görürüm
Ehl-i 'ışka yine âşüb u belâyı
görürüm

224. u:
Gazel 2270

Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Döstüm hicran şebinde ger seni
yâd eyleyem
Tâ şehër âh u figân u nâle feryâd
eyleyem

225. u:
Gazel 2270
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Döstüm hicran şebinde ger seni
yâd eyleyem
Tâ şehër âh u figân u nâle feryâd
eyleyem

226. u:
Gazel 2270
Mısra: 8
" *Ve*" bağlacı.

Virdi cân öldi anuñçün gün gibi
serdar-ı 'ışk
Cân u ser terkin kılup ben dağı bir
ad eyleyem

227. u:
Gazel 2273
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Gün yüzünü göricek 'aql u dili
hayret alur
Saña hâlin diyümez lâla döner
uşbu dilüm

228. ü:
Gazel 2273
Mısra: 11
" *Ve*" bağlacı.

N'eylerem sünbül ü gül nergis ü
reyhân u çemen
Çün yiter dide saçı vü hâtt u 'arızı
gülüm

229. ü:
Gazel 2273
Mısra: 11
" *Ve*" bağlacı.

N'eylerem sünbül ü gül nergis ü
reyhân u çemen
Çün yiter dide saçı vü hâtt u 'arızı
gülüm

230. u:
Gazel 2273
Mısra: 11
" *Ve*" bağlacı.

N'eylerem sünbül ü gül nergis ü
reyhân u çemen

Çün yiter dide saçı vü hâtt u 'arızı
gülüm

231. u:
Gazel 2273
Mısra: 12
" *Ve*" bağlacı.

N'eylerem sünbül ü gül nergis ü
reyhân u çemen
Çün yiter dide saçı vü hâtt u 'arızı
gülüm

232. ü:
Gazel 2279
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Ben ol Mecnûn-ı dehrem ki belâ
vü miñnet ü derdi
Eger gönderse yüz biñ kez ben ol
Leylâ dan el çekmem

233. ü:
Gazel 2280
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Geh derd ü belâ vü gam gehî hûn-ı
ciger çekdüm
Mağabbet istedüm miñnet bulup
gör ben neler çekdüm

234. u:
Gazel 2281
Mısra: 12
" *Ve*" bağlacı.

Oluram geh muķim-i gam ve gâhî
şâdümânî hem
Ne şâdân u gamgînem gehî vîrân
geh âbâdam

235. ü:
Gazel 2282
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Dimeñ cevr ü cefâ itme sitem hem
Gel inşâfa kanı luţf u kerem hem

236. u:
Gazel 2282
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Dimeñ cevr ü cefâ itme sitem hem
Gel inşâfa kanı luţf u kerem hem

237. u:
Gazel 2282
Mısra: 14
" *Ve*" bağlacı.

Muhibbî saña yitmez mi bu örnek
Ciger hûn gitdi Efrîdün u Cem
hem

238. u:
Gazel 2285
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

İy 'âlem-i cân u cân-ı 'âlem
Görmedi senüñ mişlûñ âdem

239. ü:
Gazel 2288
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Mağabbet câmmı içdüm elinden
sâķi-i 'ışkuñ
Belâ vü miñnet ü derdi anuñçün
câna tapşurdum

240. ü:
Gazel 2292
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Tayanursa n'ola zâhid bugün ger
zühd ü taķvâya
Muhibbî buna mesned tevekkül
ben İlah itdüm

241. ü:
Gazel 2294
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Leylî zülfine dolaşmış vâlih ü
şeydâ benem
Döstlar mecnûn-ı 'ışkam bî-ser ü
bî-pâ benem

242. ü:
Gazel 2294
Mısra: 16
" *Ve*" bağlacı.

Küy-ı dilberde geda olmak benim
fağrum-durur
Gerçi İskender Ferîdün Hüsrev ü
Dârâ benim

243. ü:
Gazel 2295
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Ekdüm zemîn-i 'ışka Muhib dâne-i
sirişk
Derd ü belâ vü miñnet ü gam oldı
hâşilum

244. ü:
Gazel 2295
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Ekdüm zemîn-i 'ışka Muhib dâne-i
sirişk
Derd ü belâ vü miñnet ü gam oldı
hâşılum

245. ü:
Gazel 2296
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Küyuña vardukça itsen ger baña
cevr ü sitem
Râh-ı 'ışkuñda dahı ben cüst ü
çälâk olam

246. ü:
Gazel 2297
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

İy Muhibbî 'ışkuñ çün derd ü
miñnet hâşılı
Anuñ için ölmegi bu yolda ben râ
eyledüm

247. u:
Gazel 2297
Mısra: 15
" *Ve*" bağlacı.

Yazdılar 'ışkuñ sicillini ezel
Fehâd u Kays
Baña çün iriştı nevbet ben imzâ
eyledüm

248. u:
Gazel 2298
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Gerçi yaptı tekye-i 'ışkı ezel
Fehâd u Kays
Pest bünyâdın görüp ben dahı bâlâ
eyledüm

249. ü:
Gazel 2299
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Gel yiter kıldıñ beni vaşluñ
hârîminden cüdâ
Niçe bir cevr ü cefâlar kıl vefâ
yek-bâr hem

250. ü:
Gazel 2299
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Sırr-ı 'ışkı niçe pinhân eyleyem
şimden girtü
Olmışam rüsvâ-yı şehri küçe-i
bâzâr hem

251. u:
Gazel 2299
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Âb u âteş cem' mümkün olmaz
iken döstlar
Bu ne hikmet aglaram sînemde
vardur nâr hem

252. u:
Gazel 2299
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

İy saçı leylî küyuñda her şeb tâ-
seher
Kıluram Mecnûnlayın feryâd u âh
u zâr hem

253. u:
Gazel 2299
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

İy saçı leylî küyuñda her şeb tâ-
seher
Kıluram Mecnûnlayın feryâd u âh
u zâr hem

254. ü:
Gazel 2299
Mısra: 12
" *Ve*" bağlacı.

Her ne yire bakar isem görürem
şâhum seni
Âh şâhum yazılıpudur her der ü
dîvâr hem

255. ü:
Gazel 2299
Mısra: 14
" *Ve*" bağlacı.

İy Muhibbî ol nihâl-i serv-ğad gül-
ruhsuzın
Hâr görünür çeşmüme cümle gül ü
gülzâr hem

256. u:
Gazel 2300
Mısra: 11
" *Ve*" bağlacı.

Şabr u 'aql u hüşı bir yirden
ferâmüş eyleyüp
'İşk şarâbın nüş idüp kendümi lâ-
ya'kil kılam

257. u:
Gazel 2300
Mısra: 11
" *Ve*" bağlacı.

Şabr u 'aql u hüşı bir yirden
ferâmüş eyleyüp
'İşk şarâbın nüş idüp kendümi lâ-
ya'kil kılam

258. u:
Gazel 2300
Mısra: 14
" *Ve*" bağlacı.

Gönderürse gamze-i tîrin Muhibbî
sîneme
Geçürüp şadra anuñ yirini cân u dil
kılam

259. ü:
Gazel 2301
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Sen güzeller şâhınuñ pâyına îşâr
itmege
Dökerem bu gözlerümden dirhem
ü dînâr hem

260. u:
Gazel 2303
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Vaqt oldı yanup hevâyâ
Berbâd u bed-ğubâram

261. u:
Gazel 2305
Mısra: 13
" *Ve*" bağlacı.

Gül yüzinsüz bu Muhibbî bâğ u
behişt
Nâle kılır bülbülem zâr u nevâyı
isterem

262. u:
Gazel 2305
Mısra: 14
" *Ve*" bağlacı.

Gül yüzinsüz bu Muhibbî bâğ u
behişt
Nâle kılır bülbülem zâr u nevâyı
isterem

263. ü:
Gazel 2308
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Eylemez cevr ü cefâ terkini âh
cânân benüm
Bilmedüm ne virdi baña alımar
hicrân benüm

264. u:
Gazel 2309

Mısra: 11
" *Ve*" bağlacı.

İy Muhibbî şem'-i hüsn-i dilbere
vir cân u dil
Yanuban pervâne-veş ben dağı bî-
per bāl olam

265. ü:
Gazel 2310
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Kalmadı derd ü belâ miñnet
Muhibbî görmedük
Olalıda berü baña rehnümâ
gönlüm gözüm

266. ü:
Gazel 2312
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Bu hüsn ü bu tarâvetle şeh-i
hübân-ı 'âlemsin
Kapuñda kullaruñ çokdur Muhibbî
bende kemter hem

267. u:
Gazel 2313
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Gidüp hicrân bi-ğamdillâh cemâl-i
düstân gördüm
Olup bülbülleyin sermest bahâr u
gülsitân gördüm

268. ü:
Gazel 2315
Mısra: 8
" *Ve*" bağlacı.

Çeşm-i hün-rîzi ider her dem-be-
dem bagrumı hün
Zülf ü hâliyle dağı çok mâcerâmuz
var bizüm

269. u:
Gazel 2317
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Neşâtum 'işretüm bezmüm
çerâğum neyyirüm şem 'üm
Turuncum nâr u nârencüm benüm
şem'-i şebistânüm

270. u:
Gazel 2317
Mısra: 14
" *Ve*" bağlacı.

Sitanbul'um Karaman'um diyâr-ı
milket-i Rüm'um

Bedâhşân'um u Kıpcığ'um
Horâsân'um u Bağdâd'um

271. u:
Gazel 2317
Mısra: 14
" *Ve*" bağlacı.

Sitanbul'um Karaman'um diyâr-ı
milket-i Rüm'um
Bedâhşân'um u Kıpcığ'um
Horâsân'um u Bağdâd'um

272. ü:
Gazel 2318
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Yâr elinden dem-be-dem cevri ü
cefâdur gördüğüm
Dehr elinden dâyimâ zecr ü
'anâdur gördüğüm

273. ü:
Gazel 2318
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Yâr elinden dem-be-dem cevri ü
cefâdur gördüğüm
Dehr elinden dâyimâ zecr ü
'anâdur gördüğüm

274. u:
Gazel 2318
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

'Aql u dil tağıtsa tañ mı bu
Muhibbî hasta-dil
Çârdeh sâl içre çün bir mehlikâdur
gördüğüm

275. u:
Gazel 2320
Mısra: 14
" *Ve*" bağlacı.

Şol kadar gördi Muhibbî cevriñi
'âlemde kim
Çekmedi Ferhâd u Vâmık belki
Mecnün miñnetüm

276. ü:
Gazel 2321
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Derd ü ğamdan kurtıldurdum būs
kılısam leblerüñ
Ölmez-idüm haşre dek itsem lebüñ
nüş iy şanem

277. u:
Gazel 2326

Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

'Âlem içinde yürü sen şād u ğandân
gül gibi
Ħâr elinden baña yiter zâr u her
bâr inlerem

278. u:
Gazel 2326
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

'Âlem içinde yürü sen şād u ğandân
gül gibi
Ħâr elinden baña yiter zâr u her
bâr inlerem

279. ü:
Gazel 2326
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Gülmedüm 'âlem içinde derd ü
ğamdur çekdiğüm
Fîtnesinden it raķıtbüñ zâr u bîmâr
inlerem

280. u:
Gazel 2326
Mısra: 8
" *Ve*" bağlacı.

Gülmedüm 'âlem içinde derd ü
ğamdur çekdiğüm
Fîtnesinden it raķıtbüñ zâr u bîmâr
inlerem

281. ü:
Gazel 2327
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Sanma cevriñden Muhibbî
bendeñi yüz döndüre
Çekerem cevri ü cefâñı tāk olınca
tākātüm

282. ü:
Gazel 2328
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Eksük olmaz dem-be-dem cevri ü
cefâ vü miñnetüñ
Müstedâm ol dōstum senden gelür
her dem kerem

283. ü:
Gazel 2328
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Ķaddi elf ü zülfî lâm u ağızı
mîmden irak

İy Muhibbî hicr ara eksük degül
baña elem

284. u:
Gazel 2328
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Kağdı elf ü zülfi lām u agızı
mîmden irak
İy Muhibbî hicr ara eksük degül
baña elem

285. ü:
Gazel 2330
Mısra: 13
" *Ve*" bağlacı.

Hüsrev ü Hâfiz ider şî'r-i
Muhibbî'yi pesend
Câmî tahsîn ide ger görse bu
nazm-ı hasenüm

286. ü:
Gazel 2331
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Mağabbet bâdesin içdüm yine ser-
mest ü hoş hâlem
Tutuşdum âteş-i 'ışka eridüm zer
gibi kâlam

287. ü:
Gazel 2331
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Meger cevr ü cefâ destin dirâz itdi
yine devrân
Ayakdan düşdüm anuñçün reh-i
'ışkuñda pâmâlam

288. ü:
Gazel 2332
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Görmedümse mihrüñi gördüm besî
cevr ü sitem
Ol sebebden iy cefâ-cü gönlümi
şâd eyledüm

289. ü:
Gazel 2332
Mısra: 12
" *Ve*" bağlacı.

Ol cefâkârüñ yolında terk-i cân
itdüm yine
Guşsa vü derd ü belâdan cânı âzâd
eyledüm

290. ü:
Gazel 2333

Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Devlet-i 'ışkuñda cânâ dem-be-
dem artar gamum
Yok-durur derd ü belâdan ğayrı
artuk hem-demüm

291. ü:
Gazel 2333
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Pâdişâh-ı 'ışk dinse bu Muhibbî'ye
ne tañ
Çün vezîr olmış-durur iki taraf
derd ü gamum

292. ü:
Gazel 2334
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Hicr ü cefâ cevr ü sitem miñnet ü
gam derd ü elem
Yazdı çün alnuma raqam n'idem
n'idem âh ne-y-idem

293. ü:
Gazel 2334
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Hicr ü cefâ cevr ü sitem miñnet ü
gam derd ü elem
Yazdı çün alnuma raqam n'idem
n'idem âh ne-y-idem

294. ü:
Gazel 2334
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Hicr ü cefâ cevr ü sitem miñnet ü
gam derd ü elem
Yazdı çün alnuma raqam n'idem
n'idem âh ne-y-idem

295. ü:
Gazel 2334
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Hicr ü cefâ cevr ü sitem miñnet ü
gam derd ü elem
Yazdı çün alnuma raqam n'idem
n'idem âh ne-y-idem

296. u:
Gazel 2336
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Sînede çünki Muhibbî bulunur
genc-i vişâl

Cân u dil mülkini şimden girü
vîrân isterem

297. u:
Gazel 2339
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Tâ ki gördüm ben cemâlün şem'ini
Cân u dilden yanmaga pervaneyim

298. ü:
Gazel 2341
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Zâhirâ baksañ egerçi berr ü bañruñ
şâhıyam
Bir ulu dergâhuñ ammâ ben ğubâr-ı
râhıyam

299. ü:
Gazel 2343
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Bâğ-ı hüsnüñ döstim el virse
seyrân eylesem
Karşuñ cân bülbülin sermest ü
hayrân eylesem

300. u:
Gazel 2343
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Kana döndürsem gözümüñ yaşını
kılısam şefî'
Kanı ihsân u kerem ben tatalum
kan eylesem

301. u:
Gazel 2344
Mısra: 8
" *Ve*" bağlacı.

İşidelden cân virenler irişür
mañlûbına
Baş u cân terkini urdum tãlib-i
cânaneyem

302. ü:
Gazel 2345
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Görmedüm mihr ü vefâ çekdüm
velî cevr ü cefâ
Hâsret ü derd ü belâ hicrânı añdum
agladum

303. ü:
Gazel 2345
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Görmedüm mihr ü vefâ çekdüm
velî cevri ü cefâ
Hasret ü derd ü belâ hicrânı añdum
agladum

304. ü:
Gazel 2345
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Görmedüm mihr ü vefâ çekdüm
velî cevri ü cefâ
Hasret ü derd ü belâ hicrânı añdum
agladum

305. ü:
Gazel 2345
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Görmedüm mihr ü vefâ çekdüm
velî cevri ü cefâ
Hasret ü derd ü belâ hicrânı añdum
agladum

306. u:
Gazel 2346
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Dâne-i hâle egerçi meyl ider
gönlüm kuşu
Çeşm-i şayyâdı elinde ok u yadan
korkaram

307. ü:
Gazel 2348
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

‘Aşık olman olanuñ derd ü belâsı
çoğ olur
Döştlar hâlûme kim baksa aña ben
bendem

308. ü:
Gazel 2349
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Zâhidâ zühdi ü şalâhı sanma
kârumdur benüm
‘İşk-ıla olmak melâmet
iftihârumdur benüm

309. u:
Gazel 2349
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Geşt-gîr-i ‘ışkâm u kimdür gelen
meydânuma
Vâmık u Ferhâd u Mecnûn
destyârumdur benüm

310. u:
Gazel 2349
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Geşt-gîr-i ‘ışkâm u kimdür gelen
meydânuma
Vâmık u Ferhâd u Mecnûn
destyârumdur benüm

311. u:
Gazel 2349
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Geşt-gîr-i ‘ışkâm u kimdür gelen
meydânuma
Vâmık u Ferhâd u Mecnûn
destyârumdur benüm

312. u:
Gazel 2350
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Tende cânım yog-iken tâlib-i
cânân idüm
‘İşk şahrâsına düşmiş zâr u
sergerdân idüm

313. ü:
Gazel 2350
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

‘Arız-ı dildârda yazılmadan hatt-ı
gubâr
Ben yiyüp esrâr-ı ‘ışkı vâlih ü
hayrân idüm

314. u:
Gazel 2350
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

İy Muhibbî hatt-ı gam yazılmadan
cân levhine
Ben belâ bezminde geh nâlân u
geh giryân idüm

315. ü:
Gazel 2351
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Zâhid ister cennet ü havrâ müdâm
Ben Muhibbî tâlib-i cânaneyim

316. u:
Gazel 2352
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Âteş-i ‘ışka yakup cân u dili
pervâne-veş

İnlesem bezm-i gam içre gönlümü
nâ eyleyem

317. ü:
Gazel 2353
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

İçdüğüm hün-ı cigerdür yidüğüm
derd ü elem
Dürlü dürlü maṭbah-ı dilde bişer
aşum benüm

318. u:
Gazel 2354
Mısra: 8
" *Ve*" bağlacı.

Görelî bâzâr-ı ‘ışk içre metâ ‘ı
vaşluñı
Cân u dil naḫdın virüp aña ḫarîdâr
olmuşam

319. u:
Gazel 2354
Mısra: 11
" *Ve*" bağlacı.

‘Akl u şabrı dagıdup dîvâne olsam
tañ midur
Leylî-i zülfine anuñ çün giriftâr
olmuşam

320. ü:
Gazel 2355
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Sînesin def döger ü nây iniler
Çagurup çeng dir rebâb içelüm

321. ü:
Gazel 2355
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

İy Muhibbî giceyle şubḫa degin
Olalum mest ü hem ḫarâb içelüm

322. u:
Gazel 2356
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Dehr elinden niçe bir zehr-ile gam
nüş idelüm
Der-i meyḫâne de ‘aḫl u dili
medhüş idelüm

323. ü:
Gazel 2358
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Umaram rehber ola bize Ebübekr ü
‘Ömer

İy Muhibbî yürüyüp şarka sipâhi
çekelüm

324. u:
Gazel 2360
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Be-küllî tākāt u şabrum gidüpdür
'aql u dil benden
Dirîgâ n' olısar hālüm garîbem
yaluñuz kaldum

325. u:
Gazel 2360
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Be-küllî tākāt u şabrum gidüpdür
'aql u dil benden
Dirîgâ n' olısar hālüm garîbem
yaluñuz kaldum

326. ü:
Gazel 2362
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Didüñ yolunda ger ölseñ dirildem
lâ'l-i nâbumla
Ölürem günde yüz biñ kez kanı
'ahd ü vefâ kıblem

327. u:
Gazel 2363
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Yanaldan âteş-i 'ışka kurıdı nâme-
veş bagrum
Çü gördüm şabr u tākāt yok hemân
terk-i diyar itdüm

328. ü:
Gazel 2364
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Döştlar şimden girü eksük
degüldür gözde nem
Anuñ-ıçun hâne-i dil toludur derd ü
elem

329. ü:
Gazel 2364
Mısra: 12
" *Ve*" bağlacı.

Şi' rümi görüp müşevveş
itmesünler beni 'ayb
Çün degül hâtır-küşâde toptolu
derd ü elem

330. u:
Gazel 2365

Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Okudum Ferhâd u Mecnûn ile
miñnet dersini
Mekteb-i 'ışk içre oldılar
sebakdaşum benüm

331. ü:
Gazel 2365
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

İy Muhibbî nâlemi küyında dildâr
işidüp
Didi güyâ bülbülümsin rind ü
kallâşum benüm

332. ü:
Gazel 2367
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Cülüs itmege şâh-ı gam gönül
tahtına geldükçe
Ayagina nişâr için gözümdeñ sim
ü zer çekdüm

333. u:
Gazel 2369
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Heves-i fikr-i ruñ u la'lüñ ucundan
şanemâ
Kıışsâ-i Vâmîk u Ferhâd'a
dönüpdür meşelüm

334. u:
Gazel 2369
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Heves-i fikr-i ruñ u la'lüñ ucundan
şanemâ
Kıışsâ-i Vâmîk u Ferhâd'a
dönüpdür meşelüm

335. ü:
Gazel 2369
Mısra: 8
" *Ve*" bağlacı.

Nite kim olmadı hemtâ saña hüşn
içre begüm
Yok-durur derd ü belâ içre benüm
de bedelüm

336. u:
Gazel 2369
Mısra: 11
" *Ve*" bağlacı.

Mâh u sâl-ıla irem zülfine anuñ
dir-idüm

Fâyide itmedi veh ki baña bu tül-ı
emelüm

337. ü:
Gazel 2369
Mısra: 13
" *Ve*" bağlacı.

Şi' rümün süzi-y-ıla yansa 'aceb mi
dil ü cân
Yana odlara Muhibbî kim okursa
gazelüm

338. u:
Gazel 2370
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Hânekah-ı 'ışk içinde baña oldılar
mürîd
Tavr-ı 'ışkı Vâmîk u Mecnûn'a
irşâd eyledüm

339. ü:
Gazel 2370
Mısra: 8
" *Ve*" bağlacı.

Seyl-i eşkümden zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miñnetle der ü dîvârın âbâd
eyledüm

340. u:
Gazel 2371
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Cân u dil derdini 'arz itdüm tabibe
dir baña
Ölmedin artuk bu derdüñ ben
devâsın bilmedüm

341. ü:
Gazel 2371
Mısra: 11
" *Ve*" bağlacı.

Baña mihri olmayup cevri ü cefâsın
añladum
'Âkıbet ammâ anı câna kıyasın
bilmedüm

342. u:
Gazel 2371
Mısra: 14
" *Ve*" bağlacı.

Cür'a-i câm-ı mañabbetden
Muhibbî mest olup
'Âlemün niçe geçer ak u karasın
bilmedüm

343. u:
Gazel 2372

Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Re'y idersin zāhidā maḥbūb u
meyden geç diyū
Togrısı hoş gelmemişdür baña bu
rā' lar benüm

344. ü:
Gazel 2375
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Bāğ-ı ḥüsın içre boyuñ serv ü
çenārumdur benüm
Aña karşı göz yaşı akar
bıñarumdur benüm

345. u:
Gazel 2375
Mısra: 8
" *Ve*" bağlacı.

Aña şādam sordılar ben bülbülin ol
gül didi
Gülşen-i ḥüsüne karşı zār u
zārumdur benüm

346. u:
Gazel 2375
Mısra: 11
" *Ve*" bağlacı.

Gitdi elden cān u dil didüm gülüp
ğamzeñ didi
Varırmaz bir yire şayd-ı zaḥm-
dārumdur benüm

347. ü:
Gazel 2376
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Zāhide kevşer ü baña leb-i yār
Var her kesde bir heves n'idelüm

348. ü:
Gazel 2377
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Ğuşşā-i derd ü ğamı gel baña sor
Bir bir idem anı ḥāl ben bilürem

349. ü:
Gazel 2377
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Her ne cevri ü cefā gelür sende
Cümlesin baña meḥel ben bilürem

350. ü:
Gazel 2380
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Āh kim derdā n' idem eksük degül
derd ü elem
Anuñ için ḥālī olmaz tā seḥer bu
gözde nem

351. ü:
Gazel 2382
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

‘Āşıkam vuşlat deminde çüst ü
çālāk olmuşam
Ez-girībān tā be-dāmen pīreḥen
çāk olmuşam

352. u:
Gazel 2382
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Tā ki yakdum pūte-i hicre Muḥibbī
cān u dil
Ğıl u ğışdan zer gibi kāl olmuşam
pāk olmuşam

353. u:
Gazel 2383
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Ḳahr u luṭfın eylemişdür bu
Muḥibbī ihtiyār
Zīra kim bir bendeyem ol
pādişāhumdur benüm

354. u:
Gazel 2385
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Gözününden fitneler zāhir olur
ḳaddūñ kıyāmet hem
Belā-yı cān u dil dirsem ‘aceb mi
çeşm ü kāmēt hem

355. ü:
Gazel 2385
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Gözününden fitneler zāhir olur
ḳaddūñ kıyāmet hem
Belā-yı cān u dil dirsem ‘aceb mi
çeşm ü kāmēt hem

356. u:
Gazel 2387
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Gül gibi dāyimā her laḥza olgıl şād
hem
Serv ḳaddūñ bendesidür ‘ar‘ar u
şimşād hem

357. u:
Gazel 2387
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Kaşlaruñ altında cānā nergis
cādūlaruñ
Şabr u ‘aḳlum aldı oldı zālīm ü bī-
dād hem

358. ü:
Gazel 2387
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Kaşlaruñ altında cānā nergis
cādūlaruñ
Şabr u ‘aḳlum aldı oldı zālīm ü bī-
dād hem

359. u:
Gazel 2387
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Hey ne sengīn-dil olur itmedi
hergiz eşer
Giryē vü āh u fiğān u nāle vü
feryād hem

360. u:
Gazel 2387
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Hey ne sengīn-dil olur itmedi
hergiz eşer
Giryē vü āh u fiğān u nāle vü
feryād hem

361. u:
Gazel 2387
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

İy Muḥibbī bu zamāna kalsa ger
Ferhād u Ḳays
Ders-i ‘ışkı virmede olur idüm
üstād hem

362. ü:
Gazel 2388
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Ben bir gedā vü sen olasın şāḥ-ı
muḥteşem
Derd ü ğamuñla ger ölüri isem saña
ne ğam

363. u:
Gazel 2390
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Pehlevān-ı 'ışkām çü kimdür gelen
meydānuma
Vāmıķ u Ferhād u Mecnun dest-
yārumdur benüm

364. u:

Gazel 2390
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Pehlevān-ı 'ışkām çü kimdür gelen
meydānuma
Vāmıķ u Ferhād u Mecnun dest-
yārumdur benüm

365. u:

Gazel 2390
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Pādīşāh-ı 'ışkām u āhum 'alemdür
başuma
Eşk-i çeşmüm saglu ve sollu da
sipāhumdur benüm

366. u:

Gazel 2391
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Bu 'iştān u bu cürm-ile n'ola
ahvālümü bilmem
Ferah yüzini görem mi diyü
ğamnākdür gönülüm

367. u:

Gazel 2392
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Şabr u 'aklı tagıdup 'ışkdan şadā
güş eyleyem
N'ola hālüm ger maħabbetde
kadeh nüş eyleyem

368. ü:

Gazel 2395
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Çün harīm-i dildedür gördüm
Muħibbī maṭlabum
Ne sefer 'azmın ü ne kaṭ'-ı
beyābān eyledüm

369. u:

Gazel 2396
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Ne māl u sīm ü zer ne tāk-ı devlet
Kul oldum 'ışka vardır çün
mezāğum

370. ü:

Gazel 2396

Mısra: 7

" *Ve*" bağlacı.

Ne māl u sīm ü zer ne tāk-ı devlet
Kul oldum 'ışka vardır çün
mezāğum

371. u:

Gazel 2399
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Gelür senden baña lutf u keremden
soñra verhem hem
Nitekim şādılık ardınca irişür belā
gam hem

372. u:

Gazel 2402
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Okuduk Mecnün u Ferhād-ıla
miñnet dersini
Mekteb-i 'ışk içre bunlardur
sebaķdaşum benüm

Ü

373. ü:

Gazel 2402
Mısra: 16
" *Ve*" bağlacı.

Gördi dilber bu Muħibbī 'ışk-ıla
dīvānedür
Didi yokdur saña beñzer rind ü
kallāşum benüm

374. ü:

Gazel 2409
Mısra: 8
" *Ve*" bağlacı.

Olısar bir kefen didüm naşībün
Dilā bu mülk ü mālī hep bırakdum

375. ü:

Gazel 2410
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Nür umarsa n'ola senden rüz u şeb
şems ü kamer
Hem habīb-i Haķ'sın u hem
raħmeten-lil'ālemın

376. u:

Gazel 2410
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Nür umarsa n'ola senden rüz u şeb
şems ü kamer
Hem habīb-i Haķ'sın u hem
raħmeten-lil'ālemın

377. u:

Gazel 2411
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Cān u dil yansa ne tañ ol tiğ-ı āteş-
tābdan
Gösterür cādū gözi siħriyle āteş
ābdan

378. ü:

Gazel 2413
Mısra: 8
" *Ve*" bağlacı.

İy dōst n'ola yüzüme ger bir güle
baksañ
Bu cevr ü cefā āteşine niçe yanam
ben

379. u:

Gazel 2414
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

'Uşşāķı ma'şük öldüre kosun
fiğānı çarħ-ı dūn
Ferhād u Şīrīn kārına karışmasun
hiç Bīsütün

380. u:

Gazel 2414
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Bilmem Muħibbī 'ışk-ıla āħir
n'olur hālüm benüm
Kalmadı şabr u tāķatım ğāyet
zebün oldum zebün

381. ü:

Gazel 2416
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Leblerün zıkr itmesün sermest ü
sekrān olmayan
Ĥabb-ı hālūñ almasun agzına
hayrān olmayan

382. u:

Gazel 2419
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Süvār-ı esb-i nāz olmuş yürür ol
ħusrev-i ĥübān
Ĥaṭ u ĥālī belā-yı dil dü çeşmi
kāfir-i fettān

383. u:

Gazel 2419
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Egerçi katl ider çeşmi kılur ol 'İsī-
dem ihyā
Cefā vü cevri ider zāhir velī luṭf u
vefā pinhān

384. ü:
Gazel 2419
Mısra: 12
" *Ve*" bağlacı.

Sorarsañ rāh-ı 'ışkuñda Muḥibbī
kimdür iy meh-rū
Ḥaḳīr ü derdmend ü bī-kes ü
hicrūñle sergerdān

385. ü:
Gazel 2419
Mısra: 12
" *Ve*" bağlacı.

Sorarsañ rāh-ı 'ışkuñda Muḥibbī
kimdür iy meh-rū
Ḥaḳīr ü derdmend ü bī-kes ü
hicrūñle sergerdān

386. ü:
Gazel 2419
Mısra: 12
" *Ve*" bağlacı.

Sorarsañ rāh-ı 'ışkuñda Muḥibbī
kimdür iy meh-rū
Ḥaḳīr ü derdmend ü bī-kes ü
hicrūñle sergerdān

387. u:
Gazel 2421
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Sīnem üzre penbe-i dāğum yiter
pīrāhenüm
Fāriğam tāc u ḳabā vü ḳāḳum u
sincābdan

388. u:
Gazel 2421
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Sīnem üzre penbe-i dāğum yiter
pīrāhenüm
Fāriğam tāc u ḳabā vü ḳāḳum u
sincābdan

389. ü:
Gazel 2424
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Hālūme raḥm idiserdür yüregi
āhen-ise
İy Muḥibbī okıyan defter ü
dīvānumdan

390. u:
Gazel 2426
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Rumūz-ı 'ışkı benden sor ne bilsün
Ḳays u ya Ferhād
Okımadılar anlar okıdum 'ışkuñ
kitābından

391. u:
Gazel 2427
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

İstedūñ cān u dilüm itdüm fedā
Ne buyarsañ turmuşam fermāna
ben

392. u:
Gazel 2428
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Nāz-ıla refitāra gel geşt eyle bāğ u
būstān
Servler karşı gelüp bulsun şeref
gül gülsitān

393. ü:
Gazel 2428
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Gel mey ü maḥbūbdan zāhid beni
men' eyleme
Sen diyebilür misin kim istemem
bāğ-ı cinān

394. ü:
Gazel 2429
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Dilā cevri ü cefā sengi seni yıkdı
ḫarāb itdi
Umar mısın ki iy miskīn daḫı
ta'mīr olasın sen

395. ü:
Gazel 2430
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Yanuma düşmiş gider derd ü belā
sāyem gibi
Sanmañuz tenhā varam bu vādī-i
hicrāna ben

396. ü:
Gazel 2431
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Her sözinde nāzük ü rengin ma'ānī
bulına

İşidenler diyeler bu söz degül dürr-
i şemīn

397. ü:
Gazel 2435
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Sīne çāk ü dīde pūr-ḫūn sīnemūñ
üstinde dāğ
'İşk-ı şāhī devletinde eksügüm ne
lāleden

398. u:
Gazel 2437
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Mürde iken bulsalar Ferhād u
Mecnūn ger ḫayāt
Öğrenürlerdi gelüp benden bu
'ışkuñ şān' atin

399. u:
Gazel 2439
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Zülfini çözdü cān u dilüm
bağlamag-ıçun
Yüzini açdı yüregümi daglamak-
ıçun

400. ü:
Gazel 2440
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Dōstum cevri ü cefādan daḫı
usanmaz mısın
'Aşık-ı bī-çāreler kanına hiç
kanmaz mısın

401. u:
Gazel 2440
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Aldayup bir büsesin aldum virüp
ben cān u dil
Didüm iy ārām-ı cān bir daḫı
aldanmaz mısın

402. u:
Gazel 2444
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

'İyde irdi her kişi şādān u ḫandān
seyri ider
Ben seni gördüm benüm 'iydüm
mükerrerdür bugün

403. ü:
Gazel 2445

Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Çekeli bir zülf-i hoş-bü nâzenîni
minnetin
Almazam 'aynuma misk ü
'anberîni minnetin

404. u:
Gazel 2447
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Yüzine kılan nazar yârûn görür
İslâm u dîn
Olmamak lâzım idi ebrûlarında
kibr ü kîn

405. ü:
Gazel 2447
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Yüzine kılan nazar yârûn görür
İslâm u dîn
Olmamak lâzım idi ebrûlarında
kibr ü kîn

406. ü:
Gazel 2447
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Ne kadar cevri ü cefâ gönderse
gelsün râziyam
Her ne yagarsa semâdan götürür
lâ-büd zemîn

407. ü:
Gazel 2451
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Her taraf serv ü gül ü nergis
benefşe yâsemen
Şimdilik gâyet müşerrefür zemîn
ü âsümân

408. ü:
Gazel 2451
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Her taraf serv ü gül ü nergis
benefşe yâsemen
Şimdilik gâyet müşerrefür zemîn
ü âsümân

409. ü:
Gazel 2451
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Her taraf serv ü gül ü nergis
benefşe yâsemen

Şimdilik gâyet müşerrefür zemîn
ü âsümân

410. ü:
Gazel 2452
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Bu Muhibbî gibi var mı 'ışk ara
'ışk eri
Nağd-i cânı virüben derd ü gamı
bâzâr iden

411. u:
Gazel 2453
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Kalsaydı bu zamâna Ferhâd u
Kays u Vâmîk
Benden gelüp sorardı her biri 'ışk
zamîrin

412. u:
Gazel 2453
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Kalsaydı bu zamâna Ferhâd u
Kays u Vâmîk
Benden gelüp sorardı her biri 'ışk
zamîrin

413. u:
Gazel 2455
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Vîrilür sanki Muhibbî'ye cihan
sultânlığı
Geh gehî lûtf u keremden geh
kuluñ yâd idesin

414. ü:
Gazel 2456
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Şümâra gelmeye cevri ü cefâ
'âşıkun çokdur
Kerem kıl zaħmete girme anuñ gel
geç şümârından

415. u:
Gazel 2456
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Bahâr u büstânı çün hazân olmak
muğarrerdür
Dilâ geç bu cihânun gülsitânından
baharından

416. ü:
Gazel 2458

Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Lezzet-i cevri ü cefâ-yı anlamaz bî-
derd olan
Katlanur mı hiç belâ vü zaħmete
nâ-merd olan

417. u:
Gazel 2459
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Baş u cân terkin urur 'âşık hemân
pervânedür
Gülşen içre bülbül olmuşdur hemân
efsâne hûn

418. u:
Gazel 2461
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Hâtırım hoşdur harâbâtı olaldan
'ışk-ıla
Olmuşam rindane-meşreb nâm u
'ârı sevmezim

419. ü:
Gazel 2462
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Eger 'afv eylesen cürm ü günâhum
Ne eksile şehâ cüd u keremden

420. u:
Gazel 2462
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Eger 'afv eylesen cürm ü günâhum
Ne eksile şehâ cüd u keremden

421. ü:
Gazel 2462
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Hâta kıldum ise lûtf it 'atâ kıl
Beni kurtar belâ vü derd ü gamdan

422. u:
Gazel 2464
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Oldum gamuñla cânâ geh şâd u
geh mahzûn
Bakdum cihânı gördüm anı daħı
dîger-gün

423. ü:
Gazel 2464
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Hîç dil hâlâş olur mı bir dem bu
derd ü ğamdan
Ĝam leşkeri çün eyler her dem aña
şebîhün

424. u:
Gazel 2465
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Sırr-ı 'ışkı sakladukça rüşen oldı
gün gibi
Âh u eşkinden kişi böyle şermsâr
olmasun

425. u:
Gazel 2466
Mısra: 12
" *Ve*" bağlacı.

Didiler su üzredür çün kim cihân
bünyâdını
Ne umarsın iy gönül bî-kâr u bî-
bünyâddan

426. u:
Gazel 2467
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

'Ömr oldur geçe maşbüb u meyle
Ne hâşıl yoşsa bu mülk-i fenâdan

427. u:
Gazel 2469
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Çekmedi Ferhâd u Mecnûn gerçi
'ışkuñ yayını
Himmat eyleñ el urayın döstlar ol
yaya ben

428. ü:
Gazel 2472
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Pervâne gibi şem'-i ruḥ-ı yâra
Muḥibbî
Yakdum dil ü cân geçuben bâl ü
perümden

429. ü:
Gazel 2473
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

La'le dönsün bagrumuñ hünı
benüm iy seng-dil
Kıymeti olsun ziyâde dürr ü
mercân olmasun

430. u:
Gazel 2473

Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Hatt u hâlini Muḥibbî añıcak san
bir ğubâr
Kimseler ancılayın 'âlemde ḥayrân
olmasun

431. ü:
Gazel 2475
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Kimseye bâkî degüldür çünki bu
ḥüsn ü cemâl
Kıl vefâ iy bî-vefâ ḥüsn ü cemâlün
var-iken

432. ü:
Gazel 2475
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Kimseye bâkî degüldür çünki bu
ḥüsn ü cemâl
Kıl vefâ iy bî-vefâ ḥüsn ü cemâlün
var-iken

433. u:
Gazel 2475
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

İy Muḥibbî atlas u dîbâ vü zer-baft
ü ḥarîr
Bunlara meyl eyleme üstünde
şâluñ var-iken

434. ü:
Gazel 2475
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

İy Muḥibbî atlas u dîbâ vü zer-baft
ü ḥarîr
Bunlara meyl eyleme üstünde
şâluñ var-iken

435. ü:
Gazel 2476
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Ḳaddünle ruḥuñ ḥüb direm serv ü
semenden
Dil-cü ḥaṭuñı yig görürem bâğ u
çemenden

436. u:
Gazel 2476
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Ḳaddünle ruḥuñ ḥüb direm serv ü
semenden

Dil-cü ḥaṭuñı yig görürem bâğ u
çemenden

437. u:
Gazel 2477
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Görüp aldanma dünyâya
müzeyyen naḡş u taşvîrin
Bu fânîdür geçer tüzcek arayup iste
naḡḡaşın

438. u:
Gazel 2479
Mısra: 9
" *Ve*" bağlacı.

Hâneḡâh içre Muḥibbî hüy u hâya
bakmağil
Gör şadâlar niçe çıkar güşe-i
meyḥânedan

439. ü:
Gazel 2481
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Ölürsem âsitânuñda nigârâ derd ü
ḥasretle
Yidür bu üstüñvânumı seg-i
küyuña aş olsun

440. ü:
Gazel 2482
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Şikâyet eyleme cevri ü sitemden
Olur mı kurtıla 'ışk ehli ğamdan

441. ü:
Gazel 2482
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Gider ğam meclisinden çengi
muṭrib
Yiter dil nâle kılsun zîr ü bamdan

442. u:
Gazel 2483
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Gönül teslîm-i cân eyler elin yur
kendü kanından
Târîḡ-ı 'ışka ki girse geçer nâm u
nişânından

443. ü:
Gazel 2484
Mısra: 8
" *Ve*" bağlacı.

Gözümün yaşına bakmaz diriğā
Neden bî-kıymet ola dürr ü mercān

444. u:
Gazel 2485
Mısra: 1
" *Ve* " bağlacı.

Güller-ile zeyn olındı yine bāğ u
gülsitān
Gülde var hercāyilik bülbülde var
āh u fiğān

445. u:
Gazel 2487
Mısra: 5
" *Ve* " bağlacı.

İşkıyla hep tıyūr u vuhūşa ider
hüküm
Mecnūn olalı başına murğ
āşiyānesin

446. u:
Gazel 2488
Mısra: 6
" *Ve* " bağlacı.

Tagıdup kāküllerin gönlüm perişān
eyledi
Komadı şabr u qarārūm sünbül-i
gül-bū diyen

447. ü:
Gazel 2491
Mısra: 9
" *Ve* " bağlacı.

Şabr kıl cevr ü cefāsına Muhibbī
tañ degül
Bilmedi kimsene tuta gül-i bî-hār
etegin

448. ü:
Gazel 2492
Mısra: 4
" *Ve* " bağlacı.

Bu kerāmet mi degül Mecnūn'a
kuşlar cem' olup
Kaçmaya şır ü peleng ol 'āşık-ı bî-
bākten

449. ü:
Gazel 2493
Mısra: 1
" *Ve* " bağlacı.

Ārız-ı cānāna baksun gülşen ü yaz
isteyen
Diñleşün cān bülbülin murğ-ı hōş-
āvāz isteyen

450. ü:
Gazel 2493

Mısra: 3
" *Ve* " bağlacı.

İhtiyār ider belā vü derd ü miñnet
yüklerin
Dil virüp bir mäh-rüya şive vü nāz
isteyen

451. ü:
Gazel 2493
Mısra: 14
" *Ve* " bağlacı.

İy Muhibbī bu tarīk-ı 'ışkda 'āşık
degül
Gözleyüp mihr ü vefā cevr ü cefā
az isteyen

452. ü:
Gazel 2493
Mısra: 14
" *Ve* " bağlacı.

İy Muhibbī bu tarīk-ı 'ışkda 'āşık
degül
Gözleyüp mihr ü vefā cevr ü cefā
az isteyen

453. u:
Gazel 2500
Mısra: 2
" *Ve* " bağlacı.

İçüp maħabbet cāmını hoş-hāl
olayın bir zamān
Nāmūs u nengi terk idüp abdāl
olayın bir zamān

454. ü:
Gazel 2500
Mısra: 7
" *Ve* " bağlacı.

'İşkuñla bir dīvāneyem sen şem' ü
ben pervāneyem
Yanmakda çün merdāneyem bî-bāl
olayın bir zamān

455. u:
Gazel 2003
Mısra: 8
" *ve* " bağlacı.

Yüzümü zer itdi 'ışkuñ gözlerüm
yaşını sīm
Pādişāhum devletünde māl u cāh
eksük degül

456. u:
Gazel 2004
Mısra: 4
" *ve* " bağlacı.

Āteş-i hicrāna cānā dem mi vardur
yanmayam

Sine sūzān u ciğer biryān u
giryāndur gönül

457. u:
Gazel 2004
Mısra: 4
" *ve* " bağlacı.

Āteş-i hicrāna cānā dem mi vardur
yanmayam
Sine sūzān u ciğer biryān u
giryāndur gönül

458. u:
Gazel 2004
Mısra: 9
" *ve* " bağlacı.

Ney gibi bil bağlayaldan āh u
efğān itmege
Eşk-i çeşmümden nigārā toptolu
kandır gönül

459. ü:
Gazel 2119
Mısra: 3
" *Ve* " bağlacı.

Biri gelse biri gider aña şems ü
kamer dirler
Olupdur yüzüne 'āşık gelürler şubh
u gāh aħşām

460. ü:
Gazel 2199
Mısra: 3
" *Ve* " bağlacı.

Ġamzesine didüm itmegil baña
cevr ü sitem
Ġamzesi didi ezelden zulm[ı] ben
hū eyledüm

461. ü:
Gazel 2199
Mısra: 5
" *Ve* " bağlacı.

Cidd ü ceħd-ile vişāle bulmadum
hīç dest-res
Sālħā gerçi bu yolda ben tekāpü
eyledüm

462. u:
Gazel 2304
Mısra: 10
" *Ve* " bağlacı.

Uyma dünyā çün denīdür gel
Muhibbī fāriğ ol
Hayf degül mi 'ömri şarf u dehri
bî-hāşıl kılam

ücrete tut-:

1. **ücrete tut-:**

Gazel 2332

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Belli bir ücret karşılığı çalıştırmak.

Küh-ı gamda ben ezel çün 'ışkı bünyād eyledüm
Anda tutdum ücrete Ferhād' ı ırgād eyledüm

üftāde:

1. **üftāde:**

Gazel 2026

Mısra: 4

Aşık. || Tutkun, düşkün.

Serv gibi ser çeküp her dem hevâyı gözleme
Menzilün hâk olısar bilmez misin üftāde gel

2. **üftādeyem:-(y)em**

Gazel 2138

Mısra: 4

Düşkün, biçare. || Aşık.

Ka'be-i küyüñ nigārā mesken olmışdır baña
Andan artuk bir yirüm yokdur garīb üftādeyem

3. **üftāde:**

Gazel 2178

Mısra: 8

Düşkün, biçare. || Aşık.

Gerçi kim qahrūñ kavīdür rahmetün gālīb aña
Bir bölük üftāde budur içümüzde söz bizüm

4. **üftādem:-m**

Gazel 2281

Mısra: 14

Düşkün, biçare.

Sorarsañ āsitānuñda Muhibbī kemteri kimdür
Hākīrūñdür faqīrūñdür ayakdan düşmiş üftādem

üküş:

1. **üküş:**

Gazel 2059

Mısra: 7

Çok.

Egerçi cürm ü 'ışyānum üküş ammā ümīdüm var
Şefā' at kânını añsam benüm bī-bākdür göñlüm

2. **üküş:**

Gazel 2246

Mısra: 7

Çok.

Gerçi kim cürmüm üküş kesmezem līkin ümīd
Umaram maḥşer günü ide şefā' at hādīmim

ülfet:

1. **ülfet:**

Gazel 2020

Mısra: 1

Alışma, kaynaşma, ünsiyet. || Uygun kimselerle güzel bir şekilde görüşüp konuşma, birlikte bulunup ahbaplık etme. || Dostluk, muhabbet, ahbaplık.

Tutdı ülfet cāna beñzer guşsa vü gam iy göñül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni hürrem iy göñül

2. **ülfet:**

Gazel 2020

Mısra: 1

Dostluk, muhabbet, ahbaplık. || Alışma, kaynaşma. || Uygun kimselerle güzel bir şekilde görüşüp konuşma, birlikte bulunup ahbaplık etme.

Tutdı ülfet cāna beñzer guşsa vü gam iy göñül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni hürrem iy göñül

ümīd:

1. **ümīdüm:--üm, -**

Gazel 2059

Mısra: 7

Arzu edilen, olması istenen bir şeyin gerçekleşebileceği ihtimalinin verdiği rahatlatıcı, ferahlatıcı duygu, olması istenen bir şeye duyulan beklenti, umut.

Egerçi cürm ü 'ışyānum üküş ammā ümīdüm var
Şefā' at kânını añsam benüm bī-bākdür göñlüm

2. **ümīdine:-i, -n, -e**

Gazel 2107

Mısra: 7

Arzu edilen, olması istenen bir şeyin gerçekleşebileceği ihtimalinin verdiği rahatlatıcı, ferahlatıcı duygu, olması istenen bir şeye duyulan beklenti, umut.

Döstüm vaşluñ ümīdine bu göñlüm şāddur
Zerre deñlü 'aynuma gelmez bugün hicrān benüm

3. **ümīd-ile:-ile**

Gazel 2118

Mısra: 7

Arzu edilen, olması istenen bir şeyin gerçekleşebileceği ihtimalinin verdiği rahatlatıcı, ferahlatıcı duygu, olması istenen bir şeye duyulan beklenti, umut.

Bu ümīd-ile ki mihr-i enverüm menzil ide
Sine burcın āteşin eşkülme pervin eyledüm

4. **ümīd-ile:-ile**

Gazel 2270

Mısra: 4

Arzu edilen, olması istenen bir şeyin gerçekleşebileceği ihtimalinin verdiği rahatlatıcı, ferahlatıcı duygu, olması istenen bir şeye duyulan beklenti, umut.

Giceler gamgīn iken añup vişālün rüzını
Bu ümīd-ile ferah bulup dili şād eyleyem

5. **ümīde:-e**

Gazel 2338

Mısra: 12

Arzu edilen, olması istenen bir şeyin gerçekleşebileceği ihtimalinin verdiği rahatlatıcı, ferahlatıcı duygu, olması istenen bir şeye duyulan beklenti, umut.

Derdüñ-ile bu Muhibbī halka kıldı kāmetin
Bu ümīde kim varup ayaguña ḥalḥāl olam

6. **ümīde:-e**

Gazel 2400

Mısra: 2

Arzu edilen, olması istenen bir şeyin gerçekleşebileceği ihtimalinin verdiği rahatlatıcı, ferahlatıcı duygu, olması istenen bir şeye duyulan beklenti, umut.

Āsitānuñda şehā hāk eyledüm yine yüzüm
Bu ümīde koyasın üstine pā göre gözüm

ümīd it-:

1. **ümīd it-:**

Gazel 2173

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
İçinde gerçekleşmesini istediği şeyin olacağına dâir bir duygu taşımak, bir şeyin olmasını beklemek, ummak.

Ümîd itdüm didi evvel vişâline irem yâruñ
Velî bildüm bunı âhir ki bir fikr-i muhâl itdüm

ümîd kes-:

1. ümîd kes-:

Gazel 2246

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Olmasını ummaktan

vazgeçmek, artık olmayacağını kabul etmek.

Gerçi kim cürmüm üktüş kesmezem lîkin ümîd
Umaram mahşer günü ide şefâ'at hâdimim

ümîdi kes-:

1. ümîdi kes-:

Gazel 2255

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Olmasını ummaktan

vazgeçmek, artık olmayacağını kabul etmek.

Pâdişâhum bu Muhibbî yok idi var eyledüñ
Kesmezem senden ümîdi hoş ola hâlüm benüm

ümîd-i kes:

1. ümîd-i kes:

Gazel 2260

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Umutsuz kişi.

Sensin gayr degül baña hevâ vü hevesüm
İtme nevmîd beni yokdur ümîd-i kesüm

ümîd-i pertev:

1. ümîd-i pertev:

Gazel 2265

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Ümit ısığı.

İsterem tal'at süheylinde ümîd-i pertevi
Giceler bulam şerefler diyü pây-ı meh varam

ümîd-i vasl:

1. ümîd-i vasl:

Gazel 2010

Mısra: 15

Kelime Tipi: -

Kavuşma ümidi.

Ümîd-i vasl ider dâyim Muhibbî
Anuñçün eyler ol hicre taḥammül

2. ümîd-i vasl:

Gazel 2069

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Kavuşma ümidi.

Niçeye dek yakayım dâğ-ı hicri sinemde
Ümîd-i vasl-ıla niçe bir intizârı çekem

ümmet:

1. ümmetin:-i, -n

Gazel 2486

Mısra: 10

Bir peygambere iman

edenlerin, onun getirdiklerine inanıp tabi olanların meydana getirdiği topluluk.

Başdan ayaga günâh-ısa Muhibbî
derd-mend
Senden umar şefkati sensin
kayuran ümmetin

ümîd:

1. ümîde:-e

Gazel 2143

Mısra: 10

Arzu edilen, olması istenen

bir şeyin gerçekleşebileceği ihtimalinin verdiği rahatlatıcı, ferahlatıcı duygu, olması istenen bir şeye duyulan beklenti, umut.

Muhibbî âsitânuñda özini pây-mâl itdi

Bu ümîde ki bir gün pâyüña yüz süre dildârum

ümîd eyle-:

1. ümîd eyle-:

Gazel 2100

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

İçinde gerçekleşmesini

istediği şeyin olacağına dair bir duygu taşımak, bir şeyin olmasını beklemek, ummak. || Bir şeyin olacağını düşünmek, sanmak, zannetmek, tahmin etmek.

Rahm ide diyü eyledüm ümmîd
Bilmedüm eyleyüp ḥaṭâ sevdim

ümîd it-:

1. ümîd it-:

Gazel 2177

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

İçinde gerçekleşmesini

istediği şeyin olacağına dair bir duygu taşımak, bir şeyin olmasını beklemek, ummak.

İtmese dîdâruñ ümmîdin eger

'aşıklarun

Gözine cennet cehennem görine
kevşer ḥamîm

ümîd-i vişâl:

1. ümîd-i vişâl:

Gazel 2038

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Kavuşma ümidi.

Zâhidüñ fikriyle zikri dâyimâ

uçmagadur

'Aşıkun amma dilinden gitmez

ümîd-i vişâl

ümîd-vâr:

1. ümîd-vâr:

Gazel 2474

Mısra: 8

Ümitli.

İy gönül sırr-ı 'ışkı fâş itdüñ

Dâra ümîd-vâr imişsin sen

2. ümîd-vâram:-am

Gazel 2226

Mısra: 5

Ümitli.

Yüzüm kara velî ümîd-vâram

Baña şefkat ide mahşerde dü mîm

3. ümîd-vâram:-am

Gazel 2230

Mısra: 4

Ümitli.

Binüben esb-i nâza cilve eyle

Göreyim seni iy ümîd-vâram

4. ümîd-vârum:-um

Gazel 2276

Mısra: 2

Ümitli.

Gel ihsân eyle cür'a ḥâksârum

Şehâ lutfuña ben ümîd-vârum

ümmîdvâr:

1. **ümmîdvârumdur:**-um, -dur
Gazel 2349
Mısra: 10
Ümitli.

Hâşıl olurdu Muhibbî'nün murâdı
ser-be-ser
Sehv-ile bir kez diseñ
ümmîdvârumdur benüm

ümmîd-vâr ol-:

1. **ümmîd-vâr ol-:**
Gazel 2197
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Ümitli olmak.

Muhibbî sehv-ile ol meh göz
ucıyla nazâr kıldı
Egerçi odlara yakdı velî ümmîd-
vâr oldum

ün:

1. **ünin:**-i, -n
Gazel 2355
Mısra: 3
Ses.

Varalum güş idelüm bülbül ünin
Kılalum işrete şitâb içelüm

2. **ünin:**-i, -n
Gazel 2356
Mısra: 4
Ses.

Mey içüp şâd idelüm rûh-ı revânını
Cem'ün
Geşt-i gülşen kılalum bülbül ünin
güş idelüm

ün eyle-:

1. **ün eyle-:**
Gazel 2240
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Bağırmaq, haykırmak,
seslenmek, ses çıkarmak,
çağırmaq.*

Görmege vardum seni daşladılar
Mecnün-vâr
Küyuñ etfâline cismüm oñdurup
ün eyledüm

ürvân:

1. **ürvânlıgum:**--lık, --um
Gazel 2064

Mısra: 2
Çıplak.

Turmaz artar gam gubârın yiyeli
hayrânlıgum
Tekye-i 'ışk içre abdâlam budur
'ürvânlıgum

2. **ürvân:**
Gazel 2142
Mısra: 6
Çıplak.

Sîne şevkden çak olup sıgmazdı
cânım cismüme
Girse ol meh koynuma bir şeb eger
'ürvân benüm

ürvân ol-:

1. **ürvân ol-:**
Gazel 2065
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Soyunmak, çıplak duruma
gelmek.*

Leylî zülfüne gönül bağlayalı
Mecnün-vâr
Terk idüp tâc u kabâyı cümle
'ürvân olmışam

2. **ürvân ol-:**
Gazel 2147
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Soyunmak, çıplak duruma
gelmek.*

Geydüm ihrâmı harîm-i küyına
vardum bugün
Terk idüp varlık libâsın cümle
'ürvân olmışam

üş-:

1. **üşüben:**-üben
Gazel 2150
Mısra: 4
*Hep birden bir yerde
toplanmak, çevresine yığılmak,
üşüşmek.*

Dâğlarla mürde-i 'ışkam gören
sanur beni
Zâğlardur her yañadan üşüben
yirler etüm

2. **üşüben:**-üben
Gazel 2438
Mısra: 8
*Hep birden bir yerde
toplanmak, çevresine yığılmak,
üşüşmek.*

Sinemün üstinde yir yir dâğımı
eydür gören
Zâğlar şahrâda yirler üşüben
meyyit etin

3. **üşmiş:**-miş
Gazel 2448
Mısra: 6
*Her taraftan gelip toplanmak,
koşup yığılmak.*

Dâğlarla kim göre şahrâ-yı gamda
cismimi
Zâğlar sanur ki üşmiş mürdenün
yirler etin

üslüb-ı:

1. **üslüb-ı:**
Gazel 2027
Mısra: 14
*Sanatçının görüş, duyuş,
anlayış ve anlatıştaki özelliği. ||
Bir türün, bir çağın kendine özgü
anlatış biçimi, biçem, tarz, stil.*

Şi'r-i dil-suzuñ iderse tañ mıdur
Hassân'a ta'n
Şi'rünü şimden girü üslüb-ı Selmân
eylegil

üst:

1. **üstinde:**-i, -n, -de
Gazel 2499
Mısra: 5
Bir şeyin yukarı kısmı,üzeri.

Çeşm-i bedden hâlidür san âteş
üstinde sipend
Haft-i müşğın ger duzağ dūd-ı
sipendin gözle sen

2. **üstinde:**-i, -(n)de
Gazel 2263
Mısra: 4
*Bir şeyin dış yüzü, dış
taraftan yüzeyi.*

'İnân-ı dil gider elden perîşân
eylese zülfün
Gülün evrâkı üstinde ki sünbül
deste ter gördüm

3. **üstüme:**-üm, -e
Gazel 2224
Mısra: 3
*Beden, vücut, bir kimsenin
kendi şahsı.*

Kanı ol gün ki keremden süresin
rağş üstüme
Urasın bu derdmende sen leked-
küb-ı sitem

4. üstine:-i, -n, -e

Gazel 2431

Mısra: 8

Bir şeyin görülen yanı, yüzü, taraf.

Gülşen-i nazmumda her satrum olupdur naḥl-bend
Kondı ma'nî kuşları üstine serv
oldı hemîn

5. üstinde:--i, --n, --de

Gazel 2032

Mısra: 1

Bir şeyin dışa bakan yüzü, dış yüzü.

Gün yüzün üstinde gördüm
kaşlaruñ iki hilal
Kim görüpdür kim güneş ide
kamerle ittişâl

6. üstüne:--ü, --n, --e

Gazel 2002

Mısra: 8

Bir şeyin dış yüzü, yüzeyi.

Ol perînün 'azm-i güzlâr itdüğün
işideli
Bir ayak üstüne durdı cümle
mecmü'-i nihâl

7. üstinde:--i, --n, --de

Gazel 2038

Mısra: 7

Bir şeyin yukarıya, göğe doğru bakan yüzü, yüzeyi.

Her varaḥ üstinde gördüñ 'ibret al
ol yazıdan
Okumaz ol yazuyı illa meğer kim
ehl-i ḥâl

8. üstine:-i, -n, -e

Gazel 2207

Mısra: 5

Bir şeyin dışa bakan yüzü, dış yüzü.

Sînedede bir idi dâğum çeküp üstüne
elif
Derd-i dil bir idi şimden girü ben
onı görem

9. üstine:-i, -n, -e

Gazel 2240

Mısra: 3

Bir şeyin aşağı sayılan yerine göre yukarı tarafı.

Derdüñ ile sînemüñ üstüne çekdüm
bir elif
Yanına bir dâğ yakdum derdümi
on eyledüm

10. üstine:-i, -n, -e

Gazel 2496

Mısra: 4

Bir şeyin aşağı sayılan yerine göre yukarı tarafı.

Sâyesin her bir ağaç gösterdi san
naḥ'-ı peleng
Üstine kurıldı bulıtlardan anuñ
sâyebân

11. üstine:-i, -n, -e

Gazel 2364

Mısra: 4

Bir şeyin yukarıya, göğe doğru bakan yüzü, yüzeyi.

Al bayraklı sipâhî leşkerümdür
eşk-i surḥ
Düd-ı âhum götürelden başum
üstine 'alem

12. üstümüze:--ü, --müz, --e

Gazel 2373

Mısra: 10

Vücut, gövde, beden. || Kişinin kendi şahsı, zatı.

Çıgnedür bir bölük fütâdeleri
Sürer üstümüze feres n'idelüm

13. üstine:-i, -n, -e

Gazel 2400

Mısra: 2

Bir şeyin yukarıya, göğe doğru bakan yüzü, yüzeyi.

Âsitânuñda şehâ ḥâk eyledüm yine
yüzüm
Bu ümîde koyasın üstüne pâ göre
gözüm

14. üstinde:-i, -n, -de

Gazel 2435

Mısra: 5

Bir şeyin dışa bakan yüzü, dış yüzü.

Sîne çâk ü dîde pür-ḥün sînemüñ
üstinde dâğ
'İşk-ı şâhî devletinde eksügüm ne
lâleden

15. üstinde:-i, -n, -de

Gazel 2438

Mısra: 7

Bir şeyin dışa bakan yüzü, dış yüzü.

Sînemüñ üstinde yir yir dâğumu
eydür gören
Zağlar şahrâda yirler üşüben
meyyit etin

16. üstünde:--üñ, --de

Gazel 2475

Mısra: 10

Vücuda giyilmiş olan elbise, giyecek, üst baş.

İy Muḥibbî atlas u dîbâ vü zer-baft
ü ḥarîr
Bunlara meyl eyleme üstünde
şâluñ var-iken

üstâd:

1. üstâdum:-um

Gazel 2407

Mısra: 4

Bir ilim veya sanat alanında seçkin yeri olan kimse, usta, üstad.

'İşk işin Ferhâd ile Mecnûn'a kim
teslîm ider
Kalsalar bu devre dirler baña
üstâdum benüm

2. üstâdıyam:-ı, -(y)am

Gazel 2152

Mısra: 4

Herhangi bir ilimde veya sanat alanında bilgi ve söz sahibi olan.

Kankı taş katıysa başın aña döğsün
kühken
Başa iltüdüm san'at-ı 'ışkuñ bugün
üstâdıyam

3. üstâd:

Gazel 2387

Mısra: 10

Hoca, öğretmen.

İy Muḥibbî bu zamâna kalsa ger
Ferhâd u Kays
Ders-i 'ışkı virmede olur idüm
üstâd hem

4. üstâd:

Gazel 2463

Mısra: 8

Hoca, öğretmen.

Nâleme dün gîce ğam bezminde
âheng eyledi
Ol sebebendür ki üstâd
olmuşamdur nâya ben

üstâd ol:-

1. üstâd ol:-

Gazel 2056

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Herhangi bir ilimde veya sanat alanında bilgi ve söz sahibi olmak. || Öğretici, öğretmen, hoca olmak.

Taň degüldür küh-ı ğamda eylesem
Ferhād 'a ta 'n
Fenn-i 'ışkı başa iltmiş ben de bir
üstād olam

2. **üstād ol-:**

Gazel 2056

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Herhangi bir ilimde veya
sanat alanında bilgi ve söz sahibi
olmak. ||Öğretici, öğretmen, hoca
olmak.*

Taň degüldür küh-ı ğamda eylesem
Ferhād 'a ta 'n
Fenn-i 'ışkı başa iltmiş ben de bir
üstād olam

üstine:

1. **üstine:**

Gazel 2300

Mısra: 8

Arkasından, devamında.

Nağd-i dil virüp metā ' -ı büseye
oldum ħarīd
Üstine cān virmeg-ile ola kim
kayıl kılām

2. **üstine:**

Gazel 2168

Mısra: 7

*Büyük değer verilen varlıkları
ifade eden kelimelerle yemin sözü
olarak kullanılır.*

Sāyesin salsa gedā üstine ol sultān
olur
Geşt kıldum kanda var devlet
hümāsın bilmedüm

3. **üstine:**

Gazel 2443

Mısra: 12

-den sonra.

Gönlüñi virdüñ vişālin istedüñ
meh-rūlaruñ
Cānuñı üstine vir tek yār ikrār
eylesün

üstühvān:

1. **üstühvān:**

Gazel 2182

Mısra: 7

Kemik.

Nāya döndi 'ışk-ıla her üstühvān
Giceler tā şubh iñiler ben neyem

2. **üstühvān:**

Gazel 2219

Mısra: 8

Kemik.

Yirem derd ü belā vü ğam
dökerem gözlerümden dem
Añaram ħālümü ol dem kurı bir
üstühvān görsem

3. **üstühvānumdan:-um, -dan**

Gazel 2224

Mısra: 1

Kemik.

Eyleyem cevri ü cefāña
üstühvānumdan kalem
Tā kılām şerḫ-i ğamuñı levḫ-i ħāk
üzre raķām

4. **üstühvānum:-um**

Gazel 2249

Mısra: 10

Kemik.

Şimdilik ğam meclisinde iñlerem
ṭanbūr-veş
Öldüğümde soñra da her
üstühvānum nā kılām

5. **üstühvānumı:-um, -ı**

Gazel 2481

Mısra: 6

Kemik.

Ölürsem āsitānuñda nigārā derd ü
ḫasretle
Yidür bu üstühvānumı seg-i
kūyuña aş olsun

6. **üstühvān:**

Gazel 2105

Mısra: 3

Kemik.

Üstühvān kaldı tenümde ğam-ı
hicrūñle hemān
Emr kıl seglerüñe ola benüm
mihmānum

7. **üstühvānumdan:-um, -dan**

Gazel 2190

Mısra: 5

Kemik.

Üstühvānumdan ziyāfet itdüm iy
ḫūñi yine
Geldi kūyuñ itleri dirler baña
mihmānuñam

8. **üstühvānumdan:-um, -dan**

Gazel 2206

Mısra: 1

Kemik.

İsterem ki eyleyem bu
üstühvānumdan kalem

Şafḫa-i ruḫsāruma derd-i dilüm
kılām raķām

9. **üstühvānum:-um**

Gazel 2423

Mısra: 8

Kemik.

Fırķatüñle ger ölem cāñā vaşıyyet
eylerem
İtlerüñe ideler bu üstühvānum
armagan

üstüne gel-:

1. **üstüne gel-:**

Gazel 2442

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Üzerine doğru hücum etmek
veya hücum edercesine baskı
yapmak.*

Ĝam leşkerini cem ' idüben geldi
üstüme
İtdi ħarābe āḫ bu göñlüm vilāyetin

üstür-i ser-mest:

1. **üstür-i ser-mest:**

Gazel 2234

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Sarhoş deve.

Çekmek için dōstlar dünyāda
miñnet bārını
Üştür-i ser-mest gibi kendüzimi bir
ner kılām

üstüvār:

1. **üstüvār:**

Gazel 2054

Mısra: 4

Sağlam, dayanıklı, kuvvetli.

Ḫalel gelmiş-durur gördüm binā-yı
'ışka ben daḫı
Geçüp serden koyup bir taş
gedüğün üstüvār itdüm

2. **üstüvār:**

Gazel 2290

Mısra: 8

Sağlam, dayanıklı, kuvvetli.

Maḫabbet kaşırına bāñı olup
Mecnūn ile Ferhād
Tamām idemeyüp anlar gelüp ben
üstüvār itdüm

üzre:

1. **üzredür:-dür**

Gazel 2243

Mısra: 9
Üstüne, üstünde, üzerinde.

Oldı habâb-ı hayme su üzredür
mekânı
Dirse Muhibbî tañ mı ol hayme bî-
sütünüm

2. **üzredür:-dür**
Gazel 2466
Mısra: 11
Üstüne, üstünde, üzerinde.

Didiler su üzredür çün kim cihân
bünyâdını
Ne umarsın iy gönül bî-kâr u bî-
bünyâddan

3. **üzre:**
Gazel 2213
Mısra: 2
Bir şeyin yukarı kısmı,üzeri.

Ğamuñdan gonca-veş hün-ı
derünüm
Yakup dağ sînem üzre lâle-günüm

4. **üzre:**
Gazel 2292
Mısra: 3
Bir şeyin yukarı kısmı,üzeri.

Semendüñ bu yüzüm üzre gelüp
bir gün basa diyü
Anuñçün yollaruñ üzre yüzümü
hâk-i râh itdüm

5. **üzre:**
Gazel 2293
Mısra: 15
Bir şeyin yukarı kısmı,üzeri.

Ola kim yâr yüzüm üzre basa
Ser-i küyında hâk-i pâ olalum

6. **üzre:**
Gazel 2390
Mısra: 1
Üst, üstünde, üzerinde.

Yazılan levh-i dil üzre âh
şâhumdur benüm
Ben kemîne bendeyem ol
pâdişâhumdur benüm

7. **üzre:**
Gazel 2390
Mısra: 8
Üst, üstünde, üzerinde.

Giceler zülfi hayâli ile ger seyr
eylesem
Düd-ı âhum başum üzre şeb-
külâhumdur benüm

8. **üzre:**
Gazel 2492
Mısra: 5
Üst, üstünde, üzerinde.

Sînem üzre çekmiş-idüm ben
elifler şevkuñe
Yoğ-iken gülşende gül dağı nişân
hem tâkden

9. **üzre:**
Gazel 2031
Mısra: 4
Üstüne, üstünde, üzerinde.

Hîç halâşa yir kalur mı döstüm dil
murğına
'Ârîzuñ üzre kaçan dâm olsa
zülfüñ dâne hâl

10. **üzre:**
Gazel 2031
Mısra: 7
Üstüne, üstünde, üzerinde.

Gözlerüm yaşı yeñilmez çehrem
üzre al olur
Her kaçan başdan başa görsem
geyersin seni al

11. **üzre:**
Gazel 2046
Mısra: 2
*"-den çok, -den fazla"
anlamına gelir.*

Zülfi zencîrine yârüñ mübtelâ oldu
gönül
Başdan ayağa belâ üzre belâ oldu
gönül

12. **üzre:**
Gazel 2122
Mısra: 5
Üstüne, üstünde, üzerinde.

Dağlardan sînem üzre dideler
peydâ idüp
Gîce gündüz gülşen-i hüsnüñi
seyrân eylesem

13. **üzre:**
Gazel 2125
Mısra: 3
Üstüne, üstünde, üzerinde.

Esb-i nâz üzre yine mestâne
çesmüñ tiğ alup
At salup 'aşıklarüñ çignetme
şahbâzum benüm

14. **üzre:**
Gazel 2126
Mısra: 3
Üstüne, üstünde, üzerinde.

Kağrüm üzre göresiz ger bite
hünin lâleler
Dâğı bagrumdan nişândur rengi
kanumdan benüm

15. **üzre:**
Gazel 2208
Mısra: 8
Üstüne, üstünde, üzerinde.

Yara urdı gerçi kim bu sîneme
peykân-ı döst
Yara üzre kodum anı yine merhem
bagladum

16. **üzre:**
Gazel 2218
Mısra: 6
Üzerine.

Bu cânüm 'arıyetdür çün lebüñ
göster beyâ cânâ
Lebüm üzre lebüñ korsañ bu cânı
saña sipârem

17. **üzre:**
Gazel 2222
Mısra: 11
Üstüne, üstünde, üzerinde.

Cismüm üzre pül görünürse n'ola
ebrülaruñ
Akıdup gözlerümüñ yaşımı Ceyhün
çekerem

18. **üzre:**
Gazel 2224
Mısra: 2
Üstüne, üstünde, üzerinde.

Eyleyem cevri ü cefâña
üstühvânımdan kalem
Tâ kılam şerh-i ğamuñı levh-i hâk
üzre raqam

19. **üzre:**
Gazel 2241
Mısra: 8
Üstüne, üstünde, üzerinde.

Lebüñ baña aşıl cândur olan cân
tende 'arıyet
Lebüm üzre lebüñ ko kim anı tâ
saña bisyâram

20. **üzre:**
Gazel 2256
Mısra: 6
Üstüne, üstünde, üzerinde.

Hasretünden sen gül-endâmuñ
temâşâ eylegil
Sînem üzre lâleler izhâr ider dağ-ı
dilüm

21. **üzre:**

Gazel 2273

Mısra: 14

Gibi, olduğu yolda, olduğu biçimde.

Şi'r bünyādına el urduñ katı
muhkem gerek
Soñradan dimeyesin za'f üzre imiş
temelüm

22. **üzre:**

Gazel 2285

Mısra: 8

Bir şeyin yukarı, göğe doğru olan yanı, üzeri.

Zāhir olur yüzinde 'arāk
Beñzer ki düşe gül üzre şebnem

23. **üzre:**

Gazel 2292

Mısra: 4

Bir şeyin yukarı kısmı, üzeri.

Semendüñ bu yüzüm üzre gelüp
bir gün basa diyü
Anuñçün yollaruñ üzre yüzümi
hāk-i rāh itdüm

24. **üzre:**

Gazel 2302

Mısra: 8

Üstüne, üstünde, üzerinde.

Yanalıdan berü 'ışk āteşine
Döner sıh üzre inler bir kebābam

25. **üzre:**

Gazel 2338

Mısra: 2

Üstüne, üstünde, üzerinde.

Göñlüm ister zülf-i dilber-veş
perişan-hāl olam
Yollar üzre hāk-i pā olup düşüp
pā-māl olam

26. **üzre:**

Gazel 2338

Mısra: 2

Üstüne, üstünde, üzerinde.

Göñlüm ister zülf-i dilber-veş
perişan-hāl olam
Yollar üzre hāk-i pā olup düşüp
pā-māl olam

27. **üzre:**

Gazel 2352

Mısra: 1

Üstüne, üstünde, üzerinde.

Sinem üzre dāğ-ıla biñ dide peydā
eyleyem

Gülşen-i hüsñüñi doynca temāşā
eyleyem

28. **üzre:**

Gazel 2362

Mısra: 7

Üstüne, üstünde, üzerinde.

Giderme zülfüñi cānā ko haddüñ
üzre salınsun
Gidermek Ka'be örtüsin olur mı
hiç revā kıblem

29. **üzre:**

Gazel 2397

Mısra: 9

Üstüne, üstünde, üzerinde.

Esb-i nāz üzre binüp zülfüñi
çevgān eyleseñ
Bu Muhibbī top idüp başın gelür
meydāna hem

30. **üzre:**

Gazel 2398

Mısra: 4

Üstüne, üstünde, üzerinde.

Ola ki bir kadem basa gelüp
ruhsāruma diyü
Düşüben yolları üzre ben anuñ
hāksār oldum

31. **üzre:**

Gazel 2404

Mısra: 1

Üstüne, üstünde, üzerinde.

Tir-i ğamzeñ sinem üzre
gül 'izārumdur benüm
Dāğ-ı 'ışkuñ yir yir anda
lālezārumdur benüm

32. **üzre:**

Gazel 2418

Mısra: 5

Üstüne, üstünde, üzerinde.

Muşhaf-ı hüsñ üzre komış çün
çelipā zülfüñi
Ġamzeñüñ küfrin görüp kimdür
müselmāndur diyen

33. **üzre:**

Gazel 2421

Mısra: 5

Üstüne, üstünde, üzerinde.

Sinem üzre penbe-i dāğum yiter
pīrāhenüm
Fāriğam tāt u kabā vü kākum u
sincābdan

34. **üzre:**

Gazel 2447

Mısra: 10

Üstüne, üstünde, üzerinde.

İy Muhibbī şi'r ara her kim göre
elfāzuñı
Rişte-i cān üzre dizmiş dür gibidür
sözlerim

35. **üzre:**

Gazel 2459

Mısra: 4

Üstüne, üstünde, üzerinde.

Gözlerüm yaş dökdüğince āhum
artsa tañ midür
Āteş üzre su dökilse 'ālemi tutar
dütün

üzüm:

1. **üzüm:**

Gazel 2178

Mısra: 4

*Asmanın taze veya kuru
olarak yenilen ve salkım
durumunda bulunan meyvesi.*

Eyülerden eylik öğren sen de ğayra
eylik it
Bu meğeldür kararur üzüme beñzer
çün üzüm

2. **üzüm:-e**

Gazel 2178

Mısra: 4

*Asmanın taze veya kuru
olarak yenilen ve salkım
durumunda bulunan meyvesi.*

Eyülerden eylik öğren sen de ğayra
eylik it
Bu meğeldür kararur üzüme beñzer
çün üzüm

V

vā:

1. **vādan:-dan, -**

Gazel 2021

Mısra: 6

Vah, yazık.

Gül gibi güş eylemez bülbülleyin
āh u fiğān
Giceler tā şubha dek bu āh u vādan
vāz gel

2. **vā:**

Gazel 2337

Mısra: 8

Vah, yazık.

Gördüm belürdi haţtuñı haddünde
nâgehân
Vâ hasretâ ki geldi irişdi ecel
didüm

vâcib ol-:

1. **vâcib ol-:**

Gazel 2092

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Yapılması gerekli olmak, şart
olmak.*

‘İşkuñ yolında olsa Muhibbî eger
şehîd
‘Uşşâka ola vâcib ideler ziyâretüm

va‘de ider:

1. **va‘de ider:--er**

Gazel 2005

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Söz vermek, taahhüt, ahit
etmek.*

Öldürem diyü seni va‘de ider
gamze-i yâr
Ola kim ‘ahde dura şabr ide bir
pâre gönül

va‘de kıl-:

1. **va‘de kıl-:**

Gazel 2099

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Bir işin yapılması, bir borcun
ödenmesi için zaman tanımak.*

Va‘de kıldıñ yüzüñi göstermege
göstermeyüp
Bülbül-âşâ arturursın âh-ıla zârüm
benüm

va‘de-i ferdâ:

1. **va‘de-i ferdâ:**

Gazel 2051

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Yarın için verilmiş olan söz.

Vaşluña irmez bilürem çünki
‘uşşâkuñ eli
Va‘de-i ferdâ ile kaygulu gönülüm
şâd kıl

vâdî:

1. **vâdîlere:-ler, -e**

Gazel 2072

Mısra: 4

*İki dağ arasında uzanan
arazi.// Tasavvufî manada ilahi*

*tecellilerin, sırların, aşkın zuhur
ettiği mekan. // Aşıkların, ulu
kişilerin, peygamberlerin gönülü.*

Başuma sevdâ-yı zülfüñüñ hevâsı
tolalı
Düşüben vâdîlere rüsvâ-yı hâmün
olmuşam

2. **vâdîlere:-ler, -e**

Gazel 2298

Mısra: 6

İki dağ arası uzanan arazi.

Bir saçı leyli firâkıñdan bugün
Mecnûñ-var
Düşüben vâdîlere kendümi rüsvâ
eyledüm

3. **vâdîlere:-ler, -e**

Gazel 2300

Mısra: 6

İki dağ arası uzanan arazi.

Şol kadar kan agrayam miñnet
beyâbânında kim
Ser-te-ser vâdîlere yaşumla külli
gil kılam

4. **vâdîlere:-ler, -e**

Gazel 2105

Mısra: 2

*İki dağ arasında uzanan
arazi.*

Yüzüñi göreliden ‘işkuñ-ıla
hayrânam
Düşüben vâdîlere derd-ile
sergerdânam

5. **vâdîlere:-ler, -e**

Gazel 2256

Mısra: 3

*İki dağ arasında uzanan
arazi.*

Düşüben vâdîlere Mecnûñlayın
itdüm sefer
Hün-ı dilden bildiler ne yirde oldı
menzilüm

6. **vâdîde:-de**

Gazel 2274

Mısra: 6

*İki dağ arasındaki uzun
çukur; mutlak anlamda sahra.*

Leyli saçını görelî mecnûna dönüp
dil
Âvâre olup vâdîde kalmadı
mecâlüm

7. **vâdîye:-(y)e**

Gazel 2441

Mısra: 9

*İki dağ arası veya ova, yer,
taraf.*

Zülfî sevdâsı ile düşdüñ Muhibbî
vâdîye
N’olısar hâlûñ katı Mecnûñlayın
âvâresin

vâdî-i gam:

1. **vâdî-i gam:**

Gazel 2113

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gam vadisi.

Bu dil-i dîvâne tutmaz vâdî-i
gamda qarâr
Âh idüp tâ derd-ile çâk-i giribân
olmayam

2. **vâdî-i gam:**

Gazel 2139

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gam vadisi.

Vâdî-i gamda Sikender gibi bu dil
teşnedür
Hızır olup irgür lebûñ iy âb-ı
hayvânüm benüm

3. **vâdî-i gam:**

Gazel 2404

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gam, keder vadisi.

Vâdî-i gamda hemân säyem baña
hem-râhdur
Ger sorarsañ göz yaşından eski
yârumdur benüm

4. **vâdî-i gam:**

Gazel 2424

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gam, keder vadisi.

Vâdî-i gamda yine süz-ıla âhum
‘alemi
Dikilür göklere bu sîne-i
süzânümdan

vâdî-i hicrân:

1. **vâdî-i hicrân:**

Gazel 2430

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Ayrılık vadisi.

Yanuma düşmiş gider derd ü belâ
säyem gibi
Sanmañuz tenhâ varam bu vâdî-i
hicrâna ben

vādī-i 'ışk:

1. vādī-i 'ışk:

Gazel 2150

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Aşk vadisi.

Vādī-i 'ışk içre Mecnūn olalı hem-kisvetüm
Āşiyān-ı murğdur başumda t̄ac u devletüm

vādī-i 'ışka:

1. vādī-i 'ışka:--a, -

Gazel 2029

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Aşk vadisi.

Vādī-i 'ışka Muhibbī düşeli
Eylemişdür gözleri yaşın sebil

vādī-i miñnet:

1. vādī-i miñnet:

Gazel 2329

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

Eziyet vadisi.

Penbe-i dāğum yiter çün ki ğamuñ
sulţānıyam
Vādī-i miñnet şebinde iy Muhibbī
h̄il'atüm

2. vādī-i miñnet:

Gazel 2353

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Eziyet vadisi. || Dünya.

Çekdüğüm bār-ı ğamı çarhūñ
kaţārı çekmeye
Gelmedi bu vādī-i miñnetde
pādaşum benüm

3. vādī-i miñnet:

Gazel 2365

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Sıkıntı vadisi.

'İşk rāhına girüp düşdüm belā
şaħrāsına
Vādī-i miñnetde Mecnūn'dur
ayakdaşum benüm

4. vādī-i miñnet:

Gazel 2402

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Dert, sıkıntı vadisi.

Vādī-i miñnetde Mecnūn baña
pādaş olmadı
Bulımadum dehr ara ğam içre
yoldaşum benüm

vādī-yi miñnet:

1. vādī-yi miñnet:

Gazel 2320

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Eziyet vadisi.

Vādī-yi miñnet ğamında olmak
içün h̄il'atüm
Sīnemi dāğ-ı sıyehlerle yine zeyn
eyledüm

vā'iz:

1. vā'iz:

Gazel 2483

Mısra: 7

*Cami, mescit vb. yerlerde
öğüt niteliğinde dini konuşmalar
yapan kimse olmak.*

İşitdüm cum'a gün vā'iz şerār-ı
dūzaħı añmış

Olupdur dūzāħī kendü yakar odlar
zebānından

vākıf ol-:

1. vākıf ol-:

Gazel 2493

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

*Bilmek, öğrenmek, haberdar
olmak.*

Rāz-ı 'ışka vākıf oldum şol kadar
'ālemde kim
Sīne gencīnem tolu gelsün berü rāz
isteyen

vakit:

1. vakt:

Gazel 2235

Mısra: 1

*Belirlenmiş zaman, belirli
zaman.*

Vakt degül mi ki dilā menzil-i
inşāfa gelem
Ĝam ğubārını silüp bāde ile şafā
gelem

2. vakt:

Gazel 2311

Mısra: 1

*Belirlenmiş zaman, belirli
zaman.*

Geldi o vakt kim yine 'azm-i
ğulistān eyleyem
Bülbül-āsā ruħlarına karşı efgān
eyleyem

3. vaktidür:-i, -dür

Gazel 2351

Mısra: 5

*Belirlenmiş zaman, belirli
zaman.*

Vaktidür Hızr ol bu ben dil-
teşneye
Āb-ı hāyivāndur lebūñ sun kanayım

vakt:

1. vaktümüz:-ümüz

Gazel 2151

Mısra: 4

Zaman, vakit, an.

Bezm-i ğamda içertüz her dem
ciger hūn-ābesin
Dürd-i derdūñ-ile olur vaktümüz
hoş iy şanem

2. vakt:

Gazel 2235

Mısra: 8

*Belirlenmiş zaman, belirli
zaman.*

'Ömri zāyi' geçürüp geçti günāh-
ıla günün
Vakt oldı ki dilā menzil-i inşāfa
gelem

3. vakt:

Gazel 2303

Mısra: 9

*Belirlenmiş zaman, belirli
zaman.*

Vakt oldı yanup hevāya
Berbād u bed-ğubāram

4. vaktidür:-i, -dür

Gazel 2330

Mısra: 3

Zaman, vakit, an.

İy gözüm merdümleri yaşlar
dökerseñ vaktidür
Tāb-ı dilden sīne tutışdı yanar
pīrāhenüm

vakt-i bahār:

1. vakt-i bahār:

Gazel 2030

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Bahar mevsimi.

İy Muhibbî 'iys ü nüş eyyâmıdır
vaqt-i bahâr
Hâyme kurdî gör çemende oldı
'işret-sâz gül

vaqt-i gül:

1. vaqt-i gül:

Gazel 2040

Mısra: 15

Kelime Tipi: -

Gül mevsimi.

Vaqt-i güld e câme çâk terk eyler
idüm 'arı ben
Bilse idüm ki kalur bu nev'e
câvidân gül

2. vaqt-i gül:

Gazel 2133

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gül mevsimi.

Vaqt-i gül irdi yine niyyet-i gülzâr
idelüm
Âh u feryâd-ıla bülbülleri hem zâr
idelüm

vaqt-i gülsitân:

1. vaqt-i gülsitân:

Gazel 2496

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Gülbahçesi vakti.

İrdi eyyâm-ı bahâr irişdi vaqt-i
gülsitân
Lâle-ğad bir yâr bul olma sakın
bâr-ı girân

vâlih:

1. vâlih:

Gazel 2183

Mısra: 1

*Şaşmış, hayret içinde kalmış,
şaşakalmış kimse.*

Döstüm 'ışka düşelden vâlih ü
hayrânûnâm
Olmuşam vaşluñ temennâsında
sergerdânûnâm

2. vâlih:

Gazel 2261

Mısra: 4

*Şaşmış, hayret içinde kalmış,
şaşakalmış kimse.*

Göreliden nergis-i çeşmün şehâ
Vâlih ü âşüfte bîmâr olmuşam

3. vâlih:

Gazel 2294

Mısra: 1

*Şaşmış, hayret içinde kalmış,
şaşakalmış kimse.*

Leylî zülfine dolaşmış vâlih ü
şeydâ benem
Döstlar mecnûn-ı 'ışkam bî-ser ü
bî-pâ benem

4. vâlih:

Gazel 2350

Mısra: 4

*Şaşmış, hayret içinde kalmış,
şaşakalmış kimse.*

'Ârız-ı dildârda yazılmadan hâtt-ı
ğubâr
Ben yiyüp esrâr-ı 'ışkı vâlih ü
hayrân idüm

vallâh:

1. vallâh:

Gazel 2362

Mısra: 2

*"Allah'a yemin olsun ki"
anlamlarında yemin sözü.*

Yüzüm ger dönderem dönsün
cefâdan bir yaña kıblem
Yoluñda togriyam vallâh benüm a
Ka'be'm a kıblem

vâmık:

1. vâmık' am:-am

Gazel 2135

Mısra: 4

*Seven , sevdalı. || Vamık u
Azra hikayesinin erkek
kahramanıdır. Çin Hakan'ının bir
oğlu olur. Adını Vamık koyarlar,
güzelliği dillere destan olur. Onun
resmini gören Azra Vamık'a aşık
olur. Vamık da Azra'ya aşık olur
,ona kavuşmak için birçok zorluk
aşmak zorunda kalır. Azra Tus
padişahı Mizban'in eline, Vamık
da ateşperest Hintlilerce yakalanıp
ateşe atılır ama yanmaz. Azra
Mizban'dan, Vamık'da
ateşperestlerden kurtulup
kavuşurlar.*

Gerçi hicrân eyledi 'âlemde

sergerdân beni

Döstlar 'Azrâ gâmin çekmekde

güyâ Vâmık'am

2. vâmık:

Gazel 2320

Mısra: 14

*Seven , sevdalı. || Vamık u
Azra hikayesinin erkek
kahramanıdır. Çin Hakan'ının bir
oğlu olur. Adını Vamık koyarlar,*

*güzelliği dillere destan olur. Onun
resmini gören Azra Vamık'a aşık
olur. Vamık da Azra'ya aşık olur
,ona kavuşmak için birçok zorluk
aşmak zorunda kalır. Azra Tus
padişahı Mizban'in eline, Vamık
da ateşperest Hintlilerce yakalanıp
ateşe atılır ama yanmaz. Azra
Mizban'dan, Vamık'da
ateşperestlerden kurtulup
kavuşurlar.*

Şol kadar gördi Muhibbî cevruñi
'âlemde kim
Çekmedi Ferhâd u Vâmık belki
Mecnûn miñnetüm

3. vâmık:

Gazel 2349

Mısra: 4

*Seven , sevdalı. || Vamık u
Azra hikayesinin erkek
kahramanıdır. Çin Hakan'ının bir
oğlu olur. Adını Vamık koyarlar,
güzelliği dillere destan olur. Onun
resmini gören Azra Vamık'a aşık
olur. Vamık da Azra'ya aşık olur
,ona kavuşmak için birçok zorluk
aşmak zorunda kalır. Azra Tus
padişahı Mizban'in eline, Vamık
da ateşperest Hintlilerce yakalanıp
ateşe atılır ama yanmaz. Azra
Mizban'dan, Vamık'da
ateşperestlerden kurtulup
kavuşurlar.*

Geşt-gir-i 'ışkam u kimdür gelen
meydânuna
Vâmık u Ferhâd u Mecnûn
destyârumdur benüm

4. vâmık:

Gazel 2369

Mısra: 6

*Seven , sevdalı. || Vamık u
Azra hikayesinin erkek
kahramanıdır. Çin Hakan'ının bir
oğlu olur. Adını Vamık koyarlar,
güzelliği dillere destan olur. Onun
resmini gören Azra Vamık'a aşık
olur. Vamık da Azra'ya aşık olur
,ona kavuşmak için birçok zorluk
aşmak zorunda kalır. Azra Tus
padişahı Mizban'in eline, Vamık
da ateşperest Hintlilerce yakalanıp
ateşe atılır ama yanmaz. Azra
Mizban'dan, Vamık'da
ateşperestlerden kurtulup
kavuşurlar.*

Heves-i fikr-i ruñ u la'lûñ ucından
şanemâ
Kıışâ-i Vâmık u Ferhâd'a
dönüpdür meşelüm

5. vâmık:

Gazel 2370

Mısra: 6

Seven , sevdalı. || Vamık u Azra hikayesinin erkek kahramanıdır. Çin Hakan'ının bir oğlu olur. Adını Vamık koyarlar, güzelliği dillere destan olur. Onun resmini gören Azra Vamık'a aşık olur. Vamık da Azra'ya aşık olur ,ona kavuşmak için birçok zorluk aşmak zorunda kalır. Azra Tus padişahı Mizban'ın eline, Vamık da ateşperest Hintlilerce yakalanıp ateşe atılır ama yanmaz. Azra Mizban'dan, Vamık'da ateşperestlerden kurtulup kavuşurlar.

Hânekâh-ı 'ışk içinde baña oldılar mürîd
Tavr-ı 'ışkı Vamık u Mecnun'a irşad eyledüm

6. vāmık:

Gazel 2390

Mısra: 4

Seven , sevdalı. || Vamık u

Azra hikayesinin erkek kahramanıdır. Çin Hakan'ının bir oğlu olur. Adını Vamık koyarlar, güzelliği dillere destan olur. Onun resmini gören Azra Vamık'a aşık olur. Vamık da Azra'ya aşık olur ,ona kavuşmak için birçok zorluk aşmak zorunda kalır. Azra Tus padişahı Mizban'ın eline, Vamık da ateşperest Hintlilerce yakalanıp ateşe atılır ama yanmaz. Azra Mizban'dan, Vamık'da ateşperestlerden kurtulup kavuşurlar.

Pehlevân-ı 'ışkam çü kimdür gelen meydânuma
Vāmık u Ferhâd u Mecnun dest-yârumdur benüm

7. vāmık:

Gazel 2453

Mısra: 3

Seven , sevdalı. || Vamık u

Azra hikayesinin erkek kahramanıdır. Çin Hakan'ının bir oğlu olur. Adını Vamık koyarlar, güzelliği dillere destan olur. Onun resmini gören Azra Vamık'a aşık olur. Vamık da Azra'ya aşık olur ,ona kavuşmak için birçok zorluk aşmak zorunda kalır. Azra Tus padişahı Mizban'ın eline, Vamık da ateşperest Hintlilerce yakalanıp ateşe atılır ama yanmaz. Azra Mizban'dan, Vamık'da ateşperestlerden kurtulup kavuşurlar.

Kalsaydı bu zamâna Ferhâd u
Kaş u Vāmık

Benden gelüp sorardı her biri 'ışk zamîrin

var:

1. varum:-um

Gazel 2143

Mısra: 4

*Elde bulunan her şey,
zenginlik, servet.*

O sâhir çeşmi sihriyle dili dîvâne itmişdür
Dükendi şabr-ıla 'aklum dağı yanumda yok varum

2. vardur:-dur

Gazel 2004

Mısra: 3

Bulunmak, mevcut olmak.

Âteş-i hicrâna cânâ dem mi vardur yanmayam
Sîne süzân u ciger biryân u giryândur gönül

3. var:

Gazel 2145

Mısra: 1

Bulunma, mevcut olma.

Vefâ gelmez cihândan çün ferâğum var gülinden hem
İrişmez güşuma hergiz figânlar bülbülinden hem

4. var:

Gazel 2008

Mısra: 8

Bulunma durumu, mevcut.

Şöyle hayrân olmuşam cânâ cemâlün ayına
Var mîdur bir kimsene bu hâlüme hayrân degül

5. var:

Gazel 2442

Mısra: 4

Bulunma durumu, mevcut.

Bilmez kişiye 'ışk nedür sorma hâlîni
Başumda var benüm baña sor 'ışk hâletin

6. var-isa:--isa, -

Gazel 2024

Mısra: 7

Bulunmak, mevcut olmak.

Var-isa ger dostlar esrâr kânidur gönül
Hün-ı dilden sînede güller bitürür tâze ter

7. vardur:-dur

Gazel 2050

Mısra: 10

Bulunma, mevcut olma hali.

Muhibbî çünki kul olduñ bugün çün u çerâdan geç
Senüñ neñ vardur arada hemân emrine fermân ol

8. var:

Gazel 2033

Mısra: 7

Mevcut, evrende veya düşüncece yer alan, yok karşıtı.

Şür u şer kim var cihânda cümle hep dilden gelür
Âdemi başdan çıkarur zâyî' itmez illâ dil

9. var-isa:--isa, -

Gazel 2034

Mısra: 6

Mevcut, evrende veya düşüncece yer alan, yok karşıtı.

Çam ile tañmîr olunmuş hâk-i âdem gâlibâ
Var-isa çamsuz kişi olmaya ol âdem gönül

10. var:

Gazel 2036

Mısra: 10

Mevcut, evrende veya düşüncece yer alan.

'Âlem içre saña beñzer pâdişâhum yok benüm
Var Muhibbî gibi kapuñda senüñ biñ niçe kul

11. vardur:--dur, -

Gazel 2004

Mısra: 3

Kainatta veya düşüncece bulunan, mevcut olan şey.

Âteş-i hicrâna cânâ dem mi vardur yanmayam
Sîne süzân u ciger biryân u giryândur gönül

12. var-isa:--isa, -

Gazel 2038

Mısra: 4

Kainatta veya düşüncece bulunan, mevcut olan şey.

Çün bahâr eyyâmıdır al elüñe gülgün kadeh
Her ne deñlü var-isa kalmaya gönülünde melâl

13. varup:--up

Gazel 2013

Mısra: 2

Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, gitmek. || Vasıl olmak.

Fenn-i 'ışkı çünkü hıfz itdün anuñla
'amil ol
Ya'ni varup şâh-ı 'ışka sen kemîne
muğbil ol

14. var:

Gazel 2013

Mısra: 11

Kainatta veya düşüncede bulunan, mevcut olan şey.

İy Muhibbî câmi'-i hüsünde var
ser-mahfîl ol

15. var:

Gazel 2048

Mısra: 8

"Haydi! Yap!" anlamında emir bildiren söz.

Hicrân gamını çekmek ise çü
murâduñ
Var cür'a-keş-i hâk-i der-i pîr-i
muğân ol

16. var:

Gazel 2059

Mısra: 7

Mevcut, evrende veya düşüncede yer alan, yok karşıtı.

Egerçi cürm ü 'işyânım üküş
ammâ ümîdüm var
Şefâ'at kânını añsam benüm bî-
bâkdür gönülüm

17. var:

Gazel 2063

Mısra: 1

Sahiplik bildiren olumlu ad cümleleri kuran bir söz.

Ferâğum var yine dehrün gülinden
sünbülinden hem
Uşandum bülbülün dâyim
çemende gulğulından hem

18. var:

Gazel 2068

Mısra: 5

Mevcut, evrende veya düşüncede yer alan, yok karşıtı.

Var mı bir mezhebde ben kanum
helâl itdüm saña
Vaşluñ itdün sen harâm iy nâz-
perverdüm benüm

19. var:

Gazel 2070

Mısra: 3

Mevcut, evrende veya düşüncede yer alan.

Bend-i zülfünde didüm var niçe
biñ şeydâlaruñ
Didi haqqâ bir senün tek mübtelâyı
görmedüm

20. var-ısa:--ısa

Gazel 2075

Mısra: 8

Mevcut, evrende veya düşüncede yer alan.

Mâh-rûlar yolına ben bâş u cân
terk eyledüm
Var-ısa gelsün bu devr içinde
emşâlüm benüm

21. var:

Gazel 2079

Mısra: 3

Mevcut, evrende veya düşüncede yer alan.

Benüm gibi senün yüz biñ kuluñ
var
Senün gibi benüm yok pâdişâhum

22. vardur:--dur

Gazel 2085

Mısra: 4

Bulunmak.

Dîdeler rüşen olurlar göreler zibâ
yüzün
Her kimün inkârı vardur ben aña
rüşen kılam

23. var:

Gazel 2168

Mısra: 8

Bulunma durumu, mevcut, sahip olma.

Sâyesin salsa gedâ üstine ol sultân
olur
Geşt kıldum kanda var devlet
hümâsın bilmedüm

24. var:

Gazel 2189

Mısra: 3

Bulunma durumu, mevcut, sahip olma.

Şîve-i şîrîn ü nâz u 'işveler kim
sende var
Ben dağı Ferhâd-veş 'âlemde bir
ad eyleyem

25. var:

Gazel 2202

Mısra: 15

Bulunma durumu, mevcut, sahip olma.

Başumda var sevdâ-yı hâm 'ışk
içre itdüm ihtimâm
Olmadı dilber baña râm ammâ ki
kimdür dimezem

26. var:

Gazel 2228

Mısra: 2

Bulunma durumu, mevcut, sahip olma.

Nigârâ nâhun ile dil-hırâşum
Ne kim var gayr-ı 'ışk anı tırâşum

27. var:

Gazel 2235

Mısra: 9

Bulunma durumu, mevcut, sahip olma.

İy Muhibbî var iken hırka-i
peşmine-i fakr
Haşâ lillâh ki libâs ecline zer-bâfa
gelem

28. var:

Gazel 2315

Mısra: 1

Bulunma durumu, mevcut, sahip olma.

Bir lebi mül çeşmi âfet cân-
fezâmuz var bizüm
Kim bu şeb bir serv-çamet
mehlikâmuz var bizüm

29. var:

Gazel 2315

Mısra: 8

Bulunma durumu, mevcut, sahip olma.

Çeşm-i hün-rizi ider her dem-be-
dem bagrumı hün
Zülf ü hâliyle dağı çok mâcerâmuz
var bizüm

30. var:

Gazel 2315

Mısra: 10

Bulunma durumu, mevcut, sahip olma.

İy Muhibbî câm-ı mey nüş eyle
lâ'li yâdına
Kim hayâliyle nigârûñ hoş
safâmuz var bizüm

31. var:

Gazel 2485

Mısra: 2

Bulunma durumu, mevcut, sahip olma.

Güller-ile zeyn olındı yine bāğ u gülsitān
Gülde var hercāyilik bülbülde var āh u figān

32. **var:**
Gazel 2485
Mısra: 2

Bulunma durumu, mevcut, sahip olma.

Güller-ile zeyn olındı yine bāğ u gülsitān
Gülde var hercāyilik bülbülde var āh u figān

33. **vardur:-dur**
Gazel 2244
Mısra: 10

Bulunma durumu, mevcut, sahip olma.

İy dil düriş āhir ü yapdur 'imāreti
Dime sakın dünyede vardur 'imāretüm

34. **varumdan:-um, -dan**
Gazel 2089
Mısra: 2

Sahip olunan şeylerin bütünü, mal, servet.

Yolına bir boyı servüñ gözüm
yaşın revān itdüm
Geçersem cümle varumdan 'aceb mi terk-i cān itdüm

35. **var:**
Gazel 2101
Mısra: 12
Mevcut bulunmak.

Senden özge baña yok 'ālem içinde bir šāh
Var işigüñde benüm gibi senüñ niçe gūlām

36. **vardur:-dur**
Gazel 2113
Mısra: 1
Mevcut, evrende veya düşüncece yer alan.

Kākülünden dem mi vardur kim perişān olmayam
Serv kıddüñ añılıp yā zār u giryān olmayam

37. **var:**
Gazel 2113
Mısra: 5
Belli bir yere ulaşmak, vasıl olmak.

Zār zār ol iy dil-i şürde var nālišler it
Ol gül açılmaz eger gülşende nālān olmayam

38. **var:**
Gazel 2120
Mısra: 1
Mevcut, evrende veya düşüncece yer alan.

Cāme-i sebz ile bir şirīn zebānum var benüm
Var mıdur agzı diyü līkin gümānum var benüm

39. **var:**
Gazel 2120
Mısra: 2
Mevcut, evrende veya düşüncece yer alan.

Cāme-i sebz ile bir şirīn zebānum var benüm
Var mıdur agzı diyü līkin gümānum var benüm

40. **var:**
Gazel 2120
Mısra: 2
Mevcut, evrende veya düşüncece yer alan.

Cāme-i sebz ile bir şirīn zebānum var benüm
Var mıdur agzı diyü līkin gümānum var benüm

41. **var:**
Gazel 2120
Mısra: 4
Mevcut, evrende veya düşüncece yer alan.

Gör o zālīm kanımı dökdi yine inkār ider
Bakatarsun hānçeri agzında kanum var benüm

42. **var:**
Gazel 2120
Mısra: 6
Mevcut, evrende veya düşüncece yer alan.

Her ne deñlü kaşruñ iy meh-rū felekden yücedür
Çıkmağa āhum kemendiyle figānum var benüm

43. **var:**
Gazel 2120
Mısra: 8
Mevcut, evrende veya düşüncece yer alan.

Hafta olur görmezem gün yüzünü aylar geçer
Āh kim bir mihrī yok nā-mihribānum var benüm

44. **var:**
Gazel 2120
Mısra: 10
Mevcut, evrende veya düşüncece yer alan.

İy Muhibbī sīne sahrāsında gel kıl dil nişān
Çün atar gamz okların kaşı kemānum var benüm

45. **var:**
Gazel 2126
Mısra: 1
Mevcut, evrende veya düşüncece yer alan, yok karşıtı.

Var mıdur bilsem haber nā-mihribānumdan benüm
Yakdı bagrum hicr ara dāğ-ı nihānumdan benüm

46. **var:**
Gazel 2128
Mısra: 5
Mevcut, evrende veya düşüncece yer alan, yok karşıtı.

Var günāhum beni ger öldürmege Evvel ol šāh ben gedā sevduñ

47. **vār:**
Gazel 2137
Mısra: 10
Mevcut, evrende veya düşüncece yer alan.

Kaşı mihrābına geçmiş ne āceb çeşm-i nigār
Kankı mezhebde bu vār mest-ile imāmet gördüm

48. **var:**
Gazel 2147
Mısra: 2
Mevcut, evrende veya düşüncece yer alan.

'İyd-i kırbān oldı ben kırbān-ı cānān olmışam
Herkesüñ bir şuğlı var ben yāra hayrān olmışam

49. **var:**
Gazel 2171
Mısra: 1
Mevcut, evrende veya düşüncece yer alan.

Sīne sahrāsında dıkdüm dil nişānum var benüm

Ok u yası elde bir kaşı kemānum
var benüm

50. var:

Gazel 2171

Mısra: 2

*Mevcut, evrende veya
düşüncede yer alan.*

Sīne şahrāsında dıkdüm dil
nişānum var benüm
Ok u yası elde bir kaşı kemānum
var benüm

51. var:

Gazel 2171

Mısra: 4

*Mevcut, evrende veya
düşüncede yer alan.*

Leblerinden iste didüm iy göñül
gel bir cevāb
Didi kim agzuma almaga ne
cānum var benüm

52. var:

Gazel 2171

Mısra: 6

*Mevcut, evrende veya
düşüncede yer alan.*

Kıldan ince mi miyānı yoksa yok
andan nişan
Bilmedüm bu bahş ara kaldı
gümānum var benüm

53. var:

Gazel 2171

Mısra: 8

*Mevcut, evrende veya
düşüncede yer alan.*

Halk-ı 'ālem görmesün dildārumı
düşde diyü
Şubha dek uyıtmazam halkı
fiğānum var benüm

54. var:

Gazel 2171

Mısra: 10

*Mevcut, evrende veya
düşüncede yer alan.*

İy Muhibbī n'eylerem bāğ-ı cinān
u kevşeri
Bir lebi şīrīn yüzi gül gülsitānum
var benüm

55. var:

Gazel 2173

Mısra: 5

*Mevcut, evrende veya
düşüncede yer alan.*

Miyānufla lebünçün var mı yok mı
diyü bahş itdük

Eşer yok bildüm anlardan egerçi
kıl ü kāl itdüm

56. var:

Gazel 2177

Mısra: 4

*Mevcut, evrende veya
düşüncede yer alan.*

Oluban cürme muķır senden
umaruz rahmeti
Yüzi suyına ki var nām-ı şerīfnde
dü mīm

57. var:

Gazel 2184

Mısra: 10

*Mevcut, evrende veya
düşüncede yer alan.*

Kāh oldı Muhibbī teni bir kāha
dönüp āh
Ṭakāt mı var bār-ı ğamı her gāh
çekem

58. var:

Gazel 2058

Mısra: 8

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Bir Ḥasan-ḥüsn u Ḥüseyn-ḥū
şehūñ ābdālıyam
Yaralar sīnemde kim var Zū'l-
fiķārumdur benüm

59. var:

Gazel 2232

Mısra: 5

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Var iken 'ālemde gül gibi şārāb-ı
erğuvān
Rind olam lāyıķ mıdur zāhid gibi
beng eyleyem

60. var:

Gazel 2248

Mısra: 10

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Vaşla iren hicri de dilden
gidermesün
Her şādīnūñ nite ki var āḫirinde
ğam

61. var:

Gazel 2255

Mısra: 3

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Çok günāhum var degül mümkün
taḫrīr eylemek

Yā İlāhī ḫayra döndür cümle
a' mālüm benüm

62. var:

Gazel 2255

Mısra: 9

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Pādişāhum bu Muhibbī yok idi var
eyledūñ
Kesmezem senden ümīdi hoş ola
ḫālüm benüm

63. var:

Gazel 2315

Mısra: 6

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Ārzū-yı vaşl umar göñül 'aceb
dīvānedür
Kim vefā resmin bilür bir pūr-
cefāmuz var bizüm

64. var:

Gazel 2388

Mısra: 5

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Her ne ki gelse cānuma var saña
minnetüm
Ger nāvek-i cefā vü eger ḫançer-i
sitem

65. var:

Gazel 2442

Mısra: 9

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Çünkü ezelden her kişīnūñ bir
naşibi var
'İşķı ben aldum ābide virdüm
'ibādetin

66. var:

Gazel 2446

Mısra: 9

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Meyli var gördüm Muhibbī şī' rine
cānānenūñ
Sāḫirem teşḫīr kıldum ol gözi
cādūyī ben

67. var:

Gazel 2494

Mısra: 2

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Sāķiyā def -i ḫumār itsün şārāb
eglenmesün

Derd-i serden var bu dilde ıztırâb
eglenmesün

68. **var-iken:-i, -ken**

Gazel 2259

Mısra: 3

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Var-iken kıdd-ile zülf ü ruḥı ol
sım-ten yāruñ
Bu gönülüm istemez sünbül gül ü
serv ü semen görsem

69. **var-iken:-i, -ken**

Gazel 2294

Mısra: 10

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

‘Aşıkam dīdāra zāhid aḥma bāğ-ı
cenneti
Kūy-ı dilber var-iken neme yarar
dünyā benüm

70. **var-iken:-i, -ken**

Gazel 2336

Mısra: 5

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Hāk-i pāyuñ var-iken bu çeşm-i
hün-ālūduma
Sanma İrān’ a varup kühl-ı Şifāhān
isterem

71. **var-iken:-i, -ken**

Gazel 2463

Mısra: 2

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Lebleri devrinde hergiz bakmayam
şahbāya ben
Serv kıddi var-iken meyl itmeyem
tübāya ben

72. **var-iken:-i, -ken**

Gazel 2475

Mısra: 4

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Kimseye bākī degüldür çünkü bu
hüsün ü cemāl
Kıl vefā iy bī-vefā hüsün ü cemālūñ
var-iken

73. **var-iken:-i, -ken**

Gazel 2475

Mısra: 6

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Seyre çıksa her taraftan cem’ olur
‘aşıkları

Sen de iy dil eksük olmagıl
mecālūñ var-iken

74. **var-iken:-i, -ken**

Gazel 2475

Mısra: 8

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Göz yumam zulmet suyından āb-ı
keşer adını
Añmayam la’l-i lebüñ gibi zülālūñ
var-iken

75. **var-iken:-i, -ken**

Gazel 2475

Mısra: 10

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

İy Muḥibbī aḥlas u dībā vü zer-baft
ü ḥarīr
Bunlara meyl eyleme üstüñde
şālūñ var-iken

76. **var-iken:-i, -ken**

Gazel 2497

Mısra: 7

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Var-iken ‘aşıklarūñ meyl eyleme
ağyāra gel
Zāğlar şaydın n’ idersin sen ki
şahbāz olasın

77. **vardur:-dur**

Gazel 2299

Mısra: 8

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Āb u āteş cem’ mümkün olmaz
iken dōstlar
Bu ne ḥikmet ağlaram sīnemde
vardur nār hem

78. **vardur:-dur**

Gazel 2301

Mısra: 1

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Āteş ile dil yanar sīnemde vardur
nār hem
İñlerem tā şubḥ olunca olmışam
bīmār hem

79. **vardur:-dur**

Gazel 2319

Mısra: 1

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Āteş-i ‘ışkuñla cānā dem mi vardur
yanmayam

Dūd-ı āhumdan felek gibi göge
boyanmayam

80. **vardur:-dur**

Gazel 2319

Mısra: 12

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Āteş-i şavkı yakarsa bu Muḥibbī’yi
ne tañ
Dem mi vardur āteş-i ‘ışkıyla anuñ
yanmayam

81. **vardur:-dur**

Gazel 2337

Mısra: 10

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

İnkār iderse gün yüzüne tañ mı
müdde’i
Vardur gözinde çünkü ezelden
sebel didüm

82. **vardur:-dur**

Gazel 2461

Mısra: 2

*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Hıç olur mı kim diyem ben gül’-
izārı sevmezim
Bu kadar vardur diyem yanuñda
ḥārı sevmezsin

83. **var:**

Gazel 2315

Mısra: 2

*Bulunma durumu, mevcut,
sahip olma.*

Bir lebi mül çeşmi āfet cān-
fezāmuz var bizüm
Kim bu şeb bir serv-ḳamet
mehlikāmuz var bizüm

84. **var:**

Gazel 2315

Mısra: 4

*Bulunma durumu, mevcut,
sahip olma.*

Zāhidā ‘aşıklaruz cennet hevāsı
bizde yok
Ṭālibüz dīdāra bir özge hevāmuz
var bizüm

85. **varum:-um**

Gazel 2317

Mısra: 1

*Sahip olunan şeylerin bütünü,
mal, servet.*

‘Abürüm ‘anberüm varum ḥabībüm
māh-ı tābānum

Enisüm mahremüm rāzum güzeller
şāhı sultānum

86. **varum:-um**
Gazel 2317
Mısra: 12
*Sahip olunan şeylerin bütünü,
mal, servet.*

Nebātum şekkerüm gencüm bu
‘ālem içre bī-rencüm
‘Azizüm Yūsuf um varum gönül
Mısr ‘ındaki hanum

87. **var-durur:-durur**
Gazel 2333
Mısra: 6
*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Açma şubhuñ iy şabā luṭf eyle gel
dervāzesin
Var-durur zülfi ḥayāliyle bu şeb
hoş ‘ālemüm

88. **vardur:-dur**
Gazel 2364
Mısra: 5
*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Balina el sunma dehrüñ vardur
içinde belā
Bisler evvel şehd-ile āḥir virtür ol
saña sem

89. **vardur:-dur**
Gazel 2396
Mısra: 8
*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Ne māl u sīm ü zer ne tāt-ı devlet
Kul oldum ‘ışka vardur çün
mezāğum

90. **vardur:-dur**
Gazel 2411
Mısra: 4
*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Eşk-i çeşmümden yıkılsa şeh-i ten
olmaz ‘aceb
Ḥāne mi vardur ḥarāb olmaya bu
seylābdan

91. **vardur:-dur**
Gazel 2365
Mısra: 5
*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Dāğ-ı ḥasret sīnede gönümdede
vardur nār-ı ‘ışk

Āteşe yanmakda birdür bu içüm
taşum benüm

92. **var-ımiş:-ı, -mış**
Gazel 2371
Mısra: 2
*Mevcut, evrende veya
düşüncede yer alan, yok karşıtı.*

Zülfine virdüm gönül dām-ı
belāsın bilmedüm
Her kılında var-ımiş biñ
mübtelāsın bilmedüm

93. **var:**
Gazel 2373
Mısra: 3
*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Var mıdır hiç vişāl ‘ālemde
Bulmaduk aña dest-res n’idelüm

94. **var:**
Gazel 2373
Mısra: 12
*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Zāhide hür gerek baña nigār
Her kişide var bu heves n’idelüm

95. **var:**
Gazel 2389
Mısra: 9
*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Var kapuñda Muḥibbī gibi biñ
bendelerüñ
Senden özge benüm ‘ālemde
bulınmaya kesüm

96. **var:**
Gazel 2412
Mısra: 6
*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Ḥāk-i pāyın başına tāt itmegi kim
istememez
‘Ālem içre istemez bir kimse var
mı devletin

97. **var:**
Gazel 2448
Mısra: 8
*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Leblerinden istesem dermān beni
‘ayb eylemeñ
Bu cihānda ḥasta mı var istemeye
şıḫhatin

98. **var:**
Gazel 2452
Mısra: 9
*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Bu Muḥibbī gibi var mı ‘ışk ara
‘ışk eri
Naqd-i cānı virüben derd ü ğamı
bāzār iden

99. **var:**
Gazel 2376
Mısra: 6
*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Zāhide kevşer ü baña leb-i yār
Var her kesde bir heves n’idelüm

100. **var-ısa:-ısa, -**
Gazel 2443
Mısra: 8
Bulunmak, mevcut olmak.

Tuḥfe eyler küyuña varsa gözüm
gevherlerin
Ger ḳabülün var-ısa yoluña iṣār
eylesün

101. **var-ısa:-ısa**
Gazel 2454
Mısra: 4
*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Derdā ki benüm ḥālümü hiç
kimsene bilmez
Her derdi çeken var-ısa ‘ālemde
benem ben

102. **var-ken:-ken**
Gazel 2475
Mısra: 1
*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Seyr-i gülzār itmeyem gül-ruḥ
cemālün var-ken
Serve kılmayam nāzār nāzük
nihālün var-iken

103. **var-iken:-i, -ken**
Gazel 2475
Mısra: 2
*Bulunma durumu, mevcut
olma.*

Seyr-i gülzār itmeyem gül-ruḥ
cemālün var-ken
Serve kılmayam nāzār nāzük
nihālün var-iken

104. **varum:-um, -ı**
Gazel 2487
Mısra: 4

Elde bulunan her şey, sahip
olunan şeylerin tümü.

Yagmaya virdi şabr metâ'ını
gözleri
Varumı aldı komadı bir zerre
dânesin

105. **varuñı:--uñ, --ı**
Gazel 2495
Mısra: 5
Varlık.

Varuñı harc idegör yolına
cânânelertüñ
Ele girmezse dañı akça vü puldan
çıkasın

106. **var:**
Gazel 2026
Mısra: 6
Başına geldiği cümlelere
"istersen, haydi" vb. anlamlar
katar.

Zulm elinden kapısına ol güzeller
şâhnuñ
Ola kim rahm eyleye bir kez dañı
var dâda gel

var:-

1. **vardukça:--dukça**
Gazel 2296
Mısra: 7
Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak.

Küyuña vardukça itsen ger baña
cevr ü sitem
Râh-ı 'ışkuñda dañı ben cüst ü
çâlâk olam

2. **varsam:--sa, --m**
Gazel 2006
Mısra: 5
Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, gitmek.

Men ' idersin küyına varsam beni
itden beter
İy rakîb-i rû-siyeh n' için olursın
böyle dâl

3. **varsam:--sa, --m**
Gazel 2022
Mısra: 3
Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasil olmak.

Çok görür küyına varsam müdde'î
ben 'âşıkı
Dilegüm budur Hudâ'dan çekile
gözine mîl

4. **varmaga:--mak, --a**
Gazel 2039
Mısra: 5
Belli bir yere ulaşmak, vasil
olmak. // Gitmek.

Küyuña varmaga gönderdüm
levend-i gönülümü
Kaldı gelmedi anı bir yere salmalı
degül

5. **varın:--ın, --**
Gazel 2039
Mısra: 7
Belli bir yere ulaşmak, vasil
olmak. // Gitmek.

Râyegândur kim virtüp varın ala bir
büseñi
Aña cân virmelüdür cümle ciñân
malı degül

6. **varup:--up, --**
Gazel 2047
Mısra: 10
Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasil olmak.

Şabr kıl nefse Muhib eyleme rüsvâ
özünü
Sen de Yüsuf gibi zindâna varup
mihmân ol

7. **vardugumca:--duk, --um, --ca**
Gazel 2052
Mısra: 7
Belli bir yere ulaşmak, vasil
olmak.

Küy-ı yâra vardugumca gizlenür
mühmel rakîb
Nite kim şîr irdüginde nâ-bedîd
olur şağal

8. **varuban:--uban, --**
Gazel 2055
Mısra: 9
Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasil olmak.

Ser-i küyını dildârûñ varuban
görmedüm aşlâ
Niçe kez hufyeten geldi didiler
müttehem çekdüm

9. **vardukça:--duk, --ça**
Gazel 2057
Mısra: 6
Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasil olmak.

Sürdiyse ben fütâdeyi küyından ol
niğâr
Vardukça aña dañı beter ola
rağbetüm

10. **varam:--am**
Gazel 2071
Mısra: 3
Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasil olmak.

Öldükde aña varam iy bî-vefâ
dimişsin
'Ahdüñe gel vefâ kıl hicr-ile çün
ben öldüm

11. **varup:--up**
Gazel 2082
Mısra: 7
Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasil olmak.

Dili hoş idelüm çemende varup
Olmadın bu ciñân hârâb içelüm

12. **varup:--up**
Gazel 2085
Mısra: 2
Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasil olmak.

Her kaçan yâd-ı ruñuñla küyuñı
mesken kılam
Hâşâ li'llâh kim varup seyr-i gül ü
gülşen kılam

13. **varup:--up**
Gazel 2085
Mısra: 8
Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasil olmak.

Her yañadan leşker-i gam gelse
tutsa 'âlemi
Gam degül baña varup meyñaneyi
me'men kılam

14. **varsa:--sa**
Gazel 2090
Mısra: 5
Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasil olmak.

Ehl-i 'ışk küyuña varsa çağrışurlar
dâd dâd
Bî-habersin kullaruñdan hey güzel
şâhum benüm

15. **varup:--up**
Gazel 2094
Mısra: 4
Gitmek.

Ol şeh-i hñübâna 'âşıkdur kamu
halk-ı ciñân
Kime 'arz-ı hâl idüp kime varup
dâd eyleyem

16. **varam:--am**
Gazel 2106

Mısra: 1
Gitmek.

Her kaçan şem'-i cemâlünü görem
yana varam
Cân atup bâl ü peri yakmaga
pervâne varam

17. **varam:-am**
Gazel 2265
Mısra: 10
Gitmek.

İdesin 'ayn-ı 'inâyetle Muhibbî'ye
nazar
Kapuña kemter kulam yüz
sürmege iy şeh varam

18. **varam:-am**
Gazel 2106
Mısra: 4
Gitmek.

Umaram zülfün-ile cân u dili bend
idesin
Olmaga habs-i ebed çâh-ı
zenahdâna varam

19. **varam:-am**
Gazel 2106
Mısra: 8
*İyice anlamak, inceliklerine
erişerek duymak.*

Derdün-ile güzelüm olalı me'nüs
gönül
Derdünü sanma koyup isteyü
dermâna varam

20. **varam:-am**
Gazel 2106
Mısra: 10
Gitmek.

Şöyle mest itdi Muhibbî beni câm-
ı leb-i yâr
Böyle rüsvâ umaram mahşere
mestâne varam

21. **varsa:-sa**
Gazel 2119
Mısra: 9
Gitmek.

Güneş ruhsârını yârûñ Muhibbî
görmege varsa
Sitârem baña göstermez olur ol
dem siyâh aḫşâm

22. **varup:-up**
Gazel 2123
Mısra: 2
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Sâkıyâ bâde getir 'ıyş(ı) müdâm
eyleyelüm
Gülşen içinde varup bâğı maḳâm
eyleyelüm

23. **varalum:-alum**
Gazel 2133
Mısra: 4
Gitmek.

Alalum lâle gibi sâğarı elden
komayup
Varalum gülşene biraz tâze güli
yâr idelüm

24. **varduguma:-duk, -um, -a**
Gazel 2134
Mısra: 7
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Küyuñe varduguma dün gice âh
Kanlu yaşumla bellüdür râhum

25. **varup:-up**
Gazel 2136
Mısra: 4
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Pâdişâh olduñsa cânâ Tañrı'dan
korkmaz mısın
Niçeye dek âsitânuña varup dâd
eyleyem

26. **varayım:-ayım**
Gazel 2141
Mısra: 3
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

'Ahd kılduñ niçe yıldur varayım
bir gün diyü
Ol deme irdüm diyü âh çâr olupdur
gözlerüm

27. **varup:-up**
Gazel 2146
Mısra: 9
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Küyuña varup Muhibbî vaşluñ itse
ârzü
Döstum gelmez vefa senden meger
cevr ü sitem

28. **vardum:-du, -m**
Gazel 2147
Mısra: 3
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Geydüm iḫrâmı ḫarîm-i küyına
vardum bugün

Terk idüp varlık libâsın cümle
'üryân olmışam

29. **varılmaz:-ıl, -maz**
Gazel 2151
Mısra: 6
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Gel ḳabûl eyle getirdüm tuḫfe cân
dergâhuña
Çün varılmaz pâdişâhlar önine boş
iy şanem

30. **varup:-up**
Gazel 2157
Mısra: 2
Gitmek.

Pendüñle nâşihâ beni sanma ki
bend olam
Gönlüm bumı diler ki varup bir
levend olam

31. **varmaz:-maz**
Gazel 2166
Mısra: 3
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Secde idelden nigârâ varmaz
oldum mescide
Tâḳ-ı ebrûsı olupdur çünkü
miḫrâbum benüm

32. **varmaga:-mag, -a**
Gazel 2184
Mısra: 7
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Zülfün şebinde küyuña varmaga
ḫusrevâ
Başuma alup düd-ı siyâhı külâh
çekem

33. **vardum:-du, -m**
Gazel 2187
Mısra: 3
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Bâğa vardum şevḳ-i ruḫsârûñla
güller pâyına
Aglayup ḫûn-ı cigerle dâmenin ter
eyleyem

34. **varuban:-uban**
Gazel 2187
Mısra: 6
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Serv ḳaddüñ görmezem amma ki
anuñ yâdına

Varuban nezzāre-i serv-i şanavber
eyleyem

35. **varıcak:-ıca**
Gazel 2189

Mısra: 6
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak.*

Kork Hudā dan gūşuña al bu
benüm feryādumı
Kūyuña ben varıcak çağırıp hem
dād eyleyem

36. **varup:-up**
Gazel 2191

Mısra: 1
Gitmek.

Varup luṭf istedüm yār itdi dūšnām
Cihān içinde buldı bu göñül kām

37. **varuban:-uban**
Gazel 2193

Mısra: 2
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Görüp şemşirün iy dilber beni
sanma hāzer kıldum
Baş açıp varuban karşı dil ü
cānum siper kıldum

38. **varuban:-uban**
Gazel 2204

Mısra: 4
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Çünkü görmem ḳaddüni yāduña iy
serv-i sehī
Varuban nazzāre-i serv ü sanavber
eyleyem

39. **vardum:-du, -m**
Gazel 2218

Mısra: 1
*Belli bir yere ulaşmak, vasıl
olmak.*

Egerçi kūyuña vardum senün ṭālib-
i dīdāram
Seni ağyār-ıla līk görem ṭāḳat nemī
ārem

40. **varan:-an**
Gazel 2224

Mısra: 9
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Ka 'be' dür kūyı varan 'uşşāḳı ḳatlı
itşe ne tañ
Teşnedür çünkü Muḥibbī ḳana ol
rīg-i Ḥarem

41. **vara:-a**
Gazel 2227

Mısra: 3
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Hİç olur mı vara eşküme kūyuña
cānā senün
Ölice ilte meger bād-ı şabā
gerdüm benüm

42. **vardum:-du, -m**
Gazel 2240

Mısra: 7
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Görmege vardum seni daşladılar
Mecnün-vār
Kūyuñ eṭfāline cismüm oñdurup
ün eyledüm

43. **varam:-am**
Gazel 2265

Mısra: 1
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

'Ayb itme kūyuña iy meh eger
nāgeh varam
'İşkuñ ile olmışam dīvāne vü
gümreh varam

44. **varam:-am**
Gazel 2265

Mısra: 4
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak.*

Rāhi eger yañılam 'ayb eyleme iy
hem-nişin
Yād-ı pā-būsı ile mecnün olup bī-
reh varam

45. **varam:-am**
Gazel 2265

Mısra: 6
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak.*

İsterem ṭal'at süheylinden ümīd-i
pertevi
Güceler bulam şerefler diyü pāy-ı
meh varam

46. **varsam:-sa, -m**
Gazel 2272

Mısra: 11
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Sensüzün gülzāra varsam gül
dikendür çeşmüme
Anuñ için bāğa varup istemez
seyrān gözüm

47. **varup:-up**
Gazel 2272

Mısra: 12
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Sensüzün gülzāra varsam gül
dikendür çeşmüme
Anuñ için bāğa varup istemez
seyrān gözüm

48. **varup:-up**
Gazel 2290

Mısra: 4
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Bu dünya cīfedür gördüm meges-
veş ḳāni' olmadum
Varup Simurğ olup Ḳaf'a ḳanā'at
ihtiyār itdüm

49. **vardı:-dı**
Gazel 2301

Mısra: 9
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Kūyuña vardı Muḥibbī aña yüz
göstermedün
Veh ki mī-dārī dirīg ez bī-dilān
dīdār hem

50. **varup:-up**
Gazel 2306

Mısra: 1
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Ḥāk-i kūyin eşk-i çeşmümle varup
nem eyledüm
Yarasına göñlümün ol ḥāki
merhem eyledüm

51. **varmaz:-maz**
Gazel 2335

Mısra: 9
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Varmaz oldu bu Muḥibbī kūyına
dīldārınun
Bağludur yollar geçilmez kanlu
yaşumdan benüm

52. **varup:-up**
Gazel 2336

Mısra: 6
*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Ḥāk-i pāyuñ var-iken bu çeşm-i
ḥün-ālūduma
Sanma İrān'a varup kühl-ı Şifāhān
isterem

53. **varup:-up**
Gazel 2338
Mısra: 12
Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasil olmak.
- Derdün-ile bu Muhibbî halka kıldı
kâmetin
Bu ümide kim varup ayaguña
halhâl olam
54. **varmam:-ma, -m**
Gazel 2346
Mısra: 14
Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasil olmak.
- Zâhidâ eyler Muhibbî hıdmetin
meyhânenüñ
Mescide varmam anuñçün kim
riyâdan korkaram
55. **varalum:-alum**
Gazel 2355
Mısra: 3
Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasil olmak.
- Varalum güş idelüm bülbül ünün
Kılalum 'işrete şitâb içelüm
56. **varup:-up**
Gazel 2360
Mısra: 2
Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasil olmak.
- Ele mızrâb-ı ğam alup gönül
tanbürını çaldım
Mağabbet bezmgâhında varup
âvâzeler saldım
57. **varma:-ma**
Gazel 2367
Mısra: 9
Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasil olmak.
- Muhibbî gülşene varma temâşâ
eyle bu sînem
Kızıl güller kılup dâğum elifden
servler çekdüm
58. **varup:-up**
Gazel 2374
Mısra: 3
Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasil olmak.
- Varup diyâr-ı 'ışka yine şehriyâr
olam
Âhum livâ göz yaşın eger sipâh
çekem
59. **varımaz:-ı, -maz**
Gazel 2375

- Mısra: 12
Gitmek.
- Gitdi elden cân u dil didüm gülüp
ğamzeñ didi
Varımaz bir yire şayd-ı zağm-
dârumdur bentüm
60. **varam:-am**
Gazel 2386
Mısra: 5
Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak.
- Dîvâne-vâr deyr-i muğâna eger
varam
'Ayb eylemeñ esîr-i belâ-yı perî-
veşüm
61. **vardum:-du, -m**
Gazel 2393
Mısra: 2
Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasil olmak.
- Gelüp eşküm sipâhını livâ-yı âhı
kaldurdum
Belâ şahrâsına vardum vefâ tablını
çaldurdum
62. **varup:-up**
Gazel 2394
Mısra: 5
Belli bir yere ulaşmak, vasil olma.
- Bâğ ara kıddüni görmem bârî
varup yâduña
Gâh seyr-i serv idüp gâhî şanavber
eyleyem
63. **varacak:-acak**
Gazel 2400
Mısra: 8
Gitmek.
- Gelmişüzdür ol ulu dergâha 'arz-ı
hâl için
Andan özge varacak bir yirümüz
yokdur bizüm
64. **varsam:-sa, -m**
Gazel 2406
Mısra: 4
Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasil olmak.
- Eşk-i surhüm rüy-ı zerdüm
'ışkuma şâhid yiter
Kanda varsam ikisi hâzır
güvâhumdur bentüm
65. **varan:-an**
Gazel 2413
Mısra: 6
Gitmek.

- Yagdursa cefâ sengin eger yâr
tamâmet
Başımı açup karşı varan aña
benem ben
66. **varmaz:-maz**
Gazel 2416
Mısra: 5
Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasil olmak.
- Ka'be'ye varmaz o kim çekmeye
râhuñ zağmetin
'İyd-i vaşla iremez cân-ıla kırbân
olmayan
67. **varmak:-mak**
Gazel 2421
Mısra: 4
Bir hale girmek, o hal üzere olmak, o hale dalmak.
- Düşde görem uyhu yüzini meger
şimden girü
Hvâba varmak mı gele bu çeşm-i
pür-hünâbdan
68. **varam:-am**
Gazel 2430
Mısra: 8
Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak.
- Yanuma düşmiş gider derd ü belâ
sâyem gibi
Sanmañuz tenhâ varam bu vâdî-i
hicrâna ben
69. **varup:-up**
Gazel 2433
Mısra: 5
Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasil olmak.
- Didüm ki sâyeñe varup iy döst hoş
geçem
Didi ki ben günüm saña hiç saya
virmezsin
70. **varma:-ma**
Gazel 2436
Mısra: 1
Gitmek.
- Mâr-gürem diyü iy dil zülfine
varma yakın
Heft-ser bir ejdehâ seni helâk eyler
sakın
71. **varsa:-sa**
Gazel 2443
Mısra: 7
Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasil olmak.

Tuhfe eyler kũyũna varsa gözũm
gevherlerin
Ger kabũlũn var-ısa yoluña ısr̄ar
eylesũn

72. **varsun:-sun**

Gazel 2452

Mısra: 8

*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Cām-ı derdũn nũş idenler oldılar
mest ü harāb
Varsun ol bezme özini 'ışk-ıla bĩ-
'ār iden

73. **varaydum:-a, -(y)du, -m**

Gazel 2460

Mısra: 7

*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Varaydum Ka'be-i kũyına yāruñ
Görürdüm Merve hākkıyçũn Şafā
ben

74. **varam:-am**

Gazel 2106

Mısra: 6

*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak, vasıl olmak.*

Gözũme kühl ideyim baña yiter
hāk-i diri
Tütiyā ecli içũn sanma Şifāhān'a
varam

75. **varam:-am**

Gazel 2265

Mısra: 8

*Erişilmek istenen yere ayak
basmak, ulaşmak.*

Şād olur kũhsār-ı ğamda ańıcak
ruhsārını
Hemçũ kebk-refťār ile her bir yaña
kahkah varam

var eyle:-

1. **var eyle:-**

Gazel 2081

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Yaratmak.

İy dil var eyle hāzret-i yāra
şikāyeti
İrmedi dāmenine elũm kaldı
mũşkilũm

vara vara:

1. **vara vara:**

Gazel 2291

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Artarak.

Eşk-i çeşmũm vara vara oldu
deryā-yı muhĩt
Gāh ğavvāşam o baħr içinde gāhĩ
māhiyem

varak:

1. **varak:**

Gazel 2038

Mısra: 7

*Kitap yaprağı, iki sayfadan
ibaret üzeri yazılı yaprak.*

Her varak üstinde gördũn 'ibret al
ol yazıdan
Okumaz ol yazuyı illa meĝer kim
ehl-i hāl

2. **varak:**

Gazel 2412

Mısra: 3

*Kitap yaprağı, iki sayfadan
ibaret üzeri yazılı yaprak.*

Gül 'izāruñda 'arağdan oldugıyçũn
bir varak
Hürmet idũp göze sürerler bilenler
kıymetin

varlık:

1. **varlık:**

Gazel 2147

Mısra: 4

*Allah'ın lutfu olan şeyleri
kendı malı zannetmekten ileri
gelen gurur, kendini var görme,
kibir.*

Geydũm iħrāmı hāřim-i kũyına
vardum bugũn
Terk idũp varlık libāsın cümle
'üryān olmuşam

vaşf:

1. **vaşfin:-ı, -n**

Gazel 2343

Mısra: 9

*Bir kimse veya şeyin taşıdığı
hal, sıfat, nitelik.*

Gül yüzũn vaşfin Muħıbbĩ
yazmaga gül bergine
Devr-i güldē yaraşur bir tāze dīvān
eyleşem

2. **vaşfuñ:-uñ, -ı**

Gazel 2373

Mısra: 1

*Bir kimse veya şeyin taşıdığı
hal, sıfat, nitelik.*

İdelũm vaşfuñı heves n'idelũm
Cān virelũm bu yolda pes n'idelim

vaşf eyle:-

1. **vaşf eyle:-**

Gazel 2049

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Bir şey veya kimsenin
durumunu, sıfatlarını ve
niteliklerini sayarak tarif etmek.*

'İşkuñ evşāfını bir bir bu
Muħıbbĩ'den işit
Diñle cāndan vaşfını vaşf eylesũn
vaşşāfa gel

vaşf id:-

1. **vaşf id:-**

Gazel 2482

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Övmek.

Niçe vaşf ideyim ruħşāruñ iy dōst
Baña yig görünür bāĝ-ı iremden

vaşf it:-

1. **vaşf it:-**

Gazel 2166

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Övmek.

Tũtĩ-i tab'um Muħıbbĩ gösterür
gũyā nebāt
Her kaçan vaşf itse ol la'l-i şeker-
nābum benũm

vaşf:

1. **vaşfin:-ı, -n**

Gazel 2040

Mısra: 13

Övgü, nitelik.

Ruħlaruñ vaşfin işitmiş eylemiş
görmek heves
Tag u şāħrāda anuñçũn oldu
sergerdān gül

2. **vaşfını:-ı, --n, --ı**

Gazel 2049

Mısra: 10

*Bir kimse veya şeyin taşıdığı
hal, sıfat, nitelik.*

'İşkuñ evşāfını bir bir bu
Muħıbbĩ'den işit
Diñle cāndan vaşfını vaşf eylesũn
vaşşāfa gel

3. **vaşfını**:--i, --n, --i

Gazel 2053

Mısra: 5

*Bir kimse veya şeyin taşıdığı
hal, sıfat, nitelik. || Övme.*

Ger femi vaşfını benden güş ideler
ehl-i dil
Zerre gibidir ki günde görünür
hem çün hayâl

4. **vaşfına**:-i, -n, -a

Gazel 2337

Mısra: 1

*Bir kimse veya şeyin taşıdığı
hal, sıfat, nitelik.*

Cânân cemâli vaşfına çün bir gâzel
didüm
Şîrîn lebinî sorana gâyet güzel
didüm

vaşlı:

1. **vaşluña**:--uñ, --a, -

Gazel 2004

Mısra: 12

*Sevdiğine kavuşturan,
birleştiren || tasavvufta Hakk'a
ermektir, salikin bu makama
ulaşabilmesi için İlahi aşk ateşinde
yanması ve "mevt- i iradi'nin
(ölmeden evvel ölümün) hasıl
olması gerekir.*

Muşhaf-ı hüsnüñ haķı kim kıbledür
küyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda
kurbândur gönül

2. **vaşlı**:--i

Gazel 2016

Mısra: 5

*Ulaşma, birleşme. ||
Sevdiğine kavuşma, vuslat.*

Vaşlı bağından irag olalı ol
dildârumuñ
Gonca-veş teng oldı gönülüm
hâñrum hurrem degül

3. **vaşla**:--a, -

Gazel 2036

Mısra: 4

*Ulaşma, birleşme. || Sevdiğine
kavuşma, vuslat.*

İstedüm büse lebinden güldi dilber
gül gibi
Didi vaşla çare isterseñ bu yolda
yürü öl

4. **vaşluña**:--uñ, --a

Gazel 2051

Mısra: 7

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Vaşluña irmez bilürem çünki

'uşşakuñ eli

Va'de-i ferdâ ile kaygulu gönülüm
şād kıl

5. **vaşluñ**:--uñ, -

Gazel 2068

Mısra: 6

Vuslat, sevgiliye kavuşmak.

Var mı bir mezhebde ben kanum
helâl itdüm saña
Vaşluñ itdün sen harâm iy nâz-
perverdüm benüm

6. **vaşluña**:--uñ, -a

Gazel 2086

Mısra: 5

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Bulmadum bir çäre çäre çäre çäre
vaşluña
'Âķbet bu yolda ben kendümi nâ-
çâr añladum

7. **vaşluña**:--uñ, -a

Gazel 2096

Mısra: 7

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Hicr-ile öldürmeyince vaşluña
irgürmedün
Eyledün bu nev'-ile derdüme
dermânüm benüm

8. **vaşluña**:--uñ, -a

Gazel 2132

Mısra: 5

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Bu hasta gönül irmez-ise vaşluña
cânâ
Cân virse gerek yoluna çün kaldı
hemân dem

9. **vaşlı**:--i

Gazel 2140

Mısra: 9

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Muhibbî vaşlı gencine irişem diyü
dildâruñ
Dili virân idüp âķir yakup cânı
harâb oldum

10. **vaşluñ**:--uñ

Gazel 2146

Mısra: 9

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Küyuña varup Muhibbî vaşluñ itse
ârzü
Döstüm gelmez vefa senden meger
cevr ü sitem

11. **vaşluñ**:--uñ

Gazel 2183

Mısra: 2

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Döstüm 'işka düşelden vâlih ü
hayrânüñam
Olmuşam vaşluñ temennâsında
sergerdânüñam

12. **vaşla**:--a

Gazel 2194

Mısra: 3

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Harc kıldum dil ü cân naķdin irem
vaşla diyü
İrmedüm vaşla hemân özüme
gaddâr

13. **vaşla**:--a

Gazel 2194

Mısra: 4

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Harc kıldum dil ü cân naķdin irem
vaşla diyü
İrmedüm vaşla hemân özüme
gaddâr

14. **vaşla**:--a

Gazel 2369

Mısra: 4

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Ne kadar cehdi derem Ka'be-i
küyuña irem
Sa'y-ile olmaz imiş vaşla müyesser
n'idelim

15. **vaşlına**:--i, -n, -a

Gazel 2389

Mısra: 8

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Cânı terk eyleyeyin yolına
cânânelertün

Ola uşşâķ ara vaşlına anuñ dest-
resüm

16. **vaşlına**:--i, -n, -a

Gazel 2485

Mısra: 9

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Vaşlına niçe bulursın iy Muhibbî
dest-res
Olasın sen bir gedâ ol pâdişâh-ı
kâmran

vasiyvet evle-:

1. **vasiyvet eyle-**

Gazel 2423

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Öldükten sonra ne
yapılmasını istediğini bildirmek.

Fırkatüñle ger ölem cânā vaşıyyet
eylerem
İtlerüñe ideler bu üstühvānum
armagan

vasl:

1. vaşl-ı:

Gazel 2002

Mısra: 9

Sevdiğine kavuşma, vuslat.

Vaşl-ı dilber iy Muhibbī sa'y ile
girmez ele
Eylemegil 'ākil -iseñ yār vaşlıdur
muḥāl

2. vaşlıdur:--ı, --dur

Gazel 2002

Mısra: 10

Sevdiğine kavuşma, vuslat.

Vaşl-ı dilber iy Muhibbī sa'y ile
girmez ele
Eylemegil 'ākil -iseñ yār vaşlıdur
muḥāl

3. vaşluña:--(u)ñ, --a

Gazel 2004

Mısra: 12

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Muşhaf-ı hüsnüñ ḥakı kim kıbledür
küyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda
kurbāndur göñül

4. vaşluñ:--uñ, -

Gazel 2017

Mısra: 2

*Ulaşma, birleşme || Sevdiğine
kavuşma, vuslat.*

Derd-i hicrünüñ şehā gerçi nihān
eyler göñül
İllā vaşluñ añıcak vāy ki figān
eyler göñül

5. vaşl:

Gazel 2105

Mısra: 6

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Eyle zindān-ı gamuñdan beni lutf
ile ḥalās
Çäre vaşl oldı baña eyle benüm
dermānum

6. vaşluñ:--uñ

Gazel 2107

Mısra: 7

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Döstüm vaşluñ ümüdine bu göñlüm
şāddur
Zerre deñlü 'aynuma gelmez
bugün hicrān benüm

7. vaşluñ:--uñ

Gazel 2159

Mısra: 4

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Naḥl-i ḳaddine göñül yir yir
asılmış gıncadur
Ben ki ol bālā ḳadūñ vaşluñ dil-
āvız eyleyem

8. vaşlın:--ı, -n

Gazel 2172

Mısra: 11

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Ummazam bir nesne cânā merḥabā
olsun direm Bu Muhibbī vaşlın
ister bir yaña daḥı göñül

9. vaşlın:--ı, -n

Gazel 2172

Mısra: 11

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Bu Muhibbī vaşlın ister bir yaña
daḥı göñül
Gel nizā' itme ne saña ne baña
olsun direm

10. vaşluñ:--uñ

Gazel 2229

Mısra: 1

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Ter taze olur vaşluñ işide dil ü
cānum
Bir mürde iken zinde oluban dura
cānum

11. vaşluñ:--uñ

Gazel 2236

Mısra: 3

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Muşhaf-i hüsnüñ açup vaşluñ
temennā eyledüm
Ḥamdü-lillāḥ ki murādumca-durur
fālum benüm

12. vaşluña:--uñ, -a

Gazel 2244

Mısra: 1

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Beñzer ki senüñ vaşluña yokdur
liyākatüm
Bakdukça güneş yüzüne yok zerre
tākatüm

13. vaşlını:--ı, -n, -ı

Gazel 2248

Mısra: 7

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

İy dil anuñ vaşlını getürme ḥātıra
Sen bir fakır-i mübtezel ol şāh-ı
muḥteşem

14. vaşla:--a

Gazel 2248

Mısra: 9

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Vaşla iren hicri de dilden
gidermesün
Her şādınüñ nite ki var āḫirinde
ḡam

15. vaşluñ:--uñ

Gazel 2299

Mısra: 3

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Gel yiter kılduñ beni vaşluñ
ḥārıminden cüdā
Niçe bir cevri ü cefālar kıl vefā
yek-bār hem

16. vaşluña:--uñ, -a

Gazel 2322

Mısra: 5

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

İrmeden vaşluña cânā korkaram
bād-ı ecel
Suna baña bir ḳadeḥ peymāne
bilmen n' eyleyem

17. vaşlını:--ı, -n, -a

Gazel 2330

Mısra: 11

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

N' eyleyem bir çäre bu bī-çäre
bulmaz vaşlını
Dem-be-dem aña taḳarrübde
raḳıbe düşmenüm

18. vaşl:

Gazel 2347

Mısra: 9

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Naḳd-i cânā vaşl umarken oldı
hicrān ḥāşılum
'İşk bāzārına düşdüm bu-durur
maḡbūnlıgum

19. vaşl:

Gazel 2415

Mısra: 14

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Muhibbī olalı hicriyle münis
Fırākıyla görünür vaşl yeksān

20. **vaşluñi**: -uñ, -i

Gazel 2461

Mısra: 9

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

‘Aşıkam dīdaruña ister Muhibbī
vaşluñı

Senden artık iy perī-rū nigārı
sevmezim

21. **vaşlına**: -i, -n, -a

Gazel 2465

Mısra: 9

Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Çaresüz kaldı Muhibbī çäre bilmez
vaşlına

Åh kim ‘âlemde kimse böyle nâ-
çâr olmasun

vasl-ı cānān:

1. **vaşl-ı cānān:**

Gazel 2304

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Sevgilinin vuslatı.

Vaşl-ı cānān çün bulunmaz

itmeyince terk-i cān

Ben neden cān virmeyüp āsān

işüm müşkil kılam

2. **vaşl-ı cānān:**

Gazel 2435

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Sevgilinin vuslatı.

Vaşl-ı cānān isteyen itmek gerek
terk-i beden

Kim şehīd-i ‘ışk ola lā-būd olur ol
bī-kefen

vaşl-ı nigār:

1. **vaşl-ı nigār:**

Gazel 2320

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Sevgilinin vuslatı.

İrmedin vaşl-ı nigāra ger ölem iy
dōstlar

Ol cefākāruñ güzergāhında eyleñ
türbetüm

2. **vaşl-ı nigār:**

Gazel 2337

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Sevgiliye kavuşma.

Girmez Muhibbī sa ‘y-ile vaşl-ı
nigār ele

Pes ben anuñ-ıçun aña tül-ı emel
didüm

vassāf:

1. **vaşşāfa**: --a, -

Gazel 2049

Mısra: 10

*Niteliklerini, vasıflarını,
özelliklerini sayarak anlatan
kimse.*

‘İşkuñ evşāfımı bir bir bu

Muhibbī’den işit

Diñle cāndan vaşfımı vaşf eylesün

vaşşāfa gel

vatan:

1. **vaṭan:**

Gazel 2217

Mısra: 7

*Bir kimsenin doğup büyüdüğü
ve yaşadığı yer, yurt.*

Dilde o perī çünkü maḳām u vaṭan
itdi

Virāneleri eyleyüp iden nişest kim

vaten:

1. **vaṭenden**: -den

Gazel 2476

Mısra: 8

*Bir milletin üzerinde yaşadığı,
hâkim olduğu toprak, yurt.*

Bir lahza koya ger ser-i küyına

beni yār

Yig görünür ol ravza-i rızvān

vatenden

vāy:

1. **vāy:**

Gazel 2017

Mısra: 2

*Acı ve üzüntü duygusunu
ifade eden bir ünlemdir.*

Derd-i hicrūñi şehā gerçi nihān

eyler gönül

İllā vaşluñ añıcak vāy ki fiğān

eyler gönül

vāz gel-:

1. **vāz gel-:**

Gazel 2021

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Vaz geçmek. || Niyetten veya
karardan dönmek, caymak. ||
Eskiden beri yapmakta olduğu bir
şeyi artık yapmaz olmak.*

Virme dil sevdā-yı zülfe bu

hevādan vāz gel

İy gönül ‘âlemde gel bu mâcerādan
vāz gel

2. **vāz gel-:**

Gazel 2424

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Vaz geçmek, hakkı saydığı bir
şeyi artık istemez olmak,
terketmek, bırakmak.*

Vāz gelmem ölür-isem yine
cānānumdan

Gāh olur usanuram gerçi ki bu
cānumdan

vāz gel:

1. **vāz gel:**

Gazel 2021

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Vaz geçmek. || Niyetten veya
karardan dönmek, caymak. ||
Eskiden beri yapmakta olduğu bir
şeyi artık yapmaz olmak.*

Virme dil sevdā-yı zülfe bu

hevādan vāz gel

İy gönül ‘âlemde gel bu mâcerādan
vāz gel

2. **vāz gel:**

Gazel 2021

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Vaz geçmek. || Niyetten veya
karardan dönmek, caymak. ||
Eskiden beri yapmakta olduğu bir
şeyi artık yapmaz olmak.*

‘Aḳıbet eyler cefā fūrine cān u dil
nişān

Hİç teraḥḥum eylemez ol kaşı

yadan vāz gel

3. **vāz gel:**

Gazel 2021

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Vaz geçmek. || Niyetten veya
karardan dönmek, caymak. ||
Eskiden beri yapmakta olduğu bir
şeyi artık yapmaz olmak.*

Gül gibi gūş eylemez bülbülleyin
āh u fiğān

4. **vāz gel:**

Gazel 2021

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Vaz geçmek. || Niyetten veya
karardan dönmek, caymak. ||*

Eskiden beri yapmakta olduğu bir şeyi artık yapmaz olmak.

5. vâz gel:

Gazel 2021

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Vaz geçmek. || Niyetten veya karardan dönmek, caymak. || Eskiden beri yapmakta olduğu bir şeyi artık yapmaz olmak.

6. vâz gel:

Gazel 2021

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Vaz geçmek. || Niyetten veya karardan dönmek, caymak. || Eskiden beri yapmakta olduğu bir şeyi artık yapmaz olmak.

7. vâz gel:

Gazel 2021

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Vaz geçmek. || Feragat etmek, bırakmak.

Virme dil sevdâ-yı zülfe bu

hevâdan vâz gel

İy gönül 'âlemde gel bu mâcerâdan vâz gel

8. vâz gel:

Gazel 2021

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Vaz geçmek. || Feragat etmek, bırakmak.

Virme dil sevdâ-yı zülfe bu

hevâdan vâz gel

İy gönül 'âlemde gel bu mâcerâdan vâz gel

9. vâz gel:

Gazel 2021

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Vaz geçmek. || Feragat etmek, bırakmak.

Çünkü bu dünyâ metâ'idur kamu

'âriyyeti

Âdeme bir hırka bes tâc u kabâdan

vâz gel

10. vâz gel:

Gazel 2021

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Vaz geçmek. || Feragat etmek, bırakmak.

Yüzine bakup Muhibbî zülfine dil
bağlama
Derd-i serdür hâşılun ak u karadan
vâz gel

11. vâz gel:

Gazel 2021

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Vaz geçmek. || Feragat etmek, bırakmak.

'Âşık olma key sakın olmaz şifâ

Ķânün-ıla

Çünkü 'ışka mübtelâ olduñ

devâdan vâz gel

12. vâz gel:

Gazel 2021

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Vaz geçmek. || Feragat etmek, bırakmak.

Gül gibi güş eylemez bülbülleyin

âh u figân

Güceler tâ şubha dek bu âh u vâdan

vâz gel

13. vâz gel:

Gazel 2021

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Vaz geçmek. || Feragat etmek, bırakmak.

'Âkıbet eyler cefâ tîrine cân u dil

nişân

Hîç terahhüm eylemez ol kaş

yadan vâz gel

14. vâz gel:

Gazel 2021

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Vaz geçmek. || Feragat etmek, bırakmak.

Gül gibi güş eylemez bülbülleyin

âh u figân

Güceler tâ şubha dek bu âh u vâdan

vâz gel

vâz' olun-:

1. vâz' olun-:

Gazel 2052

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Kararından veya niyetinden dönmek, niyetini bozmak, caymak.

Murg-ı diller şaydı için dâne vü

dâm olmaga

'Ârızında vâz' olunmuş zülf-i

müşğîn ile hâl

ve:

1. ve:

Gazel 2163

Mısra: 2

"Ve" bağlacı.

Muqırram cürm ü 'isyâna egerçi
kim günâhkâram
Mürüvvet kânısın senden ve lîkin
rahmet umaram

2. ve:

Gazel 2281

Mısra: 11

"Ve" bağlacı.

Oluram geh muķım-i ğam ve ğahî
şâdümânî hem
Ne şâdân u ğamġinem gehî vîrân
geh âbâdam

3. ve:

Gazel 2476

Mısra: 5

"Ve" bağlacı.

Evlâ görünür hâmuşî-i 'ışk ve lîkin
Ekşer bilinür 'ışk figân-ıla
suğenden

ve lîkin:

1. ve lîkin:

Gazel 2059

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Ama.

Bi-ħamdi'llâh tekebbürden riyâdan
pâkdür gönülüm
Ve lîkin dest-i 'ışk-ıla döġilmiş
ħâkdür gönülüm

vech:

1. vech-ile:-ile

Gazel 2270

Mısra: 6

Tarz, biçim, yol.

Kays'ı topraga vü Ferhâd'ı taşa
kullanup

'İşkuñ şehrinî bu vech-ile bünyâd
eyleyem

2. vech-ile:-ile

Gazel 2357

Mısra: 14

Sebep, vesile.

Muhibbî terk iderse n'ola 'ârı
Anı bu vech-ile rüsvâ kılan kim

3. **vech-ile:-ile**
Gazel 2493
Mısra: 9
Tarz, biçim, yol.

Ol hümâ-pervâzi gör ne vech-ile
kıldum şikâr
Gönlümün şahbâzına kılsun nazar
bâz isteyen

4. **vech-ile:-ile**
Gazel 2018
Mısra: 14
Tarz, biçim, yol, sebep.

İy Muhibbî göz açup her kes
temâşâ eylesün
Oldı çün bir vech-ile manzûr ulu'l-
ebşâr gül

“ve’ d-duhâ”:

1. **“ve’ d-duhâ”:**
Gazel 2195
Mısra: 15
"Kuşluk vaktine yemin olsun".

Yüzüne “ve’ d-duhâ” didüm saçuña
dağı “ve’ l-leyl”
Anuñçün âteş-i ‘ışka gice gündüz
yanar oldum

2. **“ve’ d-duhâ”:**
Gazel 2215
Mısra: 7
"Kuşluk vaktine yemin olsun".

Leylîdür çün zülfine dirler yüzine
“ve’ d-duhâ”
Saçı kadar olsa ne tañ yüzde nev-
rüzum benüm

vefâ:

1. **vefâ:**
Gazel 2145
Mısra: 1
Sözünde durma, sözü yerine
getirme, dostlukta sebat gösterme.

Vefâ gelmez cihândan çün
ferâğum var gülinden hem
İrişmez güşuma hergiz figânlar
bülbülinden hem

2. **vefâsuz:-suz**
Gazel 2450
Mısra: 5
Sözünde durma, sözü yerine
getirme, dostlukta sebat gösterme.

Sen lebi vefâsuz husrev-i hûbân
içün
Küh-ı gamda eyledüm Ferhâd gibi
terk-i cân

3. **vefâsuz:-suz**
Gazel 2000
Mısra: 6
Vefâsı olmayan, sevgisinde,
dostluğunda sebat göstermeyen
,sevgili.

Yiridür kan aglasun ‘âşıklarun
bülbül gibi
Sen vefâsuz dil-rübâya yine
virürdü göñül

4. **vefâ:**
Gazel 2009
Mısra: 9
Dostluk ve muhabbette sebat
etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve
sadakat. || Sözünde durma, verilen
sözü yerine getirme.

İy Muhibbî çekmeyen cevri ü cefâ
görmez vefâ
Anuñ-ıçun dimezem cevri ü cefâyı
az kıl

5. **vefâ:**
Gazel 2011
Mısra: 9
Dostluk ve muhabbette sebat
etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve
sadakat. || Sözünde durma, verilen
sözü yerine getirme.

Bî-vefâdur dehrden umma
Muhibbî sen vefâ
Hiç işitdün mi bunu gülşen vire her
bâr gül

6. **vefâ:**
Gazel 2032
Mısra: 7
Dostluk ve muhabbette sebat
etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve
sadakat. || Sözünde durma, verilen
sözü yerine getirme.

Döstum senden vefâ gelmek baña
emr-i ba’îd
Ben dağı senden vişâl ummak
‘aceb fikr-i muhâl

7. **vefâ:**
Gazel 2044
Mısra: 9
Sözünde durma, sözü yerine
getirme, dostlukta sebat gösterme.
|| Dostluk ve muhabbette sebat
etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve
sadakat.

Çün vefâsuzdur güzeller gelmez
anlardan vefâ
Kim diyebilür cefa vü cevri çok
devrâna gel

8. **vefâna:--ñ, --a**
Gazel 2066
Mısra: 5
Dostluk ve muhabbette sebat
etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve
sadakat. || Sözünde durma, verilen
sözü yerine getirme.

Mihr ü vefâna zerrece ben tâlib
olmadum
Gönder cefa vü cevriñi tek baña
dem-be-dem

9. **vefâyı:-(y)ı**
Gazel 2070
Mısra: 1
Sözünde durma, verilen sözü
yerine getirme. || Dostluk ve
muhabbette sebat etme, sevgide
süreklilik, bağlılık ve sadakat.

Geçdi ‘ömrüm âh kim mihr ü
vefâyı görmedüm
Niçe yıldur hasta-hâl oldum devayı
görmedüm

10. **vefâsın:-sı, -n**
Gazel 2089
Mısra: 3
Dostluk ve muhabbette sebat
etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve
sadakat.

Vefâsın istediğümce cefâyâ
ugradum âhir
Dili bir bî-vefâyâ bağladum bâtil
gümân itdüm

11. **vefâsı:-sı**
Gazel 2109
Mısra: 9
Dostluk ve muhabbette sebat
etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve
sadakat.

Dil virmegil Muhibbî cihâna vefâsı
yok
N’oldı Sikender’e nazar it kanda
gitti Cem

12. **vefâ:**
Gazel 2146
Mısra: 10
Sözünde durma, verilen sözü
yerine getirme. || Dostluk ve
muhabbette sebat etme, sevgide
süreklilik, bağlılık ve sadakat.

Küyuña varup Muhibbî vaşluñ itse
ârzü
Döstum gelmez vefa senden meger
cevri ü sitem

13. **vefâdan:-dan**
Gazel 2210
Mısra: 6

Dostluk ve muhabbette sebat etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve sadakat.

Egerçi zerreden kemter haķirem lik mihrüñle
Vefādan olmazam hālī felekde mihr-i raḥşānam

14. vefāñı:-ñ, -ı
Gazel 2282
Mısra: 3

Dostluk ve muhabbette sebat etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve sadakat.

Vefāñı istemez bir zerre göñlüm
Hoşam derdüñle yiter baña gam hem

15. vefā:
Gazel 2315
Mısra: 6

Dostluk ve muhabbette sebat etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve sadakat.

Ārzü-yı vaşl umar göñül 'aceb
dīvānedür
Kim vefā resmin bilür bir pür-
cefāmuz var bizüm

16. vefā:
Gazel 2345
Mısra: 9

Dostluk ve muhabbette sebat etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve sadakat.

Görmedüm mihr ü vefā çekdüm
velī cevri ü cefā
Hasret ü derd ü belā hicrāmı añdum
ağladum

17. vefā:
Gazel 2362
Mısra: 6

Sözünde durma, verilen sözü yerine getirme.

Didüñ yolunda ger ölseñ dirildem
lā' l-i nābumla
Ölürem günde yüz biñ kez kanı
'ahd ü vefā kıblem

18. vefā:
Gazel 2393
Mısra: 2

Dostluk ve muhabbette sebat etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve sadakat.

Gelüp eşküm sipāhını livā-yı āhı
kaldurdum
Belā şahrāsına vardum vefā taḥlını
çalırdum

19. vefādan:-dan
Gazel 2418
Mısra: 7

Dostluk ve muhabbette sebat etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve sadakat.

Her ne deñlü cevri iderse ol
vefādan yig baña
'Āşık-ı dil-hastedür derdüñe
dermāndur diyen

20. vefā:
Gazel 2419
Mısra: 10

Dostluk ve muhabbette sebat etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve sadakat.

Egerçi katlı ider çeşmi kılur ol 'İsī-
dem ihyā
Cefā vü cevri ider zāhir velī luḥf u
vefā pinhān

21. vefā:
Gazel 2454
Mısra: 10

Dostluk ve muhabbette sebat etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve sadakat.

Geşt itdi cihan mülkini bulmadı
Muḥibbī
Bir yār vefā ehli ki hālümü diyem
ben

22. vefā:
Gazel 2460
Mısra: 1

Dostluk ve muhabbette sebat etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve sadakat.

Nigārā görmedüm senden vefā ben
Anuñçün saña direm pür-cefā ben

23. vefā:
Gazel 2467
Mısra: 7

Dostluk ve muhabbette sebat etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve sadakat.

Vefā ister egerçi cümle uşşāk
Velī cevri baña yigdür vefādan

24. vefādan:-dan
Gazel 2467
Mısra: 8

Dostluk ve muhabbette sebat etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve sadakat.

Vefā ister egerçi cümle uşşāk
Velī cevri baña yigdür vefādan

25. vefā:
Gazel 2476
Mısra: 4

Dostluk ve muhabbette sebat etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve sadakat.

Çün küşte-i 'ışk ola dilüm hāk-i
derdüñde
İrişe vefā büyi dimāguña kefenden

26. vefā:
Gazel 2493
Mısra: 14

Dostluk ve muhabbette sebat etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve sadakat.

İy Muḥibbī bu tarīķ-ı 'ışkda 'āşık
degül
Gözleyüp mihr ü vefā cevri ü cefā
az isteyen

vefā eyle-:

1. vefā eyle-:
Gazel 2077
Mısra: 5

Kelime Tipi: -
Sevgi ve dostluk göstermek.

Evvvel vefālar eyledün āḥir cefā
kılup
İtdün çü tīg-ı cevri-ile bağrum
dilim dilim

2. vefā eyle-:
Gazel 2312
Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Sevgi ve dostluk göstermek.

Vefāyı eylemezsin çün cefāñı
eyleme eksük
Senüñ derdüñ baña dermān senüñ
zaḥmuñ baña merhem

vefā kıl-:

1. vefā kıl-:
Gazel 2071
Mısra: 4

Kelime Tipi: -
Sevgi ve dostluk göstermek.

Öldükde aña varam iy bī-vefā
dimişsin
'Ahdüñe gel vefā kıl hicri-ile çün
ben öldüm

2. vefā kıl-:
Gazel 2135
Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Sevgi ve dostluk göstermek.

Döstüm cevri ü cefânı sen baña
gördün mehel
Ger vefâ kılup terahhüm eylesen
de lâyıqam

3. vefâ kıl:-

Gazel 2188

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Dostluk ve muhabbette sebat
etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve
sadakat.*

İy döst cefâ itme Muhibbî'ye kıl
vefâ

Cevrüñi çeker rahm idesin gâhî
beklerem

4. vefâ kıl:-

Gazel 2299

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Sevgi ve dostluk göstermek.

Gel yiter kılduñ beni vaşluñ
hârîminden cüdâ
Niçe bir cevri ü cefâlar kıl vefâ
yek-bâr hem

5. vefâ kıl:-

Gazel 2435

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Sevgi ve dostluk göstermek.

Ziver-i dünyâya meyl itme
Muhibbî key sakın
Kime kılmışdur vefâ saña kıla bu
pire-zen

6. vefâ kıl:-

Gazel 2475

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Sevgi ve dostluk göstermek.

Kimseye bâkî degüldür çünki bu
hüsn ü cemâl
Kıl vefâ iy bî-vefâ hüsn ü cemâlün
var-iken

vefâdâr:

1. vefâdârı:-ı

Gazel 2238

Mısra: 6

*Vefâli, dostluğunda ve
sevgisinde sebat eden, dostluğuna
bağlı olan kimse.*

Niyyet itdüm kıssa-i 'uşşâkı takrîr
eyleyem
Mâh-rûlar cevriñi dağı vefâdârı
dilüm

vefâsuz:

1. vefâsuz:

Gazel 2000

Mısra: 6

*Vefâsı olmayan, sevgisinde,
dostluğunda sebat göstermeyen
kimse.*

Yiridür kan aglasun 'âşıklañ
bülbül gibi
Sen vefâsuz dil-rübâya yine
virürdü gönül

2. vefâsuzdur:--dur, -

Gazel 2044

Mısra: 9

*Vefâsı olmayan, sevgisinde,
dostluğunda sebat göstermeyen
kimse.*

Çün vefâsuzdur güzeller gelmez
anlardan vefâ
Kim diyebilür cefa vü cevri çok
devrâna gel

ve'ger ne:

1. ve'ger ne:

Gazel 2281

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Aksi halde, yoksa, ve illa.

Degülse ol saçı Leylâ çerâ ben
hem çü Mecnûnam
Ve'ger ne olmasa Şîrîn neden 'ışk-
ıla Ferhâd'am

veh:

1. veh:

Gazel 2301

Mısra: 10

*Acıma, yakınma, esef bildirir,
yazık.*

Küyuña vardı Muhibbî aña yüz
göstermedün
Veh ki mî-dârî dirîğ ez bî-dilân
dîdâr hem

2. veh:

Gazel 2369

Mısra: 12

Vah, yazık.

Mâh u sâl-ıla irem zülfine anuñ
dir-idüm
Fâyide itmedi veh ki baña bu tül-ı
emelüm

vehm eyle-:

1. vehm eyle-:

Gazel 2040

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Korkmak, çekinmek,
sakinmak.*

Nâvek-i hârî görüp vehm eyleyüp
almış ele
Anuñ için dutunur her bir yaña
kalkan gül

velî:

1. velî:

Gazel 2028

Mısra: 2

*Cenâb-ı Hakk'a yakınlık
mertebesini kazanmış olan seçkin
kul, Allah'ın dostu ve sevgili kulu.*

Hâşiye düşmüş hañuñ yazdukdâ
Hañtât-ı ezel
Metn-i hüsnüñi velî kim görse dir
gâyet güzel

2. velî:

Gazel 2059

Mısra: 10

*"Ama, fakat, lakin, şöyle ki"
anlamlarına gelen Farsça bir
bağlaç.*

Muhibbî hicr ara her dem vişâlün
fikrile şādān
Velî vuşlat döne hicre diyü
gamnâkdür göñlüm

3. velî:

Gazel 2127

Mısra: 4

Ama, fakat, lakin, şöyle ki.

Cihānuñ bağ u rāğından ferāğat
eyledüm düpdüz
Velî sen serv-i ra'nāya dil ü
cāndan esir oldum

4. velî:

Gazel 2161

Mısra: 2

Ama, fakat, lakin, şöyle ki.

Oluñ 'aşık belâ vü derdi evvel cāna
taşşurdum
Velî soñra dil ü cānı der-i cānāna
taşşurdum

5. velî:

Gazel 2168

Mısra: 4

Ama, fakat, lakin, şöyle ki.

Añladum cevri ü cefâdan baña
rahmı olmaya
Öldürüp âhîr velî cāna kıyasın
bilmedüm

6. velî:

Gazel 2168

Mısra: 9

Ama, fakat, lakin, şöyle ki.

İy Muhibbî 'âlem içre mübtelâlar
çok velî
Senden özge bir belâ-keş
mübtelâsın bilmedüm

7. velî:

Gazel 2173

Mısra: 8

Ama, fakat, lakin, şöyle ki.

Ümîd itdüm didi evvel vişâline
irem yâruñ
Velî bildüm bunı âhir ki bir fikr-i
muḥâl itdüm

8. velî:

Gazel 2190

Mısra: 2

Ama, fakat, lakin, şöyle ki.

Her kaçan görsem nigârâ yüzüñi
ḥayrânuñam
Derd-i 'ışk-ıla velî 'âlemde
sergerdânunam

9. velî:

Gazel 2197

Mısra: 10

Ama, fakat, lakin, şöyle ki.

Muhibbî sehv-ile ol meh göz
ucıyla nazar kıldı
Egerçi odlara yakdı velî ümmîd-
vâr oldum

10. velî:

Gazel 2226

Mısra: 5

Ama, fakat, lakin, şöyle ki.

Yüzüm kara velî ümmîd-vâram
Baña şefkat ide maḥşerde dü mîm

11. velî:

Gazel 2237

Mısra: 2

Ama, fakat, lakin, şöyle ki.

Seni görmem geçer her hafta
rüzum
Velî ben intizâr içinde süzum

12. velî:

Gazel 2241

Mısra: 2

Ama, fakat, lakin, şöyle ki.

Ne deñlü eyleseñ cevri ü cefâlar
ben saña yâram
Velî ağıyar-ıla görsem seni ḫâkat
nemî âram

13. velî:

Gazel 2251

Mısra: 5

Ama, fakat, lakin, şöyle ki.

Nîg-rüyân gerçi kim 'âlemde bî-
ḥaddür velî
Lîk dilde cânda iden cā nâmin
dimeyem

14. velî:

Gazel 2257

Mısra: 4

Ama, fakat, lakin, şöyle ki.

Leşker-i hicran egerçi itdi cân
şehrin ḥarâb
'İşk şahına velî amî müselleme
eyledüm

15. velî:

Gazel 2283

Mısra: 4

Ama, fakat, lakin, şöyle ki.

Yüzüñ gerçi bu gönülüm rüşen eyler
Velî zülfüñ kılur bu baḫtumı şâm

16. velî:

Gazel 2288

Mısra: 14

Ama, fakat, lakin, şöyle ki.

Muhibbî yanmaga geldüñ cemâl-i
şem'ine karşu
Degülsin aña pervâne velî ben
yana tapşurdum

17. velî:

Gazel 2302

Mısra: 18

Ama, fakat, lakin, şöyle ki.

Gözüm yaşına garḫ iken Muhibbî
Velî budur 'aceb dil-teşne âbam

18. velî:

Gazel 2345

Mısra: 9

Ama, fakat, lakin, şöyle ki.

Görmedüm mihr ü vefâ çekdüm
velî cevri ü cefâ
Ḥasret ü derd ü belâ hicrânı añdum
agladum

19. velî:

Gazel 2419

Mısra: 10

Ama, fakat, lakin, şöyle ki.

Egerçi katlı ider çeşmi kılur ol 'İsî-
dem ihyâ
Cefâ vü cevri ider zâhir velî lutf u
vefâ pinhân

20. velî:

Gazel 2431

Mısra: 14

Ama, fakat, lakin, şöyle ki.

Okıdı bu beyti gülşende Muhibbî
subḥ-dem
Eyledi bülbüller âhengi velî şavt-ı
ḥazîn

21. velî:

Gazel 2467

Mısra: 8

Ama, fakat, lakin, şöyle ki.

Vefâ ister egerçi cümle uşşâk
Velî cevri baña yigdür vefâdan

22. velî:

Gazel 2498

Mısra: 8

Ama, fakat, lakin, şöyle ki.

Agzına kim mîm dir kim noktaya
teşbih ider
Hoş ḥayâl eyler velî kıldur diyen
ince bilin

23. velî:

Gazel 2055

Mısra: 12

"Ama, fakat, lakin, şöyle ki"

anlamalarına gelen bağlaç.

Bi-ḥamdî 'llâh ki dîdârî müyesser
oldı dildârüñ
Velî ele getirünce niçe dürlü elem
çekdüm

"ve'l-leyl":

1. **"ve'l-leyl":**

Gazel 2195

Mısra: 15

"Geceye yemin olsun."

*Gecenin siyahlığı dolayısıyla
sevgilinin siyah saçına teşbih
edilir.*

Yüzüne "ve'd-duḥâ" didüm saçuna
daḫı "ve'l-leyl"
Anuñçün âteş-i 'ışka gice gündüz
yanar oldum

vera':

1. **vera':**

Gazel 2256

Mısra: 9

*Allah'tan korkup haramdan,
günahtan, kötülüklerden sakınma,
dini buyrukları titizlikle yerine
getirme, takva.*

İy Muhibbî müşkil işdür gerçi kim
zühd ü vera'

Cām-ı mey elden koma tā ḥall ola
bu müşkilüm

verd:

1. **verdüm:-üm**
Gazel 2148
Mısra: 2
Gül.

Ġam ḥazānın zāhir itdi çehre-i
zerdüm benüm
Ḥaṭṭın izhār ideli ol ruḥları verdüm
benüm

verd-i ḥandān:

1. **verd-i ḥandān:**
Gazel 2317
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Neşeli gül.

Ḥayātüm ḥāşilüm 'ömrüm
şarābüm kevşerüm 'adnüm
Bahārüm behcetüm rüzüm gülüm
iy verd-i ḥandānüm

verhem:

1. **verhem:**
Gazel 2399
Mısra: 1
Çok üzmek, dert vermek.

Gelür senden baña luṭf u keremden
soñra verhem hem
Nitekim şādılık ardınca irişür belā
ġam hem

veyā:

1. **veyā:**
Gazel 2128
Mısra: 8
Yahut, veyā.

Baña ṭa'n itme zāhidā saña ne
Anı ben sevmedüm veyā sevdüm

vezīr:

1. **vezīr:**
Gazel 2176
Mısra: 2
*Askeri ve idari yetkisi olan en
yüksek rütbedeki devlet memuru,
vezirlik rütbesine sahip kimse.*

Dil serīrin yine feth itdi gelüp
sultān-ı ġam
Mihnet ü derdi vezīr itdi kılup
dīvān-ı ġam

2. **vezīr:**
Gazel 2333

Mısra: 10

*Askeri ve idari yetkisi olan en
yüksek rütbedeki devlet memuru,
vezirlik rütbesine sahip kimse.*

Pādişāh-ı 'ışk dinse bu Muḥibbī'ye
ne tañ
Çün vezīr olmuş-durur iki taraf
derd ü ġamum

vilāyet:

1. **vilāyetin:-i, -n**
Gazel 2442
Mısra: 6
Diyar, ülke, memleket.

Ġam leşkerini cem' idüben geldi
üstüme
İtdi ḥarābe āh bu gönüm vilāyetin

vir:

1. **virmiş-durur:-miş, -durur**
Gazel 2004
Mısra: 13
Bağışlamak, ihsan etmek.

Bir lebi şīrīn yolına cān u dil
virmiş-durur
Kūh-ı ġamda dōstlar Ferhād-ı bī-
cāndur gönül

vir-:

1. **virüp:-üp**
Gazel 2440
Mısra: 7
Bağışlamak, ihsan etmek.

Aldayup bir büsesin aldum virüp
ben cān u dil
Didüm iy ārām-ı cān bir daḥı
aldanmaz mısın

2. **virüben:-üben**
Gazel 2452
Mısra: 10
Bağışlamak, ihsan etmek.

Bu Muḥibbī gibi var mı 'ışk ara
'ışk eri
Naqd-i cānı virüben derd ü ġamı
bāzār iden

3. **virşün:-şün**
Gazel 2494
Mısra: 8
Bağışlamak, ihsan etmek.

Teşne oldum leblerine derd-ile
za'fum katı
Ol ṭabībe diñ meded virşün cevāb
eglenmesün

4. **vire:--e, -**

- Gazel 2011**
Mısra: 10
*Bahş etmek, sunmak, ihsan
etmek. || Bitki ve ağaç, ürün
üretilmesi.*

Bī-vefādur dehrden umma
Muḥibbī sen vefā
Hiç işitdün mi bunu gülşen vire her
bār gül

5. **virmevince:--me, --(y)ince**
Gazel 2018
Mısra: 12
Yaymak. || Salmak. || Vermek.

İtmedi dehrün dimāġını hevā
'anber-şemīm
Açılıp bū virmevince nāfe-i Tātār
gül

6. **virüp:--üp, -**
Gazel 2019
Mısra: 5
*Herhangi bir duruma yol
açmak. || Bağışlamak, ihsan etmek.*

Geldi ġubār-ı ḥaṭṭı virüp gönüme
keder
Bu bir keder-durur ki gönülden
gider degül

7. **virelden:--el, --den**
Gazel 2004
Mısra: 17
*İletmek, eriştirmek. ||
Bırakmak, bağışlamak.*

Bir saçı leylaya virelden Muḥibbī
cān u dil
'İşk şahrāsında mecnün gibi
ḥayrāndur gönül

8. **virüp:--üp**
Gazel 2039
Mısra: 7
*Kendisine ait bir şeyi başka
birine veya bir yere bırakmak,
onun istifadesine sunmak.*

Rāyegāndur kim virüp varın ala bir
büseñi
Aña cān virmelüdür cümle ciḥān
malı degül

9. **virmez:**
Gazel 2011
Mısra: 4
*Meydana getirmek, hasıl
etmek, ortaya çıkarmak.*

El salar dir turmadan 'irfāna
gülşende çınār
Furşatı fevt itmeñüz virmez seçer
her bār gül

10. **viridi:--di**
Gazel 2042
Mısra: 4
*Bir şeyi bir kimseye iletmek,
eriştirmek. || Bir şeyi karşılık
beklemeden birine bırakmak,
bağışlamak.*

Şevk-i lebûnle düşeli kühsâr-ı
hicre âh
Her seng virdi hûn-ı dil-ile nişân-ı
la'l

11. **viridüm:--dü, --m**
Gazel 2043
Mısra: 1
*Bir şeyi karşılık beklemeden
birine bırakmak, bağışlamak.*

İy boyı servüm göreliden saña
viridüm cân u dil
Ol sebebdendir akar küyünda
yaşam muhtaşıl

12. **virici:--ici, -**
Gazel 2050
Mısra: 6
*Meydana getirmek, hasıl
etmek, ortaya çıkarmak.*

Uralar ger saña tîşe tahammül
eyleyüp şabr it
Ko bulsunlar murâdatı cevâhir
virici kâñ ol

13. **vireli:--eli**
Gazel 2081
Mısra: 3
*Kendisine ait bir şeyi başka
birine veya bir yere bırakmak,
onun istifadesine sunmak.*

Sultân-ı 'ışk vireli tîmâr-ı mihneti
Derd-ile gözlerüm yaşıdur yine
hâşılum

14. **virüp:--üp**
Gazel 2089
Mısra: 9
*Bir şeyi karşılık beklemeden
birine bırakmak, bağışlamak.*

Muhibbî cân u dil her kim virüp
bir büsesin alur
Dimez bâzâr-ı 'ışk içre muqarrer
ben ziyân itdüm

15. **virüp:--üp**
Gazel 2354
Mısra: 8
*Bir şeyi karşılık beklemeden
birine bırakmak, bağışlamak.*

Görelî bâzâr-ı 'ışk içre metâ'-ı
vaşluñı

Cân u dil nağdin virüp aña hâridâr
olmuşam

16. **viridi:--di**
Gazel 2149
Mısra: 7
*Bir halî bir kimse veya yerde
hakim kılmak, hasıl etmek.*

Humârum derd-i sevr virdi beni iy
muğbeçe kurtar
Anuñçün deyrüñe geldüm ki
muhtâc-ı şarâb oldum

17. **virmezem:--mez, -em**
Gazel 2159
Mısra: 5
Bırakmak, bağışlamak.

'Âşık-ı rindem bu günü virmezem
ben yarına
Zâhidâ şahidle meyden sanma
perhîz eyleyem

18. **virmedi:--me, -di**
Gazel 2176
Mısra: 6
Kazandırmak.

Mezra '-ı dilde dirîgâ mihnet oldı
hâşılum
Bundan özge virmedi hâşıl baña
bârân-ı gam

19. **viridi:--di**
Gazel 2203
Mısra: 3
*Meydana getirmek, hasıl
etmek, ortaya çıkarmak.*

Çünkü virdi 'ışk mezrâ'ın baña
sultân-ı 'ışk
Ġamdan özge sanmañuz bir nesne
ben hâşıl kılam

20. **virür:--ür**
Gazel 2216
Mısra: 11
*Bir halî bir kimse veya yerde
hakim kılmak, hasıl etmek.*

Kimini hâs ider virür taqarrüb
Kimin sürübeni merdüd iden kim

21. **virem:--em**
Gazel 2255
Mısra: 8
*Cevaplamak,
cevaplandırmak.*

Gelicek Münkir ü Nekir heybet ile
kabrüme
Eyle âsân baña virem cümle
sü'âlüm benüm

22. **virür:--ür**
Gazel 2275
Mısra: 8
Bağışlamak, ihsan etmek.

Tabîbâ saña yokdur ihtiyâcum
Virür dermân baña kim virdi
derdüm

23. **viridi:--di**
Gazel 2275
Mısra: 8
*Bir halî bir kimse veya yerde
hakim kılmak, hasıl etmek.*

Tabîbâ saña yokdur ihtiyâcum
Virür dermân baña kim virdi
derdüm

24. **virüp:--üp**
Gazel 2300
Mısra: 7
Harcamak, sarf etmek.

Nağd-i dil virüp metâ'-ı büseye
oldum hârid
Üstine cân virmeg-ile ola kim
kâyil kılam

25. **vir:**
Gazel 2309
Mısra: 11
Bahşetmek, bağışlamak.

İy Muhibbî şem '-i hüs-n-i dilbere
vir cân u dil
Yanuban pervâne-veş ben dağı bî-
per bâl olam

26. **virüp:--üp**
Gazel 2329
Mısra: 5
*Kendisine ait bir şeyi başka
birine veya bir yere bırakmak,
onun istifadesine sunmak.*

Nağd-i cân virüp metâ'-ı büseyi
almakadayım
'İşk bâzârında yokdur bundan
ayruk şan'atım

27. **viridün:--dü, -ñ**
Gazel 2341
Mısra: 11
Maruz bırakmak.

İy Muhibbî âhuñ-ıla yile viridün
'âlemi
Bilmedün mi hürmen-i gam içre
mihnet kâhıyam

28. **virür:--ür**
Gazel 2364
Mısra: 6
Uzatmak, sunmak.

Balına el sunma dehrün vardur
içinde belâ
Bisler evvel şehd-ile âhîr virür ol
saña sem

29. **virür:-ür**

Gazel 2372

Mısra: 12

*Bir hali bir kimse veya yerde
hakim kılmak, hasıl etmek.*

Jeng olursa gam degül gamdan
gönül ayinesi
Çün virür kalbe şafâ cām-ı
muşaffâlar benüm

30. **virdüñ:-dü, -ñ**

Gazel 2380

Mısra: 8

*Bir hali bir kimse veya yerde
hakim kılmak, hasıl etmek.*

Ḥasta oldum istemem hergiz
eṭibbâdan 'ilâc
Derd sen virdüñ devâ senden İlähi
isterem

31. **virür:-ür**

Gazel 2416

Mısra: 7

*Yaymak, çıkarmak,
neşretmek.*

Şu 'le virür gün gibi yüzünde iy
nür-ı Ḥudâ
Kankı bî-dîndür seni görüp
müselmân olmayan

32. **virmezsin:-mez, -sin**

Gazel 2433

Mısra: 1

İletmek, eriştirmek.

Düd-ı dilümi kûbbe-i mînâya
virmezsin
Yaşum nücûma dâğumı da aya
virmezsin

33. **virmezsin:-mez, -sin**

Gazel 2433

Mısra: 4

İletmek, eriştirmek.

Ġam meclisinde her ki benüm
nâlem işide
Eydür ki nâlesini bunuñ nâya
virmezsin

34. **virmezsin:-mez, -sin**

Gazel 2433

Mısra: 2

Çevirmek, yöneltmek.

Düd-ı dilümi kûbbe-i mînâya
virmezsin

Yaşum nücûma dâğumı da aya
virmezsin

35. **virmezsin:-mez, -sin**

Gazel 2433

Mısra: 10

Çevirmek, yöneltmek.

Yaruñ Muḥibbî gün yüzine kim
nazar ide
Eydür ben anı mâh-ı şeb-ārāya
virmezsin

36. **virdüm:-dü, -m**

Gazel 2442

Mısra: 10

*Kendisine ait bir şeyi başka
birine veya bir yere bırakmak,
onun istifadesine sunmak.*

Çünkü ezelden her kişinün bir
naşîbi var
'İşkî ben aldum âbide virdüm
'ibâdetin

37. **virmez:-mez**

Gazel 2465

Mısra: 7

*Kendisine ait bir şeyi başka
birine veya bir yere bırakmak,
onun istifadesine sunmak.*

Câna bey' ider yine virmez metâ'-ı
büseyi
Ḥüsñ devrinde aña kimse ḥarîdâr
olmasun

38. **virmez:-me, -(y)em**

Gazel 2481

Mısra: 9

*Kimseye söylenmemesi,
açıklanmaması şartıyla bir sırrı
başkasına söylemek.*

Muḥibbî virmez dirdüm didi
meh-rûlara hergiz
Beni yoldan çıkarın âh bu gözi ile
o kaş olsun

39. **virme:-me, -(y)e**

Gazel 2498

Mısra: 6

*Kendisine ait bir şeyi başka
birine veya bir yere bırakmak,
onun istifadesine sunmak.*

Zülfinün sor kıymetini zerrece
kadrin bilen
Virmeye 'âlem tolu mâl olsa anuñ
bir kılın

40. **virdi:-di**

Gazel 2308

Mısra: 2

*Vermek, bağışlamak,
bahşetmek.*

Eylemez cevr ü cefâ terkini âh
cânân benüm
Bilmedüm ne virdi baña alırmaz
hicrân benüm

41. **virilür:-il, -ür**

Gazel 2455

Mısra: 9

Bağışlamak, ihsan etmek.

Virilür sanki Muḥibbî'ye cihan
sulṭânlığı
Geh gehî lutf u keremden geh
kuluñ yâd idesin

virân:

1. **virâne:**

Gazel 2307

Mısra: 7

Yıkık, dökük harap.

Her ne yañadan gelürse gam açuk
virâne dil
Aña ta'zîm eyleyüp kapuyı dîvâr
eylemem

2. **virân:**

Gazel 2281

Mısra: 12

Gamlı, kederli, üzüntülü.

Oluram geh muḥîm-i gam ve gâhî
şādümânî hem
Ne şādân u gamgînem gehî virân
geh âbâdam

3. **virân:**

Gazel 2336

Mısra: 10

*Yıkık, yıkılmış, harap. ||
Gamlı, kederli, üzüntülü.*

Sînede çünkü Muḥibbî bulunur
genc-i vişâl
Cân u dil mülkini şimden girür
virân isterem

virân id-:

1. **virân id-:**

Gazel 2140

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Yıkık, harap etmek.

Muḥibbî vaşlı gencine irişem diyü
dildârüñ
Dili virân idüp âhîr yakup cânı
ḥarâb oldum

virân ol-:

1. **virân ol-:**

Gazel 2116

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Yıkılmış, harap olmak. ||
Gamlı, kederli olmak, üzölmek.

Bulmuşam gönlüm harâbında
vişâlüh gencini
N'eylerem ma'mürlik şimden girü
vîrân olam

vîrâne:

1. vîrânede: -de

Gazel 2494

Mısra: 9

Yıkılmış, harap olmuş.

Çün Muhibbî bulunur vîrânede
genc-i vişâl
Ko gönöl ma'müresi olsun harâb
eglenmesün

2. vîrânesin: -si, -n

Gazel 2090

Mısra: 2

Yıkılmış, harap olmuş eski
yapı. || Yanmış veya yıkılmış
yapılardan geriye kalan
yıkıntularla dolu yer.

Hâ atar cevri okların ol yâr-ı bed-
hVâhum ben
Rüşen itmez gönlümün vîrânesin
mâhum benüm

3. vîrâneleri: -ler, -i

Gazel 2217

Mısra: 8

Yanmış veya yıkılmış
yapılardan geriye kalan
yıkıntularla dolu yer. || Üzgün,
perişan, aşğın gönlü.

Dilde o perî çünkü maqâm u vâtan
itdi

Virâneleri eyleyüp iden nişest kim

4. vîrâne:

Gazel 2324

Mısra: 4

Harap, yıkık. || Üzgün,
perişan, şiiirde genelde aşğın
gönlü yerine kullanılır.

Nem olupdur niçe yıldur göz
yaşından şehr-i dil
Korkaram yıkıla bu vîrâne bilmen
n'eylerem

5. vîrâneyim: -(y)im

Gazel 2344

Mısra: 6

Yıkılmış, harap olmuş eski
yapı. || Üzölmüş, perişan olmuş.

Genc-i vaşlın ister-iseñ anı dilde
iste kim

Niçe yıllardur harâb olmuş yatur
vîrâneyim

6. vîrânesi: -si

Gazel 2415

Mısra: 11

Yıkılmış, harap olmuş eski
yapı.

Bu dil vîrânesi târik olupdur
Togup şem' ol aña iy mâh-ı tâbân

7. vîrânemi: -m, -i

Gazel 2420

Mısra: 10

Yanmış veya yıkılmış
yapılardan geriye kalan
yıkıntularla dolu yer.

İy Muhibbî şu kadar yagdı cefâ
sengi dile
Yeñiden yine o vîrânemi bünyâd
ideyin

8. vîrânedin: -den

Gazel 2479

Mısra: 6

Yıkılmış, harap olmuş yer. ||
Gönöl.

Rüşen itseñ iy kâmer-tal'at n'ola
kâşânemi
Eksük olmaz bedr olıcak ay çün
vîrânedin

vird:

1. vird:

Gazel 2118

Mısra: 5

Belirli zamanlarda manevi bir
görev olarak düzenli şekilde
okunan ayet, esma-i hüsnâ veya
dualar.

Göceler vird ü du'â-yı kıudsiyânı
işidüp
Şubha dek el kaldurup şıdık-ıla
âmîn eyledüm

vird id-:

1. vird id-:

Gazel 2431

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Bir sözü her zaman
tekrarlamak, dile dolamak.

Vird idinmiş gülşen içre bu sözi
meh-pâreler
Hâzihî cennâti 'adnin fâdhlühâ
hâlidin

viril-:

1. virildi: -di

Gazel 2431

Mısra: 10

Gerekenin yapılması için
teslim edilmek.

Mâverâ-yı âferîniş rinde olmuş
cilvegâh
Zâhîde virildi ancak ola şâhib-
erbâ'ın

vişâl:

1. vişâli: --i, -

Gazel 2009

Mısra: 4

Sevdiğine kavuşma, vuslat.

Şabrımı az itdi 'ışkı lîk şevkümü
ziyâd kıl
İy gönöl murğı vişâli bâğına
pervâz kıl

2. vişâl:

Gazel 2032

Mısra: 8

Sevdiğine kavuşma, vuslat.

Döstüm senden vefâ gelmek baña
emr-i ba'îd
Ben dahı senden vişâl ummak
'aceb fikr-i muhâl

3. vişâlüh: --üh, -

Gazel 2059

Mısra: 9

Sevdiğine kavuşma, vuslat.

Muhibbî hicr ara her dem vişâlüh
fikrile şâdân
Velî vuşlat döne hicre diyü
ğamnâkdür gönlüm

4. vişâlin: -i, -n

Gazel 2093

Mısra: 7

Sevdiğine kavuşma, vuslat.

Çün vişâlin ârzü eyler göñöl
bilmez mi kim
Ni'met-i şâhîye dir mi bir gedâ
aşum benüm

5. vişâlüh: --üh

Gazel 2116

Mısra: 5

Sevdiğine kavuşma, vuslat.

Bulmuşam gönlüm harâbında
vişâlüh gencini
N'eylerem ma'mürlik şimden girü
vîrân olam

6. vişâlüh: --üh

Gazel 2127

Mısra: 1
Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Vişālūn gencine gerçi irişmeyüp
faķır oldum
Firākuñ mülkine şāhum bi-
hamdi'llāh emir oldum

7. vişāline: -i, -n, -e
Gazel 2173
Mısra: 7
Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Ümīd itdüm didi evvel vişāline
irem yāruñ
Velī bildüm bunı āhir ki bir fikr-i
muḥāl itdüm

8. vişālūn: -iñ
Gazel 2198
Mısra: 3
Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Ārzū itdüm görem diyü vişālūn
Ka'besin
Hāne-i dilde belā vü derdi mihmān
eyledüm

9. vişāle: -e
Gazel 2199
Mısra: 5
Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Cidd ü cehd-ile vişāle bulmadum
hiç dest-res
Sālḥā gerçi bu yolda ben tekāpü
eyledüm

10. vişāl:
Gazel 2215
Mısra: 3
Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Key sa'ādetdür vişāl ammā ki
irişmek muḥāl
Olmasa ṭāli' müsā'id baḥt-ı
firūzum benüm

11. vişālūn: -iñ
Gazel 2237
Mısra: 5
Vuslat, sevgiliye kavuşma.

Sa'ādetdür vişālūn devlet iy dōst
Müsā'id olsa bu baḥt-ı firūzum

12. vişālūn: -iñ
Gazel 2270
Mısra: 3
Sevdiğine kavuşma, vuslat.

Giceler ğamgīn iken añup vişālūn
rūzını
Bu ümīd-ile feraḥ bulup dili şād
eyleyem

13. vişāl:
Gazel 2288
Mısra: 11
Sevdiğine kavuşma, vuslat.

Bi-ḥamdillāh ki cān virdüm vişāl
oldı baña ḥāşıl
Libās-ı 'āriyetdür ten anı devrāna
taşurdum

14. vişāl:
Gazel 2373
Mısra: 3
Sevdiğine kavuşma, vuslat.

Var mıdur hiç vişāl 'ālemde
Bulmaduk aña dest-res n'idelüm

15. vişālūn: -iñ
Gazel 2391
Mısra: 4
Sevdiğine kavuşma, vuslat.

'İnāyet yüzini gördüm diyü pür-
şevkdür gönülüm
Vişālūn fikrile şeb-tā-seḥer
idrākdür gönülüm

16. vişālin: -i, -n
Gazel 2399
Mısra: 9
Sevdiğine kavuşma, vuslat.

Muḥibbī sen gedā bende vişālin
niçe istersin
Ne lāyıkısın aña sen ol ola sultān-ı
'ālem hem

17. vişālūni: -iñ, -i
Gazel 2403
Mısra: 3
Sevdiğine kavuşma, vuslat.

Nāgehān geldi ḥatuñ itdi vişālūni
ḥarām
İtmesün kimse 'aceb aña każādur
dir-isem

18. vişālin: -i, -n
Gazel 2443
Mısra: 11
Sevdiğine kavuşma, vuslat.

Gönlūni virdün vişālin istedün
meh-rūlaruñ
Cānuñ üstine vir tek yār ikrār
eylesün

vişāl şubḥ-ı:

1. vişāl şubḥ-ı:
Gazel 2304
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Vuslat sabahı.

Çün bulunmaz ğam şebinde sākiyā
şubḥ-ı vişāl
Bāde sun nūş eyleyüp kendümi lā-
ya'ķil kılam

vişāli genc:

1. vişāli genc:
Gazel 2044
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Kavuşma hazinesi.

Bulmag isterseñ eger yāruñ vişāli
gencini
Gayrı yirde arama ancak dil-i
vīrāna gel

vü:

1. vü:
Gazel 2034
Mısra: 7
"Ve" bağlacı.

Ğuşşa vü ğamdan şikāyet bir
mutavvel kışşadur
İrmedi kimse anuñ ğavrına gel
epsem gönül

2. vü:
Gazel 2001
Mısra: 10
"Ve" bağlacı.

La'l-i ruḥsāruñ ḥayāl itse Muḥibbī
derdmend
Göz yaşından sīne vü dāmānı olur
cümle al

3. vü:
Gazel 2130
Mısra: 10
"Ve" bağlacı.

İy Muḥibbī çünki 'aşıkısın saña
eksük degül
Geh cefā vü ğāḥ cevri ü geh belā
ġāhī sitem

4. vü:
Gazel 2066
Mısra: 6
"Ve" bağlacı.

Mihr ü vefāna zerrece ben ṭālib
olmadum
Gönder cefa vü cevriñi tek baña
dem-be-dem

5. vü:
Gazel 2081
Mısra: 1
"Ve" bağlacı.

Cevr ü cefâ vü mihneti dâyim
çeker dilüm
İki bükildi çekeli ğam bārını bilüm

6. vü:
Gazel 2087
Mısra: 8
"Ve" bağlacı.

Âh itdükçe gözümden dökülür hün-
ı ciğer
Zeyn olur lüle vü güller ile her bir
yanum

7. vü:
Gazel 2123
Mısra: 6
"Ve" bağlacı.

Zühreyi mutrib-i meclis idelüm
şoħbete gel
Kameri bende vü hürşidi ğulâm
eyleyelüm

8. vü:
Gazel 2181
Mısra: 9
"Ve" bağlacı.

İy Muhibbî dil kebâb eyle vü hem
yaşuñ şarâb
Olısar hün-hvâr bed-mest çünkü
mihmânüm benüm

9. vü:
Gazel 2183
Mısra: 10
"Ve" bağlacı.

Kullaruñdandır Muhibbî çün
senüñ bî-zer harîd
Her ne buyrsañ buyur kim bende
vü fermânuñam

10. vü:
Gazel 2475
Mısra: 9
"Ve" bağlacı.

İy Muhibbî atlas u dîrbâ vü zer-baft
ü harîr
Bunlara meyl eyleme üstünde
şâluñ var-iken

11. vü:
Gazel 2001
Mısra: 10
"Ve" bağlacı.

La'l-i ruhsârûñ hayâl itse Muhibbî
derdmend
Göz yaşından sîne vü dâmâmı olur
cümle al

12. vü:
Gazel 2020

Mısra: 1
"Ve" bağlacı.

Tutdı ülfet cāna beñzer ğuşşa vü
ğam iy göñül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
hürrem iy göñül

13. vü:
Gazel 2020
Mısra: 1
"Ve" bağlacı.

Tutdı ülfet cāna beñzer ğuşşa vü
ğam iy göñül
Anuñ-ıçun görmezem ben seni
hürrem iy göñül

14. vü:
Gazel 2043
Mısra: 10
"Ve" bağlacı.

Māh-rūlarda Muhibbî Kādir'üñ gör
kudretin
Bir yire cem' eylemiş âteş hevâ vü
âb u gil

15. vü:
Gazel 2044
Mısra: 10
"Ve" bağlacı.

Çün vefâsuzdur güzeller gelmez
anlardan vefâ
Kim diyebilür cefa vü cevri çok
devrâna gel

16. vü:
Gazel 2052
Mısra: 3
"Ve" bağlacı.

Murg-ı diller şaydı için dâne vü
dām olmaga
'Arızında vaz' olunmuş zulf-i
müştğîn ile hâl

17. vü:
Gazel 2053
Mısra: 1
"Ve" bağlacı.

Şîve vü nâz ile dilber ideli 'arz-ı
cemâl
Mîhr ile meh gökde buldı biri naqş
biri zevâl

18. vü:
Gazel 2055
Mısra: 6
"Ve" bağlacı.

Gözüm yaşımı târ itdüm dönelden
kâmetüm çenge

Egilürsem 'aceb midür bela vü
derd ü ğam çekтім

19. vü:
Gazel 2077
Mısra: 4
"Ve" bağlacı.

Dirseñ ki 'ışķum-ıla nedür hālün iy
faķır
Derd ü belâ vü mihnet-ile toptolu
dilüm

20. vü:
Gazel 2091
Mısra: 6
"Ve" bağlacı.

Yine dîvâne gibi şevķ-ile yanup
yakılup
Eyleyen cübbe vü destârımı şad
pâre benem

21. vü:
Gazel 2095
Mısra: 7
"Ve" bağlacı.

'Aşık oldum başuma geldi belâ vü
derd ü ğam
Mihnet-ile geçdi sâl u mâh u
eyyâmum benüm

22. vü:
Gazel 2101
Mısra: 1
"Ve" bağlacı.

Tarf-ı bāğ u çemen ü âb-ı revân
bâde vü cām
Sâķi-i gül-ruħ olursa olur ol 'ıyş
tamâm

23. vü:
Gazel 2117
Mısra: 8
"Ve" bağlacı.

Arzı eşķüm ğarķ idüp eflâki âhum
hark ider
Bu belâ vü derdi ol iki yamandan
görmüşem

24. vü:
Gazel 2125
Mısra: 2
"Ve" bağlacı.

Kandasın iy cevri çok yâr-ı cefâ-
sâzum benüm
Şîve vü nâzi ko hey pür-şîve pür-
nâzum benüm

25. vü:
Gazel 2138

Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Hüm dibin mesken idindüm çünkü
şâhib-bâdeyem
Ol sebebden gûşşa vü gamdan
bugün âzâdeyem

26. vü:
Gazel 2154
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Ekdüm zemîn-i 'ışka Muhib dâne-i
sirişk
Derd ü belâ vü miñnet ü gam oldu
hâşilum

27. vü:
Gazel 2161
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Oluş 'aşık belâ vü derdi evvel cânâ
tapşurdum
Velî sonra dil ü cânı der-i cânâna
tapşurdum

28. vü:
Gazel 2164
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Dermândeiyem kim oldu gözüm
eşk-bâr hem
Derd ü belâ vü gam ile bed-nâm-ı
'âlemem

29. vü:
Gazel 2169
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Rehgüzârüñ kumu ile şîşe-i
çeşmüm tolu
Sâl ü mâh u hafta vü rüz-ıla geçer
sâ'atüm

30. vü:
Gazel 2198
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

Ârzü itdüm görem diyü vişâlün
Ka'besin
Hâne-i dilde belâ vü derdi mihmân
eyledüm

31. vü:
Gazel 2203
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Müftü vü kâzî müderris zâhid ü
ehl-i vera'

Bilmeye biri sü'âl-i 'ışk[ı] için
müşkil kılam

32. vü:
Gazel 2203
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Çün degül mümkün Muhibbî setr
ola esrâr-ı 'ışk
Sîne çâk zâhirde vü bātında dâğ-ı
dil kılam

33. vü:
Gazel 2208
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Cân yanup her yañadan geldi belâ
vü derd-i gam
Sordılar hâlüm buları hâş-ı
mañrem bağladum

34. vü:
Gazel 2210
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Gerekmez mülk-i Dârâ vü Ferîdün
tâc-ı Keyhusrev
Bi-ğamdillâh ki küyuñda senüñ
dâyim şütürbânam

35. vü:
Gazel 2211
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

İde her zerre ölürsem hezârân nâle
vü âhı
İletse küyuña cânâ eger bād-ı şabâ
gerdüm

36. vü:
Gazel 2211
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Elümde sāğar-ı gülgün dilümde
şî'r-i ter mevzün
Be-ğallâşî vü evbâşî Muhibbî ser
ber-âverdem

37. vü:
Gazel 2214
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

İy döst benüm gûşşa vü kışşam
hâkîkîdür
Gûş eyle anı sanma füsün u fesâne
hem

38. vü:
Gazel 2216

Mısra: 13
" *Ve*" bağlacı.

Cinân zâhide vü 'arife dîdâr
Muhibbî bildi bunda sūd iden kim

39. vü:
Gazel 2219
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Giderdi şabr u hûş u dil nigârı bir
zamân görsem
Belâ vü miñnetüm artar anı ben her
zamân görsem

40. vü:
Gazel 2219
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Yirem derd ü belâ vü gam
dökerem gözlerümden dem
Añaram hâlümü ol dem kurı bir
üstühvân görsem

41. vü:
Gazel 2236
Mısra: 8
" *Ve*" bağlacı.

Gün yüzün görmeyeli oldu karañu
bu cihân
Bilmezem niçe geçer hafta vü meh
sâlüm benüm

42. vü:
Gazel 2238
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Zâhidün cennet murâdı havrâ vü
ğilmân-ıla
'Aşıkam dîdâra ancak bu-durur
kâr-ı dilüm

43. vü:
Gazel 2255
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Bilmezem ki n'olırsar yâ Rabbenâ
hâlüm benüm
Âh derdâ vü dirîğâ n'ola añvâlüm
benüm

44. vü:
Gazel 2265
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

'Ayb itme küyuña iy meh eger
nâgeh varam
'İşkuñ ile olmışam dîvâne vü
gümreh varam

45. vü:

Gazel 2267

Mısra: 5

"Ve" bağlacı.

Eylesem nâle vü bî-şabr fiğân
olmaz 'aceb
Ben ki âşüfte-i zülf ü haṭṭ u hâlem
ne kılam

46. vü:

Gazel 2270

Mısra: 5

"Ve" bağlacı.

Kays'ı topraga vü Ferhād'ı taşa
kullanup
'İşkuñ şehri bu vech-ile bünyād
eyleyem

47. vü:

Gazel 2273

Mısra: 12

"Ve" bağlacı.

N'eylerem sünbül ü gül nergis ü
reyhân u çemen
Çün yiter dide saçı vü haṭṭ u 'arızı
gülüm

48. vü:

Gazel 2274

Mısra: 2

"Ve" bağlacı.

'Älemde benüm bilmedi bir
kimsene hâlüm
Her demde vü her laḥza ğam-ıla
dil-i nälüm

49. vü:

Gazel 2279

Mısra: 3

"Ve" bağlacı.

Ben ol Mecnün-ı dehrem ki belā
vü miḥnet ü derdi
Eger gönderse yüz biñ kez ben ol
Leylā'dan el çekmem

50. vü:

Gazel 2280

Mısra: 1

"Ve" bağlacı.

Geh derd ü belā vü ğam gehi hün-i
ciger çekdüm
Maḥabbet istedüm miḥnet bulup
gör ben neler çekdüm

51. vü:

Gazel 2288

Mısra: 6

"Ve" bağlacı.

Maḥabbet cāmını içdüm elinden
sākī-i 'işkuñ
Belā vü miḥnet ü derdi anuñçün
cāna tapşurdum

52. vü:

Gazel 2295

Mısra: 10

"Ve" bağlacı.

Ekdüm zemīn-i 'işka Muḥib dāne-i
sirişk
Derd ü belā vü miḥnet ü ğam oldı
hāşılum

53. vü:

Gazel 2306

Mısra: 3

"Ve" bağlacı.

Şol kadar çekdüm cefā vü cevri
meh-rūlaruñ
'Ākrıbet dil hānesin menzilgeh-i
ğam eyledüm

54. vü:

Gazel 2309

Mısra: 2

"Ve" bağlacı.

Gönlüm ister sünbülün gibi perīşan
hāl oldum
Başuma sevdā gelüp şürıde vü pā-
māl olam

55. vü:

Gazel 2328

Mısra: 3

"Ve" bağlacı.

Ekstik olmaz dem-be-dem cevri
cefā vü miḥnetün
Müstedām ol döstüm senden gelür
her dem kerem

56. vü:

Gazel 2332

Mısra: 12

"Ve" bağlacı.

Ol cefākāruñ yolında terk-i cān
itdüm yine
Ĝuşşa vü derd ü belādan cānı āzād
eyledüm

57. vü:

Gazel 2337

Mısra: 4

"Ve" bağlacı.

Danışmadan baña tolaşduñ bend-i
zülfine
İy dil belā vü miḥneti saña mehel
didüm

58. vü:

Gazel 2338

Mısra: 4

"Ve" bağlacı.

Baglayup dil zülfine geh haṭṭıma
ḥayrān olup
Gāh dīvāne vü geh şürıde geh
abdāl olam

59. vü:

Gazel 2338

Mısra: 4

"Ve" bağlacı.

Baglayup dil zülfine geh haṭṭıma
ḥayrān olup
Gāh dīvāne vü geh şürıde geh
abdāl olam

60. vü:

Gazel 2348

Mısra: 10

"Ve" bağlacı.

'Āşık-ı pāk-nazar olsa Muḥibbī'ye
ne 'ayb
Bu hüner bes ki ne şüfı vü ne
dānişmendem

61. vü:

Gazel 2366

Mısra: 9

"Ve" bağlacı.

Derdi devā vü miḥneti rāḥat
Muḥibbī'ye
Andan berü ki ol sanemün
derdnākiyem

62. vü:

Gazel 2374

Mısra: 7

"Ve" bağlacı.

Döstlar rind olana hırka vü bir
loḳma yiter
Sanmañuz kim heves-i manşıb-ıla
cāh çekem

63. vü:

Gazel 2387

Mısra: 6

"Ve" bağlacı.

Hey ne sengin-dil olur itmedi
hergiz eşer
Girye vü āh u fiğān u nāle vü
feryād hem

64. vü:

Gazel 2387

Mısra: 6

"Ve" bağlacı.

Hey ne sengin-dil olur itmedi
hergiz eger
Girye vü ah u fiğân u nâle vü
feryâd hem

65. vü:
Gazel 2388
Mısra: 1
" *Ve*" bağlacı.

Ben bir gedâ vü sen olasin şâh-ı
muhteşem
Derd ü gamuñla ger ölüer isem saña
ne gam

66. vü:
Gazel 2388
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Her ne ki gelse cânuma var saña
minnetüm
Ger nâvek-i cefâ vü eger hançer-i
sitem

67. vü:
Gazel 2389
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Senden özge benim âlemde
bulunmaya kesüm
Saña irmekdür döst hevâ vü
hevesüm

68. vü:
Gazel 2390
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Çok cefâ vü cevri gördün gel usan
dirler baña
Anı bilmezler ki ol âlemde
dârumdur benim

69. vü:
Gazel 2397
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

Kullarunı bî-had öldürdün cefâ vü
zulm- ıla
Adl ü dâd itmek sezâ degül midür
sultâna hem

70. vü:
Gazel 2408
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Ger riyâ vü zerğden geçseñ eyâ
zâhid bugün
Defter-i irfâna aduñ yazamazsın
bilürem

71. vü:
Gazel 2419
Mısra: 10
" *Ve*" bağlacı.

Egerçi katl ider çeşmi kılur ol 'İsî-
dem ihyâ
Cefâ vü cevri ider zâhir velî lutf u
vefâ pinhân

72. vü:
Gazel 2420
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Dil-i nâ-şaduma 'ışkuñ yolın irşâd
ideyin
Ya'nî gönlümü belâ vü gâma
mu'tâd ideyin

73. vü:
Gazel 2420
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Gül ruhuñ şevkı ile her gıce bülbül
gibi âh
Turmayup şubha degin nâle vü
feryâd ideyin

74. vü:
Gazel 2421
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Sinem üzre penbe-i dâğum yiter
pîrahenum
Fârîgam tâc u kabâ vü kâkum u
sincâbdan

75. vü:
Gazel 2425
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Elünde bezm-i gülşende tutarsın
bâde beñzersin
Anuñçün guşsa vü gamdan bugün
âzâda beñzersin

76. vü:
Gazel 2437
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Çıybet itme sen sen ol dünyâda bir
kardaşunı
Şöyle bil yimiş olursın cife vü
murdâr etin

77. vü:
Gazel 2442
Mısra: 7
" *Ve*" bağlacı.

Dirler cefâ vü cevri terk eyledi
niğâr
Didüm olur mı bir kişi kim koya
'âdetin

78. vü:
Gazel 2452
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Bezm-i gamda nây gibi her
nefesde inlerem
Nâle vü zârumdur ol meclisde
çengi zâr iden

79. vü:
Gazel 2457
Mısra: 5
" *Ve*" bağlacı.

Niçeye dek idesin şürîde vü
dîvânelik
Olmadı mı iy gönül şimden girü
uslanasın

80. vü:
Gazel 2458
Mısra: 2
" *Ve*" bağlacı.

Lezzet-i cevri ü cefâ-yı anlamaz bî-
derd olan
Katlanur mı hiç belâ vü zaħmete
nâ-merd olan

81. vü:
Gazel 2462
Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Hañâ kıldum ise lutf it 'ağâ kıl
Beni kurtar belâ vü derd ü gamdan

82. vü:
Gazel 2493
Mısra: 3
" *Ve*" bağlacı.

İhtiyâr ider belâ vü derd ü miñnet
yüklerin
Dil virüp bir mâh-rüya şive vü nâz
isteyen

83. vü:
Gazel 2493
Mısra: 4
" *Ve*" bağlacı.

İhtiyâr ider belâ vü derd ü miñnet
yüklerin
Dil virüp bir mâh-rüya şive vü nâz
isteyen

84. vü:
Gazel 2495

Mısra: 6
" *Ve*" bağlacı.

Varuñı ħarc idegör yolına
cānānelerüñ
Ele girmezse dañı akça vü puldan
çıkasın

vücüd:

1. **vücüdum:-um**
Gazel 2004
Mısra: 5
Beden, cisim, varlık.

‘İşk deryāsına ħarķ itdüm
vücüdüm ser-te-ser
Sāñil-i bahra irişmez anda
ğaltāndur göñül

2. **vücüdum:-um**
Gazel 2004
Mısra: 5
Beden, cisim, varlık.

‘İşk deryāsına ħarķ itdüm
vücüdüm ser-te-ser
Sāñil-i bahra irişmez anda
ğaltāndur göñül

3. **vücüdumdan:-um, -dan**
Gazel 2294
Mısra: 7
Beden, cisim, varlık.

Şöyle za‘f oldum ki kalmadı
vücüdumdan eşer
Beni nālemden bulurlar yoħsa nā-
peydā benem

4. **vücüdum:-um**
Gazel 2394
Mısra: 8
Beden, cisim, varlık.

Gerçi ‘iškñ rüyümü ħāk itdi soñra
kıldı zer
Ben de iksir-i vücüdüm ħākini zer
eyleyem

5. **vücüdum:-um**
Gazel 2142
Mısra: 1
Beden, cisim.

Kana ħarķ itsün vücüdüm dīde-i
giryān benüm
Gülmedi çünkim yüzüme ol gül-i
ħandān benüm

6. **vücüdum:-um**
Gazel 2187
Mısra: 8
Beden, cisim.

Derd-i ‘iškñ yaş u sīm ü yüzümü
zer eyledi
Ben de iksir ü vücüdüm ħākini zer
eyleyem

7. **vücüdum:-um, -ı**
Gazel 2302
Mısra: 12
Beden, cisim, gövde.

Beni maħv itdi şöyle āteş-i ‘išk
Ararsam bu vücüdümü neyābam

8. **vücüdün:--ın, -**
Gazel 2052
Mısra: 5
İnsan gövdesi, beden. ||
Varlık.

Lāle ħaddin gördüğince dil
vücüdün ħāk ider
Gül ruħını gördüğince güneşe irer
zevāl

9. **vücüdum:-um**
Gazel 2094
Mısra: 7
*İnsan veya hayvan gövdesi,
beden.*

Çün yaşum deryāsınuñ oldı
vücüdüm zevrakı
Baña lāzım āhumı şimden girü bād
eyleyem

vuhüş:

1. **vuhüşa:-a**
Gazel 2487
Mısra: 5
*Vahşiler, yabaniler, yabani
hayvanlar.*

‘İşkıyla hep tuyūr u vuhüşa ider
ħüküm
Mecnün olalı başına murğ
āşiyānesin

vuslat:

1. **vuşlat:**
Gazel 2059
Mısra: 10
Sevdiğine kavuşma.

Muħibbī hier ara her dem vişālün
fikrile şādān
Velī vuşlat dōne hirci diyü
ğamnākdür göñlüm

2. **vuşlat:**
Gazel 2382
Mısra: 1
Sevdiğine kavuşma.

‘Aşıkam vuşlat deminde çüst ü
çālāk olmışam
Ez-girībān tā be-dāmen pīrehen
çāk olmışam

3. **vuşlat:**
Gazel 2473
Mısra: 2
Sevdiğine kavuşma.

Kimse dir mi derd olsun ħiç
dermān olmasun
Vuşlat olsun dāyimā endüh-ı
hicran olmasun

vusül:

1. **vuşül:**
Gazel 2036
Mısra: 2
Ulaşmak, erişmek, varmak.

Gerçi kim kať eyledüm hicran
ilinde niçe yol
Bāb-ı vaşl-ı dil-rübāya bulmadum
hergiz vuşül

Y

ya:

1. **ya:**
Gazel 2244
Mısra: 13
Belki.

Bilmez kişi irteye çıkar mı ya ölü
Ğafletten uyan saña yiter bu
işāretüm

2. **yā:**
Gazel 2043
Mısra: 7
*"Ey" anlamlarında bir
seslenme sözü.*

Bilmezem yā Rab togar mı ħiç
sa‘ādet kevkebi
Görmezem gün yüzünü yāruñ geçer
çün ay u yıl

3. **ya:**
Gazel 2056
Mısra: 9
"ya da" anlamında bağlaç.

Serv mi kaddün ü ya tūbā mı ‘ar‘ar
didüm
Didi saña ne biter ya serv ü ya
şimşād olam

4. **ya:**
Gazel 2286
Mısra: 8
"ya da" anlamında bağlaç.

Dutılsam zülfüñün bendine âhir
Ebed kurtılmasam ben ya sır olsam

5. ya:

Gazel 2426

Mısra: 5

"Ya" bağlacı.

Rumûz-ı 'ışkı benden sor ne bilsün
Kaş u ya Ferhâd
Okımadılar anlar okıdum 'ışkuñ
kitâbından

6. yâ:

Gazel 2025

Mısra: 7

"Ey!" anlamında bir seslenme
sözü.

Katlüme olmuş peşimân bilmezem
yâ Râb neden
Çok zamân-ıdı ki kanum itmiş
idüm aña hıll

7. yâ:

Gazel 2210

Mısra: 10

"Ey!" anlamında bir seslenme
sözü.

Muhibbî ravza-i hüsnüñ temâşâ
eyler dâyim
Sanasın bâğbân olmuş yâ sâkin-i
hıyâbânüm

8. yâ:

Gazel 2380

Mısra: 9

"Ey!" anlamında bir seslenme
sözü.

Kıl Muhammed hürmetine yâ
İlähe'l-âlemîn
Bu Muhibbî'ye 'inâyet şıhâte
bassun qadem

9. yadan:--dan, -

Gazel 2021

Mısra: 4

Arapçadaki "ye" harfi. || Ok
atma aracı. II Sevgilinin kaşı.

'Âkıbet eyler cefâ fırine cân u dil
nişân

Hîç terahhüm eylemez ol kaşı
yadan vâz gel

10. yâ:

Gazel 2056

Mısra: 5

"Ey!" anlamında bir
seslenme sözü.

Meclis-i cânânedeyâ Rab olur mı
kim 'aceb

Ehl-i 'ışk añıldugınca ben de anda
yâd olam

11. yâ:

Gazel 2079

Mısra: 7

"Ey!" anlamında bir
seslenme sözü.

Muhammed hürmetine yâ İlähî
Tarîk-i müstâkîmden ırma râhum

12. yâ:

Gazel 2113

Mısra: 2

"Ey!" anlamında bir
seslenme sözü.

Käkülünden dem mi vardur kim
perîşân olmayam
Serv kıddüñ añılup yâ zâr u giryân
olmayam

13. ya:

Gazel 2128

Mısra: 10

"Ey!" anlamında bir
seslenme sözü.

Yiridür oklara dikerse beni
Ğamzesi tîr ü kaşı ya sevdim

14. yâ:

Gazel 2162

Mısra: 2

"Ey!" anlamında bir
seslenme sözü.

Yine ben bülbülünden 'âr ider ol
gülüm balum
N'olsar bilmezem yâ Rab anuñla
uşbu ahhâlüm

15. yâ:

Gazel 2255

Mısra: 4

"Ey!" anlamında bir
seslenme sözü.

Çok günâhum var degül mümkün
tahrîr eylemek
Yâ İlähî hayra döndür cümle
a'mâlüm benüm

16. ya:

Gazel 2098

Mısra: 8

Arap alfabesinin yirmi
sekizinci (□) harfi. Bu harf kaş
şekline benzemesiyle de şiirde
kullanılır. || Divan şiirinde kaş
yaya benzetiliyor.

Olalı ok gibi ğamzeñ iy kemân-
ebrü sentüñ

İtmezem sözde haţâ ger kaşlarıña
ya disem

17. ya:

Gazel 2116

Mısra: 2

Ya da bağlacı. || ki kelimeyi,
iki kelime öbeğini veya iki cümleyi
birbirine bağlar.

Niçe bir zikr eyleyüp la'l-i lebüñ
sekrân olam

Ya niçe esrâr-ı haţtuñ zikr idüp
hayrân olam

18. ya:

Gazel 2121

Mısra: 5

Arap alfabesinin yirmi
sekizinci (□) harfi. Bu harf kaş
şekline benzemesiyle de şiirde
kullanılır. || Divan şiirinde kaş
yaya benzetiliyor.

Gel bir nazar eyâ kaşı ya yanuma
benüm
Bagrum hadeng-i ğamzelerüñ birle
del didüm

19. ya:

Gazel 2143

Mısra: 6

Acaba.

Güneş ruhsârına hâyil olur derdiyle
âh itsem
Ya teskîn mi bulur bir dem benüm
bu çeşm-i hün-bârum

20. ya:

Gazel 2164

Mısra: 12

Bir şeye ait hususlar
sayılırken özellikle belirtilmek
istenen hususun başına getirilir.

Sensüz günümi sorma ki ne nev'-
ile geçer
Hicrân deminde ya niçe şebhâ-yı
târ hem

21. ya:

Gazel 2180

Mısra: 6

Yay,iki ucu arasında bir kiriş
gerili olan, eğri ve esnek ok atma
aleti, kavis.Divan şiirinde aşığıñ
ızdıraptan ve sevgilinin
eziyetlerinden beli yay şeklini alır.

Atmaga âh oklarını her seher
eflâke çün
Mihnet ile bükilen bu kıddümi ben
ya kılam

22. ya:

Gazel 2182

Mısra: 6

Soru cümlelerinin başında anlamı güçlendirir.

Müya döndüm nâle kıldum
nâleden

Bir giyâham nâle kılır ya neyem

23. yadur:-dur

Gazel 2196

Mısra: 12

Arap alfabesinin yirmi sekizinci (□) harfi. Bu harf kaş şekline benzemesiyle de şiirde kullanılır. Divan şiirinde kaş yaya benzetiliyor.

Serv kâmet ruhları gül zülf sünbül
gonca leb
Çeşmi fitne gamze âfet kaşı yadur
sevdüğüm

24. yâ:

Gazel 2198

Mısra: 6

"Ey!" anlamında bir seslenme sözü.

Cân fedâ kıldum yoluñda itmedüm
gayrı günah
Kaını yâ luft u kerem ben dutalum
kan eyledüm

25. ya:

Gazel 2207

Mısra: 2

"Ey!" anlamında bir seslenme sözü.

Hîç olur mu ki 'aceb 'ârîz-ı
gülğünü görem
Ya boyı serv-i sehî tal'at u
mevzünü görem

26. ya:

Gazel 2217

Mısra: 2

Soru cümlelerinin başında anlamı güçlendirir.

Ol 'ârîzî gül gözleri hümâr mest
kim
Ya seng-i cefâ ile iden gönli şikest
kim

27. ya:

Gazel 2249

Mısra: 6

Arap alfabesinin yirmi sekizinci (□) harfi. Bu harf kaş şekline benzemesiyle de şiirde kullanılır. || Divan şiirinde kaş yaya benzetiliyor.

Giçe yir yirden bu eflākūn tokuz
kalkanımı
Âhum okına kaçan kıddümi büküp
ya kılam

28. ya:

Gazel 2253

Mısra: 7

Arap alfabesinin yirmi sekizinci (□) harfi. Bu harf kaş şekline benzemesiyle de şiirde kullanılır. || Divan şiirinde kaş yaya benzetiliyor.

Ya kaşlarını aldum ele sîneme
çekem
Didüm didi o bu söz saht
kemânüm

29. yâ:

Gazel 2255

Mısra: 1

"Ey!" anlamında bir seslenme sözü.

Bilmezem ki n'olisar yâ Rabbenâ
hâlüm benüm
Âh derdâ vü dirîgâ n'ola ahvâlüm
benüm

30. ya:

Gazel 2279

Mısra: 7

Yay,iki ucu arasında bir kiriş gerili olan, eğri ve esnek ok atma aleti, kavis. Divan şiirinde aşığın ızdıraptan ve sevgilinin eziyetlerinden beli yay şeklini alır.

Eger 'ışk-ıla bu devrân büküp
kıddümi ya itse
Ölüp dirilürem ammâ o kaşı yâdan
el çekmem

31. yâdan:-dan

Gazel 2279

Mısra: 8

Arap alfabesinin yirmi sekizinci (□) harfi. Bu harf kaş şekline benzemesiyle de şiirde kullanılır. Divan şiirinde kaş yaya benzetiliyor.

Eger 'ışk-ıla bu devrân büküp
kıddümi ya itse
Ölüp dirilürem ammâ o kaşı yâdan
el çekmem

32. ya:

Gazel 2287

Mısra: 9

"Ya da" bağlacı.

Didüm bālâ mîdur kıddüñ ya tûbâ
Didi andan yüce ben ser-firâzam

33. yâ:

Gazel 2351

Mısra: 2

"Ya da" bağlacı.

Şem'-i hüsne yanmaga pervaneyim
Yanmayup 'ışk âteşine yâ neyim

34. ya:

Gazel 2417

Mısra: 8

"Ya da" bağlacı.

Tu 'me diyü cife-i dünyâya iy dil
itme meyl
Kim kanâ'at Kâf'ınuñ 'Ankâ'sı ya
şahbâzısın

35. ya:

Gazel 2293

Mısra: 12

Yay,iki ucu arasında bir kiriş gerili olan, eğri ve esnek ok atma aleti, kavis. Divan şiirinde aşığın ızdıraptan ve sevgilinin eziyetlerinden beli yay şeklini alır.

Atalum yine bu âh oklarını
Büküben kıddümüzi ya olalum

36. yâ:

Gazel 2294

Mısra: 13

Yay,iki ucu arasında bir kiriş gerili olan, eğri ve esnek ok atma aleti, kavis. Divan şiirinde aşığın ızdıraptan ve sevgilinin eziyetlerinden beli yay şeklini alır.

Bükülüp kıddüm olaldan iy
Muhibbî yâ benem
'Arşa-i 'ışk içre her dem ataram âh
okların

37. yâ:

Gazel 2297

Mısra: 18

Yay,iki ucu arasında bir kiriş gerili olan, eğri ve esnek ok atma aleti, kavis. Divan şiirinde aşığın ızdıraptan ve sevgilinin eziyetlerinden beli yay şeklini alır.

Ġâfil olma iy felek geçür tokuz
kalkanuñı
Çünkü ben âh oklarına kıddümi yâ
eyledüm

38. yâdan:-dan

Gazel 2346

Mısra: 4

Yay,iki ucu arasında bir kiriş gerili olan, eğri ve esnek ok atma aleti, kavis. Divan şiirinde aşığın ızdıraptan ve sevgilinin eziyetlerinden beli yay şeklini alır.

Dâne-i hâle egerçi meyl ider
gönlüm kuşu
Çeşm-i şayyâdı elinde ok u yadan
korkaram

39. yâ:

Gazel 2352

Mısra: 8

*Yay, iki ucu arasında bir kırı
gerili olan, eğri ve esnek ok atma
aleti, kavis. Divan şiirinde aşğın
ızdıraptan ve sevgilinin
eziyetlerinden beli yay şeklini alır.*

İy felek turmaz geçer sakın tokuz
kalkanuñ
Âhum oklarına bu kıddüm büküp
yâ eylesem

40. yâ:

Gazel 2353

Mısra: 2

Evet.

Gözlerümden akatarsun turmasun
yaşum benüm
Yâ ne için saklaram şimden giri
başum benüm

41. ya:

Gazel 2357

Mısra: 6

*Yay, iki ucu arasında bir kırı
gerili olan, eğri ve esnek ok atma
aleti, kavis. Divan şiirinde aşğın
ızdıraptan ve sevgilinin
eziyetlerinden beli yay şeklini alır.*

Siper kıldı müjeñ türine sînem
Muqavves kaşlarıñı ya kılan kim

42. ya:

Gazel 2371

Mısra: 10

*Soru cümlelerinin başında
anlamı güçlendirir.*

Ömrini aşıklarıñ kesmek degülse
kaşdı ger
Ya n' için her dem keser zülf-i dü-
tâsın bilmedüm

43. yalar:-lar

Gazel 2372

Mısra: 4

*Arap alfabesinin yirmi
sekizinci (□) harfi. || Bu harf kaş
şekline benzemesiyle de şiirde
kullanılır. Divan şiirinde kaş yaya
benzetiliyor.*

Âh kim tür-i cefâdan key ölümlü
hastayam
Kıddümi lâm eyleyelden ol kaş
yalar benüm

44. yadur:-dur

Gazel 2403

Mısra: 8

*Arap alfabesinin yirmi
sekizinci (□) harfi. || Bu harf kaş
şekline benzemesiyle de şiirde
kullanılır. Divan şiirinde kaş yaya
benzetiliyor.*

Bir nazâr eyledi bu sînemi bagrum
delük
Yiridür gamzeñe ok kaşuña yadur
dir-isem

45. ya:

Gazel 2423

Mısra: 1

*Arap alfabesinin yirmi
sekizinci (□) harfi. || Bu harf kaş
şekline benzemesiyle de şiirde
kullanılır. Divan şiirinde kaş yaya
benzetiliyor.*

Ya kaşı alup ele tîr yine dil kıldı
nişân
Çeşm-i mesti tîğ ele aldı diler kim
döke kan

46. ya:

Gazel 2453

Mısra: 1

*İki kelimeyi, iki kelime
öbeğini veya iki cümleyi birbirine
bağlar.*

Sînem nişâne kıldı ya kaşı atdı tîrin
Cânüm hürüc idende teklîf itdi
yirin

47. ya:

Gazel 2480

Mısra: 2

*Arap alfabesinin yirmi
sekizinci (□) harfi. || Bu harf kaş
şekline benzemesiyle de şiirde
kullanılır. Divan şiirinde kaş yaya
benzetiliyor.*

Katı mecrûh-durur dil bakışından
Gelür oklar dem-â-dem ya
kaşından

48. ya:

Gazel 2483

Mısra: 4

*İki kelimeyi, iki kelime
öbeğini veya iki cümleyi birbirine
bağlar.*

Bulurdı mürde cismüm cân
olurdum tâ ebed zinde
Lebinden cür'a nüş itsem ya râz
alsam dehânından

ya ... ya:

1. ya ... ya:

Gazel 2056

Mısra: 10

*Kelime Tipi: -
İki kelimeyi, iki kelime
öbeğini veya iki cümleyi birbirine
bağlar.*

Serv mi kıddüñ ü ya tûbâ mı 'ar'ar
didüm
Didi saña ne biter ya serv ü ya
şimşâd olam

2. ya ... ya:

Gazel 2056

Mısra: 10

*Kelime Tipi: -
İki kelimeyi, iki kelime
öbeğini veya iki cümleyi birbirine
bağlar.*

Serv mi kıddüñ ü ya tûbâ mı 'ar'ar
didüm
Didi saña ne biter ya serv ü ya
şimşâd olam

yâ hû di-:

1. yâ hû di-:

Gazel 2488

Mısra: 4

*Kelime Tipi: -
Tarihatlarda belli merasim ve
hizmetlerden sonra yapılan
dualarda, okunan gülbanklerde
hazır bulunanları "hu" ismini
söyleyerek Allah'ı anmaya,
Allah'tan niyaz etmeye davet sözü.*

Sâgar-ı serden içerler ehl-i 'ışk
hûn-ı ciger
Yaluñuz bir ben degülem 'ışk-ıla
yâ hû diyen

2. yâ hû di-:

Gazel 2490

Mısra: 4

*Kelime Tipi: -
Tarihatlarda belli merasim ve
hizmetlerden sonra yapılan
dualarda, okunan gülbanklerde
hazır bulunanları "hu" ismini
söyleyerek Allah'ı anmaya,
Allah'tan niyaz etmeye davet sözü.*

Ehl-i 'ışkuñ kâse-i serden-durur
peymânesi
Anı evvel ben idüm nüş eyleyüp yâ
hû diyen

ya..... ya:

1. ya..... ya:

Gazel 2013

Mısra: 5

Kelime Tipi: -
"Ya... ya" bağlacı.

Ya saçı zencirine dak boynuña ya
göz yaşın
Garğa-i baħr-ı cünün ol saña kim
dir 'âkil ol

yâ... ya...:

1. **yâ... ya...:**

Gazel 2213

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

İki kelimeyi, iki kelime

*öbeğini veya iki cümleyi birbirine
bağlar.*

Lebünden hâlûmi sor yâ cevâb eyt
Ya tîguñ ile dök bu yire kanum

yâd:

1. **yâdlarla:--lar, --la**

Gazel 2025

Mısra: 1

Yabancı.

Yâdlarla câm-ı mey nüş eyler ol
peymân-kesel
Gayretinden sâğâr-ı çeşmüm pür
olur hûn-ı dil

2. **yâda:-a**

Gazel 2111

Mısra: 6

Yabancı.

Bir iki câm-ı şafâ bahş eyle huzûra
varam
Ne yâda minnet idüp ne hüd
âşinâda olam

3. **yâdına:-ı, -n, -a**

Gazel 2150

Mısra: 7

Hatır.

Taınlamañ gül ruħları yâdına efgân
eylesem
Yok mıdur bir bülbül-i şürîde
deñlü gayretüm

4. **yâdına:-ı, -n, -a**

Gazel 2187

Mısra: 5

Hatır.

Serv kıddüñ görmezem amma ki
anuñ yâdına
Varuban nezzâre-i serv-i şanavber
eyleyem

5. **yâdına:-ı, -n, -a**

Gazel 2191

Mısra: 5

Hatır.

Lebi yâdına ele sâğâr alsam
Tolar hûn-ı ciğerle eldeki câm

6. **yâduña:-uñ, -a**

Gazel 2201

Mısra: 9

Hatır.

Baş koyup pâyüña bâde ele aldum
yâduña
Bir nefesde sâğâr-ı gerdünü yaru
eyledüm

7. **yâduña:-uñ, -a**

Gazel 2394

Mısra: 5

Hatır.

Bâğ ara kıddüñi görmem bārī
varup yâduña
Gâh seyr-i serv idüp gâhī şanavber
eyleyem

8. **yâduña:-uñ, -a**

Gazel 2204

Mısra: 3

Hatır, düşünce, fikir, akıl.

Çünkü görmem kıddüñi yâduña iy
serv-i sehī
Varuban nazżâre-i serv ü şanavber
eyleyem

9. **yâdına:-ı, -n, -a**

Gazel 2304

Mısra: 7

Hatıra.

Hasretiyle Mısr-ı hüsñüñ yâdına iy
seng-dil
Şol kadar kan ağlayam yaşımı
cüy-ı Nil kılam

10. **yâdına:-ı, -n, -a**

Gazel 2315

Mısra: 9

Hatıra.

İy Muħibbī câm-ı mey nüş eyle
lâ'li yâdına
Kim hayâliyle nigârūñ hoş
şafâmuz var bizüm

11. **yâdına:-ı, -n, -a**

Gazel 2319

Mısra: 3

Hatır, anı.

Gıceler bülbül gibi gülzâr-ı hüsñüñ
yâdına
Şubh olunca âh u efgân itmeden
usanmayam

12. **yâdına:-ı, -n, -a**

Gazel 2379

Mısra: 3

Hatır.

'Arızı gül bir lebi meygün nigârūñ
yâdına

Gıceler mest ü harâb olup seher
maħmür olam

13. **yâduña:-uñ, -a**

Gazel 2395

Mısra: 4

Hatıra.

Sâkiyâ sundum elüm sen daħı sun
peymâneyi
Yâduña nüş itmege ben 'ahd ü
peymân eyledüm

14. **yâdına:-ı, -n, -a**

Gazel 2435

Mısra: 4

Hatır, anı.

Pâyına bir serv-i kıddüñ göz yaşın
eyle revân
Gül gibi bir gül-ruħuñ yâdına çäk
it pîrechen

15. **yâddan:-dan**

Gazel 2466

Mısra: 14

Hatır.

Bu Muħibbī'yi 'aceb añmaz mı ki
ol seng-dil
Bir nefes hergiz anuñ gitmez
hayâli yâddan

16. **yâda:-a**

Gazel 2026

Mısra: 8

Anma, hatırlama.

Âşinâsından kaçâr bigânelerle
hem-nişin
'Âşıkı yâd eylemez dimekdür işi
yâda gel

17. **yâd:**

Gazel 2201

Mısra: 6

Yabancı.

Bâğ-ı hüsñünde görinen haç mıdur
didüm didi
Yâd ayakdan sakınup ben anı bārū
eyledüm

yâd eyle:-

1. **yâd eyle:-**

Gazel 2094

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Anmak, hatırlamak. || Adımı
anmak, zikretmek.*

Sen mehi hicrân şebinde her kaçan
yâd eyleyem
Yaş döküp encüm mişâl âh-ıla
feryâd eyleyem

2. yâd eyle-:
Gazel 2136
Mısra: **1**
Kelime Tipi: -
Hatırlamak, anmak.

Her kaçan eş'arum içre leblerin
yâd eyleyem
Niçe şîrîn lebleri bu yolda Ferhâd
eyleyem

3. yâd eyle-:
Gazel 2189
Mısra: **1**
Kelime Tipi: -
Anmak, hatırlamak.

Her gice sen mâh-ı mihr-efrûzı ger
yâd eyleyem
Tâ şehër efğân u âh u nâle feryâd
eyleyem

4. yâd eyle-:
Gazel 2205
Mısra: **1**
Kelime Tipi: -
Anmak, hatırlamak.

Dün gice ol mâh-ı mihr-i efrûzı
çün yâd eyledüm
Şubh olınca nâle kıldum âh u
feryâd eyledüm

5. yâd eyle-:
Gazel 2246
Mısra: **2**
Kelime Tipi: -
Anmak, hatırlamak.

Ugrayup küyuña büyuñ getüre
bâd-ı nesîm
Hûldı yâd eylemeyüp añmaya dil
hûr-ı na'îm

6. yâd eyle-:
Gazel 2270
Mısra: **1**
Kelime Tipi: -
Anmak, hatırlamak.

Döstum hicran şebinde ger seni
yâd eyleyem
Tâ şehër âh u fiğân u nâle feryâd
eyleyem

7. yâd eyle-:
Gazel 2270
Mısra: **10**

Kelime Tipi: -
Anmak, zikretmek.

Zevrâk-ı dil gireliden eşkümün
deryâsına
Kurtuluş yok garğ olur çün âhumi
yâd eyleyem

8. yâd eyle-:
Gazel 2300
Mısra: **1**
Kelime Tipi: -
Anmak, hatırlamak.

Leblerün yâd eyleyüp her yaña ben
menzil kılam
Hâke saçup eşk-i çeşmüm niçe la'l
hâşıl kılam

9. yâd eyle-:
Gazel 2332
Mısra: **4**
Kelime Tipi: -
Anmak, hatırlamak.

Gitdi 'aqlum yirine geldi anuñ
dîvânelik
Ol per'yi bilmezem n'oldı yine yâd
eyledüm

10. yâd eyle-:
Gazel 2370
Mısra: **1**
Kelime Tipi: -
Anmak, hatırlamak.

Nev-bâhâr-ı hüsnuñ añup gül
yüzün yâd eyledüm
Bülbül-i şürîde gibi âh u feryâd
eyledüm

11. yâd eyle-:
Gazel 2392
Mısra: **5**
Kelime Tipi: -
Anmak, hatırlamak.

Nâle kılsam sen gül-i nev-resteyi
yâd eylesem
Nevha-i bülbülleri gülşende hâmuş
eyleyem

yâd eylemez:

1. yâd eylemez:--mez-mez
Gazel 2026
Mısra: **8**
Kelime Tipi: -
Adım anmak, zikretmek.

Âşinâsından kaçar bîgânelerle
hem-nişîn
'Âşıkı yâd eylemez dimekdür işi
yâda gel

yâd id-:

1. yâd id-:
Gazel 2221
Mısra: **1**
Kelime Tipi: -
Anmak, hatırlamak.

Yâd idüp cânâ seni tâ şubha dek
hûn aqlaram
Gerçi şem' aqlar gice ben dağı
efzûn aqlaram

2. yâd id-:
Gazel 2240
Mısra: **5**
Kelime Tipi: -
Anmak, hatırlamak.

Dişlerünü yâd idüp aındum şeker
güftârünü
Anuñ için sözlerümi dürr-i
meknûn eyledüm

3. yâd id-:
Gazel 2278
Mısra: **1**
Kelime Tipi: -
Anmak, hatırlamak.

Bir serv qadı yâd idüben bir gâzel
didüm
Bâlâ kâdini yâd idüp amma güzel
didüm

4. yâd id-:
Gazel 2278
Mısra: **2**
Kelime Tipi: -
Anmak, hatırlamak.

Bir serv qadı yâd idüben bir gâzel
didüm
Bâlâ kâdini yâd idüp amma güzel
didüm

5. yâd id-:
Gazel 2345
Mısra: **1**
Kelime Tipi: -
Anmak, hatırlamak.

Bezm-i gamda yâd idüp cânânı
aındum aqladum
Yâr-ıla evvel geçen devrânı aındum
aqladum

6. yâd id-:
Gazel 2455
Mısra: **10**
Kelime Tipi: -
Adımı anmak, zikretmek.

Vîrilür sanki Muhibbî'ye cihan
sulţânlığı
Geh gehî lutf u keremden geh
kuluñ yâd idesin

vād it-:

1. yād it-:

Gazel 2415

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Anmak, hatırlamak.

Beni lutfuñla bir gün itmedüñ yād
Dirġā olmadı bu hıcre pāyān

vād ol-:

1. yād ol-:

Gazel 2056

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Anılmak, hatırlanmak.

Meclis-i cānānede yā Rab olur mı
kim ‘aceb
Ehl-i ‘ışk añıldugınca ben de anda
yād olam

vād-ı la’l:

1. yād-ı la’l:

Gazel 2272

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Sevgilinin kırmızı dudağının
hatırası.*

Yād-ı la’lüñle nigārā hün-feşān
oldı gözüm
Hicrūñ-ile niçe istersen çünān oldı
gözüm

vād-ı pā-būs:

1. yād-ı pā-būs:

Gazel 2265

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Ayak öpme töreninin hatırası.

Rāhı eger yañılam ‘ayb eyleme iy
hem-nişin
Yād-ı pā-būsı ile mecnūn olup bī-
reh varam

vād-ı ruh:

1. yād-ı ruh:

Gazel 2085

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Sevgilinin yanağının hatırası.

Her kaçan yād-ı ruñuñla küyuñı
mesken kılām
Hāşā li’ llāh kim varup seyr-i gül ü
gülşen kılām

vādına gel-:

1. yādına gel-:-i, -n, -a

Gazel 2133

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Hatırına gelmek, hatırlamak.

La’li yādına gelüñ sāğar-ı hāmṛā
çekelüm
Rüz u şeb fikri ile cānı giriftār
idelüm

vāduma gel-:

1. yāduma gel-:

Gazel 2221

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Hatırına gelmek, hatırlamak.

Gıryesin sordum şurāhīden baña
virdi cevāb
Yāduma geldi benüm lebhā-yı
meygün aqlaram

vāduna gelme-:

1. vāduna gelme-:

Gazel 2226

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Düşünememek.

Ger getürse büyü küyuñdan nesīm
Gelmeye hiç yāduma huld-ı na’īm

yag-:

1. yagdurur:--dur, --ur

Gazel 2025

Mısra: 4

Gökten yere düşmek, yağmak.

Dönmişem ebr-i bahāra serverā
senden cüdā
Eşk-i çeşmüm yagdurur bārān
turmaz muttaşıl

2. yagalıdan:-alı, -dan

Gazel 2337

Mısra: 6

*Çok miktarda, arka arkaya
gelmek.*

Ġarġ eyler-ise ‘ālemi bu göz yaşı
ne tañ
Bārān-ı eşk yagalıdan aña seyl
didüm

3. yagdursa:-dur, -sa

Gazel 2413

Mısra: 5

*Çok miktarda, arka arkaya
gelmek.*

Yagdursa cefā sengin eger yār
tamāmet

Başımı açup karşu varan aña
benem ben

4. yagdı:-dı

Gazel 2420

Mısra: 9

*Çok miktarda, arka arkaya
gelmek.*

İy Muhibbī şu kadar yagdı cefā
sengi dile
Yeñiden yine o vīrānemi bünyād
ideyin

5. yagarsa:-ar, -sa

Gazel 2447

Mısra: 4

*Çok miktarda, arka arkaya
gelmek.*

Ne kadar cevṛ ü cefā gönderse
gelsün rāziyam
Her ne yagarsa semādan götürür
lā-büd zemīn

yag:

1. yagı:-ı

Gazel 2033

Mısra: 5

Yağ.

Bagrumuñ yagı ile bu gözlerümüñ
suyını
Yakmaga kandil-i çarhı eyledüm
‘ışkum fitil

2. yagı:-ı

Gazel 2396

Mısra: 6

Yağ.

Giceler şubha dek hicrān şebinde
Yanar bagrum yagı turmaz
çerāğum

3. yagıdur:--ı, --dur

Gazel 2022

Mısra: 9

*Kandil , meşale, gaz lambası
gibi araçları yakmak için
kullanılan sıvıdır.*

Tekye-i ‘ışkuñ çerāğı yagı bagrum
yagıdur
Ol çerāğa eylemişdür bu Muhibbī
dil fitil

4. yagın:-ı, -n

Gazel 2331

Mısra: 4

Yağ.

Uyardum tekye-i ‘ışkuñ
söyinmişken çerāğını

Gice gündüz ciger yağın yakar
anda bir abdâlam

yagma:

1. **yagmaladı:** --la, --dt, -

Gazel 2005

Mısra: 13

Bir malı zor kullanarak ele geçirmek, talan etmek. II Zorla gönlünü almak, aşık etmek.

Leşker-i gam yine dil şehri
yagmaladı çün
Çäre bulmaya Muhibbî ola bî-çäre
gönül

2. **yagmasınun:** --st, --nuñ

Gazel 2161

Mısra: 7

Zor kullanarak karşısına çıkan şeyleri alıp kaçma, çapul, talan.

Gönül yagmasınun hâllin fetāvâda
arar çeşmün
Hârâmîdür anuñ hükmini Tâtâr
hana tapşurdum

yagma id-:

1. **yagma id-:**

Gazel 2436

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Bir yerdeki malları zor kullanarak ele geçirmek, alıp gitmek.

‘Işk şâhı ikide birde bu gönüm
şehrine
Gönderüp gam leşkerin yagma ider
eyler akın

yagma kıl-:

1. **yagma kıl-:**

Gazel 2357

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Bir yerdeki malları zor kullanarak ele geçirmek, alıp gitmek.

Dem-â-dem gönderüp gam
leşkerini
Gelüp dil kişverin yağma kılan
kim

yagma kılır:

1. **yagma kılır:** --ur, -

Gazel 2003

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Bir malı, bir şeyi zor

kullanarak alıp kaçmak, yağma etmek.

Geh gamı yagma kılar dil mülkini
geh gamzesi
Bu hârâb-âbâdda zulm issi şâh
eksük degül

yağmacı:

1. **yağmacı:**

Gazel 2195

Mısra: 10

Yağma eden kimse.

Niçe bir gâret eylersin didüm dil
şehrini iy gam
Beni bilmez misin didi ki yağmacı
tatar oldum

2. **yağmacı:**

Gazel 2378

Mısra: 10

Yağma eden kimse.

Muhibbî ol elâ gözler ider dil
mülkini târac
Anuñ yağmacı çeşmini görüp
Tâtâr’a beñzetdüm

yagmaya vir-:

1. **yagmaya vir-:**

Gazel 2487

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Gözden çıkarmak.

Yagmaya virdi şabr metâ‘ını
gözleri
Varımı aldı komadı bir zerre
dânesin

yagmur:

1. **yagmurını:** --t, --n, --t

Gazel 2008

Mısra: 3

Atmosferdeki su buharının yoğunlaşması sonucu yeryüzüne damlalar halinde düşen su.

Bâd-ı âhum dökdi şol deñlü yağum
yagmurını
Garğa virdi ‘âlemi kim dir aña
tûfân degül

yaşsı:

1. **yaşsı:**

Gazel 2182

Mısra: 2

Güzel, hoş.

Kimsene bilmez beni ki ben neyem
Ben beni yaşsı bilürem ben neyem

yâhü:

1. **yâhü:**

Gazel 2196

Mısra: 14

Veya.

Baňa besdür ger müyesser ola
olam jende-püş
Sanmañuz mäl u menäl yâhü
kabâdur sevdüğüm

yâhüd:

1. **yâhüd:**

Gazel 2015

Mısra: 5

Veya, ya da.

Görinen sünbül midür yâhüd
didüm zülfüñ ucu
Didi hey dîvâne ol zencîrdür kâkül
degül

2. **yâhüd:**

Gazel 2051

Mısra: 4

"Veya" bağlacı.

Zülfüñi gördüm şeğgeç gül
yüzünde bilmedüm
Döstüm sünbül midür yâhüd
periyy-i Cebra’ıl

3. **yâhüd:**

Gazel 2061

Mısra: 2

"Veya" bağlacı.

Ol serv-i nâz gül gibi dâyim
küşade kim
Yâhüd kamer gibi külehi kec
nihâde kim

4. **yâhüd:**

Gazel 2065

Mısra: 9

"Veya" bağlacı.

Bu Muhibbî’ye cefâ kılsañ yâhüd
mihr eyleseñ
Her ne hüküm itseñ buyur emrüne
fermân olmuşam

5. **yâhüd:**

Gazel 2156

Mısra: 10

"Veya" bağlacı.

Bu Muhibbî yine küyüñdan yana
‘azm eyledüm
Bilmezem beni çeken suyum
midür yâhüd gîlüm

6. **yāhūd:**

Gazel 2307

Mısra: 5

"Veya" bağlacı.

Bilmedüm kand-i mükerrer mi
lebūn yāhūd nebāt
Sanma la'lūn zikrini iy dōst tekrār
eylemem

7. **yāhūd:**

Gazel 2430

Mısra: 10

"Veya" bağlacı.

İy Muhibbī rāyegān zūlfine bulur
dest-res
Kaşkī olsam şabā 'ālemde yāhūd
şāne ben

8. **yāhūd:**

Gazel 2104

Mısra: 8

Veya.

Cevr ü cefāna niçe taḥammül ider
bu dil
Āhen-dilem meger ki cihānda
yāhūd taşam

9. **yāhūd:**

Gazel 2110

Mısra: 7

Söylenen bir düşünce
vazgeçildiği ve yerine ikinci bir
düşünce ileri sürüldüğü zaman
ikinci cümlelerin başına getirilir. //
Veya.

Didiler 'aşıkā şabr eylemek yāhūd
sefer lāzım
Didüm çün şabra tākat yok hemān
terk-i diyār itdüm

yahūdī:

1. **yahūdī:**

Gazel 2412

Mısra: 7

Yahudi.

Kimi Naşrānī kimi didi Yahūdī
kim Mecūs
Ben raqībūn bilmedüm 'ālemde
nedür milletin

yak-:

1. **yakmaga:--mak, --a**

Gazel 2033

Mısra: 6

Yanmasını sağlamak,
tutuşturmak. // Ateşe vermek,
ateşle yok etmek. // Ateşe vermek,
ateşle yok etmek.

Bagrumuñ yağı ile bu gözlerümüñ
suyını
Yakmaga kandil-i çarḫı eyledüm
'ışkum fütıl

2. **yakdum:--du, --m**

Gazel 2036

Mısra: 5

Ateşe vermek, acıtmak.

'İşk-ıla bu sīneme şol deñlü
yakdum dāğlar
Dāğ-ıla kaplına döndüm cismüm
oldı pul pul

3. **yak:**

Gazel 2044

Mısra: 11

Ateş durumuna geçirmek,
tutuşturmak.

'Āşık iseñ şem'-i hüsne yak yüri
cān u seri
Çünkü sen pervānesin yanmaga sen
pervāne gel

4. **yakarsañ:--ar, --sañ**

Gazel 2001

Mısra: 3

Yanmasını sağlamak,
tutuşturmak. // Ateşe vermek,
ateşle yok etmek. // Isı veya ateş
etkisine maruz bırakıp hasar
görmesine, yanmasına sebep
olmak.

Ger yakarsañ ateş-i hicrāna iy
dilber beni
'İşkuñ-ıla cān virem dönmege
yokdur ihtimāl

5. **yakayım:--ayım**

Gazel 2069

Mısra: 3

Yanmasını sağlamak,
tutuşturmak.

Niçeye dek yakayım dāğ-ı hicri
sīnemde
Ümīd-i vaşl-ıla niçe bir intizārı
çekem

6. **yakmaya:--ma, -(y)a**

Gazel 2074

Mısra: 5

Çok fazla ızdırıp vermek. //
Çok güçlü, ızdırıp verici bir aşk
uyandırmak, aşk ateşine düşürmek.

Beni yakmaya diyü ateş-i gam
Göz yaşıyla şerāra yalvarayım

7. **yakdı:--dı**

Gazel 2095

Mısra: 2

Çok güçlü, ızdırıp verici bir

aşk uyandırmak, aşk ateşine
düşürmek. // Çok fazla ızdırıp
vermek.

Olayım rüsvā-yı ḫalk iy dil budur
kāmum benüm
Cānumı hier odına yakdı dil-
ārāmum benüm

8. **yakdum:--du, --m**

Gazel 2102

Mısra: 5

Yanmasını sağlamak,
tutuşturmak.

Püte-i 'ışk içre yakdum nār-ı 'ışka
cān u dil
Ğıl u gışdan küllī cismüm zer gibi
kāl eyledüm

9. **yakmaga:--mag, --a**

Gazel 2106

Mısra: 2

Yanmasını sağlamak,
tutuşturmak.

Her kaçan şem'-i cemālūni görem
yana varam
Cān atup bāl ü peri yakmaga
pervāne varam

10. **yakduñ:--du, --ñ**

Gazel 2119

Mısra: 5

Çok güçlü, ızdırıp verici bir
aşk uyandırmak, aşk ateşine
düşürmek. // Büyük zarara
uğratmak, geleceğini kötü şekilde
etkilemek, felakete sürüklemek.

Didüm şem'-i cemālūne neden bī-
dilleri yakduñ
Yakar pervānesin didi olıcak şem'
gāh aḫşām

11. **yakar:--ar**

Gazel 2119

Mısra: 6

Ateşe vermek, ateşle yok
etmek.

Didüm şem'-i cemālūne neden bī-
dilleri yakduñ
Yakar pervānesin didi olıcak şem'
gāh aḫşām

12. **yakdı:--dı**

Gazel 2126

Mısra: 2

Çok fazla ızdırıp vermek. //
Çok güçlü, ızdırıp verici bir aşk
uyandırmak, aşk ateşine düşürmek.

Var midur bilsem haber nā-
mihribānumdan benüm

Yakdı bagrum hicr ara dâğ-ı
nihānumdan benüm

13. **yakup:-up**
Gazel 2140

Mısra: 4
*Yanmasını sağlamak,
tutuşturmak.*

Zamāne desti buraldan kulagum
meclis-i ğamda
Yakup bir dürrî sīnemde iniler san
rebāb oldum

14. **yakup:-up**
Gazel 2140

Mısra: 10
Çok fazla ıztırap vermek.

Muhibbî vaşlı gencine irişem diyü
dildaruñ
Dili virān idüp āhîr yakup cânı
hārāb oldum

15. **yakup:-up**
Gazel 2193

Mısra: 4
*Çok güçlü, ıztırap verici bir
aşk uyandırmak, aşk ateşine
düşürmek.*

Görüp şem'-i cemālünü olup
pervāne raqs itdüm
Yakup bu cân-ı şîrini küldüm bu
kadar kıldum

16. **yakmağ:-mag, -a**
Gazel 2234

Mısra: 4
*Isı veya ateş etkisine maruz
bırakıp hasar görmesine,
yanmasına sebep olmak.*

Şem'-i hüsnuñ bir gice idem
temāşā nürünü
Cān atup pervāne-veş yakmağā bāl
ü per kılam

17. **yakdum:-du, -m**
Gazel 2240

Mısra: 4
*Dağlamak, ateşle yara
açmak.*

Derdün ile sīnemün üstine çekdüm
bir elif
Yanına bir dâğ yakdum derdümi
on eyledüm

18. **yakmışam:-miş, -am**
Gazel 2257

Mısra: 5
*Yanmasını sağlamak,
tutuşturmak.*

Şem'-i hüsne yakmışam cân u dili
pervāne-vār
Hālvat-i hāşa girüp bu cânı
maħrem eyledüm

19. **yakdum:-du, -m**
Gazel 2258

Mısra: 9
Çok fazla ıztırap vermek.

Niğāruñ şem'-i hüsne Muhibbî
cān u dil yakdum
Düşüp pervāne-veş pāya yanup bī-
bāl ü per oldum

20. **yakar:-ar**
Gazel 2282

Mısra: 9
Çok fazla ıztırap vermek.

Yakar bir yaña beni nār-ı hicrūñ
İder bir yaña ğārķ bu eşk-i dem
hem

21. **yakarsa:-ar, -sa**
Gazel 2319

Mısra: 11
*Çok güçlü, ıztırap verici bir
aşk uyandırmak, aşk ateşine
düşürmek.*

Āteş-i şavķı yakarsa bu Muhibbî'yi
ne tañ
Dem mi vardur āteş-i 'ışķıyla anuñ
yanmayam

22. **yakmadur:-ma, -dur**
Gazel 2322

Mısra: 4
Çok fazla ıztırap vermek.

Mülk-i dil yıkıldı sensüz iy şeh-i
hübān meded
Yakmadur pāyān 'aceb hicrāna
bilmen n'eyleyem

23. **yakar:-ar**
Gazel 2331

Mısra: 4
*Yanmasını sağlamak,
tutuşturmak. || Çok güçlü, ıztırap
verici bir aşk uyandırmak, aşk
ateşine düşürmek.*

Uyardum tekye-i 'ışķuñ
söyinmişken çerāğını
Gice gündüz ciger yağın yakar
anda bir abdālam

24. **yakdı:-dı**
Gazel 2334

Mısra: 1
Çok fazla ıztırap vermek.

Yakdı beni hicr ile ğam n'idem
n'idem āh ne-y-idem

Bulmadum bu derde em n'idem
n'idem āh ne-y-idem

25. **yakar:-ar**
Gazel 2344

Mısra: 3
*Yanmasını sağlamak,
tutuşturmak.*

Şem' i gördüm dün gice turmaz
yakar pervāneyi

26. **yakar:-ar**
Gazel 2344

Mısra: 3
*Yanmasını sağlamak,
tutuşturmak.*

Şem' i gördüm dün gice turmaz
yakar pervāneyi
Yanayım iy şem'-i rüşen ben de bir
pervāneyim

27. **yakup:-up**
Gazel 2352

Mısra: 3
*Çok güçlü, ıztırap verici bir
aşk uyandırmak, aşk ateşine
düşürmek.*

Āteş-i 'ışķa yakup cân u dili
pervāne-veş
İñleşem bezm-i ğam içre göflümü
nā eyleyem

28. **yakarken:-ar, -ken**
Gazel 2357

Mısra: 7
*Çok güçlü, ıztırap verici bir
aşk uyandırmak, aşk ateşine
düşürmek.*

Yakarken āteş-i 'ışķum cihānı
'Aceb budur yaşum deryā kılan
kim

29. **yakdum:-du, -m**
Gazel 2367

Mısra: 7
*Dağlamak, ateşle yara
açmak.*

Koluma dāğlar yakdum anı zeyn
eyledüm bir bir
Kuşan bilüne iy meh-rū saña bir
zer kemer çekdüm

30. **yakdum:-du, -m**
Gazel 2382

Mısra: 9
*Büyük zarara uğratmak,
geleceğini kötü şekilde etkilemek,
felakete sürüklemek. || Çok fazla
ıztırap vermek.*

Tâ ki yakdum pûte-i hicre Muhibbî
cân u dil
Gill ü gışdan zer gibi kâl olmuşam
pâk olmuşam

31. **yakdı:-dı**
Gazel 2386
Mısra: 1

*Çok güçlü, ızdırap verici bir
aşk uyandırmak, aşk ateşine
düşürmek. || Çok fazla ızdırap
vermek.*

Tâb-ı ruhiyle yakdı beni şüh-ı
mehveşüm
Sâkî getir şarabı ki def` ide âteşüm

32. **yakar:-ar**
Gazel 2407
Mısra: 9

*Işık veya ısı vermesini
sağlamak.*

Pertev-i hüsnün yakar uşbu
Muhibbî bendeni
Sâye salmaz iseñ eger boyı
şimşâdum benüm

33. **yakup:-up**
Gazel 2440
Mısra: 3

*Çok güçlü, ızdırap verici bir
aşk uyandırmak, aşk ateşine
düşürmek.*

Şem`-i hüsnüne yakup pervâne-veş
`aşıkları
Âteş-i `ışk-ıla sen dañı `aceb
yanmaz mısın

34. **yakarsın:-ar, -sın**
Gazel 2468
Mısra: 6

*Çok güçlü, ızdırap verici bir
aşk uyandırmak, aşk ateşine
düşürmek.*

Görüp şem`-i cemâl-i cân-fezâyı
Aña pervâne gibi cân yakarsın

35. **yakuban:-uban**
Gazel 2471
Mısra: 7

*Çok güçlü, ızdırap verici bir
aşk uyandırmak, aşk ateşine
düşürmek.*

Giceler tâ şubha dek `ışk âteşiyle
yakuban
Çın seher bu gözlerüm yaşını
bârân idesin

36. **yakdum:-du, -m**
Gazel 2472
Mısra: 10

Ateş durumuna geçmek,

*tutuşmak. II Çok güçlü ve derin bir
aşkla sevmek, aşk ateşine düşmek.*

Pervâne gibi şem`-i ruh-ı yâra
Muhibbî
Yakdum dil ü cân geçübün bâl ü
perümden

37. **yakar:-ar**
Gazel 2483
Mısra: 8

Çok fazla ızdırap vermek.

İşitdüm cum`a gün vâ`iz şerâr-ı
düzañı añmış
Olupdur düzâñî kendü yakar odlar
zebânından

38. **yakasın:-a, -sın**
Gazel 2489
Mısra: 2

*Işık veya ısı vermesini
sağlamak.*

Lâleler gibi dilâ sineñe dağın
yakasın
Umaram `ışk-ıla mecnün çerâğın
yakasın

39. **yakasın:-a, -sın**
Gazel 2489
Mısra: 1

*Tedavi amaçlı yarayı
dağlamak.*

Lâleler gibi dilâ sineñe dağın
yakasın
Umaram `ışk-ıla mecnün çerâğın
yakasın

40. **yakasın:-a, -sın**
Gazel 2489
Mısra: 4

*Ateşe vermek, ateşle yok
etmek.*

Yâr küyında figân eyleme iy hasta
göñül
Nâgehân âteş-i âhuñla otağın
yakasın

41. **yakasın:-a, -sın**
Gazel 2489
Mısra: 6

*Tedavi amaçlı yarayı
dağlamak.*

Dir-iseñ `ışkuñ çerâğı yana
söyinmeye hiç
Süz-ıla yüregüñün her gice dağın
yakasın

42. **yakasın:-a, -sın**
Gazel 2489
Mısra: 8

*Yanmasını sağlamak,
tutuşturmak.*

İrmeden serv-kağ-i yâra eger ölü-
isem
Suyum ısıtmag-ıçun serv budağın
yakasın

43. **yakasın:-a, -sın**
Gazel 2489
Mısra: 10

*Ateşe vermek, ateşle yok
etmek.*

İy Muhibbî yüri di bülbüle âh
eyleme kim
Nev-`arüs-ı gülün elvire tuvagın
yakasın

44. **yakarsañ:-ar, -sa, -ñ**
Gazel 2001
Mısra: 3

Çok fazla ızdırap vermek.

Ger yakarsañ âteş-i hicrâna iy
dilber beni
`ışkuñ-ıla cân virem dönmege
yokdur ihtimâl

yakın:

1. **yakın:**
Gazel 2273
Mısra: 15
Aralarında sıkı ilişki bulunan.

Yâr agyâra karın nite ki gül hâra
yakın
Bülbül-i şürîdeye tañ mı dönerse
meşelüm

2. **yakın:**

Gazel 2436
Mısra: 1
Arada az mesafe bulunan.

Mâr-gürem diyü iy dil zülfine
varma yakın
Heft-ser bir ejdehâ seni helâk eyler
sakın

yakmag-:

1. **yakmaga:-a**
Gazel 2268
Mısra: 4
*Ateşe vermek, tutuşturmak,
yakmak.*

Şem`-i cemâl-i yârı görüp giceler
müdâm
Pervâne-şifât yakmaga bâl ü per
isterem

2. **yakmaga:-a**
Gazel 2406

Mısra: 5
Yanmasını sağlamak,
tutuşturmak. || Çok fazla ıztırıp
vermek.

Yakmaga bî-dîn rakîbi her gice iy
mehlikâ
Atılan yir yir felekden tîr-i
âhumdur benüm

yâkût-ı bâr:

1. **yâkût-ı bâr:**
Gazel 2218
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Yakut yağdıran.

Lebüñ şevkine dîdemden dökerem
tâ seher her şeb
‘Aķıķi geh Yemen-rîzem gehî
yâkût-ı mî bârem

yâl:

1. **yâlüm:-üm**
Gazel 2255
Mısra: 6
Kuvvet, güç.

Dilegüm budur Hüdâyâ yuyasın
yüz karasın
Kalmaya mahşer güninde alacak
yâlüm benüm

yaluñuz:

1. **yaluñuz:**
Gazel 2488
Mısra: 4
Sadec.

Sâgar-ı serden içerler ehl-i ‘ışķ
hün-ı ciger
Yaluñuz bir ben degülem ‘ışķ-ıla
yâ hû diyen

yaluñuz kal-:

1. **yaluñuz kal-:**
Gazel 2360
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Yanında kimse olmamak, tek
başına bulunmak.

Be-küllî tâķat u şabrum gidüpdür
‘aķl u dil benden
Dirîgâ n’olısar hâlüm ğarîbem
yaluñuz kaldum

yalvar:

1. **yalvarayım:-ayım**
Gazel 2074
Mısra: 2

*Birinden ısrarlı bir biçimde,
kendine acındırarak sözlerle,
saygılı bir biçimde bir şey istemek.*

Niçe bir rûzigâra yalvarayım
Baña büyüñ ki yâra yalvarayım

yalvar-:

1. **yalvarayım:-ayım**
Gazel 2074
Mısra: 1
*Birinden ısrarlı bir biçimde,
kendine acındırarak sözlerle,
saygılı bir biçimde bir şey istemek.*

Niçe bir rûzigâra yalvarayım
Baña büyüñ ki yâra yalvarayım

2. **yalvarayım:-ayım**
Gazel 2074
Mısra: 4
*Birinden ısrarlı bir biçimde,
kendine acındırarak sözlerle,
saygılı bir biçimde bir şey istemek.*

Kesmesün nâlesini bir lahza
Yüz urup âh u zâra yalvarayım

3. **yalvarayım:-ayım**
Gazel 2074
Mısra: 6
*Birinden ısrarlı bir biçimde,
kendine acındırarak sözlerle,
saygılı bir biçimde bir şey istemek.*

Beni yakmaya diyü âteş-i ğam
Göz yaşıyla şerâra yalvarayım

4. **yalvarayım:-ayım**
Gazel 2074
Mısra: 8
*Birinden ısrarlı bir biçimde,
kendine acındırarak sözlerle,
saygılı bir biçimde bir şey istemek.*

Ĝarķ idiser beni gözüm yaşı
İtmeden ol bihâra yalvarayım

5. **yalvarayım:-ayım**
Gazel 2074
Mısra: 10
*Birinden ısrarlı bir biçimde,
kendine acındırarak sözlerle,
saygılı bir biçimde bir şey istemek.*

Ola kim yâr asa Muħibbî seni
Baş açup zülfî dâra yalvarayım

yaman:

1. **yamandan:-dan**
Gazel 2117
Mısra: 8
Kötü, fena.

Arzı eşķüm ğarķ idüp eflâķi âhum
ħarķ ider
Bu belâ vü derdi ol iki yamandan
görmüşem

yan:

1. **yaña:-a**
Gazel 2265
Mısra: 8
Taraf, yön, cihet.

Şâd olur kühsâr-ı ğamda ańıcak
ruħsârını
Hemçü kebķ-reftâr ile her bir yaña
ķahķah varam

2. **yaña:-a**
Gazel 2313
Mısra: 9
Taraf, yön, cihet.

Muħibbî her yaña çeşmüm yine
cûlar revân itsün
Salınur bir lebi ğonca boyı serv-i
revân gördüm

3. **yaña:-a**
Gazel 2454
Mısra: 8
Taraf, cihet, yön.

Ķısmet bu-y-ıñış çünkü dilâ rüz-ı
ezelde
Âh eyleyelüm bir yaña sen bir
yaña hem ben

4. **yaña:-a**
Gazel 2454
Mısra: 8
Taraf, cihet, yön.

Ķısmet bu-y-ıñış çünkü dilâ rüz-ı
ezelde
Âh eyleyelüm bir yaña sen bir
yaña hem ben

5. **yana:-a**
Gazel 2456
Mısra: 6
Taraf, cihet, yön.

Ĝamuñ bârını ursalar taħammül
itmeye kühsâr
Akıda gözleri yaşın iki yana
bıñarından

6. **yamından:-ı, -n, -dan**
Gazel 2483
Mısra: 6
Taraf, yakın, yan, çevre.

Metâ‘-ı büsesin alsañ virtüp cân
assı iderdüñ
Dilâ cân çünkü anuñdur ne çıkar
kendü yanından

7. **yaña:-a**

Gazel 2015

Mısra: 3

Taraf, yakın, yan, çevre.

Bakmadı benden yaña dildära
virdüm dün selâm
Almamak Tañrı selâmın didüm aña
yol degül

8. **yañadan:-a, -dan**

Gazel 2150

Mısra: 4

Taraf, yakın, yan, çevre.

Dāğlarla mürde-i 'ışkam gören
sanur beni
Zāğlardur her yañadan üşüben
yirler etüm

9. **yañadan:-a, -dan**

Gazel 2307

Mısra: 7

Taraf, yakın, yan, çevre.

Her ne yañadan gelürse ğam açuk
vîrâne dil
Aña ta'zîm eyleyüp kapuyı dîvâr
eylemem

10. **yañadan:-a, -dan**

Gazel 2444

Mısra: 9

Taraf, yakın, yan, çevre.

Geldiler bilsem kime devlet
müyesserdür bugün
Her yañadan ehl-i 'ışk küyına
kurbân olmaga

11. **yanmayam:--ma, --(y)am**

Gazel 2004

Mısra: 3

*Yanmasını sağlamak veya
yanmasına yol açmak, tutuşturmak
|| çok elem, keder, aşk ve hicran
çekmek.*

Āteş-i hicrāna cānā dem mi vardur
yanmayam
Sine sūzān u ciger biryān u
giryāndur gönül

12. **yaña:-a, -**

Gazel 2040

Mısra: 10

Taraf, yön, cihet.

Nāvek-i hārî görüp vehm eyleyüp
almış ele
Anuñ için dutunur her bir yaña
kalkan gül

13. **yaña:-a, -**

Gazel 2040

Mısra: 11

Taraf, yön, cihet.

Döstum nāz-ıla gel bir lahza
gülşenden yaña
Dökeyim haqqā'l-çadem pāyuña
bir dāmān gül

14. **yanumdan:--um, --dan**

Gazel 2058

Mısra: 1

Yakın, civar.

Bir dem eksilmez yanumdan derd
yārumdur benüm
Olmazam tenhā komaz ğam ğam-
güsārumdur benüm

15. **yaña:-a**

Gazel 2078

Mısra: 2

Taraf, yön, cihet.

Seyre çıkısa nāz-ıla serv-i
hîrāmānum benüm
Cūlar olur her yana bu çeşm-i
giryānum benüm

16. **yañadan:-a, -dan**

Gazel 2085

Mısra: 7

Taraf, yön, cihet.

Her yañadan leşker-i ğam gelse
tutsa 'ālemi
Ĝam degül baña varup meyhāneyi
me'men kılam

17. **yanum:-um**

Gazel 2087

Mısra: 8

Taraf, yön, cihet.

Āh itdükçe gözümden dökilür hün-
ı ciger
Zeyn olur lāle vü güller ile her bir
yanum

18. **yanuma:-um, -a**

Gazel 2093

Mısra: 5

Yakın, civar.

Geldi Ferhād yanuma kesdükde
ben küh-ı ğamı
Ancak olur kühkenlik içre
yoldaşum benüm

19. **yanuñda:-uñ, -da**

Gazel 2104

Mısra: 4

*Sağ ve solun ortak adı, yön,
taraf, cihet.*

Cür'āñ içeli leblerüñe meyl ider
gönül

'Ayb olmasun yanuñda ki ğāyetde
ser-hoşam

20. **yaña:-a**

Gazel 2106

Mısra: 1

Kat, nezd, huzur.

Her kaçan şem'-i cemālūñi görem
yana varam
Cān atup bāl ü peri yakmaga
pervāne varam

21. **yanuma:-um, -a**

Gazel 2121

Mısra: 12

Vücudun sağ veya sol tarafı.

Dil tekyesine derd-ile ğam geldi
añsuzın
Yanuma anları okuyup sanki gel
didüm

22. **yanuma:-um, -a**

Gazel 2121

Mısra: 5

Vücudun sağ veya sol tarafı.

Gel bir nazar eyā kaşı ya yanuma
benüm
Bağrum hadeng-i ğamzelerüñ birle
del didüm

23. **yanumdan:-um, -dan**

Gazel 2126

Mısra: 6

Taraf, yön, cihet.

Çār ebrü tiri sîmîn-beden mañbüb
iken
Gelmedi pehlüma derdā çıkıdı
yanumdan benüm

24. **yanumda:-um, -da**

Gazel 2143

Mısra: 4

*Birlikte olma ifade eder, ...ile
beraber.*

O sāhir çeşmi siñriyle dili dîvāne
itmişdür
Dükendi şabr-ıla 'aqlum dañı
yanumda yok varum

25. **yaña:-a**

Gazel 2148

Mısra: 6

Taraf, yön, cihet.

Toprak oldum rāh-ı küyında sakın
iy seyl-i eşk
İledüp bir yaña mañrüm eyleme
gerdüm benüm

26. **yanuñda:-uñ, -da**

Gazel 2155

Mısra: 5
Bir kimsenin yanı, yakını.

Bilmedüm âh eylemek yanuñda
olurmuş günâh
Baña bu hışma sebep bildüm
günâhumdur benüm

27. **yana:-a**
Gazel 2156
Mısra: 9
Taraf, yön, cihet.

Bu Muhibbî yine küyuñdan yana
'azm eyledüm
Bilmezem beni çeken suyum
midur yâhüd gilüm

28. **yaña:-a**
Gazel 2159
Mısra: 10
Taraf, yön, cihet.

Çün Muhibbî bir saçı leylî-veşüñ
mecnûniyam
Her yaña dîvânelik rahşın sürüp
hîz eyleyem

29. **yanında:-ı, -n, -da**
Gazel 2169
Mısra: 12
Birlikte olma ifade eder.

Yarı gördüm yine karşumda raķtîbe
oş didi
İtçe bildüm yog-ıymış yanında
benüm raġbetüm

30. **yana:-a**
Gazel 2201
Mısra: 4
Taraf, yön, cihet.

İy Hıta maħbûbı sensüz
gözlerümün yaşını
Akıdıp her yana anı âb-ı âhü
eyledüm

31. **yañadan:-a, -dan**
Gazel 2208
Mısra: 5
Taraf, yön, cihet.

Cân yanup her yañadan geldi belâ
vü derd-i ġam
Sordılar hâlüm buları hâş-ı
maħrem bağladum

32. **yanuñda:-uñ, -da**
Gazel 2211
Mısra: 7
Birlikte olma ifade eder.

Perî-rûsın revâ midur yanuñda
Ehremen n'eyler

İşidüp görelî bunı dili dîvâne mî-
kerdem

33. **yanına:-ı, -n, -a**
Gazel 2215
Mısra: 9
Birlikte, beraberinde olma.

İremezsın ey Muhibbî yanına hâk
olmadan
Kim meger toprak olam ilte şabâ
tozum benüm

34. **yana:-a**
Gazel 2219
Mısra: 3
Taraf, yön, cihet.

İder şayd ol kemân ebrû nazar
benden yana kılmaz
İder mi hâsretâ derdâ kaçan tîr ü
kemân görsem

35. **yañadan:-a, -dan**
Gazel 2223
Mısra: 8
Taraf, yön, cihet.

Yitmez mi yitdi baña cefâ cevruñ
iy perî
Bir yañadan neyler idüp bu
zemâne hem

36. **yanına:-ı, -n, -a**
Gazel 2240
Mısra: 4
Beraberinde, birlikte.

Derdüñ ile sînemüñ üstine çekdüm
bir elif
Yanına bir daġ yakdum derdümi
on eyledüm

37. **yañadan:-a, -dan**
Gazel 2260
Mısra: 7
Taraf, yön, cihet.

ġam u derd-ile belâ her yañadan
itdi hücüm
Baġladı yollarımı ceş-i sitem-i
pîş ü pesüm

38. **yana:-a**
Gazel 2288
Mısra: 14
Taraf, yön, cihet.

Muhibbî yanmaga geldüñ cemâl-i
şem'ine karşı
Degülsin aña pervâne velî ben
yana tapşurdum

39. **yaña:-a**
Gazel 2310

Mısra: 4
Taraf.

Kimsenüñ pendin işitmez kendü
bildügin ider
Bir yaña mecnû'-ı 'âlem bir yaña
göñlüm gözüm

40. **yaña:-a**
Gazel 2310
Mısra: 4
Taraf.

Kimsenüñ pendin işitmez kendü
bildügin ider
Bir yaña mecnû'-ı 'âlem bir yaña
göñlüm gözüm

41. **yanumdan:-um, -dan**
Gazel 2359
Mısra: 1
Birlikte, beraberinde olma.

Bir dem ayrılmaz yanumdan nem
begendi nem benüm
Tâ togaldan gitmedi bir dem
yanumdan ġam benüm

42. **yanumdan:-um, -dan**
Gazel 2359
Mısra: 2
Birlikte, beraberinde olma.

Bir dem ayrılmaz yanumdan nem
begendi nem benüm
Tâ togaldan gitmedi bir dem
yanumdan ġam benüm

43. **yanuma:-um, -a**
Gazel 2380
Mısra: 4
Birlikte olma ifade eder.

Niçe taħrîr eylesem derd-i dilüm
aħvâlini
Yazmak itsem yanuma düşüp bile
aglar kalem

44. **yanuma:-um, -a**
Gazel 2430
Mısra: 7
Birlikte olma ifade eder.

Yanuma düşmiş gider derd ü belâ
sâyem gibi
Sanmañuz tenhâ varam bu vâdî-i
hicrâna ben

45. **yaña:-a**
Gazel 2397
Mısra: 1
Taraf.

Bir yaña devrân cefâsı bir yaña
cânâne hem

Bulmadum derdüme çäre kıydum
ancak cāna ben

46. **yaña:-a**
Gazel 2397
Mısra: 1
Taraf.

Bir yaña devrān cefāsı bir yaña
cānāne hem
Bulmadum derdüme çäre kıydum
ancak cāna ben

47. **yanında:-ı, -n, -da**
Gazel 2411
Mısra: 9
Yan, çevre, yakın.

Dilberüm nāz uyhusında ben
yanında muntazır
Devlet el virse Muhibbī baht
uyansa hābdan

48. **yanında:-ı, -n, -da**
Gazel 2456
Mısra: 12
Birlikte olma ifade eder.

Muhibbī her ki ‘āşıkdur gerekdür
ol ola cōmerd
Yanında bir ola anuñ geçe yog-ıla
varından

49. **yanuñda:-uñ, -da**
Gazel 2461
Mısra: 2
Birlikte olma ifade eder.

Hîç olur mı kim diyem ben gül’-
izārı sevmezim
Bu kadar vardır diyem yanuñda
hārı sevmezsin

50. **yaña:-a**
Gazel 2485
Mısra: 5
Taraf, cihet, yön.

Servler baş kaldurup her yaña
bakar bāğda
Sen gelesin gülşene diyü seni
gözler hemān

51. **yaña:-a**
Gazel 2496
Mısra: 8
Taraf, yön, cihet.

Cāme-i sebzın geyüben salınur
serv-i sehī
Cüylar her bir yaña olmuş ayagına
revān

yan-:

1. **yanmayam:--ma, --(y)am, -**
Gazel 2004
Mısra: 3
Yanmasını sağlamak veya
yanmasına yol açmak, tutuşturmak
|| Çok elem, keder, aşk ve hicran
çekmek.

Āteş-i hicrāna cānā dem mi vardur
yanmayam
Sīne sūzān u ciger biryān u
giryāndur gönül

2. **yansa:--sa**
Gazel 2007
Mısra: 12
Ateş ile tutuşmak, alev alıp
yanmak.

Ol boyı serv(i) yüzi şem’i Muhibbī
seveli
Tañ mı pervāne gibi yansa eger
nāra gönül

3. **yandı:--dı, -**
Gazel 2029
Mısra: 7
Çok üzülme.

Gördi luftuñı baña yandı raķīb
Görse mürvet āteşe yanar baķīl

4. **yanar:--ar, -**
Gazel 2029
Mısra: 8
Çok üzülme. || Tutuşmak,
alev almak.

Gördi luftuñı baña yandı raķīb
Görse mürvet āteşe yanar baķīl

5. **yanmaga:--mag, --a**
Gazel 2044
Mısra: 12
Isı ve ışık yayarak yok olmak,
kül haline gelmek. || Tutuşmak,
alev almak. || Çok ızdırıp çekmek,
büyük bir acı içinde olmak, çok
üzülme.

‘Āşık iseñ şem’-i hüsne yak yüri
cān u seri
Çünkü sen pervānesin yanmaga sen
pervāne gel

6. **yanup:--up, -**
Gazel 2065
Mısra: 4
Tutuşmak, alev almak. || Isı
ve ışık yayarak yok olmak, kül
haline gelmek.

Bezm-i gāmda göz yaşın yārān
içün itdüm şarāb
Āteş-i ‘ışka yanup bir bagrı biryān
olmuşam

7. **yandum:-du, -m**
Gazel 2099
Mısra: 1
Çok ızdırıp çekmek, büyük bir
acı içinde olmak, çok üzülme. ||
Çok güçlü ve derin bir aşkla
sevmek, aşk ateşine düşmek.

Hicrūn-ile yandum iy yār-ı
cefākārum benüm
‘İşkuñ-ıla n’olisardur ‘ākıbet
kārum benüm

8. **yanmasun:-ma, -sun**
Gazel 2102
Mısra: 7
Tutuşmak, alev almak.

Yanmasun sūz-ı dilümden elde
diyü nāmeyi
Ter idüp yaşumla andan yāra irsāl
eyledüm

9. **yanalı:-alı**
Gazel 2134
Mısra: 3
Çok güçlü ve derin bir aşkla
sevmek, aşk ateşine düşmek.

Yanalı sīnem içre āteş-i ‘ışk
Çıkar oldı depemden āh āhum

10. **yanayım:-ayım**
Gazel 2136
Mısra: 5
Tutuşmak, alev almak.

Yanayım pervāne-veş şem’-i
cemālūñ nūrına
Cān virüp ‘uşşāk ara ben daķı bi ad
eyleyem

11. **yanar:-ar**
Gazel 2141
Mısra: 10
Çok güçlü ve derin bir aşkla
sevmek, aşk ateşine düşmek.

İy Muhibbī şem’-i hüsni yārı
añsam gīceler
Şem’ gibi dil yanar aglar olupdur
gözlerüm

12. **yanmak:--mak**
Gazel 2179
Mısra: 7
Ateş durumuna geçmek,
tutuşmak, zarar görmek, acı
çekmek.

Ruħlaruñ şevķine yanmak isterem
pervāne-veş
Kandasın iy şem’-i rüşen kanda
arayığörem

13. **yanar:-ar**

Gazel 2195

Mısra: 16

Tutuşmak, alev almak.

Yüzüne “ve’ d-duhā” didüm saçuña
dağı “ve’ l-leyl”

Anuñçün âteş-i ‘ışka gice gündüz
yanar oldum

14. **yanayım:-ayım**

Gazel 2202

Mısra: 5

*Çok güçlü ve derin bir aşkla
sevmek, aşk ateşine düşmek.*

Zülfin görüp divaneyem hüsn ü
cemâle yanayım
Ol şem’e ben pervaneyem ammâ
ki kimdür dimezem

15. **yanayım:-ayım**

Gazel 2339

Mısra: 10

*Çok güçlü ve derin bir aşkla
sevmek, aşk ateşine düşmek.*

Bu Muhibbî yana-gelmişdür ezel
Yanayım iy pâdişâhum yanayım

16. **yanayım:-ayım**

Gazel 2339

Mısra: 10

*Çok güçlü ve derin bir aşkla
sevmek, aşk ateşine düşmek.*

Bu Muhibbî yana-gelmişdür ezel
Yanayım iy pâdişâhum yanayım

17. **yandı:-dı**

Gazel 2214

Mısra: 1

*Tutuşmak, alev almak. || Çok
güçlü ve derin bir aşkla sevmek,
aşk ateşine düşmek.*

Dil âteşine cân ile ten yandı câme
hem
Düd-ı dilüm çıkmaga geldi zebâne
hem

18. **yanar:-ar**

Gazel 2215

Mısra: 2

*Çok güçlü ve derin bir aşkla
sevmek, aşk ateşine düşmek.*

Zülf ü yüzi fikrile geçer şeb ü
rüzum benüm
Âteş-i ‘ışk-ıla da yanar dil-süzum
benüm

19. **yandı:-dı**

Gazel 2236

Mısra: 6

*Isı ve ışık yayarak yok olmak,
kül haline gelmek.*

Şem’-i meclis olalıdan ruhuñ iy
döst senüñ
Yandı pervâne-şifât kalmadı perr ü
bälüm benüm

20. **yandı:-dı**

Gazel 2242

Mısra: 2

*Alev almak, tutuşmak, yanıp
kül olmak.*

Aldum ele kâğıd kalem yazmaga
nâme iy şanem
Yandı bu âhum odına kâğıdla
hâme iy şanem

21. **yanup:-up**

Gazel 2248

Mısra: 12

*Isı veya ışık veren şeyler
alır, ısı ve ışık verir duruma
gelmek.*

Gördüm cemâlini şevğine yârüñ
Muhibbî şem’
Yanup döker gözleri tâ şubh olunca
dem

22. **yanam:-am**

Gazel 2251

Mısra: 4

*Isı ve ışık yayarak yok olmak,
kül haline gelmek. || Çok ızdırap
çekmek, büyük bir acı içinde
olmak, çok üzülmek.*

Haşretiyle giceler tâ şubha dek kan
ağlaram
Şem’ves başdan yanam tâ pâ
nâmın dimeyem

23. **yanup:-up**

Gazel 2258

Mısra: 10

*Isı ve ışık yayarak yok olmak,
kül haline gelmek.*

Nigāruñ şem’-i hüsnine Muhibbî
cân u dil yakdum
Düşüp pervâne-veş pāya yanup bî-
bāl ü per oldum

24. **yanar:-ar**

Gazel 2282

Mısra: 8

Tutuşmak, alev almak.

Niçe tahrîr idem ben süz-ı ‘ışkı
Yanar destümde kâğıdla kalem
hem

25. **yan:**

Gazel 2283

Mısra: 5

*Çok ızdırap çekmek, büyük bir
acı içinde olmak, çok üzülmek.*

Dilâ zer gibi yan gam pütesinde
Olasın şâf sende kalmaya hām

26. **yanmaga:-mag, -a**

Gazel 2288

Mısra: 13

*Çok güçlü ve derin bir aşkla
sevmek, aşk ateşine düşmek.*

Muhibbî yanmaga geldüñ cemâl-i
şem’ine karşı
Degülsin aña pervâne velî ben
yana tapşurdum

27. **yanar:-ar**

Gazel 2301

Mısra: 1

*Çok güçlü ve derin bir aşkla
sevmek, aşk ateşine düşmek.*

Âteş ile dil yanar sînemde vardur
nâr hem
İñlerem tâ şubh olunca olmuşam
bîmâr hem

28. **yanalıdan:-alı, -dan**

Gazel 2302

Mısra: 7

*Çok güçlü ve derin bir aşkla
sevmek, aşk ateşine düşmek.*

Yanalıdan berü ‘ışk âteşine
Döner sîh üzre inler bir kebâbam

29. **yanup:-up**

Gazel 2303

Mısra: 9

*Çok güçlü ve derin bir aşkla
sevmek, aşk ateşine düşmek.*

Vaqt oldı yanup hevāya
Berbād u bed-ğubāram

30. **yanup:-up**

Gazel 2309

Mısra: 8

*Çok ızdırap çekmek, büyük bir
acı içinde olmak, çok üzülmek.*

Düşeli küh-ı belāya tañ mı dirlerse
peleng
Dâğlarla başdan ayaga yanup çün
hâl olam

31. **yan:**

Gazel 2309

Mısra: 9

*Çok güçlü ve derin bir aşkla
sevmek, aşk ateşine düşmek.*

Şâf kalb olmak dilerseñ nâr-ı ‘ışka
yan gönül

Gill ü gışdan kurtılıp gam
pütesinde kâl olam

32. **yanuban:-uban**
Gazel 2309

Mısra: 12
*Isı ve ışık yayarak yok olmak,
kül haline gelmek.*

İy Muhibbî şem'î hüsn-i dilbere
vir cān u dil
Yanuban pervâne-veş ben dañı bî-
per bāl olam

33. **yanuban:-uban**
Gazel 2379

Mısra: 6
*Isı ve ışık yayarak yok olmak,
kül haline gelmek.*

Bezm-i hüsnünde cemālūñ şem'ine
iy muğbeçe
Yanuban pervâne gibi külli anda
nūr olam

34. **yanar:-am**
Gazel 2312

Mısra: 3
*Çok ıztırıp çekmek, büyük bir
acı içinde olmak, çok üzülme. ||
Çok güçlü ve derin bir aşkla
sevmek, aşk ateşine düşmek.*

Cemāl-i hüsnüne karşı derününden
yanar dālam
Benüm gibi meger 'āşık olupdur
saña micmer hem

35. **yanmayam:-ma, -(y)am**
Gazel 2319

Mısra: 1
*Çok ıztırıp çekmek, büyük bir
acı içinde olmak, çok üzülme.*

Āteş-i 'ışkuñla cānā dem mi vardur
yanmayam
Dūd-ı āhumdan felek gibi göge
boyanmayam

36. **yanmayam:-ma, -(y)am**
Gazel 2319

Mısra: 12
*Çok güçlü, ıztırıp verici bir
aşk uyandırmak, aşk ateşine
düşürmek.*

Āteş-i şavkı yakarsa bu Muhibbî'yi
ne tañ
Dem mi vardur āteş-i 'ışkıyla anuñ
yanmayam

37. **yanar:-ar**
Gazel 2330

Mısra: 4
Tutuşmak, alev almak.

İy gözüm merdümleri yaşlar
dökerseñ vaktidür
Tāb-ı dilden sine tutuşdı yanar
pīrahēnüm

38. **yandı:-dı**
Gazel 2334

Mısra: 5
*Çok ıztırıp çekmek, büyük bir
acı içinde olmak, çok üzülme.*

Yandı firakıyla ciger kalmadı bu
tende eşer
Āteşe döyer mi beşer n'idem
n'idem āh ne-y-idem

39. **yanmaga:-mag, -a**
Gazel 2339

Mısra: 4
Tutuşmak, alev almak.

Tā ki gördüm ben cemālūñ şem'ini
Cān u dilden yanmaga pervaneyim

40. **yana-gelmişdür:-a, -gel, -miş,
-dür**

Gazel 2339
Mısra: 9
*Çok güçlü ve derin bir aşkla
sevmek, aşk ateşine düşmek.*

Bu Muhibbî yana-gelmişdür ezel
Yanayım iy pādīşāhum yanayım

41. **yanayım:-ayım**
Gazel 2344

Mısra: 4
*Yanmasını sağlamak,
tutuşturmak. || Çok güçlü, ıztırıp
verici bir aşk uyandırmak, aşk
ateşine düşürmek.*

Şem'î gördüm dün gice turmaz
yakar pervaneyi
Yanayım iy şem'î rüşen ben de bir
pervaneyim

42. **yanmaga:-mag, -a**
Gazel 2351

Mısra: 1
*Isı ve ışık yayarak yok olmak,
kül haline gelmek.*

Şem'î hüsnə yanmaga pervaneyim
Yanmayup 'ışk ateşine yā neyim

43. **yanmayup:-ma, -(y)up**
Gazel 2351

Mısra: 2
*Ok güçlü ve derin bir aşkla
sevmek, aşk ateşine düşmek.*

Şem'î hüsnə yanmaga pervaneyim
Yanmayup 'ışk ateşine yā neyim

44. **yanup:-up**
Gazel 2354

Mısra: 4
*Isı ve ışık yayarak yok olmak,
kül haline gelmek.*

Görelî cānā cemālūñ şem'ini
pervâne-veş
Bāl ü perden geçmişem küllî
yanup nār olmuşam

45. **yañadan:-a, -dan**
Gazel 2358

Mısra: 2
Taraf, yön, cihet.

Allāh Allāh diyelüm sancak-ı şāhī
çekelüm
Yürüyüp her yañadan şarka sipāhī
çekelüm

46. **yanaldan:-al, -dan**
Gazel 2363

Mısra: 3
*Çok güçlü ve derin bir aşkla
sevmek, aşk ateşine düşmek.*

Yanaldan āteş-i 'ışka kurıdı nāme-
veş bagrum
Çü gördüm sabr u tākāt yok hemāñ
terk-i diyar itdüm

47. **yanaldan:-al, -dan**
Gazel 2367

Mısra: 2
*Çok güçlü ve derin bir aşkla
sevmek, aşk ateşine düşmek.*

Maħabbet cāmın içelden dilā ben
derd-i ser çekdüm
Yanaldan āteş-i 'ışka neler çekdüm
neler çekdüm

48. **yanar:-ar**
Gazel 2363

Mısra: 5
*Isı veya ışık veren şeyler
çalışır, ısı ve ışık verir duruma
gelme.*

Didüm meclisde dildāra yanar
gördüñ mi hīç şem'î
Zebān-ı hāl-ile derd-i derünüm
āşikār itdüm

49. **yanmakda:-mak, -da**
Gazel 2365

Mısra: 6
*Çok güçlü ve derin bir aşkla
sevmek, aşk ateşine düşmek.*

Dāğ-ı hasret sinede gönülümde
vardur nār-ı 'ışk
Āteşe yanmakda birdür bu içüm
taşum benüm

50. **yandum:-du, -m**

Gazel 2368

Mısra: 4

Çok ızdırap çekmek, büyük bir acı içinde olmak, çok üzülme.

Geçdi 'ömrüm âh-ıla bir gamgüsârî görmedüm
Hicr-ile yandum kül oldum
gülsitânî bulmadum

51. **yansa:-sa**

Gazel 2369

Mısra: 13

Çok ızdırap çekmek, büyük bir acı içinde olmak, çok üzülme.

Şî'rümün süzi-y-ıla yansa 'aceb mi dil ü cân
Yana odlara Muhibbî kim okursa
gazelüm

52. **yansa:-sa**

Gazel 2411

Mısra: 1

Çok ızdırap çekmek, büyük bir acı içinde olmak, çok üzülme.

Cân u dil yansa ne tañ ol tîğ-ı âteş-
tâbdan
Gösterür cādū gözi sihriyle âteş
âbdan

53. **yanmakdur:-mak, -dur**

Gazel 2393

Mısra: 5

Çok güçlü ve derin bir aşkla sevmek, aşk ateşine düşmek.

Didüm pervâne 'âşıkdur murâdı
şem'e yanmakdur
Kinâyetle bu dil derdin kamu
dildâra bildürdüm

54. **yanam:-am**

Gazel 2413

Mısra: 8

Çok ızdırap çekmek, büyük bir acı içinde olmak, çok üzülme.

İy döst n'ola yüzüme ger bir güle
baksañ
Bu cevri ü cefâ âteşine niçe yanam
ben

55. **yanmaga:-mag, -a**

Gazel 2430

Mısra: 1

Isı ve ışık yayarak yok olmak, kül haline gelmek.

Şem'-i hüsne karşı olup yanmaga
pervâne ben
Zülfî zencirîn göreliden olmuşam
divâne ben

56. **yandugumı:-dug, -um, -ı**

Gazel 2439

Mısra: 7

Çok ızdırap çekmek, büyük bir acı içinde olmak, çok üzülme.

Ğam meclisinde yandugumı şem'
ışidüp
Başum ucına geldi benüm
aglamag-ıçun

57. **yanmaz:-maz**

Gazel 2440

Mısra: 4

Çok güçlü ve derin bir aşkla sevmek, aşk ateşine düşmek.

Şem'-i hüsünne yakup pervâne-veş
'âşıkları
Âteş-i 'ışk-ıla sen dañı 'aceb
yanmaz mısın

58. **yanam:-am**

Gazel 2454

Mısra: 1

Çok ızdırap çekmek, büyük bir acı içinde olmak, çok üzülme.

Nâr-ı ğam ile niçeye dek böyle
yanam ben
Olmaya 'aceb tatlu cānumdan
usanam ben

59. **yanmaga:-mag, -a**

Gazel 2457

Mısra: 2

Alev alıp tutuşmak, ateşte yanmak. || Aşk ateşiyle yanmak, çok elem, keder, aşk ve hicran çekmek.

Bir saçı zencire beñzer iy gönül
dīvānesin
Yanmaga şem'-i cemāline anuñ
pervānesin

60. **yana:-a**

Gazel 2482

Mısra: 10

Tutuşmak, alev almak.

Muhibbî yazmak itse derd-i hālin
Yana kâğid düşe âteş kaleminden

61. **yana:-a**

Gazel 2489

Mısra: 5

Isı veya ışık veren şeyler çalışır, ısı ve ışık verir duruma gelmek.

Dir-iseñ 'ışkuñ çerāğı yana
söyinmeye hîç
Süz-ıla yüregüñüñ her gice dağın
yakasin

62. **yanmakda:-mak, -da**

Gazel 2500

Mısra: 8

Isı ve ışık yayarak yok olmak, kül haline gelmek.

'İşkuñla bir dīvāneyem sen şem' ü
ben pervāneyem
Yanmakda çün merdāneyem bî-bāl
olayın bir zamān

63. **yanan:-an**

Gazel 2114

Mısra: 6

Çok güçlü ve derin bir aşkla sevmek, aşk ateşine düşmek.

Giceler tā şubha dek tañ mı
tutışsam şem'-veş
'İşk-ıla evvel yanan başdan
zebānumdur benüm

yaña:

1. **yaña:**

Gazel 2300

Mısra: 1

Taraf, yön, cihet.

Leblerün yād eyleyüp her yaña ben
menzil kılam
Hāke saçup eşk-i çeşmüm niçe la'l
hāşıl kılam

yana yana:

1. **yana yana:**

Gazel 2093

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Yanarak, alevlenerek. ||

Derdini, sıkıntısını belli ederek, sızlanarak.

Şem'-veş başum kesildükçe akar
yaşam benüm
Yana yana mañv olup kalmayısar
başum benüm

2. **yana yana:**

Gazel 2493

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Yanarak.

'Arz kılsun yana yana şubha dek
dil derdini
Şem'-veş yaşın çoğ itsün uyhusın
az isteyen

yañag:

1. **yañagun:-uñ**

Gazel 2357

Mısra: 3

Yanak.

Lebûn gönca olalı gül yañağün
Aña dil bülbülün güyâ kılan kim

yañdı:

1. yañdı:

Gazel 2223

Mısra: 1

Çok ızdırıp çekmek, büyük bir acı içinde olmak, çok üzölmek.

Dil âteş-ile yañdı tenüm bile câme hem
Düd-1 dilüm çıkmaga geldi zebâne hem

ya'ni:

1. ya'ni:

Gazel 2013

Mısra: 2

"Demek oluyor ki, sözün kısası, doğrusu" anlamlarında bir söz.

Fenn-i 'ışkı çünki hıfz itdün anuñla
'âmil ol
Ya'ni varup şâh-1 'ışka sen kemîne mukbil ol

2. ya'ni:

Gazel 2047

Mısra: 2

"Demek oluyor ki, sözün kısası, doğrusu" anlamlarında bir ibare.

Bas kadem râst reh-i 'ışka yine merdân ol
Ya'nî gel 'ahd-şiken olma dürtüst peymân ol

3. ya'ni:

Gazel 2100

Mısra: 2

"Sözün kısası, senin anlayacağıın" anlamına gelen söz.

Yine 'âlemdede bî-vefâ sevdüm
Cevri çok ya'nî pür-cefâ sevdüm

4. ya'ni:

Gazel 2104

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

"Demek oluyor ki, sözün kısası, doğrusu" anlamlarında bir ibare.

Derd ü belâ-yı 'ışk-ıla gâyet de dil-
hoşam
Gamz oklarıyla ya'nî ki toptolu terkeşem

5. ya'ni:

Gazel 2123

Mısra: 10

Anlatılmak, açıklanmak istenen bir hükümden önce "Şu anlatılmak isteniyor ki, demek ki" anlamında kullanılır.

Gel Muhibbî idelüm meclise meh-rûları cem'
ŞoĤbeti ya'nî bugün dâr-1 selâm eyleyelüm

6. ya'ni:

Gazel 2261

Mısra: 2

Sözün kısası, senin anlayacağıın.

'Aşıkam zülfe giriftâr olmuşam
Ya'ni 'ışk içre güneĤkâr olmuşam

7. ya'ni:

Gazel 2289

Mısra: 6

Sözün kısası, senin anlayacağıın.

Çeksem sipâh-1 eşki dutsam cihânı düpdüz
Diksem livâ-yı âhı ya'nî 'alâmet itsem

8. ya'ni:

Gazel 2293

Mısra: 18

Sözün kısası, senin anlayacağıın.

Derd-i 'ışkı Muhibbî hoş görelüm
Ya'ni 'âlemdede bî-devâ olalum

9. ya'ni:

Gazel 2336

Mısra: 8

Sözün kısası, senin anlayacağıın.

Şi'r-i çevgân-ıla çalmaga ma'ânî topımı
'Arşa-i 'aşr içre geldüm ya'nî meydân isterem

10. ya'ni:

Gazel 2420

Mısra: 2

Şu anlatılmak isteniyor ki, demek ki.

Dil-i nâ-şaduma 'ışkuñ yolın irşâd ideyin
Ya'nî gönölümü belâ vü gâma mu'tâd ideyin

yañıl-:

1. yañılup:-up

Gazel 2086

Mısra: 7

Aldanmak, hata yapmak.

Yañılup göstermedün bir gün baña mihrün yüzün
Sende yok bildüm teraĤhum iy cefâkâr añladum

2. yañılup:-up

Gazel 2186

Mısra: 9

Aldanmak, hata yapmak.

Zülf-i müşğine Muhibbî yañılup 'anber didi
Görinen boynında yâruñ ön günâhumdur benüm

3. yañılup:-up

Gazel 2224

Mısra: 6

Aldanmak, hataya düşmek.

Bir nazâr mihrâb-1 ebrûsın göre zühhâd-1 şehri
Yañılup evradını kıble kıla ebrû-yı Ĥam

4. yañılup:-up

Gazel 2342

Mısra: 3

Sonucunu düşünmeden veya bilmeden uygunsuz bir davranışta bulunmak.

Yañılup sırr-1 gam-1 'ışkı gönöl fâş eyledi
MüsteĤak oldu ser-i zülfüne ber-dâruñ olam

5. yañılup:-up

Gazel 2406

Mısra: 10

Aldanmak, hataya düşmek.

Çok zamândur ki Muhibbî ayagün topragıdır
Yañılup bir gün dimedün Ĥak-i râhumdur benüm

yanında:

1. yanında:

Gazel 2263

Mısra: 6

"Ona göre, onunla karşılaştırıldığında" anlamlarında bir karşılaştırma sözü.

Ziyâde germ olmuşdur benüm bu eşk-i gülgünüm
Yanında zülf-i şeb-dizî katı âheste ter gördüm

yanup tutış-:

1. **yanup tutuş-:**

Gazel 2159

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Parıl parıl parlamak.

Âteş-i 'ışkuñ dilümde şevk-engîz
eyleyem

Cân-ıla yanup tutuşdum şu'lesin tîz
eyleyem

yanup yakıl-:

1. **yanup yakıl-:**

Gazel 2091

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Şikâyet etmek, derdini döküp
sızlanmak. || Çok sevmek, delice
aşık olmak.*

Yine dîvâne gibi şevk-ile yanup
yakılup

Eyleyen cübbe vü destârını şad
pâre benem

2. **yanup yakıl-:-up**

Gazel 2288

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Şikâyet etmek, derdini döküp
sızlanmak.*

Firâk-ı nâr-ıla yanup yakılup

giryeler kıldum

Birin 'ummâna gönderdüm birin

Keyvâna tapşurdum

yap-:

1. **yaparsa:--ar, --sa**

Gazel 2056

Mısra: 7

Onarmak, tamir etmek.

Ger yaparsa bu yıkuk gönlüm

benüm ol seng-dil

Tâ kıyâmet Ka'be-i 'ulyâ hâkı

âbâd olam

2. **yapmaga:-mag, -a**

Gazel 2194

Mısra: 10

*Ortaya koymak,
gerçekleştirmek, oluşturmak,
meydana getirmek.*

Fikr-i bîkrümle yine hâne-i

nażmum düzedüp

Ma'nî-i himmet-ile yapmaga

mi'mâr oldum

3. **yapdur:-dur**

Gazel 2244

Mısra: 9

İnşa etmek.

İy dil düriş âhir ü yapdur 'imâreti
Dime sakin dünyede vardur
'imâretüm

4. **yapuban:-uban**

Gazel 2257

Mısra: 1

İnşa etmek.

Yapuban gönlüm esâsın 'ışkı
muhkem eyledüm
Ĝam ile cân-ı belâ fersüdi hem-
dem eyledüm

5. **yapdı:-dı**

Gazel 2298

Mısra: 9

*İnşa etmek, bina etmek,
yapmak.*

Gerçi yapdı tekye-i 'ışkı ezel

Ferhâd u Kaşs

Pest bünyâdın görüp ben dahı bâlâ

eyledüm

6. **yaparsın:-ar, -sın**

Gazel 2468

Mısra: 10

İnşa etmek.

Muhibbî hastanuñ göñli evini

Şabî-veş hem yaparsın hem

yıkarsın

yap yap:

1. **yap yap:**

Gazel 2420

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Yavaş yavaş, usul usul,
sessizce.*

Tîşe-i âh-ıla yap yap keseyim küh-

ı ğamı

Kühkenlikde bugün kendümi

Ferhâd ideyin

yapıs-:

1. **yapışdum:-du, -m**

Gazel 2089

Mısra: 8

*Sıkı sıkı tutmak, bırakmamak
üzere yakalamak, sarılmak.*

Güneş gibi egerçi kim felekden

yücedür kaşruñ

Kemend-i âha yapışdum zarürî

nerdübân itdüm

yaprak:

1. **yapraklar:-lar**

Gazel 2018

Mısra: 4

*Bitkilerin yeşil ve türlü
biçimlerdeki bölümü yapraklar.*

Naşs-ı Çîn itdi yine bâĝı ser-â-ser

Mânî-var

Yazdı yapraklar Hıta Rûmî olup

zerkâr gül

yâr:

1. **yâr-ıla:--ıla, -**

Gazel 2014

Mısra: 9

Sevgili | dost.

Hoş gör eyyâmı Muhibbî yâr-ıla

Tîz geçer çün mevsim-i şahbâ-yı
gül

2. **yâra:-a**

Gazel 2261

Mısra: 13

Sevgili || Dost.

Yâra didüm yap Muhibbî göñlini

N'ola didi âna mi'mâr olmuşam

3. **yâra:-a**

Gazel 2278

Mısra: 10

Sevgili || Dost.

Yüzinde hañın gördi Muhibbî âh

idüp

Âhir viriser âyineyi yâra hâlel

didüm

4. **yâr:**

Gazel 2293

Mısra: 15

Sevgili II Dost.

Ola kim yâr yüzüm üzre basa

Ser-i küyında hâk-i pâ olalum

5. **yâr:**

Gazel 2476

Mısra: 7

Sevgili II Dost.

Bir lahza koya ger ser-i küyına

beni yâr

Yig görünür ol ravza-i rızvân

vañenden

6. **yâr:**

Gazel 2489

Mısra: 3

Sevgili II Dost.

Yâr küyında fiĝân eyleme iy hañta

göñül

Nâgehân âteş-i âhuñla otaĝın

yakasın

7. yār:

Gazel 2491

Mısra: 4

Sevgili II Dost.

Baş virem şem' gibi ger
bakabilsem yüzine
Akıdam göz yaşını komayam ol
yār etegin

8. yār:

Gazel 2496

Mısra: 2

Sevgili II Dost.

İrdi eyyām-ı bahār irişdi vaqt-i
gülsitān
Lāle-ḥad bir yār bul olma sakın
bār-ı girān

9. yār:

Gazel 2002

Mısra: 10

Arkadaş, dost, sevgili.

Vaşl-ı dilber iy Muḥibbī sa'y ile
girmez ele
Eylemegil 'ākıl -iseñ yār vaşlıdur
muḥāl

10. yār:

Gazel 2005

Mısra: 9

Arkadaş, dost. II Sevgili.

Öldürem diyü seni va'de ider
ğamze-i yār
Ola kim 'ahde dura şabr ide bir
pāre gönül

11. yārdan:--dan, -

Gazel 2008

Mısra: 9

Sevgili.

Yārdan ayru nedür ḥālūñ Muḥibbī
diseler

Cāndan ayrılmak direm müşkil-
durur āsān degül

12. yār-ı:--

Gazel 2010

Mısra: 3

*Dost, arkadaş, muhip. Sevgili,
mahbup ve mahbube, maşuk,
maşuka, bildik, tanıdık, aşına.*

Gülersin ḡayr-ıla iy yār-ı cāñ
Beni gördükçe eylesin ta'allül

13. yār:

Gazel 2034

Mısra: 2

*Sevgili. // Dost. // Bildik,
tanıdık.*

Saña uydum olmadum ben bir
nefes ḡurrem gönül
Bulımadum bir muvāfiḡ yār ola
hem-dem gönül

14. yāruñ:--uñ, -

Gazel 2044

Mısra: 3

Sevgili. // Dost.

Bulmaḡ isterseñ eger yāruñ vişāli
gencini
ḡayrı yirde arama ancak dil-i
vīrāna gel

15. yāruñ:--uñ, -

Gazel 2046

Mısra: 1

Sevgili. // Dost.

Zülfü zencīrine yāruñ mübtelā oldu
gönül
Başdan ayaga belā üzre belā oldu
gönül

16. yāruñ:--uñ, -

Gazel 2054

Mısra: 7

Sevgili | dost.

Dirīḡā gül gibi yāruñ fiḡānum
güşına girmez
Olup bülbül gibi nālān niçe kim āh
u zār itdüm

17. yārumdur:--um, --dur

Gazel 2058

Mısra: 1

*Sevgili. // Dost. // Bildik,
tanıdık.*

Bir dem eksilmez yanumdan derd
yārumdur benüm
Olmazam tenhā komaz ḡam ḡam-
güsārumdur benüm

18. yār:

Gazel 2071

Mısra: 7

Sevgili.

ḡamze okın atup yār almak dilerse
cānum
İrdüñ murāda iy dil itdi meger
terahḡum

19. yāra:-a

Gazel 2074

Mısra: 2

Sevgili. // Dost.

Niçe bir rüzigāra yalvarayım
Baña büyüñ ki yāra yalvarayım

20. yāra:-a

Gazel 2499

Mısra: 9

Sevgili. // Dost.

Niçe pā-māl ola diñ yāra Muḥibbī
derdmend
Küh-ı mihnetde dil-i endühmendin
gözle sen

21. yār:

Gazel 2074

Mısra: 9

Sevgili. // Dost.

Ola kim yār asa Muḥibbī seni
Baş açup zülfü dāra yalvarayım

22. yāruñ:-uñ

Gazel 2081

Mısra: 9

Sevgili | dost.

Yāruñ Muḥibbī görelı ḡatḡı
ḡubārım
ḡayrānam aña kalmadı hergiz
benüm bilüm

23. yār:

Gazel 2086

Mısra: 12

Sevgili. // Dost.

Āh u eḡānum dirīḡā eylemez
hergiz eḡer
Saña āhen-dil didüm anuñḡın iy
yār añladum

24. yār:

Gazel 2096

Mısra: 9

Sevgili | Dost.

Yār gördi baḡr-ı 'ışḡ iḡre Muḥibbī
ḡarḡ olur
Sundı destin didi elden koma
dāmānum benüm

25. yāra:-a

Gazel 2097

Mısra: 3

Sevgili. // Dost.

'Arz-ı ḡāl itmege yāra bende tāḡat
kalmadı
ḡitdi elden mest-i 'ışḡ oldum
zebānum n'eyleyem

26. yārā:-ā

Gazel 2097

Mısra: 7

Sevgili. // Dost.

Her kişi yārā irür bulur tarīḡ-i
müstakīm
Ben ki ḡümṛāham gidüpdür
ḡānümānum n'eyleyem

27. **yārum:-um**

Gazel 2099

Mısra: 8

Sevgili. // Dost.

Gösterüp evvel yüzünü eyledün
âhîr nihân
Bu ne şîve bu ne 'işvedür meded
yārum benüm

28. **yārum:-um**

Gazel 2442

Mısra: 1

Sevgili. // Dost.

Her kim benümle işide yārum
hikāyetin
Ferhād birle añmaya Şîrîn
rivāyetin

29. **yāra:-a**

Gazel 2102

Mısra: 8

Sevgili. // Dost.

Yanmasun süz-ı dilümden elde
diyü nāmeyi
Ter idüp yaşumla andan yāra irsāl
eyledüm

30. **yāra:-a**

Gazel 2108

Mısra: 1

Sevgili. // Dost.

Uyaldan yāra bu qalb-i hāzînum
Görinür yir yir âh-ı âteşînum

31. **yāra:-a**

Gazel 2109

Mısra: 3

Sevgili. // Dost.

Ah-vālümü kim ola benüm yāra 'arz
ide
Döymez firāk âteşine defter ü
qalem

32. **yār:**

Gazel 2113

Mısra: 9

Sevgili. // Dost.

İy Muhibbî yār yagdursa eger
seng-i cefā
Ol cefāya baş açam hergiz gürîzân
olmayam

33. **yāruñ:-uñ**

Gazel 2119

Mısra: 9

Sevgili. // Dost.

Güneş ruhsārımı yāruñ Muhibbî
görmege varsa

Sitārem baña göstermez olur ol
dem siyāh aḥşām

34. **yārı:-ı**

Gazel 2124

Mısra: 2

Sevgili. // Dost.

Cāme-i zer-baft-ile dün ol nigārı
görmüşem
Serv gibi salnur-iken ben o yārı
görmüşem

35. **yārı:-ı**

Gazel 2263

Mısra: 9

Sevgili. // Dost.

Muhibbî sen sen ol yārı görüben
karşu âh itme
Zarar nāgāh ide aña gül-i nev-reste
ter gördüm

36. **yār:**

Gazel 2125

Mısra: 9

Sevgili. // Dost.

Yār küyında Muhibbî işidüp nālem
dimiş
Bülbül-i pür-nālişüm gūyā nevā-
sāzum benüm

37. **yāruñ:-uñ**

Gazel 2126

Mısra: 9

Sevgili. // Dost.

İy Muhibbî gülşen-i hüsünde
yāruñ şubḥa dek
Uyımaz bülbül gibi kimse
fiğānumdan benüm

38. **yāra:-a**

Gazel 2129

Mısra: 4

Sevgili. // Dost.

Dem-i eşkümlle ğam-ı derdümü
çehremde yazup
'Arz-ı hāl itmek-içün göndereyim
yāra didüm

39. **yārı:-ı**

Gazel 2129

Mısra: 6

Sevgili. // Dost.

Gözümün karasını hāl ideyim
eşküm-ile
Yārı bu nev'-ile görmege ola çäre
didüm

40. **yār:**

Gazel 2133

Mısra: 4

Sevgili. // Dost.

Alalum lāle gibi sāğarı elden
komayup
Varalum gülşene biraz tāze güli
yār idelüm

41. **yār:**

Gazel 2133

Mısra: 9

Sevgili. // Dost.

Çün Muhibbî ele girmez n'idelüm
sa'y-ile yār
Gele dervîş olalum niçeye dek 'ār
idelüm

42. **yāra:-a**

Gazel 2147

Mısra: 2

Sevgili. // Dost.

'İyd-i qurbān oldı ben qurbān-ı
cānān olmuşam
Herkesün bir şuğlı var ben yāra
hayrān olmuşam

43. **yār:**

Gazel 2157

Mısra: 6

Sevgili. // Dost.

Dermān içinde derdi dilüm eyledi
qabul
Anuñ-içün ki yār diler derdmend
olam

44. **yāra:-a**

Gazel 2167

Mısra: 7

Sevgili. // Dost.

Hevā-yı nefşüme uydum elüm
irişmedi yāra
Uzak menzil zavāde yok dirîğa
rāhda kaldum

45. **yāruñ:-uñ**

Gazel 2169

Mısra: 1

Sevgili. // Dost.

Yüzine bakdukça yāruñ her dem
artar hayretüm
'Ālem içre tañ mıdur 'ışk-ıla ola
şöhretüm

46. **yārı:-ı**

Gazel 2169

Mısra: 11

Sevgili. // Dost.

Yārı gördüm yine karşumda rakîbe
oş didi

İtçe bildüm yog-ımsı yanında
benüm rağbetüm

47. **yāruñ:-uñ**
Gazel 2173
Mısra: 7
Sevgili. // Dost.

Ümîd itdüm didi evvel vişâline
irem yāruñ
Velî bildüm bunı âhîr ki bir fikr-i
muḥâl itdüm

48. **yār:**
Gazel 2185
Mısra: 1
Sevgili. // Dost.

Eyler cev̄r ü cefâ yār nâ-
güzîrûmdür benüm
Her ne kim anda gele ol dil-
pezîrûmdür benüm

49. **yāruñ:-uñ**
Gazel 2186
Mısra: 10
Sevgili. // Dost.

Zülf-i müşgîne Muḥibbî yañılıp
‘anber didi
Görinen boynında yāruñ ön
günâhumdur benüm

50. **yār:**
Gazel 2190
Mısra: 9
Sevgili. // Dost.

Dökmesem bârân-ı eşki yār
açılmaz gül gibi
Dir Muḥibbî girye kıl ben çün gül-i
ḥandānuñam

51. **yār:**
Gazel 2191
Mısra: 1
Sevgili. // Dost.

Varup lutf istedüm yār itdi düşnām
Cihân içinde buldı bu gönül kām

52. **yār:**
Gazel 2192
Mısra: 1
Sevgili. // Dost.

Yār didi bir gül-i nev-resteyem
Ben didüm bülbül-i dil-i ḥasteyem

53. **yāra:-a**
Gazel 2202
Mısra: 17
Sevgili. // Dost.

Dāyim Muḥibbî yāra bak küyında
âh u zāra bak

Ko cenneti dîdāra bak ammā ki
kimdür dimezem

54. **yār:-ı**
Gazel 2219
Mısra: 6
Sevgili. // Dost.

Nigāri bir gice ḥvābda görüp
ğāyetde ḥayrānam
N’olurdi bilemezem ḥālüm eger
yārı ‘ayān görsem

55. **yār:**
Gazel 2238
Mısra: 1
Sevgili. // Dost.

Yār güş itmez egerçi nāle-i zār-ı
dilüm
Görmedi bir kimse benüm gibi
bīmāri dilüm

56. **yār:-ı**
Gazel 2238
Mısra: 4
Sevgili. // Dost.

Müddet-i hicr ḥadden aşdı şabr ile
geçti günüm
İtdi bu düşvāri tākāt baña da yārı
dilüm

57. **yāram:-am**
Gazel 2241
Mısra: 1
Sevgili // Dost.

Ne deñlü eylesen cev̄r ü cefālar
ben saña yāram
Velî ağyār-ıla görsem seni tākāt
nemî āram

58. **yāruñ:-uñ**
Gazel 2248
Mısra: 11
Sevgili. // Dost.

Gördüm cemālini şevkine yāruñ
Muḥibbî şem’
Yanup döker gözleri tā şubḥ olunca
dem

59. **yāra:-a**
Gazel 2250
Mısra: 11
Sevgili. // Dost.

Muḥibbî zārılık it yāra karşı
İder bülbül güli görse terennüm

60. **yāruñ:-uñ**
Gazel 2259
Mısra: 3
Sevgili. // Dost.

Var-iken ḳadd-ile zülf ü ruḥı ol
sîm-ten yāruñ
Bu gönülüm istemez sünbül gül ü
serv ü semen görsem

61. **yār:**
Gazel 2260
Mısra: 5
Sevgili, dost.

Didi şabr eyler-iseñ yār yüzüm
göstereyim
Ttg-i hicr öldüre didüm ki ferdāne
resüm

62. **yār:**
Gazel 2273
Mısra: 15
Sevgili. // Dost.

Yār ağyāra ḳarîr nite ki gül ḥāra
yakın
Bülbül-i şūrîdeye tañ mı dōnerse
meşelüm

63. **yār:**
Gazel 2318
Mısra: 1
Sevgili. // Dost.

Yār elinden dem-be-dem cev̄r ü
cefādür gördüğüm
Dehr elinden dāyimā zecr ü
‘anādür gördüğüm

64. **yār-ıla:-ıla**
Gazel 2319
Mısra: 7
Sevgili, dost.

Dün gice düşümde gördüm yār-ıla
ḥaşr olmuşam
Tā kıyāmet rāziyam ol uyḥudan
uyanmayam

65. **yār:**
Gazel 2326
Mısra: 6
Sevgili. // Dost.

Şol kara zülfüñ ucından bî-ḳarār
oldı gönül
Yoluña yaşlar döküp derdüñle iy
yār inlerem

66. **yār:**
Gazel 2331
Mısra: 10
Sevgili. // Dost.

Muḥibbî pāyına düşmek diler
ḳaddin dü-tā kıldı
Görenler yār ayagında sanurlar
beni ḥalḥālam

67. **yār-ıla:-ıla**
Gazel 2345
Mısra: 2
Sevgili. // Dost.

Bezm-i ğamda yād idüp cānānı
añdum agladum
Yār-ıla evvel geçen devrānı añdum
agladum

68. **yāruñ:-uñ**
Gazel 2352
Mısra: 9
Sevgili. // Dost.

Gül ruħı şevkine yāruñ ğiceler tā
şubħa dek
Bülbül-i cāmı Muħibbī anda ğüyā
eylesem

69. **yāruñ:-uñ**
Gazel 2377
Mısra: 9
Sevgili. // Dost.

Zülf-i sevdāsı Muħibbī yāruñ
Didiler tül-i emel ben bilürem

70. **yāruñ:-uñ**
Gazel 2398
Mısra: 5
Sevgili. // Dost.

Ola kim bād-ı şubħ ilte bu ħāküm
küyma yāruñ
Bugün seng-i cefā-y-ıla döğilüben
ğubār oldum

71. **yārumdur:-um, -dur**
Gazel 2404
Mısra: 6
Sevgili. // Dost.

Vādī-i ğamda hemān sāyem baña
hem-rāhdur
Ger sorarsañ göz yaşından eski
yārumdur benüm

72. **yār:**
Gazel 2413
Mısra: 5
Sevgili. // Dost.

Yagdursa cefā sengin eger yār
tamāmet
Başumı açup karşı varan aña
benem ben

73. **yār:**
Gazel 2423
Mısra: 3
Sevgili. // Dost.

Cüybār-ı çeşmüme bakmazsa yār
olmaz 'aceb

Katı serkeşdür eger mi başın ol
serv-i revān

74. **yāra:-a**
Gazel 2424
Mısra: 3
Sevgili. // Dost.

Yāra 'arz eylemege ħālümü bir
kimsene yok
Niçe rāzī olayım gerdiş-i
devrānumdan

75. **yār:**
Gazel 2432
Mısra: 3
Sevgili. // Dost.

Binse esb-i nāza zülfün yār çevġān
eylese
Top ider başını meydān içre
'uşşāk-ı ħazın

76. **yāruñ:-uñ**
Gazel 2432
Mısra: 7
Sevgili. // Dost.

Görinen boynında yāruñ zulmıdur
'āşıkıların
Bilmeyen eyler ġalağ dir aña zülf-i
'ānberīn

77. **yāruñ:-uñ**
Gazel 2433
Mısra: 9
Sevgili. // Dost.

Yāruñ Muħibbī ġün yüzine kim
nazar ide
Eydür ben anı mäh-ı şeb-ārāya
virmezsin

78. **yār:**
Gazel 2443
Mısra: 14
Sevgili. // Dost.

İy Muħibbī gözlerüñ yaşın akıt
olsun revān
Serv gibi tek salınsun yār refār
eylesün

79. **yār:**
Gazel 2443
Mısra: 12
Sevgili. // Dost.

Ġönlüñi virdüñ vişālin istedüñ
meh-rūlaruñ
Cānuñı üstine vir tek yār ikrār
eylesün

80. **yāruñ:-uñ**
Gazel 2447

Mısra: 1
Sevgili. // Dost.

Yüzine kılan nazar yāruñ görür
İslām u dīn
Olmamak lāzım idi ebrūlarında
kibr ü kīn

81. **yār:**
Gazel 2454
Mısra: 10
Sevgili. // Dost.

Geşt itdi cihan mülkini bulmadı
Muħibbī
Bir yār veñ ehl-i ħālümü diyem
ben

82. **yāruñ:-uñ**
Gazel 2460
Mısra: 7
Sevgili. // Dost.

Varaydum Ka'be-i küyma yāruñ
Görürdüm Merve ħākkıyçün Şafā
ben

83. **yāruñ:-uñ**
Gazel 2487
Mısra: 9
Sevgili. // Dost.

Yāruñ miyānı olmaduġı bir
bahānedür
Ayruk Muħibbī görmedi kılca
bahānesin

yār ol-:

1. **yār ol-:**
Gazel 2195
Mısra: 8
Kelime Tipi: -

*Dost ve yakın olmak,
yardımcı olmak.*

Şeb-i hicründe iy dilber komaz bir
dem beni tenha
Ferah-şādīyi n'eyler dil ġamuñla
çünkü yār oldum

2. **yār ol-:**

Gazel 2261
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Dost ve yakın olmak,
yardımcı olmak.*

Sen dururken ġayrıya itmeme nazar
Cān u dilden saña çün yār olmaşam

yāra:

1. **yāralar:-lar, -**
Gazel 2058
Mısra: 8

Bir dış etkiyle, bir hastalık veya arıza sebebiyle vücutta meydana gelen kesik, yarık veya çıban. || Üzüntü, acı, dert.

Bir Hasan-hüsn u Hüseyin-hü şehün âbdâliyam
Yaralar sînemde kim var Zü'l-fikârumdur benüm

2. yaraları:-lar, -ı

Gazel 2091

Mısra: 3

Dert, üzüntü, acı. || *Bir dış etkiyle, bir hastalık veya arıza sebebiyle vücutta meydana gelen kesik, yarık veya çıban.*

Derd-i dil hâlini kaşd eyleyüben yaraları
Her biri ağız açup şerh ide dildâra benem

3. yara:

Gazel 2129

Mısra: 8

Yaralamak. || *Silah, bıçak vb. bir araçla veya vurmak suretiyle yara açmak.* || *Güçendirmek, kırmak.*

Didügümce baña rahm eyle gel iy âfet-i cân
Hañcer-i cevri-ile san yüregümi yara didüm

4. yara:

Gazel 2208

Mısra: 8

Bir dış etkiyle, bir hastalık veya arıza sebebiyle vücutta meydana gelen kesik, yarık veya çıban. || *Üzüntü, acı, dert.*

Yara urdı gerçi kim bu sîneme peykân-ı döst
Yara üzre kodum anı yine merhem bağladum

5. yarasına:-sı, -n, -a

Gazel 2306

Mısra: 2

Yara. II Üzüntü, acı, dert.

Hâk-i küym eşk-i çeşmümle varup nem eyledüm
Yarasına gönlümüñ ol hâki merhem eyledüm

6. yaraların:-lar, -ı, -n

Gazel 2401

Mısra: 7

Yara, dert, üzüntü, acı.

İrişen tîr-i gânze yaraların 'Arz idelüm nigâra 'azm idelüm

7. yarasın:-sı, -n

Gazel 2441

Mısra: 1

Bir dış etkiyle, bir hastalık veya arıza sebebiyle vücutta meydana gelen kesik, yarık veya çıban. || *Üzüntü, acı, dert.*

Görmek istersen nigârâ sînemün sen yarasın
Uşta hañcer uşta sîne hıdmete tek yarasın

yara:-

1. yarasın:-sın

Gazel 2441

Mısra: 2

Yarar sağlamak, faydalı olmak, kendisinden faydalanılmak.

Görmek istersen nigârâ sînemün sen yarasın
Uşta hañcer uşta sîne hıdmete tek yarasın

2. yaramaz:-maz

Gazel 2466

Mısra: 10

Yarar sağlamak, faydalı olmak, kendisinden faydalanılmak.

Tek beni sürme kapuñdan öldürürsen râziyam
Ölmek evlâdur kişiye bir yaramaz addan

yara aç:-

1. yara aç:-

Gazel 2491

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Yara oluşmasına sebep olmak. || *Büyük bir üzüntü vermek.*

Yaralar açsa ne tañ sîneme seylâb-ı sirişk
Olsa bârân nite kim çâk ide kühsâr etegin

yara ur:-

1. yara ur:-up

Gazel 2173

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Yara oluşmasına sebep olmak.

Şeb-i hicründe iy meh-rü dü ebrünî hayâl itdüm
Urup bu sîneme yara anı şekl-i hilâl itdüm

2. yara ur:-

Gazel 2208

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Yara oluşmasına sebep olmak.

Yara urdı gerçi kim bu sîneme peykân-ı döst
Yara üzre kodum anı yine merhem bağladum

yarad:-

1. yaradılmamış-ıd:-il, -ma, -mış, -dı

Gazel 2357

Mısra: 11

Allah yoktan var etmek, halketmek.

Yaradılmamış-ıdı dañı Âdem Gönülde 'ışkuñı peydâ kılan kim

yārān:-

1. yārān:-

Gazel 2013

Mısra: 9

Arkadaşlar, dostlar.

Hutbe-i 'ışkı okı yārān kamu gūş eylesün

2. yārānuma:-um, -a

Gazel 2271

Mısra: 3

Arkadaşlar, dostlar.

Hem-nişin olsam gelür zahmet benüm yārānuma
Pes neden sükkân-ı küy-ı yāra 'azāb eyleyem

3. yārān:-

Gazel 2180

Mısra: 9

Dostlar.

Bu Muhibbî göz şarābın çün içer yārān ile
Yaraşur ol meclise bu gönlümü ben nā kılam

4. yārān:-

Gazel 2065

Mısra: 3

Dostlar. || Sevgili.

Bezm-i gâmda göz yaşın yārān için itdüm şarāb
Âteş-i 'ışka yanup bir bağrı biryān olmaşam

5. yārāna:-a

Gazel 2161

Mısra: 10
Arkadaşlar, dostlar.

Muhibbî mahzen-i dilden
çıkardum niçe cevherler
Eli nâdânüñ irmesün diyü yârâna
tapşurdum

6. yârân:
Gazel 2170
Mısra: 7
Dostlar, arkadaşlar.

Yârân geçürüp şadra baña bâde
sunarlar
Bu 'izzeti bu hürmeti meyhânedede
buldum

7. yârâna:-a
Gazel 2173
Mısra: 9
Arkadaşlar, dostlar.

Muhibbî her sözüme gevher kılıp
yârâna 'arz idüp
Gelün her birine kıymet koñuz
diyü sü'âl itdüm

8. yârân:
Gazel 2227
Mısra: 10
Dostlar.

Merd-i meydân ol Muhibbî vir bu
dünyâyâ talâk
Tâ ki yârân dimeyeler saña nâ-
merdüm benüm

9. yârân:
Gazel 2250
Mısra: 10
Dostlar.

Şarâb idüp yaşuñ bagruñ kebâb it
Gamı yârân idüp eyle tana''um

10. yârâna:-a
Gazel 2288
Mısra: 10
Dostlar.

Ma'ânî kânına irdüm çıkardum
niçe gevherler
Kimisin eyledüm mahzen kimin
yârâna tapşurdum

11. yârân:
Gazel 2298
Mısra: 7
Dostlar.

Bezm-i ğamda içirem yârân ile
hün-ı ciğer
İñiler ol meclise bu gönümü nâ
eyledüm

varas:-

1. yaraşur:-ur
Gazel 2116
Mısra: 10
*Uymak, uygun düşmek,
yakışmak.*

İy Muhibbî bezm-i ğamda hün-ı dil
nüş eyleyüp
Yaraşur tâ şübh olınca ney gibi
nâlân olam

2. yaraşur:-ur
Gazel 2180
Mısra: 10
Yakışmak, hoş durmak.

Bu Muhibbî göz şarâbın çün içer
yârân ile
Yaraşur ol meclise bu gönümü ben
nâ kılam

3. yaraşur:-ur
Gazel 2343
Mısra: 10
Yakışmak, uygun düşmek.

Gül yüzüñ vaşfin Muhibbî
yazmaga gül bergine
Devr-i güldede yaraşur bir tâze dîvân
eylesem

4. yaraşur:-ur
Gazel 2403
Mısra: 1
*Uymak, uygun düşmek,
yakışmak.*

Yaraşur sünbülüne 'anber-sâdur
dir-isem
'Arızuñda beñüne müşg-i Hıttâ' dur
dir-isem

5. yaraşur:-ur
Gazel 2447
Mısra: 5
*Kaldırmak, dayanmak,
tahammül etmek.*

Dilberüm nâzük bedendür yaraşur
gül den kabâ
Pîrehan olsa münâsib ana berg-i
yâsemîn

6. yaraşur:-ur
Gazel 2471
Mısra: 10
*Uymak, uygun düşmek,
yakışmak.*

Ruğları şevkine diyüp iy Muhibbî
ter ğazel
Yaraşır bu nazmuñı solmaz
gülistân idesin

varat:-

1. yaradılmamışdı:-ıl, --ma, --
mı, --dı
Gazel 2020
Mısra: 6
*Allah'ın, olmayan bir şeyi var
etmesi.*

Ben senünle 'ışk şahrâsında
sergerdân idüm
Yaradılmamışdı 'âlem birle Âdem
iy gönül

yare:

1. yaresin:-si, -n
Gazel 2441
Mısra: 6
*Bir dış etkiyle, bir hastalık
veya arıza sebebiyle vücutta
meydana gelen kesik, yarık veya
çıban. || Üzüntü, acı, dert.*

İy gönül ger dirse mihr idem saña
aldanma kim
Niçe kerre aldanup gördün anuñ
sen yaresin

yâr-ı bed-hün:

1. yâr-ı bed-hün:
Gazel 2258
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Kötü huylu sevgili.

Dükendi kalmadı şabrüm elinden
yâr-ı bed-hünüñ
Degül çün durmaga tâkât çıkuban
hem-sefer oldum

yâr-ı bed-hvâh:

1. yâr-ı bed-hvâh:
Gazel 2090
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Kötülüğümü isteyen sevgili.

Hâ atar cevri okların ol yâr-ı bed-
hvâhum ben
Rüşen itmez gönülümüñ vîrânesin
mâhum benüm

yâr-ı bî-devâ:

1. yâr-ı bî-devâ:
Gazel 2128
Mısra: 12
Kelime Tipi: -
Çaresiz sevgili.

Hâsteyem iy Muhibbî itme 'ilâc
Çünkü ben yâr-ı bî-devâ sevdim

yār-ı cānī:

1. yār-ı cānī:

Gazel 2239

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Gaddar sevgili.

Firākuñla senüñ iy yār-ı cānī
Gözümden yaş dökülür bile dem
hem

2. yār-ı cānī:

Gazel 2460

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Cana kıyan sevgili.

Yüzüñi görelü iy yār-ı cānī
Oluram günde yüz kez mübtelâ
ben

yār-ı cefākār:

1. yār-ı cefākār:

Gazel 2099

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Eziyet eden, cefa eden sevgili.

Hicrüt-ile yandum iy yār-ı
cefākārüm benüm
'İşkuñ-ıla n'olisardur 'ākıbet
kārüm benüm

yār-ı cefā-sāz:

1. yār-ı cefā-sāz:

Gazel 2125

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Cefa çektiren sevgili.

Kandasın iy cevri çok yār-ı cefā-
sāzum benüm
Şive vü nāzı ko hey pür-şive pür-
nāzum benüm

yār-ı mehveş:

1. yār-ı mehveş:

Gazel 2200

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Ay gibi güzel sevgili.

Görmem yüzini gerçi ki o yār-ı
mehveşüm
Likin anuñ hayāli ile dāyimā
hoşum

yār-ı mihribān:

1. yār-ı mihribān:

Gazel 2313

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Şefkatli sevgili.

Felek gerçi ki birkaç gün cüdâ
kıldı diyârümdan
Ferâmuş oldu miñnetler çü yār-ı
mihribān gördüm

yār-ı muhterem:

1. yār-ı muhterem:

Gazel 2109

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Saygı değer sevgili.

İtdüm o serv ayagina gözüm yaşın
revân
Gelmez kenâra n'eyleyem ol yār-ı
muhterem

2. yār-ı muhterem:

Gazel 2248

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Saygıdeğer sevgili.

Aldum elüme şevkuñ ile kâğıd u
kalem
Yazam edâ-yı medhüñi iy yār-ı
muhterem

yār-ı perişân:

1. yār-ı perişân:

Gazel 2096

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Zavallı, kederli aşık.

Görinelden çeşmüme yār-ı
perişânüm benüm
Dem-be-dem artmaktadur hâl-i
perişânüm benüm

yār-ı şadık:

1. yār-ı şadık:

Gazel 2276

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

*Sadık arkadaş. || Sadık
sevgili.*

Muhibbî bulmadı bir yār-ı şadık
Hemân ancak gam oldu gam-
güsârum

yār-ı sengin:

1. yār-ı sengin:

Gazel 2201

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Taştan yapılmış sevgili.

Didiler hüs-n-ile yokdur kimse
hürşide bedel
Yār-ı sengin geldi bu çeşmüm
terâzû eyledüm

yarın:

1. yarına:-a

Gazel 2159

Mısra: 5

*Sonraki günde veya günlerde,
gelecek zamanda.*

'Aşık-ı rindem bu günü virmezem
ben yarına
Zâhidâ şahidle meyden sanma
perhîz eyleyem

yarış-:

1. yarışur:-ur

Gazel 2084

Mısra: 7

*Üstün olmaya uğraşmak,
rekabet etmek.*

Bedende dâğlarum yarışur ki
gözler idüp
Nigâra her birisinden anuñ nezzâre
kılam

yarı:

1. yarı:

Gazel 2201

Mısra: 10

*Bir şeyin yarısı kadar olan,
yarım olan.*

Baş koyup pâyüña bâde ele aldum
yâduña
Bir nefesde sâğâr-ı gerdünü yarı
eyledüm

yârüñ:

1. yârüñ:

Gazel 2043

Mısra: 8

*Gelecek, istikbal. || Sonraki
günde veya günlerde, gelecek
zamanda.*

Bilmezem yâ Rab togar mı hiç
sa'âdet kevkebi
Görmezem gün yüzünü yârüñ geçür
çün ay u yıl

yaş:

1. yaşum:-um

Gazel 2239

Mısra: 14

Gözyaşı.

Niṣār itmege cānā ayaguña
Yüzüm zer eyledüm yaşum direm
hem

2. yaşuñ:-uñ
Gazel 2250
Mısra: 9
Gözyaşı.

Şarāb idüp yaşuñ bagruñ kebāb it
Ġamı yārān idüp eyle tana ‘‘um

3. yaşum:-um
Gazel 2284
Mısra: 11
Gözyaşı.

Gün yüzüne gāh zülfüñ geh yaşum
olur hiçāb
Anuñ içün dīdeden her lahza
pinhānsın begüm

4. yaşumı:-u, -m, -i
Gazel 2304
Mısra: 8
Gözyaşı.

Ġasretiyle Mısr-ı hüsnuñ yādına iy
seng-dil
Şol kadar kan agrayam yaşumı
cüy-ı Nīl kılam

5. yaşum:-um
Gazel 2344
Mısra: 10
Gözyaşı.

İy Muḥibbī bezm-i ğamda olalı
bağrum kebāb
Ġūn-ı dilden döndi yaşum bir tolu
peymāneyem

6. yaşum:-um
Gazel 2353
Mısra: 10
Gözyaşı.

İy Muḥibbī tā ölince uşbu derde
çāre yok
Baħr ola yiridür şimden girtü
yaşum benüm

7. yaşum:-um
Gazel 2399
Mısra: 3
Gözyaşı.

Sipāh itsem n’ola yaşum yine
sulṭān-ı ‘ışk oldum
Şikāf-ı sīneden āhum ‘alemdür
baña ol dem hem

8. yaşına:-i, -n, -a
Gazel 2336
Mısra: 4

*Acı ve bu acıyı belirten
davranışlar, matem.*

Ġamzeñ oklarına her dem sīnemi
terkeş kılup
Kaşlaruñ yasına cānā cānı ħurbān
isterem

9. yaşın:-i, -n
Gazel 2054
Mısra: 6

*Göz tarafından üzüntü,
sevinç, yanma gibi hallerde
salgılanan sıvı, eşk, sirişk.*

Ola kim ol boyı servüñ irişe ħāk-i
pāyine
Akıtdum gözlerüm yaşın yolunda
cüy-bār itdüm

10. yaşum:-um
Gazel 2008
Mısra: 3
*Ağlandığında gözlerden akan
berrak sıvı, göz yaşı.*

Bād-ı āhum dökdi şol deñlü yaşum
yağmurını
Ġarķa virdi ‘ālemi kim dir aña
tūfān degül

11. yaşına:-i, -(n)a
Gazel 2015
Mısra: 7
*Ağlandığında gözlerden akan
berrak sıvı, göz yaşı.*

Gönlümüñ Bağdād’ına gel
gözümüñ yaşına bak
Köprüdür geçmege kaşum sanma
anı pül degül

12. yaşımı:-i, -n, -i
Gazel 2003
Mısra: 7
*Göz tarafından üzüntü,
sevinç, yanma gibi hallerde
salgılanan sıvı, eşk, sirişk.*

Yüzümü zer itdi ‘ışkuñ gözlerüm
yaşını sīm
Pādişāhum devletünde māl u cāh
eksük degül

13. yaşımı:-i, -n, -i
Gazel 2005
Mısra: 7

*Göz tarafından üzüntü,
sevinç, yanma gibi hallerde
salgılanan sıvı, eşk, sirişk.*

Yaşımı göz yinemez dil dutuşur
şabr idemez
Cānumı oda yakar ara gözüm ara
gönül

14. yaşıdır:-i, --dur
Gazel 2016
Mısra: 4

*Göz tarafından üzüntü,
sevinç, yanma gibi hallerde
salgılanan sıvı, eşk, sirişk.*

‘Arız-ı gülde seħergeh görinen
şebnem gibi
Bülbül-i dil-ħastenüñ yaşıdır ol
şebnem degül

15. yaşımı:-i, -n, --i
Gazel 2017
Mısra: 8

*Göz tarafından üzüntü,
sevinç, yanma gibi hallerde
salgılanan sıvı, eşk, sirişk.*

Göreliden gözlerüm ol bī-vefā
ruḥsārını
Ġūn-ı bağrumla gözüm yaşımı kan
eyler gönül

16. yaşımı:-i, -n, --i
Gazel 2018
Mısra: 7

*Göz tarafından üzüntü,
sevinç, yanma gibi hallerde
salgılanan sıvı, eşk.*

Bülbülün tā kılmayınca yaşımı āb-ı
revān
Burķa’ın keşf eyleyüp göstermedi
dīdār gül

17. yaşına:-i, -n, --a
Gazel 2022
Mısra: 2

*Göz tarafından üzüntü,
sevinç, yanma gibi hallerde
salgılanan sıvı, eşk, sirişk.*

Mısr-ı hüsñ içre seni görsem eyā
Yūsuf cemīl
Tañ degüldür gözlerüm yaşına
dinse ‘ayn-ı Nīl

18. yaşumı:--um, --i
Gazel 2022
Mısra: 6

*Göz tarafından üzüntü,
sevinç, yanma gibi hallerde
salgılanan sıvı, eşk, sirişk.*

Cevrūñ-ile gel beni öldürme
ħadden geçti āh
İsteyeyin lutfuñ-ıla raħm idüp
yaşumı sil

19. yaşumı:--um, --i
Gazel 2027
Mısra: 10

*Gözyaşı bezlerinin
salgıladığı, bazı etkilerle akan*

duru sıvı damlacıklarından her biri, yaş.

Aglasam dildāra karşı gül gibi handān olur
İy gözüm merdümleri yaşımı bārān eylegil

20. yaşum:--um, -

Gazel 2029

Mısra: 4

Ağlandığında gözlerden akan berrak sıvı, göz yaşı.

Mısr-ı hüsnün haqqı iy Yūsuf-cemāl

Kūyuñ içre akdı yaşum hem çü Nîl

21. yaşım:--ı, --n

Gazel 2029

Mısra: 10

Göz yaşı.

Vādī-i 'ışka Muhibbī düşeli
Eylemişdür gözleri yaşın sebîl

22. yaşumdan:--um, --dan

Gazel 2037

Mısra: 7

Göz tarafından üzüntü, sevinç, yanma gibi hallerde salgılanan sıvı, eşk, sirişk.

Yiter aglatduñ beni gel eyle yaşumdan hazer
Kūyuña ola zarar kim aka aka ol sebîl

23. yaşıdır:--ı, --dur

Gazel 2040

Mısra: 5

Göz tarafından üzüntü, sevinç, yanma gibi hallerde salgılanan sıvı, eşk, sirişk.

Jäleler sanmañ sehergeh bil ki bülbül yaşıdır
Aglasa 'aşıq olur mā'sūk-veş handān gül

24. yaşum:--um, -

Gazel 2043

Mısra: 2

Göz yaşı.

İy boyı servüm görelden saña virdüm cāñ u dil
Ol sebebdendür akar kūyuñda yaşum muttaşıl

25. yaşı:--ı, -

Gazel 2051

Mısra: 6

Göz yaşı.

Fürkatünden iy boyı serv-i hıramānum benüm
Gözlerüm yaşı olupdur biri Ceyhūñ biri Nîl

26. yaşum:--um, -

Gazel 2064

Mısra: 10

Göz yaşı.

Bir boyı servün firākından Muhibbī āh kim
Cūlar olmuşdur yaşum gitmez benüm giryānlıgum

27. yaşum:--um, -

Gazel 2066

Mısra: 8

Göz yaşı.

Sultān-ı 'ışk olmama yitmez mi bu delîl
Yaşum sipāh u āteş-i āhum ola 'alem

28. yaşum:--um

Gazel 2071

Mısra: 6

Göz tarafından üzüntü, sevinç, yanma gibi hallerde salgılanan sıvı. || Gözyaşı.

Zülfün hayāli ile kalmadı uyhu diyü
Yüz sürüp işigüne yaşum ider tazallüm

29. yaşum:--um

Gazel 2076

Mısra: 3

Göz yaşı.

Başum hevāda su gibi yaşum revānedür
Bir serv-kad ü lāle haddün pāyi hākiyem

30. yaşum:--um

Gazel 2080

Mısra: 5

Göz yaşı.

'Aceb dīvāne-i 'ışkam ki yaşum Yazılır kanda döksem āh şāhum

31. yaşum:--um

Gazel 2083

Mısra: 1

Göz tarafından üzüntü, sevinç, yanma gibi hallerde salgılanan sıvı. || Gözyaşı.

Her dem şehāb-ı āh-ıla bārān olan yaşum
Baħr-ı gam içre niçe mercān olan yaşum

32. yaşum:--um

Gazel 2083

Mısra: 2

Göz tarafından üzüntü, sevinç, yanma gibi hallerde salgılanan sıvı. || Gözyaşı.

Her dem şehāb-ı āh-ıla bārān olan yaşum
Baħr-ı gam içre niçe mercān olan yaşum

33. yaşum:--um

Gazel 2083

Mısra: 4

Göz tarafından üzüntü, sevinç, yanma gibi hallerde salgılanan sıvı. || Gözyaşı.

Lü'lü dişi firākı-y-ıla dūr dōken gözüm
Meygün lebi hayāli ile kan olan yaşum

34. yaşum:--um

Gazel 2083

Mısra: 6

Göz tarafından üzüntü, sevinç, yanma gibi hallerde salgılanan sıvı. || Gözyaşı.

Dökse saçılrsa hergiz aña kimse lā dimez
Şāh-ı maħabbet emriyle tūfān olan yaşum

35. yaşum:--um

Gazel 2083

Mısra: 10

Göz tarafından üzüntü, sevinç, yanma gibi hallerde salgılanan sıvı. || Gözyaşı.

'İşk āteşi ola ki bir dem sūkūn ide Aksun Muhibbī derd-ile dermān olan yaşum

36. yaşum:--um

Gazel 2084

Mısra: 10

Göz tarafından üzüntü, sevinç, yanma gibi hallerde salgılanan sıvı. || Gözyaşı.

Muhibbī olmaz-ı mış 'aşıkuñ sitāresi çün
Şeb-i gam içre niçe bir yaşum sitāre kılam

37. yaşum:--um

Gazel 2094

Mısra: 7

Göz yaşı.

Çün yaşum deryäsünüñ oldı
vücudum zevrağı
Baña lâzım âhumı şimden girü bād
eyleyem

38. **yaşum:-um**
Gazel 2097
Mısra: 5
Gözyaşı.

İsterem yaşum revân idem gel iy
serv- i revân
Söyle aksun mı buyur rûh-ı
revânım n' eyleyem

39. **yaşumla:-um, -la**
Gazel 2102
Mısra: 8
Gözyaşı.

Yanmasun süz-ı dilümden elde
diyü nâmeyi
Ter idüp yaşumla andan yâra irsâl
eyledüm

40. **yaşum:-um**
Gazel 2112
Mısra: 6
Gözyaşı.

Bahâr-ı hüsnüñe karşı hilâl
ebrûlaruñ gördüm
Didüm kim ğarra olmışdur yaşum
bârâna tapşurdum

41. **yaşum:-um**
Gazel 2125
Mısra: 7
Gözyaşı.

Pâyüña ko yüzini sürsün yaşum
cûlar gibi
Kılma ser-keşlik aña serv-i ser-
efrâzum benüm

42. **yaşumuñ:-um, -uñ**
Gazel 2142
Mısra: 7
Gözyaşı.

Yaşumuñ eytâminuñ yirlere
dökdüm kanını
Korkaram maşşerde tuta dâmenüm
ol kan benüm

43. **yaşumı:-um, -ı**
Gazel 2165
Mısra: 3
Gözyaşı.

Nâle kıldum 'ışk elinden yaşumı
târ eyledüm
İñleyüp zârılık itdüm kıddümi
çeng eyledüm

44. **yaşuñ:-uñ**
Gazel 2181
Mısra: 9
Gözyaşı.

İy Muhibbî dil kebâb eyle vü hem
yaşuñ şarâb
Olısar hun-ıvâr bed-mest çünki
mihmânım benüm

45. **yaş:**
Gazel 2187
Mısra: 7
Gözyaşı.

Derd-i 'ışkuñ yaş u sîm ü yüzümi
zer eyledi
Ben de iksir ü vücudum hâkini zer
eyleyem

46. **yaşumı:-um, -ı**
Gazel 2198
Mısra: 2
Gözyaşı.

Gül gibi sînemde evvel 'ışkı
pinhân eyledüm
Soñra açılısun diyü yaşumı bârân
eyledüm

47. **yaşumı:-um, -ı**
Gazel 2201
Mısra: 14
Gözyaşı.

İy Muhibbî şayd idem dildârı sîm ü
zer ile
Yaşumı sîm anuñ içün yüzi saru
eyledüm

48. **yaşum:-um**
Gazel 2224
Mısra: 7
Gözyaşı.

Korkaram küyüña bir gün irgüre
yaşum zarar
Cüş idüp artmaktadur seylâb-ı
eşküm dem-be-dem

49. **yaşumla:-um, -la**
Gazel 2232
Mısra: 8
Gözyaşı.

Kâha dönmiş zerd iken âhum
odından ruğlarım
İsterem kanlu yaşumla anı gül-reng
eyleyem

50. **yaşumı:-um, -ı**
Gazel 2232
Mısra: 9
Gözyaşı.

Meclis-i ğamda Muhibbî yaşumı
târ eyleyüp
İñleyüp zârılık idüp kıddümi çeng
eyleyem

51. **yaşum:-um**
Gazel 2239
Mısra: 6
Gözyaşı.

Bi-ğamdillâh ki oldum 'ışk şâhı
Yaşum leşker baña âhum 'alem
hem

52. **yaş:**
Gazel 2239
Mısra: 8
Gözyaşı.

Firâkuñla senüñ iy yâr-ı cânı
Gözümden yaş dökilür bile dem
hem

53. **yaşumı:-um, -ı**
Gazel 2240
Mısra: 2
Gözyaşı.

İñiler bu göñlümi küyüñda gerdün
eyledüm
Anı döndürmege de yaşumı
Ceyhun eyledüm

54. **yaşum:-um**
Gazel 2243
Mısra: 4
Gözyaşı.

Bâr-ı ğumûmla bu ten sengin iken
nihâyet
Yirden götürdi yaşum müşkil olup
sükünüm

55. **yaşım:-ı, -n**
Gazel 2244
Mısra: 17
Gözyaşı.

Çü kıldı yaşın itdi Muhibbî yine
revân
'Arz eyleyeli kıddini ol serv-i
kâmetüm

56. **yaşuñ:-uñ, -ı**
Gazel 2268
Mısra: 7
Gözyaşı.

İy dide akıt yaşuñı hün-ı ciger ile
Senden hemîşe dürr-ile ben gevher
isterem

57. **yaşum:-um**
Gazel 2272
Mısra: 14
Gözyaşı.

Åh göstermez Muhibbî gün yüzün
zülf-i şehâb
Mâni' olur ki yaşum içre olur
pinhân gözüm

58. yaşum:-um, -ı

Gazel 2273

Mısra: 4

Gözyaşı.

İnlerem nâ gibi bagrum deleliden
bu felek
Târ idelden yaşumı çenge
dönüpdür bu bilim

59. yaşlu:-lu

Gazel 2279

Mısra: 5

Gözyaşı.

Gözüm yaşlu yürek başlu denî
dünyâyı terk itdim
Beni biñ päre itseler direm
'uqbâdan el çekmem

60. yaşı:-ı

Gazel 2285

Mısra: 10

Gözyaşı.

Dîdem çün ebr-i nev-bahârî
Döker yaşı gül yüzüni görsem

61. yaşum:-um, -ı

Gazel 2297

Mısra: 1

Gözyaşı.

Åhumı bād eyleyüp yaşumı deryâ
eyledüm
Garķ idüp dil zevrakın içinde ifnâ
eyledüm

62. yaşumla:-um, -la

Gazel 2300

Mısra: 6

Gözyaşı.

Şol kadar kan agrayam miñnet
beyâbânında kim
Ser-te-ser vâdilere yaşumla küllî
gil kılam

63. yaşı:-ı

Gazel 2308

Mısra: 3

Hayat, ömür.

Göreyim yaşı çok olsun bir demi
eksilmesün
Halüme rahım idüp aglar dîde-i
giryân benim

64. yaşum:-um

Gazel 2309

Mısra: 5

Gözyaşı.

Serv-қadler pâyına yaşum revân
itsem ne tañ
Yüzümü su gibi sürüp yirlere
meyyâl olam

65. yaşından:-ı, -n, -dan

Gazel 2333

Mısra: 3

Gözyaşı.

Gözlerüm yaşından özge baña acır
kimse yok
Müstedâm olsun göreyim
artatarsun bu demüm

66. yaşum:-um

Gazel 2335

Mısra: 4

Gözyaşı.

Su içinde garķ olursam tañ mı
nîlüfer gibi
Mevc urup bahr oldı yaşum aşdı
başumdan benim

67. yaşum:-um

Gazel 2343

Mısra: 5

Gözyaşı.

Kirpügüm elmâs idüp delsem
yaşum cevherlerin
Dâne dâne her birin tesbîh-i
mercân eylesem

68. yaşum:-um

Gazel 2353

Mısra: 1

Gözyaşı.

Gözlerümden akatarsun turmasun
yaşum benim
Yâ ne için saklaram şimden girtü
başum benim

69. yaşum:-um

Gazel 2357

Mısra: 8

Gözyaşı.

Yakarken âteş-i 'ışķum cihânı
'Aceb budur yaşum deryâ kılan
kim

70. yaşum:-um

Gazel 2365

Mısra: 1

Gözyaşı.

İki 'aynumdan revân olup akar
yaşum benim
Anuñ-ıçun kim belâ kühi-durur
başum benim

71. yaşuma:-um, -a

Gazel 2372

Mısra: 10

Evren, kainat, dünya. ||

İnsanlar, halk, toplum, herkes.

Gözlerüm yaşı ser-â-ser 'âlemi
garķ eyledi
Қatredür yaşuma nisbet şimdi
deryâlar benim

72. yaşum:-um

Gazel 2378

Mısra: 8

Gözyaşı.

Göreliden kıametüñ cânâ anı teşbîh
idüp serve
Yaşum ol serv ayagında akan
enhâra beñzetdüm

73. yaşumuñ:-um, -uñ

Gazel 2391

Mısra: 9

Gözyaşı.

Yaşumuñ mevci ko aksun Muhibbî
anı pāk itsün
Günâh-ıla olup memlü tolu
hâşâkdür göñlüm

74. yaşum:-um

Gazel 2402

Mısra: 2

Gözyaşı.

Su terâzüsü olupdur oñmaduk
başum benim
Anuñ-ıçun her taraf turmaz akar
yaşum benim

75. yaş:

Gazel 2409

Mısra: 1

Gözyaşı.

Gözümden yaş yirine kan akıtdum
İdüben âh anı her ân akıtdum

76. yaş:

Gazel 2415

Mısra: 4

Gözyaşı.

Nihân olalı gün yüzüñ gözümden
Akıdur dîdeler yaş yirine kan

77. yaşum:-um

Gazel 2433

Mısra: 2

Gözyaşı.

Düd-ı dilümi kıbbe-i mînâya
virmezsin

Yaşum nücūma dāğumı da aya
virmezsin

78. yaşın:-i, -n
Gazel 2456
Mısra: 6
Gözyaşı.

Ğamuñ bārını ursalar taħammül
itmeye kühsār
Akıda gözleri yaşın iki yana
bınarından

79. yaşını:-i, -n, -i
Gazel 2471
Mısra: 8
Görme organı.

Giceler tā şubħa dek 'ışk āteşiyle
yakuban
Çın şehir bu gözlerüm yaşını
bārān idesin

80. yaşından:-i, -n, -dan
Gazel 2480
Mısra: 4
Doğuştan itibaren geçen ve
yıl birimiyle ölçülen zaman.

Anadan doğmadın 'ışka tolaşdum
Giriftār oldu dil oylan yaşından

81. yaşın:-i, -n
Gazel 2493
Mısra: 8
Gözyaşı.

'Arz kılsun yana yana şubħa dek
dil derdini
Şem'-veş yaşın çoğ itsün uyhusın
az isteyen

82. yaşın:-i, -n
Gazel 2499
Mısra: 3
Gözyaşı.

Dīdeler cüy eylesün her dem revān
itsün yaşın
Pāyına yüz sürmege serv-i
bülendin gözle sen

83. yaşum:-um
Gazel 2083
Mısra: 8
Gözyaşı.

Ğaddi hayāli gelse dile cūlar
akıdup
Āhīr yolında cem' olup 'ummān
olan yaşum

yaş ak-:

1. yaş ak-:
Gazel 2093

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Şem'-veş başum kesildükçe akar
yaşum benüm
Yana yana maħv olup kalmayısar
başum benüm

yaş akıd-:

1. yaş akıd-:
Gazel 2199
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Gözyaşı dökmek, ağlamak.

Her kaçan çeşmüm açup nezzāre-i
rū eyledüm
Akıdup serv ayagina yaşımı cū
eyledüm

yaş dök-:

1. yaş dök-:
Gazel 2081
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Berbād olurdu āhum ile ħāk-i ten
eger
Yaş dökdüğümce taze-ter olmasa
bu gilüm

2. yaş dök-:
Gazel 2094
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Sen mehi hicrān şebinde her kaçan
yād eyleyem
Yaş döküp encüm mişāl āh-ıla
feryād eyleyem

3. yaş dök-:
Gazel 2116
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Ĥüsın gülzārında tek sen ħande
eyle gül gibi
Karşuña ben ebr-veş yaşlar döküp
bārān olam

4. yaş dök-:
Gazel 2181
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

İy gözüm yaşlar döküp merdümlük
it cūlar akıt

Kanda kim seyr eyler ol serv-i
ħurāmānum benüm

5. yaş dök-:
Gazel 2184
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Her şeb ki dāğ-ı firġatūñ iy māħ
çekem
Yaşlar döküp nāle kılup dilden āħ
çekem

6. yaş dök-:
Gazel 2209
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Yaş dökdükçe dīde dil āteş[i]
ziyāde
Oldı 'āceb söyünmez bu āteş-i
derünüm

7. yaş dök-:
Gazel 2326
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Şol kara zūlfūñ ucından bī-ġarār
oldı göñül
Yoluña yaşlar döküp derdüñle iy
yār inlerem

8. yaş dök-:-lar
Gazel 2330
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

İy gözüm merdümleri yaşlar
dökerseñ vaġtidür
Tāb-ı dilden sine tutuşdı yanar
pīrāhenüm

9. yaş dök-:
Gazel 2392
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Sīne zaħmına anuñçün acı yaşlar
dökerem
Dimesünler ki nemek ħaġķın
ferāmüş eyleyem

10. yaş dök-:
Gazel 2459
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Gözlerüm yaş dökdüğince āhum
artsa tañ midür

Āteş üzere su dökilse 'ālemi tutar düttün

yâsemem:

1. **yâsemem:**

Gazel 2451

Mısra: 5

*Zeytingiller familyasından,
güzel koku yapımında kullanılan,
beyaz renkli ender olarak kırmızı
veya sarı, çok kokulu çiçekler
açan, sarmaşık cinsinden ağaççık,
şiiirde sevgilinin saçlarına atfen
kullanılır.*

Her taraf serv ü gül ü nergis
benefşe yâsemem
Şimdilik ğâyet müşerrefür zemîn
ü âsümân

vat-:

1. **yatur:-ur**

Gazel 2342

Mısra: 6

*Geceyi geçirmek için bir
yerde kalmak.*

İy tabîbüm di neden virmeyesin
baña cevâb
Ser-i küyünda yatur derd-ile
bîmâruñ olam

2. **yatur:-ur**

Gazel 2344

Mısra: 6

Bir yerde gömülü olmak.

Genc-i vaşlın ister-iseñ anı dilde
iste kim
Niçe yıllardur harâb olmuş yatur
vîrâneyim

3. **yatur:-ur**

Gazel 2378

Mısra: 6

*Hastalanıp yatağa düşmek,
yatakta kalmak.*

Lebûñ dâr-ı şifâsından umanlar
şerbet-i la'lûñ
Kamusı derdmend olmuş yatur
bîmâra beñzetdüm

yâver:

1. **yâverdür:-dür**

Gazel 2444

Mısra: 14

Yardımcı.

İydgehde ol şehûñ pâyına çün
sürdüñ yüzüñ
Devlet el virdi Muhibbî baht
yâverdür bugün

yavlak:

1. **yavlak:**

Gazel 2127

Mısra: 8

Pek, çok, gayet.

Bu dehre sıgımaz-iken dil ki nâgâh
'ışka duş oldı
Maħabbet hâksârında düşüp yavlak
ħakîr oldum

yavru:

1. **yavru:**

Gazel 2483

Mısra: 12

Yeni doğmuş hayvan, yavru.

Saña beg dirse birkaç gün sakın
dünyâya aldanma
Senüñ gibi niçe yavru uçurmuş
aşıyanından

yavuz:

1. **yavuz:**

Gazel 2480

Mısra: 10

Kötü, fena.

Muhibbî derde şabr eyle ne çäre
Eyü yavuz geçer âdem başından

ya(v):

1. **yası:-sı**

Gazel 2171

Mısra: 2

*İki ucu arasında bir kiriş
gerili olan, eğri ve esnek ok atma
aleti, kavis. || Keman, viyolonsel
gibi çalgıları çalmaya yarayan, iki
ucu arasında kıl gerili bir
değnekten ibaret alet.*

Sîne şahrâsında dikedüm dil
nişânım var benüm
Ok u yası elde bir kaşı kemânım
var benüm

yāv:

1. **yayını:-ı, -n, -ı**

Gazel 2469

Mısra: 3

*İki ucu arasında bir kiriş
gerili olan, eğri ve esnek ok atma
aleti, kavis.*

Çekmedi Ferhâd u Mecnün gerçi
'ışkuñ yayını
Himmat eyleñ el urayın döstlar ol
yaya ben

2. **yadan:-dan**

Gazel 2021

Mısra: 4

*Ok atma aracı. II Sevgilinin
kaşı.*

'Ākıbet eyler cefâ tîrine cân u dil
nişân
Hiç terahhüm eylemez ol kaşı
yadan vâz gel

3. **yayından:-ı, -n, --dan**

Gazel 2024

Mısra: 10

*İki ucu arasında bir kiriş
gerili olan, eğri ve esnek ok atma
aleti. || Divan şiirinde kaş yaya
benzetilir.*

Kayurur gözler o bâğuñ
bâğbânidur gönül
Çarh yayından kaçan atılsa miñnet
okları

4. **yayını:-ı, -n, -ı**

Gazel 2061

Mısra: 9

*İki ucu arasında bir kiriş
gerili olan, eğri ve esnek ok atma
aleti.*

'İşkuñ Muhibbî yayını kim çekmek
istese
Derd ü belâyı itmeye dâyim
kepâde kim

5. **yayını:-ı, -n, -ı**

Gazel 2225

Mısra: 7

*İki ucu arasında bir kiriş
gerili olan, eğri ve esnek ok atma
aleti, kavis.*

Gerçi kimse çekmedi dirler bu
'ışkuñ yayını
Umaram kuvvet Hüdâ virüp
çeküben ben kılam

6. **yayı:-ı**

Gazel 2305

Mısra: 8

*İki ucu arasında bir kiriş
gerili olan, eğri ve esnek ok atma
aleti. Sevgilinin kaşı yaya
benzetilmiştir.*

'İşk meydânında dikedüm sînemi
kıldum nişan
Gamze okın atмага ol kaşı yayı
isterem

7. **yayum:-um**

Gazel 2317

Mısra: 15

*Yay, iki ucu arasında bir kiriş
gerili olan, eğri ve esnek ok atma*

aleti, kavis. Divan şiirinde aşğın ızdıraptan ve sevgilinin eziyetlerinden beli yay şeklini alır.

Saçı dârum kaşı yayum gözi pür-
fitne bîmârum
Ölürsem boynuña kanum meded
hey nâ-müselmânüm

8. **yaya:-a**

Gazel 2429

Mısra: 10

Ok atma aracı. II Sevgilinin kaşı.

Yine şahrâ-yı sîneñde Muhibbî dil
nişân eyle
Ola kim ol kaşı yaya nişân-ı tîr
olasın sen

9. **yay-ıçun:-ı, -çun**

Gazel 2434

Mısra: 8

Yay, iki ucu arasında bir giriş gerili olan, eğri ve esnek ok atma aleti, kavis. Divan şiirinde aşğın ızdıraptan ve sevgilinin eziyetlerinden beli yay şeklini alır.

Dem-be-dem mestâne çeşmüñ tîr
atar ben hâstayâ
Didi dil kürbân olayın ben o kaşı
yay-ıçun

10. **yayın:-ı, -n**

Gazel 2438

Mısra: 9

Yay, iki ucu arasında bir giriş gerili olan, eğri ve esnek ok atma aleti, kavis. Divan şiirinde aşğın ızdıraptan ve sevgilinin eziyetlerinden beli yay şeklini alır.

‘İşk yayın iy Muhibbî hoş çeker
merdânesin
Kim-durur tâkat getüre çeke bunuñ
şiddetin

11. **yaya:-a**

Gazel 2469

Mısra: 4

İki ucu arasında bir giriş gerili olan, eğri ve esnek ok atma aleti, kavis.

Çekmedi Ferhâd u Mecnûn gerçi
‘işkuñ yayımı
Himmet eyleñ el urayın döstlar ol
yaya ben

yaz:

1. **yazam:-am**

Gazel 2287

Mısra: 14

Yazmak, kaleme almak.

Didüm ‘işkuñ yolında cân
virürsem
Mezârûña didi bu beyti yazam

2. **yaz:**

Gazel 2493

Mısra: 1

Yaz mevsimi.

‘Ârız-ı cânâna baksun gülşen ü yaz
isteyen
Diñlesün cân bülbülin murğ-ı hõş-
âvâz isteyen

yaz-ı:

1. **yazdum:--du, --m**

Gazel 2009

Mısra: 5

Yazıya geçirmek, yazı ile anlatmak, nakşetmek.

Agzuñı mühr eyledüm iy nâme
yazdum râzumı
Tâ seni çâk ide dilber sen de keşf it
râz kıl

2. **yazdı:--dı, -**

Gazel 2018

Mısra: 4

Çizmek, nakşetmek, işlemek.

Nakş-ı Çîn itdi yine bağı ser-â-ser
Mânî-var
Yazdı yapraklar Hıfâ Rümî olup
zerkâr gül

3. **yaz:**

Gazel 2045

Mısra: 9

Yazıya geçirmek, yazı ile anlatmak.

Girmesün kimse araya hâlûñi yaz
nâmeye
Peyk-i âhuñla Muhibbî ol kad-ı
tübâya sal

4. **yazsalar:--sa, --lar**

Gazel 2062

Mısra: 5

Bir şey veya kimseyi bir yere kaydetmek, kaydını yaptırmak.

Haşre deñlü yazsalar yazılmaya
derd ü elem
Olsa deryalar mürekkeb cümle
agaçlar kalem

5. **yazmaga:--mag, --a**

Gazel 2066

Mısra: 1

Yazıya geçirmek, yazı ile anlatmak.

Derd-i dilümü yazmaga aldum ele
kalem
Evvel hürufî kâğıda yazdum
görindi gam

6. **yazdum:--du, --m**

Gazel 2066

Mısra: 2

Yazıya geçirmek, yazı ile anlatmak.

Derd-i dilümü yazmaga aldum ele
kalem
Evvel hürufî kâğıda yazdum
görindi gam

7. **yazalar:-a, -lar**

Gazel 2104

Mısra: 13

Yazıya geçirmek, yazı ile anlatmak.

Altun suyıyla şi ‘r-i Muhibbî’yi
yazalar
Zer-düz-vâr şan ‘at-ı nazm içre zer-
keşem

8. **yazayım:-ayım**

Gazel 2129

Mısra: 1

Yazı ile bildirmek, mektup vb. ile haber vermek.

Hün-ı dilden yazayım hâlümü
dildâra didüm
Ola kim derd-i dilüme ola bir çâre
didüm

9. **yazup:-up**

Gazel 2129

Mısra: 3

Yazı ile bildirmek, mektup vb. ile haber vermek.

Dem-i eşkümlü gam-ı derdümü
çehremde yazup
‘Arz-ı hâl itmek-içün göndereyim
yâra didüm

10. **yazmaga:--mag, -a**

Gazel 2146

Mısra: 3

Yazıya geçirmek, yazı ile anlatmak.

‘Arızum levhinde yazmaga
derünüm hâlini
Gözlerüm tolu devât u kirpügüm
kıldan kalem

11. **yazayım:-ayım**

Gazel 2180

Mısra: 4

Söz ve düşünceyi özel işaret veya harflerle anlatmak.

Görmek isterseñ maħabbet görünür
miħnet saña
Yazayım miħnet maħabbet farkı
yok imlâ kılam

12. **yaza:-a**

Gazel 2239

Mısra: 3

Yazıya geçirmek, yazı ile anlatmak.

Yaza levh-i dile ger ħasb-i ħâlüm
Eñ evvel dutıŧa levh ü kalem hem

13. **yazmaga:-mag, -a**

Gazel 2242

Mısra: 1

Bir söz veya düşünceyi belli işaret ve harflerle bir yere geçirmek, kaleme almak.

Aldum ele kâğıd kalem yazmaga
nâme iy ŧanem
Yandı bu âhum odına kâğıdla
ħâme iy ŧanem

14. **yazmaga:-mag, -a**

Gazel 2343

Mısra: 9

Bir söz veya düşünceyi belli işaret ve harflerle bir yere geçirmek, kaleme almak.

Gül yüzün vaŧın Muħibbî
yazmaga gül bergine
Devr-i gülde yaraŧur bir tâze dîvân
eyleşem

15. **yazdı:-dı**

Gazel 2242

Mısra: 11

Yazıya geçirmek, yazı ile anlatmak.

Derd-i dilin cân levhine yazdı
Muħibbî kan-ıla
Göndermege dil murğımı itdi
ħamâme iy ŧanem

16. **yazam:-am**

Gazel 2248

Mısra: 2

Bir söz veya düşünceyi belli işaret ve harflerle bir yere geçirmek, kaleme almak.

Aldum elüme ŧevkuñ ile kâğıd u
kalem
Yazam edâ-yı medħüñi iy yâr-ı
muħterem

17. **yazdılar:-dı, -lar**

Gazel 2297

Mısra: 15

Kayıt düşmek.

Yazdılar 'ıŧkuñ sicillini ezel
Ferħād u Kaŧıs
Baña çün iriŧdi nevbet ben imzâ
eyledüm

18. **yazup:-up**

Gazel 2328

Mısra: 7

Kaleme almak, yazı haline getirmek, nakŧetmek.

İstedüm 'arz eyleyem dildâra
yazup ħâlümü
Sözlerümden ŧaŧhaya od düşdi
tutiŧdı kalem

19. **yazdı:-dı**

Gazel 2334

Mısra: 4

Allah kader olarak belirlemek.

Hicr ü cefâ cevri ü sitem miħnet ü
ħam derd ü elem
Yazdı çün alnuma raħam n'idem
n'idem âh ne-y-idem

20. **yazılmadan:-ıl, -madan**

Gazel 2350

Mısra: 3

Yazılmak, kaleme alınmak.

'Ârız-ı dildârda yazılmadan ħaŧt-ı
ħubâr
Ben yiyüp esrâr-ı 'ıŧkı vâlih ü
ħayrân idüm

21. **yazılmadan:-ıl, -madan**

Gazel 2350

Mısra: 9

Yazılmak, kaleme alınmak.

İy Muħibbî ħaŧt-ı ħam yazılmadan
cân levhine
Ben belâ bezminde geh nâlân u
geh giryân idüm

22. **yazdıysa:-dı, -(y)sa**

Gazel 2364

Mısra: 10

Allah kader olarak belirleme.

İy Muħibbî ŧükr kıl artur ħudâ'ya
ħamdüñi
Çäre ne çünki gelür başa ne
yazdıysa kalem

23. **yazmak:-mak**

Gazel 2380

Mısra: 4

Yazıya geçirmek, yazı ile anlatmak.

Niçe tahrîr eylesem derd-i dilüm
aħvâlini

Yazmak itsem yanuma düşüp bile
aglar kalem

24. **yazdı:-dı**

Gazel 2403

Mısra: 5

Yazıya geçirmek, yazı ile anlatmak.

Ĥüsni eŧrâfına yazdı ħaŧtı tezvîriyle
ħaŧ
Döŧtler aña revâ yüzi karadur dir-
isem

25. **yazamazsın:-a, -maz, -sın**

Gazel 2408

Mısra: 6

Yazmak, nakŧ etmek.

Ger riyâ vü zerħden geçseñ eyâ
zâhid bugün
Defter-i 'irfâna aduñ yazamazsın
bilürem

26. **yazmak:-mak**

Gazel 2482

Mısra: 9

Yazıya geçirmek, yazı ile anlatmak.

Muħibbî yazmak itse derd-i ħâlîn
Yana kâğıd düşe âteŧ kaleminden

27. **yazar:-ar**

Gazel 2486

Mısra: 7

Bir ŧey veya kimseyi bir yere kaydetmek, kaydını yaptırmak.

Her ne eylesen yazarı anı kirâmen
kâtibîn
Her kiŧi artura-tursun ceħd kilsun
tâ'atin

28. **yazdukda:-dukda**

Gazel 2028

Mısra: 1

Allah kader olarak belirlemek.

Ĥâŧiye düşmiŧ ħaŧuñ yazdukda

Ĥaŧtât-ı ezel

Metn-i ħüsnüñi velî kim görse dir
ħâyet güzel

29. **yazup:-up**

Gazel 2055

Mısra: 2

Kaydetmek, kaydını yaptırmak.

Melâmet mülkine mâlik olup âhum
'alem çekdüm
Ĥarâbât eħlini yazup sipâh itdüm
ħaŧem çekdüm

vazı:

1. yazıdan:--dan, -
Gazel 2038
Mısra: 7
Yazılmış şey.

Her varak üstinde gördün 'ibret al
ol yazıdan
Okumaz ol yazuyı illa meğer kim
ehl-i hâl

2. yazıda:-da
Gazel 2249
Mısra: 7
Bir dilin belli kurallara göre
doğru olarak yazıya geçirilmesi.

Gördüm yazıda bir miñnet
maħabbet fark yok
Hayret aldı bilmedüm bunı niçe
imlâ kılam

3. yazılan:-l, -an
Gazel 2390
Mısra: 1
Kader, yazgı, alın yazısı.

Yazılan levh-i dil üzre âh
şâhumdur benim
Ben kemîne bendeyem ol
pâdişâhumdur benim

4. yazısın:-sı, -n
Gazel 2417
Mısra: 2
Kader, yazgı, alın yazısı.

Haḫḫı geldi dilberüñ kosun gerekse
kazısın
Men' olunmaz ser-nüvişt âhır
göriser yazısın

vazıl-:

1. yazılmaya:--ma, --(y)a
Gazel 2062
Mısra: 5
Yazıya geçirilmek. || Bir yere
kayı yapılmak, kaydedilmek.

Haşre deñlü yazsalar yazılmaya
derd ü elem
Olsa deryalar mürekkeb cümle
agaçlar kalem

2. yazılır:-ur
Gazel 2080
Mısra: 6
Yazıya geçirilmek. || Bir yere
kayı yapılmak, kaydedilmek.

'Acab divâne-i 'ışkam ki yaşum
Yazılır kanda döksem âh şâhum

3. yazılıpudur:-up, -dur
Gazel 2299
Mısra: 12
Yazılmak, çizilmek,
nakşedilmek.

Her ne yire bakar isem götürem
şâhum seni
Âh şâhum yazılıpudur her der ü
divâr hem

vazu:

1. yazuyı:--(y)ı, -
Gazel 2038
Mısra: 8
Yazılmış şey.

Her varak üstinde gördün 'ibret al
ol yazıdan
Okumaz ol yazuyı illa meğer kim
ehl-i hâl

2. yazulu:-lu
Gazel 2153
Mısra: 4
Yazılmış şey.

Geşt kıldum bu cihan tekyesinüñ
her tarafın
Çâr divârına gördüm yazulu âh
şâhum

yek-bâr:

1. yek-bâr:
Gazel 2299
Mısra: 4
Bir defa, bir kere, bir kerede.

Gel yiter kılduñ beni vaşluñ
hârîminden cüdâ
Niçe bir cevri cefâlar kıl vefâ
yek-bâr hem

yeksân:

1. yeksân:
Gazel 2415
Mısra: 14
Bir, beraber, eşit, müsavi.

Muħibbî olalı hicriyle münis
Fırâkıyla görünür vaşl yeksân

yektâ:

1. yektâ-y-isañ:-(y)ı, -sa, -ñ
Gazel 2351
Mısra: 7
Tek, eşsiz, benzersiz.

Nite kim hüsni ile sen yektâ-y-isañ
'İşkuñ içre ben daḫı bir daneyim

yemen-rîz:

1. yemen-rîzem:-em
Gazel 2218
Mısra: 4
Yemen-döken, Yemen ,Arap
yarımadasının güneybatısında bir
yerleşim bölgesidir,şiiirde daha çok
akik taşının Yemen'de bulunması ve
Süheyl yıldızı ile birlikte anılır.

Lebüñ şevkine dîdemden dökerem
tâ şehër her şeb
'Aķiki geh Yemen-rîzem gehi
yâķüt-ı mî bârem

yemîn evle-:

1. yemîn evle-:
Gazel 2187
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Bir şeyin doğruluğunu
belirtmek için Allah'ı veya
mukaddes bir şeyi şahit tutmak, ant
içmek.

Didi dilber iy Muħibbî yime ğam
rahm eylerem
Didüm aña gel yemîn evle ki bâver
eyleyem

yeñ-:

1. yeñilmez:--il, --mez
Gazel 2031
Mısra: 7
Üstesinden gelmek, mağlup
etmek.

Gözlerüm yaşı yeñilmez çehrem
üzre al olur
Her kaçan başdan başa görsem
geyersin seni al

yeñiden:

1. yeñiden:
Gazel 2420
Mısra: 10
Gene, yine, bir daha, tekrar.

İy Muħibbî şu kadar yağdı cefâ
sengi dile
Yeñiden yine o vîrânemi bünyâd
ideyin

ver:

1. yere:--e, -
Gazel 2039
Mısra: 6
Mevki, mekan, mahal. ||
Yaşanılan, oturlanan şehir, kasaba,
mahalle veya toprak.

Küyuña varmaga gönderdüm
levend-i gönülümü

Kaldı gelmedi anı bir yere salmalı
degül

ver evle-:

1. **yer eyle-:**

Gazel 2204

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Yerleşmek, iz bırakmak.

Eksük itme iy Muhibbî eşküñ[üñ]
bārānım
Ola ol sengin dile te'şir idüp yer
eyleyem

veter:

1. **yeter:**

Gazel 2027

Mısra: 6

*"Son bulsun!" anlamında
ünlem.*

Gün yüzünden dūr olalı key perīşan
olmuşam
Kākül-i müşgününi yeter perīşan
eylegil

vi-:

1. **yidügüm:-düg, -üm**

Gazel 2353

Mısra: 3

*Yemek, ağızda çiğneyerek
yutmak.*

İçdügüm hün-ı cigerdür yidügüm
derd ü elem
Dürlü dürlü maḥbaḥ-ı dilde bişer
aşum benüm

2. **yiyele:--(y)eli**

Gazel 2064

Mısra: 1

Maruz kalmak.

Turmaz artar ğam ğubārın yiyele
hayrānlıgum
Tekye-i 'ışk içre abdālam budur
'üryānlıgum

3. **yidüm:-dü, -m**

Gazel 2102

Mısra: 3

*Hoşa gitmeyecek bir duruma
uğramak, maruz kalmak, duçar
olmak.*

Tekye-i 'ışka girüp yidüm ğamuñ
esrarını
Bir ḳalender meşrebem kendümi
abdāl eyledüm

4. **yiyele:-(y)eli**

Gazel 2115

Mısra: 1

Ağızda çiğneyerek yutmak.

Yiyeli esrār-ı 'ışkı ben senüñ
hayrānuñam
Her ne emr itseñ şehā ben bende-i
fermānuñam

5. **yiirem:-r, -em**

Gazel 2219

Mısra: 7

*Hoşa gitmeyecek bir duruma
uğramak, maruz kalmak, duçar
olmak.*

Yirem derd ü belā vü ğam
dökerem gözlerümden dem
Añaram ḥālümü ol dem kurı bir
üstüñVān görsem

6. **yiüyüp:-(y)üüp**

Gazel 2350

Mısra: 4

*Ağızda çiğneyerek yutmak,
yemek.*

'Arız-ı dildārda yazılmadan ḥatt-ı
ğubār
Ben yiüyüp esrār-ı 'ışkı vālih ü
hayrān idüm

7. **yiüyüben:-(y)üben**

Gazel 2355

Mısra: 1

*Hoşa gitmeyecek bir duruma
uğramak, maruz kalmak, duçar
olmak.*

Niçe bir ğam yiüyüben āb içelüm
Devr-i güldür gelüñ şarāb içelüm

8. **yimeñüz:-me, -mñüz**

Gazel 2402

Mısra: 8

Ağızda çiğneyerek yutmak.

İçdügi hün-ı cigerdür 'āşıkuñ mey
yirine
Döşlar zehr-ile pürdür yimeñüz
aşum benüm

9. **yimiş:-miş**

Gazel 2437

Mısra: 7

*Kendisine yasaklanan ve
hakkı olmayan bir şeyi almak,
kabul etmek.*

Ğıybet itme sen sen ol dünyāda bir
kardaşuñı
Şöyle bil yimiş olursın cife vü
murdār etin

10. **yirler:-r, -ler**

Gazel 2438

Mısra: 8

*Ağızda çiğneyerek yutmak,
yemek.*

Sīnemüñ üstinde yir yir dāğımı
eydür gören
Zāğlar şahrāda yirler üşüben
meyyit etin

11. **yirler:-r, -ler**

Gazel 2448

Mısra: 6

*Ağızda çiğneyerek yutmak,
yemek.*

Dāğlarla kim göre şahrā-yı ğamda
cismimi
Zāğlar sanur ki üşmiş mürdenüñ
yirler etin

yi:

1. **yirler:-r, -ler**

Gazel 2150

Mısra: 4

*Ağızda çiğneyerek yutmak,
yemek.*

Dāğlarla mürde-i 'ışkam gören
sanur beni
Zāğlardur her yañadan üşüben
yirler etüm

yidi iklim:

1. **yidi iklim:**

Gazel 2293

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Eski coğrafyacıların dünyayı
ayırdıkları yedi bölge ve kuşak.*

Küy-ı dilberde gel gedā olalum
Yidi iklimde pādīşā olalum

vidür:-

1. **vidür:**

Gazel 2481

Mısra: 6

*Yemesini sağlamak, yemesine
sebepl olmak.*

Ölürsem āsitānuñda nigārā derd ü
ḥasretle
Yidür bu üstüñVānumı seg-i
küyuña aş olsun

vig:

1. **yigdür:-dür**

Gazel 2273

Mısra: 6

*Bir başkasından daha çok
beğenilip tercih edilen, üstün
görülen.*

Biñ kez öldür beni tek gel seni bir
kez göreyim
Hağ dimişler intizârdan yigdür biñ
kez ölüm

2. **yigdür:-dür**
Gazel 2311

Mısra: 6
Daha iyi, üstün.

Niçeye dek bağlanam ben zülfinüñ
zünnârına
Ruğlarına karşı yigdür dil
müselmân eyleyem

3. **yig:**
Gazel 2418

Mısra: 7
*Daha iyi, daha güzel, daha
değerli, daha üstün.*

Her ne deñlü cevri iderse ol
vefâdan yig baña
‘Aşık-ı dil-ğastedür derdüñe
dermândur diyen

4. **yigdür:--dür**
Gazel 2050

Mısra: 2
*Daha iyi, daha üstün, daha
güzel.*

Gerek İskender ü Dārâ gerek
sulţân-ı devrân ol
Saña yigdür kâmusından hemân
tek pāk-dâmân ol

5. **yig:**
Gazel 2073

Mısra: 9
Daha iyi, daha üstün.

Bu Muğibbî sözi gevherden yig
Olsa tañ mı çün oldı tağ’ı selîm

6. **yigdür:-dür**
Gazel 2189

Mısra: 10
*Daha iyi, daha üstün,
müreccah, evla.*

Murğ-dil olmaz Muğibbî bend-i
zülfinden ħalâş
Saña ol yigdür ki cānı rām-ı
şayyād eyleyem

7. **yig-durur:-dur, -ur**
Gazel 2234

Mısra: 10
*Daha iyi, daha üstün,
müreccah, evla.*

İy Muğibbî pâdişâh-ı ‘âlem
olmakdan baña
Yig-durur kim kapusunda kendümi
kemter kılam

8. **yigdür:-dür**
Gazel 2250

Mısra: 8
*Daha iyi, daha üstün,
müreccah, evla.*

Gerekmez baña bālin ola zer-baft
Ola bālin baña yigdür ser-i ħum

9. **yigdür:-dür**
Gazel 2467

Mısra: 8
*Daha iyi, daha üstün,
müreccah, evla.*

Vefâ ister egerçi cümle uşşâğ
Velî cevri baña yigdür vefâdan

10. **yig:**
Gazel 2476

Mısra: 2
*Daha iyi, daha üstün,
müreccah, evla.*

Ğaddünle ruğñ ħüb direm serv ü
semenden
Dil-cü ħaţuñı yig görürem bâğ u
çemenden

11. **yig:**
Gazel 2476

Mısra: 8
*Daha iyi, daha üstün,
müreccah, evla.*

Bir lağza koya ger ser-i küyına
beni yâr
Yig görünür ol ravza-i rızvân
vatenden

12. **yig:**
Gazel 2476

Mısra: 10
*Daha iyi, daha üstün,
müreccah, evla.*

Kim görse bu elfâz-ıla nazmuñı
Muğibbî
Tağsînler idüp diye ki yig dürr-i
‘Aden’den

13. **yig:**
Gazel 2482

Mısra: 6
*Daha iyi, daha üstün,
müreccah, evla.*

Niçe vaşf ideyim ruğşârũñ iy dōst
Baña yig görünür bâğ-ı iremden

yig:-

1. **yigdür:--dür, -**
Gazel 2064

Mısra: 3
Daha iyi, daha üstün.

Şâh-ı ‘âlem olmadansa dōstlar
yigdür bana
Kapusında ol güzeller şâhmuñ
derbānlıgum

yık:-

1. **yıkdı:-dı**
Gazel 2318

Mısra: 7
*Harap etmek, mahvolmasına
sebeup olmak, perişan etmek.*

Cānumı cevriyle yıkdı eyledi
göñlüm ħarâb
Kendü mülkin yıkıcı bir
pâdişehdür gördüğüm

2. **yıkıcı:-ıcı**
Gazel 2318

Mısra: 8
*Harap etmek, mahvolmasına
sebeup olmak, perişan etmek.*

Cānumı cevriyle yıkdı eyledi
göñlüm ħarâb
Kendü mülkin yıkıcı bir
pâdişehdür gördüğüm

3. **yıkdı:-dı**
Gazel 2429

Mısra: 7
*Harap etmek, mahvolmasına
sebeup olmak, perişan etmek.*

Dilâ cevri ü cefâ sengi seni yıkdı
ħarâb itdi
Umar mısın ki iy miskîn dağı
ta’ mîr olasın sen

4. **yıkarsın:-ar, -sın**
Gazel 2468

Mısra: 10
*Tahrip etmek, bozmak, yok
etmek.*

Muğibbî ħastanuñ göñli evini
Şabî-veş hem yaparsın hem
yıkarsın

5. **yıkdı:-dı**
Gazel 2487

Mısra: 1
*Harap etmek, mahvolmasına
sebeup olmak, perişan etmek.*

Biñ kerre yıkdı bu dil-i mağzũn
ħānesin
Āħir belürsüz itdi bu ħāne
nişānesin

yıkl:-

1. yıkılmış:-miş

Gazel 2112

Mısra: 12

*Harap olmak, mahvolmak
perişan olmak.*

Selâmet ol yüri zâhid melâmet

'âşîkuñ fâhri

Yıkılmış gönlümü sanma ben ad u
sana tapşurdum

2. yıkıldı:-dı

Gazel 2322

Mısra: 3

*Harap olmak, mahvolmak
perişan olmak.*

Mülk-i dil yıkıldı sensüz iy şeh-i

hübân meded

Yakmadur pâyân 'aceb hicrâna
bilmen n'eyleyem

3. yıkıla:-a

Gazel 2324

Mısra: 4

*Harap olmak, mahvolmak
perişan olmak.*

Nem olupdur niçe yıldur göz

yaşından şeh-i dil

Korkaram yıkıla bu vîrâne bilmen
n'eylerem

4. yıkılsa:-sa

Gazel 2411

Mısra: 3

*Herhangi bir sebeple çökmek,
göçmek. || Yok olmak, ortadan
kalkmak.*

Eşk-i çeşmümden yıkılsa şeh-i ten

olmaz 'aceb

Hâne mi vardur harâb olmaya bu
seylâbdan

yıkuk:

1. yıkuk:

Gazel 2056

Mısra: 7

Yıkılmış olan, harap, viran.

Ger yaparsa bu yıkuk gönlüm

benüm ol seng-dil

Tâ kıyâmet Ka'be-i 'ulyâ haqı
âbâd olam

yıl:-

1. yılıp:-üp

Gazel 2133

Mısra: 5

*Yel gibi gitmek, koşmak, acele
gitmek.*

Niçe biz zülfi hevâsına yilüp şâm u

seher

Dili Manşür-şîfat zülfine berdâr

idelüm

yıl:

1. yıldur:-dur

Gazel 2151

Mısra: 12

Sene, yıl.

Leblerüñ dârü'ş-şifâsından

Muhibbî hastadur

Niçe yıldur aınmayup itdün

ferâmüş iy şanem

2. yıldur:-dur

Gazel 2172

Mısra: 9

Sene, yıl.

Niçe yıldur beklerem yoluñı

virmezsin selâm

Ummazam bir nesne cânâ merhabâ

olsun direm

3. yıl:

Gazel 2345

Mısra: 6

Sene, yıl.

Günde bir kez görmesem hâlüm

n'olur dirken benüm

Bir yıl oldı görmez oldum anı

añdum agladum

4. yilinden:-i, -n, -den

Gazel 2014

Mısra: 5

Rüzgâr.

Bülbülün âhı yilinden her seher

Servi gibi salınur ra'nâ-yı gül

5. yile:-e

Gazel 2341

Mısra: 11

Rüzgâr.

İy Muhibbî âhuñ-ıla yile virdün
'âlemi

Bilmedün mi hürmen-i gam içre

miñnet kâhıyam

6. yili:-i

Gazel 2209

Mısra: 3

Yel, Rüzgâr.

Âhum yili eselden eşküm

temevvüc itdi

Bâd olsa hiç dinür mi deryaya kıl

sükünüm

7. yıllar:--lar, -

Gazel 2006

Mısra: 7

*Yıl, senell Vakit, zaman,
devir.*

Gerçi kim cânâ cemâlün

görmezem yıllar geçer

Lîk sinemden hayâlün nakşı
gitmekdür muhâl

8. yıldur:-dur

Gazel 2070

Mısra: 2

Sene, yıl.

Geçdi 'ömrüm âh kim mihr ü

vefâyı görmedüm

Niçe yıldur hasta-hâl oldum devayı

görmedüm

9. yıldur:-dur

Gazel 2075

Mısra: 1

Sene, yıl.

Niçe yıldur bilmedün kapuñda

añvâlüm benüm

Ben perişanam meger zülfün bile

hâlüm benüm

10. yıl:

Gazel 2118

Mısra: 1

Sene, yıl.

Niçe yıl meyhâne hıştını bälîn

eyledüm

Tâ ki tavr-ı rind-i mey-hvârı ben

âyîn eyledüm

11. yıldur:-dur

Gazel 2131

Mısra: 8

Yıl, sene.

Merdüm-i çeşmüm döker pâyına

her dem gevherin

Hiç dükenmez niçe yıldur sanki

gevher kâhıyam

12. yıldur:-dur

Gazel 2141

Mısra: 3

Yıl, sene.

'Ahd kılduñ niçe yıldur varayım

bir gün diyü

Ol deme irdüm diyü âh çâr olupdur

gözlerüm

13. yıldur:-dur

Gazel 2324

Mısra: 3

Yıl, sene.

Nem olupdur niçe yıldur göz
yaşından şehri dil
Korkaram yıkıla bu vîrâne bilmen
n'eylerem

14. **yilin:-i, -n**
Gazel 2140
Mısra: 2
Rüzgâr.

Maḥabbet desti ile çün dögülübün
türâb oldum
Semâya çıkarup âhum yilin 'âlî-
cenâb oldum

15. **yıllardur:-lar, -dur**
Gazel 2160
Mısra: 5
Sene, yıl.

Niçe yıllardur çeker dil döstüm
hicrûn yükün
Bir zebân-ıla olur mı taqrîr
eyleyem

16. **yıllar-durur:-lar, -durur**
Gazel 2163
Mısra: 4
Sene, yıl.

Eger olmaz-ısa senden bulunmaz
derdüme dermân
Niçe yıllar-durur derde düşüp
'ışkuñla bîmâram

17. **yıllar:-lar**
Gazel 2165
Mısra: 8
Sene, yıl.

Hamdü-lillâh ğâlib olup nefsi-
şüma 'âkıbet
Niçe yıllar gerçi kim anuñ-ıla ceng
eyledüm

18. **yıldur:-dur**
Gazel 2183
Mısra: 6
Sene.

Baña ölmekden ise düşvâr hicran
kışşası
Niçe yıldur Ka'be küyuñda senüñ
kurbânuñam

19. **yıllardur:-lar, -dur**
Gazel 2192
Mısra: 14
Sene, yıl.

Virmedüñ iy dil tabîbi bir cevâb
Niçe yıllardur Muḥibbî ḥasteyem

20. **yıllar:-lar**
Gazel 2194

Mısra: 11
Sene, yıl.

Niçe yıllar bu gönül 'ışkı ile ḥasta
iken
Ol ṭabîbe bu Muḥibbî dimedi
bîmâr oldum

21. **yıllardur:-lar, -dur**
Gazel 2197
Mısra: 3
Sene, yıl.

Yoluñı niçe yıllardur gelesin diyü
iy dilber
Oturdum görmedüm derdâ hemân
dîde-çehâr oldum

22. **yıllar:-lar**
Gazel 2297
Mısra: 3
Sene, yıl.

Niçe yıllar sırr-ı 'ışkı sînem içre
saklayup
Gözlerüm yaşını döküdüm âḥir ifşâ
eyledüm

23. **yıllar:-lar**
Gazel 2342
Mısra: 12
Yıl, sene.

Bilmeyesin ne 'aceb uşbu Muḥibbî
kuluñı
Niçe yıllar ser-i zülfüñde giriftâruñ
olam

24. **yıllardur:-lar, -dur**
Gazel 2344
Mısra: 6
Sene, yıl.

Genc-i vaşlın ister-iseñ anı dilde
iste kim
Niçe yıllardur ḥarâb olmuş yatur
vîrâneyim

yılduz:

1. **yılduzum:-um**
Gazel 2092
Mısra: 5
*Işık ve sabit bir nokta
halinde görülen gök cisimlerinden
her biri, yıldız. || Şans, talih, baht.*

Sa'd ola yılduzum toĝa devlet ĝünü
başa
Yüz gösterürse baña o mihr-i
sa'âdetüm

2. **yılduzum:-um**
Gazel 2178
Mısra: 10
Şans, talih, baht. || Işık ve

*sabit bir nokta halinde görülen gök
cisimlerinden her biri.*

Çün muḥîb oldu Muḥibbî âline
evlâdına
Şadmânâam toĝdı çün burc-ı
şerefdin yılduzum

yile vir:-

1. **yile vir:-**
Gazel 2370
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Savurmak, boşuna harcamak.

Çünkü ḥâk oldu Muḥibbî hicri ara
gördüm gönül
Yile virdüm âhum ile anı berbâd
eyledüm

2. **yile vir:-**
Gazel 2370
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Savurmak, boşuna harcamak.

Çünkü ḥâk oldu Muḥibbî hicri ara
gördüm gönül
Yile virdüm âhum ile anı berbâd
eyledüm

yilt:

1. **yilter:-er**
Gazel 2004
Mısra: 7
İtelemek, sürerek yürütmek.

Bir gözi âhüy(i) görse hâ komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döstlar kim düşmen-
i cândur gönül

2. **yilter:-er**
Gazel 2004
Mısra: 7
İtelemek, sürerek yürütmek.

Bir gözi âhüy(i) görse hâ komaz
yilter beni
Şimdi bildüm döstlar kim düşmen-
i cândur gönül

yiñ:

1. **yiñemez:--e, --mez**
Gazel 2005
Mısra: 7
*Yenmek, bastırmak, üstün
gelmek, engellemek, önlemek.*

Yaşını göz yiñemez dil dutuşur
şabr idemez
Cânımı oda yakar ara gözüm ara
gönül

yiñ-:

1. **yiñilmedi:** -il, -me, -di

Gazel 2141

Mısra: 5

*Harcanmak, bitirilmek,
tüketilmek.*

Göreliden yüzüni yiñilmedi gözüm
yaşı
Bâğ-ı hüsnünde senüñ enhâr
olupdur gözlerüm

vine:

1. **yine:**

Gazel 2261

Mısra: 5

Bir daha, tekrar, gene.

Hasretiyle bir gül-endâmuñ yine
Giceler bülbülleyin zâr olmışam

2. **yine:**

Gazel 2331

Mısra: 1

Bir daha, tekrar, gene.

Mağabbet bâdesin içdüm yine ser-
mest ü hoş hâlem
Tutuşdum âteş-i 'ışka eridüm zer
gibi kâlam

3. **yine:**

Gazel 2331

Mısra: 5

Bir daha, tekrar, gene.

Yine bezm-i ğama kıldum
gözümün kâsesin sâğar
Dilâ gel şohbet-i hâş it ki zîrâ nây-
veş nâlem

4. **yine:**

Gazel 2331

Mısra: 7

Bir daha, tekrar, gene.

Meger cevri ü cefâ destin dirâz itdi
yine devrân
Ayakdan düşdüm anuñçün reh-i
'ışkuñda pâmâlam

5. **yine:**

Gazel 2332

Mısra: 4

Bir daha, tekrar, gene.

Gitdi 'aqlum yirine geldi anuñ
dîvânelik
Ol periyi bilmezem n'oldi yine yâd
eyledüm

6. **yine:**

Gazel 2332

Mısra: 11

Bir daha, tekrar, gene.

Ol cefâkârüñ yolında terk-i cân
İtdüm yine
Ğuşşa vü derd ü belâdan cânı âzâd
eyledüm

7. **yine:**

Gazel 2338

Mısra: 7

Bir daha, tekrar, gene.

Noқта dökdi eşk-i çeşmüm yine
sîne levhine
Tâ ki 'ışkuñ hâlini bilmekde bir
remmâl olam

8. **yine:**

Gazel 2424

Mısra: 7

Bir daha, tekrar, gene.

Vâdi-i ğamda yine süz-ıla âhum
'alemi
Dikilür göklere bu sîne-i
süzânımdan

9. **yine:**

Gazel 2470

Mısra: 5

Bir daha, tekrar, gene.

Tîğ-ı hicr ile yine hasta gönül
Şerha şerha cerâhat olmışsın

10. **yine:**

Gazel 2497

Mısra: 3

Bir daha, tekrar, gene.

Nâzuñ arturduñ yine gündün güne
iy serv-i nâz
Dilegüm budur seni başdan başa
nâz olasıñ

11. **yine:**

Gazel 2000

Mısra: 6

*Gene, tekrar, bir daha,
aynıyla, her zaman olduğu gibi.*

Yiridür kan aglasun 'âşıkıların
bülbül gibi
Sen vefâsuz dil-rübâya yine
virürdü gönül

12. **yine:**

Gazel 2000

Mısra: 6

*Gene, tekrar, bir daha,
aynıyla, her zaman olduğu gibi.*

Yiridür kan aglasun 'âşıkıların
bülbül gibi

Sen vefâsuz dil-rübâya yine
virürdü gönül

13. **yine:**

Gazel 2011

Mısra: 1

Her zamanki gibi, gene.

Ħamdülillâh tâze bitürdi yine
gülzâr gül
'Andelîb-i Ħastaya tâ göstere dîdâr
gül

14. **yine:**

Gazel 2005

Mısra: 13

*Aynı zamanda || Her zaman
olduğu gibi, tekrar.*

Leşker-i ğam yine dil şehrinin
yağmaladı çün
Çâre bulmaya MuĦibbî ola bî-çâre
gönül

15. **yine:**

Gazel 2006

Mısra: 9

Bir daha, tekrar.

Bir ğazel didi MuĦibbî yine bir
meh -rûya kim
İtseler Ħüçend'e kabrinde diye
taĦsîn Kemâl

16. **yine:**

Gazel 2007

Mısra: 1

Bir daha, tekrar.

Zülfine çünkü dolaşduñ yine âvâre
gönül
Ölmeden ğayrı senüñ derdüñe yok
çâre gönül

17. **yine:**

Gazel 2018

Mısra: 3

*"Her zaman olduğu gibi"
anlamında zarf.*

Nağş-ı Çîn itdi yine bâğ-ı ser-â-ser
Mânî-var
Yazdı yapraklar Ħiṭâ Rümî olup
zerkâr gül

18. **yine:**

Gazel 2027

Mısra: 3

*"Bir daha, tekrar, her zaman
olduğu gibi" anlamına gelen zarf.*

Sîne şahrâsını eşküm lâlezâr itdi
yine
Döstim bir görmege degmez mi
seyrân eylegil

19. yine:

Gazel 2047

Mısra: 1

"Bir daha, tekrar"

anlamlarında zarf.

Bas kadem rāst reh-i 'ışka yine

merdān ol

Ya'nī gel 'ahd-şiken olma dürtüst

peymān ol

20. yine:

Gazel 2063

Mısra: 1

"Bir daha, tekrar"

anlamlarında kullanılan zarf.

Ferāğum var yine dehrün gülinden

sünbülinden hem

Uşandım bülbülün dāyim

çemende gulğulundan hem

21. yine:

Gazel 2156

Mısra: 9

"Bir daha, tekrar"

anlamlarında kullanılan zarf.

Bu Muḥibbī yine küyüñdan yana

'azm eyledüm

Bilmezem beni çeken suyum

mıdır yāḥūd gilüm

22. yine:

Gazel 2077

Mısra: 1

"Bir daha, tekrar"

anlamlarında zarf.

Ġamdan hilāle döndi bükildi yine

bilüm

Ay oldı görmedüm seni bu şimdi

müşkilüm

23. yine:

Gazel 2081

Mısra: 4

"Bir daha, tekrar, gene."

Sultān-ı 'ışk vireli tīmār-ı miḥneti

Derd-ile gözlerüm yaşıdır yine

ḥāşılum

24. yine:

Gazel 2091

Mısra: 5

"Buna rağmen, bununla

birlikte."

Yine dīvāne gibi şevk-ile yanup

yakılıp

Eyleyen cübbe vü destārını şad

pāre benem

25. yine:

Gazel 2100

Mısra: 1

"Yeniden, bir daha, tekrar,

gene."

Yine 'ālemde bī-vefā sevdim

Cevri çok ya'nī pūr-cefā sevdim

26. yine:

Gazel 2109

Mısra: 2

"Yeniden, bir daha, tekrar,

gene."

Dikdüm fezā-yı sīneme çün āhdan

'ālem

Çekdi sipāh-ı eşki yine pādişāh-ı

ġam

27. yine:

Gazel 2120

Mısra: 3

"Bir daha, tekrar, gene."

Gör o zālīm kanımı dökdi yine

inkār ider

Bakatarsun ḥançeri agzında kanum

var benüm

28. yine:

Gazel 2125

Mısra: 3

"Yeniden, bir daha, tekrar,

gene."

Esb-i nāz üzre yine mestāne

çeşmün tığ alup

At salup 'aşıklarun çignetme

şahbāzum benüm

29. yine:

Gazel 2132

Mısra: 2

"Bir daha, tekrar"

anlamlarında zarf.

Ol şāh-ı cihān oldı çü ben bendeye

hem-dem

Daḥı yine ben 'ālem içinde

çekerem ġam

30. yine:

Gazel 2133

Mısra: 1

"Bir daha, tekrar"

anlamlarında zarf.

Vaqt-i gül irdi yine niyyet-i gülzār

idelüm

Āh u feryād-ıla bülbülleri hem zār

idelüm

31. yine:

Gazel 2149

Mısra: 1

"Bir daha, tekrar, gene."

Yine cām-ı maḥabbetden içüp mest

ü ḥarāb oldum

Tutışdum āteş-i 'ışka döne döne

kebāb oldum

32. yine:

Gazel 2162

Mısra: 1

"Bir daha, tekrar, gene."

Yine ben bülbülinden 'ār ider ol

gülüm balum

N'olısar bilmezem yā Rab anuñla

uşbu aḥvālum

33. yine:

Gazel 2167

Mısra: 1

"Bir daha, tekrar, gene."

Yine ġavvāş-ı dehr oldum ma'ānī

baḥrına taldum

İdüp taḥşil-i gevherler yine

āvāzeler saldum

34. yine:

Gazel 2167

Mısra: 2

"Bir daha, tekrar, gene."

Yine ġavvāş-ı dehr oldum ma'ānī

baḥrına taldum

İdüp taḥşil-i gevherler yine

āvāzeler saldum

35. yine:

Gazel 2169

Mısra: 11

"Bir daha, tekrar, gene."

Yārı gördüm yine karşumda raḳıbe

oş didi

İtçe bildüm yog-ımuş yanında

benüm raḳbetüm

36. yine:

Gazel 2176

Mısra: 1

"Bir daha, tekrar, gene."

Dil seririn yine fetḥ itdi gelüp

sultān-ı ġam

Miḥnet ü derdi vezir itdi kılup

dīvān-ı ġam

37. yine:

Gazel 2179

Mısra: 5

"Bir daha, tekrar, gene."

Gitdi didi şabr kıl gelem yine

ferdāyā dek

Bilmezem ki irişüben ben o ferdāyā

görem

38. yine:

Gazel 2185

Mısra: 5

Bir daha, tekrar, gene.

Şāh-ı 'ışk oldum livā-yı āhı
kaldurdum yine
Sine tablum çalınur nālem
nefirümdür benüm

39. yine:

Gazel 2190

Mısra: 5

Bir daha, tekrar, gene.

Üstühvānumdan ziyāfet itdüm iy
hünī yine
Geldi küyuñ itleri dirler baña
mihmānuñam

40. yine:

Gazel 2194

Mısra: 5

Bir daha, tekrar, gene.

Zār-şıfat yine felek geh aña gāh
baña döner
Bilmedüm çāre felek kārına nā-çār
oldum

41. yine:

Gazel 2194

Mısra: 9

Bir daha, tekrar, gene.

Fikr-i bıkürümle yine hāne-i
nazmum düzedüp
Ma'nī-i himmet-ile yapmaga
mi'mār oldum

42. yine:

Gazel 2204

Mısra: 1

Bir daha, tekrar, gene.

Yine bir tāze hevesdür küy-ı dilber
eyleyem
Yüze sürüp hākin evvel soñradan
ser eyleyem

43. yine:

Gazel 2207

Mısra: 3

Bir daha, tekrar, gene.

Bezm-i ğamda yine mihmānum
olup derd ü elem
İçmege mey yirine gözden akan
hūmı göremler

44. yine:

Gazel 2208

Mısra: 8

Öyle de olsa, buna rağmen.

Yara urdı gerçi kim bu sīneme
peykān-ı döst
Yara üzre kodum anı yine merhem
bagladum

45. yine:

Gazel 2244

Mısra: 17

Bir daha, tekrar, gene.

Çü kıldı yaşın itdi Muhibbī yine
revān
'Arz eyleyeli kıddini ol serv-i
kāmētüm

46. yine:

Gazel 2245

Mısra: 1

Bir daha, tekrar, gene.

Ṭavf-ı gülşen idelüm elde tatalum
yine cām
Sākīyā al elüñe sun berü bu demde
müddām

47. yine:

Gazel 2247

Mısra: 8

Bir daha, tekrar, gene.

Gerçi kim eyler baña cevri ü cefā
zulum ü sitem
Līk gönülden yine ol bī-vefāyı
isterem

48. yine:

Gazel 2269

Mısra: 1

Bir daha, tekrar, gene.

Yine deyr içre büt-i 'işve-nümāyı
görürem
Ehl-i 'ışka yine āşüb u belāyı
görürem

49. yine:

Gazel 2269

Mısra: 2

Bir daha, tekrar, gene.

Yine deyr içre büt-i 'işve-nümāyı
görürem
Ehl-i 'ışka yine āşüb u belāyı
görürem

50. yine:

Gazel 2272

Mısra: 7

Bir daha, tekrar, gene.

Āteşiyle dil yine ola bu bagrumda
kebāb
Bir nazar māh ruḡı görse nāgehān
gözüm

51. yine:

Gazel 2277

Mısra: 7

Bir daha, tekrar, gene.

Ekdüm yine dāne-i eşki mezra'-ı
dilde
Ancak hemān derd-ile ğam oldı
hāşılum

52. yine:

Gazel 2288

Mısra: 2

Bir daha, tekrar, gene.

Alup bu sīneden tūr-i nigārı cāna
taşurdum
Emānet idi cān anda yine cānāna
taşurdum

53. yine:

Gazel 2293

Mısra: 11

Bir daha, tekrar, gene.

Atalum yine bu āh oklarını
Büküben kıddümüzi ya olalum

54. yine:

Gazel 2298

Mısra: 3

Bir daha, tekrar, gene.

Görmege ol 'ārızı gül kımeti servi
yine
Dāğlarla sīnede biñ dīde peydā
eyledüm

55. yine:

Gazel 2311

Mısra: 1

Bir daha, tekrar, gene.

Geldi o vakt kim yine 'azm-i
gülīstān eyleyem
Bülbül-āsā ruḡlarına karşı efgān
eyleyem

56. yine:

Gazel 2313

Mısra: 9

Bir daha, tekrar, gene.

Muhibbī her yaña çeşmüm yine
cūlar revān itsün
Salınur bir lebi ğonca boyı serv-i
revān gördüm

57. yine:

Gazel 2319

Mısra: 9

Bir daha, tekrar, gene.

Büsesin almış işitdüm yine sāğar
dilberüñ

İçmeyince sāğaruñ kanını hergiz
kanmayam

58. yine:

Gazel 2320

Mısra: 6

Bir daha, tekrar, gene.

Vādī-yi mihnet ğamında olmak
içün hîl' atüm
Sīnemi dāğ-ı siyehlerle yine zeyn
eyledüm

59. yine:

Gazel 2352

Mısra: 5

Bir daha, tekrar, gene.

Başuma gelse ser-i zülfünle
sevdālar yine
'Aleme Mecnūnlayın kendümi
rüsivā eylesem

60. yine:

Gazel 2356

Mısra: 9

Bir daha, tekrar, gene.

İy Muhibbī yine eşk oldı çü
deryāya şebih
Bād-ı āh-ıla taşup kaynayalum cūş
idelüm

61. yine:

Gazel 2358

Mısra: 3

Bir daha, tekrar, gene.

İki yirden kuşanalum yine ğayret
kuşağın
Bulaşup toz-ıla topraga bu rāhı
çekelüm

62. yine:

Gazel 2360

Mısra: 3

Bir daha, tekrar, gene.

Salup dil şahinin yine bugün
'işkuñ hümāsına
Degülken kimsenüñ şaydı 'aceb
a'lā şikār aldum

63. yine:

Gazel 2360

Mısra: 5

Bir daha, tekrar, gene.

Yine 'ummān-ı eşkümden
çıkardum niçe gevherler
Olaldan 'işk-ıla ğavvāş belā
deryāsına taldum

64. yine:

Gazel 2363

Mısra: 9

Bir daha, tekrar, gene.

Nigāri seyr ider gördüm yine
gülzār-ı hūsn içre
Olup bülbül gibi güyā Muhibbī āh
u zār itdüm

65. yine:

Gazel 2374

Mısra: 3

Bir daha, tekrar, gene.

Varup diyār-ı 'işka yine şehriyār
olam
Āhum livā göz yaşın eger sipāh
çekem

66. yine:

Gazel 2381

Mısra: 5

Bir daha, tekrar, gene.

Şāh-ı 'işk oldum yine āhum livāsın
kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu
sipāhumdur benüm

67. yine:

Gazel 2392

Mısra: 9

Bir daha, tekrar, gene.

Şevk-i 'işk-ıla Muhibbī yine
deryālar gibi
Şarşar-ı āhumla her dem kaynayup
cūş eyleyem

68. yine:

Gazel 2399

Mısra: 3

Bir daha, tekrar, gene.

Sipāh itsem n'ola yaşum yine
sulţān-ı 'işk oldum
Şikāf-ı sīneden āhum 'alemdür
baña ol dem hem

69. yine:

Gazel 2400

Mısra: 1

Bir daha, tekrar, gene.

Āsitānuñda şehā hāk eyledüm yine
yüzüm
Bu ümīde koyasın üstine pā göre
gözüm

70. yine:

Gazel 2403

Mısra: 9

Bir daha, tekrar, gene.

Beni sevdālara saldı yine zülfi
hevesi

İrmez el aña Muhib bād-ı hevādur
dir-istem

71. yine:

Gazel 2416

Mısra: 9

Bir daha, tekrar, gene.

Beñzedi nazmuñ Muhibbī yine şāfi
gevhere
Bilmez anuñ kadrini şarrāf-ı 'irfān
olmayan

72. yine:

Gazel 2419

Mısra: 5

Bir daha, tekrar, gene.

Eline hañcer almışdur yine cellād-
veş çeşmi
Kırup 'aşıkların nā-ħağ döker yok
yirlere çok kan

73. yine:

Gazel 2420

Mısra: 10

Bir daha, tekrar, gene.

İy Muhibbī şu kadar yağdı cefā
sengi dile
Yeñiden yine o vīrānemi bünyād
ideyin

74. yine:

Gazel 2422

Mısra: 1

Bir daha, tekrar, gene.

Aldı dildār eline çün yine kim
pişelerin
Uşadur seng-i cefā-y-ıla gönül
şişelerin

75. yine:

Gazel 2422

Mısra: 10

Bir daha, tekrar, gene.

Bu Muhibbī olalı küy-ı ħarābātuñ
eri
Tutdı başdan yine āvāralığı
pişelerin

76. yine:

Gazel 2423

Mısra: 1

Bir daha, tekrar, gene.

Ya kaşı alup ele tūr yine dil kıldı
nişān
Çeşm-i mesti tīg ele aldı diler kim
döke kan

77. yine:

Gazel 2424

Mısra: 1
Fakat, ancak.

Vāz gelmem ölür-istem yine
cānānumdan
Gāh olur usanuram gerçi ki bu
cānımdan

78. **yine:**
Gazel 2429
Mısra: 9
Bir daha, tekrar, gene.

Yine şahrā-yı sīneñde Muhibbī dil
nişān eyle
Ola kim ol kaşı yaya nişān-ı tır
olasın sen

79. **yine:**
Gazel 2436
Mısra: 7
Bir daha, tekrar, gene.

Kana girmişsin yine beñzer geyüp
al cāmeler
Nev-civānsın dōstum gel kana
girmekden sakın

80. **yine:**
Gazel 2436
Mısra: 10
Bir daha, tekrar, gene.

İy Muhibbī baħr-ı eşküm taşıdı
başdan aşdı āh
Bād-ı āhum saldı engine yine dil
zevraħın

81. **yine:**
Gazel 2440
Mısra: 5
Bir daha, tekrar, gene.

Zülfı zencīrine tolaşduñ yine bir
dilberüñ
İy dil-i divāne bu ‘ālemde
uslanmaz mısın

82. **yine:**
Gazel 2446
Mısra: 3
Bir daha, tekrar, gene.

Elüme aldum yine çün ben
kemend-i āhumı
Umaram şayd eyleyem ol gözleri
āhüyı ben

83. **yine:**
Gazel 2448
Mısra: 11
Bir daha, tekrar, gene.

Bu cihāna bir kez aldandım yine
aldanmazam

İçmişem ben ħasta anuñ dōne dōne
şerbetin

84. **yine:**
Gazel 2451
Mısra: 1
Bir daha, tekrar, gene.

Yine ezhār-ıla zeyn oldı ser-ā-ser
būsitān
Yir yirin itdi müşerref gülsitānı
gül-ruħān

85. **yine:**
Gazel 2457
Mısra: 3
Bir daha, tekrar, gene.

Çeşmüñüñ şayyādı kurdı yine
zülfüñ agına
Murg-ı diller şaydıma ħālünden
atduñ danesin

86. **yine:**
Gazel 2465
Mısra: 3
Bir daha, tekrar, gene.

‘Āşık oldum yine zülfine giriftar
oldı dil
Dōstlar düşmen daħı ‘ışka giriftār
olmasun

87. **yine:**
Gazel 2465
Mısra: 7
Bir daha, tekrar, gene.

Cāna bey‘ ider yine virmez metā‘-ı
būseyi
Ĥüsn devrinde aña kimse ħarīdār
olmasun

88. **yine:**
Gazel 2473
Mısra: 7
Bir daha, tekrar, gene.

Şāne ile zülfüñi yine perīşān
eyledüñ
Bu sebebden ehl-i dil niçe perīşān
olmasun

89. **yine:**
Gazel 2479
Mısra: 1
Bir daha, tekrar, gene.

Gün gibi yine tulū‘ itdi o meh-rū
ĥāneden
Ummaz-ıdum bu qadar luĥı ben ol
cānāneden

90. **yine:**
Gazel 2479

Mısra: 7
Bir daha, tekrar, gene.

Şāne ile zülfüñi yine perīşān
eyledüñ
Ben perīşān-dil şikāyet itmeye mi
şāneden

91. **yine:**
Gazel 2481
Mısra: 3
*Padīşahlar ve vezirler
tarafından birine iltifat veya
mükafat olarak giydirilen, kürklü
veya işlemeli kıymetli kaftan.*

Geyürdi dideler baña yine ħil‘at
ser-ā-serler
Didüm pāyende ol her dem geyür
rengin kumāş olsun

92. **yine:**
Gazel 2485
Mısra: 1
Bir daha, tekrar, gene.

Güller-ile zeyn olındı yine bāğ u
gülsitān
Gülde var hercāyilik bülbulde var
āh u fiğān

yiñil-:

1. **yiñilmez:-mez**
Gazel 2359
Mısra: 8
*Yenilmek, durdurulmak, engel
olunmak.*

Bir boyı serv-i sehīnūñ ĥāşretinden
āh kim
Gözlerüm yaşı yiñilmez oldı
çeşmüm nem benüm

yir-:

1. **yirümüz:-ümüz**
Gazel 2400
Mısra: 8
*Bulunulan mahal, yer, mekan,
mevki.*

Gelmişüzdür ol ulu dergāha ‘arż-ı
ĥāl için
Andan özge varacak bir yirümüz
yokdur bizüm

yir:

1. **yirüm:-üm**
Gazel 2164
Mısra: 4
Yer, mekan.

Mecnûn-vâr deşt ü beyâbânî geşt
idüp
Ferhâd gibi oldu yirüm kühsâr hem

2. **yire:-e**
Gazel 2299
Mısra: 11
Taraf.

Her ne yire bakar isem görürem
şâhum seni
Âh şâhum yazılıpudur her der ü
dîvâr hem

3. **yirine:-i, -n, -e**
Gazel 2402
Mısra: 7
*Bir şey veya şahıs yerine
geçmek, onun işini görmek.*

İçdüğü hûn-ı cigerdür 'âşıkun mey
yirine
Döştlar zehr-ile pürdür yimeñüz
aşum benüm

4. **yirini:-i, -n, -i**
Gazel 2300
Mısra: 14
Mevki, mekan, mahal.

Gönderürse gamze-i tîrin Muhibbî
sîneme
Geçürüp şadra anuñ yirini cân u dil
kılam

5. **yire:-e**
Gazel 2380
Mısra: 5
Mevki, mekan, mahal.

Döştlar cem' eyledüm bir yire
eşküm 'askerin
Şâh-ı gam kaldırdı âhdan ejdehâ-
peyker 'alem

6. **yirlere:-ler, -e**
Gazel 2142
Mısra: 7
*Ayakla basılan, ayakların
altında bulunan yüzey, zemin,
toprak.*

Yaşumuñ eytâminuñ yirlere
dökdüm kanını
Korkkaram maşşerde tuta dâmenüm
ol kan benüm

7. **yirlere:-ler, -e**
Gazel 2309
Mısra: 6
*Ayakla basılan, ayakların
altında bulunan yüzey, zemin,
toprak.*

Serv-şadler pâyına yaşum revân
itsem ne tañ

Yüzümü su gibi sürüp yirlere
meyyâl olam

8. **yire:-e**
Gazel 2375
Mısra: 12
Yer, mekan, mahal.

Gitdi elden cân u dil didüm gülüp
gamzeñ didi
Varıma bir yire şayd-ı zaħm-
dârumdur benüm

9. **yirine:-+i, -+n, -+e**
Gazel 2096
Mısra: 6
-e karşılık, -e mukabil.

Zaħm-ı tîrin sînem içre saklasam
olmaz 'aceb
Cân yirine geldi öldür fi'l-meşel
cânüm benüm

10. **yir:**
Gazel 2031
Mısra: 3
*Bir şeyin, bir kimsenin
kapladığı veya kaplayabileceği
boşluk, mahal, mekan.*

Hîç halâşa yir kalur mı döşlum dil
murgına
'Arızuñ üzre kaçan dâm olsa
zülfüñ dâne hâl

11. **yire:-e, -**
Gazel 2043
Mısra: 10
Mevki, mekan, mahal.

Mâh-rûlarda Muhibbî Kâdir'ün gör
şudretin
Bir yire cem' eylemiş âteş hevâ vü
âb u gil

12. **yirde:-de, -**
Gazel 2044
Mısra: 4
Mevki, mekan, mahal.

Bulmağ isterseñ eger yâruñ vişâli
gencini
Gayrı yirde arama ancak dil-i
vîrâna gel

13. **yir:**
Gazel 2085
Mısra: 6
*İsim tamlamasının ikinci
ögesi olarak belli bir iş için
ayrılmış alan.*

Gerçi ki tiğ-ı cefâ gamzeñ bu
hûnum dökmege
Anı 'izzet ile alup yir aña gerden
kılam

14. **yire:-e**
Gazel 2098
Mısra: 10
*Ayakla basılan, ayakların
altında bulunan yüzey, zemin.*

İy Muhibbî hâk-ile yeksân olur
âhir bu ten
Yire yüz sürüp n'ola kendüme
hâk-i pâ disem

15. **yirüm:-üm**
Gazel 2138
Mısra: 4
Önem, değer.

Ka'be-i küyuñ nigârâ mesken
olmuşdur baña
Andan artuk bir yirüm yokdur
ğarîb üftâdeyem

16. **yirlere:-ler, -e**
Gazel 2138
Mısra: 5
Mevki, mekan, mahal.

Acıduğumdan gözüm yaşın
bırakdum yirlere
Dir beni h'vor eyleme ben daħı
merdüm-zâdeyem

17. **yirüm:-üm**
Gazel 2164
Mısra: 4
Yer, mekan.

Mecnûn-vâr deşt ü beyâbânî geşt
idüp
Ferhâd gibi oldu yirüm kühsâr hem

18. **yire:-e**
Gazel 2213
Mısra: 6
Mevki, mekan, mahal.

Lebüñden hâlümü sor yâ cevâb eyt
Ya tıguñ ile dök bu yire kanum

19. **yirin:-i, -n**
Gazel 2216
Mısra: 10
Yer, mekan.

Kime lâyıq görüp bağ-ı behiştî
Kiminüñ küllî yirin od iden kim

20. **yirde:-de**
Gazel 2256
Mısra: 4
Yer, bölge, mahal.

Düşüben vâdilere Mecnûnlayın
itdüm sefer
Hûn-ı dilden bildiler ne yirde oldu
menzilüm

21. **yir:**

Gazel 2268

Mısra: 6

*Yaşanılan, oturlan şehir,
kasaba, mahalle veya toprak.*

Mecnûn gibi deşt-i ğamı eyleyüp
tavâf
Ferhâd-vâr küh-ı belâda yir isterem

22. **yirden:-den**

Gazel 2300

Mısra: 11

Mevki, mekan, mahal.

Şabr u 'aql u hûşî bir yirden
ferâmûş eyleyüp
'İşk şarâbın nûş idüp kendümi lâ-
ya 'kıl kılam

23. **yirden:-den**

Gazel 2030

Mısra: 2

Taraf, yön, cihet.

Geldi çün şahn-ı çemende oldı
'işret-sâz gül
Her ne yirden eyler-ise eylesün
koñ nâz gül

24. **yirden:-den**

Gazel 2358

Mısra: 3

Taraf, yön, cihet.

İki yirden kuşanalum yine ğayret
kuşağın
Bulaşup toz-ıla topraga bu râhî
çekelüm

25. **yirine:-i, -n, -e**

Gazel 2415

Mısra: 4

*Başkasının veya başka bir
şeyin yerini tutmak üzere.*

Nihân olalı gün yüzüñ gözümden
Akıdır dîdeler yaş yirine kan

26. **yirin:-i, -n**

Gazel 2453

Mısra: 2

Mevki, mekan, mahal.

Sînem nişâne kıldı ya kaşı atdı türin
Cânum hurûc idende teklîf itdi
yirin

yir eyle:-

1. **yir eyle:-**

Gazel 2160

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Bir kimsenin oturabileceği

*veya bir nesnenin konabileceği
kadar yer sağlamak.*

İy kemân ebrû eger atsañ baña
ġamzeñ okın
'İzzet idüp sine şadrında aña yir
eyleyem

yir yir:

1. **yir yir:**

Gazel 2159

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Yer yer, taraf taraf.

Nağl-i kıddine gönül yir yir
asılmış göncadur
Ben ki ol balâ kadûñ vaşluñ dil-
âviz eyleyem

2. **yir yir:**

Gazel 2375

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Yer yer, taraf taraf.

Noğtalardur muşhaf-ı rüyuñda yir
yir hâller
Târ-ı zülfüñ her biri müşg-i
Tatâr'umdur benüm

3. **yir yir:**

Gazel 2000

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Yer yer, zaman zaman.

Dâmen-i şahrâ pür oldı eşk-i
çesmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lâle ile gül
degül

4. **yir yir:**

Gazel 2000

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Bölüm bölüm, zaman zaman.

Dâmen-i şahrâ pür oldı eşk-i
çesmümden benüm
Açılanlar yir yir anda lâle ile gül
degül

5. **yir yir:**

Gazel 2108

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Kısım kısım, bölüm bölüm,
orada burada, bazı yerlerde.*

Uyaldan yâra bu kalb-i hâzînum
Görünür yir yir âh-ı âteşînum

6. **yir yir:**

Gazel 2152

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Kısım kısım, bölüm bölüm,
orada burada, bazı yerlerde.*

Dâğlar sînemde güldür servler yir
yir elif
Kıl temâşâ 'ışk bāğımuñ harâb-
âbâdıyam

7. **yir yir:**

Gazel 2195

Mısra: 14

Kelime Tipi: -

*Kısım kısım, bölüm bölüm,
orada burada, bazı yerlerde.*

Muhibbî fikr-i bikrûmden idüp bir
nev şecer peydâ
Bitürdüm ma'niyi yir yir ki nağl-ı
meyve-dâr oldum

8. **yir yir:**

Gazel 2200

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Kısım kısım, bölüm bölüm,
orada burada, bazı yerlerde.*

Yir yir felekde sanma görinen
nücüm ola
Çıkar şerâr-ı âh-ı düddur dilden
âteşüm

9. **yir yir:**

Gazel 2314

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Kısım kısım, bölüm bölüm,
orada burada, bazı yerlerde.*

Pâre kıldum yir yir bu sînemi
nâhun-ıla
Görmege sen bî-vefâyı sanki
revzen eyledüm

10. **yir yir:**

Gazel 2398

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Kısım kısım, bölüm bölüm,
orada burada, bazı yerlerde.*

Muhibbî sînemüñ dâğın temâşâ
eylemez dilber
Çiger hûnın saçup yir yir bitürdüm
gül'izâr oldum

11. **yir yir:**

Gazel 2404

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Yer yer, taraf taraf.

Tîr-i ġamzeñ sînem üzre
gül'izârumdur benüm

Dâğ-ı 'ışkuñ yir yir anda
lâlezârumdur benüm

12. **yir yir:**
Gazel 2406
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Yer yer, taraf taraf.

Yakmaga bî-dîn raķibi her gice iy
mehliķā
Atılan yir yir felekden tîr-i
âhumdur benüm

13. **yir yir:**
Gazel 2438
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Kısım kısım, bölüm bölüm,
orada burada, bazı yerlerde.*

Sînemün üstinde yir yir dâğımı
eydür gören
Zağlar şahrâda yirler üşüben
meyyit etin

14. **yir yir:**
Gazel 2451
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Kısım kısım, bölüm bölüm,
orada burada, bazı yerlerde.*

Yine ezhâr-ıla zeyn oldı ser-â-ser
büsitân
Yir yirin itdi müşerref gülsitânı
gül-ruhân

vir virden giçe:

1. **yir yirden giçe:**
Gazel 2249
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
"Yok olsun, mahvolsun"
anlamında beddua sözü.

Giçe yir yirden bu eflâkûñ tokuz
kalkanını
Âhum okına kaçan kıddümi büküp
ya kılam

2. **yir yirden giçe:**
Gazel 2249
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
"Yok olsun, mahvolsun"
anlamında beddua sözü.

Giçe yir yirden bu eflâkûñ tokuz
kalkanını
Âhum okına kaçan kıddümi büküp
ya kılam

virden götür-:

1. **yirden götür-:**
Gazel 2243
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Yükseltmek, zilletten,
perişanlıktan kurtarmak.*

Bâr-ı ğümümla bu ten sengîn iken
nihâyet
Yirden götürdi yaşum müşkil olup
sükunum

vire çal-:

1. **vire çal-:**
Gazel 2354
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Yere fırlatmak, şiddetle
atmak.*

Leylî zülfünü takaldan boynuma
Mecnûn-vâr
Şişe-i nâmûsı çaldum yire bî-'âr
olmuşam

vire geç-:

1. **vire geç-:**
Gazel 2464
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Yok olmak, helak olmak.

Her kim tecerrüd itdi çıkdı göge çü
'İsî
Her kim tîma'da kaldı geçti yire
çü Kârûn

viri:

1. **yiridür:--dür**
Gazel 2000
Mısra: 5
*"layıktır, uygundur,
münasıptır" anlamında kullanılan
bir söz.*

Yiridür kan aglasun 'âşıklañ
bülbül gibi
Sen vefâsuz dil-rübâya yine
virürdü gönül

2. **yiridür:-dür**
Gazel 2403
Mısra: 8
Uygun, münasip.

Bir nâzar eyledi bu sînemi bagrumı
delük
Yiridür ğamzeñe ok kaşuña yadur
dir-isem

viridir:

1. **yiridir:**
Gazel 2087
Mısra: 3
Layıktır, uygundur, yeri var.

Küh u şahrâda çalınsa yiridir
nevbet-i ğam
Geçdi Ferhâd-ıla Kays irdi benüm
devrânüm

yiridür:

1. **yiridür:**
Gazel 2153
Mısra: 8
"Uygundur, münasıptır"
anlamında kullanılan bir söz.

Zülf-i dildâr hayâli gelicek didi
göñül
Gözlerümden yiridür aña kuram
hargâhum

2. **yiridür:**
Gazel 2353
Mısra: 10
"Uygundur, münasıptır"
anlamında bir söz.

İy Muhibbî tâ ölince uşbu derde
çäre yok
Baħr ola yiridür şimden girü
yaşum benüm

3. **yiridür:**
Gazel 2128
Mısra: 9
*"Layıktır, uygundur,
münasıptır" anlamında kullanılan
bir söz.*

Yiridür oklara dikerse beni
Ğamzesi tîr ü kaşı ya sevdim

yirine:

1. **yirine:**
Gazel 2264
Mısra: 10
*Başkasının veya başka bir
şeyin yerini tutmak üzere.*

Ol şanavber kad kıyâmet iy Muhib
girmez ele
Bârî anuñ yirine servi der-âğuş
eyleyem

2. **yirine:**
Gazel 2207
Mısra: 4
*Bir şey veya kimsenin yerini
tutmak üzere.*

Bezm-i ğamda yine mihmânüm
olup derd ü elem

İçmege mey yirine gözden akan
hümi görem

3. **yirine:**

Gazel 2405

Mısra: 8

Başka bir şeyin yerini almak üzere.

Tir-i müjgānuñ deleden sīnem ile
bagrumı
Su yirine akar oldu sīnede kanum
benüm

4. **yirine:**

Gazel 2332

Mısra: 3

Bir şey veya kimsenin yerini tutmak üzere.

Gitdi 'aklum yirine geldi anuñ
dīvānelik
Ol perīyi bilmezem n'oldı yine yād
eyledüm

5. **yirine:**

Gazel 2356

Mısra: 6

Bir şey veya kimsenin yerini tutmak üzere.

Hasretiyle çekelüm sīnemüze bir
bir elif
Serv-şadler yirine anı derāgüş
idelüm

6. **yirine:**

Gazel 2361

Mısra: 8

Bir şey veya kimsenin yerini tutmak üzere.

Hasretiyle ğam şebinde sīneme
çekdüm elif
Serv-şadler yirine anı derāgüş
eyledüm

7. **yirine:**

Gazel 2409

Mısra: 1

Bir şey veya kimsenin yerini tutmak üzere.

Gözümden yaş yirine kan akıtdım
İdüben āh anı her ān akıtdım

8. **yirine:**

Gazel 2478

Mısra: 2

Başka bir şeyin yerini almak üzere.

Olupdur hasretiyle eşk gülgün
'Aceb mi su yirine akıda hūn

yirün başum üzre:

1. **yirün başum üzre:**

Gazel 2192

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

"Büyük bir saygı ve ilgi ile karşılır veya ağırlanır" anlamında kullanılan bir söz.

Başum üzredür didüm cānā yirün
Didi gerçeksın ki bir gül desteyem

yit-:

1. **yitmez:--mez, -**

Gazel 2037

Mısra: 10

Kāfi sebep olmak, bir husus için yeterli olmak.

'İşkuma kimdür Muhibbī benüm
inkār eyleyen
Eşk-i çeşmüm rüy-ı zerdüm aña
yitmez mi delil

2. **yitmez:--mez, -**

Gazel 2058

Mısra: 9

Yetiyecek miktarda veya derecede olmak, elvermek, kafi gelmek. // Kafi sebep olmak, bir husus için yeterli olmak.

Şāh-ı 'ışk oldum Muhibbī baña
yitmez mi delil
Sīnedür tablum nefrüm āh u
zārumdur benüm

3. **yitmez:--mez, -**

Gazel 2063

Mısra: 5

Kafi sebep olmak, bir husus için yeterli olmak.

Saña yitmez mi kim āhuñ duhānı
pīç pīç oldı
Niçe bir başda sevdā dil-rübānuñ
kākülinden hem

4. **yitmez:--mez, -**

Gazel 2066

Mısra: 7

Bir gereksinimi karşılayacak, giderecek nicelikte olmak, yeterli olmak, kafi olmak.

Sultān-ı 'ışk olmama yitmez mi bu
delil
Yaşum sipāh u āteş-i āhum ola
'alem

5. **yitmez:--mez**

Gazel 2088

Mısra: 7

Kafi sebep olmak, bir husus için yeterli olmak.

Zāhidā yitmez mi bilsem saña
'ışkuma delil
Leylī zülfi fikri ile kendümi
mecnün idem

6. **yiter:-er**

Gazel 2095

Mısra: 5

Yetiyecek miktarda veya derecede olmak, elvermek, kafi gelmek.

Nām u nāmūs istemem yiter baña
bed-nāmlık
Añıla tā 'ışk ara bu nev'-ile
nāmum benüm

7. **yiter:-er**

Gazel 2106

Mısra: 5

Yetiyecek miktarda veya derecede olmak, elvermek, kafi gelmek.

Gözüme kühl ideyim baña yiter
hāk-i deri
Tütüyā ecli için sanma Şifāhān'a
varam

8. **yiter:-er**

Gazel 2108

Mısra: 6

Yetiyecek miktarda veya derecede olmak, elvermek, kafi gelmek.

Ne ğam kāfir gözün alsa dil ü cān
Selāmet kala yiter baña dīnüm

9. **yiter:-er**

Gazel 2166

Mısra: 1

Bir gereksinimi karşılayacak, giderecek nicelikte olmak, yeterli olmak, kafi olmak.

Yiter 'ālemde nigār-ıla mey-i
nābum benüm

Hūr u kevger istemem çünkü degül
bābum benüm

10. **yiter:-er**

Gazel 2194

Mısra: 2

Yetiyecek miktarda veya derecede olmak, elvermek, kafi gelmek.

Su gibi hāke sürüp yüzümü ben zār
oldum
Baña devlet bu yiter t̄alib-i dīzār
oldum

11. **yiter:-er**

Gazel 2214

Mısra: 10

*Bir gereksinimi karşılayacak,
giderecek nicelikte olmak, yeterli
olmak, kafi olmak.*

Öldürmege itme bahâne
Muhibbî'ye
Öldür hemân sevdiği yiter bahâne
hem

12. **yitmez:-mez**

Gazel 2223

Mısra: 7

*Kafi sebep olmak, bir husus
için yeterli olmak.*

Yitmez mi yitdi baña cefâ cevruñ
iy perî
Bir yañadan neyler idüp bu
zemâne hem

13. **yitdi:-di**

Gazel 2223

Mısra: 7

*Kafi sebep olmak, bir husus
için yeterli olmak.*

Yitmez mi yitdi baña cefâ cevruñ
iy perî
Bir yañadan neyler idüp bu
zemâne hem

14. **yitmez:-mez**

Gazel 2235

Mısra: 6

*Yetiŕecek miktarda veya
derecede olmak, elvermek,kafi
gelmek.*

Pîr-i meyhâne döŕer çünki bisât-ı
keremi
Baña yitmez mi ki ben hâne-i
evkâfa gelem

15. **yiter:-er**

Gazel 2244

Mısra: 14

*Kafi sebep olmak, bir husus
için yeterli olmak.*

Bilmez kiŕi irteye çıkar mı ya ölü
Ėafletden uyan saña yiter bu
iŕâretüm

16. **yiter:-er**

Gazel 2268

Mısra: 9

*Kafi sebep olmak, bir husus
için yeterli olmak.*

Yiter baña hâk-i deri sengi
dilberün
Bâlin idem birini birin bister
isterem

17. **yiter:-er**

Gazel 2273

Mısra: 12

*Bir gereksinimi karşılayacak,
giderecek nicelikte olmak, yeterli
olmak, kafi olmak.*

N'eylerem sünbül ü gül nergis ü
reyhân u çemen
Çün yiter dîde saçı vü haŕı u 'ârızı
gülüm

18. **yitmez:-mez**

Gazel 2274

Mısra: 7

*Kafi sebep olmak, bir husus
için yeterli olmak.*

Yitmez mi ŕehâ 'iŕkuma bu iki
ŕâhid
Bu çehre-i zerdüm-ile bu eŕk-ile
alum

19. **yiter:-er**

Gazel 2282

Mısra: 4

*Kafi sebep olmak, bir husus
için yeterli olmak.*

Vefânı istemez bir zerre gönlüm
Hoŕam derdüñle yiter baña Ėam
hem

20. **yitmez:-mez**

Gazel 2282

Mısra: 13

*Kafi sebep olmak, bir husus
için yeterli olmak.*

Muhibbî saña yitmez mi bu örne
Çiger hün gitdi Efrîdün u Cem
hem

21. **yitmez:-mez**

Gazel 2283

Mısra: 14

*Kafi sebep olmak, bir husus
için yeterli olmak.*

Muhibbî 'âkîl iseñ saña örne
Bu yitmez mi ne oldı Gür u
Behrâm

22. **yiter:-er**

Gazel 2326

Mısra: 4

*Kafi sebep olmak, bir husus
için yeterli olmak.*

'Âlem içinde yüri sen ŕâd u hândân
gül gibi
Hâr elinden baña yiter zâr u her
bâr inlerem

23. **yiter:-er**

Gazel 2329

Mısra: 13

Bir gereksinimi karşılayacak,

*giderecek nicelikte olmak, yeterli
olmak, kafi olmak.*

Penbe-i dâğum yiter çün ki Ėamuñ
sulŕânyam
Vâdî-i miñnet ŕebinde iy Muhibbî
hîl'atüm

24. **yiter:-er**

Gazel 2406

Mısra: 3

*Kafi sebep olmak, bir husus
için yeterli olmak.*

Eŕk-i surhüm rüy-ı zerdüm
'iŕkuma ŕâhid yiter
Kanda varsam ikisi hâzır
Ėüvâhumdur benüm

25. **yiter:-er**

Gazel 2465

Mısra: 1

*Bir gereksinimi karşılayacak,
giderecek nicelikte olmak, yeterli
olmak, kafi olmak.*

Döstüm haddüñ yiter gülŕende
gülzâr olmasun
Dilden özge karŕuña bülbül gibi
zâr olmasun

26. **yiter:-er**

Gazel 2470

Mısra: 8

*Bir gereksinimi karşılayacak,
giderecek nicelikte olmak, yeterli
olmak, kafi olmak.*

İtme zâhid melâmet ehline ta'n
Saña yiter selâmet olmuŕsın

27. **yiter:-er**

Gazel 2482

Mısra: 4

*Yetiŕecek miktarda veya
derecede olmak, elvermek, kafi
gelmek.*

Gider Ėam meclisinden çengi
mutrib
Yiter dil nâle kılsun zîr ü bamdan

yite:

1. **yite:**

Gazel 2281

Mısra: 3

*Daha fazlasına gerek yok,
dur, kafi.*

Baña büyuñ yite cânâ n'iderem
fâriğam gülden
Gözüme almazam servi çü sensin
serv-i âzâdüm

yiter:

1. **yiter:**

Gazel 2037

Mısra: 7

*Daha fazlasına gerek yok. ||
Dur, kâfi.*

Yiter aglatduñ beni gel eyle
yaşumdan hâzer
Küyuña ola zarar kim aka aka ol
sebîl

2. **yiter:**

Gazel 2223

Mısra: 9

*Daha fazlasına gerek yok,
dur, kâfi.*

Yiter Muhibbî sevdügi seni
bahânedür
Öldür anı eyleme ğayrı bahâne
hem

3. **yiter:**

Gazel 2250

Mısra: 13

*Daha fazlasına gerek yok,
dur, kâfi.*

Yiter mesken sükkânun arasında
Bile hoşdur cihânda ola merdüm

4. **yiter:**

Gazel 2299

Mısra: 3

Yetişir, elverir, kifayet eder.

Gel yiter kılduñ beni vaşluñ
hârîminden cüdâ
Niçe bir cevri ü cefâlar kıl vefâ
yek-bâr hem

5. **yiter:**

Gazel 2374

Mısra: 7

*Gereken kadar, ihtiyacı
karşılacak kadar olan, kâfi.*

Döştlar rind olana hırka vü bir
loğma yiter
Sanmañuz kim heves-i manşib-ıla
câh çekem

6. **yiter:**

Gazel 2421

Mısra: 5

*Daha fazlasına gerek yok,
dur, kâfi.*

Sinem üzre penbe-i dâğum yiter
pîrâhenüm
Fâriğam tâc u kabâ vü kâkum u
sincâbdan

yitmez:

1. **yitmez:**

Gazel 2064

Mısra: 8

*Yetişecek miktarda veya
derecede olmak, elvermek, kâfi
gelmek.*

Bezmi-i ğamda şîşe-i çeşmüm tolu
hün-ı ciger
Nüş kıldum anı yitmez mi ciger
biryânligum

yitmez mi:

1. **yitmez mi:**

Gazel 2312

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Yeter, daha fazlasına gerek
yok, dur, kâfi.*

Bu çarhuñ cevri yitmez mi ider bir
yaña dilber hem

Bu ğamdan kâmetüm çünkü
dönüpdür oldı çenber hem

yitür-:

1. **yitürdüm:** -dü, -m

Gazel 2344

Mısra: 1

*Sahip olunan bir şeyi
kaybetmek, ondan yoksun kalmak,
zayi etmek.*

Gönlümü elden yitürdüm âh ki
dîvâneyim
Çek anı zencîr-i zülfe ola kim
uslanayım

yog:

1. **yog-ımiş:** -ı, -mış

Gazel 2169

Mısra: 12

*Bulunmama durumu, mevcut
olmama.*

Yarı gördüm yine karşımda rakîbe
oş didi
İtçe bildüm yog-ımiş yanında
benüm râğbetüm

2. **yog-ımiş:** -ı, -mış

Gazel 2467

Mısra: 1

*Bulunmama durumu, mevcut
olmama.*

Naşbüñ yog-ımiş zâhid şafâdan
Anuñçün geçmedüñ bir dem
riyâdan

3. **yog-iken:** -iken

Gazel 2174

Mısra: 3

*Bulunmayan, mevcut olmayan
şey.*

Yog-iken dağı gülistân u çemen
bâğ u bahâr
Sen boyı serv ayagina yüz sürüp
dil bağladum

4. **yog-iken:** -iken

Gazel 2350

Mısra: 1

*Bulunmama durumu, mevcut
olmama.*

Tende cânum yog-iken tâlib-i
cânân idüm
‘İşk şahrâsına düşmüş zâr u
sergerdân idüm

5. **yog-iken:** -iken

Gazel 2492

Mısra: 6

*Bulunmama durumu, mevcut
olmama.*

Sinem üzre çekmiş-idüm ben
elifler şevkuñe
Yog-iken gülşende gül dağı nişân
hem tâkden

yog-ıla var:

1. **yog-ıla var:**

Gazel 2456

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

*Bütün varlığı, sahip olduğu
her şey.*

Muhibbî her ki ‘aşıkdur gerekdür
ol ola cömerd
Yanında bir ola anuñ geçe yog-ıla
varından

yogrıldı:

1. **yogrıldı:** -dı

Gazel 2154

Mısra: 1

*Devamlı olarak maruz kaldığı
bir şeye göre şekillenmek.*

Çün kim şarâb-ı ‘ışk-ıla yogrıldı
bu gilüm
Âh u figanı çarha çıkarsa ne tañ
dilüm

2. **yogrıldı:** -dı

Gazel 2295

Mısra: 1

*Devamlı olarak maruz kaldığı
bir şeye göre şekillenmek.*

Çünkü şarâb-ı ‘ışk-ıla yogrıldı bu
gilüm

Âh u figâni çarha çıkarsa ne tañ dilüm

yogur:-

1. **yogurdılar:-dı, -lar**

Gazel 2329

Mısra: 8

Devamlı olarak tesir edip şekil vermek.

Ben niçe maħbüb ile meyden geçem kim zâhidâ
Âb-ı 'ışk-ıla yogurdılar ezelden tiynetüm

2. **yogurdılar:-dı, -lar**

Gazel 2453

Mısra: 8

Devamlı olarak tesir edip şekil verme.

Rüz-ı ezelde 'aşık miñnet çekegelüpdür
Âb-ı maħabbet-ile yogurdılar ħamîrin

yoħsa:

1. **yoħsa:**

Gazel 2008

Mısra: 6

"Aksi takdirde" anlamında kullanılan bir söz, yoksa.

Tâli 'ümdendür nigârâ gün yüzüñ göstermeyen
Yoħsa 'ışkumla şehâb u zülf-i müşg-efşân degül

2. **yoħsa:**

Gazel 2294

Mısra: 8

"Aksi takdirde" anlamında kullanılan bir söz, yoksa.

Şöyle za'f oldum ki kalmadı vücüdumdan eger
Beni nâlemden bulurlar yoħsa nâ-peydâ benem

3. **yoħsa:**

Gazel 2467

Mısra: 6

Aksi takdirde.

'Ömr oldur geçe maħbüb u meyle Ne ħâşıl yoħsa bu mülk-i fenâdan

yok:-

1. **yokdur:--dur, -**

Gazel 2068

Mısra: 3

Bulunmayan, mevcut olmayan nesne, kimse.

İşidür yokdur sorar yokdur derünüm ħâlini
Dir-idüm bir kimse ger güş eyleye derdüm benüm

yok:

1. **yokdur:--dur**

Gazel 2244

Mısra: 1

Bulunmayan, mevcut olmayan.

Beñzer ki senüñ vaşluña yokdur liyâkatüm
Bakdukça güneş yüzüñe yok zerre tâkatüm

2. **yokdur:--dur**

Gazel 2001

Mısra: 4

Bulunmamak, mevcut olmamak.

Ger yakarsañ âteş-i hicrâna iy dilber beni
'İşk-ıla cân virem dönmege yokdur ihtimâl

3. **yokdur:--dur**

Gazel 2219

Mısra: 9

Bulunmamak, mevcut olmamak.

Didüm 'aşıklarunı çokdur Muħibbî gibi bir yokdur
Kapuñda zâhir olurdu eger bir imtiħân görsem

4. **yokdur:--dur**

Gazel 2260

Mısra: 2

Bulunmama, mevcut olmama hali.

Sensin ħayr degül baña hevâ vü hevesüm
İtme nevmîd beni yokdur ümîd-i kesüm

5. **yokdur:--dur**

Gazel 2460

Mısra: 5

Bulunmama, mevcut olmama hali.

Lebinden özge yokdur baña dermân
Tabîbâ istemem derde devâ ben

6. **yok:**

Gazel 2007

Mısra: 2

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Zülfine çünki dolaşduñ yine âvâre gönül
Ölmeden ħayrı senüñ derdüñe yok çâre gönül

7. **yok:**

Gazel 2010

Mısra: 2

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Sañ beñzer cihân içinde yok gül Benüm tek daħı yok bî-çâre bülbül

8. **yok:**

Gazel 2169

Mısra: 6

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Bâħ-ı ħüsnünde görüp ħâlün n'ola meyl eylesem
Bu cihânda yok mıdur bir mür deñlü ħayretüm

9. **yok:**

Gazel 2196

Mısra: 10

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Zâhidâ ta'n ile dime ħüba virdüm ben gönül
Sende yok nür-ı başar şun'-ı ħudâ'dur sevdiğüm

10. **yok:**

Gazel 2249

Mısra: 7

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Gördüm yazıda bir miñnet maħabbet fark yok
ħayret aldı bilmedüm bunu niçe imlâ kılam

11. **yok:**

Gazel 2255

Mısra: 9

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Pâdişâhum bu Muħibbî yok idi var eyledüñ
Kesmezem senden ümîdi ħoş ola ħâlüm benüm

12. **yok:**

Gazel 2270

Mısra: 10

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Zevrâħ-ı dil gireliden eşkümün deryâsına

Kurtuluş yok garğ olur çün âhumi
yâd eyleyem

13. yok:

Gazel 2272

Mısra: 5

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Gül bulunmaz hârsuz dilber de yok
ağyârsuz
Dil niçe nâlân olup kan dökmesün
her an gözüm

14. yok:

Gazel 2315

Mısra: 3

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Zâhidâ 'aşık-laruz cennet hevâsı
bizde yok
Tâlibüz dîdâra bir özge hevâmuz
var bizüm

15. yok:

Gazel 2320

Mısra: 4

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Sen saçı leylâ lebi şîrine cân
virmek nedür
Bir iki dîvâne deñlü yok mı cânâ
gayretüm

16. yok:

Gazel 2327

Mısra: 6

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

İy şabâ merdümlük it dildâra 'arz it
hâlümü
Çün bilürsin bende yok hergiz
beyâna kudretüm

17. yok:

Gazel 2333

Mısra: 3

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Gözlerüm yaşından özge baña acır
kimse yok
Müstedâm olsun göreyim
artatarsun bu demüm

18. yok:

Gazel 2363

Mısra: 4

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Yanaldan âteş-i 'ışka kurıdı nâme-
veş bagrum

Çü gördüm şabr u tākāt yok hemân
terk-i diyar itdüm

19. yok:

Gazel 2381

Mısra: 3

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Seni sevdiğüm günah ise günâhum
haddi yok
Bakmaduguñ yüzüme bildüm
günâhumdur benüm

20. yokdur:-dur

Gazel 2201

Mısra: 11

Bulunmama, mevcut olmama durumu.

Didiler hüs-n-ile yokdur kimse
hurşide bedel
Yâr-ı sengin geldi bu çeşmüm
terâzü eyledüm

21. yokdur:-dur

Gazel 2275

Mısra: 7

Bulunmama, mevcut olmama durumu.

Tabîbâ saña yokdur ihtiyâcum
Virür dermân baña kim virdi
derdüm

22. yokdur:-dur

Gazel 2283

Mısra: 8

Bulunmama, mevcut olmama durumu.

Dakaldan boynuma zencir-i zülfün
Dil-i dîvâneme hiç yokdur ârâm

23. yok:

Gazel 2449

Mısra: 10

Bulunmama, mevcut olmama durumu.

Aldanup dünyâya dil virme
Muhibbî kıl hâzer
Kimse yok vire haber Behrâmşâh-ı
Gür'dân

24. yok:

Gazel 2019

Mısra: 1

Bulunmama durumu, mevcut olmama, "var" karşıtı.

Yok agzuña bilüne disem kim
haber degül
Yüzüne mihr ü meh disem eksük
nazar degül

25. yok-durur:-durur

Gazel 2369

Mısra: 8

Bulunmama durumu, mevcut olmama, "var" karşıtı.

Nite kim olmadı hemtâ saña hüs-n
içre begüm
Yok-durur derd ü belâ içre benüm
de bedelüm

26. yokdur:--dur, -

Gazel 2028

Mısra: 7

Bulunmamak, mevcut olmamak.

Bahr-ı 'ışkuñ nite kim yokdur
nihâyet tûluna
'Arz kılmak kıssa-i zülfün dağı tûl-
ı emel

27. yok:

Gazel 2036

Mısra: 9

Bulunmayan, mevcut olmayan.

'Âlem içre saña beñzer pâdişâhum
yok benüm
Var Muhibbî gibi kapuñda senün
biñ niçe kul

28. yok:

Gazel 2039

Mısra: 2

Mevcut olmayan, bulunmayan şey, nesne veya kimse.

Bir nefes dilden hayâl-i la'li hiç
hâli degül
Kişi yok nesne için guşşaya
talmalı degül

29. yok:

Gazel 2010

Mısra: 1

Mevcut olmayan, bulunmayan şey, nesne veya kimse.

Saña beñzer cihân içinde yok gül
Benüm tek dağı yok bî-çâre bülbül

30. yok:

Gazel 2148

Mısra: 8

"Hayır" anlamında kullanılan kelime.

Rızık için maksüm olan elbette
saña irişür
Bes dimek lâzım mıdur yok sîm-ile
zerdüm benüm

31. yog-iken:--iken

Gazel 2062

Mısra: 3
Bulunmayan, mevcut olmayan
şey.

Öpdi dirler baña la'lûn yog-iken
andan nişân
Gerçek olur 'âşık olan kanda ise
müttehem

32. **yokdur:**--dur, -
Gazel 2068
Mısra: 3
Bulunmayan, mevcut olmayan
nesne, kimse.

İşidür yokdur sorar yokdur
derünüm hâlini
Dir-idüm bir kimse ger güş eyleye
derdüm benüm

33. **yok:**
Gazel 2079
Mısra: 4
Bulunmayan, mevcut olmayan
nesne, kimse.

Benüm gibi senün yüz biñ kuluñ
var
Senün gibi benüm yok pâdişâhum

34. **yok:**
Gazel 2086
Mısra: 8
Bulunmayan, mevcut olmayan
şey.

Yañılup göstermedün bir gün baña
mihrün yüzün
Sende yok bildüm terahhum iy
cefâkâr añladum

35. **yok:**
Gazel 2087
Mısra: 5
Bulunmayan, mevcut olmayan
nesne, kimse.

Güş ider yok kime takrîr ideyim
derd-i dilüm
Şimdi başumdan aşupdur gam-ı bî-
pâyânüm

36. **yok:**
Gazel 2101
Mısra: 11
Mevcut olmayan, bulunmayan
şey, nesne veya kimse.

Senden özge baña yok 'âlem
içinde bir şâh
Var işgüñde benüm gibi senün
niçe gülâm

37. **yok:**
Gazel 2109

Mısra: 9
Mevcut olmama, bulunmama.

Dil virmegil Muhibbî cihâna vefâsı
yok
N'oldı Sikender'e nazar it kanda
gitdi Cem

38. **yok:**
Gazel 2120
Mısra: 8
Mevcut olmama, bulunmama.

Hafta olur görmezem gün yüzünü
aylar geçer
Âh kim bir mihri yok nâ-
mihribânüm var benüm

39. **yokdur:**-dur
Gazel 2138
Mısra: 4
Bulunmayan, mevcut olmayan
şey.

Ka'be-i küyuñ nigârâ mesken
olmuşdur baña
Andan artuk bir yirüm yokdur
garîb üftâdeyem

40. **yokdur:**-dur
Gazel 2138
Mısra: 10
Bulunmayan, mevcut olmayan
şey.

Zülfinün sevdâsına çünki tolaşdı
cân u dil
İy Muhibbî kurtılış yokdur uzun
sevdâdayam

41. **yok:**
Gazel 2143
Mısra: 4
Bulunmama durumu, mevcut
değil.

O sâhîr çeşmi sihriyle dili dîvâne
itmişdür
Dükendi şabr-ıla 'aqlum dağı
yanumda yok varum

42. **yok:**
Gazel 2144
Mısra: 5
Bulunmama durumu, mevcut
değil.

Çeşmün itdüğünü itmez dîni yok
kâfir dağı
Öldürürseñ bâri bildür suçum iy
merdüm benüm

43. **yok:**
Gazel 2148
Mısra: 4

Bulunmama durumu, mevcut
değil.

Bu dil-i dîvânem ile iderem dâyim
kelâm
Bulmadum aradum yok böyle
hem-derdüm benüm

44. **yok:**
Gazel 2150
Mısra: 8
Bulunmama durumu, mevcut
değil.

Tañlamañ gül ruhları yâdına efgân
eylese
Yok mıdur bir bülbül-i şürîde
deñlü gayretüm

45. **yok:**
Gazel 2153
Mısra: 10
Bulunmama durumu, mevcut
değil.

Eger el virse süre hâk-i derine
yüzünü
Bu Muhibbî diye yok bundan ulu
dergâhum

46. **yok:**
Gazel 2167
Mısra: 8
Bulunmama durumu, mevcut
değil.

Hevâ-yı nefsüme uydum elüm
irişmedi yâra
Uzak menzil zavâde yok dirîga
râhda kaldum

47. **yok:**
Gazel 2196
Mısra: 2
Bulunmama durumu, mevcut
değil.

Gitdi elden cân u dil bir bî-vefâdur
sevdüğüm
Cevri bî-had mihri yok bir pür-
cefâdur sevdüğüm

48. **yok:**
Gazel 2216
Mısra: 1
Bulunmama durumu, mevcut
değil.

Cihâni yok iken mevcüd iden kim
Hañâsın kullarınıñ cüd iden kim

49. **yok:**
Gazel 2353
Mısra: 9
Bulunmama durumu, mevcut
değil.

İy Muhibbî tâ ölince uşbu derde
çäre yok
Baħr ola yiridür şimden girü
yaşum benüm

50. yok:

Gazel 2401

Mısra: 10

Bulunmama durumu, mevcut değil.

Şabra çün kalmadı Muhibbî mecāl
Çäre yok bir diyāra ‘azm idelüm

51. yok:

Gazel 2424

Mısra: 3

Bulunmama durumu, mevcut değil.

Yāra ‘arz eylemege hālümü bir
kimsene yok
Niçe rāzî olayım gerdiş-i
devrānumdan

52. yok-durur: -dur, -ur

Gazel 2166

Mısra: 6

Bulunmayan, mevcut olmayan şey.

Āteşüm cāna irişdi kār ide mi
bilmezem
Yok-durur eşkümden özge dīdede
ābum benüm

53. yok:

Gazel 2171

Mısra: 5

Bulunmayan, mevcut olmayan nesne, kimse.

Kıldan ince mi miyānı yoksa yok
andan nişan
Bilmedüm bu baħş ara kaldı
gümānum var benüm

54. yok:

Gazel 2173

Mısra: 5

Bulunmayan, mevcut olmayan nesne, kimse.

Miyānufla lebünçün var mı yok mı
diyü baħş itdük
Eşer yok bildüm anlardan egerçi
kıl ü kāl itdüm

55. yok:

Gazel 2173

Mısra: 6

Bulunmayan, mevcut olmayan nesne, kimse.

Miyānufla lebünçün var mı yok mı
diyü baħş itdük

Eşer yok bildüm anlardan egerçi
kıl ü kāl itdüm

56. yok:

Gazel 2180

Mısra: 4

Bulunmayan, mevcut olmayan şey.

Görmek istersen mahabbet görinür
miħnet saña
Yazayım miħnet mahabbet farkı
yok imlā kılam

57. yok:

Gazel 2202

Mısra: 3

Bulunmayan, mevcut olmayan şey.

Hüsnine yok anuñ bahā güzeller
içre mübtelā
Kim göre olur mübtelā ammā ki
kindür dimezem

58. yokdur: -dur

Gazel 2236

Mısra: 1

Bulunmamak, olmamak, mevcut olmamak.

Zār zāram kimsenem yokdur
diyem hālüm benüm
Yücedür kaşrı o māhuñ irmeye
nālüm benüm

59. yok:

Gazel 2244

Mısra: 2

Bulunmayan, mevcut olmayan.

Beñzer ki senüñ vaşluña yokdur
liyākatüm
Bakdukça güneş yüzüñe yok zerre
tākatüm

60. yokdur: -dur

Gazel 2001

Mısra: 4

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Ger yakarsañ āteş-i hicrāna iy
dilber beni
‘Işkuñ-ıla cān virem dönmege
yokdur ihtimāl

61. yokdur: -dur

Gazel 2327

Mısra: 2

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Hāk-i pāyuñ olalı başumda tēc-ı
devletüm

Zerre deñlü kimseye ‘ālemde
yokdur minnetüm

62. yokdur: -dur

Gazel 2329

Mısra: 6

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Naħd-i cān virtüp metā‘-ı büseyi
almakadayım
‘Işķ bāzārında yokdur bundan
ayruk şan‘atum

63. yokdur: -dur

Gazel 2400

Mısra: 6

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Dimiş idüm eylesem yoluña
cānumı fedā
Dönüşüm yokdur bu sözden bir-
durur benüm sözüm

64. yokdur: -dur

Gazel 2400

Mısra: 8

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Gelmişüzdür ol ulu dergāha ‘arz-ı
hāl için
Andan özge varacak bir yirümüz
yokdur bizüm

65. yokdur: -dur

Gazel 2402

Mısra: 16

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Gördi dilber bu Muhibbî ‘işķ-ıla
dīvānedür
Didi yokdur saña beñzer rind ü
kallāşum benüm

66. yok-durur: -durur

Gazel 2329

Mısra: 12

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Sen güneş ruħsārı görmekdür ciħān
içre müdām
Zerre deñlü yok-durur dünyā-yı
düna rağbetüm

67. yok-durur: -durur

Gazel 2333

Mısra: 2

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Devlet-i ‘işķuñda cānā dem-be-
dem artar ğamum

Yok-durur derd ü belâdan ğayrı
artuk hem-demüm

68. **yokdur:-dur**
Gazel 2362

Mısra: 16

Bulunmama durumu, mevcut olmama.

Muhibbî derd-i 'ışk-ıla düşelden
baħr-ı hicrâna
Ğamuñdan özge hiç yokdur anuñla
aşınâ kıblem

yok vire:

1. **yok vire:**
Gazel 2077

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Boşu boşuna, gereksiz yere.

İtme Muhibbî kuluña gel yok vire
ġazab
Sultân olan kimesneye lâyıķ-durur
hîlim

2. **yok vire:**
Gazel 2148

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Boşu boşuna, gereksiz yere.

İy Muhibbî çünki oynar oynını
nerrâd-ı çarħ
Yok vire çekme elem gelmez dime
nerdüm benüm

3. **yok vire:**
Gazel 2256

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Boşu boşuna, gereksiz yere.

'Ömrümi harc eyledüm yok vire
ġayet ġafilüm
Mişnet ü endühdur ancak bu yolda
hâşılum

4. **yok vire:**
Gazel 2266

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Gereġi yokken, boşu boşuna.

Bağlama dünyâ-yı dūna iy
Muhibbî göñlüñü
Ğayf ola 'ömr-i 'azizi yok vire
bâtil kılam

5. **yok vire:**
Gazel 2419

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Boşu boşuna, gereksiz yere.

Eline ġançer almışdur yine cellâd-
veş çeşmi
Kırup 'aşıkların nâ-ħaķ döker yok
yirlere çok kan

yok vire-:

1. **yok vire-:**
Gazel 2037

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Hiçbir gereġi ve sebebi
olmadan, boşu boşuna.*

'Ömri žāyi' eyleyüp yok yirlere
ħarc eyleme
Zirâ ārām eylemez geçmekde-
durur ay u yil

yoksa:

1. **yoksa:**
Gazel 2017

Mısra: 4

Aksi takdirde, aksi halde.

Ben belâ-keş bülbüle eydün ki
tîmâr eylesün
Gül yüzine karşu yoksa kaşd-ı cân
eyler göñül

2. **yoksa:**
Gazel 2171

Mısra: 5

Merak, tereddüt, ümit vb.

*duyguları ve düşünülen
ihtimallerin dışındaki başka bir
ihtimâli belirtmek için kullanılır;
acaba.*

Kıldan ince mi miyânı yoksa yok
andan nişan
Bilmedüm bu baħş ara kaldı
gümânum var benüm

vol:

1. **yolundan:-i, -n, -dan**
Gazel 2063

Mısra: 10

*Bir yerden bir yere gitmek
amacıyla içinden veya üzerinden
geçilen yer, tarik, rah.*

Muhibbî ağlayup gülmek gerek her
dem yolundan hem
Günâhuñdan seni pāk eylemez illâ
gözün yaşı

2. **yolında:-i, -(n)da**
Gazel 2000

Mısra: 2

*Bir amaca ulaşmak için takip
edilen seyir.*

Hicr ü ġam ger ben ġaribi ser-te-
ser iderse kül
'İşkî yolında anuñ dönmeķ baña
mümkün degül

3. **yolında:-i, -(n) da**
Gazel 2000

Mısra: 2

*Bir amaca ulaşmak için takip
edilen seyir, maksat, uğur.*

Hicr ü ġam ger ben ġaribi ser-te-
ser iderse kül
'İşkî yolında anuñ dönmeķ baña
mümkün degül

4. **yollar:-lar**
Gazel 2335

Mısra: 10

*Bir amaca ulaşmak için takip
edilen seyir.*

Varmaz oldu bu Muhibbî küyına
dildârınuñ
Bağludur yollar geçilmez kanlu
yaşumdan benüm

5. **yoluña:-uñ, -a**
Gazel 2312

Mısra: 6

*Bir amaca ulaşmak için takip
edilen seyir.*

Ğayâlün gelse iy dilber bu çeşm-i
çeşmesârına
İdeler dîdeler işâr yoluña sîm-ile
zer hem

6. **yoluñda:-(u)ñ, --da**
Gazel 2004

Mısra: 12

*(Aşk ve sevgili için) Takip
edilen seyir || amaç,maksat, uğur.*

Muşhaf-ı ġüsnün ġaķı kim kıbledür
küyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda
kurbândur göñül

7. **yoluñda:-(u)ñ, --da**
Gazel 2004

Mısra: 12

*(Sevgilinin) uğruna,
yolunda.*

Muşhaf-ı ġüsnün ġaķı kim kıbledür
küyuñ baña
Vaşluña irişmege yoluñda
kurbândur göñül

8. **yolına:-i, --n, --a**
Gazel 2004

Mısra: 13

*Uğruna,uğruna | Amaç,
maksat.*

Bir lebi şîrîn yolına cân u dil
virmiş-durur
Küh-ı ğamda dōstlar Ferhād-ı bī-
cāndur göñül

9. yol:

Gazel 2015

Mısra: 4

*Bir amaca ulaşmak için
başvurulması gereken çare,
yöntem. || Uyulan ilke, sistem, usul,
tarz, tarik. || Davranış, tutum,
gidiş veya davranış biçimi.*

Bakmadı benden yaña dildāra
virdüm dün selām
Almamak Tañrı selāmın didüm aña
yol degül

10. yolda:--da, -

Gazel 2036

Mısra: 4

Amaç, maksat, uğur.

İstedüm büse lebinden güldi dilber
gül gibi
Didi vaşla çare isterseñ bu yolda
yüri öl

11. yolunda:--u, --n, --da

Gazel 2051

Mısra: 10

Amaç, maksat, uğur.

Ka'be küyuñda Muhibbī kendüyi
kurbān ider
Key ulu devletdür aña ola yolunda
fitil

12. yolunda:--u, --n, --da

Gazel 2054

Mısra: 6

Takip edilen seyir. ||

Amaç, maksat, uğur.

Ola kim ol boyı servüñ irişe hāk-i
pāyine
Akıtdum gözlerüm yaşın yolunda
cüy-bār itdüm

13. yolda:--da

Gazel 2070

Mısra: 8

Amaç, maksat, uğur.

İbtidā-yı 'ışkdan virür bulunur çok
haber
Lık ben hergiz bu yolda intihāyı
görmedüm

14. yoluña:--uñ, -a

Gazel 2072

Mısra: 7

Amaç, maksat, uğur.

Evvel ikrār eyledüm yoluña cān
terk itmegi
Gel beni öldür habībüm çünkü
medyün olmışam

15. yolına:--i, -n, -a

Gazel 2075

Mısra: 7

Amaç, maksat, uğur.

Māh-rūlar yolına ben bāş u cān
terk eyledüm
Var-ısa gelsün bu devr içinde
emşālüm benüm

16. yoluñ:--uñ

Gazel 2076

Mısra: 10

*Takip edilen seyir. || Amaç,
maksat, uğur.*

Dirler Muhibbī 'ışk yolu şa'bnāk
olur
Ben ol yoluñ zamānede bī-vehm ü
bākiyem

17. yolu:--ı

Gazel 2076

Mısra: 9

*Takip edilen seyir. || Amaç,
maksat, uğur.*

Dirler Muhibbī 'ışk yolu şa'bnāk
olur
Ben ol yoluñ zamānede bī-vehm ü
bākiyem

18. yolda:--da

Gazel 2086

Mısra: 6

*Takip edilen seyir. || Amaç,
maksat, uğur.*

Bulmadum bir çāre çāre çāre çāre
vaşluña
'Ākıbet bu yolda ben kendümi nā-
çār añladum

19. yolına:--i, -n, -a

Gazel 2087

Mısra: 2

Amaç, maksat, uğur.

Luñ idüp anı kabülitse eger
cānānum
Çokdan eyler-idüm yolına terk
cānum

20. yolına:--i, -n, -a

Gazel 2089

Mısra: 1

*Takip edilen seyir. || Amaç,
maksat, uğur.*

Yolına bir boyı servüñ gözüm
yaşın revān itdüm

Geçersem cümle varumdan 'aceb
mi terk-i cān itdüm

21. yolında:--i, -n, -da

Gazel 2092

Mısra: 9

*Takip edilen seyir. || Amaç,
maksat, uğur.*

'İşkuñ yolında olsa Muhibbī eger
şehid
'Uşşāka ola vācib ideler ziyāretüm

22. yolında:--i, -n, -da

Gazel 2109

Mısra: 5

Amaç, maksat, uğur.

Cānān yolında her ne gelürse gelür
sürür
Ger tığ-ı kahr u cevri ger hānçer-i
sitem

23. yoluna:--u, -n, -a

Gazel 2132

Mısra: 6

Amaç, maksat, uğur.

Bu hasta göñül irmez-ise vaşluña
cānā
Cān virse gerek yoluna çün kaldı
hemān dem

24. yolunda:--i, -n, -da

Gazel 2135

Mısra: 2

Amaç, maksat, uğur.

Ney gibi bagrı delinmiş bir belā-
keş 'āşıkam
Cān-ıla dilberlerüñ yolında ammā
şadıkam

25. yolda:--da

Gazel 2136

Mısra: 2

*Takip edilen seyir. || Amaç,
maksat, uğur.*

Her kaçan eş'arum içre leblerin
yād eyleyem
Niçe şîrîn lebleri bu yolda Ferhād
eyleyem

26. yolundan:--i, -n, -dan

Gazel 2145

Mısra: 4

*Takip edilen seyir. || Amaç,
maksat, uğur.*

Günāhumdan umaram kim beni
'ışk ābı pāk ide
Anuñçün toğrulup geldüm bugün
'ışkuñ yolından hem

27. **yollaruñda**:-lar, -uñ, -da

Gazel 2155

Mısra: 9

Amaç, maksat, uğur.

Bu Muhibbî anuñ-ıçun yollaruñda
hâk olur

Ola kim bir gün diyessin hâk-i
râhumdur benüm

28. **yolında**:-ı, -n, -da

Gazel 2187

Mısra: 1

*Takip edilen seyir. || Amaç,
maksat, uğur.*

Her kaçan 'ışkuñ yolında terk-i cân
ser eyleyem
Cümleten 'ışk ehline serdar olam
ker eyleyem

29. **yoluñda**:-uñ, -da

Gazel 2189

Mısra: 7

*Takip edilen seyir. || Amaç,
maksat, uğur.*

Cân u baş terk eyleyem yoluñda iy
ârâm-ı cân
Bunuñ ile 'âlem içre gönülümü şâd
eyleyem

30. **yoluñı**:-uñ, -ı

Gazel 2197

Mısra: 3

Amaç, maksat, uğur.

Yoluñı niçe yıllardur gelesin diyü
iy dilber
Oturdum görmedüm derdâ hemân
dîde-çehâr oldum

31. **yoluñda**:-uñ, -da

Gazel 2198

Mısra: 5

Amaç, maksat, uğur.

Cân fedâ kıldum yoluñda itmedüm
ğayrı günah
Kanı yâ luft u kerem ben dutalum
kan eyledüm

32. **yollaruñda**:-lar, -uñ, -da

Gazel 2198

Mısra: 10

Amaç, maksat, uğur.

Basa bir gün bu Muhibbî yüzine
pâyüñ diyü
Yollaruñda yüzümü hâk-ile yeksân
eyledüm

33. **yolda**:-da

Gazel 2199

Mısra: 6

Amaç, maksat, uğur.

Cidd ü cehd-ile vişâle bulmadum
hiç dest-res
Sâlhâ gerçi bu yolda ben tekâpü
eyledüm

34. **yolda**:-da

Gazel 2206

Mısra: 10

*Takip edilen seyir. || Amaç,
maksat, uğur.*

Bunda hâzır kıl Muhibbî cümle kâr
u bâruñı
Tâ saña zâd ola yolda olıcak
menzil 'adem

35. **yolda**:-da

Gazel 2256

Mısra: 2

*Takip edilen seyir. || Amaç,
maksat, uğur.*

'Ömrümü harc eyledüm yok yire
ğâyet gâfilüm
Miñnet ü endühdur ancak bu yolda
hâşılum

36. **yollarımı**:-lar, -um, -ı

Gazel 2260

Mısra: 8

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir.*

Ğam u derd-ile belâ her yañadan
itdi hücum
Bagladı yollarımı ceş-i sitem-i
piş ü pesüm

37. **yolda**:-da

Gazel 2268

Mısra: 12

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Çeşmi eline katlüm için tiğ-i tîz
alır
Ben de bu yolda virmege çokdan
ser isterem

38. **yolında**:-ı, -n, -da

Gazel 2287

Mısra: 13

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Didüm 'ışkuñ yolında cânı
virürsem
Mezârüña didi bu beyti yazam

39. **yollaruñı**:-lar, -uñ

Gazel 2292

Mısra: 4

Bir yerden bir yere gitmek

*amacıyla içinden veya üzerinden
geçilen yer, tarih, rah.*

Semendüñ bu yüzüm üzre gelüp
bir gün basa diyü
Anuñçün yollaruñ üzre yüzümü
hâk-i râh itdüm

40. **yolda**:-da

Gazel 2297

Mısra: 10

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

İy Muhibbî 'ışkuñ çün derd ü
miñnet hâşılı
Anuñ için ölmeği bu yolda ben rā
eyledüm

41. **yolda**:-da

Gazel 2304

Mısra: 2

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Mâh-rûlar fikr idüp ger gönülümü
mâyil kılam
Naqd-i cân harc eyleyüp bu yolda
gam hâşıl kılam

42. **yolda**:-da

Gazel 2305

Mısra: 9

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Re'yüm oldur cân virem bu yolda
iy ârâm-ı cân
'Âlem-i fânide sanma ğayrı re'yi
isterem

43. **yolda**:-da

Gazel 2311

Mısra: 8

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Tîr-i ğamzeñ gelse idem sînemi
aña siper
Cân virem bu yolda sanmañ
miñnet-i cân eyleyem

44. **yolına**:-ı, -n, -a

Gazel 2316

Mısra: 1

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Bende oldum bir şehüñ yolına cân
ısmarlaram

Her ne kim emr itse ben anı hemân
ismarlaram

45. **yoluña:-uñ, -a**

Gazel 2320

Mısra: 2

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Kalmadı hicrünüle cānā tāk olupdur
tākātüm
Yoluña cānum nişār itmekdür āhır
niyyetüm

46. **yoluña:-uñ, -a**

Gazel 2326

Mısra: 6

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Şol kara zülfün ucından bī-ķarār
oldı gönül
Yoluña yaşlar döküp derdüñle iy
yār inlerem

47. **yolında:-ı, -n, -da**

Gazel 2329

Mısra: 9

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Ger şehīd-i ‘ışk olam yolında ol
meh-pārenüñ
Haşre dek ola ziyāretgāh-ı ‘uşşāk
türbetüm

48. **yolında:-ı, -n, -da**

Gazel 2332

Mısra: 11

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Ol cefākāruñ yolında terk-i cān
itdüm yine
Ġuşşa vü derd ü belādan cāmī āzād
eyledüm

49. **yollar:-lar**

Gazel 2338

Mısra: 2

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Gönlüm ister zülf-i dilber-veş
perişan-hāl olam
Yollar üzre hāk-i pā olup düşüp
pā-māl olam

50. **yollar:-lar**

Gazel 2338

Mısra: 2

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Gönlüm ister zülf-i dilber-veş
perişan-hāl olam
Yollar üzre hāk-i pā olup düşüp
pā-māl olam

51. **yoluña:-uñ, -da**

Gazel 2349

Mısra: 6

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Öldürürseñ gel beni öldür
günāhum añma hiç
Döstüm yoluña ölmek
ihtiyārumdur benüm

52. **yoluña:-uñ, -da**

Gazel 2444

Mısra: 4

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Eylemezseñ ‘iyd-i adhā irdi ger
ķurbān beni
Hey yoluña öldüğüm ölmek
muķarrerdür bugün

53. **yoluña:-uñ, -da**

Gazel 2362

Mısra: 2

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Yüzüm ger dönderem dönsün
cefādan bir yaña kıblem
Yoluña togriyam vallāh benüm a
Ka’be’ m a kıblem

54. **yolumda:-um, -da**

Gazel 2362

Mısra: 5

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Didün yolumda ger ölseñ dirildem
lā’l-i nābumla
Ölürem günde yüz biñ kez kanı
‘ahd ü vefā kıblem

55. **yoluña:-uñ, -da**

Gazel 2363

Mısra: 2

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Güzeller içre iy servüm seni çün
ihtiyār itdüm

Akıtdum gözlerüm yaşın yoluña
cüybār itdüm

56. **yolda:-da**

Gazel 2373

Mısra: 2

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

İdelüm vaşfuñı heves n’idelüm
Cān virelüm bu yolda pes n’idelim

57. **yoluñ:-uñ**

Gazel 2374

Mısra: 9

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Rüz-ı mahşerde eger ugrasa
Mecnūn’a yoluñ
Diyessin aña Muħibbī seni hem-rāh
çekem

58. **yolına:-ı, -n, -a**

Gazel 2389

Mısra: 7

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Cānı terk eyleyeyin yolına
cānānelertün
Ola uşşāk ara vaşlına anuñ dest-
resüm

59. **yolları:-lar, -ı**

Gazel 2398

Mısra: 4

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Bir yerden bir yere
girmek amacıyla içinden veya
üzerinden geçilen yer, tarik, rah.*

Ola ki bir ķadem basa gelüp
ruhsāruma diyü
Düşüben yolları üzre ben anuñ
hāksār oldum

60. **yoluña:-uñ, -a**

Gazel 2400

Mısra: 5

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Dimiş idüm eylesem yoluña
cānumı fedā
Dönüşüm yokdur bu sözden bir-
durur benüm sözüüm

61. **yolına:-ı, -n, -a**

Gazel 2413

Mısra: 3

Bir şeye ulaşmak için takip

edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.

Başımı kodum tîşe-i gam yolına
âhîr
Kühâr-ı belâ içre 'aceb kühkenem
ben

62. yolın:-i, -n
Gazel 2420
Mısra: 1

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Dil-i nâ-şāduma 'ışkuñ yolın irşād
ideyin
Ya nî gönlümi belâ vü gâma
mu'tād ideyin

63. yoluña:-uñ, -a
Gazel 2443
Mısra: 8

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Tuhfe eyler küyuña varsa gözüm
gevherlerin
Ger kabülün var-ısa yoluña tîsâr
eylesün

64. yolına:-i, -n, -a
Gazel 2495
Mısra: 5

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Varuñı harc idegör yolına
cânânelerün
Ele girmezse dañı akça vü puldan
çıkasın

65. yoluñda:-uñ, -da
Gazel 2031
Mısra: 5

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Ben fedâ kıldum yoluñda çün
senüñ cân u seri
Döstüm göndermedün bir büseñi
baña nevâl

66. yolında:-i, -n, -da
Gazel 2083
Mısra: 8

*Bir şeye ulaşmak için takip
edilen seyir. || Amaç, maksat,
uğur.*

Qaddi hayâli gelse dile cular
akıdup

Âhîr yolında cem' olup 'ummân
olan yaşum

vol gözed-:

1. yol gözed-:
Gazel 2153

Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Birinin gelmesini merakla
beklemek.*

Görmezem h'âb yüzün iki gözüm
yol gözedür
Diye her bâr görelüm düşer-ise
râhum

vol kat' eyle-:

1. yol kat' eyle-:-dü, --m
Gazel 2036

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Yol almak, bir yolu aşmak.

Gerçi kim kat' eyledüm hicran
ilinde niçe yol
Bâb-ı vaşl-ı dil-rübâya bulmadum
hergiz vuşül

volda kal-:

1. volda kal-:
Gazel 2175

Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Gittiği yolda ilerleyememek,
gideceği yere varamamak veya geç
kalmak.*

Olup gavvâş bañr-ı 'ışka taldum
İrem ka'rına didüm yolda kaldum

voldan çık-:

1. voldan çık-:
Gazel 2495

Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Belli bir yolu takip eden
taşutlar gitmekte olduğu yoldan
ayrılmak.*

Râh-ı 'ışkuñda görüp 'aşığı yoldan
çıkasın
Bir bu kim kana girüp bir bu
kuldun çıkasın

voldan çıkar-:

1. voldan çıkar-:
Gazel 2481

Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Doğru yoldan saptırmak,
ayartmak.*

Muhibbî virmeyem dirdüm didi
meh-rûlara hergiz
Beni yoldan çıkaran âh bu gözi ile
o kaş olsun

voldaş-:

1. voldaşum:-um
Gazel 2402

Mısra: 6
Yol arkadaşı, dost.

Vadî-i miñnetde Mecnûn baña
pâdaş olmadı
Bulmadum dehr ara gam içre
yoldaşum benüm

2. voldaşum:-um
Gazel 2093

Mısra: 6
Yol arkadaşı. || Arkadaş, dost.

Geldi Ferhâd yanuma kesdükde
ben küh-ı gamı
Ancak olur kühkenlik içre
yoldaşum benüm

volna cân u başı vir-:

1. yolna cân u başı vir-:
Gazel 2227

Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Uğrunda ölmek, uğrunda
ölecek kadar bağlı olmak.*

Cân u başı vireyim yolına ben
cânânumuñ
Umaram ki diye tañsîn eyleyüp
ferdüm benüm

voluña cân vir-:

1. yoluña cân vir-:
Gazel 2389

Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*Uğrunda ölmek. || Uğrunda
ölecek kadar bağlı olmak.*

Eger inanmaz iseñ yoluña cân
virdüğümü
Yüzüñ âyinesini agzuma tut gör
nefesüm

voluñı bekle-:

1. yoluñı bekle-:
Gazel 2172

Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gelmesini merakla beklemek.

Cân virüp bir büseñe cânâ hâridâr
oldugum
Mâlikem bir cânâ ol dañı fedâ

olsun direm Cān virüp bir büseñe
cānā ħarīdār oldugum

2. **yoluñı bekle-:**

Gazel 2172

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Gelmesini merakla bekleme.

Niçe yıldır beklerem yoluñı
virmezsin selām

Ummazam bir nesne cāna merĥabā
olsun direm

yön:

1. **yönin:-i, -n**

Gazel 2218

Mısra: 7

Cihet, taraf, suret.

Şalāĥ-ı 'aql-ıla hūşı yönin
dīvāneden sormañ

Başum sevdā-yı zülfiyle ser-i
dīvānegi dārem

yu-:

1. **yuyasın:-yasın**

Gazel 2255

Mısra: 5

Temizlemek, yıkamak.

Dilegüm budur Ĥudāyā yuyasın
yüz karasın
Kalmaya maĥşer güninde alacak
yälüm benüm

2. **zur:-r, -**

Gazel 2018

Mısra: 5

Temizlemek, yıkamak.

Nergis-i zerrin legende şebnem ile
yür yüzün
Her kaçan kim ĥvābdan olsa seĥer
bidār gül

3. **yumaya:-ma, -(y)a**

Gazel 2080

Mısra: 2

Yıkamak.

Meded artmaktadır her gün
günāhum
Deñizler yumaya rüy-ı siyāhum

4. **yuya:-(y)a**

Gazel 2383

Mısra: 7

Temizlemek, yıkamak.

Umaram 'afv ide yuya uşbu yüzüm
karasın
Luţfi çok iĥsānı cōmerd İlāhumdur
benüm

5. **yuna:-n, -a**

Gazel 2400

Mısra: 20

Yıkamak.

Gerçi cürm-ile Muĥibbī olduñ
evvel rü-siyāĥ
Āb-ı rahmetle umaram pāk ola
yuna yüzüm

6. **zur:-r**

Gazel 2483

Mısra: 1

Yıkamak.

Gönül teslim-i cān eyler elin yür
kendü kanından
Tārīĥ-ı 'ışka ki girse geçer nām u
nişānından

yüce:

1. **yücedür:-dür**

Gazel 2236

Mısra: 2

Ulu, büyük, yüce, yüksek.

Zār zāram kimsenem yokdur
diyem ĥälüm benüm
Yücedür kaşrı o māhuñ irmeye
nālüm benüm

2. **yücedür:-dür**

Gazel 2249

Mısra: 13

Ulu, büyük, yüce, yüksek.

Āşiyānı yücedür irmek aña
mümkün degül
Niçeye dek inleyüp ĥasretle āh u
vā kılam

3. **yüce:**

Gazel 2273

Mısra: 1

Büyük, yüksek.

Sidreden yüce görünür baña kaşruñ
güzelüm
Meger āhum eli ile aña irişe elüm

4. **yüce:**

Gazel 2287

Mısra: 10

Büyük, yüksek.

Didüm bālā mīdur kaddūñ ya tūbā
Didi andan yüce ben ser-firāzam

5. **yücedür:-dür**

Gazel 2089

Mısra: 7

*Yüksek, büyük, ulu, mertebesi
üstün olan.*

Güneş gibi egerçi kim felekden
yücedür kaşruñ
Kemend-i āha yapışdum zārüri
nerdübān itdüm

6. **yücedür:-dür**

Gazel 2120

Mısra: 5

*Yüksek, büyük, ulu, mertebesi
üstün olan.*

Her ne deñlü kaşruñ iy meh-rü
felekden yücedür
Çıkmaga āhum kemendiyle
fiĥānum var benüm

7. **yüce:**

Gazel 2236

Mısra: 10

Ulu, büyük, yüce, yüksek.

Luţf-ıla didi Muĥibbī ki kapum
bendesidür
Çarĥdan oldı yüce kevkeb-i
iĥbālüm benüm

yük:

1. **yükinden:-i, -n, -den**

Gazel 2286

Mısra: 5

Manevi ağırlık.

Şikāyet itmez idüm ĥam yükünden
Eger çekmege anı kādır olsam

2. **yüklerin:-ler, -i, -n**

Gazel 2493

Mısra: 3

*İnsana baskı yapan ağır
durum veya görev.*

İĥtiyār ider belā vü derd ü miĥnet
yüklerin
Dil virüp bir mäh-rüya şive vü nāz
isteyen

yükün çek-:

1. **yükün çek-:**

Gazel 2160

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Bütün güçlüklerine göğüs
germek.*

Niçe yıllardır çeker dil dōstum
hicrūñ yükün
Bir zebān-ıla olur mı taĥrīr
eyleyem

yükle-:

1. **yükletdi:-t, -di**

Gazel 2222

Mısra: 7

Yük almak, sıkıntı ve derdi üzerine almak.

Şol kadar arkama yükletdi benim
bâr-ı gamı
Didi taşınlar idüp kim göre
hâmün çekerem

yum-:

1. **yumınca:-ınca**

Gazel 2103

Mısra: 8

(Göz) kapamak. || Ölmek.

'Aynuma zerre kühli ekmeğe baña
gerekmez
Gözüm açup yumınca ol hâk-i küyi
sevdüm

yun-:

1. **yunmuşum:-mış, -um**

Gazel 2386

Mısra: 4

Yıkanmak, yıkanıp
temizlenmek.

Bî-höd olursam 'ışk-ıla saçun
yüzüme âb
Ola ki gözüm açıla tâ gide
yunmuşum

**yu 'refu' l-mücrimine bî-
sîmâhum:**

1. **yu 'refu' l-mücrimine bî-
sîmâhum:**

Gazel 2134

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Suçlu-günahkarlar

*yüzlerinden tanınır. || Rahman
suresi 41. ayet.*

Bildi çün sevdüğümü ol mâhum
Yu'refu' l-mücrimine bî-sîmâhum

yüreg:

1. **yüregümi:-üm, -i**

Gazel 2129

Mısra: 8

Kalp, gönül.

Didüğümce baña rahm eyle gel iy
âfet-i cân
Hâncer-i cevri-ile san yüregümi
yara didüm

yüregüni dagla-:

1. **yüregüni dagla-:**

Gazel 2439

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Çok acı vermek.

Zülfini çözdü cân u dilüm
bağlamag-ıçun
Yüzünü açdı yüregümi daglamak-
ıçun

yürek:

1. **yürek:**

Gazel 2279

Mısra: 5

*İnsanın bütün duygularının
kaynağı ve manevi varlığının
merkezi, gönül.*

Gözüm yaşlı yürek başlu denî
dünyâyı terk itdim
Beni biñ päre itseler direm
'uqbâdan el çekmem

2. **yürek:**

Gazel 2317

Mısra: 18

*İnsanın bütün duygularının
kaynağı ve manevi varlığının
merkezi, gönül.*

Kapuñda çünki meddâham seni
medh iderem her dem
Yürek pür-gam gözüm pür-nem
Muhibbi' yem hoş elhânım

3. **yüregüñüñ:-üñ, -üñ**

Gazel 2489

Mısra: 6

*İnsanın bütün duygularının
kaynağı ve manevi varlığının
merkezi, gönül.*

Dir-iseñ 'ışkuñ çerâğı yana
söyinmeye hiç
Süz-ıla yüregüñüñ her gice dağın
yakasın

4. **yüregi:-i**

Gazel 2424

Mısra: 9

*İnsanın bütün duygularının
kaynağı ve manevi varlığının
merkezi, gönül.*

Hâlüme rahm idiserdür yüregi
âhen-ise
İy Muhibbi okıyan defter ü
dīvānumdan

yürek päre ol-:

1. **yürek päre ol-:**

Gazel 2441

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Çok fazla acımak, içi, kalbi
parçalanmak.*

Tığ-ı hicrünüle şehâ şād ol päre
olmışken yürek
Bād-ı âhum geldi tağıtdı anuñ her
pâresin

yüri-:

1. **yüri:**

Gazel 2036

Mısra: 4

İlerlemek, devam etmek.

İstedüm büse lebinden güldi dilber
gül gibi
Didi yaşla çare isterseñ bu yolda
yüri öl

2. **yüri:**

Gazel 2326

Mısra: 3

İlerlemek, devam etmek.

'Âlem içinde yüri sen şād u hândan
gül gibi
Hâr elinden baña yiter zâr u her
bâr inlerem

3. **yüriyüp:-(y)üp**

Gazel 2358

Mısra: 2

Hücum etmek, saldırmak.

Allâh Allâh diyelüm sancak-ı şâhî
çekelüm
Yüriyüp her yañadan şarka sipâhî
çekelüm

4. **yüriyüp:-(y)üp**

Gazel 2358

Mısra: 10

Hücum etmek, saldırmak.

Umaram rehber ola bize Ebübekr ü
'Ömer
İy Muhibbi yüriyüp şarka sipâhî
çekelüm

5. **yüri:**

Gazel 2489

Mısra: 9

İlerlemek, devam etmek.

İy Muhibbi yüri di bülbüle âh
eyleme kim
Nev-'arüs-ı gülün elvire tuvağın
yakasın

yüri:

1. **yüri:**

Gazel 2007

Mısra: 3

*"Yürü, haydi" anlamında
teşvik sözü.*

Yüri cân naqdini harc eyle metâ'-ı
ğamı al
Assı itdi niçeler uydı bu bāzāra
gönül

2. yüri:

Gazel 2047

Mısra: 6

"Yürü, haydi" anlamında
teşvik sözü.

Sen de iy dil sevüben cân-ıla bir
Leyli-veşi
Yüri Mecnünlayın 'äleme sen
destān ol

3. yüri:

Gazel 2044

Mısra: 11

"Yürü, haydi" anlamında
teşvik sözü, devam et, ilerle.

'Aşık iseñ şem'-i hüсне yak yüri
cân u seri
Çünkü sen pervānesin yanmaga sen
pervāne gel

4. yüri:

Gazel 2191

Mısra: 9

"Yürü, haydi" anlamında
teşvik sözü, devam et, ilerle.

Yüri zāhid yüri ol sen selāmet
Melāmet 'aşık olan istemez nām

5. yüri:

Gazel 2191

Mısra: 9

"Yürü, haydi" anlamında
teşvik sözü, devam et, ilerle.

Yüri zāhid yüri ol sen selāmet
Melāmet 'aşık olan istemez nām

6. yüri:

Gazel 2112

Mısra: 11

"Haydi, durma!" anlamında
bir söz.

Selāmet ol yüri zāhid melāmet
'aşıkuñ faħrı
Yıkılmış gönülümü sanma ben ad u
sana tapşurdum

yürü-:

1. yürür:-r, -

Gazel 2060

Mısra: 2

Adım atarak ilerlemek. ||
Yayan olarak gitmek, gezmek.

Bulmadum çare bu dil derdine bī-
çare benem

Tag u şahrālara düşmiş yürür āvāre
benem

2. yürür:-r

Gazel 2191

Mısra: 8

Bir kimse veya nesne bir yöne
doğru yer değiştirmek, yer
değiştirerek ilerleme.

Meger gün yüzine gün 'aşık olmuş
Yürür āvāre itmez bir dem ārām

3. yürür:-r

Gazel 2210

Mısra: 1

Bir kimse veya nesne bir yöne
doğru yer değiştirmek, yer
değiştirerek ilerleme.

Yürür ser-geşte dil ħasta tekāpu-yı
beyābānum
Arayup baħr u ber içre seni dāyim
şitābānam

4. yürür:-r

Gazel 2309

Mısra: 4

Bir kimse veya nesne bir yöne
doğru yer değiştirmek, yer
değiştirerek ilerlemek; gezmek,
dolaşmak.

Leyli zülfin bend idem boynuma
ben Mecnün-vār
Küy-ı dilberde yürür dīvāne bir
abdāl olam

5. yürür:-r

Gazel 2419

Mısra: 1

İlerlemek, yol almak.

Süvār-ı esb-i nāz olmuş yürür ol
ħusrev-i ħübān
Ĥať u ħālī belā-yı dil dü çeşmi
kāfir-i fettān

yūsuf:

1. yūsuf:

Gazel 2022

Mısra: 1

Güzelliğiyle meşhur
peygamber Hz. Yusuf.

Mısr-ı ħüsñ içre seni görsem eyā
Yūsuf cemil
Tañ degüldür gözlerüm yaşına
dinse 'ayn-ı Nıl

2. yūsuf:

Gazel 2047

Mısra: 10

Hz. Yusuf. || Hz. Yusuf
güzelliği ile meşhurdur. Mısır

kıralı onu esir eder.Kralın karısı
Zeliha ona aşık olur ama Yusuf'tan
beklediği karşılığı göremez ve ona
iftira atarak onu zindana attırır.
Allah ona zindanda rüya
yorumlama ilmini bağışlar.Kral
bir gün rüya görür.Bu rüyayı
inandırıcı bir biçimde yalnızca
Yusuf yorumlar ve yedi yıl
bolluktan sonra yedi yıl kıtlık
olacağını söyler.Söyledikleri doğru
çıkınca suçsuzluğu da kanıtanınca
zindandan kurtulur.

Şabr kıl nefse Muħib eyleme rüsvā
özünü

Sen de Yūsuf gibi zindāna varup
mihmān ol

3. yūsuf' um:-um

Gazel 2317

Mısra: 12

Hz. Yusuf II Hz. Yakub'un
oğlu Hz. Yusuf. Mısır'a sultan
olması, kardeşleri tarafından
kuyuya atılıp ölüme terk edilmesi
ve güzelliği yönüyle Klasik Türk
şürinde söz konusu edilmektedir.

Nebātum şekerüm gencüm bu
'ālem içre bī-rencüm
'Azizüm Yūsuf' um varum gönül
Mısr'ındaki ħanum

yūsuf-cemāl:

1. yūsuf-cemāl:

Gazel 2029

Mısra: 3

Hz. Yusuf gibi güzel yüzlü.

Mısr-ı ħüsñün ħaĥkı iy Yūsuf-
cemāl

Küyüñ içre akdı yaşum hem çü Nıl

2. yūsuf-cemāl:

Gazel 2466

Mısra: 3

Hz. Yusuf gibi güzel yüzlü.

Mısr-ı ħüsñün ħaĥkı senden ayrı
iy Yūsuf-cemāl
Eşk-i çeşmüm Nıl'den eksük degül
hem Şať dan

yūsuf-ı mısır'ı ve:

1. yūsuf-ı mısır'ı ye:--(y)e, -

Gazel 2033

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Mısır'ın Yusuf'u. || Yusuf
peygamber Mısır'a sultan
olmuştur. Güzelliğini telmihen
sevgilinin yüzü Mısır'a, kendisi de
sultana benzetilir.Ayrıca Yusuf

peygamberin güzelliği sevgiliye de benzetilir.

Yûsuf-ı Mısrî'ye nisbet hüsn-ile sensin cemil
İster-iseñ gün yüzün göster aña
rüşen delil

vüz:

1. **yüzine:--i, --n, --e**
Gazel 2017
Mısra: 4
Yüz, suret, çehre.

Ben belâ-keş bülbüle eydün ki
tîmâr eylesün
Gül yüzine karşı yoksa kaçd-ı cân
eyler gönül

2. **yüzin:--i, --n, --**
Gazel 2018
Mısra: 5
Yüz, suret, çehre.

Nergis-i zerrîn legende şebnem ile
yur yüzün
Her kaçan kim hıvâbdan olsa seher
bîdâr gül

3. **yüzden:--den**
Gazel 2179
Mısra: 3
Yüz, suret, çehre.

Şaf şaf olmuş 'âşıkun keşf eylegil
yüzden niķâb
Ben kimem ki isteyem yüzünü
tenhâyı görem

4. **yüzünü:--üñ, --i**
Gazel 2179
Mısra: 4
Yüz, suret, çehre.

Şaf şaf olmuş 'âşıkun keşf eylegil
yüzden niķâb
Ben kimem ki isteyem yüzünü
tenhâyı görem

5. **yüzümü:--ü, --m, --i**
Gazel 2187
Mısra: 7
Yüz, suret, çehre.

Derd-i 'ışıkun yaş u sîm ü yüzümü
zer eyledi
Ben de iksîr ü vücudum hâkini zer
eyleyem

6. **yüzine:--i, --ne**
Gazel 2383
Mısra: 5
Taraf, yön, kısım.

Kim baka gökler yüzine halka
halka görinen
Bilmeyen bilsün ki ejder gibi
âhumdur benüm

7. **yüzine:--i, -(n)e**
Gazel 2000
Mısra: 9
Başın, üzerinde alın, kaş, göz,
burun, yanaklar, ağız, ve çene
bulunan ön kısmı, surat, çehre.

Bir kezin gülse Muhibbî yüzine ol
şüh gül

8. **yüzümü:--üm, --i**
Gazel 2003
Mısra: 7
Başın, üzerinde alın, kaş, göz,
burun, yanaklar, ağız, ve çene
bulunan ön kısmı, surat, çehre.

Yüzümü zer itdi 'ışıkun gözlerüm
yaşını sîm
Pâdişâhum devletünde mâl u câh
eksük degül

9. **yüzümden:--üm, --den**
Gazel 2276
Mısra: 6
Sima, çehre, surat.

Didi dilber şeb-i yeldâ saçumdur
Yüzümden soralar tâze bahârum

10. **yüzüne:--üñ, --e**
Gazel 2019
Mısra: 2
Başta alın, göz, burun, ağız,
yanak ve çenenin bulunduğu ön
bölüm, sima, çehre, surat.

Yok agzuña bilüne disem kim
haber degül
Yüzüne mihr ü meh disem eksük
nazar degül

11. **yüzine:--(i)n, --e**
Gazel 2000
Mısra: 10
Başın, üzerinde alın, kaş, göz,
burun, yanaklar, ağız, ve çene
bulunan ön kısmı, surat, çehre.

Ṭali'-i naħsum olurdu sa'd-ı ekber
döstrlar
Bir kezin gülse Muhibbî yüzine ol
şüh gül

12. **yüzi:--i**
Gazel 2007
Mısra: 11
Çehre, suret.

Ol boyı serv(i) yüzi şem'i Muhibbî
seveli

Tañ mı pervâne gibi yansa eger
nâra gönül

13. **yüzine:--i, --n, --e**
Gazel 2021
Mısra: 9
Başın, üzerinde alın, kaş, göz,
burun, yanaklar, ağız, ve çene
bulunan ön kısmı, surat, çehre.

Yüzine bakup Muhibbî zülfine dil
bağlama
Derd-i serdür hâşılun ak u karadan
vâz gel

14. **yüzi:--i**
Gazel 2373
Mısra: 7
Sima, çehre, surat.

Gül yüzi şevkı-y-ile şubha degin
Olalum bülbüle hem-nefs n'idelüm

15. **yüzün:--üñ**
Gazel 2032
Mısra: 1
Surat, çehre.

Gün yüzün üstinde gördüm
kaşların iki hilal
Kim görüpdür kim güneş ide
kamerle ittîşâl

16. **yüzüne:--üñ, --e**
Gazel 2032
Mısra: 6
Surat, çehre.

Zülfünü kim ki göre aña şeb-i yeldâ
diye
Yüzüne kim ki nazâr ide diye
ferhunde fâl

17. **yüzini:--i, --n, --i**
Gazel 2038
Mısra: 1
Surat, çehre.

Rüze çıkdı çün saña gösterdi
yüzünü hilâl
Turma iy dil sâķi-i Mehveş elinden
büse al

18. **yüzüne:--üñ, --e**
Gazel 2050
Mısra: 8
Sima, çehre, surat.

Ḥaṭun geldi saña düşmez idesin
dahı ra'nalık
Yüzüne kimseler bakmaz gerek
hürşid-i raḥşan ol

19. **yüzün:--üñ, --**
Gazel 2051

Mısra: 1
Sima, yüz, çehre.

İy boyun serv ü yüzün gül
lebleründür selsebîl
Döstüm sünbül saçuñdan 'anber
olmuşdur hâcîl

20. **yüzünde**:--üñ, --de
Gazel 2051
Mısra: 3
Sima, surat, çehre.

Zülfünü gördüm sehergeh gül
yüzünde bilmedüm
Döstüm sünbül midür yâhüd
periyy-i Cebra' il

21. **yüzine**:--i, --n, --e
Gazel 2053
Mısra: 7
Yüz, surat, çehre.

Gün yüzine teşbih itmek olur idi
güneşi
Likin anuñ konmamış buncılayın
haddinde hâl

22. **yüzünüñ**:--üñüñ, -
Gazel 2059
Mısra: 5
Sima, çehre, surat.

Yüzünüñ nürü 'aqsinden bu cāñum
şu 'ledâr oldı
Gör anda hüsñüñi âyine-şüret
pâkdür göñlüm

23. **yüzini**:--i, --n, --i
Gazel 2061
Mısra: 3
Surat, çehre.

Her kim ki görse yüzini cāndan
berî olur
Zülfî hāmıyla boynına dakmaz
kılâde kim

24. **yüzini**:--i, -n, -i
Gazel 2079
Mısra: 10
Yüz, surat, çehre.

Muhibbî kemterem ednâdan ednâ
Yüzünü hâke sürmüş bir giyâhum

25. **yüzün**:--üñ
Gazel 2085
Mısra: 3
Sima, çehre, surat.

Dideler rüşen olurlar göreler zîbâ
yüzün
Her kimün inkârı vardur ben aña
rüşen kılâm

26. **yüzün**:--üñ
Gazel 2086
Mısra: 3
Yüz, surat, çehre.

Gül yüzün şevkine cānâ bu dil-i
şürdeyi
Göceler tâ şubha dek bülbül gibi
zâr añladum

27. **yüzüne**:--üñ, -e
Gazel 2098
Mısra: 6
Sima, çehre, surat.

Sözlerüm rüşen olur gün gibi
bürhân istemez
Âfitâbum yüzüne mihr-i cihan-ârâ
disem

28. **yüzünüñ**:--üñ, -i
Gazel 2105
Mısra: 1
Sima, çehre, surat.

Yüzünü göreliden 'ışkuñ-ıla
hayrânam
Düşüben vâdilere derd-ile
sergerdânam

29. **yüzünüñ**:--üñ, -i
Gazel 2141
Mısra: 5
Sima, çehre, surat.

Göreliden yüzünüñi yinilmedi gözüm
yaşı
Bâg-ı hüsñünde senün enhâr
olupdur gözlerüm

30. **yüzünüñ**:--üñ, -i
Gazel 2172
Mısra: 6
Sima, çehre, surat.

Hastayam hicrân şebinde rüz-ı
vaşluñ isterem
Yüzünü göster kamu 'âlem ziyâ
olsun direm

31. **yüzünüñ**:--üñ, -i
Gazel 2172
Mısra: 6
Sima, çehre, surat.

Hastayam hicrân şebinde rüz-ı
vaşluñ isterem
Yüzünü göster kamu 'âlem ziyâ
olsun direm

32. **yüzünüñ**:--üñ, -i
Gazel 2285
Mısra: 10
Sima, çehre, surat.

Didem çün ebr-i nev-bahârî
Döker yaşı gül yüzünüñi görsem

33. **yüzünüñ**:--üñ, -i
Gazel 2303
Mısra: 3
Sima, çehre, surat.

Yüzünüñi çünkü görmem
Pervây-i kesî ne dârem

34. **yüzünüñ**:--üñ, -i
Gazel 2445
Mısra: 5
Sima, çehre, surat.

Yüzünüñi gördükde cān virmek
muqarrerken baña
Hiç revâ mıdur çekem âh u eninüñ
minnetin

35. **yüzünüñ**:--üñ, -i
Gazel 2460
Mısra: 3
Sima, çehre, surat.

Yüzünüñi görelî iy yâr-ı cānî
Oluram günde yüz kez mübtelâ
ben

36. **yüzi**:--i
Gazel 2114
Mısra: 9
Yön, taraf.

İy Muhibbî tañ mı görinse yüzi
çarhuñ kebûd
Dem-be-dem aña 'uruc iden
duhânumdur benüm

37. **yüz**:
Gazel 2117
Mısra: 1
*Yüz sayı sıfatı. || Yüzlerce,
pek çok.*

Yüz cefâ biñ cevri ol nâ-
mihribândan görmişem
Görmedi kahr u sitem bir kes ben
andan görmişem

38. **yüz**:
Gazel 2117
Mısra: 10
*Yüz sayı sıfatı. || Yüzlerce,
pek çok.*

İy Muhibbî sormagil derdüm
idersin âşikâr
Yüz cefâ biñ cevri ol nâ-
mihribândan görmişem

39. **yüzüne**:--ü, -n, -e
Gazel 2119
Mısra: 4
Sima, çehre, surat.

Biri gelse biri gider aña şems ü
kamer dirler
Olupdur yüzüne 'aşık gelürler şubh
u gâh aḥşâm

40. **yüzüñe:-üñ, -e**

Gazel 2122

Mısra: 2

Yüz, suret, çehre.

Bâğ-ı hüsnuñe gözüm yaşını bārān
eyleşem
Gül yüzüñe karşı bülbül gibi efgān
eyleşem

41. **yüzi:-i**

Gazel 2137

Mısra: 7

Sima, çehre, surat.

Görmedüm bir aña beñzer yüzi gül
alını kamer
Geşt idüp 'alemi eṭrāfi tamāmet
gördüm

42. **yüzüñ:-üñ**

Gazel 2156

Mısra: 3

Yüz, suret, çehre.

Nāgehān gördüm senüñ ben iy perī
behcet yüzüñ
Ol zamāndan gitdi 'aqlum kalmadı
hergiz bilüm

43. **yüzümi:-üm, -i**

Gazel 2156

Mısra: 7

Yüz, suret, çehre.

Tiğ-ı cevrüñden nigārā yüzümi
döndürmezem
Eyler-iseñ günde yüz biñ bagrumı
dilim dilim

44. **yüzün:-i, -n**

Gazel 2161

Mısra: 4

Yüz, suret, çehre.

Göricek bâğ-ı hüsniñde nigāruñ
zülf ü ruḥsārın
Saçını kâfiristāna yüzün imāna
taşurdum

45. **yüzine:-i, -n, -e**

Gazel 2169

Mısra: 1

Yüz, surat, çehre.

Yüzine bakdukça yāruñ her dem
artar ḥayretüm
'Alemler içre tañ midur 'ışık-ıla ola
şöhretüm

46. **yüzi:-i**

Gazel 2171

Mısra: 10

Çehre, sima, surat.

İy Muḥibbī n'eylerem bâğ-ı cinān
u keşeri
Bir lebi şirīn yüzi gül gülsitānum
var benüm

47. **yüzüñi:-üñ, -i**

Gazel 2190

Mısra: 1

Surat, sima, çehre.

Her kaçan görsem nigārā yüzüñi
ḥayrānuñam
Derd-i 'ışık-ıla velī 'ālemde
sergerdānumam

48. **yüzüñi:-üñ, -i**

Gazel 2292

Mısra: 1

Surat, sima, çehre.

Suçum budur ki iy dilber yüzüñi
gördüm āh itdüm
Muḥırram ben günāhuma bilürem
çok günāh itdüm

49. **yüzine:-i, -n, -e**

Gazel 2191

Mısra: 7

Sima, surat, çehre.

Meger gün yüzine gün 'aşık olmuş
Yürür āvāre itmez bir dem ārām

50. **yüzine:-i, -n, -e**

Gazel 2433

Mısra: 9

Sima, surat, çehre.

Yāruñ Muḥibbī gün yüzine kim
nazar ide
Eydür ben anı mäh-ı şeb-ārāya
virmezsin

51. **yüzine:-i, -n, -e**

Gazel 2442

Mısra: 14

Sima, surat, çehre.

'İşkī Muḥibbī her niçe ketm itmek
istese
Zāhir görür yüzine bakanlar
'alāmetin

52. **yüzine:-i, -n, -e**

Gazel 2447

Mısra: 1

Sima, surat, çehre.

Yüzine kılan nazar yāruñ görür
İslām u dīn

Olmamak lāzım idi ebrūlarında
kibr ü kīn

53. **yüzine:-i, -n, -e**

Gazel 2491

Mısra: 3

Sima, surat, çehre.

Baş virem şem' gibi ger
bakabilsem yüzine
Akıdam göz yaşını komayam ol
yār etegin

54. **yüzün:-üñ**

Gazel 2192

Mısra: 9

Sima, surat, çehre.

Nāgehān gördüm senüñ cānā
yüzüñ
Daḥı ol demden berü dem-
besteyem

55. **yüzün:-üñ**

Gazel 2236

Mısra: 7

Sima, surat, çehre.

Gün yüzün görmeyeli oldı karañu
bu cihān
Bilmezem niçe geçer hafta vü meh
sālüm benüm

56. **yüzün:-üñ**

Gazel 2284

Mısra: 14

Sima, surat, çehre.

Bu Muḥibbī'yi şeb-i hicründe
zulmetde koma
Rüşen it göster yüzün çün mäh-ı
tābānsın begüm

57. **yüzün:-üñ**

Gazel 2339

Mısra: 7

Sima, surat, çehre.

Görmez oldum gün yüzün meh
alnuña
Gıce gündüz sakin-i gamḥāneyim

58. **yüzün:-üñ**

Gazel 2362

Mısra: 3

Sima, surat, çehre.

Yüzün Beytül-ḥarām'ında imām
olmuş meger çeşmüñ
Ki müjgānlar turup şaf şaf iderler
iḳtidā kıblem

59. **yüzün:-üñ**

Gazel 2370

Mısra: 1

Sima, surat, çehre.

Nev-bāhār-ı hüsnuñ añup gül
yüzüñ yād eyledüm
Bülbül-i şürîde gibi āh u feryād
eyledüm

60. **yüzüñ:-üñ**
Gazel 2378
Mısra: 1
Sima, surat, çehre.

Nigārā bağ-ı hüsnuñde yüzüñ
gülzāra beñzetdüm
Aña karşı bu dil murğımı murğ-ı
zāra beñzetdüm

61. **yüzüñ:-üñ**
Gazel 2415
Mısra: 3
Sima, surat, çehre.

Nihān olalı gün yüzüñ gözümde
Akıdır dîdeler yaş yirine kan

62. **yüzüñ:-üñ**
Gazel 2484
Mısra: 3
Sima, surat, çehre.

Görelde gün yüzüñ hāyrānuñ
oldum
Benüm bu hālümde halk oldı hāyrān

63. **yüzüñ:-üñ, -i**
Gazel 2195
Mısra: 11
Sima, surat, çehre.

Didüm bu nāz u bu işve nedür gül
yüzüñi göster
Acebdür dağı bilmezsin didi ben
şivekār oldum

64. **yüzüñi:-üñ, -i**
Gazel 2286
Mısra: 1
Sima, surat, çehre.

Yüzüñi görmege ger hāzır olsam
Ölince gitmez idüm nāzır olsam

65. **yüzüñe:-üñ, -e**
Gazel 2195
Mısra: 15
Surat, sima, çehre.

Yüzüñe “ve’ d-đuhā” didüm saçuña
dağı “ve’ l-leyl”
Anuñçün āteş-i işka gice gündüz
yanar oldum

66. **yüzüñe:-üñ, -e**
Gazel 2244
Mısra: 2
Surat, sima, çehre.

Beñzer ki senüñ vaşluña yokdur
liyākatüm
Bakdukça güneş yüzüñe yok zerre
tākatüm

67. **yüzüñe:-üñ, -e**
Gazel 2275
Mısra: 9
Surat, sima, çehre.

Muhibbī gül yüzüñe karşı cānā
İder bülbül gibi her dem terennüm

68. **yüzine:-i, -n, -e**
Gazel 2198
Mısra: 9
Sima, surat, çehre.

Basa bir gün bu Muhibbī yüzine
pāyuñ diyü
Yollaruñda yüzümi hāk-ile yeksān
eyledüm

69. **yüzümi:-üm, -i**
Gazel 2198
Mısra: 10
Sima, surat, çehre.

Basa bir gün bu Muhibbī yüzine
pāyuñ diyü
Yollaruñda yüzümi hāk-ile yeksān
eyledüm

70. **yüzümi:-üm, -i**
Gazel 2227
Mısra: 1
Sima, surat, çehre.

Kim temāşā eyler-ise yüzümi
zerdüm benüm
Añlar fi’ l-cümle aḥvāl-i ğam u
derdüm benüm

71. **yüzümi:-üm, -i**
Gazel 2292
Mısra: 4
Sima, surat, çehre.

Semendüñ bu yüzüm üzre gelüp
bir gün basa diyü
Anuñçün yollaruñ üzre yüzümi
hāk-i rāh itdüm

72. **yüzümi:-üm, -i**
Gazel 2309
Mısra: 6
Sima, surat, çehre.

Serv-қadler pāyına yaşum revān
itsem ne tañ
Yüzümi su gibi sürüp yirlere
meyyāl olam

73. **yüzümi:-üm, -i**
Gazel 2343

Mısra: 8
Sima, surat, çehre.

Ol semend-i nāz-ıla bakmaz gelüp
ruḥsāruma
Ben ne deñlü yüzümi hāk-ile
yeksān eylesem

74. **yüzümi:-üm, -i**
Gazel 2450
Mısra: 4
Sima, surat, çehre.

Hāk-i pāyuña nişār itmek için iy
serv-i kaç
Yüzümi zer eyleyüp kıldum gözüm
gevher-feşān

75. **yüzüni:-i, -n, -i**
Gazel 2137
Mısra: 12
Sima, surat, çehre.

Rüz-ı hierāna şükür irdi Muhibbī
pāyān
Ḥamdü-lillāh yüzüni sag u selāmet
gördüm

76. **yüzüni:-i, -n, -i**
Gazel 2200
Mısra: 1
Sima, surat, çehre.

Görmem yüzüni gerçi ki o yār-ı
mehveşüm
Lākin anuñ ḥayāl-i ile dāyimā
hoşum

77. **yüzüni:-i, -n, -i**
Gazel 2327
Mısra: 8
Sima, surat, çehre.

Naḥs tāli’ dūr beni her dem kılan
andan cüdā
Görmezem gün yüzüni beñzer
gidüpdür devletüm

78. **yüzüni:-i, -n, -i**
Gazel 2330
Mısra: 5
Sima, surat, çehre.

Görmeyelden gün yüzüni dilberüñ
bir haftadır
Ol meh-i bedrüñ firākıñdan hilāl
oldı tenüm

79. **yüzüni:-i, -n, -i**
Gazel 2391
Mısra: 3
Sima, surat, çehre.

İnāyet yüzüni gördüm diyü pür-
sevkdür gönlüm

Vişālūñ fikrile şeb-tā-seher
idrākdür göñlüm

80. **yüzini:-i, -n, -i**
Gazel 2391
Mısra: 8
Sima, surat, çehre.

Bu 'işyān u bu cürm-ile n'ola
ahvālūmi bilmem
Ferah yüzini görem mi diyü
ğamnākdür göñlüm

81. **yüzini:-i, -n, -i**
Gazel 2421
Mısra: 3
Sima, surat, çehre.

Düşde görem uyhu yüzini meger
şimden girü
Hvāba varmak mı gele bu çeşm-i
pür-ğünābdan

82. **yüzini:-i, -n, -i**
Gazel 2439
Mısra: 2
Sima, surat, çehre.

Zülfini çözdü cān u dilüm
bağlamag-ıçun
Yüzini açdı yüregümi daglamak-
ıçun

83. **yüzi:-i**
Gazel 2201
Mısra: 14
Sima, surat, çehre.

İy Muhibbī şayd idem dildarı sīm ü
zer ile
Yaşumı sīm anuñ içün yüzi saru
eyledüm

84. **yüzi:-i**
Gazel 2291
Mısra: 5
Sima, surat, çehre.

Görmedüm bir aña beñzer yüzi
gün alnı kamer
Anuñ-ıçun ol şehūñ ben bende-i
dergāhıyam

85. **yüzi:-i**
Gazel 2202
Mısra: 7
Sima, surat, çehre.

Gündür yüzi alnı kamer başına
geymiş tāt-ı zer
Bu nev'e olur mı beşer ammā ki
kindür dimezem

86. **yüzünü:-iñ, -ü**
Gazel 2213

Mısra: 7
Sima, surat, çehre.

Yüzünü gördüm ü dīvāne oldum
Bahār irişecek artar cününüm

87. **yüzi:-i**
Gazel 2215
Mısra: 1
Sevgilinin yüzü.

Zülf ü yüzi fikrile geçer şeb ü
rüzum benüm
Āteş-i 'ışk-ıla da yanar dil-süzum
benüm

88. **yüzdən:-den**
Gazel 2215
Mısra: 5
Surat, sima, çehre.

Dutmasun zulmet cihāni gel götür
yüzden niķāb
Dehri rüşen eyle gün gibi budur
sözüm benüm

89. **yüzde:-de**
Gazel 2215
Mısra: 8
Sima, surat, çehre.

Leylīdür çün zülfine dirler yüzine
"ve'd-đuħā"
Saçı ķadar olsa ne tañ yüzde nev-
rüzum benüm

90. **yüzüm:-iim**
Gazel 2226
Mısra: 4
Sima, surat, çehre.

Günāhum anālı derdā dirġā
Yüzüm zer oldı gözüm yaşı da sīm

91. **yüzüm:-iim**
Gazel 2239
Mısra: 14
Sima, surat, çehre.

Nişār itmege cānā ayaguña
Yüzüm zer eyledüm yaşum direm
hem

92. **yüzüm:-iim**
Gazel 2260
Mısra: 5
Sima, surat, çehre.

Didi şabr eyler-iseñ yār yüzüm
göstereyim
Tġ-i hicr öldüre didüm ki ferdāne
resüm

93. **yüzüm:-iim**
Gazel 2292

Mısra: 3
Sima, surat, çehre.

Semendūñ bu yüzüm üzre gelüp
bir gün basa diyü
Anuñçün yollaruñ üzre yüzümi
ħāk-i rāh itdüm

94. **yüzüm:-iim**
Gazel 2293
Mısra: 15
Sima, surat, çehre.

Ola kim yār yüzüm üzre basa
Ser-i küyında ħāk-i pā olalum

95. **yüzüm:-iim**
Gazel 2400
Mısra: 1
Sima, surat, çehre.

Āsitānuñda şehā ħāk eyledüm yine
yüzüm
Bu ümīde koyasın üstine pā göre
gözüm

96. **yüzüm:-iim**
Gazel 2400
Mısra: 10
Sima, surat, çehre.

Gerçi cürm-ile Muhibbī olduñ
evvel rü-siyāh
Āb-ı rahmetle umaram pāk ola
yuna yüzüm

97. **yüzüm:-iim**
Gazel 2421
Mısra: 10
Sima, surat, çehre.

Mihr-i ālemden Muhibbī zerreler
yüz döndüre
Dönmeye yüzüm benüm ol mihr-i
'ālem-tābdan

98. **yüzini:-i, -n, -i**
Gazel 2228
Mısra: 5
Sima, surat, çehre.

Yüzini gördigince 'ayşum artar
Olalıdan benüm ħüsn-i mā'āşum

99. **yüzün:-iñ**
Gazel 2229
Mısra: 4
Sima, surat, çehre.

Bu derd-i ġamı saña niçe 'arz
ideyin āh
Yüzün göricek çünkü olur lāl
zebānum

100. **yüzün:-iñ**
Gazel 2230

Mısra: 5
Sima,surat, çehre.

Yüzün gül saçın 'anber leblerün
mül
Gülistânında inler bir hezâram

101. **yüzün:-i**
Gazel 2264
Mısra: 5
Sima,surat, çehre.

Gül yüzün medh eylesem gülşende
iy serv-i hîrâm
'Andelîb-i gülsitâni cümle hâmus
eyleyem

102. **yüzün:-i**
Gazel 2343
Mısra: 9
Sima,surat, çehre.

Gül yüzün vaşın Muhibbî
yazmaga gül bergine
Devr-i gülde yaraşur bir tâze dîvân
eylesem

103. **yüzün:-i**
Gazel 2347
Mısra: 1
Sima,surat, çehre.

Görmezem cânâ yüzün budur
benüm maşzûnlugum
Zülfünün şeydâsiyam olmaz 'aceb
mecnûnlugum

104. **yüzün:-i**
Gazel 2389
Mısra: 4
Sima,surat, çehre.

Eger inanmaz iseñ yoluña cân
virdügümi
Yüzün âyinesini agzuma tut gör
nefesüm

105. **yüzün:-i**
Gazel 2436
Mısra: 3
Sima,surat, çehre.

Aç yüzün gönder zekât-ı hüsnüni
'aşıklara
Gir şevâba boynuña alma o
miskînler haşın

106. **yüzün:-i**
Gazel 2464
Mısra: 11
Sima,surat, çehre.

Dü mâh olupdur iy mâh görmez
yüzün Muhibbî
Ol bî-sitâre n'itsün devr itdi çarh-ı
gerdün

107. **yüzün:-i**
Gazel 2231
Mısra: 5
Sima, surat, çehre.

Yüzün mescid ne hoşdur aña karşı
Kılam mihrâb idüp kaşın
namâzum

108. **yüzün:-i**
Gazel 2232
Mısra: 3
Sima, surat, çehre.

Gün yüzün görmek itsem sâyem
arduma düşer
Buña kaldı kim dönüp sâyem ile
ceng eyleyem

109. **yüzünden:-i**
Gazel 2001
Mısra: 5
Sima, surat, çehre.

Dür olalı gül yüzünden bülbülem
kan ağlaram
Aglamakdan kalmamışdur tende
bir zerre mecâl

110. **yüzünden:-i**
Gazel 2247
Mısra: 2
Sima, surat, çehre.

Bend-i gâmda kaldum döstüm
rehâyî isterem
Dîdeme cânâ yüzünden rüşenâyî
isterem

111. **yüzünden:-i**
Gazel 2394
Mısra: 1
Sima, surat, çehre.

Gül yüzünden ayru her şeb hâk-
ber-ser eyleyem
Göz yaşın döküp özüm hâke
berâber eyleyem

112. **yüzünden:-i**
Gazel 2466
Mısra: 5
Sima, surat, çehre.

Gül yüzünden dür olalı bu gönül
bülbül gibi
Gîceler tâ şubha dek hâlî degül
feryâddan

113. **yüzün:-i**
Gazel 2272
Mısra: 13
Sima, surat, çehre.

Âh göstermez Muhibbî gün yüzün
zülf-i sehâb
Mâni' olur ki yaşum içre olur
pinhân gözüm

114. **yüzün:-i**
Gazel 2314
Mısra: 7
Sima, surat, çehre.

Âteş-i dūd-ı dilümden görmedüm
'âlem yüzün
Gül yüzünsüz her kaçan gülşende
mesken eyledüm

115. **yüzün:-i**
Gazel 2389
Mısra: 5
Sima, surat, çehre.

Görmezem uyhu yüzün hâli hayâli
gelicek
Niçe râhat olayım hâne toludur
megesüm

116. **yüzün:-i**
Gazel 2426
Mısra: 1
Sima, surat, çehre.

Giderse zülfini ol meh yüzün açsa
nişâbindan
Tulû' itmese birkaç gün güneş tura
hicâbindan

117. **yüzün:-i**
Gazel 2463
Mısra: 3
Sima, surat, çehre.

La 'l-i nâbin istedikçe gösterür
ferdâ yüzün
Korkum oldur kim ölem
irişmeyem ferdâyâ ben

118. **yüzünde:-i**
Gazel 2278
Mısra: 9
Sima, çehre, surat.

Yüzünde haşın gördi Muhibbî âh
idüp
Âhîr viriser âyineyi yâra hâlel
didüm

119. **yüzün:-i**
Gazel 2283
Mısra: 3
Sima, surat, çehre.

Yüzün gerçi bu gönlüm rüşen eyler
Velî zülfün kılur bu bahtımı şâm

120. **yüzünde:-i**
Gazel 2285

Mısra: 7
Sima, çehre, surat.

Zāhir olur yüzinde 'arağ
Beñzer ki düşe gül üzre şebnem

121. **yüzüme:-üm, -e**

Gazel 2202

Mısra: 13

Sima, surat, çehre.

Yüzüme bir güle bakup zülfini
boynuma dakup
Dağı beter oda yakup ammā ki
kimdür dimezem

122. **yüzüme:-üm, -e**

Gazel 2302

Mısra: 13

Sima, surat, çehre.

Ola kim basasın diyü yüzüme
Reh-i küyuña düşmiş bir türābam

123. **yüzüme:-üm, -e**

Gazel 2381

Mısra: 4

Sima, surat, çehre.

Seni sevdüğüm günāh ise günāhum
haddi yok
Bakmaduguñ yüzüme bildüm
günāhumdur benüm

124. **yüzüme:-üm, -e**

Gazel 2386

Mısra: 3

Sima, surat, çehre.

Bī-höd olursam 'ışk-ıla saçuñ
yüzüme āb
Ola ki gözüm açıla tā gide
yunmuşum

125. **yüzüme:-üm, -e**

Gazel 2406

Mısra: 8

Sima, surat, çehre.

Seni sevdüğüm günāh ise günāhum
çok benüm
Yüzüme bakmaduguñ bildüm
günāhumdur benüm

126. **yüzinsüz:-i, -n, -süz**

Gazel 2305

Mısra: 13

Sima, surat, çehre.

Gül yüzinsüz bu Muhibbī bağ u
behişt
Nāle kılur bülbülem zār u neväyī
isterem

127. **yüzünsüz:-üñ, -süz**

Gazel 2314

Mısra: 8
Sima, surat, çehre.

Āteş-i düd-ı dilümden görmedüm
'ālem yüzün
Gül yüzüñsüz her kaçan gülşende
mesken eyledüm

128. **yüzüñsüz:-üñ, -süz**

Gazel 2321

Mısra: 5

Sima, surat, çehre.

Gül yüzüñsüz ney gibi efgān ider
cān bülbüli
Hiç olur mı bülbül-i bī-çāre hāmūş
iy şanem

129. **yüzüñsüz:-üñ, -süz**

Gazel 2404

Mısra: 11

Sima, surat, çehre.

Bu Muhibbī gül yüzüñsüz gıceler
tā şubha dek
Bülbüli bī-hvāb iden bu āh u
zārumdur benüm

130. **yüzinden:-i, -n, -den**

Gazel 2323

Mısra: 5

Sima, surat, çehre.

Zerre-veş kaldum ayakda gün
yüzinden dür olup
'Ālem içre olmuşam āvāre bilmen
n'eyleyem

131. **yüzlü:-lü**

Gazel 2330

Mısra: 1

Sima, surat, çehre.

Ruħlaruñsuz iy güneş yüzlü bu
çeşm-i rüşenüm
Oldı mānend-i şafağ pür kenār-i
dāmenüm

132. **yüzlü:-lü**

Gazel 2372

Mısra: 6

Sima, surat, çehre.

İñlerem bülbül gibi her dem
nevāda rāstı
Gözüme duş olalı gül yüzlü
ra'nālar benüm

133. **yüzlü:-lü**

Gazel 2405

Mısra: 1

Sima, surat, çehre.

Nāz ile gitdi çün ol gül yüzlü
cānānum benüm

Gidiserdür ħasret ile sineden
cānum benüm

134. **yüzüñe:-üñ, -e**

Gazel 2337

Mısra: 9

Sima, çehre, surat.

İnkār iderse gün yüzüñe tañ mı
müdde'ī
Vardur gözünde çünki ezelden
sebel didüm

135. **yüzünüñ:-ü, -nüñ**

Gazel 2359

Mısra: 5

Sima, çehre, surat.

Zerre gibi gün yüzünüñ olalı
āvāresi
Gözüme görünmez oldı bu iki
'ālem benüm

136. **yüzlüm:-lü, -m**

Gazel 2379

Mısra: 9

Sima, surat, çehre.

Ol güneş yüzlüm neden bilmez
Muhibbī zerresin
Mihri-y-ile gün gibi 'ālemlere
meşhūr olam

137. **yüzümle:-üm, -le**

Gazel 2391

Mısra: 2

Sima, surat, çehre.

Tekebbür itmeyüp hergiz riyādan
pākdür göñlüm
Başum eflāke de irse yüzümle
ħākdür göñlüm

138. **yüzünde:-i, -n, -de**

Gazel 2393

Mısra: 3

Sima, çehre, surat.

Qıyāma gelüp ol servüm yüzünde
nür berķ urdı
Ne tāķat görmege anı hemān
'āķlumı aldurdum

139. **yüzüme:-üm, -e**

Gazel 2413

Mısra: 7

Sima, surat, çehre.

İy dōst n'ola yüzüme ger bir güle
baksāñ
Bu cevr ü cefā āteşine niçe yanam
ben

140. **yüzüñde:-üñ, -de**

Gazel 2416

Mısra: 7
Sima, surat, çehre.

Şu 'le virür gün gibi yüzünde iy
nür-ı Hudâ
Kankı bî-dîndür seni görüp
müselmân olmayan

141. **yüzden:-den**
Gazel 2094
Mısra: 6
Neden, sebep.

Oluban Mecnûn gibi dîvâneler ser-
defteri
Târz-ı 'ışkı ben dağı bir yüzden
âbâd eyleyem

yüz biñ:

1. **yüz biñ:**
Gazel 2279
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Yüz bin sayısı, çokluğu ifade etmek için kullanılmıştır.

Ben ol Mecnûn-ı dehrem ki belâ
vü miñnet ü derdi
Eger gönderse yüz biñ kez ben ol
Leylâ' dan el çekmem

2. **yüz biñ:**
Gazel 2079
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Yüz bin. || Çokluk ifade etmek için kullanılmıştır.

Benüm gibi senüñ yüz biñ kuluñ
var
Senüñ gibi benüm yok pâdişâhum

3. **yüz biñ:**
Gazel 2156
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Yüz bin sayısı, çokluğu ifade etmek için kullanılmıştır.

Tiğ-ı cevründen nigârâ yüzümi
döndürmezem
Eyler-iseñ günde yüz biñ bagrumı
dilim dilim

4. **yüz biñ:**
Gazel 2443
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Yüz bin sayısı, çokluğu ifade etmek için kullanılmıştır.

Çagurur dellâl-ı 'ışk bir büse yüz
biñ cânadur
Ehl-i dil bir câna mâlik niçe bâzâr
eylesün

yüz biñ kez:

1. **yüz biñ kez:**
Gazel 2362
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Yüz bin defa.

Didüñ yolunda ger ölseñ dirildem
lâ' l-i nâbumla
Ölürem günde yüz biñ kez kanı
'ahd ü vefâ kıblem

yüz dönder-:

1. **yüz dönder-:**
Gazel 2362
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Bir kimse veya şeye karşı tavrını değiştirip soğuk davranmak, ilişkisini kesip ilgilenmemek.

Yüzüm ger dönderem dönsün
cefâdan bir yaña kıblem
Yoluñda togriyam vallâh benüm a
Ka'be' m a kıblem

yüz döndür-:

1. **yüz döndür-:**
Gazel 2327
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Bir kimse veya şeye karşı tavrını değiştirip soğuk davranmak, ilişkisini kesip ilgilenmemek.

Sanma cevründen Muhibbî
bendeñi yüz döndüre
Çekerem cevr ü cefañı tāk olınca
tākātüm

2. **yüz döndür-:**
Gazel 2362
Mısra: 11
Kelime Tipi: -
Bir kimse veya şeye karşı tavrını değiştirip soğuk davranmak, ilişkisini kesip ilgilenmemek.

Ölürsem derd-ile ğamdan yüzüm
döndürmeyem senden
Cemâlün muşhafı hâkkı işiğündür
baña kıblem

3. **yüz döndür-:**
Gazel 2421
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Bir kimse veya şeye karşı tavrını değiştirip soğuk

davranmak, ilişkisini kesip ilgilenmemek.

Mihr-i âlemden Muhibbî zerreler
yüz döndüre
Dönmeye yüzüm benüm ol mihr-i
'âlem-tâbdan

yüz göster-:

1. **yüz göster-:**
Gazel 2092
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Kendini göstermek, görünür olmak, ortaya çıkmak, belirlemek.

Sa'd ola yılduzum toga devlet günü
başa
Yüz gösterirse baña o mihr-i
sa'âdetüm

2. **yüz göster-:-üñ, -i**
Gazel 2099
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Kendini göstermek, görünür olmak, ortaya çıkmak, belirlemek. || İlgili görünmek, iltifat etmek, yüz vermek.

Va'de kılduñ yüzüñi göstermege
göstermeyüp
Bülbül-âsâ arturursın âh-ıla zârum
benüm

3. **yüz göster-:**
Gazel 2099
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Kendini göstermek, görünür olmak, ortaya çıkmak, belirlemek. || İlgili görünmek, iltifat etmek, yüz vermek.

Gösterüp evvel yüzüñi eyledüñ
âhir nihân
Bu ne şive bu ne 'işvedür meded
yârum benüm

4. **yüz göster-:**
Gazel 2301
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
İlgili görünmek, iltifat etmek, yüz vermek.

Küyuña vardı Muhibbî aña yüz
göstermedüñ
Veh ki mî-dârî dirîğ ez bî-dilân
dîdâr hem

yüz karası:

1. **yüz karası:**
Gazel 2255

Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*Utanmayı gerektiren şey,
ayıp, şerefsizlik.*

Dilegüm budur Hudâyâ yuyasın
yüz karasın
Kalmaya mahşer güninde alacak
yälüm benüm

2. **yüz karası:**
Gazel 2383
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
*Utanmayı gerektiren şey,
ayıp, şerefsizlik.*

Umaram 'afv ide yuya uşbu yüzüm
karasın
Luţfi çok ihsânı cömerd İlâhumdur
benüm

yüz kez:

1. **yüz kez:**
Gazel 2460
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Pek çok, defalarca.

Yüzünü görelî iy yâr-ı cānî
Oluram günde yüz kez mübtelâ
ben

yüz sür-:

1. **yüz sür-:**
Gazel 2071
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Sevgi veya saygı ifadesi
olarak huzurunda yere kapanmak.*

Zülfün hayâli ile kalmadı uyhu
diyü
Yüz sürüp işigüne yaşum ider
tażallüm

2. **yüz sür-:**
Gazel 2098
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Sevgi veya saygı ifadesi
olarak huzurunda yere kapanmak.
|| Aşırı sevgi göstermek için yere
eğilmek.*

İy Muhibbî hâk-ile yeksân olur
âhîr bu ten
Yire yüz sürüp n'ola kendüme
hâk-i pâ disem

3. **yüz sür-:**
Gazel 2125
Mısra: 7
Kelime Tipi: -

*Sevgi veya saygı ifadesi
olarak huzurunda yere kapanmak.*

Pâyüña ko yüzini sürsün yaşum
cûlar gibi
Kılma ser-keşlik aña serv-i ser-
efrâzum benüm

4. **yüz sür-:**
Gazel 2143
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Sevgi veya saygı ifadesi
olarak huzurunda yere kapanmak.*

Muhibbî âsitânuña özini pây-mâl
itdi
Bu ümmîde ki bir gün pâyüña yüz
süre dildârum

5. **yüz sür-:**
Gazel 2144
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Sevgi veya saygı ifadesi
olarak huzurunda yere kapanmak.*

Bir nazar kıl hâlûme iy nâz-
perverdüm benüm
Pâyüña yüz sürebilsem bu-durur
derdüm benüm

6. **yüz sür-:**
Gazel 2153
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
*Sevgi veya saygı ifadesi
olarak huzurunda yere kapanmak.*

Eger el virse süre hâk-i derine
yüzünü
Bu Muhibbî diye yok bundan ulu
dergâhum

7. **yüz sür-:**
Gazel 2174
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
*Sevgi veya saygı ifadesi
olarak huzurunda yere kapanmak.*

Yog-iken dahı gülistân u çemen
bâğ u bahâr
Sen boyı serv ayagina yüz sürüp
dil bağladum

8. **yüz sür-:**
Gazel 2178
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Sevgi veya saygı ifadesi
olarak huzurunda yere kapanmak.*

Hâk-i pâya devlet el virse eger
sürsem yüzüm

Sen şefâ'at kânısın ancak budur
virdüm sözüüm

9. **yüz sür-:**
Gazel 2194
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Sevgi veya saygı ifadesi
olarak huzurunda yere kapanmak.*

Su gibi hâke sürüp yüzümü ben zâr
oldum
Baña devlet bu yiter tâlib-i dîzâr
oldum

10. **yüz sür-:**
Gazel 2204
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Sevgi veya saygı ifadesi
olarak huzurunda yere kapanmak.*

Yine bir tâze hevesdür küy-ı dilber
eyleyem
Yüze sürüp hâkin evvel soñradan
ser eyleyem

11. **yüz sür-:**
Gazel 2265
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Sevgi veya saygı ifadesi
olarak huzurunda yere kapanmak.*

İdesin 'ayn-ı 'inâyetle Muhibbî'ye
nazar
Kapuña kemter kulam yüz
sürmege iy şeh varam

12. **yüz sür-:**
Gazel 2280
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
*Sevgi veya saygı ifadesi
olarak huzurunda yere kapanmak.*

Serîr-i hüsne şâh olmuş görüp ol
şâh-ı devrânı
Ayagina yüzüm sürüp niçe biñ
bedre zer çekdüm

13. **yüz sür-:**
Gazel 2293
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
*Sevgi veya saygı ifadesi
olarak huzurunda yere kapanmak.*

Göz yaşımı o servüñ ayagina
Akıdup yüz sürülüm mâ olalum

14. **yüz sür-:**
Gazel 2386
Mısra: 7
Kelime Tipi: -

*Sevgi veya saygı ifadesi
olarak huzurunda yere kapanmak.*

Meyhâne kapusunda yüzüm
topraga sürem
Bu nev' -ile ola ki lebi cür' asın
çeşüm

15. yüz sür-:
Gazel 2444
Mısra: **11**
Kelime Tipi: -
*Sevgi veya saygı ifadesi
olarak huzurunda yere kapanmak.*

Hâller kim görünür rüyunda sanki
hâl-i müşğ
Toldı 'âlem bû ile zülf-i
mu' anberdür bugün

16. yüz sür-:
Gazel 2499
Mısra: **4**
Kelime Tipi: -
*Sevgi veya saygı ifadesi
olarak huzurunda yere kapanmak.*

Dîdeler cüy eylesün her dem revân
itsün yaşın
Pâyına yüz sürmege serv-i
bülendin gözle sen

17. yüz sür-:
Gazel 2035
Mısra: **8**
Kelime Tipi: -
*Sevgi veya saygı ifadesi
olarak huzurunda yere kapanmak.*

Deşt-i hicrân çâk idelden bu
gıribânım benüm
Yüzini hâke sürer olmuş-durur
dâmân hâcîl

yüz ur-:

1. yüz ur-:
Gazel 2074
Mısra: **4**
Kelime Tipi: -
*Yüz sürmek, secdeye
kapanmak. || Başvurmak.*

Kesmesün nâlesini bir lahza
Yüz urup âh u zâra yalvarayım

2. yüz ur-:
Gazel 2281
Mısra: **7**
Kelime Tipi: -
*Yüz sürmek, secdeye
kapanmak.*

Yüz urup âsîtânına çağurdum dâda
dâd eyle

Didi dîvânesin beñzer bilürsin beni
bî-dâdam

yüzi kara:

1. yüzi kara:
Gazel 2060
Mısra: **6**
Kelime Tipi: -
*Utanacak bir durumu olan
kimse.*

Başdan ayaga günah-ıla yüzi kara
benem
Seni cân-ıla eger sevmek ise baña
günâh

2. yüzi kara:
Gazel 2091
Mısra: **8**
Kelime Tipi: -
*Bir ayıbı, utanılacak bir
kusuru olan.*

Umaram rüz-ı cezâda olasın baña
şefî'
Cürm ü 'işyân-ıla gerçi ki yüzi
kara benem

3. yüzi kara:
Gazel 2403
Mısra: **6**
Kelime Tipi: -
*Bir ayıbı, utanılacak bir
kusuru olan.*

Hüsni etrâfına yazdı haţtı tezvîriyle
haţ
Döştlar aña revâ yüzi karadur dir-
isem

yüzi mâh:

1. yüzi mâh:
Gazel 2119
Mısra: **1**
Kelime Tipi: -
Yüzü ay gibi güzel olan kimse.

Gelem diyübüni gıtdi baña ol yüzi
mâh aḡşâm
Ki hey bî-çâre tîz olsun dilüñden
eyle âh aḡşâm

2. yüzi mâh:
Gazel 2134
Mısra: **6**
Kelime Tipi: -
Ay gibi güzel, sevgili.

Benüm âhum irişdi nüh felege
İremedi saña iy yüzi mâhum

yüzi suvı-:

1. yüzi suvı-:
Gazel 2177
Mısra: **4**
Kelime Tipi: -
*"birinin veya bir şeyin
hatırına veya varlığına değer
verildiği için" anlamında
kullanılan bir söz.*

Oluban cürme muķır sende
umaruz rahmeti
Yüzi suyına ki var nâm-ı şerîfinde
dü mîm

yüzün gösterme-:

1. yüzün gösterme-:
Gazel 2086
Mısra: **7**
Kelime Tipi: -
Ortalıkta görünmemek.

Yañılıp göstermedüñ bir gün baña
mihrüñ yüzün
Sende yok bildüm teraḡḡum iy
cefâkâr añladum

yüzine di-:

1. yüzine di-:-r, -ler
Gazel 2215
Mısra: **7**
Kelime Tipi: -
*Çekinmeden karşısında
söylemek.*

Leylîdür çün zülfine dirler yüzine
"ve' d-ḡuḡâ"
Saçı kadar olsa ne tañ yüzde nev-
rüzum benüm

yüzü kara:

1. yüzü kara:
Gazel 2167
Mısra: **9**
Kelime Tipi: -
*Bir ayıbı, utanılacak bir
kusuru olan.*

Günâhum çok yüzüm kara
Muḡıbbî oldum âvâre
Şefâ'atle meger çâre idesin kapuña
geldüm

2. yüzü kara:-üm
Gazel 2226
Mısra: **5**
Kelime Tipi: -
*Bir ayıbı, utanılacak bir
kusuru olan.*

Yüzüm kara velî ümmîd-vâram
Baña şefâat ide maḡşerde dü mîm

3. **yüzü kara:**

Gazel 2410

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bir ayıbı, utanılacak bir kusuru olan.

Umaram yüzüm karasına olasın
sen şefî
Senden umarlar şefâ'at evvelîn ü
âhîrîn

yüzü suvına:

1. **yüzü suyına:**

Gazel 2410

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

-nin sayesinde, onun yüksek hatırı için, şerefi, mevkii hürmetine.

Olmasayduñ sen Hudâ halk itmez-
idi 'âlemi
Oldı yüzüñ suyına cümle semâ-y-
ila zemîn

yüzünden:

1. **yüzünden:-, -**

Gazel 2001

Mısra: 5

Sebebiyle, -den ötürü . ||

Olumsuz sebep bildirir.

Dür olalı gül yüzünden bülbülem
kan aqlaram
Aglamaktan kalmamışdur tende
bir zerre mecâl

yüzüne gül-:

1. **yüzüne gül-:**

Gazel 2107

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Dostluk göstermek, ilgi göstermek, alakanmak.

Gülşen-i hüsninde zâr itdi bu
gönlüm murğını
Gül gibi güldi yüzüme ol gül-i
hândân benüm

2. **yüzüne gül-:**

Gazel 2142

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Dostluk göstermek, ilgi göstermek, alakanmak.

Kana garç itsün vücudum dîde-i
giryân benüm
Gülmedi çünkim yüzüme ol gül-i
hândân benüm

3. **yüzüne gül-:**

Gazel 2412

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Birine içinden gelmediği halde iltifat etmek.

Dâr-ı dünyâ yüzüne gülse dilâ
aldanma gel
Gösterür âhîr saña ol dürlü dürlü
miñnetin

yüzünü döndür-:

1. **yüzünü döndür-:**

Gazel 2305

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Bir kimse veya şeye karşı tavrını değiştirip soğuk davranmak, ilişkisini kesip ilgilenmemek.

Yüzümü döndürmezem ben kıble-i
mağsüddan
Rû-siyeh zâhid gibi sanmañ riyâyı
isterem

Z

zabt it-:

1. **zabt it-:--e, --mez, --ler**

Gazel 2010

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Zorla almak, bir şeyi güç kullanarak önlemek, tutmak.

Dil-i dîvâneyi zabt idemezler
Meger zencîr ola boynuma kâkül

zād:

1. **zād:**

Gazel 2206

Mısra: 10

Azık, yiyecek, rızık.

Bunda hâzır kıl Muhibbî cümle kâr
u bâruñı
Tâ saña zād ola yolda olıcak
menzil 'adem

2. **zāda:-a**

Gazel 2425

Mısra: 6

Kimse, kişi, şahıs, özellikle saygıdeğer kimse.

Gözümün çşmesârına gelüp lîkin
görinmezsin
Enîs olmazsın âdemle perîden zāda
beñzersin

za'f:

1. **za'f:**

Gazel 2273

Mısra: 14

Zayıflık.

Şi'r bünyâdına el urduñ katı
muhkem gerek
Soñradan dimeyesin za'f üzre imiş
temelüm

2. **za'fum:-um**

Gazel 2494

Mısra: 7

İrade zayıflığı, dayanamama.

Teşne oldum leblerine derd-ile
za'fum katı
Ol tabîbe diñ meded virsün cevâb
eglenmesün

za'f ol-:

1. **za'f ol-:**

Gazel 2294

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Zayıflamak.

Şöyle za'f oldum ki kalmadı
vücüdumdan eşer
Beni nâlemden bulurlar yoħsa nâ-
peydâ benem

za'ferân:

1. **za'ferâna:-a**

Gazel 2272

Mısra: 3

Safran, eski tıpta çok kullanılan açık sarı bir aczadır. Divan şiirinde rengi dolayısıyla çok anılır.

Hasretiyle za'ferâna dönmiş iken
ruħlarum
Surħ kıldı dîdelerden akıdalı kan
gözüm

zâğ:

1. **zâğlar:-lar**

Gazel 2448

Mısra: 6

Karga.

Dâğlarla kim göre şahrâ-yı ğamda
cismimi
Zâğlar sanur ki üşmiş mürdenün
yirler etin

2. **zâğlar:-lar**

Gazel 2497

Mısra: 8

Karga.

Var-iken 'aşıkların meyl eyleme
ağyāra gel
Zāğlar şaydın n'idersin sen ki
şahbāz olasin

3. zāğlardur:-lar, -dur

Gazel 2150

Mısra: 4

Karga.

Dāğlarla mürde-i 'ışkam gören
sanur beni
Zāğlardur her yañadan üşüben
yirler etüm

4. zağlar:-lar

Gazel 2438

Mısra: 8

Karga.

Sinemün üstinde yir yir dāğumu
eydür gören
Zağlar şahrāda yirler üşüben
meyyit etin

zāhid:

1. zāhidā:--ā

Gazel 2023

Mısra: 7

*Dünyayı terkedip dinin
emirlerine çok titizlikle riayet
eden, zūhd ve takva sahibi, dindar.
|| Çok dindar olup irfanı olmayan
kimse, kaba sofu.*

Zāhidā gel buhlı ko dime
benümdür cenneti
Hiç buni işitmedün mi cennete
girmez bahtıl

2. zāhidā:--ā

Gazel 2002

Mısra: 1

*Kaba sofu, zahid | Allah'ın
buyruklarını yerine getirmekle
birlikte, şüpheli şeylerden de
kaçmayan kişi. Bunlar dini
konularda anlayışı kıt, her işin
ancak dış kabuğunda kalabilen,
derinlere inmesini beceremeyen,
ilim ve imanı dış görünüşüyle
anlayan, bunu da ısrarla
başkalarına anlatan ve durmadan
öğütler verip topluma düzen
verdıklarını sanan kişi olarak ele
alınır. Zahid de olanlar aşıkta
yoktur. Bu bakımdan
geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar
ettiği için bu duruma düşmüştür.
Tek emeli cennete kavuşmaktır.
Güzellikleri göremez. Başkalarını
sıkar, ıstırap verir. Bu bakımdan
alaya alınır. İki yüzlüdür.*

Zāhidā nüşuñ baña itmek eşer
oldı muhāl
Saña cennet kaygusıyla baña
dilber zülf ü hāl

3. zāhidün:--üñ, -

Gazel 2038

Mısra: 5

*Kaba sofu, zahid | Allah'ın
buyruklarını yerine getirmekle
birlikte, şüpheli şeylerden de
kaçmayan kişi. Bunlar dini
konularda anlayışı kıt, her işin
ancak dış kabuğunda kalabilen,
derinlere inmesini beceremeyen,
ilim ve imanı dış görünüşüyle
anlayan, bunu da ısrarla
başkalarına anlatan ve durmadan
öğütler verip topluma düzen
verdıklarını sanan kişi olarak ele
alınır. Zahid de olanlar aşıkta
yoktur. Bu bakımdan
geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar
ettiği için bu duruma düşmüştür.
Tek emeli cennete kavuşmaktır.
Güzellikleri göremez. Başkalarını
sıkar, ıstırap verir. Bu bakımdan
alaya alınır. İki yüzlüdür.*

Zāhidün fikriyle zikri dāyimā
uçmagadur
'Aşıkun amma dilinden gitmez
ümmid-i vişāl

4. zāhid:

Gazel 2013

Mısra: 3

*Kaba sofu, zahid. | Allah'ın
buyruklarını yerine getirmekle
birlikte, şüpheli şeylerden de
kaçmayan kişi. Bunlar dini
konularda anlayışı kıt, her işin
ancak dış kabuğunda kalabilen,
derinlere inmesini beceremeyen,
ilim ve imanı dış görünüşüyle
anlayan, bunu da ısrarla
başkalarına anlatan ve durmadan
öğütler verip topluma düzen
verdıklarını sanan kişi olarak ele
alınır. Zahid de olanlar aşıkta
yoktur. Bu bakımdan
geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar
ettiği için bu duruma düşmüştür.
Tek emeli cennete kavuşmaktır.
Güzellikleri göremez. Başkalarını
sıkar, ıstırap verir. Bu bakımdan
alaya alınır. İki yüzlüdür.*

Raṭb u yābis her ne söylerse ko
zāhid söylesün
Gūşa alma iy dil-i şürde sen
deryā-dil ol

5. zāhidā:--ā, -

Gazel 2065

Mısra: 6

Kaba sofu. || Allah'ın

*buyruklarını yerine getirmekle
birlikte, şüpheli şeylerden kaçınan
kişi. Dini konularda anlayışı kıt,
ilim ve imanı dış görünüşüyle
anlayan, bunu da ısrarla
başkalarına anlatan kişilerdir.
İmandan hiçbir zaman hakikate
ulaşamamışlardır ve samimiyetleri
yoktur. Şairler daima zahidin
karşısında aşığı görürler. Zahidde
olanlar aşıkta yoktur. Zahid aşkı
inkar eder. Tek emeli cennete
kavuşmaktır. Riyakārdırlar.
Ellerinden ve dillerinden tesbih
eksik olmaz.*

Eylerüz Haqq'a tevekkül yimezüz
ferdā ğamın
Zāhidā sanma senün tek t̄alib-i nān
olmuşam

6. zāhidā:--ā

Gazel 2088

Mısra: 7

*Kaba sofu, zahid | Allah'ın
buyruklarını yerine getirmekle
birlikte, şüpheli şeylerden de
kaçmayan kişi. Bunlar dini
konularda anlayışı kıt, her işin
ancak dış kabuğunda kalabilen,
derinlere inmesini beceremeyen,
ilim ve imanı dış görünüşüyle
anlayan, bunu da ısrarla
başkalarına anlatan ve durmadan
öğütler verip topluma düzen
verdıklarını sanan kişi olarak ele
alınır. Zahid de olanlar aşıkta
yoktur. Bu bakımdan
geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar
ettiği için bu duruma düşmüştür.
Tek emeli cennete kavuşmaktır.
Güzellikleri göremez. Başkalarını
sıkar, ıstırap verir. Bu bakımdan
alaya alınır. İki yüzlüdür.*

Zāhidā yitmez mi bilsem saña
'ışkuma delil
Leyli zülfı fikri ile kendümi
mecnün idem

7. zāhid:

Gazel 2101

Mısra: 3

*: Kaba sofu, zahid | Allah'ın
buyruklarını yerine getirmekle
birlikte, şüpheli şeylerden de
kaçmayan kişi. Bunlar dini
konularda anlayışı kıt, her işin
ancak dış kabuğunda kalabilen,
derinlere inmesini beceremeyen,
ilim ve imanı dış görünüşüyle
anlayan, bunu da ısrarla
başkalarına anlatan ve durmadan
öğütler verip topluma düzen
verdıklarını sanan kişi olarak ele
alınır. Zahid de olanlar aşıkta
yoktur. Bu bakımdan*

geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Künc-i mescidde n'ola zâhid ola mest-i semâ'
Der-i meyhânedede ol zevk irişür baña müdâim

8. zâhid:

Gazel 2112

Mısra: 11

Kaba sofı, zahid || Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Selâmet ol yüri zâhid melâmet
'âşıkun fâhır
Yıkılmış gönlümü sanma ben ad u sana tapşurdum

9. zâhidâ:-â

Gazel 2128

Mısra: 7

Kaba sofı, zahid || Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Baňa ta'n itme zâhidâ saña ne
Anı ben sevmedüm veyâ sevdim

10. zâhidâ:-â

Gazel 2146

Mısra: 7

Kaba sofı, zahid || Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Men' kılma zâhidâ mahebûb u
meyden dönmez
Dest-i kudret çünkü alnuma ezel
kılmış rakam

11. zâhidâ:-â

Gazel 2158

Mısra: 5

Kaba sofı, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Zâhidâ inkârı ko gel 'ışkuma
Eşk-ile âhum güvâhumdur benüm

12. zâhidâ:-â

Gazel 2159

Mısra: 6

Kaba sofı, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen,

ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

'Aşık-ı rindem bu günü virmezem
ben yarına
Zâhidâ şahidle meyden sanma
perhîz eyleyem

13. zâhidâ:-â

Gazel 2165

Mısra: 5

Kaba sofı, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Gülşen içre zâhidâ içdüm şarâb-ı
lâle-reng
Sanma kim hâletde senün gibi
ben beng eyledüm

14. zâhid:

Gazel 2191

Mısra: 9

Kaba sofı, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür.

Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Yüri zâhid yüri ol sen selâmet Melâmet 'âşık olan istemez nâm

15. zâhid:

Gazel 2305

Mısra: 4

Kaba sofı, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Yüzümü döndürmezem ben kıble-i maksûddan Rû-siyeh zâhid gibi sanmañ riyâyı isterem

16. zâhidâ:-â

Gazel 2196

Mısra: 9

Kaba sofı, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Zâhidâ ta'n ile dime hûba virdüm ben gönül

Sende yok nûr-ı başar şun'-ı Hudâ'dur sevdüğüm

17. zâhid:

Gazel 2203

Mısra: 7

Kaba sofı, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Müftî vü kâzî müderris zâhid ü ehl-i vera' Bilmeye biri sî'âl-i 'ışk[1] çün müşkil kılam

18. zâhide:-e

Gazel 2216

Mısra: 13

Divan şiirinde aşğın çektiği gam ile sevgilinin saç zincire benzetilir. Gam, uzun olduğu ve sonu gelmediği için; zülûf ve saç ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri andırır. Bu zincir yerine göre aşığı bağlar, zindana atar veya asıp idam eder.

Cinân zâhide vü 'ârife dîdâr Muhibbî bildi bunda sūd iden kim

19. zâhid:

Gazel 2232

Mısra: 6

Kaba sofı, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Var iken 'âlemde gül gibi şarâb-ı erğuvân Rind olam lâyıq mıdır zâhid gibi beng eyleyem

20. zâhidâ:-â

Gazel 2233

Mısra: 3

Kaba sofı, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Zâhidâ ben olmışam çünki hârâbât-ı ezel

Baňa lâyıq olmaya ger nâm-ile neng eyleyem

21. zâhidûn:-üñ

Gazel 2238

Mısra: 7

Kaba sofı, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Zâhidûñ cennet murâdi havrâ vü gılmân-ıla 'Âşıkam dîdâra ancak bu-durur kâr-ı dilüm

22. zâhidâ:-â

Gazel 2269

Mısra: 3

Kaba sofı, zahid. Allah'ın

buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Zāhidā men 'i ko itsem nazar ruḥlarına
Aña bakdukça 'ayān şun'-ı
Ḥudā'yı görürem

23. zāhid:

Gazel 2288

Mısra: 7

Kaba sofı, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Ezelden 'aşıkam zāhid baña
dīdārdur maḥsūd
Ben aña olmışam kāni' seni
Rızvān'a tapşurdum

24. zāhid:

Gazel 2292

Mısra: 9

Kaba sofı, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan

öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Tayanursa n'ola zāhid bugün ger zühd ü takvāya
Muḥibbī buna mesned tevekkül
ben İlāh itdüm

25. zāhid:

Gazel 2294

Mısra: 9

Kaba sofı, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

'Aşıkam dīdāra zāhid aña bağ-ı
cenneti
Kūy-ı dilber var-iken neme yarar
dünyā benüm

26. zāhidā:-ā

Gazel 2315

Mısra: 3

Kaba sofı, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını

sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Zāhidā 'āşıklaruz cennet hevāsı
bizde yok
Ṭālibüz dīdāra bir özge hevāmuz
var bizüm

27. zāhidā:-ā

Gazel 2329

Mısra: 7

Kaba sofı, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Ben niçe maḥbūb ile meyden
geçem kim zāhidā
Ab-ı 'ışk-ıla yogurdılar ezelden
tiynetüm

28. zāhid:

Gazel 2342

Mısra: 7

Kaba sofı, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

İsteyüp cenneti zāhid gibi ḥavrā
dilemem

Baña bu bes ki senüñ 'āşık-ı
dīdāruñ olam

29. zâhidâ:-â

Gazel 2346

Mısra: 13

Kaba sofu, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Zâhidâ eyler Muhibbî hıdmetin meyhânenüñ
Mescide varmam anuñçün kim riyâdan korkaram

30. zâhidâ:-â

Gazel 2349

Mısra: 1

Kaba sofu, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Zâhidâ zühd ü şalâhı sanma
kârumdur benüm
'İşk-ıla olmak melâmet
iftihârumdur benüm

31. zâhid:

Gazel 2351

Mısra: 9

Kaba sofu, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen,

derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Zâhid ister cennet ü havrâ müdâm
Ben Muhibbî ʔalib-i cânaneyim

32. zâhidâ:-â

Gazel 2372

Mısra: 7

Kaba sofu, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Re'y idersin zâhidâ maḥbûb u
meyden geç diyü
Togrusu hoş gelmemişdür baña bu
râ'lar benüm

33. zâhîde:-e

Gazel 2373

Mısra: 11

Kaba sofu, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır.

Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Zâhîde hür gerek baña niğâr
Her kişide var bu heves n'idelüm

34. zâhîde:-e

Gazel 2376

Mısra: 5

Kaba sofu, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Zâhîde kevser ü baña leb-i yâr
Var her kesde bir heves n'idelüm

35. zâhidâ:-â

Gazel 2379

Mısra: 8

Kaba sofu, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Bâde içse dil olur elbette cürme
mu'terif
Zâhidâ sanma senüñ tek fi'lüme
mağrûr olam

36. zâhidâ:-â

Gazel 2402

Mısra: 13

Kaba sofu, zahid. Allah'ın

buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Bî-ḥabersin zāhidā aḥvāl-i 'ışk gāyet ḥafī
Añlamadın içümi bilmeyesin taşum benüm

37. zāhidā:-ā

Gazel 2408

Mısra: 1

Kaba sofu, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Zāhidā rind-i riyādan geçemezsin bilürem

Ḥvāb-ı ḡaflet yumdı gözüñ açamazsın bilürem

38. zāhid:

Gazel 2408

Mısra: 5

Kaba sofu, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan

öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Ger riyā vü zerḳden geçseñ eyā zāhid bugün
Defter-i 'irfāna aduñ yazamazsın bilürem

39. zāhid:

Gazel 2428

Mısra: 5

Kaba sofu, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Gel mey ü maḥbūbdan zāhid beni men' eyleme
Sen diyebilür misin kim istemem bağ-ı cinān

40. zāhide:-e

Gazel 2431

Mısra: 10

Kaba sofu, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını

sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Māverā-yı āferiñiş rinde olmuş cilvegāh
Zāhide virildi ancak ola şāhib-erbā'ın

41. zāhid-i:

Gazel 2438

Mısra: 5

Kaba sofu, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Zāhid-i şādık degüldür baña satmasın riyā
Bilmişemdür çünki ben çokdan anuñ māhiyyetin

42. zāhidūñ:-üñ

Gazel 2458

Mısra: 7

, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Zāhidūñ biñ sözi te'sir itmeye itmeñ 'aceb
Hiç eğer eyler mi bir söz dise anı serd olan

43. zāhid:

Gazel 2467

Mısra: 1

Kaba sofı, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Naşībūn yog-ımsız zāhid şafādan Anuñcün geçmedüñ bir dem riyādan

44. **zāhid:**

Gazel 2470

Mısra: 7

Kaba sofı, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

İtme zāhid melāmet ehline ta'n Saña yiter selāmet olmuşsın

45. **zāhidā:-ā**

Gazel 2486

Mısra: 5

Kaba sofı, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen

verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Bilse idüñ rehne korduñ zāhidā destāruñ
Bir kadeh nüş eyle gel zevk it meyün keyfiyyetin

46. **zāhidā:-ā**

Gazel 2049

Mısra: 7

Kaba sofı, zahid. Allah'ın buyruklarını yerine getirmekle birlikte, şüpheli şeylerden de kaçmayan kişi. Bunlar dini konularda anlayışı kıt, her işin ancak dış kabuğunda kalabilen, derinlere inmesini beceremeyen, ilim ve imanı dış görünüşüyle anlayan, bunu da ısrarla başkalarına anlatan ve durmadan öğütler verip topluma düzen verdiklerini sanan kişi olarak ele alınır. Zahid de olanlar aşıkta yoktur. Bu bakımdan geçimsizdirler. Zahid aşkı inkar ettiği için bu duruma düşmüştür. Tek emeli cennete kavuşmaktır. Güzellikleri göremez. Başkalarını sıkır, ıstırap verir. Bu bakımdan alaya alınır. İki yüzlüdür.

Key katı mağrürsın kendüñi gördüñ zāhidā
Saña ancak bu sunılmışdur hemān sen lāfa gel

zāhid-i rübāh:

1. **zāhid-i rübāh:**

Gazel 2341

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Kurnaz, hilekar kimse.

Deşt-i 'ışka şır olup küh-ı belā içre peleng
Hileger sanman ki dehrüñ zāhid-i rübāhiyam

zāhir:

1. **zāhirde:-de**

Gazel 2203

Mısra: 10

Bir şeyin görünen tarafı, dış yüzü, dış görünüşü.

Çün degül mümkin Muhibbī setr ola esrār-ı 'ışk
Sine çak zāhirde vü bātında dāğ-ı dil kılam

2. **zāhirüm:-iim**

Gazel 2317

Mısra: 7

Meydanda olan, görünen, açık ve belli olan şey.

Hıredmendüm Hüdāvendüm nihālüm zāhirüm pendüm
Kubādum Hıusrevüm mürüm cihān iklīmüne şāhum

3. **zāhirā:-ā**

Gazel 2341

Mısra: 1

Meydanda olan, görünen, açık ve belli olan şey.

Zāhirā baksañ egerçi berr ü bahruñ şāhiyam
Bir ulu dergāhuñ ammā ben gubār-ı rāhiyam

4. **zāhir:**

Gazel 2419

Mısra: 10

Meydanda olan, görünen, açık ve belli olan şey.

Egerçi katl ider çeşmi kılur ol 'İsī-dem ihyā
Cefā vü cevr ider zāhir velī lutf u vefā pinhān

5. **zāhir:**

Gazel 2442

Mısra: 14

Elbette, şüphesiz.

'İşkī Muhibbī her niçe ketm itmek istese
Zāhir görür yüzine bakanlar 'alāmetin

6. **zāhir:**

Gazel 2453

Mısra: 9

Bir şeyin görünen tarafı, dış yüzü, dış görünüşü.

Zāhir göz-ile bakduñ sen beni şāh sanduñ
Bāñ göz-ile baksañ bir kemterin hañirin

7. **zāhir:**

Gazel 2480

Mısra: 6

Meydanda olan, görünen, açık ve belli olan şey.

Derūnum hālını bir kimse bilmez
Degül-durur içi zâhir taşından

zâhir evle-:

1. **zâhir eyle-:**

Gazel 2458

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Ortaya çıkarmak, görünür
hale getirmek.*

İy Muhibbî saklamak mümkün
degüldür 'ışkı için
Zâhir eyler çehresinüñ sebzegâhı
zerd olan

zâhir id-:

1. **zâhir id-:**

Gazel 2222

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Meydana çıkarmak, ortaya
çıkarmak.*

Müdde'î añlamasa tañ mı Muhibbî
Her kaçan zâhir idüp şî'rümi
mevzun çekerem

zâhir it-:

1. **zâhir it-:**

Gazel 2078

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Görünür duruma getirmek,
açığa çıkarmak, meydana
çıkarmak.*

Eşk-i surh u rüy-ı zerdüm eyledi
sırrum 'ayân
Zâhir itdi âh halka 'ışk-ı pinhânım
benüm

2. **zâhir it-:**

Gazel 2148

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Görünür duruma getirmek,
açığa çıkarmak, meydana
çıkarmak.*

Ġam hazânın zâhir itdi çehre-i
zerdüm benüm
Ĥatın izhâr ideli ol ruhları verdüm
benüm

3. **zâhir it-:**

Gazel 2181

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Görünür duruma getirmek,
açığa çıkarmak, meydana
çıkarmak.*

Âh kim dil derdini bu çeşm-i
giryânım benüm
Zâhir itdi halka bu 'ışk-ı pinhânım
benüm

4. **zâhir it-:**

Gazel 2234

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Meydana çıkarmak.

Niçe bir pinhân idüp 'ışkumı zâhir
itmege
Göz yaşın sîm eyleyüp bu çehremi
de zer kılam

5. **zâhir it-:**

Gazel 2234

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Meydana çıkarmak.

Niçe bir pinhân idüp 'ışkumı zâhir
itmege
Göz yaşın sîm eyleyüp bu çehremi
de zer kılam

6. **zâhir it-:**

Gazel 2234

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Meydana çıkarmak.

Niçe bir pinhân idüp 'ışkumı zâhir
itmege
Göz yaşın sîm eyleyüp bu çehremi
de zer kılam

zâhir ol-:

1. **zâhir ol-:**

Gazel 2127

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Görünür duruma gelmek,
açığa çıkarmak, meydana çıkarmak.*

Olaldan Ĥusrev'î Rüm'un Kemâl'e
irdi eş'arum
Muhibbî luḡ-ı ṭab'umla ne tañ
disem zâhir oldum

2. **zâhir ol-:**

Gazel 2219

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Görünür duruma gelmek,
açığa çıkarmak, meydana çıkarmak.*

Didüm 'aşıklarun çokdur Muhibbî
gibi bir yokdur
Kapuñda zâhir olurdu eger bir
imtiḥân görsem

3. **zâhir ol-:**

Gazel 2285

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Görünür duruma gelmek,
açığa çıkarmak, meydana çıkarmak.*

Zâhir olur yüzinde 'arâk
Beñzer ki düşe gül üzre şebnem

4. **zâhir ol-:**

Gazel 2311

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Görünür duruma gelmek,
açığa çıkarmak, meydana çıkarmak.*

Gün gibi çehremde zâhir oldı çün
âsar-ı 'ışk
Döştlar mümkün midür ben anı
pinhân eyleyem

5. **zâhir ol-:**

Gazel 2358

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Görünür duruma gelmek,
açığa çıkarmak, meydana çıkarmak.*

Bize farz olmuş-iken olmamuz
İslâma zâhir
Niçe bir oturalum bunca günâhı
çekelüm

6. **zâhir ol-:**

Gazel 2385

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Açığa çıkarmak, meydana
çıkarmak, görünür olmak.*

Gözünden fitneler zâhir olur
kaddün kıyâmet hem
Belâ-yı cân u dil dîrsem 'aceb mi
çeşm ü kâmet hem

7. **zâhir ol-:**

Gazel 2417

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Görünür duruma gelmek,
açığa çıkarmak, meydana çıkarmak.*

Zâhir olsa tañ midür sînemdeki
esrâr-ı 'ışk
Âhum-ıla iy sirişk çün 'ışkumuñ
gammâzısın

8. **zâhir ol-:**

Gazel 2492

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

*Görünür duruma gelmek,
açığa çıkarmak, meydana çıkarmak.*

Çıksa âhum tañ midür bu sîne-i
şâd-çâkden

Zâhir olur düdlar âteş kona
hâşâkden

zahm:

1. **zahm:**

Gazel 2278

Mısra: 5

Yara.

Mihnet ğamı eylemedin zer gibi
zahm
İşkuñ odıyla anı erit eyle hall
didüm

2. **zahmuñ:-uñ**

Gazel 2312

Mısra: 8

Yara.

Vefâyı eylemezsin çün cefânı
eyleme eksük
Senüñ derdüñ baña dermân senüñ
zahmuñ baña merhem

3. **zahma:-a**

Gazel 2247

Mısra: 4

Yara.

Niçeye dek cân figâr sîne mecrüh
ola
Merhem-i vaşluñla bu zahma
devâyı isterem

4. **zahmına:-ı, -n, -a**

Gazel 2392

Mısra: 3

Yara.

Sîne zahmına anuñçün acı yaşlar
dökerem
Dimesünler ki nemek hakkın
ferâmüş eyleyem

zahmet:

1. **zahmete:-e**

Gazel 2458

Mısra: 2

Sıkıntı, eziyet.

Lezzet-i cevri ü cefâ-yı anlamaz bî-
derd olan
Katlanur mı hiç belâ vü zahmete
nâ-merd olan

zahmet çek-:

1. **zahmet çek-:**

Gazel 2416

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Sıkıntıya uğramak, güçlükle
karşılaşmak.*

Ka'be'ye varmaz o kim çekmeye
râhuñ zahmetin
İyd-i vaşla iremez cân-ıla kurbân
olmayan

zahmet gel-:

1. **zahmet gel-:**

Gazel 2271

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

*Bir işin yapılması bir kimseye
güç gelmek.*

Hem-nişin olsam gelür zahmet
benüm yârânuma
Pes neden sükkân-ı küy-ı yâra
'azâb eyleyem

zahmete gir-:

1. **zahmete gir-:**

Gazel 2441

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Sıkıntıya uğramak, güçlükle
karşılaşmak.*

Derd-i işka çün ilâc olmaz şifâ
Kânün-ıla
Bulmazsın zahmete girme tabîbâ
çaresin

2. **zahmete gir-:**

Gazel 2456

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Sıkıntı veya yorgunluk
verecek bir iş yapmak.*

Şümâra gelmeye cevri ü cefâ
'aşıkun çokdur
Kerem kıl zahmete girme anuñ gel
geç şümârından

zahm-ı dendân:

1. **zahm-ı dendân:**

Gazel 2181

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Diş yarası.

Büse aldum hÿvâbda la'l-i nigâr-ı
dişledüm
Leblerinde görünendür zahm-ı
dendânüm benüm

zahm-ı tîr:

1. **zahm-ı tîr:**

Gazel 2096

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Ok yarası. || Sevgilinin
kirpiğinin, bakışının yarası.*

Zahm-ı tîrin sînem içre saklasam
olmaz 'aceb
Cân yirine geldi öldür fi'l-meğel
cânüm benüm

zahm-ı tîr-i ğamze:

1. **zahm-ı tîr-i ğamze:**

Gazel 2257

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Bakış okunun yarası.

Zahm-ı tîr-i ğamzeñ dokınsa cânâ
sîneme
Baña ol gelmez cerâhat bil ki
merhem eyledüm

za'îf:

1. **za'îf:**

Gazel 2099

Mısra: 9

Gücsüz kuvvetsiz.

Güşe-i ğamda Muhibbî olalı zâr u
za'îf
Naş-ı dîvâr-ıla fark olmaz ten-i
zârüm benüm

zâl:

1. **zâl:**

Gazel 2031

Mısra: 10

*Şeh-name'de adı geçen İranlı
kahramanlarından. Rüstem'in
babası, Sam'ın oğlu ve Neriman'ın
torunudur.*

İy Muhibbî bağlama dünyâ denîdür
dil aña
Çün bilirsin kimseye itmez
mahabbet uşbu Zâl

zâlim:

1. **zâlim:**

Gazel 2120

Mısra: 3

*Zulüm ve haksızlık yapan
kimse. || Acımasız, merhametsiz
kimse.*

Gör o zâlim kanımı dökdi yine
inkâr ider
Bakatarsun hançeri agzında kanım
var benüm

2. **zâlim:**

Gazel 2387

Mısra: 4

Acımasız, merhametsiz kimse.

Kaşlarıñ altında cānā nergis
cādularuñ
Şabr u 'aqlum aldı oldı zālīm ü bī-
dād hem

3. zālīm:

Gazel 2471

Mısra: 4

Acımasız, merhametsiz kimse.
|| *Zulüm ve haksızlık yapan kimse.*

Şāne urduñ zūlfüne şad pāre kıldıñ
göñlümi
Hāy zālīm niçe bir göñlüm perişān
idesin

zamān:

1. zamāndan:-dan

Gazel 2156

Mısra: 4

*Bir işin, bir oluşun içinde
geçtiği, geçeceği veya geçmekte
olduğu süre, vakit.*

Nāgehān gördüm senüñ ben iy perī
behcet yüzüñ
Ol zamāndan gitdi 'aqlum kalmadı
hergiz bilüm

2. zamāna:-a

Gazel 2387

Mısra: 9

Devir, dönem.

İy Muhibbī bu zamāna kalsa ger
Ferhād u Kays
Ders-i 'ışkı virmeye olur idüm
üstād hem

3. zamān:

Gazel 2423

Mısra: 10

Devir, çağ, dönem.

Bu Muhibbī dem-be-dem şi'rini
rengin eyledi
Tab'ını mevzūnına dinse n'ola
Selmān-ı zamān

4. zamānı:-ı

Gazel 2014

Mısra: 12

Devir, zaman, vakit.

Bu kadar rağbet mi bulurdu eger
Ger zamānı olmasa bir ay gül

5. zamān:

Gazel 2500

Mısra: 10

An, vakit.

Açup bu sīnem tahtasın döküdüm
sirışküm noqtasın

Bilmege 'ışkuñ nüktesin remmāl
olayın bir zamān

6. zamān:

Gazel 2500

Mısra: 12

An, vakit.

Nüş it Muhibbī gül gibi cüş idesin
tā Nil gibi
Feryād idüp bülbül gibi hoş-hāl
olayın bir zamān

7. zamān-ıla:--ıla, -

Gazel 2047

Mısra: 7

*İçinde bulunulan devir,
yaşanmakta olan vakit. || Devir,
dönem, çağ.*

Tayanup kuvvetüne tutma zamān-
ıla güreş
Basar āhır seni ger Rüstem ü
Nerimān ol

8. zamāndan:-dan

Gazel 2135

Mısra: 8

*Bir önce veya bir sonraya
göre belirli bir an.*

Cür'a-i cāmī lebüñden çün ezel
nüş eyledüm
Ol zamāndan dañı mestem beni
sanmañ ayıkam

9. zamāndur:-dur

Gazel 2406

Mısra: 9

Vakit, zaman, an.

Çok zamāndur ki Muhibbī ayaguñ
topragıdır
Yañılıp bir gün dimedüñ hāk-i
rāhumdur benüm

10. zamāna:-a

Gazel 2453

Mısra: 3

*İçinde bulunulan devir,
yaşanmakta olan vakit.*

Kalsaydı bu zamāna Ferhād u
Kays u Vāmıķ
Benden gelüp sorardı her biri 'ışk
zamīrin

11. zamān:

Gazel 2500

Mısra: 1

An, vakit.

İçüp maħabbet cāmını hoş-hāl
olayın bir zamān
Nāmūs u nengi terk idüp abdāl
olayın bir zamān

12. zamān:

Gazel 2500

Mısra: 2

An, vakit.

İçüp maħabbet cāmını hoş-hāl
olayın bir zamān
Nāmūs u nengi terk idüp abdāl
olayın bir zamān

13. zamān:

Gazel 2500

Mısra: 4

An, vakit.

Cānānı sevdim cān-ıla doldı
derünüm kan-ıla
Koñ āteş-i hicrān-ıla ben kāl olayın
bir zamān

14. zamān:

Gazel 2500

Mısra: 6

An, vakit.

Dil murğı düşdi ağına bağlandı
zūlfı bağına
Āhır düşüp ayagina hāl-hāl olayın
bir zamān

15. zamān:

Gazel 2500

Mısra: 8

An, vakit.

'İşkuñla bir dīvāneyem sen şem' ü
ben pervāneyem
Yanmakta çün merdāneyem bī-bāl
olayın bir zamān

zamāne:

1. zamānede:-de

Gazel 2076

Mısra: 10

*Devir, zaman. || Küçümseme
ve yakınma ifadesiyle içinde
yaşanılan zama.*

Dirler Muhibbī 'ışk yolu şa'bnāk
olur

Ben ol yoluñ zamānede bī-vehm ü
bākiyem

2. zamāne:

Gazel 2140

Mısra: 3

*Küçümseme ve yakınma
ifadesiyle içinde yaşanılan zaman.*

Zamāne desti buraldan kulagum
meclis-i gāmda
Yakup bir dürrü sīnemde iniler san
rebāb oldum

3. zamâne:

Gazel 2200

Mısra: 10

Bahsedilen zamanda yaşayan insanlar.

Oldı Muhibbî her sözi çün dürr-i şāhvār
Assun zamâne gūşına bu nazm-ı dil-keşüm

zamir:

1. zamirin:-i, -n

Gazel 2453

Mısra: 4

Kişinin kendisi, zatı. || Kalp, gönül.

Kalsaydı bu zamāna Ferhād u Kaş u Vāmık
Benden gelüp sorardı her biri 'ışk zamirin

zār:

1. zāram:-a, -m

Gazel 2241

Mısra: 4

Ağlayan, inleyen.

Ruḥuñ şevkine gülşende iderem
nāleler her şeb
İşidmezsın bu feryādum şehir
bülbül gibi zāram

2. zār:

Gazel 2305

Mısra: 14

Ağlama, inleme.

Gül yüzinsüz bu Muhibbî bāğ u behişt
Nāle kılur bülbülem zār u nevāyı isterem

3. zār:

Gazel 2326

Mısra: 1

Ağlama, inleme.

Ayrı düşdüm ol periden ḥastayam
zār inlerem
Miḥnet-i hicrān içinde çār u nā-çār
inlerem

4. zār:

Gazel 2375

Mısra: 8

Ağlama, inleme.

Aña şādām sordılar ben bülbülin ol
gül didi
Gülşen-i ḥüsnüme karşı zār u zārumdur benüm

5. zārı:--ı, -

Gazel 2069

Mısra: 2

Ağlama, inleme.

Niçeye dek şeb-i ğamda firāk-ı yārı çekem
Şabāḥa zinde çıkup nāle ile zārı çekem

6. zār:

Gazel 2071

Mısra: 10

Ağlayan, inleyen.

Gülrār-ı ḥüsnē karşı bülbül gibi Muhibbî
Tā şubḥ olunca zār ol kıl dem-be-dem terennüm

7. zār:

Gazel 2072

Mısra: 1

Ağlayan, inleyen.

Leylî zülfünü görelen zār u meftün olmuşam
Çek saçuñ zencirine zār ki mecnün olmuşam

8. zār:

Gazel 2086

Mısra: 4

Ağlayan, inleyen.

Gül yüzüñ şevkine cānā bu dil-i şürdeyi
Göceler tā şubḥa dek bülbül gibi zār añladum

9. zār:

Gazel 2099

Mısra: 9

Ağlayan, inleyen.

Güşe-i ğamda Muhibbî olalı zār u za'if
Naqş-ı dīvār-ıla fark olmaz ten-i zārum benüm

10. zār:

Gazel 2197

Mısra: 2

Ağlayan, inleyen.

Gelüp gül gibi ol dilber didi bil gül 'izār oldum
Didüm karşında bülbül-veş ötüp ben daḥı zār oldum

11. zārı:--ı

Gazel 2209

Mısra: 7

Ağlama, inleme.

İtdüm niyāz u zārı tā rām idem niğārı
İtmedi āḥ te'şir bu siḥr ü bu füsünüm

12. zāram:-am

Gazel 2230

Mısra: 1

Ağlayan, inleyen.

Geçüp ḥadden bu āḥ u girye zāram
Bilinmez derd-i dāğ-ı dil-figāram

13. zār:

Gazel 2231

Mısra: 2

Ağlama, inleme.

Ḥirām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

14. zār:

Gazel 2231

Mısra: 2

Ağlayan, inleyen.

Ḥirām eyle benüm iy serv-i nāzum
Keremden dinle bu zār u niyāzum

15. zār:

Gazel 2299

Mısra: 10

Ağlayan, inleyen.

İy saçı leylî küyuñda her şeb tā-seḥer
Kıluram Mecnünlayın feryād u āḥ u zār hem

16. zāram:-am

Gazel 2303

Mısra: 6

Ağlayan, inleyen.

Her şeb şehā kapuñda
Tā şubḥ olunca zāram

17. zār:

Gazel 2326

Mısra: 4

Ağlayan, inleyen.

'Ālem içinde yūri sen şād u ḥandān
gül gibi
Ḥār elinden baña yiter zār u her bār inlerem

18. zār:

Gazel 2326

Mısra: 8

Zayıf, dermansız.

Gülmedüm 'ālem içinde derd ü ğamdur çekdüğüm
Fitnesinden it rakībūñ zār u bīmār inlerem

19. **zāruñ:-uñ**
Gazel 2342
Mısra: 1
Ağlayan, inleyen.

Gül ruhuñ şevkine ister ki gönül
zāruñ olam
Tā ölince rāh-ı 'ışk içre hevādāruñ
olam

20. **zār:**
Gazel 2350
Mısra: 2
Zayıf, dermansız.

Tende cānum yog-iken t̄alib-i
cānān idüm
'İşk şahrāsına düşmiş zār u
sergerdān idüm

21. **zārumdur:-um, -dur**
Gazel 2375
Mısra: 8
Ağlama, inleme.

Aña şādam sordılar ben bülbülün ol
gül didi
Gülşen-i hüsnüme karşı zār u
zārumdur benüm

22. **zārumdur:-um, -dur**
Gazel 2452
Mısra: 6
Ağlama, inleme.

Bezm-i ğamda nāy gibi her
nefesinde inlerem
Nāle vü zārumdur ol meclisde
çengi zār iden

23. **zārı:-ı**
Gazel 2425
Mısra: 7
Zayıf, dermansız.

Didüm bildüñ mi iy dilber belā
kühında ben zārı
Didi ol Hüsrev-i Şirīn-dehen
Ferhād'a beñzersin

24. **zār:**
Gazel 2474
Mısra: 6
Ağlayan, inleyen.

Gülşen-i hüsn içinde bülbül-veş
İy gönül gice zār imişsin sen

zār eyle:-

1. **zār eyle:-**
Gazel 2144
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Gönlüme naqş eyleyelden mihrüñi
zār eyledüm
Dāğlar pul sīnem oldı tahta-i
nerdüm benüm

2. **zār eyle:-**
Gazel 2443
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Almadı gül gibi senden zerrece
büy-ı cefā
Turmasun dil bülbülü feryād-ıla zār
eylesün

zār id:-

1. **zār id:-**
Gazel 2133
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Ağlatmak.

Vaqt-i gül irdi yine niyyet-i gülzār
idelüm
Āh u feryād-ıla bülbülleri hem zār
idelüm

2. **zār id:-**
Gazel 2452
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Sen gül-i ra'nāyı gördüm seyr
iderken gülşeni
Āh idüp didüm budur dil bülbülünü
zār iden

3. **zār id:-**
Gazel 2452
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Bezm-i ğamda nāy gibi her
nefesinde inlerem
Nāle vü zārumdur ol meclisde
çengi zār iden

zār iden:

1. **zār iden:-en**
Gazel 2015
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Ağlatmak, inlemek.

Zār iden ruhsārdur dil bülbülünü
gül degül
'Āşıkı ser-mest iden zıkr-i lebidür
mül degül

zār it:-

1. **zār it:-**
Gazel 2107
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Gülşen-i hüsninde zār itdi bu
gönlüm murğını
Gül gibi güldi yüzüme ol gül-i
handān benüm

zār ol:-

1. **zār ol:-**
Gazel 2194
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Zayıf, dermansız olmak.

Su gibi hāke sürüp yüzümü ben zār
oldum
Baña devlet bu yiter t̄alib-i dīzār
oldum

2. **zār ol:-**
Gazel 2261
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Hasretiyle bir gül-endāmuñ yine
Giceler bülbülüyün zār olmışam

3. **zār ol:-**
Gazel 2465
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Ağlamak.

Dōstum haddüñ yiter gülşende
güüzār olmasun
Dilden özge karşıña bülbül gibi
zār olmasun

zār u giryān ol:-

1. **zār u giryān ol:-**
Gazel 2113
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Ağlayıp, inlemek.

Kākülünden dem mi vardur kim
perīşān olmayam
Serv kıddüñ añılıp yā zār u giryān
olmayam

2. **zār u giryān ol:-**
Gazel 2416
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Ağlayıp, inlemek.

Gül gibi açılmayup irmez bahar-ı
vaşluña

Ähını bād eyleyüben zār u giryān
olmayan

zār zār:

1. **zār zār:**

Gazel 2113

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Ağlayarak, inleyerek.

Zār zār ol iy dil-i şūrīde var
nālišler it
Ol gül açılmaz eger gülşende nālān
olmayam

2. **zār zār:**

Gazel 2236

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Ağlayarak, inleyerek.

Zār zāram kimsenem yokdur
diyem hālüm benüm
Yücedür kaşrı o māhuñ irmeye
nālüm benüm

zarar:

1. **zarar:**

Gazel 2037

Mısra: 8

Bir şeyin, bir olayın yol açtığı

*çıkar kaybı veya olumsuz, kötü
sonuç, ziyan.*

Yiter aglatduñ beni gel eyle
yaşumdan hāzer
Küyuña ola zarar kim aka aka ol
sebīl

zarar evle-:

1. **zarar evle-:**

Gazel 2214

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Bir şey veya kimse kötü tesir
edip birinin veya bir şeyin kayba
uğramasına sebep olmak.*

Seylāb-ı yaşum irişdi nigārā hāzer
eyle
Nāgāh zarar eyleye ol āsitāna hem

zarar gel-:

1. **zarar gel-:**

Gazel 2370

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Onun yüzünden kötü bir
sonuçla karşılaşmak, kayba
uğramak.*

Seyl-i eşkümden zarar geldükçe bu
dil şehrine
Seng-i miñnetle der ü dīvārın ābād
eyledüm

zarar id-:

1. **zarar id-:**

Gazel 2263

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Bir şey veya kimse kötü tesir
edip birinin veya bir şeyin kayba
uğramasına sebep olmak.*

Muhibbī sen sen ol yārı görüben
karşu āh itme
Zarar nāgāh ide aña gül-i nev-reste
ter gördüm

zarar ir-:

1. **zarar ir-:**

Gazel 2224

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Zarar görmesine sebep
olmak.*

Korkaram küyuña bir gün irgüre
yaşum zarar
Cüş idüp artmaktadur seylāb-ı
eşküm dem-be-dem

zārī:

1. **zārīlik-lik**

Gazel 2232

Mısra: 10

Ağlama, inleme.

Meclis-i ğamda Muhibbī yaşumı
tār eyleyüp
İñleyüp zārīlik idüp kaddümi çeng
eyleyem

zārī kıl-:

1. **zārī kıl-:**

Gazel 2326

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Ağlamak.

Hüsün bāğında Muhibbī şubħa dek
zārī kılur
Nitekim bülbül gibi her ğice bī-dār
iñlerem

zārīlık it-:

1. **zārīlık it-:**

Gazel 2165

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Ağlamak.

Nāle kıldum 'ışk elinden yaşumı
tār eyledüm
İñleyüp zārīlık itdüm kaddümi
çeng eyledüm

2. **zārīlık it-:**

Gazel 2250

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Ağlamak.

Muhibbī zārīlık it yāra karşu
İder bülbül güli görse terennüm

3. **zārīlık it-:**

Gazel 2332

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Ağlamak.

Gülşen-i hüsünde her şeb bülbül-i
güyā gibi
Tā seher zārīlık itdüm āh u feryād
eyledüm

zārīlık kıl-:

1. **zārīlık kıl-:**

Gazel 2239

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Ağlamak,yalvarmak.

Añ 'isyānuñ Muhibbī zārīlık kıl
Kābül olur du 'ālar şubħ-dem hem

zār-şifat:

1. **zār-şifat:**

Gazel 2194

Mısra: 5

İñler gibi.

Zār-şifat yine felek geh aña ğāh
baña döner
Bilmedüm çāre felek kārına nā-çār
oldum

zarürī:

1. **zarürī:**

Gazel 2089

Mısra: 8

Mecburen,kaçınılmaz olarak.

Güneş gibi egerçi kim felekden
yücedür kaşruñ
Kemend-i āha yapışdum zarürī
nerdübān itdüm

zavāde:

1. **zavāde:**

Gazel 2167

Mısra: 8

Erzak, azık, yiyecek.

Hevâ-yı nefsüme uydum elüm
irişmedi yâra
Uzak menzil zavâde yok dirîğa
râhda kaldum

zâyi' evle-:

1. zâyi' eyle-:--(y)üp, -

Gazel 2037

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Ziyan etmek, boşa harcamak.

// Yitirmek, kaybetmek.

'Ömri zâyi' eyleyüp yok yirlere
harc eyleme

Zirâ ârâm eylemez geçmekde-
durur ay u yıl

zâyi' geçür-:

1. zâyi' geçür-:

Gazel 2235

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Ziyan etmek, boşa geçirmek.

'Ömri zâyi' geçürüp geçti günâh-
ıla günün

Vaqt oldı ki dilâ menzil-i inşâfa
gelem

zâyi' itmez:

1. zâyi' itmez:--mez, -

Gazel 2033

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Ziyan etmek, boşa harcamak.

// Yitirmek, kaybetmek.

Şür u şer kim var cihânda cümle
hep dilden gelür

Âdemi başdan çıkarur zâyi' itmez
illâ dil

zebân:

1. zebânımdur:-um, -dur

Gazel 2114

Mısra: 6

Dil.

Güceler tâ şubha dek tañ mı
tutuşsam şem-veş

'Işık-ıla evvel yanan başdan
zebânımdur benüm

2. zebânım:-um

Gazel 2229

Mısra: 4

Dil.

Bu derd-i ğamı saña niçe 'arz
ideyin âh

Yüzün göricek çünki olur lâl
zebânım

3. zebâna:-a

Gazel 2295

Mısra: 4

Dil.

Fehm itmeye kimsene 'ışkuñ
rumüzını
Gelüp zebâna söyler ise anı her
kılum

4. zebân:

Gazel 2429

Mısra: 6

Dil, lisan.

Degüldür metn-i hüsnüñi senüñ
şerh eylemek mümkin
Olur 'aciz zebân anda niçe ta'bır
olasın sen

5. zebânım:-um

Gazel 2097

Mısra: 4

Dil. // Lisan, konuşma.

'Arz-ı hâl itmeye yâra bende tākāt
kalmadı
Gitti elden mest-i 'ışk oldum
zebânım n' eyleyem

6. zebânım:-um

Gazel 2117

Mısra: 3

Dil. // Lisan, konuşma.

Biñ zebânım olsa takrîr itmeye
derd-i dilüm
Ben ki ol hün-rîz âşüb-ı zamândan
görmüşem

7. zebân-ıla:-ıla

Gazel 2160

Mısra: 6

Dil.

Niçe yıllardur çeker dil döstüm
hicrün yükin
Bir zebân-ıla olur mı takrîr
eyleyem

8. zebânından:-ı, -n, -dan

Gazel 2483

Mısra: 8

Dil.

İşitdüm cum'a gün vâ'iz şerâr-ı
düzañı añmış
Olupdur düzâñi kendü yakar odlar
zebânından

zebân aç-:

1. zebân aç-:

Gazel 2496

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Bitkilerin çiçeklenmeye
başlaması.*

İy Muhibbî hVâbdan açup reyâhîn
gözlerin
Fursatı fevt itme dir her biri
açuban zebân

zebâna gel-:

1. zebâna gel-:

Gazel 2154

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Konuşmayan bir varlık
konuşmaya başlamak.*

Bir kimse fehm itmeye 'ışkuñ
rumüzını

Söyler-ise zebâna gelüp anı her
kılum

zebâne:

1. zebâne:

Gazel 2214

Mısra: 2

Ateş yalımı, alev.

Dil âteşine cân ile ten yandı câme
hem
Düd-ı dilüm çıkmaga geldi zebâne
hem

2. zebâne:

Gazel 2223

Mısra: 2

Ateş yalımı, alev.

Dil âteş-ile yandı tenüm bile câme
hem
Düd-ı dilüm çıkmaga geldi zebâne
hem

zebân-ı hâl:

1. zebân-ı hâl:

Gazel 2363

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Hal dili.

Didüm meclisde dildâra yanar
gördün mi hiç şem'i
Zebân-ı hâl-ile derd-i derünüm
âşikâr itdüm

zebün:

1. zebünüm:-um

Gazel 2213

Mısra: 4
Güçsüz, zayıf, aciz.

Elüm dut rahm kıl iy dil tabîbi
Be-gâyet hastayam gâyet zebünüm

2. zebün:
Gazel 2414
Mısra: 10
Güçsüz, zayıf, aciz.

Bilmem Muhibbî 'ışk-ıla âhîr
n' olur hâlüm benüm
Kalmadı şabr u tākātum gâyet
zebün oldum zebün

3. zebün:
Gazel 2459
Mısra: 1
Güçsüz, zayıf, aciz.

Bār-ı gāmdan kalmadı tākāt zebün
oldum zebün
'Aşıkun bahtı için dirler ezelden
ser-nigün

zebün ol-:

1. zebün ol-:
Gazel 2414
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
*Zayıf ve düşkün duruma
gelmek.*

Bilmem Muhibbî 'ışk-ıla âhîr
n' olur hâlüm benüm
Kalmadı şabr u tākātum gâyet
zebün oldum zebün

2. zebün ol-:
Gazel 2459
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*Zayıf ve düşkün duruma
gelmek.*

Bār-ı gāmdan kalmadı tākāt zebün
oldum zebün
'Aşıkun bahtı için dirler ezelden
ser-nigün

zocr:

1. zocr:
Gazel 2318
Mısra: 2
Eziyet, cefa, zorluk.

Yār elinden dem-be-dem cevri ü
cefādür gördüğüm
Dehr elinden dāyimā zocr ü
'anādür gördüğüm

zehr:

1. zehr-ile:-ile
Gazel 2402
Mısra: 8
Zehir, öldürücü sıvı.

İçdüğü hün-ı cigerdür 'aşıkun mey
yirine
Döstarlar zehr-ile pürdür yimeñüz
aşum benüm

2. zehr:
Gazel 2230
Mısra: 9
*Zehir. Dīvan şiirinde daha
çok şeker, tatlı, tiryak,, şerbet ve
yılan ile birlikte kullanılır. Aşığın
gami, sabrı, çektiği acılar ve
kahurlar için birer benzetilen olur.*

Elünden zehr ise içeri Muhibbî
Şarabā tevbeli perhiz-kāram

3. zehr:
Gazel 2239
Mısra: 10
*Zehir,divan şiirinde daha çok
şeker, tatlı, şerbet ve yılan ile
birlikte kullanılır. Aşığın gamı,
sabrı, çektiği acılar ve kahurlar
için birer benzetilen olur.*

Dil-i telha lebünden şehd umarken
İçtürür mār-ı zülfüñ zehr ü sem
hem

4. zehr-ile:-ile
Gazel 2356
Mısra: 1
Helak edici ıztırıp.

Dehr elinden niçe bir zehr-ile gām
nüş idelüm
Der-i meyhānede 'aql u dili
medhüş idelüm

zehr-i gām:

1. zehr-i gām:
Gazel 2062
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Kayı zehiri.

Lebleri tiryākine irdi Muhibbî çün
elüm
Zehr-i gāmdan çekmeyem şimden
girü hergiz elem

2. zehr-i gām:
Gazel 2384
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Gām, keder zehiri.

Gehi zehr-i gāmı içdüm gehi hün –
1 cigere çekdüm

Maḥabbetle olup 'aşık neler
çekdüm neler çekdüm

3. zehr-i gām:
Gazel 2434
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Gām zehiri.

Sākiyā hicrān gāmindan ölmeden
gel bāde sun
Didiler zehr-i gāma tiryākür
şahbā-y-ıçun

zekāt vir-:

1. zekāt vir-:
Gazel 2348
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Müslümanlıkta, sahip olunan
mal ve paranın kırkta birlik payını
sadaka olarak dağıtmak.*

Kapuña geldi gönül sā'ilini eyleme
red
Vir baña hüsnüñ zekātını ki
hācetmendem

2. zekāt vir-:
Gazel 2348
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Müslümanlıkta, sahip olunan
mal ve paranın kırkta birlik payını
sadaka olarak dağıtmak.*

Kapuña geldi gönül sā'ilini eyleme
red
Vir baña hüsnüñ zekātını ki
hācetmendem

3. zekāt vir-:
Gazel 2348
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Müslümanlıkta, sahip olunan
mal ve paranın kırkta birlik payını
sadaka olarak dağıtmak.*

Kapuña geldi gönül sā'ilini eyleme
red
Vir baña hüsnüñ zekātını ki
hācetmendem

4. zekāt vir-:
Gazel 2348
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
*Müslümanlıkta, sahip olunan
mal ve paranın kırkta birlik payını
sadaka olarak dağıtmak.*

Kapuña geldi gönül sā'ilini eyleme
red

Vir baña hüsnuñ zekâtını ki
hâcetmendem

5. zekât vir-:

Gazel 2348

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Müslümanlıkta, sahip olunan
mal ve paranın kırkta birlik payını
sadaka olarak dağıtmak.*

Kapuña geldi gönül sâ'ilini eyleme
red
Vir baña hüsnuñ zekâtını ki
hâcetmendem

6. zekât vir-:

Gazel 2348

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Müslümanlıkta, sahip olunan
mal ve paranın kırkta birlik payını
sadaka olarak dağıtmak.*

Kapuña geldi gönül sâ'ilini eyleme
red
Vir baña hüsnuñ zekâtını ki
hâcetmendem

7. zekât vir-:

Gazel 2348

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Müslümanlıkta, sahip olunan
mal ve paranın kırkta birlik payını
sadaka olarak dağıtmak.*

Kapuña geldi gönül sâ'ilini eyleme
red
Vir baña hüsnuñ zekâtını ki
hâcetmendem

8. zekât vir-:

Gazel 2348

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Müslümanlıkta, sahip olunan
mal ve paranın kırkta birlik payını
sadaka olarak dağıtmak.*

Kapuña geldi gönül sâ'ilini eyleme
red
Vir baña hüsnuñ zekâtını ki
hâcetmendem

9. zekât vir-:

Gazel 2348

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Müslümanlıkta, sahip olunan
mal ve paranın kırkta birlik payını
sadaka olarak dağıtmak.*

Kapuña geldi gönül sâ'ilini eyleme
red

Vir baña hüsnuñ zekâtını ki
hâcetmendem

10. zekât vir-:

Gazel 2348

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Müslümanlıkta, sahip olunan
mal ve paranın kırkta birlik payını
sadaka olarak dağıtmak.*

Kapuña geldi gönül sâ'ilini eyleme
red
Vir baña hüsnuñ zekâtını ki
hâcetmendem

11. zekât vir-:

Gazel 2348

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Müslümanlıkta, sahip olunan
mal ve paranın kırkta birlik payını
sadaka olarak dağıtmak.*

Kapuña geldi gönül sâ'ilini eyleme
red
Vir baña hüsnuñ zekâtını ki
hâcetmendem

zekât-ı hüsnuñ:

1. zekât-ı hüsnuñ:

Gazel 2436

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Güzelliğinin zekatı.

Aç yüzün gönder zekât-ı hüsnuñi
'âşıklara
Gir sevâba boynuña alma o
miskînler haqın

zekât-ı hüsnuñi vir-:

1. zekât-ı hüsnuñi vir-:

Gazel 2172

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Hüsnuñün zekatını vermek.

Ehl-i 'ışka 'arz eyle vir zekât-ı
hüsnuñi
Gir sevâba döstüm saña du'â olsun
direm

2. zekât-ı hüsnuñi vir-:

Gazel 2172

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Güzelliğinin zekatını vermek.

Ehl-i 'ışka 'arz eyle vir zekât-ı
hüsnuñi
Gir sevâba döstüm saña du'â olsun
direm

zelil ol-:

1. zelil ol-:

Gazel 2037

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Hor ve hakir olmak,
aşağılanmak.*

Şadık ol kavlünde hergiz gelmesün
senden hilâf
Kimde kim kızb olsa âhîr olırsardur
ol zelil

zemâne:

1. zemâne:

Gazel 2223

Mısra: 8

*Küçümseme ve yakınma
ifadesiyle içinde yaşanılan zaman.*

Yitmez mi yitdi baña cefâ cevrtün
iy perî
Bir yañadan neyler idüp bu
zemâne hem

zemîn:

1. zemîni:-i

Gazel 2079

Mısra: 5

Yeryüzü.

Gözümüñ yaşı ğark itsün zemîni
İrişsün göklere feryâd u âhum

2. zemîn:

Gazel 2447

Mısra: 4

Yer, zemin, arz.

Ne kadar cevri ü cefâ gönderse
gelsün râziyam
Her ne yagarsa semâdan götürür
lâ-büd zemîn

3. zemîn:

Gazel 2410

Mısra: 6

Yeryüzü.

Olmasayduñ sen Hudâ halk itmez-
idi 'âlemi
Oldı yüzün suyına cümle semâ-y-
ıla zemîn

4. zemînüñ:-iñ

Gazel 2445

Mısra: 8

Yeryüzü.

Olmuşamdur çünkü istiğnâ-y-ıla
'Ankâ-yı Kâf

Baňa 'arz itmeñ semâ-y-ıla
zemînüñ minnetin

5. **zemîn:**

Gazel 2451

Mısra: 6

Yeryüzü.

Her taraf serv ü gül ü nergis
benefşe yâsemem
Şimdilik gâyet müşerrefür zemîn
ü âsümân

zemîn-i 'ışk:

1. **zemîn-i 'ışk:**

Gazel 2154

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Aşk toprağı.

Ekdüm zemîn-i 'ışka Muhib dâne-i
sirişk
Derd ü belâ vü miñnet ü gam oldu
hâşılum

2. **zemîn-i 'ışk:**

Gazel 2295

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Aşk zemini.

Ekdüm zemîn-i 'ışka Muhib dâne-i
sirişk
Derd ü belâ vü miñnet ü gam oldu
hâşılum

zenah-çâhı:

1. **zenah-çâhı:**

Gazel 2158

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Çene çukuru.

İncinür sanma zenah çâhında dil
Turduğınca 'izz ü câhumdur
benüm

zencir:

1. **zencirdür:-dür**

Gazel 2015

Mısra: 6

Zincir, pranga.

Görinen sünbül midür yâhüd
didüm zülfüñ ucu
Didi hey dîvâne ol zencirdür kâkül
degül

2. **zencir:**

Gazel 2010

Mısra: 14

Divan şiirinde aşğın çektiği
gam ile sevgilinin saçı zincire

benzetilir. Gam, uzun olduğu ve
sonu gelmediği için; zülûf ve saç
ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri
andırır. Bu zincir yerine göre aşığı
bağlar, zindana atar veya asıp
idam eder.

Dil-i dîvâneyi zabt idemezler
Meger zencir ola boynuma kâkül

3. **zencir:**

Gazel 2012

Mısra: 5

Zincir. Divan şiirinde aşğın
çektiği gam ile sevgilinin saçı
zincire benzetilir. Gam, uzun
olduğu ve sonu gelmediği için;
zülûf ve saç ise, şekil ve örgü
nedeniyle zinciri andırır. Bu zincir
yerine göre aşığı bağlar, zindana
atar veya asıp idam eder.

Zencir olasin gâh kemend gâh
selâsil
İy zülûf benüm gerdenüme des-res
ol gel

4. **zencirine:--i, --n, --e**

Gazel 2013

Mısra: 5

Divan şiirinde aşğın çektiği
gam ile sevgilinin saçı zincire
benzetilir. Gam, uzun olduğu ve
sonu gelmediği için; zülûf ve saç
ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri
andırır. Bu zincir yerine göre aşığı
bağlar, zindana atar veya asıp
idam eder.

Ya saçı zencirine dak boynuña ya
göz yaşın
Ğarğa-i bahr-ı cünün ol saña kim
dir 'âkil ol

5. **zencirine:--i, --n, --e**

Gazel 2046

Mısra: 1

Divan şiirinde aşğın çektiği
gam ile sevgilinin saçı zincire
benzetilir. Gam, uzun olduğu ve
sonu gelmediği için; zülûf ve saç
ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri
andırır. Bu zincir yerine göre aşığı
bağlar, zindana atar veya asıp
idam eder.

Zülûf zencirine yâruñ mübtelâ oldu
göñül
Başdan ayaga belâ üzre belâ oldu
göñül

6. **zencirine:-i, -n, -e**

Gazel 2100

Mısra: 7

Divan şiirinde aşğın çektiği
gam ile sevgilinin saçı zincire
benzetilir. Gam, uzun olduğu ve

sonu gelmediği için, zülûf ve saç
ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri
andırır. Bu zincir yerine göre aşığı
bağlar, zindana atar veya asıp
idam eder.

Zülfi zencirine virtüp göñlüm
Ben baňa eyledüm belâ sevdüm

7. **zencir:**

Gazel 2160

Mısra: 4

Birbirine geçmiş madeni
halkalardan meydana gelen
bağ.Divan şiirinde aşğın çektiği
gam ile sevgilinin saçı zincire
benzetilir. Gam, uzun olduğu ve
sonu gelmediği için; zülûf ve saç
ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri
andırır. Bu zincir yerine göre aşığı
bağlar, zindana atar veya asıp
idam eder.

Bu dil-i dîvâneme ol dem benüm
dermân olur
Boynuma takup ser-i zülûfün zencir
eyleyem

8. **zencirini:-i, -n, -e**

Gazel 2242

Mısra: 7

Divan şiirinde aşğın çektiği
gam ile sevgilinin saçı zincire
benzetilir. Gam, uzun olduğu ve
sonu gelmediği için; zülûf ve saç
ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri
andırır. Bu zincir yerine göre aşığı
bağlar, zindana atar veya asıp
idam eder.

Leylî saçuñ zencirini dak boynuma
mecnunuñam
Rüsvâ olursam gam degül ger hâş
ü 'âma iy şanem

9. **zencirini:-i, -n, -e**

Gazel 2485

Mısra: 7

Divan şiirinde aşğın çektiği
gam ile sevgilinin saçı zincire
benzetilir. Gam, uzun olduğu ve
sonu gelmediği için; zülûf ve saç
ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri
andırır. Bu zincir yerine göre aşığı
bağlar, zindana atar veya asıp
idam eder.

'Aşık itdün boynuma takduñ belâ
zencirini
El-amân iy pâdişahum 'ışk elünden
el-amân

10. **zencir:**

Gazel 2289

Mısra: 3

Divan şiirinde aşğın çektiği
gam ile sevgilinin saçı zincire

benzetilir. Gam, uzun olduğu ve sonu gelmediği için; zülûf ve saç ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri andırır. Bu zincir yerine göre aşığı bağlar, zindana atar veya asıp idam eder.

Leylî saçunî nigârâ boynuma olsa zencîr
Mecnûnî gibi cihâna kendüm melâmet itsem

11. zencîrin:-i, -n

Gazel 2298

Mısra: 14

Divan şiirinde aşığın çektiği gam ile sevgilinin saç zincire benzetilir. Gam, uzun olduğu ve sonu gelmediği için; zülûf ve saç ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri andırır. Bu zincir yerine göre aşığı bağlar, zindana atar veya asıp idam eder.

İy Muhibbî tañ mı 'aklı ger ferâmûş eyleyem
Zülfi zencîrin görüp gönlümü şeydâ eyledüm

12. zencîr:

Gazel 2306

Mısra: 5

Divan şiirinde aşığın çektiği gam ile sevgilinin saç zincire benzetilir. Gam, uzun olduğu ve sonu gelmediği için; zülûf ve saç ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri andırır. Bu zincir yerine göre aşığı bağlar, zindana atar veya asıp idam eder.

'İşk-ıla cân riştesin boynuma zencîr eyleyüp
Mihrin ol nâ-mihribânunî dilde muhkem eyledüm

13. zencîrini:-i, -n, -i

Gazel 2351

Mısra: 3

Divan şiirinde aşığın çektiği gam ile sevgilinin saç zincire benzetilir. Gam, uzun olduğu ve sonu gelmediği için; zülûf ve saç ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri andırır. Bu zincir yerine göre aşığı bağlar, zindana atar veya asıp idam eder.

Boynuma dak zülfinün zencîrini
Baş açuk yalın ayak dîvâneyim

14. zencîr:

Gazel 2372

Mısra: 1

Divan şiirinde aşığın çektiği gam ile sevgilinin saç zincire benzetilir. Gam, uzun olduğu ve

sonu gelmediği için; zülûf ve saç ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri andırır. Bu zincir yerine göre aşığı bağlar, zindana atar veya asıp idam eder.

Boynuma zencîr olaldan zülfi-i leylâlar benüm
Mesken olsa tañ mı Mecnûn gibi şahrâlar benüm

15. zencîrin:-i, -n

Gazel 2409

Mısra: 6

Divan şiirinde aşığın çektiği gam ile sevgilinin saç zincire benzetilir. Gam, uzun olduğu ve sonu gelmediği için; zülûf ve saç ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri andırır. Bu zincir yerine göre aşığı bağlar, zindana atar veya asıp idam eder.

Başumdan 'akl gidüp dîvâne oldum
Bu âhum zencîrin boynuma dakdum

16. zencîrini:-i, -n, -i

Gazel 2414

Mısra: 7

Divan şiirinde aşığın çektiği gam ile sevgilinin saç zincire benzetilir. Gam, uzun olduğu ve sonu gelmediği için; zülûf ve saç ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri andırır. Bu zincir yerine göre aşığı bağlar, zindana atar veya asıp idam eder.

Leylî saçunî zencîrini tak boynuma iy serv-i nâz
Çün kim müsellemdür baña dîvâneym mülk-i cünün

17. zencîr:

Gazel 2429

Mısra: 1

Divan şiirinde aşığın çektiği gam ile sevgilinin saç zincire benzetilir. Gam, uzun olduğu ve sonu gelmediği için; zülûf ve saç ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri andırır. Bu zincir yerine göre aşığı bağlar, zindana atar veya asıp idam eder.

Bugün çün rîsmân kâkül saç zencîr olasin sen
Neden dîvâneler hakkında pür taksîr olasin sen

18. zencîrin:-i, -n

Gazel 2430

Mısra: 2

Divan şiirinde aşığın çektiği gam ile sevgilinin saç zincire

benzetilir. Gam, uzun olduğu ve sonu gelmediği için; zülûf ve saç ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri andırır. Bu zincir yerine göre aşığı bağlar, zindana atar veya asıp idam eder.

Şem'-i hüsne karşı olup yanmaga pervâne ben
Zülfi zencîrin göreliden olmışam dîvâne ben

19. zencîrine:-i, -n, -e

Gazel 2440

Mısra: 5

Divan şiirinde aşığın çektiği gam ile sevgilinin saç zincire benzetilir. Gam, uzun olduğu ve sonu gelmediği için; zülûf ve saç ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri andırır. Bu zincir yerine göre aşığı bağlar, zindana atar veya asıp idam eder.

Zülfi zencîrine tolaşduñ yine bir dilberün
İy dil-i divâne bu 'âlemde uslanmaz mısın

20. zencîre:-e

Gazel 2457

Mısra: 1

Divan şiirinde aşığın çektiği gam ile sevgilinin saç zincire benzetilir. Gam, uzun olduğu ve sonu gelmediği için; zülûf ve saç ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri andırır. Bu zincir yerine göre aşığı bağlar, zindana atar veya asıp idam eder.

Bir saç zencîre beñzer iy gönül dîvânesin
Yanmaga şem'-i cemâline anuñ pervânesin

21. zencîre:-e

Gazel 2488

Mısra: 1

Divan şiirinde aşığın çektiği gam ile sevgilinin saç zincire benzetilir. Gam, uzun olduğu ve sonu gelmediği için; zülûf ve saç ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri andırır. Bu zincir yerine göre aşığı bağlar, zindana atar veya asıp idam eder.

Baglamışdur gönlümü zencîre ol gîsü diyen
Dâğlamışdur lâle gibi bagrumı âh o diyen

22. zencîrine:-i, -n, -e

Gazel 2459

Mısra: 9

Divan şiirinde aşığın çektiği

gam ile sevgilinin saçı zincire benzetilir. Gam, uzun olduğu ve sonu gelmediği için; zülüf ve saç ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri andırır. Bu zincir yerine göre aşığı bağlar, zindana atar veya asıp idam eder.

Dil virelden bu Muhibbî zülfinün zencirine
Dönmişem mecnûna ammâ gün-
be-gün artar cünün

23. **zencirini**:-i, -n, -i

Gazel 2468

Mısra: 3

Divan şiirinde aşığın çektiği gam ile sevgilinin saçı zincire benzetilir. Gam, uzun olduğu ve sonu gelmediği için; zülüf ve saç ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri andırır. Bu zincir yerine göre aşığı bağlar, zindana atar veya asıp idam eder.

Belâ zencirini mecnûnlayın âh
Muqarrer boynuna âhir takarsın

24. **zencirine**:-i, -n, -e

Gazel 2495

Mısra: 7

Divan şiirinde aşığın çektiği gam ile sevgilinin saçı zincire benzetilir. Gam, uzun olduğu ve sonu gelmediği için; zülüf ve saç ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri andırır. Bu zincir yerine göre aşığı bağlar, zindana atar veya asıp idam eder.

Zülfi zencirine düşdüñse hâlâş
istemegil
Bu delûlile dilâ niçesi ğuldan
çıkasın

25. **zencirin**:-i, -n

Gazel 2485

Mısra: 3

Divan şiirinde aşığın çektiği gam ile sevgilinin saçı zincire benzetilir. Gam, uzun olduğu ve sonu gelmediği için; zülüf ve saç ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri andırır. Bu zincir yerine göre aşığı bağlar, zindana atar veya asıp idam eder.

Cüylar dîvâne olmuşdur ki zencirin sürür
Anı bu hâle bırakmadı meger serv-
i revân

zencire çek-:

1. **zencire çek-:**

Gazel 2072

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Zincirle bağlamak.

Leylî zülfüñi göreldeñ zâr u
meftûn olmuşam
Çek saçun zencirine zîrâ ki
mecnûn olmuşam

zencir-i 'adil:

1. **zencir-i 'adil:**

Gazel 2029

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Adalet zinciri.

Leblerüñe dineli nüş-i revân
Oldı zülfüñ ana zencir-i 'adil

zencir-i ser-i zülfü:

1. **zencir-i ser-i zülfü:**

Gazel 2170

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Saçının ucunun zinciri. Divan şiirinde aşığın çektiği gam ile sevgilinin saçı zincire benzetilir. Gam, uzun olduğu ve sonu gelmediği için; zülüf ve saç ise, şekil ve örgü nedeniyle zinciri andırır. Bu zincir yerine göre aşığı bağlar, zindana atar veya asıp idam eder.

Zencir-i ser-i zülfüñi dîvânede buldum
Şem'-i ruhuñun şevkîni pervânede buldum

zencir-i zülf:

1. **zencir-i zülf:**

Gazel 2283

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Saçının zinciri.

Dakaldan boynuma zencir-i zülfin
Dil-i dîvâneme hiç yokdur ârâm

2. **zencir-i zülf:**

Gazel 2344

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Sevgilinin zincir gibi olan saçları.

Gönlümü elden yitürdüm âh ki dîvâneyim
Çek anı zencir-i zülfe ola kim uslanayım

3. **zencir-i zülf:**

Gazel 2344

Mısra: 2

Kelime Tipi: -
Sevgilinin saçının zinciri.

Gönlümü elden yitürdüm âh ki dîvâneyim
Çek anı zencir-i zülfe ola kim uslanayım

4. **zencir-i zülf:**

Gazel 2346

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Saçlarının zinciri, kıvrımı.

Görelî zencir-i zülfin bir 'aceb dîvâneyim
Döstar sanmañ ki ben dâm-ı belâdan korkaram

5. **zencir-i zülf:**

Gazel 2346

Mısra: 11

Kelime Tipi: -

Saçlarının zinciri, kıvrımı.

Görelî zencir-i zülfin bir 'aceb dîvâneyim
Döstar sanmañ ki ben dâm-ı belâdan korkaram

zer:

1. **zer:**

Gazel 2280

Mısra: 6

Altın.

Serîr-i hüsne şâh olmuş görüp ol şâh-ı devrânı
Ayagına yüzüm sürüp niçe biñ bedre zer çekdüm

2. **zer:**

Gazel 2382

Mısra: 10

Altın.

Tâ ki yakdum püte-i hicre Muhibbî cân u dil
Ğıl ü ğışdan zer gibi kâl olmuşam pâk olmuşam

3. **zer:**

Gazel 2396

Mısra: 7

Altın.

Ne mâl u sîm ü zer ne tâc-ı devlet
Kul oldum 'ışka vardur çün mezâğum

4. **zer:**

Gazel 2003

Mısra: 7

Altın, zehep || altın para,

*nakit || değerli eşya, kıymet ||
tas.çile, sıkıntı.*

Yüzümü zer itdi 'ışkuñ gözlerüm
yaşını sım
Padişahum devletünde māl u cāh
eksük degül

5. zer:
Gazel 2102
Mısra: 6
Altın.

Püte-i 'ışk içre yakdum nār-ı 'ışka
cān u dil
Ğıll u ğışdan küllī cismüm zer gibi
kāl eyledüm

6. zer:
Gazel 2124
Mısra: 10
Altın.

İy Muhibbī ğıll u ğışdan niçesi kāl
olmayam
Püte-i hicr içre ben zer gibi nārī
görmüşem

7. zer:
Gazel 2162
Mısra: 5
Altın, sararmış yüz.

Girelden püte-i 'ışka ben oldum
zer gibi hālīs
Beni pāk itdi 'ışkuñ ğıll u ğışdān iy
ruhı alum

8. zer:
Gazel 2331
Mısra: 2
Altın, sararmış yüz.

Maḥabbet bādesin içdüm yine ser-
mest ü hoş hālem
Tutuşdum āteş-i 'ışka eridüm zer
gibi kālam

9. zer:
Gazel 2201
Mısra: 13
Altın. || Sararmış yüz.

İy Muhibbī şayd idem dildārī sım ü
zer ile
Yaşımı sım anuñ için yüzi saru
eyledüm

10. zer:
Gazel 2278
Mısra: 5
Altın. || Sararmış yüz.

Mihnet ğamı eylemedin zer gibi
zaḥm

'İşkuñ odiyā anı erit eyle ḥall
didüm

11. zer:
Gazel 2283
Mısra: 5
Altın. || Sararmış yüz.

Dilā zer gibi yan ğam pütesinde
Olasın şāf sende kalmaya ḥām

12. zer:
Gazel 2204
Mısra: 6
Altın.

Derd-i 'ışkuñ zer kılur çün 'aşkuñ
ruhsārını
Ben de iksir-i vücūdum ḥākini zer
eyleyem

13. zer:
Gazel 2234
Mısra: 6
Altın.

Niçe bir pinhān idüp 'ışkumı zāhir
itmege
Göz yaşın sım eyleyüp bu çehremi
de zer kılam

14. zer:
Gazel 2276
Mısra: 7
Altın. || Sararmış yüz.

Didüm zer oldı rüyum ḥasretiyle
Didi göster baña şāhib- 'ayārum

15. zer:
Gazel 2312
Mısra: 6
Altın. || Sararmış yüz.

Ḥayālūñ gelse iy dilber bu çeşm-i
çeşmesārına
İdeler dideler iṣār yoluña sım-ile
zer hem

16. zer:
Gazel 2367
Mısra: 4
*Altın, sararmış yüz altına
benzetilir.*

Cülūs itmege şāh-ı ğam gönül
tahtına geldükçe
Ayagına nişār için gözümden sım
ü zer çekdüm

17. zer:
Gazel 2394
Mısra: 7
*Altın, sararmış yüz altına
benzetilir.*

Gerçi 'ışkuñ rüyumu ḥāk itdi soñra
kıldı zer
Ben de iksir-i vücūdum ḥākini zer
eyleyem

18. zer:
Gazel 2394
Mısra: 8
*Altın, sararmış yüz altına
benzetilir.*

Gerçi 'ışkuñ rüyumu ḥāk itdi soñra
kıldı zer
Ben de iksir-i vücūdum ḥākini zer
eyleyem

19. zer:
Gazel 2450
Mısra: 4
*Altın, sararmış yüz altına
benzetilir.*

Ḥāk-i pāyuña nişār itmek için iy
serv-i ḳad
Yüzümü zer eyleyüp kıldum gözüm
gevher-feşān

20. zer:
Gazel 2367
Mısra: 8
Altın.

Koluma dāğlar yakdum anı zeyn
eyledüm bir bir
Kuşan bilüñe iy meh-rū saña bir
zer kemer çekdüm

zer beft:

1. zer beft:
Gazel 2063
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Sırmalı kumaş.

Palās-ı faqr-ıla her dem ḳanā 'at
eylemek hoşdur
Bu dehrūñ aṭlas u zer beft olan
dībā şalımdan hem

zer eyle-:

1. zer eyle-:
Gazel 2187
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Sararmak.

Derd-i 'ışkuñ yaş u sım ü yüzümü
zer eyledi
Ben de iksir ü vücūdum ḥākini zer
eyleyem

2. zer eyle-:
Gazel 2187
Mısra: 8

Kelime Tipi: -
Altın etmek.

Derd-i 'ışkuñ yaş u sîm ü yüzümi
zer eyledi
Ben de iksîr ü vücüdüm hâkini zer
eyleyem

3. **zer eyle-:**
Gazel 2231
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Altın haline getirmek. ||
Sarartmak.

Bu ben hâki nazarla gel zer eyle
Nazar çün kîmiyâdur pāk-bāzum

4. **zer eyle-:**
Gazel 2239
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
Altın etmek II Sarartmak.

Nişâr itmege cānâ ayaguña
Yüzüm zer eyledüm yaşum dîrem
hem

zer kemer çek-:

1. **zer kemer çek-:**
Gazel 2384
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Altın kemer takmak.

Koluma dâğlar urdum senüñ için
durur cānâ
İdüp tuhfe miyānuñçün saña bir
zer kemer çekdüm

zer kıl-:

1. **zer kıl-:**
Gazel 2204
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Sarartmak.

Derd-i 'ışkuñ zer kılır çün 'aşkuñ
ruhsârını
Ben de iksîr-i vücüdüm hâkini zer
eyleyem

zer ol-:

1. **zer ol-:**
Gazel 2226
Mısra: 4
Kelime Tipi: -
Altın ol-|| Sararmak.

Günâhum añalı derdâ dirîğâ
Yüzüm zer oldı gözüm yaşı da sîm

zer-bâf:

1. **zer-bâfa:-a**
Gazel 2235
Mısra: 10
*Altın tel ile kumaş dokuyan
kimse, bu kumaştan yapılmış
giyecek.*

İy Muhibbî var iken hırka-i
peşmîne-i fakr
Haşâ lillâh ki libâs ecline zer-bâfa
gelem

zer-baft:

1. **zer-baft:**
Gazel 2250
Mısra: 7
Altın işlemeli, sırmalı.

Gerekmez baña bālin ola zer-baft
Ola bālin baña yigdür ser-i ħum

2. **zer-baft:**
Gazel 2475
Mısra: 9
Sırma ile dokunmuş kumaş.

İy Muhibbî atlas u dîbâ vü zer-baft
ü ħarîr
Bunlara meyl eyleme üstünde
şâluñ var-iken

zer-baft-düz:

1. **zer-baft-düz:**
Gazel 2237
Mısra: 4
Sırmalı kumaş diken.

Beni sanmañ şî'rde büriyâ-bâf
İdüp pür naqş anı zer-baft-düz

zerd:

1. **zerdümi:--(ü)m, --i**
Gazel 2006
Mısra: 1
Sarı, sararmış, solgun.

Sâkiyâ mey sun ki kılsun çehre-i
zerdümi al
Muṭribâ depret elüñ tâ eylesün dil
kesb-i hâl

2. **zerdümi:-üm**
Gazel 2148
Mısra: 8
*Altın.|| Divan edebiyatında
aşığın yüzü sararmış, solgun
olması nedeniyle zerd diye anılır.*

Rızık için maqsûm olan elbette
saña irişür
Bes dimek lâzım mıdur yok sîm-ile
zerdümi benüm

3. **zerdümi:-üm**
Gazel 2227
Mısra: 1
*Altın.|| Divan edebiyatında
aşığın yüzü sararmış, solgun
olması nedeniyle zerd diye anılır.*

Kim temâşâ eyler-ise yüzümi
zerdümi benüm
Añlar fi'l-cümle aĥvâl-i ğam u
derdümi benüm

4. **zerd:**
Gazel 2232
Mısra: 7
Altın rengi, sarı.

Kâha dönmiş zerd iken âhum
odından ruĥlarum
İsterem kanlu yaşumla anı gül-reng
eyleyem

5. **zerd:**
Gazel 2458
Mısra: 10
Altın renkli, sarı renk. II
Solgun, sararmış yüz.

İy Muhibbî saklamak mümkün
degüldür 'ışkı çün
Zâhir eyler çehresinüñ sebzegâhı
zerd olan

zer-düz-vâr:

1. **zer-düz-vâr:**
Gazel 2104
Mısra: 14
*Altın ve sırma ile işlenmiş
gibi.*

Altın suyıyla şî'r-i Muhibbî'yi
yazalar
Zer-düz-vâr şan'at-ı nazm içre zer-
keşem

zerk:

1. **zerkden:-den**
Gazel 2408
Mısra: 5
İki yüzlülük, riya, hile.

Ger riya vü zerkden geçseñ eyâ
zâhid bugün
Defter-i 'irfâna aduñ yazamazsın
bilürem

zerkâr:

1. **zerkâr:**
Gazel 2018
Mısra: 4
Altın işlemeli.

Nağs-ı Çın itdi yine bāğı ser-ā-ser
Mānī-var
Yazdı yapraklar Hıṭā Rūmī olup
zerkār gül

zer-keş:

1. **zer-keşem:-em**

Gazel 2104

Mısra: 14

Altın tel yapan usta.

Altın suyıyla şî'r-i Muḥibbî'yi
yazalar
Zer-düz-vār şan'at-ı nazm içre zer-
keşem

zerre:

1. **zerre:**

Gazel 2244

Mısra: 2

Çok küçük parçacık, zerre.

Beñzer ki senüñ vaşluña yokdur
liyâkatüm
Bakdukça güneş yüzüne yok zerre
tâkatüm

2. **zerre:**

Gazel 2001

Mısra: 6

*Bir arpanın yüzde bir cüz'ü,
pek ufak parça. || Çok küçük.*

Dür olalı gül yüzünden bülbülem
kan aqlaram
Aglamaktan kalmamışdur tende
bir zerre mecâl

3. **zerre:**

Gazel 2053

Mısra: 6

*Bir arpanın yüzde bir cüz'ü,
pek ufak parça. || Çok küçük.*

Ger femi vaşfım benden güş ideler
ehl-i dil
Zerre gibidür ki günde görünür
hem çün ḥayâl

4. **zerre:**

Gazel 2057

Mısra: 8

Çok küçük parçacık.

Bār-ı ğamını çekmeye dil küh-ı
Kāf ise
Şabrum dükendi kalmadı bir zerre
tâkatüm

5. **zerre:**

Gazel 2103

Mısra: 7

*Çok küçük, çok az. || Hiç mi
hiç.*

'Aynuma zerre küḥli ekmek baña
gerekmez
Gözüm açup yumınca ol ḥāk-i küyü
sevdim

6. **zerreden:-den**

Gazel 2210

Mısra: 5

Çok küçük parçacık.

Egerçi zerreden kemter ḥākîrem lîk
mihrüñle
Vefâdan olmazam ḥālî felekde
mihri-raşşānam

7. **zerre:**

Gazel 2211

Mısra: 3

Çok küçük parçacık.

İde her zerre ölürsem hezārān nāle
vü āhı
İletse küyuña cānā eger bād-ı şabā
gerdüm

8. **zerreye:-(y)e**

Gazel 2277

Mısra: 5

Zerre, çok küçük | Aciz kimse.

Ben zerreye gün gibi nazar eylesen
iy döst
Eflāke çıkup ide idüm anda
menzilüm

9. **zerre:**

Gazel 2282

Mısra: 3

Çok küçük parçacık.

Vefāñi istemez bir zerre göñlüm
Ḥoşam derdüñle yiter baña ğam
hem

10. **zerre:**

Gazel 2359

Mısra: 5

*Güneşin ışınlarının yansıdığı
yerlerde görülen ve sürekli hareket
halinde olan küçük maddeler.*

Zerre gibi gün yüzünün olalı
āvāresi
Gözüme görünmez oldu bu iki
'ālem benüm

11. **zerresin:-si, -n**

Gazel 2379

Mısra: 9

*Çok küçük, güneş ışığında
görülebilene ufak madde.*

Ol güneş yüzüm neden bilmez
Muḥibbî zerresin
Mihri-y-ile gün gibi 'ālemlere
meşhür olam

12. **zerreler:-ler**

Gazel 2421

Mısra: 9

*Güneşin ışınlarının yansıdığı
yerlerde görülen küçük maddeler.*

Mihr-i ālemden Muḥibbî zerreler
yüz döndüre
Dönmeye yüzüm benüm ol mihr-i
'ālem-tābdan

13. **zerresi:-si**

Gazel 2422

Mısra: 5

Çok küçük parçacık.

Kimde kim zerresi ḥāşıl ola mihr-i
'āşıkun
Tā ölince kesemez zülfüñün
endişelerin

14. **zerre:**

Gazel 2494

Mısra: 3

*Çok küçük parçacık, güneş
ışığında görünen ufak madde.*

Zerre gibi muntazır dīdārına
'āşıkları
Şubḥ-dem itsün tülü' ol āfītāb
eglenmesün

zerre deñlü:

1. **zerre deñlü:**

Gazel 2327

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Zerre kadar.

Ḥāk-i pāyuñ olalı başumda tāk-ı
devletüm
Zerre deñlü kimseye 'ālemdede
yokdur minnetüm

2. **zerre deñlü:**

Gazel 2107

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

Zerre kadar. || Hiç mi hiç.

Döstüm vaşluñ ümīdine bu göñlüm
şāddur
Zerre deñlü 'aynuna gelmez
bugün hicrān benüm

3. **zerre deñlü:**

Gazel 2329

Mısra: 12

Kelime Tipi: -

Zerre kadar.

Sen güneş ruḥsārı görmekdür ciḥān
içre müdām

Zerre deñlü yok-durur dünyā-yı
düna rağbetüm

zerre kadar:

1. **zerre kadar:**

Gazel 2132

Mısra: 8

Kelime Tipi: -

*Çok küçük, çok az. || Hiç mi
hiç.*

Dil hicr-i leb-i la'lün ile ölse
gerekdür
Ger la'lün aña zerre kadar itmez-
ise em

zerrece:

1. **zerrece:**

Gazel 2066

Mısra: 5

Zerre kadar.

Mihr ü vefāna zerrece ben t̄alib
olmadum
Gönder cefa vü cevruñi tek baña
dem-be-dem

2. **zerrece:**

Gazel 2443

Mısra: 9

Zerre kadar, çok az.

Almadı gül gibi senden zerrece
büy-ı cefā
Turmasun dil bülbülü feryād-ıla zār
eylesün

3. **zerrece:**

Gazel 2498

Mısra: 5

Zerre kadar, çok az.

Zülfinüñ sor kıymetini zerrece
kâdrin bilen
Virmeye 'alem tolu māl olsa anuñ
bir kılın

zerre-veş:

1. **zerre-veş:**

Gazel 2323

Mısra: 5

Çok küçük, çok az.

Zerre-veş kaldum ayakda gün
yüzinden dūr olup
'Älem içre olmuşam äväre bilmen
n'eyleyem

2. **zerre-veş:**

Gazel 2469

Mısra: 7

Çok küçük parçacık, güneş

*ışığında görünen ufacık madde
gibi.*

Zerre-veş kıldı hevā-yı 'ışık
sergerdān beni
İrmedüm derdā ki ol mihr-i cihan-
ārāya ben

zerrin:

1. **zerrin:**

Gazel 2018

Mısra: 5

*Altın gibi sarı ve parlak olan
II Değerli, kıymetli.*

Nergis-i zerrin legende şebnem ile
yur yüzün
Her kaçan kim hıvābdan olsa şehir
bīdār gül

2. **zerrin:**

Gazel 2130

Mısra: 1

Altın.

Nār-ı āhuñ dikdi iy dil göklere
zerrin 'alem
Pādişāhısın cihānuñ saña degdi
mülk-i gam

3. **zerrin:**

Gazel 2158

Mısra: 10

Altından yapılmış.

Şu'le-i āhum Muhibbī dem-be-
dem
Başuma zerrin külāhumdur benim

zevāl:

1. **zevāl:**

Gazel 2053

Mısra: 2

Uğursuzluk, dert, felaket.

Şive vü nāz ile dilber ideli 'arz-ı
cemāl
Mihr ile meh gökde buldı biri naqş
biri zevāl

zevāl ir-:

1. **zevāl ir-:**

Gazel 2052

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Yok olmak, zeval bulmak.

Lāle haddin gördüğince dil
vücüdün hāk ider
Gül ruhını gördüğince güneşe irer
zevāl

2. **zevāl ir-:**

Gazel 2053

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Yok olmak, zeval bulmak.

Bu Muhibbī dün ü gün kılır
tažarru 'la niyāz
Tā ki dilber sinesinden sīneñe ire
zevāl

zevk:

1. **zevkni:--i, --n, --i**

Gazel 2062

Mısra: 7

*Hoşa giden bir şeyden
duyulan beğenme duygusu.*

Bilse idi niçe olurmuş gedālık

zevkni

Tagıdup dārātını derviş olurdu şāh
Cem

2. **zevk:**

Gazel 2101

Mısra: 4

Eğlence, eğlenti.

Künc-i mescidde n'ola zāhid ola
mest-i semā'
Der-i meyhānede ol zevk irişür
baña müdām

zevk it-:

1. **zevk it-:**

Gazel 2486

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Eğlenmek.

Bilse idün rehne korduñ zāhidā
destāruñ

Bir kadeh nüş eyle gel zevk it
meyüñ keyfiyyetin

zevrak:

1. **zevrakı:-ı**

Gazel 2094

Mısra: 7

Kayıp.

Çün yaşum deryāsınuñ oldı
vücudum zevrakı
Baña lāzım āhumı şimden girtü bād
eyleyem

2. **zevrakın:-ı, -n**

Gazel 2124

Mısra: 5

İleriye doğru göndermek.

Bahr-ı 'ışka bād-ı āhumla bu
göñlüm zevrakın

Salalıdan döstlar sanmañ kenarı
görmüşem

3. **zevrağın:-ı, -n**
Gazel 2297
Mısra: 2
Kayık.

Åhumı bād eyleyüp yaşumı deryā
eyledüm
Garğ idüp dil zevrağın içinde ifnā
eyledüm

4. **zevrağı:-ı**
Gazel 2401
Mısra: 3
Kayık.

Düşdi dil zevrağı çü baħr-ı ğama
Åh-ıla bir kenāra ‘azm idelüm

5. **zevrağın:-ı, -n**
Gazel 2436
Mısra: 10
Kayık.

İy Muħibbī baħr-ı eşküm taşdı
başdan aşdı åh
Bād-ı åhum saldı engine yine dil
zevrağın

zevrāk-ı dil:

1. **zevrāk-ı dil:**
Gazel 2270
Mısra: 9
Kelime Tipi: -
Gönül kayığı.

Zevrāk-ı dil gireliden eşkümün
deryāsına
Kurtılış yok garğ olur çün åhumı
yād eyleyem

zevn eyle:-

1. **zevn eyle:-**
Gazel 2320
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Süslemek.

Vādī-yi mihnet ğamında olmak
içün hil’ atüm
Sinemi dāğ-ı siyehlerle yine zeyn
eyledüm

2. **zevn eyle:-**
Gazel 2367
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Süslemek.

Koluma dāğlar yakdum anı zeyn
eyledüm bir bir

Kuşan bilüne iy meh-rū saña bir
zer kemer çekdüm

zevn ider:

1. **zevn ider:**
Gazel 2014
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Süslemek.

Cennet-āsā zeyn ider her cāyı gül
Hüb idi ger olmasa hercāyī gül

zevn ol:-

1. **zevn ol:-**
Gazel 2087
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Süslenmek.

Åh itdükçe gözümden dökilür hün-
ı ciger
Zeyn olur lāle vü güller ile her bir
yanum

2. **zevn ol:-**
Gazel 2451
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Süslenmek.

Yine ezhār-ıla zeyn oldı ser-ā-ser
büsitān
Yir yirin itdi müşerref gülsitānı
gül-ruħān

3. **zevn ol:-**
Gazel 2485
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Süslenmek.

Güller-ile zeyn olındı yine bāğ u
gülsitān
Gülde var hercāyilik bülbülde var
åh u figān

zevn-i gülistān:

1. **zevn-i gülistān:**
Gazel 2473
Mısra: 6
Kelime Tipi: -
Gül bahçesinin süsü.

Bāğ-ı hüsnün olmayınca hergiz iy
ārām-ı cān
Lāleler güller bitüp zeyn-i gülistān
olmasun

zī:

1. **zī:**
Gazel 2252

Mısra: 10
*Önüne geldiği kelimelere
“sahip, -li” anlamı katarak
birleşik kelimeler yapar.*

Ka ‘be’ dūr kūyuñ Muħibbī cānı
ķurbān eyledi
Zī sa ‘ādetdür ger ķabül olursa
ķurbānum benüm

zībā:

1. **zībā:**
Gazel 2085
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Güzel.

Dideler rüşen olurlar göreler zībā
yüzün
Her kimün inkārı vardur ben aña
rüşen kılam

2. **zībā:**
Gazel 2321
Mısra: 1
Güzel.

Her kaçan zībā cemālüne olam duş
iy şanem
Gözlerüm kanı ider deryālayın cüş
iy şanem

3. **zībā:**
Gazel 2418
Mısra: 4
Güzel. || Süslü.

Hüb teşbīh eylemiş cānā hilāle rā
kaşuñ
Haddüne zībā dimiş şems-i
dıraşşāndur diyen

zībā-cemāl:

1. **zībā-cemāl:**
Gazel 2001
Mısra: 1
Güzel yüzlü.

Gözlerümden ger nihān olduñsa iy
zībā-cemāl
Sineden naķşuñ hayāli gitmek
olmuşdur muħāl

2. **zībā-cemāl:**
Gazel 2001
Mısra: 1
Güzel yüzlü.

Gözlerümden ger nihān olduñsa iy
zībā-cemāl
Sineden naķşuñ hayāli gitmek
olmuşdur muħāl

zīk:

1. **zıkum:-um**
Gazel 2359
Mısra: 10
Dar,sıkıntılı, zahmetli.

Bu Muhibbî dağ-ıla küh-ı belâ
kaplanıdır
Döymese ger hamleme olmaz
‘aceb zıkum benüm

zikir:

1. **zikri:--i, -**
Gazel 2068
Mısra: 7
*Sözünü etme, ismini söyleme,
anma. || Toplu olarak ve
tarikatların koyduğu usullere
uyarak Allah’ın isimlerini
söylemek suretiyle yapılan ibadet
ve bu maksatla düzenlenen tören.*

Bulmuş-iken leblerüñ zikri ile
cānum şafâ
Haṭṭuñ izhâr eyleme alma dem-i
serdüm benüm

zikir id-:

1. **zikir id-:**
Gazel 2140
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*İsmi söylemek, bahsini
etmek, anmak.*

Miyāni fikrini kılup dehāni zikrin
idelden
Baña siz ‘ālem-i ğaybdan soruñ
hāzır-cevāb oldum

zikr:

1. **zikr-i:**
Gazel 2015
Mısra: 2
*Sözünü etme, ismini söyleme,
anma || Allah’ın isimlerini
söylemek suretiyle yapılan ibadet.
|| Toplu olarak ve tarikatların
koyduğu usullere uyarak Allah’ın
isimlerini söylemek sûretiyle
yapılan ibadet ve bu maksatla
düzenlenen tören.*

Zār iden ruhsarıdır dil bülbulini
gül degül
‘Aşıkı ser-mest iden zikr-i lebidür
mül degül

2. **zikri:--i**
Gazel 2038
Mısra: 5
Anma, söyleme, sözünü etme.

Zāhidüñ fikriyle zikri dāyimā
uçmagadır
‘Aşıkūñ amma dilinden gitmez
ümmîd-i vişâl

3. **zıkrüñ:--üñ**
Gazel 2112
Mısra: 9
*Sözünü etme, ismini söyleme,
anma.*

Gözüm yaşını tesbîh itdi dil tekrār
ider zıkrüñ
Kimisin dürre beñzetdüm kimin
mercāna tapşurdum

4. **zıkrüm:-üm**
Gazel 2163
Mısra: 7
*Sözünü etme, ismini söyleme,
anma.*

Budur zıkrüm budur fikrüm ki
dehri ḥabbeye almam
Cihānuñ ziynetinden hem bî-
ḥamdi’ llāh ki bîzāram

5. **zıkrini:-i, -n, -i**
Gazel 2307
Mısra: 6
Anmak, anılmak, yad etmek.

Bilmedüm kand-i mükerrer mi
lebüñ yāḥūd nebāt
Sanma la’ lüñ zıkrini iy dōst tekrār
eylemem

zikr evle-:

1. **zikr eyle-:**
Gazel 2116
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*İsmi söylemek, bahsini
etmek, anmak.*

Niçe bir zıkr eyleyüp la’ l-i lebüñ
sekrān olam
Ya niçe esrār-ı ḥaṭṭuñ zıkr idüp
ḥayrān olam

2. **zikr eyle-:**
Gazel 2122
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
*İsmi söylemek, bahsini
etmek, anmak.*

Geh lebüñ zıkr eyleyüp mest
eylesem bu göñlümi
Geh ḥayāl-i ḥaṭṭuñ ile cāni ḥayrān
eylesem

zikr id-:

1. **zikr id-:**
Gazel 2116
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*İsmi söylemek, bahsini
etmek, anmak.*

Niçe bir zıkr eyleyüp la’ l-i lebüñ
sekrān olam
Ya niçe esrār-ı ḥaṭṭuñ zıkr idüp
ḥayrān olam

2. **zikr id-:**
Gazel 2233
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
*İsmi söylemek, bahsini
etmek, anmak.*

Geh dehānıñ zıkr idüp kılsam
miyāni fikrini
Göñlümi ḥayretde kosam ‘aqlımı
deng eylesem

zikr it-:

1. **zikr it-:**
Gazel 2416
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
*İsmi söylemek, bahsini
etmek, anmak.*

Leblerüñ zıkr itmesün sermest ü
sekrān olmayan
Ḥabb-ı ḥālüñ almasun agzına
ḥayrān olmayan

zikr-i na’ım:

1. **zikr-i na’ım:**
Gazel 2073
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Devamlı rahatlık, nimet
istemek.*

Büyını gülşene getürse nesim
İtmeyem fikr-i ḥuld u zıkr-i na’ım

zil:

1. **zil:**
Gazel 2033
Mısra: 4
Zil, çingirak.

Himmetüm bāzını saldum sen
hümāyı sayd içün
Bağlayup ayagina bu göñlüm
itdüm aña zil

2. **zil:**
Gazel 2300
Mısra: 10
Zil, çingirak.

Bend kıldıñ iy şeh-i hūbān gönül
şahbāzını
Nālemi pāyına lāyık budur anuñ zil
kılām

zillet:

1. **zilletüm:-üm**

Gazel 2169

Mısra: 4

Aşağı olma, hakirlik, horluk.

‘İşka düşdüm bilmedüm anı
devāsuz derd-imiş
Dōstlar günden güne artar cünün u
zilletüm

zindān:

1. **zindāna:--a, -**

Gazel 2047

Mısra: 10

*Tutuklu veya hükümlülerin
içine konulduğu kapalı yer. ||
Tutuklu veya hükümlülerin içine
konulduğu kapalı yer.*

Şabr kıl nefse Muhib eyleme rüsvā
özünü

Sen de Yūsuf gibi zindāna varup
mihmān ol

2. **zindānuñam:-uñ, -am**

Gazel 2183

Mısra: 8

*İçine tutukluların,
hükümlülerin konulduğu kapalı
yer.*

Çünkü ten zindān-ı cāndur eyle
tīguñla hālāş
Hayra gir āzāde eyle bend-ile
zindānuñam

3. **zindānuñam:-uñ, -am**

Gazel 2190

Mısra: 8

*İçine tutukluların,
hükümlülerin konulduğu kapalı
yer.*

Çünkü ten zindān-ı cāndur sensüz
iy ārām-ı cān
Gel uzat rahmet elin āzād kıl
zindānuñam

zindān-ı cān:

1. **zindān-ı cān:**

Gazel 2183

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Ruhun hapishanesi.

Çünkü ten zindān-ı cāndur eyle
tīguñla hālāş

Hayra gir āzāde eyle bend-ile
zindānuñam

2. **zindān-ı cān:**

Gazel 2190

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Ruh, kalp hapishanesi.

Çünkü ten zindān-ı cāndur sensüz
iy ārām-ı cān
Gel uzat rahmet elin āzād kıl
zindānuñam

zindān-ı ğam:

1. **zindān-ı ğam:**

Gazel 2105

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Gam hapishanesi.

Eyle zindān-ı ğamuñdan beni luğ
ile hālāş
Çāre vaşl oldı baña eyle benüm
dermānum

zinde:

1. **zinde:**

Gazel 2069

Mısra: 2

Canlı, diri.

Niçeye dek şeb-i ğamda firāç-ı
yārı çekem
Şabāha zinde çıkup nāle ile zārı
çekem

2. **zinde:**

Gazel 2483

Mısra: 3

Canlı, diri.

Bulurdı mürde cismüm cān
olurdum tā ebed zinde
Lebinden cür’a nüş itsem ya rāz
alsam dehānından

3. **zinde:**

Gazel 2229

Mısra: 2

*Gücü kuvveti yerinde, sağlam,
dinç. || Diri, canlı.*

Ter tāze olur vaşluñ işide dil ü
cānum

Bir mürde iken zinde oluban dura
cānum

zinde eyle-:

1. **zinde eyle-:**

Gazel 2060

Mısra: 6

Kelime Tipi: -
Canlandırmak.

Başdan ayaga günah-ıla yūzi kara
benem
Seni cān-ıla eger sevmek ise baña
günāh

2. **zinde eyle-:**

Gazel 2070

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Canlandırmak.

Zinde eyler bir cevāb ile gönüller
mürdesin
Dōstum la’lūñ gibi dārü’ş-şifāyı
görmedüm

zinde-dār:

1. **zinde-dāram:-am**

Gazel 2230

Mısra: 8

Canlı tutan.

Niçe görem seni ben hūvāb içinde
Giceyi şubha degin zinde-dāram

2. **zinde-dār:**

Gazel 2195

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

*Geceleri işle meşgul olanlar,
geceleri uyumayanlar.*

Baña sor miñnet-i hūvābı ne bilsün
anı her nā-kes
Kılup feryād-ıla nāle ki her şeb
zinde-dār oldum

zindegānı:

1. **zindegānı:**

Gazel 2266

Mısra: 4

Dirilik, canlılık, hayatiyet.

Niçeye dek rüy-ı hūbāna dil ü cān
bağlayam
Zindegānı ‘ōmrümi bu dehr ara
müşkil kılām

zır:

1. **zır:**

Gazel 2482

Mısra: 4

*Tambur vb. sazların en ince
ses veren teli.*

Gider ğam meclisinden çengi
mutrib

Yiter dil nāle kılusun zır ü bamdan

zır ü zeber kıl-:

1. zîr ü zeber kıl-:

Gazel 2193

Mısra: 10

Kelime Tipi: -
Altüst etmek.

Muhibbî' den gelüp 'ışkuñ rumüzün
sorsalar direm
Görün bu mülk-i hestîyi hemân zîr
ü zeber kıldum

zîrâ:

1. zîrâ:

Gazel 2037

Mısra: 4

"Çünkü, şu sebepten, bundan
dolayı" anlamlarına gelen bağlaç.

'Ömri zâyî' eyleyüp yok yirlere
harc eyleme
Zîrâ ârâm eylemez geçmekte-
durur ay u yıl

2. zîrâ:

Gazel 2072

Mısra: 2

"Çünkü, şu sebepten, bundan
dolayı" anlamlarına gelen bağlaç.

Leylî zülfünü göreliden zâr u
meftûn olmuşam
Çek saçuñ zencîrine zîrâ ki
meenün olmuşam

3. zîrâ:

Gazel 2269

Mısra: 10

"Çünkü, şu sebepten, şundan
dolayı" anlamlarına gelen bağlaç.

İtleri karşı Muhibbî gele olmaya
'aceb
Zîra anlarda kamu bûy-ı vefâyı
görürüm

4. zîrâ:

Gazel 2331

Mısra: 6

"Çünkü, şu sebepten, şundan
dolayı" anlamlarına gelen bağlaç.

Yine bezm-i ğama kıldum
gözümüñ kâsesin sâġar
Dilâ gel şöhbet-i hâş it ki zîrâ nây-
veş nâlem

5. zîrâ:

Gazel 2383

Mısra: 10

Çünkü, şundan dolayı.

Kahr u lutfin eylemişdür bu
Muhibbî ihtiyâr
Zîra kim bir bendeyem ol
pâdişâhumdur benüm

6. zîrâ:

Gazel 2448

Mısra: 4

Çünkü, şundan dolayı.

Müşkilât-ı 'ışkı müftî-i zamân
fehmi itmedi
'Aşık olup çekmedi zîrâ ki anuñ
şiddetin

zi-sevdâ-yı perî rû:

1. zi-sevdâ-yı perî rû:

Gazel 2241

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Güzel yüzlü sevgilinin aşığı.

Didüm iy 'aql-ıla iy dil sizi terk
eyledüm küllî
Zi-sevdâ-yı perî rûyî ser-i dîvâneġi
dâram

zîver-i dînvâ:

1. zîver-i dînvâ:

Gazel 2435

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Dünya süsü.

Zîver-i dünyâyâ meyl itme
Muhibbî key sakın
Kime kılmışdır vefâ saña kıla bu
pîre-zen

zîvâ:

1. zîvâ:

Gazel 2172

Mısra: 6

Işık, aydınlık, parlaklık.

Hastayam hicrân şebinde rûz-ı
vaşluñ isterem
Yüzünü göster kamu 'âlem zîyâ
olsun direm

2. zîvâ:

Gazel 2172

Mısra: 6

Işık.

Hastayam hicrân şebinde rûz-ı
vaşluñ isterem
Yüzünü göster kamu 'âlem zîyâ
olsun direm

zîvâd:

1. zîvâd:

Gazel 2099

Mısra: 3

Artma, fazlalık, ziyadelik.

Sabrumı az itdi 'ışkı lîk şevkümü
ziyâd kıl
İy gönül murġı vişâli bāġına
pervâz kıl

ziyâde:

1. ziyâde:

Gazel 2263

Mısra: 5

Çok, daha çok, daha fazla.

Ziyâde germ olmuşdur benüm bu
eşğ-i gülgünüm
Yanımda zülf-i şeb-dîzî katı âheste
ter gördüm

2. ziyâde:

Gazel 2448

Mısra: 10

Çok.

Pâdişâh-iken kapuñda bendeñ
olmaktır murâd
Kim ola istemeye ola ziyâde
devletin

3. ziyâde:

Gazel 2209

Mısra: 5

Çok.

Yaş dökdükçe dîde dil âteş[i]
ziyâde
Oldı 'âceb söyünmez bu âteş-i
derünüm

4. ziyâde:

Gazel 2473

Mısra: 4

Daha çok.

La 'le dönsün bagrumuñ hûnı
benüm iy seng-dil
Kıymeti olsun ziyâde dürr ü
mercân olmasun

ziyâde ol-:

1. ziyâde ol-:

Gazel 2057

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

Artmak, fazlalaşmak.

Mıkrâz-ı cevri kesse eger gelse
başumı
Aña dañı ziyâde olısar
maħabbetüm

2. ziyâde ol-:

Gazel 2092

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Fazlalaşmak.

Artdı şarâb-ı 'ışkı içelden
melâmetüm
Tañ mı ziyâde oluban artarsa
hâletüm

3. ziyâde ol-:

Gazel 2103

Mısra: 3

Kelime Tipi: -

Fazla olmak.

Mecnün'dan olsa tañ mı derdüm
benüm ziyâde
Ol leyli zülfe bakdı ben müşg-büyü
sevdüm

4. ziyâde ol-:

Gazel 2220

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Artmak, çoğalmak.

'İşküm benüm olmada her gün
ziyâde
Hüsnuñ gibi olmada her lahza
füzün hem

ziyâfet it-:

1. ziyâfet it-:

Gazel 2190

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

*Misafir davet edip özenli
biçimde ağırlayarak, yedirip
içirmek, şölen hazırlamak..*

Üstühvânumdan ziyâfet itdüm iy
hünî yine
Geldi küyuñ itleri dirler baña
mihmânuñam

ziyân:

1. ziyânından:-i, -n, -dan

Gazel 2483

Mısra: 10

*Bir şey veya kimsenin sebep
olduğu çıkar kaybı, zarar.*

Gözüm yaşını dökdükçe ferahlar
kesb ider gönülüm
Muhibbî şem' olupdur san güler
kendü ziyânından

ziyân it-:

1. ziyân it-:

Gazel 2089

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Boşuna harcamak, telef
etmek.*

Muhibbî cân u dil her kim virüp
bir büsesin alur

Dimez bâzâr-ı 'ışk içre muqarrer
ben ziyân itdüm

zivâret id-:

1. ziyâret id-:

Gazel 2092

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

*Belli bir yer veya kimseyi
görmeye gitmek.*

'İşkuñ yolında olsa Muhibbî eger
şehîd
'Uşşâka ola vâcib ideler ziyâretüm

zivâretgâh-ı 'uşşâk:

1. ziyâretgâh-ı 'uşşâk:

Gazel 2329

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Aşıkların uğrak yeri.

Ger şehîd-i 'ışk olam yolında ol
meh-pârenüñ
Haşre dek ola ziyâretgâh-ı 'uşşâk
türbetüm

ziynet:

1. ziynetinden:-i, -n, -den

Gazel 2163

Mısra: 8

Süs.

Budur zikrüm budur fikrüm ki
dehri habbeye almam
Cihânüñ ziynetinden hem bî-
hamdı'llâh ki bîzâram

2. ziynet:

Gazel 2222

Mısra: 13

Süs.

Nev-'arüs-ı hüsne ziynet eylesün
Leylâ diyü
Güşına lâ'le müşabih eşk-i
Mecnün çekerem

3. ziynet:

Gazel 2271

Mısra: 5

Süs.

Ziynet eyle gül gibi didüm gel ki
sünbülün
Didi senününçün buları pîç ü geh tâb
eyleyem

züccâce:

1. züccâcesine:-si, -n, -e

Gazel 2111

Mısra: 7

Sırça, cam, şişe.

Gönül züccâcesine câm-ıla şafâ
virüben
Hürüş u cüş ile deryâ gibi şafâda
olam

zühd:

1. zühd:

Gazel 2011

Mısra: 8

*Her türlü zevke karşı koyarak
kendini ibadete verme || Kaba
sofu.*

Çeng-ile 'üda hâlel virdi mey-i
engür-ıla
Eyledi zühd ü şalâhı cümle
târumâr gül

2. zühd:

Gazel 2256

Mısra: 9

*Dünyaya rağbet etmeyip
kendini ibadete verme, nefisini her
türlü zevkten alıkoyup ibadet
yolunu seçme, perhizkarlık, takva.*

İy Muhibbî müşkil işdür gerçi kim
zühd ü vera'
Câm-ı mey elden koma tâ hâll ola
bu müşkilüm

3. zühd:

Gazel 2292

Mısra: 9

*Dünyaya rağbet etmeyip
kendini ibadete verme, nefisini her
türlü zevkten alıkoyup ibadet
yolunu seçme, perhizkarlık, takva.*

Tayanursa n'ola zâhid bugün ger
zühd ü taqvâya
Muhibbî buna mesned tevekkül
ben İlâh itdüm

4. zühd:

Gazel 2349

Mısra: 1

*Dünyaya rağbet etmeyip
kendini ibadete verme, nefisini her
türlü zevkten alıkoyup ibadet
yolunu seçme, takva.*

Zâhidâ zühd ü şalâhı sanma
kârumdur benüm
'İşk-ıla olmak melâmet
iftihârumdur benüm

zühhâd:

1. zühhâd:

Gazel 2433

Mısra: 8
Zahidler.

Oldum hemîn cân-ıla dîdâr 'âşıkı
Zühhâd gibi gönülümü havrâya
virmezsin

zühhâd-ı şehri:

1. **zühhâd-ı şehri:**
Gazel 2224

Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Şehrin zahitleri.

Bir nazar mihrâb-ı ebrûsın göre
zühhâd-ı şehri
Yañılup evrâdını kıble kıla ebrû-yı
ham

zühre:

1. **zühreyi:-(y)i**
Gazel 2123

Mısra: 5
Çobanyıldızı, Venüs. Bu
yıldızın tesiri altındaki burçlarda
doğanlar güzel, zarif, zevk sahibi
olurlar. Bu yıldızla bakmak gönlü
ferahlattır. Divan şiirinde çok
zaman şarkı, aşk, güzellik ve çalgı
ile birlikte anılır.

Zühreyi muṭrib-i meclis idelüm
şoḫbete gel
Kameri bende vü ḥurşîdi ḡulâm
eyleyelüm

zuhûra getir-:

1. **zuhûra getir-:**
Gazel 2486

Mısra: 2
Kelime Tipi: -
Ortaya çıkarmak.

Kâtib-i dil destine alsa kâlemden
âletin
Dürlü mâ' nâlar zuhûra götürür gör
şan' atin

zülâl:

1. **zülâl:**
Gazel 2031

Mısra: 2
Saf, hafif, soğuk, güzel, tatlı,
su.

Teşneyem hicrân şebinde
kalmamışdır bende hâl
Dil ṭabîbisin meded gönder
lebûndür çün zülâl

2. **zülâlün:--üñ**
Gazel 2475

Mısra: 8
İçilmesi güzel, tatlı, latif, saf
su.

Göz yumam zülmet suyundan âb-ı
kevşer adını
Añmayam la' l-i lebüñ gibi zülâlün
var-iken

zülfi:

1. **zülfi:-i**
Gazel 2005

Mısra: 1
Yüzün iki cihetinden sarkan
saç, saç bükümü.

Çün dolaşdı ser-i zülfi siyehkâra
gönül
Ḥaşre dek tañ mı eger bulmasa bir
çâre gönül

2. **zülfin:-i, -n**
Gazel 2432

Mısra: 3
Yüzün iki cihetinden sarkan
saç, saç bükümü.

Binse esb-i nâza zülfin yâr çevgân
eylese
Top ider başını meydân içre
'uşşâk-ı ḥazîn

3. **zülfi:**
Gazel 2012

Mısra: 6
Güzül yüzün iki cihetinden
sarkan saç.

Zencîr olasin gâh kemend gâh
selâsil
İy zülfi benüm gerdenüme des-res
ol gel

4. **zülfüñ:-(ü)ñ**
Gazel 2015

Mısra: 5
Yüzün iki tarafına sarkan saç
bölükleri.

Görinen sünbül midür yâḥûd
didüm zülfüñ ucı
Didi hey divâne ol zencirdür kâkül
degül

5. **zülfine:-i, --n, --e**
Gazel 2021

Mısra: 9
Yüzün iki yanından sarkan
saç lülesi. || Sevgilinin saçı.

Yüzine bakup Muḥibbî zülfine dil
bağlama
Derd-i serdür ḥâşilun ak u karadan
vâz gel

6. **zülfüñ:--üñ, -**
Gazel 2029

Mısra: 6
Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. || Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşğın aklını
başından alır, perişan eder. Ondaki
koku bazen kendinde mevcuttur,
bazen da dışarıdan gelir. Misk ve
anber bile sevgilinin saçı kadar
güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu
alıp Aşığa götürür. Rengi daima
siyahtır. Aşığa tuzak tutar.

Leblerüne dineli nüş-ı revân
Oldı zülfüñ ana zencîr-i 'adîl

7. **zülfüñ:--üñ**
Gazel 2031

Mısra: 4
Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşğın aklını
başından alır, perişan eder. Ondaki
koku bazen kendinde mevcuttur,
bazen da dışarıdan gelir. Misk ve
anber bile sevgilinin saçı kadar
güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu
alıp Aşığa götürür. Rengi daima
siyahtır. Aşığa tuzak tutar.

Hiç ḥalâşa yir kalur mı döstüm dil
murğına
'Arızun üzre kaçan dâm olsa
zülfüñ dâne ḥâl

8. **zülfüñden:--üñ, --den**
Gazel 2035

Mısra: 2
Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşğın aklını
başından alır, perişan eder. Ondaki
koku bazen kendinde mevcuttur,
bazen da dışarıdan gelir. Misk ve
anber bile sevgilinin saçı kadar
güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu
alıp Aşığa götürür. Rengi daima
siyahtır. Aşığa tuzak tutar.

Gülşen-i küyuña nisbet ravza-i
Rıdvan ḥacîl
Ḥadd-i gülgünüñla zülfüñden gül ü
reyḥân ḥacîl

9. **zülfi:**
Gazel 2002

Mısra: 2
Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşğın aklını
başından alır, perişan eder. Ondaki
koku bazen kendinde mevcuttur,
bazen da dışarıdan gelir. Misk ve
anber bile sevgilinin saçı kadar
güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu

alıp Aşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Aşığa tuzak tutar.

Zāhidā nuşuñ baña itmek eşer oldı muhāl
Saña cennet kaygusıyla baña dilber zülf ü hāl

10. zülfün:--üñ, -
Gazel 2038

Mısra: 10

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Aşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Aşığa tuzak tutar.

İy melek-sımā Muhibbî başını top eyledi
İşk meydânında çevgân eyle zülfün anı çal

11. zülfine:--i, --n, --e
Gazel 2007

Mısra: 1

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Aşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Aşığa tuzak tutar.

Zülfine çünki dolaşduñ yine āväre gönül
Ölmeden gayrı senüñ derdüñe yok çäre gönül

12. zülfün:--üñ
Gazel 2010

Mısra: 10

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Aşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Aşığa tuzak tutar.

Gice tā şubha dek bi-dār oluram
Kaçan kim eylerem zülfün taḥayyül

13. zülfün:--üñ, -
Gazel 2043

Mısra: 5

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Aşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Aşığa tuzak tutar.

Muḥtaşıldır zülfün- ile rişte-i cān çün ezel
Şāne idüp döstüm lutf eyle kılma münfa' il

14. zülf:

Gazel 2044

Mısra: 6

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Aşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Aşığa tuzak tutar.

Didüm ey dilber dilerseñ başımı top eyleyem
Didi zülf çevgāmı hāzır sen hemān meydāna gel

15. zülfünü:--üñ, --i
Gazel 2045

Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Aşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Aşığa tuzak tutar.

Leylî zülfünü kemend eyle gel iy serv-i revān
Gerdenine 'ışk-ıla mecnūn olan şeydāya sal

16. zülfü:--ī, -
Gazel 2046

Mısra: 1

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder.

Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Aşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Aşığa tuzak tutar.

Zülfî zencirine yāruñ mübtelā oldı gönül
Başdan ayaga belā üzre belā oldı gönül

17. zülfün:--üñ

Gazel 2073

Mısra: 5

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Aşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Aşığa tuzak tutar.

Kim ki gördi lebün ile zülfün
Birine mīm didi birine cīm

18. zülfü:--i

Gazel 2088

Mısra: 8

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Aşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Aşığa tuzak tutar.

Zāhidā yitmez mi bilsem saña 'ışkuma delil
Leylî zülfü fikri ile kendümi mecnūn idem

19. zülfine:--i, --n, --e

Gazel 2091

Mısra: 1

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Aşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Aşığa tuzak tutar.

Zülfine tolaşup olan dili äväre
benem
Bagrını tığ-ı cefâ –y-ıla kılan pare
benem

20. zülfî:-i

Gazel 2095

Mısra: 10

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

İy Muhibbî dâne-i hâlin görüp bu
murğ-ı dil
Bend oldı bilmedi zülfî imiş
dânum benüm

21. zülfî:-i

Gazel 2099

Mısra: 6

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Niçe diller bağlayup âhir beni bend
eyledün
Hiç terahhüm itmedün iy zülfî
tarrârum benüm

22. zülfî:-i

Gazel 2100

Mısra: 7

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Zülfî zencirine virüp gönülüm
Ben baña eyledüm belâ sevdim

23. zülfî:-i

Gazel 2100

Mısra: 9

Yüzün iki cihetinden sarkan

saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Zülfî sevdâsı olmasa serde
Hiç dir mi idüm hevâ sevdim

24. zülfinde:-i, -n, -de

Gazel 2101

Mısra: 5

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Bende düşsem ne 'aceb hâlini
zülfinde görüp
Kanda kim dâne göre murğ olur
beste-i dâm

25. zülfe:-e

Gazel 2103

Mısra: 4

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Mecnün'dan olsa tañ mı derdüm
benüm ziyâde
Ol leyli zülfe bakdı ben müşg-büyü
sevdim

26. zülfün:-üñ

Gazel 2104

Mısra: 9

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.

Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Zülfün şabâ yili ki perişan idilince
âh
Gördükçe anı ben dañı gâyet
müşevveşem

27. zülfün-ile:-üñ, -ile

Gazel 2106

Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Umaram zülfün-ile cân u dili bend
idesin
Olmaga habs-i ebed çâh-ı
zenahdâna varam

28. zülfün:-üñ

Gazel 2112

Mısra: 8

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Diledüm ser-te-ser 'âlem mu' attar
ola bü ile
Didüm târ eyle gel zülfün
getürdüm şâne tapşurdum

29. zülfünün:-i, -nüñ

Gazel 2118

Mısra: 9

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Mâr zülfünün hayâli gitmese dilden
ne tañ
İy Muhibbî sînemi ben aña çün in
eyledüm

30. **zülfinûn:-i, -nüñ**

Gazel 2347

Mısra: 12

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Pâ-bürehnedür Muhibbî düşeli deşt-i ğama
Zülfinûn şeydâsiyam olmaz 'aceb mecnûnlıgum

31. **zülfinûn:-i, -i**

Gazel 2123

Mısra: 8

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Bu gönül murğını ger dilersen şayd idesin
Hâlünü dâne dizüp zülfinü dâm eyleyelim

32. **zülfinûn:-i, -i**

Gazel 2132

Mısra: 10

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Görelî ham-ı zülfinü cânâ bu Muhibbî
Zülfinü gibi kıddini hemân eyledi ol ham

33. **zülfi:-i**

Gazel 2133

Mısra: 5

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını

başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Niçe biz zülfi hevâsına yilüp şâm u seher
Dili Mansûr-şifât zülfine berdâr idelüm

34. **zülfine:-i, -n, -e**

Gazel 2133

Mısra: 6

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Niçe biz zülfi hevâsına yilüp şâm u seher
Dili Mansûr-şifât zülfine berdâr idelüm

35. **zülfinûn:-i, -nüñ**

Gazel 2138

Mısra: 9

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Zülfinûn sevdâsına çünkü tolaşdı cân u dil
Ïy Muhibbî kurtılış yokdur uzun sevdâdayam

36. **zülfi:-i**

Gazel 2145

Mısra: 6

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür.

Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Dili fârîğ iden her dem bu halka halka ahumdur
Peri yüzülürün zülfi hamından kıkülinden hem

37. **zülfi:-i**

Gazel 2146

Mısra: 5

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Agzı mîm ü zülfi lâm u olalı kıddi elif
Eksük olmaz döstlar şimden girü baña elem

38. **zülfi:**

Gazel 2161

Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Göricik bağ-ı hüsninde nigârün zülfi ü ruhsârın
Saçını kâfiristâna yüzün imâna tapşurdum

39. **zülfi-durur:-üm, -durur**

Gazel 2162

Mısra: 8

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Didüm bir dem gözümün çeşmesârında kararâm yok
Didi miskîn perî-zâdam iki zülfi-durur bâlum

40. **zülfüne**: -üñ, -e

Gazel 2170

Mısra: 5

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşğın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

İkdâm idüben zülfüne el sunmadı kimse
Bu himmeti bu cür'eti ben şâned e buldum

41. **zülfün**: -üñ

Gazel 2180

Mısra: 1

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşğın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Leyli zülfün mihrini dilde kaçan peydâ kılam
Ser-bürehne kendümi mecnûnlayın rüsvâ kılam

42. **zülfün**: -üñ

Gazel 2184

Mısra: 7

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşğın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Zülfün şebinde küyüña varmaga hüsrevâ
Başuma alup düd-ı siyahı külâh çekem

43. **zülfini**: -i, -n, -i

Gazel 2191

Mısra: 12

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşğın aklını

başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Gören şayyâd dil murğın Muhibbî
Dutar âhir çün itdi zülfini dâm

44. **zülfünüñ**: -üñüñ

Gazel 2196

Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşğın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

'İşka düşdüm zülfünüñ sevdâsıla
toldı dimâğ
Dilde âteş gözde nem başda
hevâdur sevdüğüm

45. **zülfünüñ**: -üñüñ

Gazel 2325

Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşğın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Leyli zülfünüñ hayâliyle bugün
Mecnûn gibi
Deşt-i gamda olmışam âvâre
bilmen n' eyleyem

46. **zülf**:

Gazel 2196

Mısra: 11

Yüzün iki cihetinden sarkan saç.

Serv kâmet ruhları gül zülf sünbül
gonca leb
Çeşmi fitne gamze âfet kaşı yadur
sevdüğüm

47. **zülf**: -i

Gazel 2197

Mısra: 7

Yüzün iki cihetinden sarkan

saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşğın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

El irmez hüsn-i gencine tılsım
olmuş meger zülfî
Hücüm idüp ider hamle ki dir her
kılı mâr oldum

48. **zülf**: -i

Gazel 2201

Mısra: 7

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşğın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Mâr zülfî semmi didüm öldürür
âhir beni
Didi aña gam yime la' lümi dârü
eyledüm

49. **zülf**: -i, -n

Gazel 2202

Mısra: 5

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşğın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Zülfün görüp divâneyem hüsn ü
cemâle yanayım
Ol şem'e ben pervâneyem ammâ
ki kimdür dimezem

50. **zülfini**: -i, -n, -i

Gazel 2202

Mısra: 13

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşğın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr

bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Yüzüme bir güle bakup zülfini
boynuma dakup
Dağı beter oda yakup ammâ ki
kimdür dimezem

51. **zülfinûn:-i, -nüñ**

Gazel 2206

Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Başımı top eyledüm ben zülfinûn
çevgânına
Hâşa-lillâh ki ide dilber baña cevri
ü sitem

52. **zülfin:-i, -n**

Gazel 2209

Mısra: 9

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Kıldı kılâde zülfin boynuma çünkü
dilber
Artsa Muhibbî tañ mı her dem-be-
dem cününüm

53. **zülfi:**

Gazel 2215

Mısra: 1

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Zülf ü yüzi fikrile geçer şeb ü
rüzum benüm

Âteş-i 'ışk-ıla da yanar dil-süzum
benüm

54. **zülfine:-i, -n, -e**

Gazel 2215

Mısra: 7

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Leylîdür çün zülfine dirler yüzine
"ve' d-đuhâ"
Saçı kadar olsa ne tañ yüzde nev-
rüzum benüm

55. **zülfi:-i**

Gazel 2217

Mısra: 9

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Gördükde Muhtib secde ider 'ârıza
zülfi
Bildük ki bir Hindü-yî âteş-perest
kim

56. **zülfine:-i, -n, -e**

Gazel 2223

Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Hâlini görüp zülfine dil murğı oldu
bend
Baña bu bendi geçmedi illâ ki dâne
hem

57. **zülfin:-i**

Gazel 2242

Mısra: 5

Yüzün iki cihetinden sarkan

saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Zülfin içinde hâller baña görindi
dâneler
Pervâz iderken murğ-ı dil dolaşdı
dâma iy şanem

58. **zülfinûn:-i, -nüñ**

Gazel 2245

Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Zülfinün halkasına hâlini gerdâne
kıla
Olsa dil murğı 'aceb olmaya ger
beste-i dâm

59. **zülfini:-i, -n, -i**

Gazel 2247

Mısra: 5

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

İy şabâ zülfini depret tî ola 'anber-
feşân
Büy-ı zülfinden dimâğa 'ıtr-sâyı
isterem

60. **zülfinûn:-ü, -nüñ**

Gazel 2249

Mısra: 1

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr

bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Leylî zülfünün hevâsını kaçan
sevdâ kılam
Gönlümü Mecnûnlayın dîvâne bir
şeydâ kılam

61. zülfüm:-üm

Gazel 2249

Mısra: 12

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Genc-i hüsne sunmak ister bu
Muhibbî didüm el
Didi zülfüm her kılın biñ başlu
ejderhâ kılam

62. zülfünün:-ü, -nüñ

Gazel 2257

Mısra: 9

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Bu Muhibbî leylî zülfünün olup
dîvânesi
Kendümi Mecnûnlayın rüsvâ-yı
âlem eyledüm

63. zülfine:-i, -n, -e

Gazel 2258

Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Virüp dil leylî zülfine dirîğâ
irmeyüp kâma

Olup dîvâne Mecnûn-veş gezerem
deşt ü ber oldum

64. zülf:

Gazel 2259

Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Var-iken kıdd-ile zülf ü ruhı ol
sîm-ten yârûñ
Bu gönlüm istemez sünbül gül ü
serv ü semen görsem

65. zülfünde:-üñ, -de

Gazel 2259

Mısra: 5

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Güneş ruhsârûñı göster disem
zülfünde örtersin
Meger lâyıķ görimezsın münevver
rüyü men görsem

66. zülfini:-i, -n, -i

Gazel 2260

Mısra: 12

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Ne sa'âdet idi iti gibi şayda çıkıcak
Boynuma daka Muhib zülfini itse
meresüm

67. zülfe:-e

Gazel 2261

Mısra: 1

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,

uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

'Âşıķam zülfe giriftâr olmışam
Ya'ni 'ışķ içre günehkâr olmışam

68. zülfünî:-üñ, -i

Gazel 2262

Mısra: 6

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Oldı bu kıddüm ħam-ı zülfün gibi
Zülfünî gördükçe pür ħam-dîde`em

69. zülfe:-e

Gazel 2263

Mısra: 2

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Nigârâ 'ışķ-ıla cân u dilümi ħasta
ter gördüm
Anuñçün zülfe dîvâne beste ter
gördüm

70. zülfin:-i, -n

Gazel 2263

Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

İnân-ı dil gider elden perîşân
eylese zülfün
Gülün evrâkı üstinde ki sünbül
deste ter gördüm

71. zülfî:-i

Gazel 2276

Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Hicâb itme didüm gün yüze zülfî
Didi bilmez-iseñ bil perde-dârum

72. zülfün:-üñ

Gazel 2283

Mısra: 4

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Yüzün gerçi bu gönlüm rüşen eyler
Velî zülfün kılur bu bahtımı şâm

73. zülfün:-üñ

Gazel 2284

Mısra: 5

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Pâyemâl itsen beni zülfün gibi
olmaz 'aceb
Görürem her dem seni zülf-i
perîşânsın begüm

74. zülfün:-üñ

Gazel 2284

Mısra: 11

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını

başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Gün yüzüne gâh zülfün geh yaşum
olur hicâb
Anuñ için dîdeden her lahza
pinhânsın begüm

75. zülfün:-ü, -ñüñ

Gazel 2286

Mısra: 7

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Dutılsam zülfünün bendine âhîr
Ebed kurtılmasam ben ya sır olsam

76. zülfine:-i, -n, -e

Gazel 2294

Mısra: 1

Saç, zülf.

Leylî zülfine dolaşmış vâlih ü
şeydâ benem
Döşlar mecnûn-ı 'ışkam bî-ser ü
bî-pâ benem

77. zülfî:-i

Gazel 2298

Mısra: 14

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

İy Muhibbî tañ mı 'aklı ger
ferâmüş eyleyem
Zülfî zencîrin görüp gönlümi şeydâ
eyledüm

78. zülf:

Gazel 2302

Mısra: 4

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,

uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Göreliden berü ben tâb-ı rüyuñ
Giceler zülf gibi piç ü tâbam

79. zülfün:-i, -n

Gazel 2309

Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Leyli zülfün bend idem boynuma
ben Mecnûn-vâr
Küy-ı dilberde yürür dîvâne bir
abdâl olam

80. zülfün-ile:-üñ, -ile

Gazel 2310

Mısra: 1

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Olalıdan zülfün-ile âşinâ gönlüm
gözüm
Başuma biñ dürlü getürdi belâ
gönlüm gözüm

81. zülfün:-i, -nüñ

Gazel 2311

Mısra: 5

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Niçeye dek bağlanam ben zülfinün
zünnârına
Ruhlarına karşı yigdür dil
müselmân eyleyem

82. zülfi:-i

Gazel 2311

Mısra: 9

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Çün perişandır Muhibbî zülfi her
dem dilberün
Tañ degül bende ola bu dil perîşân
eyleyem

83. zülfi:

Gazel 2315

Mısra: 8

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Çeşm-i hün-rîzi ider her dem-be-
dem bagrumı hün
Zülf ü hâliyle dahı çok mâcerâmuz
var bizüm

84. zülfinün:-i

Gazel 2326

Mısra: 5

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Şol kara zülfinün ucından bî-karâr
oldı gönül
Yoluña yaşlar döküp derdüñle iy
yâr inlerem

85. zülfi:-i

Gazel 2328

Mısra: 9

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Ƙaddi elf ü zülfi lâm u agızı
mîmden irak
İy Muhibbî hicr ara eksüz degül
baña elem

86. zülfi:-i

Gazel 2330

Mısra: 8

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Düşdi dil çâh-ı zenaḥdâna ebed
kalsa gerek
Merhametle el eger sunmaya zülfi
resenüm

87. zülfinün:-i, -nüñ

Gazel 2332

Mısra: 7

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Leylî zülfinün sevâdını görüp
Mecnünlayın
Suya saldum nâm u nengi 'ârı
berbâd eyledüm

88. zülfi:-i

Gazel 2333

Mısra: 6

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan

gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Açma şubḥuñ iy şabâ lutf eyle gel
dervâzesin
Var-durur zülfi ḥayâliyle bu şeb
hoş 'âlemüm

89. zülfinde:-i, -n, -de

Gazel 2334

Mısra: 9

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Ol serv-ḳad nev-restedür zülfinde
gönüm bestedür
Miskîn Muhibbî ḥastadur n'idem
n'idem âh ne-y-idem

90. zülfinde:-i, -n, -e

Gazel 2338

Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Bağlayup dil zülfine geh ḥattıma
ḥayrân olup
Gâh dîvâne vü geh şürîde geh
abdâl olam

91. zülfinde:-i, -n, -e

Gazel 2338

Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Baglayup dil zülfine geh hıttına
hayrân olup
Gâh dîvâne vü geh şürîde geh
abdâl olam

92. **zülfünün:-ü, -ñüñ**

Gazel 2347

Mısra: 2

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Görmezem cânâ yüzün budur
benüm maḥzûnlıgum
Zülfünün şeydâsıyam olmaz ‘acab
mecnûnlıgum

93. **zülfî:-i**

Gazel 2347

Mısra: 5

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Zülfî âfet fitne-i âhîr zamândur
gözleri
İhtiyâr-ıla degüldür zülfine
meftûnlıgum

94. **zülfine:-i, -n, -e**

Gazel 2347

Mısra: 6

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Zülfî âfet fitne-i âhîr zamândur
gözleri
İhtiyâr-ıla degüldür zülfine
meftûnlıgum

95. **zülfî:-i**

Gazel 2345

Mısra: 15

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Zülfî çevgânına ‘uşşâkuñ serin top
eyleyen
Ol semend-i nâz ile meydanı
añdum ağladum

96. **zülfünün:-i, -nüñ**

Gazel 2351

Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Boynuma dak zülfünün zencîrini
Baş açuk yalın ayak dîvâneyim

97. **zülfünî:-üñ, -i**

Gazel 2354

Mısra: 5

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Leylî zülfünî takaldan boynuma
Mecnûn-vâr
Şîşe-i nâmûsı çaldum yire bî-‘âr
olmuşam

98. **zülfine:-i, -n, -e**

Gazel 2354

Mısra: 12

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr

bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

‘Akl u şabrı dagıdup dîvâne olsam
tañ mîdur
Leylî-i zülfine anuñ çün giriftâr
olmuşam

99. **zülfünî:-üñ, -i**

Gazel 2362

Mısra: 7

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Giderme zülfünî cânâ ko ḥaddüñ
üzre salınsun
Gidermek Ka‘be örtüsün olur mı
hîç revâ kıblem

100. **zülfî:-i**

Gazel 2367

Mısra: 5

Yüzün iki tarafından sarkan
saç lülesi.

Semend-i nâz-ıla dildâr el ursa
zülf-i çevgâna
Girüp meydân-ı ‘ışk içre aña bir
top ser çekdüm

101. **zülfine:-i, -n, -e**

Gazel 2369

Mısra: 11

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Mâh u sâl-ıla irem zülfine anuñ
dir-idüm
Fâyide itmedi veh ki baña bu tül-ı
emelüm

102. **zülfine:-i, -n, -e**

Gazel 2371

Mısra: 1

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.

Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Zülfine virdüm gönül dām-ı belâsın bilmedüm
Her kılında var-ımiş biñ mübtelâsın bilmedüm

103. zülfi:-i
Gazel 2376
Mısra: 8

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Mânî' oldı ruhına irmege âh
Zülfi imiş anuñ 'ases n' idelüm

104. zülfi:-i
Gazel 2377
Mısra: 9

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Zülfi sevdâsı Muhibbî yârûñ
Didiler tül-ı emel ben bilürem

105. zülfüñ:-üñ
Gazel 2381
Mısra: 1

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Sahnın boynuñda zülfüñ sanma
âhumdur benüm

'Arızuñda hañ degül baht-ı
siyahumdur benüm

106. zülfi:-i
Gazel 2390
Mısra: 7

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Güceler zülfi hayâli ile ger seyr
eyleşem
Düd-ı âhum başum üzre şeb-
külâhumdur benüm

107. zülfüñi:-üñ, -i
Gazel 2397
Mısra: 9

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Esb-i nâz üzre binüp zülfüñi
çevgân eylesen
Bu Muhibbî top idüp başın gelür
meydâna hem

108. zülfüñi:-üñ, -i
Gazel 2398
Mısra: 1

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Kara zülfüñi görelen nigârâ bî-
karâr oldum
Geleden başuma sevdâ perişan
rüzigâr oldum

109. zülfünden:-üñ, -den
Gazel 2399
Mısra: 7
Zülf, saç.

Lebüñ tiryâki olmasa irişen mâr-ı
zülfünden
Beni bir lahza komayup helâk
iderdi ol sem hem

110. zülfi:-i
Gazel 2403
Mısra: 9

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Beni sevdâlara saldı yine zülfi
hevesi
İrmez el aña Muhib bād-ı hevâdur
dir-isem

111. zülfüñüñ:-üñ, -üñ
Gazel 2404
Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç.

Başumı top eylerem ben zülfüñüñ
çevgânına
At salan meydân-ı hüsne
şehsüvârumdur benüm

112. zülfüñi:-üñ, -i
Gazel 2418
Mısra: 5

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Muşhaf-ı hüsün üzre komış çün
çelîpâ zülfüñi
Gamzeñüñ küfrin görüp kimdür
müselmândur diyen

113. zülfüñüñ:-ü, -ñüñ
Gazel 2422
Mısra: 6

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr

bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Kimde kim zerresi hâşıl ola mihr-i
âşıkun
Tâ ölince kesemez zülfünün
endîşelerin

114. **zülfini**: -i, -n, -i

Gazel 2426

Mısra: 1

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Giderse zülfini ol meh yüzün açsa
niķâbindan
Tulû¹ itmese birkaç gün güneş tura
hicâbindan

115. **zülfi**: -i

Gazel 2430

Mısra: 2

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Şem¹-i hüsne karşı olup yanmaga
pervâne ben
Zülfî zencîrin göreliden olmuşam
divâne ben

116. **zülfine**: -i, -n, -e

Gazel 2430

Mısra: 9

Yüzün iki yanından sarkan
saç lülesi.

İy Muhibbî râyegân zülfine bulur
dest-res
Kâşkî olsam şabâ¹ âlemde yâhûd
şâne ben

117. **zülfine**: -i, -n, -e

Gazel 2436

Mısra: 1

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.

Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Mâr-gîrem diyü iy dil zülfine
varma yakın
Heft-ser bir ejdehâ seni helâk eyler
sakın

118. **zülfini**: -i, -n, -i

Gazel 2439

Mısra: 1

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Zülfini çözdü cân u dilüm
bağlamag-ıçun
Yüzünü açdı yüregümi daglamak-
ıçun

119. **zülfi**: -i

Gazel 2440

Mısra: 5

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Zülfî zencîrine tolaşduñ yine bir
dilberün
İy dil-i divâne bu âlemde
uslanmaz mısın

120. **zülfi**: -i

Gazel 2441

Mısra: 9

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Zülfî sevdâsı ile düşdüñ Muhibbî
vâdîye
N¹ olısar hâlün katı Mecnûnlayın
âvâresin

121. **zülfiñe**: -ün, -e

Gazel 2443

Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Ġamzeñ-ile zülfiñe iy döst ben
sundum boyın
Dilese katlı eylesün dilelse ber-dâr
eylesün

122. **zülfiñ**: -ün

Gazel 2457

Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Çeşmüñün şayyâdı kurdı yine
zülfiñ ağma
Murğ-ı diller şaydına hâlünden
atduñ danesin

123. **zülfinün**: -i, -nün

Gazel 2459

Mısra: 9

Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak
tutar.

Dil virelden bu Muhibbî zülfinün
zencîrine
Dönmişem mecnûna ammâ gün-
be-gün artar cünün

124. **zülfi**: -i

Gazel 2460

Mısra: 11

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Nigârûn zülfî çevgânına başum Dimişdüm top idem itdüm edâ ben

125. zülfine:-i, -n, -e

Gazel 2465

Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

‘Âşık oldum yine zülfine giriftar oldı dil
Döştlar düşmen dahı ‘ışka giriftâr olmasun

126. zülfi:-i

Gazel 2469

Mısra: 1

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Bilmeden dil virmiş oldum zülfî
‘anber-sâya ben
Âh kim düşdüm bir olmaz bir uzun sevdâya ben

127. zülf-ile:-ile

Gazel 2470

Mısra: 4

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr

bu kokuyu alıp Âşığa götürür.
Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Ğamzelerle cihâna fitne iken
İki zülf-ile âfet olmuşsun

128. zülfüne:-üñ, -e

Gazel 2471

Mısra: 3

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Şâne urduñ zülfüne şad pâre kılduñ
göñlümi
Hây zâlim niçe bir göñlüm perîşân idesin

129. zülfüni:-üñ, -i

Gazel 2473

Mısra: 7

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Şâne ile zülfüni yine perîşân
eyledüñ

Bu sebebden ehl-i dil niçe perîşân olmasun

130. zülfüni:-üñ, -i

Gazel 2479

Mısra: 7

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Şâne ile zülfüni yine perîşân
eyledüñ

Ben perîşân-dil şikâyet itmeye mi şânedin

131. zülfi:-i

Gazel 2495

Mısra: 7

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Zülfî zencîrine düşdüñse hâlâş
istemegil
Bu delûlîkle dilâ niçesi ğuldan çıkasın

132. zülfünüñ:-i, -nüñ

Gazel 2498

Mısra: 5

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Zülfünüñ sor kıymetini zerrece
kâdrin bilen
Virmeye ‘âlem tolu mâl olsa anuñ bir kılın

133. zülfi:-i

Gazel 2499

Mısra: 2

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Gör nice cev lâñ ider bu dil
semendin gözle sen
Ehl-i ‘ışka bend için zülfî
kemendin gözle sen

134. zülfi:-i

Gazel 2500

Mısra: 5

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder.

Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Dil murğı düşdi ağma bağlandı zülfi bağına
Âhîr düşüp ayagına hâl hâl olayın bir zamân

135. **zülfüñ:-üñ**
Gazel 2102
Mısra: 2

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Dün gece çün muşhaf-ı hüsnüñ açup fâl eyledüm
Cim-i zülfüñ geldi anı devlete dâl eyledüm

136. **zülfi:-i**
Gazel 2424
Mısra: 5

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır . Âşığa tuzak tutar.

Zülfi sevdâsı-y-ıla hâlîmi gel sorma benüm
Göricek añlayasın çäk-i giribânımdan

zülfevn:

1. **zülfeynüñi:-üñ, -i**
Gazel 2086
Mısra: 10
Güzel yüzün iki tarafından sarkan saç lülesi.

Niçe bulam genc-i hüsnüñe senüñ ben dest-res
Görinen zülfeynüñi iki taraf mâr añladum

zülfi 'anber:

1. **zülfi 'anber:**
Gazel 2045
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Amber kokulu saç.

İki zülfi 'anberinüñ çöz ruğ-ı zibâyâ sal
Bend olan 'aşıkları cem' eyle bir pâyâ sal

zülfi 'anberin:

1. **zülfi 'anberin:**
Gazel 2432
Mısra: 8
Kelime Tipi: -
Amber kokulu saç.

Görinen boynında yârüñ zulmudur 'aşıkla ruñ
Bilmeyen eyler gâlağ dir aña zülfi 'anberin

zülfi 'anber-sâ:

1. **zülfi 'anber-sâ:**
Gazel 2463
Mısra: 10
Kelime Tipi: -
Amber gibi saç.

Başuma sevdâ-yı zülfi bir uzun sevdâ imiş
Virmeseydüm dil Muhibbî zülfi 'anber-sâyâ ben

zülfi dilber:

1. **zülfi dilber:**
Gazel 2338
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Sevgilinin saçı.

Gönlüm ister zülfi dilber-veş perişan-hâl olam
Yollar üzre hâk-i pâ olup düşüp pâ-mâl olam

2. **zülfi dilber:**
Gazel 2338
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Sevgilinin saçı.

Gönlüm ister zülfi dilber-veş perişan-hâl olam
Yollar üzre hâk-i pâ olup düşüp pâ-mâl olam

zülfi dildâr:

1. **zülfi dildâr:**

Gazel 2006
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Sevgilinin saçı.

Çın sehergeh zülfi dildâra meger kıldı güzer
Cân dimâğımı mu 'atâr eyledi bād-ı şimâl

2. **zülfi dildâr:**

Gazel 2153
Mısra: 7
Kelime Tipi: -
Gönlü kendine bağlamış olan sevgilinin saçları.

Zülfi dildâr hayâli gelicek didi gönül
Gözlerümden yiridür aña kuram hargâhum

zülfi dildâra:

1. **zülfi dildâra:--a**
Gazel 2006
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Sevgilinin saçı.

Çın sehergeh zülfi dildâra meger kıldı güzer
Cân dimâğımı mu 'atâr eyledi bād-ı şimâl

zülfi dü-tâ:

1. **zülfi dü-tâ:**
Gazel 2346
Mısra: 1
Kelime Tipi: -
Kivrılmış saç.

La 'line el sunmaga zülfi dü-tâdan korkaram
Genc-i hüsnüñ mâliki ol ejdehâdan korkaram

2. **zülfi dü-tâ:**

Gazel 2362
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
İki yana sarkmış saç.

Nigârâ Kâ 'be' dür küyuñ olup hâlün aña esved
Asılmış halkadur güyâ san o zülfi dü-tâ kıblem

3. **zülfi dü-tâ:**

Gazel 2362
Mısra: 14
Kelime Tipi: -
İki yana sarkmış saç.

Nigārā Kā'be'dür küyuñ olup
hālūñ aña esved
Asılmış halkadur güyā san o zülf-i
dü-tā kıblem

4. zülf-i dü-tā:

Gazel 2371

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

İkiye kıvrılmış saç.

'Ömrini 'aşıklarūñ kesmek degülse
kaşdı ger
Ya n' için her dem keser zülf-i dü-
tāsin bilmedüm

zülf-i hoş-bü nāzenin:

1. zülf-i hoş-bü nāzenin:

Gazel 2445

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

*Nazlı sevgilinin hoş kokulu
saçı.*

Çekeli bir zülf-i hoş-bü nāzeninūñ
minnetin

Almazam 'aynuma misk ü
'anberinūñ minnetin

zülf-i leylā:

1. zülf-i leylā:

Gazel 2207

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

*Leyla'nın saçı, siyah saç. ||
Leyla, "Leyla ile Mecnun"
mesnevisinin kadın kahramanı.*

Zülf-i leylāsını 'arz eyleyi
divānelere
Didüm iy dōst aña lāyık dil-i
mecnūnı görem

2. zülf-i leylā:

Gazel 2350

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

Leyla saçlı.

Virmedin bir kimse dağı zülf-i
Leylā'dan haber
Gelmedin Mecnūn cihāna ben
ğama sultān idüm

3. zülf-i leylā:

Gazel 2372

Mısra: 1

Kelime Tipi: -

Simsiyah saç.

Boynuma zencir olaldan zülf-i
leylālar benüm
Mesken olsa tañ mı Mecnūn gibi
saħrālar benüm

zülf-i mu'anber:

1. zülf-i mu'anber:

Gazel 2444

Mısra: 10

Kelime Tipi: -

Amber kokulu saç.

Geldiler bilsem kime devlet
müyesserdür bugün
Her yañadan ehl-i 'ışk küyına
kurbān olмага

zülf-i müşg-efsān:

1. zülf-i müşg-efsān:

Gazel 2008

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Misk saçan saç.

Ṭāli' ümdendür nigārā gün yüzün
göstermeyen
Yoħsa 'ışkımla şehāb u zülf-i
müşg-efsān degül

zülf-i müşgin:

1. zülf-i müşgin:

Gazel 2052

Mısra: 4

Kelime Tipi: -

*Misk kokulu saç. || Misk
renginde, siyah, kara saç.*

Murğ-ı diller şaydı için dāne vü
dām olмага
'Arızında vaz' olunmuş zülf-i
müşgin ile hāl

zülf-i müşk:

1. zülf-i müşk:

Gazel 2186

Mısra: 9

Kelime Tipi: -

Misk kokulu saç.

Zülf-i müşgine Muħibbī yañılıp
'anber didi
Görinen boynında yāruñ ön
günāhumdur benüm

zülf-i perişān:

1. zülf-i perişān:

Gazel 2284

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Dağınk saç.

Pāymāl itsen beni zülfün gibi
olmaz 'aceb
Görürem her dem seni zülf-i
perişānsın begüm

2. zülf-i perişān:

Gazel 2308

Mısra: 5

Kelime Tipi: -

Dağınk saç.

Görelî zülf-i perişānuñ perişān
olmuşam
Saña hayrān halk-ı 'ālem hālūme
hayrān benüm

zülf-i şeb-diz:

1. zülf-i şeb-diz:

Gazel 2263

Mısra: 6

Kelime Tipi: -

Gece renkli saç.

Ziyāde germ olmuşdur benüm bu
eşq-i gülgünüm
Yanında zülf-i şeb-diz katı aheste
ter gördüm

zülf-i şehāb:

1. zülf-i şehāb:

Gazel 2272

Mısra: 13

Kelime Tipi: -

Saç bulutu.

Āh göstermez Muħibbī gün yüzün
zülf-i şehāb
Māni' olur ki yaşum içre olur
pinhān gözüm

zülf-i ser-keş:

1. zülf-i ser-keş:

Gazel 2322

Mısra: 7

Kelime Tipi: -

İnatçı saç.

Zülf-i ser-keşden gönül kurtılsa
hāzır ğamzeler
Ol saçı sünbül gözi mestāne
bilmen n'eyleyem

zülf-i siyāh:

1. zülf-i siyāh:

Gazel 2158

Mısra: 2

Kelime Tipi: -

Sevgilinin siyah saçı.

Rüy-ı dilber mihr ü māhumdur
benüm

Tār-ı şeb zülf-i siyāhumdur benüm

2. zülf-i siyāh:

Gazel 2468

Mısra: 7

Kelime Tipi: -
Sevgilinin siyah saçı.

Gönül virdün çü ol zülf-i siyâha
Muhaqqak bil ki başdan da
çıkarsın

zülf-i siyeh:

1. **zülf-i siyeh:**
Gazel 2220
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Siyah saç.

Zülf-i siyehün derd-ile mecnûn
olalıdan
Bî-ıyad baña oldu muṭî' mülk-i
cünûn hem

zülf-i siyehkâr:

1. **zülf-i siyehkâr:**
Gazel 2455
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Günahkâr sevgili.

İsterem zülf-i siyehkârı için
cânum virem
İy şeb-i ğam n'ola ben bîmâra
imdad idesin

zü'l-fikâr:

1. **zü'l-fikârumdur:--um, --dur**
Gazel 2058
Mısra: 8
*Yarısından itibaren ucu
çatallaşan bir çeşit kılıç.
Hz.Ali'nin kılıcı. Peygamberimiz
tarafından Hz. Ali'ye verilen bu
kılıç Bedir savaşında ele geçmiştir.
Hz.Ali'nin elinde uzunluğu yedi ve
eni bir arşın olacak derecede şekil
değiştirebilirmiş. Ortasında kanın
akması için yivler varmış.Başta,
bele, kemere gelince insanı ikiye
bölebilmemiş.*

Bir Hasan-hüsn u Hüseyin-hü
şehün âbdâliyam
Yaralar sînemde kim var Zü'l-
fikârumdur benim

zülfün cârüb id-:

1. **zülfün cârüb id-:**
Gazel 2410
Mısra: 2
Kelime Tipi: -
*Kadın aşırı fedakarlıkla
hizmet etmek.*

Reşk iderse tañ midur küyuña
firdevs-i berîn

Āsitānuñda ider cārüb zülfün hür-ı
'ın

zulm:

1. **zulm:**
Gazel 2003
Mısra: 6
*Haksızlık, eziyet, kötülük,
fenalık.*

Geh ğamı yagma kılur dil mülkini
geh ğamzesi
Bu ħarâb-âbâdda zulm issi şâh
eksük degül

2. **zulm:**
Gazel 2026
Mısra: 5
Eziyet, cefa, zulüm, cebr.

Zulm elinden kapısına ol güzeller
şâhınun
Ola kim rahm eyleye bir kez daḥı
var dâda gel

3. **zulm:**
Gazel 2062
Mısra: 2
*Adaletle aykırı davranma, hak
edene hakkını vermeme, haksızlık.
// Eziyet, cevr, cefa.*

Dāduma dād itmedi ol pâdişâh-ı
muhteşem
Dâyimâ cevr ü cefa-y-ıla ider zulm
ü sitem

4. **zulm:**
Gazel 2247
Mısra: 7
Eziyet, cevr, cefa.

Gerçi kim eyler baña cevr ü cefâ
zulm ü sitem
Lîk gönülde yine ol bî-vefâyı
isterem

5. **zulm-:**
Gazel 2397
Mısra: 3
*Adaletle aykırı davranma, hak
edene hakkını vermeme, haksızlık,
adaletsizlik. // Eziyet, cevr, cefa.*

Kullaruñı bî-ħad öldürdün cefâ vü
zulm- ıla
'Adl ü dād itmek sezâ degül midür
sultāna hem

6. **zulm-ıla:-ıla**
Gazel 2455
Mısra: 1
*Adaletle aykırı davranma, hak
edene hakkını vermeme, haksızlık,
adaletsizlik.*

Çullaruñuz niçe bir zulm-ıla bî-dād
idesin
Pâdişehsin demidür 'adl kılıp dād
idesin

zulm eyle-:

1. **zulm eyle-:**
Gazel 2449
Mısra: 5
Kelime Tipi: -
Eziyet etmek, işkence etmek.

Pâdişâh-ısañ bu pendüm güş kıl
zulm eyleme
Gör Süleymân kaçmayuban aldı
pendi mürdan

zulm gör-:

1. **zulm gör-:**
Gazel 2096
Mısra: 3
Kelime Tipi: -
Kendisine eziyet edilmek.

Zulm gördük kapuña geldük şehâ
dād isteyü
Kullaruña 'adl kıl devletlü
sultānum benim

zulmet:

1. **zulmet:**
Gazel 2023
Mısra: 3
Karanlık.

Zulmet içinde kalurdu cümle ħalk-ı
kâyinât
Anlara olmasa idi şer'ün envârı
delil

2. **zulmet:**
Gazel 2215
Mısra: 5
Karanlık.

Dutmasun zulmet cihânı gel götür
yüzden niķâb
Dehri rüşen eyle gün gibi budur
sözüm benim

3. **zulmetde:-de**
Gazel 2284
Mısra: 13
Karanlık.

Bu Muḥibbî'yi şeb-i hicründe
zulmetde koma
Rüşen it göster yüzüñ çün mâh-ı
tâbânsın begüm

4. **zulmet:**
Gazel 2475

Mısra: 7
Karanlık II Dert, sıkıntı.

Göz yumam zulmet suyundan āb-ı
kevşer adımı
Añmayam la 'l-i lebüñ gibi zülālūñ
var-iken

zulm[ı]:

1. **zulm[ı]:**
Gazel 2199
Mısra: 4
Eziyet, cevr, ceфа.

Ġamzesine didüm itmegil baña
cevr ü sitem
Ġamzesi didi ezelden zulm[ı] ben
hü eyledüm

zülüf:

1. **zülfüñi:--üñ, --i**
Gazel 2027
Mısra: 1
Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. || Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.Ondaki
koku bazen kendinde mevcuttur,
bazen da dışarıdan gelir.Misk ve
anber bile sevgilinin saçı kadar
güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu
alıp Aşığa götürür. Rengi daima
siyahtır.Aşığa tuzak tutar.

Çöz mu 'anber zülfüñi iy döst
çevgân eylegil
Başımı top eyledüm ben 'azm-i
meydân eylegil

2. **zülfüñe:--üñ, --e**
Gazel 2027
Mısra: 12
Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. || Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.Ondaki
koku bazen kendinde mevcuttur,
bazen da dışarıdan gelir.Misk ve
anber bile sevgilinin saçı kadar
güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu
alıp Aşığa götürür. Rengi daima
siyahtır. Aşığa tuzak tutar.

Ger günâh-ısa Muhibbî seni
cândan sevdügi
Zülfüñe bend it anı habs-i
zenahdân eylegil

3. **zülfüñi:--üñ, --i**
Gazel 2032
Mısra: 5
Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını

başından alır, perişan eder.Ondaki
koku bazen kendinde mevcuttur,
bazen da dışarıdan gelir. Misk ve
anber bile sevgilinin saçı kadar
güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu
alıp Aşığa götürür. Rengi daima
siyahtır. Aşığa tuzak tutar.

Zülfüñi kim ki göre aña şeb-i yeldâ
diye
Yüzüne kim ki nazâr ide diye
ferhunde fâl

4. **zülfüñi:--üñ, --i**
Gazel 2051
Mısra: 3
Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Aşığa götürür.
Rengi daima siyahtır. Aşığa tuzak
tutar.

Zülfüñi gördüm sehergeh gül
yüzünde bilmedüm
Döstüm sünbül midür yâhüd
periyy-i Cebra 'il

5. **zülfüñe:--üñ, --e**
Gazel 2060
Mısra: 3
Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Aşığa götürür.
Rengi daima siyahtır. Aşığa tuzak
tutar.

Boynı baglu kuluñam zülfüñe bend
eyle beni
Kendümi asmag-ıçun karşı gelen
dâra benem

6. **zülfi:--i, -**
Gazel 2061
Mısra: 4
Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Aşığa götürür.
Rengi daima siyahtır. Aşığa tuzak
tutar.

Her kim ki görse yüzini cândan
berî olur
Zülfi hamiyla boynına dakmaz
kılâde kim

7. **zülfüñe:--üñ, --e**
Gazel 2065
Mısra: 7
Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Aşığa götürür.
Rengi daima siyahtır. Aşığa tuzak
tutar.

Leylî zülfüñe gönül baglayalı
Mecnûn-vâr
Terk idüp tâc u kabâyı cümle
'üryân olmışam

8. **zülfüñ:--üñ**
Gazel 2071
Mısra: 5
Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Aşığa götürür.
Rengi daima siyahtır. Aşığa tuzak
tutar.

Zülfüñ hayâli ile kalmadı uyhu
diyü
Yüz sürüp işigüne yaşum ider
tazallüm

9. **zülfüñi:--üñ, -i**
Gazel 2072
Mısra: 1
Yüzün iki cihetinden sarkan
saç. Perişan, düzensiz, dağınık,
uzun durumlarıyla aşığın aklını
başından alır, perişan eder.
Ondaki koku bazen kendinde
mevcuttur, bazen da dışarıdan
gelir. Misk ve anber bile sevgilinin
saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr
bu kokuyu alıp Aşığa götürür.
Rengi daima siyahtır. Aşığa tuzak
tutar.

Leylî zülfüñi görelden zâr u
meftûn olmışam
Çek saçuñ zencirine zîrâ ki
mecnûn olmışam

10. **zülfi:--i**
Gazel 2074

Mısra: 10

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır. Âşığa tuzak tutar.

Ola kim yâr asa Muhibbî seni
Baş açup zülfi dâra yalvarayım

11. zülfün:-üñ

Gazel 2075

Mısra: 2

Yüzün iki cihetinden sarkan saç. Perişan, düzensiz, dağınık, uzun durumlarıyla aşığın aklını başından alır, perişan eder. Ondaki koku bazen kendinde mevcuttur, bazen da dışarıdan gelir. Misk ve anber bile sevgilinin saçı kadar güzel kokamaz. Rüzgâr bu kokuyu alıp Âşığa götürür. Rengi daima siyahtır. Âşığa tuzak tutar.

Niçe yıldur bilmedün kapuñda
ahvâlüm benüm
Ben perişanam meger zülfün bile
hâlüm benüm

zulüm:

1. zulmı:-i

Gazel 2084

Mısra: 5

Adaletle aykırı davranma, hak edene hakkını vermeme, haksızlık, adaletsizlik. || Eziyet, cevr, cefa.

Bu cevr u zulmı baña sorma kim
nihâyeti yok
Sayılmaz anı eger haşre dek
şümâre kılam

2. zulmudur:-i, -dur

Gazel 2432

Mısra: 7

Eziyet, cevr, cefa.

Görinen boynında yârûñ zulmudur
'âşıklarûñ
Bilmeyen eyler ğalať dir aña zülf-i
'anberin

zünnâr:

1. zünnâra:-a

Gazel 2323

Mısra: 4

Hıristiyan keşişlerin çıplak

ten üzerine kuşandıkları kıldan
yapılmış, kaba ve sert kuşak.

Uzun uzun iy müselmânlar ser-i
zülf-i nigâr
Bağladı bu gönülümü zünnâra
bilmen n' eyleyem

2. zünnârına:-i, -n, -a

Gazel 2311

Mısra: 5

Keşişlerin bellerine

bağladıkları kıldan uzun kuşak.

Niçeye dek bağlanam ben zülfinün
zünnârına
Ruğlarına karşı yigdür dil
müselmân eyleyem